БИБЛИЯ

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

BULGARIAN BIBLE

SPECIAL EDITION

AMERICAN BIBLE SOCIETY
INSTITUTED IN THE YEAR 1816
NEW YORK

1918

БИБЛИЯ,

СИРѢЧЬ,

СВЕШЕНОТО ПИСАНИЕ

НА

Ветхия и Новия Завѣтъ.

ВѢРНО И ТОЧНО ПРѢВЕДЕНА ОТЪ
ПЪРВООБРАЗНОТО.

ЦАРИГРАДЪ.

Въ Книгопечатницата на Х. МАТЕОСЯНЪ.

1912.

Съдържание.

КНИГИТѢ НА ВЕТХИЯ ЗАВѢТЪ.

КНИГИТѢ НА НОВИЯ ЗАВѢТЪ.

БИТИЕ.

ГЛАВА 1.

Въ [а]начало [б]създаде Богъ небето и земята. (2) А земята бѣше неустроена и пуста; и тъмнина бѣ върху бездната; и [в]Духъ Божий се носѣше върхъ водата. (3) [г]И рече Богъ: [д]Да бѫде видѣлина. И стана видѣлина. (4) И видѣ Богъ видѣлината че бѣше добро; и разлѫчи Богъ видѣлината отъ тъмнината. (5) И нарече Богъ видѣлината [е]Денъ, и тъмнината нарече Нощь. И стана вечерь, и стана утро, день първи.

(6) И рече Богъ: [ж]Да бѫде твърдь посрѣдъ водитѣ, и да разлѫчи вода отъ вода. (7) И направи Богъ твърдьта; и [з]разлѫчи водата която бѣше подъ твърдьта отъ водата която бѣше [и]надъ твърдьта; и стана така. (8) И нарече Богъ твърдьта Небе. И стана вечерь, и стана утро, день втори.

(9) И рече Богъ: [к]Да се събере водата която е подъ небето въ едно мѣсто, и да се яви сушата; и стана така. (10) И нарече Богъ сушата Земя, и събранието на водата нарече Моря; и видѣ Богъ че бѣше добро. (11) И рече Богъ: [л]Да прорасти земята зелена трѣва, трѣва която да дава сѣме, *и* дърво плодоносно което да ражда [м]плодъ по вида си, на който сѣмето да е въ него на земята; и стана така. (12) И произрасти земята зелена трѣва, трѣва която да дава сѣме по вида си, и дърво което да ражда плодъ на който сѣмето е въ него по вида му; и видѣ Богъ че бѣше добро. (13) И стана вечерь, и стана утро, день трети.

(14) И рече Богъ: Да бѫдатъ [н]свѣтила на твърдьта небесна за да разлѫчатъ деня отъ нощьта, и да сѫ за знамения и за [о]врѣмена и за дни и години, (15) и да сѫ за свѣтила на твърдьта небесна за да свѣтятъ на земята; и стана така. (16) И направи Богъ [п]двѣтѣ голѣми свѣтила; голѣмото свѣтило за да владѣе на деня, а [р]малкото свѣтило за да владѣе на нощьта; *направи* и [с]звѣздитѣ. (17) И постави ги Богъ на твърдьта небесна за да свѣтятъ на земята, (18) и [т]да владѣятъ на деня и на нощьта, и да разлѫчатъ видѣлината отъ тъмнината; и видѣ Богъ че бѣше добро. (19) И стана вечерь, и стана утро, день четвърти.

(20) И рече Богъ: Да произведе водата изобилно гадини одушевлени, и птици да летятъ надъ земята по твърдьта небесна. (21) [у]И създаде Богъ голѣмитѣ китове, и всѣко одушевлено що се движи, което произведе водата изобилно по вида имъ, и всѣка птица крилата по вида ѝ: и видѣ Богъ че бѣше добро. (22) И благослови ги Богъ и рече: [ф]Плодете се и множете се, и напълнете водата въ моретата: нека се умножатъ и птицитѣ по земята. (23) И стана вечерь, и стана утро, день пети.

(24) И рече Богъ: Да произведе земята животни одушевлени по вида имъ, скотове, и гадове, и звѣрове на земята по вида имъ; и стана така. (25) И направи Богъ звѣроветѣ на земята по вида имъ, и скотоветѣ по вида имъ, и всѣки гадъ на земята по вида му; и видѣ Богъ че бѣше добро.

а Иоан. 1;1,2. Евр. 1;10.
б Псал. 8;3. 33;6. 89;11,12. 102;25. 136;5. 146:6. Иса. 44;24. Иер. 10;12. 51;15. Зах. 12;1. Дѣян. 14;15. 17;24. Кол. 1;16,17. Евр. 11;3. Отк. 4:11. 10;6.
в Псал. 33;6. Иса. 40;13,14.
г Псал. 33;9.
д 2 Кор. 4; 6.
е Псал. 74;16. 104;20.
ж Иовъ 37;18. Псал. 136:5. Иер. 10;12. 51;15.
з Прит. 8;28.
и Псал. 148;4.
к Иовъ 26;10. 38:8. Псал. 33;7. 95;5. 104;9. 136;6. Прит. 8;29. Иер. 5;22. 2 Пет. 3;5.
л Евр. 6;7.
м Лука 6;44.
н Втор. 4;19. Псал. 74;16. 136;7.
о Псал. 74;17. 104;19.
п Псал. 136;7—9. 148;3,5.
р Псал. 8;3.
с Иовъ 38; 7.
т Иер. 31;35.
у Гл. 6;20. 7;14. 8;19. Псал. 104:26.
ф Гл. 8;17.

(26) И рече Богъ: [х]Да направимъ человѣ-
ка по образу нашему и по подобию нашему;
и [ц]да владѣе надъ морскитѣ риби, и надъ не-
беснитѣ птици, и надъ скотоветѣ, и надъ
всичката земя, и надъ всичкитѣ гадове които
пълзятъ по земята. (27) И създаде Богъ че-
ловѣка по образу своему, [ч]по образу Бо-
жию създаде го: [ш]мжжки и женски полъ
ги създаде. (28) И благослови ги Богъ, и рече
имъ: [щ]Плодете се и множете се, и напълнете
земята, и обладайте я; и владѣйте надъ риби-
тѣ морски, и надъ птицитѣ небесни, и надъ
всѣко животно което се движи по земята.
(29) И рече Богъ: Ето, дадохъ ви всѣка трѣ-
ва що дава сѣме която е по лицето на всич-
ката земя, и всѣко дърво което има въ себе
си плодъ на дърво което дава сѣме: [ъ]тѣ ще
ви бждатъ за ядене. (30) И на [ь]всичкитѣ жи-
вотни на земята, и на [ѣ]всичкитѣ птици на
небето, и на всѣки *гадъ* който пълзи по
земята *и* има въ себе си дихание на животъ
дадохъ всѣка зелена трѣва за храна; и стана
така. (31) И [ю]видѣ Богъ всичко което напра-
ви; и, ето, бѣше твърдѣ добро. И стана ве-
черь, и стана утро, день шести.

ГЛАВА 2.

И свършиха се небето и земята и [а]всич-
кото имъ *украшение. (2) И [б]свършилъ бѣше
Богъ въ седмия день дѣлата си които на-
прави; и почина си въ седмия день отъ всич-
китѣ си дѣла които направи. (3) И [в]благосло-
ви Богъ седмия день, и освети го; защото въ
него си почина отъ всичкитѣ си дѣла които
създаде и направи Богъ.
(4) Това е [г]битието на небето и на земята
когато се тѣ създадоха, въ който день на-
прави Господь Богъ земя и небе, (5) и всѣко
[д]растение полско прѣди да стане по земя-
та, и всѣка трѣва полска прѣди да изник-
не; защото не бѣше далъ Господь Богъ
[е]дъждъ по земята, и нѣмаше человѣкъ [ж]за
да работи земята. (6) И вдигаше се пара отъ
земята, и напояваше всичкото лице на земя-
та. (7) И създаде Господь Богъ человѣка *отъ*
[з]пръстъ изъ земята; и [и]вдъхна въ [к]ноздритѣ
му дихание на животъ, и [л]стана человѣкъ
жива душа. (8) И насади Господь Богъ [м]рай
[н]въ Едемъ [о]на истокъ, и [п]постави тамъ че-
ловѣка когото създаде. (9) И Господь Богъ про-
израсти изъ земята [р]всѣко дърво красно на
гледъ и добро за ядене, и [с]дървото на живо-
та посрѣдъ рая, и [т]дървото на познаване на
добро и на зло. (10) И рѣка изхождаше изъ
Едемъ да напоява рая; и отъ тамъ се раздѣ-
ляше на четири глави. (11) Името на едната
Фисонъ: тя е която обикаля [у]всичката Еви-
латска земя, дѣто има злато. (12) И златото на
онази земя е добро: [ф]тамъ има вделионъ и
ониксъ камикъ. (13) И името на втората рѣка
Гионъ: тя е която обикаля всичката Хуска
земя. (14) И името на третата рѣка [х]Тигъръ:
тя е която тече къмъ истокъ на Асирия. А
четвъртата рѣка е Ефратъ. (15) И взе Господь
Богъ человѣка и [ц]насели го въ рай Едемски
за да го работи и да го пази. (16) И заповѣда
Господь Богъ Адаму и рече: Отъ всѣко дърво
на рая свободно да ядешъ; (17) а [ч]отъ дър-
вото на познаване на добро и на зло, [ш]да не
ядешъ отъ него; защото въ който день ядешъ
отъ него непрѣмѣнно [щ]ще умрешъ. (18) И рече
Господь Богъ: Не е добро человѣкътъ да е
самъ: [ъ]ще му направя помощникъ приличенъ
нему. (19) И [ь]създаде Господь Богъ отъ земя-
та всичкитѣ полски животни и всичкитѣ не-

х Гл.5;1. 9;6. Псал. 100;3. Екл.7;29. Дѣян.17;26,28,29. 1 Кор.11;7. Ефес. 4;24. Кол.3;10. Як.3;9.
ц Гл.9;2. Псал.8;6.
ч 1 Кор.11;7.
ш Гл.5;2. Мал.2;15. Мат.19;4. Марка 10;6.
щ Гл.9;1,7. Лев.26;9. Псал.127;3. 128;3,4.
ъ Гл.9;3. Иовъ 36;31. Псал.104;14,15. 136;25. 146;7. Дѣян.14;17. [9.
ь Псал.145;15,16. 147;
ѣ Иовъ 38;41.
ю Псал.104;24. 1 Тим. 4;4.
а Псал.33;6.
* *Евр.,* воинство.
б Изх.20;11. 31;17. Втор.5;14. Евр.4;4.
в Неем.9;14. Иса.58;13.
г Гл.1;1. Псал.90;1,2.
д Гл.1;12. Псал. 104;14.
е Иовъ 38;26—28.
ж Гл.3;23.
з Гл.3;19,23. Псал. 103;14. Екл.12;7. Иса.64;8. 1 Кор. 15;47.
и Иовъ 33;4. Дѣян.17;25.
к Гл.7;22. Иса 2;22.
л 1 Кор.15;45.
м Гл.13;10. Иса 51;3. Иез.28;13. Иоил.2;3.
н Гл.4;16. 4 Цар.19;12. Иез.27;23.
о Гл 3;24.
п Ст.15.
р Иез.31;8.
с Гл.3;22. Прит.3;18. 11;30. Отк.2;7. 22;2,14.
т Ст.17.
у Гл.25;18.
ф Числа 11;7.
х Дан.10;4.
ц Ст.8.
ч Ст.9.
ш Гл.3;1,3,11,17.
щ Гл.3;3,19. Рим. 6;23. 1 Кор.15;56. Як.1;15. 1 Иоан.5;16.
ъ Гл.3;12. 1 Кор.11;9. 1 Тим.2;13.
ь Гл.1;20,24.

бесни птици, и [ѣ]приведе ги при Адама за да
види какъ ще ги наименува; и каквото име
даде̂ше Адамъ на всѣко одушевлено, това му
стана името. (20) И тури Адамъ имена на всич-
китѣ скотове и на птицитѣ небесни и на всич-
китѣ звѣрове полски; но за Адама не се на-
мѣри помощникъ приличенъ нему.
(21) И нанесе Господь Богъ на Адама [ю]из-
ступление, и той заспа; и взе едно отъ ребра-
та му, и изпълни мѣстото му съ плъть. (22) И
направи Господь Богъ отъ реброто което взе
отъ Адама жена, и [я]приведе я при Адама.
(23) И рече Адамъ: Тая е сега [ѧ]кость отъ ко-
cтитѣ ми, и плъть отъ плътьта ми: тя ще се
нарече жена, защото [ѫ]отъ мѫжа биде взета.
(24) [а]Заради това ще остави человѣкъ баща си
и майка си, и ще се прилѣпи при жена си,
и ще бѫдатъ двамата една плъть. (25) [б]И голи
бѣха и двамата, Адамъ и жена му, [в]и не се
срамуваха.

ГЛАВА 3.

А [а]змията бѣше [б]най-хитра отъ всичкитѣ
звѣрове полски които направи Господь Богъ.
И тя рече на жената: Истина ли рече Богъ
да не ядете отъ всѣко дърво на рая? (2) И
жената рече на змията: Отъ плода на рай-
скитѣ дървя можемъ да ядемъ; (3) а [в]отъ
плода на дървото което е всрѣдъ рая, рече
Богъ: Да не ядете отъ него, нито да се при-
коснете при него, за да не умрете. (4) И [г]змия-
та рече на жената: Никакъ нѣма да умрете;
(5) но знае Богъ че въ който день ядете отъ
него [д]ще се отворятъ очитѣ ви, и ще бѫдете
като богове да познавате доброто и злото. (6)
И видѣ жената че дървото бѣше добро за яде-
не, и че бѣше угодно на очитѣ, и дърво
желателно като що дава знание; и взе отъ пло-
да му та яде, и съ себе си наедно даде и на
мѫжа си, [е]та яде и [ж]той. (7) [з]Тогазъ имъ се
отворяха очитѣ и на двамата, [и]и познаха че
бѣха голи; и съшиха листе отъ смокина, и
направиха за себе си прѣпаски. (8) И чуха
[к]гласа на Господа Бога като ходѣше въ рая
надвечерь; и [л]скриха се Адамъ и жена му отъ
лицето на Господа Бога между райскитѣ дър-
вя. (9) И повика Господь Богъ Адама и рече
му: Дѣ си? (10) А той рече: Чухъ гласа ти
въ рая, и [м]убояхъ се, защото съмъ голъ; и
скрихъ се. (11) И рече *му Богъ*: Кой ти оба-
ди че си голъ? Ялъ ли си отъ дървото отъ
което ти заповѣдахъ да не ядешъ? (12) И ре-
че Адамъ: [н]Жената която ми си далъ *да е* съ
мене, тя ми даде отъ дървото, и ядохъ. (13) И
рече Господь Богъ на жената: Що е това *което*
си сторила? И жената рече: [о]Змията ме из-
мами, и ядохъ. (14) И рече Господь Богъ на
змията: Понеже си сторила ти това, проклѣта
да си отъ всичкитѣ скотове и отъ всичкитѣ
животни на полето: по корема си ще ходишъ,
и [п]пръсть ще ядешъ прѣзъ всичкитѣ дни на
живота си. (15) И вражда ще поставя между
тебе и жената, и между [р]твоето сѣме и [с]ней-
ното сѣме: [т]то ще ти смаже главата, и ти ще
му нараняшъ петата. (16) А на жената рече:
Ще ти прѣумножа скърбьта въ чрѣвоноше-
нието ти: [у]съ болѣзни ще раждашъ чада; [ф]и
къмъ мѫжа ти *ще бѫде* желанието ти, и той
[х]ще те владѣе. (17) А на Адама рече: [ц]Поне-
же си послушалъ гласа на жена си, [ч]и си ялъ
отъ дървото [ш]за което ти заповѣдахъ и казахъ:
Да не ядешъ отъ него, [щ]проклета *да е* земя-
та поради тебе: [ъ]съ скърбь ще ядешъ пло-

[ѣ] Псал. 8;6. Виж. Гл. 6;20.
[ю] Гл.15;12. 1 Цар. 26;12.
[я] Прит. 18;22. Евр. 13;4.
[ѧ] Гл.29;14. Сѫд.9;2. 2 Цар.5;1. 19;13. Ефес. 5;30.
[ѫ] 1 Кор. 11;8.
[а] Гл. 31;15. Псал. 45;10. Мат. 19;5. Мар. 10;7. 1 Кор. 6:16. Ефес. 5;31.
[б] Гл. 3;7,10,11.
[в] Изх.32;25. Иса.47;3.

—

[а] Отк. 12:9. 20:2.
[б] Мат. 10;16. 2 Кор. 11;3.
[в] Гл. 2;17.
[г] Ст.13. 2 Кор.11;3. 1 Тим. 2:14.
[д] Ст. 7. Дѣян. 26;18.
[е] 1 Тим. 2;14.
[ж] Ст. 12;17.
[з] Ст. 5.
[и] Гл. 2:25.
[к] Иовъ 38;1.
[л] Иовъ 31;33. Иер. 23;24. Амосъ 9;3.
[м] Гл. 2;25. Изх. 3;6. 1 Иоан. 3:20.
[н] Гл. 2;18. Иовъ 31;33. Прит. 28;13.
[о] Ст. 4. 2 Кор. 11; 3. 1 Тим. 2;14.
[п] Иса. 65;25. Мих. 7:17.
[р] Мат. 3;7. 13;38. 23;33. Иоан. 8;44. Дѣян. 13:10. 1 Иоан. 3;8.
[с] Псал. 132;11. Иса. 7;14. Мих. 5;3. Мат.1;23,25. Лука 1:31,34,35. Гал.4;4.
[т] Рим. 16;20. Кол. 2;15. Евр. 2:14. 1 Иоан. 5;5. Отк. 12;7,17.
[у] Псал. 48;6. Иса. 13;8. 21:3. Иоан. 16;21. 1 Тим. 2;15.
[ф] Гл. 4;7.
[х] 1 Кор. 11;3. 14;34. Ефес. 5:22—24. 1 Тим. 2;11,12. Тит. 2;5. 1 Пет. 3;1,5,6.
[ц] 1 Цар. 15;23.
[ч] Ст. 6.
[ш] Гл. 2;17.
[щ] Екл. 1;2,3. Иса. 24:5,6. Рим. 8:20.
[ъ] Иовъ 5;7. Екл. 2;23.

доветѣ п прѣзъ всичкитѣ дни на живота си.
(18) [ь]Тръне и бодили ще ти произрастява; и
ти [ѣ]ще ядешъ на полето трѣвата. (19) [ю]Съ
пота на лицето си ще ядешъ хлѣба *си* додѣ
се върнешъ въ земята отъ която си взетъ; по-
неже [я]пръсть си, и [ѫ]въ пръсть ще се върнешъ.
(20) И нарече Адамъ името на жена си [•]Ева,
защото тя бѣше майка на всичкитѣ живущи.
(21) И направи Господь Богъ на Адама и на
жена му дрехи кожени, и облѣче ги. (22) И
рече Господь Богъ: [ѫѫ]Ето, Адамъ стана като
единъ отъ насъ да познава доброто и злото;
и сега, за да не простре рѫката си та [а]вземе
и отъ дървото на живота, и яде, и живѣе вѣч-
но, (23) за това, Господь Богъ го изведи изъ
Едемския рай да [б]работи земята изъ която
биде взетъ. (24) И изпъди Адама; и [в]къмъ из-
токъ на Едемския рай постави [г]Херувимитѣ
и пламенния мечь който се вьртѣше, да па-
зятъ пѫтя къмъ дървото на живота.

ГЛАВА 4.

И позна Адамъ Ева жена си; и тя зачна
и роди Каина; и рече: Придобихъ человѣка
отъ Господа. (2) Роди още и брата му Авеля.
И Авель бѣше пастирь на овци, а Каинъ бѣ-
ше [а]земледѣлецъ. (3) И слѣдъ нѣколко дни
принесе Каинъ [б]отъ плодоветѣ на земята при-
ношение Господу. (4) И Авель принесе и той
[в]отъ първороднитѣ на овцитѣ си, и отъ тлъ-
стината имъ. И [г]погледна Господь благосклон-
но на Авеля и на приношението му, (5) а на
Каина и на приношението му не погледна; и
разсърди се Каинъ твърдѣ много, и [д]лицето
му бѣше навѫсено. (6) И рече Господь Каину:
Защо си се разсърдилъ? и защо е лицето ти
навѫсено? (7) Ако правишъ ти добро, не е ли
приято? ако ли не правишъ добро, грѣхътъ
лежи при вратата. И къмъ тебе ще бѫде не-
говото желание, и ти ще владѣешъ надъ него.
(8) И говорѣше Каинъ на брата си Авеля;
и когато бѣха на полето, дигна се Каинъ върхъ
брата си Авеля и [е]го уби. (9) И рече Господь
Каину: [ж]Дѣ е Авель братъ ти? А той рече:
[з]Не зная: стражъ ли съмъ азъ на брата си?
(10) И рече *Богъ:* Какво си сторилъ? Гласътъ
на братовата ти кръвь [и]вика къмъ мене отъ
земята. (11) И сега проклетъ да си отъ земята,
която отворя устата си да приеме кръвьта на
брата ти отъ твоята рѫка. (12) Когато рабо-
тишъ земята, нѣма вече да ти дава силата си:
скитатель и бѣжанецъ ще бѫдешъ на земята.
(13) И рече Каинъ Господу: Прѣстѫплението
ми е по-голѣмо отколкото да бѫде простено.
(14) [к]Ето, гонишъ ме днесь отъ лицето на зе-
мята; и [л]отъ лицето ти ще се скрия, и ще
[м]бѫда скитатель и бѣжанецъ на земята; и
всѣки който ме намѣри ще ме убие. (15) И
Господь му рече: За това, който убие Каина,
[н]нему ще стане седмократно отмъщение. И
[о]тури Господь бѣлѣгъ на Каина, за да го не
убие който го намѣри.
(16) И [п]излѣзе Каинъ отъ лицето Господне,
и насели се въ земята Нодъ, къмъ истокъ отъ
Едемъ. (17) И позна Каинъ жена си, и тя зач-
на и роди Еноха; и градѣше *Каинъ* градъ, и
[р]нарече името на града, споредъ името на си-
на си, Енохъ. (18) И роди се Еноху Ирадъ; а
Ирадъ роди Мехуяила; а Мехуяилъ роди Ме-
тусаила; а Метусаилъ роди Ламеха. (19) И взе
Ламехъ за себе си двѣ жени: името на една-
та Ада, а името на другата Села. (20) И роди
Ада Явала: той бѣше отецъ на онѣзи които
живѣеха въ шатри и имаха скотове. (21) И име-
то на брата му бѣше Ювалъ: той бѣше [с]отецъ
на всичкитѣ които свирѣха съ китара и съ
свирка. (22) А Села и тя роди Тувалъ-Каина,
ковачъ на всѣко мѣдно и желѣзно сѣчиво; а
сестра на Тувалъ-Каина бѣше Наама. (23) И
рече Ламехъ на женитѣ си Ада и Села: Чуй-
те гласа ми, жени Ламехови: послушайте ду-
митѣ ми; понеже мѫжъ убихъ за раната си,
и юноша за струпа си. (24) [т]Ако за Каина
стане седмократно отмъщение, то за Ламеха
ще стане седемдесеть и седмократно.

ь Йовъ 31;40.
ѣ Псал. 104;14.
ю Екл. 1;13. 2 Сол. 3;10.
я Гл. 2;7.
ѫ Йовъ 21;26. 34;15. Псал. 104;29. Екл. 3;20. 12;7. Рим. 5:12. Евр. 9:27.
• Животъ.
ѫѫ Ст. 5. Иса. 19;12. 47;12,13. Иер. 22;23.
а Гл. 2;9.
б Гл. 4;2. 9;20.
в Гл. 2;8.
г Псал. 104;4. Евр. 1;7.

—

а Гл. 3;23. 9:20.
б Числа 18;12.
в Числа 18;17. Прит. 3;9.
г Евр. 11;4.
д Гл. 31;2.
е Мат. 23;35. 1 Иоан. 3;12. Юд. 11.
ж Псал. 9;12.
з Иоан. 8;44.
и Евр. 12;24. Отк. 6;10.
к Йовъ 15;20—24.
л Псал. 51;11.
м Гл. 9:6. Числа 35;19,21,27.
н Псал. 79;12.
о Иез. 9;4,6.
п 4 Цар. 13:23. 24;20. Иер. 23;39. 52;3.
р Псал. 49;11.
с Рим. 4;11,12.
т Ст. 15.

(25) И позна пакъ Адамъ жена си; и тя ро-
ди синъ, и [у]нарече името му [*]Ситъ, и дума-
ше: Даде ми Богъ друго сѣме вмѣсто Авеля,
когото уби Каинъ. (26) Подобно и Ситу [ф]се
роди синъ; и нарече името му Еносъ. [х][†]То-
газъ почнаха да призоватъ името Господне.

ГЛАВА 5.

Тая е [а]книгата на родословието Адамово.
Въ който день направи Богъ Адама, [б]по об-
разу Божию го направи, (2) [в]мѫжки и женски
полъ ги направи; и благослови ги, и нарече
името имъ Человѣкъ, въ деня на създанието
имъ.

(3) И живѣ Адамъ сто и тридесеть лѣта, и
роди синъ по подобието си и по образа си, и
[г]нарече името му Ситъ. (4) И [д]станаха днитѣ
Адамови откакъ роди Сита осемстотинъ лѣта, и
[е]роди синове и дъщери. (5) И станаха всич-
китѣ дни Адамови колкото живѣ деветстотинъ
и тридесеть лѣта; и [ж]умрѣ.

(6) И живѣ Ситъ сто и петь лѣта, и [з]роди
Еноса. (7) И живѣ Ситъ откакъ роди Еноса
осемстотинъ и седемь лѣта, и роди синове и
дъщери. (8) И станаха всичкитѣ дниСитови
деветстотинъ и дванадесеть лѣта; и умрѣ.

(9) И живѣ Еносъ деветдесеть лѣта, и роди
Каинана. (10) И живѣ Еносъ откакъ роди Каи-
нана осемстотинъ и петнадесеть лѣта, и роди
синове и дъщери. (11) И станаха всичкитѣ дни
Еносови деветстотинъ и петь лѣта; и умрѣ.

(12) И живѣ Каинанъ седемдесеть лѣта, и
роди Маалалеила. (13) И живѣ Каинанъ откакъ
роди Маалалеила осемстотинъ и четиридесеть
лѣта, и роди синове и дъщери. (14) И стана-
ха всичкитѣ дни Каинанови деветстотинъ и де-
сеть лѣта; и умрѣ.

(15) И живѣ Маалалеилъ шестдесеть и петь
лѣта, и роди Яреда. (16) И живѣ Маалалеилъ
откакъ роди Яреда осемстотинъ и тридесеть
лѣта, и роди синове и дъщери. (17) И станаха
всичкитѣ дни Маалалеилови осемстотинъ и де-
ветдесеть и петь лѣта; и умрѣ.

(18) И живѣ Яредъ сто и шестдесеть и двѣ
лѣта, и роди [и]Еноха. (19) И живѣ Яредъ
откакъ роди Еноха осемстотинъ лѣта, и роди
синове и дъщери. (20) И станаха всичкитѣ дни
Яредови деветстотинъ и шестдесеть и двѣ лѣ-
та; и умрѣ.

(21) И живѣ Енохъ шестдесеть и петь лѣта,
и роди Матусала. (22) И [к]ходи Енохъ по Бога
откакъ роди Матусала триста лѣта, и роди си-
нове и дъщери. (23) И станаха всичкитѣ дни
Енохови триста и шестдесеть и петь лѣта.
(24) И [л]ходи Енохъ по Бога, и не се намѣр-
ваше *вече*, защото Богъ го взе.

(25) И живѣ Матусалъ сто и осемдесеть и
седемь лѣта, и роди Ламеха. (26) И живѣ Ма-
тусалъ откакъ роди Ламеха седемстотинъ и
осемдесеть и двѣ лѣта, и роди синове и дъще-
ри. (27) И станаха всичкитѣ дни Матусалови
деветстотинъ и шестдесеть и деветь лѣта; и
умрѣ.

(28) И живѣ Ламехъ сто и осемдесеть и двѣ
лѣта, и роди синъ; (29) и нарече името му
[*]Ное, и думаше: Той ще ни облекчи отъ ра-
ботата ни и отъ труда на рѫцѣтѣ ни поради
земята [м]която прокле Господь. (30) И живѣ Ла-
мехъ откакъ роди Ноя петстотинъ и деветде-
сеть и петь лѣта, и роди синове и дъщери.
(31) И станаха всичкитѣ дни Ламехови седем-
стотинъ и седемдесеть и седемь лѣта; и умрѣ.

(32) А Ное бѣше на възрасть петстотинъ лѣ-
та; и роди Ное [н]Сима, Хама, и [о]Яфета.

ГЛАВА 6.

И [а]когато почнаха человѣцитѣ да се умно-
жаватъ по лицето на земята, и имъ се родиха
дъщери, (2) тогазъ синоветѣ Божии като гле-
даха дъщеритѣ человѣчески че бѣха красни,
[б]взеха си жени отъ всички що избраха. (3) И
рече Господь: [в]Духътъ ми нѣма да прѣбѫде
вѣчно въ человѣка, [г]защото е плъть; а днитѣ
му ще бѫдатъ сто и двадесеть години. (4) Въ
онѣзи дни бѣха на земята исполинитѣ, сирѣчь,
слѣдъ като бѣха влѣзли синоветѣ Божии при

у Гл. 5;3.
* Намѣстникъ.
ф Гл. 5;6.
х 3 Цар. 18;24. Псал. 116;17. Иоилъ 2;32. 1 Кор. 1;2.
† *Или*, Тогазъ стана начало да се именуватъ по името на Иеова.

а 1 Лѣт. 1;1. Лука 3;38.
б Гл. 1;26. Ефес. 4;24. Кол. 3;10.
в Гл. 1;27.
г Гл. 4;25.
д 1 Лѣт. 1;1.
е Гл. 1;28.
ж Гл. 3;19. Евр. 9;27.

з Гл. 4:26.
и Юд. 14;15.
к Гл. 6;9. 17;1. 24;40. 4 Цар. 20;3. Псал. 16;8. 116;9. 128;1. Мих. 6;8. Мал. 2;6.
л 4 Цар. 2;11. Евр. 11;5.
* Успокоение.

м Гл. 3;17. 4;11.
н Гл. 6;10.
о Гл. 10;21.

—

а Гл. 1;28.
б Втор. 7;3,4.
в Гал. 5;16,17. 1 Пет. 3;19,20.
г Псал. 78;39.

дъщеритѣ человѣчески, и тѣ имъ родиха *си-
нове*, тѣ бѣха онѣзи силни отъ старо врѣме
знаменити мжже. (5) И видѣ Господь че се ум-
ножава злината на человѣка по земята, и че
всичкитѣ [д]въображения на сърдечнитѣ му по-
мишления бѣха само зло всѣки день. (6) И
разкая се Господь защото направи человѣка на
земята, и [ж]огорчи се въ сърдцето си. (7) И
рече Господь: Ще изтрѣбя отъ лицето на зе-
мята человѣка когото направихъ, отъ человѣкъ
до скотъ, до гадъ, и даже до небесна птица;
понеже се разкаяхъ защото ги направихъ. (8)
А Ное [з]намѣри благодать прѣдъ Господа.

(9) Това е родословието на Ноя: [и]Ное бѣше
человѣкъ праведенъ, съвършенъ между съ-
врѣменницитѣ си: [к]Ное ходѣше по Бога. (10) И
роди Ное три сина, [л]Сима, Хама, и Яфета.
(11) И [м]разтлѣ се земята прѣдъ Бога, и [н]на-
пълни се земята съ неправда. (12) И [о]видѣ
Богъ земята, и, ето, бѣ разтлѣна; защото всѣ-
ка плъть бѣше разтлѣла пжтя си на земята.
(13) И рече [п]Богъ Ною: Скончанието на всѣ-
ка плъть дойде прѣдъ мене, защото земята се
напълни съ неправда отъ тѣхъ; и, [р]ето, ще
ги изтрѣбя съ земята наедно. (14) Направи си
ковчегъ отъ гоферово дърво: обиталища да
направишъ въ ковчега, и да го засмолишъ из-
вжтрѣ и извънъ съ смола. (15) И така да го
направишъ: дължината на ковчега триста лак-
ти, а ширината му петдесеть лакти, и висо-
чината му тридесеть лакти. (16) *Окно да на-
правишъ на ковчега, и да го изкарашъ единъ
лакъть нагорѣ; и вратата на ковчега да ту-
ришъ отъ страна: съ доленъ, срѣденъ, и го-
ренъ катъ да го направишъ. (17) [с]А азъ, ето,
ще нанеса на земята потопъ отъ вода, за да
изтрѣбя всѣка плъть подъ небето която има въ
себе си дихание на животъ: всичко що е на
земята ще умре. (18) Но съ тебе ще поставя
завѣта си; и [т]ще влѣзешъ въ ковчега, ти, и
синоветѣ ти, и жена ти, и женитѣ на сино-
ветѣ ти съ тебе. (19) И отъ всѣко животно отъ
всѣка плъть, [у]по двѣ отъ всичкитѣ ще въве-
дешъ въ ковчега, за да упазишъ живота имъ съ
себе си: мжжко и женско ще бждатъ. (20) Отъ
птицитѣ по вида имъ, и отъ скотоветѣ по ви-
да имъ, отъ всичкитѣ гадове на земята по вида
имъ, по двѣ отъ всичкитѣ [ф]ще влѣзатъ при тебе,
за да имъ упазишъ живота. (21) И ти си вземи
отъ всѣка храна която се яде, и да я съб е-
решъ при себе си; и да бжде за храна тебѣ
и тѣмъ. (22) И [х]направи Ное всичко както му
заповѣда Богъ: [ц]така направи.

ГЛАВА 7.

И рече Господь Ною: [а]Влѣзъ ти и всичкий
ти домъ въ ковчега; [б]защото тебе видѣхъ пра-
веденъ прѣдъ мене въ този родъ. (2) Отъ всич-
китѣ [в]чисти скотове вземи си по седемь, мжж-
кото и женското му; и [г]отъ нечиститѣ ското-
ве по двѣ, мжжкото и женското му; (3) и отъ
птицитѣ небесни по седемь, мжжко и женско:
за да упазишъ отъ тѣхъ сѣме по лицето на
всичката земя. (4) Защото още слѣдъ седемь
дни азъ ще направя да вали дъждъ по земята
[д]четиридесеть дни и четиридесеть нощи; и
ще изтрѣбя отъ лицето на земята всичко що
сжществува което съмъ направилъ. (5) И [е]на-
прави Ное всичко както му заповѣда Господь.

(6) А Ное бѣше на шестстотинъ години ко-
гато стана на земята потопътъ отъ водата. (7) И
[ж]влѣзе Ное, и синоветѣ му, и жена му, и же-
нитѣ на синоветѣ му съ него въ ковчега, по-
ради водитѣ на потопа. (8) Отъ чиститѣ ското-
ве и отъ нечиститѣ скотове, и отъ птицитѣ,
и отъ всичкитѣ *гадове* които пълзятъ по зе-
мята, (9) по двѣ по двѣ влѣзоха при Ноя въ
ковчега, мжжко и женско, както заповѣда Богъ
Ною. (10) И слѣдъ седемьтѣ дни водата на по-
топа навалѣ по земята.

д Гл.8;21. Втор.29;19. Прит.6;18. Мат. 15;19.
е Виж. Числа 23;19. 1 Цар.15;11,29. 2 Цар.24;16. Мал.3;6. Як.1;17.
ж Иса.63;10. Ефес. 4;30.
з Гл.19;19. Изх. 33;12,13,16,17. Лука 1;30. Дѣян.7;46.
и Гл.7;1. Иез.14;14,20. Рим.1;17. Евр.11;7. 2 Пет.2;5.
к Гл.5;22.
л Гл.5;32.
м Гл.7;1. 10;9. 13;13. 2 Лѣт.34;27. Лука 1;6. Рим.2;13. 3;19.
н Иез.8;17. 28;16. Авак.2;8,17.
о Гл.18;21. Псал. 14;2. 33;13,14. 53;2,3.
п Иер.51;13. Иез. 7;2,3,6. Амосъ 8;2. 1 Пет.4;7.
р Ст.17.
* *Или,* Сводъ.
с Ст.13. Гл.7;4,21—23. 2 Пет.2;5.
т Гл.7;1,7,13. 1 Пет. 3;20. 2 Пет.2;5.
у Гл.7;8,9,15,16.
ф Гл.7;9,15. Виж. Гл.2;19.
х Евр.11;7. Виж. Изх.40;16.
ц Гл.7;5,9,16.

—

а Ст.7,13. Мат.24;38. Лука 17;26. Евр. 11;7. 1 Пет.3;20. 2 Пет.2;5.
б Гл.6;9. Псал. 33;18,19. Прит. 10;9. 2 Пет.2;9.
в Ст.8. Лев.Гл.11.
г Лев.10;10. Иез. 44;23.
д Ст.12,17.
е Гл.6;22.
ж Ст.1.

(11) Въ шестстотното лѣто на Ноевия животъ, въ втория мѣсецъ, въ седемнадесетия день на мѣсеца, въ тозм день се разпукнаха [з]всичкитѣ извори на голѣмата бездна, и [и]небеснитѣ хляби се раствориха. (12) И [к]валѣ дъждътъ на земята четиридесеть дни и четиридесеть нощи. (13) Въ тозм истия день [л]влѣзе въ ковчега Ное, и синоветѣ Ноеви, Симъ и Хамъ и Яфетъ, и жената Ноева, и тритѣ жени на синоветѣ му наедно съ тѣхъ, (14) [м]тѣ, и всичкитѣ животни по вида си, и всичкитѣ скотове по вида си, и всичкитѣ гадове що пълзятъ по земята по вида си, и всичкитѣ птици по вида си, всѣко перпато отъ всѣки видъ. (15) И [н]влѣзоха при Ноя въ ковчега по двѣ по двѣ отъ всѣка плъть която има дихание на животъ. (16) И които влѣзоха, мжжко и женско влѣзоха отъ всѣка плъть, [о]както му бѣше заповѣдалъ Богъ; и затвори Господь *ковчега* слѣдъ него. (17) И [п]държа потопътъ четиридесеть дни на земята; и умножи се водата и подигна ковчега, и *той* се подигна надъ земята. (18) И усиляше се водата, и умножаваше се много на земята; и [р]ковчегътъ се носѣше на повърхностьта на водата. (19) И водата се усиляваше твърдѣ много на земята; и [с]покриха се всичкитѣ високи планини които бѣха подъ всичкото небе. (20) Петнадесеть лакти по-горѣ се възвиси водата; и покриха се планинитѣ. (21) И [т]умрѣ всѣка плъть която се движеше по земята, птици, и скотове, и звѣрове, и всички гадове които пълзятъ по земята, и всѣки человѣкъ. (22) Всичко що бѣше на сухо, всичко [у]което *имаше* дихание на животъ въ ноздритѣ си, умрѣ. (23) И изтрѣби се все що сжществуваше по лицето на земята, отъ человѣкъ до скотъ, до гадъ, и даже до птица небесна, и изтрѣбиха се отъ земята; и [ф]остана само Ное и които бѣха заедно съ него въ ковчега. (24) И [х]удържа се водата по земята сто и петдесеть дни.

ГЛАВА 8.

И [а]помени Богъ Ноя, и всичкитѣ животни, и всичкитѣ скотове що бѣха наедно съ него въ ковчега; и [б]нанесе Богъ вѣтъръ на земята, и водата прѣстана. (2) И [в]затвориха се изворитѣ на бездната и хлябитѣ небесни, и [г]спрѣ се дъждътъ отъ небето, (3) И оттегляше се водата отъ земята малко по малко; и подиръ сто и петдесеть дни намаляваше водата. (4) И въ седемнадесетия день на седмия мѣсецъ [д]седна ковчегътъ върху планинитѣ Араратъ. (5) А водата намалѣваше непрѣстанно до десетия мѣсецъ; и въ първия день на десетия мѣсецъ появиха се върховетѣ на планинитѣ.

(6) И слѣдъ четиридесеть дни отвори Ное [е]прозореца на ковчега що бѣше направилъ. (7) И изпрати гарвана, който като излѣзе отхождаше и дохождаше додѣ изсъхна водата отъ земята. (8) Послѣ изпрати гължба отъ при себе си, за да види да ли е прѣстанала водата отъ лицето на земята. (9) И като не намѣри гължбътъ почивка на нозѣтѣ си, върна се при него въ ковчега, защото водата бѣше *още* по лицето на всичката земя. И той прострѣ ржката си и го взе, и внесе го при себе си въ ковчега. (10) И почака други още седемь дни, и пакъ изпрати гължба изъ ковчега. (11) И върна се при него гължбътъ надвечерь, и, ето, имаше въ устата си листъ масличенъ щомъ откжснатъ; и позна Ное че е прѣстанала водата отъ земята. (12) И почака още други седемь дни, и изпрати гължба; и той се не върна вече при него. (13) А въ шестстотинъ и първото лѣто *на Ноевия животъ*, въ първия день на първия мѣсецъ, изсъхна водата отъ земята; и дигна Ное покрива на ковчега и видѣ, и, ето, бѣ изсъхнало лицето на земята. (14) И въ двадесеть и седмия день на втория мѣсецъ изсъхна земята.

(15) И говори Богъ на Ноя и рече: (16) Излѣзъ изъ ковчега, [ж]ти, и жена ти, и синоветѣ ти, и женитѣ на синоветѣ ти съ тебе. (17) [з]Всичкитѣ животни които сж съ тебе отъ всѣка плъть, птици, и скотове, и всичкитѣ гадове които пълзятъ по земята изведи съ себе си; и нека се разпространяватъ по земята, и [и]нека се плодятъ, и нека се умножаватъ по земята. (18) И излѣзе Ное, и синоветѣ му, и жена му, и женитѣ на синоветѣ му съ него: (19) всичкитѣ животни, всичкитѣ гадове, и всич-

з Гл.8;2. Прит. 8:28. Иез. 26;19.
и Гл. 1;7. 8;2.
к Ст. 4,17.
л Ст. 1,7. Гл. 6;18. Евр. 11:7. 1 Пет. 3;20. 2 Пет. 2;5.
м Ст. 2,3,8,9.
н Гл. 6;20.
о Ст. 2,3.
п Ст. 4,12.
р Псал. 104;26.
с Псал. 104;6. Пер. 3;23.
т Гл. 6;13,17. Ст. 4. Иовъ 22;16. Мат. 24;39. Лука 17;27. 2 Пет. 3;6.
у Гл. 2;7.
ф 1 Пет. 3;20. 2 Пет. 2;5. 3;6.
х Гл. 8;3,4. —
а Гл. 19;29. Изх. 2;24. 1 Цар. 1;19.
б Изх. 14;21.
в Гл. 7;11.
г Иовъ 38;37.
д Гл. 7;24.
е Гл. 6;16.
ж Гл. 7;13.
з Гл. 7;15.
и Гл. 1;22.

китѣ птици, всичко що се движи [г]по земята, споредъ родоветѣ си, излѣзоха изъ ковчега.

(20) И съгради Ное олтарь Господу; и взе [к]отъ всѣки скотъ чистъ и отъ всѣка чиста птица, и принесе всесъжения на олтаря. (21) И обоня Господь [л]уханние благовонно; и рече Господь въ сърдцето си: Не ща да [м]прокълна вече земята заради человѣка, по това [н]че помишлението на человѣческото сърдце е зло отъ младостьта му: [о]нито ще поразя вече другъ пѫть всичко що живѣе, както сторихъ. (22) [п]Додѣ сѫществува земята, сѣяние и жетва, студъ и горещина, лѣто и зима, [р]день и нощь нѣма да прѣстанатъ.

ГЛАВА 9.

И благослови Богъ Ноя и синоветѣ му, и рече имъ: [а]Плодете се и множете се, и напълнете земята. (2) И [б]страхъ и трепетъ отъ васъ ще бѫде надъ всичкитѣ животни на земята, и надъ всичкитѣ небесни птици: тѣ, съ всичко което пълзи по земята, и съ всичкитѣ морски риби, въ рѫцѣтѣ ви сѫ прѣдадени. (3) [в]Всичко което се движи и живѣе ще ви бѫде за храна: [г]дадохъ ви всичко, както [д]зелената трѣва. (4) [е]Месо обаче съ живота му, кръвьта му, да не ядете. (5) И вашата кръвь, *кръвьта* на живота ви, непрѣмѣнно ще придиря: [ж]изъ рѫката на всѣко животно ще я придиря, и изъ рѫката на человѣка: [з]изъ рѫката на всѣки [и]неговъ братъ ще придиря живота на человѣка. (6) [к]Който пролѣе человѣческа кръвь, неговата кръвь отъ человѣкъ ще се пролѣе; защото [л]по образу Божию направи *Богъ* человѣка. (7) Но вие [м]плодете се и множете се, разпространявайте се на земята, и умножавайте се на нея.

(8) И говори Богъ Ною и на синоветѣ му съ него и рече: (9) И, ето, азъ [н]поставямъ моя завѣтъ съ васъ, и съ вашето сѣме подиръ васъ, (10) и [о]съ всѣко одушевлено животно което е съ васъ, отъ птицитѣ, отъ скотоветѣ, и отъ всичкитѣ животни на земята които сѫ съ васъ, отъ всѣко което е излѣзло изъ ковчега, до всѣко животно на земята. (11) И поставямъ съ васъ моя завѣтъ, че нѣма да се изтрѣби вече всѣка плъть отъ водата на потопа; нито ще бѫде вече потопъ за да запусти земята. (12) И рече Богъ: Това е [п]бѣлѣгътъ на завѣта който азъ поставямъ между мене и васъ, и между всѣко одушевлено животно което е съ васъ, въ вѣчни родове: (13) поставямъ дѫгата си въ облака; и тя ще бѫде бѣлѣгъ на завѣта между мене и земята. (14) И когато нанеса облакъ на земята, ще се яви дѫгата въ облака. (15) И [р]ще помена завѣта си който е между мене и васъ, и между всѣко одушевлено животно отъ всѣка плъть; и водата нѣма да стане вече въ потопъ за да изтрѣби всѣка плъть. (16) И дѫгата ще бѫде въ облака; и ще я гледамъ, за да помня [с]всегдашния завѣтъ между Бога и всѣко одушевлено животно отъ всѣка плъть която е на земята. (17) И рече Богъ Ною: Това е бѣлѣгътъ на завѣта който поставихъ между мене и всѣка плъть която е на земята.

(18) И Ноевитѣ синове които излѣзоха изъ ковчега бѣха Симъ и Хамъ и Яфетъ; а [т]Хамъ бѣше отецъ на Ханаана. (19) [у]Тѣзи тримата бѣха синове Ноеви; и [ф]отъ тѣхъ се разсѣяха *человѣци* по всичката земя.

(20) И начна Ное [х]да работи земята, и насади лозе. (21) И пи отъ виното, и [ц]опи се, и разголи се въ шатъра си. (22) И Хамъ, отецъ Ханаановъ, видѣ голотата на баща си, и каза *това* на двамата си братя вънъ. (23) А [ч]Симъ и Яфетъ взеха една дреха и я турихя на двѣтѣ си рамена; и отиваха заднишкомъ та покриваха голотата на баща си; и лицата имъ гледаха назадъ, и голотата на баща си не видѣха. (24) А като се изтрѣзви Ное отъ вино-

---

к Лев. Гл. 11.
л Лев.1;9. Иез.20;41. 2 Кор. 2;15. Ефес. 5;2.
м Гл. 3:17. 6;17.
н Гл. 6;5. Иовъ 14;4. 15;14. Псал. 51;5. Иер. 17;9. Мат. 15;19. Рим. 1;21. 3;23.
о Гл. 9;11,15.
п Иса. 54;9.
р Иер. 33;20,25. —

а Гл. 1;28. Ст. 7,19. Гл. 10;32.
б Гл. 1;28. Осия 2;18.
в Втор. 12;15. 14;3. 9,11. Дѣян.10;12,13.
г Рим.14;14,20. 1 Кор. 10;23,26. Кол.2;16. 1 Тим. 4;3,4.
д Гл. 1;29.
е Лев. 17;10,11,14. 19;26. Втор.12;23. 1 Цар.14;33. Дѣян. 15;20,29.

ж Изх. 21;28.
з Гл. 4;9,10. Псал. 9;12.
и Дѣян. 17;26.
к Изх. 21;12,14. Лев. 24;17. Мат. 26;52. Окт. 13;10.
л Гл. 1;27.
м Ст. 1,19. Гл. 1;28.
н Гл.6;18. Иса.54;9.
о Псал. 145;9.
п Гл. 17;11.
р Изх. 28;12. Лев. 26;42,45. Иез. 16;60.

с Гл. 17;13,19.
т Гл. 10;6.
у Гл. 5;32.
ф Гл. 10;32. 1 Лѣт. 1;4, и друг.
х Гл. 3;19,23. 4;2. Прит. 12;11.
ц Прит. 20;1. 1 Кор. 10;12.
ч Изх. 20;12. Гал.6;1

то си, научи се за онова което му бѣ направилъ по-младиятъ му синъ. (25) И рече: [ш]Проклетъ Ханаанъ: [щ]рабъ на раби ще бжде на братята си. (26) И рече: [ъ]Благословенъ Господь Богъ Симовъ; и Ханаанъ да му бжде рабъ. (27) Богъ да разпространи Яфета, и [ь]да се насели въ шатритѣ Симови; а Ханаанъ да му бжде рабъ.

(28) И живѣ Ное слѣдъ потопа триста и петдесеть години. (29) И станаха всичкитѣ дни Ноеви деветстотинъ и петдесеть години; и умрѣ.

ГЛАВА 10.

И тѣзи сж родословията на Ноевитѣ синове, Сима, Хама, и Яфета: [а]родиха се и тѣмъ синове слѣдъ потопа.

(2) [б]Синоветѣ Яфетови бѣха Гомеръ, и Магогъ, и Мадай, и Яванъ, и Тувалъ, и Мосохъ, и Тирасъ. (3) А синоветѣ Гомерови: Асханазъ, и Рифатъ, и Тогарма. (4) А синоветѣ Яванови: Елиса, и Тарсисъ, Китимъ, и Доданимъ. (5) Отъ тѣхъ [в]се разсѣяха по островитѣ на народитѣ въ земитѣ имъ, всѣки по езика си и по племето си, въ народитѣ си.

(6) А [г]синоветѣ Хамови: Хусъ, и Мицраимъ, и Футъ, и Ханаанъ. (7) А синоветѣ Хусови: Сева, и Евила, и Савта, и Раама, и Савтека: а синоветѣ Раамови: Шева и Деданъ. (8) И Хусъ роди Нимрода. Той начна да става силенъ на земята. (9) Той бѣше силенъ [д]ловецъ [е]прѣдъ Господа; за това се говори: Като Нимродъ, силенъ ловецъ прѣдъ Господа. (10) И [ж]началото на царството му бѣ Вавилонъ, и Ерехъ, и Акадъ, и Халне въ земята Сенааръ. (11) Изъ тазъ земя излѣзе въ Асирия, и съгради Ниневия, и града Роовотъ, и Халахъ, (12) и Ресенъ между Ниневия и Халахъ (той е голѣмиятъ градъ). (13) А Мицраимъ роди Лудимитѣ, и Анамимитѣ, Леавимитѣ, и Нафтухимитѣ, (14) и Патрусимитѣ, и Каслухимитѣ ([з]отъ които произлѣзоха Филистимцитѣ), и Кафторимитѣ. (15) А отъ Ханаана се родиха Сидонъ първородниятъ му, и Хетъ, (16) и Иевусеянитѣ, и Аморейцитѣ, и Гергесейцитѣ, (17) и Евеянитѣ, и Арукеянитѣ, и Асенеянитѣ, (18) и Арвадцитѣ, и Цемарейцитѣ, и Аматейцитѣ; и послѣ се разсѣха Ханаанскитѣ племена. (19) И [и]Ханаанскитѣ прѣдѣли бѣха отъ Сидонъ като отхожда нѣкой на Гераръ до Газа, и като отхожда нѣкой въ Содомъ, и Гоморъ, и Адма, и Цевоимъ, до Лаша. (20) Тѣзи сж синоветѣ Хамови по племената си, по езицитѣ си, въ земитѣ си, по народитѣ си.

(21) И на Сима, отца на всичкитѣ синове Еверови, по-стария братъ на Яфета, родиха се и нему *синове*, (22) [к]Синове Симови бѣха Еламъ, и Асуръ, и Арфаксадъ, и Лудъ, и Арамъ. (23) А синове Арамови: Узъ, и Улъ, и Гетеръ, и Машъ. (24) И Арфаксадъ роди [л]Сала; а Сала роди Евера. (25) И [м]Еверу се родиха два сина: името на единия, Фалекъ *(раздѣление)*, защото въ неговитѣ дни се раздѣли земята; и името на брата му, Иоктанъ. (26) А Иоктанъ роди Алмодада, и Шалефа, и Хацармавета, и Яраха, (27) и Адорама, и Узала, и Дикла, (28) и Овала, и Авимаила, и Шева, (29) и Офира, и Евела, и Иовава: всички тѣзи бѣха синове Иоктанови. (30) И населението имъ бѣше отъ Меша, като отхожда нѣкой въ Сефаръ, гора източна. (31) Тѣзи сж синове Симови по племената си, по езицитѣ си, въ земитѣ си, по народитѣ си. (32) [н]Тѣзи сж племената на синоветѣ Ноеви по родоветѣ имъ, въ народитѣ имъ; [о]и отъ тѣхъ се разсѣха народитѣ по земята слѣдъ потопа.

ГЛАВА 11.

И по всичката земя бѣше единъ езикъ и единъ гласъ. (2) И когато тръгнаха отъ изтокъ, намѣриха поле въ земята Сенааръ; и населиха се тамъ. (3) И рекоха си единъ на други: Елате, да направимъ кирпичи и да *ги* изпечемъ въ огънь. И употрѣбиха кирпичитѣ вмѣсто камене, а смолата употрѣбиха вмѣсто калъ. (4) И рекоха: Елате, да си съградимъ градъ и стълпъ [а]на който върхътъ *да стига* до небето; и да си придобиемъ име, за да се не разсѣемъ по лицето на всичката земя. (5) А [б]Господь слѣзе да види града и стълпа кой-

---

ш Втор. 27;16.
щ Ис.Нав.9;23. 3Цар. 9;20,21.
ъ Псал. 144;15. Евр. 11;16.
ь Ефес. 2;13,14. 3;6.
а Гл. 9;1,7,19.
б 1 Лѣт. 1;5, и друг.
в Псал. 72;10. Иер. 2;10. 25;22. Соф. 2;11.
г 1 Лѣт. 1;8, и друг.
д Иер. 16;16. Мих. 7;2.
е Гл. 6;11.
ж Мих. 5;6.
з 1 Лѣт. 1;2.
и Гл. 13;12,14,15,17. 15;18-21. Числа 34;2—12. Ис. Нав. 12;7,8.
к 1 Лѣт. 1;17, и друг.
л Гл. 11;12.
м 1 Лѣт. 1;19.
н Сл. 1.
о Гл. 9;19.
а Втор. 1:28.
б Гл. 18;21.

[ч]и на сѣмето ти до вѣка. (16) И [ш]ще направя сѣмето ти като земния пѣсъкъ: ако може нѣкой да изброи земния пѣсъкъ, ще се изброи и твоето сѣме. (17) Стани, обходи дължината и ширината на тазъ земя; защото тебѣ ще я дамъ. (18) И вдигна Аврамъ шатъра *си* и дойде та [щ]се насели при Мамвриевитѣ дѫбове, [ъ]които сѫ въ Хевронъ; и съгради тамъ олтарь Господу.

ГЛАВА 14.

И въ днитѣ на Амарфала царя [а]Сенаарскаго, на Ариоха царя Еласарскаго, на Ходологомора царя [б]Еламскаго, и на Тидала царя Гоимскаго, (2) тѣ направиха бой съ Вера царя Содомскаго, и Варса царя Гоморскаго, и Сенава царя на [в]Адма, и съ Симовора царя Цевоимскаго, и съ царя на Вала, която е [г]Сигоръ. (3) Всички тѣзи се събраха въ дола Сидимъ, [д]който е *сега* Солено Море. (4) Дванадесеть години [е]бѣха подчинени на Ходологомора, а въ тринадесетата отстѫпиха. (5) И въ четиринадесетата година дойде Ходологоморъ и царетѣ които бѣха наедно съ него, и поразиха [ж]Рафаимитѣ въ [з]Астаротъ-карнаимъ, и [и]Зузимитѣ въ Хамъ, и [к]Емимитѣ въ Савкиріатаимъ, (6) и [л]Хореянитѣ въ горага имъ Сииръ, до Ел-фаранъ, който е при пустинята. (7) И като се върнаха, дойдоха въ Енмишпатъ, който е Кадисъ, и поразиха всичкото мѣсто на Амаличанитѣ, и Аморентѣ които живѣеха въ [м]Асасонъ-тамаръ. (8) Тогазъ излѣзе царьтъ Содомски, и царьтъ Гоморски, царьтъ Адмански, и царьтъ Цевоимски, и царьтъ на Вала, която е Сигоръ, и опълчиха се на бой противъ тѣхъ въ дола Сидимъ: (9) противъ Ходологомора царя Еламскаго, и Тидала царя Гоимскаго, и Амарфала царя Сенаарскаго, и Ариоха царя Еласарскаго: четири царе противъ петь. (10) А долътъ Сидимъ бѣше пъленъ съ [н]смолни кладенци; и като бѣгаха царетѣ Содомски и Гоморски, паднаха тамъ; а останалитѣ убѣгнаха [о]въ горага. (11) И *побѣдителитѣ* взеха всичкия [п]имотъ на Содомъ и Гоморъ, и всичката имъ храна, и отидоха си. (12) Взеха и Лота [р]братанеца Аврамовъ, [с]който живѣеше въ Содомъ, и неговътъ имотъ, и отидоха.

(13) И дойде единъ отъ онѣзи които се избавиха, и извѣсти на Аврама Евреина, [т]който живѣеше при дѫбоветѣ на Мамврия Аморeянина, брата на Есхола и брата на Анера, които бѣха [у]съюзници Аврамови. (14) И като чу Аврамъ че биде плѣненъ [ф]братъ му, изведе триста и осемнадесеть отъ своитѣ обучени раби [х]които се бѣха родили въ дома му, и гони *неприятелитѣ* [ц]до Данъ. (15) И, като раздѣли своитѣ си, нападна на тѣхъ нощѣ той и рабитѣ му, и [ч]порази ги и гони ги до Хова, която е отлѣво на Дамаскъ. (16) И върна [ш]всичкия имотъ, върна и Лота братанеца си, и имота му, а още и женитѣ, и *всичкитѣ* люде.

(17) И [щ]излѣзе Содомскиятъ царь да го посрѣщне [ъ]като се върна отъ поражението на Ходологомора и на царетѣ които бѣха съ него, въ дола Сави, който е [ь]долъ царски. (18) И [ѣ]Мелхиседекъ царь Салимски изнесе хлѣбъ и вино; а той бѣше [ю]свещеникъ на [я]Бога Вишняго. (19) И благослови го и рече: [ж]Благословенъ Аврамъ отъ Бога Вишняго, [жж]Владѣтеля на небето и на земята; (20) и [а]благословенъ Богъ Вишний който прѣдаде враговетѣ ти въ рѫката ти. И *Аврамъ* му даде [б]десетъкъ отъ всичко.

(21) И рече Содомскиятъ царь Авраму: Дай ми человѣцитѣ, а имота земи за себе си. (22) А Аврамъ рече на Содомския царь: Азъ [в]дигнахъ рѫката си прѣдъ Господа Бога Вишняго, [г]Владѣтеля на небето и на земята, (23) и *за-*

ч 2 Лѣт. 20;7. Псал. 37;22,29. 112;2.
ш Гл. 15;5. 22;17. 26;4. 28;14. 32;12. Изх. 32;13. Числа 23;10. Втор. 1;10. 3 Цар.4;20. 1 Лѣт. 27;23. Иса. 48;19. Иер. 33;22. Рим. 4;16—18. Евр.11;12.
щ Гл. 14;13.
ъ Гл. 35;27. 37;14.

—

а Гл. 10;10. 11;2.
б Иса. 11;11.
в Втор. 29;23.
г Гл. 19;22.
д Втор. 3;17. Числа 34;12. Ис. Нав. 3;16. Псал.107;34.
е Гл. 9;26.
ж Гл.15;20. Втор.3;11.
з Ис.Нав.12;4. 13;12.
и Втор. 2;20.
к Втор. 2;10,11.
л Втор. 2;12,22.
м 2 Лѣт. 20;2.
н Гл. 11;3.
о Гл. 19;17,30.
п Ст. 16,21.
р Гл. 12;5.
с Гл. 13;12.
т Гл. 13;18.
у Ст. 24.
ф Гл. 13;8.
х Гл.15;3. 17;12,27. Екл. 2;7.
ц Втор. 34;1. Сѫд. 18;29.
ч Иса. 41;2,3.
ш Ст. 11,12.
щ Сѫд.11;34. 1 Цар. 18;6.
ъ Евр. 7;1.
ь 2 Цар. 18;18.
ѣ Евр. 7;1.
ю Псал.110;4. Евр.5;6.
я Мих. 6;6. Дѣян. 16;17.
ж Рут.3;10. 2Цар.2;5.
жж Ст. 22. Мат.11;25. *Или,* Създатель.
а Гл. 24;27.
б Евр. 7;4.
в Изх.6;8. Дан.12;7. Откр. 10;5,6.
г Ст. 19. Гл. 21;33.

клетъ се [д]че нѣма да взема отъ всичко що е
твое, отъ жица до ремикъ на обуща, за да не
речешъ: Азъ обогатихъ Аврама; (24) освѣнъ
онова което изядоха момцитѣ, и дѣла на мж-
жетѣ които [е]дойдоха съ мене, Анеръ, Есхолъ,
и Мамврий: тѣ нека вземать дѣла си.

ГЛАВА 15.

Слѣдъ тѣзи събития бидо слово Господне Ав-
раму [а]въ видѣние и казваше: [б]Не бой се,
Авраме: Азъ съмъ [в]щитъ твой: [г]мъздата ти
ще бжде твърдѣ голѣма. (2) И Аврамъ рече:
Господи Иеова. какво ще ми дадешъ [д]когато
азъ отхождамъ безчаденъ, а стопанинъ на до-
ма ми е този Елиезеръ, който е отъ Дамаскъ?
(3) Рече още Аврамъ: Ето, ти ми не даде сѣме;
и, ето, [е]домочадецътъ ми ще ме наслѣди. (4)
И, ето, слово Господне му говорѣше: Той нѣ-
ма да ти бжде наслѣдникъ; но онзи който
[ж]ще излѣзе изъ утробата ти, той ще ти бжде
наслѣдникъ. (5) И изведе го вънъ и рече:
Погледни сега на небето и [з]изброй [и]звѣздитѣ,
ако можешъ ги изброи; и рече му: [к]Така ще
бжде твоето сѣме. (6) И [л]повѣрва *Аврамъ* въ
Господа; и [м]вмѣни му се за правда.
(7) И рече му: Азъ съмъ Господь който те
[н]изведохъ изъ [о]Уръ Халдейски [п]за да ти
дамъ тазъ земя въ наслѣдие. (8) А той рече:
Господи Иеова, [р]какъ да позная че ще я на-
слѣдя? (9) И *Господь* му рече: Вземи ми те-
лица трилѣтна, и коза трилѣтна, и овенъ три-
лѣтенъ, и гъргорица, и гължбче. (10) И взе му
всички тѣзи, и [с]разсѣче ги прѣзъ срѣдата, и
положи всѣка часть срѣщу подобната и; но
[т]птицитѣ не разсѣче. (11) И слетѣха хищни
птици на труповетѣ; и Аврамъ ги разпжди.
(12) А около захождането на слънцето [у]напад-
на изстжпление на Аврама; и, ето, голѣмъ,
мраченъ ужасъ нападна на него. (13) И ре-
че *Господь* Авраму: Знай извѣстно че [ф]твоето
сѣме ще се прѣсели въ земя не своя си, и ще
бждатъ тѣмъ въ поробощение; и [х]ще ги уг-
нетяватъ четиристотинъ години. (14) Но [ч]азъ
ще сждя народа на когото ще бждатъ въ по-
робощение; а подиръ това [ч]ще излѣзатъ съ
голѣмъ имотъ. (15) А [ш]ти ще отидешъ [щ]при
отцитѣ си съ миръ: [ъ]ще бждешъ погребенъ
въ добра старость. (16) А [ь]въ четвъртия родъ
тѣ ще се върнатъ тука; защото още [ѣ]не се е
изпълнило беззаконието на [ю]Аморейцитѣ. (17)А
когато слънцето зайде и стана гжста тъмни-
на, ето, пещь димеща и пламень огненъ [я]прѣ-
мина между тѣзи части. (18) Въ този день
[ѧ]направи Господь завѣтъ съ Аврама и каза:
[ѩ]На твоето сѣме дадохъ тазъ земя, отъ Еги-
петската рѣка до голѣмата рѣка, до рѣката
Ефратъ: (19) Кенейцитѣ, и Кенезейцитѣ, и
Кадмонейцитѣ, (20) и Хетейцитѣ, и Ферезей-
цитѣ, и Рафаимитѣ, (21) и Аморейцитѣ, и Ха-
нанейцитѣ, и Гергесейцитѣ, и Невусейцитѣ.

ГЛАВА 16.

А Сара, жената Аврамова, [а]не раждаше му
чада; но имаше рабиня [б]Египтянка именуема
[в]Агарь. (2) И [г]рече Сара Авраму: Ето, Господь
[д]заключи *утробата* ми да не раждамъ: [е]влѣзъ
прочее при рабинята ми: може-би да придо-
бия чадо отъ нея. И Аврамъ [ж]послуша дума-
та Сарина. (3) И тъй, Сара жената Аврамова
взе Агарь Египтянката, своята рабиня, подиръ
[з]десеть лѣта отъ населението на Аврама въ
Ханаанската земя, и даде я на мжжа си Ав-

д Ест. 9;15,16.
е Ст. 13.
а Дан. 10;1. Дѣян. 10;10,11.
б Гл.26;24. Дан.10;12. Лука 1;13,30.
в Псал.3;3.5;12.84;11. 91;4. 119;114.
г Псал. 16;5. 58;11. Прит. 11;18.
д Дѣян. 7;5.
е Гл. 14;14.
ж 2 Цар.7;12. 16;11. 2 Лѣт. 32;21.
з Псал, 147;4.
и Иер. 33;22.
к Гл. 22;17. Изх. 32;13. Втор. 1;10. 10;22. 1 Лѣт. 27;23. Рим.4;18.Евр.11;12. Виж. Гл. 13;16.
л Рим. 4;3,9,22. Гал. 3;6. Як. 2;23.
м Псал. 106;31.
н Гл. 12;1.
о Гл. 11;28,31.
п Псал. 105;42,44. Рим. 4;13.
р Виж. Гл. 24;13,14. Сжд.6;17,37. 1 Цар. 14;9,10. 4 Цар.20;8. Лука 1;18.
с Иер. 34;18,19.
т Лев. 1;17.
у Гл.2;21. Иовъ 4;13.
ф Изх. 12;40. Псал. 105;23. Дѣян. 7;6.
х Изх. 1;11. Псал. 105;25.
ц Изх.6;6. Втор. 6;22.
ч Изх. 12;36. Псал. 105;37.
ш Иовъ 5;26.
щ Дѣян. 13;36.
ъ Гл. 25;8.
ь Изх. 12;40.
ѣ Дан.8;23. Мат.23;32. 1 Сол. 2;16.
ю 3 Цар. 21;26.
я Иер. 34;18,19.
ѧ Гл. 24;7.
ѩ Гл. 12;7. 13;15. 26;4. Изх. 23;31. Числа 34;3. Втор. 1;7. 11;24. 34:4. Ис. Нав. 1;4. 3 Цар. 4;21. 2 Лѣт. 9;26. Неем. 9:8. Псал. 105;11. Иса.27;12.
а Гл. 15;2,3.
б Гл. 21;9.
в Гал. 4;24.
г Гл. 30;3.
д Гл. 20;18. 30;2. 1 Цар. 1;5,6.
е Гл. 30:3,9.
ж Гл. 3:17.
з Гл. 12;5.

рама да му е жена. (4) И влѣзе при Агарь, и
тя зачна; и когато видѣ че зачна, госпожата
й [и]прѣзирана биваше прѣдъ очитѣ й. (5) И
рече Сара Авраму: Заради тебе ми става не-
правда. Дадохъ рабинята си въ твоитѣ обятия;
и като видѣ тя че зачна, азъ съмъ прѣзрѣна
прѣдъ очитѣ й: [к]Господь да сѫди между мене
и тебе. (6) А [л]Аврамъ рече на Сара: [м]Ето,
рабинята ти е въ твоята рѫка: стори й както
е угодно прѣдъ очитѣ ти. И употрѣби я Сара
злѣ; и тя [н]побѣгна отъ лицето й. (7) И на-
мѣри я ангелъ Господень близу [о]при извора
водни, въ пустинята, близу при извора на
пѫтя [п]къмъ Суръ. (8) И рече: Агарь, рабине
Сарина, отъ дѣ идешъ? и кѫдѣ отивашъ? А
тя рече: Бѣгамъ отъ лицето на Сара госпо-
жата си. (9) И рече й ангелъ Господень: Вър-
ни се при госпожата си, и [р]покори се подъ
рѫцѣтѣ й, (10) Рече и още ангелъ Господень:
[с]Ще прѣумножа сѣмето ти, така що да се не
изброява заради множеството. (11) И рече й
ангелъ Господень: Ето, ти си зачнала, и ще
родишъ синъ, и [т]ще наречешъ името му И-
смаилъ; защото чу Господь скърбьта ти. (12) И
той ще бѫде человѣкъ *като* [у]дивъ оселъ: рѫ-
ката му *ще бѫде* противъ всѣкиго, и рѫката
на всѣкиго противъ него; и [ф]прѣдъ лицето на
всичкитѣ си братя ще се насели. (13) И при-
зова *Агарь* името на Господа който й гово-
рѣше: Ти си Богъ на видѣнието ми; защото
рече: Виждамъ ли азъ тукъ подиръ [х]видѣ-
нието си? (14) За това *този* кладенецъ се наи-
менува кладенецъ [ц]Лахай-рои: ето, *той* е
[ч]между Кадисъ и Барадъ. (15) И [ш]роди Агарь
на Аврама синъ; и Аврамъ нарече името на
сина си когото роди Агарь, [щ]Исмаилъ.

(16) А Аврамъ бѣше на осемдесеть и шесть
години когато Агарь роди Исмаила Авраму.

ГЛАВА 17.

И като бѣше Аврамъ на деветдесеть и де-
веть години, [а]яви се Господь Авраму и рече
му: [б]Азъ съмъ Богъ Всемогущий: [в]ходи прѣдъ
мене, и [г]бѫди съвършенъ. (2) И ще поставя
завѣта си между мене и тебе, и [д]ще те ум-
ножа твърдѣ много. (3) И [е]падна Аврамъ на
лицето си; и говори му Богъ и рече: (4) Ето,
моятъ завѣтъ е съ тебе; и ти ще бѫдешъ
[ж]отецъ на множество народи. (5) И името ти
вече не ще се нарича Аврамъ *(отецъ високъ)*,
но ще бѫде [з]името ти Авраамъ *(отецъ на
множество)*; [и]защото отецъ на множество на-
роди те направихъ. (6) И ще те наплодя твър-
дѣ много, и [к]ще произведа отъ тебе народи,
и [л]царе ще произлѣзатъ отъ тебе. (7) И [м]ще
поставя моя завѣтъ между мене и тебе, и меж-
ду потомцитѣ ти слѣдъ тебе въ родоветѣ имъ,
за вѣченъ завѣтъ, [н]да съмъ Богъ на тебе и
[о]на потомството ти слѣдъ тебе. (8) И [п]ще
дамъ на тебе и на потомцитѣ ти слѣдъ тебе
земята на [р]твоето прѣселение, всичката Ха-
нанска земя, за вѣчно притежание; и [с]ще имъ
бѫда Богъ. (9) И рече Богъ Авраму: А ти
ще упазишъ завѣта ми, ти и потомцитѣ ти
слѣдъ тебе въ родоветѣ си. (10) Този е моятъ
завѣтъ който ще упазите между мене и васъ,
и между потомцитѣ ти слѣдъ тебе: [т]всѣки
мѫжки полъ отъ васъ ще бѫде обрѣзанъ.
(11) И ще обрѣжете краекожието на вашата
плъть; и ще бѫде [у]бѣлѣгъ на завѣта между
мене и васъ. (12) И младенецъ между васъ на
осемь дни [ф]ще се обрѣже, всѣки мѫжки полъ
въ родоветѣ ви, въ дома родений, и съ сребро
купений отъ всѣки чужденецъ който не е отъ
твоето сѣме. (13) Непрѣмѣнно ще се обрѣже
роденнятъ въ дома ти и купенниятъ съ среброто
ти; и ще бѫде моятъ завѣтъ въ плътьта ви

и 2 Цар. 6;16. Прит. 30;21,23.
к Гл. 31;53. 1Цар. 24;12.
л Прит. 15;1. 1 Пет. 3;7.
м Иовъ 2;6. Псал. 106;41,42. Иер. 38;5.
н Изх. 2;15.
о Гл. 25;18.
п Изх. 15;22.
р Тит. 2;9. 1 Пет. 2;18.
с Гл. 17;20. 21;18. 25;12.
т Гл. 17;19. Мат. 1;21. Лука 1;13,31.
у Гл. 21;20.
ф Гл. 25:18.
х Гл. 31;42.
ц Гл. 24;62. 25;11.
ч Числа 13;26.
ш Гал. 4;22.
щ Ст. 11.

—

а Гл. 12;1.
б Гл. 28;3. 35;11. Изх. 6:3. Втор. 10;17.
в Гл. 5;22. 48;15. 3 Цар. 2;4. 8;25. 4 Цар. 20;3.
г Гл. 6;9. Втор. 18;13. Иовъ 1;1. Мат. 5;48.
д Гл. 12;2. 13;16. 22;17.
е Ст. 17.
ж Рим. 4;11,12,16. Гал. 3;29.
з Неем. 9;7.
и Рим. 4;17.
к Гл. 35;11.
л Ст. 16. Гл. 35;11. Мат. 1;6, и друг.
м Гал. 3;17.
н Гл. 26;24. 28;13. Евр. 11;16.
о Рим. 9;8.
п Гл. 12;7. 13;15. Псал. 105;9,11.
р Гл. 23;4. 28;4.
с Изх. 6;7. Лев. 26;12. Втор. 4;37. 14;2. 26;18. 29;13.
т Дѣян. 7;8.
у Дѣян. 7;8. Рим. 4;11.
ф Лев. 12;3. Лука 2;20. Иоан. 7;22. Фил. 3;5.

завѣтъ вѣченъ. (14) А необрѣзанниятъ мѫжки
полъ, комуто краекожието на плътьта не се
обрѣже, тая душа [х]да се изтрѣби отъ людетѣ
си, *защото* е нарушила завѣта ми. (15) И ре-
че Богъ Аврааму: Сара жена си, не наричай
вече името ѝ Сара; но [*]Сарра *ще бѫде* името
ѝ. (16) И ще я благословя; [ц]ще ти дамъ още
и синъ отъ нея, и ще я благословя, и тя ще
стане *майка* на [ч]народи: царе на народи ще
произлѣзатъ отъ нея. (17) И падна Авраамъ
на лицето си и [ш]засмѣ се, и рече въ сърдце-
то си: На стогодишенъ человѣкъ да ли ще
се роди чадо? и Сарра, жена на деветдесеть
години, ще роди ли? (18) И рече Авраамъ
Богу: Дано Исмаилъ да живѣе прѣдъ тебе.
(19) И рече Богъ: [щ]Наистина жена ти Сарра
ще ти роди синъ, и ще наречешъ името му
Исаакъ; и ще поставя завѣта си съ него за
вѣченъ завѣтъ, и съ потомството му слѣдъ
него. (20) И за Исмаила, послушахъ те: ето,
благословихъ го, и ще го наплодя, и [ъ]ще го
умножа твърдѣ много: [ь]дванадесеть князове
ще се родятъ отъ него, и [ѣ]ще го направя
народъ великъ. (21) Но завѣта си ще поставя
съ Исаака, [ю]когото ще ти роди Сарра до го-
дина по това врѣме.

(22) И като свърши да говори съ Авраама
Богъ, възлѣзе си отъ него. (23) И взе Авраамъ
сина си Исмаила, и всичкитѣ родени въ дома
му, и всичкитѣ купени съ среброто му, всѣки
мѫжки полъ отъ человѣцитѣ на Авраамовия
домъ, и обрѣза краекожието на плътьта имъ
въ този истия день, както му рече Богъ. (24)
А Авраамъ бѣше на деветдесеть и деветь годи-
ни когато биде обрѣзано краекожието на плъть-
та му. (25) А Исмаилъ синъ му бѣше на три-
надесеть години когато биде обрѣзано крае-
кожието на плътьта му. (26) Въ истия този
день обрѣза се Авраамъ и синъ му Исмаилъ.
(27) И [я]всичкитѣ человѣци на дома му, които
бѣха родени въ дома, и които бѣха купени
съ сребро отъ иноплеменници, обрѣзаха се съ
него.

ГЛАВА 18.

И яви му се Господь въ [а]Мамвриевитѣ дѫ-
бове когато седѣше прѣдъ вратата на шатъра
въ горещината на деня. (2) И [б]вдигна очитѣ
си и видѣ, и, ето, трима мѫже стояха при
него; и [в]като видѣ, завтече се да ги посрѣщ-
не отъ вратата на шатъра *си*, и поклони се
до земята, (3) и рече: Господи мой, ако съмъ
намѣрилъ благодать прѣдъ очитѣ ти, недѣй
замина раба си. (4) [г]Нека донеса малко вода,
и умийте нозѣтѣ си и починете си подъ дър-
вото. (5) И [д]азъ ще донеса малко хлѣбъ, и
[е]укрѣпете сърдцето си, послѣ щете си замина;
[ж]понеже за това и минахте покрай вашия
рабъ. И тѣ рекоха: Стори така както си ре-
клъ. (6) И отиде набързо Авраамъ въ шатъ-
ра при Сарра и рече: Замѣси скоро три мѣри
чисто брашно, и направи потрѣбници. (7) А
Авраамъ се завтече при говедата, и взе едно
младо и добро теле, и даде го на слугата,
който побърза да го сготви. (8) [з]Послѣ взе масло
и млѣко и телето което сготви, и прѣдложи
прѣдъ тѣхъ; а той стоеше при тѣхъ подъ
дървото, и тѣ ядоха. (9) И рекоха му: Дѣ е
Сарра жена ти? И той рече: Ето, [и]въ ша-
търа е. (10) И рече *Господь:* Азъ [к]непрѣ-
мѣнно ще се върна при тебе [л]до година по
това врѣме; и, ето, [м]Сарра жена ти ще има
синъ. А Сарра чу *това* на вратата на шатъра
които бѣха задъ него. (11) А [н]Авраамъ и Сар-
ра бѣха стари въ прѣминалъ възрастъ: на
Сарра бѣше прѣстанало [о]обикновеното на же-
нитѣ. (12) И [п]засмѣ се Сарра въ себе си и
думаше: [р]Да ли ще има за мене наслаждение
като остарѣхъ, и [с]господинъ ми е старъ? (13) И
Господь рече Аврааму: Защо се засмѣ Сар-
ра и каза: Като остарѣхъ азъ, да ли ща родя
наистина? (14) [т]Има ли нѣщо невъзможно у
Господа? [у]Въ опрѣдѣленото врѣме ще се вър-
на при тебе, до година по това врѣме, и Сар-
ра ще има синъ. (15) Тогазъ Сарра се отрече
и думаше: Не се засмѣхъ; защото ѝ дойде
страхъ. А той рече: Не; ти се засмѣ.

[х] Изх. 4;24.
[*] Княгиня.
[ц] Гл. 18;10.
[ч] Гл. 35;11. Гал. 4;31. 1 Пет. 3;6.
[ш] Гл. 18;12. 21;6.
[щ] Гл. 18;10. 21;2. Гал. 4;28.
[ъ] Гл. 16;10.
[ь] Гл. 25;12,16.
[ѣ] Гл. 21;18.
[ю] Гл. 21;2.
[я] Гл. 18;19.

—

[а] Гл. 13;18. 14;13.
[б] Евр. 13;2.
[в] Гл. 19;1. 1 Пет. 4;9.
[г] Гл. 19;2. 43;24.
[д] Сѫд. 6;18. 13;15.
[е] Сѫд. 19;5. Псал. 104;15.
[ж] Гл. 19:8. 33;10.
[з] Гл. 19;3.
[и] Гл. 24;67.
[к] Ст. 14.
[л] 4 Цар. 4:16.
[м] Гл. 17;19,21. 21;2. Рим. 9;9.
[н] Гл. 17;17. Рим. 4;19. Евр. 11;11,12.19.
[о] Гл. 31;35.
[п] Гл. 17;17.
[р] Лука 1:18.
[с] 1 Пет. 3;6.
[т] Иер. 32:17. Зах. 8;6. Мат. 3;9. 19:26. Лука 1:37.
[у] Ст. 10. Гл. 17;21. 4 Цар. 4:16.

(16) Като станаха отъ тамъ мѫжетѣ обърна-
ха се къмъ Содомъ; и Авраамъ идѣше съ
тѣхъ [ф]да ги изпроводи. (17) И Господь рече:
[х]Ще скрия ли азъ отъ Авраама което ще
направя? (18) понеже Авраамъ непрѣмѣнно ще
бѫде народъ великъ и силенъ; и [ц]ще се бла-
гословятъ чрѣзъ него всичкитѣ народи на зе-
мята; (19) защото го познавамъ че [ч]ще за-
повѣда на синоветѣ си и на дома си слѣдъ
себе си; и ще упазятъ пѫтя Господень, да
правятъ правда и сѫдъ, за да направи Господь
да дойде на Авраама онова което е говорилъ
за него. (20) И рече Господь: Понеже [ш]голѣмъ
стана викътъ Содомски и Гоморски, и грѣхътъ
имъ е твърдѣ тежъкъ, (21) [щ]да слѣзна сега,
да видя да ли сѫ сторили напълно по вика
който дойде до мене; и ако не, [ъ]да зная.
(22) И като тръгнаха отъ тамъ мѫжетѣ, [ь]оти-
доха къмъ Содомъ; а Авраамъ [ѣ]стоеше още
прѣдъ Господа.
(23) И [ю]приближи се Авраамъ и рече:
[я]Ще погубишъ ли праведния съ нечестивия?
(24) Може да има петдесеть праведни въ града:
[ѫ]да ли ще погубишъ мѣстото и да му не про-
стишъ за петдесетьтѣ праведни които сѫ въ
него? (25) Да не бѫде ти да сторишъ таквозъ
нѣщо, да убиешъ праведния съ нечестивия,
[ѭ]щото праведниятъ да стане като нечестивия!
Да не бѫде това отъ тебе! [а]Сѫдията на всич-
ката земя нѣма ли да направи правосѫдие?
(26) И Господь рече: [б]Ако намѣря въ Со-
домъ петдесеть праведни вѫтрѣ въ града ще
простя на всичкото мѣсто заради тѣхъ. (27) И
отговори Авраамъ и рече: [в]Ето, сега начнахъ
да говоря Господу азъ който съмъ [г]прахъ и
пепель: (28) може отъ петдесетьтѣ праведници
да нѣма петима: що погубишъ ли всичкия
градъ поради петимата? И рече: Нѣма да *го*
погубя ако намѣря тамъ четиридесеть и петь.
(29) И приложи още *Авраамъ* да му говори
и рече: Може да се намѣрятъ четиридесеть.
И рече: Нѣма да сторя това заради четири-
десетьтѣ. (30) И рече *Авраамъ:* Да се не раз-
гнѣви Господь ако *още* говоря: може да се
намѣрятъ тамъ тридесеть. И рече Нѣма да
сторя това ако намѣря тридесеть. (31) И рече
Авраамъ: Ето, сега начнахъ да говоря Го-
споду: може да се намѣрятъ тамъ двадесеть. И
рече: Нѣма да *го* погубя заради двадесетьтѣ.
(32) И рече *Авраамъ:* [д]Да се не разгнѣви
Господь ако продумамъ още еднъжъ: може да
се намѣрятъ тамъ десеть. [е]И рече: Нѣма да
го погубя заради десетьтѣ. (33) И отиде Го-
сподь като прѣстана да говори съ Авраама; и
Авраамъ се върна на мѣстото си.

ГЛАВА 19.

И [а]дойдохѫ двата ангела въ Содомъ вечерь-
та, и Лотъ седѣше при Содомската порта; и
като [б]видѣ Лотъ, стана та ги посрѣщна, и
поклони се съ лице до земята, (2) и рече:
Ето, господа мои, [в]свърнете въ кѫщата на
вашия рабъ, и прѣнощувайте, и [г]умийте но-
зѣтѣ си; и станете утрѣ та идете на пѫтя си.
А тѣ рекоха: [д]Не; на улицата ще прѣнощу-
ваме. (3) И като ги принуди много, свърнаха
къмъ него, и влѣзоха въ кѫщата му; и [е]на-
прави имъ угощение, и изпече прѣсни хлѣ-
бове, и ядоха.
(4) И прѣди да си легнатъ тѣ, градскитѣ
мѫже, жителитѣ Содомяни, млади и стари,
всичкитѣ люде отъ всѣкѫдѣ, обиколиха кѫ-
щата. (5) И [ж]викаха на Лота, и говорѣха му:
Дѣ сѫ мѫжетѣ които дойдоха у тебе тазъ
нощь? [з]изведи ни ги, [и]да ги познаемъ. (6) А
[к]Лотъ излѣзе при тѣхъ прѣдъ вратата, и за-
твори вратата задъ себе си, (7) и рече: Моля
ви се, братя мои, недѣйте струва *таквозъ* зло.
(8) [л]Ето, имамъ двѣ дъщери които мѫжъ не
сѫ познали: да ви изведа тѣхъ вънъ, и сто-
рете съ тѣхъ каквото ви е угодно; само на
тѣзи мѫже да не сторите нищо, [м]понеже за
това влѣзоха подъ покрива на стрѣхата ми.
(9) А тѣ рекоха: Махни се татъкъ. И рекоха:
Той [н]дойде тука пришлецъ: [о]иска още и сѫ-

ф Рим.15;24. 3Иоан.6.
х Псал.25;14. Амосъ 3;7. Иоан.15;15.
ц Гл. 12;3. 22;18. Дѣян.3;25. Гал.3;8.
ч Втор.4;9,10. 6:7. Ис. Нав. 24;15. Ефес.6:4.
ш Гл.4;10. 19:13. Як. 5:4.
щ Гл.11:5. Изх. 8:8.
ъ Втор. 8:2. 13:3. Ис. Нав. 22:22. Лука 16;15. 2 Кор.11;11.
ь Гл. 19;1.
ѣ Ст. 1.
ю Евр. 10:22.
я Числа 16;22. 2 Цар. 24;17.
ѫ Иер. 5;1.
ѭ Иовъ8:20. Иса 3;10, 11.
а Иовъ 8:3. 34;17. Псал. 58:11. 94;2. Рим. 3;6.
б Иер.5;1. Иез.22;30.
в Лука 18;1.
г Гл.3;19. Иовъ 4:19. Екл. 12;7. 1 Кор. 15;47,48. 2 Кор.5;1.
д Сѫд. 6;39.
е Як. 5;16.

—

а Гл. 18:22.
б Гл. 18:1, и дрг.
в Евр. 13:2.
г Гл. 18:4.
д Виж. Лука 24;28.
е Гл. 18:8.
ж Иса. 3;9.
з Сѫд. 19:22. Юд. 7.
и Гл.4;1. Рим.1;24,27.
к Сѫд. 19:23.
л Виж. Сѫд. 19:24.
м Виж. Гл. 18:5.
н 2 Пет. 2:7,8.
о Изх. 2:14.

ли да е: сега ще озлобимъ тебе повече отъ
тѣхъ. И прѣсилваха прѣмного человѣка Лота,
и приближиха да разбиятъ вратата. (10) А
мжжетѣ прострѣха ржцѣ, и дръпнаха Лота
при себе си въ кжщи, и затвориха вратата.
(11) А [н]поразиха съ слѣпота человѣцитѣ които
бѣха при вратата на кжщата, отъ малъкъ до
голѣмъ, тъй щото изнемощѣха да търсятъ
вратата.
(12) И рекоха мжжетѣ Лоту: Имашъ ли
тука другиго нѣкого? Зеть, или синове, или
дъщери, или когото другиго имашъ въ града,
[р]изведи *ги* изъ това мѣсто; (13) защото ний
ще съсипемъ това мѣсто, понеже [с]голѣмъ ста-
на викътъ имъ прѣдъ Господа, и [т]проводи ни
Господь да го погубимъ. (14) И тъй, излѣзе
Лотъ и говори на зетеветѣ си [у]които щѣха
да земать дъщеритѣ му, и рече: [ф]Станете и
излѣзте изъ това мѣсто, защото ще съсипе
Господь града. Но на зетеветѣ му [х]се видѣ
че се шегува.
(15) И когато стана зора, принуждаваха ан-
гелитѣ Лота, и казваха: [ц]Стани, земи жена си
и двѣтѣ си дъщери които се намѣрватъ *тукъ*,
за да не погинешъ и ти въ беззаконието на този
градъ. (16) Но той като се бавеше, мжжетѣ,
[ч]понеже го пожали Господь, хванаха за ржка
него и жена му и двѣтѣ му дъщери, и [ш]изве-
доха го, и оставиха го вънъ отъ града. (17) И
когато ги изведоха вънъ, рече *единътъ*: [щ]Бѣ-
гай за живота си: [ъ]да не погледнешъ назадъ,
и да се не спрешъ въ всичка тази околность:
бѣгай на гората, за да не погинешъ (18) И
рече имъ Лотъ: [ь]Не, Господи! (19) Ето, рабъ
твой намѣри благодать прѣдъ тебе, и възве-
личилъ си милостьта си която си направилъ
менѣ че си упазилъ живота ми; но азъ не
ще мога да побѣгна на гората, за да ме не
постигне злото и умра. (20) Ето, моля, този
градъ е близу; да прибѣгна тамъ, и малъкъ
е: нека тамъ да побѣгна: не е ли малъкъ?
и ще се упази животътъ ми. (21) И рече му:
Ето, [ѣ]послушахъ те за това нѣщо, да не раз-
оря този градъ за който ти говори (22) По-
бързай да побѣгнешъ тамъ, защото [ю]азъ не
мога да направя дѣлото *си* доде не стигнешъ
ти тамъ. За това нарече [я]името на този градъ
*Сигоръ.
(23) Слънцето изгрѣя на земята когато Лотъ
влѣзе въ Сигоръ. (24) И [ѧ]одъжди Господь на
Содома и Гомора жупелъ и огънь отъ Господа
изъ небето. (25) И порази тѣзи градове, и
всичката околность, и всичкитѣ жители на
градоветѣ, и [ѩ]растенията на земята.
(26) Но жена му вслѣдъ него погледна *на-
задъ*, и [а]стана стълпъ отъ соль.
(27) А на сутриньта Авраамъ подрани на
това мѣсто [б]дѣто бѣ стоялъ прѣдъ Господа;
(28) и като погледна къмъ Содомъ и Гоморъ,
и къмъ всичката земя наоколо, видѣ, и, ето,
[в]дигаше се димъ отъ земята, като димъ изъ
пещь.
(29) И тъй, когато Богъ съсипа градоветѣ
на околностьта, [г]помена Богъ Авраама, и из-
прати Лота изсрѣдъ разорението когато разори
градоветѣ въ които живѣеше Лотъ.
(30) И възлѣзе Лотъ отъ Сигоръ и [д]живѣе-
ше въ гората, и съ него двѣтѣ му дъщери,
защото се убоя да седи въ Сигоръ; и жи-
вѣеше въ една пещера, самъ и двѣтѣ му дъ-
щери (31) И рече по-старата на по-младата:
Баща ни е старъ, и нѣма человѣкъ на земята
[е]да влѣзе при насъ по обичая на всичката
земя: (32) ела, да напоимъ баща си съ вино,
и да прѣспимъ съ него, и да [ж]възставимъ
сѣме отъ баща си. (33) И тъй, въ онази нощь
напоиха баща си съ вино; и влѣзе по-старата
и прѣспа съ баща си; и *той* не знаеше ни
когато легна тя ни когато стана. (34) И на
другия день рече по-старата на по-младата:
Ето, азъ прѣспахъ вчера съ баща си: да го
напоимъ съ вино и тази нощь и влѣзъ ти и
прѣспи съ него, и да възставимъ сѣме отъ баща
си. (35) И тъй, напоиха и въ онази нощь баща
си съ вино; и стана по-младата и прѣспа съ
него; и той не знаеше ни когато легна тя ни
когато стана. (36) И зачнаха двѣтѣ дъщери
Лотови отъ баща си. (37) И роди по-старата

н Виж. 4 Цар. 6;18. Дѣян. 13;11.
р Гл. 7;1. 2 Пет. 2;7,9.
с Гл. 18;20.
т 1 Лѣт. 21;15.
у Мат. 1;18.
ф Числа 16;21,45.
х Изх. 9;21. Лука 17;28. 24;11.
ц Числа 16;24,26. Откр. 18;4. [15,16.
ч Лука 18;13. Рим. 9;
ш Псал. 34;22.
щ 3 Цар. 19;3.
ъ Ст. 26. Мат. 24;16, 17,18. Лука 9;62. Фил. 3;13,14.
ь Дѣян. 10;14.
ѣ Иовъ 42;8,9. Псал. 145;19.
ю Виж. Гл. 32;25,26. Изх. 32;10. Втор. 9;14. Мар. 6;5.
я Гл. 13;10. 14;2.
* Малъкъ.
ѧ Втор. 29;23. Пса. 13;19. Иер. 20;16. 50;40. Иез. 16;49,50. Осия 11;8. Амосъ 4;11. Соф. 2;9. Лука 17;29. 2 Пет. 2;6. Юд. 7. [34.
ѩ Гл. 14;3. Псал. 107;
а Лука 17;32.
б Гл. 18;22.
в Откр. 18;9,
г Гл. 8;1. 18;23.
д Ст. 17,19.
е Гл. 16;2,4. 38;8,9. Втор. 25;5.
ж Мар. 12;19.

синъ, и нарече името му Моавъ: [з]той е отецъ
на Моавцитѣ до днесъ. (38) И роди и по-мла-
дата синъ, и нарече името му Бенъ-ами: [и]той
е отецъ на Амонянитѣ до днесъ.

ГЛАВА 20.

И тръгна Авраамъ отъ тамъ [а]къмъ южната
земя, и насели се между [б]Кадисъ и Суръ, и
[в]стана пришлецъ въ Герарь. (2) И рече Ав-
раамъ за жена си Сарра: [г]Сестра ми е; и Ави-
мелехъ Герарскиятъ царь прати и [д]взе Сарра.
(3) И [е]дойде Богъ при Авимелеха прѣзъ
нощьта [ж]насънѣ и рече му: [з]Ето, ти уми-
рашъ поради тазъ жена която си взелъ; за-
щото тя си има мѫжъ. (4) А Авимелехъ не
бѣше се приближилъ при нея; и рече: Го-
споди, [и]ще убиешъ ли и праведенъ народъ?
(5) Не рече ли ми той: Сестра ми е? и тя
пакъ, тя рече: Братъ ми е. [к]Съ незлобие на
сърдцето си и съ чистота на рѫцѣтѣ си сто-
рихъ азъ това. (6) И рече му Богъ насънѣ:
И азъ познахъ че това си сторилъ ти съ не-
злобие на сърдцето си; и [л]азъ още те задър-
жахъ да не съгрѣшишъ [м]прѣдъ мене, за това
не те оставихъ да се прикоснешъ до нея.
(7) И сега върни жената на человѣка, [н]за-
щото е пророкъ, и ще се помоли за тебе, и
ще живѣешъ, но ако *я* не върнешъ, [о]знай че
непрѣмѣнно ще умрешъ, ти и [п]всичкитѣ твои.
(8) И като стана рано на сутриньта, Ави-
мелехъ повика всичкитѣ си слуги и каза
всички тѣзи думи въ ушитѣ имъ; и человѣ-
цитѣ се много уплашиха. (9) И повика Ави-
мелехъ Авраама и рече му: Що стори ти съ
насъ? и какво ти съгрѣшихъ, та [р]нанесе на
мене и на царството ми голѣмъ грѣхъ? На-
правилъ си ми работи [с]които не трѣбва да
се правятъ. (10) И рече Авимелехъ Аврааму:
Що си видѣлъ ти та стори това нѣщо? (11) И
рече Авраамъ: Понеже азъ рекохъ: [т]Не ще
да има страхъ Божий въ това мѣсто; и [у]ще ме
убиятъ заради жена ми. (12) И наистина [ф]се-
стра ми е, дъщеря на баща ми, но не дъще-
ря на майка ми; и стана ми жена. (13) И ко-
гато ме [х]стори Богъ да странствувамъ отъ ба-
щиния си домъ, рекохъ ѝ: Това добро ще ми
сторишъ: на всѣко мѣсто дѣто отидемъ, [ц]каз-
вай за мене: Той ми е братъ. (14) И [ч]взе Ави-
мелехъ овци, и говеда, и раби, и рабини, и
даде Аврааму, и върна му Сарра жена му.
(15) И рече Авимелехъ: Ето [ш]земята ми прѣдъ
тебе: насели се дѣто ти е угодно. (16) И на
Сарра рече: Ето, дадохъ тисяща сребърници
[щ]на брата ти; [ъ]ето, това ти е [ь]покривало за
очитѣ прѣдъ всички които сѫ съ тебе и прѣдъ
всички *други*. И така бѫде тя обличена. (17) И
[ѣ]помоли се Авраамъ Богу; и изцѣли Богъ
Авимелеха, и жена му, и рабинитѣ му; и ро-
диха чада. (18) Защото Господь [ю]бѣше заклю-
чилъ съвсѣмъ всички ложесна въ дома Ави-
мелеховъ поради Сарра, жената Авраамова.

ГЛАВА 21.

И [а]посѣти Господь Сарра както рече: и
стори Господь на Сарра [б]както бѣ казалъ.
(2) И [в]зачна Сарра и роди синъ на Авраама
въ старинитѣ му, [г]на срока за който му бѣше
рекълъ Богъ. (3) И нарече Авраамъ името на
сина си който му се роди, когото му Сарра
роди, [д]*Исаакъ. (4) И [е]обрѣза Авраамъ сина
си Исаака въ осмия день, [ж]както му бѣ запо-
вѣдалъ Богъ. (5) А [з]Авраамъ бѣше на сто го-
дини когато му се роди Исаакъ синъ му. (6) И
рече Сарра: [и]Богъ ми направи смѣхъ: който
чуе [к]ще се смѣе съ мене наедно. (7) И рече:
Кой би рекълъ Аврааму че Сарра ще кърми
чада? [л]понеже *му* родихъ синъ въ старинитѣ
му. (8) А дѣтето порасна, и отбиха го; и на-
прави Авраамъ голѣмо угощение въ който день
отбиха Исаака.

з Втор.2;9.
и Втор.2;19.
—
а Гл.18;1.
б Гл.16;7,14.
в Гл.26;6.
г Гл.12;13. 26;7.
д Гл.12;15.
е Псал.105;14.
ж Иов.33;15.
з Ст.7.
и Ст.18. Гл.18;23.
к 4Цар.20;3. 2Кор.1;12.
л Гл.31;7. 35;5. Изх.34;24. 1 Цар. 25;26,34.
м Гл.39;9. Лев.6;2.
- Псал.51;4.
н 1Цар.7;5. 4 Цар. 5;11. Иовъ42;8. Як. 5;14,15. 1Иоан.5;16.
о Гл.2;17.
п Числа 16;32,33.
р Гл.26.10. Изх.32;21. Ис. Нав.7;25.
с Гл.34;7.
т Гл.42;18. Псал.39;1. Притч.16;6.
у Гл.12;12. 26;7.
ф Виж. Гл.11;29.
х Гл.12;1,9,11, и дрг. Евр.11;8.
ц Гл.12;13.
ч Гл.12;16.
ш Гл.13;9.
щ Ст.5.
ъ Гл.26;11.
ь Гл.24;65.
ѣ Иов 42;9,10.
ю Гл.12;17.
—
а 1Цар.2;21.
б Гл.17;19. 18;10,14. Гал.4;23,28.
в Дѣян.7;8. Гал.4;22. Евр.11;11.
г Гл.17;21.
д Гл.17;19.
* Смѣхъ.
е Дѣян.7;8.
ж Гл.17;10,12.
з Гл.17;1,17.
и Псал.126;2. Иса. 54;1. Гал.4;27.
к Лука1;58.
л Гл.18;11,12.

(9) И видѣ Сарра сина на Агарь [м]Египтян-
ката, [н]когото бѣ родила Авраамy, чё [о]се пря-
сива *на Исаака*. (10) И рече Авраамy: [п]Из-
пжди тази рабиня и сина ѝ; защото нѣма да
наслѣди синътъ на тази рабиня съ сина ми
Исаака. (11) И тая дума се видѣ твърдѣ теж-
ка на Авраама [р]за сина му *Исмаила*. (12) И
рече Богъ Авраамy: Да ти се не види тежко
за момчето и за рабинята ти: за всичко което
ти рече Сарра слушай думата ѝ; [с]защото въ
Исаака ще се наименува на тебе сѣме. (13) А
и сина на рабинята ще направя да стане
[т]народъ; защото е твое сѣме. (14) И стана
Авраамъ на сутриньта рано и взе хлѣбъ и
мѣхъ съ вода, и даде на Агарь, и тури ги на
рамото ѝ; *даде* ѝ и дѣтето, и [у]я изпроводи.
А тя отиде и се скиташе по пустинята Вир-
савее. (15) И когато се свърши водата въ мѣха,
тя хвърли дѣтето подъ единъ храстъ. (16) И
отиде та седна насрѣща, далечъ колкото единъ
хвърлей на стрѣла; защото рече: Да не видя
смъртьта на дѣтето. И седна насрѣща, и въз-
вися гласъ и плака. (17) И [ф]чу Богъ гласа на
момчето; и повика ангелъ Божий къмъ Агарь
отъ небето и рече ѝ: Що ти е, Агарь? не
бой се; защото чу Богъ гласа на момчето отъ
мѣстото дѣто е. (18) Стани, дигни момчето, и
укрѣпи го съ ржката си; защото [х]ще го на-
правя да стане народъ великъ. (19) И [ц]отвори
Богъ очитѣ ѝ; и тя видѣ кладенецъ съ вода,
и отиде та напълни мѣха съ вода, и напои
момчето. (20) И [ч]Богъ бѣше съ момчето; и то
порасна, и насели се въ пустинята, и [ш]стана
стрѣлецъ. (21) И насели се въ пустинята Фа-
ранъ; и [щ]взе му майка му жена изъ Египет-
ската земя.

(22) А въ онова врѣме [ъ]Авимелехъ, съ Фи-
хола военачалника си, говори на Авраама и
рече: [ь]Богъ е съ тебе въ всичко що правишъ.
(23) И сега [ѣ]закълни ми се тукъ въ Бога че
не ще се покажешъ невѣренъ на мене, ни
на сѣмето ми, нито на рода ми, *но* споредъ
милостьта която ти съмъ сторилъ що сторишъ
на мене и на земята дѣто ти си пришлецъ.
(24) И рече Авраамъ: Азъ се заклевамъ.
(25) И обличи Авраамъ Авимелеха за водния
кладенецъ който бѣха [ю]отнели Авимелеховитѣ
раби. (26) И рече Авимелехъ: Не знамъ кой
е направилъ тазъ работа: нито ти ми яви, и
нито азъ съмъ чулъ, освѣнъ днесъ. (27) И взе
Авраамъ овци и говеда и даде на Авимелеха,
и [я]направиха двамата договоръ. (28) И тури
Авраамъ на страна седемь женски агнета отъ
стадото. (29) И рече Авимелехъ Авраамy: [ѫ]Що
сж тѣзи седемь женски агнета които си ту-
рилъ на страна? (30) А той рече: Че *тѣзи*
седемьтѣ женски агнета ще земешъ ти отъ
ржката ми, да ми бждатъ [ѫѫ]за свидѣтелство
че азъ съмъ изкопалъ този кладенецъ. (31) За
това [а]наименува онова мѣсто Вирсавее *(кла-
денецъ клетвенъ)*; защото тамъ се заклеха
двамата. (32) И направиха договоръ въ Вир-
савее: и стана Авимелехъ и Фихолъ воена-
чалникътъ му, и върнаха се въ Филистим-
ската земя.

(33) И насади *Авраамъ* джбрава въ Вирса-
вее; и [б]призва тамъ името на Иеова Бога
[в]Вѣчнаго. (34) И остана Авраамъ пришлецъ
въ Филистинската земя много дни.

ГЛАВА 22.

А слѣдъ тѣзи събития [а]Богъ изкуси Ав-
раама, и рече му: Аврааме. И той рече: Ето
ме. (2) И рече *Богъ:* Вземи сега сина си [б]еди-
нородния, когото си възлюбилъ, Исаака, и иди
[в]на мѣстото Мория, и принесъ го тамъ въ все-
съжение, на едно отъ горитѣ която ще ти
река. (3) И подрани Авраамъ на сутриньта та
оседла осела си, и взе съ себе си двама отъ
рабитѣ си и Исаака сина си; и нацѣпи дърва
за всесъжението, и стана та отиде на мѣстото
което му каза Богъ. (4) И въ третия день по-
дигна Авраамъ очи, и видѣ мѣстото отъ далечъ.
(5) И рече Авраамъ на рабитѣ си: Вие оста-
нете тукъ съ осела; а азъ и момчето ще оти-
демъ до тамъ, и като се поклонимъ що се
върнемъ при васъ. (6) И взе Авраамъ дървата
за всесъжението и [г]натовари *ги* на сина си
Исаака, и взе въ ржка огъня и ножа; и оти-

м Гл. 16;1.
н Гл. 16;15.
о Гал. 4;29.
п Гал. 4;30. Виж. Гл. 25;6. 36;6,7.
р Гл. 17;18.
с Рим. 9;7,8. Евр. 11;18.
т Ст. 18. Гл. 16;10. 17;20.
у Иоан. 8;35.
ф Изх. 3;7.
х Ст. 13.
ц Числа 22;31. Виж. 4 Цар. 6;17,18,20. Лука 24;16,31.
ч Гл. 28;15. 39;2,3,21.
ш Гл. 16;12.
щ Гл. 24;4.
ъ Гл. 20;2. 26;26.
ь Гл. 26;28. [24;21.
ѣ Ис. Нав. 2;12. 1 Цар.
ю Виж. Гл. 26;15,18, 20—22.
я Гл. 26;31.
ѫ Гл. 33;8.
ѫѫ Гл. 31;48,52.
а Гл. 26;33.
б Гл. 4;26.
в Втор. 33;27. Иса. 40;28. Рим. 16;26. 1 Тим. 1;17.

—

а Як. 1;12. 1 Пет. 1;7. 1 Кор. 10;13. Евр. 11;17.
б Евр. 11;17.
в 2 Лѣт. 3;1.
г Иоан. 19;17.

доха двамата наедно. (7) Тогазъ продума Исаакъ на Авраама отца си и рече: Отче мой! И той рече: Ето ме, чадо мое. И рече *Исаакъ:* Ето огъня и дървата; а дѣ е агнето за всесъжението? (8) И рече Авраамъ: Богъ, чадо мое, ще си промисли агнето за всесъжение; и отиваха двамата наедно. (9) И като пристигнаха на мѣстото което му рече Богъ, съгради тамъ Авраамъ олтарь, и нареди дървата, и като вързa Исаака сина си, [д]тури го на олтаря върхъ дървата. (10) И простре Авраамъ ржката си та взе ножа за да заколи сина си. (11) Но ангелъ Господенъ му викна отъ небето и рече: Аврааме, Аврааме! И той рече: Ето ме. (12) И рече: [е]Да не прострешъ ржката си на момчето, и да му не сторишъ нищо; [ж]защото сега познахъ че ти се боишъ отъ Бога, понеже заради мене не си пожалилъ сина си единородния. (13) И като подигна Авраамъ очи, видѣ, и ето задъ него овенъ вплетенъ съ рогата си въ единъ храстъ; и дойде Авраамъ, и взе овена, и принесе го всесъжение вмѣсто сина си. (14) И нарече Авраамъ името на онова мѣсто *Иеова-ире, както се казва *и* днесъ: На гората Господь ще се яви. (15) И викна втори пжть ангелъ Господенъ Аврааму отъ небето (16) и рече: [з]Заклехъ се въ мене си, казва Господь, понеже си сторилъ това нѣщо, и не си пожалилъ сина си, единородния си, (17) ще те благословя и благословя, и ще умножа и прѣумножа сѣмето ти [и]като звѣздитѣ на небето, и [к]като пѣсъка който е край морето; и [л]сѣмето ти ще обладае [м]вратата на враговетѣ си; (18) и [н]въ твоето сѣме ще се благословятъ всичкитѣ народи на земята, [о]защото си послушалъ гласа ми. (19) И върна се Авраамъ при рабитѣ си, и станаха та отидоха наедно у Вирсавее; и насели се Авраамъ у [п]Вирсавее.

(20) А слѣдъ тѣзи събития казаха Аврааму и рекоха: Ето, [р]Мелха роди и тя синове на Нахора брата ти: (21) [с]Уза първородния му, и Вуза брата му, и Камуила отца [т]Арамова, (22) и Кесседа, и Азава, и Фалдеса, и Едлафа, и Ватуила. (23) А [у]Ватуилъ роди Ревека: тѣзи осмината роди Мелха Нахору брату Авраамову. (24) И наложницата му, която се именуваше Ревма, роди и тя Тавека, и Таама, и Тахаса, и Мааха.

ГЛАВА 23.

И живѣ Сарра сто и двадесеть и седомь години: *тѣзи сж* годинитѣ на живота Саррина. (2) И умрѣ Сарра въ [а]Кириатъ-арва: то е [б]Хевронъ въ Ханаанската земя; и дойде Авраамъ да жалѣе Сарра и да я оплаче. (3) И като стана Авраамъ отъ мъртвеца си, говори на синоветѣ Хетови и рече: (4) [в]Чужденецъ и пришлецъ съмъ азъ между васъ: [г]дайте ми стяжание за гробъ между васъ, за да погреба мъртвеца си отъ прѣдъ очитѣ си. (5) И отговориха синоветѣ Хетови Аврааму и рекоха му: (6) Послушай ни, господине: ти си между насъ [д]князъ отъ Бога: погреби мъртвеца си въ избрания отъ гробоветѣ ни: никой отъ насъ не ще да ти възбрани гроба си, за да погребешъ мъртвеца си. (7) Тогава стана Авраамъ и поклони се на людетѣ на оназъ земя, на синоветѣ Хетови; (8) и говори имъ и рече: Ако ви е угодно да погреба мъртвеца си отъ прѣдъ очитѣ си, послушайте ме, и посрѣдствувайте за мене прѣдъ Ефрона сина Сааровъ, (9) и да ми даде пещерата си Махпелахъ, въ края на нивата си: съ пълна цѣна нека ми я даде въ стяжание за гробъ между васъ. (10) А Ефронъ седѣше всрѣдъ синоветѣ Хетови; и отговори Ефронъ Хетеянинътъ Аврааму при слушанието на синоветѣ Хетови на всичкитѣ които влазяха [е]въ вратата на града му, и рече: (11) [ж]Не, господине мой, послушай ме: давамъ ти нивата, давамъ ти и пещерата която е въ нея: прѣдъ синоветѣ на народа си давамъ ти я: погреби мъртвеца си. (12) И поклони се Авраамъ прѣдъ людетѣ на оназъ земя; (13) и рече Ефрону при слушането на людетѣ отъ оназъ земя, и каза: Ако *щешъ,* послушай ме, моля: ще дамъ среброто за нивата; вземи *го* отъ мене, и ще погреба мъртвеца си тамъ. (14) А Ефронъ отговори Аврааму и рече му: (15) Чуй ме, господине мой: между мене и тебе що е земя [з]за четиристотинъ сикли сре-

д Евр.11;17. Як.2;21.
е 1 Цар.15;22. Мих. 6;7,8.
ж Гл.26;5. Як.2;22.
* Господь ще промисли.
з Псал.105;9. Лука 1;73. Евр.6;13,14.
и Гл.15;5. Иер.33;22.
к Гл.13;16.
л Гл.24;60.
м Мих.1;9.
н Гл.12;3. 18;18. 26;4. Дѣян.3;25. Гал.3;8, 9,16,18.
о Ст.3,10. Гл.26;5.
п Гл.21;31.
р Гл.11;29.
с Иовъ 1;1.
т Иовъ 32;2.
у Гл.24;15.

—

а Ис.Нав.14;15. Сжд.1;10.
б Ст.19. Гл.13;18.
в Гл.17;8. 1 Лѣт.29;15. Псал.105;12. Евр. 11;9,13.
г Дѣян.7;5.
д Гл.13;2.14;14.24;35.
е Гл.34;20,24. Рутъ4;4.
ж Виж.2Цар.24;21-24.
з Изх.30;13. Иез.45;12.

оърва? погреби мъртвеца си. (16) И послуша Авраамъ Ефрона; и [и]прѣтегли Авраамъ Ефрону сребрюто което рече при слушането на синоветѣ Хетови, четиристотинъ сикли сребърни каквито минуваха между търговци. (17) И Ефроновата [к]нива която бѣше въ Махпелахъ, прѣдъ Мамврий, нивата, и пещерата която бѣ въ нея, и всичкитѣ дървя които бѣха въ нивата, по всичкитѣ прѣдѣли наоколо, потвърдиха се (18) стяжание на Авраама, прѣдъ синоветѣ Хетови, прѣдъ всичкитѣ които влазяхѫ въ вратата на града му. (19) И слѣдъ това погребе Авраамъ Сарра жена си въ пещерата на нивата Махпелахъ, прѣдъ Мамврий: той е Хевронъ въ Ханаанската земя. (20) И нивата и пещерата която бѣше въ нея [л]потвърдиха се отъ синоветѣ Хетови на Авраама въ стяжание за гробъ.

ГЛАВА 24.

И Авраамъ бѣше [а]старъ, прѣминалъ на възрасть; и Господь [б]благослови Авраама въ всичко. (2) И рече Авраамъ [в]на раба си, постария въ дома му, на [г]настоятеля на всичкия му имотъ: [д]Да турищъ ржката си подъ бедрото ми, (3) и [е]ще те закълна въ Господа Бога на небето и Бога на земята че [ж]нѣма да вземешъ жена за сина ми отъ дъщеритѣ на Ханаанейцитѣ между които живѣя; (4) но [з]ще идешъ [и]на мѣстото ми, и при рода ми, и ще вземешъ жена за сина ми Исаака. (5) А рабътъ му рече: Може да не ще жената да дойде подирѣ ми въ тази земя; трѣба ли да заведа сина ти въ оназъ земя отъ дѣто си излѣзълъ? (6) И рече му Авраамъ: Пази, да не върнешъ сина ми тамъ. (7) Господь Богъ небесни който [к]ме взе изъ дома на отца ми и отъ земята на рождението ми, и който ми говори, и който ми се закле и рече: [л]На твоето сѣме ще дамъ тазъ земя, той [м]ще испратя ангела си прѣдъ тебе; и ще вземешъ жена за сина ми отъ тамъ. (8) Ако ли жената не ще да дойде подирѣ ти, тогазъ [н]ще бждешъ свободенъ отъ това мое заклеване; само сина ми да не върнешъ тамъ. (9) И тури рабътъ ржката си подъ бедрото на Авраама господина своего, и закле му се за това нѣщо.

(10) И взе рабътъ отъ камилитѣ на господина си десеть камили, и тръгна, и въ ржцѣтѣ му бѣше [о]всичкото благо на господина му; и стана та отиде въ Месопотамия, [п]въ града Нахоровъ. (11) И тури камилитѣ да колѣничатъ вънъ отъ града при водния кладенецъ, надвечеръ когато излазятъ [р]женитѣ да си наливатъ *вода*. (12) И рече: [с]Господи, Боже на господина моего Авраама, [т]дай ми, моля, добра срѣща днесъ, и стори милость на господина моего Авраама. (13) Ето, азъ [у]стоя при извора на водата, [ф]а дъщеритѣ на градскитѣ жители излазятъ да наливатъ вода; (14) и момата на която река: Я наведи водоноса си да пия, и тя рече: Пий, и ще напоя и камилитѣ ти, тя нека е оная *която* си отредилъ за раба си Исаака. и [х]отъ това ще позная че си сторилъ милость на господина моего.

(15) И прѣди да прѣстане той да говори, ето, излазяше Ревека, която бѣше се родила Ватуилу, сину [ц]на Мелха, жена на Нахора Авраамовия братъ, и на рамото ѝ водоносътъ ѝ. (16) А момата бѣше [ч]твърдѣ красна на глéдъ, дѣвица, и мжжъ не бѣше познала; и тъй, като слѣзе на извора, напълни водоноса си, и възлѣзваше. (17) А рабътъ се завтече да я посрѣщне и рече: Я ми напой малко вода отъ водоноса си. (18) [ш]А тя рече: Пий, господине мой; и побърза и сне водоноса си на ржката си и напои го. (19) И като го напои рече: И за камилитѣ ти ще извадя, додѣ се напиятъ всичкитѣ. (20) И тутакси излѣ водоноса си въ поилото, и завтече се на кладенеца да извади още, и извади за всичкитѣ му камили. (21) А человѣкътъ се чудѣше съ нея, и мълчеше, за да познае [щ]да ли е благоустроилъ Господь пжтя му, или не. (22) И като прѣстанаха камилитѣ да пиятъ, взе человѣкътъ една [ъ]златна

и Иер. 32;9.
к Гл.25;9. 49;30-32. 50;13. Дѣян.7;16.
л Виж. Руть 4;7—10. Иер. 32;10,11. —
а Гл. 18;11. 21;5.
б Ст. 35. Гл. 18;2. Псал. 112;3. Прит. 10;22.
в Гл. 15;2.
г Ст. 10. Гл. 39;4—6.
д Гл. 47;29. 1 Лѣт. 29;24. Плач. 5;6.
е Гл. 14;22. Втор. 6;13. Ис. Нав. 2;12.
ж Гл. 26;35. 27;46. 28;2. Изх. 34;16. Втор. 7;3.
з Гл. 28;2.
и Гл. 12;1.
к Гл. 12;1.
л Гл. 12;7. 13;15. 15;18. 17;8. Изх. 32;13. Втор. 1;8. 34;4. Дѣян. 7;5.
м Изх. 23;20,23. 33;2. Евр. 1;14.
н Ис. Нав. 2;17,20.
о Ст. 2.
п Гл. 27;43.
р Изх. 2;16. 1 Цар. 9;11.
с Ст. 27. Гл. 26;24. 28;13. 32;9. Изх. 3;6,15.
т Неем. 1;11. Псал. 37;5.
у Ст. 43.
ф Гл. 29;9. Изх. 2;16.
х Сжд. 6;17,37. 1 Цар. 6;7. 14;10. 20;7.
ц Гл. 11;29. 22;23.
ч Гл. 26;7.
ш 1 Пет. 3;8. 4;9.
щ Ст. 12,56.
ъ Изх. 22;2,3. Иса. 3;19—21. Иез. 16;11,12. 1 Пет. 3;3.

обѣца тежка половинъ сиклъ, и двѣ гривни
за ржцѣтѣ и тежки десеть сикли отъ злато,
(23) и рече: Чия дъщеря си ти? я ми кажи:
нахѣрва ли се въ кжщата на баща ти мѣсто
за насъ да прѣнощуваме? (24) И тя му рече:
Азъ съмъ [ь]дъщеря на Ватуила сина Мелхинъ,
когото е родила Нахору. (25) Рече му още:
Има у насъ и слама, и храна много, и мѣсто
за прѣнощуване. (26) Тогазъ се наведе чело-
вѣкътъ и [ѣ]поклони се Господу. (27) И рече:
[ю]Благословенъ Господь Богъ на господина мое-
го Авраама, който не лиши господина моего
отъ [я]милостьта си и истината си: въ пжтя
Господь [ѧ]ме управи въ дома на братята на
моя господинъ. (28) А момата се завтече и раз-
каза въ дома на майка си за тѣзи случаи.

(29) И Ревека имаше братъ на име [ѭ]Ла-
ванъ; и завтече се Лаванъ при человѣка
вънъ при извора. (30) И като видѣ обѣцата и
гривнитѣ на ржцѣтѣ на сестра си, и като чу
рѣчитѣ на сестра си Ревека която казваше:
Така ми говори този человѣкъ, отиде при че-
ловѣка; и, ето, той стоеше при камилитѣ до
извора. (31) И рече: Влѣзъ, [а]благословени отъ
Господа; защо стоишъ вънъ? Азъ ти при-
готвихъ кжщата и мѣсто за камилитѣ. (32) И
влѣзе человѣкътъ въ кжщи; и разтовари ка-
милитѣ му, и [б]даде слама и храна на ками-
литѣ, и вода за умиване на нозѣтѣ му и на
нозѣтѣ на человѣцитѣ които бѣха съ него.
(33) И прѣдложено биде прѣдъ него ястие; но
той рече: [в]Не ща да ямъ додѣ не кажа ра-
ботата си; и *Лаванъ* рече: Казвай. (34) И
рече: Азъ съмъ рабъ Авраамовъ; (35) и Го-
сподь [г]благослови господина моего прѣмного, и
стана великъ; и даде му овци, и говеда, и
сребро, и злато, и раби, и рабини, и камили,
и осли. (36) И Сарра, жената на господина
моего, [д]роди синъ господину моему като бѣше
вече остарѣла; и [е]даде му той все що има.
(37) И [ж]закле ме господинъ мой и рече: Да
не вземешъ за сина ми жена отъ дъщеритѣ на
Хананейцитѣ на които въ земята азъ живѣя;
(38) но да отидешъ [з]въ дома на отца ми, и
въ рода ми, и да взомешъ жена за сина ми.
(39) И [и]рекохъ господину моему: Може да не
ще жената да дойде подирѣ ми. (40) [к]А той ми
рече: Господь [л]прѣдъ когото ходя ще изпро-
води ангела си съ тебе и ще благоустрои пж-
тя ти; и ще вземешъ жена за сина ми отъ
рода ми и отъ дома на отца ми. (41) [м]Тогазъ
ще бждешъ свободенъ отъ заклеването ми ко-
гато отидешъ при рода ми, и не ти дадать;
тогазъ ще бждешъ свободенъ отъ заклеването
ми. (42) И като дойдохъ днесъ на извора, ре-
кохъ: [н]Господи, Боже на господина моего
Авраама, моля, ако си благоустроилъ пжтя ми
по който азъ отхождамъ, (43) [о]ето, азъ стоя
при водния изворъ: момата която излѣзе да
налѣе *вода*, и на която река: Я ме напой съ
малко вода отъ водоноса си, (44) и тя ми рече:
И ти пий, ще извадя още и за камилитѣ ти,
тя нека е жената която е отредилъ Господь за
сина на моя господинъ. (45) И [п]прѣди да прѣ-
стана да [р]думамъ въ сърдцето си, ето, Ревека
излизаше съ водоноса на рамото си, и слѣзе
на извора и налѣ; и рекохъ ѝ: Я ме напой;
(46) и тя побърза и сне водоноса си отъ *ра-
мото* си, и рече: Пий, и ще напоя и ками-
литѣ ти; и тъй, пихъ азъ, и напои и ками-
литѣ. (47) И попитахъ я и рекохъ: Чия си
дъщеря? и тя рече: Дъщеря съмъ на Ватуила
сина Нахорова, когото му роди Мелха. И [с]ту-
рихъ обѣцата на лицето ѝ и гривнитѣ на рж-
цѣтѣ ѝ. (48) И [т]наведохъ се та се поклонихъ
Господу, и благословихъ Господа Бога на госпо-
дина моего Авраама, който ме доведе по пра-
вия пжть, да взема за сина му [у]дъщерята на
брата на господина моего. (49) Сега прочее,
ако искате да [ф]сторите милость и истина го-
сподину моему, кажете ми; ако ли не, *пакъ*
ми кажете, за да се обърна надѣсно или на-
лѣво. (50) А Лаванъ и Ватуилъ отговориха и
рекоха: [х]Отъ Господа стана това нѣщо: ние
не можемъ [ц]да ти речемъ ни зло ни добро.
(51) Ето [ч]Ревека прѣдъ тебе: земи *я* и иди,
и нека бжде жена на сина на господина твоего,
както е Господь рекълъ. (52) И като чу ра-

ь Гл. 22;23.
ѣ Ст. 52. Изх. 4;31.
ю Изх. 18;10. Рут. 4;14. 1 Цар. 25;32,39. 2 Цар. 18;28. Лука 1;68.
я Гл. 32;10. Псал. 98;3.
ѧ Ст. 48.
ѭ Гл. 29;5.
а Гл. 26;29. Сжд. 17;2. Руть 3;10. Псал. 115;15.
б Гл. 43;24. Сжд. 19;21.
в Иовъ 23;12. Иоан. 4;34. Ефес. 6;5—7.
г Ст. 1. Гл. 13;2.
д Гл. 21;2.
е Гл. 21;10. 25;5.
ж Ст. 3.
з Ст. 4.
и Ст. 5.
к Ст. 7.
л Гл. 17;1.
м Ст. 8.
н Ст. 12.
о Ст. 13.
п Ст. 15, и дрг. Дан. 9;20—23.
р 1 Цар. 1;13.
с Иез. 16;11,12.
т Ст. 26.
у Гл. 22;23.
ф Гл. 47;29. Ис. Нав. 2;14.
х Псал. 118;23. Мат. 21;42. Мар. 12;11.
ц Гл. 31;24.
ч Гл. 20;15.

бътъ Авраамовъ думитѣ имъ, [ш]поклони се до
земята Господу. (53) И извади рабътъ сребър-
ни и златни [щ]украшения и облѣкла та даде
на Ревека: [ъ]даде още скжпи дарове на брата
й и на майка й. (54) И ядоха и пиха, той и
человѣцитѣ които бѣха дошли съ него, и прѣ-
нощуваха. И като станаха на сутриньта, рече:
[ь]Изпроводете ме къмъ господаря ми (55) И
рекоха братъ й и майка й: Нека поседи мо-
мата съ насъ до десетина дни: послѣ нека иде.
(56) И рече имъ: Не ме спирайте, защото Го-
сподь благоустрои пжтя ми: изпроводете ме да
ида при господаря си. (57) И тѣ рекоха: Да
повикаме момата, и да попитаме какво ще
рече тя. (58) И повикаха Ревека и рекоха й:
Отхождашъ ли съ тогозъ человѣка? И тя ре-
че: Отхождамъ. (59) И изпроводиха сестра си
Ревека, и [ѣ]кърмилницата й, и раба Авраамовъ,
и человѣцитѣ му. (60) И благословиха Ревека, и
рекоха й: Сестра наша си: [ю]да се родятъ отъ
тебе тисящи на десетотисящи, и [я]потомството
ти да обладае вратата на враговетѣ си. (61) И
стана Ревека и рабинитѣ й, и възсѣднаха на
камилитѣ, и отхождаха слѣдъ человѣка; и взе
рабътъ Ревека и отиде.

(62) А Исаакъ се връщаше отъ [ж]кладенеца
Лахай-рои; защото живѣеше на южната земя.
(63) И излѣзе Исаакъ [жа]на прѣговаряне въ
полето надвечеръ; и дигна очи и видѣ, и, ето,
камили приближаваха. (64) И Ревека дигна
очи и видѣ Исаака, и [а]скочи долу отъками-
лата. (65) Защото бѣше рекла на раба: Кой е
онзи человѣкъ който иде прѣзъ полето насрѣ-
ща ни? и рабътъ бѣше рекълъ: Той е госпо-
дарьтъ ми. (66) И тя взе покривало и покри
се. И каза рабътъ Исааку всичко що бѣ из-
вършилъ. (67) И Исаакъ я въведе въ шатъра
на майка си Сарра; и взе Ревека, и стана му
жена, и възлюби я; и [б]утѣши се Исаакъ
слѣдъ *смъртьта на* майка си.

ГЛАВА 25.

И взе Авраамъ и друга жена, на име Хе-
тура. (2) И тя му роди [а]Земрана, и Иоксана,
и Медана, и Мадиама, и Иесвока, и Шуаха.
(3) И Иоксанъ роди Сава и Дедана; а синове
на Дедана бѣха Асуримъ, и Латусимъ, и
Лаомимъ. (4) А синоветѣ на Мадиама бѣха
Гефа, и Еферъ, и Енохъ, и Авида, и Елдага:
всички тѣзи бѣха синове на Хетура.

(5) И [б]даде Авраамъ всичкия си имотъ на
Исаака. (6) А на синоветѣ отъ наложницитѣ
си даде Авраамъ дарове, и [в]изпрати ги, като
бѣше още живъ, далечъ отъ сина си Исаака
къмъ изтокъ, въ [г]източната земя.

(7) И тѣзи сж днитѣ на годинитѣ на живота
Авраамовъ колкото живѣ, сто и седемдесеть и
петь години. (8) И издъхна Авраамъ и умрѣ
[д]въ старость добра, старъ и сить *отъ дни*, и
[е]прибра се при своитѣ люде. (9) И Исаакъ и
Исмаилъ синоветѣ му [ж]погребоха го въ пеще-
рата Махпелахъ, въ нивата на Ефрона, сина
Сааровъ Хеттеянина, която е срѣщу Мамврий,
(10) [з]нивата която купи Авраамъ отъ синоветѣ
Хетови: [и]тамъ биде погребенъ Авраамъ и
жена му Сарра.

(11) И подиръ смъртьта Авраамова, благо-
слови Богъ сина му Исаака; и живѣеше
Исаакъ при [к]кладенеца Лахай-рои.

(12) Това е родословието на Исмаила сина
Авраамовъ, [л]когото роди Аврааму Агарь Еги-
птянката, рабинята Саррина, (13) и [м]тѣзи сж
имената на синоветѣ Исмаилови, имената имъ
по родословието имъ: първенецътъ Исмаиловъ
Наваиотъ, послѣ Кидаръ, и Адвеилъ, и Мав-
самъ, (14) и Масма, и Дума, и Меса, (15) Ададъ,
и Тема, Иетуръ, Нафисъ, и Кедма. (16) Тѣзи
сж синоветѣ Исмаилови, и тѣзи сж имената
имъ по колибитѣ имъ, и споредъ оградениитѣ
имъ села [н]дванадесеть князове споредъ пле-
мената имъ. (17) И тѣзи сж годинитѣ на Ис-
маиловия животъ, години сто и тридесеть и
седемь; и [о]издъхна и умрѣ, и прибра се при
своитѣ люде. (18) А [п]*потомцитѣ му* се насе-
лиха отъ Евила до Суръ, който е срѣщу Еги-
петъ като отхожда нѣкой къмъ Асирия: *Ис-
маилъ* се насели [р]прѣдъ всичкитѣ си братия.

(19) И това е родословието на Исаака сина
Авраамовъ: [с]Авраамъ роди Исаака; (20) а
Исаакъ бѣше на четиридесеть години когато
взе за жена Ревека, [т]дъщерята на Ватуила

ш Ст. 26.
щ Изх. 3;22. 11;2. 12;35.
ъ 2 Лѣт. 21;3. Езд. 1;6.
ь Ст. 56. 59.
ѣ Гл. 35;8.
ю Гл. 17;16.
я Гл. 22;17.
ж Гл. 16;14. 25;11.
жа Ис. Нав. 1;8. Псал. 1;2. 77;12. 119;15. 143;5.
а Ис. Нав. 15;18.
б Гл. 38;12.
а 1 Лѣт. 1;32.
б Гл. 24;36.
в Гл. 21;14.
г Сжд. 6;3.
д Гл. 15;15. 49;29.
е Гл. 35;29. 49;33.
ж Гл. 35;29. 50;13.
з Гл. 23;16.
и Гл. 49;31.
к Гл. 16;14. 24;62.
л Гл. 16;15.
м 1 Лѣт. 1;29.
н Гл. 17;20.
о Ст. 8.
п 1 Цар. 15;7.
р Гл. 16;12.
с Мат. 1;2.
т Гл. 22;23.

Сирина отъ Паданъ-арамъ, [у]сестра на Лавана Сирина. (21) И молѣше се Исаакъ Господу за жена си, защото бѣше бездѣткиня; [ф]и послуша го Господь, [х]и зачна Ревека жена му. (22) И дѣцата едно друго се блъскаха вжтрѣ въ нея; и тя рече: Ако е така, защо да съмъ азъ тъй? И [ц]отиде да пита Господа. (23) И рече ѝ Господь: [ч]Два народа сж въ утробата ти, и двѣ племена ще се раздѣлятъ отъ корена ти; и [ш]*едното* племе ще бжде по-силно отъ *другото* племе, и [щ]по-голѣмиятъ ще слугува на по-малкия. (24) И когато се изпълниха днитѣ ѝ да роди, ето, бѣха близнета въ утробата ѝ. (25) И първиятъ излѣзе червенъ *и* [ъ]всичкий косматъ като кожена дреха; и нарекоха му името [*]Исавъ. (26) И послѣ излѣзе братъ му, [ь]и ржката му държеше петата на Исава; [ѣ]за това се нарече †Яковъ. А Исаакъ бѣше на шестдесеть години когато ги роди. (27) И порастнаха дѣцата; и стана Исавъ человѣкъ [ю]изкусенъ на ловъ, полски человѣкъ: а Яковъ бѣше [я]человѣкъ незлобивъ и [ѧ]живѣеше въ шатри. (28) И Исаакъ обичаше Исава, защото [ѩ]ядѣше лова му; [а]а Ревека обичаше Якова.

(29) А Яковъ си варѣше вариво; и Исавъ дойде отъ полето, а бѣше изнемощѣлъ. (30) И рече Исавъ Якову: Я ми дай да ямъ отъ червеното, това червеното, защото съмъ изнемощѣлъ; за това се нарече името му §Едомъ. (31) И рече Яковъ: Продай ми днесь първородството си. (32) И Исавъ рече: Ето, азъ съмъ на умиране, и защо ми е това първородство? (33) И рече Яковъ: Закълни ми се днесь; и закле му се, и [б]продаде първородството си Якову. (34) Тогазъ Яковъ даде Исаву хлѣбъ и вариво отъ леща; и [в]яде, и пи, и стана та отиде. Така прѣзрѣ Исавъ първородството.

ГЛАВА 26.

И стана гладъ на земята, освѣнъ [а]първия гладъ който стана въ Авраамовитѣ дни. И отиде Исаакъ [б]при Авимелеха, Филистимския царь въ Герарь. (2) И яви му се Господь и рече: Не слизвай въ Египетъ: [в]живѣй въ земята която ще ти река: (3) [г]остани като пришелецъ въ тазъ земя; и [д]азъ ще бжда съ тебе, и [е]ще те благословя, защото на тебе и на потомството ти [ж]ще дамъ всички тѣзи мѣста; и ще изпълня [з]клетвата съ която се заклехъ Аврааму отцу твоему; (4) и [и]ще умножа потомството ти като небеснитѣ звѣзди, и ще дамъ на потомството ти всички тѣзи мѣста; и ще се благословятъ въ [к]твоето сѣме всичкитѣ земни народи; (5) [л]понеже Авраамъ послуша гласа ми, и упази завѣщанията ми, заповѣдитѣ ми, повелѣнията ми, и законитѣ ми.

(6) И живѣеше Исаакъ въ Герарь. (7) И жителитѣ на това мѣсто попитаха за жена му; и рече: [м]Сестра ми е; [н]защото се убоя да рече: Жена ми е; *и думаше:* Да не ме убиятъ мѣстнитѣ жители за Ревека; понеже [о]бѣ красна на глeдъ. (8) И като прѣседѣ тамъ много дни, Авимелехъ Филистимскиятъ царь погледна отъ прозореца и видѣ, и, ето, Исаакъ играеше съ жена си Ревека. (9) И викна Авимелехъ Исаака и рече: Ето, наистина тя ти е жена; а какъ си рекълъ ти: Сестра ми е? И рече му Исаакъ: Защото рекохъ да не умра поради нея. (10) И рече Авимелехъ: Що е това което си сторилъ намъ? Безъ малко щѣше да лежи нѣкой отъ людетѣ съ жена ти, и [п]щѣше да нанесешъ върху насъ прѣстжпление. (11) И заповѣда Авимелехъ на всичкитѣ люде и рече: Който [р]докачи тогозъ человѣка или жена му непрѣмѣнно ще се умъртви.

(12) И посѣя Исаакъ въ онази земя, и събра прѣзъ онова лѣто [с]стократно; и [т]благослови го Господь. (13) И [у]увеличаваше се този человѣкъ, и напрѣдваше да става великъ, додѣто стана твърдѣ великъ. (14) И придоби овци, и говеда, и раби много; а [ф]Филистимцитѣ му завидѣха. (15) И всичкитѣ кладенци [х]които бѣха изкопали рабитѣ бащини му въ днитѣ на

у Гл. 24;29.
ф 1 Лѣт. 5;20. 2 Лѣт. 33;13. Езд. 8;23.
х Рим. 9;10.
ц 1 Цар. 9;9. 10;22.
ч Гл. 17;16. 24;60.
ш 2 Цар. 8;14.
щ Гл. 27;29. Мал. 1;3. Рим. 9;12.
ъ Гл. 27;11,16,23.
* Косматъ.
ь Осия 12;3.
ѣ Гл. 27;36.
† Запинатель.
ю Гл. 27;3,5.
я Иовъ 1;1,8. 2;3. Псал. 37;37.
ѧ Евр. 11;9.
ѩ Гл. 27;19. 25;31.
а Гл. 27;6.
§ Червенъ.
б Евр. 12;16.
в Екл. 8;15. Иса. 22;13. 1 Кор. 15;32.
—
а Гл. 12;10.
б Гл. 20;2.
в Гл. 12;1.
г Гл. 20;1. Псал. 39;12. Евр. 11;9.
д Гл. 28;15.
е Гл. 12;2.
ж Гл. 13;15. 15:18.
з Гл. 22;16. Псал. 105;9.
и Гл. 15;5. 22;17.
к Гл. 12;3. 22;18.
л Гл. 22;16,18.
м Гл. 12;13. 20;2,13.
н Прит. 29;25.
о Гл. 24;16.
п Гл. 20;9.
р Псал. 105;15.
с Мат. 13:8. Мар. 4:8.
т Ст. 3. Гл. 24;1,35. Иовъ 42;12.
у Гл. 24:35. Псал. 112;3. Прит. 10;22.
ф Гл. 37;11. Екл. 4;4.
х Гл. 21;30.

баща му Авраама; затулиха ги Филистимцитѣ, и напълниха ги съ пръсть. (16) И рече Авимелехъ Исааку: Иди си отъ насъ, защото ти стана [ц]много по-силенъ отъ насъ. (17) И отиде отъ тамъ Исаакъ, и постави шатритѣ си въ Герарския долъ, и живѣеше тамъ.

(18) И изкопа изново Исаакъ воднитѣ кладенци които бѣха изкопани въ днитѣ на баща му Авраама, а Филистимцитѣ бѣха ги затулили слѣдъ Авраамовата смърть; и [ч]нарече ги по имената съ които баща му бѣше ги нарекълъ. (19) И изкопаха Исааковитѣ раби въ долà, и намѣриха тамъ кладенецъ на жива вода. (20) И [ш]прѣпираха се Герарскитѣ пастири съ Исааковитѣ пастири и думаха: Наша е водата; и нарече *Исаакъ* кладенеца 'Есекъ, защото се прѣпираха съ него. (21) И изкопаха другъ кладенецъ, и прѣпираха се и за него, за това го нарече †Ситна. (22) И прѣмѣсти се отъ тамъ и изкопа другъ кладенецъ, и за него не се прѣпираха; и нарече го §Роовотъ, и думаше: Защото сега ни разпространи Господь, и [щ]ще се наплодимъ на тази земя.

(23) И отъ тамъ възлѣзе на Вирсавее. (24) И яви му се Господь прѣзъ оназъ нощь и рече: [ъ]Азъ съмъ Богъ на отца ти Авраама: [ь]не бой се, защото [ѣ]азъ съмъ съ тебе, и ще те благословя, и ще умножа твоето сѣме, заради Авраама раба моего. (25) И [ю]съгради тамъ олтарь, и [я]призова името Господне, и разпрострѣ тамъ шатъра си; и изкопаха тамъ Исааковитѣ раби кладенецъ.

(26) Тогазъ Авимелехъ дойде при него отъ Герарь, и Охозатъ приятельтъ му, и [ѧ]Фихолъ военачалникътъ му. (27) И рече имъ Исаакъ: Защо дойдохте при мене, като ме [ѫ]възненавидѣхте вие, и [а]изпждихте ме отъ насъ си? (28) И тѣ рекоха: [б]Видѣхме явно че Господь е съ тебе, и рекохме: Да бжде сега клетва между насъ, между насъ и тебе, и да направимъ договоръ съ тебе (29) че нѣма да ни сторишъ зло, както ние не те докачихме, и както само добро сме ти правили, и те изпратихме съ миромъ: сега [в]ти си благословенъ отъ Господа. (30) И [г]направи имъ пиръ; и ядоха и пиха. (31) И станаха на утриньта и [д]заклеха се единъ на другъ: тогазъ Исаакъ ги изпроводи, и отидоха си отъ него съ миромъ. (32) И въ истия день дойдоха Исааковитѣ раби и му извѣстиха за кладенеца който изкопаха, и рекоха му: Намѣрихме вода. (33) И нарече го Савее; [е]за това е името на града Вирсавее до днесъ.

(34) [ж]А Исавъ бѣше на четиридесеть годишни когато взе за жена Юдита дъщерята на Веири Хетееца, и Васемата дъщерята на Елона Хетееца. (35) И [з]тѣ бѣха горесть на душата на Исаака и Ревека.

ГЛАВА 27

И като остарѣ Исаакъ, и [а]отжпѣ зрѣнието на очитѣ му та не видѣше, повика Исава по-голѣмия си синъ и рече му: Сине мой. А той му рече: Ето ме. (2) И той рече: Ето, азъ вече остарѣхъ; [б]не знамъ деня на смъртьта си; (3) [в]и тъй, земи сега оржжията си, туласи и лжка си, излѣзъ на полето, и улови ми ловъ; (4) и сготви ми вкусно ястие каквото обичамъ азъ, и донесъ ми да ямъ, [г]за да те благослови душата ми прѣди да умра. (5) А Ревека чу като говорѣше Исаакъ на сина си Исава. И отиде Исавъ на полето да улови ловъ *и* да *го* донесе.

(6) А Ревека продума на Якова сина си и рече: Ето, азъ чухъ отца ти като говорѣше на брата ти Исава и каза: (7) Донесъ ми ловъ, и направи ми вкусно ястие, да ямъ и да те благословя прѣдъ Господа прѣди смъртьта си. (8) Сега прочее, сине мой, [д]послушай гласа ми въ това което ти поржчвамъ азъ. (9) Иди сега въ стадото, и вземи ми отъ тамъ двѣ добри ярета отъ козитѣ, да ги направя вкусно [е]ястие за отца ти както той обича; (10) и ще *ги* принесешъ на отца си да яде, [ж]за да те благослови прѣди смъртьта си. (11) И рече Яковъ на Ревека майка си: Ето, [з]Исавъ братъ ми е мжжъ косматъ, а азъ съмъ мжжъ гладъкъ: (12) може да [и]ме попипа баща ми, и ще се явя прѣдъ очитѣ му като прѣлъстникъ, и ще

ц Изх.1;9.
ч Гл.21;31.
ш Гл.21;25. Прѣпиране.
† Вражда.
§ Пространство, *или,* Широта.
щ Гл.17;6. 28;3. 41;52. Изх.1;7.
ъ Гл.17;7. 24;12. 28;13. Изх.3;6. Дѣян.7;32.
ь Гл.15;1
ѣ Ст.3,4.
ю Гл.12;7. 13;18.
я Псал.116;17.
ѧ Гл.21;32.
ѫ Сжд.11;7
а Ст.16.
б Гл.21;22,23.
в Гл.24;31. Псал. 115;15.
г Гл.19;3.
д Гл.21;31.
е Гл.21;31.
ж Гл.36;2.
з Гл.27;46. 28;1,8.

а Гл.48;10. 1Цар.3;2.
б Прит.27;1. Як.4;14.
в Гл.25;27,28.
г Ст.27. Гл.48;9,15. 49;28. Втор.33;1.
д Ст.13.
е Ст.4.
ж Ст.4.
з Гл.25;25.
и Ст.22.

навлѣка на себе си [к]проклетие, а не благо-
словение. (13) И рече му майка му: [л]На мене
проклетието ти, чадо мое: само послушай гла-
са ми, и иди, вземи ми *ги*. (14) И той отиде и
взе, и донесе *ги* на майка си; и сготви майка
му вкусно [м]ястие както обичаше баща му.
(15) И взе Ревека [н]по-добритѣ дрехи на Исава
по-старшия си синъ, които имаше той въ кѫщи,
и облѣче *съ тѣхъ* Якова сина си по-младия.
(16) И съ кожитѣ на яретата покри рѫцѣтѣ
му и гладкото на шията му; (17) и даде въ
рѫцѣтѣ на Якова сина си вкусното ястие и
хлѣба който приготви.

(18) И отиде при отца си и рече: Отче мой.
И той рече: Ето ме: кой си ти, чадо мое?
(19) И рече Яковъ на баща си: Азъ съмъ
Исавъ първородний твой: сторихъ каквото ми
си рекълъ: стани сега, седни и яжъ отъ ло-
ва ми, [о]за да ме благослови душата ти. (20) И
рече Исаакъ на сина си: Какъ биде това, ча-
до мое, че си намѣрилъ толкозъ скоро? А той
рече: Защото Господь Богъ твой *го* докара
прѣдъ мене. (21) И рече Исаакъ Якову: При-
ближи се, чадо мое, [п]да те попипамъ да ли
си ти истий синъ мой Исавъ, или не. (22) И
приближи се Яковъ при баща си Исаака; и
той го попипа, и рече: Гласътъ е гласъ Яко-
вовъ, а рѫцѣтѣ рѫцѣ Исавови. (23) И не го
позна, защото [р]рѫцѣтѣ му бѣха като рѫцѣтѣ
на брата му Исава, космати; и благослови го.
(24) И рече: Ти ли си истий синъ мой Исавъ?
И той рече: Азъ. (25) И рече: Принесь ми,
и ще ямъ отъ лова на сина си, [с]за да те бла-
гослови душата ми. И принесе му, и яде: до-
несе му и вино, и пи. (26) И рече му Исаакъ
отецъ му: Приближи се сега и цѣлуни ме,
чадо мое. (27) И приближи се та го цѣлуна;
и подуши *Исаакъ* дъха на облѣклото му, и
благослови го и рече: Ето, [т]дъхътъ на сина
ми е като дъхъ на поле което е благословилъ
Господь. (28) И тъй, [у]Богъ да ти даде [ф]отъ
росата на небето, и [х]отъ тлъстината на земя-
та, и [ц]изобилие на жито и на вино: (29) [ч]на-
роди да ти работятъ, и племена да ти се по-
кланятъ: да си господарь на братята си, и
[ш]синоветѣ на майка ти да ти се покланятъ:
[щ]проклетъ който те кълне, и благословенъ
който те благославя.

(30) И като свърши Исаакъ да благославя
Якова, щомъ Яковъ бѣше излѣзълъ отъ ли-
цето на отца си Исаака, дойде Исавъ братъ
му отъ лова си. (31) И сготви и той вкусно
ястие, и донесе на отца си; и рече на отца си:
Да стане отецъ ми и [ъ]да яде отъ лова на си-
на си, за да ме благослови душата ти. (32) И
рече му Исаакъ отецъ му: Кой си ти? И той ре-
че: Азъ съмъ синъ ти, първородний твой Исавъ.
(33) И разтрепера се Исаакъ съ твърдѣ голѣ-
мо разтреперване, и рече: А кой ще е той
който *ми* улови ловъ и ми принесе, та ядохъ
отъ всичко прѣди да влѣзнешъ ти, и го бла-
гословихъ? [ь]и благословенъ ще бѫде. (34) Ко-
гато чу Исавъ думитѣ бащини си, [ѣ]извика съ
единъ голѣмъ и твърдѣ горестенъ викъ; и рече
на баща си: Благослови ме, и мене, отче мой.
(35) И той рече: Дойде братъ ти съ измама и
взе благословението ти. (36) И рече *Исавъ:*
[ю]Право му сѫ нарекли името *Яковъ, защото
сега втори пѫть ме спъва: [я]взе първород-
ството ми, и, ето, сега взе и благословението
ми. И рече: Не си ли задържалъ и за мене
благословение? (37) А Исаакъ отговори и рече
Исаву: Ето, [ѧ]господарь го поставихъ надъ
тебе, и всичкитѣ му братя направихъ раби
нему, и обдарихъ го [ѫ]съ жито и вино; и се-
га що да ти сторя, чадо мое? (38) И рече
Исавъ на баща си: Токо едно ли благослове-
ние имашъ, отче мой? Благослови ме, и мене,
отче мой. И възвиси Исавъ гласа си [а]и плака.
(39) И отговори Исаакъ баща му и рече му:
Ето, твоето население ще бѫде [б]въ тлъститѣ
мѣста на земята, наросявани отъ небето горѣ;
(40) и съ ножа си ще живѣешъ, и [в]на брата
си ще работишъ; а [г]когато се подигнешъ ще
строшишъ ярема му отъ врата си.

(41) И [д]враждуваше Исавъ на Якова за бла-
гословението съ което го благослови баща му;
и рече Исавъ въ сърдцето си: Скоро ще дой-
дать [е]днитѣ на плача за баща ми: [ж]тогазъ ще
убия брата си Якова. (42) И казаха се на Ре-

к Гл. 9;25. Втор. 27;18.
л Гл. 43;9. 1 Цар. 25;24. 2 Цар. 14;9. Мат. 27;25.
м Ст. 4,9.
н Ст. 27.
о Ст. 4.
п Ст. 12.
р Ст. 16.
с Ст. 4.
т Осия 14;6.
у Евр. 11;20.
ф Втор. 33;13,28. 2 Цар. 1;21.
х Гл. 45;18.
ц Втор. 33;28.
ч Гл. 9;25. 25;23.
ш Гл. 49;8.
щ Гл. 12;3. Числа 24;9.
ъ Ст. 4.
ь Гл. 28;3,4. Рим. 11;29.
ѣ Евр. 12;17.
ю Гл. 25;26.
* Запинатель.
я Гл. 25;33.
ѧ Ст. 29. 2 Цар. 8;14.
ѫ Ст. 28.
а Евр. 12;17.
б Ст. 28. Евр. 11;20.
в Гл. 25;23. 2 Цар. 8;14. Авд. 18—20.
г 4 Цар. 8;20.
д Гл. 37;4,8.
е Гл. 50;3,4,10.
ж Авд. 10.

зека думитѣ на Исава по-стария ѝ синъ; и
прати та повика Якова сина си по-младия и
рече му: Ето, Исавъ братъ ти [з]се утѣшава
противъ тебе че ще те убие. (43) Но сега,
чадо мое, послушай гласа ми и стани та бѣгай
при брата ми Лавана въ [и]Харанъ; (44) и по-
живѣй при него нѣколко дни, додѣ прѣмине
гнѣвътъ на брата ти, (45) додѣ прѣмине отъ
тебе на брата ти яростьта, и да забрави това
което му си сторилъ: тогазъ ще проводя и ще
те доведа отъ тамъ. Защо да се лиша и отъ
двама ви въ единъ день?
(46) И рече Ревека Исааку: [к]Опързна ми
животътъ ми отъ Хетейскитѣ дъщери. [л]Ако
Яковъ вземе жена отъ Хетейскитѣ дъщери,
както сѫ тѣзи отъ дъщеритѣ на тазъ земя,
защо ми е този животъ?

ГЛАВА 28.

И повика Исаакъ Якова и [а]благослови го;
и му поржча и каза му: [б]Да не вземешъ же-
на отъ Хананскитѣ дъщери. (2) [в]Стани та
иди въ [г]Падапъ-арамъ, въ кѫщата на [д]Ва-
тунла отца на майка ти; и отъ тамъ вземи жена,
отъ дъщеритѣ на [е]Лавана брата на майка ти.
(3) [ж]И Богъ Всемогущи да те благослови,
и да те наплоди и да те умножи щото да ста-
нать отъ тебе множество народи: (4) [з]и да ти
даде Авраамовото благословение, на тебе и на
потомството ти слѣдъ тебе, да наслѣдишъ [и]зе-
мята на която си пришлецъ, която даде Богъ
Аврааму. (5) И изпрати Исаакъ Якова, и оти-
де въ Падапъ-арамъ при Лавана сина на Ва-
тунла Сирина, брата на Ревека майката на
Якова и на Исава.
(6) А Исавъ като видѣ че благослови Исаакъ
Якова, и го изпрати въ Падамъ-арамъ да си
вземе жена отъ тамъ, и като го благославяше
че му поржча и каза: Да не вземешъ жена
отъ Хананскитѣ дъщери; (7) и че послуша
Яковъ баща си и майка си та отиде въ Па-
данъ-арамъ; (8) и като видѣ Исавъ [к]че Ха-
нанскитѣ дъщери сѫ омразни въ очитѣ на
баща му Исаака, (9) отиде Исавъ при Исмаила,
и, освѣнъ другитѣ си жени, взе си за жена
[л]Маелета, дъщеря на Исмаила сина Авраамова,
[м]сестрата на Наваиота.
(10) И [н]излѣзе Яковъ отъ Версавее, и оти-
де [о]въ Харанъ. (11) И стигна на едно мѣсто,
и прѣнощува тамъ, защото бѣше залѣзло слън-
цето; и взе отъ каменетѣ на мѣстото и тури
си възглавница, и заспа на онова мѣсто.
(12) И [п]видѣ сънь, и ето стълба поставена на
земята, на която върхътъ стигаше до небето;
и, ето, [р]ангелитѣ Божия възлазяха и слазяха
по нея. (13) И, [с]ето, Господь стоеше отгорѣ
на нея и рече [т]Азъ съмъ Господь Богъ на
отца ти Авраама, и Богъ на Исаака. [у]Земята
на която лежишъ, на тебе ще я дамъ и на
потомството ти. (14) И [ф]ще бѫде твоето по-
томство като пѣсъка на земята, и ще се
разпространишъ [х]къмъ западъ, и къмъ истокъ,
и къмъ сѣверъ, и къмъ югъ; и ще се благо-
славятъ въ тебе и [ц]въ твоето сѣме всичкитѣ
племена на земята. (15) И, ето, [ч]азъ съмъ съ
тебе, и [ш]ще те пазя всѣкждѣ дѣто отидешъ,
и [щ]ще те върна пакъ въ тази земя: защото
[ъ]нѣма да тя оставя [ь]додѣ не направя това
което ти говорихъ (16) И събуди се Яковъ
отъ съна си, и рече наистина Господь е [ѣ]на то-
ва мѣсто, а азъ не съмъ знаялъ. (17) И убоя
се, и рече. Колко е страшно това мѣсто! това
не е друго, но е домъ Божий, и тѣзи сѫ врата
небесни. (18) И като стана Яковъ на сутриньта,
взе камика който си бѣше турилъ възглавие,
и [ю]изправи го стълпъ. [я]и излѣ елей на вър-
ха му. (19) И нарече името [ѧ]на онова мѣсто
*Ветилъ; а името на онзи градъ бѣше по-на-
прѣдъ Лузъ. (20) И [ѩ]обрече Яковъ обрекъ и
рече: [а]Ако бѫде Богъ съ мене, и ме упази
въ този пжть по който отхождамъ, и ми даде
[б]хлѣбъ да ямъ и облѣкло да се облѣка, (21) и
[в]се върна съ миромъ въ дома на отца си,

з Псал. 64;5.
и Гл. 11;31.
к Гл. 26;35. 28;8.
л Гл. 24;3.
—
а Гл. 27;33.
б Гл. 24:3.
в Осия 12;12.
г Гл. 25;20.
д Гл. 22;23.
е Гл. 24;29
ж Гл. 17;4,6.
з Гл. 12;2.
и Гл. 17;8.
к Гл. 24;3. 26;35
л Гл. 36;3.
м Гл. 25;13.
н Осия 12:12.
о Дѣян. 7;2.
п Гл. 41;1. Иовъ 33;15.
р Иоан. 1;51 Евр. 1;14.
с Гл. 35;1. 48;3.
т Гл. 26;24.
у Гл. 13;15. 35;12
ф Гл. 13;16.
х Гл. 13;14. Втор. 12;20.
ц Гл. 12;3. 18;18. 22;18. 26;4.
ч Ст. 20,21. Гл. 26;24 31;3.
ш Гл. 48;16. Псал. 121;5,7,8.
щ Гл. 35;6.
ъ Втор. 31;6,8. Ис. Нав. 1;5. 3 Цар. 8;57 Евр. 13;5.
ь Числа 23;19.
ѣ Изх. 3;5. Ис. Нав. 5;15.
ю Гл. 31:13,45. 35;14.
я Лев. 8;10—12. Числа 7;1.
ѧ Сжд. 1;23,26. Осия 4;15.
* Домъ Божий.
ѩ Гл. 31;13. Сжд. 11;30. 2 Цар. 15;8.
а Ст. 15.
б 1 Тим. 6;8.
в Сжд. 11;31. 2 Цар. 19;24,30.

[г]тогазъ Господь ще бѫде Богъ мой; (22) и
този камикъ който поставихъ стълпъ [д]що бѫ-
де домъ Божий; и [е]отъ всичко което ми дадешъ
ще дамъ десетька на тебе.

ГЛАВА 29.

И [а]тръгна Яковъ та отиде въ земята на
източнитѣ жители. (2) И видѣ, и ето кладе-
нецъ на полето, и тамъ три стада овци които
почиваха при него, защото отъ онзи кладенецъ
напояваха стадата; и голѣмъ камикъ имаше вър-
ху устието на кладенеца. (3) И когато се съ-
бираха тамъ всичкитѣ стада, отваляха камика
отъ устието на кладенеца, и напояваха ста-
дата: послѣ туряха пакъ камика на мѣстото му
върху устието на кладенеца. (4) И рече имъ
Яковъ: Братя, отъ дѣ сте? А тѣ рекоха: Отъ
Харанъ сме. (5) И рече имъ: Познавате ли
Лавана сина Нахаровъ? И тѣ рекоха: По-
знаваме. (6) И рече имъ: [б]Здравъ ли е? И тѣ
рекоха: Здравъ е; и, ето, дъщеря му Рахиль
иде съ овцитѣ. (7) И рече: Ето, остава още
много отъ деня: не е врѣме да се съберать
скотоветѣ: напойте овцитѣ, и идете та *ги* па-
сете. (8) А тѣ рекоха: Не можемъ докдѣ се не
съберать всичкитѣ стада, и не отвалять ками-
ка отъ устието на кладенеца: тогава напоя-
ваме овцитѣ. (9) И като имъ говорѣше още,
дойде [в]Рахиль съ овцитѣ на баща си; защото
тя ги пасѣше. (10) И като видѣ Яковъ Рахиль
дъщерята на Лавана, брата на майка си, и
овцитѣ на Лавана брата на майка си, при-
ближи Яковъ и [г]отвали камика отъ устието
на кладенеца, и напои овцитѣ на Лавана бра-
та на майка си. (11) И [д]цѣлуна Яковъ Рахиль;
и възвиси гласа си и плака. (12) И каза
Яковъ на Рахиль че е [е]братъ на баща ѝ, и
че е синъ на Ревека; и тя [ж]се завтече та
каза на баща си. (13) И като чу Лаванъ за
Якова, сестриния си синъ, [з]завтече се да го
посрѣщне; и прегърна го, и цѣлуна го, и за-
веде го въ дома си. И приказа *Яковъ* Лавану
всичко това. (14) И рече му Лаванъ: [и]Наи-
стина ти си кость моя и плъть моя. И живѣ
при него единъ мѣсецъ дни.

(15) И рече Лаванъ Якову: Понеже ми си
братъ, безъ нищо ли ще ми работишъ? Кажи
ми кои *ще бѫде* заплатата ти. (16) И имаше
Лаванъ двѣ дъщери: името на по-старата Лия,
а името на по-младата Рахиль. (17) И на Лия
очитѣ не бѣха здрави: а Рахиль бѣше пре-
лична и красна на лице. (18) И възлюби Яковъ
Рахиль; и рече: [к]Ще ти слугувамъ седемь
години за Рахиль по-малката ти дъщеря.
(19) И рече Лаванъ: По-добрѣ да я дамъ на
тебе нежели да я дамъ на другъ мѫжъ: жи-
вѣй при мене. (20) И [л]слугува Яковъ за Ра-
хиль седемь години; и видѣха му се малко дни
поради любовьта му къмъ нея.

(21) И рече Яковъ Лавану: Дай ми жената
ми, защото се изпълни врѣмето ми, [м]за да
влѣзна при нея. (22) И събра Лаванъ всич-
китѣ человѣци на онова мѣсто, и [н]направи
пиръ. (23) И вечерьта взе дъщеря си Лия и
му я доведе: и той влѣзе при нея. (24) И да-
де Лаванъ рабинята си Зелфа за рабиня на
дъщеря си Лия. (25) И на утриньта, ето, тя
бѣше Лия. И рече Лавану: Що е това дѣто
ми стори ти? Не ти ли слугувахъ за Рахиль?
И защо ме измъгна ти? (26) А Лаванъ рече:
Не бива така въ нашето мѣсто, да се дава по-
младата прѣди по-старата. (27) [о]Свърши сед-
мицата на тази; и ще ти дамъ и онази за
слугуването дѣто ще ми слугувашъ още седемь
години. (28) И направи Яковъ така, и свър-
ши седмицата ѝ; и *Лаванъ* му даде дъщеря
си Рахиль за жена. (29) И даде Лаванъ раби-
нята си Вала за рабиня на дъщеря си Рахиль.
(30) И влѣзе *Яковъ* и при Рахиль, и [п]възлю-
би Рахиль повече отъ Лия; и работи му [р]още
други седемь години.

(31) И понеже [с]видѣ Господь че бѣше не-
любима Лия, [т]отвори утробата ѝ; а Рахиль
бѣше неплодна. (32) И зачна Лия и роди синъ,
и нарече името му [*]Рувимъ; защото рече:
Наистина [у]прегледа Господь на смирението
ми: сега прочее ще ме възлюби мѫжъ ми.
(33) И зачна пакъ и роди синъ; и рече: По-
неже чу Господь че не съмъ любима, за това
ми даде и тогозъ; и нарече името му [+]Си-
меонъ. (34) И пакъ зачна и роди синъ; и

г Втор. 26;17. 2 Цар. 15;8. 4 Цар. 5;17.
д Гл. 35;7,14.
е Лев. 27;30.

—

а Числа 23;7. Осия 12;12.
б Гл. 43;27.
в Изх. 2;16.
г Изх. 2;17.
д Гл. 33;4. 45;14,15.
е Гл. 13;8. 14;14,16.
ж Гл. 24;28.
з Гл. 24;20.
и Гл. 2;23. Сѫд. 9;2. 2 Цар. 5;1. 19;12,13.
к Гл. 31;41. 2 Цар. 3;14.
л Гл. 30;29. Осия 12;12.
м Сѫд. 15;1.
н Сѫд. 14;10. Иоан. 2;1,2.
о Сѫд. 14;12.
п Ст. 20. Втор. 21;15.
р Гл. 30;26. 31;41.
Осия 12;12.
с Псал. 127;3.
т Гл. 30;1.
* Ето синъ.
у Изх. 3;7. 4;31. Втор. 26;7. Псал. 25;18. 106;44.
+ Послушване.

рече: Сега вече мжжъ ми ще се съедини съ мене, защото му родихъ трима синове; за това нарече името му *Левий. (35) И зачна пакъ и роди синъ; и рече: Този пжть ще похваля Господа; за това нарече името му [ф]†Юда. И прѣстана да ражда.

ГЛАВА 30.

И когато видѣ Рахиль че [а]не раждаше чада Якову, [б]завидѣ Рахиль на сестра си, и рече Якову: Дай ми чада: [в]ако ли не, азъ умирамъ. (2) И разгнѣви се Яковъ на Рахиль, и рече: [г]Да ли съмъ азъ вмѣсто Бога, който е лишилъ утробата ти отъ плодъ? (3) И тя рече: Ето [д]рабинята ми Вала: влѣзъ при нея, и [е]ще роди на колѣнѣтѣ ми, [ж]за да придобия и азъ чада отъ нея. (4) И даде му Вала рабинята си [з]за жена; и влѣзе Яковъ при нея. (5) И зачна Вала и роди синъ на Якова. (6) И рече Рахиль: Богъ [и]отсжди сждбата ми, и послуша гласа ми, и даде ми синъ; за това нарече името му §Данъ. (7) И зачна пакъ Вала рабинята на Рахиль, и роди втори синъ на Якова. (8) И рече Рахиль: Силна борба се борихъ съ сестра си, и надвихъ; и нарече името му [к]**Нефталимъ.

(9) А когато видѣ Лия че прѣстана да ражда, взе рабинята си Зелфа [л]и даде я Якову за жена. (10) И Зелфа рабинята Лиина роди синъ на Якова. (11) И рече Лия: Благополучие иде; и нарече името му ††Гадъ. (12) И роди Зелфа рабинята Лиина втори синъ на Якова. (13) И рече Лия: Блажена азъ, защото [м]блажена ще ме именуватъ женитѣ; и нарече името му §§Асиръ.

(14) И прѣзъ днитѣ на жетвата на житото, отиде Рувимъ и намѣри на полето мандрагоря, и донесе ги на майка си Лия. А Рахиль рече на Лия: [н]Я ми дай отъ мандрагоритѣ на сина си. (15) И тя ѝ рече: [о]Малко ли ти е дѣто си взела мжжа ми? и искашъ да земешъ и мандрагоритѣ на сина ми? А Рахиль рече: Като е тъй, нека лежи съ тебе тази нощь за мандрагоритѣ на сина ти. (16) И като дойде Яковъ вечерьта отъ полето, излѣзе Лия да го посрѣщне, и рече: При мене ще влѣзешъ, защото те наемнахъ наистина съ мандрагоритѣ на сина си. И лежа съ нея оназъ нощь. (17) И послуша Богъ Лия; и зачна и роди Якову пети синъ. (18) И рече Лия: Даде ми Богъ мъздата ми, защото дадохъ рабинята си на мжжа си; и нарече името му ***Исахаръ. (19) И зачна пакъ Лия и роди шести синъ Якову. (20) И рече Лия: Дари ме Богъ съ добъръ даръ: сега ще живѣе съ мене мжжъ ми, защото му родихъ шесть сина; и нарече името му [п]†††Завулонъ. (21) И послѣ роди дъщеря, и нарече името ѝ §§§Дина.

(22) И [р]помена Богъ Рахиль, и [с]послуша я Богъ, и отвори утробата ѝ. (23) И зачна и роди синъ, и рече: Отне Богъ [т]укора ми; (24) и нарече името му ****Иосифъ, и думаше: [у]Приложи ще ми Господь и другъ синъ.

(25) И като роди Рахиль Иосифа, рече Яковъ Лавану: [ф]Пусни ме да си отида на [х]мое мѣсто и на моята земя. (26) Дай ми женитѣ ми и дѣцата ми [ц]за които ти работихъ, да си отида; защото ти знаешъ работата ми която ти работихъ. (27) А Лаванъ му рече: Ако съмъ намѣрилъ благодать прѣдъ тебе, *слушай*. [ч]Забѣлѣжвамъ че Господь ме благослови [ш]заради тебе. (28) И рече: [щ]Опредѣли ми заплатата си, и ще *ти я* дамъ. (29) А той му рече: [ъ]Ти знаешъ какъ ти работихъ, и какъ станаха скотоветѣ ти съ мене. (30) Защото колкото имаше прѣди мене бѣха малко, а *сега* нараснаха и много сж; и Господь те благослови съ моето дохождане. И сега, [ь]кога ще работя азъ и за моя домъ? (31) И той рече: Какво да ти дамъ? А Яковъ рече: Не ми давай нищо: ако ми направишъ това нѣщо, пакъ ще паса стадото ти и ще *го* пазя. (32) Да прѣмина днесъ прѣзъ всичкото ти стадо, и да отлжчамъ отъ тамъ всѣка капчеста и пъстра овца, и всѣко черникаво между агнетата, и пъстра и капчеста

* Съединение.
ф Мат.1;2.
† Славословие.

а Гл.29;31.
б Гл.37;11.
в Иовъ 5;2.
г Гл.16;2. 1 Цар.1;5.
д Гл.16;2.
е Гл.50;23. Иовъ 3;12.
ж Гл.16;2.
з Гл.16;3. 35;22.
и Псал.35;24. 43;1. Плач.3;59.
§ Сждия.
к Мат.4;13.
** Борба моя.
л Ст.4.
††Благополучие.
м Прит.31;28. Лука 1;48.
§§ Блаженъ.
н Гл.25;30.
о Числа 16;9,13.
***Заплата.
п Мат.4;13.
†††Населенно.
§§§Сждъ.
р Гл.8;1. 1 Цар.1;19.
с Гл.29;31.
т 1 Цар.1;6. Иса.4;1. Лука 1;25.
****Приложи ще.
у Гл.35;17.
ф Гл.24;54,56.
х Гл.18;33. 31;55.
ц Гл.29;20,30.
ч Гл.39;3,5.
ш Гл.26;24.
щ Гл.29;15.
ъ Гл.31;6,38—40. Мат.24;45. Тит.2;10.
ь 1 Тим.5;8.

между козитѣ; [ф] и тѣ да сѫ заплатата ми. (33) И за напрѣдъ [ю] правдата ми ще свидѣтелствува за мене когато дойде да видишъ заплатата ми: всичко което не е капчесто и пъстро между козитѣ, и черникаво между агнетата, то е крадено у мене. (34) И рече Лаванъ: Ето, нека бѫде по твоята думя. (35) И въ онзи день отлѫчи *Лаванъ* пръчкавитѣ ярци, и пъстритѣ, и всичкитѣ капчести и пъстри кози, и всичкитѣ на които имаше бѣло, и всичкитѣ черникави между агнетата, и даде *ги* въ рѫцѣтѣ на синоветѣ си. (36) И постави три дни пѫть между себе си и Якова; а Яковъ пасѣше останалото стадо на Лавана.

(37) [я] И взе си Яковъ зелени пръчки отъ топола, и лѣска, и яворъ, и направи на тѣхъ бѣли рѣзки, щото се виждаше бѣлото по пръчкитѣ. (38) И тѣзи пръчки които бѣше направилъ съ бѣлитѣ рѣзки, тури ги прѣдъ стадата въ водопойнитѣ корита дѣто дохождаха стадата да пиятъ, та да зачеватъ като дохождаха да пиятъ. (39) И зачеваха стадата при пръчкитѣ; и раждаха стадата пръчкави, капчести, и пъстри. (40) И отлѫчи Яковъ агнетата, и обърна лицата на овцитѣ къмъ пръчкавитѣ и къмъ всичкитѣ черникави отъ Лавановото стадо; а своитѣ си стада тури особно, и не ги тури съ Лавановитѣ овци. (41) И въ което врѣме силнитѣ овци зачеваха, Яковъ туряше пръчкитѣ въ поилата прѣдъ очитѣ на стадото, за да зачеватъ при пръчкитѣ. (42) А когато овцитѣ бѣха слаби, не *ги* туряше: така слабитѣ бѣха на Лавана, а силнитѣ на Якова. (43) И [а] разбогатѣ този человѣкъ твърдѣ много, и [аа] придоби много стада, и рабини, и раби, и камили, и осли.

ГЛАВА 31.

И чу *Яковъ* думитѣ на Лавановитѣ синове, които говорѣха: Яковъ взе всичкия имотъ на баща ни, и отъ бащиния ни имотъ придоби всичка тази [а] слава. (2) И видѣ Яковъ [б] лицето на Лавана, и, ето, не бѣше [в] къмъ него както вчера и завчера. (3) А Господь рече Якову: [г] Върни се въ земята на отцитѣ си, и въ рода си; и ще бѫда съ тебе.

(4) Тогазъ проводи Яковъ и повикна Рахилъ и Лия въ полето при стадото си; (5) и рече имъ: [д] Гледамъ на баща ви лицето че не е къмъ мене както вчера и завчера; но Богъ на отца ми [е] е билъ съ мене. (6) И [ж] вие знаете че съ всичката си сила работихъ на баща ви. (7) Но баща ви ме излъга, и [з] десеть пѫти [и] промѣни заплатата ми; но Богъ [к] не го остави да ми направи зло. (8) Ако кажеше така: [л] Капчеститѣ ще бѫдатъ заплатата ти, тогазъ всичкото стадо раждаше капчести; а ако кажеше така: Пръчкавитѣ ще бѫдатъ заплатата ти, тогазъ всичкото стадо раждаше пръчкави. (9) Така [м] отне Богъ стадото на баща ви, и даде го на мене. (10) И въ което врѣме зачеваше стадото, подигнахъ очи и видѣхъ насънѣ, и, ето, овцитѣ и пърчоветѣ които се качуваха на овцитѣ и козитѣ бѣха пръчкави, капчести, и сиви. (11) И [н] рече ми ангелъ Божий насънѣ: Якове; и рекохъ: Ето ме. (12) И рече: Подигни сега очитѣ си и вижъ всичкитѣ овни и пърчове които се качуватъ на овцитѣ и козитѣ, че сѫ пръчкави, капчести, и сиви; защото [о] видѣхъ всичко що ти прави Лаванъ. (13) Азъ съмъ Богъ на Ветилъ, [п] дѣто ти помаза съ елей стълпа, и дѣто ми обрече обрекъ: [р] стани сега та излѣзъ изъ тазъ земя, и върни се въ земята на рода си.

(14) И отговориха Рахилъ и Лия и рекоха му: [с] Имаме ли ние още дѣлъ или наслѣдие въ дома на баща си? (15) Не счете ли ни той като чужденки? защото [т] ни продаде, и даже изяде всичкитѣ ни пари. (16) Защото всичкото богатство което отне Богъ отъ баща ни наше е и на нашитѣ чада. И сега стори което ти е Богъ рекълъ.

(17) Тогазъ стана Яковъ и тури дѣцата си и женитѣ си на камилитѣ. (18) И покара всичкитѣ си скотове, и всичкия си имотъ който бѣ придобилъ, скотоветѣ на придобиването си които бѣ придобилъ въ Паданъ-арамъ, за да отиде при Исаака баща си въ Ханаанската земя. (19) А Лаванъ бѣше отишелъ да стриже овцитѣ си. И Рахилъ открадна [у] домашнитѣ идоли на баща си. (20) И побѣгна Яковъ скришомъ отъ Лавана Сирина, и не му обади че

ф Гл.31;8.
ю Изх.13;14. Псал. 37;6.
я Гл.31;9—12.
а Ст.30.
аа Гл.13;2. 24;35. 26;13,14.

а Псал.49;16.
б Гл.4;5.
в Втор.28;54. 1 Цар. 19;7.
г Гл.28;15,20,21.32;9.
д Ст.2.
е Ст.3.
ж Ст.38—41. Гл.30;29

з Числа 14;22. Неем. 4;12. Іовъ 19;3. Зах.8;23.
и Ст.41.
к Гл.20;6. Псал.105;14.
л Гл.30;32.
м Ст.1,16.
н Гл.48;16.

о Изх.3;7.
п Гл.28;18—20.
р Ст.3. Гл.32;9.
с Гл.2;24.
т Гл.29;15,27.
у Гл.35;2. Сѫд.17;5. 1 Цар.19;13. Осия 3;4.

си отхожда. (21) И побѣгна той съ всичкия си
имотъ, и стана та прѣмина рѣката, и [ф]упрaви
се кждѣ горaта Галаадъ.

(22) И въ третия день обадиха на Лавана
че побѣгна Яковъ. (23) И той взе [х]братята си
съ себе си, и гони го седемь дни пжть: и
стигна го на горaта Галаадъ. (24) А [ц]Богъ
дойде при Лавана Сирина насънѣ прѣзъ
нощьта и рече му: Пази се [ч]да не речешъ
на Якова ни зло ни добро. (25) И стигна Ла-
ванъ Якова; а Яковъ бѣше поставилъ шатъра
си на горaта, и Лаванъ съ братята си постави
своя на горaта Галаадъ. (26) И рече Лаванъ
Якову: Що стори ти? и защо побѣгна скри-
шомъ [ш]и отведе дъщеритѣ ми като заплѣне-
ни съ ножъ? (27) Защо утаи побѣгването си
и се открадна отъ мене, и не ми обади за да
те изпроводя съ веселие и съ пѣсни, съ тж-
пани и съ китари? (28) и не ми остави ти
[щ]нито синоветѣ и дъщеритѣ си да цѣлуна.
И [ъ]ти това несмислено си сторилъ. (29) Ржка-
та ми е силна да ви сторя зло; но [ь]Богъ на
отца ви [ѣ]нощесъ ми говори и рече: Пази се
да не речешъ на Якова ни зло ни добро.
(30) И сега вече си тръгналъ, понеже си
много пожелалъ бащиния си домъ; *но* [ю]защо
си окрадналъ боговетѣ ми? (31) А Яковъ от-
говори и рече Лавану: *Побѣгнахъ* понеже
се убояхъ; защото рекохъ: Да не би отнелъ
ти дъщеритѣ си отъ мене. (32) Въ когото на-
мѣришъ боговетѣ си, [я]нека не живѣе: прѣдъ
братята наши познай какво твое *има* у мене,
и си *го* земи; защото не знаеше Яковъ че
Рахиль ги бѣ открадпала. (33) И тъй, влѣзе
Лаванъ въ шатъра на Якова, и въ шатъра
Лиинъ, и въ шатритѣ на двѣтѣ рабини; но
не намѣри. Тогазъ излѣзе изъ шатъра на
Лия и влѣзе въ шатъра на Рахиль. (34) А
Рахиль бѣше взела домашнитѣ идоли, и ту-
рила ги бѣше въ седлото на камилата, и се-
дѣше на тѣхъ. И като прѣтърси Лаванъ всич-
кия шатъръ, не намѣри. (35) А тя рече на
баща си: Да се не види тежко господину
моему, защото не мога [ѧ]да стана прѣдъ тебе,
понеже имамъ обикновеното на женитѣ. И
търси той, и не намѣри идолитѣ.

(36) И разсърди се Яковъ и скара се съ
Лавана; и отговори Яковъ и рече Лавану: Що
е прѣстжплението ми? що е грѣшката ми, та
си се завтекълъ слѣдъ мене съ толкозъ раз-
паление? (37) Като прѣтърси всичката ми по-
кжщнина, що намѣри отъ всичката покжщ-
нина на кжщата си? тури *го* тукъ прѣдъ
братята ми и братята си, и да сждятъ между
двамата ни. (38) Двадесеть години сж сега отъ
когато съмъ съ тебе: овцитѣ ти и козитѣ ти
не изгубиха плода си, и овнитѣ на стадото ти
не изядохъ. (39) [ѩ]Звѣроядено не ти донесохъ:
азъ теглѣхъ пагубата. [а]Отъ ржката ми тър-
сѣше ти което ми се откраднѣше денѣ, и което
ми се откраднѣше нощѣ. (40) Денѣ ме пекътъ
изнуряваше, а нощѣ мразътъ; и бѣгаше сь-
нътъ ми отъ очитѣ ми. (41) Ето, двадесеть го-
дини съмъ въ дома ти: [б]четиринадесеть годи-
ни ти работихъ за двѣтѣ ти дъщери, и шесть
години за овцитѣ ти; и [в]десеть пжти промѣни
ти заплатата ми. (42) [г]Ако не бѣше съ мене
Богъ на отца ми, Богъ на Авраама и [д]Стра-
хътъ на Исаака, наистина празденъ би ме
изпратилъ ти сега. [е]Видѣ Богъ моето угнете-
ние и труда на ржцѣтѣ ми, и [ж]обличи *те*
нощесъ.

(43) А Лаванъ отговори и рече Якову: Тѣзи
дъщери сж мои дъщери, и тѣзи синове мои
синове, и тѣзи стада мои стада, и всичко що
видишъ мое е; и какво да сторя днесъ на
тѣзи мои дъщери или на чадата имъ които
сж народили? (44) Сега прочее ела, [з]да на-
правимъ уговоръ, азъ и ти, и [и]да бжде той
свидѣтелство между мене и тебе. (45) И [к]взе
Яковъ камикъ и постави го стълпъ. (46) И рече
Яковъ на братята си: Съберете камене; и
взеха камене и направиха грамада; и ядоха
тамъ на грамадата. (47) И Лаванъ я нарече
[*]Иегаръ Сахадута; а Яковъ я нарече [†]Галаадъ.
(48) И рече Лаванъ: [л]Тая грамада е днесъ
свидѣтелство между мене и тебе. Зарадн това
се нарече името ѝ Галаадъ, (49) и [м*]Масфа;
защото рече: Да съгледва Господь между мене
и тебе когато се раздвоимъ единъ отъ други.
(50) Ако озлобишъ дъщеритѣ ми, или ако взе-
мешъ *други* жени освѣнъ дъщеритѣ ми, нѣма

ф Гл. 46;28. 4 Цар. 12;17. Лука 9;51,53.
х Гл. 13;8.
ц Гл. 20;3. Иовъ 33;15. Мат. 1;20.
ч Гл. 24;50.
ш 1 Цар. 30;2.
щ Ст. 55. Руть 1;9,14. 3 Цар. 19;20. Дѣян. 20;37.
ъ 1 Цар. 13;13. 2 Лѣт. 16;9.
ь Ст. 53. Гл. 28;13.
ѣ Ст. 24.
ю Ст. 19. Сжд. 18;24.
я Гл. 44;9. [32.
ѧ Изх. 20;12. Лев. 19;
ѩ Изх. 22;10, и др.

а Изх. 22;12.
б Гл. 29;27,28.
в Ст. 7.
г Псал. 124;1,2.
д Ст. 53. Иса. 8;13.
е Гл. 29;32. Изх. 3;7.
ж 1 Лѣт. 12;17. Юд. 9.
з Гл. 26;28.
и Ис. Нав. 24;27.
к Гл. 28;18.
* Грамада на свидѣтелство, *Халдейски*.
† Грамада на свидѣтелство, *Еврейски*.
л Ис. Нав. 24;27.
* Стражарница.
м Сжд. 11;29. 1 Цар. 7;5.

никой съ насъ; гледай, Богъ е свидѣтель между мене и тебе. (51) И рече Лаванъ Якову: Ето тая грамада, и ето стълпътъ който поставихъ между мене и тебе: (52) тая грамада е свидѣтелство, и този стълпъ свидѣтелство, че азъ нѣма да прѣмина тази грамада къдѣ тебе, нито ти ще прѣминешъ тази грамада и този стълпъ къдѣ мене, за зло. (53) Богъ на Авраама и Богъ на Нахора, бащинътъ имъ Богъ, [н]нека сѫдятъ между насъ. А Яковъ [о]се закле [п]въ Страха на баща си Исаака.

(54) Тогазъ пожрѣ Яковъ жъртва на гората, и повика братята си да ядатъ хлѣбъ; и ядоха хлѣбъ, и прѣнощуваха на гората. (55) И стана Лаванъ рано на утриньта, и цѣлуна синоветѣ си и дъщеритѣ си, [р]и благослови ги; и тръгна Лаванъ [с]та се върна на мѣстото си.

ГЛАВА 32.

И отиде Яковъ въ пѫтя си; и срѣщнаха го [а]ангели Божии. (2) И като ги видѣ Яковъ, рече: [б]Това е пълкъ Божий; и нарече името на това мѣсто †Маханаимъ.

(3) И проводи Яковъ вѣстители прѣдъ себе си до брата си Исава [в]въ земята Сиръ, [г]на мѣстото Едомъ; (4) и зарѫча имъ и каза: [д]Така да речете на господаря ми Исава: Така говори рабъ твой Яковъ: При Лавана пришлецъ бѣхъ, и бавихъ се до сега; (5) и [е]придобихъ говеда, и осли, овци, и раби, и рабини; и проводихъ да извѣстя на господаря си, [ж]за да намѣря благодать прѣдъ тебе. (6) И върнаха се вѣстителитѣ при Якова, и казаха: Ходихме при брата ти Исава; и даже [з]иде да те посрѣщне, и четиристотинъ мѫже съ него.

(7) И Яковъ много се уплаши и [и]утѣсни се; и раздѣли людетѣ които бѣха съ него, и стадата, и говедата, и камилитѣ, на два пълка; (8) и рече: Ако дойде Исавъ въ единия пълкъ и го порази, оставалиятъ пълкъ ще се избави. (9) [к]И рече Яковъ: [л]Боже на отца ми Авраама, и Боже на отца ми Исаака, Господи който ми си рекълъ: [м]Върни се въ твоята земя и въ рода си, и ще ти сторя добро, (10) по-малъкъ съмъ [н]отъ всичкитѣ милости и всичката истина което си направилъ на раба си; защото [о]съ тоягата си прѣминахъ този Йорданъ, а сега станахъ два пълка. (11) [п]Избави ме, моля ти се, отъ рѫката на брата ми, отъ рѫката на Исава; защото се боя отъ него, като дойде да не би да ме порази, и [р]майка и чада. (12) [с]А ти рече: Наистина ще ти направя добро, и ще поставя потомството ти като пѣсъка на морето, който по множеството си не може да се изброи.

(13) И прѣнощува тамъ онази нощь; и взе отъ онова което му дойде въ рѫката [т]тѣзи даръ на брата си Исава: (14) кози двѣстѣ, и ярци двадесеть, овци двѣстѣ, и овни двадесеть, (15) дойни камили съ малкитѣ имъ трийдесеть, крави четиридесеть, и юнци десеть, ослици двадесеть, и жрѣбета десеть. (16) И прѣдаде въ рѫцѣтѣ на рабитѣ си, всѣко стадо отдѣлно; и рече на рабитѣ си: Минете прѣдъ мене, и оставете разстояние между стадо и стадо. (17) И на първия зарѫча и каза: Кога те срѣщне Исавъ братъ ми, и те попита и рече: Чий си? и къдѣ отхождашъ? и чии сѫ тѣзи прѣдъ тебе? (18) тогазъ ще кажешъ: Тѣзи сѫ на твоя рабъ Якова, даръ що проважда на господаря ми Исава; и, ето, и той *иде* слѣдъ насъ. (19) Така зарѫча и на втория, и на третия, и на всичкитѣ които вървѣха подиръ стадата, и казваше: По тази дума ще говорите Исаву когато го срѣщнете. (20) И ще речете: Ето, подиръ насъ *иде* и самъ рабъ твой Яковъ. Защото думаше: [у]Ще умилостивя лицето му съ този даръ който прѣдиде прѣдъ мене, и послѣ ще видя лицето му: може-би да приеме лицето ми. (21) И тъй, дарътъ мина прѣдъ него: а той остана прѣзъ онази нощь въ пълка. (22) И стана прѣзъ нощьта, и взе двѣтѣ си жени, и двѣтѣ си рабини, и единадесетьтѣ си дѣца, и прѣмина брода на Явокъ. (23) [ф]И взе ги, и прѣкара ги прѣзъ потока; прѣкара и всичко що имаше.

(24) А Яковъ остана самъ; [х]и борѣше се съ него единъ человѣкъ до зазоряване. (25) И като видѣ че му не надви, прикосна се до става на бедрото му; [ц]и измѣсти се ставътъ на Якововото бедро като се борѣше съ него.

н Гл. 16;5.
о Гл. 21;23.
п Ст. 42.
р Гл. 28;1.
с Гл. 18;33. 30;25.
—
а Псал. 91;11. Евр. 1;14.
б Ис. Нав. 5;14. Псал. 103;21. 148;2. Лука 2;13.
† Пълкове.
в Гл. 33;14,16.
г Гл. 36;6—8. Втор. 2;5. Ис. Нав. 24;4.
д Прит. 15;1.
е Гл. 30;43.
ж Гл. 33;8,15.
з Гл. 33;1.
и Гл. 35;3.
к Псал. 50;15.
л Гл. 28;13.
м Гл. 31;3,13.
н Гл. 24;27.
о Иовъ 8;7.
п Псал. 59;1,2.
р Осия 10;14.
с Гл. 28;13—15.
т Гл. 43;11. Прит. 18;16.
у Прит. 21;14.
ф Втор. 3;16.
х Осия 12;3,4. Ефос. 6;12.
ц Мат. 26;41. 2 Кор. 12;7.

(26) И той рече: [ч]Остави ме да си отида, за-
щото се зазори. А *Яковъ* рече: [ш]Нѣма да
те оставя да си отидешъ ако ме не благо-
словишъ. (27) И рече му: Какъ ти е името?
И той рече: Яковъ. (28) А той рече: Нѣма
да се казва вече [щ]името ти Яковъ, но [*]Израиль;
защото [ъ]си билъ въ борба съ Бога [ь]и съ че-
ловѣци, и си надвилъ. (29) А Яковъ попита и
каза: Обади *ми*, моля, името си. А той рече:
[ѣ]Защо питашъ за името ми? И благослови го
тамъ. (30) И нарече Яковъ името на това мѣсто
[†]Фануилъ, и думаше: [ю]Защото видѣхъ Бога
лице съ лице, и упазенъ биде животътъ ми.
(31) И изгрѣ слънцето на него като замин-
ваше Фануилъ; и хромѣше съ бедрото си.
(32) За това и до днесь не ядятъ синоветѣ
Израилеви изтръпналата жила която е върху
става на бедрото; защото той се прикосна до
става на Якововото бедро при изтръпналата
жила.

ГЛАВА 33.

И дигна Яковъ очитѣ си и видѣ, и, ето,
[а]Исавъ идѣше, и съ него четиристотинъ мѫже;
и раздѣли дѣцата *си* на Лия, и на Рахиль, и
на двѣтѣ рабини. (2) И рабинитѣ и дѣцата
имъ тури напрѣдъ, а Лия и дѣцата ѝ слѣдъ
тѣхъ, а Рахиль и Иосифа най-подирѣ. (3) А
самъ замина прѣдъ тѣхъ, и [б]поклони се до
земята седемь пѫти додѣ да стигне при брата
си. (4) И [в]завтече се Исавъ да го посрѣщне,
и прегърна го, и [г]падна на врата му, и цѣ-
луна го; и плакаха. (5) И дигна очитѣ си и
видѣ женитѣ и дѣцата, и рече: Какви ти сѫ
тѣзи? И той рече: Тѣ сѫ дѣцата [д]които Богъ
дари на твоя рабъ. (6) Тогазъ пристѫпиха ра-
бинитѣ, тѣ и дѣцата имъ, и поклониха се.
(7) Така пристѫпиха и Лия и дѣцата ѝ и по-
клониха се; и слѣдъ това пристѫпиха Иосифъ
и Рахиль и поклониха се. (8) И рече: Какъвъ
ти е [е]всичкий този полкъ който срѣщнахъ? А
той рече: [ж]За да намѣря благодать прѣдъ
господаря си. (9) И рече Исавъ: Имамъ много,
брате мой, имай ти своитѣ си. (10) И рече
Яковъ: Не, но моля, ако съмъ намѣрилъ бла-
годать прѣдъ тебе, приими дара ми отъ рѫ-
цѣтѣ ми, защото [з]видѣхъ лицето ти като че
видѣхъ лице Божие, и ти си се възблагодарилъ
отъ мене. (11) Приими, моля, [и]благословение-
то ми което ти е принесено; защото ме по-
милва Богъ, и [к]имамъ всичко. И [л]принуди го,
и прие. (12) И рече: Да тръгнемъ и да вър-
вимъ, и азъ ще вървя прѣдъ тебе. (13) И рече
му *Яковъ*: Господарьтъ ми знае че дѣцата сѫ
слаби, и имамъ съ мене дойни овци и говеда
и ако ги принудятъ единъ само день, всичкото
стадо ще измре. (14) Нека замине, моля, госпо-
дарьтъ ми прѣдъ раба си; и азъ ще карамъ
полека споредъ вървежа на скотоветѣ които сѫ
прѣдъ мене, и споредъ вървежа на дѣцата,
додѣ стигна при господаря си въ [м]Сиръ.
(15) И рече Исавъ: Да оставя съ тебе отъ
людетѣ които сѫ съ мене. А той рече: Защо
и това? *Стига* [н]да намѣря благодать прѣдъ
господаря си. (16) И тъй, върна се Исавъ въ
онзи день на пѫтя си въ Сиръ.
(17) И отиде Яковъ въ [о]Сокхотъ, и съгради
си кѫща, и за скотоветѣ си направи кошари;
за това нарече името на мѣстото [§]Сокхотъ.
(18) И като се върна Яковъ отъ Паданъ-
арамъ, дойде въ [п]Салимъ, градъ [р]Сихемовъ,
който е въ Ханаанската земя; и разположи се
прѣдъ града. (19) И купи [с]стяжанието на ни-
вата дѣто прострѣ шатъра си отъ синоветѣ на
Емора, отца Сихемова, за сто сребърника.
(20) И постави тамъ олтарь, [т]и нарече го
[**]Елъ-елое-Израиль.

ГЛАВА 34.

И излѣзе [а]Дина дъщерята Лиина, която тя
роди Якову, [б]за да види дъщеритѣ на мѣстото.
(2) [в]И като я видѣ Сихемъ синътъ на Емора

[ч] Лука 24;28.
[ш] Осия 12;4.
[щ] Гл. 35;10. 4 Цар. 17;34.
[*] Крѣпъкъ при Бога.
[ъ] Осия 12;3,4.
[ь] Гл. 25;31. 27;33
[ѣ] Сѫд. 13;18.
[†] Лице Божие.
[ю] Гл. 16;13. Изх. 24:11. 33;20. Втор. 5;24. Сѫд. 6;22. 13;22. Иса. 6;5.

—

[а] Гл. 32;6.
[б] Гл. 18;2. 42;6. 43;26.
[в] Гл. 32;28.
[г] Гл. 45;14,15.
[д] Гл. 48;9. Псал. 127;3. Иса. 8;18.
[е] Гл. 32;16.
[ж] Гл. 32;5.
[з] Гл. 43;3. 2 Цар. 3;13. 14;24,28,32. Мат. 18;10.
[и] Сѫд. 1;15. 1 Цар. 25;27 30;26. 4 Цар. 5;15.
[к] Фил. 4;18.
[л] 4 Цар. 5;23.
[м] Гл. 32;3.
[н] Гл. 34;11. 47;25. Рутъ 2;13.
[о] Ис. Нав. 13;27. Сѫд. 8;5. Псал. 60;6.
[§] Колиби.
[п] Иоан. 3;23.
[р] Дѣян. 7;16. Ис. Нав. 24;1. Сѫд. 9;1.
[с] Ис. Нав. 24;32. Иоан. 4;5.
[т] Гл. 35;7
[**] Богъ, Богъ Израилевъ.

—

[а] Гл. 30;21.
[б] Тит. 2;5.
[в] Гл. 6;2. Сѫд. 14;1.

Евейна, князътъ на мѣстото, [в]взе я и лежа съ
нея, и обезчести я. (3) И душата му се прилѣпи
за Дина Якововата дъщеря; и възлюби момата,
и говори по сърдцето на момата. (4) [д]И говори
Сихемъ на Емора отца си и рече: Земи ми
тая мома за жена. (5) И чу Яковъ че оскверн-
нилъ Дина дъщеря му. А синоветѣ му бѣха съ
скотоветѣ му на полето; и [е]замълча Яковъ додѣ
да дойдатъ.

(6) А Еморъ отецъ Сихемовъ излѣзе къмъ
Якова за да говори съ него. (7) И дойдоха си-
новетѣ Яковови отъ полето като чуха това; и
разсърдиха се мѫжетѣ, и [ж]разгнѣвиха се
твърдѣ, че [з]стори грозно на Израиля като ле-
жалъ съ Якововата дъщеря: което [и]не трѣб-
ваше да бѫде. (8) И говори имъ Еморъ и рече:
Душата на Сихема сина ми се прилѣпи за
дъщерята ви: дайте му я, моля, за жена.
(9) И сватете се съ насъ: дъщеритѣ ваши
давайте намъ, и дъщеритѣ наши земайте за
васъ. (10) И живѣйте съ насъ: ето, [к]земята е
прѣдъ васъ: седете и [л]търгувайте въ нея, и
[м]направете стяжания въ нея. (11) И рече Си-
хемъ на отца ѝ и на братята ѝ: Да найда бла-
годать прѣдъ васъ; и що ми речете ще дамъ.
(12) Искайте отъ мене колкото [н]вѣно щете, и
колкото дарове, и ще ги дамъ както ми речете:
само дайте ми момата за жена. (13) А Яково-
витѣ синове отговориха на Сихема и на Емо-
ра отца му [о]съ измама; и (понеже той бѣше
осквернилъ Дина сестра имъ) говориха (14) и
рекоха имъ: Не можемъ да сторимъ това нѣщо,
да дадемъ сестра си на человѣкъ необрѣзанъ;
защото [п]това е укоръ намъ. (15) Въ това само
ще се съгласимъ съ васъ: ако станете вие както
ние, ако обрѣзвате всѣки мѫжки полъ между
васъ, (16) тогазъ ще дадемъ нашитѣ дъщери
вамъ, и вашитѣ дъщери ще вземемъ за насъ, и
ще живѣемъ съ васъ, и ще бѫдемъ единъ на-
родъ. (17) Но, ако ни не послушате да се обрѣ-
жете, тогазъ ще вземемъ нашата дъщеря и ще
си отидемъ. (18) И угодни бидоха думитѣ имъ
на Емора и на Сихема сина Еморовъ. (19) И не
се забави момъкътъ да направи това нѣщо, за-
щото много обичаше Якововата дъщеря; и отъ
всичкия домъ на баща си бѣше [р]най-славниятъ.

(20) И дойде Еморъ и Сихемъ синъ му при
вратата на града си, и говориха на мѫжетѣ на
града си и рекоха: (21) Тия человѣци сѫ мирни
въ насъ; за това нека живѣятъ въ земята,
и нека търгуватъ въ нея; защото земята, ето,
доволно е пространна за тѣхъ. Да вземаме за
жени дъщеритѣ имъ, и да имъ даваме нашитѣ
дъщери. (22) Въ това само ще се съгласятъ
съ насъ человѣцитѣ за да живѣятъ съ насъ щото
да бѫдемъ единъ народъ, ако се обрѣже всѣки
мѫжки полъ между насъ както се тѣ обрѣзватъ.
(23) Стадата имъ, и имотътъ имъ, и всичкитѣ
имъ скотове, не *ще ли да бѫдатъ* наши? Само
да се съгласимъ съ тѣхъ, и ще живѣятъ съ
насъ. (24) И послушаха Емора и Сихема сина
му всичкитѣ [с]които излазяха изъ вратата на
града му; и обрѣза се всѣки мѫжки полъ,
всичкитѣ които излазяха изъ вратата на
града му.

(25) А третия день, когато бѣха въ бо-
лѣзньта, двама отъ Якововитѣ синове, [т]Си-
меонъ и Левий, братя на Дина, взеха всѣки
ножа си, и влѣзоха дързновено въ града, и
убиха всичкия мѫжки полъ. (26) И Емора и
Сихема сина му убиха съ острото на ножа;
и взеха Дина изъ дома на Сихема, и излѣзоха.
(27) А синоветѣ Яковови се устремиха върхъ
убиенитѣ и разграбиха града, понеже бѣха
осквернили сестра имъ. (28) Взеха овцитѣ имъ,
и говедата имъ, и ослитѣ имъ, и що имаше
въ града и по полето. (29) И всичкото имъ бо-
гатство, и всичкитѣ имъ дѣца, и женитѣ имъ
заплѣниха; и всичко що имаше въ кѫщитѣ
разграбиха. (30) А Яковъ рече на Симеона
и на Левия: [у]Турихте ме въ смущение, понеже
ме правите да съмъ [ф]омразенъ между жите-
литѣ на тази земя, между Хананеитѣ и Фере-
зеитѣ. И [х]азъ малцина человѣци имамъ; а тѣ
ще се съберать върхъ мене и ще ме поразятъ;
и ще погина азъ и домътъ ми. (31) А тѣ рекоха:
Като блудница ли да употрѣби сестра ни?

ГЛАВА 35.

И рече Богъ Якову: Стани, възлѣзъ [а]на Ве-
тилъ, и насели се тамъ; и направи тамъ олтарь
Богу [б]който ти се яви [в]когато бѣгаше ти отъ
лицето на Исава брата си. (2) И рече Яковъ на

в Гл. 20;2.
д Сѫд. 14;2.
е 1 Цар. 10;27. 2 Цар. 13;22.
ж Гл. 49;7. 2 Цар. 13;21.
з Ис. Нав. 7;15. Сѫд. 20;6.
и Втор. 23:17. 2 Цар. 13;12.
к Гл. 13;9. 20;15.
л Гл. 42;34.
м Гл. 47;27.
н Изх. 22;16,17 Втор 22;29. 1 Цар. 18;25.
о 2 Цар. 13;24, и дрг.
п Ис. Нав. 5;9.
р 1 Лѣт. 4;9.
с Гл. 23;10.
т Гл. 49;5—7.
у Ис. Нав. 7;25.
ф Изх. 5;21. 1 Цар. 13;4.
х Втор. 4;27 Псал. 105;12.

—

а Гл. 28:19.
б Гл. 28;13.
в Гл. 27;43.

дома си и на всичкитѣ които бѣха съ него:
Изхвърлете [д]чуждитѣ богове които сѫ между
васъ, и [е]очистете се, и промѣнете дрехитѣ си;
(3) и да станемъ да възлѣземъ на Ветилъ, и
тамъ ще направя олтарь Богу [ж]който ме по-
слуша въ деня на оскърбението ми, и [з]съ
мене бѣ по пѫтя по който ходѣхъ. (4) И да-
доха Якову всичкитѣ чужди богове що бѣха
въ рѫцѣтѣ имъ, и [и]обѣцитѣ които бѣха на
ушитѣ имъ; и скри ги Яковъ подъ [к]теревинта
който бѣ при Сихемъ. (5) Тогазъ си тръгнаха;
[л]и нападна страхъ Божий на градоветѣ които
бѣха наоколо имъ; и не гониха Якововитѣ си-
нове. (6) А Яковъ дойде въ [м]Лузъ, който е въ
Ханаанската земя (то есть, Ветилъ,) той и
всичкитѣ люде които бѣха съ него. (7) [н]И
съгради тамъ олтарь, и нарече името на мѣ-
стото Елъ-Ветилъ; защото [о]тамъ му се яви
Богъ когато бѣгаше отъ лицето на брата си.
(8) А [п]Девора кърмилницата на Ревека умрѣ,
и погребе се долу отъ Ветилъ подъ дѫба; и
наименува се дѫбътъ Дѫбъ на Плачъ.
(9) [р]И пакъ се яви Богъ Якову като се
върна отъ Паданъ-арамъ, и благослови го.
(10) И рече му Богъ: [с]Името ти е Яковъ: не
ще да се именувашъ вече Яковъ; [т]но Израиль
ще бѫде името ти. И нарече името му Израиль.
(11) И рече му Богъ: [у]Азъ съмъ Богъ Все-
могѫщий: плоди се и умножавай се. [ф]Народъ
и множество народи ще бѫдатъ отъ тебе, и
царе ще излѣзатъ изъ чрѣслата ти; (12) и
земята която [х]дадохъ Аврааму и Исааку, тебѣ
ще я дамъ; и на сѣмето ти по тебе ще дамъ
земята. (13) И [ц]възнесе се Богъ отъ него,
отъ мѣстото дѣто говори съ него. (14) [ч]И по-
стави Яковъ стълпъ на мѣстото дѣто говори
съ него *Богъ*, стълпъ камененъ, и направи на
него възлияние, и възлия на него елей. (15) И
нарече Яковъ името на мѣстото дѣто говори
Богъ съ него, [ш]Ветилъ.
(16) Слѣдъ това тръгна отъ Ветилъ; и като
остана малко разстояние да стигнатъ въ Ефра-
та, Рахиль роди; и прѣтърпѣ голѣма мѫка въ
ражданото си. (17) А като се намѣраше въ
мѫката на ражданото, рече ѝ бабата: Не бой
се, защото [щ]и той-ти е синъ. (18) И като прѣ-
даваше душа, (защото умрѣ,) нарече името му
†Венони; а отецъ му нарече го §Вениаминъ.
(19) [ъ]И умрѣ Рахиль, и погребе се на пѫтя на
[ь]Ефрата, която е Витлеемъ. (20) И постави
Яковъ стълпъ на гроба ѝ: той е стълпътъ [ѣ]на
Рахилиния гробъ дори до днесъ.
(21) А тръгна Израиль, и разпрострѣ шатъра
си отвѫдъ Мигдалъ-едеръ. (22) И когато жи-
вѣеше Израиль въ оназъ земя, отиде Рувимъ
[ю]и лежа съ Вала наложницата на отца си; и
чу *това* Израиль. А бѣха Якововитѣ синове два-
надесеть: (23) синоветѣ на Лия: [я]Рувимъ пър-
вородний Якововъ, и Симеонъ, и Левий, и
Юда, и Исахаръ, и Завулонъ; (24) синоветѣ на
Рахиль: Иосифъ и Вениаминъ; (25) а синоветѣ
на Вала Рахилината рабиня: Данъ и Нефта-
лимъ; (26) а синоветѣ на Золфа Лиината раби-
ня: Гадъ и Асиръ: тѣзи сѫ Якововитѣ синове
които му се родиха въ Паданъ-арамъ.
(27) А Яковъ дойде при Исаака отца си въ
[ѫ]Мамврий, въ [ѭ]Кириатъ-арва, който е Хев-
ронъ, дѣто Авраамъ и Исаакъ бѣха пришелци.
(28) И днитѣ на Исаака бѣха сто и осемдесеть
лѣта. (29) И издъхна Исаакъ и умрѣ, и [а]прибра
се при своитѣ люде, старъ и сытъ отъ дни; и
[б]погребоха го Исавъ и Яковъ синоветѣ му.

ГЛАВА 36.

И това е родословието на Исава, който е
[а]Едомъ. (2) [б]Исавъ си взе жени отъ дъщеритѣ
Хананейски: Ада дъщерята на Елона Хетеина,
и [в]Оливема Анаевата дъщеря, внука на Севе-
гона Евеина, (3) и [г]Васемата дъщерята на
Исмаила, сестра на Наваиота. (4) [д]И роди Ада
Исаву Елифаза; и Васемата роди Рагуила

г Гл. 18;19. Ис. Нав. 24;15.
д Гл. 31;19,34. Ис. Нав. 24;2,23. 1 Цар. 7;3.
е Изх. 19;10.
ж Гл. 32;7,24. Псал. 107;6.
з Гл. 28;20. 31;3,42.
и Осия 2:13.
к Ис. Нав 24;26. Сѫд. 9;6.
л Изх. 15;16. 23;27. 34;24. Втор. 11;25. Ис. Нав. 2;9. 5;1. 1 Цар. 14;15. 2 Лѣт. 14;14.
м Гл. 28;19,22.
н Екл. 5;4.
* Богъ на Ветилъ.
о Гл. 28;13.
п Гл. 24;59.
р Осия 12;4.
с Гл. 17;5.
т Гл. 32;28.
у Гл. 17;1. 48;3,4. Изх. 6;3.
ф Гл. 17;5,6,16. 28;3. 48;4.
х Гл. 12;7. 13;15. 26;3,4. 28;13.
ц Гл. 17;22.
ч Гл. 28;18.
ш Гл. 28;19.
щ Гл. 30;24. 1 Цар. 4;20.
† Синъ на скърбьта ми.
§ Синъ на десница.
ъ Гл. 48;7.
ь Рутъ 1;2. 4;11. Мих. 5;2. Мат. 2;6.
ѣ 1 Цар. 10;2. 2 Цар. 18;18.
ю Гл. 49;4. 1 Лѣт. 5;1. Виж. 2 Цар. 16;22. 20;3. 1 Кор. 5;1.
я Гл. 46;8. Изх. 1;2.
ѫ Гл. 13;18. 23;2,19.
ѭ Ис. Нав. 14;15. 15;13.
а Гл. 15;15. 25;8.
б Гл. 25;9. 49;31.

—

а Гл. 25;30.
б Гл. 26;34.
в Ст. 25.
г Гл. 28,9.
д 1 Лѣт. 1;35.

(5) и Оливема роди Иеуса и Иеглома и Корея; тѣзи сѫ синоветѣ на Исава които му се родиха въ Ханаанската земя.

(6) А Исавъ взе женитѣ си и синоветѣ си и дъщеритѣ си и всичкитѣ человѣци на дома си, и стадата си и всичкитѣ си скотове, и всичкия си имотъ що придоби въ Ханаанската земя, и отиде на *друга* земя *далечъ* отъ Якова брата си. (7) Защото [е]имотътъ имъ бѣше толкозъ много щото не можеха да живѣятъ наедно; и не можеше [ж]земята на пришелствието имъ да ги вмѣсти заради скотоветѣ имъ. (8) И насели се Исавъ [з]на гората Сиръ: [и]Исавъ е Едомъ.

(9) И това е родословието на Исава, отца на Едомянитѣ, въ горага Сиръ. (10) Тѣзи сѫ имената на синоветѣ Исавови: [к]Елифазъ синътъ на Ада жената Исавова, Рагуилъ синътъ на Васемата жената Исавова. (11) А синоветѣ на Елифаза бѣха: Теманъ, Омаръ, Сефо, и Готомъ, и Кенезъ. (12) А Тамна бѣше наложница на Елифаза Исавовия синъ, и роди Елифазу [л]Амалика: тѣзи бѣха синоветѣ на Ада Исавовата жена. (13) И тѣзи сѫ синоветѣ на Рагуила: Нахатъ, и Зара, Сама, и Миза: тѣзи бѣха синоветѣ на Васемата Исавовата жена. (14) И тѣзи бѣха синоветѣ на Оливема Анаевата дъщеря, внуката Севегонова, Исавовата жена; и роди Исаву Иеуса, и Иеглома, и Корея.

(15) Тѣзи бѣха князоветѣ на Исавовитѣ синове, синоветѣ на Елифаза Исавовия първородния: князъ Теманъ, князъ Омаръ, князъ Сефо, князъ Кенезъ, (16) князъ Корей, князъ Гогомъ, князъ Амаликъ: тѣзи сѫ Елифазовитѣ князове въ земята Едомъ: тѣзи бѣха синоветѣ на Ада. (17) И тѣзи бѣха синоветѣ на Рагуила Исавовия синъ: князъ Нахатъ, князъ Зара, князъ Сама, князъ Миза: тѣзи сѫ Рагуиловитѣ князове въ земята Едомъ: тѣзи бѣха синоветѣ на Васемата Исавовата жена. (18) И тѣзи бѣха синоветѣ на Оливема Исавовата жена: князъ Иеусъ, князъ Иегломъ, князъ Корей: тѣзи бѣха князоветѣ отъ Оливема Анаевата дъщеря, жената Исавова. (19) Тѣзи сѫ синове на Исава, който е Едомъ; и тѣзи сѫ князоветѣ имъ.

(20) [м]Тѣзи сѫ синоветѣ на Сира [н]Хорсянина които живѣеха въ онази земя: Лотанъ, и Совалъ, и Севегонъ, и Ана, (21) и Дисонъ, и Асаръ, и Дисанъ: тѣзи сѫ князоветѣ на Хорсянитѣ, Сировитѣ синове, въ земята Едомъ. (22) А синоветѣ на Лотана бѣха Хори и Еманъ; и сестра Лотанова, Тамна. (23) А тѣзи бѣха синоветѣ на Совала: Алванъ, и Манахатъ, и Гевалъ, Сефо, и Онанъ. (24) А тѣзи бѣха синоветѣ на Севегона: Ая и Ана: този е Ана който намѣри горещитѣ води въ пустинята когато пасѣше ослитѣ на Севегона отца си. (25) А тѣзи бѣха синоветѣ Анаеви: Дисонъ; и Оливема Анаевата дъщеря. (26) А тѣзи бѣха синоветѣ на Дисона: Амадамъ, и Асванъ, и Иеранъ, и Харанъ. (27) А тѣзи бѣха синоветѣ на Асара: Валаанъ, и Заванъ, и Аканъ. (28) А тѣзи бѣха синоветѣ на Дисана: Узъ и Аранъ. (29) Тѣзи сѫ князоветѣ на Хорсянитѣ: князъ Лотанъ, князъ Совалъ, князъ Севегонъ, князъ Ана, (30) князъ Дисонъ, князъ Асаръ, князъ Дисанъ: тѣзи сѫ князоветѣ на Хорсянитѣ споредъ княжествата имъ въ земята Сиръ.

(31) [о]А тѣзи сѫ царетѣ които царуваха въ земята Едомъ прѣди да се въцари царь надъ синоветѣ Израилеви. (32) И царува въ Едомъ Вела синътъ на Веора; а името на града му бѣ Деннава. (33) И умрѣ Вела; и въцари се вмѣсто него Иовавъ синътъ на Зара, отъ Восора. (34) И умрѣ Иовавъ; и въцари се вмѣсто него Хусамъ, отъ земята на Теманянитѣ. (35) И умрѣ Хусамъ; и въцари се вмѣсто него Ададъ синътъ на Вадада, който порази Мадиамцитѣ на полето Моавъ; а името на града му бѣ Авитъ. (36) И умрѣ Ададъ; и въцари се вмѣсто него Самла, отъ Масрека. (37) И умрѣ Самла; и въцари се вмѣсто него Саулъ, отъ Роовотъ, който е при рѣката. (38) И умрѣ Саулъ; и въцари се вмѣсто него Ваалананъ синътъ на Ахобора. (39) И умрѣ Ваалананъ Ахоборовий синъ; и въцари се вмѣсто него [п]Адаръ; а името на града му бѣ Пау; и името на жена му, Метавеилъ дъщеря на Матреда, внука Мезаавова.

(40) [р]И тѣзи сѫ имената на Исавовитѣ князове споредъ племената имъ, споредъ мѣстата имъ, споредъ имената имъ: князъ Тамна, князъ Алва, князъ Иететъ, (41) князъ Оливема, князъ Ила, князъ Финонъ, (42) князъ Кенезъ, князъ Теманъ, князъ Мивсаръ, (43) князъ Магедиилъ, князъ Ирамъ: тѣзи сѫ князоветѣ на Едома споредъ населенията имъ въ земята на стяжанието имъ: той е Исавъ отецътъ на Едомянитѣ.

е Гл. 13;6,11.
ж Гл. 17;8. 28;4.
з Гл. 32;3. Втор. 2;5. Ис. Нав. 24;4.
и Ст. 1.
к 1 Лѣт. 1;35, и дрг.
л Изх. 17;8,14. Числа 24;20. 1 Цар. 15;2, 3, и дрг.
м 1 Лѣт. 1;38.
н Гл. 14;6. Втор. 2;12,22.
о 1 Лѣт. 1;43.
п 1 Лѣт. 1;50.
р 1 Лѣт. 1;51.

ГЛАВА 37

И насели се Яковъ въ земята [а]въ която бѣ
пришлецъ отецъ му, въ Ханаанската земя.
(2) Това е родословието на Якова. Иосифъ,
като бѣ младъ, на седемнадесеть години, па-
сѣше овцитѣ заедно съ братята си синоветѣ на
Вала и синоветѣ на Зелфа, женитѣ на отца
му; и изказа Иосифъ на баща имъ [б]лошото
имъ поведение. (3) А Израиль обичаше Иосифа
повече отъ всичкитѣ си синове, защото го
имаше [в]синъ на старостьта си; и направилъ
му бѣ [г]пъстра срачица. (4) И като гледаха бра-
тята му че го обичаше баща имъ повече отъ
всичкитѣ му братя, [д]възненавидѣха го, и не
можеха да му говорятъ мирно.

(5) А Иосифъ видѣ сънъ, и приказа *го* на
братята си; и възненавидѣха го още повече.
(6) И рече имъ: Послушайте, моля, този
сънь който сънувахъ. (7) [е]Ето, ние вързвахме
снопове всрѣдъ полето: и, ето, стана моять
снопъ и възправи се правъ; и, ето, вашитѣ
снопове се наредиха наоколо и поклониха се
на моя снопъ. (8) А братята му рекоха му:
Царь ли ще бждешъ надъ насъ? или госпо-
дарь ще ни бждешъ? И възненавидѣха го още
повече за сънищата му и за думитѣ му. (9) И
видѣ още и другъ сънъ, и приказа го на бра-
тята си, и рече: Ето, видѣхъ другъ сънъ; и,
ето, [ж]слънцето и луната и единадесеть звѣзди
ми се поклониха. (10) И приказа това на баща
си и на братята си; и обличи го баща му и
рече му: Що е този сънъ който си видѣлъ?
Наистина ли ще дойдемъ, азъ и майка ти и
[з]братята ти, за да ти се поклонимъ до земята?
(11) И [и]завидѣха му братята му; [к]а баща му
съхраняваше словото.

(12) И отидоха братята му да пасатъ стадото
на баща си въ Сихемъ. (13) И рече Израиль
Иосифу: Не пасатъ ли братята ти въ Сихемъ?
ела да те проводя при тѣхъ. А той му рече:
Ето ме. (14) И рече му: Иди да видишъ, добрѣ
ли сж братята ти и стадото; и донеси ми извѣ-
стие. И проводи го отъ [л]Хевронския долъ,
и дойде въ Сихемъ. (15) И намѣри го единъ
человѣкъ като се скиташе по полето; и по-
пита го този человѣкъ и рече: Що търсишъ?
(16) А той рече: Братята си търся: [м]кажи
ми дѣ пасатъ. (17) И рече онзи человѣкъ:
Отидоха отъ тука; защото ги чухъ да гово-
рятъ: Да идемъ въ Дотанъ. И отиде Иосифъ
подиръ братята си, и намѣри ги [н]въ Дотанъ.
(18) И тѣ като го видѣха отъ далечъ, прѣди
да приближи при тѣхъ, [о]сдумаха се противъ
него да го убиятъ. (19) И рекоха помежду си:
Ето, иде онзи съновидецъ. (20) [п]Елате сега
и да го убиемъ, и да го хвърлимъ въ единъ
отъ рововетѣ; и ще речемъ: Лошъ звѣръ го
изяде; и ще видимъ що ще да излѣзе отъ
сънищата му. (21) [р]И като чу Рувимъ, осво-
боди го отъ ржцѣтѣ имъ, и рече: Да го не
убиемъ. (22) И рече имъ Рувимъ: Да не про-
лѣете кръвь: хвърлете го въ тоя ровъ който
е въ пустинята, и ржка да не турите на него,
— за да го освободи отъ ржцѣтѣ имъ, и да
го върне на баща му.

(23) И когато дойде Иосифъ при братята си,
съблѣкоха отъ Иосифа срачицата му, пъстрата
срачица която бѣше на него. (24) И взеха го
та го хвърлиха въ рова; а ровътъ бѣше
празденъ: нѣмаше вода. (25) [с]Послѣ седнаха
да ядатъ хлѣбъ; и като подигнаха очитѣ си
видѣха, и, ето, една дружина отъ [т]Исмаиляни
идѣха отъ Галаадъ съ камилитѣ си натоварени
съ аромати, [у]балсама и смирна, и отхождаха
да ги носятъ долу въ Египетъ. (26) И рече
Юда на братята си: Каква полза ако убиемъ
брата си, и [ф]скриемъ кръвьта му? (27) Елате
да го продадемъ на Исмаилянитѣ; и [х]ржката
наша да не бжде върхъ него, защото е [ц]нашъ
братъ, [ч]наша плъть е. И послушаха *го* бра-
тята му. (28) И като минаха [ш]Мадиамскитѣ
търговци, извлѣкоха и извадиха Иосифа изъ
рова, [щ]и продадоха Иосифа [ъ]за двадесеть сре-
бърници на Исмаилянитѣ; и тѣ заведоха
Иосифа въ Египетъ. (29) А Рувимъ се върна
въ рова; и, ето, Иосифъ не бѣше въ рова;
и [ь]раздра дрехитѣ си. (30) И върна се при

а Гл. 17;8. 23;4. 28;4. 36;7. Евр. 11;9.
б 1 Цар. 2;22—24.
в Гл. 44;20.
г Сжд. 5;30. 2 Цар. 13;18.
д Гл. 27;41. 49;23.
е Гл. 42;6,9. 43;26. 44;14.
Гл. 46;29.
з Гл. 27;29.
и Дѣян. 7;9.
к Дан. 7;28. Лука 2;19,51.
л Гл. 35;27.
м Пѣсн. 1;7.
н 4 Цар. 6;13.
о 1 Цар. 19;1. Псал. 31;13. 37;12,32. 94;21. Мат. 27;1.
п Мар. 14;1. Иоан. 11;53. Дѣян. 23;12.
р Прит. 1;11,16. 6;17. 27;4. Гл. 42;22.
с Прит. 30;20. Амосъ 6;6.
т Ст. 28;36.
у Иер. 8;22.
ф Ст. 20. Гл. 4;10. Иовъ 16;18.
х 1 Цар. 18;17.
ц Гл. 42;21.
ч Гл. 29;14.
ш Сжд. 6;3.
щ Гл. 45;4,5. Псал. 105;17. Дѣян. 7;9.
ъ Мат. 27;9.
ь Иовъ 1;20.

братята си и рече: [ѣ]Дѣтето нѣма; а азъ, азъ
дѣ да ида?
(31) Тогазъ взеха [ю]Иосифовата срачица, и
заклаха ярецъ отъ козитѣ, и натопиха срачи-
цата въ кръвьта; (32) и пратиха пъстрата сра-
чица, и принесоха *я* на отца си, и рекоха:
Намѣрихме това: познай сега да ли е срачи-
цата на сина ти, или не (33) И той я позна,
и рече: Срачицата е на сина ми: [я]лютъ
звѣръ го е изялъ: несъмнѣно Иосифъ е раз-
кжсанъ. (34) [ѫ]И раздра Яковъ дрехитѣ си, и
тури врѣтище на чрѣслата си, и оплакваше
сина си много дни. (35) [ѭ]И станаха всичкитѣ
му синове и всичкитѣ му дъщери за да го
утѣшать; но не щѣше да се утѣши, и думаше:
Съ оплакването си [а]ще слѣза при сина си въ
гроба. И плака го баща му. (36) [б]А Мадиамя-
нитѣ го продадоха въ Египетъ на Петефрия,
дворникъ Фараоновъ, началникъ на тѣлохра-
нителитѣ.

ГЛАВА 38.

И въ онова врѣме слѣзе Юда отъ братята си,
[а]и отиде при единъ человѣкъ Одоламянинъ на
име Ира. (2) [б]И видѣ тамъ Юда дъщерята на
едного Хананееца на име, [в]Суя; и взе я, и
влѣзе при нея. (3) И тя зачна, и роди синъ;
и нарече името му [г]Иръ. (4) И зачна пакъ,
и роди синъ; и нарече името му [д]Авнанъ.
(5) И роди пакъ и другъ синъ; и нарече име-
то му [е]Шела. И *Юда* бѣше въ Ахзивъ когато
роди тогози.
(6) [ж]И взе Юда жона за Ира първородния
си, на име Тамарь. (7) [з]А Иръ първородний
на Юда биде лошъ прѣдъ Господа; [и]и уби го
Господь. (8) И рече Юда Авнану: [к]Влѣзъ при
жената братова си, и ожени се за нея като
дѣверь неинъ, и възстави сѣме на брата си.
(9) Но Авнанъ знаеще че [л]сѣмето нѣмаше да
бжде негово; за това, когато влазяше при же-
ната на брата си, изливаше *сѣмето* на земята,
за да не даде сѣме на брата си (10) И това
което правѣше бѣ зло прѣдъ Господа; [м]за
това уби и него. (11) И рече Юда на Тамарь
снъха си: [н]Седи вдовица [о]въ дома на баща
си додѣ стане голѣмъ Шела синъ ми; защото
думаше: Да не умре и той като братята си. И
отиде Тамарь та седна въ дома на отца си.
(12) И слѣдъ много дни умрѣ Юдината жена,
дъщерята на Суя; и като [п]се утѣши Юда,
възлѣзе при стригачитѣ на овцитѣ си [р]въ
Тамна, той и приятельтъ му Ира Одоламяни-
нътъ. (13) И извѣстиха на Тамарь и рекоха:
Ето, свекъръ ти възлиза на Тамна за да
остриже овцитѣ си. (14) И тя съблѣче вдо-
вичкитѣ си дрехи, покри се съ покривало и
обви се, [с]и седна при прѣхода на Енаимъ,
който е при пжтя на Тамна; защото видѣ [т]че
стана голѣмъ Шела, а тя не биде дадена нему
за жена (15) И като я видѣ Юда, възмнѣ я
за блудница; защото бѣше покрила лицето си.
(16) И на пжтя се обърна къмъ нея и рече:
Остави ме, моля, да влѣза при тебе; защото
не позна че бѣше снъха му И тя рече: Как-
во ще ми дадешъ за да влѣзешъ при мене?
(17) И той рече: Азъ [у]ще ти проводя отъ ста-
дото яре отъ козитѣ. И тя рече: [ф]Давашъ ли
ми залогъ додѣ го проводишъ? (18) И той ре-
че: Що да ти дамъ залогъ? И тя рече: Пе-
чата си, и [х]ширита си, и тоягата си която е
въ ржката ти. И даде ѝ *ги*, и влѣзе при нея;
и тя зачна отъ него. (19) Послѣ стана та си
отиде; и [ц]като сне покривалото си облѣче се
съ вдовичкитѣ си дрехи. (20) А Юда проводи
ярето отъ козитѣ чрѣзъ ржката на приятеля
си Одоламянинътъ за да вземе залога отъ рж-
цѣтѣ на жената; но не я намѣри. (21) И по-
пита человѣцитѣ отъ мѣстото ѝ и рече: Дѣ е
блудницата която бѣше при Енаимъ на пжтя?
А тѣ рекоха: Не е имало тука блудница.
(22) И върна се при Юда и рече: Не я на-
мѣрихъ: още и человѣцитѣ отъ мѣстото реко-
ха: Не е имало тука блудница. (23) И рече
Юда: Нека *ги* има, да не станемъ за прѣ-
смѣхъ: ето, азъ пратихъ това яре; но ти не
я намѣри. (24) И около три мѣсеца послѣ,
извѣстиха на Юда и рекоха: Тамарь снъха ти
[ч]блудствува; а още, ето, непраздна е отъ
блуда. И рече Юда: Изведете я вънъ, и [ш]да

ѣ Гл. 42;13,36. Иер. 31;15.
ю Ст. 23.
я Ст. 20. Гл. 44;28.
ѫ Ст. 29, 2 Цар. 3;31.
ѭ 2 Цар. 12;17.
а Гл. 42;38. 44;29,31.
б Гл. 39;1.

а Гл. 19;3. 4 Цар 4;8.
б Гл. 34;2.
в 1 Лѣт. 2;3.
г Гл. 46;12. Числа 26;19.
д Гл. 46;12. Числа 26;19.
е Гл. 46;12. Числа 26;20.
ж Гл. 21;21.

з Гл. 46;12. Числа 26;19.
и 1 Лѣт. 2;3.
к Втор. 25;5. Мат. 22;24.
л Втор. 25;6.
м Гл. 46;12. Числа 26;19.
н Руть 1;13.
о Лев. 22;13.
п 2 Цар. 13;39.
р Ис. Нав. 15;10,57.
Сжд. 14;1.
с Прит. 7;12.
т Ст. 11,26.
у Иез. 16;33.
ф Ст. 20.
х Ст. 25.
ц Ст. 14.
ч Сжд. 19;2.
ш Лев. 21;9. Втор. 22;21.

се изгори. (25) И когато я извождаха вънъ,
проводи на свекъра си и рече: Отъ человѣка
на когото сѫ тѣзи нѣща непраздна сънъ; и
рече още: [щ]Познай, моля, чий е този [ъ]пе-
чать, и ширитътъ, и тоягата. (26) И Юда ги
[ь]позна, и рече: [ѣ]Ти е по-праведна отъ мене;
защото [ю]не я дадохъ на Шела сина ми. [я]И
вече не я позна.

(27) И въ което врѣме щѣше да роди, ето
близнета въ утробата й. (28) И като раждаше,
едното простре ржка; и бабата взе та върза
на ржката му червена прежда, и рече: Той
излѣзе първи. (29) А като оттегли надирѣ
ржката си, ето, излѣзе братъ му; и тя рече:
Какво проломение направи ти? на тебе *нека*
е проломението; за това се нарече името му
[ѫ]Фаресъ. (30) И послѣ излѣзе братъ му който
имаше червената прежда на ржката си; и
нарече се името му Зара.

ГЛАВА 39.

А Иосифа низведоха въ Египетъ; и [а]Пе-
тефрий, дворникъ Фараоновъ, началникъ на
тѣлохранителитѣ, человѣкъ Египтянинъ, [б]купи
го отъ ржцѣтѣ на Исмаилянитѣ които го низ-
ведоха тамъ. (2) И [в]Господь бѣ съ Иосифа,
който бѣ человѣкъ благополученъ, и намира-
ше се въ дома на господаря си Египтянина.
(3) И видѣ господарьтъ му че Господь бѣ съ
него, и Господь [г]направи да успѣва въ рж-
цѣтѣ му всичко що правѣше. (4) И [д]намѣри
Иосифъ благодать прѣдъ него, и слугуваше
му; и постави го [е]настойникъ надъ дома си,
и всичко що имаше прѣдаде въ ржцѣтѣ му.
(5) И отъ онова врѣме отъ както го постави
настойникъ надъ дома си и надъ всичко що
имаше [ж]благослови Господь дома на Египтя-
нина поради Иосифа; и благословението Го-
сподне бѣше на всичко що имаше въ дома и
по нивитѣ. (6) И остави всичко що имаше въ
ржцѣтѣ Иосифови, и не знаеше нищо отъ
колкото бѣше при него освѣнъ хлѣба що ядѣ-
ше; а Иосифъ бѣше [з]доброличенъ и красенъ
на глѣдъ.

(7) И слѣдъ това, жената на господаря му
хвърля очи на Иосифа, и рече: [и]Лежь съ
мене. (8) Но той не щѣше, и рече на жената
господарева си: Ето, господарьтъ мой не знае
нищо отъ онова що е съ мене въ дома, и
всичко що има прѣдаде въ ржцѣтѣ ми: (9) нѣ-
ма въ този домъ никой по-голѣмъ отъ мене,
нито ми е запрѣтилъ друго нѣщо освѣнъ тебе,
защото му си жена; и [к]какъ да сторя азъ
това голѣмо зло и [л]да съгрѣша Богу? (10) Но
ако и да говорѣше тя Иосифу всѣки день,
той я не послуша да лежи съ нея, за да бжде
съ нея. (11) И единъ день влѣзе *Иосифъ* въ
кжщата за да върши работата си; и никой
отъ домашнитѣ человѣци не бѣше тамъ въ
дома. (12) [м]А тя го хвана за дрехата му и
думаше: Легни съ мене; но той остави дре-
хата си въ ржцѣтѣ й, и побѣгна та излѣзе
вънъ. (13) И като видѣ тя че остави дрехата
си въ ржцѣтѣ й и побѣгна вънъ, (14) викна
домашнитѣ си человѣци, и говори имъ и ду-
маше: Вижте, доведе ни человѣка Евреина
за да се поругае намъ: влѣзе при мене за да
лежи съ мене; и азъ извикахъ съ голѣмъ
гласъ. (15) И като чу че възвисихъ гласа си
и извикахъ, остави дрехата си при мене, и
побѣгна та излѣзе вънъ. (16) И удържа дре-
хата му при себе си додѣ дойде господарьтъ
му въ дома си. (17) [н]И говорѣше му споредъ
тѣзи думи и рече: Рабътъ, Евреинътъ когото
ни доведе ти, влѣзе при мене за да се поругае
съ мене; (18) и като възвисихъ гласа си и
извикахъ, остави дрехата си при мене и по-
бѣгна вънъ.

(19) И като чу господарьтъ му думитѣ на
жена си които му каза и думаше: Така ми
стори рабътъ ти, [о]запали се гнѣвътъ му.
(20) И господарьтъ Иосифовъ взе и [п]тури го
въ [р]крѣпостната тъмница, въ мѣстото дѣто
царевитѣ запрѣния бѣха затворени; и остана
тамъ въ крѣпостната тъмница. (21) Но Господь
бѣше съ Иосифа, [с]и показваше къмъ него
милость, и даде му благодать прѣдъ тъмничния
стражарь. (22) И тъмничниятъ стражарь [т]прѣдаде

щ Гл. 37;32
ъ Ст. 18.
ь Гл. 37;33.
ѣ 1 Цар. 24;17
ю Ст. 14.
я Иовъ 34;31,32.
ѫ Гл. 46;12. Числа 26;20.
1 Лѣт. 2;4. Мат. 1;3.
* *Проломение.*

а Гл. 37;36. Псал. 105;17.
б Гл. 37;28.
в Ст. 21. Гл. 21;22. 26;24,28. 28;15. 1 Цар. 16;18. 18;14, 28. Дѣян. 7;9.
г Псал. 1;3.
д Гл. 18;3. 19;19. Ст. 21.

е Гл. 24;2.
ж Гл. 30;27.
з 1 Цар. 16;12.
и 2 Цар. 13;11.
к Прит. 6;29,32.
л Гл. 20;6. Лев. 6;2. 2 Цар. 12;13. Псал. 51;4.
м Прит. 7;13, и дрг.
н Изх. 23;1. Псал. 120;3.

о Прит. 6;34,35, и дрг.
п Псал. 105;18. 1 Пет. 2;19.
р Гл. 40;3,15. 41;14.
с Изх. 3;21. 11;3. 12;36. Псал. 106;46. Прит. 16;7. Дан. 1;9. Дѣян. 7;9,10.
т Гл. 40;3,4.

въ рѫцѣтѣ Иосифови всичкитѣ запрѣни които бѣха у крѣпостната тъмница; и всичко що се правѣше тамъ, той *го* правѣше. (23) Тъмничниятъ стражарь не гледаше нищо отъ онова *което бѣ* въ рѫцѣтѣ му, [у]защото Господь бѣше съ него; и Господь правѣше да успѣва каквото той правѣше.

ГЛАВА 40.

И слѣдъ това, [а]виночерпецътъ на Египетския царь и хлѣбарьтъ съгрѣшиха на господаря си Египетския царь. (2) И [б]разгнѣва се Фараонъ на двамата си дворници, на началника на виночерпцитѣ, и на началника на хлѣбаритѣ. (3) [в]И тури ги подъ стража, въ дома на началника на тѣлохранителитѣ, у крѣпостната тъмница, въ мѣстото дѣто Иосифъ бѣ затворенъ. (4) А началникътъ на тѣлохранителитѣ прѣдаде ги Иосифу, и той имъ слугуваше; и бидоха нѣколко врѣме въ тъмницата.

(5) И виночерпецътъ и хлѣбарьтъ на Египетския царь които бѣха затворени у крѣпостната тъмница видѣха сънъ двамата, всѣки съновидѣнието си въ истата нощь, всѣки споредъ тълкованието на съновидѣнието си. (6) А Иосифъ влѣзе при тѣхъ на утриньта и видѣ ги; и, ето, бѣха смутени. (7) И попита Фараоновитѣ дворници които бѣха заедно съ него въ тъмницата у дома на неговия господарь, и рече: Защо сѫ лицата ви скърбни днесъ? (8) И тѣ му рекоха: [г]Сънувахме сънъ; и нѣма никой който да го изтълкува. И рече имъ Иосифъ: [д]Не сѫ ли отъ Бога тълкованията? Прикажете ми ги, моля.

(9) И приказа началникътъ на виночерпцитѣ съновидѣнието си Иосифу, и рече му: *Видѣхъ* въ съновидѣнието си, и ето лоза прѣдъ мене; (10) и на лозата имаше три пръчки, и виждаше се като че прозябваше, и цвѣтоветѣ ѝ прецъвтѣха, *и* гроздоветѣ на гроздето узрѣха. (11) А чашата Фараонова бѣше въ рѫката ми; и взехъ гроздето и изстискахъ го въ чашата Фараонова, и дадохъ чашата въ рѫката на Фараона. (12) И рече му Иосифъ: [е]Това е тълкованието му: Тритѣ пръчки сѫ [ж]три дни. (13) Слѣдъ три дни Фараонъ [з]ще възвиси главата ти и ще те постави пакъ на службата ти; и ще дадешь Фараоновата чаша въ рѫката му споредъ първия обичай когато му бѣше ти виночерпецъ. (14) Но [и]помени ме когато ти стане доброто; [к]и стори, моля, милость съ мене, и помени за мене Фараону, и извади ме изъ този домъ. (15) Понеже наистина откраднатъ бидохъ отъ Еврейската земя; [л]и тукъ пакъ не съмъ сторилъ нищо та да ме турятъ въ тази яма.

(16) И като видѣ началникътъ на хлѣбаритѣ че тълкованието бѣше добро, рече Иосифу: И азъ *видѣхъ* въ съновидѣнието си, и ето три бѣли кошници на главата ми; (17) и въ горната кошница имаше отъ всичкитѣ Фараонови ястия, направа хлѣбарска; и птицитѣ ги ядѣха отъ кошницата отгорѣ на главата ми. (18) А Иосифъ отговори и рече: [м]Това е тълкованието му: Тритѣ кошници сѫ три дни. (19) [н]Слѣдъ три дни Фараонъ ще отнеме главата ти отъ тебе, и ще те обѣси на дърво; и птицитѣ ще изядатъ плътьта ти отгорѣ ти.

(20) И третия день, день на [о]Фараоновото рождество, [п]направи пиръ на всичкитѣ си раби, [р]и възвиси главата на началника на виночерпцитѣ и главата на началника на хлѣбаритѣ между рабитѣ си. (21) И [с]началника на виночерпцитѣ постави пакъ въ виночерпанието му; [т]и даде чашата въ рѫката Фараонова; (22) [у]а началника на хлѣбаритѣ обѣси, както имъ изтълкува Иосифъ.

(23) А началникътъ на виночерпцитѣ не помена Иосифа, но [ф]го забрави.

ГЛАВА 41.

И слѣдъ прѣминаването на двѣ лѣта, Фараонъ видѣ сънъ; и, ето, стоеше при рѣката. (2) И, ето, седемь крави хубави и тлъсти възлѣзваха изъ рѣката та пасѣха по ситника. (3) И, ето, други седемь крави възлѣзаха слѣдъ онѣзи изъ рѣката, грозни и постали, и стоеха при *другитѣ* крави на брѣга на рѣката. (4) И грознитѣ постали крави изядоха седемьтѣ хубави и тлъсти крави. Тогазъ се събуди Фа-

---

у Ст. 2,3.

—

а Неем. 1;11.
б Прит. 16;14.
в Гл. 39;20,23.
г Гл. 41;15.
д Гл. 41;16. Дан. 2;11,28,47.
е Ст. 18. Гл. 41;12,25. Сѫд. 7;14. Дан. 2;36. 4;19.
ж Гл. 41;26.
з 4 Цар. 25;27. Псал. 3;3. Иер. 52;31.
и Лука 23;42.
к Ис. Нав. 2;12. 1 Цар. 20;14,15. 2 Цар. 9;1. 3 Цар. 2;7.
л Гл. 39;20.
м Ст. 12.
н Ст. 13.
о Мат. 14;6.
п Мар. 6;21.
р Ст. 13,19. Мат. 25;19.
с Ст. 13.
т Неем. 2;1.
у Ст. 19.
ф Иовъ 19;14. Псал. 31;12. Екл. 9;15,16. Амосъ 6;6.

—

раонъ. (5) И като заспа сънува втори пжть;
и, ето, седемь класове тлъсти и добри излѣ-
зоха изъ единъ стволъ. (6) И, ето, *други* се-
день класове, тънки и пригорѣли отъ източния
вѣтъръ, проникваха слѣдъ тѣхъ. (7) И тънки-
тѣ класове погълнаха седемьтѣ тлъсти и пълни
класове. И събуди се Фараонъ; и, ето, бѣше
сънь. (8) И на утриньта [а]духътъ му бѣше
смутенъ; и проводи та повика всичкитѣ [б]ма-
гесници и всичкитѣ [в]мждри Египетски; и при-
каза имъ Фараонъ съновидѣнията си; но нѣ-
маше никой който да ги изтълкува Фараону.
(9) Тогасъ началникътъ на виночерпцитѣ го-
вори Фараону и рече: Грѣха си възпомену-
вамъ днесъ. (10) Фараонъ [г]бѣше се разгнѣвилъ
на рабитѣ си, [д]и тури ме въ тъмница въ дома
на началника на тѣлохранителитѣ, мене и на-
чалника на хлѣбаритѣ. (11) [е]И видѣхме сънь
въ истата нощь, азъ и той: сънувахме всѣки
споредъ тълкованието на съна си. (12) А бѣше
тамъ заедно съ насъ единъ младъ Евреинъ,
[ж]рабъ на началника на тѣлохранителитѣ; и
приказахме му; и [з]изтълкува ни сънищата ни:
на всѣкиго споредъ съна му направи тълкова-
нието. (13) [и]И както ни изтълкува, така и
стана; мене ме постави пакъ на службата ми,
а него обѣси.
(14) [к]Тогазъ проводи Фараонъ та повика
Иосифа; [л]и изведоха го бърже [м]изъ тъмни-
цата; и обръсна се, и промѣни дрехитѣ си,
и дойде при Фараона. (15) И рече Фараонъ
Иосифу: Видѣхъ сънь, и нѣма кой да го из-
тълкува; [н]и азъ чухъ за тебе да казватъ че
разумѣвашъ сънищата да ги тълкувашъ. (16) И
отвѣща Иосифъ Фараону и рече: [о]Не азъ:
[п]Богъ ще даде Фараону благополученъ отвѣтъ.
(17) И рече Фараонъ Иосифу: [р]Въ съна си,
ето, стоехъ при брѣга на рѣката. (18) И, ето,
седемь крави тлъсти и хубави излѣзоха изъ
рѣката та пасѣха по ситника. (19) И, ето,
други седемь крави излазяха слѣдъ тѣхъ, сла-
би, и много грозни, и постали, каквито не
съмъ видѣлъ никога толко грозни въ всичката
Египетска земя. (20) И посталитѣ грозни крави
изядоха първитѣ седемь тлъсти крави. (21) И
като влѣзоха въ утробитѣ имъ, не се позна-
ваше че сж влѣзли въ утробитѣ имъ; но ви-
дътъ имъ бѣше грозенъ както и по-напрѣдъ.
Тогава сѐ събудихъ. (22) Послѣ видѣхъ въ
съна си; и, ето, седемь класове възхождаха
изъ единъ стволъ пълни и добри. (23) И, ето,
други седемь класове, сухи, тънки, пригорѣ-
ли отъ източния вѣтъръ, проникваха слѣдъ
тѣхъ. (24) И тънкитѣ класове погълнаха се-
демьтѣ добри класове. [с]И казахъ *това* на ма-
гесницитѣ; но нѣма никой който да ми *го*
изтълкува.
(25) И рече Иосифъ Фараону: Сънътъ Фа-
раоновъ е единъ: [т]Богъ яви Фараону какво
ще направи. (26) Седемьтѣ добри крави сж
седемь лѣта; и седемьтѣ добри класове сж се-
демь лѣта: сънътъ е единъ. (27) И седемьтѣ
постали и грозни крави които възхождаха
слѣдъ тѣхъ седемь лѣта сж; и седемьтѣ праз-
дни класове, пригорѣли отъ източния вѣтъръ,
ще бждатъ [у]седемь лѣта на гладъ. (28) [ф]Това
е което казахъ Фараону: Богъ яви Фараону
що ще да направи. (29) Ето, [х]идатъ седемь
лѣта на голѣмо изобилие по всичката Египет-
ска земя. (30) И [ц]слѣдъ тѣхъ ще дойдатъ се-
демь лѣта на гладъ; и всичкото изобилие ще се
забрави въ Египетската земя; и гладътъ [ч]ще
опустоши земята. (31) И нѣма да се познае
изобилието по земята поради онзи гладъ който
ще послѣдва; защото ще бжде твърдѣ тежъкъ.
(32) А това че се повтори съновидѣнието Фа-
раону два пжти *обявява* че [ш]това нѣщо е
опрѣдѣлено отъ Бога, и *че* Богъ ще ускори
да извърши това. (33) А сега нека промисли
Фараонъ человѣка смисленъ и мждъръ, и нека
го постави надъ Египетската земя. (34) Нека
направи Фараонъ *това*, и нека опрѣдѣли на-
стойници по земята;, и [щ]нека вземе петата
часть отъ Египетската земя въ седемьтѣ изо-
билни лѣта (35) И [ъ]нека съберать всичката
храна на тѣзи добри лѣта които идатъ; и жи-
тото което ще съберать нека е подъ Фараоно-
ва ржка за храна въ градоветѣ; и нека *го*
пазятъ. (36) И храната ще се упази за земята
въ седемьтѣ лѣта на глада които ще бждатъ
въ Египетската земя, [ь]за да се не опустоши
мѣстото отъ глада.

а Дан. 2;1. 4;5,19.
б Изх. 7;11,22. Иса. 29;14. Дан. 1;20. 2;2. 4;7.
в Мат. 2;1.
г Гл. 40;2,3.
д Гл. 39;20.
е Гл. 40;5.
ж Гл. 37;36.
з Гл. 40;12, и дрг.
и Гл. 40;22.
к Псал. 105;20.
л Дан. 2;25.
м 1 Цар. 2;8. Псал. 113;7,8.
н Ст. 12. Псал. 25;14. Дан. 5;16.
о Дан. 2;30. Дѣян. 3;12. 2 Кор. 3;5.
п Гл. 40;8. Дан. 2;22,28,47. 4;2.
р Ст. 1.
с Ст. 8. Дан. 4;7.
т Дан. 2;28,29,45. Отк. 4;1.
у 4 Цар. 8;1.
ф Ст. 25.
х Ст. 47.
ц Ст. 54.
ч Гл. 47;13.
ш Числа 23;19. Иса. 46;10,11.
щ Прит. 6;6—8.
ъ Ст. 48.
ь Гл. 47;15,19.

(37) И [ѣ]това нѣщо биде угодно на Фараона и на всичкитѣ му раби. (38) И рече Фараонъ на рабитѣ си: Можемъ ли намѣри както тогова человѣка, [ю]въ когото има Духъ Божий? (39) И рече Фараонъ Иосифу: Понеже ти показа Богъ всичко това, не е никой толко смисленъ и мждъръ колкото си ти. (40) [я]Ти ще бждешъ надъ дома ми; и словото на устата ти ще слушатъ всичкитѣ ми люде: само споредъ прѣстола ще бжда по-горенъ отъ тебе. (41) И рече Фараонъ Иосифу: [ѧ]Ето, поставихъ те надъ всичката Египетска земя. (42) И [ѩ]извади Фараонъ прътена си отъ ржката си, и тури го на Иосифовата ржка, и [а]облѣче го съ дрехи отъ виссонъ, и [б]прѣвърза златенъ ошийникъ около врата му. (43) И възкачи го на втората си колесница, [в]и проповѣдваха прѣдъ него: Колѣничете! И постави го [г]надъ всичката Египетска земя. (44) И рече Фараонъ Иосифу: Азъ съмъ Фараонъ; и безъ тебе никой нѣма да дигне ржка или нога по всичката Египетска земя. (45) И наименува Фараонъ Иосифа *Цафнатъ Панеахъ; и даде му за жена Асенета, дъщерята на Потифера Илиополския жрецъ. И излѣзе Иосифъ по Египетската земя.

(46) А Иосифъ бѣ на тридесеть години когато [д]се прѣдстави прѣдъ Фараона Египетския царь; и излѣзе Иосифъ отъ присжтствието Фараоново, и пройде всичката Египетска земя. (47) И стори земята плодъ богатодавно въ седемьтѣ лѣта на изобилието (48) И събра всичката храна на седемьтѣ лѣта които бидоха въ Египетската земя; и тури храната въ градоветѣ храната на нивитѣ които бѣха около всѣкий градъ тури въ него (49) И събра Иосифъ жито [е]както морския пѣсъкъ твърдѣ много, щото прѣстана да го смѣта; защото бѣше безсмѣтно.

(50) [ж]И родиха се два сина Иосифу прѣди да дойдатъ лѣтата на глада, които му роди Асенета, дъщерята на Потифера Илиополския жрецъ. (51) И нарече Иосифъ името на първородния †Манасия. Защото (*рече*) Богъ ме направи да забравя всичкитѣ си трудове и всичкия домъ на отца си. (52) И името на втория нарече §Ефремъ: Защото (*рече*) Богъ [з]ме направи плодоносенъ въ земята на скърбьта ми.

(53) И прѣминаха седемьтѣ лѣта на изобилието което биде въ Египетската земя. (54) И [и]начнаха да идатъ седемьтѣ лѣта на глада, [к]както рече Иосифъ; и стана гладъ по всичкитѣ мѣста; а по всичката Египетска земя имаше хлѣбъ. (55) И когато огладнѣ всичката Египетска земя, извикаха людетѣ къмъ Фараона за хлѣбъ. И рече Фараонъ на всичкитѣ Египтяни: Идете при Иосифа; и каквото ви рече, направете. (56) И гладътъ бѣше по всичкото лице на земята. А Иосифъ отвори всичкитѣ житници [л]и продаваше *жито* на Египтянитѣ; и гладътъ натегнуваше по Египетската земя. (57) [м]И отъ всичкитѣ мѣста дохождаха въ Египетъ при Иосифа за да купуватъ жито; защото гладътъ натегнуваше по всичката земя.

ГЛАВА 42.

[а]И видѣ Яковъ че се намира жито въ Египетъ; и рече Яковъ на синоветѣ си: Защо се гледате единъ другъ? (2) И рече: Ето, чухъ че се намира жито въ Египетъ: слѣзте тамъ та купете за насъ отъ тамъ, [б]за да живѣемъ, и да не умремъ. (3) И слѣзоха десетьтѣ Иосифови братя за да купятъ жито отъ Египетъ. (4) А Вениамина Иосифовия братъ не проводи Яковъ заедно съ братята му; защото думаше: [в]Да не би му се случило злощастие.

(5) И дойдоха синоветѣ Израилеви за да купятъ *жито* между онѣзи които идѣха *тамъ*; защото гладътъ бѣше [г]въ Ханаанската земя. (6) А Иосифъ бѣше [д]управительтъ на мѣстото: той продаваше на всичкитѣ люде на оназъ земя; и дойдоха Иосифовитѣ братя [е]и поклониха му се съ лице до земята. (7) А Иосифъ, като видѣ братята си, позна ги; но показа се чужденецъ на тѣхъ, и говорѣше имъ жестоко, и рече имъ: Отъ дѣ идете? А тѣ рекоха: Отъ Ханаанската земя, за да купимъ храна. (8) И позна Иосифъ братята си; но тѣ него не познаха. (9) [ж]И науми си Иосифъ сънищата които

ѣ Псал. 105;19 Дѣян. 7;10.
ю Числа 27;18. Иовъ 32;8. Прит. 2;6. Дан. 4;8,18. 5;11,14. 6;3.
я Псал. 105;21,22 Дѣян. 7;10
ѧ Дан. 6;3.
ѩ Ест. 3;10 8;2,8,
а Ест. 8;15.
б Дан. 5;7,29.
в Ест. 6;9.
г Гл. 42;6. 45;8,26. Дѣян. 7;10.
* *Спасение на вѣка.*
д 1 Цар. 16;21. 3 Цар. 12;6,8. Дан. 1;19.
е Гл. 22;17. Сжд. 7;12. 1 Цар. 13;5. Псал. 78;27
ж Гл. 46;20. 48;5
† *Забравяне.*
§ *Плодоносенъ.*
з Гл. 49;22.
и Псал. 105;16. Дѣян. 7;11.
к Ст. 30.
л Гл. 42;6. 47;14,24.
м Втор. 9;28.
а Дѣян. 7;12.
б Гл. 43;8. Псал. 118;17. Иса. 38;1.
в Ст. 38.
г Дѣян. 7;11
д Гл. 41;41
е Гл. 37;7
ж Гл. 37;5,9

бѣше сънувалъ за тѣхъ, и рече имъ: Съгледатели сте вие: дойдохте да прѣгледате голотата на тази земя. (10) А тѣ му рекоха: Не, господине мой; но дойдоха рабитѣ ти да купятъ храна. (11) Ние всички сме синове на едного человѣка: прави *человѣци* сме: рабитѣ твои не сѫ съгледатели. (12) И рече имъ: Не; но голотата на мѣстото дойдохте да прѣгледате. (13) А тѣ рекоха: Ние твоитѣ раби сме дванадесеть братя, синове на едного человѣка въ Ханаанската земя; и, ето, най-младиятъ се намира съ отца ни, и единътъ [з]не сѫществува. (14) И рече имъ Иосифъ: Това е което ви казахъ и рекохъ: съгледатели сте. (15) Съ това ще се опитате: [и]тако ми Фараоновиятъ животъ, нѣма да излѣзете отъ тукъ ако не дойде по-младиятъ вашъ братъ тука. (16) Пратете едного отъ васъ, та нека доведе брата ви; а вие ще останете запрѣни додѣ се покажатъ думитѣ ви да ли говорите истина: ако *ли* не, тако ми Фараоновиятъ животъ, наистина сте съгледатели. (17) И тури ги наедно подъ стража три дни.

(18) И третия день имъ рече Иосифъ: Това сторете и ще живѣете; *защото* [к]азъ се боя отъ Бога. (19) Ако сте прави, единъ отъ братята ви нека остане запрѣнъ въ затвора дѣто сте; а вие идете, земете жито за глада на домоветѣ си; (20) [л]но, доведете ми най-младия си братъ: така ще се докажатъ думитѣ ви истинни, и нѣма да умрете. И сториха така. (21) И рекоха си единъ на другъ: [м]Наистина повинни сме заради нашия братъ, защото видѣхме оскърбението на душата му когато ни се молѣше, и *го* не послушахме: [н]за това ни постигна това оскърбение. (22) А Рувимъ отговори имъ и рече: [о]Не казахъ ли ви и рекохъ да не съгрѣшите противъ дѣтето? и не послушахте: за това, ето, [п]кръвьта му се изисква. (23) И тѣ не знаеха че разбираше Иосифъ, защото говоренето имъ съ него бѣше чрѣзъ тълкователь. (24) И оттегли се отъ тѣхъ и плака, и *пакъ* се върна при тѣхъ и говорѣше имъ; и взе отъ тѣхъ Симеона, и върза го прѣдъ тѣхъ.

(25) Тогазъ заповѣда Иосифъ да напълнятъ сѫдоветѣ имъ съ жито, и да върнатъ среброто имъ всѣкиму въ врѣтището му, и да имъ дадатъ храна за пѫтя; [р]и стана имъ така. (26) И натовариха житото си на ослитѣ си, и тръгнаха отъ тамъ. (27) [с]И когато единъ отъ тѣхъ развърза врѣтището си за да даде на осела си храна въ гостилницата, видѣ среброто си; и, ето, бѣше въ устието на врѣтището му. (28) И рече на братята си: Среброто ми се даде назадъ; и наистина ето го въ врѣтището ми. И ужасн се сърдцето имъ, и смутиха се, и говорѣха помежду си: Що е това което ни стори Богъ?

(29) И дойдоха при Якова отца си въ Ханаанската земя, и приказаха му всичко що имъ се бѣ случило, и рекоха: (30) Человѣкътъ който е господарь на оназъ земя [т]говори ни жестоко, и прие ни като съгледатели на мѣстото. (31) И рекохме му: Прави *человѣци* сме: не сме съгледатели. (32) Дванадесеть братя сме, синове на отца си: единътъ не сѫществува; и най-младиятъ е днесь съ отца ни въ Ханаанската земя. (33) И рече ни человѣкътъ, господарьтъ на оназъ земя: [у]Съ това ще позная че сте прави *человѣци:* едного отъ братята си оставете съ мене, и земете *жито* за глада на домоветѣ си та си идете. (34) И доведете при мене най-младия си братъ: тогазъ ще позная че не сте съгледатели, но сте прави, и ще ви отдамъ брата ви; и [ф]ще търгувате въ тазъ земя. (35) И когато изпразднуваха врѣтищата си, ето, [х]всѣкиму вързопътъ на среброто бѣше въ врѣтището му; и като видѣха тѣ и отецъ имъ вързопитѣ на среброто си, уплашиха се. (36) И рече имъ Яковъ отецъ имъ: [ц]Вие ме обезчадихте: Иосифа нѣма, и Симеона нѣма, а Вениамина искате да земете: върхъ мене падна всичко това! (37) А Рувимъ отговори на отца си и рече: Двамата ми сина убий ако го не доведа при тебе: прѣдай го на рѫката ми, и азъ ще го доведа пакъ при тебе. (38) А той рече: Нѣма да слѣзе синъ ми съ васъ, защото [ч]братъ му умрѣ, и той самъ остана; и [ш]ако му се случи нѣкое нещастие по пѫтя дѣто отхождате, [щ]тогава ще сведете сѣдината ми съ скърбь въ гроба.

з Гл. 37;30. Плачъ 5;7. Виж. Гл. 44;20.
и 1 Цар. 1;26. 17;55.
к Лев. 25;43. Неем. 5;15.
л Ст. 34. Гл. 43;5. 44;23.
м Иовъ 36;8,9. Осия 5;15.
н Прит. 21;13. Мат. 7;2.
о Гл. 37;21.
п Гл. 9;5. 3 Цар. 2;32. 2 Лѣт. 24;22. Псал. 9;12. Лука 11;50,51.
р Мат. 5;44. Рим. 12;17,20,21.
с Гл. 43;21.
т Ст. 7.
у Ст. 15,19,20.
ф Гл. 34;10.
х Гл. 43;21.
ц Гл. 43;14.
ч Ст. 13. Гл. 37;33. 44;28.
ш Ст. 4. Гл. 44;29.
щ Гл. 37;35. 44;31.

ГЛАВА 43.

А [а]гладътъ натегна на земята. (2) И като свършиха да ядатъ житото което донесоха изъ Египетъ, рече имъ отецъ имъ: Идете пакъ та купете намъ малко храна. (3) А Юда му отговори и рече: Строго ни засвидѣтелствува человѣкътъ и рече: Нѣма да видите лицето ми [б]ако не е съ васъ братъ ви. (4) Ако изпроводишъ брата ни съ насъ, ще слѣземъ и ще ти купимъ храна; (5) но ако *го* не проводишъ, нѣма да слѣземъ, защото человѣкътъ ни рече: Нѣма да видите лицето ми ако братъ ви не е съ васъ. (6) А Израиль рече: Защо ми сторихте *това* зло и казахте на человѣка че имате другъ братъ? (7) А тѣ рекоха: Человѣкътъ изпита подробно за насъ и за рода ни, и рече: Отецъ ви живъ ли е още? имате ли *другъ* братъ? И отговорихме му споредъ тѣзи думи. Отъ дѣ да знаемъ ние че щѣше да рече: Доведете брата си? (8) И рече Юда на Израиля отца си: Проводи дѣтето съ мене; и да станемъ да отидемъ, за да бѫдемъ живи, и да не умремъ, и ние и ти и челядитѣ ни. (9) Азъ се порѫчавамъ за него: отъ рѫката ми го искай: [в]ако го не доведа при тебе, и го поставя прѣдъ тебе, тогазъ нека съмъ винаги виноватъ тебѣ. (10) Понеже ако не бѣхме се бавили, извѣстно до сега втори пѫть щѣхме да се върнемъ. (11) И рече имъ Израиль отецъ имъ: Ако е тъй, сторете това: вземете въ сѫдоветѣ си отъ по-добритѣ плодове на *нашата* земя, [г]и отнесете даръ на человѣка, малко [д]балсама и малко медъ, аромати и смирна, фъстъци и мигдали; (12) и вземете двойно сребро въ рѫцѣтѣ си; и среброто [е]върнатото въ устието на врѣтищата ви носете пакъ въ рѫцѣтѣ си: може да е станало съ погрѣшка. (13) И брата си вземете, и станете та идете при человѣка. (14) И Богъ Всемогущи да ви даде благодать прѣдъ человѣка за да проводи съ васъ другия ви братъ и Вениамина. А азъ, [ж]ако е да се обезчадя, нека се обезчадя.

(15) А человѣцитѣ като взеха този даръ, взеха и двойно сребро въ рѫцѣтѣ си, и Вениамина; и станаха та слѣзоха въ Египетъ, и прѣдставиха се прѣдъ Иосифа. (16) И когато видѣ Иосифъ Вениамина съ тѣхъ, рече [з]на домашния си настойникъ: Заведи тѣзи человѣци у дома, и заколи каквото е за клано, и приготви; защото съ мене ще ядатъ тѣзи человѣци на пладне. (17) И стори человѣкътъ както рече Иосифъ: и человѣкътъ въведе человѣцитѣ у дома на Иосифа. (18) И уплашиха се человѣцитѣ защото се въведоха въ дома на Иосифа; и рекоха: Заради среброто, върнатото въ врѣтищата ни първия пѫть, ние се водимъ, за да намѣри причина противъ насъ, и да нападне на насъ, и да ни вземе раби, и ослитѣ ни. (19) И пристѫпиха при человѣка, настойника на Иосифовия домъ, и говориха му при вратата на дома (20) и рекоха: Молимъ ти се, господине: [и]слѣзохме първия пѫть за да купимъ храна; (21) и [к]когато дойдохме въ гостилницата, отворихме врѣтищата си, и, ето, всѣкиму среброто бѣ въ устието на врѣтището му, среброто ни напълно: за *това* го донесохме назадъ въ рѫцѣтѣ си. (22) Донесохме и друго сребро въ рѫцѣтѣ си за да купимъ храна: не знаемъ кой тури среброто ни въ врѣтищата ни. (23) А той рече: Миръ на васъ: не бойте се. Богъ вашъ, и Богъ на отца ви, даде ви съкровище въ врѣтищата ви: среброто ви дойде у мене. И изведе имъ Симеона.

(24) И человѣкътъ въведе человѣцитѣ въ Иосифовия домъ, [л]и даде вода, та умиха нозѣтѣ си; и даде храна на ослитѣ имъ. (25) А тѣ приготвиха дара додѣ да дойде Иосифъ на пладне; защото чуха че тамъ ще ядатъ хлѣбъ. (26) И когато дойде Иосифъ въ дома, принесоха му въ дома дара който бѣше въ рѫцѣтѣ имъ; [м]и поклониха му се до земята. (27) И попита ги заради здравето *имъ*, и рече: Здравъ ли е отецъ ви, старий, [н]за когото *ми* рекохте? живъ ли е още? (28) А тѣ рекоха: Здравъ е рабътъ ти, нашиятъ отецъ: живъ е още. [о]И наведоха се та се поклониха. (29) И подигна очи и видѣ Вениамина брата си [п]единоматерния, и рече: Той ли е братъ ви най-младиятъ [р]за когото ми рекохте? И рече: Богъ да те помилва, чадо мое. (30) И побърза *да се оттегли* Иосифъ; защото [с]се смущаваше утробата му заради брата му, и търсѣше *мѣсто* да плаче; и като влѣзе въ стаята *си* [т]плака тамъ. (31) Послѣ уми лицето си и излѣзе, и като удържаваше себе си рече: [у]Сложете хлѣбъ.

а Гл. 41;54,57.
б Гл. 42;20. 44;23.
в Гл. 44;32. Филим. 18,19.
г Гл. 32;20. Прит. 18;16.
д Гл. 37;25. Иер. 8;22.
е Гл. 42;25,35.
ж Ест. 4;16.
з Гл. 24;2. 39;4. 44;1. 1 Цар. 25;11.
и Гл. 42;3,10.
к Гл. 42;27,35.
л Гл. 18;4. 24;32.
м Гл. 37;7,10.
н Гл. 42;11,13.
о Гл. 37:7.10.
п Гл. 35;17,18.
р Гл. 42;13.
с 3 Цар. 3;26.
т Гл. 42;24.
у Ст. 25.

(32) И сложиха особно за него, и особно за
тѣхъ, и за Египтянитѣ които ядѣха съ него
особно; защото Египтянитѣ не можеха да ядатъ
хлѣбъ съ Евреитѣ, понеже това е [ф]гнусота на
Египтянитѣ. (33) И седнаха прѣдъ него, пър-
вороднийтъ споредъ първородството си, и най-
младийтъ споредъ младостьта си; и чудѣха се
человѣцитѣ помежду си. (34) И взе отпрѣдѣ си
дѣлове и *проводи* имъ; а дѣлътъ Вениаминовъ
бѣше [х]петь пѫти по-голѣмъ отъ дѣла на всѣ-
киго отъ тѣхъ. И пиха и развеселиха се съ
него.

ГЛАВА 44.

И заповѣда на домашния си настойникъ и
рече: Напълни врѣтищата на человѣцитѣ съ
храна, колкото могатъ да понесатъ, и тури
среброто всѣкиму въ устието на врѣтището му.
(2) И тури чашата ми, сребърната ми чаша,
въ устието на врѣтището на най-младия, и
среброто на житото му. И стори споредъ сло-
вото което рече Иосифъ.
(3) На утриньта като съвна, изпратиха се
человѣцитѣ и ослитѣ имъ. (4) А когато излѣ-
зоха изъ града, прѣди да се отдалечатъ много,
рече Иосифъ на домашния си настойникъ:
Стани та тичай слѣдъ человѣцитѣ; и като ги
стигнешъ речи имъ: Защо въздадохте зло вмѣ-
сто добро? (5) Не е ли тая *чашата* изъ която
пие господарьтъ мой, и съ която още и гадае?
Злѣ сторихте което сторихте. (6) И като ги
стигна рече имъ тѣзи думи. (7) А тѣ му реко-
ха: Защо господарьтъ нашъ говори таквизъ
думи? Да не бѫде рабитѣ ти да сторятъ так-
возъ нѣщо. (8) Ето [а]среброто което намѣрихме
въ устието на врѣтищата си, върнахме ти го отъ
Ханаанската земя; и какъ щѣхме открадна изъ
дома на господаря ти сребро или злато? (9) У
когото отъ рабитѣ ти се намѣри, [б]да умре той,
и ние още да бѫдемъ раби на господаря си.
(10) А той рече: Сега нека бѫде споредъ ду-
митѣ ви: у когото се намѣри, той ще ми бѫ-
де рабъ; а вие ще бѫдете неповинни. (11) И
побързаха та снеха всѣки врѣтището на земята,
и отвори всѣки врѣтището си. (12) И търси,
като начна отъ най-стария додѣ свърши до
най-младия; и намѣри се чашата въ врѣти-
щето Вениаминово.
(13) Тогава [в]раздраха дрехитѣ си, и нато-
вариха всѣки осела си, и върнаха се въ града.
(14) И влѣзе Юда и братята му въ Иосифовия
домъ, като бѣше той още тамъ, [г]и паднаха
прѣдъ него на земята. (15) И рече имъ Иосифъ:
Що е това нѣщо което сторихте? не знаете ли
че человѣкъ каквото съмъ азъ непрѣмѣнно га-
дае? (16) И рече Юда: Що да речемъ госпо-
дарю нашему? що да говоримъ? или какъ ли
се оправдаемъ? Богъ намѣри неправдата на
рабитѣ ти: ето, [д]раби сме господарю нашему,
и ние и оный у когото се намѣри чашата.
(17) А той рече: [е]Да ми не бѫде да сторя
това! Оный человѣкъ у когото се намѣри ча-
шата, той що ми бѫде рабъ; а вие идете съ
миромъ при отца си.
(18) Тогава приближи при него Юда и рече:
Моля ти се, господарю мой: нека говори ра-
бътъ ти слово въ ушитѣ на господаря си; и
[ж]да се не разпали гнѣвътъ ти противъ раба
ти, защото ти си като Фараонъ. (19) Господарь
мой попита рабитѣ си и рече: Имате ли баща
или братъ? (20) И рекохме [з]господарю моему:
Имаме баща старъ, и дѣте на старостьта му,
малко; а братъ му умрѣ, и то само остана отъ
майка си; и баща му го обича. (21) И ти ре-
че на рабитѣ си: [и]Доведете ми го за да го
видя съ очитѣ си. (22) И рекохме господарю
моему: Дѣтето не може да остави отца си;
защото ако остави отца си, той ще умре. (23) А
ти рече на рабитѣ си: [к]Ако не слѣзе братъ
ви най-младийтъ съ васъ, нѣма да видите ве-
че лицето ми. (24) И когато отидохме при ра-
ба ти отца ми, приказахме му думитѣ на моя
господарь. (25) [л]А отецъ нашъ рече: Идете
пакъ та купете за насъ малко храна. (26) И
рекохме: Не можемъ да слѣземъ. Ако най-
младийтъ ни братъ е съ насъ, тогазъ ще слѣ-
земъ; защото не можемъ да видимъ лицето на
человѣка ако не е съ насъ най-младийтъ ни
братъ. (27) И рабътъ ти отецъ ми рече ни:
Вие знаете че [м]два *сина* ми роди жена ми;
(28) и единийтъ излѣзе отъ мене, и рекохъ:
[н]Извѣстно разкъса се отъ звѣръ; и не ви-
дѣхъ го до нинѣ. (29) [о]И ако вземете и тогози
отъ лицето ми, и му се случи злощастие, що
сведете сѣдината ми съ скърбь въ гроба. (30) А
сега, когато отида при раба ти отца ми, и дѣ-
тето не е съ насъ, (понеже [п]душата му е

[ф] Гл. 46;34. Изх. 8;26.
[х] Гл. 45;22.
[а] Гл. 43;21.
[б] Гл. 31;32.
[в] Гл. 37;29,34. Числа 14;6. 2 Цар. 1;11.
[г] Гл. 37;7.
[д] Ст. 9.
[е] Прит. 17;15.
[ж] Гл. 18;30,32. Изх. 32;22.
[з] Гл. 37;3.
[и] Гл. 42;15,20.
[к] Гл. 43;3,5.
[л] Гл. 43;2.
[м] Гл. 46;19.
[н] Гл. 37;33.
[о] Гл. 42;36,38.
[п] 1 Цар. 18;1.

свързана съ неговата душа), (31) като види
че дѣтето нѣма, ще умре; и рабитѣ ти ще
сведатъ сѣдината на раба ти отца ни съ скърбь
въ гроба. (32) Защото рабътъ ти станахъ по-
ржчникъ на отца си за дѣтето, и рекохъ:
[р]Ако ти го не доведа, тогазъ ще бжда вино-
ватъ на отца си за всегда. (33) А сега, моля
ти се, [с]да остане рабътъ ти вмѣсто дѣтето рабъ
господарю моему, а дѣтето да възлѣзе съ бра-
тята си. (34) Защото какъ да възлѣза при отца
си ако дѣтето не е съ мене? Да не видя зло-
то което ще намѣри отца ми.

ГЛАВА 45.

Тогазъ Иосифъ не можа да се стърпи прѣдъ
всичкитѣ които прѣдстояваха прѣдъ него; и
викна: Махнете всичкитѣ отъ лицето ми; и не
остана никой съ него когато Иосифъ се опозна
на братята си. (2) И изпусна гласъ съ плачъ;
и чуха Египтянитѣ: чу още и Фараоновиятъ
домъ. (3) И рече Иосифъ на братята си: [а]Азъ
съмъ Иосифъ. Отецъ ми живѣе ли още? И не
могоха братята му да му отговорятъ, защото
се смутиха отъ присжтствието му. (4) И рече
Иосифъ на братята си: Приближете до мене.
И тѣ приближиха. И рече: Азъ съмъ Иосифъ
братъ ви [б]когото продадохте въ Египетъ. (5) И
сега [в]не скърбете, нито да ви се види жестоко
че ме продадохте тукъ; понеже за съхранение
на животъ [г]проводи ме Богъ прѣдъ васъ.
(6) Защото тая е втора година на глада по зе-
мята; и *оставатъ* още петь години въ които
не ще да бжде ни оране ни жетва. (7) И Богъ
ме проводи прѣдъ васъ за да съхраня у васъ
остатъкъ на земята, и да упазя живота ви съ
голѣмо избавление. (8) Сега, не ме проводихте
тукъ вие, но Богъ; и направи ме [д]отецъ на
Фараона, и господарь на всичкия му домъ, и
началникъ на всичката Египетска земя. (9) По-
бързайте та възлѣзте при баща ми, и речете
му: Така дума синъ ти Иосифъ: Богъ ме на-
прави да съмъ господарь надъ всичкия Еги-
петъ: слѣзъ при мене, не стой. (10) [е]И ще
се населишъ въ земята Гесемъ, и ще бждешъ
близу при мене, ти и синоветѣ ти и синоветѣ
на синоветѣ ти, стадата ти и чрѣдитѣ ти и
всичко що имашъ; (11) и ще те прѣхраня
тамъ, (защото *оставатъ* още петь години гладъ,)
за да не достигнешъ въ оскудность, ти и до-
мътъ ти и всичко що имашъ. (12) И, ето, очи-
тѣ ви, и очитѣ на брата ми Вениамина, ви-
дятъ че [ж]моитѣ уста говорятъ вамъ. (13) И да
кажете на баща ми всичката ми слава въ Еги-
петъ, и всичко що видѣхте; и побързайте да
[з]доведете отца ми тука. (14) И падна на врата-
на Вениамина брата си и плака; и Вениаминъ
плака на неговия вратъ. (15) И цѣлува всич-
китѣ си братя и плака надъ тѣхъ; и слѣдъ
това говориха братята му съ него.

(16) И слухътъ се чу въ дома Фараоновъ;
и казаха: Иосифовитѣ братя дойдоха; и угодно
бидѐ на Фараона и на рабитѣ му. (17) И рече
Фараонъ Иосифу: Речи на братята си: Това
направете: натоварете добитъцитѣ си, и тръ-
гнете та идете въ Ханаанската земя. (18) И
като вземете баща си и челядитѣ си, дойдете
при мене; и ще ви дамъ доброто на Египет-
ската земя, и ще [и]ядете тлъстината на тази
земя. (19) И тебѣ се заповѣда *да имъ речешъ*:
Това сторете: вземете си кола отъ Египетската
земя за дѣцата си и за женитѣ си; и вземете
баща си та дойдете. (20) И не жалете сждо-
ветѣ си; защото доброто на всичката Египет-
ска земя ще бжде ваше.

(21) И направиха така синоветѣ Израилеви;
и Иосифъ имъ даде кола споредъ Фараоновата
заповѣдь: даде имъ и храна за пжтя. (22) На
тѣхъ на всичкитѣ даде всѣкиму дрехи за прѣ-
мѣна; а на Вениамина даде триста сребърни-
ка [к]и дрехи за петь прѣмѣни. (23) А на баща
си проводи това: десеть осли натоварени отъ
Египетското добро, и десеть ослици натоварени
съ жито и хлѣбъ, и храна за баща си за пж-
тя. (24) И изпроводи братята си, та отидоха;
и рече имъ: Не се прѣпирайте по пжтя.
(25) И възлѣзоха тѣ отъ Египетъ та дойдоха
въ Ханаанската земя при баща си Якова.
(26) И извѣстиха му и рекоха: Иосифъ е живъ
още, и началникъ е на всичката Египетска
земя. И [л]прѣмрѣ сърдцето му, защото не ги
вѣрваше. (27) И казаха му всичкитѣ Иосифо-
ви думи които имъ бѣше рекълъ; и като видѣ
колата които бѣ проводилъ Иосифъ за да го
вземать, съживи се духътъ на Якова баща имъ.
(28) И рече Израиль: Доволно е: Иосифъ
синъ ми живъ е още: ще ида и ще го видя
прѣди да умра.

р Гл. 43;9.
с Изх. 32;32.
—
а Дѣян. 7;13.
б Гл. 37;28.
в Иса. 40;2. 2 Кор. 2;7.
г Гл. 50;20. Псал. 105;16,17. Впж. 2 Цар. 16;10,11. Дѣян. 4;27,28.
д Сжд. 17;10. Иовъ 29;16.
е Гл. 47;1.
ж Гл. 42;23.
з Дѣян. 7;14.
и Гл. 27;28. Числа 18;12,29.
к Гл. 43;34.
л Иовъ 29;24. Псал. 126;1. Лука 24;11,41.
—

ГЛАВА 46.

И тръгна Израиль съ всичко що имаше, и дойде въ [а]Вирсавее, и принесе жъртви [б]на Бога на отца си Исаака. (2) И говори Богъ Израилю въ [в]нощно видѣние и рече: Якове, Якове. А той рече: Ето ме. (3) И рече: Азъ съмъ Богъ, [г]Богъ на отца ти: да се не убоишъ да слѣзешъ въ Египетъ; защото [д]народъ голѣмъ ще те направя тамъ. (4) [е]Азъ ще слѣза съ тебе въ Египетъ, и азъ пакъ наистина [ж]ще те възведа; и [з]Иосифъ ще тури ржката си на очитѣ ти. (5) И [и]стана Яковъ отъ Вирсавее; и взеха синоветѣ Израилеви Якова отца си, и дѣцата си, и женитѣ си на колата [к]които проводи Фараонъ за да го взематъ. (6) И взеха скотоветѣ си, и имота си който придобиха въ Ханаанската земя, и дойдоха въ Египетъ, [л]Яковъ и всичкото му сѣме съ него. (7) Синоветѣ си, и синоветѣ на синоветѣ си съ себе си, дъщеритѣ си, и дъщеритѣ на синоветѣ си, и всичкото си сѣме доведе съ себе си въ Египетъ.

(8) И [м]тѣзи сж имената на синоветѣ Израилеви които влѣзоха въ Египетъ: Яковъ и синоветѣ му. [н]Рувимъ, първородний на Якова: (9) а синоветѣ Рувимови: Енохъ, и Фалу, и Есронъ, и Хармий. (10) А [о]синоветѣ Симеонови: Иемуилъ, и Яминъ, и Аодъ, и Яхинъ, и Сохаръ, и Саулъ синъ на Хананейка. (11) А [п]синоветѣ Левиеви: Гирсонъ, Каатъ, и Мерарий. (12) А [р]синоветѣ Юдови: Иръ, и Авнанъ, и Шола, и Фаресъ, и Зара; [с]но Иръ и Авнанъ умрѣха въ Ханаанската земя. И [т]синоветѣ Фаресови бѣха Есронъ и Амулъ. (13) А [у]синоветѣ Исахарови: Тола, и Фуа, и Іовъ, и Симронъ. (14) А синоветѣ Завулонови: Середъ, и Елонъ, и Ялеилъ. (15) Тѣзи сж Лиинитѣ синове които роди тя Якову у Паданъ-арамъ, и Дина дъщеря му. Всичкитѣ души, синоветѣ му и дъщеритѣ му, бѣха тридесеть и три. (16) А синоветѣ Гадови: [ф]Сифонъ, и Агий, Суний, и Есвонъ, Ирий, и Ародий, и Арилий. (17) А [х]синоветѣ Асирови: Иемна, и Иесуа, и Иесуий, и Верия, и Сера сестра имъ. И синоветѣ Вериеви: Хеверъ и Малхиилъ. (18) [ц]Тѣзи сж синоветѣ на Зелфа [ч]която даде Лаванъ на дъщеря си Лия; и тѣхъ роди тя Якову, шестнадесеть души. (19) А синоветѣ на Рахиль [ш]Якововата жена: Иосифъ и Вениаминъ. (20) И [щ]на Иосифа се родиха въ Египетската земя Манасия и Ефремъ, които му роди Асенета дъщерята на Потифера, Илиополския жрецъ. (21) А [ъ]синоветѣ Вениаминови: Вела, и Вехоръ, и Асвилъ, Гира, и Нееманъ, [ь]Ихий, и Росъ, [ѣ]Мупимъ, и Упимъ, и Аредъ. (22) Тѣзи сж Рахилинитѣ синове които се родиха Якову: всичкитѣ души четиринадесеть. (23) И [ю]синоветѣ Данови: Усимъ. (24) А [я]синоветѣ Нефталимови: Ясиилъ, и Гуний, и Иесеръ, и Силимъ. (25) [ѫ]Тѣзи сж синоветѣ на Вала [ѭ]която даде Лаванъ на дъщеря си Рахиль; и тѣхъ роди тя Якову: [а]всичкитѣ души седемь. (26) Всичкитѣ души които влѣзоха съ Якова въ Египетъ, които излѣзоха изъ чрѣслата му, освѣнъ женитѣ на Якововитѣ синове, всичкитѣ души бѣха шестдесеть и шесть. (27) И Иосифовитѣ синове които му се родиха въ Египетъ бѣха двѣ души: [б]всичкитѣ души на Якововия домъ които влѣзоха въ Египетъ бѣха седемдесеть.

(28) И проводи *Яковъ* Юда прѣдъ себе си при Иосифа [в]за да прати той извѣстие прѣди него въ Гесенъ; и [г]дойдоха въ земята Гесенъ. (29) А Иосифъ впрегна колесницата си и възлѣзе да посрѣщне Израиля отца си въ Гесенъ; и като го видѣ, [д]падна на врата му, и плака много врѣме на врата му. (30) И рече Израиль Иосифу: [е]Нека умра сега като видѣхъ лицето ти, защото ти си още живъ. (31) И рече Иосифъ на братята си и на дома на отца си: [ж]Азъ ще възлѣза и ще извѣстя Фараону, и ще му река: Братята ми и домътъ на отца ми, които бѣха въ Ханаанската земя, дойдоха при мене; (32) а тѣзи человѣци сж пастири, защото сж мжже скотохранители: и докараха стадата и чрѣдитѣ си и всичко що иматъ. (33) И

а Гл. 21;31,33. 28;10.
б Гл. 25;24,25. 28;13. 31;42. [15.
в Гл. 15;1. Іовъ 33;14,
г Гл. 28;13.
д Гл. 12;2. Втор. 26;5.
е Гл. 28;15. 48;21.
ж Гл. 15;16. 50;13, 24;25. Изх. 3;8.
з Гл. 50;1.
и Дѣян. 7;15.

к Гл. 45;19,21.
л Втор. 26;5. Ис. Нав. 24;4. Псал. 105;23. Иса. 52;4.
м Изх. 1;1. 6;14.
н Числа 26;5. 1 Лѣт. 5;1.
о Изх. 6;15. 1 Лѣт. 4;24.
п 1 Лѣт. 6;1,16.
р 1 Лѣт. 2;3. 4;21.
с Гл. 38;3,7,10.
т Гл. 38;29. 1 Лѣт. 2;5.

у 1 Лѣт. 7;1.
ф Числа 26;15, и дрг.
х 1 Лѣт. 7;30.
ц Гл. 30;10.
ч Гл. 29;24.
ш Гл. 44;27.
щ Гл. 41;50.
ъ 1 Лѣт. 7;6. 8;1.
ь Числа 26;38. [7;12.
ѣ Числа 26;39. 1 Лѣт.
ю 1 Лѣт. 7;12.

я 1 Лѣт. 7;13.
ѫ Гл. 30;5,7.
ѭ Гл. 29;29.
а Изх. 1;5.
б Втор. 10;22. Виж. Дѣян. 7;14.
в Гл. 31;21.
г Гл. 47;1.
д Гл. 45;14.
е Лука 2;29,30.
ж Гл. 47;1.

като ви повика Фараонъ и рече: [з]Що е ра-
ботата ви? (34) ще речете: Мжже [и]скотохра-
нители сме слуги твои [к]отъ младостьта си до
нинѣ, ние и отцитѣ ни; за да се населите въ
земята Гесенъ; защото е [л]гнусота на Египтя-
нитѣ всѣки пастирь на овци.

ГЛАВА 47.

И [а]дойде Иосифъ и извѣсти Фараону и рече:
Отецъ ми, и братята ми, и стадата имъ, и
чрѣдитѣ имъ, и всичко що иматъ дойдоха изъ
Ханаанската земя, и, ето, [б]сж въ земята Ге-
сенъ. (2) И взе отъ братята си петь мжже и
[в]прѣдстави ги прѣдъ Фараона. (3) И рече Фа-
раонъ на братята му: [г]Що е работата ви? А
тѣ рекоха Фараону: Пастири на овци сж [д]слу-
гитѣ твои, и ние и отцитѣ ни. (4) Рекоха още
Фараону: Дойдохме [е]за да пришелствуваме въ
тази земя; защото нѣма пасище за стадата на
твоитѣ слуги, понеже [ж]натегна гладътъ въ Ха-
наанската земя. И сега, [з]да се населятъ твои-
тѣ слуги въ земята Гесенъ. (5) И говори Фа-
раонъ Иосифу и рече: Баща ти и братята ти
дойдоха при тебе: (6) [и]Египетската земя е
прѣдъ тебе: на най-доброто *мѣсто* на тазъ
земя насели баща си и братята си. Нека се
населятъ [к]въ земята Гесенъ; и ако познавашъ
че се намѣрватъ между тѣхъ достойни мжже,
постави ги настойници надъ стадата ми.

(7) А Иосифъ въведе Якова баща си и прѣд-
стави го прѣдъ Фараона; и благослови Яковъ
Фараона. (8) И рече Фараонъ Якову: До колко
сж днитѣ на годинитѣ на живота ти? (9) И
рече Яковъ Фараону: [л]Днитѣ на годинитѣ на
пришелствуванието ми сж сто и тридесеть го-
дини: [м]малко и зли бидоха днитѣ на години-
тѣ на живота ми, и [н]не стигнаха до днитѣ на
годинитѣ на живота на отцитѣ ми въ днитѣ
на пришелствуванието имъ. (10) И [о]благослови
Яковъ Фараона, и излѣзе отъ присжтствието
Фараоново. (11) И насели Иосифъ баща си и
братята си, и даде имъ притежание въ Еги-
петската земя, на най-доброто мѣсто на зе-
мята, въ [п]Рамесийската земя, [р]както заповѣда
Фараонъ. (12) И хранѣше Иосифъ баща си и
братята си и всичкия домъ на баща си съ
хлѣбъ, споредъ челядитѣ *имъ*.

(13) А хлѣбъ нѣмаше по всичката земя; за-
щото гладътъ бѣше твърдѣ тежъкъ, [с]щото
Египетската земя и Ханаанската земя изне-
могоха отъ глада. (14) И [т]събра Иосифъ всич-
кото сребро което се намѣрваше въ Египетска-
та земя и въ Ханаанската земя, за житото
което купуваха; и донесе Иосифъ среброто у
Фараоновия домъ. (15) И като оскудѣ среброто
отъ Египетската земя и отъ Ханаанската земя,
дойдоха всичкитѣ Египтяни при Иосифа и ре-
коха: Дай ни хлѣбъ: [у]защо да умремъ прѣдъ
лицето ти? защото оскудѣ среброто. (16) А
Иосифъ рече: Докарайте скотоветѣ си; и ще
ви дамъ *хлѣбъ* за скотоветѣ ви ако е среброто
оскудѣло. (17) И докараха скотоветѣ си на
Иосифа; и даде Иосифъ хлѣбъ за конетѣ, и
за овцитѣ, и за говедата, и за ослитѣ; и хра-
ни ги съ хлѣбъ въ оназъ година за всичкитѣ
имъ скотове.

(18) И като се свърши оназъ година, дой-
доха при него втората година и рекоха му:
Не ще да скриемъ отъ господаря нашего че
оскудѣ среброто; и скотоветѣ станаха на го-
сподаря нашего: не остана друго прѣдъ госпо-
даря нашего освѣнъ тѣлесата ни и земята ни.
(19) Защо да погинемъ прѣдъ твоитѣ очи, и
ние и земята ни? Купи насъ и земята ни за
хлѣбъ: и ще бждемъ, ние и земята ни, раби
Фараону. И дай *ни* сѣме за да останемъ живи,
и да не умремъ, и земята да не запустѣе.
(20) И купи Иосифъ всичката Египетска земя
за Фараона; защото Египтянитѣ продадоха
всѣки нивата си, понеже гладътъ натегнуваше
на тѣхъ: така земята стана Фараонова. (21) И
прѣмѣсти народа по градоветѣ, отъ край до
край на Египетскитѣ прѣдѣли. (22) [ф]Само зе-
мята на жрецитѣ не купи, защото жрецитѣ
имаха дѣлъ *опрѣдѣленъ* отъ Фараона, и ядѣха
дѣла си който имъ даде Фараонъ; за това не
продадоха земята си. (23) Тогазъ рече Иосифъ
на народа: Ето, купихъ васъ и земята ви
днесъ за Фараона: на ви сѣме, и сѣйте зе-
мята. (24) И въ врѣмето на плода ще дадете
петата часть Фараону; а четиритѣ части ще
бждатъ за васъ за сѣме на нивата, и за храна
вамъ и за онѣзи които имате въ кжщитѣ, и
за храна на дѣцата ви. (25) И тѣ рекоха: Ти

з Гл. 47;2,3.
и Ст. 32.
к Гл. 30;35. 34;5. 37;12.
л Гл. 43;32. Изх. 8;26.

—

а Гл. 46;31.
б Гл. 45;10. 46;28.
в Дѣян. 7;13.
г Гл. 46;33.
д Гл. 46;34.
е Гл. 15;13. Втор. 26;5.
ж Гл. 43;1. Дѣян. 7;11.
з Гл. 46;34.
и Гл. 20;15.
к Ст. 4.
л Псал. 39;12. Евр. 11;9,13.
м Іовъ 14;1.
н Гл. 25;7. 35;28.
о Ст. 7.
п Изх. 1;11. 12;37.
р Ст. 6.
с Гл. 41;30. Дѣян. 7;11.
т Гл. 41;56.
у Ст. 19.
ф Ездр. 7;24.

уважи живота ни [з]да намѣримъ благодать прѣдъ господаря нашего; и ще бѫдемъ раби Фараону. (26) И постави Иосифъ това законъ въ Египетската земя до днесъ, да се дава петата часть Фараону, [и]освѣнъ земята на жреците само, която не стана Фараонова.

(27) [і]И насели се Израиль въ Египетската земя, въ земята Гесенъ; и придобиха въ нея стяжания, и наплодиха се, [к]и твърдѣ се умножиха.

(28) И поживѣ Яковъ въ Египетската земя седемнадесеть години; и бидоха днитѣ на годинитѣ на живота Якововъ сто и четиридесеть и седемь години. (29) И [л]приближиха днитѣ на Израиля да умре; и повика сина си Иосифа и рече му: Ако намѣрихъ сега благодать прѣдъ тебе, [м]тури ржката си подъ бедрото ми, и [н]стори ми милость и истина: [о]да ме не погребешь въ Египетъ; (30) [ю]но да почина съ отцитѣ си; и да ме прѣнесешь отъ Египетъ, [я]и да ме погребешь въ гроба имъ. А той рече: Азъ ще направя споредъ думата ти. (31) И рече той: Закълни ми се, и той му се закле. [ѧ]И поклони се Израиль върху възглавницата на одъра.

ГЛАВА 48.

И слѣдъ това рекоха Иосифу: Ето, баща ти е боленъ. И той взе съ себе си двамата си синове, Манасия и Ефрема. (2) И извѣстиха Якову и рекоха: Ето, синъ ти Иосифъ иде при тебе: тогазъ се подкрѣпи Израиль, и седна на одъра (3) И рече Яковъ Иосифу: Богъ Всемогѫщий ми се яви въ [а]Лузъ въ Ханаанската земя и благослови ме; (4) и рече ми: Ето, азъ ще те наплодя, и ще те умножа, и ще те направя множество отъ народи; и ще дамъ тази земя на сѣмето ти слѣдъ тебе за [б]всегдашно притежание. (5) И сега, [в]двамата ти синове които ти се родиха въ Египетската земя, прѣди да дойда азъ при тебе въ Египетъ, мои сѫ: Ефремъ и Манасия ще ми бѫдатъ като Рувимъ и Симеонъ. (6) А чадата ти колкото родишь подиръ тѣхъ ще бѫдатъ твои: въ името на братята си ще се нарекатъ въ наслѣдието си. (7) А когато азъ идѣхъ отъ Паданъ, [г]умрѣ ми Рахиль на пѫтя въ Ханаанската земя, като оставаше само едно малко разстояние за да стигнемъ на Ефрата; и погребохъ я тамъ на пѫтя на Ефрата: тя е Витлеемъ.

(8) И като видѣ Израиль Иосифовитѣ синове, рече: Кои сѫ тѣзи? (9) И рече Иосифъ на баща си: [д]Тия сѫ синоветѣ ми които ми даде Богъ тука. И той рече: Приведи ги при мене [е]за да ги благословя. (10) А [ж]очитѣ на Израиля бѣха помрачени отъ старость, и не можеше да види. И приближи ги при него; [з]и той ги цѣлува и ги пригърна. (11) И рече Израиль Иосифу: [и]Не се надѣехъ да видя лицето ти; и, ето, Богъ ми показа и сѣмето ти. (12) И отведе ги Иосифъ отъ колѣната му, и поклони *му* се съ лице до земята. (13) И взе ги Иосифъ двамата, Ефрема въ дѣсницата си къмъ лѣвата на Израиля, и Манасия въ лѣвата си къмъ дѣсната на Израиля, и приведе ги при него. (14) А Израиль прострѣ дѣсницата си и възложи я на главата на Ефрема, който бѣше по-младъ, а лѣвата си на Манасиевата глава, [к]като промѣни нарочно ржцѣтѣ си; защото Манасия бѣше първородний. (15) И [л]благослови Иосифа и рече: Богъ [м]прѣдъ когото ходиха отцитѣ ми Авраамъ и Исаакъ, Богъ който ме е пасълъ отъ рождението ми до този день, (16) Ангелътъ [н]който ме избави отъ всичкитѣ злини да благослови тѣзи дѣца; [о]и да се нарече на тѣхъ името ми и името на отцитѣ ми Авраама и Исаака; и да се умножатъ въ голѣмо множество всрѣдъ земята. (17) И като видѣ Иосифъ че [п]възложи отецъ му дѣсната си ржка на Ефремовата глава, стана му неугодно; и хвана ржката на баща си, за да я прѣмѣсти отъ Ефремовата глава на Манасиевата глава. (18) И рече Иосифъ на баща си: Не така, отче мой, защото този е първородний: положи дѣсницата си на неговата глава. (19) Но отецъ му не рачи, и рече: [р]Зная, чадо мое, зная: и той ще стане народъ: и той ще бѫде голѣмъ; но [с]по-младиятъ му братъ ще бѫде по-голѣмъ отъ него, и сѣмето му ще бѫде множество народи. (20) И благо-

[з] Гл. 33;15.
[и] Ст. 22.
[і] Ст. 11.
[к] Гл. 46;3.
[л] Втор. 31;14. 3 Цар. 2;1.
[м] Гл. 24;2.
[н] Гл. 24;49.
[о] Гл. 50;25.
[ю] 2 Цар. 19;37.
[я] Гл. 49;29. 50;5,13.
[ѧ] Гл. 48;2. 3 Цар. 1;47. Евр. 11;21.

[а] Гл. 28;13,19. 35;6,9.
[б] Гл. 17;8.
[в] Гл. 41;50. 46;20. Ис. Нав. 13;7. 14;4.
[г] Гл. 35;9,16,19.
[д] Гл. 33;5.
[е] Гл. 27;4.
[ж] Гл. 27;1.
[з] Гл. 27;27.
[и] Гл. 45;26.
[к] Ст. 19.
[л] Евр. 11;21.
[м] Гл. 17;1. 24;40.
[н] Гл. 28;15. 31;11,13,24. Псал. 34;22. 121;7.
[о] Амосъ 9;12. Дѣян. 15;17.
[п] Ст. 14.
[р] Ст. 14.
[с] Числа 1;33,35. 2;19, 21. Втор. 33;17. Отк. 7;6,8.

слови ги въ онзи день и рече · [т]Въ твоето *име*
ще благославя Израиль и ще казва: Богъ да
те направи като Ефрема и като Манасия! И
постави Ефрема прѣдъ Манасия.
(21) И рече Израиль Иосифу: Ето, азъ умирамъ; и [у]Богъ ще бжде съ васъ, и ще ви
отведе пакъ въ земята на отцитѣ ви. (22) И азъ
[ф]давамъ тебѣ единъ дѣлъ повече отъ братята
ти, който взехъ отъ ржцѣтѣ на [х]Аморейцитѣ
чрѣзъ сабята си и чрѣзъ лжка си.

ГЛАВА 49.

И повика Яковъ синоветѣ си, и рече:
Сберете се [а]за да ви извѣстя
Що ще да се случи вамъ [б]въ послѣднитѣ дни
(2) Сберете се и слушайте, синове Яковови,
И [в]послушайте Израиля отца си.

(3) РУВИМЕ, [г]ти си първородний мой,
Крѣпость моя, [д]и начатъкъ на силата ми,
Прѣимущественъ въ достоинство, и прѣимущественъ въ сила:
(4) Изврѣлъ си като вода: [е]не ще да имашъ прѣимущество;
[ж]Защото си възлѣзълъ на одъра на баща си:
Тогава си *го* осквернилъ. На одъра ми е възлѣзълъ!

(5) [з]СИМЕОНЪ и ЛЕВИЙ [и]братята,
[к]Сѫчива неправедни сж ножоветѣ имъ!
(6) [л]Въ съвѣта имъ да не влѣзешъ, душо моя!
[м]Въ събранието имъ да се не съединишъ, [н]честе моя!
Защото [о]въ гнѣва си убиха человѣци,
И въ упорството си прѣрѣзаха жилитѣ на волове.
(7) Проклетъ гнѣвътъ имъ, защото бѣ силенъ,
И яростьта имъ, защото бѣ жестока!
[п]Ще ги раздѣля въ Якова,
И ще ги разпръсна въ Израиль.

(8) [р]ЮДО, тебе ще похвалятъ братята ти:
[с]Ржката ти ще бжде на врата на враговетѣ ти:
[т]Синоветѣ на баща ти ще ти се покланятъ.
(9) [у]Щене лъвово е Юда·
Отъ лова, сине мой, си възлѣзълъ.
[ф]Легналъ е и разпрострѣлъ се като лъвъ
И като лъвица: кой ще го събуди?
(10) Не ще да оскудѣе [х]скиптъръ отъ Юда,
Нито [ц]законоположникъ [ч]отсрѣдъ нозѣтѣ му,
[ш]Додѣ дойде *СИЛО;
[щ]И нему ще се покоряватъ народитѣ.
(11) [ъ]Върэва за лозата осляче то си,
И за избраната лоза жрѣбето на ослицата си:
Ще опере съ вино дрехата си,
И съ кръвьта на гроздето облѣклото си:
(12) [ь]Очитѣ му ще бждатъ червени отъ вино,
И зжбитѣ му бѣли отъ млѣко.

(13) [ѣ]ЗАВУЛОНЪ ще се насели въ морско пристанище,
И ще бжде пристанище на кораби;
И прѣдѣлътъ му до Сидонъ.

(14) ИСАХАРЪ е якъ осемъ
Който се е разпрострѣлъ всрѣдъ кошаритѣ;
(15) И като видѣ че упокоението бѣ добро,
И мѣстото весело,
Подложи [ю]плещитѣ си на товаръ,
И стана рабъ поданенъ.

(16) [я]ДАНЪ ще сжди людетѣ си
Като едно отъ Израилевитѣ племена.
(17) Данъ [ѧ]ще бжде змия на пжтя,
Аспида на пжтекитѣ,
Която хапе петитѣ на коня,
И ездецътъ му ще пада назадъ.
(18) [ѩ]Твоето спасение чакахъ, Господи.

(19) [а]ГАДА ще разбиятъ разбойници,
Но и той най-послѣ ще разбие

т Руть 4;11,12.
у Гл. 46;4. 50;24.
ф Ис.Нав.24;32. 1Лѣт. 5;2. Иоан. 4;5.
х Гл. 15;16. 34;28. Ис.Нав. 17;14, и дрг.

—

а Втор.33;1. Амосъ3;7.
б Втор. 4;30. Числа 24;14. Иса. 2;2. 39;6. Иер. 23;20. Дан. 2;28,29. Дѣян. 2;17. Евр. 1;1.
в Псал. 34;11.
г Гл. 29;32. [51.
д Втор. 21;17. Псал. 78;51.
е 1 Лѣт. 5;1.
ж Гл. 35;22. Втор. 27;20. 1 Лѣт. 5;1.
з Гл. 29;33,34.
и Прит. 18;9.
к Гл. 34;25.
л Прит. 1;15,16.
м Псал. 26;9. Ефес. 5;11.
н Псал. 16;9. 30;12. 57;8.
о Гл. 34;26.
п Ис. Нав. 19;1. 21;5-7. 1 Лѣт. 4;24,30.
р Гл. 29;35. Втор. 33;7
с Псал. 18;40.
т Гл. 27;29. 1 Лѣт. 5;2.
у Осия 5;14. Отк. 5;5.
ф Числа 23;24. 24;9.
х Числа 24;17. Иер. 30;21. Зах. 10;11.
ц Псал. 60;7 108;8. Числа 21;18.
ч Втор. 28;57
* Мирний.
ш Иса. 11;1. 62;11. Иез. 21;27. Дан. 9;25. Мат. 21;9. Лука 1;32,33.
щ Иса. 2;2. 11;10. 42;1, 4. 49;6,7,22,23. 55;4, 5. 60;1,3-5. Аг. 2;7 Лука 2;30-32.
ъ 4 Цар. 18;32.
ь Прит. 23;29.
ѣ Втор. 33;18,19. Ис. Нав. 19;10,11
ю 1 Цар. 10;9. [1,2.
я Втор. 33;22. Сжд. 18;1,2.
ѧ Сжд. 18;27
ѩ Псал. 25;5. 119;166, 174. Иса. 25;9. [18.
а Втор. 33;20. 1 Лѣт. 5;18.

(20) бХлѣбътъ на АСИРА ще бѫде тлъстъ;
И той ще дава царски наслажденія.

(21) вНЕФТАЛИМЪ е еленъ пуснатъ
Който дава угодни думи.

(22) ИОСИФЪ е плодоносна вѣтвь,
Плодоносна вѣтвь близу при източникъ:
Лѣторасльтѣ се простиратъ по стѣната.
(23) гСтрѣлцитѣ го огорчиха,
И стрѣляха *на него,* и враждуваха му;
(24) Но длѫкътъ му остана крѣпъкъ,
И мишцитѣ на рѫцѣтѣ му се укрѣпиха
Чрѣзъ рѫцѣтѣ ена Силния Якововъ, —
жОтъ тамъ е зпастирьтъ, иИзраилевий камикъ, —
(25) кЧрѣзъ Бога на отца ти, който ще ти помага,
И лчрѣзъ Всесилния, мкойто ще те благославя
Съ небесни благословенія отгорѣ,
Съ благословенія на бездната отдолу,
Съ благословенія на съсцитѣ и на ложеснатa.
(26) Благословеніята на отца ти се прѣукрѣпиха
Повече отъ благословеніята на праотцитѣ ми,
нДо високитѣ върхове на вѣчнитѣ планини:
оЩе бѫдатъ на Иосифовата глава,
И на върха на прѣвъзходния между братята си.

(27) пВЕНИАМИНЪ ще бѫде вълкъ грабитель:
Заранъ ще поияжда грабежъ;
А рвечеръ ще дѣли користь.

(28) Всички тѣзи сѫ дванадесетьтѣ Израилеви
племена; и това е което имъ говори отецъ имъ
и благослови ги: всѣкиго споредъ благослове-
нието му благослови ги. (29) И заржча имъ и
рече имъ: сАзъ се прибирамъ при людетѣ си:
тпогребете ме съ отцитѣ ми увъ пещерата
която е въ нивата на Ефрона Хетеянина,
(30) въ пещерата която е въ нивата на Мах-
пелахъ, която е срѣщу Мамврий въ Ханаанска-
та земя, фкоято Авраамъ купи заедно съ ни-
вата отъ Ефрона Хетеянина за стяжание за
гробъ. (31) хТамъ погребоха Авраама и Сарра
жена му: цтамъ погребоха Исаака и Ревека
жена му: и тамъ погребохъ азъ Лия. (32) Ку-
пуването на нивата и на пещерата която е въ
нея бѣ отъ синоветѣ чХетови. (33) И като
свърши Яковъ да заржча на синоветѣ си,
притъгна нозѣтѣ си на одъра и издъхна, и
прибра се при людетѣ си.

ГЛАВА 50.

аИ припадна Иосифъ на лицето на баща си,
би плака отгорѣ му, и цѣлува го. (2) И запо-
вѣда Иосифъ на слугитѣ си лѣкаритѣ вда бал-
самосатъ баща му; и лѣкаритѣ балсамосаха
Израиля. (3) И изпълниха се за него четири-
десеть дни, защото така се изпълняватъ днитѣ
на балсамосването; ги плакаха го Египтянитѣ
седемдесеть дни. (4) И като прѣминаха днитѣ
на плача му, говори Иосифъ дна Фараоновия
домъ и рече: Сега ако намѣрихъ благодать
прѣдъ васъ, говорете, моля ви се, въ ушитѣ
на Фараона и речете: (5) еБаща ми ме закле
и рече: Ето, азъ умирамъ: въ гроба ми жщо
си изкопахъ въ Ханаанската земя, тамъ ще
ме погребешъ. И сега, да възлѣза, моля, и да
погреба баща си; и ще се върна. (6) И рече
Фараонъ: Възлѣзъ та погреби баща си, като
те е заклелъ.
(7) И възлѣзе Иосифъ да погребе баща си;
и възлѣзоха съ него всичкитѣ Фараонови слуги,
старѣйшини на дома му, и всичкитѣ старѣйши-
ни на Египетската земя, (8) и всичкиятъ домъ
Иосифовъ, и братята му, и домътъ на баща
му: само челядитѣ си, и стадата си, и чрѣди-
тѣ си оставиха въ земята Гесенъ. (9) И възлѣ-
зоха съ него и колесници и конници, щото
биде пълкъ много голѣмъ. (10) И дойдоха при
гумното Атадово, което е оттатъкъ Йорданъ; и
тамъ зридаха съ голѣмо и много силно рида-
ние; ии направи *Иосифъ* за баща си плачъ
седемь дни. (11) И Хананейцитѣ които жи-
вѣеха на онова мѣсто, като видѣха плача при
гумното Атадово, рекоха: Плачъ голѣмъ е това

б Втор. 33;24. Ис.Нав. 19;24.
в Втор. 33;23
г Гл.37;4.24,28. 39;20. 42;21. Псал. 118;13.
д Іовъ 29;20. Псал. 37;15.
е Псал. 132;2,5. [21.
ж Гл. 45;11. 47;12. 50;
з Псал. 80;1.
и Иса. 28;16.
к Гл. 28;13,21. 35;3. 43;23.
л Гл. 17;1. 35;11.
м Втор. 33;13.
н Втор.33;15. Ав.3;6.
о Втор. 33;16.
п Сѫд.20;21,25. Поз. 22;25,27
р Числа 23;24. Ест. 8;11. Иез. 39;10. Зах. 14;1,7
с Гл. 15;15. 25;8.
т Гл.47;30.2Цар.19;37.
у Гл. 50;13.
ф Гл. 23;16.
х Гл. 23;19. 25;9.
ц Гл. 35;29.
ч Ст. 29. —
а Гл. 46;4.
б 4 Цар. 13;14.
в Ст.26. 2 Лѣт.16;14. Мат. 26;12. Мар. 14;8. 16;1. Лука24;1. Иоан.12;7. 19;39,40.
г Числа 20;29. Втор. 34;8.
д Ест. 4;2.
е Гл. 47;29.
ж 2 Лѣт. 16;14. Иса. 22;16. Мат.27;60.
з 2Цар.1;17.Дѣян.8;2.
и 1 Цар. 31;13 Иовъ 2;13

на Египтянитѣ за това се нарече името му [*]Авелъ-Мисраимъ, което е оттатъкъ Йорданъ. (12) И направиха му синоветѣ му както имъ заповѣда. (13) И [к]прѣнесоха го синоветѣ му въ Ханаанската земя та го погребоха въ пещерата на нивата Махпелахъ, която [л]Авраамъ купи съ нивата за стяжание на гробъ отъ Ефрона Хетеянина срѣщу Мамврий. (14) И като погребе Иосифъ баща си, върна се въ Египетъ, той, и братята му, и всичкитѣ които възлѣзоха съ него да погребатъ баща му.

(15) И като видѣха братята Иосифови че умрѣ баща имъ, [м]думаха си: Да не би Иосифъ злопаметствувалъ на насъ, и да не би ни въздалъ жестоко за всичкото зло що му сторихме. (16) И извѣстиха Иосифу и рекоха: Баща ти заповѣда, прѣди да умре, и рече: (17) Така ще речете Иосифу: Прости, моля ти се, прѣстѫплението на братята си, и грѣха имъ; [н]защото сториха ти зло. И сега, прости, молимъ ти се, прѣстѫплението на рабитѣ [о]на Бога на отца ти. А Иосифъ плака когато му говориха. (18) И отидоха и братята му та [п]припаднаха прѣдъ него, и рекоха: Ето ние сме ти раби. (19) А Иосифъ имъ рече: [р]Не бойте се: [с]да ли съмъ азъ вмѣсто Бога? (20) [т]Вие наистина намислихте зло противъ мене; [у]а Богъ намисли за добро, за да стори както днесъ, щото да спаси живота на много народъ. (21) И сега не бойте се: [ф]азъ ще храня васъ и челядитѣ ви. И утѣши ги, и говори по сърдцето имъ.

(22) И насели се Иосифъ въ Египетъ, той и домътъ на баща му; и живѣ Иосифъ сто и десеть години. (23) И видѣ Иосифъ чада Ефремови [х]до третия родъ; и [ц]дѣцата на Махира, Манасиевия синъ, [ч]се родиха на Иосифовитѣ колѣнѣ.

(24) И рече Иосифъ на братята си: Азъ умирамъ; [ш]а Богъ непрѣмѣнно ще ви посѣти, и ще ви възведе отъ тази земя въ земята за [щ]която се кле Аврааму, Исааку, и Якову. (25) И [ъ]закле Иосифъ синоветѣ Израилеви и рече: Богъ непрѣмѣнно ще ви посѣти; и ще възнесете коститѣ ми отъ тука. (26) И умрѣ Иосифъ на възрасть сто и десеть години; [ь]и балсамосаха го, и положиха го въ рака въ Египетъ.

ИЗХОДЪ.

ГЛАВА 1.

И [а]тѣзи сѫ имената на синоветѣ Израилеви които влѣзоха въ Египетъ наедно съ Якова: всѣкий наедно съ челядьта си влѣзоха: (2) Рувимъ, Симеонъ, Левий, и Юда, (3) Исахаръ, Завулонъ, и Вениаминъ, (4) Данъ, и Нефталимъ, Гадъ, и Асиръ. (5) И всичкитѣ души които излѣзоха изъ чрѣслата на Якова бѣха [б]души седемдесеть; а Иосифъ бѣше въ Египетъ. (6) [в]И умрѣ Иосифъ, и всичкитѣ му братя, и всичкий онзи родъ. (7) И [г]наплодиха се синоветѣ Израилеви, и разпространиха се, и много станаха, и укрѣпиха се твърдѣ много, до толко щото мѣстото се напълни отъ тѣхъ.

(8) А [д]тогазъ стана новъ царь надъ Египетъ който не познаваше Иосифа. (9) И рече на людетѣ си: Ето, [е]людетѣ на синоветѣ Израилеви сѫ по-много и по-яки отъ насъ: (10) [ж]желате [з]да измислимъ нѣщо противъ тѣхъ за да се не

---

* Ридание Египетско.
к Гл. 49;29,30. Дѣян. 7;16.
л Гл. 23;16.
м Иовъ 15;21,22.
н Прит. 28;13
о Гл. 49;25.
п Гл. 37;7,10.
р Гл. 45;5.
с Втор. 32;35. 4 Цар. 5;7. Иовъ 34;29. Рим. 12;19. Евр. 10;30.
т Псал. 56;5. Иса. 10;7.
у Гл. 45;5,7. Дѣян. 3;13—15.
ф Гл. 47;12. Мат. 5;44.
х Иовъ 42;16.
ц Числа 32;39.
ч Гл. 30;3.
ш Гл. 15;14. 46;4. 48;21. Изх. 3;16,17. Евр. 11;22.
щ [46;4.] Гл. 15;18. 26;3. 35;12.
ъ Изх. 13;19. Ис. Нав. 24;32. Дѣян. 7;16.
ь Ст. 2.

а Бит. 46;8. Гл. 6;14.
б Бит. 46;26,27. Втор. 10;22.
в Бит. 50;26. Дѣян. 7;15.
г Бит. 46;3. Втор. 26;5. Псал. 105;24. Дѣян. 7;17.
д Дѣян. 7;18.
е Псал. 105;24.
ж Псал. 10;2. 83;3,4.
з Иовъ 5;13. Псал. 105;25. Прит. 16;25. 21;30 Дѣян. 7;19.

умножатъ, и, ако се случи брань, и тѣ се съединятъ съ неприятелитѣ ни, и направятъ брань противъ насъ, и излѣзатъ изъ мѣстото.

(11) И постави надъ тѣхъ настойници на работитѣ [и]за да ги утѣснявать [к]съ тежкитѣ си работи; и съзидаха на Фараона градове за житници, Питомъ и [л]Рамесий. (12) Но колкото ги утѣсняваха, толкозъ повече се умножаваха тѣ и нарасваха. И *Египтянитѣ* бѣха неспокойни поради Израилевитѣ синове. (13) И Египтянитѣ поробощаваха жестоко Израилевитѣ синове, (14) и [м]огорчаваха живота имъ съ жестокото работене [н]въ кальта, и въ кирпичитѣ, и въ всичкитѣ работи на полетата: всичкитѣ имъ работи съ които ги поробощаваха бѣха жестоки.

(15) И говори Египетский царь на бабитѣ Еврейски, (отъ които първата се именуваше Шифра, а втората Фуа,) (16) и рече имъ Когато бабувате на Еврейкитѣ и видите *ги* че раждатъ, ако е мѫжко, убивайте го, ако ли е женско, тогазъ нека живѣе. (17) [о]Но бабитѣ се убояха отъ Бога, и [п]не правѣха каквото имъ рече Египетский царь, но оставяха живи мѫжкитѣ. (18) Тогазъ повика Египетский царь бабитѣ и рече имъ· Защо направихте това нѣщо, и оставяте живи мѫжкитѣ? (19) [р]И бабитѣ говориха Фараону: Че Еврейкитѣ не сѫ както Египетскитѣ жени; защото сѫ здрави, и раждатъ прѣди да влѣзатъ при тѣхъ бабитѣ: (20) [с]И Богъ правѣше добро на бабитѣ; и умножаваха се людетѣ и укрѣпяваха се твърдѣ много. (21) И понеже се бояха бабитѣ отъ Бога, [т]направи имъ кѫщи. (22) А Фараонъ заповѣда на всичкитѣ си люде и казваше: [у]Всѣко мѫжко което се роди, хвърляйте го въ рѣката; а всѣко женско оставяйте да живѣе.

ГЛАВА 2.

И [а]отиде единъ человѣкъ отъ дома Левиевъ та взе *за жена* една отъ дъщеритѣ Левиеви. (2) И зачна жената, и роди синъ; и [б]като го видѣ че бѣше прѣкрасенъ, скри го три мѣсеца. (3) Но понеже не можеше вече да го крие, взе за него ковчежецъ рогозенъ и намаза го съ смола и катранъ, и тури дѣтето въ него, и положи го въ тръстьта при брѣга на рѣката. (4) [в]И сестра му стоеше отъ далечь за да види що ще да му се случи.

(5) И [г]слѣзе Фараоновата дъщеря да се укѫпе въ рѣката; а слугинитѣ ѝ ходѣха по брѣга на рѣката. И когато съгледа тя ковчежеца въ тръстьта, проводи слугинята си и го взе. (6) И като го отвори, видѣ дѣтето, и, ето, малкото плачеше; и пожали го, и рече: Отъ дѣцата Еврейски е това. (7) Тогазъ рече сестра му на Фараоновата дъщеря. Да отида ли да ти повикна жена кърмилница отъ Еврейкитѣ за да ти дои дѣтето? (8) И рече ѝ Фараоновата дъщеря: Иди. И отиде момичето та повикнѫ майката на дѣтето. (9) И рече ѝ Фараоновата дъщеря: Вземи това дѣтета ми го отдой; и азъ ще ти дамъ заплатата ти. И жената взе дѣтето и доеше го. (10) И когато порасна дѣтето, донесе го на Фараоновата дъщеря, [д]и стана синъ неинъ; и нарече името му [*]Моисей, и рече: Понеже изъ водата го извлѣкохъ.

(11) И въ онѣзи дни, [е]когато Моисей порасна, излѣзе при братята си; и като [ж]гледаше теготитѣ имъ, видѣ человѣка Египтянина че биеше единого Евреина отъ братята му. (12) И като разгледа насамъ натамъ и видѣ че нѣмаше никой, [з]уби Египтянина, и скри го въ пѣсъка. (13) И [и]излѣзе на другия день, и, ето, двама мѫже Евреи се караха; и каза на неправедния: Защо биешъ ближния си? (14) А той рече: [к]Кой те постави да си началникъ и сѫдникъ намъ? Да ли искашъ да ме убиешъ както уби Египтянина? И уплаши се Моисей, и рече: Явно че това нѣщо стана познато. (15) И Фараонъ чу това нѣщо, и търсѣше да убие Моисея; но [л]Моисей бѣга отъ лицето Фараоново, и насели се въ земята Мадиамъ. И седна [м]до кладенеца. (16) А [н]свещеникътъ Мадиамски имаше седемь дъщери, [о]които дойдоха и начерпаха *вода*, и напълниха коритата за да напоятъ овцитѣ на баща си. (17) И дой-

---

и Бит. 15;13. Гл. 3;7 Втор. 26;6.
к Гл. 2;11. 5;4,5. Псал. 81;6.
л Бит. 47;11.
м Гл. 2;23. 6;9. Числа 20;15. Дѣян. 7;19,34.
н Псал. 81;6.
о Прит. 16;6.
п Дан. 3;16,18. 6;13. Дѣян. 5;29.
р Виж. Ис. Нав. 2;4, и дрг. 2 Цар. 17;19,20.
с Прит. 11;18. Екл. 8;12. Иса. 3;10. Евр. 6;10.
т Виж. 1 Цар. 2;35. 2 Цар. 7;11,13,27,29. 3 Цар. 2;24. 11;38. Псал. 127;1.
у Дѣян. 7;19. —
а Гл. 6;20. Числа 26;59. 1 Лѣт. 23;14.
б Дѣян. 7;20. Евр. 11;23.
в Гл. 15;20. Числа 26;59.
г Дѣян. 7;21.
д Дѣян. 7;21.
* Извлѣченъ изъ вода.
е Дѣян. 7;23,24. Евр. 11;24—26.
ж Гл. 1;11.
з Дѣян. 7;24.
и Дѣян. 7;26.
к Дѣян. 7;27,28. [27ъ]
л Дѣян. 7;29. Евр. 11;
м Бит. 24;11. 29;2.
н Гл. 3;1.
о Бит. 24;11. 29;10. 1 Цар. 9;11.

доха овчаритѣ и изпъдиха ги; а Моисей стана
та имъ помогна, и [н]напои овцитѣ имъ. (18) И
като дойдоха при [р]Рагуила баща си, рече
имъ той: Какъ дойдохте днесь *толко* скоро?
(19) А тѣ рекоха: Человѣкъ Египтянинъ избави
ни отъ ржцѣтѣ на овчаритѣ, и още начерпа
ни и вода, и напои овцитѣ. (20) И той рече
на дъщеритѣ си: А дѣ е той? защо оставихте
человѣка? Повикайте го [с]да яде хлѣбъ. (21) И
възблагодари се Моисей да живѣе наедно съ
человѣка; който даде на Моисея *за жена*
[т]Сепфора дъщеря си. (22) И роди синъ, и
нарече името му [у]Герсамъ, и думаше: [ф]Пришлецъ станахъ въ чужда земя.

(23) [х]И подиръ много дни умрѣ Египетскиятъ
царь; и [ц]въздишаха синоветѣ Израилеви отъ
порабощението, и викаха; и [ч]викането имъ
възлѣзе прѣдъ Бога отъ причината на порабощението. (24) И [ш]чу Богъ въздиханията
имъ; и [щ]помена Богъ [ъ]завѣта си съ Авраама,
Исаака, и Якова. (25) И [ь]погледна Богъ на
синоветѣ Израилеви; и [ѣ]позна Богъ *състоянието имъ.*

ГЛАВА 3.

А Моисей пасѣше овцитѣ на тестя си Иотора, [а]свещенника Мадиамскаго; и докара овцитѣ въ задната страна на пустинята, и дойде
[б]на гората Божия Хоривъ. (2) И [в]яви му се
Ангелъ Господенъ въ пламенъ огненъ отсрѣдъ
кжпината; и погледна, и, ето, кжпината горѣше въ огънь, а кжпината не изгаряше.
(3) И рече Моисей: Да се върна и да прѣгледамъ [г]това голѣмо видѣние, и защо кжпината не изгаря. (4) И като видѣ Господь *Моисея* че се върна да прѣгледа, [д]повика го Богъ
отсрѣдъ кжпината и рече: Моисее, Моисее. И
той рече: Ето ме. (5) И рече: Да не приближишъ тука: [е]изуй обущата отъ нозѣтѣ си,
защото мѣстото на което стоишъ земя е света.
(6) И рече *му:* [ж]Азъ съмъ Богъ на отца ти,
Богъ Авраамовъ, Богъ Исааковъ, и Богъ Якововъ. И Моисей затули лицето си, защото [з]се
бояше да погледне къмъ Бога.

(7) И рече Господь: [и]Видѣхъ, видѣхъ злостраданието на людетѣ ми които сж въ Египетъ, и чухъ вика имъ отъ причината на
[к]притѣснителитѣ имъ; защото [л]познахъ болѣзнитѣ имъ. (8) И [м]слѣзохъ [н]за да ги освободя отъ ржката на Египтянитѣ, и да ги изведа изъ оназъ земя [о]въ земя добра и пространна, [п]въ земя дѣто тече млѣко и медъ, на мѣстото [р]на Хананейцитѣ, и Хетейцитѣ, и Аморейцитѣ, и Ферезейцитѣ, и Евейцитѣ, и Иевусейцитѣ. (9) И сега, ето, [с]викането на синоветѣ Израилеви стигна при мене: видѣхъ още
и [т]утѣснението съ което ги утѣсняватъ Египтянитѣ. (10) [у]Ела прочее сега, и ще те проводя при Фараона; и ще изведишъ людетѣ ми
синоветѣ Израилеви изъ Египетъ.

(11) И рече Моисей Богу: [ф]Кой съмъ азъ
да ида при Фараона, и да изведа синоветѣ
Израилеви изъ Египетъ? (12) И рече *Богъ:*
[х]Азъ ще бждя съ тебе наедно; и това *ще ти
бжде* знамение че азъ те проваждамъ: Когато
изведешъ людетѣ ми изъ Египетъ, ще послужите Богу на тази гора.

(13) И рече Моисей Богу: Ето, *когато* азъ
отида при синоветѣ Израилеви и имъ река:
Богъ на отцитѣ ваши проводи ме при васъ, и
тѣ ме попитатъ: Що е името му? какво да
имъ река? (14) И рече Богъ Моисею: Азъ
съмъ СЙЙ; и рече: Така ще речешъ на синоветѣ Израилеви: [ц]СЙЙ ме проводи при васъ.
(15) И рече Богъ Моисею още: Така ще ре-

[н] Бит. 29;10.
[р] Числа 10;29. Гл.3;1. 4;18. 18;1, и дрг.
[с] Бит. 31;54. 43;25.
[т] Гл. 4;25. 18;2.
[у] Гл. 18;3.
• *Пришлецъ тука.*
[ф] Дѣян. 7;29. Евр. 11;13,14.
[х] Гл. 7;7. Дѣян. 7;30.
[ц] Числа 20;16. Втор. 26;7. Псал. 12;5.
[ч] Бит. 18;20. Гл. 3;9. 22;23,27. Втор. 24;15. Як. 5;4.
[ш] Гл. 6;5.
[щ] Гл. 6;5. Псал. 105;8, 42. 106;45.
[ъ] Бит. 15;14. 46;4.
[ь] Гл. 4;31. 1 Цар. 1;11. 2 Цар. 16;12. Лука 1;25.
[ѣ] Гл. 3;7.

[а] Гл. 2;16.
[б] Гл. 18;5. 3 Цар. 19;8.
[в] Втор. 33;16. Иса. 63;9. Дѣян. 7;30.
[г] Псал. 111;2. Дѣян. 7;31.
[д] Втор. 33;16.
[е] Гл. 19;12. Ис. Нав. 5;15. Дѣян. 7;33.
[ж] Ст. 15. Бит. 28;13. Гл. 4;5. Мат. 22;32. Мар. 12;26. Лука 20;37. Дѣян. 7;32.
[з] 3 Цар. 19;13. Иса. 6;1,5.
[и] Гл. 2;23—25. Неем. 9;9. Псал. 106;44. Дѣян. 7;34.
[к] Гл. 1;11.
[л] Бит. 18;21. Гл. 2;25.
[м] Бит. 11;5,7. 18;21. 50;24.
[н] Гл. 6;6,8. 12;51.
[о] Втор. 1;25. 8;7—9.
[п] Ст. 17. Гл. 13;5. 33;3. Числа 13;27. Втор. 26;9,15. Иер. 11;5. 32;22. Иез. 20;6.
[р] Бит. 15;18.
[с] Гл. 2;23.
[т] Гл. 1;11,13,14,22. [4.
[у] Псал. 105;26. Мих. 6;
[ф] Виж. Гл. 6;12. 1 Цар. 18;18. Иса. 6;5,8. Иер. 1;6.
[х] Бит. 31;3. Втор. 31;23. Ис. Нав. 1;5. Рим. 8;31.
[ц] Гл. 6;3. Иоан. 8;58. 2 Кор. 1;20. Евр. 13;8. Отк. 1;4.

чешъ на синовете Израилеви: Господь Богъ
на отцитѣ ваши, Богъ Авраамовъ, Богъ Иса-
аковъ, и Богъ Якововъ, проводи ме при васъ.
ч Това е името ми въ вѣкъ, и това е паметьта
ми отъ родъ въ родъ. (16) Иди и ш събери
старѣйшинитѣ Израилеви, и кажи имъ. Го-
сподь Богъ на отцитѣ ваши, Богъ Авраамовъ,
и Исааковъ, и Якововъ, яви ми се и рече:
щ Посѣтихъ васъ наистина, и *видѣхъ всичко*
онова което ви правятъ въ Египетъ, (17) и
рекохъ *Ще ви избавя* отъ Египетското стра-
дание, и ъ ще ви възведа въ земята на Хана-
нейцитѣ, и на Хетейцитѣ, и на Аморейцитѣ,
и на Ферезейцитѣ, и на Евейцитѣ, и на Иеву-
сейцитѣ, на земя дѣто тече млѣко и медъ.
(18) ь И ще послушатъ гласа ти; и ѣ ще идешъ
ти и старѣйшинитѣ Израилеви при Египетския
царь, и ще му речете: Иеова Богъ на Евреитѣ
ю срѣщна ни; а сега остави ни да отидемъ на
пѫть тридневенъ въ пустинята за да прине-
семъ жъртва на Иеова Бога нашего. (19) А
зная азъ че я не ще да ви остави Египетскиятъ
царь да отидете, нито съ крѣпка рѫка. (20) И
ѫ като простра рѫката си, ще поразя Египетъ
съ ѭ всичкитѣ мои чудеса които ще направя
всрѣдъ него: а послѣ това ще ви изпроводи.
(21) И б ще дамъ благодать на тѣзи люде прѣдъ
Египтянитѣ; и когато тръгнете нѣма да оти-
дете праздни, (22) но в *всяка* жена ще поиска
отъ ближната си и отъ съсѣдката си сребърни
нѣща, и златни нѣща, и облѣкла; и ще ги
турите на синовете си и на дъщеритѣ си, и
г ще оберете Египтянитѣ.

ГЛАВА 4.

А Моисей отговори и рече: Но, ето, тѣ не
щатъ да ме повѣрватъ, нито ще послушатъ
гласа ми; защото ще *ми* рекатъ: Не ти се е
явилъ Господь.
(2) И рече му Господь: Що е това което е
въ рѫката ти? А той рече: а Жезълъ. (3) И
рече: Хвърли го на земята. И хвърли го на
земята, и стана змия; и побѣгна Моисей отъ
нея. (4) И рече Господь Моисею: Простри
рѫката си и хвани я за опашката; (и той
прострѣ рѫката си и хвана я, и стана жезълъ
въ рѫката му;) (5) за б да повѣрватъ че в ти
се яви Господь Богъ на отцитѣ имъ, Богъ Ав-
раамовъ, Богъ Исааковъ, и Богъ Якововъ.
(6) И рече му още Господь: Тури сега рѫ-
ката си въ пазухата си. И тури рѫката си въ
пазухата си, и като я извади, ето рѫката му
г прокажена *бѣла* като снѣгъ. (7) И рече: Ту-
ри пакъ рѫката си въ пазухата си. И тури
пакъ рѫката си въ пазухата си; и когато я
извади изъ пазухата си, ето, д стана пакъ
както *си бѣше* плътьта му. (8) А *(рече Го-
сподь)* ако не те повѣрватъ, нито послушатъ
гласа на първото знамение, ще повѣрватъ за-
ради гласа на второто знамение. (9) Ако ли не
повѣрватъ и въ двѣтѣ тѣзи знамения, нито
послушатъ гласа ти, ще вземешъ отъ водата на
рѣката и ще *я* изсипешъ на сухо; и е водата
която ще вземешъ изъ рѣката ще стане кръвь
на сухото.
(10) И рече Моисей Господу: Моля ти се,
Господи, азъ не съмъ благорѣчивъ, нито отъ
вчера, нито отъ завчера, нито отъ когато си
почналъ да говоришъ на твоя рабъ; но ж тежко-
устъ съмъ и тежкоезиченъ. (11) И рече му
Господь: з Кой даде уста на человѣка? или
кой направи нѣмия, или глухия, или оногова
който гледа, или слѣпия? не азъ ли Господь?
(12) А сега иди; и азъ ще бѫда и съ устата
ти, и ще те науча що ще говоришъ.
(13) А той рече: Моля ти се, Господи, к про-
води оногозъ когото искашъ да проводишъ.
(14) И разпали се гнѣвътъ Господенъ про-
тивъ Моисея; и рече: Ааронъ Левитинътъ не
е ли твой братъ? Зная че той може да говори
добрѣ; а най-вече, ето, той л излиза да те
посрѣщне, и кога те види ще се зарадва въ
сърдцето си. (15) А ти м ще му говоришъ, и
н ще турпшъ думитѣ въ устата му; и азъ ще
бѫда съ устата ти и съ устата негови, и о ще

ч Псал.135;13. Осия 12;5.
ш Гл.4;29.
щ Бит.50;24. Гл.2;25. 4;31. Лука 1;68.
ъ Ст.8. Бит.15;14,16.
ь Гл.4;31.
ѣ Гл.5;1,3.
ю Числа 23;3,4,15,16.
я Гл.5;2. 7;4.
ѫ Гл.6;6. 7;5. 9;15.
ѭ Гл.7;3. 11;9. Втор. 6;22. Неем.9;10. Псал.105;27. 135;9. Иер.32;20. Дѣян. 7;36. Виж.Гл.7—13.
а Гл.12;31.
б Гл.11;3. 12;36. Псал. 106;46. Прит.16;7.
в Бит.15;14. Гл.11;2. 12;35,36.
г Иовъ 27;17. Прит. 13;22. Иез.39;10. —
а Ст.17,20.
б Гл.19;9.
в Гл.3;15. [5;27.
г Числа 12;10. 4 Цар.
д Числа12;13,14.Втор. 32;39. 4 Цар.5;14. Мат.8;3.
е Гл.7;19.
ж Гл.6;12. Иер.1;6.
з Псал.94;9.
и Иса.50;4. Иер.1;9. Мат.10;19. Мар. 13;11. Лука12;11,12. 21;14,15.
к Вижъ Иона 1;3. [5.
л Ст.27. 1 Цар.10;2,3,
м Гл.7;1,2.
н Числа 22;38. 23;5,12, 16. Втор.18;18. Иса. 51;16. Иер.1;9.
о Втор.5;31.

ви науча що трѣбва да правите. (16) И той вмѣсто тебе ще говори на людетѣ, и той ще ти бѫде вмѣсто уста; а [п]ти ще бѫдешъ нему вмѣсто Бога. (17) И вземи въ рѫката си [р]тозъ жезълъ, съ който ще правишъ знаменията.

(18) И тръгна Моисей, и върна се при тестя си Иотора, и рече му: Моля ти се, да ида и да се върна при братята си които сѫ въ Египетъ, и да видя, живи ли сѫ още. (19) И рече Иоторъ Моисею: Иди съ миромъ. И рече Господь Моисею въ Мадиамъ: Иди, върни се въ Египетъ; защото [с]измрѣха всичкитѣ онѣзъ человѣци които искаха душата ти. (20) Тогазъ взе Моисей жена си и чадата си, и качи ги на осела, и върна се въ Египетската земя: взе Моисей [т]и жезъла Божий въ рѫката си. (21) И рече Господь Моисею: Кога отидешъ и се върнешъ въ Египетъ, виждъ [у]да сторишъ прѣдъ Фараона всичкитѣ чудеса които дадохъ въ рѫката ти; но азъ [ф]ще ожесточа сърдцето му, и той не ще да пусне людетѣ. (22) И ще речешъ Фараону: Така говори Иеова: Израиль ми е [х]синъ, [ц]първородний мой, (23) и казвамъ ти: Пусни сина ми да ми послужи, и ако отречешъ и го не пуснешъ, ето, азъ [ч]ще умъртвя сина ти, първородния ти

(24) И когато *Моисей* бѣше на пѫтя у гостилницата, [ш]посрѣщна го Господь и [щ]искаше да го умъртви. (25) И [ъ]взе Сепфора камиче остро, и обрѣза краекожието на сина си, и хвърли го въ нозѣтѣ му, и рече: Наистина ти си ми женихъ на кръвь. (26) И дръпна се отъ него Господь тогазъ рече: Ти си ми женихъ на кръвь, поради обрѣзването.

(27) И рече Господь Аарону: Иди [ь]да посрѣщнешъ Моисея въ пустинята. И отиде, и посрѣщна го [ѣ]въ гората Божия, и цѣлува го. (28) И [ю]извѣсти Моисей Аарону всичкитѣ думи Господни които му Той заржча, и [я]всичкитѣ знамения които му заповѣда.

(29) И [ѫ]отидоха Моисей и Ааронъ, и събраха всичкитѣ старѣйшини на синоветѣ Израилеви. (30) И [ѭ]говори Ааронъ всичкитѣ думи които Господь говори на Моисея, и направи знаменията прѣдъ людетѣ. (31) И [а]повѣрваха людетѣ; и когато чуха че Господь [б]посѣти Израилевитѣ синове, и че [в]погледна на оскърбението имъ, [г]наведоха се до земята и поклониха се.

ГЛАВА 5.

Слѣдъ това влѣзоха Моисей и Ааронъ и рекоха Фараону: Така говори Иеова Богъ Израилевъ: Пусни людетѣ ми [а]за да ми направятъ праздникъ въ пустинята. (2) А Фараонъ рече: [б]Кой *е той* Иеова та да послушамъ гласа му да отпусна Израиля? Не познавамъ Иеова; и [в]нито Израиля ще пусна. (3) И тѣ рекоха: [г]Богъ на Евреитѣ ни срѣщна: молимъ ти се да отидемъ тридневенъ пѫть въ пустинята за да принесемъ жъртва на Иеова Бога нашего, за да ни не постигне съ моръ или съ ножъ. (4) И рече имъ Египетскиятъ царь: Защо, Моисее и Аароне, спирате людетѣ отъ работитѣ имъ? Идете [д]на опрѣдѣленитѣ си работи. (5) И рече Фараонъ: Ето, людетѣ на мѣстото сѫ сега [е]много, а вие ги правите да прѣставатъ отъ опрѣдѣленитѣ си работи. (6) И въ този истий день заповѣда Фараонъ [ж]на притѣснителитѣ на людетѣ и на надзирателитѣ имъ и говорѣше (7) Не давайте вече на *тия* люде плѣва, както до сега, за да правятъ тухли нека идатъ сами и нека си съберать плѣва. (8) Но ще ги натоварите *да правятъ* опрѣдѣленото на тухлитѣ число което правѣха до сега: да го не смалите; защото оставатъ праздни, *и* за това викатъ и казватъ: Да отидемъ за да принесемъ жъртва Богу нашему. (9) Нека сѫ тежки работитѣ на *тѣзи* человѣци, за да се занимаватъ въ тѣхъ, и да не внимаватъ на праздни думи

(10) Излѣзоха прочее притѣснителитѣ на людетѣ, и надзирателитѣ имъ, и говориха на людетѣ и казваха: Така рече Фараонъ: Не ви давамъ плѣва (11) Вие сами идете, събирайте плѣва за себе си дѣто можете да намѣрите; но нѣма да се смали отъ работитѣ ви нищо.

п Гл. 7;1 18;19.
р Ст. 2.
с Гл. 2;15,23. Мат. 2;20.
т Гл. 17;9. Числа 20;8.9.
у Гл. 3;20.
ф Гл. 7;3,13 9,12,35. 10;1.14;8. Втор. 2:30 Ис. Нав. 11:20. Иса. 63;17 Иоан, 12;40. Рим. 9,18.
х Осия 11;1 Рим. 9;4. 2 Кор 6;18.
ц Иер 31;9. Як. 1;18,
ч Гл 11;5. 12;29
ш Числа 22;22
щ Бит 17,14.
ъ Ис. Нав. 5;2,3.
ь Ст 14
ѣ Гл 3;1.
ю Ст. 15,16.
я Ст. 8,9.
ѫ Гл. 3;16.
ѭ Ст. 16.
а Гл. 3;18. Ст. 8,9
б Гл. 3;16.
в Гл. 2;25. 3;7
г Бит 24;26. Гл. 12;27 1 Лѣт 29;20

—

а Гл. 10;9
б 4 Цар. 18;35. Иовъ 21;15.
в Гл. 3;19.
г Гл. 3;18.
д Гл. 1;11.
е Гл. 1;7,9.
ж Гл. 1;11.

(12) И разнесоха се людетѣ по всичката Еги-
петска земя за да събиратъ слама вмѣсто
плѣва. (13) И притѣснителитѣ ги принуждаваха
и казваха: Свършвайте работитѣ си, *то есть*,
онова което е опрѣдѣлено за всѣки день, както
когато имаше плѣва. (14) И биени бидоха над-
зирателитѣ на Израилевитѣ синове които бѣха
поставени надъ тѣхъ отъ Фараоновитѣ при-
тѣснители, които казаха: Защо не свършихте,
и вчера и днесь, опрѣдѣленото си число на
тухлитѣ, както по-напрѣдъ?

(15) А надзирателитѣ на Израилевитѣ си-
нове влѣзоха и извикаха прѣдъ Фараона, и
рекоха· Защо правишъ така на рабитѣ си?
(16) Плѣва не се дава на рабитѣ ти; а казватъ
ни: Правете тухли; и, ето, биени бидоха ра-
битѣ ти; а погрѣшката е на твоитѣ люде
(17) А той отговори· Лѣниви сте, лѣниви·
за това казвате: Да отидемъ да принесемъ
жъртва Господу (18) Идете сега та работете;
защото плѣва нѣма да ви се даде; а ще дава-
те опрѣдѣленото число на тухлитѣ. (19) И над-
зирателитѣ на Израилевитѣ синове гледаха
себе си въ зло състояние като имъ се рече:
Нѣма да се смали нищо отъ всѣкидневното ви
опрѣдѣлено число на тухлитѣ. (20) И като излѣ-
зоха отъ присжтствието Фараоново, срѣщнаха
Моисея и Аарона, които очакваха да се срѣ-
щнатъ съ тѣхъ; (21) и [з]рекоха имъ: Господь
да погледне на васъ и да *ви* сжди; защото
вие ни направихте [и]зловонни прѣдъ Фараона
и прѣдъ слугитѣ му, а дадохте въ ржцѣтѣ имъ
ножъ да ни убиятъ.

(22) И върна се Моисей при Господа и рече:
Господи, защо си прѣоскърбилъ тѣзи люде?
защо си ме проводилъ? (23) Защото отъ когато
влѣзохъ при Фараона да говоря въ твое име,
той прѣогорчи тѣзи люде; и ти никакъ не си
избавилъ людетѣ си.

ГЛАВА 6.

И рече Господь Моисею: Сега ще видишъ
що ще сторя Фараону; защото [а]съ крѣпка
ржка ще ги пусне, и съ крѣпка ржка [б]ще
ги изпжди изъ земята си.

(2) Богъ говори още Моисею и рече му:
Азъ съмъ Иеова; (3) и явихъ се Авраамy,
Исааку, и Якову съ *името* [в]Богъ Вседържи-
тель; но не имъ се опознахъ *съ* името си
[г]Иеова. (4) А [д]още поставихъ съ тѣхъ завѣта
мой [е]да имъ дамъ Ханаанската земя, земята
на пришелството имъ, въ която бѣха пришелци
(5) И азъ [ж]чухъ още въздиханието на Израиле-
витѣ синове за поробощението което имъ пра-
вятъ Египтянитѣ; и помянахъ завѣта си (6) За
това кажи на Израилевитѣ синове. [з]Азъ съмъ
Иеова; и [и]ще ви изведа изподъ Египетскитѣ
товари, и [к]ще ви избавя отъ работението имъ,
и ще ви изкупя съ [•]простряна мишца и съ
голѣми сждби. (7) И [л]ще ви приема при себе
си за мои люде, и [м]ще бжда вашъ Богъ; и
ще познаете че Азъ съмъ Господь Богъ вашъ
който ви извеждамъ [н]изподъ Египетскитѣ то-
вари (8) И ще ви въведа въ земята за която
[о]се [•]кляхъ че ще я дамъ Авраамy, Исааку, и
Якову, и ще ви я дамъ въ наслѣдие Азъ съмъ
Господь. (9) И говори Моисей на Израилевитѣ
синове така, но [п]отъ утѣснението на душитѣ
си и отъ жестокото поробощение тѣ не послу-
шаха Моисея

(10) И говори Господь Моисею и рече:
(11) Влѣзъ *и* речи на Фараона Египетския
царь да пусне Израилевитѣ синове изъ земята
си. (12) И говори Моисей прѣдъ Господа и
рече. Ето, Израилевитѣ синове не ме [р]послу-
шаха; и какъ ще ме послуша Фараонъ като
съмъ [с]азъ необрѣзанъ въ устнитѣ? (13) И го-
вори Господь Моисею и Аарону, и проводи ги
при Израилевитѣ синове и при Фараона Еги-
петския царь, за да изведатъ Израилевитѣ си-
нове изъ Египетската земя.

(14) Тѣзи сж началници на отечественитѣ
имъ домове: [т]Синоветѣ на Рувима, първород-
ния *синъ* Израилевъ: Енохъ, и Фалу, Есронъ,
и Хармий. тѣзи сж Рувимовитѣ родове (15) И
[у]синоветѣ Симеонови: Иемуилъ, и Яминъ, и
Аодъ, и Яхинъ, и Сохаръ, и Саулъ, синъ на
Хананейска жена тѣзи сж Симеоновитѣ родо-
ве. (16) И имената [ф]на Левиевитѣ синове спо-
редъ родословията имъ сж тѣзи: Гирсонъ, и

з Гл. 6;9.
и 1 Цар. 13;4. 2 Цар. 10;6. 1 Лѣт. 19;6.
—
а Гл. 3;19.
б Гл. 11;1. 12;31,33,39.
в Бит. 17;1. 35;11. 48;3.
г Гл. 3;14. Псал. 68;4. 83;18. Иоан. 8;58. Отк. 1;4.
д Бит. 15;18. 17;4,7.
е Бит. 17;8. 28;4.
ж Гл. 2;24.
з Ст. 2,8,29
и Гл. 3;17. 7;4. Втор. 26;8. Псал. 81;6. 136;11,12.
к Гл. 15;13. Втор. 7;8. 1 Лѣт. 17;21. Неем. 1;10.
л Втор. 4;20. 7;6. 14;2. 26;18. 2 Цар. 7;24.
м Бит. 17;7,8. Гл. 29;45,46. Втор. 29;13. Отк. 21;7.
н Гл. 5;4,5. Псал. 81;6.
• *Евр.*, вдигнахъ ржката си.
о Бит. 15;18. 26;3. 28;13. 35;12.
п Гл. 5;21.
р Ст. 9.
с Ст. 30. Гл. 4;10. Иер. 1;6
т Бит. 46;9. 1 Лѣт. 5;3.
у Бит. 46;10. 1 Лѣт. 4;24.
ф Бит. 46;11. Числа 3;17. 1 Лѣт. 6;1,16.

Каатъ, и Мерарий; и годините на живота Ле-
виевъ бѣха сто и тридесеть и седемь години.
(17) [х]Синоветѣ Гирсонови сѫ Ливний и Семей
по родоветѣ имъ. (18) И [ц]синоветѣ Каатови
сѫ Амрамъ, и Исаръ, и Хевронъ, и Озиилъ;
и годините на живота Каатовъ бѣха сто и три-
десеть и три години. (19) И [ч]синоветѣ на Ме-
рария бѣха Маалий и Мусий: тѣзи сѫ Ле-
виевитѣ родове по родословията имъ. (20) И
[ш]взе си Амрамъ жена леля си Иохаведа; и
роди му Аарона и Моисея: и годините на
живота Амрамовъ бѣха сто и тридесеть и се-
демь години. (21) И [щ]синоветѣ Исаарови бѣха
Коре, и Нефегъ, и Зехрий. (22) И [ъ]Озииловитѣ синове; Мисаилъ, и Елисафанъ, и Сит-
рий. (23) И взе си Ааронъ жена, Елисавета,
дъщеря [ь]Аминадавова, сестра Наасонова; и
роди му [ѣ]Надава, и Авиуда, Елеазара, и Ита-
мара. (24) И [ю]синоветѣ Корееви бѣха Асиръ,
и Елкана, и Авиасафъ: тѣзи сѫ Кореевитѣ
родове. (25) И Елеазаръ, Аароновий синъ,
взе си жона *една* отъ Футииловитѣ дъщери;
и [я]роди му Финееса: тѣзи сѫ началницитѣ
на Левитскитѣ отци споредъ родоветѣ имъ.
(26) Тѣзи сѫ Ааронъ и Моисей [ѫ]на които
рече Господь: Изведете Израилевитѣ синове
изъ Египетската земя [ѭ]споредъ пълковетѣ
имъ. (27) Тѣзи *сѫ* [а]които говориха на Фараона
Египетския царь [б]за да изведатъ Израилевитѣ
синове изъ Египетъ: тѣзи, Моисей и Ааронъ.

(28) И въ онзи день когато говори Господь
Моисею въ Египетската земя, (29) говори Го-
сподь Моисею и рече: [в]Азъ съмъ Господь:
[г]кажи на Фараона Египетския царь всичко
що ти казвамъ. (30) И рече Моисей прѣдъ
Господа: Ето, [д]азъ съмъ *като* необрѣзанъ въ
устнитѣ; и какъ ще ме послуша Фараонъ?

ГЛАВА 7.

И рече Господь Моисею: Ето, азъ те поста-
вихъ [а]богъ Фараону; и Ааронъ братъ ти ще
ти бѫде [б]пророкъ. (2) Ти [в]ще говоришъ всич-
ко което ти заповѣдвамъ; и Ааронъ братъ ти
ще говори Фараону, за да пусне Израилевитѣ
синове изъ земята си. (3) А азъ [г]ще ожесточа
Фараоновото сърдце, и [д]ще умножа [е]знаме-
нията си и чудесата си въ Египетската земя.
(4) Но Фараонъ не ще да ви послуша; и [ж]ще
положа рѫката си върху Египетъ, и ще изве-
да воинствата си, людетѣ си, Израилевитѣ си-
нове, изъ Египетската земя [з]съ голѣми сѫдби.
(5) И [и]ще познаятъ Египтянитѣ че азъ съмъ
Господь, [к]кога простра рѫката си върху Еги-
петъ и изведа Израилевитѣ синове отсрѣдъ
тѣхъ. (6) А Моисей и Ааронъ [л]направиха
както имъ заповѣда Господь: така направиха.
(7) И Моисей бѣ на възрасть [м]осемдесеть го-
дини, и Ааронъ осемдесеть и три години, ко-
гато говориха Фараону.

(8) И говори Господь Моисею и Аарону и
рече: (9) Когато ви говори Фараонъ и рече:
[н]Покажете вие чудо, тогазъ ще речешъ Аaро-
ну: [о]Вземи жезъла си и хвърли *го* прѣдъ Фа-
раона; [п]и ще стане змия. (10) И влѣзоха Мои-
сей и Ааронъ при Фараона, и направиха така
[п]както заповѣда Господь; и хвърли Ааронъ
жезъла си прѣдъ Фараона и прѣдъ слугитѣ му,
и [р]стана змия. (11) А [с]Фараонъ призова мѫ-
дритѣ и [т]омайтолитѣ: и Египетскитѣ магесници
[у]направиха и тѣ така съ баянията си. (12) За-
щото хвърлиха всѣки жезъла си, и станаха
змии; но Аароновий жезълъ погълна тѣхнитѣ
жезли. (13) И ожесточи се Фараоновото сърдце,
и не ги послуша, [ф]както говори Господь.

(14) И рече Господь Моисею: [х]Ожесточи се
Фараоновото сърдце толкозъ щото се отрича
да пусне людетѣ. (15) Иди при Фараона утрѣ:
ето, той излазя при водата; и ще застанешъ
при брѣга на рѣката за да го срѣщнешъ; и
[ц]жезъла който се бѣше прѣвърналъ въ змия
ще държишъ въ рѫката си (16) И ще му ре-
чешъ: [ч]Господь Богъ Еврейски ме проводи

х 1 Лѣт. 6;17. 23;7.
ц Числа 26;57. 1 Лѣт. 6;2,18.
ч 1 Лѣт. 6;19. 23;21.
ш Гл. 2;1,2. Числа 26;59.
щ Числа 16;1. 1 Лѣт. 6;37,38.
ъ Лев. 10;4. Числа 3;30.
ь Руть 4;19,20. 1 Лѣт. 2;10. Мат. 1;4.
ѣ Лев. 10;1 Числа 3;2. 26;60. 1 Лѣт. 6;3. 24;1.
ю Числа 26;11
я Числа 25;7,11. Ис. Нав. 24;33.
ѫ Ст. 13.
ѭ Гл. 7;4. 12;17,51. Числа 33;1.
а Гл. 5;1,3. 7;10.
б Ст. 13. Гл. 32;7. 33;1. Псал. 77;20
в Ст. 2.
г Ст. 11. Гл. 7;2.
д Ст. 12. Гл. 4;10.

—

а Гл. 4;16. Иер. 1;10.
б Гл. 4;16.
в Гл. 4;15.
г Гл. 4;21.
д Гл. 11;9.
е Гл. 4;7.
ж Гл. 10;1 11;9.
з Гл. 6;6.
и Ст. 17. Гл. 8;22 14;4,18. Псал. 9;16.
к Гл. 3;20.
л Ст. 2.
м Втор. 29;5. 31;2. 34;7 Дѣян. 7;23,30.
н Иса. 7;11 Иоан. 2;18. 6;30.
о Гл. 4;2,17.
п Ст. 9.
р Гл. 4;3
с Бит 41;8.
т 2 Тим. 3;8.
у Ст. 22. Гл. 8;7,18.
ф Гл. 4;21. Ст. 4.
х Гл. 8;15. 10;1. 20;27.
ц Ст. 10. Гл. 4;2,3
ч Гл. 3;18.

при тебе, и говори: Пусни людетѣ ми [ш]за
да ми послужатъ въ пустинята; но, ето, ти
не послуша до сега. (17) Така говори Господь:
Съ това [щ]ще познаешъ че азъ съмъ Господь:
ето, съ жезъла който е въ ржката ми ще ударя
върхъ водата която е въ рѣката, и [ъ]ще се
прѣвърне [ь]въ кръвь. (18) И рибитѣ които сж
въ рѣката ще изфратъ, и рѣката ще се осмър-
ди; и Египтянитѣ [ѣ]ще се погнусятъ да пиятъ
вода отъ рѣката.
(19) И рече Господь Моисею: Речи Аарону:
Земи жезъла си и [ю]простри ржката си върху
Египетскитѣ води, върху потоцитѣ имъ, върху
рѣкитѣ имъ, върху езерата имъ, и върху
всѣко тѣхно събрание отъ вода, и ще станатъ
кръвь; и ще бжде кръвь по всичката Еги-
петска земя, и въ дървенитѣ и каменнитѣ
сждове. (20) И направиха така Моисей и
Ааронъ както заповѣда Господь; и [я]като дигна
Ааронъ жезъла удари водата на рѣката прѣдъ
Фараона и прѣдъ рабитѣ му; и [л]прѣвърна
се въ кръвь всичката вода на рѣката. (21) И
рибитѣ които бѣха въ рѣката измрѣха, и рѣ-
ката се осмърдѣ щото Египтянитѣ [м]не могоха
да пиятъ вода отъ рѣката; и кръвьта бѣше
по всичката Египетска земя. (22) Подобно
[а]направиха и Египетскитѣ магесници съ бая-
нията си; и ожесточи се Фараоновото сърдце,
и не ги послуша, [б]както рече Господь. (23) И
върна се Фараонъ и дойде у дома си, и но
тури сърдцето си нито въ това. (24) И всички-
тѣ Египтяни копаха около рѣката за да пиятъ
вода; защото не могоха да пиятъ отъ водата
на рѣката. (25) И изпълниха се седемь дни
отъ когато удари Господь рѣката.

ГЛАВА 8.

И рече Господь Моисею: Иди при Фараона
и речи му: Така говори Господь: Пусни лю-
детѣ ми [а]за да ми послужатъ. (2) [б]Ако ли не
рачишь да ги пуснешъ, ето, азъ ще ударя
всичкитѣ ти прѣдѣли [в]съ жаби. (3) И рѣката
ще кипне съ жаби, които като излязатъ ще
възлѣзатъ въ дома ти, и [г]въ ложницата ти, и
на одоветѣ ти, и въ кжщитѣ на слугитѣ ти,
и върхъ людетѣ ти, и въ пещитѣ ти, и въ
нощвитѣ ти. (4) И върхъ тебе, и върхъ лю-
детѣ ти, и върхъ всичкитѣ ти слуги ще въз-
лѣзатъ жабитѣ.
(5) И рече Господь Моисею: Речи на Аaро-
на: [д]Простри ржката си съ жезъла си надъ
потоцитѣ, и надъ рѣкитѣ, и надъ езерата, и
изведи жабитѣ по Египетската земя. (6) И
простря Ааронъ ржката си надъ Египетскитѣ
води; и [е]възлѣзоха жабитѣ и покриха Еги-
петската земя. (7) И [ж]магесницитѣ направиха
така съ баянето си, и изведоха жаби по
Египетската земя.
(8) Тогазъ повика Фараонъ Моисея и Аарона
и рече: [з]Помолете се Господу да дигне жаби-
тѣ отъ мене и отъ людетѣ ми; и ще пусна
людетѣ за да пожъртвуватъ Господу. (9) И ре-
че Моисей Фараону: Опрѣдѣли ми кога да се
помоля за тебе, и за слугитѣ ти, и за людетѣ
ти за да изтрѣби жабитѣ отъ тебе и отъ до-
моветѣ ти, *и* само въ рѣката да останатъ.
(10) А той рече: Утрѣ. И рече: *Ще бжде*
споредъ словото ти, за да познаешъ че [и]не е
никой както Господь Богъ нашъ. (11) И ще
се дигнатъ жабитѣ отъ тебе, и отъ домоветѣ
ти, и отъ слугитѣ ти, и отъ людетѣ ти: само
въ рѣката ще останатъ.
(12) Тогазъ излѣзоха Моисей и Ааронъ отъ
при Фараона; и [к]викна Моисей къмъ Господа
за жабитѣ които бѣше проводилъ върхъ Фа-
раона. (13) И направи Господь споредъ Мои-
сеевото слово; и измрѣха жабитѣ отъ домово-
тѣ, отъ дворовѣтѣ, и отъ полетата. (14) И съ-
бираха ги купове купове; и осмърдѣ се земя-
та. (15) А Фараонъ като видѣ че [л]стана отрада
[м]ожесточи сърдцето си, и не ги послуша,
както говори Господь.
(16) И рече Господь Моисею: Речи Аарону:
Простри жезъла си и удари земната пръсть, за
да стане на скнипи въ всичката Египетска
земя. (17) И направиха така; защото простря
Ааронъ ржката си съ жезъла си и удари земна-
та пръсть; и [н]тя стана скнипи по человѣцитѣ
и по скотоветѣ: всичката земна пръсть стана
скнипи по всичката Египетска земя. (18) [о]Така
направиха и магесницитѣ съ баянията си за

[ш] Гл. 3;12,18. 5;1,3.
[щ] Ст. 5. Гл. 5;2.
[ъ] Гл. 4;9.
[ь] Откр. 16;4,6.
[ѣ] Ст. 24.
[ю] Гл. 8;5,6,16. 9;22. 10;12,21. 14;21,26.
[я] Гл. 17;5.
[л] Псал. 78;44. 105;29.
[м] Ст. 18.
[а] Ст. 11.
[б] Ст. 3.
[а] Гл. 3;12,18.
[б] Гл. 7;14. 9;2.
[в] Откр. 16;13.
[г] Псал. 105;30
[д] Гл. 7;19.
[е] Псал. 78;45. 105;30.
[ж] Гл. 7;11.
[з] Гл. 9;28. 10;17. Числа 21;7. 3 Цар. 13;6. Дѣян. 8;24.
[и] Гл. 9;14. Втор. 33;26. 2 Цар. 7;22. 1 Лѣт. 17;20. Псал. 86;8. Иса. 46;9. Иер. 10;6,7.
[к] Ст. 30. Гл. 9;33. 10;18. 32;11. Як. 5;16—18.
[л] Екл. 8;11.
[м] Гл. 7;14.
[н] Псал. 105;31.
[о] Гл. 7;11.

да извадятъ скнипи, но [п]не могоха; а скнипитѣ бѣха по человѣцитѣ и по скотоветѣ. (19) Тогазъ рекоха магесницитѣ Фараону: [р]Божий пръстъ е това. Но [с]сърдцето Фараоново се ожесточи; и той не ги послуша, както говори Господь.

(20) И рече Господь Моисею: [т]Стани утрѣ рано та застани прѣдъ Фараона, (ето, той излиза при водата,) и речи му: Така говори Господь: [у]Пусни людетѣ ми за да ми послужатъ. (21) Защото, ако не пуснешъ людетѣ ми, ето, ще проводя на тебе, и на слугитѣ ти, и на людетѣ твои, и на домоветѣ ти, песии мухи; и Египетскитѣ кѫщи, и земята на която *живѣятъ*, ще се изпълнятъ съ песии мухи. (22) Но [ф]ще отдѣля въ онзи день земята Гесенъ въ която живѣятъ людетѣ ми, щото да нѣма тамъ песии мухи; за да познаешъ че азъ съмъ Господь всрѣдъ земята. (23) И ще поставя различие между людетѣ си и людетѣ ти: утрѣ ще стане това знамение. (24) И направи Господь така; и [х]дойдоха множество песии мухи на Фараоновия домъ, и на домоветѣ на слугитѣ му, и на всичката Египетска земя: земята се поврѣди отъ песиитѣ мухи.

(25) И повика Фараонъ Моисея и Аарона и рече: Идете, направете жъртва на Бога вашего въ *тази* земя. (26) А Моисей рече: Не е прилично да направимъ така; защото ние жъртвуваме на Господа Бога нашего [ц]жъртви отъ които Египтянитѣ се гнусятъ. Ето, ако жъртвуваме ние жъртви отъ които се гнусятъ Египтянитѣ, прѣдъ очитѣ имъ, не щатъ ли ни убй съ камене? (27) Ще отидемъ тридневенъ [ч]пѫть въ пустинята, и ще жъртвуваме на Господа Бога нашего [ш]както ни рече. (28) Тогазъ рече Фараонъ: Азъ ще ви пусна за да пожъртвувате на Господа Бога вашего въ пустинята: само да не отидете много далечъ. [щ]Помолете се *Богу* за мене. (29) И рече Моисей: Ето, азъ излизамъ отъ при тебе, и ще се помоля Господу така щото песиитѣ мухи да се дигнатъ утрѣ отъ Фараона, отъ слугитѣ му, и отъ людетѣ му; но да не слѣдва Фараонъ [ъ]да *ни* лъже и да не пуща людетѣ за да пожъртвуватъ Господу.

(30) Тогазъ излѣзе Моисей отъ Фараона, [ь]и помоли се Господу. (31) И стори Господь по Моисеевото слово, и дигна песиитѣ мухи отъ Фараона, отъ слугитѣ му, и отъ людетѣ му: не остана ни една. (32) Но Фараонъ и този пѫть [ѣ]ожесточи сърдцето си, и не пусна народа.

ГЛАВА 9.

И рече Господь Моисею: [а]Иди при Фараона и кажи му: Така говори Господь Богъ Еврейски. Пусни людетѣ ми за да ми послужатъ, (2) Защото, [б]ако не рачишъ да ги пуснешъ, и ако ги държишъ още, (3) ето, [в]рѫката Господня ще бѫде на скотоветѣ ти които сѫ по полето, на конетѣ, на ослитѣ, на камилитѣ, на говедата, и на овцитѣ: моръ твърдѣ тежъкъ. (4) И [г]ще направи Господь различие между Израилевитѣ скотове и Египетскитѣ скотове: отъ всичкитѣ *скотове* на Израилевитѣ синове не ще да умре нито единъ. (5) И опрѣдѣли Господь врѣме и рече: Утрѣ ще стори Господь това нѣщо на земята. (6) И направи Господь това нѣщо на утрѣшния день, и [д]измрѣха всичкитѣ Египетски скотове; а отъ скотоветѣ на Израилевитѣ синове не умрѣ нито единъ. (7) И проводи Фараонъ *да видятъ*, и, ето, отъ Израилевитѣ скотове не умрѣлъ нито единъ; и [е]ожесточи се сърдцето Фараоново, и не пусна людетѣ.

(8) Тогазъ рече Господь Моисею и Аарону: Напълнете шепитѣ си съ пепелъ отъ пещь, и нека го разпръсне Моисей къмъ небето прѣдъ Фараона; (9) и ще стане прахъ по всичката Египетска земя; и ще стане на человѣцитѣ и на скотоветѣ [ж]възпаление което произвожда струпеи, по всичката Египетска земя. (10) И взеха пепела отъ пещьта, и застанаха прѣдъ Фараона; и разпръсна го къмъ небето Моисей, и стана [з]възпаление което произвождаше струпеи на человѣцитѣ и на скотоветѣ. (11) И [и]не могоха магесницитѣ да стоятъ прѣдъ Моисея поради възпалението, защото възпалението бѣше върхъ магесницитѣ и върхъ всичкитѣ Египтяни. (12) Но Господь ожесточи сърдцето на Фараона, и не ги послуша, [к]както говори Господь Моисею.

(13) И рече Господь Моисею: [л]Стани утрѣ

п Лука 10;18.
р 1Цар.6;3,9. Псал.8;3. Мат.12;28. Лука 11;20.
с Ст. 15.
т Гл. 7;15.
у Ст. 1. [11;6,7. 12;13.
ф Гл. 9;4,6,26. 10;23.
х Псал. 78;45. 105;31.
ц Бит. 43;32. 46;34. Втор.7;25,26. 12;31.
ч Гл. 3;18.
ш Гл. 3;12.
щ Ст. 8. Гл. 9;28. 3 Цар. 13;6.
ъ Ст. 15.
ь Ст. 12.
ѣ Ст. 15. Гл. 4;21. —
а Гл. 8;1.
б Гл. 8;2.
в Гл. 7;4.
г Гл. 8;22.
д Псал. 78;50.
е Гл. 7;14. 8;32.
ж Откр. 16;2.
з Втор. 28;27.
и Гл. 8;18,19. 2Тим. 3,9.
к Гл. 4;21.
л Гл. 8;20.

рано та застани прѣдъ Фараона, и кажи му:
Така говори Господь Богъ Еврейски: Пусни
людетѣ ми за да ми послужатъ. (14) Защото
този пжть азъ проваждамъ всичкитѣ си язви
на сърдцето ти, и на слугитѣ ти, и на людетѣ
твои, [м]за да познаешъ че нѣма никой подо-
бенъ мене въ всичката земя. (15) Понеже сега
[н]ще простра ржката си и ще поразя тебе и
твоитѣ люде съ моръ; и ще се изтрѣбишъ отъ
земята. (16) И [о]за това наистина те повдигнахъ,
да покажа съ тебе силата си, и да се възвѣсти
името ми по всичката земя. (17) Още ли про-
тивостоишъ на людетѣ ми за да ги не пуснешъ?
(18) Ето, утрѣ около този часъ ще одъждя
градъ много тежъкъ, какъвто не е ставалъ
никога въ Египетъ откакто се е основалъ
до днесъ. (19) И сега проводи да съберешъ
скотоветѣ си и всичко що имашъ въ полетата;
защото всѣки человѣкъ и животно което се
намѣри въ полетата, и не се доведе въ кжщи,
градътъ ще падне на тѣхъ, и ще умратъ.
(20) Който отъ слугитѣ Фараонови се убоя отъ
словото Господне прибра бърже въ кжщи ра-
битѣ си и скотоветѣ си; (21) а който не даде
внимание въ словото Господне остави рабитѣ
си и скотоветѣ си по полетата.

(22) И рече Господь Моисею: Простри рж-
ката си къмъ небето, и [п]ще бжде градъ по
всичката Египетска земя, върхъ человѣцитѣ, и
върхъ скотоветѣ, и върхъ всѣка полска трѣва
въ Египетската земя. (23) И простре Моисей
жезъла си къмъ небето; и [р]Господь проводи
грьмъ и градъ, и течеше огьнь по земята; и
Господь одъжди градъ по Египетската земя.
(24) Така бѣше градъ, и огьнь размѣсенъ съ
града, *градъ* толко тежъкъ щото не е бивалъ
никога по всичката Египетска земя откакъ
е станалъ тамъ народъ. (25) И порази градътъ,
въ всичката Египетска земя, всичко що имаше
по полетата, отъ человѣкъ до скотъ; и [с]всичката
полска трѣва порази градътъ, и всичкитѣ полски
дървя изпочупи. (26) [т]Само въ земята Гесенъ,
дѣто *бѣха* Израилевитѣ синове, не стана градъ.

(27) Тогазъ Фараонъ проводи та повика Мои-
сея и Аарона и рече имъ: Този пжть [у]съ-
грѣшихъ: [ф]Господь е праведенъ, а азъ и лю-
детѣ мои нечестиви сме. (28) [х]Помолете се Го-
споду за да прѣстанатъ, и да не ставатъ Божии
грьмове и градъ; и азъ ще ви пусна, и не
ще останете вече. (29) И рече му Моисей:
Щомъ излѣза изъ града [ц]ще простра ржцѣтѣ
си къмъ Господа: грьмоветѣ ще прѣстанатъ,
и градътъ не ще да бжде вече, за да познаешъ
[ч]че земята е Господня. (30) Но [ш]зная че ти и
слугитѣ твои още не ще да се убоите отъ ли-
цето на Господа Бога. (31) И ленътъ и ечи-
микътъ изпобити бидоха, [щ]защото ечимикътъ
бѣше на класове, и ленътъ върэуваше сѣме.
(32) Но пшеницата и бѣлото жито не бидоха
изпобити, защото бѣха късни.

(33) И излѣзе Моисей вънъ изъ града отъ
при Фараона, и [ъ]простре ржцѣтѣ си къмъ Го-
спода; и грьмоветѣ и градътъ прѣстанаха, и
дъждъ не се изливаше *вече* по земята. (34) И
като видѣ Фараонъ че прѣстанаха дъждътъ и
градътъ и грьмоветѣ слѣдва да грѣши, и оже-
сточи сърдцето си той и слугитѣ му. (35) И
[ь]ожесточи се Фараоновото сърдце, и не пусна
Израилевитѣ синове, както говори Господь
чрѣзъ Моисея.

ГЛАВА 10.

И рече Господь Моисею: Влѣзъ при Фараона;
[а]защото азъ ожесточихъ сърдцето му и сърд-
цето на слугитѣ му, [б]за да покажа тѣзи мои
знамения всрѣдъ тѣхъ; (2) и [в]да приказвашъ
въ ушитѣ на сина си и на сина на сина ти
това що направихъ на Египтянитѣ, и знаме-
нията ми които сторихъ всрѣдъ тѣхъ, и да
познаете че азъ съмъ Господь.

(3) И влѣзоха Моисей и Ааронъ при Фараона
и рекоха му: Така говори Господь Богъ Ев-
рейски: До кога ще се отричашъ [г]да се сми-
ришъ прѣдъ мене? Пусни людетѣ ми за да
ми послужатъ. (4) Защото, ако не рачишъ да
пуснешъ людетѣ ми, ето, утрѣ [д]ще докарамъ

м Гл. 8;10.
н Гл. 3;20.
о Вик. Гл. 14;17. Прит. 16;4. Рим. 9;17. 1 Пет. 2;9.
п Откр. 16;21.
р Ис. Нав. 10;11 Псал. 18;13. 78;47 105;32. 148;8. Иса. 30;30. Иез. 38;22. Откр. 8;7.
с Псал. 105;33.
т Гл. 8;22. 9;4,6. 10;23. 11;7. 12;13. Иса. 32;18,19
у Гл. 10;16.
ф 2 Лѣт. 12;6. Псал. 129;4. 145;17. Плачь 1;18 Дан. 9;14.
х Гл. 8;8,28. 10;17. Дѣян. 8;24.
ц 3 Цар. 8;22,38, Псал. 143;6. Иса. 1;15.
ч Псал. 24;1 1 Кор. 10;26,28.
ш Иса. 26;10.
щ Руть 1;22. 2;23.
ъ Ст. 29 Гл. 8;12
ь Гл. 4;21

а Гл. 4;21. 7;14.
б Гл. 7;4.
в Втор. 4;9. Псал. 44;1. 71;18. 78;5, и дрг. Иоиль 1;3
г 3 Цар. 21;29. 2 Лѣт. 7;14. 34;27. Иовъ 42;6. Иер. 13;18. Як. 4;10. 1 Пет. 5;6.
д Прит. 30;27. Откр. 9;3.

скакалци въ прѣдѣлитѣ ти; (5) и ще покриятъ
лицето на земята щото да не може нѣкой да
види земята; и [е]ще поядатъ остатъка на оно-
ва което се избави, колкото ви остави градътъ,
и ще поядатъ всичкитѣ дървя които ви растатъ
по полетата; (6) и [ж]ще се напълнятъ домоветѣ
ти, и домоветѣ на всичкитѣ твои слуги, и до-
моветѣ на всичкитѣ Египтяни: което не сж
видѣли твоитѣ отци, нито праотцитѣ твои, отъ
както сж сжществували на земята до днесь.
И обърна се *Моисей* и излѣзе отъ при Фараона.
(7) И Фараоновитѣ слуги му рекоха: До кога
ще ни бжде той [з]спънка? Пусни человѣцитѣ
за да послужатъ на Иеова Бога своего. Не
знаешь ли още че погина Египетъ? (8) Тогазъ
приведоха пакъ Моисея и Аарона при Фараона;
и рече имъ: Идете, послужете на Иеова Бога
вашего; *но* кои и кои ще идатъ? (9) А Моисей
рече: Наедно съ младитѣ си и старитѣ си ще
идемъ, наедно съ синоветѣ си и дъщеритѣ си,
наедно съ овцитѣ си и съ говедата си ще
идемъ; защото [и]имаме праздникъ на Иеова.
(10) Тогазъ имъ рече: Така нека е Иеова съ
васъ както азъ ще ви пусна наедно съ челя-
дитѣ ви. Вижте; защото зло има прѣдъ васъ.
(11) Не така: идете сега вие мжже та послу-
жете на Иеова, защото това искахте. И изпж-
ди ги Фараонъ отъ при себе си.
(12) Тогазъ рече Господь Моисею: [к]Простри
ржката си надъ Египетската земя за скакал-
цитѣ за да възлѣзатъ на Египетската земя, и
[л]да поядатъ всичката трѣва на земята, всичко
което остави градътъ. (13) И прострѣ Моисей
жезъла си надъ Египетската земя; и Господь
нанесе на земята въ всичкия онзи день и въ
всичката нощь източния вѣтъръ; и на зарань-
та източниятъ вѣтъръ нанесе скакалцитѣ.
(14) И [м]възлѣзоха скакалцитѣ на всичката
Египетска земя, и нападнаха по всичкитѣ
Египетски прѣдѣли, твърдѣ много: [н]по-на-
прѣдъ не сж бивали таквизъ скакалци, нито
ще бждатъ таквизъ слѣдъ тѣхъ. (15) И [о]покри-
ха лицето на всичката земя, и потъмни се
земята; и [п]поядоха всичката трѣва на земята
и всичкитѣ плодове на дървята, колкото гра-
дътъ остави; и не остана нищо зелено по дър-
вята, нито въ полската трѣва, по всичката
Египетска земя.
(16) Тогазъ прибърза Фараонъ да повика
Моисея и Аарона, и рече: [р]Съгрѣшихъ на
Иеова Бога вашего и вамъ. (17) Но сега про-
сти, моля, съгрѣшението ми само този пжть,
и [с]помолете се на Иеова Бога вашего за да
дигне отъ мене тази само смърть. (18) И [т]из-
лѣзе *Моисей* отъ при Фараона, и помоли се
Господу. (19) И промѣни Господь вѣтъра, и
нанесе много силенъ западенъ вѣтъръ който
дигна скакалцитѣ и хвърли ги [у]въ Червено
Море: не остана ни единъ отъ скакалцитѣ по
всичкитѣ Египетски прѣдѣли. (20) Но Господь
[ф]ожесточи Фараоновото сърдце; и не пусна
Израилевитѣ синове.
(21) И рече Господь Моисею: [х]простри рж-
ката си къмъ небето, и що бжде тъмнина по
Египетската земя, тъмнина що може да се пипа.
(22) И прострѣ Моисей ржката си къмъ небе-
то; и стана [ц]тъмнина мрачна по всичката Еги-
петска земя три дни. (23) Не се виждаха единъ
други, нито се помѣсти нѣкой отъ мѣстото си
три дни; а [ч]всичкитѣ Израилеви синове има-
ха видѣлина въ жилищата си. (24) Тогазъ по-
вика Фараонъ Моисея [ш]и рече: Идете, по-
служете на Иеова: само овцитѣ ви и говедата
ви нека останатъ; [щ]и челядитѣ ви нека идатъ
заедно съ васъ. (25) *и* рече Моисей: Но трѣбва
ти да ни дадешь въ ржцѣтѣ и жъртви и все-
съжжения за да пожъртвуваме на Господа Бога
нашего. (26) А още и скотоветѣ ни ще дойдатъ
съ насъ наедно: но ще да остане подирѣ нито
копито, защото отъ тѣхъ трѣбва да вземемъ за
да пожъртвуваме на Господа Бога нашего; и
ние додѣ пристигнемъ тамъ не знаемъ съ какво
трѣбва да послужимъ Господу.
(27) Но Господь [ъ]ожесточи Фараоновото сър-
дце; и не рачи да ги пусне. (28) И рече му
Фараонъ: Махни се отъ мене: пази се да не
видишъ вече лицето ми; защото въ който день
видишъ лицето ми ще умрешъ. (29) И рече
Моисей: Добрѣ си рекълъ: [ь]не ще да видя
вече лицето ти.

ГЛАВА 11.

И рече Господь Моисею: Още една язва ще
нанеса на Фараона и на Египетъ: послѣ ще
ви пусне отъ тука: [а]като ви пусне ще ви
изпжди съвсѣмъ отъ тука. (2) Говори сега въ

е Гл. 9;32. Иоиль 1;4. 2;25.
ж Гл. 8;3,21.
з Гл. 23;33. Ис. Нав. 23;13. 1Цар. 18;21. Екл. 7;26. 1Кор. 7;35.
и Гл. 5;1.
к Гл. 7;19.
л Ст. 4,5.
м Псал. 78;46. 105;34.
н Иоиль 2;2.
о Ст. 5.
п Псал. 105;35.
р Гл. 9;27.
с Гл. 9;28. 3 Цар. 13;6.
т Гл. 8;30.
у Иоиль 2;20.
ф Гл. 4;21. 11;10.
х Гл. 9;22.
ц Псал. 105;28.
ч Гл. 8;22.
ш Ст. 8.
щ Ст. 10.
ъ Ст. 20. Гл. 4;21. 14;4, 8.
ь Евр. 11;27.

а Гл. 12;31,33,39.

ушитѣ на людетѣ; и нека поиска всѣки мѫжъ отъ съседа си, и *всѣка* жена отъ съседката си, [б]сребърни и златни нѣща. (3) И [в]даде Господь благодать на людетѣ прѣдъ Египтянитѣ; а още [г]Моисей бѣше единъ человѣкъ твърдѣ голѣмъ въ Египетската земя прѣдъ слугитѣ Фараонови и прѣдъ людетѣ.

(4) И рече Моисей: Така говори Господь: [д]Около полунощь азъ ще излѣза всрѣдъ Египетъ; (5) и [е]всѣки първороденъ въ Египетската земя ще умре, отъ първородния на Фараона който седи на прѣстола си до първородния на рабинята която е на воденицата, и всичко първородно на скотоветѣ. (6) И [ж]ще бѫде по всичката Египетска земя викъ голѣмъ, какъвто никога не е бивалъ, нито ще бѫде вече такъвъ. (7) [з]А нито куче [и]нѣма да поклати езика си противъ синоветѣ Израилеви, отъ человѣкъ до скотъ; за да познаете че Господь направи разлика между Египтянитѣ и Израилянитѣ. (8) И [к]всички тѣзи твои раби ще слѣзатъ при мене, и ще припаднатъ прѣдъ мене, и ще рекатъ: Излѣзъ ти и всичкитѣ люде които те слѣдватъ; и слѣдъ това ще излѣза. И излѣзе *Моисей* отъ присѫтствието на Фараона съ голѣмъ гнѣвъ.

(9) И рече Господь Моисею: [л]Не ще да ви послуша Фараонъ, за да се умножатъ моитѣ [м]знамения въ Египетската земя. (10) А Моисей и Ааронъ направиха всичкитѣ тѣзи знамения прѣдъ Фараона; [н]но Господь ожесточи Фараоновото сърдце; и не пусна Израилевитѣ синове изъ земята си.

ГЛАВА 12.

И говори Господь Моисею и Аарону въ Египетската земя и рече: (2) [а]Този мѣсецъ ще бѫде вамъ начало на мѣсецитѣ: ще ви бѫде първъ въ мѣсецитѣ на годината.

(3) Говорете на всичкото Израилево събрание и речете: Въ десетия *день* на този мѣсецъ нека вземать за себе си всѣки *по едно* агне споредъ отечественитѣ *си* домове, *по едно* агне за всѣки домъ. (4) Но ако сѫ малцина въ дома за агнето, той и съседътъ му който е по-близкенъ на кѫщата му нека *го* вземать споредъ числото на душитѣ: всѣки ще се счита за агнето сѫразмѣрно съ онова което му е *доволно* да яде.

(5) А агнето ви или ярето ще бѫде [б]непорочно, мѫжко еднолѣтно: отъ овцитѣ или отъ козитѣ ще *го* вземете. (6) И ще го пазите [в]до четиринадесетия день на истия мѣсецъ; и *тогазъ* всичкото множество на събранието Израилево ще го заколе привечерь.

(7) И ще вземать отъ кръвьта и турятъ на двата стълпа на вратата и на горния прагъ на кѫщитѣ врата дѣто ще го ядатъ. (8) И ще ядатъ месото прѣзъ оназъ нощь печено на огъня: [г]съ безквасенъ хлѣбъ и съ горчиво зеле ще го ядатъ. (9) Да не ядете отъ него сурово нито варено въ вода, но [д]печено на огънь: главата му съ краката му и съ утробата. (10) И [е]да не оставите остатъкъ отъ него до утриньта; и онова що остане до утриньта изгорете го въ огънь. (11) И така ще го ядете: опасани прѣзъ чрѣслата си, съ обущата си на нозѣтѣ си и тоягитѣ си въ рѫцѣтѣ си; и ще го ядете съ бързота: [ж]Пасха е Господня. (12) Защото [з]тая нощь ще замина прѣзъ Египетската земя и ще поразя всѣко първородно въ Египетската земя, отъ человѣкъ до скотъ; и [и]ще направя сѫдби противъ всичкитѣ Египетски богове: [к]азъ съмъ Господь. (13) И кръвьта ще бѫде вамъ за знакъ на кѫщитѣ въ които сте; и когато видя кръвьта ще ви замина, и язвата не ще да бѫде у васъ да ви погуби когато поразя Египетската земя.

(14) И този день ще ви бѫде [л]за поменъ; и [м]ще го празднувате *като* праздникъ на Господа въ родоветѣ си: [н]за вѣченъ законъ ще го празднувате.

(15) [о]Седемь дни да ядете безквасенъ хлѣбъ: отъ първия день ще дигнете кваса отъ кѫщитѣ си; защото който яде квасно отъ първия до седмия день, [п]оназъ душа да се изтрѣби отъ Израиля. (16) И въ първия день *ще бѫде*

б Гл. 3;22. 12;35.
в Гл. 3;21. 12;36. Псал. 106;46.
г 2 Цар. 7;9. Ест. 9;4.
д Гл. 12;12,23,29. Амосъ 5;17. [4;10.
е Гл. 12;12,29. Амосъ
ж Гл. 12;30. Амосъ 5;17.
з Гл. 8;22.
и Ис. Нав. 10;21.
к Гл. 12;33.
л Гл. 3;19. 7;4. 10;1.
м Гл. 7;3.
н Гл. 10;20,27. Рим. 2;5. 9;22.

—

а Гл. 13;4. Втор. 16;1.
б Лев. 22;19—21. Мал. 1;8,14. Евр. 9;14. 1 Пет. 1;19.
в Лев. 23;5. Числа 9;3. 28;16. Втор. 16;1,6.
г Гл. 34;25. Числа 9;11. Втор 16;3. 1 Кор. 5;8.
д Втор. 16;7.
е Гл. 23;18. 34;25.
ж Втор. 16;5.
з Гл. 11;4,5. Амосъ 5;17.
и Числа 33;4.
к Гл. 6;2.
л Гл. 13;9. [21.
м Лев. 23;4,5. 4 Цар. 23;
н Ст. 24,43. Гл. 13;10.
о Гл. 13;6,7. 23;15. 34;18,25. Лев. 23;5,6. Числа 28;17. Втор. 16;3,8. 1 Кор. 5;7.
п Бит. 17;14. Числа 9;13.

съзвание свето; и въ седмия день [р]съзвание свето ще ви бѫде: никаква работа да се не върши въ тѣхъ, освѣнъ онова което трѣбва на всѣкиго человѣка да яде: това само ще вършите. (17) Ще увардите, прочее, *праздника на* безквасниртѣ; защото [с]този день изведохъ пълковетѣ ви изъ Египетската земя: заради това за вѣченъ законъ ще вардите този день въ родоветѣ си. (18) [т]Отъ четиринадесетия день на първия мѣсецъ отвечеръ ще ядете безквасни хлѣбове до двадесеть и първия день на мѣсеца довечеръ. (19) [у]Седемь дни да се не намѣрва квасъ въ кѫщитѣ ви; защото който яде квасно, [ф]онази душа ще се изтрѣби изъ Израилевото събрание, или билъ пришлецъ или туземецъ. (20) Нищо квасно да не ядете: въ всичкитѣ си обиталища безквасни хлѣбове ще ядете.

(21) Тогазъ повикна Моисей всичкитѣ старци Израилеви и рече имъ: [х]Изберете и вземете за себе си *по едно* агне споредъ челядитѣ си, и заколете пасхата. (22) Послѣ [ц]ще вземете вързопъ отъ исопъ, и ще го потопите въ кръвьта която *ще бѫде* въ легенъ; и отъ кръвьта що е въ легена [ч]ще ударите горния прагъ и двата стълпа на вратата *кѫщна*; и никой отъ васъ да не излѣзе изъ кѫщитѣ си врата до утриньта. (23) Защото [ш]Господь ще мине за да порази Египтянитѣ; и когато види кръвьта на горния прагъ и на двата стълпа на вратата, Господь ще замине вратата, и [щ]не ще да остави [ъ]погубителя да влѣзе въ кѫщитѣ ви за да порази. (24) И ще упазите това като узаконение за себе си и за синоветѣ си до вѣка. (25) И когато влѣзете въ земята която Господь ще ви даде [ь]както говори, ще упазите тази служба. (26) И [ѣ]когато ви рекатъ синоветѣ ви: Що *значи* у васъ тая служба? (27) ще отговорите: [ю]Това е жъртва на пасхата за Господа; защото прѣмина кѫщитѣ на Израилевитѣ синове въ Египетъ когато той порази Египтянитѣ, а нашитѣ кѫщи избави. Тогазъ людетѣ [я]се наведоха и се поклониха. (28) И отидоха Израилевитѣ синове [ѫ]та направиха както заповѣда Господь Моисею и Аарону: така направиха.

(29) И [ѭ]около срѣднощь [а]Господь порази всѣко първородно въ Египетската земя, [б]отъ първородния на Фараона който седѣше на прѣстола си до първородния на плѣнника който бѣ въ затвора, и всичкитѣ първородни на скотоветѣ. (30) И стана Фараонъ прѣзъ нощьта, той, и всичкитѣ му слуги, и всичкитѣ Египтяни; и [в]стана голѣмъ викъ въ Египетъ; защото нѣмаше кѫща, въ която да нѣма мъртвецъ.

(31) И [г]повика Моисея и Аарона прѣзъ нощьта и рече: Станете, излѣзте изсрѣдъ людетѣ ми, и [д]вие и Израилевитѣ синове; и идете *та* послужете на Иеова както рекохте; (32) [е]и овцитѣ си и стадата си вземете както рекохте, та идете; [ж]и благословете и мене.

(33) И Египтянитѣ [з]принуждаваха людетѣ, за да ги извадятъ по-скоро изъ земята *си*; защото рекоха: [и]Ние всички измираме. (34) И людетѣ дигнаха тѣстото си прѣди да вкисне, и имаха всѣки нощвитѣ си на раменета си обвити въ дрехитѣ си. (35) И направиха Израилевитѣ синове споредъ Моисеевото слово, и поискаха отъ Египтянитѣ [к]сребърни и златни нѣща и дрехи. (36) И [л]Господь даде на людетѣ благодать прѣдъ Египтянитѣ: и дадоха имъ колкото искаха; и [м]обраха Египтянитѣ.

(37) И [н]дигнаха се Израилевитѣ синове отъ [о]Рамесий въ Сокхотъ, около [п]шестстотинъ тисящи мѫже пѣшци освѣнъ челядитѣ. (38) Още наедно съ тѣхъ възлѣзе и голѣмо множество смѣсено, и овци, и говеда, скотове твърдѣ много. (39) И отъ тѣстото което носѣха изъ Египетъ изпекоха потрѣбници безквасни; защото не бѣ вкиснало, понеже [р]ги изпѫдиха изъ Египетъ, и не можаха да се бавятъ нито да приготвятъ ястие за себе си.

р Лев.23;7,8. Числа 28;18,25.
с Гл.13;3.
т Лев.23;5. Числа 28;16.
у Гл.23;15.34;18.Втор. 16;3. 1 Кор.5;7,8.
ф Числа 9;13.
х Ст.5. Числа 9;4. Ис.Нав.5;10. 4 Цар. 23;12. Езд.6;20. Мат.26;18,19. Мар. 14;12—16. Лука 22;7, и дрг.
ц Евр.11;28.
ч Ст.7.
ш Ст.12,13.
щ Иез.9;6. Откр.7;3. 9;4.
ъ 2 Цар.24;16. 1 Кор. 10;10. Евр.11;28.
ь Гл.3;8,17.
ѣ Гл.13;8,14. Втор. 32;7. Ис.Нав.4;6. Псал.78;6.
ю Ст.11.
я Гл.4;31.
ѫ Евр.11;28.
ѭ Гл.11;4.
а Числа 8;17. 33;4. Псал 78;51. 105;36. 135;8. 136;10.
б Гл.4;23. 11;5.
в Гл.11;6. Прит.21;13. Амосъ5;17. Як.2;13.
г Гл.11;1. Псал. 105;38.
д Гл.10;9.
е Гл.10;26.
ж Бит.27;34.
з Гл.11;8. Псал. 105;38.
и Бит.20;3.
к Гл.3;22. 11;2.
л Гл.3;21. 11;3.
м Бит.15;14. Гл.3;22. Псал.105;37
н Числа 33;3,5.
о Бит.47;11.
п Бит.12;2. 46;3. Гл.38;26. Числа 1;46. 11;21.
р Гл.6;1.11;1. Ст.33

(40) А пришелствуванието което направиха
Израилевитѣ синове въ Египетъ бжде [с]чети-
ристотинъ и тридесеть години. (41) И въ свър-
шението на четиристотинъ и тридесеть години,
въ истия онзи день, излѣзоха всичкитѣ Го-
сподни [т]пълкове изъ Египетската земя. (42)[у]Та-
зи е нощь която трѣбва да се варди за Господа,
защото ги изведе изъ Египетската земя: тази е
онзи нощь Господня която трѣбва да се варди отъ
всичкитѣ Израилеви синове въ родоветѣ имъ.
(43) И рече Господь на Моисея и Аарона:
[ф]Този е законътъ на пасхата: Никой иноплe-
менникъ да не яде отъ нея. (44) И всѣки рабъ
купенъ съ сребро, [х]когато се обрѣже, тогазъ
ще яде отъ нея. (45) А [ц]пришлецъ и наемникъ
да не ядатъ отъ нея. (46) Въ истата кжща ще
се изяде: отъ месото да не изнесете вънъ
изъ кжщата, [ч]и кость да не строшите отъ
нея. (47) [ш]Всичкото събрание Израилево ще
направи това. (48) И [щ]ако нѣкой чужденецъ
живѣе като пришлецъ наедно съ тебе, и иска
да направи пасхата на Господа, нека се обрѣ-
жатъ всичкитѣ му мжжки, и тогазъ нека при-
стжпи да я направи; и ще бжде като тузе-
мецъ на мѣстото; защото никой необрѣзанъ
не трѣбва да яде отъ нея. (49) И [ъ]единий за-
конъ ще бжде за тузимеца и за чужденеца
който е пришлецъ между васъ. (50) И напра-
виха всичкитѣ Израилеви синове както запо-
вѣда Господь Моисею и Аарону: така направиха.
(51) И [ь]въ истия онзи день изведе Господь
Израилевитѣ синове изъ Египетската земя
[ѣ]споредъ пълковетѣ имъ.

ГЛАВА 13.

И говори Господь Моисею и рече: (2) [а]По-
свети ми всѣко първородно, всѣко което отва-
ря ложесна между Израилевитѣ синове, отъ
человѣкъ до скотъ: то е мое.
(3) И рече Моисей на людетѣ: [б]Помнете
този день въ който излѣзохте изъ Египетъ,
изъ дома на рабството; защото [в]Господь съ
крѣпка ржка ви изведе отъ тамъ: [г]никой да
не яде квасно. (4) [д]Днесъ излизате въ мѣсеца
Авивъ. (5) И [е]когато те Господь въведе въ
земята Хананейска, и Хетейска, и Аморейска,
и Евейска, и Иевусейска, която [ж]се кле на
отцитѣ ти че ще ти *я* даде, земя дѣто тече
млѣко и медъ, [з]тогазъ ще направишъ тази
служба въ този мѣсецъ. (6) [и]Седемь дни ще
ядешъ безквасни; и въ седмия день *ще бжде*
праздникъ Господу. (7) Безквасни ще се ядатъ
въ седемьтѣ дена; и да ти се [к]не появи квасно
нито да ти се появи квасъ въ всичкитѣ твои
прѣдѣли. (8) И [л]въ онзи день ще извѣстишъ
на сина си и ще речешъ: *Това правя* за
онова което ми Господь стори когато излѣзохъ
изъ Египетъ. (9) И *това* ще ти бжде за [м]знакъ
на ржката ти, и за поменъ между очитѣ ти,
за да е законътъ Господенъ въ устата ти: за-
щото съ крѣпка ржка те изведе Господь изъ
Египетъ. (10) И [н]ще вардишъ този законъ
въ врѣмето му всѣка година.
(11) И когато те Господь въведе въ Хана-
анската земя, както се закле на тебе и на
отцитѣ ти, и я даде на тебе, (12) тогазъ ще
[о]отдѣлишъ за Господа всѣко-което отваря ло-
жесна и всѣко първородно отъ животнитѣ
колкото имашъ: мжжкитѣ *ще бждатъ* на Го-
спода. (13) И [п]всѣко първородно отъ оселъ
ще изкупишъ съ овца: ако ли *го* не изку-
пишъ, тогазъ ще му прѣсѣчешъ врата. И
всѣко първородно человѣческо между синоветѣ
си ще [р]разкупувашъ.
(14) И [с]послѣ, когато те попита синъ ти и
рече: Що е това? ще му кажешъ: [т]Съ крѣпка
ржка изведе насъ Господь изъ Египетъ, изъ
дома на рабството; (15) и когато Фараонъ се
съпротиви да ни пусне, [у]Господь умъртви
всѣко първородно въ Египетската земя, отъ
първородно на человѣкъ до първородно на
скотъ: заради това жъртвувамъ Господу всѣко
мжжко което отваря ложесна, и всѣко първо-

с Бит.15;13. Дѣян. 7;6. Гал.3;17.
т Гл.7;4. Ст.51.
у Виж. Втор.16;6.
ф Числа 9;14.
х Бит.17;12,13.
ц Лев.22;10. [33,36.
ч Числа 9;12. Иоан.19;
ш Ст.6. Числа 9;13.
щ Числа 9;14.
ъ Числа 9;14. 15;15,16. Гал.3;28.
ь Ст.41.
ѣ Гл.6;26.
а Ст.12,13,15. Гл. 22;29,30. 34;19. Лев. 27;26. Числа 3;13. 8;16,17. 18;15. Втор. 15;19. Лука 2;23.
б Гл.12;42. Втор.16;3.
в Гл.6;1.
г Гл.12;8.
д Гл.23;15. 34;18. Втор.16;1.
е Гл.3;8.
ж Гл.6;8.
з Гл.12;25,26.
и Гл.12;15,16.
к Гл.12;19.
л Ст.14. Гл.12;26.
м Виж. Ст.16. Гл.12;14. Числа 15;39. Втор. 6;8. 11;18. Прит.1;9. Иса.49;16. Иер. 22;24. Мат.23;5.
н Гл.12;14,24.
о Ст.2. Гл.22;29. 34;19. Лев.27;26. Числа 8;17. 18;15. Втор. 15;19. Иез.44;30.
п Гл.34;20. Числа 18;15,16.
р Числа 3;46,47. 18;15,16.
с Гл.12;26. Втор.6;20. Ис.Нав.4;6,21.
т Ст.3.
у Гл.12;29.

родно на синоветѣ си изкупувамъ. (16) И *това*
ще бѫде фза знакъ на рѫката ти, и за над-
челие между очитѣ ти; понеже съ крѣпка
рѫка ни изведе Господь изъ Египетъ.
(17) И когато Фараонъ пусна людетѣ, Богъ
не ги прѣведе прѣзъ пѫтя на Филистимската
земя, ако и да бѣше най-ближенъ; защото
Богъ рече: хДа не би се разкаяли людетѣ
като видятъ брань, и цсе върнатъ въ Египетъ.
(18) Но чБогъ развождаше людетѣ да обикалятъ
прѣзъ пѫтя на пустинята къмъ Червено Море.
И възлѣзоха синовете Израилеви отъ Еги-
петската земя опълчени. (19) И взе съ себе си
Моисей коститѣ на Иосифа; защото той бѣше
заклелъ съ клетва Израилевитѣ синове и ре-
кълъ: шБогъ наистина ще ви посѣти; и ще
занесете коститѣ ми отъ тука наедно съ васъ.
(20) И щкато тръгнаха отъ Сокхотъ, распо-
ложиха се въ станъ у Етамъ, къмъ краищата
на пустинята. (21) И ъГосподь прѣдхождаше
прѣдъ тѣхъ, денѣ въ стълпъ облаченъ за да
ги управя по пѫтя, а нощѣ въ стълпъ огненъ
за да имъ свѣти, та да вървятъ денѣ и нощѣ:
(22) не отдалечаваше отъ очитѣ на людетѣ обла-
чния стълпъ денѣ, нито огнения стълпъ нощѣ.

ГЛАВА 14.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Кажи
на Израилевитѣ синове аде се вървать и да
се расположатъ въ станъ прѣдъ бПиахиротъ,
вмежду Мигдолъ и морето: срѣщу Веелсефонъ
ще се расположите въ станъ близу до морето.
(3) Защото Фараонъ ще рече за Израилевитѣ
синове: гТѣ сѫ се побъркали по земята: пу-
стинята ги е затворила. (4) И азъ дще оже-
сточа сърдцето Фараоново, и ще ги гони от-
дирѣ; и еще се прославя надъ Фараона и надъ
всичкото му воинство; и жЕгиптянитѣ ще
познаятъ че азъ съмъ Господь. И направиха
така.
(5) И извѣсти се на Египетския царь че по-
бѣгнаха людетѣ; зи Фараоновото сърдце и на
слугитѣ му се прѣвърна противъ людетѣ, и ре-
коха: Защо направихме така та пуснахме
Израиля да ни не работи вече? (6) И впрегна
колесницата си, и взе людетѣ си съ себе си.
(7) Взе и ишестстотинъ избрани колесници, и
всичкитѣ Египетски колесници, и началници
надъ всичкитѣ. (8) И кожесточи Господь сър-
дцето на Фараона царя Египетскаго, и погна
отдирѣ Израилевитѣ синове, ла Израилевитѣ
синове изхождаха съ висока рѫка. (9) И
мпогнаха Египтянитѣ слѣдъ тѣхъ, всичкитѣ
коне, колесницитѣ Фараонови, и конницитѣ
му, и воинството му, и стигнаха ги располо-
жени въ станъ близу до морето прѣдъ Пиахиротъ,
срѣщу Веелсефонъ.
(10) И когато приближи Фараонъ, Израиле-
витѣ синове дигнаха очи, и, ето, Египтянитѣ
идѣха слѣдъ тѣхъ, и убояха се твърдѣ; и
нвикаха Израилевитѣ синове къмъ Господа.
(11) И орекоха Моисею: Ужъ че нѣмаше гро-
бища въ Египетъ, за това ли ни изведе да
умремъ въ пустинята? Защо ни стори това, и
ни изведе изъ Египетъ? (12) пНе е ли това
словото което ти казахме въ Египетъ и ре-
кохме: Остави ни, и нека работимъ на Еги-
птянитѣ? Защото по-добрѣ ни бѣше да работимъ
на Египтянитѣ нежели да умремъ въ пустинята.
(13) И рече Моисей на людетѣ: рНе бойте
се стойте, и гледайте спасението Господне
което ще ви направи днесь, защото Египтя-
нитѣ които видѣхте днесь, нѣма да ги видите
вече до вѣка. (14) сГосподь ще воюва за васъ;
и твие ще останете мирни.
(15) И рече Господь Моисею: Защо викашъ
къмъ мене? Речи на Израилевитѣ синове да
тръгнатъ. (16) И ти удигни жезъла си, и про-
стри рѫката си надъ морето и раздѣли го: и
нека прѣминатъ Израилевитѣ синове прѣзъ
срѣдъ морето по сухо. (17) И азъ, ето, фще
ожесточа сърдцето на Египтянитѣ, и ще влѣ-
затъ слѣдъ тѣхъ; и хще се прославя надъ
Фараона и надъ всичкото му воинство, надъ
колесницитѣ му, и надъ конницитѣ му. (18) И

ф Ст. 9. [14;1—4.
х Гл. 14;11,12. Числа
ц Втор. 17;16.
ч Гл. 14;2. Числа 33;6, и drг.
ш Бит. 50;25. Ис.Нав. 24;32. Дѣян. 7;16.
щ Числа 33;6.
ъ Гл. 14;19,24. 40;38. Числа 9;15. 10;34. 14;14. Втор. 1;33. Неем. 9;12,19. Псал. 78;14. 99;7. 105;39. Иса. 4;5. 1 Кор. 10;1.

—

а Гл. 13;18.
б Числа 33;7.
в Иер. 44;1.
г Псал. 71;11.
д Гл. 4;21. 7;3.
е Гл. 9;16. Ст. 17,18. Рим. 9:17,22,23.
ж Гл. 7;5.
з Псал. 105;25.
и Гл. 15;4.
к Ст. 4. [33;3.
л Гл. 6;1. 13;9. Числа
м Гл. 15;9. Ис. Нав. 24;6.
н Ис.Нав. 24;7 Неем. 9;9. Псал. 34;17. 107;6.
о Псал. 106;7,8.
п Гл. 5;21. 6;9.
р 2 Лѣт. 20;15,17. Иса. 41;10,13,14.
с Ст. 25. Втор. 1;30. 3;22. 20;4. Ис.Нав. 10;14, 42. 23;3. 2 Лѣт. 20;29. Неем. 4;20. Иса. 31;4.
т Иса. 30;15.
у Ст. 21;26. Гл. 7;19.
ф Ст. 8. Гл. 7:3.
х Ст. 4.

[ц]ще познаятъ Египтянитѣ чо азъ съмъ Господь когато се прославя надъ Фараона, надъ колесницитѣ му, и надъ конницитѣ му

(19) Тогазъ ангелъ Божий, [ч]който прѣдидѣше прѣдъ Израилевото воинство, дигна се та дойдо отдирѣ имъ; и облачнията стълпъ се дигна отъ лицето имъ та застана отдирѣ имъ, (20) и дойде между Египетското воинство и Израилевото: [ш]*на единитѣ* бѣше тъменъ облакъ, а *на другитѣ* свѣтълъ прѣзъ нощьта: за то едното *воинство* не приближи до другото прѣзъ всичката нощь.

(21) И Моисей [щ]простре ръката си надъ морето; и направи Господь да се оттегли морето всичката оная нощь отъ силенъ източенъ вѣтъръ, и [ъ]прѣвърна морето въ суша; и [ь]водата се раздвои. (22) И [ѣ]влѣзоха Израилевитѣ синове всрѣдъ морето по сухо; [ю]и водата бѣше имъ стѣна отъ дѣсната и отъ лѣвата имъ страна.

(23) И Египтянитѣ *ги* погнаха и влѣзоха слѣдъ тѣхъ, всичкитѣ коне Фараонови, колесницитѣ му, и конницитѣ му всрѣдъ морето. (24) И въ утренната стража [я]погледна Господь отъ огнения и облачния стълпъ на Египетското воинство, и смути воинството на Египтянитѣ, (25) и извади колетата на колесницитѣ имъ; и се теглѣха мъчно. И рекоха Египтянитѣ: Да бѣгаме отъ Израиля, защото [ѧ]Иеова воюва заради тѣхъ противъ Египтянитѣ. (26) И Господь рече Моисею: [ѩ]Простри ръката си надъ морето, и нека се възвърне водата върхъ Египтянитѣ, върхъ колесницитѣ имъ, и върхъ конницитѣ имъ. (27) И прострѣ Моисей ръката си надъ морето; и около зори [а]морето се върна пакъ на мѣстото си; и Египтянитѣ като бѣгаха посрѣщнаха го; и [б]изтърси Господь Египтянитѣ всрѣдъ морето. (28) Защото [в]водата се възвърна и [г]покри колесницитѣ и конницитѣ, всичкото воинство Фараоново което бѣше влѣзло слѣдъ тѣхъ въ морето: не остана отъ тѣхъ ни единъ. (29) А [д]Израиловитѣ синове минаха прѣзъ срѣдъ морето по сухо; и водата бѣше имъ стѣна отъ дѣсната и отъ лѣвата имъ страна.

(30) И [е]избави Господь въ оный день Израиля отъ ръката на Египтянитѣ; и [ж]видѣ Израиль Египтянитѣ мъртви по край морето. (31) И видѣ Израиль голѣмото онова дѣло което направи Господь на Египтянитѣ; и убояха се людетѣ отъ Господа, и [з]повѣрваха Господа и Моисея слугата му.

ГЛАВА 15.

Тогазъ [а]възпѣ Моисей и Израилевитѣ синове тази пѣсень Господу; и говориха и рекоха:—

[б]Ще пѣя Господу, защото се прослави славно:
Коня и ездеца му хвърли въ морето.
(2) Господь е сила моя и [в]пѣние,
И стана ми спасение:
Той ми е Богъ, и ще го прославя:
[г]Богъ на отца ми, и [д]ще го прѣвъзнеса.
(3) Господь е [е]силенъ воеватель:
[ж]Името му е Иеова.
(4) [з]Колесницитѣ Фараонови и воинството му
хвърли въ морето:
[и]Избранитѣ му пълковници потънаха въ Червено Море.
(5) [к]Безднитѣ ги покриха:
[л]Като камъкъ слѣзоха въ дълбинитѣ.
(6) [м]Дѣсницата ти, Господи, прослави се въ
крѣпость:
Дѣсницата ти, Господи, смаза неприятеля.
(7) И съ величината [н]на прѣвъзходството си
изтрѣбилъ си противницитѣ си.
Проводилъ си гнѣва си *и* [о]пояде ги като [п]слама.
(8) И съ [р]дихането на ноздритѣ ти водата се
струпа на купъ:

ц Ст. 4.
ч Гл.13;21. 23;20. 32;34. Числа 20;16. Иса. 63;9. [4;3.
ш Виж.Иса.8;14.2Кор.
щ Ст. 16.
ъ Псал. 66;6.
ь Гл.15;8.Ис.Нав.3;16. 4;23.Неем.9;11.Псал. 74;13. 106;9. 114;3. Иса. 63;12.
ѣ Ст.29.Гл.15;19.Числа 33;8.Псал.69;9.78;13. Иса. 63;13. 1 Кор. 10;1. Евр. 11;29.
ю Ав. 3;10.
я Виж. Псал. 77;17, и дрг.
ѧ Ст. 14.
ѩ Ст. 16.
а Ис. Нав. 4;18.
б Гл.15;1,7.Втор.11;4. Неем. 9;11. Псал. 78;53. Евр.11;29.
в Ав.3;8,13.
г Псал. 106;11.
д Ст. 22. Псал.77;20. 78;52,53.
е Псал. 106;8,10.
ж Псал. 58;10. 59;10.
з Гл. 4;31. 19;9. Псал. 106;12. Иоан. 2;11. 11;45.

—

а Съд. 5;1.2 Цар.22;1. Псал. 106;12.
б Ст. 21.
в Втор. 10;21. Псал. 18;2.22;3.59;17.62;6. 109;1. 118;14. 140;7. Иса.12;2.Ав.3;18,19.
г Гл. 3;15,16.
д 2 Цар. 22;47. Псал. 99;5. 118;28. Иса. 25;1.
е Псал. 24;8. Откр. 19;11.
ж Гл.6:3. Псал. 83;18.
з Гл. 14;28.
и Гл. 14;7.
к Гл. 14;28.
л Неем. 9;11.
м Псал.118;15,16.
н Втор. 33;26.
о Псал. 59;13.
п Иса.5;24. 47;14.
р Гл. 14;21. 2 Цар. 22;16. Иовъ 4;9. 2 Сол. 2;8.

[в]Вълнитѣ застанаха като грамада:
Безднитѣ се сгѫстиха всрѣдъ морето.
(9) [г]Неприятельтъ рече: Ще погна, ще стигна,
[у]Ще раздѣля користитѣ: душата ми ще се насити върхъ тѣхъ:
Ще изтръгна ножа си: рѫката ми ще ги погуби.
(10) [ф]Подухналъ си съ вѣтъра си, и [х]морето ги покри:
Потънѫха като олово въ силната вода.
(11) [ц]Кой е подобенъ тебѣ, Господи, между боговетѣ?
Кой е подобенъ тебѣ, [ч]славенъ въ светость,
Чуденъ въ пѣния, правещъ [ш]чудеса?
(12) Прострѣлъ си [щ]дѣсницата си, и земята ги поглъна.
(13) Съ милостьта си [ъ]водилъ си тия люде *които* си избавилъ:
Наставилъ си *ги* съ силата си [ь]въ обиталището на светинята си.
(14) [ѣ]Народитѣ ще чуятъ и ще възтреперятъ:
[ю]Болѣзни ще обладаятъ Палестинскитѣ жители.
(15) Тогазъ [я]ще се уплашатъ [ѧ]Едомскитѣ князове:
Трепетъ ще хване [ѩ]Моавитскитѣ началници:
[а]Всичкитѣ жители въ Ханаанъ ще се стопятъ.
(16) [б]Страхъ и трепетъ ще нападне на тѣхъ:
Отъ величината на мишцата ти [в]ще окаменѣятъ
Додѣ замине народътъ ти, Господи,
Додѣ замине този народъ [г]който си придобилъ.
(17) Ще го въведешъ и [д]насадишъ въ гората на наслѣдието си,
Мѣстото, Господи, *което* си приготвилъ [е]за свое обиталище,
Светилището, Господи, *което* рѫцѣтѣ ти поставиха.
(18) [ж]Господь ще царува въ вѣки вѣковъ.

(19) Защото [з]влѣзоха Фараоновитѣ коне съ
морето съ колесницитѣ му и съ конницитѣ му,
и [и]Господь върна върхъ тѣхъ водата на мо-
рето. А Израилевитѣ синове прѣминаха прѣзъ
срѣдъ морето по сухо. (20) И [к]пророчицата Ма-
риамъ, Аароновата [л]сестра, [м]взе тѫпанъ въ
рѫката си, и всичкитѣ жени излѣзоха слѣдъ
нея [н]съ тѫпани и ликования. (21) И Мариамъ
имъ [о]отвѣтствуваше и *говорѣше:*—
[п]Пѣйте Господу, защото се прослави славно:
Коня и ездеца му хвърли въ морето.
(22) Тогазъ дигна Моисей Израилянитѣ отъ
Червено Море, и излѣзоха къмъ пустинята
[р]Суръ; и ходиха три дни въ пустинята, и не
намѣрваха вода. (23) И *отъ тамъ* дойдоха въ
[с]Мера, но не могоха да пиятъ отъ водата на
Мера защото бѣше горчива: за това се наиме-
нува *Мера. (24) И [т]мъмрѣха людетѣ на Мои-
сея и говорѣха: Що ще пиемъ? (25) А *Мои-
сей* [у]извика къмъ Господа; и показа му Го-
сподь [ф]дърво, *което* като хвърли у водата,
водата се услади. Тамъ [х]имъ даде заповѣдь и
повелѣние, и тамъ [ц]ги опита. (26) И рече
[ч]Ако послушашъ прилежно гласа на Господа
Бога твоего, и направишъ онова което е угодно
прѣдъ очитѣ му, и дадешъ слушане на запо-
вѣдитѣ му, и увардишъ всичкитѣ му повелѣ-
ния, не ща да ти нанеса ни една отъ [ш]болес-
титѣ които нанесохъ върхъ Египтянитѣ; за-
щото азъ съмъ Господь [щ]който те изцѣлявамъ.
(27) Послѣ [ъ]дойдоха въ Елимъ, дѣто *имаше*
дванадесеть водни източници и седемдесеть
финикови дървета; и тамъ поставиха станъ
близу при водитѣ.

в Псал.78;13. Ав.3;10.
г Сѫд.5;30
у Бит.49;27.Пса.53;12. Лука 11;22.
ф Гл.14;21. Псал. 147;18.
х Ст.5. Гл.14;28.
ц 2 Цар.7;22. 3 Цар. 8;23 Псал.71;19. 86;8 89;6,8. Иер. 10;6. 49;19
ч Иса.6;3.
ш Псал.77;14.
щ Ст.6.
ъ Псал.77;15,20.78;52. 80;1. 106;9. Иса. 63;12,13. Иер.2;6.
ь Псал.78;54.
ѣ Числа 14;14. Втор. 2;25. Ис.Нав.2;9,10.
ю Псал.48;6
я Втор.2;4
ѧ Бит.36;40
ѩ Числа22;3. Ав.3;7.
а Ис. Нав.5;1
б Втор.2;25. 11;25 Ис. Нав.2;9
в 1 Цар.25;37
г Гл.19;5. Втор.32;9. 2 Цар.7;23 Псал. 74;2. Иса.43;1,3. 51;10 Иер.31;11. 1 Пет.2;9. 2 Пет.2;1. Тит.2;14.
д Псал.44;2 80;8.
е Псал.78;54
ж Псал.10;16. 29;10. 146;10. Иса.57;15.
з Гл.14;23. Прит. 21;31
и Гл.14;28.29
к Сѫд.4;4. 1 Цар. 10;5.
л Числа 26;59.
м 1 Цар.18;6.
н Сѫд.11;34 21;21. 2 Цар.6;16 Псал. 68;11,25.149;3.150;4.
о 1 Цар.18;7
п Ст.1.
р Бит.16;7. 25;18
с Числа 33;8.
* Горесть.
т Гл.16;2. 17;3
у Гл.14;10. 17;4 Псал.50;15
ф 4 Цар.2;21. 4;41.
х Ис. Нав.24;25
ц Гл.16;4.Втор.8;2,16. Сѫд.2;22. 3;1,4. Псал.66;10. 81;7
ч Втор.7;12,15.
ш Втор.28;27,60.
щ Гл.23;25. Псал. 41;3,4. 103;3. 147;3.
ъ Числа 33;9

—

ГЛАВА 16.

И [а]станаха отъ Елимъ, всичкото събрание на Израилевитѣ синове, та дойдоха [б]въ пустинята Синъ, която е между Елимъ и Сина, въ петнадесетия день на втория мѣсецъ откакъ излѣзоха изъ Египетската земя. (2) И всичкото събрание на Израилевитѣ синове [в]хълрѣше на Моисея и Аарона въ пустинята. (3) И рекоха имъ Израилевитѣ синове: [г]Подобрѣ да бихме умрѣли отъ ржката на Господа въ Египетската земя, [д]когато седѣхме близу до котлитѣ на месото, и когато ядѣхме хлѣбъ до ситость! защото изведохте ни въ тази пустиня за да изморите съ гладъ всичкото това събрание.

(4) Тогазъ рече Господь Моисею: Ето, ще ви одъжди [е]хлѣбъ отъ небето; и ще излѣзватъ людетѣ и всѣки день ще събиратъ колкото е доволно за деня, [ж]за да ги опитамъ ще ходятъ ли въ закона ми, или не. (5) А въ шестия день нека приготвятъ онова което ще внесатъ, и [з]да е двойно отколкото събиратъ всѣки день.

(6) А Моисей и Ааронъ рекоха на всичкитѣ Израилеви синове: [и]Довечера ще познаете че Господь ви е извелъ изъ Египетската земя. (7) И утрѣ ще видите [к]славата Господня, защото чу роптанията ви противъ Господа; понеже [л]що сме ние та да роптаете на насъ? (8) И рече Моисей: *Ще видите* когато ви даде Господь довечера месо да ядете, и утрѣ хлѣбъ до ситость, защото чу Господь роптанията ви които роптаете на него; защото що сме ние? роптанията ви не сж противъ насъ, но [м]противъ Господа. (9) И рече Моисей Аарону: Речи на всичкото събрание на Израилевитѣ синове: [н]Приближете прѣдъ Господа, защото чу роптанията ви.

(10) И когато говорѣше Ааронъ на всичкото събрание на Израилевитѣ синове, обърнаха лицето си къмъ пустинята, и, ето, [о]славата Господня се яви въ облака. (11) И говори Господь Моисею и рече: (12) [п]Чухъ роптанията на Израилевитѣ синове. Кажи имъ и речи: [р]Довечера ще ядете месо, и [с]утрѣ ще се наситите съ хлѣбъ; и ще познаете че азъ съмъ Господь Богъ вашъ.

(13) А на вечерьта [т]долетѣха прѣпелици и покриха стана; и на утриньта на всѣкждѣ около стана [у]бѣше се постлало роса. (14) И като се дигна постланата роса, ето, по лицето на пустинята имаше [ф]нѣщо дребно като люспи, тънко като слана по земята. (15) И като видѣха Израилевитѣ синове, рекоха си одинъ другиму: Що *е* това? защото не знаеха що бѣше. И Моисей имъ рече: [х]Това е хлѣбътъ който ви дава Господь да ядете. (16) Това е което заповѣда Господь: Съберете отъ него, всѣки колкото му трѣбва да яде, по [ц]гоморъ на глава споредъ числото на душитѣ ви: вземете всѣки за своитѣ които има подъ шатъра си. (17) И направиха така Израилевитѣ синове; и събраха единъ много, а другъ малко. (18) И когато измѣрпха съ гомора, [ч]който бѣше събралъ много, не бѣше му много; и който бѣше събралъ малко, не бѣше му малко: всѣки взимаше колкото му трѣбваше за храна. (19) И рече имъ Моисей: Никой да не остави отъ него до утрѣ. (20) Но не послушаха Моисея, и нѣкои оставиха отъ него до утрѣ; и червяса и се усмърдѣ; и разгнѣви се на тѣхъ Моисей. (21) И всѣка сутрина събираха го кой колкото му трѣбваше за храна; и когато припечеше слънцето стопяваше се.

(22) И въ шестия день събраха двойна храна, по два гомора за едиого: дойдоха тогазъ всичкитѣ началници на събранието и извѣстиха на Моисея. (23) А той имъ рече: Това е което рече Господь: утрѣ е [ш]сжбота, свето упокоение Господу: опечете което имате да опечете, и сварете което имате да сварите; и колкото остане, турете го настрана за васъ си за упазване до утрѣ. (24) И увардиха го до утрѣ както заповѣда Моисей; и [щ]но се усмърдѣ, нито се намѣри червей въ него. (25) И рече Моисей: Яжте го днесъ, защото днесъ *е* сжбота Господу: днесъ нѣма да намѣрите въ

а Числа 30;10,11.
б Иез. 30;15.
в Гл. 15;24. Псал. 106;25. 1 Кор. 10;10.
г Плачъ 4;6.
д Числа 11;4,5.
е Псал. 78;24,25. 105;40. Иоан. 6;31,32. 1 Кор. 10;3. [16.
ж Гл. 15;25. Втор. 8;2,
з Виж. Ст. 22. Лев. 25;21.
и Виж. Ст. 12,13. Гл. 6;7. Числа 16;28—30.
к Виж. Ст. 10. Иса. 35;2. 40;5. Иоан. 11;4,40.
л Числа 17;11.
м 1 Цар. 8;6. Лука 10;16. Рим. 13;2.
н Числа 16;16.
о Ст. 7. Гл. 13;21. Числа 16;19. 3 Цар. 8;10,11.
п Ст. 8.
р Ст. 6.
с Ст. 7.
т Числа 11;31. Псал. 78;27,28. 105;40.
у Числа 11;9.
ф Числа 11;7. Втор. 8;3. Неем. 9;15. Псал. 78;24. 105;40.
х Иоан. 6;31,49,58. 1 Кор. 10;3.
ц Ст. 36.
ч 2 Кор. 8;15.
ш Бит. 2;3. Гл. 20;8. 31;15. 35;3. Лев. 23;3.
щ Ст. 20.

полето. (26) [ъ]Шесть дни ще го събирате; но въ седмия день, въ сѫботата, въ нея нѣма да се намѣрва. (27) И нѣкои отъ людетѣ излѣзоха въ седмия день да съборатъ, но не намѣриха. (28) Тогазъ рече Господь Моисею: [ь]До кога ще се отричате да вардите моитѣ заповѣди и моитѣ закони? (29) Вижте че Господь ви даде сѫботата, *и* за това въ шестия день ви дава хлѣбъ за два дена: седете всѣки на мѣстото си: въ седмия день да не излиза никой отъ мѣстото си. (30) И отпочиваха си людетѣ въ седмия день. (31) А домътъ Израилевъ нарече името му Манна, и [ѣ]то бѣ подобно на кориандровото сѣме, бѣло, и вкусътъ му като на пита съ медъ.

(32) И рече Моисей: Това е което заповѣда Господь: Напълнете отъ него единъ гоморъ за да се варди въ родоветѣ ви, да гледатъ хлѣба съ който ви изхранихъ въ пустинята като ви изведохъ изъ Египетската земя. (33) И рече Моисей Аарону [ю]Вземи една стомнѫ и тури въ нея единъ гоморъ пъленъ съ манна, и положи я прѣдъ Господа за да се упазва въ родоветѣ ви. (34) И положи я Ааронъ [я]прѣдъ свидѣтелството за да се упазва, както заповѣда Господь Моисею. (35) И [ѧ]четиридесеть години ядѣха Израилевитѣ синове манната, [ѩ]додѣ дойдоха въ обитаема земя: ядѣха манна додѣ дойдоха въ прѣдѣлитѣ на Ханаанската земя. А гоморътъ е десета часть на ефата.

ГЛАВА 17.

И [а]тръгна всичкото събрание на Израилевитѣ синове отъ пустинята Синъ, и вървѣха споредъ Господнята заповѣдь, и разположиха станъ въ Рафидимъ, дѣто нѣмаше вода да піятъ людетѣ. (2) И [б]карада се людетѣ съ Моисея и рекоха: Дай ни вода да піемъ. И рече имъ Моисей: Защо се карате съ мене? [в]Защо изкушавате Господа? (3) А людетѣ бѣха ожеднѣли тамъ за вода; и [г]роптаеха людетѣ на Моисея и думаха: Защо ни възведе изъ Египетъ за да ни изморишъ, насъ и чадата ни и скотоветѣ ни, съ жажда?

(4) И [д]извика Моисей къмъ Господа и каза: Какво да правѭ този народъ? [е]още малко и ще ме убиятъ съ камене. (5) И рече Господь Моисею: [ж]Замини прѣдъ лицето на людетѣ, и вземи съ себе си нѣкои отъ Израилевитѣ старци; и жезъла си съ който [з]удари ти рѣката вземи въ рѫката си, и върви. (6) Ето, [и]азъ ще застана тамъ прѣдъ тебе на канарата въ Хоривъ, и ще ударишъ канарата, и ще излѣзе вода изъ нея да піятъ людетѣ. И направи така Моисей прѣдъ очитѣ на старцитѣ Израилеви. (7) И нарече името на мѣстото [к]*Маса, и †Мерива, заради карането на Израилевитѣ синове, и защото изкусиха Господа и казваха. Да ли е между насъ Господь, или не?

(8) [л]Тогазъ дойде Амаликъ и направи бой съ Израиля въ Рафидимъ. (9) И рече Моисей [м]Исусу: Избери ни мѫже, и излѣзъ да се биешъ съ Амалика. утрѣ азъ ще застана на върха на хълма и ще държа въ рѫката си [н]жезъла Божий. (10) И стори Исусъ както му рече Моисей, и се би съ Амалика. А Моисей и Ааронъ и Оръ възлѣзоха на върха на хълма. (11) И [о]когато Моисей въздигаше рѫката си, надвиваше Израиль, а когато спущаше рѫката си, надвиваше Амаликъ. (12) А рѫцѣтѣ Моисееви натегнуваха: за това взеха камъкъ и подложиха му, и той седна на него, а Ааронъ и Оръ, единъ отъ едната страна и другъ отъ другата, подпираха рѫцѣтѣ му; и *така* рѫцѣтѣ му се подкрѣпяваха до захождането на слънцето. (13) И погуби Исусъ Амалика и людетѣ му съ острото на ножа. (14) И рече Господь Моисею: [п]Пиши това въ книга за поменъ, и прѣдай въ ушитѣ на Исуса, че [р]ще изгладя съвсѣмъ помена на Амалика отъ подъ небето. (15) И съзида *тамъ* Моисей олтарь, и нарече името му §Иеова Нисий, (16) и

ъ Гл.20;9,10.
ь 4Цар.17;14. Псал. 78;10,22. 106;13.
ѣ Числа11;7,8.
ю Евр.9;4.
я Гл.25;16,21 40;20. Числа 17;10. Втор. 10;5. 3Цар.8;9
ѧ Числа 33,38. Втор. 8;2,3. Неем.9;20,21. Иоан. 6;31,49.
ѩ Ис.Нав.5;12. Неем. 9;15

—

а Гл.16;1. Числа 33;12,14.
б Числа 20;3,4.
в Втор. 6;16 Псал. 78;18,41. Иса.7;12. Мат.4;7 1Кор.10;9.
г Гл. 16;2
д Гл. 14;15.
е 1Цар.30;6. Иоан. 8;59. 10;31.
ж Иез. 2;6.
з Гл.7;20. Числа20;8.
и Числа 20;10,11. Псал.78;15,20. 105;41. 114;8. 1Кор. 10;4.
к Числа 20;13. Псал. 81;7. 95;8. Евр.3;8.
* Изкушение.
† Каране.
л Бит.36;12. Числа 24;20. Втор.25;17 1Цар.15;2.
м Дѣян. 7;45. Евр. 4;8.
н Гл. 4;20.
о Як. 5:16.
п Гл. 34;27.
р Числа 24;20. Втор. 25;19. 1Цар.15;3,7. 30;1,17. 2Цар.8;12. Ездр. 9;14.
§ Господь знаме мое.

рече: Понеже *Господь *туря* ржка на прѣстола си, *ще бжде* Господня бранъ противъ Амалика отъ родъ въ родъ.

ГЛАВА 18.

И чу [а]Иоторъ Мадиамскиятъ священникъ, тестьтъ Моисеевъ, всичкитѣ дѣла [б]които направи Богъ на Моисея и на людетѣ си Израиля, че изведе Господь Израиля изъ Египетъ. (2) И взе Иоторъ, тестьтъ Моисеевъ, Сепфора, Моисеевата жена, [в]слѣдъ като я бѣше опратилъ, (3) и [г]двамата ѝ синове; отъ които на единия името бѣ †Гирсомъ, защото: Чужденецъ, рече, бидохъ въ чужда земя, (4) а на другия името §Елиезеръ, защото: Богъ на отца ми, *рече*, стана ми помощникъ, и избави ме отъ ножа Фараоновъ. (5) И дойде Иоторъ Моисеевий тесть при Моисея, съ синоветѣ му и съ жена му, въ пустинята дѣто бѣше расположилъ станъ [е]въ Божията гора; (6) и извѣсти Моисею: Азъ Иоторъ тесть ти ида при тебе, и жена ти, [ж]и двамата ѝ синове съ нея. (7) И Моисей излѣзе да посрѣщне тестя си, и поклони се, и [з]цѣлуна го; и попитаха се единъ другъ за здравето си, и влѣзоха въ шатъра. (8) И Моисей разказа на тестя си всичко що направи Господь на Фараона и на Египтянитѣ заради Израиля, и всичкитѣ трудове които имъ се случиха по пжтя, и какъ ги [и]избави Господь. (9) И зарадва се Иоторъ много за всичкитѣ добрини които Господь бѣ направилъ на Израиля, когото избави отъ ржката на Египтянитѣ. (10) И рече Иоторъ: [к]Благословенъ Господь който ви избави отъ ржката на Египтянитѣ и отъ Фараоновата ржка, който избави людетѣ изъ подъ ржката на Египтянитѣ. (11) Сега познавамъ че Господь е [л]великъ надъ всичкитѣ богове; защото [м]въ това въ което се [н]възгордѣха тѣ, стана отъ тѣхъ по-горенъ. (12) Взе тогазъ Иоторъ, Моисеевий тесть, всесъжение и жъртви *да принесе* Богу; и дойде Ааронъ и всичкитѣ старци Израилеви да ядатъ хлѣбъ заедно съ Моисеевия тесть [о]прѣдъ Бога.

(13) И на другия день седна Моисей да сжди людетѣ; и стоеха людетѣ прѣдъ Моисея отъ зараньта до вечерьта. (14) И като видѣ Моисеевий тесть всичко което правѣше той на людетѣ, рече: Що е това което правишъ на людетѣ? Защо ти самъ седишъ, и всичкитѣ люде стоятъ прѣдъ тебе отъ зарань до вечерь? (15) А рече Моисей на тестя си: Защото людетѣ дохождатъ при мене [п]да питатъ Бога. (16) [р]Когато иматъ нѣщо, дохождатъ при мене; и азъ сждя между единия и другия, и [с]показвамъ *имъ* Божиитѣ повелѣния и законитѣ му. (17) И Моисеевий тесть му рече: Това което правишъ не е добро. (18) Непрѣмѣнно и ти ще запрешъ и този народъ който е съ тебе; защото това нѣщо е много тежко за тебе: [т]не можешъ върши това самъ. (19) И сега послушай гласа ми: ще те съвѣтвамъ, и [у]Богъ ще бжде съ тебе: [ф]Ти бжди отъ страна Божия за народа [х]да относишъ сждбитѣ прѣдъ Бога; (20) и [ц]учи ги на повелѣнията и на законитѣ, и показвай имъ [ч]пжтя по който трѣбва да ходятъ и [ш]дѣлата които трѣбва да правятъ. (21) Но избери отъ всичкитѣ люде достойни [щ]мжже, [ъ]които се боятъ отъ Бога, истинолюбци [ь]мжже, [ѣ]които ненавиждатъ сребролюбие; и постави *ги* надъ тѣхъ тисященачалници, и стоначалници, и петдесетоначалници, и десетоначалници; (22) и нека тѣ сждятъ людетѣ [ю]всѣкога. И [я]всѣка голѣма сждба нека доносятъ до тебе, а всѣка малка сждба нека

---

* *Или,* ржка *се подигна* противъ прѣстола Господень.

—

[а] Гл. 2;16. 3;1.
[б] Псал. 44;1. 77;14,15. 78;4. 105;5,43. 106;2,8.
[в] Виж Гл. 4;26.
[г] Дѣян. 7;29.
[д] Гл. 2;22.
† Пришлецъ тука.
§ Богъ мой помощникъ.
[е] Гл. 3;1,12.
[ж] Бит. 14;17. 18;2. 19;1, 3 Цар. 2;19.
[з] Бит. 29;13. 33;4
[и] Псал. 78;42. 81;7. 106:10. 107;2.
[к] Бит. 14:20. 2 Цар. 18;28. Лука 1;68.
[л] 2 Лѣт. 2;5. Псал. 95;3. 97;9. 135;5.
[м] Гл. 1;10,16,22. 5;2,7. 14;8,18.
[н] 1 Цар. 2;3. Неем. 9;10,16,29. Иовъ 40;11,12. Псал. 31;23. 119;21. Лука 1;51.
[о] Втор. 12;7. 1 Лѣт. 29;22. 1 Кор. 10;18, 21,31.
[п] Лев. 24;12. Числа 15;34,35.
[р] Гл. 23;7. 24;14. Втор. 17;8. 2 Цар. 15;3. Иовъ 31;13. Дѣян. 18;15. 1 Кор. 6;1.
[с] Лев. 24;15. Числа 15;35. 27;6, и дрг. 36;6—9.
[т] Числа 11;14,17. Втор. 1;9,12.
[у] Гл. 3;12.
[ф] Гл. 4;16. 20;19. Втор. 5:5.
[х] Числа 27;5.
[ц] Втор. 4;1,5. 5;1 6;1,2. 7;11
[ч] Псал. 143;8.
[ш] Втор. 1;18.
[щ] Ст. 25. Втор. 1;15,16. 16;18. 2 Лѣт. 19;5—10. Дѣян. 6;3.
[ъ] Бит. 42;18. 2 Цар. 23;3. 2 Лѣт. 19;9.
[ь] Иез. 18;8.
[ѣ] Втор. 16;19.
[ю] Ст. 26.
[я] Ст. 26. Лев. 24;11. Числа 15;33. 27;2. 36;1. Втор. 1;17. 17;8.

сѫдятъ тѣ: така ще ти олекне, и [л]ще носятъ товара наедно съ тебе. (23) Ако направишъ това (и ако Богъ ти заповѣда), тогазъ [лл]ще можешъ да се удържишъ; още и всичкий тоя народъ ще стигне [а]на мѣстото си съ миръ.

(24) И послуша Моисей гласа на тестя си, и стори всичко що му рече. (25) И [б]избра Моисей отъ всичкия Израиль достойни мѫже, и постави ги началници надъ народа, тисященачалници, стоначалници, петдесетоначалници, и десетоначалници; (26) и [в]сѫдѣха людетѣ на всѣко врѣме: [г]сѫдбитѣ които бѣха мѫчни доносяха Моисею, а всѣка малка сѫдба сѫдѣха тѣ. (27) И изпроводи Моисей тестя си; и [д]отиде въ земята си.

ГЛАВА 19.

Въ третия мѣсецъ слѣдъ изхода на Израилевитѣ синове изъ Египетската земя, въ истия день дойдоха [а]въ Синайската пустиня. (2) И станаха [б]отъ Рафидимъ та дойдоха въ Синайската пустиня, и разположиха станъ въ пустинята; и тамъ постави шатритѣ си Израиль срѣщу [в]гората. (3) И [г]Моисей възлѣзе при Бога; и [д]повика го Господь отъ гората и рече: Така ще кажешъ на Яковovия домъ, и ще извѣстишъ на Израилевитѣ синове: (4) Вие [е]видѣхте що сторихъ на Египтянитѣ, и васъ [ж]носихъ *като* на орлови крила, и доведохъ ви при себе си. (5) И [з]сега, ако наистина послушате гласа ми и упазите завѣта ми, отъ всичкитѣ народи вие [и]ще ми бѫдете собствено стяжание; защото [к]моя е всичката земя; (6) и вие ще ми бѫдете [л]царство отъ свещеници и [м]народъ светъ. Тѣзи сѫ думитѣ които ще кажешъ на Израилевитѣ синове.

(7) И дойде Моисей и повика старцитѣ народни, и прѣдстави прѣдъ тѣхъ всички тѣзи думи които му заповѣда Господь. (8) И [н]отговориха съгласно всичкитѣ люде и казваха: Всичко което рече Господь ще сторимъ. И отнесе Моисей Господу думитѣ на людетѣ. (9) И рече Господь Моисею: Ето, азъ ида при тебе [о]въ гѫстъ облакъ, [п]за да чуятъ людетѣ когато говоря съ тебе, и [р]да ти вѣрватъ вече за всегда. А Моисей каза Господу думитѣ на людетѣ. (10) И рече Господь Моисею: Иди при людетѣ и [с]освети ги днесь и утрѣ, и [т]да изператъ дрехитѣ си, (11) и да сѫ готови за третия день; защото въ третия день [у]ще слѣзе Господь на Синайската гора прѣдъ очитѣ на всичкитѣ люде. (12) И ще туришъ наоколо прѣдѣли на людетѣ, и ще кажешъ; Пазете се да не възлѣзете на гората, нито да се допрете до никой неинъ край: [ф]който се допре до гората непрѣмѣнно ще умре. (13) И да се не допре до нея рѫка, защото съ камене ще се убие, или съ стрѣла ще се устрѣли; или, ако е животно или человѣкъ, живъ да не остане. [х]Когато трѫбата затрѫби, тогазъ ще възлѣзатъ на гората.

(14) И слѣзе Моисей отъ гората при людетѣ и [ц]освети людетѣ; а тѣ изпраха дрехитѣ си. (15) И рече на людетѣ: [ч]Бѫдете готови за третия день: [ш]не се приближавайте при жена.

(16) И сутриньта въ третия день [щ]станаха грѫмове и свѣткавици, и гѫстъ [ъ]облакъ имаше на гората, и много силенъ трѫбенъ [ь]гласъ; и [ѣ]трепереха всичкитѣ люде които бѣха въ стана. (17) [ю]Тогазъ изведе Моисей людетѣ изъ стана да посрѣщнатъ Бога; и застанаха подъ гората. (18) [я]А Синайската гора бѣше всичка въ

л Числа 11;17.
лл Ст. 18.
а Бит. 18;33. 30;25. Гл. 16;29. 2 Цар. 19;39.
б Втор. 1;15. Дѣян. 6;5.
в Ст. 22.
г Иовъ 29;16.
д Числа 10;29,30.

—

а Числа 33;15.
б Гл. 17;1,8.
в Гл. 3;1,12.
г Гл. 20;21. Дѣян. 7;38.
д Гл. 3;4.
е Втор. 29;2.
ж Втор. 32;11. Иса. 63;9. Откр. 12;14.
з Втор. 5;2.
и Втор. 4;20. 7;6. 14;2,21.26;18.32;8,9. 3 Цар. 8;53. Псал. 135;4. Пѣсн. 8;12. Иса. 41;8. 43;1. Иер. 10;16. Мал. 3;17 Тит. 2;14.
к Гл. 9;29. Втор. 10;14. Иовъ 41;11. Псал. 24;1. 50;12. 1 Кор. 10;26,28.
л Втор. 33;2—4. 1 Пет. 2;5,9. Откр. 1;6. 5;10. 20;6.
м Лев. 20;24,26. Втор. 7;6. 26;19. 28;9. Иса. 62;12. 1 Кор. 3;17 1 Сол. 5;27.
н Гл. 24;3,7. Втор. 5;27. 26;17.
о Ст. 16. Гл. 20;21. 24;15,16. Втор. 4;11. Псал. 18;11,12. 97;2. Мат. 17;5.
п Втор. 4;12,39. Иоан. 12;29,30.
р Гл. 14;31.
с Лев. 11;44,45.
т Бит. 35;2. Ст. 14. Лев. 15;5.
у Ст. 16,18. Гл. 34;5. Втор. 33;2.
ф Евр. 12;20.
х Ст. 16,19.
ц Ст. 10.
ч Ст. 11.
ш 1 Цар. 21;4,5. Зах. 7;3. 1 Кор. 7;5.
щ Псал. 77;18. Евр. 12;18,19. Откр. 4;5. 8:5. 11;19.
ъ Ст. 9. Гл. 40;34. 2 Лѣт. 5;14.
ь Откр. 1;10. 4;1.
ѣ Евр. 12;21.
ю Втор. 4;10.
я Втор. 4;11. 33;2. Сѫд. 5;5. Псал. 68;7,8. Иса. 6;4. Ав. 3;3.

димъ, защото слѣзе Господь [ю]въ огънь на нея;
и [я]дигаше се димътъ ѝ като димъ отъ пещь,
и [а]всичката гора се тресѣше силно. (19) И
[б]когато трѫбнията гласъ се продължаваше
много силно, [в]Моисей говорѣше, и [г]Богъ му
отговаряше съ гласъ. (20) И слѣзе Господь на
Синайската гора на върха на гората. И по-
вика Господь Моисея на върха на гората; и
възлѣзе Моисей. (21) И рече Господь Моисею:
Слѣзъ та заржчай на людетѣ да се не устре-
мятъ къмъ Господа [д]да гледатъ, и паднатъ
мнозина отъ тѣхъ. (22) Така и свещеницитѣ
които приближаватъ при Господа [е]нека се
осветятъ, [ж]за да не нападне Господь върхъ
тѣхъ. (23) И рече Моисей Господу: Людетѣ
не могатъ да възлѣзатъ на Синайската гора,
защото ти си ни заповѣдалъ и рекълъ: [з]Тури
прѣдѣли около гората и освети я. (24) И рече
му Господь: Иди, слѣзъ: послѣ ще възлѣзешъ
ти и Ааронъ наедно съ тебе; а свещеницитѣ
и людетѣ да се не устремятъ да възлѣзатъ
къмъ Господа, за да не нападне върхъ тѣхъ.
(25) И Моисей слѣзе при людетѣ и каза имъ.

ГЛАВА 20.

Тогазъ каза Богъ [а]всички тѣзи думи и го-
ворѣше:—

(2) [б]Азъ съмъ Иеова Богъ твой който тя
изведохъ изъ Египетската земя, [в]изъ дома
на работството.

(3) [г]Да нѣмашъ други богове освѣнъ мене.

(4) [д]Не си прави кумиръ, и никакво подо-
бие на нѣщо което е на небето горѣ, и което
на земята долу, или което въ водитѣ подъ зе-
мята: (5) [е]да не имъ се покланяшъ, нито да
имъ послужишъ; защото азъ Господь Богъ
твой съмъ [ж]Богъ ревнивъ, [з]който въздавамъ
беззаконието на бащитѣ върхъ чадата до тре-
тия и четвъртия родъ на онѣзи които ме по-
навиждатъ, (6) и [и]който правя милость на ти-
сящи родове на онѣзи които ме любятъ и
съхраняватъ моитѣ заповѣди.

(7) [к]Не взимай името на Господа Бога твоего
напраздно: защото [л]Господь нѣма да оправдае
оногози който взима напраздно името му.

(8) [м]Помни сѫботний день да го освеща-
вашъ. (9) [н]Шесть дни ще работишъ и ще
вършишъ всичкитѣ си дѣла; (10) а [о]седмийтъ
день е сѫбота на Господа Бога твоего: да не
правишъ въ него никое дѣло, ни ти, ни синъ
ти, ни дъщеря ти, ни слугата ти, нито слу-
гинята ти, нито скотътъ ти, [п]нито чуждене-
цътъ ти който е отвѫтрѣ вратата ти; (11) за-
щото [р]въ шесть дни направи Господь небето
и земята, морето, и всичко което е въ тѣхъ,
а въ седмий день си почина; за това благо-
слови Господь сѫботния день и освети го.

(12) [с]Почитай баща си и майка си, за да се
продължатъ днитѣ ти на земята която ти дава
Господь Богъ твой.

(13) [т]Не убивай.

(14) [у]Не прѣлюбодѣйствувай.

(15) [ф]Не кради.

(16) [х]Не свидѣтелствувай противъ ближния
си лъжливо свидѣтелство.

(17) [ц]Не пожелай дома на ближния си, [ч]не
пожелай жената на ближния си, нито слугата

[ю] Гл. 3;2. 24;17. 2 Лет. 7;1—3.
[я] Бит. 15;17. Псал. 144;5. Откр. 15:8.
[а] Псал. 68;8. 77;18. 114;7. Иер. 4;24. Евр. 12;26.
[б] Ст. 13.
[в] Евр. 12;21.
[г] Неем. 9;13. Псал. 81;7.
[д] Виж. Гл. 3;5. 1 Цар. 6;19.
[е] Лев. 10;3.
[ж] 2 Цар. 6;7,8.
[з] Ст. 12. Ис. Нав. 3;4.

—

[а] Втор. 5;22.
[б] Лев. 26;1,13. Втор. 5;6. Псал. 81;10. Осия 13;4.
[в] Гл. 13;3.
[г] Втор. 5;7. 6;14. 4 Цар. 17;35. Иер. 25;6. 35;15.
[д] Лев. 26;1. Втор. 4;16. 5;8. 27;15. Псал. 97;7.
[е] Гл. 23;24. Ис. Нав. 23;7. 4 Цар. 17;35. Иса. 44;15,19.
[ж] Гл. 34;14. Втор. 4;24. 6;15. Ис. Нав. 24;19. Наумъ 1;2.
[з] Гл. 34;7. Лев. 20;5. 26;39,40. Числа 14;18,33. 3 Цар. 21;29. Иовъ 5;4. 21;19. Псал. 79;8. 109;14. Иса. 14;20,21. 65;6,7. Иер. 2;9. 32;18.
[и] Гл. 34;7. Втор. 7:9. Псал. 89;34. Рим. 11;28.
[к] Гл. 23;1. Лев. 19;12. Втор. 5;11. Псал. 15;4. Мат. 5;33.
[л] Мих. 6;11.
[м] Гл. 31;13,14. Лев. 19;3,30. 26;2. Втор. 5;12.
[н] Гл. 23;12. 31;15. 34;21. Лев. 23;3. Иез. 20;12. Лука 13;14.
[о] Бит. 2;2,3. Гл. 16;26. 31;15.
[п] Неем. 13;16—19.
[р] Бит. 2;2.
[с] Гл. 23;26. Лев. 19;3. Втор. 5;16. Иер. 35;7,18,19. Мат. 15;4. 19;19. Мар. 7;10. 10;19. Лука 18;20. Ефес. 6;2.
[т] Втор. 5;17. Мат. 5;21. Рим. 13;9.
[у] Втор. 5;18. Мат. 5;27.
[ф] Лев. 19;11. Втор. 5;19. Мат. 19;18. Рим. 13;9. 1 Сол. 4;6.
[х] Гл. 23;1. Втор. 5;20. 19;16. Мат. 19;18.
[ц] Втор. 5;21. Мих. 2;2. Ав. 2;9. Лука 12;15. Дѣян. 20;33. Рим. 7;7. 13;9. Ефес. 5;3,5. Евр. 13;5.
[ч] Иовъ 31;9. Притч. 6;29. Иер. 5;8. Мат. 5;28.

му, нито слугинята му, нито вола му, нито осела му, нито нищо което е на ближния ти.

(18) И [щ]всичкитѣ люде [щ]гледаха гръмежитѣ, свѣткавицитѣ, и гласа на тржбата, и [ъ]гората която димѣше; и като видѣха людетѣ *това нѣщо* оттеглиха се и застанаха отдалечъ. (19) И рекоха на Моисея: [ь]Ти говори съ насъ, и ние ще слушаме; и [ѣ]нека не говори съ насъ Богъ, за да не умремъ. (20) И Моисей рече на людетѣ: [ю]Не бойте се: [я]Богъ дойде да ви опита, и [ѫ]да бжде страхътъ му прѣдъ васъ, за да не съгрѣшавате.

(21) И стоеха людетѣ отдалечъ; а Моисей приближи [аа]при мрака дѣто бѣше Богъ.

(22) И рече Господь Моисею: Така да кажешъ на Израилевитѣ синове: Вие видѣхте че говорихъ съ васъ [а]отъ небето. (23) [б]Да не правите при мене *и* сребърни богове, нито да си правите златни богове. (24) Направи ми олтарь отъ земя, и жъртвувай на него всесъженията си, и примирителнитѣ си приношения, [в]овцитѣ си, и говедата си: [г]на всѣко мѣсто дѣто ще туря поменъ на името си ще дохождамъ при тебе и [д]ще те благославямъ. (25) [е]Ако ли ми направишъ олтарь отъ камене, да го не съзидашъ отъ дѣлани камене; защото, ако дигнешъ сѣчиво върхъ него, ще го осквернишъ. (26) И да не възлѣзвашъ на олтаря ми по стжпала, за да се не открие върхъ него голотата ти.

ГЛАВА 21.

А тѣзи сж сждбитѣ които [а]ще имъ прѣдставишъ:—

(2) [б]Ако купишъ рабъ Евреинъ, шесть години ще работи; а въ седмата ще излѣзе свободенъ, безъ да плати нищо. (3) Ако е влѣзълъ самъ, самъ ще излѣзе: ако е ималъ жена, то и жена му ще излѣзе съ него. (4) Ако му е далъ господарьтъ му жена, и му е родила тя синове или дъщери, жената и чадата ѝ ще бждатъ на господаря ѝ, а той ще излѣзе самъ. (5) Но [в]ако рабътъ отговори и рече: Обичамъ господаря си, жена си, и чадата си: не ща да излѣза свободенъ, (6) тогазъ господарьтъ му ще го заведе [г]прѣдъ [*]сждиитѣ, и ще го доведе при дверитѣ, или до дверостълпа, и господарьтъ му [д]ще му промуши ухото съ шило; и ще му бжде рабъ за всегда.

(7) И [е]ако нѣкой продаде дъщеря си за рабиня, тя нѣма да излѣзе [ж]както излазятъ рабитѣ. (8) Ако ли не бжде угодна на господаря си който я е направилъ своя годеница, то ще я остави да се изкупи: не ще има власть да я продаде на чуждъ народъ, понеже се е обходилъ съ нея невѣрно. (9) Но ако я е сгодилъ за сина си, ще ѝ направи по обикновението на дъщеритѣ. (10) Ако вземе за себе си друга, да не лиши оназъ отъ храната ѝ, и отъ дрехитѣ ѝ, и [з]отъ съпружеско съжитие съ нея. (11) Ако ли не ѝ направи тѣзи тритѣ, тогазъ тя ще излѣзе даромъ безъ сребро.

(12) [и]Който удари человѣка, та умре, непрѣмѣнно да се умъртви. (13) [к]Ако ли *го* не е прѣчаквалъ, но [л]Богъ *го* е прѣдалъ въ ржцѣтѣ му, тогазъ азъ [м]ще ти опрѣдѣля мѣсто дѣто ще прибѣгне. (14) [н]Ако ли нѣкой отъ злоба противъ ближния си го убие коварно, то *и* [о]отъ олтаря ми ще го извадишъ за да се умъртви. (15) И който удари баща си или майка си непрѣмѣнно да се умъртви.

(16) И [п]който открадне человѣка и [р]го продаде, или [с]ако се намѣри въ ржцѣтѣ му, непрѣмѣнно да се умъртви.

(17) И [т]който хули баща си или майка си непрѣмѣнно да се умъртви.

(18) И кога се каратъ нѣкои человѣци, и

щ Евр. 12;18.
щ Откр. 1;10,12.
ъ Гл. 19;18.
ь Втор. 5;27. 18;16. Гал. 3;19,20. Евр. 12;19.
ѣ Втор. 5;25.
ю 1 Цар. 12;20. Иса. 41;10,13.
я Бит. 22;1. Втор. 13;3.
ѫ Втор. 4;10. 6;2. 10;12. 17;13,19. 19;20. 28;58. Прит. 8;7. 16;6. Иса. 8;13.
аа Гл. 19;16. Втор. 5;5. 3 Цар. 8;12.
а Втор. 4;36. Неем. 9;13.
б Гл. 32;1,2,4. 1 Цар. 5;4,5. 4 Цар. 17;33. Иез. 20;39. 43;8. Дан. 5;4,23. Соф. 1;5. 2 Кор. 6;14—16.
в Лев. 1;2.
г Втор. 12;5,11,21. 14;23. 16;6,11. 26;2. 3 Цар. 8;43. 9;2. 2 Лѣт. 6;6. 7;16. 12;13. Езд. 6;12. Неем. 1;9. Псал. 74;7 Иер. 7;10,12.
д Бит. 12;2. Втор. 7;13.
е Втор. 27;5. Ис. Нав. 8;31.

а Гл. 24;3,4. Втор. 4;14. 6;1.
б Лев. 25;39—41. Втор. 15;12. Иер. 34;14.
в Втор. 15;16,17.
г Гл. 12;12. 22;8,28.
* *Или*, сждътъ Божий.
д Псал. 40;6.
е Неем. 5;5.
ж Ст. 2,3.
з 1 Кор. 7;5.
и Бит. 9;6. Лев. 24;17. Числа 35;30,31. Мат. 26;52.
к Числа 35;22. Втор. 19;4,5.
л 1 Цар. 24;4,10,18.
м Числа 35;11. Втор. 19;3. Ис. Нав. 20;2.
н Числа 15;30. 35;20. Втор. 19;11,12. Евр. 10;26.
о 3 Цар. 2;28—34. 4 Цар. 11;15.
п Втор. 24;7.
р Бит. 37;28.
с Гл. 22;4.
т Лев. 20;9. Прит. 20;20. Мат. 15;4. Мар. 7;10.

единият удари другия съ камикъ или съ пе-
стницѫ, и той не умре, но лежи на одъра,
(19) ако стане и ходи по вънъ [у]съ тоягѫ,
тогазъ ще е невиненъ онзи който го е уда-
рилъ, само ще плати за лежанието му, и ще
го изцѣри.

(20) И ако нѣкой удари раба си или раби-
нята си съ тоягѫ, и умре подъ рѫкѫта му,
непрѣмѣнно да се накаже (21) Ако ли пожи-
вѣе единъ день или два, да се не наказва
понеже [ф]му е сребро.

(22) Ако се биятъ нѣкои и ударятъ непраздна
жена, и пометне дѣтето, а друга повреда не
стане, онзи *който я е ударилъ* непрѣмѣнно
да заплати глобата която на жената мѫжътъ
наложи нему; и ще заплати [х]колкото *опрѣдѣ-
лятъ* сѫдиитѣ. (23) И ако стане повреда, то-
газъ ще дадешъ животъ за животъ, (24) [ц]око
за око, зѫбъ за зѫбъ, рѫка за рѫка, нога
за нога, (25) изгорение за изгорение, рана за
рана, ударъ за ударъ.

(26) Ако нѣкой удари раба си или рабинята
си въ окото и го ослѣпи, поради окото му ще
го остави свободенъ. (27) И ако извади зѫба
на раба си, или зѫба на рабинята си, ще го
остави свободенъ поради зѫба му.

(28) Ако волъ убоде мѫжъ или жена, та
умре, тогазъ [ч]волътъ да се убие съ камене,
и месото му да се не яде; а на вола стопани-
нътъ ще е неповиненъ. (29) Но ако волътъ е
билъ бодливъ отъ по-напрѣдъ, и се казало на
стопанина му, и го не упазилъ, то ако убие
мѫжъ или жена, волътъ съ камене да се убие,
още и стопанинътъ му да се умъртви. (30) Ако
му се наложи откупъ, [ш]за избавлението на
живота си ще даде колкото му се наложи.
(31) Ако убоде синъ, или убоде дъщеря, по
тази сѫдба ще му направятъ. (32) Ако волътъ
убоде рабъ или рабиня, ще даде на господаря
имъ [щ]тридесетъ сребърни сикли; [ъ]а волътъ
да се убие съ камене.

(33) И ако отвори нѣкой яма, или изкопае
яма, и не я покрие, и падне въ нея волъ или
оселъ, (34) стопанинътъ на ямата ще заплати
повредата, ще даде сребро на стопанина имъ;
а мършата да бѫде негова.

(35) И ако на нѣкого си волътъ убоде вола
на ближния му, та умре, тогазъ да продадатъ
живия волъ, и да раздѣлятъ на двѣ среброто
му: така и мършата да раздѣлятъ на двѣ.
(36) Ако ли се е знаяло че волътъ е билъ
бодливъ отъ по-напрѣдъ, и стопанинътъ му
го не упазилъ, непрѣмѣнно ще плати волъ за
волъ; а мършата ще бѫде негова.

ГЛАВА 22.

Ако нѣкой открадне волъ или овца та го
заколе или го продаде, то да плати петь вола
мѣсто вола, и [а]четири овци мѣсто овцата.

(2) Ако нѣкой намѣри крадецъ [б]кога подко-
пава та го удари и умре, [в]нѣма *да се пролѣе*
кръвь за него. (3) Ако ли е слънцето изгрѣло
надъ него, *ще се пролѣе* кръвь за него:
трѣбва непрѣмѣнно да плати: ако ли нѣма,
[г]то да се продаде за украденото. (4) Ако [д]укра-
деното се намѣри живо въ рѫцѣтѣ му, или
волъ, или оселъ, или овца, [е]ще плати двойно.

(5) Ако нѣкой повреди нива или лозе, и
остави скота си да се напасе въ чужда нива,
да плати отъ най-добрата *рожба* на нивата си
и отъ най-добрия *плодъ* на лозето си. (6) Ако
излѣзе огънь и намѣри трънье, и изгорятъ
копни или класове или нива, който е запа-
лилъ огъня непрѣмѣнно ще плати

(7) Ако нѣкой даде на ближния си пари
или нѣкакви сѫдове да *ги* пази, и се открад-
натъ отъ кѫщата на человѣка, [ж]ако се намѣ-
ри крадецътъ, ще плати двойно (8) Ако ли се
не намѣри крадецътъ, тогазъ стопанинътъ на
кѫщата ще се заведе [з]прѣдъ сѫдиитѣ *да се
изпита* да ли е турилъ рѫка върхъ прите-
жанията на ближния си. (9) За всѣкакъвъ
видъ прѣстѫпление, — за волъ, за оселъ, за
овца, за дреха, за всѣко загубено нѣщо за
което би рекълъ нѣкой че е негово, — [и]сѫд-
бата на двоицата ще дойде прѣдъ сѫдиитѣ;
и когото осѫдятъ сѫдиитѣ, той ще плати двой-
ното на ближния си

(10) Ако нѣкой даде на ближния си оселъ,
или волъ, или овца, или какъвъ-годѣ скотъ
за да *го* пази, и умре, или охромѣе, или се
откара безъ да види нѣкой, (11) [к]клетва Го-
сподня да бѫде между двоицата че не е ту-
рилъ рѫка върхъ стоката на ближния си, и
стопанинътъ му ще приеме *това свидѣтелство,*

у 2 Цар.3;29.
ф Лев. 25;45,46.
х Ст.30. Втор.22;18,19.
ц Лев. 24;20. Втор. 19;21. Мат.5;38.
ч Бит. 9;5.
ш Ст. 22. Числа 35;31.
щ Виж. Зах. 11;12,13. Мат.26;15. Филип.2;7.
ъ Ст. 28.

—

а 2 Цар. 12;6. Виж. Прит. 6;31. Лука 19;8.
б Мат. 24;43.
в Числа 35;27.
г Гл. 21;2.
д Гл. 21;16.
е Виж. Ст.1,7. Прит. 6;31.
ж Ст. 4.
з Гл. 21;6. Ст. 28.
и Втор. 25;1. 2 Лет. 19;10.
к Евр. 6;16.

а *другият* да не плати. (12) Но [л]ако се от-
крадне отъ него, ще плати на стопанина му.
(13) Ако бѫде *отъ звѣръ* разкѫсано, ще го
донесе за свидѣтелство: за разкѫсаното нѣма
да плати.

(14) И ако заеме нѣкой отъ ближния си
животно, и охромѣе или умре когато стопани-
нътъ му не е съ него наедно, непрѣмѣнно
ще плати. (15) Ако ли е стопанинътъ му на-
едно съ него, нѣма да плати: ако е било на-
емнато съ пари, ще отиде за наема си.

(16) И [м]ако нѣкой прѣлъсти негодена дѣ-
вица и легне съ нея, непрѣмѣнно ще ѝ даде
вѣно, и ще я вземе за жена. (17) Ако ли баща
ѝ не рачи да му я даде, ще плати сребро
[н]споредъ вѣното на дѣвицитѣ.

(18) [о]Магесница жива да не оставишъ.

(19) [п]Всѣки скотоложникъ непрѣмѣнно да
се умъртви.

(20) [р]Който жъртвува на богове, а не само-
му Господу, да погине като проклетъ.

(21) И [с]чужденецътъ да не притѣснявашъ,
нито да го насилствувашъ; защото чужденци
бѣхте въ Египетската земя (22) [т]Да не угне-
тявате ни една вдовица или сираче. (23) Ако
ги угнетите нѣкакъ, и [у]извикатъ къмъ мене,
[ф]непрѣмѣнно ще послушамъ гласа имъ, (24) и
[х]гнѣвътъ ми ще се разпали, и ще ви убия
съ ножъ; и [ц]женитѣ ви ще бѫдатъ вдовици,
и чадата ви сирачета.

(25) [ч]Ако дадешъ на заемъ сребро на съ-
седа си сиромаха между моя народъ, да не
постѫпвашъ съ него като лихоимецъ, да му
не наложишъ лихва. (26) [ш]Ако вземешъ залогъ
дрехата на ближния си, до захождането на
слънцето да му я върнешъ; (27) защото това е
само завивката му, това е дрехата на кожата
му: съ какво що спи? и [щ]като викне къмъ
мене ще чуя, защото азъ [ъ]съмъ милостивъ.

(28) [ь]Да не злословишъ сѫдии, нито да про-
кълнешъ началника на народа си.

(29) [ѣ]Начаткитѣ на гумното си и на хлѣба
си да не забавишъ: [ю]първородния отъ сино-
ветѣ си ще дадешъ на мене. (30) [я]Така ще
направишъ за говедото си и за овцата си:
[ѫ]седемь дни ще бѫде съ майка си, а въ осмия
день ще го дадешъ на мене.

(31) [ѭ]И ще ми бѫдете свети мѫже И [а]ме-
со разкѫсано *отъ* звѣрове въ полето да не
ядете. на псетата го хвърлете.

ГЛАВА 23.

[а]Да не разносишъ лъжливъ слухъ Да не
туришъ рѫка съ неправедния [б]за да бѫдешъ
свидѣтель въ полза на неправдата (2) [в]Да не
отидешъ слѣдъ множеството да правишъ зло;
[г]нито да говоришъ въ сѫдба така щото да се
увличашъ слѣдъ множеството за да изкривишъ
правото; (3) нито да покажешъ лицеприятие
на сиромаха въ сѫдбата му.

(4) [д]Ако срѣщнешъ на неприятеля си вола
или осела му заблудилъ, непрѣмѣнно да му го
закарашъ. (5) [е]Ако видишъ на враждебника
си осела че е паднаlъ подъ товара си, и ти
се иска да отбѣгнешъ да му не помогнешъ,
непрѣмѣнно трѣбва съ него наедно да по-
могнешъ.

л Бит.31;39.
м Втор.22;28,29.
н Бит.34;12. Втор. 22;29. 1 Цар.18;25.
о Лев.19;26,31. 20;27. Втор. 18;10,11. 1 Цар. 28;3,9.
п Лев. 18;23. 20;15.
р Числа25;2,7,8. Втор. 13;1,2,5,6,9,13—15. 17;2,3,5.
с Гл. 23;9. Лев.19;33. 25;35. Втор. 10;19. Иер. 7;6. Зах.7;10. Мал.3;5.
т Втор. 10;18. 24;17. 27;19. Псал. 94;6, Иса.1;17,23. 10;2. Иез. 22;7 Зах.6:10. Як. 1;27.
у Втор. 15;9. 24;15. Иовъ35;9. Лука18;7.
ф Ст. 27. Иовъ 34;28. Псал. 18;6 145;19. Як. 5;4. [24.
х Иовъ31;23. Псал.69;
ц Псал. 109;9. Плачъ 5:3.
ч Лев.25;35—37. Втор. 23;19,20. Неем.5;7. Псал .15;5. Иез. 18;8,17.
ш Втор.24;6,10. 13;17. Иовъ 22;6. 24;3,9. Прит.20;16. 22;27. Иез. 18;7,16. Амосъ 2;8.
щ Ст. 23.
ъ Гл.34;6. 2 Лѣт.30;9. Псал.86;15.
ь Екл.10;20. Дѣян. 23;5. Юд. 8.
ѣ Гл. 23;16,19. Прит. 3;9.
ю Гл. 13;2,12. 34;19.
я Втор. 15;19.
ѫ Лев. 22;27.
ѭ Гл.19;6. Лев.19;2. Втор. 14;21.
а Лев. 22;8. Иез.4;14. 44;31.

—

а Ст. 7. Лев. 19;16. Псал. 15;3. 101;5. Прит.10;18. Сравни 2 Цар.19;27 съ 16;3.
б Гл.20;16. Втор. 19; 16—18. Псал.35;11. Прит. 19;5,9,28. 24;28. Виж. 3 Цар. 21;10,13. Мат. 26;59—61. Дѣян. 6;11,13.
в Бит.7;1. 19;4,6. Гл. 32;1,2. Ис.Нав.24;15. 1 Цар. 15;9. 3 Цар. 19;10. Иовъ 31;34 Прит. 1;10,11,15. 4;14. Мат. 27;24,26. Мар.15;15. Лука 23,23. Дѣян. 24;27. 25;9.
г Ст. 6,7. Лев. 19;15. Втор.1;17. Псал.72;2.
д Втор.22;1. Иовъ 31;29. Прит. 24;17. 25;21. Мат.5;44. Рим. 12;20. 1 Солун.5;15.
е Втор. 22;4.

(6) [ж]Да не изкривишъ правдата на нищия
си въ сѫдбата му. (7) [з]Отдалечавай се отъ
неправедна работа, и [и]не убивай неповинния
и праведния; защото азъ [к]нѣма да оправдая
нечестивия.
(8) И [л]дарове да не земешъ защото даро-
вотѣ правятъ слѣпи тѣзи които иматъ отворе-
ни очи, и извращатъ думитѣ на праведнитѣ.
(9) И [м]да не паспаствувашъ чужденеца;
защото вие познавате какво е на сърдцето на
чужденеца, понеже сте били чужденци въ
Египетската земя.
(10) И [н]шесть лѣта да сѣешъ земята си и
да събирашъ плодоветѣ ѝ; (11) а въ седмото
да я оставишъ неработена и да я напуснешъ,
за да се хранятъ сиромаситѣ на твоя народъ;
и щото остане отъ тѣхъ да ядатъ полскитѣ
животни. Така ще сторишъ съ лозето си и
съ маслиницитѣ си.
(12) [о]Шесть дни ще работишъ работитѣ си;
а въ седмия день ще си се успокоишъ, за да
си почине волътъ ти и осельтъ ти, и да си
отдъхне синътъ на рабинята ти и чужденецътъ.
(13) И [п]да се пазите въ всичко що ви
говорихъ; и [р]име на други богове да не по-
менете, нито да се чуе изъ устата ви.
(14) [с]Три пѫти въ годината ще ми правишъ
праздникъ. (15) Ще [т]пазишъ праздника на
безкваснитѣ хлѣбове: седемь дни ще ядешъ
безквасни хлѣбове, както съмъ ти заповѣдалъ,
въ отреденото врѣме на мѣсеца Авивъ, защото
въ него си излѣзълъ изъ Египетъ; и [у]никой
да се не яви прѣдъ мене съ праздни рѫцѣ:
(16) и [ф]праздника на жетвата, първитѣ пло-
дове на труда ти които си посѣялъ въ нивата:
и [х]праздника на събирането на плодоветѣ, въ
свършването на годината, когато съберешъ
плодоветѣ си отъ нивата. (17) [ц]Три пѫти въ
годината да се явява всичкиятъ твой мѫжки
полъ прѣдъ Господа Иеова. (18) [ч]Да не при-
несешъ кръвьта на жъртвата ми съ квасенъ
хлѣбъ, нито да остане тлъстината на праздни-
ка ми прѣзъ нощьта до утрѣ. (19) [ш]Началкитѣ
на първитѣ плодове отъ земята си ще прине-
сешъ въ дома на Господа Бога твоего. [щ]Да
не сваришъ яре въ млѣкото на майка му.
(20) Ето [ъ]азъ проваждамъ Ангелъ прѣдъ те-
бе да те пази по пѫтя, и да те заведе на мѣ-
стото което приготвихъ. (21) Бѫди внимателенъ
въ неговото присѫтствие, и слушай гласа му:
[ь]да му се не опирашъ, защото [ѣ]нѣма да опро-
сти прѣстѫпленията ви, понеже [ю]името ми е
въ него (22) Но ако слушашъ внимателно
гласа му, и правишъ всичко що говоря, [я]то-
газъ азъ ще бѫда неприятель на неприятели-
тѣ ти, и противникъ на противницитѣ твои.
(23) Защото [ѫ]Ангелътъ ми ще върви прѣдъ
тебе, и [ѭ]ще те въведе при Аморейцитѣ, Хе-
тейцитѣ, и Ферезейцитѣ, и Хананейцитѣ, Евей-
цитѣ, и Иевусейцитѣ; и ще ги изтрѣбя:
(24) [а]Да се не поклонишъ на боговетѣ имъ,
[б]нито да имъ послужишъ, нито да правишъ
по дѣлата имъ; но [в]да ги довършишъ съвсѣмъ,
и да изпотрошишъ идолитѣ имъ. (25) И [г]да
служите на Господа Бога вашего, и той [д]ще
благославя хлѣба ти и водата ти; и [е]ще отда-
лечавамъ всѣка болесть отъ помежду ви. (26) И
[ж]не ще да има безчадна нито неплодна въ

[ж] Ст. 2. Втор 27;19. Иовъ 31;13,21. Екл. 5;8. Иса. 10;1,2. Иер. 5;28. 7;6. Амосъ 5;12 Мал. 3;5.
[з] Ст. 1. Лев. 19;11. Лука 3;14. Ефес. 4;25.
[и] Втор. 27;25 Псал. 94;21. Прит. 17;15,26. Иер. 7;6. Мат. 27;4.
[к] Гл. 34;7. Рим. 1;18.
[л] Втор. 16;19. 1 Цар. 8;3. 12;3. 2 Лѣт. 19;7. Псал. 26;10. Прит. 15;27. 17;8,23. 29;4. Иса. 1;23. 5;23. 33;15. Иез. 22;12. Амосъ 5;12. Дѣян. 24;26
[м] Гл. 22;21. Втор. 10;19. 24;14.17. 27;19. Псал. 94;6. Иез. 22:7 Мал. 3;5.
[н] Лев. 25;3,4.
[о] Гл. 20;8,9. Втор. 5;13. Лука 13;14.
[п] Втор. 4;9. Ис. Нав. 22;5 Псал. 39;1. Ефес. 5;15. 1 Тим. 4:16.
[р] Числа 32;28. Втор. 12;3 Ис. Нав. 23;7. Псал. 16;4. Осия 2;17. Зах. 13;2.
[с] Гл. 34;23 Лев. 23;4. Втор 16;16.
[т] Гл. 12;15. 13;6. 34;18. Лев. 23;6 Втор. 16;8.
[у] Гл. 34;20 Втор. 16;16
[ф] Гл. 34;22. Лев. 23;10.
[х] Втор. 16;13
[ц] Гл. 34;23. Втор. 16;16.
[ч] Гл. 12;8 34;25. Лев. 2;11 Втор. 16;4.
[ш] Гл. 22;29. 34;26. Лев. 23;10,17 Числа 18;12,13. Втор. 26;10. Неем. 10;35.
[щ] Гл. 34;26 Втор. 14;21.
[ъ] Гл. 14;19. 32;34 33;2,14. Числа 20;16 Ис. Нав. 5;13. 6;2. Псал. 91;11. Иса. 63;9.
[ь] Числа 14;11. Псал. 78;40,56. Ефес. 4;30. Евр. 3;10,16.
[ѣ] Гл. 32;34. Числа 14;35. Втор. 18;19 Ис. Нав. 24;19 Иер. 5;7. Евр. 3;11 1 Иоан. 5;16.
[ю] Иса. 9;6. Иер. 23;6. Иоан. 10;30,38.
[я] Бит. 12;3. Втор. 30;7. Иер. 30;20.
[ѫ] Ст. 20. Гл. 33;2.
[ѭ] Ис. Нав. 24;8,11
[а] Гл. 20;5. [31.
[б] Лев. 18;3. Втор. 12;30,
[в] Гл. 34;13. Числа 33;52. Втор. 7;5,25. 12;3.
[г] Втор. 6;13 10;12,20. 11;13,14. 13;4. Ис. Нав. 22;5. 24;14, 15,21,24. 1 Цар. 7;3. 12;20,24. Мат. 4;10.
[д] Втор. 7;13 28;5,8.
[е] Гл. 15;26 Втор. 7;15.
[ж] Втор. 7;14. 28;4. Иовъ 21;10 Мал 3;10,11

земята ти: числото на днитѣ ти [з]ще направя пълно. (27) [и]Ще проводя страха си прѣдъ тебе, и [к]ще хвърля въ смущение всичкитѣ народи въ които отидешъ, и ще направя всичкитѣ ти неприятели да обърнатъ гърбъ на тебе (28) И [л]ще проводя стършени прѣдъ тебе; и ще изпъдятъ отъ лицето ти Евейцитѣ, Хананейцитѣ, и Хетейцитѣ. (29)[м]Не ща да ги изпъдя отъ лицето ти въ една година, за да не запустѣе земята и се умножатъ противъ тебе на полето звѣроветѣ (30) Малко по малко ще ги изпъждамъ отъ лицето ти, додѣ нарастешъ и обладаешъ земята.

(31) И [н]ще положа прѣдѣлитѣ ти отъ Червено Море до Филистимско Море, и отъ пустинята до рѣка *Ефратъ*, защото [о]на вашитѣ ржцѣ ще прѣдамъ жителитѣ на мѣстото, и ще ги изпъдишъ отъ лицето си (32) [п]Да не направишъ договоръ съ тѣхъ нито съ боговетѣ имъ. (33) Да не живѣятъ въ земята ти, за да те не направятъ да ми съгрѣшишъ; защото ако послужишъ на боговетѣ имъ, [р]това непрѣмѣнно ще ти бжде примка.

ГЛАВА 24.

И рече Моисею· Възлѣзъ къмъ Господа, ти и Ааронъ, [а]Надавъ и Авиудъ, [б]и седемдесеть отъ Израилевитѣ старѣйшини, и се поклонете отъ далечъ; (2) и [в]Моисей самъ ще приближи при Господа, а тѣ да не приближатъ, нито людетѣ да възлѣзатъ съ него заедно.

(3) Тогазъ Моисей дойде та каза на людетѣ [г]всичкитѣ думи Господни и всичкитѣ *му* сждби; и всичкитѣ люде съ единъ гласъ отговориха и рекоха: Ще сторимъ всичко което говори Господь. (4) И [д]написа Моисей всичкитѣ думи Господни, и стана рано на утриньта та съгради олтарь подъ гората, и *изправи* [е]дванадесеть стълпа, споредъ дванадесетьтѣ Израилеви племена. (5) И проводи момци отъ Израилевитѣ синове, та принесоха всесъжѣния, и пожъртвуваха Господу примирителни жъртви, телци. (6) И [ж]Моисей взе половината отъ кръвьта и тури я въ тасове, а съ половината отъ кръвьта поръси върху олтаря. (7) Послѣ [з]взе книгата на завѣта и прочете я въ слушането на людетѣ; и тѣ рекоха: [и]Ще правимъ всичко щото рече Господь, и ще бждемъ послушни. (8) Тогазъ Моисей взе кръвьта и поръси людетѣ, и рече: Ето [к]кръвьта на завѣта що направи Господь съ васъ споредъ всички тѣзи думи.

(9) И [л]възлѣзоха Моисей и Ааронъ, Надавъ и Авиудъ, и седемдесеть отъ Израилевитѣ старѣйшини (10) И [м]видѣха Бога Израилева, и подъ нозѣтѣ му като нѣщо постлано [н]отъ камикъ сапфиръ, и по чистотата като [о]сжщо небе, (11) И [п]не тури ржката си на избранитѣ отъ Израилевитѣ синове. И [р]видѣха Бога, и [с]ядоха и пиха.

(12) И рече Господь Моисею· [т]Възлѣзъ при мене на гората и бжди тамъ; и ще ти дамъ [у]каменнитѣ плочи, и закона, и заповѣдитѣ които съмъ написалъ да ги поучавашъ. (13) И стана Моисей наедно [ф]съ Исуса слугата си, и [х]възлѣзе Моисей на Божията гора. (14) И рече на старѣйшинитѣ: Чакайте ни тукъ додѣ се върнемъ при васъ; и, ето, Ааронъ и Оръ сж съ васъ: който има сждба, нека иде при тѣхъ.

(15) И възлѣзе Моисей на гората; и [ц]облакътъ покриваше гората. (16) И [ч]славата Господня застана на Синайската гора, и облакътъ я покриваше шесть дни, и въ седмия день повика *Господь* къмъ Моисея отсрѣдъ облака. (17) И видътъ на славата Господня по

з Бит.25;8. 35;29. 1 Лѣт 23;1. Иовъ 5;26. 42;17 Псал. 55;23. 90;10.
и Бит.35;5. Гл.15;14,16. Втор.2;25. 11;25. Ис.Нав.2;9,11. 1 Цар.14;15. 2 Лѣт 14;14.
к Втор.7;23. Псал.18;40.
л Втор.7;20. Ис.Нав.24;12.
м Втор.7;22.
н Бит.15;18. Числа 34;3. Втор.11;24. Ис.Нав.1;4. 3 Цар 4;21,24. Псал.72;8.
о Ис.Нав.21;44. Сжд. 1;4. 11;21
п Гл.34;12,15. Втор.7;2.
р Гл.34;12. Втор.7;16. 12;30. Ис.Нав.23;13. Сжд.2:3. 1 Цар.18:21. Псал.106;36.
а Гл.28;1. Лев.10;1,2.
б Гл.1;5. Числа 11;16.
в Ст 13,15,18.
г Ст.7 Гл.19;8. Втор.5;27 Гал.3;19,20
д Втор.31;9.
е Бит.28;18. 31;45.
ж Евр.9:18.
з Евр.9;19.
и Ст.3.
к Евр.9;20. 13;20. 1 Пет.1;2.
л Ст.1.
м Виж. Бит.32;30. Гл.3;6. Сжд.13;22. Сравни Иса.6:1,5. съ Гл.33:20,23. Иоан.1;18. 1 Тим.6;16. 1 Иоан.4:12.
н Иез.1;26. 10;1. Откр.4;3,
о Мат.17;2.
п Гл.19:21.
р Ст.10. Бит.16:13. 32;30. Гл.33;20. Втор.4;33. Сжд.13:22.
с Бит.31;54. Гл.18;12. 1 Кор.10;18.
т Ст.2,15.18.
у Гл.31;18. 32;15,16. Втор.5;22.
ф Гл.32;17 33;11.
х Ст.2.
ц Гл.19;9,16. Мат.17;5.
ч Гл.16:10. Числа 14;10.

върха на горага бѣше въ очитѣ на Израилевитѣ синове [щ]като огънь поядающъ. (18) И влѣзе Моисей врѣдъ облака, и възлѣзе на горага; и [щ]стоя Моисей на горага четиридесеть дни и четиридесеть нощи

ГЛАВА 25

И говори Господь Моисею и рече: (2) Кажи на Израилевитѣ синове да взематъ за мене приношение: [а]отъ всѣкиго человѣка който отъ *самоволно сърдце *би далъ* ще приемете приношението за мене (3) И това е приношението което ще приемете отъ тѣхъ: злато, и сребро, и мѣдь, (4) и синьо, и багрено, и червено, и висонъ, и козина, (5) и овенски кожи очервени, и кожи *отъ язовци, и дърво ситимъ, (6) и [б]масло за свѣтене, [в]ароматы за маслото на помазването и за [г]благовонното кадене, (7) камене ониксови, и камене за вложение на [д]ефода и на [е]нагръдника. (8) И да ми направятъ [ж]светилище, [з]за да обитавамъ между тѣхъ. (9) [и]По всичко което ти показвамъ азъ образа на скинията, и образа на всичкитѣ ѝ сждове, така да направите

(10) И [к]да направятъ ковчегъ отъ дърво ситимъ: дължината му два лакта и половина, и ширината му единъ лакъть и половина, и височината му единъ лакъть и половина (11) И да го обковешъ съ чисто злато: ще го обковешъ отвънъ и отвжтрѣ, и върху него ще направишъ златъ вѣнецъ наоколо (12) И да излѣешъ за него четири златни колцета, и да ги туришъ на четиритѣ му жгла, двѣ колцета на едната му страна, и двѣ колцета на другата му страна. (13) И да направишъ върлини отъ дърво ситимъ, и да ги обковешъ съ злато. (14) И да провреешъ върлинитѣ прѣзъ колцетата отъ странитѣ на ковчега, за да се носи ковчегътъ чрѣзъ тѣхъ. (15) [л]Върлинитѣ да оставатъ въ колцетата на ковчега: да се не изваждатъ отъ него. (16) И да туришъ въ ковчега [м]свидѣтелството което ще ти дамъ

(17) И [н]да направишъ очистилище отъ чисто злато: два лакта и половина дължината му, и лакъть и половина ширината му. (18) И да направишъ два херувима отъ злато: изковани да ги направишъ, на двата края на очистилището. (19) И да направишъ единъ херувимъ отъ единия край, и единъ херувимъ отъ другия край: херувимитѣ да направите отъ сжщото очистилище на двата му края. (20) И [о]херувимитѣ да бждатъ съ распрострѣни отгорѣ крила, и ще прикриватъ съ крилата си очистилището; и лицата имъ ще сж едно срѣщу друго: къмъ очистилището да бждатъ лицата на херувимитѣ (21) И [п]да положишъ очистилището на ковчега отгорѣ; и [р]да туришъ вжтрѣ въ ковчега свидѣтелството което ще ти дамъ. (22) И [с]тамъ ще се виждамъ съ тебе, и отгорѣ на очистилището, [т]отъ срѣдата на двата херувима които сж надъ ковчега на свидѣтелството, ще говоря съ тебе за всичко което ще ти заповѣдамъ за Израилевитѣ синове.

(23) И [у]да направишъ трапеза отъ дърво ситимъ: два лакта дължината ѝ, и единъ лакъть ширината ѝ, а височината ѝ единъ лакъть и половина. (24) И да я обковешъ съ чисто злато, и да ѝ направишъ златъ вѣнецъ наоколо. (25) И да ѝ направишъ краищникъ наоколо, една длань *на ширъ*, и да направишъ на краищника и златъ вѣнецъ наоколо. (26) И да направишъ четири златни колцета, и да туришъ колцетата на четиритѣ жгла които сж на четиритѣ ѝ нозѣ. (27) Колцетата да бждатъ около краищника влагалища на върлинитѣ, за да се носи трапезата. (28) И да направишъ върлинитѣ отъ дърво ситимъ, и да ги обковешъ съ злато, и да се носи трапезата чрѣзъ тѣхъ. (29) И да направишъ [ф]блюдата ѝ, и темянницитѣ ѝ, и възливалницитѣ ѝ, и тасоветѣ ѝ, за да биватъ чрѣзъ тѣхъ възливанията: отъ чисто злато ще ги направишъ.

щ Гл.3;2. 19;18. Втор. 4;36. Евр.12;18,29.
щ Гл.34;28. Втор.9;9.
—
а Гл.35;5,21. 1 Лѣт. 29;3,5,9,14. Езд. 2;68. 3;5. 7;16. Неем.11;2. 2 Кор. 8;12. 9;7.
* *Или, сини.*
б Гл.27;20.
в Гл.30;23
г Гл.30;34.
д Гл.28;4.6
е Гл.28;15.
ж Гл.36;1,3,4. Лев.4;6. 10;4.21;12. Евр.9;1,2.
з Гл.29;45. 3 Цар.6;13. 2 Кор.6;16, Евр.3;6. Откр.21;3.
и Ст.40.
к Гл.37;1. Втор.10;3. Евр.9;4
л 3 Цар.8;8.
м Гл.16;34. 31;18. Втор.10;2,5. 31;26. 3 Цар.8;9. 4 Цар. 11;12. Евр.9;4.
н Гл.37;6. Рим.3;35. Евр.9;5.
о 3 Цар.8;7. 1 Лѣт. 28;18. Евр.9;5.
п Гл.26;34.
р Ст.16.
с Гл.29;42,43. 30;6,36. Лев.16;2. Числа17;4.
т Числа7;89. 1Цар.4;4. 2Цар.6;2. 4 Цар. 19;15. Псал.80;1. 90;1. Иса37;16.
у Гл.37;10. 3Цар.7;48. 2 Лѣт.4;8. Евр.9;2.
ф Гл.37;16. Числа4;7

(30) И да полагашъ на трапезата жхлѣбове за прѣдложение прѣдъ мене всѣкога.

(31) И чда направишъ свѣтилникъ отъ чисто злато: изкованъ да направишъ свѣтилника: стеблото му, и вѣтвитѣ му, чашкитѣ му, и ябълчкитѣ му, и цвѣтята му да бждатъ изъ него си. (32) И отъ странитѣ му да изхождатъ шесть вѣтви, три вѣтви на свѣтилника отъ едната страна, и три вѣтви на свѣтилника отъ другата страна. (33) На едната вѣтва да има три чашки като на мигдали, една ябълчка, и едно цвѣте; и на другата вѣтва три чашки като на мигдали, една ябълчка, и едно цвѣте: така да има на шестьтѣ вѣтви които изхождатъ изъ свѣтилника. (34) И на *стеблото на* свѣтилника да има четири чашки като на мигдали, съ ябълчкитѣ имъ и цвѣтята имъ. (35) И на шестьтѣ вѣтви които изхождатъ изъ свѣтилника *да има* подъ двѣтѣ му вѣтви една ябълчка, и подъ двѣтѣ му вѣтви една ябълчка, и подъ двѣтѣ му вѣтви една ябълчка. (36) Ябълчкитѣ и вѣтвитѣ имъ да бждатъ отъ него: всичкото му цѣло изковано отъ чисто злато. (37) И свѣтилата му да направишъ седемь; и шда палятъ свѣтилата му, щза да свѣтятъ отпрѣдъ му. (38) И щипцитѣ му и полносницитѣ му *да бждатъ* отъ чисто злато (39) Отъ единъ талантъ чисто злато да се направи той и всички тѣзи сждове. (40) И щвижъ да *ги* направишъ по образа имъ който ти биде показанъ на горага.

ГЛАВА 26

И ада направишъ скинията съ десеть опони отъ прѣпреденъ висонъ, и синьо, и багрено, и червено: на тѣхъ да направишъ херувими отъ изкусна работа. (2) Дължината на едната опона двадесеть и осемь лакти, и ширината на едната опона четири лакти: всичкитѣ опони отъ една мѣрка. (3) Петьтѣ опони да сж съединени една съ друга, и *другитѣ* петь опони да сж съединени една съ друга. (4) И да направишъ сини запетелки по края на едната опона, по крайщата на съединението: така да направишъ и по края на крайната опона на второто съединение. (5) Петдесеть запетелки да направишъ на едната опона, и петдесеть запетелки да направишъ по края на опоната която е въ второто съединение: запетелкитѣ да се спосрѣщатъ една съ друга. (6) И да направишъ петдесеть златни петелки, и съ петелкитѣ да съединишъ опонитѣ една съ друга: така скинията ще бжде една.

(7) И бда направишъ опони отъ козина за покривъ надъ скинията: единадесеть да направишъ тѣзи опони. (8) дължината на едната опона тридесеть лакти, и ширината на едната опона четири лакти: единадесетьтѣ опони *да бждатъ* на една мѣрка. (9) И да съединишъ петьтѣ опони особно, и шестьтѣ опони особно; а шестата опона да прѣгънешъ двойно къмъ лицето на скинията. (10) И да направишъ петдесеть запетелки по края на едната опона която е крайна въ съединението, и петдесеть запетелки по края на опоната отъ второто съединение.

(11) И да направишъ петдесеть мѣдни петелки, и да запетлѣешъ петелкитѣ съ запетелкитѣ, и да съединишъ покрива, и ще е единъ. (12) А остатъкътъ който остава повече отъ опонитѣ на покрива, половината на опоната която остава ще виси на задната страна на скинията. (13) И единъ лакътъ отъ едната страна и единъ лакътъ отъ другата страна отъ онова което остава повече отъ дължината на опонитѣ отъ покрива ще виси по странитѣ на скинията отъ тукъ и отъ тукъ за да я покрива

(14) И вда направишъ покривъ за скинията отъ овенски очервени кожи, и прикривало отгорѣ отъ язовечки кожи.

(15) И да направишъ за скинията дъски отъ дърво ситимъ да стоятъ прави: (16) десеть лакти дължината на една дъска, и лакътъ и половина ширината на една дъска. (17) Два шипа да има въ едната дъска спосрѣщани единъ съ другъ: така да направишъ на всичкитѣ дъски на скинията.

(18) И да направишъ дъскитѣ на скинията, двадесеть дъски отъ южна страна къмъ пладне. (19) И отдолу на двадесетьтѣ дъски да направишъ четиридесеть сребърни подложки: двѣ подложки отдолу на едната дъска за двата ѝ шипа, и двѣ подложки отдолу на другата дъска за двата ѝ шипа.

(20) И за втората страна на скинията, която е къмъ сѣверъ, *ще направишъ* двадесеть дъски, (21) и четиридесетьтѣ имъ сребърни подложки, двѣ подложки подъ едната дъска, и двѣ подложки подъ другата дъска.

(22) И за задната страна на скинията къмъ

ж Лев.24;5,6.
ч Гл.37;17. 3 Цар.7;49. Зах.4;2. Евр.9;2. Откр.1;12. 4;5.
ш Гл.27;21. 30;8. Лев. 24;3,4. 2 Лѣт.13;11.
щ Числа 8;2.
щ Гл.25;30. Числа 8;4 1 Лѣт.28;11,19. Дѣян.7;44. Евр. 8;5.
а Гл.36;8.
б Гл.36;14.
в Гл.36;19.

западъ да направишъ шесть дъски. (23) Да направишъ и двѣ дъски за жгловетѣ на скинията отъ задната страна. (24) И да сѫ съединени отдолу, и отгорѣ да сѫ ставени наедно съ едно колце: така да бѫде за двѣтѣ; за двата жгла да бѫдатъ. (25) И така да бѫдатъ осемь дъски, и сребърнитѣ имъ подложки шестнадесеть подложки: двѣ подложки подъ едната дъска, и двѣ подложки подъ другата дъска.

(26) И да направишъ верои отъ дърво ситимъ, петь за дъскитѣ отъ едната страна на скинията, (27) и петь верои за дъскитѣ отъ другата страна на скинията, и петь верои за дъскитѣ отъ задната страна на скинията къмъ западъ. (28) И срѣдната верея, която е въ срѣдата на дъскитѣ, да прѣминава отъ край до край. (29) И дъскитѣ да обковешъ съ злато, и колцетата имъ да направишъ златни *за* влагалища на вереитѣ; и да обковешъ вереитѣ съ злато.

(30) И да въздигнешъ скинията [г]споредъ начертанието ѝ каквото ти бѣ показано на гората.

(31) И [д]да направишъ завѣса отъ синьо, багрено, и червено, и прѣпреденъ висонъ, съ изкусна работа· направи на нея херувими. (32) И да я турнешъ на четири стълпа отъ ситимъ обковани съ злато, съ златни куки, и съ четири сребърни подложки. (33) И подъ петелкитѣ да окачишъ завѣсата, и да внесешъ тамъ, отвжтрѣ завѣсата, [е]ковчега на свидѣтелството; и тая завѣса ще отдѣля вамъ [ж]свѣтото мѣсто отъ прѣсветото. (34) И [з]да положишъ очистилището върхъ ковчега на свидѣтелството, въ прѣсветото мѣсто. (35) И [и]да положишъ трапезата отвънъ завѣсата, [к]и свѣтилника срѣщу трапезата къмъ южната страна на скинията; а трапезата ще положишъ къмъ сѣверната страна. (36) И да направишъ за двернтѣ на скинията [л]закровъ отъ синьо, и багрено, и червено, и прѣпреденъ висонъ отъ везана работа. (37) И да направишъ за закрова [м]петь стълпа отъ ситимъ, и да ги обковешъ съ злато, съ златни куки, и да излѣешъ за тѣхъ петь мѣдни подложки

ГЛАВА 27

И [а]да направишъ олтарь отъ дърво ситимъ, петь лакти дължина, и петь лакти ширина: четвероъгъленъ да бѫде олтарьтъ, и височината му три лакти. (2) И да му направишъ рогове на четиритѣ му жгла: роговетѣ да бѫдатъ отъ него си; и [б]да го обковешъ съ мѣдь. (3) И да му направишъ котли за изсипване на пепела, и лопатитѣ му, и тасоветѣ му, и вилицитѣ му, и вжгленицитѣ му: мѣдни да направишъ всичкитѣ му сждове. (4) И да направишъ за него мѣдна решетка, работа *като* на мрѣжа, и на мрѣжата да направишъ четиря мѣдни колцета на четиритѣ ѝ жгла. (5) И да я положишъ подъ околностьта на олтаря отдолу, щото мрѣжата да е до срѣдата на олтаря. (6) И да направишъ върлини за олтаря, върлини отъ дърво ситимъ, и да ги обковешъ съ мѣдь. (7) И върлинитѣ да се провратъ прѣзъ колцетата, и да бѫдатъ върлинитѣ отъ двѣтѣ страни на олтаря за да го носятъ. (8) Хралупъ отъ дъски да го направишъ· [в]както ти се показа на гората така да *го* направишъ.

(9) И [г]да направишъ двора на скинията: отъ южната страна къмъ пладне да има за двора привѣси отъ прѣпреденъ висонъ: дължината за едната страна сто лакти. (10) И двадесетьтѣ му стълпа и тѣхнитѣ двадесеть подложки *да бѫдатъ* мѣдни, *а* кукитѣ на стълповетѣ и свръзкитѣ имъ сребърни. (11) Така и къмъ сѣверната страна на длъжъ да има привѣси, дължина сто *лакти*, и за тѣхъ двадесеть стълпа, и тѣхнитѣ двадесеть мѣдни подложки; *а* кукитѣ на стълповетѣ и свръзкитѣ имъ сребърни. (12) И за ширината на двора къмъ западната страна да има петдесеть лакти привѣси: за тѣхъ стълпове десеть, и тѣхнитѣ подложки десеть. (13) И ширината на двора къмъ прѣдната страна на изтокъ да е петдесеть лакти. (14) И привѣситѣ на едната страна *на вратата да бѫдатъ* петнадесеть лакти: за тѣхъ три стълпа, и тѣхнитѣ три подложки. (15) И на другата страна да има привѣси петнадесеть *лакти*: за тѣхъ три стълпа, и тѣхнитѣ три подложки. (16) И за вратата на двора да има двадесеть лакти закровъ отъ синьо, и багрено, и червено, и прѣпреденъ висонъ, отъ везана работа· за тѣхъ четири стълпа, и тѣхнитѣ подложки четири. (17) Всичкитѣ стълпове около двора да бѫдатъ свързани съ сребро,

г Гл. 25;9,40. 27;8. Дѣян. 7;44. Евр. 8;5.
д Гл. 36;35. Лев. 16;2. 2 Лет. 3;14. Мат. 27;51. Евр. 9:3.
е Гл. 25;16. 40:21.
ж Лев. 16;2. Евр. 9;2,3.
з Гл. 25;21. 40;20 Евр. 9;5.
и Гл. 40;22 Евр. 9;2.
к Гл. 40;24
л Гл. 36:37.
м Гл. 36;38.
а Гл. 38;1. Иез. 43;13.
б Числа 16;38.
в Гл. 25;40. 26;30.
г Гл. 38;9.

кукитѣ имъ сребърни, и подложкитѣ имъ
мѣдни. (18) Дължината на двора да е сто лак-
ти, и ширината всѣкждѣ да е петдесеть лакти,
и височината петь лакти, отъ прѣпреденъ ви-
сонъ, и подложкитѣ имъ мѣдни. (19) Всичкитѣ
сждове на скинията, за всѣко служение въ
нея, и всичкитѣ ѝ коле, и всичкитѣ коле на
двора да бждатъ мѣдни.

(20) И ти [д]заповѣдай на Израилевитѣ сино-
ве да ти доносятъ елей първотокъ, чистъ, за
свѣтене, за да горятъ винаги свѣтилата. (21) Въ
скинията на събранието, [е]извънъ завѣсата
която е прѣдъ свидѣтелството, [ж]Ааронъ и си-
новетѣ му да ги нареждатъ *да горятъ* отъ
вечерь до заранъ прѣдъ Господа: [з]*това* да е
за всѣкога узаконение за Израилевитѣ синове
въ родоветѣ имъ.

ГЛАВА 28.

И ти [а]приведи при себе си Аарона брата
си, и синоветѣ му съ него наедно, отсрѣдъ
Израилевитѣ синове, за да ми свещенствуватъ:
Аарона, и Надава, и Авиуда, Елеазара, Ита-
мара, Аароновитѣ синове. (2) И [б]да напра-
вишъ свети одежди на брата си Аарона, за
слава и великолѣпие. (3) И ти [в]кажи на всич-
китѣ остроумни [г]които азъ изпълнихъ съ духъ
на прѣмждрость да направятъ одежди на Аа-
рона, за да го посветишъ да ми свещенствува.
(4) И одеждитѣ които ще направятъ сж тѣзи:
[д]нагрждникъ, и [е]ефодъ, [ж]мантия, и пъстро-
тканъ [з]хитонъ, кидаръ, и поясъ; и да напра-
вятъ свети одежди на Аарона брата ти, и на
синоветѣ му, за да ми свещенствуватъ.

(5) И да земать златото, и синьото, и багре-
ното, и червеното, и прѣпредения висонъ,
(6) и [и]да направятъ ефода отъ злато, отъ синьо,
и багрено, отъ червено, и прѣпреденъ ви-
сонъ, изкусна работа. (7) Да има на двата си
края два нараменника, които да се държатъ за
да се сърава. (8) И прѣпоясанието на ефода
което ще е отгорѣ му да е отъ сжщия спо-
редъ направата му; отъ злато, отъ синьо, и
багрено, и червено, и прѣпреденъ висонъ.
(9) И да вземешъ два ониксови камика, и да
изваешъ на тѣхъ имената на Израилевитѣ си-
нове, (10) шесть отъ имената имъ на единия
камикъ, и другитѣ шесть имена на другия
камикъ, по *реда на* рождението имъ. (11) Съ
работа на каменосѣчецъ, споредъ ваяние на
печатъ, да изваешъ двата камика съ имената
на Израилевитѣ синове; и да ги вложишъ въ
златни гнѣздца. (12) И да туришъ тѣзи два
камика на нараменницитѣ на ефода, камене за
поменъ на Израилевитѣ синове; и [к]Ааронъ
ще носи имената имъ прѣдъ Господа на двѣтѣ
си рамена [л]за поменъ. (13) И да направишъ
златни гнѣздца, (14) и двѣ верижици отъ чи-
сто злато: вити отъ плетена работа да ги на-
правишъ, и да туришъ плетенитѣ верижици
на гнѣздцата имъ.

(15) И [м]да направишъ сждебния нагрждникъ
изкусна работа: споредъ направата на ефода
да го направишъ: отъ злато, синьо, и багрено,
и червено, и прѣпреденъ висонъ да го напра-
вишъ. (16) Да бжде четверожгълесъ, двоенъ:
дължината му една педа, и ширината му една
педа. (17) И [н]да споишъ на него камене, че-
тири реда камене: редъ сардъ, топазъ, и сма-
рагдъ *да е* първиятъ редъ; (18) и вториятъ
редъ, антраксъ, сапфиръ, и адамантъ; (19) и
третиятъ редъ, лигирий, ахатъ, и аметистъ;
(20) и четвъртиятъ редъ, хрисолитъ, и ониксъ,
и ясписъ: да бждатъ споени въ златнитѣ си
гнѣздца. (21) И каменетѣ да бждатъ по име-
ната на Израилевитѣ синове дванадесеть, спо-
редъ имената имъ, споредъ изваянието на пе-
чатъ: да бждатъ всѣки съ името си споредъ
дванадесеттѣ племена. (22) И върху нагржд-
ника да направишъ вити верижици плетена
работа отъ чисто злато. (23) И да направишъ
на нагрждника двѣ златни колцета, и да туришъ
двѣтѣ колцета на двата края на нагрждника.
(24) И да провреш двѣтѣ плетени златни вери-
жици прѣзъ двѣтѣ колцета въ краищата на на-
грждника. (25) А двата края на двѣтѣ плетени ве-
рижици да ставишъ съ двѣтѣ гнѣздца, и да *ги*
туришъ на нараменницитѣ на ефода откъмъ лице-
то му. (26) И да направишъ двѣ златни колцета, и
да ги туришъ върху *другитѣ* два края на на-
грждника отъ тази му страна която е къмъ
ефода отвжтрѣ. (27) И да направишъ *пакъ*
двѣ златни колцета, и да ги туришъ *отдолу* на
двата нараменника на ефода, откъмъ лицето му,
срѣщу съединението му, надъ прѣпоясанието

[д] Лев. 24;2.
[е] Гл. 26;31,33.
[ж] Гл. 30;8. 1 Цар. 3;3. 2 Лѣт. 13;11.
[з] Гл. 28;43. 29;9,28. Лев. 3;17. 16;34. 24;9. Числа 18;23. 19;21. 1 Цар. 30;25. —
[а] Числа 18;7. Евр. 5;1,4.
[б] Гл. 29;5,29. 31;10. 39;1,2. Лев. 8;7,30. Числа 20;26,28.
[в] Гл. 31;6. 36;1.
[г] Гл. 31;3. 35;30,31.
[д] Ст. 15.
[е] Ст. 6.
[ж] Ст. 31.
[з] Ст. 39.
[и] Гл. 39;2.
[к] Ст. 29. Гл. 39;7.
[л] Виж. Ис. Нав. 4;7. Зах. 6;14.
[м] Гл. 39;8.
[н] Гл. 39;10, и дрг.

на ефода. (28) И да връзватъ нагръдника съ колцетата му за колцетата на ефода съ ширитъ отъ синьо, за да е надъ прѣпоясанието на ефода, и нагръдникътъ да не е отдѣленъ отъ ефода. (29) И Ааронъ когато влазя въ светото мѣсто да носи винаги имената на Израилевитѣ синове върху сѫдебния нагръдникъ на сърдцето си, [о]за поменъ прѣдъ Господа.

(30) И [п]да положишъ на сѫдебния нагръдникъ Урима и Тумима, и да бѫдатъ на Аароновото сърдце когато влѣзва прѣдъ Господа; и Ааронъ да носи винаги сѫда на Израилевитѣ синове на сърдцето си прѣдъ Господа.

(31) И [р]да направишъ мантията на ефода всичката отъ синьо (32) И кѫдѣ срѣдата ѝ на върха и да има отворъ да има тъкана обтока около отвора си, какъвто е отворътъ на бронята, за да се не съдира. (33) И да направишъ по политѣ ѝ нарове отъ синьо, и багрено, и червено, по политѣ ѝ наоколо, и златни звънци помежду имъ наоколо (34) златъ звънецъ и наръ, златъ звънецъ и наръ, по политѣ на мантията наоколо (35) И да бѫде на Аарона когато служи, и звънтенето му да се чуе когато влѣзва въ светото мѣсто прѣдъ Господа, и когато излѣзва, за да не умре. (36) И [с]да направишъ плочица отъ чисто злато, и да изваешъ на нея, като ваяние на печатъ, СВЕТИНЯ ГОСПОДУ (37) И да я туришъ на синь ширитъ за да е на кидара въ прѣдната страна на кидара да бѫде; (38) и да бѫде на Аароновото чело, [т]за да носи Ааронъ прѣгрѣшенията на светитѣ нѣща които Израилевитѣ синове ще посвещаватъ въ всичкитѣ свои свети приношения, и да бѫде винаги на челото му, за да сѫ [у]тѣ приятни прѣдъ Господа.

(39) И да направишъ пъстротканни хитонъ отъ висонъ, и да направишъ кидаръ отъ висонъ, и да направишъ поясъ, работа везана.

(40) И [ф]за Аароновитѣ синове да направишъ хитони, и пояси да направишъ за тѣхъ, и гѫжви да направишъ за тѣхъ, за слава и великолѣпие.

(41) И да облѣчешъ съ тѣхъ Аарона брата си, и синоветѣ му наедно съ него, и [х]да ги помажешъ, и [ц]да ги посветишъ, и да ги осветишъ, за да ми священствуватъ. (42) И да имъ направишъ [ч]ленени гащи, за да покриватъ голотата на тѣлото имъ, *и* да сѫ отъ кръстътъ до *подъ* бедрата. (43) И да бѫдатъ на Аарона и на синоветѣ му когато влазятъ въ скинията на събранието, или когато пристѫпватъ [ш]при олтаря за да служатъ въ светото мѣсто, за [щ]да не нанесатъ *на себе си* прѣстѫпление та да умратъ. *Това* да е за всѣкога [ъ]узаконение за него и за сѣмето му слѣдъ него.

ГЛАВА 29.

И това е което ще направишъ на тѣхъ за да ги осветишъ да ми священствуватъ. [а]Вземи единъ юнецъ отъ говедата, и два овна безъ порокъ, (2) и [б]безквасенъ хлѣбъ, и безквасни пити мѣсени съ елей, и безквасни кори помазани съ елей· отъ чисто брашно пшенично да ги направишъ. (3) И да ги туришъ въ единъ кошъ, и да ги принесешъ въ коша съ юнеца и двата овна. (4) Тогазъ да приведешъ Аарона и синоветѣ му при дверитѣ на скинията на събранието, и [в]да ги умиешъ съ вода. (5) Послѣ [г]да вземешъ одеждитѣ, и да облѣчешъ Аарона съ хитона, и съ мантията на ефода, и съ ефода, и съ нагръдника, и да го прѣпашешъ [д]съ прѣпоясанието на ефода, (6) и [е]да турпишъ кидара на главата му, и на кидара да туришъ светия вѣнецъ. (7) Тогазъ да вземешъ [ж]маслото на помазанието, и да го излѣешъ на главата му, и да го помажешъ.

(8) Послѣ [з]да приведешъ синоветѣ му, и да ги облѣчешъ съ хитони. (9) И да ги опашешъ съ пояси, Аарона и синоветѣ му, и да имъ турпишъ гѫжви. И [и]священството ще бѫде тѣхно по вѣчно узаконение; и [к]да посветишъ Аарона и синоветѣ му.

(10) И да приведешъ юнеца прѣдъ скинията на събранието; и [л]Ааронъ и синоветѣ му да положатъ рѫцѣтѣ си на главата на юнеца.

о Ст 12.
п Лев.8;8. Числа27;21. Втор.33;8. 1Цар28;6. Езд.2;63. Неем 7;65.
р Гл. 39;22.
с Гл.39;30. Зах 14;20.
т Ст.43. Лев.10;17 22;9. Числа18;1. Иса. 53;11. Иез. 4;4-6. Иоан.1;29. Евр.9;28. 1Пет.2;24.
у Иса.56;7. Лев.1;4. 22;27. 23;11
ф Ст.4. Гл.39;27-29,41. Иез. 44;17,18.
х Гл. 29;7 30;30. 40;15. Лев. 10;7
ц Гл. 29;9, и дрг. Лев. Гл.8. Евр.7;28.
ч Гл.39;28. Лев. 6;10. 16;4. Иез.44;18.
ш Гл. 20;26.
щ Лев.5;1,17. 20;19,20. 22;9. Числа9;13. 18;22.
ъ Гл.27;21. Лев. 17;7.

—

а Лев. 8;2.
б Лев.2;4. 6;20-22.
в Гл. 40;12. Лев. 8;6. Евр. 10:22.
г Гл.28;2. Лев.8;7.
д Гл. 28;8.
е Лев. 8;9.
ж Гл.28;41. 30;25. Лев. 8;12. 10;7 21;10. Числа 35;25.
з Лев.8;13.
и Числа18;7
к Гл.28;41 Лев. 8;22, и дрг. Евр.7;28.
л Лев.1;4. 8;14.

(11) И да заколешъ юнеца прѣдъ Господа, при дверитѣ на скинията на събранието. (12) И [м]да вземешъ отъ кръвьта на юнеца, и съ пръста си да туришъ [н]на роговетѣ на олтаря: и да изтѣешъ всичката кръвь при основанието на олтаря. (13) И [о]да вземешъ всичката тлъстина която покрива вжтрѣшноститѣ, и булото на дроба, и двата бжбрека, и тлъстината върхъ тѣхъ, и да ги изгоришъ на олтаря. (14) А [п]месото на юнеца, и кожата му, и лайната му да изгоришъ въ огънь вънъ отъ стана; това е жъртва за грѣхъ. (15) И [р]единия овенъ да вземешъ; и Ааронъ и синоветѣ му [с]да турятъ ржцѣтѣ си на главата на овена. (16) И да заколешъ овена, и да вземешъ кръвьта му та да поръсишъ олтаря наоколо. (17) И да разсѣчешъ овена на кжсове, и да измиешъ вжтрѣшноститѣ му и нозѣтѣ му, и да ги туришъ на кжсоветѣ му и на главата му. (18) И всичкия овенъ да изгоришъ на олтаря: това е всесъжение Господу, [т]уханно благовонно, жъртва Господу.

(19) И [у]да вземешъ втория овенъ; и Ааронъ и синоветѣ му да турятъ ржцѣтѣ си на главата на овена. (20) Тогазъ да заколешъ овена, и да вземешъ отъ кръвьта му, и да туришъ на края на дѣсното ухо на Аарона, и на края на дѣсното ухо на синоветѣ му, и на палеца на дѣсната имъ ржка, и на голѣмия пръстъ на дѣсната имъ нога, и да поръсишъ съ кръвьта олтаря наоколо. (21) И да вземешъ отъ кръвьта която е на олтаря, и [ф]отъ маслото на помазанието, и да поръсишъ Аарона, и одеждитѣ му, и синоветѣ му, и одеждитѣ на синоветѣ му съ него; и [х]така ще се осветятъ, той, и одеждитѣ му, и синоветѣ му, и одеждитѣ на синоветѣ му съ него. (22) И да вземешъ отъ овена тлъстината, и опашката, и тлъстината която покрива вжтрѣшноститѣ, и булото на дроба, и двата бжбрека, и тлъстината която е върхъ тѣхъ, и дѣсното бедро, (защото е овенъ за посвещение,) (23) и [ц]единъ хлѣбъ, и една пита мѣсена съ елей, и една кора изъ коша на безкваснитѣ на прѣдложенитѣ прѣдъ Господа; (24) и да туришъ всичкитѣ на ржцѣтѣ на Аарона и на ржцѣтѣ на синоветѣ му, и [ч]да ги подвижишъ за движимо приношение прѣдъ Господа. (25) И [ш]да ги вземешъ отъ ржцѣтѣ имъ, и да ги изгоришъ на олтаря надъ всесъжението за уханно благовонно прѣдъ Господа: това е жъртва Господу. (26) И отъ овена на посвещението, който е за Аарона да вземешъ [щ]гърдитѣ, и да ги подвижишъ за движимо приношение прѣдъ Господа, и то [ъ]да бжде твой дѣлъ. (27) И да осветишъ [ь]гърдитѣ на движимото приношение, и бедрото на възвишаемото приношение, което се е подвижило и което се е възвишило отъ овена на посвещението, отъ онзи който е за Аарона, и отъ онзи който е за синоветѣ му. (28) И това ще бжде отъ Израилевитѣ синове на Аарона и на синоветѣ му [ѣ]по вѣчно узаконение, защото е възвишаемо приношение: и [ю]ще бжде възвишаемо приношение отъ Израилевитѣ синове отъ примирителнитѣ имъ жъртви, тѣхното възвишаемо приношение Господу.

(29) И светитѣ одежди на Аарона [я]да бждатъ на синоветѣ му слѣдъ него, [ж]за да се помажатъ въ тѣхъ и да се осветятъ въ тѣхъ. (30) [ѫ]Седемь дни да се облича съ тѣхъ онзи свещенникъ отъ синоветѣ му който е [а]вмѣсто него, който ще влази въ скинията на събранието за да служи въ светилището. (31) И да вземешъ овена на посвещението, и [б]да сваришъ месото му на свято мѣсто. (32) И да ядатъ Ааронъ и синоветѣ му месото на овена и [в]хлѣба който е въ коша, при дверитѣ на скинията на събранието. (33) И [г]да ядатъ онѣзи *приношения* съ които биде умилостивение за посвещение и освещение на тѣхъ; но [д]чужденецъ да не яде, защото сж свети. (34) И ако остане отъ месото на посвещението или отъ хлѣба до утрото, тогазъ [е]да изгоришъ останъка въ огънь: да се не яде, защото е свето.

(35) И така да направишъ на Аарона и на синоветѣ му, по всичко що ти заповѣдахъ: [ж]въ седемь дни ще ги посветишъ. (36) И за грѣхъ [з]да приносишъ всѣки день единъ юнецъ за умилостивение; и да очистишъ олтаря като правишъ умилостивение за него, и [и]да го помажешъ за да го осветишъ. (37) Седемь дни

м Лев.8;15.
н Гл.27;2, 30;2.
о Лев.3;3. [13;11.
п Лев. 4;11,12,21.Евр.
р Лев. 8;18.
с Лев.1;4-9.
т Бит.8;21.
у Ст.3. Лев. 8;22.
ф Гл.30;25,31.Лев.8;30.
х Ст.1. Евр. 9;22.
ц Лев. 8;26.
ч Лев. 7;30.
ш Лев. 8;28.
щ Лев. 8;29.
ъ Псал.99;6.
ь Лев. 7;31,34. Числа 18;11.18. Втор.18;3.
ѣ Лев.10;15.
ю Лев. 7;34.
я Числа20;26,28.
ж Числа18;8. 35;25.
ѫ Лев. 8;35. 9;1,8.
а Числа 20;28.
б Лев. 8;31.
в Мат. 12;4.
г Лев. 10;14,15,17.
д Лев. 22;10.
е Лев. 8;32.
ж Гл. 40;12. Лев. 8;33-35.
з Евр. 10;11. [10;10.
и Гл. 30;26,28,29.

да правишъ умилостивение за олтаря и да го освещавашъ, и [к]да бжде олтарь прѣсвятъ: [л]всичко що се прикоснува до олтаря ще бжде свето. (38) И това е което ще принасяшъ на олтаря: [м]по двѣ агнета еднолѣтни [н]на день, винаги. (39) Едното агне да принасяшъ [о]заранъ, а другото агне да принасяшъ привечеръ; (40) и съ едното агне една десета часть *на ефа* чисто брашно смѣсено съ четвъртата часть на единъ инъ отъ първотокъ елей; и за възлияние четвъртата часть на единъ инъ отъ вино. (41) И второто агне да принасяшъ [п]привечеръ: съ приношение подобно на утренното и съ възлиянието му да направишъ нему, за благовонно ухание, жъртва Господу. (42) *Това* е [р]всегдашно всесъжение въ родоветѣ ви, при двернитѣ на скинията на събранието прѣдъ Господа, [с]дѣто ще се виждамъ съ васъ да говоря съ тебе тамъ. (43) И тамъ ще се виждамъ съ Израилевитѣ синове; и *това мѣсто* [т]ще се освещава съ славата ми. (44) И ще осветя скинията на събранието и олтаря: [у]ще осветя и Аарона и синоветѣ му, за да ми свещенствуватъ. (45) И [ф]ще се населя между Израилевитѣ синове, и ще имъ бжда Богъ. (46) И тѣ ще познаятъ че [х]азъ съмъ Иеова тѣхний Богъ, който ги изведохъ изъ Египетската земя за да се населя между тѣхъ: азъ съмъ Иеова тѣхний Богъ.

ГЛАВА 30.

И да направишъ [а]олтарь [б]за да кадишъ темянъ: отъ дърво ситимъ да го направишъ: (2) единъ лакъть дължината му, и единъ лакъть ширината му, четвероъгъленъ да бжде; и височината му два лакта: роговетѣ му отъ него си. (3) И да го обковешъ съ чисто злато, връхъ му, и странитѣ му наоколо, и роговетѣ му; и да му направишъ златъ вѣнецъ наоколо. (4) И подъ вѣнеца му да му направишъ двѣ златни колцета: близу при двата му жгла на двѣтѣ му страни да ги направишъ: и да бждатъ влагалища на върлинитѣ, за да го носятъ съ тѣхъ. (5) И да направишъ върлинитѣ отъ дърво ситимъ, и да ги обковешъ съ злато. (6) И да го турнишъ прѣдъ завѣсата която е прѣдъ ковчега на свидѣтелството, [в]срѣщу очистилището върхъ *ковчега* на свидѣтелството дѣто ще се виждамъ съ тебе. (7) И ще кади Ааронъ надъ него [г]благовоненъ темянъ всѣка заранъ: [д]когато устроява свѣтилата ще кади съ него. (8) И когато пали Ааронъ свѣтилата вечеръ, ще кади съ него темянъ за всегда прѣдъ Господа въ родоветѣ ви. (9) На него [е]чуждъ темянъ да не принасяте, нито всесъжение нито хлѣбно приношение, нито възлияние да изливате на него. (10) И надъ роговетѣ му единъ пжть въ годината [ж]да прави Ааронъ умилостивение съ кръвьта на умилостивителното приношение за грѣхъ: единъ пжть въ годината на него отгорѣ ще прави умилостивение въ родоветѣ ви: това е прѣсвето Господу.

(11) И говори Господь Моисею и рече: (12) [з]Когато земешь цѣлото число на Израилевитѣ синове при изброението имъ, тогазъ ще дадатъ всѣки человѣкъ [и]искупувание за душата си Господу когато ги изброявашъ, [к]за да не падне язва върхъ тѣхъ когато ги изброявашъ. (13) [л]Тогазъ ще даватъ: всѣки който минува въ изброението половинъ сикълъ споредъ сикъла на светилището ([м]единъ сикълъ е двадесеть гери): [н]половинъ сикълъ *ще е* приношението Господу. (14) Всѣки който минува въ изброението, отъ двадесеть години нагорѣ, ще даде това приношение Господу. (15) [о]Богатиятъ да не даде повече, и сиромахътъ да не даде по-малко, отъ половинъ сикълъ когато давате това приношение Господу [п]за да направите умилостивение за душитѣ си. (16) И да приемешъ среброто на умилостивението отъ

к Гл.40;10.
л Гл.30;29. Мат.23;19.
м Числа 28;3. 1 Лѣт.16;40. 2 Лѣт.2;4. 13;11. 31;3. Езд.3;3.
н Дан.9;27. 12;11.
о 4 Цар.16;15. Иез.46;13-15.
п 3 Цар.18;29,36. 4 Цар.16:15. Езд.9;4,5. Псал.141;2. Дан.9;21.
р Ст.38. Гл.30;8. Числа 28;6. Дан.8;11-13.
с Гл.25:22. 30;6,36. Числа 17;4.
т Гл.40;34. 3 Цар.8;11. 2 Лѣт.5;14. 7;1-3. Иез.43;5. Аг.2;7,9. Мал.3;1.
у Лев.21;15. 22:9,16.
ф Гл.25;8. Лев.26;12. Зах.2;10. Иоан.14;17,23. 2 Кор.6;16. Откр.21;3.
х Гл.20;2. —

а Гл.37:25. 40:5.
б Ст.7,8,10. Лев.4;7,18. Откр.8;3.
в Гл.25;21,22.
г Ст.34. 1 Цар.2;28. 1 Лѣт.23;13. Лука 1:9.
д Гл.27;21.
е Лев.10:1.
ж Лев.16:18. 23;27.
з Гл.38;25. Числа 1;2,5. 26;2. 2 Цар.24;2.
и Виж. Числа 31;50. Иовъ 33;24. 36;18. Псал.49;7. Мат.20:28. Мар.10;45. 1 Тим.2;6. 1 Пет.1;18,19.
к 2 Цар.24;15.
л Мат.17;24.
м Лев.27;25. Числа 3;47. Иез.45;12.
н Гл.38;26.
о Иовъ 34;19. Прит.22;2. Ефес.6;9. Кол.3;25.
п Ст.12.

Израилевитѣ синове, и [р]да го употрѣбишь въ служението на скинията на събранието; и да бѫде на Израилевитѣ синове [с]за поменъ прѣдъ Господа, за да бѫде умилостивение за душитѣ ви.

(17) И говори Господь Моисею и рече: (18) И [т]да направишь мѣдна омивалница, и стоялото ѝ мѣдно, за да се миятъ; и [у]да я поставишь между скинията на събранието и олтаря, и да турпшь вода въ нея. (19) И [ф]изъ нея да миятъ Ааронъ и синоветѣ му рѫцѣтѣ си и нозѣтѣ си. (20) Когато влизатъ въ скинията на събранието, да се миятъ съ вода, за да не умратъ; или когато прихождатъ при олтаря да служатъ за да изгорятъ жъртва Господу, (21) тогазъ ще миятъ рѫцѣтѣ си и нозѣтѣ си, за да не умратъ. И това [х]ще имъ бѫде вѣчно узаконение, нему и на потомцитѣ му въ родоветѣ имъ.

(22) И говори Господь Моисею и рече: (23) И ти вземи за себе си [ч]избрани аромати, отъ чиста [ч]смирна петстотинъ *сикли,* и отъ благовонна корица половината ѝ, *сирѣчь* двѣстѣ и петдесеть *сикли,* и отъ благовонна [ш]тръсть двѣстѣ и петдесеть *сикли,* (24) и отъ [щ]касия петстотинъ, споредъ сикъла на светилището, и отъ елей [ъ]деливъ инъ; (25) и да го направишь масло за свето помазание, мась варена по художеството на мироварецъ: да бѫде [ь]масло за свето помазание. (26) И [ѣ]да помажешь съ него скинията на събранието, и ковчега на свидѣтелството, (27) и трапезата и всичкитѣ ѝ сѫдове, и свѣтилника и сѫдоветѣ му, и олтаря на каденето, (28) и олтаря на всесъжението заедно съ всичкитѣ му сѫдове, и омивалницата и стоялото ѝ: (29) и да ги осветишь, за да сѫ прѣсвети: [ю]всичко що се прикоснува до тѣхъ ще бѫде свето. (30) И [я]Аарона и синоветѣ му да помажешь, и да ги осветишь за да ми свещенствуватъ. (31) И да говоришь на Израилевитѣ синове и да речешь: Това ще бѫде за мене масло на помазание свето въ родоветѣ ви. (32) Человѣческа плъть да се не помаже съ него, и по сложението му подобно на него да не правите: [аа]то е свето, и свето ще бѫде вамъ. (33) [бб]Който прави подобно нему, или който тури отъ него на иноплеменника, [а]да бѫде изтрѣбенъ отъ народа си.

(34) И рече Господь Моисею: [б]Вземи за себе си аромати, — стакти, и оникcъ, и халванъ,—*тѣзи* аромати наедно съ чистъ ливанъ: отъ равни части да бѫдатъ. (35) И да ги направишь тимянъ, смѣшено [в]по художеството на мировирецъ, подправено, чисто, свето. (36) И да счукашь отъ него много дробно, и да турипшь отъ него прѣдъ свидѣтелството въ скинията на събранието [г]дѣто ще се виждамъ съ тебе: *това* [д]ще бѫде вамъ прѣсвето. (37) А [е]споредъ сложението на този тимянъ който ще направишь, за себе си да не правите: то да ти бѫде свето за Господа. (38) [ж]Който направи подобно нему за да мирише отъ него, да бѫде изтрѣбенъ отъ народа си.

ГЛАВА 31.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Виждъ, [а]азъ повикнахъ на име Веселеила [б]сина на Урия, *който е* синъ Оровъ, отъ племето Юдино; (3) и [в]изпълнихъ го съ Духъ Божий, съ мѫдрость, и съ разумъ, и съ знание, и съ всичко изкуство, (4) за да измисля художествени дѣла, да работи злато и сребро и мѣдь, (5) и да изрѣзва камене за вложение, и да дѣла дърва, за изработване на всѣко дѣло. (6) И, ето, азъ дадохъ му [г]Елиава Ахисамаховия синъ отъ Дановото племе; и [д]на всѣкиго мѫдъръ сърдцемъ турихъ мѫдрость въ сърдцето му, за да направятъ всичко което ти заповѣдахъ: (7) [е]скинията на събранието, и [ж]ковчега на свидѣтелството, и [з]очистилището което е отгорѣ му, и всичкитѣ сѫдове на скинията, (8) и [и]трапезата и сѫдоветѣ ѝ, и [к]чистия свѣтилникъ съ всичкитѣ му сѫдове, и олтаря на каденето, (9) и [л]олтаря на все-

---

р Гл. 38;25.
с Числа 16;40.
т Гл.38;8. 3 Цар.7;38.
у Гл. 40:7,30.
ф Гл. 40;31.32. Псал. 26;6. Иса.52;11. Иоан. 13;10. Евр. 10;22.
х Гл.28;43. [27;22.
ц Пѣсн.4;14. Иез.
ч Псал.45;8. Прит.7;17.
ш Пѣсн.4;14. Иер.6;20.
щ Псал. 45;8.
ъ Гл. 29;40.
ь Гл.37;29. Числа35;25. Псал. 89:20. 133;2.
ѣ Гл. 40;9. Лев. 8;10. Числа 7:1.
ю Гл. 29;37.
я Гл. 29;7, и дрг. Лев. 8;12,30.
аа Ст. 25,37.
бб Ст.38.
а Бит.17:14. Гл.12;15. Лев. 7;20,21.
б Гл.25;6. 37:29.
в Ст. 25.
г Гл. 29:42. Лев. 16:2.
д Ст. 32. Гл. 29:37. Лев. 2:3.
е Ст. 32.
ж Ст. 33.
а Гл.35;30. 36;1.
б 1 Лѣт. 2;20.
в Гл.35;31. 3Цар.7;14.
г Гл.35:34. [36:1.
д Гл. 28:3. 35:10,35.
е Гл.36:8.
ж Гл.37:1.
з Гл.37:6.
и Гл.37;10.
к Гл.37:17.
л Гл.38;1.

съжението съ всичкитѣ му сѫдове, и [м]умивалницата и стоялото ѝ, (10) и [н]служебнитѣ одежди, и светитѣ одежди на Аарона священника, и одеждитѣ на синоветѣ му, за да священствуватъ, (11) и [о]маслото за помазание, и [п]благовонното кадене за светилището: по всичко що ти заповѣдахъ ще направятъ.

(12) И говори Господь Моисею и рече: (13) Говори и ти на Израилевитѣ синове и речи: Сѫботитѣ ми [р]непрѣмѣнно да пазите; защото това е знамение между мене и васъ въ родоветѣ ви, за да знаете че азъ съмъ Господь който ви освещавамъ. (14) И [с]да пазите сѫботата, защото е света вамъ: който я оскверни непрѣмѣнно да се умъртви; защото [т]всѣки който работи въ нея, тая душа да се истрѣби отсрѣдъ народа си. (15) [у]Шесть дни да се работи работа; а [ф]въ седмия день е сѫбота на почивание, света Господу: всѣки който работи въ сѫботния день непрѣмѣнно да се умъртви. (16) И да пазятъ Израилевитѣ синове сѫботата, за да я празднуватъ въ родоветѣ си по вѣченъ завѣтъ. (17) [х]Това е знамение между мене и Израилевитѣ синове за всегда; защото [ц]въ шесть дни направи Господь небето и земята, а въ седмия день се успокои и почина си.

(18) И даде на Моисея, като прѣстана да говори съ него на Синайската гора, [ч]двѣ плочи на свидѣтелството, плочи каменни написани съ Божия прьстъ.

ГЛАВА 32.

И като видѣха людетѣ че се [а]забави Моисей да слѣзе отъ гората, събраха се людетѣ върхъ Аарона и говорѣха му: [б]Стани та ни направи богове които [в]да ходятъ прѣдъ насъ; защото този Моисей, человѣкътъ който ни изведе изъ Египетската земя, не знаемъ що му стана. (2) И рече имъ Ааронъ: [г]Извадете златнитѣ обѣци които сѫ на ушитѣ на женитѣ ви, на синоветѣ ви, и на дъщеритѣ ви, и донесете ми ги. (3) И всичкитѣ люде извадиха златнитѣ обѣци които бѣха на ушитѣ имъ, и принесоха ги Аарону. (4) И [д]като взе отъ рѫцѣтѣ имъ, даде му образъ [•]въ матка, и направи го излѣяно теле; и тѣ рекоха: О Израилю, тѣзи сѫ твоитѣ богове които те изведоха изъ Египетската земя. (5) И това като видѣ Ааронъ, съгради олтарь прѣдъ него; и [е]провъзгласи Ааронъ и рече: Утрѣ е праздникъ Господу. (6) И станаха рано на утрѣшния день та пожъртвуваха всесъжение, и принесоха примирителни приношения: послѣ [ж]седнаха людетѣ да ядатъ и да пиятъ, и станаха да играятъ.

(7) Тогазъ рече Господь Моисею: [з]Иди, слѣзъ; защото [и]се развратиха твоитѣ люде които си извелъ изъ Египетската земя. (8) Скоро се уклониха отъ пѫтя [к]който имъ съмъ заповѣдалъ: направиха си излѣяно теле, и поклониха му се, и пожъртвуваха му, и рекоха: О Израилю, [л]тѣзи сѫ твоитѣ богове които те изведоха изъ Египетската земя. (9) Рече пакъ Господь Моисею: [м]Видѣхъ тѣзи люде, и, ето, жестоковийни люде сѫ: (10) сега прочее [н]остави ме, и ще се разпали гнѣвътъ ми противъ тѣхъ, и [о]ще ги истрѣбя; и [п]ще те направя да станешъ народъ голѣмъ.

(11) А Моисей [р]се помоли на Иеова Бога своего и рече: Защо, Господи, се разпаля гнѣвътъ ти противъ твоитѣ люде които си извелъ изъ Египетската земя съ голѣма сила и крѣпка рѫка? (12) [с]Защо да говорятъ Египтянитѣ и да рекатъ: За зло ги изведе, да ги изморй въ горитѣ, и да ги истрѣби отъ лицето на земята? Повърни се отъ разпалението на гнѣва си, и [т]разкай се за злото *което си рекълъ да направишъ* на людетѣ си. (13) Помни

м Гл. 38;8.
н Гл. 39;1,41. Числа 4;5, и drг.
о Гл. 30;25,31. 37;29
п Гл. 30;34. 37;29.
р Лев. 19;3,30. 26;2. Иез. 20;12,20. 44;24.
с Гл. 20;8. Втор. 5;12. Иез. 20;12.
т Гл. 35;2. Числа 15;35.
у Гл. 20;9.
ф Бит. 2;2. Гл. 16;23. 20;10.
х Ст. 13. Иез. 20;12,20.
ц Бит. 1;31. 2;2.
ч Гл. 24;12. 32;15,16. 34;28,29. Втор. 4;13. 5;22. 9;10,11. 2 Кор. 3;3.

—

а Гл. 24;18. Втор. 9;9.
б Дѣян. 7;40.
в Гл. 13;21.
г Сѫд. 8;24—27.
д Гл. 20;23. Втор. 9;16. Сѫд. 17;3,4. 3 Цар. 12;28. Неем. 9;18. Псал. 106;19. Иса. 48;6. Дѣян. 7;41. Рим. 1;23.
• *Или*, съ рѣзецъ.
е Лев. 23;2,4,21,37. 4 Цар. 10;20. 2 Лѣт. 30;5.
ж 1 Кор. 10;7.
з Ст. 1. Гл. 33;1. Втор. 9;12. Дан. 9;24.
и Бит. 6;11,12. Втор. 4;16. 32;5. Сѫд. 2;19. Осия 9;9.
к Гл. 20;3,4,23. Втор. 9;16.
л 3 Цар. 12;28.
м Гл. 33;3,5. 34;9. Втор. 9;6,13. 31;27. 2 Лѣт. 30;8. Иса. 48;4. Дѣян. 7;51.
н Втор. 9;14,19.
о Гл. 22;24.
п Числа 14;12.
р Втор. 9;18,26-29. Псал. 74;1,2. 106;23.
с Числа 14;13. Втор. 9;28. 32;27.
т Ст. 14.

Авраама, Исаака, и Израиля, твоитѣ раби, на които си се [у]клелъ въ себе си, и рекълъ си имъ: Ще умножа сѣмето ви както звѣздитѣ на небето; и всичка тазъ земя за която говорихъ що дамъ на сѣмето ви, и [ф]ще я наслѣдятъ за вѣкога. (14) Тогазъ [х]се разкая Господь за злото което бѣ рекълъ да направи на людетѣ си.

(15) Тогазъ Моисей [ц]се обърна и слѣзе отъ гората; и двѣтѣ плочи на свидѣтелството *бѣха* въ ржцѣтѣ му, плочи написани отъ двѣтѣ страни: отъ едната страна и отъ другата бѣха написани. (16) И [ч]плочитѣ бѣха дѣло Божие; и написанието бѣше написание Божие начертано на плочитѣ. (17) И като чу Исусъ гласа на людетѣ които викаха, рече на Моисея: Ратенъ гласъ *има* въ стана. (18) А той рече: Не е гласъ отъ викъ за побѣда, нито гласъ отъ викъ за бѣгане, но гласъ на пѣяне чувамъ азъ. (19) И като приближи при стана, [ш]видѣ телето и ликуванията; и разпали се гнѣвътъ Моисеевъ, и хвърли плочитѣ отъ ржцѣтѣ си, и строши ги подъ гората. (20) [щ]Взе тогазъ телето което бѣха направили, и изгори *го* въ огъня, и стри го додѣ стана тънъкъ прахъ, и разпръсна *го* по водата, и напои Израилевитѣ синове.

(21) И рече Моисей Аарону: [ъ]Що ти сториха тѣзи люде, та си навелъ на тѣхъ грѣхъ голѣмъ? (22) И рече Ааронъ: Да се не разпаля гнѣвътъ на господаря ми: [ь]ти знаешъ людетѣ че клонятъ на зло. (23) Защото ми рекоха: [ѣ]Направи ни богове които да ходятъ прѣдъ насъ; защото този Моисей, человѣкътъ който ни изведе изъ Египетската земя, не знаемъ що му стана. (24) И рекохъ имъ: Който има злато нека го снеме отъ себе си; и дадоха ми *го*. Тогазъ го хвърлихъ въ огъня, и [ю]излѣзе това теле.

(25) И като видѣ Моисей людетѣ че бѣха [*]въ разкошество, (защото Ааронъ [я]бѣше ги оставилъ въ разкошество за посрамление между неприятелитѣ имъ,) (26) застана Моисей при вратата на стана и рече: Който е Господенъ *нека дойде* къмъ мене. И събраха се при него всичкитѣ Левиеви синове. (27) И рече имъ: Така говори Господь Богъ Израилевъ: Турете всѣки меча си на бедрото си: прѣминете отъ врата до врата прѣзъ стана, и върнете се, и [ж]убийте всѣки брата си, и всѣки приятеля си, и всѣки ближния си. (28) И направиха Левиевитѣ синове споредъ Моисеевото слово; и паднаха въ този день отъ людетѣ около три тисящи мжже. (29) Защото [ш]рече Моисей: Посветете себе си днесъ Господу, всѣки противъ сина си, и *всѣки* противъ брата си, за да ви се даде днесъ благословение.

(30) И на утрѣшния день рече Моисей на людетѣ: Вие [а]сте направили голѣмъ грѣхъ; но сега ще възлѣза къмъ Господа: [б]дано бихъ *го* [в]умилостивилъ за грѣха ви.

(31) И [г]върна се Моисей при Господа и рече: Уви! тѣзи люде сториха голѣмъ грѣхъ че [д]направиха за себе си златни богове. (32) Не сега, ако щешъ, прости грѣха имъ; ако ли не, [е]моля се, заличи ме [ж]отъ твоята книга която си написалъ.

(33) И Господь рече Моисею: [з]Който съгрѣши прѣдъ мене, него ще заличя отъ моята книга. (34) А ти сега иди та води людетѣ кждѣто съмъ ти рекълъ: ето, [и]ангелътъ ми ще ходи прѣдъ тебе; но [к]въ деня на посѣщението ми ще посѣтя грѣха имъ върхъ тѣхъ. (35) И порази Господь людетѣ, [л]защото направиха телето което Ааронъ направи.

ГЛАВА 33.

И рече Господь Моисею: Иди, възлѣзъ отъ тукъ, [а]ти и людетѣ които си извелъ изъ Египетската земя, въ земята за която се клехъ на Авраама, на Исаака, и на Якова, и ре-

у Бит. 22;16. Евр. 6;13.
ф Бит. 12;7. 13;15. 15;7,18. 26;4. 28;13. 35;11,12.
х Втор. 32;26. 2 Цар. 24;16. 1 Лѣт. 21;15. Псал. 106;45. Иер. 18;8. 26;13,19. Иоил. 2;13. Иона 3;10. 4;2.
ц Втор. 9;15.
ч Гл. 31;18.
ш Втор. 9;16,17.
щ Втор. 9;21.
ъ Бит. 20;9. 26;10.
ь Гл. 14;11. 15;24. 16;2,20,28. 17;2,4.
ѣ Ст. 1.
ю Ст. 4.
* *Или,* съблѣчени, (защото Ааронъ бѣше ги съблѣкълъ за...)
я 2 Лѣт. 28;19.
ж Числа 25;5. Втор. 33;9.
ш Числа 25;11-13. Втор. 13;6-11. 33;9,10. 1 Цар. 15;18,22. Притч. 21;3. Зах. 13;3. Мат. 10;37.
а 1 Цар. 12;20,23. Лука 15;18.
б 2 Цар. 16;12. Амосъ 5;15.
в Числа 25;13.
г Втор. 9;18.
д Гл. 20;23.
е Псал. 69;28. Рим. 9;3.
ж Псал. 56;8. 139;16. Дан. 12;1. Фил. 4;3. Откр. 3;5. 13;8. 17;8. 20;12,15. 21;27. 22;19.
з Лев. 23;30. Иез. 18;4.
и Гл. 33;2,14, и пр. Числа 20;16.
к Втор. 32;35. Амосъ 3;14. Рим. 2;5,6.
л 2 Цар. 12;9. Дѣян. 7;41.

а Гл. 32;7.

кохъ: [б]На сѣмето ти ще я дамъ; (2) и [в]ще
проводи прѣдъ тебе ангелъ; и [г]ще изпждя
Хананея, Аморея, и Хотея, и Ферезея, Евея,
и Иевусея; (3) *и ще си заведа* въ земя [д]дѣто
тече млѣко и медъ; понеже азъ нѣма да възлѣза
помеждү ви, (защото [е]сте жестоковийни
[ж]люде,) [з]да не би да ви довърша на пжтя.
(4) И когато чуха людетѣ това лошо извѣстие,
[и]плакаха горко; и [к]никой не тури на
себе си украшенията си. (5) Защото Господь
рече Моисею: Кажи на Израилевитѣ синове:
Вие сте [л]жестоковийни люде: [м]една минута
ако да възлѣза помеждү ви, ще ви довърша;
а сега сньемете украшенията си отъ васъ, [н]да
видя какво ще правя съ васъ. (6) И Израилевитѣ
синове махнаха украшенията си при
гората Хоривъ.
(7) Тогазъ взе Моисей скинията и постави
я вънъ отъ стана, далечъ отъ стана, и [о]нарече
я Скиния на Събранието; и [п]всѣки
който търсѣше Господа излизаше при скинията
на събранието която бѣше вънъ отъ стана.
(8) И когато излизаше Моисей къмъ скинията,
всичкитѣ люде ставаха та стояха, всѣки [р]при
вратата на шатъра си, и гледаха слѣдъ Моисея
додѣ влѣзе въ скинията. (9) И когато влѣзѣше
Моисей въ скинията, слизаше облачний
стълпъ и заставаше на вратата на скинията;
и [с]говорѣше *Господь* съ Моисея. (10) И гледаха
всичкитѣ люде стълпа облаченъ който
стоеше на скинията на вратата, и ставаха
всичкитѣ люде, всѣки на вратата на шатъра
си, та се [т]кланяха. (11) И [у]говорѣше Господь
Моисею лице съ лице, както говори человѣкъ
съ приятеля си. И връщаше се *Моисей* въ
стана; [ф]а слугата му младиятъ, Исусъ синъ
Навиновъ, не се отдалечаваше отъ скинията.
(12) И рече Моисей Господу: Вижъ, [х]ти ми
казвашъ: Изведи тези люде; но не си ми
явилъ кого ще проваждашъ съ мене; и ти ми
рече: [ц]Тебе зная по име; още си намѣрилъ
и благодать прѣдъ мене. (13) А сега, [ч]ако
съмъ намѣрилъ благодать прѣдъ тебе, [ш]покажи
ми, моля ти се, пжтя си за да те позная,
да намѣря благодать прѣдъ тебе; и вижъ, този
народъ [щ]твои люде сж. (14) И той рече:
[ъ]Моето присжтствие ще дойде *съ тебе*, и [ь]азъ
ще те успокоя. (15) И рече му: [ѣ]Ако твоето
присжтствие не дойде *съ мене*, не ни извождай
отъ тукъ. (16) Защото какъ ще се познае сега
че съмъ намѣрилъ благодать прѣдъ тебе, азъ
и твоитѣ люде? [ю]не ли чрѣзъ твоето дохождане
съ насъ? [я]Така ще се отличимъ, азъ и
людетѣ твои, отъ всичкитѣ люде които сж по
лицето на земята.
(17) И рече Господь Моисею: [л]И това което
си рекълъ ще сторя; [м]защото си намѣрилъ
благодать прѣдъ мене, и зная те по име. (18) И
рече: Покажи ми, моля, [а]славата си. (19) И
той рече: Азъ [б]ще сторя да мине прѣдъ тебе
всичката моя благость, и ще провъзгласа името
Иеова прѣдъ тебе, и ще [в]помилвамъ когото
ще помилвамъ, и ще [г]пожаля когото ще
пожаля. (20) И рече: Не можешъ да видишъ
лицето ми; защото [д]человѣкъ не може да ме
види и да остане живъ. (21) И рече Господь:
Ето мѣсто при мене, и ще застанешъ на канарата;
(22) и когато минува славата ми, ще
те поставя въ [е]пукнотината на канарата, и
[ж]ще те прѣкрия съ ржката си додѣ прѣмина;
(23) и ще вдигна ржката си, и ще видишъ
задницитѣ ми; но лицето ми [з]нѣма да се види.

ГЛАВА 34.

И рече Господь Моисею: [а]Издѣлай си двѣ

б Бит. 12;7. Гл. 32;13.
в Гл. 32;34. 34;11.
г Втор. 7;22. Ис. Нав. 24;11.
д Гл. 3;8.
е Ст. 15,17.
ж Гл. 32;9. 34;9. Втор. 9;6,13.
з Гл. 23;21. 32;10. Числа 16;21,45.
и Числа 14;1,39.
к Лев. 10;6. 2 Цар. 19;24. 3 Цар. 19;1. Езд. 9;3. Ест. 4;1,4. Иовъ 1;20. 2;12. Иса. 32;11. Иез. 24;17,23. 26;16.
л Ст. 3.
м Виж. Числа 16;45,46.
н Втор. 8;2. Псал. 139;23.
о Гл. 29;42,43.
п Втор. 4;29. 2 Цар. 21;1.
р Числа 16;27.
с Гл. 25;22. 31;18. Псал. 99;7.
т Гл. 4;31.
у Бит. 32;30. Числа 12;8. Втор. 34;10.
ф Гл. 24;13.
х Гл. 32;34.
ц Ст. 17. Бит. 18;19. Псал. 1;6. Иер. 1;5. Иоан. 10;14,15. 2 Тим. 2;19.
ч Гл. 34;9.
ш Псал. 25;4. 27;11. 86;11. 119;33. [2;17.
щ Втор. 9;26,29. Иоилъ
ъ Гл. 13;21. 40;34-38. Иса. 63;9.
ь Втор. 3;20. Ис. Нав. 21;44. 22;4. 23;1. Псал. 95;11.
ѣ Ст. 3. Гл. 34;9.
ю Числа 14;14.
я Гл. 34;10. Втор. 4;7,34. 2 Цар. 7;23. 3 Цар. 8;53. Псал. 147;20.
л Бит. 19;21. Як. 5;16.
м Ст. 12.
а Ст. 20. 1 Тим. 6;16.
б Гл. 34;5-7. Иер. 31;14.
в Рим. 9;15,16,18.
г Виж. Рим. 4;4,16.
д Бит. 32;30. Втор. 5;24. Сжд. 6;22. 13;22. Иса. 6;5. Откр. 1;16,17. Виж. Гл. 24;10.
е Иса. 2;21.
ж Псал. 91;1,4.
з Ст. 20. Иоан. 1;18.

—

а Гл. 32;16,19. Втор. 10;1.

каменни плочи като първитѣ; и [б]ще напиша
на тѣзи плочи думитѣ които бѣха на първитѣ
плочи, които ти строши. (2) И бѫди готовъ за
утрѣ, и възлѣзъ утрѣ на Синайската гора, и
застани прѣдъ мене тамъ [в]на върха на гора-
та. (3) Но [г]никой да не възлѣзе съ тебе наед-
но, нито да се яви нѣкой по всичката гора, и
овцитѣ и говедата да не пасатъ прѣдъ тази гора.

(4) И Моисей издѣла двѣ каменни плочи
като първитѣ; и стана рано на утриньта та
възлѣзе на Синайската гора, както му запо-
вѣда Господь, и взе въ рѫцѣтѣ си двѣтѣ ка-
менни плочи. (5) И слѣзе Господь въ облакъ,
и застана тамъ до него, и провъзгласи името
Господне. (6) И замина Господь прѣдъ него и
[д]провъзгласи: Господь, [е]Господь Богъ благо-
утробенъ и милосердъ, дълготърпѣливъ, и
[ж]многомилостивъ, и [з]истиненъ, (7) [и]който
съхранява милость въ тисящи *родове,* [к]про-
щава беззаконие, и прѣстѫпление, и грѣхъ, а
[л]никакъ не обезвинява *повинния:* въздава
беззаконието на отцитѣ върхъ чадата, и върхъ
чадата на чадата *имъ,* дори до третия и чет-
віртия родъ. (8) И прибърза Моисей, и [м]се
наведе до земята, и поклони се. (9) И рече:
Ако съмъ намѣрилъ сега благодать прѣдъ те-
бе, Господи, [н]нека дойде, моля, Господь мой
между насъ; защото [о]тѣзи люде *сѫ* жестоко-
выйни: прости нашето беззаконие и грѣха ни,
и приими насъ [п]за наслѣдие твое.

(10) И рече: Ето, азъ [р]правя завѣтъ: прѣдъ
всичкия твой народъ ще [с]направя чудеса
които не сѫ ставали по всичката земя, нито
въ единъ народъ; и всичкитѣ твои люде между
които си ти ще видятъ дѣлото Господне; за-
щото е [т]страшно това което азъ ще сторя съ
васъ. (11) [у]Упази това което ти заповѣдвамъ
азъ днесь: ето, [ф]азъ изпъждамъ прѣдъ тебе
Аморея, и Хананея, и Хетея, и Ферезея, и
Евея, и Иевусея. (12) [х]Пази се да не напра-
вишъ договоръ съ жителитѣ на тази земя въ
която влизашъ, [ц]за да не стане примка между
васъ. (13) Но [ч]олтаритѣ имъ да разоришъ, и
кумиритѣ имъ да строшишъ, и [ш]ашеритѣ имъ
да изсѣчешъ; (14) защото [щ]ти не ще се по-
клонишъ на другъ богъ; понеже Иеова, [ъ]на
когото името е Ревнивъ, [ь]Богъ ревнивъ е.
(15) [ѣ]Да не направишъ договоръ съ жителитѣ
на тази земя; и [ю]когато блудствуватъ върхъ
боговетѣ си, и пожъртвуватъ на боговетѣ си,
ако [я]те поканятъ, [ѫ]да не ядешъ отъ жъртви-
тѣ имъ; (16) и [ѩ]да не вземешъ отъ дъщери-
тѣ имъ за синоветѣ си, та когато [а]блудству-
ватъ дъщеритѣ имъ върхъ боговетѣ си да не
направятъ синоветѣ ти да блудствуватъ върхъ
боговетѣ имъ. (17) Да не направишъ за себе
си лѣяни [б]богове.

(18) [в]Праздника на безквасниtѣ да пазишъ:
седемь дни да ядешъ безквасенъ хлѣбъ, както
съмъ ти заповѣдалъ, въ опрѣделеното врѣме на
мѣсецъ Авивъ: защото [г]въ мѣсецъ Авивъ из-
лѣзе ти изъ Египетъ. (19) [д]Всѣко което отва-
ря ложесна е мое, и всѣко мѫжко първородно
между скотоветѣ ти, говедо или овца. (20) А
[е]първороденото на осела ще изкупишъ съ
овца; и ако *го* не изкупишъ, то да му прѣ-
сѣчешъ врата. Всичкитѣ първородни на сино-
ветѣ си да изкупувашъ. И никой да се не
яви прѣдъ мене [ж]съ праздни рѫцѣ.

(21) [з]Шесть дни да работишъ; а въ седмия
день да се успокоявашъ: даже и во сѣитба и
по жетва да се успокоявашъ.

б Ст. 28. Втор. 10;2,4.
в Гл. 19;20. 24;12.
г Гл. 19;12,13,21.
д Гл. 33;19. Числа 14;17.
е Числа 14;18. 2 Лѣт. 30;9. Неем. 9;17. Псал. 86;15. 103;8. 111;4. 112;4. 116;5. 145;8. Иоиль 2;13.
ж Псал. 31;19. Рим. 2;4.
з Псал. 57;10. 108;4.
и Гл. 20;6. Втор. 5;10. Псал. 86;15. Иер. 32;18. Дан. 9;4.
к Псал. 103;3. 130;4. Дан. 9;9. Ефес. 4;32. 1 Иоан. 1;9.
л Гл. 23;7,21. Ис. Нав. 24;19. Иовъ 10;14. Мих. 6;11. Наумъ 1;3.
м Гл. 4;31.
н Гл. 33;15,16.
о Гл. 33;3.
п Втор. 32;9. Псал. 28;9. 33;12. 78;62. 94;14. Иер. 10;16. Зах. 2;12.
р Втор. 5;2. 29;12,14.
с Втор. 4;32. 2 Цар. 7;23. Псал. 77;14. 78;12. 147;20.
т Втор. 10:21. Псал. 145;6. Иса. 64;3.
у Втор. 5:32. 6;3,25. 12;28,32. 28;1.
ф Гл. 33;2.
х Гл. 23;32. Втор. 7;2. Сѫд. 2;2.
ц Гл. 23;33.
ч Гл. 23;24. Втор. 12;3. Сѫд. 2;2.
ш Втор. 7:5. 12;2. Сѫд. 6:25. 4 Цар. 18;4. 23;14. 2 Лѣт. 31;1. 34;3,4.
щ Гл. 20:3,5.
ъ Иса. 9;6. 57;15.
ь Гл. 20;5.
ѣ Ст. 12.
ю Втор. 31:16. Сѫд. 2;17. Иер. 3;9. Иез. 6;9.
я Числа 25;2. 1 Кор. 10;27.
ѫ Псал. 106;28. 1 Кор. 8:4,7,10.
ѩ Втор. 7:3. 3 Цар. 11;2. Езд. 9:2. Неем. 13;25.
а Числа 25;1,2. 3 Цар. 11;4.
б Гл. 32;8. Лев. 19:4.
в Гл. 12;15. 23:15.
г Гл. 13;4.
д Гл. 13;2,12. 22:29. Иез. 44;30. Лука 2:23.
е Гл. 13;13. Числа 18;15.
ж Гл. 23;15. Втор. 16;16. 1 Цар. 9;7,8. 2 Цар. 24;24.
з Гл. 20;9. 23;12. 35;2. Втор. 5:12,13. Лука 13;14.

(22) И [и]да държишъ праздника на седмиците, начатките на жетвата на житото, и праздника на плодосъбирането въ свършването на годината.

(23) [к]Всѣко твое мъжко три пѫти въ годината да се явява прѣдъ Господа Иеова, Бога Израилева. (24) Защото [л]ще изгоня езичниците прѣдъ тебе, и [м]ще разширя прѣдѣлите ти; и [н]никой не ще пожелае твоята земя когато възлѣзвашъ да се прѣдставишъ прѣдъ Господа Бога твоего три пѫти въ годината.

(25) [о]Да не принесешъ кръвьта на жъртвата ми съ квасни хлѣбове; и [п]праздничната жъртва на Пасхата да не остане прѣзъ нощьта до утрото. (26) [р]Начатките на първите плодове отъ земята си да принесешъ въ дома на Господа Бога твоего. [с]Да не сваришъ яре въ млѣкото на майка му.

(27) И рече Господь Моисею: [т]Напиши си тѣзи думи; защото по тѣзи думи направихъ завѣтъ съ тебе и съ Израиля. (28) И [у]четиридесеть дни и четиридесеть нощи стоя тамъ съ Господа: хлѣбъ не яде, и вода не пи. [ф]И написа на плочите думите на завѣта, десетьтѣ заповѣди.

(29) И като слизаше Моисей отъ Синайската гора, [х]и двѣтѣ плочи на свидѣтелството бѣха въ рѫката на Моисея при слѣзването му отъ гората, тогазъ Моисей не знаеше че [ц]кожата на лицето му издаваше зари като бѣ говорилъ *Богъ* съ него. (30) И видѣ Ааронъ и всичките Израилеви синове Моисея, и, ето, кожата на лицето му издаваше зари; и убояха се да приближатъ при него. (31) И повика ги Моисей; и върнаха се къмъ него Ааронъ и всичките началници на събранието, и говори съ тѣхъ Моисей. (32) И слѣдъ това всичките Израилеви синове приближиха; и [ч]заповѣда имъ всичко що му говори Господь на Синайската гора. (33) И свърши Моисей да имъ говори; а [ш]туряше на лицето си покривало. (34) И [щ]когато влѣзваше прѣдъ Господа да говори съ него, дигаше покривалото додѣ да излѣзе; и излизаше и говорѣше на Израилевите синове онова което му бѣше заповѣдано. (35) И видѣха Израилевите синове лицето Моисеево че кожата на Моисеевото лице издаваше зари: и Моисей туряше пакъ покривалото на лицето си додѣ да влѣзе да говори съ него.

ГЛАВА 35.

И събра Моисей всичкото събрание на Израилевите синове и рече имъ: [а]Това е което заповѣда Господь да правите. (2) [б]Шесть дни да се работи работа; а седмий день да ви бѫде светъ, сѫбота на упокоение *посвещена* Господу: всѣки който работи въ него *день* да се умъртви. (3) Въ сѫботенъ день [в]да не кладете огънь въ никое отъ жилищата си.

(4) И говори Моисей на всичкото събрание отъ Израилевите синове и казваше: [г]Това е словото което Господь заповѣда и рече: (5) Взе-мете приношение за Господа отъ каквото имате: всѣки [д]който има произволение въ сърдцето си нека принесе приношението Господне: злато, и сребро, и мѣдь, (6) и синьо, и багрено, и червено, и виссонъ, и козина, (7) и очервени кожи отъ овни, и язовечки кожи, и дърво ситимъ, (8) и масло за свѣтене, и [е]ароматы за масло на помазанието и за благовонното кадене, (9) и ониксови камене, и камене да се вложатъ на ефода и на нагрждника. (10) И [ж]всѣки мѫдъръ сърдцемъ между васъ да дойде и да направи всичко което заповѣда Господь: (11) [з]скинията, прикрова ѝ, покривалото ѝ, петелките ѝ, и дъските ѝ, веренте ѝ, стълповете ѝ, и подложките ѝ, (12) [и]ковчега и върлините му, очистилището, и закривателната завѣса, (13) [к]трапезата и върлините и и всичките ѝ сѫдове, и [л]хлѣба на прѣдложението, (14) и [м]свѣтилника за свѣтенето, и сѫдовете му, и свѣтилата му, и маслото за свѣтенето, (15) и [н]олтаря на каденето и върлините му, и [о]маслото за помазание, и [п]благовонното кадене, и закрова на входа

и Гл. 23;16. Втор. 16;10,13. [16;16.
к Гл. 23;14,17. Втор.
л Гл. 33;2. Лев.18;24. Втор.7;1. Псал.78;55. 80;8.
м Втор. 12;20. 19;8.
н Виж. Бит. 35;5. 2 Лет.17;10. Прит. 16;7. Дѣян. 18;10.
о Гл. 23;18.
п Гл. 12;10.
р Гл. 23;19. Втор. 26;2,10.
с Гл.23;19. Втор.14;21.
т Ст.10. Втор.4;13. 31;9.
у Гл. 24;18. Втор. 9;9,18.
ф Ст.1. Гл.31;18. 32;16. Втор.4;13. 10;2,4.
х Гл. 32;15. [3;7,13.
ц Мат. 17;2. 2 Кор.
ч Гл. 24;3.
ш 2 Кор. 3;13.
щ 2 Кор. 3;16.

—

а Гл. 34;32.
б Гл. 20;9. 31;14,15. Лев. 23;3. Числа 15;32, и друг. Втор. 5;12. Лука 13;14.
в Гл.16;23.
г Гл.25;1,2.
д Гл.25;2.
е Гл.25;6.
ж Гл.31;6.
з Гл.26;1, и друг.
и Гл.25;10, и друг.
к Гл.25;23.
л Гл.25;30. Лев.24;5,6.
м Гл.25;31, и друг.
н Гл.30;1.
о Гл.30;23.
п Гл.30;34.

на скинията, (16) [р]олтаря на всесъжението, и мѣдната за него рѣшетка, върлинитѣ му, и всичкитѣ му сждово, omивалницата и стоялото ѝ, (17) [с]привѣзкитѣ на двора, стълповетѣ му и подложкитѣ имъ, и закрова на двѣритѣ на двора, (18) колетѣ на скинията, и колетѣ на двора, и вжжата имъ, (19) [т]служебнитѣ одежди за да служатъ въ светилището, светитѣ одежди за Аарона свещеника, и одеждитѣ на синоветѣ му, за да свещенствуватъ.

(20) Тогазъ всичкото събрание на Израилевитѣ синове си отиде отъ лицето Моисеево. (21) И дойдоха, [у]всѣки человѣкъ когото сърдце теглѣше, и всѣки на когото духътъ произволяваше, та принесоха приношение Господу за дѣлото на скинията на събранието, и за всѣко нейно служене, и за светитѣ одежди. (22) И дойдоха, и мжже и жени които имаха произволно сърдце, та принесоха гривни, и обѣци, и пръстене, и нъписта, всѣкакви златни нѣща; и всички които принесоха златно приношение *принесоха* Господу. (23) И [ф]всѣки человѣкъ у когото се намѣрваше синьо, багрено, и червено, и висонъ, и козина, очервени кожи отъ овни, и язовечки кожи, принесоха *ги*. (24) Всѣки който можеше да направи приношение отъ сребро и мѣдь принесоха приношение Господу; и всѣки у когото се нахождаше дърво ситимъ за всѣка работа на служенето принесоха. (25) И [х]всѣка жена която умѣеше предѣше съ ржцѣтѣ си, и приносяше напредени синьото, и багреното, и червеното, и висона. (26) И всичкитѣ жени които ги сърдце теглѣше и умѣеха предѣха козината. (27) И [ц]началницитѣ принесоха ониксовитѣ камене, и каменетѣ за вложение на ефода и на нагръдника, (28) и [ч]ароматитѣ и маслото за свѣтенето, и маслото за помазанието и за благовонното кадене. (29) Израилевитѣ синове [ш]принесоха самоволно приношение Господу, всѣки мжжъ и жена които имаха произволно сърдце да принесатъ за всѣко дѣло което заповѣда Господь чрѣзъ Моисеева ржка да бжде.

(30) И рече Моисей на Израилевитѣ синове: Вижте, [щ]Господь повикна на име Веселеила сина на Урия, *който е* синъ Оровъ, отъ Юдиното племе, (31) и изпълни го съ Духъ Божий, съ мждрость, разумъ, и знание, и съ всѣко изкуство, (32) за да измисля художествени дѣла, да работи злато, и сребро, и мѣдь, (33) и да изсича камене за вложение, и да дѣла дърва за изработване, на всѣко художествено дѣло. (34) И даде въ сърдцето му да поучава, той и [ъ]Елиавъ синътъ Ахисамаховъ, отъ Дановото племе. (35) [ь]Изпълни съ мждрость сърдцето имъ за да работятъ всѣка работа на ваятель, и на изкусенъ художникъ, и на везатель въ синьо, и въ багрено, въ червено, и въ висонъ, и на ткачъ, *сирѣчь*, на онѣзи които работятъ всѣка работа и измислятъ художествени дѣла.

ГЛАВА 36.

Тогазъ Веселеилъ, и Елиавъ, и [а]всѣки който умѣеше, комуто Господь бѣ далъ мждрость и разумъ за да знае да работи всѣка работа за служене [б]на светилището, направиха по всичко което заповѣда Господь. (2) Защото повикна Моисей Веселеила, и Елиава, и всѣкиго който умѣеше, комуто въ сърдцето Господь даде мждрость, всѣкиго [в]когото сърдце теглѣше да дойде при дѣлото да го направи; (3) и взеха отъ Моисея всичкитѣ приношения които [г]принесоха Израилевитѣ синове за работата въ служене на светилището, за да я работятъ. И всѣка заранъ още приносяха нему самоволно приношение.

(4) И дойдоха всичкитѣ мждри които работѣха всѣка работа на светилището, всѣки отъ работата си която работѣше, (5) та говориха Моисею и казваха: [д]Людетѣ приносятъ повече отъ онова което е доволно за служенето на тази работа която Господь заповѣда да се направи. (6) Тогазъ заповѣда Моисей, и прогласиха въ стана и говориха: Никой мжжъ нито жена да не работи вече за приношение на светилището. И людетѣ прѣстанаха да приносятъ вече. (7) Защото веществото което имаха бѣше имъ доволно за всичката работа за да я направятъ, и повече бѣ.

(8) И [е]всичкитѣ изкусни отъ онѣзи които

р Гл. 27;1.
с Гл. 27;9.
т Гл.31;10. 39;1,41. Числа 4:5, и дрг.
у Ст. 5,22,26,29. Гл. 25;2. 36;2. 1 Лѣт. 28;2,9. 29;9. Езд. 7;27. 2 Кор.8;12. 9;7.
ф 1 Лѣт. 29;8.
х Гл.28;3. 31;6. 36;1. 4 Цар. 23;7. Прит. 31;19,22,24.
ц 1 Лѣт.29;6. Езд.2;68.
ч Гл. 30;23.
ш Ст. 21. 1 Лѣт.29;9.
щ Гл. 31;2, и дрг.
ъ Гл. 31;6.
ь Ст. 31. Гл. 31;3,6. 3 Цар. 7;14. 2 Лѣт. 2;14. Иса. 28;26. —
а Гл. 28;3. 31;6. 35;10,35.
б Гл. 25;8.
в Гл. 35;21,26. 1 Лѣт. 29;5.
г Гл. 35;27.
д 2 Кор. 8;2,3.
е Гл. 26;1.

работѣха скинията, направиха десеть опони отъ прѣпреденъ висонъ, и синьо, и багрено, и червено: направиха на тѣхъ херувими изкусна работа: (9) дължината на едната опона двадесеть и осемь лакти, ширината на едната опона четири лакти: всичкитѣ опони отъ една мѣрка. (10) И съедини петьтѣ опони една съ друга, и другитѣ петь опони съедини една съ друга. (11) И направи сини запетелки по края на едната опона, въ краищата на съединението: така направи по края на крайната опона на второто съединение. (12) [ж]Петдесеть запетелки направи на едната опона, и петдесеть запетелки направи по края на опоната която бѣше въ второто съединение, за да се посрѣщатъ запетелкитѣ една съ друга. (13) И направи петдесеть златни петелки, и съедини опонитѣ една съ друга съ петелкитѣ; и стана скинията една.

(14) Послѣ [з]направи опони отъ козина за покровъ надъ скинията: единадесеть опони ги направи: (15) дължината на едната опона тридесеть лакти, и ширината на едната опона четири лакти: единадесетьтѣ опони на една мѣрка. (16) И съедини петьтѣ опони особно, и шестьтѣ опони особно. (17) И направи петдесеть запетелки по края на крайната опона въ съединението, и петдесеть запетелки направи по края на опоната отъ второто съединение. (18) Направи още петдесеть мѣдни петелки за да съедини покрова, да е единъ.

(19) И [и]направи покривъ за скинията отъ овенски очервени кожи, и прикривало отгорѣ отъ язовечки кожи.

(20) И [к]направи дъскитѣ за скинията отъ дърво ситимъ да стоятъ прави: (21) дължината на едната дъска десеть лакти, и ширината на едната дъска лакъть и половина. (22) Една дъска имаше два шипа посрѣщани единъ съ другъ: така направи за всичкитѣ дъски на скинията. (23) И направи дъскитѣ за скинията, двадесеть дъски отъ южната страна къмъ пладне: (24) И подъ двадесетьтѣ дъски направи четиридесеть сребърни подложки: двѣ подложки отдолу на едната дъска за двата ѝ шипа, и двѣ подложки отдолу на другата дъска за двата ѝ шипа. (25) И за втората страна на скинията къмъ сѣверъ направи двадесеть дъски, (26) и четиридесетьтѣ имъ подложки сребърни: двѣ подложки отдолу на едната дъска, и двѣ подложки отдолу на другата дъска. (27) И за задната страна на скинията, откъмъ западъ, направи шесть дъски. (28) И двѣ дъски направи за жгловетѣ на скинията на задната страна. (29) И съединиха се отдолу, и станаха се наедно отгорѣ, съ едно колце: така направи и за двѣтѣ, на двата жгла. (30) Така станаха осемь дъски, и подложкитѣ имъ шестнадесеть подложки сребърни, по двѣ подложки подъ всѣка дъска.

(31) И направи [л]верейтѣ отъ дърво ситимъ: петь за дъскитѣ отъ едната страна на скинията, (32) и петь верея за дъскитѣ отъ другата страна на скинията, и петь верея за дъскитѣ на скинията отъ задната страна къмъ западъ. (33) И направи срѣдната верея да прѣминува прѣзъ дъскитѣ отъ край до край. (34) И обкова дъскитѣ съ злато, и направи колцетата имъ златни за влагалища на верейтѣ, и обкова верейтѣ съ злато.

(35) И направи [м]завѣсата отъ синьо, багрено, и червено, и прѣпреденъ висонъ: и съ изкусна работа направи на нея херувими. (36) И направи за нея четири стълпа отъ ситимъ, и обкова ги съ злато: кукитѣ имъ бѣха златни; и изля за тѣхъ четири сребърни подложки.

(37) И направи [н]закровъ за дверитѣ на скинията отъ синьо, и багрено, и червено, и прѣпреденъ висонъ, работа везана, (38) и петьтѣ му стълпа и кукитѣ имъ; и обкова върховетѣ имъ и свръзкитѣ имъ съ злато; а петьтѣ имъ подложки бѣха мѣдни.

ГЛАВА 37.

И [а]направи Веселеилъ ковчега отъ дърво ситимъ: два лакта и половина дължината му, и единъ лакъть и половина ширината му, и единъ лакъть и половина височината му. (2) И обкова го съ чисто злато отвжтрѣ и отвънъ, и направи му златенъ вѣнецъ наоколо. (3) И изля за него четири златни колцета за четиритѣ му жгла: двѣ колцета на едната му страна, и двѣ колцета на другата му страна. (4) И направи вѣрлини отъ дърво ситимъ, и обкова ги съ злато. (5) И провря вѣрлинитѣ прѣзъ колцетата отъ странитѣ на ковчега, за да се носи ковчегътъ.

(6) И [б]направи очистилището отъ чисто злато: два лакта и половина дължината му, и единъ лакъть и половина ширината му. (7) И

ж Гл. 26;5.
з Гл. 26;7.
и Гл. 26;14.
к Гл. 26;15.
л Гл. 26;26.
м Гл. 26;31.
н Гл. 26;36.
а Гл. 25;10.
б Гл. 25;17.

направи два херувима отъ злато: изковани
ги направи, на двата края на очистилището:
(8) единъ херувимъ отъ единия край, и единъ
херувимъ отъ другия край: отъ сжщото очи-
стилище направи херувимитѣ на двата му края.
(9) И херувимитѣ бѣха съ разпрострѣни отго-
рѣ крилѣ, и покриваха съ крилѣтѣ си очи-
стилището; и лицата имъ бѣха едно срѣщу
друго: къмъ очистилището бѣха лицата на
херувимитѣ.

(10) И [в]направи трапезата отъ дърво си-
тимъ: два лакта дължината ѝ, и единъ лакъть
ширината ѝ, и височината ѝ единъ лакъть и
половина. (11) И обкова я съ чисто злато, и
направи ѝ златенъ вѣнецъ наоколо. (12) На-
прави ѝ и кранщникъ наоколо, една длань
на ширъ; и върхъ кранщника ѝ наоколо на-
прави златенъ вѣнецъ. (13) И излѣ за нея че-
тири златни колцета, и тури колцетата на че-
тиритѣ жгла които бѣха на четиритѣ ѝ нозѣ.
(14) Около кранщника бѣха колцетата, влага-
лища на върлинитѣ за да носятъ трапезата.
(15) И направи върлинитѣ отъ дърво ситимъ,
и обкова ги съ злато, за да носятъ трапезата.
(16) И направи отъ чисто злато сждоветѣ кои-
то бѣха на трапезата, [г]блюдата ѝ, и темянни-
цитѣ ѝ, и тасоветѣ ѝ, и възливалницитѣ ѝ за
да ставатъ съ тѣхъ възлиянията.

(17) И направи [д]свѣтилника отъ чисто зла-
то: изкованъ направи свѣтилника: стеблото
му, и вѣтвитѣ му, чашкитѣ му, ябълчкитѣ му,
и цвѣтята бѣха изъ него си. (18) И шесть
вѣтви излѣзваха отъ странитѣ му, три вѣтви
на свѣтилника отъ едната му страна, и три
вѣтви на свѣтилника отъ другата му страна:
(19) на едната вѣтва три чашки като мигдали,
една ябълчка, и едно цвѣте; и на другата
вѣтва три чашки като мигдали, една ябълчка,
и едно цвѣте: така и на шестьтѣ вѣтви които
излѣзваха изъ свѣтилника. (20) И на *стеблото*
на свѣтилника *имаше* четири като мигдали
чашки, съ ябълчкитѣ имъ и цвѣтята имъ,
(21) и на шестьтѣ вѣтви които изхождаха отъ
свѣтилника, една ябълчка подъ двѣтѣ му вѣтви,
и една ябълчка подъ двѣтѣ му вѣтви, и една
ябълчка подъ двѣтѣ му вѣтви. (22) Ябълчкитѣ
имъ и вѣтвитѣ имъ бѣха отъ него: всичкото
му цѣло изковано отъ чисто злато. (23) И на-
прави седемьтѣ му свѣтила, и щипцитѣ му, и
подноскитѣ му отъ чисто злато. (24) Отъ единъ
талантъ чисто злато направи него и всичкитѣ
му сждове.

(25) И направи [е]олтаря на каденето отъ
дърво ситимъ: дължината му единъ лакъть, и
ширината му единъ лакъть, четверожгълен[ъ],
и височината му два лакта: роговетѣ му бѣха
отъ него си. (26) И обкова го съ чисто злато,
върха му, и странитѣ му наоколо, и роговетѣ
му; и направи му златенъ вѣнецъ наоколо.
(27) И подъ вѣнеца му направи двѣ златни
колцета за него, близу при двата му жгла, на
двѣтѣ му страни, за *да сж* влагалища на вър-
линитѣ, та да го носятъ съ тѣхъ. (28) И на-
прави върлинитѣ отъ дърво ситимъ, и обкова
ги съ злато. (29) И [ж]направи светото масло
на помазанието, и чистия благовоненъ темянъ,
по изкуството на мироварецъ.

ГЛАВА 38.

И [а]направи олтаря на всесъжението отъ
дърво ситимъ: петь лакти дължината му, и
петь лакти ширината му, четвероржгъленъ, и
височината му три лакти. (2) И направи рого-
ветѣ му на четиритѣ му жгла: роговетѣ му
бѣха отъ истия; и обкова го съ мѣдь. (3) И
направи всичкитѣ сждове на олтаря, котлитѣ,
и лопатитѣ, и тасоветѣ, и вилицитѣ, и вжгле-
ницитѣ: всичкитѣ му сждове направи мѣдни.
(4) И направи за олтаря мѣдна решетка, ра-
бота като на мрѣжа, подъ околностьта му от-
долу до срѣдата му. (5) И излѣ четири колце-
та за четиритѣ края на мѣдната решетка, вла-
галища на върлинитѣ. (6) И направи върли-
нитѣ отъ дърво ситимъ, и обкова ги съ мѣдь.
(7) И провrѣ върлинитѣ прѣзъ колцетата отъ
странитѣ на олтаря за да го носятъ съ тѣхъ:
направи го отъ дъски хралупъ.

(8) И направи [б]омивалницата мѣдна, и стоя-
лото ѝ мѣдно, отъ огледалата на събираемитѣ
жени които се събираха при вратата на ски-
нията на събранието.

(9) И направи [в]двора: отъ южната страна
къмъ пладне привѣситѣ на двора *бѣха* отъ
прѣпреденъ висонъ, сто лакти: (10) стълповетѣ
имъ *бѣха* двадесеть, и мѣднитѣ имъ подложки
двадесеть: кукитѣ на стълповетѣ и свързкитѣ
имъ, сребърни. (11) И за сѣверната страна
привѣситѣ бѣха сто лакти: стълповетѣ имъ
двадесеть, и мѣднитѣ имъ подложки двадесеть:
кукитѣ на стълповетѣ и свързкитѣ имъ, сре-
бърни. (12) И на западната страна *бѣха* при-
вѣситѣ петдесеть лакти: стълповетѣ имъ де-
сеть, и подложкитѣ имъ десеть: кукитѣ на

в Гл. 25;23. | *д* Гл. 25;31.
г Гл. 25;29. | *е* Гл. 30;1.

ж Гл. 30;23,34. — | *б* Гл. 30;18.
а Гл. 27;1. | *в* Гл. 27;9.

стълповетѣ и свръзкитѣ имъ, сребърни. (13) И
за източната страна право къмъ изтокъ, пет-
десеть лакти: (14) привѣситѣ отъ едната стра-
на *на вратата бѣха* петнадесеть лакти: стъл-
поветѣ имъ три, и подложкитѣ имъ три; (15) и
на другата страна (отсамъ и отсамъ на двор-
нитѣ врата) привѣситѣ бѣха петнадесеть лак-
ти: стълповетѣ имъ три, и подложкитѣ имъ
три: (16) всичкитѣ дворни привѣси наоколо,
отъ прѣпреденъ висонъ. (17) И подложкитѣ
за стълповетѣ *бѣха* мѣдни: кукитѣ на стълпо-
ветѣ и свръзкитѣ имъ сребърни, и върховетѣ
имъ обковани съ сребро; и всичкитѣ стълпо-
ве на двора бѣха свързани съ сребро. (18) И
закровътъ на двориитѣ врата *бѣше* везана ра-
бота, отъ синьо, и багрено, и червено, и
прѣпреденъ висонъ; и двадесеть лакти дъл-
жината му, а височината петь лакти широка,
както привѣситѣ на двора; (19) и стълповетѣ
имъ четири, и мѣднитѣ имъ подложки четп-
ри: кукитѣ имъ сребърни, и върховетѣ имъ
обковани *съ сребро,* и свръзкитѣ имъ сребър-
ни. (20) И всичкитѣ [г]коле на скинията и на
двора наоколо *бѣха* мѣдни.

(21) Тѣзи сѫ изброенитѣ вещи на скинията,
[д]сирѣчь, на скинията на свидѣтелството, как-
то, според повелѣнието Моисеево, се изброи-
ха [е]съ рѫката на Итамара, сина на Аарона
свещенника, за служението на Левититѣ. (22) И
[ж]Веселеилъ, синътъ на Урия сина Орова, отъ
племето Юдино, направи всичко което запо-
вѣда Богъ Моисею, (23) и съ него Елиавъ,
синъ Ахисамаховъ, отъ племето Даново, вая-
тель, и изкусенъ художникъ, и везатель на
синьо, и на багрено, и на червено, и на
висонъ.

(24) Всичкото злато което се употрѣби за
работението въ всичката работа на светилище-
то, златото на приношението, бѣше двадесеть
и девет таланта, и седемстотинъ и тридесеть
сикли, [з]споредъ сикъла на светилището; (25) и
среброто *отъ данъта* на изброенитѣ отъ събра-
нието, сто таланта и тисяща и седемстотинъ
и седемдесеть и петь сикли, споредъ сикъла на
светилището: (26) [и]единъ векахъ на глава,
сирѣчь, половинъ сикълъ споредъ сикъла на
светилището, за всѣкиго що е минаалъ въ из-
броението, на възрасть отъ двадесеть години
и нагорѣ, [к]за шестстотинъ и три тисящи и
петстотинъ и петдесеть *души.* (27) И отъ сре-
брото на стотѣ таланта излѣха се [л]подложки-
тѣ на светилището и подложкитѣ на завѣсата:
сто подложки, отъ сто таланта, единъ талантъ
за една подложка. (28) И отъ едната тисяща и
седемстотинъ и седемдесеть и петь *сикли* на-
прави кукитѣ за стълповетѣ, и обкова върхо-
ветѣ имъ, и свърза ги.

(29) И мѣдьта на приношението *бѣше* се-
демдесеть таланта, двѣ тисящи и четиристо-
тинъ сикли. (30) И отъ него направи подлож-
китѣ за дворитѣ на скинията на събранието,
и мѣдния олтарь, и мѣдната решетка за него,
и всичкитѣ олтарски сѫдове, (31) и подложки-
тѣ за двора наоколо, и подложкитѣ на двор-
нитѣ врата, и всичкитѣ коле на скинията, и
всичкитѣ коле за двора наоколо.

ГЛАВА 39.

И отъ [а]синьото, и багрѣното, и червеното
направиха [б]служебни одежди за служене въ
светилището, и направиха светитѣ одежди за
Аарона, [в]както заповѣда Господь Моисею.

(2) [г]И направи ефода отъ злато, отъ синьо,
и багрено, и червено, и прѣпреденъ висонъ.
(3) И изковаха златото на тънки плочи, и из-
сѣкоха ги на тънки нишки, за да ги расо-
тятъ между синьото, и багреното, и червено-
то, и висона съ изкусна работа. (4) Направи-
ха му нарамници които да се вържатъ, за да
се свързва на двата края, (5) и прѣпоясанието
на ефода отгорѣ му отъ сѫщия споредъ на-
правата му: отъ злато, отъ синьо, и багрено,
и червено, и прѣпреденъ висонъ, както за-
повѣда Господь Моисею.

(6) И [д]изработиха ониксовитѣ камене, спое-
ни въ златни гнѣздца, и изваяха на тѣхъ
имената на Израилевитѣ синове както се ваятъ
печати. (7) И тури ги на нарамницитѣ на
ефода, *като* [е]камене за поменъ на Израиле-
витѣ синове, както заповѣда Господь Моисею.

(8) И [ж]направи нагрѫдника отъ изкусна
работа, споредъ направата на ефода, отъ зла-
то, отъ синьо, и багрено, и червено, и прѣ-
преденъ висонъ: (9) Четвероѫгъленъ бѣ:
двоенъ направиха тѣ нагрѫдника: дължината

г Гл. 27;19.
д Числа 1;50,53. 9;15. 10;11. 17;7,8. 18;2. 2 Лѣт. 24;6. Дѣян. 7;44.
е Числа 4;28,33.
ж Гл. 31;2,6.
з Гл. 30;13,24. Лев. 5;15. 27;3,25. Числа 3;47. 18;16.
и Гл. 30;13,15.
к Числа 1;46.
л Гл. 26;19,21,25,32.

—

а Гл. 35;23.
б Гл. 31;10. 35;19.
в Гл. 28;4.
г Гл. 28;6.
д Гл. 28;9.
е Гл. 28;12.
ж Гл. 28;15.

му една педя, и ширината му една педя,
двоенъ. (10) И [з]спойха на него четири реда
камене: редъ, сардъ, топазъ, и смарагдъ, пър-
вий редъ; (11) и вторий редъ, антраксъ, сап-
фиръ, и адамантъ; (12) и третий редъ, лигі-
рий, ахатъ, и аметистъ; (13) и четвъртий
редъ, хрисолитъ, ониксъ, и ясписъ: споени
въ златни гнѣздца по вложението имъ. (14) И
каменетѣ бѣха споредъ имената на Израилѣ-
витѣ синове: тѣ бѣха дванадесеть споредъ
имената имъ; и на всѣки отъ тѣхъ бѣ извае-
но, *като* на печать, по едно име отъ двана-
десетьтѣ племена. (15) И върху нагръдника
направиха вити верижици плетена работа отъ
чисто злато. (16) И направиха двѣ златни
гнѣздца и двѣ златни колцета, и туриха двѣ-
тѣ колцета на двата края на нагръдника.
(17) И провръха двѣтѣ плетени златни вери-
жици прѣзъ двѣтѣ колцета по краищата на
нагръдника. (18) И *другитѣ* два края на двѣ-
тѣ плетени верижици ставиха съ двѣтѣ гнѣзд-
ца, и туриха ги на нараминцитѣ на ефода
откъмъ лицето му. (19) И направиха двѣ златни
колцета, и туриха ги на двата края на на-
гръдника отъ тази му страна която е къмъ
ефода отвжтрѣ. (20) И направиха двѣ *други*
златни колцета, и положиха ги на двѣтѣ стра-
ни на ефода отдолу, къмъ лицето му срѣщу
съединението му надъ прѣпоясанието на ефода.
(21) И вързаха нагръдника съ колцетата му
на колцетата на ефода съ ширитъ отъ синьо,
за да е надъ прѣпоясанието на ефода, така
щото нагръдникътъ да не е отдѣленъ отъ
върху ефода, както заповѣда Господь Моисею.
(22) И [и]направи мантията на ефода, ткана
работа, все отъ синьо. (23) И въ срѣдата на
мантията имаше творъ като отвора на броня,
съ обтока около отвора да се не дере. (24) И
по политѣ на мантията направиха нарове отъ
синьо, и багрено, и червено, и прѣпреденъ
висонъ. (25) И [к]направиха звънци отъ чисто
злато, и туриха звънцитѣ между наровете по
политѣ на мантията, между наровете наоколо,
(26) звънецъ и наръ, звънецъ и наръ, по по-
литѣ на служебната мантия наоколо, както за-
повѣда Господь Моисею.
(27) И [л]направиха хитонитѣ отъ висонъ
ткана работа, за Аарона и за синоветѣ му,
(28) и [м]кидаря отъ висонъ, и великолѣпнитѣ
гжжви отъ висонъ, и [н]ленените гащи отъ
прѣпреденъ висонъ, (29) и [о]пояса отъ прѣ-
преденъ висонъ, и синьо, и багрено, и чер-
вено, везана работа, както заповѣда Господь
Моисею.
(30) И [п]направиха плочицата на светия вѣ-
нецъ отъ чисто злато, и писаха на нея писмо
като вряне на печать, СВЕТИНЯ ГОСПОДУ.
(31) И привързаха ѝ синъ ширитъ за да я
турятъ отгорѣ на кидара, както заповѣда Го-
сподь Моисею. (32) Така се свърши всичката
работа на скинията, *сирѣчь,* на шатъра на
събранието; и направиха Израилевитѣ синове
[р]всичко както заповѣда Господь Моисею: така
направиха.
(33) И донесоха скинията Моисею, скинията
и всичкитѣ ѝ сждове, петлитѣ ѝ, дъскитѣ ѝ,
веретѣ ѝ, и стълповетѣ ѝ, и подложкитѣ ѝ,
(34) и прикривалото отъ овнешки червени ко-
жи, и прикривалото отъ язовечки кожи, и
закривателната завѣса, (35) ковчега на свидѣ-
телството и върлинитѣ му, и очистилището,
(36) трапезата, всичкитѣ ѝ сждове, и хлѣбове-
тѣ на прѣдложението, (37) чистия свѣтилникъ,
свѣтилата му, свѣтилата за нареждане, и всич-
китѣ му сждове, и маслото за свѣтенето, (38) и
златния олтарь, и маслото за помазание, и бла-
говонния темянъ, и закрова за дверитѣ на
скинията, (39) мѣдния олтарь и мѣдната му
решетка, и върлинитѣ му, и всичкитѣ му сж-
дове, омивалницата и стоялото ѝ, (40) правѣ-
ситѣ на двора, стълповетѣ му, и подложкитѣ
му, и закрова за двориитѣ врата, вжжата му,
и колетѣ му, и всичкитѣ сждове за служене
въ скинията, сирѣчь, въ шатъра на събра-
нието, (41) служебнитѣ одежди за служене въ
свѣтилището, *и* светитѣ одежди за Аарона
священика, и одеждитѣ на синоветѣ му, за
да свещенствуватъ. (42) Всичко както заповѣ-
да Господь Моисею, [с]така направиха Израиле-
витѣ синове всички тѣзи работи. (43) И видѣ
Моисей всичката работа, и, ето, бѣха я на-
правили както заповѣда Господь: така напра-
виха; и [т]благослови ги Моисей.

ГЛАВА 40.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Въ
първия день [а]на първия мѣсецъ [б]да поста-

[з] Гл. 28;17, и др. 44;18.
[и] Гл. 28;31.
[к] Гл. 28;33.
[л] Гл. 28;39,40.
[м] Гл. 28;4,39. Иез.
[н] Гл. 28;42.
[о] Гл. 28;39.
[п] Гл. 28;36,37.
[р] Ст. 42,43.
Гл. 25;40.
[с] Гл. 35;10.
[т] Лев. 9;22,23. Числа 6;23. Ис. Нав. 22;6. 2 Цар. 6;18. 3 Цар. 8;14. 2 Лѣт. 30;27.

[а] Гл. 12;2. 13;4.
[б] Ст. 17. Гл. 26;1,30.

вашъ скинията, шатъра на събранието. (3) И [в]да турнешъ тамъ ковчега на свидѣтелството, и да закриешъ ковчега съ завѣсата. (4) И [г]да внесешъ трапезата, и [д]да наредишъ което е за нареждане на нея; и [е]да внесешъ свѣтилника, и да запалишъ свѣтилата му. (5) И [ж]да поставишъ златния олтарь на каденето прѣдъ ковчега на свидѣтелството; и да турпшъ закрова на входа въ скинията. (6) И да турпшъ олтаря на всесъжението прѣдъ входа на скинията, шатъра на събранието. (7) И [з]да турпшъ омивалницата между шатъра на събранието и между олтаря, и да налѣешъ вода въ нея. (8) И да поставишъ двора наоколо, и да турпшъ закрова на дворнитѣ врата. (9) И да взомешъ маслото за помазването, и [и]да помажешъ скинията и всичко що е въ нея, и да я осветишъ и всичкитѣ нейни сждове; и ще бжде света. (10) И да помажешъ олтаря на всесъжението и всичкитѣ негови сждове, и да осветишъ олтаря; и [к]ще бжде олтарь прѣсветъ. (11) И да помажешъ омивалницата и стоялото ѝ, и да я осветишъ. (12) И [л]да приведешъ Аарона и синоветѣ му при дверитѣ на скинията на събранието, и да ги омиешъ съ вода. (13) И да облѣчешъ Аарона съ светитѣ одежди, и [м]да го помажешъ, и да го осветишъ; и ще ми свещенствува. (14) И да приведешъ синоветѣ му, и да ги облѣчешъ съ хитони, (15) и да ги помажешъ както си помазалъ баща имъ; и ще ми свещенствуватъ. И помазването имъ [н]ще имъ бжде за всегдашно свещенство въ родоветѣ имъ.

(16) И направи Моисей всичко както му заповѣда Господь: така направи. (17) И въ първия мѣсецъ на втората година, въ първия день на мѣсеца, [о]постави се скинията. (18) И постави Моисей скинията, и подложи подложкитѣ ѝ, и постави дъскитѣ ѝ, и намѣсти вероветѣ ѝ, и възправи стълповетѣ ѝ. (19) И разпрострѣ шатъра върхъ скинията, и тури прикривалото на шатъра отгорѣ му, както заповѣда Господь Моисею.

(20) И [п]като взе свидѣтелството положи го въ ковчега, и вложи върлинитѣ въ *колцетата* на ковчега, и тури очистилището на ковчега отгорѣ. (21) И внесе ковчега въ скинията, и [р]окачи закривателната завѣса, и закри ковчега на свидѣтелството, както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(22) И [с]положи трапезата въ скинията на събранието къмъ сѣверната страна на скинията, отвънъ завѣсата. (23) И [т]нареди на нея хлѣбоветѣ прѣдъ Господа, както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(24) И [у]тури свѣтилника въ скинията на събранието срѣщу трапезата, къмъ южната страна на скинията. (25) И [ф]запали свѣтилата прѣдъ Господа, както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(26) И [х]положи златния олтарь въ скинията на събранието, прѣдъ завѣсата; (27) и [ц]покади надъ него съ благовоненъ темянъ, както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(28) И [ч]окачи закрова на входа въ скинията. (29) И [ш]олтаря на всесъжението положи при входа въ скинията, *сирѣчь*, шатъра на събранието, [щ]и принесе на него всесъжението и хлѣбното приношение, както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(30) И [ъ]положи омивалницата между шатъра на събранието и олтаря, и налѣ въ нея вода за да се миятъ. (31) И Моисей и Ааронъ и синоветѣ му миеха отъ нея ржцѣтѣ си и нозѣтѣ си: (32) когато влазяха въ шатъра на събранието, и когато пристжпваха при олтаря, миеха се, [ь]както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(33) И [ѣ]постави двора около скинията и олтаря, и окачи закрова на дворнитѣ врата. Така свърши Моисей дѣлото.

(34) Тогазъ [ю]облакътъ покри шатъра на събранието, и славата Господня изпълни скинията. (35) И [я]не можа Моисей да влѣзе въ скинията на събранието, защото облакътъ стоеше надъ него, и славата Господня изпълни скинията. (36) И [ѫ]когато се дигаше облакътъ отъ скинията, тогазъ Израилевитѣ си-

в Ст. 21. Гл. 26;33: Числа 4;5.
г Ст. 22. Гл. 26;35.
д Ст. 23. Гл. 25;30. Лев. 24;5,6.
е Ст. 24,25.
ж Ст. 26.
з Ст. 30. Гл. 30;18.
и Гл. 30;26.
к Гл. 29;36,37.
л Лев. 8;1-13.
м Гл. 28;41.
н Числа 25;13.
о Ст. 1. Числа 7;1.
п Гл. 25;16.
р Гл. 26;33. 35;12.
с Гл. 26;35.
т Ст. 4.
у Гл. 26;35.
ф Ст. 4. Гл. 25;37.
х Ст. 5. Гл. 30;6.
ц Гл. 30;7.
ч Ст. 5. Гл. 26;36.
ш Ст. 6.
щ Гл. 29;38, и друг.
ъ Ст. 7. Гл. 30;18.
ь Гл. 30;19,20.
ѣ Ст. 8. Гл. 27;9,16.
ю Гл. 29;43. Лев. 16;2. Числа 9;15. 3 Цар. 8;10,11. 2 Лѣт. 5;13. 7;2. Иса. 6;4. Аг. 2;7,9. Отк. 15;8.
я Лев. 16;2. 3 Цар. 8;11. 2 Лѣт. 5;14.
ѫ Числа 9;17. 10;11. Неем. 9;19.

ново тръгваха на пжть въ всичкитѣ си пжтувания; (37) но [аа]ако облакътъ не се дигаше, тогазъ не тръгваха до деня на дигането му. (38) Защото [а]облакътъ Господенъ бѣше надъ скинията денѣ; а нощѣ надъ нея бѣше огънь прѣдъ очитѣ на всичкия домъ Израилевъ, въ всичкитѣ имъ пжтувания.

ЛЕВИТЪ.

ГЛАВА 1.

И [а]повика Господь Моисея, и говори му [б]отъ скинията на събранието и рече: (2) Говори на Израилевитѣ синове и кажи имъ: [в]Когато нѣкой отъ васъ принесе Господу отъ скотоветѣ приносъ, отъ чердата или отъ стадата да принесе приносъ. (3) Приносътъ му за всесъжение ако е отъ чердата, нека го принесе мжжко [г]безпорочно: прѣдъ дверитѣ на скинията на събранието да го принесе за да е прието прѣдъ Господа. (4) И [д]да положи ржката си на главата на всесъжението, и [е]ще бжде прието за него, [ж]за да бжде умилостивение за него. (5) И [з]да заколи телето прѣдъ Господа; и [и]Аароновитѣ синове, священницитѣ, да принесятъ кръвьта, и [к]да поръсятъ съ кръвьта наоколо върху олтаря който е прѣдъ дверитѣ на скинията на събранието. (6) И да одере *животното на* всесъжението, и да го насѣче на кжсове. (7) И синоветѣ на Аарона священника да турятъ огънь на олтаря, и [л]да наредятъ дърва на огъня. (8) И Аароновитѣ синове, священницитѣ, да възложатъ тѣзи кжсове, главата и тлъстината, на дървата които сж върху огъня на олтаря; (9) а вжтрѣшноститѣ му и нозѣтѣ му да измие съ вода, и да *ги* изгори священникътъ всичкитѣ на олтаря, всесъжение, жъртва [м]за ухание благовонно Господу.

(10) И приносътъ му за всесъжение ако е отъ стадата, отъ овцитѣ или отъ козитѣ, да го принесе мжжко [н]безпорочно. (11) И [о]да го заколи прѣдъ Господа въ странитѣ на олтаря къмъ сѣверъ; и священницитѣ, Аароновитѣ синове, да поръсятъ съ кръвьта му олтаря наоколо. (12) И да го насѣче на кжсове, и главата му и тлъстината му; и да ги нареди священникътъ на дървата които сж върху огъня на олтаря. (13) А вжтрѣшноститѣ и нозѣтѣ да измие съ вода; и да принесе всичкитѣ священникътъ, и да *ги* изгори на олтаря: това е всесъжение, жъртва за ухание благовонно Господу.

(14) И приносътъ му за всесъжение Господу ако е отъ птици, тогазъ да принесе приноса си [п]отъ гъргорици или отъ гължбчета. (15) И да го донесе священникътъ при олтаря, и да откжсне главата му, и да *го* изгори на олтаря; и кръвьта му да изцѣди до стѣната на олтаря; (16) и да изтръгне гушата му съ лайната му, и да ги хвърли [р]до олтаря къмъ източната страна на мѣстото на пепела. (17) И да го разчекне между крилата му, *но* [с]да *го* не отдѣля; и священникътъ да го изгори на олтаря, върху дървата които сж на огъня:

аа Числа 9;19-22.
а Гл.13;21. Числа 9;15.

а Изх. 19;3.
б Изх.40;34,35. Числа 12;4,5.
в Гл. 22;18,19.
г Изх. 12;5. Гл.3;1. 22;20,21. Втор.15;21. Мал.1;14. Ефес.5;27. Евр. 9;14. 1 Пет. 1;19.
д Изх. 29;10,15,19. Гл. 3;2,8,13. 4;15. 8;14,22. 16;21.
е Гл.22;21,27. Пса. 50;7. Рим.12;1. Фил. 4;18.
ж Гл. 4;20,26,31,35. 9;7. 16;24. Числа 15;25. 2Лѣт.20;23,24. Рим. 5;11.
з Мих. 6;6.
и 2 Лѣт.35;11. Евр. 10;11.
к Гл. 3:8. Евр. 12;24. 1 Пет. 1;2.
л Бит. 22;9.
м Бит. 8;21. Иез. 20;28,41. 2Кор.2;15. Ефес.5;2. Фил.4;18.
н Ст. 3.
о Ст. 5.
п Гл. 5;7. 12;8. Лука 2;24.
р Гл. 6;10.
с Бит.15;10.

[ж]то е всесъжение, жъртва за ухание благовонно Господу.

ГЛАВА 2.

И когато нѣкой ще принесе приносъ Господу, хлѣбно [а]приношение, да бжде приносътъ му чисто брашно; и да възлѣе на него елей, и да тури на него ливанъ. (2) И да го донесе на Аароновитѣ синове, свещеницитѣ; и свещеникътъ да вземе отъ чистото му брашно и отъ елея му една пълна шепа, и всичкия му ливанъ, и да ги изгори на олтаря [б]за поменъ: жъртва е, ухание благовонно Господу. (3) А [в]остатъкътъ отъ хлѣбното приношение да бжде на Аарона и на синоветѣ му: [г]то е прѣсвето отъ Господнитѣ жъртви.

(4) И когато приносешъ приносъ хлѣбно приношение печено въ пещь, да бжде безквасни пити отъ чисто брашно мѣсени съ елей, или безквасни кори [д]мазани съ елей.

(5) И приносътъ ти ако е хлѣбно приношение на сковрадата, да бжде безквасно отъ чисто брашно мѣсено съ елей. (6) Да го наломишъ на уломъци, и да полѣешъ на него елей: то е хлѣбно приношение.

(7) Ако ли е приносътъ ти хлѣбно приношение въ гърне, да бжде отъ чисто брашно съ елей. (8) И направеното отъ тѣхъ хлѣбно приношение, да го донесешъ Господу; и когато се прѣдстави на свещеника, той да го приближи при олтаря. (9) И отъ хлѣбното приношение да отдѣли свещеникътъ колкото е [е]за поменъ, и да *го* изгори на олтаря: това е [ж]жъртва за ухание благовонно Господу. (10) А [з]остатъкътъ отъ хлѣбното приношение да бжде на Аарона и на синоветѣ му: то е прѣсвето отъ Господнитѣ жъртви.

(11) Никое хлѣбно приношение което приносите Господу да се не прави съ квасъ; [и]защото ни квасъ нито медъ да не изгорите въ жъртва Господу. (12) [к]Тѣхъ като приносъ отъ начатскитѣ да ги приносите Господу; но да се не изгорятъ на олтаря за ухание благовонно. (13) И отъ хлѣбното приношение всѣки приносъ [л]да посолишъ съ соль: да не оставишъ да липсва отъ хлѣбното ти приношение [м]сольта на завѣта на Бога твоего: [н]съ всѣки твой приносъ да приносишъ соль.

(14) И ако приносешъ Господу хлѣбно приношение отъ начаткитѣ, [о]за хлѣбното приношение отъ начаткитѣ си да приносишъ класове пържени на огънь, жито очукано [п]отъ прѣсни класове. (15) И [р]да полѣешъ на него елей, и да туришъ на него ливанъ: то е хлѣбно приношение. (16) И свещеникътъ да изгори [с]колкото е за поменъ отъ очуканото му жито и отъ елея му, заедно съ всичкия му ливанъ: това е жъртва Господу.

ГЛАВА 3.

И приносътъ му ако е [а]жъртва примирителна, ако го принесе отъ чердата, мжжко или женско [б]безпорочно да го прѣдстави прѣдъ Господа. (2) И [в]да тури ржката си на главата на приноса си, и да го заколи при двoритѣ на скинията на събранието; и Аароновитѣ синове, свещеницитѣ, да поръсятъ съ кръвьта олтаря изоколо. (3) И да приноси отъ примирителната жъртва, жъртва Господу: [г]тлъстината която покрива вжтрѣшноститѣ, и всичката тлъстина която е върху вжтрѣшноститѣ, (4) и двата бжбрека, и тлъстината която е върхъ тѣхъ къмъ чрѣслата, и булото на дроба съ бжбрецитѣ да отнеме. (5) И Аароновитѣ синове [д]да изгорятъ *всичко* това на олтаря, на всесъжението което е върхъ дървата на огъня: жъртва е за ухание благовонно Господу.

(6) И приносътъ му който *се приноси* за примирителна жъртва Господу ако е отъ стадото, мжжко или женско, да го принесе [е]безпорочно. (7) Ако принесе агне за приноса си, нека го прѣдстави прѣдъ Господа. (8) И да тури ржката си на главата на приноса си, и да го заколи прѣдъ скинията на събранието; и Аароновитѣ синове да поръсятъ съ кръвьта му олтаря изоколо. (9) И отъ примирителното приношение да принесе жъртва Господу: тлъстината му, опашката цѣла която да отнеме

г Ст. 9,13.

—

а Гл.6;14. 9;17. Числа 15;4.
б Ст.9. Гл.5;12. 6;15. 24;7. Иса. 66;3. Дѣян. 10;4.
в Гл.7;9. 10;12,13.
г Изх. 29;37. Числа 18;9.
д Изх. 29;2.
е Ст. 2.
ж Изх.29;18.
з Ст. 3.
и Гл. 6;17. Виж. Мат. 16;12. Мар. 8;15. Лука 12;1. 1 Кор. 5;8. Гал. 5;9.
к Изх.22;29. Гл. 23;10,11.
л Мар. 9;49. Кол.4;6.
м Числа 18;19.
н Иез. 43;24.
о Гл. 23;10,14.
п 4 Цар. 4;42.
р Ст. 1.
с Ст. 2.

—

а Гл. 7;11,29. 22;21.
б Гл. 1;3.
в Изх.29;10. Гл.1;4,5.
г Изх. 29;13,22. Гл. 4;8,9.
д Изх.29;13. Гл.6;12.
е Ст. 1, и дрг.

отъ грьбнака, и тлъстината която покрива
вжтрѣшноститѣ, и всичката тлъстина която е
върху вжтрѣшноститѣ, (10) и двата бжбрека,
и тлъстината която е върхъ тѣхъ къмъ чрѣ-
слата, и булото на дроба което е съ бжбре-
цитѣ да отнеме; (11) и священикътъ да ги
изгори на олтаря: [ж]това е храна на жъртва
Господу.

(12) И ако е приносътъ му коза, то [з]да я
прѣдстави прѣдъ Господа. (13) И да тури рж-
ката си на главата ѝ, и да я заколи прѣдъ
скинията на събранието; и Аароновитѣ сино-
ве да поръсятъ съ кръвьта ѝ върху олтаря
изоколо. (14) И да принесе отъ нея приноса
си, жъртва Господу: тлъстината която по-
крива вжтрѣшноститѣ, и всичката тлъстина
която е върху вжтрѣшноститѣ, (15) и двата
бжбрека, и тлъстината която е върхъ тѣхъ,
която е къмъ чрѣслата, и булото на дроба съ
бжбрецитѣ да отнеме; (16) и священикътъ да
ги изгори на олтаря: това е храна на жъртва
за уханно благовонно: [и]всичката тлъстина
принадлежи Господу. (17) [к]Узаконение вѣчно
да бжде въ родоветѣ ви въ всичкитѣ ви жи-
лища: да не ядете [л]нито тлъстина [м]нито
кръвь.

ГЛАВА 4.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Го-
вори на Израилевитѣ синове и кажи: [а]Ако
нѣкой съгрѣши отъ незнание, и направи нѣщо
отъ колкото е заповѣдалъ Господь да се не
прави, — (3) [б]ако помазанниятъ священикъ съ-
грѣши, и направи съ това да паднатъ въ прѣ-
стжпление людетѣ, тогазъ за грѣха си що е
сторилъ нека принесе [в]отъ говедата юнецъ
непороченъ Господу въ приношение за грѣхъ.
(4) И да приведе юнеца при дверитѣ на ски-
нията на събранието [г]прѣдъ Господа; и да
тури ржката си на главата на юнеца, и да
заколи юнеца прѣдъ Господа. (5) И [д]да вземе
помазанниятъ священикъ отъ кръвьта на юне-
ца, и да я принесе въ скинията на събра-
нието. (6) И да натопи священикътъ пръста
си въ кръвьта, и да поръси отъ кръвьта се-
демь пжти прѣдъ Господа, прѣдъ завѣсата на
светилището; (7) и [е]да тури священикътъ отъ
кръвьта върхъ роговетѣ на олтаря на благо-
вонното кадене който е прѣдъ Господа въ ски-
нията на събранието; и [ж]всичката кръвь на
юнеца да излѣе въ основанието на олтаря на
всесъжението който е при дверитѣ на скиния-
та на събранието. (8) И всичката тлъстина на
юнеца въ приношение за грѣхъ да отнеме
отъ него: тлъстината която покрива вжтрѣш-
ноститѣ, и всичката тлъстина която е върху
вжтрѣшноститѣ, (9) и двата бжбрека, и тлъ-
стината която е върхъ тѣхъ къмъ чрѣслата, и
булото на дроба съ бжбрецитѣ да отнеме,
(10) [з]както се отнема отъ юнеца на примири-
телната жъртва; и священикътъ да ги изгори
на олтаря на всесъжението. (11) А [и]кожата
на юнеца, и всичкото му месо, съ главата му,
и съ нозѣтѣ му, и вжтрѣшноститѣ и далака
му, (12) сирѣчь, всичкия юнецъ да изнесе
вънъ отъ стана на чисто мѣсто [к]дѣто се из-
сипва пепельтъ, и [л]да го изгори на дървата
съ огънь: дѣто се изсипва пепельтъ да се
изгори.

(13) И [м]ако всичкото събрание Израилево
съгрѣши отъ незнание, и [н]това нѣщо се укрие
отъ очитѣ на събора, и направятъ нѣщо отъ
колкото е заповѣдалъ Господь да се не прави,
и станатъ повинни; (14) когато се познае грѣ-
хътъ който сж съгрѣшили, тогазъ да принесе
съборътъ юнецъ отъ говедата въ приношение
за грѣхъ, и да го приведе прѣдъ скинията на
събранието; (15) и старѣйшинитѣ на събра-
нието [о]да положатъ ржцѣтѣ си на главата на
юнеца прѣдъ Господа; и да заколятъ юнеца
прѣдъ Господа. (16) И [п]помазанниятъ священ-
никъ да внесе отъ кръвьта на юнеца въ ски-
нията на събранието; (17) и священикътъ да
натопи пръста си въ кръвьта, и да поръси
седемь пжти прѣдъ Господа, прѣдъ завѣсата.
(18) И да тури отъ кръвьта върхъ роговетѣ
на олтаря който е прѣдъ Господа, въ скиния-
та на събранието; и всичката кръвь да излѣе
въ основанието на олтаря на всесъжението

ж Виж. Гл. 21;6,8,17, 21,22. 22;25. Иез. 44;7. Мал. 1;7,12.
з Ст. 1,7.
и Гл. 7;23,25. 1 Цар. 2;15. 2 Лѣт. 7;7.
к Гл. 6;18. 7;36. 17;7. 23;14.
л Сравни Ст. 16 и Гл. 7;23 съ Втор. 32;14. Неем. 8;10.
м Бит. 9;4. Гл. 7;26. 17;10,14. Втор. 12;16. 1 Цар. 14;33. Иез. 44;7,15.

—

а Гл. 5;15,17. Числа 15;22, и дрг. 1 Цар. 14;27. Псал. 19;12.
б Гл. 8;12.
в Гл. 9;2.
г Гл. 1;3,4.
д Гл. 16;14. Числа 19;4.
е Гл. 8;15. 9;9. 16;18.
ж Гл. 5;9.
з Гл. 3;3-5.
и Изх. 29;14. Числа 19;5.
к Гл. 6;11.
л Евр. 13;11.
м Числа 15;24. Ис. Нав. 7;11.
н Гл. 5;2-4,17.
о Гл. 1;4.
п Ст. 5. Евр. 9;12-14.

който е при дверитѣ на скинията на събранието. (19) И всичката му тлъстина да отнеме отъ него и да я изгори на олтаря. (20) И да направи на юнеца така [р]както направи съ онзи юнецъ който бѣше приношение за грѣхъ: така да направи и съ този; и да [с]направи свещеникътъ умилостивение за тѣхъ; и ще имъ се прости. (21) И да изведе юнеца вънъ отъ стана, и да го изгори както изгори първия юнецъ: това е приношение за грѣхъ за събранието.

(22) А когато нѣкой князъ съгрѣши [т]и направи отъ незнание нѣщо отъ колкото е заповѣдалъ Господь Богъ неговъ да се не прави, и стане повиненъ; (23) [у]ако му се обяви за грѣха му що е направилъ, то да донесе приношението си, мѫжко непорочно, ярецъ отъ козитѣ; (24) и [ф]да тури рѫката си на главата на яреца, и да го заколи на мѣстото дѣто колятъ всесъжението прѣдъ Господа: то е приношение за грѣхъ. (25) И [х]свещеникътъ да вземе отъ кръвьта на приношението за грѣхъ съ пръста си, и да тури върху роговетѣ на олтаря на всесъжението, и да излѣе кръвьта му въ основанието на олтаря на всесъжението. (26) И всичката му тлъстина да изгори на олтаря, [ц]както тлъстината на примирителната жъртва: [ч]така да направи свещеникътъ умилостивение за него за грѣха му; и ще му се прости.

(27) [ш]И ако нѣкой отъ простия народъ съгрѣши отъ незнание, и направи нѣщо отъ колкото е заповѣдалъ Господь да се не прави, и стане повиненъ; (28) [щ]ако му се обяви за грѣха му който е сторилъ, то да принесе приношението си коза отъ козитѣ, женско безъ порокъ, за грѣха си който е съгрѣшилъ; (29) и [ъ]да тури рѫката си на главата на приношението за грѣхъ, и да заколи приношението за грѣхъ на мѣстото на всесъжението. (30) И да вземе свещеникътъ съ пръста си отъ кръвьта му, и да тури върхъ роговетѣ на олтаря на всесъжението, и всичката му кръвь да излѣе при основанието на олтаря. (31) И [ь]всичката му тлъстина да отнеме [ѣ]както се отнема тлъстината отъ примирителната жъртва; и свещеникътъ да я изгори на олтаря [ю]за ухание благовонно Господу; и [я]да направи свещеникътъ умилостивение за него; и ще му се прости.

(32) А ако принесе агне въ приношение за грѣхъ, [ѧ]да го принесе женско, безъ порокъ; (33) и да тури рѫката си на главата на приношението за грѣхъ, и да го заколи въ приношение за грѣхъ на мѣстото дѣто колятъ всесъжението. (34) И свещеникътъ да вземе отъ кръвьта на приношението за грѣхъ съ пръста си, и да тури върхъ роговетѣ на олтаря на всесъжението, и да излѣе всичката му кръвь при основанието на олтаря. (35) И да отнеме всичката му тлъстина както се отнема тлъстината на агнето отъ примирителната жъртва; и свещеникътъ да ги изгори на олтаря [ѩ]както приношенията Господу; и [а]да направи свещеникътъ умилостивение за грѣха му що е съгрѣшилъ; и ще му се прости.

ГЛАВА 5.

И ако нѣкой съгрѣши [а]и чуе гласа на клетва, и е свидѣтель, или е видѣлъ, или знае: ако не обади, той [б]ще понесе беззаконието си. (2) [в]Ако се нѣкой допре до какво да е нечисто нѣщо, или до мърша на нечисто животно, или до мърша на нечистъ скотъ, или до мърша на нечистъ гадъ, и непознато да му е, ще бѫде нечистъ и [г]повиненъ. (3) Или ако се прикосне [д]до человѣческа нечистота, каквато и да е нечистотата му чрѣзъ която се осквернява нѣкой, и непознато да му е, като познае ще бѫде повиненъ. (4) Или ако нѣкой се закълне, и произнесе несмислено съ устнитѣ *си* [е]да направи зло [ж]или добро, каквото и да произнесе несмислено человѣкъ съ клетва, и му бѫде непознато, когато познае ще бѫде повиненъ въ едно отъ тѣхъ. (5) И кога е нѣкой повиненъ въ едно отъ тѣхъ, [з]да изповѣда онова въ което е съгрѣшилъ. (6) И да принесе Господу приношение за прѣстѫплението си, заради грѣха си който

[р] Ст. 3.
[с] Числа 15;25. Дан. 9;24. Рим. 5;11. Евр. 2;17. 10;10-12. 1 Иоан. 1;7. 2;2.
[т] Ст. 2,13.
[у] Ст. 14.
[ф] Ст. 4, и др.
[х] Ст. 30.
[ц] Гл. 3;5.
[ч] Ст. 20. Числа 15;28.
[ш] Ст. 2. Числа 15;27.
[щ] Ст. 23.
[ъ] Ст. 4,24.
[ь] Гл. 3;14.
[ѣ] Гл. 3;3.
[ю] Изх. 29;18. Гл. 1;9.
[я] Ст. 26.
[ѧ] Ст. 28.
[ѩ] Гл. 3;5.
[а] Ст. 26,31.

—

[а] 3 Цар. 8;31. Мат. 26;63.
[б] Ст. 17. Гл. 7;18. 17;16. 19;8. 20;17. Числа 9;13.
[в] Гл. 11;24,28,31,39. Числа 19;11,13,16.
[г] Ст. 17.
[д] Гл. 12 и 13 и 15.
[е] Виж. 1 Цар. 25;22. Дѣян. 23;12.
[ж] Виж. Мар. 6;23.
[з] Гл. 16;21. 26;40. Числа 5;7. Езд. 10;11,12.

е сторилъ, женско агне отъ овцитѣ, или яре
отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; и све-
щеникътъ да направи умилостивение за него
за грѣха му.
(7) А [и]ако му не стига ржка да принесе
овца или коза, нека принесе Господу заради
грѣха си що ѐ съгрѣшилъ двѣ [к]гъргорици или
двѣ гължбчета, едно за приношение за грѣхъ,
и едно за всесъжение. (8) И да ги донесе на
свещеника, който да принесе първо онова
приношение което е за грѣхъ, и [л]да откжсне
главата му отъ шията му, но безъ да я от-
лжчи. (9) И отъ кръвьта на приношението за
грѣхъ да поръси стѣната на олтаря; [м]а оста-
нжлото отъ кръвьта да изцѣди при основа-
нието на олтаря: това е приношение за грѣхъ;
(10) а второто да направи всесъжение [н]спо-
редъ както е заповѣдано; и [о]да направи све-
щеникътъ умилостивение за него за грѣха му
що е съгрѣшилъ; и ще му се прости.
(11) Но ако му не стига ржка да донесе
двѣ гъргорици или двѣ гължбчета, тогазъ онзи
който е съгрѣшилъ да донесе въ приношение
за себе си една десета часть на една ефа чи-
сто брашно въ приношение за грѣхъ: [п]да не
налѣе на него елей, нито да тури на него
ливанъ, защото е приношение за грѣхъ. (12) И
да го донесе на свещеника; и свещеникътъ да
вземе отъ него една пълна шепа [р]за поменъ,
и да го изгори на олтаря [с]както приноше-
нията Господу: това е приношение за грѣхъ.
(13) И [т]да направи свещеникътъ умилостиве-
ние за него за грѣха му що е съгрѣшилъ въ
едно отъ тѣхъ; и ще му се прости; [у]а *оста-
тъкътъ* да бжде на свещеника, както хлѣбното
приношение.
(14) И говори Господь Моисею и рече:
(15) [ф]Ако нѣкой направи законопрѣстжпление,
и отъ незнание съгрѣши въ посветенитѣ Го-
споду вещи, [х]то за прѣстжплението си да при-
несе Господу отъ стадото овенъ непороченъ,
[ц]споредъ твоето оцѣнение въ сребърни сикли
по сикъля на светилището, въ приношение за
прѣстжпление. (16) И каквото е съгрѣшилъ въ
посветенитѣ вещи да го плати, и [ч]да притури
на него една пета часть, и да я даде на све-
щеника; и [ш]да направи свещеникътъ умило-
стивение за него чрѣзъ овена на приноше-
нието за прѣстжпление; и ще му се прости.
(17) И [щ]ако нѣкой съгрѣши и направи нѣ-
що отъ което е заповѣдалъ Господь да се
не прави, и [ъ]да го е не позналъ, [ь]пакъ ще
бжде повиненъ, и ще понесе беззаконието си.
(18) И [ѣ]да принесе при свещеника отъ ста-
дото овенъ непороченъ, споредъ твоето оцѣ-
нение, въ приношение за прѣстжпление, и
[ю]да направи свещеникътъ умилостивение за
него за прѣстжплението му което е прѣстж-
пилъ отъ незнание; и ще му се прости.
(19) Това е приношение за прѣстжпление:
[я]той е направилъ прѣстжпление противъ Го-
спода.

ГЛАВА 6.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Ако
нѣкой съгрѣши и [а]направи законопрѣстжпле-
ние противъ Господа, и [б]излъже ближния си
за залогъ, или [в]за нѣщо дадено въ ржцѣтѣ
му, или за грабежъ, или [г]онеправдава ближния
си, (3) [д]или намѣри изгубено нѣщо и слъже
за него, [е]или се закълне лъжливо за нѣщо,
отъ всичко това що прави человѣкъ та съгрѣ-
шава съ него, (4) когато съгрѣши и е пови-
ненъ, да повърне грабнатото което е граб-
налъ, или нѣщо което е взелъ съ измама,
или залога който му е заложенъ, или изгу-
беното нѣщо което е намѣрилъ той, (5) или
всичко за което се е заклелъ лъжливо: [ж]да
отдаде главното, и да притури на това една
пета часть: комуто принадлежи, нему да го
даде въ деня на приношението му за прѣ-
стжпление. (6) И да принесе Господу прино-
шението си за прѣстжпление, отъ стадото
[з]овенъ безъ порокъ, споредъ твоето оцѣнение,
въ приношение за прѣстжпление при све-
щеника *да го принесе*. (7) И [и]свещеникътъ
да направи умилостивение за него прѣдъ Го-

и Гл. 12;8. 14;21.
к Гл. 1;14.
л Гл. 1;15.
м Гл. 4;7,18,30,34.
н Гл. 1;14.
о Гл. 4;26.
п Числа 5;15.
р Гл. 2;2.
с Гл. 4;35.
т Гл. 4;26.
у Гл. 2;3.
ф Гл. 22;14.
х Езд. 10;19.
ц Изх. 30;13. Гл. 27;25.
ч Гл. 6;5. 22;14. 27;13,15,27,31. Числа 5;7.
ш Гл. 4;26.
щ Гл. 4;2.
ъ Ст. 15. Гл. 4;2,13, 22,27 Псал. 19;12. Лука 12;48.
ь Ст. 1,2.
ѣ Ст. 15.
ю Ст. 16.
я Езд. 10;2.

—

а Числа 5;6.
б Гл. 19;11. Дѣян. 5;4. Кол. 3;9.
в Изх. 22,7,10
г Прит. 24;28. 26;19.
д Втор. 22;1-3.
е Изх 22;11. Гл. 19;12. Иер. 7;9. Зах. 5;4.
ж Гл. 5;16. Числа 5;7. 2 Цар. 12;6. Лука 19;8.
з Гл. 5;15.
и Гл. 4;26.

сходя; и ще му се прости за кое да е отъ всичко колкото е направилъ и е повиненъ въ него.

(8) И говори Господь Моисею и рече: (9) Заповѣдай на Аарона и на синоветѣ му и речи: Този е законътъ на всесъженното: всесъжението да гори на олтаря всичката нощь до заранъта, и огъньтъ на олтаря да гори на него. (10) И [к]да се облѣче свещеникътъ съ лененната си одежда, и ленени гащи да носи на тѣлото си; и да дигне пепела на всесъжението което е изгорялъ огъньтъ на олтаря, и да го тури [л]при олтаря. (11) И [м]да съблѣче одеждитѣ си та да облѣче други одежди; и да изнесе пепела вънъ отъ стана [н]на чисто мѣсто. (12) И огъньтъ който е върхъ олтаря да гори на него: да не угасува; и свещеникътъ всѣка заранъ да тури дърва на него да горятъ, и да нареди всесъжението на него, и да тури на него да гори [о]тлъстината на примирителнитѣ приношения. (13) Огъньтъ да гори всѣкога на олтаря: да не угасува.

(14) И [п]този е законътъ на хлѣбното приношение: Аароновитѣ синове да го приносятъ прѣдъ Господа, прѣдъ олтаря. (15) И да отнеме отъ него една шепа отъ чисто брашно на хлѣбното приношение и отъ елея му, и всичкия ливанъ който е на хлѣбното приношение; и да ги изгори като неговъ [р]поменъ на олтаря за ухание благовонно Господу. (16) А [с]онова което остане отъ него да яде Ааронъ и синоветѣ му: [т]безквасно да се яде на свето мѣсто: въ двора на скинията на събранието да го ядатъ. (17) Да [у]не бжде печено съ квасъ. [ф]това имъ дадохъ за дѣлъ отъ моитѣ приношения: [х]прѣсвето е, както приношението за грѣхъ и за прѣстжпление. (18) [ц]Всѣко мжжко отъ Аароновитѣ чада да яде отъ него: *това* [ч]е вѣчно узаконение въ родоветѣ ви отъ приношенията Господу: [ш]всѣки който се прикосне до тѣхъ ще бжде светъ.

(19) И говори Господь Моисею и рече. (20) [щ]Приносътъ отъ Аарона и синоветѣ му е този, който ще принесатъ Господу въ деня на помазването си: [ъ]десетата часть на една ефа отъ чисто брашно за всѣкогашно хлѣбно приношение, половината заранъ, и половината вечеръ. (21) На сковрада да се направи съ елей: сготвено да го донесешъ; и печенитѣ уломъци отъ хлѣбното приношение да принесешъ за ухание благовонно Господу. (22) И [ь]помазанниятъ вмѣсто него свещеникъ отъ синоветѣ му да го принесе: *това е* вѣчно узаконение заради Господа: [ѣ]цѣло да се изгаря. (23) И всѣко хлѣбно приношение отъ свещеника да се изгаря цѣло: да се не яде.

(24) И говори Господь Моисею и рече: (25) Говори на Аарона и на синоветѣ му и речи: [ю]Този е законътъ на приношението за грѣхъ: [я]на мѣстото дѣто се коли всесъжението, приношението за грѣхъ да се заколи прѣдъ Господа: [ж]прѣсвето е. (26) [жа]Свещеникътъ който го приноси за грѣхъ да го яде: [а]на свето мѣсто да се яде, въ двора на скинията на събранието. (27) [б]Всичко което се прикосне до месото му ще бжде свето; и ако се опръска отъ кръвьта му нѣкоя дреха, опръсканото да се опере на свето мѣсто. (28) А пръстяний съсждъ въ който се е варило [в]да се строшава; но ако се е варило въ мѣденъ съсждъ, той да се изтрива и да се мие съ вода. (29) [г]Всѣко мжжко отъ свещенически родъ да яде отъ него: [д]то е прѣсвето. (30) И [е]всѣко приношение за грѣхъ на което отъ кръвьта се вноси въ скинията на събранието за да бжде умилостивение въ светилището да не се яде: съ огънь да се изгаря.

ГЛАВА 7.

И [а]този е законътъ на приношението за прѣстжпление: [б]то е прѣсвето: (2) [в]на мѣстото дѣто колятъ всесъжението да заколятъ приношението за прѣстжпление; и съ кръвьта му да се поръсва олтарьтъ наоколо. (3) И отъ него да се приноси [г]всичката му тлъстина: опашката, и тлъстината която покрива

к Изх. 28;39-41,43. Гл. 16;4. Иез. 44;17,18.
л Гл. 1;16.
м Иез. 44;19.
н Гл. 4;12.
о Гл. 3;3,9,14.
п Гл. 2;1. Числа 15;4.
р Гл. 2;2,9.
с Гл. 2;3. Иез. 44;29.
т Ст. 26. Гл. 10;12,13. Числа 18;10.
у Гл. 2;11.
ф Числа 18;9,10.
х Ст. 29. Изх. 29;37. Гл. 2;3. 7;1.
ц Ст. 25. Числа 18;10.
ч Гл. 3;17.
ш Изх. 29;37. Гл. 22;3-7.
щ Изх. 29;2.
ъ Изх. 16;36.
ь Гл. 4;3.
ѣ Изх. 29;25.
ю Гл. 4;2.
я Гл. 1;3,5,11. 4;24,29,33.
ж Ст. 17. Гл. 21;22.
жа Гл. 10;17,18. Числа 18;9,10. Иез. 44;28,29.
а Ст. 16.
б Изх. 29;37 30;29.
в Гл. 11;33. 15;12.
г Ст. 18. Числа 18;10.
д Ст. 25.
е Гл. 4;7,11,12,18,21. 10;18. 16;27. Евр. 13;11.

—

а Гл. 5 и 6;1-7.
б Гл. 6;17,25. 21;22.
в Гл. 1;3.5,11. 4;24,29,33.
г Изх. 29;13. Гл. 3;4,9. 10;14-16. 4;8,9.

вхтрѣшноститѣ, (4) и двата бѫбрека и тлъ-
стинaта която е върхъ тѣхъ къмъ чрѣслата, и
булото на дроба което е заедно съ бѫбрецитѣ
да се отнеме; (5) и да ги гори свещеникътъ
на олтаря за жъртва Господу: това е прино-
шение за прѣстѫпление. (6) [д]Всѣко мѫжко
отъ свещеническия родъ да го яде: на свето
мѣсто да се яде: [е]то е прѣсвето.

(7) [ж]Както е приношението за грѣхъ, така
и приношението за прѣстѫпление: единъ за-
конъ да бѫде за тѣхъ: то да бѫде на свеще-
ника който прави умилостивение чрѣзъ него.
(8) А който свещеникъ принося нѣчие всесъ-
жение, този свещеникъ да взема за себе си
кожата на всесъжението което е принесълъ.
(9) И [з]всѣко хлѣбно приношение което е въ
пощь печено, и всичко което е сготвено въ
гърне или на сковрада, да бѫде на свещени-
ка който го приноси. (10) И всѣко хлѣбно при-
ношение съ елей мѣсено, или сухо, да бѫде
на всичкитѣ Ааронови синове, равенъ дѣлъ
на всѣкиго.

(11) И [и]тези е законътъ на примирителната
жъртва която ще се приноси Господу: (12)ако
я приноси нѣкой за благодарение, то заедно
съ благодарителната жъртва да принесе без-
квасни пити [к]мѣсени съ елей, и безквасни
кори мазани съ елей, и часто брашно напра-
вено на пити мѣсени съ елей. (13) Наедно съ
благодарителната си примирителна жъртва,
освѣнъ пититѣ да приноси за приноса си и
[л]квасенъ хлѣбъ. (14) И отъ приноса си отъ
всѣко по едно да приноси възвишаемо прино-
шение Господу: това [м]да бѫде на свещеника
който ръси съ кръвьта на примирителното
приношение. (15) И [н]месото на благодарител-
ната му примирителна жъртва да се яде въ
истия день въ който се приноси: да не остави
отъ него до утрото. (16) Ако ли [о]жъртвата на
приноса му е обрѣчане, или самоволно при-
ношение, то да се яде въ истия день въ кой-
то принесе жъртвата си; и ако остане нѣщо,
да се яде и на утрѣшьта. (17) По колкото отъ
месото на жъртвата остане до третия день да
се изгаря на огъня. (18) Ако ли се изяде нѣ-
що отъ месото на примирителната жъртва въ
третия день, то онзи който я приноси да не
бѫде приетъ, [п]нито да му се вмѣни за жъртва:
[р]скверна ще бѫде; и онази душа която би
яла отъ нея да понесе беззаконието си. (19) И
месото до което би се прикоснало нечисто нѣ-
що да се не яде: на огънь да се изгари; а
за месото, всѣки който е чистъ да яде месо;
(20) и онази душа която като [с]има нечистота
на себе си яде отъ месото на примирителната
жъртва Господня, тази душа [т]да се истрѣби
отъ людетѣ си. (21) И оназъ душа която би
се прикоснала до нечисто нѣщо, до человѣче-
ска [у]нечистота, или до [ф]скотъ нечистъ, или
до [х]гадъ нечистъ, и яде отъ месото на при-
мирителната жъртва Господня, тая душа [ц]да
се истрѣби отъ людетѣ си.

(22) И говори Господь Моисею, и рече:
(23) Говори на Израилевитѣ синове и речи:
[ч]Да не ядете никаква тлъстина, нито отъ го-
ведо нито отъ овца нито отъ коза. (24) Тлъ-
стината на умрѣло, и тлъстината на раз-
кѫсано отъ звѣръ може да се употрѣби въ
всѣка *друга* потрѣба; но никакъ да не ядете
отъ нея. (25) Защото който яде тлъстина отъ
добитъкъ отъ който се приноси жъртва Го-
споду, тая душа която би яла да се истрѣби
отъ людетѣ си. (26) И ни въ една отъ кѫщи-
тѣ си [ш]да не ядете никаква кръвь отъ птица
или отъ добитъкъ. (27) Всѣка душа която би
яла каква да е кръвь, тая душа да се истрѣби
отъ людетѣ си.

(28) И говори Господь Моисею и рече:
(29) Говори на Израилевитѣ синове и речи:
[щ]Който приноси примирителна жъртва Госпо-
ду, да донесе приноса си Господу отъ прими-
рителната си жъртва. (30) [ъ]Съ своитѣ си рѫ-
цѣ да донесе Господнитѣ приношения: да до-
несе тлъстината съ гърдитѣ, [ь]щото гърдитѣ
да се движатъ за приношение движимо прѣдъ
Господа. (31) И [ѣ]свещеникътъ да изгаря тлъ-
стината на олтаря; а [ю]гърдитѣ да бѫдатъ на
Аарона и на синоветѣ му. (32) И [я]дѣсното
бедро да давате на свещеника като възви-
шаемо приношение отъ примирителнитѣ си
жъртви. (33) Който отъ Аароновитѣ синове
принесе кръвьта на примирителното приноше-

д Гл. 6;16-18. Числа 18;9,10.
е Гл. 2;3.
ж Гл. 6;25,26. 14;13.
з Гл. 2;3,10. Числа 18;9. Иез. 44;29.
и Гл. 3;1. 22;18,21.
к Гл. 2;4. Числа 6;15.
л Амосъ 4;5.
м Числа 18;8,11,19.
н Гл. 22;30.
о Гл. 19;6-8.
п Числа 18;27.
р Гл. 11;10,11,41. 19;7.
с Гл. 15;3.
т Бит. 17;14.
у Гл. 12 и 13 и 15.
ф Гл. 11;24,28.
х Иез. 4;14.
ц Ст. 20.
ч Гл. 3;17.
ш Бит. 9;4. Гл. 3;17. 17;10-14.
щ Гл. 3;1.
ъ Гл. 3;2,4,9,14.
ь Изх. 29;24,27. Гл. 8;27. 9;21. Числа 6;20.
ѣ Гл. 3;5,11,16.
ю Ст. 34.
я Ст. 34. Гл. 9;21. Числа 6;20.

вие, и тлъстината, ще има дѣсното бедро за
свой дѣлъ. (34) Защото [лз]азъ взехъ отъ Из-
раилевитѣ синове, отъ примирителнитѣ имъ
жъртви, грждитѣ на двиганието приношение
и бедрото на възвишаемото, и дадохъ ги на
Аарона священника и на синоветѣ му, за вѣчно
узаконение отъ Израилевитѣ синове. (35) То-
ва е *дѣлътъ на* Аароновото помазание и *на* по-
мазанието на синоветѣ му отъ приношенията
Господни, въ който день ги прѣдстави за да
свещенствуватъ Господу, (36) което заповѣда
Господь да имъ се дава отъ Израилевитѣ си-
нове [ли]въ който день ги помаза: *това* е вѣчно
узаконение въ родоветѣ имъ.

(37) Този е законътъ [а]на всесъжението, [б]на
хлѣбното приношение, и [в]на приношението
за грѣхъ, и [г]на приношението за прѣстжпле-
нио, и [д]на посвещенията, и [е]на примирител-
ната жъртва, (38) който заповѣда Господь Мои-
сею на Синайската гора когато на Синайската
пустиня заповѣда на Израилевитѣ синовѣ [ж]да
приносятъ Господу приноситѣ си.

ГЛАВА 8.

И говори Господь Моисею и рече: (2)[а]Вземи
Аарона и синоветѣ му съ него, и [б]одеждитѣ,
и [в]маслото на помазанието, и юнеца на прино-
шението за грѣхъ, и двата овна, и коша на
безквасниитѣ; (3) и събери всичкия съборъ при
дверитѣ на скинията на събранието. (4)И на-
прави Моисей както му заповѣда Господь; и
събра се съборътъ прѣдъ дверитѣ на скинията
на събранието.

(5) И рече Моисей на събранието: [г]Това е
което заповѣда Господь да направимъ. (6) И
доведе Моисей Аарона и синоветѣ му, и [д]изми
ги съ вода. (7) И [е]тури [ж]хитона на него, и
опаса го съ пояса, и облѣче го съ мантията,
и тури на него ефода, и прѣпаса го съ прѣ-
поясанието на ефода, и стегна го съ него. (8)И
тури на него нагрждника; [з]и у нагрждника
тури Урима и Тумима. (9) И [и]тури кидара на
главата му; и отпрѣдъ на кидара му тури
златната плоча, *сирѣчь*, светия вѣнецъ, [к]както
бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(10) И [л]взе Моисей маслото на помазанието;
и помаза скинията и всичко въ нея, и освети
ги. (11) И поръси съ него върху олтаря се-
демь пжти, и помаза олтаря и всичкитѣ му
съсжди, и омивалницата и стоялото ѝ, за да
ги освети. (12) И [м]изля отъ маслото на пома-
занието на Аароновата глава и помаза го, за
да го освети. (13) И [н]приведе Моисей Ааро-
новитѣ синове, и облѣче ги съ хитони, и опа-
са ги съ пояси, и тури имъ гжжви, както бѣ
заповѣдалъ Господь Моисею.

(14) И [о]приведе юнеца на приношението за
грѣхъ; и Ааронъ и синоветѣ му [п]туриха рж-
цѣтѣ си на главата на юнеца приносимий за
грѣхъ. (15) И закла *го*, и [р]взе Моисей кръвь-
та и съ пръста си тури на роговетѣ на олтаря
изоколо, и очисти олтаря, и кръвьта излѣ въ
основанието на олтаря и освети го, за да на-
прави умилостивение върху него. (16) И [с]взе
всичката тлъстина която е върху вжтрѣшно-
ститѣ, и булото на дроба, и двата бжбрека и
тлъстината имъ, и изгори *ги* Моисей на олта-
ря. (17) А юнеца, кожата му, и месото му, и
лайната му изгори на огънь вънъ отъ стана,
[т]както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(18) И [у]приведе овна за всесъжението; и
Ааронъ и синоветѣ му туриха ржцѣтѣ си на
главата на овена. (19) И закла *го*, и поръси
Моисей олтаря изоколо съ кръвьта. (20) И на-
сѣче овена на кжсове; и изгори Моисей гла-
вата, и кжсоветѣ, и тлъстината. (21)А вжтрѣш-
ноститѣ и нозѣтѣ изми съ вода; и изгори
Моисей на олтаря всичкия овенъ; и то бѣ
всесъжение за хухание благовонно, жъртва Го-
сподѣ, [ф]както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(22) И [х]приведе втория овенъ, овена на
посвещението; и Ааронъ и синоветѣ му тури-
ха ржцѣтѣ си на главата на овена. (23) И
закла *го*, и взе Моисей отъ кръвьта му и ту-
ри на края на дѣсното Ааронова ухо, и на
палеца на дѣсната му ржка, и на голѣмия
пръсть на дѣсната му нога. (24) И приведе

лз Изх. 29;28. Гл. 10;14,15. Числа 18;18,19. Втор. 18;3.
ли Изх. 40;13,15. Гл. 8;12,30.
а Гл. 6;9.
б Гл. 6;14.
в Гл. 6;25.
г Ст. 1.
д Изх. 29;1. Гл. 6;20.
е Ст. 11.
ж Гл. 1;2.

а Изх. 29;1-3.
б Изх. 28;2,4.
в Изх. 30;24,25.
г Изх. 29;4.
д Изх. 29;4.
е Изх. 29;5.
ж Изх. 28;4.
з Изх. 28;30.
и Изх. 29;6.
к Изх. 28;37, и др.
л Изх. 30;26-29.
м Изх. 29;7. 30;30. Гл. 21;10,12. Псал. 133;2.
н Изх. 29;8,9.
о Изх. 29;10. Иез. 43;19.
п Гл. 4;4.
р Изх. 29;12,36. Гл. 4;7. Иез. 43;20,26. Евр. 9;22.
с Изх. 29;13. Гл. 4;8.
т Изх. 29;14. Гл. 4;11,12.
у Изх. 29;15.
ф Изх. 29;18.
х Изх. 29;19,31.

Аароновитѣ синове, и тури Моисей отъ кръвьта на края на дѣсното имъ ухо, и на палцитѣ на дѣснитѣ имъ ржцѣ, и на голѣмитѣ пръсти на дѣснитѣ имъ нозѣ; и поръси Моисей олтаря наоколо съ кръвьта. (25) И [ц]взе тлъстината и опашката, и всичката тлъстина върху вжтрѣшноститѣ, и булото на дроба, и двата бжбрека и тлъстината имъ, и дѣсното бедро. (26) И [ч]отъ коша на безкваснитѣ който бѣше прѣдъ Господа взе една безквасна пита, и единъ хлѣбъ мѣсенъ съ елей, и една кора, и тури *ги* на тлъстината и на дѣсното бедро. (27) И тури всичко това [ш]въ ржцѣтѣ на Аарона и въ ржцѣтѣ на синоветѣ му, и подвижи ги за приношение движимо прѣдъ Господа. (28) И [щ]взе ги Моисей отъ ржцѣтѣ имъ и изгори *ги* на олтаря върху всесъжението: това бѣ посвещение за уханне благовонно: то бѣше жъртва Господу. (29) И взе Моисей грждитѣ и подвижи ги за приношение движимо прѣдъ Господа: *това* бѣше [ъ]дѣлъ на Моисея отъ овена на посвещението, както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею.

(30) И [ь]взе Моисей отъ маслото на помазването, и отъ кръвьта която бѣше на олтаря, и поръси Аарона, одеждитѣ му, и синоветѣ му, и одеждитѣ на синоветѣ му съ него; и освети Аарона, одеждитѣ му и синоветѣ му, и одеждитѣ на синоветѣ му съ него.

(31) И рече Моисей на Аарона и на синоветѣ му: [ѣ]Сварете месото при двернитѣ на скинията на събранието; и тамъ го яжте, и хлѣба който е въ коша на посвещението, както ми биде заповѣдано и речено: Ааронъ и синоветѣ му да-ги ядатъ. (32) А [ю]остатъка на месото и на хлѣба да изгорите въ огъня. (33) И отъ двернитѣ на скинията на събранието седемь дена да не излѣзете, додѣ се изпълнятъ днитѣ на посвещението ви; защото въ [я]седемь дена ще се свърши посвещението ви. (34) [ж]Както се направи въ този день, така заповѣда Господь да се свършва, за да бива умилостивение за васъ. (35) И да седите седемь дена при двернитѣ на скинията на събранието, денѣ и нощѣ; и [ѫ]да пазите стражата Господня, за да не умрете: защото така ми се заповѣда. (36) И направи Ааронъ и синоветѣ му всичко това което заповѣда Господь чрѣзъ Моисеова ржка.

ГЛАВА 9.

И [а]въ осмия день Моисей повика Аарона, и синоветѣ му, и Израиловитѣ старци; (2) и рече Аарону: [б]Вземи си теле отъ говедата въ приношение за грѣхъ, и [в]овенъ за всесъжение, безпорочни, и принесъ *ги* прѣдъ Господа. (3) И на Израилевитѣ синове да говоришъ и да речешъ: [г]Вземете яре отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ, и теле, и агне, еднолѣтни, безпорочни, за всесъжение, (4) и юнецъ и овенъ за примирително приношение да пожъртвувате прѣдъ Господа, и [д]хлѣбно приношение мѣсено съ елей; защото [е]днесъ ще се яви Господь вамъ.

(5) И донесоха онова което заповѣда Моисей прѣдъ скинията на събранието; и приближи всичкото събрание та застана прѣдъ Господа. (6) И рече Моисей: Това е което заповѣда Господь да направите; и [ж]ще ви се яви славата Господня.

(7) И рече Моисей Аарону: Пристжпи при олтаря, и [з]направи приношението си за грѣхъ и всесъжението си, и направи умилостивение за себе си и за людетѣ; [и]и принесъ приноса за людетѣ, и направи умилостивение за тѣхъ, както заповѣда Господь.

(8) И пристжпи Ааронъ при олтаря, и закла телето на приношението за грѣхъ което бѣше за него. (9) И [к]Аароновитѣ синове донесоха кръвьта нему; и натопи пръста си въ кръвьта и [л]тури върхъ роговетѣ на олтаря, и излѣ кръвьта въ основанието на олтаря. (10) А [м]тлъстината, и бжбрецитѣ, и булото на дроба отъ приношението за грѣхъ изгори на олтаря, [н]както бѣ заповѣдалъ Господь Моисею. (11) А [о]месото и кожата изгори на огънь вънъ отъ стана. (12) И закла всесъжението; и Аароновитѣ синове му прѣдставиха кръвьта, и [п]поръси съ нея олтаря наоколо. (13) И [р]донесоха

ц Изх. 29;22.
ч Изх. 29;23.
ш Изх. 29;24, и дрг.
щ Изх. 29;25.
ъ Изх. 29;26.
ь Изх. 29;21. 30;30, Числа 3;3.
ѣ Изх. 29;31,32.
ю Изх. 29;34.
я Изх. 29;30,35. Иез. 43;25,26.
ж Евр. 7;16.
ѫ Числа 3;7. 9:19. Втор. 11;1. 3Цар. 2;3.

—

а Иез. 43;27.
б Изх. 29;1. Гл. 4;3. 8;14.
в Гл. 8;18.
г Гл. 4;23. Езд. 6;17. 10;19.
д Гл. 2;4.
е Ст. 6,23. Изх. 29;43.
ж Ст. 23. Изх. 24;16.
з Гл. 4;3. 1 Цар. 3;14. Евр. 5;3. 7;27. 9;7.
и Гл. 4;16,20. Евр. 5;1.
к Гл. 8;15.
л Виж. Гл. 4;7.
м Гл. 8;16.
н Гл. 4;8.
о Гл. 4;11. 8;17.
п Гл. 1;5. 8;19.
р Гл. 8;20.

му всесъжението на късове, и главата; и из-
гори ги на олтаря; (14) и ^оизми вжтрѣшно-
ститѣ и нозѣтѣ, и изгори ги на олтаря върху
всесъжението.

(15) И ^тпринесе приноса за людетѣ; и взе
ярето на приношението за грѣхъ което бѣше
за людетѣ, и закла го, и принесе го за грѣхъ,
както и първото. (16) И принесе всесъжение-
то, и направи ^уго споредъ наредбата. (17) И
принесе ^фхлѣбното приношение, и напълни
ржката си отъ него, и изгори го на олтаря,
^хосвѣнъ утренното всесъжение. (18) Закла още
юнеца и овена ^цна примирителната жъртва
която бѣше за людетѣ; и Аароновитѣ синове
му прѣдставиха кръвьта, (и поръси съ нея
олтаря наоколо,) (19) и тлъстинитѣ отъ юнеца,
и отъ овена опашката, и *тлъстината* която
покрива *вжтрѣшноститѣ,* и бжбрецитѣ, и бу-
лото на дроба: (20) и туриха тлъстинитѣ върхъ
грждитѣ, и ^чтой изгори тлъстинитѣ върху ол-
таря. (21) А грждитѣ и дѣсното бедро подвижи
Ааронъ ^шза приношение движимо прѣдъ Го-
спода, както бѣ заповѣдалъ Моисей.

(22) И подигна Ааронъ ржцѣтѣ си къмъ
людетѣ и ^щблагослови ги; и като принесе
приношението за грѣхъ, и всесъжението, и
примирителнитѣ приношения, слѣзе. (23) И
влѣзе Моисей и Ааронъ въ скинията на съ-
бранието, и като излѣзоха благословиха лю-
детѣ: ^ъи яви се славата Господня на всич-
китѣ люде.

(24) И ^ьизлѣзе огънь отъ лицето Господне
и пояде всесъжението и тлъстинитѣ върху ол-
таря; и като видѣха *това* всичкитѣ люде ^ѣвъз-
кликнаха и паднаха на лице.

ГЛАВА 10.

И ^авзеха Аароновитѣ синове, ^бНадавъ и
Авиудъ, всѣки кадилницата си, и туриха въ
тѣхъ огънь, и на него туриха темянъ, и при-
несоха прѣдъ Господа ^вчуждъ огънь, когото
не бѣ имъ заповѣдалъ. (2) И ^гизлѣзе огънь
отъ лицето Господне и пояде ги; и умрѣха
прѣдъ Господа. (3) Тогазъ рече Моисей Аaро-
ну: Това е което рече Господь когато каза:
Азъ ще се осветя ^двъ онѣзи които се прибли-
жаватъ при мене, и ^еще се прославя прѣдъ
всичкитѣ люде. ^жИ Ааронъ замълча. (4) И по-
вика Моисей Мисаила и Елисафана, синоветѣ
на ^зОзиила, Аароновия стрика, и рече имъ:
Пристжпете, ^ивземете братията си изпрѣдъ
светилището, и изнесете ги вънъ отъ стана.
(5) И тѣ пристжпиха и изнесоха ги съ хито-
нитѣ имъ вънъ отъ стана, както рече Моисей.

(6) И рече Моисей на Аарона и на синове-
тѣ му Елеазара и Итамара: ^кГлавитѣ си да
не откриете, и дрехитѣ си да не раздорете,
за да не умрете ^ли да не дойде гнѣвъ на
всичкото събрание; но братията ви, всичкий
Израилевъ домъ, нека плачатъ за изгарянето
което направи Господь. (7) И ^мда не излѣзете
отъ дверитѣ на скинията на събранието, за
да не умрете; ^нзащото маслото на помазване-
то Господне е на васъ. И направиха споредъ
словото Моисеево.

(8) И говори Господь Аарону и рече: (9) ^оВи-
но и сикера да не пиете, ти и синоветѣ ти съ
тебе, когато влизате въ скинията на събрание-
то, за да не умрете: *това* ще бжде вѣчно узa-
конение въ родоветѣ ви, (10) и ^пза да разпо-
знавате между свето и скверно и между нечи-
сто и чисто, (11) и ^рза да учите Израилевитѣ
синове всичкитѣ повелѣния които имъ говори
Господь чрѣзъ Моисеова ржка.

(12) И рече Моисей на Аарона и на оста-
налитѣ му синове Елеазара и Итамара: ^сВзе-
мете хлѣбното приношение което е останало

с Гл.8;21.
т Ст.3. Иса.53;10. Евр.2;17. 5;3.
у Гл.1;3,10.
ф Ст.4. Гл.2;1,2.
х Изх.29;38.
ц Гл.3;1, и др.
ч Гл.3;5,16.
ш Изх.29;24,26. Гл.7;30-34.
щ Числа 6;23. Втор.21;5. Лука 24;50.
ъ Ст.6. Числа 14;10. 16;19,42.
ь Быт.4;4. Съд.6;21. 3 Цар.18;38. 2 Лѣт.7:1. Псал.20;3.
ѣ 3 Цар.18;39. 2 Лѣт.7;3. Езд.3;11.

а Гл.16;12 Числа 16;18.
б Гл.10,1. 22;9. Числа 3;3,4. 26;61. 1 Лѣт.24;2.
в Изх.30;9.
г Гл.9;24. Числа 16:35. 2 Цар.6;7.
д Изх.19;22. 29;43. Гл.21;6,17,21. Иса.52;11. Иез.20;41. 42;13.
е Иса.49;3. Иез.28;22. Иоан.13;31,32. 14;13. 2 Сол.1;10.
ж Псал.39;9.
з Изх.6;18,22. Числа 3;19,30.
и Лука 7;12. Дѣян.5;6,9,10. 8;2.
к Изх.33;5. Гл.13;45. 21;1,10. Числа 6;6,7. Втор.33;9. Иез.24;16,17.
л Числа 16;22,46. Ис.Нав.7;1.22;18,20. 2 Цар.24:1.
м Гл.21;12.
н Изх.28;41. Гл.8;30.
о Иез.44;21. Лука 1;15. 1 Тим.3:3. Тит.1;7.
п Гл.11;47. 20;25. Иер.15;19. Иез.22;26. 44;23.
р Втор.24;8. Неем.8;2,8,9,13. Иер.18;18. Мал.2;7.
с Изх.29;2. Гл.6;16. Числа 18:9,10.

отъ Господнитѣ жъртви, и яжте го безквасно при олтаря; защото е [т]прѣсвето. (13) И да го ядете на свето мѣсто; понеже то е опредѣлено за тебе и опредѣлено за синоветѣ ти отъ жъртвитѣ Господни; защото [у]така ми е заповѣдано. (14) И [ф]грждитѣ на движимото приношение и бедрото на възвишаемото що ядете на чисто мѣсто, ти и синоветѣ ти и дъщеритѣ ти съ тебе; защото то е опредѣлено за тебе и опредѣлено за синоветѣ ти, дадено отъ примирителнитѣ жъртви на Израилевитѣ синове. (15) [х]Бедрото на възвишаемото и грждитѣ на движимото приношение да донесатъ: наедно съ приношенията на тлъстината да *ги* подвижатъ за движимо приношение прѣдъ Господа: и да бжде твое и на синоветѣ ти съ тебе по вѣчно узаконение, както заповѣда Господь.

(16) И търсѣше прилежно Моисей [ц]яреца на приношението за грѣхъ, и, ето, бѣше изгоренъ; и разгнѣва се на Елеазара и на Итамара, останалитѣ Ааронови синове, и рече: (17) [ч]Защо не ядохте приношението за грѣхъ на свето мѣсто? защото е прѣсвето; и дадено ви е за да дигате беззаконието отъ събранието, и да правите умилостивение за тѣхъ прѣдъ Господа. (18) Ето, [ш]кръвьта му не се внесе въ светилището: трѣбваше непрѣмѣнно да го ядете въ светилището, [щ]както заповѣдахъ. (19) И рече Ааронъ Моисею: Ето, [ъ]тѣ принесоха днесъ приношението си за грѣхъ и всесъжението си прѣдъ Господа; и таквизъ работи ми се случиха; и *ако* бихъ ялъ днесъ приношението за грѣхъ, това [ь]ще ли бжде угодно прѣдъ очитѣ Господни? (20) И като чу Моисей стана му угодно това.

ГЛАВА 11.

И говори Господь Моисею и Аарону и рече имъ: (2) Говорете на Израилевитѣ синове и речете: [а]Тѣзи сж животнитѣ които ще ядете отъ всичкитѣ скотове които сж по земята. (3) Отъ скотоветѣ всѣко що има раздвоение въ копитото, и е съ разцѣпени копита, и прѣгризва, него да ядете. (4) Но отъ онѣзи които прѣгризватъ, или отъ онѣзи които иматъ раздвоени копита, да не ядете тѣзи: камилата, защото прѣгризва, но нѣма раздвоени копита: тя е нечиста за васъ; (5) и кролика, защото прѣгризва, но нѣма раздвоени копита: нечистъ е за васъ; (6) и заяка, защото прѣгризва, но нѣма раздвоени копита: той е нечистъ за васъ; (7) и свинята, защото има раздвоение въ копитото, и е съ разцѣпено копито, но не прѣгризва: [б]тя е нечиста за васъ. (8) Отъ месото имъ да не ядете, и до мършата имъ да се не прикоснувате: [в]тѣ сж нечисти за васъ.

(9) [г]Отъ всичкитѣ които сж въ водитѣ да ядете тѣзи: всички които иматъ крила и люспи въ водитѣ, въ моретата и въ рѣкитѣ, тѣхъ да ядете. (10) А отъ всичко което се движи въ водитѣ, и отъ всѣко одушевено животно което е въ водитѣ, всички които нѣматъ крила и люспи въ моретата и въ рѣкитѣ гнусни сж за васъ. (11) Тѣ непрѣмѣнно [д]да бждатъ гнусни за васъ: отъ месото имъ да не ядете, и отъ мършата имъ да се гнусите. (12) Всичко въ водитѣ което нѣма крила нито люспи да *бжде* гнусно за васъ.

(13) [е]И отъ птицитѣ да се гнусите отъ тѣзи: да не се ядатъ: гнусни сж: орелътъ, и грифътъ, и морский орелъ, (14) и пилакътъ, и соколътъ по вида му, (15) всѣки вранъ по вида му, (16) и камилоптицата, и совата, и кукувицата, и ястребътъ по вида му, (17) и нощний вранъ, и лилекътъ, и ивинътъ, (18) и лебедътъ, и неяситьта, и сипътъ, (19) и щъркътъ, и чаплята по вида ѝ, и удодътъ, и прилѣпътъ.

(20) Всичкитѣ крилати пълзещи които ходятъ на четири *нозѣ* да бждатъ за васъ гнусни. (21) Но отъ всичкитѣ пълзещи крилати, тѣзи можете да ядете които ходятъ на четири *нозѣ*, които иматъ голени надъ нозѣтѣ си за да скачатъ съ тѣхъ по земята. (22) Тѣзи да ядете отъ тѣхъ: [ж]скакалеца по вида му, и солама по вида му, и харгола по вида му, и акридата по вида ѝ. (23) А всичкитѣ крилати пълзещи които иматъ четири нозѣ да бждатъ гнусни за васъ. (24) И отъ тѣхъ ще бждете нечисти: всѣки който се прикоснува до мършата имъ ще бжде нечистъ до вечерь. (25) И всѣки който вземе отъ мършата имъ [з]да из-

---

т Гл.21;22.
у Гл.2;3. 6;16.
ф Изх.29;24,26,27. Гл. 7;31.34. Числа18;11.
х Гл.7;29,30,34.
ц Гл.9;3,15.
ч Гл.6;26,29.
ш Гл.6;30.
щ Гл.6;26.
ъ Гл.9;8,12.
ь Иер.6;20. 14;12. Осия9;4. Мал.1;10,13.
--
а Втор.14;4. Дѣян. 10;12,14.
б Иса.65;4. 66;3,17.
в Иса.52;11. Виж.Мат. 15;11,20. Мар. 7;2,15,18. Дѣян. 10;14,15.15:29. Рим. 14;14,17. 1 Кор.8;8. Кол.2;16,21.Евр.9;10.
г Втор.14:9.
д Гл.7;18. Втор.14;3.
е Втор.14;12.
ж Мат.3;4. Мар.1;6.
з Гл.14;8.15;5. Числа 19;10,22. 31;24.

пере дрехитѣ си, и ще бжде нечистъ до вечерь.

(26) Отъ скотоветѣ всичкы що имать раздвоение въ копитото, но не сж съ разцѣпени копита нито прѣгризвать, *мършитѣ* имъ ще бждать нечисти за васъ: всѣки който се прикоснува до тѣхъ ще бжде нечистъ. (27) И отъ всичкитѣ четвероноги животни, тѣзи които ходять на дланитѣ си ще ви бждать нечисти: всѣки който се прикоснува до мършата имъ ще бжде нечистъ до вечерь. (28) И който вземе мършата имъ да изпере дрехитѣ си, и ще бжде нечистъ до вечерь: тѣ сж нечисти за васъ.

(29) И тѣзи *ще бждать* нечисти за васъ между пълзящитѣ които пълзять по земята: невѣстулката, и [и]мишката, и гущерьтъ по вида му, (30) и ящерьтъ, и ящерицата, и саврата, и саммамитътъ, и хамелеонътъ. (31) Тѣзи сж нечисти за васъ между всичкитѣ пълзящи: всѣки който се прикоснува до мършитѣ имъ ще бжде нечистъ до вечерь. (32) И всѣко нѣщо върхъ което би паднали като умрать ще бжде нечисто: всѣки съсждъ дървенъ, или дреха, или кожа, или врѣтище, *или* какъвъ да е съсждъ който се употрѣбява въ работа [к]да се тури въ вода, и ще бжде нечистъ до вечерь: тогазъ ще бжде чистъ. (33) И всѣки пръстенъ съсждъ въ който падне *нѣщо* отъ тѣзи, всичко нѣщо което е вжтрѣ му ще бжде нечисто; [л]а него ще строшите. (34) Всѣко ястие което се яде, въ което влиза вода, ще бжде нечисто; и всѣко питие което се пие въ какъвъ и да е съсждъ ще бжде нечисто. (35) И всѣко *нѣщо* върхъ което би паднало отъ мършата имъ ще бжде нечисто: пещь или огнище, трѣбва да се развалять: нечисти сж, и нечисти ще бждать за васъ. (36) А изворъ или кладенецъ дѣто има вода събрана ще бжде чистъ; но каквото се прикосне до мършата имъ ще бжде нечисто. (37) И ако падне отъ мършата имъ върхъ нѣкое сѣме за сѣяне, което ще се посѣе, чисто ще бжде. (38) Ако ли е сѣмето полѣяно съ вода, и падне отъ мършата имъ на него, нечисто ще бжде за васъ.

(39) И ако умре *нѣкой* отъ скотоветѣ които ви сж за ядене, който се прикосне до мършата му ще бжде нечистъ до вечерь. (40) И [м]който яде отъ мършата му трѣбва да изпере дрехитѣ си, и ще бжде нечистъ до вечерь; и който вземе мършата му да изпере дрехитѣ си, и ще бжде нечистъ до вечерь.

(41) И всѣки гадъ който пълзи по земята ще бжде гнусенъ *за васъ:* да го не ядете. (42) Всѣко което ходи на корема си, и което ходи на четири *нозѣ,* или всичко което има много нозѣ между всичкитѣ гадове които пълзять по земята, тѣхъ да не ядете, защото сж гнусота. (43) [н]Да не омърсите душитѣ си ни съ единъ гадъ пълзящъ, нито да се осквернете съ тѣхъ за да бждете нечисти чрѣзъ тѣхъ. (44) Защото азъ съмъ Иеова Богъ вашъ: осветете се прочее, и [о]бждете свети, защото светъ съмъ азъ; и да не оскверните душитѣ си съ никакъвъ гадъ пълзящъ по земята. (45) [п]Защото азъ съмъ Господь който ви възведохъ изъ Египетската земя за да ви съмъ Богъ: [р]бждете прочее свети, защото азъ съмъ светъ.

(46) Този е законътъ за скотоветѣ, и за птицитѣ, и за всѣко одушевено което се движи въ водитѣ, и за всѣко одушевено което пълзи по земята, (47) [с]за да правите разлика между нечистото и чистото, и между животнитѣ които се ядать и животнитѣ които не се ядать.

ГЛАВА 12.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Говори на Израилевитѣ синове и кажи: [а]Ако нѣкоя жена зачне и роди мжжко дѣте, [б]тя ще бжде нечиста седемь дни: [в]споредъ днитѣ когато е въ разлжчване заради мѣсечнинитѣ си ще бжде нечиста. (3) И [г]въ осмия день ще се обрѣже краекожнието му. (4) А тя ще седи тридесеть и три дни въ очищението отъ кръвьта си: до никоя света вещь да не допира, и въ светилището да не влѣзе, додѣ се изпълнять днитѣ на очищението ѝ. (5) Ако ли роди женско, то ще бжде нечиста двѣ седмици, както въ разлжчването си; и да седи въ очищението отъ кръвьта си шестдесеть и шесть дни.

(6) И [д]като се изпълнять днитѣ на очищението ѝ, за синъ или за дъщеря, да донесе агне еднолѣтно за всесъжение, и гължбче или гъргорица въ приношение за грѣхъ, до дверитѣ на скинията на събранието, при свеще-

и Иса. 66;17.
к Гл. 15;12.
л Гл. 6;28. 15;12.
м Гл. 17;15. 22;8. Втор. 14;21. Иез. 4;14. 44;31.
н Гл. 20;25.
о Изх. 19;6. Гл. 19;2. 20:7,26. 1 Сол. 4;7. 1 Пет 1;15,16.
п Изх. 6;7.
р Ст. 44.
с Гл. 10;10.
а Гл. 15;19.
б Лука 2;22.
в Гл. 15;19.
г Бит. 17;12. Лука 1;59. 2;21. Иоан. 7:22,23.
д Лука 2;22.

ника; (7) и той да го принесе прѣдъ Господа и да направи умилостивение за нея; и тя ще бѫде чиста отъ теченнето на кръвьта си. Този е законътъ за онази която ражда мѫжко дѣте или женско. (8) [е]Ако ли не постига рѫка да донесе агне, нека донесе двѣ гургорици или двѣ гълѫбчета, едно за всесъжение, а едно въ приношение за грѣхъ; и [ж]свещеникътъ да направи умилостивение за нея; и ще бѫде чиста.

ГЛАВА 13.

И говори Господь Моисею и Аарону и рече: (2) Когато нѣкой человѣкъ има по кожата на снагата си отокъ, или [а]краста, или лъскаво петно, и стане върху кожата на снагата му рана отъ проказа, [б]да се заведе при Аарона свещеника, или при едного отъ синоветѣ му свещеницитѣ. (3) И свещеникътъ да прѣгледа раната на кожата на снагата; и *ако* влакната на раната сѫ побѣлѣли, и раната се види по-дълбока отъ кожата на снагата му, тя е рана на проказа; и свещеникътъ като го прѣгледа ще го обяви нечистъ. (4) Но ако лъскавото петно е бѣло на кожата на снагата му, и на видъ не е по-дълбоко отъ кожата, и влакната му не сѫ се промѣнили въ бѣло, то свещеникътъ да затвори оногози който има раната седемь дни; (5) и въ седмия день да го прѣгледа свещеникътъ; и ако види че раната е въ стоене, *и* не се е разпрострѣла раната по кожата, тогазъ свещеникътъ да го затвори други седемь дни; (6) и пакъ да го прѣгледа свещеникътъ въ седмия день; и раната ако е завѣнала, и не се е разпрострѣла раната по кожата, тогазъ свещеникътъ да го обяви чистъ: то е краста; и [в]да изпере дрехитѣ си и ще бѫде чистъ. (7) Ако ли се е разпрострѣла много крастата по кожата подиръ явяването му прѣдъ свещеника за очищението си, той трѣбва да се яви пакъ на свещеника. (8) И ако види свещеникътъ че се е разпрострѣла крастата по кожата, тогазъ свещеникътъ ще го обяви за нечистъ: това е проказа.

(9) Когато единъ человѣкъ има рана отъ проказа, то да се заведе той при свещеника; (10) и свещеникътъ ще прѣгледа, и [г]ако отокътъ на кожата е бѣлъ, влакната сѫ се промѣнили на бѣли, и има живо месо въ отока, (11) това е стара проказа на кожата на снагата му; и свещеникътъ трѣбва да го обяви за нечистъ: да го не затвори, защото е нечистъ. (12) Но ако се е разпрострѣла много проказата по кожата, и е покрила всичката кожа на имащия раната отъ главата му до нозѣтѣ му, колкото могатъ да видятъ очитѣ на свещеника, (13) тогазъ ще прѣгледа свещеникътъ, и ако е проказата покрила всичката му снага, да покаже чистъ оногози който има раната: тя се е промѣнила всичката въ бѣло: той е чистъ. (14) Но въ който день се покаже въ него живо месо, да бѫде нечистъ. (15) И като прѣгледа свещеникътъ живото месо ще го обяви нечистъ: живото месо е нечисто: то е проказа. (16) Или ако живото месо се промѣни пакъ и стане бѣло, да дойде при свещеника; (17) и ще го прѣгледа свещеникътъ, и ако се е промѣнила раната на бѣло, тогазъ да обяви свещеникътъ чистъ оногози който има раната: той е чистъ.

(18) Ако снагата на нѣкого е имала на кожата [д]струпей и е оздравѣлъ, (19) и на мѣстото на струпея ако е станало бѣлъ отокъ, или лъскаво петно бѣло червеникаво, той да се покаже на свещеника; (20) и свещеникътъ ще прѣгледа, и ако се види по-дълбоко отъ кожата, и влакната му сѫ се промѣнили въ бѣло, то да го обяви свещеникътъ за нечистъ: това е рана на проказа която е избухнала въ струпея. (21) И ако я прѣгледа свещеникътъ, и, ето, нѣма бѣли влакна въ нея, и не е по-дълбока отъ кожата, и завѣнала е, тогазъ свещеникътъ да го затвори седемь дни; (22) и ако се е разпрострѣла по кожата много, тогазъ свещеникътъ да го обяви за нечистъ: то е язва. (23) Но ако лъскавото петно остава на мѣстото си, *и* не се е разпрострѣло, то е бѣлѣгъ на струпея; и свещеникътъ да го обяви за чистъ.

(24) Ако ли снагата на нѣкого има по кожата си изгорено отъ огънь, и оздравѣлото на изгореното има лъскаво петно, бѣло червеникаво, или бѣло, (25) тогазъ ще го прѣгледа свещеникътъ; и ако влакната на лъскавото петно сѫ се промѣнили въ бѣло, и на видъ е по-дълбоко отъ кожата, то е проказа която е избухнала въ изгореното; и свещеникътъ да го обяви нечистъ: то е язва на проказа. (26) Ако ли свещеникътъ го прѣгледа, и, ето, нѣма бѣли влакна въ лъскавото петно, и не е по-дълбоко отъ кожата, и завѣнало е, то да

е Гл. 5;7. Лука 2;24.
ж Гл. 4;26.
а Втор. 28;27.
б Втор. 17;8,9. 24;8. Лука 17;14.
в Гл. 11;25. 14;8.
г Числа 12;10,12. 4 Цар. 5;27. 2 Лѣт. 26;20.
д Изх. 9;9.

го затвори свещеникътъ седемь дни; (27) и
да го прѣгледа свещеникътъ въ седмия день;
и ако се е то разпростряло много по кожата,
тогазъ да го обяви свещеникътъ за нечисть:
то е язва на проказа. (28) Ако ли лъскавото
петно си стои на мѣстото, и не се е разпро-
стрѣло по кожата, и е завѣнало, това е отокъ
отъ изгореното; и свещеникътъ да го обяви
за чисть, понеже е бѣлѣгъ отъ изгореното.

(29) И ако мжжъ или жена има рана на
главата или на брадата, (30) то да прѣгледа
свещеникътъ раната; и ако е на видъ по-
дълбока отъ кожата, и въ нея има тънки
влакна руси, то да го обяви свещеникътъ не-
чисть: то е кель, проказа на главата или на
брадата. (31) Ако ли прѣгледа свещеникътъ
раната на келя и, ето, на видъ не е по-дълъ-
бока отъ кожата, и нѣма черни влакна въ нея,
тогазъ свещеникътъ да затвори седемь дни
оногози който има раната на келя; (32) и да
прѣгледа свещеникътъ оногози който има ра-
ната въ седмия день; и ако не се е разпро-
стрѣлъ кельтъ, и нѣма въ него руси влакна, и
на видъ кельтъ не е по-дълбокъ отъ кожата,
(33) той да се обръсне, но келевото да не о-
бръсне, и свещеникътъ да затвори келевия
други седемь дни. (34) И въ седмия день да
прѣгледа свещеникътъ келя: и ако кельтъ не
се е разпрострѣлъ по кожата, и на видъ не
е по-дълбокъ отъ кожата, то да го обяви све-
щеникътъ за чисть; и той да изпере дрехитѣ
си, и ще бжде чисть. (35) Ако ли подиръ очи-
щението му се е разпрострѣлъ много кельтъ
по кожата, (36) то да го прѣгледа свещени-
кътъ; и ако кельтъ се е разпрострѣлъ по ко-
жата, свещеникътъ да не търси руси влакна:
той е нечисть. (37) Но ако прѣгледа че кельтъ
е въ стоене, и сж проникнали черни влакна
въ него, кельтъ е оздравѣлъ, той е чисть; и
ще го обяви свещеникътъ за чисть.

(38) И ако мжжъ или жена има по кожата
на снагата си лъскави петна бѣли, (39) то да
прѣгледа свещеникътъ; и ако лъскавитѣ петна
по кожата на снагата му сж бѣлизнави, лишай
е избухналъ по кожата: той е чисть.

(40) И ако се е оскубала главата на нѣкого,
той е плѣшивъ, чисть е. (41) И ако му се е
оскубала главата къмъ лицето, възплѣшь е,
чисть е; (42) но ако въ плѣшината или въ
възплѣшината има бѣла рана, червеникава, про-
каза е която е излѣзла въ плѣшината му или
въ възплѣшината му. (43) И свещеникътъ ще
го прѣгледа; и ако отокътъ на раната е бѣлъ
червеникавъ въ плѣшината му или въ възплѣ-
шината му, както се види проказата по кожа-
та на снагата, (44) той е прокаженъ человѣкъ,
нечисть е: свещеникътъ да го обяви за не-
чисть съвсѣмъ: той има раната си на гла-
вата си.

(45) И на прокажения който има тази рана
дрехитѣ му да се раздератъ, и главата му да
бжде непокрита, и [е]устнитѣ си да покрие, и
да вика: [ж]Нечисть, нечисть! (46) Прѣзъ всич-
китѣ дни до когато бжде раната на него що
е нечисть: нечисть е той, и да седи отлж-
ченъ: [з]вънъ отъ стана да бжде обиталището му.

(47) И ако бжде раната на проказата въ
дреха, въ дреха вълнена или въ дреха ленена,
(48) или въ основата или въ вътъка, отъ ленъ
или отъ вълна, или въ кожа, или въ всѣко
нѣщо направено отъ кожа, (49) и раната е зе-
леникава или червеникава въ дрехата, или въ
кожата, или въ основата или въ вътъка, или
въ всѣки коженъ съждъ, то е рана отъ про-
каза, и да се покаже на свещеника. (50) И
свещеникътъ да прѣгледа раната, и да затво-
ри седемь дена онова което има раната; (51) и
въ седмия день да прѣгледа раната; ако се е
разпрострѣла раната по дрехата, или по осно-
вата или по вътъка, или по кожата, въ каква-
то работа и да бжде употрѣбена кожата, ра-
ната е [и]проказа гнилотворна: това е нечисто.
(52) И да изгори дрехата, или основата или
вътъка, вълненъ или ленень, или всѣки съ-
ждъ коженъ въ който е раната; защото е
гнилотворна проказа: съ огънь да се изгори.

(53) И ако види свещеникътъ, и, ето, ра-
ната не се е разпрострѣла по дрехата, или по
основата или по вътъка, или по какъвъ да е
коженъ съждъ, (54) то да заповѣда свещени-
кътъ да изператъ онова което има раната, и
да го затвори други седемь дни; (55) и да
прѣгледа свещеникътъ раната слѣдъ прането;
и ако раната не е промѣнила вида си, и не
се е разпрострѣла раната, тя е нечиста: съ
огънь да я изгоришъ: разядатена е отъ опа-
кото или отъ лицето. (56) И ако види свеще-
никътъ, и, ето, раната слѣдъ прането си е
завѣнала, то да я одере отъ дрехата, или отъ
кожата, или отъ основата или отъ вътъка.
(57) Но ако се яви още на дрехата, или на
основата или на вътъка, или на кой да е ко-
женъ съждъ, *проказа* е избухнала: съ огънь

е Иез. 24;17,22. Мих. 3;7. | ж Плач. 4;15. з Числа 5;2. 12;14. 4 Цар. 7;3. 15;5. 2 Лѣт. 26;21. Лука 17;12. | и Гл. 14;44.

да изгоришъ онова което има раната. (58) И дрехата, или основата или вѫтъкътъ, или кой да е кожонъ сѫсѫдъ който ще изперешъ, ако се заличи раната отъ тѣхъ, то да се изпере пакъ, и ще бѫде чистъ.

(59) Този е законътъ за раната на проказата въ вълнена дреха, или ленена, или въ основата или въ вѫтъка, или въ кой да е коженъ сѫсѫдъ, за да се обявява чистъ или нечистъ.

ГЛАВА 14.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Този е законътъ на прокаженния въ деня на очищението му [а]да се приведе при свещенника; (3) и да излѣзе свещенникътъ вънъ отъ стана, и да прѣгледа свещенникътъ; и ако е оздравѣлъ прокаженниятъ отъ раната на проказата, (4) тогизъ да заповѣда свещенникътъ да вземать за очищаемия двѣ живи чисти птичета, и [б]кедрово дърво, и [в]червена *вълна*, и [г]исопъ; (5) и да заповѣда свещенникътъ да заколятъ едното птиче въ пръстенъ сѫсѫдъ, надъ жива вода; (6) а той да вземе живото птиче, и кедровото дърво, и червената *вълна*, и исопа, и да натопи тѣхъ и живото птиче въ кръвьта на птичето заклано надъ живата вода; (7) и [д]да поръси очищаемия отъ проказата [е]седемь пѫти, и да го обяви чистъ; и да изпусне живото птиче на полето. (8) И [ж]очищаемыятъ да изпере дрехитѣ си, и да обръсне всичкитѣ си косми, и [з]да се омие съ вода, и ще бѫде чистъ; и слѣдъ това да дойде въ стана, но [и]да остане вънъ отъ шатъра си седемь дена. (9) И въ седмия день да обръсне всичкитѣ си косми, главата си, и брадата си, и вѣждитѣ си, и всичкитѣ си косми да обръсне; и да изпере дрехитѣ си, и да омие тѣлото си съ вода, и ще бѫде чистъ.

(10) И въ осмия день [к]да вземе двѣ безпорочни мѫжки агнета, и едно безпорочно женско агне еднолѣтно, и три десети части отъ чисто брашно [л]за хлѣбно приношение, мѣсено съ елей, и единъ логъ елей; (11) и свещенникътъ който очищава да прѣдстави очищаемия человѣкъ и тѣхъ прѣдъ Господа въ дверитѣ на скинията на събранието. (12) И [м]да вземе свещенникътъ едното мѫжко агне и да го принесе въ приношение за прѣстѫпление, и лога елей, и [н]да ги подвижи за движимо приношение прѣдъ Господа. (13) И да заколи агнето на [о]мѣстото дѣто колятъ приношението за грѣхъ и всесъжението, на светото мѣсто; защото [п]приношението за прѣстѫпление, както и приношението за грѣхъ, принадлежи на свещенника: [р]то е прѣсвето. (14) И да вземе свещенникътъ отъ кръвьта на приношението за прѣстѫпление, и да тури свещенникътъ на края на [с]дѣсното ухо на очищаемия, и на палеца на дѣсната му рѫка, и на голѣмия пръстъ на дѣсната му нога. (15) И да вземе свещенникътъ отъ лога елей и да *го* излѣе въ дланьта на лѣвата си рѫка; (16) и да натопи свещенникътъ дѣсния си пръстъ въ елея който има въ лѣвата си длань, и да поръси отъ елея съ пръста си седемь пѫти прѣдъ Господа; (17) и отъ останалия елей който има въ дланьта си да тури свещенникътъ на края на дѣсното ухо на очищаемия, и на палеца на дѣсната му рѫка, и на голѣмия пръстъ на дѣсната му нога, върху кръвьта на приношението за прѣстѫпление; (18) а останалия елей който е въ дланьта на свещенника да тури на главата на очищаемия, и [т]да направи свещенникътъ умилостивение за него прѣдъ Господа. (19) И да принесе свещенникътъ приношението [у]за грѣхъ, и да направи умилостивение за очищаемия отъ нечистотата му; и послѣ да заколи всесъжението. (20) И да принесе свещенникътъ всесъжението и хлѣбното приношение на олтаря; и да направи умилостивение за него свещенникътъ; и ще бѫде чистъ.

(21) [ф]Ако ли е сиромахъ и не му стига рѫката, то нека вземе едно агне въ движимо приношение за прѣстѫпление за да се направи умилостивение за него, и една десета часть *отъ ефа* чисто брашно мѣсено съ елей за хлѣбно приношение, и единъ логъ елей, (22) и [х]двѣ гъргорици или двѣ гълѫбчета, каквото би намѣрилъ; и едната да бѫде приношение за грѣхъ, а другата всесъжение. (23) И [ц]въ осмия день да ги донесе за очищението си при свещенника у дверитѣ на скинията на събранието прѣдъ Господа. (24) И [ч]да вземе свещенни-

---

а Мат. 8:2,4. Мар. 1:40,44. Лука 5;12,14. 17;14.
б Числа 19;6.
в Евр. 9;19.
г Псал. 51;7.
д Евр. 9;13.
е 4 Цар. 5;10,14.
ж Гл. 13;6.
з Гл. 11;25.
и Числа 12;15.
к Мат. 8;4. Мар. 1;44. Лука 5;14.
л Гл. 2;1. Числа 15;4,9.
м Гл. 5:2,18. 6;6,7.
н Изх. 29;24.
о Изх. 29;11. Гл. 1;5, 11. 4;4,24.
п Гл. 7;7.
р Гл. 2;3. 7;6. 21;22.
с Изх. 29;20. Гл. 8;23.
т Гл. 4;26.
у Гл. 5;1,6. 12;7.
ф Гл. 5;7. 12;8.
х Гл. 12;8. 15;14,15.
ц Ст. 10,11.
ч Ст. 12.

къть агнето на приношението за прѣстѫпление, и лога елей, и да ги подвижи священникътъ за движимо приношение прѣдъ Господа. (25) И да заколи агнето на приношението за прѣстѫпление; и [ш]да вземе священникътъ отъ кръвьта на приношението за прѣстѫпление, и да тури на края на дѣсното ухо на очищаемий, и на палеца на дѣсната му рѫка, и на голѣмия пръстъ на дѣсната му нога. (26) И да излѣе священникътъ елей въ дланьта на лѣвата си рѫка; (27) и отъ елея който има въ лѣвата си рѫка да поръси священникътъ съ дѣсния си пръстъ седемь пѫти прѣдъ Господа; (28) и да тури священникътъ отъ елея който има въ дланьта си на края на дѣсното ухо на очищаемия, и на палеца на дѣсната му рѫка, и на голѣмия пръстъ на дѣсната му нога, на тоѝ мѣсто дѣто е кръвьта отъ приношението за прѣстѫпление; (29) а останалото отъ елея което е въ дланьта на священника да тури на главата на очищаемия, за да направи умилостивение за него прѣдъ Господа. (30) И да принесе [щ]едната отъ гъргорицитѣ или отъ гълѫбчетата, каквото би намѣрилъ: (31) каквото би намѣрилъ, едното приношение за грѣхъ, а другото всесъжение, наедно съ хлѣбното приношение; и да направи священникътъ умилостивение за очищаемия прѣдъ Господа.

(32) Този е законътъ на оногози който има рана отъ проказа, и му не стига рѫка за очищението му.

(33) И говори Господь Моисею и Аарону и рече: (34) [ь]Когато влѣзете въ Ханаанската земя която ви давамъ азъ за владѣние, и туря рана отъ проказа въ нѣкоя кѫща въ земята на вашето притежание, (35) и онзи на когото е кѫщата дойде та яви на священника и каже: Види ми се [ѣ]като язва въ кѫщата, (36) тогазъ да заповѣда священникътъ да испразднятъ кѫщата, прѣди да влѣзе священникътъ да прѣгледа язвата, за да не стане нечисто всичко що е въ кѫщата; и слѣдъ това да влѣзе священникътъ да прѣгледа кѫщата; (37) и като разгледа язвата, ако е язвата по стѣнитѣ на кѫщата съ зеленикави или червеникави трапчинки, и видътъ имъ е по-длъбокъ отъ *лицето на* стѣната, (38) тогазъ да излѣзе священникътъ изъ кѫщата до дверитѣ на кѫщата, и да затвори кѫщата седемь дни. (39) И да се върне священникътъ въ седмия день и да прѣгледа; и раната ако се е распрострѣла по стѣнитѣ на кѫщата, (40) то священникътъ да заповѣда да извадятъ каменетѣ на които е язвата, и да ги хвърлятъ вънъ отъ града на нечисто мѣсто, (41) и да направи да остържатъ кѫщата извѫтрѣ околовръстъ, и да хвърлятъ остърганата пръстъ вънъ отъ града на нечисто мѣсто, (42) и да взематъ други камене и да *ги* вложатъ вмѣсто онѣзи камене, и да взематъ друга пръстъ и да помажатъ кѫщата. (43) И ако дойде пакъ язвата и се покаже въ кѫщата слѣдъ когато извадятъ каменетѣ, и като остържатъ кѫщата и я помажатъ, (44) тогазъ да влѣзе священникътъ и да прѣгледа; и ако се е распрострѣла язвата въ кѫщата, [ю]това е гнилотворна проказа въ кѫщата: нечиста е. (45) И ще съборятъ кѫщата, каменетѣ ѝ, и дървото ѝ, и всичката пръстъ на кѫщата; и да *ги* изнесатъ вънъ отъ града на нечисто мѣсто. (46) И който влѣзе въ кѫщата прѣзъ всичкото врѣме въ което е била затворена да бѫде нечистъ до вечерь. (47) И който спи въ кѫщата да испере дрехитѣ си; и който яде въ кѫщата да испере дрехитѣ си.

(48) Но ако влѣзе священникътъ та прѣгледа, и, ето, не се е распрострѣла раната въ кѫщата отъ когато се е помазала кѫщата, тогазъ священникътъ да обяви кѫщата за чиста, защото е изцѣлѣла язвата.

(49) И за да очисти кѫщата, [я]нека вземе двѣ птичета, и кедрово дърво, и червена *вълна*, и исопъ. (50) И да заколи едното птиче въ прьстенъ съсѫдъ, надъ жива вода. (51) И да вземе кедровото дърво, и исопа, и червената *вълна*, и живото птиче, и да ги натопи въ кръвьта на закланото птиче и въ живата вода, и да поръси кѫщата седемь пѫти. (52) И да очисти кѫщата съ кръвьта на птичето, и съ живата вода, и съ живото птиче, и съ кедровото дърво, и съ исопа, и съ червената *вълна*. (53) И да пусне живото птиче вънъ отъ града на полето, и [ж]да направи умилостивение за кѫщата; и ще бѫде чиста.

(54) Този е законътъ за всѣка рана отъ проказа и [ѭ]отъ кель, (55) и [а]за проказа на дрехата и [б]на кѫща, (56) и [в]за отокъ, и за краста, и за лъскави петна, (57) за [г]да показва кога е *нѣщо* нечисто и кога чисто: този е законътъ за проказата.

ш Ст. 14.
щ Ст. 22. Гл. 15;15.
ъ Ст. 10.
ь Бит. 17;8. Числа 32;22. Втор. 7;1. 32;49.
ѣ Прит. 3;33. Зах. 5;4.
ю Гл. 13;51. Зах. 5;4.
я Ст. 4.
ж Ст. 20.
ѭ Гл. 13;30.
а Гл. 13;47.
б Ст. 34.
в Гл. 13;2.
г Втор. 24;8. Иез. 44;23.

ГЛАВА 15.

И говори Господь Моисею и Аарону и рече: (2) Говорете на Израилевитѣ синове и кажете имъ: [а]Ако нѣкой человѣкъ има течение изъ тѣлото си, нечистъ е отъ течението си. (3) И нечистотата му въ течението му е тая: или отъ плътьта тече течението му, или въ плътьта му се спре течението му: негова е нечистота. (4) Всѣка постелка на която легне онзи който има течението ще е нечиста, и всѣко нѣщо на което седне ще бѫде нечисто. (5) И онзи человѣкъ който се допре до постелката му трѣбва да изпере дрехитѣ си, и [б]да се омие съ вода, и ще бѫде нечистъ до вечерь. (6) И който седне на нѣщо върхъ което е седѣлъ онзи който има течението да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и ще бѫде нечистъ до вечерь. (7) И който се допре до тѣлото на оногози който има течението да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и ще бѫде нечистъ до вечерь. (8) И ако онзи който има течението плюне върхъ чистия, той да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и да бѫде нечистъ до вечерь. (9) И всѣко седло на което би седналъ онзи който има течението ще бѫде нечисто. (10) И който се допре до всѣко нѣщо което е било подъ него да бѫде нечистъ до вечерь, и който го земе да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и ще бѫде нечистъ до вечерь.

(11) И до когото се допре онзи който има течението, безъ да има ръцѣтѣ си омити съ вода, той да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и да е нечистъ до вечерь. (12) И [в]пръстний съсѫдъ до който би се допрѣлъ онзи който има течението да се строши, и всѣки съсѫдъ дървенъ да се измие съ вода. (13) И когато се очисти отъ течението си онзи който има течение, тогасъ [г]да изброи за себе си седемь дни за очищението си; и да изпере дрехитѣ си, и да омие тѣлото си съ жива вода, и ще бѫде чистъ. (14) И въ осмия день да си земе [д]двѣ гъргорици или двѣ гълѫбчета, и да иде прѣдъ Господа у дверитѣ на скинията на събранието, и да ги даде на свещеника, (15) и да ги принесе свещеникътъ, [е]едното приношение за грѣхъ, а другото всесъжение, и [ж]да направи свещеникътъ умилостивение за него прѣдъ Господа за течението му

(16) И [з]онзи человѣкъ отъ когото излѣзе сѣме отъ съвъкупление да омие всичкото си тѣло съ вода, и да е нечистъ до вечерь. (17) И всѣка дреха и всѣка кожа на която би паднало сѣме отъ съвъкупление да се изпере съ вода, и да бѫде нечиста до вечерь. (18) А жената съ която би се съвъкупилъ мѫжъ да се омиятъ съ вода, и [и]да бѫдатъ нечисти до вечерь.

(19) И [к]жената ако има течение, и е кръвь течението ѝ отъ плътьта ѝ, да бѫде разлѫчена седемь дни, и всѣки който се допре до нея ще бѫде нечистъ до вечерь. (20) И всѣко нѣщо на което е лежала въ разлѫчването си ще бѫде нечисто; и всѣко нѣщо на което би седѣла ще бѫде нечисто. (21) И всѣки който се допре до постелката ѝ да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и ще бѫде нечистъ до вечерь. (22) И всѣки който се допре до нѣщо на което е тя седѣла да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и ще бѫде нечистъ до вечерь. (23) И ако би имало нѣщо върхъ постелката или върхъ това на което би седѣла тя, та се допре той до него, ще бѫде нечистъ до вечерь. (24) И [л]ако нѣкой легне съ нея, и дойде кръвотечението ѝ на него, ще бѫде нечистъ седемь дни; и всѣка постелка на която би легналъ той ще бѫде нечиста.

(25) И [м]ако нѣкоя жена има кръвотечение много дни, вънъ отъ врѣмето на разлѫчването си, или ако има течение по-надълго отъ разлѫчването си, всичкитѣ дни на течението на нечистотата ѝ ще бѫдатъ както днитѣ на разлѫчването ѝ. ще бѫде нечиста. (26) Всѣка постелка на която лежи въ всичкитѣ дни на течението си ще ѝ бѫде както постелката на разлѫчването ѝ, и всѣко нѣщо на което седне ще бѫде нечисто, както въ нечистотата на разлѫчването ѝ. (27) И всѣки който се допре до тѣхъ ще бѫде нечистъ, и да изпере дрехитѣ си, и да се омие съ вода, и ще бѫде нечистъ до вечерь. (28) Но [н]ако се очисти отъ течението си, тогасъ да изброи за себе си седемь дни, и слѣдъ тѣхъ ще бѫде чиста. (29) И въ осмия день да си земе двѣ гъргорици или двѣ гълѫбчета, и да ги донесе при свещеника до дверитѣ на скинията на събранието (30) И да принесе свещеникътъ едното приношение за грѣхъ, а другото всесъжение; и свещеникътъ да направи умилостивение за-

---

а Гл. 22;4. Числа 5;2, 2Цар.3;29. Мат.9;20. Мар.5;25, Лука 8;43.
б Гл. 11;25. 17;15.
в Гл. 6;28 11;32,33.
г Ст. 28. Гл. 14;8.
д Гл. 14;22,23.
е Гл. 14;30,31
ж Гл. 14;19,31.
з Гл. 22;4. Втор.23;10.
и 1 Цар.21;4.
к Гл. 12;2.
л Гл. 20;18.
м Мат. 9;20. Мар.5;25 Лука 8;43.
н Ст. 13.

ради нея прѣдъ Господа, за течението на нечистотата ѝ.

(31) Така [о]да отдѣлите Израилевитѣ синове отъ нечистотитѣ имъ, и да не умратъ поради нечистотата си [п]като оскверняватъ скинията ми която е всрѣдъ тѣхъ.

(32) [р]Този е законътъ за оногозъ който има течение, и [с]за оногозъ отъ когото излѣзва сѣме отъ съвъкупление и се осквернява чрѣзъ него, (33) и [т]за оназъ която е болна отъ кръвотечението си, и за оногозъ който има течение, мѫжъ [у]или жена, и [ф]за оногозъ който легне съ нечиста.

ГЛАВА 16.

И говори Господь Моисею, [а]слѣдъ смъртьта на двамата Ааронови синове когато пристѫпиха *съ чуждь огънь* прѣдъ Господа и умрѣха, (2) и рече Господь Моисею: Кажи на Аарона брата си [б]да не влиза всѣко врѣме въ светилището което е отвѫтрѣ завѣсата, прѣдъ очистилището което е върху ковчега, за да не умре; защото [в]въ облакъ ще се явявамъ върхъ очистилището. (3) Така [г]да влѣзе Ааронъ въ светилището [д]съ юнецъ отъ говедата въ приношение за грѣхъ, и овенъ за всесъжение. (4) [е]Да се облѣче съ лененъ осветенъ хитонъ, и ленени гащи да има на тѣлото си, и съ лененъ поясъ да е опасанъ, и лененъ кидаръ да носи на главата си: тѣ сѫ свети облѣкла; и [ж]да омие съ вода тѣлото си, и да се облѣче съ тѣхъ. (5) И [з]отъ събранието на Израилевитѣ синове да вземе два ярца отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ, и единъ овенъ за всесъжение.

(6) И да приведе Ааронъ юнеца на приношението за грѣхъ което *ще принесе* за себе си, и [и]да направи умилостивение за себе си и за дома си. (7) И да вземе двата ярца и да ги постави прѣдъ Господа до дверитѣ на скинията на събранието. (8) И да хвърли Ааронъ жрѣбия за двата ярца, едно жрѣбие за Господа, и едно жрѣбие за отпущаемия ярецъ. (9) И да приведе Ааронъ ярeца на който е паднало жрѣбието Господне, и да го принесе въ приношение за грѣхъ. (10) А ярeца на който е паднало жрѣбието на отпущение, да *го* прѣдстави живъ прѣдъ Господа, за [к]да направи съ него умилостивение и да го проводи въ пустинята на отпущение.

(11) И да приведе Ааронъ юнеца на приношението за грѣхъ което *ще принесе* за себе си, и да направи умилостивение за себе си и за дома си; и да заколи юнеца на приношението за грѣхъ което *приноси* за себе си. (12) И [л]да вземе кадилницата пълна съ разпалени вѫглища отъ олтаря който е прѣдъ Господа, и пълни двѣ шепи [м]съ благовоненъ темянъ счуканъ дребно, и да *го* внесе отвѫтрѣ завѣсата. (13) И [н]да тури темяна на огъня прѣдъ Господа, и [о]димътъ на темяна да покрие очистилището което е на свидѣтелството, за да не умре. (14) И [п]да вземе отъ кръвьта на юнеца и [р]да поръси съ пръста си очистилището къмъ истокъ; и прѣдъ очистилището да поръси седемь пѫти отъ кръвьта съ пръста си. (15) Тогазъ [с]да заколи ярeца на приношението за грѣхъ което е за людетѣ; и да внесе кръвьта му [т]отвѫтрѣ завѣсата, и да направи съ кръвьта му както направи съ кръвьта на юнеца, и да поръси съ нея надъ очистилището и прѣдъ очистилището. (16) И [у]да направи умилостивение за светилището, заради нечистотитѣ на Израилевитѣ синове, и заради прѣстѫпленията имъ и всичкитѣ имъ грѣхове: така да направи и за скинията на събранието която стои помежду имъ всрѣдъ нечистотитѣ имъ. (17) И [ф]никой человѣкъ да се не намѣри въ скинията на събранието когато влиза той въ светилището да направи умилостивение, додѣ излѣзе като направи умилостивение за себе си, и за дома си, и за всичкия Израилевъ съборъ. (18) Тогазъ да излѣзе къмъ олтаря който е прѣдъ

о Гл.11;47. Втор.24;8. Иез. 44;23.
п Числа 5;3. 19;13,20. Иез. 5;11. 23;38.
р Ст. 2.
с Ст. 16.
т Ст. 19.
у Ст. 25.
ф Ст. 24.

—

а Гл.10;1,2.
б Изх.30;10. Гл.23;27. Евр. 9;7. 10;19.
в Изх 25;22. 40;34. 3 Цар. 8;10-12.
г Евр. 9;7,12,24,25.
д Гл.4;3.
е Изх. 28;39,42,43. Гл. 6;10. Иез. 44;17,18.
ж Изх. 30;20. Гл.8;6,7.
з Виж. Гл. 4;14. Числа 29;11. 2 Лѣт. 29;21. Езд. 6;17. Иез. 45;22,23.
и Гл. 9;7. Евр. 5;2. 7;27,28. 9;7.
к 1 Иоан. 2;2.
л Гл. 10;1. Числа 16;18,46. Отк. 8;5.
м Изх. 30;34.
н Изх.30;1,7,8. Числа 16;7,18,46. Отк. 8;3,4.
о Изх. 25;21.
п Гл.4;5. Евр.9;13,25. 10;4.
р Гл. 4;6.
с Евр.2;17. 5;2. 9;7,28.
т Ст.2. Евр. 6;19. 9;3,7,12.
у Виж. Изх. 29;36. Иез.45;18. Евр. 9;22,23.
ф Виж. Изх. 34;3. Лука 1;10.

Господа и [з]да направи умилостивение за него; и да взeме отъ кръвьта на юнеца, и отъ кръвьта на яреца, и да тури наоколо по роговетѣ на олтаря. (19) И да поръси върхъ него отъ кръвьта съ пръста си седемь пѫти, и [и]да го очисти отъ нечистотитѣ на Израилевитѣ синове, и да го освети.

(20) И като свърши [ч]да прави умилостивение за светилището, и за скинията на събранието, и за олтаря, да приведе живия ярецъ. (21) И да тури Ааронъ двѣтѣ си рѫцѣ на главата на живия ярецъ; и да изповѣда надъ него всичкитѣ беззакония на Израилевитѣ синове, и всичкитѣ имъ прѣстѫпления, и всичкитѣ имъ грѣхове, и [ш]да ги тури на главата на яреца; и да *го* проводи въ пустинята съ рѫката на приготвенъ человѣкъ. (22) И [щ]да понесе ярецътъ на себе си всичкитѣ имъ беззакония въ ненаселяема земя: така да пусне яреца въ пустинята.

(23) И да влѣзе Ааронъ въ скинията на събранието, и [ъ]да съблѣче лененитѣ одежди съ които се е облѣкълъ когато е влѣзълъ въ светилището, и да ги остави тамъ, (24) и да омие тѣлото си съ вода на свето мѣсто, и да облѣче дрехитѣ си, и да излѣзе, и [ь]да принесе своето си всесъжение и всесъжението на людетѣ, и да направи умилостивение за себе си и за людетѣ. (25) И [ѣ]тлъстината на приношението за грѣхъ да изгори на олтаря.

(26) И онзи който откара отпущаемия ярецъ да изпере дрехитѣ си, и [ю]да омие тѣлото си съ вода, и слѣдъ това да влѣзе въ стана. (27) А [я]юнеца на приношението за грѣхъ, и яреца на приношението за грѣхъ, на които кръвьта се е внесла за да бѫде умилостивение въ светилището, да износатъ вънъ отъ стана, и да изгорятъ въ огъня кожитѣ имъ, и месото имъ, и лайната имъ. (28) И онзи който ги изгори да изпере дрехитѣ си, и да омие тѣлото си съ вода, и слѣдъ това да влѣзе въ стана.

(29) И *това* да ви бѫде за вѣчно узаконение: [ѫ]въ седмия мѣсецъ, въ десетия день на мѣсеца, да смирите душитѣ си, и да не вършите никоя работа, ни тузѐмецъ, нито пришлецъ който се е населилъ между васъ: (30) защото въ този день *свещеникътъ* ще направи умилостивение за васъ, [ѭ]да ви очисти отъ всичкитѣ ви грѣхове, та да сте чисти прѣдъ Господа. (31) [а]Това ще бѫде за васъ сѫбота на покой, и да смирите душитѣ си: то е узаконение вѣчно. (32) И [б]да направи умилостивението онзи свещеникъ който е помазанъ и посветенъ за да свещенствува вмѣсто баща си, и да се облѣче съ [в]лененитѣ одежди, светитѣ одежди. (33) И да направи [г]умилостивение за светото светилище, и да направи умилостивение за скинията на събранието и за олтаря, и да направи умилостивение за свещеницитѣ и за всичкитѣ люде на събора. (34) И това ще бѫде вамъ [д]вѣчно узаконение, да направите умилостивение заради Израилевитѣ синове за всичкитѣ имъ грѣхове [е]единъжъ въ годината. И направи така както заповѣда Господь Моисею.

ГЛАВА 17.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Говори на Аарона, и на синоветѣ му, и на всичкитѣ Израилеви синове и кажи имъ: Това е словото което заповѣда Господь и рече: (3) Който человѣкъ отъ дома Израилевъ [а]заколи говедо, или агне, или коза въ стана, или който заколи вънъ отъ стана, (4) и [б]го не приведе до дверитѣ на скинията на събранието за да принесе приношение Господу прѣдъ скинията Господня, кръвь [в]ще се вмѣни на оногози человѣка: кръвь е пролѣлъ; и [г]да се изтрѣби онзи человѣкъ отсрѣдъ людетѣ си; (5) за да провождатъ Израилевитѣ синове жъртвитѣ си [д]които колятъ на полето, и да ги приносятъ Господу до дверитѣ на скинията на събранието, при свещеника, и да ги колятъ за примирителни жъртви Господу. (6) И [е]да поръси свещеникътъ съ кръвьта олтаря Господень при дверитѣ на скинията на събра-

з Изх.30;10. Гл.4;7,18. Евр.9;22,23.
и Иез.43;20.
ч Ст.16. Иез.45;20.
ш Иса.53;6.
щ Иса.53;11,12. Иоан.1;29. Евр.9;28. 1 Пет.2;24.
ъ Иез.42;14. 44;19.
ь Ст.3;5.
ѣ Гл.4;10.
ю Гл.15;5.
я Гл.4;12,21. 6;30. Евр.13;11.
ѫ Изх.30;10. Гл.23;27. Числа 29;7. Иса.58;3,5. Дан.10;3,12.
ѭ Псал.51;2. Иер.33;8. Ефес.5;26. Евр.9;13,14. 10;1,2.

1 Иоан.1;7,9.
а Гл.23;32.
б Изх.29;29,30. Гл.4;3,5,16. Числа 20;26,28.
в Ст.4.
г Ст.6,16,18,19,24.
д Гл.23;31. Числа 29;7.
е Изх.30;10. Евр.9;7,25.

а Виж. Втор.12;5,15,21.
б Втор.12;5,6,13,14.
в Рим.5;13.
г Бит.17;14.
д Бит.21;33. 22;2. 31;54. Втор.12;2. 3 Цар.14;23. 4 Цар.16;4. 17;10. 2 Лѣт.28;4. Иез.20;28. 22;9.
е Гл.3;2.

името, и [ж]да изгори тлъстината за ухание благовонно Господу. (7) И да не приносятъ вече жъртвитѣ си [з]на бѣсовѣтѣ слѣдъ които тѣ [и]блудствуватъ: това да имъ бжде узаконение вѣчно въ родоветѣ имъ.

(8) И да имъ кажешъ: Който человѣкъ отъ дома Израилевъ, или отъ пришелцитѣ прѣселени между васъ, [к]принесе всесъжение или жъртва, (9) и [л]я не приведе до дверитѣ на скинията на събранието за да я принесе Господу, да се изтрѣби онзи человѣкъ отъ людетѣ си.

(10) И ако [м]нѣкой отъ дома Израилевъ, или отъ пришелцитѣ прѣселени между васъ, яде каква да е кръвь, [н]ще туря лицето си противъ онази душа която яде кръвьта, и ще я изтрѣбя отсрѣдъ людетѣ й. (11) [о]Защото животътъ на плътьта е въ кръвьта; и азъ ви я дадохъ [п]да правите умилостивение на олтаря за душитѣ си; защото [р]кръвьта е която прави умилостивение за душата. (12) За това казахъ азъ на Израилевитѣ синове: Ни една душа отъ васъ да не яде кръвь; нито пришлецътъ който е прѣселенъ между васъ да яде кръвь.

(13) И ако нѣкой человѣкъ отъ Израилевитѣ синове, или отъ пришелцитѣ прѣселени между васъ, [с]отиде на ловъ и улови животно, или птица която се яде, [т]да пролѣе кръвьта й и [у]да я покрие съ пръсть. (14) Защото [ф]животътъ на всѣка плъть е кръвьта й: тя е животътъ й; за това казахъ на Израилевитѣ синове: Да не ядете кръвь отъ никоя плъть; защото животътъ на всѣка плъть е кръвьта й: всѣки който я яде ще се изтрѣби.

(15) И [х]всѣка душа която яде мърша, или разкъсаното отъ звѣрь, туземецъ или пришлецъ, [ц]да изпере дрехитѣ си, и [ч]да се омие съ вода, и ще бжде нечистъ до вечерь; а послѣ ще бжде чистъ. (16) И ако ги не изпере, и не омие тѣлото си, тогазъ [ш]ще понесе беззаконието си.

ГЛАВА 18.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Говори на Израилевитѣ синове и кажи имъ: [а]Азъ съмъ Иеова Богъ вашъ. (3) [б]Споредъ както правятъ въ Египетската земя въ която живѣхте да не правите; и [в]споредъ както правятъ въ Ханаанската земя въ която ви азъ завождамъ да не правите; и по тѣхнитѣ повелѣния да не ходите. (4) [г]Сждбитѣ ми да правите, и повелѣнията ми да пазите, за да ходите въ тѣхъ. Азъ съмъ Иеова Богъ вашъ. (5) Пазете повелѣнията ми и сждбитѣ ми, [д]които ако прави человѣкъ ще живѣе чрѣзъ тѣхъ. [е]Азъ съмъ Иеова.

(6) Никой человѣкъ да се не приближи при никоя своя сродница по плъть за да открие срамотата й. Азъ съмъ Иеова. (7) [ж]Срамотата на отца си, или срамотата на майка си, да не откриешъ: майка ти е: да не откриешъ срамотата й. (8) [з]Срамотата на бащината си жена да не откриешъ: тя е срамота на отца ти. (9) [и]Срамотата на сестра си, бащината ти дъщеря, или майчината ти дъщеря, която се е родила въ кжщата, или се е родила вънъ, срамотата имъ да не откриешъ. (10) Срамотата на синовата си дъщеря, или на дъщерината си дъщеря, срамотата имъ да не откриешъ; защото тѣхната срамота е твоя. (11) Срамотата на дъщерята на бащината ти жена, родена отъ баща ти, (сестра ти е,) да не откриешъ срамотата й. (12) [к]Срамотата на бащината си сестра да не откриешъ: ближна роднина е на баща ти. (13) [л]Срамотата на майчината си сестра да не откриешъ; защото е ближна род-

---

ж Изх. 29;18. Гл. 3;5,11,16. 4;31. Числа 18;17.
з Втор. 32;17. 2 Лѣт. 11;15. Псал. 106;37. 1 Кор. 10;20. Откр. 9;20.
и Изх. 34;15. Гл. 20;5. Втор. 31;16. Иез. 23;8.
к Гл. 1;2,3.
л Ст. 4.
м Бит. 9;4. Гл. 3;17. 7;26,27. 19;26. Втор. 12;16,23 15;23. 1 Цар. 14;33. Иез. 44;7.
н Гл. 20;3,5,6. 26;17. Иер. 44;11. Иез. 14;8. 15;7.
о Ст. 14.
п Мат. 26;28. Мар. 14;24. Рим. 3;25. 5;9. Ефес. 1;7. Кол. 1;14,20. Евр. 13;12. 1 Пет. 1;2. 1 Иоан. 1;7. Откр. 1;5.
р Евр. 9;22.
с Гл. 7;26.
т Втор. 12;16,24. 15;23.
у Иез. 24;7.
ф Ст. 11,12. Бит. 9;4. Втор. 12;23.
х Изх. 22;31. Гл. 22;8. Втор. 14;21. Иез. 4;14. 44;31.
ц Гл. 11;25.
ч Гл. 15;5.
ш Гл. 5;1. 7;18. 19;8. Числа 19;20.

—

а Ст. 4. Изх. 6;7. Гл. 11;44. 19;4,10,34. 20;7. Иез. 20;5,7,19,20.
б Иез. 20;7,8. 23;8.
в Изх. 23;24. Гл. 20;23. Втор. 12;4,30,31.
г Втор. 4;1,2. 6;1. Иез. 20;19.
д Иез. 20;11,13,21. Лука 10;28. Рим. 10;5. Гал. 3;12.
е Изх. 6;2,6,29. Мал. 3;6.
ж Гл. 20;11.
з Бит. 49;4. Гл. 20;11. Втор. 22;30. 27;20. Иез. 22;10. Амосъ 2;7. 1 Кор. 5;1.
и Гл. 20;17. 2 Цар. 13;12. Иез. 22;11.
к Гл. 20;19.
л Гл. 20;20.

нина на майка ти. (14) Срамотата на бащиния
си братъ да не откриешъ: при жената му да
се не приближишъ: стрина ти е. (15) [м]Сра-
мотата на снъха си да не откриешъ: жена е
на сина ти: да не откриешъ срамотата ѝ.
(16) [н]Срамотата на братовата си жена да не
откриешъ: тя е срамота на брата ти. (17) [о]Сра-
мотата на жена и на дъщеря ѝ да не откриешъ,
нито да земешъ на сина ѝ дъщерята, или на
дъщеря ѝ дъщерята, за да откриешъ срамо-
тата ѝ: ближня нейни роднини сѫ: това е
нечестие. (18) И да не земешъ жена наедно
съ сестра ѝ, [п]та да стане вражда като от-
криешъ срамотата ѝ наедно съ другата додѣ
е тя жива.

(19) И [р]при жена когато е раздѫчена за
нечистотата си да не пристѫпишъ да откриешъ
срамотата ѝ. (20) И [с]съ жената на ближния
си да се не съвъкупишъ за да се осквернишъ
съ нея. (21) И никого отъ сѣмето си [т]да не
прѣкарашъ *прѣзъ огънь* [у]за Молоха, и [ф]да
не оскверняшъ името на Бога твоего. Азъ
съмъ Иеова. (22) И [х]съ мѫжки полъ да не
легнешъ като съ жена: то е мерзость. (23) [ц]И
съ никой скотъ да се не съвъкупишъ за да
се осквернишъ съ него, нито жена да застане
прѣдъ скотъ за съвъкупление съ него: [ч]мър-
сота е това.

(24) [ш]Не се осквернявайте ни съ едно отъ
тѣзи; [щ]защото съ всички тѣзи се оскверниха
езичницитѣ които азъ изпѫждамъ прѣдъ ли-
цето ви. (25) И [ъ]оскверни се земята; за това
[ь]въздавамъ беззаконието ѝ върхъ нея, и зе-
мята [ѣ]ще изблъва жителитѣ си. (26) А [ю]вие
пазете повелѣнията ми и сѫдбитѣ ми, и не
правете *ни една* отъ всички тѣзи гнусоти,
туземецъ или пришлецъ прѣселенъ между
васъ; (27) (защото всички тѣзи гнусоти пра-
вѣха человѣцитѣ на тази земя които бѣха
прѣди васъ, и оскверни се земята:) (28) [я]За
да ви не изблъва земята когато я осквернява-
те, както изблъва езичницитѣ които бѣха
прѣди васъ. (29) Защото всѣки който прави
каква да е отъ тѣзи гнусоти, душитѣ които
би *ги* направили ще се изтрѣбятъ отсрѣдъ
людетѣ си. (30) И тъй, пазете порѫчванията
ми, [ѫ]за да не направите отъ тѣзи гнусни оби-
чаи които се правѣха прѣди васъ, и [ѭ]да се
не осквернитe въ тѣхъ. [а]Азъ съмъ Иеова
Богъ вашъ.

ГЛАВА 19.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Кажи
на всичкото събрание на Израилевитѣ синове
и речи имъ [а]Свети да бѫдете; защото азъ
Господь Богъ вашъ съмъ светъ. (3) [б]Да се
бои всѣки отъ майка си и отъ баща си; и
[в]сѫботитѣ ми да пазите. Азъ съмъ Господь
Богъ вашъ. (4) [г]Да се не обърнете къмъ идо-
литѣ, [д]нито да си направите излѣяни богове.
Азъ съмъ Господь Богъ вашъ

(5) И [е]ако принесете жъртва примирителна
Господу, да я принесете така щото да е приета
за васъ. (6) Въ който день я принесете трѣбва
да се яде, или въ утрѣшния: ако ли остане
нѣщо до третия день, съ огънь да се изгори.
(7) Ако ли нѣкой я яде въ третия день, тя е
гнусна: не ще бѫде приета. (8) За това, който
я яде ще понесе беззаконието си, защото е
осквернилъ светинята Господня, и тая душа
ще се изтрѣби отъ людетѣ си.

(9) И [ж]когато жънете жетвата на вашата
земя, да не дожънешъ краищата на нивата
си; и падналитѣ въ жетвата си класове да
не съберешъ. (10) И лозето си да не повто-
ришъ да обирашъ, нито наберъкъ на лозето
си да събирашъ: на сиромаха и на чуж-

[м] Бит. 38;18,26. Гл. 20;12. Иез. 22;11.
[н] Гл. 20;21. Мат. 14;4. Виж. Втор. 25;5. Мат. 22;24. Мар. 12;19.
[о] Гл. 20;14.
[п] 1 Цар. 1;6,8. [22;10.
[р] Гл. 20;18. Иез. 18;6.
[с] Изх. 20;14. Гл. 20;10. Втор. 5;18. 22;22. Прит. 6;29,32. Мал. 3;5. Мат. 5;27. Рим. 2;22. 1 Кор. 6;9. Евр. 13;4.
[т] Гл. 20;2. 4 Цар. 16;3. 21;6. 23;10. Иер. 19;5. Иез. 20;31. 23;37,39.
[у] 3 Цар. 11;7,33. Дѣян. 7;43.
[ф] Гл. 19;12. 20;3. 21;6. 22;2,32. Иез. 36;20, и дрг. Мал. 1;12.
[х] Гл. 20;13. Рим. 1;27. 1 Кор. 6;9. 1 Тим. 1;10.
[ц] Изх. 22,19. Гл. 20;15,16.
[ч] Гл. 20;12.
[ш] Ст. 30. Мат. 15;18-20. Мар. 7;21-23. 1 Кор. 3;17.
[щ] Гл. 20;23. Втор. 18;12.
[ъ] Числа 35;34. Иер. 2;7. 16;18. Иез. 36;17.
[ь] Псал. 89;32. Иса. 26;21. Иер. 5;9,29. 9;9. 14;10. 23;2. Осия 2,13. 8;13. 9;9.
[ѣ] Ст. 28.
[ю] Ст. 5,30. Гл. 20;22,23.
[я] Гл. 20;22. Иер. 9;19. Иез. 36;13,17.
[ѫ] Ст. 3,26. Гл. 20:23. Втор. 18;9.
[ѭ] Ст. 24.
[а] Ст. 2,4.

—

[а] Гл. 11;14. 20;7,26. 1 Пет. 1;16.
[б] Изх. 20;12.
[в] Изх. 20;8. 31;13.
[г] Изх. 20;4. Гл. 26;1. 1 Кор. 10;14. 1 Иоан 5;21.
[д] Изх. 34;17. Втор. 27;15.
[е] Гл. 7;16.
[ж] Гл. 23;22. Втор. 24;19-21. Руть 2;15,16.

денеца да го оставишъ. Азъ съмъ Господь Богъ вашъ.

(11) [з]Да не крадете, нито да лъжете; [и]и никой да не излъже ближния си. (12) И [к]да се не кълнете въ името ми на лъжа, и [л]да не оскверняваш името на Бога твоего. Азъ съмъ Господь. (13) [м]Да не направишъ неправда на ближния си, нито да грабишъ: [н]да не прѣнощува заплатата на наемника ти у тебе до утрото.

(14) Да не злословишъ глухия, и [о]прѣдъ слѣпия да не турнишъ нѣщо за прѣпъване; но [п]да се убоишъ отъ Бога твоего. Азъ съмъ Господь.

(15) [р]Да не направишъ неправда въ сѫдба: да не покажешъ лицеприятие на сиромаха, нито да се посвѣнишъ отъ лицето на голѣмецъ; но правда да сѫдишъ ближния си.

(16) [с]Да не ходишъ между людетѣ си като одумникъ, [т]нито да се подигнешъ противъ кръвьта на ближния си. Азъ съмъ Господь. (17) [у]Да не възненавидишъ брата си въ сърдцето си [ф]да обличишъ смѣло ближния си, и да се не натоваришъ съ грѣхъ поради него. (18) [х]Да не отмъщавашъ, нито да имашъ злоба върхъ синоветѣ на людетѣ си, но [ц]да обичашъ ближния си както себе си. Азъ съмъ Господь.

(19) Повелѣнията ми да съхранявате. Да не съчетавашъ скотоветѣ си съ скотове отъ другъ родъ [ч]въ нивата си да не сѣешъ разнородни сѣмена; [ш]нито да турнишъ на себе си дреха ткана отъ разновидна прежда.

(20) Ако нѣкой се съвъкупи съ жена, и тя е слугиня, годена за мѫжъ, а не е искупена, нито ѝ се е дало свобода, да се накажатъ, но не съ смърть, защото тя не е била свободна. (21) И [щ]той да приведе Господу приношението си за прѣстѫпление при дверитѣ на скинията на събранието, овенъ на приношение за прѣстѫпление (22) И да направи свещеникътъ умилостивение за него съ овена на приношението за прѣстѫпление прѣдъ Господа, за грѣха му що е съгрѣшилъ; и ще се прости грѣхътъ му щото съгрѣшилъ.

(23) И когато влѣзете въ тазъ земя, и посадите какво да е дърво що дава плодъ за ядене, то ще имате плода му като необрѣзанъ: три години ще ви бѫде като необрѣзанъ: да се не яде (24) И четвъртата година всичкиятъ му плодъ ще бѫде святъ, [ъ]за хвала на Господа. (25) И въ петата година да ядете плода му, за да се умножи за васъ произведението му. Азъ съмъ Господь Богъ вашъ.

(26) [ь]Да не ядете нищо съ кръвьта му; [ѣ]нито да употрѣбявате гатания нито прокобения. (27) [ю]Да не стрижете коситѣ на главата си крѫговидно, нито да разваляте краищата на брадитѣ си. (28) [я]Да не правите сѣчения по снагата си заради мъртвецъ, нито да начертавате бѣлѣзи по себе си. Азъ съмъ Господь.

(29) [ж]Да не осквернишъ дъщеря си щото да ѝ допустишъ да стане блудница, за да не падне земята въ блудодѣяние, и да се не напълни земята съ беззаконие.

(30) [щ]Сѫботитѣ ми да пазите, и [а]светилището ми да почитате. Азъ съмъ Господь.

(31) [б]Да се не обърнете къмъ бѣсовъпрошателитѣ, нито да се прилѣпявате къмъ вълшебницитѣ та да се осквернявате чрѣзъ тѣхъ. Азъ съмъ Господь Богъ вашъ.

(32) [в]Прѣдъ сѣдината да ставашъ, и да почиташъ старческото лице, и [г]да се боишъ отъ Бога твоего. Азъ съмъ Господь.

(33) И [д]когато нѣкой пришлецъ се засели

з Изх. 20;15. 22;1,7, 10,12. Втор. 5;19.
и Гл. 6;2. Ефес. 4;25. Кол. 3;9.
к Изх. 20;7. Гл. 6;3. Втор. 5;11. Мат. 5;33. Як. 5;12.
л Гл. 18;21.
м Мар. 10;19. 1 Сол. 4;6.
н Втор. 24;14,15. Мал. 3;5. Як. 5;4.
о Втор. 27;18. Рим. 14;13.
п Ст. 32. Бит. 42;18. Гл. 25;17. Екл. 5;7. 1 Пет. 2;16.
р Изх. 23;2,3. Втор. 1;17. 16;19. 27;19. Псал. 82;2. Прит. 24;23. Як. 2;9.
с Изх. 23;1. Псал. 15;3. 50;20. Прит. 11;13. 20;19. Иез. 22;9.
т Изх. 23;1,7. 3 Цар. 21:13. Мат. 26;60,61. 27;4.
у 1 Иоан. 2;9,11. 3;15.
ф Мат. 18;15. Лука 17;3. Гал. 6;1. Ефес. 5;11. 1 Тим. 5;20. 2 Тим. 4;2. Тит. 1;13. 2;15.
х 2 Цар. 13;22. Прит. 20;22. Рим. 12;17,19. Гал. 5;20. Ефес. 4;31. Як. 5;9. 1 Пет. 2;1.
ц Мат. 5;43. 22;39. Рим. 13;9 Гал. 5;14. Як. 2;8.
ч Втор. 22;9,10.
ш Втор. 22;11.
щ Гл. 5;15. 6;6.
ъ Втор. 12;17,18. Прит. 3;9.
ь Гл. 17;10, и дрг. Втор. 12;23.
ѣ Втор. 18;10,11,14. 1 Цар. 15;23. 4 Цар. 17;17. 21;6. 2 Лѣт. 33;6. Мал. 3;5.
ю Гл. 21;5. Иса. 15;2. Иер. 9;26. 48;37.
я Гл. 21;5. Втор. 14;1. Иер. 16;6. 48;37.
ж Втор. 23;17.
щ Ст. 3. Гл. 26;2.
а Екл. 5;1.
б Изх. 22;18. Гл. 20;6,27. Втор. 18;10. 1 Цар. 28;7. 1 Лѣт. 10;13. Иса. 8;19. Дѣян. 16;16.
в Прит. 20;29. 1 Тим. 5;1.
г Ст. 14.
д Изх. 22;21. 23;9.

при тебе въ вашата земя, да го не притѣснявате. (34) еПришлецътъ който се е заселилъ при васъ да ви бѫде като единъ вашъ туземецъ, и жда го обичашъ като себе си; защото пришелци бѣхте въ Египетската земя. Азъ съмъ Господь Богъ вашъ.

(35) зДа не направите неправда въ сѫдба, въ мѣра, въ вѣси, и въ мѣрило. (36) иВѣси праведни, теглилки праведни, ефа праведна, и инъ праведенъ да имате. Азъ съмъ Господь Богъ вашъ който ви изведохъ изъ Египетската земя. (37) кДа пазите всичкитѣ ми повелѣния и всичкитѣ ми сѫдове, и да ги извършвате Азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 20.

И говори Господь Моисею и рече: (2) аДа кажешъ още на Израилевитѣ синове: бКойто отъ Израилевитѣ синове, или отъ пришелцитѣ прѣселени въ Израиль, даде отъ сѣмето си Молоху, непрѣмѣнно да се умъртви: людетѣ на тази земя да го убиятъ съ камене. (3) И азъ вще туря лицето си противъ оногозъ человѣка, и ще го изтрѣбя отсрѣдъ людетѣ му, защото е далъ отъ сѣмето си Молоху, гза да омърси светилището ми и дда оскверни светото ми име. (4) И ако людетѣ на земята закриятъ очитѣ си да не видятъ оногозъ человѣка когато дава отъ сѣмето си Молоху, и ене го убиятъ, (5) тогазъ жще туря азъ лицето си противъ оногозъ человѣка и зпротивъ рода му; и ще изтрѣбя отсрѣдъ людетѣ му него и ивсички онѣзи които му послѣдватъ въ блудството за да блудствуватъ слѣдъ Молоха. (6) И кдушата която послѣдва на бѣсовъпрошателитѣ и на вълшебницитѣ за да блудствува слѣдъ тѣхъ, ще туря лицето си противъ оназъ душа и ще я изтрѣбя отсрѣдъ людетѣ ѝ. (7) И лтѣй, осветете се и бѫдете свети, защото азъ съмъ Господь Богъ вашъ. (8) И мда пазите повелѣнията ми и да ги вършите. нАзъ съмъ Господь който ви освещавамъ.

(9) оВсѣки человѣкъ който прокълне отца си или майка си непрѣмѣнно да се умъртви: отца си или майка си е проклелъ· пкръвьта му *ще бѫде* върхъ него.

(10) И рчеловѣкъ който направи прѣлюбодѣйство съ жената на нѣкого, който направи прѣлюбодѣйство съ жената на ближния си, непрѣмѣнно да се умъртви прѣлюбодѣецътъ и прѣлюбодѣйцата.

(11) И счеловѣкъ който легне съ жената на отца си, на баща си срамотата е открилъ: непрѣмѣнно да се умъртвятъ и двамата: кръвьта имъ *ще бѫде* върхъ тѣхъ.

(12) И тако нѣкой легне съ снъха си, непрѣмѣнно да се умъртвятъ и двамата: Умърсота сѫ направили· кръвьта имъ *ще бѫде* върхъ тѣхъ.

(13) И уако нѣкой легне съ мѫжки полъ като съ жена, гнусота сѫ направили и двамата· непрѣмѣнно да се умъртвятъ: кръвьта имъ *ще бѫде* върхъ тѣхъ.

(14) И фако нѣкой вземе жена и майка ѝ, беззаконие е: съ огънь да се изгорятъ той и тѣ, да не бѫде беззаконие между васъ.

(15) И хако нѣкой се съвкупи съ скотъ, непрѣмѣнно да се умъртви, и скота да убиете. (16) И жена която се приближи при какъвъ да е скотъ за да се съвкупи съ него, да убиешъ женатѫ и скота: непрѣмѣнно да се умъртвятъ· кръвьта имъ *ще бѫде* върхъ тѣхъ.

(17) И цако нѣкой вземе сестра си, дъщерята на баща си, или дъщерята на майка си, и види срамотата ѝ, и тя види срамотата му, то е нечестие: да се изтрѣбятъ прѣдъ очитѣ на людетѣ си· срамотата на сестра си е откриль· беззаконието си ще понесе. (18) И шонзи человѣкъ който легне съ жена която има кръвотечение, и открие срамотата ѝ, той е открилъ течението ѝ, и тя е открила течението на кръвьта си, за това, да се

е Изх. 12;48,49
ж Втор. 10;19.
з Ст. 15.
и Втор. 25;13,15. Прит. 11;1. 16;11 20;10.
к Гл. 18;4,5. Втор. 4;5,6. 5;1 6;25.

—

а Гл. 18;2.
б Гл. 18;21. Втор 12;31. 18;10. 4 Цар. 17;17. 23;10 2 Лѣт. 33;6. Иер. 7;31. 32;35. Иез. 20;26,31.
в Гл. 17;10
г Иез. 5;11. 23;38,39
д Гл. 18;21.
е Втор. 17;2,3,5.
ж Гл. 17;10.
з Изх. 20;5.
и Гл. 17;7.
к Гл. 19;31.
л Гл. 11;44. 19;2. 1 Пет. 1;16.
м Гл. 19;37.
н Изх. 31;13. Гл. 21;8. Иез. 37;28.
о Изх. 21;17. Втор. 27;16. Прит. 20;20. Мат. 15;4,
п Ст. 11-13,16,27. 2 Цар. 1;16.
р Гл. 18;20. Втор. 22;22. Иоан. 8;4,5.
с Гл. 18;8.
т Гл. 18;15.
у Гл. 18;23
ф Гл. 18;22. Втор. 23;17. Виж. Бит. 19;5 Сѫд. 19;22.
х Гл. 18;17. Втор. 27;23
ц Гл. 18;23. Втор. 27;21.
ч Гл. 18;9. Втор. 27;22. Виж. Бит. 20;12.
ш Гл. 18;19 Виж. Гл. 15;24.

истрѣбятъ и двамата отсрѣдъ людетѣ си.
(19) И [щ]на майчината си сестра или на
бащината си сестра срамотата да не откриешъ,
[ъ]защото *който е сторилъ това, срамотата* на
тѣлото си е открилъ. тѣ ще понесатъ безза-
конието си. (20) И [ь]ако нѣкой легне съ стри-
на си, срамотата на стрика си е открилъ:
грѣха си ще понесатъ: безчадни да умрать.
(21) И [ѣ]ако нѣкой вземе братовата си жена,
нечистота е на брата си срамотата е открилъ:
безчадни да останатъ.

(22) [ю]Пазете всичкитѣ ми повелѣния и всич-
китѣ ми сѫдби, и да ги извършвате, [я]за да
ви не избълва земята дѣто ви азъ завождамъ
да живѣете въ нея (23) И [а]да не ходите по
обичаитѣ на езичницитѣ които азъ изпѫж-
дамъ прѣдъ лицето ви, защото тѣ направиха
всички тѣзи *гнусоти*, и [м]азъ се възгнусихъ
отъ тѣхъ (24) И [в]рекохъ ви Вие ще наслѣ-
дите земята имъ, и азъ ще я дамъ вамъ за
стяжание, земя въ която тече млѣко и медъ.
Азъ съмъ Господь Богъ вашъ [б]който ви отдѣ-
лихъ отъ народитѣ.

(25) [в]За това, да правите разлика между
чиститѣ скотове и нечиститѣ, и между нечи-
стите птици и чиститѣ, и [г]да не осквернява-
те душитѣ си съ скотоветѣ или съ птицитѣ
или съ всѣко което пълзи по земята които ви
азъ отличихъ като нечисти (26) И да ми бѫ-
дете свети, [д]защото азъ Иеова съмъ светъ, и
[е]отдѣлихъ ви отъ народитѣ за да сте мои.

(27) И [ж]онази мѫжъ или онази жена която
има духъ бѣсовъпрошателски, или е вълшеб-
никъ, непрѣмѣнно да се умъртви: съ ка-
мене да ги убиятъ: [з]кръвьта имъ *ще бѫде*
върхъ тѣхъ.

ГЛАВА 21

И рече Господь Моисею: Говори на свеще-
ницитѣ, Аароновитѣ синове, и кажи имъ
[а]Никой *отъ тѣхъ* да се не оскверни между
людетѣ си поради мъртвецъ, (2) освѣнъ за
ближния си сродникъ, *сирѣчь,* за майка си,
или за баща си, или за сина си, или за дъ-
щеря си, или за брата си, (3) или за сестра
си дѣвица която е била при него и не е била
женена, поради нея може да се оскверни.
(4) Като началникъ на людетѣ си да се не
оскверни така щото да стане мърсенъ. (5) [б]Да
не оплѣшятъ главата си, нито да бръснатъ
крайщата на брадитѣ си, нито да правятъ
сѣчение по снагата си. (6) Свети да бѫдатъ
Богу своему, и [в]да не осквернятъ името на
Бога своего, защото тѣ приносятъ приноше-
нията Господни, *сирѣчь,* [г]хлѣба на Бога
своего, заради това да бѫдатъ свети. (7) [д]Же-
на блудница и осквернена да не взематъ,
нито [е]да взоматъ жена напусната отъ мѫжа
си; защото *свещеникътъ* е светъ Богу своему.
(8) Да го направишъ да е светъ, защото той
приноси хлѣба на Бога твоего: светъ да ти
бѫде, защото [ж]азъ Господь който ви освеща-
вамъ светъ съмъ. (9) И [з]дъщерята на нѣкого
свещеника ако се омърси съ блудъ, тя омърсва
баща си съ огънь да се изгори.

(10) И [и]великиятъ между братята си свеще-
никъ, комуто на главата се е излѣло маслото
на помазването, и [к]който се е посветилъ за да
се облича съ *свещенитѣ* одежди, [л]да не от-
крива главата си нито да раздира дрехитѣ си.
(11) И [м]да не влиза при никой умрѣлъ, нито
за баща си или за майка си да бѫде нечистъ
(12) И [н]отъ светилището да не излѣзва, и да
не оскверни светилището на Бога своего, за-
щото [о]вѣнецътъ на маслото на Божието му по-
мазване е на него. Азъ съмъ Господь. (13) И
[п]той да вземе за жена дѣвица (14) вдовица,
или напусната, или осквернена, *или* блудни-
ца да не вземе, но дѣвица отъ людетѣ си да
вземе за жена. (15) И да не оскверни сѣмето
си между людетѣ си, защото [р]азъ съмъ Го-
сподь който го освещавамъ.

(16) И говори Господь Моисею и рече
(17) Говори Аарону и кажи: Който отъ твоето
сѣме въ родоветѣ имъ има порокъ [с]да не

щ Гл. 18;12,13
ъ Гл. 18;6.
ь Гл. 18;14.
ѣ Гл. 18;16.
ю Гл. 18;26. 19;37
я Гл. 18;25,28.
а Гл. 18;3,24,30
м Гл. 18;27. Втор.9;5
в Изх. 3;17 6;8.
б Ст. 26. Изх. 19;5. 33;16. Втор. 7;6. 14;2 3 Цар. 8;53.
в Гл. 11;47 Втор. 14;4.
г Гл. 11;43.
д Ст. 7. Гл. 19;2 1 Пет. 1;16.
е Ст. 24. Тит. 2;14.
ж Изх. 22;18. Гл. 19;31. Втор. 18;10,11 1 Цар. 28;7,8
з Ст 9.

а Иез. 44;25.
б Гл. 19;27,28. Втор 14;1 Иез. 44;20
в Гл. 18;21 19;12
г Виж. Гл. 3;11.
д Иез. 44;22
е Виж. Втор. 24;1,2
ж Гл. 20;7,8.
з Бит. 38;24. [8;12.
и Изх. 29;29,30. Гл. 16;32. Числа 35;25.
к Изх. 28;2 Гл. 16;32.
л Гл. 10;6
м Числа 19;14 Виж. Ст. 1,2
н Гл. 10;7
о Изх. 28;36 Гл 8;9,12,30.
п Ст 7 Иез. 44;22
р Ст. 8
с Гл. 10;3. Числа 16;5: Псал. 65;4.

пристжпва да принеси хлѣба на Бога своего;
(18) защото никой който има порокъ не трѣб-
ва да пристжпи: человѣкъ слѣпъ, или хромъ,
или съ сплескапъ носъ, или [т]ако има нѣщо
излишно, (19) или человѣкъ който има стро-
шена нога или строшена ржка, (20) или е
гърбавъ, или завъралякъ: или който има очи
повредени, или има суха краста, или лишаи,
или е [у]килавъ, (21) ни единъ человѣкъ отъ
сѣмето на Аарона свещенника който има по-
рокъ да не пристжпи за да принесе прино-
шенията Господни: той има порокъ: не трѣб-
ва да пристжпи [ф]да принесе хлѣба на Бога
своего. (22) Хлѣба на Бога своего [х]отъ прѣ-
светитѣ и [ц]отъ светитѣ ще яде; (23) но до
завѣсата да не идва, нито при олтаря да при-
стжпва, защото има порокъ, [ч]за да не оскверни
светилището ми; защото азъ съмъ Господь
който го освещавамъ.

(24) И говори Моисей това Аарону, и на
синоветѣ му, и на всичкитѣ синове Израилеви.

ГЛАВА 22.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Кажи
на Аарона и на синоветѣ му [а]какъ да се
въздържатъ отъ светитѣ *приношения* на Из-
раилевитѣ синове, за [б]да не оскверняватъ све-
тото мое име [в]въ това което ми посвещаватъ.
Азъ съмъ Господь. (3) Кажи имъ: Всѣки че-
ловѣкъ отъ всичкото ваше сѣме въ родоветѣ
ви който има нечистота на себе си, и при-
стжпи до светитѣ които Израилевитѣ синове
посвещаватъ Господу, [г]тая душа да се изтрѣ-
би отъ лицето ми. Азъ съмъ Господь. (4) Който
отъ Аароновото сѣме е прокаженъ, или [д]има
течение, да не яде отъ светитѣ [е]доднѣ се очи-
сти. И [ж]който се прикосне до всѣко нечисто
отъ мърша, или [з]изъ когото излѣзе сѣме отъ
съвъкупление, (5) или [и]който се прикосне до
какъвъ да е гадъ отъ който може да стане
нечистъ, [к]или до человѣка отъ когото може
да стане нечистъ, каквато и да е нечистотата
му, (6) онази душа която се прикосне до кое
да е отъ тѣхъ да бжде нечиста до вечерь, и
да не яде отъ светитѣ, [л]но да омие тѣлото си
съ вода. (7) И когато залѣзе слънцето ще бж-
де чистъ, и послѣ да яде отъ светитѣ, защото
[м]това му е храната. (8) [н]Мъртвечина или
звѣрорастерзанина да не яде та да се оскверни
отъ тѣхъ. Азъ съмъ Господь. (9) Да пазятъ
прочее повелѣнията ми, [о]за да не понесатъ
грѣхъ и умратъ поради това, ако би ги оскър-
сили. Азъ съмъ Господь който ги освещавамъ.

(10) И [п]ни единъ чужденецъ да не яде отъ
светитѣ: който е гость на свещенника, или
наемникъ, да не яде отъ светитѣ. (11) Ако
ли свещеникътъ купи нѣкого съ сребро, той
да яде отъ тѣхъ както и онзи който се е ро-
дилъ въ дома му: [р]тѣ могатъ да ядатъ отъ
хлѣба му. (12) И дъщерята на свещенника ако
е оженена за чужденецъ мжжъ да не яде
отъ светитѣ приношения. (13) Ако ли дъще-
рята на свещенника овдовѣе или бжде напусна-
та и нѣма дѣто, [с]и се върне въ бащиния си
домъ [т]както е била въ младостьта си, ще яде
отъ хлѣба на отца си. Никой чужденецъ оба-
че да не яде отъ него. (14) И [у]ако нѣкой че-
ловѣкъ по незнаяние яде нѣщо свето, тогазъ
да притури въ него петата му часть и да от-
даде на свещенника светото. (15) И [ф]тѣ да не
употрѣбяватъ като просто нѣщо светитѣ *при-
ношения* на Израилевитѣ синове които при-
носятъ Господу, (16) и [х]да не докаратъ на
себе си беззаконието на прѣстжпление когато
ядатъ тѣхнитѣ свети *приношения*; защото
азъ съмъ Господь който ги освещавамъ.

(17) И говори Господь Моисею и рече:
(18) Говори Аарону, и на синоветѣ му, и на
всичкитѣ Израилеви синове и кажи имъ:
[ц]Всѣки человѣкъ отъ дома Израилевъ, или
отъ чужденцитѣ въ Израиль, който принесе
приноса си по какви годѣ обричания, или по
какви годѣ самоволни приношения които при-
носятъ Господу за всесъжение, (19) [ч]за да
бжде приято за васъ *трѣбва да принесете*
мжжко, безъ порокъ, отъ говедата, отъ овци-
тѣ, или отъ козитѣ. (20) [ш]Което *животно* има

т Гл. 22;23.
у Втор. 23;1.
ф Ст. 6.
х Гл. 2;3,10. 6;17,29. 7;1.24;9. Числа 18;9.
ц Гл. 22;10-12. Числа 18;19.
ч Ст. 12.

—

а Числа 6;3.
б Гл. 18;21.
в Изх. 28;38. Числа 18;32. Втор. 15;19.
г Гл. 7;20.
д Гл. 15;2.
е Гл. 14;2. 15;13.
ж Числа 19;11,12.
з Гл. 15;16.
и Гл. 11;24,43,44.
к Гл. 15;7,19.
л Гл. 15;5. Евр. 10;22.
м Гл. 21;22. Числа 18;11,13.
н Изх. 22;31. Гл. 17;15. Иез. 44;31. [18;22,32.
о Изх. 28;43. Числа
п Виж. 1 Цар. 21;6.
р Числа 18;11,13.
с Бит. 38;11.
т Гл. 10;14. Числа 18;11,19.
у Гл. 5;15,16.
ф Числа 18;32.
х Ст. 9. [15;14.
ц Гл. 1;2,3,10. Числа
ч Гл. 1;3.
ш Втор. 15;21. 17;1. Мал. 1;8,14. Ефес. 5;27. Евр. 9;14. 1 Пет. 1;19.

порокъ да не приносите, защото не ще бжде
прието за васъ. (21) [щ]И който [ъ]за изпълне-
ние на обричане, или за самоволно приноше-
ние, отъ говедата или отъ овцитѣ принесе
примирителна жъртва Господу, да бжде безъ
порокъ за *да е* прието, никакъвъ порокъ да
нѣма въ нея (22) [ь]*Животно* слѣпо, или съ
строшенъ или искълченъ удъ, или което има
отокъ, или суха краста, или лишаи, тѣхъ да
не приносите Господу, нито да правите отъ
тѣхъ [ѣ]жъртва Господу на олтаря (23) Юнецъ
обаче или овца [ю]съ нѣщо излишно или не-
достатъчно *въ удоветѣ* можешъ да го прине-
сешъ за самоволно приношение; но за обри
чане не ще бжде прието (24) *Животно* врѣ-
дено, или съ смазани или изтръгнати ятра,
или скопено да не принесете Господу, нито
да правите *това* въ вашата земя. (25) [я]Нито
отъ иноплеменничка ржка [ѫ]да приносите отъ
всички тѣзи за храна на вашия Богъ, защото
[ѭ]повредното имъ е въ тѣхъ порокъ има на
тѣхъ не ще бждатъ приети за васъ

(26) И говори Господь Моисею и рече
(27) [а]Когато се роди говедо, или овца, или
коза, тогазъ да бжде седемь дни подъ майка
си; а отъ осмия день нататъкъ ще бжде
прието за жъртвоприношение Господу (28) А
крава или овца и малкото ѝ [б]да не заколите
въ единъ день

(29) И когато приносите [в]жъртва за благо-
дарение Господу, да я приносите така щото
да бжде приета за васъ. (30) Въ истия день
да се изяде. [г]да не оставите нищо отъ нея
до утрото. Азъ съмъ Господь

(31) И тъй, [д]да пазите заповѣдитѣ ми, и да
ги вършите Азъ съмъ Господь. (32) И [е]да не
осквернявате светото мое име; и [ж]ще съмъ
освещенъ между Израилевитѣ синове Азъ
съмъ Господь [з]който ви освещавамъ, (33)[и]кой-
то ви изведохъ изъ Египетската земя за да
бжда Богъ вашъ. Азъ съмъ Иеова.

ГЛАВА 23.

И говори Господь Моисею и рече (2) Го-
вори на Израилевитѣ синове и кажи имъ:
[а]Господнитѣ праздници [б]въ които ще свиква-
те събрания свети, праздници мои сж тѣзи:
(3) [в]шесть дни да се работи работа, а въ
седмия день е сжбота на почиване, свето съ-
брание никаква работа да не работите сж-
бота е Господу въ всичкитѣ ви жилища

(4) [г]Тѣзи сж Господнитѣ праздници, свети
събрания, които ще свиквате на врѣмената
имъ (5) [д]въ първия мѣсецъ, въ четиринаде-
сетия день на мѣсеца привечеръ, Паска Го-
сподня е. (6) и въ петнадесетия день на този
мѣсецъ праздникъ Господенъ е на безквасниtѣ
седемь дни ще ядете безквасни хлѣбове
(7) [е]Въ първия день да бжде у васъ свето
събрание: никаква работа да не работите
(8) И седемь дни да приносите жъртва Госпо-
ду въ седмия день е свето събрание никаква
работа да не работите

(9) И говори Господь Моисею и рече (10) Го-
вори на Израилевитѣ синове и кажи имъ:
[ж]Когато влѣзете въ тази земя която ви азъ
давамъ, и пожънете жетвата ѝ, тогазъ да до-
несете на свещеника [з]единъ снопъ отъ на-
чаткитѣ на жетвата си. (11) И [и]да подвижи
той снопа прѣдъ Господа за да бжде приетъ
за васъ въ утрѣшния день на сжботата да
го подвижи свещеникътъ (12) И въ онзи день
въ който подвижите снопа, да принесете за
всесъжение Господу еднолѣтно агне безъ по-
рокъ; (13) и [к]хлѣбното му приношение, двѣ
десети части *отъ ефа* чисто брашно мѣсено съ
елей, въ жъртва Господу за ухание благовон-
но, и възлиянието му, една четвърта часть
отъ ина вино. (14) И хлѣбъ, или жито пър-
жено, или прѣсни класове да не ядете до този
день въ който приносите приноса на вашия

щ Гл.3;1,6.
ъ Гл.7;16. Числа 15;3,8. Втор. 23;21,23. Псал.61;8. 65;1 Екл.5;4.5.
ь Ст.20. Мал.1;8.
ѣ Гл.1;9,13. 3;3,5.
ю Гл.21;18.
я Числа 15;15,16.
ѫ Гл.21;6,17.
ѭ Мал.1;14.
а Изх.22;30.
б Втор.22;6.
в Гл.7;12 Псал. 107;22. 116;17 Амосъ 4;5
г Гл.7;15.
д Гл.19;37 Числа 15;40 Втор.4;40.
е Гл.18;21.
ж Гл.10;3. Мат 6;9 Лука 11;2
з Гл.20;8.
и Изх.6;7. Гл.11;45. 19;36. 25;38. Числа 15;41.

а Ст 4,37
б Изх.32;5. 4 Цар. 10;20 Псал.81;3.
в Изх.20;9 23;12. 31;15 34;21 Гл. 19;3. Втор.5;13 Лука 13;14.
г Ст.2,37. Изх.23;14.
д Изх.12;6,14,18. 13;3,10.23;15.34;18 Числа9;2,3.28;16,17 Втор.16;1-8. Ис Нав.5;10
е Изх.12;16. Числа 28;18,25.
ж Изх 23;16,19. 34;22,26 Числа 15;2,18. 28;26. Втор 16;9. Ис.Нав.3;15.
з Рим.11;16. 1 Кор. 15;20. Як.1;18 Отк.14;4.
и Изх.29;24.
к Гл.2;14-16

Богъ. Това *да бѫде* вѣчно узаконение въ
родоветѣ ви по всичкитѣ ви жилища.
(15) [л]И да изброите за себе си отъ утрѣш-
ния день на сѫботата отъ който день прино-
сохте снопа на движимото приношение седемь
цѣли седмици: (16) до утрѣшния день на
седмата сѫбота да изброите [м]петдесеть дни,
тогазъ да принесете [н]ново хлѣбно приноше-
ние Господу. (17) Отъ жилищата си да доне-
сете за движимо приношение два хлѣба, които
да бѫдатъ двѣ десети части *отъ ефа* чисто
брашно, изпечени съ квасъ, [о]начатки Господу.
(18) И да принесете наедно съ хлѣба седемь
агнета еднолѣтни безъ порокъ, и единъ юнецъ
отъ говедата, и два овна: да бѫдатъ всесъ-
жение Господу наедно съ хлѣбното имъ при-
ношение и наедно съ възлиянията имъ, при-
ношение за услание благовонно Господу. (19) И
да принесете [п]единъ ярецъ отъ козитѣ при-
ношение за грѣхъ, и двѣ еднолѣтни агнета
[р]за примирителна жъртва. (20) И да ги по-
движи священникътъ наедно съ хлѣба на на-
чаткитѣ за приношение движимо прѣдъ Го-
спода, наедно съ двѣтѣ агнета; [с]тѣ ще бѫ-
датъ свети Господу за священника. (21) И да
свикате въ онзи день събрание свето за васъ:
никаква работа да не работите: това *да бѫде*
вѣчно узаконение въ всичкитѣ ваши жилища
въ родоветѣ ви.

(22) И [т]когато жънете жетвата на земята
си, да не дожънешъ краищата на нивата си,
и [у]падналитѣ въ жетвата ти класове да не съ-
берешъ: за сиромаха и за чужденеца да ги
оставишъ. Азъ съмъ Господь Богъ вашъ.

(23) И говори Господь Моисею и рече:
(24) Говори на Израилевитѣ синове и кажи:
[ф]Въ седмия мѣсецъ, въ първия день на мѣ-
сеца да бѫде вамъ почивание, [х]поменъ съ
трѫбно възклицание свето събрание. (25) Ни-
каква работа да не работите; и да принесете
жъртва Господу.

(26) И говори Господь Моисею и рече:
(27) [ц]И въ десетия день на този седми мѣсецъ
ще бѫде день на умилостивение: свето съ-
брание да имате; и да смирите душитѣ си, и
да принесете жъртва Господу. (28) И никаква
работа да не работите въ този день; защото
е день на умилостивение, за да бѫде умило-
стивение за васъ прѣдъ Господа Бога вашего.
(29) Понеже всѣка душа която не се смири въ
този день [ч]ще се истрѣби отъ людетѣ си.
(30) И всѣка душа която направи каква годѣ
работа въ този день, [ш]ще истрѣбя онази ду-
ша отсрѣдъ людетѣ й. (31) Никаква работа
да не работите: това *да бѫде* узаконение
вѣчно въ родоветѣ ви по всичкитѣ ви жили-
ща. (32) Сѫбота на почивание ще бѫде за
васъ, и да смирите душитѣ си, въ деветия
день на мѣсеца вечерьта; отъ вечерь до ве-
черь да празднувате сѫботата си.

(33) И говори Господь Моисею и рече:
(34) Говори на Израилевитѣ синове и кажи:
[щ]Отъ петнадесетия день на този седми мѣ-
сецъ *ще бѫде* седемь дни Господень праздникъ
на шатритѣ. (35) Въ първия день *да бѫде*
свето събрание: никаква работа да не рабо-
тите. (36) Седемь дни да приносите жъртва Го-
споду: [ъ]въ осмия день да имате свето събра-
ние, и да принесете жъртва Господу: [ь]то е
събрание тържествено: никаква работа да не
работите. (37) [ѣ]Тѣзи сѫ Господни праздници,
въ които ще свиквате свети събрания за да
приносите жъртва Господу, всесъжение, и
хлѣбно приношение, жъртвование, и възлия-
ния всѣки день според опрѣдѣленото му,
(38) [ю]освѣнъ Господнитѣ сѫботи, и освѣнъ
всичкитѣ си обричания, и освѣнъ всичкитѣ
си самоволни приношения които давате Го-
споду. (39) А въ петнадесетия день на седмия
мѣсецъ, [я]като съберете произведенията на зе-
мята, да празднувате праздникъ Господень се-
демь дни: въ първия день *да бѫде* почивание,
и въ осмия день почивание.

(40) И [ѫ]въ първия день да вземете за себе
си плодъ отъ хубави дървя, финикови вѣтви,
и вѣтви отъ широколистни дървя, и рѣчни
върби; и [ѭ]да се веселите прѣдъ Господа Бо-
га вашего седемь дни. (41) И [а]да празднувате
този праздникъ за Господа седемь дни въ го-
дината: то *ще бѫде* вѣчно узаконение въ ро-

л Изх. 34;22. Гл. 25;8. Втор. 16;9.
м Дѣян. 2;1.
н Числа 28;26.
о Изх. 22;29. 23;16,19. 34;22,26. Числа 15;17-21. 28;26. Втор. 26;21.
п Гл. 4;23,28. Числа 28;30.
р Гл. 3;1.
с Числа 18;12. Втор. 18;4.
т Гл. 19;9.
у Втор. 24;19.
ф Числа 29;1.
х Гл. 25;9.
ц Гл. 16;30. Числа 29;7.
ч Бит. 17;14.
ш Гл. 20;3,5,6.
щ Изх. 23;16. Числа 29;12. Втор. 16;13. Езд. 3;4. Неем. 8;14. Зах. 14;16. Иоан. 7;2.
ъ Числа 29;35. Неем. 8;18. Иоан. 7;37.
ь Втор. 16;8. 2 Лѣт. 7;9. Неем. 8;18. Иоиль 1;14. 2;15.
ѣ Ст. 2,4.
ю Числа 29;39. [16;13.
я Изх. 23;16. Втор.
ѫ Неем. 8;15.
ѭ Втор. 16;14,15.
а Числа 29;12. Неем. 8;18.

довеТѣ ви: въ седмия мѣсецъ да го празну-
вато. (42) [б]Въ шатри да седите седемь дни:
всичкитѣ туземци Израилянии да седятъ въ
шатри, (43) [в]за да познаятъ родоветѣ ви че въ
шатри населихъ Израилевитѣ синове като ги
изведохъ изъ Египетската земя. Азъ сьмъ
Господь Богъ вашъ. (44) И [г]каза Моисей Го-
сподинтѣ праздници на Израилевитѣ синове.

ГЛАВА 24.

И говори Господь Моисею и рече: (2) [а]За-
повѣдай на Израилевитѣ синове да ти доно-
сятъ първотокъ чисто масло за освѣтление, за
да горятъ свѣтилата всѣкога. (3) Отвънъ завѣ-
сата на свидѣтелството въ скинията на събра-
нието да ги нарежда Ааронъ *да горятъ* отъ
вечерь до заранъ прѣдъ Господа винаги: това
ще бѫде вѣчно узаконение въ родоветѣ ви.
(4) На [б]чистия свѣтилникъ да приготвя свѣ-
тилата прѣдъ Господа винаги.

(5) И да земешъ чисто брашно, и да опе-
чешъ отъ него [в]дванадесеть пити: двѣ десети
части *на ефата* да бѫде всѣка пита. (6) И да
ги наредишъ на два реда, по шесть на всѣки
редъ, [г]върхъ чистата трапеза прѣдъ Господа.
(7) И на всѣки редъ да турнишъ чисть ливанъ;
и то ще бѫде на хлѣба за поменъ въ припо-
шение Господу. (8) [д]Въ всѣки сѫботенъ день
да нарежда това винаги прѣдъ Господа отъ
Израилевитѣ синове: *това е* вѣченъ завѣтъ.
(9) И [е]тѣ ще бѫдатъ за Аарона и за синоветѣ
му; и [ж]да ги ядатъ на свято мѣсто, защото
сѫ прѣсвети нему отъ Господнитѣ приноше-
ния: *това е* вѣчно узаконение.

(10) И синътъ на една Израилянка, когото
имаше отъ Египтянинъ мѫжъ, излѣзе между
Израилевитѣ синове; и караха се въ стана
синътъ на Израилянката и единъ Израиля-
нинъ человѣкъ. (11) И [з]синътъ на Израилян-
ката жена похули името *Господне* [и]и про-
кле; [к]и приведоха го при Моисея. (А името
на майка му бѣше Саломита, дъщеря на Да-
врия, отъ Дановото колѣно.) (12) И [л]туриха го
подъ стража [м]додѣ имъ се обяви волята Го-
сподня. (13) И говори Господь Моисею и рече:
(14) Изведи вънъ изъ стана онogозъ който
прокле; и [н]всичкитѣ които сѫ *го* чули да ту-
рятъ рѫцѣтѣ си на главата му, и нека го
убие съ камене всичкото събрание. (15) И го-
вори на Израилевитѣ синове и речи: Който
прокълне Бога своего [о]ще понесе грѣха си;
(16) и [п]който похули името Господне непрѣ-
мѣнно да се умъртви: съ камене да го убие
всичкото събрание; и ако е чужденецъ или
туземецъ, когато похули името *Господне,* да
се умъртви.

(17) И [р]който убие нѣкого человѣка непрѣ-
мѣнно да се умъртви. (18) И [с]който убие скотъ
да отдаде животно за животно. (19) И ако нѣ-
кой направи повреждане на ближния си,
[т]както е направилъ така да се направи и не-
му: (20) строшаване за строшаване, око за
око, зѫбъ за зѫбъ: както направи повреждане
на человѣка така да се направи и нему.
(21) И [у]който убие скотъ, да го плати; а
[ф]който убие человѣка, да се умъртви *и той.*
(22) [х]Една сѫдба ще имате както за чужденe-
ца така и за туземеца; защото азъ сьмъ Го-
сподь Богъ вашъ.

(23) И рече Моисей на Израилевитѣ синове;
и [ц]изведоха вънъ изъ стана онogозъ който
бѣ проклелъ, и убиха го съ камене; и Изра-
илевитѣ синове направиха както заповѣда Го-
сподь Моисею.

ГЛАВА 25.

И говори Господь Моисею на Синайската
гора и рече: (2) Говори на Израилевитѣ сино-
ве и кажи имъ: Когато влѣзете въ тазъ земя
която ви азъ давамъ, тогазъ [а]земята да държи
една сѫбота Господу. (3) Шесть години да
сѣешъ нивата си, и шесть години да рѣжешъ
лозето си и да събирашъ плода му; (4) а въ
седмата година да бѫде сѫбота за почиване

[б] Неем. 8;14-16.
[в] Втор. 31;13. Псал. 78;5,6.
[г] Ст. 2.

—

[а] Изх. 27;20,21.
[б] Изх. 31;8. 39;37.
[в] Изх. 25;30.
[г] 3 Цар. 7;48. 2 Лѣт. 4;19. 13;11. Евр. 9;2.
[д] Числа 4;7. 1 Лѣт. 9;32. 2 Лѣт. 2;4.
[е] 1 Цар. 21;6. Мат. 12;4. Мар. 2;26. Лука 6;4.
[ж] Изх. 29;33. Гл. 8;31. 21;22.
[з] Ст. 16.
[и] Иов. 1;5,11,22. 2;5,9,10. Иса. 8;21.
[к] Изх. 18;22,26.
[л] Числа 15;34.
[м] Изх. 18;15,16. Числа 27;5. 36;5,6.
[н] Втор. 13;9. 17;7.
[о] Гл. 5;1. 20;17. Числа 9;13.
[п] 3 Цар. 21;10,13. Псал. 74;10,18. Мат. 12;31. Мар. 3;28. Як. 2;7.
[р] Изх. 21;12. Числа 35;31. Втор. 19;11,12.
[с] Ст. 21.
[т] Изх. 21;24. Втор. 19;21. Мат. 5;38. 7;2.
[у] Ст. 18. Изх. 21;33.
[ф] Ст. 17.
[х] Изх. 12;49. Гл. 19;34. Числа 15;16.
[ц] Ст. 14.

—

[а] Изх. 23;10. Виж. Гл. 26;34,35. 2 Лѣт. 36;21

на земята, сѫбота Господу: нивата си да не сѣешъ, и лозето си да не рѣжешъ. (5) Да [б]не жънешъ жътва която расте отъ самосебе си, и грозде отъ нерѣзано лозе да не обирашъ: година на почиване да бѫде за земята. (6) И тая сѫбота на земята ще ви бѫде храна: на тебе, и на слугата ти, и на слугинята ти, и на наемника ти, и на пришлеца който се е заселилъ при тебе, (7) и на скотоветѣ ти, и на животнитѣ които сѫ въ земята ти, всичкото нейно произведение ще бѫде за храна.

(8) И да изброишъ за себе си седемь седмици отъ години, седемь пѫти по седемь години; и днитѣ на седемьтѣ седмици отъ години ще ти бѫдатъ четиридесеть и деветь години. (9) Тогазъ да направишъ да възгласятъ трѫбитѣ съ възклицание въ десетия день на седмия мѣсецъ: [в]въ деня на умилостивението да направите да възгласи трѫбата по всичката ваша земя. (10) И да осветите петдесетата година, и [г]да прогласите освобождение по земята на всичкитѣ ѝ жители: това да бѫде за васъ юбилей; и [д]да се върнете всѣки на стяжанието си, и да се върнете всѣки при рода си. (11) Петдесетата година да ви бѫде година на юбилей: да [е]не сѣете, нито да жънете което расте отъ самосебе си по нея, и да не оберете нерѣзаното ѝ лозе. (12) Защото това е юбилей: светъ да бѫде той за васъ: [ж]отъ полето да ядете произведението ѝ. (13) [з]Въ тази година на юбилей да се върнете всѣки на стяжанието си. (14) И ако продадешъ нѣщо на ближния си, или купишъ отъ ближния си, [и]да се не притѣснявате единъ други: (15) [к]споредъ числото на годинитѣ слѣдъ юбилей да купувашъ отъ ближния си, *и* споредъ числото на годинитѣ на плодосъбирането да ти продава. (16) Колкото сѫ по-много годинитѣ ще умножишъ цѣната му, и колкото сѫ по-малко годинитѣ ще умалишъ цѣната му; защото споредъ числото на плодосъбиранията той ти продава. (17) И [л]да се не притѣснявате единъ други, но [м]да се боишъ отъ Бога твоего; защото азъ съмъ Иеова Богъ вашъ.

(18) И [н]да правите повелѣнията ми, и сѫдбитѣ ми да пазите, и да ги вършите, и [о]да живѣете безбѣдно на земята. (19) И земята ще дава плодоветѣ си; и [п]ще ядете до насищение, и ще живѣете безбѣдно на нея.

(20) Ако ли речете: [р]Що ще ядемъ въ седмата година, [с]като не посѣемъ нито съберемъ плодоветѣ си? (21) тогазъ [т]ще проводя благословението си на васъ въ шестата година, и ще направи произведения за три години. (22) И [у]ще сѣете въ осмата година, и ще ядете [ф]отъ веткитѣ плодове до деветата година: додѣто дойдатъ плодоветѣ ѝ ще ядете ветхи *жита*.

(23) И земята да се не продава за вѣчно, защото [х]земята е моя; защото [ц]вие сте чужденци и пришелци при мене. (24) За това, въ всичката земя на вашето притежание да позволявате изкупуване на земята. (25) [ч]Ако осиромашее братъ ти и продаде отъ стяжанието си, и [ш]дойде най-ближниятъ му сродникъ, нека изкупи онова което е продалъ братъ му. (26) И ако человѣкътъ нѣма сродникъ да го изкупи, а му стигне рѫка и намѣри съ какво да го изкупи самъ, (27) тогазъ [щ]нека сметне годинитѣ на продаването му, и нека повърне останалото на оногова человѣка комуто *го* е продалъ, и нека се върне на стяжанието си. (28) Но ако рѫката му не намѣри колкото трѣбва да плати, тогазъ продаденото да остане въ рѫката на оногозъ който го е купилъ до годината на юбилей; и [ъ]въ юбилея ще се освободи, и той ще се върне на стяжанието си.

(29) И ако нѣкой продаде домъ обитаемъ въ градъ ограденъ, тогазъ може да го изкупи въ разстояние на една година отъ продажбата му: въ една година може да го изкупи. (30) Но ако се не изкупи до свършването на годината, тогазъ онзи домъ който е въ ограденъ градъ да се потвърди за всегда на оногозъ който го е купилъ въ родоветѣ му: въ юбилей да не се освобождава. (31) Но селскитѣ кѫщи, които нѣматъ наоколо ограждение, да се вмѣняватъ както полетата на земята: могатъ да се изкупуватъ и да се

б 4 Цар. 19;29.
в Гл. 23;24,27.
г Иса. 61;2. 63;4. Иер. 34;8,15,17. Лука 4;19.
д Ст. 13. Числа 36;4.
е Ст. 5.
ж Ст. 6,7.
з Ст. 10. Гл. 27;24. Числа 36;4.
и Ст. 17. Гл. 19;13. 1 Цар. 12;3,4. Мих. 2;2. 1 Кор. 6;8.
к Гл. 27;18,23.
л Ст. 14.
м Ст. 43. Гл. 19;14,32.
н Гл. 19;37.
о Гл. 26;5. Втор. 12;10. Псал. 4;8. Прит. 1;33. Иер. 23;6.
п Гл. 26;5. Иез. 34;25,27,28.
р Мат. 6;25,31.
с Ст. 4,5.
т Втор. 28;8. Виж. Изх. 16;29.
у 4 Цар. 19;29.
ф Ис. Нав. 5;11,12.
х Втор. 32;43. 2 Лѣт. 7;20. Псал. 85;1. Иоиль 2;18. 3;2.
ц 1 Лѣт. 29;15. Псал. 39;12. 119;19. 1 Пет. 2;11.
ч Руть 2;20. 4;4,6.
ш Руть 3;2,9,12. Иер. 32;7,8.
щ Ст. 50-52.
ъ Ст. 13.

освобождаватъ въ юбилей. (32) А [ъ]за Левит-
скитѣ градове, домоветѣ въ градоветѣ на при-
тежанието имъ, Левититѣ могатъ да ги изку-
пятъ всѣкога. (33) И ако нѣкой купи домъ
отъ Левититѣ, тогазъ продаденията домъ
вжтрѣ въ града на притежанието му [ѣ]ще се
освободи въ юбилей; защото домоветѣ на Ле-
витскитѣ градища сж тѣхно притежание меж-
ду Израилевитѣ синове. (34) А [ю]полето на
прѣдградието на градоветѣ имъ да се не прода-
ва, защото то е вѣчно притежание за тѣхъ.
(35) И ако осиромашее братъ ти, и ослабѣе
ржката му при тебе, тогазъ [я]да му помогнешъ,
като на чужденецъ или пришлецъ, за да жи-
вѣе наедно съ тебе. (36) Да [ѧ]не вземешъ отъ
него лихва или печалба, но [ѩ]бой се отъ Бо-
га твоего: и да живѣе братъ ти наедно съ
тебе. (37) Среброто си да не му дадешъ съ
лихва, и за печалба да не му дадешъ храна-
та си. (38) [а]Азъ съмъ Господь Богъ вашъ
който ви изведохъ изъ Египетската земя за
да ви дамъ Ханаанската земя, и да бжда
вашъ Богъ.
(39) И [б]ако осиромашее братъ ти при тебе
и ти се продаде, да го не натоваришъ съ
рабска работа. (40) Като наемникъ или при-
шлецъ да бжде той при тебе: нека ти работи
до годината на юбилей: (41) тогазъ да си
излѣзе отъ тебе, [в]той и чадата му съ него, и
да се върне при рода си, и [г]при стяжанието
на отцитѣ си да се върне; (42) защото [д]тѣ
сж мои раби които изведохъ изъ Египетската
земя: да се не продаватъ както се продава
рабъ. (43) Да [е]не началствувашъ върху него
[ж]съ жестокость, но [з]да се боишъ отъ Бога
твоего. (44) И рабътъ ти и рабинята ти които
ще имашъ, — отъ езичницитѣ които сж около
васъ, отъ тѣхъ да купувашъ рабъ и рабиня.
(45) Още и [и]отъ синоветѣ на чужденцитѣ
които сж пришелци между васъ, отъ тѣхъ да
купувате, и отъ тѣхния родъ който е между
васъ колкото сж се родили въ земята ви; и
да ви бждатъ стяжание. (46) И [к]да ги имате
наслѣдие за чадата си: слѣдъ васъ да ги на-
слѣдятъ като стяжание: винаги ваши раби да
бждатъ; но върхъ братята си Израилевитѣ
синове да [л]не началствувате единъ надъ другъ
съ жестокость.
(47) И когато чужденецътъ и пришлецътъ
който живѣе съ тебе се замогне, [м]а братъ ти
който е съ него осиромашее и се продаде на
чужденеца който е пришлецъ при тебе, или
на кого да е отъ рода на чужденеца, (48) слѣдъ
продажбата може да се изкупи: [н]кой годѣ отъ
братята му да го изкупи. (49) Или стрика му
или стриковътъ му синъ да го изкупи, или
нѣкой ближенъ сродникъ отъ рода му да го
изкупи, или [о]самъ той ако му стигне ржка
да изкупи себе си. (50) И да сметне съ тогозъ
който го бѣ купилъ отъ годината въ която му
се е продалъ до годината на юбилей; и цѣ-
ната за която се е продалъ да бжде [п]спо-
редъ числото на годинитѣ: сразмѣрно съ
врѣмето на наемникъ да му се сметне. (51) Ако
оставатъ още много години, сразмѣрно съ
тѣхъ да плати за изкупуването си отъ сребро-
то съ което е купенъ. (52) Ако ли оставатъ
малко години до годината на юбилей, да
сметне, и споредъ годинитѣ да плати за изку-
пуването си. (53) Като годишенъ наемникъ да
бжде при него: да не началствува върху му
съ жестокость прѣдъ тебе. (54) И ако тъй се
не изкупи, тогазъ [р]да си излѣзе въ годината
на юбилей, той и чадата му съ него; (55) за-
щото [с]синоветѣ Израилеви мои раби сж: тѣ
сж мои раби които изведохъ изъ Египетската
земя. Азъ съмъ Господь Богъ вашъ.

ГЛАВА 26.

Да не направите за себе си [а]идоли нито
истукани, нито да въздигате балвани за себе
си, нито да поставите въ земята си камикъ
съ изображения за да му се кланяте; защото
азъ съмъ Господь Богъ вашъ. (2) [б]Сжботитѣ
ми да пазите, и светилището ми да почитате.
Азъ съмъ Господь.

ъ Виж. Числа 35;2. Ис. Нав. 21;2, и дрг.
ѣ Ст. 28.
ю Дѣян. 4;36,37.
я Втор. 15:7,8. Псал. 37;26. 41;1. 112;5,9. Прит. 14:31. Лука 6;35. Дѣян. 11;29. Рим. 12;10. 1 Иоан. 3;17.
ѧ Изх. 22;25. Втор. 23;19. Неем. 5;7. Псал. 15;5. Прит. 28;8. Иез. 18;8,13,17. 22;12.
ѩ Ст. 17. Неем. 5:9.
а Гл. 22;32,33.
б Изх. 21;2. Втор. 15;12. 3 Цар. 9;22. 4 Цар. 4;1. Неем. 5;5. Иер. 34;14.
в Изх. 21;3
г Ст. 28.
д Ст. 55. Рим. 6;22. 1 Кор. 7;23.
е Ефес. 6;9. Кол. 4;1.
ж Ст. 46. Изх. 1;13.
з Ст. 17. Изх. 1;17,21. Втор. 25;18. Мал. 3;5.
и Иса. 56;3,6.
к Иса. 14;2.
л Ст. 43.
м Ст. 25,35.
н Неем. 5;5.
о Ст. 26.
п Иовъ 7;1. Иса. 16;14. 21;16.
р Ст. 41. Изх. 21;2,3.
с Ст. 42.

—

а Изх. 20;4,5. Втор. 5;8. 16;22. 27;15. Псал. 97;7.
б Гл. 19;30.

(3) [б]Ако ходите по повелѣнията ми, и па-
зите заповѣдитѣ ми, и ги вършите, (4) тогазъ
[г]ще дамъ дъждоветѣ ви въ врѣмето имъ, и
земята [д]ще даде рожбитѣ си, и дърветата на
полето ще дадатъ плода си. (5) И [е]вършитбата
ще държи до гроздобера, и гроздоберътъ ще
държи до сѣитба; и [ж]ще ядете хлѣба си до
ситость, и [з]ще живѣете безбѣдно въ земята си.
(6) И [и]ще дамъ миръ на земята; и [к]ще си
лѣгате, и никой нѣма да ви устрашава: и
[л]ще изтрѣбя злитѣ звѣрове отъ земята, и
[м]ножъ нѣма да замине прѣзъ земята ви. (7) И
ще погнете неприятелитѣ си; и ще паднатъ
прѣдъ васъ отъ ножъ. (8) И [н]петима отъ васъ
ще погнатъ сто, а сто отъ васъ ще погнатъ
десеть тисящи; и неприятелитѣ ви ще пад-
натъ прѣдъ васъ отъ ножъ. (9) И [о]ще поглед-
на къмъ васъ, и ще ви нарастя, и ще [п]ви
умножа, и ще утвърдя завѣта си съ васъ.
(10) И [р]ще ядете ветхи жита, и ще изхвър-
лите ветхитѣ за да турите новитѣ. (11) И [с]ще
поставя скинията си между васъ; и душата
ми [т]не ще се погнуси отъ васъ. (12) И [у]ще
ходя между васъ, и [ф]ще съмъ Богъ вашъ; и
вие ще бѫдете мои людѐ. (13) [х]Азъ съмъ Го-
сподь Богъ вашъ който ви изведохъ изъ зе-
мята на Египтянитѣ за да не имъ сте раби;
и [ц]строшихъ жеглата на яремя ви, и напра-
вихъ ви да ходите прави.
(14) Но [ч]ако ме не послушате и не извър-
шите всички тѣзи заповѣди, (15) и [ш]ако
прѣзрете повелѣнията ми, или ако душата ви
се погнуси отъ сѫдбитѣ ми да не вършите
всичкитѣ ми заповѣди, и нарушите завѣта ми,
(16) и азъ ще направя вамъ това: ще прово-
дя върхъ васъ [щ]ужасъ, [ъ]чахотка, и треска
[ь]които ще погубватъ очитѣ ви и ще стопяватъ
душата ви; и ще [ѣ]сѣете сѣмето си напразно,
защото неприятелитѣ ви ще го ядатъ. (17) И
[ю]ще туря лицето си противъ васъ, и [я]ще
бѫдете убити прѣдъ неприятелитѣ си; и [ѧ]тѣ-
зи които ви ненавидятъ ще владѣятъ надъ
васъ; и [ѩ]ще бѣгате когато никой не ви гони.
(18) И при всичко това ако не ме послушате,
ще приложа на васъ [а]седмократно наказание
за грѣховетѣ ви. (19) И [б]ще строша гордостьт-
та на силата ви, и [в]ще направя небето ви
като желѣзо и земята ви като мѣдь. (20) И
[г]силата ви ще се изнурява напразно, защото
[д]земята ви нѣма да дава рожбитѣ си, и дър-
вята на земята ви нѣма да даватъ плода си.
(21) И ако ходите противно на мене и не ра-
чите да ме слушате, ще притуря на васъ
седмократни язви споредъ грѣховетѣ ви.
(22) [е]Ще проводя върхъ васъ диви звѣрове
които ще ви лишатъ отъ чадата ви, и ще из-
трѣбятъ скотоветѣ ви, и ще ви направятъ да
намалѣете, и [ж]ще запустѣятъ пѫтищата ви.
(23) [з]И отъ това ако се не направите къмъ
мене, но ходите противно на мене, (24) тогазъ
[и]ще пойда и азъ противно на васъ, и ще ви
поразя и азъ седмократно заради грѣховетѣ
ви. (25) И [к]ще наведа на васъ ножъ който
ще направи отмъщение за завѣта; и когато
се съберете въ градищата си [л]ще проводя
между васъ моръ; и ще бѫдете прѣдадени въ

б Втор. 11;13-15. 28;1-14.
г Иса. 30;23. Иез. 34;26. Иоилъ 2;23,24.
д Псал. 67;6. 85;12. Иез. 34;27. 36;30. Зах. 8;12.
е Амосъ 9;13.
ж Гл. 25;19. Втор. 11;15. Иоилъ 2;19,26.
з Гл. 25;18. Иовъ 11;18. Иез. 34;25,27,28.
и 1 Лѣт. 22;9. Псал. 29;11. 147;14. Иса. 45;7. Аг. 2;9.
к Иовъ 11;19. Псал. 3;5. 4;8. Иса. 35;9. Иер. 30;10. Иез. 34;25. Осия 2;8. Соф. 3;13.
л 4 Цар. 17;25. Иез. 5;17. 14;15.
м Иез. 14;17.
н Втор. 32;30. Ис. Нав. 23;10.
о Изх. 2;25. 4 Цар. 13;23.
п Бит. 17;6,7. Неем. 9;23. Псал. 107;38.
р Гл. 25;22.
с Изх. 25;8. 29;45. Ис. Нав. 22;19. Псал. 76;2. Иез. 37;26-28. Отк. 21;3.
т Гл. 20;23. Втор. 32;19.
у 2 Кор. 6;16.
ф Изх. 6;7. Иер. 7;23. 11;4. 30;22. Иез. 11;20. 36;28.
х Гл. 25;38,42,55.
ц Иер. 2;20. Иез. 34;27.
ч Втор. 28;15. Плач. 2;17. Мал. 2;2.
ш Ст. 43. 4 Цар. 17;15.
щ Втор. 28;65-67. 32;25. Иер. 15;8.
ъ Втор. 28;22.
ь 1 Цар. 2;33.
ѣ Втор. 28;33,51. Иовъ 31;8. Иер. 5;17. 12;13. Мих. 6;15.
ю Гл. 17;10.
я Втор. 28;25. Сѫд. 2;14. Иер. 19;7.
ѧ Псал. 106;41.
ѩ Ст. 36. Псал. 53;5. Прит. 28;1.
а 1 Цар. 2;5. Псал. 119;164. Прит. 24;16.
б Иса. 25;11. 26;5. Иез. 7;24. 30;6.
в Втор. 28;23.
г Псал. 127;1. Иса. 49;4.
д Втор. 11;17. 28;18. Аг. 1;10.
е Втор. 32;24. 4 Цар. 17;25. Иез. 5;17. 14;15.
ж Сѫд. 5;6. 2 Лѣт. 15;5. Иса. 33;8. Плачъ 1;4. Зах. 7;14.
з Иер. 2;30. 5;3. Амосъ 4;6-12.
и 2 Цар. 22;27. Псал. 18;26.
к Иез. 5;17. 6;3. 14;17; 29;8. 33;2.
л Числа 14;12. Втор. 28;21. Иер. 14;12. 24;10. 29;17,18. Амосъ 4;10.

ржцѣтѣ на врага. (26) И ᵐкогато строша утвърдението отъ хлѣба ви, десеть жени ще пекатъ хлѣба ви въ една пещь, и ще ви отдаватъ хлѣба ви съ теглилка, и ⁿще ядете и нѣма да се наситите.
(27) Но ᵒи слѣдъ това ако не ме послушате, не ходите противно на мене, (28) то и азъ ще пойда противно на васъ ᵖсъ ярость, и ще ви накажа и азъ седмократно за грѣховетѣ ви.
(29) И ᵖще ядете плътьта на синоветѣ си, и плътьта на дъщеритѣ си ще ядете. (30) И ᶜще разоря трѣбищата ви, и ще разбия кумиритѣ ви, и ᵗтруповетѣ ви ще хвърля върхъ труповетѣ на гнуснитѣ ви идоли; и ᵘще се погнуся отъ васъ душата ми. (31) И ᶠще направя градоветѣ ви пустиня, и ᵡще запустя светилищата ви, и не ща да помиришя уханието на благовонията ви. (32) И ᶜще запустя азъ земята си; и ᶜще се смаятъ за това неприятелитѣ ви които живѣятъ въ нея. (33) А васъ ᵚще разсѣя между езичницитѣ, и ще изтръгна слѣдъ васъ ножъ; и земята ви ще бжде пуста, и градоветѣ ви пустиня. (34) ᵚТогазъ земята ще се радва на сжботитѣ си, въ всичкитѣ дни до когато е тя пуста и вие сте въ земята на неприятелитѣ си: тогазъ ще се успокои земята и ще се радва на сжботитѣ си.
(35) Въ всичкитѣ дни на запустѣнието си ще си почива, защото ъне си е почивала въ сжботитѣ ви когато вие живѣехте на нея. (36) И на останалитѣ отъ васъ ьще вложа плахость въ сърдцето имъ въ земитѣ на неприятелитѣ имъ; и ѣшумъ отъ листъ завѣванъ ще ги погне; и ще бѣгатъ като бѣгащи отъ ножъ, и ще падатъ когато никой не *ги* гони. (37) И ᵚще падатъ единъ върхъ другъ като прѣдъ ножъ, когато никой *ги* не гони; и ᵞне ще можете да стоите прѣдъ неприятелитѣ си. (38) И ще погинете между езичницитѣ; и земята на неприятелитѣ ви ще ви поиде. (39) И останалитѣ отъ васъ ᵡще се стопятъ за беззаконията си по земитѣ на неприятелитѣ си, а още за беззаконията на отцитѣ си ще се стопятъ наедно съ тѣхъ. (40) И ᵚако изповѣдатъ беззаконието си и беззаконието на отцитѣ си за прѣстжплението си което сж прѣстжпили противъ мене, и още че сж ходили противно на мене, (41) и азъ че ходихъ противно на тѣхъ, и отведохъ ги въ земята на неприятелитѣ имъ, ᵃако тогазъ се покоря ᵇнеобрѣзаното имъ сърдце, и приематъ наказанието за беззаконието си, (42) тогазъ ᵉще помена завѣта си съ Якова, и завѣта си съ Исаака, и завѣта си съ Авраама ще помена, и ᵍземята ще помена.
(43) И ᵈземята ще бжде оставена отъ тѣхъ, и ще се радва на сжботитѣ си като остане пуста отъ тѣхъ; и тѣ ще приимать наказанието за беззаконното си, защото ᵉпрѣзрѣха сждбитѣ ми, и защото душата имъ се отвърна отъ повелѣнията ми. (44) Но и така като сж въ земята на неприятелитѣ си ᵚне ща да ги отхвърля, нито ще се погнуся отъ тѣхъ щото да ги изтрѣбя *и* да наруша завѣта си съ тѣхъ, защото азъ съмъ Господь Богъ тѣхенъ; (45) но ᶾзаради тѣхъ ще помена завѣта на отцитѣ имъ ᶤкоито изведохъ изъ Египетската земя ᵏпрѣдъ очитѣ на езичницитѣ за да бжда тѣхенъ Богъ. Азъ съмъ Иеова. (46) ᴧТѣзи сж повелѣнията, и сждбитѣ, и законитѣ които направи Господь между себе си и между синоветѣ Израилеви, ᵚна Синайската гора, чрѣзъ Моисеева ржка.

м Псал. 105;16. Иса. 3;1. Иез. 4:16. 5;16. 14;13. [Аг. 1;6.
н Иса. 9;20. Мих. 6;14.
о Ст. 21,24.
п Иса. 59;18. 63;3. 66;15. Иер. 21;5. Иез. 5;13,15. 8;18.
р Втор. 28:53. 4 Цар. 6;29. Плачъ 4;10. Иез. 5;10.
с 2 Лѣт. 34;3,4,7. Иса. 27;9. Иез. 6:3-6,13.
т 4 Цар. 23;20. 2 Лѣт. 34;5.
у Гл. 20;23. Псал. 78;59. 89;38. Иер. 14;19.
ф Неем. 2;3. Иер. 4;7. Иез. 6;6.
х Псал. 74;7. Плачъ 1;10. Иез. 9;6. 21;2.
ц Иер. 9;11. 25;11,18.
ч Втор 28;37. 3 Цар. 9;8. Иер. 18;16. 19;8. Иез. 5;15.
ш Втор. 4;27. 28:64. Псал. 44:11. Иер. 9;16. Иез. 12;15. 20;23. 22;15. Зах. 7;14.
щ 2 Лѣт. 36;21.
ъ Гл. 25;2.
ь Иез. 21;7,12,15.
ѣ Ст. 17. Иовъ 15;21. Прит. 28;1.
ю Иса. 10;4. Виж. Сжд. 7;22. 1 Цар. 14;15,16.
я Ис. Нав. 7;12,13. Сжд. 2;14.
ѫ Втор. 4;27. 28;65. Неем. 1:8. Иер. 3;25. 29;12,13. Иез. 4;17. 6;9. 20;43. 24;23. 33;10. 36;31. Осия 5:15. Зах. 10;9.
ѭ Числа 5:7. 3 Цар. 8;33,35,47. Неем. 9;2. Прит. 28;13. Дан. 9;3,4. Лука 15;18. 1 Иоан. 1;9.
а 3 Цар. 21;29. 2 Лѣт. 12:6,7,12. 32;26. 33;12,13.
б Виж. Иер. 6;10. 9;25,26. Иез. 44;7. Дѣян. 7;51. Рим. 2;29. Кол. 2;11.
в Мих. 2;24. 6;5. Псал. 106;45. Иез. 16;60.
г Псал. 136;23.
д Ст. 34,35.
е Ст. 15.
ж Втор. 4;31. 4 Цар. 13;23. Рим. 11;2.
з Рим. 11;28.
и Гл. 22;33. 25;38.
к Псал. 98;2. Иез. 20;9,14,22.
л Гл. 27;34. Втор. 6;1. 12;1. 33;4. Иоан. 1:17.
м Гл. 25;1.

ГЛАВА 27

И говори Господь Моисею и рече (2) Го-
вори на Израилевитѣ синове и кажи имъ·
[а]Когато нѣкой направи обричане, ти да на-
правишъ оцѣнението на лицата за Господа.
(3) И оцѣнението ти да бъде *така* на мъжко
отъ двадесеть години до шестдесеть години
оцѣнението ти да бъде петдесеть сребърни
сикли [б]споредъ сикъла на светилището.(4)Ако
ли е женско, оцѣнението ти да бъде триде-
сеть сикли. (5) И ако е отъ петь години до
двадесеть години, оцѣнението ти да бъде за
мъжкото двадесеть сикли, а за женското де-
сеть сикли. (6) Ако ли е отъ единъ мѣсецъ
до петь години, оцѣнението ти да бъде за
мъжко петь сикли сребърни, и за женско оцѣ-
нението ти три сикли сребърни. (7) Ако ли е
отъ шестдесеть години и нагорѣ, ако е мъжки
полъ оцѣнението ти да бъде петнадесеть сик-
ли, ако ли е женски полъ, десеть сикли.
(8) Но ако е по-сиромахъ отъ оцѣнението *ти*,
да се прѣдстави прѣдъ свещеника, и свеще-
никътъ да го оцѣни: споредъ силата на оно-
гозъ който е направилъ обричането свещени-
кътъ да го оцѣни

(9) И ако *обричането е за* скотъ отъ онѣзи
които се принасятъ приносъ Господу, отъ тѣхъ
всичко що се дава Господу ще бъде свето.
(10) Да го не промѣни, нито да замѣни до-
брото съ лошо или лошото съ добро: ако ли
нѣкога замѣни скотъ за скотъ, тогазъ и той
и промѣненото му ще бъдатъ свети (11) Ако
ли е нѣкой скотъ нечистъ, отъ онѣзи които
се не принасятъ Господу приносъ, тогазъ да
прѣдстави скота прѣдъ свещеника, (12) и да
го оцѣни свещеникътъ или добъръ или лошъ:
споредъ оцѣнението ти, о свещениче, така ще
бъде. (13) И [в]ако нѣкой поиска да го изкупи,
то да придаде петата му часть върхъ твоето
оцѣнение.

(14) И когато нѣкой посвети къщата си за
посвещение Господу, то свещеникътъ да я
оцѣни била добра или лоша· както оцѣни све-
щеникътъ така ще стане.
(15) И [г]ако онзи който я посвети поиска да
изкупи къщата си, да придаде петата часть
отъ среброто на оцѣнението ти, и ще бъде
негова.

(16) И ако нѣкой посвети Господу отъ нива-
та на стяжанието си, оцѣнението ти да бъде
споредъ посѣването ѝ, единъ коръ отъ ечмене-
но сѣме *ще се цѣни* за петдесеть сребърни
сикли (17) Ако отъ годината на юбилея по-
свети нивата си, то по твоето оцѣнение ще
стане (18) Но ако слѣдъ юбилея посвети ни-
вата си, свещеникътъ [д]да му сметне среброто
споредъ годинитѣ които оставатъ до юбилей-
ната година, и да се спадне отъ оцѣнението
ти. (19) И [е]този който е посветилъ нивата,
ако поиска нѣкога да я изкупи, да ѝ придаде
петата часть отъ среброто на оцѣнението ти,
и ще стане негова. (20) И ако не изкупи ни-
вата, или ако е продалъ нивата другому, да
се не изкупува вече. (21) Но [ж]когато нивата
се освободи въ юбилея ще бъде света Господу
като нива [з]съ клетва посвещена [и]ще бъде
стяжание на свещеника.

(22) И ако нѣкой посвети Господу нива която
е купилъ, която не е отъ нивитѣ [к]на стяжа-
нието му, (23) [л]свещеникътъ да сметне цѣна-
та ѝ по твоето оцѣнение дори до годината на
юбилея, и да даде оцѣнението отъ тебе въ
истия день то е свето Господу (24) [м]Въ го-
дината на юбилея нивата да се върне на оно-
гозъ отъ когото се е купила, който има стя-
жанието на тази земя (25) И всичкитѣ твои
оцѣнения да биватъ споредъ сикъла на свети-
лището· [н]двадесеть гери да бъде сикълътъ.

(26) Но [о]първородното между скотоветѣ, което
като първородно принадлежи Господу, никой
да го не посвещава говедо или овца Господне
е. (27) И ако е отъ нечисти скотове, да *го*
изкупи споредъ твоето оцѣнение, и [п]да при-
даде петата му часть върхъ него, или ако се
не изкупува да се продаде споредъ твоето оцѣ-
нение. (28) Но [р]никое посвещение което би
посветилъ нѣкой съ клетва Господу отъ онова
що има, человѣкъ или скотъ или нива отъ
стяжанието си, нито да се продаде нито изку-
пи: всѣко съ клетва посвещение прѣсвето е
Господу. (29) [с]Никое посвещение посветено съ
клетва отъ человѣкъ да се не изкупи непрѣ-
мѣнно ще се умъртви

а Числа 6;2. Виж. Съд. 11;30,31,39. 1 Цар. 1;11,28.
б Изх. 30;13
в Ст. 15,19
г Ст. 13.
д Гл. 25;15,16
е Ст. 13.
ж Гл. 25;10,28,31
з Ст. 28.
и Числа 18;14. Иез. 44;29.
к Гл. 25;10,25.
л Ст. 18.
м Гл. 25;28.
н Изх. 30;13. Числа 3;47 18;16. Иез. 45;12.
о Изх 13;2,12 22;30. Числа 18;17 Втор. 15;19.
п Ст. 11-13.
р Ст. 21 Ис. Нав 6;17-19.
с Числа 21;2,3.

(30) И [т]всѣки десетъкъ отъ земята, отъ сѣ-
мето на земята, и отъ плода на дървята Го-
сподень е светъ е Господу (31) И [у]ако нѣ-
кога поиска нѣкой да изкупи десетъка си, да
му придаде петата му часть. (32) И всѣки де-
сетъкъ отъ чреда и отъ стадо на всѣко *жи-
вотно* което [ф]минува *на четъ* подъ жезъла, де-
сетъкътъ ще бжде светъ Господу (33) Да не
различава или добро или лошо, [х]нито да го
промѣни; и ако го нѣкога промѣни, и то и
промѣненото му ще бжде свето да се не
изкупи.

(34) [ц]Тѣзи сж заповѣдитѣ които заповѣда
Господь Моисею за Израилевитѣ синове на
Синайската гора

ЧИСЛА.

ГЛАВА 1.

И говори Господь Моисею [а]въ Синайската
пустиня, [б]въ скинията на събранието, въ
първия день на втория мѣсецъ, въ втората
година откакъ излѣзоха изъ Египетската земя,
и рече (2) [в]Прѣбройте всичкото събрание на
Израилевитѣ синове по рода имъ, по отече-
скитѣ имъ домове, и избройте по име всѣки
мжжки полъ единъ по единъ. (3) Отъ дваде-
сеть години нагорѣ, всичкитѣ които могатъ въ
Израиль да излѣзатъ на бой, ти и Ааронъ
избройте ги по воинствата имъ. (4) И съ васъ
да бжде по единъ человѣкъ отъ всѣко племе·
всѣки ще бжде князъ на отеческия си домъ.

(5) И тѣзи сж имената на мжжетѣ които
ще прѣдстоятъ съ васъ наедно. отъ Рувима,
Елисуръ Седиуровий синъ. (6) отъ Симеона,
Селуминлъ Сурисадаевий синъ: (7) отъ Юда,
Наасонъ Аминадавовий синъ· (8) отъ Исахара,
Натанаилъ Суаровий синъ: (9) отъ Завулона,
Елиавъ Хелоновий синъ: (10) отъ Иосифовитѣ
синове, отъ Ефрема, Елисама Амиудовий синъ,
а отъ Манасия, Гамалиилъ Федасуровий синъ:
(11) отъ Вениамина, Авиданъ Гедеониевий
синъ (12) отъ Дана, Ахиезеръ Амисадаевий
синъ (13) отъ Асира, Фагеилъ Охрановий
синъ (14) отъ Гада, Елиасафъ [г]Деуиловий
синъ (15) отъ Нефталима, Ахирей Енановий
синъ. (16) [д]Тѣзи бѣха избранитѣ на събра-
нието, князове на отеческитѣ си племена,
[е]войводи на Израилевитѣ тисящи

(17) И тъй, Моисей и Ааронъ взеха тѣзъ
мжже които се нарекоха по име, (18) и сви-
каха всичкото събрание въ първия день на
втория мѣсецъ; и написаха се по рода си, по
отеческитѣ си домове, споредъ числото на име-
ната отъ двадесеть години и нагорѣ, единъ
по единъ. (19) Както заповѣда Господь Моисею,
така ги изброи въ Синайската пустиня.

(20) И синоветѣ на Рувима, който бѣше пър-
вороденъ на Израиля, по потомството имъ, по
родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, по
числото на имената, единъ по единъ, всѣки
мжжки полъ отъ двадесеть години и нагорѣ,
всичкитѣ които можеха да излѣзатъ на бой
(21) които се изброиха отъ Рувимовото племе
бѣха четиридесеть и шесть тисящи и петстотинъ.

(22) Потомството на Симеоновитѣ синове по
родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове,
които се изброиха по числото на имената,
единъ по единъ, всѣки мжжки полъ отъ два-
десеть години и нагорѣ, всичкитѣ които мо-
жеха да излѣзатъ на бой (23) които се из-
броиха отъ Симеоновото племе *бѣха* петдесеть
и деветь тисящи и триста.

(24) Потомството на Гадовитѣ синове по ро-
доветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, по

т Бит 28;22 Числа 18;21,24 2 Лѣт 31;5,6,12 Неем. 13;12 Мал. 3;8,10.
у Ст 13
ф Виж. Иер. 33;13 Иез. 20;37 Мих. 7;14.
х Ст 10
ц Гл. 26;46

а Изх 19;1 Гл 10;11,12
б Изх. 25;22.
в Изх. 30;12 38;26 Гл. 26;2,63,64 2.Цар. 24;2 1 Лѣт. 21;2
г Гл. 2;14
д Гл. 7;2 1 Лѣт 27;16.
е Изх 18;21,25.

числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (25) които се изброиха отъ Гадовото племе *бѣха* четиридесеть и петь тисящи и шестстотинъ и петдесеть.

(26) Потомството на Юдинитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, по числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (27) които се изброиха отъ Юдиното племе *бѣха* седемдесеть и четири тисящи и шестстотинъ.

(28) Потомството на Исахаровитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, по числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (29) които се изброиха отъ Исахаровото племе *бѣха* петдесеть и четири тисящи и четиристотинъ.

(30) Потомството на Завулоновитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, по числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (31) които се изброиха отъ Завулоновото племе *бѣха* петдесеть и седемь тисящи и четиристотинъ.

(32) Отъ Иосифовитѣ синове: потомството на Ефремовитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, по числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (33) които се изброиха отъ Ефремовото племе *бѣха* четиридесеть тисящи и петстотинъ.

(34) Потомството на Манасиевитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, споредъ числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (35) които се изброиха отъ Манасиевото племе *бѣха* тридесеть и двѣ тисящи и двѣстѣ.

(36) Потомството на Вениаминовитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, споредъ числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (37) които се изброиха отъ Вениаминовото племе *бѣха* тридесеть и петь тисящи и четиристотинъ.

(38) Потомството на Дановитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, споредъ числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (39) които се изброиха отъ Дановото племе *бѣха* шестдесеть и двѣ тисящи и седемстотинъ.

(40) Потомството на Асировитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, споредъ числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (41) които се изброиха отъ Асировото племе *бѣха* четиридесеть и една тисяща и петстотинъ.

(42) Потомството на Нефталимовитѣ синове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, споредъ числото на имената, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ които можеха да излѣзать на бой (43) които се изброиха отъ Нефталимовото племе *бѣха* петдесеть и три тисящи и четиристотинъ.

(44) [ж]Изброенитѣ сѫ тѣзи които изброи Моисей, и Ааронъ, и Израилевитѣ князове, дванадесеть мѫже: всѣки единъ за отеческия си домъ. (45) И всичкитѣ бѣха изброени отъ Израилевитѣ синове споредъ отеческитѣ си домове, отъ двадесеть години и нагорѣ, всичкитѣ между Израиля които можеха да излѣзать на бой: (46) всичкитѣ изброени бѣха [з]шестстотинъ и три тисящи и петстотинъ и петдесеть.

(47) А [и]Левититѣ споредъ отеческото си племе не бидоха изброени помежду имъ. (48) Защото Господь бѣше говорилъ Моисею и рекълъ: (49) [к]Само Левииното племе да не изброишъ, и изчислението имъ да не вземешъ между Израилевитѣ синове. (50) [л]Но да опредѣлишъ Левититѣ настоятели на скинията на свидѣтелството, и на всичкитѣ нейни сѫсѫди, и на всичкитѣ *нѣща* които *принадлежать* ней: тѣ да носять скинията и всичкитѣ нейни сѫсѫди, и тѣ да ѝ слугувать; и [м]да имать стана *си* около скинията. (51) И [н]когато скинията трѣбва да се дигне, Левититѣ да я снемать; и когато скинията трѣбва да стои, Левититѣ да я поставять; а [о]който чужденецъ би се приближилъ *до нея* нека се умъртви. (52) И Израилевитѣ синове да поставять шатритѣ си всѣки въ стана си, и [п]всѣки при хорѫгвата си, споредъ воинствата си. (53) А [р]Левититѣ да поставять шатритѣ си около скинията на

ж Гл. 26;64.
з Изх. 38;26. Виж. Изх. 12;37. Гл. 2;32. 26;51.
и Гл. 2;33. Виж. Гл. 3 и 4 и 26;57. 1 Лѣт. 6 и 21;6.
к Гл. 2;33. 26;62.
л Изх. 38;21. Гл. 3;7,8. 4;15,25-27,33.
м Гл. 3;23,29,35,38.
н Гл. 10;17,21.
о Гл. 3;10,38. 18;22.
п Гл. 2;2,34.
р Ст. 50.

свидѣтелството, [о]за да нѣма гнѣвъ върху събранието на Израилевитѣ синове; [п]и Левититѣ да пазятъ стражата на скинията на свидѣтелството. (54) И направиха Израилевитѣ синове по всичко щото заповѣда Господь Моисею: така направиха.

[а]ГЛАВА 2.

И говори Господь Моисею и Аарону и рече: (2) [б]Нека поставятъ шатритѣ си Израилевитѣ синове, всѣки при хоругвата си, съ знаковетѣ на отеческия си домъ; [б]срѣщу скинията на събранието да поставятъ шатритѣ си наоколо.

(3) И които поставятъ шатритѣ си напрѣдъ къмъ истокъ *да бѫдатъ отъ* хоругвата на Юдиния станъ споредъ пълковетѣ си; и князъ на Юдинитѣ синове *да бѫде* [в]Наасонъ Аминадавовий синъ. (4) (И воинството му и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* седемдесеть и четири тисящи и шестстотинъ.) (5) И до него ще поставятъ шатритѣ си Исахаровото племе; и князъ на Исахаровитѣ синове *да бѫде* Натанаилъ Суаровий синъ. (6) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* петдесеть и четири тисящи и четиристотинъ.) (7) *Слѣдъ него* Завулоновото племе; и князъ на Завулоновитѣ синове *да бѫде* Елиавъ синътъ Холоновъ. (8) (И неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* петдесеть и седемь тисящи и четиристотинъ. (9) Всичкитѣ които се изброиха въ стана Юдинъ *бѣха* сто и осемдесеть и шесть тисящи и четиристотинъ споредъ пълковетѣ си.) [г]Тѣ да се дигатъ първи.

(10) Къмъ юдне *да бѫде* хоругвата на Рувимовия станъ споредъ пълковетѣ имъ; и князъ на Рувимовитѣ синове *да бѫде* Елисуръ Седиуровий синъ. (11) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* четиридесеть и шесть тисящи и петстотинъ.) (12) И до него да поставятъ шатритѣ си Симеоновото племе; и князъ на Симеоновитѣ синове *да бѫде* Салумиилъ Сурисадаевий синъ. (13) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* петдесеть и деветь тисящи и триста.) (14) Послѣ Гадовото племе; и князъ на Гадовитѣ синове *да бѫде* Елиасафъ Деуиловий синъ. (15) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* четиридесеть и петь тисящи и шестстотинъ и петдесеть. (16) Всичкитѣ които се изброиха въ Рувимовия станъ *бѣха* сто и петдесеть и една тисяща и четиристотинъ и петдесеть споредъ пълковетѣ си.) [д]Тѣ да се дигатъ втори.

(17) [е]Послѣ да се дига скинията на събранието, станътъ на Левититѣ всрѣдъ становетѣ: както сѫ поставили шатритѣ си така да се дигатъ, всѣки въ рода си при хоругвата си.

(18) Къмъ западъ *да бѫде* хоругвата на Ефремовия станъ споредъ пълковетѣ имъ; и князъ на Ефремовитѣ синове *да бѫде* Елисама Амиудовий синъ. (19) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* четиридесеть тисящи и петстотинъ.) (20) И до него Манасиевото племе; и князъ на Манасиевитѣ синове *да бѫде* Гамалиилъ Федасуровий синъ. (21) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* тридесеть и двѣ тисящи и двѣстѣ.) (22) Послѣ Вениаминовото племе; и князъ на Вениаминовитѣ синове *да бѫде* Авиданъ Гедеониевий синъ. (23) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* тридесеть и петь тисящи и четиристотинъ. (24) Всичкитѣ които се изброиха въ Ефремовия станъ *бѣха* сто и осемь тисящи и сто споредъ пълковетѣ си.) [ж]Тѣ да се дигатъ трети.

(25) Къмъ сѣверъ *да бѫде* хоругвата на Дановия станъ споредъ пълковетѣ имъ; и князъ на Дановитѣ синове *да бѫде* Ахиезеръ Амисадаевий синъ. (26) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* шестдесеть и двѣ тисящи и седемстотинъ.) (27) И до него да поставятъ шатритѣ си Асировото племе; и князъ на Асировитѣ синове *да бѫде* Фагеилъ Охрановий синъ. (28) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* четиридесеть и една тисяща и петстотинъ.) (29) Послѣ Нефталимовото племе; и князъ на Нефталимовитѣ синове *да бѫде* Ахирей Енановий синъ. (30) (А неговото воинство и изброенитѣ отъ тѣхъ *бѣха* петдесеть и три тисящи и четиристотинъ. (31) Всичкитѣ които се изброиха въ Дановия станъ *бѣха* сто и петдесеть и седемь тисящи и шестстотинъ.) [з]Тѣ да се дигатъ послѣдни при хоругвитѣ си.

(32) Тѣзи сѫ изброенитѣ отъ Израилевитѣ синове по отеческитѣ си домове: [и]всичкитѣ които се изброиха въ становетѣ по пълковетѣ

[о] Лев. 10;6. Гл. 8;19. 16;46. 18;5. 1 Цар. 6;19.
[п] Гл. 3;7,8. 8;24-26. 18;2-5. 31;30,47. 1 Лѣт. 23;32. 2 Лѣт. 13;11.

—

[а] Гл. 1;52.
[б] Ис. Нав. 3;4.
[в] Гл. 10;14. Руть 4;20. 1 Лѣт. 2;10. Мат. 1;4. Лука 3;32,33.
[г] Гл. 10;14.
[д] Гл. 10;18.
[е] Гл. 10;17,21.
[ж] Гл. 10;22.
[з] Гл. 10;25.
[и] Изх. 38;26. Гл. 1;46. 11;21.

си бѣха шестстотинъ и три тисящи и петстотинъ и петдесеть. (33) А [к]Левититѣ не се изброиха между Израилевитѣ синове, както заповѣда Господь Моисею (34) И направиха Израилевитѣ синове по всичко що заповѣда Господь Моисею. [л]така поставиха шатритѣ си по хоругвитѣ си, така се и дигаха, всѣки споредъ родоветѣ си по отеческитѣ си домове

ГЛАВА 3

И тѣзи сѫ родословията на Аарона и Моисея въ който день говори Господь Моисею на Синайската гора. (2) И тѣзи сѫ имената на Аароновитѣ синове Надавъ [а]първородниятъ *му*, и Авиудъ, Елеазаръ, и Итамаръ. (3) Тѣзи сѫ имената на Аароновитѣ синове, [б]помазанитѣ свещеници, които се посветиха за да свещенствуватъ. (4) И [в]умрѣха Надавъ и Авиудъ прѣдъ Господа като принесоха чуждъ огънь прѣдъ Господа въ Синайската пустиня, и чада нѣмаха; и свещенствуваха Елеазаръ и Итамаръ прѣдъ лицето на баща си Аарона.

(5) И говори Господь Моисею и рече (6) [г]Приведи Левиевото племе, и прѣдстави ги прѣдъ Аарона свещеника за да му слугуватъ. (7) И да пазятъ стража за него, и стража за всичкото събрание прѣдъ скинията на събранието, [д]и да слугуватъ на скинията. (8) И да пазятъ всичкитѣ сѫсѫди въ скинията на събранието, и стражата на Израилевитѣ синове, и да слугуватъ въ скинията (9) И [е]да дадешъ Левититѣ на Аарона и на синоветѣ му тѣ му сѫ дадени даръ отъ Израилевитѣ синове. (10) А Аарона и синоветѣ му да поставишъ [ж]за да вършатъ дѣлата на свещенничеството си, и [з]който чуждъ би приближилъ да се умъртви

(11) И говори Господь Моисею и рече: (12) Ето, азъ [и]взехъ Левититѣ отсрѣдъ Израилевитѣ синове вмѣсто всѣки първороденъ отъ Израилевитѣ синове който отваря ложесна, и Левититѣ ще бѫдатъ мои. (13) Защото [к]всѣко първородно е мое [л]въ деня когато поразихъ всѣко първородно въ Египетската земя азъ осветихъ за себе си всѣко първородно въ Израиля, отъ человѣкъ до скотъ: мои ще бѫдатъ. Азъ съмъ Иеова.

(14) И говори Господь Моисею въ Синайската пустиня и рече (15) Изброй Левиевитѣ синове споредъ отеческитѣ имъ домове по родоветѣ имъ [м]всичкитѣ мѫжки отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ да ги изброишъ. (16) И изброи ги Моисей споредъ словото Господне, както му биде заповѣдано (17) А [н]Левиевитѣ синове по имената си бѣха тѣзи: Гирсонъ, и Каатъ, и Мерарий (18) И тѣзи *бѣха* имената на Гирсоновитѣ синове по родоветѣ имъ: [о]Ливний и Семей, (19) и Каатовитѣ синове по родоветѣ имъ [п]Амрамъ, и Исааръ, Хевронъ, и Озиилъ; (20) и [р]Мерариевитѣ синове по родоветѣ имъ. Маалий и Мусий Тѣзи сѫ родоветѣ на Левититѣ споредъ отеческитѣ имъ домове

(21) Отъ Гирсона *бѣше* родътъ Ливниевъ и родътъ Семеевъ тѣзи сѫ родоветѣ на Гирсоновцитѣ. (22) Изброенитѣ отъ тѣхъ, по числото на всичкитѣ мѫжки отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ които се изброиха отъ тѣхъ, *бѣха* седемь тисящи и петстотинъ. (23) [с]Родоветѣ на Гирсоновцитѣ да поставятъ шатритѣ си задъ скинията къмъ западъ. (24) И князътъ на отеческия домъ на Гирсоновцитѣ *да бѫде* Елиасафъ Лаиловий синъ. (25) И [т]подъ назение на Гирсоновитѣ синове въ скинията на събранието *да бѫде* [у]скинията, и [ф]шатърътъ, [х]покровътъ му, и [ц]дверниятъ закровъ на скинията на събранието, (26) и [ч]дворнитѣ привѣси, и [ш]дверниятъ закровъ на двора който е около скинията и олтаря, и [щ]вѫжата му за всичката му служба.

(27) И [ъ]отъ Каата *бѣше* родътъ на Амрамовцитѣ, и родътъ на Исааровцитѣ, и родътъ на Хевроновцитѣ, и родътъ на Озииловцитѣ: тѣзи сѫ родоветѣ на Каатовцитѣ. (28) Всичкитѣ мѫжки отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ *бѣха* числомъ осемь тисящи и шестстотинъ, които имаха стражата на светилището (29) [ь]Родоветѣ на Каатовитѣ синове да поставятъ шатритѣ си отъ страната на скинията къмъ югъ. (30) И князъ на отеческия домъ отъ родоветѣ

к Гл. 1;47.
л Гл. 24;2,5,6
—
а Изх. 6;23
б Изх. 28;41 Лев. 8.
в Лев. 10;1. Гл. 26;61 1 Лѣт. 24;2.
г Гл. 8;6 18;2
д Виж. Гл 1;50. 8;11,15,24,26
е Гл. 8;19. 18;6
ж Гл. 18;9.
з Ст. 38. Гл. 1;51. 16;40.
и Ст. 41. Гл. 8;16. 18;6.
к Изх. 13;2. Лев. 27;26. Гл. 8;17 Лука 2;23.
л Изх 13;12,15 Гл. 8;17.
м Ст. 39 Гл. 26;62.
н Бит. 46;11. Изх. 6;16. Гл. 26;57 1 Лѣт 6;1,16. 23;6.
о Изх. 6;17.
п Изх. 6;18
р Изх. 6;19
с Гл. 1;53
т Гл. 4;24-26.
у Изх. 25;9
ф Изх. 26;1
х Изх. 26;7,14.
ц Изх. 26;36
ч Изх 27;9
ш Изх. 27;16.
щ Изх 35;18.
ъ 1 Лѣт. 26;23
ь Гл. 1;53

на Каатовцитѣ *да бѫде* Елисафанъ Озииловиятъ синъ. (31) И [ѣ]подъ тѣхно пазене *да*
бѫде [ю]ковчегътъ, и [я]трапезата, и [ѫ]свѣтилникътъ, и [ѭ]олтаритѣ, и съсѫдитѣ на светилището съ които служатъ, и [а]закровътъ, и
всичко което принадлежи на службата му
(32) И Елиазаръ синътъ на Аарона свещеника *да бѫде* началникъ надъ Левитскитѣ началници, *който да има* настоятелството надъ
онѣзи които пазятъ стража на светилището.
(33) Отъ Мерария *бѣше* родътъ на Маалиевцитѣ и родътъ на Мусиевцитѣ: тѣзи сѫ родоветѣ Мерариеви. (34) И които отъ тѣхъ се
изброиха, по числото на всичкитѣ мѫжки
отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ, *бѣха* шесть тисящи и двѣстѣ. (35) И князь на отеческия
домъ отъ родоветѣ на Мерариевцитѣ *да бѫде*
Суриилъ Авихаиловий синъ. [б]Тѣ да поставятъ
шатритѣ си въ страната на скинията къмъ
сѣверъ. (36) И [в]подъ настоятелството на стражата отъ Мерариевитѣ синове *да бѫдатъ* дъскитѣ на скинията, и веригитѣ ѝ, и стълповетѣ ѝ, и подложкитѣ ѝ, и всичкитѣ ѝ съсѫди,
и всичко което принадлежи на службата ѝ,
(37) и стълповетѣ на двора изоколо, и подложкитѣ имъ, и колетѣ имъ, и вѫжата имъ.
(38) И [г]тѣзи които ще поставятъ шатритѣ
си прѣдъ лицето на скинията къмъ истокъ,
прѣдъ шатъра на събранието къмъ истокъ,
да бѫдатъ Моисей и Ааронъ и синоветѣ му,
и [д]тѣ да пазятъ стража на светилището [е]за
стража отъ Израилевитѣ синове; и [ж]който
чуждъ би приближилъ да се умъртви. (39) [з]Всичкитѣ които се изброиха отъ Левититѣ, които
изброиха Моисей и Ааронъ съ повелѣнието
Господне по родоветѣ имъ, всичкитѣ мѫжки
отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ, *бѣха* двадесеть
и двѣ тисящи.
(40) И рече Господь Моисею: [и]Изброй всичкитѣ първородни мѫжки отъ Израилевитѣ синове отъ единъ мѣсецъ и нагорѣ, и вземи числото на имената имъ. (41) И [к]да вземешъ
Левититѣ за мене (азъ съмъ Господь) вмѣсто
всичкитѣ първородни отъ Израилевитѣ синове,
и скотоветѣ на Левититѣ вмѣсто всичкитѣ първородни отъ скотоветѣ на Израилевитѣ синове. (42) И изброи Моисей както му заповѣда
Господь всичкитѣ първородни отъ Израилевитѣ синове. (43) И всичкитѣ първородни мѫжки
като се изброиха по име, отъ единъ мѣсецъ
и нагорѣ споредъ изчислението имъ, бѣха
двадесеть и двѣ тисящи и двѣстѣ и седемдесеть и три.
(44) И говори Господь Моисею и рече:
(45) [л]Вземи Левититѣ вмѣсто всичкитѣ първородни отъ Израилевитѣ синове, и скотоветѣ
на Левититѣ вмѣсто скотоветѣ имъ; и Левититѣ ще бѫдатъ мои. Азъ съмъ Господь.
(46) И [м]за изкупуване на двѣстѣтѣ седемдесеть и три отъ първороднитѣ на Израилевитѣ
синове [н]които сѫ повече отъ Левититѣ (47) да
вземешъ по [о]петь сикли на глава: споредъ
сикъла на светилището да *ги* вземешъ ([п]единъ
сикълъ прави двадесеть гери); (48) и среброто
на изкупуването за тѣзи които сѫ повече да
го дадешъ на Аарона и на синоветѣ му. (49) И
взе Моисей среброто на изкупуването отъ онѣзи които бѣха повече отъ размѣненитѣ съ Левититѣ: (50) отъ първороднитѣ на Израилевитѣ синове взе среброто, [р]една тисяща триста
и шестдесеть и петь *сикли* споредъ сикъла на
светилището; (51) и [с]даде Моисей среброто на
изкупуването Аарону и на синоветѣ му споредъ словото Господне, както заповѣда Господь Моисею.

ГЛАВА 4.

И говори Господь Моисею и Аарону и рече: (2) Изброй измежду Левиевитѣ синове,
синоветѣ на Каата по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ домове, (3) [а]отъ тридесеть години
и нагорѣ до петдесеть години, всички които
влазятъ въ четата за да вършатъ работа въ
скинията на събранието.
(4) [б]Това е слугуването на Каатовитѣ синове въ скинията на събранието за [в]светая светихъ. (5) И когато се дига станътъ да прихождатъ Ааронъ и синоветѣ му, и да снематъ
[г]закривалната завѣса, и да [д]закриятъ съ нея
ковчега на свидѣтелството, (6) и да турятъ на
него покровъ отъ язовечки кожи, и отгорѣ

ѣ Гл. 4;15.
ю Изх. 25;10.
я Изх. 25;23.
ѫ Изх. 25;31.
ѭ Изх. 27;1. 30;1.
а Изх. 26;32.
б Гл. 1;53.
в Гл. 4;31,32.
г Гл. 1;53.
д Гл. 18;5.
е Ст. 7,8.
ж Ст. 10.
з Виж. Гл. 26;62.
и Ст. 15.
к Ст. 12,45.
л Ст. 12,41.
м Изх. 13;13. Гл. 18;15.
н Ст. 39,43.
о Лев. 27;6. Гл. 18;16.
п Изх. 30;13. Лев. 27;25. Гл. 18;16. Иез. 45;12.
р Ст. 46,47.
с Ст. 48.
а Виж. Гл. 8;24. 1Лѣт. 23;3,24,27.
б Ст. 15.
в Ст. 19.
г Изх. 26;31.
д Изх. 25;10,16.

му да разпрострать ткане всичкото синьо, и
да проврать [е]върлинитѣ му (7) И [ж]върхъ
трапезата на прѣдложението да разпрострать
ткане синьо, и да турять на нея блюдата, и
темянницитѣ, и тасоветѣ, и възливалницитѣ за
възлиянието; и всегдашнитѣ хлѣбове да бж-
дать на нея; (8) и да разпрострать на тѣхъ
червено ткане, и него да покриять съ по-
кровъ отъ язовечки кожи, и да проврать вър-
линитѣ ѝ (9) И да вземать синьо ткане и
да покриять [з]свѣтилника на свѣтенето, и [и]свѣ-
тилата му, и щипцитѣ му, и подносницитѣ му,
и масленицитѣ му които употрѣбявать за слу-
жене около него. (10) И да турять него и
всичкитѣ му съсжди въ покровъ отъ язовечки
кожи, и да *го* турять на пжржината. (11) А
[к]на златния олтарь да разпрострать синьо
ткане, и него да покриять съ покровъ отъ
язовечки кожи, и да проврать върлинитѣ му.
(12) И да вземать всичкитѣ служебни съсжди
съ които служать въ светото мѣсто. и да *ги*
вложать въ синьо ткане, и да ги покриять
съ покровъ отъ язовечки кожи, и да *ги* ту-
рять на пжржина. (13) И да очистять олтаря
отъ пепела, и да разпрострать на него багре-
но ткане, (14) и да положать на него всич-
китѣ му съсжди които употрѣбявать за слу-
жене около него,—вжглепицитѣ, вилицитѣ, и
лопатитѣ, и легенитѣ, всичкитѣ съсжди на
олтаря,—и да разпрострать на него покровъ
отъ язовечки кожи, и да проврать върлинитѣ
му. (15) И като свършать Ааронъ и синоветѣ
му да покривать светитѣ вещи и всичкитѣ
свети съсжди когато трѣбва да се дигне ста-
нътъ, тогазъ [л]да пристжпять Каатовитѣ сино-
ве за да *ги* носять; но [м]да се не прикосиять
до светитѣ, за да не умрать. [н]Тѣзи *нѣща* отъ
скинията на събранието ще носять Каатовитѣ
синове.

(16) И Елеазаръ синътъ на Аарона свеще-
ника да има настоятелството върху [о]маслото
на свѣтенето, и [п]благовонния темянъ, и [р]всег-
дашното хлѣбно приношение, и [с]маслото на
помазването,—настоятелството на всичката ски-
ния и *на* всичкитѣ *нѣща* които сж въ нея,
на светилището, и на съсждитѣ му

(17) И говори Господь Моисею и Аарону и
рече: (18) Да не изтрѣбите отъ Левититѣ пле-
мето на родоветѣ на Каатовцитѣ. (19) Но за
да бждать живи, и да не умрать, когато при-
хождать при [т]светая светихъ, направете имъ
така· Ааронъ и синоветѣ му да влизать и да
ги поставять всѣкого на службата му и на
товара му, (20) [у]но тѣ да не влизать да ви-
дять когато се обвивать светитѣ, за да не
умрать.

(21) И говори Господь Моисею и рече·
(22) Изброй още и Гирсоновитѣ синове по оте-
ческитѣ имъ домове, по родоветѣ имъ: (23) [ф]отъ
тридесеть години и нагорѣ до петдесеть години
да ги изброишъ, всичкитѣ които влизать въ
четата да слугувать въ скинията на събрание-
то. (24) Това е слугуването на родоветѣ на
Гирсоновцитѣ, да слугувать и да носять.
(25) [х]Ще носять опонитѣ на скинията, и ски-
нията на събранието, покрова ѝ, и покрова
отъ язовечки кожи който е отгорѣ ѝ, и двер-
ния закровъ на скинията на събранието,
(26) и дворнитѣ принѣси, и дверния закровъ
на дворнитѣ врата които сж около скинията и
олтаря, и вжжата имъ, и всичкитѣ съсжди на
слугуването имъ, и което е потрѣбно за тѣзи
нѣща: така тѣ да слугувать. (27) По повелѣ-
нието на Аарона и на синоветѣ му да бждать
всичкитѣ слугувания на синоветѣ на Гирсо-
новцитѣ, въ всичкитѣ имъ товари и въ всич-
китѣ имъ слугувания; и вие да имъ опредѣ-
лявате всѣко нѣщо което тѣ сж длъжни да но-
сять (28) Тая е службата на родоветѣ на си-
новетѣ на Гирсоновцитѣ въ скинията на съ-
бранието; и стражата имъ *да бжде* подъ на-
стоятелството на Итамара сина на Аарона
свещеника.

(29) Ще изброишъ *така* и Мерариевитѣ си-
нове по родоветѣ имъ, по отеческитѣ имъ до-
мове· (30) [ц]отъ тридесеть години и нагорѣ до
петдесеть години да ги изброишъ, всичкитѣ
които влизать въ четата за да слугувать въ
скинията на събранието. (31) И [ч]тѣзи сж нѣ-
щата които сж длъжни да носять прѣзъ всич-
кото си слугуване въ скинията на събранието.
[ш]дъскитѣ на скинията, и веретѣ ѝ, и стъл-
поветѣ ѝ, и подложкитѣ ѝ, (32) и дворнитѣ
стълпове наоколо, и подложкитѣ имъ, и коле-
тѣ имъ, вжжата имъ, заедно съ всичкитѣ имъ
съсжди и всичко що имъ принадлежи; и [щ]да

[е] Изх. 25;13
[ж] Изх. 25;23,29,30 Лев. 24;6,8
[з] Изх 25;31
[и] Изх. 25;37,38.
[к] Изх 30;1,3.
[л] Гл. 7;9 10;21 Втор. 31;9. 2 Цар. 6;13 1 Лѣт. 15;2,15
[м] 2 Цар. 6;6,7 1 Лѣт 13;9,10
[н] Гл. 3;31
[о] Изх. 25;6 Лев. 24;2
[п] Изх 30;34.
[р] Изх 29;40
[с] Изх 30;23
[т] Ст. 4
[у] Изх. 19;21 1 Цар. 6;19.
[ф] Ст. 3.
[х] Гл. 3:25,26
[ц] Ст. 3.
[ч] Гл. 3;36,37
[ш] Изх. 26:15
[щ] Изх. 38;21.

опрѣдѣлите по име съсѫдитѣ които тѣ сѫ длъжни да носятъ. (33) Тая е службата на родоветѣ на Мерариевитѣ синове въ всичкото имъ слугуване въ скинията на събранието, подъ настоятелството на Итамара сина на Аарона священика.

(34) И тъй, [ъ]Моисей и Ааронъ и князоветѣ на събранието изброиха синоветѣ на Каатовцитѣ по родоветѣ имъ и по отеческитѣ имъ домове, (35) отъ тридесеть години и нагорѣ до петдесеть години, всичкитѣ които влазяха въ четата за да слугуватъ въ скинията на събранието; (36) и изброенитѣ отъ тѣхъ по родоветѣ си бѣха двѣ тисящи и седемстотинъ и петдесеть. (37) Тѣзи сѫ изброенитѣ отъ родоветѣ на Каатовцитѣ, всичкитѣ които слугуваха въ скинията на събранието, които изброиха Моисей и Ааронъ както заповѣда Господь съ Моисеева рѫка.

(38) И изброенитѣ отъ Гирсоновитѣ синове по родоветѣ си и по отеческитѣ си домове, (39) отъ тридесеть години и нагорѣ до петдесеть години, всичкитѣ които влазяха въ четата за да слугуватъ въ скинията на събранието, (40) и изброенитѣ отъ тѣхъ по родоветѣ си, по отеческитѣ си домове, бѣха двѣ тисящи и шестстотинъ и тридесеть. (41) [ь]Тѣ сѫ които се изброиха отъ родоветѣ на Гирсоновитѣ синове, всичкитѣ които слугуваха въ скинията на събранието, които изброиха Моисей и Ааронъ по повелѣнието Господне.

(42) И изброенитѣ отъ родоветѣ на Мерариевитѣ синове по родоветѣ си по отеческитѣ си домове, (43) отъ тридесеть години и нагорѣ до петдесеть години, всичкитѣ които влазяха въ четата да слугуватъ въ скинията на събранието, (44) и изброенитѣ отъ тѣхъ по родоветѣ си бѣха три тисящи и двѣстѣ. (45) Тѣ сѫ които се изброиха отъ родоветѣ на Мерариевитѣ синове, които изброиха Моисей и Ааронъ [ѣ]както заповѣда Господь съ Моисеева рѫка.

(46) Всичкитѣ които бидоха изброени отъ Левититѣ, които изброиха Моисей и Ааронъ и Израилевитѣ князове, по родоветѣ имъ и по отеческитѣ имъ домове, (47) [ю]отъ тридесеть години и нагорѣ до петдесеть години, всичкитѣ които влазяха въ скинията на събранието за да слугуватъ и да носятъ товари, (48) онѣзи отъ тѣхъ които бидоха изброени бѣха осемь тисящи и петстотинъ и осемдесеть. (49) Изброиха се както заповѣда Господь съ Моисеева рѫка, [я]всѣки по службата си и по товара си. Така се изброиха отъ него [ѧ]както заповѣда Господь Моисею.

ГЛАВА 5.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Заповѣдай на Израилевитѣ синове да проводятъ вънъ изъ стана [а]всѣкиго който е прокаженъ, и [б]всѣкиго който има течение, и всѣкиго който е нечистъ [в]отъ мъртвецъ. (3) Както мѫжки така и женски полъ проводете ги: вънъ изъ стана ги проводете, за да не мърсятъ становетѣ си [г]всрѣдъ които азъ прѣбивая. (4) И направиха така Израилевитѣ синове, и проводиха ги вънъ отъ стана: както рече Господь Моисею така направиха Израилевитѣ синове.

(5) И говори Господь Моисею и рече: (6) Кажи на Израилевитѣ синове: [д]Когато мѫжъ или жена като человѣкъ направи какъвъ да е грѣхъ, и направи прѣстѫпление противъ Господа, и стане повинна тая душа, (7) тогазъ [е]да изповѣда грѣха си който е направилъ, и да повърне онова за [ж]което е повиненъ, и да притури на него една пета часть, и да го даде на оногозъ комуто е повиненъ. (8) Ако ли онзи человѣкъ нѣма сродникъ за да повърне нему онова за което е повиненъ, отдаемото за повинностьта нека е Господу, священику, [з]наедно съ овена на умилостивението съ който ще направи умилостивение за него.

(9) И [и]всѣко приношение отъ всичкитѣ освещени нѣща на Израилевитѣ синове което доносятъ на священика да бѫде негово. (10) Негови да бѫдатъ и посвещенитѣ нѣща отъ всѣкиго человѣка: все що дава нѣкой на священика негово [к]да бѫде.

(11) И говори Господь Моисею и рече: (12) Говори на Израилевитѣ синове и кажи имъ: Ако жената на нѣкого человѣка прѣгрѣши и направи прѣстѫпление противъ него, (13) и [л]лежи съ нея нѣкой и излѣе сѣме, и то

ъ Ст.2.
ь Ст.22..
ѣ Ст.29.
ю Ст.3,23,30.
я Ст.15,24,31.
ѧ Ст.1,21.
—

а Лев.13;3,46. Гл.12;14.
б Лев.15;2.
в Лев.21;1. Гл.9;6,10. 19;11,13. 31;19.
г Лев.26;11,12. 2 Кор.6;16.
д Лев.6;2,3.
е Лев.5;5. 26;40. Ис.Нав.7;19.
ж Лев.6;5.
з Лев.6;6,7. 7;7.
и Изх.29;28. Лев.6;17,18,26. 7;6,7,9,10,14. Гл.18;8,9,19. Втор.18;3,4. Иез.44;29,30.
к Лев.10;13.
л Лев.18;20.

се укрие отъ очитѣ на мѫжа ѝ, и тя се о-
скверни тайно, и нѣма свидѣтель за нея, и не
се хване, (14) и дойде на него духъ на ревно-
вание и поревнува къмъ жена си, и тя е
осквернена, или му дойде духътъ на ревно-
ванието и поревнува къмъ жена си, и тя не
е осквернена; (15) тогазъ онзи человѣкъ да
доведе жена си при свещеника, и да принесе
приноса ѝ за нея, десетата часть на една ефа
ечимено брашно; но съ елей да го не полѣе,
нито да тури върхъ него ливанъ, защото е
приношение на ревнование, приношение за
поменъ [м]което напомня за беззаконие.

(16) И свещеникътъ да я приведе и да я
постави прѣдъ Господа. (17) Послѣ да вземе
свещеникътъ света вода въ прьстенъ съсѫдъ;
и да вземе свещеникътъ отъ прьстьта която
е по земята на скинията и да тури у водата.
(18) И да постави свещеникътъ жената прѣдъ
Господа, и да открие главата на жената, и да
тури въ рѫцѣтѣ ѝ приношението за помена, при-
ношението на ревнованието; а въ рѫката на све-
щеника да бѫде горчивата вода, проклинателна-
та. (19) И да я заклъне свещеникътъ, и да рече
на жената: Ако не се е приближилъ никой при
тебе, и ти не си се осквернила и прѣгрѣшила
противъ мѫжа си, бѫди неповрѣдена отъ тази
горчива проклинателна вода; (20) ако ли си
прѣгрѣшила противъ мѫжа си и си се осквер-
нила, и ако е лежалъ съ тебе нѣкой освѣнъ
мѫжъ ти; (21) (тогазъ свещеникътъ [н]да за-
клъне жената съ клетва на проклетия, и да
рече свещеникътъ на жената:) Господь да те
тури проклетия и клетва въ народа ти, и [о]да
направи Господь да изсъхне бедрото ти и да
се надуе коремътъ ти; (22) и [п]да влѣзе тая
проклинателна вода у вѫтрѣшноститѣ ти, и
да надуе корема ти, и да изсуши бедрото
ти. И [р]нека рече жената: Аминь, аминь.
(23) Послѣ да напише свещеникътъ тѣзи клет-
ви на книга, и да ги заличи съ горчивата
вода; (24) и да даде на жената да изпие гор-
чивата проклинателната вода; и да влѣзе въ
нея проклинателната вода горчива.

(25) И да вземе свещеникътъ отъ рѫката на
жената приношението на ревнованието, и [с]да
подвижи това приношение прѣдъ Господа, и
да го принесе на олтаря; (26) и [т]да вземе
свещеникътъ въ шепата си часть отъ прино-
шението за поменъ, и да го изгори на олтаря,
и слѣдъ това да даде на жената да изпие
водата.

(27) И когато я напои съ водата, тогазъ,
ако е тя осквернена и е направила прѣстѫ-
пление противъ мѫжа си, проклинателната
вода ще влѣзе горчива въ нея, и ще надуе
корема ѝ, и бедрото ѝ ще изсъхне; и [у]тая
жена ще бѫде за проклетия въ народа си.
(28) Ако ли жената не е осквернена, и е чи-
ста, тогазъ ще остане неповрѣдена, и ще
зачнува.

(29) Този е законътъ на ревнованието кога-
то нѣкоя жена [ф]прѣгрѣши на мѫжа си и се
оскверни, (30) или когато дойде духъ на рев-
нование върхъ нѣкого мѫжа и поревнува къмъ
жена си. Тогазъ нека постави жената прѣдъ
Господа, и свещеникътъ да направи на нея
споредъ всичкия този законъ. (31) Тогазъ
мѫжътъ ще бѫде чисть отъ беззаконието, а
жената [х]ще понесе беззаконието си.

ГЛАВА 6.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Го-
вори на Израилевитѣ синове и кажи имъ:
[а]Когато мѫжъ или жена даде обричане на на-
зирейство за да посвети себе си Господу,
(3) тогазъ е длъженъ той да се [б]въздържа отъ
вино и отъ сикера, и да не пие оцетъ отъ
вино или оцетъ отъ сикера, и никое питие
направено отъ грозде да не пие, и да не яде
ни прѣсно ни сухо грозде. (4) Прѣзъ всичкитѣ
дни на назирейството си да не яде нищо което
става отъ лозе, отъ зърното до кожата. (5) Прѣзъ
всичкитѣ дни на назирейското си обричане
[в]да не тури бръсначъ на главата си, додѣто
се изпълнятъ днитѣ които е той обрекълъ Го-
споду: светъ ще бѫде, и ще остави да растатъ
космитѣ на главата му. (6) Прѣзъ всичкитѣ
дни въ обричането на назирейството си Го-
споду [г]да не пристѫпи при мъртвецъ. (7) [д]Да
се не оскверни поради баща си или майка
си, брата си или сестра си, когато умратъ;
понеже назирейското обричане Богу своему е

м 3 Цар. 17;18. Иез. 29;16. Ис. Нав. 6;26. 1 Цар. 14;24. Неем. 10;29.
о Иер. 29;22.
п Псал. 109;18.
р Втор. 27;15.
с Лев. 8;27.
т Лев. 2;2,9.
у Втор. 28;37. Псал. 83;9,11. Иер. 24;9. 29;18,22. 42;18. Зах. 8;13.
ф Ст. 19.
х Лев. 20;17,19,20.

—

а Лев. 27;2. Сѫд. 13;5. Дѣян. 21;23. Рим. 1;1.
б Амосъ 2;12. Лука 1;15.
в Сѫд. 13;5. 16,17. 1 Цар. 1;11.
г Лев. 21;11. Гл. 19;11,16.
д Лев. 21;1,2,11. Гл. 9;6.

на главата му. (8) Прѣзъ всичкитѣ дни на на-
зирейството си е свѣтъ Господу. (9) И ако нѣ-
кой умре напрасно при него, и главата на на-
зирейството му се оскверни, тогазъ [е]въ деня на
очищението си той да обръсне главата си: въ
седмия день да я обръсне. (10) И [ж]въ осмия
день да донесе двѣ гъргорици или двѣ гъ-
лъбчета при священика, при дверитѣ на ски-
нията на събранието; (11) и священикътъ да
принесе [з]едината въ приношение за грѣхъ, а
другата за всесъжение; и да направи умило-
стивение за него защото е съгрѣшилъ поради
мъртвеца, и да освети главата му въ онзи
день. (12) И слѣдъ това да посвети Господу
днитѣ на назирейството си, и да донесе едно-
годишно агне въ приношение за прѣстъпле-
ние; а прѣднитѣ дни нѣма да се броятъ, за-
щото се е осквернило назирейството му.
(13) И този е законътъ на назирена [и]ко-
гато се изпълнятъ днитѣ на назирейството му:
да се приведе при дверитѣ на скинията на
събранието; (14) и той да принесе приноса си
Господу, едно мѫжко агне еднолѣтно безъ по-
рокъ за всесъжение, и едно женско агне едно-
лѣтно безъ порокъ [к]въ приношение за грѣхъ,
и единъ овенъ безъ порокъ [л]за примирително
приношение, (15) и [м]кошъ съ безквасни пити
отъ чисто брашно мѣсени съ елей, и безква-
сни кори [н]помазани съ елей, и хлѣбното имъ
приношение и [о]възлиянията имъ. (16) И све-
щеникътъ да *ги* принесе прѣдъ Господа, и да
направи приношението му за грѣхъ и всесъ-
жението му. (17) И да принесе овена за при-
мирителна жъртва Господу, съ коша на без-
кваснитѣ хлѣбове: да принесе още свещени-
кътъ хлѣбното му приношение и възлиянието
му. (18) И [п]назиреинътъ да обръсне главата
на назирейството си при дверитѣ на скинията
на събранието, и да вземе коситѣ на посве-
щената си глава, и да ги тури на огъня който
е подъ примирителната жъртва. (19) И свеще-
никътъ да вземе [р]сварената плешка на овена,
и една пита безквасна отъ коша, и една кора
безквасна, и [с]да *ги* тури въ рѫцѣтѣ на на-
зирена слѣдъ това като обръсне *коситѣ на*
назирейството си: (20) и да ги подвижи све-
щеникътъ за движимо приношение прѣдъ Го-
спода: [т]това е свето на священика, наедно съ
грѫдитѣ на движимото приношение, и наедно
съ бедрото на възвишаемото приношение;
и послѣ назиреинътъ може да пие вино.
(21) Този е законътъ за назирена който е
направилъ обричане за приноса си Господу
заради назирейството си, освѣнъ онова което
му дава рѫка: съгласно съ обричането което
е обрекълъ така да направи споредъ закона на
назирейството си.

(22) И говори Господь Моисею и рече:
(23) Говори на Аарона и на синоветѣ му и
кажи: Така [у]да благославяте Израилевитѣ си-
нове и да имъ говорите:—

(24) Господь да те благослови и [ф]да те упази!

(25) Господь [х]да просвѣти лицето си надъ
тебе и [ц]да те помилва!

(26) [ч]Господь да възвиси лицето си надъ
тебе и [ш]да ти даде миръ!

(27) Така [щ]да възложатъ името ми върху
Израилевитѣ синове; и [ъ]азъ ще ги благословя.

ГЛАВА 7.

И когато свърши Моисей [а]поставянето на
скинията, и помаза и освети нея и всичкитѣ
ѝ сѫсѫди, и олтаря и всичкитѣ му сѫсѫди, и
помаза ги, и освети ги, (2) тогазъ [б]Израиле-
витѣ князове началницитѣ на отеческитѣ имъ
домове, които бѣха князове на племената и
поставени главни надзиратели въ изчислението,
принесоха приношение, (3) и прѣдставиха при-
носитѣ си прѣдъ Господа, шесть покрити кола
и дванадесеть вола, по едно кола отъ двама
князове, и по единъ волъ отъ всѣкиго, и прѣд-
ставиха ги прѣдъ скинията. (4) И говори Го-
сподь Моисею и рече: (5) Вземи *тѣзи нѣща*
отъ тѣхъ, и нека бѫдатъ за да се върши ра-
ботата на скинията на събранието; и да ги
дадешъ на Левититѣ, на всѣкиго споредъ ра-
ботата му. (6) И взе Моисей колата и волове-
тѣ, и даде ги на Левититѣ. (7) Двѣтѣ кола и
четиритѣ вола [в]даде на Гирсоновитѣ синове

е Дѣян. 18;18. 21;24.
ж Лев. 5;7. 14;22. 15;14,29.
з Лев. 5;6.
и Дѣян. 21;26.
к Лев. 4;2,27,32.
л Лев. 3;6.
м Лев. 2;4.
н Изх. 29;2.
о Гл. 15;5,7,10.
п Дѣян. 21;24.
р 1 Цар. 2;15.
с Изх. 29;23,24.
т Изх. 29;27,28.
у Лев. 9;22. 1 Лѣт. 23;13.
ф Псал. 121;7. Иоан. 17;11.
х Псал. 31;16. 67;1. 80;3,7,19. 119;135. Дан. 9;17.
ц Бит. 43;29.
ч Псал. 4;6.
ш Иоан. 14;27. 2 Сол. 3;16.
щ Втор. 28;10. 2 Лѣт. 7;14. Иса. 43;7. Дан. 9;18,19.
ъ Псал. 115;12.

—

а Изх. 40;18. Лев. 8;10,11.
б Гл. 1;4, и дрг.
в Гл. 4;25.

споредъ работата имъ. (8) И [г]четирите кола и осемтѣ вола даде на Мерариевитѣ синове споредъ работата имъ, [д]подъ ръката на Итамара, сина на свещеника Аарона. (9) А на Каатовитѣ синове не даде; защото [е]тѣхната работа въ светилището бѣ [ж]да носятъ на рамена.

(10) И принесохѫ князоветѣ [з]за освещението на олтаря въ който день се помаза, и принесохѫ князоветѣ приноситѣ си прѣдъ олтаря. (11) И рече Господь Моисею: По единъ князь на день нека приносятъ приноситѣ си за освещението на олтаря.

(12) И тоя който приносяше приноса си въ първия день бѣше [и]Наасонъ Аминадавовий синъ, отъ Юдиното племе; (13) и приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли [к]споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей [л]за хлѣбното приношение: (14) единъ темянникъ златенъ отъ десеть *сикли*, [м]пъленъ съ темянъ: (15) [н]единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (16) единъ ярецъ отъ козитѣ [о]въ приношение за грѣхъ; (17) [п]и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Наасона Аминадавовия синъ.

(18) Въ втория день принесе Натанаилъ Суаровий синъ, князътъ на Исахаровото *племе*; (19) и принесе приноса си едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (20) единъ темянникъ златенъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (21) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (22) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (23) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Натанаила Суаровия синъ.

(24) Въ третия день *принесе* князътъ на Завулоновитѣ синове, Елиавъ Хелоновий синъ. (25) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (26) единъ темянникъ златенъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (27) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (28) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (29) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Елиава Хелоновия синъ.

(30) Въ четвъртия день *принесе* Елисуръ Седиуровий синъ, князътъ на Рувимовитѣ синове. (31) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (32) единъ златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (33) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (34) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (35) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Елисура Седиуровия синъ.

(36) Въ петия день *принесе* князътъ на Симеоновитѣ синове, Селумиилъ Сурисадаевий синъ. (37) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (38) единъ темянникъ златенъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (39) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (40) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (41) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Селумиила Сурисадаевия синъ.

(42) Въ шестия день *принесе* князътъ на Гадовитѣ синове, Елиасафъ Деуиловий синъ. (43) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (44) единъ златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (45) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (46) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (47) и

г Гл. 4;31.
д Гл. 4;28,33.
е Гл. 4;15.
ж Гл. 4;6,8,10,12,14. 2 Цар. 6;13.
з Виж. Втор. 20;5. 3 Цар. 8;63. 2 Лѣт. 7;5,9. Езд. 6;16. Неем. 12;27. Псал. 30, надписътъ.
и Гл. 2;3.
к Изх. 30;13.
л Лев. 2;1.
м Изх. 30;34.
н Лев. 1;2.
о Лев. 4;23.
п Лев. 3;1.

за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь агнета еднолѣтни. Това *бѣше* приносътъ на Елиасафа Деуиловия синъ.

(48) Въ седмия день *принесе* князътъ на Ефремовитѣ синове, Елисама Амиудовий синъ. (49) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (50) единъ златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (51) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (52) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (53) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Елисама Амиудовия синъ.

(54) Въ осмия день *принесе* князътъ на Манасиевитѣ синове, Гамалиилъ Федасуровий синъ. (55) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (56) единъ златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ (57) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение (58) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ, (59) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Гамалиила Федасуровия синъ.

(60) Въ деветия день *принесе* князътъ на Вениаминовитѣ синове, Авиданъ Гедеониевий синъ. (61) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли* единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (62) единъ темянникъ златенъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (63) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (64) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (65) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Авидана Гедеониевия синъ.

(66) Въ десетия день *принесе* князътъ на Дановитѣ синове, Ахиезеръ Амисадаевий синъ. (67) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (68) единъ златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (69) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (70) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (71) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Ахиезера, Амисадаевия синъ.

(72) Въ единадесетия день *принесе* князътъ на Асировитѣ синове, Фагеилъ, Охрановий синъ. (73) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището. и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (74) единъ златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (75) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (76) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ: (77) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Фагеила Охрановия синъ.

(78) Въ дванадесетия день *принесе* князътъ на Нефталимовитѣ синове, Ахирей Енановий синъ. (79) Приносътъ му *бѣше* едно сребърно блюдо тежко сто и тридесеть *сикли*: единъ сребъренъ легенъ отъ седемдесеть сикли споредъ сикъла на светилището: и двѣтѣ пълни съ чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение: (80) единъ златенъ темянникъ отъ десеть *сикли*, пъленъ съ темянъ: (81) единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, едно агне еднолѣтно, за всесъжение: (82) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; (83) и за примирителна жъртва два вола, петь овна, петь ярца, петь еднолѣтни агнета. Това *бѣше* приносътъ на Ахирея Енановия синъ.

(84) Тѣзи бѣха приноситѣ отъ Израилевитѣ князове за освещението на олтаря въ който день се помаза: сребърни блюда дванадесеть, сребърни легени дванадесеть, златни темянници дванадесеть. (85) Отъ сто и тридесеть *сикли бѣше* всѣко сребърно блюдо, и седемдесеть *сикли* всѣки легенъ: всичкото сребро на съсъдитѣ *бѣше* двѣ тисящи и четиристотинъ *сикли* споредъ сикъла на светилището: (86) златни темянници дванадесеть, пълни съ темянъ, всѣки темянникъ отъ десеть *сикли* споредъ сикъла на светилището: всичкото злато на темянницитѣ *бѣше* сто и двадесеть *сикли*. (87) Всичкитѣ говеда за всесъжение *бѣха* дванадесеть юнци, още дванадесеть овни, дванадесеть еднолѣтни агнета, заедно съ хлѣбнитѣ имъ приношения, и дванадесеть ярци

отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ. (88) И всичкитѣ говеда за примирителна жъртва *бѣха* двадесеть и четири юнца, шестдесеть овна, шестдесеть ярца, шестдесеть еднолѣтни агнета. Така стана освещението на олтаря [р]слѣдъ помазването му.

(89) И когато влѣзе Моисей въ скинията на събранието [с]за да говори съ *Бога,* тогазъ чу [т]гласа който му говорѣше отгорѣ на очистилището което *бѣше* надъ ковчега на свидѣтелството помежду двата херувима; и говорѣше му.

ГЛАВА 8.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Говори Аарону и кажи му: [а]Когато запалишъ свѣтилата, седемьтѣ свѣтила да свѣтятъ къмъ лицето на свѣтилника. (3) И Ааронъ направи така: запали къмъ лицето на свѣтилника свѣтилата му, както заповѣда Господь Моисею. (4) И [б]направата на свѣтилника *бѣше* тая: кованъ отъ злато, отъ стеблото си до цвѣтята си бѣше той [в]изкованъ: [г]по вида който показа Господь Моисею така направи той свѣтилника.

(5) И говори Господь Моисею и рече: (6) Вземи Левититѣ отъ между Израилевитѣ синове, и да ги очистишъ. (7) И така да имъ направишъ за очищението имъ: [д]поръси ги съ чистителна вода, и [е]нека обръснатъ всичкото си тѣло, и да изператъ дрехитѣ си, и да се очистятъ. (8) Послѣ да взематъ единъ юнецъ отъ говедата [ж]наедно съ хлѣбното му приношение отъ чисто брашно смѣсено съ елей; и другъ юнецъ отъ говедата да вземешъ въ приношение за грѣхъ. (9) И [з]да приведешъ Левититѣ прѣдъ скинията на събранието, и [и]да съберешъ всичкото събрание на Израилевитѣ синове; (10) и да приведешъ Левититѣ прѣдъ Господа, и [к]да положатъ Израилевитѣ синове рѫцѣтѣ си на Левититѣ; (11) и Ааронъ да принесе Левититѣ прѣдъ Господа приношение отъ Израилевитѣ синове, за да вършатъ тѣ службата Господня. (12) И [л]Левититѣ да положатъ рѫцѣтѣ си на главитѣ на юнцитѣ, и да принесешъ единия въ приношение за грѣхъ, и другия за всесъжение Господу, за да направишъ умилостивение за Левититѣ.

(13) И да поставишъ Левититѣ прѣдъ Аарона и прѣдъ синоветѣ му, и да ги принесешъ приношение Господу. (14) Така да отдѣлишъ Левититѣ отъ между Израилевитѣ синове; и Левититѣ [м]ще бѫдатъ мои. (15) И слѣдъ това да влѣзатъ Левититѣ да слугуватъ въ скинията на събранието: така да ги очистишъ и [н]да ги принесешъ приношение. (16) Понеже тѣ ми сѫ нарочно дадени отъ между Израилевитѣ синове: [о]вмѣсто всичкитѣ първородни отъ Израилевитѣ синове, всички които отварятъ ложесната, взелъ съмъ ги за себе си. (17) [п]Защото всичкитѣ първородни между Израилевитѣ синове сѫ мои, отъ человѣкъ до скотъ: въ онзи день когато поразихъ всичкитѣ първородни въ Египетската земя осветихъ ги за себе си. (18) И взехъ Левититѣ вмѣсто всичкитѣ първородни отъ Израилевитѣ синове. (19) И [р]нарочно дадохъ Левититѣ на Аарона и на синоветѣ му отсрѣдъ Израилевитѣ синове за да вършатъ слугуването на Израилевитѣ синове въ скинията на събранието, и да правятъ умилостивение за Израилевитѣ синове, [с]за да не стане язва въ Израилевитѣ синове когато приближаватъ синоветѣ Израилеви при светилището.

(20) И Моисей и Ааронъ и всичкото събрание отъ Израилевитѣ синове направиха на Левититѣ по всичко както заповѣда Господь Моисею за Левититѣ: така имъ направиха Израилевитѣ синове. (21) И [т]очистиха се Левититѣ, и изпраха дрехитѣ си; и [у]принесе ги Ааронъ приношение прѣдъ Господа, и Ааронъ направи за тѣхъ умилостивение за да ги очисти. (22) И [ф]послѣ влѣзоха Левититѣ за да вършатъ службата си въ скинията на събранието [х]прѣдъ Аарона и прѣдъ синоветѣ му: както заповѣда Господь Моисею за Левититѣ, така имъ направиха.

(23) И говори Господь Моисею и рече: (24) Това е *опрѣдѣленото* за Левититѣ: [ц]отъ двадесеть и петь години и нагорѣ да влизатъ въ четата да вършатъ слугуването въ скинията на събранието; (25) и отъ петдесеть години да прѣстанатъ да вършатъ слугуване, и да не слугуватъ вече, (26) но да помагатъ

р Ст. 1.
с Гл. 12;8. Изх. 33;9,11.
т Изх. 25;22.

—

а Изх. 25;37 40;25.
б Изх. 25;31.
в Изх. 25;18.
г Изх. 25;40.
д Гл. 19;9,17,18.
е Лев. 14;8,9.
ж Лев. 2;1.
з Виж. Изх. 29;4. 40;12.
и Лев. 8;3.
к Лев. 1;4.
л Изх. 29:10.
м Гл. 3;45. 16;9.
н Ст. 11,13.
о Гл. 3;12,45.
п Изх. 13;2,12,13,15. Гл. 3;13. Лука 2;23.
р Гл. 3;9.
с Гл. 1;53, 16;46. 18;5. 2 Лѣт. 26;16.
т Ст. 7.
у Ст. 11,12.
ф Ст. 15.
х Ст. 5, и дрг.
ц Виж. Гл. 4;3. 1 Лѣт. 23;3,24;27.

на братята си въ скинията на събранието
да пазятъ стражитѣ, а слугуване да не пра-
вятъ. Така да направишъ на Левититѣ колко-
то за стражитѣ имъ.

ГЛАВА 9.

И говори Господь Моисею въ Синайската
пустиня, въ първия мѣсецъ на втората година
отъ когато излѣзоха изъ Египетската земя, и
рече: (2) [а]Нека направятъ Израилевитѣ си-
нове пасхата въ опрѣдѣленото ѝ врѣме. (3) Въ
четиринадесетия день на този мѣсецъ приве-
черъ да я направите, въ опрѣдѣленото ѝ врѣ-
ме: споредъ всичкитѣ ѝ узаконения и спо-
редъ всичкитѣ ѝ наредби да я направите.
(4) И говори Моисей на Израилевитѣ синове
за да направятъ пасхата. (5) И [б]направиха
пасхата въ четиринадесетия день на първия
мѣсецъ привечеръ, въ Синайската пустиня:
во всичко както заповѣда Господь Моисею така
направиха Израилевитѣ синове.

(6) А имаше нѣкои [в]които бѣха нечисти по-
ради мъртво человѣческо тѣло, и не могоха да
направятъ пасхата въ онзи день; и [г]дойдоха
прѣдъ Моисея и прѣдъ Аарона въ онзи день;
(7) и рекоха му тѣзи мѫжѥ: Ние сме нечисти
поради мъртво человѣческо тѣло: защо да ни
е възбранено да принесемъ приноса Господень
на врѣмето му между Израилевитѣ синове?
(8) А Моисей имъ рече: Постойте, азъ [д]ще
чуя какво ще заповѣда Господь за васъ. (9) И
говори Господь Моисею и рече: (10) Кажи на
Израилевитѣ синове и речи: Ако нѣкой че-
ловѣкъ отъ васъ или отъ родоветѣ ви бѫде
нечистъ поради мъртво тѣло, или е далеко на
пѫть, и той да направи пасхата Господу:
(11) въ [е]четиринадесетия день на втория мѣ-
сецъ привечеръ да я направятъ: [ж]съ безквасни
хлѣбове и горчиви трѣви да я ядатъ. (12) Да
[з]не оставятъ отъ нея до утрото, [и]нито да стро-
шатъ кость отъ нея: [к]споредъ всичкитѣ уза-
конения на пасхата да я направятъ. (13) А
който е чистъ и не се намѣрва на пѫть, ако
възнебрѣжи да направи пасхата, [л]да бѫде из-
трѣбена онази душа отъ людетѣ си, понеже
[м]не е принесла приноса Господень на врѣме-
то му: онзи человѣкъ [н]да понесе грѣха си.
(14) И ако е нѣкой чужденецъ, пришлецъ
между васъ, и направи пасхата Господу, спо-
редъ узаконението на пасхата и споредъ на-
редбата и така да я направи: [о]единъ законъ
ще имате и за чужденеца и за туземеца.

(15) И [п]въ този день когато се постави ски-
нията облакъ покри скинията, шатъра на сви-
дѣтелството; и [р]отъ вечерь до заранъ имаше
надъ скинията като огнено явление. (16) Така
ставаше всѣкога: облакътъ я покриваше денѣ,
и огненото явление нощѣ. (17) И [с]когато обла-
кътъ се подигаше отъ скинията, тогазъ Из-
раилевитѣ синове тръгваха; и дѣто заставаше
облакътъ, тамъ разполагаха станъ Израилеви-
тѣ синове. (18) По повелѣние Господне тръг-
ваха Израилевитѣ синове, и по повелѣние Го-
сподне разполагаха станъ: [т]прѣзъ всичкитѣ
дни когато облакътъ стоеше надъ скинията тѣ
си оставаха въ стана. (19) И когато облакътъ
оставаше надъ скинията много дни, тогазъ
Израилевитѣ синове [у]вардѣха стражата Го-
сподня и не тръгваха. (20) И когато облакътъ
стоеше надъ скинията малко дни, по повелѣ-
нието Господне оставаха разположени въ стана,
и по повелѣнието Господне тръгваха. (21) И
когато облакътъ стоеше отъ вечерь до заранъ,
а на зараньта се дигаше облакътъ, тогазъ и
тѣ тръгваха: или денѣ или нощѣ, когато се
дигаше облакътъ, тогазъ и тѣ тръгваха. (22) Два
дни, или единъ мѣсецъ, или една година ако
облакътъ продължаваше да стои надъ скиния-
та, тѣ и синоветѣ Израилеви [ф]оставаха въ
стана си и не тръгваха; а когато се той дигва-
ше, тръгваха. (23) Споредъ повелѣнието Го-
сподне разполагаха станъ, и споредъ повелѣ-
нието Господне тръгваха: [х]вардѣха стражата
Господня както заповѣда Господь чрѣзъ Мои-
сеева рѫка.

ГЛАВА 10.

И говори Господь Моисею и рече: (2) На-

ч Гл. 1;53.

а Изх. 12;1, и дрг. Лев. 23;5. Гл. 28;16. Втор. 16;1,2.
б Ис. Нав. 5;10.
в Гл. 5:2. 19;11,16. Виж. Иоан. 18:28.
г Изх. 18;15,19,26. Гл. 27;2.
д Гл. 27;5.
е 2 Лѣт. 30;2,15.
ж Изх. 12;8.
з Изх. 12;10.
и Изх. 12;46. Иоан. 19:36.
к Изх. 12;43.
л Бит. 17;14. Изх. 12;15.
м Ст. 7.
н Гл. 5;31.
о Изх. 12;49.
п Изх. 40;34. Неем. 9;12,19. Псал. 78;14.
р Изх. 13;21. 40;38.
с Изх. 40;36. Гл. 10;11,33,34. Псал. 80;1.
т 1 Кор. 10;1.
у Гл. 1;53. 3;8.
ф Изх. 40;36,37.
х Ст. 19.

прави си двѣ сребърни тржби изковани да ги направишъ, за да ти служатъ [а]за свикване на събранието и за дигане на становетѣ. (3) И [б]когато затржбятъ съ тѣхъ, всичкото събрание да се събере при тебе до дверитѣ на скинията на събранието. (4) И кога затржбятъ съ едната, [в]тогазъ да се събиратъ при тебе князоветѣ, тисяще началницитѣ Израилеви (5) А кога затржбите [г]въсклицателно, тогазъ да се дигатъ становетѣ които сж разположени къмъ изтокъ. (6) А когато вторий пжть затржбите възклицателно, [д]тогазъ да се дигатъ становетѣ които сж разположени къмъ югъ. Да затржбятъ съ възклицание за да се дигатъ. (7) А когато ще съберете събранието, [е]да тржбите, [ж]но не съ възклицание. (8) И [з]Аароновитѣ синове свещеницитѣ да тржбятъ съ тржбитѣ. *това* ще ви бжде за вѣчно узаконение въ родоветѣ ви (9) И [и]когато пойдете на брань въ земята си противъ врага [к]който би ви утѣснявалъ, тогазъ да тржбите съ възклицание; [л]и ще бждете помянати прѣдъ Господа Бога вашего, и ще се избавите отъ враговетѣ си (10) И въ [м]днитѣ на вашето веселие, и въ вашитѣ праздници, и въ вашитѣ новомѣсечия да тржбите съ тржбитѣ върхъ всесъженията си и върхъ примирителнитѣ си жъртви; и то ще бжде вамъ [н]възпоминание прѣдъ Бога вашего Азъ съмъ Иеова Богъ вашъ.

(11) И въ втората година, въ двадесетия день на втория мѣсецъ, [о]възвиси се облакътъ отъ скинията на свидѣтелството (12) И [п]Израилевитѣ синове се дигнаха споредъ пжтуванието си [р]отъ Синайската пустиня; и застана облакътъ [с]въ пустинята Фаранъ. (13) И дигнаха се първо [т]както заповѣда Господь чрѣзъ Моисеева ржка.

(14) И [у]първо се дигна онази хоругва която бѣше въ стана на Юдинитѣ синове споредъ пълковетѣ имъ; и надъ пълка му бѣше [ф]Наасовъ Аминадавовий синъ. (15) И надъ пълка на племето на Исахаровитѣ синове бѣше Натанаилъ Суаровий синъ (16) И надъ пълка на племето на Завулоновитѣ синове, Елиавъ Хелоновий синъ. (17) И [х]снеха скинията; и Гирсоновитѣ синове и Мерариевитѣ синове се дигнаха, и [ц]носѣха скинията (18) [ч]Послѣ се дигна хоругвата на Рувимовия станъ споредъ пълковетѣ имъ; и надъ пълка му бѣше Елисуръ Седиуровий синъ (19) И надъ пълка на племето на Симеоновитѣ синове бѣше Селумиилъ Сурисадаевийтъ синъ. (20) И надъ пълка на племето на Гадовитѣ синове бѣше Елиасафъ Деуиловий синъ. (21) Тогазъ се дигнаха Каатовцитѣ, [ш]които носѣха светилището, до пристиганието на които скинията се поставяше. (22) Послѣ [щ]се дигна хоругвата на стана на Ефремовитѣ синове споредъ пълковетѣ имъ; и надъ пълка му бѣше Елисама Амиудовий синъ. (23) И надъ пълка на племето на Манасиевитѣ синове бѣше Гамалиилъ Федасуровий синъ. (24) И надъ пълка на племето на Вениаминовитѣ синове бѣше Авиданъ Годеониевий синъ. (25) Послѣ [ъ]се дигна хоругвата на стана на Дановитѣ синове, послѣдни отъ всичкитѣ станове, споредъ пълковетѣ имъ; и надъ пълка му бѣше Ахиезеръ Амисадаевий синъ. (26) И надъ пълка на племето на Асировитѣ синове бѣше Фагеилъ Охрановий синъ (27) И надъ пълка на племето на Нефталимовитѣ синове бѣше Ахирей Енановий синъ. (28) [ь]Така ставаше пжтуванието на Израилевитѣ синове споредъ пълковетѣ имъ когато се дигаха.

(29) И рече Моисей на Овава, синъ на [ѣ]Рагуила Мадиамеца, тестя Моисеевъ: Ние отиваме на това мѣсто за което рече Господь: [ю]Ще ви го дамъ. Дойди наедно съ насъ, и [я]ще ти сторимъ добро; защото [ѫ]Господь е говорилъ добро за Израиля (30) И рече му: Не щя да дойда, но ще ида въ земята си и въ рода си. (31) И *Моисей* рече: Не ни оставяй, моля, понеже ти знаешъ дѣ трѣбва да разполагаме станъ въ пустинята, и ще бждешъ

а Иса. 1;13.
б Иер. 4;5. Иоилъ 2;15.
в Изх. 18;21. Гл. 1;16. 7;2.
г Гл. 2;3.
д Гл. 2;10.
е Ст. 3.
ж Иоилъ 2;1.
з Гл. 31;6. Ис. Нав. 6;4. 1 Лѣт. 15;24. 2 Лѣт. 13:12.
и Гл. 31;6. Ис. Нав. 6;5. 2 Лѣт. 13;14
к Сжд. 2;18. 4;3 6;9. 10;8,12. 1 Цар. 10;18. Псал. 106;42.
л Бит. 8;1. Псал. 106;4.
м Лев. 23;24. 2 Лѣт. 5;12. 7;6. 29;26. Езд. 3;10 Неем. 12;35 Псал 81;3.
н Ст. 9.
о Гл. 9;17.
п Изх 40;35 Гл. 2;9,16,24,31.
р Изх. 19;1. Гл. 1;1. 9;5.
с Бит. 21;21. Гл. 12:16. 13;3,26. Втор. 1;1
т Ст 5,6. Гл. 2;34.
у Гл. 2:3,9.
ф Гл. 1;7.
х Гл. 1;51.
ц Гл. 4;24,31. 7;6-8.
ч Гл. 2;10,16.
ш Гл. 4;4,15 7;9
щ Гл. 2;18,24
ъ Гл. 2;25,31 Ис. Нав. 6;9.
ь Гл. 2;34.
ѣ Изх. 2;18.
ю Бит. 12:7.
я Сжд. 1;16. 4;11.
ѫ Бит. 32;12. Изх. 3;8. 6;7,8

[ш]око за насъ. (32) И ако дойдешъ съ насъ,
[а]доброто което ще направи Господь намъ, исто-
то добро и ние ще направимъ тебѣ.
(33) И отидоха [б]отъ горага Господня три
дни пѫть; и ковчегътъ на завѣта Господень
[в]прѣдидѣше прѣдъ тѣхъ три дни пѫть за да
търси упокоително мѣсто за тѣхъ. (34) И [г]о-
блакътъ Господень бѣше надъ тѣхъ денѣ кога-
то тръгваха отъ стана.
(35) И когато се дигаше ковчегътъ на пѫть,
Моисей говорѣше: [д]Стани, Господи, и да се
разпръснатъ враговетѣ ти, и да бѣгатъ отъ ли-
цето ти онѣзи които тя ненавиждатъ. (36) А
когато се спираше, той казваше: Върни се,
Господи, при тмитѣ на Израилевитѣ тисящи.

ГЛАВА 11.

И [а]роптаеха людетѣ злѣ въ ушитѣ на Го-
спода; и Господь чу, и [б]пламна гнѣвътъ му;
и [в]запали се между тѣхъ огънь отъ Господа,
и изпояде края на стана. (2) И извикаха лю-
детѣ къмъ Моисея; и [г]Моисей се помоли Го-
споду, и прѣстана огъньтъ. (3) И нарече се
името на онова мѣсто [*]Тавера, защото се за-
пали между тѣхъ огънь отъ Господа.
(4) И [д]множеството *другоземци* които бѣха
между тѣхъ показа силно желание; още и
Израилевитѣ синове плакаха пакъ и рекоха:
[е]Кой ще ни даде месо да ядемъ? (5) [ж]Ние
помнимъ рибата която ядѣхме въ Египетъ да-
ромъ, и краставицитѣ, и динитѣ, и праса, и
червения и чесновия лукъ; (6) а [з]сега душата
ни е изсъхнала: нѣма въ очитѣ ни нищо о-
свѣнъ маната. (7) А [и]маната бѣ като корпан-
дрово сѣме, и видътъ ѝ като [к]на вделионъ.
(8) И людетѣ ходѣха наоколо и *я* събираха, и
мелѣха *я* въ мелници, или *я* чукаха въ кутли,
и варѣха *я* въ гърнета, и правѣха питѣбни-
ци отъ нея; [л]и вкусътъ ѝ бѣше като вкусъ
на пърженици отъ елей. (9) И [м]когато па-
даше росата въ стана нощѣ, падаше на нея
маната.
(10) И чу Моисей людетѣ че плачатъ по ро-
доветѣ си, всѣки на вратата на шатъра си; и
[н]разпали се силно гнѣвътъ Господень, и стана
мѫчно на Моисея. (11) И рече Моисей Госпо-
ду: [о]Защо си оскърбилъ раба си? и защо не
намѣрихъ благодать прѣдъ тебе, та си турилъ
върхъ мене товара на всички тѣзи люде?
(12) Азъ ли зачнахъ всички тѣзи люде? или
ги съмъ азъ родилъ, та ми говоришъ: [п]Носи
ги въ пазухата си, [р]както носи доилницата дой-
мото дѣте, до земята за която си се [с]клелъ на
отцитѣ имъ? (13) [т]Отъ дѣ у мене месо да дамъ
на всички тѣзи люде? защото ми се оплакватъ
и казватъ: Дай ни месо да ядемъ. (14) [у]Азъ
самъ не мога да нося всички тѣзи люде, за-
щото сѫ много тежки за мене. (15) И ако пра-
вишъ ти така съ мене, то [ф]умъртви ме сега,
моля, ако съмъ намѣрилъ благодать прѣдъ те-
бе, [х]за да не гледамъ злощастието си.
(16) Тогазъ рече Господь Моисею: Събери
ми [ц]седемдесеть мѫже отъ Израилевитѣ ста-
рѣйшини които познавашъ че сѫ старѣйшини
на людетѣ и [ч]надзиратели тѣхни, и доведи ги
въ скинията на събранието за да застанатъ
тамъ съ тебе. (17) И азъ ще [ш]слѣза и ще го-
воря тамъ съ тебе, [щ]и ще взема отъ духа
който е на тебе и ще туря на тѣхъ; и ще
носятъ товара на людетѣ наедно съ тебе, за
да *го* не носишъ ти самъ. (18) И кажи на
людетѣ: [ъ]Очистете себе си за утрѣ, и ще яде-
те месо; защото [ь]плакахте въ ушитѣ на Го-
спода и казвахте: Кой ще ни даде месо да
ядемъ? защото [ѣ]добрѣ ни бѣше въ Египетъ.
За това ще ви даде Господь месо, и ще ядете.
(19) Нѣма да ядете единъ день, ни два дни,
нито петь дена, ни десеть дена, ни двадесеть
дена, (20) [ю]но цѣлъ мѣсецъ, додѣ ви излѣзе
изъ ноздритѣ и ви омръзне; защото прѣзрѣхте
Господа който е между васъ, и плакахте прѣдъ
него и думахте: [я]Защо излѣзохме изъ Египетъ?

[ш] Иовъ 29;15.
[а] Съд. 1;16.
[б] Изх. 3;1.
[в] Втор. 1;33. Ис. Нав. 3;3,4,6. Псал. 132;8. Иер. 31;2. Иез. 20;6.
[г] Изх. 13;21. Неем. 9;12,19.
[д] Псал. 68;1,2. 132;8.—
[а] Втор. 9;22.
[б] Псал. 78;21.
[в] Лев. 10;2. Гл. 16;35. 4 Цар. 1;12. Псал. 106;18.
[г] Як. 5;16.
[*] Запаляне.
[д] Изх. 12;38.
[е] Псал. 78;18. 106;14. 1 Кор. 10;6.
[ж] Изх. 16;3.
[з] Гл. 21;5.
[и] Изх. 16;14,31.
[к] Бит. 2;12.
[л] Изх. 16;31.
[м] Изх. 16;13,14.
[н] Псал. 78;21.
[о] Втор. 1;12.
[п] Иса. 40;11.
[р] Иса. 49;23. 1 Сол. 2;7.
[с] Бит. 26;3. 50;24. Изх. 13;5.
[т] Мат. 15;33. Мар. 8;4.
[у] Изх. 18;18.
[ф] Виж. 3 Цар. 19;4. Иоан. 4;3.
[х] Соф. 3;15.
[ц] Виж. Изх. 24;1,9.
[ч] Втор. 16;18.
[ш] Ст. 25. Бит. 11;5. 18;21. Изх. 19;20.
[щ] 1 Цар. 10;6. 4 Цар. 2;15. Неем. 9;20. Иса. 44;3. Иоилъ 2;28.
[ъ] Изх. 19;10
[ь] Изх. 16;7.
[ѣ] Ст. 5. Дѣян. 7;39.
[ю] Псал. 78;29. 106;15.
[я] Гл. 21:5

(21) И рече Моисей: Людетѣ всрѣдъ които
съмъ азъ сѫ [л]шестстотинъ тисящи пѣшци;
и ти рече: Ще имъ дамъ месо да ядатъ цѣлъ
мѣсецъ. (22) [м]Да се изколятъ ли за тѣхъ ов-
цитѣ и говедата за да имъ бѫдатъ доволни?
или ще се съберать ли за тѣхъ всичкитѣ мор-
ски риби за да имъ бѫдатъ доволни? (23) И
рече Господь Моисею; [а]Скратила ли се е рѫ-
ката Господня? Сега ти [б]ще видишъ, ще се
сбѫдне ли съ тебе словото ми, или не.

(24) И Моисей излѣзе та каза на людетѣ
думитѣ Господни; и [в]събра седемдесетьтѣ мѫ-
же отъ старѣйшинитѣ на людетѣ, и постави
ги около скинията. (25) Тогазъ [г]слѣзе Господь
въ облакъ и говори съ него, и взе отъ духа
който бѣше на него и тури на седемдесетьтѣ
мѫже, старѣйшинитѣ; и [д]като седна на тѣхъ
духътъ, [е]пророчествуваха, но не повториха.
(26) Останаха обаче двама мѫже въ стана,
името на единия Елдадъ, и името на другия
Модадъ, и седна на тѣхъ духътъ; и тѣ *бѣха*
отъ записанитѣ, но [ж]не отидоха до скинията,
и тѣ пророчествуваха въ стана. (27) И завтече
се едно момче и обади на Моисея и рече:
Елдадъ и Модадъ пророчествуватъ въ стана.
(28) И Исусъ Навиевий синъ, слугата на Мои-
сея, единъ отъ избранитѣ негови, отговори и
рече: Господине мой Моисее, [з]възбрани имъ.
(29) А Моисей му рече: Завиждашъ ли ти за
мене? [и]Дано да бѣха всичкитѣ люде Господни
пророци, *и* Господь да тури духа си на тѣхъ!
(30) И отиде Моисей въ стана, той и старѣй-
шинитѣ Израилеви.

(31) Тогазъ [к]излѣзе вѣтъръ отъ Господа, и
докара пъдпъдъци отъ морето и хвърли *ги*
връхъ стана до единъ день пѫть отъ едната
страна, и до единъ день пѫть отъ другата
страна, около стана; и тѣ *бѣха* до два лакта
надъ лицето на земята.

(32) Тогазъ станаха людетѣ всичкия онзи
день, и всичката нощь, и всичкия слѣдващи
день та събираха пъдпъдъцитѣ: онзи който
събра най-малко събра [л]десеть корове; и про-
стираха *ги* за себе си около стана. (33) [м]А
като бѣше месото още въ зѫбитѣ имъ, и не
бѣше още сдъвкано, разпали се гнѣвътъ Го-
сподень връхъ людетѣ; и порази Господь лю-
детѣ съ много голѣма язва. (34) И нарекоха
името на това мѣсто Кивротъ-атаава, защото
тамъ биддоха погребени пожелавшитѣ люде.

(35) И [н]дигнаха се людетѣ отъ Кивротъ-
атаава за Асиротъ, и останаха въ Асиротъ.

ГЛАВА 12.

И говори Мариамъ и Ааронъ противъ Мои-
сея за Етиопянката която взе, (защото [а]бѣ
взелъ жена Етиопянка,) (2) и рекоха: Само
чрѣзъ Моисея ли говори Господь? [б]не говори
ли чрѣзъ насъ? И [в]чу *това* Господь. (3) А
Моисей бѣше человѣкъ много кротъкъ, повече
отъ всичкитѣ человѣци които бѣха на земята.
(4) И [г]рече Господь тутакси на Моисея и на
Аарона и на Мариамъ: Излѣзте вие трима
къмъ скинията на събранието. И излѣзоха
тримата. (5) Тогазъ [д]слѣзе Господь въ обла-
чень стълпъ, и застана при дверитѣ на ски-
нията, и повика Аарона и Мариамъ; и излѣ-
зоха тѣ двамата. (6) И рече: Слушайте сега
думитѣ ми. Ако има между васъ пророкъ, азъ
Господь [е]чрѣзъ видѣние ще се опозная нему:
[ж]на сънъ ще му говоря. (7) [з]Но съ раба ми
Моисея не е така: [и]той е вѣренъ въ всичкия
ми [к]домъ. (8) [л]Уста съ уста ще говоря азъ
съ него, [м]явно, а не съ гадания; и той ще
гледа образа [н]Господень. И какъ вие [о]не се
убояхте да говорите противъ раба ми Моисея?
(9) И разпали се гнѣвътъ Господень противъ
тѣхъ; и отиде си. (10) И облакътъ се оттегли
отъ скинията; и, [п]ето, Мариамъ *стана* [р]про-
кажена *и* като снѣгъ *бѣла*; и погледна Ааронъ
на Мариамъ, и, ето, тя бѣше прокажена.

л Бит.12;2. Изх.12;37. 38;26. Гл. 1;46.
м Виж. 4 Цар.7;2. Мат. 15;33. Мар. 8;4. Иоан. 6;7,9
а Иса. 50;2. 59;1.
б Гл.23;19. Иоз. 12;25. 24;14.
в Ст. 16.
г Ст. 17. Гл.12;5.
д Виж. 4 Цар. 2;15.
е Виж. 1 Цар. 10;5,6, 10. 19;20,21,23. Иоиль 2;28. Дѣян. 2;17,18. 1 Кор.14;1, и друг.
ж Виж. 1 Цар. 20;26. Иер. 36;5.
з Виж. Мар.9;38. Лука 9;49. Иоан. 3;26.
и 1 Кор. 14;5.
к Изх. 16;13. Псал. 78;26-28. 105;40.
л Иез. 45;11.
м Псал. 78;30,31.
* Гробища на пожеланието.
н Гл. 33;17. —
а Изх. 2;21.
б Изх. 15;20. Мих.6;4.
в Бит.29;33. Гл. 11;1. 4Цар.19;4. Иса.37;4. Иез. 35;12,13.
г Псал. 76;9.
д Гл. 11;25. 16;19.
е Бит.15;1. 46;2. Иовъ 33;15. Иез.1;1. Дан. 8;2. 10;8,16,17. Лука 1;11,22. Дѣян. 10;11,17 22;17,18.
ж Бит.31;10,11. 3 Цар. 3;5. Мат. 1;20.
з Псал. 105;26.
и Евр. 3;2,5.
к 1 Тим. 3;15. [34;10.
л Изх. 33;11. Втор.
м 1 Кор. 13;12.
н Изх. 33;19.
о 2 Пет. 2;10. Юд. 8.
п Втор. 24;9.
р 4 Цар. 5;27. 15;5. 2 Лѣт. 26;19,20.

(11) И рече Ааронъ Моисею: Моля ти се, го-
сподине мой, [с]не възлагай грѣха на насъ дѣто
сторихме безумно и съгрѣшихме. (12) И сега
да не бѫде тя [т]като мъртво *дѣте* на което по-
ловината отъ снагата е изтлѣла когато излази
изъ утробата на майка си. (13) И викна Мои-
сей къмъ Господа и рече: О Боже, моля ти
се, изцѣли я. (14) И Господь рече Моисею:
[у]И отецъ ѝ ако би я заплюлъ въ лице, не
щѣше ли би тя посрамена седемь дни? [ф]Нека
бѫде затворена вънъ отъ стана седемь дни, и
послѣ да се прибере. (15) И [х]затворена биде
Мариамь седемь дни вънъ отъ стана; и лю-
детѣ не се дигнаха додѣ се прибра Мариамь.
(16) И послѣ се дигнаха людетѣ отъ [ч]Аси-
ротъ, и разположиха станъ въ пустинята
Фаранъ.

ГЛАВА 13.

И говори Господь Моисею и рече: (2)[а]Про-
води отъ себе си мѫже за да съглѣдателству-
ватъ Ханаанската земя която азъ давамъ на
Израилевитѣ синове: отъ всѣко племе на от-
цитѣ имъ да проводите по единъ мѫжъ, и
всичкы да сѫ отъ началницитѣ имъ. (3) И
споредъ Божието повелѣние изпроводи ги Мои-
сей [б]отъ пустинята Фаранъ. И всичкы тѣзи
мѫже бѣха главни между Израилевитѣ синове.
(4) И тѣзи сѫ имената имъ: отъ Рувимовото
племе, Самуй синъ Закхуровъ: (5) отъ Симе-
оновото племе, Сафатъ синъ Хориевъ: (6)[в]отъ
Юдиното племе, [г]Халевъ синъ Иефонневъ:
(7) отъ Исахаровото племе, Игалъ синъ Иоси-
фовъ: (8) отъ Ефремовото племе, [д]Осия синъ
Навиинъ: (9) отъ Вениаминовото племе, Фалтий
синъ Рафуевъ: (10) отъ Завулоновото племе,
Гадиилъ синъ Содиевъ (11) отъ Иосифовото
племе, отъ Манасиевото племе, Гадий синъ
Сусиевъ: (12) отъ Дановото племе, Амиилъ
синъ Гамалиевъ: (13) отъ Асировото племе,
Сетуръ синъ Михаиловъ: (14) отъ Нефталимо-
вото племе, Навий синъ Вопсиевъ: (15) отъ
Гадовото племе, Геуилъ синъ Махиевъ. (16) Тѣ-
зи сѫ имената на мѫжетѣ които проводи Мои-
сей за да съглѣдателствуватъ земята; и наиме-
нува Моисей [е]Осия Навиевия синъ Исусъ.
(17) И проводи ги Моисей за да съглѣдател-
ствуватъ Ханаанската земя, и рече имъ: Въз-
лѣзте [ж]на южната страна, и ще възлѣзете
[з]на горага; (18) и вижте земята каква е, и
людетѣ които живѣятъ въ нея, силни ли сѫ
или слаби, малко ли сѫ или много; (19) и
каква е земята на която тѣ живѣятъ, добра
ли е или лоша, и какви сѫ градоветѣ въ
които тѣ живѣятъ, отъ шатри ли сѫ или сѫ
оградени; (20) и каква е оназъ земя, [и]тлъста
ли е или постала, има ли на нея дърва или
не; и [к]бѫдете смѣли та донесете отъ плодове-
тѣ на земята. А въ това врѣме бѣше врѣмето
на първозрѣлото грозде. (21) И възлѣзоха и
съглѣдателствуваха земята [л]отъ пустинята Цинъ
[м]до Роовъ при входа въ Ематъ. (22) Послѣ
възлѣзоха къмъ южната страна и дойдоха до
Хевронъ, дѣто живѣеха [н]Ахиманъ, Сесай, и
Талмай, [о]Енаковитѣ синове. (А [п]Хевронъ бѣ-
ше съграденъ седемь години прѣди [р]Египет-
ския Танисъ.) (23) И [с]дойдоха до долината
Есхолъ, и отрѣзаха отъ тамъ една прѫчка отъ
лоза съ единъ гроздъ, и носѣха го двоица на
прѫжина: *взеха* и нарове и смокини. (24) Оно-
ва мѣсто се нарече долина [*]Есхолъ поради
грозда който отрѣзаха отъ тамъ Израилевитѣ
синове. (25) И въ свършването на четирде-
сеть дни върнаха се като съглѣдателствуваха
земята.

(26) И ходиха и дойдоха при Моисея, и при
Аарона, и при всичкото събрание на Израиле-
витѣ синове [т]въ пустинята Фаранъ, [у]въ Ка-
дисъ; и донесоха отвѣтъ на тѣхъ и на всич-
кото събрание, и показаха имъ плода на зе-
мята. (27) И обадиха му и рекоха. Ходихме
въ земята въ която ни ти проводи, и наисти-
на тамъ тече [ф]млѣко и медъ; и [х]ето плода ѝ;
(28) [ч]людетѣ обаче които живѣятъ въ оназъ
земя сѫ силни, и градоветѣ оградени и много

с 2 Цар. 19;19 24;10. Прит. 30;32.
т Псал. 88;4
у Виж. Евр. 12;9.
ф Лев. 13;46. Гл. 5;2,3.
х Втор. 24;9. 2 Лѣт. 26;20,21.
ч Гл. 11;35. 33;18.
—
а Гл. 32;8. Втор. 1;22.
б Гл. 12;16. 32;8. Втор. 1;19. 9;23.
в Гл. 34;19. 1 Лѣт. 4;15.
г Ст. 30. Гл. 14;6,30. Ис. Нав. 14;6,7, 13,14. Сѫд. 1;12.
д Ст. 16
е Ст. 8. Изх. 17;9. Гл. 14;6,30.
ж Ст. 21
з Бит. 14;10. Сѫд. 1;9,19.
и Неем. 9;25,35. Иез. 34;14.
к Втор. 31;6,7,23.
л Гл. 34;3. Ис. Нав. 15;1
м Ис. Нав. 19;28.
н Ис. Нав. 11;21,22 15;13,14 Сѫд. 1;10.
о Ст. 33.
п Ис. Нав. 21;11
р Псал. 78;12. Иса. 19;11 30;4.
с Втор. 1;24,25.
* *Гроздъ.*
т Ст. 3.
у Гл. 20;1,16. 32;8. 33;36 Втор. 1;19. Ис. Нав. 14;6.
ф Изх. 3;8. 33;3.
х Втор. 1;25.
ч Втор. 1;28. 9;1,2.

голѣми: видѣхме още тамъ и [ч] Енаковитѣ си-
нове. (29) [ш] Амаличанитѣ живѣятъ въ тазъ
земя къмъ югъ, и Хетейцитѣ и Иевусейцитѣ
и Аморейцитѣ живѣятъ по планинитѣ, и Ха-
наанцитѣ живѣятъ при морето и при брѣго-
ветѣ на Йорданъ. (30) И [щ] Халевъ утишаваше
людетѣ прѣдъ Моисея и говорѣше: Да възлѣ-
земъ незабавно и да я завладѣемъ, защото
можемъ да я обладаемъ. (31) [ъ] А человѣцитѣ
които бѣха възлѣзли заедно съ него рекоха:
Не можемъ да възлѣземъ противъ тѣзи люде,
защото сѫ по-силни отъ насъ. (32) И [ь] поху-
лиха на Израилевитѣ синове земята която бѣ-
ха съгледателствували, и рекоха: Земята коя-
то прѣминахме за да я съгледателствуваме е
земя която пояжда жителитѣ си; и [ѳ] всичкитѣ
люде които видѣхме въ нея сѫ мѫже прѣви-
соки. (33) И тамъ видѣхме исполинитѣ, [ю] си-
новетѣ Енакови, отъ исполинския родъ; и гле-
дахме себе си [я] *прѣдъ тѣхъ* като скакалци:
[ѧ] таквизъ ни гледаха и тѣ.

ГЛАВА 14.

Тогазъ всичкото събрание дигна гласъ та
викаше; и [а] плакаха людетѣ прѣзъ онази нощь.
(2) И [б] всичкитѣ Израилеви синове роптаеха на
Моисея и Аарона; и рече имъ всичкото съ-
брание: [в] Да бѣхме умрѣли въ Египетската
земя! или въ тази пустиня да бѣхме умрѣли!
(3) И защо ни води Господь въ тази земя да
паднемъ отъ ножъ, и женитѣ ни и чадата ни
да бѫдатъ въ разграбване? Не бѣше ли по-
добрѣ намъ да се върнемъ въ Египетъ? (4) И
говорѣха си единъ на другъ: [г] Да си туримъ
началникъ и [д] да се върнемъ въ Египетъ.
(5) Тогазъ Моисей и Ааронъ [е] паднаха на
лицето си прѣдъ всичкото множество на съ-
браннето отъ Израилевитѣ синове. (6) А [ж] И-
сусъ Навиевъ синъ и Халевъ Иефониевъ
синъ, отъ онѣзи които съгледателствуваха зе-
мята, разкѫсаха дрехитѣ си, (7) и говориха
на всичкото събрание на Израилевитѣ синове
и рекоха: [з] Земята прѣзъ която минахме за да
я съгледателствуваме е земя много добра.
(8) [и] Ако благоволи Господь въ насъ, тогазъ
той ще ни въведе въ тази земя, и ще даде
намъ [к] тазъ земя дѣто тече млѣко и медъ.
(9) Само [л] противъ Господа не възставайте, и
[м] не бойте се отъ людетѣ на тази земя, защо-
то [н] тѣ сѫ ястие за насъ: защитата имъ се
оттегли отъ върху тѣхъ, и [о] Господь е съ насъ:
не бойте се отъ тѣхъ.
(10) Тогазъ [п] всичкото събрание рече да ги
убиятъ съ камене; но [р] славата Господня се
яви въ скинията на събранието прѣдъ всич-
китѣ Израилеви синове.
(11) И рече Господь Моисею: [с] До кога ще
ме прѣзиратъ тѣзи люде? и [т] до кога нѣма да
ме вѣрватъ при всичкитѣ знамения които на-
правихъ посрѣдъ тѣхъ? (12) Ще ги поразя
съ моръ и ще ги изтрѣбя, а [у] тебе ще напра-
вя народъ по-голѣмъ и по-силенъ отъ тѣхъ.
(13) И [ф] рече Моисей Господу: Тогазъ Еги-
птянитѣ ще чуятъ, (защото ти въведе този на-
родъ съ твоята сила отсрѣдъ тѣхъ,) (14) и ще
кажатъ *това* на жителитѣ на тази земя; [х] *по-
неже* сѫ чули че ти, Господи, си между тѣзи
люде, че ти, Господи, се явявашъ лице съ
лице, и [ц] облакътъ ти стои надъ тѣхъ, и ти
прѣдходишъ прѣдъ тѣхъ денѣ въ облаченъ
стълпъ, а нощѣ въ огненъ стълпъ. (15) И ако
изтрѣбишъ ти тѣзи люде като единого человѣ-
ка, тогазъ народитѣ които сѫ чули за тебе
ще кажатъ и ще рекатъ: (16) [ч] Иеова, като
не може да въведе тѣзи люде въ земята за

ч Ст. 33.
ш Изх. 17;8. Гл. 14;43. Сѫд. 6;3. 1 Цар. 14;48. 15;3, и др.
щ Виж. Гл. 14;6,24. Ис. Нав. 14;7.
ъ Гл. 32;9. Втор. 1;28. Ис. Нав. 14;8.
ь Гл. 14;36,37.
ѳ Амосъ 2;9.
ю Втор. 1;28. 2;10. 9;2.
я Иса. 40;22.
ѧ 1 Цар. 17;42.

—

а Гл. 11;4.
б Изх. 16;2. 17;3. Гл. 16;41. Псал. 106;25.
в Виж. Ст. 28,29.
г Неем. 9;17.
д Виж. Втор. 17;16. Дѣян. 7;39.
е Гл. 16,4,22.
ж Ст. 24,30,38. Гл. 13;6,8.
з Гл. 13;27. Втор. 1;25.
и Втор. 10;15. 2 Цар. 15;25,26. 22;20. 3 Цар. 10;9. Псал. 22;8. 147;10,11. Иса. 62;4.
к Гл. 13;27.
л Втор. 9;7,23,24.
м Втор. 7;18. 20;3.
н Гл. 24;8.
о Бит. 48;21. Изх. 33;16. Втор. 20;1,3,4. 31;6,8. Ис. Нав. 1;5. Сѫд. 1;22. 2 Лѣт. 13;12. 15;2. 20;17. 32;8. Псал. 46;7,11. Иса. 41;40. Амосъ 5;14. Зах. 8;23.
п Изх. 17;4.
р Изх. 16;10. 24;16,17. 40;34. Лев. 9;23. Гл. 16;19,42. 20;6.
с Ст. 23. Втор. 9;7,8,22. Псал. 95;8. Евр. 3;8,16.
т Втор. 1;32. 9;23. Псал. 78;22,32,42. 106;24. Иоан. 12;37. Евр. 3;18.
у Изх. 32;10.
ф Изх. 32;12. Втор. 9;26-28. 32;27. Псал. 106;23. Иез. 20;9,14.
х Изх. 15;14. Ис. Нав. 2;9,10. 5;1.
ц Изх. 13;21. 40;38. Гл. 10;34. Неем. 9;12. Псал. 78;14. 105;39.
ч Втор. 9;28. Ис. Нав. 7;9.

което имъ се кле, погуби ги въ пустинята.
(17) И сега, моля ти се, нека се възвеличи
силата на Господа моего както си говорилъ и
рекълъ: (18) Господь е [ш]дълготърпѣливъ и
многомилостивъ, прощава беззаконие и прѣ-
стжпление, и никакъ не обезвинява *повинния*,
[щ]и въздава беззаконието на отцитѣ върху ча-
дата до третия и четвъртия родъ. (19) [ъ]Про-
сти, моля се, беззаконието на тѣзи люде [ь]спо-
редъ твоята голѣма милость, и [ѣ]споредъ както
си прощавалъ тѣзи люде отъ Египетъ до тука.
(20) И рече Господь: Прощавамъ *имъ* [ю]спо-
редъ твоето слово; (21) но живъ съмъ азъ, и
[я]ще се напълни всичката земя съ славата Го-
сподня. (22) [ѫ]Понеже всички тѣзи мжже кои-
то видѣха славата ми и знаменията ми които
направихъ въ Египетъ и въ пустинята, и ме
раздразниха до [ѭ]сега десеть пжти, и не по-
слушаха гласа ми, (23) [а]наистина тѣ нѣма да
видятъ земята за която се клехъ на отцитѣ
имъ: ни единъ отъ онѣзи които ме прѣзрѣха
нѣма да я види. (24) Но [б]раба моего Халева,
понеже има въ себе си другъ духъ, и напъл-
но [в]ме послѣдва, за то него ще въведа въ зе-
мята въ която влѣзе, и сѣмето му ще я на-
слѣди. (25) (А Амаличанитѣ и Хананцитѣ жи-
вѣятъ въ долината.) Утрѣ се върнете та [г]иде-
те въ пустинята къмъ Червено Море.
(26) И говори Господь Моисею и Аарону и
рече: (27) [д]До кога *ще търпя* на това лукаво
събрание което роптае противъ мене? [е]Чухъ
роптанията на Израилевитѣ синове които роп-
таятъ противъ мене. (28) Кажи имъ: [ж]Живъ
съмъ азъ, говори Господь, [з]както вие гово-
рихте въ ушитѣ ми, непрѣмѣнно така ще на-
правя вамъ. (29) Труповетѣ ви ще паднатъ въ
тая пустиня; и [и]всички изброени между васъ,
колкото сте на четъ отъ двадесеть години и
нагорѣ, които сте роптали противъ мене,
(30) вие нѣма да влѣзете въ земята за която
азъ се клехъ да ви населя въ нея, [к]освѣнъ
Халева Иефониевия синъ и Исуса Навиевия
синъ. (31) [л]Но дѣцата ваши за които вие ре-
кохте че ще бждатъ въ разграбване, тѣхъ ще
въведа; и *тамъ* тѣ ще познаятъ земята която
[м]вие прѣзрѣхте. (32) А [н]вашитѣ трупове ще
паднатъ въ тази пустиня. (33) И [о]чадата ви ще
[*]обикалятъ по пустинята [п]четиридесеть годи-
ни, и ще [р]теглятъ за вашитѣ блудувания,
додѣ се довършатъ труповетѣ ви въ пустинята.
(34) [с]По числото на днитѣ въ които съгледа-
телствувахте земята, [т]четиридесеть дни, всѣки
день за една година, четиридесеть години ще
теглите за беззаконията си, и ще познаете
отчуждението ми. (35) [у]Азъ Господь говорихъ:
наистина така ще направя [ф]на всичко това
лукаво събрание което се е събрало противъ
мене: въ тази пустиня ще се довършатъ, и
въ нея ще измратъ. (36) И [х]онѣзи человѣци
които проводи Моисей да съгледателствуватъ
земята, които като се върнаха направиха
всичкото събрание да роптае противъ него, и
похулиха земята, (37) тѣзи человѣци, които
похулиха земята, [ц]измрѣха съ язвата прѣдъ
Господа. (38) А [ч]Исусъ Навиевътъ синъ и
Халевъ Иефониевътъ синъ останаха живи отъ
онѣзи человѣци които ходиха да съгледател-
ствуватъ земята.
(39) И каза Моисей тѣзи думи на всичкитѣ
Израилеви синове; и [ш]горко плакаха людетѣ.
(40) И като станаха сутриньта рано, възлѣзо-
ха на планинския върхъ и говорѣха: [щ]Ето
ни, и ще възлѣземъ на това мѣсто за което
рече Господь; защото съгрѣшихме. (41) А
Моисей рече: Защо вие така [ъ]прѣстжпяте по-
велѣнието Господно? Ето, това нѣма да успѣе.
(42) [ь]Не възлизайте, защото нѣма Господа
между васъ; за да ви не поразятъ враговетѣ
ви. (43) Защото Амаличанитѣ и Хананцитѣ
сж тамъ прѣдъ васъ, и вие ще паднете отъ
ножъ: [ѣ]понеже отстжпихте отъ Господа, за
това Господь нѣма да бжде съ васъ. (44) Но

ш Изх. 34;6,7. Псал. 103;8. 145;8. Иона 4;2.
щ Изх. 20;5. 34;7.
ъ Изх. 34;9.
ь Псал. 106;45.
ѣ Псал. 78;38.
ю Псал. 106;23. Як. 5;16. 1 Иоан. 5;14-16.
я Псал. 72;19.
ѫ Втор. 1;35. Псал. 95;11. 106;26. Евр. 3;17,18.
ѭ Бит. 31;7.
а Гл. 32;11. Иез. 20;15.
б Втор. 1;36. Ис. Нав. 14;6,8,9,14.
в Гл. 32;12.
г Втор. 1;40.
д Ст. 11. Изх. 16;28. Мат 17;17
е Изх. 16;12.
ж Ст. 23. Гл. 26;65. 32,11. Втор. 1;35. Евр. 3;17.
з Виж. Ст. 2.
и Гл. 1;45. 26;64.
к Ст. 38. Гл. 26;65. 32;12 Втор. 1;36,38.
л Втор 1;39.
м Псал. 106;24.
н 1 Кор. 10;5. Евр. 3;17.
о Гл. 32;13. Псал. 107;40.
* *Евр.*, пасать.
п Виж. Втор. 2;14.
р Иез. 23:35.
с Гл. 13;25.
т Псал. 95;10. Иез. 4;6.
у Гл. 23;19.
ф Ст. 27,29. Гл. 26;65. 1 Кор. 10;5.
х Гл. 13;31,32.
ц 1 Кор. 10;10. Евр. 3;17. Юд. 5.
ч Гл. 26;65. Ис. Нав. 14;6,10.
ш Изх. 33:4.
щ Втор. 1;41.
ъ Ст. 25. 2 Лѣт. 24;20.
ь Втор. 1;42.
ѣ 2 Лѣт. 15;2.

[ю]тѣ дързнаха и възлѣзоха на планинския върхъ; а ковчегътъ на завѣта Господенъ и Моисей не излѣзоха отсрѣдъ стана.

(45) [я]Тогазъ Амаличанитѣ и Ханаанцитѣ които живѣеха на онази планина слѣзоха и удариха ги, и поразиха ги до [ѧ]Хорма

ГЛАВА 15

И [а]говори Господь Моисею и рече (2) Говори на Израилевитѣ синове и кажи имъ: Когато влѣзете въ земята която ви азъ давамъ за население, (3) и [б]принесете жъртва Господу, всесъжение, или [в]жъртва за изпълнение на обричане, или самоволно или [г]въ праздницитѣ си, [д]за да направите ухание благовонно Господу отъ говедата или отъ овцитѣ, (4) тогазъ [е]онзи който приноси приноса си Господу да принесе хлѣбно [ж]приношение една десета часть *отъ ефа* чисто брашно смѣсено [з]съ четвъртата часть на единъ инъ елей. (5) И [и]вино за възлияние една четвърта часть отъ ина да притуришъ на всесъжението или на жъртвата за всѣко агне; (6) или [к]за всѣки овенъ да притуришъ хлѣбно приношение двѣ десети части *отъ ефата* чисто брашно смѣсено съ една трета часть отъ ина елей; (7) и вино за възлияние да принесешъ една трета часть отъ ина за ухание благовонно Господу. (8) Ако ли приносишъ отъ говедата за всесъжение, или жъртва за изпълнение на обричане, [л]или примирително приношение Господу, (9) тогазъ да принесешъ [м]съ *жъртвата* отъ говедата хлѣбно приношение три десети части *отъ ефа* чисто брашно смѣсено съ половинъ инъ елей; (10) и да принесешъ вино за възлияние половинъ инъ въ жъртва за ухание благовонно Господу. (11) [н]Така трѣбва да се прави за всѣко говедо, или за всѣки овенъ, или за агне, или за яре. (12) Споредъ числото което ще приносите, така да направите за всѣко споредъ числото имъ. (13) Всѣки туземецъ да прави така когато приноси жъртва за ухание благовонно Господу. (14) И ако има нѣкой чужденецъ, пришлецъ между васъ, или какъвъ-годѣ между васъ въ вашитѣ родове, и принесе жъртва за ухание благовонно Господу, както правите вие да направи и той. (15) [о]Единъ законъ *ще бѫде* за васъ които сте отъ събранието и за чужденеца който е пришлецъ *между васъ*, едно узаконение вѣчно въ родоветѣ ви; както вие така ще бѫде и чужденецътъ прѣдъ Господа. (16) Единъ законъ и едно правило ще бѫде за васъ и за чужденеца който е пришлецъ между васъ.

(17) И говори Господь Моисею и рече: (18) [п]Говори на Израилевитѣ синове и кажи имъ Когато влѣзете въ земята въ която ви азъ въвождамъ, (19) и [р]ядете отъ хлѣба на тазъ земя, тогазъ да принесете Господу приношение възвишаемо: (20) [с]да принесете пита отъ първото ваше тѣсто за приношение възвишаемо: [т]да го възвишите така както възвишаемо приношение отъ гумно. (21) Отъ първото ваше тѣсто да давате Господу приношение възвишаемо въ родоветѣ си

(22) [у]Ако ли погрѣшите и не изпълните всички тѣзи заповѣди които говори Господь Моисею, (23) за всичко което ви заповѣда Господь чрѣзъ Моисеева рѫка, отъ който день Господь заповѣда и послѣ въ родоветѣ ви, (24) то [ф]ако е сторено отъ незнание, скритомъ отъ събранието, всичкото събрание нека принесе единъ юнецъ отъ говедата за всесъжение, за ухание благовонно Господу, [х]наедно съ хлѣбното му приношение и съ възлиянието му споредъ правилото, и [ц]единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ. (25) И [ч]да направи свещеникътъ умилостивение за всичкото събрание на Израилевитѣ синове, и ще имъ се прости; защото е станало отъ незнание, и тѣ сѫ принесли приношението си въ жъртва Господу, и приношението си за грѣхъ прѣдъ Господа за незнание. (26) И ще се прости на всичкото събрание на Израилевитѣ синове, и на чужденеца който е пришлецъ между тѣхъ, защото всичкитѣ люде бѣха съгрѣшили отъ незнание.

(27) [ш]Ако ли единъ человѣкъ съгрѣши отъ незнание, той трѣба да принесе еднолѣтна

ю Втор. 1;43.
я Ст.43. Втор. 1;44.
ѧ Гл. 21:3. Сѫд. 1;17.

—

а Ст. 18. Лев.23;10. Втор. 7;1.
б Лев. 1;2,3.
в Лев. 7;16. 22;18,21.
г Лев. 23;8,12,36. Гл. 28;19,27. 29;2,8,13. Втор. 16:10.
д Бит.8:21. Изх.29;18.
е Лев. 2;1. 6;14.
ж Изх. 29;40. Лев. 23;13.
з Лев. 14;10. Гл.28;5.
и Гл. 28:7,14.
к Гл. 28;12,14.
л Лев. 7;11.
м Гл. 28;12,14
н Гл. 28.
о Ст. 29. Изх. 12;49. Гл. 9;14.
п Ст. 2 Втор. 26:1
р Ис. Нав. 5;11,12.
с Втор. 26;2,10. Прит. 3;9,10.
т Лев. 2;14. 23;10,16.
у Лев. 4;2.
ф Лев. 4;13.
х Ст. 8-10
ц Лев. 4;23. Гл.28;15. Езд. 6;17. 8;35.
ч Лев. 4;20.
ш Лев. 4;27,28.

козя въ приношение за грѣхъ. (28) И свеще-
никътъ [щ]да направи умилостивение за душа-
та която е съгрѣшила отъ незнание; когато
съгрѣши отъ незнание прѣдъ Господа, да на-
прави умилостивение за нея, и ще ѝ се опро-
сти. (29) [ъ]Единъ законъ да бжде за васъ,
както за тузенеца отъ Израилевитѣ синове
така и за чужденеца който е пришлецъ между
тѣхъ, когато съгрѣши отъ незнание.
(30) [ь]Ако ли нѣкой тузенецъ или чужденецъ
съгрѣши съ дързостлива ржка, той показва
прѣзрѣние къмъ Господа: тая душа да бжде
изтрѣбена отъ людетѣ си. (31) Понеже е [ѣ]прѣ-
зрѣлъ словото Господне и прѣстжпилъ е за-
повѣдьта му, тая душа непрѣмѣнно да се из-
трѣби: [ю]беззаконието ѝ да бжде върхъ нея.
(32) И когато Израилевитѣ синове бѣха въ
пустинята, [я]намѣриха единого человѣка че съ-
бираше дърва въ сжботенъ день. (33) И онѣзи
които го намѣриха че събира дърва доведоха
го при Моисея и Аарона и при всичкото съ-
брание; (34) и [ѧ]турижа го подъ стража, по-
неже не бѣше още явно що трѣбваше да сто-
рятъ съ него. (35) И каза Господь Моисею:
[ѩ]Тоя человѣкъ непрѣмѣнно трѣбва да се
умъртви: всичкото събрание [а]да го убие съ
камене вънъ отъ стана. (36) И всичкото съ-
брание изведоха го вънъ отъ стана и убиха
го съ камене; и умрѣ както заповѣда Господь
Моисею.
(37) И говори Господь Моисею и рече:
(38) Говори на Израилевитѣ синове и [б]кажи
имъ да си направятъ ресни по краищата на
дрехитѣ си въ родоветѣ си, и да турятъ на
реснитѣ на краищата синь ширитъ. (39) И
това ще имате за ресни за да го гледате, и
да помните всичкитѣ заповѣди Господни и да
ги изпълнявате, и [в]да не слѣдвате подиръ
сърдцето си и подиръ очитѣ си подиръ които
[г]вие блудувате, (40) та да помните и изпъл-
нявате всичкитѣ мои заповѣди, и [д]да сте свети
Богу вашему. (41) Азъ съмъ Господь Богъ
вашъ който ви изведохъ изъ Египетската
земя за да съмъ Богъ вашъ. Азъ съмъ Иеова
Богъ вашъ.

ГЛАВА 16.

А [а]Корей синътъ на Исаара, сина на Каата
Левиевия синъ, и Датанъ и Авиронъ синове-
тѣ на Елиава, и Онъ синътъ на Фалета, Ру-
импови синове, прѣдприеха (2) и дигнаха се
противъ Моисея, съ двѣстѣ и петдесеть чело-
вѣци отъ Израилевитѣ синове, началници на
събранието, [б]избрани съвѣтници, именити мж-
же. (3) [в]Събраха се прочее противъ Моисея
и противъ Аарона, и рекоха имъ: Доста ви
е! [г]Всичкото събрание, всичкитѣ сж свети;
[д]и Господь е всрѣдъ тѣхъ. А защо се възви-
шавате вие надъ събора Господень?
(4) А Моисей като чу *това* [е]падна на лице-
то си, (5) и говори на Корея и на всичкото
негово събрание и рече: Утрѣ ще покаже
Господь кой е неговъ и [ж]светъ, и *него* ще
приближи при себе си. Онзи [з]когото избере,
[и]него ще приближи при себе си. (6) Това на-
правете: Ти, Корее, и всичкото ти събрание,
земете си кадилници, (7) и турете въ тѣхъ
огънь, и утрѣ турете въ тѣхъ темянъ прѣдъ
Господа; и когото избере Господь, той ще бж-
де светъ. Доста *и* вамъ, Левиеви синове.
(8) И рече Моисей Корею: Чуйте сега вие,
Левиеви синове. (9) [к]Малко ли ви е това [л]дѣ-
то Израилевий Богъ отдѣли васъ отъ събра-
нието Израилево та ви приближи при себе
си, да правите службата на скинията Го-
сподня, и да стоите прѣдъ събранието за да
служите за тѣхъ? (10) Той приближи при *се-*
бе си тебе, и наедно съ тебе всичкитѣ ти
братя Левиевитѣ синове: искате ли вие и
свещенството? (11) Така ти и всичкото твое
събрание събрали сте се противъ Господа; и
[м]Ааронъ кой е та да ропщаете на него?
(12) И проводи Моисей да повикатъ Датана

[щ] Лев. 4;35.
[ъ] Ст. 15.
[ь] Лев. 17;12. Псал. 19;13. Евр. 10;26. 2 Пет. 2;10.
[ѣ] 2 Цар. 12;9. Притч. 13;13.
[ю] Лев. 5;1. Иез. 18;20.
[я] Изх. 31;14,15. 35;2,3.
[ѧ] Лев. 24;12.
[ѩ] Изх. 31;14,15.
а Лев. 24;14. 2 Цар. 21;13. Дѣян. 7;58.
б Втор. 22;12. Мат. 23;5.
в Виж. Втор. 29;19. Иовъ 31;7. Иер. 9;14. Иез. 6;9.
г Псал. 73;27. 106;39. Як. 4;4.
д Лев. 11;44,45. Рим. 12;1. Кол. 1;22. 1 Пет. 1;15,16.

а Изх. 6;21. Гл. 26;9. 27;3 Юд. 11.
б Гл. 26;9.
в Псал. 106;16.
г Изх. 19;6.
д Изх. 29;45. Гл. 14;14. 35;34.
е Гл. 14;5. 20;6.
ж Ст. 3. Лев. 21;6-8, 12,15.
з Изх. 28;1. Гл. 17;5. 1 Цар. 2;28. Псал. 105;26.
и Гл. 3;10. Лев. 10;3. 21;17,18. Иез. 40;46. 44;15,16.
к 1 Цар. 18;23. Иса. 7;13.
л Гл. 3;41,45. 8;14. Втор. 10;8.
м Изх. 16;8. 1 Кор. 3;5.

и Авирона Елиавовитѣ синове; а тѣ рекоха: Нѣма да идемъ. (13) [н]Малко ли е това дѣто си ни извелъ изъ земя въ която тече млѣко и медъ за да ни изморишъ въ пустинята, но [о]още и владѣтель ли искашъ да направишъ себе си надъ насъ? (14) Но ти не си ни довелъ въ [п]земя дѣто тече млѣко и медъ, нито си ни далъ наслѣдие нивя и лозя. Ще извадишъ ли очитѣ на тѣзи люде? Нѣма да идемъ. (15) И разсърди се Моисей много и рече Господу: [р]Не поглеждай на приношението имъ: [с]азъ не съмъ взелъ отъ тѣхъ нито единъ оселъ, и никому отъ тѣхъ зло не съмъ направилъ. (16) И рече Моисей Корею: [т]Утрѣ ти и всичкото твое събрание да бѫдете [у]прѣдъ Господа, ти, и тѣ, и Ааронъ. (17) И вземете всѣки кадилницата си, и турете въ тѣхъ темянъ, и принесете прѣдъ Господа всѣки кадилницата си, двѣстѣ и петдесеть кадилници, и ти и Ааронъ, всѣки кадилницата си.

(18) И взеха всѣки кадилницата си, и турнаха въ тѣхъ огънь, и турнаха въ тѣхъ темянъ; и застанаха прѣдъ дверитѣ на скинията на събранието наедно съ Моисея и Аарона. (19) И събра противъ тѣхъ Корей всичкото събрание прѣдъ дверитѣ на скинията на събранието; и яви се [ф]славата Господня на всичкото събрание.

(20) И говори Господь Моисею и Аарону и рече: (21) [х]Отдѣлете се отсрѣдъ това събрание, и азъ [ц]ще ги истрѣбя въ едно мъгновение. (22) А тѣ [ч]паднаха на лицата си и рекоха: О Боже, [ш]Боже на духоветѣ на всѣка плъть! ако единъ человѣкъ е съгрѣшилъ, ще се разгнѣвишъ ли ти на всичкото събрание? (23) И говори Господь Моисею и рече: (24) Говори на събранието и кажи: Отстѫпете отъ жилищата на Корея, Датана, и Авирона. (25) И тъй, стана Моисей та отиде при Датана и Авирона; и подирѣ му отидоха Израилевитѣ старѣйшини. (26) И говори на събранието и рече: [щ]Отстѫпете сега отъ шатритѣ на тѣзи нечестиви человѣци, и не се допирайте до нищо тѣхно, за да не погинете въ всичкитѣ имъ грѣхове. (27) И отстѫпиха отъ около жилищата на Корея, Датана, и Авирона; а Датанъ и Авиронъ излѣзоха та застанаха при вратата на шатритѣ си, съ женитѣ си, и синоветѣ си, и съ малкитѣ си дѣца. (28) И рече Моисей: [ъ]Отъ това ще познаете че Господь ме проводи да направя всички тѣзи дѣла, че [ь]не правя отъ самосебе си. (29) Ако тѣ умрѫтъ както умиратъ всичкитѣ человѣци, или [ѣ]ако бѫде върхъ тѣхъ въздаяние споредъ въздаянието на всичкитѣ человѣци, то не ме е Господь проводилъ; (30) но ако [ю]направи Господь чудо, и земята отвори устата си та погълне тѣхъ и всичко което е тѣхно, и [я]слѣзатъ тѣ живи въ адъ, тогазъ ще познаете че тѣзи человѣци прѣзрѣха Господа.

(31) И [ѧ]като изговори той всички тѣзи думи, разпукна се подъ тѣхъ земята. (32) И отвори земята устата си и погълна тѣхъ, и кѫщитѣ имъ, и [ѩ]всичкитѣ человѣци Корееви, и всичкия имъ имотъ. (33) И слѣзоха живи въ адъ тѣ и всичко тѣхно, и земята ги покри; и погинаха отсрѣдъ събранието. (34) И всичкий Израиль които бѣха около тѣхъ побѣгнаха отъ вика имъ, и думаха: Да не погълне земята и насъ. (35) И [а]огънь излѣзе отъ Господа и изяде [б]онѣзи двѣстѣ и петдесеть мѫже които принесоха темяна.

(36) И говори Господь Моисею и рече: (37) Кажи на Елеазара, сина на Аарона свещеника, да вземе кадилницитѣ отсрѣдъ изгорението; и огъня пръсни тамъ, защото [в]се осветиха: (38) *да вземе* кадилницитѣ на тѣзи человѣци които [г]съгрѣшиха противъ душитѣ си, и нека ги направятъ на плочи за обковавание на олтаря; понеже тѣ ги принесоха прѣдъ Господа, и за това сѫ освещени; и [д]ще бѫдатъ тѣ за знамение на Израилевитѣ синове. (39) И взе Елеазаръ свещеникътъ мѣднитѣ кадилници които бѣха принесли из-

---

- н Ст. 9.
- о Изх. 2;14. Дѣян. 7;27,35.
- п Изх. 3;8. Лев. 20;24.
- р Бит. 4;4,5.
- с 1 Цар. 12;3. Дѣян. 20;33. 2 Кор. 7;2.
- т Ст. 6,7.
- у 1 Цар. 12;3,7.
- ф Ст. 42. Изх. 16;7,10. Лев. 9;6,23. Гл. 14;10.
- х Ст. 45. Виж. Бит. 19;17,22. Иор. 51;6. Дѣян. 2;40. Отк. 18;4.
- ц Ст. 45. Изх. 32;10. 33;5.
- ч Ст. 45. Гл. 14;5.
- ш Гл. 27;16. Іовъ 12;10. Екл. 12;7. Иса. 57;16. Зах. 12;1. Евр. 12;9.
- щ Бит. 19;12,14. Иса. 52;11. 2 Кор. 6;17. Отк. 18;4.
- ъ Изх. 3;12. Втор. 18;22. Зах. 2;9,11. 4;9. Иоан. 5;36.
- ь Гл. 24;13. Иер. 23;16. Иез. 13;17. Иоан. 5;30. 6;38.
- ѣ Изх. 20;5. 32;34. Іовъ 35;15. Иса. 10;3. Иор. 5;9.
- ю Іовъ 31;3. Иса. 28;21.
- я Ст. 33. Псал. 55;15.
- ѧ Гл. 26;10. 27;3. Втор. 11;6. Псал. 106;17.
- ѩ Виж. Ст. 17. Гл. 26;11. 1 Лѣт. 6;22,37.
- а Лев. 10;2. Гл. 11;1. Псал. 106;18.
- б Ст. 17.
- в Лев. 27;28.
- г Прит. 20;2. Ав. 2;10.
- д Гл. 17;10. 26;10. Иез. 14;8.

горѣлитѣ; и направиха ги на плочи за обковаване на олтаря, (40) (въ поменъ на Израилевитѣ синове, [е]щото никой чужденецъ, който не е отъ Аароновото сѣме, да не пристжпва да принесе темянъ прѣдъ Господа, за да не стане каквото Корей и събранието му,) както му рече Господь чрѣзъ Моисеева ржка.

(41) А на утрѣшния день [ж]всичкото събрание на Израилевитѣ синове възроптаха на Моисея и Аарона и рекоха: Вие избихте людетѣ Господни. (42) И когато се бѣше събрало събранието противъ Моисея и Аарона, погледнаха къмъ скинията на събранието, и, ето, [з]облакътъ я покри, и [и]яви се славата Господня. (43) И дойде Моисей и Ааронъ при скинията на събранието. (44) И говори Господь Моисею и рече: (45) [к]Оттеглете се отсрѣдъ това събрание, и азъ ще ги погубя въ едно мъгновение. Но [л]тѣ паднаха на лицата си. (46) И рече Моисей Аарону: Вземи кадилницата, и тури въ нея огънь отъ олтаря, и тури темянъ та иди скоро въ събранието и направи умилостивение за тѣхъ, защото [м]излѣзе гнѣвъ отъ Господа: язвата начна. (47) И Ааронъ взе *кадилницата* както рече Моисей, и завтече се всрѣдъ събранието, и, ето, язвата бѣше начнала въ людетѣ; но той тури темяна и направи умилостивение за людетѣ. (48) И застана между мъртвитѣ и живитѣ; и прѣстана поражението. (49) И умрѣлитѣ въ поражението бѣха четиринадесеть тисящи и седемстотинъ человѣци, освѣнъ онѣзи които умрѣха отъ Кореевата причина. (50) И върна се Ааронъ при Моисея до дверитѣ на скинията на събранието; и прѣстана поражението.

ГЛАВА 17

И говори Господь Моисею и рече: (2) Говори на Израилевитѣ синове, и вземи отъ тѣхъ по единъ жезълъ за всѣки домъ, отъ всичкитѣ имъ князове споредъ домоветѣ на отцитѣ имъ, дванадесеть жезли, и на всѣкого името напиши на жезъла му. (3) И името на Аарона напиши на Левиевия жезълъ; понеже по единъ жезълъ ще бжде за началника на отеческитѣ имъ домове. (4) И положи ги въ скинията на събранието прѣдъ свидѣтелството, [а]дѣто азъ се нахождамъ съ васъ. (5) И жезълътъ на человѣка [б]когото избера ще процъвти; и ще направя да прѣстанатъ отпрѣдъ мене роптанията на Израилевитѣ синове [в]които тѣ роптаятъ противъ васъ.

(6) И каза Моисей на Израилевитѣ синове; и дадоха му всичкитѣ имъ князове, всѣки князъ по единъ жезълъ споредъ отеческитѣ си домове, дванадесеть жезли; и Аароновиятъ жезълъ *бѣше* между жезлитѣ имъ. (7) И положи Моисей жезлитѣ прѣдъ Господа, [г]въ скинията на свидѣтелството. (8) И на утрѣшния день влѣзе Моисей въ скинията на свидѣтелството; и, ето, Аароновиятъ жезълъ за Левиевия домъ покаралъ и прорастилъ пжпки, и цъвналъ, и завързалъ зрѣли бадеми. (9) И изнесе Моисей всичкитѣ жезли отъ лицето Господне при всичкитѣ Израилеви синове; и тѣ видѣха това, и взеха всѣки жезъла си. (10) И рече Господь Моисею: [д]Тури пакъ Аароновия жезълъ прѣдъ свидѣтелството за да се пази [е]въ знамение на непокорницитѣ; и [ж]да направишъ да прѣстанатъ роптанията имъ прѣдъ мене, за да не умратъ. (11) И Моисей направи както му заповѣда Господь: така направи.

(12) Тогазъ синоветѣ Израилеви говориха на Моисея и рекоха: Ето, ние умираме, погинваме, всинца погинваме: (13) [з]всѣки който се приближава, който приближи до скинията Господня, умира: така ли всинца ще измремъ?

ГЛАВА 18.

И рече Господь Аарону: [а]Ти, и синоветѣ ти, и домътъ на отца ти съ тебе [б]ще понесете повинностьта за светилището; и ти и синоветѣ ти съ тебе ще носятъ повинностьта за свещенството ви. (2) А братята си, Левиевото племе, колѣното на отца ти приближи при себе си; [в]да сж съединени съ тебе и [г]да ти слугуватъ; [д]а ти и синоветѣ ти съ тебе да сте при скинията на свидѣтелството. (3) И *Левититѣ* ще пазятъ стража за тебе и [е]стража за всичката скиния: [ж]само до сжсждитѣ на

е Гл.3;10. 2 Лѣт. 26;18.
ж Гл.14;2. Псал. 106;25.
з Изх.40;34.
и Ст.19. Гл.20;6.
к Ст.21,24.
л Ст.22. Гл.20;6.
м Лев.10;6. Гл.1;53. 8;19. 11;33. 18;5. 1 Лѣт.27;24. Псал. 106;29.

—

а Изх.25;22. 29;42,43. 30;36.
б Гл.16;5.
в Гл.16;11.
г Изх.38;21. Гл.18;2. Дѣян.7;44.
д Евр.9;4.
е Гл.16;38.
ж Ст.5.
з Гл.1;51,53. 18;4,7.

—

а Гл.17;13.
б Изх.28;38.
в Виж. Бит.29;34.
г Гл.3;6,7.
д Гл.3;10.
е Гл.3;25,31,36.
ж Гл.16;40.

светилището и до олтаря да се не приближаватъ, [з]за да не умратъ и тѣ и вие. (4) Нека бѫдатъ съединени съ тебе, и да пазятъ стражата за скинията на събранието въ всѣко слугуване на скинията; и [и]чужденецъ да се не приближи при васъ. (5) Така ще пазите [к]стража за светилището и стража за олтаря, за [л]да не бѫде вече гнѣвъ върху Израилевитѣ синове. (6) И, ето, азъ [м]взехъ братята ви Левитите отсрѣдъ Израилевитѣ синове· тѣ сѫ [н]дадени вамъ даръ заради Господа да вършатъ слугуването за скинията на събранието. (7) А [о]ти и синоветѣ ти съ тебе пазете свещенството си въ всичко което принадлежи на олтаря и [п]което е отвѫтрѣ на завѣсата, и да служите: вамъ дадохъ даръ службата на свещенството; и който чужденецъ се приближи, да се умъртви.

(8) И рече Господь Аарону: Ето, азъ [р]дадохъ тебѣ настоятелството на моитѣ приношения, *сирѣчь,* на всичкитѣ посвещения отъ Израилевитѣ синове: [с]на тебе ги дадохъ за помазването и на синоветѣ ти по вѣчно узаконение. (9) Това ще бѫде твое отъ прѣсветитѣ нѣща колкото не се тури на огъня: всичкитѣ имъ приноси, [т]всичкитѣ имъ хлѣбни приношения, [у]всичкитѣ имъ приношения за грѣхъ. [ф]и всичкитѣ имъ приношения за прѣстѫпление които тѣ даватъ менѣ прѣсвети ще бѫдатъ за тебе и за синоветѣ ти. (10) [х]На прѣсвето мѣсто да ги ядете: всѣки мѫжки полъ ще яде отъ тѣхъ: свети ще бѫдатъ. (11) И това е твое: [ц]възвишаемото приношение отъ приноситѣ имъ съ всичкитѣ движими приношения на Израилевитѣ синове [ч]давамъ ги на тебе, и на синоветѣ ти, и на дъщеритѣ ти съ тебе по вѣчно узаконение. [ш]Всѣки чистъ въ дома ти да ги яде. (12) [щ]Всичко най-добро отъ елея, и всичко най-добро отъ виното и отъ житото, [ъ]начаткитѣ имъ които тѣ даватъ Господу, тебѣ ги давамъ. (13) Начаткитѣ на всичкитѣ *плодове* на земята имъ [ь]които тѣ ще донесатъ Господу твои ще бѫдатъ: [ѣ]всѣки чистъ въ дома ти да ги яде. (14) [ю]Всѣко съ клетва посвещение въ Израиль ще бѫде твое. (15) Все което [я]отваря ложесна отъ всѣка плъть, което приносятъ Господу, отъ человѣкъ или скотъ твое ще бѫде; [ѫ]но за първородно отъ человѣка непрѣмѣнно ще взимашъ изкупъ, и за първородно отъ нечисти скотове ще взимашъ изкупъ. (16) Които ще се изкупуватъ, като станатъ на единъ мѣсецъ да взимашъ изкупъ [ѭ]по твоето оцѣнение, петь сикли сребърни споредъ сикъла на светилището, [а]който е двадесеть гери. (17) А [б]за първороднитѣ отъ говедата, или за първороднитѣ отъ овцитѣ, и за първороднитѣ отъ козитѣ да не взимашъ изкупъ: тѣ сѫ свети: съ [в]кръвьта имъ ще поръсвашъ олтаря, и тлъстината имъ ще изгаряшъ като жъртва за ухание благовонно Господу. (18) А месото имъ ще бѫде твое, както [г]сѫ твои движимитѣ грѫди и дѣсното бедро. (19) [д]Всичкитѣ възвишаеми приношения на светитѣ нѣща които приносятъ Израилевитѣ синове Господу давамъ тебѣ, и на синоветѣ ти, и на дъщеритѣ ти съ тебе по вѣчно узаконение. [е]Това е вѣченъ завѣтъ на соль прѣдъ Господа, *даденъ* на тебе и на сѣмето ти съ тебе

(20) И рече Господь Аарону: Въ тѣхната земя ти да нѣмашъ наслѣдие, нито да имашъ дѣлъ между тѣхъ: [ж]азъ съмъ дѣлъ твой и наслѣдие твое между Израилевитѣ синове. (21) А на Левиевитѣ синове, ето, [з]азъ давамъ всичкитѣ десятъци въ Израиль въ наслѣдие заради слугуването що вършатъ, [и]слугуването въ скинията на събранието. (22) И [к]да не пристѫпятъ вече Израилевитѣ синове при скинията на събранието, [л]за да не понесатъ грѣхъ и умратъ. (23) [м]Но Левитите ще вър-

з Гл. 4;15.
и Гл. 3;10.
к Изх. 27;21. 30;7. Лев. 24;3. Гл. 8;2.
л Гл. 16;46.
м Гл. 3;12,45.
н Гл. 3;9. 8;19.
о Ст. 5. Гл. 3;10.
п Евр. 9;3,6.
р Лев. 6:16,18,26. 7;6,32. Гл. 5;9.
с Изх. 29;29. 40;13,15.
т Лев. 2;2,3. 10;12,13.
у Лев. 4;22,27. 6;25,26.
ф Лев. 5;1. 7;7. 10;12 14;13. [7:6.
х Лев. 6;16,18,26,29.
ц Изх. 29;27,28. Лев. 7;30,34.
ч Лев. 10;14. Втор. 18;3.
ш Лев. 22;2,3,11-13.
щ Изх. 23;19. Втор. 18;4. Неем. 10;35,36.
ъ Изх. 22;29.
ь Изх. 22;29. 23;19. 34;26. Лев. 2;14. Гл. 15;19. Втор. 26;2.
ѣ Ст. 11.
ю Лев. 27;28.
я Изх 13;2. 22;29. Лев. 27;26. Гл. 3;13.
ѫ Изх. 13;13. 34:20.
ѭ Лев. 27;2,6. Гл. 3;47.
а Изх. 30;13. Лев. 27;25. Гл. 3;47. Иез. 45;12.
б Втор. 15;19.
в Лев. 3;2,5.
г Изх. 29;26,28. Лев. 7;31,32,34.
д Ст. 11.
е Лев. 2;13. 2Лѣт. 13;5.
ж Втор. 10;9. 12;12. 14;27,29. 18;1,2. Ис. Нав. 13;14,33. 14;3. 18;7. Псал. 16;5. Иез. 44;28.
з Ст. 24,26. Лев. 27;30,32. Неем. 10;37. 12:44. Евр. 7;5,8,9.
и Гл. 3;7,8.
к Гл. 1;51.
л Лев. 22;9.
м Гл. 3;7.

вать слугуването въ скинията на събранието, и тѣ ще носятъ повинностьта си: *това е* вѣчно узаконение въ родоветѣ ви да нѣматъ между Израилевитѣ синове наслѣдие. (24) [н]Защото десетъцитѣ на Израилевитѣ синове които приносятъ възвишаемо приношение Господу давамъ наслѣдие на Левититѣ; за това рекохъ за тѣхъ: [о]Между Израилевитѣ синове не ще да иматъ наслѣдие.

(25) И говори Господь Моисею и рече: (26) Говори на Левититѣ и кажи имъ: Когато вземете отъ Израилевитѣ синове десетъка който ви дадохъ отъ тѣхъ за наслѣдие ваше, тогазъ да приносите отъ тѣхъ приношение възвишаемо Господу, [п]десетъкъ отъ десетъка. (27) И [р]*тѣзи* възвишаеми ваши приношения ще се смѣтатъ вамъ като жито отъ [с]гумното, и като изобилие на вино отъ жлеба. (28) Така и вие да приносите приношение възвишаемо Господу отъ всичкитѣ си десетъци които вземате отъ Израилевитѣ синове; и отъ тѣхъ да давате възвишаемото приношение Господне на Аарона свещеника. (29) Отъ всичкитѣ си дарове да приносите всѣко възвишаемо приношение Господу, отъ всичко най-добро отъ тѣхъ освещената имъ часть. (30) И да имъ речешъ: Когато принесете отъ тѣхъ най-добрата имъ [с]часть, ще се смѣта *останалото* за Левититѣ като доходъ отъ гумното и като доходъ отъ жлеба. (31) И ще го ядете на всѣко мѣсто, вие и челедитѣ ви; защото това е вамъ [т]заплата за слугуването ви въ скинията на събранието. (32) [у]Тогазъ за това нѣма да понесете грѣхъ когато принесетѣ най-добрата часть отъ тѣхъ, и [ф]да не осквернявате светитѣ нѣща на Израилевитѣ синове, за да не умрете.

ГЛАВА 19.

И говори Господь Моисею и Аарону и рече: (2) Това е заповѣдьта на закона който Господь заповѣда и каза: Говори на Израилевитѣ синове да ти доведатъ червеникава юница безъ порокъ, която да нѣма поврѣда, и на която не е туранъ яремъ; (3) и да я дадете [а]на Елеазара свещеника, и [б]той да я изведе вънъ отъ стана, и да я заколятъ прѣдъ него. (4) И да вземе Елеазаръ свещеникътъ отъ кръвьта ѝ съ пръста си, и [в]да поръси седемь пѫти отъ кръвьта ѝ прѣдъ лицето на скинията на събранието. (5) И да изгорятъ юницата прѣдъ него: [г]кожата ѝ, и месото ѝ, и кръвьта ѝ съ лайната ѝ да изгорятъ. (6) И свещеникътъ да вземе [д]кедрово дърво, и исопъ, и червена *прежда,* и да *ги* хвърли всрѣдъ *огъня* дѣто гори юницата. (7) Тогазъ [е]да изпере свещеникътъ дрехитѣ си, и да омие тѣлото си съ вода, и послѣ да влѣзе въ стана, и да бѫде нечистъ свещеникътъ до вечерь. (8) Така и онзи който я е горилъ да изпере дрехитѣ си съ вода, и да омие тѣлото си съ вода, и да бѫде нечистъ до вечерь. (9) Тогазъ единъ чистъ человѣкъ [ж]да събере пепела на юницата и да *го* тури вънъ отъ стана на чисто мѣсто; и да се пази за съборището на Израилевитѣ синове [з]като вода за очищение отъ грѣхъ. (10) И онзи който събере пепела на юницата да изпере дрехитѣ си, и да бѫде нечистъ до вечерь; и това ще бѫде за Израилевитѣ синове, и за пришелцитѣ които живѣятъ между тѣхъ, вѣчно узаконение.

(11) [и]Който се допре до нѣкое мъртво человѣческо тѣло ще бѫде нечистъ седемь дни. (12) Той [к]ще се очисти съ тази *вода* въ третия день, и въ седмия день ще бѫде чистъ: ако ли се не очисти въ третия день, и въ седмия день не ще бѫде чистъ. (13) Който се допре до мъртво тѣло на умрѣлъ человѣкъ, и не се очисти, [л]осквернява скинията Господня; и тая душа да се изтрѣби изъ Израиля: понеже той не е поръсенъ съ [м]очистителната вода той ще бѫде нечистъ: [н]нечистотата му е още върхъ него (14) Този е законътъ когато нѣкой человѣкъ умре въ шатъръ: всички онѣзи които влазятъ въ шатъра, и все що има въ шатъра, ще бѫдатъ нечисти седемь дни; (15) и [о]всѣки съсѫдъ непокритъ, който нѣма покривъ вързанъ отгорѣ си, нечистъ е. (16) И [п]който на полето се допре до нѣкого

[н] Ст. 21.
[о] Ст. 20. Втор. 10;9. 14;27,29. 18;1.
[п] Неем. 10;38.
[р] Ст. 30.
[с] Ст. 27.
[т] Мат. 10;10. Лука 10;7. 1 Кор. 9;13. 1 Тим. 5;18.
[у] Лев. 19;8. 22;16.
[ф] Лев. 22;2,15.

—

[а] Втор. 21;3. 1 Цар. 6;7.
[б] Лев. 4;12,21. 16;27. Евр. 13;11.
[в] Лев. 4;6. 16;14,19. Евр. 9;13.
[г] Изх. 29;14. Лев. 4;11,12.
[д] Лев. 14;4,6,49.
[е] Лев. 11;25. 15;5.
[ж] Евр. 9;13.
[з] Ст. 13,20,21. Гл. 31;23.
[и] Ст. 19. Лев. 21;1. Гл. 5;2. 9;6,10. 31;19. Плач. 4;14. Аг. 2;13.
[к] Гл. 31;19.
[л] Лев. 15;31.
[м] Ст. 9. Гл. 8;7.
[н] Лев. 7;20. 22;3.
[о] Лев. 11;32. Гл. 31;20.
[п] Ст. 11.

убитъ съ ножъ, или до мъртво тѣло, или до человѣческа кость, или до гробъ ще бѫде нечистъ седемь дни.

(17) И за *очищение на* нечистия [р]нека вземать отъ пепела на изгорената *юница* въ жъртва за грѣхъ, и да полѣятъ на него жива вода въ съсѫдъ. (18) И чистъ человѣкъ да вземе [с]исопъ, и като *го* натопи въ водата да поръси шатъра, и всичкитѣ съсѫди, и человѣцитѣ които се намѣрватъ тамъ, и оногози който се е допрѣлъ до кость, или до убитъ *человѣкъ*, или до мъртъвъ, или до гробъ. (19) И чистиятъ да поръси нечистия въ третия день и въ седмия день; [т]и ще го очисти въ седмия день. Тогазъ нека изпере дрехитѣ си, и нека се омие съ вода, и вечерьта ще бѫде чистъ. (20) И този който е нечистъ и не се очисти, тая душа да се изтрѣби отсрѣдъ събора, [у]понеже е осквернилъ светилището Господне: той не е поръсенъ съ очистителна вода: нечистъ е. (21) И това ще бѫде за тѣхъ вѣчно узаконение, че този който е поръсилъ съ очистителната вода ще изпере дрехитѣ си, и който се допре до очистителната вода ще бѫде нечистъ до вечерь; (22) и [ф]всичко до което се допре нечистиятъ ще бѫде нечисто; и [х]този който се допре *до това нѣщо* ще бѫде нечистъ до вечерь.

ГЛАВА 20.

И [а]дойдоха Израилевитѣ синове, всичкото събрание, въ пустинята Цинъ въ първия мѣсецъ; и останаха людетѣ въ Кадисъ; и [б]умрѣ тамъ Мариамъ, и погребена биде тамъ.

(2) И [в]вода нѣмаше за събранието; и [г]събраха се противъ Моисея и противъ Аарона. (3) И [д]скараха се людетѣ съ Моисея та говорѣха и думаха: О да бѣхме умрѣли и ние [е]когато братята ни умрѣха прѣдъ Господа! (4) И [ж]защо възведохте събранието Господне въ тази пустиня да умремъ въ нея ние и скотоветѣ ни? (5) И защо ни възведохте изъ Египетъ за да ни доведете на това лошо мѣсто? *Това* не е мѣсто за сѣяне, ни за смокви, ни за лозя, ни за нарове; нито вода има да пиемъ.

(6) И отидоха Моисей и Ааронъ отъ лицето на събранието при дверитѣ на скинията на събранието, и [з]паднаха на лицето си; и славата Господня имъ [и]се яви. (7) И говори Господь Моисею и рече: (8) [к]Вземи жезъла и свикай събранието, ти и Ааронъ братъ ти, и прѣдъ очитѣ имъ речете на канарата; и ще даде водата си: така [л]ще имъ извадишъ вода изъ канарата, и ще напоишъ събранието и скотоветѣ имъ.

(9) И взе Моисей жезъла който бѣше [м]прѣдъ Господа, както му заповѣда той; (10) и свикаха Моисей и Ааронъ събранието прѣдъ канарата, и рече имъ: [н]Чуйте сега, вие метежници; да ви извадимъ ли вода изъ тази канара? (11) Тогазъ дигна Моисей рѫката си и удари съ жезъла си канарата два пѫти; и [о]потече много вода; и пи събранието и скотоветѣ имъ.

(12) И рече Господь Моисею и Аарону: Понеже [п]не ме повѣрвахте [р]да ме осветите прѣдъ Израилевитѣ синове, за това вие нѣма да въведете това събрание въ земята която имъ давамъ. (13) [с]Тая е водата на [*]Мерива; защото Израилевитѣ синове се прѣпираха съ Господа, и той се освети всрѣдъ тѣхъ.

(14) И [т]проводи Моисей посланници отъ Кадисъ до Едомския царь *да му кажатъ:* [у]Така говори братъ ти Израиль: Ти знаешъ всичкия трудъ който ни намѣри, (15) [ф]какъ слѣзоха отцитѣ ни въ Египетъ, и [х]живѣхме много врѣме въ Египетъ, и [ц]Египтянитѣ озлобиха насъ и отцитѣ ни; (16) и [ч]ние извикахме къмъ Господа, и той чу гласа ни, и [ш]проводи единого ангела та ни изведе изъ Египетъ, и, ето, сме въ Кадисъ, градъ въ края на твоитѣ прѣдѣли. (17) [щ]Да минемъ, моля, прѣзъ твоята земя: нѣма да минемъ прѣзъ нивата или прѣзъ лозята, нито ще пиемъ вода отъ кладенцитѣ;

р Ст. 9.
с Псал. 51;7.
т Лев. 14;9.
у Ст. 13.
ф Аг. 2;13.
х Лев. 15;5.

а Гл. 33;36.
б Изх. 15;20. Гл. 26;59.
в Изх. 17;1.
г Гл. 16;19,42.
д Изх. 17;2. Гл. 14;2.
е Гл. 11;1,33. 14;37. 16;32,35,49.
ж Изх. 17;3.
з Гл. 14;5. 16;4,22,45.
и Гл. 14;10.
к Изх. 17;5.
л Неем. 9:15. Псал. 78;15,16. 105;41. 114;8. Иса. 43;20. 48;21.
м Гл. 17;10.
н Псал. 106;33.
о Изх. 17;6. Втор. 8;15. 1Кор. 10;4.
п Гл. 27;14. Втор. 1;37. 3;26. 32;51.
р Лев. 10;3. Иез. 20;41. 36;23. 38;16. 1Пет. 3;15.
с Втор. 33;8. Псал. 95;8. 106;32, и дрг.
* Карание.
т Съд. 11;16,17.
у Втор. 2;4, и дрг. 23;7. Авд. 10,12.
ф Бит. 46;6. Дѣян. 7;19.
х Изх. 12;40.
ц Изх. 1;11, и дрг. Втор. 26;6. Дѣян. 7;19.
ч Изх. 2;23. 3;7.
ш Изх. 3;2. 14;29. 23;20. 33;2.
щ Виж. Гл. 21;22. Втор. 2;27.

не ще вървимъ прѣзъ царския пжть: нѣма да свърнемъ ни надѣсно ни налѣво додѣ прѣминемъ твоитѣ прѣдѣли. (18) Но Едомъ му рече: Нѣма да минешъ прѣзъ *земята* ми, за да не излѣза съ ножъ насрѣща ти. (19) А Израилевитѣ синове му рекоха: Ние ще минемъ прѣзъ друма; и ако азъ и скотоветѣ ми пиемъ отъ водата ти [ц]ще я платимъ. да прѣмина само съ нозѣтѣ си, и нищо друго. (20) А той рече [ч]Нѣма да минешъ. И излѣзе Едомъ противъ него съ много люде и съ силна ржка. (21) Така [ш]не рачи Едомъ да пусне Израиля да мине прѣзъ прѣдѣлитѣ му; и [ю]оттегли се Израиль отъ него.

(22) И дигнаха се Израилевитѣ синове, всичкото събрание, [я]отъ Кадисъ, и [аа]дойдоха при гората Оръ.

(23) И говори Господь Моисею и Аарону на гората Оръ, при прѣдѣлитѣ на земята Едомъ, и рече: (24) [бб]Ааронъ ще се прибере при людетѣ си; защото нѣма да влѣзе въ земята която давамъ на Израилевитѣ синове, понеже [вв]не се покорихте на думата ми при водата на Мерива. (25) [б]Вземи Аарона и Елеазара сина му и възведи ги на гората Оръ, (26) и съблѣчи отъ Аарона одеждитѣ му, и облѣчи съ тѣхъ Елеазара сина му, и Ааронъ ще се прибере *при людетѣ си* и ще умре тамъ. (27) И стори Моисей както заповѣда Господь, и възлѣзоха на гората Оръ прѣдъ очитѣ на всичкото събрание. (28) И [в]съблѣче Моисей отъ Аарона одеждитѣ му, и облѣче съ тѣхъ Елеазара сина му; и [г]умрѣ Ааронъ тамъ на върхъ гората; и слѣзоха Моисей и Елеазаръ отъ гората. (29) И видѣ всичкото събрание че умрѣ Ааронъ; и оплакваха Аарона [д]тридесеть дни всичкий Израилевъ домъ.

ГЛАВА 21.

И чу [а]Хананей Арадскиятъ царь, който живѣеше къмъ пладне, че иде Израиль прѣзъ пжтя Атаримъ, и направи бой противъ Израиля, и хвана отъ тѣхъ плѣнници. (2) И [б]направи Израиль обричане Господу и рече: Ако наистина прѣдадешъ тѣзи люде въ ржката ми съвсѣмъ ще погубя градоветѣ имъ. (3) И Господь послуша гласа на Израиля и прѣдаде Хананейцитѣ *въ ржцѣтѣ му*; и погубиха и тѣхъ и градоветѣ имъ; и нарече името на мѣстото [*]Хорма.

(4) И [в]дигнаха се отъ гората Оръ въ пжтя откждѣ Червено Море, за [г]да обиколятъ земята Едомъ; и людетѣ по пжтя станаха малодушни. (5) И [д]говориха людетѣ противъ Бога и противъ Моисея *и рекоха*: [е]Защо ни възведе изъ Египетъ за да умремъ въ пустинята? защото нѣма хлѣбъ ни вода, и [ж]душата ни има отвращение отъ този никакъвъ хлѣбъ. (6) И [з]проводи Господь върхъ людетѣ [и]горителни змии които хапѣха людетѣ; и измрѣха много люде отъ Израиля. (7) И [к]дойдоха людетѣ при Моисея и рекоха. Съгрѣшихме защото [л]говорихме противъ Господа и противъ тебе: [м]помоли се Господу да махне змиитѣ отъ насъ. И помоли се Моисей за людетѣ. (8) И рече Господь Моисею: Направи си една горителна змия и тури я на коругвена върлина; и всѣки ухапанъ като погледне на нея ще остане живъ. (9) И [н]направи Моисей мѣдна змия и тури я на коругвената върлина; и когато ухапѣше нѣкого змия, той като погледнѣше на мѣдната змия оставаше живъ.

(10) И дигнаха се Израилевитѣ синове, и [о]разположиха станъ въ Овотъ.

(11) И като се дигнаха отъ Овотъ, [п]разположиха станъ въ Ие-Аваримъ, въ пустинята която е къмъ Моавъ, къмъ изтокъ на слънцето.

(12) [р]Отъ тамъ се дигнаха, и разположиха станъ въ долината Заредъ. (13) Отъ тамъ се дигнаха, и разположиха станъ отъ другата страна на Арнонъ, който е въ пустинята и излази отъ прѣдѣлитѣ на Аморейцитѣ; защото [с]Арнонъ е прѣдѣлъ на Моавъ между Моавцитѣ и Аморейцитѣ. (14) За това се и говори въ книгата на бранитѣ Господни: —

Ваевъ у Суфа
И потоцитѣ на Арнонъ,

ц Втор. 2;6,28.
ч Сжд. 11;17.
ш Втор. 2;27,29.
ю Втор. 2;4,5,8. Сжд. 11;18.
я Гл. 33;37.
аа Гл. 21;4.
бб Бит. 25;8. Гл. 27;13. 31;2. Втор. 32;50.
вв Ст. 12
б Гл. 33;38. Втор. 32;50.
в Изх. 29;29,30.
г Гл. 33;38. Втор. 10;6. 32;50
д Втор. 34;8.
—
а Гл. 33;40. Виж. Сжд. 1;16.
б Бит. 28;20. Сжд. 11;30.
* Проклетия или погибель.
в Гл. 20;22. 33;41.
г Сжд. 11;18.
д Псал. 78;16.
е Изх. 16;3. 17;3.
ж Гл. 11;6.
з 1 Кор. 10;9.
и Втор. 8;15.
к Псал. 78;34.
л Ст. 5.
м Изх. 8;8,28. 1 Цар. 12;19. 3 Цар. 13;6. Дѣян. 8;24.
н 4 Цар. 18;4. Иоан. 3;14,15.
о Гл. 33;43.
п Гл. 33;44.
р Втор. 2;13.
с Гл. 22;36. Сжд. 11;18.

(15) И течението на потоцитѣ
Което се простира до селението Аръ,
И [т]досегнува до прѣдѣла на Моавъ.
(16) И отъ тамъ *дойдоха* [у]при [*]Виръ: този
е кладенецътъ за който рече Господь Моисею:
Събери людетѣ, и ще имъ дамъ вода.(17)[ф]То-
газъ изпѣ Израиль тази пѣсень: —
Възлѣзъ, о кладенче, пѣйте за него:
(18) Кладенецъ изкопаха князоветѣ,
Благороднитѣ отъ людетѣ изкопаха,
Чрѣзъ *заповѣдь на* [х]законодателя, съ
жезлитѣ си.
И отъ пустинята *отидоха* въ Матана, (19) и
отъ Матана въ Нааливилъ, и отъ Нааливилъ въ
Вамотъ, (20) и отъ Вамотъ въ долината която
е въ Моавовото поле при върха на Фасга,
която гледа [ц]къмъ †Иесимонъ.
(21) И [ч]проводи Израиль посланници при
Сиона Аморейския царь и рече: (22) [ш]Да за-
минемъ прѣзъ твоята земя: нѣма да своръща-
ме по нивята нито по лозята: не щемъ да
пиемъ вода отъ кладенцитѣ: прѣзъ царския
пжть ще вървимъ додѣ заминемъ твоитѣ прѣ-
дѣли. (23) А [щ]Сионъ не пусна Израиля да
мине прѣзъ прѣдѣлитѣ му; но събра Сионъ
всичкитѣ си люде, и излѣзе та се опълчи про-
тивъ Израиля въ пустинята, и [ъ]дойде въ Яса
та направи бой противъ Израиля. (24) И [ь]по-
рази го Израиль съ острото на ножа, и обла-
да земята му отъ Арнонъ до Явокъ, до Амо-
новитѣ синове; понеже прѣдѣлитѣ на Амонови-
тѣ синове бѣха крѣпки. (25) И облада Израиль
всички тѣзи градове; и насели се Израиль
въ всичкитѣ градове на Аморейцитѣ, въ Есе-
вонъ, и въ всичкитѣ негови села. (26) Понеже
Есевонъ бѣ градъ на Аморейския царь Сиона,
който бѣше направилъ бой съ прѣдишния Мо-
авски царь, и взелъ бѣ отъ ржката му всич-
ката му земя до Арнонъ. (27) За това, които
говорятъ съ притчи казватъ: —
Елате въ Есевонъ:
Да се съгради и да се утвърди градътъ
на Сиона.
(28) Защото [ѣ]огънь излѣзе изъ Есевонъ,
Пламень изъ града Сионовъ;
Пояде [ю]Аръ Моавовъ,
И князоветѣ на високитѣ мѣста на Арнонъ.
(29) Горко ти, Моаве!
Погина ти, народе [я]Хамосовъ!
Даде избѣгналитѣ си синове
И дъщеритѣ си плѣнници
На Сиона Аморейския царь.
(30) Ние ги устрѣлихме:
Есевонъ погина [ѧ]до Девонъ:
И запустихме *ги* [ѫ]до Нофа
Която *се простира* до Медева.
(31) И насели се Израиль въ земята на Амо-
рейцитѣ. (32) Послѣ проводи Моисей да съ-
гледателствуватъ [а]Язиръ; и прѣвзеха селата
му, и изпждиха Аморейцитѣ които бѣха въ
тѣхъ.
(33) Тогазъ [б]се върнаха и възлѣзоха по
пжтя къмъ Васанъ; а Огъ Васанскиятъ царь
излѣзе насрѣща имъ, той и всичкитѣ му люде,
на брань [в]въ Едраи. (34) И рече Господь
Моисею: [г]Не бой се отъ него; защото азъ ще
прѣдамъ въ ржцѣтѣ ви него, и всичкитѣ му
люде, и земята му; и [д]да му направишъ така
както направи на Сиона Аморейския царь
който живѣеше у Есевонъ. (35) И [е]поразиха
него, и синоветѣ му, и всичкитѣ му люде, до-
дѣто му не остана ни единъ остатъкъ; и за-
владѣха земята му.

ГЛАВА 22.

И [а]дигнаха се Израилевитѣ синове, и рас-
положиха станъ на Моавовитѣ полета отсамъ
Иорданъ, *срѣщу* Иерихонъ. (2) И [б]Валакъ
Сепфоровий синъ видѣ всичко що стори Из-
раиль на Аморейцитѣ. (3) И [в]убоя се много
Моавъ отъ людетѣ, защото бѣха многочислени;
и Моавъ бѣше въ недоумѣние поради Израи-
левитѣ синове. (4) И рече Моавъ [г]на Мадиам-
скитѣ старѣйшини: Сега това множество ще
поояде всичко около насъ, както говедо пояжда

т Втор. 2;18,29.
у Сжд. 9;21.
* Кладенецъ.
ф Изх. 15;1. Псал. 105;2. 106;12.
х Иса. 33;22.
ц Гл. 23;28.
† *Или*, пустинята.
ч Втор. 2;26,27. Сжд. 11;19.
ш Гл. 20;17.
щ Втор. 29;7.
ъ Втор. 2;32. Сжд. 11;20.
ь Втор. 2;33. 29;7. Ис. Нав. 12;1,2. 24;8. Неем. 9;22. Псал. 135;10,11. 136;19. Амосъ 2;9.
ѣ Иер. 48;45,46.
ю Втор. 2;9,18. Иса. 15;1.
я Сжд. 11;24. 3 Цар. 11;7,33. 4 Цар. 23;23. Иер. 48;7,13.
ѧ Иер. 48;18,22.
ѫ Иса. 12;2.
а Гл. 32;1. Иер. 48;32.
б Втор. 3;1. 29;7.
в Ис. Нав. 13;12.
г Втор. 3;2.
д Ст. 24. Псал. 135;10;11. 136;20.
е Втор. 3;3, и др.

а Гл. 33;48.
б Сжд. 11;25.
в Изх. 15;15.
г Гл. 31;8. Ис. Нав. 13;21.

трѣвата въ полето. И Валакъ синъ Сепфоровъ бѣше царь на Моавянитѣ въ това врѣме. (5) И [д]проводи посланници до Валаама [е]сина Веорова въ Фатуръ, който бѣше при рѣката *Евфратъ*, въ земята на синоветѣ на людетѣ му, за да го повика; и *заржча* да *му* кажатъ: Ето, люде излѣзоха изъ Египетъ: ето, покриватъ лицето на земята, и седятъ срѣщу мене. (6) И сега ела, моля ти се, [ж]прокълни ми тѣзи люде, защото сж по-силни отъ мене, негли бихъ могълъ да ги поразя и да ги изпждя изъ земята; понеже зная че ти когото благословишъ благословенъ е, а когото прокълнешъ проклетъ е. (7) И отидоха Моавовитѣ старѣйшини и Мадиамскитѣ старѣйшини [з]съ дарове за вълхвуванието въ ржцѣ; и дойдоха при Валаама и казаха му Валаковитѣ думи. (8) А той имъ рече: [и]Останете тука тази нощь, и ще ви дамъ отвѣтъ както ми каже Господь. И осталиха Моавовитѣ князове у Валаама.

(9) И [к]дойде Богъ при Валаама и рече: Що сж тѣзи человѣци у тебе? (10) И рече Валаамъ Богу: Валакъ Сепфоровътъ синъ, царьтъ на Моавянитѣ, пратилъ *ги* е до мене *и ми казва:* (11) Ето людетѣ които излѣзоха изъ Египетъ и покриха лицето на земята: ела сега, прокълни ми ги, негли бихъ могълъ да се бия съ тѣхъ и да ги изпждя. (12) И рече Богъ Валааму: Да не идешъ съ тѣхъ, нито да прокълнешъ людетѣ, защото [л]сж благословени.

(13) И като стана Валаамъ сутриньта, рече на Валаковитѣ князове: Идете въ земята си, защото не рачи да ми пусне Господь да дойда съ васъ. (14) И станаха Моавовитѣ князове та дойдоха при Валака и рекоха: Валаамъ не рачи да дойде съ насъ.

(15) А Валакъ проводи пакъ князове, по-много и по-почтени отъ онѣзи; (16) и дойдоха при Валаама та му рекоха: Така говори Валакъ синъ Сепфоровъ: Моля ти се, нищо да те не възпре да дойдешъ до мене; (17) защото ще те почета съ голѣми почести, и ще сторя все що ми речешъ; [м]я тъй, ела, моля, прокълни ми тѣзи люде. (18) А Валаамъ отговори и рече на Валаковитѣ слуги: [н]Ако би ми далъ Валакъ и дома си пъленъ съ сребро и злато, [о]не мога да прѣстжпя словото на Господа Бога моего и да направя ни по-малко ни по-много; (19) за това, моля, [п]останете тукъ и вие тази нощь, за да видя какво още ще ми каже Господь.

(20) И [р]дойде Богъ при Валаама прѣзъ нощьта та му рече: Ако дойдатъ человѣцитѣ да те повикатъ, стани, иди съ тѣхъ; [с]но каквото ти река, него да направишъ.

(21) И стана Валаамъ на сутриньта, оседла ослицата си, и отиде съ Моавовитѣ князове. (22) И разпали се гнѣвътъ Божий защото отиде; и [т]застана ангелъ Господень на пжтя *прѣдъ Валаама* за да му се съпротиви; (и той ездѣше на ослицата си, и двама негови слуги бѣха съ него;) (23) и [у]понеже ослицата видѣ ангела Господень че стоеше на пжтя съ голъ ножъ въ ржка, свърна ослицата отъ пжтя и отиваше къмъ полето; а Валаамъ удари ослицата за да я оправи въ пжтя. (24) И застана ангелътъ Господень на единъ тѣсенъ пжть между лозята, *дѣто имаше* ограда отсамъ и ограда оттамъ. (25) И понеже ослицата видѣ ангела Господень, притисна се къмъ стѣната, и притисна Валаамовата нога къмъ стѣната; а той я удари пакъ. (26) И ангелътъ Господень отиде па напрѣдъ, и застана на едно тѣсно мѣсто дѣто нѣмаше пжть да свърне ни надѣсно ни налѣво. (27) И понеже ослицата видѣ ангела Господень, падна подъ Валаама; а Валаамъ се разгнѣви, и удари ослицата съ тоягата. (28) Тогазъ [ф]Господь отвори устата на ослицата; и ти рече Валааму: Що ти съмъ сторила, та ме биешъ сега третий пжть? (29) А Валаамъ рече на ослицата: Защото си се подиграла съ мене. Ахъ, да имахъ ножъ въ ржката си, [х]сега бихъ те убилъ. (30) И [ц]ослицата рече Валааму: Не съмъ ли азъ твоята ослица на която си ездилъ отъ когато си до този день? Имала ли съмъ навикновение другъ пжть да ти правя така? А той рече: Не. (31) Тогазъ [ч]отвори Господь на Валаама очитѣ, и видѣ ангела Господень че стоеше на пжтя, и голъ ножъ въ ржката му; и [ш]прѣклони се и падна на лицето си. (32) И

[д] Втор.23;4. Ис.Нав.13;22. 24;9. Неем.13;1,2. Мих.6;5. 2 Пет.2;15. Юд.11. Отк.2;14.
[е] Виж. Гл.23;7. Втор.32;4.
[ж] Гл.23;7.
[з] 1 Цар.9;7,8.
[и] Ст.19.
[к] Ст.20. Бит.20;3.
[л] Гл.23;20. Рим.11;29.
[м] Ст.6.
[н] Гл.24;13.
[о] 3 Цар.22;14. 2 Лѣт.18;13.
[п] Ст.8.
[р] Ст.9.
[с] Ст.35. Гл.23;12,26. 24;13.
[т] Изх.4;24.
[у] Виж. 4 Цар.6;17. Дан.10;7. Дѣян.22;9. 2 Пет.2;16. Юд.11.
[ф] 2 Пет.2;16.
[х] Притч.12;10.
[ц] 2 Пет.2;16.
[ч] Виж. Бит.21;19. 4 Цар.6;17. Лука 24;16,31.
[ш] Изх.34;8.

рече му ангелътъ Господень: Защо би ти ослицата си сега три пѫти? Ето, азъ излѣзохъ да ти се съпротивя, защото пѫтьтъ ти [щ]не е правъ прѣдъ мене; (33) и ослицата ме видѣ и свърна отъ мене, ето, три пѫти: ако да не свърнѣше ти отъ мене, азъ сега щѣхъ да те убия, а нея да оставя жива. (34) Тогазъ рече Валаамъ на ангела Господонь: [ъ]Съгрѣшихъ, защото не знаехъ че ти стоеше на пѫтя противъ мене; и сега, ако не ти е угодно, азъ ще се върна. (35) А ангелътъ Господень рече Валааму: Иди съ человѣцитѣ; [ь]нѫ каквото ти река, него да говоришъ. И отиде Валаамъ съ Валаковитѣ князове.

(36) И като чу Валакъ че иде Валаамъ, [ѣ]излѣзе да го посрѣщне до единъ Моавски градъ [ю]въ прѣдѣлитѣ на Арнонъ, който е найкраенъ прѣдѣлъ. (37) Тогазъ Валакъ рече Валааму: Не проводихъ ли до тебе нарочно да те повикамъ? Защо не дойде при мене? Не [я]мога ли да ти сторя почесть? (38) А Валаамъ рече Валаку: Ето, дойдохъ при тебе: имамъ ли сега власть да говоря нѣщо? [ѫ]Която дума тури Богъ въ устата ми, нея ще говоря.

(39) И отиде Валаамъ наедно съ Валака, и дойдоха въ Кариатхуцотъ. (40) И жъртвува Валакъ говеда и овци, и проводи Валааму и на князоветѣ които бѣха съ него. (41) И на сутриньта взе Валакъ Валаама и възведе го [ѭ]на високитѣ Ваалови мѣста; и отъ тамъ видѣ той края на людетѣ.

ГЛАВА 23.

И рече Валаамъ Валаку: [а]Съгради ми тукъ седемь олтари, и приготви ми тукъ седемь юнца и седемь овна. (2) И направи Валакъ както рече Валаамъ; и [б]принесоха Валакъ и Валаамъ по юнецъ и овенъ на *всѣки* олтарь. (3) И рече Валаамъ Валаку: [в]Застани близу при всесъжението си, и азъ ще ида: може-би да излѣзе Господь [г]насрѣща ми; и каквото ми покаже азъ ще ти обявя. И отиде на високо мѣсто. (4) И [д]срѣщна Богъ Валаама; и рече му *Валаамъ*: Приготвихъ седемьтѣ олтари, и принесохъ по юнецъ и овенъ на *всѣки* олтарь. (5) И [е]Богъ тури дума въ устата на Валаама, и рече: Върни се при Валака, и така да речешъ. (6) И върна се при него; и, ето, стоеше при всесъжението си, той и всичкитѣ Моавови князове. (7) Тогазъ [ж]начна притчата си и рече: —

Валакъ Моавский царь ме доведе отъ Арамъ,
Отъ източнитѣ гори, *и каза ми:*
[з]Ела, прокълни ми Якова,
И ела, кълни Израиля.
(8) [и]Какъ да прокълна *когото* Богъ не прѣклева?
Или какъ да кълна *когото* Богъ не кълне?
(9) Защото отъ върхъ канаритѣ го видя,
И отъ хълмитѣ го гледамъ:
Ето [к]народъ *който* ще се насели отдѣлно,
И [л]нѣма да се счете между езицитѣ.
(10) [м]Кой може да изброи пѣсъка Якововъ,
И числото на четвъртата часть отъ Израиля?
Дано умра както [н]умиратъ праведнитѣ,
И сетнинитѣ ми да бѫдатъ както тѣхнитѣ!

(11) И рече Валакъ Валааму: Що ми направи ти? Взехъ те [о]за да прокълнешъ неприятелитѣ ми; и, ето, ти съвсѣмъ си ги благословилъ. (12) А той отговори и рече: [п]Не трѣбва ли да внимна въ онова което Господь тури въ устата ми, него да река?

(13) И рече му Валакъ: Ела, моля, заедно съ мене на друго мѣсто отъ дѣто ще ги видишъ: само края имъ ще видишъ, а всичкитѣ тѣхъ нѣма да видишъ; и прокълни ми ги отъ тамъ. (14) И доведе го на полето Зофимъ, на върха на Фасга, и [р]съгради седемь олтари, и принесе по юнецъ и овенъ на *всѣки* олтарь. (15) Тогазъ рече *Валаамъ* Валаку: Застани тука при всесъжението си, а азъ ще срѣщна тамъ *Господа*. (16) И срѣщна Господь Валаама и [с]тури дума въ устата му, и рече: Върни се при Валака, и речи така. (17) И той дойде при него; и, ето, стоеше той при всесъжението си, и Моавовитѣ князове наедно съ него. И рече му Валакъ: Що говори

щ 2 Пет. 2;14,15.
ъ 1Цар. 15;24,30. 26;21. 2Цар.12;13. Иовъ 34;31,32.
ь Ст. 20.
ѣ Бит. 14;17.
ю Гл. 21;13.
я Ст. 17. Гл.24;11.
ѫ Гл. 23;26. 24;13. 3 Цар. 22;14. 2 Лѣт. 18;13.
ѭ Втор. 12;2.

а Ст. 29.
б Ст. 14,30.
в Ст. 15.
г Гл. 24;1.
д Ст. 16.
е Ст.16. Гл.22;35. Втор. 18;18. Иер.1;9.
ж Ст.18. Гл.24;3,15,23. Иовъ 27;1. 29;1. Псал.78;2. Иез.17;2. Мих.2;4. Ав.2;6.
з Гл. 22;6,11,17.
и Иса. 47;12,13.
к Втор. 33;28.
л Изх. 33;16. Езд. 9;2. Ефес. 2;14.
м Бит. 13;16. 22;17.
н Псал. 116;15.
о Гл. 22;11,17. 24;10.
п Гл. 22;38.
р Ст. 1,2.
с Ст. 5. Гл.22;25.

Господь? (18) Тогазъ той начна притчата си
и рече: —
[т]Стани, Валачо, та слушай:
[у]Дай ми ухо, ти сине Сепфоровъ!
(19) Богъ не е человѣкъ та да лъже,
Нито человѣчески синъ та да се разкае:
Той рече, и нѣма ли да направи?
Той говори, и нѣма ли да го тури въ дѣйствие?
(20) Ето, азъ благословение взехъ;
И [ф]той като благослови, азъ не мога да го повърна.
(21) [х]Не гледа беззаконие въ Якова,
Нито вижда прѣстѫпление въ Израиля:
[ц]Господь Богъ неговъ съ него е,
И царско възклицание има между него.
(22) [ч]Богъ ги изведе изъ Египетъ:
Има [ш]сила както [°]единорогъ.
(23) Наистина нѣма чародѣяние противъ Якова;
И нѣма вълхвование противъ Израиля:
На врѣме ще се говори за Якова
И за Израиля: [щ]Що е направилъ Богъ!
(24) Ето, людетѣ ще възстанатъ [ъ]като лъвица,
И ще се дигнатъ като лъвъ:
[ь]Нѣма да легнатъ додѣ не изядатъ лова
И изпиятъ кръвьта на убититѣ.
(25) Тогазъ рече Валакъ Валааму: Нито да
ги проклънешъ съвсѣмъ, нито да ги благо-
словишъ съвсѣмъ. (26) А Валаамъ отговори Вала-
ку и рече: Не говорихъ ли ти и казахъ: [ѣ]Всич-
ко което ми рече Господь, това ще направя?
(27) Рече още Валакъ Валааму: [ю]Ела, мо-
ля, ще те заведа на друго мѣсто, когато ще
бѫде угодно Богу да ми ги проклънешъ отъ
тамъ. (28) И заведе Валакъ Валаама на върха
на Фегоръ, който гледа [я]къмъ Иесимонъ.
(29) И рече Валаамъ Валаку: [ѫ]Съгради ми
тукъ седемь олтари, и приготви ми тукъ се-
демь юнца и седемь овна. (30) И направи Ва-
лакъ както рече Валаамъ, и принесе по юнецъ
и овенъ на *всѣки* олтарь.

ГЛАВА 24.

И понеже видѣ Валаамъ че бѣше угодно
прѣдъ Господа да благослови Израиля, не оти-
де [а]както другъ пѫть да потърси гатания, но
обърна лицето си къмъ пустинята. (2) И дигна
Валаамъ очи и видѣ Израиля който бѣше [б]на-
селенъ по племената си; и [в]дойде на него
Духъ Божий. (3) И [г]начна притчата си и рече: —
Валаамъ синъ Веоровъ рече,
И человѣкътъ който има отворени очи рече:
(4) Рече онзи който чу Божиитѣ думи,
Който видѣ видѣнието на Всесилнаго,
Той [д]падна *като въ сънь*, но имаше очитѣ *си* отворени:
(5) Колко сѫ красни твоитѣ шатри, Якове,
Твоитѣ скинии, Израилю!
(6) Като долини сѫ разпрострѣни,
Като градини по рѣчни брѣгове,
[е]Като алоини дървета [ж]които е Господь насадилъ,
Като кедри покрай водитѣ.
(7) Ще се излива вода изъ ведрата му,
И сѣмето му *ще бѫде* [з]въ много води;
[и]И царьтъ му ще бѫде по-високъ отъ [к]Агага,
И царството му ще се възвеличи.
(8) [л]Богъ го изведе изъ Египетъ;
Има сила както единорогъ:
[м]Ще пояде езичницитѣ, враговетѣ си,
И ще [н]строши коститѣ имъ, и [о]още ще ги устрѣли съ стрѣлитѣ си.
(9) [п]Легналъ е и лежи като лъвъ
И като лъвица: кой ще го събуди?
[р]Благословенъ който те благославя!
И проклетъ който те проклева!
(10) Тогазъ се разпали гнѣвътъ на Валака
противъ Валаама, и [с]изплеска съ рѫцѣ; и
рече Валакъ Валааму: [т]Азъ те повикахъ да

т Сѫд. 3;20.
у 1 Цар. 15;29. Мал. 3;6. Рим. 11;29. Тит. 1;2. Як. 1;17.
ф Бит. 12;2. 22;17. Гл. 22;12.
х Рим. 4;7,8.
ц Изх. 13;21. 29;45,46. 33;14.
ч Гл. 24;8.
ш Втор. 33;17. Иовъ 39;10,11.
° Евр., РЕЕМЪ, диво животно отъ непознатъ видъ.
щ Псал. 31;19. 44;1.
ъ Бит. 49;9.
ь Бит. 49;27.
ѣ Ст. 12. Гл. 22;38. 3 Цар. 22;14.
ю Ст. 13.
я Гл. 21;20.
ѫ Ст. 1.

—

а Гл. 23;3,15.
б Гл. 2;2, и др.
в Гл. 11;25. 1 Цар. 10;10. 19;20,23. 2 Лѣт. 15;1.
г Гл. 23;7,18.
д Виж. 1 Цар. 19;24. Иез. 1;28. Дан. 8;18. 10;15,16. 2 Кор. 12;2-4. Отк. 1;10,17.
е Псал. 1;3. Иер. 17;8.
ж Псал. 104;16.
з Иер. 51;13. Отк. 17;1,15.
и 1 Цар. 15;9.
к 2 Цар. 5;12. 1 Лѣт. 14;2.
л Гл. 23;22.
м Гл. 14;9. 23;24.
н Псал. 2;9. Иса. 38;13. Иер. 50;17.
о Псал. 45;5. Иер. 50;9.
п Бит. 49;9.
р Бит. 12;3. 27;29.
с Иез. 21;14,17. 22;13.
т Гл. 23;11. Втор. 23;4,5. Ис. Нав. 24;9,10. Неем. 13;2.

прокълнешъ враговетѣ ми; а, ето, ти все ги
благославяшъ три пѫти. (11) И сега бѣгай на
мѣстото си: рекохъ че ще те [у]почета съ по-
чести; но, ето, Господь те лиши отъ почесть.
(12) И рече Валаамъ Валаку: Не говорихъ ли
азъ и на твоитѣ посланници които бѣше ми
пратилъ ти и рекохъ: (13) Ако [ф]ще ми даде
Валакъ и дома си пъленъ съ сребро и злато,
не мога да прѣстѫпя повелѣнието Господне за
да направя добро или зло отъ себе си, *но*
онова което Господь проговори, него ще река?
(14) И сега, ето, азъ отивамъ при своитѣ си
люде: ела, [х]да ти кажа какво ще направятъ
тѣзи люде на твоитѣ люде [ц]въ послѣднитѣ дни.
(15) И [ч]начна притчата си и рече: —
Валаамъ синъ Веоровъ рече,
И человѣкътъ който има отворени очи
рече:
(16) Рече онзи който чу Божиитѣ думи,
Който има познанието на Всевишнаго,
Който видѣ видѣнието на Всесилнаго:
Той падна *като въ сънъ,* но имаше очитѣ
си отворени:
(17) [ш]Ще го видя, но не сега:
Ще го гледамъ, но не отъ близу:
[щ]Ще излѣзе звѣзда отъ Якова,
[ъ]И ще се въздигне скиптъръ отъ Израиля,
И ще порази Моавскитѣ князове,
И ще погуби всичкитѣ [*]Ситови синове.
(18) И [ь]Едомъ ще бѫде притежание,
И Сиръ ще бѫде притежание на враго-
ветѣ си;
И Израилъ ще дѣйствува съ крѣпость.
(19) И [ѣ]*който произлѣзе* отъ Якова ще за-
владѣе,
И ще погуби останалитѣ отъ града.
(20) И като видѣ Амалика почна притчата
си и рече: —
Амаликъ е начало на народитѣ;
Но най-сетнѣ съвсѣмъ ще се изтрѣби.
(21) И като видѣ Кенейцитѣ почна притчата
си и рече: —
Силно е твоето жилище,
И положилъ си гнѣздото си на канарата;
(22) Но Кенейцитѣ ще се разорятъ
Додѣ те заплѣни Асуръ,
(23) И продължи притчата си и рече: —
О! кой ще остане живъ
Когато Богъ извърши това!
(24) И кораби *ще дойдатъ* отъ [ю]приморията
на Китимъ,
И ще смирятъ Асура, и ще смирятъ
[я]Евера;
Но и тѣ съвсѣмъ ще се изтрѣбятъ.
(25) И стана Валаамъ и тръгна, и [ѧ]върна
се на мѣстото си; а Валакъ отиде и той на
пѫтя си.

ГЛАВА 25.

И остана Израиль [а]въ Ситимъ; и [б]почнаха
людетѣ да блудствуватъ съ Моавскитѣ дъщери,
(2) които [в]поканиха людетѣ [г]на жъртвитѣ на
боговетѣ си; и ядоха людетѣ, и [д]поклониха
се на боговетѣ имъ. (3) И прилѣпи се Израиль
при Ваалфегора; и [е]разпали се гнѣвътъ Го-
сподень противъ Израиля. (4) И рече Господь
Моисею: [ж]Вземи всичкитѣ князове на людетѣ
и обѣси ги прѣдъ Господа срѣщу слънцето,
[з]за да се дигне отъ Израиля яростьта на гнѣ-
ва Господень. (5) И Моисей рече [и]на Изра-
илевитѣ сѫдии: [к]Убийте всѣки человѣцитѣ си
които се прилѣпиха при Ваалфегора. (6) И,
ето, единъ отъ Израилевитѣ синове дойде и
водѣше на братята си Мадиамка жена прѣдъ
очитѣ на Моисея и прѣдъ всичкото събрание
на Израилевитѣ синове [л]когато тѣ плачеха
прѣдъ дверитѣ на скинията на събранието.
(7) А [м]Финеесъ [н]синътъ на Елеазара, синъ
на Аарона священикътъ, като видѣ, стана из-
срѣдъ събранието, и взе въ рѫката си копие,
(8) и влѣзе слѣдъ человѣка Израилянина въ
ложницата, и прободе и двамата, и человѣка
Израилянина и жената въ корема ѝ. И [о]прѣ-
стана язвата отъ Израилевитѣ синове. (9) И
[п]умрѣлитѣ отъ язвата бѣха двадесеть и четы-
ри тисящи.
(10) И говори Господь Моисею и рече:

у Гл. 22;17,37.
ф Гл. 22;18.
х Мих. 6;5. Отк. 2;14.
ц Бит. 49;1. Дан. 2;28. 10;14.
ч Ст. 3,4.
ш Отк. 1;7.
щ Мат. 2;2. Отк. 22;16.
ъ Бит 49;10. Псал. 110;2.
* *Или,* метежни.
ь 2 Цар. 8;14. Псал. 60;8,9,12.
ѣ Бит. 49;10.
ю Бит. 10;4. Дан. 11;30.
я Бит. 10;21,25.
ѧ Виж. Гл. 31;8.

а Гл. 33;49. Ис. Нав. 2;1. Мих. 6;5.
б Гл. 31;16. 1 Кор. 10;8.
в Ис. Нав. 22;17. Псал. 106;28. Осия 9;10.
г Изх. 34;15,16. 1 Кор. 10;20.
д Изх. 20;5.
е Псал. 106;29.
ж Втор. 4;3. Ис. Нав. 22;17.
з Ст. 11. Втор. 13;17.
и Изх. 18;21,23.
к Изх. 32;27. Втор. 13;6,9,13,15.
л Иоилъ 2;17.
м Псал. 106;30.
н Изх. 6;25.
о Псал. 106;30.
п Втор. 4;3. 1 Кор. 10;8.

(11) [р]Финеесъ синътъ на Елеазара, синъ на
Аарона священика, отвърна яростьта ми отъ
Израилевитѣ синове, понеже показа всрѣдъ
тѣхъ ревность за мене; и азъ не изтрѣбихъ
Израилевитѣ синове [с]въ ревностьта си. (12)За
това, кажи: [т]Ето, азъ му давамъ мирния мой
завѣтъ; (13) и ще бжде нему и [у]на сѣмето му
слѣдъ него завѣтъ на вѣчно [ф]священство; за-
щото [х]биде ревнитель за Бога своего, и [ц]на-
прави умилостивение за Израилевитѣ синове.
(14) А името на убития Израилянинъ който
биде убитъ наедно съ Мадиамката жена бѣше
Зимрий синъ на Салу, князя на единъ отече-
ски домъ отъ Симеоновцитѣ. (15) И името на
Мадиамката жена, убитата, бѣше Хазвия дъ-
щеря [ч]на Сура, началникъ на людетѣ, на
единъ отечески домъ въ Мадиамъ.

(16) И говори Господь Моисею и рече:
(17) [ш]Гонете Мадиамцитѣ и поразете ги;
(18) защото тѣ ви гонятъ [щ]съ коварствата си
съ които ви прѣлъстиха чрѣзъ Фегора, и чрѣзъ
Хазвия сестра си, дъщерята на единъ Ма-
диамски князъ, която биде убита въ деня на
язвата поради Фегора.

ГЛАВА 26.

И слѣдъ язвата говори Господь Моисею и
Елеазару сину Аароному священику, и рече:
(2) [а]Прѣбройте всичкото събрание на Израи-
левитѣ синове [б]отъ двадесеть годиня нагорѣ,
по отеческитѣ имъ домове, всичкитѣ въ Из-
раиль които могатъ да излѣзатъ на бой. (3) И
Моисей и Елеазаръ священикътъ говорихa
имъ на [в]Моавовитѣ полета, при Иорданъ срѣ-
щу Иерихонъ, и рекоха: (4) *Избройте люде-
тѣ* отъ двадесеть годиня нагорѣ, [г]както запо-
вѣда Господь Моисею и на Израилевитѣ сино-
ве които излѣзоха изъ Египетската земя.

(5) [д]Рувимъ първородниятъ на Израиля. Ру-
вимовитѣ синове бѣха, отъ Еноха, родътъ на
Еноховцитѣ; отъ Фалу, родътъ на Фалуевци-
тѣ; (6) отъ Есрона, родътъ на Есроновцитѣ;
отъ Хармия, родътъ на Хармиевцитѣ. (7)Тѣзи
сж родоветѣ на Рувимовцитѣ; и изброенитѣ
отъ тѣхъ бѣха четиридесеть и три тисящи и
седемстотинъ и тридесеть. (8) И синоветѣ на
Фалу бѣха Елиавъ; (9) и синоветѣ на Елиава:
Намуилъ, и Датанъ, и Авиронъ. Тѣзи сж Да-
танъ и Авиронъ, [е]избранитѣ отъ събранието,
които се подигнаха противъ Моисея и противъ
Аарона въ събранието на Корея когато се по-
дигнаха противъ Господа; (10) и [ж]разтвори
земята устата си та ги погълна наедно съ Ко-
рея въ изтрѣблението на събранието *му* ко-
гато огньтъ поядe двѣстѣтѣ и петдесеть чело-
вѣци; и [з]станаха за знамение. (11) [и]А сино-
ветѣ на Корея не умрѣха.

(12) Симеоновитѣ синове по рода си бѣха,
отъ [к]Намуила, родътъ на Намуиловцитѣ; отъ
Ямина, родътъ на Яминовцитѣ; отъ [л]Яхина,
родътъ на Яхиновцитѣ; (13) [м]отъ Зара, ро-
дътъ на Заровцитѣ; отъ Саула, родътъ на
Сауловцитѣ. (14) Тѣзи сж родоветѣ на Си-
меоновцитѣ: двадесеть и двѣ тисящи и двѣстѣ
души.

(15) Гадовитѣ синове по родоветѣ си бѣха,
отъ [н]Сафона, родътъ на Сафоновцитѣ; отъ
Агия, родътъ на Агиевцитѣ; отъ Суния, ро-
дътъ на Суниевцитѣ; (16) отъ [о]Азения, ро-
дътъ на Азениевцитѣ; отъ Ирия, родътъ на
Ириевцитѣ; (17) отъ [п]Арода, родътъ на Аро-
довцитѣ; отъ Арилия, родътъ на Арилиевци-
тѣ. (18) Тѣзи сж родоветѣ на Гадовитѣ синове;
и изброенитѣ отъ тѣхъ, четиридесеть тисящи
и петстотинъ.

(19) [р]Юдинитѣ синове бѣха Иръ и Авнанъ;
но Иръ и Авнанъ умрѣха въ Ханаанската зе-
мя. (20) И [с]Юдинитѣ синове по родоветѣ си
бѣха, отъ Села, родътъ на Селаевцитѣ; отъ
Фареса, родътъ на Фаресовцитѣ; отъ Зара,
родътъ на Заровцитѣ. (21) И Фаресовитѣ си-
нове бѣха, отъ Есрона, родътъ на Есронов-
цитѣ; отъ Амула, родътъ на Амуловцитѣ.
(22) Тѣзи сж Юдинитѣ родове; и изброенитѣ
отъ тѣхъ, седемдесеть и шесть тисящи и пет-
стотинъ.

(23) [т]Исахаровитѣ синове по родоветѣ си

р Псал. 106;30.
с Изх. 20;5. Втор. 32;16,21. 3 Цар. 14;22. Псал. 78;58. Иез. 16;38. Соф. 1:18. 3;8.
т Мал. 2;4,5. 3;1.
у Виж. 1 Лѣт. 6;4, и дрг.
ф Изх. 40;15.
х Дѣян. 22;3. Рим. 10;2.
ц Евр. 2;17.
ч Гл. 31;8. Ис. Нав. 13;21.
ш Гл. 31;2.
щ Гл. 31;16. Отк. 2;14.

—

а Изх. 30;12. 38;25,26. Гл. 1;2.
б Гл. 1;3.
в Ст. 63. Гл. 22;1. 31;12. 33;48. 35;1.
г Гл. 1;1.
д Бит. 46;8. Изх. 6;14. 1 Лѣт. 5;1.
е Гл. 16;1,2.
ж Гл. 16;32,35.
з Гл. 16;38. Виж. 1 Кор. 10;6. 2 Пет. 2;6.
и Изх. 6;24. 1 Лѣт. 6;22.
к Бит. 46;10. Изх. 6;15.
л 1 Лѣт. 4;24.
м Бит. 46;10.
н Бит. 46;16.
о Бит. 46;16.
п Бит. 46;16.
р Бит. 38;2, и др. 46;12.
с 1 Лѣт. 2;3.
т Бит. 46;13. 1 Лѣт. 7;1.

да попита него ^[ж]^ по сѫда на Урима прѣдъ Господа; и ^[ч]^ по неговата дума да изхождать, и по думата му да вхождать, той и всичкитѣ Израилеви синове съ него, и всичкото събрание.

(22) И направи Моисей както му заповѣда Господь; и взе Исуса и прѣдстави го прѣдъ Елеазара свещенника и прѣдъ всичкото събрание; (23) и положи рѫцѣтѣ си на него, и ^[ч]^ даде му заповѣди, както заповѣда Господь чрѣзъ Моисеева рѫка.

ГЛАВА 28.

И говори Господь Моисею и рече: (2) Заповѣдай на Израилевитѣ синове и кажи имъ: Приносѣтѣ ми, ^[а]^ хлѣба ми за жъртва въ ухание благовонно менѣ, внимайте да ми *ги* приносите въ опрѣдѣленото имъ врѣме.

(3) И кажи имъ: ^[б]^ Това е приношението което ще приносите Господу: двѣ агнета на день, еднолѣтни, непорочни, за всегдашно всесъжение. (4) Едното агне да приносишъ заранъ, а другото агне да приносишъ вечерь. (5) И ^[в]^ за хлѣбното приношение да приносишъ чисто брашно ^[г]^ една десета часть отъ ефата смѣсено съ ^[д]^ една четвърта часть отъ единъ инъ първотокъ елей. (6) *Това* е ^[е]^ всегдашно всесъжение, опрѣдѣлено на Синайската гора, за ухание благовонно въ жъртва Господу. (7) И възлиянието му *да бѫде* една четвърта часть отъ ина за едното агне: въ светилището да възливашъ сикера за възлияние Господу. (8) А другото агне да приносишъ привечерь: както утренното хлѣбно приношение, и както възлиянието му, да *го* принесешъ жъртва за ухание благовонно Господу. (9) А въ сѫботенъ день *да приносите* двѣ агнета еднолѣтни, безъ порокъ, и двѣ десети части чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение, и възлиянието му. (10) *Това е* ^[ж]^ всесъжението на всѣка сѫбота, освѣнъ всегдашното всесъжение, и възлиянието му.

(11) И ^[з]^ въ новомѣсечията си да приносите всесъжение Господу два юнца отъ говедата, единъ овенъ, седемь агнета еднолѣтни, безъ порокъ; (12) и ^[и]^ за всѣки юнецъ три десети части чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение, и за единъ овенъ двѣ десети части чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение; (13) и по една десета часть чисто брашно смѣсено съ елей за хлѣбно приношение за всѣко агне. *Това е* всесъжение, жъртва за ухание благовонно Господу. (14) И възлиянието имъ да бѫде вино, половинъ инъ за юнеца, и една трета часть отъ ина за овена, и една четвърта часть отъ ина за агнето. Това е всесъжението на всѣки мѣсецъ по мѣсецитѣ на годината. (15) И освѣнъ всегдашното всесъжение, ^[к]^ единъ ярецъ отъ козитѣ ще се приноси Господу въ приношение за грѣхъ, и възлиянието му.

(16) И ^[л]^ въ четиринадесетия день на първия мѣсецъ е Пасхата Господня. (17) И ^[м]^ въ петнадесетия день на този мѣсецъ е праздникъ: седемь дни да се яде безквасенъ *хлѣбъ*. (18) ^[н]^ Въ първия день да бѫде съзвание свето: да не работите никаква работа. (19) И да принесете жъртва за всесъжение Господу два юнца отъ говедата, и единъ овенъ, и седемь агнета еднолѣтни: ^[о]^ непорочни да ви бѫдатъ. (20) И хлѣбното имъ приношение да бѫде отъ чисто брашно смѣсено съ елей: три десети части да приносите за юнеца, и двѣ десети части за овена. (21) По една десета часть да приносишъ за всѣко агне отъ седемьтѣ агнета, (22) и ^[п]^ единъ ярецъ въ приношение за грѣхъ, за да бѫде умилостивение за васъ. (23) Освѣнъ утренното всесъжение, което е всесъжение всегдашно, тия да приносите. (24) Така да приносите всѣки день, въ седемьтѣ дни, храната, жъртва за ухание благовонно Господу: освѣнъ всегдашното всесъжение, *това* да се приноси и възлиянието му. (25) И ^[р]^ въ седмия день да имате съзвание свето: да не работите никаква работа.

(26) И ^[с]^ въ деня на начаткитѣ, когато принесете ново хлѣбно приношение Господу, въ *края на* седмицитѣ ваши, да имате съзвание свето; да не работите никаква работа. (27) И

ж Изх. 28;30.
ч Ис. Нав. 9;14. 1Цар. 22;10,13,15.
ч Втор. 3;28. 31;7.

—

а Лев. 3;11. 21;6,8. Мал. 1;7,12.
б Изх. 29;38.
в Лев. 2;1.
г Изх. 16;36. 15;4.
д Изх. 29;40.
е Изх. 29;42. Виж. Амосъ 5;25.
ж Иез. 46;4.
з Гл. 10;10. 1Цар. 20;5. 1Лѣт. 23;31. 2Лѣт. 2;4. Езд. 3;5. Неем. 10;33. Иса. 1;13,14. Иез. 45;17. 46;6. Осия 2;11. Кол. 2;16.
и Гл. 15;4-12.
к Ст. 22. Гл. 15;24.
л Изх. 12;6,18. Лев. 23;5. Гл. 9;3. Втор. 16;1. Иез. 45;21.
м Лев. 23;6.
н Изх. 12;16. Лев. 23;7.
о Ст. 31. Лев. 22;12. Гл. 29;8. Втор. 15;21.
п Ст. 15.
р Изх. 12;16. 13;6. Лев. 23;8.
с Изх. 23;16. 34;22. Лев. 23;10,15. Втор. 16;10. Дѣян. 2;1.

да приносите всесъжение за ухание благовонно Господу, ^{г}два юнца отъ говедата, единъ овенъ, седемь еднолѣтни агнета. (28) И хлѣбното имъ приношение да бжде отъ чисто брашно смѣсено съ елей три десети части за всѣки юнецъ, двѣ десети части за единъ овенъ, (29) по една десета часть за всѣко агне отъ седемьтѣ агнета, (30) единъ ярецъ отъ козитѣ, за да бжде умилостивенно за васъ. (31) Освѣнъ всегдашното всесъжение и хлѣбното му приношение, тѣхъ ще приносите (^{у}безъ порокъ да ви бждатъ) и възлиянията имъ.

ГЛАВА 29.

И въ седмия мѣсецъ, въ първия день на мѣсеца, да имате съзвание свето: да не работите никаква работа: да бжде той у васъ ^{а}день на *тржбно* възклицание. (2) И да приносите всесъжение за ухание благовонно Господу единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, седемь агнета еднолѣтни, безъ порокъ; (3) и хлѣбното имъ приношение да бжде чисто брашно смѣсено съ елей три десети части за юнеца, двѣ десети части за овена, (4) и една десета часть за всѣко агне отъ седемьтѣ агнета, (5) и единъ ярецъ отъ козитѣ приношение за грѣхъ, за да бжде умилостивение за васъ; (6) ^{б}освѣнъ новомѣсечното всесъжение и хлѣбното му приношение, и ^{в}всегдашното всесъжение и хлѣбното му приношение, и възлиянията имъ, ^{г}по опрѣдѣленото за тѣхъ, жъртва за ухание благовонно Господу.

(7) И въ ^{д}десетия день на седмия този мѣсецъ да имате съзвание свето; и ^{е}да смирите душитѣ си: никаква работа да не работите; (8) и да приносите всесъжение Господу за ухание благовонно, единъ юнецъ отъ говедата, единъ овенъ, седемь агнета еднолѣтни: ^{ж}непорочни да ви бждатъ. (9) И хлѣбното имъ приношение да бжде чисто брашно смѣсено съ елей три десети части за юнеца, двѣ десети части за единия овенъ, (10) по една десета часть за всѣко агне отъ седемьтѣ агнета, (11) единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; ^{з}освѣнъ приношението въ умилостивение за грѣхъ, и всегдашното всесъжение, неговото хлѣбно приношение и възлиянията имъ.

(12) И ^{и}въ петнадесетия день на седмия мѣсецъ да имате съзвание свето: да не работите никаква работа; и да празднувате праздникъ Господу седемь дни. (13) И ^{к}да приносите всесъжение, жъртва за ухание благовонно Господу, тринадесеть юнци отъ говедата, два овна, четиринадесеть агнета еднолѣтни: безъ порокъ да бждатъ, (14) И хлѣбното имъ приношение да бжде чисто брашно смѣсено съ елей три десети части за всѣки юнецъ отъ тринадесетьтѣ юнца, двѣ десети части за всѣки овенъ отъ двата овна, (15) и по една десета часть за всѣко агне отъ четиринадесетьтѣ агнета. (16) и единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; освѣнъ всегдашното всесъжение, неговото хлѣбно приношение, и възлиянието му.

(17) И въ втория день *да принесете* дванадесеть юнца отъ говедата, два овна, четиринадесеть агнета еднолѣтни, непорочни; (18) и хлѣбното имъ приношение и възлиянията имъ за юнцитѣ, за овнитѣ, и за агнетата споредъ числото имъ, ^{л}както е опрѣдѣлено; (19) и единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; освѣнъ всегдашното всесъжение, неговото хлѣбно приношение, и възлиянията имъ.

(20) И въ третия день, единадесеть юнца, два овна, четиринадесеть агнета еднолѣтни, непорочни; (21) и хлѣбното имъ приношение и възлиянията имъ за юнцитѣ, за овнитѣ, и за агнетата споредъ числото имъ, ^{м}както е опрѣдѣлено; (22) и единъ ярецъ въ приношение за грѣхъ; освѣнъ всегдашното всесъжение, и неговото хлѣбно приношение, и възлиянието му.

(23) И въ четвъртия день, десеть юнца, два овна, четиринадесеть агнета еднолѣтни, непорочни: (24) хлѣбното имъ приношение и възлиянията имъ за юнцитѣ, за овнитѣ, и за агнетата по числото имъ, както е опрѣдѣлено; (25) и единъ ярецъ отъ козитѣ въ приношение за грѣхъ; освѣнъ всегдашното всесъжение, неговото хлѣбно приношение, и възлиянието му.

(26) И въ петия день, деветь юнца, два овна, четиринадесеть еднолѣтни агнета, непорочни; (27) и хлѣбното имъ приношение и възлиянията имъ за юнцитѣ, за овнитѣ, и за агнетата споредъ числото имъ, както е опрѣдѣ-

---

г Виж. Лев. 23;18,19.
у Ст. 19.

а Лев. 23;24.
б Гл. 28;11.
в Гл. 28;3.
г Гл. 15;11,12.
д Лев. 16;29. 23;27.

е Псал. 35;13. Иса. 58;5.
ж Гл. 28;19.
з Лев. 16;3,5.
и Лев. 23;34. Втор. 16;13. Иез. 45;25.
к Езд. 3;4.
л Ст. 3,4,9,10. Гл. 15;12. 28;7;14.
м Ст. 18.

лено, (28) и единъ ярецъ въ приношение за грѣхъ, освѣнъ всегдашното всесъжение, неговото хлѣбно приношение, и възлиянието му.

(29) И въ шестия день, осемь юнца, два овна, четиринадесеть еднолѣтни агнета, непорочни; (30) и хлѣбното имъ приношение и възлиянията имъ за юнцитѣ, за овнитѣ, и за агнетата споредъ числото имъ, както е опрѣдѣлено; (31) и единъ ярецъ въ приношение за грѣхъ; освѣнъ всегдашното всесъжение, неговото хлѣбно приношение, и възлиянията му.

(32) И въ седмия день, седемь юнца, два овна, четиринадесеть еднолѣтни агнета, непорочни, (33) и хлѣбното имъ приношение и възлиянията имъ за юнцитѣ, за овнитѣ, и за агнетата споредъ числото имъ, както е опрѣдѣлено за тѣхъ; (34) и единъ ярецъ въ приношение за грѣхъ, освѣнъ всегдашното всесъжение, неговото хлѣбно приношение, и възлиянието му.

(35) Въ осмия день да имате тържествено [н]събрание: никаква работа да не работите; (36) и да приносите всесъжение, жъртва за ухание благовонно Господу, единъ юнецъ, единъ овенъ, седемь еднолѣтни агнета, непорочни; (37) хлѣбното имъ приношение и възлиянията имъ за юнеца, за овена, и за агнетата споредъ числото имъ, както е опрѣдѣлено; (38) и единъ ярецъ въ приношение за грѣхъ; освѣнъ всегдашното всесъжение, и неговото хлѣбно приношение, и възлиянието му.

(39) Това да правите Господу [о]въ вашитѣ праздници, [п]освѣнъ обричанията си, и произволнитѣ си приношения, и всесъженията ваши, и за хлѣбнитѣ ваши приношения, и за възлиянията ваши, и за примирителнитѣ ваши приношения.

(40) И говори Моисей на Израилевитѣ синове по всичко що заповѣда Господь Моисею.

ГЛАВА 30.

И говори Моисей [а]на князоветѣ отъ племената на Израилевитѣ синове и рече: Това е което заповѣда Господь. (2) [б]Когато нѣкой человѣкъ направи обричане Господу, или [в]се закълне съ клетва за да върже душата си съ обязателство, да не наруши думата си, но [г]да стори по всичко що е излѣзло изъ устата му.

(3) И ако нѣкоя жена направи обричане Господу, и върже *себе си* съ обязателство въ бащиния си домъ въ младостьта си, (4) и чуе баща и обричането ѝ и обязателството ѝ съ което върза душата си, и прѣмълчи ѝ баща ѝ, тогазъ всичкитѣ ѝ обричания ще си останатъ, и всѣко нейно обязателство съ което е върззала душата си ще си остане. (5) Ако ли ѝ възбрани баща ѝ въ който день чуе, то всичкитѣ ѝ обричания, или обязателствата ѝ съ които е върззала душата си, не ще да си останатъ; и Господь ще ѝ прости, защото ѝ е възбранилъ баща ѝ.

(6) Ако ли се ожени, и има на себе си обричането си или нѣщо несмислено изговорено съ устнитѣ си съ което е върззала душата си, (7) и чуе мѫжъ ѝ, и прѣмълчи ѝ въ който день чуе, тогазъ обричанията ѝ ще си останатъ, и обязателствата ѝ съ които е върззала душата си ще си останатъ. (8) Ако ли ѝ [д]възбрани мѫжъ ѝ въ който день чуе, тогазъ ще унищожи обричането ѝ което е взела върху си, и онова което е несмислено продумала съ устнитѣ си, съ което е върззала душата си; и Господь ще ѝ прости.

(9) Но обричане направено отъ вдовица или отъ напусната жена, всичко съ което би върззала душата си ще си остане върху ѝ.

(10) Ако ли е направила обричане въ кѫщата на мѫжа си, или е върззала душата си съ клетвено обязателство, (11) и е чулъ мѫжъ ѝ, и прѣмълчалъ ѝ, *и* не ѝ възбранилъ, тогазъ всичкитѣ ѝ обричания ще си останатъ, и всичкитѣ обязателства съ които е върззала душата си ще си останатъ. (12) Ако ли ги е мѫжъ ѝ съвсѣмъ унищожилъ въ който день е чулъ, всичко онова което е излѣзло изъ устнитѣ ѝ за обричанията ѝ и за върването на душата ѝ не ще да остане: мѫжъ ѝ ги е унищожилъ; и Господь ще ѝ прости. (13) Всѣко обричане и всѣко съ клетва обязателство за смирение на душата ѝ мѫжъ ѝ може да утвърди, и мѫжъ ѝ може да унищожи; (14) ако ли мѫжъ ѝ слѣдва да мълчи день за день, тогазъ потвърждава всичкитѣ ѝ обричания и всичкитѣ ѝ обязателства които сѫ вързъ нея: той ги е потвърдилъ, защото ѝ е замълчалъ въ който день е чулъ. (15) Ако ли ги унищожи

н Лев. 23;36.
о Лев. 23;2. 1 Лѣт. 23;31. Лѣт. 31;3. Езд. 8;5. Неем. 10;33. Иса. 1;14.
п Лев. 7;11,16. 22;21,23.
—
а Гл. 1;4,16. 7;2.
б Лев. 27;2. Втор. 23;21. Сѫд. 11;30,35. Екл. 5;4.
в Лев. 5;4. Мат. 14;9. Дѣян. 23;14.
г Иовъ 22;27. Псал. 22;25. 50;14. 66;13,34. 116;14,18. Наум. 1;15.
д Бит. 3;16.

нѣкакъ послѣ откакъ е чулъ, тогазъ той ще понесе грѣха ѝ.

(16) Тѣзи сѫ повелѣнията които заповѣда Господь Моисею между мѫжъ и жена му, и между баща и дъщеря му въ младостьта ѝ въ бащиния ѝ домъ.

ГЛАВА 31.

И говори Господь Моисею и рече: (2) [а]Отмъсти на Мадиамцитѣ за Израилевитѣ синове; и послѣ [б]ще се приберешъ при людетѣ си.

(3) И говори Моисей на людетѣ и рече: Нека се орѫжатъ отъ васъ мѫже за бой, и нека идатъ противъ Мадиама за да направятъ за Господа отмъщение противъ Мадиама. (4) По една тисяща отъ всѣко племе отъ всичкитѣ племена на Израиля да проводите на войската. (5) И изброиха се отъ тисящитѣ на Израиля тисяща отъ *всѣко* племе, дванадесеть тисящи орѫжени за бой. (6) И проводи ги Моисей на войската, тисяща отъ *всѣко* племе, тѣхъ и Финееса сина на Елеазара священика, заедно съ светитѣ съсѫди, и [в]съ трѫбитѣ за възклицание въ рѫцѣтѣ му. (7) И направиха бой противъ Мадиама както заповѣда Господь Моисею, и [г]убиха [д]всѣко мѫжко. (8) И наедно съ убититѣ убиха и царетѣ Мадиамски, [е]Евия, и Рекема, и Сура, и Ура, и Рева, петь царе Мадиамски; и [ж]Валаама сина Веорова убиха съ ножъ. (9) И плѣниха Израилевитѣ синове женитѣ на Мадиамцитѣ, и дѣцата имъ, и всичкитѣ имъ скотове, и всичкитѣ имъ стада; и всичкия имъ имотъ разграбиха. (10) И всичкитѣ имъ градове въ жилищата имъ и всичкитѣ имъ оградени села изгориха съ огънь. (11) И [з]взеха всичкитѣ користи и всичкия грабежъ, отъ человѣкъ до скотъ. (12) И донесоха Моисею, и Елеазару священику, и на събранието на Израилевитѣ синове плѣнницитѣ, и грабежа, и користитѣ въ стана, на Моавовитѣ полета, при Иорданъ, *срѣщу* Иерихонъ.

(13) Тогазъ излѣзоха Моисей, и Елеазаръ священикътъ, и всичкитѣ князове на събранието да ги посрѣщнатъ вънъ отъ стана. (14) И Моисей се разгнѣви на военачалницитѣ, на тисящницитѣ, и на стотницитѣ които дойдоха отъ военния походъ; (15) и рече имъ Моисей: Оставихте ли [и]живи всичкитѣ жени? (16) Ето, [к]тѣ по съвѣта на Валаама [л]станаха причина на Израилевитѣ синове, та беззаконствуваха противъ Господа въ дѣлото на Фегора, и [м]стана язвата въ събранието Господне. (17) И сега [н]умъртвете отъ дѣцата всичкитѣ мѫжки, и умъртвете всѣка жена която е познала мѫжъ и лежала съ него. (18) А всичкитѣ момичета колкото не сѫ познали мѫжко легло оставете живи за себе си. (19) И вие [о]останете вънъ отъ стана седемь дни: който е умъртвилъ человѣка, и който се е [п]допрѣлъ до убитъ, очистете се вие и плѣнницитѣ ви въ третия день и въ седмия день; (20) и очистете всичкитѣ дрехи, и всичкитѣ кожени съсѫди, и всичко което е направено отъ козина, и всичкитѣ дървени съсѫди.

(21) И рече Елеазаръ священикътъ на ратницитѣ които бѣха ходили на войска: Това е законното повелѣние което заповѣда Господь Моисею. (22) Само златото, и среброто, мѣдьта, желѣзото оловото, и свинеца, (23) всичко което може да влѣзе въ огъня ще прѣминете прѣзъ огънь, и ще бѫде чисто; но трѣбва да се очисти и съ [р]очистителната вода; и всичко що не влазя въ огънь да прѣминете прѣзъ вода; (24) и [с]да изперете дрехитѣ си въ седмия день, и ще бѫдете чисти; и послѣ да влѣзете въ стана.

(25) И говори Господь Моисею и рече: (26) Прѣброй грабежа и плѣнницитѣ, отъ человѣкъ до скотъ, ти, и Елеазаръ священикътъ, и началницитѣ на родоветѣ отъ събранието; (27) и [т]раздѣли грабежа на двѣ, между ратницитѣ които ходиха на боятъ, и между всичкото събрание; (28) и отъ дѣла на ратницитѣ които ходиха на боя отдѣли за Господа дань по [у]една душа отъ петстотинъ, отъ человѣци, и отъ говеда, и отъ осли, и отъ овци: (29) отъ тѣхната половина да вземешъ това, и да го дадешъ Елеазару священику въ приношение Господу. (30) И отъ половината *която принадлежи* на Израилевитѣ синове да вземешъ [ф]по единъ дѣлъ отъ петдесеть, отъ человѣци, отъ говеда, отъ осли, и отъ овци, отъ всѣки

а Гл.23;17.
б Гл.27;13.
в Гл.10:9.
г Втор.20;13. Сѫд. 21;11. 1Цар.27;9. 3Цар.11;15,16.
д Виж. Сѫд.6;1,2,33.
е Ис.Нав.13;21.
ж Ис.Нав.13;22.
з Втор.20;14.
и Виж.Втор.20;14. 1Цар.15;3.
к Гл.25;2.
л Гл.24;14. 2Пет.2;15. Отк.2;14.
м Гл.25;9.
н Сѫд.21;11.
о Гл.5;2.
п Гл.19;11, и др.
р Гл.19;9,17.
с Лев.11;25.
т Ис.Нав.22;8. 1Цар. 34;24.
у Виж.Ст.30,47, Гл. 18;26.
ф Виж.Ст.42-47.

скотъ, и да ги дадешъ на Левититѣ [ж]които
пазятъ стражата на скинията Господня. (31) И
направиха Моисей и Елеазаръ свещеникътъ
както заповѣда Господь Моисею.

(32) И грабежътъ, изобилието на плѣна
който плѣниха ратнитѣ люде, бѣше овци шест-
стотинъ и седемдесеть и петь тисящи, (33) и
говеда седемдесеть и двѣ тисящи, (34) и осли
шестдесеть и една тисяща. (35) и человѣче-
ски души, отъ женитѣ които не бѣха познали
мѫжко легло, всичкитѣ души тридесеть и двѣ
тисящи.

(36) И половината, дѣлътъ на онѣзи които
бѣха ходили на боя, бѣше на четъ, овци три-
ста и тридесеть и седемь тисящи и петстотинъ,
(37) и данъкътъ за Господа отъ овцитѣ бѣше
шестстотинъ и седемдесеть и петь; (38) и го-
ведата тридесеть и шесть тисящи, и данъкътъ
за Господа отъ тѣхъ седемдесеть и двѣ; (39) и
ослитѣ тридесеть тисящи и петстотинъ, и да-
нъкътъ за Господа отъ тѣхъ шестстотинъ и
единъ; (40) и человѣчески души *бѣха* шестна-
десеть тисящи, и данъкътъ за Господа отъ
тѣхъ тридесеть и двѣ души. (41) И даде Мои-
сей данъка, приношение Господу, на Елеаза-
ра свещеника както [ц]заповѣда Господь Моисею.

(42) И отъ половината *която принадлеже-
ше* на Израилевитѣ синове, която отдѣли Мои-
сей отъ ратнитѣ мѫже *взе Господния да-
нъкъ;* (43) *и тая* половина за събранието бѣ-
ше, овци триста и тридесеть и седемь тисящи
и петстотинъ, (44) и говеда тридесеть и шесть
тисящи, (45) и осли тридесеть тисящи и пет-
стотинъ, (46) и человѣчески души шестнаде-
сеть тисящи. (47) И [ч]взе Моисей отъ тази по-
ловина за Израилевитѣ синове по единъ дѣлъ
отъ петдесеть, отъ человѣци и отъ скотове, и
даде ги на Левититѣ които пазятъ стражата
на скинията Господня, както заповѣда Господь
Моисею.

(48) И приближиха при Моисея началници-
тѣ които бѣха надъ тисящитѣ на войската,
тисященачалници и стоначалници, (49) и ре-
коха на Моисея: Слугитѣ ти прѣброиха рат-
ницитѣ мѫже които сѫ подъ рѫката ни; и
не е загиналъ ни единъ отъ насъ. (50) И при-
несохме даръ Господу, всѣки каквото намѣри
златни нѣща, чепочки, и гривни, пръстене,
обѣци, и вънцета, [ш]за да бѫде умилостиве-
ние за душитѣ ни прѣдъ Господа. (51) И взе
Моисей и Елеазаръ свещеникътъ златото отъ
тѣхъ, всичко въ направени украшения. (52) И
всичкото злато на приношението на тисяще-
началницитѣ и стоначалницитѣ което прине-
соха Господу бѣше шестнадесеть тисящи и се-
демстотинъ и петдесеть сикли. (53) *Защото*
[щ]ратнитѣ мѫже бѣха грабили, всѣки за себе
си. (54) И взе Моисей и Елеазаръ свещени-
кътъ златото отъ тисященачалницитѣ и стона-
чалницитѣ, и донесоха го въ скинията на съ-
бранието [ъ]за поменъ на Израилевитѣ синове
прѣдъ Господа.

ГЛАВА 32.

А Рувимовитѣ синове и Гадовитѣ синове
имаха твърдѣ много добитъкъ; и когато ви-
дѣха [а]землята Язиръ и Галаадската земя, и,
ето, мѣстото бѣше мѣсто за добитъкъ, (2) Га-
довитѣ синове и Рувимовитѣ синове дойдоха
та казаха Моисею, и Елеазару свещенику, и
на князоветѣ на събранието и рекоха: (3) Ата-
ротъ, и Девонъ, и Язиръ, и [б]Нимра, и Есе-
вонъ, и Елеала, и [в]Севама, и Нево, и [г]Веонъ,
(4) земята [д]която порази Господь прѣдъ съ-
бранието на Израиля, земя е за добитъкъ; а
слугитѣ ти иматъ добитъкъ; (5) за това, ре-
коха, ако сме намѣрили благодать прѣдъ тебе,
нека се даде тая земя на слугитѣ ти за при-
тежание: не ни прѣвождай прѣзъ Иорданъ.

(6) А Моисей рече на Гадовитѣ синове и на
Рувимовитѣ синове: Братята ви ще идатъ на
бой, а вие тукъ ли ще седите? (7) И защо
разслабяте сърдцето на Израилевитѣ синове
да не прѣминатъ въ земята която имъ даде
Господь? (8) Така сториха отцитѣ ви [е]когато
ги проводихъ отъ Кадисъ-варни [ж]за да ви-
дятъ земята; (9) и [з]възлѣзоха до долината
Есхолъ, и, като видѣха земята, разслабиха
сърдцето на Израилевитѣ синове да не влѣ-
зать въ земята която имъ даде Господь; (10) и
[и]разпали се гнѣвътъ Господень въ онзи день,
и закле се и каза: (11) Онѣзи мѫже които
възлѣзоха изъ Египетъ, [к]отъ двадесеть годи-
ни и нагорѣ, нѣма да видятъ земята за която
се клехъ на Авраама, Исаака, и Якова, [л]за-

ж Гл. 3;7,8,25.31,36. 18;3,4.
ц Виж. Гл. 18;8,19.
ч Ст. 10.
ш Изх. 30;12,16.
щ Втор. 20;14.
ъ Изх. 30;16.

—.

а Гл. 21;32. Ис. Нав. 13;25. 2 Цар. 24;5.
б Ст. 36.
в Ст. 38.
г Ст. 38.
д Гл. 21;24,34.
е Гл. 13;3,26.
ж Втор. 1;22.
з Гл. 13;24,31. Втор. 1;24,28.
и Гл. 14;11,21. Втор. 1;34. [1;35.
к Гл. 14;28,29. Втор.
л Гл. 14;24,30.

щото не ме послѣдваха напълно. (12) освѣнъ
Халева сина на Иефония Кенезовъ, и Исуса
сина Навиева, [м]защото тѣ напълно послѣдва-
ха Господа. (13) И разпали се гнѣвътъ Госпо-
день върхъ Израиля, и направи ги [н]да се
скитатъ въ пустинята четиридесеть години,
додѣ се довърши [о]всичкий оный родъ който
бѣше сторилъ зло прѣдъ Господа. (14) И, ето,
подигнахте се вмѣсто отцитѣ си, вие родъ
на грѣшни человѣци, за да разпалите повече
пламика на [п]гнѣва Господень върхъ Израиля.
(15) Понеже [р]ако се върнете отъ него, пакъ
ще ги остави още еднъжъ въ пустинята; и
ще станете причина да погинатъ всичкитѣ
тия люде.

(16) А тѣ пристжпиха при него и рекоха:
Ще съградимъ тука огради за добитъка си и
градове за челядитѣ си; (17) и [с]ние сме го-
тови да вървимъ оржжени прѣдъ Израилеви-
тѣ синове додѣ ги заведемъ до мѣстото имъ;
а челядитѣ ни ще седятъ въ оградепитѣ гра-
дове *за безопасность* отъ жителитѣ на мѣ-
стото. (18) [т]Нѣма да се върнемъ въ домоветѣ
си додѣ Израиловитѣ синове не наслѣдятъ
всѣки наслѣдието си (19) [у]Защото ние нѣма
да наслѣдимъ съ тѣхъ оттатъ Иорданъ и по-
нататъкъ; защото наслѣдието наше се падна
намъ отсамъ Иорданъ къмъ истокъ.

(20) И [ф]рече имъ Моисей: Ако направите
това, ако пойдете оржжени на бой прѣдъ Го-
спода, (21) ако всички оржжени прѣминете
Иорданъ прѣдъ Господа додѣ изгони врагове-
тѣ си отъ лицето си, (22) и [х]се покори земя-
та прѣдъ Господа, и послѣ [ц]се върнете, то
ще бждете неповинни прѣдъ Господа и прѣдъ
Израиля, и ще [ч]имате тазъ земя притежание
прѣдъ Господа. (23) Ако ли не направите та-
ка, ето, ще съгрѣшите прѣдъ Господа; и да
знаете че [ш]грѣхътъ ви ще ви намѣри. (24)[щ]Съ-
градете градове за челядитѣ си и огради за
овцитѣ си, и сторете това което излѣзе изъ
устата ви

(25) И говориха Гадовитѣ синове и Рувим-
овитѣ синове Моисею и рекоха: Слугитѣ ти
ще направятъ както господарьтъ ни заповѣдва.
(26) [ъ]Дѣцата ни, женитѣ ни, и стадата ни, и
всичкитѣ ни скотове ще останатъ тукъ въ
Галаадскитѣ градове; (27) а [ь]слугитѣ ти всич-
ки оржжени и наредени ще пойдатъ прѣдъ
Господа на бой както говори господарьтъ ни.
(28) Тогазъ [ѣ]Моисей даде повелѣние за тѣхъ
на Елеазара священика, и на Исуса Навина,
и на началницитѣ на родоветѣ отъ племената
на Израилевитѣ синове. (29) И рече имъ Мои-
сей: Гадовитѣ синове и Рувимовитѣ синове
ако прѣминатъ съ васъ Иорданъ, всички орж-
жени за бой прѣдъ Господа, и се завладѣе
земята прѣдъ васъ, тогазъ ще имъ дадете Га-
лаадската земя за притежание. (30) Ако ли
не щатъ да прѣминатъ съ васъ оржжени, то-
газъ да вземятъ наслѣдие между васъ въ зе-
мята Ханаанъ. (31) И отговориха Гадовитѣ си-
нове и Рувимовитѣ синове и рекоха: Както
рече Господь на слугитѣ ти така ще напра-
вимъ. (32) Ние ще заминемъ оржжени прѣдъ
Господа въ земята Ханаанъ, за да имаме при-
тежанието на наслѣдието си отсамъ Иорданъ.
(33) И [ю]даде имъ Моисей (на Гадовитѣ сино-
ве, и на Рувимовитѣ синове, и на половината
отъ племето на Иосифовия синъ Манасия)
[я]царството на Сиона Аморейския царь и цар-
ството на Ога Васанския царь, земята наедно
съ градоветѣ ѝ въ прѣдѣлитѣ, градоветѣ на
околната земя.

(34) И Гадовитѣ синове съградиха [ѫ]Девонъ,
и Атаротъ, и [ѭ]Ароиръ, (35) и Атротсофанъ,
и [а]Язиръ, и Иогбея, (36) и [б]Ветнимра, и Ве-
таранъ, [в]градове укрѣпени, и огради за овци.
(37) И Рувимовитѣ синове [г]съградиха Есе-
вонъ, и Елеала, и Кириатаимъ, (38) и [д]Нево,
и [е]Ваалмеонъ ([ж]съ промѣнени имена), и Се-
вама; и туриха имена на градоветѣ които
съградиха.

(39) И [з]синоветѣ на Махира сина Манасиева
отидоха въ Галаадъ, и завладѣха го, и изпж-
диха Амореянина който бѣше въ него. (40) И

м Гл. 14;24. Втор. 1;36. Ис. Нав. 14:8,9.
н Гл. 14;33-35.
о Гл. 26;64,65
п Втор. 1:34.
р Втор. 30;17. Ис. Нав. 22:16,18. 2 Лѣт. 7;19. 15;2.
с Ис. Нав. 4:12,13.
т Ис. Нав. 22;4.
у Ст. 33. Ис. Нав. 12;1,13;8.
ф Втор. 3;18. Ис. Нав. 1;14. 4;12,13.
х Втор. 3;20. Ис. Нав. 11;23. 18;1.
ц Ис Нав 22;4.
ч Втор. 3:12,15,16,18. Ис. Нав. 1;15. 13;8,32. 22;4,9.
ш Бит. 4;7. 44;16. Иса. 59;12.
щ Ст. 16,34, и друг.
ъ Ис. Нав. 1;14.
ь Ис. Нав. 4;12.
ѣ Ис. Нав. 1;13.
ю Втор. 3;12-17. 29;8. Ис. Нав. 12;6. 13;8. 22;4.
я Гл. 21;24,33,35.
ѫ Гл. 33;45,46.
ѭ Втор. 2;36.
а Ст. 1,3.
б Ст. 3.
в Ст. 24.
г Гл. 21;27.
д Иса. 46:1.
е Гл. 22;41.
ж Виж Ст. 3. Изх. 23;13. Ис. Нав. 23;7.
з Бит. 50;23.

лите съ жрѣбие, които Господь заповѣда да се
даде на деветьтѣ и полъ племена. (14) [р]Защо-
то племето на Рувимовитѣ синово по отеческия
си домъ, и племето на Гадовитѣ синове по
отеческия си домъ, взе *наслѣдието си;* и по-
ловината на Манасиевото племе взе наслѣдие-
то си. (15) Двѣтѣ и полъ племена взеха на-
слѣдието се отсамъ Иорданъ, *срѣщу* Иерихонъ,
къмъ изтокъ.

(16) И говори Господь Моисею и рече:(17)Тѣ-
зи сж имената на мжжетѣ които ще ви дадатъ
земята за наслѣдие· [с]Елеазаръ свещеникътъ,
и Исусъ Навиевий синъ. (18) И да вземете
по [т]единъ князъ отъ *всѣко* племе за да раз-
дѣлятъ земята за наслѣдие. (19) И имената на
мжжетѣ сж тия: отъ племето Юдино, Халевъ
Иефониевий синъ; (20) и отъ племето на Си-
меоновитѣ синове, Самуилъ Амиудовий синъ:
(21) отъ Вениаминовото племе, Елидадъ Хисло-
новий синъ: (22) отъ племето на Дановитѣ си-
нове, князъ Вукий Иоглиевий синъ: (23) отъ
Иосифовитѣ синове, отъ племето на Манасие-
витѣ синове, князъ Анниилъ Ефодовий синъ;
(24) и отъ племето на Ефремовитѣ синове,
князъ Камуилъ Сафтановий синъ; (25) и отъ
племето на Завулоновитѣ синове, князъ Ели-
сафанъ Фарнаховий синъ; (26) и отъ племето
на Исахаровитѣ синове, князъ Фалтиилъ Аза-
новий синъ; (27) и отъ племето на Асировитѣ
синове, князъ Ахиудъ Шеломиевий синъ;
(28) и отъ племето на Нефталимовитѣ синове,
князъ Федаилъ Амиудовий синъ.

(29) Тия сж на които заповѣда Господь да
дадатъ наслѣдие на Израилевитѣ синове въ
земята Ханаанъ.

ГЛАВА 35

И говори Господь Моисею въ Моавскитѣ по-
лета, при Иорданъ, *срѣщу* Иерихонъ, и рече:
(2) [а]Заповѣдай на Израилевитѣ синове да да-
дятъ на Левититѣ отъ наслѣдственото си при-
тожание градове за да се населятъ, и прѣд-
градия ще дадете на Левититѣ за градоветѣ
имъ наоколо. (3) И градоветѣ да имъ бждатъ
за да се населятъ *въ тѣхъ;* а прѣдградията да
имъ бждатъ за говедата имъ, и за стадата
имъ, и за всичкитѣ имъ животни. (4) И прѣд-
градията на градоветѣ които ще дадете на Ле-
вититѣ *да бждатъ* отъ градската стѣна навънъ
тисяща лакти наоколо. (5) И да измѣрите из-
вънъ града къмъ източната страна двѣ тися-
щи лакти, и къмъ южната страна двѣ тисящи
лакти, и къмъ западната страна двѣ тисящи
лакти, и къмъ сѣверната страна двѣ тисящи
лакти; и градътъ *да бжде* въ срѣдата. Так-
визъ ще бждатъ прѣдградията на градоветѣ
имъ. (6) И отъ градоветѣ които ще дадете на
Левититѣ [б]шесть градове *да сж* за прибѣгва-
не, които да опрѣдѣлите за да може убийцата
да побѣгне тамъ; и на тѣхъ да притурите
още четиридесеть и два града. (7) Всичкитѣ
градове които ще дадете да Левититѣ *да бж-
датъ* [в]четиридесеть и осемь градове: тѣхъ
дайте наедно съ прѣдградията имъ. (8) И ко-
гато дадете градове [г]отъ притежанието на Из-
раилевитѣ синове, [д]отъ многото дайте много,
а отъ малкото дайте малко: всѣки споредъ на-
слѣдието което е наслѣдилъ да даде отъ гра-
доветѣ си на Левититѣ.

(9) И говори Господь Моисею и рече:(10)Го-
вори на Израилевитѣ синове и кажи имъ:
[е]Когато прѣминете Иорданъ къмъ земята Ха-
наанъ, (11) тогазъ [ж]да си опрѣдѣлите градове
които да ви сж градове за прибѣжище, за да
може да побѣгне тамъ убийцата който убие
человѣка по погрѣшка. (12) И [з]да ви бждатъ
градове за избѣгване отъ сродника мъстители,
за да не умре убийцата додѣ се прѣдстави на
сждъ прѣдъ събранието. (13) И отъ градоветѣ
които ще дадете [и]шесть градове да ви бждатъ
за прибѣгване. (14) [к]Три градове да дадете
отсамъ Иорданъ, и три градове да дадете въ
земята Ханаанъ, да бждатъ градове за при-
бѣгване. (15) Тѣзи шесть градове да бждатъ
прибѣжище за Израилевитѣ синове, и [л]за
чужденеца, и за онегозъ който-е пришелецъ
помежду имъ; за да може да побѣгне тамъ
всѣки който би убилъ человѣка по погрѣшка.

(16) И [м]ако нѣкой удари нѣкого съ желѣзно
орждие, та умре, убийца е: убийцата непрѣ-
мѣнно да се умъртви. (17) И ако го е ударилъ
съ камикъ изъ ржката *си* отъ който може да
умре, и умре, убийца е: убийцата непрѣмѣнно

р Гл. 32;33. Ис.Нав. 14;2,3.
с Ис. Нав. 14;1.19;51.
т Гл. 1;4,16.
а Ис.Нав. 14;3,4.21;2. Виж.Иез.45;1,и дрг. 48;8, и дрг.
б Ст. 13. Втор. 4;41. Ис. Нав. 20;2,7,8. 21;3.13,21,27,32, 36,38.
в Ис.Нав. 21;41.
г Ис.Нав. 21;3.
д Гл. 26;54.
е Втор. 19;2. Ис.Нав. 20;2.
ж Изх. 21;13.
з Втор. 19;6. Ис.Нав. 20;3,5,6.
и Ст. 6.
к Втор. 4;41. Ис.Нав. 20;8.
л Гл. 15;16.
м Изх. 21;12,14. Лев. 24;17.Втор.19;11,12.

да се умъртви. (18) Или ако го е ударилъ съ дървено оръжие изъ ржката *си* отъ което може да умре, и умре, убийца е: убийцата непрѣмѣнно да се умъртви. (19) [н]Отмъстительтъ за кръвьта, той да умъртви убийцата когато го срѣщне, да го умъртви (20) И [о]ако го блъсне отъ омраза, или [п]отъ навѣтъ хвърли нѣщо върхъ него, и умре, (21) или отъ омраза го удари съ ржката си, и умре, този който е ударилъ непрѣмѣнно да се умъртви убийца е отмъстительтъ за кръвьта да умъртви убийцата когато го срѣщне

(22) Ако ли го блъсне внезапно безъ вражда, или хвърли нѣщо върхъ него [р]безъ навѣтване, (23) или нѣкакъвъ камикъ отъ който може да умре, и безъ да съгледа свали на него, та умре, и не му е билъ врагъ нито е искалъ да му стори зло, (24) тогазъ [с]събранието да сжди помежду убийцата и отмъстителя за кръвьта по тѣзи сждове (25) и събранието да освободи убийцата отъ ржката на отмъстителя за кръвьта, и събранието да го върне въ града на прибѣжището му дѣто бѣ прибѣгналъ, и [т]да живѣе въ него до смъртьта на великия свещеникъ [у]който е помазанъ съ светото масло.

(26) Ако ли убийцата излѣзе нѣкакъ вънъ отъ прѣдѣлитѣ на прибѣжищния си градъ въ който бѣ прибѣгналъ, (27) и отмъстительтъ за кръвьта го намѣри вънъ отъ прѣдѣлитѣ на прибѣжищния му градъ, и отмъстительтъ за кръвьта умъртви убийцата, нѣма да бжде повиненъ за кръвопролитие; (28) защото трѣбваше да остане у града на прибѣжището си до смъртьта на великия свещеникъ, а слѣдъ смъртьта на великия свещеникъ убийцата да се върне въ земята на притежанието си. (29) И това ще ви бжде [ф]правило за сждъ въ всичкитѣ ви родове, по всичкитѣ ви селения

(30) Който убие нѣкого, този убийца да се умъртви [х]чрѣзъ устата на свидѣтели; но единъ само свидѣтель не може да направи свидѣтелство противъ нѣкого за да се умъртви. (31) И да не взимате никакъвъ изкупъ за живота на убийцата който е повиненъ за смърть; но непрѣмѣнно да се умъртви (32) И да не взимате изкупъ за оногозъ който е побѣгналъ въ прибѣжищния си градъ, за да се върне да живѣе на мѣстото *си* прѣди смъртьта на свещеника. (33) И да не осквернявате земята въ която сте, защото [ц]кръвьта, тя осквернява земята; и земята не може да се очисти отъ кръвьта която се е пролѣла на нея [ч]освѣнь съ кръвьта на оногозъ който я е пролѣлъ. (34) [ш]Да не направите нечиста земята въ която живѣете, врѣдъ която азъ обитавамъ; защото [щ]азъ Иеова обитавамъ врѣдъ Израилевитѣ синове

ГЛАВА 36.

И пристжпиха началницитѣ на отцитѣ отъ родоветѣ [а]на синоветѣ на Галаада сина на Махира, Манасиевия синъ, отъ родоветѣ на Иосифовитѣ синове, та говориха прѣдъ Моисея и прѣдъ князоветѣ, началницитѣ на отцитѣ на Израилевитѣ синове, (2) и рекоха [б]Господь заповѣда на господаря ни да даде земята за наслѣдие на Израилевитѣ синове по жрѣбие, и [в]господарьтъ ни бѣ заповѣданъ отъ Господа да даде наслѣдието на брата ни Салпаада на неговитѣ дъщери (3) И ако се оженятъ за нѣкого отъ синоветѣ на *другитѣ* племена на Израилевитѣ синове, тогазъ наслѣдието имъ ще се отнеме отъ наслѣдието на нашитѣ отци, и ще се притури въ наслѣдието на онова племе което ще ги вземе *за жени*· така ще се отнеме отъ жрѣбието на нашето наслѣдие. (4) И [г]когато дойде юбилеятъ на Израилевитѣ синове, тогазъ наслѣдието имъ ще се приложи на наслѣдието на онова племе което ще ги вземе, и наслѣдието имъ ще се отнеме отъ наслѣдието на отеческото ни племе.

(5) И заповѣда Моисей на Израилевитѣ синове по словото Господне и рече· Племето на Иосифовитѣ синове [д]говори право. (6) Това е което заповѣда Господь за Салпаадовитѣ дъщери и рече Нека се оженятъ за когото имъ е драго, [е]само да се оженятъ за *мжже* отъ рода на отеческото си племе, (7) и да не прѣхожда наслѣдието на Израилевитѣ синове отъ племе на племе; защото всѣки отъ Израилевитѣ синове [ж]ще бжде прилѣпенъ за наслѣ-

н Ст. 21,24,27 Втор. 19;6,12. Ис.Нав. 20;3,5.
о Бит.4;8. 2 Цар. 3:27: 20;10. 3Цар.2;31,32.
п Изх.21;14. Втор. 19;11.
р Изх. 21;13.
с Ст. 12. Ис.Нав.20;6.
т Ис.Нав.20·6
у Изх. 29;7. Лев. 4;3. 21;10.
ф Гл 27;11.
х Втор. 17;6. 19;15. Мат 18;16 2 Кор. 13;1 Евр. 10;28
ц Псал 106;38. Мих. 4;11
ч Бит 9;6
ш Лев. 18;25. Втор. 21;23.
щ Изх 29;45,46.
—
а Гл. 26;29
б Гл. 26;55. 33;54. Ис. Нав. 17;3.
в Гл. 27;1,7 Ис. Нав. 17;3,4.
г Лев. 25;10
д Гл. 27;7.
е Ст 12
ж 3 Цар. 21;3

дието на племето на отцитѣ си. (8) И [з] всѣка
дъщеря която има наслѣдие въ нѣкое племе
на Израилевитѣ синове да бжде жена на едно-
го отъ рода на отеческото си племе, за да на-
слѣдватъ Израилевитѣ синове всѣкий наслѣдие-
то на отцитѣ си. (9) И да не прѣхожда наслѣ-
дието отъ племе въ друго племе, но всѣкий отъ
племената на Израилевитѣ синове да бжде
прилѣпенъ за наслѣдието си.
(10) Както заповѣда Господь Моисею, така
направиха Салпаадовитѣ дъщери; (11) [и] защо-
то Маала, Тереа, и Егла, и Мелха, и Нуа,
Салпаадовитѣ дъщери, се ожениха за синове-
тѣ на стрикитѣ си: (12) ожениха се *за мжже*
отъ родоветѣ на синоветѣ на Манасия сина
Иосифова; и наслѣдието имъ остана въ пле-
мето на отеческия имъ родъ.
(13) Тѣзи сж повелѣнията и сждоветѣ които
заповѣда Господь на Израилевитѣ синове чрѣзъ
Моисеева ржка на [к] Моавовитѣ полета, при
Иорданъ, *срѣщу* Иерихонъ.

ВТОРОЗАКОНИЕ.

ГЛАВА 1

Тѣзи сж думитѣ които говори Моисей на
всичкий Израиль [а] отсамъ Иорданъ, въ пусти-
нята, на полето срѣщу Суфъ, между Фаранъ
и Тофолъ и Лаванъ и Асиротъ и Дизаавъ.
(2) (Единадесеть дни сж отъ Хоривъ прѣзъ
пжтя на гората Сиирь [б] до Кадисъ-варни.)
(3) И [в] на четирдесетото лѣто, на единадесе-
тия мѣсецъ, въ първия *день* на мѣсеца, гово-
ри Моисей на Израилевитѣ синове по всичко
що му заповѣда Господь за тѣхъ, (4) [г] когато
бѣше поразилъ Сиона Аморейския царь който
живѣеше въ Есевонъ, и Ога Васанския царь
който живѣеше въ Астаротъ [д] въ Едраи.
(5) Отсамъ Иорданъ, въ Моавската земя,
начна Моисей да изяснява този законъ, и ре-
че: (6) Господь Богъ нашъ говори намъ [е] на
Хоривъ и рече; [ж] Стига колкото седѣхте на
тази гора: (7) обърнете се и тръгнете въ пж-
тя си та идете къмъ гората на Аморейцитѣ и
къмъ всичкитѣ нихъ съсѣди въ равнинитѣ, въ
горитѣ, и въ долинитѣ, и къмъ югъ, и къмъ
приморията въ земята на Хананейцитѣ, и къмъ
Ливанъ до голѣмата рѣка, рѣката Евфратъ.
(8) Ето, азъ прѣдавамъ вамъ тази земя: влѣз-
те та завладѣйте земята за която се кле Го-
сподь на отцитѣ ви, [з] на Авраама, Исаака, и
Якова, да имъ я даде и на сѣмето имъ слѣдъ
тѣхъ.
(9) И [и] казахъ ви въ онова врѣме и рекохъ:
Не мога азъ самъ да ви нося. (10) Господь
Богъ вашъ ви умножи; и, ето, [к] вие днешния
день по множество сте като звѣздитѣ на небе-
то. (11) ([л] Господь Богъ на отцитѣ ви да ви
умножи тисящи пжти повече отколкото сте *се-*
га, и да ви благослови [м] както говори вамъ!)
(12) [н] Какъ ще мога азъ самъ да нося теготата
ви, и товара ви, и прѣпиранията ви? (13) [о] Взе-
мете измежду племената си мжже мждри и ра-
зумни и познати; и азъ ще ги поставя на-
чалници надъ васъ. (14) И отговорихте ми и
рекохте: Добра е тая дума която рече да на-
правимъ. (15) Тогазъ взехъ началницитѣ на
племената ви, мждри мжже и познати, и [п] по-
ставихъ ги началници надъ васъ, тисященачал-
ници, и стоначалници, и петдесетоначални-
ци, и десетоначалници, и надзиратели въ пле-
мената ви. (16) И заповѣдахъ на сждиитѣ ви
въ онова врѣме и рекохъ: Слушайте сждбитѣ

з 1 Лѣт.23;22.
и Гл.27;1.
к Гл.26;3. 33;50.

а Ис.Нав.9;1,10. 22;4,7.
б Числа 13;26. Гл.9;23.
в Числа 33;38.
г Числа 21;24,33.
д Числа 21;33. Ис.Нав. 13;12.
е Изх.3;1.
ж Втж.Изх.19;1. Числа 10;11.
з Бит.12;7. 15;18. 17;7,8. 26;4. 28;13.
и Изх.18;18. Числа 11;14.
к Бит.15;5. Гл.10;22. 28;62.
л 2 Цар.24;3.
м Бит.15;5. 22;17. 26;4. Изх.32;13.
н 3 Цар.3;8,9.
о Втж.Изх.18;21. Числа 11;16,17.
п Изх.18;25.

на братята си, и [р]сѫдете праведно между человѣка и брата му [с]и чуждия му. (17) [т]Въ сѫда да не гледате на лица: да слушате малкия както голѣмия: да нѣмате страхъ отъ человѣческо лице, защото [у]сѫдътъ е Божий; и всѣка работа която е мѫчна за васъ [ф]отнасяйте до мене, и азъ ще я слушамъ. (18) И заповѣдахъ ви въ онова врѣме всичко което трѣбваше да правите.

(19) И като се дигнахме отъ Хоривъ [х]прѣминахме всичката онази голѣма и страшна пустиния която видѣхте, и пѫтувахме къмъ Аморейската гора както Господь Богъ нашъ заповѣда намъ, и [ц]дойдохме до Кадисъ-варни. (20) И рекохъ ви: Дойдохте до Аморейската гора която ни дава Господь Богъ нашъ. (21) Ето, Господь Богъ твой туря прѣдъ тебе тазъ земя; възлѣзъ, завладѣй я както ти говори Господь Богъ на отцитѣ ти: [ч]не бой се, и да не ти е страхъ. (22) И дойдохте при мене всички вие и рекохте: Да проводимъ мѫже прѣдъ насъ, и да съгледателствуватъ за насъ земята, и да ни донесатъ отвѣтъ по кой пѫть да възлѣземъ въ нея, и въ кои градове да идемъ. (23) Тая дума ми биде угодна; и [ш]взехъ отъ васъ дванадесеть мѫже, по единъ мѫжъ отъ всѣко племе. (24) И [щ]като тръгнаха възлѣзоха на гората, и дойдоха до долината Есхолъ и съгледателствуваха я. (25) И взеха въ рѫцѣтѣ си отъ плодоветѣ на земята та ни донесоха, и донесоха ни отвѣтъ и казаха: [ъ]Земята е добра която Господь Богъ нашъ дава намъ.

(26) Но [ь]вие не рачихте да възлѣзете, и възпротивихте се на повелѣнието на Господа Бога вашего. (27) И ропгахте въ шатритѣ си и рекохте: [ѣ]Понеже ни мразѣше Господь изведе ни изъ Египетската земя за да ни прѣдаде въ рѫцѣтѣ на Аморейцитѣ и да ни изтрѣби. (28) Дѣ ще възлѣземъ ние? братята наши ни обезсърдчиха и рекоха: [ю]Людетѣ сѫ по-голѣми и по-високи отъ насъ: градоветѣ голѣми и оградени до небето; още и [я]Енаковитѣ синове видѣхме тамъ. (29) И азъ ви рекохъ: Да се не ужасавате и да се не боите отъ тѣхъ. (30) [ѫ]Господь Богъ вашъ който върви прѣдъ васъ, той ще се бие за васъ по всичко както направи той за васъ въ Египетъ прѣдъ очитѣ ви, (31) и въ пустинята, дѣто видѣ ти какъ Господь Богъ твой [ѭ]те е носилъ както носи человѣкъ сина си, въ всичкия пѫть по който ходихте додѣ дойдохте на това мѣсто. (32) И въ това [а]не повѣрвахте Господа Бога вашего, (33) [б]който вървѣше прѣдъ васъ въ пѫтя [в]за да ви търси мѣсто дѣ да турите стана, нощѣ съ огънь за да ви показва пѫтя по който трѣбваше да вървите, а денѣ съ облакъ.

(34) И чу Господь гласа на думитѣ ви, и разгнѣви се, [г]и закле се и рече: (35) [д]Ни единъ отъ тѣзи человѣци на този зълъ родъ нѣма да види добрата земя която се клехъ азъ да дамъ на отцитѣ ви, (36) [е]освѣнъ Халевъ сина Иефонниевъ: той ще я види, и нему ще дамъ земята въ която стѫпи, и на синоветѣ му, защото [ж]напълно послѣдва Господа. (37) И [з]на мене се разгнѣви Господь за васъ, и рече: Нито ти ще влѣзешъ тамъ: (38) [и]Исусъ синътъ Навиевъ, [к]който прѣдстои прѣдъ тебе, той ще влѣзе тамъ. [л]Насърдчи го, защото той ще я даде за наслѣдие на Израиля. (39) И [м]дѣцата ви [н]за които говорѣхте че ще бѫдатъ разграбени, и синоветѣ ви [о]които на днешний день не познаватъ добро или зло, тѣ ще влѣзатъ тамъ, и на тѣхъ ще я дамъ, и тѣ ще я наслѣдятъ; (40) [п]а вие се върнете та идете въ пустинята по пѫтя на Червено Море.

(41) Тогазъ отговорихте и рекохте ми: [р]Съгрѣшихме противъ Господа: ние ще възлѣземъ и ще направимъ бой по всичко както ни заповѣда Господь Богъ нашъ. И прѣпасахте всѣки воинскитѣ си орѫжия, и съ лекомислие

р Гл. 16;18. Иоан. 7;24.
с Лев. 24;22.
т Лев. 19;15. Гл. 16;19. 1 Цар. 16;7. Прит. 24;23. Як. 2;1.
у Лѣт. 19;6.
ф Изх. 18;22,26.
х Числа 10;12. Гл. 8;15. Иер. 2;6.
ц Числа 13;26.
ч Ис. Нав. 1;9.
ш Числа 13;3.
щ Числа 13;22-24.
ъ Числа 13;27.
ь Числа 14;1-4. Псал. 106;24,25.
ѣ Гл. 9;28.
ю Числа 13;28,31-33: Гл. 9;1,2.
я Числа 13;28.
ѫ Изх. 14;14,25. Неем. 4;20.
ѭ Изх. 19;4. Гл. 32;11,12. Иса. 46;3,4. 63;9. Осия 11;3. Вж. Дѣян. 13;18.
а Псал. 106;24. Юд. 5.
б Изх. 13;21. Псал. 78;14.
в Числа 10;33. Иез. 20;6.
г Гл. 2;14,15.
д Числа 14;22,23. Псал. 95;11.
е Числа 14;24,30. Ис. Нав. 14;9.
ж Числа 14;24.
з Числа 20;12. 27;14. Гл. 3;26. 4;21, 34;4. Псал. 106;32.
и Числа 14;30.
к Изх. 24;13. 33;11 Вж. 1 Цар. 16;22.
л Числа 27;18,19. Гл. 31;7,23.
м Числа 14;31.
н Числа 14;3.
о Иса. 7;15,16. Рим. 9;11.
п Числа 14;25.
р Числа 14;40.

възлѣзохте на гората. (42) И Господь ми рече: Кажи имъ: [ь]Да не възлѣзете нито да направите бой, (защото азъ не съмъ всрѣдъ васъ,) за да се не изтриете прѣдъ враговетѣ си. (43) Така ви говорихъ; и не послушахте, но пристжпихте повелѣнието Господне, и [ѣ]съ дързость възлѣзохте на гората. (44) И излѣзоха насрѣща ви Аморейцитѣ които живѣеха на онази гора, и гониха ви [ю]както правятъ пчелитѣ, и поразиха ви въ Сиирь до Орма. (45) Тогазъ се върнахте та плакахте прѣдъ Господа; но Господь не послуша гласа ви, нито даде ухо на васъ. (46) И [я]останахте въ Кадисъ много дни, колкото дни останахте.

ГЛАВА 2.

Тогазъ се върнахме та пжтувахме въ пустинята прѣзъ пжтя на Червено Море, [а]както ми говори Господь; и много дни ходихме около гората Сиирь. (2) И каза ми Господь и рече: (3) [б]Стига ви да ходите около тази гора: върнете се къмъ сѣверъ. (4) И заповѣдай на людетѣ и кажи: Ще [в]заминете прѣзъ прѣдѣлитѣ на братята си синоветѣ Исавови, които живѣятъ въ Сиирь, и тѣ ще се убоятъ отъ васъ; за то внимайте добрѣ: (5) да не сторите брань съ тѣхъ, понеже нѣма да ви дамъ отъ земята имъ нито една стжпка на нога, [г]защото на Исава дадохъ гората Сиирь въ наслѣдие. (6) Съ сребро ще купувате отъ тѣхъ храна да ядете, още и вода съ сребро ще купувате отъ тѣхъ да пиете; (7) защото Господь Богъ твой благослови те въ всичкитѣ дѣла на ржцѣтѣ ти: познава пжтуванието ти прѣзъ тази голѣма пустиня: [д]въ тѣзи четиридесеть години Господь Богъ твой бѣше съ тебе: не си останалъ оскуденъ отъ нищо.

(8) И [е]като минахме покрай нашитѣ братя Исавовитѣ синове, които живѣеха въ Сиирь, прѣзъ пжтя на полето отъ [ж]Елатъ и отъ Есионъ-гаверъ, върнахме се та минахме прѣзъ пжтя на Моавовата пустиня. (9) И рече ми Господь, Да не досадите на Моавцитѣ, нито да направите брань съ тѣхъ, защото нѣма да ти дамъ отъ земята имъ наслѣдие, понеже на [з]Лотовитѣ синове дадохъ [и]Аръ за наслѣдие. (10) (А [к]по-напрѣдъ живѣеха въ нея Емимитѣ, люде велики и многочислени, и високи [л]като Енакимитѣ, (11) които и тѣ се считаха исполини както Енакимитѣ, но Моавцитѣ ги именуватъ Емими. (12) И [м]въ Сиирь живѣеха Хореянитѣ по-напрѣдъ; но Исавовитѣ синове ги прѣвзеха, и изтрѣбиха ги отъ лицето си, и населиха се вмѣсто тѣхъ, както направи Израиль въ земята на своето наслѣдие която имъ даде Господь.) (13) Станете сега та прѣминете [н]потока Заредъ. И прѣминахме потока Заредъ.

(14) И днитѣ въ които пжтувахме [о]отъ Кадисъ-варния додѣ прѣминахме потока Заредъ *бѣха* тридесеть и осемь години, [п]додѣ изчезна всичкиятъ родъ на ратницитѣ иже изсрѣдъ стана [р]както имъ се кле Господь. (15) Още [с]ржката Господня бѣше противъ тѣхъ за да ги изтрѣби изсрѣдъ стана додѣ изчезнаха.

(16) И като изчезнаха всичкитѣ ратнии ижже които умираха отсрѣдъ людетѣ, (17) говори ми Господь и рече: (18) Ти ще прѣминешъ днесь Аръ, Моавовия прѣдѣлъ, (19) и ще приближишъ срѣщу Амоновитѣ синове: не имъ досаждай, нито да направишъ брань съ тѣхъ, защото нѣма да ти дамъ отъ земята на Амоновитѣ синове наслѣдие, понеже [т]ги дадохъ на Лотовитѣ синове за наслѣдие. (20) (Ти се считаше земя на исполинитѣ: исполини живѣеха тамъ по-напрѣдъ, а Амонянитѣ ги именуватъ [у]Замзумими: (21) [ф]люде велики и многочислени, и високи като Енакимитѣ; но Господь ги изтрѣби отъ лицето имъ; и тѣ ги прѣвзеха, и населиха се на мѣстото имъ, (22) както направи на Исавовитѣ синове [х]които живѣеха въ Сиирь, когато изтрѣби [ц]Хореянитѣ отъ лицето имъ, и тѣ ги прѣвзеха, и населиха се на мѣстото имъ до този день; (23) и [ч]Авейцитѣ, които живѣеха въ села [ш]до Газа, [щ]Кафторимитѣ излѣзоха изъ Кафторъ та ги изтрѣбиха, и населиха се на мѣстото имъ.) (24) Станете, тръгнете та [ъ]прѣминете потока Арнонъ; ето, прѣдавамъ въ твоитѣ

ь Числа 14;42.
ѣ Числа 14;44,45.
ю Псал. 118;12.
я Числа 13;25. 20;1,22. Сжд. 11;17.
а Числа 14;25, Гл. 1;40.
б Втор. Ст. 7;14.
в Числа 20;14.
г Бит. 36;8. Ис. Нав. 24;4.
д Гл. 8;2-4.
е Сжд. 11;18.
ж 3 Цар. 9;26.
з Бит. 19;36,37.
и Числа 21;28. Гл. 9;2.
к Бит. 14;5.
л Числа 13;22,33.
м Ст. 22. Бит. 14;6; 36;20.
н Числа 21;12.
о Числа 13;26.
п Числа 14;33. 26;64.
р Числа 14;35. Гл. 1;34,35. Иез. 20;15.
с Псал. 78;33. 106;26.
т Бит. 19;38.
у Бит. 14;5.
ф Ст. 10.
х Бит. 36;8. Ст. 12.
ц Бит. 14;6. 36;20-30.
ч Ис. Нав. 13;3.
ш Иер. 25;20.
щ Бит. 10;14. Амосъ 9;7.
ъ Числа 21;13,14. Сжд. 11;18,21.

рѫцѣ Сиона Аморееца, царя на Есевонъ, и земята му: начни да я владѣешъ, и направи брань съ него. (25) [ь]Днесъ ще начна да турямъ трепета ти и страха ти върхъ всичкитѣ народи подъ всичкото небе; и които чуятъ за тебе ще се разтреперятъ, и ще паднатъ въ ужасъ отъ тебе.

(26) И проводихъ посланници отъ пустинята Кедемотъ при Сиона Есевонския царь [ѣ]съ мирни думи, и рекохъ: (27) [ю]Да замина прѣзъ земята ти: право въ пѫтя ще вървя: нѣма да свърна ни надѣсно ни налѣво. (28) Ще ни продадешъ храна съ сребро за да ямъ, и съ сребро ще ми дадешъ вода да пия: [я]само ще замина съ нозѣтѣ си, (29) ([ѧ]както ми направиха Исавовитѣ синове които живѣятъ въ Сиръ, и Моавцитѣ които живѣятъ въ Аръ,) додѣ прѣмина Йорданъ къмъ земята която Господь Богъ нашъ дава намъ. (30) Но [аа]Сионъ Есевонский царь не рачи да заминемъ прѣзъ земята му; понеже [а]Господь Богъ твой [б]ожесточи духа му и окамени сърдцето му, за да го прѣдаде въ твоитѣ рѫцѣ както днесъ.

(31) И рече ми Господь: Ето, начнахъ [в]да ти прѣдавамъ Сиона и земята му: начни да прѣвземашъ за да наслѣдишъ земята му. (32) [г]Тогазъ излѣзе Сионъ срѣщу насъ, той и всичкитѣ му люде, на бой въ Яса. (33) И [д]Господь Богъ нашъ прѣдаде го въ рѫцѣтѣ ни; и [е]поразихме него, и синоветѣ му, и всичкитѣ му люде. (34) И прѣвзехме всичкитѣ му градове въ онова врѣме, и [ж]изтрѣбихме въ всѣки градъ мѫже, и жени, и дѣца: не оставихме никакъвъ остатъкъ. (35) Само скотоветѣ плѣнихме за себе си, и користитѣ на градоветѣ които прѣвзехме. (36) [з]Отъ Ароиръ, при устието на потока Арнонъ и на града който е при потока, и до Галаадъ не се намѣри градъ който да може да ни се съпротиви: [и]Господь Богъ нашъ прѣдаде всичкитѣ въ рѫцѣтѣ ни. (37) Само къмъ земята на Амоновитѣ синове не си приближилъ ти, ни къмъ мѣстата при потока [к]Явокъ, ни къмъ планинскитѣ градове, ни къмъ никоя страна [л]дѣто не ни повелѣ Господь Богъ нашъ.

ГЛАВА 3.

Тогазъ свърнахме та възлѣзохме къмъ Васанъ; и [а]излѣзе Огъ Васанский царь насрѣща ни, той и всичкитѣ му люде, на бой [б]въ Едраи. (2) И рече ми Господь: Не бой се отъ него, защото прѣдадохъ въ рѫката ти него, и всичкитѣ му люде, и земята му; и да му направишъ както направи [в]на Сиона Аморейския царь който живѣеше въ Есевонъ. (3) И прѣдаде Господь Богъ нашъ въ рѫката ни и Ога Васанския царь и всичкитѣ му люде; и [г]поразихме го додѣ не оставихме у него никакъвъ остатъкъ. (4) И прѣвзехме всичкитѣ му градове въ онова врѣме: не се намѣри градъ който не прѣвзехме отъ тѣхъ: шестдесеть градове, [д]всичката область на Арговъ царството на Ога у Васанъ. (5) Тѣзи градове бѣха всичкитѣ укрѣпени съ високи стѣни, съ врата и вереи; и освѣнъ тѣхъ твърдѣ много неоградени градове. (6) И изтрѣбихме ги както направихме на Сиона [е]Есевонския царь: изтрѣбихме всѣки градъ, мѫже, жени, и дѣца. (7) А всичкитѣ скотове и користитѣ на градоветѣ разграбихме за себе си. (8) И взехме въ онова врѣме отъ рѫцѣтѣ на двамата Аморейски царе земята която е отсамъ Йорданъ, отъ потока Арнонъ до горната Ермонъ: (9) ([ж]Ермонъ наричатъ Сидонцитѣ Сирионъ, а Аморейцитѣ го наричатъ [з]Санирь:) (10) [и]всичкитѣ градове на полето, и всичкия Галаадъ, и [к]всичкия Васанъ, до Салха и Едраи, градове отъ царството на Ога у Васанъ. (11) Защото [л]самъ Огъ Васанский царь бѣше осталъ отъ остатъка [м]на исполинитѣ: ето, одърътъ му бѣше одъръ желѣзенъ: не е ли той [н]въ Рава у Амоновитѣ синове? деветь лакти дължината му, и четири лакти ширината му, съ мѫжки лакътъ.

(12) И тази земя която прѣвзехме въ онова врѣме, [о]отъ Ароиръ който е при потока Арнонъ,

ь Изх.15;14,15. Гл.11;25. Ис.Нав.2;9,10.
ѣ Гл.20;10.
ю Числа 21;21,22. Сѫд.11;19.
я Числа 20;19.
ѧ Виж. Числа 20;18. Гл.23;3,4. Сѫд.11;17,18.
аа Числа 21;23.
а Ис.Нав.11;20.
б Изх.4;21.
в Гл.1;8,
г Числа 21;23.
д Гл.7;2. 20;16.
е Числа 21;24. Гл.29;7.
ж Лев.27;28. Гл.7;2,26.
з Гл.3;12. 4;48. Ис.Нав.13;9.
и Псал.44;3.
к Бит.32:22. Числа 21;24. Гл.3;16.
л Ст.5,9,19.

—

а Числа 21;33, и др. Гл.29;7.
б Гл.1;4.
в Числа 21;24.
г Числа 21;35.
д 3 Цар.4;13.
е Гл.2;24. Псал.135;10-12. 136;19-21.
ж Гл.4;48. Псал.29;6.
з 1 Лѣт.5;23.
и Гл.4;49.
к Ис.Нав.12;5. 13;11.
л Амосъ 2;9.
м Бит.14;5.
н 2 Цар.12;26. Иер.49;2. Иез.21;20.
о Гл.2;36. Ис.Нав.12:2.

и половината отъ горага Галаадъ, и [п]градо-
ветѣ му, дадохъ на Рувимонцитѣ и на Гадов-
цитѣ. (13) И [р]остатъка на Галаадъ, и всичкия
Васанъ царството на Ога, дадохъ на полови-
ната отъ племето Манасиино, всичката область
на Арговъ, съ всичкия Васанъ, който се на-
рича исполинска земя. (14) [с]Яиръ синътъ Ма-
насиинъ взе всичката область на Арговъ [т]до
прѣдѣлитѣ на Гесурий и Маахатий, и [у]наре-
че ги по името си, Васанъ-авотъ-яиръ, до
този день. (15) И [ф]Махиру дадохъ Галаадъ.
(16) А на Рувимцитѣ и на Гадцитѣ дадохъ
отъ Галаадъ до потока Арнонъ, до срѣдъ по-
тока прѣдѣла, и до потока Явокъ, [х]прѣдѣла
на Амоновитѣ синове, (17) и равнината, и
Иорданъ, прѣдѣла [ц]отъ Хинеротъ [ч]до морето
на равнината, [ш]до Солено Море, подъ Асдотъ-
фасга къмъ изтокъ. (18) И заповѣдахъ ви въ
онова врѣме и рекохъ: Господь Богъ вашъ
даде ви тазъ земя да я прѣвземете; *но* [щ]всич-
ки вие силни мжже минете орхжени прѣдъ
братята си Израилевитѣ синове. (19) Само же-
нитѣ ви и дѣцата ви и скотоветѣ ви (защото
зная че имате скотове много) нека останатъ въ
градоветѣ ви които ви дадохъ, (20) додѣ даде
Господь покой на братята ви както и вамъ, и
да прѣвземать и тѣ земята която ще имъ даде
Господь Богъ вашъ оттатъкъ Иорданъ; и то-
газъ [ъ]ще се върнете всѣки въ наслѣдието си
което ви дадохъ.

(21) И въ онова врѣме [ь]заповѣдахъ азъ на
Исуса и рекохъ: Очитѣ ти видѣха всичко що
направи Господь Богъ вашъ на тѣзи двамата
царе: така ще направи Господь на всичкитѣ
царства прѣзъ които минувашъ. (22) Да имъ
се не убоите; защото [ѣ]Господь Богъ вашъ,
той ратува за васъ.

(23) И [ю]молихъ се Господу въ онова врѣме
и рекохъ: (24) Господи Иеова, ти си начналъ
да показвашъ на своя рабъ [я]величието си и
крѣпката си ржка; защото [ѫ]кой Богъ има на
небето или на земята който може да направи
по твоитѣ дѣла и по твоята сила? (25) Моля
се да прѣмина и да видя [ѭ]добрата земя от-
татъкъ Иорданъ, онази добра гора, и Ливанъ.
(26) Но [а]Господь се разгнѣви на мене за васъ
и не ме послуша; и рече ми Господь: Стига
ти: да ми не продумашъ вече за това. (27) [б]Възь-
лѣзъ на върха на Фасга, и дигни очи къмъ
западъ, и сѣверъ, и югъ, и изтокъ та вижъ
съ очитѣ си; защото нѣма да прѣминешъ то-
зи Иорданъ. (28) И [в]заржчай Исусу, и укрѣ-
пи го, и утвърди го; защото той ще мине
прѣдъ тѣзи люде, и той ще имъ раздѣли за
наслѣдие земята която ще видишъ. (29) И се-
дѣхме [г]въ долината срѣщу Ветъ-фегоръ.

ГЛАВА 4.

И сега слушай, Израилю, [а]повелѣнията и
сждоветѣ които азъ ви уча да правите, за
да живѣете, и да влѣзете и наслѣдите зе-
мята която Господь Богъ на отцитѣ ви дава
вамъ. (2) [б]Да не притурите върхъ словото
което ви азъ заповѣдвамъ, нито да отнемате
отъ него; да пазите заповѣдитѣ на Господа
Бога вашего които ви азъ заповѣдвамъ. (3) Очи-
тѣ ви видѣха що направи Господь заради
[в]Ваалфегора; защото всичкитѣ человѣци които
се поведоха по Ваалфегора Господь Богъ вашъ
ги изтрѣби отсрѣдъ васъ. (4) А вие които сте
се прилѣпили при Господа Бога вашего всички
сте живи днесь. (5) Ето, азъ ви научихъ по-
велѣния и сждове, както ми заповѣда Господь
Богъ мой, да правите така въ земята въ която
влазяте да я наслѣдите. (6) И тъй, пазете и
правете *ги*; защото [г]това е мждростьта ви и
разумътъ ви прѣдъ очитѣ на народитѣ които
ще чуятъ за всички тѣзи повелѣния, и ще
рекатъ: Ето, мждри и разумни люде сж ве-
ликий този народъ. (7) Защото [д]кой е този
великъ народъ [е]къмъ когото боговетѣ му сж
близу при него, както е всѣкога Иеова Богъ
нашъ когато го призоваваме? (8) Или кой е

[п] Числа 32;33. Ис.Нав. 12;6. 13;8, идрг.
[р] Ис.Нав. 13;29.
[с] 1 Лѣт. 2;22.
[т] Ис.Нав. 13;13. 2 Цар. 3;3. 10;6.
[у] Числа 32;41.
[ф] Числа 32;39.
[х] Числа 21;24. Ис.Нав. 12;2.
[ц] Числа 34;11.
[ч] Числа 34;12. Гл. 4;49. Ис.Нав. 12;3.
[ш] Бит. 14;3.
[щ] Числа 32;20, и дрг.
[ъ] Ис. Нав. 22;4.
[ь] Числа 27;18.
[ѣ] Изх. 14;14. Гл. 1;30. 20;4.
[ю] Виж. 2 Кор. 12;8,9.
[я] Гл. 11;2.
[ѫ] Изх. 15;11. 2 Цар. 7;22. Псал. 71;19. 86;8. 89;6,8.
[ѭ] Изх. 3;8. Гл. 4;22.
[а] Числа 20;12. 27;14. Гл. 1;37. 31;2. 32;51,52. 4;4. Псал. 106;32.
[б] Числа 27;12.
[в] Числа 27;18,23. Гл. 1;38. 31;3,7.
[г] Гл. 4;46. 34;6.

—

[а] Лев. 19;37. 20;8. 22;31. Гл. 5;1. 8;1. Иез. 20;11. Рим. 10;5.
[б] Гл. 12;32. Ис. Нав. 1;7. Прит. 30;6. Екл. 12;13. Отк. 22;18,19.
[в] Числа 25;4, и дрг. Ис. Нав. 22;17. Псал. 106;28,29.
[г] Иовъ. 28;28. Псал. 19;7. 111;10. Прит. 1;7.
[д] 2 Цар. 7;23.
[е] Псал. 46;1. 145;18. 148;14. Иса. 55;6.

този голѣмъ народъ който има такивизи праведни повелѣния и сѫдове каквото е всичкий този законъ който полагамъ прѣдъ васъ днесъ? (9) Само внимай на себе си, и [ж]пази добрѣ душата си, [з]да не забравишъ дѣлата които видѣха очитѣ ти, и да се не отдѣлятъ отъ сърдцето ти, прѣзъ всичкитѣ дни на живота ти; но [и]казвай ги на синоветѣ си, и на синоветѣ на синоветѣ си: (10) [к]деня въ който застана ти прѣдъ Господа Бога твоего въ Хоривъ, когато ми рече Господь: Събери ми людетѣ, и ще ги направя да чуятъ думитѣ ми, за да се научатъ да ми се боятъ въ всичкитѣ дни колкото живѣятъ на земята, и да учатъ синоветѣ си. (11) И вие приближихте и застанахте подъ гората; и [л]гората горѣше съ огънь до срѣдъ небето, *и имаше* тъмнина, облакъ, и мракъ, (12) И [м]говори Господь вамъ отсрѣдъ огъня: вие [н]чухте гласа на думитѣ, но не видѣхте никакво подобие; [о]само гласъ *чухте*. (13) И [п]ви яви завѣта си който ви заповѣда да вършите, [р]*сирѣчь*, десетьтѣ заповѣди; и [с]написа ги на двѣ каменни плочи. (14) И [т]заповѣда ми Господь въ онова врѣме да ви науча повелѣния и сѫдове, да ги правите въ тази земя въ която вие влѣзвате да я наслѣдите.

(15) Сега [у]внимайте добрѣ въ душитѣ си; защото въ деня въ който Господь говори вамъ въ Хоривъ отсрѣдъ огъня вие не видѣхте [ф]никакво подобие, (16) [х]да не би да се развратите и [ц]си направите идолъ, подобие на нѣкой образъ, [ч]подобие на мѫжъ или на жена, (17) подобие на нѣкой скотъ който е на земята, подобие на нѣкоя крилата птица която лети подъ небето, (18) подобие на нѣщо което пълзи по земята, подобие на нѣкоя риба която е у водитѣ подъ земята; (19) и [ш]да не би като дигнешъ очи къмъ небето, и видишъ слънцето, и луната, и звѣздитѣ, [щ]всичкото воинство небесно, да се прѣлъстишъ [ъ]та да имъ се поклонишъ и да послужишъ на тѣхъ, които Господь Богъ твой раздѣли на всичкитѣ народи които сѫ подъ всичкото небе. (20) А васъ взе Господь и [ь]изведе ви изъ желѣзната пещь, изъ Египетъ, да бѫдете [ѣ]люде за него наслѣдие, както и *сте* днесъ.

(21) И [ю]разгнѣви се Господь на мене заради васъ, и закле се да не прѣмина Иорданъ, и да не влѣзна въ оназъ добра земя която Господь Богъ твой ти дава за наслѣдие. (22) Но [я]азъ ще умра въ тазъ земя, [ѫ]азъ нѣма да прѣмина Иорданъ; а вие ще прѣминете, и ще наслѣдите [ѭ]оназъ добра земя. (23) Внимайте на себе си [а]да не забравите завѣта на Господа Бога вашего който направи съ васъ, [б]та си направите идолъ, подобие на нѣщо което запрѣти [в]Господь Богъ твой; (24) защото Господь [г]Богъ твой е огънь пояждащъ, Богъ ревнивъ.

(25) Ако ли ти се родятъ синове, и синове на синове, и живѣете много врѣме на земята, [д]и се развратите и направите идолъ, образъ на нѣщо, [е]и направите това зло прѣдъ Господа Бога твоего, и го разгнѣвите, (26) [ж]викамъ свидѣтели небето и земята противъ васъ днесъ че непрѣмѣнно скоро ще се изгубите отъ земята за която прѣхождате Иорданъ да я прѣземете: нѣма да живѣете много врѣме въ нея, но съвсѣмъ ще се истрѣбите. (27) И [з]ще ви разпръсне Господь между народитѣ, и ще останете малцина числомъ между езичницитѣ въ които ще ви въведе Господь. (28) И [и]ще послужите тамъ на богове, на дѣла отъ человѣчески рѫцѣ, на дърво и камикъ, [к]които нито видятъ, нито чуятъ, нито ядатъ, нито обонявать. (29) И [л]отъ тамъ ще потърсите Господа Бога вашего, и ще *го* найдете когато го потърсите съ всичкото си сърдце и съ всичката си душа. (30) Когато се намѣришъ въ скърбь,

ж Прит.4;23.
з Прит.3;1,3. 4;21.
и Бит.18;19. Гл.6;7. 11;19. Псал.78;5,6. Ефес.6;4.
к Изх.19;9,16. 20;18. Евр.12;18,19.
л Изх.19;18. Гл.5;23.
м Гл.5;4,22.
н Ст.33,36. [19;12.
о Изх.20;22. 3 Цар.
п Гл.9;9,11.
р Изх.34;28.
с Изх.24;12. 31;18.
т Изх.21;1. Гл.22и23.
у Ис.Нав.23;11.
ф Иса.40;18.
х Изх.32;7.
ц Изх.20;4,5. Ст.23. Гл.5;8.
ч Рим.1;23.
ш Гл.17;3. Иовъ 31;26,27.
щ Бит.2;1. 4 Цар. 17;16. 21;3.
ъ Рим.1;25. [11;4.
ь 3 Цар.8;51. Иер.
ѣ Изх.19;5. Гл.9;29. 32;9.
ю Числа 20;12. Гл.1;37. 3;26.
я Виж. 2 Пет.1;13-15.
ѫ Гл.3;27.
ѭ Гл.3;25.
а Ст.9.
б Ст.16. Изх.20;4,5.
в Изх.24;17. Гл.9;3. Иса.33;14. Евр. 12;29.
г Изх.20;5. Гл.6;15. Иса.42;8.
д Ст.16.
е 4 Цар.17;17, и др.
ж Гл.30;18,19. Иса. 1;2. Мих.6;2.
з Лев.26;33. Гл. 28;62,64. Неем.1;8.
и Гл.28;64. 1 Цар. 26;19. Иер.16;13.
к Псал.115;4,5. 135;15,16. Иса.44;9. 46;7.
л Лев.26;39,40. Гл. 30;1-3. 2 Лѣт.15;4. Неем.1;9. Иса.55;6,7. Иер.29;12-14.

и те постигне всичко това [м]въ последнитѣ дни, ако [н]се обърнешъ къмъ Господа Бога твоего и послушашъ гласа му, (31) понеже Господь Богъ твой е [о]Богъ милостивъ, нѣма да те остави, нито ще те изтрѣби, нито ще забрави завѣта на отцитѣ ти за който имъ се кле.

(32) Защото [п]попитай сега за първитѣ дни които бѣха прѣди тебе, отъ който день направи Богъ человѣка на земята, и *попитай* [р]отъ край небето до край небето: ставало ли е *нѣщо* таково като голѣмото това дѣло, или чувало ли се е подобно на него? (33) [с]Чулъ ли сж *нѣкога* люде Божия гласъ да говори отсрѣдъ огънь както ти си чулъ, и да останатъ живи? (34) Или прѣдприелъ ли е Богъ да дойде да вземе за себе си народъ изсрѣдъ *другъ* народъ [т]съ опитвания, [у]знамения, и чудеса, и съ брань, и [ф]съ силна ржка, и съ [х]прострѣна мишца, и [ц]съ голѣми ужаси по всичко колкото Господь Богъ вашъ направи за васъ въ Египетъ прѣдъ очитѣ ти? (35) Тебѣ се даде да видишъ *това* за да познаешъ че Иеова, той е Богъ: [ч]нѣма другъ освѣнъ него. (36) [ш]Направи те да чуешъ гласа му отъ небето да те научи, и на земята показа ти великия си огънь; и ти чу думитѣ му изсрѣдъ огъня. (37) И [щ]понеже обичаше той отцитѣ ти, за това избра тѣхното сѣме слѣдъ тѣхъ, и [ъ]изведе те прѣдъ себе си изъ Египетъ съ крѣпката своя сила, (38) [ь]за да изгони отъ лицето ти по-голѣми и по-силни отъ тебе народи, да те въведе да ти даде земята имъ въ наслѣдие както днесъ.

(39) Познай прочее днесъ и тури на сърдцето си че [ѣ]Иеова е Богъ на небето горѣ и на земята долу: нѣма другъ. (40) И [ю]пази повелѣнията му и заповѣдитѣ му които ти азъ днесъ заповѣдвамъ, [я]за да благоденствувашъ ти и синоветѣ ти по тебе, и да дълголенствувашъ на земята която Господь Богъ твой ти дава за всегда.

(41) Тогазъ Моисей [ѫ]отдѣли три града отсамъ Иорданъ къмъ истокъ слънца (42) [ѭ]за да прибѣгне тамъ онзи убиица който убие ближнаго си безъ намѣрение, безъ да го е ненавиждалъ по-напрѣдъ, и като побѣгне въ единъ отъ тѣзи градове да живѣе: (43) [а]Восоръ въ пустинята, въ полянската земя на Рувимовцитѣ, и Рамотъ въ Галаадъ на Гадовцитѣ, и Голанъ у Васанъ на Манасиевцитѣ.

(44) И този е законътъ който положи Моисей прѣдъ Израилевитѣ синове: (45) тѣзи сж свидѣтелствата, и повелѣнията, и сждоветѣ които говори Моисей на Израилевитѣ синове когато излѣзоха изъ Египетъ, (46) отсамъ Иорданъ [б]въ дола срѣщу Ветъ-фегоръ, въ земята на Сиона Аморейския царь който живѣеше въ Есевонъ, [в]когото поразиха Моисей и Израилевитѣ синове като излѣзоха изъ Египетъ. (47) И прѣвзеха земята му и земята [г]на Ога Васанския царь, на двама Аморейски царе които бѣха отсамъ Иорданъ къмъ истокъ слънца, (48) [д]отъ Ароиръ който е при устието на рѣката Арнонъ до гората Сионъ, тя е [е]Ермонъ, (49) и всичката равнина отсамъ Иорданъ къмъ истокъ до морето на равнината подъ [ж]Аседотъ-фасга.

ГЛАВА 5.

И повика Моисей всичкия Израиль и рече имъ: Слушай, Израилю, повелѣнията и сждоветѣ които азъ казвамъ въ ушитѣ ви днесъ, за да ги научите и да внимаете да ги вършите. (2) [а]Господь Богъ вашъ направи завѣтъ съ насъ въ Хоривъ. (3) Тоя завѣтъ не направи [б]Господь съ отцитѣ ни, но съ насъ които всички сме тукъ днесъ живи. (4) [в]Лице съ лице говори Господь съ васъ на гората изсрѣдъ огъня, (5) ([г]а азъ стоехъ между Господа и васъ въ онова врѣме за да ви извѣстя думата Господня; защото се [д]убояхте отъ огъня, и не възлѣзохте на гората,) и говорѣше: —

м Бит. 49;1. Гл. 31;29. Иер. 23;20. Осия 3;5.
н Иоиль 2;12.
о 2 Лѣт. 30;9. Неем. 9;31. Псал. 116;5. Иона 4;2.
п Иовъ 8;8.
р Мат. 24:31.
с Изх. 24;11. 33;20. Гл. 5;24,26.
т Гл. 7;19. 29;3.
у Изх. 7;3.
ф Изх. 13;3.
х Изх. 6;6.
ц Гл. 26;8. 34;12.
ч Гл. 32;39. 1 Цар. 2;2. Иса. 45;5,18,22. Мар. 12;29,32.
ш Изх. 19;9,19. 20;18,22. 24;16. Евр. 12;18.
щ Гл. 10;15.
ъ Изх. 13;3,9,14.
ь Гл. 7;1. 9;1,4,5.
ѣ Ст. 35. Ис. Нав. 2;11.
ю Лев. 22;31.
я Гл. 5;16. 6;3,18. 12;25,28. 22;7. Ефес. 6;3.
ѫ Числа 35;6,14.
ѭ Гл. 19;4.
а Ис. Нав. 20;8.
б Гл. 3;29.
в Числа 21;24. Гл. 1;4.
г Числа 21;35. Гл. 3;3,4.
д Гл. 2;36. 3;12.
е Гл. 3;9. Псал. 133;3.
ж Гл. 3;17.

—

а Изх. 19;5. Гл. 4;23.
б Виж. Мат. 13;17. Евр. 8;9.
в Изх. 19;9,19. 20;22. Гл. 4;33,36. 34;10.
г Изх. 20;21. Гал. 3;19.
д Изх. 19;16. 20;18. 24;2.

(6) *е*Азъ съмъ Иеова Богъ твой който те изве-
дохъ изъ Египетската земя, изъ дома на рабството.
(7) *ж*Да нѣмашъ други богове освѣнъ мене.
(8) *з*Не си направи кумиръ, нито подобие
на нѣщо което е на небето горѣ, и което е
на земята долу, или което е въ водитѣ подъ
земята: (9) да не имъ се поклонишъ нито да
имъ послужишъ; защото азъ Господь Богъ
твой съмъ Богъ ревнивъ, който *и*въздавамъ
беззаконието на бащитѣ върху чадата до тре-
тия и четвъртия родъ на онѣзи които ме не-
навиждатъ, (10) и *к*който правя милость на
тисящи родове на онѣзи които ме любятъ и
съхраняватъ моитѣ заповѣди.
(11) *л*Не вземай името на Господа Бога твое-
го напраздно; защото Господь нѣма да оправ-
дае оногози който взема напраздно името му.
(12) *м*Пази съботния день да го освеща-
вашъ както ти заповѣда Господь Богъ твой.
(13) *н*Шесть дни ще работишъ и ще вършишъ
всичкитѣ си дѣла; (14) а седмиятъ день е *о*съ-
бота на Господа Бога твоего: да не направишъ
въ *него* никое дѣло, *ни* ти, ни синъ ти, ни
дъщеря ти, ни слугата ти, ни слугинята ти,
ни волътъ ти, ни оселътъ ти, нито нѣкой отъ
скотоветѣ ти, ни чужденецътъ ти който е от-
вжтрѣ вратата ти, за да си почине слугата
ти и слугинята ти както ти. (15) И *п*помни
че ти бѣше рабъ въ Египетската земя, и Го-
сподь Богъ твой те изведе отъ тамъ *р*съ крѣп-
ка ржка и простръна мишца; за това Господь
Богъ твой ти заповѣда да пазишъ съботния день.
(16) *с*Почитай баща си и майка си както ти
заповѣда Господь Богъ твой, *т*за да се про-
дължатъ днитѣ ти, и да благоденствувашъ на
земята която ти дава Господь Богъ твой.
(17) *у*Не убивай.
(18) И *ф*не прѣлюбодѣйствувай.
(19) И *х*не кради.
(20) И *ц*не свидѣтелствувай противъ ближния
си лъжливо свидѣтелство.
(21) И *ч*не пожелай жената на ближния си;
ни да пожелаешъ дома на ближния си, *ни* нивата
му, ни раба му, ни рабинята му, *ни* вола му, ни
осела му, нито нѣщо което е на ближния ти.
(22) Тия думи говори Господь на всичкото
събрание ваше на гората, изсрѣдъ огъня,
облака, и мрака, съ гласъ великъ, и друго
не притури; и *ш*написа ги на двѣ каменни
плочи, и даде ги на мене. (23) И *щ*като чухте
гласа изсрѣдъ тъмнината, (и гората горѣше
съ огънь,) тогазъ вие дойдохте при мене,
всичкитѣ началници на племената ви, и ста-
рѣйшинитѣ ваши, (24) и думахте: Ето, Го-
сподь Богъ нашъ показа намъ славата си и
величината си, и *ъ*чухме гласа му изсрѣдъ
огъня: той день видѣхме че Богъ говори съ
человѣка, и той остава *ь*живъ. (25) А сега за-
що да умираме? Понеже този голѣмъ огънь
ще ни поиде: *ѣ*ако чуемъ още еднъжъ
гласа на Господа Бога нашего ще умремъ.
(26) Защото *ю*кой отъ всичкитѣ смъртни е
чулъ гласа на живия Богъ говорещъ изсрѣдъ
огъня, както ние, и е останалъ живъ? (27) При-
стжпи ти и слушай всичко каквото ще рече
Господь Богъ нашъ; и *я*ти ни казвай все що
ти говори Господь Богъ нашъ, и ние ще слу-
шаме и ще правимъ.
(28) И чу Господь гласа на думитѣ ви кога-
то ми говорихте; и рече ми Господь: Чухъ
гласа на думитѣ на тия люде които ти гово-
риха: *ѧ*добрѣ рекоха всичко що говориха.
(29) *ѩ*Дано би било у тѣхъ такова сърдце за
да ми се боятъ и да *а*пазятъ всѣкога всичкитѣ
ми заповѣди, *б*за да благоденствуватъ вѣчно, тѣ
и чадата имъ. (30) Иди, речи имъ: Върнете
се въ шатритѣ си. (31) А ти остани тукъ съ
мене, и *в*ще ти кажа всичкитѣ заповѣди, и
повелѣния, и сждове на които ще ги научишъ
да *ги* правятъ въ земята която имъ азъ давамъ
за наслѣдие. (32) Да внимаете да правите така
както ви заповѣда Господь Богъ вашъ: *г*да

е Изх. 20;2, и др. Лев. 26;1. Гл. 6;4. Псал. 81;10.
ж Изх. 20;3.
з Изх. 20;4.
и Изх. 34;7.
к Иер. 32;18. Дан. 9;4.
л Изх. 20;7. Лев. 19;12 Мат. 5;33.
м Изх. 20;8.
н Изх. 23;12. 35;2. Иез. 20;12.
о Бит. 2;2. Изх. 16;29,30. Евр. 4;4.
п Гл. 15;15. 16;12. 24;18,22.
р Гл. 4;34,37.
с Изх. 20;12. Лев. 19;3. Гл. 27;16. Ефес. 6;2,3. Кол. 3;20.
т Гл. 4;40.
у Изх. 20;13. Мат. 5;21.
ф Изх. 20;14. Лука 18;20. Як. 2;11.
х Изх. 20;15. Рим. 13;9.
ц Изх. 20;16.
ч Изх. 20;17. Мих. 2;2. Ав. 2;9. Лука 12;15. Рим. 7;7. 13;9.
ш Изх. 24;12. 31;18. Гл. 4;13.
щ Изх. 20;18,19.
ъ Изх. 19;19.
ь Гл. 4;33. Сжд. 13;22.
ѣ Гл. 18;16.
ю Гл. 4;33.
я Изх. 20;19. Евр. 12;19.
ѧ Гл. 18;17.
ѩ Гл. 32;29. Псал. 81;13. Иса. 48;18. Мат. 23;37. Лука 19;42.
а Гл. 11;1.
б Гл. 4;40.
в Гал. 3;19.
г Гл. 17;20. 28;14. Ис. Нав. 1;7. 23;6. Прит. 4;27

не свръщате ни надѣсно ни налѣво. (33) Да
ходите [д]по всичкитѣ пѫтища които Господь
Богъ вашъ заповѣда вамъ, за да живѣете и
[е]да благоденствувате, и да се продължатъ
днитѣ ви на земята която ще наслѣдите.

ГЛАВА 6.

И тѣзи [а]сѫ заповѣдитѣ, повелѣнията, и сѫ-
доветѣ които заповѣда Господь Богъ вашъ да
ви науча да *ги* правите въ земята въ която
прѣминивате за да я наслѣдите, (2) [б]за да се
боишъ отъ Господа Бога твоего, да съхраня-
вашъ всичкитѣ му повелѣния, и заповѣдитѣ
му които ти азъ заповѣдвамъ, ти, и синъ ти,
и синътъ на сина ти прѣзъ всичкитѣ дни на
живота ти, [в]за да ти се продължатъ днитѣ.
(3) Чуй сега, Израилю, и внимай да *ги* пра-
вишъ, за да ти бѫде добрѣ, и да се умножи-
те много, както [г]Господь Богъ на отцитѣ ти е
говорилъ на тебе, [д]въ земята дѣто тече млѣко
и медъ.

(4) [е]Слушай, Израилю: Иеова Богъ нашъ е
единъ Господь; (5) и [ж]да обичашъ Господа
Бога твоего [з]съ всичкото си сърдце, и съ
всичката си душа, и съ всичката си сила.
(6) И [и]тѣзи думи които ти азъ заповѣдвамъ
днесь да бѫдатъ въ сърдцето ти; (7) и [к]да
учишъ съ тѣхъ прилежно чадата си, и за тѣхъ
да говоришъ когато седишъ въ дома си, и ко-
гато ходишъ по пѫтя, и когато лѣгашъ, и ко-
гато ставашъ. (8) И [л]да ги вържешъ за бѣ-
лѣгъ на рѫката си, и да бѫдатъ като надче-
лия между очитѣ ти. (9) И [м]да ги напишешъ
надъ праговетѣ на дома си и надъ вратата си.

(10) И когато Господь Богъ твой те въведе
въ земята за която се кле на отцитѣ ти, на
Авраама, на Исаака, и на Якова, да ти даде
голѣми и хубави градове [н]които не си съгра-
дилъ, (11) и домове пълни съ всѣкакво добро
които не си напълнилъ, и кладенци изкопани
които не си изкопалъ, лозя и маслини които
не си насадилъ, — [о]като ядешъ и се наси-
тишъ, (12) внимай на себе си да не забравишъ
Господа който те изведе изъ Египетската земя,
изъ дома на рабството. (13) [п]Отъ Господа Бо-
га твоего да се боишъ, и нему да служишъ,
и [р]въ неговото име да се кълнешъ. (14) Да
[с]не ходите слѣдъ други богове, [т]отъ боговетѣ
на народитѣ които сѫ около васъ, (15) (защо-
то [у]Господь Богъ твой е Богъ ревнивъ всрѣдъ
тебе,) [ф]да се не разпали гнѣвътъ на Господа
Бога твоего противъ тебе, и те изтрѣби отъ
лицето на земята.

(16) Да [х]не изкушавате Господа Бога наше-
го [ц]както го изкусихте въ Маса. (17) [ч]Да
съхранявате прилежно заповѣдитѣ на Господа
Бога вашего, и заржчванията му, и повелѣ-
нията му които ти заповѣда. (18) И [ш]да пра-
вишъ правото и доброто прѣдъ Господа, за да
ти бѫде добрѣ, и да влѣзешъ и наслѣдишъ
добрата земя за която Господь се кле на от-
цитѣ ти, (19) и [щ]да изгонишъ всичкитѣ си
врагове отъ лицето си както рече Господь.

(20) [ъ]Когато те попита синъ ти отъ сега
натамъ и рече: Що значатъ заржчванията,
и повелѣнията, и сѫдоветѣ които Господь
Богъ нашъ заповѣда вамъ? (21) тогазъ да ре-
чешъ на сина си: Раби бѣхме на Фараона
въ Египетъ; и Господь ни изведе изъ Еги-
петъ [ь]съ крѣпка рѫка; (22) и [ѣ]показа Господь
знамения и чудеса голѣми и страшни надъ
Египетъ, надъ Фараона, и надъ всичкия му
домъ прѣдъ очитѣ ни; (23) а насъ изведе
отъ тамъ за да ни въведе и да ни даде зе-
мята за която се кле на отцитѣ ни. (24) И
заповѣда намъ Господь да правимъ всички
тѣзи повелѣния, [ю]да се боимъ отъ Господа

д Гл.10;12. Псал.119;6. Иер.7;23. Лука 1;6.
е Гл.4;40.

—

а Гл.4;1. 5;31. 12;1.
б Изх.20;20. Гл.10;12,13. Псал.111;10. 128;1. Екл.12;13.
в Гл.4;40. Прит.3;1,2.
г Бит.15;5. 22;17.
д Изх.3;8.
е Иса.42;8. Мар.12;29,32. Иоан.17;3. 1 Кор.8;4,6.
ж Гл.10;12. Мат.22;37. Мар.12;30. Лука 10;27.
з 4 Цар.23;35.
и Гл.11;18. 32;46. Псал.37;31. 40;8. 119;11,98. Прит.3;3. Иса.51;7.
к Гл.4;9. 11;19. Псал.78;4-6. Ефес.6;4.
л Изх.13;9,16. Гл.11;18. Прит.3;3. 6;21. 7;3.
м Гл.11;20. Иса.57;8.
н Ис.Нав.24;13 Псал.105;44.
о Гл.8:10, и друг.
п Гл.10;12,20. 13;4. Мат.4;10. Лука 4;8.
р Псал.63;11. Иса.45;23. 65;16. Иер.4;2. 5;7. 12;16.
с Гл.8;19. 11;28. Иер.25;6.
т Гл.13;7.
у Изх.20;5. Гл.4;24.
ф Гл.7;4. 11;17.
х Мат.4;7. Лука 4;12.
ц Изх.17;2,7. Числа 20;3,4. 21;4,5. 1 Кор.10;9.
ч Гл.11;13,22. Псал.119;4.
ш Изх.15;26. Гл.12;28. 13;18.
щ Числа 33;52,53.
ъ Изх.13;14.
ь Изх.3;19. 13;3.
ѣ Изх.Гл.7-12. Псал.135;9.
ю Ст.2.

Бога нашего, [я]за да бждемъ добрѣ всѣкога,
[ꙗ]за да пази живота ни както и днесъ.
(25) И [ꙗа]ще бжде намъ правда ако внимаемъ
да правимъ всички тѣзи заповѣди прѣдъ Го-
спода Бога нашего както ни заповѣда.

ГЛАВА 7.

[а]Когато Господь Богъ твой те въведе въ зе-
мята въ която отхождашъ да я наслѣдишъ, и
изгони много народи отъ лицето ти, [б]Хетей-
цитѣ, и Гергесейцитѣ, и Аморейцитѣ, и Хана-
нейцитѣ, и Ферезейцитѣ, и Евейцитѣ, и Иеву-
сейцитѣ, [в]седемь народи по-голѣми и по-силни
отъ тебе, (2) и когато Господь Богъ твой ги
[г]прѣдаде на тебе да ги поразишъ, съ про-
клетия [д]да ги изтрѣбишъ: [е]да не направишъ
уговоръ съ тѣхъ, нито да ги пожалишъ;
(3) [ж]нито да направишъ сватовство съ тѣхъ,
да не дадешъ дъщеря си на сина му, нито
да вземешъ дъщеря му за сина си; (4) защо-
то ще отвърнатъ синоветѣ ти отъ слѣдъ мене
за да служатъ на други богове; и [з]ще се
разпали гнѣвътъ Господень на васъ, и скоро
ще те изтрѣби. (5) Но така да направите съ
тѣхъ: [и]жъртвеницитѣ имъ да разорите, и ку-
миритѣ имъ да изтрошите, и Ашеритѣ имъ
да изсѣчете, и истуканитѣ имъ съ огънь да
изгорите. (6) [к]Понеже вие сте люде свети Го-
споду Богу вашему: [л]избра васъ Господь Богъ
вашъ да бждете собственъ нему народъ отъ
всичкитѣ народи които сж по лицето на зе-
мята. (7) Не ви прѣдпочете Господь нито ви
избра за това че сте по-многочислени отъ
всичкитѣ народи, защото вие сте [м]най-мало-
числени отъ всичкитѣ народи; (8) но [н]понеже
ви възлюби Господь, и [о]за да упази клетвата
съ която се кле на отцитѣ ви, [п]изведе ви
Господь съ крѣпка ржка, и ви избави отъ
дома на робството, отъ ржката на Фараона
царя Египетскаго. (9) И тъй, да знаешъ че
Господь Богъ твой, той е Богъ, [р]Богъ вѣрний,
[с]който съхранява завѣта и милостьта къмъ
онѣзи които го обичатъ и пазятъ заповѣдитѣ
му, до тисяща родове; (10) а [т]на онѣзи които
го ненавидятъ, въздава имъ въ лице и ги
изтрѣбя: [у]нѣма да забави на оногозъ който
го ненавиди: ще му въздаде въ лицето му.

(11) За то, пази заповѣдитѣ, и повелѣнията,
и сждоветѣ които азъ ти заповѣдвамъ днесъ
да ги правишъ. (12) И [ф]ако слушате тѣзи
сждове, и ги пазите и вършите, ще упази
Господь Богъ твой за тебе [х]завѣта и милость-
та за която се кле на отцитѣ ти; (13) и [ц]ще
те възлюби, и ще те благослови, и ще те
умножи, и [ч]ще благослови плода на утробата
ти, и плода на земята ти, житото ти, и виното
ти, и маслото ти, и чредитѣ на говедата
ти, и стадата на овцитѣ ти, въ земята
която се кле на отцитѣ ти да даде тебѣ.
(14) Ще бждешъ благословенъ повече отъ
всичкитѣ народи: [ш]не ще да има неплоденъ
или неплодна въ тебе и въ скотоветѣ ти.
(15) И ще оттегли Господь отъ тебе всѣка бо-
лесть, и нѣма да наведе на тебе [щ]ни една
отъ злитѣ Египетски болести които познавашъ;
но ще ги положи върхъ всички онѣзъ които
те ненавидятъ.

(16) И [ъ]да изтрѣбишъ всичкитѣ народи кои-
то Господь Богъ твой ти прѣдава: [ь]окото ти
да ги не пожали; и на боговетѣ имъ да не
служишъ, защото това *ще ти бжде* [ѣ]примка.
(17) Ако ти речешъ въ сърдцето си: Тия на-
роди сж по-многочислени отъ мене: какъ ще
мога да ги изгоня? — (18) [ю]да се не убоишъ
отъ тѣхъ: [я]помни добрѣ що направи Господь
Богъ твой на Фараона и на всичкитѣ Египтя-

я Гл.10;13. Иовъ 35;7,8. Иер. 32;39.
ꙗ Гл. 4;1. 8;1. Псал. 41;2. Лука 10;28.
ꙗа Лев.18;5. Гл.24;13. Рим.10;3,5.

—

а Гл.31;3. Псал. 44;2,3.
б Бит.15;19, и дрг. Изх.33;2.
в Гл.4;38. 9;1.
г Ст.23. Гл.23;14.
д Числ.33;52. Гл. 20;16,17. Ис.Нав. 6;17. 8;24. 9;24. 10;28,40. 11;11,12.
е Изх.23;32. 34;12,15,16. Сжд.2;2. Виж. Гл.20;10, и дрг. Ис.Нав.2;14. 9;18. Сжд.1;24.
ж Ис.Нав.23;12. 3Цар.11;2. Езд.9;2.
з Гл.6;15.
и Изх.23;24. 34;13. Гл.12;2,3.
к Изх.19;6. Гл.14;2. 26;19. Псал.50;5. Иер.2;3.
л Изх.19;5. Амосъ 3;2. 1Пет.2;9.
м Гл.10:22.
н Гл.10;15.
о Изх.32;13. Псал. 105;8-10. Лука 1;55,72,73.
п Изх.13;3,14.
р Иса.49;7. 1Кор.1;9. 10;13. 2Кор.1;18. 1Сол.5;24. 2Сол.3;3. 2Тим.2;13. Евр. 11;11. 1Иоан.1;9.
с Изх.20;6. Гл.5;10. Неем.1;5. Дан.9;4.
т Иса.59;18. Наум.1;2.
у Гл.32;35.
ф Лев.26;3. Гл.28;1.
х Псал.105;8,9. Лука 1:55,72,73.
ц Иоан.14;21.
ч Гл.28;4.
ш Изх.23;26, и дрг.
щ Изх.9;14. 15;26. Гл. 28;27,60.
ъ Ст.2.
ь Гл.13;8. 19;13,21. 25;12.
ѣ Изх.23;33. Гл.12;30. Сжд.8;27. Псал. 106;36.
ю Гл.31;6.
я Псал.105;5.

ти: (19) [л]голѣмитѣ опитвания които видѣха
очитѣ ти, и знаменията, и чудесата, и крѣп-
ката ржка, и простреѣната мишца съ които
те Господь Богъ твой изведе: така ще направи
Господь Богъ твой на всичкитѣ народи отъ
които се ти боишъ. (20) [м]Още и стършени
ще проводи Господь Богъ твой на тѣхъ додѣ
се изтрѣбятъ които сж останали и сж се скри-
ли отъ лицето ти. (21) Да се не убоишъ отъ
тѣхъ; защото Господь Богъ твой е [а]всрѣдъ
тебе, [б]Богъ великъ и страшенъ. (22) И [в]ще
изкорени Господь Богъ твой малко по малко
тѣзи народи отъ лицето ти: не можешъ ги
ти изтрѣби скоро, за да се не умножатъ върхъ
тебе полскитѣ звѣрове. (23) Но Господь Богъ
твой ще ти ги прѣдаде, и ще ги докара въ
голѣмо смятение, така що тѣ ще погинатъ.
(24) И [г]ще прѣдаде царетѣ имъ въ ржката
ти, и ще погубишъ името имъ [д]отъ подне-
бесната: [е]никой не ще може да устои прѣдъ
тебе додѣ ги изтрѣбишъ. (25) Кумиритѣ на
боговетѣ имъ [ж]изгорете съ огънь: [з]да не по-
желаешъ да вземешъ за себе си сребрѣто или
златото което е върхъ тѣхъ, [и]за да се не
впримчишъ въ него, понеже [к]то е мерзость
Господу Богу твоему. (26) И да не внесешъ
гнусота въ дома си, за да не станешъ про-
клетъ както нея: да имашъ съвършено от-
вращение отъ нея, и да ти бжде съвсѣмъ
гнусно, защото [л]е проклетия.

ГЛАВА 8.

Всичкитѣ заповѣди които ви заповѣдвамъ
азъ днесъ, [а]да внимаете да ги вършите, за
да живѣете, и да се умножите, и да влѣзете
и наслѣдите земята за която се кле Господь
на отцитѣ ви. (2) И да помнишъ всичкия пжть
по който [б]те води Господь Богъ твой въ тия
четиридесеть години по пустинята за да те
смири, [в]да те опита [г]за да познае що има въ
сърдцето ти, да ли ще упазишъ заповѣдитѣ
му, или не. (3) И смири те, и [д]остави те да
огладнѣешъ, и [е]храни те съ манна, (която ти
не знаеше, и отцитѣ ти не знаеха,) за да ти
покаже че человѣкъ не [ж]живѣе само съ хлѣбъ,
но съ всѣко слово което изхожда изъ устата
Господни живѣе человѣкъ. (4) [з]Облѣклата ти
не овехтѣха на тебе, нито ногата ти е отекла
въ тѣзи четиридесеть години. (5) [и]Ще познаешъ
прочее въ сърдцето си че както человѣкъ на-
казва сина си, така Господь Богъ твой те на-
казва. (6) За това, да пазишъ заповѣдитѣ на
Господа Бога твоего, [к]да ходишъ въ пжтища-
та му, и да се боишъ отъ него.

(7) Защото Господь Богъ твой те завожда
въ земя добра, въ земя [л]на водни рѣки, на
източници и бездни които извиратъ въ долове
и планини; (8) въ земя на жито, и ечимикъ,
и лозя, и смокви, и нарове; въ земя на ма-
слини и медъ; (9) въ земя дѣто ще ядешъ
хлѣбъ не съ скудость, не ще да си лишенъ
отъ нищо въ нея; въ земя [м]на която камъ-
нетѣ сж желѣзо, и отъ горитѣ ѝ ще изко-
паешъ мѣдь.

(10) Когато [н]ядешъ и се наситишъ, да бла-
гословишъ Господа Бога твоего за добрата зе-
мя която ти е далъ. (11) Внимай да не забра-
вишъ Господа Бога твоего, и да не прѣстж-
пишъ заповѣдитѣ му, и сждоветѣ му, и пове-
лѣнията му които ти азъ заповѣдвамъ днесъ,
(12) [о]да не би *като* ядешъ и се наситишъ, и
съградишъ добри кжщи и се населишъ, (13) и
говедата ти и овцитѣ ти се умножатъ, и се
умножи сребрѣто ти и златото ти, и всичко
що имашъ се умножи,—(14) да не би се [п]то-
газъ прѣвъзнесло сърдцето ти, [р]та забравишъ
Господа Бога твоего който те изведе изъ Еги-
петската земя, изъ дома на работвото; (15) кой-
то [с]те прѣведе прѣзъ тази голѣма и страшна
пустиня [т]*дѣто имаше* горителни змии, скорпии,
и суша, дѣто нѣмаше вода; [у]който ти извади

л Гл. 4;34. 29;3.
м Изх. 23;28. Ис. Нав. 24;12.
а Числа 11;20. 14;9,14,42. 16;3. Ис. Нав. 3;10.
б Гл. 10;17. Неем. 1;5. 4;14. 9;32.
в Изх. 23;29,30.
г Ис. Нав. 10;24,25,42. 12;1, и дрг.
д Изх. 17;14. Гл. 9;14. 25;19. 29:20.
е Гл. 11;25. Ис. Нав. 1;5. 10;8. 23;9.
ж Ст. 5. Изх. 32;20. Гл. 12;3. 1 Лѣт. 14;12.
з Ис. Нав. 7;1,21.
и Сжд. 8;27. Софон. 1;3.
к Гл. 17;1.
л Лев. 27;28. Гл. 13;17. Ис. Нав. 6;17,18. 7;1.

—

а Гл. 4;1. 5;32,33 6;1-3.
б Гл. 1;3. 2;7. 29;5. Псал. 136;16. Амосъ 2;10.
в Изх. 16;4. Гл. 13;3.
г 2 Лѣт. 32;31. Иоан. 2;25.
д Изх. 16;2,3.
е Изх. 16;12,14,32.
ж Псал. 104;29. Мат. 4;4. Лука 4;4.
з Гл. 29;5. Неем. 9;21.
и 2 Цар. 7;14. Псал. 89;32. Прит. 3;12. Евр. 12;5,6. Отк. 3;19.
к Гл. 5;33.
л Гл. 11;10-12.
м Гл. 33;25.
н Гл. 6;11,12.
о Гл. 28;47. 32;15. Прит. 30;9. Осия 13;6.
п 1 Кор. 4;7.
р Псал. 106;21.
с Иса. 63;12-14. Иер. 2;6.
т Числа 21;6. Осия 13;5.
у Числа 20;11. Псал. 78;15. 110;8.

вода изъ твърдия камикъ; (16) който те храни въ пустинята *ф*съ манна, която не знаеха
отцитѣ ти, *х*за да те смири и да те опита,
да ти направи добро въ сетнинитѣ ти; (17) и
*ц*да не би да речешъ въ сърдцето си: Силата ми и крѣпостьта на ржката ми спечелиха
ми това богатство. (18) Но да помнишъ Господа Бога твоего; защото той е *ч*който ти дава
сила да придобивашъ богатство, *ш*за да утвърди завѣта си за който се кле на отцитѣ ти,
както днесъ.

(19) Ако ли забравишъ Господа Бога твоего,
и отидешъ слѣдъ други богове, и служишъ
имъ, и поклонишъ имъ се, *щ*свидѣтелствувамъ
на васъ днесъ че съвсѣмъ ще се изтрѣбите.
(20) Както народитѣ които Господь изтрѣбва
отъ лицето ви, *ъ*така ще се изтрѣбите, защото не послушахте гласа на Господа Бога
вашего.

ГЛАВА 9.

Слушай, Израилю: *а*ти прѣминувашъ днесъ
Йорданъ за да влѣзешъ да наслѣдишъ *б*народи по-голѣми и по-силни отъ тебе, градове
голѣми и *в*оградени до небето, (2) люде велики
и високи, *г*Енаковитѣ синове които познавашъ, и си чулъ: Кой може да устои прѣдъ
Енаковитѣ синове? (3) Знай прочее днесъ че
Иеова Богъ твой е *д*прѣдходещий прѣдъ тебе:
*е*огнь пояждаващъ е: той *ж*ще ги изтрѣби,
и той ще ги низложи прѣдъ тебе; и *з*ще ги
изгонишъ, и скоро ще ги погубишъ както ти
рече Господь. (4) *и*Когато Господь Богъ твой
ги изгони отъ лицето ти, да не думашъ въ
сърдцето си и да не речешъ: За моята правда
ме въведе Господь да наслѣдя тази земя; но
*к*за нечестието на тѣзи народи ги изгонва Господь отъ лицето ти. (5) Не *л*за твоята правда,
нито за правостьта на сърдцето ти, влизашъ
да наслѣдишъ земята имъ; но за нечестието
на тѣзи народи Господь Богъ твой ги изгонва
отъ лицето ти, и да увѣри *м*думата за която
се кле Господь на отцитѣ ти, на Авраама,
Исаака, и Якова.

(6) Знай прочее че Господь Богъ твой ти
дава тази добра земя да я наслѣдишъ не за
твоята правда; защото сте *н*люде жестоковийни.
(7) Помни, да не забравишъ колко си раздражавалъ Господа Бога твоего въ пустинята:
*о*отъ който день излѣзохте изъ Египетската
земя додѣто стигнахте до това мѣсто вие сте
били непокорни Господу.

(8) И *п*въ Хоривъ раздражихте Господа;
и прогнѣви се на васъ Господь да ви изтрѣби.
(9) *р*Когато азъ възлѣзохъ на гората да взема
каменнитѣ плочи, плочитѣ на завѣта който
направи Господь съ васъ, *с*тогазъ останахъ на
гората четиридесеть дни и четиридесеть нощи:
хлѣбъ не ядохъ и вода не пихъ. (10) И *т*даде
ми Господь двѣтѣ каменни плочи написани съ
Божий прьстъ; и на тѣхъ *бѣха написани*
всичкитѣ думи които говори вамъ Господь на
гората изсрѣдъ огъня *у*въ деня на събранието.
(11) И въ свършването на четиридесетьтѣ дни
и четиридесетьтѣ нощи даде ми Господь двѣтѣ
каменни плочи, плочитѣ на завѣта. (12) И рече ми Господь: *ф*Стани, слѣзъ скоро отъ тукъ;
защото твоитѣ люде които изведе ти изъ Египетъ развратиха се: *х*скоро се уклониха отъ
пжтя който имъ заповѣдахъ: направиха си
идолъ излѣянъ. (13) *ц*Говори ми още Господь
и рече: Видѣхъ тѣзи люде, и, ето, *ч*люде жестоковийни сж: (14) *ш*остави ме да ги изтрѣбя, и да *щ*погубя името имъ отъ поднебесната;
а *ъ*тебе ще направя народъ по-силенъ и по-голѣмъ отъ тѣхъ. (15) И *ь*обърнахъ се и слѣзохъ отъ гората; и *ѣ*гората горѣше съ огънь,
и двѣтѣ плочи на завѣта бѣха въ двѣтѣ ми
ржцѣ. (16) И *ю*видѣхъ, и, ето, бѣхте съгрѣшили противъ Господа Бога нашего, бѣхте си
направили теле лѣяно, бѣхте се уклонили ско-

ф Ст. 3. — Изх. 16;15.
х Иер. 24;5,6. Евр. 12;11.
ц Гл. 9;4. 1 Кор. 4;7.
ч Прит. 10;22. Осия 2;8.
ш Гл. 7;8,12.
щ Гл. 4;26. 30;18.
ъ Дан. 9;11,12.

—

а Гл. 11;31. Ис. Нав. 3;16. 4;19.
б Гл. 4;38. 7;1. 11;23.
в Гл. 1;28.
г Числа 13;22. 28;32,33.
д Гл. 31;3. Ис. Нав. 3;11.
е Гл. 4;24. Евр. 12;29.
ж Гл. 7;23.
з Изх. 23;31. Гл. 7;24.
и Гл. 8;17. Рим. 11;6,20. 1 Кор. 4;4,7.
к Бит. 15;16. Лев. 18;24,25. Гл. 18;12.
л Тит. 3;5.
м Бит. 12;7. 13;15. 15;7. 17;8. 26;4. 28;13.
н Ст. 13. Изх. 32;9. 33;3. 34;9.
о Изх. 14;11. 16;2. 17;2. Числа 11;4. 20;2. 25;2. Гл. 31;27.
п Изх. 32;4. Псал. 106;19.
р Изх. 24;12,15.
с Изх. 24;18. 34;28.
т Изх. 31;18.
у Изх. 19;17. 20;1. Гл. 4;10. 10;4. 18;16.
ф Изх. 32;7.
х Гл. 31;29. Сжд. 2;17.
ц Изх. 32;9.
ч Ст. 6. Гл. 10;16. 31;27. 4 Цар. 17;14.
ш Изх. 32;10.
щ Гл. 29;20. Псал. 9;5. 109;13.
ъ Числа 14;12.
ь Изх. 32;15. 15;23.
ѣ Изх. 19;18. Гл. 4;11.
ю Изх. 32;19.

ро отъ пѫтя който ви заповѣда Господь. (17) И
взехъ двѣтѣ плочи та ги хвърлихъ изъ двѣтѣ
си рѫцѣ, и строшихъ ги прѣдъ очитѣ ви.
(18) И [я]припаднахъ прѣдъ Господа както по-
напрѣдъ, четиридесеть дни и четиридесеть
нощи: хлѣбъ не ядохъ и вода не пихъ за
всичкия ви грѣхъ що съгрѣшихте и напра-
вихте злото [ѫ]прѣдъ Господа за да го раздра-
жавате. (19) Защото се уплашихъ отъ гнѣва и
яростьта съ която Господь се бѣше разгнѣвилъ
на васъ да ви изтрѣби. [ѭ]Но Господь ме по-
слуша и тозъ пѫть. (20) И бѣше Господь раз-
яренъ много на Аарона *щото* да го погуби;
и помолихъ се и за Аарона въ онова врѣме.
(21) И [а]взехъ грѣха ви, телето което напра-
вихте, и изгорихъ го съ огънь, и счукахъ
го, и стрихъ *го* додѣ стана дребно като прахъ;
и хвърлихъ праха му въ потока който тече
отъ гората.

(22) И [б]въ Тавера, и въ [в]Маса, и [г]въ Кив-
ротъ-атаава разгнѣвихте Господа. (23) И [д]ко-
гато Господь ви изпроводи отъ Кадисъ-варни
и рече: Възлѣзте та наслѣдете земята която
ви давамъ, тогазъ вие се не покорихте на по-
велѣнието на Господа Бога вашего, и [е]не по-
вѣрвахте въ него, нито послушахте гласа му.
(24) [ж]Непокорливи бидохте Господу отъ който
день ви познавамъ.

(25) И [з]припаднахъ прѣдъ Господа прѣзъ
четиридесетьтѣ дни и четиридесетьтѣ нощи
въ които бѣхъ припадналъ, защото Господь
рече да ви изтрѣби. (26) И [и]молихъ се Го-
споду и рекохъ: Господи Иеова, не изтрѣбвай
людетѣ си и наслѣдието си които си избавилъ
съ величието си, които си извелъ изъ Еги-
петъ съ крѣпка рѫка. (27) Помни рабитѣ си
Авраама, Исаака, и Якова: не се призирай
на жестокостьта на тѣзи люде, нито на нечо-
стието имъ, нито на грѣха имъ, (28) за да не
рекатъ *жителитѣ на* тая земя изъ която си
ни извелъ: [к]Понеже Господь не може да ги
въведе въ земята за която имъ се бѣ обѣщалъ,
и понеже ги ненавидѣше, изведе ги за да ги
погуби въ пустинята. (29) И [л]тѣ сѫ твои лю-
де и твое наслѣдие, които си извелъ съ голѣ-
мата си сила и съ прострѣната си мишца.

ГЛАВА 10.

Въ онова врѣме рече ми Господь: [а]Издѣлай
си двѣ каменни плочи като първитѣ, и въз-
лѣзъ при мене на гората, и [б]направи си
дървенъ ковчегъ. (2) И азъ ще напиша на
плочитѣ думитѣ които бѣха на първитѣ плочи
които строши ти; и [в]да ги туришъ въ ковче-
га. (3) И направихъ ковчегъ [г]отъ дърво си-
тимъ, и [д]издѣлахъ двѣ каменни плочи като
първитѣ, и възлѣзохъ на гората съ двѣтѣ пло-
чи въ рѫцѣтѣ си. (4) И [е]написа той на пло-
читѣ, както бѣ написано по-напрѣдъ, десетьтѣ
заповѣди [ж]които говори вамъ Господь на го-
рата, изсрѣдъ огъня, [з]въ деня на събранието;
и даде ги Господь менѣ. (5) И обърнахъ се и
[и]слѣзохъ отъ гората, и [к]турихъ плочитѣ въ
ковчега който направихъ, [л]за да бѫдатъ тамъ
както ми заповѣда Господь.

(6) И дигнаха се Израилевитѣ синове отъ
[м]Виротъ Венеяканъ въ Мосера. [н]Тамъ умрѣ
Аронъ, тамъ се и погребе; и священствува
Елеазаръ синъ му вмѣсто него. (7) [о]Отъ тамъ
се дигнаха въ Гадгадъ, и отъ Гадгадъ въ
Иотвата, земя на водни рѣки.

(8) Въ онова врѣме [п]отдѣли Господь Левий-
ното племе [р]да носи ковчега на завѣта Госпо-
день, [с]да стои прѣдъ Господа за да му слу-
гува, [т]и да благославя въ името му до днесъ.
(9) [у]За това, нѣматъ Левититѣ дѣлъ или на-
слѣдие между братята си: Господь е тѣхното
наслѣдие, както Господь Богъ твой имъ се
обѣща.

(10) И [ф]азъ стояхъ на гората, както по-на-
прѣдъ, четиридесеть дни и четиридесеть но-
щи; и [х]послуша ме Господь и тозъ пѫть, и
не рачи Господь да те погуби. (11) И [ц]рече

я Изх. 34;28. Псал. 106;23.
ѫ Изх. 32;10,11.
ѭ Изх. 32;14. 33;17. Гл. 10;10. Псал. 106;23.
а Изх. 32;20. Иса. 31;7.
б Числа 11;1,3,5.
в Изх. 17;7.
г Числа 11;4,34.
д Числа 13;3. 14;1.
е Псал. 106;24,25.
ж Гл. 31;27.
з Ст. 18.
и Изх. 32;11, и дрг.
к Изх. 32;12. Числа 14;16.
л Гл. 4;20. 3 Цар. 8;51. Неем. 1;10. Псал. 95;7.

—

а Изх. 34;1,2.
б Изх. 25;10.
в Изх. 25;16,21.
г Изх. 25;5,10. 37;1,
д Изх. 34;4.
е Изх. 34;28.
ж Изх. 20;1.
з Изх. 19;17. Гл. 9;10. 18;16.
и Изх. 34;29.
к Изх. 40;20.
л 3 Цар. 8;9.
м Числа 33;31.
н Числа 20;28. 33;38.
о Числа 33;32,33.
п Числа 3;6. 4;4. 8;14. 16;9.
р Числа 4;15.
с Гл. 18;5.
т Лев. 9;22. Числа 6;23. Гл. 21;5.
у Числа 18;20,24. Гл. 18;1,2. Иез. 44;28.
ф Изх. 34;28. Гл. 9;18,25.
х Изх. 32;14,33,34. 33;17. Гл. 9;19.
ц Изх. 32;34. 33;1.

ми Господь: Стани, прѣдиди прѣдъ тѣзи люде,
за да влѣзатъ и наслѣдятъ земята за която се
клехъ на отцитѣ имъ да я дамъ на тѣхъ.

(12) И сега, Израилю, ч що иска Господь
Богъ твой отъ тебе, ш ако не да се боишъ отъ
Господа Бога твоего, щ да ходишъ по всичкитѣ
му пѫтища, и ъ да го обичашъ, и да служишъ
на Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце
и съ всичката си душа, (13) да пазишъ запо-
вѣдитѣ на Господа, и повелѣнията му които
азъ ти заповѣдвамъ днесъ ь за доброто ти?
(14) Ето, ѣ небето, и небето на небесата,
ю земята, и всичкото що е на нея е на Го-
спода Бога твоего. (15) Но я само отцитѣ ти
прѣдпочете Господь, и ги възлюби; и избра
весь сѣмето имъ по тѣхъ отъ всичкитѣ люде,
както видите днесъ. (16) Обрѣжете прочее
ѫ краеобрѣзаното на сърдцето си, и не бивайте
вече ѭ жестоковийни. (17) Защото Иеова Богъ
вашъ е а Богъ на боговетѣ, и б Господь на го-
сподаритѣ, Богъ великий, в крѣпкий, и стра-
шний, г който не гледа на лице, и не приима
даръ; (18) д който прави сѫдъ на сирачето и
на вдовицата, и обича чужденеца, комуто дава
храна и облѣкло. (19) е Обичайте прочее чуж-
денеца; защото и вие бѣхте чужденци въ Еги-
петската земя. (20) ж Отъ Господа Бога твоего
да се боишъ, нему да служишъ, и при него
з да бѫдешъ прилѣпенъ, и и въ името му да
се кълнешъ. (21) к Той е хвала твоя, и Той е
Богъ твой л който е направилъ за тебе тия
голѣмии и страшнии дѣла които видѣха очитѣ
ти. (22) м Съ седемдесетъ души слѣзоха отцитѣ
ти въ Египетъ; а сега Господь Богъ твой на-
прави те н многочисленъ като звѣздитѣ на
небето.

ГЛАВА 11.

а Обичай прочее Господа Бога твоего, и б па-
зи заржчванията му, и повелѣнията му, и
сждоветѣ му, и заповѣдитѣ му прѣзъ всички-
тѣ *си* дни.

(2) И знайте днесъ; защото не *говоря* на
чадата ваши, които не познаха и които не
видѣха в наказанието на Господа Бога вашего,
г величеството му, д крѣпката му ржка, и про-
стрѣната му мишца, (3) и е знаменията му, и
дѣлата му които направи всрѣдъ Египетъ про-
тивъ Фараона Египетския царь и противъ
всичката му земя, (4) и що направи на вони-
ството на Египтянитѣ, на конетѣ имъ, и на
колесницитѣ имъ, ж когато ви гонѣха отдиръ,
какъ направи да ги потопятъ водитѣ на Чер-
вено Море, и Господь ги погуби до днесъ,
(5) и що направи вамъ въ пустинята додѣ да
дойдете до това мѣсто, (6) и з що направи на
Датана и Авирона синоветѣ на Елиава сина
Рувимова, какъ отворя устата си земята та
ги погълна, и домородията имъ, и шатритѣ
имъ, и всичкия имъ имотъ, всрѣдъ всичкия
Израиль; (7) но и вашитѣ очи видѣха всич-
китѣ голѣмии дѣла Господни които той направи.
(8) За това, да пазите всичкитѣ заповѣди кои-
то ви азъ заповѣдвамъ днесъ, к за да бждете
дързновении, и да влѣзете и наслѣдите земята
въ която отхождате за да я наслѣдите, (9) и
л да се продължатъ днитѣ ви на земята за
м която се кле Господь на отцитѣ ви да я да-
де на тѣхъ и на сѣмето имъ, н земя въ която
тече млѣко и медъ.

(10) Защото земята въ която влазяшъ да я
наслѣдишъ не е както Египетската земя изъ
която излѣзохте, о дѣто сѣеше сѣмето си, и
напояваше съ ногата си като градина на зе-
лие; (11) п но земята въ която прѣминвате да
я наслѣдите земя е на гори и долове: отъ
дъжда на небето пие вода: (12) земя за която

ч Мих. 6:8.
ш Гл. 6;13.
щ Гл. 5;33.
ъ Гл. 6;5. 11;13. 30;16,20. Мат. 22;37.
ь Гл. 6;24.
ѣ 3 Цар. 8;27. Псал. 115;16. 148;4.
ю Бит. 14;19. Изх. 19;5. Псал. 24;1.
я Гл. 4;37.
ѫ Вавк. Лев. 26;41. Гл. 30;6. Иер. 4;4. Рим. 2;28,29. Кол. 2;11.
ѭ Гл. 9;6,13.
а Ис. Нав. 22;22. Псал. 136;2. Дан. 2;47. 11;36.
б Отк. 17;14. 19;16.
в Гл. 7;21.
г 2 Лѣт. 19;7. Йовъ 34;19. Дѣян. 10;34. Рим. 2;11. Гал. 2;6. Ефес. 6;9. Кол. 3;25. 1 Пет. 1;17.
д Псал. 68;5. 146;9.
е Лев. 19;33,34.
ж Гл. 6;13. Мат. 4;10. Лука 4;8.
з Гл. 11;22. 13;4.
и Псал. 63;11.
к Изх. 15;2. Псал. 22;3. Иер. 17;14.
л 1 Цар. 12;24. 2 Цар. 7;23. Псал. 106;21,22.
м Бит. 46;27. Изх. 1;5. Дѣян. 7;14.
н Бит. 15;5. Гл. 1;10. 28;62.

—

а Гл. 10;12. 30;16,20.
б Зах. 3;7.
в Гл. 8;5.
г Гл. 5;24.
д Гл. 7;19.
е Псал. 78;12. 135;9.
ж Изх. 14;27,28. 15;9,10. Псал. 106;11.
з Числа 16;1,31. 27;3. Псал. 106;17.
и Гл. 5;3. 7;19.
к Ис. Нав. 1;6,7.
л Гл. 4;40. 5;16. Прит. 10;27.
м Гл. 9;5.
н Изх. 3;8.
о Зах. 14;18.
п Гл. 8;7.

Господь Богъ твой се грижи: [р]очитѣ на Го-
спода Бога твоего сж всѣкога върху нея,
отъ началото на годината и до свършъка на
годината.
(13) И [с]ако прилежно послушате заповѣдитѣ
ми които ви азъ заповѣдвамъ днесъ, [т]да оби-
чате Господа Бога вашего, и да му служите
съ всичкото си сърдце и съ всичката си душа,
(14) тогазъ [у]ще дамъ дъжда на земята ви на
врѣмето му, [ф]ранния и късния; и ще събе-
решъ житото си, и виното си, и елея си.
(15) [х]И ще дамъ трѣва на твоитѣ полета за
скотоветѣ ти; [ц]и ще ядешъ и ще се наситишъ.
(16) Внимайте на себе си [ч]да не се прѣ-
лъсти сърдцето ви, и прѣстжпите, и [ш]послу-
жите на други богове и имъ се поклоните,
(17) та се [щ]разпали гнѣвътъ на Господа про-
тивъ васъ, [ъ]и той затвори небето да не иде
дъждъ, и земята да не даде плода си, [ь]и се
изтрѣбите скоро отъ добрата земя която ви
дава Господь.
(18) [ѣ]Турете прочее тѣзи мои думи въ сърд-
цето си и въ душата си, и [ю]вържете ги въ
знакъ на ржката си, и да бждатъ като над-
челия между очитѣ ви. (19) И [я]да учите на
тѣхъ чадата си, и да говорите за тѣхъ когато
седишъ въ кжщата си, и когато ходишъ по
пжтя, и когато лѣгашъ, и когато ставашъ.
(20) И [ѧ]да ги напишешъ на праговетѣ на
кжщата си, и на вратата си, (21) за [ѩ]да
се умножатъ днитѣ ви и днитѣ на чадата
ви на земята за която се кле Господь на
отцитѣ ви да даде на тѣхъ, [а]колкото небесни-
тѣ дни на земята.
(22) Понеже [б]ако упазите прилежно всич-
китѣ тия заповѣди които ви азъ заповѣдвамъ,
да ги вършите, да обичате Господа Бога ва-
шего, да ходите по всичкитѣ негови пжтища,
и [в]да сте прилѣпени нему, (23) тогазъ [г]ще
изгони Господь всички тѣзи народи отъ ли-
цето ви, и [д]ще наслѣдите народи по-голѣми
и по-силни отъ васъ. (24) [е]Всѣко мѣсто дѣто
стжпи стжпката на нозѣтѣ ви ваше ще бжде:
[ж]отъ пустинята и Ливанъ, отъ рѣката, рѣката
Евфратъ, и дори до западното море ще бжде
прѣдѣлътъ ви. (25) [з]Никой не ще може да
устои прѣдъ васъ: [и]Господь Богъ вашъ ще
тури страхъ и трепетъ отъ васъ по лицето на
всичката земя на която стжпите, [к]както ви
рече.
(26) Ето, [л]азъ полагамъ днесъ прѣдъ васъ
благословение и клетва: (27) [м]благословението,
ако послушате заповѣдитѣ на Господа Бога
вашего които ви азъ заповѣдвамъ днесъ; (28) и
[н]клетвата, ако не послушате заповѣдитѣ на
Господа Бога вашего, но кръшнете отъ пжтя
който ви азъ заповѣдвамъ днесъ та да по-
слѣдвате други богове които не сте познавали.
(29) И когато Господь Богъ твой те въведе
въ земята въ която отхождашъ за да я наслѣ-
дишъ, да положишъ [о]благословението на го-
рата Гаризинъ, а клетвата на гората Гевалъ.
(30) Не сж ли тѣ оттатъ Иорданъ, при пжтя
който е къмъ западъ на слънцето, въ земята
на Хананейцитѣ, които живѣятъ въ полето
срѣщу Галгалъ, [п]при джбоветѣ Море? (31) За-
щото [р]вие прѣминавате Иорданъ за да вле-
зете да наслѣдите земята която Господь Богъ
вашъ ви дава, и ще я наслѣдите, и ще се
населите въ нея. (32) И да внимаете [с]да вър-
шите всичкитѣ повелѣния и сждоветѣ които
азъ турямъ прѣдъ васъ днесъ.

ГЛАВА 12.

Тия сж [а]повелѣнията и сждоветѣ които ще
внимаете да правите въ тази земя която Го-
сподь Богъ на отцитѣ ти дава тебѣ да я на-
слѣдишъ, [б]въ всичкитѣ дни въ които живѣете
на земята.
(2) [в]Да разорите всичкитѣ мѣста дѣто наро-
дитѣ които ще завладѣете служиха на богове-
тѣ си, [г]по високитѣ гори, и по хълмоветѣ, и
подъ всѣко зелено дърво; (3) и [д]да съсипете

р 3 Цар. 9;3.
с Ст. 22. Гл. 6;17.
т Гл. 10;12.
у Лев. 26;4. Гл. 28;12.
ф Иоиль 2;23. Як. 5;7.
х Псал. 104;14.
ц Гл. 6;11. Иоиль 2;19.
ч Гл. 29;18. Иовъ 31;27.
ш Гл. 8;19. 30;17.
щ Гл. 6;15.
ъ 3 Цар. 8;35. 2 Лѣт. 6;26. 7;13.
ь Гл. 4;27. 8;19,20. 30;18. Ис. Нав. 23;13,15,16.
ѣ Гл. 6;6. 32;46.
ю Гл. 6;8.
я Гл. 4;9,10. 6;7.
ѧ Гл. 6;9.
ѩ Гл. 4;40. 6;2. Прит. 3;2. 4;10. 9;11.
а Псал. 72;5. 89;29.
б Ст. 13. Гл. 6;17.
в Гл. 10;20. 30;20.
г Гл. 4;38. 9;5.
д Гл. 9;1.
е Ис. Нав. 1;3. 14;9.
ж Бит. 15;18. Изх. 23;31. Числа 34;3, и др.
з Гл. 7;24.
и Гл. 2;25.
к Изх. 23:27.
л Гл. 30;1,15,19.
м Гл. 28;2.
н Гл. 28;15. [8;33.
о Гл. 27;12,13. Ис. Нав.
п Бит. 12;6. Сжд. 7;1.
р Гл. 9;1. Ис. Нав. 1;11.
с Гл. 5;32. 12;32.
—
а Гл. 6;1.
б Гл. 4;10. 3 Цар. 8;40.
в Изх. 34;13. Гл. 7;5.
г 4 Цар. 16;4. 17;10,11. Иер. 3;6.
д Числа 33;52. Сжд. 2;2.

жъртвеницитѣ имъ, и строшите стълповетѣ имъ, и изгорите съ огънь Ашеритѣ имъ, и съсѣчете идолитѣ на боговетѣ имъ, и погубите имената имъ отъ онова мѣсто.

(4) [е]Вие да не направите такива нѣща за Господа Бога вашего; (5) [ж]но на мѣстото което Господь Богъ вашъ избере отъ всичкитѣ ваши племена за да положи името си тамъ—жилището му—да търсите и тамъ да идете; (6) и [з]тамъ да приносите всесъжението си, и жъртвитѣ си, и [и]десетъцитѣ си, и възвишаемитѣ приношения на ржцѣтѣ си, и обричанията си, и самоволнитѣ си приношения, и първороднитѣ отъ говедата си и отъ овцитѣ си; (7) и [к]тамъ да ядете прѣдъ Господа Бога вашего и [л]да се веселите, вие и челядьтѣ ви, въ всичко на каквото турите ржцѣ, въ каквото те е благословилъ Господь Богъ твой.

(8) Да не правите споредъ всичко което правимъ ние днесь тукъ, [м]всѣкий онова което му се вижда за добро. (9) Защото не сте дошли още въ упокоението и въ наслѣдието което ви дава Господь Богъ вашъ. (10) Но [н]когато прѣйдете Иорданъ, и се населите на земята която ви Господь Богъ вашъ дава да наслѣдите, и ви даде упокоение отъ всичкитѣ ви неприятели наоколо, та се населите безопасно, (11) тогазъ на [о]мѣстото което избере Господь Богъ вашъ да насели тамъ името си, тамъ да приносите всичко що ви заповѣдвамъ, всесъженията си, и жъртвитѣ си, десетъцитѣ си, и възвишаемитѣ приношения на ржцѣтѣ си, и всичкитѣ си избрани обричания които сте обрекли Господу; (12) и [п]да се веселите прѣдъ Господа Бога вашего, вие, и синоветѣ ви, и дъщеритѣ ви, и рабитѣ ви, и рабинитѣ ви, и Левитинътъ който е отвжтрѣ вратата ви; защото [р]той нѣма дѣлъ нито наслѣдие съ васъ.

(13) [с]Внимай на себе си да не би да принесешъ всесъженията си на всѣко мѣсто което видишъ; (14) но [т]на това мѣсто което избере Господь въ едно отъ племената ти, тамъ да приносишъ всесъженията си, и тамъ да правишъ всичко що ти заповѣдвамъ.

(15) [у]Можешъ обаче въ всичкитѣ твои жилища да колишъ и да ядешъ месо по всичкото желание на душата ти, споредъ благословението което ти е далъ Господь Богъ твой: [ф]нечистий и чистий могатъ да ядатъ отъ него, [х]както отъ сърна и както отъ еленъ. (16) [ц]Само кръвьта да не ядете: на земята да я изливате като вода.

(17) Но можешъ да ядешъ отвжтрѣ вратата си десетъка на житото си, или на виното си, или на елея си, или първороднитѣ на говедата си или на овцитѣ си, нито нѣкое отъ обричанията си които си обрекълъ, нито самоволнитѣ си приношения, или възвишаемитѣ приношения на ржцѣтѣ си; (18) но [ч]тѣхъ да ядешъ прѣдъ Господа Бога твоего на мѣстото което избере Господь Богъ твой, ти, и синъ ти, и дъщеря ти, и слугата ти, и слугинята ти, и Левитинътъ който е отвжтрѣ вратата ти; и да се веселишъ прѣдъ Господа Бога твоего въ всичко на каквото туришъ ржка. (19) [ш]Внимай на себе си да не оставишъ нѣкога Левитина колкото врѣме живѣешъ на земята си.

(20) Когато разшири Господь Богъ твой прѣдѣлитѣ ти [щ]както ти се обѣща, и речешъ: Ще ямъ месо, (защото желае душата ти да яде месо,) можешъ да ядешъ месо по всичкото желание на душата ти. (21) Ако мѣстото което Господь Богъ твой избра да положи тамъ името си отстои много далечь отъ тебе, тогазъ да колишъ отъ говедата си и отъ овцитѣ си които ти е далъ Господь както ти заповѣдахъ, и да ядешъ въ жилищата си по всичкото желание на душата ти. (22) [ъ]Както се яде сърна и еленъ, така ще ги ядешъ: нечистий и чистий могатъ да ядатъ отъ тѣхъ безъ разлика. (23) [ь]Само строго да се вардишъ да не ядешъ кръвь; [ѣ]защото кръвьта е животътъ, и не бива да ядешъ живота съ месото. (24) Да я не ядешъ: на земята да я изливашъ като вода. (25) Да я не ядешъ; [ю]за да ти бжде добрѣ, на тебе и на чадата ти слѣдъ тебе, [я]когато правишъ правото прѣдъ Господа.

е Ст. 31.
ж Ст. 11. Гл. 26;2. Ис.Нав. 9;27. 3 Цар. 8;29. 2 Лѣт. 7;12. Псал. 78;68.
з Лев. 17;3,4.
и Ст. 17. Гл. 14;22,23. 15;19,20.
к Гл. 14;26.
л Ст. 12,18. Лев. 23;40. Гл. 16;11,14,15. 26;11. 27;7.
м Сжд. 17;6. 21;5.
н Гл. 11;31.
о Ст. 5,14,18,21,26. Гл. 14;23. 15;20. 16;2, и дрг. 17;8. 18;6. 26;2. 31;11. Ис.Нав. 18;1. 3 Цар. 8;29. Псал. 78;68.
п Ст. 7.
р Гл. 10;9. 14;29.
с Лев. 17;4.
т Ст. 11.
у Ст. 21.
ф Ст. 22.
х Гл. 14;5. 15;22.
ц Бит. 9;4. Лев. 7;26. 17;10. Гл. 15;23. Ст. 23,24.
ч Ст. 11,12. Гл. 14;23.
ш Гл. 14;27.
щ Бит. 15;18. 28;14. Изх. 34;24. Гл. 11;24. 19;8.
ъ Ст. 15.
ь Ст. 16.
ѣ Бит. 9;4. Лев. 17;11,14.
ю Гл. 4;40. Иса. 3;10.
я Изх. 15;26. Гл. 13;18. 3 Цар. 11;38.

(26) [з]Но посвещенията си колкото имашъ,
[зз]и обричанията си да земешъ та да идешъ
на мѣстото което избере Господь, (27) и [а]да
принесешъ всесъженията си, месото и кръвьта,
върхъ олтаря на Господа Бога твоего: кръвьта
на жъртвитѣ ти ще се излѣе върхъ олтаря на
Господа Бога твоего, а месото ще изядешъ.
(28) Внимай и слушай всичкитѣ тия думи
които ти заповѣдвамъ, [б]за да ти бѫде добрѣ,
на тебе и на чадата ти слѣдъ тебе во вѣкъ,
когато правишъ доброто и правото прѣдъ Го-
спода Бога твоего.
(29) [в]Когато Господь Богъ твой изтрѣби на-
родитѣ отъ лицето ти дѣто отхождашъ да ги
наслѣдишъ, и когато ги наслѣдишъ и се на-
селишъ на земята имъ, (30) внимай на себе
си [г]да се не впримчишъ да ги послѣдвашъ
когато се изтрѣбятъ отъ лицето ти; и да не
издирвашъ за боговетѣ имъ и говоришъ: както
служеха тия народи на боговетѣ си, така и
азъ ще направя. (31) [д]Да не направишъ така
Господу Богу твоему; защото всѣка гнусота
която Господь ненавидя направиха тѣ на бо-
говетѣ си, понеже [е]и синоветѣ си и дъщери-
тѣ си изгаряха съ огънь за боговетѣ си.
(32) Всичко що ви заповѣдвамъ азъ, внимайте
това да правите: [ж]да не притуришъ на него,
нито да отнемешъ отъ него.

ГЛАВА 13.

Ако възстане врѣдъ тебе пророкъ или [а]съ-
новидецъ [б]и ти даде знамение или чудо, (2) и
[в]се сбѫдне знамението или чудото за което ти
говори, и рече: Да идемъ слѣдъ други богове,
които ти не знаешъ, и да имъ служимъ, (3) да
не слушашъ думитѣ на онзи пророкъ или на
онзи съновидецъ; [г]защото ви изкушава Го-
сподь Богъ вашъ за да познае да ли обичате
Господа Бога вашего отъ всичкото си сърдце
и отъ всичката си душа. (4) [д]Господа Бога ва-
шего да послѣдвате, и нему да се боите, и за-
повѣдитѣ му да пазите, и гласа му да слушате,
и [е]нему да служите, и при него да сте при-
лѣпени. (5) [ж]А онзи пророкъ или онзи съно-
видецъ да се умъртви; защото е говорилъ
отстѫпление отъ Господа Бога вашего който
ви изведе изъ Египетската земя, и ви избави
отъ дома на рабството, за да те отбие отъ
пѫтя по който ти заповѣда Господь Богъ твой
да ходишъ: [з]така да изтрѣбишъ злото от-
срѣдъ си.
(6) [и]Ако те убѣждава скритомъ братъ ти, си-
нътъ на майка ти, или синъ ти, или дъщеря
ти, или [к]жената на пазухата ти, или прия-
тельтъ ти [л]който е като душата ти, и рече:
Да идемъ и да служимъ на други богове,
които не си знаялъ ти нито отцитѣ ти, (7) (отъ
боговетѣ на тѣзи народи които сѫ около васъ,
или близу при тебе, или далечъ отъ тебе отъ
единия край на земята до другия,) (8) [м]да му
не съизволишъ, нито да го слушашъ, нито да
го пощади окото ти, нито да *го* пожалишъ,
нито да го скриешъ; (9) но [н]непрѣмѣнно да
го умъртвишъ: [о]рѫката ти да бѫде първа
върхъ него за да го умъртвишъ, и послѣ рѫ-
ката на всичкитѣ люде. (10) И да го убиешъ
съ камене да умре; защото поиска да те отбие
отъ Господа Бога твоего който те изведе изъ
Египетската земя, изъ дома на рабството.
(11) И [п]всичкий Израиль като чуятъ ще се
убоятъ, и не ще да направятъ вече врѣдъ
тебе таково зло.
(12) [р]Ако чуешъ въ нѣкой отъ градоветѣ
които Господь Богъ твой ти дава за да се на-
селишъ тамъ че се говори: (13) Лоши чело-
вѣци сѫ [с]излѣзли отсрѣдъ тебе [т]и отбиха
жителитѣ на града си, и рекоха: [у]Да идемъ
да служимъ на други богове, които не знаешъ,
(14) тогазъ да разискашъ, и изпиташъ, и до-
брѣ да издиришъ; и това нѣщо ако е истинно
и вѣрно, ако такава гнусота е сторена врѣдъ
тебе, (15) непрѣмѣнно да поразишъ жителитѣ
на онзи градъ съ острото на ножа, [ф]и да из-

з Числа 5;9,10. 18;19.
зз 1 Цар 1;21,22,24.
а Лев. 1;5,9,13. 17;11.
б Ст. 25.
в Изх. 23;23. Вт. 19;1. Ис. Нав. 23;4.
г Гл. 7;16.
д Ст. 4. Лев. 18;3,26,30. 4 Цар. 17;15.
е Лев. 18;21. 20;2. Гл. 18;10. Иер. 32;35. Иез. 23;37.
ж Гл. 4;2. 13;18. Ис. Нав. 1;7. Прит. 30;6. Отк. 22;18.

—

а Зах. 10;2.
б Мат. 24;24. 2 Сол. 2;9.
в Виж. Гл. 18;22. Иер. 28;9. Мат. 7;22.
г Гл. 8;2. Виж. Мат. 24;24. 1 Кор. 11;19. 2 Сол. 2;11. Отк. 13;14.
д 4 Цар. 23;3. 2 Лѣт. 34;31.
е Гл. 10;20. 30;20.
ж Гл. 18;20. Иер. 14;15. Зах. 13;3.
з Гл. 17;7. 22;21, 22,24. 1 Кор. 5;13.
и Гл. 17;2.
к Виж. Бит. 16;5. Гл. 28;54. Прит. 5;20. Мих. 7;5.
л 1 Цар. 18;1,3. 20;17.
м Прит. 1;10.
н Гл. 17;5.
о Гл. 17;7. Дѣян. 7;58.
п Гл. 17;13. 19;20.
р Ис. Нав. 22;11, и пр. Сѫд. 20;1,2.
с 1 Иоан. 2;19. Юд. 19.
т 4 Цар. 17;21.
у Ст. 2,6.
ф Изх. 22;20. Лев. 27;28. Ис. Нав. 6;17,21.

трѣбишъ като проклето нѣщо него, и всичкитѣ
що сж въ него, и скотоветѣ му съ острото
на ножа. (16) И да съберешъ всичкитѣ му
користи срѣдъ стъгдата му, и [ѕ]да изгоришъ
съ огънь града; и всичкитѣ му користи съ-
всѣмъ *да изгоришъ* за Господа Бога твоего;
и [ц]да бжде вѣчно той развалини, вече да се
не съгради. (17) И [ч]да се не залѣпи за ржж-
ката ти нищо отъ проклетията; [ш]за да се
върне Господь отъ яростьта на гнѣва си, и
да ти даде милость, и да тя помилва, и да те
умножи [щ]както се кле на отцитѣ ти, (18) ако
послушашъ гласа на Иеова Бога твоего за [ъ]да
пазишъ всичкитѣ му заповѣди които ти запо-
вѣдвамъ днесь, да правишъ правото прѣдъ
Господа Бога твоего.

ГЛАВА 14.

Вие сте [а]синове на Господа Бога вашего:
[б]да не правите *по тѣлото си* нарѣзвания, ни-
то да правите плѣшивость между очитѣ си за
мъртвецъ. (2) Защото сте [в]люде свети на Го-
спода Бога вашего; и избра васъ Господь за
да сте народъ собственъ нему отъ всичкитѣ
народи които сж по лицето на земята.
(3) Да [г]не ядешъ нищо гнусно. (4) [д]Тия сж
скотоветѣ които ще ядете: говедото, овцата,
и козата, (5) еленьтъ, и сърната, и сайгакътъ,
и дивиятъ ярецъ, и пигаргътъ, и орикситъ, и
камилопардътъ. (6) И всѣко четвероного което
има нога раздвоена, и копито разцѣпено на
два нокта, и прѣгризва помежду четвероно-
гитѣ, тѣхъ да ядете. (7) Но отъ които прѣ-
гризватъ, или отъ които иматъ копито раздвое-
но и разцѣпено да не ядете тия: камилата, и
заяка, и кролика; защото прѣгризватъ, но
нѣматъ раздвоено копито: тѣ сж за васъ не-
чисти; (8) и свинята, защото има копито раз-
двоено но не прѣгризва, нечиста е за васъ;
отъ месото имъ да не ядете, [е]нито до трупо-
ветѣ имъ да се прикосвете.
(9) [ж]Отъ всичкитѣ що сж у водитѣ тия да
ядете: всичкитѣ които иматъ крила и люспи
да ядете; (10) но всички които нѣматъ крила
и люспи да не ядете: нечисти сж за васъ.
(11) Всѣка птица чиста да ядете. (12) А [з]тия
сж които нѣма да ядете: орелътъ, и грифътъ,
и морскиятъ орелъ, (13) и пилякътъ, и соко-
лътъ, и сжпътъ по вида му, (14) и всѣки
вранъ по вида му, (15) и камилоптицата, и со-
вата, и куковицата, и ястребътъ по вида му,
(16) и нощниятъ вранъ, и ибисътъ, и лебе-
дътъ, (17) и неяситьта, и сипътъ, и лилякътъ,
(18) и щъркътъ, и цаплята по вида ѝ, и пупу-
дътъ, и прилѣпътъ. (19) И [и]всичкитѣ крилати
пълзещи нечисти сж за васъ: [к]не ще да се
ядатъ. (20) Всѣка птица чиста ще ядете.
(21) [л]Никаква мърша да не ядете; (на чуж-
денеца който е отвжтрѣ вратата ти можешъ
да я давашъ да я яде, или да я продавашъ
на другоземецъ;) защото [м]вие сте люде свети
на Господа Бога вашего. [н]Да не сваришъ яре
въ млѣкото на майка му.
(22) [о]Давай непрѣмѣнно десетъка отъ всич-
китѣ си произведения които си посѣялъ, които
произвожда нивата ти всѣка година. (23) [п]И
да ядешъ десетъка на житото си, на виното
си, и на маслото си, и [р]първороднитѣ отъ го-
ведата си и отъ овцитѣ си прѣдъ Господа Бога
твоего, на мѣстото което избере за да положи
името си тамъ, за да се научишъ да се боишъ
всѣкога отъ Господа Бога твоего.
(24) Ако ли е пжтьтъ много далечь за тебе
щото да не можешъ да ги занесешъ, [с]понеже
е много далечь отъ тебе мѣстото което избере
Господь Богъ твой за да положи тамъ името
си когато те благослови Господь Богъ твой,
(25) тогазъ да *ги* размѣнишъ за сребро, и да
вържешъ среброто въ ржката си, и да идешъ
на мѣстото което избере Господь Богъ твой,
(26) и да дадешъ среброто за каквото нѣщо
пожелае душата ти, за говеда, или за овци,
или за вино, или за сикера, или за какво да
е което би пожелала душата ти; и [т]да ядешъ
тамъ прѣдъ Господа Бога твоего и да се раз-
веселишъ, ти, и домътъ ти, (27) и [у]Левити-
нътъ който е отвжтрѣ вратата ти: да го не
оставишъ; [ф]защото той нѣма дѣлъ нито на-
слѣдие съ тебе.

ѕ Ис. Нав. 6;24.
ц Ис. Нав. 8;28. Иса. 17;1. 25;2. Иер. 49;2.
ч Гл. 7;26. Ис. Нав. 6;18.
ш Ис. Нав. 6;26.
щ Бит. 22;17. 26;4,24. 28;14.
ъ Гл. 12;25,28,32. — [10;13,14.
а Рим. 8;16. 9;8,26. Гал. 3;26.
б Лев. 19;28. 21;5. Иер. 16;6. 41;5. 47;5. 1 Сол. 4;13.
в Лев. 20;26. Гл. 7;6. 26;18,19.
г Иез. 4;14. Дѣян.
д Лев. 11;2, и друг.
е Лев. 11;26,27
ж Лев. 11;9.
з Лев. 11;13.
и Лев. 11;20.
к Виж. Лев. 11;12,
л Лев. 17;15. 22;8. Иез. 4;14.
м Ст. 2.
н Изх. 23;19. 34:26.
о Лев. 27;30. Гл. 12;6,17. Неем. 10;37.
п Гл. 12;5-7,17,18.
р Гл. 15;19,20.
с Гл. 12;21.
т Гл. 12;7,18. 26;11.
у Гл. 12;12,18,19.
ф Числа 18;20. Гл. 18;1,2.

(28) [х]Въ свършъка на третата година да из-
вадишъ всичкия десетъкъ отъ произведението
си прѣзъ оная година, и да го турпшъ от-
вжтрѣ вратата си; (29) и [ц]Левитинътъ, (за-
щото [ч]нѣма дѣлъ нито наслѣдие съ тебе,) и
чужденецътъ, и сирачето, и вдовицата които
сж отвжтрѣ вратата ти да доховждатъ, и да
ядатъ, и да се наситятъ; [ш]за да те благосло-
ви Господь Богъ твой въ всичкитѣ дѣла на
ржцѣтѣ ти които ще работишъ.

ГЛАВА 15.

Въ свършъка [а]на седемь години да напра-
вишъ оставяне. (2) И това е правилото на
оставянето: всѣки заимодавецъ който даде на
заемъ на ближния си да *го* остави; да *го* не
иска отъ ближния си или отъ брата си; за-
щото се провъзгласява оставяне за Господа.
(3) [б]Отъ чужденеца можешъ да *го* искашъ;
но каквото има твое у брата ти, ржката ти
да *го* остави (4) додѣ се не намѣрва сиромахъ
между васъ; защото [в]Господь ще те благосло-
ви много въ земята която ти Господь Богъ
твой дава въ наслѣдие за да я владѣешъ:
(5) [г]Ако само съ прилежание слушашъ гласа
на Господа Бога твоего за да внимаешъ да
правишъ всичкитѣ тия заповѣди които ти азъ
заповѣдвамъ днесь, (6) то Господь Богъ твой
ще те благослови както ти се обѣща; и [д]ще
давашъ на заемъ на много народи, но ти не
ще да вземашъ на заемъ; и [е]ще владѣешъ
надъ много народи, но надъ тебе нѣма да
владѣятъ.

(7) Ако има у тебе сиромахъ отъ братята ти
отвжтрѣ въ нѣкои отъ вратата ти, въ земята
ти която Господь Богъ твой ти дава, [ж]да не
ожесточавашъ сърдцето си, нито да затворишъ
ржката си отъ брата си сиромаха; (8) но [з]не-
премѣнно да отворишъ ржката си къмъ него,
и непремѣнно да му дадешъ на заемъ доволно
за нуждата му, за каквото има потрѣба. (9) Вни-
май на себе си да не влѣзе лоша мисъль въ
сърдцето ти, та речешъ: Приближава седмата
година, годината на оставянето; и [и]да не
стане лукаво окото ти противъ брата ти си-
ромаха и му не дадешъ, и [к]извика къмъ Го-
спода противъ тебе, и ти [л]бжде грѣхъ. (10) Да
му дадешъ непремѣнно, и [м]сърдцето ти да не
скърби когато му давашъ; понеже [н]за това
ще те благослови Господь Богъ твой въ всич-
китѣ ти дѣла и въ всичкитѣ ти прѣдприятия.
(11) Защото [о]нѣма да изчезне сиромахъ от-
срѣдъ земята ти; за това ти азъ заповѣдвамъ
и казвамъ: Непремѣнно да отваряшъ ржката
си къмъ брата си, къмъ сиромаха си, и къмъ
оскудния си на земята си.

(12) [п]Ако ти се продаде братъ ти, Евреинъ
или Еврейка, ще ти слугува шесть години; а
въ седмата година ще го изпратишъ свобо-
денъ отъ себе си. (13) И когато го изпратишъ
свободенъ отъ себе си, да го не изпратишъ
празденъ: (14) непремѣнно да го дарувашъ
съ нѣщо отъ стадото си, и отъ гумното си, и
отъ жлеба си: *отъ* каквото те е [р]Господь Богъ
твой благословилъ да му дадешъ. (15) И [с]да си
напомнишъ че и ти бѣше рабъ въ Египетска-
та земя, и Господь Богъ твой те избави; за
това и азъ ти заповѣдвамъ това нѣщо днесь.

(16) [т]Ако ли ти рече: Не излизамъ изъ
тебе, понеже обича тебе и дома ти защото е
благополученъ съ тебе, (17) тогазъ да вземешъ
шило и да промушишъ ухото му на вратата,
и ще ти бжде рабъ за винаги; и на рабиня-
та си да направишъ така. (18) Да ти се не
види жестоко когато го изпратишъ свободенъ
отъ себе си; защото [у]ти е слугувалъ двойно
отколкото урѣненъ слуга, шесть години; и
Господь Богъ твой ще те благослови въ всичко
що правишъ.

(19) [ф]Всичкитѣ първородни които се раждатъ
отъ говедата ти и овцитѣ ти, които сж мжжки,
да посвещавашъ на Господа Бога твоего: да
не употрѣбишъ въ работене първородното на
говедото си, нито острижешъ първородното на
овцитѣ си. (20) [х]Прѣдъ Господа Бога твоего
да го ядешъ всѣка година, ти и домътъ ти,
на мѣстото което избере Господь.

(21) [ц]Ако ли има нѣкой порокъ, *ако е* хро-

х Гл.26;12. Амосъ4;4.
ц Гл.26;12.
ч Ст.27. Гл.12;12.
ш Гл.15;10. Прит. 3;9,10. Виж Мал. 3;10.

—

а Изх.21;2. 23;10,11. Лев.25;2,4. Гл.31;10. Иер.34;14.
б Виж. Гл.23;20.
в Гл.28;8.
г Гл.28;1.
д Гл.28;12,44.
е Гл.28;13. Прит.22;7.
ж 1 Иоан.3;17.
з Лев.25;35. Мат.5;42. Лука 6;34,35.
и Гл.28;54,56. Прит. 23;6. 28;22. Мат. 20;15.
к Гл.24;15.
л Мат.25;41,42.
м 2 Кор.9;5,7.
н Гл.14;29. 24;29. Псал.41;1. Прит. 22;9.
о Мат.26;11. Мар.14;7. Иоан.12;8.
п Изх.21;2. Лев.25;39. Иер.34;14.
р Прит.10;22.
с Гл.5;15. 16;12.
т Изх.21;5,6. 21;16.
у Виж. Иса.16;14.
ф Изх.13;2. 34;19. Лев. 27;26. Числа3;13.
х Гл.12;5-7,17. 14;23. 16;11,14.
ц Лев.22;20. Гл.17;1.

во, или слѣпо, *или има* нѣкой порокъ лошъ, да го не принесешъ жъртва на Господа Бога твоего. (22) Отвѫтрѣ вратата си да го ядешъ като сърна и като елень: [ч]безъ разлика нечистий и чистий *да ядатъ*. (23) [ш]Но кръвьта му да не ядешъ: на земята да я изливашъ като вода.

ГЛАВА 16.

Пази [а]мѣсеца Авивъ и прави пасхата на Господа Бога твоего; понеже [б]въ мѣсецъ Авивъ те изведе Господь Богъ твой изъ Египетъ [в]прѣзъ нощь. (2) И да жъртвувашъ пасхата на Господа Бога твоего отъ овци и [г]говеда, [д]на мѣстото което избере Господь за да насели тамъ името си. (3) [е]Да не ядешъ съ нея нищо квасно: седемь дни да ядешъ съ нея безквасни *хлѣбове*, хлѣбъ на оскърбение, (защото набързо излѣзе ти изъ Египетската земя;) за да помнишъ деня на излизането си изъ Египетската земя прѣзъ всичкитѣ дни на живота си. (4) И [ж]да се не види квасъ въ всичкитѣ ти прѣдѣли седемь дни; и [з]отъ месото което ще жъртвувашъ на първия день надвечерь да не остане нищо до сутриньта. (5) Не можешъ да жъртвувашъ пасхата въ кой да е отъ градоветѣ ти които ти дава Господь Богъ твой; (6) но на онова мѣсто което избере Господь Богъ твой за да насели тамъ името си ще жъртвувашъ пасхата [и]вечерь около захождането на слънцето, въ врѣмето въ което си излѣзълъ изъ Египетъ. (7) И [к]да я испечешъ и ядешъ [л]на мѣстото което избере Господь Богъ твой; и на сутриньта да се върнешъ *и* да идешъ въ кѫщата си. (8) Шесть дни да ядешъ безквасни; и [м]въ седмия день *да бѫде* тържественно събрание на Господа Бога твоего: да не работишъ *никаква* работа.

(9) [н]Седемь седмици да наброишъ за себе си: начни да броишъ седемьтѣ седмици отъ когато първъ пѫть турнешъ сърпъ на жетвата. (10) И да направишъ праздника на седмицитѣ Господу Богу твоему съ възможното отъ рѫката ти самоволно приношение което ще приносишъ, [о]споредъ колкото те е благословилъ Господь Богъ твой. (11) И [п]да се веселишъ прѣдъ Господа Бога твоего, ти, и синъ ти, и дъщеря ти, и слугата ти, и слугинята ти, и Левитинътъ който е отвѫтрѣ вратата ти, и чужденецътъ, и сирачето, и вдовицата които сѫ всрѣдъ васъ, на онова мѣсто което избере Господь Богъ твой за да насели тамъ името си. (12) И [р]да помнишъ че си билъ ти робъ въ Египетъ; и внимай да вършишъ тия повелѣния.

(13) [с]Да правишъ праздника на шатритѣ седемь дни като съберешъ житото си и виното си; (14) и [т]да се веселишъ на праздника си, ти, и синъ ти, и дъщеря ти, и слугата ти, и слугинята ти, и Левитинътъ, и чужденецътъ, и сирачето, и вдовицата които сѫ отвѫтрѣ вратата ти. (15) [у]Седемь дни да праздникувашъ Господу Богу твоему на мѣстото което избере Господь; защото Господь Богъ твой ще те благослови въ всичкитѣ ти произведения и въ всичкитѣ дѣла на рѫцѣтѣ ти; и ти само ще се веселишъ.

(16) [ф]Три пѫти въ годината да се явява всѣки твой мѫжки полъ прѣдъ Господа Бога твоего на мѣстото което избере той, въ праздника на безкваснитѣ, и въ праздника на седмицитѣ, и въ праздника на шатритѣ; и [х]да се не явяватъ прѣдъ Господа съ праздни рѫцѣ. (17) Всѣки *да дава* по силата си, [ц]споредъ благословението на Господа Бога твоего което ти е далъ.

(18) [ч]Да си поставишъ сѫдии и надзиратели по всичкитѣ си градове които ти дава Господь Богъ твой по племената ти; и да сѫдятъ людетѣ съ правосѫдие. (19) [ш]Да не развратишъ сѫдъ: [щ]да не гледашъ на лице [ъ]нито да земашъ даръ, защото дарътъ заслѣпява очитѣ на мѫдритѣ, и прѣвраща думитѣ на праведнитѣ. (20) Правдата, правдата да диришъ, [ь]за да поживѣешъ, и да наслѣдишъ земята която ти дава Господь Богъ твой.

ч Гл. 12;15,22.
ш Гл. 12;16,23.

—

а Изх. 12;2, и дрг.
б Изх. 13;4. 34;18.
в Изх. 12;29,42.
г Числа 28;19.
д Гл. 12;5,26.
е Изх. 12;15,19,39. 13;3,6,7. 34;18.
ж Изх. 13;7.
з Изх. 12;10. 34;25.
и Изх. 12;6. [35;18.
к Изх. 12;8,9. 2 Лѣт.
л 4 Цар. 23;23. Иоан. 2;13,23. 11;55.
м Изх. 12;16. 13;6. Лев. 23;8.
н Изх. 23;16. 34;22. Лев. 23;15. Числа 28;26. Дѣян. 2;1.
о Ст. 17. 1 Кор. 16;2.
п Ст. 14. Гл. 12;7,12;18.
р Гл. 15;15.
с Изх. 23;16. Лев. 23;34. Числа 29;12.
т Неем. 8;9, и дрг.
у Лев. 23;39,40.
ф Изх. 23;14,17. 34;23.
х Изх. 23;15. 34;20.
ц Ст. 10.
ч Гл. 1;16. 1 Лѣт. 23;4. 26;29. 2 Лѣт. 19;5,8.
ш Изх. 23;2,6. Лев. 19;15.
щ Гл. 1;17 Прит. 24;23.
ъ Изх. 23;8. Прит. 17;23. Екл. 7;7.
ь Иез. 18;5,9.

(21) [ѳ]Да не насадишъ за себе си *джбрава
отъ какви годѣ дървета при олтаря на Господа
Бога твоего който ще си направишъ;(22)[ю]ни-
то да си поставишъ идолъ, нѣщо което нена-
види Господь Богъ твой.

ГЛАВА 17.

[а]Да не принесешъ Господу Богу твоему го-
ведо или овца което има порокъ *или* какъвъ
годѣ недостатъкъ; понеже то е гнусота Госпо-
ду Богу твоему.
(2) [б]Ако се намѣри всрѣдъ васъ, въ нѣкой
отъ градоветѣ ти които Господь Богъ твой ти
дава, мжжъ или жена който стори зло прѣдъ
Господа Бога твоего, и [в]прѣстжпи завѣта му,
(3) и отиде и послужи на други богове и имъ
се поклони, [г]на слънцето, или на луната, или
на какво годѣ отъ небесното воинство, [д]нѣщо
което не съмъ заповѣдалъ, (4) и [е]ти се извѣ-
сти и чуешъ, и добрѣ изпиташъ, и, ето, е
истина, извѣстно е това, сторила се е такава
мерзость въ Израиль, (5) тогазъ да изведешъ
вънъ при вратата си мжжа или жената които
сж сторили това зло: мжжа или жената [ж]да
ги убиете съ камене, и да умратъ.
(6) [з]Чрѣзъ устата на двама или на трима
свидѣтели да се умъртвява който е за смърть:
чрѣзъ устата *само* на единъ свидѣтель да не
се умъртвява. (7) [и]Ржцѣтѣ на свидѣтелитѣ да
бждатъ първи на него за да го умъртвятъ, и
послѣ ржцѣтѣ на всичкитѣ люде: [к]така ще
отмахнешъ злото отсрѣдъ си.
(8) [л]Ако ти се случи нѣкоя работа много
мжчна за тебе да я отсждишъ между [м]кръвь
и кръвь, между сждъ и сждъ, и между биене
и биене, прѣпирателни работи вжтрѣ въ се-
лищата ти, тогазъ да станешъ [н]и да възлѣ-
зешъ на мѣстото което избере Господь Богъ
твой, (9) и [о]да идешъ при свещенницитѣ Ле-
вититѣ, и [п]при сждията който ще бжде въ
онія дни, и да попиташъ; и [р]ще ти кажатъ
рѣшението на сжда. (10) И да направишъ
споредъ думата която ти кажатъ отъ онова
мѣсто което избере Господь; и да внимаешъ
да сторишъ по всичко както те научатъ.(11)И
по изречението на закона както те научатъ,
и по сжда който ти рекатъ, да направишъ;
да се не уклонявашъ отъ думата която ти ка-
жатъ надѣсно или налѣво. (12) А [с]человѣкътъ
който постжпи дързостливо, и не послуша све-
щеника [т]който прѣдстои да служи тамъ *прѣдъ*
Господа Бога твоего, или на сждията, този че-
ловѣкъ да умре; и [у]да отмахнешъ злото отъ
Израиля. (13) И [ф]всичкитѣ люде като чуятъ
ще се убоятъ, и не ще бждатъ вече дързо-
стливи.
(14) Като влѣзешъ въ земята която ти дава
Господь Богъ твой, и я наслѣдишъ, и се на-
селишъ въ нея, и речешъ: [х]Ще си постави
царь както всичкитѣ народи които сж около
мене, (15) тогазъ да си поставишъ царь [ц]ко-
гото избере Господь Богъ твой: [ч]отъ братята
си да си поставишъ царь: не можешъ да по-
ставишъ надъ себе си чуждъ человѣкъ който
не ти е братъ. (16) Но [ш]да не трупа много
коне за себе си, [щ]нито да върне людетѣ въ
Египетъ за умножение на коне; защото [ъ]Го-
сподь ви рече: [ь]Да се не върнете вече прѣзъ
онзи пжть. (17) Нито да взема много жени за
себе си, [ѣ]за да не отстжпи сърдцето му; нито
да трупа твърдѣ много сребро и злато за себе
си. (18) И [ю]когато седне на царския си прѣ-
столъ, да прѣпише въ една книга за себе си
прѣписъ на тоя законъ, [я]отъ *онази която е*
прѣдъ свещенницитѣ Левититѣ. (19) И [ѧ]той да

ѳ Изх.34;13. 3Цар.14;15. 16;33. 4Цар.17;16. 21;3. 2Лѣт.33;3.
* *Евр.*, Ашера, т. е., идолъ на Астарта наедно съ дървета, подъ сѣнката на които стоеше.
ю Лев.26;1.
—
а Гл.15;21. Мал.1;8,13,14.
б Гл.13;6.
в Ис.Нав.7;11,15. 23;16. Сжд.2;20. 4Цар.18;12. Осия8;1.
г Гл.4;19. Иовъ31;26.
д Иер.7;22,23,31. 19;5. 32;35.
е Гл.13;12,14.
ж Лев.24;14,16. Гл.13;10. Ис.Нав.7;25.
з Числа35;30. Гл.19;15. Мат.18;16. Иоан.8;17. 2Кор.13;1. 1Тим.5;19. Евр.10;28.
и Гл.13;9. Дѣян.7;58.
к Ст.12. Гл.13;5. 19;19.
л 2Лѣт.19;10. Аг.2;11. Мал.2;7.
м Виж. Изх.21;13,20,22,28. 22;2. Числа 35;11,16,19. Гл.19;4,10,11.
н Гл.12;5. 19;17. Псал.122;5.
о Иер.18;18.
п Гл.19;17.
р Иез.44;24.
с Числа15;30. Езд.10;8. Осия4;4.
т Гл.18;5,7.
у Гл.13;5.
ф Гл.13;11 19;20.
х 1Цар.8;5,19,20.
ц Виж. 1Цар.9;15. 10;24. 16;12. 1Лѣт.22;10.
ч Иер.30;21.
ш 3Цар.4;26. 10;26,28. Псал.20;7.
щ Иса.31;1. Иез.17;15.
ъ Изх.13;17. Числа 14;3,4.
ь Гл.28;68. Осия11;5. Виж. Иер.42;15.
ѣ Виж. 3Цар.11;3,4.
ю 4Цар.11;12.
я Гл.31;9,26. Виж. 4Цар.22;8.
ѧ Ис.Нав.1;8. Псал.119;97,98.

бжде при него; и да прочита въ него прѣзъ всичкитѣ дни на живота си, за да се научи да се бои отъ Господа Бога своего, да пази всичкитѣ думи на тоя законъ и тия повелѣния, и да ги върши; (20) за да се не прѣвъзнесе сърдцето му надъ братята му, и [ж]да се не уклонява отъ заповѣдьта надѣсно или налѣво; за да бжде многолѣтенъ на царството си, той и чадата му, всрѣдъ Израиль.

ГЛАВА 18.

Свещенницитѣ Левити и всичкото Левийно племе [а]да нѣматъ дѣлъ нито наслѣдие заедно съ Израиля: [б]жъртвоприношенията Господу и неговото наслѣдие да ядатъ. (2) За това не ще иматъ наслѣдие между братята си: тѣхното наслѣдие е Господь, както имъ рече.

(3) И това ще бжде правдината на свещенницитѣ отъ людетѣ, отъ онѣзи които приносятъ въ жъртва или говедо или овца: [в]да дадатъ на свещенника плешката, я челюститѣ, и търбуха. (4) [г]Начаткитѣ на житото си, на виното си, и на елея си, и начатъка на стрижението на овцитѣ си да давашъ нему. (5) Защото [д]него избра Господь Богъ твой отъ всичкитѣ ти племена [е]за да прѣдстои да служи въ името на Господа, той и синоветѣ му винаги.

(6) И ако дойде Левитинъ изъ нѣкой отъ градоветѣ ти отъ всичкий Израиль [ж]дѣто е билъ пришлецъ, и дойде съ всичкото желание [з]на душата си на мѣстото което избере Господь, (7) тогазъ ще служи въ името на Господа Бога своего [и]както всичкитѣ му братя Левититѣ които прѣдстоятъ тамъ прѣдъ Господа. (8) [к]Равни дѣлове да ядатъ, освѣнъ произходещето отъ *продажбата на отеческия му *имотъ*.

(9) Като влѣзешъ въ земята която ти дава Господь Богъ твой, [л]не се учи да правишъ по гнусотитѣ на ония народи. (10) Да се не намѣрва въ тебе никой който [м]да прѣкарва сина си или дъщеря си прѣзъ огънь, чародѣй, или прокобитель, или [н]гадатель, или омаятель, (11) или обаятель, или [о]бѣсовъпрошатель, или вълшебникъ, или [п]мъртвовъпрошатель; (12) защото всѣки който прави тия дѣла гнусенъ е Господу, и [р]за тия гнусоти Господь Богъ твой ги изгонва отъ лицето ти. (13) Съвършенъ да бждешъ прѣдъ Господа Бога твоего. (14) Защото тия народи които ще наслѣдишъ слушатъ прокобителитѣ и чародѣитѣ; а на тебе' така не е далъ Господь Богъ твой.

(15) [с]Господь Богъ твой ще ти въздигне отсрѣдъ тебе, отъ братята ти, пророкъ като мене: него да слушате, (16) по всичко както просѣше отъ Господа Бога твоего при Хоривъ [т]въ деня на събранието, и говорѣше ти: [у]Да не чуя вече гласа на Господа Бога моего, и да не видя вече тоя голѣмъ огънь, за да не умрѫ. (17) И рече ми Господь: [ф]Добрѣ е каквото говориха. (18) [х]Азъ ще имъ въздигна отсрѣдъ братята имъ пророкъ като тебе, и [ц]ще туря думитѣ си въ устата му; и [ч]ще имъ говори всичко каквото му азъ заповѣдвамъ. (19) А [ш]който не послуша думитѣ ми които той ще говори въ мое име, азъ ще искамъ отвѣтъ отъ него.

(20) [щ]Но пророкъ който дързне и говори въ мое име дума която азъ не му съмъ заповѣдалъ да говори, или [ъ]който говори въ името на други богове, тоя пророкъ да се умъртви. (21) Ако ли речешъ въ сърдцето си: Какъ ще познаемъ думата която Господь не е говорилъ? — (22) [ь]когато нѣкой пророкъ говори въ името на Господа, и [ѣ]думата не се сбжде нито се случи, тая е думата която Господь не е говорилъ: пророкътъ я е говорилъ [ю]отъ дързость: да се не убоишъ отъ него.

ГЛАВА 19.

Когато Господь Богъ твой погуби [а]народитѣ на които земята дава тебѣ Господь Богъ твой, и ги наслѣдишъ и се населишъ въ градоветѣ имъ и въ кжщитѣ имъ, (2) [б]тогазъ да си отдѣ-

ж Гл. 5;32. 3 Цар. 15;5.
—
а Числа 18;20. 26;62. Гл. 10;9.
б Числа 18;8,9. 1 Кор. 9;13.
в Лев. 7;30-34.
г Изх. 22;29. Числа 18;12,24.
д Изх. 28;1. Числа 3;10.
е Гл. 10;8. 17;12.
ж Числа 35;2,3.
з Гл. 12;5.
и 2 Лѣт. 31;2.
к 2 Лѣт. 31;4. Неем. 12;44,47.
* *Или,* наема.
л Лев. 18;26,27,30. Гл. 12;29-31.
м Лев. 18;21. Гл. 12;31.
н Лев. 19;26,31. 20;27. Иса. 8;19.
о Лев. 20;27.
п 1 Цар. 28;7.
р Лев. 18;24,25. Гл. 9;4.
с Ст. 18. Иоан. 1;45. Дѣян. 3;22. 7;37.
т Гл. 9;10.
у Изх. 20;19. Евр. 12;19.
ф Гл. 5;28.
х Ст. 15. Иоан. 1;45. Дѣян. 3;22. 7;37.
ц Иса. 51;16. Иоан. 17;8.
ч Иоан. 4;25. 8;28.
12;49,50.
ш Дѣян. 3;23.
щ Гл. 13;5. Иер. 14;14,15. Зах. 13;3.
ъ Гл. 13;1,2. Иер. 2;8.
ь Иер. 28;9.
ѣ Виж. Гл. 13;2.
ю Ст. 20.
—
а Гл. 12;29.
б Изх. 21;13. Числа 35;10,14. Ис. Нав. 20;2.

лишъ три града всрѣдѣ земята си която ти Господь Богъ твой дава да я наслѣдишъ. (3) Да си приготвишъ пжтя; и да раздѣлишъ на три части прѣдѣлитѣ на земята си която ти Господь Богъ твой дава да наслѣдишъ, за да бѣга тамъ всѣки убийца.

(4) И [в]това е правилото за убийцата който може да побѣгне тамъ и да остане живъ; който удари ближния си безъ намѣрение, когото по-напрѣдъ не е мразилъ, (5) както когато отхожда нѣкой заедно съ другаря си въ лѣса за да сѣче дърва, и, ржката му като удари съ сѣкирата за да прѣсѣче дървото, изкочи желѣзото изъ топорището и улучи другаря му, и той умре, такъвъ нека бѣга въ единъ отъ тия градове, и ще живѣе: (6) да [г]не би отмъстительтъ за кръвьта въ разпалението на сърдцето си да се завтече слѣдъ убийцата и го пристигне (ако е пжтьтъ далеченъ) и го убие, безъ да е достоенъ за смърть, понеже го не мразѣше отъ по-напрѣдъ. (7) За това азъ ти заповѣдвамъ и казвамъ: Три градове да си отдѣлишъ.

(8) А [д]когато Господь Богъ твой разшири прѣдѣлитѣ ти както се кле на отцитѣ ти, и ти даде всичката земя която се обѣща да даде на отцитѣ ти, (9) ако пазишъ и вършишъ всички тия заповѣди които ти заповѣдвамъ днесъ, да обичашъ Господа Бога твоего, и да ходишъ всѣкога въ неговитѣ пжтища, [е]тогазъ при тия тритѣ ще си притуришъ още три града; (10) за да се не пролѣе неповинна кръвь въ твоята земя която ти Господь Богъ твой дава наслѣдие, и да нѣма връхъ тебе повинность на кръвь. (11) Но [ж]ако има нѣкой ненависть на ближния си, и го прѣчака, и се устреми на него та го удари, и умре, и побѣгне въ единъ отъ тия градове, (12) тогазъ старѣйшинитѣ на града му да проводятъ и да го земать отъ тамъ, и да го прѣдадатъ въ ржката на отмъстителя за кръвьта за да умре. (13) [з]Окото ти да го не пожали, но [и]да отмахнешъ отъ Израиля *проливане на* неповинна кръвь, за да ти бжде добрѣ.

(14) Да [к]не помѣстишъ междитѣ на ближния си които дѣдитѣ ти сж поставили въ твоето наслѣдие което ще наслѣдишъ въ земята която Господь Богъ твой ти дава за да я наслѣдишъ.

(15) [л]Единъ свидѣтель да се не подигне противъ нѣкого человѣка за какво да е беззаконие или за какво да е съгрѣшение каквото съгрѣшение би съгрѣшилъ: чрѣзъ устата на двама свидѣтели, или чрѣзъ устата на трима свидѣтели, да се увѣрява *всѣка* дума.

(16) [м]Ако се подигне неправеденъ свидѣтель противъ человѣка за да свидѣтелствува противъ него за неправда, (17) тогазъ и двамата человѣци между които е прѣнието да застанатъ прѣдъ Господа, [н]прѣдъ свещеницитѣ и прѣдъ сждиитѣ които сж въ онии дни; (18) и сждиитѣ да изпитатъ потънко; и ако е свидѣтельтъ лъжесвидѣтель, и свидѣтелствува лъжливо противъ брата си, (19) [о]тогазъ да му направите това което той бѣ намислилъ да направи на брата си; и [п]да отмахнешъ злото отсрѣдъ си. (20) И [р]другитѣ ще чуятъ и ще се убоятъ, и не ще направятъ за напрѣдъ такова зло всрѣдъ тебе. (21) Да *го* [с]не пожали окото ти: [т]животъ за животъ, око за око, зжбъ за зжбъ, ржка за ржка, ногѣ за ногѣ.

ГЛАВА 20.

Когато излѣзешъ на бой противъ неприятелитѣ си, [а]и видишъ коне, и колесници, и люде повече отъ тебе, да не се убоишъ отъ тѣхъ; защото [б]съ тебе е Господь Богъ твой който те изведе изъ Египетската земя. (2) И когато приближишъ при боя, свещеникътъ да пристжпи и говори на людетѣ (3) и да имъ рече: Слушай, Израилю! Вие приближавате днесъ при боя противъ неприятелитѣ си. Да не ослабне сърдцето ви: не бойте се, нито се смущавайте, нито се ужасявайте отъ тѣхъ; (4) защото Господь Богъ вашъ е който ходи съ васъ [в]да се бие за васъ противъ враговетѣ ви за да ви спаси.

(5) И надзирателитѣ да говорятъ на людетѣ и да рекатъ: Кой человѣкъ е съградилъ новъ

в Числа 35;15. Гл. 4;42.
г Числа 35;12.
д Бит. 15;18. Гл 12;20.
е Ис. Нав. 20;7,8.
ж Изх. 21;12, и дрг. Числа 35;16,24. Гл. 27;24. Прит. 28;17.
з Гл. 13;8. 25;12.
и Числа 35;33,34. Гл. 21;9. 3 Цар. 2;31.
к Гл. 27;17. Иовъ 24;2. Прит. 22;28. Осия 5;10.
л Числа 35;30. Гл. 17;6. Мат. 18;16. Иоан. 8;17. 2 Кор. 13;1. 1 Тим. 5;19. Евр. 10;28.
м Псал. 27;12. 35;11.
н Гл. 17;9. 21;5.
о Прит. 19;5,9. Дан. 6;24.
п Гл. 13;5. 17;7. 21;21. 22;21,24. 24;7.
р Гл. 17;13. 21;21.
с Ст. 13.
т Изх. 21;23,24. Лев. 24;20. Мат. 5;38.

—

а Виж. Псал. 20;7. Иса. 31;1.
б Числа 23;21. Гл. 31;6,8. 2 Лѣт. 13;12. 32;7,8.
в Гл. 1;30. 3;22. Ис. Нав. 23;10.

домъ и не го е [г]обновилъ? Нека иде и да се
върне въ дома си, да не би да умре въ боя,
и го обнови другъ человѣкъ. (6) И кой чело-
вѣкъ е насадилъ лозе и не е ялъ първитѣ му
плодове? Нека иде и нека се върне въ дома
си, да не би да умре въ боя, и яде другъ че-
ловѣкъ първитѣ му плодове. (7) И [д]кой чело-
вѣкъ се е сгодилъ за жена и не я е взелъ?
Нека иде и нека се върне въ дома си, да не
би да умре на боя, и я земе другъ человѣкъ.
(8) И надзирателитѣ да говорятъ още на лю-
детѣ и да рекатъ: [е]Кой человѣкъ е боязливъ
и безсърдеченъ? Нека иде и нека се върне въ
дома си, да не би ослабнало сърдцето на бра-
тятѣ му като неговото сърдце. (9) И като свър-
шатъ надзирателитѣ да говорятъ на людетѣ,
нека поставятъ войводи на пълковетѣ за на-
чалници на людетѣ.

(10) Когато приближишъ при градъ за да го
завоювашъ, [ж]прѣдложи му миръ. (11) И ако
ти отговори мирно и ти отвори, тогазъ всич-
китѣ люде които се намѣрватъ въ него ще ти
бѫдатъ поданници и ще ти работятъ; (12) ако
ли не направи миръ съ тебе, но воюва про-
тивъ тебе, тогазъ да го обсадишъ; (13) и като
го прѣдаде Господь Богъ твой въ рѫцѣтѣ ти
тогазъ [з]да поразишъ всичкитѣ му мѫжки съ
острото на ножа, (14) а женитѣ, и дѣцата, и
[и]скотоветѣ, и всичко що се намѣрва въ града,
всичкитѣ му користи, да земешъ за себе си,
и [к]да ядешъ користитѣ на враговетѣ си които
Господь Богъ твой ти даде. (15) Така да пра-
вишъ на всичкитѣ градове които сѫ много
далечь отъ тебе, които не сѫ отъ градоветѣ
на тия народи; (16) а [л]отъ градоветѣ на тия
люде които Господь Богъ твой ти дава за на-
слѣдие да не оставишъ живо нищо което има
дихание, (17) но да ги изтрѣбишъ като про-
клето нѣщо: Хетейцитѣ, и Аморейцитѣ, Ха-
нанейцитѣ, и Ферезейцитѣ, Евейцитѣ, и Иеву-
сейцитѣ, както ти заповѣда Господь Богъ твой;
(18) [м]за да не ви научатъ да правите по
всичкитѣ нимъ гнусоти които сѫ правили на
боговетѣ си, и [н]съгрѣшите противъ Господа
Бога вашего.

(19) Когато обсаждашъ нѣкой градъ много
дни, и воювашъ го за да го прѣвземешъ, да
не изтрѣбишъ дърветата му, и да не дигашъ на
тѣхъ топоръ; защото отъ тѣхъ можешъ да се
хранишъ, и да не ги насѣчешъ. Человѣкъ ли
е дървото на полето та да влѣзе отъ лицето
ти въ обсадата? (20) Само дърветата които знаешъ
че не сѫ дърва за храна, тѣхъ можешъ да
изтрѣбишъ и насѣчешъ; и да направишъ
окопъ противъ града който ти се противи додѣ
се прѣдаде.

ГЛАВА 21.

Ако въ земята която ти Господь Богъ твой
дава да наслѣдишъ се намѣри убитъ нѣкой
падналъ на полето, *и* не се знае кой го е
убилъ, (2) тогазъ да излѣзатъ старѣйшинитѣ
ти и сѫдиитѣ ти и да измѣрятъ *разстоянието*
до градоветѣ които сѫ около убития; (3) и
старѣйшинитѣ на града който е най-близу до
убития да вземать юница съ която не е ра-
ботено, нито е теглила яремъ; (4) и старѣй-
шинитѣ на онзи градъ да докаратъ юницата
въ единъ долъ каменливъ, който не е оранъ
нито е сѣянъ, и тамъ въ дола да прѣсѣкатъ
врата на юницата. (5) И да пристѫпятъ свя-
щенницитѣ синоветѣ Левиеви (понеже [а]тѣхъ
избра Господь Богъ твой да му служатъ, и
да благославятъ въ името Господне, и [б]по ду-
мата имъ да се сѫди всѣко прѣпиране и всѣко
биене,) (6) и всичкитѣ старѣйшини отъ онзи
градъ който е най-близу до убития [в]да омиятъ
рѫцѣтѣ си надъ закланата юница въ дола,
(7) и да отговорятъ и рекатъ: Рѫцѣтѣ ни не
сѫ пролѣяли тази кръвь, нито очитѣ ни сѫ ви-
дѣли: (8) бѫди милостивъ, Господи, на людетѣ
си Израиля които си избавилъ, и [г]не считай
на людетѣ си Израиля кръвь неповинна. И
ще имъ се прости кръвьта. (9) Така [д]ще
изгладишъ изсрѣдъ себе си неповинната кръвь
когато направишъ правото прѣдъ очитѣ на
Господа.

(10) Когато излѣзешъ да воювашъ противъ
враговетѣ си, и Господь Богъ твой ги прѣдаде
въ рѫцѣтѣ ти, и земешъ отъ тѣхъ плѣнници,
(11) и видишъ между плѣнницитѣ жена добро-
лична, и я възлюбишъ да я земешъ за своя
жена, (12) тогазъ да я заведешъ у дома си;
и тя да обръсне главата си и отрѣже ноктитѣ
си, (13) и да съблѣче отъ себе си дрехитѣ на
плѣнението си, и да седи въ дома ти, и [е]да

г Виж. Неем. 12;27. Псал. 30, надписътъ.
д Гл. 24;5.
е Сѫд. 7;3.
ж 2 Цар. 20;18,20.
з Числа 31;7.
и Ис. Нав. 8;2.
к Ис. Нав. 22;8.
л Числа 21;2,3,35. 33;52. Гл. 7;1,2. Ис. Нав. 11;14.
м Гл. 7;4. 12;30,31. 18;9.
н Изх. 23;33.

—

а Гл. 10;8. 1 Лѣт. 23;13.
б Гл. 17;8,9.
в Виж. Псал. 19;12. 26;6. Мат. 27;24.
г Иоан. 1;14.
д Гл. 19;13.
е Виж. Псал. 45;10.

оплаква баща си и майка си цѣлъ мѣсецъ; и послѣ това да влѣзешъ при нея, и да ѝ бждешъ мжжъ, и тя да ти бжде жена. (14) Ако ли не се благодаришъ отъ нея, тогазъ да я изпроводишъ свободна; и да не я продадешъ за сребро, да не я направишъ рабиня, [ж]защото си я смирилъ.

(15) Ако има нѣкой двѣ жени, едната любима, [з]а другата нелюбима, и му народятъ чада, любимата и нелюбимата, и първородниятъ синъ е на нелюбимата, (16) тогазъ [и]въ който день дѣли на синоветѣ си имота си не може да направи първороденъ сина на любимата и да прѣзре сина на нелюбимата, първородния; (17) но да припознае за първороденъ сина на нелюбимата, и [к]да му даде двоенъ дѣлъ отъ всичкия си имотъ; защото е [л]начатъкъ на силата му: [м]нему принадлежи правото на първородството.

(18) Ако има нѣкой синъ упоритъ и непокорливъ, който не слуша гласа на отца си или гласа на майка си, и тѣ сж го наказвали, но той не ги е слушалъ, (19) тогазъ отецъ му и майка му да го хванатъ и да го заведатъ при старѣйшинитѣ на града му, и при портата на мѣстото му, (20) и да рекатъ на старѣйшинитѣ на града му: Тоя нашъ синъ е упоритъ и непокорливъ: не слуша гласа ни; разкошенъ е и пияница. (21) Тогазъ всичкитѣ человѣци отъ града му да го убиятъ съ камение, и да умре; и [н]да отмахнешъ злото отсрѣдъ си; и [о]всичкий Израиль да чуе и да се убои.

(22) И ако нѣкой стори съгрѣшение [п]достойно за смърть, и *осжденъ* бжде на смърть, и го обѣсишъ на дърво, (23) да [р]не остане тѣлото му всичката нощь на дървото, но непрѣмѣнно да го погребешъ въ истия день, защото [с]е проклетъ отъ Бога обѣсений; и [т]да не оскверняшъ земята си която Господь Богъ твой ти дава въ наслѣдие.

ГЛАВА 22.

Когато видишъ говедото на брата си или овцата му загубени, [а]да ги не прѣнебрѣжишъ: непрѣмѣнно да ги върнешъ при брата си. (2) И ако братъ ти не е близу при тебе, или ако го не познавашъ, тогазъ прибери ги у дома си, и да бждатъ при тебе додѣ ги потърси братъ ти; и тогазъ да му ги дадешъ. (3) Така да правишъ и за осела му; така да правишъ и за дрехата му; така да правишъ и за всѣко изгубено нѣщо на брата си което е изгубилъ и ти го намѣришъ: не бива да го прѣнебрѣжишъ. (4) Когато видишъ осела на брата си или говедото му паднало на пжтя, [б]да ги не прѣнебрѣжишъ: непрѣмѣнно да ги дигнешъ съ него.

(5) Жена да не носи мжжко облѣкло, нито мжжъ да се облѣче съ женска дреха; понеже всичкитѣ които правятъ така гнусота сж на Господа Бога твоего.

(6) Ако ти се случи на пжтя птиче гнѣздо на нѣкое дърво или на земята, и *въ него* пилета или яйца, и майката лежи на пилетата или на яйцата, [в]да не взимешъ майката съ чадата. (7) Непрѣмѣнно да пуснешъ майката, а чадата да взимешъ за себе си, [г]за да ти бжде добрѣ, и да се продължатъ днитѣ ти.

(8) Когато съградишъ нова кжща, да направишъ ограждение около стрѣхитѣ си, за да не направишъ кжщата си повинна на кръвь ако падне нѣкой человѣкъ отъ нея.

(9) [д]Да не насѣвашъ лозето си съ разнородни сѣмена, за да се не оскверни произвождението на сѣмето което си насѣялъ, и плодътъ на лозето. (10) [е]Да не орешъ съ волъ и оселъ наедно. (11) [ж]Да не облѣчешъ дреха смѣсена отъ вълна и ленъ заедно.

(12) Да си направишъ [з]рѣсни въ четиритѣ крайща на дрехата си съ която се покривашъ.

(13) Ако нѣкой вземе жена, и [и]влѣзе при нея, и я възненавиди, (14) и даде причина да я злословятъ, и нанесе на нея лошо име, и рече: Взехъ тая жена, и като приближихъ при нея не я намѣрихъ дѣвица, (15) тогазъ на момата баща ѝ и майка ѝ да вземятъ и занесатъ *бѣлѣзитѣ отъ* дѣвичеството на момата при старѣйшинитѣ градски въ портата; (16) и на момата баща ѝ да рече на старѣйшинитѣ

ж Бит. 34;2. Гл. 22;29. Сжд. 19;24.
з Бит. 29;33.
и 1 Лѣт. 5;2. 26;10. 2 Лѣт. 11;19,22.
к Виж. 1 Лѣт. 5;1.
л Бит. 49;3.
м Бит. 25;31,33.
н Гл. 13;5. 19;19,20. 22;21,24.
о Гл. 13;11.
п Гл. 19;6. 22;26. Дѣян. 23;29. 25;11,25. 26;31.
р Ис. Нав. 8;29. 10;26,27. Иоан. 19;31.
с Гал. 3;13.
т Лев. 18;25. Числа 35;34.

—

а Изх. 23;4.
б Изх. 23;5.
в Лев. 22;28.
г Гл. 4;40.
д Лев. 19;19.
е Виж. 2 Кор. 6;14-16.
ж Лев. 19;19.
з Числа 15;38. Мат. 23;5.
и Бит. 29;21. Сжд. 15;1.

Дадохъ дъщеря си на тогози человѣка за жена;
а той я ненавиди, (17) и, ето, даде причина
да я злословятъ, и казва: Не намѣрихъ дъ-
щеря ти дѣвица; но ето дѣвичеството на дъ-
щеря ми. И да разгънатъ ризата прѣдъ ста-
рѣйшинитѣ градски. (18) Тогазъ старѣйшини-
тѣ на онзи градъ да взематъ человѣка и да
го накажатъ, (19) и да го глобятъ сто *сикли*
сребърни; и да ги даде на бащата на момата;
защото нанесе лошо име на Израилска дѣви-
ца. И да му бѫде жена: не бива да я на-
пусне въ всичкия си животъ. (20) Ако ли е
това нѣщо истинно, и не се намѣри дѣви-
чество у момата, (21) тогазъ да изведятъ мо-
мата прѣдъ вратата на бащиния ѝ домъ, и
человѣцитѣ отъ града ѝ да я убиятъ съ ка-
мене, и да умре; защото [к]е сторила безчестие
въ Израиль като е блудствувала въ бащиния
си домъ: така [л]да отмахнешъ злото отсрѣдъ си.
(22) [м]Ако се намѣри нѣкой лежащъ съ омъже-
на жена, тогазъ и двамата да бѫдатъ убити,
мѫжътъ който е лежалъ съ жената и жената:
така да отмахнешъ злото отъ Израиль. (23) Ако
нѣкоя млада дѣвица е [н]годена за мѫжъ, и я
намѣри нѣкой въ града и лежи съ нея,
(24) тогазъ да ги изведите двамата прѣдъ
вратата на онзи градъ, и да ги убиете
съ камене, и да умрятъ: момата, защото не
извикала *като е била* въ града, и мѫжътъ,
защото е [о]смирилъ жената на ближния си:
така [п]да отмахнешъ злото отсрѣдъ си.
(25) Но ако нѣкой намѣри на полето мома
годена, и я насили и лежи съ нея, тогазъ
само человѣкътъ който е лежалъ съ нея да
бѫде убитъ; (26) а на момата да не напра-
вишъ нищо: нѣма въ момата грѣхъ за смърть;
защото като кога се нѣкой устреми на ближния
си и го убие, така е това нѣщо. (27) Защото
на полето я намѣри, извика годената мома, но
нѣмаше който да я отърве.
(28) [р]Ако нѣкой намѣри млада дѣвица не-
годена, и я хване та лежи съ нея, и ги на-
мѣрятъ, (29) тогазъ онзи человѣкъ който е
лежалъ съ нея да даде на бащата на момата
петдесеть *сикли* сребърни, и тя да му бѫде
жена: [с]понеже я е смирилъ не бива да я на-
пусне въ всичкия си животъ.
(30) [т]Никой да не вземе жената на баща си,
нито [у]да открие покривката на отца си.

ГЛАВА 23.

Онзи който е подбитъ или има отрѣзанъ
дѣтородния си удъ да не влѣзе въ събранието
Господне. (2) Копелядицъ да не влѣзе въ
събранието Господне, и до десетия си родъ
да не влѣзе въ събранието Господне. (3) [а]Амо-
нецъ и Моавецъ да не влѣзе въ събранието
Господне, и до десетия си родъ да не влѣзатъ
въ събранието Господне никога, (4) [б]защото
не ви посрѣщнаха съ хлѣбъ и вода на пѫтя
когато излазяхте изъ Египетъ, и [в]защото цѣ-
ниха противъ тебе Валаама сина Веорова отъ
Фатуръ Месопотамски за да те прокълне.
(5) Но Господь Богъ твой не рачи да послуша
Валаама; но Господь Богъ твой промѣни кле-
твата на благословение тебѣ, понеже Господь
Богъ те обича. (6) [г]Да не поискашъ мира
имъ нито благополучието имъ прѣзъ всичкитѣ
си дни до вѣка. (7) Да се не гнусишъ отъ
Едомецъ, [д]защото е братъ твой: да се не гну-
сишъ отъ Египтянинъ, [е]защото си билъ при-
шлецъ въ земята му. (8) Дѣцата които се ро-
дятъ отъ тѣхъ въ третия си родъ да влѣзатъ
въ събранието Господне.
(9) Когато излѣзешъ на войска противъ не-
приятелитѣ си пази се отъ всѣка лоша работа.
(10) [ж]Ако има всрѣдъ тебе человѣкъ нечистъ
отъ нѣщо което *му* се е случило прѣзъ нощь-
та, да излѣзе вънъ отъ стана и да не влѣзе
въ стана: (11) а привечеръ [з]да се омие съ
вода, и когато зайде слънцето нека влѣзе въ
стана. (12) Да имашъ мѣсто вънъ отъ стана
дѣто да излазяшъ тамъ но вънъ; (13) и да
имашъ лопатка малка между орѫжията си, и
когато клекнешъ вънъ, да изровишъ съ нея,
и се повърнешъ да заровишъ онова което из-
лиза изъ тебе. (14) Защото Господь Богъ твой
[и]ходи прѣзъ срѣдъ стана ти за да те избавя,
и да прѣдава враговетѣ ти прѣдъ тебе; за
това станътъ ти трѣбва да бѫде светъ, за да
не види нѣщо нечисто въ тебе и се отвърне
отъ тебе.
(15) [к]Рабъ който е прибѣгналъ отъ госпо-

к Бит. 34;7. Сѫд. 20;6,10. 2 Цар. 13;12,13.
л Гл. 13;5.
м Лев. 20;10. Иоан. 8;5.
н Мат. 1;18,19.
о Гл. 21;14.
п Ст. 21,22.
р Изх. 22;16,17.
с Ст. 24.
т Лев. 18;8. 20;11. Гл. 27;20. 1 Кор. 5;1.
у Виж. Рут. 3;9. Иез. 16;8.

—

а Неем. 13;1,2.
б Виж. Гл. 2;29.
в Числа 22;5,6.
г Езд. 9;12.
д Бит. 25;24-26. Авд. 10;12.
е Изх. 22;21. 23;9. Лев. 19:34. Гл. 10;19.
ж Лев. 15;16.
з Лев. 15;5.
и Лев. 26;12.
к 1 Цар. 30;15.

даря си при тебе да го не прѣдадешъ на господаря му: (16) при тебе да живѣе, всрѣдъ васъ, на мѣстото което избере отвжтрѣ вратата ти дѣто му е угодно: [л]да го не притѣснявашъ.

(17) [м]Да нѣма блудница отъ дъщеритѣ Израилеви, нито да има [н]мжжеложникъ отъ Израилевитѣ синове. (18) Да не приносишъ заплатата отъ блудница нито цѣна отъ куче въ дома на Господа Бога твоего за никакво обѣщание; защото и двѣтѣ тия сж гнусота Господу Богу твоему.

(19) [о]Да не заемнешъ на брата си за лихва: пари, ни храна, нито друго което се заемнува. (20) [п]На чужденецъ можешъ да давашъ съ лихва: на брата си обаче да не дадешъ съ лихва; [р]за да те благославя Господь Богъ твой въ всичкитѣ ти прѣдприятия на земята въ която отхождашъ за да я наслѣдишъ.

(21) [с]Когато обречешъ обричане Господу Богу твоему, да не забавяшъ да го дадешъ; защото Господь Богъ твой непрѣмѣнно ще го прѣдири отъ тебе, и ще бжде грѣхъ на тебе. (22) Но ако не щешъ да се обречешъ, нѣма да ти бжде грѣхъ. (23) [т]Каквото излѣзе изъ устнитѣ ти да го пазишъ и да го вършишъ, както си обрекълъ Господу Богу твоему, самоволното приношение което си обрекълъ съ устата си.

(24) Когато влѣзешъ въ лозето на ближния си, можешъ да ядешъ грозде колкото искашъ додѣ се наситишъ; но въ съжда си да не турншъ. (25) Когато влѣзешъ въ сѣидбитѣ на ближния си, [у]можешъ да откжснешъ съ ржката си класове; но сърпъ не бива да турншъ въ сѣитбитѣ на ближния си.

ГЛАВА 24.

Когато [а]нѣкой вземе жена и се ожени за нея, и ако би че не намѣри тя благодать въ очитѣ му защото намѣрва той въ нея грозно нѣщо, тогазъ да ѝ напише разводно писмо, и да *го* даде въ ржката ѝ, и да я отпрати изъ кжщата си. (2) И като излѣзе изъ кжщата му може да иде и да се ожени за другъ мжжъ. (3) И ако я възненавиди вториятъ мжжъ, та ѝ напише разводно писмо, и *го* даде въ ржката ѝ, и я отпрати отъ дома си, или ако умрѣ вториятъ ѝ мжжъ който я е взелъ за своя жена, (4) [б]първиятъ ѝ мжжъ който я е напусналъ не може да я вземе пакъ за жена за себе си, като е осквернена, защото това е гнусота прѣдъ Господа; и да не нанесешъ грѣхъ на земята която Господь Богъ твой ти дава наслѣдие.

(5) [в]Ако нѣкой е взелъ жена наскоро, да не отиде на брань, и да се не натовари на него нищо: да бжде свободенъ въ кжщата си една година, и [г]да весели жената си която е взелъ.

(6) Да не вземе никой въ залогъ ржкомелница, нито горния камикъ; защото животъ взема въ залогъ.

(7) [д]Ако се съгледа нѣкой че е открадналъ нѣкого отъ братята си, отъ Израилевитѣ синове, та го е направилъ робъ или го е продалъ, тогазъ тоя крадецъ да се умъртви; и [е]да отмахнешъ злото отъ срѣдъ си.

(8) Внимай [ж]на раната на проказата да пазишъ прилежно, и да правишъ по всичко каквото ви научатъ свещеницитѣ Левитцитѣ: както имъ заповѣдахъ, да внимаете да правите. (9) [з]Помни що направи [и]на Мариамъ Господь Богъ твой на пжтя когато излѣзохте изъ Египетъ.

(10) Когато дадешъ на заемъ нѣщо на ближния си, да не влѣзешъ въ кжщата му за да земешъ залогъ отъ него. (11) Вънъ да застанешъ; и онзи человѣкъ комуто заемашъ да ти изнесе залога. (12) Ако ли е человѣкътъ сиромахъ, да не лѣгашъ да спишъ съ залога му. (13) [к]Непрѣмѣнно да му върнешъ залога около захождането на слънцето, за да спи съ дрехата си и [л]да те благослови; [м]и да ти бжде правда прѣдъ Господа Бога твоего.

(14) [н]Да не онеправдавашъ нѣкого цѣненъ, сиромахъ и нищъ, отъ братята си, или отъ чужденцитѣ които сж въ земята ти отвжтрѣ вратата ти. (15) [о]Въ истия день дай заплатата

л Изх. 22;21.
м Лев. 19;29. Виж. Прит. 2;16.
н Бит. 19;5. 4 Цар. 23;7.
о Изх. 22;25. Лев. 25;36,37. Неем. 5;2,7. Псал. 15;5. Лука 6;34,35.
п Виж. Лев. 19;34. Гл. 15;3.
р Гл. 15;10.
с Числа 30;2. Екл. 5;4,5.
т Числа 30;2. Псал. 66;13,14.
у Мат. 12;1. Мар. 2;23. Лука 6;1.

а Мат. 5;31. 19;7. Мар. 10;4.
б Иер. 3;1.
в Гл. 20;7.
г Прит. 5;18.
д Изх. 21;16.
е Гл. 19;19.
ж Лев. 13;2. 14;2.
з Виж. Лука 17;32. 1 Кор. 10;6.
и Числа 12:10.
к Изх. 22;26.
л Иов. 29;11,13. 31;20. 2 Кор. 9;13. 2 Тим. 1;18.
м Гл. 6;25. Псал. 106;31. 112;9. Дан. 4;27.
н Мал. 3;5.
о Лев. 19;13. Иер. 22;13. Як. 5;4.

му, прѣди да зайде слънцето на нея, защото е сиромахъ и има надеждата си на нея; [п]за да не извика противъ тебе къмъ Господа, и ти бѫде грѣхъ.

(16) [р]Бащитѣ да се не умъртвяватъ за чадата, нито чадата да се умъртвяватъ за бащитѣ: всѣки да се умъртвява за своя си грѣхъ.

(17) [с]Да не изкривишъ сѫда на чужденеца, на сирачето, [т]нито да земешъ дрехата на вдовицата въ залогъ; (18) но [у]да помнишъ че ти си билъ рабъ въ Египетъ, и Господь Богъ твой те избави отъ тамъ; за това азъ ти заповѣдвамъ да правишъ това нѣщо.

(19) [ф]Когато жънешъ жетвата си на нивата си, и забравишъ нѣкой снопъ на нивата, да не се върнешъ да го земешъ: за чужденеца ще бѫде, за сирачето, и за вдовицата, [х]за да те благослови Господь Богъ твой въ всичкитѣ дѣла на рѫцѣтѣ ти. (20) Като брулишъ маслинитѣ си, да не прѣтърсвашъ пакъ вѣтвитѣ: нека бѫде за чужденеца, за сирачето, и за вдовицата. (21) Като оберешъ лозето си, да се не връщашъ да го прѣбирашъ: да бѫде за чужденеца, за сирачето, и за вдовицата; (22) и [ц]да помнишъ че рабъ си билъ ти въ Египетската земя; за това азъ ти заповѣдвамъ да правишъ това нѣщо.

ГЛАВА 25.

Ако стане [а]прѣпиране между человѣци, и дойдатъ на сѫдъ, и ги сѫдятъ, тогазъ [б]сѫдиитѣ да оправдаятъ праведния и осѫдятъ виновния. (2) И ако повинниятъ е [в]достоенъ за бой, сѫдията да заповѣда да го свалятъ долу, и [г]прѣдъ него, споредъ прѣстѫплението му, да му ударятъ нѣколко удари съ четъ. (3) [д]Четиридесеть удара може да му ударятъ, а не повече; да не би като притури да му удари много повече отъ тия удари [е]да стане братъ ти прѣзрѣнъ прѣдъ очитѣ ти.

(4) [ж]Да не обвържешъ устата на вола когато вършее.

(5) [з]Ако живѣятъ братя наедно, и умре единъ отъ тѣхъ и нѣма чада, жената на умрѣлия да не се ожени за чуждъ: братътъ на мѫжа ѝ да влѣзе при нея, и да я земе за себе си жена, и да изпълни къмъ нея длъжността на деверъ. (6) И първородниятъ когото ти роди [и]да се наименува на името на умрѣлия му братъ, за [к]да се не изглади името му отъ Израиль. (7) Ако ли человѣкътъ не се благодари да земе на брата си жената, тогазъ братовата му жена да възлѣзе [л]на градскитѣ порти при старѣйшинитѣ и да рече: Деверъ ми се отрича да възстави името на брата си въ Израиль: не ще да изпълни къмъ мене длъжността на деверъ. (8) Тогазъ старѣйшинитѣ на града му да го повикатъ и да му говорятъ; и *ако* той постоянствува и казва: [м]Нѣмамъ благодарение да я взема, (9) тогазъ жената на брата му да пристѫпи при него прѣдъ старѣйшинитѣ, и [н]да изуе калеврата му отъ ногата му, и да плюне на лицето му, послѣ да отговори и рече: Така ще се прави на человѣкъ който [о]не ще да съзиде дома на брата си. (10) И да се именува името му въ Израиль, Домътъ на Изутия.

(11) Ако се биятъ человѣци помежду си, и на единия жената пристѫпи да освободи мѫжа си отъ рѫката на тогова който го бие, и простре рѫката си та го хване за срамнитѣ му удове, (12) тогазъ да отсѣчешъ рѫката ѝ: [п]окото ти да я не пожали.

(13) [р]Да нѣмашъ въ врѣтището си различни теглилки, тежки и леки. (14) Да нѣмашъ въ кѫщата си различни ефи, голѣма и малка. (15) Истинна и праведна теглилка да имашъ: истинна и праведна ефа да имашъ; [с]за да се продължатъ днитѣ ти на земята която Господь Богъ твой ти дава. (16) Защото [т]всичкитѣ които правятъ това, всичкитѣ които правятъ неправда, гнусота сѫ на Господа Бога твоего.

(17) [у]Помни що ти направи Амаликъ на пѫтя когато излѣзохте изъ Египетъ, (18) какъ ти се противи на пѫтя, и посѣче задния твой пълкъ, всичкитѣ ослабнали задъ тебе, като

п Як. 5;4.
р 4 Цар. 14;6. 2 Лѣт. 25;4. Иер. 31;29,30. Иез. 18;20.
с Изх. 22;21,22. Прит. 22;22. Иса. 1;23. Иер. 5;28. 22;3. Иез. 22;29. Зах. 7;10. Мал. 3;5.
т Изх. 22;26.
у Ст. 22. Гл. 16;12.
ф Лев. 19;9,10. 23;22.
х Гл. 15;10. Псал. 41;1. Прит. 19;17.
ц Ст. 18.

—

а Гл. 19;17. Иез. 44;24.
б Виж. Прит. 17;15.
в Лука 12;48.
г Мат. 10;17.
д 2 Кор. 11;24.
е Иовъ 18;3.
ж Прит. 12;10. 1 Кор. 9;9. 1 Тим. 5;18.
з Мат. 22;24. Мар. 12;19. Лука 20;28.
и Бит. 38;9.
к Руть 4;10.
л Руть 4;1,2.
м Руть 4;6.
н Руть 4;7.
о Руть 4;11.
п Гл. 19;13.
р Лев. 19;35,36. Прит. 11;1. Иез. 45;10. Мих. 6;11.
с Изх. 20;12.
т Прит. 11;1. 1 Сол. 4;6.
у Изх. 17;8.

бѣше ти запрѣлъ и уморенъ; и [ф]не се убоя отъ Бога. (19) Заради това, [х]когато те успокой Господь Богъ твой отъ всичкитѣ ти неприятели наоколо въ земята която Господь Богъ твой ти дава наслѣдие да я наслѣдишъ, [ц]изглади помена на Амалика отъ подъ небето: да не забравишъ.

ГЛАВА 26.

И когато влѣзешъ въ земята която ти дава Господь Богъ твой наслѣдие, и я наслѣдишъ, и се населишъ въ нея, (2) [а]тогазъ да вземешъ отъ начатките на всичкитѣ земни плодове които съберешъ отъ земята си която ти дава Господь Богъ твой, и да ги турншъ въ кошница, и [б]да идешъ на мѣстото което избере Господь Богъ твой за да насели тамъ името си, (3) и да идешъ при свещенника който е въ онпя дни, и да му речешъ: Изповѣдвамъ днесь Господу Богу твоему че влѣзохъ въ земята за която Господь се кле на отцитѣ ни да даде намъ. (4) И свещенникътъ да земе кошницата отъ ржката ти и да я тури прѣдъ олтаря на Господа Бога твоего; (5) и да говоришъ и речешъ прѣдъ Господа Бога твоего: Отецъ ми бѣше единъ [в]Сириацинъ [г]скитаещъ се, и [д]слѣзе въ Египетъ и пришелствува тамъ [е]съ малко человѣци, и стана тамъ народъ голѣмъ, силенъ, и многочисленъ; (6) а [ж]Египтянитѣ ни злоупотрѣбиха и утѣсниха ни, и възложиха на насъ тежка работа; (7) и [з]викнахме къмъ Господа Бога на отцитѣ ни; и послуша Господь гласа ни, и видѣ унижението ни, и труда ни, и угнетението ни; (8) и [и]изведе ни Господь изъ Египетъ съ крѣпка ржка, и съ прострѣна мишца, и [к]съ голѣмъ ужасъ, и съ знамения, и съ чудеса, (9) и въведе ни въ това мѣсто, и даде ни тая земя, [л]земя дѣто тече млѣко и медъ. (10) И сега, ето, донесохъ начатките на плодоветѣ на земята която ми ти, Господи, даде. И да ги поставишъ прѣдъ Господа Бога твоего, и да се поклонишъ прѣдъ Господа Бога твоего. (11) И [м]да се развеселишъ на всичкитѣ благости които Господь Богъ твой даде на тебе и на твоя домъ, ти, и Левитинътъ, и пришелецътъ който е всрѣдъ васъ.

(12) Когато свършишъ да отдѣлишъ [н]всичкитѣ десетъци на рожбитѣ си въ третото лѣто, [о]въ лѣтото на десетъцитѣ, и ги дадешъ на Левитина, на пришелеца, на сирачето, и на вдовицата, и ядатъ отвжтрѣ вратата ти, и се наситятъ, (13) тогазъ да речешъ прѣдъ Господа Бога твоего: Очистихъ отъ кжщата си посвещенията, и дадохъ ги на Левитина, и на пришелеца, на сирачето, и на вдовицата по всичкитѣ твои заповѣди които ми си заповѣдалъ; азъ не прѣстжпихъ заповѣдитѣ ти, [п]нито ги забравихъ; (14) [р]не съмъ ялъ отъ тѣхъ въ плача си, нито съмъ ги иждивилъ за нечисто нѣщо, нито съмъ далъ отъ тѣхъ за мъртвецъ; послушахъ гласа на Господа Бога моего; направихъ по всичко колкото ми си заповѣдалъ. (15) [с]Погледни отъ светото си жилище, отъ небето, и благослови людетѣ си Израиля, и земята която си далъ намъ както си се клелъ на отцитѣ ни, земя дѣто тече млѣко и медъ.

(16) Днесь ти заповѣдва Господь Богъ твой да правишъ тия повелѣния и сждове; за това да ги пазишъ и да ги правишъ съ всичкото си сърдце и съ всичката си душа. (17) [т]Рекълъ си днесь Иеова да е Богъ твой, и да ходишъ по неговитѣ пжтища, и да пазишъ повелѣнията му, и заповѣдитѣ му, и сждоветѣ му, и да слушашъ неговия гласъ; (18) и [у]Господь рече днесь ти да си нему собственъ народъ както ти е говорилъ той, и да пазишъ всичкитѣ негови заповѣди, (19) и да тя направи [ф]високъ надъ всичкитѣ народи които е направилъ той, за похвала, и за име, и за слава, и да си [х]народъ светъ Господу Богу твоему както е той говорилъ.

ГЛАВА 27.

И заповѣда Моисей съ Израилевитѣ ста-

[ф] Псал. 36;1. Прит. 16;6. Рим. 3;18.
[х] 1 Цар. 15;3.
[ц] Изх. 17;14.

—

[а] Изх. 23;19. 34;26. Числа 18;13. Гл. 16;10. Прит. 3;9.
[б] Гл. 12;5.
[в] Осия 12;12.
[г] Бит. 43;1,2. 45;7,11.
[д] Бит. 46;1,6. Дѣян. 7;15.
[е] Бит. 46:27. Гл. 10;22.
[ж] Изх. 1;11,14.
[з] Изх. 2;23-25. 3;9. 4;31.
[и] Изх. 12;37,51. 13;3,14,16. Гл. 5;15.
[к] Гл. 4;34.
[л] Изх. 3;8.
[м] Гл. 12;7,12,18. 16;11.
[н] Лев. 27;30. Числа 18;24.
[о] Гл. 14;28,29.
[п] Псал. 119;141,153, 176.
[р] Лев. 7;20. 21;1,11. Осия 9;4.
[с] Иса. 63;15. Зах. 2;13.
[т] Изх. 20;19.
[у] Изх. 6;7. 19;5. Гл. 7;6. 14;2. 28;9.
[ф] Гл. 4;7,8. 28;1. Псал. 148;14.
[х] Изх. 19;6. Гл. 7;6. 28;9. 1 Пет. 2;9.

—

рѣйшинитѣ на людетѣ и рече: Пазете всич-
китѣ заповѣди които ви азъ днесъ заповѣдвамъ.
(2) И [а]въ деня въ който прѣминете Йорданъ
къмъ земята която Господь Богъ твой ти дава,
[б]да поставишъ за себе си голѣми камене, и
да ги измажешъ съ варь, (3) и да напишешъ
на тѣхъ всичкитѣ думи на тоя законъ, като
заминешъ *Йорданъ* за да влѣзешъ въ земята
която ти Господь Богъ твой дава, въ земята
дѣто тече млѣко и медъ, както ти се е обѣ-
щалъ Господь Богъ на отцитѣ ти. (4) За това,
като прѣминете Йорданъ да поставите тия ка-
мене които ви азъ днесъ заповѣдвамъ въ [в]го-
рата Гевалъ, и да ги измажешъ съ варь.
(5) И да съзидешъ тамъ олтарь Господу Богу
твоему, олтарь отъ камене: [г]желѣзо да не по-
дигнешъ върхъ тѣхъ. (6) Да съзидешъ олтаря
Господу Богу твоему отъ цѣли камене; и да
принесешъ на него всесъжения Господу Богу
твоему; (7) и да принесешъ примирителни
жъртви, и да ядешъ тамъ, и да се възвесе-
лишъ прѣдъ Господа Бога твоего. (8) И да на-
пишешъ на каменетѣ всичкитѣ думи на тоя
законъ твърдѣ ясно. (9) И говори Моисей съ
свещеницитѣ, Левититѣ, на всичкия Израиль
и рече: Мълчи и слушай, Израилю: [д]въ тоя
день сте станали люде на Господа Бога ва-
шего. (10) За то слушай гласа на Господа Бо-
га твоего, и върши заповѣдитѣ му и повелѣ-
нията му които азъ днесъ ти заповѣдвамъ.

(11) И заповѣда Моисей на людетѣ въ онзи
день и рече: (12) Тия да застанатъ [е]на го-
рата Гаризинъ за да благословятъ людетѣ като
прѣминете Йорданъ: Симеонъ, и Левий, и
Юда, и Исахаръ, и Иосифъ, и Вениаминъ;
(13) и [ж]тия да застанатъ на гората Гевалъ за
проклинание: Рувимъ, Гадъ, и Асиръ, и За-
вулонъ, Данъ, и Нефталимъ, (14) И [з]да възгла-
сятъ Левититѣ и рекатъ на всичкитѣ Израиле-
ви человѣци съ високъ гласъ:—

(15) [и]Проклетъ онзи человѣкъ който напра-
ви изваянъ или излѣянъ кумиръ, мерзость
Господу, дѣло отъ ржцѣ на художникъ, и *го*
тури въ скрито мѣсто. И [к]всичкитѣ люде да
отговорятъ и рекатъ: Аминъ. (16) [л]Проклетъ
който похули баща си или майка си. И всич-
китѣ люде да рекатъ: Аминъ. (17) [м]Проклетъ
който прѣмѣсти междитѣ на ближния си. И
всичкитѣ люде да рекатъ: Аминъ. (18) [н]Про-
клетъ който отбие слѣпия отъ пжтя. И всич-
китѣ люде да рекатъ: Аминъ. (19) [о]Проклетъ
който изкривява сжда на пришлеца, на си-
рачето, и на вдовицата. И всичкитѣ люде да
рекатъ: Аминъ. (20) [п]Проклетъ който лежи
съ жената на отца си; защото открива покри-
валото на отца си. И всичкитѣ люде да ре-
катъ: Аминъ. (21) [р]Проклетъ който лежи съ
какъвъ годѣ скотъ. И всичкитѣ люде да ре-
катъ: Аминъ. (22) [с]Проклетъ който лежи съ
сестра си, дъщерята на баща си, или дъще-
рята на майка си. И всичкитѣ люде да ре-
катъ: Аминъ. (23) [т]Проклетъ който лежи съ
тъща си. И всичкитѣ люде да рекатъ: Аминъ.
(24) [у]Проклетъ който скритомъ удари ближния
си. И всичкитѣ люде да рекатъ: Аминъ.
(25) [ф]Проклетъ който взeме дарове за да убие
человѣка и *пролѣе* кръвь неповинна. И всич-
китѣ люде да рекатъ: Аминъ. (26) [х]Проклетъ
който не прѣбжде въ думитѣ на тоя законъ
да ги прави. И всичкитѣ люде да рекатъ:
Аминъ.

ГЛАВА 28.

И [а]ако слушашъ добрѣ гласа на Господа
Бога твоего, и внимаешъ да правишъ всички-
тѣ негови заповѣди които ти азъ днесъ запо-
вѣдвамъ, [б]ще те възвиши Господь Богъ твой
надъ всичкитѣ народи на земята. (2) И ще
дойдатъ на тебе всичкитѣ тѣзи благословения
и [в]ще почиватъ на тебе ако послушашъ гласа
на Господа Бога твоего. (3) [г]Благословенъ ще
бждешъ въ града, и благословенъ ще бждешъ
[д]въ полето. (4) Благословенъ [е]плодътъ на утро-

а Ис. Нав. 4;1.
б Ис. Нав. 8;32.
в Гл. 11;29. Ис. Нав. 8;30. [8;31.
г Изх. 20;25. Ис. Нав.
д Гл. 26;18.
е Гл. 11;29. Ис. Нав. 8;33. Сжд. 9;7. [8;33.
ж Гл. 11;29. Ис. Нав.
з Гл. 33;10. Ис. Нав. 8;33. Дан. 9;11.
и Изх. 20;4,23. 34;17. Лев. 19;4. 26;1. Гл. 4;16,23. 5;8. Иса. 44;9. Осия 13;2.
к Виж. Числа 5;22. Иер. 11;5. 1 Кор. 14;16.
л Изх. 20;12. 21;17. Лев. 19;3. Гл. 21;18.
м Гл. 19;14. Прит. 22;28.
н Лев. 19;14.
о Изх. 22;21,22. Гл. 10;18. 24;17. Мал. 3;5.
п Лев. 18:8. 20;11. Гл. 22;30.
р Лев. 18;23. 20;15.
с Лев. 18;9. 20;17.
т Лев. 18;17. 20;14.
у Изх. 20;13. 21;12,14. Лев. 24;17. Числа 35;31. Гл. 19;11.
ф Изх. 23;7,8. Гл. 10;17. 16;19. Иез. 22;12.
х Гл. 28;15. Псал. 119;21. Иер. 11;3. Гал. 3;10. —
а Изх. 15:26. Лев. 26;3. Иса. 55;2.
б Гл. 26;19.
в Ст. 15. Зах. 1;6.
г Псал. 128:1,4.
д Бит. 39;5.
е Ст. 11. Бит. 22;17. 49;25. Гл. 7;13. Псал. 107;38. 127;3. 128;3. Прит. 10;22. 1 Тим. 4;8.

бата ти, и плодътъ на земята ти, и плодътъ
на скотоветѣ ти, чредитѣ на говедата ти, и
стадата на овцитѣ ти. (5) [ж]Благословенъ ко-
шътъ ти и нощвитѣ ти. (6) Благословенъ ще
бѫдешъ въ входа си, и благословенъ ще бѫ-
дешъ въ изхода си. (7) [з]Враговетѣ ти които
се дигатъ върхъ тебе Господь ще даде да бѫ-
датъ поразени прѣдъ тебе: отъ единъ пѫть
ще излѣзатъ тѣ върхъ тебе, а отъ седемь пѫ-
тища ще побѣгнатъ отъ лицето ти. (8) Господь
[и]ще ти проводи благословение въ житницитѣ
ти, и [к]въ всичко на каквото турашъ рѫката
си, и ще те благослови на земята която ти
дава Господь Богъ твой. (9) [л]Господь ще те
постави за себе си народъ светъ, както се кле
тебѣ, ако пазишъ заповѣдитѣ на Господа Бога
твоего, и ходишъ по неговитѣ пѫтища. (10)И
всичкитѣ люде на земята ще видятъ че [м]ти
се наричашъ по името Господне, и [н]ще се
убоятъ отъ тебе. (11) И [о]Господь ще те умно-
жи въ благости, въ плода на утробата ти, и
въ плода на скотоветѣ ти, и въ плода на зе-
мята ти върхъ земята която се кле Господь на
твоитѣ отци да ти даде. (12) Ще ти отвори
Господь доброто си съкровище, небето, за [п]да
дава дъждъ на земята ти на врѣмето му, и
[р]да благослови всичкитѣ дѣла на рѫцѣтѣ ти;
и [с]ще давашъ на заемъ на много народи, а
ти нѣма да взèмешъ на заемъ. (13) И ще те
постави Господь [т]глава, а не опашка, и ще
бѫдешъ само отгорѣ, и нѣма да бѫдешъ отдо-
лу, ако слушашъ заповѣдитѣ на Господа Бога
твоего които ти азъ днесъ заповѣдвамъ, да
пазишъ и да вършишъ. (14) И отъ думитѣ
които ви азъ днесъ заповѣдвамъ да [у]не от-
стѫпвашъ надѣсно или налѣво за да идешъ
вслѣдъ други богове да имъ служишъ.

(15) [ф]Ако ли не послушашъ гласа на Го-
спода Бога твоего, и не внимаешъ да правишъ
всичкитѣ му заповѣди, и повелѣнията му кои-
то ти азъ днесъ заповѣдвамъ, всички тия
клетви ще дойдатъ на тебе и ще [х]те постигнатъ.
(16) Проклетъ ще бѫдешъ [ц]въ града, и про-
клетъ ще бѫдешъ въ полето. (17) Проклетъ
кошътъ ти и нощвитѣ ти. (18) Проклетъ пло-
дътъ на утробата ти, и плодътъ на земята ти,
чредитѣ на говедата ти, и стадата на овцитѣ
ти. (19) Проклетъ ще бѫдешъ въ входа си, и
проклетъ ще бѫдешъ въ изхода си. (20) Го-
сподь ще прати върхъ тебе [ч]проклетия, [ш]смя-
тение, и [щ]разорение въ всичко на каквото ту-
ришъ рѫка да направишъ, додѣ се истрѣбишъ
и погинешъ скоро за злитѣ си дѣла, защото
си ме оставилъ ти. (21) [ъ]Господь ще направи
да се залѣпи за тебе моръ додѣ те довърши
отъ земята въ която отивашъ да я наслѣдишъ.
(22) [ь]Господь ще те порази съ чахотка, и съ
треска, и съ огница, и съ възпаление, и съ
[*]суша, и [ѣ]съ вѣтротлѣние, и съ ръжда; и ще
те гонятъ додѣ погинешъ. (23) И [ю]небето ти
надъ главата ти ще бѫде мѣдь, и земята подъ
тебе желѣзо. (24) Господь ще обърне дъжда
на земята ти на прахъ и на пепель: отъ не-
бето ще слази на тебе додѣ се истрѣбишъ.
(25) [я]Господь ще направи да бѫдешъ пора-
зенъ прѣдъ враговетѣ си: отъ единъ пѫть ще
излѣзешъ противъ тѣхъ, а отъ седемь пѫтища
ще побѣгнешъ отъ лицето имъ; и [ѫ]ще бѫ-
дешъ тласканъ по всичкитѣ царства на земя-
та. (26) И [ѭ]трупътъ ти ще бѫде храна на
всичкитѣ птици небесни и на земнитѣ звѣро-
ве; и не ще има никой да ги отпѫжда.(27)Го-
сподь ще те порази [а]съ Египетския струпей,
и [б]съ кръвотечения, и съ краста, и съ сър-
бежъ, отъ които да не можешъ да се изцѣ-
лишъ. (28) Господь ще те порази съ несвѣ-
стность, и съ слѣпота, и [в]съ смайване на
сърдцето; (29) [г]и ще ходишъ пипащъ всрѣдъ
пладнина както слѣпый пипа въ тъмнината, и
не ще да имашъ успѣхъ въ пѫтищата си, и
ще бѫдешъ само утѣсняванъ и обиранъ всѣки
день; и не ще да има който да те избави.

[ж] Псал. 121;8.
[з] Лев. 26;7,8. 2 Цар. 22;38,39,41. Псал. 89;23. Виж. Ст. 25.
[и] Лев. 25;21.
[к] Гл. 15;10.
[л] Изх. 19;5,6. Гл. 7;6. 26;18,19. 29;13.
[м] Числа 6;27. 2 Лѣт. 7;14. Иса. 63;19. Дан. 9;18,19.
[н] Гл. 11;25.
[о] Ст. 4. Гл. 30;9. Прит. 10;22.
[п] Лев. 26;4. Гл. 11;14.
[р] Гл. 14;29.
[с] Гл. 15;6.
[т] Иса. 9;14,15.
[у] Гл. 5;32. 11;16.
[ф] Лев. 26;14. Плач. 2;17. Дан. 9;11,13. Мал. 2;2.
[х] Ст. 2.
[ц] Ст. 3, и прг.
[ч] Мал. 2;2.
[ш] 1 Цар. 14;20. Зах. 14;13.
[щ] Псал. 80;16. Иса. 30;17. 51:20. 66;15.
[ъ] Лев. 26;25. Иер. 24;10.
[ь] Лев. 26;16.
[*] *Или*, ножъ.
[ѣ] Амосъ 4;9.
[ю] Лев. 26;19.
[я] Ст. 7. Лев. 26;17,37. Гл. 32;30. Иса. 30;17.
[ѫ] Иер. 15;4. 24;9. Иез. 23;46.
[ѭ] 1 Цар. 17;44,46. Псал. 79;2. Иер. 7;33. 16;4. 34;20.
[а] Ст. 35. Изх. 9;9. 15;26.
[б] 1 Цар. 5;6. Псал. 78:66.
[в] Иер. 4;9.
[г] Иовъ 5;14. Иса. 59;10.

(30) [д]Щѐ се сгодишъ за жена, и другъ мѫжъ
ще лежи съ неѩ; [е]кѫща ще съградишъ, но
нѣма да живѣешъ въ неѩ; [ж]лозе ще наса-
дишъ, и нѣма да ядешъ отъ плода му. (31) Го-
ведото ти щѐ бѫде заклано прѣдъ очитѣ ти,
и нѣма да ядешъ отъ него; оселътъ ти ще
бѫде грабнатъ прѣдъ лицето ти, и нѣма да ти
се върне; овцитѣ ти ще бѫдатъ прѣдадени на
враговетѣ ти, и не ще имашъ кой да ги из-
бави. (32) Синоветѣ ти и дъщеритѣ ти ще
бѫдатъ прѣдадени на другъ народъ, и очитѣ
ти ще гледатъ и ще [з]чезнатъ за тѣхъ всѣкий
день; и не ще да има сила въ рѫката ти.
(33) [и]Плодътъ на земята ти и всичкитѣ ти
трудове ще изяде народъ когото не познавашъ;
и ти ще бѫдешъ само притѣсняванъ и мѫ-
ченъ прѣзъ всичкитѣ дни. (34) И ще бѫдешъ
безуменъ [к]като гледашъ това което ще видятъ
очитѣ ти. (35) Господь [л]ще те порази съ лошо
възпаление въ колѣната и въ голѣнитѣ щото
да не можешъ да се изцѣлишъ, отъ плеснитѣ
на нозѣтѣ ти дори до тѣмето ти. (36) Ще [м]за-
веде Господь тебе и царя ти когото поставишъ
надъ себе си при народъ когото не си познавалъ,
ни ти нито отцитѣ ти; и [н]тамъ ще служишъ
на други богове, на дърво и камикъ. (37) И
ще бѫдешъ [о]за учудване, за притча, и [п]за
поругание на всичкитѣ народи дѣто те отведе
Господь. (38) [р]Много сѣме ще изнесешъ на
полето, а малко ще събирашъ; защото [с]ще го
поядатъ скакалцитѣ: (39) Лозя ще насадишъ и
обработишъ, а вино нѣма да пиешъ, нито ще
съберешъ грозде; защото червей ще ги изя-
де. (40) Маслини ще имашъ въ всичкитѣ си
прѣдѣли, а съ елей нѣма да се помажешъ;
защото маслинитѣ ти ще окапятъ. (41) Синове
и дъщери ще родишъ, но тѣ не ще бѫдатъ
при тебе; защото [т]ще отидатъ въ плѣнъ.
(42) Всичкитѣ ти дървя и плода на земята ти
ще владѣе щурецътъ. (43) Чужденецътъ който
е посрѣдъ тебе ще възлиза надъ тебе горѣ и
по-горѣ, а ти ще слизашъ долу и по-долу.
(44) [у]Той ще ти заема, а ти не ще да му
заемашъ; [ф]Той ще бѫде глава, а ти ще бѫ-
дешъ опашка.
(45) И [х]ще дойдатъ върхъ тебе всички тия
проклетии, и ще те гонятъ, и ще те стигнатъ
додѣ се изтрѣбишъ; защото не послуша ти
гласа на Господа Бога твоего за да пазишъ
заповѣдитѣ му и повелѣнията му които ти за-
повѣда. (46) И това ще бѫде върхъ тебе и
[ц]върхъ сѣмето ти знамение и чудо за винаги.
(47) Понеже [ч]не си служилъ на Господа Бога
твоего съ веселие и съ сърдечна радость [ш]по-
ради изобилието на всичко, (48) заради това
ще служишъ на врага си когото Господь ще
проводи върхъ тебе, въ гладъ, и въ жадность,
и въ голота, и въ скудость отъ всичко; и
[щ]ще тури на шията ти яремъ желѣзенъ додѣ
те погуби. (49) [ъ]Щѐ проводи върхъ тебе Го-
сподь народъ отъ далечь, отъ край земята,
[ь]като съ орлово летѣние: народъ на когото
езика не разумѣвашъ: (50) народъ съ свѣ-
рѣпъ погледъ, [ѣ]който не ще да почете старъ
нито да пожали младъ, (51) и [ю]ще яде плода
на скотоветѣ ти и плода на земята ти додѣ
погинешъ; който не ще ти остави ни жито,
ни вино, ни масло, ни чредитѣ на говедата
ти, ни стадата на овцитѣ ти додѣ те погуби.
(52) И [я]ще те обсади по всичкитѣ ти градове
додѣ по всичката ти земя паднатъ високитѣ
и крѣпкитѣ ти стѣни на които се ти надѣешъ;
и ще те обсади по всичкитѣ ти градове въ
всичката ти земя която ти даде Господь Богъ
твой. (53) И [аа]тогазъ плода на утробата си,
плътьта на синоветѣ си и на дъщеритѣ си
които ти даде Господь Богъ твой, ще ядешъ
въ обсаждението и въ утѣснението съ което ще
те утѣсни врагътъ ти. (54) Мѫжъ тънъкъ
между васъ и изнѣженъ [бб]ще гледа съ без-
жалостно око на брата си, и [вв]на жената на
пазухата си, и на останалитѣ си чада които
му останатъ, (55) и нѣма да даде нито на
едного отъ тѣхъ отъ плътьта на чадата си
които ще яде; защото не ще му остане нищо
въ обсаждението и въ утѣснението съ което

[д] Иовъ 31;10. Иер. 8;10.
[е] Иовъ 31;8. Иер. 12;13. Амосъ 5;11. Мих. 6;15. Соф. 1;13.
[ж] Гл. 20;6.
[з] Псал. 119;82.
[и] Ст. 51. Лев. 26;16. Иер. 5;17.
[к] Ст. 67.
[л] Ст. 27.
[м] 4 Цар. 17;4,6. 24;12,14. 25;7,11. 2 Лѣт. 33;11. 36;6,20.
[н] Гл. 4;28. Ст. 64. Иер. 16;13.
[о] 3 Цар. 9;7,8. Иер. 24;9. 25;9. Зах. 8;13.
[п] Псал. 44;14.
[р] Мих. 6;15. Аг. 1;6.
[с] Иоилъ 1;4.
[т] Плач. 1;5.
[у] Ст. 12.
[ф] Ст. 13. Плач. 1;5.
[х] Ст. 15.
[ц] Иса. 8;18. Иез. 14;8.
[ч] Неем. 9;35-37.
[ш] Гл. 32;15.
[щ] Иер. 28;14.
[ъ] Иер. 5;15. 6;22,23. Лука 19;43.
[ь] Иер. 48;40. 49;22. Плач. 4;19. Иса. 17;3,12. Осия 8;1.
[ѣ] 2 Лѣт. 36;17. Иса. 47;6.
[ю] Ст. 33. Иса. 1;7. 62;8.
[я] 4 Цар. 25;1,2,4.
[аа] Лев. 26;29. 4 Цар. 6;28,29. Иер. 19;9. Плач. 2;20. 4;10.
[бб] Гл. 15;9.
[вв] Гл. 13;6.

врагътъ ти ще те утѣсни въ всичкитѣ ти градове. (56) Изтънчената и изнѣжената между васъ жена, на която ногата отъ тънчина и изнѣженость не е навикнала да стжпя на земята, бще гледа съ безжалостно око на мжжа на пазухата си, и на сина си, и на дъщеря си, (57) и на послѣда си който е излѣзълъ визсрѣдъ нозѣтѣ й, и на чадата си които е родила; защото ще ги яде тайно, въ скудостьта отъ всичко, въ обсаждението и въ утѣснението съ което врагътъ ти ще те утѣсни въ градоветѣ ти.

(58) Ако не внимаешъ да правишъ всичкитѣ думи на тоя законъ които сж написани въ тая книга, и не се убоишъ отъ това гславно и страшно име, ІЕОВА БОГЪ ТВОЙ, (59) тогазъ Господь дще направи ужасни твоитѣ язви и язвитѣ на сѣмето ти, язви голѣми и непрѣстанни, и болести зли и непрѣстанни. (60) И ще обърне върхъ тебе евсичкитѣ Египетски немощи отъ които ти се боеше, и тѣ ще прилѣпнатъ на тебе; (61) още всѣка болесть и всѣка язва която не е написана въ книгата на тоя законъ, тѣхъ Господь ще нанесе на тебе додѣ се изтрѣбишъ. (62) И жще останете малцина числомъ,—а бѣхте зкакто звѣздитѣ на небето по множеството; защото ти не послуша гласа на Господа Бога твоего. (63) И икакто бѣ драго на Господа да ви струва добро и да ви умножава, ктака ще бжде драго на Господа да ви изтрѣби и да ви погуби; и ще бждете искоренени отъ земята която отхождате да наслѣдите. (64) И лще те разсѣе Господь по всичкитѣ народи отъ край земята дори до край земята; и мще служишъ тамъ на други богове (които ти не си позналъ, нито отцитѣ ти,) на дърво и камикъ. (65) Но и нвсрѣдъ тия народи не ще да найдешъ покой, нито ще има мѣсто дѣто да стжпи ногата ти; но още ти даде Господь тамъ треперане на сърдцето, и помрачение на очитѣ и птаяние на душата. (66) И животътъ ти ще виси прѣдъ тебе; и ще се боишъ денѣ и нощѣ, и не ще да си увѣренъ за живота си. (67) рЗаранъ ще думашъ: О, да мръкнеше! и вечерь ще думашъ: О, да съмнѣше! поради страха на сърдцето ти отъ който ще се страхувашъ, и спореди гледанията на очитѣ ти които ще гледашъ. (68) И тще те върне Господь въ Египетъ съ кораби прѣзъ този пжть за който ти рекохъ: уНѣма да го видишъ вече другъ пжть; и тамъ ще се продавате на враговетѣ си въ раби и въ робини; и не ще да има никой който да ви купува.

ГЛАВА 29.

Тия сж думитѣ ана завѣта който заповѣда Господь Моисею да направи съ Израилевитѣ синове въ Моавската земя, освѣнъ завѣта който направи съ тѣхъ въ Хоривъ.

(2) И повика Моисей всичкия Израиль и рече имъ: бВие видѣхте всичко що направи Господь прѣдъ очитѣ ви въ Египетската земя, на Фараона, и на всичкитѣ му раби, и на всичката му земя: (3) голѣмитѣ вопитвания които видѣха очитѣ ти, знаменията, и голѣмитѣ онни чудеса; (4) гно Господь не ви даде сърдце за да разумѣете, и очи за да гледате, и уши за да слушате дори до този день. (5) И дводихъ ви четиридесеть години по пустинята: едрехитѣ ви не овехтѣха на васъ, и обущата ти не овехтѣха на ногата ти. (6) жХлѣбъ не ядохте и вино и сикера не пихте; за да знаете че азъ съмъ Господь Богъ вашъ. (7) И когато дойдохте на това мѣсто, зСионъ Есевонскиятъ царь и Огъ Васанскиятъ царь излѣзоха срѣщу насъ на бой; и ние ги поразихме, (8) и обладахме земята имъ, и идадохме я въ наслѣдие на Рувиновцитѣ, и на Гадовцитѣ, и на половината отъ Манасиевото племе. (9) кПазете сега думитѣ на тоя завѣтъ, и правете ги, лза да успѣвате въ всичко що правите.

(10) Вие всички стоите днесъ прѣдъ Господа Бога вашего, началницитѣ на племената ви, старѣйшинитѣ ви, и надзирателитѣ ви, всичкитѣ мжже Израилеви, (11) чадата ви, женитѣ

б Ст. 54.
в Бит. 49;10.
г Изх. 6;3.
д Дан. 9;12.
е Гл. 7;15.
ж Гл. 4;27.
з Гл. 10;22. Неем. 9;23.
и Гл. 30;9. Иер. 32;41.
к Прит. 1;26. Иса. 1;24.
л Лев. 26;33. Гл. 4;27,28. Неем. 1;8. Иер. 16;13.
м Ст. 36.
н Амосъ 9;4.
о Лев. 26;36.
п Лев. 26;16.
р Иовъ 7;4.
с Ст. 34.
т Иер. 43;7. Осия 8;13. 9;3.
у Гл. 17;16.

а Гл. 5;2,3.
б Изх. 19;4.
в Гл. 4;34. 7;19.
г Виж. Иса. 6;9,10. 63;17. Иоан. 8;43. Дѣян. 28;26,27. Ефес. 4;18. 2 Сол. 2;11,12.
д Гл. 1;3. 8;2.
е Гл. 8;4.
ж Виж. Изх. 16;12. Гл. 8;3. Псал. 78;24;25.
з Числа 21;23,24,33. Гл. 2;32. 3;1.
и Числа 32;33. Гл. 3;12,13.
к Гл. 4;6. Ис. Нав. 1;7. 3 Цар. 2;3.
л Ис. Нав. 1;7.

ти, и пришелецътъ ти който е всрѣдъ стана
ти, [м]отъ дървосѣчеца ти дори до водоносеца
ти; (12) за да влѣзешъ въ завѣта на Го-
спода Бога твоего, и [н]въ клетвата му която
Господь Богъ твой прави съ тебе днесь,
(13) [о]за да те постави днесь народъ за себе
си, и той да ти е Богъ, [п]както рече тебѣ и
[р]както се кле на отцитѣ ти, на Авраама, на
Исаака, и на Якова. (14) И [с]азъ не правя тоя
завѣтъ и тая клетва само съ васъ, (15) но *и*
съ онния които днесь стоятъ тукъ съ насъ
прѣдъ Господа Бога нашего, и [т]съ онния които
днесь не сѫ тукъ съ насъ, (16) (защото вие
знаете какъ живѣехме въ Египетската земя,
и какъ минахме посрѣдъ народитѣ прѣзъ които
прѣйдохте; (17) и видѣхте мерзоститѣ имъ и
кумиритѣ имъ, дървени и каменни, сребърни
и златни, които сѫ между тѣхъ, (18) за да
нѣма между васъ мѫжъ, или жена, или родъ,
или племе [у]да които сърдцето да се уклонява
днесь отъ Господа Бога нашего та да иде да
служи на боговетѣ на онния народи; [ф]за да
нѣма между васъ корень който да ражда ядъ
и пелинъ, (19) и, когато чуе думитѣ на тая
клетва, да ласкае себе си въ сърдцето си и
да рече: Азъ ще имамъ миръ ако и да ходя
[х]въ жестокостьта на сърдцето си, и [ц]прату-
рамъ пиянство на жаждата. (20) [ч]Не ще да се
умилостиви Господь на него, но тутакси [ш]гнѣ-
вътъ Господенъ и [щ]ревностьта му ще се разпа-
лятъ върхъ оногова человѣка; и всѣка клетва
която е написана въ тая книга ще падне на
него, и Господь ще изглади [ъ]името му отъ
подъ небето. (21) И [ь]ще го отдѣли Господь за
погибель отъ всичкитѣ Израилеви племена,
споредъ всичкитѣ клетви на завѣта написа-
ние въ тая книга на закона. (22) И идущиятъ
родъ, синоветѣ ви които ще настанатъ подиръ
васъ, и чужденецътъ който дойде отъ далечна
земя, ще рекатъ, когато видятъ язвитѣ на
оная земя и болеститѣ които Господь е нане-
сълъ на нея, (23) че: Всичката земя е изго-
рена съ жупелъ и съ [ѣ]соль, и нито се сѣе
нито прораства, и никаква трѣва не изникну-
ва на нея, [ю]споредъ съсипването на Содомъ,
и Гоморъ, и Адма, и Севоимъ които съсипа
Господь въ гнѣва си и въ яростьта си.
(24) И ще рекатъ всичкитѣ народи: [я]Защо
Господь направи така на тая земя? Що е
яростьта на тоя голѣмъ гнѣвъ? (25) Тогазъ ще
рекатъ: Защото оставиха завѣта на Господа
Бога на отцитѣ си що направи съ тѣхъ когато
ги изведе изъ Египетската земя, (26) и оти-
доха та служиха на други богове и поклониха
имъ се, богове които не знаеха, нито бѣ имъ
ги далъ; (27) за това се разпали яростьта на
Господа върху оная земя, [ѫ]за да наведе на
нея всичкитѣ проклетии които сѫ написани въ
тая книга; (28) и [ѭ]искорени ги Господь отъ
земята имъ съ гнѣвъ, и съ ярость, и съ го-
лѣмо негодуване, и хвърли ги въ друга земя,
както *сѫ* днесь. (29) Скритото *принадлежи*
на Господа Бога нашего, а откритото намъ и
на чадата ни до вѣка, за да правимъ всички-
тѣ думи на тоя законъ.

ГЛАВА 30.

И [а]когато дойдатъ на тебе всички тия, бла-
гословението и проклетията които положихъ
прѣдъ тебе, [б]и *ги* помнишъ въ сърдцето си
всрѣдъ всичкитѣ народи дѣто ще те изгони
Господь Богъ твой, (2) и [в]се обърнешъ къмъ
Господа Бога твоего, и послушашъ гласа му
по всичко що ти азъ заповѣдвамъ днесь, ти и
чадата ти, съ всичкото си сърдце и съ всич-
ката си душа, (3) [г]тогазъ Господь Богъ твой
ще те върне отъ плѣна, и ще те помилва, и
[д]пакъ ще те събере отъ всичкитѣ народи дѣто
ще те разпръсне Господь Богъ твой; (4) и [е]до
край небето ако си ти изгоненъ, и отъ тамъ
ще те събере Господь Богъ твой, и отъ тамъ
ще те вземе; (5) и ще те въведе Господь Богъ
твой въ земята която наслѣдиха отцитѣ ти, и

м Виж. Ис. Нав. 9;21, 23,27.
н Неем. 10;29.
о Гл. 28;9.
п Изх. 6;7.
р Бит. 17;7.
с Иер. 31;31-33. Евр. 8;7,8.
т Дѣян. 2;39. 1 Кор. 7;14.
у Гл. 11;16.
ф Дѣян. 8;23. Евр. 12;15.
х Числа 15;39. Екл. 11;9.
ц Иса. 30;1.
ч Иез. 14;7,8.
ш Псал. 74;1.
щ Псал. 79;5. Иез. 23;25.
ъ Гл. 9;14.
ь Мат. 24:51.
ѣ Псал. 107;34. Иер. 17;6. Соф. 2;9.
ю Бит. 19;24,25. Иер. 20;16.
я 3 Цар. 9;8,9. Иер. 22;8,9.
ѫ Дан. 9;11,13,14.
ѭ 3 Цар. 14;15. 2 Лѣт. 7:20. Псал. 52;5. Прит. 2;22.

—

а Лев. 26;40. Гл. 28.
б Гл. 4;29,30. 3 Цар. 8;47,48.
в Неем. 1;9. Иса. 55;7. Плачъ 3;40. Иоиль 2;12,13.
г Псал. 106;45. 126;1,4. Иер. 29;14. Плачъ 3;22,32.
д Псал. 147;2. Иер. 32;37. Иез. 34;13. 36;24.
е Гл. 28;64. Неем. 1;9.

ще я наслѣдишъ; и ще ти стори добро, и ще те умножи повече отъ отцитѣ ти. (6) И [ж]ще обрѣже Господь Богъ твой сърдцето ти и сърдцето на сѣмето ти, за да обичашъ Господа Бога твоего отъ всичкото си сърдце и отъ всичката си душа, за да бѫдешъ живъ. (7) И ще наведе Господь Богъ твой всичкитѣ тия клетви върхъ враговетѣ ти, и върхъ ония които те ненавидятъ и те гонятъ. (8) И ти ще се обърнешъ и послушашъ гласа на Господа, и ще правишъ всичкитѣ му заповѣди които ти азъ заповѣдвамъ днесъ. (9) И [з]ще те умножи съ благость Господь Богъ твой въ всичкитѣ дѣла на рѫцѣтѣ ти, въ плода на утробата ти, и въ плода на добитъцитѣ ти, и въ рожбитѣ на земята ти; защото Господь [и]пакъ ще се зарадва за тебе да ти прави добро, както се зарадва за отцитѣ ти, (10) ако послушашъ гласа на Господа Бога твоего, и пазишъ заповѣдитѣ му и повелѣнията му написанитѣ въ книгата на тоя законъ, ако се обърнешъ къмъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце и съ всичката си душа.

(11) Понеже тая заповѣдь която ти азъ заповѣдвамъ днесъ [к]не е много дълбока за тебе, нито е далечъ. (12) [л]Не е на небето, за да речешъ: Кой ще възлѣзе за насъ на небето и ще ни я донесе, за да я чуемъ и да я извършваме? (13) Нито е отъ оная страна на морето, за да речешъ: Кой ще прѣмине морето за насъ и ще ни я донесе, за да я чуемъ и да я извършваме? (14) Но думата е много близу при тебе, въ устата ти и въ сърдцето ти, за да я извършвашъ.

(15) Ето, [м]азъ положихъ днесъ прѣдъ тебе живота и доброто, и смъртьта и злото, (16) както ти азъ заповѣдвамъ днесъ да обичашъ Господа Бога твоего, да ходишъ по неговитѣ пѫтища, и да пазишъ заповѣдитѣ му, и повелѣнията му, и сѫдоветѣ му, за да живѣешъ и да се умножавашъ, и да те благослови Господь Богъ твой въ земята въ която влазяшъ за да я наслѣдишъ. (17) Ако ли се отвърне сърдцето ти та не послушашъ, но се заблудишъ та се поклонишъ на други богове и имъ послужишъ, (18) азъ [н]ви извѣстявамъ днесъ че непрѣмѣнно ще погинете: нѣма да се продължатъ днитѣ ви на земята къмъ която прѣминувате Иорданъ за да влѣзете да я наслѣдите. (19) [о]Викамъ свидѣтель противъ васъ днесъ небето и земята че [п]положихъ прѣдъ васъ живота и смъртьта, благословението и проклетията; за това изберете живота, за да живѣете, ти и сѣмето ти: (20) да обичашъ Господа Бога твоего, да слушашъ гласа му, и да си прилѣпенъ нему; защото това [р]е животътъ ти и дължината на днитѣ ти, за да живѣешъ на земята за която се кле Господь на отцитѣ ти, Авраама, Исаака, и Якова да имъ я даде.

ГЛАВА 31.

И отиде Моисей та говори тия думи на всичкия Израиль. (2) И рече имъ: [а]Сто и двадесеть години съмъ азъ днесъ: [б]не мога вече да излазямъ и да влазямъ; и Господь ми рече: [в]Нѣма да прѣминешъ тоя Иорданъ. (3) Господь Богъ твой, той ще прѣдиде прѣдъ тебе, той ще изтрѣби тия народи отъ лицето ти; и ти ще ги наслѣдишъ: Исусъ, [г]той ще прѣдиде прѣдъ тебе [д]както говори Господь. (4) И [е]ще имъ направи Господь така [ж]както направи на Сиона и на Ога Аморейскитѣ царе, и на земята имъ, които изтрѣби. (5) И [з]ще ги прѣдаде Господь вамъ; и ще имъ сторите по всичкитѣ заповѣди които ви заповѣдахъ. (6) [и]Бѫдете крѣпки и дързновенни, [к]не бойте се, нито да се страхувате отъ лицето имъ; защото Господь Богъ твой, [л]той е който прѣдиде прѣдъ тебе: [м]не ще отстѫпи отъ тебе нито ще те остави.

(7) И повика Моисей Исуса и рече му прѣдъ всичкия Израиль: [н]Бѫди крѣпъкъ и мѫжественъ; защото ти ще въведешъ тѣзи люде въ земята за която се кле Господь на отцитѣ имъ да даде на тѣхъ, и ти ще имъ я разподѣлишъ за наслѣдие. (8) И Господь, [о]той е който ходи прѣдъ тебе, [п]той ще бѫде съ тебе:

ж Гл. 10;16. Иер. 32:39. Иез. 11;19. 36;26.
з Гл. 28;11.
и Гл. 28;63. Иер. 32;41.
к Иса. 45;19.
л Рим. 10;6. и дрг.
м Ст. 1,19. Гл. 11;26.
н Гл. 4;26. 8;19.
о Гл. 4;26. 31;28.
п Ст. 15.
р Псал. 27;1. 66;9. Иоан. 11;25.

—

а Изх. 7;7. Гл. 34;7.
б Числа 27;17. 3 Цар. 3;7.
в Числа 20;12. 27;13. Гл. 3;27.
г Гл. 9:3.
д Числа 27:21. Гл. 3;28.
е Гл. 3;21.
ж Числа 21;24,33.
з Гл. 7:2.
и Ис. Нав. 10;25. 1 Лѣт. 22;13.
к Гл. 1;29. 7;18.
л Гл. 20;4.
м Ис. Нав. 1;5. Евр. 13;5.
н Ст. 23. Гл. 1:38. 3;28. Ис. Нав. 1;6.
о Изх. 13;21, 22. 33;14. Гл. 9;3.
п Ис. Нав. 1;5,9. 1 Лѣт. 28;20.

не ще отстжпи отъ тебе нито ще те остави;
не бой се нито се страхувай.
(9) И написа Моисей тоя законъ, и [р]прѣ-
даде го на свещенницитѣ, Левиевитѣ синове,
[с]които носѣха ковчега на завѣта Господень, и
на всичкитѣ старѣйшини Израилеви. (10) И
заповѣда имъ Моисей и рече: Въ свършъка
на всѣка седма година, въ опрѣдѣлената [т]го-
дина на оставянето, [у]въ праздника на шатри-
тѣ, (11) когато се събере всичкий Израиль
[ф]за да се яви прѣдъ Господа Бога твоего на
мѣстото което избере, [х]ще прочиташъ тоя за-
конъ прѣдъ всичкия Израиль въ слушането
имъ. (12) [ц]Събери людетѣ, мжжетѣ, и жени-
тѣ, и дѣцата, и чужденеца си който е отвжтрѣ
вратата ти, за да чуятъ, и да се научатъ, и
да се боятъ отъ Господа Бога вашего, и да
внимаватъ да правятъ всичкитѣ думи на тоя
законъ; (13) и да чуятъ чадата имъ [ч]които
не знаятъ, и [ш]да се научатъ да се боятъ отъ
Господа Бога вашего въ всичкитѣ дни колкото
живѣете на земята къмъ която прѣминавате
Иорданъ за да я наслѣдите.
(14) И рече Господь Моисею: [щ]Ето, при-
ближаватъ днитѣ на смъртьта ти: повикай
Исуса, и застанете въ скинията на събранието
[ъ]за да му дамъ заповѣди. И отиде Моисей и
Исусъ и застанаха въ скинията на събранио-
то. (15) И [ь]яви се Господь въ скинията въ
стълпъ облаченъ; и застана облачниятъ стълпъ
надъ дверитѣ на скинията. (16) И рече Го-
сподь Моисею: Ето, ти ще заспишъ съ отци-
тѣ си; и [ѣ]ще станатъ тия люде [ю]да блуд-
ствуватъ всрѣдъ чужди богове на земята въ
която тѣ влазятъ, и [я]ще ме оставятъ, и [ѫ]ще
прѣстжпятъ завѣта ми който направихъ съ
тѣхъ. (17) И ще се разпали яростьта ми про-
тивъ тѣхъ въ онзи день, и [ѭ]ще ги оставя,
и [а]ще скрия лицето си отъ тѣхъ; и ще бж-
дать въ изнурение, и ще ги намѣрятъ много
злини и скърби; и ще рекатъ въ онзи день:
[б]Не намѣриха ли ни тия злини понеже Богъ
нашъ [в]не е всрѣдъ насъ? (18) И азъ [г]непрѣ-
мѣнно ще скрия отъ тѣхъ лицето си въ онзи
день за всичкитѣ злини които сториха, защо-
то се обърнаха къмъ чужди богове. (19) И
сега напишете за себе си тая пѣсень, и научете
Израилевитѣ синове на нея; турете я въ уста-
та имъ, да ми бжде тая пѣсень [д]за свидѣтел-
ство противъ Израилевитѣ синове. (20) Защото
като ги въведа въ земята за която се клехъ
на отцитѣ имъ, *земя* дѣто тече млѣко и медъ,
и тѣ ядатъ и се наситятъ и [е]отлъстѣятъ, [ж]то-
газъ ще се обърнатъ къмъ чужди богове и
ще имъ служатъ, и ще ме отхвърлятъ съ прѣ-
зрѣние, и ще нарушатъ завѣта ми. (21) И
[з]като ги стигнатъ много злини и скърби, тая
пѣсень ще отговори противъ тѣхъ като сви-
дѣтель, защото не ще да се забрави отъ уста-
та на сѣмето имъ; понеже [и]азъ познавамъ
размишленията имъ [к]които правятъ още отъ
днесь, прѣди да ги въведа въ земята за която
се клехъ. (22) И написа Моисей тая пѣсень
въ истия день, и научи Израилевитѣ синове
на нея. (23) И [л]заповѣда на Исуса Навиевия
синъ и рече: [м]Бжди крѣпъкъ и дързай, за-
щото ти ще въведешъ Израилевитѣ синове въ
земята за която имъ се клехъ; и азъ ще
бжда съ тебе.
(24) И когато Моисей [н]свърши да пише ду-
митѣ на тоя законъ въ книга дори до край,
(25) тогазъ Моисей заповѣда на Левититѣ
които носѣха ковчега на завѣта Господень, и
рече: (26) Вземете тая книга на закона и
[о]турете я отъ страната на ковчега на завѣта
на Господа Бога нашего, и ще бжде тамъ [п]за
свидѣтелство противъ тебе; (27) защото [р]азъ
зная непокорството ти и [с]жестокия ти вратъ.
Ето, додѣ съмъ още живъ съ васъ днесь вие
се не покорихте Господу; а колко повече като
умра! (28) Съберѣте при мене всичкитѣ старци
на племената си и князоветѣ си за да говоря
тия думи въ слушане тѣмъ, и да призова
[т]небето и земята свидѣтели противъ тѣхъ.
(29) Понеже зная че подиръ смъртьта ми не-
прѣмѣнно [у]ще се развратите и уклоните отъ

р Ст.25. Гл.17;18.
с Числа 4;15. Ис.Нав. 3;3. 1 Лѣт.15;12,15.
т Гл.15;1.
у Лев.23;34.
ф Гл.16;16.
х Ис.Нав.8;34,35. 4 Цар.32;2. Неем. 8;1, и дрг.
ц Гл.4;10.
ч Гл.11;2.
ш Псал.78;6,7.
щ Числа27;13. Гл.34;5.
ъ Ст.23. Числа 27;19.
ь Изх.33;9.
ѣ Изх.32;6. [2;17.
ю Изх.34;15. Сжд.
я Гл.32;15. Сжд.2;12. 10;6,13.
ѫ Сжд.2;20.
ѭ 2 Лѣт.15;2.
а Гл.32;20. Псал. 104;29. Иса.8;17. 64;7. Иез.39;23.
б Сжд.6;13.
в Числа14;42.
г Ст.17.
д Ст.26.
е Гл.32;15. Неем. 9;25,26. Осия 13;6.
ж Ст.16.
з Ст.17.
и Осия 5;3. 13;5,6
к Амосъ 5;25,26.
л Ст.14.
м Ст.7. Ис.Нав.1;6.
н Ст.9.
о Вижд. 4 Цар.22;8.
п Ст.19.
р Гл.9;24. 32;20.
с Изх.32;9. Гл.9;6.
т Гл.30;19. 32;1.
у Гл.32;5. Сжд.2;19. Осия 9;9.

пѫтя който ви заповѣдахъ; и [ф]въ послѣднитѣ
дни ще [х]ви стигнатъ злинитѣ, понеже ще
сторите зло прѣдъ Господа, и ще го разгнѣвите
съ дѣлата на рѫцѣтѣ си.
(30) И говори Моисей въ слушане на всичкото Израилево събрание думитѣ на тая пѣсень до край.

ГЛАВА 32.

Слушай, [а]небе, и ще говоря;
И да чуе земята думитѣ на устата ми.
(2) [б]Учението ми ще покапе като дъждь:
Думата ми ще слѣзе като роса,
[в]Като дребенъ дъждь на зеленище,
И като пороенъ дъждь на трѣва;
(3) Защото ще провъзгласяя името на Господа.
[г]Дайте величие Богу нашему.
(4) *Той е* [д]Канара: [е]дѣлата негови сѫ съвършени,
Защото [ж]всичкитѣ му пѫтища сѫ праведни:
[з]Богъ на истината, и [и]нѣма неправда въ него:
Праведенъ и правъ е той.
(5) [к]Тия се развратиха:
Порокътъ имъ не е на синоветѣ му:
[л]Тѣ сѫ родъ строптивъ и кривъ.
(6) [м]Това ли въздавате Господу,
Люде глупави и неразумни?
Не е ли той [н]Отецъ ти [о]който те усвои?
Той [п]който те създаде и те утвърди?
(7) Помни прѣдишнитѣ дни:
Смисли лѣтата на много родове:
[р]Попитай баща си, и той ще ти извѣсти,
Старцитѣ си, и тѣ ще ти кажатъ,
(8) Когато [с]Всевишний даваше наслѣдие на народитѣ,
Когато [т]разсѣя Адамовитѣ синове,
Постави прѣдѣлитѣ на народитѣ
По числото на Израилевитѣ синове.
(9) Защото [у]жрѣбие на Господа сѫ неговитѣ люде:
Яковъ е дѣльтъ на наслѣдието му.
(10) [ф]Намѣри го въ пуста земя,
И въ пустиня на дивость и рикание:
Огради го, [х]настави го,
[ц]Упази го като зѣницата на окото си.
(11) [ч]Както орелъ побужда гнѣздото си,
Трепти надъ пилетата си,
Разпростира крилата си
Та ги поима, и вдига ги на крилата си,
(12) *Така* Господь самъ ги води,
И нѣмаше съ него чуждъ Богъ.
(13) [ш]Вознесе ги на високитѣ страни на земята,
И ядоха произведенията на нивитѣ;
И кърми ги [щ]съ медъ отъ камикъ,
И съ елей отъ скала кременлива,
(14) Съ краве масло, и съ овче млѣко,
Съ [ъ]тлъстина отъ агнета
И отъ овни Васански и отъ ярци,
Съ тлъстина отъ пшеница;
И ти пи вино, [ь]кръвь гроздова.
(15) А [ѣ]Иесурунъ отлъстѣ и [ю]отритна:
[я]Отлъстѣлъ си, огоилъ си се,
Надебелѣлъ си:
Тогазъ [ѫ]забрави Бога [ѭ]който го създаде,
И прѣзрѣ [а]Канарата на спасението си.
(16) [б]Съ чужди *богове* го раздразниха на ревнование:
Съ гнусоти го раздразниха на гнѣвъ.
(17) [в]Пожъртвуваха на бѣсове, а не Богу,
На богове които не знаеха,
На нови *богове* въведени наскоро,
Отъ които отцитѣ ви не се бояха:

ф Гл.28;15.
х Бит.49;1. Гл.4;30.
—
а Гл.4;26. 30;19. 31;28. Псал.50;4. Иса.1;2. Иер.2;12. 6;19.
б Иса.55;10,11. 1Кор.3;6-8.
в Псал.72;6. Мих.5:7.
г 1Лѣт.29;11.
д 2Цар.22;3. 23;3. Псал.18;2,31,46. Ав.1;12.
е 2Цар.22;31.
ж Дан.4;37. Отк.15;3.
з Иер.10;10.
и Иовъ34;10. Псал. 92;15.
к Гл.31:29.
л Мат.17;17.Лука9;41. Филип.2;15.
м Псал.116;12.
н Иса.63;16.
о Псал.74;2.
п Ст.15. Иса.27;11. 44;2.
р Изх.13;14. Псал. 44:1. 78;3,4.
с Зах.9;2.Дѣян.17;26.
т Бит.11;8.
у Изх.15;16. 19;5. 1Цар.10;1. Псал. 78;71.
ф Гл.8;15. Иер.2;6. Осия 13;5.
х Гл.4;36.
ц Псал.17;8.Прит.7;2. Зах.2;8.
ч Изх.19;4. Гл.1;31. Иса.31;5. 46;4. 63;9. Осия 11;3.
ш Гл.33:29.Иса.58;14. Иез.36:2.
щ Иовъ29;6. Псал. 81:16.
ъ Псал.81;16. 147;14.
ь Бит.49;11.
ѣ Гл.33;5,26. Иса. 44;2.
ю 1Цар.2;29.
я Гл.31;20.Неем.9;26. Псал.17;10.Иер.2;7. 5;7,28. Осия 13:6.
ѫ Гл.31;16. Иса.1;4.
ѭ Ст.6. Пса.51;13.
а 2Цар.22;47. Псал. 89;26. 95;1.
б 3Цар.14;22. 1Кор. 10;22.
в Лев.17;7. Псал. 106:37. 1Кор.10;20. Отк.9;20.

(18) А [г]Канарата която те роди ти остави,
И [д]забрави Бога създателя твоего.
(19) И [е]видѣ Господь и огорчи се,
[ж]Защото *го* разгнѣвиха синовете му и дъщерите му;
(20) И рече: [з]Ще скрия лицето си отъ тѣхъ,
Ще видя каква *ще бѫде* сетнината имъ;
Защото тѣ сѫ родъ развратенъ,
[и]Синове въ които нѣма вѣрность.
(21) Тѣ [к]ме раздразниха на ревнование съ *онова което* не е Богъ:
[л]Съ кумирите си ме разгнѣвиха;
И [м]азъ ще ги раздразня на ревнование съ *люде които* не сѫ народъ,
Съ народъ несмисленъ ще ги разгнѣвя.
(22) Защото [н]огънь се распали въ гнѣва ми,
И ще пламне дори до ада прѣизподнягo,
И ще поядe земята съ произведенията ѝ,
И ще изгори основанията на планините.
(23) Ще [о]събера на тѣхъ зло:
[п]Всичките си стрѣли ще изхвърля върхъ тѣхъ.
(24) Ще изтаятъ отъ гладъ,
И ще бѫдятъ изпоядени отъ възпалителна болесть
И отъ лютъ моръ; [тѣхъ,
И [р]звѣрски зѫби ще испроводя върхъ
И ядъ отъ пълзещите по земята.
(25) [с]Извънъ ножъ а извѫтрѣ ужасъ
Ще погуби дѣцата имъ,
И младия и дѣвицата,
Дѣте на цица и сѣдинавия старецъ.
(26) Рекохъ: [т]Разпрьсналъ бихъ ги,
Изгладилъ бихъ помена имъ отсрѣдъ человѣците,
(27) Ако не се боехъ отъ гнѣва на неприятеля,
За да не [*]се отричатъ противниците имъ
И рекатъ: [у]Високата наша рѫка
Направи всичко това, а не Господь.
(28) Защото е народъ оскудѣлъ отъ съвѣти,
И [ф]нѣма въ тѣхъ разумъ.
(29) [х]О, да бѣха мѫдри, да разумѣваха това,
[ц]Да смислѣха сетнината си!
(30) Какъ [ч]би могълъ единъ да прогне тисяща,
И двама да обърнатъ въ бѣгъ тми,
[ш]Ако Канарата имъ не би ги продала,
И Господь не би ги прѣдалъ! [Канара;
(31) Защото [щ]канарата имъ не е като нашата
И [ъ]самите ни неприятели нека сѫдятъ.
(32) Понеже лозата имъ е [ь]отъ Содомската лоза
И отъ Гоморските ниви:
Гроздето имъ е грозде ядовито,
Гроздовете имъ сѫ горчиви:
(33) Виното имъ е [ѣ]отрова змийна
И неизцѣлимъ [ю]ядъ аспидовъ.
(34) [я]Това не е ли скрито у мене?
Не е ли запечатано въ съкровищата ми?
(35) [ѧ]Мое е отмъщението и въздаянието:
Ногата имъ съ врѣме ще се подплъзне;
Защото [ѩ]близу е деньтъ на погинването имъ,
И което е готово за тѣхъ бърза.
(36) Защото [а]Господь ще сѫди людете си,
И [б]ще пожали слугите си
Когато види че погина силата *имъ*,
[в]И не остана никой затворенъ нито оставенъ.
(37) И ще рече: [г]Дѣ сѫ боговете имъ,
Канарата на която имаха упованието си,
(38) Които ядѣха тлъстината на жъртвите имъ,
Пиеха виното на възлиянията имъ?
Нека станатъ и нека ви помогнатъ,
Нека ви бѫдатъ покровъ.
(39) Вижте сега че [д]Азъ съмъ, Азъ,
И [е]освѣнъ мене нѣма Богъ:
[ж]Азъ умъртвявамъ и изцѣлявамъ:

г Иса. 17;10.
д Иер. 2;32.
е Сѫд. 2;14.
ж Иса. 1;2.
з Гл. 31;17.
и Иса. 30;9. Мат. 17;17.
к Ст. 16. Псал. 78;58.
л 1 Цар. 12;21. 3 Цар. 16;13,26. Псал. 31;6. Иер. 8;19. 10;8. 14;22. Иона 2;8. Дѣян. 14;15.
м Осия 1;10. Рим. 10;19.
н Иер. 15;14. 17;4. Плачъ 4;11.
о Иса. 26;15.
п Псал. 7;12,13. Иез. 5;16.
р Лев. 26;22.
с Плачъ 1;20. Иез. 7;15. 2 Кор. 7;5.
т Иез. 20;13,14,23.
* *Или,* височоумствуватъ.
у Псал. 140;8.
ф Иса. 27;11. Иер. 4;22.
х Гл. 5;29. Псал. 81;13. 107;43. Лука 19;42.
ц Иса. 47;7. Плачъ 1;9.
ч Лев. 26;8. Ис. Нав. 23;10. 2 Лѣт. 24;24. Иса. 30;17.
ш Псал. 44;12. Иса. 50;1. 52;3.
щ 1 Цар. 2;2.
ъ 1 Цар. 4;8. Иер. 40;3.
ь Иса. 1;10.
ѣ Псал. 58;4.
ю Псал. 140;3. Рим. 3;13.
я Иовъ 14;17. Иер. 2;22. Осия 13;12. Рим. 2;5.
ѧ Псал. 94;1. Рим. 12;19. Евр. 10;30.
ѩ 2 Пет. 2;3.
а Псал. 135;14.
б Сѫд. 2;18. Псал. 106;45. Иер. 31;20. Иоиль 2;14.
в 3 Цар. 14;10. 21;21. 4 Цар. 9;8. 14;26.
г Сѫд. 10;14. Иер. 2;28.
д Псал. 102;27. Иса. 41;4. 48;12.
е Гл. 4;35. Иса. 45;5,18,22.
ж 1 Цар. 2;6. 4 Цар. 5;7. Иовъ 5;18. Псал. 68;20. Осия 6;1.

И нѣма кой да избавя отъ ржката ми,
(40) Защото азъ ᶾдигамъ ржката си къмъ небето
И говоря: Живъ съмъ азъ въ вѣкъ,
(41) ᶤАко изостря свѣткавия си мечъ
И туря ржката си на сждъ,
ᴷЩе отмъстя на враговетѣ си.
И ще въздамъ на ненавистницитѣ си.
(42) ᶫЩе упоя стрѣлитѣ си съ кръвь;
И мечътъ ми ще яде меса: *ще се насити*
Отъ кръвьта на убититѣ и на плѣненитѣ,
ᴹОтъ главата на неприятелскитѣ князове.
(43) ᴺВъзвеселете се, езичници, съ людетѣ му;
Защото ᴼще отмъсти за кръвьта на слугитѣ си,
ᴾИ ще отдаде отмъщение на противницитѣ си,
ᴿИ ще направи умилостивение на земята си, на людетѣ си.

(44) И дойде Моисей та говори всичкитѣ
думи на тая пѣсень въ ушитѣ на людетѣ, той
и Исусъ Навиевий синъ. (45) И свърши Моисей
да говори всичкитѣ тия думи на всичкия
Израиль; (46) и рече имъ: ᶜПоложете сърдцата
си на всичкитѣ тия думи които азъ днесъ
ви засвидѣтелствувамъ; които ще заржчате на
чадата си да внимаятъ за да правятъ всичкитѣ
думи на тоя законъ. (47) Защото това не е
за васъ суетно нѣщо; понеже ᵀтова е животътъ
ви, и съ това нѣщо ще се продължи
животътъ ви на земята къмъ която прѣминавате
Иорданъ за да я наслѣдите.

(48) И ᵁговори Господь Моисею въ истия
този день и рече: (49) Възлѣзъ ᶠна тая гора
Аваримъ, гората Нево, която е въ Моавовата
земя срѣщу Иерихонъ, и вижъ земята Ханаанъ
която азъ давамъ на Израилевитѣ синове
за притежание; (50) и умри на гората
дѣто възлѣзвашъ, и прибери се при людетѣ
си ᶻкакто брать ти Ааронъ умрѣ на гората
Оръ и се прибра при людетѣ си; (51) защото
ᶜᶜне ми се покорихте между Израилевитѣ синове
при водитѣ на *Мерива Кадисъ въ пустинята
Цинъ, понеже ᶜʰне осветихте мене
всрѣдъ Израилевитѣ синове. (52) ᴵᴵᴵЗа това,
отъ срѣща ще видишъ земята; но тамъ нѣма
да влѣзешъ, въ земята която азъ давамъ на
Израилевитѣ синове.

ГЛАВА 33.

И това е ᵃблагословението съ което ᵇМоисей
Божий человѣкъ благослови Израилевитѣ
синове прѣди смъртьта си;
(2) и рече: ᵛГосподь дойде отъ Синай,
И яви имъ се отъ Сиръ:
Осия отъ гората Фаранъ,
И дойде ᵍсъ тми свети:
Отъ дѣсницата му излѣзе огненъ законъ за тѣхъ.
(3) Ей, ᵈвъзлюби людетѣ:
ᵉВсичкитѣ негови свети сж подъ ржката ти;
И ᶮседѣха при позѣтѣ ти
ᶻЗа да приемать думитѣ ти.
(4) ᶤЗаконъ заповѣда намъ Моисей,
ᴷНаслѣдието на Якововото събрание.
(5) И ᶫтой бѣше царь ᴹвъ Иесурунъ
Когато князоветѣ на людетѣ се събраха
Съ Израилевитѣ племена.
(6) Да е живъ Рувимъ, и да не умре;
И да бждатъ людетѣ му многочислени.
(7) И това е Юдиното *благословение;*
и рече:
Послушай, Господи, гласа на Юда,
И доведи го при людетѣ му.
ᴺРжцѣтѣ му да бждатъ доволни за него;
И *бжди му* помощь противъ враговетѣ му.
(8) И за Левия рече:
ᴾТумимътъ ти и Уримътъ ти,
Да бждатъ съ прѣподобния ти человѣкъ
Когото си ᴿизкусилъ въ Маса,
И съ когото си се прѣпиралъ при водитѣ на Мерива;
(9) Който рече за отца си и за майка си:

ᶾ Бит.14;22. Изх.6;8. Числа 14;30.
ᶤ Иса.27;1.34;5.66;16. Иез. 21;9,10,14,20.
ᴷ Иса.1;24. Наумъ1;2.
ᶫ Иер. 46;10.
ᴹ Иовъ 13;24. Иор. 30;14. Плач. 2;5.
ᴺ Рим. 15;10.
ᴼ Отк. 6;10. 19;2.
ᴾ Ст. 41.
ᴿ Псал. 85;1.
ᶜ Гл. 6;6. 11;18. Иез. 40;4.
ᵀ Гл.30;19. Лев. 18;5. Прит. 3;2,22. 4;22. Рим. 10;5.
ᵁ Числа 27;12,13.
ᶠ Числа 33;47,48. Гл. 34;1. [33;38.
ᶻ Числа 20;25,28.
ᶜᶜ Числа 20;11-13. 27;14.
* Прѣпиране.
ᶜʰ Виж. Лев. 10;3.
ᴵᴵᴵ Числа 27;12. Гл.34;4.

ᵃ Бит. 49;28.
ᵇ Псал.90, надписътъ.
ᵛ Изх.19;18,20. Сжд. 5;4,5. Ав. 3;3.
ᵍ Виж. Псал. 68;17. Дан.7;10.Дѣян.7;53. Гал. 3;19. Евр. 2;2. Отк. 5;11. 9;16.
ᵈ Изх.19;5. Гл.7;7,8. Псал.47;4.Осия11;1. Мал. 1;2.
ᵉ Гл. 7;6. 1 Цар. 2;9. Псал. 50;5. [22;3.
ᶮ Лука 10;39. Дѣян.
ᶻ Прит. 2;1.
ᶤ Иоан. 1;17. 7;19.
ᴷ Псал. 119;111.
ᶫ Виж. Бит. 36;31. Сжд.9;2. 17;6.
ᴹ Гл. 32;15.
ᴺ Бит. 49;8.
ᴼ Псал. 146;5.
ᴾ Изх. 28;30.
ᴿ Изх.17;7.Числа20;13. Гл.8;2,3,16.Псал.81;7.

еНе гледахъ на тѣхъ;
И ѕкойто не припозна братята си,
И не позна синоветѣ си:
Защото ѵсъхраниха твоята дума,
И упазиха завѣта твой.
(10) ѳЩе учатъ Якова на сѫдбитѣ ти,
И Израиля на закона ти:
зЩе турятъ темянъ прѣдъ тебе,
чИ всесъжения на олтаря ти.
(11) Благослови, Господи, силата му,
чИ благоволи въ дѣлата на рѫцѣтѣ му:
Порази чрѣслата на тия които възставатъ противъ него
И на тия които го мразятъ, та да се не вдигнатъ вече.
(12) За Вениамина рече:
Възлюбленний Господу ще живѣе безбѣдно при него:
Господь ще го закрива всѣки день,
И ще почива между рамената му.
(13) И за Иосифа рече:
шБлагословена да бѫде отъ Господа земята му
Съ многоцѣнни небесни дарове,
щСъ роса, и съ *дарове* отъ лежещата долу бездна,
(14) И съ многоцѣнни плодове отъ слънцето,
И съ многоцѣнни произведения отъ мѣсецитѣ,
(15) И съ изрядни нѣща отъ ъстаритѣ гори,
И съ многоцѣнни нѣща отъ ьвѣчнитѣ планини,
(16) И съ многоцѣнни нѣща отъ земята и изпълнението ѝ;
И благоволението на оногова ѣкойто се яви въ кѫпината
Да дойде на юглавата Иосифова,
И на тѣмето на избрания между братята си.
(17) Славата му е *като* яна първородния му юнецъ,
И роговетѣ му *като* жроговетѣ на еднорогъ:
Съ тѣхъ жще избоде народитѣ до краищата на земята;
И тѣ сѫ аЕфремовитѣ-тми,
И тѣ Манасиевитѣ тисящи.
(18) И за Завулона рече:
бВесели се, Завулоне, въ излизането си,
И ти, Исахаре, въ шатритѣ си.
(19) вЩе повикатъ людетѣ на гората:
Тамъ гще принесатъ жъртви праведни;
Защото ще сучатъ изобилието на морето
И скрититѣ въ пѣсъка съкровища.
(20) И за Гада рече:
Благословенъ дкойто разширява Гада.
Седи като лъвъ, и разкъсва мишца и глава;
(21) И епромисли за себе си първия дѣлъ;
Защото се упази тамъ въ дѣла дѣлъ дядовъ отъ законоположителя;
А ждойде *съ* князоветѣ на людетѣ
Та направи правдата Господня
И неговитѣ сѫдове съ Израиля.
(22) И за Дана рече:
Данъ е младъ лъвъ,
зЩе скочи отъ Васанъ.
(23) И за Нефталима рече:
О Нефталиме, инаситени отъ благоволение,
И изпълнени съ благоволение Господно,
кНаслѣди ти западъ и югъ.
(24) И за Асира рече:
лБлагословенъ да е съ чада Асиръ:
Нека е благоугоденъ на братята си,
И мда натопи ногата си въ елей.
(25) нЖелѣзо и мѣдь да бѫдатъ °обущата ти;
И силата ти *да расте* като дните ти.
(26) оНѣма подобенъ на пЕсуруновагo Бога,
рКойто се носи на небеса въ помощь тебѣ,
И на облацитѣ въ великолѣпието си.
(27) Богъ вѣчний е *своe* прибѣжище,
И подпоръ *ти сѫ* вѣчнитѣ мишци;
И тще изгони врага отъ лицето ти,

е Бит. 29;32. 1 Лѣт. 17;17. Иовъ 37;24.
ѕ Изх. 32;26-28.
ѵ Виж. Иер. 18;18. Мал. 2;5,6.
ѳ Лев. 10;11. Гл. 17;9-11. 24;8. Иез. 44;23,24. Мал. 2;7.
з Изх. 30;7,8. Числа 16;40. 1 Цар. 2;28.
ч Лев. 1;9,13,17. Псал. 51;19. Иез. 43;27.
ч 2 Цар. 24;23. Псал. 20;3. Иез. 20;40,41. 43;27.
ш Бит. 49;25.
щ Бит. 27;28.
ъ Бит. 49;26.
ь Ав. 3;6. [7;30,35.
ѣ Изх. 3;24. Дѣян.
ю Бит. 49;26.
я 1 Лѣт. 5;1. [92;10.
ж Числа 23;22. Псал.
жз Цар. 22;11. Псал. 44;5.
а. Бит. 48;19.
б Бит. 49;13-15.
в Иса. 2;3.
г Псал. 4;5.
д Виж. Ис. Нав. 13;10, и др. 1 Лѣт. 12;8, и др.
е Числа 32;16, и др.
ж Ис. Нав. 4;12. [18;27.
з Ис. Нав. 19;47. Сѫд.
и. Бит. 49;21. [и др.
к Виж. Ис. Нав. 19;32,
л Бит. 49;20.
м Иовъ 29;6.
н Гл. 8;9.
° *Или*, вериги.
о Изх. 15;11. Псал. 86;8. Иер. 10;6.
п Гл. 32;15.
р Псал. 68;4,33,34. 104;3. Ав. 3;8.
с Псал. 90;1.
т Гл. 9;3-5.

И ще рече: Изтрѣби!
(28) [у]Тогазъ Израиль ще се насели самъ въ безбѣдствие:
[ф]Източникътъ Якововъ *ще бѫде* въ земя на жито и на вино;
И [х]небесата му ще капятъ роса.
(29) [ц]Блаженъ си ти, Израилю:
[ч]Кой е подобенъ тебѣ, народе спасаеми
Отъ Господа, който е [ш]щитъ на помощьта ти
И мечъ на прѣвъзходството ти?
И [щ]ще ти се покорятъ враговетѣ ти;
И ти ще стѫпишъ на високитѣ имъ мѣста.

ГЛАВА 34.

И възлѣзе Моисей отъ Моавовитѣ полета
[а]на горато Нево, *на* върха Фасга, който е
срѣщу Иерихонъ. И [б]показа му Господь всич-
ката Галаадска земя [в]дори до Данъ, (2) и
всичката Нефталимова *земя*, и земята Ефре-
мова и Манасиина, и всичката Юдина земя
[г]дори до послѣдното море, (3) и полудень, и
околностьта на дола на Иерихонъ, [д]градъ на
финиците, дори до Сигоръ. (4) И рече му Го-
сподь: [е]Тая е земята за която се клехъ на
Авраама, на Исаака, и на Якова и рекохъ:
На сѣмето ти ще я дамъ: [ж]азъ те направихъ
да *я* видишъ съ очитѣ си; но тамъ нѣма да
минешъ.
(5) И [з]умрѣ тамъ Моисей рабътъ Господенъ,
въ Моавовата земя, споредъ думата Господня.
(6) И погребе го въ дола въ Моавовата земя
срѣщу Ветъ-Фегоръ; и [и]никой не знае гроба
му дори до днесъ. (7) И [к]Моисей бѣше на сто
и двадесеть години когато умрѣ: [л]очитѣ му
не запрѣха, и силата му не намалѣ. (8) И
плакаха Израилевитѣ синове за Моисея въ
Моавовитѣ полета [м]тридесеть дни; и свършиха
се днитѣ на плача и жалѣнето за Моисея.
(9) И Исусъ синътъ Навиевъ бѣше пъленъ
[н]съ духъ на мѫдрость, защото [о]Моисей бѣше
възложилъ рѫцѣтѣ си на него; и слушаха го
Израилевитѣ синове, и правѣха както заповѣ-
да Господь Моисею.
(10) И [п]не се въздигна вече въ Израиль
пророкъ като Моисея, [р]когото позна Господь
лице съ лице (11) [с]въ всичкитѣ знамения и
чудеса които Господь го прати да направи въ
Египетската земя на Фараона, и на всичкитѣ
му слуги, и на всичката му земя, (12) и въ
всичката крѣпка рѫка, и въ всичкитѣ голѣми
и удивителни дѣла които направи Моисей
прѣдъ очитѣ на всичкия Израиль.

ИСУСЪ НАВИНЪ.

ГЛАВА 1.

И подиръ смъртьта на Моисея раба Госпо-
денъ, говори Господь на Исуса Навиевия синъ,
[а]слугата Моисеевъ, и рече: (2) [б]Рабътъ ми
Моисей умрѣ; сега прочее стани та мини този
Иорданъ, ти и всичкитѣ тия люде, въ земята
която азъ давамъ на тѣхъ, на Израилевитѣ
синове. (3) [в]Всѣко мѣсто на което стѫпи
стѫпката на нозѣтѣ ви давамъ го вамъ както
казахъ Моисею. (4) [г]Отъ пустинята и отъ този
Ливанъ до голѣмата рѣка, рѣката Евфратъ,

у Числа 23;9. Иер. 23;6. 33;16.
ф Гл. 8;7,8.
х Бит. 27;28. Гл. 11;11.
ц Псал. 144;15.
ч 2 Цар. 7;23.
ш Псал. 115;9-11.
щ 2 Цар. 22;45. Псал. 18;44. 66;3. 81;15.

—

а Числа 27;12. 33;47. Гл. 32;49.
б Гл. 3;27.
в Бит. 14;14.
г Гл. 11;24.
д Сѫд. 1;16. 3;13. 2 Лѣт. 28;15.
е Бит. 12;7. 13:15. 15;18. 26;3. 28;13.
ж Гл. 3;27. 32;52.
з Гл. 32;50, Ис. Нав. 1;1,2.
и Юд. 9.
к Гл. 31;2.
л Виж. Бит. 27;1. 48;10. Ис. Нав. 14;10,11.
м Виж. Бит. 50;3,10. Числа 20;29.
н Иса. 11;2. Дан. 6;3.
о Числа 27;18,23.
п Виж. Гл. 18;15,18.
р Изх. 33;11. Числа 12;6,8. Гл. 5;4.
с Гл. 4;34. 7;19.

—

а Изх. 24;13. Втор. 1;38
б Втор. 34;5.
в Втор. 11;24. Гл. 14;9.
г Бит. 15;18. Изх. 23;31. Числа 34;3;12.

всичката земя на Хетейцитѣ, и до голѣмото море къмъ западъ на слънцето ще бждатъ прѣдѣлитѣ ви. (5) [д]Никой нѣма да устои прѣдъ тебе въ всичкитѣ дни на живота ти: [е]както бѣхъ съ Моисея, така [ж]ще бжда и съ тебе: [з]нѣма да те оставя нито да те напусна. (6) [и]Бжди крѣпъкъ и мжжественъ; защото ти ще раздѣлишъ въ наслѣдие на тия люде земята която се клехъ на отцитѣ имъ да дамъ на тѣхъ. (7) Само бжди крѣпъкъ и твърдѣ мжжественъ, за да правишъ прилежно по всичкия законъ [к]който ти заповѣда рабътъ ми Моисей: [л]не се уклонявай ни надѣсно ни наляво, [*]за да имашъ добъръ успѣхъ кждѣто и да идешъ. (8) [м]Да се не отдалечи тазъ книга на закона отъ устата ти; но [н]нея да прѣговаряшъ денѣ и нощѣ за да правишъ прилежно по всичко каквото е написано въ нея, защото тогазъ ще напрѣдвашъ въ пжтя си, и тогазъ ще имашъ добъръ успѣхъ. (9) Ето, [о]заповѣдвамъ ти: бжди крѣпъкъ и мжжественъ: [п]да не се уплашишъ и да не се страхувашъ; защото е съ тебе Господь Богъ твой дѣ и да идешъ.

(10) И заповѣда Исусъ на надзирателитѣ на людетѣ и рече: (11) Прѣминете прѣзъ срѣдъ стана, и заповѣдайте на людетѣ и речете: Пригответе си храна за пжть; защото [р]още три дни и вие ще прѣминете този Йорданъ за да влѣзете да наслѣдите земята която Господь Богъ вашъ дава да я наслѣдите. (12) И на Рувимовцитѣ, и на Гадовцитѣ, и на половината отъ племето Манасиево говори Исусъ и рече: (13) [с]Помнете думата която ви заповѣда Моисей рабъ Господень и рече: Господь Богъ вашъ ви упокои и даде ви тазъ земя. (14) Женитѣ ви, чадата ви, и добитъкътъ ви да останатъ въ земята която ви Моисей даде отсамъ Йорданъ; а вие всички силни юнаци да прѣминете прѣдъ братята си оржжени и да имъ помогнете, (15) додѣ успокои Господь братята ви както и васъ, и наслѣдятъ и тѣ земята която Господь Богъ вашъ имъ дава: [т]тогазъ да се върнете въ земята на наслѣдието си, и да я наслѣдите, която Моисей рабътъ Господень ви даде отсамъ Йорданъ къмъ изтокъ на слънцето.

(16) И отговориха Исусу и казаха: Всичко що ни заповѣдвашъ ще направимъ; и кждѣто ни проводишъ ще идемъ. (17) Както слушахме въ всичко Моисея така ще слушаме и тебе; само Господь Богъ твой [у]да е съ тебе както бѣше съ Моисея. (18) Всѣки человѣкъ който се съпротиви на твоитѣ заповѣди, и не послуша думитѣ ти по всичко що му заповѣдашъ, да се умъртви; само ти бжди крѣпъкъ и мжжественъ.

ГЛАВА 2.

И проводи Исусъ синътъ Навиновъ [а]отъ Ситимъ двама человѣка да съгледатъ тайно, и рече: Идете, вижте земята и Йерихонъ. И тѣ отидоха, и [б]влѣзоха въ кжщата на една жена блудница именуема [в]Раавъ, и прѣвитаха тамъ. (2) [г]Тогазъ извѣстиха на Йерихонския царь и рекоха: Ето, дойдоха тукъ нощесъ мжже отъ Израилевитѣ синове за да съгледатъ земята. (3) И проводи Йерихонский царь при Раавъ и рече: Изведи мжжетѣ които дойдоха при тебе и които влѣзоха въ кжщата ти; защото сж дошли да съгледатъ всичката земя. (4) И [д]жената взе двамата человѣка та ги скри, и рече: Наистина дойдоха при мене человѣцитѣ, но не знаехъ отъ дѣ бѣха; (5) и когато щѣха да се затворятъ вратата, като се мрачи, человѣцитѣ излѣзоха. Не зная кждѣ отидоха человѣцитѣ: тичайте скоро слѣдъ тѣхъ, и ще ги стигнете.

(6) [е]Но тя ги бѣше възкачила на кжщния покривъ, и скрила ги бѣ въ ленениtѣ гръсте които имаше наредени на кжщния покривъ. (7) И мжжетѣ се завтекоха слѣдъ тѣхъ по пжтя който отива къмъ Йорданъ, дори до бродоветѣ; и щомъ тръгнаха тѣзи които ги погнаха затвориха се вратата. (8) И прѣди да си легнатъ тѣ, възлѣзе тя при тѣхъ на кжщния покривъ; (9) и рече на человѣцитѣ: Зная че Господь ви даде тази земя; и [ж]страхътъ ви нападна на насъ, и всичкитѣ жители на

д Втор. 7;24.
е Изх. 3;12.
ж Втор. 31;8,23. Ст. 9,17. Гл. 3;7. 6;27. Иса. 43;2,5.
з Втор. 31;6,8. Евр. 13;5.
и Втор. 31;7,23.
к Числа 27;23. Втор. 31;7. Гл. 11;15.
л Втор. 5;32. 28;14.
* *Или,* да постжпвашъ благоразумно.
м Втор. 17;18,19.
н Псал. 1;2.
о Втор. 31;7,8,23.
п Псал. 27;1. Иер. 1;8.
р Гл. 3;2. Виж. Втор. 9;1. 11;31.
с Числа 32;20-28. Гл. 22;2-4.
т Гл. 22;4, и drг.
у Ст. 5. 1 Цар. 20;13. 3 Цар. 1;37.

—

а Числа 25;1.
б Евр. 11;31. Як. 2;25.
в Мат. 1;5.
г Псал. 127;1. Прит. 21;30.
д Виж. 2 Цар. 17;19,20.
е Виж. Изх. 1;17. 2 Цар. 17;19.
ж Бит. 35;5. Изх. 23;27. Втор. 2;25. 11;25.

тази земя се стопиха прѣдъ васъ, (10) понеже
чухме какъ изсуши [з]Господь водата на Черве-
но Море прѣдъ васъ когато излѣзохте изъ
Египетъ, и [и]какъ направихте на двамата Амо-
рейски царе които бѣха оттатъкъ Иорданъ,
на Сиона и на Ога които изтрѣбихте. (11) И
[к]като чухме [л]стопи се сърдцето ни, и не оста-
на вече духъ въ нѣкого отъ лицето ви; [м]за-
щото Господь Богъ вашъ, той е Богъ на не-
бето горѣ и на земята долу. (12) И сега [н]за-
кълнете ми се, моля, въ Господа че, както
азъ направихъ милость на васъ, ще напра-
вите и вие милость [о]на дома на отца ми; и
[п]дайте ми знакъ на вѣрность (13) че ще уварди-
те живота на отца ми, и на майка ми, и
на братята ми, и на сестритѣ ми, и всичко
що иматъ, и ще избавите душитѣ ни отъ
смърть. (14) И отговориха ѝ мѫжетѣ: Душата
ни на смърть *нека бѫде* вмѣсто васъ [р]само
ако не изявите тазъ наша работа; и когато
Господь прѣдаде намъ земята, ще ти покажемъ
милость и вѣрность. (15) Тогазъ [с]ги спусна съ
вѫже прѣзъ прозореца; защото кѫщата ѝ
бѣше на стѣната на града, и на стѣната
живѣеше.

(16) И рече имъ: Идете въ гората, за да
не ви срѣщнатъ гонещитѣ; и скрийте се тамъ
три дни додѣ се върнатъ гонещитѣ, и послѣ
ще отидете на пѫтя си. (17) И рекоха ѝ мѫ-
жетѣ: [т]*Така* ще бѫдемъ чисти отъ тази твоя
клетва съ която ни направи ти да се закъл-
немъ: (18) ето, [у]когато ние влѣземъ въ земята,
да вържешъ вѫжето отъ тази червена прежда
за прозореца отъ който ни спусна ти; а [ф]отца
си, и майка си, и братята си, и всичкия домъ
на отца си да съберешъ при себе си въ кѫ-
щата *си*. (19) И всѣки който излѣзе изъ вра-
тата на кѫщата ти, [х]кръвьта му ще бѫде на
главата му, а ние ще бѫдемъ чисти; а който
остане съ тебе въ кѫщата, кръвьта му ще
бѫде на главата ни ако се дигне рѫка на
него. (20) Но ако изявишъ тази наша работа,
тогазъ ще бѫдемъ чисти отъ твоята клетва съ
която ни направи ти да се закълнемъ. (21) И
рече: Да бѫде споредъ думитѣ ви. И изпро-
води ги, и отидоха си; и тя върза червеното
вѫже на прозореца. (22) И пойдоха, и отидо-
ха въ гората, и останаха тамъ три дни додѣ
се върнаха гонещитѣ; и търсиха *ги* гонещи-
тѣ по всичкия пѫть, и не *ги* намѣриха.
(23) Тогазъ се върнаха двамата мѫже, и слѣ-
зоха отъ гората, и прѣминаха, и дойдоха при
Исуса сина Навиева, и казаха му всичко що
имъ се бѣ случило. (24) И рекоха на Исуса:
Наистина [ц]Господь прѣдаде въ рѫцѣтѣ ни
всичката земя; а най-вече всичкитѣ жители
на мѣстото се стопиха отъ лицето ни.

ГЛАВА 3.

И стана Исусъ рано; и дигнаха се [а]отъ
Ситимъ, и дойдоха до Иорданъ, той и всич-
китѣ Израилеви синове, и прѣнощуваха тамъ
прѣди да прѣминатъ. (2) [б]И слѣдъ три дни
прѣминаха прѣзъ стана надзирателитѣ (3) та
заповѣдаха на людетѣ и рекоха: [в]Кога видите
ковчега на завѣта на Господа Бога вашего, и
[г]свещеницитѣ Левититѣ че го носятъ, тогазъ
вие да се дигнете отъ мѣстата си и да идете
слѣдъ него. (4) Но [д]да има разстояние между
васъ и него до двѣ тисящи лакти въ мѣра:
да се не приближите при него, за да знаете
пѫтя по който трѣбва да вървите; защото не
сте минували прѣзъ тозъ пѫть вчера и завчера.

(5) И рече Исусъ на людетѣ: [е]Осветете се,
защото утрѣ ще направи Господь всрѣдъ васъ
чудни дѣла. (6) И говори Исусъ на свещени-
цитѣ и рече: [ж]Дигнете ковчега на завѣта и
заминете прѣдъ людетѣ. И дигнаха ковчега
на завѣта и вървѣха прѣдъ людетѣ. (7) И рече
Господь Исусу: Днесъ почвамъ [з]да те увели-
чавамъ прѣдъ всичкия Израиль, за да познаятъ
че [и]както бѣхъ съ Моисея ще *бѫда и* съ
тебе. (8) А ти заповѣдай [к]на свещеницитѣ
които носятъ ковчега на завѣта и речи: Кога-
то стигнете при края на Иорданската вода
[л]ще застанете въ Иорданъ.

(9) И рече Исусъ на Израилевитѣ синове:
Приближете се тукъ и слушайте думитѣ на
Господа Бога вашего. (10) И рече Исусъ: Отъ
това ще познаете че [м]Богъ живий е всрѣдъ

з Изх. 14;21. Гл. 4;23.
и Числа 21;24,34,35.
к Изх. 15;14,15.
л Гл. 5;1. 7;5. Иса. 13;7.
м Втор. 4;39. [15,17.
н Виж. 1 Цар. 20;14,
о Виж. 1 Тим. 5;8.
п Ст. 18.
р Сѫд. 1;24. Мат. 5;7.
с Дѣян. 9;25.
т Изх. 20;7.
у Ст. 12.
ф Гл. 6;23.
х Мат. 27;25.
ц Изх. 23;31. Гл. 6;2. 21;44.

—

а Гл. 2;1.
б Гл. 1;10,11.
в Виж. Числа 10;33.
г Втор. 31;9,25.
д Изх 19;12.
е Изх. 19;10,14,15. Лев. 20;7. Числа 11;18. Гл. 7;13. 1 Цар. 16;5. Иоиль 2;16.
ж Числа 4;15.
з Гл. 4;14. 1 Лѣт. 29;25. 2 Лѣт. 1;1.
и Гл. 1;5.
к Ст. 3.
л Ст. 17
м Втор. 5;26. 1 Цар. 17;26. 4 Цар. 19;4. Осия 1;10. Мат. 16;16. 1 Сол. 1;9.

васъ, и че съвсѣмъ [н]ще изгони отъ лицето ви Ханаанцитѣ, Хетейцитѣ, и Евейцитѣ, и Ферезейцитѣ, и Гергесейцитѣ, и Аморейцитѣ, и Иевусейцитѣ. (11) Ето, ковчегътъ на завѣта [о]на Господа на всичката земя прѣдиде прѣдъ васъ въ Иорданъ.

(12) И сега [п]изберете си дванадесеть мѫже отъ Израилевитѣ племена, по единъ мѫжъ отъ всѣко племе. (13) И [р]стѫпкитѣ на нозѣтѣ на свещеницитѣ които носятъ ковчега на Иеова, [с]Господа на всичката земя, щомъ стѫпятъ въ водата на Иорданъ, водата Иорданска ще се прѣсѣче, водата която слазя отъ горѣ, и [т]ще застане въ единъ купъ. (14) И щомъ се дигнаха людетѣ изъ шатритѣ си за да прѣминатъ Иорданъ, и свещеницитѣ които [у]носѣха ковчега на завѣта прѣдъ людетѣ, (15) и щомъ дойдоха които носѣха ковчега до Иорданъ, и [ф]нозѣтѣ на свещеницитѣ които носѣха ковчега се намокриха въ края на водата, (защото [х]Иорданъ наводнява всичкитѣ си брѣгове прѣзъ [ц]всичкитѣ дни на жетвата,) (16) застана водата която слазяше отъ горѣ и възвиси се въ единъ купъ много далечъ отъ града Адамъ, който е отъ странитѣ [ч]на Царетанъ; а *водата* която слазяше долу [ш]къмъ морето на полето, [щ]къмъ Солено Море, свърши се и изчезна; и людетѣ прѣминаха срѣщу Иерихонъ. (17) А свещеницитѣ които носѣха ковчега на завѣта Господень стоеха твърди на сухо всрѣдъ Иорданъ; и [ъ]всичкитѣ Израиляни прѣминуваха на сухо додѣ свършиха всичкитѣ люде да прѣминуватъ Иорданъ.

ГЛАВА 4.

И когато всичкитѣ люде свършиха [а]да прѣминуватъ Иорданъ, говори Господь Исусу и рече: (2) [б]Вземете си дванадесеть человѣка отъ людетѣ, по единъ человѣкъ отъ всѣко племе, (3) и заповѣдайте имъ и речете: Вземете си отъ тукъ отсрѣдъ Иорданъ, отъ мѣстото [в]дѣто на свещеницитѣ нозѣтѣ стоеха твърди, дванадесеть камене; и да ги прѣнесете съ себе си, и да ги турите на мѣстото [г]дѣто ще прѣнощувате тази нощь.

(4) Тогасъ Исусъ повика дванадесетьтѣ человѣка които бѣше опрѣделилъ отъ Израилевитѣ синове, по единъ человѣкъ отъ всѣко племе; (5) и рече имъ Исусъ: Заминете прѣдъ ковчега на Господа Бога вашего всрѣдъ Иорданъ, и дигнете си всѣки отъ васъ по единъ камикъ на рамената си, споредъ числото на племената на Израилевитѣ синове, (6) за да бѫде това знамение между васъ; *и* [д]утрѣ когато попитатъ синоветѣ ви и рекатъ: Защо ви сѫ тѣзи камене? (7) тогасъ ще имъ отговорите [е]че се прѣсѣче водата на Иорданъ прѣдъ ковчега на завѣта Господень; когато прѣминуваше Иорданъ, водата на Иорданъ се прѣсѣче; и тѣзи камене ще бѫдатъ на Израилевитѣ синове [ж]за поменъ до вѣка. (8) И направиха Израилевитѣ синове така както заповѣда Исусъ; и взеха дванадесеть камене отсрѣдъ Иорданъ както рече Господь Исусу, по числото на племената на Израилевитѣ синове, и донесоха ги съ себе си на мѣстото дѣто нощуваха, и положиха ги тамъ. (9) И *други* дванадесеть камене постави Исусъ всрѣдъ Иорданъ, на мѣстото дѣто стоеха нозѣтѣ на свещеницитѣ които носѣха ковчега на завѣта; и тѣ сѫ тамъ дори до днесь. (10) А свещеницитѣ които носѣха ковчега стоеха всрѣдъ Иорданъ додѣ се свърши всичко що заповѣда Господь Исусу да рече на людетѣ, по всичко както заповѣда Моисей Исусу; и побързаха людетѣ та прѣминаха.

(11) И като свършиха всичкитѣ люде да прѣминуватъ, мина и ковчегътъ Господень и свещеницитѣ прѣдъ людетѣ. (12) И [з]синоветѣ Рувимови, и синоветѣ Гадови, и половината отъ племето Манасиево прѣминаха орѫжени прѣдъ Израилевитѣ синове както имъ рече Моисей. (13) До четиридесеть тисящи орѫжени ратници прѣминаха прѣдъ Господа на брань къмъ полетата на Иерихонъ.

(14) [и]Въ онзи день възвеличи Господь Исуса прѣдъ очитѣ на всичкия Израиль; и боеха му се както се боеха на Моисея въ всичкитѣ дни на живота му. (15) И говори Господь Исусу и рече: (16) Заповѣдай на свещеницитѣ които носятъ [к]ковчега на свидѣтелството да

н Изх.33;2. Втор.7;1. Псал.44;2.
о Ст.13. Мих.4;13. Зах.4;14. 6;5.
п Гл.4;2.
р Ст.15,16.
с Ст.11.
т Псал.78;13. 114;3.
у Дѣян. 7;45.
ф Ст.13.
х 1 Лѣт. 12;15. Иер. 12;5. 49;19.
ц Гл.4;18. 5;10,12.
ч 3 Цар. 4;12. 7;46.
ш Втор. 3;17.
щ Бит.14;3. Числа34;3.
ъ Виж. Изх. 14;29.

—

а Втор.27;2. Гл.3;17.
б Гл.3;12.
в Гл.3;13.
г Ст.19,20.
д Ст.21. Изх.12;26. 13;14. Втор.6;20. Псал.44;1. 78;3-6.
е Гл.3;13,16.
ж Изх.12;14. Числа 16;40.
з Числа 32;20,27,28.
и Гл.3;7.
к Изх.25;16,22.

излѣзатъ изъ Иорданъ. (17) И заповѣда Исусъ
на свещеницитѣ и рече: Излѣзте изъ Иорданъ.
(18) И свещеницитѣ които носѣха ковчега на
завѣта Господенъ като излѣзоха изсрѣдъ Иор-
данъ, и стжпкитѣ на нозѣтѣ свещенически
стжпиха на сухо, водата на Иорданъ се върна
на мѣстото си и [л]прѣлѣ всичкитѣ му брѣгове
както по-напрѣдъ. (19) И възлѣзоха людетѣ отъ
Иорданъ въ десетия день на първия мѣсецъ,
и разположиха станъ [м]въ Галгалъ, къмъ
източната страна на Иерихонъ. (20) И [н]онѣзи
дванадесетьтѣ камене които взеха отъ Иорданъ
постави Исусъ въ Галгалъ. (21) И говори на
Израилевитѣ синове и рече: Утрѣ когато [о]по-
питатъ синоветѣ ви отцитѣ си и рекатъ: Що
сж тѣзи камене? (22) тогазъ ще извѣстите на
синоветѣ си и ще речете: [п]По сухо прѣмина
Израилъ този Иорданъ; (23) защото изсуши
Господь Богъ вашъ Иорданската вода прѣдъ
васъ додѣ прѣминахте, както направи Господь
Богъ вашъ въ Червено Море, [р]което изсуши
прѣдъ насъ додѣ прѣминахме, (24) [с]за да
познаятъ всичкитѣ народи на земята ржката
Господня [т]че е крѣпка, [у]та да се боите отъ
Господа Бога вашего прѣзъ всичкитѣ дни.

ГЛАВА 5.

И [а]когато чуха всичкитѣ царе Аморейски
които бѣха отсамъ Иорданъ къмъ западъ, и
всичкитѣ царе Ханаански [б]които бѣха при
морето, че Господь изсуши водата на Иорданъ
прѣдъ Израилевитѣ синове додѣ прѣминаха,
стопиха се сърдцата имъ, и [в]не остана въ тѣхъ
духъ отъ лицето на Израилевитѣ синове.

(2) Въ онова врѣме рече Господь Исусу:
[г]Направи и *каменни ножове и обрѣжи Из-
раилевитѣ синове пакъ, втори пжть. (3) И на-
прави си Исусъ каменни ножове и обрѣза
Израилевитѣ синове на хълма на краекожията.
(4) И това бѣше причината по която Исусъ
направи обрѣзанието: [д]всичкитѣ люде които
излѣзоха изъ Египетъ, мжжкитѣ, всичкитѣ
ратни мжже, измрѣха въ пустинята по пжтя
като излѣзоха изъ Египетъ. (5) И всичкитѣ
люде които излѣзоха бѣха обрѣзани; а всич-
китѣ люде които се родиха въ пустинята по
пжтя като излѣзоха изъ Египетъ не бѣха
обрѣзани; (6) защото [е]четиридесеть години хо-
диха Израилевитѣ синове по пустинята, додѣ
се скончаха всичкитѣ люде, ратни мжже из-
лѣзлитѣ изъ Египетъ, които не послушаха
гласа Господенъ, на които Господь се кле че
[ж]не ще ги остави да видятъ земята за която
се кле Господь на отцитѣ имъ че ще я даде
намъ, [з]земя дѣто тече млѣко и медъ. (7) А
[и]вмѣсто тѣхъ постави синоветѣ имъ, които
Исусъ обрѣза; защото бѣха необрѣзани, поне-
же не ги бѣха обрѣзали по пжтя. (8) И като
свършиха да обрѣзватъ всичкитѣ люде, седѣха
на мѣстата си въ стана [к]додѣ оздравѣха. (9) И
рече Господь Исусу: Днесъ отвъркалихъ отъ
васъ [л]Египетското поношение. За това се
наименува онова мѣсто †[м]Галгалъ дори до
днесъ.

(10) И Израилевитѣ синове положиха стана
въ Галгалъ, и направиха пасхата [н]въ четири-
надесетия день на мѣсеца, привечеръ, на
Иерихонскитѣ полета. (11) И [о]на утриньта на
пасхата ядоха безквасни хлѣбове отъ житото
на земята и *жито* изпържено, въ истия день.
(12) И на утриньта като ядоха отъ житото на
земята прѣстана манната; и нѣмаха вече манна
Израилевитѣ синове, но прѣзъ тази година
ядѣха отъ рожбитѣ на Ханаанската земя.

(13) И когато бѣше Исусъ при Иерихонъ,
подигна очитѣ си и видѣ, и, ето, [п]стоеше
срѣщу му человѣкъ [р]съ ножъ измъкнатъ въ
ржката му; и пристжпи Исусъ при него и
рече му: Нашъ ли си, или отъ противницитѣ
наши? (14) А той рече: Не; но азъ сега дой-
дохъ военачалникъ на силата Господня. И
Исусъ [с]падна съ лицето си на земята и по-
клони се; и рече му: Що заповѣдва Госпо-
дарьтъ ми на раба си? (15) А Военачалникътъ

л Гл. 3;15.
м Гл. 5;9.
н Ст. 3.
о Ст. 6.
п Гл. 3;17.
р Изх. 14;21.
с 3 Цар. 8;42,43. 4 Цар. 19;19. Псал. 106;8.
т Изх. 15;16. 1 Лѣт. 29;12. Псал. 89;13.
у Изх. 14;31. Втор. 6;2. Псал. 89;7. Иер. 10;7.
—
а Изх. 15;14,15. Гл. 2;9-11. Псал. 48;6. Иез. 21;7.
б Числа 13;29.
в 3 Цар. 10;5.
г Изх. 4:25.
* *Или,* остри.
д Числа 14;29. 26;64,65. Втор. 2;16.
е Числа 14;33. Втор. 1;3. 2;7,14. Псал. 95;10.
ж Числа 14;23. Псал. 95;11. Евр. 3;11.
з Изх 3;8.
и Числа 14;31. Втор. 1;39.
к Виж. Бит. 34;25.
л Бит. 34;14. 1 Цар. 14;6. Виж. Лев. 18;3. Гл. 24:14. Иез. 20;7, 23;3,8.
м Гл. 4;19.
† Търкаляне.
н Изх. 12;6. Числа 9;5.
о Изх. 16;35.
п Бит. 18:2. 32;24. Изх. 23;23. Зах. 1;8. Дѣян. 1;10.
р Числа 22;23.
с Бит. 17;3.

на силата Господня рече Иеусу: [г]Изуй обу-
щата си отъ нозѣтѣ си;. защото мѣстото на
което стоишъ свето е. И Иесусъ направи така.

ГЛАВА 6.

А Иерихонъ бѣше заключенъ и затворенъ
отъ лицето на Израилевитѣ синове: никой не
излазяше, и никой не влазяше. (2) И рече
Господь Иеусу: Ето, [а]прѣдадохъ въ ржката
ти Иерихонъ, и [б]царя му, и силнитѣ съ крѣ-
пость. (3) И да идете около града, всички
ратни мжже, да обиколите града еднъжъ: така
да правите шесть дни. (4) И седемь свеще-
ника да носятъ прѣдъ ковчега [в]седемь възкли-
цателни тржби; и на седмия день да обико-
лите града седемь пжти, и [г]свещеницитѣ да
тржбятъ съ тржбитѣ. (5) И когато възтржбятъ
съ възклицателния рогъ продължаваще, като
чуете гласа на тржбата, всички люде да въз-
кликнатъ съ голѣмо възкликновение; и ще
падне градската стѣна на мѣстото си, и люде-
тѣ ще възлѣзатъ всѣки прѣдъ себе си.

(6) И повика Иесусъ синътъ Навиевъ свеще-
ницитѣ и рече имъ: Вземете ковчега на за-
вѣта и седемь свещеника нека държатъ се-
демь възклицателни тржби прѣдъ ковчега Го-
споденъ. (7) И рече на людетѣ: Прѣминете и
обиколете града, а оржженитѣ нека заминатъ
прѣдъ ковчега Господенъ.

(8) И като говори Иесусъ на людетѣ, седемь-
тѣ свещеника които държеха седемьтѣ възкли-
цателни тржби прѣдъ Господа прѣминаха и
тржбѣха съ тржбитѣ; и ковчегътъ на завѣта
Господенъ вървѣше подирѣ имъ. (9) И орж-
женитѣ вървѣха прѣдъ свещеницитѣ които
тржбѣха съ тржбитѣ, и [д]задната стража слѣд-
ваше задъ ковчега когато *свещеницитѣ* прѣд-
идѣха и тржбѣха съ тржбитѣ. (10) И запо-
вѣда Иесусъ на людетѣ и рече: Да не въз-
кликнете, нито да се чуе гласътъ ви, нито да
излѣзе дума изъ устата ви дори до деня въ
който ще ви река да възкликнете: тогазъ да
възкликнете. (11) И ковчегътъ Господенъ оби-
коли града наоколо еднъжъ; и дойдоха въ
стана, и прѣнощуваха въ стана.

(12) И стана Иесусъ рано на утриньта, и
[е]свещеницитѣ дигнаха ковчега Господенъ. (13) И
седемьтѣ свещеника които държеха седемьтѣ
възклицателни тржби прѣдидѣха прѣдъ ковче-
га Господенъ, ходещи и тржбещи съ тржбитѣ;
и прѣдъ тѣхъ вървѣха оржженитѣ: а задната
стража слѣдваше подиръ ковчега Господенъ, и
свещеницитѣ прѣдидѣха и тржбѣха съ тржбитѣ.
(14) И въ втория день обиколиха града
еднъжъ, и върнаха се въ стана: така напра-
виха шесть дни.

(15) И въ седмия день станаха рано, при
появението на зората, и обиколиха града се-
демь пжти по истия начинъ: само този день
обиколиха града седемь пжти. (16) И въ сед-
мия пжть, като тржбѣха свещеницитѣ съ трж-
битѣ, рече Иесусъ на людетѣ: Възкликнете; за-
щото Господь прѣдаде вамъ града. (17) И гра-
дътъ и всичко що е въ него ще бжде про-
клетия Господу: само Раавъ блудницата да
остане жива, тя и всичкитѣ които сж въ кж-
щата съ нея, [ж]защото скри вѣстителитѣ които
проводихме. (18) Но [з]вие пазете се отъ про-
клетията, за да не бждете проклетия като взе-
мате отъ проклетията, и наведете проклетия
въ стана на Израиля [и]и го докарате въ смя-
тение. (19) А всичкото сребро и злато, и мѣд-
нитѣ и желѣзнитѣ съсжди посвещени сж Го-
споду: да се внесатъ въ съкровището Господне.

(20) И възкликнаха людетѣ когато затрж-
биха съ тржбитѣ; и като чуха людетѣ трж-
бния гласъ възкликнаха людетѣ съ голѣмо въз-
кликновение, и [к]падна стѣната на мѣстото си;
и възлѣзоха людетѣ въ града, всѣки прѣдъ
себе си, и прѣвзеха града. (21) И [л]изтрѣбиха
съ острото на ножа всичкитѣ въ града, мжже
и жени, млади и стари, и говеда, и овци,
и осли.

(22) И рече Иесусъ на двата мжжа които
изгледаха земята: Влѣзте въ кжщата на блуд-
ницата, и изведете отъ тамъ жената и всичко
каквото има, [м]както ѝ се заклехте. (23) И
влѣзоха младитѣ, съгледателитѣ, и изведиха
Раавъ, и [н]баща ѝ, и майка ѝ, и братята ѝ,
и всичко що имаше: изведоха всичкитѣ ѝ
роднини, и туриха ги вънъ отъ стана на
Израиля.

(24) И изгориха града съ огънь, и всичкото
въ него: [о]само среброто и златото и мѣднитѣ
и желѣзнитѣ съсжди туриха въ съкровището
на дома Господенъ.

(25) И Раавъ блудницата, и домородното на

[г] Изх. 3;5. Дѣян. 7;33.
—
[а] Гл. 2;9,24. 8;1.
[б] Втор. 7;24.
[в] Вжж. Сжд. 7;16,22.
[в] Числа 10;8.
[д] Числа 10;25.
[е] Втор. 31;25.
[ж] Гл. 2;4.
[з] Втор. 7;26. 13;17. Гл. 7;1,11,12.
[и] Гл. 7;25. 3 Цар. 18;17,18. Иона 1;12.
[к] Ст. 5. Евр. 11;30.
[л] Втор. 7;2.
[м] Гл. 2;14. Евр. 11;31.
[н] Гл. 2;13.
[о] Ст. 19.

отца ѝ, и всичко що имаше тя Исусъ остави
живи; и [п]обитава врѣдъ Израиля дори до
днесъ; защото скри съгледателитѣ които прати
Исусъ за да изгледатъ Иерихонъ.
(26) И закле ѝе Исусъ въ онова врѣме и ре-
че: [р]Проклѣтъ прѣдъ Господа онзи человѣкъ
който стане да съгради тоя градъ Иерихонъ:
съ *смъртьта на* първородния си *синъ* ще
тури основанията му, и съ *смъртьта на* най-
младия си *синъ* ще постави вратата му.
(27) И [с]Господь бѣше съ Исуса; и [т]прочу
се името му по всичката земя.

ГЛАВА 7

А Израилевитѣ синове направиха прѣстж-
пление въ проклетията; защото [а]Аханъ си-
нътъ на Хармия, *който бѣше* синъ на Завдия,
а Завдий синъ на Зара, отъ Юдиното племе,
взе отъ проклетията; и разпали се гнѣвътъ
Господенъ върхъ Израилевитѣ синове.
(2) И прати Исусъ человѣци отъ Иерихонъ
въ Гай, който е близу при Витавенъ, къмъ
източната страна на Ветилъ, и говори имъ и
рече: Възлѣзте та изгледайте земята. И чело-
вѣцитѣ възлѣзоха та изгледаха Гай. (3) И като
се върнаха при Исуса рекоха му: Да не
възлѣзватъ всичкитѣ люде, *но* да възлѣзатъ
до двѣ или три тисящи мжже и да поразятъ
Гай: да не туришъ всичкитѣ люде въ трудъ
до тамъ, защото сж малцина. (4) И възлѣзоха
тамъ отъ людетѣ до три тисящи мжже; и
[б]побѣгнаха отъ лицето на Гайскитѣ мжже.
(5) И Гайскитѣ мжже поразиха отъ тѣхъ до
тридесеть и шесть мжже; и прогониха ги
отъ вратата дори до СивариМъ, и поразиха ги
въ низхода; за което [в]сърдцата на людетѣ се
стопиха и станаха като вода.
(6) И [г]раздра Исусъ дрехитѣ си, и падна
на земята на лицето си прѣдъ ковчега Госпо-
день дори до вечерьта, той и старѣйшинитѣ
Израилеви, и [д]турнха прьсть на главитѣ си.
(7) И рече Исусъ: Ахъ! Господи Иеова, [е]за-
що прѣведе тия люде прѣзъ Иорданъ за да ни
прѣдадешъ въ ржцѣтѣ на Аморейцитѣ да ни
погубятъ? О, да бѣхме били благодарни да си
седѣхме оттатъкъ Иорданъ! (8) О Господи,
що да река като Израиль обърна гърбъ прѣдъ
враговетѣ си? (9) И като чуятъ Хананейцитѣ
и всичкитѣ жители на земята, ще ни обико-
лятъ, и [ж]ще изчезне името ни отъ земята; и
[з]що ще направишъ за великото си име?
(10) И рече Господь Исусу: Стани; защо
падна така на лицето си? (11) [и]Съгрѣши Из-
раиль, и най-вече прѣстжпиха завѣта ми който
имъ заповѣдахъ; още и [к]взеха отъ прокле-
тията, още и откраднаха, още и [л]излъгаха,
още и [м]туриха *откраднато* въ своитѣ сжсжди.
(12) За това не ще могатъ Израилевитѣ синове
да застанатъ прѣдъ враговетѣ си, *но* ще обър-
натъ гърба си прѣдъ враговетѣ, защото [н]ста-
наха проклетия; и азъ не ще бжда вече съ
васъ ако не изтрѣбите проклетия отсрѣдъ
васъ. (13) Стани та [о]освети людетѣ, и речи:
[п]Осветете се за утрѣ; защото така говори Го-
сподь Богъ Израилевъ: Проклетия *има* всрѣдъ
тебе, Израилю: не можешъ да застанешъ прѣдъ
враговетѣ си додѣ не отнемете проклетията от-
срѣдъ васъ. (14) И тъй, утрѣ да се прибли-
жите според ъ племената си; и племето [р]което
хване Господь да се приближи по родоветѣ
си; и родътъ който хване Господь да се при-
ближи по домочадията; и домочадието което
хване Господь да се приближи според ъ мжже-
тѣ. (15) И [с]който се хване съ проклетията ще
се изгори съ огънь, той и всичко що има,
защото [т]прѣстжпи завѣта Господень, и защото
[у]стори безумие въ Израиль.
(16) И като стана Исусъ рано на утриньта,
приведе Израиля по племената имъ; и хвана
се Юдиното племе. (17) И приведе родоветѣ
Юдини; и хвана се родътъ на Зарницитѣ. И
приведе рода на Зарницитѣ по мжже; и [ф]хва-
на се Завдий. (18) И приведе домочадието му
по мжже; и хвана се Аханъ синътъ на Хармия,
който бѣше синъ на Завдия, *а Завдий* синъ
на Зара, отъ Юдиното племе.
(19) И рече Исусъ Ахану: Чадо мое, [х]дай
сега слава на Господа Бога Израилева и [ц]из-
повѣдай му се, и [ч]кажи ми що си сторилъ:

п Виж. Мат. 1;5.
р 3 Цар. 16;34.
с Гл. 1;5.
т Гл. 9;1,3.

—

а Гл. 22;20. [28;25.
б Лев. 26;17. Втор.
в Гл. 2;9,11. Лев. 26;36. Псал. 22;14.
г Бит. 37;29,34.
д 1 Цар. 4;12. 2 Цар. 1;2. 13;19. Неем. 9;1. Иовъ 2;12.
е Изх. 5;22. 4 Цар. 3;10.
ж Псал. 83;4.
з Виж. Изх. 32;12. Числа 14;13.
и Ст. 1.
к Гл. 6;17,18.
л Виж. Дѣян. 5;1,2.
м Виж. Числа 14;45. Сжд. 2;14.
н Втор. 7;26. Гл. 6;18.
о Изх. 19;10.
п Гл. 3;5.
р Прит. 16;33.
с Виж. 1 Цар. 14;38,39.
т Ст. 11.
у Бит. 34;7. Сжд. 20;6.
ф 1 Цар. 14;42.
х Виж. 1 Цар. 6;5. Иер. 13;16. Иоан. 9;24.
ц Числа 5;6,7. 2 Лет. 30;22. Псал. 51;3. Дан. 9;4.
ч 1 Цар. 14;43.

не скривай отъ мене. (20) И отговори Аханъ Исусу и рече: Наистина азъ съгрѣшихъ на Господа Бога Израилева, и сторихъ така и така: (21) като видѣхъ между користитѣ една добра Вавилонска дреха, и двѣстѣ сикли сребърни, и златна плоча тежка петдесеть сикли, пожелахъ ги и взехъ ги; и, ето, скрити сѫ въ земята всрѣдъ шатъра ми, и среброто подъ нея. (22) И прати Исусъ вѣстители, и притекоха се въ шатъра; и, ето, бѣше скрита въ шатъра му, и среброто подъ нея. (23) И взоха ги отсрѣдъ шатъра, и донесоха ги при Исуса и при всичкитѣ Израилеви синове, и положиха ги прѣдъ Господа.

(24) Тогазъ Исусъ и всичкий Израиль съ него хванаха Ахана сина Заринъ, и среброто, и дрехата, и златната плоча, и синоветѣ му, и дъщеритѣ му, и говедата му, и ослитѣ му, и овцитѣ му, и шатъра му, и всичко каквото имаше, и приведоха ги въ [ш]дола Ахоръ. (25) И рече Исусъ: [щ]Защо ни смути? Господь ще те смути тоя день. И [ъ]всичкий Израиль убиха него съ камене, и изгориха ги съ огънь, и убиха ги съ камене. (26) И [ь]турнха на него камене голѣма грамада, *която стои* и до днесь. [ѣ]Така прѣстана Господь отъ разпаленнето на гнѣва си. За това се нарича името на онова мѣсто дори до днесь [ю]Долъ [*]Ахоръ.

ГЛАВА 8.

И рече Господь Исусу: [а]Не бой се, нито да се ужасишъ: вземи съ себе си всичкитѣ ратни мѫже, и стани и възлѣзъ въ Гай: ето, азъ [б]прѣдадохъ въ рѫката ти Гайския царь, и людетѣ му, и града му, и земята му; (2) и да направишъ на Гай и на царя му както направи [в]на Иерихонъ и на царя му: само [г]користитѣ му и скотоветѣ му да заплѣните за себе си: тури си противъ града засада задъ него.

(3) И стана Исусъ и всичкитѣ ратни люде за да възлѣзатъ на Гай; и избра Исусъ тридесеть тисящи мѫже силни съ крѣпость, и проводи ги нощѣ. (4) и заповѣда имъ и рече: Ето, вие [д]да направите засада противъ града задъ града: да се не отдалечите много отъ града, и да сте всички готови; (5) а азъ и всичкитѣ люде които сѫ съ мене ще се приближимъ при града; и когато излѣзатъ противъ насъ както първо, тогазъ ние [е]ще бѣгаме отъ лицето имъ; (6) и ще излѣзатъ слѣдъ насъ додѣ ги отдалечимъ отъ града, защото ще рекатъ: Тѣ бѣгатъ отъ лицето ни както прѣди; и ние ще бѣгаме отъ лицето имъ. (7) Тогазъ вие станете отъ засадата и прѣвземете града; защото Господь Богъ вашъ ще го прѣдаде въ рѫката ви. (8) И като прѣвземете града да турите огънь въ града, да направите споредъ повелѣнието Господне: [ж]ето, вы заповѣдахъ. (9) И тъй, ги изпроводи Исусъ; и отидоха въ засада, и седнаха между Ветилъ и Гай, къмъ западната страна на Гай; а Исусъ остана онази нощь всрѣдъ людетѣ.

(10) И като стана Исусъ на утриньта рано прѣгледа людетѣ, и възлѣзе, той и старцитѣ Израилеви, прѣдъ людетѣ на Гай. (11) И [з]всичкитѣ ратни люде които бѣха съ него възлѣзоха и се приближиха, и дойдоха срѣщу града, и положиха станъ къмъ сѣверната страна на Гай; а между тѣхъ и Гай *имаше* долъ. (12) И взе до петь тисящи мѫже, и тури ги въ засада между Ветилъ и Гай къмъ западната страна на града. (13) И като наредиха людетѣ, всичкото воинство което бѣше къмъ сѣверъ на града, и засадата му къмъ западъ на града, отиде Исусъ прѣзъ оная нощь всрѣдъ дола. (14) И като видѣ Гайский царь, прибърза той и всичкитѣ негови люде, мѫжетѣ на града, и станаха рано и излѣзоха противъ Израиля на брань, въ опрѣдѣленъ часъ, на полето; [и]но той не знаеше че *имаше* засада противъ него задъ града. (15) А Исусъ и всичкий Израиль [к]присториха се *ужъ като* разбити прѣдъ тѣхъ, и бѣгаха прѣзъ пѫтя на пустинята. (16) И свикаха се всичкитѣ люде които бѣха въ Гай за да ги прогнатъ; и прогнаха Исуса, и отдалечиха се отъ града. (17) И не остана человѣкъ въ Гай и Ветилъ който не излѣзе слѣдъ Израиля; и оставиха отворенъ града, и гонѣха Израиля.

(18) Тогазъ рече Господь Исусу: Простри копието което държишъ въ рѫката си къмъ Гай; защото ще го прѣдамъ въ рѫката ти. И прострѣ Исусъ копието което държеше въ рѫката си къмъ града. (19) И засадата, стана

ш Ст. 26. Гл. 15;7.
щ Гл. 6;18. 1 Лѣт. 2;7. Гал. 5;12.
ъ Втор. 17;5.
ь Гл. 8;29. 2 Цар. 18;17. Плачь 3;53.
ѣ Втор. 13;17 2 Цар. 21;14.
ю Ст. 24. Иса. 65;10. Осия 2;15.
* Смущение.
—
а Втор. 1;21. 7;18. 31;8. Гл. 1;9.
б Гл. 6;2.
в Гл. 6;21.
г Втор. 20;14.
д Сѫд. 20;29.
е Сѫд. 20;32.
ж 2 Цар. 13;28.
з Ст. 5.
и Сѫд. 20;34. Екл. 9;12.
к Сѫд. 20;36, и др.)

скоро отъ мѣстото си, и завтекоха се тутакси щомъ простре рѫката си, и влѣзоха въ града и прѣвзеха го, и прибързаха и прѣдадоха града на огънь. (20) И когато се обзрѣха отдирѣ си Гайскитѣ мѫже, видѣха, и, ето, възлѣзваше димъ отъ града къмъ небето; и нѣмаха дѣ да бѣгать ни тукъ ни тамъ, понеже людетѣ които бѣгаха къмъ пустинята обърнаха се назадъ противъ гонителитѣ. (21) А Исусъ и всичкий Израиль, като видѣха че засадата бѣше прѣвзела града, и че възлѣзваше димъ отъ града, обърнаха се назадъ и поразиха Гайскитѣ мѫже. (22) И другитѣ излѣзоха изъ града противъ тѣхъ; и тъй се намѣриха всрѣдъ Израилянитѣ, *които бѣха* едни отсамъ а едни оттамъ; и поразиха ги щото [л]направиха да не остане отъ тѣхъ никой нито да побѣгне. (23) А Гайския царь хванаха живъ, и доведоха го при Исуса.

(24) И като изпотрепа Израиль всичкитѣ жители на Гай въ полето у пустинята дѣто ги гонѣха, и паднаха всичкитѣ отъ острото на ножа додѣ се изтрѣбиха, тогазъ се върна всичкий Израиль въ Гай и поразиха го съ острото на ножа. (25) И всичкитѣ паднали въ онзи день, и мѫже и жени, бѣха дванадесеть тисящи, всичкитѣ Гайски человѣци. (26) И не оттегли Исусъ рѫката си която простре съ копието додѣ *не* изтрѣби всичкитѣ жители на Гай. (27) [м]Само скотоветѣ и користитѣ на онзи градъ плѣни Израиль за себе си по словото на Господа [н]което заповѣда Исусу. (28) И изгори Исусъ Гай, и [о]направи го всегдашенъ купъ отъ развалини, дори до този день. (29) [п]А Гайския царь обѣси на дърво *да виси* до вечерьта; и [р]като зайде слънцето заповѣда Исусъ, та снѣха трупа му отъ дървото, и [с]хвърлиха го въ входа на градскитѣ врата, и въздигнаха на него голѣма грамада камене, *която стои* дори до днесъ.

(30) Тогазъ съгради Исусъ олтарь на Господа Бога Израилева [т]на гората Гевалъ, (31) както Моисей рабъ Господенъ заповѣда на Израилевитѣ синове, по написаното [у]въ книгата на закона Моисеевъ, олтарь отъ цѣли камене, върхъ които желѣзо не се бѣ дигало; и [ф]принесоха на него всесъжения Господу, и пожъртвуваха примирителни приношения. (32) И [х]написа тамъ на каменетѣ прѣписа на Моисеевия законъ който написа прѣдъ Израилевитѣ синове. (33) И всичкий Израиль, и старѣйшинитѣ имъ, и князоветѣ, и сѫдиитѣ имъ застанаха отъ тукъ и отъ тукъ на ковчега срѣщу свещеницитѣ Левититѣ [ц]които държеха ковчега на завѣта Господень, [ч]и чужденецъ, и туземецъ: половината имъ къмъ гората Гаризинъ, и половината имъ къмъ гората Гевалъ, [ш]както по-напрѣдъ бѣ заповѣдалъ Моисей рабътъ Господень, за да благославятъ Израилевитѣ люде. (34) И слѣдъ това [щ]прочете всичкитѣ думи на закона, [ъ]благословенията и клетвитѣ, споредъ всичкото написано въ книгата на закона. (35) Не бѣше дума отъ всичко що заповѣда Моисей която Исусъ не прочете прѣдъ всичкото Израилево събрание, [ь]съ женитѣ, и дѣцата, [ѣ]и чужденцитѣ които се намѣрваха между тѣхъ.

ГЛАВА 9.

И когато чуха всичкитѣ царе отсамъ Иорданъ, въ планинскитѣ, и въ полянскитѣ, и въ всичкитѣ приморния [а]на голѣмото море, дори до срѣща Ливанъ, [б]Хетейцитѣ, и Аморейцитѣ, Ханаанцитѣ, Ферезейцитѣ, Евейцитѣ, и Иевусейцитѣ (2) [в]събраха се единомислено да се биятъ съ Исуса и Израиля.

(3) А жителитѣ [г]на Гаваонъ [д]чуха онова което стори Исусъ на Иерихонъ и на Гай. (4) И направиха и тѣ съ коварство, и отидоха та си приготвиха храна, и взеха ветхи врѣтища на ослитѣ си, и за вино мѣхове вехти и раздрани и вързани, (5) и на нозѣтѣ си обуща ветхи и кърпени, и ветхи дрехи на себе си; и всичкий хлѣбъ на храната имъ бѣше сухъ и плѣсенясалъ. (6) И дойдоха при Исуса [е]въ стана въ Галгалъ та рекоха нему и на мѫжетѣ Израилеви: Отъ далечна земя сме дошли; сега прочее направете уговоръ съ насъ. (7) И рекоха Израилевитѣ мѫже [ж]на Евейцитѣ: Вие може би да живѣете всрѣдъ

л Втор. 7;2.
м Числа 31;22,26.
н Ст. 2.
о Втор. 13;16.
п Гл. 10;26. Псал. 107;40. 110;5.
р Втор. 21;23. Гл. 10;27.
с Гл. 7;26. 10;27.
т Втор. 27;4,5.
у Изх. 20;25. Втор. 27;5,6.
ф Изх. 20;24.
х Втор. 27;2,8.
ц Втор. 31;9,25.
ч Втор. 31;12.
ш Втор. 11;29. 27;12.
щ Втор. 31;11. Неем. 8;3.
ъ Втор. 28;2,15,45. 29;20,21. 30;19.
ь Втор. 31;12.
ѣ Ст. 33.

—

а Числа 34;6.
б Изх. 3;17. 23;23.
в Псал. 83;3,5.
г Гл. 10;2. 2 Цар. 21;1,2.
д Гл. 6;27.
е Гл. 5;10.
ж Гл. 11;19.

насъ; и [з]какъ ще направимъ уговоръ съ васъ?
(8) А тѣ рекоха Исусу: [и]Раби сме твои. И
Исусъ имъ рече: Кои сте? и отъ дѣ идете?
(9) А тѣ му рекоха: [к]Отъ много далечна земя
дойдоха рабитѣ ти, за името на Йеова Бога
твоего; защото [л]чухме слуха му, и всичко що
направи въ Египетъ, (10) и [м]всичко що на
прави на двамата Аморейски царе които бѣха
отвъдъ Йорданъ, на Сиона Есевонския царь,
и на Ога Васанския царь, който живѣеше въ
Астаротъ. (11) За това ни рекоха старѣйши-
нитѣ ни и всичкитѣ жители на нашата земя
и казаха: Вземете въ рѫката си храна за
пѫтя та идете да ги посрѣщнете, и речете
имъ: Раби ваши сме. И тъй, сега направете
уговоръ съ насъ. (12) Този нашъ хлѣбъ то-
пълъ взехме за пѫть отъ кѫщитѣ си въ който
день излѣзохме за да дойдемъ при васъ; сега,
ето, сухъ е и плѣсенясалъ. (13) И тѣзи мѣхо-
ве за вино които напълнихме нови, ето, сѫ
съдрани; и тѣзи наши дрехи и обущата ни
овехтѣха отъ многодалечния пѫть. (14) И приеха
мѫжетѣ по причина на храната; [н]а Господа
не попитаха. (15) И [о]направи Исусъ миръ съ
тѣхъ, и сърза уговоръ съ тѣхъ да упази жи-
вота имъ; и началницитѣ на събранието се
заклеха тѣмъ.

(16) И подиръ три дни откакъ сързаха уго-
воръ съ тѣхъ чуха че имъ бѣха съсѣди и жи-
вѣеха между тѣхъ. (17) И станаха Израиле-
витѣ синове та отидоха въ градоветѣ имъ на
третия день; а градоветѣ имъ бѣха [п]Гаваонъ,
и Хефира, и Бирותъ, и Кириатиаримъ. (18) И
не ги поразиха Израилевитѣ синове, [р]защото
началницитѣ на събранието бѣха имъ се за-
клели въ Господа Бога Израилева; и всичкото
събрание ропташе на началницитѣ. (19) Всич-
китѣ началници обаче рекоха на всичкото съ-
брание: Ние имъ се заклехме въ Господа Бо-
га Израилева; и тъй, сега не можемъ да се
прикоснемъ до тѣхъ. (20) Това ще направимъ
съ тѣхъ: ще упазимъ живота имъ, [с]да не
бѫде гнѣвъ *Божий* на насъ за клетвата съ
която имъ се заклехме. (21) И началницитѣ
имъ рекоха: Нека живѣятъ; но да бѫдатъ
[т]дървосѣчци и водоносци на всичкото събра-
ние, [у]както имъ се обѣщаха началницитѣ.

(22) И свика ги Исусъ та имъ говори и ре-
че: Защо ни излъгахте и рекохте: [ф]Много
далечь сме отъ васъ, когато вие сте били жи-
вѣели [х]между насъ? (23) Сега прочее [ц]про-
клети сте, и не ще оскудѣе отъ васъ рабъ, и
[ч]дървосѣчецъ, и водоносецъ за дома на Бога
моего. (24) И отговориха на Исуса и рекоха:
Понеже рабитѣ ти се добрѣ извѣстиха за оно-
ва което Йеова [ш]Богъ твой заповѣда на раба
си Моисея, да даде вамъ всичката земя, и да
изтрѣби отъ лицото ви всичкитѣ жители на
земята, за това се [щ]уплашихме много отъ васъ
за живота си, и направихме това нѣщо. (25) И
сега, ето, [ъ]въ рѫцѣтѣ ти сме: което ти се
види добро и право да ни направишъ, на-
прави. (26) И стори съ тѣхъ така, и избави
ги отъ рѫката на Израилевитѣ синове, и не
ги убиха. (27) И въ онзи день направи ги
Исусъ [ь]дървосѣчци и водоносци на събранието
и на олтаря на Господа, до днешния день,
[ѣ]на мѣстото което би избралъ.

ГЛАВА 10.

И като чу Адонисѐдекъ Ерусалимский царь
че Исусъ прѣвзе Гай и го изтрѣби, [а]както
направи на Йерихонъ и на царя му [б]така
направи на Гай и на царя му, [в]и че жители-
тѣ на Гаваонъ направиха миръ съ Израиля и
останаха между тѣхъ, (2) [г]уплашиха се много,
защото Гаваонъ бѣше голѣмъ градъ, като единъ
отъ царскитѣ градове, и защото бѣше по-го-
лѣмъ отъ Гай, и всичкитѣ му мѫже силни.
(3) За това прати Адониседекъ Ерусалимский
царь на Оама Хевронския царь, и на Пирама
Ярмутския царь, и на Яфия Лахиския царь,
и на Девира Еглонския царь и рече: (4) Възъ-
лѣзте при мене та ми помогнете да поразимъ
Гаваонъ; защото [д]направи миръ съ Исуса и
съ Израилевитѣ синове. (5) И [е]събраха се
петьтѣ Аморейски царе, Ерусалимский царь,

[з] Изх.23;32. Втор.7;2. 20;16. Сѫд. 2;2.
[и] Втор.20;11. 4 Цар. 10;5.
[к] Втор. 20;15.
[л] Изх.15;14. Гл.2;10.
[м] Числа 21;24,33.
[н] Числа 27;21. Иса. 30;1,2. Виж. Сѫд. 1;1. 1 Цар. 22;10. 23;10,11. 30;8. 2 Цар. 2;1. 5;19.
[о] Гл. 11;19. 2 Цар. 21;2.
[п] Гл. 18;25,26,28. Езд. 2;25.
[р] Псал. 15;4. Екл. 5;2.
[с] 2 Цар.21;1,2,6. Иез. 17;13,15,18,19. Зах. 5;3,4. Мал. 3;5.
[т] Втор. 29;11.
[у] Ст. 15.
[ф] Ст. 6,9.
[х] Ст. 16.
[ц] Бит. 9;25.
[ч] Ст. 21,27.
[ш] Изх. 23;32. Втор. 7;1,2.
[щ] Изх. 15;14.
[ъ] Бит. 16;6.
[ь] Ст. 21,23.
[ѣ] Втор. 12;5.

—

[а] Гл. 6;21.
[б] Гл. 8;22,26,28.
[в] Гл. 9;15.
[г] Изх. 15;14-16. Втор. 11;25.
[д] Ст. 1. Гл. 9;15.
[е] Гл. 9;2.

Хевронский царь, Ярмутский царь, Лахиский царь, Еглонский царь, та възлѣзоха тѣ и всичкитѣ имъ воинства, и разположиха стана си прѣдъ Гаваонъ, и ратуваха противъ него.

(6) А Гаваонянитѣ пратиха до Исуса [ж]въ стана въ Галгалъ и рекоха: Да не оттеглишъ ржката си отъ раопитѣ си: възлѣзъ при насъ скоро, и избави ни, и помогни ни; защото се събраха противъ насъ всичкитѣ Аморейски царе които живѣятъ въ планинскитѣ мѣста. (7) И възлѣзе Исусъ отъ Галгалъ, той и [з]всичкитѣ ратници люде съ него, и всичкитѣ силни съ крѣпость. (8) И рече Господь Исусу: [и]Да се не убоишъ отъ тѣхъ, защото ги прѣдадохъ въ ржката ти: [к]не ще устои прѣдъ тебе никой отъ тѣхъ. (9) И тъй, Исусъ като възлѣзваше цѣла нощь отъ Галгалъ внезапно дойде при тѣхъ. (10) И [л]тури ги въ смятение Господь прѣдъ Израиля; и поразиха ги съ голѣмо поражение въ Гаваонъ, и прогониха ги по пжтя по който възлѣзваха до [м]Веторонъ, и поразиха ги дори до [н]Азика и до Макида. (11) И като бѣгаха отъ лицето на Израиля и бѣха въ низхода на Веторонъ, [о]Господь хвърли отъ небето на тѣхъ голѣми камене дори до Азика, и умрѣха: умрѣлитѣ отъ каменетѣ на градушката бѣха по-много отколкото Израилевитѣ синове убиха съ ножъ.

(12) Тогазъ говори Исусъ Господу въ който день Господь прѣдаде Аморейцитѣ прѣдъ лицето на Израилевитѣ синове, и рече прѣдъ очитѣ на Израиля: [п]Застани, слънце, надъ Гаваонъ, и ти, луно, надъ дола [р]Еалонъ. (13) И слънцето застана и луната се спрѣ додѣто си отмъстиха людетѣ на неприятелитѣ си. [с]Не е ли това написано въ Книгата на Праведния? И застана слънцето всрѣдъ небето, и не побърза да зайде почти цѣлъ день. (14) И [т]такъвъ день не е билъ по-напрѣдъ ни послѣ, въ който да послуша Господь человѣчески гласъ; защото [у]Господь ратуваше за Израиля. (15) И [ф]върна се Исусъ и всичкий Израиль съ него въ стана въ Галгалъ.

(16) А онѣзи петьтѣ царе бѣгаха та се скриха въ пещерата въ Макида. (17) И извѣстиха на Исуса и рекоха: Петьтѣ царе се намѣриха скрити въ пещерата въ Макида. (18) И рече Исусъ: Привалете голѣми камене на устието на пещерата, и да поставите человѣци при нея да ги пазятъ; (19) а вие не стойте: гонете враговетѣ си и поразете задницата имъ: не ги оставяйте да влѣзатъ въ градоветѣ си; защото Господь Богъ вашъ ги прѣдаде въ ржцѣтѣ ви. (20) И когато Исусъ и Израилевитѣ синове ги поразиха съ поражение твърдѣ голѣмо додѣ се изтрѣбиха, и останалитѣ отъ тѣхъ колкото се избавиха влѣзоха въ оградени градове, (21) тогазъ всичкитѣ люде се върнаха въ стана при Исуса въ Макида съ миръ; [х]и не поклати нѣкой езикъ противъ нѣкого отъ Израилевитѣ синове.

(22) И рече Исусъ: Отворете устието на пещерата та изведете при мене онѣзъ петьтѣ царе изъ пещерата. (23) И направиха така, и изведоха при него онѣзъ петьтѣ царе изъ пещерата, Ерусалимския царь, Хевронския царь, Ярмутския царь, Лахиския царь, и Еглонския царь. (24) И като изведоха при Исуса онѣзи царе, повика Исусъ всичкитѣ Израилеви человѣци, и рече на началницитѣ на ратницитѣ които дойдоха съ него: Приближете се, [ц]турете нозѣтѣ си на вратоветѣ на тѣзи царе. И тѣ се приближиха и туриха нозѣтѣ си на вратоветѣ имъ. (25) И рече имъ Исусъ: [ч]Не бойте се, нито да се страхувате: бждете крѣпки и мжжествени; понеже [ш]така ще направи Господь на всичкитѣ ви неприятели противъ които ратувате. (26) И послѣ ги порази Исусъ, и уби ги, и обѣси ги на петь дървета; и [щ]висѣха на дърветата до вечерьта. (27) А при захождането на слънцето заповѣда Исусъ; и [ъ]снеха ги отъ дърветата, и хвърлиха ги въ пещерата дѣто се бѣха скрили, и туриха голѣми камене въ устието на пещерата, *които стоятъ* тамъ до днешния день.

(28) И въ този день прѣвзе Исусъ Макида, и порази я съ острото на ножа, и царя ѝ: изтрѣби ги и всичкитѣ души които бѣха въ нея: не остави остатъкъ; и направи на Макидския царь [ь]както направи на Ерихонския царь.

(29) И прѣмина Исусъ и всичкий Израиль съ него отъ Макида въ Ливна, и ратуваше противъ Ливна. (30) И прѣдаде Господь и нея

ж Гл. 5;10. 9:6.
з Гл. 8;1.
и Гл. 11;6. Сжд. 4:14.
к Гл. 1;5.
л Сжд. 4:15. 1 Цар. 7:10,12. Псал. 18;14. Иса. 28:21.
м Гл. 16:3,5.
н Гл. 15;35.
о Псал. 18;13.14. 77;17. Иса. 30:30. Отк. 16:21.
п Иса. 28:21. Ав. 3;11.
р Сжд. 12;12.
с 2 Цар. 1:18.
т Иса. 38:8.
у Втор. 1:30. Ст. 42. Гл. 23:3.
ф Ст. 43.
х Изх. 11:7.
ц Псал. 107:40. 110:5. 149:8.9. Иса. 26;5,6. Мал. 4:3.
ч Втор. 31;6.8. Гл. 1;9.
ш Втор. 3:21. 7:19.
щ Гл. 8;29.
ъ Втор. 21:23. Гл. 8;20.
ь Гл. 6;21.

и царя ѝ въ ржката на Израиля; и порази
съ острото на ножа нея и всичкитѣ души
които бѣха въ нея: не остави въ нея оста-
тъкъ; и направи на царя ѝ както направи на
Иерихонския царь.
(31) И прѣмина Исусъ и всичкий Израиль
съ него отъ Ливна въ Лахисъ, и тури стана
срѣщу него, и ратуваше противъ него. (32) И
прѣдаде Господь Лахисъ въ ржката на Из-
раиля; и прѣвзеха го втория день, и порази-
ха съ острото на ножа него и всичкитѣ души
които бѣха въ него, по всичко що направиха
на Ливна.
(33) Тогазъ възлѣзе Орамъ Гезерский царь
за да помогне на Лахисъ; и Исусъ порази него
и людетѣ му додѣ му не остави остатъкъ.
(34) И прѣмина Исусъ и всичкий Израиль
съ него отъ Лахисъ въ Еглонъ, и турихa
станъ срѣщу него, и ратуваха противъ него;
(35) и прѣвзеха го въ този день, и поразиха
го съ острото на ножа; и изтрѣби въ този
день всичкитѣ души които бѣха въ него, по
всичко що направи на Лахисъ.
(36) И възлѣзе Исусъ и всичкий Израиль
съ него отъ Еглонъ [ѳ]въ Хевронъ, и ратуваха
противъ него; (37) и прѣвзеха го, и поразиха
го съ острото на ножа, и царя му, и всички-
тѣ му градове, и всичкитѣ души които бѣха
въ него: не остави остатъкъ, по всичко що
направи на Еглонъ, и изтрѣби го и всичкитѣ
души които бѣха въ него.
(38) И обърна се Исусъ и всичкий Израиль
съ него [ю]въ Девиръ, и ратува противъ него;
(39) и прѣвзе го, и царя му, и всичкитѣ му
градове; и поразиха ги съ острото на ножа,
и изтрѣбиха всичкитѣ души които бѣха въ
него: не остави остатъкъ: както направи на
Хевронъ, така направи на Девиръ и на царя
му, и както направи на Ливна и на царя ѝ.
(40) Така порази Исусъ всичката планинска,
и южна, и полянска земя, и подгорията, и
всичкитѣ имъ царе: не остави остатъкъ, но
изтрѣби всѣко дихание [я]както заповѣда Го-
сподь Богъ на Израиля. (41) И порази ги
Исусъ отъ Кадисъ-варни [а]дори до Газа, и
[м]всичката земя Госенъ дори до Гаваонъ.
(42) И всички тѣзи царе и земята имъ прѣвзе
Исусъ заедпъжъ, [а]защото Господь Богъ Из-
раилевъ ратуваше за Израиля. (43) И върна
се Исусъ и всичкий Израиль съ него въ стана
въ Галгалъ.

ГЛАВА 11.

И като чу *това* Явинъ Асорский царь, [а]пра-
ти на Иовава Мадонския царь, и [б]на Симврон-
ския царь, и на Ахсафския царь, (2) и на
царетѣ които бѣха къмъ сѣверъ въ планинска-
та *страна* и полянската, къмъ югъ на [в]Хине-
ротъ, и въ дола, и въ *[г]Нафатъ-доръ къмъ
западъ, (3) и на Хананеицитѣ които бѣха къмъ
изтокъ и къмъ западъ, и на Аморейцитѣ, и
Хетейцитѣ, и Ферезейцитѣ, и Иевусейцитѣ въ
гората, и [д]на Евейцитѣ [е]подъ Ермонъ [ж]въ
земята Масфа. (4) И излѣзоха, тѣ и всичкитѣ
имъ воинства заедно съ тѣхъ, люде много
[з]както е пѣсъкътъ който е покрай морето по
множество, съ коне и колесници твърдѣ мно-
го. (5) И като се събраха всички тѣзи царе,
дойдоха и разположиха заедно стана си близу
при водата Меромъ за да се биятъ съ Израиля.
(6) И рече Господь Исусу: [и]Да се не
убоишъ отъ лицето имъ; защото утрѣ, около
този часъ, азъ ще ги прѣдамъ всичкитѣ убити
прѣдъ Израиля: [к]на конетѣ имъ ще прѣрѣ-
жешъ жилитѣ, и колесницитѣ имъ ще изго-
ришъ съ огънь. (7) И отиде внезапно Исусъ,
и съ него всичкитѣ ратни люде, противъ тѣхъ
при водата Меромъ, и нападнаха върхъ тѣхъ.
(8) И прѣдаде ги Господь въ ржката на Из-
раиля; и поразиха ги, и прогнаха ги дори
до голѣмия Сидонъ, и дори до [л]Мисрефотъ-
маимъ, и дори до дола на Масфа къмъ изтокъ,
и поразиха ги додѣ не оставиха отъ тѣхъ оста-
тъкъ. (9) И направи имъ Исусъ [м]както му
заповѣда Господь: на конетѣ имъ прѣрѣза
жилитѣ, и колесницитѣ имъ изгори съ огънь.
(10) И върна се Исусъ въ истото врѣме и
прѣвзе Асоръ, и порази царя му съ ножъ;
защото Асоръ бѣше по-напрѣдъ първенству-
ващъ на всички тѣзи царства. (11) И всичкитѣ
души които бѣха въ него поразиха съ острото
на ножа и изтрѣбиха ги: не остана нищо
което имаше дихание; и изгори Асоръ съ

ѳ Виж. Гл.14;13.15;13. Сжд.1;10.
ю Виж. Гл. 15;15. Сжд.1;11.
я Втор.20;16,17.
а Бит.10;19.
м Гл.11;16.

а Ст.14.

—

а Гл.10;3.
б Гл.19;15.
в Числа 34;11.

* Хридове, *или*, область на Доръ.
г Гл.17;11. Сжд.1;27. 3 Цар.4;11.
д Сжд. 3;3.
е Гл. 13;11.
ж Бит. 31;49.

з Бит.22;17. 32;12. Сжд. 7;12. 1 Цар. 13;5.
и Гл. 10;8.
к 2 Цар. 8;4.
л Гл. 13;6.
м Ст. 6.

огънь. (12) И всичкитѣ градове на онѣзи ца-
ре, и всичкитѣ имъ царе хвана Исусъ, и по-
рази ги съ острото на ножа: изтрѣби ги
[н]както заповѣда Моисей рабъ Господенъ. (13) А
всичкитѣ градове които стоеха върхъ хълмо-
ветѣ си, тѣхъ не изгори Израиль; освѣнъ
единъ Асоръ изгори Исусъ. (14) И всичкитѣ
користи на тѣзи градове и скотоветѣ плѣниха
за себе си Израилевитѣ синове; и всичкитѣ
человѣци поразиха съ острото на ножа додѣ
ги изтрѣбиха: не оставиха нищо което имаше
дихание. (15) [о]Както заповѣда Господь на
Моисея раба си, [п]така заповѣда Моисей на
Исуса, и [р]така направи Исусъ: не прѣстжпи
нищо отъ всичко що заповѣда Господь Моисею.
(16) И прѣвзе Исусъ всичката оназъ [с]пла-
нинска земя и всичката южна, и [т]всичката
земя Гесенъ, и равнината и полето, и гората
на Израиль и равнината му, (17) [у]отъ гората
Алакъ която възходи къмъ Сиръ дори до
Ваалгадъ въ дола на Ливанъ, подъ гората
Ермонъ; и хвана [ф]всичкитѣ имъ царе, и по-
рази ги, и умъртви ги. (18) Много врѣме ра-
туваше Исусъ противъ всички тѣзи царе.
(19) Нѣмаше градъ който би направилъ миръ
съ Израилевитѣ синове, освѣнъ [х]Евейцитѣ
които живѣеха въ Гаваонъ: всичкитѣ прѣвзеха
съ брань. (20) Защото [ц]отъ Господа стана да
се ожесточатъ сърдцата имъ да срѣщнатъ съ
бой Израиля, за да ги изтрѣби той, да нѣма
помилване за тѣхъ, но да ги изтрѣбятъ [ч]както
заповѣда Господь Моисею.
(21) И дойде Исусъ въ онова врѣме и [ш]из-
трѣби Енакимитѣ отъ горитѣ, отъ Хевронъ,
отъ Девиръ, отъ Анавъ, и отъ всичкитѣ гори
Юдини, и отъ всичкитѣ гори Израилеви: из-
трѣби ги Исусъ заедно съ градоветѣ имъ.
(22) Не останаха Енакими въ земята на Из-
раилевитѣ синове: само въ Газа, [щ]въ Геть,
и [ъ]въ Азотъ останаха. (23) И прѣвзе Исусъ
всичката земя, [ь]по всичко що рече Господь
Моисею; и даде я Исусъ на Израиля за на-
слѣдие [ѣ]споредъ раздѣлението имъ по племе-
ната имъ. И [ю]земята се утиши отъ брань.

ГЛАВА 12.

А царетѣ на тази земя сж тѣзи, които Из-
раилевитѣ синове поразиха и прѣвзеха земята
имъ, оттатъ Иорданъ къмъ изтокъ на слънце-
то, [а]отъ потока Арнонъ [б]до гората Ермонъ,
и всичкото поле къмъ изтокъ: (2) [в]Сионъ Амо-
рейскиятъ царь, който живѣеше въ Есевонъ,
и който владѣеше отъ Ароиръ който е при
устието на потока Арнонъ, и срѣдата на по-
тока, и половината на Галаадъ до потока
Явокъ който е прѣдѣлъ на Амоновитѣ синове,
(3) и [г]отъ полето до морето Хинеротъ къмъ
изтокъ, и до морето на полето, *сирѣчь*, Со-
лено Море къмъ изтокъ, [д]до пжтя къмъ Ветъ-
есимотъ, и отъ южната страна подъ [е]Асдотъ-
фасга; (4) и [ж]прѣдѣлитѣ на Ога Васанския
царь, [з]който бѣше останалъ отъ исполинитѣ
и [и]живѣеше въ Астаротъ и въ Едраи, (5) който
владѣеше [к]въ гората Ермонъ, и [л]въ Салха, и
въ всичкия Васанъ, [м]до прѣдѣлитѣ на Ге-
сурцитѣ и на Маахацитѣ, и половината на
Галаадъ, прѣдѣлъ на Сиона Есевонския царь.
(6) [н]Тѣхъ порази Моисей рабъ Господенъ и
Израилевитѣ синове; и [о]даде *земята имъ*
Моисей рабъ Господенъ наслѣдие на Рувим-
овцитѣ, и на Гадовцитѣ, и на половината
отъ Манасиевото племе.
(7) И тѣзи сж царетѣ на земята [п]които
порази Исусъ и Израилевитѣ синове отсамъ
Иорданъ къмъ западъ, отъ Ваалгадъ въ дола
на Ливанъ дори до гората Халакъ която въз-
лиза [р]въ Сиръ; и [с]даде я Исусъ на Израи-
левитѣ племена наслѣдие споредъ раздѣлението-
та имъ, (8) [т]въ горитѣ, и въ равнинитѣ, и въ
полетата, и въ подгорията, и въ пустинята, и
въ южната страна: [у]Хетейцитѣ, Аморейцитѣ,
и Хананейцитѣ, Ферезейцитѣ, Евейцитѣ, и Иеву-

н Числа 33;52. Втор. 7;2. 20;16,17.
о Изх. 34;11,12.
п Втор. 7;2.
р Гл. 1:7.
с Гл. 12;8.
т Гл. 10;41.
у Гл. 12;7.
ф Втор. 7;24. Гл. 12;7.
х Гл. 9;3,7.
ц Втор. 2;30. Сжд. 14:4. 1 Цар. 2;25. 3 Цар. 12;15. Рим. 9;18.
ч Втор. 20;16,17.
ш Числа 13;22,33. Втор. 1;28. Гл. 15;13,14.
щ 1 Цар. 17;4.
ъ Гл. 15;46.
ь Числа 34;2, и дрг.
ѣ Числа 26;52. Гл. 14-19.
ю Гл. 14;15. 21;44. 22;4. 23;1.
а Числа 21;24.
б Втор. 3;8,9.
в Числа 21;24. Втор. 2;33,36. 3;6,16.
г Втор. 3;17.
д Гл. 13;20.
е Втор. 3;17. 4;49.
ж Числа 21;35. Втор. 3;4,10.
з Втор. 3;11. Гл. 13;12.
и Втор. 1;4.
к Втор. 3;8.
л Втор. 3;10. Гл. 13;11.
м Втор. 3;14.
н Числа 21;24,33.
о Числа 32;29,33. Втор. 3;11,12. Гл. 13;8.
п Гл. 11;17.
р Бит. 14;6. 32;3. Втор. 2;1,4.
с Гл. 11;23.
т Гл. 10;40. 11;16.
у Изх. 3;8. 23;23. Гл. 9;1.

сейцитѣ: (9) [ф]Иерихонский царь, единъ; [х]царьтъ на Гай, *градъ* близу при Ветилъ, единъ; (10) [ц]Ерусалимский царь, единъ: Хевронский царь, единъ; (11) Ярмутский царь, единъ; Лахиский царь, единъ; (12) Еглонский царь, единъ; [ч]Гезорский царь, единъ; (13) [ш]Девирский царь, единъ; Гедерский царь, единъ; (14) царьтъ на Хорма, единъ: Арадский царь, единъ: (15) [щ]Ливненский царь, единъ; Одоламский царь, единъ; (16) [ъ]Макидский царь, единъ; [ь]Ветилский царь, единъ; (17) Таифуский царь, единъ; Еферский царь, единъ; (18) [ѣ]Афекский царь, единъ; Ласаронский царь, единъ; (19) Мадонский царь, единъ; [ю]Асорский царь, единъ; (20) [я]Симронъ-меронский царь, единъ; Ахсафский царь, единъ; (21) Таанахский царь, единъ; Магедонский царь, единъ; (22) [ѫ]Кедеский царь, единъ; Иокнеамский царь въ Кармилъ, единъ; (23) Дорский царь [ѭ]въ Нафатъ-доръ, единъ; [а]царьтъ на Гоимъ въ Галгалъ, единъ; (24) царьтъ на Тирса, единъ: всичкитѣ царе, тридесеть и единъ.

ГЛАВА 13.

А Исусъ [а]бѣше старъ и прѣминалъ на възрасть: и рече му Господь: Ти си старъ, прѣминалъ на възрасть, а остава още много земя да се прѣвземе. (2) [б]Тая е земята която остава още: [в]всичкитѣ околности на Филистимцитѣ, и всичката [г]Гесурска *земя*, (3) [д]отъ Сиоръ, който е срѣщу Египетъ, до прѣдѣлитѣ на Акаронъ къмъ сѣверъ, *които* се считатъ на Хананцитѣ; [е]петьтѣ войводства на Филистимцитѣ, на Газянитѣ, на Азотянитѣ, на Аскалонитѣ, на Гетцитѣ, и на Акаронцитѣ; и *земята* която е [ж]на Авейцитѣ: (4) отъ южната страна, всичката земя на Хананцитѣ, и Меара, която е на Сидонцитѣ, [з]до Афекъ, [и]до Аморейскитѣ прѣдѣли; (5) и земята [к]на Гевалцитѣ, и всичкий Ливанъ къмъ изтокъ на слънцето, [л]отъ Ваалгадъ подъ гората Ермонъ до входа Ематъ: (6) всичкитѣ горски жители отъ Ливанъ [м]до Мисрефотъ-маимъ, всичкитѣ Сидонци: [н]тѣхъ азъ що истрѣбя отъ лицето на Израиловитѣ синове; [о]а ти я раздѣли за наслѣдие на Израилтянитѣ както ти заповѣдахъ.

(7) Сега прочее раздѣли тази земя за наслѣдие на деветьтѣ племена и на половината отъ Манасиевото племе. (8) Рувимовцитѣ и Гадовцитѣ съ *другата* му *половина* взеха наслѣдието си, [п]което имъ даде Моисей оттамъ Иорданъ къмъ изтокъ, както Моисей рабъ Господенъ имъ даде, (9) отъ Ароиръ, който е при устието на потока Арнонъ, и града който е въ срѣдата на потока, и [р]всичката равнина Медева до Девонъ, (10) и [с]всичкитѣ градове на Сиона Аморейския царь, който царуваше въ Есевонъ до прѣдѣлитѣ на Амоновитѣ синове, (11) и [т]Галаадъ, и прѣдѣлитѣ на Гесурцитѣ и на Маахацитѣ, и всичката гора Ермонъ, и всичкия Васанъ до Салха, (12) всичкото царство на Ога въ Васанъ, който царуваше въ Астаротъ и въ Едраи, който остана [у]отъ остатъцитѣ на исполинитѣ; [ф]защото тѣхъ Моисей порази и ги изгони. (13) Израилевитѣ синове обаче не изгониха [х]Гесурцитѣ и Маахацитѣ; но Гесурцитѣ и Маахацитѣ живѣятъ между Израиля дори до днесъ. (14) [ц]Само на Левиевото племе не даде наслѣдие: жъртвитѣ Господу Богу Израилеву сж тѣхното наслѣдие, [ч]както имъ рече.

(15) И даде Моисей на племето на Рувимовитѣ синове *наслѣдие* споредъ родоветѣ имъ. (16) И прѣдѣлитѣ имъ бѣха [ш]отъ Ароиръ, който е при устието на потока Арнонъ, и града който е всрѣдъ потока, и [щ]всичката равнина до Медева, (17) Есевонъ и всичкитѣ му градове въ равнината, Девонъ, и Вамотъ-ваалъ, и Ветъ-ваалмеонъ, (18) и [ъ]Яса, и Кедимотъ, и Мефаатъ, (19) и [ь]Кириатаимъ, и [ѣ]Сивма, и Заретъ-сааръ въ гората на Емакъ,

---

[ф] Гл.6;2.
[х] Гл.8;29.
[ц] Гл.10;23.
[ч] Гл.10;33.
[ш] Гл.10;38.
[щ] Гл.10;29.
[ъ] Гл.10;28.
[ь] Гл.8:17. Сжд.1;22.
[ѣ] 3Цар.4·10.
[ю] Гл.11;10.
[я] Гл.11;1. 19;15.
[ѫ] Гл.19;37.

[ѭ] Гл.11;2.
[а] Бит.14;1,2. Иса.9;1.
—
[а] Виж.Гл.14;10. 23;1.
[б] Сжд.3;1.
[в] Иоилъ3;4. [13;37,38.
[г] Ст.13. 2Цар.3:3.
[д] Иер.2;18.
[е] Сжд.3:3. 1Цар. 6;4,16. Соф.2;5.
[ж] Втор.2;23.
[з] Гл.19;30.
[и] Виж.Сжд 1:34.
[к] 3Цар.5;18. Псал. 83;7. Иез.27;9.
[л] Гл.12;7.
[м] Гл.11;8.
[н] Виж.Гл.23;13. Сжд.2;21,23.
[о] Гл.14;1,2.
[п] Числа32;33. Втор. 3;12,13. Гл.22;4.
[р] Ст.16. Числа21;30.
[с] Числа21;24,25.
[т] Гл.12;5.
[у] Втор.3;11. Гл 12;4.
[ф] Числа21;24,35.
[х] Ст.11.
[ц] Числа18;20,23,24. Гл.14;3,4.
[ч] Ст.33.
[ш] Гл.12;2.
[щ] Числа21;30. Ст.9.
[ъ] Числа21;23.
[ь] Числа32;37.
[ѣ] Числа32;38.

(20) и Ветъ-фегоръ, и [ю]Асдотъ-фасга, и Ветъ-
несимотъ, (21) и [я]всичкитѣ градове на равни-
ната, и всичкото царство на Сиона Аморей-
ския царь, който царуваше въ Есевонъ, [ѫ]кого-
то порази Моисей, него [ѭ]и князоветѣ на
Мадиамъ, Евия, и Рекема, и Сура, и Ура, и
Рева, князове на Сиона, които живѣеха въ
онази земя. (22) И [а]Валаама сина Веоровъ,
чародѣя, убиха Израилевитѣ синове съ ножъ
между убититѣ отъ тѣхъ. (23) И на Рувимовитѣ
синове прѣдѣлътъ имъ бѣше Иорданъ. Това е
наслѣдието на Рувимовитѣ синове споредъ ро-
доветѣ имъ, градоветѣ и селата имъ.

(24) И даде Моисей *наслѣдие* на Гадовото
племе, на Гадовитѣ синове, споредъ родоветѣ
имъ. (25) И [б]прѣдѣлътъ имъ бѣше Язиръ, и
всичкитѣ Галаадски градове, и [в]половината отъ
земята на Амоновитѣ синове до Ароиръ, [г]срѣ-
щу Рава, (26) и отъ Есевонъ до Раматъ-масфа
и Ветонимъ, и отъ Маханаимъ до прѣдѣлитѣ
на Девиръ, (27) и въ дола [д]Ветарамъ, и Вет-
нимра, и [е]Сокхотъ, и Сафонъ, остатъкътъ отъ
царството на Сиона Есевонския царь, и прѣ-
дѣлътъ Иорданъ до края [ж]на морето Хине-
ротъ оттамъ Иорданъ къмъ изтокъ. (28) Това
е наслѣдието на Гадовитѣ синове споредъ ро-
доветѣ имъ, градоветѣ и селата имъ.

(29) И даде Моисей *наслѣдие* на половината
отъ Манасиевото племе; и стана *стяжание* на
половината отъ племето на Манасиевитѣ сино-
ве споредъ родоветѣ имъ. (30) И прѣдѣлътъ
имъ бѣше отъ Маханаимъ всичкиятъ Васанъ,
всичкото царство на Ога Васанския царь, и
всичкитѣ [з]паланки на Яиръ които сѫ у Ва-
санъ, шестдесетъ градове; (31) и половината
отъ Галаадъ, и [и]Астаротъ, и Едраи, градове
на Оговото царство въ Васанъ, *дадоха се* [к]на
синоветѣ на Махира сина Манасиевъ, на по-
ловината отъ Махировитѣ синове споредъ ро-
доветѣ имъ. (32) Тѣзи сѫ *мѣстата* които Мои-
сей даде за наслѣдие въ Моавовитѣ полета
оттамъ Иорданъ, *срѣщу* Иерихонъ, къмъ из-
токъ. (33) А [л]на Левиевото племе не даде на-
слѣдие Моисей: Господь Богъ Израилевъ, той
бѣше наслѣдието имъ [м]както имъ рече.

ГЛАВА 14.

И тѣзи сѫ *мѣстата* които Израилевитѣ си-
нове взеха за наслѣдие въ Ханаанската земя,
[а]които имъ раздѣлиха за наслѣдие Елеазаръ
свещеникътъ, и Исусъ синътъ Навиевъ, и
началницитѣ на отцитѣ отъ племената на Из-
раилевитѣ синове. (2) [б]Съ жрѣбие стана на-
слѣдието на тѣзи деветь племена и половина,
както заповѣда Господь чрѣзъ Моисея. (3) За-
щото [в]Моисей бѣше далъ наслѣдието на двѣтѣ
и половина племена оттамъ Иорданъ; но на
Левититѣ не даде наслѣдие между тѣхъ. (4) За-
щото [г]Иосифовитѣ синове бѣха двѣ племена,
на Манасия и на Ефрема; и не дадоха на
Левититѣ дѣлъ въ тазъ земя, само градове за
да обитаватъ съ околноститѣ имъ, за добитъка
имъ и за стоката имъ. (5) [д]Както заповѣда
Господь Моисею, така направиха Израилевитѣ
синове, и раздѣлиха земята.

(6) И приближиха се Юдиинитѣ синове при
Исуса въ Галгалъ; и рече му Халевъ синътъ
на Иефония [е]Кенезовъ: Ти [ж]знаешъ словото
което говори Господь Моисею, человѣку Божию,
за мене и за тебе [з]въ Кадисъ-варни. (7) Азъ
бѣхъ на четиридесеть години [и]когато ме прати
Моисей рабъ Господенъ отъ Кадисъ-варни за
да прѣгледамъ земята; и донесохъ му извѣ-
стие споредъ както ми бѣше на сърдце. (8) [к]Бра-
тята ми обаче които възлѣзоха съ мене обез-
сърдчиха людетѣ; но [л]азъ послѣдвахъ на-
пълно Господу Богу моему. (9) И закле се
Моисей въ този день и рече: [м]Непрѣмѣнно
земята [н]на която сѫ стѫпили нозѣтѣ ти ще
бѫде твое наслѣдие и на синоветѣ ти за
всегда, защото напълно послѣдва ти Господу
Богу моему. (10) И сега, ето, Господь ме упази
живъ, [о]както рече, тѣзъ четиридесеть и петь
лѣта, отъ който день говори Господь това сло-
во Моисею, когато Израиль ходѣше по пусти-

ю Втор. 3;17. Гл. 12;3.
я Втор. 3;10.
ѫ Числа 21;24.
ѭ Числа 31;8.
а Числа 22;5. 31;8.
б Числа 32;35.
в Сравни Числа 21;26, 28,29 съ Втор. 2;19 и Сѫд. 11;13,15, и др.
г 2 Цар. 11;1. 12;26.
д Числа 32;36.
е Бит. 33;17. 3 Цар. 7;46.
ж Числа 34;11.
з Числа 32;41. 1 Лѣт. 2;23.
и Гл. 12;4.
к Числа 32;39,40.
л Ст. 14. Гл. 18;7.
м Числа 18;20. Втор. 10;9. 18;1,2.

—

а Числа 34;17,18.
б Числа 26;55. 33;54. 34;13.
в Гл. 13;8,32,33.
г Бит. 48;5. 1 Лѣт. 5;1,2.
д Числа 35;2. Гл. 21;2.
е Числа 32;12. Гл. 15;17.
ж Числа 14;24,30. Втор. 1;36,38.
з Числа 13;26.
и Числа 13;6. 14;6.
к Числа 13;31,32. Втор. 1;28.
л Числа 14;24. Втор. 1;36.
м Числа 14;23,24. Втор. 1;36. Гл. 1;3.
н Виж. Числа 13;22.
о Числа 14;30.

ията; и сега, ето, азъ съмъ днесъ на осемде-
сеть и петь години. (11) Още [п]и днесъ съмъ
силенъ както въ деня когато ме прати Моисей:
както бѣше тогазъ силата ми, така е и сега
силата ми за бранъ, и [р]да излазямъ, и да
влазямъ. (12) Сега прочее дай ми тази гора
за която говори Господь въ онзи день; защо-
то ти чу въ онзи день че [с]имаше тамъ Ена-
кими и голѣми укрѣпени градове. [т]Само Го-
сподь да е съ мене, [у]азъ ще ги изгоня както
рече Господь.
(13) И [ф]благослови го Исусъ, [х]и даде на
Халева Иефонниевия синъ Хевронъ за наслѣ-
дие. (14) [ц]За това Хевронъ стана наслѣдие
на Халева сина на Иефонния Кенезовъ дори
до днесъ, защото [ч]напълно послѣдва Господу
Богу Израилеву. (15) А [ш]името на Хевронъ
първо бѣше Кириатъ-арва; *а Арва бѣше* го-
лѣмъ человѣкъ между Енакимитѣ. И [щ]земята
се утиши отъ бранъ.

ГЛАВА 15.

А жрѣбието за племето на Юдинитѣ синове
по родоветѣ имъ бѣше [а]при Идумейския прѣ-
дѣлъ: [б]пустинята Цинъ къмъ югъ бѣше по-
луденний край.
(2) И южний прѣдѣлъ имъ бѣше отъ при-
морията на Солено Море, отъ залива който
се протака къмъ югъ; (3) и простираше се
къмъ южната страна [в]въ възхода на Акра-
вимъ, и прѣминваше въ Цинъ, и възлазяше
отъ южната страна въ Кадисъ-варни, и ми-
нуваше Есронъ, и възлазяше въ Адаръ, и
вращаше се къмъ Карка, (4) и минуваше [г]въ
Асмонъ, и излазяше до потока на Египетъ;
и свършваше се прѣдѣлътъ въ морето. Това
ще ви бжде южень прѣдѣлъ.
(5) А източний прѣдѣлъ бѣше Солено Море
до край Иорданъ. И прѣдѣлътъ къмъ сѣвер-
ната страна *почеваше* отъ залива на морето
къмъ края на Иорданъ; (6) и възлазяше прѣ-
дѣлътъ до [д]Ветагла, и минуваше къмъ сѣверъ
на Ветарава; и възлазяше прѣдѣлътъ [е]до ка-
мика на Воана Рувимовия синъ; (7) и възла-
зяше прѣдѣлътъ къмъ Девиръ [ж]отъ дола
Ахоръ, и къмъ сѣверъ повръщаше се къмъ
Галгалъ, срѣщу възхода на Адумимъ, който е
къмъ южната страна на потока; послѣ прѣ-
минваше прѣдѣлътъ върху водата на Енсемесъ,
и свършваше [з]се до източника Рогилъ; (8) и
възлазяше прѣдѣлътъ [и]прѣзъ дола на Еномо-
вия синъ къмъ южната страна [к]на Иевусъ
(това е Ерусалимъ;) и възлазяше прѣдѣлътъ
на върха на гората която е срѣщу дола на
Еномъ къмъ западъ, който е въ края [л]на
дола на Рафаимитѣ къмъ сѣверъ; (9) и прѣ-
минваше прѣдѣлътъ отъ върха на гората [м]до
източника на водата Нефтоя, и излазяше въ
градоветѣ на гората Ефронъ; и управяше се
прѣдѣлътъ [н]къмъ Ваала, която е [о]Кириатиа-
римъ; (10) и вращаше се прѣдѣлътъ отъ Ваала
къмъ западъ въ гората Сиирь, и минуваше
къмъ сѣверъ въ страната на гората Яримъ,
която е Хасалонъ, и слазяше у Ветсемесъ, и
минуваше [п]въ Тамна: (11) послѣ излазяше
прѣдѣлътъ въ страната [р]на Акаронъ къмъ
сѣверъ; и управяше се прѣдѣлътъ въ Сикронъ,
и минуваше въ гората на Ваала, и излазяше
въ Явнеилъ; и свършваше се прѣдѣлътъ въ
морето.
(12) И западний прѣдѣлъ бѣше [с]голѣмото
море и приморията. Тѣзи бѣха прѣдѣлитѣ на
Юдинитѣ синове наоколо споредъ родоветѣ имъ.
(13) И [т]на Халева Иефонниевия синъ даде
дѣлъ между Юдинитѣ синове споредъ повелѣ-
нието Господне на Исуса, [у]града на Арва отца
Енакова, който е Хевронъ. (14) И изжди отъ
тамъ Халевъ [ф]трима Енакови синове, [х]Се-
сая, и Ахимана, и Талмая, Енаковитѣ чада.
(15) И [ц]отъ тамъ възлѣзе противъ жителитѣ
на Девиръ; а името на Девиръ по-напрѣдъ
бѣше Кириатъ-сеферъ. (16) И [ч]рече Халевъ:
Който порази Кириатъ-сеферъ и го прѣвземе,
нему ще дамъ Ахса дъщеря си за жена.
(17) И [ш]прѣвзе го Готониилъ [щ]синътъ на

п Виж. Втор. 34;7.
р Втор. 31;2.
с Числа 13;28,33.
т Псал. 18;32,34. 60;12. Рим. 8;31.
у Гл. 15;14. Сжд. 1;20.
ф Гл. 22;6.
х Гл. 10;37. 15;13. Сжд. 1;20. Виж. Гл. 21;11,12. 1 Лѣт. 6;55,56.
ц Гл. 21;12.
ч Ст. 8,9.
ш Бит. 23;2. Гл. 15;13.
щ Гл. 11;23.
—
а Числа 34;3.
б Числа 33;36.
в Числа 34;4.
г Числа 34;5.
д Гл. 18;19.
е Гл. 18;17.
ж Гл. 7;26.
з 2 Цар. 17;17. 3 Цар. 1;9.
и Гл. 18;16. 4 Цар. 23;10. Иер. 19;2,6.
к Гл. 18;28. Сжд. 1;21. 19;10.
л Гл. 18;16.
м Гл. 18;15.
н 1 Лѣт. 13;6.
о Сжд. 18;12.
п Бит. 38;13. Сжд. 14;1.
р Гл. 19;43.
с Ст. 47. Числа 34;6,7.
т Гл. 14;13.
у Гл. 14;15.
ф Сжд. 1;10,20.
х Числа 13;22.
ц Гл. 10;38. Сжд. 1;11.
ч Сжд. 1;12.
ш Сжд. 1;13. 3;9.
щ Числа 32;12. Гл. 14;6.

Кенеза, брата Халевовъ; и даде му Ахса дъ-
щеря си за жена. (18) И [ъ]тя когато отхожда-
ше подстори го да иска отъ баща ѝ нива; и
[ь]слѣзе отъ осела, и рече ѝ Халевъ: Що ти
е? (19) А тя рече: [ѣ]Дай ми благословение:
понеже ми си далъ южна земя, дай ми и
водни източници. И даде ѝ горнитѣ източни-
ци и долнитѣ източници.

(20) Това е наслѣдието на племето на Юди-
нитѣ синове споредъ родоветѣ имъ.

(21) И най-крайнитѣ градове въ племето на
Юдинитѣ синове къмъ прѣдѣлитѣ на Едомъ
къмъ пладне бѣха Кавсеилъ, и Едаръ, и Ягуръ,
(22) и Кина, и Димона, и Адада, (23) и Ка-
десъ, и Асоръ, и Итнанъ, (24) Зифъ, и Те-
лемъ, и Ваалотъ, (25) и Асоръ-адата, и Ки-
риотъ, Есронъ, който е Асоръ, (26) Аманъ, и
Сема, и Молада, (27) и Асаргада, и Есемонъ,
и Ветфалотъ, (28) и Асаръ-суалъ, и Вирсавеè,
и Визиотия, (29) Ваала, и Иимъ, и Асемъ,
(30) и Елтоладъ, и Хесилъ, и Хорма, (31) и
[ю]Сиклагъ, и Мадмана, и Сансана, (32) и Ле-
ваотъ, и Силеимъ, и Аинъ, и Римонъ: всич-
китѣ градове двадесеть и деветь, и селата имъ.

(33) Въ равнината бѣха [я]Естаолъ, и Сараа,
и Асна, (34) и Заноа, и Енганимъ, Тапфуа, и
Инамъ, (35) Ярмутъ, и Одоламъ, Сохо, и Ази-
ка. (36) и Сагаримъ, и Адитаимъ, и Гедира,
(и Гедиротаимъ,) градове четиринадесеть, и
селата имъ; (37) Сенанъ, и Адаса, и Мигдал-
гадъ, (38) и Далаанъ, и Масфа, и [ѧ]Поктеилъ,
(39) Лахисъ, иВаскатъ, и Еглонъ, (40) и Ха-
вонъ, и Лахмасъ, и Хитлисъ, (41) и Гедиротъ,
Ветъ-дагонъ, и Наама, и Макила, градове
шестнадесеть, и селата имъ; (42) Ливна и
Етеръ, и Асанъ, (43) и Иефта, и Асена, и
Несивъ, (44) и Кеила, и Ахзивъ, и Мариса,
градове деветь, и селата имъ: (45) Акаронъ,
и паланкитѣ му, и селата му, (46) отъ Ака-
ронъ до морето всичкитѣ които сѫ близу при
Азотъ, и селата имъ, (47) Азотъ, паланкитѣ
му, и селата му, Газа, паланкитѣ ѝ, и селата
ѝ, [ѫ]до Египетския потокъ и [а]голѣмото море
съ прѣдѣла *му*.

(48) И въ планинскитѣ мѣста, Самиръ, и
Ятиръ, и Сохо, (49) и Дана, и Кириатъ-сана,
която е Девиръ, (50) и Анавъ, и Естемо, и
Анимъ, (51) и [б]Госонъ, и Олонъ, и Гило, гра-
дове единадесеть, и селата имъ; (52) Аравъ,
и Дума, и Есанъ, (53) и Янумъ, и Ветъ-тап-
фуа, и Афека, (54) и Хумата, и [в]Кириатъ-
арва, който е Хевронъ, и Сиоръ, градове де-
веть, и селата имъ; (55) Маонъ, Кармилъ, и
Зифъ, и Юта, (56) и Иезраелъ, и Иокдеамъ,
и Заноа, (57) Акаинъ, Гавая, и Тамна, градо-
ве десеть, и селата имъ; (58) Алулъ, Ветсуръ,
и Гедоръ, (59) и Маарать, и Ветанотъ, и Елте-
конъ, градове шесть, и селата имъ; (60) [г]Ки-
риатъ-ваалъ, който е Кириатиаримъ, и Рава,
градове два, и селата имъ.

(61) Въ пустинята, Ветарава, Мидинъ, и
Сехаха, (62) и Нивсанъ, и Градътъ на Сольта,
и Енгади, градове шесть, и селата имъ.

(63) А [д]Юдинитѣ синове не можаха да изго-
нятъ Иевусейцитѣ които населяваха Ерусa-
лимъ; [е]но живѣятъ Иевусейцитѣ съ Юдинитѣ
синове въ Ерусалимъ до този день.

ГЛАВА 16.

И падна жрѣбие на Иосифовитѣ синове отъ
Иорданъ *при* Иерихонъ дори до водитѣ на
Иерихонъ къмъ изтокъ, къмъ пустинята която
възлазя отъ Иерихонъ прѣзъ горага Ветилъ,
(2) и простираше се отъ Ветилъ [а]до Лузъ, и
минуваше прѣзъ прѣдѣла на Архиатаротъ,
(3) и слазяше отъ западъ въ прѣдѣла на Яфле-
ти [б]до прѣдѣла на долния Веторонъ и [в]до Ге-
зеръ, и излазяше въ морето.

(4) И [г]взеха наслѣдието си Иосифовитѣ синове,
Манасия и Ефремъ. (5) И прѣдѣлътъ на Ефре-
мовитѣ синове споредъ родоветѣ имъ бѣше
този: прѣдѣлътъ на наслѣдието имъ къмъ
източната страна бѣше [д]Атаротъ-адаръ [е]до
горния Веторонъ; (6) и простираше се прѣ-
дѣлътъ къмъ морето [ж]въ Михметатъ кждѣ сѣ-
веръ; и прѣдѣлътъ се връщаше къмъ изтокъ
до Танатъ-сило, и отъ тамъ прѣминаваше къмъ
изтокъ въ Янохъ, (7) и слазяше отъ Янохъ
въ Атаротъ и въ [з]Наарать, и достигаше въ
Иерихонъ, и излазяше въ Иорданъ. (8) Прѣ-
дѣлътъ отхождаше отъ Тапфуя къмъ западъ
[и]до потока Кана, и свършваше се въ морето.
Това е наслѣдието на племето на Ефремовитѣ

ъ Сжд. 1;14.
ь Виж. Бит. 24;64. 1 Цар. 25;23.
ѣ Бит. 33;11.
ю 1 Цар. 27;6.
я Числа 13;23.
ѧ 4 Цар. 14;7.
ѫ Ст. 4.
а Числа 34;6.
б Гл. 10;41. 11;16.
в Ст. 13. Гл. 14;15.
г Гл. 18;14.
д Виж. Сжд. 1;8,21. 2 Цар. 5;6.
е Сжд. 1;21.

—

а Гл. 18;13. Сжд. 1;26.
б Гл. 18;13. 2 Лѣт. 8;5.
в 3 Цар. 9;15. 1 Лѣт. 7;28.
г Гл. 17;14.
д Гл. 18;13.
е 2 Лѣт. 8;5.
ж Гл. 17;7.
з 1 Лѣт. 7;28.
и Гл. 17;9.

синове според родоветѣ имъ. (9) Имаше [к]и
градове отдѣлени за Ефремовитѣ синове между
наслѣдието на Манасиевитѣ синове, всичкитѣ
градове и селата имъ. (10) И [л]не изгониха
Хананейцитѣ които живѣеха въ Гезеръ; но
Хананейцитѣ живѣятъ между Ефремцитѣ дори
до този день, и станаха раби подданици.

ГЛАВА 17.

И това бѣше жрѣбието за племето на Ма-
насия, (защото той бѣше [а]първородний на
Иосифа,) [б]за Махира първородния Манасиевъ
който е отецъ на Галаада; понеже той бѣше
мѫжъ ратникъ. [в]за това Галаадъ и Васанъ
бѣха негови. (2) Имаше *жрѣбие* и [г]за другитѣ
Манасиеви синове според родоветѣ имъ, [д]за
синоветѣ на Авиезера, и за синоветѣ на Хе-
лека, и за синоветѣ на Асриила, и [е]за сино-
ветѣ на Сихема, и за синоветѣ на Ефера, и
[ж]за синоветѣ на Семида. Тия бѣха мѫжкитѣ
чада на Манасия Иосифовия синъ според ро-
доветѣ имъ. (3) [з]Салпаадъ обаче синътъ на
Ефера, *(който бѣше* синъ на Галаада, *а Га-
лаадъ* синъ на Махира, *а Махиръ* синъ на
Манасия,) нѣмаше синове, но дъщери; и тѣзи
сѫ имената на дъщеритѣ му: Маала, и Нуа,
Егла, Мелха, и Тереа. (4) И дойдоха прѣдъ
[и]Елеазара свещенника, и прѣдъ Исуса сина
Навиевъ, и прѣдъ князоветѣ та рекоха: [к]Го-
сподь заповѣда Моисею да ни даде наслѣдие
между братята ни. И даде имъ според пове-
лѣнието Господне наслѣдие между братята на
отца имъ. (5) И паднаха се на Манасия десеть
дѣлове освѣнъ земята Галаадъ и Васанъ които
сѫ оттатъ Иорданъ; (6) защото дъщеритѣ на
Манасия взеха наслѣдие между синоветѣ му;
а Галаадската земя бѣше на другитѣ синове
на Манасия.
(7) И прѣдѣлътъ на Манасия бѣше отъ Асиръ
[л]до Михметатъ, който е срѣщу Сихемъ; и
простираше се прѣдѣлътъ надѣсно до жителитѣ
на Ентапфуя. (8) Манасия имаше земята Тап-
фуя; [м]а Тапфуя надъ Манасиевия прѣдѣлъ
принадлежеше на Ефремовитѣ синове. (9) И
слазяше прѣдѣлътъ [н]до потока Кана, къмъ
пладне на потока: [о]тѣзи Ефремови градове
бѣха между градоветѣ на Манасия; и прѣдѣ-
лътъ на Манасия бѣше къмъ сѣверъ на пото-
ка, и свършваше се въ морето. (10) Къмъ
пладне бѣше на Ефрема, а къмъ сѣверъ на
Манасия, и морето бѣше прѣдѣлътъ му; и до-
пираха къмъ сѣверъ до Асиръ, и къмъ изтокъ
до Исахаръ. (11) И [п]имаше Манасия, въ *зе-
мята* Исахаръ и Асиръ, [р]Ветсанъ и паланки-
тѣ му, и Ивлеамъ и паланкитѣ му, и жите-
литѣ на Доръ и паланкитѣ му, и жителитѣ
на Ендоръ и паланкитѣ му, и жителитѣ на
Таанахъ и паланкитѣ му, и жителитѣ на Ма-
гедонъ и паланкитѣ му, три области. (12) А
[с]Манасиевитѣ синове не могоха да изгонятъ
жителитѣ на тѣзи градове; но Хананейцитѣ
упорствуваха да живѣятъ въ оназъ земя. (13) Но
като се укрѣпиха Израилевитѣ синове [т]турнаха
Хананейцитѣ подъ данъкъ, но съвсѣмъ не ги
изгониха.
(14) И уговориха Иосифовитѣ синове на Ису-
са и рекоха: Защо ни даде ти [ф]едно *само*
жрѣбие и единъ дѣлъ да наслѣдимъ, като сме
[х]много люде, както ни благослови Господь до
сега? (15) А Исусъ имъ рече: Ако сте много
люде, възлѣзте на дѫбравата и изсѣчете една
страна отъ нея за себе си въ земята на Фе-
резейцитѣ и на Рафаимитѣ, понеже е тѣсна
за васъ гората Ефремъ. (16) И рекоха Иоси-
фовитѣ синове: Не ще се падне намъ тая
гора; и всичкитѣ Хананейци които живѣятъ въ
земята на дола иматъ [ц]желѣзни колесници,
и онѣзи които *сѫ* въ Ветсанъ и въ паланкитѣ
му, и *онѣзи* които *сѫ* въ [ч]дола Иезраелъ.
(17) И говори Исусъ на Иосифовия домъ, на
Ефрема и на Манасия, и рече: Вие сте много
люде, и имате голѣма сила; вие не ще да
имате *само* едно жрѣбие; (18) но гората ще
бѫде ваша, понеже е дѫбрава, и ще я изсѣ-
чете; и до краищата ѝ ще бѫде ваша; по-
неже ще изпѫдите Хананейцитѣ, [ш]ако и да
иматъ желѣзни колесници и да сѫ силни.

к Гл. 17;9.
л Сѫд. 1;29. Виж. 3 Цар. 9;16.
—
а Бит. 41;51. 46;20 48;18.
б Бит. 50;23. Числа 26;29. 32;39,40. 1 Лѣт. 7;14.
в Втор. 3;15.
г Числа 26;29-32.
д 1 Лѣт. 7:18
е Числа 26;31.
ж Числа 26;32.
з Числа 26;33. 27;1. 36;2.
и Гл. 14;1.
к Числа 27;6,7.
л Гл. 16;6.
м Гл. 16;8.
н Гл. 16;8.
о Гл. 16;9.
п 1 Лѣт. 7;29.
р 1 Цар. 31;10. 3 Цар. 4;12.
с Сѫд. 1;27,28.
т Гл. 16;10.
у Гл. 16:4.
ф Бит. 48;22.
х Бит. 48;19. Числа 26;34,37.
ц Сѫд. 1;19. 4;3.
ч Гл. 19;18. 3 Цар. 4;12.
ш Втор. 20;1.
—

ГЛАВА 18.

И събра се всичкото събрание на Израилевитѣ синове [а]въ Сило, и [б]поставиха тамъ скинията на събранието; и покори имъ се земята.

(2) И останаха между Израилевитѣ синове седемь племена които не бѣха взели наслѣдието си. (3) И рече Исусъ на Израилевитѣ синове: [в]До кога вие ще бѫдете нерадиви за да идете да обладаете земята която Господь Богъ на отцитѣ ви даде вамъ? (4) Изберете си по трима мѫже отъ племе, и ще ги пратя; и като станатъ ще минатъ прѣзъ тази земя, и ще я опишатъ споредъ наслѣдията си, и ще дойдатъ при мене (5) И ще я раздѣлятъ на седемь дѣлове: [г]Юда ще остане въ прѣдѣлитѣ си къмъ пладне, и [д]Иосифовий домъ ще остане въ прѣдѣлитѣ си къмъ сѣверъ. (6) И тъй, ще опишете земята на седемь дѣлове, и ще донесете тукъ при мене *описанието;* и азъ ще [е]хвърля жрѣбие за васъ тукъ прѣдъ Господа Бога нашего. (7) Защото [ж]Левититѣ нѣматъ дѣлъ между насъ, защото свещенството Господне е наслѣдие тѣмъ; [з]и Гадъ и Рувимъ и половината отъ племето Манасиево взеха наслѣдието си оттатъкъ Иорданъ къмъ изтокъ, което Моисей рабътъ Господень имъ даде.

(8) И станаха мѫжетѣ та отидоха; и заповѣда Исусъ на онѣзи които отидоха за да опишатъ земята и рече: Идете и обходете земята за да я опишете, и върнете се при мене; и азъ ще хвърля жрѣбие за васъ тукъ прѣдъ Господа въ Сило. (9) И отидоха мѫжетѣ и обходиха земята, и описаха я въ книга по градове на седемь дѣла, и дойдоха при Исуса въ стана въ Сило. (10) И хвърли Исусъ жрѣбие за тѣхъ въ Сило прѣдъ Господа; и раздѣли Исусъ тамъ земята на Израилевитѣ синове споредъ раздѣленията имъ.

(11) И излѣзе жрѣбие за племето на Вениаминовитѣ синове по родоветѣ имъ; и падна се прѣдѣлътъ на наслѣдието имъ между Юдинитѣ синове и Иосифовитѣ синове. (12) И [и]прѣдѣлътъ имъ бѣше къмъ сѣверъ отъ Иорданъ; и възлазяше прѣдѣлътъ къмъ страната на Иерихонъ кѫдѣ сѣверъ, и възлазяше прѣзъ горитѣ къмъ западъ, и свършваше се въ пустинята Ветавенъ; (13) и отъ тамъ минуваше прѣдѣлътъ къмъ Лузъ, кѫдѣ южната страна на Лузъ, [к]която е Ветилъ; и слазяше прѣдѣлътъ въ Атаротъ-адаръ, на гората която е къмъ пладне [л]на долния Веторонъ. (14) И прѣдѣлътъ се простираше *отъ тамъ* и завращаше се на западна страна къмъ пладне, отъ гората която е срѣщу Веторонъ къмъ пладне, и свършваше се [м]въ Кириатъ-ваалъ, който е Кириатиаримъ, градъ на Юдинитѣ синове: това бѣше западната страна. (15) И южната страна бѣше отъ края на Кириатиаримъ; и минуваше прѣдѣлътъ къмъ западъ, и свършваше се [н]до източника на водата Нефтоя; (16) и слазяше прѣдѣлътъ въ края на гората която е срѣщу дебря на Еномовия синъ, който е въ долината на Рафаимитѣ къмъ сѣверъ, и слазяше прѣзъ [о]дебря на Енома въ южната страна на Иевусъ, и слазяше [п]при източника Рогилъ, (17) и като се разпростираше отъ сѣверъ минуваше въ Енсемесъ, и изхождаше въ Галилотъ, който е срѣщу възхода на Адумимъ, и слазяше [р]при камика на Воана Рувимовия синъ, (18) и минуваше въ страната която е срѣщу Арава къмъ сѣверъ, и слазяше [с]въ Арава; (19) и минуваше прѣдѣлътъ къмъ сѣверната страна на Ветагла; и свършваше се прѣдѣлътъ въ сѣверния заливъ на Солено Море, къмъ южния край на Иорданъ: той бѣше южний прѣдѣлъ. (20) А прѣдѣлътъ му къмъ източната страна бѣше Иорданъ. Това бѣше, споредъ прѣдѣла си изоколо, наслѣдието на Вениаминовитѣ синове по родоветѣ имъ.

(21) А градоветѣ за племето на Вениаминовитѣ синове по родоветѣ имъ бѣха Иерихонъ, и Ветагла, и Емекъ-кесисъ, (22) и Ветарава, и Семаримъ, и Ветилъ, (23) и Авимъ, и Фара, и Офра, (24) и Хефаръ-амона, и Афни, и Гава, дванадесеть градове, и селата имъ; (25) Гаваонъ, и Рама, и Виторъ, (26) и Масфа, и Хефира, и Моса, (27) и Рекемъ, и Иерфаилъ, и Тарала, (28) и Сила, Елефъ, и [т]Иевусъ, който е Ерусалимъ, Гаваатъ, и Кириатъ, четиринадесеть градове, и селата имъ. Това е наслѣдието на Вениаминовитѣ синове по родоветѣ имъ.

ГЛАВА 19.

И излѣзе второто жрѣбие Симеону, за пле-

а Гл.19;51. 21;2. 22:9. Иер.7;12.
б Сжд.18;31. 1 Цар. 1;3,24. 4;3,4.
в Сжд.18;9.
г Гл.15;1.
д Гл.16;1,4.
е Ст.10. Гл.14;2.
ж Гл.13;33.
з Гл.13,8.
и Гл.16;1.
к Бит.28;19. Сжд.1;23.
л Гл.16;3.
м Виж. Гл. 15;9.
н Гл.15;8.
о Гл.15;8.
п Гл.15;7.
р Гл.15;6.
с Гл.15;6.
т Гл.15;8.

мето на Симеоновитѣ синове по родоветѣ имъ;
и [а]наслѣдието имъ бѣше вжтрѣ въ наслѣдието на Юдинитѣ синове. (2)[б]Взеха за наслѣдие
свое Вирсавее, (и Савее,) и Молада, (3) и
Асаръ-суалъ, и Вала, и Асемъ, (4) и Елтоладъ,
и Ветулъ, и Хорма, (5) и Сиклагъ, и Ветъ-маркавотъ, и Асаръ-суса, (6) и Ветлеваотъ, и
Саруенъ, градове тринадесеть, и селата имъ;
(7) Аинъ, Римонъ, и Етеръ, и Асанъ, градове
четири, и селата имъ: (8) и всичкитѣ села
които бѣха около тѣзи градове до Ваалатъ-виръ, южния Раматъ. Това е наслѣдието за
племето на Симеоновитѣ синове по родоветѣ
имъ. (9) Отъ дѣла на Юдинитѣ синове *се даде*
наслѣдието на Симеоновитѣ синове, защото
дѣлътъ на Юдинитѣ синове бѣше голѣмъ за
тѣхъ; [в]за това Симеоновитѣ синове взоха наслѣдието си вжтрѣ въ тѣхното наслѣдие.

(10) И излѣзе третото жрѣбие на Завулоновитѣ синове по родоветѣ имъ; и прѣдѣлътъ на
наслѣдието имъ бѣше до Саридъ; (11) и [г]възлазяше прѣдѣлътъ имъ къмъ морето и Марала,
и досѣгаше до Давасетъ, и досѣгаше до потока
който е срѣщу Йокнеамъ, (12) и обръщаше
се отъ Саридъ къмъ изтокъ слънца въ прѣдѣла на Кислотъ-таворъ, и излазяше въ Давратъ,
и възлазяше въ Яфия, (13) и отъ тамъ минуваше къмъ изтокъ въ Гетеферъ, въ Ита-касинъ, и излазяше въ Римонъ-метоаръ къмъ
Нуя; (14) и връщаше се прѣдѣлътъ отъ сѣверната страна въ Анатонъ, и свършваше се
въ дола Ефтаилъ, (15) и *обземаше* Кататъ, и
Наадалъ, и Симронъ, и Идала, и Витлеемъ,
градове дванадесеть, и селата имъ. (16)Това е
наслѣдието на Завулоновитѣ синове по родоветѣ имъ, тѣзи градове и селата имъ.

(17) Четвъртото жрѣбие излѣзе на Исахара,
за Исахаровитѣ синове по родоветѣ имъ.
(18) И прѣдѣлътъ имъ бѣше Иезраелъ, и Кесулотъ, и Сунамъ, (19) и Aфераимъ, и Сеонъ,
и Анахаратъ, (20) и Равитъ, и Киссионъ, и
Авесъ, (21) и Реметъ, и Енганимъ, и Енада,
и Ветъ-фасисъ; (22) и досѣгаше прѣдѣлътъ до
Таворъ, и Сахасима, и Ветсемесъ; и прѣдѣлътъ имъ се свършваше въ Йорданъ, градове
шестнадесеть, и селата имъ. (23) Това е наслѣдието за племето на Исахаровитѣ синове
по родоветѣ имъ, градоветѣ и селата имъ.

(24) И излѣзе петото жрѣбие за племето на
Асировитѣ синове споредъ родоветѣ имъ.(25)И
прѣдѣлътъ имъ бѣше Хелкатъ, и Али, и Ветенъ, и Ахсафъ, (26) и Аламелехъ, и Амадъ,
и Мисалъ, и досѣгаше до Кармилъ къмъ западъ и въ Сихоръ-ливнатъ, (27) и обръщаше
се къмъ изтокъ слънца въ Ветъ-дагонъ, и досѣгаше до Завулонъ и до дола Ефтаилъ къмъ
сѣверната страна на Ветемекъ и Наилъ, и
излазяше въ Хаулъ налѣво, (28) и Евронъ, и
Роовъ, и Амонъ, и Кана [д]до голѣмия Сидонъ;
(29) и обращаше се прѣдѣлътъ въ Рама и до
укрѣпения градъ Тиръ; и обращаше се прѣдѣлътъ въ Оса, и свършваше се при морето
кждѣ страната на [ж]Ахзивъ, (30) и Ама, и
Афекъ, и Роовъ, градове двадесеть и два, и
селата имъ. (31) Това е наслѣдието за племето
на Асировитѣ синове по родоветѣ имъ, тѣзи
градове и селата имъ.

(32) Шестото жрѣбие излѣзе на Нефталимовитѣ синове, за Нефталимовитѣ синове по родоветѣ имъ. (33) И прѣдѣлътъ имъ бѣше отъ
Елефъ, отъ Алонъ близу при Саананимъ, и
Адами-некевъ, и Явнеилъ до Лакумъ, и свършваше се при Йорданъ; (34) и [з]обращаше се
прѣдѣлътъ отъ западъ въ Азнотъ-таворъ, и
отъ тамъ излазяше въ Укокъ, и досѣгаше до
Завулонъ къмъ югъ, и досѣгаше до Асиръ
къмъ западъ и до Юда къмъ изтокъ слънца
при Йорданъ.

(35) И оградените градове бѣха Сидимъ,
Серъ, и Аматъ, Ракатъ, и Хинеротъ, (36) и
Адама, и Рама, и Асоръ, (37) и Кедесъ, и
Едраи, и Енасоръ, (38) и Иронъ, и Мигдалилъ,
Орамъ, и Ветанатъ, и Ветсемесъ, градове деветнадесеть, и селата имъ. (39) Това е наслѣдието за племето на Нефталимовитѣ синове по
родоветѣ имъ, градоветѣ и селата имъ.

(40) Седмото жрѣбие излѣзе за племето на
Дановитѣ синове по родоветѣ имъ. (41) И прѣдѣлътъ на наслѣдието имъ бѣше Сараа, и
Естаолъ, и Ересемесъ, (42) и [и]Салавинъ, и
Аялонъ, и Йетла, (43) и Елонъ, и Тамната, и
Акаронъ,(44) и Елтеко, и Гиветонъ, и Ваалатъ,
(45) и Юдъ, и Ванн-babакъ, и Гетримонъ,
(46) и Меиарконъ, и Раконъ съ прѣдѣла който
е срѣщу Йопа. (47) А [к]прѣдѣлътъ на Дановитѣ
синове не имъ стигаше; за това Дановитѣ синове възлѣзоха и воюваха противъ Лесемъ, и
прѣвзеха го, и поразиха го съ острото на
ножа, и взеха го за наслѣдие, и населиха се
въ него; и [л]Лесемъ наименуваха Данъ, по
името на отца си Дана. (48) Това е наслѣдието за племето на Дановитѣ синове по ро-

а Ст. 9.
б 1 Лет. 4;28.
в Ст. 1.
г Бит. 49;13.
д Гл. 12;22.
е Гл. 11;8. Сжд. 1;31.
ж Бит. 38;5. Сжд. 1;31. Мих. 1;14.
з Втор. 33;23.
и Сжд. 1;35.
к Виж. Сжд. 18.
л Сжд. 18;29.

довотѣ имъ, тѣзи градове и селата имъ
(49) А като свършиха да дѣлятъ земята споредъ прѣдѣлитѣ ѝ, Израилевитѣ синове дадоха помежду си наслѣдие на Исуса Навиевия синъ: (50) споредъ словото Господне дадоха му града който поиска, [м]Тамнатъ-сарахъ въ Ефремовата гора; и съгради града и насели се въ него.
(51) [н]Тѣзи сѫ наслѣдията които Елеазаръ свещеникътъ и Исусъ Навиевий синъ и началницитѣ на отечественитѣ племена на Израилевитѣ синове раздѣлиха съ жрѣбие [о]въ Сило прѣдъ Господа при дверитѣ на скинията на събранието. И свършиха раздѣлението на земята.

ГЛАВА 20.

И говори Господь Исусу и рече: (2) Кажи на Израилевитѣ синове и речи *имъ*: [а]Опрѣдѣлето си градоветѣ за прибѣгване за които ви рекохъ чрѣзъ Моисея, (3) за да прибѣгва тамъ онзи убиица който убие человѣка безъ намѣрение, по незнание; и тѣ да ви бѫдатъ за прибѣжище отъ отмъстителя на кръвьта. (4) И когато онзи който побѣгне въ единъ отъ тѣзи градове застане [б]въ входа на градскитѣ врата и си каже работата въ слушане на старѣйшинитѣ отъ онзи градъ, тѣ да го приематъ въ града при себе си и да му дадатъ мѣсто, и да живѣе у тѣхъ. (5) И [в]ако отмъстительтъ на кръвьта го погне, тѣ да не прѣдадатъ убийцата въ рѫката му; защото по незнание е поразилъ ближния си, и не го е мразилъ отъ по-напрѣдъ. (6) И да живѣе въ онзи градъ [г]додѣ се прѣдстави прѣдъ събранието на сѫдъ, до смъртьта на великия свещеникъ който е въ онѣзъ дни: тогазъ убийцата да се върне и да отиде въ града си и въ дома си, въ града отъ който е побѣгналъ.
(7) И отдѣлиха [д]Кадесъ въ Галилея въ Нефталимовата гора, и [е]Сихемъ въ Ефремовата гора, и [ж]Кириатъ-арва (която е Хевронъ) [з]въ Юдината гора.
(8) А оттамъ Иорданъ срѣщу Иерихонъ, къмъ изтокъ, опрѣдѣлиха [и]Восоръ въ пустинята на полето отъ Рувимовото племе, и [к]Рамотъ въ Галаадъ отъ Гадовото племе, и [л]Голанъ въ Васанъ отъ Манасиевото племе.
(9) [м]Тѣзи бѣха опрѣдѣленитѣ градове за всичкитѣ Израилеви синове, и за чужденцитѣ които живѣятъ между тѣхъ, щото всѣки който би убилъ нѣкого безъ намѣрение да бѣга тамъ, и да се не убие отъ рѫката на отмъстителя на кръвьта [н]додѣ да се прѣдстави прѣдъ събранието.

ГЛАВА 21.

И дойдоха началницитѣ на отцитѣ Левитски при [а]Елеазара свещеника, и при Исуса Навиевия синъ, и при началницитѣ на отцитѣ отъ племената на Израилевитѣ синове (2) та имъ говориха [б]въ Сило, въ земята Ханаанъ, и рекоха: [в]Господь заповѣда чрѣзъ Моисея да ни се дадатъ градове да обитаваме, и околноститѣ имъ за скотоветѣ ни. (3) И дадоха Израилевитѣ синове на Левититѣ отъ наслѣдието си, споредъ словото Господне, тѣзи градове съ околноститѣ имъ.
(4) И излѣзе жрѣбие за родоветѣ на Каатовцитѣ, и [г]синоветѣ на Аарона свещеника, които бѣха отъ Левититѣ, [д]взеха чрѣзъ жрѣбие отъ Юдиното племе, и отъ Симеоновото племе, и отъ Вениаминовото племе тринадесеть градове.
(5) [е]А останалитѣ Каатови синове взеха чрѣзъ жрѣбие отъ родоветѣ на Ефремовото племе, и отъ Дановото племе, и отъ половината на Манасиевото племе десеть градове.
(6) И [ж]Гирсоновитѣ синове *взеха* чрѣзъ жрѣбие отъ родоветѣ на Исахаровото племе, и отъ Асировото племе, и отъ Нефталимовото племе, и отъ половината на Манасиевото племе у Васанъ тринадесеть градове.
(7) [з]Мерариевитѣ синове споредъ родоветѣ си *взеха* отъ Рувимовото племе, и отъ Гадовото племе, и отъ Завулоновото племе дванадесеть градове.
(8) И [и]дадоха Израилевитѣ синове чрѣзъ жрѣбие на Левититѣ тѣзи градове и прѣд-

---

м Гл. 24;30.
н Числа 34;17. Гл. 14:1.
о Гл. 18;1,10.

—

а Изх. 21;13. Числа 35;6,11,14. Втор. 19;2,9.
б Руть 4;1,2.
в Числа 35;12.
г Числа 35;12,25.
д Гл. 21;32. 1Лѣт. 6;76.
е Гл. 21;21. 2Лѣт. 10;1.
ж Гл. 14;15. 21;11,13.
з Лука 1;39.
и Втор. 4;43. Гл. 21;36.
1Лѣт. 6;78.
к Гл. 21;38. 3Цар. 22;3.
л Гл. 21;27.
м Числа 35;15.
н Ст. 6.

—

а Гл. 14;1. 17;4.
б Гл. 18;1.
в Числа 35;2.
г Ст. 8,19.
д Виж. Гл. 24;33.
е Ст. 20, и драг.
ж Ст. 27, и драг.
з Ст. 34, и драг.
и Ст. 3.

градищата имъ, [к]както заповѣда Господь чрѣзъ
Моисея.
(9) И дадоха отъ племето на Юдинитѣ синове
и отъ племето на Симеоновитѣ синове тѣзи
градове които се споменуватъ *тукъ* по⁴ име.
(10) И [л]взеха ги Аароновитѣ синове които
бѣха отъ родовѣтѣ на Каатовцитѣ, които сѫ отъ
Левиевитѣ синове; защото първото жрѣбие
стана за тѣхъ. (11) И [м]дадоха имъ града на
Арва [н]Енакиевия отецъ (който е Хевронъ,)
[о]въ Юдината гора, и прѣдградията му около
него. (12) А [п]нивитѣ на града и селата му
дадоха на Халева Иефониевия синъ за при-
тежание нему. (13) И [р]дадоха на синовете на
Аарона свещеника града на прибѣжище за
убийца [с]Хевронъ и прѣдградията му, и [т]Ливна
и прѣдградията ѝ, (14) и [у]Ятиръ и прѣдгра-
дията му, и [ф]Естемой и прѣдградията му,
(15) и [х]Олонъ и прѣдградията му, и [ц]Девиръ
и прѣдградията му, (16) и [ч]Аинъ и прѣдгра-
дията му, и [ш]Юта и прѣдградията и, и [щ]Вет-
санесъ и прѣдградията му: деветь градове отъ
тѣзи двѣтѣ племена; (17) и отъ Вениаминовото
племе, [ъ]Гаваонъ и прѣдградията му, [ь]Гава и
прѣдградията ѝ, (18) Анатотъ и прѣдградията
му, и [ѣ]Алмонъ и прѣдградията му: четири
градове. (19) Всичкитѣ градове на Аароновитѣ
синове свещеницитѣ, тринадесеть градове и
прѣдградията имъ.
(20) И [ю]родовѣтѣ на Каатовитѣ синове, на
Левиитѣ които оставаха отъ Каатовитѣ сино-
ве, взеха градовѣтѣ на своето жрѣбие отъ
Ефремовото племе. (21) И дадоха имъ града
на прибѣжище за убийца [я]Сихемъ и прѣдгра-
дията му въ Ефремовата гора, и Гезеръ и
прѣдградията му, (22) и Кивзаимъ и прѣдгра-
дията му, и Веторонъ и прѣдградията му: че-
тири градове; (23) и отъ Дановото племе, Елте-
ко и прѣдградията му, Гиветонъ и прѣдгра-
дията му, (24) Еалонъ и прѣдградията му,
Гетримонъ и прѣдградията му: четири градо-
ве; (25) и отъ половината на Манасиевото
племе, Таанахъ и прѣдградията му, и Гетри-
монъ и прѣдградията му: два града. (26) Всич-
китѣ градове бѣха десеть и прѣдградията имъ,
за родовѣтѣ на останалитѣ Каатови синове.
(27) А [ж]на Гирсоновитѣ синове, отъ родо-
вѣтѣ на Левиитѣ, *дадоха* отъ *другата* поло-
вина на Манасиевото племе града на прибѣ-
жище за убийца [ѫ]Голанъ у Васанъ и прѣд-
градията му, и Веестера и прѣдградията ѝ:
два града; (28) и отъ Исахаровото племе, Ки-
сионъ и прѣдградията му, Давратъ и прѣд-
градията му, (29) Ярмутъ и прѣдградията му,
Енганимъ и прѣдградията му: четири града;
(30) и отъ Асировото племе, Мисаалъ и прѣд-
градията му, Авдонъ и прѣдградията му,
(31) Хелкатъ и прѣдградията му, Роовъ и прѣд-
градията му; четири града, (32) и отъ Нефта-
лимовото племе, града на прибѣжище за убий-
ца [а]Кедесъ въ Галилея и прѣдградията му, и
Амотъ-доръ и прѣдградията му, и Картанъ и
прѣдградията му: три града. (33) Всичкитѣ
градове на Гирсоновцитѣ споредъ родовѣтѣ
имъ бѣха тринадесеть градове и прѣдградия-
та имъ.
(34) И [б]на родовѣтѣ на Мерариевитѣ синове,
останалитѣ отъ Левиитѣ, *дадоха* отъ Завуло-
новото племе Иокнеамъ и прѣдградията му, *и*
Карта и прѣдградията ѝ, (35) Димна и прѣд-
градията ѝ, Наалолъ и прѣдградията му: че-
тири града; (36) и отъ Рувимовото племе *да-
доха* [в]Восоръ и прѣдградията му, и Яса и
прѣдградията ѝ, (37) Кедимотъ и прѣдградия-
та му, и Мефаатъ и прѣдградията му: чети-
ри града; (38) и отъ Гадовото племе *дадоха*
града на прибѣжище за убийца [г]Рамотъ въ
Галаадъ и прѣдградията му, и Маханаимъ и
прѣдградията му, (39) Есевонъ и прѣдградията
му, Язиръ и прѣдградията му: всичкитѣ че-
тири градове. (40) Всичкитѣ градове *които да-
доха* чрѣзъ жрѣбие на Мерариевитѣ синове
споредъ родовѣтѣ имъ, на останалитѣ отъ родо-
вѣтѣ на Левиитѣ, бѣха дванадесеть градове.
(41) [д]Всичкитѣ градове на Левиитѣ между
притежанието на Израилевитѣ синове бѣха
четиридесеть и осемь градове съ прѣдградията
имъ. (42) Тѣзи градове бѣха всѣки съ прѣд-
градията си наоколо: така бѣха всички тѣзи
градове.
(43) И даде Господь на Израиля [е]всичката
земя която се закле да даде на отцитѣ имъ;

к Числа 35;2.
л Ст. 4.
м 1 Лѣт. 6;55.
н Гл. 15;13,14.
о Гл. 20;7. Лука 1;39.
п Гл. 14;14. 1 Лѣт. 6;56.
р 1 Лѣт. 6;57, и дрг.
с Гл. 15;54. 20;7.
т Гл. 15;42.
у Гл. 15;48.
ф Гл. 15;50.
х Гл. 15;51. 1 Лѣт. 6;58.
ц Гл. 15;49.
ч Гл. 15;42. 1 Лѣт. 6;59.
ш Гл. 15;55.
щ Гл. 15;10.
ъ Гл. 18;25.
ь Гл. 18;24.
ѣ 1 Лѣт. 6;60.
ю Ст. 5. 1 Лѣт. 6;66.
я Гл. 20;7.
ж Ст. 6. 1 Лѣт. 6;71.
ѫ Гл. 20;8.
а Гл. 20;7.
б Ст. 7. Виж. 1 Лѣт. 6;77.
в Гл. 20;8.
г Гл. 20;8.
д Числа 35;7.
е Бит. 13;15. 15;18. 26;3. 28;4,13.

и обладаха я, и населиха се въ нея. (44) И
[ж]даде имъ Господь упокоение отъ всѣкждѣ,
по всичко що се кле на отцитѣ имъ; и [з]никой
отъ всичкитѣ имъ врагове не можа да застане
срѣщу лицето имъ: всичкитѣ имъ врагове
прѣдаде Господь въ ржката имъ. (45) [и]Не про-
падна нито една отъ всичкитѣ добри думи
които Господь говори на Израилевия домъ:
всичкитѣ се сбждиаха.

ГЛАВА 22.

Тогазъ повика Исусъ Рувимовцитѣ и Га-
довцитѣ, и половината отъ Манасиевото племе
(2) та имъ рече: [а]Вие упазихте всичко що
ви заповѣда Моисей рабътъ Господенъ, [б]и по-
слушахте гласа ми по всичко що ви заповѣ-
дахъ. (3) Не оставихте братята си въ тѣзи
многото дни дори до днесь, но упазихте съ-
вършено заповѣдьта на Господа Бога вашего.
(4) И сега Господь Богъ вашъ успокои братя-
та ви както имъ се обѣща: сега прочее вър-
нете се та идете въ кжщитѣ си, въ земята
на вашето притежание [в]което Моисей рабътъ
Господенъ даде вамъ оттамъ Иорданъ. (5) [г]Но
пазете добрѣ да вършите заповѣдитѣ и закона
който ви заповѣда Моисей рабътъ Господенъ,
[д]да обичате Господа Бога вашего, и да ходи-
те въ всичкитѣ му пжтища, и да пазите за-
повѣдитѣ му, и да сте прилѣпени нему, и да
му служите съ всичкото си сърдце и съ всич-
ката си душа. (6) И [е]благослови ги Исусъ и
отпусна ги; и отидоха въ кжщитѣ си. (7) И
на половината отъ Манасиевото племе даде
Моисей *наслѣдие* въ Васанъ; а [ж]на *другата*
му половина даде Исусъ *наслѣдие* между бра-
тята имъ отсамъ Иорданъ къмъ западъ. И
когато ги проводи Исусъ въ кжщитѣ имъ бла-
гослови ги. (8) И говори имъ и каза: Върне-
те се съ много богатство въ кжщитѣ си, и съ
твърдѣ много скотове, съ сребро и злато, и съ
мѣдь и съ желѣзо, и съ твърдѣ много дрехи;
[з]раздѣлете користитѣ на неприятелитѣ си съ
братята си.

(9) И Рувимовитѣ синове, и Гадовитѣ сино-
ве, и половината отъ Манасиевото племе се
върнаха и тръгнаха отъ Израилевитѣ синове
отъ Сило, което е въ земята Ханаанъ, за да
идатъ въ земята Галаадъ, [и]въ земята на стя-
жанието си която придобиха споредъ словото
Господне чрѣзъ Моисея.

(10) И като дойдоха въ околностьта на Иор-
данъ която е въ Ханаанската земя, Рувимо-
витѣ синове, и Гадовитѣ синове, и половината
отъ Манасиевото племе съзидаха тамъ олтарь
при Иорданъ, олтарь голѣмъ на гледъ. (11) И
[к]чуха Израилевитѣ синове да се говори: Ето,
Рувимовитѣ синове, и Гадовитѣ синове, и по-
ловината отъ Манасиевото племе съзидаха
олтарь отъ страната на земята Ханаанъ, въ
околностьта на Иорданъ, до прѣхода на Из-
раилевитѣ синове. (12) И когато чуха Израи-
левитѣ синове, събра се [л]всичкото събрание
на Израилевитѣ синове въ Сило за да възлѣ-
затъ да ратуватъ противъ тѣхъ. (13) И [м]пра-
тиха Израилевитѣ синове на Рувимовитѣ си-
нове, и на Гадовитѣ синове, и на половината
отъ Манасиевото племе, въ земята Галаадъ,
[н]Финееса сина на Елеазара священика, (14) и
съ него десеть князове, *по* единъ князъ на
отеческия домъ отъ всѣко Израилево племе, и
[о]всѣки бѣше глава на отеческия си домъ надъ
Израилевитѣ тисящи. (15) И отидоха при Ру-
вимовитѣ синове, и при Гадовитѣ синове, и
при половината отъ Манасиевото племе, въ
земята Галаадъ, та имъ говориха и казаха:
(16) Така говори всичкото събрание Господне:
Какво е това прѣстжпление което сторихте
противъ Бога Израилевъ, да се върнете днесь
да не слѣдвате Господа, и сте си съградили
олтарь [п]за да отстжпите днесь отъ Господа?
(17) Малко ли биде за насъ съгрѣшението
[р]Фегорово, отъ което дори до днесь не сме се
очистили, и стана язва въ събранието Го-
сподне? (18) И вие ще се върнете ли днесь
отъ подиръ Господа? И ще бжде че, ако от-
стжпите вие днесь отъ Господа, утрѣ [с]ще се
разгнѣви противъ всичкото Израилево събра-
ние. (19) Ако ли земята на стяжанието ви е
нечиста, минете въ земята на стяжанието Го-
сподне [т]дѣто стои скинията Господня, и взе-
мете стяжание между насъ; и не отстжпвайте

ж Гл. 11;23. 22;4.
з Втор. 7;24.
и Гл. 23;14.

—

а Числа 32;20. Втор. 3;18.
б Гл. 1;16,17.
в Числа 32;33. Втор. 29;8. Гл. 13;8.
г Втор. 6:6,17. 11:22.
д Втор. 10:12.
е Бит. 47;7. Изх. 39;43. Гл. 14;13. 2Цар. 6;18. Лука 24;50.
ж Гл. 17;5.
з Числа 31;27. 1 Цар. 30;24.
и Числа 32;1,26,29.
к Втор. 13;12, и дрг. Сжд. 20;12.
л Сжд. 20;1.
м Втор. 13;14. Сжд. 20;12.
н Изх. 6;25. Числа 25;7.
о Числа 1;4.
п Виж. Лев. 17;8,9.
р Числа 25;3,4. Втор. 4;3
с Числа 16;22.
т Гл. 18;1.

отъ Господа, нито отъ насъ да отстѫпите, и
да си съградите олтарь освѣнъ олтаря на Го-
спода Бога нашего. (20) [у]Не стори ли прѣ-
стѫпление Ахань Зарaовий синъ въ прокло-
тията, и падна гнѣвъ върхъ всичкото Из-
раилево събрание? И този человѣкъ не погина
самъ въ беззаконното си.

(21) Тогазъ отговориха Рувимовитѣ синове,
и Гадовитѣ синове, и половината отъ Мана-
сиевото племе та рекоха на Израилевитѣ ти-
сященачалници: (22) [ф]Крѣпкий Богъ Иеова,
крѣпкий Богъ Иеова, [х]той знае, и Израиль
самъ ще узнае: ако *сме сторили това* за от-
стѫпление, или ако за прѣстѫпление противъ
Господа, да ни не избавишъ, *Господи,* тозъ
день. (23) Ако сме си съградили олтарь за да
се върнемъ да не слѣдваме Господа, или ако
за да принесемъ върху него всесъжение или
приношения, или ако за да принесемъ върху
него примирителни жъртви, самъ Господь [ц]не-
ка издири *това;* (24) и ако не сторихме това
отъ страхъ, като думахме: Утрѣ могатъ чадата
ви да говорятъ на чадата ни и да рекатъ:
Що имате вие да правите съ Господа Бога
Израилева? (25) Защото Господь положи Иор-
данъ прѣдѣлъ между насъ и васъ, Рувимови
синове и Гадови синове: нѣмате дѣлъ въ Го-
спода; и синоветѣ ви да направятъ синоветѣ
ни да прѣстанятъ да се боятъ отъ Господа.
(26) За това рекохме: Да земемъ да си съгра-
димъ този олтарь, не за всесъжение, нито за
жъртва; (27) но за да е [ч]свидѣтелство между
насъ и васъ, и между родоветѣ ни подиръ
насъ, че ние можемъ [ш]да правимъ службата
Господня прѣдъ него съ всесъженията си, и
съ жъртвитѣ си, и съ примирителнитѣ си при-
ношения; за да не рекатъ утрѣ чадата ви на
чадата ни: Вие нѣмате дѣлъ въ Господа.
(28) За това рекохме: Ако се случи да гово-
рятъ *така* намъ или на родоветѣ ни утрѣ, то-
газъ ще отговоримъ: Ето подобието на олтаря
Господенъ който съградиха отцитѣ ни, не за
всесъжение, нито за жъртва, но за да е сви-
дѣтелство между насъ и васъ. (29) Да не бѫде
да отстѫпимъ ние отъ Господа, и да се вър-
немъ днесъ да не слѣдваме Господа, да [щ]съ-
градимъ олтарь за всесъжение, за приношение,
и за жъртва освѣнъ олтаря на Господа Бога
нашего който е прѣдъ скинията му

(30) И като чуха Финеесъ священикътъ, и
князоветѣ на събранието, и тисященачални-
цитѣ Израилеви които бѣха съ него думитѣ
които говориха Рувимовитѣ синове, и Гадовитѣ
синове, и Манасиевитѣ синове, възблагодариха
се. (31) И рече Финеесъ синътъ на Елеазара
священика на Рувимовитѣ синове, и на Га-
довитѣ синове, и на Манасиевитѣ синове:
Днесъ познахме че Господь [ъ]е всрѣдъ насъ,
защото не направихте това прѣстѫпление про-
тивъ Господа: чрѣзъ това избавихте Израи-
левитѣ синове отъ рѫката Господня. (32) То-
газъ Финеесъ синътъ на Елеазара священика
съ князоветѣ върнаха се отъ Рувимовитѣ си-
нове и отъ Гадовитѣ синове, отъ земята Га-
лаадъ, въ земята Ханаанъ при Израилевитѣ
синове, и донесоха имъ отвѣтъ. (33) И това
нѣщо угодно биде на Израилевитѣ синове; и
[ь]благословиха Бога Израилевитѣ синове, и не
рекоха *вече* да възлѣзатъ противъ тѣхъ на
бой за да разорятъ земята дѣто живѣеха Ру-
вимовитѣ синове и Гадовитѣ синове.

(34) И нарекоха Рувимовитѣ синове и Га-
довитѣ синове олтаря [*]*Едъ,* защото *думаха:*
Това ще бѫде [†]свидѣтелство между насъ че
Иеова е Богъ.

ГЛАВА 23.

И слѣдъ много врѣме [а]откакто успокои Го-
сподь Израиля отъ всичкитѣ му неприятели
изоколо, и [б]Исусъ бѣше остарѣлъ и прѣми-
налъ на възрасть, (2) [в]свика Исусъ всичкия
Израиль, старѣйшинитѣ имъ, и началницитѣ
имъ, и сѫдиитѣ имъ, и надзирателитѣ имъ,
та имъ рече: Азъ остарѣхъ, и прѣминалъ съмъ
на възрасть. (3) А вие видѣхте всичко що на-
прави за васъ Господь Богъ вашъ на всички
тѣзи народи; [г]защото Господь Богъ вашъ,
той е който ратува за васъ. (4) Ето, [д]азъ раз-
дѣлихъ съ жрѣбие вамъ за наслѣдие на пле-
мената ви тѣзи останали народи, съ всичкитѣ
народи които погубихъ, отъ Иорданъ дори до
голѣмото море къмъ западъ слънца. (5) И Го-

у Гл. 7;1,5.
ф Втор. 10;17.
х 3 Цар. 8;39. Иовъ 10;7. 23;10. Псал. 44;21. 139;1,2. Иер. 12;3. 2 Кор. 11;11,31.
ц Втор. 18;19. 1 Цар. 20;16.
ч Ст. 34. Гл. 24;27. Бит. 31;48.
ш Втор. 12;5,6,11,12, 17,18,26,27.
щ Втор. 12;13,14.
ъ Лев. 26;11,12. 2 Лѣт. 15;2.
ь 1 Лѣт. 29;20. Неем. 8;6. Дан. 2;19. Лука 2;28.
* Свидѣтелство.
† Гл. 24;27.
а Гл. 21;44. 22;4.
б Гл. 13;1.
в Втор. 31;28. Гл. 24;1. 1 Лѣт. 28;1.
г Изх. 14;14. Гл. 10;14,42.
д Гл. 13;2,6. 18;10.

сподь Богъ вашъ, той [е]ще ги изпжди отъ ли-
цето ви; и ще завладѣете земята имъ, [ж]както
Господь Богъ вашъ се обѣща вамъ. (6) [з]Бждете
много крѣпки да пазите и да вършите всичко
що е написано въ книгата на Моисеевия за-
конъ, [и]безъ да се уклонявате отъ него на-
дѣсно или налѣво, (7) [к]за да се не смѣсите съ
тѣзи народи които останаха помежду ви, нито
да поменувате имената на боговетѣ имъ, [л]нито
да се закълнете *въ тѣхъ,* нито да имъ послу-
жите, нито да имъ се поклоните; (8) но [м]при
Господа Бога вашего да сте прилѣпени, както
сте били до този день. (9) Защото [н]Господь
изгони отъ лицето ви народи голѣми и силни;
и [о]никой не можа до днешния день да устои
прѣдъ васъ. (10) [п]Единъ отъ васъ ще погне
тисяща; защото Господь Богъ вашъ, той е
който ратува за васъ, [р]както се обѣща вамъ.
(11) [с]За това внимайте добрѣ на себе си да
любите Господа Бога вашего. (12) Понеже [т]ако
се върнете нѣкога назадъ та се прилѣпите при
остатъка на тѣзи народи, при тѣзи останалитѣ
между васъ, и [у]направите съ тѣхъ сватовство,
и се смѣсите съ тѣхъ, и тѣ съ васъ, (13) да
знаете добрѣ че Господь [ф]Богъ вашъ не ще
вече да изгони отъ лицето ви тѣзи народи,
но [х]ще ви бждатъ сѣти и примки, и бичове
по ребрата ви, и тръне въ очитѣ ви додѣ из-
чезнете изъ тази добра земя която ви Господь
Богъ вашъ даде. (14) И, ето, [ц]азъ днесъ от-
хождамъ въ пжтя на всичката земя; и вие
познавате съ всичкото си сърдце и съ всич-
ката си душа че [ч]не падна напраздно нито
една отъ тѣзи добри думи които Господь Богъ
вашъ говори за васъ: всичкитѣ се сбѫднаха
на васъ: ни една отъ тѣхъ не падна напраздно.
(15) [ш]За това, както се сбѫднаха на васъ
всичкитѣ добри думи които говори вамъ Го-
сподь Богъ вашъ, така [щ]Господь ще нанесе
на васъ всичкитѣ зли думи додѣ ви потрѣби
отъ тази добра земя която ви даде Господь
Богъ вашъ. (16) Когато прѣстжпите завѣта на
Господа Бога вашего който заповѣда вамъ, и
отидете та послужите на други богове и имъ
се поклоните, тогазъ гнѣвътъ Господенъ ще се
запали противъ васъ, и ще изчезнете скоро
изъ добрата земя която ви даде.

ГЛАВА 24.

И събра Исусъ всичкитѣ Израилеви племе-
на [а]въ Сихемъ, [б]и свика старѣйшинитѣ на
Израиля, и началницитѣ имъ, и сждиитѣ имъ,
и надзирателитѣ имъ; и [в]застанаха прѣдъ
Бога.
(2) И рече Исусъ на всичкитѣ люде: Така
говори Господь Богъ Израилевъ: [г]Оттатъкъ рѣ-
ката обитаваха въ старо врѣме отцитѣ ви,
Тара, Авраамовий отецъ и Нахоровий отецъ,
и [д]служиха на други богове. (3) И [е]взехъ
отца ви Авраама отъ оназъ страна на рѣката,
и водихъ го прѣзъ всичката Ханаанска земя,
и умножихъ сѣмето му, и [ж]дадохъ му Исаака;
(4) и [з]на Исаака дадохъ Якова и Исава; и
[и]дадохъ на Исава гората Сиiръ да я наслѣди;
а [к]Яковъ и синоветѣ му слѣзоха въ Египетъ.
(5) И [л]пратихъ Моисея и Аарона, и [м]пора-
зихъ Египетъ съ язви които направихъ всрѣдъ
него, и послѣ ви изведохъ. (6) И като [н]изве-
дохъ отцитѣ ви изъ Египетъ, [о]дойдохте въ
морето; и [п]погнаха Египтянитѣ подиръ отцитѣ
ви съ колесници и коне въ Червено Море.
(7) И [р]викнаха къмъ Господа, и той [с]тури
мракъ между васъ и Египтянитѣ, и [т]наведе
върхъ тѣхъ морето, и покри ги; и [у]очитѣ ви
видѣха що направихъ въ Египетъ; и живѣхте
въ пустинята [ф]много дни. (8) И доводохъ ви
въ земята на Аморейцитѣ които живѣеха от-

е Изх. 23;30. 33;2. 34;11. Втор. 11;23. Гл. 13;6.
ж Числа 33;53.
з Гл. 1;7.
и Втор. 5;32. 28;14.
к Изх. 23;33. Втор. 7;2,3. Прит. 4;14. Ефес. 5;11.
л Изх. 23;13. Псал. 16:4. Иер. 5;7. Соф. 1;5. Виж. Числа 32;38.
м Втор. 10;20. 11;22. 13;4. Гл. 22;5.
н Втор. 11;23.
о Гл. 1;5.
п Лев. 26;8. Втор. 32;30. Виж. Сжд. 3;31. 15;15. 2 Цар. 23;8.
р Изх. 14;14. 23;27. Втор. 3;22.
с Гл. 22;5.
т Евр. 10;38,39. 2 Пет. 2;20,21.
у Втор. 7;3.
ф Сжд. 2:3.
х Изх. 23;33. Числа 33:55. Втор. 7;16. 3 Цар. 11;4.
ц 3 Цар. 2;2. Виж. Евр. 9;27.
ч Гл. 21;45. Лука 21;33.
ш Втор. 28;63.
щ Лев. 26;16. Втор. 28;15,16, и друг.

—

а Бит. 35;4.
б Гл. 23;2.
в 1 Цар. 10;19.
г Бит. 11;26,31.
д Бит. 31;53.
е Бит. 12;1. Дѣян. 7;2,3.
ж Бит. 21;2,3. Псал. 127;3.
з Бит. 25;24-26.
и Бит. 36;8. Втор 2;5.
к Бит. 46;1,6. Дѣян. 7;15.
л Изх. 3;10.
м Изх. Гл. 7-10 и 12.
н Изх. 12;37,51.
о Изх. 14;2.
п Изх. 14;9.
р Изх. 14;10.
с Изх. 14;20.
т Изх. 14;27,28.
у Втор. 4;34. 29;2.
ф Гл. 5;6.

тамъ Иорданъ; и [х]ратуваха противъ васъ, и
прѣдадохъ ги въ ржцѣтѣ ви, и наслѣдихте зе-
мята имъ, и изтрѣбихъ ги отъ лицето ви.
(9) И [ц]стана Валакъ Сепфоровий синъ, Моав-
ский царь, и ратува противъ Израиля; и [ч]пра-
ти та повика Валаама Веоровия синъ за да
ви прокълне. (10) Но [ш]азъ не рачихъ да по-
слушамъ Валаама; и [щ]той даже ви и благо-
слови, и избавихъ ви отъ ржката му. (11) И
[ъ]прѣминахте Иорданъ та дойдохте въ Иери-
хонъ; и ратуваха противъ васъ Иерихонскитѣ
мжже, Аморейцитѣ, и Ферезейцитѣ, и Хана-
анцитѣ, и Хетейцитѣ, и Гергесейцитѣ, и Евей-
цитѣ, и Иевусейцитѣ; и прѣдадохъ ги въ рж-
цѣтѣ ви. (12) И [ь]пратихъ прѣдъ васъ [ѣ]стър-
шенитѣ, които ги изгониха отъ лицето ви,
двамата Аморейски царе: [ю]не съ твоя ножъ
нито съ твоя лжкъ. (13) И дадохъ ви земя въ
която се не трудихте, и [я]градове които вие не
сте съградили, и живѣете въ тѣхъ; и ядете
отъ лозя и маслини които не сте садили.
(14) [аа]Сега прочее бойте се отъ Господа, и
служете му съ [бб]цѣлость и истина; и [а]отхвър-
лете боговетѣ на които послужиха отцитѣ ви
оттамъ рѣката и [б]въ Египетъ, и служете Го-
сподu. (15) Но ако не ви е угодно да служите
Господу, [в]изберете днесъ кому искате да слу-
жите, [г]на онѣзи ли богове на които служиха
отцитѣ ви оттамъ рѣката, [д]или на тѣзи богове
на Аморейцитѣ на които въ земята живѣете;
[е]но азъ и домътъ ми ще служимъ Господу.
(16) И отговориха людетѣ и рекоха: Да не
бжде да оставимъ Господа за да се поклонимъ
на други богове! (17) Защото Господь е Богъ
нашъ; той възведе насъ и отцитѣ ни изъ Еги-
петската земя, отъ дома на рабството, и той
направи прѣдъ насъ голѣмитѣ онѣзи знамения,
и упази ни въ всичкия пжть който пжтувахме,
и между всичкитѣ народи прѣзъ които прѣ-
минахме. (18) И изгони Господь отъ лицето ни
всичкитѣ народи, и Аморейцитѣ които живѣе-
ха въ тазъ земя. И ние ще служимъ Господу;
защото той е Богъ нашъ.
(19) И рече Исусъ на людетѣ: [ж]Не ще мо-
жете да служите Господу; защото той [з]е Богъ
прѣсветъ, [и]Богъ ревнивъ е, [к]не ще да прости
прѣстжпленията и грѣховетѣ ви. (20) Защото
[л]когато оставите Господа и се поклоните на
чуждитѣ богове, [м]тогазъ ще се обърне и ще
ви стори зло, и ще ви изтрѣби подиръ добро-
то което ви е сторилъ.
(21) И рекоха людетѣ Исусу: Не; но Госпо-
ду ще служимъ.
(22) И рече Исусъ на людетѣ: Вие сте сви-
дѣтели за себе си че вие [н]избрахте за себе
си Господа да му служите. И тѣ рекоха: Сви-
дѣтели сме. (23) Сега прочее [о]отхвърлете чуж-
дитѣ богове които сж всрѣдъ васъ, и прѣкло-
нете сърдцето си къмъ Господа Бога Израилева.
(24) И рекоха людетѣ Исусу: На Господа
Бога нашего ще служимъ, и неговия гласъ ще
слушаме.
(25) И [п]направи Исусъ завѣтъ съ людетѣ въ
онзи день, и тури имъ законъ и сждъ [р]въ
Сихемъ. (26) И [с]написа Исусъ тѣзи думи въ
книгата на Божия законъ; и взе [т]голѣмъ ка-
мень та го [у]постави тамъ [ф]подъ теревинта
който е близу при светилището Господне.
(27) И рече Исусъ на всичкитѣ люде: Ето,
този камикъ ще бжде [х]намъ за свидѣтелство,
защото [ц]той чу всичкитѣ Господни думи които
говори той намъ; и тъй, ще бжде за свидѣ-
телство вамъ, за да се не отречете отъ Бога
вашего. (28) И [ч]изпрати Исусъ людетѣ, всѣ-
киго въ наслѣдието му.
(29) И [ш]слѣдъ това умрѣ Исусъ синъ На-
виевъ, рабъ Господенъ, на възрасть сто и де-
сеть години. (30) И погребоха го въ прѣдѣла

х Числа 21;21,33. Втор. 2;32. 3:1.
ц Виж. Сжд. 11;25.
ч Числа 22;5. Втор. 23;4.
ш Втор. 23;5.
щ Числа 23;11,20. 24;10.
ъ Гл. 3;14,17. 4;10-12.
ь Гл. 6;1. 10;1. 11;1.
ѣ Изх. 23;28. Втор. 7;20.
ю Псал. 44;3,6.
я Втор. 6;10,11. Гл. 11;13.
аа Втор. 10;12. 1 Цар. 12;24.
бб Бит. 17;1. 20;5. Втор. 18;13. Псал. 119;1. 2 Кор. 1;12. Ефес. 6;24.
а Ст. 2,23. Лев. 17;7. Иез. 20;18.
б Иез. 20;7.8. 23;3.
в Виж. Рут. 1;15. 3 Цар. 18;21. Иоз. 20;39. Иоан. 6;67.
г Ст. 14.
д Изх. 23;24,32,33. 34;15. Втор. 13;7. 29;18. Сжд. 6;10.
е Бит. 18;19.
ж Мат. 6;24.
з Лев. 19;2. 1 Цар. 6;20. Псал. 99;5,9. Иса. 5;16
и Изх. 20;5.
к Изх. 23;21.
л 1 Лѣт. 28;9. 2 Лѣт. 15;2. Езд. 8;22. Иса. 1;28. 65;11,12. Иер. 17;13.
м Гл. 23;15. Иса. 63;10. Дѣян. 7;42.
н Псал. 119;173.
о Ст. 14. Бит. 35;2. Сжд. 10;16. 1 Цар. 7;3.
п Виж. Изх. 15;25. 4 Цар. 11;17.
р Ст. 26.
с Втор. 31;24.
т Виж. Сжд. 9;6.
у Виж. Бит. 28;18. Гл. 4;3.
ф Бит. 35;4.
х Виж. Бит. 31;48,52. Втор. 31;19,21,26. Гл. 22;27,28,34.
ц Втор. 32;1.
ч Сжд. 2;6.
ш Сжд. 2;8.

людетѣ Господу въ всичкитѣ дни на Исуса, и
въ всичкитѣ дни на старѣйшинитѣ що пожи-
вѣха по Исуса, които бѣха видѣли всичкитѣ
голѣми Господни дѣла що направи заради Из-
раиля. (8) И лумрѣ Исусъ синътъ Навиевъ,
рабъ Господенъ, на възрасть сто и десеть лѣта.
(9) И мпогребоха го въ прѣдѣла на наслѣдие-
то му въ нТаминатаресъ, въ гората Ефремъ,
къмъ сѣверната страна на горатa Гаасъ. (10) И
всичкий още онзи родъ се прибра при отцитѣ
си. И настана другъ родъ слѣдъ тѣхъ който
оне знаеше Господа нито дѣлата които напра-
ви заради Израиля.

(11) И направиха Израилевитѣ синове зло
прѣдъ Господа, и поклониха се на Ваалимитѣ;
(12) и поставиха Господа Бога на отцитѣ си
който ги изведе изъ Египетската земя та рoти-
доха слѣдъ други богове, отъ боговетѣ на на-
родитѣ които бѣха около тѣхъ; и споклониха
имъ се, и разгнѣвиха Господа. (13) И оставиха
Господа тта служиха на Ваала и на Астар-
тинитѣ *идоли*. (14) И уразпали се гнѣвътъ
Господенъ върхъ Израиля, и фпрѣдаде ги въ
рѫката на грабителитѣ, и разграбиха ги; и
хпрѣдаде ги въ рѫката на околнитѣ имъ не-
приятели щото цне могоха вече да устоятъ
прѣдъ лицето на неприятелитѣ си. (15) На всѣ-
кѫдѣ дѣто излизаха, рѫката Господня бѣше
противъ тѣхъ за зло, както говори Господь и
чкакто имъ се кле; и достигнаха до голѣмо
утѣснение.

(16) Тогазъ швъзстави Господь сѫдии, които
ги избавиха отъ рѫката на грабителитѣ имъ.
(17) Но тѣ и сѫдиитѣ си не послушаха, а
щблудуваха слѣдъ други богове и поклониха
имъ се: уклониха се скоро отъ пѫтя въ който
ходиха отцитѣ имъ които слушаха заповѣдитѣ
Господни: тѣ не направиха така. (18) И когато
Господь имъ въздигаше сѫдии, ътогазъ бѣше
Господь съ сѫдията, и избавяше ги отъ рѫ-
ката на неприятелитѣ имъ въ всичкитѣ дни
на сѫдията; ьзащото се смиляваше Господь за
въздиханията имъ поради онѣзи които ги
угнетяваха и притѣсняваха. (19) А ѣкогато
умираше сѫдията, повращаха се и развраща-
ваха се по-злѣ отъ отцитѣ си, понеже отхождa-
ха слѣдъ други богове за да имъ служатъ и
да имъ се кланятъ; не прѣставаха отъ дѣяния-
та си нито отъ строптивия си пѫть.

(20) И юразпали се гнѣвътъ Господенъ върхъ
Израиля, и рече: Понеже тѣзи люде япрѣ-
стѫпиха завѣта ми който заповѣдахъ на отци-
тѣ имъ, и не послушаха гласа ми, (21) и лазъ
не ща да изгоня вече отъ лицето имъ ни
єдного отъ народитѣ които остави Исусъ кога-
то умрѣ, (22) ѩза да изкуся Израиля ачрѣзъ
тѣхъ да ли пазятъ пѫтя Господень и ходятъ
въ него, както *го* пазѣха отцитѣ имъ, или не.
(23) И остави Господь тѣзи народи безъ да ги
изгони скоро, и не ги прѣдаде въ рѫката на
Исуса.

ГЛАВА 3.

И атѣзи сѫ народитѣ които остави Господь
за да опита Израиля чрѣзъ тѣхъ, всички онѣ-
зи които не знаеха всичкитѣ боеве на Ханаанъ;
(2) поне да знаятъ родоветѣ на Израилевитѣ
синове и да се научатъ на боя, поне тѣзи
които по-напрѣдъ не бѣха ги познали: (3) бпеть-
тѣ войводства на Филистимцитѣ, и всичкитѣ
Ханаанци, и Сидонци, и Евейци които жи-
вѣятъ въ горатa Ливанъ, отъ горатa Ваалъ-
ермонъ до входа на Емать. (4) И втѣ бѣха за
да опита Израиля чрѣзъ тѣхъ, за да познае
ще ли слушатъ заповѣдитѣ Господни които за-
повѣда на отцитѣ имъ чрѣзъ Моисея.

(5) И гнаселиха се Израилевитѣ синове
между Ханаанцитѣ, Хетейцитѣ, и Аморейцитѣ,
и Ферезейцитѣ, и Евейцитѣ, и Иевусейцитѣ.
(6) И дзеха за себе си дъщеритѣ имъ за
жени, и дъщеритѣ си дадоха на синоветѣ имъ,
и еслужиха на боговетѣ имъ. (7) И жсториха
Израилевитѣ синове зло прѣдъ Господа Бога
своего, и служиха на Ваалимитѣ и зна *Ашe-
ритѣ. (8) За това се разпали гнѣвътъ Госпо-

л Ис. Нав. 24;29.
м Ис. Нав. 24;30.
н Ис. Нав. 19;50. 24;30.
о Изх. 5;2. 1Цар. 2;12. 1 Лѣт. 28;9. Иер. 9;3. 22;16. Гал. 4;8. 2Сол. 1:8. Тит. 1;16.
п Втор. 31;16.
р Втор. 6;14.
с Изх. 20;5.
т Гл. 3;7. 10;6. Псал. 106;36.
у Гл. 3;8. Псал. 106;40-42.
ф 4 Цар. 17;20.
х Гл. 3;8. 4;2. Псал. 44;12. Иса. 50;1.
ц Лев. 26;37. Ис. Нав. 7;12,13.
ч Лев. 26. Втор. 28.
ш Гл. 3;9,10,15. 1Цар. 12 11. Дѣян. 13;20.
щ Изх. 34;15,16. Лев. 17;7.
ъ Ис. Нав. 1;5.
ь Виж. Бит. 6;6. Втор. 32;36. Псал. 106;44,45.
ѣ Гл. 3;12. 4;1. 8;33.
ю Ст. 14.
я Ис. Нав. 23;16.
ѧ Ис. Нав. 23;13.
ѩ Втор. 8;2,16. 13;3.
а Гл. 3;1,4.
а Гл. 2;21,22.
б Ис. Нав. 13;3.
в Гл. 2;22.
г Псал. 106;35.
д Изх. 34;16. Втор. 7;3.
е Гл. 2;11.
ж Гл. 2;13.
з Изх. 34;13. Втор 16;21. Гл. 6;25.
* *Или*, Астарти.

гнѣвъ върхъ Израиля, и [и]продаде ги въ ръ-
ката на Хусанрисатаима Месопотамския царь;
и работиха Израилевитѣ синове [к]на Хусан-
рисатаима осемь години.
(9) И когато викнаха Израилевитѣ синове
къмъ Господа, [л]Господь въздигна избавитель
на Израилевитѣ синове който ги избави,
[м]Готониила сина на Кенеза, по-младия братъ
на Халева. (10) И [н]върху него бѣше Духъ
Господень, и сѫди Израиля; и излѣзе на бой,
и прѣдаде Господь въ рѫката му Хусанриса-
таима Месопотамския царь; и рѫката му се
укрѣпи противъ Хусанрисатаима. (11) И зе-
мята бѣше въ покой четирядесеть години; и
умрѣ Готониилъ Кенезовий синъ.
(12) И [о]Израилевитѣ синове пакъ напра-
виха зло прѣдъ Господа; и укрѣпи Господь
[п]Еглона Моавския царь противъ Израиля за-
щото направиха зло прѣдъ Господа. (13) И
събра при себе си синоветѣ на Амона и [р]на
Амалика, и отиде та порази Израиля, и об-
ладà [с]Града на Финицитѣ. (14) И [т]работиха
Израилевитѣ синове на Еглона Моавския царь
осемнадесеть години. (15) И [у]викнаха Изра-
илевитѣ синове къмъ Господа; и въздигна имъ
Господь избавитель, Аода сина на Гира Ве-
ниаминовъ, мѫжъ лѣвакъ. И пратиха Израи-
левитѣ синове чрѣзъ рѫката му даръ на
Еглона Моавския царь. (16) И направи си
Аодъ ножъ и отъ двѣтѣ страни остъръ, дългъ
единъ лакъть, и опаса го подъ горната си
дреха на дѣсното си бедро. (17) И принесе
дара на Еглона Моавския царь; а Еглонъ
бѣше человѣкъ твърдѣ тлъстъ.
(18) И като свърши да принеси дара и
изпроводи человѣцитѣ които държеха дара,
(19) тогазъ той се върна [ф]отъ *сѣченитѣ ка-
мене които сѫ при Галгалъ та рече: Тайна
дума имамъ къмъ тебе, царю. А той рече:
Мълчи. И излѣзоха отъ него всичкитѣ които
стояха при него. (20) И влѣзе при него Аодъ;
а той седѣше въ лѣтната си горница самъ. И
рече Аодъ: Имамъ дума отъ Бога къмъ тебе.
Тогазъ стана отъ прѣстола. (21) А Аодъ про-
стрѣ лѣвата си рѫка, и измъкна меча отъ
дѣсното си бедро, и заби го въ корема му
(22) щото и дръжката още влѣзе слѣдъ же-
лѣзото; и тлъстината стисна толкозъ желѣзо-
то щото не можеше да изтръгне меча изъ
корема му; и излѣзе †лайно. (23) Тогазъ из-
лѣзе Аодъ прѣзъ притвора, и затвори слѣдъ
себе си вратата на горницата и ги заключи.
(24) И когато излѣзе той, дойдоха рабитѣ
на *Еглона;* и като видѣха че, ето, вратата
на горницата бѣха заключени, рекоха: Не-
съмнѣно §нозѣтѣ си покрива въ лѣтната стая.
(25) И чакаха додѣ се посрамиха, и, ето, не
отваряше вратата на горницата; и тъй, взеха
ключа та отвориха, и, ето, господарьтъ имъ
лежеше на земята мъртвъ.
(26) А додѣ тѣ се бавѣха Аодъ избѣгна;
и прѣмина сѣченитѣ камено та се отърва въ
Сеирота. (27) И когато дойде [х]затрѫби съ
трѫбата [ц]въ гората Ефремъ, та слѣзоха съ
него Израилевитѣ синове отъ гората, и той
прѣдъ тѣхъ. (28) И рече имъ: Вървете по-
дирѣ ми; защото [ч]Господь прѣдаде враговетѣ
ви Моавцитѣ въ рѫката ви. И слѣзоха слѣдъ
него, и прѣвзоха прѣдъ Моавцитѣ [ш]бродоветѣ
на Иорданъ, и не оставиха да прѣмине че-
ловѣкъ. (29) И поразиха отъ Моавцитѣ въ
онова врѣме около десеть тисящи мѫже, всич-
китѣ едри, и всичкитѣ яки; и не се избави
ни единъ. (30) Така се смири Моавъ въ онзи
день подъ рѫката на Израиля. И земята бѣ-
ше [щ]въ покой осемдесеть лѣта.
(31) И по него настана [ъ]Самегаръ синътъ
Анатовъ, който порази отъ Филистимцитѣ
шестстотинъ мѫже [ь]съ единъ воловски остенъ;
и [ѣ]избави той Израиля.

ГЛАВА 4.

И [а]подиръ смъртьта на Аода Израилевитѣ
синове направиха пакъ зло прѣдъ Господа.
(2) И [б]продаде ги Господь въ рѫката на Яви-
на Ханаанския царь, който царуваше [в]въ
Асоръ; и войводата на воинствата му бѣше

[и] Гл. 2;14.
[к] Ст. 15. Гл. 4;3. 6;7. 10;10. 1 Цар. 12;10. Неем. 9;27. Псал. 22;5. 106;44. 107;13,19.
[л] Гл. 2;16.
[м] Гл. 1;13.
[н] Виж. Числа 27;18. Гл. 6;34. 11;29. 13;25. 14;6,19. 1 Цар. 11;6. 2 Лѣт. 15;1.
[о] Гл. 2;19.
[п] 1 Цар. 12;9.
[р] Гл. 5;14.
[с] Гл. 1;16.
[т] Втор. 28;48.
[у] Ст. 9. Псал. 78;34.
[ф] Ис. Нав. 4;20.
* *Или,* истуканитѣ.
† *Или,* въ задната часть.
§ *Или,* по нуждата си е.
[х] Гл. 5;14. 5;34. 1 Цар. 13;3.
[ц] Ис. Нав. 17;15. Гл. 7;24. 17;1. 19;1.
[ч] Гл. 7;9,15. 1 Цар. 17;47.
[ш] Ис. Нав. 2;7. Гл. 12;5.
[щ] Ст. 11.
[ъ] Гл. 5;6,8. 1 Цар. 13;19,22.
[ь] 1 Цар. 17;47,50.
[ѣ] Гл. 2;16.
[а] Гл. 2;19.
[б] Гл. 2;14.
[в] Ис. Нав. 11;1,10. 19;36.

гСисара, който живѣеше двъ Аросеть на
езичницитѣ. (3) И викаха къмъ Господа Из-
раилевитѣ синове; защото той имаше девет-
стотинъ еЖелѣзни колесници, и жжестоко
притѣсни Израилевитѣ синове двадесеть лѣта.
(4) И Девора, жена пророчица, жена на
Лафидота, тя сждѣше Израиля въ онова врѣ-
ме. (5) И зтя живѣеше подъ финика на Де-
вора, между Рама и Ветилъ, въ гората Еф-
ремъ; и възлизаха къмъ нея Израилевитѣ
синове за сждъ. (6) И прати та повика иВа-
рака Авиноамовия синъ отъ Нефталимовия
кКадисъ, и му рече: Не заповѣда ли Го-
сподь Богъ Израилевъ и рече: Иди та се от-
тегли въ гората Таворъ, вземи съ себе си
десеть тисящи мжже отъ Нефталимовитѣ си-
нове и отъ Завулоновитѣ синове; (7) и лще
привлѣка при тебе мвъ рѣката Кисонъ Сиса-
ра, войводата на Явиновото воинство, и коле-
сницитѣ му, и множеството му, и ще го прѣ-
дамъ въ ржката ти? (8) А Варакъ ѝ рече:
Ако дойдешъ ти съ мене, ще ида; но акò не
дойдешъ съ мене, не ща да ида. (9) А тя
рече: Ще дойда непрѣмѣнно съ тебе; но нѣма
да вземешъ честь на пжтя въ който отхож-
дашъ, защото нвъ ржката на жена ще прѣ-
даде Господь Сисара. И Девора стана та оти-
де съ Варака въ Кадисъ. (10) И свика Ва-
ракъ оЗавулона и Нефталима въ Кадисъ, и
пойдоха пслѣдъ него десеть тисящи мжже; и
Девора възлѣзе съ него.
(11) А Хеверъ рКенеецътъ, отъ синоветѣ
на сОвава Моисеевия тесть, бѣше се раздво-
илъ отъ Кенейцитѣ та бѣше поставилъ ша-
търа си до джба на Заананима, който е близу
тпри Кадисъ.
(12) И възвѣстиха на Сисара чо Варакъ
Авиноамовиятъ синъ възлѣзълъ на гората Та-
воръ (13) И свика Сисара всичкитѣ си ко-
лесници, деветстотинъ желѣзни колесници,
и всичкитѣ люде които бѣха съ него, отъ
Аросеть на езичницитѣ въ рѣката Кисонъ.
(14) И рече Девора на Варака: Стани, за-
щото този е деньтъ въ който Господь прѣда-
де Сисара въ ржката ти: уне излѣзе ли Го-
сподь прѣдъ тебе? И слѣзе Варакъ отъ гора-
та Таворъ, и десеть тисящи мжже слѣдъ не-
го. (15) И фразби Господь Сисара, и всички-
тѣ колесници, и всичкото воинство съ остро-
то на ножа прѣдъ Варака; и слѣзе Сисара
изъ колесницата та побѣгна пѣшъ. (16) И ти-
ча Варакъ слѣдъ колесницитѣ и слѣдъ воин-
ството до Аросеть на езичницитѣ; и падна
всичкото воинство на Сисара чрѣзъ острото
на ножа: не остана нито единъ. (17) И по-
бѣгна Сисара пѣшъ въ шатъра на Яиль, же-
ната на Хевера Кенееца; защото бѣше миръ
между Явина Асорския царь и между дома на
Хевера Кенееца. (18) И излѣзе Яиль да по-
срѣщне Сисара, и рече му: Влѣзъ, господи-
не мой, влѣзъ при мене; не бой се. И когато
влѣзе при нея въ шатъра, покри го съ гу-
беръ. (19) И рече ѝ: Напой ме, моля, съ
малко вода, защото ожаднѣхъ. И хразвърза
мѣхъ съ млѣко та го напои, и покри го. (20) И
рече ѝ: Застани при вратата на шатъра, и
ако дойде нѣкой да те попита и рече: Има
ли нѣкой тукъ? речи: Нѣма. (21) И цвзе
Хеверовата жена кола на шатъра, взе и чукъ
въ ржката си, та отиде тихо при него, и заби
кола въ слѣпитѣ му очи щото се закова въ
земята; а той като бѣше уморенъ спѣше дъл-
боко; и умрѣ. (22) И, ето, Варакъ гонѣше
Сисара; а Яиль излѣзе да го посрѣщне, и
рече му: Ела, и ще ти покажа мжжа когото
търсишъ. И когато влѣзе при нея, ето, Си-
сара лежеше мъртъвъ, и кольтъ въ слѣпитѣ
му очи.
(23) И чпокори Богъ въ онзи день Явина
Ханаанския царь прѣдъ Израилевитѣ синове.
(24) И укрѣпяваше се ржката на Израилеви-
тѣ синове непрѣстанно надъ Явина Ханаанския
царь додѣ изтрѣбиха Явина Ханаанския царь.

ГЛАВА 5.

И апѣеха Девора и Варакъ Авиноамовий
синъ въ онзи день и говорѣха:—
(2) За войводството на войводитѣ въ Из-
раиля,
бЗа самоволното слѣдване на людетѣ,
Хвалете Господа.

г 1 Цар. 12;9. Псал. 83;9.
д Ст. 13.16.
е Гл. 1;19.
ж Гл. 5;8. Псал. 106;42.
з Бит. 35;8.
и Евр. 11;32.
к Ис. Нав. 19;37.
л Изх. 14;4.
м Гл. 5;21. 3Цар. 18;40. Псал. 83;9,10.
н Гл. 2;14.
о Гл. 5:18.
п Виж. Изх. 11;8. 3 Цар. 20;10.
р Гл. 1;16.
с Числа 10;29.
т Ст. 6.
у Втор. 9;3. 2Цар 5;24. Псал. 68;7. Иса. 52;12.
ф Псал. 83;9,10. Виж. Ис. Нав. 10;10.
х Гл. 5;25.
ц Гл. 5;26.
ч Псал. 18;47.

—

а Виж. Изх. 15;1. Псал. 18, надписътъ.
б 2 Лѣт. 17;16.

(3) [в]Чуйте, царе! дайте ухо, князове!
Азъ Господу, азъ ще пѣя;
На Господа Бога Израилева ще псалмопѣя.
(4) Господи, [г]когато излѣзе ти отъ Сииръ,
Когато тръгна ти отъ полето Едомъ,
[д]Земята се потресе, и небесата покапаха,
И облацитѣ покапаха вода.
(5) [е]Горитѣ се разтопиха отъ лицето Господне,
[ж]Синаятъ Синай отъ лицето на Господа Бога Израилева.
(6) Въ днитѣ [з]на Самегара Анатовия синъ,
Въ днитѣ [и]на Яиль [к]врѣстанаха пѫтищата,
И пѫтницитѣ вървѣха по криви пѫтища.
(7) Не останаха князоветѣ въ Израиля, не останаха,
Додѣ възстанахъ азъ Девора,
Въстанахъ [л]майка въ Израиля.
(8) [м]Избраха нови богове:
Тогазъ стана бой въ вратата:
[н]Яви ли се щитъ или копие
Между четиридесеть тисящи въ Израиля?
(9) Сърдцето ми е къмъ началницитѣ на Израиля
Които между людетѣ [о]принесоха себе си самоволно:
Хвалете Господа.
(10) Вие [п]които ездите на бѣли осли,
[р]Които седите въ [*]сѫдилище,
И които ходите по пѫть, [с]говорете.
(11) *Избавени* отъ гласа на [†]стрѣлцитѣ,
На мѣстата дѣто наливатъ вода,
Тамъ ще възхваляватъ правдитѣ Господни,
[т]Правдитѣ на князоветѣ му между Израиля.
Тогазъ людетѣ Господни слѣзоха въ вратата.
(12) [у]Събуди се, събуди се, Деворо!
Събуди се, събуди се, изречи пѣсень!
Стани, Вараче,
И [ф]отплѣни плѣнницитѣ си, сине Авиноамовъ!
(13) Тогазъ слѣзоха остатъкъ отъ людетѣ противъ [х]благороднитѣ:
Господь слѣзе съ мене противъ крѣпкитѣ.
(14) [ц]Които сѫ отъ кореня на Ефрема *слѣзоха* противъ [ч]Амалика
Слѣдъ тебе, Вениамине, между твоитѣ люде:
[ш]Отъ Махира слѣзоха началници,
И отъ Завулона онѣзи които държатъ жезълъ на писецъ.
(15) И князоветѣ Исахарови съ Девора,
Исахаръ още съ [щ]Варака:
Слѣдъ него тичаха въ дола.
Въ раздѣленията Рувимови
Подигнаха се голѣми сърдечни съвѣщания.
(16) Защо си седналъ между [ъ]оградитѣ
За да слушашъ [§]блѣянията на стадата?
Въ раздѣленията Рувимови
Подигнаха се голѣми сърдечни разисквания.
(17) [ь]Галаадъ мируваше оттатъ Йорданъ;
И Данъ защо оставаше въ корабитѣ?
[ѣ]Асиръ седѣше въ краеморията
И мируваше въ пристанищата си.
(18) [ю]Завулонъ сѫ люде които принесатъ живота си на смърть,
И Нефталимъ по височинитѣ на полето.
(19) Дойдоха царетѣ, ратуваха:
Тогазъ ратуваха Ханаанскитѣ царе
Въ Таанахъ близу при водитѣ на Мегедонъ:
[я]Користь отъ сребро не взеха.
(20) [а]Отъ небето ратуваха,
[аа]Звѣздитѣ отъ пѫтищата си ратуваха противъ Сисара.
(21) Рѣката Кисонъ ги завлѣче,
Старата рѣка, [б]рѣката Кисонъ.
Потъпкала си, душо моя, сила.
(22) Тогазъ се строшиха конскитѣ копита
Отъ устремителното тичане, устремителното тичане на крѣпкитѣ имъ.

[в] Втор. 32;1,3. Псал. 2;10.
[г] Втор. 33:2. Псал. 68;7.
[д] 2 Цар. 22;8. Псал. 68;8. Иса. 64;3. Ав. 3;3.10.
[е] Втор. 4;11. Псал. 97;5.
[ж] Изх. 19;18.
[з] Гл. 3;31.
[и] Гл. 4;17.
[к] Лев. 26;22. 2 Лѣт. 15;5. Иса. 33;8. Плач. 1;4. 4;18.
[л] Иса. 49;23.
[м] Втор. 32;16. Гл. 2;12,17.
[н] 1 Цар. 13;19,22. Гл. 4;3.
[о] Ст. 2.
[п] Гл. 10;4. 12;14.
[р] Псал. 107;32.
[*] *Или*, на седалището.
[с] Псал. 105;2. 145;5.
[†] *Или, дѣлещитѣ користь.*
[т] 1 Цар. 12;7. Псал. 145;7.
[у] Псал. 57;8.
[ф] Псал. 68;18.
[х] Псал. 49;14.
[ц] Гл. 3;27.
[ч] Гл. 3;13.
[ш] Числа 32;39,40.
[щ] Гл. 4;14.
[ъ] Числа 32;1.
[§] *Или*, свиренето при.
[ь] Виж. Ис. Нав. 13;25,31.
[ѣ] Ис. Нав. 19;29,31.
[ю] Гл. 4;10.
[я] Гл. 4;16. Псал. 44;12. Виж. Ст. 30.
[а] Виж. Ис. Нав. 10;11. Псал. 77:17,18.
[аа] Гл. 4;15.
[б] Гл. 4;7.

(23) Кълнете Мироза, рече ангелъ Господень,
Кълнете съ клетва жителитѣ му;
[б]Защото не дойдоха на помощь Господу,
[в]На помощь Господу противъ силнитѣ.
(24) Благословена нека е повече отъ женитѣ
[г]Яиль жената на Хевера Кенееца,
[д]Надъ женитѣ въ шатритѣ нека е благословена.
(25) [е]Вода поиска той: тя му млѣко даде,
Масло принесе въ великолѣпна чаша.
(26) [ж]Рѫката си прострѣ къмъ кола,
И десницата си къмъ чука на работницитѣ;
[главата,
И съ чука удари Сисара и раздѣпи му
И проби и прониза слѣпитѣ му очи.
(27) Между нозѣтѣ ѝ се повали, падна, прострѣ се:
Между нозѣтѣ ѝ се повали, падна:
Дѣто се повали, тамъ и падна погиналъ.
(28) Сисаровата майка надничаше прѣзъ прозореца,
И викаше прѣзъ решетката:
Защо се бави колесницата му да дойде?
Защо закъснѣха колелата на колесницитѣ му?
(29) Мѫдритѣ нейни госпожи ѝ отговаряха,
Даже и тя даваше отвѣтъ на себе си:
(30) [з]Да ли не сѫ намѣрили и дѣлятъ користи?
По мома, по двѣ моми на всѣки мѫжъ?
На Сисара користи пъстрошарни,
Користи пъстрошарни, везани,
Пъстрошарни везани и отъ двѣтѣ страни;
Користь отъ огърлия?
[споди;
(31) [и]Така да погинатъ всичкитѣ твои врази, Го-
А онѣзи които Го обичатъ *нека сѫ* [к]както
слънцето което [л]изгрѣва въ силата си.
И земята бѣше въ покой четиридесеть лѣта.

ГЛАВА 6.

И [а]сториха Израилевитѣ синове зло прѣдъ
Господа; и прѣдаде ги Господь въ рѫката [б]на
Мадиама седемь години. (2) И укрѣпи се рѫ-
ката на Мадиама върху Израиля: поради Ма-
дианцитѣ направиха си Израилевитѣ синове
[в]онѣзи дупки които сѫ по горитѣ, и пещери-
тѣ, и твърдинитѣ. (3) И когато сѣеше Израиль,
възлизаха Мадианцитѣ, и [г]Амаличанитѣ, и
[д]източнитѣ жители та дохождаха противъ не-
го. (4) И като се опълчаваха противъ тѣхъ,
[е]разваляха рожбитѣ на земята дори до входа
на Газа, и не оставяха храна на Израиля,
нито овца, нито говедо, нито оселъ. (5) Защото
възлѣзваха тѣ и стадата имъ та дохождаха съ
шатритѣ си на четъ много [ж]като скакалци:
безбройни бѣха и тѣ и камилитѣ имъ; и вли-
заха въ земята за да я разорятъ. (6) И осиро-
машe Израиль много поради Мадианцитѣ; за
това Израилевитѣ синове [з]извикаха къмъ Го-
спода.
(7) И когато извикаха къмъ Господа Израи-
левитѣ синове заради Мадианцитѣ, (8) тогазъ
прати Господь на Израилевитѣ синове единого
мѫжа пророка та имъ рече: Така говори Го-
сподь Богъ Израилевъ: Азъ ви възведохъ отъ
Египетъ, и изведохъ ви изъ дома на робство-
то, (9) и избавихъ ви отъ Египетската рѫка
и отъ рѫката на всички онѣзи които ви на-
силствуваха, и [и]изпѫдихъ ги отъ лицето ви,
и дадохъ ви земята имъ; (10) и рекохъ ви:
Азъ съмъ Господь Богъ вашъ: [к]да не почтете
боговетѣ на Аморейцитѣ въ земята на които
живѣете; и не послушахте гласа ми.
(11) И дойде ангелъ Господень та седна подъ
теревинта който е въ Офра и принадлежеше
на Иоаса [л]Авиезореца; а [м]синъ му Гедеонъ
млатѣше жито въ жлеба, за да *го* скрие отъ
Мадиамцитѣ. (12) И [н]яви му се ангелъ Госпо-
день и рече му: [о]Господь е съ тебе, силне
съ крѣпость. (13) А Гедеонъ му рече: О! Го-
споди мой, ако е Господь съ насъ, то защо
ни снамѣри всичко това? и [п]дѣ сѫ всичкитѣ
му чудеса [р]които ни казаха отцитѣ ни и го-
ворѣха: Не възведе ли ни Господь отъ Еги-
петъ? Но [с]сега ни остави Господь, и прѣдаде
ни въ рѫката на Мадиамцитѣ. (14) И погледна
къмъ него Господь и рече му: [т]Иди съ тази

б Гл. 21;9,10. Неем. 3;5.
в 1 Цар. 17;47. 18;17. 25;28.
г Гл. 4;17.
д Лука 1;28.
е Гл. 4;19.
ж Гл. 4;21.
з Изх. 15;9.
и Псал. 83;9,10.
к 2 Цар. 23;4.
л Псал. 19;5.

—

а Гл. 2;19.
б Ав. 3;7.
в 1 Цар. 13;6. Евр. 11;38.
г Гл. 3;13.
д Бит. 29;1. Гл. 7;12. 8;10. 1 Цар. 4;30. Иовъ 1;3.
е Лев. 26;16. Втор. 28;30,33,51. Мих. 6;15.
ж Гл. 7;12.
з Гл. 3;15. Осия 5;15.
и Псал. 44;2,3.
к 4 Цар. 17;35,37,38. Иер. 10;2.
л Ис. Нав. 17;2.
м Евр. 11;32.
н Гл. 13;3. Лука 1;11,28.
о Ис. Нав. 1;5.
п Псал. 89;49. Иса. 59;1. 63;15.
р Псал. 44;1.
с 2 Лѣт. 15;2.
т 1 Цар. 12;11. Евр. 11;32,34.

твоя сила, и ще освободишъ Израиля отъ рѫ-
ката на Мадиама: [у]не пратихъ ли те азъ?
(15) А той му рече: О! Господи мой, съ що
ще освободя азъ Израиля? Ето, [ф]тисящата ми
е най-долна между Манасия, и азъ съмъ най-
малъкъ въ дома на отца си. (16) И рече му
Господь: [х]Но азъ ще бѫда съ тебе; и ще по-
разишъ Мадиамцитѣ както едного человѣка.
(17) А той му рече: Моля ти се, ако съмъ на-
мѣрилъ благодать прѣдъ очитѣ ти, [ц]покажи
ми знамение че ти си който говоришъ съ мене.
(18) [ч]Моля ти се не си отивай отъ тукъ додѣ
дойда при тебе и изнеса приношението си и
го положа прѣдъ тебе. И той му рече: Ще
чакамъ додѣ се върнешъ.

(19) И [ш]влѣзе Гедеонъ та приготви яре отъ
козитѣ и прѣсни пити отъ една ефа брашно:
месото тури въ кошница, а юхата тури въ
гърне, и изнесе му вънъ подъ теревинта та
принесе. (20) И рече му ангелъ Божий: Земи
месото и прѣснитѣ пити та тури на [щ]този
камикъ, и [ъ]юхата излѣй. И направи така.
(21) И прострѣ ангелъ Господенъ края на
жезла който бѣше въ рѫката му та досегна
месото и прѣснитѣ пити; и [ь]излѣзе огънь
изъ камика и пояде месото и прѣснитѣ пити.
Тогазъ си отиде ангелътъ Господенъ отъ очи-
тѣ му.

(22) И [ѣ]като видѣ Гедеонъ че това бѣ ан-
гелъ Господенъ, рече Гедеонъ: Горко ми,
Господи Иеова! [ю]защото видѣхъ ангела Го-
сподня лице съ лице. (23) И рече му Го-
сподь: [я]Миръ тебѣ; не бой се; нѣма да
умрешъ.

(24) И съгради тамъ Гедеонъ олтарь Го-
споду, и нарече го [*]Иеова-шаломъ: той е до
този день [а]въ Офра на Авиезеритѣ. (25) И
въ тази нощь рече му Господь: Земи вола
на отца си, втория волъ седмолѣтния, та съ-
сипи Вааловия олтарь който има отецъ ти, и
[аа]Ашерата която е при него изсѣчи, (26) и
съгради олтарь на Господа Бога твоего на
върха на тази скала споредъ наредбата; и
земи втория волъ та принесъ всесъжение съ
дървата на Ашерата която ще изсѣчешъ.
(27) И взе Гедеонъ десеть мѫже отъ рабитѣ
си та направи както му рече Господь; и по-
неже се убоя отъ дома на отца си и отъ жи-
телитѣ градски да направи *това* денѣ, направи
го нощѣ.

(28) И когато градскитѣ жители станаха на
утриньта, ето олтаря Вааловъ съборенъ, и
Ашерата която бѣше при него изсѣчена, и
втория волъ всесъженъ на съградения олтарь.
(29) И рекоха си единъ на другъ: Кой на-
прави тази работа? И като изпитаха и прѣ-
диряха рекоха: Гедеонъ синътъ Иоасовъ е
направилъ тази работа. (30) Тогазъ жители-
тѣ градски рекоха Иоасу: Изведи сина си да
се умъртви, понеже събори Вааловия олтарь,
и понеже изсѣче Ашерата която бѣше при
него. (31) И рече Иоасъ на всичкитѣ що бѣха
се подигнали противъ него: Вие ли ще защи-
тите сѫдбата на Ваала? или вие ще го спа-
сите? Който защити неговата сѫдба ще бѫ-
де умъртвенъ до утрѣ. Ако е той Богъ нека
защити сѫдбата си защото сѫ съборили ол-
таря му. (32) За това въ онзи день го нарече
[б]†Иероваалъ, и говорѣше: Нека се сѫди съ
него Ваалъ защото е съборилъ олтаря му.

(33) Тогазъ [в]се събраха заедно всичкитѣ
Мадиамци, и Амаликчани, и източнитѣ жите-
ли та прѣминаха и разположиха стана [г]въ
дола Иезраелъ. (34) И [д]Духъ Господенъ облѣ-
че Гедеона, и [е]възтрѫби съ трѫба; и съ-
браха се Авиезеритѣ слѣдъ него. (35) И из-
прати вѣстители на всичкия Манасия, и съ-
бра се и той слѣдъ него: прати още вѣстите-
ли на Асира и на Завулона и на Нефталима,
и тѣ дойдоха та ги посрѣщнаха.

(36) И рече Гедеонъ Богу: Ако ще осво-
бодишъ Израиля съ моята рѫка както си ка-
залъ, (37) [е]ето, азъ ще туря на гумното ру-
но вълна: ако стане роса само на руното, а
по всичката земя суша, тогазъ ще позная че
ще освободишъ Израиля съ моята рѫка както
си реклъ. (38) Така и биде; защото като
стана на утриньта рано, изстиска руното, и
източе роса изъ руното, легенъ пъленъ съ
вода. (39) И рече Гедеонъ Богу: Да [ж]се не
разпали гнѣвътъ ти на мене, и ще проду-
мамъ само този пѫть: Да опитамъ, моля се,

у Ис.Нав.1;9. Гл.4;6.
ф Виж. 1 Цар.9;21.
х Изх.3;12. Ис.Нав. 1;5.
ц Изх.4;1-8. Ст.36,37. 4 Цар.20;8. Псал. 86;17. Иса.7;11.
ч Бит.18;3,5. Гл.13;15.
ш Бит.18;6-8.
щ Гл.13;19.
ъ Виж.3 Цар.18;33,34.
ь Лев.9;24. 3 Цар. 18;38. 2 Лѣт.7;1.
ѣ Гл.13;21.
ю Бит.16;13. 32;30. Изх.33;20. Гл.13;22.
я Дан.10;19.
* Господь на Миръ.
а Гл.8;32.
аа Изх.34;13. Втор.7;5.
б 1 Цар.12;11. 2 Цар. 11;21.
† Нека се сѫди Ваалъ.
в Ст.3.
г Ис.Нав.17;16.
д Гл.3;10. 1 Лѣт.12;18. 2 Лѣт.24;20.
е Числа 10;3. Гл.3;27.
е Изх.4;3,4,6,7.
ж Бит.18;32.

само този пжть въ руното: нека бжде сега
суша само на руното, а по всичката земя не-
ка е роса. (40) И направи Богъ така прѣзъ
онази нощь; и стана суша само на руното,
а по всичката земя бѣше роса.

ГЛАВА 7.

Тогазъ [а]Иероваалъ (който е Гедеонъ) стана
рано, и всичкитѣ люде които бѣха съ него,
та разположиха стана си при източникаАродъ;
а станътъ на Мадиамцитѣ бѣше къмъ сѣверъ
отъ него при хълма Море въ долината. (2) И
рече Господь Гедеону: Твърдѣ много сж лю-
детѣ които сж съ тебе за да прѣдамъ Мади-
амцитѣ въ ржката имъ, [б]да не би се похва-
лилъ Израиль противъ мене и рекълъ: Моя-
та ржка ме избави. (3) Сега прочее провъз-
гласи въ ушитѣ на людетѣ и кажи: [в]Който е
боязливъ и страшливъ нека се върне, и да
си отиде отъ горвта Галаадъ. И върнаха се
отъ людетѣ двадесеть и двѣ тисящи; и оста-
наха десеть тисящи. (4) И рече Господь Ге-
деону: Пакъ сж много людетѣ: низведи ги
при водата, и тамъ ще ти ги прѣчистя; и за
когото ти река: Този ще дойде съ тебе, той да
дойде съ тебе; а за когото ти река: Този нѣма да
дойде съ тебе, той да не дойде. (5) И низведе лю-
детѣ при водата; и рече Господь Гедеону: Всѣки
който полоче съ езика си отъ водата, както лоче
кучо, него да поставишъ особно; така и всѣ-
кого който колѣничи на колѣнѣтѣ си за да
пие. (6) И числото на онѣзи които полокаха
отъ ржката си въ устата си бѣше триста мжже;
а всичкий остатъкъ на людетѣ колѣничи на
колѣнѣтѣ си за да пие вода. (7) И рече Го-
сподь Гедеону: [г]Чрѣзъ тѣзи тристата мжже
които полокаха ще ви избавя, и ще прѣдамъ
Мадиамцитѣ въ ржката ти; а всичкитѣ други
люде нека идатъ всѣки на мѣстото си. (8) И
тъй, взеха людетѣ храна въ ржцѣтѣ си и
тржбитѣ си; и проводи всичкитѣ Израилеви
человѣци всѣки въ шатъра му, и удържа
тристата мжже. А станътъ на Мадиама бѣше
подъ него въ дола.

(9) И въ сжщата нощь му рече Господь:
Стани, слѣзъ въ стана; защото го прѣдадохъ
въ ржката ти. (10) Но ако се боишъ да слѣ-
зешъ, слѣзъ ти и Фура слугата ти въ стана,
(11) и [д]ще чуешъ що говорятъ; и слѣдъ то-
ва ржцѣтѣ ти ще се укрѣпятъ и ще слѣзешъ
въ стана. И слѣзе той съ Фура слугата си до
прѣдната стража на стана. (12) А Мадиамъ, и
Амаликъ, и [е]всичкитѣ источни жители бѣха се
разпрострѣли въ долината по множеството си ка-
то скакалци, и камилитѣ имъ по множеството си
безбройни като пѣсъка покрай морето. (13) И
като дойде Гедеонъ, ето, единъ человѣкъ при-
казваше на другаря си сънъ, и говорѣше:
Ето, сънувахъ сънъ, и, ето, пита отъ ечими-
ченъ хлѣбъ се търкаляше въ стана на Мади-
ама, и дойде до шатъра та го удари, и падна;
и прѣвърна го, и падна шатърътъ. (14) И от-
говори другарьтъ му и рече: Това не е
друго тъкмо сабята на Гедеона сина Иоасовъ,
мжжъ Израилянинъ: Богъ прѣдаде въ ржка-
та му Мадиама и всичкия станъ.

(15) И като чу Гедеонъ приказването на
съна и тълкуването му поклони се, и върна
се въ Израилевия станъ, и рече: Станете;
защото Господь прѣдаде въ ржката ви Мади-
амския станъ. (16) И раздѣли тристата мжже
на три тѣла, и даде тржби въ ржцѣтѣ на
всички тѣзи, и праздни водоноси, и свѣщи
въ водоноситѣ. (17) И рече имъ: Гледайте мене,
и правете подобно; и, ето, когато азъ стигна
при края на стана, каквото направя *азъ* така
ще направите *и вие*. (18) Когато затржбя съ
тржбата, азъ и всичкитѣ които сж съ мене,
тогазъ ще затржбите и вие съ тржбитѣ около
всичкия станъ, и ще речете: *Сабля* Господня
и Гедеонова!

(19) И тъй, Гедеонъ и стотѣ мжже които
бѣха съ него дойдоха при края на стана око-
ло началото на срѣдната стража: едва бѣха
поставили стражитѣ; и възтржбиха съ тржби-
тѣ, и строшиха водоноситѣ които бѣха въ
ржцѣтѣ имъ. (20) И тритѣ тѣла възтржбиха
съ тржбитѣ, и строшиха водоноситѣ, и държе-
ха свѣщитѣ въ лѣвитѣ си ржцѣ, и тржбитѣ
въ дѣснитѣ си ржцѣ за да тржбятъ; и викаха:
Сабля Господня и Гедеонова! (21) И [з]застана
всѣки на мѣстото си около стана: и [и]всич-
кий станъ се разтича, и викаха, и бѣгаха.
(22) И тристата души [к]възтржбиха съ тржби-
тѣ; и [л]обърна Господь [м]сабята на всѣкиго
противъ другаря му въ всичкия станъ; и во-
инството побѣгна въ Ветасета къмъ Зерератъ,

а Гл. 6;32.
б Втор. 8;17, Иса. 10;13. 1 Кор. 1;29. 2 Кор. 4;7.
в Втор. 20;8.
г 1 Цар. 14;6.
д Бит. 46;2,3.
е Ст. 13-15. Виж. Бит. 24;14. 1 Цар. 14;9,10.
ж Гл. 6;5,33. 8;10.
з Изх. 14;13,14. 2 Лѣт. 20;17.
и 4 Цар. 7;7.
к Ис. Нав. 6;4,16,20. Виж. 2 Кор. 4;7.
л Псал. 83;9. Иса. 9;4.
м 1 Цар. 14;20. 2 Лѣт. 20;23.

дори до предѣла на Авелмеола къмъ Таватъ.
(23) И събраха се Израилевитѣ мѫже отъ
Нефталима, и отъ Асира, и отъ всичкия Ма-
насия та тичаха вслѣдъ Мадиама. (24) И пра-
ти Гедеонъ вѣстители по [н]всичката гора Еф-
ремъ и думаше: Слѣзте да посрѣщнете Мади-
ама, и [о]захванете прѣдъ тѣхъ водитѣ дори
[ц]до Ветъ-вара и Иорданъ. Тогазъ се събраха
всичкитѣ Ефремови мѫже та захванаха води-
тѣ дори до Ветъ-вара и Иорданъ. (25) И хва-
наха [р]двама началници на Мадиама, Орива и
Зива; и умъртвиха Орива при [с]скалата Оривъ,
а Зива умъртвиха при жлѣба Зивъ; и гониха
Мадиама, и донесоха главитѣ на Орива и Зива
Гедеону [т]оттатъкъ Иорданъ.

ГЛАВА 8.

И [а]рекохѫ му Ефремовитѣ мѫже: Що е
това дѣто ни направи ти, че ни не повика
когато отиде да ратувашъ противъ Мадиама?
И прѣпираха се силно съ него. (2) А той имъ
рече: Що направихъ азъ въ сравнение съ
васъ сега? не е ли по-добъръ пабиръкътъ на
Ефрема отъ гроздоберя на Авиезера? (3) [б]Прѣ-
даде Богъ въ рѫцѣтѣ ви Мадиамскитѣ начал-
ници, Орива и Зива; и що можехъ азъ да
направя въ сравнение съ васъ? Тогазъ [в]се
утиши духътъ имъ къмъ него когато рече
това слово.
(4) И като дойде Гедеонъ на Иорданъ, прѣ-
мина той и тристата мѫже които бѣха съ
него: уморени, но пакъ гонѣха. (5) И рече
[г]на Сокхотскитѣ жители: Дайте, моля, нѣколко
хлѣба на людетѣ които ме слѣдватъ, защото
сѫ изнемощѣли; а азъ гоня Зевея и Салмана,
Мадиамскитѣ царе. (6) А Сокхотскитѣ начални-
ци отговориха: [д]Да ли сѫ рѫцѣтѣ на Зевея
и на Салмана сега въ рѫката ти [е]та да дадемъ
хлѣбъ на войската ти? (7) А Гедеонъ рече:
Заради това, когато прѣдаде Господь Зевея и
Салмана въ рѫката ми, тогазъ азъ [ж]ще
сдробя плътьта ви съ тръньтѣ на пустинята и
съ глоговетѣ. (8) И възлѣзе отъ тамъ [з]въ Фа-
нуилъ и говори имъ истото; и отговориха му
Фануилскитѣ мѫже както отговориха Сокхот-
скитѣ мѫже. (9) А той говори и на Фануил-
скитѣ мѫже и рече: [и]Когато се върна съ
миръ [к]ще съборя този стълпъ.
(10) А Зевей и Салманъ бѣха въ Каркоръ
и воинствата имъ съ тѣхъ, до петнадесеть ти-
сящи, всички що бѣха [л]останали отъ всичко-
то воинство на източнитѣ жители; защото
паднаха сто и двадесеть тисящи мѫже които
теглѣха ножъ. (11) И възлѣзе Гедеонъ прѣзъ
пѫтя на онѣзи които живѣеха въ шатри, отъ
истокъ [м]на Нова и на Иогвея, та порази ста-
на когато станътъ бѣше [н]въ безгрижие. (12) А
Зевей и Салманъ побѣгнаха; и той ги погна,
и [о]хвана двамата Мадиамски царе Зевея и
Салмана, и развали всичкия станъ.
(13) И върна се Гедеонъ синътъ Иоасовъ
отъ войната [*]прѣди изгрѣването на слънцето.
(14) И като хвана *единъ* момъкъ отъ мѫжетѣ
на Сокхотъ попита го; и той му написа на-
чалницитѣ на Сокхотъ и старѣйшинитѣ му,
седемдесеть и седемъ мѫже. (15) И дойде *Ге-
деонъ* при Сокхотскитѣ мѫже та рече: Ето
Зевей и Салманъ за които [п]ме укорихте и
говорѣхте: Да ли сѫ рѫцѣтѣ на Зевея и на
Салмана сега въ рѫката ти та да дадемъ хлѣбъ
на человѣцитѣ ти които сѫ изнемощѣли?
(16) И [р]взе старѣйшинитѣ градски, и тръньтѣ
отъ пустинята и глоговетѣ, та наказа съ тѣхъ
Сокхотскитѣ мѫже. (17) И стълпа на [с]Фануила
[т]съсбори, и умъртви градскитѣ мѫже.
(18) Тогазъ рече на Зевея и на Салмана:
Какви бѣха онѣзи человѣци които убихте [у]въ
Таворъ? И тѣ рекоха: Каквото си ти, таквизъ
бѣха; всѣки приличаше на царски синъ. (19) А
той рече: Братя мои, синове на майка ми
бѣха: живъ е Господь, ако бѣхте упазили жи-
вота имъ азъ не бихъ ви умъртвилъ. (20) И
рече на Иетера първородния си: Стани, убий
ги; но младийтъ не извлѣче меча си, защото
се боеше, понеже бѣше още младъ.
(21) Тогазъ рече Зевей и Салманъ: Стани
ти та нападни върхъ насъ; защото спорѣдъ
человѣка и силата му. И стана Гедеонъ та
[ф]уби Зевея и Салмана, и взе лунницитѣ които
бѣха около вратоветѣ на камилитѣ имъ.
(22) И рекоха Израилевитѣ мѫже Гедеону:

н Гл. 3;27.
о Гл. 3;28.
ц Иоан. 1;28.
р Гл. 8;3. Псал. 83;11.
с Иса. 10;26.
т Гл. 8;4.
а Виж. Гл. 12;1. 2Цар. 19;41.
б Гл. 7;24,25. Фил. 2;3.
в Прит. 15;1.
г Бит. 33;17. Псал. 60;6.
д Виж. 3 Цар. 20;11.
е Виж. 1 Цар. 25;11.
ж Ст. 16.
з Бит. 32;30. 3 Цар. 12;25.
и 3 Цар. 22;27.
к Ст. 17.
л Гл. 7;12.
м Числа 32;35,42.
н Гл. 18;27. 1 Сол. 5;3.
о Псал. 83;11.
* *Или*, прѣзъ възхода.
п Ст. 6.
р Ст. 7.
с 3 Цар. 12;25.
т Ст. 9.
у Гл. 4;6. Псал. 89;12.
ф Псал. 83;11.

Владѣй надъ насъ, и ти, и синъ ти, и синътъ
на сина ти, защото ти ни освободи отъ рѫ-
ката на Мадиама. (23) А Гедеонъ имъ рече:
Не ща да владѣя азъ надъ васъ, но нито
синъ ми ще владѣе надъ васъ: [х]Господь ще
владѣе надъ васъ. (24) И рече имъ Гедеонъ:
Ще поискамъ отъ васъ едно искане; да ми
дадете всѣки колцетата отъ плѣна си; защото
неприятелитѣ имаха златни колцета, [ц]понеже
бѣха Исмаиляни. (25) И отговориха: Съ ра-
дость ще *ги* дадемъ. И простряха дреха,
и хвърляше тамъ всѣки колцетата отъ
плѣна си. (26) И тежината на златнитѣ
колцета които поиска бѣше една тисяща
и седемстотинъ златни *сикли*, освѣнъ лу-
ницитѣ, и обѣцитѣ, и багренитѣ дрехи кои-
то бѣха на Мадиамскитѣ царе, и освѣнъ
огърлията които бѣха на вратоветѣ на камил-
итѣ имъ. (27) И [ч]направи Гедеонъ ефодъ
отъ тѣхъ, и положи го въ града си, [ш]въ
Офра; и [щ]блудува всичкий Израиль слѣдъ него
тамъ; и [ъ]стана примка на Гедеона и на дома му.

(28) И смири се Мадиамъ прѣдъ Израиле-
витѣ синове, и не подигна вече глава. И
[ь]земята бѣше въ покой четиридесеть лѣта въ
днитѣ на Гедеона. (29) Тогазъ отиде Иеровваалъ
Иоасовий синъ и седна въ дома си. (30) И Ге-
деонъ имаше [ѣ]седемдесеть синове които из-
лѣзоха отъ чрѣслата му; защото имаше мно-
го жени. (31) И [ю]наложницата му която бѣ-
ше въ Сихемъ, и тя му роди синъ, когото
той нарече Авимелехъ. (32) И [я]умрѣ Гедео-
нъ Иоасовий синъ въ добра старость, и по-
гребе се въ гроба на Иоаса отца си, [ѫ]въ Офра
на Авиезеритѣ.

(33) А когато [ѭ]умрѣ Гедеонъ, върнаха се
Израилевитѣ синове, и [а]блудуваха слѣдъ Ва-
алимитѣ, и [б]поставиха си за богъ Ваалверита.
(34) И [в]не помениха Израилевитѣ синове
Господа Бога своего който ги избави отъ рѫ-
ката на всичкитѣ имъ околни неприятели.
(35) И [г]не направиха милость на дома на Ие-
ровваала, Гедеона, споредъ всичкитѣ добрини
които той направи на Израиля.

ГЛАВА 9.

И отиде Авимелехъ синътъ Иеровваалов въ
Сихемъ [а]при братята на майка си та говори
тѣмъ и на всичкия родъ отъ отеческия домъ
на майка си и рече: (2) Говорете, моля, въ
ушитѣ на всичкитѣ Сихемски мѫже: Що е
по-добрѣ вамъ, да владѣятъ надъ васъ всич-
китѣ Иеровваалови синове, [б]седемдесеть мѫже,
или да владѣе надъ васъ единъ мѫжъ? По-
мнете още че азъ съмъ [в]ваша кость и ваша
плъть. (3) И говориха за него братята на
майка му въ ушитѣ на всичкитѣ Сихемски
мѫже всички тѣзи думи; и склони се сърдце-
то имъ слѣдъ Авимелеха, защото рекоха: [г]Той
е братъ нашъ. (4) И дадоха му седемдесеть
сребърници отъ дома [д]на Ваалверита; и съ
тѣхъ [е]нае Авимелехъ мѫже никакви и раз-
вращени, които отидоха слѣдъ него. (5) И
влѣзе въ дома на отца си [ж]въ Офра [з]та из-
би братята си синоветѣ на Иеровваала, седем-
десеть мѫже, върху единъ камикъ: остана
само Иотамъ най-младиятъ Иеровваалов синъ,
защото се скри.

(6) И събраха се всичкитѣ Сихемски мѫже
и всичкий домъ Милловъ, и дойдоха та напра-
виха Авимелеха царь, близу при дѫба на
стражата въ Сихемъ. (7) И когато се извѣсти
това на Иотама, отиде та застана на върха
[и]на горета Гаризинъ, и възвиси гласа си, и
викна, и говори имъ: Послушайте ме, мѫже
Сихемски, и ще ви послуша Богъ. (8) [к]Оти-
доха нѣкога си дърветата да помажатъ царь
надъ себе си; и рекоха на маслиненото дърво:
[л]Царувай надъ насъ. (9) Но маслиненото дър-
во имъ рече: Да оставя ли азъ тлъстината
си, [м]чрѣзъ която се почитатъ Богъ и чело-
вѣцитѣ, та да ида да [*]началствувамъ надъ
дърветата? (10) И рекоха дърветата на смо-
ковницата: Ела ти и царувай надъ насъ.
(11) Но смоковницата имъ рече: Да оставя
ли сладостьта си и добрия си плодъ та да
ида да началствувамъ надъ дърветата? (12) И
рекоха дърветата на лозата: Ела ти та ца-

х 1 Цар. 8;7. 10;19. 12;12.
ц Бит. 25;13. 37;25,28.
ч Гл. 17;5.
ш Гл. 6;24.
щ Псал. 106;39.
ъ Втор. 7;16.
ь Гл. 5;31.
ѣ Гл. 9;2,5.
ю Гл. 9;1.
я Бит. 25;8. Иовъ 5;26.
ѫ Ст. 27. Гл. 6;24.
ѭ Гл. 2;19.
а Гл. 2;17.
б Гл. 9;4,46.
в Псал. 78;11,42. 106;13,21.
г Гл. 9;16-18. Екл. 9;14,15.

а Гл. 8;31.
б Гл. 8;30.
в Бит. 29;14.
г Бит. 29;15.
д Гл. 8;33.
е Гл. 11;3. 2 Лѣт. 13;7. Прит. 12;11. Дѣян. 17;5.
ж Гл. 6;24.
з 4 Цар. 11;1,2.
и Втор. 11;29. 27;12. Ис. Нав. 8;33. Иоан. 4;20.
к Виж. 4 Цар. 14;9.
л Гл. 8;22,23.
м Псал. 104;15.
* *Евр.*, да се клатя надъ.

рувай надъ насъ. (13) И лозата имъ рече:
Да оставя ли виното си, [н]което весели Бога и
человѣцитѣ, та да ида да началствувамъ надъ
дърветата? (14) Тогазъ рекоха всичкитѣ дър-
вета на трънa: Ела ти та царувай надъ насъ.
(15) И рече трънътъ на дърветата: Ако на-
истина вие ме помазвате царь надъ васъ,
елате, прибѣгнете [о]подъ сѣнката ми; ако ли
не, [п]огънь да излѣзе изъ трънà и да изпоя-
де [р]Ливанскитѣ кедри. (16) Сега прочее, ако
направихте по истина и правда като турихте
Авимелеха царь, и ако се обходихте добрѣ
съ Иероваала и съ дома му, и ако му напра-
вихте [с]споредъ достоинството на рѫцѣтѣ му,
—(17) (защото отецъ ми ратува заради васъ,
и хвърли живота си въ бѣда та ви избави
отъ рѫката на Мадиама; (18) а [т]вие станах-
те днесь противъ дома на отца ми, и избих-
те синоветѣ му, седемдесеть мѫже, върху единъ
камикъ, и направихте Авимелеха, сина на
робинята му, царь на Сихемскитѣ мѫже, за-
щото ви е братъ,—) (19) ако прочее напра-
вихте днесь по истина и правда съ Иеровaа-
ла и съ дома му, [у]радвайте се на Авимелеха,
и нека се радва и той на васъ. (20) Ако ли
не, [ф]огънь да излѣзе изъ Авимелеха и да
изпояде Сихемскитѣ мѫже и Миловия домъ;
и огънь да излѣзе изъ Сихемскитѣ мѫже и
изъ Миловия домъ и изпояде Авимелеха!
(21) Тогазъ побѣгна Иотамъ и отърва се та
отиде въ [х]Виръ, и насели се тамъ отъ лице-
то на Авимелеха брата си.

(22) И началствува Авимелехъ пакъ Израи-
ля три години. (23) И [ц]проводи Богъ лу-
кавъ духъ между Авимелеха и Сихемскитѣ
мѫже, и [ч]станаха невѣрни Сихемскитѣ мѫже
на Авимелеха; (24) за [ш]да дойде насилството
което стана на седемдесетьтѣ Иероваалови
синове и да се върне кръвьта имъ върхъ Ави-
мелеха брата имъ който ги изкла, и върхъ
Сихемскитѣ мѫже които укрѣпиха рѫцѣтѣ му
за да изколи братята си. (25) И турнаха про-
тивъ него Сихемскитѣ мѫже засади по вър-
ховетѣ на горитѣ та съблачаха всички които
прѣминаваха близу при тѣхъ по пѫтя; и на-
вѣсти се на Авимелеха. (26) И дойде Гаалъ
Еведовий синъ и братята му та заминаха въ
Сихемъ; и повѣрваха се нему Сихемскитѣ
мѫже. (27) И излѣзоха въ полето и обраха
лозята си, и изтъпкаха, и развеселиха се, и
отидоха [щ]въ дома на своя богъ, и ядоха и
пиха, и проклеха Авимелеха. (28) И рече
Гаалъ Еведовий синъ: [ъ]Кой е Авимелехъ, и
кой е Сихемъ, та да му работимъ? Не *е ли*
той синъ Иероваловъ? и не е ли Зевулъ на-
стойникътъ му? Работете на мѫжетѣ [ь]на Емо-
ра Сихемския отецъ; а нему защо да рабо-
тимъ ние? (29) [ѣ]Дано се дадѣха тѣзи люде
подъ рѫката ми, и азъ бихъ изгонилъ Ави-
мелеха. И рече на Авимелеха: Умножи вой-
ската си и излѣзъ.

(30) И чу Зевулъ, управительтъ на града,
думитѣ на Гаала Еведовия синъ, и разпали
се гнѣвътъ му. (31) И прати скришно вѣстите-
ли Авимелеху и рече: Ето, Гаалъ Еведо-
вий синъ и братята му дойдоха въ Сихемъ;
и, ето, тѣ подигатъ града противъ тебе. (32) За
това прочее стани прѣзъ нощь, ти и людетѣ
които сѫ съ тебе, та тури засади по полето.
(33) И на утриньта, щомъ изгрѣе слънцето,
ще станешъ рано и ще се устремишъ върхъ
града; и, ето, той и людетѣ които сѫ съ него
ще излѣзатъ противъ тебе, и ти ще му на-
правишъ както ти дойде отъ рѫка.

(34) И стана Авимелехъ и всичкитѣ люде
които бѣха съ него, прѣзъ нощьта, и турна-
ха въ засада противъ Сихемъ четири пълка.
(35) И влѣзе Гаалъ, синътъ Еведовъ та за-
стана у входа на градскитѣ врата; и стана
Авимелехъ и людетѣ които бѣха съ него отъ
засадата. (36) И когато видѣ Гаалъ людетѣ
рече Зевулу: Ето, люде слизатъ отъ върхо-
ветѣ на горитѣ. А Зевулъ му рече: Сѣнката
на горитѣ ти се види като мѫже. (37) И го-
вори пакъ Гаалъ и рече: Ето, люде слизатъ
отъ височинитѣ на мѣстото, и единъ пълкъ
иде прѣзъ пѫтя на дѫба Маоненимъ. (38) То-
газъ Зевулъ му рече: Дѣ сѫ сега устата ти
съ които [ю]рече ти: Кой е Авимелехъ та да
му работимъ? Не сѫ ли тѣзи люде които ти
прѣзираше? Излѣзъ прочее сега та се бий
съ тѣхъ. (39) И излѣзе Гаалъ прѣдъ Сихем-
скитѣ мѫже та се би съ Авимелеха. (40) И
погна го Авимелехъ; и побѣгна той прѣдъ

н Псал. 104;15.
о Иса. 30;2. Дан. 4;12. Осия 14;7.
п Ст. 20. Числа 21;28. Иез. 19;14.
р 4 Цар. 14;9. Псал. 104;16. Иса. 2;13. 37;24. Иез. 31;3.
с Гл. 8;35.
т Ст. 5,6.
у Иса. 8;6. Фил. 3;3.
ф Ст. 15,56,57.
х 2 Цар. 20;14.
ц 1 Цар. 16;14. 18;9,10. Виж. 3 Цар. 12,15. 22;22. 2 Лѣт. 10;15. 18;19, и дрг. Иса. 19;2,14.
ч Иса. 33;1.
ш 3 Цар. 2;32. Ест. 9;25. Псал. 7;16. Мат. 23;35,36.
щ Ст. 4.
ъ 1 Цар. 25;10. 3 Цар. 12;16.
ь Бит. 34;2,6.
ѣ 2 Цар. 15;4.
ю Ст. 28,29.

него, и паднаха мнозина смъртно ранени до
входа на вратата. (41) И седна Авимелехъ въ
Аума; а Зевулъ изпжди Гаала и братята му
да не живѣятъ въ сихемъ. (42) И на утриньта
излѣзоха людетѣ на полето; и извѣсти се
това на Авимелеха. (43) Тогазъ взе той людетѣ *си* та ги раздѣли на три пълка, и тури
засади на полето; и видѣ, и, ето, людетѣ
излазяха изъ града; и стана противъ тѣхъ
та ги порази. (44) И Авимелехъ и пълкътъ
който бѣше съ него устремиха се та застанаха въ входа на градскитѣ врата; и двата пълка се устремиха върхъ всичкитѣ които бѣха
по полето та ги поразиха. (45) И ратуваше
Авимелехъ противъ града прѣзъ всичкия онзи
день; и [я]облада града и уби людетѣ които
бѣха въ него, и [ж]разори града и посѣя го
съ соль.

(46) И като чуха това всичкитѣ мѫже на
Сихемския стълпъ, влѣзоха въ твърдѣла на
дома [и]на бога *си* Верита. (47) И извѣсти се
на Авимелеха че се събраха всичкитѣ мѫже
въ Сихемовия стълпъ. (48) И възлѣзе Авимелехъ на гората [а]Салмонъ, той и всичкитѣ
люде които бѣха съ него; и взе Авимелехъ
топоръ въ рѫка та отсѣче вѣтва отъ дърво,
и дигна я и тури я на рамото си; и рече на
людетѣ които бѣха съ него: Каквото видѣхте
че направихъ азъ, побързайте да направите
и вие както азъ. (49) И отсѣкоха всичкитѣ
люде всѣки вѣтвата си, и като отидоха слѣдъ
Авимелеха туриха *ги* на твърдѣла, и надъ
тѣхъ запалиха твърдѣла съ огънь; и умрѣха
купно всичкитѣ мѫже на Сихемския стълпъ,
до тисяща мѫже и жени.

(50) Тогазъ отиде Авимелехъ въ Тевесъ та
разположи станъ противъ Тевесъ, и облада
то. (51) Но имаше крѣпъкъ стълпъ всрѣдъ
града; и прибѣгнаха тамъ всичкитѣ мѫже и
жени и всичкитѣ градски жители та се затвориха, и възлѣзоха на покрива на стълпа.
(52) И стигна Авимелехъ дори до стълпа, и
ратуваше противъ него, и се приближи дори
до вратата на стълпа за да го изгори съ
огънь. (53) Тогазъ [б]една жена хвърли часть
отъ воденичень камикъ на Авимелеховата глава та му строши темето. (54) И [в]той извика
скоро къмъ момъка оржженосеца си и рече
му: Изтръгни меча си та ме убий, да не рекатъ за мене: Жена го уби. И прободе го
момъкътъ му, и умрѣ. (55) И когато видѣхѫ Израилевитѣ мѫже че умрѣ Авимелехъ, отидоха си всѣки на мѣстото си.

(56) [г]Така въздаде Богъ злото на Авимелеха което направи на отца си, понеже уби
седемдесетьтѣ си братя. (57) И всичкото зло на
Сихемскитѣ мѫже Богъ въздаде на главитѣ
имъ; дойде на тѣхъ [д]клетвата на Иотама
Иеровааловия синъ.

ГЛАВА 10.

И [а]слѣдъ Авимелеха възстана да избави
Израиля Тола синътъ на Фуя сина на Додо,
Исахаровъ мѫжъ; и той живѣеше въ Самиръ
въ гората Ефремъ. (2) И сѫди Израиля двадесеть и три години; и умрѣ, и погребе се
въ Самиръ.

(3) А подиръ него настана Яиръ Галаадецътъ; и сѫди Израиля двадесеть и двѣ години. (4) И имаше тридесеть синове, [б]които
ездѣха на тридесеть ослови жрѣбета; и имаха тридесеть града, [в]називаеми Яирови Паланки дори до днесъ, които сѫ въ землята
Галаадъ. (5) И умрѣ Яиръ, и погребе се въ
Камонъ.

(6) И [г]сториха пакъ Израилевитѣ синове
зло прѣдъ Господа, и [д]служиха на Ваалимитѣ,
и на Астаритѣ, и [е]на боговетѣ на Сирия, и
[ж]на боговетѣ на Сидонъ, и на боговетѣ на
Моавъ, и на боговетѣ на Амоновитѣ синове,
и на боговетѣ на Филистимцитѣ, и оставиха
Господа и не служиха нему. (7) И разпали се
гнѣвътъ Господенъ противъ Израиля, и [з]прѣдаде ги въ рѫцѣтѣ на Филистимцитѣ и въ рѫцѣтѣ на Амоновитѣ синове. (8) И отъ тазъ година озлобиха и утѣсниха Израилевитѣ синове
осемнадесеть години, всичкитѣ Израилеви синове които бѣха оттамъ Иорданъ, въ землята
на Аморейцитѣ която е въ Галаадъ. (9) И прѣминаха Амоновитѣ синове Иорданъ за да ратуватъ противъ Юда, и противъ Вениамина, и
противъ Ефремовия домъ; и Израиль бѣше въ
крайно утѣснение.

(10) И [и]викнаха Израилевитѣ синове къмъ
Господа и говорѣха: Съгрѣшихме ти, защото

я Ст. 20.
ж Втор. 29;23. 3 Цар. 12;25. 4 Цар. 3;25.
и Гл. 8;33.
а Псал. 68;14.
б 2 Цар. 11;21.
в 1 Цар. 31;4.
г Ст. 24. Иовъ 31;3. Псал. 94;23. Прит. 5;22.
д Ст. 20.

а Гл. 2;16.
б Гл. 5;10,12,14.
в Втор. 3;14.
г Гл. 2;11. 3;7. 4;1. 6;1. 13;1.
д Гл. 2;13.
е Гл. 2;12.
ж 3 Цар. 11;33. Псал. 106;36.
з Гл. 2;14. 1 Цар. 12;9.
и 1 Цар. 12;10.

оставихме Бога нашего та служихме на Ваалимитѣ. (11) И рече Господь на Израилевитѣ синове: Не избавихъ ли ви [к]отъ Египтянитѣ, и [л]отъ Аморейцитѣ, и [м]отъ Амоновитѣ синове, и отъ [н]Филистимцитѣ? (12) И [о]Сидонцитѣ още, и [п]Амаличанитѣ, и Маонянитѣ [р]ви притѣсниха; и викнахте къмъ мене, и азъ ви избавихъ отъ рѫката имъ. (13) Но [с]вие ме оставихте та служихте на други богове; заради това не ща да ви избавя вече. (14) Идете та [т]викайте къмъ боговетѣ които избрахте: тѣ нека ви избавятъ въ врѣмето на утѣснението ви. (15) И рекоха Господу Израилевитѣ синове: Съгрѣшихме: [у]направи ни ти както е угодно прѣдъ очитѣ ти; но молимъ ти се, избави ни днесь. (16) И [ф]изхвърлиха чуждитѣ богове изсрѣдъ себе си та служиха Господу; и [х]съжали се душата му за оскърбението на Израиля.

(17) Тогазъ се събраха Амоновитѣ синове та разположиха стана си въ Галаадъ. И събраха се Израилевитѣ синове та разположиха стана си [ц]въ Масфа. (18) И рекоха людетѣ и началницитѣ на Галаадъ единъ на други: Който захване да се бие съ Амоновитѣ синове, той ще бѫде [ч]началникъ на всичкитѣ жители въ Галаадъ.

ГЛАВА 11.

И [а]Нефтай Галаадецътъ [б]бѣше силенъ въ крѣпость; и той бѣше синъ на блудница жена, а отецъ Нефтаевъ бѣше Галаадъ. (2) И жената на Галаада роди му синове; и порасnаха синоветѣ на жената, и изпѫдиха Нефтая, и рекоха му: Ти нѣма да наслѣдишъ въ дома на отца ни, защото си синъ на чужда жена. (3) И побѣгна Нефтай отъ лицето на братята си та се насели въ земята Товъ; и събраха се при Нефтая [в]человѣци бездѣлници та излизаха съ него. (4) И слѣдъ нѣколко врѣме Амоновитѣ синове направиха бой противъ Израиля. (5) И като се биеха Амоновитѣ синове противъ Израиля, Галаадскитѣ старѣйшини отидоха да земятъ съ себе си Нефтая отъ земята Товъ. (6) И рекоха на Нефтая: Ела та ни стани началникъ, за да се біемъ противъ Амоновитѣ синове. (7) И рече Нефтай на Галаадскитѣ старѣйшини: Не възненавидѣхте ли ме [г]вие, и не ме ли изпѫдихте изъ дома на баща ми? А сега защо сте дошли при мене като сте въ утѣснение? (8) И [д]рекоха Галаадскитѣ старѣйшини на Нефтая: За това се [е]върнахме сега при тебе, за да дойдешъ съ насъ, и да се биешъ противъ Амоновитѣ синове, и [ж]да си князъ надъ насъ, надъ всички които живѣятъ въ Галаадъ. (9) И рече Нефтай на Галаадскитѣ старѣйшини: Ако ме заведете пакъ вие да ратувамъ противъ Амоновитѣ синове, и Господь ги прѣдаде мене, азъ ще бѫда ли князъ надъ васъ? (10) И рекоха Галаадскитѣ старѣйшини на Нефтая: [з]Господь нека е свидѣтель между насъ ако не направимъ споредъ думата ти. (11) Тогазъ отиде Нефтай съ Галаадскитѣ старѣйшини, и поставиха го людетѣ надъ себе си [и]глава и князъ; и говори Нефтай всичкитѣ си думи [к]прѣдъ Господа въ Масфа.

(12) И проводи Нефтай посланници до царя на Амоновитѣ синове и рече: Що имашъ да правишъ съ мене та си дошелъ противъ мене да се биешъ въ земята ми? (13) И царьтъ на Амоновитѣ синове отговори на Нефтаевитѣ посланници: [л]Защото Израиль, когато възлизаше изъ Египетъ, взе земята ми отъ Арнонъ до [м]Явокъ и до Иорданъ; сега прочее върни тѣзи *мѣста* съ миръ.

(14) И прати пакъ Нефтай посланници до царя на Амоновитѣ синове (15) та му рече: Така говори Нефтай: [н]Израиль не е взелъ Моавската земя, нито земята на Амоновитѣ синове; (16) но като възлѣзе Израиль изъ Египетъ, и [о]отиде прѣзъ пустинята при Червено Море, и [п]дойде въ Кадисъ, (17) тогазъ [р]Израиль прати посланници на Едомския царь и рече: Да прѣмина, моля, прѣзъ земята ти; [с]а Едомскиятъ царь не послуша. Прати още и на Моавския царь; но и той не склони; и

к Изх. 14;30.
л Числа 21;21,24,25.
м Гл. 3;12,13.
н Гл. 3;31.
о Гл. 5;19.
п Гл. 6;3.
р Псал. 106;42,43.
с Втор. 32;15. Иер. 2;13.
т Втор. 32;37,38.
4Цар. 3;13. Иер. 2;28.
у 1 Цар. 3;18. 2 Цар. 15;26.
ф 2 Лѣт. 7;14. 15;8. Иер. 18;7,8.
х Псал. 106;44,45. Иса. 63;9.
ц Бит. 31;49. Гл. 11;11,29.
ч Гл. 11;8,11. —

а Евр. 11;32.
б Гл. 6;12. 4 Цар. 5;1.
в Гл. 9;4. 1 Цар. 22;2.
г Бит. 26;27.
д Гл. 10;18.
е Лука 17;4.
ж Гл. 10;18.
з Иер. 42;5.
и Ст. 8.
к Гл. 10;17. 20;1.
1Цар. 10;17. 11;15.
л Числа 21;24-26.
м Бит. 32;22.
н Втор. 2;9,19.
о Числа 14;25. Втор. 1;40. Ис. Нав. 5;6.
п Числа 13;26. 20;1. Втор. 1;46.
р Числа 20;14.
с Числа 20;18,21.

[т]седна Израиль въ Кадисъ. (18) Тогазъ отиде
прѣзъ пустинята та [у]обиколи Едомската земя
и Моавската земя, и [ф]дойде отъ изтокъ на
Моавската земя та [х]разположи стана си от-
тамъ Арнонъ, и не излѣзе въ Моавовитѣ
прѣдѣли; защото Арнонъ бѣше прѣдѣлъ на
Моава. (19) И [ц]прати Израиль посланници при
Сиона Аморейския царь, Есевонския царь,
та му рече Израиль: [ч]Да прѣминемъ, мо-
лимъ те, прѣзъ земята ти до нашето мѣсто.
(20) Но [ш]Сионъ не се увѣри на Израиля *да*
го пусне да мине прѣзъ прѣдѣла му; за това
събра Сионъ всичкитѣ си люде та разположи
стана си въ Яса, и ратува противъ Израиля.
(21) И прѣдаде Господь Богъ Израилевъ Си-
она и всичкитѣ му люде въ рѫката на Из-
раиля, та ги [щ]поразиха; и Израиль наслѣди
всичката земя на Аморейцитѣ които живѣеха
въ онази земя, (22) и наслѣдиха [ъ]всичкитѣ
прѣдѣли на Аморейцитѣ, отъ Арнонъ до Явокъ,
и отъ пустинята дори до Иорданъ. (23) И се-
га, като изгони Господь Богъ Израилевъ Амо-
рейцитѣ отъ лицето на людетѣ си Израиля,
ти ли ще ги наслѣдишъ? (24) Не наслѣдвашъ
ли ти онова което ти е далъ за наслѣдие богъ
твой [ь]Хамосъ? И [ѣ]ние всичко що ни е далъ
за наслѣдие Иеова Богъ нашъ, него ще на-
слѣдимъ. (25) И сега, да ли си ти въ нѣщо
по-добъръ [ю]отъ Валака Сепфоровия синъ,
Моавския царь? Прѣпиралъ ли се е той нѣ-
кога съ Израиля, или направилъ ли е нѣ-
кога брань противъ него? (26) Отъ както се е
населилъ Израиль [я]въ Есевонъ и въ селата
му, и [ѧ]въ Ароиръ и въ селата му, и въ всич-
китѣ градове които сѫ близу при Арнонъ,
триста години сѫ: защо въ това разстояние
не сте *ги* отървали? (27) И тъй, азъ не ти
съмъ съгрѣшилъ; но ти ми правишъ неправда
като ратувашъ противъ мене. Господь [лѧ]Сѫ-
дия [а]нека сѫди днесъ между Израилевитѣ
синове и Амоновитѣ синове.

(28) Но царьтъ на Амоновитѣ синове не
послуша Иефтаевитѣ думи които му проводи.
(29) Тогазъ [б]дойде на Иефтая Духъ Госпо-
день; и мина той прѣзъ Галаадъ и Манасия,
мина и прѣзъ Галаадската Масфа, и отъ Га-
лаадската Масфа мина противъ Амоновитѣ си-
нове. (30) И [в]обрече Иефтай обричане Госпо-
ду и рече: Ако наистина прѣдадешъ Амоно-
витѣ синове въ рѫката ми, (31) тогазъ онова
което излѣзе изъ вратата на дома ми да ме
посрѣщне когато се върна съ миръ отъ Амо-
новитѣ синове, [г]ще бѫде Господу, и [д]ще го
принеса всесъжение.

(32) Тогазъ замина Иефтай къмъ Амоновитѣ
синове да ратува противъ тѣхъ; и прѣдаде ги
Господь въ рѫката му, (33) та ги порази отъ
Ароиръ дори до [е]Миннитъ, двадесеть градове,
и до Авелъ-керамимъ съ поражение твърдѣ
голѣмо. И покориха се Амоновитѣ синове
прѣдъ Израилевитѣ синове.

(34) И дойде Иефтай [ж]въ Масфа у дома си;
и, ето, [з]дъщеря му излазяше да го посрѣщне
съ тѫпани и ликувания; и тя му бѣ едно-
родна: освѣнъ нея нѣмаше нито синъ нито
дъщеря. (35) И като я видѣ [и]раздра дрехитѣ
си и рече: Горко ми, дъщи моя! ти съвсѣмъ
си ме закопала, и ти си отъ онѣзи които ме
смущаватъ; защото азъ [к]отворихъ устата си
къмъ Господа, и [л]не мога да се повърна.
(36) А тя му рече: Отче мой, *ако* си отворилъ
устата си къмъ Господа, [м]стори съ мене онова
което е излѣзло изъ устата ти; [н]понеже Го-
сподь направи за тебе отмъщение на неприя-
телитѣ ти, Амоновитѣ синове. (37) И рече на
отца си: Това нека ми бѫде: остави ме два
мѣсеца да ида да ходя по горитѣ и да оплача
дѣвството си, азъ и другаркитѣ ми. (38) И той
рече: Иди; и пусна я за два мѣсеца; и отиде
тя съ другаркитѣ си та оплака дѣвството си
по горитѣ. (39) И въ свършването на двата
мѣсеца се върна при отца си; и [о]направи съ
нея по обричането си което обрече. И тя не
позна мѫжъ. И стана обичай въ Израиль

т Числа 20;1.
у Числа 21;4. Втор. 2;1-8.
ф Числа 21;11.
х Числа 21;13. 22;36.
ц Числа 21;21. Втор. 2;26.
ч Числа 21;22. Втор. 2;27.
ш Числа 21;23. Втор. 2;31.
щ Числа 21;24,25. Втор. 2;33,34.
ъ Втор. 2;36.
ь Числа 21;29. 3 Цар. 11;7. Иер. 48;7.
ѣ Втор. 9;4,5. 18;12. Ис. Нав. 3;10.
ю Числа 22;2. Виж. Ис. Нав. 24;9.
я Числа 21;25.
ѧ Втор. 2;36.
лѧ Бит. 18;25.
а Бит. 16;5. 31;53. 1 Цар. 24;12,15.
б Гл. 3;10.
в Бит. 28;20. 1 Цар. 1;11.
г Виж. Лев. 27;2, и дрг. 1 Цар. 1;11,28. 2;18.
д Псал. 66;13. Виж. Лев. 27;11,12.
е Иез. 27;17.
ж Ст. 11. Гл. 10;17.
з Изх. 15;20. 1 Цар. 18;6. Псал. 68;25. Иер. 31;4.
и Бит. 37;29,34.
к Екл. 5;2.
л Числа 30;2. Псал. 15;4. Екл. 5;4,5.
м Числа 30;2.
н 2 Цар. 18;19,31.
о Ст. 31. 1 Цар. 1;22,24. 2;18.

(40) за ходятъ дъщеритѣ Израилеви отъ врѣме на врѣме да оплакватъ дъщерята на Иефтая Галаадеца, четири дни въ годината.

ГЛАВА 12.

И [а]събраха се Ефремовитѣ мѫже та прѣминаха къмъ сѣверъ, и рекоха на Иефтая: Защо прѣмина ти да ратувашъ противъ Амоновитѣ синове, и не ни повика да дойдемъ съ тебе? Ние ще изгоримъ дома ти отгорѣ ти съ огънь. (2) А Иефтай имъ рече: Азъ и людетѣ ми имахме голѣмо прѣпиране съ Амоновитѣ синове; и повикахъ ви, и не ме избавихте отъ рѫката имъ. (3) И като видѣхъ че не ме избавихте, [б]хвърлихъ въ бѣда живота си та прѣминахъ противъ Амоновитѣ синове; и Господь ги прѣдаде въ рѫката ми. И сега вие защо сте възлѣзли къмъ мене днесъ да ме ударите?

(4) Тогазъ събра Иефтай всичкитѣ Галаадски мѫже та удари Ефрема; и поразиха Галаадскитѣ мѫже Ефремцитѣ защото рекоха: [в]Бѣжанци отъ Ефрема сте вие, Галаадци, между Ефремцитѣ и между Манасийцитѣ. (5) И захванаха Галаадцитѣ [г]бродоветѣ на Иорданъ прѣдъ Ефремцитѣ; и когато нѣкой отъ Ефремцитѣ бѣжанци говорѣше: Оставете да прѣмина, тогазъ Галаадскитѣ мѫже му казваха: Ефремецъ ли си ти? Ако речеше той: Не съмъ, (6) тогазъ му думаха: Речи Шиболетъ; а той казваше Сиболетъ; защото не можеше да произнесе право. Тогазъ го хващаха та го заклаваха въ бродоветѣ на Иорданъ. И паднаха въ онова врѣме четиридесеть и двѣ тисящи отъ Ефрема.

(7) И сѫди Иефтай Израиля шесть години. И умрѣ Иефтай Галаадецътъ, и погребе се въ *единъ отъ* Галаадскитѣ градове.

(8) А подиръ него стана сѫдия въ Израиль Ивцанъ отъ Витлеемъ. (9) Той имаше тридесеть синове, и тридесеть дъщери *които* ожени на вънъ; и взе изъ вънъ тридесеть *чужди* дъщери за синоветѣ си. И сѫди Израиля седемь години. (10) И умрѣ Ивцанъ, и погребе се въ Витлеемъ.

(11) А слѣдъ него стана сѫдия въ Израиль Елонъ Завулонецътъ; и сѫди Израиля десеть години. (12) И умрѣ Елонъ Завулонецътъ, и погребе се въ Еалонъ въ земята Завулонова.

(13) А слѣдъ него стана сѫдия въ Израиль Авдонъ синътъ Илеловъ Пиратонеца. (14) Той имаше четиридесеть синове и тридесеть внуци, които [д]яздѣха на седемдесеть ослета; и сѫди Израиля осемь години. (15) И умрѣ Авдонъ синътъ Илеловъ Пиратонеца, и погребе се въ Пиратонъ въ земята Ефремова, [е]на горага Амаликъ.

ГЛАВА 13.

И [а]направиха пакъ Израилевитѣ синове зло прѣдъ Господа; и прѣдаде ги Господь [б]въ рѫката на Филистимцитѣ четиридесеть лѣта.

(2) И имаше единъ человѣкъ [в]отъ Сарая, отъ Дановото племе, и името му Маное; и жената му бѣ неплодна и не раждаше. (3) И [г]яви се ангелъ Господенъ на жената и рече ѝ: Ето, сега си неплодна и не раждашъ; но ще зачнешъ и ще родишъ синъ. (4) И сега ти да се пазишъ [д]да не пиешъ вино или сикера, и да не ядешъ нищо нечисто. (5) Защото, ето, ще зачнешъ и ще родишъ синъ; и [е]бръсначъ да не възлѣзе на главата му, защото дѣтето ще бѫде [ж]Назирей Богу отъ утробата *на майка си*, и той [з]ще начне да избави Израиля отъ рѫката на Филистимцитѣ.

(6) И отиде жената та обади на мѫжа си и рече: [и]Человѣкъ Божий дойде при мене, и [к]видътъ му бѣше като видъ на ангелъ Божий, страшенъ много; но азъ [л]го не попитахъ отъ дѣ е, и той ми не яви името си. (7) И рече ми: Ето ще зачнешъ и ще родишъ синъ; и сега да не пиешъ вино нито сикера, и да не ядешъ нищо нечисто; защото дѣтето ще бѫде Назирей Богу отъ утробата *на майка си* дори до деня на смъртьта си.

(8) Тогазъ се помоли Маное Господу и рече: Моля се, Господи мой, нека дойде пакъ при

а Гл. 8;1.
б 1 Цар. 19;5. 28;21. Іовъ 13;14. Псал. 119;109.
в Виж. 1 Цар. 25;10. Псал. 78;9.
г Ис. Нав. 22;11. Гл. 3;28. 7;24.
* Класъ *или* порой.
д Гл. 5;10. 10;4.
е Гл. 3;13,27. 5;14.

—

а Гл. 2;11. 3;7. 4;1. 6;1. 10;6.
б 1 Цар. 12;9.
в Ис. Нав. 19;41.
г Гл. 6;12. Лука 1;11,13,28,31.
д Ст. 14. Числа 6;2,3. Лука 1;15.
е Числа 6;5. 1 Цар. 1;11.
ж Числа 6;2.
з Виж. 1 Цар. 7;13. 2 Цар. 8;1. 1 Лѣт. 18;1.
и Втор. 33;1. 1 Цар. 2;27. 9;6. 3 Цар. 17;24.
к Мат. 28;3. Лука 9;29. Дѣян. 6;15.
л Ст. 17,18.

насъ онзи Божий человѣкъ когото си пратилъ и нека ни научи що да сторимъ съ дѣтето което ще се роди. (9) И послуша Богъ гласа Маноевъ; и дойде пакъ ангелъ Божий при жената като седѣше тя на нивата; а Маное мѫжъ ѝ не бѣше съ нея. (10) И завтече се жената набързо та яви на мѫжа си и рече му: Ето, яви ми се онзи человѣкъ който дойде при мене онзи день. (11) И стана Маное та отиде подиръ жена си, и дойде при человѣка та му рече: Ти ли си онзи человѣкъ който си говорилъ на тази жена? И той рече: Азъ. (12) И рече Маное: Сега когато се сбѫдне словото ти, що трѣбва за дѣтето, и *что да прави? (13) И рече ангелъ Господень на Маноя: Отъ всичко що рекохъ на женатѣ нека се пази: (14) отъ всичко що излиза отъ лозе да не яде, и *м*вино и сикера да не пие, и нищо нечисто да не яде: всичко що ѝ заржчахъ нека упази.

(15) И рече Маное на ангела Господень: *н*Да те задържимъ, моля, и да ти приготвимъ яре отъ козитѣ. (16) И рече ангелътъ Господень Маною: Ако и да ме задържишъ, не ща да ямъ отъ хлѣба ти; но ако ще направишъ всесъжение, принесъ го Господу. Защото не позна Маное че бѣше ангелъ Господень. (17) И рече Маное на ангела Господень: Какъ ти е името, за да те прославимъ когато сѐ сбѫдне словото ти? (18) А ангелътъ Господень му рече: *о*Защо питашъ тъй за името ми? а то е чудно. (19) Тогазъ взе Маное ярето отъ козитѣ и хлѣбното приношение та *п*принесе Господу на камика; и *ангелътъ* направи чудо, а Маное и жена му гледаха. (20) Защото като възхождаше пламикътъ надъ олтаря къмъ небето, възлѣзе и ангелътъ Господень въ пламика на олтаря; а Маное и жена му гледаха, и *р*паднаха съ лицето на земята. (21) И не се яви вече ангелътъ Господень на Маноя и на жена му. *с*Тогазъ позна Маное че бѣше ангелъ Господень. (22) И рече Маное на жена си: *т*Непрѣмѣнно ще умремъ, защото видѣхме Бога. (23) А жена му рече: Ако Господь искаше да ни умори, не щѣше да приеме всесъжение и приношение отъ рѫката ни, нито щѣше да ни покаже всичко това, нито би ни направилъ да чуемъ такивъзъ нѣща въ това врѣме.

(24) И роди жената синъ, и нарече името му *у*Самсонъ; и *ф*порасна дѣтето, и благослови го Господь. (25) И *х*Духъ Господень начна да го подбужда въ Дановия станъ *ч*между Сарая и Естаолъ.

ГЛАВА.14.

И слѣзе Самсонъ *а*въ Тамнатъ, и *б*видѣ жена въ Тамнатъ отъ дъщеритѣ на Филистимцитѣ. (2) И възлѣзе та възвѣсти на баща си и на майка си и казваше: Видѣхъ жена въ Тамнатъ отъ дъщеритѣ на Филистимцитѣ; и сега *в*вземете ми я за жена. (3) А баща му и майка му рекоха му: Нѣма ли между *г*дъщеритѣ на братята ти и между всичкитѣ ми люде жена, та отхождашъ ти да вземешъ жена *д*отъ необрѣзанитѣ Филистимци? А Самсонъ рече на баща си: Нея ми вземи; защото ти е угодна на очитѣ ми. (4) Но баща му и майка му не познаха че *е*отъ Господа бѣше това че той търсѣше причина противъ *ж*Филистимцитѣ; защото въ онова врѣме Филистимцитѣ владѣеха надъ Израиля. (5) Тогазъ слѣзе Самсонъ съ баща си въ Тамнатъ та дойдоха до лозята на Тамнатъ; и ето единъ младъ лъвъ който рикаеше срѣщу него. (6) И *з*дойде на него Духъ Господень, и разкѫса го като че бѣше разкѫсналъ яре; и нѣмаше нищо въ рѫцѣтѣ си; но не обяви на баща си или на майка си що бѣ направилъ. (7) И слѣзе та говори на жената; и тя биде угодна прѣдъ очитѣ на Самсона.

(8) И върна се слѣдъ *нѣколко* дни да я вземе; и свърна *отъ пѫтя* за да види трупа на лъва; и ето рой пчели въ трупа лъвовъ, и медъ. (9) И взе отъ него въ рѫцѣтѣ си, и вървѣше напрѣдъ и ядѣше; и дойде при баща си и при майка си и даде имъ, та ядоха; но не имъ каза че отъ трупа лъвовъ взе меда.

(10) И слѣзе баща му при жената; и направи тамъ Самсонъ пиръ, защото така правѣха

л *Или,* какво да му правимъ?
м Ст. 4.
н Бит. 18;5. Гл. 6;18.
о Бит. 32;29.
п Гл. 6;10,20.
р Лев. 9;24. 1 Лѣт. 21;16. Иез. 1;28. Мат. 17;6.
с Гл. 6;22.
т Бит. 32;30. Изх. 33;20. Втор. 5;26. Гл. 6;22.
у Евр. 11;32.
ф 1 Цар. 3;19. Лука 1;80. 2;52.
х Гл. 3;10. 1Цар. 11;6. Мат. 4;1.
ч Ис. Нав. 15;33. Гл. 18;11.

—

а Бит. 38;13. Ис. Нав. 15;10.
б Бит. 34;2.
в Бит. 21;21. 34;4.
г Бит. 24;3,4.
д Бит. 34;14. Изх. 34;16. Втор. 7;3.
е Ис. Нав. 11;20. 3 Цар. 12;15. 4 Цар. 6;33. 2 Лѣт. 10;15. 22;7. 25;20.
ж Гл. 13;1. Втор. 28;48.
з Гл. 3;10. 13;25. 1 Цар. 11;6.

кумцитѣ. (11) И като го видѣха, взеха тридесеть другарие за да бѫдать съ него. (12) И рече имъ Самсонъ: Сега [и]ще ви прѣдложа гатанка: ако можете да ми я кажете [к]въ седемьтѣ дни на пира, и да я намѣрите, тогазъ азъ ще ви дамъ тридесеть ризи ленени и тридесеть [л]дрехи за прѣмѣна; (13) но ако не можете да ми я кажете, тогазъ вие ще ми дадете тридесеть ризи ленени и тридесеть дрехи за прѣмѣна. И рекоха му: Прѣдложи гатанката си да я чуемъ. (14) И рече имъ: —

Отъ ядещия излѣзе ястие,
И отъ крѣпкия излѣзе сладость.

И тѣ не могоха да изтълкуватъ гатанката за три дни. (15) И въ седмия день рекоха на Самсоновата жена: [м]Прѣдумай мѫжа си и нека ни каже гатанката, [н]за да не изгоримъ тебе и дома на баща ти съ огънь. За да ни оберете ли ни поканихте? не е ли *така?* (16) И жената Самсонова плака прѣдъ него и рече: [о]Ти само ме мразишъ, и не ме обичашъ: прѣдложи гатанка на синоветѣ на людетѣ ми, а на мене не си я казалъ. А той ѝ рече: Ето, на баща си и на майка си не я казахъ, та на тебе ли ще я кажа? (17) Но тя плачеше прѣдъ него седемьтѣ дена въ които бѣше пируването имъ; а въ седмия день ѝ я каза, защото му много досади; и тя каза гатанката на синоветѣ на людетѣ си. (18) Тогазъ въ седмия день, прѣди да зайде слънцето, граждантѣ мѫже му рекохѫ: —

Що е по-сладко отъ медъ?
И що е по-яко отъ лъвъ?

А той имъ рече: Ако не бѣхте орали съ моята юница не щѣхте да намѣрите гатанката ми. (19) И [п]дойде на него Духъ Господенъ; и слѣзе въ Аскалонъ та изби тридесеть мѫже отъ тѣхъ, и взе облѣклата имъ, и даде прѣмѣнитѣ на онѣзи които казаха гатанката. И разпали се гнѣвътъ му, и възлѣзе въ бащиния си домъ.

(20) [р]А жената Самсонова се ожени за другаря му, [с]който му бѣше приятель.

ГЛАВА 15.

И слѣдъ нѣколко врѣме, въ днитѣ на жетвата на пшеницата, посѣти Самсонъ жена си съ едно яре отъ козитѣ, и рече: Да влѣза при жена си въ ложницата. Но баща ѝ не го остави да влѣзе. (2) И рече баща ѝ: Наистина азъ рекохъ че ти съвсѣмъ си я [а]намразилъ; за това я дадохъ на другаря ти. По-малката ѝ сестра не е ли по-хубава отъ нея? вземи я сега вмѣсто нея.

(3) А Самсонъ рече за тѣхъ: Сега ще бѫда неповиненъ къмъ Филистимцитѣ ако имъ правя зло *и* азъ.

(4) И отиде Самсонъ та хвана триста лисици, и взе свѣщи, и обърна опашка къмъ опашка, и туря по една свѣщь въ срѣдата между двѣтѣ опашки. (5) И като запали свѣщитѣ пусна ги по сноповетѣ на Филистимцитѣ, и изгори копнитѣ, дори и непожънатитѣ класове, даже и лозята *и* маслинитѣ. (6) Тогазъ Филистимцитѣ рекоха: Кой направи това? И отговориха: Самсонъ, зетьтъ на Тамнатеца, защото взе жена му та я даде на другаря му. И [б]възлѣзоха Филистимцитѣ та изгориха нея и баща ѝ съ огънь.

(7) И рече имъ Самсонъ: Ако и да сторихте вие това, но азъ ще отмъстя вамъ, и послѣ ще прѣстана. (8) И порази ги въ голень и въ бедро съ голѣмо поражение; и слѣзе та седна въ разсѣлината на канарата Итамъ.

(9) А Филистимцитѣ възлѣзоха та разположиха стана си въ Юда и распространиха се [в]въ Лехий. (10) И рекоха Юдинитѣ человѣци: Защо възлѣзохте противъ насъ? И тѣ отговориха: Възлѣзохме да вържемъ Самсона за да му направимъ както направи той намъ. (11) И слѣзоха три тисящи мѫже изъ Юда въ разсѣлината на канарата Итамъ та рекоха Самсону: Не знаешъ ли че [г]Филистимцитѣ владѣятъ надъ насъ? Що е прочее това *което* ни стори ти? А той имъ рече: Както ми направиха така имъ направихъ. (12) И рекоха му: Ние сме слѣзли да те вържемъ за да те прѣдадемъ въ рѫката на Филистимцитѣ. И рече имъ Самсонъ: Закълнете ми се че вие не ще нападнете на мене. (13) А тѣ му говориха и рекоха: Не, но ще те вържемъ само, и ще те прѣдадемъ въ рѫката имъ; а да те умъртвимъ не щемъ. И тъй, вързаха го съ двѣ нови вѫжа, и възведоха го вънъ отъ канарата.

(14) *И* когато дойде въ Лехий, Филистимцитѣ го посрѣщнаха съ възклицание. И [д]дойде на него Духъ Господенъ; и вѫжата които бѣха на мишцитѣ му станаха като ленъ прѣ-

---

и 3 Цар. 10;1. Иез. 17;2. Лука 14;7.
к Бит. 29;27.
л Бит. 45;22. 4 Цар. 5;22.
м Гл. 16;5.
н Гл. 15;6.
о Гл. 16;15.
п Гл. 3;10. 13;25.
р Гл. 15;2.
с Иоан. 3;29.
—
а Гл. 14;20.
б Гл. 14;15.
в Ст. 19.
г Гл. 14;4.
д Гл. 3;10. 14;6.

горенъ съ огънь, и връзкитѣ му се разкжса-
ха отъ ржцѣтѣ му. (15) И намѣри челюсть
отъ оселъ прѣсна *още,* и простре ржката си
та я взе, и [е]уби съ нея тисяща мжже.
(16) И рече Самсонъ: Съ ослова челюсть
купове купове *ги направихъ,* съ ослова че-
люсть убихъ тисяща мжже. (17) И като прѣ-
стана да говори, хвърли челюстьта отъ ржка-
та си; и нарече онова мѣсто *Раматъ-лехий.
(18) И ожаднѣ прѣмного, и викна къмъ
Господа и рече: [ж]Ти даде чрѣзъ ржката на
раба си това голѣмо спасение; а сега да умра
ли отъ жажда, и да падна ли въ ржката на
необрѣзанитѣ? (19) И разцѣпи Богъ трапа
който е въ Лехий, и излѣзе вода изъ него;
и като пи, [з]съвзе се духътъ му, и съживи се;
за това нарече името му †Ен-акоре, който е
въ Лехий до този день.
(20) И той сждп Израиля [и]въ днитѣ на Фи-
листимцитѣ двадесеть години.

ГЛАВА 16.

И отиде Самсонъ въ Газа, и видѣ тамъ же-
на блудница, и влѣзе при нея. (2) И каза се
на Газянитѣ: Самсонъ дойде тукъ. А тѣ го
[а]обиколиха и седѣха цѣла нощь за него въ
засада при градскитѣ врата; и таеха се цѣла
нощь, и говорѣха: Додѣ съвне утрѣ ще го
убиемъ. (3) А Самсонъ спа до срѣднощь; и
като стана въ полунощь, хвана дверитѣ на
градската порта и двата дверостълпа та ги
изкърти съ запора, тури *ги* на рамената си,
и ги изнесе на върха на горага която е срѣ-
щу Хевронъ.
(4) И слѣдъ това залюби една жена въ дола
Сорикъ, името ѝ Далида. (5) И възлѣзоха при
нея Филистимскитѣ войводи та ѝ рекоха: [б]Из-
мами го, и вижъ въ що е голѣмата му сила,
и какъ можемъ му надви та да го вържемъ
за да го смиримъ; а ний ще ти дадемъ всѣки
по тисяща и сто сребърника.
(6) И рече Далида Самсону: Яви ми, моля,
въ що е голѣмата ти сила, и съ какво да те
вържатъ та да се смиришъ. (7) И рече ѝ Сам-
сонъ: Ако ме вържатъ съ седемь прѣсни те-
тиви които не сж още изсъхнали, тогазъ ще
стана безсиленъ и ще бжда както единъ отъ
человѣцитѣ. (8) Тогазъ ѝ донесоха Филистим-
скитѣ войводи седемь прѣсни тетиви които
още не бѣха изсъхнали; и върза го съ тѣхъ.
(9) (А засадата седѣше съ нея въ ложницата.)
И тя му рече: Филистимцитѣ върхъ тебе,
Самсоне! А той скжса тетивитѣ, както би се
скжсала връвь отъ кълчища когато помирише
огъня. И не се позна силата му.
(10) И рече Далида Самсону: Ето, ти ме
излъга, и лъжи ми си казалъ: кажи ми сега,
моля, съ какво да те вържатъ. (11) А той ѝ
рече: Ако ме вържатъ яко съ нови вжжа
които не сж още употрѣбени, тогазъ ще стана
безсиленъ и ще бжда както единъ отъ чело-
вѣцитѣ. (12) Взе прочее Далида нови вжжа
та го върза съ тѣхъ, и рече му: Филистим-
цитѣ върхъ тебе, Самсоне! (А засадата седѣ-
ше въ ложницата.) И скжса ги отъ мишцитѣ
си като нишка.
(13) И рече Далида Самсону: До сега си ме
лъгалъ, и казалъ ми си лъжи: кажи ми съ
що да те вържатъ. И рече ѝ: Ако втъчешъ
седемьтѣ плетеници на главата ми въ тъкане-
то. (14) И тя *ги втъка* и уврѣ и колчето, и
рече му: Филистимцитѣ върхъ тебе, Самсоне!
И събуди се отъ съна си, и изтръгна колчето
на стана съ тъканото.
(15) Тогазъ му рече: [в]Какъ думашъ: Оби-
чамъ те, като сърдцето ти не е съ мене? Ето,
ти ме излъга три пжти, и не ми яви въ що
е голѣмата ти сила. (16) И понеже му до-
саждаше всѣки день съ думитѣ си, и при-
нуждаваше го толкозъ щото душата му се
утѣсни до смърть, (17) [г]откри ѝ всичкото си
сърдце и рече ѝ: [д]Бръсначъ не е възлѣзвалъ
на главата ми, защото азъ съмъ Назирей Бо-
гу отъ утробата на майка си. Ако се обръсна,
тогазъ силата ми ще се оттегли отъ мене, и
ще стана безсиленъ и ще бжда като всичкп-
тѣ человѣци.
(18) И като видѣ Далида че ѝ откри всич-
кото си сърдце, прати та повика войводитѣ
Филистимски и говорѣше: Възлѣзте този пжть,
защото ми откри всичкото си сърдце. Тогазъ
възлѣзоха при нея войводитѣ Филистимски та
донесоха и сребрего въ ржцѣтѣ си. (19) И
[е]приспа го на колѣнѣтѣ си; и повика чело-
вѣкъ, та обръсна седемьтѣ плетеници на гла-

е Гл.3;31. Лев.26;8. Ис.Нав.23;10.
* Хвърлянето, *или,* Хълмътъ на Челюстьта.
ж Псал.3;7.
з Бит.45;27. Иса. 40;29.
† Източникътъ на викащия.
и Гл.13;1.
а 1 Цар.23;26. Псал. 118;10-12. Дѣян. 9;24.
б Гл.14;15. Виж.Прит. 2;16-19. 5;3-11. 6;24-26. 7;21-23.
в Гл.14;16.
г Мих.7;5.
д Числа6;5. Гл.13;5.
е Прит.7;26,27.

вата му, и начна да го сипрява; и силата
му се оттегли отъ него. (20) И тя рече: Фи-
листимцитѣ върхъ тебе, Самсоне! И той се
събуди отъ съна си и рече: Ще излѣза както
другъ пѫть и ще се отърся. Но той [ж]не
позна че Господь бѣше се оттеглилъ отъ него.
(21) И хванаха го Филистимцитѣ и избодиха
очитѣ му, и свеха го въ Газа, и вързаха го
съ окови; и мелѣше въ тъмницата.
(22) И коситѣ на главата му начнаха да
порастватъ *пакъ* откакто бѣ обръснатъ. (23) И
събраха се войводитѣ Филистимски за да при-
несатъ голѣма жъртва на Дагона бога си и
да се възвеселятъ; защото рекоха: Нашийтъ
богъ прѣдаде въ рѫката ни Самсона неприя-
теля нашъ. (24) И когато го видѣха людетѣ,
[з]хвалѣха бога си и говорѣха: Нашийтъ богъ
прѣдаде въ рѫката ни неприятеля ни и разо-
рителя на земята ни, който уби множество отъ
насъ. (25) И [и]когато се възвеселп сърдцето
имъ, рекоха: Повикайте Самсона за да ни
поиграе. И повикаха Самсона изъ тъмницата,
та игра прѣдъ тѣхъ; и поставиха го между
стълповетѣ. (26) И рече Самсонъ на дѣтето
което го държеше за рѫката: Остави ме да
напипамъ стълповетѣ на които стои домътъ,
за да се подпра на тѣхъ. (27) А домътъ бѣше
пъленъ съ мѫже и жени; и тамъ бѣха всич-
китѣ войводи Филистимски, и [к]на покрива
около три тисящи мѫже и жени които гледа-
ха Самсона като играеше. (28) И извика Сам-
сонъ къмъ Господа и рече: Господи Иеова,
[л]помни ме, моля; и укрѣпи ме, моля, само
този пѫть, Боже, за да си отмъстя противъ
Филистимцитѣ единъжъ за двѣтѣ си очи. (29) И
прегърна Самсонъ срѣднитѣ два стълпа на
които стоеше домътъ и опрѣ се на тѣхъ, на
единия съ дѣсната си рѫка, и на другия съ лѣ-
вата си. (30) И рече Самсонъ: Нека умре ду-
шата ми съ Филистимцитѣ. И наведе се съ
сила; и домътъ падна върхъ войводитѣ и
върхъ всичкитѣ люде които бѣха въ него. А
умрѣлитѣ които умъртви на умирането си бѣ-
ха повече отъ онѣзи които бѣ умъртвилъ въ
живота си.
(31) Тогазъ слѣзоха братята му и всичкий
домъ на отца му та го взеха и занесоха та го
[м]погребоха между Сарая и Естаолъ, въ гро-
ба на отца му Маноя. И сѫди той Израиля
двадесеть години.

ГЛАВА 17.

И имаше единъ человѣкъ отъ гората Еф-
ремъ, името му Михей. (2) И рече на майка
си: Тисящата и сто сребърника които ти се
взеха, *за които* и ти кле, още говори въ уши-
тѣ ми, ето, среброто е у мене: азъ го взехъ.
А майка му рече: [а]Благословенъ *да си*, сине
мой, отъ Господа. (3) И върна тисящата и
сто сребърника на майка си; и рече майка
му: Посвещение посветихъ среброто Господу
отъ рѫката си за сина ми, [б]за да направи
истуканъ и кумиръ лѣянъ; и сега ще го вър-
на на тебе. (4) А той върна среброто на май-
ка си; и майка му [в]взе двѣстѣ сребърника
и даде ги на златаря, който направи отъ тѣхъ
истуканъ и кумиръ лѣянъ; и тѣ бѣха въ до-
ма на Михея. (5) И този человѣкъ Михей
имаше домъ божий; и направи [г]ефодъ и [д]те-
рафимъ, и посвети едного отъ синоветѣ си,
и стана му свещеникъ. (6) [е]Въ онѣзи дни нѣ-
маше царь въ Израиль: [ж]всѣки правѣше що
му се виждаше угодно.
(7) И имаше единъ момъкъ [з]отъ Витлеемъ
Юдинъ, отъ рода Юдинъ, който бѣше Леви-
тинъ, и той бѣше пришлецъ тамъ. (8) И оти-
де человѣкътъ отъ града Витлеемъ Юдинъ да
пришелствува дѣто намѣри; и дойде въ го-
рата Ефремъ до дома Михеевъ, и слѣдваше
пѫтя си. (9) И рече му Михей: Отъ дѣ
идешъ? А той му рече: Азъ съмъ Левитинъ
отъ Витлеемъ Юдинъ, и отхождамъ да при-
шелствувамъ дѣто намѣря. (10) И рече му Ми-
хей: Седи съ мене и [и]бѫди ми [к]отецъ и
свещеникъ; и азъ ще ти давамъ десеть сре-
бърника на годината, и една прѣмѣна дрехи,
и храната ти. И Левитинътъ влѣзе *при него.*
(11) И благодаренъ бѣше Левитинътъ да седи
съ человѣка; и този момъкъ му бѣше като
единъ отъ синоветѣ му. (12) И [л]посвети Ми-
хей Левитина; и този момъкъ му [м]стана све-
щеникъ, и остана въ дома Михеевъ. (13) То-
газъ рече Михей: Сега зная че Господь ще

ж Числа 14;9,42,43. Ис.Нав.7;12. 1 Цар. 16;14.18;12.28;15,16. 2 Лѣт. 15;2.
з Дан. 5;4.
и Гл. 9;27.
к Втор. 22;8.
л Иер. 15;15.
м Гл. 13;25.

—

а Бит.14;19. Руть 3;10.
б Виж. Изх. 20;4,23. Лев. 19;4.
в Иса. 46;6.
г Гл. 8;27.
д Бит. 31;19,30. Осия 3;4.
е Гл.18;1. 19;1. 21;25. Втор. 33;5.
ж Втор. 12;8.
з Виж. Ис.Нав. 19;15. Гл.19;1. Руть 1;1,2. Мих.5;2. Мат.2;1,5,6.
и Гл. 18;19.
к Бит.45;8. Иовъ 29;16.
л Ст. 5.
м Гл. 18;30.

ми стори добро, защото имамъ Левитина за свещеникъ.

ГЛАВА 18.

[а]Въ онѣзи дни нѣмаше царь въ Израиль; и въ онѣзи дни [б]Дановото племе търсѣше за себе си наслѣдие за да се насели, защото до тогазъ не бѣше имъ се паднало наслѣдие между Израилевитѣ племена. (2) И пратиха Дановитѣ синове отъ рода си петь мѫже отъ прѣдѣлитѣ си, силни мѫже [в]отъ Сарая и отъ Естаолъ, [г]за да съгледателствуватъ мѣстото и да го изслѣдятъ; и рекоха имъ: Идете, изслѣдете мѣстото. И дойдоха въ гората Ефремъ [д]до Михеевия домъ, и прѣнощуваха тамъ; (3) *защото*, като се приближиха до Михеевия домъ, познаха гласа на младия Левитинъ; и свърнаха тамъ и му рекоха: Кой те доведе тукъ? и що правишъ ти на това *мѣсто?* и защо си тукъ? (4) А той имъ рече: Така и така ми направи Михей, и [е]цѣни ме, та му съмъ свещеникъ. (5) И рекоха му: Молимъ, [ж]попитай [з]Бога, да познаемъ ще бѫде ли благополученъ пѫтьтъ ни въ който отхождаме. (6) А свещеникътъ имъ рече: [и]Идете съ миромъ: *угоденъ* е прѣдъ Господа пѫтьтъ ви въ който отхождате.

(7) Тогазъ тръгнаха петьтѣ мѫжа та дойдоха въ [к]Лаисъ, и видѣха людетѣ които живѣеха въ него [л]безгрижно, по обичая на Сидонцитѣ, спокойни, и живѣещи безъ страхъ; и нѣмаше въ това мѣсто нѣкой да ги утѣснява въ нѣщо или да има власть; и тѣ бѣха далечь отъ Сидонцитѣ, и нѣмаха съобщение съ никого. (8) И върнаха се при братята си [м]въ Сарая и Естаолъ; и рекоха имъ братята имъ: Какво *ще кажете* вие? (9) А тѣ рекоха: [н]Станете, и да възлѣземъ противъ тѣхъ; защото видѣхме мѣстото, и, ето, твърдѣ е добро. И [о]вие седите ли? Да се не облѣните да идете да влѣзете за да наслѣдите. (10) Като отидете ще найдете люде които живѣятъ [п]безгрижно и на широко мѣсто, защото Богъ го даде въ рѫката ви: [р]мѣсто въ което нѣма скудость отъ нищо каквото има на земята.

(11) И тръгнаха отъ тамъ отъ Дановия родъ, отъ Сарая и отъ Естаолъ, шестстотинъ мѫже прѣпасани съ воински орѫжия. (12) И възлѣзоха та расположиха станъ у [с]Кириатиаримъ въ Юда; за това нарекоха онова мѣсто [т]Махане-данъ, дори до този день; *а* лежи задъ Кириатиаримъ. (13) И отъ тамъ прѣминаха въ гората Ефремъ та дойдоха [у]до Михеевия домъ. (14) Тогазъ [ф]петьтѣ мѫже които бѣха ходили да съгледателствуватъ мѣстото Лаисъ отговориха и рекоха на братята си: Знаете ли че [х]има въ тѣзи домове ефодъ, и терафимъ, и истуканъ, и кумиръ лѣянъ? И сега размислете какво ще направите. (15) И свърнаха тамъ та отидоха въ дома на младия Левитинъ, въ Михеевия домъ, и го поздравиха. (16) И [ц]шестьтѣ стотинъ мѫжа, прѣпасанитѣ съ воинскитѣ си орѫжия, които бѣха отъ Дановитѣ синове, застанаха въ входа на вратата. (17) И [ч]възлѣзоха петьтѣ мѫжа които бѣха ходили да съгледателствуватъ мѣстото, и влѣзоха тамъ та [ш]взеха истукана, и ефода, и терафима, и лѣяния кумиръ; а свещеникътъ стоеше въ входа на вратата съ шестьтѣ стотинъ мѫжа които бѣха прѣпасани съ воински орѫжия. (18) И като влѣзоха тѣ въ Михеевия домъ и взеха истукана, ефода, и терафима, и лѣяния кумиръ, свещеникътъ имъ рече: Що правите вие? (19) И тѣ му рекоха: Мълчи, [щ]тури рѫката си на устата си та ела съ насъ, и [ъ]бѫди ни отецъ и свещеникъ. По-добрѣ ли ти е да си свещеникъ на дома на единъ человѣкъ, или да си свещеникъ на едно племе и на единъ родъ въ Израиль? (20) И зарадва се сърдцето на свещеника; и взе ефода, и терафима, и истукана та отиде между людетѣ. (21) И върнаха се та тръгнаха, и турнаха прѣдъ себе си дѣцата и скотоветѣ, и по-скѫпитѣ си нѣща.

(22) Като се отдалечиха тѣ отъ Михеевия домъ, человѣцитѣ въ домоветѣ които бѣха близни съ Михеевия домъ събраха се и стигнаха Дановитѣ синове. (23) И викнаха на Дановитѣ синове. И тѣ обърнаха лицето си та рекоха на Михея: Що ти е та си излѣзълъ съ *толкова* множество? (24) А той рече: Взех-

---

а Гл. 17;6. 21;25.
б Ис. Нав. 19;47.
в Гл. 13;25.
г Числа 13;17. Ис. Нав. 2;1.
д Гл. 17;1.
е Гл. 17;10.
ж 3 Цар. 22;5. Иса. 30;1. Осия 4;12.
з Виж. Гл. 17;5. Ст. 14.
и 3 Цар. 22;6.
к Ис. Нав. 19;47.
л Ст. 27,28.
м Ст. 2.
н Числа 13;30. Ис. Нав. 2;23,24.
о 3 Цар. 22;3.
п Ст. 7,27.
р Втор. 8;9.
с Ис. Нав. 15;60.
* Данов Станъ.
т Гл. 13;25.
у Ст. 2.
ф 1 Цар. 14;28.
х Гл. 17;5.
ц Ст. 11.
ч Ст. 2,14.
ш Гл. 17;4,5.
щ Иов 21;5. 29;9. 40;4. Прит. 30;32. Мих. 7;16.
ъ Гл. 17;10.

те ми боговетѣ които си направихъ, и свеще-
ника, и тръгнахте; и що ми *остава* вече? И
защо ми казвате: Що ти е? (25) И рекоха
му Дановитѣ синове: Да се не чуе гласътъ
ти между насъ, да не би да нападнатъ на
васъ мѫже яростливи, та изгубишъ живота
си и живота на дома си. (26) И вървѣха Да-
новитѣ синове въ пѫтя си; и като видѣ Ми-
хей че тѣ бѣха по-силни отъ него, върна се
та дойде у дома си.

(27) И тѣ взеха това що бѣше направилъ
Михей, и священика когото имаше, та [ъ]дой-
доха въ Лаисъ при люде които бѣха спокойни
и живѣеха безъ страхъ; и [ѳ]поразиха ги съ
острото на ножа, и града изгориха съ огънь.
(28) И нѣмаше никой да *го* избави, защото
се намираше [ю]далечъ отъ Сидонъ, и нѣмаха
съобщение съ никого; и той бѣше [я]въ дола
на Ветъ-реовъ. И съградиха града и населя-
ха се въ него.

(29) И [ѧ]нарекоха името на града [ѩ]Данъ, по
името на Дана отца си който се роди Израи-
лю; а името на града бѣше по-напрѣдъ Лаисъ.
(30) И поставиха за себе си Дановитѣ синове
истукана; а Ионатанъ синътъ на Гирсона,
синъ на Манасия, той и синоветѣ му бѣха
священици на Дановото племе [а]до деня на
плѣнението на онѣзъ земя. (31) И поставиха
си истукана който направи Михей [б]прѣзъ
всичкото врѣме въ което домътъ Божий бѣ
въ Сило.

ГЛАВА 19.

И [а]въ онѣзи дни нѣмаше царь въ Израиль;
и имаше единъ Левитинъ който живѣеше
въ странитѣ на горатa Ефремъ, и взе за себе
си наложница жена [б]отъ Витлеемъ Юдинъ.
(2) И наложницата му стори блудъ противъ
него, и отиде си отъ него въ дома на отца
си въ Витлеемъ Юдинъ, и остана тамъ около
четири мѣсеца.

(3) И стана мѫжъ ѝ та отиде слѣдъ нея за
да ѝ говори съ добро и да я върне, *и имаше*
съ себе си слугата си и два осла; и тя го
въведе въ дома на баща си; и когато го видѣ
на младата баща ѝ, зарадва се че го по-
срѣщна. (4) И удържа го тесть му, на млада-
та баща ѝ, та седѣ съ него три дни; и ядоха
и пиха и прѣнощуваха тамъ. (5) И четвър-
тия день, когато станаха на ранина, той се
дигна да си иде; но бащата на младата рече
на зетя си: [в]Укрѣпи сърдцето си съ малко
хлѣбъ, и послѣ ще си отидете. (6) И седнаха
та ядоха и пиха двамата наедно; и на млада-
та баща ѝ рече на мѫжа: Склони, моля, да
прѣнощувашъ, и нека се развесели сърдцето
ти. (7) И когато се дигна человѣкътъ да си
иде, тестьтъ му го принуди; за това остана
та прѣнощува тамъ. (8) И стана рано въ пе-
тия день за да си иде; и на младата баща ѝ
рече: Укрѣпи моля сърдцето си. И останаха
додѣ деньтъ се прѣклони и ядоха двамата.
(9) И когато стана человѣкътъ да си отиде,
той и наложницата му и слугата му, рече му
тесть му, на младата баща ѝ: Ето, сега
деньтъ се прѣклонява къмъ вечерь: прѣно-
щувайте, моля: ето, деньтъ е на свършване:
прѣнощувай тука и нека се развесели сърд-
цето ти, и утрѣ ставайте рано за пѫтя си и
ще си отидешъ на жилището си. (10) Но че-
ловѣкътъ не рачи да прѣнощува, но стана и
тръгна и отиде до срѣщу [г]Иевусъ, който е
Ерусалимъ, и *имаше* съ себе си два осла
оседлани; и наложницата му бѣше съ него.

(11) И когато се приближиха до Иевусъ
деньтъ бѣше много прѣминалъ; и рече слу-
гата на господаря си: Я ела и да свърнемъ
въ този градъ [д]на Иевусцитѣ за да прѣнощу-
ваме въ него. (12) И рече му господарьтъ му:
Да не свръщаме въ чуждъ градъ който не е
отъ Израилевитѣ синове, но да заминемъ до
[е]Гавая. (13) И рече на слугата си: Ела и да
се приближимъ при едно отъ тѣзи мѣста, за
да прѣнощуваме въ Гавая или [ж]въ Рама.
(14) И заминаха та вървѣха. Зайде ги слън-
цето близу при Гавая, който принадлежи на
Вениамина. (15) И свърнаха тамъ за да влѣ-
затъ да прѣнощуватъ въ Гавая; и когато
влѣзе, седна на стъгдата въ града; а нѣма-
ше человѣкъ [з]да ги прибере въ кѫщата *си*
за да прѣнощуватъ.

(16) И, ето, единъ старъ [и]человѣкъ идѣше
отъ работата си отъ полето вечерьта; и този
человѣкъ бѣше отъ горатa Ефремъ, и бѣше
пришлецъ въ Гавая; а человѣцитѣ на мѣстото

ъ Ст. 7,10. Втор. 33;22.
ѳ Ис. Нав. 19;47.
ю Ст. 7.
я Числа 13;21. 2 Цар. 10;6.
ѧ Ис. Нав. 19;47.
ѩ Бит. 14;14. Гл. 20;1. 3 Цар. 12;29,30. 15;20.
а Гл. 13;1. 1 Цар. 4;2,3,10,11. Псал. 78;60,61.
б Ис. Нав. 18;1. Гл. 19:18. 21;12. —
а Гл. 17;6. 18;1. 21;25.
б Гл. 17;7.
в Бит. 18;5.
г Ис. Нав. 18;28.
д Ис. Нав. 15;8,63. Гл. 1;21. 2 Цар. 5;6.
е Ис. Нав. 18;28.
ж Ис. Нав. 18;25.
з Мат. 25;43. Евр. 13;2.
и Псал. 104;23.

бѣха Вениаминци. (17) И като подигна очитѣ си видѣ человѣка, пѫтника, на стъгдата въ града; и рече старецътъ: Дѣ отивашъ? и отъ дѣ идешъ? (18) А той му рече: Ние заминаваме отъ Витлеемъ Юдинъ до странитѣ на гората Ефремъ отъ кѫдѣто съмъ азъ; и ходихъ до Витлеемъ Юдинъ, а *сега* отивамъ [к]въ дома Господень; и нѣма никой да ме прибере въ кѫщата *си*. (19) А ние си имаме плѣва и храна за ослитѣ си, още и хлѣбъ и вино за мене и за рабинята ти и за момчето *което е* съ рабитѣ ти: не сме оскѫдни отъ нищо. (20) И рече старията человѣкъ: [л]Миръ тебѣ, и всичката ти оскѫдность да бѫде на мене: [м]само на стъгдата да не прѣнощувашъ. (21) И [н]въведе го въ дома си, и даде храна на ослитѣ; и [о]омиха нозѣтѣ си, и ядоха и пиха.

(22) Като веселѣха сърдцето си, ето, градскитѣ [п]мѫже, человѣци беззаконни, [р]обиколиха кѫщата, и тропаха на вратата, и говорѣха на старыя человѣкъ домакина и думаха: [с]Извади человѣка който влѣзе въ дома ти, за да го познаемъ. (23) И [т]излѣзе при тѣхъ человѣкътъ, домакинътъ, та имъ рече: Недѣйте, братие мои, моля, недѣйте [у]прави *това* зло; като е влѣзълъ този человѣкъ въ дома ми, недѣйте струва това безумие. (24) Ето [ф]дъщеря ми дѣвицата, и наложницата му: сега ще ги изведа вънъ, и [х]смирете ги, и направете имъ щото ви е угодно; но на тогози человѣка да не сторите едно таквозъ дѣло на безумие. (25) Но мѫжетѣ не рачиха да го послушатъ; и взе человѣкътъ наложницата си та имъ я изведе вънъ; и [ц]познаха я, и ругаха се надъ нея всичката нощь дори до утриньта; и като се яви зората пуснаха я.

(26) И въ зазоряването на деня дойде жената и падна при вратата на кѫщата на человѣка дѣто бѣше господинъ ѝ, додѣ съмна. (27) И стана господинъ ѝ на утриньта та отвори вратата на кѫщата и излѣзе за да отиде въ пѫтя си; и ето жената наложницата му паднала при вратата на кѫщата, и рѫцѣтѣ ѝ на прага. (28) И рече ѝ: Стани да си идемъ. [ч]Но нѣмаше кой да отговори. Тогазъ человѣкътъ я дигна на осела, и стана та отиде на мѣстото си.

(29) И като дойде въ дома си, взе ножъ и хвана наложницата си [ш]та я разсѣче съ коститѣ ѝ на дванадесеть части, и прати ги въ всичкитѣ прѣдѣли на Израиля. (30) И всички които гледаха думаха: Не е ставало нито се е виждало таквозъ нѣщо отъ който день Израилевитѣ синове възлѣзоха изъ Египетската земя дори до този день: размислете за това, [щ]съвѣтвайте се, и кажете.

ГЛАВА 20.

Тогазъ [а]излѣзоха всичкитѣ Израилеви синове, и събра се *всичкото* събрание като единъ человѣкъ [б]отъ Данъ до Вирсавее, и земята Галаадъ, прѣдъ Господа [в]въ Масфа. (2) И прѣдставиха се въ събранието на людетѣ Божии началницитѣ на всичкитѣ люде, всичкитѣ плѣмена Израилеви, четиристотинъ тисящи мѫже пѣшци [г]които теглѣха мечь. (3) И чуха Вениаминовитѣ синове че възлѣзоха Израилевитѣ синове въ Масфа. И рекоха Израилевитѣ синове: Кажете, какъ стана това зло?

(4) И отговори Левитинътъ, мѫжътъ на убитата жена, и рече: [д]Дойдохъ въ Гавая, който е *градъ* Вениаминовъ, азъ и наложницата ми, за да прѣнощуваме. (5) И [е]подигнаха се върхъ мене мѫжетѣ на Гавая, и обиколиха прѣзъ нощьта кѫщата противъ мене: мене искаха да убиятъ, а [ж]наложницата ми насилваха, та умрѣ. (6) За това [з]взехъ наложницата си и разсѣкохъ я та я разпратихъ по всичкитѣ прѣдѣли на Израилевото наслѣдие; защото [и]направиха беззаконие и безумие въ Израиль. (7) Ето, всички вие сте Израилеви синове: [к]поговорете си тукъ помежду си, и дайте мнѣнието си.

(8) И станаха всичкитѣ люде като единъ человѣкъ и говорѣха: Нѣма да отиде никой въ шатъра си, нито ще се върне нѣкой въ

к Ис. Нав. 18;1. Гл. 18;31. 20;18. 1 Цар. 1;3,7.
л Бит. 43;23. Гл. 6;23.
м Бит. 19;2.
н Бит. 24;32. 43;24.
о Бит. 18;4. Иоан. 13;5.
п Бит. 19;4. Гл. 20;5. Осия 9;9. 10;9.
р Втор. 13;13.
с Бит. 19;5. Рим. 1;26,27.
т Бит. 19;6,7.
у 2 Цар. 13;12.
ф Бит. 19;8.
х Бит. 34;2. Втор. 21;14.
ц Бит. 4;1.
ч Гл. 20;5.
ш Гл. 20;6. Виж. 1 Цар. 11;7.
щ Гл. 20;7. Прит. 13;10.

—

а Втор. 13;12. Ис. Нав. 22;12. Гл. 21;5. 1 Цар. 11;7.
б Гл. 18;29. 1 Цар. 3;20. 2 Цар. 3;10. 24;2.
в Гл. 10;17. 11;11. 1 Цар. 7;5. 10;17.
г Гл. 8;10.
д Гл. 19;15.
е Гл. 19;22.
ж Гл. 19;25,26.
з Гл. 19;29.
и Ис. Нав. 7;15.
к Гл. 19;30.

дома си; (9) но сега това е което ще напра-
вимъ на Гавая: ще възлѣземъ противъ нея
по жрѣбие, (10) и ще вземемъ десеть мѫже
отъ сто отъ всичкитѣ Израилеви колѣна, и
сто отъ тисяща, и тисяща отъ тма, за да до-
носятъ храна на людетѣ, щото като стигнатъ въ
Гавая Вениаминова да ѭ направятъ по всич-
кото безумие което тѣ направиха въ Израиль.

(11) И събраха се противъ града всичкитѣ
Израилеви мѫже, съединени купно като единъ
человѣкъ. (12) И лпратиха Израилевитѣ колѣ-
на мѫже въ всичкото Вениаминово колѣно
та рекоха: Кое е това зло което се стори по-
между ви? (13) И сега прѣдайте мчеловѣцитѣ,
онѣзи беззаконници които сѫ въ Гавая, за
да ги умъртвимъ, и нда отнахнемъ злото отъ
Израиля. Но не рачиха да послушатъ Вениа-
миновитѣ синове гласа на братята си Израи-
левитѣ синове. (14) И събраха се Вениамино-
витѣ синове отъ градоветѣ въ Гавая за да
излѣзатъ на бой противъ Израилевитѣ синове.
(15) И изброиха се Вениаминовитѣ синове въ
онзи день отъ градоветѣ двадесеть и шесть
тисящи мѫже които теглѣха мечь, освѣнъ
жителитѣ на Гавая, *които* се изброиха седем-
стотинъ избрани мѫже. (16) Между всичкитѣ
тѣзи люде *имаше* седемстотинъ избрани мѫже
оЛѣваци: тѣ всички хвърляха камене съ пра-
щи на косъмъ *безъ* да погрѣшатъ. (17) И Из-
раилевитѣ мѫже се изброиха, освѣнъ Вениа-
мина, четиристотинъ тисящи мѫже които те-
глѣха мечь: всички тѣзи военни мѫже.

(18) И станаха Израилевитѣ синове и пвъз-
лѣзоха въ Ветилъ та рпопитаха Бога и ре-
коха: Кой отъ насъ да възлѣзе пръвъ про-
тивъ Вениаминовитѣ синове? А Господь рече:
Юда първий.

(19) И станаха Израилевитѣ синове на
утриньта та разположиха станъ противъ Га-
вая. (20) И излѣзоха Израилевитѣ мѫже на
бой противъ Вениамина; и опълчиха се Из-
раилевитѣ мѫже на бой противъ тѣхъ въ Га-
вая. (21) И излѣзоха сВениаминовитѣ синове
изъ Гавая та прострѣха на земята въ онзи
день отъ Израиля двадесеть и двѣ тисящи
мѫже.

(22) Но людетѣ, Израилевитѣ мѫже, се обо-
дриха и опълчиха се пакъ за бой, на мѣстото
дѣто бѣха се опълчили първия день. (23) И
твъзлѣзоха Израилевитѣ синове та плакаха
прѣдъ Господа дори до вечерьта, и попитаха
Господа и рекоха: Да възлѣземъ ли пакъ на
бой противъ синоветѣ на брата ни Вениами-
на? И Господь рече: Възлѣзте противъ него.
(24) И приближиха се Израилевитѣ синове
при Вениаминовитѣ синове втория день. (25) И
уизлѣзе Вениаминъ противъ тѣхъ втория день
изъ Гавая та прострѣ пакъ на земята отъ
Израилевитѣ синове осемнадесеть тисящи мѫже:
всички тѣзи теглѣха мечь.

(26) Тогазъ всичкитѣ Израилеви синове и
всичкитѣ люде фвъзлѣзоха та дойдоха въ Ве-
тилъ и плакаха, и седнаха тамъ прѣдъ Госпо-
да, и постиха въ онзи день дори до вечерь-
та, и принесоха всесъжения и примирителни
жъртви прѣдъ Господа. (27) И попитаха Из-
раилевитѣ синове Господа, (защото хковчегътъ
на Божия завѣтъ бѣше тамъ прѣзъ онѣзи дни,
(28) и цФинеесъ синътъ на Елеазара, Ааро-
новий синъ, чстоеше прѣдъ него прѣзъ онѣзи
дни,) и рекоха: Да излѣземъ ли пакъ на бой
противъ синоветѣ на брата ни Вениамина?
или да прѣстанемъ? И Господь рече: Въз-
лѣзте; защото утрѣ ще ги прѣдамъ въ рѫ-
ката ви.

(29) И шпостави Израиль засада около Га-
вая. (30) И възлѣзоха Израилевитѣ синове въ
третия день противъ Вениаминовитѣ синове
та се опълчиха противъ Гавая както първия
и втория пѫть. (31) И излѣзоха Вениамино-
витѣ синове противъ людетѣ, отдѣлиха се отъ
града, и начнаха както първия и втория пѫть
да поразяватъ людетѣ по пѫтищата, (отъ кои-
то единиятъ възлиза къмъ Ветилъ, а другиятъ
къмъ Гавая въ полето,) и убиха около три-
десеть мѫже отъ Израиля. (32) И рекоха Ве-
ниаминовитѣ синове: Тѣ падатъ прѣдъ насъ
както по-напрѣдъ. А Израилевитѣ синове ре-
коха: Да побѣгнемъ и да ги поотдѣлимъ отъ
града въ пѫтищата. (33) И станаха отъ мѣсто-
то си всичкитѣ Израилеви мѫже та се опъл-
чиха въ Ваалъ-тамаръ; и засадата на Израи-
ля изкокна отъ мѣстото си, отъ ливадата на
Гавая. (34) И дойдоха противъ Гавая десеть
тисящи избрани мѫже отъ всичкия Израиль,
и битвата бѣше тежка; но щтѣ не знаеха че
злото ги пристигаше. (35) И порази Господь
Вениамина прѣдъ Израиля; и погубиха Изра-

л Втор. 13;14. Ис.Нав. 22;13,16.
м Втор. 13;13. Гл. 19;22.
н Втор. 17;12.
о Гл. 3;15. 1Лѣт. 12;2.
п Ст. 23,26.
р Числа 27;21. Гл. 1;1.
с Бит. 49;27.
т Ст. 26,27.
у Ст. 21.
ф Ст. 18.
х Ис.Нав. 18;1. 1Цар. 4;3,4.
ц Ис. Нав. 24;33.
ч Втор. 10;8. 18;5.
ш Ис. Нав. 8;4.
щ Ис. Нав. 8;14. Иса. 47;11.

илевитѣ синове онзи день отъ Вениаминовитѣ
двадесеть и петь тисящи и сто мѫже: всич-
ки тѣзи теглѣха мечь. (36) И видѣха Вениа-
миновитѣ синове че се поразиха; защото [ъ]Из-
раилевитѣ мѫже дадоха мѣсто на Вениаминов-
цитѣ, понеже се уповаваха на засадата която
бѣха турили противъ Гавая. (37) И [ь]засадата
прибърза та нападна на Гавая; и разпрострѣ
се засадата, и поразиха всичкия градъ съ
острото на ножа. (38) И Израилевитѣ мѫже
бѣха опрѣдѣлили знакъ съ тѣзи които бѣха въ
засадата да направятъ да се възвиши пламикъ
голѣмъ съ димъ отъ града. (39) И когато устѫ-
пиха Израилевитѣ синове въ боя, Вениаминъ
начна да поразява *и* уби отъ Израилянитѣ
около тридесеть мѫже, защото рекоха: Наи-
стина пакъ падатъ прѣдъ насъ както въ пър-
вия бой. (40) Но когато хвана да се възвиша-
ва пламикътъ съ дименъ стълпъ отъ града,
Вениаминовцитѣ [ѣ]погледнаха назадъ, и, ето,
пожарътъ на града възлизаше къмъ небето.
(41) И когато се повърнаха Израилевитѣ мѫже,
смутиха се Вениаминовитѣ мѫже, защото ви-
дѣха че злото ги постигна. (42) И обърнаха
се прѣдъ Израилевитѣ мѫже къмъ пѫтя на
пустинята; но боятъ ги притисна, защото
онѣзи които *излазяха* изъ градоветѣ погуб-
ваха ги всрѣдъ тѣхъ. (43) Заобиколиха Вениа-
миновцитѣ, гониха ги, стъпкаха ги лесно
дори до срѣщу Гавая къмъ истокъ на слънце-
то. (44) И паднаха отъ Вениамина мѫже
осемнадесеть тисящи: всичкитѣ силни мѫже.
(45) Тогазъ се върнаха та побѣгнаха къмъ
пустинята въ канарата [ю]Римонъ; а *Израиле-
витѣ синове* обраха пабиръкъ отъ тѣхъ въ
пѫтищата мѫже петь тисящи, и гониха ги
до Гидомъ и убиха отъ тѣхъ двѣ тисящи мѫже.
(46) Така всичкитѣ които паднаха въ онзи
день отъ Вениамина бѣха двадесеть и петь
тисящи мѫже които теглѣха мечь: всичкитѣ
силни мѫже. (47) [я]А шестстотинъ мѫже се
обърнаха та побѣгнаха въ пустинята въ кана-
рата Римонъ, и седѣха въ канарата Римонъ
четири мѣсеца.
(48) И върнаха се Израилевитѣ мѫже къмъ
Вениаминовитѣ синове та ги поразиха съ
острото на ножа, отъ человѣкъ на *всѣки* градъ
до скотъ, и всичко що се намираше; и всич-
китѣ градове които се намираха прѣдадоха на
огънь.

ГЛАВА 21.

И [а]Израилевитѣ мѫже бѣха се заклели въ
Масфа и казали: Ни единъ отъ насъ да не
даде дъщеря си на Вениамина за жена. (2) И
[б]дойдоха людетѣ въ Ветилъ та седѣха тамъ до
вечерьта прѣдъ Бога, и възвишиха гласа си
та плакаха съ голѣмъ плачь, (3) и рекоха:
Защо, Господи Боже Израиловъ, стана това въ
Израиля, да оскѫдѣе днесъ отъ Израиля едно
племе? (4) И на утрѣшния день станаха лю-
детѣ рано та [в]съзидаха тамъ олтарь, и прине-
соха всесъжения и примирителни жъртви.
(5) И рекоха Израилевитѣ синове: Кой отъ
всичкитѣ Израилеви племена не възлѣзе въ
събранието при Господа? [г]Защото бѣха на-
правили голѣма клетва противъ оногозъ който
не би възлѣзълъ при Господа въ Масфа и
рекли бѣха: Непрѣмѣнно да се умъртви. (6) И
разкаяха се Израилевитѣ синове за Вениамина
брата си, и рекоха: Днесъ се отсѣче едно пле-
ме отъ Израиля. (7) Какво ще направимъ за
жени за останалитѣ, като се заклехме въ Го-
спода да имъ не дадемъ жени отъ дъщеритѣ
си? (8) И рекоха: Кой отъ Израилевитѣ пле-
мена не е възлѣзълъ въ Масфа при Господа?
И, ето, [д]отъ Явисъ Галаадски не бѣше до-
шелъ никой на събранието въ стана. (9) За-
щото прѣгледаха людетѣ, и, ето, нѣмаше тамъ
ни единъ отъ жителитѣ на Явисъ Галаадски.
(10) И прати тамъ събранието дванадесеть ти-
сящи мѫже отъ най-силнитѣ, и заповѣда имъ
и рече: [е]Идете та поразете жителитѣ на Явисъ
Галаадски съ острото на ножа, и женитѣ и
дѣцата. (11) И това е което ще направите:
[ж]всѣко мѫжко, и всѣка жена която е позна-
ла мѫжко легло, ще погубите съвсѣмъ. (12) И
намѣриха между жителитѣ на Явисъ Галаад-
ски четиристотинъ млади дѣвици които не
бѣха познали мѫжъ нито лежали съ мѫжъ;
и доведоха ги въ стана [з]въ Сило, който е въ
земята Ханаанъ.
(13) И прати всичкото събрание та говориха
на Вениаминовитѣ синове [и]които бѣха въ ка-
нарата Римонъ, и повикаха ги съ миръ. (14) И
върна се Вениаминъ въ онова врѣме; и да-
дохѫ имъ женитѣ които бѣха оставили живи
отъ женитѣ на Явисъ Галаадски; но и така
не имъ стигнаха. (15) И [к]смилиха се людетѣ

ъ Ис. Нав. 8;15.
ь Ис. Нав. 8;19.
ѣ Ис. Нав. 8;20.
ю Ис. Нав. 15;32.
я Гл. 21;13.
а Гл. 20;1.
б Гл. 20;18,26.
в 2 Цар. 24;25.
г Гл. 5;23.
д 1 Цар. 11;1. 31;11.
е Ст. 5. Гл. 5;23. 1 Цар. 11;7.
ж Числа 31;17.
з Ис. Нав. 18;1.
и Гл. 20;47.
к Ст. 6.

за Вениамина, [л]защото Господь направи пролѣмъ въ Израилевитѣ племена.

(16) Тогазъ рекоха старѣйшинитѣ на събранието: Що да направимъ за жени за останалитѣ? понеже погинаха женитѣ отъ Вениамина. (17) И рекоха: *Трѣбва да остане* наслѣдието на утѣклитѣ отъ Вениамина, за да не изчезне *едно* племе отъ Израиля. (18) Но ние не можемъ да имъ дадемъ жени отъ дъщеритѣ си, [м]защото Израилевитѣ синове се заклеха и говориха: Проклетъ който даде жена на Вениамина.

(19) Тогазъ рекоха: Ето, всѣка година *става* праздникъ Господу въ Сило, който е къмъ сѣверъ на Ветилъ, къмъ истокъ на пѫтя що възлиза отъ Ветилъ въ Сихемъ, и къмъ югъ на Левона. (20) И тъй, заповѣдаха на Вениаминовитѣ синове и рекоха: Идете та направете засада въ лозята; (21) и гледайте, и, ето, ако дъщеритѣ на Сило излѣзатъ [н]да играятъ въ ликове, тогазъ излѣзте изъ лозята та си грабнете всѣки за себе си жена отъ дъщеритѣ на Сило, и идете въ земята на Вениамина. (22) И когато бащитѣ имъ или братята имъ дойдатъ при насъ за да се оплачатъ, ние ще имъ речемъ: Сторете съ тѣхъ милость заради насъ, понеже въ боя не задържахме жена за всѣкиго; а вие сега не сте имъ дали че да сте повинни. (23) И направиха така Вениаминовитѣ синове, и взеха жени споредъ числото си отъ играещитѣ въ ликове които грабнаха; и тръгнаха си и върнаха се въ наслѣдието си, и [н]съградиха градоветѣ и населиха се въ тѣхъ. (24) И въ онова врѣме тръгнаха отъ тамъ Израилевитѣ синове, всѣки въ племето си и въ рода си; и излѣзоха отъ тамъ всѣки въ наслѣдието си. (25) [о]Въ онѣзи дни нѣмаше царь въ Израиль: [п]всѣки правѣше що му се виждаше угодно.

РУТЬ.

ГЛАВА 1.

И въ днитѣ [а]въ които сѫдиитѣ сѫдѣха [б]стана гладъ въ земята. И отиде единъ человѣкъ [в]отъ Витлеемъ Юдинъ да пришелствува въ Моавската земя, той и жена му и двамата му синове. (2) А името на человѣка бѣше Елимелехъ, и името на жена му Ноеминь, и името на двамата му синове Маалонъ и Хелеонъ: тѣ бѣха [г]Ефратци отъ Витлеемъ Юдинъ. И дойдоха [д]въ Моавската земя и живѣеха тамъ.

(3) И умрѣ Елимелехъ мѫжътъ на Ноеминь; и остана тя и двамата ѝ синове. (4) И тѣ си взеха жени Моавки: името на едната, Орфа, а името на другата, Руть; и живѣха тамъ до десеть години. (5) И умрѣха и двамата, Маалонъ и Хелеонъ; и лиши се жената отъ двамата си синове и отъ мѫжа си. (6) Тогазъ стана тя съ снъхитѣ си и се върна отъ Моавската земя, защото чу въ Моавската земя че [е]посѣти Господь людетѣ си и [ж]даде имъ хлѣбъ. (7) И излѣзе отъ мѣстото дѣто бѣше тя, и двѣтѣ ѝ снъхи съ нея, и вървѣха въ пѫтя да се върнатъ въ Юдината земя. (8) И рече Ноеминь на двѣтѣ си снъхи: [з]Идете, върнете се всѣка въ дома на майка си. [и]Господь да стори съ васъ милость както вие сторихте [к]съ умрѣлитѣ и съ мене. (9) Господь да ви даде [л]да намѣрите успокоение, всѣка въ дома на мѫжа си. И цѣлуна ги; а тѣ възвишиха гласа си та плакаха. (10) И рекоха ѝ: Не; но съ тебе ще се върнемъ при твоитѣ люде.

(11) И рече Ноеминь: Върнете се, дъщери мои; защо да дойдете съ мене? Имамъ ли още

л Ст. 1. Гл. 11;35.
м Виж. Изх. 15;20. Гл. 11;34. 1 Цар. 18;6. Иер. 31;13.
н Виж. Гл. 20;48.
о Гл. 17;6. 18;1. 19;1.
п Втор. 12;8. Гл. 17;6.

а Сжд. 2;16.
б Виж. Бит. 12;10. 26;1. 4 Цар. 8;1.
в Сжд. 17;8.
г Виж. Бит. 35;19.
д Сжд. 3;30.
е Изх. 4;31. Лука 1;68.
ж Псал. 132;15. Мат. 6;11.
з Виж. Ис. Нав. 24;15.
и 2 Тим. 1;16-18.
к Ст. 5. Гл. 2;20.
л Гл. 3;1.

синове въ утробата си [м]за да ви станатъ мжже? (12) Върнете се, дъщери мои, идете си; защото остарѣхъ *и* не съмъ вече за мжжъ. Ако бихъ и рекла: Имамъ надежда, даже ако се и оженѣхъ тази нощь, още и родѣхъ синове, (13) вие бихте ли ги чакали додѣ порастатъ? Бихте ли се държали и да се не ожените? Не, дъщери мои; понеже съмъ въ голѣмо огорчение за васъ, защото [н]ржката Господня излѣзе противъ мене. (14) А тѣ възвишиха гласа си та плакаха пакъ; и цѣлува Орфа свекърва си, [о]а Руть се прилѣпи при нея.

(15) И рече *Ноеминь:* Ето, ятърва ти се върна при людетѣ си и [п]при боговетѣ си: [р]върни се *и ти* подиръ ятърва си. (16) А Руть рече: [с]Не ме принуждавай да те оставя и да не ида подирѣ ти; защото дѣто идешъ ти, *и* азъ ще ида, и дѣто останешъ, *и* азъ ще остана: [т]твоитѣ люде ще бждатъ люде мои, и Богъ твой Богъ мой. (17) Дѣто умрешъ ти, ще умра и азъ, и тамъ ще се погреба: така да ми направи Господь и [у]така да приложи ако освѣнъ смъртьта друго ме раздвои отъ тебе. (18) И [ф]като видѣ *Ноеминь* че тя упорствува за да иде съ нея, прѣстана да ѝ говори.

(19) И вървѣха двѣтѣ додѣ дойдоха въ Витлеемъ. И когато дойдоха въ Витлеемъ, [х]всичкий градъ се поклати заради тѣхъ, и *женитѣ* думаха: [ц]Тая ли е Ноеминь? (20) А тя имъ рече: Не ме наричайте Ноеминь: наричайте ме †Мара; защото Вседържительтъ ме твърдѣ огорчи. (21) Азъ пълна тръгнахъ; и [ч]праздна ме доведе Господь. Защо ме наричате Ноеминь като Господь направи свидѣтелство противъ мене, и Вседържительтъ ме оскърби?

(22) И тъй, върна се Ноеминь съ Руть Моавката, снъха си, която дойде отъ Моавската земя. И тѣ стигнаха въ Витлеемъ [ш]въ началото на жетвата на ечемика.

ГЛАВА 2.

И Ноеминь имаше единого [а]сродника на мжжа си, человѣкъ многоимотенъ, отъ рода на Елимелеха, и името му [б]Воозъ. (2) И рече Руть Моавката на Ноеминь: Да отида на нивата [в]да събера класове подиръ оногозъ прѣдъ очитѣ на когото намѣря благодать; и тя ѝ рече: Иди, дъщи моя. (3) И отиде, и като стигна събираше класове въ нивата слѣдъ жетваритѣ; и случи ѝ се да е въ нивата на Вооза който бѣше отъ рода на Елимелеха.

(4) И, ето, Воозъ дойде отъ Витлеемъ та рече на жетваритѣ: [г]Господь съ васъ. И отговориха му: Господь да те благослови. (5) Тогазъ рече Воозъ на слугата си, на настойника на жетваритѣ: Чия е тая млада жена? (6) И слугата, настойникътъ на жетваритѣ, отговори и рече: Тая млада жена е Моавката [д]която се върна съ Ноеминь отъ Моавската земя; (7) и тя рече: Да бера, моля, класове, и да събера *нѣщо* между сноповетѣ подиръ жетваритѣ; и дойде та стоя отъ сутриньта дори до този часъ: *сега* само си почина малко въ кжщи. (8) И рече Воозъ на Руть: Чуешъ ли, дъщи моя? не ходи да събирашъ класове на друга нива, и да си не отидешъ отъ тукъ, но стой тукъ съ момичетата ми. (9) *Нека сж* очитѣ ти въ нивата дѣто жънатъ, и ходи подиръ тѣхъ; ето, азъ заповѣдахъ на момчетата да се не прикоснатъ при тебе; и когато ожеднѣешъ, иди при сждитѣ та пий отъ онова което наливатъ момчетата. (10) А [е]тя падна на лице та се поклони до земята, и рече му: Какъ намѣрихъ азъ благодать прѣдъ очитѣ ти, та да ме прегледашъ като съмъ чужденка? (11) А Воозъ отговори и рече ѝ: Извѣсти ми се [ж]добрѣ всичко което си направила на свекърва си слѣдъ смъртьта на мжжа си, и че си оставила баща си и майка си и земята на рождението си та си дошла въ люде които ти до вчера и завчера не познаваше. (12) [з]Господь да *ти* въздаде за дѣлото ти, и мъздата ти да е пълна отъ Господа Бога Израилева, [и]подъ крилата на когото си дошла да се покривашъ. (13) И тя рече: [к]Да намѣря благодать прѣдъ очитѣ ти, господарю мой;

м Бит.38;11. Втор.25;5.
н Сжд.2;15. Иовъ 19;21. Псал.32;4. 38;2. 39;9,10.
о Прит.17;17. 18;24.
п Сжд.11;24.
р Ис.Нав.24;15,19. 4 Цар.2;2. Лука 24;28.
с 4 Цар.2;2,4,6.
т Гл.2;11,12.
у 1 Цар.3;17. 25;22. 2 Цар.19;13. 4 Цар.6;31.
ф Дѣян.21;14.
х Мат.21;10.
ц Виж. Иса.23;7. Плачъ 2;15.
* Благоугодность.
† Горесть.
ч Иовъ 1;21.
ш Изх.9;31,32. Гл.2;23. 2 Цар.21;9.

—

а Гл.3;2,12.
б Гл.4;21. Мат.1;5.
в Лев.19;9. Втор.24;19.
г Псал.129;7,8. Лука 1;28. 2 Сол.3;16.
д Гл.1;22.
е 1 Цар.25;23.
ж Гл.1;14,16,17.
з 1 Цар.24;10.
и Гл.1;16. Псал.17;8. 36;7. 57;1. 63;7.
к Бит.33;15. 1 Цар.1;18.

понеже ме утѣши, и понеже говори благо-
склонно на рабинята си, лако и да не съмъ
азъ нито като една отъ рабинитѣ ти. (14) И
рече ѝ Воозъ въ часа на яденето: Ела тука
та яжь отъ хлѣба, и натопи ухлъка си въ
оцета. И тя седна до жетварятѣ; и той ѝ даде
пържена пшеница, та яде и мсе насити и
остави остатъкъ. (15) И стана да бере класове;
и заповѣда Воозъ на момчетата си и говорѣ-
ше: И помежду снопокетѣ нека събира кла-
сове, и не я обличавайте; (16) и даже под-
хвърляйте отъ ржкойкитѣ за нея, и оставяйте
да събира това, и не ѝ възбранявайте. (17) И
бра класове въ нивата дори до вечерьта; и
очука колкото събра, и то бѣше до една ефа
ечникъ.

(18) И взе това та влѣзе въ града, и видѣ
свекърва ѝ колко класове бѣ събрала; и из-
вади Рутъ та и даде нонова което бѣше оста-
вила слѣдъ като се бѣ наситила. (19) И рече
ѝ свекърва ѝ: Дѣ събира ти днесъ класове?
и дѣ работи? благословенъ да е онзи. окойто
те пригледа. И тя яви на свекърва си въ чия
нива бѣ работила, и рече: Името на човѣ-
ка комуто работихъ днесъ е Воозъ. (20) И рече
Ноеминь на снъха си: пБлагословенъ отъ Го-
спода онзи който рне лиши отъ милостьта си
ни живитѣ ни умрѣлитѣ. И рече ѝ Ноеминь:
Този человѣкъ е сотъ нашия родъ, ближенъ
намъ сродникъ. (21) И рече Рутъ Моавката:
Той ми рече още: Ти да не се дѣлишъ отъ
момчетата ми додѣ свършатъ всичката ми
жетва. (22) И рече Ноеминь на Рутъ снъха
си: Добрѣ е, дъщи моя, да излазяшъ съ мо-
мичетата му, и да те не срѣщнатъ въ друга
нива. (23) И прилѣпи се при момичетата на
Вооза за да бере класове додѣ се свърши жет-
вата на ечника и жетвата на пшеницата; и
седѣше съ свекърва си.

ГЛАВА 3.

И рече ѝ Ноеминь свекърва ѝ: Дъщи моя,
ада не поискамъ ли бупокоение за тебе, та
да благоденствувашъ? (2) И сега не е ли отъ
нашия родъ вВоозъ, съ момичетата на когото
бѣше ти? Ето, той вѣе тази нощь на гумното
ечника. (3) Омий се прочее, и епомажи се,
и облѣчи се съ дрехитѣ та слѣзъ на гумното:
да се не покажешъ на человѣка додѣ не свър-
ши да яде и пие. (4) И като си лѣга, сгле-
дай мѣстото дѣто лѣга, и иди та подигни по-
кривката изъ къмъ нозѣтѣ му и легни; и той
ще ти каже що ще да направишъ. (5) А тя
ѝ рече: Всичко що ми говоришъ ще направя.

(6) И слѣзе на гумното та направи всичко
що ѝ заповѣда свекърва ѝ. (7) И Воозъ като
яде и пи, и жсе развесели сърдцето му, оти-
де да си легне край купа; а тя дойде скриш-
но та подигна покривката отъ нозѣтѣ му и
легна. (8) И около полунощь человѣкътъ се
стресна и възви се; и, ето, жена лежеше
при нозѣтѣ му. (9) И рече: Коя си ти? И тя
отговори: Азъ съмъ Рутъ рабинята ти. епро-
стри прочее крилото си надъ рабинята си,
защото ми си жближенъ сродникъ. (10) А
той рече: зБлагословена да си отъ Господа,
дъщи: тая послѣдната добрина която си по-
казала е по-голѣма иотъ по-напрѣжната, по-
неже не отиде ти слѣдъ млади, сиромаси или
богати. (11) И сега, дъщи, не бой се: ще
сторя за тебе всичко що речешъ; защото
всичкий градъ на людетѣ ми знае че си кдо-
бродѣтелна жена. (12) И сега, истина е че
азъ съмъ лближенъ сродникъ; мима обаче
другъ сродникъ по-ближенъ отъ мене. (13) Оста-
ни тази нощь; и утрѣ нако иска той да ти
изпълни длъжностьта на сродникъ, добро,
нека я изпълни; но ако не ще да ти изпълни
длъжностьта на сродникъ, тогазъ азъ ще из-
пълня къмъ тебе тазъ длъжность, — ожнвъ
Господь: прѣлежъ до зори.

(14) И лежа при нозѣтѣ му до утриньта, и
стана прѣди да разпознава человѣкъ человѣка.
И той рече: пНека се не знае че е дохож-
дала жена на гумното. (15) Рече още: Донесъ
прѣкривката която е отгорѣ ти и държъ я. И
тя я държеше, а той прѣмѣри шесть мѣри
ечникъ та възложи на нея; и отиде си въ
града.

(16) И като отиде при свекърва си, тя и
рече: Що ти стана, дъщи моя? И тя и из-
вѣсти всичко що ѝ направи человѣкътъ, (17) и
рече: Даде ми тѣзи шесть мѣри ечникъ,

л 1Цар.25;41.
м Ст. 18.
н Ст. 14.
о Ст. 10. Псал. 41;1.
п Гл.3;10. 2Цар.2;5. Иовъ 29;13.
р Прит. 17:17.
с Гл. 3;9. 4;6. —
а 1Кор.7;36. 1Тим.5;8.
б Гл. 1;9.
в Гл. 2:8.
г 2Цар.14;2.
д Сжд. 19;6,9,22. 2 Цар. 13;28. Ест. 1;10.
е Иез. 16;8.
ж Гл. 2;20. Ст. 12.
з Гл. 2;20.
и Гл. 1;8.
к Прит.12;4.
л Ст. 9.
м Гл. 4;1.
н Втор.25;5. Гл.4;5. Мат.22;24.
о Сжд.8;19. Иер.4;2.
п Рим.12;17. 14;16. 1Кор. 10;32. 2 Кор. 8;21. 1 Сол. 5;22.

защото ми рече: Да не идешъ праздна при свекърва си. (18) И тя рече: [р]Седи, дъщи моя, додѣ видишъ какъ ще се свърши *тази* работа; защото человѣкътъ не ще прѣстане додѣ не свърши тази работа днесъ.

ГЛАВА 4.

И възлѣзе Воозъ на вратата та седна тамъ; и, ето, [а]заминаваше сродникътъ за когото говорѝ Воозъ. И рече: Господине, върни се, седни тукъ. И върна се той и седна. (2) И взе *Воозъ* десеть мѫже [б]отъ градскитѣ старѣйшини и рече: Седнете тукъ. И седнаха. (3) Тогазъ рече на сродника: Ноеминь, която се върна отъ Моавската земя, продава дѣла на нивата която бѣше на брата ни Елимелеха; (4) а азъ рекохъ да ти извѣстя и *да ти кажа*: [в]Купи *го* [г]прѣдъ жителитѣ и прѣдъ старѣйшинитѣ на людетѣ ми: ако щешъ да *го* изкупишъ като сродникъ, изкупи *го*, но ако не щешъ да *го* изкупишъ, кажи ми, за да зная; [д]защото нѣма другъ да *го* изкупи като сродникъ освѣнъ тебе; и азъ съмъ подиръ тебе. И той рече: Азъ ще *го* изкупя. (5) И рече Воозъ: Въ който день купишъ нивата отъ рѫката на Ноеминь трѣба да *я* купишъ и отъ Рутъ Моавката, жената на умрѣлия, за да [е]въздигнешъ името на умрѣлия надъ наслѣдието му. (6) И рече сродникътъ: Не [ж]мога да изпълня длъжностьта на сродникъ, за да не развалям наслѣдието си: изпълни ти моята длъжность на сродникъ, защото не мога азъ да я изпълня. (7) А [з]въ старо врѣме въ Израилъ за изкупванието и отчуждаванието, за да се утвърдява всѣка работа *обичаятъ бѣше* този: человѣкътъ изуваше калеврата си та я даваше на ближния си; и това бѣше свидѣтелство въ Израилъ. (8) За това рече сродникътъ Воозу: Купи *го ти* за себе си. И изу калеврата си.

(9) Тогазъ рече Воозъ на старѣйшинитѣ и на всичкитѣ люде: Свидѣтели сте днесъ че купихъ отъ рѫката на Ноеминь всичко що е Елимелехово и всичко що е Хелеоново и Маалоново. (10) А още Рутъ Моавката, жената Маалонова, взехъ за себе си за жена за да въздигна името на умрѣлия надъ наслѣдието му, [и]за да се не заглади името на умрѣлия отъ братята му и отъ вратата на обиталището му: свидѣтели сте днесъ. (11) И всичкитѣ люде които бѣха на вратата и старѣйшинитѣ рекоха: Свидѣтели сме: [к]Господь да направи жената която влазя въ дома ти като Рахиль и като Лия, [л]които двѣтѣ съградиха Израилевия домъ; и да намѣришъ крѣпость [м]въ Ефрата, и да бѫдешъ знаменитъ въ Витлеемъ; (12) и нека бѫде домътъ ти като дома на Фареса [н]когото роди Тамаръ на Юда, [о]отъ сѣмето което Господь ще ти даде отъ тази млада жена.

(13) И [п]взе Воозъ Рутъ, и стана му жена: и като влѣзе при нея, [р]Господь ѝ даде зачатие, и роди синъ. (14) И [с]рекоха женитѣ на Ноеминь: Благословенъ Господь който днесъ не те лиши отъ сродникъ, щото неговото име да се нарича въ Израилъ. (15) И този синъ ще бѫде обновление на живота ти и прѣхрана на старинитѣ ти; защото го роди снъха ти която те обича, която [т]е за тебе по-добра отъ седемь синове. (16) И взе Ноеминь дѣтето, и тури го на лоното си, и стана му питателница. (17) И [у]удадоха му съсѣдкитѣ име, и казваха: Синъ се роди на Ноеминь; и нарекоха името му Овидъ: той е отецъ на Иесея Давидовия отецъ.

(18) И това е родословието Фаресово: [ф]Фаресъ роди Есрона, (19) а Есронъ роди Арама, а Арамъ роди Аминадава, (20) а Аминадавъ роди [х]Наасона, а Наасонъ роди [ц]Салмона, (21) а Салмонъ роди Вооза, а Воозъ роди Овида, (22) а Овидъ роди Иесея, а Иесей роди [ч]Давида.

р Псал. 37;3,5.

—

а Гл. 3;12.
б 3 Цар. 21;8. Прит. 31;23.
в Иер. 32;7,8.
г Бит. 23;18.
д Лев. 25;25.
е Бит. 38;8. Втор. 25;5,6. Гл. 3;13. Мат. 22;24.
ж Гл. 3;12,13.
з Втор. 25;7,9.
и Втор. 25;6.
к Псал. 127;3. 128;3.
л Втор. 25;9.
м Бит. 35;16,19.
н Бит. 38;39. 1 Лѣт. 2;4. Мат 1;3.
о 1 Цар. 2;20.
п Гл. 3;11.
р Бит. 29;31. 33;5.
с Лука 1;58. Рим. 12;15.
т 1 Цар. 1;8.
у Лука 1;58,59.
ф 1 Лѣт. 2;4, и дрг. Мат. 1;3.
х Числа 1;7.
ц Мат. 1;4, и дрг.
ч 1 Лѣт. 2;15. Мат. 1;6.

ПЪРВА КНИГА НА ЦАРЕТѢ,

ИЛИ,

ПЪРВА КНИГА НА САМУИЛА.

ГЛАВА 1.

Имаше единъ человѣкъ отъ Раматаимъ-
софимъ, отъ гората Ефремъ, и името му
[а]Елкана, синъ Иероамовъ, *а Иероамъ* синъ
Елиуевъ, *а Елиу* синъ Тоуевъ, *а Тоу* синъ
Суфовъ [б]Ефратецъ. (2) И той имаше двѣ
жени: името на едната Ана, а името на дру-
гата Фенина; и Фенина имаше чада, а Ана
нѣмаше чада.

(3) И този человѣкъ [в]всѣка година възли-
заше изъ града си [г]за да се поклони и да
принесе жъртва Господу Саваоту [д]въ Сило.
И тамъ бѣха двамата синове на Илия, Офний
и Финеесъ, свещенници Господни. (4) И дойде
деньтъ [е]въ който принесе жъртва Елкана; и
даде дѣлове на жена си Фенина, и на всич-
китѣ ѝ синове, и на дъщеритѣ ѝ; (5) а на
Ана даде двоенъ дѣлъ, защото обичаше Ана;
но [ж]Господь бѣше заключилъ ложесната ѝ.
(6) И противницата ѝ я [з]дразнѣше много за
да я прави да тѫжи защото Господь бѣше
затворилъ ложесната ѝ. (7) И така правѣше
всѣка година: колкото пѫти възлазяше въ
дома Господень така я дразнѣше; а тя пла-
чеше, и не ядѣше. (8) И рече ѝ мѫжъ ѝ
Елкана: Ано, защо плачешъ? и защо не
ядешъ? и защо е сърдцето ти наскърбено?
[и]не съмъ ли ти азъ по-добъръ отъ десеть
синове?

(9) И стана Ана като ядоха въ Сило и като
пиха; а Илий свещенникътъ седѣше на столъ
близу при дверостълна [к]на храма Господень.
(10) И [л]тя бѣше прѣогорчена духомъ, и мо-
лѣше се Господу, и плачеше твърдѣ много.
(11) И [м]направи обрекъ и рече. Господи на
Силитѣ, [н]ако наистина прегледашъ на сми-
рението на рабинята си [о]и не помнишъ, и не
забравишъ рабинята си, но дадешъ на раби-
нята си мѫжко чадо, то ще го дамъ Господу
въ всичкитѣ дни на живота му. и [п]бръсначъ
не ще възлѣзе на главата му.

(12) И като слѣдваше тя да се моли прѣдъ
Господа, Илий я гледаше въ устата. (13) Но
Ана говорѣше въ сърдцето си: само устнитѣ
ѝ мърдаха, а гласътъ ѝ се не чуеше; за това
на Илия се стори че бѣше пияна. (14) И рече
ѝ Илий: До кога ще си пияна? Остави се
отъ виното си. (15) А Ана отговори и рече:
Не, господине мой, азъ съмъ жена прѣскърбна
духомъ: ни вино ни сикера не съмъ пила,
но [р]излѣхъ душата си прѣдъ Господа. (16) Не
считай рабинята си за [с]лоша жена; защото
отъ многото си оплакване и отъ скърбьта си
думахъ до сега. (17) Тогазъ отговори Илий и
рече: [т]Иди си миромъ; и [у]Богъ Израилевъ
нека ти даде прошението ти което си просила
отъ него. (18) И тя рече: [ф]Дано рабинята ти
намѣри благодать прѣдъ очитѣ ти. Тогазъ
[х]отиде жената на пѫтя си, и яде, и лицето
ѝ не се развали вече.

(19) И на утрѣньта станаха рано та се по-
клониха прѣдъ Господа, и върнаха се та оти-
доха въ дома си у Рама; и [ц]Елкана позна
Ана жена си; [ч]и Господь я помни. (20) И
когато се изпълниха днитѣ отъ когато Ана

[а] 1 Лѣт. 6;27,34.
[б] Руѳь 1;2.
[в] Изх. 23;14. Втор. 16:16. Лука 2;41.
[г] Втор. 12;5-7.
[д] Ис. Нав. 18;1. 16;11.
[е] Втор. 12;17,18.
[ж] Бит. 30;2.
[з] Иовъ 24;21.
[и] Руѳь 4;15.
[к] Г. 3;3.
[л] Іовъ 7;11. 10;1.
[м] Бит. 28;20. Числа 30;3. Сѫд. 11;30.
[н] Бит. 29;32. Изх. 4;31. 2 Цар. 16;12. Псал. 25;18.
[о] Бит. 8;1. 30;22.
[п] Числа 6;5. Сѫд. 13;5.
[р] Псал. 62;8. 142;2.
[с] Втор. 13;13.
[т] Сѫд. 18;6. Мар. 5;34. Лука 7;50. 8;48.
[у] Псал. 20;4,5.
[ф] Бит. 33;15. Руѳь 2;13.
[х] Екл. 9;7.
[ц] Бит. 4;1.
[ч] Бит. 30;22.

зачна, роди синъ; и нарече името му [*]Саму-
илъ, защото: Отъ Господа изпросихъ, *рече.*
(21) И [ш]възлѣзе человѣкътъ Елкана и всич-
кията му домъ за да принесе Господу годишната
жъртва и обричането си. (22) Но Ана не въз-
лѣзе, защото рече на мѫжа си: *Не ща да*
възлѣза додѣ се отдои дѣтето; и *тогазъ* [щ]ще
го занеса да се яви прѣдъ Господа и [ъ]да
живѣе тамъ [ь]винаги. (23) И [ѣ]рече ѝ Елкана
мѫжъ ѝ: Стори каквото ти се види за добро:
седи додѣ го отдоишъ: [ю]само Господь да
утвърди словото си! И седѣ жената та доеше
сина си додѣ го отдои.
(24) И когато го отдои, [я]възведе го съ себе
си наедно съ три юнеца, и съ една ефа
брашно, и съ единъ мѣхъ вино, и донесе го
[ѩ]въ дома Господень въ Сило; а дѣтето бѣше
малко. (25) И заклаха юнеца, и [ѭ]донесоха
дѣтето при Илия *священика.* (26) И рече *Ана:*
О, господине мой! [а]жива е душата ти, го-
сподине мой, азъ съмъ жената която бѣхъ
застанала тукъ близу при тебе та се молѣхъ
Господу. (27) [б]За това дѣте се молѣхъ; и Го-
сподь ми даде прошението ми което изпросихъ
отъ него. (28) [в]За това и азъ го [†]посвеща-
вамъ Господу: въ всичкитѣ дни на живота
си ще бѫде заемнато Господу. [г]И поклони се
Господу.

ГЛАВА 2.

И [а]помоли се Ана и рече:
[б]Възвесели се сърдцето ми въ Господа:
[в]Въздигна се рогътъ ми чрѣзъ Господа:
Разшириха се устата ми противъ неприя-
телитѣ ми,
Защото [г]се възвеселихъ въ спасението ти.
(2) [д]Нѣма светъ както е Господь;
Защото [е]нѣма *другъ* освѣнъ тебе,
Нито канара като нашия Богъ.
(3) Не продължавайте да говорите гордѣливо:
[ж]Да не излѣзе велерѣчие изъ устата ви;
Защото Господь е Богъ на знания,
И отъ него се прѣтеглюватъ дѣлата.
(4) [з]Лѫковетѣ на силнитѣ се строшиха:
А немощнитѣ се прѣпасаха съ сила.
(5) [и]Сититѣ се цѣниха за хлѣбъ;
А гладнитѣ прѣстанаха.
Даже и [к]неплодната роди седемь;
А [л]многочадната изнемощѣ.
(6) [м]Господь умъртвява, и съживява:
Низводи въ адъ, и възводи.
(7) [н]Господь осиромашава, и обогатява:
[о]Смирява, и възвишава.
(8) [п]Въздига бѣдния отъ пръстьта,
И възвишава сиромаха отъ гноя,
[р]За да ги направи да седнатъ между кня-
зоветѣ,
И да ги направи да наслѣдятъ славенъ
прѣстолъ;
Защото сѫ [с]Господни стълповетѣ на зе-
мята,
И тури вселенната на тѣхъ.
(9) [т]Ще пази нозѣтѣ на светитѣ си;
А нечестивитѣ ще погинатъ въ тъмнината;
Понеже съ сила не ще се прѣукрѣпи че-
ловѣкъ.
(10) [у]Противницитѣ на Господа ще се строшятъ:
[ф]Ще грѫмне отъ небето върхъ тѣхъ:
[х]Господь ще сѫди краищата на земята,
И ще даде крѣпость на царя си,
[ц]И ще възвиши рога на помазаника си.
(11) Тогазъ си отиде Елкана въ Рама у дома
си. А [ч]дѣтето слугуваше Господу прѣдъ Илия
священика. (12) А Илиевитѣ синове бѣха
[ш]лоши человѣци: [щ]не познаваха Господа.
(13) И обичаятъ на священницитѣ къмъ лю-
детѣ *бѣше такъвъ:* когато нѣкой приносяше
жъртва, като се варѣше месото дохождаше
слугата на священика съ тризѫбна вилица въ

* Изисканъ отъ Бога.
ш Ст. 3.
щ Лука 2;22.
ъ Ст. 11,28. Гл. 2;11,18. 3;1.
ь Изх. 21;6.
ѣ Числа 30;7.
ю 2 Цар. 7;25.
я Втор. 12;5,6,11.
ѩ Ис. Нав. 18;1.
ѭ Лука 2;22.
а Бит. 42;15. 4 Цар. 2;2,4,6.
б Мат. 7;7.
в Ст. 11;22.
† *Евр.,* дадохъ на заемъ.
г Бит. 24;26,52.

—

а Фил. 4;6.
б Виж. Лука 1;46, и друг.
в Псал. 92;10. 112;9.
г Псал. 9;14. 13;5. 20;5. 35;9.
д Изх. 15;11. Втор. 3;24. 32;4. Псал. 86;8. 89;6,8.
е Втор. 4;35. 2 Цар. 22;32.
ж Псал. 94;4. Мал. 3;13. Юд. 15.
з Псал. 37;15,17. 76;3.
и Псал. 34;10. Лука 1;53.
к Псал. 113;9.
л Иса. 54;1. Иер. 15;9.
м Втор. 32;39. Иовъ 5;18. Осия 6;1.
н Иовъ 1;21.
о Псал. 75;7.
п Псал. 113;7,8. Дан. 4;17. Лука 1;52.
р Иовъ 36;7.
с Иовъ 38;4-6. Псал. 24;2, 102;25. 104;5. Евр. 1;3.
т Псал. 91;11. 121;3.
у Псал. 2;9.
ф Гл. 7;10. Псал. 18;13.
х Псал. 96;13. 98;9.
ц Псал. 89;24.
ч Ст. 18. Гл. 3;1.
ш Втор. 13;13.
щ Сѫд. 2;10. Иер. 22;16. Рим. 1;28.

рѫка (14) и задѣлбаваше я въ котлоба или въ
котела или въ котлето или въ гърнето; и
каквото издигнѣше вилицата, взимаше *го* сво-
щенникътъ за себе си. Така правѣха въ Сило
на всичкитѣ Израиляни които дохождаха тамъ.
(15) Още и [ъ]преди да изгорятъ тлъстината
дохождаше слугата на священника та казваше
на человѣка който приносѣше жъртвата: Дай
на священника месо за печене; защото не
ще да вземе отъ тебе месо варено, но суро-
во. (16) И *ако* му речеше человѣкътъ: Нека
изгорятъ първо тлъстината, и *сетнѣ* си вземи
колкото желае душата ти, тогазъ му отговаря-
ше: *Не*, но сега ще дадешъ: ако ли не, ще взе-
ма съ сила. (17) Така грѣхътъ на младитѣ бѣше
твърдѣ голѣмъ [ь]предъ Господа; защото чело-
вѣцитѣ се [ѣ]отвращаха отъ жъртвата Господня.
(18) А [ю]Самуилъ слугуваше предъ Господа,
дѣте [я]препасано съ ленень ефодъ. (19) И майка
му правѣше му горна дреха малка та му донася-
ше всѣка година [а]когато възлазяше съ мѫжа
си за да принесе годишната жъртва. (20) И
[аа]благослови Илий Елкана и жена му и гово-
рѣше: Господь да ти възведе сѣме отъ тази
жена вмѣсто заема който си [а]заемналъ Господу!
И [б]отидоха на мѣстото си. (21) И посѣти Го-
сподь Ана; и зачна и роди три сина и двѣ
дъщери. А дѣтето Самуилъ [в]порасна предъ
Господа.
(22) А Илий бѣше много старъ; и чу всич-
ко що правѣха синовете му на всичкия Из-
раиль, и че лежеха [г]съ женитѣ които се съ-
бираха на чети при дверитѣ на скинията на
събранието. (23) И рече имъ: Защо правите
таквизъ работи? понеже азъ слушамъ лоши
работи за васъ отъ всички тѣзи люде. (24) Не-
дѣйте, чада мои; защото не е добъръ слухътъ
който азъ слушамъ: вие правите людетѣ Го-
сподни да ставатъ прѣстѫпници. (25) [д]Ако
съгрѣши человѣкъ на человѣка, Богъ ще го
сѫди; но ако съгрѣши нѣкой Господу, кой
ще се моли за него? Но тѣ не се покоряваха
на гласа на отца си; [е]защото Господь искаше
да ги умъртви. (26) А дѣтето Самуилъ [ж]растѣ-
ше, и [з]благоугождаваше и Господу и на че-
ловѣцитѣ.
(27) И [и]дойде единъ Божий человѣкъ при
Илия та му рече: Така говори Господь: [к]*Не*
открыхъ ли се явно на отеческия ти домъ
когато бѣха тѣ въ Египетъ у Фараоновия
домъ? (28) И [л]*не* избрахъ ли него отъ всич-
китѣ племена на Израиля за священникъ менѣ
за да приноси *жъртви* на олтаря ми, да гори
темянъ, да носи ефодъ прѣдъ мене? И [м]*не*
дадохъ ли на дома на отца ти всичкитѣ при-
ношения отъ Израилевитѣ синове? (29) [н]Защо
ритате жъртвата ми и приношението ми което
заповѣдахъ *да правятъ* [о]въ жилището *ми*, и
славишъ синоветѣ си повече отъ мене, за да
се тлъстите съ по-доброто отъ всичкитѣ при-
ношения на Израиля людетѣ ми? (30) За това
Господь Богъ Израилевъ говори: [п]Азъ ду-
махъ наистина че домътъ ти и домътъ на
отца ти щѣха да ходятъ прѣдъ мене до вѣка;
но сега Господь говори: [р]Далечъ отъ мене;
защото онѣзи които ме славятъ ще ги [с]про-
славя, а [т]онѣзи които ме прѣзиратъ ще се
обезчестятъ. (31) Ето, [у]идатъ днитѣ когато ще
прѣсѣка мышцата ти и мышцата на отеческия
ти домъ, щото не ще да има старъ человѣкъ
въ дома ти. (32) И ще видишъ въ жилището
ми [†]утѣснение между всичкитѣ благости кои-
то ще се даватъ на Израиля; и [ф]не ще да
има старецъ въ дома ти въ вѣкъ. (33) И оня
отъ твоитѣ когото не отсѣка отъ олтаря си
ще бъде за да изнурява очитѣ ти и да пра-
ви да истаява душата ти; и всичкитѣ внуци
на дома ти ще се скончаватъ въ срѣденъ въз-
растъ. (34) И това *ще* ти *бъде* [х]знамение
което ще дойде върхъ двамата ти синове,
върхъ Офния и Финееса: [ц]въ единъ день ще
умратъ и двамата. (35) И ще [ч]въздигна за себе
си вѣренъ священникъ да прави споредъ сър-
дцето ми и споредъ душата ми; и [ш]ще му съ-

ъ Лев. 3;3-5,16.
ь Бит. 6;11.
ѣ Мал. 2;8.
ю Ст. 11.
я Изх. 28;4. 2 Цар. 6;14.
а Гл. 1;3.
аа Бит. 14;19.
а Гл. 1;28.
б Бит. 21;1.
в Ст. 26. Гл. 3;19. Съд. 13;24. Лука 1;80. 2;40.
г Виж. Изх. 38;8.
д Числа 15;30.
* *Или*, ще бъде молене Богу за него.
е Ис. Нав. 11;20. Прит. 15;10.
ж Ст. 21.
з Прит. 3;4. Лука 2;52. Дѣян. 2;47. Рим. 14;18.
и 3 Цар. 13;1.
к Изх. 4;14,27.
л Изх. 28;1,4. Числа 16;5. 18;1,7.
м Лев. 2;3,10. 6;16. 7;7,8,34,35. 10;14,15. Числа 5;9,10. 18;8-19.
н Втор. 32;15.
о Втор. 12;5,6.
п Изх. 29;9.
р Иер. 18;9,10.
с Псал. 18;20. 91;14.
т Мал. 2;9.
у 3 Цар. 2;27. Иез. 44;10. Виж. Гл. 4;11,18,20. 14;3. 22;18, и др.
† *Или*, противникъ.
ф Виж. Зах. 8;4.
х 3 Цар. 13;3.
ц Гл. 4;11.
ч 3 Цар. 2;35. 1 Лѣт. 29,22. Иез. 44;15.
ш 2 Цар. 7;11,27. 3 Цар. 11;38.

градя непоколебимъ домъ; и ще ходи [щ]прѣдъ
помазанника ми въ вѣкъ. (36) И [ъ]всѣки който
остане въ дома ти ще дохожда да припада
нему за малко сребро и за единъ хлѣбъ, и ще
говори: Опрѣдѣли ме, моля, въ нѣкоя отъ
свещеническитѣ служби за да ямъ единъ уло-
мъкъ хлѣбъ.

ГЛАВА 3.

И [а]дѣтето Самуилъ слугуваше Господу прѣдъ
Илия. А [б]словото Господне бѣ рѣдко въ онѣзи
дни: явно видѣние нѣмаше. (2) И въ онова
врѣме, когато Илий лежеше на мѣстото си, и
[в]зрѣнието на очитѣ му бѣше начнало да за-
тжпѣва *та* не можеше да гледа, (3) и Са-
муилъ лежеше [г]въ храма Господень дѣто бѣ
ковчегътъ Божий, [д]прѣди да угасне светил-
никътъ Божий, (4) викна Господь Самуила;
и той отговори: Ето ме. (5) И завтече се
при Илия та рече: Ето ме, защото си ме
викналъ. А той рече: Не съмъ *те* викналъ:
върни се та си легни. И отиде и си легна.
(6) А Господь викна пакъ втори пжть: Са-
муиле! И стана Самуилъ та отиде при Илия
и рече: Ето ме, защото си ме викналъ. А
той рече: Не съмъ *те* викналъ, чадо мое:
върни се та си легни. (7) И Самуилъ [е]не
знаеше още Господа; и словото Господне не
бѣше му се още открывало. (8) И викна Го-
сподь Самуила пакъ трети пжть. И стана та
отиде при Илия и рече: Ето ме, защото си
ме викналъ. И разумѣ Илий че Господь е кой-
то е викналъ дѣтето. (9) И рече Илий Саму-
илу: Иди та си легни; и ако те повикне, ще
речешъ: Говори, Господи, защото слугата ти
слуша. И Самуилъ отиде та си легна на мѣ-
стото си. (10) И дойде Господь та застана и
повика както по-напрѣдъ: Самуиле! Самуиле!
Тогазъ Самуилъ отговори: Говори, защото
слугата ти слуша.
(11) И рече Господь Самуилу: Ето, азъ ще
направя въ Израиля едно дѣло [ж]щото всѣки
който го чуе ще му писнатъ двѣтѣ уши. (12) Въ
онзи день ще свърша противъ Илия [з]всичко
що говорихъ за дома му: ще начна, и ще
свърша. (13) Защото му [и]извѣстихъ че [к]азъ
ще сждя дома му до вѣка за беззаконието
което знае той; понеже [л]синоветѣ му навле-
коха клетва на себе си, [м]а той ги не въз-
брани. (14) И за това се заклехъ за Илиевия
[н]домъ че беззаконието на Илиевия домъ нѣма
да се очисти въ вѣкъ съ жъртва нито съ при-
ношения.
(15) И легна си Самуилъ до утриньта: послѣ
отвори дверитѣ на дома Господень. И боеше
се Самуилъ да каже видѣнието на Илия. (16) А
Илий повика Самуила та рече: Самуиле, чадо
мое. А той отговори: Ето ме. (17) И рече:
Кое е словото което ти говори *Господь?* не
крий *го*, моля, отъ мене. [о]Така да ти напра-
ви Богъ, и така да приложи, ако скриешъ
отъ мене нѣкоя отъ всичкитѣ думи които ти
говори. (18) И каза му Самуилъ всичкитѣ думи,
и не скри отъ него *ни една*. И рече *Илий:*
[п]Господь е; нека направи онова което е уго-
дно прѣдъ очитѣ му.
(19) И [р]растѣше Самуилъ; и [с]Господь бѣ съ
него, и [т]не оставаше да пада ни една отъ
думитѣ му на земята. (20) И всичкий Изра-
илъ, [у]отъ Данъ до Виръ-савее, позна че Са-
муилъ бѣше [•]опрѣдѣленъ за да е пророкъ
Господень. (21) И пакъ захвана Господь да се
явява въ Сило; защото се открываше Господь
Самуилу въ Сило [ф]чрѣзъ словото Господне.
И [†]разчу се словото Самуилово по всичкия
Израиль.

ГЛАВА 4.

И излѣзе Израиль противъ Филистимцитѣ
на бой и разположи стана си близу при [а]Евенъ-
езеръ; а Филистимцитѣ разположиха стана си
въ Афекъ. (2) И опълчиха се Филистимцитѣ
противъ Израиля; и когато се разпростре
боятъ, поразенъ бѣ Израиль прѣдъ Филисти-
мцитѣ, и бидоха убити на полето въ сраже-
нието до четири тисящи мжже.
(3) А като дойдоха людетѣ въ стана, реко-
ха Израилевитѣ старѣйшини: Защо ни пора-

щ Псал. 2;2. 18;50.
ъ 3Цар. 2;27.

—

а Гл. 2;11.
б Псал. 74;9. Амосъ 8;11. Виж. Ст. 21.
в Бит. 27;1. 48;10. Гл. 2;22. 4;15.
г Гл. 1;9.
д Изх. 27;21. Лев. 24;3. 2 Лѣт. 13;11.
е Виж. Дѣян. 19;2.
ж 4 Цар 21;12. Иер. 19;3.
з Гл. 2;30-36.
и Гл. 2;29, и дрг.
к Иез. 7;3. 18;30.
л Гл. 2;12,17,22.
м Гл. 2;23,25.
н Числа 15;30,31. Иса. 22;14.
о Руть 1;17.
п Иовъ 1;21. 2;10. Псал. 39;9. Иса. 39;8.
р Гл. 2;21.
с Бит. 39;2,21,23.
т Гл. 9;6.
у Сжд. 20;1.
• *Или,* вѣренъ.
ф Ст. 1,4.
† *Евр.,* биде.

—

а Гл 5;1. 7;12.

ни Господь днесъ прѣдъ Филистимцитѣ? Нека
вземемъ при себе си отъ Сило ковчега на за-
вѣта Господенъ, и като дойде всрѣдъ насъ ще
ни избави отъ ржката на неприятелитѣ ни.
(4) И пратиха людетѣ въ Сило та дигнаха отъ
тамъ ковчега на завѣта на Господа на Силитѣ
[б]който седи *на* [в]херувимитѣ; и двамата Или-
евия синове, Офний и Финеесъ, бѣха тамъ съ
ковчега на Божия завѣтъ. (5) И като дойде
ковчегътъ на завѣта Господенъ въ стана,
всичкий Израиль възклицна съ голѣмъ гласъ,
щото поехтѣ земята. (6) И като чуха Фили-
стимцитѣ гласа на възклицанието рекоха: Що
значи гласътъ на това голѣмо възклицание
въ стана на Евреитѣ? И научиха се че ков-
чегътъ Господенъ дошелъ въ стана. (7) И упла-
шиха се Филистимцитѣ, защото говорѣха: Богъ
дойде въ стана. И рекоха: Горко намъ! за-
щото не е ставало таково нѣщо вчера и за-
вчера. (8) Горко намъ! кой ще ни избави отъ
ржката на тѣзи крѣпки богове? Тѣ сж бого-
ветѣ които поразиха Египтянитѣ съ всѣкаква
язва въ пустинята. (9) [г]Укрѣпете се, Фили-
стимци, бждете като мжже, за да не станете
раби на Евреитѣ, [д]както тѣ станаха раби
вамъ: бждете мжже та се бийте *съ тѣхъ.*

(10) Тогазъ се биха Филистимцитѣ; и по-
разенъ бѣ [е]Израиль, и побѣгна всѣки въ
шатъра си; и стана поражение много голѣмо,
защото паднаха отъ Израиля тридесеть тися-
щи пѣшци. (11) [ж]И ковчегътъ Божий биде
хванатъ; и [з]двамата Илиеви синове, Офний и
Финеесъ, умрѣха.

(12) И затече се отъ *боя* единъ человѣкъ
отъ Вениамина та [и]отиде въ Сило въ истия
день, и дрехитѣ му раздрани, и [к]прѣсть на
главата му. (13) И като стигна, ето, Илий
седѣше [л]на стола при страната на пжтя та
гледаше, защото сърдцето му треперѣше за
Божия ковчегъ. И като дойде человѣкътъ въ
града да извѣсти *това,* извика всичкиятъ градъ.
(14) И чу Илий гласа на вика, и рече: Що
е гласътъ на този гълчъ? И человѣкътъ дой-
де набързо та извѣсти на Илия. (15) Тогазъ
бѣше Илий на деветдесеть и осемь години; и
[м]очитѣ му бѣха отжпѣли та не можеше да
вижда. (16) И рече человѣкътъ на Илия: Азъ
сьмъ който дойдохъ отъ боя, и побѣгнахъ азъ
отъ боя днесъ. И рече: [н]Що стана, чадо мое?
(17) И отговори вѣстительтъ и рече: Побѣгна
Израиль прѣдъ Филистимцитѣ, и още голѣмо
поражение стана въ людетѣ, и още и двамата
ти синове, Офний и Финеесъ, умрѣха, и ков-
чегътъ Божий се хвана. (18) И щомъ помена
за ковчега Божий, *Илий* падна отъ стола
възнакъ откъмъ вратата, и строши се вра-
тътъ му, и умрѣ; защото бѣше старъ чело-
вѣкътъ и тежъкъ. И той сжди Израиля че-
тиридесеть години.

(19) И снъха му, жената на Финееса, по-
неже бѣше непраздна, *готова* да роди, щомъ
чу извѣстието че ковчегътъ Божий се хвана,
и че свекъръ ѝ и мжжъ ѝ умрѣха, прѣгърби се
и роди, защото дойдоха на нея болѣзнитѣ ѝ.
(20) И въ което врѣме умираше, *женитѣ* [о]кои-
то стоеха около нея рекоха ѝ: Не бой се, за-
щото си родила синъ. Но тя не отговори нито
даде внимание. (21) И нарече дѣтето [°][п]Иха-
водъ, и говорѣше: [р]Славата побѣгна отъ Из-
раиля; (защото ковчегътъ Божий се хвана,
и защото свекъръ ѝ и мжжъ ѝ *умрѣха.*) (22) И
рече: Славата побѣгна отъ Израиля, защото
ковчегътъ Божий се хвана.

ГЛАВА 5.

А Филистимцитѣ взеха Божия ковчегъ та
го донесоха [а]отъ Евенъ-езеръ въ Азотъ. (2) И
взеха Филистимцитѣ Божия ковчегъ та го
донесоха въ дома на [б]Дагона, и поставиха го
близу при Дагона. (3) И когато Азотянитѣ
станаха рано на утрѣшния день, ето [в]Дагонъ
падналъ на лицето си на земята прѣдъ ковче-
га Господенъ. И взеха Дагона та го поставиха
[г]на мѣстото му. (4) И на утриньта като ста-
наха рано, ето Дагонъ падналъ на лицето си
на земята прѣдъ ковчега Господенъ, и [д]гла-
вата на Дагона и двѣтѣ длани на ржцѣтѣ му
изсѣчени върхъ прага: само *трупътъ на* Да-
гона бѣше останалъ. (5) За това и Дагоновитѣ
свещеници и всичкитѣ които вхождатъ въ
Дагоновия домъ [е]не стжпятъ на прага на Да-
гона въ Азотъ дори до този день.

б 2Цар.6;2. Псал. 80;1. 99;1.
в Изх. 25;18,22. Числа 7;89.
г 1Кор.16;13.
д Сжд.13;1.
е Ст.2. Лев.26;17. Втор.28;25. Псал. 78;9,62.
ж Гл.2;32. Псал.78;61.
з Гл.2;34. Псал.78;64.
и 2Цар.1;2.
к Ис.Нав.7;6. 2Цар. 13;19. 15;32. Неем. 9;1. Іовъ2;12.
л Гл.1:9.
м Гл.3:2.
н 2Цар.1;4.
о Бит.35;17.
° Неславенъ.
п Гл.14;3.
р Псал.26;8. 78;61.
а Гл.4;1. 7;12.
б Сжд.16;23.
в Иса.19;1. 46;1,2.
г Иса.46;7.
д Иер.50;2. Иез.6;4,6. Мих.1;7.
е Виж.Соф.1;9.

(6) И [ж]натегна рѫката Господня на Азотя-
нитѣ, и [з]изтрѣби ги, и порази ги съ [и]поче-
чуи (*маясѫлъ*), и Азотъ и прѣдѣлитѣ му.
(7) И като видѣха Азотцитѣ мѫже че *стана*
така, рекоха: Ковчегътъ на Бога Израилевъ
да не прѣбивае съ насъ, защото рѫката му
се ожесточи върхъ насъ и върхъ Дагона на-
шия богъ. (8) За това пратиха та събраха при
себе си всичкитѣ войводи на Филистимцитѣ
и рекоха: Що да направимъ за ковчега на
Израилевия Богъ? А тѣ рекоха: Ковчегътъ
на Израилевия Богъ нека се прѣнесе въ Гетъ.
И прѣнесоха *въ Гетъ* ковчега на Израилевия
Богъ. (9) И като го прѣнесоха, [к]рѫката Го-
сподня бѣше противъ града [л]съ ужасъ много
голѣмъ; и [м]порази градскитѣ мѫже отъ ма-
лъкъ до голѣмъ, и избухнаха по тѣхъ поче-
чуи. (10) За това пратиха Божия ковчегъ въ
Акаронъ. И като дойде ковчегътъ Божий въ
Акаронъ, Акаронянитѣ викнаха и рекоха:
Донесоха ковчега на Израилевия Богъ у насъ
за да измори насъ и людетѣ наши. (11) И
пратиха та събраха всичкитѣ войводи на Фи-
листимцитѣ и рекоха: Проводете ковчега на
Израилевия Богъ, и нека се върне на мѣсто-
то си, за да не измори насъ и людетѣ наши;
защото бѣше смъртенъ ужасъ по всичкия
градъ: [н]рѫката Божия бѣше тамъ твърдѣ
тежка. (12) И мѫжетѣ които не умрѣха нара-
ниха се отъ почечуи; и градскиятъ викъ вълѣ-
зе до небето.

ГЛАВА 6.

И стоя ковчегътъ Господень въ земята на
Филистимцитѣ седемь мѣсеца. (2) И [а]повикаха
Филистимцитѣ свещеницитѣ и чародѣитѣ и
рекоха: Що да направимъ за ковчега Госпо-
день? кажете ни какъ да го пратимъ на мѣ-
стото му. (3) А тѣ рекоха: Ако пратите ков-
чега на Израилевия Богъ, не пращайте го
[б]празденъ, но непрѣмѣнно отдайте му [в]при-
ношение за прѣстѫпление: тогазъ ще се из-
лѣкувате, и [г]ще познаете за какво рѫката
му не се оттегли отъ васъ. (4) И рекоха: Кое
е приношението за прѣстѫпление което ще
му отдадемъ? А тѣ рекоха: [д]*Споредъ* числю-
то на Филистимскитѣ войводи, петь златни
почечуи и петь златни мишки; защото истата
язва бѣше върхъ всинца ви и върхъ войво-
дитѣ ви. (5) За това ще направите подобия
на почечуитѣ си, и подобия на мишкитѣ си
които [е]повръждатъ земята; и [ж]ще дадете сла-
ва Богу Израилеву, [з]негли улекчи рѫката си
отъ васъ, и [и]отъ боговетѣ ви, и отъ земята
ви. (6) Защо прочее ожесточавате сърдцата си
[к]както Египтянитѣ и Фараонъ ожесточиха
сърдцето си? Когато направи чудеса връхъ
тѣхъ, [л]не оставиха ли ги да идатъ, и отидо-
ха? (7) И тъй сега, земете та пригответе
[м]едни нови кола и двѣ дойни крави [н]на
които яремъ не се е турялъ, и впрегнете кра-
витѣ въ колата, а телцитѣ имъ отподиръ
тѣхъ върнете у дома. (8) И земете ковчега
Господень та го турете на колата; и [о]златни-
тѣ нѣща които му отдавате въ приношение
за прѣстѫпление турете въ ковчежецъ отъ
страната му; и изпратете го да иде. (9) И гле-
дайте: ако възлѣзе по пѫтя на прѣдѣлитѣ си
у [п]Ветсемесъ, той е направилъ намъ това го-
лѣмо зло; ако ли не, [р]тогазъ ще познаемъ
че не ни е поразила рѫката му, *но* това е
станало намъ по случай.

(10) И направиха така мѫжетѣ, и взеха
двѣ дойни крави та ги впрегнаха въ колата,
а телцитѣ имъ затвориха у дома. (11) И по-
ложиха ковчега Господень на колата, и ковче-
жеца съ златнитѣ мишки и подобията на по-
чечуитѣ си. (12) И управиха се кравитѣ по
пѫтя въ Ветсемесъ: все въ друма вървѣха, и
ревѣха като отхождаха, и не се обращаха ни
надѣсно ни налѣво; а Филистимскитѣ войводи
идѣха слѣдъ тѣхъ дори до прѣдѣлитѣ на Вет-
семесъ. (13) А Ветсемесцитѣ жънѣха пшени-
цата *си* въ дола; и като подигнаха очи ви-
дѣха ковчега, и като видѣха зарадваха се.
(14) И влѣзоха колата въ нивата на Исуса
Ветсемесеца та застанаха тамъ дѣто имаше
голѣмъ камикъ; и нацѣпиха дървата на кола-
та та принесоха кравитѣ всесъжение Господу.

ж Ст.7,11. Изх.9;3. Псал.32;4. Дѣян. 13;11.
з Гл.6;5.
и Втор.28;27. Псал. 78;66.
к Втор.2;15. Гл.7;13. 12;15.
л Ст.11.
м Ст.6. Псал.78;66.
н Ст.6,9.

—

а Бит.41;8. Изх.7;11. Дан.2;2.5;7. Мат.2;4.
б Изх.23;15. Втор. 16;16.
в Лев.5;15.16.
г Ст.9.
д Виж. Ст.17,18. Ис. Нав.13;3. Сѫд.3;3.
е Гл.5;6.
ж Ис.Нав.7;19. Иса. 42;12. Мал.2;2. Иоан.9;24.
з Виж. Гл.5;6,11. Псал.89;10.
и Гл.5;3,4,7.
к Изх.7;13. 8;15. 14;17.
л Изх.12;31.
м 2 Цар.6;3.
н Числа 19;2.
о Ст.4,5.
п Ис. Нав.15;10.
р Ст.3.

(15) И Левиитѣ снеха ковчега Господень и ковчежеца който бѣше съ него въ който бѣха златнитѣ нѣща, и положиха ги на голѣмия камикъ; и Ветсемескитѣ мжже принесоха всесъжения и пожъртвуваха жъртви Господу въ истия день. (16) И [с]като видѣха *това* петьтѣ Филистимски войводи, върнаха се въ Акаронъ въ истия день.

(17) А [т]златнитѣ почечуи които Филистимцитѣ отдадеха Господу въ приношение за прѣстжпление бѣха тѣзи: за Азотъ единъ, за Газа единъ, за Аскалонъ единъ, за Гетъ единъ, за Акаронъ единъ; (18) и златнитѣ мишки *споредъ* числото на всичкитѣ Филистимски градове на петьтѣ войводи, отъ оградените градове и неоградените села дори до голѣмия [*]камикъ на който положиха ковчега Господень, *който сжществува* дори до този день въ нивата на Исуса Ветсемесеца.

(19) И [у]порази *Господь* Ветсемескитѣ мжже защото погледнаха въ ковчега Господень, и порази отъ людетѣ петдесеть тисящи *и* седемдесеть мжже; и плакаха людетѣ, защото порази Господь людетѣ съ голѣма язва. (20) И рекоха Ветсемескитѣ мжже: [ф]Кой може да застане прѣдъ Господа, прѣдъ светия този Богъ? И отъ насъ къмъ кого ще възлѣзе? (21) И пратиха вѣстители [х]на Кириатиаримскитѣ жители и рекоха: Филистимцитѣ донесоха назадъ ковчега Господень: слѣзте, и възнесете го при себе си.

ГЛАВА 7.

И дойдоха [а]Кириатиаримскитѣ мжже та възнесоха ковчега Господень, и донесоха го въ [б]Аминадавовия домъ на хълма; и Елеазара сина му осветиха за да пази ковчега Господень.

(2) И отъ който день се положи ковчегътъ въ Кириатиаримъ мина се много врѣме, и станаха двадесеть години; и всичкий домъ Израилевъ въздишаше вслѣдъ Господа. (3) И говори Самуилъ на всичкия домъ Израилевъ и рече: [в]Ако се обръщате вие отъ все сърдце къмъ Господа, [г]махнете отсрѣдъ васъ чуждитѣ богове и [д]Астартитѣ та [е]пригответе сърдцата си къмъ Господа, и [ж]нему самому служете; и ще ви избави отъ ржката на Филистимцитѣ. (4) Тогазъ Израилевитѣ синове махнаха [з]Ваалимитѣ и Астартитѣ та служиха на самаго Господа. (5) И рече Самуилъ: [и]Съберете всичкия Израиль въ Масфа, и ще се помоля за васъ Господу. (6) И събраха се въ Масфа, и [к]налѣха вода и излѣха прѣдъ Господа, и [л]постиха прѣзъ онзи день, и рекоха тамъ: [м]Съгрѣшихме Господу. И сждѣше Самуилъ Израилевитѣ синове въ Масфа.

(7) А като чуха Филистимцитѣ че се събраха Израилевитѣ синове въ Масфа, възлѣзоха Филистимскитѣ войводи противъ Израиля. А Израилевитѣ синове чуха, и уплашиха се отъ лицето на Филистимцитѣ. (8) И рекоха Израилевитѣ синове Самуилу: [н]Не прѣмълчавай да викашъ за насъ къмъ Господа Бога нашего за да ни избави отъ ржката на Филистимцитѣ. (9) И взе Самуилъ едно млѣчниче агне та го принесе цѣло всесъжение Господу; и [о]викна Самуилъ къмъ Господа заради Израиля; и послуша го Господь. (10) И като приносяше Самуилъ всесъжението, приближиха се Филистимцитѣ да се биятъ съ Израиля; и [п]гръмна Господь съ великъ гласъ въ онзи день върхъ Филистимцитѣ и смути ги; и поразени бидоха прѣдъ Израиля. (11) И излѣзоха Израилевитѣ мжже изъ Масфа та погнаха Филистимцитѣ, и поразиха ги до подъ Ветъ-харъ. (12) Тогазъ [р]взе Самуилъ единъ камикъ та постави между Масфа и Сенъ, и нарече името му [*]Евенъ-езеръ, и рече: До тука ни помогна Господь. (13) И [с]смириха се Филистимцитѣ, и [т]не дойдоха вече въ прѣдѣлитѣ на Израиля; и ржката Господня бѣше противъ Филистимцитѣ въ всичкитѣ дни Самуилови (14) И градоветѣ които бѣха прѣвзели Филистимцитѣ отъ Израиля дадоха се назадъ

с Ис. Нав. 13;3.
т Ст. 4.
* *Или*, Авелъ.
у Виж. Изх. 19;21. Числа 4;5,15,20. 2 Цар. 6;7.
ф 2 Цар. 6;9. Мал. 3;2.
х Ис. Нав. 18;14. Сжд. 18;12. 1 Лѣт. 13;5,6.

а Гл. 6;21. Псал. 132;6.
б 2 Цар. 6;4.
в Втор. 30;2-10. 3 Цар. 8;48. Иса. 55;7. Осия 6;1. Иоилъ 2;12.
г Бит. 35;2. Ис. Нав. 24;14,23.
д Сжд. 2;13.
е 2 Лѣт. 30;19. Иовъ 11;13,14.
ж Втор. 6;13. 10;20. 13;4. Мат. 4;10. Лука 4;8.

з Сжд. 2;11.
и Сжд. 20;1. 4 Цар. 25;23.
к 2 Цар. 14;14.
л Неем. 9;1,2. Дан. 9;3-5. Иоилъ 2;12.
м Сжд. 10;10. 3 Цар. 8;47. Псал. 106;6.
н Иса. 37;4.

о Псал. 99;6. Иер. 15;1.
п Виж. Ис. Нав. 10;10. Сжд. 4;15. 5;20. Гл. 2;10. 2 Цар. 22;14,15.
р Бит. 28;18. 31;45. 35;14. Ис. Нав. 4;9. 24;26.
* Камень на Помощь.
с Сжд. 13;1.
т Гл. 13;5.

на Израиля, отъ Акаронъ до Гѣтъ; и освободи Израиль прѣдѣлитѣ имъ отъ рѫката на Филистимцитѣ. И бѣше миръ между Израиля и Аморейцитѣ.

(15) И [у]сѫдѣше Самуилъ Израиля въ всичкитѣ дни на живота си. (16) И идѣше всѣка година та обхождаше Ветилъ, и Галгалъ, и Масфа, и сѫдѣше Израиля по всичкитѣ тѣзи мѣста. (17) А [ф]възвращането му бѣше въ Рама, защото домътъ му бѣше тамъ, и тамъ сѫдѣше Израиля: [х]тамъ съгради и олтарь Господу.

ГЛАВА 8.

И когато остарѣ Самуилъ, [а]постави синоветѣ си сѫдии надъ Израиля. (2) И името на първородния му синъ бѣше Иоилъ, а името на втория му Авия: тѣ бѣха сѫдии въ Виръ-савее. (3) Но [б]синоветѣ му не ходѣха въ неговитѣ пѫтища, но уклониха се [в]слѣдъ лихоимство та [г]вземаха дарове, и извращаха сѫда.

(4) И събраха се всичкитѣ старѣйшини Израилеви та дойдоха при Самуила въ Рама (5) и му рекоха: Ето, ти остарѣ, а синоветѣ ти не ходятъ въ твоитѣ пѫтища: [д]постави ни прочее царь за да ни сѫди, както *иматъ* всичкитѣ народи.

(6) Това нѣщо обаче не бѣ угодно Самуилу дѣто рекоха: Дай ни царь за да ни сѫди. И помоли се Самуилъ Господу. (7) И рече Господь Самуилу: Послушай гласа на людетѣ за всичко що ти говорятъ, защото [е]не отхвърлиха тебе, но [ж]мене отхвърлиха за да не царувамъ надъ тѣхъ. (8) Споредъ всичкитѣ дѣла които тѣ сториха отъ който день ги съмъ възвелъ отъ Египетъ дори до този день, като ме оставиха и служиха на други богове, така правятъ и на тебе. (9) Сега прочее послушай гласа имъ; но засвидѣтелствувай имъ явно, и [з]покажи имъ обичая на царя който ще царува надъ тѣхъ.

(10) И говори Самуилъ всичкитѣ Господни думи на людетѣ които искаха царь отъ него, (11) и рече: [и]Такъвъ ще бѫде обичаятъ на царя който ще се въцари надъ васъ: [к]синоветѣ ви ще взема и ще си *ги* опрѣдѣля за колесницитѣ си, и за конници свои, и за да тичатъ прѣдъ колесницитѣ му. (12) И ще си опрѣдѣля тисященачалници и петдесетоначалници, и да работятъ земята му, и да жънатъ жетвата му, и да правятъ воинскитѣ му орѫдия и потрѣбнитѣ за колесницитѣ му. (13) И дъщеритѣ ви ще взема за мироварици и готвачки и хлѣбарки. (14) И [л]нивитѣ ви, и лозята ви, и маслиннитѣ ви, по-добритѣ ще земе и ще *ги* даде на рабитѣ си. (15) И десетъка на сѣянията ви и на лозята ще взема и ще ги дава на скопцитѣ си и на рабитѣ си. (16) И рабитѣ ви, и рабинитѣ ви, и по-добритѣ ви момчета, и ослитѣ ви ще взема и ще *ги* употрѣбява въ работитѣ си. (17) Стадата ви ще одесетствува; и вие ще му бѫдете раби. (18) И ще викате въ онзи день отъ царя си когото сте си вие избрали; но [м]Господь не ще ви послуша въ онзи день.

(19) Людетѣ обаче [н]не рачиха да послушатъ Самуиловия гласъ; и рекоха: Не; но царь ще бѫде надъ насъ, (20) за да сме и ние [о]както всичкитѣ народи, и да ни сѫди нашиятъ царь, и да излазя прѣдъ насъ, и да ратува въ боеветѣ ни. (21) И чу Самуилъ всичкитѣ думи на людетѣ, и каза ги въ ушитѣ на Господа. (22) И рече Господь Самуилу: [п]Послушай гласа имъ и постави имъ царь. И рече Самуилъ на мѫжетѣ Израилеви: Идете всѣки въ града си.

ГЛАВА 9.

И имаше единъ мѫжъ отъ Вениамина на име [а]Кисъ, синъ на Авиила, *който бѣше* синъ на Серора, *а Серорь* синъ на Вехората, *а Вехоратъ* синъ на Афия, мѫжъ Вениаминецъ, силенъ съ крѣпость. (2) А той имаше синъ на име Саулъ, избранъ и прѣкрасенъ; и нѣмаше между Израилевитѣ синове человѣкъ по-красенъ отъ него: [б]отъ рамената си и нагорѣ бѣше по-високъ отъ всичкитѣ люде.

(3) И ослицитѣ на Киса Сауловия отецъ се

у Ст. 6. Гл. 12;11. Сѫд. 2;16.
ф Гл. 8;4.
х Сѫд. 21;4.
—
а Втор. 16;18. 2 Лѣт. 19;5. Сравни Сѫд. 10;4 и 12;14 съ 5;10. 1 Лѣт. 6;28.
б Иер. 22;15-17.
в Изх. 18;21. 1 Тим. 3;3. 6;10.
г Втор. 16;19. Псал. 15;5.
д Ст. 19, 20. Втор. 17;14. Осия 13;10. Дѣян. 13;21.
е Виж. Изх. 16;8.
ж Гл. 10;19. 12;17,19. Осия 13;10,11.
з Ст. 11.
и Виж. Втор. 17;16, и дрг. Гл. 10;25.
к Гл. 14;52.
л 3 Цар. 21;7. Виж. Иез. 46;18.
м Прит. 1;25-28. Иса. 1;15. Мих. 3;4.
н Иер. 44;16.
о Ст. 5.
п Ст. 7. Осия 13;11.
—
а Гл. 14;51. 1 Лѣт. 8;33. 9;39.
б Гл. 10;23.

загубиха; и рече Кисъ на сина си Саула: Вземи сега съ себе си едного отъ слугитѣ, и стани та иди да търсишъ ослицитѣ. (4) И мина прѣзъ горага Ефремъ, и мина прѣзъ земята ᵉСалиса, но не *ги* намѣриха; и мина и прѣзъ земята Саалима, но нѣмаше *ги тамъ*; и заминаха прѣзъ земята Вениаминова, но не *ги* намѣриха. (5) *А* когато дойдоха въ земята Суфъ, рече Саулъ на слугата си който бѣше съ него: Ела да се върнемъ, да не би отецъ ми да остави *грижата* за ослицитѣ и хване да мисли за насъ. (6) А той му рече: Ето, въ този градъ има ᵍчеловѣкъ Божий, и человѣкътъ е славенъ: всичко ᵈщо рече става непрѣмѣнно: да идемъ прочее тамъ, негли ни каже пѫтя ни по който да идемъ. (7) И рече Саулъ на слугата си: Но ако отидемъ, ᵉкакво да занесемъ на человѣка? защото хлѣбътъ се свърши изъ съсѫдитѣ ни, и нѣма даръ да занесемъ на человѣка Божий. Що имаме? (8) И отговори пакъ слугата на Саула и рече: Ето, намѣрва се въ рѫката ми единъ четвъртъ сребъренъ сикълъ *който* ще дамъ на Божия человѣкъ за да ни каже пѫтя ни. (9) (Въ старо врѣме въ Израиля, когато нѣкой ᶍотиваше да попита Бога, думаше така: Елате да идемъ при гледача; защото сегашний пророкъ се називаше въ старина ᶾгледачъ.) (10) Тогазъ рече Саулъ на слугата си: Добра е думата ти: ела да идемъ. И тъй, отидоха въ града дѣто бѣше человѣкътъ Божий.

(11) *И* като възлазяха възъ възхода на града, ᶤнамѣриха моми които излазяха да валятъ вода, и рекоха имъ: Тукъ ли е гледачътъ? (12) И тѣ имъ отговориха и рекоха: Тукъ е: ето го прѣдъ тебе: сега побързай; защото днесь дойде въ града, ᵏпонеже людетѣ иматъ днесь жъртва ˡна високото мѣсто. (13) И тутакси като влѣзете въ града ще го намѣрите прѣди да възлѣзе на високото мѣсто да яде; защото людетѣ не ядатъ додѣто не дойде той, понеже той благославя жъртвата: послѣ ядатъ поканенитѣ. И тъй, сега възлѣзте защото около този часъ ще го намѣрите. (14) И възлѣзоха въ града; и като влазяха въ града, ето, Самуилъ излазяше прѣдъ тѣхъ за да възлѣзе на високото мѣсто.

(15) И ᵐГосподь бѣше открилъ въ ухото Самуилу, единъ день прѣди да дойде Саулъ, и рекълъ *бѣ*: (16) Утрѣ около този часъ ще пратя при тебе человѣка отъ земята Вениаминъ; и ⁿще го помажешъ князъ надъ людетѣ ми Израиля; и ще избави людетѣ ми отъ рѫката на Филистимцитѣ; защото ᵒпригледнахъ на людетѣ си, понеже викътъ имъ дойде до мене. (17) И когато Самуилъ видѣ Саула, Господь му рече: ⁿЕто человѣка за когото ти рекохъ: той ще началствува надъ людетѣ ми.

(18) Тогазъ пристѫпи Саулъ при Самуила въ вратата и рече: Покажи ми, моля, дѣ е домътъ на гледача. (19) И отговори Самуилъ на Саула и рече: Азъ съмъ гледачътъ: възлѣзъ прѣдъ мене на високото мѣсто, и ще ядете днесь съ мене заедно; и утрѣ ще те напратя, и ще ти явя всичко що имашъ на сърдцето си. (20) А ᵖза ослицитѣ които си загубилъ днесь три дни, нѣмай грижа за тѣхъ, защото се намѣриха. И ᶜкъмъ кого е всичкото желание на Израиля? не е ли къмъ тебе и къмъ всичкия домъ на отца ти? (21) А Саулъ отговори и рече: ᵀНе съмъ ли азъ Вениаминецъ, ʸотъ най-малкото на Израилевитѣ племена? и ᶲдомородието ми най-малко отъ всичкитѣ домородия на Вениаминовото племе? защо прочее ми думашъ такава дума?

(22) И взе Самуилъ Саула и слугата му та ги въведе въ кѫщата, и даде имъ първото мѣсто между поканенитѣ, които бѣха почти тридесеть мѫже. (23) И рече Самуилъ на готвача: Донесъ дѣла който ти дадохъ, за който ти рекохъ: Пази това при себе си. (24) И подигна готвачътъ ˣбедрото и онова що бѣше върхъ него та сложи прѣдъ Саула. И рече *Самуилъ*: Ето оставеното: тури *го* прѣдъ себе си, яжъ; защото за товъ часъ се упази то за тебе когато рекохъ: Поканихъ людетѣ. И яде Саулъ съ Самуила въ онзи день.

(25) И като слѣзоха отъ високото мѣсто въ града, разговори се *Самуилъ* съ Саула ᶣна кѫщния покривъ. (26) И станаха рано; и около зазоряването на деня повика Самуилъ Саула на кѫщния покривъ и рече: Стани да

ᵉ 4 Цар. 4;42. [13;1.
ᵍ Втор. 33;1. 3 Цар.
ᵈ Гл. 3;19.
ᵉ Виж. Сѫд. 6;18. 13;17. 3 Цар. 14;3. 4 Цар. 4;42. 8;8.
ᶍ Бит. 25;22.
ᶾ 2 Цар. 24;11. 4 Цар. 17;13. 1 Лѣт. 26;28. 29;29. 2 Лѣт. 16;7,10. Иса. 30;10. Амосъ 7;12.
ᶤ Бит. 24;11.
ᵏ Бит. 31;54. Гл. 16;2.
ˡ 3 Цар. 3;2.
ᵐ Гл. 15;1. Дѣян. 13;21.
ⁿ Гл. 10;1.
ᵒ Изх. 2;25. 3;7,9.
ⁿ Гл. 16;12. Осия 13;11.
ᵖ Ст. 3.
ᶜ Гл. 8;5,19. 12;13.
ᵀ Гл. 15;17.
ʸ Сѫд. 20;46-48. Псал. 68;27.
ᶲ Виж. Сѫд. 6;15.
ˣ Лев. 7;32,33. Иез. 24;4.
ᶣ Втор. 22;8. 2 Цар. 11;2. Дѣян. 10;9. —

ото, сѫ съ васъ; и азъ ходихъ прѣдъ васъ
отъ младостьта си до този день. (3) Ето ме:
отговорете противъ мене прѣдъ Господа и
прѣдъ [д]помазанника му: [е]Кому съмъ взелъ во-
ла? или кому съмъ взелъ осела? или кому
съмъ сторилъ неправда? кого съмъ утѣснилъ?
или изъ рѫката на кого съмъ взелъ дарове
[ж]за да ослѣпя очитѣ си съ тѣхъ, та да ви го
върна? (4) И тѣ рекоха: Не си ни направилъ
неправда, нито си ни утѣснилъ, нито си взелъ
нѣщо отъ рѫката на нѣкого. (5) И рече имъ:
Свидѣтель вамъ Господь, свидѣтель и помаза-
никътъ неговъ този день, [з]че не намѣрихте
[и]въ рѫката ми нищо. И отговориха: Сви-
дѣтель е.

(6) И рече Самуилъ на людетѣ: [к]Господь е
който постави Моисея и Аарона, и възведе
отцитѣ ви отъ Египетската земя. (7) Сега про-
чее прѣдстанете [л]да се разговоря съ васъ
прѣдъ Господа за всичкитѣ правдини Госпо-
дни които направи вамъ и на отцитѣ ви.
(8) [м]Когато Яковъ дойде въ Египетъ, и [н]от-
цитѣ ви викнаха къмъ Господа, тогазъ прати
Господь Моисея и Аарона, та изведоха [о]отци-
тѣ ви изъ Египетъ, и населиха ги на това
мѣсто. (9) [п]Забравиха обаче Господа Бога
своего; за това ги [р]прѣдаде въ рѫката на
[с]Сисара Асорския военачалникъ, и въ рѫка-
та на Филистимцитѣ, и въ рѫката [т]на Моав-
ския царь, та направиха брань противъ тѣхъ.
(10) И викнаха къмъ Господа и рекоха: [у]Съ-
грѣшихме понеже оставихме Господа та [ф]слу-
жихме на Ваалимитѣ и на Астартитѣ; [х]но сега
избави ни отъ рѫката на неприятелитѣ ни,
и ще ти служимъ. (11) И изпрати Господь
[ц]Иероваала, и Бедана, и [ч]Иефтая, и [ш]Самуи-
ла та ви избави отъ рѫката на неприятели-
тѣ ви отъ всѣкѫдѣ; и населихте се въ без-
опасность. (12) Но когато видѣхте че [щ]дойде
противъ васъ Наасъ царьтъ на Амоновцитѣ си-
нове, [ъ]рекохте ми: Не; но царь да царува
надъ насъ, — [ь]тогазъ когато Господь Богъ вашъ
ви бѣше царь. (13) Сега прочее, [ѣ]ето царя когото
избрахте, [ю]когото искахте! и, ето, [я]Господь
постави царь надъ васъ. (14) [ѧ]Ако се боите
отъ Господа, и му служите, и слушате гласа
му, и не се подигате противъ повелѣнието
Господне тогазъ и вие и онзи царь който
царува надъ васъ ще ходите слѣдъ Господа
Бога вашего. (15) [ѫ]Ако ли не слушате гласа
Господенъ, но се подигнете противъ повелѣ-
нието Господно, тогазъ рѫката Господня ще
бѫде противъ васъ [а]и противъ отцитѣ ви.
(16) Сега прочее, [б]прѣдстанете та видите това
велико дѣло което Господь ще направи прѣдъ
очитѣ ви. (17) Не е ли [в]жетва на пшениците
днесъ? [г]Ще призова Господа; и ще прати
гръмове и дъждъ, за да познаете и видите че
е голѣмо [д]злото ви което направихте прѣдъ
Господа като поискахте за себе си царь.

(18) Тогазъ призва Самуилъ Господа; и пра-
ти Господь гръмове и дъждъ прѣзъ онзи день;
и [е]всичкитѣ люде се уплашиха твърдѣ много
отъ Господа и отъ Самуила. (19) И рекоха
всичкитѣ люде Самуилу: [ж]Помоли се за ра-
битѣ си на Господа Бога твоего, за да не
умремъ; защото върхъ всичкитѣ си грѣхове
притурихме *това* зло да искаме за себе си
царь. (20) И рече Самуилъ на народа: Не
бойте се: вие сторихте всичко това зло; но
да се не уклоните отъ вслѣдъ Господа, а служе-
те Господу съ все сърдце; (21) и [з]да се не укло-
ните, [и]защото *тогазъ ще идете* вслѣдъ сует-
нитѣ, които не могатъ да дадатъ полза нито
да избавятъ, понеже сѫ суетни. (22) Защото
[к]нѣма да остави Господь людетѣ си [л]заради
голѣмото си име, понеже [м]благоизволи Господь
да ви направи свои люде. (23) А менѣ да ми

д Ст. 5. Гл. 10;1. 24;6. 2 Цар. 1;14,16.
е Числа 16;15. Дѣян. 20;33. 1 Сол. 2;5.
ж Втор. 16;19.
з Иоан. 18;38. Дѣян. 23;9. 24;16,20.
и Изх. 22;4.
к Мих. 6;4.
л Иса. 1;18. 5;3,4. Мих. 6;2,3.
м Бит. 46;5,6.
н Изх. 2;23.
о Изх. 3;10. 4;16.
п Сѫд. 3;7.
р Сѫд. 4;2.
с Сѫд. 10;7. 13;1.
т Сѫд. 3;12.
у Сѫд. 10;10.
ф Сѫд. 2;13.
х Сѫд. 10;15,16.
ц Сѫд. 6;14,32.
ч Сѫд. 11;1.
ш Гл. 7;13.
щ Гл. 11;1.
ъ Гл. 8;5,19.
ь Сѫд. 8;23. Гл. 8;7. 10;19.
ѣ Гл. 10;24.
ю Гл. 8;5. 9;20.
я Осия 13;11.
ѧ Ис. Нав. 24;14. Псал. 81;13,14.
ѫ Лев. 26;14, и дрг. Втор. 28;15, и дрг. Ис. Нав. 24;20.
а Ст. 9.
б Изх. 14;13,31.
в Прит. 26;1.
г Ис. Нав. 10;12. Гл. 7;9,10. Як. 5;16-18.
д Гл. 8;7.
е Изх. 14:31. Виж. Езд. 10;9.
ж Изх. 9;28 10;17. Як. 5;15. 1 Иоан. 5;16.
з Втор. 11;16.
и Иер. 16;19. Ав. 2;18. 1 Кор. 8;4.
к 3 Цар. 6;13. Псал. 94;14.
л Ис. Нав. 7;9. Псал. 106;8. Иер. 14;21. Иез. 20;9,14.
м Втор. 7;7,8. Мал. 1;2.

не бжде да съгрѣша Господу [н]да прѣстана
да се моля за васъ! но [о]още ви уча [п]добрия
и правия пжть. (24) [р]Само бойте се отъ
Господа и служете му съ истина отъ все сърдце;
защото [с]видѣхте [т]колко величия направи за
васъ. (25) Но ако слѣдвате да правите злото,
[у]и вие и [ф]царьтъ ви ще погинете.

ГЛАВА 13.

Саулъ *тогазъ* бѣше царувалъ одна година;
а като царува двѣ години надъ Израиля,
(2) избра Саулъ за себе си три тисящи отъ
Израиля; и двѣ тисящи *отъ тѣхъ* бѣха съ
Саула въ Михмасъ и въ гората Ветилъ, а ти-
сяща бѣха съ Ионатана [а]въ Гавая *града*
Вениаминовъ; а остатъкътъ на людетѣ изпра-
ти всѣкого въ шатъра му.

(3) И порази Ионатанъ [б]стражата на Фили-
стимцитѣ която бѣше въ Гава; и чуха Фили-
стимцитѣ. И възтржби Саулъ съ тржбата по
всичката земя и говорѣше: Нека чуятъ Евреи-
тѣ. (4) И всичкий Израилъ чу да говорятъ:
Порази Саулъ стражата на Филистимцитѣ; и
даже Израилъ стана омразенъ на Филистимци-
тѣ. И събра се народътъ вслѣдъ Саула въ
Галгалъ. (5) А Филистимцитѣ се събраха за
да направятъ бой съ Израиля, тридесеть ти-
сящи колесници, и шесть тисящи конници,
и люде много като пѣсъка по брѣга на мо-
рето; и възлѣзоха та разположиха станъ въ
Михмасъ къмъ изтокъ на Ветавенъ.

(6) Когато Израилевитѣ мжже видѣха че
бѣха въ утѣснение, (защото людетѣ бѣха утѣ-
снени,) тогазъ се скриха [в]людетѣ въ пеще-
ритѣ, и въ гжсталацитѣ, и въ скалитѣ, и въ
твърдѣлитѣ, и въ рововетѣ. (7) И *нѣкои* Ев-
реи прѣминаха Иорданъ къмъ земята Гадъ и
Галаадъ. А Саулъ, той бѣше още въ Галгалъ;
и всичкитѣ люде го слѣдваха съ трепетъ. (8) И
[г]чака седемь дни, споредъ опрѣдѣленото отъ
Самуила врѣме; но Самуилъ не бѣше дошелъ
въ Галгалъ; и людетѣ се разпръсваха отъ при
него. (9) И рече Саулъ: Донесете тука при
мене всесъжението и примирителнитѣ при-
ношения. И принесе всесъжение.

(10) И като свърши приношението на все-
съжението, ето, Самуилъ дойде; и излѣзе
Саулъ да го посрѣщне и да го поздрави. (11) И
рече Самуилъ: Що стори ти? И отговори
Саулъ: Понеже видѣхъ че людетѣ се раз-
пръсваха отъ мене, и ти не дойде въ опрѣ-
дѣленитѣ дни, а Филистимцитѣ се събираха
въ Михмасъ, (12) за това рекохъ: Сега ще
слѣзатъ Филистимцитѣ противъ мене въ Гал-
галъ, а пъкъ азъ не съмъ направилъ молба
къмъ Господа; и тъй, дързнахъ и принесохъ
всесъжението. (13) И рече Самуилъ Саулу:
[д]Безумие си сторилъ ти: не [е]упази повелѣ-
нието на Господа Бога твоего което ти запо-
вѣда; защото сега Господь щѣше да укрѣпи
царството ти надъ Израиля до вѣка. (14) Но
[ж]сега царството ти нѣма да се утвърди: [з]Го-
сподь потърси за себе си человѣка споредъ
сърдцето си, и опрѣдѣли го *да е* князъ надъ
людетѣ му, понеже ти не упази онова което ти
заповѣда Господь.

(15) И стана Самуилъ та възлѣзе отъ Гал-
галъ отъ Гавая Вениаминова. А Саулъ из-
брои людетѣ които се намираха съ него,
[и]около шестстотинъ мжже. (16) А Саулъ, и
Ионатанъ синъ му, и людетѣ които се намѣ-
риха съ тѣхъ седѣха въ Гавая Вениаминова;
а Филистимцитѣ бѣха разположили станъ въ
Михмасъ.

(17) И излѣзоха грабителя изъ стана на
Филистимцитѣ въ три тѣла: едното тѣло се
върна по пжтя [к]на Офра къмъ земята Согалъ;
(18) а другото тѣло се върна по пжтя [л]Вето-
ронъ; а другото тѣло се върна по пжтя на
прѣдѣла който гледа къмъ дола [м]Севоимъ кж-
дѣ пустинята.

(19) И [н]не се намираше ковачъ въ всичка-
та земя Израилева; защото Филистимцитѣ ре-
коха: Да не би направили нѣкога Евреитѣ
мечове или копия; (20) но всичкитѣ Израиля-
ни слазяха при Филистимцитѣ за да острятъ
всѣки търнокопа си, и палечника си, и сѣ-
кирата си, и мотиката си. (21) Но имаха пила
за търнокопитѣ, и палечницитѣ, и тризжбци-
тѣ, и сѣкиритѣ, и да острятъ остенитѣ. (22) За
това, въ деня на боя не се намираше нито
ножъ [о]нито копие въ ржката на нѣкого отъ

н Дѣян. 12;5. Рим. 1;9. Кол. 1;9. 2 Тим. 1;3.
о Псал. 34;11. Притч. 4;11.
п 3 Цар. 8;36. 2 Лѣт. 6;27. Иер. 6;16.
р Екл. 12;13.
с Иса. 5;12.
т Втор. 10;21. Псал. 126;2,3.
у Ис. Нав. 24;20.
ф Втор. 28;36.

а Гл. 10;26.
б Гл. 10;5.
в Сжд. 6;2.
г Гл. 10;8.
д 2 Лѣт. 16;9.
е Гл. 15;11.
ж Гл. 15;28.
з Псал. 89;20. Дѣян. 13;22.
и Гл. 14;2.
к Ис. Нав. 18;23.
л Ис. Нав. 16;3. 18;13,14.
м Неем. 11;34.
н Виж. 4 Цар. 24;14. Иер. 24;1.
о Сжд. 5;8.

людетѣ които бѣха съ Саула и Ионатана; въ Саула обаче и въ Ионатана сина му намѣриха се. (23) [п]А стражата на Филистимцитѣ излѣзе къмъ прѣхода на Михмасъ.

ГЛАВА 14.

А единъ день рече Ионатанъ Сауловий синъ на момъка който носѣше оржжията му: Ела да прѣминемъ къмъ стражата на Филистимцитѣ която е насрѣща. Но на баща си не каза *това*. (2) А Саулъ седѣше при край Гавая, подъ наровото дърво което е въ Мигронъ; и людетѣ които бѣха съ него бѣха [а]до шестстотинъ мжже. (3) И [б]Ахия синътъ на Ахитова, [в]брата на Ихавода, сина на Финееса, сина на Илия, бѣ свещеникъ Господенъ въ Сило и [г]носѣше ефодъ. И людетѣ не знаеха че е отишелъ Ионатанъ. (4) А между прѣходитѣ прѣзъ които Ионатанъ искаше да прѣмине [д]къмъ стражата на Филистимцитѣ имаше остра скала отъ едната страна, и остра скала отъ другата страна; и името на едната Восесъ, а името на другата Сене. (5) Челото на едната скала бѣше къмъ сѣверъ срѣщу Михмасъ, а на другата къмъ югъ срѣщу Гавая. (6) И рече Ионатанъ на момъка който носѣше оржжията му: Ела да прѣминемъ къмъ стражата на тѣзи необрѣзани, негли Господь подѣйствува за насъ; защото нищо не възбранява Господа [е]да спаси съ множина или съ малцина. (7) И рече му оржженосецътъ му: Направи все що ти е на сърдце: върви напрѣдъ: ето, азъ съмъ съ тебе споредъ сърдцето ти. (8) Тогазъ рече Ионатанъ: Ето, ние ще прѣминемъ къмъ мжжетѣ и ще имъ се покажемъ. (9) Ако ни рекатъ така: Стойте додѣ да дойдемъ при насъ, тогазъ ще застанемъ на нашето мѣсто, и нѣма да възлѣземъ при тѣхъ. (10) Ако ли рекатъ така: Възлѣзте къмъ насъ, тогазъ ще възлѣземъ, защото Господь ги прѣдаде въ ржката ни; и [ж]това *ще бжде* намъ знамене.

(11) И тъй, показаха се и двамата на стражата на Филистимцитѣ; и Филистимцитѣ рекоха: Ето, Евреитѣ излазятъ изъ дупкитѣ дѣто бѣха се скрили. (12) И говориха мжжетѣ отъ стражата на Ионатана и на оржженосеца му и рекоха: Възлѣзте при насъ, и ще ви обявимъ нѣщо. И рече Ионатанъ на оржженосеца си: Възлѣзъ слѣдъ мене; защото ги прѣдаде Господь въ Израилевата ржка. (13) И възпълзѣ нагорѣ Ионатанъ съ ржцѣтѣ си и съ нозѣтѣ си, и оржженосецътъ му вслѣдъ него; и паднаха прѣдъ Ионатана; и оржженосецътъ му *ги* убиваше вслѣдъ него. (14) И първото *това* поражение което направиха Ионатанъ и оржженосецътъ му бѣше около двадесеть мжже, въ разстояние половинъ уратъ земя.

(15) И [з]стана трепетъ въ стана, по нивитѣ и по всичкитѣ люде: стражата и [и]грабителитѣ и тѣ потрепераха, и земята се тресѣше, така що бѣше [к]като трепетъ отъ Бога.

(16) И видѣха Сауловитѣ пазачи въ Гавая Вениаминова, и, ето, множеството се губѣше и [л]постепенно се разпръсваше. (17) Тогазъ рече Саулъ на людетѣ съ него: Прѣгледайте сега та вижте кой отъ насъ е отишелъ. И когато прѣгледаха, ето, Ионатана и оржженосеца му *ги* нѣмаше. (18) И рече Саулъ на Ахия: Донесъ тукъ ковчега Божий. Защото ковчегътъ Божий бѣше тогазъ съ Израилевитѣ синове. (19) И [м]като говорѣше Саулъ на свещеника, мятежътъ въ стана на Филистимцитѣ напрѣдваше повече и умножаваше се; а Саулъ рече на свещеника: Потегли назадъ ржката си. (20) И събраха се Саулъ и всичкитѣ люде що бѣха съ него та дойдоха дори до боя; е, ето, мечътъ [н]на всѣкиго мжжа бѣ противъ другаря му: смущение бѣше твърдѣ голѣмо. (21) И Евреитѣ които отъ по-напрѣдъ бѣха заедно съ Филистимцитѣ, *и* тѣзи отъ околнитѣ страни които бѣха възлѣзли съ тѣхъ въ стана, още и тѣ се съединиха съ Израилтянитѣ които бѣха съ Саула и Ионатана. (22) И всичкитѣ Израилеви мжже които се [о]скриха въ гората Ефремъ, като чуха че Филистимцитѣ бѣгаха, завтекоха се и тѣ вслѣдъ тѣхъ на бой. (23) И [п]избави Господь Израиля въ онзи день: и боятъ прѣмина [р]въ Ветавенъ.

(24) А Израилевитѣ мжже се утѣсниха въ онзи день, защото Саулъ бѣше [с]заклелъ людетѣ и рекълъ: Проклетъ онзи человѣкъ който би ялъ хлѣбъ до вечерь, додѣ отмъстя на неприятелитѣ си. За това не вкусиха хлѣбъ всичкитѣ люде. (25) И [т]всичкото множество

п Гл. 14;1,4.

—

а Гл. 13;15.
б Гл. 22;9,11,20.
в Гл. 4;21.
г Гл. 2;28.
д Гл. 13;23. [14;11.
е Сжд. 7;4,7. 2 Лѣт.
ж Виж. Бит. 24;14. Сжд. 7;11.
з 4 Цар. 7;7. Иовъ 18;11.
и Гл. 13;17.
к Бит. 35;5.
л Ст. 20.
м Числа 27;21.
н Сжд. 7;22. 2 Лѣт. 20;23.
о Гл. 13;6.
п Изх. 14;30. Псал. 44;6,7. Осия 1;7.
р Гл. 13;5.
с Ис. Нав. 6;26.
т Втор. 9;28. Мат. 3;5.

дойде въ единъ гжстакъ дѣто упиаше
медъ по земята. (26) И когато влѣзоха лю-
детѣ въ гжстака, ето, медътъ покапа; но ни-
кой не приближи ржката си до устата си,
защото се боеха людетѣ отъ клетвата. (27) Ио-
натанъ обаче не бѣше чулъ че отецъ му за-
кле людетѣ; за това простре края на жезла
си който бѣше въ ржката му та го натопи
въ сота, и тури ржката си въ устата си; и
свѣтна му на очитѣ. (28) И отговори единъ
отъ людетѣ и рече: Баща ти закле съ клетва
людетѣ и каза: Проклетъ онзи человѣкъ кой-
то яде хлѣбъ днесъ; и людетѣ бѣха изнемо-
щѣли. (29) А Ионатанъ рече: Баща ми смути
свѣта. Я вижте какъ ми свѣтна на очитѣ за-
щото вкусихъ малко отъ този медъ; (30) кол-
ко повече ако людетѣ бѣха яли днесъ свободно
отъ користитѣ на неприятелитѣ си които на-
мѣриха! защото не щѣше ли да стане сега
по-голѣмо поражение между Филистимцитѣ?

(31) И прѣзъ онзи день поразиха Фили-
стимцитѣ отъ Михмасъ дори до Еалонъ; и
людетѣ бѣха много изнемощѣли. (32) Заради
това се хвърлиха людетѣ върху користитѣ та
взеха овци, и говеда, и телци та заклаха по
земята; и ядоха людетѣ ᶲсъ кръвьта. (33) И
извѣстиха Саулу и му казаха: Ето, людетѣ
съгрѣшаватъ Господу, защото ядатъ съ кръвь-
та. И рече: Прѣстжпници станахте: търко-
лѣте къмъ мене днесъ голѣмъ камикъ. (34) И
рече Саулъ: Разпръснете се между людетѣ та
имъ речете: Донесете ми тукъ всѣки говедото
си и всѣки овцата си та заколете тукъ и яжте;
и не съгрѣшавайте Господу да ядете съ кръвь-
та. И донесоха всичкитѣ люде всѣки говедото
си съ себе си онази нощь та заклаха тамъ.
(35) И ᵡсъгради Саулъ олтарь Господу: този
бѣше първъ олтарь що съгради *Саулъ* Господу.

(36) И рече Саулъ: Да слѣзомъ изотзадъ
на Филистимцитѣ прѣзъ нощь, и да ги раз-
грабимъ додѣ се развидѣли деньтъ, и да не
оставимъ нито едного отъ тѣхъ. И рекоха:
Направи всичко що ти се види добро. То-
газъ рече священикътъ: Да се приближимъ
тукъ къмъ Бога. (37) И попита Саулъ Бога:
Да слѣза ли изотзадъ на Филистимцитѣ? ще
ги прѣдадешъ ли въ ржката на Израиля? Но
ʰне му отговори прѣзъ онзи день.

(38) И рече Саулъ: ʰПриближете се тукъ,
всички началници на людетѣ, та се научете
и вижте въ кого биде това съгрѣшение днесъ;
(39) защото, ᶺжовъ Господь който избави Из-
раиля, че и въ Ионатана сина ми ако бжде,
непрѣмѣнно ще се умъртви. И не се намѣри
ни единъ между всичкитѣ люде който да му
отговори. (40) И рече на всичкия Израиль:
Застанете вие отъ едната страна, а азъ и Ио-
натанъ синъ ми ще застанемъ отъ другата
страна. И рекоха людетѣ Саулу: Стори какво-
то ти се види добро. (41) Тогазъ рече Саулъ
на Господа Бога Израилева: ᶦᶦПокажи исти-
ната. И ʰхвана се Ионатанъ и Саулъ, а лю-
детѣ се пуснаха. (42) И рече Саулъ: Хвърле-
те *жрѣбия* между мене и сина ми Ионатана.
И хвана се Ионатанъ. (43) Тогазъ рече Саулъ
на Ионатана: ᵇКажи ми що си направилъ.
И каза му Ионатанъ и рече: Наистина ᵗвку-
сихъ малко медъ съ края на жезла който
имахъ въ ржката си: ето, азъ умирамъ. (44) И
отговори Саулъ: ᵚТака да направи Богъ, и
така да приложи: ᵃизвѣстно ще умрешъ, Ио-
натане. (45) А людетѣ рекоха Саулу: Иона-
танъ ли ще умре който направи това голѣмо
спасение въ Израиля? Да не бжде! ᵃЖивъ
Господь, нито единъ косъмъ отъ главата му
не ще да падне на земята; защото подѣйству-
ва съ Бога този день. И избавиха людетѣ
Ионатана, та не умрѣ. (46) Тогазъ възлѣзе
Саулъ отъ гонението на Филистимцитѣ; и Фи-
листимцитѣ отидоха на мѣстото си. (47) И взе
Саулъ царуването надъ Израиля та ратува
противъ всичкитѣ си неприятели наоколо: про-
тивъ Моава, и противъ ᵃᵃАмоновитѣ синове,
и противъ Едома, и противъ ᵃСовскитѣ царе,
и противъ Филистимцитѣ; и противъ всичкит-
тѣ на кждѣто се обръщаше побѣждаваше.
(48) И подѣйствува съ сила и ᵇпоразп Ама-
лика, и избави Израиля отъ ржката на онѣ-
зи които ги разграбяха.

(49) А ᵉсиновете Саулови бѣха Ионатанъ,
и Исуй, и Мелхисуе; и имената на двѣтѣ
му дъщери, името на първородната Мерава,
и името на по-младата Михала. (50) А името
на Сауловата жена бѣше Ахиноамъ, дъщеря
Ахимаасова; и името на военачалника му Аво-
ниръ, синъ на Нира, стрика Сауловъ. (51) А

ᵞ Изх. 3;8. Числа 13;27. Мат. 3;4.
ᶲ Лев. 3;17. 7;26. 17;10. 19;26. Втор. 12;16,23,24.
ᵡ Гл. 7;17.
ᶣ Гл. 28;6.
ᶣ Ис. Нав. 7;14. Гл. 10;19.
ᶺ 2 Цар. 12;5.
ᶦᶦ Прит. 16;33. Дѣян. 1;24.
ъ Ис. Нав. 7;16. Гл. 10;20,21.
ь Ис. Нав. 7;19.
ѣ Ст. 27.
ю Руть 1:17.
я Ст. 39.
ѫ 2 Цар. 14;11. 3 Цар. 1;52. Лука 21;18.
ѭ Гл. 11;11.
а 2 Цар. 10;6.
б Гл. 15;3,7. [8;33.
в Гл. 31;2. 1 Лѣт.

[в]Кисъ на Саула баща му иНиръ на Авенира баща му бѣха Авииловi синове.

(52) И имаше силна брань противъ Филистинцитѣ въ всичкитѣ дни на Саула; и когато видѣше Саулъ нѣкого мжжъ силенъ или юнакъ, [д]вземаше го при себе си.

ГЛАВА 15.

И рече Самуилъ Саулу: [а]Господь ме проводи да те помажа царь надъ людетѣ му, надъ Израиля; сега прочее послушай гласа на думитѣ Господни. (2) Така говори Господь Саваотъ: Помня онова което направи Амаликъ на Израиля, [б]защото му се противи на пжтя когато възлазяше отъ Египетъ. (3) Иди сега та порази Амалика, и [в]изтрѣби всичко що има, и да го не пожалишъ; но умъртви отъ мжжъ до жена, отъ дѣте до сучещо, отъ говедо до овца, отъ камила до оселъ.

(4) И Саулъ повика людетѣ та ги изброи въ Толаимъ, двѣстѣ тисящи пѣшци, и десеть тисящи Юдини мжже. (5) И дойде Саулъ до единъ Амаликовъ градъ и тури засада въ дола. (6) И рече Саулъ [г]на Кенейцитѣ: [д]Идете, оттеглете се, слѣзте отсрѣдъ Амаличанитѣ, за да ви не прѣмахна съ тѣхъ; [е]защото вие показвахте милость на всичкитѣ Израилеви синове когато възлазяха отъ Египетъ. И оттеглиха се Кенейцитѣ отсрѣдъ Амаличанитѣ. (7) И [ж]порази Саулъ Амаличанитѣ отъ [з]Евила *до* входа [и]на Суръ, срѣщу Египетъ. (8) И [к]хвана живъ Агага царя на Амаличанитѣ, а [л]всичкитѣ люде изтрѣби съ острото на ножа. (9) [м]Саулъ обаче и людетѣ пожалиха Агага, и по-добритѣ отъ овцитѣ и отъ говедата, и *тлъститѣ, и агнетата, и всичко благо, и не рачиха да ги изтрѣбятъ; но всичко худо и нищожно, него изтрѣбиха.

(10) Тогазъ биде слово Господне къмъ Самуила и рече: (11) [н]Разкаяхъ се защото направихъ Саула царь; [о]понеже се отвърна отъ слѣдъ мене, и [п]повелѣнията ми не извърши. И [р]това оскърби Самуила, и вика къмъ Господа цѣла нощь. (12) И като стана Самуилъ рано на утриньта за да иде да посрѣщне Саула, извѣстиха Самуила и рекоха: Саулъ дойде [с]въ Кармилъ, и, ето, въздигна за себе си †побѣдоносенъ знакъ: сетнѣ се върна та прѣмина и слѣзе въ Галгалъ.

(13) И отиде Самуилъ при Саула; и рече му Саулъ: [т]Благословенъ да си отъ Господа! извършихъ словото Господне. (14) А Самуилъ рече: А кой е този гласъ на овци въ ушитѣ ми, и гласъ на говеда що слушамъ? (15) И рече Саулъ: Отъ Амаличанитѣ ги доведоха; защото [у]людетѣ пожалиха онова що бѣше по-добро отъ овцитѣ и отъ говедата за да пожъртвуватъ на Господа Бога твоего; а другитѣ изтрѣбихме. (16) Тогазъ рече Самуилъ Саулу: Потърпи, и ще ти извѣстя що ми говори Господь нощесь. А той му рече: Кажи.

(17) И рече Самуилъ: [ф]Като *бѣше* ти малъкъ прѣдъ очитѣ си, не стана ли глава на Израилевитѣ племена, и помаза те Господь царь надъ Израиля? (18) И проводи те Господь на пжть и рече: Иди та изтрѣби грѣшнитѣ Амаличани, и ратувай противъ тѣхъ додѣ ги изтрѣбишъ. (19) Защо прочее не послуша ти гласа на Господа, но се устреми на користитѣ та стори това зло прѣдъ Господа? (20) И рече Саулъ Самуилу: [х]Ей, послушахъ гласа на Господа, и отидохъ въ пжтя въ който ме Господь проводи, и доведохъ Агага царя Амаличкаго, а Амаличанитѣ изтрѣбихъ. (21) [ц]Но людетѣ взеха отъ користитѣ овци и говеда, по-добритѣ отъ прокълнатитѣ, за да пожъртвуватъ на Господа Бога твоего въ Галгалъ. (22) И рече Самуилъ: [ч]Да ли сж угодни Господу всесъженията и жъртвитѣ както послушването на гласа Господень? Ето, [ш]послушването е по-добро отъ жъртвата: покоряването, отъ тлъстината на овни. (23) Защото непокоряването е *като* грѣха на чародѣянието, и

в Гл.9;1.
д Гл.8;11.

—

а Гл.9;16.
б Изх.17;8,14. Числа 24;20. Втор. 25;17-19.
в Лев.27;28,29. Ис.Нав.6;17,21.
г Числа 24;21. Сжд. 1;16. 4;11.
д Бит.18;25. 19;12,14. Отк.18;4.
е Изх.18;10,19. Числа 10;29,32.
ж Гл.14;48.
з Бит.2;11. 25;18.
и Бит.16;7.
к Виж. 3 Цар.20;34, и дрг.
л Виж. Гл.30;1.
м Ст.3,15.
* *Или,* тѣзи отъ второ качество.
н Ст.35. Бит.6;6,7. 2 Цар.24;16.
о Ис.Нав.22;16. 3 Цар.9;6.
п Ст.3,9. Гл.13;13.
р Ст.35. Гл.16;1.
с Ис.Нав.15;55.
† *Евр.,* ржка.
т Бит.14;19. Сжд. 17;2. Рутъ 3;10.
у Ст.9,21. Бит.3;12 Прит.28;13.
ф Гл.9;21.
х Ст.13.
ц Ст.15.
ч Псал.50;8,9. Прит. 21;3. Иса.1;11-13, 16,17. Иер.7;22,23. Мих.6;6-8. Евр. 10;6-9.
ш Екл.5;1. Осия 6;6. Мат.5;24. 9;13. 12;7. Мар.12;33.

упорството *като* нечестието и идолопоклон-
ството. Понеже ти отхвърли словото Господне,
и [щ]той те отхвърли да не си царь. (24) И
[ъ]рече Саулъ Самуилу: Съгрѣшихъ; защото
прѣстжпихъ повелѣнието Господне и твоитѣ
думи, понеже се [ь]убоихъ отъ людетѣ, и по-
слушахъ тѣхния гласъ. (25) Сега прочее про-
сти, моля, съгрѣшението ми, и върни се съ
мене за да се поклоня Господу. (26) А Саму-
илъ рече Саулу: Не ща да се върна съ тебе;
[ѣ]защото ти отхвърли словото Господне, и
Господь те отхвърли да не си царь надъ Из-
раиля. (27) И като се обърна Самуилъ за да
си отиде, [ю]той *го* хвана за полата на мантия-
та му, и тя се раздра. (28) И рече му Саму-
илъ: [я]Раздра Господь Израилевото царство
отъ тебе днесь, и даде го на ближния ти, на
по-добрия отъ тебе. (29) [ѧ]Нито ще се излъже
Крѣпкий Израилевъ, нито ще се разкае; за-
щото той не е человѣкъ та да се разкае. (30) А
той рече: Съгрѣшихъ; *но* [ѫ]стори ми честь
сега, моля, прѣдъ старѣйшинитѣ на людетѣ
ми и прѣдъ Израиля, и върни се съ мене за
да се поклоня на Господа Бога твоего. (31) И
върна се Самуилъ вслѣдъ Саула; и поклони
се Саулъ Господу.

(32) Тогазъ рече Самуилъ: Доведете ми
тукъ Агага Амаличкия царь. И дойде при не-
го Агагъ весело; защото казваше Агагъ: Не-
съмнѣнно горчивината на смъртьта е прѣми-
нала. (33) А Самуилъ рече: [а]Както обезчади
жени мечътъ ти, така ще се обезчади между
женитѣ майка ти. И съсѣче Самуилъ Агага
прѣдъ Господа въ Галгалъ.

(34) Тогазъ си отиде Самуилъ въ Рама; а
Саулъ възлѣзе въ дома си въ [б]Саулова Гавая.
(35) И [в]Самуилъ не видѣ вече Саула дори
до деня на смъртьта си: [г]плачеше обаче Са-
муилъ за Саула; и [д]Господь се разкая защо-
то направи Саула царь надъ Израиля.

ГЛАВА 16.

И рече Господь Самуилу: [а]До кога ще пла-
чешъ за Саула понеже [б]азъ го отхвърлихъ
да не царува надъ Израиля? [в]Напълни рога
си съ елей та иди: азъ те проваждамъ при
Иесея Витлеемеца; защото [г]промислихъ за
себе си царь между синоветѣ му. (2) И рече
Самуилъ: Какъ да ида? ако чуе Саулъ, убива
ме. И рече Господь: Земи съ себе си юница
та речи: [д]Дойдохъ да пожъртвувамъ Господу.
(3) И повикай Иесея на жъртвата; и [е]азъ ще
ти кажа какво ще правишъ; и [ж]ще ми по-
мажешъ когото ти река.

(4) И направи Самуилъ онова което рече Го-
сподь, и дойде въ Витлеемъ. А [з]старѣйшини-
тѣ на града се стреснаха въ посрѣщанието му
и рекоха: [и]Съ миръ ли идешъ? (5) И той
рече: Съ миръ: ида да пожъртвувамъ Госпо-
ду: [к]осветете се и дойдете съ мене на жъртва-
та. И освети Иесея и синоветѣ му, и покани
ги на жъртвата. (6) И като влязоха, видѣ
[л]Елиава, и [м]рече: Несъмнѣнно прѣдъ Госпо-
да е помазанникътъ неговъ. (7) И рече Господь
Самуилу: Не гледай [н]на лицето му [н]или на
високия му растъ, понеже съмъ го отхвърлилъ;
защото [о]не е както гледа человѣкъ, понеже [п]че-
ловѣкъ гледа на лице, а Господь гледа [р]на сърд-
це. (8) Тогазъ повика Иесей [с]Авинадава та го
прѣдстави прѣдъ Самуила. И рече: И тогози
не избра Господь. (9) Тогазъ прѣдстави Иесей
[т]Сама. А *Самуилъ* рече: Нито тогова избра
Господь. (10) И прѣдстави Иесей седемьтѣ си
синове прѣдъ Самуила. И рече Самуилъ Иесею:
Господь не избра тѣзи. (11) И рече Самуилъ
на Иесея: Свършиха ли се дѣцата? И рече:
[у]Остава още най-младиятъ; и, ето, пасе овци-
тѣ. И рече Самуилъ Иесею: [ф]Проводи та го
доведи; защото нѣма да седнемъ на трапезата

щ Гл. 13;14.
ъ Виж. 2 Цар. 12;13.
ь Изх. 23;2. Прит. 29;25. Иса. 51;12,13.
ѣ Виж. Гл. 2;30.
ю Виж. 3 Цар. 11;30.
я Гл. 28;17,18. 3 Цар. 11;31.
ѧ Числа 23;19. Иез. 24;14. 2 Тим. 2;13. Тит. 1;2.
ѫ Иоан. 5;44. 12;43.
а Изх. 17;11. Числа 14;45. Виж. Сжд. 1;7.
б Гл. 11;4.
в Виж. Гл. 19;24.
г Ст. 11. Гл. 16;1.
д Ст. 11.

—

а Гл. 15;35.
б Гл. 15;23.
в Гл. 9;16. 4 Цар. 9;1.
г Псал. 78;70. 89;19,20. Дѣян. 13;22.
д Гл. 9;12. 20;29.
е Изх. 4;15.
ж Гл. 9;16.
з Гл. 21;1.
и 3 Цар. 2;13. 4 Цар. 9;22.
к Изх. 19;10,14.
л Гл. 17;13. 1 Лѣт. 27;18.
м 3 Цар. 12;26.
н Псал. 147;10,11.
о Иса. 55;8.
п 2 Кор. 10;7.
р 3 Цар. 8;39. 1 Лѣт. 28;9. Псал. 7;9. Иер. 11;20. 17;10. 20;12. Дѣян. 1;24.
с Гл. 17;13.
т Гл. 17;13. 1 Лѣт. 2;13. 2 Цар. 13;3.
у Гл. 17;12.
ф 2 Цар. 7;8. Псал. 78;70.

додѣ не дойде тукъ. (12) И прати та го доведе.
И той бѣше [х]русъ, доброокъ; и красенъ на
глeдъ. [ѱ]И рече Господь: Стани та го помажи,
защото е той. (13) Тогазъ взе. Самуилъ рогa
съ елея та го [ѡ]помаза всрѣдъ братята му; и
[ѿ]дойде Духъ Господенъ на Давида отъ онзи
день и послѣ. Тогазъ стана Самуилъ та си
отиде въ Рама.

(14) И [ц]Духътъ Господенъ се оттегли отъ
Саула; и [ъ]духъ лукавъ отъ Господа го смущаваше.
(15) А Сауловитѣ раби рекоха нему:
Ето сега, лукавъ духъ отъ Бога те смущава.
(16) Нека заповѣда сега господарьтъ ни на
рабитѣ си които сѫ [ь]прѣдъ него да потърсятъ
человѣкъ който знае [ѣ]да свири съ китара; и
когато лукавий духъ отъ Бога е на тебе, да
свири съ рѫката си, и ще ти бѫде добрѣ.
(17) И рече Саулъ на рабитѣ си: Намѣрете
ми человѣкъ който свири добрѣ, и доведете
го при мене. (18) Тогазъ отговори единъ отъ
рабитѣ и рече: Ето, видѣхъ едного сина на
Иесея Витлеемеца който знае да свири, и е
[ю]силенъ юнакъ и ратникъ мѫжъ, и въ слово
разуменъ, и человѣкъ красенъ; и [я]Господь е
съ него. (19) И прати Саулъ вѣстители на
Иесея и рече: Проводи ми Давида сина си
[ѧ]който е съ овцитѣ. (20) И [ѩ]взе Иесей оселъ
натоваренъ съ хлѣбъ, и мѣхъ съ вино, и едно
яре отъ козитѣ та *ги* проводи Саулу съ Давида
сина си. (21) И дойде Давидъ при Саула
[а]та застана прѣдъ него; и обикна го много;
и стана му орѫженосецъ. (22) И проводи Саулъ
Иесею и каза: Давидъ нека стои, моля, прѣдъ
мене, защото намѣри благодать прѣдъ очитѣ
ми. (23) И [б]когато духътъ отъ Бога бѣше на
Саула, Давидъ вземаше китарата и свирѣше
съ рѫката си: тогазъ олекнуваше на Саула,
и ставаше му добрѣ, и оттеглюваше се отъ
него лукавиятъ духъ.

ГЛАВА 17.

И [а]събраха Филистимцитѣ воинствата си за
бой, и събрали се бѣха въ Сокхотъ Юдинъ,
и разположиха стана си между [б]Сокхотъ и
Азика, въ Ефесъ-даммимъ. (2) А Саулъ и Израилевитѣ
мѫже се събраха та разположиха
стана си въ дола Ила, и се опълчиха на бой
противъ Филистимцитѣ. (3) И Филистимцитѣ
стоеха на гората отсамъ, а Израиль стоеше
на гората оттамъ: долътъ бѣше помежду имъ.
(4) И излѣзе мѫжъ поборникъ изъ стана на
Филистимцитѣ на име [в]Голиатъ, [г]отъ Гетъ,
високъ шесть лакти и една педа. (5) И *имаше*
мѣденъ шлемъ на главата си, и облѣченъ бѣ
съ броня люспата, (и тежината на бронята
бѣше петь тисящи мѣдни сикли,) (6) и мѣдни
поножи на голенитѣ му, и мѣдна [*]сулица между
рамената му. (7) И [д]държалото на копието му
бѣше като кросно на тъкачь; и желѣзото на
копието му *тегнѣше* шестстотинъ сикли желѣзо;
и единъ щитоносецъ вървѣше прѣдъ него.
(8) И застана та викна къмъ Израилевитѣ
пълкове и рече имъ: Защо излазяте да се
опълчите на бой? Не съмъ ли азъ Филистимецъ,
и [е]вие Саулови раби? Изберете си единъ
мѫжъ, та нека слѣзе къмъ мене. (9) Ако може
да се бие съ мене и да ме убие, тогазъ ние
ще бѫдемъ вамъ раби; ако ли му азъ надвия
та го убия, тогазъ вие [ж]ще бѫдете раби намъ
и ще ни работите. (10) И рече Филистимецътъ:
[з]Азъ унищожихъ Израилевитѣ пълково
този день: дайте ми мѫжъ да се биемъ двама.
(11) Когато чу Саулъ и всичкий Израиль тѣзи
думи на Филистимеца, смаеха се и уплашиха
се твърдѣ много.

(12) А Давидъ бѣше [и]синъ на оногозъ [к]Ефратянина
отъ Витлеемъ Юдинъ който се именуваше
Иесей и [л]имаше осемь синове; и този
человѣкъ въ днитѣ на Саула имаше чинъ на
старѣйшина между человѣцитѣ. (13) И отидоха
тримата Иесеови синове по-голѣмитѣ да слѣдватъ
Саула въ боя; и [м]имената на тримата
му синове които отидоха на боя бѣха: Елиавъ
първородний, и вторий му Авинадавъ, и третий
Сама. (14) А Давидъ бѣше най-младий;

[х] Гл.17;42. Пѣсн.5;10.
[ѱ] Гл. 9;17.
[ѡ] Гл.10;1. Псал.89;20.
[ѿ] Виж. Числа 27;18. Сѫд. 11;29. 13;25. 14;6. Гл.10;6,10.
[ц] Гл. 11;6. 18;12. 28;15. Сѫд. 16;20. Псал. 51;11.
[ъ] Сѫд.9;23. Гл.18;10. 19;9.
[ь] Бит.41;46. Ст.21,22. 3 Цар. 10;8.
[ѣ] Ст. 23. 4 Цар.3;15.
[ю] Гл. 17;32,34-36.
[я] Гл. 3;19. 18;12,14.
[ѧ] Ст. 11. Гл.17;15,34.
[ѩ] Виж. Гл. 10;27. 17;18. Бит. 43;11. Прит. 18;16.
[а] Бит. 41;46. 3 Цар. 10;8. Прит. 22;29.
[б] Ст. 14;16.

—

[а] Гл. 13;5.
[б] Ис. Нав. 15;35. 2 Лѣт. 28;18.
[в] 2 Цар. 21;19.
[г] Ис. Нав. 11;22.
[*] *Или,* щитъ.
[д] 2 Цар. 21;19.
[е] Гл. 8;17.
[ж] Гл. 11;1.
[з] Ст. 26. 2 Цар. 21;21.
[и] Ст. 58. Руть 4;22. Гл. 16;1,18.
[к] Бит. 35;19.
[л] Гл. 16;10,11. Виж. 1 Лѣт. 2;13-15.
[м] Гл. 16;6,8,9. 1 Лѣт. 2;13.

и тримата по-голѣмитѣ слѣдваха Саула. (15) И
Давидъ бѣше се върналъ отъ Саула [н]за да
пасе овцитѣ на баща си въ Витлеемъ. (16) А
Филистимецътъ се приближаваше заранъ и
вечерь, и прѣдставяше се четиридесеть дни.

(17) И рече Иесей на сина си Давида: Возми
сега за братята си една ефа пържено *жито*
и тѣзи десеть хлѣбове та тичай въ стана при
братята си; (18) и тѣзи десеть пити сирене
занесъ на тисященачалника; и [о]виждь, здрави
ли сѫ братята ти, и вземи бѣлѣгъ отъ тѣхъ.
(19) А Саулъ и тѣ и всичкитѣ Израилеви мѫже
бѣха въ дола Ила и бияха се съ Филистимцитѣ.
(20) И стана Давидъ рано на сутриньта, и остави овцитѣ подъ пазачъ, и взе
и отиде както му заповѣда Иесей; и дойде
при оплота отъ колата като излазяше воинството на опълчение и възклинкнаха къмъ бой.
(21) Защото се опълчиха Израиль и Филистимцитѣ, воинство срѣщу воинство. (22) А Давидъ сне отъ себе си сѫсѫдитѣ, остави ги въ
рѫката на сѫсѫдопазители, и завтече се къмъ
воинството, и дойде та попита братята си какъ
сѫ. (23) И като се разговаряше съ тѣхъ, ето,
възлазяше поборникътъ, Филистимецътъ отъ
Гетъ, Голиатъ на име, отъ Филистимскитѣ
воинства та говори [п]пакъ споредъ иститѣ думи;
и чу Давидъ. (24) А всичкитѣ Израилеви мѫже като видѣха тогози мѫжа побѣгнаха отъ
лицето му, и уплашиха се много. (25) И говоряха Израилевитѣ мѫже: Видѣхте ли тогозъ
мѫжа който възлазя? Наистина, той възлѣзе
да унищожи Израиля; и който го убие, него
ще обогати царьтъ съ голѣмо богатство, и [р]ще
му даде дъщеря си, и бащиния му домъ ще
направи свободенъ въ Израиль. (26) И говори
Давидъ на мѫжетѣ които стоеха при него и
рече: Що ще да бѫде на този мѫжъ който
порази тогози Филистимеца и отнахне [с]укора
отъ Израиля? защото кой е този [т]необрѣзанъ
Филистимецъ та [у]да унищожава воинствата
[ф]на Бога живаго? (27) И отговориха му людетѣ споредъ истата дума и рекоха: Така ще
бѫде на този мѫжъ който би го поразилъ.
(28) [х]И чу Елиавъ братъ му най-голѣмиятъ
като говорѣше на мѫжетѣ; и [ц]разпали се гнѣвътъ на Елиава противъ Давида, и рече: Защо си слѣзълъ тукъ? и кому остави малкото
онѣзъ овци въ пустинята? Азъ зная гордостьта ти и лукавството на сърдцето ти: несъмнѣно за да видишъ боя си слѣзълъ ти. (29) И рече
Давидъ: Що направихъ сега? [*]не е ли дума?
(30) И върна се отъ него къмъ другиго и [ш]говори иститѣ думи; и людетѣ му отговориха
пакъ споредъ първата дума. (31) И когато се
чуха думитѣ които говори Давидъ, извѣстиха
Саулу; и прие го.

(32) И рече Давидъ Саулу: [щ]Нека не ослабѣва сърдцето на никого человѣка за тогози.
[ъ]Рабътъ ти ще иде и ще се бие съ тогозъ
Филистимеца. (33) И рече Саулъ Давиду:
[ь]Не можешъ ти да идешъ противъ тогозъ Филистимеца да се биешъ съ него; защото ти
си дѣте, а той е мѫжъ ратникъ още отъ младостьта си. (34) И рече Давидъ Саулу: Рабътъ ти като пасѣше овцитѣ на отца си, и
дохождаше лъвъ или мечка та грабваше овца
отъ стадото, (35) излазяхъ вслѣдъ него та го
поразявахъ, и отървавахъ я отъ устата му;
и като се повдигнѣше върхъ мене, хващахъ
го за брадата, и поразявахъ го, и убивахъ го.
(36) Рабътъ ти е убилъ и лъвъ и мечка; и
този необрѣзанъ Филистимецъ ще бѫде като
едно отъ тѣхъ, понеже унищожи воинствата
на Бога живаго. (37) И рече Давидъ: [ѣ]Господь който ме отърва отъ рѫката на лъва и
отъ рѫката на мечката, той ще ме отърве и
отъ рѫката на тогози Филистимеца. И рече
Саулъ Давиду: Иди; и [ю]Господь да бѫде съ
тебе.

(38) И облѣче Саулъ Давида съ облѣклото
си, и тури мѣденъ шлемъ на главата му, и
облѣче го съ броня. (39) И прѣпаса Давидъ
неговия мечъ отгорѣ на облѣклото му и поиска да походи, защото не бѣше навикналъ.
И рече Давидъ Саулу: Не мога да ходя съ
тѣзи *орѫжия,* защото не съмъ навикналъ. И
съблѣче ги Давидъ. (40) И взе тоягата си въ
рѫка, и избра си петь камика гладки отъ
потока, и като ги тури въ пастирския си мѣшецъ (тоболецъ), и пращата си въ рѫката си,
приближаваше се къмъ Филистимеца. (41) А
Филистимецътъ вървѣше и се приближаваше
къмъ Давида, и мѫжътъ щитоносецътъ прѣдъ
него.

(42) И когато погледна Филистимецътъ и видѣ

н Гл. 16;19.
о Бит. 37;14.
п Ст. 8.
р Ис. Нав. 15;16.
с Гл. 11;2.
т Гл. 14;6.
у Ст. 10.
ф Втор. 5;26.
х Ст. 25.
ц Бит. 37;4,8,11. Мат. 10;36.
ч Ст. 17.
* *Или,* нѣма ли причина?
ш Ст. 26,27.
щ Втор. 20;1,3.
ъ Гл. 16;18.
ь Виж. Числа 13;31. Втор. 9;2.
ѣ Псал. 18;16,17. 63;7. 77;11. 2 Кор. 1;10. 2 Тим. 4;17,18.
ю Гл. 20;13. 1 Лѣт. 22;11,16.

Давида, [я]прѣзрѣ го; защото бѣше дѣте, и [ѫ]русъ, и красенъ на лице. (43) И рече Филистимецътъ Давиду: [ѭ]Куче ли съмъ азъ, та идешъ противъ мене съ тояга? И прокле Филистимецътъ Давида съ боговетѣ си. (44) И [а]рече Филистимецътъ Давиду: Ела при мене, и ще дамъ плътьта ти на небеснитѣ птици и на земнитѣ звѣрове. (45) И рече Давидъ на Филистимеца: Ти идешъ противъ мене съ мечъ и копие и сулица; [б]а азъ ида противъ тебе съ името на Господа Саваота, Бога на Израилевитѣ воинства които ти [в]унищожи. (46) Въ този день ще те прѣдаде Господь въ рѫката ми; и ще те поразя, и ще отнема отъ тебе главата ти; и ще прѣдамъ [г]труповетѣ на Филистимския станъ този день на небеснитѣ птици и на земнитѣ звѣрове; [д]за да познае всичката земя че има Богъ въ Израиля. (47) И ще познае всичкото това множество че [е]Господь не избавя съ мечъ и копие; защото боятъ е на Господа, [ж]и той ще ви прѣдаде въ нашата рѫка.

(48) И когато стана Филистимецътъ та идѣше и се приближаваше да посрѣщне Давида, Давидъ прибърза и се завтече къмъ ополчението противъ Филистимеца. (49) И прострѣ Давидъ рѫката си въ мѣшеца та взе отъ тамъ камикъ, и хвърли съ пращата та удари Филистимеца въ челото му, щото камикътъ се заби въ челото му; и падна на лицето си на земята. (50) Така [з]се прѣукрѣпи Давидъ надъ Филистимеца съ пращата и съ камика, и удари Филистимеца и го уби. Но нѣмаше мечъ въ рѫката на Давида; (51) за това завтече се Давидъ та застана надъ Филистимеца, и взе меча му и изтръгна го изъ ножницата му, и като го уби отсѣче главата му съ него. А Филистимцитѣ като видѣха че умрѣ юнакътъ имъ [и]побѣгнаха. (52) Тогазъ станаха Израилевитѣ мѫже и Юдинитѣ та извикаха, и погнаха Филистимцитѣ дори до входа на дола, и дори до портитѣ на Акаронъ. И паднаха нараненитѣ Филистимци по пѫтя [к]Саараимъ до Гетъ и до Акаронъ. (53) И върнаха се Израилевитѣ синове отъ гонението на Филистимцитѣ та разграбиха стана имъ. (54) И Давидъ взе главата на Филистимеца та я донесе въ Ерусалимъ; а орѫжията му тури въ шатра си.

(55) А когато видѣ Саулъ Давида че излазяше противъ Филистимеца, рече на Авенира началника на воинството: Авенире, [л]чий е синъ този момъкъ? И Авениръ рече: Да е жива душата ти, царю, не зная. (56) И рече царьтъ: Попитай ти чий синъ е този момъкъ. (57) И като се върна Давидъ слѣдъ като порази Филистимеца, взе го при себе си Авениръ та го приведе прѣдъ Саула; и [м]главата на Филистимеца бѣше въ рѫката му. (58) И рече му Саулъ: Чий си синъ, юноше? И отговори Давидъ: [н]Синъ на раба ти Иесея Витлеемеца.

ГЛАВА 18.

И като свърши да говори Саулу, [а]душата на Ионатана се свърза съ душата на Давида, и [б]възлюби го Ионатанъ както истата си душа. (2) И взе го при себе си Саулъ онзи день и го [в]не остави да се върне *вече* въ бащиния си домъ. (3) Тогазъ Ионатанъ направи уговоръ съ Давида, защото го обичаше като истата си душа. (4) И съблѣче Ионатанъ мантията си която имаше на себе си та я даде Давиду, и дрехитѣ си, дори до самия си мечъ, и лѫка си, и пояса си.

(5) И излазяше Давидъ на всѣкѫдѣ дѣто го пращаше Саулъ, и обхождаше се разумно; и постави го Саулъ надъ ратнитѣ мѫже; и той бѣше угоденъ прѣдъ очитѣ на всичкитѣ люде, а още и прѣдъ очитѣ на Сауловитѣ служители.

(6) А като идѣха когато се връщаше Давидъ отъ поражението на Филистимеца, [г]излазяха женитѣ отъ всичкитѣ Израилеви градове та пѣеха и хоро играеха, въ посрѣщане на царя Саула, съ тѫпани, съ радость, и съ кимвали. (7) И [д]женитѣ които играеха отговаряха *една на друга* и думаха:

[е]Саулъ порази тисящитѣ си,
А Давидъ тмитѣ си.

(8) А Саулъ се разсърди много, и [ж]тая дума

я Псал. 123;3,4. 1Кор. 1;27,28.
ѫ Гл. 16;12.
ѭ Гл. 24;15. 2Цар. 3;8. 9;8. 16;9. 4 Цар. 8;13.
а 3 Цар. 20;10,11.
б 2 Цар. 22;33,35. Псал. 124;8. 125;1. 2 Кор. 10;4. Евр. 11;33,34.
в Ст. 10.
г Втор. 28;26.
д Ис. Нав. 4:24. 3Цар. 8;43. 18;36. 4 Цар. 19;19. Иса. 52;10.
е Псал. 44;6,7. Осия 1;7. Зах. 4;6.
ж 2 Лѣт. 20;15.
з Гл. 21;9. Виж. Сѫд. 3;31. 15;15. 2 Цар. 23;21.
и Евр. 11;34.
к Ис. Нав. 15;36.
л Виж. Гл. 16;21,22.
м Ст. 54.
н Ст. 12.

а Бит. 44;30.
б Гл. 19;2. 20;17. 2Цар. 1;26. Втор. 13;6.
в Гл. 17;15.
г Изх. 15;20. Сѫд. 11;34.
д Изх. 15;21.
е Гл. 21;11. 29;5.
ж Екл. 4;4.

се видѣ неугодна прѣдъ очитѣ му; и рече: Давиду отдадоха тми, а менѣ отдадоха тисящи; и що му *остава* вече освѣнъ [з]царството? (9) И отъ онзи день и послѣ Саулъ гледаше Давида съ зло око.

(10) И на утрешния день [и]нападна духъ лукавъ отъ Бога на Саула, и [к]пророчествуваше всрѣдъ дома *си;* и Давидъ свирѣше съ рѫката си както всѣки день; [л]а копието бѣше въ рѫката на Саула. (11) И [м]хвърли Саулъ копието, и рече: Ще поразя Давида дори до стѣната. Но Давидъ се уклони отъ прѣдъ него два пѫти.

(12) И [н]убоя се Саулъ отъ Давидовото лице, понеже [о]Господь бѣше съ него, а [п]отъ Саула бѣше се отдалечилъ. (13) За това го отдалечаваше Саулъ отъ при себе си, и постави го тисященачалникъ; и [р]излазяше и влазяше прѣдъ людетѣ. (14) И обхождаше се Давидъ разумно въ всичкитѣ си пѫтища; и [с]Господь бѣше съ него. (15) За това Саулъ, като гледаше че *Давидъ* се обхождаше съ голѣмъ разумъ, боеше се отъ него. (16) А [т]всичкий Израиль и Юда обичаха Давида, понеже излазяше и влазяше прѣдъ тѣхъ.

(17) И рече Саулъ Давиду: Ето по-голѣмата ми дъщеря Мерава, [у]нея ще ти дамъ за жена: само бѫди ми юнакъ, и [ф]ратувай въ бранитѣ Господни. Защото рече Саулъ: [х]Нека не бѫде рѫката ми върхъ него, но рѫката на Филистимцитѣ нека бѫде върхъ него. (18) И рече Давидъ Саулу: [ц]Кой съмъ азъ, и кой е животътъ ми, *и кое е* домородието на отца ми между Израиля та да стана царски зеть? (19) Но въ което врѣме Мерава Сауловата дъщеря трѣбваше да се даде Давиду, тя се даде на [ч]Адриила [ш]Меолатянина за жена.

(20) [щ]А Михала Сауловата дъщеря обичаше Давида; и извѣстиха това Саулу; и това нѣщо му биде угодно. (21) И рече Саулъ: Ще му я дамъ [ъ]за да му бѫде примка, и [ь]да бѫде върху му рѫката на Филистимцитѣ. Заради това рече Саулъ Давиду: [ѣ]Днесъ ще ми бѫдешъ зеть за втората. (22) И заповѣда Саулъ на рабитѣ си и рече: Говорете тайно Давиду и речете: Ето, царьтъ те има въ благоволението си, и всичкитѣ му служители те обичатъ; сега прочее стани зеть на царя. (23) И говориха Сауловитѣ служители тѣзи думи въ ушитѣ на Давида. И рече Давидъ: Просто нѣщо ли ви се види да стане нѣкой царски зеть? А азъ съмъ человѣкъ сиромахъ и нищоженъ. (24) И Сауловитѣ служители му извѣстиха и рекоха: Това казва Давидъ. (25) И рече Саулъ: Така ще речете Давиду: Царьтъ [ю]не ще вѣно, но сто Филистимски краекожия, [я]за да си отмъсти царьтъ противъ неприятелитѣ си. Но [ѫ]Саулъ мислѣше да направи Давида да падне въ рѫцѣтѣ на Филистимцитѣ. (26) И когато неговитѣ служители извѣстиха Давиду тѣзи думи, угодно биде Давиду да стане зеть на царя; за това и [ѭ]прѣди да се изпълнятъ днитѣ (27) стана Давидъ та отиде, той [а]и мѫжетѣ му, и уби отъ Филистимцитѣ двѣстѣ мѫже; и [б]донесе Давидъ краекожията имъ, и даде ги на пълно на царя за да стане царски зеть. И даде му Саулъ дъщеря си Михала за жена. (28) И видѣ Саулъ и позна че Господь бѣше съ Давида; и обичаше го Михала Сауловата дъщеря. (29) И тъй, още повече се боеше Саулъ отъ Давида; и стана Саулъ винаги врагъ на Давида. (30) И [в]излѣзоха Филистимскитѣ князове *на брань;* и откакъ излѣзоха, [г]Давидъ се обхождаше по-разумно отъ всичкитѣ Саулови служители; за това името му придоби голѣма почесть.

ГЛАВА 19.

И рече Саулъ на Ионатана сина си и на всичкитѣ си служители да умъртвятъ Давида. (2) Но Ионатанъ Сауловий синъ [а]имаше Давида въ голѣмо благоволение; и извѣсти Ионатанъ Давиду и рече: Саулъ баща ми иска да те умъртви; и тъй, сега пази се, моля, до утрѣ, и стой на тайно мѣсто и крий се; (3) а азъ ще излѣза и ще застана при баща си на нивата дѣто ще бѫдешъ ти, и ще говоря за

з Гл. 15;28.
и Гл. 16;14.
к Гл. 19;24. 3 Цар. 18;29. Дѣян. 16;16.
л Гл. 19;9.
м Гл. 19;10. 20;33. Прит. 27;4.
н Ст. 15,29.
о Гл. 16;13,18.
п Гл. 16;14. 28;16.
р Ст. 16. Числа 27;17. 2 Цар. 5;2.
с Бит. 39;2,3,23. Ис. Нав. 6;27.
т Ст. 5.
у Гл. 17;25.
ф Числа 32;20,27,29. Гл. 25;28.
х Ст. 21,25. 2 Цар. 12;9.
ц Виж. Ст. 23. Гл. 9;21. 2 Цар. 7;18.
ч 2 Цар. 21;8.
ш Сѫд. 7;22.
щ Ст. 28.
ъ Изх. 10;7.
ь Ст. 17.
ѣ Виж. Ст. 26.
ю Бит. 34;12. Изх. 22;17.
я Гл. 14;24.
ѫ Ст. 17.
ѭ Виж. Ст. 21.
а Ст. 13.
б 2 Цар. 3;14.
в 2 Цар. 11;1.
г Ст. 5.

—

а Гл. 18;1.

тебе на баща си; и ще видя що е, и ще ти извѣстя. (4) И [б]говори Ионатанъ добрѣ за Давида на баща си Саула, и рече му: [в]Нека не съгрѣши царьтъ противъ раба си, противъ Давида, понеже не ти е съгрѣшилъ; и дѣлата му бѣха тебѣ много добри, (5) защото [г]хвърли живота си въ бѣда та [д]уби Филистимеца; и Господь [е]направи голѣмо спасение на всичкия Израиль. Ти видѣ и се зарадва; [ж]защо прочее искашъ [з]да съгрѣшишъ противъ неповинна кръвь и да умъртвишъ Давида безъ причина? (6) И послуша Саулъ Ионатановия гласъ, и закле се Саулъ: Живъ Господь, нѣма да се умъртви *Давидъ*. (7) И повика Ионатанъ Давида, и извѣсти му Ионатанъ всичко това. И доведе [и]Ионатанъ Давида при Саула; и бѣше прѣдъ него както по-напрѣдъ.

(8) И стана пакъ бой; и излѣзе Давидъ та се би съ Филистимцитѣ, и порази ги съ голѣмо поражение; и бѣгаха отъ лицето му. (9) И [к]лукавий духъ отъ Господа дойде върхъ Саула като седѣше въ дома си съ копието въ рѫката си; а Давидъ свирѣше съ рѫката *си*. (10) И поиска Саулъ да удари съ копието Давида и да го *забие* въ стѣната; но той се уклони отъ лицето на Саула, и удари стѣната съ копието; а Давидъ побѣгна та се избави прѣзъ онази нощь. (11) И [л]проводи Саулъ вѣстители въ дома на Давида за да го пазятъ и да го умъртвятъ на утриньта; и извѣсти на Давида жена му Михала и рече: Ако не избавишъ живота си тази нощь, утрѣ ще си умъртвенъ. (12) И [м]спусна Михала Давида прѣзъ прозореца; и отиде, и побѣгна, и избави се. (13) Тогазъ взе Михала единъ *терафимъ та положи на постелката, и тури на главата му възглавие отъ козина, и покри го съ дреха. (14) И когато прати Саулъ вѣстители за да хванатъ Давида, тя рече: Боленъ е. (15) И *пакъ* прати Саулъ вѣстители за да видятъ Давида, и каза: Донесете ми го на постелката за да го умъртвя. (16) И когато влѣзоха вѣстителитѣ, ето, терафимътъ бѣше на постелката, и възглавие на главата му отъ козина. (17) И рече Саулъ на Михала: [н]Защо ме излъга ти така, и пусна врага ми, та се отърва? И отговори Михала Саулу: Той ми рече: Пусни ме: защо да те умъртвя?

(18) И побѣгна Давидъ та се отърва, и дойде при Самуила въ Рама та му извѣсти всичко що му бѣше сторилъ Саулъ; и отидоха, той и Самуилъ, та седѣха въ Навиотъ. (19) При това извѣстиха Саулу и рекоха: Ето, Давидъ е въ Навиотъ въ Рама. (20) И [о]прати Саулъ вѣстители да хванатъ Давида; и [п]като видѣха събранието на пророцитѣ които пророчествуваха, и Самуила който настояваше надъ тѣхъ, дойде Духъ Божий на Сауловитѣ вѣстители, и [р]пророчествуваха и тѣ. (21) И като се извѣсти Саулу, прати други вѣстители; и тѣ подобно пророчествуваха. И прати пакъ Саулъ третий пѫть вѣстители; и тѣ подобно пророчествуваха. (22) Тогазъ отиде и самъ въ Рама, и дойде до голѣмия кладенецъ въ Сокхо; и попита и рече: Дѣ сѫ Самуилъ и Давидъ? И рекоха: Ето, въ Навиотъ въ Рама. (23) И отиде тамъ въ Навиотъ който е въ Рама; и [с]Духъ Божий дойде и на него; и като вървѣше въ пѫтя си пророчествуваше додѣ дойде въ Навиотъ въ Рама. (24) И [т]съблѣче и той дрехитѣ си, и пророчествуваше и той прѣдъ Самуила, и лежеше [у]голъ прѣзъ всичкия онзи день и всичката нощь. За това казватъ: И [ф]Саулъ ли е между пророцитѣ?

ГЛАВА 20.

И побѣгна Давидъ отъ Навиотъ *който е* въ Рама, та дойде и рече прѣдъ Ионатана: Що сторихъ? коя е неправдата ми, и кой е грѣхътъ ми прѣдъ баща ти за който иска душата ми? (2) А той му рече: Да не бѫде! ти нѣма да умрешъ: ето, баща ми нѣма да направи нищо, ни голѣмо ни малко, което да ми не обади; и защо би скрилъ баща ми това нѣщо отъ мене? Не е така. (3) И закле се Давидъ още и рече: Баща ти знае извѣстно че азъ намѣрихъ благодать прѣдъ тебе; за това дума: Нека не знае това Ионатанъ, за да се не оскърби; но живъ Господь, и жива душата ти, само единъ разкрачъ има между мене и смъртьта. (4) Тогазъ рече Ионатанъ

б Прит. 31;8,9.
в Быт. 42;22. Псал. 35;12. 109;5. Прит. 17;13. Иер. 18;20.
г Сѫд. 9;17. 12;3. Гл. 28;21. Псал. 119;109.
д Гл. 17;49,50.
е Гл. 11;13. 1 Лѣт. 11;14.
ж Гл. 20;32.
з Мат. 27;4.
и Гл. 16;21. 18;2,13.
к Гл. 16;14. 18;10,11.
л Псал. 59, надписьтъ.
м Ис.Нав. 2;15. Дѣян. 9;24,25.
* Домашенъ идолъ.
н 2 Цар. 2;22.
о Иоан. 7;32,45, и др.
п Гл. 10;5,6. 1 Кор. 14;3,24,25.
р Числа 11:25. Иоилъ 2;28.
с Гл. 10;10.
т Иса. 20;2.
у Мих. 1;8. Виж. 2 Цар. 6;14,20.
ф Гл. 10;11.

—

Давиду: Каквото желае душата ти ще ти на-
правя.
(5) И рече Давидъ Ионатану: Ето, утрѣ е
[а]новъ мѣсецъ, въ който азъ имахъ обичай да
седя съ царя заедно да ямъ: остави ме про-
чее да ида [б]да се скрия на полето до вечерь-
та на третия *день*. (6) Ако баща ти съзре че
ме нѣма, тогазъ речи: Давидъ поиска убѣ-
дително отъ мене дозволение да отиде [в]за-
скоро въ града си Витлеемъ, защото става
тамъ годишна жъртва за всичкия *му* родъ.
(7) [г]Ако рече така: Добрѣ, *ще бжде* миръ на
раба ти; ако ли се разгнѣви много, да зна-
ешъ [д]че злото е рѣшено отъ него. (8) [е]И тъй,
ти ще направишъ милость на раба си; за-
щото си въвелъ ти раба [ж]си въ завѣтъ Го-
споденъ съ себе си. [з]Но ако има неправда въ
мене, умъртви ме ти: защо да ме доведешъ
при баща си? (9) И рече Ионатанъ: Да ти
не бжде никога *това* щото да зная азъ на-
истина че злото е рѣшено отъ баща ми да
дойде върхъ тебе, и да ти не извѣстя това.
(10) И рече Давидъ Ионатану: Кой ще ми
обади ако ти отговори баща ти жестоко? (11) А
Ионатанъ рече Давиду: Ела да излѣземъ на
полето. И излѣзоха двамата на полето. (12) И
рече Ионатанъ Давиду: Господь Богъ Израи-
левъ *е свидѣтель* ако, около този часъ утрѣ
или въ третия день, като изпитамъ баща си,
и, ето, *има нѣщо* добро за Давида, не из-
пратя тогазъ до тебе да ти го извѣстя: (13) [и]така
да направи Господь Ионатану, и така да при-
ложи! Ако ли баща ми е рѣшилъ злото про-
тивъ тебе, ще ти извѣстя *това,* и ще те из-
проводя, и ще отидешъ съ миръ; и [к]Господь
да бжде съ тебе както бѣше съ баща ми! (14) И
не само докѣ съмъ живъ ще покажешъ къмъ
мене милость Господня за да не умра, (15) но
и [л]въ вѣкъ нѣма да отсѣчешъ милостьта си
отъ дома ми, и тогазъ даже когато Господь
изтрѣби отъ лицето на земята всѣкиго отъ Да-
видовитѣ врагове. (16) И направи Ионатанъ
уговоръ съ Давидовия домъ, и *рече:* Господь
[м]да изиска *отмъщение* отъ Давидовитѣ вра-
гове. (17) И направи още Ионатанъ Давида
да се закълне, поради любовьта му която има-
ше къмъ него; защото [н]го обичаше както
обичаше своята си душа.

(18) И рече му Ионатанъ. [о]Утрѣ е новъ
мѣсецъ, и ще видятъ че те нѣма, защото се-
далището ти ще бжде праздно. (19) И *като*
стоишъ три дни, да слѣзешъ по-скоро и [п]да
дойдешъ на мѣстото дѣто бѣше се скрилъ въ
деня на онази работа, и да седнешъ при ка-
мика Езилъ. (20) И азъ ще устрѣля три стрѣ-
ли отъ страна, като че стрѣлямъ въ цѣль.
(21) И, ето, ще пратя момчето *и ще му кажа:*
Иди, намѣри стрѣлитѣ. Ако река нарочно на
момчето: Ето, стрѣлитѣ сж отсамъ тебе, вземи
ги, тогазъ ти ела защото е миръ тебѣ, и нѣма
никаква повреда: [р]живъ Господь. (22) Ако ли
река на момчето така: Ето, стрѣлитѣ сж от-
татъкъ тебе, иди въ пжтя си, защото Го-
сподь те е изпроводилъ. (23) А [с]за думата
която сме говорили азъ и ти, ето, Господь
нека е свидѣтель между мене и тебе въ вѣкъ.
(24) И тъй, скри се Давидъ на полето; и
когато дойде новомѣсечието, царьтъ седна на
трапезата да яде. (25) И седна царьтъ на
седалището си както винаги, на седалище при
стѣната; а Ионатанъ стана, и седна Авениръ
при Саула; а Давидовото мѣсто бѣше праздно.
(26) Саулъ обаче не каза нищо прѣзъ онзи
день, защото рече въ себе си: Нѣщо му се е
случило, та [т]не е чистъ: нечистъ ще да е.
(27) И на утриньта, вторня день на мѣсеца,
пакъ Давидовото мѣсто бѣше праздно; и рече
Саулъ на Ионатана сина си: Защо не дойде
Иесеевиятъ синъ на трапезата нито вчера
нито днесъ? (28) И [у]отговори Ионатанъ Сау-
лу: Давидъ поиска убѣдително отъ мене до-
зволение *да иде* до Витлеемъ, (29) и рече:
Пусни ме, моля, защото родътъ ни *прави*
жъртва въ града; и братъ ми, той ми заржча
да се намѣря; сега прочее, ако съмъ на-
мѣрилъ благодать прѣдъ очитѣ ти, остави ме,
моля, да ида и да видя братята си. За това
не дойде на царската трапеза.
(30) Тогазъ се разпали гнѣвътъ на Саула
върхъ Ионатана, и рече му: Сине развраще-
ни и отстжпни, не зная ли че ти си избралъ
Иесеевия синъ за срамъ на тебе и за срамъ
на майчината ти голота? (31) Защото додѣто
Иесеевиятъ синъ живѣе на земята, ни ти
ни царството ти не ще се утвърди. Сега
прочее прати та го доведи при мене, защото

а Числа 10;10. 28;11.
б Гл. 19;2.
в Гл. 16;4.
г Виж. Втор. 1;23. 2 Цар. 17;4.
д Гл. 25;17. Ест. 7;7.
е Ис. Нав. 2;14.
ж Ст. 16. Гл. 18;3. 23;18.
з 2 Цар. 14;32.
и Руть 1;17.
к Ис. Нав. 1;5. Гл. 17;37. 1 Лѣт. 22;11,16.
л 2 Цар. 9;1,3,7. 21;7.
м Гл. 25;22. Виж. Гл. 31;2. 2 Цар. 4;7. 21;8.
н Гл. 18;1.
о Ст. 5.
п Гл. 19;2.
р Пер. 4;2.
с Ст. 14,15. Виж. Ст. 42.
т Лев. 7;21. 15;5, и др.
у Ст. 6.

ю ще умре. (32) И отговори Иона-
аща си Саула та му рече: ᶠЗащо
ртви? що е сторилъ? (33) А ˣСа-
я копието на него за да го удари.
озна Ионатанъ че беше решено отъ
да умъртви Давида. (34) И стана Ио-
ъ трапезата разяренъ отъ гнѣвъ,
хлѣбъ втория день на мѣсеца; за-
э оскърбенъ за Давида, понеже го
баща му.
на утриньта излѣзе Ионатанъ на
врѣмето което бѣха опредѣлили съ
имаше съ себе си едно малко мом-
рече на момчето си: Тичай, на-
литѣ които азъ стрѣлямъ. *И* като
омчето, той устрѣли стрѣлата по-
отъ него. (37) И като дойде момче-
гото на стрѣлата която бѣше Иона-
ълялъ, викна Ионатанъ вслѣдъ мом-
оче: Не е ли стрѣлата по-нататъкъ
(38) И викна Ионатанъ вслѣдъ мом-
оро, прибързай, не стой. И събра
ното момче стрѣлитѣ, и дойде при
си. (39) Но момчето не знаеше ни-
Ионатанъ и Давидъ знаеха работа-
даде Ионатанъ оръжията си на
оето бѣше съ него, и рече му: Иди,
въ града.
когато отиде момчето, стана Давидъ
та страна та падна на лицето си
, и поклони се три пъти; и цѣлу-
цинъ другъ, и плакаха и двамата,
ъ твърдѣ много. (42) И рече Иона-
иду: ᶜИди съ миромъ както се за-
е двама въ името Господне и ре-
осподь нека е между мене и тебе, и
то сѣме и твоето сѣме въ вѣкъ! И
тиде; а Ионатанъ влѣзе въ града.

ГЛАВА 21.

Давидъ въ Нобъ, при ᵃАхимелеха
; и ᵇАхимелехъ съ трепетъ посрѣщна
рече му: Защо си ти самъ, и нѣ-
съ тебе? (2) И рече Давидъ на Ахи-
ященика: Царьтъ ми заповѣда една
рече ми: Нека не знае никой за
та за която те азъ изпращамъ, ни-
то що ти съмъ заповѣдалъ; и опредѣлихъ на
рабитѣ еди-кое и еди-кое мѣсто. (3) И сега що
имашъ подъ ръка? дай ми петь хлѣба въ
ръка, или каквото се намира. (4) И отговори
священикътъ Давиду и рече: Нѣмамъ подъ
ръка ни единъ общъ хлѣбъ; но има ᵉосве-
щени хлѣбове,— ᵍако момцитѣ сѫ се упазили
чисти поне отъ жени. (5) И отговори Давидъ
на священика и рече му: Ей, женитѣ сѫ
далечъ отъ насъ въ тѣзи три дни отъ когато
съмъ излѣзълъ, и ᵈсъсѫдитѣ на момцитѣ сѫ
чисти; и този *хлѣбъ* е нѣкакъ общъ, и още
понеже днесь има *другъ* освещенъ ᵉвъ съсѫ-
да. (6) ᵂИ тъй, даде му священикътъ светитѣ
хлѣбове; защото нѣмаше тамъ хлѣбъ освѣнъ
хлѣбоветѣ на прѣдложението ᶻкоито бѣха ди-
гнали отъ прѣдъ Господа за да положатъ то-
плы хлѣбове въ който день се дигнаха онѣзи.
(7) И имаше тамъ единъ человѣкъ отъ Сауло-
витѣ раби, задържанъ прѣзъ онзи день прѣдъ
Господа, и името му ᶦДоикъ, Едомяинъ, на-
чалникъ на Сауловитѣ овчари. (8) И рече
Давидъ Ахимелеху: А нѣмашъ ли тукъ подъ
ръка нѣкое копие или мечъ? защото нито
меча си нито оръжията взехъ въ ръката си,
понеже царската работа бѣше принудителна.
(9) И рече священикътъ: Мечътъ на Голиата
Филистимеца, когото ти порази ᵏвъ дола Ила,
ˡето, обвитъ е въ дреха задъ ефода: ако
искашъ да го вземешъ, вземи *го;* защото
тукъ нѣма другъ освѣнъ него. И рече Да-
видъ: Нѣма другъ като него: дай ми го.
(10) И стана Давидъ та побѣгна въ онзи
день отъ лицето на Саула, и отиде при Ан-
хуса Гетския царь. (11) И ᵐрекоха Анхусови-
тѣ раби нему: Не е ли този Давидъ царь на
мѣстото? не е ли *той* комуто взаимно пѣеха
въ ликуванията и говорѣха: —

ⁿСаулъ порази тисящитѣ си,
А Давидъ тмитѣ си?

(12) И ᵒтури Давидъ тѣзи думи въ сърдцето
си, и уплаши се много отъ Анхуса Гетския
царь. (13) И измѣни образа си прѣдъ тѣхъ, и
ⁿпрѣстори се на лудъ между ръцѣтѣ имъ, и
правѣше бѣлѣзи по вратата на дверитѣ, и
оставяше лигитѣ си да текатъ по брадата му.
(14) Тогазъ рече Анхусъ на рабитѣ си: Ето,
вие видите чо е лудъ този человѣкъ: защо го

Мат. 27;23.
;22.
1.
—
Мар. 2;26.
б Гл. 16;4.
в Изх. 25;30. Лев. 24;5. Мат. 12;4.
г Изх. 19;15. Зах. 7;3.
д 1 Сол. 4;4.
е Лев. 8;26.
ж Мат. 12;3,4. Мар. 2;25,26. Лука 6;3,4.
з Лев. 24;8,9.
и Гл. 22;9. Псал. 52, надписътъ.
к Гл. 17;2,50.
л Виж. Гл. 31;10.
м Псал. 56, надписътъ.
н Гл. 18;7. 29;5.
о Лука 2;19.
п Псал. 34, надписътъ.
—

доведохте при мене? (15) Луди ли ми сѫ потрѣбвали, та сте довели тогози да прави лудини прѣдъ мене? той ли ще влѣзе въ дома ми?

ГЛАВА 22.

И тръгна Давидъ отъ тамъ та се [а]отърва въ пещерата Одоламъ; и когато чуха братята му и всичкий му бащинъ домъ, слѣзоха тамъ при него. (2) И [б]събраха се при него всѣки който бѣше въ утѣснение, и всѣки длъжникъ, и всѣки оскърбенъ; и стана началникъ надъ тѣхъ; и така бѣха съ него до четиристотинъ мѫже.

(3) И отиде Давидъ отъ тамъ въ Масфа на Моавъ та рече на Моавския царь: Нека дойдатъ, моля, баща ми и майка ми при васъ додѣ позная що ще стори съ мене Богъ. (4) И изведе ги прѣдъ Моавския царь, та живѣеха съ него прѣзъ всичкото врѣме въ което Давидъ бѣше въ крѣпостьта. (5) А пророкъ [г]Гадъ рече Давиду: Не оставай въ крѣпостьта: иди та влѣзъ въ Юдината земя. Тогазъ отиде Давидъ та влѣзе въ дѫбравата Аретъ.

(6) А като чу Саулъ че се яви Давидъ и мѫжетѣ които бѣха съ него, (а Саулъ седѣше въ Гавая подъ дървото въ Рама, и имаше копието си въ рѫката си, и всичкитѣ му раби стоеха прѣдъ него,) (7) тогазъ рече Саулъ на рабитѣ си които стоеха прѣдъ него: Чуйте сега, Вениаминци; да ли ще Иесеевиятъ синъ на всинца ви [д]да даде ниви и лозя, и всинца ви ще направи ли тисящници и сотници, (8) та да направите всинца вие заговоръ противъ мене, и да нѣма никой да ми каже на ухото че [е]синъ ми е направилъ уговоръ съ Иесеевия синъ, и да нѣма ни единъ отъ васъ да го боли сърдцето за мене, или да ми каже на ухото че синъ ми подигна раба ми противъ мене да тури засада както днесъ?

(9) И отговори [ж]Доикъ Едомянинътъ, който бѣше опрѣдѣленъ надъ Сауловитѣ раби, и рече: Видѣхъ Иесеевия синъ че дойде въ Нобъ [з]при Ахимелеха [и]Ахитововия синъ, (10) който [к]попита Господа за него, и [л]даде му храна, и му даде меча на Голиата Филистимеца.

(11) Тогазъ прати царьтъ да викнатъ Ахимелеха Ахитововия синъ, свещеника, и всичкия му бащинъ домъ, свещеницитѣ които бѣха въ Нобъ; и дойдоха всичкитѣ при царя. (12) И рече Саулъ: Чуй сега, сине Ахитововъ. А той отговори: Ето ме, господарю мой. (13) И рече му Саулъ: Защо направихте заговоръ противъ мене, ти и Иесеевиятъ синъ, та си му далъ хлѣбъ и мечъ, и си попиталъ Бога за него, да се подигне противъ мене, и да тури засада както днесъ? (14) И отговори Ахимелехъ на царя и рече: И кой е между всичкитѣ ти раби като Давида вѣренъ, и зеть царевъ, и [*]има свободенъ входъ при тебе, и почитаемъ въ дома ти? (15) Днесъ ли начнахъ да питамъ Бога за него? да не бѫде! Нека не възложи царьтъ нищо върхъ раба си нито върхъ всичкия ми бащинъ домъ; защото рабътъ ти не знае нищо за всичко това, ни малко ни много. (16) И рече царьтъ: Непрѣмѣнно ще умрешъ, Ахимелехе, ти и всичкий ти бащинъ домъ. (17) И рече царьтъ на скороходцитѣ които стоеха прѣдъ него: Обърнете се та умъртвете свещеницитѣ Господни; понеже иматъ и тѣ рѫката си съ Давида, и понеже познаха че той бѣгаше, и не ми извѣстиха *това*. Но царевитѣ раби [м]не рачиха да прострать рѫцѣтѣ си за да нападнатъ върхъ свещеницитѣ Господни. (18) И рече царьтъ на Доика: Обърни се ти та нападни на свещеницитѣ. И обърна се Доикъ Едомянинътъ, и нападна на свещеницитѣ та [н]уби прѣзъ онзи день осемдесеть и петь мѫже които носѣха лененъ ефодъ. (19) И [о]Нобъ, града на свещеницитѣ, порази съ острото на ножа, мѫже и жени, дѣца и младенци на цица, и говеда, и осли, и овци, съ острото на ножа.

(20) И [п]избави се единъ отъ синоветѣ на Ахимелеха Ахитововия синъ, на име Авиатаръ, та [р]побѣгна вслѣдъ Давида. (21) И извѣсти Авиатаръ Давиду че изби Саулъ свещеницитѣ Господни. (22) И рече Давидъ Авиатару: Знаехъ въ онзи день въ който Доикъ Едомянинътъ бѣше тамъ че непрѣмѣнно щѣше да обади на Саула. Азъ станахъ причина за смъртьта на всичкитѣ человѣци отъ бащиния ти домъ. (23) Седи съ мене, не бой се; защото [с]онзи който иска моя животъ иска и твоя; но ти ще бѫдешъ съ мене въ безопасность.

а Псал. 57, надписътъ. 142, надписътъ.
б 2 Цар. 23;13.
в Сѫд. 11;3.
г 2 Цар. 24;11. 1 Лѣт. 21;9. 2 Лѣт. 29;25.
д Гл. 8;14.
е Гл. 18;3. 20;30.
ж Гл. 21;7. Псал. 52, надписътъ и Ст. 1-3.
з Гл. 21;1.
и Гл. 14;3.
к Числа 27;21.
л Гл. 21;6,9.
* *Или*, ходятъ по твоитѣ повелѣния.
м Виж. Изх. 1;17.
н Виж. Гл. 2;31.
о Ст. 9,11.
п Гл. 23;6.
р Гл. 2;33.
с 3 Цар. 2;26.

ГЛАВА 23.

И извѣстиха Давиду и рекоха: Ето, Фили-
стимцитѣ ратуватъ [а]противъ Кеила, и раз-
грабятъ гумната. (2) И [б]попита Давидъ Го-
спода и рече: Да ида ли да поразя тѣзи Фи-
листимци? И рече Господь Давиду: Иди та
порази Филистимцитѣ, и избави Кеила. (3) И
рекоха Давидовитѣ мѫже нему: Ето, ние
тукъ въ Юдея се боимъ; а колко повече ако
отидемъ въ Кеила противъ Филистимскитѣ
воинства! (4) За то пакъ попита Давидъ Господа.
И отговори му Господь и рече: Стани, слѣзъ въ
Кеила; защото ще прѣдамъ Филистимцитѣ въ
рѫката ти. (5) Тогазъ дойде Давидъ и мѫже-
тѣ му въ Кеила, и ратува съ Филистимцитѣ,
и взе скотоветѣ имъ, и порази ги съ голѣмо
поражение. И избави Давидъ Кеилскитѣ жи-
тели. (6) (А когато Авиатаръ Ахимелеховиятъ
синъ [в]побѣгна при Давида въ Кеила, той бѣ-
ше слѣзълъ съ ефодъ въ рѫката си.)
(7) И извѣсти се Саулу че дойде Давидъ въ
Кеила. И рече Саулъ: Богъ го прѣдаде въ
рѫката ми; защото влѣзе и се затвори въ
градъ който има врати и вереи. (8) И свика
Саулъ всичкитѣ люде на брань да слѣзатъ въ
Кеила, да обсадятъ Давида и неговитѣ мѫже.
(9) И Давидъ се научи че Саулъ кроеше зло
противъ него; и [г]рече на Авиатара свеще-
ника: Донеси тукъ ефода. (10) И рече Да-
видъ: Господи Боже Израилевъ, рабътъ ти
чу наздраво че Саулъ иска да дойде въ Кеи-
ла [д]да съсипе града заради мене. (11) Ще ме
прѣдадатъ ли Киелскитѣ мѫже въ рѫката му?
ще слѣзе ли Саулъ както чу рабътъ ти? Го-
споди Боже Израилевъ, обяви, моля се, на раба
си. И рече Господь: Ще слѣзе. (12) Рече пакъ
Давидъ: Ще прѣдадатъ ли Кеилскитѣ мѫже
мене и мѫжетѣ ми въ рѫката на Саула? И
рече Господь: Ще прѣдадатъ. (13) Тогазъ Да-
видъ и мѫжетѣ му, [е]до шестстотинъ души,
дигнаха се та излѣзоха изъ Кеила и отидоха
дѣто могоха. И извѣсти се Саулу че се из-
бави Давидъ отъ Кеила; за това се остави да
не излѣзе. (14) А Давидъ седна въ пустиня-
та въ крѣпки мѣста, и седѣше на [ж]една го-
ра въ пустинята [з]Зифъ. [и]И търсѣше го Са-
улъ всѣки день; но Богъ не го прѣдаде въ
рѫката му. (15) И видѣ Давидъ че излѣзе Са-
улъ за да иска живота му; и Давидъ бѣше
въ пустинята Зифъ, вѫтрѣ въ дѫбравата.
(16) Тогазъ стана Ионатанъ Сауловий синъ
та отиде при Давида въ дѫбравата, и укрѣпи
рѫката му въ Бога. (17) И рече му: Не бой
се; защото нѣма да те намѣри рѫката на ба-
ща ми Саула; и ти ще царувашъ надъ Из-
раиля, а азъ ще бѫда вторий по тебе; [к]кой,
Саулъ баща ми знае това. (18) И [л]направиха
двамата завѣтъ прѣдъ Господа; и седѣше Да-
видъ вѫтрѣ въ дѫбравата, а Ионатанъ си
отиде въ дома си.
(19) А [м]Зифцитѣ възлѣзоха при Саула въ
Гавая и рекоха: Не е ли скритъ Давидъ у
насъ въ крѣпки мѣста вѫтрѣ въ дѫбравата,
на хълма Ехела, който е къмъ югъ отъ Иеси-
монъ? (20) Сега прочее, царю, слѣзъ споредъ
всичкото желание на душата си за да слѣзешъ;
а [н]наше дѣло ще бѫде да го прѣдадемъ въ
рѫката на царя. (21) И рече Саулъ: Благо-
словени вие отъ Господа, защото ме пожалихте.
(22) Идете прочее, увѣрете се по-точно, нау-
чете се и вижте мѣстото му дѣто стѫпя нога-
та му, и кой го е видѣлъ тамъ; защото ми ка-
заха че е много коваренъ. (23) И тъй, вижте и
научете се въ кое отъ всичкитѣ скришни
мѣста е скритъ; и като се извѣстите върнете
се при мене, и ще ида съ васъ; и ако е въ
тази земя, непрѣмѣнно ще го издиря между
всичкитѣ тисящи Юдини. (24) И станаха та
отидоха въ Зифъ прѣди Саула. А Давидъ и
мѫжетѣ му бѣха въ пустинята [о]Маонъ, на
полето къмъ югъ отъ Иесимонъ.
(25) И тъй, отиде Саулъ и мѫжетѣ му да
го търсятъ. И извѣсти се това Давиду; зара-
ди това слѣзе въ камика, и седѣше въ пусти-
нята Маонъ. И като чу Саулъ, завтече се
слѣдъ Давида въ пустинята Маонъ. (26) И
Саулъ ходѣше отъ едната страна на гората,
а Давидъ и мѫжетѣ му отъ другата страна на
гората; и [п]побърза Давидъ да побѣгне отъ
лицето на Саула; но Саулъ и мѫжетѣ му
[р]заобиколиха Давида и неговитѣ мѫже да ги
хванатъ. (27) И [с]дойде вѣститель при Саула
та рече: Побързай та ела, защото Филистим-
цитѣ нападнаха на земята. (28) За това се

а Ис. Нав. 15;44.
б Ст. 4,6,9. Гл. 30;8. 2 Цар. 5;19,23.
в Гл. 22;20.
г Числа 27;21. Гл. 30;7.
д Гл. 22;19.
е Гл. 22;2. 25;13.
ж Псал. 11;1.
з Ис. Нав. 15;55.
и Псал. 54;3,4.
к Гл. 24;20.
л Гл. 18;3. 20;16,42. 2 Цар. 21;7.
м Виж. Гл. 26;1. Псал. 54, надписътъ.
н Псал. 54;3.
о Ис. Нав. 15;55. Гл. 25;2.
п Псал. 31;22.
р Псал. 17;9.
с Виж. 4 Цар. 19;9.

върна Саулъ да не гони Давида, та отиде
противъ Филистимцитѣ; за това нарекоха оно-
ва мѣсто *Села-амалекотъ.

ГЛАВА 24.

Слѣдъ това Давидъ възлѣзе отъ тамъ та
седна въ крѣпкитѣ мѣста на [а]Енъ-гади. (2) И
[б]като се върна Саулъ отъ да гони Филистим-
цитѣ, извѣстиха му и рекоха: Ето, Давидъ е
въ пустинята Енъ-гади. (3) Тогазъ взе Саулъ
три тисящи мжже, избрани отъ всичкия Из-
раиль, та [в]отиде да търси Давида и мжжетѣ
му по скалитѣ на дивитѣ кози. (4) И дойде
въ оградитѣ на овцитѣ при пжтя, дѣто имаше
пещера; и [г]влѣзе Саулъ [д]за *нуждата си, а
[е]Давидъ и мжжетѣ му седѣха по-навжтрѣ въ
пещерата. (5) И [ж]рекоха мжжетѣ Давидови нему:
Ето деня за който ти говори Господь и рече:
Ето, азъ ще прѣдамъ неприятеля ти въ рж-
ката ти, и ще му направишъ както ти се
види добро. Тогазъ стана Давидъ та отрѣза
скришно полата на Сауловата мантия. (6) И
слѣдъ това, [з]сърдцето на Давида се разтре-
пера понеже отрѣза полата на Саула. (7) И
рече на мжжетѣ си; [и]Да ми не даде Господь
да направя това нѣщо на господаря си,
помазанника Господенъ, да туря ржката си на
него; защото е помазаникъ Господенъ.

(8) И [к]възбрани Давидъ мжжетѣ си съ тѣзи
рѣчи, и не ги остави да станатъ противъ
Саула. А Саулъ стана отъ пещерата та отиде
по пжтя си. (9) И слѣдъ това стана Давидъ та
излѣзе изъ пещерата, и извика отзадъ Саула
и рече: Господарю мой царю! И когато по-
гледна Саулъ отзадѣ си, Давидъ се наведе съ
лицето си до земята та му се поклони. (10) И
рече Давидъ Саулу: [л]Защо слушашъ думитѣ
на человѣци които думатъ: Ето, Давидъ иска
злото ти? (11) Ето, този день видѣха очитѣ ти
какъ те прѣдаде Господь въ ржката ми днесь
въ пещерата; и едни рекоха да те убия; но
окото ми те пожали, и рекохъ: Не ща да туря
ржка върхъ господаря си; защото е помаза-
никъ Господенъ. (12) Виждь още, отче мой, виждь
даже полата на мантията си въ ржката ми;
и отъ това че отрѣзахъ полата на мантията
ти, а не те убихъ, познай и виждь че [м]нѣ-
ма злоба нито прѣстжпление въ ржката ми,
и не съмъ съгрѣшилъ противъ тебе; [н]но ти
гонишъ живота ми за да го отнемешъ. (13) [о]Не-
ка сжди Господь между мене и тебе, и да ми
отмъсти Господь отъ тебе; но моята ржка не
ще да бжде на тебе. (14) Както говори посло-
вицата на древнитѣ: Отъ беззаконнитѣ из-
лазя беззаконие; но моята ржка не ще да
бжде върхъ тебе. (15) Подиръ кого е излѣзълъ
Израилевий царь? подиръ кого тичашъ ти?
[п]подиръ умрѣло куче ли? [р]подиръ една бъл-
ха ли? (16) [с]Господь прочее нека е сждия, и
нека сжди между мене и тебе: и [т]нека види,
[у]и нека ме защити, и нека ме избави отъ
ржката ти.

(17) И като свърши Давидъ да говори тѣзи
думи Саулу, рече Саулъ: [ф]Твоятъ ли гласъ е
този, чадо мое Давиде? И възвиси Саулъ
гласа си и плака. (18) И [х]рече Давиду: [ц]Ти
си по-праведенъ отъ мене, защото [ч]ти ми
въздаде добро, а азъ ти въздадохъ зло. (19) И
ти показа днесь колко добро ми си направилъ,
защото, [ш]като ме заключи Господь въ ржцѣ-
тѣ ти, ти ме не уби. (20) И кой, като намѣри
врага си, би го оставилъ да отиде по пжтя си
безъ поврѣда? Господь прочее да ти въздаде
добро за онова което ми ти направи този день.
(21) И сега, ето, [щ]познавамъ че наистина ти
ще се въцаришъ, и царството Израилево ще
се утвърди въ ржката ти. (22) [ъ]Сега прочее
закълни ми се въ Господа [ь]че нѣма да из-
трѣбишъ сѣмето ми слѣдъ мене, и че нѣма
да погубишъ името ми отъ дома на отца ми.
(23) И закле се Давидъ Саулу. И отиде си
Саулъ въ дома си; а Давидъ и мжжетѣ му
възлѣзоха [ѣ]въ крѣпостьта.

ГЛАВА 25.

И [а]умрѣ Самуилъ; и събраха се всичкий

---

* Камикъ на Дѣленията.

—

а 2 Лѣт. 20;2.
б Гл. 23;28.
в Псал. 38;12.
г Псал. 141;6.
д Сжд. 3;24.
* Евр., да покрие нозѣтѣ си.
е Псал. 57, надписътъ. 142, надписътъ.
ж Гл. 26;8.
з 2 Цар. 24;10.
и Гл. 26;11.
к Псал. 7;4. Мат. 5;44. Рим. 12;17,19.
л Псал. 141;6. Прит. 16;28. 17;9.
м Псал. 7;3. 35;7.
н Гл. 26;20.
о Бит. 16;5. Сжд. 11;27. Гл. 26;10. Иовъ 5;8.
п Гл. 17;43. 2 Цар. 9;8.
р Гл. 26;20.
с Ст. 13.
т 2 Лѣт. 24;22.
у Псал. 35;1. 43;1. 119;154. Мих. 7;9.
ф Гл. 26;17.
х Гл. 26;21.
ц Бит. 38;26.
ч Мат. 5;44.
ш Гл. 26;23.
щ Гл. 23;17.
ъ Бит. 21;23.
ь 2 Цар. 21;6,8.
ѣ Гл. 23;29.

—

а Гл. 28;3.

Израилъ та го [б]оплакаха, и погребоха го въ дома му въ Рама. И стана Давидъ та слѣзе въ пустинята [в]Фаранъ.

(2) И имаше единъ человѣкъ [г]въ Маонъ на когото работата бѣше [д]на Кармилъ; и този человѣкъ бѣше много голѣмъ, и имаше три тисящи овци и тисяща кози; и стрижеше овцитѣ си на Кармилъ. (3) И името на человѣка бѣше Навалъ, а името на жена му Авигея; и жената бѣше благоразумна и краснолична, а человѣкътъ жестокъ и лукавъ въ работитѣ *си;* и той бѣше [•]отъ рода на Халева. (4) И чу Давидъ въ пустинята че [е]Навалъ стрижеше овцитѣ си. (5) И проводи Давидъ десеть момъка, и рече Давидъ на момцитѣ: Възлѣзте на Кармилъ та идете при Навала, и поздравете го въ името ми. (6) И да речете: Да си живъ! [ж]Миръ и на тебе, миръ и на дома ти, миръ и на всичко що имашъ! (7) И сега чухъ че имашъ стригачи: ето, овчаритѣ ти които бѣха съ насъ не ги повредихме, [з]нито имъ се нѣщо изгуби прѣзъ всичкото врѣме въ което бѣха на Кармилъ. (8) Попитай момцитѣ си, и ще ти кажатъ. И сега нека намѣрятъ *тѣзи* момци благодать прѣдъ очитѣ ти, защото [и]въ добъръ день дойдохме: дай, моля, каквото ти дава ржката на рабитѣ си и на сина си Давида. (9) И дойдоха Давидовитѣ момци та говориха Навалу споредъ всички тѣзи думи въ името на Давида, и прѣстанаха. (10) Но Навалъ отговори на Давидовитѣ раби и рече: [к]Кой е Давидъ? и кой е Иесеевиятъ синъ? Много сж станали днесъ рабитѣ които бѣгатъ всѣки отъ господаря си. (11) [л]И тъй, ще взема ли хлѣба си, и водата си, и закланото си което заклахъ за стригачитѣ си та да *ги* дамъ на человѣци които не познавамъ отъ кждѣ сж? (12) И върнаха се Давидовитѣ момци на пжтя си та си отидоха, и като дойдоха извѣстиха му всички тѣзи думи. (13) И рече Давидъ на мжжетѣ си: Прѣпашете всѣки меча си, и прѣпасаха всѣки меча си, така и Давидъ прѣпаса меча си, и възлѣзоха вслѣдъ Давида до четиристотинъ мжже, а двѣстѣ останаха [м]при съсждитѣ.

(14) А единъ отъ момцитѣ извѣсти на Авигея Наваловата жена и рече: Ето, Давидъ прати вѣстители отъ пустинята за да поздрави нашия господарь; а той [†]люто имъ говори. (15) Но тѣзи мжже бѣха много добри къмъ насъ; и [н]не се повредихме нито изгубихме нѣщо колкото врѣме се дружихме съ тѣхъ когато бѣхме въ полето: (16) [о]бѣха като стѣна около насъ и нощѣ и денѣ прѣзъ всичкото врѣме въ което бѣхме съ тѣхъ и пасѣхме овцитѣ. (17) И сега, познай и виждъ ти какво ще направишъ; защото [п]злото се изрече противъ господаря ни и противъ всичкия му домъ; понеже е [р]человѣкъ толкозъ лошъ щото никой не може да му продума. (18) Тогазъ побърза Авигея та [с]взе двѣстѣ хлѣба, и два мѣха вино, и петь овци приготвени, и петь мѣри жито пържено, и сто грозда сухо грозде, и двѣстѣ низаници смокви, и тури *ги* на осли. (19) И рече на момчетата си: [т]Вървете прѣдъ мене; ето, азъ ида слѣдъ васъ. Но на Навала мжжа си не обади. (20) И като седѣше тя на осела и слазяше подъ покрова на гората, ето, Давидъ и мжжетѣ му слазяха къмъ нея; и срѣщна ги. (21) А Давидъ бѣше рекълъ: Напразно наистина упазихъ всичко що имаше той въ пустинята, и не се изгуби ни едно отъ всичко що имаше; и [у]въздаде ми зло за добро. (22) [ф]Така да направи Богъ на Давидовитѣ неприятели, и така да приложи, [х]ако до утрѣшната зора оставя отъ всичко що е негово [§][ц]единъ кракъ.

(23) И като видѣ Авигея Давида, побърза та [ч]слѣзе отъ осела, и падна прѣдъ Давида на лице та се поклони доземи. (24) И припадна на нозѣтѣ му и рече: На мене *нека е* тая неправда, господарю мой; и нека говори, моля, рабинята ти въ ушитѣ ти; и послушай думитѣ на рабинята си. (25) Нека не даде господарьтъ ми, моля, никакво внимание на този лошъ человѣкъ Навала; защото споредъ името си такъвъ е: [••]Навалъ е името му, и безумие е съ него, а пъкъ азъ твоята рабиня не видѣхъ момцитѣ на господаря си които си

б Числа 20;29 Втор. 34;8. [120;5.
в Бит. 21;21 Псал.
г Гл. 23;24.
д Ис. Нав. 15;55.
• *Или,* кучешки.
е Бит. 38;13. 2 Цар. 13;23.
ж 1 Лѣт. 12;18. Псал. 122;7. Лука 10;5.
з Ст. 15,21.
и Неем. 8;10. Ест. 9;19.
к Сжд. 9;28. Псал. 73;7,8. 123;3,4.
л Сжд. 8;6.
м Гл. 30;24. [тѣхъ.
† *Евр.,* нападна върхъ
н Ст. 7.
о Изх. 14;22. Иовъ 1;10.
п Гл. 20;7 [19;22.
р Втор. 13;13. Сжд.
с Бит. 32;13. Прит. 18;16. 21;14.
т Бит. 32:16,20.
у Псал. 109;5. Прит. 17;13.
ф Рутъ 1,17. Гл. 3;17. 20;13,16.
х Ст. 34. [стѣна.
§ *Евр*, пикаещъ въ
ц 3 Цар. 14,10. 21;21. 4 Цар 9;8.
ч Ис. Нав. 15;18. Сжд. 1;14.
•• Безуменъ.

проводишъ. (26) Сега прочее, господарю мой,
шживъ Господь и жива душата ти, Господь
щто удържа отъ да влѣзешъ въ кръвь и ъда
отмъстишъ съ ржката си; а сега ьвразитѣ ти
и тѣзи които искатъ зло на господаря ми нека
сж като Навала. (27) И сега, ѣтози 'подаръкъ
който донесе твоята рабиня на господаря си
нека се даде на момцитѣ които слѣдватъ го-
сподаря ми. (28) Прости, моля, съгрѣшението
на рабинята си; защото юГосподь несъмнѣно
ще направи на господаря ми домъ твърдъ, по-
неже ягосподарьтъ ми ратува бранитѣ Го-
сподни, и жзло не се намѣри въ тебе никога.
(29) Ако и да се е дигналъ человѣкъ да те
гони и да иска душата ти, душата обаче на
господаря ми ще бжде вързана въ вързани-
цата на живота при Господа Бога твоего; а
душитѣ на неприятелитѣ ти, тѣхъ ѭще за-
хвърля като отсрѣдъ праща. (30) И когато на-
прави Господь на господаря ми по всичкитѣ
благости които е говорилъ за тебе, и те по-
стави управитель надъ Израиля, (31) тогазъ
това да ти не бжде съблазънъ, нито прѣпъ-
ване сърдечно на господаря ми, че си про-
лѣлъ неповинна кръвь, или че господарьтъ
ми е отмъстилъ самъ за себе си; но когато
Господь направи добро на господаря ми, то-
газъ помни рабинята си.
(32) И рече Давидъ на Авигея: аБлагосло-
венъ Господь Богъ Израилевъ който те пра-
ти този день да ме посрѣщнешъ; (33) и благо-
словенъ съвѣтътъ ти; и благословена ти бкоя-
то ме упази този день да не влѣза въ кръвь
и да си отмъстя съ ржката си. (34) Защото
наистина, живъ е Господь Богъ Израилевъ
вкойто ме възбрани отъ да ти сторя зло, ако
не бѣше побързала да дойдешъ да ме посрѣщ-
нешъ, гнѣмаше да остане Навалу до утрѣш-
ната зора нито единъ кракъ нѣщо. (35) И взе
Давидъ отъ ржката ѝ онова що му бѣ доне-
сла; и рече ѝ: дВъзлѣзъ въ дома си съ
миръ: виждь, послушахъ гласа ти и еприехъ
лицето ти.
(36) И дойде Авигея при Навала; и, ето,
жтой имаше пиръ въ дома си като пиръ цар-
ски; и сърдцето Навалово *бѣше* весело въ
него, и той бѣше крайно пиянъ; заради това
му не извѣсти нищо, ни малко ни голѣмо, до
утрѣшната зора. (37) Но на утриньта като се
изтрѣзви Навалъ, исказа му жената му тѣзи
работи; и примрѣ сърдцето му въ него и ста-
на като камикъ. (38) И слѣдъ десеть дни поч-
ти порази Господь Навала; и умрѣ.
(39) И когато чу Давидъ че умрѣ Навалъ,
рече: зБлагословенъ Господь, икойто сжди сж-
да ми *за* поношението ми отъ Навала, и квъз-
брани раба си отъ злото; и лНаваловата зло-
ба обърна Господь на главата му! И прати
Давидъ да говори на Авигея да я вземе за
жена за себе си. (40) И дойдоха Давидовитѣ
раби при Авигея въ Кармилъ та ѝ говориха
и рекоха: Давидъ ни прати при тебе да те
вземе за жена за себе си. (41) И стана та се
поклони съ лицето си доземи и рече: Ето,
м*нека е* рабинята ти слугиня да мие нозѣтѣ
на рабитѣ на господаря си. (42) И побърза
Авигея та стана и качи се на осела, заедно
съ петь нейни момичета които отиваха вслѣдъ
нея; и отиде вслѣдъ Давидовитѣ вѣстители, и
стана му жена. (43) Давидъ взе още и Ахи-
ноамъ нотъ Иезраель; ои тѣзи двѣтѣ бѣха му
жени. (44) А Саулъ бѣше далъ пМихала дъ-
щеря си, Давидовата жена, на Фалтия Лаи-
совия синъ, който бѣше отъ рГалимъ.

ГЛАВА 26.

А дойдоха Зифцитѣ при Саула въ Гаваа и
рекоха: аНе крие ли се Давидъ въ хълма
Ехела срѣщу Иесимонъ? (2) И стана Саулъ
та слѣзе въ Зифската пустиня, и имаше съ
себе си три тисящи избрани мжже отъ Из-
раиля, да търси Давида въ Зифската пустиня.
(3) И разположи стана си Саулъ на хълма
Ехела който е срѣщу Иесимонъ, при пжтя. А
Давидъ седѣше въ пустинята, и видѣ че Са-
улъ идѣше отдирѣ му въ пустинята. (4) За това
прати Давидъ съгледатели та се научи че
Саулъ наистина дойде.
(5) И стана Давидъ та дойде на мѣстото дѣ-

ш 4Цар.2;2.
щ Бит.20;6. Ст.33.
ъ Рим.12;19.
ь 2Цар.18;32.
ѣ Бит.33;11. Гл.30;26. 4Цар.5;15.
' *Евр.*, благословение.
ю 2Цар.7;11,27. 3Цар.9;5. 1Лѣт.17;10,25.
я Гл.18;17.
ж Гл.24;11.
ѭ Иер.10;18.
а Бит.24;27. Изх.18;10. Псал.41;13. 72;18. Лука 1;68.
б Ст.26.
в Ст.26.
г Ст.22.
д Гл.20;42. 2Цар.15;9. 4Цар.5;19. Лука 7;50. 8;48.
е Бит.19;21.
ж 2Цар.13;23.
з Ст.32.
и Прит.22;23.
к Ст.26,34.
л 3Цар.2;44. Псал.7;16.
м Руть 2;10,13. Прит.15;33.
н Ис.Нав.15;56.
о Гл.27;3. 30;5.
п 2Цар.3;14,15.
р Иса.10;30.
—
а Гл.23;19. Псал.54, надписътъ.

то Саулъ бѣше разположилъ стана си; и съгледа Давидъ мѣстото дѣто лежеше Саулъ и [б]Авениръ Ніровий синъ военачалникътъ му. А Саулъ лежеше въ оплота отъ колата; и людетѣ бѣха разположени около него. (6) Тогазъ отговори Давидъ и рече на Ахимелеха Хетееца и на Ависея [в]сина Саруинъ, брата на Иоава: [г]Кой ще слѣзе съ мене при Саула въ стана? И рече Ависей: Азъ ще слѣза съ тебе. (7) И тъй, дойдоха Давидъ и Ависей прѣзъ нощь при людетѣ; и, ето, Саулъ лежеше заспалъ въ оплота отъ колата, и копието му забито въ земята при главата му; а Авениръ и людетѣ лежеха около него. (8) Тогазъ рече Ависей Давиду: Богъ заключи днесъ врага ти въ ржката ти; и сега да го поразя съ копието дори до земята заеднъжъ, и нѣма да повторя върхъ него. (9) А Давидъ рече на Ависея: Да го не погубишъ; защото [д]кой може тури ржка на помазанника Господень и да е неповиненъ? (10) И рече още Давидъ: Живъ Господь, [е]Господь ще го порази; или [ж]деньтъ му ще дойде, и ще умре; или [з]ще влѣзе въ брань и ще се свърши. (11) [и]Да ми не бжде отъ Господа да туря ржка на помазанника Господень! Но вземи сега, моля, копието което е при главата му, и кърчага съ водата, та да си отидемъ. (12) И тъй, взе Давидъ копието и кърчага съ водата отъ при главата на Саула та си отидоха; и никой не видѣ, и никой не усѣти, и никой не се събуди; защото всичкитѣ спѣха, понеже [к]дълбокъ сънъ отъ Господа бѣ падналъ на тѣхъ.

(13) Тогазъ мина Давидъ насрѣща та застана на върха на гората отъ далечъ: между тѣхъ имаше голѣмо разстояние. (14) И извика Давидъ къмъ людетѣ и къмъ Авенира Нировия синъ и говорѣше: Не отговаряшъ ли, Авенире? И отговори Авениръ та рече: Кой си ти дѣто викашъ къмъ царя? (15) И рече Давидъ Авениру: Не си ли мжжъ ти? и кой е подобенъ тебѣ между Израиля? а защо не пазишъ господаря си царя? понеже влѣзе единъ отъ людетѣ да погуби царя господаря ти. (16) Не е добро това нѣщо което стори ти: живъ Господь, вие сте достойни за смърть, понеже не упазихте господаря си, помазанника Господень. И сега, вижте дѣ е копието на царя и кърчагътъ съ водата които бѣха при главата му. (17) И позна Саулъ гласа Давидовъ, и рече: [л]Твоятъ гласъ ли е, чадо мое Давиде? И Давидъ рече: Моятъ гласъ е, господарю мой царю. (18) И рече: [м]Защо господарьтъ ми гони така раба си? Какво съмъ сторилъ? или какво зло *има* въ ржката ми? (19) И сега нека чуе, моля, господарьтъ ми царьтъ думитѣ на раба си. Ако Господь [н]те подигна противъ мене, нека приеме жъртва; но ако сж человѣчески синове, тѣ *нека бждатъ* прокляти прѣдъ Господа, [о]защото ме изпждиха днесъ да нѣмамъ съобщение [п]въ наслѣдието Господне, и казватъ *ми:* Иди, служи на други богове. (20) И сега, нека не падне кръвьта ми на земята прѣдъ Господа; защото царьтъ Израилевъ е излѣзълъ да търси [р]една бълха, като кога гони нѣкой еребица въ горитѣ.

(21) И рече Саулъ: [с]Съгрѣшихъ. върни се, чадо мое Давиде; защото нѣма вече да ти сторя зло, понеже душата ми [т]биде днесъ многоцѣнна прѣдъ твоитѣ очи: ето, безумие сторихъ, и голѣма погрѣшка направихъ. (22) И отговори Давидъ и рече: Ето царското копие; и нека мине единъ отъ момцитѣ и да го вземе. (23) [у]А Господь да отдаде всѣкиму споредъ правдата му и споредъ вѣрностьта му; защото те прѣдаде Господь днесъ въ ржката *ми,* но азъ не рачихъ да туря ржката си на помазанника Господень. (24) Ето прочее, както животътъ ти биде днесъ многоцѣненъ прѣдъ очитѣ ми, така и моятъ животъ нека бжде многоцѣненъ прѣдъ очитѣ на Господа, и той да ме избави отъ всичкитѣ скърби. (25) Тогазъ рече Саулъ Давиду: Да си благословенъ, чадо мое Давиде! ти непрѣмѣнно ще извършишъ *велики дѣла,* и [ф]наистина ще се прѣукрѣпишъ. И Давидъ си отиде въ пжтя си; а Саулъ се върна на мѣстото си.

ГЛАВА 27.

И рече Давидъ въ сърдцето си: Най-сетнѣ ще погина единъ день отъ ржката на Саула: нѣма по-добро за мене освѣнъ да се отърва по-скоро въ Филистимската земя: тогазъ ще

б Гл. 14;50. 17;55.
в 1 Лѣт. 2;16.
г Сжд. 7;10,11.
д Гл. 24;6,7. 2 Цар. 1;16.
е Гл. 25;38. Псал. 94;1,2,23. Лука 18;7. Рим. 12;19.
ж Виж. Бит. 47;29. Втор. 31;14. Иовъ 7;1. 14;5. Псал. 37;13.
з Гл. 31;6.
и Гл. 24;7,13.
к Бит. 2;21. 15;12.
л Гл. 24;17.
м Гл. 24;10,12.
н 2 Цар. 16;11. 24;1.
о Втор. 4;28. Псал. 120;5.
п 2 Цар. 14;16. 20;19.
р Гл. 24;15.
с Гл. 15;24. 24;18.
т Гл. 18;30.
у Псал. 7;8. 18;20.
ф Бит. 32;28.

се отчае Саулъ отъ мене, *и ще се напусне*
да ме не търси вече по всичкитѣ прѣдѣли на
Израиль: така ще се отърва отъ ржката му.
(2) И стана Давидъ та [а]прѣмина, той и шесть-
тѣ стотинъ мжже които бѣха съ него, [б]при
Анхуса Маоховия синъ, царя на Гетъ. (3) И
остана Давидъ съ Анхуса въ Гетъ, той и мж-
жетѣ му, всѣкий съ домородието си, *и* Давидъ
[в]съ двѣтѣ си жени, Ахиноамь Иезраелянката,
и Авигея Кармилчанката Наваловата жена.
(4) И извѣстиха Саулу че побѣгна Давидъ въ
Гетъ; [г]за това не го потърси вече.

(5) И рече Давидъ Анхусу: Ако съмъ на-
мѣрилъ сега благодать прѣдъ очитѣ ти, нека
ми се даде мѣсто въ нѣкой отъ полскитѣ гра-
дове да седя тамъ; и защо да седи рабътъ ти
съ тебе въ царския градъ? (6) И даде му Ан-
хусъ въ този день Сиклагъ; за това Сиклагъ
остана на Юдинитѣ царе *и* до днесъ. (7) А
числото на днитѣ колкото седѣ Давидъ въ зе-
мята на Филистимцитѣ бѣ една година и че-
тири мѣсеца.

(8) А възлазяще Давидъ и мжжетѣ му та на-
падаха [д]върхъ Гесурийцитѣ, [е]Гезрейцитѣ, и
[ж]Амаличанитѣ; защото тѣ *бѣха* отъ старо
врѣме жители на земята, [з]отъ входа на Суръ
и дори до Египетската земя. (9) И поразява-
ше Давидъ земята, и не оставяше живъ ни
мжжъ ни жена; и вземаше овци, и говеда,
и осли, и камили, и дрехи; и като се връ-
щаше, дохождаше при Анхуса. (10) И говорѣ-
ше Анхусъ *Давиду*: Дѣ направихте нападе-
ние днесъ? И отговаряше Давидъ: Къмъ югъ
на Юда, и къмъ югъ на [и]Иерамеилцитѣ, и
къмъ югъ [к]на Кенейцитѣ. (11) И ни мжжъ
нито жена не оставяше Давидъ живъ да до-
несатъ въ Гетъ, и думаше: Да не би да възъ-
вѣстятъ противъ насъ и кажатъ: Така прави
Давидъ. И такъвъ бѣше обичаятъ му прѣзъ
всичкитѣ дни колкото седѣ въ Филистимската
земя. (12) И вѣрваше Анхусъ Давида, и казва-
ше: Той направи себе си съвсѣмъ омразенъ
на людетѣ си Израиля; заради това ще ми
бжде рабъ винаги.

ГЛАВА 28.

Въ онѣзи дни [а]събраха Филистимцитѣ вой-
ската си за да излѣзатъ да направятъ бой
противъ Израиля. И рече Анхусъ Давиду: Да
знаешъ извѣстно че ще излѣзешъ съ мене на
боя, ти и мжжетѣ ти. (2) И рече Давидъ Ан-
хусу: Ти наистина ще познаешъ що ще да
направи рабътъ ти. И рече Анхусъ Давиду:
Заради това ще те направя стражъ на главата
ми за всегда.

(3) А [б]Самуилъ умрѣ; и всичкий Израиль
го оплака, и погребе го въ Рама града му.
И изпждилъ бѣ Саулъ отъ мѣстото [в]бѣсо-
въпрошателитѣ и вълшебницитѣ. (4) И тъй, съ-
браха се Филистимцитѣ купно и дойдоха та
разположиха стана си [г]въ Сунамъ; и събра
Саулъ всичкия Израиль, та разположиха ста-
на си [д]въ Гелвуе. (5) И когато видѣ Саулъ
стана на Филистимцитѣ, [е]уплаши се, и раз-
трепера се сърдцето му твърдѣ много. (6) И
попита Саулъ Господа; [ж]но Господь не му
отговори нито [з]чрѣзъ сънища, нито [и]чрѣзъ
Урима, нито чрѣзъ пророци. (7) Тогазъ рече
Саулъ на рабитѣ си: Потърсете ми жена бѣсо-
въпрошателка, за да ида при нея и да я по-
питамъ. И рабитѣ му рекоха му: Ето, *има*
въ Ендоръ една жена бѣсовъпрошателка.

(8) И прѣличи се Саулъ, и облѣче други
дрехи, и отиде той и двама мжже съ него та
дойдоха при жената прѣзъ нощь; [к]и рече:
Почародѣйствувай ми, моля, чрѣзъ бесовъпро-
шение, и възведи ми когото ти река. (9) И
рече му жената: Ето, ти знаешъ що направи
Саулъ, какъ [л]изтрѣби бѣсовъпрошателитѣ и
вълшебницитѣ отъ мѣстото: защо сега впри-
мчашъ живота ми да ме умъртвятъ? (10) И
закле й се Саулъ въ Господа и рече: Живъ
Господь, нѣма да ти се случи никакво зло за
това. (11) Тогазъ рече жената: Кого да ти
възведа? И рече: Самуила ми възведи.

(12) И когато видѣ жената Самуила, извика
съ голѣмъ гласъ; и говори жената Саулу и
рече: Защо ме излъга ти? и ти си Саулъ.

а Гл.25;13.
б Гл.21;10.
в Гл.25;43.
г Виж. Ис.Нав.15;31. 19;5.
д Ис.Нав.13;2.
е Ис.Нав.16;10. Сжд.1;29.
ж Изх.17;16. Виж.Гл.15;7,8.
з Бит.25;18.
и Виж. 1 Лѣт.2;9,25.
к Сжд.1;16.

—

а Гл.29;1.
б Гл.25;1.
в Ст.9. Изх.22;18. Лев.19;31. 20;27. Втор.18;10,11.
г Ис.Нав.19;18. 4Цар.4;8.
д Гл.31;1.
е Иов.18;11.
ж Гл.14;37. Прит. 1;28. Плач.2;9.
з Числа 12;6.
и Изх.28;30. Числа 27;21. Втор.33;8.
к Втор.18;11. 1 Лѣт.10;13. Иса.8;19.
л Ст.3.

(13) И рече ѝ царьтъ: Не бой се; но какво
видѣ ти? И рече жената Саулу: Богове ви-
дѣхъ които излазяха изъ земята. (14) И рече
ѝ: Какъвъ е образътъ му? А ти рече: Единъ
старецъ възлазя, и е обвитъ [м]съ мантия. И
позна Саулъ че бѣше Самуилъ, и наведе се
съ лицето доземи та се поклони. (15) И рече
Самуилъ Саулу: Защо ми досади ти и ме на-
прави да възлѣза? И рече Саулъ· [н]Нахож-
дамъ се въ голѣмо утѣснение, защото Фили-
стимцитѣ ратуватъ противъ мене, а [о]Богъ се
отдалечи отъ мене, и [п]не ми отговаря вече
нито чрѣзъ пророци нито чрѣзъ сънища; за-
това те повикнахъ да ми обадишъ що да правя.
(16) Тогазъ рече Самуилъ: А защо ме питашъ
като Господь се е отдалечилъ отъ тебе и ти е
станалъ неприятель? (17) Ето, Господь си на-
прави [р]както бѣ говорилъ чрѣзъ мене; защо-
то раздра Господь царството отъ рѫката ти и
го даде на ближния ти Давида. (18) [с]Понеже
ти се не покори на гласа Господенъ, нито из-
върши голѣмия неговъ гнѣвъ върхъ Амалика,
заради това Господь ти направи това нѣщо въ
този день. (19) И ще прѣдаде Господь Израи-
ля съ тебе въ рѫката на Филистимцитѣ; и
утрѣ ти и синоветѣ ти *ще бѫдете* съ мене; и
стана Израилевъ ще прѣдаде Господь въ рѫ-
ката на Филистимцитѣ.

(20) Тогазъ падна Саулъ тутакси цѣлъ про-
стрѣнъ на земята, защото се много уплаши
отъ Самуиловитѣ думи; и сила нѣмаше въ
него, понеже не бѣ ялъ хлѣбъ всичкия день
и всичката нощь. (21) И дойде жената при Сау-
ла, и видѣ то че бѣше много смутенъ, и рече му:
Ето, рабинята ти послуша гласа ти: [т]турихъ
живота си въ рѫката си, и покорихъ се на
твоитѣ думи които ми ти говори. (22) Сега
прочее послушай и ти, моля, гласа на раби-
нята си, и нека туря малко хлѣбъ прѣдъ те-
бе, та яжъ за да приемешъ сила, понеже
отивашъ на пѫть. (23) Но не щѣше, и дума-
ше: Не ща да ямъ. Рабитѣ му обаче съ же-
ната наедно принудиха го, та послуша гласа
имъ; и стана отъ земята та седна на постел-
ката. (24) А жената имаше хранена юница въ
кѫщата, и побърза та я закла; и взе брашно
та замѣси, и изпече отъ него безквасни пити;
(25) и донесе прѣдъ Саула и прѣдъ рабитѣ му,
та ядоха. И станаха та си отидоха прѣзъ онази
нощь.

ГЛАВА 29.

И [а]събраха Филистимцитѣ всичкитѣ си во-
инства [б]въ Афекъ; а Израилянитѣ разполо-
жиха стана си при извора който е въ Иезра-
ель. (2) И Филистимскитѣ войводи заминаха
съ стотини и съ тисящи; а Давидъ и мѫже-
тѣ му идѣха отдирѣ [в]съ Анхуса. (3) И реко-
ха Филистимскитѣ началници: Що щатъ тука
тѣзи Евреи? И рече Анхусъ на Филистим-
скитѣ началници: Не е ли този Давидъ ра-
бътъ на Саула царя Израилевъ, който биде съ
мене [г]прѣзъ тѣзи дни или години? и [д]не
намѣрихъ въ него никаква *грѣшка* отъ както
е припадналъ *при мене* до този день. (4) И не-
годуваха противъ него Филистимскитѣ начал-
ници, и рекоха му Филистимскитѣ начални-
ци: [е]Изпроводи тогозъ человѣка, и нека се
върне на мѣстото си което му си опрѣдѣлилъ,
и да не слѣзе съ насъ въ боя, да не би да ни
стане [ж]въ боя противникъ; защото какъ би
се примирилъ той съ господаря си? не съ
главитѣ ли на тѣзи мѫже? (5) Не е ли той
Давидъ за когото пѣеха взаимно въ ликове-
тѣ и говорѣха: —

[з]Саулъ порази тисящитѣ си,
А Давидъ тмитѣ си?

(6) Тогазъ повика Анхусъ Давида та му
рече: Живъ Господь, наистина ти биде правъ,
[и]и изходътъ ти и входътъ ти съ мене въ ста-
на е угоденъ прѣдъ очитѣ ми; защото [к]зло
не намѣрихъ въ тебе отъ който день си до-
шелъ при мене дори до този день; но прѣдъ
очитѣ на войводитѣ не си ти угоденъ. (7) Сега
прочее върни се та иди съ миръ, за да не
нанесешъ неугодность въ Филистимскитѣ вой-
води. (8) И рече Давидъ Анхусу· Но що съмъ
направилъ? и що намѣри ти въ раба си отъ
който день съмъ прѣдъ тебе до този день, та
да не ида да ратувамъ противъ неприятели-
тѣ на господаря си царя? (9) И отговори Ан-
хусъ и рече Давиду: Зная че си угоденъ

м Гл. 15;27. 4 Цар. 2;8,13.
н Прит. 5;11-13. 14;14.
о Гл. 18;12.
п Ст. 6.
р Гл. 15;28.
с Гл. 15;9. 3 Цар. 20:42. 1 Лѣт. 10;13. Иер. 48;10.
т Сѫд. 12;3. Гл. 19;5. Иов 13;14.

—

а Гл. 28;1.
б Гл. 4;1.
в Гл. 28;1,2.
г Виж. Гл. 27;7.
д Дан. 6;5.
е 1 Лѣт. 12;19.
ж Виж. Гл. 14:21.
з Гл. 18;7. 21;11
и 2 Цар. 3;25. 4 Цар. 19;27.
к Ст. 3.

прѣдъ очитѣ ми, [а]като ангелъ Божий; но [и]Фи-
листимскитѣ началници рекоха: Да не възлѣ-
зе той съ насъ въ боя. (10) Сега прочее стани
утрѣ рано съ рабитѣ на господаря си които
дойдоха съ тебе; и като станете утрѣ рано,
тутакси като ви се разсъмне идете си.

(11) И стана рано на утриньта Давидъ и
мжжетѣ му за да си идатъ, да се върнатъ въ
Филистимската земя. А [и]Филистимцитѣ възлѣзо-
ха въ Иезраелъ.

ГЛАВА 30.

И когато Давидъ и мжжетѣ му влѣзоха въ
Сиклагъ въ третия день, [а]Амаличанитѣ бѣха
направили нападение въ южната страна и въ
Сиклагъ, и поразяли бѣха Сиклагъ и изгори-
ли го бѣха съ огънь. (2) И заплѣнили бѣха же-
нитѣ които бѣха въ него: отъ малко до голѣ-
мо не умъртвиха никого, но взеха *ги* та оти-
доха въ пжтя си. (3) А Давидъ и мжжетѣ му
дойдоха въ града, и, ето, *бѣше* изгоренъ съ
огънь, и женитѣ имъ, и синоветѣ имъ, и дъ-
щеритѣ имъ заплѣнени. (4) Тогазъ Давидъ и
людетѣ които бѣха съ него възвисиха гласа
си та плакаха додѣ не имъ остана вече сила
да плачатъ. (5) Така и [б]двѣтѣ жени на Дави-
да бидоха заплѣнени, Ахиноамь Иезраелянка-
та, и Авигея жената на Навала Кармилеца.
(6) И оскърби се Давидъ много, защото люде-
тѣ говорѣха [в]съ камене да го убиятъ, понеже
душата на всичкитѣ люде бѣше прѣогорчена,
всѣки за синоветѣ си и за дъщеритѣ си; а
[г]Давидъ се укрѣпи въ Господа Бога своего.

(7) И [д]рече Давидъ на Авиатара свещени-
ка, Ахимелеховия синъ: Донеси ми тукъ, мо-
ля, ефода. И донесе Авиатаръ ефода при Да-
вида. (8) И [е]попита Давидъ Господа и рече:
Да гоня ли слѣдъ този пълкъ? ще ги стигна
ли? А той му рече: Гони; защото наистина
ще стигнешъ, и непрѣмѣнно ще отървешъ
всичко. (9) Тогазъ отиде Давидъ, той и шесть-
тѣ стотинъ мжже които бѣха съ него, та дой-
доха до потока Восоръ, дѣто остапалитѣ се
спрѣха; (10) а Давидъ самъ и четиристотинъ
мжже гонѣха; понеже [ж]останаха назадъ двѣ-
стѣ които, уморени, не можаха да прѣминатъ
потока Восоръ.

(11) И намѣриха человѣкъ Египтянинъ въ
полето, и доведоха го при Давида; и дадоха
му хлѣбъ, и яде, и напоиха го съ вода; (12) и
дадоха му една часть отъ низаница смокви,
и два грозда сухо грозде, [з]та яде, и върна
се духътъ му въ него; защото не бѣше ялъ
хлѣбъ нито бѣше пилъ вода три дни и три
нощи. (13) И рече му Давидъ: Чий си? и отъ
дѣ си? И рече: Отрокъ съмъ Египтянинъ,
рабъ на единъ Амаличанинъ; и остави ме
господарьтъ ми, понеже се разболѣхъ три дни
сега. (14) Ние направихме нападение въ южна-
та страна [и]на Херетцитѣ, и въ странитѣ на
Юда, и въ южната страна [к]на Халева, и из-
горихме Сиклагъ съ огънь. (15) И рече му
Давидъ: Можешъ ли да ме изведешъ къмъ
този пълкъ? А той рече: Закълни ми се въ
Бога че нѣма да ме умъртвишъ, нито ще ме
прѣдадешъ въ ржката на господаря ми, и ще
те изведа при този пълкъ.

(16) И когато го изведе, ето, тѣ *бѣха* раз-
пръснати по лицето на всичкото мѣсто [л]та
ядѣха, и пиеха, и веселѣха се заради всич-
китѣ голѣми користи които взеха отъ Фили-
стимската земя и отъ Юдината земя. (17) И
удари ги Давидъ отъ зората дори до вечерьта
на утрѣшния день; и не се избави нито единъ
отъ тѣхъ, освѣнъ четиристотинъ момци които
седѣха на камили и побѣгнаха. (18) И отърва
Давидъ все що бѣха взели Амаличанитѣ; и
двѣтѣ си жени отърва Давидъ. (19) И не имъ
се изгуби ни малко ни голѣмо, ни синове ни
дъщери, ни користь ни нищо отъ колкото бѣ-
ха взели отъ тѣхъ: [м]всичкото върна Давидъ.
(20) И взе Давидъ всичкитѣ овци и говеда,
и като ги караха прѣдъ другитѣ скотове, го-
ворѣха: Тѣзи сж Давидовитѣ користи.

(21) И дойде Давидъ [н]при двѣстѣтѣ мжже
които бѣха изнемощѣли та не могоха да идатъ
слѣдъ Давида, за това ги бѣ оставилъ на по-
тока Восоръ; и излѣзоха да посрѣщнатъ Да-
вида и да посрѣщнатъ людетѣ които бѣха съ
него; и когато се приближи Давидъ при лю-
детѣ, поздрави ги. (22) И отговориха [о]всич-
китѣ лоши и развратени мжже отъ онѣзи ко-
го бѣха ходили съ Давида и рекоха: Понеже тѣ
не дойдоха съ насъ, не щемъ да имъ дадемъ
отъ користитѣ които отървахме, освѣнъ на

[а] 2 Цар. 14;17,20. 19;27.
[и] Ст. 4.
[и] 2 Цар. 4;4.
[а] Виж. Гл. 15;7. 27;8.
[б] Гл. 25;42,43. — 2 Цар. 2;2.
[в] Изх. 17;4.
[г] Псал. 42;5. 56;3,4,11. Ав. 3;17,18.
[д] Гл. 23;6,9.
[е] Гл. 23;2,4.
[ж] Ст. 21.
[з] Сжд. 15;19. Гл. 14;27.
[и] Ст. 16. 2 Цар. 8;18. 3 Цар. 1;38,44. Иез. 25;16. Соф. 2;5.
[к] Ис. Нав. 14;13. 15;13.
[л] 1 Сол. 5;3.
[м] Ст. 8.
[н] Ст. 10.
[о] Втор. 13;13. Сжд. 19;22.

всѣкиго жената му и чадата му; и нека *ги* вземать та нека си отидать. (23) Но Давидъ рече: Не правете така, братие мои, за онѣзи нѣща които ни даде Господь, който ни упази и прѣдаде въ ржката ни пълка който бѣ дошелъ противъ насъ. (24) И кой ще ви послуша въ тази работа? но [п]споредъ дѣла на слазящия въ боя така *ще бжде* и дѣльтъ на седещия при съсждить: равно ще се дѣлять. (25) И стана *така* отъ онзи день и послѣ; и направи това законъ и повелѣние въ Израиля до този день.

(26) А когато дойде Давидъ въ Сиклагъ, проводи отъ тѣзи користи на Юдинитѣ старѣйшини, на приятелитѣ си и рече: Ето вамъ благословение отъ користитѣ на врагове тѣ Господни. (27) *Проводи* на онѣзи които *живѣеха* въ Ветилъ, и на онѣзи въ южния [р]Рамотъ, и на онѣзи въ [с]Ятиръ, (28) и на онѣзи въ [т]Ароиръ, и на онѣзи въ Сифмотъ, и на онѣзи [у]въ Естемо, (29) и на онѣзи въ Рахалъ, и на онѣзи въ градищата [ф]на Иерамеилцитѣ, и на онѣзи въ градищата [х]на Кенейцитѣ, (30) и на онѣзи [ч]въ Хорма, и на онѣзи въ Хорасанъ, и на онѣзи въ Атахъ, (31) и на онѣзи [ч]въ Хевронъ, и на всичкитѣ мѣста по които Давидъ ходѣше, той и мжжетѣ му.

ГЛАВА 31.

[а]А Филистимцитѣ правѣха брань противъ Израиля; и побѣгнаха Израилевитѣ мжже отъ лицето на Филистимцитѣ, и паднаха убити въ гората [б]Гелвуе. (2) И стигнаха Филистимцитѣ Саула и синоветѣ му; и поразиха Филистимцитѣ [в]Йонатана, и Авинадава, и Мелхисуя, Сауловитѣ синове. (3) И [г]натегнуваше битвата върхъ Саула, и сполучиха го стрѣлцитѣ мжже; и нарани се тежко отъ стрѣлцитѣ. (4) И [д]рече Саулъ на оржженосеца си: Изтръгни нечя си та ме прободи съ него, [е]за да не дойдатъ тѣзи необрѣзани та ме прободатъ и се поругаятъ съ мене. Но оржженосецътъ му не рачеше, [ж]защото много се боеше. За това взе Саулъ нечя та [з]падна върхъ него. (5) И като видѣ оржженосецътъ му че умрѣ Саулъ, падна и той на нечя си и умрѣ съ него. (6) Така умрѣ Саулъ, и тримата му синове, и оржженосецътъ му, и всичкитѣ му мжже наедно въ самия онзи день.

(7) И Израилевитѣ мжже които бѣха оттатъкъ дола и оттатъкъ Иорданъ, като видѣха че бѣгаха Израилевитѣ мжже, и че Саулъ и синоветѣ му измрѣха, оставиха градоветѣ та побѣгнаха; а Филистимцитѣ дойдоха и се населиха въ тѣхъ.

(8) И на утрѣшния день, когато дойдоха Филистимцитѣ да съблѣкатъ убититѣ, намѣриха Саула и тримата му синове паднали на гората Гелвуе. (9) И отсѣкоха главата му, и извадиха оржжията му, и разпратиха по Филистимската земя наоколо [и]за да разададатъ извѣстие въ дома на идолитѣ си и между людетѣ. (10) И [к]турнха оржжията му въ дома [л]на Астартитѣ, и [м]обѣсиха тѣлото му на стѣната на [н]Ветсанъ.

(11) А като [о]чуха жителитѣ на Явисъ-галаадъ за това което направиха Филистимцитѣ Саулу, (12) [п]станаха всичкитѣ силни мжже та ходиха всичката нощь, и взеха тѣлото на Саула и тѣлата на синоветѣ му отъ стѣната на Ветсанъ, и дойдоха въ Явисъ та ги [р]изгориха тамъ. (13) И взеха коститѣ имъ та [с]ги закопаха подъ дървото въ Явисъ, и [т]постиха седемь дни.

п Виж. Числа 31;27. Ис. Нав. 22;8.
р Ис. Нав. 19;8.
с Ис. Нав. 15;48.
т Ис. Нав. 13;16.
у Ис. Нав. 15;50.
ф Гл. 27;10.
х Сжд. 1;16.
ч Сжд. 1;17.
ч Ис. Нав. 14;13. 2 Цар. 2;1.

—

а 1 Лѣт. 10;1-12.
б Гл. 28;4.
в Гл. 14;49. 1 Лѣт. 8;33.
г Виж. 2 Цар. 1:6, и др.
д Сжд. 9;54.
е Гл. 14;6. 17;26.
ж 2 Цар. 1;14.
з 2 Цар. 1;10.
и 2 Цар. 1;20.
к Гл. 21;9.
л Сжд. 2;13.
м 2 Цар. 21;12.
н Ис. Нав. 17;11. Сжд. 1;27.
о Гл. 11;3,9,10.
п Виж. Гл. 11;1-11. 2 Цар. 2;4-7.
р 2 Лѣт. 16;14. Иер. 34;5. Амосъ 6;10.
с 2 Цар. 2;4,5. 21;12-14.
т Бит. 50;10.

ВТОРА КНИГА НА ЦАРЕТѢ,

ИЛИ,

ВТОРА КНИГА НА САМУИЛА.

ГЛАВА 1.

А слѣдъ смъртьта на Саула, като се върна
Давидъ [а]отъ пораженнето на Амаличанитѣ,
седѣ Давидъ въ Сиклагъ два дни. (2) А въ
третия день, ето, [б]дойде человѣкъ изъ стана,
отъ при Саула, [в]съ раздрани дрехи и пръсть
на главата му; и като влѣзе при Давида,
падна на земята та се поклони. (3) И рече му
Давидъ. Отъ дѣ идешъ? А той му рече: Азъ
се отървахъ отъ Израилевия станъ. (4) И
рече му Давидъ: Какво стана? кажи ми, моля.
И отговори · Побѣгнаха людетѣ отъ боя, и
мнозина даже отъ людетѣ паднаха и умрѣха;
умрѣха още и Саулъ и Ионатанъ синъ му.
(5) И рече Давидъ на момъка който му извѣ-
стяваше: Какъ знаешъ че умрѣ Саулъ и Иона-
танъ синъ му? (6) И рече онзи момъкъ който
му извѣстяваше: Намѣрихъ се по случай въ
[г]горáта Гелвуе, и, ето, [д]Саулъ бѣше се под-
прѣлъ на копието си, и, ето, колесницитѣ и
конницитѣ го пристигваха. (7) И като погледна
отдирѣ си, видѣ ме, и повика ме. И отгово-
рихъ: Ето ме. (8) И рече ми: Кой си ти? И
отговорихъ му: Амаличанинъ съмъ азъ. (9) Пакъ
ми рече · Нападни на мене, моля, та ме убий;
защото помрачение ме обзе, понеже живо-
тътъ ми е още всичкиятъ въ мене. (10) И тъй,
застанахъ връхъ него и го [е]убихъ, понеже
бѣхъ увѣренъ че не можеше да живѣе като
падна; и взехъ вѣнеца който бѣше на глава-
та му, и гривната която бѣше на ржката му,
та ги донесохъ тукъ при господаря си.

(11) Тогазъ хвана Давидъ дрехитѣ си [ж]та ги
раздра; така и всичкитѣ мжже които бѣха съ
него. (12) И жалиха и плакаха и постиха до
вечерьта за Саула, и за Ионатана сина му, и
за людетѣ Господни, и за дома Израилевъ, за-
щото паднаха отъ мечъ.

(13) А Давидъ рече на момъка който му из-
вѣстяваше: Отъ дѣ си ти? И отговори: Азъ
съмъ синъ на единъ пришлецъ Амаличанинъ.
(14) И рече му Давидъ. [з]Какъ се не убоя ти
[и]да прострешъ ржката си за да убиешъ пома-
заника Господень? (15) И [к]повика Давидъ ед-
ного отъ момцитѣ и рече: Пристжпи, нападни
връхъ него. И порази го, и умрѣ. (16) И рече
му Давидъ: [л]Кръвьта ти на главата ти; за-
щото [м]устата ти свидѣтелствуваха противъ тебе
като рече: Азъ убихъ помазаника Господень.

(17) И плака Давидъ този плачъ за Саула
и за сина му Ионатана,. (18) (и заржча да
научатъ Юдинитѣ синове *тази Пѣсень на*
Лжка; ето, писана е [н]въ Книгата на Пра-
ведния :—)

(19) О Израилева славо, на високитѣ си мѣ-
ста устрѣлена!
[о]Какъ паднаха силнитѣ!
(20) [п]Не възвѣстявайте въ Гетъ,
Не проповѣдвайте по улицитѣ на Аскалонъ,
[р]За да се не зарадватъ Филистимскитѣ
дъщери,
[с]За да се не развеселятъ дъщеритѣ на
необрѣзанитѣ.
(21) [т]Гори които сте въ Гелвуе, *Уnека* нѣма
роса нито дъждъ на васъ,
Нитониви които даватъ начатки;
Защото тамъ бѣ захвърленъ щитътъ на
крѣпкитѣ,

а 1 Цар. 30;17,26.
б Гл 4;10.
в 1 Цар. 4;12.
г 1 Цар. 31;1.
д Виж. 1 Цар. 31;2-4.
е Сжд. 9;54.
ж Гл. 3;31. 13;31.
з Числа 12;8. 1 Цар. 31;4.
и 1 Цар. 24;6. 26;9. Псал. 105;15.
к Гл. 4;10,12.
л 1 Цар. 26;9. 3 Цар. 2;32,33,37
м Ст. 10. Лука 19;22.
н Ис. Нав. 10;13.
о Ст. 27
п 1 Цар. 31;9. Мих. 1;10. Виж. Сжд. 16;23.
р Виж. Изх. 15;20. Сжд. 11;34. 1 Цар. 18;6.
с 1 Цар. 31;4.
т 1 Цар. 31;1.
у Сжд. 5;23. Иов. 3;3,4. Иер. 20;14.

връщаше и плачеше слѣдъ нея [п]до Ваурим. Тогазъ му рече Авениръ: Иди, върни се; и върна се.

(17) А Авениръ се разговори съ старѣйшинитѣ на Израиля и рече: И вчера и завчера искахте Давида да царува надъ васъ. (18) Сега прочее направете *това;* защото [р]Господь говори за Давида и рече: Чрѣзъ ржката на Давида раба си ще избавя людетѣ си отъ ржката на Филистимцитѣ, и отъ ржката на всичкитѣ имъ неприятели. (19) И говори още Авениръ въ ушитѣ [с]на Вениаминцитѣ; и отиде Авениръ да говори и въ ушитѣ на Давида въ Хевронъ всичко що бѣ угодно на Израиля и на всичкия Вениаминовъ домъ. (20) И тъй, дойде Авениръ при Давида въ Хевронъ, и съ него двадесеть мжже. И направи Давидъ на Авенира и на мжжетѣ които бѣха съ него пиръ. (21) И рече Авениръ Давиду: Ще стана и [т]ще ида, и ще събера всичкия Израиль при господаря си царя за да направятъ уговоръ съ тебе, та [у]да царувашъ споредъ всичкото желание на душата си. И проводи Давидъ Авенира, да отиде съ миръ.

(22) И, ето, Давидовитѣ раби и Иоавъ идѣха отъ едно нашествие, и носѣха съ себе си много користи; но Авениръ не бѣ съ Давида въ Хевронъ, защото го бѣ изпроводилъ, и отишелъ бѣ съ миръ. (23) А като дойде Иоавъ и всичкото воинство съ него, извѣстиха Иоаву и рекоха: Авениръ Нировий синъ дойде при царя; и изпроводи го, та си отиде съ миръ. (24) Тогазъ влѣзе Иоавъ при царя и рече: Що направи ти? Ето, Авениръ дойде при тебе: защо го изпрати та си отиде? (25) Знаешъ *добрѣ* Авенира Нировия синъ че дойде за да те измами, и да научи [ф]изхода ти и входа ти, и да научи всичко що правишъ.

(26) И като излѣзе Иоавъ отъ Давида, прати вѣстители слѣдъ Авенира, и върнаха го отъ кладенеца Сира: Давидъ обаче не знаеше. (27) И когато се върна Авениръ въ Хевронъ, [х]Иоавъ го свърна при едната страна на вратата за да му говори ужъ тайно; и тамъ го удари [ц]въ корема, и [ч]умрѣ, за кръвьта на брата му Асаила.

(28) И слѣдъ това, като чу Давидъ, рече: Неповиненъ съмъ азъ и царството ми прѣдъ Господа въ вѣкъ отъ кръвьта на Авенира сина Нирова. (29) И [ш]нека остане на Иоавовата глава и на всичкия му бащинъ домъ; и да не оскудѣе отъ Иоавовия домъ такъвъ който има [щ]сѣметечение, или прокаженъ, или който се подпира на тояга, или пада отъ мечь, или лишенъ отъ хлѣбъ. (30) Така Иоавъ и Ависей братъ му убиха Авенира, защото бѣ убилъ [ъ]Асаила брата имъ у Гаваонъ въ сражението.

(31) И рече Давидъ на Иоава и на всичкитѣ люде които бѣха съ него: [ь]Раздерете дрехитѣ си, и [ѣ]прѣпашете се съ врѣтище, та плачете прѣдъ Авенира. И царь Давидъ идѣше слѣдъ носилото. (32) И погребоха Авенира въ Хевронъ; и възвиси царьтъ гласа си и плака надъ Авенировия гробъ; и всичкитѣ люде плакаха. (33) И плака царьтъ надъ Авенира и рече:—

Умрѣ ли Авениръ [ю]както умира безуменъ?

(34) Ржцѣтѣ ти не се вързаха,
Нито нозѣтѣ ти се туриха въ желѣза.
Ти падна както пада нѣкой
Прѣдъ синоветѣ на неправдата.

И всичкитѣ люде плакаха пакъ надъ него. (35) И дойдоха сетнѣ всичкитѣ люде [я]за да прѣдумать Давида да яде хлѣбъ като бѣше още день; но Давидъ се закле и рече: [ѫ]Така да ми направи Богъ, и така да приложи, ако вкуся хлѣбъ или какво-годѣ нѣщо [ѭ]прѣди да зайде слънцето. (36) И научиха *това* всичкитѣ люде, и угодно имъ биде; както бѣше угодно на всичкитѣ люде всичко което правѣше царьтъ. (37) Защото всичкитѣ люде и всичкий Израиль познаха въ онзи день че не бѣше отъ царя да се умъртви Авениръ Нировий синъ. (38) И рече царьтъ на рабитѣ си: Не знаете ли че войвода великъ падна този день въ Израиль? (39) А азъ съмъ днесъ слабъ, ако и да съмъ помазанъ царь; и тѣзи мжже Саруинитѣ синове [а]много сж жестоки за мене: [б]Господь ще направи въздаяние на дѣлателя на злината споредъ злината му.

ГЛАВА 4.

И когато чу Сауловий синъ че Авениръ

[п] Гл. 19;16.
[р] Ст. 9.
[с] 1 Лѣт. 12;29.
[т] Ст. 10,12.
[у] 3 Цар. 11;37.
[ф] 1 Цар. 29;6. Иса. 37;28.
[х] 3 Цар. 2;5. Гл. 20;9,10.
[ц] Гл. 4;6.
[ч] Гл. 2;23.
[ш] 3 Цар. 2;32,33.
[щ] Лев. 15;2.
[ъ] Гл. 2;23.
[ь] Ис. Нав. 7;6.
[ ] Гл. 1;2,11.
[ѣ] Бит. 37;34.
[ю] Гл. 13;12,13.
[я] Гл. 12;17. Иер. 16;7.
[ѫ] Руть 1;17.
[ѭ] Гл. 1;12.
[а] Гл. 19;7.
[б] Виж. Гл. 19;13. 3 Цар. 2;5,6,33,34. Псал. 28;4. 62;12. 2 Тим. 4;14.

умрѣ въ Хевронъ, [а]ржцѣтѣ му ослабнаха, и
всичкитѣ Израиляни се [б]смутиха. (2) А Сау-
ловий синъ имаше двама мжже *които бѣха*
пълководци, името на единия Ваана, а името
на другия Рихавъ, синове на Римона Виротя-
нина отъ Вениаминовитѣ синове; (защото [в]Ви-
ротъ се вмѣняваше на Вениамина; (3) а Ви-
ротянитѣ бѣха побѣгнали въ [г]Гетаимъ, и тамъ
бѣха пришелци до този день.)

(4) [д]А Ионатанъ Сауловий синъ имаше синъ
поврѣденъ въ нозѣтѣ. Бѣше на петь години
на възрасть когато дойде извѣстие [е]отъ Иез-
реель за Саула и Ионатана; и дигна го пи-
тателката му та бѣга; и като бързаше да бѣга,
падна той и охромѣ; а името му бѣше Мем-
фивостей.

(5) И отидоха синоветѣ на Римона Виротя-
нина, Рихавъ и Ваана, и въ горещината на
деня влѣзоха въ дома на Исвостея, който ле-
жеше на одра въ пладнина; (6) и влѣзоха тамъ
дори до срѣдъ дома *като* че ще вематъ жито;
и удариха го [ж]въ корема; и Рихавъ и Ваана
братъ му се избавиха. (7) Защото, когато влѣзо-
ха въ дома, той лежеше на одра си въ лож-
ницата си; и удариха го, и умъртвиха го, и
отсѣкоха му главата, и като взеха главата му
отидоха и вървѣха прѣзъ полето всичката нощь.
(8) И донесоха главата на Исвостея при Да-
вида въ Хевронъ, и рекоха на царя: Ето гла-
вата на Исвостея, сина на врага ти Саула
[з]който искаше живота ти; и Господь даде днесъ
на господаря ни царя този день отмъщение
отъ Саула и отъ сѣмето му.

(9) А Давидъ отговори на Рихава и на Ваана
брата му, синоветѣ на Римона Виротянина, та
имъ рече: Живъ Господь [и]който избави ду-
шата ми отъ всичко утѣснение, (10) [к]оногози
който ми извѣсти и рече: Ето, умрѣ Саулъ,
и мислѣше себе си вѣститель на добро из-
вѣстие, хванахъ го та го убихъ въ Сиклагъ
вмѣсто мъзда за извѣстието му, (11) а колко
повече человѣци лукави които сж убили мжжъ
праведенъ въ кжщата му, на одра му! Сега
прочее [л]не щя ли да ви изтрѣбя отъ земята?
(12) И [м]заповѣда Давидъ на момцитѣ; и ги
убиха, и отсѣкоха ржцѣтѣ имъ и нозѣтѣ имъ та
ги обѣсиха надъ водоема въ Хевронъ; а гла-
вата на Исвостея взеха та я заровиха въ [н]Аве-
нировия гробъ въ Хевронъ.

ГЛАВА 5.

И [а]дойдоха всичкитѣ Израилеви племена
при Давида въ Хевронъ и говориха и рекоха:
Ето, [б]кость твоя и плъть твоя сме ние. (2) И
по-напрѣдъ още, когато Саулъ царуваше надъ
насъ, [в]ти бѣше който извождаше и въвож-
даше Израиля; и на тебе рече Господь: [г]Ти
ще упасешъ людетѣ ми Израиля, и ти ще бж-
дешъ вождъ надъ Израиля. (3) И [д]дойдоха
всичкитѣ старѣйшини Израилеви при царя въ
Хевронъ; и [е]направи царь Давидъ завѣтъ съ
тѣхъ въ Хевронъ [ж]прѣдъ Господа; и помаза-
ха Давида царь надъ Израиля. (4) Давидъ бѣ-
ше на тридесеть години когато стана царь, *и*
[з]царува четиридесеть години. (5) Въ Хевронъ
царува надъ Юда [и]седемъ години и шесть
мѣсеци; а въ Ерусалимъ царува тридесеть и
три години надъ всичкия Израиль и Юда.

(6) И отиде царьтъ и мжжетѣ му [к]въ Еру-
салимъ [л]при Иевусцитѣ които живѣеха въ
тазъ земя, които говориха Давиду и рекоха:
Нѣма да влѣзешъ тукъ ако не извадишъ слѣ-
пцитѣ и хромитѣ; защото думаха че Давидъ
не ще може да влѣзе тука. (7) Но Давидъ прѣвзе
твърдѣла Сионъ: [м]той е Давидовиятъ градъ.
(8) И рече Давидъ въ онзи день: Който стигне
при водовода та удари Иевусцитѣ и слѣпитѣ
и хромитѣ, които ненавиди душата Давидова,
[н]*ще бжде военачалникъ*. За това казватъ:
Слѣпъ и хромъ нѣма да влѣзатъ въ дома. (9) И
насели се Давидъ въ твърдѣла, и нарече го
[о]градъ Давидовъ. И направи Давидъ здания
около Мило и вжтрѣ. (10) И напрѣдваше Да-
видъ и увеличаваше се; и Господь Богъ Са-
ваотъ бѣ съ него.

(11) И [п]прати Хирамъ Тирскиятъ царь по-
сланници при Давида, и кедрови дърва, и дърво-
дѣлци, и зидари, та съградиха домъ Давиду.
(12) И позна Давидъ че Господь го утвърди

а Езд. 4;4. Иса. 13;7.
б Мат. 2;3.
в Ис. Нав. 18;25.
г Неем. 11;33.
д Гл. 9;3.
е 1 Цар. 29;1,11.
ж Гл. 2;23.
з 1 Цар. 19;2,10,11. 23;15. 25;29.
и Бит. 48;16. 3 Цар. 1;29. Псал. 31;7.
к Гл. 1;2,4,15.
л Бит. 9;5,6.
м Гл. 1;15.
н Гл. 3;32.

—

а 1 Лѣт. 11;1. 12;23.
б Бит. 29;14.
в 1 Цар. 18;13.
г 1 Цар. 16;1,12. Псал. 78;71. Виж. Гл. 7;7.
д 1 Лѣт. 11;3.
е 4 Цар. 11;17.
ж Сжд. 11;11. 1 Цар. 23;18.
з 1 Лѣт. 26;31. 29;27.
и Гл. 2;11. 1 Лѣт. 3;4.
к Сжд. 1;21.
л Ис. Нав. 15;63. Сжд. 1;8. 19;11,12.
м Ст. 9. 3 Цар. 2;10. 8;1.
н 1 Лѣт. 11;6-9.
о Ст. 7.
п 3 Цар. 5;2. 1 Лѣт. 14;1.

царь надъ Израиля, и че възднгна царството
му заради людетѣ си Израиля.
(13) И [р]взе Давидъ още наложници и жени
отъ Ерусалимъ когато дойде отъ Хевронъ; и
родиха се Давиду още синове и дъщери. (14) А
[с]имената на онѣзи които му се родиха въ Еру-
салимъ сѫ тѣзи: Саму и Соваъ, и На-
танъ, и Соломонъ,(15) и Иеваръ, и Елисуа, и
Нефегъ, и Яфия, (16) и Елисама, и Елиада, и
Елифалетъ.
(17) А [т]когато чуха Филистимцитѣ че пома-
заха Давида за царь надъ Израиля, възлѣзоха
всичкитѣ Филистимци да търсятъ Давида; и Да-
видъ чу *за това*, и [у]слѣзе въ твърдѣла. (18) И
дойдоха Филистимцитѣ та се разпрострѣха [ф]въ
дола Рафаимъ. (19) И [х]попита Давидъ Господа
и рече: Да възлѣза ли къмъ Филистимцитѣ? ще
ги прѣдадешъ ли въ рѫката ми? И рече Господь
Давиду: Възлѣзъ; защото непрѣмѣнно ще прѣ-
дамъ Филистимцитѣ въ рѫкатѣ ти. (20) И дой-
де Давидъ [ц]въ Ваалъ-ферасимъ; и ги порази
тамъ Давидъ, и рече: Господь проломи меж-
ду враговетѣ ми прѣдъ мене както проломятъ
водитѣ. Заради това се нарече името на оно-
ва мѣсто [*]Ваалъ-ферасимъ. (21) И тамъ остави-
ха идолитѣ си; и [ч]дигнаха ги Давидъ и мѫ-
жетѣ му. (22) И [ш]възлѣзоха пакъ Филистим-
цитѣ та се разпрострѣха по дола Рафаимъ.
(23) И [щ]когато попита Давидъ Господа, той
рече: Не възлизай: обърни се отзадѣ имъ та
нападни върхъ тѣхъ отсрѣща черницитѣ. (24) И
[ъ]когато чуешъ шумъ като отъ прѣхождане по
върховетѣ на черницитѣ, тогазъ ще прибър-
зашъ; защото [ь]тогазъ Господь ще излѣзе прѣдъ
тебе да порази Филистимския станъ. (25) И
направи Давидъ както му заповѣда Господь, и
порази Филистимцитѣ отъ [ѣ]Гава дори до вхо-
да въ [ю]Гезеръ.

ГЛАВА 6.

И пакъ събра Давидъ всичкитѣ избрани отъ
Израиля, тридесеть тисящи. (2) И [а]стана Да-
видъ та отиде, и всичкитѣ люде съ него, отъ
Ваала Юдина за да възнесе отъ тамъ Божия
ковчегъ, надъ който се призива името на Го-
спода Саваота [б]който седи на херувимитѣ.
(3) И турнха Божия ковчегъ [в]на нова ко-
лесница, и дигнаха го отъ дома на Авинада-
ва, който бѣ на хълма; и возѣха новата ко-
лесница Оза и Ахио, синоветѣ Авинадавови.
(4) И дигнаха го (Божия ковчегъ) [г]отъ Ави-
надавовия домъ, който бѣ на хълма; и Ахио
идѣше прѣдъ ковчега. (5) А Давидъ и всичкий
Израилевъ домъ свирѣха прѣдъ Господа съ
всѣкакви видове *органи* отъ дърво елха, съ
китари, и съ псалтири, и съ тѫпани, и съ
систри, и съ кимвали.
(6) И когато дойдоха до гумното на [д]Нахона,
[е]прострѣ Оза *рѫката си* къмъ Божия ков-
чегъ та го придържа; защото *го* потресоха во-
ловетѣ. (7) И разпали се гнѣвътъ Господенъ
противъ Оза, и [ж]порази го Богъ тамъ за
грѣшката *му;* и умрѣ тамъ при Божия ков-
чегъ. (8) И оскърби се Давидъ че Господь на-
прави поражение на Оза; и нарѣче името на
мѣстото †Фарезъ-Оза, дори до този день. (9) И
[з]уплаши се Давидъ отъ Господа въ онзи
день, и рече: Какъ ще влѣзе при мене ковче-
гътъ Господенъ? (10) И не рачи Давидъ да
прѣмѣсти ковчега Господенъ при себе си въ
Давидовия градъ, но върна го Давидъ въ дома
на Овидъ-едома [и]Гетеца. (11) И [к]стоя ковче-
гътъ Господенъ въ дома на Овидъ-едома Ге-
теца три мѣсеци; и [л]благослови Господь Овидъ-
едома и всичкия му домъ.
(12) И извѣстиха на царь Давида и рекоха:
Господь благослови дома на Овидъ-едома и
всичкия му имотъ заради ковчега Божий. То-
газъ [м]отиде Давидъ та възведе Божия ковчегъ
отъ дома на Овидъ-едома въ града Давидовъ
съ веселие. (13) И [н]когато прѣминаха шесть
стѫпки тѣзи които носѣха ковчега Господенъ,
[о]пожъртвува говеда и огоени *телци.* (14) И
[п]играеше Давидъ прѣдъ Господа съ всичка
сила; и Давидъ бѣше прѣпасанъ съ [р]ленень

[р] Втор. 17;17. 1 Лѣт. 3;9. 14;3.
[с] 1 Лѣт. 3;5. 14.4.
[т] 1 Лѣт. 11;16. 14;8.
[у] Гл. 23;14.
[ф] Ис. Нав. 15;8. Иса. 17;5.
[х] Гл. 2;1. 1 Цар. 23;2,4. 30;8.
[ц] Иса. 28;21.
[*] Мѣсто на Проломитѣ.
[ч] Втор. 7;5,25. 1 Лѣт. 14;12.
[ш] 1 Лѣт. 14;13.
[щ] Ст. 19.
[ъ] 4 Цар. 7;6.
[ь] Сѫд. 4;14.
[ѣ] 1 Лѣт. 14;16.
[ю] Ис. Нав. 16;10.

—

[а] Лѣт. 13;5,6.
[б] 1 Цар. 4;4. Псал. 80;1.
[в] Виж. Числа 7;9. 1 Цар. 6;7.
[г] 1 Цар. 7;1.
[д] Виж. 1 Лѣт. 13;9.
[е] Виж. Числа 4;15.
[ж] 1 Цар 6;19.
† Поражение (проломъ) на Оза.
[з] Псал. 119;120. Виж. Лука 5;8,9.
[и] 1 Лѣт. 13;13.
[к] 1 Лѣт. 13;14.
[л] Бит. 30;27. 39;5.
[м] 1 Лѣт. 15;25.
[н] Числа 4;15. Ис. Нав. 3;3. 1 Лѣт. 15;2,15.
[о] Виж. 3 Цар. 8;5. 1 Лѣт. 15;26.
[п] Виж. Изх. 15;20. Псал. 30;11.
[р] 1 Цар. 2;18. 1 Лѣт. 15;27.

ефодъ. (15) И [с]Давидъ и всичкий Израилевъ домъ възведоха ковчега Господенъ съ възклицание и съ тржбенъ гласъ.

(16) А [т]като влазяше ковчегътъ Господень въ града Давидовъ, Михала Сауловата дъщеря погледна отъ прозореца, и като видѣ царь Давида че скача и играе прѣдъ Господа, унищожи го въ сърдцето си.

(17) И [у]донесоха ковчега Господень та го [ф]положиха на мѣстото му, всрѣдъ скинията която постави Давидъ за него; и принесе Давидъ [х]всесъжения и примирителни приношения прѣдъ Господа. (18) И когато свърши Давидъ да принося всесъженията и примирителнитѣ приношения, [ц]благослови народа въ името на Господа Саваота. (19) И [ч]раздаде на всичкитѣ люде и на всичкото Израилево множество, отъ мжжъ до жена, на всѣкиго человѣка по единъ хлѣбъ, и по една кръвка месо, и по едно ланиче. Тогазъ всичкитѣ люде си отидоха, всѣки въ кжщата си.

(20) И [ш]върна се Давидъ за да благослови дома си. И излѣзе Михала Сауловата дъщеря да посрѣщне Давида, и рече: Колко славенъ бѣше днесъ царьтъ Израилевъ, [щ]който се съблече днесъ прѣдъ очитѣ на рабинитѣ на служителитѣ си, [ъ]както се съблича безстидно единъ отъ никаквитѣ человѣци! (21) И рече Давидъ на Михала: Прѣдъ Господа [ь]който ме избра повече отъ баща ти, и повече отъ всичкия неговъ домъ, да ме постави вождъ надъ людетѣ Господни, надъ Израиля, ей, прѣдъ Господа играхъ. (22) И ще се унищожа още повече, и ще се смиря въ очитѣ си; и съ рабинитѣ за които ти рече, съ тѣхъ ще се прославя. (23) За това Михала Сауловата дъщеря не роди чадо дори до деня на смъртьта си.

ГЛАВА 7.

И като седна царьтъ [а]въ дома си, и успокои го Господь отъ всѣкждѣ, отъ всичкитѣ му врагове, (2) рече царьтъ Натану: Вижъ, сега азъ живѣя [б]въ кедровъ домъ, [в]а ковчегътъ Божий стои [г]всрѣдъ опони. (3) И рече Натанъ на царя: Иди, и [д]направи всичко което е въ сърдцето ти; защото Господь е съ тебе.

(4) И прѣзъ онази нощь биде слово Господне къмъ Натана и рече: (5) Иди та кажи на раба ми Давида: Така говори Господь: [е]Ти ли ще ми съградишъ домъ за да обитавамъ? (6) Защото не обитахъ въ домъ [ж]отъ който день възведохъ Израилевитѣ синове отъ Египетъ дори до този день, но ходѣхъ [з]въ шатъръ и въ скиния. (7) Всѣкждѣ [и]дѣто ходихъ съ всичкитѣ Израилеви синове, говорихъ ли нѣкога нѣкому отъ Израилевитѣ племена, на когото заповѣдахъ [к]да пасе людетѣ ми Израиля, да кажа: Защо ми не съградихте кедровъ домъ? (8) Сега прочее така ще речешъ на раба ми Давида: Така говори Господь Саваотъ: [л]Азъ те взехъ отъ оградата, отъ подиръ стадото, за да си вождъ надъ людетѣ ми, надъ Израиля; (9) и [м]съ тебе бѣхъ всѣкждѣ дѣто ходи ти, и [н]изтрѣбихъ всичкитѣ ти врагове отъ прѣдъ тебе, и [о]направихъ те именитъ споредъ името на голѣмитѣ които сж на земята. (10) И ще опрѣдѣля мѣсто за людетѣ си Израиля и [п]ще ги насадя, та ще обитаватъ на свое особно мѣсто, и нѣма да се прѣмѣстятъ вече; [р]и синоветѣ на неправдата нѣма да ги притѣсняватъ вече както по-напрѣдъ, (11) и [с]както отъ днитѣ въ които поставихъ сждии надъ людетѣ си Израиля; и [т]ще те успокоя отъ всичкитѣ ти врагове. Господь ти още възвѣщава че Господь [у]ще ти съгради домъ. (12) [ф]Като се изпълнятъ днитѣ ти [х]и заспишъ съ отцитѣ си, [ц]ще въздигна сѣмето ти слѣдъ тебе което ще излѣзе изъ утробата ти, и ще утвърдя царството му. (13) [ч]Той ще съгради домъ за името ми; и азъ [ш]ще утвърдя прѣстола на цар-

---

- с 1 Лѣт. 15;28.
- т 1 Лѣт. 15;29.
- у 1 Лѣт. 16;1. Псал. 132;8.
- ф 1 Лѣт. 15;1.
- х 3 Цар. 8;5,62,63.
- ц 3 Цар. 8;55. 1 Лѣт. 16;2.
- ч 1 Лѣт. 16;3.
- ш Псал. 30, надписътъ.
- щ Ст. 14,16. 1 Цар. 19;24.
- ъ Сжд. 9;4.
- ь 1 Цар. 13;14. 15;28.
- а 1 Лѣт. 17;1, и дрг.
- б Гл. 5;11.
- в Виж. Дѣян. 7;46.
- г Изх. 26;1. 40;21.
- д 3 Цар. 8;17,18. 1 Лѣт. 22;7. 28;2.
- е Виж. 3 Цар. 5;3. 8;19. 1 Лѣт. 22;8. 28;3.
- ж 3 Цар. 8;16.
- з Изх. 40;18,19,34.
- и Лев. 26;11,12. Втор. 23;14.
- к Гл. 5;2. Псал. 78;71,72. Мат. 2;6. Дѣян. 20;28.
- л 1 Цар. 16;11,12. Псал. 78;70.
- м 1 Цар. 18;14. Гл. 5;10. 8;6,14.
- н 1 Цар. 31;6. Псал. 89;23.
- о Бит. 12;2.
- п Псал. 44;2. 80;8. Иер. 24;6. Амосъ 9;15.
- р Псал. 89;22.
- с Сжд. 2;14-16. 1 Цар. 12;9,11. Псал. 106;42.
- т Ст. 1.
- у Изх. 1;21. Ст. 27. 3 Цар. 11;38.
- ф 3 Цар. 2;1.
- х Втор. 31;16. 3 Цар. 1;21. Дѣян. 13;36.
- ц 3 Цар. 8;20. Псал. 132;11.
- ч 3 Цар. 5;5. 6;12. 8;19. 1 Лѣт. 22;10. 28;6.
- ш Ст. 16. Псал. 89;4,29,36,37.

ството му въ вѣкъ. (14) Азъ [щ]ще му бѫда отецъ, и той ще ми бѫде синъ: [ъ]ако створи беззаконие, ще го накажа съ тояга на мѫже и съ биения на человѣчески синове; (15) но милостьта ми нѣма да се отнеме отъ него [ь]както я отнехъ отъ Саула когото отмахнахъ отъ лицето ти. (16) И [ѣ]ще се утвърди домътъ ти и царството ти прѣдъ тебе до вѣка: прѣстолътъ ти ще бѫде утвърденъ въ вѣкъ. (17) По всички тѣзи думи и по всичко това видѣние, така говори Натанъ Давиду.

(18) Тогазъ влѣзе царь Давидъ та седна прѣдъ Господа и рече: [ю]Кой съмъ азъ, Господи Иеова? и кой е домътъ ми, та ме доведе ти до това? (19) Но и това още биде малко прѣдъ очитѣ ти, Господи Иеова; [я]и говорилъ си ти още за дълга бѫдещность заради дома на раба си. [ѫ]И този ли е способътъ на человѣцитѣ, Господи Иеова? (20) И що може да ти рече вече Давидъ? защото [ѭ]ти познавашъ раба си, Господи Иеова. (21) За словото си и споредъ сърдцето си направилъ си ти всички тѣзи величия, за да *ги* направишъ извѣстни на раба си. (22) За това си [а]великъ, Господи Боже; защото [б]нѣма подобенъ тебѣ, нито има Богъ освѣнъ тебе, споредъ всичко колкото сме чули съ ушитѣ си. (23) И [в]кой е другъ народъ на земята както твоитѣ люде, както Израиль когото Богъ дойде да изкупи за свои люде, и да ги направи именити, и да направи заради тѣхъ голѣми и чудни дѣла, заради земята ти, [г]прѣдъ твоитѣ люде които избави ти за себе си отъ Египетъ, отъ народитѣ, и отъ боговетѣ имъ? (24) Защото си [д]утвърдилъ ти за себе си людетѣ си Израиля за да ти сѫ люде въ вѣкъ; и [е]ти, Господи, имъ стана Богъ. (25) И сега, Господи Боже, словото което си говорилъ ти за раба си и за дома му утвърди въ вѣкъ, и направи както си говорилъ ти. (26) И да се възвеличи името ти до вѣка, та да говорятъ: Господь на Силитѣ е Богъ надъ Израиля; и домътъ на раба ти Давида да е утвърденъ прѣдъ тебе. (27) Защото ти, Господи на Силитѣ, Боже Израилевъ, откри на раба си и рече: Домъ ще ти съградя; за това рабътъ ти намѣри сърдцето си *готово* да ти се помоли тази молитва. (28) И сега, Господи Иеова, ти си Богъ, и [ж]думитѣ ти ще бѫдатъ истинни, и ти си обѣщалъ тѣзи благости на раба си. (29) Сега прочее благоволи да благословишъ дома на раба си за да е прѣдъ тебе въ вѣкъ; защото ти, Господи Иеова, си говорилъ; и подъ благословението ти нека е домътъ на раба ти благословенъ [з]въ вѣкъ.

ГЛАВА 8.

И [а]слѣдъ това порази Давидъ Филистимцитѣ, и побѣди ги; и взе Давидъ Метегъ-ама отъ рѫката на Филистимцитѣ.

(2) И [б]порази Моавцитѣ, и размѣри ги съ вѫжа като ги разпрострѣ на земята; и размѣри съ двѣ вѫжа за да умъртви, и съ едно цѣло вѫже за да остави живи. Така Моавцитѣ [в]станаха роби на Давида поданици.

(3) Порази още Давидъ Ададезера сина на Реова, царя [г]на Сова, като отхождаше да постави властьта си [д]на рѣката Евфратъ. (4) И взе Давидъ отъ него тисяща и седемстотинъ конници и двадесеть тисящи пешци; и прѣсѣче Давидъ [е]жилитѣ на всичкитѣ коне на колесницитѣ, и упази отъ тѣхъ сто коне. (5) И [ж]когато дойдоха Дамасковитѣ Сирийци за да помогнатъ на Ададезера царя на Сова, Давидъ порази отъ Сирийцитѣ двадесеть и двѣ тисящи мѫже. (6) И тури Давидъ стражи въ Дамасковата Сирия; и Сирийцитѣ [з]станаха раби поданици Давиду. И [и]упазваше Господь Давида всѣкждѣ дѣто отхождаше. (7) И взе Давидъ златнитѣ [к]щитове които бѣха върху рабитѣ на Ададезера та ги донесе въ Ерусалимъ. (8) И отъ Ветахъ и отъ Веротай, градоветѣ Ададезерови, взе царь Давидъ твърдѣ много мѣдь.

(9) Чу прочее Той, Ематскиятъ царь, че Давидъ порази всичката сила на Ададезера: (10) прати Той Иорама сина си при царь Да-

---

щ Псал. 89;26,27. Евр. 1;5.
ъ Псал. 89;30-33.
ь 1 Цар. 15;23,28. 16;14. 3 Цар. 11;13,34.
ѣ Ст. 13. Псал. 89;36,37. Иоан. 12;34.
ю Бит. 32;10.
я Ст. 12,13.
ѫ Иса. 55;8.
ѭ Бит. 18;19. Псал. 139;1.
а 1 Лѣт. 16;25. 2 Лѣт. 2;5. Псал. 48;1. 86;10. 96;4. 135;5. 145;3. Иер. 10;6.
б Втор. 3;24. 4;35. 32;39. 1 Цар. 2;2. Псал. 86;8. 89;6,8. Иса. 45;5,18,22.
в Втор. 4;7,32,34. 33;29. Псал. 147;20.
г Втор. 9;26. Неем. 1;10.
д Втор. 26;18.
е Псал. 48;14.
ж Иоан. 17;17.
з Гл. 22;51.

—

а 1 Лѣт. 18;1, и дрг.
б Числа 24;17.
в Ст. 6,14. Псал. 72;10. Виж. 1 Цар. 10;27.
г Гл. 10;6. Псал. 60, надписътъ.
д Бит. 15;18.
е Ис. Нав. 11;6,9.
ж 3 Цар. 11;23-25.
з Ст. 2.
и Ст. 14. Гл. 7;9.
к Виж. 3 Цар. 10;16.

ница за да го поздрави, и да го благослови че побѣдилъ Ададезера и го поразилъ; защото Ададезеръ бѣ неприятель на Тоя. И донесе Иорамъ съ себе си сребърни съсѫди, и златни съсѫди, и мѣдни съсѫди; (11) и тѣхъ [л]посвети царь Давидъ Господу, съ среброто и златото което бѣше посветилъ отъ всичкитѣ народи които покори: (12) отъ Сирия, и отъ Моавъ, отъ Амоновитѣ синове, и отъ Филистимцитѣ, и отъ Амаличанитѣ, и отъ користитѣ на Ададезера сина на Реова, царя на Сова.

(13) И придоби Давидъ име когато се връщаше [м]отъ поражението на осемнадесетьтѣ тисящи Сирийци [н]въ дола на сольта. (14) И тури стражи въ Едомъ: въ всичкия Едомъ тури стражи; и [о]всичкитѣ Едомци станаха раби Давиду. И [п]упазваше Господь Давида всѣкждѣ дѣто отхождаше.

(15) И царува Давидъ надъ всичкия Израиль; и правѣше Давидъ сѫдъ и правда на всичкитѣ си люде. (16) А [р]Иоавъ синътъ Саруинъ бѣше надъ воинството; а [с]Иосафатъ синътъ Ахилудовъ, паметописецъ; (17) а [т]Садокъ синътъ Ахитововъ и Ахимелехъ синътъ Авиатаровъ, священници; а Сарая, писецъ; (18) а [у]Ванаия Иодаевътъ синъ бѣше *надъ* [ф]Херетцитѣ и *надъ* Фелетцитѣ; а Давидовитѣ синове бѣха двороначалници.

ГЛАВА 9.

И рече Давидъ: Остава ли още нѣкой отъ Сауловия домъ, [а]да му направя милость заради Ионатана? (2) И имаше единъ рабъ отъ Сауловия домъ на име [б]Сива. И повикаха го при Давида; и рече му царьтъ: Ти ли си Сива? И той рече: Рабътъ ти е. (3) И рече царьтъ: Не остава ли още нѣкой отъ Сауловия домъ, [в]за да му направя милость Божия? И рече Сива на царя: *Има* още единъ синъ Ионатановъ, [г]повреденъ въ нозѣтѣ. (4) И рече му царьтъ: Дѣ е той? А Сива рече на царя: Ето го въ дома [д]на Махира Амииловия синъ, въ Ло-даваръ. (5) Тогазъ проводи царь Давидъ за го взе отъ дома на Махира сина на Амиила, отъ Ло-даваръ.

(6) И когато дойде при Давида Мемфивостей синътъ на Ионатана, Сауловия синъ, падна на лице та се поклони. И рече Давидъ: Мемфивостее! А той рече: Ето раба ти. (7) И рече му Давидъ: Не бой се; [е]защото непрѣмѣнно ще сторя милость съ тебе заради Ионатана отца ти, и ще ти отдамъ всичкитѣ стяжания на отца ти Саула; и ти ще ядешъ хлѣбъ на трапезата ми всѣкога. (8) А той му се поклони и рече: Кой е рабътъ ти та да прагледашъ таквозъ [ж]умрѣло псе като мене? (9) И повика царьтъ Сива Сауловия рабъ та му рече: [з]Всичко що имаше Саулъ и всичкиятъ му домъ дадохъ на сина на господаря ти. (10) И тъй, ти ще работишъ земята за него, ти и синоветѣ ти и рабитѣ ти, и ще донасяшъ *доходитѣ*, за да има синътъ на господаря ти храна да яде; но Мемфивостей, синътъ на господаря ти, [и]ще яде всѣкога хлѣбъ на трапезата ми. (А Сива имаше [к]петнадесеть синове и двадесеть раби.) (11) И Сива рече на царя: Всичко що заповѣда господарьтъ ми царьтъ на раба си, така ще направи рабътъ ти. А Мемфивостей, *рече царьтъ*, ще яде на трапезата ми като единъ отъ царскитѣ синове. (12) И имаше Мемфивостей синъ малъкъ [л]на име Миха. А всичкитѣ които живѣеха въ дома на Сива бѣха раби на Мемфивостея. (13) А Мемфивостей живѣеше въ Ерусалимъ; [м]защото ядѣше винаги на царската трапеза; и [н]хромъ бѣ той съ двѣтѣ си нозѣ.

ГЛАВА 10.

И слѣдъ това [а]умрѣ царьтъ на Амоновитѣ синове; и въцари се намѣсто него синъ му Анунъ. (2) И рече Давидъ: Ще направя милость на Ануна Наасовия синъ, понеже баща му ми направи милость. И прати Давидъ да го утѣши заради отца му чрѣзъ рѫката на рабитѣ си. И дойдоха Давидовитѣ раби въ земята на Амоновитѣ синове. (3) А началницитѣ на Амоновитѣ синове рекоха на господаря си Ануна: Да ли за честь на отца ти прѣдъ очитѣ ти прати Давидъ при тебе утѣшители? Не прати ли Давидъ рабитѣ си при тебе за да изпита града, и да го съгледа та да го съсипе? (4) И хвана Анунъ Давидовитѣ

л 3 Цар. 7;51. 1 Лѣт. 18;11. 26;26.
м 4 Цар. 14;7.
н 1 Лѣт. 18;12. Псал. 60, надписьтъ.
о Бит. 27;29,37,40. Числа 24;18.
п Ст. 6.
р Гл. 19;13. 20;23. 1 Лѣт. 11;6. 18;15.
с 3 Цар. 4;3.
т 1 Лѣт. 24;3.
у 1 Лѣт. 18;17.
ф 1 Цар. 30;14.

—

а 1 Цар. 18;3. 20;14-17,42. Прит. 27;10.
б Гл. 16;1. 19;17,29.
в 1 Цар. 20;14.
г Гл. 4;4.
д Гл. 17;27.
е Ст. 1,3.
ж 1 Цар. 24;15. Гл. 16;9.
з Виж. Гл. 16;4. 19;29.
и Ст. 7,11,13. Гл. 19;28.
к Гл. 19;17.
л 1 Лѣт. 8;34.
м Ст. 7,10.
н Ст. 3.
а 1 Лѣт. 19;1, и др.

раби̂ та обрѣсна половината отъ брадата имъ, и отсѣче до половина дрехитѣ имъ, [б]до бедрата имъ, и изпрати ги. (5) Когато извѣстиха *това* Давиду, той изпрати *вѣстители* да ги посрѣщне, (понеже мѫжетѣ бѣха крайно обесчестени;) и рече царьтъ: Седете въ Иерихонъ додѣ порастатъ брадитѣ ви; и върнете се.

(6) А, като гледаха Амоновитѣ синове че бѣха [в]омразени Давиду, пратиха Амоновитѣ синове та наеха [г]отъ Ветъ-реовскитѣ Сирийци и Совскитѣ Сирийци двадесеть тисящи пѣшци, и отъ царя на Мааха тисяща мѫже, и отъ Истова двадесеть тисящи мѫже.

(7) И когато чу *това* Давидъ, прати Иоава и всичкото воинство [д]на силнитѣ. (8) И излѣзоха Амоновитѣ синове та се опълчиха на бой при входа на вратата; а [е]Сирийцитѣ отъ Сова, и Реовъ, и Истовъ, и Мааха бѣха сами на полето.

(9) А Иоавъ, като гледаше че сражението се опълчи противъ него отпрѣдъ и отзадъ, избра отъ всичкитѣ избрани Израилеви та *ги* опълчи противъ Сирийцитѣ; (10) а остатъка отъ людетѣ даде въ рѫката на Ависея брата си, и опълчи *ги* противъ Амоновитѣ синове. (11) И рече: Ако се прѣукрѣпятъ Сирийцитѣ противъ мене, тогазъ ти ще ми помогнешъ; ако ли Амоновитѣ синове се прѣукрѣпятъ противъ тебе, тогазъ азъ ще дойда да ти помогна. (12) [ж]Укрѣпи се, и [з]да бѫдемъ мѫжествени за людетѣ си и за градоветѣ на Бога нашего; [и]а Господь нека направи което е угодно прѣдъ очитѣ му.

(13) И приближиха се Иоавъ и людетѣ съ него въ сражение противъ Сирийцитѣ; а тѣ побѣгнаха отъ лицето му. (14) И когато видѣха Амоновитѣ синове че Сирийцитѣ побѣгнаха, тогазъ побѣгнаха *и* тѣ отъ лицето на Ависея та влѣзоха въ града. И Иоавъ се върна отъ Амоновитѣ синове та дойде въ Ерусалимъ.

(15) А като видѣха Сирийцитѣ че бѣха побѣдени отъ Израиля, събраха се на купъ. (16) И прати Адарезеръ та изведе Сирийцитѣ оттатъкъ рѣката; и дойдоха въ Еламъ; и Совакъ, войводата на Адарезера, *вървѣше* прѣдъ тѣхъ. (17) И когато се извѣсти Давиду, събра всичкия Израиль, и прѣмина Иорданъ та дойде въ Еламъ. А Сирийцитѣ се опълчиха противъ Давида и биха се съ него. (18) И побѣгнаха Сирийцитѣ отъ Израиля; и изтрѣби Давидъ отъ Сирийцитѣ седемстотинъ колесници и четиридесеть тисящи [к]конници, и Совака войводата имъ порази; и умрѣ тамъ. (19) И като видѣха всичкитѣ царе рабитѣ на Адарезера че се побѣдиха отъ Израиля, направиха миръ съ Израиля, и [л]станаха имъ раби. И Сирийцитѣ се боеха да помогнатъ вече на Амоновитѣ синове.

ГЛАВА 11.

И на другото лѣто, въ което врѣме излазятъ царетѣ на бой, [а]прати Давидъ Иоава, и рабитѣ си съ него, и всичкия Израиль; и разбиха Амоновитѣ синове, и обсадиха Рава. А Давидъ остана въ Ерусалимъ.

(2) И надвечерь, когато стана Давидъ отъ одъра си, [б]разхождаше се по покрива на царския домъ; и [в]видѣ отъ покрива жена която се кѫпѣше; и жената бѣ много красна на гледъ. (3) И прати Давидъ та разпита за жената. И рече *единъ*: Не е ли тя Витсавее дъщерята на Елиама, жената [г]на Урия Хетееца? (4) И прати Давидъ вѣстители та я взе, и когато дойде при него [д]лежа съ нея, (защото [е]се бѣ очистила отъ нечистотата си;) и върна се тя у дома си. (5) И зачна жената; и прати та извѣсти Давиду и рече: Непраздна съмъ. (6) И прати Давидъ на Иоава и каза: Изпрати ми Урия Хетееца. И изпрати Иоавъ Урия при Давида.

(7) И когато дойде при него Урия, попита *го* Давидъ какъ е Иоавъ, и какъ сѫ людетѣ, и какъ отива боятъ. (8) И рече Давидъ на Урия: Слѣзъ въ дома си та [ж]омий нозѣтѣ си. И излѣзе Урия изъ царевия домъ; и слѣдъ него отиде дѣлъ отъ царевата *трапеза*. (9) Но Урия спа при вратата на царския домъ съ всичкитѣ раби на господаря си, и не слѣзе у дома си. (10) И когато извѣстиха Давиду и рекоха: Не слѣзе Урия у дома си, рече Давидъ на Урия: Не си ли дошелъ отъ пѫтуване? защо не слѣзе у дома си? (11) И рече Урия Давиду: [з]Ковчегътъ, и Израиль, и Юда обитаватъ въ шатри; [и]и господарьтъ ми Иоавъ и рабитѣ на господаря ми сѫ разположени въ

б Иса. 20;4. 47;2.
в Бит. 34;30. Изх. 5;21. 1 Цар. 13;4.
г Гл. 8;3,5.
д Гл. 23;8.
е Ст. 6.
ж Втор. 31;6.
з 1 Цар. 4;9. 1 Кор. 16;13.
и 1 Цар. 3;18.
к Виж. 1 Лѣт. 19;16,18.
л Гл. 8;6.

а 1 Лѣт. 20;1.
б Втор. 22;8.
в Бит. 34;2. Иовъ 31;1. Мат. 5;28.
г Гл. 23;39.
д Псал. 51, надписътъ. Як. 1;14.
е Лев. 15;19,28. 18;19.
ж Бит. 18;4. 19;2.
з Гл. 7;2,6.
и Гл. 20;6.

стане по лицето на полето; а азъ ли да ида
у дома си за да ямъ и да пия и да спя съ
жена си? Живъ си и жива е душата ти, не
направямъ азъ това нѣщо. (12) И рече Да-
видъ на Урия: Прѣстой тука и днесь, и утрѣ
ще те испроводя. И прѣстоя Урия въ Еруса-
лимъ прѣзъ онзи день и прѣзъ другия. (13) И
повика го Давидъ, та яде прѣдъ него и пи;
и [к]опи го. И вечерьта излѣзе да спи на одъ-
ра си [л]съ рабитѣ на господаря си; а у дома
си не слѣзе.

(14) И на утриньта [м]писа Давидъ писмо
Иоаву, и прати го чрѣзъ Урийна ръка. (15) И
писа въ писмото и рече: Турете Урия тамъ
дѣто боятъ е най-силенъ: сетнѣ се оттеглете
отъ него, [н]за да се удари той и да умре.

(16) И като държеше Иоавъ града подъ
стража, опрѣдѣли Урия на едно мѣсто дѣто
знаеше че има силни мъже. (17) И излѣзоха
мъжетѣ отъ града та се биха съ Иоава; и
паднаха *нѣколцина* отъ людетѣ отъ Давидо-
витѣ раби; умрѣ още и Урия Хетеецътъ.

(18) И прати Иоавъ та извѣсти Давиду всич-
китѣ случаи на боя. (19) И заповѣда на вѣстите-
ля и рече: Като свършишъ да казвашъ на
царя всичкитѣ случаи на боя, (20) ако се раз-
пали гнѣвътъ на царя и ти рече: Защо се
приближихте при града да се биете? не знаех-
те ли че щѣха да стрѣлятъ отъ стѣната? (21) Кой
порази [о]Авимелеха сина на [п]Иерувесета? не
хвърли ли една жена отъ стѣната часть отъ
воденичевъ камикъ върхъ него, та умрѣ въ
Тевесъ? Защо се приближихте при стѣната?
тогазъ ти речи: Умрѣ и рабътъ ти Урия Хе-
теецътъ.

(22) И отиде вѣстительтъ, и дойде та из-
вѣсти Давиду всичкото за което го изпрати
Иоавъ. (23) И рече вѣстительтъ Давиду: Прѣ-
укрѣпиха са противъ насъ мъжетѣ та излѣ-
зоха къмъ насъ на полето, и прогонихме ги
дори до входа на вратата. (24) Но стрѣлцитѣ
стрѣляха отъ стѣната върхъ рабитѣ ти; и
умрѣха едни отъ рабитѣ на царя, още и ра-
бътъ ти Урия Хетеецътъ умрѣ. (25) Тогазъ
рече Давидъ на вѣстителя: Така ще речешъ
Иоаву: Да ти не смущава това нѣщо, защото
мечьтъ поглъща нѣкогашъ единого и нѣкогашъ
другиго: укрѣпи боя си противъ града, и съ-
сипи го; и ти го насърдчи.

(26) И като чу Уриевата жена че умрѣлъ
мъжъ ѝ Урия, плака за мъжа си. (27) И ка-
то прѣмина плачътъ, проводи Давидъ та я взе
въ дома си; и [п]стана му жена, и роди му
синъ. Но дѣлото което направи Давидъ видѣ
се зло прѣдъ очитѣ на Господа.

ГЛАВА 12.

И [а]проводи Господь Натана при Давида. И
[а]дойде при него та му [б]рече: Имаше двама
мъже въ единъ градъ, единиятъ богатъ, а
другиятъ сиромахъ. (2) Богатиятъ имаше овци и
говеда твърдѣ много. (3) А сиромахътъ нѣма-
ше друго освѣнъ едно малко агне женско кое-
то бѣ купилъ, и хранѣше *го*; и порасна то съ
него и съ чадата му наедно, отъ хлѣба му
ядѣше, и отъ чашата му пиеше, и на лоното
му лежеше, и то му бѣше като дъщеря. (4) И
дойде единъ пѫтникъ при богатия; и посвидѣ
му се да вземе отъ овцитѣ си и отъ говедата
си да приготви на пѫтника който бѣ дошелъ
при него, но взе на сиромаха агнето та го
приготви за человѣка който бѣ дошелъ при
него. (5) И разпали се много гнѣвътъ на Да-
вида противъ тогозъ человѣка; и рече Ната-
ну: Живъ Господь, достоенъ е за смърть този
человѣкъ който е сторилъ това; (6) и ще пла-
ти агнето [в]четверократно понеже е сторилъ
това дѣло, и понеже не се е смилилъ.

(7) И рече Натанъ Давиду: Ти си този че-
ловѣкъ. Така говори Господь Богъ Израилевъ;
[г]Азъ тѐ помазахъ царь надъ Израиля; и азъ
тѐ избавихъ отъ Сауловата ръка, (8) и дадохъ
ти дома на господаря ти, и женитѣ на госпо-
даря ти въ лоното ти, и дадохъ ти Израиле-
вия и Юдиния домъ; и ако бѣше малко *това*,
приложилъ бихъ ти това и това. (9) [д]Защо
[е]прѣзрѣ ти словото Господне та стори злото
прѣдъ очитѣ му? Ти порази съ мечь [ж]Урия
Хетееца, и взе си за жена жена му, а него
умъртви ти съ меча на Амоновитѣ синове.
(10) Сега прочее [з]нѣма да се оттегли никога
мечь отъ дома ти понеже ме прѣзрѣ ти та взе
жената на Урия Хетееца за да ти е жена.
(11) Така говори Господь: Ето, ще подигна
противъ тебе злини отъ дома ти, и [и]ще взема
женитѣ ти прѣдъ очитѣ ти та ще ги дамъ на
ближния ти; и ще лежи съ женитѣ ти прѣдъ

к Бит. 19;33,35.
л Ст. 9.
м Виж. 3 Цар. 21;8,9.
н Гл. 12;9.
о Сжд. 9;53.
п Сжд. 6;32, Иерова-алъ.
п Гл. 12;9.

—

а Псал. 51, надписътъ.
б Виж. Гл. 14;5, и дрг. 3 Цар. 20;35-41. Иса. 5;3.
в Изх. 22;1. Лука 19;8.
г 1 Цар. 16;13.
д Виж. 1 Цар. 15;19.
е Числа 15;31.
ж Гл. 11;15-17,27.
з Амосъ 7;9.
и Втор. 28;30. Гл. 16;22.

това слънце. (12) Защото ти направи тайно; но
[к]азъ ще направя това нѣщо прѣдъ всичкия
Израиль и прѣдъ слънцето. (13) И [л]рече Да-
видъ Натану: [м]Съгрѣшихъ Господу. А На-
танъ рече Давиду: И Господь [н]отне съгрѣ-
шението ти: нѣма да умрешъ. (14) Но понеже
съ това нѣщо ти даде голѣма причина на
враговетѣ Господни да [о]хулятъ, за това дѣ-
тето което ти се роди непрѣмѣнно ще умре.

(15) И отиде си Натанъ въ дома си. А Го-
сподь порази дѣтето което роди Уриевата же-
на Давиду; и разболѣ се. (16) И моли се Да-
видъ Богу за дѣтето, и пости Давидъ, и влѣ-
зе та [п]прѣнощува легналъ на земята. (17) И
станаха старѣйшинитѣ на дома му *та дойдоха*
при него за да го дигнатъ отъ земята; но не
рачи, нито яде хлѣбъ съ тѣхъ. (18) И въ сед-
мията денъ умрѣ дѣтето. И уплашиха се Да-
видовитѣ раби да му обадятъ че е умрѣло дѣ-
тето, защото думаха: Ето, додѣ бѣ живо още
дѣтето говорѣхме му, и не послушваше гласа
ни; а какъ да му кажемъ че е умрѣло дѣтето,
та да си направи зло? (19) Но като видѣ Да-
видъ че рабитѣ му шепнѣха помежду си, раз-
умѣ Давидъ че е умрѣло дѣтето; за това рече
Давидъ на рабитѣ си: Умрѣ ли дѣтето? И тѣ
рекоха: Умрѣ. (20) Тогазъ стана Давидъ отъ
земята, и уми се, и [р]помаза се, и промѣни
дрехитѣ си, и влѣзе въ дома Господень та
[с]се поклони. Послѣ влѣзе въ дома си и по-
иска *да яде;* и турнаха прѣдъ него хлѣбъ да
яде. (21) И рекоха му рабитѣ му: Що е това
което стори ти? Ти пости и плака за дѣтето
до когато бѣше живо; а като умрѣ дѣтето ти
стана и яде хлѣбъ. (22) И рече: До когато
още дѣтето бѣше живо постихъ и плакахъ,
защото рекохъ: [т]Кой знае? може да ме по-
милва Богъ, и да остане дѣтето живо. (23) Но
сега умрѣ; защо да постя? Мога ли да го по-
върна пакъ? Азъ ще ида при него, а то [у]не
ще да се върне при мене.

(24) И утѣши Давидъ жена си Витсавее, и
влѣзе при нея та лежа съ нея; и [ф]роди синъ,
и [х]нарече името му Соломонъ; и Господь го
възлюби. (25) И проводи чрѣзъ рѫката на На-
тана пророка та нарече името му *Иедидия,
заради Господа.

(26) А [ц]Иоавъ ратува противъ Рава на Амо-
новитѣ синове, и облада царския градъ. (27) И
прати Иоавъ вѣстители Давиду и рече: Ра-
тувахъ противъ [ч]Рава, и прѣвзелъ съмъ да-
же града на водитѣ. (28) Сега прочее събери
остатъка на людетѣ та разположи стана си
противъ града, и обладай го, за да не обладая
азъ града, и се нарече името ми надъ него.
(29) И събра Давидъ всичкитѣ люде та отиде
въ Рава, и се би противъ него, и облада го.
(30) И [ш]взе вѣнеца на царя имъ отъ главата
му, на който тежината бѣше единъ златенъ
талантъ съ многоцѣнни камене; и положи се
на Давидовата глава. И изнесе изъ града ко-
ристи твърдѣ много. (31) И людетѣ които бѣха
въ него изведе та ги тури подъ триони и подъ
желѣзни дикани и подъ желѣзни сѣкири, и
прѣведе ги прѣзъ пещьта на кирпичитѣ; и
така направи въ всичкитѣ градове на Амоно-
витѣ синове. Тогазъ се върна Давидъ и всич-
китѣ люде въ Ерусалимъ.

ГЛАВА 13.

И слѣдъ това [а]Авесаломъ Давидовътъ синъ
имаше сестра хубава на име [б]Тамарь; и въз-
люби я Амнонъ синътъ Давидовъ. (2) И стра-
даше Амнонъ *толкозъ* щото се разболѣ за се-
стра си Тамарь, защото бѣше дѣвица; и ви-
дѣше се на Амнона твърдѣ мѫчно да ѝ стори
нѣщо. (3) И имаше Амнонъ единъ приятель,
името му Ионадавъ, [в]синъ на Сама Давидовия
братъ; а Ионадавъ бѣше человѣкъ много хи-
търъ. (4) И рече му: Защо ти, сине царевъ,
слабѣешъ толкозъ изъ денъ въ денъ? не щешъ
ли да ми явишъ *това?* И рече му Амнонъ:
Обичамъ Тамарь сестрата на брата ми Авеса-
лома. (5) А Ионадавъ му рече: Легни на ле-
глото си та се прѣстори боленъ; и когато дой-
де отецъ ти да те види, речи му: Нека дойде,
моля, Тамарь сестра ми, и нека ми донесе да
ямъ, и нека сготви прѣдъ мене ястието, да
видя и да ямъ отъ рѫката ѝ. (6) И легна Ам-
нонъ та се прѣстори боленъ; и като дойде
царьтъ да го види, рече Амнонъ на царя:
Нека дойде, моля, сестра ми Тамарь, и [г]нека
направи прѣдъ мене двѣ мекици за да ямъ
отъ рѫката ѝ.

к Гл. 16;22.
л Виж. 1 Цар. 15;24.
м Гл. 24;10. Иовъ 7;20. Псал. 32;5. 51;4. Прит. 28;13.
н Гл. 24;10. Иовъ 7;21. Псал. 32;1. Мих. 7;18. Зах. 3;4.
о Иса 52;5. Иез. 36;20,21. Рим. 2;24.
п Гл. 13;31.
р Рутъ 3;3.
с Иовъ 1;20.
т Виж. Иса. 38;1,5. Иона 3;9.
у Иовъ 7;8-10.
ф Мат. 1;6.
х 1 Лѣт. 22;9.
* Любезенъ Господу.
ц 1 Лѣт. 20;1.
ч Втор. 3;11.
ш 1 Лѣт. 20;2.

—

а Гл. 3;2,3.
б 1 Лѣт. 3;9.
в Виж. 1 Цар. 16;9.
г Бит. 18;6.

(7) И проводи Давидъ въ дома при Тамарь
и каза: Иди сега въ дома на брата си Амнона
та му сготви ястие. (8) И отиде Тамарь въ
дома на брата си Амнона който бѣше легналъ;
и взе тѣсто та замѣси, и направи мекици
прѣдъ него, и сготви мекицитѣ. (9) Сетнѣ взе
сковрадата та ги изсипа прѣдъ него; но не
рачи да яде. И рече Амнонъ: дИзвадете всич-
китѣ человѣци що сѫ при мене. И излѣзоха
отъ при него всички. (10) И рече Амнонъ на
Тамарь: Донеси ястието въ ложницата за да
ямъ отъ рѫката ти. И Тамарь взе мекицитѣ
които направи та донесе въ ложницата при
Амнона брата си. (11) И като *ги* донесе близу
при него да яде, еквана я та ѝ рече: Ела, лежь
съ мене, сестро моя. (12) А тя му рече: Не, брате
мой, не ме насилвай, защото не жприлича так-
возъ нѣщо да стане въ Израиль: да не напра-
вишъ това збезумие. (13) И азъ дѣ да скрия укора
си? но и ти ще бѫдешъ като единъ отъ безум-
нитѣ въ Израиль. Сега прочее, моля, говори
на царя; изащото не ще ме отрече на тебе.
(14) Но той не рачи да послуша гласа ѝ; и
понеже бѣ по-якъ отъ нея, кнасили я, и лежа
съ нея.

(15) Тогазъ Амнонъ я възненавидѣ съ не-
навистъ много голѣма, щото ненавистьта съ
която я възненавидѣ бѣ по-голѣма отъ лю-
бовьта съ която я бѣ възлюбилъ. И рече ѝ
Амнонъ: Стани, иди си. (16) А тя му рече:
Нѣма причина: това зло дѣто да ме изпѫ-
диш е по-голѣмо отъ другото което ми стори.
Но той не рачи да я послуша. (17) И викна
момъка който му слугуваше и рече: Отпрати
сега тази вънъ отъ мене, и заключи вратата
слѣдъ нея. (18) И лтя бѣ облѣчена съ пъстра
дреха; защото царскитѣ дъщери, дѣвицитѣ,
съ таквизъ дрехи се обличаха. И извади я
вънъ слугата му та заключи вратата слѣдъ
нея.

(19) Тогазъ мТамарь взе пепелъ на главата
си, ни раздра пъстрата дреха която бѣ на нея,
и като тури рѫцѣтѣ си на главата си, от-
хождаше, вървѣше, и викаше. (20) И рече ѝ
Авесаломъ братъ ѝ: Амнонъ ли братъ ти се
сходи съ тебе? Но мълчи сега, сестро моя:
братъ ти е; не оскърбявай сърдцето си за
това нѣщо. И тъй, Тамарь седѣше като вдо-
вица въ дома на брата си Авесалома.

(21) И когато чу царь Давидъ всички тѣзи
работи, много се разгнѣви. (22) А Авесаломъ
не говори съ Амнона они зло ни добро; за-
щото пненавиждаше Авесаломъ Амнона поне-
же насили сестра му Тамарь. (23) И слѣдъ
цѣли двѣ години Авесаломъ имаше рстригачи
въ Ваалъ-асоръ, който е близу при Ефремъ,
и покани Авесаломъ всичкитѣ царски синове.
(24) И дойде Авесаломъ при царя та рече: Ето,
сега рабътъ ти има стригачи: нека дойде,
моля, царьтъ и рабитѣ му съ раба ти. (25) И
рече царьтъ на Авесалома: Не, сине мой, да
не идемъ сега всички, за да не сме ти тегота.
И принуди го; но не рачи да иде, и го благо-
слови. (26) Тогазъ рече Авесаломъ: Ако не,
нека дойде съ насъ поне Амнонъ братъ ми. И
рече му царьтъ: Защо да дойде съ тебе? (27) Но
Авесаломъ го принуди, та проводи съ него
Амнона и всичкитѣ царски синове. (28) И за-
повѣда Авесаломъ на слугитѣ си и рече: Гле-
дайте, скогато се развесели сърдцето на Ам-
нона отъ виното, и ви река: Поразете Амно-
на, тогазъ го убийте. Не бойте се: не съмъ
ли азъ който ви заповѣдвамъ? укрѣпете се, и
бѫдете синове на сила. (29) И направиха Аве-
саломовитѣ слуги на Амнона както заповѣда
Авесаломъ. Тогазъ станаха всичкитѣ царски
синове и възседнаха всѣки мъската си та по-
бѣгнаха.

(30) И като бѣха тѣ на пѫтя, слухъ стигна
до Давида, и казваше се: Авесаломъ порази
всичкитѣ царски синове, и не остана отъ тѣхъ
ни единъ. (31) Тогазъ стана царьтъ, траздра
дрехитѣ си, и улегна на земята; и всичкитѣ
му раби които прѣдстояваха раздраха дрехи-
тѣ *си*. (32) И фотговори Ионадавъ синътъ на
Сама, брата Давидовъ, и рече: Да не рече
господарьтъ ми че сѫ убили всичкитѣ момци,
царски синове, защото само Амнонъ е умрѣлъ;
понеже Авесаломъ бѣше рѣшилъ това отъ
който день насили сестра му Тамарь. (33) Се-
га прочее, хнека не тури господарьтъ ми
царьтъ нѣщо въ сърдцето си, и рече че всич-
китѣ царски синове сѫ умрѣли; защото само
Амнонъ е умрѣлъ. (34) А цАвесаломъ побѣгна.

д Бит. 45;1.
е Бит. 39;12.
ж Лев. 18;9,11. 20;17.
з Бит. 34;7. Сѫд. 19;23. 20;6.
и Виж. Лев. 18;9,11. Виж. Гл. 12;11.
к Втор. 22;25.
л Бит. 37;3. Сѫд. 5;30. Псал. 45;14.
м Ис. Нав. 7;6. Гл. 1;2. Иовъ 2;12.
н Иер. 2;37.
о Бит. 24;50. 31;24.
п Лев. 19;17,18.
р Виж. Бит. 38;12,13. 1 Цар. 25;4,36.
с Сѫд. 19;6,9,22. Руть 3;7. 1 Цар. 25;36. Ест. 1;10. Псал. 104;15.
т Гл. 1;11.
у Гл. 12;16.
ф Ст. 3.
х Гл. 19;19.
ц Ст. 38.

И стражътъ момъкътъ дигна очитѣ си та видѣ, и, ето, люде много вървѣха по пжтя задъ него отъ кждѣ страната на гората. (35) И рече Ионадавъ на царя: Ето, царскитѣ синове идатъ: споредъ думата на раба ти така е станало. (36) И като свърши да говори, ето, царскитѣ синове дойдоха, и дигнаха гласа си та плакаха; и царьтъ още и всичкитѣ му раби плакаха съ плачъ много голѣмъ.

(37) А Авесаломъ побѣгна и отиде [ч]при Талмая Амиудовия синъ, царя на Гесуръ; и жали *Давидъ* за сина си всичкитѣ дни. (38) Авесаломъ прочее побѣгна та отиде [ш]въ Гесуръ, и тамъ бѣ три години. (39) А царь Давидъ имаше силно желание да излѣзе къмъ Авесалома, защото [щ]бѣше се утѣшилъ за Амноновата смърть.

ГЛАВА 14.

И позна Иоавъ Сауловий синъ че сърдцето на царя бѣше [а]къмъ Авесалома. (2) И проводи Иоавъ [б]въ Текое та доведе отъ тамъ една умна жена, и рече ѝ: Прѣстори се, моля, че си въ сѣтованне, и [в]облѣчи дрехи на сѣтованне, и не се помазвай съ елей, но бжди като жена сѣтуваща много дни за мъртвецъ; (3) и иди при царя та му говори споредъ тѣзи думи. И [г]тури Иоавъ думитѣ въ устата ѝ.

(4) И като говори Текойката жена на царя, [д]падна на лице до земята та се поклони и рече: [е]Помогни *ми*, царю. (5) И рече ѝ царьтъ: Що имашъ? А тя рече: Охъ! азъ съмъ [ж]жена вдовица, и умрѣ мжжъ ми. (6) И рабинята ти имаше двама синове, които се сбиха и двамата на полето; и нѣмаше нѣкой да ги раздвои, но удари единиятъ другия и го уби. (7) И, ето, станаха [з]всичкитѣ роднини противъ рабинята ти та рекоха: Прѣдай оногози който удари брата си за да го умъртвимъ за живота на брата му когото уби, и да изтрѣбимъ купно наслѣдника; и така ще угасятъ вжглена който ми е останалъ та да не оставятъ на мжжа ми име нито остатъкъ по лицето на земята. (8) И рече царьтъ на жената: Иди въ дома си, а азъ ще заповѣдамъ за тебе. (9) И рече Текойката жена на царя: Господарю мой царю, нека е [и]на мене беззаконието, и на отеческия ми домъ; а [к]царьтъ и прѣстолътъ му да сж неповинни. (10) И рече царьтъ: Който проговори противъ тебе, доведи го при мене; и нѣма вече да те докачи. (11) И тя рече: Нека помене, моля, царьтъ Господа Бога своего, и нека не остави [л]да се умножатъ отмъстителитѣ на кръвьта за изтрѣбление и да погубятъ сина ми. А той рече: [м]Живъ Господь, нито единъ косъмъ на сина ти не ще да падне на земята.

(12) Тогазъ рече жената: Нека говори, моля, рабинята ти слово на господаря си царя. И рече: Говори. (13) И рече жената: Защо си помислилъ ти таквозъ нѣщо [н]противъ Божиитѣ люде? понеже царьтъ говори това като повиненъ человѣкъ когато царьтъ не възвраща [о]заточения си. (14) Защото [п]непрѣмѣнно ще умремъ, и сме като вода разлѣна по земята която се не събира пакъ; и Богъ не отнема душа, но [р]намѣрва срѣдства щото заточениятъ да не остане отдалеченъ отъ него. (15) Сега за това дойдохъ да проговоря това на господаря си царя, защото людетѣ ме уплашиха; и рабинята ти рече: Ще говоря сега на царя: може-би царьтъ да изпълни прошението на рабинята си. (16) Защото царьтъ ще послуша, за да избави рабинята си отъ ржката на человѣка *който иска* да погуби мене и сина ми купно отъ Божието наслѣдие. (17) Рече даже рабинята ти: Рѣчьта на господаря ми царя ще бжде сега утѣшителна; защото [с]както е ангелъ Божий така е господарьтъ ми царьтъ за да разсжждава за доброто и злото; и Господь Богъ твой ще бжде съ тебе.

(18) Тогазъ отговори царьтъ и рече на жената: Да не скриешъ отъ мене сега това за което ще те попитамъ азъ. И рече жената: Нека проговори, моля, господарьтъ ми царьтъ. (19) И рече царьтъ: Съ тебе ли е въ всичко това ржката на Иоава? И жената отговори и рече: Жива е душата ти, господарю мой царю, отъ всичко това що изрече господарьтъ ми царьтъ никой не може се уклони ни на дѣсно ни на лѣво; защото рабътъ ти Иоавъ, той ми заповѣда, и [т]той тури всички тѣзи думи въ устата на рабинята ти. (20) Рабътъ ти

ч Гл.3;3.
ш Гл.14;23,32. 15;8.
щ Бит.38;12.

—

а Гл.13;39.

б 2Лѣт.11;6.
в Виж. Руть3;3.
г Ст.19. Изх.4;15.
д 1Цар.20;41. Гл.1;2.
е Виж. 4 Цар.6;26,28.
ж Виж. Гл.12;1.
з Числа35;19. Втор.19;12.
и Бит.27;13. 1Цар.25;24. Мат.27;25.
к Гл.3;28,29. 3Цар.2;33.
л Числа35;19.
м 1Цар.14;45. Дѣян.27;34.
н Сжд.20;2.
о Гл.13;37,38.
п Иовъ34;15. Евр.9;27.
р Числа35;15,25,18.
с Ст.20. Гл.19;27.
т Ст.3.

Иоавъ направи това за да обърне лицето на
тази дума; и господарьтъ ми е мждъръ [у]както
мждростьта на ангелъ Божий за да познава
всичко що е на земята.
(21) И рече царьтъ на Иоава: Ето, сега
направихъ това нѣщо; иди прочее, доведи
младия Авесалома. (22) И падна Иоавъ съ ли-
цето на земята та се поклони, и благослови
царя. И рече Иоавъ: Днесъ познава рабътъ
ти че намѣрихъ благодать прѣдъ очитѣ ти,
господарю мой царю, защото царьтъ стори
споредъ думата на раба си. (23) Тогазъ стана
Иоавъ та [ф]отиде въ Гесуръ, и доведе Авеса-
лома въ Ерусалимъ. (24) И рече царьтъ:
Да се върне въ дома си, и [х]да не види ли-
цето ми. И върна се Авесаломъ въ дома си, и
не видѣ лицето на царя.
(25) А въ всичкия Израиль нѣмаше чело-
вѣкъ толкозъ много похваленъ заради красо-
тата си както Авесаломъ: [ц]отъ петата на но-
гата му дори до върха му нѣмаше въ него
порокъ. (26) И когато стрижеше главата си,
(защото всѣка година я стрижеше; понеже
космитѣ му натегнуваха, за това ги стрижеше,)
прѣтегляше власитѣ на главата си, и *тежаха*
двѣстѣ сикли споредъ царската теглилка. (27) И
[ч]родиха се Авесалому трима синове и една
дъщеря именуема Тамарь: тя бѣ прѣкрасна
жена.
(28) И седѣ Авесаломъ въ Ерусалимъ двѣ
години цѣли, а [ш]лицето на царя не видѣ.
(29) За това проводи Авесаломъ до Иоава за
да го проводи при царя; но той не рачи да
дойде при него. Прати пакъ втория пжть, но
не рачи да дойде. (30) Тогазъ рече на рабитѣ си:
Вижте, нивата на Иоава е близу при моята, и
има ечникъ тамъ: идете та го изгорете съ
огънь. И изгориха Авесаломовитѣ раби нива-
та съ огънь. (31) И стана Иоавъ та отиде при
Авесалома въ кжщата, и рече му: Защо из-
гориха слугитѣ ти нивата ми съ огънь? (32) А
Авесаломъ отговори Иоаву: Ето, пратихъ при
тебе и рекохъ: Ела тукъ за да те проводя при
царя да речешъ: Защо съмъ дошелъ отъ Ге-
суръ? по-добрѣ щѣше да е за мене да бѣхъ
още тамъ: сега прочее нека видя лицето на
царя; и ако има неправда въ мене, нека ме
умъртви. (33) Тогазъ Иоавъ дойде при царя та
му извѣсти *това;* и повика Авесалома, та
дойде при царя, и поклони се съ лицето до
земята прѣдъ царя; и царьтъ [щ]цѣлуна Аве-
салома.

ГЛАВА 15.

И [а]слѣдъ това [б]приготви си Авесаломъ ко-
лесници и коне, и петдесетъ мжже за да ти-
чатъ прѣдъ него. (2) И ставаше Авесаломъ
рано та стоеше при пжтя на портата; и ко-
гато нѣкой имаше нѣкоя прѣпирня та дохож-
даше при царя за сждъ, тогазъ Авесаломъ го
викаше *при себе си* и думаше: Отъ кой си
градъ? А той отговаряше: Слугата ти е отъ
еди-кое племе на Израиля. (3) И говорѣше му
Авесаломъ: Вижъ, твоята работа е добра и
права; но нѣма кой да те слуша отъ страна
на царя. (4) Говорѣше още Авесаломъ: [в]Кой
да ме опрѣдѣляше сждия на тазъ земя, за да
иде при мене всѣки който има прѣпирня или
сждъ, та да го оправдавамъ! (5) И когато нѣ-
кой се приближаваше за да му се поклони,
простираше ржката си та го хващаше и го
цѣлуваше. (6) И така правѣше Авесаломъ на
всѣкиго Израилянина който дохождаше при
царя за сждъ; и [г]подкрадваше Авесаломъ
сърдцата на Израилевитѣ мжже.
(7) И въ свършъка на *четиридесетъ години
рече Авесаломъ на царя: Да ида, моля, за да
изпълня въ Хевронъ обричането си което об-
рекохъ Господу; (8) защото [д]рабътъ ти [е]обре-
че обричане [ж]когато обиташе въ Гесуръ,
въ Сирия, и казахъ: Ако ме върне наистина
Господь въ Ерусалимъ, тогазъ ще послужа
Господу. (9) И рече му царьтъ: Иди съ миръ.
И стана та отиде въ Хевронъ.
(10) А Авесаломъ разпрати съгледатели по
всичкитѣ Израилеви племена, и каза: Като
чуете гласа на тржбата ще речете: Авеса-
ломъ се въцари въ Хевронъ. (11) И отидоха
съ Авесалома двѣстѣ мжже отъ Ерусалимъ,
[з]поканени; и отидоха [и]съ незлобие, и не
знаеха нищо. (12) И покани Авесаломъ Ахи-
тофела Гилонеца, Давидовия [к]съвѣтникъ, отъ
града му, отъ [л]Гило, като принасяше жърт-
витѣ. И съзаклятието бѣ яко; и [м]людетѣ се
умножаваха непрѣстанно при Авесалома.

у Ст.17. Гл.19;27.
ф Гл.13;37.
х Бит.43;3. Гл.3;13.
ц Иса.1;6.
ч Виж. Гл.18;18.
ш Ст.24.
щ Бит.33;4. 45;15. Лука 15;20. —
а Гл.12;11.
б 3 Цар.1;5.
в Сжд.9;29.
г Рим.16;18.
* *По Сирийския и Арабския прѣводъ,* четири.
д 1 Цар.16;2.
е Бит.28;20,21.
ж Гл.13;38.
з 1 Цар.9;13. 16;3,5.
и Бит.20;5.
к Псал.41;9. 55;12-14.
л Ис. Нав.15;51.
м Псал.3;1.

(13) И дойде вѣститель при Давида и рече: [н]Сърдцата на Израилевитѣ мѫже се обърнаха слѣдъ Авесалома. (14) И рече Давидъ на всичкитѣ си слуги които бѣха съ него въ Ерусалимъ: Станете [о]да бѣгаме, защото не ще можемъ да се упазимъ отъ лицето на Авесалома: побързайте да отидемъ, за да не ускори та ни стигне, и докара злото върхъ насъ, и порази града съ острото на ножа. (15) И царскитѣ слуги рекоха на царя: Всичко що избере господарьтъ ни царьтъ, ето ние рабитѣ ти.

(16) И [п]излѣзе царьтъ, и всичкиятъ му домъ слѣдъ него. И остави царьтъ [р]десеть жени наложници за да пазятъ дома. (17) И излѣзе царьтъ, и всичкитѣ люде слѣдъ него, и застанаха на едно мѣсто далечъ. (18) И всичкитѣ му слуги вървѣха близу до него; и [с]всичкитѣ Херетци, и всичкитѣ Фелетци, и всичкитѣ Гетци, шестьтотинъ мѫже, които дойдоха слѣдъ него отъ Гетъ, вървѣха прѣдъ царя. (19) Тогазъ рече царьтъ [т]на Итая Гетеца: Защо идешъ и ти съ насъ? върни се та обитавай съ царя, защото си чужденецъ и прѣселенъ отъ мѣстото си. (20) Вчера дойде; и днесь да те направя ли да се скиташъ съ насъ? Ето, азъ ще ида [у]къдѣто мога: ти се върни, вземи още и братята си: милость и истина съ тебе! (21) А Итай отговори на царя и рече: [ф]Живъ Господь, и живъ господарьтъ ми царьтъ, дѣто и да е господарьтъ ми царьтъ, или въ смърть или въ животъ, непрѣмѣнно тамъ ще бѫде и рабътъ ти. (22) И рече Давидъ на Итая: Ела та прѣмини. И прѣмина Итай Гетецътъ, и всичкитѣ му мѫже, и всичкитѣ дѣца що бѣха съ него. (23) А всичкото мѣсто плачеше съ голѣмъ гласъ; и прѣминаваха всичкитѣ люде, прѣмина и царьтъ потока Кедронъ; и всичкитѣ люде прѣминаха прѣзъ пѫтя [х]на пустинята.

(24) И ето и Садокъ, и съ него всичкитѣ Левити които [ц]носѣха ковчега на Божия завѣтъ; и поставиха Божия ковчегъ, и Авиатаръ принасяше жъртва додѣ свършиха всичкитѣ люде да прѣминватъ отъ града. (25) И рече царьтъ на Садока: Върни Божия ковчегъ въ града: ако намѣря благодать прѣдъ очитѣ на Господа, [ч]ще ме направи да се върна и да видя него и обиталището му: (26) ако ли рече така: [ш]Нѣмамъ благоволение въ тебе, ето азъ, [щ]нека ми направи каквото е угодно прѣдъ очитѣ му. (27) Рече царьтъ още на Садока свещенника: Не си ли ти [ъ]гледачъ? върни се въ града съ миръ, ти и [ь]Ахимаасъ синъ ти, и Ионатанъ синътъ Авиатаровъ, двамата ви синове съ васъ. (28) Вижте, [ѣ]азъ ще се забавя по полетата на пустинята додѣ дойде рѣчь отъ васъ за да ми извѣсти. (29) И тъй, Садокъ и Авиатаръ върнаха Божия ковчегъ въ Ерусалимъ, и останаха тамъ.

(30) А Давидъ възхождаше прѣзъ възхода на маслинената гора, възхождаше и плачеше, и [ю]имаше главата си покрита, и вървѣше [я]босъ; и всичкитѣ люде що бѣха съ него [ѫ]имаха всѣки главата си покрита, и [ѭ]възлазяха и плачеха. (31) И извѣстиха Давиду и рекоха: [а]Ахитофелъ е между съзаклятницитѣ съ Авесалома. И рече Давидъ: Господи, моля ти се, [б]осуети съвѣта на Ахитофела.

(32) И когато дойде Давидъ на върха на горàта, дѣто се поклони Богу, ето, посрѣщна го Хусай [в]Архиецътъ, и [г]имаше раздрана дрехата си и пръсть на главата си. (33) И Давидъ му рече: Ако минешъ съ мене то ще ми бѫдешъ [д]товаръ. (34) Ако ли се върнешъ въ града та речешъ на Авесалома: [е]Царю, ще ти бѫда рабъ; *както* бѣхъ рабъ на баща ти до сега, така ще бѫда на тебе рабъ, тогазъ можешъ заради мене да прѣвърнешъ съвѣта на Ахитофела. (35) И не сѫ ли тамъ съ тебе Садокъ и Авиатаръ свещенницитѣ? всичко прочее каквото би чулъ отъ дома на царя [ж]ще извѣстишъ на Садока и Авиатара свещенницитѣ. (36) Ето тамъ [з]съ тѣхъ двамата имъ синове, Ахимаасъ Садоковъ и Ионатанъ Авиатаровъ; и чрѣзъ тѣхъ ще ми изпращате всичко каквото чуете. (37) И като влѣзе въ града [и]Хусай Давидовий приятель, [к]Авесаломъ влѣзе въ Ерусалимъ.

н Ст. 6. Сѫд 9;3.
о Гл. 19;9. Псал. 3, надписътъ.
п Псал. 3, надписътъ.
р Гл. 16;21,22.
с Гл. 8;18.
т Гл. 18;2.
у 1 Цар. 23;13.
ф Руть 1;16,17. Прит. 17;17. 18;24.
х Гл. 16;2.
ц Числа 4;15.
ч Псал. 43;3.
ш Числа 14;8. Гл. 22;20. 3 Цар. 10;9. 2 Лѣт. 9;8. Иса. 62;4.
щ 1 Цар. 3;18.
ъ 1 Цар. 9;9.
ь Виж. Гл. 17;17.
ѣ Гл. 17;16.
ю Гл. 19;4 Ест. 6;12.
я Иса. 20;2,4.
ѫ Иер. 14;3,4.
ѭ Псал. 126;6.
а Псал. 3;1,3. 55;12, и драг.
б Гл. 16;23. 17;14,23.
в Виж. Ис. Нав. 16;2.
г Гл. 1;2.
д Гл. 19;35.
е Гл. 16;19.
ж Гл. 17;15,16.
з Ст. 27.
и Гл. 16;16. 1 Лѣт. 27;33.
к Гл. 16;15.

ГЛАВА 16.

И [а]когато прѣмина Давидъ малко върха, ето, [б]Сива, слугата на Мемфивостея, срѣщна го съ два осла оседлани, и имаше на тѣхъ двѣстѣ хлѣба, и сто грозда сухо грозде, и сто низаници лѣтни овощия, и мѣхъ вино. (2) И рече царьтъ на Сива: Защо носишъ това? А Сива рече: Ослитѣ сж за домородието на царя за да ездятъ, а хлѣбоветѣ и лѣтнитѣ овощия да ядатъ момцитѣ, а виното [в]да пиятъ които изнемощѣятъ въ пустинята. (3) Тогазъ рече царьтъ: А дѣ е синътъ на господаря ти? И [г]рече Сива на царя: Ето, седи въ Ерусалимъ, защото рече: Днесъ Израилевий домъ ще възвърне на мене царството на отца ми. (4) И [д]рече царьтъ на Сива: Ето, твой е всичкиятъ имотъ Мемфивостеевъ. И рече Сива: Кланямъ ти се: нека намѣря благодать прѣдъ очитѣ ти, господарю мой царю.

(5) И когато дойде царь Давидъ у Вауримъ, ето, излазяше отъ тамъ человѣкъ отъ рода на Сауловия домъ, на име [е]Семей, синъ Гираевъ; и излѣзе та вървѣше и кълнѣше, (6) и хвърляше камене върхъ Давида и върхъ всичкитѣ слуги на царь Давида; а всичкитѣ люде и всичкитѣ силни бѣха му отъ дѣсно и отъ лѣво. (7) И така говорѣше Семей и кълнѣше: Излѣзъ, излѣзъ, мжжу кръвниче и [ж]мжжу злотворниче! (8) [з]Върна ти Господь [и]всичката кръвь на Сауловия домъ вмѣсто когото се въцари ти, и прѣдаде Господь царството въ ржката на Авесалома сина ти; и, ето, ти *се взина* въ злото си, защото си мжжъ кръвникъ. (9) Тогазъ Ависей Саруинътъ синъ рече на царя: Защо [к]това мъртво псе [л]да кълне господаря ми царя? остави, моля, да прѣмина и да му отсѣка главата. (10) А царьтъ рече: [м]Що *има* между мене и васъ, синове Саруини? Нека кълне, защото [н]Господь му рече: Прокълни Давида. [о]А кой ще рече: Защо направи ти така? (11) И рече Давидъ на Ависея и на всичкитѣ си слуги: Ето, [п]синъ ми [р]който е излѣзълъ изъ утробата ми иска живота ми, колко повече сега този Вениаминецъ! Оставете го, нека кълне, защото Господь му заповѣда. (12) Негли прегледа Господь оскърбението ми, [с]и ми въздаде Господь добро вмѣсто клетвата на тогова днесъ. (13) И вървѣше Давидъ и мжжетѣ му по пжтя; а Семей вървѣше покрай гората срѣщу него та кълнѣше като вървѣше, и хвърляше камене на него, и прашеше съ пръсть. (14) И дойде царьтъ и всичкитѣ люде що бѣха съ него, уморени, та си починаха тамъ.

(15) А [т]Авесаломъ, и всичкитѣ люде, и Израилевитѣ мжже дойдоха въ Ерусалимъ, и Ахитофелъ съ него. (16) И когато дойде при Авесалома Хусай Архиецътъ, [у]приятельтъ Давидовъ, рече Хусай на Авесалома: Да е живъ царьтъ! да е живъ царьтъ! (17) А Авесаломъ рече на Хусая: Тая ли е милостьта ти къмъ приятеля ти? [ф]защо не отиде съ приятеля си? (18) И рече Хусай Авесалому: Не; но на *оногозъ* когото избра Господь, и тѣзи люде, и всичкитѣ Израилеви мжже, неговъ ще бжда, и съ него ще живѣя. (19) И послѣ, [х]кому ще слугувамъ азъ? не прѣдъ сина му ли? както слугувахъ прѣдъ отца ти, така ще бжда прѣдъ тебе.

(20) Тогазъ рече Авесаломъ на Ахитофела: Сдумайте се помежду си що ще да правимъ. (21) И рече Ахитофелъ на Авесалома: [ц]Влѣзъ при наложницитѣ на отца си които е оставилъ да пазятъ дома; и ще чуе всичкий Израиль [ч]че си станалъ ти омразенъ на отца си; и [ш]ще се усилятъ ржцѣтѣ на всичкитѣ които сж съ тебе. (22) И поставиха на Авесалома шатъръ върхъ кжщния покривъ, та влѣзе Авесаломъ при наложницитѣ на отца си [щ]прѣдъ всичкия Израиль. (23) И съвѣтътъ на Ахитофела който даваше въ онѣзи дни бѣше както кога би търсилъ нѣкой съвѣтъ отъ Бога: така *се имаше* всѣки Ахитофеловъ съвѣтъ [ъ]и прѣдъ Давида и прѣдъ Авесалома.

ГЛАВА 17.

И рече Ахитофелъ на Авесалома: Да избера сега дванадесеть тисящи мжже, и да стана да погна слѣдъ Давида прѣзъ нощьта. (2) И

а Гл. 15;30,32.
б Гл. 9;2.
в Гл. 15;23. 17;29.
г Гл. 19;27.
д Прит. 18;13.
е Гл. 19;16. 3 Цар. 2;8,44.
ж Втор. 13;13.
з Сжд. 9;24,56,57. 3 Цар. 2;32,33.
и Виж. Гл. 1;16. 3;28,29. 4;11,12.
к 1 Цар. 24;15. Гл. 9;8.
л Изх. 22;28.
м Гл. 19;22. 1 Пет. 2;23.
н Виж. 4 Цар. 18;25. Плачъ 3;28.
о Рим. 9;20.
п Гл. 12;11.
р Бит. 15;4.
с Рим. 8;28.
т Гл. 15;37.
у Гл. 15;77.
ф Гл. 19;25. Прит. 17;17.
х Гл. 15;34.
ц Гл. 15;16. 20;3.
ч Бит. 34;30. 1 Цар. 13;4.
ш Гл. 2;7. Зах. 8;13.
щ Гл. 12;11,12.
ъ Гл. 15;12.

ще ида върхъ него като е [а]утруденъ и ослабѣли ржцѣтѣ му, и ще го уплаша; и всичкитѣ люде що сж съ него ще побѣгнатъ, и [б]ще поразя само царя; (3) и ще върна всичкитѣ люде къмъ тебе: мжжътъ когото ти търсишъ струва колкото връщането на всичкитѣ: всичкитѣ люде ще бждатъ въ миръ. (4) И угодно бѝде това слово на Авесалома и на всичкитѣ Израилеви старѣйшини. (5) Тогазъ рече Авесаломъ: Повикай сега и Хусая Архиеца, и нека чуемъ що ще да рече и той.

(6) И когато влѣзе Хусай при Авесалома, говори му Авесаломъ и рече: Ахитофелъ говори по този начинъ: трѣбва ли да направимъ *споредъ* неговото слово? ако ли не, говори *и* ти. (7) И рече Хусай на Авесалома: Не е добъръ този съвѣтъ който даде Ахитофелъ този пжть. (8) И рече Хусай: Ти знаешъ баща си и неговитѣ мжже, че сж силни и прѣогорчени въ душата, [в]както мечка лишена отъ чадата си въ полето; и баща ти е ратникъ мжжъ, и не ще да остане прѣзъ нощьта съ людетѣ. (9) Ето, сега е скритъ въ нѣкой ровъ или въ *друго* нѣкое мѣсто; и ако паднатъ нѣкои отъ тѣзи въ начало, всѣки който чуе ще рече: Съкрушение стана въ людетѣ които слѣдватъ Авесалома. (10) Тогазъ и юначинътъ, комуто сърдцето е като сърдцето на лъвъ, съвсѣмъ [г]ще прѣмре; защото всичкий Израиль знае че баща ти е юнакъ, и които сж съ него силни мжже сж. (11) Заради това азъ съвѣтвамъ да се събере при тебе всичкий Израиль, [д]отъ Данъ до Виръсавее, [е]на множество както пѣсъка по край морето, и да идешъ лично врѣдъ тѣхъ. (12) Така ще идемъ върхъ него въ което мѣсто се намѣри, и ще нападнемъ на него както пада росата на земята; щото отъ него и отъ всичкитѣ человѣци които сж съ него не ще остане нито единъ. (13) А ако прибѣгне въ нѣкой градъ, тогазъ всичкий Израиль ще донесе противъ онзи градъ вжжа та ще го завлѣчемъ дори до потока, тъй що да не остане тамъ нито камиче. (14) И рече Авесаломъ и всичкитѣ Израилеви мжже: Съвѣтътъ на Хусая Архиеца е по-добъръ отъ съвѣта на Ахитофела. ([ж]Защото Господь изрече да развали добрия Ахитофеловъ съвѣтъ, за да наведе Господь злото на Авесалома.)

(15) И рече [з]Хусай на Садока и на Авиатара священницитѣ: Така и така съвѣтва Ахитофелъ Авесалома и Израилевитѣ старѣйшини; и така и така съвѣтвахъ азъ. (16) Сега прочее пратете скоро та извѣстете Давиду и речете: Не оставай тази нощь [и]въ полетата на пустинята, но побързай да прѣминешъ, за да не бжде погълнатъ царьтъ и всичкитѣ люде които сж съ него. (17) А [к]Ионатанъ и Ахимаасъ стоеха при източника [л]Рогилъ, защото не смѣеха да се явятъ че влазяха въ града; и отиде една слугиня та имъ извѣсти *това нѣщо;* и тѣ отидоха та извѣстиха на царь Давида. (18) А единъ момъкъ като ги видѣ каза на Авесалома; но двамата отидоха скоро та влѣзоха въ кжщата на едного человѣка [м]въ Вауримъ който имаше кладенецъ въ двора си, и слѣзоха тамъ. (19) И [н]жената взе една покривка та прострѣ върху устието на кладенеца, и насипа върхъ него грухано жито щото не се позна това нѣщо. (20) И като дойдоха Авесаломовитѣ раби въ кжщата при жената рекоха: Дѣ сж Ахимаасъ и Ионатанъ? А [о]жената имъ рече: Заминаха барата на водата. И като търсиха и не *ги* намѣриха върнаха се въ Ерусалимъ. (21) А когато си отидоха тѣ, онѣзи възлѣзоха отъ кладенеца и отидоха та извѣстиха на царь Давида, и рекоха Давиду: [п]Станете та прѣминете скоро водата; защото така съвѣтва противъ васъ Ахитофелъ. (22) Тогазъ стана Давидъ и всичкитѣ люде що бѣха съ него та прѣминаха Иорданъ: до зазоряването на деня не остана нито единъ *отъ тѣхъ* който да не прѣмина Иорданъ.

(23) А Ахитофелъ, като видѣ че съвѣтътъ му не се сбжде, оседла осела си, и стана та отиде на кжщата си [р]въ града си; и като нареди кжщнитѣ си работи, [с]обѣси се и умрѣ, и погребенъ бѣ въ гроба на отца си.

(24) И Давидъ дойде [т]въ Маханаимъ; а Авесаломъ прѣмина Иорданъ, той и всичкитѣ Израилеви мжже съ него. (25) И постави Авесаломъ военачалникъ Амаса вмѣсто Иоава. (А Амаса бѣ синъ на мжжа който се именуваше Итра, *Израилянинъ, който влѣзе при [у]Ави-

---

[а] Виж. Втор. 25:18. Гл. 16;14.
[б] Зах. 13;7.
[в] Осия 13;8.
[г] Ис. Нав. 2;11.
[д] Сжд.20;1.
[е] Бит 22;17.
[ж] Гл.15;31,34.
[з] Гл. 15;35.
[и] Гл. 15;28.
[к] Гл. 15;27,36.
[л] Ис. Нав. 15;7. 18;16.
[м] Гл. 16;5.
[н] Виж.Ис.Нав.2;6.
[о] Виж. Изх: 1;19. Ис.Нав. 2;4,5.
[п] Ст.15,16.
[р] Гл.15;12.
[с] Мат.27;5.
[т] Бит. 32;2. Ис. Нав. 13;26. Гл. 2;8.
* Исмаилянинъ, 1Лѣт. 2;17.
[у] 1 Лѣт. 2;16,17.

гоя Наасоната дъщеря, сестрата на Саруия
Иоавовата майка.) (26) И разположиха стана
си Израиль и Авесаломъ въ земята Галаадъ.
(27) А когато дойде Давидъ въ Маханаимъ,
жСовей Наасовий синъ, отъ Рава на Амоно-
витѣ синове, и зМахиръ Амииловий синъ,
отъ Ло-деваръ, и иВерзелай Галаадецътъ, отъ
Рогелимъ, (28) донесоха постелки, и легени, и
пръстени сѫдове, и жито, и ечникъ, и браш-
но, и пържено жито, и бобъ, и леща, и пър-
жени сочива, (29) и медъ, и масло, и овци, и
говеждо сирене на Давида и на людетѣ съ
него за да ядѫтъ; защото рекоха: Людетѣ сѫ
гладни и изнемощѣли и жедни йвъ пустинята.

ГЛАВА 18.

И прѣгледа Давидъ людетѣ които бѣха съ
него, и постави надъ тѣхъ тисященачалници и
стотници. (2) И проводи Давидъ людетѣ, аедна
третина подъ рѫката на Иоава, и една тре-
тина подъ рѫката на Ависея Саруиния синъ,
Иоавовия братъ, и една третина подъ рѫката
на Итая Гетеца. И рече царьтъ на людетѣ:
Непрѣмѣнно ще излѣза и азъ съ васъ. (3) бЛю-
детѣ обаче отговориха: Да не излѣзешъ; за-
щото, ако се обърнемъ въ бѣгъ, не ще да
иматъ грижа за насъ: ако щатъ умрѣ и по-
ловината отъ насъ не ще да иматъ грижа за
насъ, понеже сега *ти си* като десеть тисящи
отъ насъ; за това сега е по-добрѣ да ни си
помощникъ отъ града. (4) И рече имъ царьтъ:
Каквото ви се види добро ще направя. И за-
стана царьтъ отъ едната страна на портата;
и всичкитѣ *военни* люде излѣзоха по стотини
и по тисящи.
(5) И заповѣда царьтъ на Иоава и на Ави-
сея и на Итая и рече: Пощадете ми отрока
Авесалома. И ввсичкитѣ люде чуха когато
царьтъ заповѣдваше на всичкитѣ князове за
Авесалома. (6) И тъй, излѣзоха людетѣ въ по-
лето противъ Израиля; и сражението стана
гвъ дѫбравата Ефремъ. (7) И разбиха се тамъ
Израилевитѣ люде отъ Давидовитѣ раби; и
стана тамъ въ онзи день съкрушение голѣмо,
до двадесеть тисящи; (8) защото сражението ста-
на тамъ разсѣяно по лицето на всичкото мѣсто,
и дѫбравата пояде повече люде отколкото по-
яде ножътъ въ онзи день. (9) И срѣщна Аве-
саломъ Давидовитѣ раби. И седѣше Авеса-
ломъ на мъска; и влѣзе мъската подъ гѫститѣ
вѣтви на единъ голѣмъ теревинтъ, и хвана
се главата му въ теревинта, та увисна между
небето и земята; а мъската извини подъ него.
(10) И като видѣ единъ мѫжъ, извѣсти на
Иоава и рече: Ето, видѣхъ Авесалома че ви-
сѣше на теревинтъ. (11) И рече Иоавъ на
мѫжа който му извѣсти: И, ето, ти го видѣ,
а защо *го* не удари тамъ на земята? и азъ
бихъ ти далъ десеть сребърни *сикли* и единъ
поясъ. (12) А мѫжътъ рече Иоаву: И тисяща
сребърни *сикли* ако биха се наброили въ
дланьта ми не бихъ туралъ рѫката си на
царския синъ; защото дпри ушитѣ ни запо-
вѣда царьтъ на тебе и на Ависея и на Итая
и рече: Внимавайте всѣки за отрока Авеса-
лома. (13) А то инакъ азъ бихъ сторилъ лъжа
противъ живота си; а отъ царя се нищо не
укрива; и ти би ми стоялъ противенъ. (14) То-
газъ рече Иоавъ: Не трѣбва да губя врѣме
тукъ съ тебе. И взе въ рѫката си три стрѣ-
ли та прониза сърдцето на Авесалома като
бѣше още живъ той всрѣдъ теревинта. (15) И
десеть момци които носѣха орѫжията на Ио-
ава заобиколиха та удариха Авесалома, и
умъртвиха го.
(16) И възтрѫби Иоавъ съ трѫбата, и вър-
наха се людетѣ отъ да гонятъ слѣдъ Израиля;
защото възпрѣ Иоавъ людетѣ. (17) И взеха
Авесалома та го хвърлиха въ единъ голѣмъ
ровъ вѫтрѣ у дѫбравата, и енатрупаха на
него купъ камене много голѣмъ; и всичкий
Израиль побѣгна всѣки въ шатъра си. (18) А
Авесаломъ, като бѣше живъ, взе та постави
за себе си стълпъ, който е жвъ царевия долъ;
защото рече: зНѣмамъ синъ за да упази па-
метьта на името ми; и нарече стълпа съ име-
то си; и нарича се до този день Авесаломовъ
Стълпъ.
(19) Тогазъ рече Ахимаасъ Садоковий синъ:
Да се завтека сега та да занеса на царя из-
вѣстие че Господь му отмъсти отъ рѫката на
враговетѣ му. (20) А Иоавъ му рече: Нѣма да
бѫдешъ вѣститель този день, но другъ день
ще занесешъ извѣстия; а този день нѣма да
занесешъ извѣстия, понеже царскиятъ синъ
умрѣ. (21) Тогазъ рече Иоавъ Хусию: Иди из-
вѣсти на царя което си видѣлъ. И Хусий се
поклони Иоаву и завтече се. (22) Тогазъ Ахи-
маасъ Садоковий синъ рече пакъ Иоаву: Но

ж Гл.10;1. 12;29,30.
з Гл.9;4.
и Гл.19;31,32. 3Цар.2;7.
й Гл.16;2.

а Гл.15;19.
б Гл.21;17.
в Ст.12.
г Ис.Нав.17;15,18.
д Ст.5.
е Ис.Нав.7;26.
ж Бит.14;17.
з Виж.Гл.14;27.

каквото и да е, нека тичамъ и азъ, моля,
вслѣдъ Хусия. А Иоавъ рече: Защо искашъ
да тичашъ, чадо мое, като нѣмашъ приятни
извѣстия? (23) Но какво и да е, *рече*, нека
се завтека. Тогазъ му рече: Тичай. И завте-
че се Ахимаасъ прѣзъ пѫтя на полето, и за-
мина Хусия.
(24) А Давидъ седѣше между двѣтѣ порти; и
[и]възлѣзе стражътъ на горницата на портата,
на стѣната, и подигна очитѣ си и видѣ, и,
ето, человѣкъ тичаше самъ. (25) И извика
стражътъ и извѣсти на царя. И царьтъ рече:
Ако е самъ, има извѣстия въ устата си. И
идѣше и наближаваше. (26) И видѣ стражътъ
че тича другъ человѣкъ; и извика стражътъ
къмъ вратаря и рече: Ето *другъ* человѣкъ
който тича самъ. И рече царьтъ: И той е
вѣститель. (27) И рече стражътъ: Тичането на
първия ми се види като тичането на Ахимааса
Садоковия синъ. И рече царьтъ: Добъръ че-
ловѣкъ е той, и иде съ добри извѣстия.
(28) И викна Ахимаасъ та рече на царя:
Радуй се! и поклони се на царя съ лицето до
земята, и рече: Благословенъ Господь Богъ
твой, който прѣдаде человѣцитѣ които подиг-
наха рѫката си противъ господаря ми царя.
(29) И рече царьтъ: Здравъ ли е отрокътъ Аве-
саломъ? И отговори Ахимаасъ: Когато Иоавъ
прати царския рабъ, и *мене* раба ти, видѣхъ
голѣмото смущение, но не знаехъ що бѣше.
(30) И рече царьтъ: Върни се та застани тамъ.
И върна се та застана. (31) И, ето, дойде
Хусий; и рече Хусий: Извѣстия, господарю
мой царю! защото Господь отмъсти за тебе въ
този день отъ рѫката на всички които се по-
дигнаха връхъ тебе. (32) И рече царьтъ на
Хусия: Здравъ ли е отрокътъ Авесаломъ? И
отговори Хусий: Дано станатъ като онзи от-
рокъ враговетѣ на господаря ми царя, и всич-
ки които се подигатъ връхъ тебе за зло! (33) И
смути се царьтъ, и възлѣзе въ горницата на
портата та плака; и като ходѣше говорѣше
така: Сине мой Авесаломе, сине мой, сине
мой [к]Авесаломе! да бѣхъ умрѣлъ азъ вмѣсто
тебе, Авесаломе, сине мой, сине мой!

ГЛАВА 19.

И извѣсти се на Иоава: Ето, царьтъ плаче
и жали за Авесалома. (2) И въ онзи день по-
бѣдата се обърна въ печаль въ всичкия на-
родъ; защото чу народътъ да говорятъ въ
онзи день: Царьтъ е печаленъ за сина си.
(3) И влазяха людетѣ [а]въ града прѣзъ онзи
день скритомъ, както люде които се криятъ
посрамени когато бѣгатъ въ сражението. (4) А
царьтъ [б]покри лицето си, и викаше царьтъ
съ голѣмъ гласъ: [в]Сине мой Авесаломе, Аве-
саломе, сине мой, сине мой!
(5) И влѣзе Иоавъ въ дома при царя та рече:
Ти посрами днесъ лицата на всичкитѣ си раби
които упазиха днесъ живота ти, и живота на
синоветѣ ти и на дъщеритѣ ти, и живота на
женитѣ ти, и живота на наложницитѣ ти.
(6) Понеже обичашъ онѣзи които те ненавиж-
дятъ, а ненавидишъ онѣзи които те обичатъ;
защото ти показа днесъ че за тебе не сѫ нищо
князове и раби; защото днесъ познахъ че
ако би Авесаломъ да оставѣше живъ, а ние
всинца да измрѣхме днесъ, тогазъ щѣше да
ти е угодно. (7) Сега прочее стани, излѣзъ та
говори по сърдцето на рабитѣ си; защото се
кълна въ Господа че, ако не излѣзешъ, не ще
да остане съ тебе тази нощь нито единъ; и
това ще ти стане по-лошо отъ всичкитѣ злини
колкото сѫ дошли върхъ тебе отъ младостьта
ти до сега. (8) Тогазъ стана царьтъ та седна
при портата. И извѣстиха на всичкитѣ люде
и казаха: Ето, царьтъ седи при портата. И
дойдоха всичкитѣ люде при царя; а Израиль
побѣгна, всѣки въ шатъра си.
(9) И всичкитѣ люде на всичкитѣ Израиле-
ви племена бѣха въ прѣпиране, и говорѣха:
Царьтъ ни избави отъ рѫката на неприяте-
литѣ ни; и той ни освободи отъ рѫката на
Филистимцитѣ; а сега [г]побѣгна отъ мѣстото
поради Авесалома. (10) А Авесаломъ, когото
помазахме *за царь* надъ насъ, умрѣ въ сра-
жението. Сега прочее защо не говорите да
върнемъ царя?
(11) И прати царь Давидъ на Садока и на
Авиатара свещеницитѣ и рече: Говорете на
Юдинитѣ старѣйшини и кажете: Защо сте вие
послѣдни за да повърнете царя въ дома му?
(защото думитѣ на всичкия Израиль стигнаха
при царя въ дома му). (12) Вие сте ми братя,
[д]Вие кости мои и плъть моя; защо прочее
сте послѣдни за да върнете царя? (13) [е]А най-
вече на Амаса речете: Не си ли ти кость моя
и плъть моя? [ж]така да ми направи Богъ, и
така да приложи, ако не бѫдешъ ти военa-
чалникъ винаги прѣдъ мене вмѣсто Иоава.

и 4 Цар.9;17.
к Гл.19;4.
а Ст.32.
б Гл.15;30.
в Гл.18;33.
г Гл.15;14.
д Гл.5;1.
е Гл.17;25.
ж Руть 1;17.

(14) И прѣклони сърдцето на всичкитѣ Юдини
мѫже [з]като на единого человѣка; и проводиха
на царя да му кажатъ: Върни се ти, и всич-
китѣ твои раби. (15) И тъй, върна се царьтъ
та дойде до Иорданъ. И дойде Юда [и]до Гал-
галъ за да иде да посрѣщне царя, да прѣве-
де царя прѣзъ Иорданъ.

(16) [к]Тогасъ побърза Семей синътъ Гира-
евъ, Вениаминецътъ отъ Вауримъ, та слѣзе
съ Юдинитѣ мѫже да посрѣщне царь Давида.
(17) И имаше съ него тисяща мѫже отъ Ве-
ниамина, и [л]Сива раба на Сауловия домъ,
петнадесетѣхтѣ му синове, и двадесеть негови
раби съ него; и *стигнаха на Иорданъ прѣди
царя. (18) Послѣ прѣмина ладията за да прѣ-
веде царското домородие, и да направи какво-
то би му се видѣло угодно. И Семей синътъ
Гираевъ падна прѣдъ царя като прѣминаваше
Иорданъ, (19) и рече на царя: [м]Нека не вмѣ-
ни Господарьтъ ми [н]беззаконие въ мене, и
нека не помни беззаконието което стори ра-
бътъ ти въ деня когато излазяше господарьтъ
ми царьтъ изъ Ерусалимъ, [о]щото да тури
това царьтъ въ сърдцето си; (20) защото азъ
рабътъ ти познахъ че съгрѣшихъ; и, ето, азъ
дойдохъ днесь по-напрѣдъ отъ всичкия [п]Ио-
сифовъ домъ за да слѣза да посрѣщна госпо-
даря си царя. (21) И отговори Ависей Саруинъ
синъ и рече: Не трѣбва ли Семей да се умъртви
за това защото [р]прокле помазанника Господень?
(22) А Давидъ рече: [с]Що има между мене и
васъ, Саруини синове, та ми ставате днесь
противници? [т]трѣбва ли тозъ день да се умъртви
человѣкъ въ Израиль? защото не знамъ ли
азъ днесь че съмъ царь надъ Израиль? (23) И
[у]рече царьтъ на Семея: Нѣма да умрешъ. И
закле му се царьтъ.

(24) И [ф]Мемфивостей Сауловътъ синъ слѣзе
да посрѣщне царя; и нито нозѣтѣ си бѣше
омилъ, нито брадата огладилъ, нито дрехитѣ
си бѣше изпралъ отъ който день царьтъ тръгна
дори до деня въ който се върна съ миръ.
(25) И когато дойде въ Ерусалимъ да по-
срѣщне царя, царьтъ му рече: [х]Защо не дой-
де съ мене, Мемфивостее? (26) А той отговори:
Господарю мой царю, рабътъ ми ме измами;
защото рабътъ ти рече: Да оседлая за себе си
осела, и ще се яча на него та да ида при ца-
ря; защото рабътъ ти е хромъ. (27) И [ц]наклеве-
ти той раба ти на господаря ми царя: [ч]но
господарьтъ ми царьтъ е като ангелъ Божий:
направи прочее това що е угодно прѣдъ очи-
тѣ ти. (28) Защото всичкий домъ на отца ми
не бѣ освѣнъ мѫже за смърть прѣдъ госпо-
даря ми царя: [ш]но ти нареди раба си между
онѣзи които ядѣха на трапезата ти. И каква
правда имамъ азъ вече, и защо да се оплак-
вамъ още на царя? (29) И рече му царьтъ:
Защо говоришъ още за нѣщата си? азъ ре-
кохъ: Ти и Сива раздѣлете си нивитѣ. (30) И
рече Мемфивостей на царя: И всичкитѣ нека
вземе като господарьтъ ми царьтъ се върна
въ дома си съ миръ.

(31) И [щ]Верзелай Галаадецътъ слѣзе отъ
Рогелимъ та прѣмина Иорданъ съ царя за да
го изпроводи до оттатъкъ Иорданъ. (32) И Вер-
зелай бѣше много старъ, осемдесеть години
на възрасть; [ъ]и прѣхранваше царя когато се-
дѣше въ Маханаимъ, защото бѣше человѣкъ
много голѣмъ. (33) И рече царьтъ на Верзе-
лая: Прѣмини ти съ мене, и ще те храня съ
мене въ Ерусалимъ. (34) А Верзелай рече на
царя: Колко сѫ днитѣ на годинитѣ на живо-
та ми та да възлѣза съ царя въ Ерусалимъ?
(35) Днесь съмъ [ь]осемдесеть години на въз-
расть: мога ли да направя разсѫждение между
добро и зло? може ли рабътъ ти да усѣти
що яде или що пие? мога ли да чуя вече
гласа на пѣвцитѣ или на пѣвачкитѣ? защо
прочее рабътъ ти да е още товаръ на госпо-
даря ми царя? (36) Рабътъ ти ще прѣмине
Иорданъ съ царя до малко разстояние; а за-
що би ми направилъ царьтъ това въздаяние?
(37) Нека се върне рабътъ ти, моля, за да
умра въ града си при гроба на отца ми и
майка ми; но, ето, рабътъ ти [ѣ]Хамаамъ нека
прѣмине съ господаря ми царя; и стори съ
него както бѫде угодно прѣдъ очитѣ ти. (38) И
рече царьтъ: Съ мене ще прѣмине Хамаамъ;
и азъ ще му сторя каквото *се види* угодно
прѣдъ очитѣ ти; и на тебе ще направя всич-
ко каквото поискашъ отъ мене. (39) И прѣ-
минаха всичкитѣ люде Иорданъ. И когато
прѣмина царьтъ, [ю]цѣлуна царьтъ Верзелая и
благослови го; и той се върна на мѣстото си.
(40) Тогасъ замина царьтъ въ Галгалъ, и Ха-

з Сѫд. 20;1.
и Ис.Нав. 5;9.
к Гл.16;5. 3 Цар.2;8.
л Гл. 9;2,10. 16;1,2.
* *Или,* прѣминаха Иорданъ.
м 1 Цар. 22;15.
н Гл. 16;5, и дрг.
о Гл. 13;33.
п Виж. Гл. 16;5.
р Изх. 22;28.
с Гл. 16;10.
т 1 Цар. 11;13.
у 3 Цар.2;8,9,37,46.
ф Гл. 9;6.
х Гл. 16;17.
ц Гл. 16;3.
ч Гл. 14;17,20.
ш Гл. 9;7,10,13.
щ 3 Цар.2;7.
ъ Гл. 17;27.
ь Псал. 90;10.
ѣ 3Цар.2;7.Иер.41;17.
ю Бит.31;55.

мжжъ заиила съ него; и всичкитѣ Юдини люде, още и половината отъ Израилевитѣ люде, прѣведоха царя.

(41) И, ето, всичкитѣ Израилеви мжже дойдоха при царя та рекоха на царя: Защо те откраднаха братята ни Юдинитѣ мжже [я]та прѣведоха царя и домороднето му прѣзъ Йорданъ, и всичкитѣ Давидови мжже съ него? (42) И отговориха всичкитѣ Юдини мжже на Израилевитѣ мжже: Защото царьтъ ни е [љ]сродникъ; и защо се сърдите за това нѣщо? да ли изядохме нѣщо отъ царя? или ни даде даръ? (43) И отговориха Израилевитѣ мжже на Юдинитѣ мжже и рекоха: Ние имаме десеть части въ царя, и даже имаме въ Давида повече нежели вие; защо прочее ни прѣзрѣхте, и не стана първо съвѣтъ между насъ за връщането на царя ни? И [љљ]думитѣ на Юдинитѣ мжже бѣха по-жестоки отъ думитѣ на Израилевитѣ мжже.

ГЛАВА 20.

А случи се да има тамъ единъ лошъ человѣкъ на име Савей, синъ Вихриевъ, Вениаминецъ; и възтржби съ тржбата и рече: [а]Нѣмаме ние дѣлъ въ Давида, нито имаме наслѣдие въ Йесеевия синъ: Израилю, [б]въ кжщитѣ си всѣки! (2) И всичкитѣ Израилеви мжже оттеглиха се отъ Давида та послѣдваха Савея Вихриевия синъ; а Юдинитѣ мжже останаха прилѣпени при царя си, отъ Йорданъ до Ерусалимъ.

(3) И дойде Давидъ въ дома си въ Ерусалимъ; и взе царьтъ десетьтѣ жени [в]наложницитѣ които бѣ оставилъ да пазятъ дома та ги тури въ домъ подъ стража, и хранѣше ги, но не влазяше при тѣхъ; и останаха затворени до деня на смъртьта си, живѣюще като вдовици.

(4) И царьтъ рече на Амаса: [г]Събери ми Юдинитѣ мжже въ три дни, и ти да се намѣришъ тукъ. (5) И отиде Амаса да събере Юда; забави се обаче повече отъ опрѣдѣленото врѣме което бѣ му опрѣдѣлилъ. (6) И рече Давидъ на Ависея: Сега Савей Вихриевий синъ ще ни направи по-голѣмо зло нежели Авесаломъ. [д]Вземи ти рабитѣ на господаря си та гони вслѣдъ него, за да не намѣри за себе си укрѣпени градове и се изоави отъ очитѣ ни. (7) И излѣзоха подирѣ му Иоавовитѣ мжже, и [е]Херетцитѣ, и Фелетцитѣ, и всичкитѣ силни; и излѣзоха отъ Ерусалимъ за да гонятъ вслѣдъ Савея Вихриевия синъ.

(8) Когато стигнаха при голѣмия камикъ въ Гаваонъ, Амаса дойде да ги посрѣщне. А Иоавъ имаше прѣпасана дрехата съ която бѣше облѣченъ, и върхъ нея прѣпасанъ мечъ върязанъ около чрѣслата му въ ножницата си; и като влѣзе той, падна *мечътъ*. (9) И рече Иоавъ на Амаса: Здравъ ли си, брате мой? [ж]И хвана Иоавъ Амаса съ дѣсната си ржка за брадата за да го цѣлуне. (10) А Амаса не се упази отъ меча който бѣ въ ржката на Иоава; и *Иоавъ* го [з]удари [и]въ корема, и излѣ червата му на земята безъ да го удари втори пжть; и умрѣ. Тогазъ Иоавъ и Ависей братъ му гониха слѣдъ Савея Вихриевия синъ. (11) А единъ отъ момцитѣ Иоавови застана при *Амаса* и рече: Който обича Иоава, и който е Давидовъ, нека слѣдва Иоава. (12) А Амаса лежеше уваляпъ въ кръвьта си на срѣдъ пжтя. И когато видѣ този мжжъ че всичкитѣ люде се спираха, отвлѣче Амаса отъ пжтя на нивата, и хвърли върхъ него дреха, понеже видѣ че всѣки който идѣше при него се спираше. (13) Като се прѣмѣсти отъ пжтя, всичкитѣ люде прѣминаха слѣдъ Иоава, за да гонятъ Савея Вихриевия синъ.

(14) А той прѣмина прѣзъ всичкитѣ Израилеви племена [к]въ Аволъ и въ Ветъ-мааха съ всичкитѣ Вирци, които се събраха купно та го послѣдваха и тѣ. (15) Тогазъ дойдоха та го обсадиха въ Авелъ на Ветъ-мааха, и [л]дигнаха окопъ противъ града като *го* поставиха при прѣдстѣнието; и всичкитѣ люде които бѣха съ Иоава копаеха стѣната за да я съсипятъ. (16) Тогазъ една умна жена извика изъ града: Слушайте, слушайте! речете, моля, Иоаву: Приближи се до тукъ, и ще ти говоря. (17) И когато се приближи при нея, жената рече: Ти ли си Иоавъ? И той отговори: Азъ. Тогазъ му рече: Слушай думитѣ на рабинята си. И отговори: Слушамъ. (18) И продума и рече: Имаха обичай да говорятъ въ старо врѣме и казваха: Нека идатъ да се допитатъ въ Авелъ, и така да свършатъ *работата*. (19) Азъ съмъ отъ мирнитѣ *и* вѣрнитѣ на Израиля: ти

я Ст. 15.
љ Ст 12.
љљ Виж. Сжд. 8;1. 12;1.

а Гл. 19;43.
б 3 Цар. 12;16. 2 Лѣт. 10;16.
в Гл. 15;16. 16;21,22.
г Гл. 19;13.

д Гл. 11;11. 3 Цар. 1;33.
е Гл. 8;18. 3 Цар. 1;38.
ж Мат. 26;49. Лука 22;47.
з 3 Цар. 2;5.

и Гл. 2;23.
к 4 Цар. 15;29. 2 Лѣт. 16;4.
л 4 Цар. 19;32.

искашъ да съсипешъ градъ и даже столица въ
Израилѣ. Защо искашъ да погубишъ [м]наслѣ-
дието Господне? (20) И отговори Иоавъ и рече:
Да не бжде, да ми не бжде, да погубя или да
съсипя! (21) Работата не е така; но единъ
мжжъ отъ гората Ефремъ, на име Савей, синъ
Вихриевъ, подигна ржката си противъ царя,
противъ Давида; прѣдайте него само, и ще си
отида отъ града. И рече жената Иоаву: Ето,
главата му ще ти се хвърли отъ стѣната. (22) И
дойде жената при всичкитѣ люде *та говори*
[н]съ мждростьта си. И отсѣкоха главата на Са-
вея Вихриевия синъ та я хвърлиха Иоаву.
Тогазъ той затржби съ тржбата, и разнесоха
се отъ града, всѣки въ шатъра си. И Иоавъ
се върна въ Ерусалимъ при царя.
(23) И [о]Иоавъ бѣше надъ всичкото Израи-
лево воинство; а Ванаия Иодаевий синъ, надъ
Херетцитѣ и надъ Фелетцитѣ; (24) а Адорамъ
бѣше [п]надъ даньта; а [р]Иосафатъ Ахилудовий
синъ, наметописецъ; (25) а Сева писецъ; [с]а
Садокъ и Авиатаръ, свещеници; (26) още и
[т]Ирасъ Яирецътъ бѣше велможа при Давида.

ГЛАВА 21.

И стана гладъ въ днитѣ на Давида три го-
дини наредъ; и попита Давидъ Господа. И
Господь отговори: *Това стана* поради Саула и
поради убийствения *му* домъ, защото умъртви
Гаваонцитѣ. (2) И повика царьтъ Гаваонцитѣ
та имъ рече, (а Гаваонцитѣ не бѣха отъ
Израилевитѣ синове, но [а]отъ останалитѣ Амо-
рейци; и Израилевитѣ синове бѣха имъ се
заклели; а Саулъ поиска да ги умъртви отъ
ревностьта си къмъ Израилевитѣ и Юдинитѣ
синове,—) (3) Давидъ прочее рече на Гаваон-
цитѣ: Що да ви направя? и съ какво да на-
правя умилостивение за да благословите [б]на-
слѣдието Господне? (4) А Гаваонцитѣ му ре-
коха: Ние нито за сребро нито за злато ра-
бота имаме съ Саула или съ дома му, нито
искаме да умъртвишъ за насъ человѣкъ отъ
Израиля. И рече: Каквото речете ще ви на-
правя. (5) И отговориха на царя: На человѣ-
ка който ни погуби, и който ухитри да ни
истрѣби щото да не сжществуваме въ никой
отъ прѣдѣлитѣ на Израиля, (6) нека се прѣ-
дадатъ намъ седемь человѣци отъ синоветѣ му,
и ще ги обѣсимъ прѣдъ Господа [в]въ Гавая
града на Саула [г]избрания Господень. И рече
царьтъ: Азъ ще *ги* прѣдамъ.
(7) Мемфивостея, обаче, сина на Ионатана
Сауловия синъ, пожали царьтъ [д]заради клет-
вата Господня помежду имъ, между Давида и
Ионатана Сауловия синъ. (8) И взе царьтъ
двамата синове [е]на Ресфа дъщерята на Аия,
които роди Саулу, Армония и Мемфивостея, и
петимата синове на Михала дъщерята на Са-
ула, които роди на Адриила Верзелаевия синъ
Меолатяпина, (9) та ги прѣдаде въ ржцѣтѣ на
Гаваонцитѣ; и обѣсиха ги на хълма [ж]прѣдъ
Господа. И паднаха купно и седемьтѣ та се
умъртвиха въ първитѣ дни на жетвата, въ
началото на жетвата на ечимика. (10) [з]А Ресфа
дъщерята на Аия взе врѣтище та си го постла
на канарата, [и]отъ начало на жетвата додѣ
капна на тѣхъ вода отъ небето, и не оставя-
ше небеснитѣ птици да се прикоснатъ до тѣхъ
денѣ, нито горскитѣ звѣрове нощѣ.
(11) И извѣсти се Давиду онова което на-
прави Ресфа дъщерята на Аия, Сауловата на-
ложница. (12) И отиде Давидъ та взе Сауло-
витѣ кости и коститѣ на Ионатана сина му
отъ мжжетѣ на [к]Явисъ-галаадъ, които ги бѣха
откраднали отъ улицата на Ветсанъ, [л]дѣто ги
бѣха обѣсили Филистимцитѣ въ който день
Филистимцитѣ бѣха умъртвили Саула въ Гел-
вуе, (13) и възведе отъ тамъ коститѣ на Саула
и коститѣ на Ионатана сина му; и събраха
коститѣ на обѣсенитѣ. (14) И заровиха кости-
тѣ на Саула и на Ионатана сина му въ Ве-
ниаминовата земя [м]въ Сила, въ гроба на Киса
отца му и направиха всичко що заповѣда
царьтъ. И слѣдъ това [н]умилостиви се Богъ
къмъ земята. (15) И направиха пакъ бой Фи-
листимцитѣ противъ Израиля; и слѣзе Давидъ
и рабитѣ му съ него та направиха бой про-
тивъ Филистимцитѣ; и умори се Давидъ. (16) А
Исви-венонъ, който бѣше отъ чадата на Рафа,
на когото копието тежеше триста иждии сикли,
който бѣше прѣпасанъ съ новъ *мечь*, имаше
намѣрение да умъртви Давида. (17) Помогна
му обаче Авесей Саруиний синъ та порази
Филистимеца и го умъртви. Тогазъ мжжетѣ
на Давида клеха му се и рекоха: [о]Да не из-

[м] 1 Цар. 26;19. Гл. 21;3.
[н] Екл. 9;14,15.
[о] Гл. 8;16,18.
[п] 3 Цар. 4;6.
[р] Гл. 8;16. 1 Цар. 4;3.
[с] Гл. 8;17. 3 Цар. 4;4.
[т] Гл. 23;38.
[а] Ис. Нав. 9;3,15-17.
[б] Гл. 20;19.
[в] 1 Цар. 10;26. 11;4.
[г] 1 Цар. 10;24.
[д] 1 Цар. 18;3 20;8,15,42. 23;18.
[е] Гл. 3;7.
[ж] Гл. 6;17.
[з] Ст. 8. Гл. 3;7.
[и] Виж. Втор. 21;23.
[к] 1 Цар. 31;11-13.
[л] 1 Цар. 31;10.
[м] Ис. Нав. 18;28.
[н] Виж. Ис. Нав. 7;26. Гл. 24;25.
[о] Гл. 18;3.

лѣзешъ вече съ насъ на бой, за да не угасишъ [п]свѣтилото на Израиль.

(18) И [р]слѣдъ това стана пакъ бой съ Филистимцитѣ въ Говъ, въ който [с]Сивехай Хусатецътъ умъртви Сафа, който бѣ отъ чадата на Рафа. (19) И пакъ стана бой въ Говъ съ Филистимцитѣ; и Елханамъ синътъ на Яреорегима, Витлеемеца, умъртви [т]*брата на* Голиата Гетеца; и дървото на копието му бѣ като кросно на тъкачъ. (20) [у]Стана пакъ бой въ Гетъ; и имаше единъ мѫжъ великотѣлесенъ, и пръститѣ на рѫцѣтѣ му и пръститѣ на нозѣтѣ му бѣха шесть и шесть, двадесеть и четири на четъ, още и той бѣ роденъ на Рафа; (21) и униццожи Израиля; а Ионатанъ синътъ [ф]на Самая брата на Давида го порази. (22) [х]Тѣзи четирмата се родиха на Рафа въ Гетъ, и паднаха чрѣзъ рѫката на Давида и чрѣзъ рѫката на рабитѣ му.

ГЛАВА 22.

И [а]говори Давидъ Господу думитѣ на тази пѣсень въ деня когато го [б]избави Господь отъ рѫката на всичкитѣ му неприятели и отъ рѫката на Саула, (2) и рече: —

[в]Господь е канара моя, и твърдиня моя,
и избавитель мой:
(3) Богъ е скала моя: [г]на него ще се надѣя:
[д]Щитъ мой и [е]рогъ на спасението ми,
[ж]Високъ мой стълпъ е, и [з]прибѣжище ми е,
Спаситель мой е: ти ме избавяшъ отъ насилието.
(4) Ще призова Господа хвалимаго,
И ще се избавя отъ враговетѣ си. [жиха,
(5) Защото вълнитѣ на смъртьта ме окру-
Порои на беззаконие ме устрашиха:
(6) [и]Адови болѣзни ме обиколиха,
Смъртни примки ме стигнаха.
(7) Въ утѣснението си [к]призвахъ Господа,
И [л]къмъ Бога моего викнахъ;
И чу отъ храма си гласа ми,
И викането ми *стигна* въ ушитѣ му.
(8) Тогазъ [м]се поклати и потресе земята:
[н]Основанията небесни се разлюлѣха
И поклатиха се, защото се разгнѣви той.
(9) Димъ възхождаше изъ ноздритѣ му,
И [о]огънь пояждаващъ изъ устата му:
Вѫглища се распалиха отъ него.
(10) И [п]прѣклони небесата и слѣзе,
И [р]мракъ бѣ подъ нозѣтѣ му.
(11) И възлѣзе на херувими и летѣ,
И [с]яви се на вѣтрови крила.
(12) И [т]положи за скиния около си тъмнината.
Тъмни води, гѫсти облаци на въздуха.
(13) Отъ свѣткането прѣдъ него
[у]Огнени вѫглища се разгорѣха.
(14) [ф]Гръмна Господь отъ небето,
И Вишний даде гласа си;
(15) И [х]проводи стрѣли и разпръсна ги,
Свѣткавици и смути ги.
(16) И явиха се морскитѣ дълбини,
Откриха се основанията на вселенната
[ц]Въ запрѣщението на Господа,
Отъ дихането на диха на ноздритѣ му.
(17) [ч]Проводи отъ височината, взе мѐ,
Извлѣче ме изъ много води:
(18) [ш]Избави ме отъ силния ми врагъ
И отъ онѣзи които ме ненавидятъ,
Защото бѣха по-силни отъ мене.
(19) Стигнаха ме въ деня на скърбьта ми;
Но Господь ми стана подпорка,
(20) И [щ]изведе ме на ширина,
И избави ме, защото [ъ]благоволи въ мене.
(21) [ь]Въздава ми Господь споредъ правдата ми:
[ѣ]Споредъ чистота на рѫцѣтѣ ми възвъздява ме.
(22) Защото [ю]упазихъ пѫтищата Господни,

п 3 Цар. 11;36. 15;4. Псал. 132;17.
р 1 Лѣт. 20;4.
с 1 Лѣт. 11;29.
т 1 Лѣт. 20;5.
у 1 Лѣт. 20;6.
ф 1 Цар. 16;9.
х 1 Лѣт. 20;8.

а Изх. 15;1. Сѫд. 5;1.
б Псал. 18, надписътъ. 34;19.
в Втор. 32;4. Псал. 18;2, и друг. 31;3. 71;3. 91;3. 144;2.
г Евр. 2;13.
д Бит. 15;1.
е Лука 1;69.
ж Прит. 18;10.
з Псал. 9;9. 14;6. 59;16. 71;7. Иер. 16;19.
и Псал. 116;3.
к Псал. 116;4. 120;1. Иона 2;2.
л Изх. 3;7. Псал. 34;6, 15, 17.
м Сѫд. 5;4. Псал. 77;18. 97;4.
н Иовъ 26;11.
о Псал. 97;3. Ав. 3;5. Евр. 12;29.
п Псал. 144;5. Иса. 64;1.
р Изх. 20;21. 3 Цар. 8;12. Псал. 97;2.
с Псал. 104;3.
т Ст. 10. Псал. 97;2.
у Ст. 9.
ф Сѫд. 5;20. 1 Цар. 2;10. 7;10. Псал. 29;3. Иса. 30;30.
х Втор. 32;23. Псал. 7;13. 77;17. 144;6. Ав. 3;11.
ц Изх. 15;8. Псал. 106;9. Наумъ 1;4. Мат. 8;26.
ч Псал. 144;7.
ш Ст. 1.
щ Псал. 31;8. 118;5.
ъ Гл. 15;26. Псал. 22;8.
ь Ст. 25. 1 Цар. 26;23. 3 Цар. 8;32. Псал. 7;8.
ѣ Псал. 24;4.
ю Бит. 18;19. Псал. 119;3. 128;1. Прит. 8;32.

И не се уклонихъ отъ Бога моего въ нечестие. [мене;
(23) Защото [я]всичкитѣ му сѫдби бѣха прѣдъ
И отъ повелѣнията му не се отдалечихъ.
(24) И [ѧ]непороченъ бидохъ прѣдъ него,
И упазихъ се отъ беззаконието си.
(25) И [ѫ]въздаде ми Господь споредъ правдата ми,
Споредъ чистотата ми прѣдъ очитѣ си.
(26) [а]Съ прѣподобенъ, прѣподобенъ ще бѫдешъ:
Съ мѫжъ непороченъ, непороченъ ще бѫдешъ:
(27) Съ чистъ, чистъ ще бѫдешъ: [ведешъ.
А [б]съ развратенъ, противно ще се по-
(28) И [в]ще спасишъ ти оскърбени люде;
[г]А върхъ гордѣливитѣ сѫ очитѣ ти за да ги снишишъ.
(29) Защото ти си свѣтилникъ мой, Господи;
И Господь ще просвѣти тъмнината ми.
(30) Защото чрѣзъ тебе ще разбия пълкъ:
Чрѣзъ Бога моего ще прѣскоча стѣна.
(31) На Бога [д]пѫтьтъ му е непороченъ
[е]Словото Господне е опитано:
Той е щитъ на всичкитѣ които се надѣятъ на него.
(32) Защото [ж]кой е Богъ освѣнъ Господа?
И кой е крѣпость освѣнъ Бога нашего?
(33) Богъ е [з]крѣпкото ми утвърждение,
И [и]поставя непороченъ пѫтя ми:
(34) Прави нозѣтѣ ми [к]като на еленитѣ,
И [л]поставя ме на високитѣ ми мѣста.
(35) Учи [м]рѫцѣтѣ ми на брань;
И мишцитѣ ми запъватъ мѣденъ лѫкъ.
(36) И далъ си ми щита на спасението си;
И благостьта ти ме възвеличи.
(37) [н]Ти си разширилъ стѫпкитѣ ми подъ мене;
И нозѣтѣ ми не се подхлъзнаха.
(38) Гонихъ враговетѣ си и изтрѣбихъ ги,
И не се върнахъ додѣ ги не свършихъ.
(39) И свършихъ ги и сътрихъ ги; и не могоха да се подигнатъ,
И паднаха [о]подъ нозѣтѣ ми.
(40) И [п]прѣпасалъ си ме съ сила за брань:
[р]Завалилъ си подъ мене въставащитѣ върхъ мене. [говетѣ ми;
(41) И [с]обърналъ си къмъ мене гърба на вра-
И азъ изтрѣбихъ неприятелитѣ си.
(42) Извикаха, но нѣмаше кой да избави,
[т]Къмъ Господа, и не ги послуша.
(43) И стрихъ [у]ги както земния прахъ:
Изтъпчихъ ги [ф]както кала на пѫтищата и стъпкахъ ги.
(44) И [х]избавилъ си ме отъ противленията на народа ми:
Поставилъ си ме [ц]глава на езичницитѣ:
[ч]Народъ *който* не познахъ работи ми.
(45) Чужденци ми се покориха:
Щомъ чуха, и послушаха ме.
(46) Чужденци ослабнаха:
И разтрепераха се [ш]изъ мѣстата дѣто сѫ се затворили.
(47) Живъ Господь,
И благословена [щ]Твърдината ми,
И да се възвиси Богъ, крѣпостьта на спасението ми.
(48) Богъ е който отмъщава за мене,
И [ъ]покорява народи подъ мене,
(49) И който ме изведе изъ враговетѣ ми:
Ей, възвишавашъ ме надъ въставащитѣ върхъ мене:
Избавилъ си ме отъ [ь]насилникъ мѫжъ.
(50) За то ще те хваля, Господи, [ѣ]между езичницитѣ,
И на името ти ще възпѣя.
(51) *Ти си* [ю]който величишъ спасенията на царя си,
И правишъ милость [я]на помазаника си,
На Давида [ѧ]и на сѣмето му до вѣка.

я Втор. 7;12. Псал. 119;30,102.
ѧ Бит. 6;9. 17;1. Иовъ 1;1.
ѫ Ст. 21.
а Мат. 5;7.
б Лев. 26;23,24,27,38.
в Изх. 3;7,8. Псал. 72;12,13.
г Иовъ 40;11,12. Иса. 2;11,12,17. 5;15. Дан. 4;37.
д Втор. 32;4. Дан. 4;37. Отк. 15:3.
е Псал. 12;6. 119;140. Прит. 30;5.
ж 1 Цар. 2;2. Иса. 45;5,6.
з Изх. 15;2. Псал. 27;1. 28;7,8. 31;4. Иса. 12;2.
и Втор. 18;13. Иовъ 22;3. Псал. 101;2,6. 119;1. Евр. 13;21.
к Гл. 2;18. Ав. 3;19.
л Втор. 32;13. Иса. 33;16. 58;14.
м Псал. 144;1.
н Прит. 4;12.
о Мал. 4;3.
п Псал. 18;32,39.
р Псал. 44;5.
с Бит. 49;8. Изх. 23;27. Ис. Нав. 10;24.
т Иовъ 27;9. Прит. 1;28. Иса. 1;15. Мих. 3;4.
у 4 Цар. 13;7. Псал. 35;5. Дан. 2;35.
ф Иса. 10;6. Мих. 7;10. Зах. 10;5.
х Гл. 3;1. 5;1. 19;9,14. 20;1,2,22.
ц Втор. 28;13. Гл. 8;1-14. Псал. 2;8.
ч Иса. 55;5.
ш Мих. 7;17.
щ Псал. 89;26.
ъ Псал. 144;2.
ь Псал. 140;1.
ѣ Рим. 15;9.
ю Псал. 144;10.
я Псал. 89;20.
ѧ Гл. 7;12,13. Псал. 89;29.

ГЛАВА 23.

И тѣзи сѫ послѣднитѣ Давидови словеса: —

Давидъ Иесеевиятъ синъ рече,
И [а]мѫжътъ който се възведе на високо,
[б]Помазанникътъ на Бога Якововъ,
И сладкиятъ Израилевъ псалмопѣвецъ рече:
(2) [в]Духъ Господенъ говори чрѣзъ мене,
И словото му *дойде* на езика ми.
(3) Богъ Израилевъ ми рече,
[г]Скалата Израилева говори:
Този който владѣе надъ человѣци *нека е* праведенъ,
Който владѣе [д]съ страхъ Божий;
(4) И [е]ще е като видѣлина въ зора
Когато изгрѣва слънцето
Въ безоблачна зора,
Както зеле *що никне* изъ земята
Отъ блескостьта която става слѣдъ дъждъ.
(5) Ако домътъ ми и да не е такъвъ прѣдъ Бога,
[ж]Но той направи съ мене завѣтъ вѣченъ,
Нареденъ въ всичко и твърдъ:
Отъ това е всичкото ми спасение и всичкото желание;
*И не ще ли направи да прозябне?
(6) А беззаконнитѣ, тѣ всички *ще бѫдатъ* като тръне изхвърлени,
Защото съ рѫцѣ не се хващатъ;
(7) И който се прикосне до тѣхъ
Трѣбва да е орѫженъ съ желѣзо и съ дърво на копие;
И ще се изгорятъ съ огънь на истото мѣсто.

(8) Тѣзи сѫ имената на крѣпкитѣ които има-
ше Давидъ: Иосевъ-васеветъ Тахмонецътъ,
първий чиноначалникъ: той бѣше Адинонъ
Асонецътъ който умъртви осемстотинъ въ единъ
бой. (9) И по него, [з]Елеазаръ синътъ на Додо
синъ Ахохиевъ, *единъ* отъ трината крѣпки
съ Давида: когато тѣ укориха Филистимцитѣ
събранитѣ тамъ на бой, а Израилевитѣ мѫже
се оттеглиха, (10) той стана та порази Фили-
стимцитѣ додѣ изнемощѣ рѫката му, и при-
лѣпна рѫката му за ножа; и направи Го-
сподь голѣмо спасение въ онзи день, и лю-
детѣ се върнаха слѣдъ него само за да събе-
рать корнети. (11) И по него [и]Сама синътъ
Агеевъ, Арарецътъ; [к]и Филистимцитѣ се бѣха
събрали въ тѣло дѣто имаше часть нива пъл-
на съ леща, а людетѣ побѣгнаха отъ лицето
на Филистимцитѣ; (12) а той се направи срѣдъ
нивата та я защити, и порази Филистимцитѣ;
и Господь направи голѣмо спасение.

(13) [л]Слѣзоха още трима отъ тридесетьтѣ
началници та дойдоха при Давида въ жетве-
но врѣме [м]въ Одоламската пещера; а станътъ
на Филистимцитѣ се разположи [н]въ Рафаим-
ския долъ. (14) И Давидъ бѣ тогазъ [о]въ твър-
дѣля; а стражата на Филистимцитѣ бѣ тогазъ
въ Витлеемъ. (15) И пожела Давидъ *вода* и
рече: Кой би ми далъ да пия вода отъ Вит-
леемския кладенецъ който е при портата? (16) И
процѣпиха трината крѣпки Филистимския станъ
та налѣха вода отъ Витлеемския кладенецъ
който е при портата, и взеха та донесоха Да-
виду; но не рачи да я пие, а направи я възли-
яние Господу, (17) и рече: Да не бѫде отъ
мене, Господи, да сторя това! [п]Кръвьта ли на
мѫжетѣ които ходиха съ опасность на живота
си *да пия азъ?* И не рачи да я пие. Това
направиха трината крѣпки.

(18) И [р]Ависей Иоавовий братъ, Саруиния-
тъ синъ, бѣше първий отъ трината; и той
като махаше съ копието си противъ триста
умъртви *ги*, и придоби име между трината.
(19) Не стана ли той по-славенъ отъ трината?
Заради това имъ стана началникъ; но не
стигна до трината *първитѣ*.

(20) И Ванаия Иодаевътъ синъ, синъ на си-
ленъ мѫжъ, [с]отъ Кавсеилъ, който бѣше на-
правилъ много храбрости, [т]той порази двама-
та львовидни Моавски мѫже. Той още слѣзе
та порази лъвъ врѣдъ рова въ снѣженъ день.
(21) Той още порази мѫжа Египтянинъ, кра-
сенъ мѫжъ; и въ рѫката на Египтянина *имаше*
копие; а той слѣзе при него съ тояга, и граб-
на копието отъ рѫката на Египтянина та го
уби съ истото му копие. (22) Това направи
Ванаия Иоадаевътъ синъ та придоби име меж-
ду трината крѣпки. (23) По-славенъ бѣ отъ

а Гл. 7;8,9. Псал. 78;70,71. 89;27.
б 1 Цар. 16;12,13. Псал. 89;20.
в 2 Пет. 1;21.
г Втор. 32;4,31. Гл. 22;2,32.
д Изх. 18;21. 2 Лѣт. 19;7,9.
е Сѫд. 5;31. Псал. 89;36. Прит. 4;18. Осия 6;5. Виж. Псал. 110;3.
ж Гл. 7;15,16. Псал. 89;29. Иса. 55;3.
* *Или,* ако и да не.
з 1 Лѣт. 11;12. 27;4.
и 1 Лѣт. 11;27.
к 1 Лѣт. 11;13,14.
л 1 Лѣт. 11;15.
м 1 Цар. 22;1.
н Гл. 5;18.
о 1 Цар. 22;4,5.
п Лев. 17;10.
р 1 Лѣт. 11;20.
с Ис. Нав. 15;21.
т Изх. 15;15. 1 Лѣт. 11,22.

тридесетьтѣ: но не достигна до тримата *перви-*
тѣ; и постави го Давидъ [у]надъ таинницитѣ си.
(24) [ф]Асаилъ братътъ на Иоава *бѣше* меж-
ду тридесетьтѣ, *които бѣха:* Елханавъ синътъ
на Додо, отъ Витлеемъ; (25) [х]СамаАродецътъ;
Елика Ародецътъ; (26) Хелисъ Фалтянинътъ;
Ирасъ синътъ Екисовъ, Текоецътъ; (27) Ави-
езеръ Анатотецътъ; Мевунай Хусатецътъ;
(28) Салмонъ Ахохиецътъ; Маарай Нетофа-
тецътъ; (29) Хелевъ синътъ на Ваана, Нето-
фатецътъ; Итай синътъ на Ривая, отъ Гавая
на Вениаминовитѣ синове; (30) Ванапя Пира-
тонецътъ; Идай, отъ доловетѣ [ц]Гаасъ; (31) Ави-
алвонъ Арватецътъ; Азмаветъ Варумецътъ;
(32) Елиава Саалвонецътъ; Ионатанъ, отъ Яси-
новитѣ синове; (33) Сама Арарецътъ; Ахиамъ
Сараровий синъ, Арарецътъ; (34) Елифелетъ
синътъ на Аасве, синъ на Маахатеца: Елиамъ
синътъ на Ахитофела Гилонеца; (35) Есрай
Кармилецътъ; Фаарай Арвиецътъ; (36) Игалъ
Натановий синъ, отъ Сова; Ваний Гадецътъ;
(37) Селекъ Амонецътъ, Наарай Виротецътъ,
оръженосецътъ на Иоава Саруиния синъ;
(38) [ч]Ирасъ Нетерецътъ; Гаривъ Нетерецътъ;
(39) [ш]Урия Хетеецътъ всичкитѣ тридесеть и
седемь.

ГЛАВА 24.

И [а]разпали се пакъ гнѣвътъ Господень про-
тивъ Израиля, и [•]подигна Давида противъ
тѣхъ да рече: [б]Иди, изброй Израиля и Юда.
(2) И рече царьтъ на Иоава началника на
воинството, който бѣ съ него: Прѣмини сега
прѣзъ всичкитѣ Израилеви племена, [в]отъ Данъ
до Вирсавее, та избройте людетѣ, [г]за да на-
уча числото на людетѣ. (3) И рече Иоавъ на
царя: Дано приложи Господь Богъ твой на
людетѣ стократно колкото сѫ, и да видятъ
очитѣ на господаря ми царя; но защо госпо-
дарьтъ ми царьтъ желае това нѣщо? (4) Но
словото царево прѣвъзмогна надъ Иоава и
надъ началницитѣ на воинството.
И излѣзе Иоавъ и началницитѣ на вои-
нството отъ при царя за да изброятъ Израиле-
витѣ люде. (5) И прѣминаха Иорданъ та раз-
положиха стана си въ [д]Ароиръ, отдѣсно на
града който е всрѣдъ дола Гадъ, и къмъ [е]Язиръ.
(6) Послѣ дойдоха въ Галаадъ и въ земята
Тахтимъ-одси; и дойдоха въ [ж]Данъ-янъ и
на около дори до [з]Сидонъ, (7) и дойдоха въ
Тирската крѣпость и въ всичкитѣ градове на
Евейцитѣ и на Хананейцитѣ; и излѣзоха къмъ
югъ на Юда въ Вирсавее. (8) И тъй, като
прѣминаха всичката земя, дойдоха въ Еруса-
лимъ въ свършъка на деветь мѣсеци и два-
десеть дни. (9) И даде Иоавъ на царя смѣт-
ката отъ изчислението на людетѣ; [и]и бѣха
Израиль осемстотинъ тисящи мѫже силни те-
глещи ножь; и Юдинитѣ мѫже, петстотинъ
тисящи.
(10) И като изброи людетѣ Давидъ [к]удари
го сърдцето му. И рече Давидъ Господу: [л]Съ-
грѣшихъ тежко като сторихъ това нѣщо; и
сега, моля ти се, Господи, отнеми беззаконие-
то на раба си, защото [м]направихъ голѣма
глупость. (11) И като стана Давидъ на утрин-
та, биде словото Господне [н]къмъ Гада проро-
ка, [о]гледача Давидовъ, и рече: (12) Иди та
кажи Давиду: Така говори Господь: Три нѣ-
ща ти прѣдставямъ азъ: избери си едно отъ
тѣхъ, и ще ти *го* направя. (13) Дойде прочее
Гадъ при Давида та му извѣсти и рече му:
Да ли [п]осемь години гладъ да нападне на
тебе по земята ти? или три мѣсеци да бѣгашъ
отъ враговетѣ си, и да те гонятъ? или три
дни да е моръ въ земята ти? Размисли сега
та виждъ кой отвѣтъ ще нося на оногозъ кой-
то ме е пратилъ. (14) И рече Давидъ Гаду:
Тѣсно ми е много: нека прочее паднемъ въ рѫ-
ката на Господа, ([р]защото сѫ много милости-
тѣ му,) [с]а въ рѫка на человѣка да не падна.
(15) [т]И тъй, прати Господь моръ въ Из-
раиль отъ сутриньта дори до опрѣдѣленото
врѣме; и умрѣха отъ людетѣ, отъ Данъ до
Вирсавее, седемдесеть тисящи мѫже. (16) И
[у]когато ангелътъ простре рѫката си противъ
Ерусалимъ за да го погуби; [ф]разкая се Го-

у Гл. 8;18. 20;23.
ф Гл. 2;18.
х 1 Лѣт. 11;27.
ц Сѫд. 2;9.
ч Гл. 20;26.
ш Гл. 11;3,6.
—
а Гл. 21;1.
• Виж. 1 Лѣт. 21;1. Як. 1;13,14.
б 1 Лѣт. 27;23,24.
в Сѫд. 20;1.
г Иер. 17;5.
д Втор. 2;36. Ис.Нав. 13;9,16.
е Числа 32;1,3.
ж Ис. Нав. 19;47. Сѫд. 18;29.
з Ис. Нав. 19;28. Сѫд. 18:28.
и Виж. 1 Лѣт. 21;5.
к 1 Цар. 24;6.
л Гл. 12;13.
м 1 Цар. 13;13.
н 1 Цар. 22;5.
о 1 Цар. 9;9. 1 Лѣт, 29;29.
п Виж. 1 Лѣт. 21:12.
р Псал. 103;8,13,14. 119;156.
с Виж. Иса. 47:6. Зах. 1;15.
т 1 Лѣт. 21;14. 27;24.
у Изх. 12;23. 1 Лѣт. 21;15.
ф Бит. 6;6. 1 Цар. 15;11. Иоилъ 2;13,14.

сподь за злото, и рече на ангела който пра-
вѣше погубленнето въ людетѣ: Стига вече:
тогли ржката си. А ангелътъ Господень бѣ
близу при гумното [ж]на Орна Иевусеца. (17) И
говори Давидъ Господу когато видѣ ангела
който поразяваше людетѣ, и рече: Ето, [ц]азъ
съгрѣшихъ, и азъ беззаконие сторихъ; но
тѣзи овци що сж сторяли? На мене прочее
нека е ржката ти, и на дома на отца ми.

(18) И дойде Гадъ въ онзи день при Дави-
да та му рече: [ч]Възлѣзъ, постави олтарь Го-
споду въ гумното на Орна Иевусеца. (19) И
възлѣзе Давидъ споредъ словото Гадово, както
заповѣда Господь. (20) И погледна Орна и видѣ
царя и рабитѣ му че идатъ къмъ него; и из-
лѣзе Орна та се поклони на царя съ лице до
земята. (21) И рече Орна: Защо дойде госпо-
дарьтъ ми царьтъ при раба си? И рече Да-
видъ: [ш]Да купя гумното отъ тебе та да съ-
градя олтарь Господу, за [щ]да прѣстане язва-
та отъ людетѣ. (22) И рече Орна Давиду: Не-
ка земе господарьтъ ми царьтъ, и нека при-
несе въ жъртва каквото е угодно прѣдъ очи-
тѣ му; [ъ]ето воловетѣ за всесъжение, и ди-
канитѣ и орждията на воловетѣ за дърва.
(23) Всичкитѣ даде Орна, *като* царь, на царя.
И рече Орна на царя: Господь Богъ [ь]твой да
благоволи въ тебе. (24) И рече царьтъ на Орна:
Не; но непрѣмѣнно що *го* купя отъ тебе съ
заплата; защото не ща да принеса всесъже-
ния на Господа Бога моего безъ да платя. И
[ѣ]купи Давидъ гумното и воловетѣ за петдесеть
сикли сребърни. (25) И съгради тамъ Давидъ
олтарь Господу, и принесе всесъжения и при-
мирителни приношения. И [ю]прие Господь
молбата за земята, та [я]прѣстана язвата отъ
Израиля.

ТРЕТА КНИГА НА ЦАРЕТѢ,

КОЯТО СЕ ИМЕНУВА И

ПЪРВА КНИГА НА ЦАРЕТѢ.

ГЛАВА 1.

А царь Давидъ бѣ старъ, прѣминалъ на
възрасть; и покриваха го съ дрехи, но не се
стоплюваше. (2) И рекоха му рабитѣ му: Нека
потърсятъ за господаря ни царя млада дѣви-
ца, за да прѣдстоява прѣдъ царя, и да му
пригодява, и да спи въ нѣдрото му, за да се
топли господарьтъ ни царьтъ. (3) И търсиха
по всичкитѣ прѣдѣли на Израиль дѣвица красна,
и намѣриха Ависага [а]Сунамянката, и доведо-
ха я при царя. (4) А дѣвицата бѣ много кра-
сна, и пригодяваше на царя, и слугуваше му;
но царьтъ не я позна.

(5) Тогазъ [б]Адония синътъ на Аггита на-
дигна се въ себе си и каза: Азъ ще цару-
вамъ; и [в]приготви си колесница и конници,
и петдесеть мжже за да тичатъ прѣдъ него.
(6) И отецъ му не бѣше го огорчавалъ нико-
га да каже: Защо струвашъ ти това? А той
бѣше и много хубавецъ на гледъ; и [г]*майка*
му бѣше го родила слѣдъ Авесалома. (7) И
сдума се съ Иоава Саруиния синъ и съ [д]Авиа-
тара свещеника; и тѣ [е]послѣдваха Адония и

ж 1 Лѣт. 21;15. 2 Лѣт. 3;1. Виж. Ст. 18.
ц 1 Лѣт. 21;17.
ч 1 Лѣт. 21;18, и дрг.
ш Виж. Бит. 23;8-16.
щ Числа 16;48,50.
ъ 3 Цар. 19;21.
ь Иез. 20;40,41.
ѣ Виж. 1 Лѣт. 21;24,25.
ю Гл. 21;14.
я Ст. 21.

а Ис. Нав. 19;18.
б 2 Цар. 3;4.
в 2 Цар. 15;1.
г 2 Цар. 3;3,4. 1 Лѣт. 3;2.
д 2 Цар. 20;25.
е Гл. 2;22,28.

помагаха му. (8) Но Садокъ священикътъ, и Ванаия Иодаевътъ синъ, и Натанъ пророкътъ, и [ж]Семей, и Реий, и [з]силнитѣ Давидови не бѣха съ Адония. (9) И закла Адония овци, и говеда, и огоени *телци* при камика на Зоелетъ, който е при източника Рогилъ, и покани всичкитѣ си братя царскитѣ синове, и всичкитѣ Юдини мѫже царскитѣ слуги. (10) Натана обаче пророка, и Ванаия, и силнитѣ, и Соломона брата си не покани.

(11) И говори Натанъ на Витсавее Соломоновата майка и рече: Не чу ли ти че се въцари Адония [и]Агитинътъ синъ? и господарьтъ ни Давидъ не знае *това.* (12) Сега прочее ела, моля, да ти дамъ съвѣтъ, за да избавишъ живота си и живота на сина си Соломона. (13) Иди та влѣзъ при царь Давида и речи му: Господарю мой царю, не закле ли се ти на рабинята си и каза: [к]Соломонъ синъ ти ще се въцари слѣдъ мене, и той ще седне на прѣстола ми? Защо прочее се въцари Адония? (14) Ето, ти още като говоришъ тамъ съ царя, ще дойда и азъ слѣдъ тебе и ще допълня думитѣ ти.

(15) И влѣзе Витсавее при царя въ ложницата; а царьтъ бѣше много старъ; и Ависага Суманянката слугуваше на царя. (16) И прѣклони се Витсавее та се поклони на царя. И царьтъ рече: Що имашъ? (17) А тя му рече: Господарю мой, [л]ти се закле въ Господа Бога твоего на рабинята си *и каза:* Соломонъ синъ ти ще се въцари слѣдъ мене, и той ще седне на прѣстола ми. (18) Но сега, ето, Адония се въцари; и ти сега, господарю мой царю, не знаешъ *това.* (19) И [м]закла говеда, и огоени *телци*, и овци съ изобилие, и покани всичкитѣ царски синове, и Авиатара священика, и Иоава, военачалника; раба ти обаче Соломона не покани. (20) Но на тебе, господарю мой царю, на тебе *гледатъ* очитѣ на всичкия Израиль да имъ извѣстишъ кой ще седне на прѣстола на господаря ми царя слѣдъ него. (21) Ако ли не, когато господарьтъ ми царьтъ [н]заспи съ отцитѣ си, азъ и синъ ми Соломонъ виновни ще се считаме.

(22) И, ето, додѣ още говорѣше тя съ царя, дойде и Натанъ пророкътъ. (23) И извѣстиха на царя и рекоха: Ето Натанъ пророка. И като влѣзе той прѣдъ царя, поклони се на царя съ лице до земята. (24) И рече Натанъ: Господарю мой царю, рекълъ ли си ти: Адония ще се въцари слѣдъ мене, и той ще седне на прѣстола ми? (25) Защото той [о]слѣзе днесъ та закла говеда, и огоени *телци*, и овци изобилно, и покани всичкитѣ царски синове, и войводитѣ, и Авиатара священика; и, ето, ядатъ и пиятъ прѣдъ него, и думатъ: [п]Да е живъ царь Адония! (26) А мене, мене раба ти, и Садока священика, и Ванаия Иодаевия синъ, и Соломона раба ти не покани. (27) Отъ господаря ми царя ли стана това нѣщо, и не си обявилъ ти на раба си кой ще седне на прѣстола на господаря ми царя слѣдъ него?

(28) И отговори царь Давидъ и рече: Повикайте ми Витсавее. И влѣзе при царя та застана прѣдъ царя. (29) И закле се царьтъ и рече: [р]Живъ Господь който избави душата ми отъ всичко утѣснение, (30) непрѣмѣнно, [с]както ти се заклехъ въ Господа Бога Израилева и рекохъ че Соломонъ синъ ти ще се въцари слѣдъ мене, и той ще седне вмѣсто мене на прѣстола ми, така ще направя въ този день. (31) Тогазъ Витсавее наведе се съ лицето до земята та се поклони на царя, и рече: [т]Да е живъ господарьтъ ми царь Давидъ въ вѣкъ.

(32) И рече царь Давидъ: Повикайте ми Садока священика, и Натана пророка, и Ванаия Иодаевия синъ. И дойдоха прѣдъ царя. (33) И рече имъ царьтъ: [у]Земете съ себе си рабитѣ на вашия господарь та турете Соломона сина ми да седне на мъската ми, и изведете го [ф]въ Гиовъ; (34) и [х]нека го помажатъ тамъ Садокъ священикътъ и Натанъ пророкътъ за царь надъ Израиля; и [ц]затрѫбете съ трѫбата и речете: Да е живъ царь Соломонъ! (35) Тогазъ ще възлѣзете слѣдъ него да дойде и да седне на прѣстола ми; и той ще царува вмѣсто мене, и нему заповѣдахъ да е князъ надъ Израиля и надъ Юда. (36) И отговори Ванаия Иодаевътъ синъ на царя и рече: Аминъ! Господь Богъ на господаря ми царя така нека заповѣда. (37) [ч]Както биде Господь съ господаря ми царя, така да е и съ Соломона, и [ш]да увеличи прѣстола му повече отъ прѣстола на господаря ми царь Давида.

ж Гл. 4;18.
з 2 Цар. 23;8.
и 2 Цар. 3;4.
к 1 Лѣт. 22;9.
л Ст. 13,30.
м Ст. 7-9,25.
н Втор. 31;16. Гл. 2;10.
о Ст. 19.
п 1 Цар. 10;24.
р 2 Цар. 4;9.
с Ст. 17.
т Неем. 2;3. Дан. 2;4.
у 2 Цар. 20;6.
ф 2 Лѣт. 32;30.
х 1 Цар. 10;1. 16;3,12. 2 Цар. 2;4. 5;3. Гл. 19;16. 4 Цар. 9;3. 11:12.
ц 2 Цар. 15;10. 4 Цар. 9;13. 11;14.
ч Ис. Нав. 1;5,17. 1 Цар. 20;13.
ш Ст. 47.

(38) Тогазъ слѣзе Садокъ свещеникътъ, и Натанъ пророкътъ, и [ц]Ванаия Иодаевътъ синъ, и Херетцитѣ, и Фелетцитѣ та турнха Соломона на мъската на царь Давида, и доведоха го въ Гионъ. (39) И взе Садокъ свещеникътъ рога съ [ъ]елея отъ скинията та [ь]помаза Соломона. И възтржбиха съ тржбата; и [ѣ]рекоха всичкитѣ люде: Да е живъ царь Соломонъ! (40) И възлѣзоха всичкитѣ люде слѣдъ него; и свирѣха людетѣ съ свирки, и веселѣха се съ голѣмо веселие, и земята се разсѣдаше отъ гласоветѣ имъ.

(41) И чу Адония и всичкитѣ му поканени като свършиха да ядатъ. И когато чу Иоавъ тржбния гласъ рече: Какъвъ *е този* гласъ отъ глъчъ въ града? (42) Като още говорѣше, ето, Ионатанъ синътъ на Авиатара свещеника дойде; и рече Адония: Влѣзъ, защото ти [ю]си храбъръ мжжъ, и носишъ добри вѣсти. (43) И отговори Ионатанъ и рече на Адония: Наистина господарьтъ ни царь Давидъ направи Соломона царь; (44) и проводи съ него царьтъ Садока свещеника, и Натана пророка, и Ванаия Иодаевия синъ, и Херетцитѣ, и Фелетцитѣ, та го турнха на царската мъска; (45) и помазаха го Садокъ свещеникътъ и Натанъ пророкътъ въ Гионъ за царь; и възлѣзоха отъ тамъ веселяще се, и градътъ екна. Този е гласътъ който чухте. (46) Още и [я]Соломонъ седна на царския прѣстолъ. (47) И влѣзоха даже слугитѣ на царя да честитятъ на господаря ни царь Давида, и рекоха: [ѫ]Богъ да освѣтли името на Соломона повече отъ твоето име, и да увеличи прѣстола му повече отъ твоя прѣстолъ; и [ѭ]поклони се царьтъ върху одъра. (48) И рече още царьтъ така: Благословенъ Господь Богъ Израилевъ [а]който *ми* даде днесъ *наслѣдникъ* седналъ на прѣстола ми, и очитѣ ми видятъ *това*.

(49) Тогазъ всичкитѣ поканени които бѣха съ Адония уплашиха се, и станаха та си отидоха всѣки въ пжтя си. (50) А Адония се уплаши отъ Соломоновото лице, и стана та отиде и [б]се хвана за роговетѣ на олтаря. (51) И извѣстиха на Соломона и рекоха: Ето, Адония се бои отъ царь Соломона, и, ето, хваща се за роговетѣ на олтаря и говори: Нека ми се закълне днесъ царь Соломонъ че не ще да умъртви раба си съ мечъ. (52) И рече Соломонъ: Ако бжде добъръ мжжъ, [в]нито единъ косъмъ отъ космитѣ му нѣма да падне на земята; но ако се намѣри зло въ него, ще се умъртви. (53) И проводи царь Соломонъ, та го сведоха отъ олтаря; и дойде та се поклони на царь Соломона; и рече му Соломонъ: Иди въ дома си.

ГЛАВА 2.

И [а]приближиха се днитѣ на Давида да умре; и заржча на Соломона сина си и каза: (2) Азъ [б]отиванъ въ пжтя на всичката земя; [в]а ти се крѣпи и бжди мжжъ; (3) и пази поржчанията на Господа Бога твоего, и ходи въ пжтищата му, и пази повелѣнията му, и заповѣдитѣ му, и сждбитѣ му, и свидѣтелствата му както е писано въ Моисеевия законъ, [г]за да благоденствувашъ въ всичко каквото правишъ и всѣкждѣ дѣто и да се обърнешъ; (4) [д]за да утвърди Господь словото си което говори за мене и рече: [е]Ако внимаватъ синоветѣ ти въ пжтя си [ж]да ходятъ прѣдъ мене съ истина, съ всичкото си сърдце и съ всичката си душа, непрѣмѣнно [з]нѣма да оскудѣе отъ тебе мжжъ върху прѣстола Израилевъ. (5) А още ти знаешъ това [и]което ми направи Иоавъ Саруинътъ синъ що направи на двамата войводи на Израилевитѣ воинства, на [к]Авенира Нировия синъ, и [л]на Амаса Иетеровия синъ, които уби, и изля кръвьта на боя въ миръ, и тури кръвьта на боя въ пояса си който бѣ около чрѣслата му, и въ обущата си които бѣха на нозѣтѣ му. (6) Направи прочее [м]споредъ мждростьта си, и да не оставишъ да слѣзе сѣдината му съ миръ въ гроба. (7) Но на синоветѣ [н]на Верзелая Галаадеца направи милость, и нека сж [о]отъ тѣзи които ядатъ на трапезата ти; [п]защото така се приближиха тѣ при мене когато бѣгахъ отъ лицето на брата ти Авесалома. (8) И ето съ тебе [р]Семей Гираевътъ синъ, Вениами-

---

ц 2 Цар.8;18. 23;20-23.
ъ Изх.30;23,25,32. Псал.89;20.
ь 1 Лѣт.29;22.
ѣ 1 Цар.10;24.
ю 2 Цар.18;27.
я 1 Лѣт.29;23.
ѫ Ст.37.
ѭ Бит.47;31.
а Гл.3;6. Псал.132;11,12.
б Гл.2;28.
в 1 Цар.14;45. 2 Цар.14;11. Дѣян.27;34.

—

а Бит.47;29. Втор.31;14.
б Ис. Нав.23;14.
в Втор.17;19,20.
г Втор.29;9. Ис.Нав.1;7. 1 Лѣт.22;12,14.
д 2 Цар.7;25.
е Псал.132;12.
ж 4 Цар.20;3.
з 2 Цар.7;12,13. Гл.8;25.
и 2 Цар.3;39. 18;5,12,14. 19;5-7.
к 2 Цар.3;27.
л 2 Цар.20;10.
м Ст 9. Прит.20;26.
н 2 Цар.19;31,38.
о 2 Цар.9;7,10. 19;28.
п 2 Цар.17;27.
р 2 Цар.16;5.

мецъть, отъ Ваурима, който ме прокле съ
горка клетва въ който день отивахъ въ Маха-
наимъ; [с]слѣзѣ обаче да ме посрѣщне въ Йор-
данъ, [т]и заклехъ му се въ Господа и рекохъ:
Нѣма да те умъртвя съ мечъ. (9) Сега прочее
[у]да го не обезвинишъ; защото си мѫжъ муд-
ръ, и знаешъ що да му направишъ, и да
[ф]сведешъ сѣдината му съ кръвь въ гроба.

(10) И [х]заспа Давидъ съ отцитѣ си, и по-
гребе се [ц]въ Давидовий градъ. (11) А днитѣ
[ч]въ които царува Давидъ надъ Израиль *бѣха*
четиридесеть години: седемь години царува
въ Хевронъ, и тридесеть и три години царува
въ Ерусалимъ.

(12) И [ш]седна Соломонъ на прѣстола на отца
си Давида; и укрѣпи се царството му много.
(13) А Адония Агитинъ синъ дойде при
Витсавее, Соломоновата майка. И тя рече:
[щ]Съ миръ ли идешъ? И рече: Съ миръ.
(14) Послѣ рече: Имамъ една дума да ти река.
И тя рече: Говори. (15) И рече: Ти знаешъ
че [ъ]менѣ принадлежеше царството, и на мене
бѣше туралъ всичкий Израиль лицето си за
да царувамъ; но царството се обърна та стана
на брата ми, [ь]защото отъ Господа му стана.
(16) Сега прочее искамъ едно искане отъ те-
бе; не ми *го* отричай. И тя му рече: Говори.
(17) И каза: Речи, моля, на Соломона царя
(защото не ще да ти отрече *това*) да ми даде
[ѣ]Ависага Сунамянката за жена. (18) И рече Вит-
савее: Добрѣ; азъ ще говоря за тебе на царя.

(19) И влѣзе Витсавее при царь Соломона
за да му говори за Адония. И стана царьтъ
да я посрѣщне, и [ю]поклони ѝ се; сетнѣ седна
на прѣстола си, положи и прѣстолъ за цар-
ската майка, която [я]седна отдѣсно му. (20) И
рече: Едно малко прошение прося отъ тебе;
не ми *го* отричай. И рече ѝ царьтъ: Проси,
майко моя; защото не ще да ти отрека. (21) И
тя рече: Нека се даде Ависага Сунамянката
на Адония брата ти за жена. (22) И отговори
царь Соломонъ и рече на майка си: А защо
ти просишъ Ависага Сунамянката за Адония?
[ѫ]изпроси за него и царството, (защото ми е
по-голѣмъ братъ,) и за него, и за [ѫ]Авиатара
священника, и за Иоава Саруиния синъ. (23) И
закле се царь Соломонъ въ Господа и рече:
[ѭ]Така да ми направи Богъ, и така да при-
ложи, ако Адония не говори това слово про-
тивъ живота си. (24) И сега, живъ Господь
който ме потвърди и тури ме да седна на прѣ-
стола на отца ми Давида, и който ми направи
домъ [а]както се обѣща, днесъ ще се умъртви
Адония. (25) И проводи царь Соломонъ чрѣзъ
рѫката на Ванаия Иодаевия синъ, та на-
падна на него; и умрѣ.

(26) А на Авиатара священника рече царьтъ:
[б]Иди въ Анатотъ, на нивитѣ си, защото си
достоенъ за смърть; но въ този день не ща
да те умъртвя, [в]понеже ти дигна ковчега на
Господа Иеова прѣдъ Давида отца ми, и [г]по-
неже злострада ти въ всичко колкото злостра-
да отецъ ми. (27) И отмѣтна Соломонъ Авиа-
тара да не е священникъ Господу, [д]за да се
изпълни словото Господне което говори за
Илиевия домъ въ Сило.

(28) И този слухъ дойде до Иоава; (защото
[е]Иоавъ клонѣше слѣдъ Адония, ако и да не
клонѣше слѣдъ Авесалома;) и побѣгна Иоавъ
въ скинията Господня та [ж]се хвана за рого-
ветѣ на олтаря. (29) И извѣсти се на царь
Соломона че Иоавъ побѣгналъ въ скинията
Господня, и ето *го* при олтаря. Тогазъ про-
води Соломонъ Ванаия Иодаевия синъ и рече:
Иди нападни на него. (30) И дойде Ванаия
въ скинията Господня та му рече: Така го-
вори царьтъ: Излѣзъ. А той рече: Не; но
тукъ ще умра. И донесе Ванаия отвѣтъ на
царя и каза: Така рече Иоавъ, и така ми
отговори. (31) А царьтъ му рече: [з]Направи
както рече той, и нападни на него, и погре-
би го; [и]за да изгладишъ неповинната кръвь
която пролѣ Иоавъ, отъ мене и отъ дома на
отца ми. (32) И Господь [к]да възвърне кръвьта
му на главата му, който нападна върхъ двама
мѫже по-праведни [л]и по-добри отъ него та
ги умъртви съ мечъ, безъ да знае отецъ ми
Давидъ, — [м]Авенира Нировия синъ, военa-

с 2 Цар. 19;18.
т 2 Цар. 19;23.
у Изх. 20;7. Иовъ 9;28.
ф Быт. 42;38. 44;31.
х Гл. 1;21. Дѣян. 2;29. 13;36.
ц 2 Цар. 5;7.
ч 2 Цар. 5;4. 1 Лѣт. 29;26,27.
ш 1 Лѣт. 29;23. 2 Лѣт. 1;1.
щ 1 Цар. 16;4,5.
ъ Гл. 1;5.
ь 1 Лѣт. 22;9,10. 28;5-7. Прит. 21;30. Дан. 2;21.
ѣ Гл. 1;3,4.
ю Изх. 20;12.
я Виж. Псал. 45;9.
ѫ Гл. 1;7.
ѭ Руть 1;17.
а 2 Цар. 7;11,13. 1 Лѣт. 22;10.
б Ис. Нав. 21;18.
в 1 Цар. 23;6. 2 Цар. 15;24,29.
г 1 Цар. 22;20,23. 2 Цар. 15;24.
д 1 Цар. 2;31-35.
е Гл. 1;7.
ж Гл. 1;50.
з Изх. 21;14.
и Числа 35;33. Втор. 19;13. 21;8,9.
к Сѫд. 9;24,57. Псал. 7;16.
л 2 Лѣт. 21;13.
м 2 Цар. 3;27.

чалника на Израиля, и [н]Амаса Иетеровия синъ, военачалника на Юда; (33) и да се възвърне кръвьта имъ на Иоавовата глава и [о]на главата на сѣмето му въ вѣкъ; [п]а на Давида, и на сѣмето му, и на дома му, и на прѣстола му да бжде миръ отъ Господа до вѣка. (34) Тогазъ възлѣзе Ванаия Иодаевътъ синъ та нападна на него и го умъртви; и заровенъ биде въ дома си въ пустинята. (35) И постави царьтъ вмѣсто него Ванаия Иодаевия синъ надъ воинството; [р]и Садока священника постави царьтъ [с]вмѣсто Авиатара.

(36) И прати царьтъ та повика [т]Семея и рече му: Съгради си домъ въ Ерусалимъ та седи тамъ, и да не излѣзешъ отъ тамъ никждѣ; (37) защото въ който день излѣзешъ и прѣминешъ [у]потока Кедронъ, знай извѣстно че непрѣмѣнно ще се умъртвишъ: [ф]кръвьта ти ще бжде на главата ти. (38) И рече Семей на царя: Добро е словото; както рече господарьтъ ми царьтъ, така ще направи рабътъ ти. И седѣ Семей въ Ерусалимъ много дни.

(39) И слѣдъ три години двама отъ слугитѣ на Семея прибѣгнаха при [х]Анхуса сина на Мааха, Гетския царь; и извѣстиха на Семея и казаха: Ето, слугитѣ ти сж въ Гетъ. (40) И Семей стана та оседла осела си, и отиде въ Гетъ при Анхуса за да иска слугитѣ си; и отиде Семей та доведе слугитѣ си отъ Гетъ. (41) И извѣсти се Соломону че Семей ходилъ отъ Ерусалимъ въ Гетъ и се върналъ. (42) И проводи царьтъ та повика Семея, и рече му: Не заклехъ ли те въ Господа, и засвидѣтелствувахъ ти и рекохъ: Знай извѣстно че въ който день излѣзешъ та отидешъ вънъ дѣ и да е непрѣмѣнно ще умрешъ; и ти ми рече: Добро е словото *което* чухъ? (43) Защо прочее не упази ти клетвата Господня и заповѣдьта която ти заповѣдахъ? (44) И рече царьтъ на Семея: Ти знаешъ [ц]всичката злина, която познава сърдцето ти, що сторя на баща ми Давида; за това ще [ч]възвърне Господь злината ти на главата ти; (45) а царь Соломонъ ще е благословенъ, и [ш]Давидовий прѣстолъ утвърденъ прѣдъ Господа до вѣка. (46) Тогазъ царьтъ заповѣда на Ванаия Иодаевия синъ, който излѣзе та нападна на него; и той умрѣ. И [щ]царството се утвърди въ ржката на Соломона.

ГЛАВА 3.

А [а]Соломонъ направи сватовство съ Фараона Египетския царь, и взе дъщерята на Фараона; и доведе я [б]въ Давидовия градъ додѣ свърши съграждането [в]на дома си, и [г]на дома Господень, и [д]на стѣната около Ерусалимъ. (2) [е]Но людетѣ жъртвуваха на високитѣ мѣста, понеже до онѣзи дни нѣмаше домъ съграденъ на името Господне. (3) И [ж]възлюби Соломонъ Господа, [з]и ходѣше въ повелѣнията на отца си Давида; само жъртвуваше и кадѣше на високитѣ мѣста.

(4) И [и]отиде царьтъ въ Гаваонъ за да принесе жъртва тамъ; [к]защото той бѣ голѣмото високо мѣсто: тисяща всесъжения принесе Соломонъ на онзи олтарь.

(5) *А* [л]Господь се яви въ Гаваонъ Соломону въ [м]сънь прѣзъ нощь; и рече Богъ: Искай що да ти дамъ. (6) [н]А Соломонъ рече: Ти направи голѣма милость на раба си Давида отца ми, [о]понеже ходи прѣдъ тебе съ истина, и съ правда, и съ сърдечна правота съ тебе; и ти за него упази тази голѣма милость, и [п]даде му синъ да седне на прѣстола му както този день. (7) И сега, Господи Боже мой, ти направи раба си царь вмѣсто Давида отца ми; и [р]азъ съмъ момче малко; не зная какъ [с]да излизамъ и да влизамъ. (8) И рабътъ ти е всрѣдъ твоитѣ люде [т]които си ти избралъ, люде много [у]които отъ множество не могатъ да се изброятъ нито да се смѣтнатъ. (9) [ф]Дай прочее на раба си сърдце разумно

н 2 Цар. 20;10.
о 2 Цар. 3;29.
п Прит. 25;5.
р Числа 25;11-13. 1 Цар. 2;35. Виж. 1 Лѣт. 6;53. 24;3.
с Ст. 27.
т 2 Цар. 16;5. Ст. 8.
у 2 Цар. 15;23.
ф Лев. 20;9. Ис. Нав. 2;19. 2 Цар. 1;16.
х 1 Цар. 27;2.
ц 2 Цар. 16:5.
ч Псал. 7;16. Иез. 17;19.
ш Прит. 25;5.
щ Ст. 12. 2 Лѣт. 1;1.

—

а Гл. 7;8. 9;24.
б 2 Цар. 5;7.
в Гл. 7;1.
г Гл. 6.
д Гл. 9;15,19.
е Лев. 17;3-5. Втор. 12;2,4,5. Гл. 22;43.
ж Втор. 6;5. 30;16,20. Псал. 31;23. Рим. 8;28. 1 Кор. 8;3.
з Ст. 6,14.
и 2 Лѣт. 1:3.
к 1 Лѣт. 19;39. 2 Лѣт. 1;3.
л Гл. 9;2. 2 Лѣт. 1;7.
м Числа 12;6. Мат. 1;20. 2;13,19.
н 2 Лѣт. 1;8, и друг.
о Гл. 2;4. 9;4. 4 Цар. 20;3. Псал. 15;2.
п Гл. 1;48.
р 1 Лѣт. 29;1.
с Числа 27;17.
т Втор. 7;6.
у Бит. 13;16. 15;5.
ф 2 Лѣт. 1;10. Прит. 2;3-9. Як. 1;5.

[ш]за да сѫди людетѣ ти, [щ]за да различава
между добро и зло: защото кой може да сѫди
този голѣмъ твой народъ?
(10) И угодно биде това слово Господу, че
Соломонъ поиска това нѣщо. (11) И рече му
Богъ: Понеже ти поиска това нѣщо, и не
поиска за себе си много дни, и [ъ]не поиска за
себе си богатство, и не поиска смъртьта на
неприятелитѣ си, но поиска за себе си раз-
умъ за да разумѣвашъ сѫдъ, (12) ето, [ь]на-
правихъ споредъ словото ти: [ѣ]ето, дадохъ ти
сърдце мѫдро и разумно, щото не е билъ
прѣди тебе подобенъ тебѣ, нито подиръ тебе
ще въстане подобенъ тебѣ. (13) А [э]още ти
дадохъ каквото не си искалъ, [ю]и богатство и
слава, щото между царетѣ не ще да има по-
добенъ тебѣ въ всичкитѣ ти дни. (14) И ако
ходишъ въ пѫтищата ми, и пазишъ повелѣ-
нията ми и заповѣдитѣ ми, [ѳ]както ходи отецъ
ти Давидъ, тогазъ [ю]ще продължа днитѣ ти.
(15) И [я]събуди се Соломонъ; и, ето, бѣ съ-
новидѣние. И дойде въ Ерусалимъ, и застана
прѣдъ ковчега на завѣта Господенъ, и принесе
всесъжжения, и [ѧ]направи примирителни
приношения, и направи пиръ на всичкитѣ
си раби.
(16) Тогазъ дойдоха при царя двѣ жени
блудници та [аа]застанаха прѣдъ него. (17) И
рече едната жена: О, господарю мой! азъ и
тая жена живѣемъ въ една кѫща; и родихъ
кого живѣемъ въ кѫщата съ нея. (18) А въ
третия день откакъ родихъ азъ роди и тази
жена; и живѣехме заедно: нѣмаше чужде-
нецъ съ насъ въ кѫщата; само ние двѣтѣ
бѣхме въ кѫщата. (19) И прѣзъ нощьта уми-
ра синътъ на тази жена, понеже легнала
върхъ него. (20) А тя като станала въ полу-
нощь взела сина ми отъ до мене, като спѣше
рабинята ти, та го турила въ лоното си, а
сина си мъртвия турила на лоното ми. (21) И
като станахъ на утриньта за да накърмя сина
си, ето, той бѣ мъртъвъ; но на утриньта като
го съгледахъ, ето, не бѣ синъ ми когото ро-
дихъ. (22) А другата жена рече: Не; но жи-
виятъ е моятъ синъ, и мъртвиятъ е твоятъ
синъ. А тя рече. Не, но мъртвиятъ е твоятъ
синъ, а живиятъ е моятъ синъ. Така говори-
ха прѣдъ царя. (23) И рече царьтъ: Едната
казва: Този живиятъ е моятъ синъ, а мър-
твиятъ е твоятъ синъ; а другата казва: Не; но
мъртвиятъ е твоятъ синъ, а живиятъ е моятъ
синъ. (24) И рече царьтъ: Донесете ми ножъ.
И донесоха ножа прѣдъ царя. (25) И рече
царьтъ: Раздѣлете на двѣ живото дѣте та дай-
те половината на едната и половината на дру-
гата. (26) Тогазъ онази жена на която бѣше
живиятъ синъ говори на царя ([а]защото утро-
бата ѝ я заболѣ за сина ѝ) и рече: О, госпо-
дарю мой! дай ѝ живото дѣте, и недѣй го
умъртвява. А другата рече: Нито мое да е
нито твое: раздѣлете го. (27) Тогазъ отговори
царьтъ и рече: Дайте на тази живото дѣте,
и недѣйте го умъртвява: тя е майка му.
(28) И чу всичкий Израиль за сѫда който
царьтъ сѫди; и уплашиха се отъ царя, защото
видѣха че [б]мѫдрость Божия бѣ въ него за да
прави сѫдъ.

ГЛАВА 4.

А царь Соломонъ царуваше надъ всичкия
Израиль. (2) А тѣзи бѣха началницитѣ които
имаше: Азария Садоковий синъ, священникъ;
(3) Елиорефъ и Ахия синоветѣ на Сиса, пис-
ци; [а]Иосафатъ Ахилудовий синъ, лѣтопи-
сецъ; (4) и [б]Ванаия Иодаевий синъ, надъ
воинството; а Садокъ и [в]Авиатаръ, священи-
цитѣ; (5) и Азария синътъ на Натана, надъ
[г]надзирателитѣ *на храната;* и Завудъ Ната-
новий синъ, [д]велможа, [е]другарь на царя;
(6) и Ахисаръ, строитель; и [ж]Адонирамъ
синътъ на Авда, надъ данъцитѣ.
(7) А имаше Соломонъ дванадесеть надзира-
тели надъ всичкия Израиль, и промишляваха
хранитѣ за царя и за дома му: всѣки пра-
вѣше въ годината за единъ мѣсецъ промишле-
ние. (8) И имената имъ сѫ тѣзи: Оровий синъ
надзиратель въ гората Ефремъ; (9) Декеровий
синъ, въ Макасъ, и въ Саалвимъ, и Ветсе-
месъ, и Елонъ на Ветананъ; (10) Есседовий
синъ, въ Аруботъ: подъ него бѣ Сохо и всич-
ката земя Еферъ, (11) Авинадавовий синъ,

[ш] Псал. 72;1,2.
[щ] Евр. 5;14.
[ъ] Як. 4;3.
[ь] 1 Иоан. 5;14,15.
[ѣ] Гл. 4;29-31. 5;12. 10;24. Екл. 1;16.
[э] Мат. 6;33. Ефес. 3;20.
[ю] Гл. 4;21,24. 10;23,25, и друг. Прит. 3;16.
[ѳ] Гл. 15;5.
[ю] Псал. 91;16. Прит. 3;2.
[я] Виж. Бит. 41;7.
[ѧ] Виж. Бит. 40;20. Гл. 8;65. Ест. 1;3. Дан. 5;1 Мар. 6;21.
[аа] Числа 27;2.
[а] Бит. 43;30. Иса. 49;15. Иер. 31;20. Осия 11;8.
[б] Ст. 9,11,12.

—

[а] 2 Цар. 8;16. 20;24.
[б] Гл. 2;35.
[в] Виж. Гл. 2;27.
[г] Ст. 7.
[д] 2 Цар. 8;18. 20;26.
[е] 2 Цар. 15;37. 16;16. 1 Лѣт. 27;33.
[ж] Гл. 5;14.

сѫ всичкия Нафатъ-доръ: той имаше жена Тафата Соломоновата дъщеря; (12) Ваана Ахилудовий синъ, съ Таанахъ и Магедонъ, и съ всичкия Ветсанъ, който е при Царетанъ подъ Иезраелъ, отъ Ветсанъ до Авелъ-меола, до по-нататъкъ отъ Иокмеамъ; (13) Геверовий синъ, въ Рамотъ-галаадъ: той имаше [з]паланкитѣ на Яира Манасиина синъ които сѫ въ Галаадъ: той [и]имаше и областьта Арговъ, която е въ Васанъ, шестдесеть голѣми градове съ стѣни и мѣдни верен; (14) Ахинадавъ Иддовий синъ, въ Маханаимъ; (15) Ахимаасъ, въ Нефталимъ; и той взе за жена Васемата Соломоновата дъщеря; (16) Ваана Хусаевий синъ, въ Асиръ и въ Алотъ; (17) Иосафатъ Фаруевий синъ, въ Исахаръ; (18) Семей Илаевий синъ, въ Вениаминъ; (19) Геверъ Уриевий синъ, въ земята Галаадъ, [к]въ земята на Сиона Аморейския царь и на Ога Васанския царь; и той *бѣ* самъ надзиратель въ тази земя.

(20) Юда и Израиль бѣха многочислени [л]както пѣсъка край морето въ множество: [м]ядѣха и пиеха и веселѣха се. (21) И [н]владѣеше Соломонъ надъ всичкитѣ царства [о]отъ рѣката *дори до* Филистимската земя и дори до прѣдѣлитѣ на Египетъ; и [п]приносяха дарове, и бѣха раби на Соломона прѣзъ всичкитѣ дни на живота му.

(22) А храната на Соломона за единъ день бѣ тридесеть корове чисто брашно, и шестдесеть корове брашно, (23) десеть огоени говеда, и двадесеть напасени говеда, и сто овци, освѣнъ елени, и сърни, и сайгаци, и тлъсти птици. (24) Защото владѣеше надъ всичката *земя* отсамъ рѣката, надъ Тапса дори до Газа, [р]надъ всичкитѣ царе отсамъ рѣката; и [с]имаше миръ отъ всѣкѫдѣ наоколо си. (25) [т]И живѣеха Юда и Израиль безопасно, [у]всѣки подъ лозата си и подъ смоковата си, [ф]отъ Данъ до Вирсавее, въ всичкитѣ дни на Соломона.

(26) И [х]имаше Соломонъ четиридесеть тисящи [ц]обори конски за колесницитѣ си, и дванадесеть тисящи конници. (27) И [ч]онѣзи надзиратели промишляваха храна за царь Соломона и за всичкитѣ що прихождаха на трапезата на царь Соломона, всѣки въ мѣсеца си: не оставяха да става никаква скудость. (28) Доносяха още ечимикъ и слама за конетѣ и рисгателитѣ на мѣстото дѣто бѣха всѣки споредъ опрѣдѣленото нему.

(29) И [ш]даде Богъ Соломону мѫдрость и разумъ много голѣмъ, и пространство на духа, като пѣсъка който е край морето. (30) И Соломоновата мѫдрость прѣвъзходи мѫдростьта на всичкитѣ [щ]източни жители и [ъ]всичката Египетска мѫдрость; (31) защото [ь]бѣ отъ всичкитѣ человѣци по-мѫдъръ,— [ѣ]отъ Етана Езраеца, и [ю]отъ Емана, и отъ Хълкола, и отъ Дарда, синоветѣ на Маола; и прочу се името му по всичкитѣ народи наоколо. (32) И [я]изрече три тисящи притчи; и [ѫ]пѣснитѣ му бѣха тисяща и петь. (33) И говори за дърветата, отъ кедра който е въ Ливанъ дори до исопа който изниква изъ стѣната; говори още за скотоветѣ и за птицитѣ, и за гадоветѣ, и за рибитѣ. (34) И [аа]дохождаха отъ всичкитѣ народи да чуятъ Соломоновата мѫдрость, отъ всичкитѣ царе на земята които слушаха за мѫдростьта му.

ГЛАВА 5.

И проводи [а]Хирамъ Тирскиятъ царь рабитѣ си при Соломона като чу че го помазаха за царь вмѣсто отца му; защото [б]Хирамъ бѣ всѣкога приятель Давиду. (2) И [в]проводи Соломонъ Хираму и рече: (3) Ти знаешъ че Давидъ отецъ ми не можа да съгради домъ въ името на Господа Бога своего, [г]отъ бойоветѣ които го обикаляха отъ всѣкѫдѣ, додѣ Господь ги тури подъ стѫпкитѣ на нозѣтѣ му. (4) Но сега Господь Богъ мой ми даде [д]успокоение отъ всѣкѫдѣ: нѣма противникъ нито злъ случай. (5) И, ето, [е]азъ казвамъ да съградя домъ въ името на Господа Бога моего, [ж]както Господь говори на Давида отца ми и рече: Синъ ти, когото ще туря вмѣсто тебе

з Числа 32;41.
и Втор. 3;4.
к Втор. 3;8.
л Бит. 22;17. Гл. 3;8. Прит. 14;28.
м Псал. 72;3,7. Мих. 4;4.
н 2 Лѣт. 9;26. Псал. 72;8.
о Бит. 15;18. Ис. Нав. 1;4.
п Псал. 68;29. 72;10,11.
р Псал. 72;11.
с 1 Лѣт. 22;9.
т Ви... Иер. 23;6.
у Мих. 4;4. Зах. 3;10.
ф Сѫд. 20;1.
х Гл. 10;26. 2 Лѣт. 1;14. 9;25.
ц Виж. Втор. 17;16.
ч Ст. 7.
ш Гл. 3;12.
щ Бит. 25;6.
ъ Виж. Дѣян. 7;22.
ь Гл. 3;12.
ѣ 1 Лѣт. 15;19. Псал. 89, надписътъ.
ю Виж. 1 Лѣт. 2;6. 6;33. 15;19. Псал. 88, надписътъ.
я Прит. 1;1. Екл. 12;9.
ѫ Пѣсн. 1;1.
аа Гл. 10;1. 2 Лѣт. 9;1,23.

—

а Ст. 10,18.
б 2 Цар. 5;11. 1 Лѣт. 14;1. Амосъ 1;9.
в 2 Лѣт. 2;3.
г 1 Лѣт. 22;8. 28;3.
д Гл. 4;24. 1 Лѣт. 22;9.
е 2 Лѣт. 2;4.
ж 2 Цар. 7;13. 1 Лѣт. 17;12. 22;10.

на прѣстола ти, той ще съгради дома на името
ми. (6) Сега прочее заповѣдай да ми отсѣкатъ
[и]кедри отъ Ливанъ; и моитѣ слуги ще бѫ-
датъ съ твоитѣ слуги; и ще ти дамъ заплата
за рабитѣ ти по всичко щото речешъ; за-
щото ти знаешъ че между насъ нѣма ни
единъ человѣкъ искусенъ да сѣче дърво както
Сидонцитѣ.
(7) И като чу Хирамъ Соломоновитѣ думи
зарадва се много, и рече: Благословенъ Го-
сподь днесь който даде Давиду мѫдъръ синъ
върху тѣзи многото люде. (8) И проводи Хи-
рамъ Соломону и рече: Чухъ за всичко що
ми извѣсти ти: азъ ще направя всичко що
искашъ за кедровитѣ дърва и за елховитѣ
дърва. (9) Рабитѣ ми ще ги снематъ отъ Ли-
ванъ до морето; и [і]азъ ще направя да ги
носятъ въ плавки *(салове)* прѣзъ морето до
мѣстото което ми извѣстишъ и да ги развър-
жатъ тамъ, а ти ще ги приберешъ; и ще
сторишъ и ти моето искане, [к]да давашъ хра-
на за дома ми.
(10) И тъй, Хирамъ даваше Соломону ке-
дрови дърва и елхови дърва колкото искаше.
(11) [л]А Соломонъ даде Хираму двадесеть ти-
сящи корове пшеница за храна на дома му, и
двадесеть корове изтръстокъ елей: така дава-
ше Соломонъ Хираму всѣка година. (12) И
даде Господь Соломону мѫдрость [м]както му
рече; и миръ имаше между Хирама и Соло-
мона; и направиха завѣтъ двамата.
(13) И събра царь Соломонъ мѫже отъ всич-
кия Израиль; и събранитѣ бѣха тридесеть
тисящи мѫже. (14) И проводи ги въ Ливанъ,
десеть тисящи въ мѣсецъ съ промѣняване:
единъ мѣсецъ бѣха въ Ливанъ, и два мѣсеца
въ домоветѣ си; а надъ събирането бѣше
[н]Адонирамъ. (15) И [о]имаше Соломонъ седем-
десеть тисящи брѣменосци, и осемдесеть тися-
щи каменосѣчци въ гората, (16) освѣнъ на-
стойницитѣ опрѣдѣленитѣ отъ Соломона които
бѣха надъ работитѣ, три тисящи и триста,
които настойваха надъ людетѣ които работѣха
тази работа. (17) И заповѣда царьтъ, та из-
вадиха голѣми камене, камене великолѣпни,
[п]издѣлани камене, за основанията на дома. (18) И
издѣлаха Соломоновитѣ зидатели, и Хирамо-
витѣ зидатели, и Гевалцитѣ, и приготвиха
дървата и каменетѣ за да съградятъ дома.

ГЛАВА 6.

И [а]въ четиристотното и осемдесето лѣто отъ
исхода на Израилевитѣ синове изъ Египет-
ската земя, въ четвъртото лѣто на Соломоно-
вото царуване надъ Израиля, въ мѣсецъ Зивъ,
който е вторий мѣсецъ, [б]почна да гради дома
Господенъ.
(2) И [в]дома който царь Соломонъ съгради
Господу дължината му бѣше шестдесеть лакти,
и ширината му двадесеть, а височината му
тридесеть лакти. (3) А притворътъ къмъ лице-
то на храма на дома имаше дължина двадесеть
лакти, споредъ ширината на дома, а ширина
десеть лакти прѣдъ дома. (4) И направи на
дома рѣшетчести [г]прозорци затворени. (5) И
съгради яруси околовръстъ до стѣната на дома,
[д]околовръстъ до стѣнитѣ на дома, на храма и
[е]на *давира: така направи бочни стаи около-
връстъ. (6) На по-долния ярусъ ширината бѣ
петь лакти, и на срѣдния шесть лакти шири-
ната, и на третия седемь лакти ширината;
защото извънъ дома направи стѣснения на
стѣната наоколо, за да не влазятъ *гредитѣ*
въ стѣнитѣ на дома. (7) И [ж]домътъ като се
градѣше съгради се съ камене приготвени
прѣди да се прѣнесатъ тамъ; щото ни чукъ,
ни топоръ, нито никакво желѣзно сѣчиво не
се чу въ дома като се градѣше. (8) Дверитѣ
на срѣднитѣ стаи бѣха въ дѣсното ребро на
дома; и възлизаха въ срѣдния ярусъ чрѣзъ
витловидна сълба, и отъ срѣдния въ третия.
(9) [з]Така съгради дома и свърши го; и покри
дома съ дъски кедрови направени въ *хралу-
пави* редове. (10) И съгради ярусите *прилѣ-
пени* до всичкия домъ, петь лакти въ висо-
чината; и държеха се съ дома съ кедрови
дърва.
(11) И биде слово Господне къмъ Соломона
и рече: (12) *За* този домъ който ти градишъ,
[и]ако ходишъ въ повелѣнията ми, и вършишъ
сѫдбитѣ ми, и пазишъ всичкитѣ ми заповѣди
и ходишъ въ тѣхъ, тогазъ ще утвърдя съ
тебе словото си [к]което говорихъ на Давида

и 2 Лѣт. 2;8,10.
і 2 Лѣт. 2;16.
к Виж. Езд. 3;7. Иез. 27;17. Дѣян. 12;20.
л Виж. 2 Лѣт. 2;10.
м Гл. 3;12.
н Гл. 4;6.
о Гл. 9;21. 2 Лѣт. 2;17,18.
п 1 Лѣт. 22;2.

а 2 Лѣт. 3;1,2.
б Дѣян. 7;47.
в Виж. Иез. 41;1, и др.
г Виж. Иез. 40;16. 41;16.
д Виж. Иез. 41;6.
е Ст. 16,19-21,31.
* Прорицалище.
ж Виж. Втор. 27;5,6. Гл. 5;18.
з Ст. 14,38.
и Гл. 2;4. 9;4.
к 2 Цар. 7;13. 1 Лѣт. 22;10.

отца ти; (13) и лще обитавамъ всрѣдъ Израилевитѣ синове, и мнѣма да оставя людетѣ си Израиля. (14) нТака съгради Соломонъ дома и свърши го.

(15) И направи стѣнитѣ на дома отвжтрѣ съ кедрови дъски; отъ пода на дома до стѣнитѣ на покрива съ дърво ги покри изжтрѣ; и покри пода на дома съ елхови дъски. (16) Направи още съ кедрови дъски двадесеть лакти въ по-вжтрѣшното на дома отъ пода до стѣнитѣ; и направи го извжтрѣ за давира, онай-светото мѣсто. (17) А домътъ, то есть, храмътъ отпрѣдъ, бѣ четиридесеть лакти. (18) И кедровитѣ дърва на дома извжтрѣ бѣха ваяни съ пжпки и съ развити цвѣтове: всичко бѣ кедрово: не се виждаше камикъ. (19) И приготви давира въ по-вжтрѣшното на дома за да положи тамъ ковчега на завѣта Господенъ. (20) И лицето на давира имаше двадесеть лакти дължина, и двадесеть лакти ширина, и двадесеть лакти височина; и обкова го съ чисто злато, и обкова и кедровия олтарь. (21) И обкова Соломонъ дома извжтрѣ съ чисто злато; и прокара *завѣсата* съ златни цѣпи прѣдъ давира, и покри я съ злато. (22) И всичкия домъ обкова съ злато додѣ свърши всичкия домъ; обкова още пСъ злато всичкия олтарь който е при давира.

(23) И извжтрѣ на давира рнаправи два херувима отъ маслено дърво, десеть лакти въ височината. (24) И едното крило на единия херувимъ бѣше петь лакти, и петь лакти другото крило на единия херувимъ: отъ края на едното му крило до края на другото му крило, десеть лакти. (25) И другиятъ херувимъ бѣше десеть лакти: отъ истата мѣрка и отъ истата направа бѣха двата херувима. (26) Височината на единия херувимъ десеть лакти, така и на другия херувимъ. (27) И положи херувимитѣ въ срѣдата на вжтрѣшния домъ; и симаха херувимитѣ крилата си разпрострѣни, щото крилото на единия досѣгаше едната стѣна, и крилото на другия херувимъ досѣгаше другата стѣна; и крилата имъ се допираха едно съ друго въ срѣдата на дома. (28) И обкова херувимитѣ съ злато.

(29) И всичкитѣ стѣни на дома наоколо издълба съ ваяни образи на херувими, и финици, и развити цвѣтове извжтрѣ и извънъ. (30) И пода на дома обкова съ злато извжтрѣ и извънъ.

(31) И за входа въ давира направи двери отъ маслено дърво; и горниятъ прагъ и дверостълпитѣ бѣха една пета часть. (32) И двѣтѣ двери *бѣха* отъ маслено дърво; и издълба по тѣхъ изваяни херувими, и финици, и развити цвѣтове, и обкова *ги* съ злато, като разтла златото върху херувимитѣ и върху финицитѣ. (33) Така направи и при вратата на храма двероcтълпи отъ маслено дърво, една четвърта часть. (34) И двѣтѣ двери *бѣха* отъ елхово дърво; двата листа на едната дверь се сгъваха, и тдвата листа на другата дверь се сгъваха. (35) И изваяи *на тѣхъ* херувими, и финици, и развити цвѣтове; и покри *ги* съ злато приспособено върху изваяното дѣлане. (36) И съгради вжтрѣшния дворъ съ три реда дѣлани камене и съ единъ редъ кедрови греди.

(37) уЧетвъртото лѣто, въ мѣсецъ Зивъ, положиха се основанията на дома Господенъ. (38) И единадесетото лѣто, въ мѣсецъ Вулъ, който е осмий мѣсецъ, свърши се домътъ въ всичкитѣ си части и въ всичката си направа. Така фвъ седемь години го съгради.

ГЛАВА 7.

И дома си съгради Соломонъ авъ тринадесеть години, и свърши всичкия си домъ.

(2) И съгради дома на Ливанската джбрава: дължината му бѣ сто лакти, и ширината му петдесеть лакти, и височината му тридесеть лакти, на четири реда отъ кедрови стълпове, съ кедрови греди върху стълповетѣ. (3) И покритъ биде съ кедъръ отгорѣ на гредитѣ, които *се подпираха* на четиридесеть и петь стълпа, по петнадесеть въ единъ редъ. (4) И имаше рѣшетки *въ* три реда; и срѣщаше се прозорецъ съ прозорецъ *въ* три реда. (5) И всичкитѣ двери и двероcтълпи бѣха четверожгълни съ прозорцитѣ; и срѣщаше се прозорецъ съ прозорецъ *въ* три реда. (6) И направи притворъ отъ стълпове: дължината му петнадесеть лакти, а ширината му тридесеть лакти; и притворътъ бѣше отпрѣдъ на *стълповетѣ на дома,* щото стълповетѣ и стжпалата бѣха къмъ лицето имъ. (7) Направи още притворъ за прѣстола, дѣто щѣше да сжди, при-

---

л Изх. 25;8. Лев. 26;11. 2 Кор. 6;16. Отк. 21;3.
м Втор. 31;6.
н Ст. 38.
о Изх. 26;33. Лев. 16;2. Гл. 8;6. 2 Лѣт. 3;8. Иез. 45;3. Евр. 9;3.
п Изх. 30;1,3,6.
р Изх. 37;7-9. 2 Лѣт. 3;10-12.
с Изх. 25;20. 37;9. 2 Лѣт. 5;8.
т Иез. 41;23-25.
у Ст. 1.
ф Сравни съ Ст. 1.

—

а Гл. 9;10. 2 Лѣт. 8;1

твора на сѫда; и той бѣ поставенъ съ кедъръ отъ пода до върха. (8) И домътъ му въ който седѣше имаше единъ другъ дворъ извѫтрѣ на притвора, който бѣ отъ истата направа.

Соломонъ направи още домъ за Фараоновата дъщеря [б]която бѣ взелъ, подобенъ на този притворъ.

(9) Всички тѣзи бѣха отъ великолѣпни камене споредъ мѣрките на дѣланитѣ камене, прѣтрити съ трионъ, извѫтрѣ и извънъ, отъ основанието дори до върха на зида, и извънъ дори до голѣмия дворъ. (10) И основанието бѣ отъ великолѣпни камене, отъ голѣми камене, отъ камене десетлакътни и отъ камене осемлакътни. (11) И отгорѣ имаше великолѣпни камене споредъ мѣрката на дѣланитѣ камене, и кедри. (12) И голѣмиятъ дворъ изоколо бѣше отъ три реда камене дѣлани и отъ единъ редъ кедрови греди, както и вѫтрѣшниятъ дворъ на дома Господень, и [в]както притвора на дома.

(13) И проводи царь Соломонъ та взе [г]Хирама отъ Тиръ. (14) [д]Той *бѣ* синъ на вдовица жена отъ Нефталимовото племе, и [е]отецъ му мѫжъ Тирянинъ който работѣше мѣдь; и [ж]той бѣ пъленъ съ художество, и съ разумъ, и съ знание за да работи всѣка работа отъ мѣдь. И дойде при царь Соломона та направи всичката му работа.

(15) Защото [з]излѣ двата мѣдни стълпа осемнадесеть лакти високъ всѣки стълпъ; и съ една връвь отъ дванадесеть лакти се измѣрваше окрѫжностьта на всѣки стълпъ. (16) И направи отъ лѣяна мѣдь двѣ наглавия за да *ги* тури на главитѣ на стълповетѣ: височината на едното наглавие петь лакти, и височината на другото наглавие петь лакти. (17) *Направи още* мрѣжи отъ плетена работа [и]и чеповидни украшения за наглавията които бѣха на главитѣ на стълповетѣ: седемь за едното наглавие, и седемь за другото наглавие. (18) И направи стълповетѣ, и два реда *нарове* наоколо върху едната мрѣжа за да покрие съ нарове наглавията които бѣха на главата *на стълповетѣ;* и направи истото на другото наглавие. (19) И наглавията които бѣха на главата на стълповетѣ въ притвора бѣха изработени въ видъ на кринове отъ четири лакти. (20) И наглавията които бѣха на двата стълпа имаха и отгорѣ *нарове,* близу до корема който бѣ при мрѣжовидното; и [и]тѣзи нарове *бѣха* двѣстѣ наредъ наоколо върху всѣко наглавие. (21) И [к]възправи стълповетѣ [л]въ притвора на храма; и възправи дѣсния стълпъ, и нарече името му *Яхинъ; и възправи лѣвия стълпъ, и нарече името му †Воазъ. (22) И на главата на стълповетѣ имаше изработени кринове: така се свърши направата на стълповетѣ.

(23) Направи още [м]лѣяното море, десеть лакти отъ устие до устие, крѫгло наоколо, и височината му петь лакти; и връвь отъ тридесеть лакти го измѣрваше наоколо. (24) И подъ устието му наоколо имаше пѫпки които го обикаляха, десеть въ лакъть, [н]обикаляха морето наоколо. Два реда бѣха пѫпкитѣ излѣяни заедно съ него. (25) И стоеше [о]на дванадесеть вола: три гледаха къмъ сѣверъ, и три гледаха къмъ западъ, и три гледаха къмъ югъ, и три гледаха къмъ истокъ, и морето върху тѣхъ; и всичкитѣ имъ задници бѣха къмъ вѫтрѣ. (26) И дебелината му *бѣше* една длань, и устието му направено като устие на чаша, *като* цвѣтъ отъ кринъ: и вмѣщаваше [п]двѣ тисящи вати *(мѣри).* (27) Направи още десеть мѣдни подстави: четири лакти дължината на една подстава, и четири лакти ширината ѝ, и три лакти височината ѝ. (28) А изработването на подставитѣ бѣше таквозъ: имаха кранщници, и кранщницитѣ *бѣха* между стълповци. (29) И върху кранщницитѣ които бѣха между стълповцитѣ *имаше* лъвове, волове, и херувими; и върху стълповцитѣ отгорѣ бѣ поддържалото; а отдолѣ на лъвоветѣ и воловетѣ *имаше* рѣсни направени като висещи. (30) И всѣка подстава имаше четири мѣдни колела и мѣдни оси; и четиритѣ ѝ нозѣ имаха рамена; подъ омпвалницата бѣха рамената лѣяни, всѣко срѣщу рѣснитѣ. (31) И устата ѝ, извѫтрѣ на наглавието и отгорѣ, бѣха единъ лакъть; а устата ѝ бѣха крѫгли, направени у поддържалото, единъ лакъть и полъ; и още върхъ *тѣзи* ѝ уста *имаше* ваяния съ кранщницитѣ имъ, четвъртити а не крѫгли. (32) И подъ кранщницитѣ *имаше* четири колела; и оситѣ на колелата се съединяваха съ подставата; и височината на всѣко колело *бѣ* единъ лакъть и полъ. (33) И напра-

б Гл. 3;1. 2 Лѣт. 8;11.
в Иоан. 10;23. Дѣян. 3;11.
г 2 Лѣт. 4;11.
д 2 Лѣт. 2;14.
е 2 Лѣт. 4;16.
ж Изх. 31;3. 36;1.
з 4 Цар. 25;17. 2 Лѣт. 3;15. 4;12. Иер. 52;21.
и Виж. 2 Лѣт. 3;16. 4;13. Иер. 52;23.
к 2 Лѣт. 3;17.
л Гл. 6;3.
* Ще утвърди.
† Въ него сила.
м 4 Цар. 25;13. 2 Лѣт. 4;2. Иер. 52;17.
н 2 Лѣт. 4;3.
о 2 Лѣт. 4;4,5. Иер. 52;20.
п Виж. 2 Лѣт. 4;5.

вата на колелата бѣ като направата на колело отъ колесница; оситѣ имъ, и наплатитѣ имъ, и спицитѣ имъ, и главинитѣ имъ всичкитѣ бѣха лѣяни. (34) И *имаше* четири рамена въ четиритѣ жгла на всѣка подстава; и рамената бѣха съдържание на подставата. (35) И на върха на подставата *имаше* кржгло прѣпасвано половинъ лакъть на височина; и на върха на подставата устнитѣ ѝ, и краищницитѣ ѝ *бѣха* отъ нея. (36) И на плочитѣ на устнитѣ ѝ и на краищницитѣ ѝ издълба херувими, и лъвове, и финици, съразмѣрно на всѣка, и рѣсни наоколо. (37) Така направи десетьтѣ подстави: всичкитѣ имаха истото лѣяне, истата мѣрка, истото начертание. (38) Направи още [р]десеть мѣдни омивалници: всѣка омивалница вмѣщаваше четиридесеть вати: всѣка омивалница бѣ четири лакти; *и* върху всѣка отъ десетьтѣ подстави *тури се* една омивалница. (39) И тури подставитѣ, петь отъ дѣсната страна на дома, и петь отъ лѣвата страна на дома; и тури морето отъ дѣсната страна на дома, къмъ истокъ, срѣщу южната страна.

(40) И направи Хирамъ омивалницитѣ, и лопатитѣ, и легенитѣ. Така свърши Хирамъ да прави всичкитѣ дѣла които направи царь Соломону за дома Господень: (41) двата стълпа; и ядрата на наглавията които бѣха на главата на двата стълпа; и двѣтѣ [с]мрѣжи за да покриватъ двѣтѣ ядра на наглавията които бѣха на главата на стълповетѣ; (42) и четиристотинъ нарове за двѣтѣ мрѣжи, два реда нарове за всѣка мрѣжа, за да покриватъ двѣтѣ ядра на наглавията които бѣха върху стълповетѣ; (43) и десетьтѣ подстави, и десетьтѣ омивалници върху подставитѣ; (44) и едното море, и дванадесетьтѣ вола подъ морето; (45) и [т]котлитѣ, и лопатитѣ, и легенитѣ; а всички тѣзи съсѫди които Хирамъ направи царь Соломону за дома Господень бѣха отъ свѣтла медь. (46) [у]Въ полето на Иорданъ ги излѣя царьтъ, въ земя глинена, между [ф]Сокхотъ и [х]Царетанъ. (47) И Соломонъ остави всичкитѣ съсѫди *непрѣтеглени,* защото бѣха твърдѣ много: тежината на мѣдьта не можеше да се смѣтне.

(48) И направи Соломонъ всичкитѣ съсѫди които бѣха на дома Господень,— [ц]златния олтарь, и [ч]златната трапеза на която *се полагаха* [ш]хлѣбоветѣ на прѣдложението, (49) и свѣтилницитѣ, петь отъ дѣсно и петь отъ лѣво прѣдъ давира, отъ чисто злато, и цвѣтята, и свѣтилата, и клѣщитѣ отъ злато, (50) и чашитѣ, и щипцитѣ, и легенитѣ, и темянницитѣ, и кадилницитѣ отъ чисто злато, и резетата отъ злато за дверитѣ на най-вжтрѣшния домъ, светая светихъ, *и* за дверитѣ на дома, *сирѣчь,* на храма.

(51) И свърши се всичкото дѣло което направи царь Соломонъ за дома Господень. И внесе Соломонъ [щ]посвещенията на Давида отца си: среброто, и златото, и съсѫдитѣ положи въ съкровищата на дома Господень.

ГЛАВА 8.

Тогазъ [а]събра Соломонъ при себе си въ Ерусалимъ старѣйшинитѣ Израилеви, и всичкитѣ началници на племената, началницитѣ на отечествията на Израилевитѣ синове, [б]за да възнесатъ ковчега на завѣта Господень [в]отъ Давидовия градъ, който е Сионъ.

(2) И събраха се всичкитѣ Израилеви мѫже при царь Соломона [г]на праздника въ мѣсецъ Етанимъ, който е седмий мѣсецъ. (3) И дойдоха всичкитѣ старѣйшини Израилеви; и свещеницитѣ [д]дигнаха ковчега. (4) И възнесоха ковчега Господень, и [е]скинията на събранието, и всичкитѣ свети съсѫди които бѣха въ скинията: свещеницитѣ и Левититѣ ги възнесоха. (5) И царь Соломонъ и всичкото събрание на Израиля които се бѣха събрали при него бѣха съ него прѣдъ ковчега, и [ж]жъртвуваха овци и говеда *толкозъ* много щото не бѣ възможно да се смѣтнатъ и да се изброятъ. (6) И [з]внесоха свещеницитѣ ковчега на завѣта Господень [и]на мѣстото му, въ давира на дома, въ светая светихъ, отъ долѣ [к]подъ крилата на херувимитѣ. (7) Защото херувимитѣ бѣха распрострѣли крила надъ мѣстото на ковчега, и херувимитѣ покриваха ковчега и върлинитѣ му отгорѣ. (8) И [л]изтеглиха върлинитѣ, та се виждаха краищата на

р 2 Лѣт. 4;6.
с Ст. 17,18.
т Изх. 27;3. 2 Лѣт. 4;16.
у 2 Лѣт. 4;17.
ф Бит. 33;17.
х Ис. Нав. 3;16.
ц Изх. 37;25, и дрг.
ч Изх. 37;10, и дрг.
ш Изх. 25;30. Лев. 24;5-8.
щ 2 Цар. 8;11. 2 Лѣт. 5;1.

а 2 Лѣт. 5;2.
б 2 Цар. 6;17.
в 2 Цар. 5;7,9. 6;12,16.
г Лев. 23;34. 2 Лѣт. 7;8.
д Числа 4;15. Втор. 31;9. Ис. Нав. 3;3,6. 1 Лѣт. 15;14,15.
е Гл. 3;4. 2 Лѣт. 1;3.
ж 2 Цар. 6;13.
з 2 Цар. 6;17.
и Изх. 26;33,34. Гл. 6;19.
к Гл. 6;27.
л Изх. 25;14,15.

вършинитѣ отъ светото мѣсто прѣдъ давира,
но извънъ не се виждаха; и тамъ сѫ дори
до днесъ. (9) [м]Нѣмаше въ ковчега друго [н]ос-
вѣнъ двѣтѣ каменни плочи които [о]Моисей по-
ложи тамъ въ Хоривъ, [п]дѣто Господь направи
завѣтъ съ Израилевитѣ синове когато излѣзо-
ха изъ Египетската земя.

(10) И като излѣзоха священницитѣ изъ све-
тилището, [р]облакътъ изпълни дома Господень;
(11) и не можаха священницитѣ да застанатъ
за да служатъ отъ облака, защото славата Го-
сподня изпълни дома Господень.

(12) [с]Тогазъ говори Соломонъ: Господь рече
че ще обитава [т]въ мракъ: (13) [у]Съградихъ ти
домъ за обитание, [ф]мѣсто за да обитавашъ
вѣчно. (14) И обърна царьтъ лицето си [х]та
благослови всичкото Израилево събрание; и
всичкото Израилево събрание стоеше. (15) И
рече: [ц]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ,
който свърши чрѣзъ рѫката си онова [ч]което
говори съ устата си на Давида отца ми и рече:
(16) [ш]Отъ който день изведохъ людетѣ си Из-
раиля изъ Египетъ не избрахъ отъ всичкитѣ
Израилеви племена ни единъ градъ за да се
съгради домъ [щ]щото да е името ми тамъ; но
избрахъ [ъ]Давида за да е надъ людетѣ ми Из-
раиля. (17) И [ь]дойде въ сърдцето на Давида
отца ми да съгради домъ на името на Господа
Бога Израилева. (18) [ѣ]Но Господь рече на
Давида отца ми: Понеже дойде въ сърдцето
ти да съградишъ домъ на името ми, добрѣ си
направилъ че е дошло *това* въ сърдцето ти.
(19) Ти обаче [ю]нѣма да съградишъ дома; но
синъ ти който ще излѣзе изъ чрѣслата ти,
той ще съгради дома на името ми. (20) Го-
сподь прочее изпълни словото си което гово-
ри, и азъ възстанахъ вмѣсто Давида отца си,
и седнахъ на Израилевия прѣстолъ [я]както
говори Господь, и съградихъ дома на името на
Господа Бога Израилева. (21) И приготвихъ
тамъ мѣсто за ковчега, въ който е [а]завѣтътъ
Господень когото направи съ отцитѣ ми когато
ги изведе изъ Египетската земя.

(22) И застана Соломонъ [м]прѣдъ олтаря Го-
сподень, прѣдъ всичкото Израилево събрание,
и [а]разпрострѣ рѫцѣтѣ си къмъ небето (23) и
рече: Господи Боже Израилевъ, [б]нѣма Богъ
подобенъ тебѣ на небето горѣ и на земята
долу, [в]ти който пазишъ завѣта и милостьта
къмъ рабитѣ си [г]които ходятъ прѣдъ тебе съ
всичкото си сърдце, (24) ти който си упазилъ
къмъ раба си Давида отца ми това което му
си говорилъ, и говорилъ си съ устата си, и
свършилъ съ рѫката си, както въ този день.
(25) И сега, Господи Боже Израилевъ, упази
къмъ раба си Давида отца ми онова което си
говорилъ ти нему и рекълъ: [д]Нѣма да ти
оскудѣе мѫжъ който да седи прѣдъ мене на
Израилевия прѣстолъ, само ако внимаватъ си-
новетѣ ти въ пѫтя си, за да ходятъ прѣдъ
мене както ти ходи прѣдъ мене. (26) [е]Сега
прочее, Боже Израилевъ, нека се утвърди,
моля, словото ти което говори ти на раба си
Давида отца ми.

(27) Но [ж]ще обитава ли наистина Богъ на
земята? Ето, небето [з]и небето на небесата не
сѫ довольни да те вмѣстятъ, колко по-малко
този домъ който съградихъ! (28) Но пригледни
къмъ молитвата на раба си и къмъ молението
му, Господи Боже мой, щото да послушашъ
виканието и молитвата съ която рабътъ ти се
моли прѣдъ тебе днесъ, (29) за да сѫ очитѣ
ти нощѣ и денѣ отворени къмъ този домъ,
къмъ мѣстото за което ти рече: [и]Името ми
ще бѫде тамъ, за да слушашъ молитвата съ
която рабътъ ти се моли на това мѣсто. (30) И
[к]слушай молението на раба си и на людетѣ си
Израиля когато се молятъ на това мѣсто; и
слушай ти отъ мѣстото на обиталището си,
отъ небето, и като слушашъ бивай милостивъ.

(31) Ако съгрѣши нѣкой человѣкъ на ближ-
ния си, [л]и *ближнийтъ* поиска клетва отъ
него за да направи да се закълне, и клетвата
дойде прѣдъ олтаря ти въ този домъ, (32) то-
газъ послушай ти отъ небето, и подѣйствувай,
и направи сѫдъ на рабитѣ си, [м]и осѫждай

м Изх. 25;21.
Втор. 10;2.
н Втор. 10;5. Евр. 9;4.
о Изх. 40;20.
п Ст. 21. Изх.
34;27,28. Втор. 4;13.
р Изх. 40;34,35.
2 Лѣт. 5;13,14. 7;2.
с 2 Лѣт. 6;1, и дрг. [97;2.
т Лев. 16;2. Псал. 18;11.
у 2 Цар. 7;13.

ф Псал. 132;14.
х 2 Цар. 6;18.
ц Лука 1;68.
ч 2 Цар. 7;5,25. [и дрг.
ш 2 Цар. 7;6. 2 Лѣт. 6;5,
щ Ст. 29. Втор. 12;11.
ъ 1 Цар. 16;1. 2 Цар. 7;8.
1 Лѣт. 28;4. [17;1.
ь 2 Цар. 7;2. 1 Лѣт.
ѣ 2 Лѣт. 6;8,9.
ю 2 Цар. 7;5,12,13.

Гл. 5;3,5.
я 1 Лѣт. 28;5,6.
а Ст. 9. Втор. 31;26.
м 2 Лѣт. 6;12, и дрг.
а Изх. 9;33. Езд. 9;5.
Иса. 1;15. [7;22.
б Изх. 15;11. 2 Цар.
в Втор. 7;9. Неем. 1;5.
Дан. 9;4. [4 Цар. 20;3.
г Бит. 17;1. Гл. 3;6.
д Гл. 2;4. 2 Цар.

7;12,16.
е 2 Цар. 7;25.
ж 2 Лѣт. 2;6. Иса. 66;1.
Иер. 23;24.
Дѣян. 7;49. 17;24.
з 2 Кор. 12;2.
и Втор. 12;11.
к 2 Лѣт. 20;9.
Неем. 1;6.
л Изх. 22;11.
м Втор. 25;1.

беззаконния щото да върнешъ върхъ главата
му дѣянието му, а оправдай праведния да му
отдадешъ споредъ правдата му.
(33) [н]Когато людетѣ ти Израиль бѫдатъ уда-
рени прѣдъ неприятеля защото сѫ ти съгрѣ-
шили, [о]и ще върнатъ къмъ тебе та просла-
вятъ името ти, и направятъ молитва, и се
помолятъ прѣдъ тебе въ този домъ, (34) то-
газъ ти послушай отъ небето, и прости грѣха
на людетѣ си Израиля, и възвърни ги въ зе-
мята която си далъ на отцитѣ имъ.
(35) [п]Когато се небето затвори, та не става
дъждъ защото сѫ ти съгрѣшили, ако се по-
молятъ на това мѣсто и прославятъ името ти,
и се обърнатъ отъ грѣховетѣ си като ги сми-
ришъ, (36) тогазъ ти послушай отъ небето, и
прости грѣха на рабитѣ си и на людетѣ си
Израиля, [р]и покажи имъ благия [с]пѫть въ
който трѣбва да ходятъ, и дай дъждъ на зе-
мята си която си далъ на людетѣ си за на-
слѣдие.
(37) [т]Гладъ ако стане въ земята, моръ ако
стане, вѣтротлѣние, ръжда, скакалци, или гѫ-
сеници ако станатъ, неприятельтъ имъ ако ги
обсади въ мѣстото на обитанието имъ, каква-
годѣ язва, каква-годѣ болесть *ако стане,*
(38) всѣка молитва, всѣко моление що бива
отъ всѣки человѣкъ отъ всичкитѣ ти люде
Израиля, когато познае всѣки раната на сърд-
цето си и простре рѫцѣтѣ си къмъ този домъ,
(39) тогазъ ти послушай отъ небето, отъ мѣ-
стото на обитанието си, и прости, и подѣй-
ствувай та дай всѣкиму споредъ всичкитѣ му
пѫтища както [у]познавашъ сърдцето му, за-
щото ти, само ти, познавашъ сърдцата на
всичкитѣ человѣчески синове; (40) [ф]за да ти
се боятъ въ всичкитѣ дни които живѣятъ по
лицето на земята която си далъ на отцитѣ ни.
(41) И чужденецътъ още, който не е отъ
людетѣ ти Израиля, но иде отъ далечна земя
заради името ти, (42) (защото ще чуятъ ве-
ликото твое име, [х]и държавната твоя рѫка,
и разпрострѣната ти мишца,) когато дойде та
се помоли въ този домъ, (43) ти послушай отъ
небето, отъ мѣстото на обитанието си, и по-
дѣйствувай въ всичко за което чужденецътъ
те призове; [ц]за да познаятъ всичкитѣ люде
на земята името ти, [ч]да ти се боятъ както
людетѣ ти Израиль, и да познаятъ че твоето
име се призова върху този домъ който съ-
градихъ.
(44) Когато людетѣ ти излѣзатъ на бой про-
тивъ неприятелитѣ си дѣто ги проводишъ, и
се помолятъ Господу, къмъ страната на града
който ти избра и дома който съградихъ на
твоето име, (45) тогазъ послушай отъ небето
молитвата имъ и молението имъ, и защити
правото имъ. (46) Когато ти съгрѣшатъ, (за-
щото [ш]никой человѣкъ не е безгрѣшенъ,) и
имъ се разгнѣвишъ та ги прѣдадешъ на не-
приятеля, и плѣнителитѣ имъ ги заведатъ
плѣнници [щ]въ земята на неприятеля, далечъ
или близу, (47) и [ъ]дойдатъ въ себе си въ земя-
та дѣто сѫ отведени плѣнници та се обърнатъ,
и се помолятъ тебѣ въ земята на онѣзи които
сѫ ги заплѣнили, и рекатъ: [ь]Съгрѣшихме,
беззаконувахме, неправдувахме, (48) и [ѣ]се
обърнатъ къмъ тебе съ всичкото си сърдце и
съ всичката си душа въ земята на неприяте-
литѣ си които сѫ ги заплѣнили, и [ю]се по-
молятъ тебѣ къмъ земята си която си далъ
на отцитѣ имъ, къмъ града който си избралъ,
и къмъ дома който съградихъ на името ти,
(49) тогазъ послушай отъ небето, отъ мѣстото
на обитанието си, молитвата имъ и молението
имъ, и защити правото имъ, (50) и прости на
людетѣ си които сѫ ти съгрѣшили, и *остави*
всичкитѣ имъ прѣстѫпления чрѣзъ които ста-
наха прѣстѫпници противъ тебе, и [я]прѣклони
въ милость къмъ тѣхъ тѣзи които сѫ ги плѣ-
нили, за да ги помилватъ; (51) защото [ѧ]тѣ
сѫ люде твои, и наслѣдие твое сѫ, които си
извелъ ти изъ Египетъ, [ѩ]отсрѣдъ желѣзната
пещь. (52) Нека сѫ прочее очитѣ ти отворени
къмъ молението на раба ти и къмъ молени-
ето на людетѣ ти Израиля, за да ги послуш-
вашъ за каквото те призоватъ; (53) защото
ти ги отлѫчи отъ всичкитѣ народи на зе-

[н] Лев. 26;17. Втор. 28;25.
[о] Лев. 26;39,40. Неем. 1;9.
[п] Лев. 26;19. Втор. 28;23.
[р] Псал. 25;4. 27;11. 94;12. 143;8.
[с] 1 Цар. 12;23.
[т] Лев. 26;16,25,26. Втор. 28;21,22,27, 38,42,52. 2 Лѣт. 20;9.
[у] 1 Цар. 16;7. 1 Лѣт. 28;9. Псал. 11;4. Иер. 17;10. Дѣян. 1;24.
[ф] Псал. 130;4.
[х] Втор. 3;24.
[ц] 1 Цар. 17;46. 4 Цар. 19;19. Псал. 67;2.
[ч] Псал. 102;15.
[ш] 2 Лѣт. 6;36. Прит. 20;9. Екл. 7;20. Як. 3;2. 1 Иоан. 1;8,10.
[щ] Лев. 26;34,44. Втор. 28;36,64.
[ъ] Лев. 26;40.
[ь] Неем. 1;6. Псал. 106;6. Дан. 9;5.
[ѣ] Иер. 29;12-14.
[ю] Дан. 6;10.
[я] Езд. 7;6. Псал. 106;46.
[ѧ] Втор. 9;29. Неем. 1;10.
[ѩ] Втор. 4;20. Иер. 11;4.

ката за да сѫ наслѣдие твое, [а]както говори ти чрѣзъ рѫката на Моисея раба си когато изведе отцитѣ ни изъ Египетъ, Господи Иеова.
(54) И като свърши Соломонъ да прави всичката тази молитва и това молението къмъ Господа, стана отпрѣдъ олтаря Господенъ дѣто бѣ колѣничилъ съ рѫцѣ прострѣни къмъ небето.
(55) И застана [б]та благослови всичкото събрание на Израиля съ голѣмъ гласъ, и рече:
(56) Благословенъ Господь който даде упокоение на людетѣ си Израиля по всичко колкото се обѣща: [в]не падна нито една отъ всичкитѣ добри думи които говори чрѣзъ рѫката на Моисея раба си. (57) Дано бѫде Господь Богъ нашъ съ насъ както бѣ съ отцитѣ ни, [г]да ни не остави нито да ни отхвърли! (58) да [д]прѣклони сърдцата ни къмъ себе си щото да ходимъ по всичкитѣ му пѫтища, и да пазимъ заповѣдитѣ му, и повелѣнията му, и сѫдбитѣ му които заповѣда на отцитѣ ни! (59) И тѣзи мои думи съ които се помолихъ прѣдъ Господа да сѫ денѣ и нощѣ близу при Господа Бога нашего, за да защити правото на раба си, и правото на людетѣ си Израиля, споредъ нуждата на всѣки день; (60) [е]за да познаятъ всичкитѣ народи на земята че [ж]Иеова той е Богъ · нѣма другъ. (61) [з]Нека прочее бѫде сърдцето ви съвършено къмъ Господа Бога нашего, за да ходите въ повелѣнията му и да съхранявате заповѣдитѣ му както въ този день.
(62) И [и]царьтъ и всичкий Израиль съ него принесоха жъртви прѣдъ Господа. (63) И пожъртвува Соломонъ примирителни жъртви които принесе Господу, двадесеть и двѣ тисящи говеда, и сто и двадесеть тисящи овци Така обновиха дома Господенъ царьтъ и всичкитѣ Израилеви синове. (64) [к]Въ истия день освети царьтъ срѣдата на двора който е къмъ лицето на дома Господенъ, защото тамъ принесе всесъжението, и хлебното приношение, и тлъстината на примирителнитѣ приношения; понеже [л]мѣдний олтарь който бѣ прѣдъ Господа бѣ малъкъ за да вмѣсти всесъжението, и хлѣбното приношение, и тлъстината на примирителнитѣ приношения.
(65) И въ онова врѣме направи Соломонъ [м]праздника, и всичкий Израиль съ него, съборъ голѣмъ, [н]отъ входа Емать дори [о]до Египетския потокъ, прѣдъ Господа Бога нашего, седемь дни и [п]седемь дни, четиринадесеть дни.
(66) [р]Въ осмия день отпусна людетѣ; и благословиха царя, и отидоха си въ шатритѣ си съ радостно и весело сърдце за всичкото добро което Господь направи на Давида раба си и на Израиля людетѣ си.

ГЛАВА 9.

И [а]като свърши Соломонъ да гради дома Господенъ, и [б]царекия домъ, и [в]всичко което желаеше Соломонъ да направи, (2) яви се Господь Соломону втори пѫть, [г]както му се яви въ Гаваонъ
(3) И рече му Господь: [д]Чухъ молитвата ти и молението ти съ което се помоли ти прѣдъ мене. Осветихъ този домъ който ти съгради [е]за да туря тамъ името си въ вѣкъ; и [ж]ще бѫдатъ очитѣ ми и сърдцето ми тамъ за всегда. (4) И ти [з]ако ходишъ прѣдъ мене, [и]както ходи Давидъ отецъ ти, съ цѣло сърдце и съ правота, щото да правишъ по всичко което ти заповѣдахъ, да съхранявашъ повелѣнията ми и сѫдбитѣ ми, (5) тогазъ ще утвърдя прѣстола на царството ти надъ Израиля въ вѣкъ, [к]както се обѣщахъ на Давида отца ти и рекохъ: Нѣма да ти оскудѣе мѫжъ отъ върху прѣстола Израилевъ. (6) [л]Ако нѣкога се уклоните отъ мене, вие или чадата ви, и не упазите заповѣдитѣ ми, повелѣнията ми които положихъ прѣдъ васъ, но отидете та послужите на други богове и имъ се поклоните, (7) [м]тогазъ ще изкореня Израиля отъ лицето на земята която имъ дадохъ, и този домъ кой-

---

а Изх. 19;5. Втор. 9;26,29. 14;2.
б 2 Цар. 6;18.
в Втор. 12;10. Ис.Нав. 21;45. 23;14.
г Втор. 31,6. Ис. Нав. 1;5.
д Псал. 119;36.
е Ис. Нав. 4;24. 1 Цар. 17;46. 4 Цар. 19;19.
ж Втор. 4;35,39.
з Гл. 11;4. 15;3,14. 4 Цар. 20;3.
и 2 Лѣт. 7;4, и дрг.
к 2 Лѣт. 7;7.
л 2 Лѣт. 4;1
м Ст. 2. Лев. 23;34.
н Числа 34;8. Ис.Нав. 13;5. Сѫд. 3;3. 4 Цар. 14;25.
о Бит. 15;18. Числа 34;5.
п 2 Лѣт 7;8.
р 2 Лѣт. 7;9,10. —
а 2 Лѣт. 7;11, и дрг.
б Гл. 7;1.
в 2 Лѣт. 8;6.
г Гл. 3;5. [10;17.
д 4 Цар. 20;5. Псал.
е Гл. 8;29.
ж Втор. 11;12.
з Бит. 17;1.
и Гл. 11;4,6,38. 14;8. 15;5.
к 2 Цар. 7;12,16. Гл. 2;4. 6;12. 1 Лѣт. 22;10. Псал. 132;12.
л 2 Цар. 7;14. 2 Лѣт. 7;19,20. Псал. 89;30, и дрг.
м Втор. 4;26. 4 Цар. 17;23. 25;21

то осветихъ [н]за името си ще отхвърля отъ
лицето си; и [о]Израиль ще бжде въ притча
и въ поругание между всичкитѣ народи. (8) А
[п]за този домъ *който* стана толкозъ високъ,
всѣки който минува по край него ще остане
зачуденъ и ще подсвирва; и ще говорятъ:
[р]Защо Господь направи така на тазъ земя и
на този домъ? (9) И ще отговарятъ: Понеже
оставиха Господа Бога своего който изведе
отцитѣ имъ изъ Египетската земя, та се прилѣпиха при други богове, и имъ се поклониха
и имъ послужиха, за това Господь наведе на
тѣхъ всичко това зло.

(10) И [с]въ свършька на двадесетьтѣ години
въ които Соломонъ съгради двата дома, дома
Господень и царския домъ, (11) (а [т]Хирамъ
Тирскиятъ царь бѣ помогналъ Соломону съ
кедрови дърва, и съ елхови дърва, и съ злато споредъ всичкото му желание,) тогазъ царь
Соломонъ даде на Хирама двадесеть града въ
Галилейската земя. (12) И излѣзе Хирамъ отъ
Тиръ за да види градоветѣ които му даде Соломонъ; и не му се видѣха угодни. (13) И
рече: Що сж тѣзи градове които ми си далъ,
брате? [у]И нарече ги земя Хавулъ дори до
този день. (14) И проводи Хирамъ на царя
сто и двадесеть таланта злато.

(15) А тази е причината [ф]на даньта която
тури царь Соломонъ за да съгради дома Господень, и дома си, и [х]Мило, и стѣната на
Ерусалимъ, и [ц]Асоръ, и [ч]Магедонъ, и [ш]Гезеръ. (16) *Защото* Фараонъ Египетскиятъ царь
бѣ възлѣзълъ и обладалъ Гезеръ, и изгорилъ
го бѣ съ огънь, и [щ]убилъ бѣ Ханаанцитѣ
които живѣеха въ града, и далъ го бѣ даръ
на дъщеря си, Соломоновата жена. (17) И съгради Соломонъ Гезеръ, и долния [ъ]Веторонъ,
(18) и [ь]Ваалатъ, и Тадморъ въ пустинята на
земята, (19) и всичкитѣ градове на житницитѣ
които имаше Соломонъ, и [ѣ]градоветѣ на колесницитѣ, и градоветѣ на конницитѣ, и [ю]все
що пожела Соломонъ да съгради въ Ерусалимъ,
и въ Ливанъ, и въ всичката земя на царството си. (20) *И* [я]всичкитѣ люде които останаха
отъ Аморейцитѣ, Хетейцитѣ, Ферезейцитѣ,
Евейцитѣ, и Иевусейцитѣ, които не бѣха отъ
Израилевитѣ синове, (21) чадата на онѣзи
[ѫ]които останаха въ земята [ѭ]*и* които Израилевитѣ синове не могоха да изтрѣбятъ, [а]тѣхъ
Соломонъ направи раби [б]подданни дори до този
день. (22) А отъ Израилевитѣ синове Соломонъ
[в]не направи никого рабъ; защото бѣха нѣкои
ратници, и негови слуги, и негови князове, и
негови чиноначалници, и началници на колесницитѣ му и на конницитѣ му. (23) А началницитѣ на тѣзи които настояваха надъ дѣлата на Соломона бѣха [г]петстотинъ и петдесеть; и началствуваха надъ людетѣ които работѣха въ дѣлата.

(24) А [д]дъщерята на Фараона възлѣзе отъ
Давидовия градъ [е]въ дома си който съгради
Соломонъ за нея. [ж]Тогазъ той съгради Мило.

(25) И [з]принесе Соломонъ три пжти въ годината всесъжения и примирителни приношения на олтаря който съгради Господу, и
кадѣше връхъ онзи *олтарь* който бѣ предъ
Господа. Така свърши дома.

(26) [и]И направи царь Соломонъ кораби въ
[к]Есионъ-гаверъ, който е при Елотъ, на устието на Червено Море, въ земята Едомъ. (27) [л]И
прати Хирамъ въ корабитѣ отъ рабитѣ си изкусни по морето корабници съ Соломоновитѣ
раби. (28) И отидоха [м]въ Офиръ та взеха отъ
тамъ четиристотинъ и двадесеть таланта злато,
и донесоха *го* на царь Соломона.

ГЛАВА 10.

И [а]като чу [*]Савската царица слуха Соломоновъ, за името Господне, дойде [б]за да го
изкуси съ гатанки. (2) И дойде въ Ерусалимъ
съ едно твърдѣ голѣмо множество, съ камили
натоварени съ аромати, и съ твърдѣ много
злато, и съ многоцѣнни камене; и като дойде

н Иер. 7;14.
о Втор. 28;37. Псал. 44;14.
п 2 Лѣт. 7;21.
р Втор. 29;24-26. Иер. 22;8,9.
с Гл. 6;37,38. 7;1. 2 Лѣт. 8;1.
т 2 Лѣт. 8;2.
у Ис. Нав. 19;27.
ф Гл. 5;13.
х Ст. 24. 2 Цар. 5;9.
ц Ис. 19;36.
ч Ис. Нав. 17;11.
ш Ис. Нав. 16;10. Сжд. 1;29.
щ Ис. Нав. 16;10.
ъ Ис. Нав. 16;3. 21;22. 2 Лѣт. 8;5.
ь Ис. Нав. 19;44. 2 Лѣт. 8;4,6, и дрг.
ѣ Гл. 4;26.
ю Ст. 1.
я 2 Лѣт. 8;7, и дрг.
ѫ Сжд. 1;21,27,29. 3;1.
ѭ Ис. Нав. 15;63. 17;12.
а Сжд. 1;28.
б Виж. Бит. 9;25,26. Езд. 2;55,58. Неем. 7;57. 11;3.
в Лев. 25;39.
г Виж. 2 Лѣт. 8;10.
д Гл. 3;1. 2 Лѣт. 8;11.
е Гл. 7;8.
ж 2 Цар. 5;9. Гл. 11;27. 2 Лѣт. 32;5.
з 2 Лѣт. 8;12,13,16.
и 2 Лѣт. 8;17,18.
к Числа 33;35. Втор. 2;8. Гл. 22;49.
л Гл. 10;11.
м Иовъ 22;24.
а 2 Лѣт. 9;1, и дрг. Мат. 12;42. Лука 11;31.
* *Евр.*, Шевска.
б Виж. Сжд. 14;12. Прит. 1;6.

при Соломона, говори съ него за всичко що имаше на сърдцето си. (3) И изтълкува ѝ Соломонъ всичкитѣ ѝ въпроси: не биде нищо скрито отъ царя да не ѝ изтълкува. (4) И като видѣ Савската царица всичката Соломонова мѫдрость, и дома който съгради, (5) и ястията на трапезата му, и седането на рабитѣ му, и стоенето на слугителитѣ му, и облѣклото имъ, и виночерпцитѣ му, [в]и възлѣзването съ което възлѣзваше въ дома Господень, не остана духъ въ нея. (6) И рече на царя: Истинни сѫ думитѣ които чухъ въ земята си за твоето състояние и за мѫдростьта ти. (7) Но не вѣрвахъ на тѣзи думи додѣ дойдохъ и очитѣ ми видѣха; и, ето, нито половината не бѣше ми извѣстено: мѫдростьта ти и благоденствието ти надминаватъ слуха който чухъ. (8) [г]Блажени мѫжетѣ ти, блажени рабитѣ ти, тѣзи които стоятъ всѣкога прѣдъ тебе та слушатъ мѫдростьта ти. (9) Нѣка бѫде [д]благословенъ Господь Богъ твой който благоволи за тебе да те тури на Израилевия прѣстолъ. Понеже Господь възлюби въ вѣкъ Израиля, заради това те постави царь [е]за да правишъ сѫдъ и правда. (10) И [ж]даде на царя сто и двадесеть таланта злато, и твърдѣ много аромати и многоцѣнни камене: не дойде вече толкова изобилие отъ аромати колкото онѣзи които Савската царица даде на царь Соломона.

(11) [з]Още и корабитѣ на Хирама които донесоха злато отъ Офиръ донесоха отъ Офиръ и голѣмо множество алмугови дърва и многоцѣнни камене. (12) И [и]направи царьтъ отъ алмуговитѣ дърва перила въ дома Господень и въ царския домъ, и китари и псалтири за пѣвцитѣ: таквизъ алмугови [к]дърва не бѣха дохождали нито бѣха се явявали до този день. (13) И даде царь Соломонъ на Савската царица всичко що желаеше, каквото поиска, освѣнъ онова което ѝ даде отъ волята си царь Соломонъ. И върна се та си отиде въ своята си земя, ти и рабитѣ ѝ.

(14) А тежината на златото което дохождаше на Соломона всѣка година бѣше шестстотинъ и шестдесеть и шесть таланта злато, (15) освѣнъ онова което *събираше* отъ купцитѣ, и отъ товаритѣ на търговцитѣ, и [л]отъ всичкитѣ Арабски царе, и отъ войводитѣ на земята.

(16) И направи царь Соломонъ двѣстѣ щита отъ ковано злато: шестстотинъ *сикли* злато се иждивяваше за всѣки щитъ; (17) и [м]триста щитчета отъ ковано злато: три литри злато се иждивяваха за всѣко щитче; и тури ги царьтъ [н]въ дома на Ливанската дѫбрава.

(18) [о]Направи още царьтъ великъ слоновенъ прѣстолъ, и позлати го съ чисто злато. (19) И прѣстолътъ имаше шесть стѫпала, и върхътъ на прѣстола бѣше крѫгълъ отзадѣ, и мишци отъ тукъ и отъ тукъ на седалището, и два лъва стоеха отъ странитѣ на мишцитѣ. (20) А върху шестьтѣ стѫпала, тамъ стоеха дванадесеть лъва отъ тукъ и отъ тукъ: толкозъ не се е направило въ никое царство. (21) И [п]всичкитѣ сѫсѫди за питие на царь Соломона бѣха златни, и всичкитѣ сѫсѫди въ дома на Ливанската дѫбрава отъ чисто злато: ни единъ отъ сребро: *среброто* се вмѣняваше за нищо въ днитѣ на Соломона. (22) Защото имаше царьтъ на морето [р]Тарсийски кораби съ корабитѣ на Хирама: еднъжъ въ три години дохождаха корабитѣ отъ Тарсисъ та доносяха злато и сребро, слонови зѫби, и обезяни, и пауни.

(23) И [с]възвеличи се царь Соломонъ повече отъ всичкитѣ земни царе съ богатство и прѣмѫдрость. (24) И всичката земя търсѣше Соломоновото лице, за да чуятъ мѫдростьта му която Богъ даде въ сърдцето му. (25) И доносяха всѣки отъ тѣхъ дара си, сребърни сѫсѫди, и облѣкла, и орѫжия, и аромати, коние, и мъски, всѣка година.

(26) И [т]събра Соломонъ колесници и конници; и имаше тисяща и четиристотинъ колесници, и дванадесеть тисящи конници, които тури въ градоветѣ на колесницитѣ и при царя въ Ерусалимъ.

(27) И [у]направи царьтъ въ Ерусалимъ среброто като камене, и кедритѣ направи като черницитѣ въ полето по множеството. (28) И [ф]за Соломона докарваха коне изъ Египетъ; и керванъ отъ царски търговци вземаха съ *опрѣдѣлена* цѣна стада *коне*. (29) А всѣка колесница възхождаше и изхождаше изъ Египетъ за шестстотинъ сребърни *сикли*, и всѣки конь за сто и петдесеть; [х]и така за всичкитѣ

в 1 Лѣт. 26;16.
г Прит. 8;34.
д Гл. 5;7.
е 2 Цар. 8;15. Псал. 72;2. Прит. 8;15.
ж Псал. 72;10,15.
з Гл. 9;27.
и 2 Лѣт. 9;11.
к 2 Лѣт. 9;10.
л 2 Лѣт. 9;24. Псал. 72;10.
м Гл. 14;26.
н Гл. 7;2.
о 2 Лѣт. 9;17, и пр.
п 2 Лѣт. 9;20, и пр.
р Бит. 10;4. 2 Лѣт. 20;36.
с Гл. 3;12,13. 4;30.
т Втор. 17;16. Гл. 4;26. 2 Лѣт. 1;14. 9;25.
у 2 Лѣт. 1;15-17.
ф Втор. 17;16. 2 Лѣт. 1;16. 9;28.
х Ис. Нав. 1;4. 4 Цар. 7;6.

Хетейски царе и за Сирийскитѣ царе, докарването ставаше чрѣзъ тѣхна рѫка.

ГЛАВА 11.

[а]А възлюби царь Соломонъ, освѣнъ Фараоновата дъщеря, [б]много чужди жени, Моавки, Амонки, Едомки, Сидонки, Хетейки, (2) отъ народитѣ *за* които Господь рече на Израилевитѣ синове: [в]Не влазяйте при тѣхъ, нито тѣ да влазятъ при васъ, за да не прѣклонятъ сърдцата ви слѣдъ боговетѣ си. При тѣхъ Соломонъ се прилѣпи съ рачение. (3) И имаше седемстотинъ жени княгини, и триста наложници; и женитѣ му обърнаха сърдцето му; (4) защото когато остарѣ Соломонъ, [г]женитѣ му обърнаха сърдцето му слѣдъ други богове; и [д]сърдцето му не бѣше съвършено съ Господа неговия Богъ [е]както сърдцето на отца му Давида. (5) И ходи Соломонъ слѣдъ [ж]Астарта богинята на Сидонцитѣ, и слѣдъ *Мелхома мерзостьта на Амонцитѣ. (6) И стори Соломонъ зло прѣдъ Господа, и не ходи съвършено слѣдъ Господа както Давидъ отецъ му. (7) Тогазъ [з]съгради Соломонъ високо мѣсто на [и]Хамоса мерзостьта на Моава [к]въ гората която е срѣщу Ерусалимъ, и на Молоха мерзостьта на Амоновитѣ синове. (8) И така направи за всичкитѣ си чужди жени които кадѣха и жъртвуваха на боговетѣ си.

(9) И разгнѣви се Господь на Соломона понеже [л]сърдцето му се отвърна отъ Господа Бога Израилева [м]който му се яви два пѫти (10) та [н]му заповѣда за това нѣщо, да не отхожда никакъ слѣдъ други богове; но той не упази онова което Господь заповѣда. (11) За това рече Господь Соломону: Понеже се намѣри това въ тебе, и ти не упази завѣта ми и повелѣнията ми които ти заповѣдахъ, непрѣмѣнно [о]ще откѫсна царството отъ тебе, и ще го дамъ на раба ти. (12) Но въ твоитѣ дни не ща да направя това, заради Давида отца ти: отъ рѫката на сина ти ще го откѫсна. (13) [п]Не ща обаче да откѫсна всичкото царство: [р]едно племе ще дамъ на сина ти заради Давида раба ми, и заради Ерусалимъ [с]който избрахъ.

(14) И [т]подигна Господь противникъ на Соломона, Адада Едомеца. той бѣ отъ царско сѣме въ Едомъ. (15) Защото, [у]когато бѣ Давидъ въ Едомъ, и Иоавъ военачалникътъ възлѣзе да погребе избититѣ, и [ф]порази всѣко мѫжко въ Едомъ, (16) (понеже шесть мѣсеца седѣ тамъ Иоавъ съ всичкия Израиль, докѣ изтрѣби всѣко мѫжко въ Едомъ,) (17) Ададъ побѣгна, той и съ него нѣколко Едомци отъ рабитѣ на отца му, за да отидатъ въ Египетъ; а Ададъ *бѣ* малко дѣте. (18) И станаха отъ Мадиамъ та дойдоха въ Фаранъ; и взеха съ себе си мѫже отъ Фаранъ та дойдоха въ Египетъ при Фараона Египетския царь, който му даде кѫща, и опрѣдѣли му храна, и даде му земя. (19) И намѣри Ададъ голѣма благодать прѣдъ Фараона, щото му даде за жена сестрата на жената си, сестрата на царицата Тахпенеса. (20) И роди му сестрата Тахпенесина сина му Генувата, когото Тахпенеса отдои вѫтрѣ у Фараоновия домъ; и Генуватъ бѣ въ дома на Фараона между Фараоновитѣ синове. (21) И [х]когато чу Ададъ въ Египетъ че заспа Давидъ съ отцитѣ си и че умрѣ Иоавъ военачалникътъ, рече Ададъ Фараону: Отпусни ме да си отида въ моята земя. (22) И рече му Фараонъ: Но отъ що си лишенъ при мене та искашъ да отидешъ въ земята си? И отговори: Нищо; но отпусни ме, моля.

(23) И подигна Богъ нему *и другъ* противникъ, Резона Елиадаевия синъ, който бѣ побѣгналъ отъ господаря си [ц]Ададезера Совския царь, (24) и, като събра при себе си мѫже, стана началникъ на чета [ч]когато порази Давидъ онѣзи *които бѣха отъ Соба*; и отидоха въ Дамаскъ та се населиха тамъ, и царуваха въ Дамаскъ. (25) И той бѣ противникъ на Израиля прѣзъ всичкитѣ дни на Соломона, освѣнъ злинитѣ които *направи* Ададъ; и досаждаше на Израиля като царуваше надъ Сирия.

(26) И [ш]Иеровоамъ Наватовий синъ, Ефратецъ отъ Сарида, Соломоновъ рабъ, на когото майка му се наричаше Серуа, жена вдовица, и *той* [щ]подигна рѫка противъ царя. (27) А тази бѣ причината за която подигна рѫка

а Неем. 13;26.
б Втор. 17;17.
в Изх. 34;16. Втор. 7;3,4.
г Втор. 17;17. Неем. 13;26.
д Гл. 8;61.
е Гл. 9;4.
ж Ст 33. Сѫд. 2;13. 4 Цар. 23;13.
* Молохъ, ст. 7.
з Числа 33;52.
и Числа 21;29. Сѫд. 11;24.
к 4 Цар. 23;13.
л Ст. 2,3.
м Гл. 3;5. 9;2.
н Гл. 6;12. 9;6.
о Ст. 31. Гл. 12;15,16.
п 2 Цар. 7;15. Псал. 89;33.
р Гл. 12;20.
с Втор. 12;11.
т 1 Лѣт. 5;26.
у 2 Цар. 8;14. 1 Лѣт. 18;12,13.
ф Числа 24;19. Втор. 20;13.
х Гл. 2;10,34
ц 2 Цар. 8;3.
ч 2 Цар. 8;3. 10;8,18.
ш Гл. 12;2. 2 Лѣт. 13;6.
щ 2 Цар. 20;21.

изрекохъ царя: ъСоломонъ съгради Мило, *и*
поправяше развалата на стѣната на града на
Давида отца си; (28) и человѣкътъ Иеровоамъ
бѣ силенъ съ крѣпость; и видѣ Соломонъ мо-
мъка че бѣше способенъ за работа, и постави
го настоятель надъ всичкитѣ товари на Иоси-
фовия домъ. (29) И въ онова врѣме, когато
Иеровоамъ излѣзе изъ Ерусалимъ, намѣри го
на пжтя пророкъ ьАхия Силонецътъ, облѣченъ
съ нова дреха, и двамата бѣха сами на поле-
то; (30) и хвана Ахия новата дреха която но-
сѣше, и ѣразкжса я на дванадесеть части,
(31) и рече на Иеровоама: Вземи за себе си
десеть части; защото ютака говори Господь
Богъ Израилевъ: Ето, ще откжсна царството
отъ Соломоновата ржка, и ще дамъ на тебе
десетьтѣ племена; (32) (ще остане обаче нему
едно племе, заради раба ми Давида, и заради
Ерусалимъ, града който избрахъ отъ всичкитѣ
Израилевы племена;) (33) язащото ме оставиха
та послужиха на Астарта богинята на Сидон-
цитѣ, на Хамоса бога на Моавцитѣ, и на Мел-
хома бога на Амоновитѣ синове; и не ходиха
въ пжтищата ми за да правятъ правото прѣдъ
мене, и да *съхраняватъ* повелѣнията ми и
сждбитѣ ми, както Давидъ отецъ му. (34) Не-
ма обаче да взема всичкото царство отъ ржка-
та му, но ще го поставя князъ въ всичкитѣ
дни на живота му, заради Давида раба ми
когото избрахъ, защото пазѣше заповѣдитѣ
ми и повелѣнията ми. (35) ааЩе взема обаче
царството отъ ржката на сина му и ще го
дамъ на тебе, десетьтѣ племена. (36) А на сина
му ще дамъ едно племе, ббза да има Давидъ
рабътъ ми свѣтилникъ всѣкога прѣдъ мене
въ Ерусалимъ, въ града който избрахъ за се-
бе си за да положа името си тамъ; (37) а тебе
ще взема, и ще царувашъ споредъ всичко което
душата ти желае, и ще бждешъ царь надъ
Израиля. (38) И ако послушашъ всичко което
ти заповѣдвамъ, и ходишъ въ пжтищата ми,
и правишъ което е право прѣдъ мене, и па-
зишъ повелѣнията ми и заповѣдитѣ ми както
правѣше Давидъ рабътъ ми, тогазъ аще бжда
съ тебе, и бще ти съградя безопасенъ домъ
както съградихъ на Давида, и ще ти дамъ
Израиля. (39) И ще оскърбя за това Давидо-
вото сѣме, но не за всегда. (40) Заради това
поиска Соломонъ да убие Иеровоама. И стана
Иеровоамъ та побѣгна въ Египетъ при Сисака
Египетския царь, и остана въ Египетъ додѣ
умрѣ Соломонъ.

(41) вА другитѣ отъ Соломоновитѣ дѣяния,
и всичко което направи, и мждростьта му, не
сж ли писани въ Книгата на Соломоновитѣ
Дѣяния? (42) гА днитѣ колкото царува Соло-
монъ въ Ерусалимъ надъ всичкия Израиль
бѣха четиридесеть години. (43) И дзаспа Со-
ломонъ съ отцитѣ си, и погребе се въ града
на отца си Давида: и въцари се вмѣсто него
еРовоамъ синъ му.

ГЛАВА 12.

И аотиде Ровоамъ въ Сихемъ; защото въ
Сихемъ идѣше всичкий Израиль за да го на-
прави царь.

(2) А бкогато чу това Иеровоамъ Наватовий
синъ, който бѣше още въ Египетъ, дѣто бѣ
побѣгналъ отъ лицето на царь Соломона, оста-
на още Иеровоамъ въ Египетъ: (3) проводиха
обаче та го повикаха. Тогазъ дойде Иеро-
воамъ и всичкото събрание на Израиля та го-
вориха Ровоаму и рекоха: (4) Отецъ ти гожe-
сточи ярема ни; сега прочее улекчи ти же-
стокото работане на отца ти, и тежкия му
яремъ който наложи върхъ насъ, и ще ти
работимъ. (5) А той имъ рече: Идете си до
три дни: послѣ се върнете при мене. И оти-
доха си людетѣ.

(6) И съвѣтва се царь Ровоамъ съ старѣй-
шинитѣ които прѣдстояваха прѣдъ отца му
Соломона като бѣ още живъ, и говорѣше:
Какъ ме съвѣтвате вие да отговоря на тѣзи
люде? (7) И говориха му и рекоха: дАко ста-
нешъ днесь рабъ на тѣзи люде, и имъ рабо-
тишъ, и имъ отговоришъ, и имъ продумашъ
добри думи, тогазъ ще ти бждатъ раби за
всегда.

(8) Но той отхвърли съвѣта на старѣйшини-
тѣ що му дадоха та се съвѣтва съ младитѣ,
възпитанитѣ съ него и прѣдстоещитѣ прѣдъ
него. (9) И рече имъ: Какъ *ме* съвѣтвате вие
да отговоря на тѣзи люде които ми говориха
и рекоха: Улекчи ярема който отецъ ти на-
ложи върхъ насъ? (10) И говориха му млади-

ъ Гл. 9;24.
ь Гл. 14;2. [24;5.
ѣ Виж. 1 Цар. 15;27.
ю Ст. 11,13.
я Ст. 5-7.
аа Гл. 12;16,17
бб Гл. 15;4. 4 Цар. 8;19.
Псал. 132;17.
а Ис. Нав. 1;5.
б 2 Цар. 7;11,27.
в 2 Лѣт. 9;29.
г 2 Лѣт. 9:30.
д 2 Лѣт. 9;31.
е Мат. 1;7.
а 2 Лѣт. 10;1, и др.
б Гл. 11;26.
в Гл. 11;40.
г 1 Цар. 8;11-18.
Гл. 4;7.
д 2 Лѣт. 10;7.
Приит. 15;1.

тѣ, възпитанитѣ съ него, и рекоха: Така ще говоришъ на тѣзи люде които ти говориха и рекоха: Отецъ ти направи тежъкъ ярема ни; но ти *го* улекчи намъ,—така ще имъ речешъ: Малкиятъ ми пръстъ ще бѫде по-дебелъ отъ чрѣслата на отца ми. (11) Сега прочее, отецъ ми натовари на васъ тежъкъ яремъ, а азъ ще направя по-тежъкъ ярема ви: отецъ ми ви наказа съ бичове, а азъ ще ви накажа съ скорпии.

(12) И дойде Иеровоамъ и всичкитѣ люде при Ровоама въ третия день, както бѣ говорилъ царьтъ и рекълъ: Върнете се при мене въ третия день. (13) И отговори царьтъ на людетѣ жестоко, и остави съвѣта на старѣйшинитѣ който му дадоха, (14) и говори имъ споредъ съвѣта на младитѣ и рече: Отецъ ми направи тежъкъ ярема ви, но азъ ще приложа на ярема ви: отецъ ми ви наказа съ бичове, но азъ ще ви накажа съ скорпии.

(15) И не послуша царьтъ людетѣ; защото [е]това нѣщо биде отъ Господа, за да изпълни словото си което Господь [ж]говори чрѣзъ Ахия Силонеца на Иеровоама Наватовия синъ. (16) И като видѣ всичкий Израиль че царьтъ не ги послуша, отговориха людетѣ на царя и рекоха: [з]Какъвъ дѣлъ имаме ние въ Давида? никакво наслѣдие *нѣмаме* въ Иесеевия синъ! Въ шатритѣ си, Израилю! Промисли сега, Давиде, за дома си. И отиде Израиль въ шатритѣ си. (17) [и]А за Израилевитѣ синове които живѣеха въ Юдинитѣ градове, Ровоамъ царуваше надъ тѣхъ.

(18) И проводи царь Ровоамъ [к]Адорама, който бѣ надъ даньта; и биха го съ камене всичкий Израиль, и умрѣ. Заради това прибърза царь Ровоамъ да възлѣзе на колесницата за да побѣгне въ Ерусалимъ. (19) Така [л]отстѫпи Израиль отъ Давидовия домъ дори до този день.

(20) И когато чу всичкий Израиль че Иеровоамъ се върна, пратиха та го повикаха въ събранието, и направиха го царь надъ всичкия Израиль: освѣнъ [м]Юдиното племе другъ не послѣдва Давидовия домъ.

(21) И [н]като дойде Ровоамъ въ Ерусалимъ, събра всичкия Юдинъ домъ и Вениаминовото племе, сто и осемдесетъ тисящи избрани ратници, за да направятъ брань противъ Израилевия домъ, за да възвърнатъ царството подъ Ровоама сина Соломоновъ. (22) [о]Но слово Божие биде къмъ Семаия человѣка Божия и рече: (23) Говори на Ровоама Соломоновия синъ, царя Юдинъ, и на всичкия Юдинъ и Вениаминовъ домъ, и на остатъка на людетѣ, и кажи: (24) Така говори Господь: Не възлѣзвайте нито правете брань противъ братята си Израилевитѣ синове: върнете се всѣки въ дома си; защото [п]отъ мене стана това нѣщо. И послушаха словото Господне та се върнаха да си идатъ, споредъ словото Господне.

(25) Тогазъ [р]съгради Иеровоамъ Сихемъ на горага Ефремъ и насели се въ него: послѣ излѣзе отъ тамъ та съгради [с]Фануилъ. (26) И рече Иеровоамъ въ сърдцето си: Сега ще се върне царството въ Давидовия домъ. (27) Ако тѣзи люде [т]възлѣзатъ да принесятъ жъртви въ дома Господень въ Ерусалимъ, тогазъ сърдцето на тѣзи люде ще се обърне къмъ господаря имъ Ровоама Юдиния царь, а мене ще убиятъ; и ще се обърнатъ къмъ Ровоама Юдиния царь. (28) И съвѣтва се царьтъ и [у]направи двѣ златни телета, и рече имъ: Стига ви да възхождате въ Ерусалимъ: [ф]ето боговетѣ ти, Израилю, които те изведоха изъ Египетската земя. (29) И тури единия *идолъ* въ [х]Ветилъ, а другия тури [ц]въ Данъ. (30) И това нѣщо стана [ч]грѣхъ; защото отиваха людетѣ дори до Данъ *за да се кланятъ* прѣдъ единия. (31) И направи [ш]домове на високитѣ мѣста, и [щ]направи свещенници отъ най-долнитѣ люде, които не бѣха отъ Левиинитѣ синове. (32) И направи Иеровоамъ праздникъ въ осмия мѣсецъ, въ петнадесетия день на мѣсеца, [ъ]както праздника който става въ Юда, и приносяше жъртва на олтаря. Така направи въ Ветилъ, и жъртвуваше на телетата които направи; и [ь]настани въ Ветилъ свещенницитѣ на високитѣ мѣста които направи. (33) И приносяше жъртва на олтаря който направи въ Ветилъ, въ петнадесетия день на осмия мѣсецъ, въ мѣсеца [ѣ]който измисли отъ сърдцето

е Ст. 24. Сѫд. 14;4. 2 Лѣт. 10;15. 22;7. 25;20.
ж Гл. 11;11,31.
з 2 Цар. 20;1.
и Гл. 11;13,36.
к Гл. 4;6. 5;14.
л 4 Цар. 17;21.
м Гл. 11;13,32.
н 2 Лѣт. 11;1.
о 2 Лѣт. 11;2.
п Ст. 15.
р Сѫд. 9;45.
с Сѫд. 8;17.
т Втор. 12;5,6.
у 4 Цар. 10;29. 17;16.
ф Изх. 32;4,8.
х Бит. 28;19. Осия 4;15.
ц Сѫд. 18;29.
ч Гл. 13;34. 4 Цар. 17;21.
ш Гл. 13;32.
щ Числа 3;10. Гл. 13;33. 4 Цар. 17;32. 2 Лѣт. 11;14,15. Иез. 44;7,8.
ъ Лев. 23;33,34. Числа 29;12. Гл. 8;2,5.
ь Амосъ 7;13.
ѣ Числа 15;39.

си; и направи праздникъ на Израилевитѣ синове; и принесе жъртва на олтаря, и [ю]кадеше.

ГЛАВА 13.

И, ето, [а]дойде человѣкъ Божий отъ Юда въ Ветилъ съ слово Господне; [б]а Иеровоамъ стоеше на олтаря за да покади. (2) И извика къмъ олтаря съ слово Господне и рече: Олтарю, олтарю, така говори Господь: Ето, синъ ще се роди на Давидовия домъ, [в]Иосия името му, и ще заколи върхъ тебе свещенницитѣ на високитѣ мѣста които кадятъ върхъ тебе; и человѣчески кости ще се изгорятъ върхъ тебе. (3) И [г]даде знамение въ истия день и рече: Това е знамението което говори Господь: ето, олтарьтъ ще се разседне, и пепельтъ който е на него ще се разсипе.

(4) И когато чу царь Иеровоамъ словото на Божия человѣкъ което извика къмъ олтаря въ Ветилъ, простре рѫката си отъ олтаря и рече: Хванете го. И изсъхна рѫката му която простре върхъ него, щото не можа да я повърне къмъ себе си. (5) И разседна се олтарьтъ, и разсипа се пепельтъ отъ олтаря, споредъ знамението което даде человѣкътъ Божий чрѣзъ словото Господне. (6) И отговори царьтъ и рече на Божия человѣкъ: [д]Помоли се, моля, на Господа Бога твоего, и направи моление за мене за да се повърне рѫката ми къмъ мене. И помоли се человѣкътъ Божий Господу; и повърна се рѫката на царя къмъ него, и стана както по-напрѣдъ. (7) И рече царьтъ на Божия человѣкъ: Влѣзъ съ мене у дома и обѣдвай, и [е]ще ти дамъ даръ. (8) Но человѣкътъ Божий рече на царя: Ако щешъ ми да [ж]половината отъ дома си не ща да влѣза съ тебе, нито ще ямъ хлѣбъ нито ще пия вода на това мѣсто; (9) защото така ми е заповѣдано чрѣзъ словото Господне което ми каза: [з]Не яжъ хлѣбъ, и не пий вода, и не се връщай прѣзъ пѫтя прѣзъ който си дошелъ. (10) И тръгна си по другъ пѫть, и не се върна прѣзъ пѫтя по който дойде въ Ветилъ.

(11) И живѣеше въ Ветилъ единъ старъ пророкъ; и дойдоха синоветѣ му та му приказаха всичкитѣ дѣла които направи человѣкътъ Божий прѣзъ онзи день въ Ветилъ; приказаха още на отца си и словата които говори на царя. (12) И рече имъ отецъ имъ: Прѣзъ кой пѫть тръгна? А синоветѣ му бѣха видѣли прѣзъ кой пѫть тръгна человѣкътъ Божий който бѣше дошелъ отъ Юда. (13) И рече на синоветѣ си: Пригответе ми осела. И приготвиха му осела; и седна на него (14) та отиде слѣдъ Божия человѣкъ, и намѣри го че седи подъ единъ теревинтъ; и рече му: Ти ли си человѣкътъ Божий който си дошелъ отъ Юда? И рече: Азъ. (15) И рече му: Дойди съ мене въ кѫщата ми та яжъ хлѣбъ. (16) А той рече: [и]Не мога да се върна съ тебе нито да дойда съ тебе, нито ще ямъ хлѣбъ нито ще пия вода съ тебе на това мѣсто; (17) защото ми се говори [к]чрѣзъ словото Господне: Да не ядешъ хлѣбъ нито да пиешъ вода тамъ, нито да се върнешъ та да отидешъ прѣзъ пѫтя прѣзъ който си дошелъ. (18) И рече му: И азъ съмъ пророкъ както ти; и ангелъ ми говори чрѣзъ слово Господне и рече: Върни го съ тебе въ кѫщата си за да яде хлѣбъ и да пие вода. Слъга го. (19) И върна се съ него та яде хлѣбъ въ кѫщата му и пи вода.

(20) И като седѣше на трапезата, биде слово Господне къмъ пророка който бѣше го върналъ, (21) та извика къмъ Божия человѣкъ що бѣ дошелъ отъ Юда и рече: Така говори Господь: Понеже не послуша ти гласа Господень, и не упази заповѣдьта която ти заповѣда Господь Богъ твой, (22) но се върна та яде хлѣбъ и пи вода [л]на мѣстото за което ти рече да не ядешъ хлѣбъ нито да пиешъ вода, тѣлото ти нѣма да влѣзе въ гроба на отцитѣ ти.

(23) И като яде хлѣбъ и като пи, оседла онзи осела на пророка когото върна. (24) И отиде си; [м]но намѣри го лъвъ на пѫтя и го умъртви; и тѣлото му бѣ прострѣно на пѫтя, а оселътъ стоеше при него, и лъвътъ стоеше при тѣлото. (25) И, ето, мѫже които минуваха видѣха тѣлото прострѣно на пѫтя, и лъва че стои при тѣлото; и дойдоха та извѣстиха това въ града дѣто живѣеше стариятъ пророкъ. (26) И когато чу онзи пророкъ който го върна отъ пѫтя рече: Този е человѣкътъ Божий който не послуша гласа Господень; за това го прѣдаде Господь на лъва, та го разкѫса и

ю Гл. 13;1.

—

а 4 Цар. 23;17.
б Гл. 12;32,33.
в 4 Цар. 23;15,16.
г Иса. 7;14. Иоан. 2;18. 1 Кор. 1;22.
д Изх. 8;8. 9;28. 10;17. Числа 21;7. Дѣян. 8;24. Як. 5;16.
е 1 Цар. 9;7. 4 Цар. 5;15.
ж Числа 22;18. 24;13.
з 1 Кор. 5;11.
и Ст. 8,9.
к Гл. 20;35. 1 Сол. 4;15.
л Ст. 9.
м Гл. 20;36.

го умъртви споредъ словото Господне което
му говори. (27) И говори на синовотѣ си и
рече: Оседлайте за мене осела. И оседлаха.
(28) И отиде та намѣри тѣлото му прострѣно
на пѫтя, и осела и лъва че стоеха при тѣ-
лото: лъвътъ не бѣ изялъ тѣлото нито раз-
кѫсалъ осела. (29) И дигна пророкътъ тѣлото
на Божия человѣкъ та го тури на осела, и
занесе го; и дойде въ града стариятъ пророкъ
за да го оплаче и да го погребе. (30) И тури
тѣлото му въ гроба си; и плакаха надъ него
и казваха: [н]Горко, брате мой! (31) И като
го погребе, говори на синоветѣ си и рече:
Като умра, погребете и мене въ гроба дѣто е
погребенъ человѣкътъ Божий: [о]турете кости-
тѣ ми при коститѣ му; (32) [п]защото непрѣ-
мѣнно ще се изпълни това нѣщо което изви-
ка чрѣзъ словото Господне противъ олтаря въ
Ветилъ, и противъ всичкитѣ домове на висо-
китѣ мѣста които сѫ [р]въ Самарийскитѣ гра-
дове. (33) [с]Слѣдъ това Иеровоамъ не се по-
върна отъ лошия си пѫть, но направи пакъ
отъ най-долнитѣ люде свещеници на високитѣ
мѣста: който искаше посвещаваше го, и би-
ваше свещеникъ на високитѣ мѣста. (34) И
[т]стана това нѣщо грѣхъ на дома Иеровоамовъ,
[у]за да *го* изтрѣби и погуби отъ лицето на
земята.

ГЛАВА 14.

Въ онова врѣме разболѣ се Авия Иерово-
амовътъ синъ. (2) И рече Иеровоамъ на жена
си: Стани, моля, и прѣлични се щото да не
познаятъ че си жена на Иеровоама, и иди
въ Сило; ето, тамъ е Ахия пророкътъ който
ми рече [а]че ще царувамъ надъ тѣзи люде.
(3) И [б]вземи въ рѫката си десеть хлѣба, и
сухари, и стомна съ медъ та иди при него:
той ще ти обади какво ще стане на дѣтето.
(4) И направи така Иеровоамовата жена; и
стана [в]та отиде въ Сило, и дойде въ дома на
Ахия. А Ахия не можеше да гледа; защото
очитѣ му бѣха отѫпѣли отъ старостьта му.
(5) А Господь бѣше рекълъ на Ахия: Ето,
жената на Иеровоама иде да иска отъ тебе
слово за сина си, защото е боленъ: така и
така ще ѝ речешъ; защото, когато влѣзе, ще
се престори че е друга.

(6) И като чу Ахия шума на нозѣтѣ ѝ като
влазяше въ вратата рече: Влѣзъ, Иеровоамо-
ва жено: защо се преструвашъ че си друга?
Но азъ съмъ пратенъ при тебе съ жестоки
извѣстия. (7) Иди, кажи на Иеровоама: Така
говори Господь Богъ Израилевъ: [г]Понеже азъ
те възвисихъ отъ срѣдъ людетѣ, и те поста-
вихъ вождъ надъ людетѣ си Израиля, (8) и,
[д]като раздрахъ царството отъ Давидовия домъ,
дадохъ го на тебе, а ти не биде както рабътъ
ми Давидъ [е]който съхрани заповѣдитѣ ми, и
който ме послѣдва съ всичкото си сърдце да
прави само което е право прѣдъ мене, (9) но
ти надмина въ злото всички които сѫ били
прѣди тебе, защото [ж]отиде ти та си направи
други богове и лѣяни идоли, за да ме прогнѣ-
вишъ и да ме [з]отхвърлишъ задъ гърба си,
(10) заради това, ето, [и]ще докарамъ зло на
Иеровоамовия домъ, и [к]ще изтрѣбя отъ Иеро-
воамовитѣ всичко до кракъ, [л]затворения и
оставения въ Израиля, и ще помета вслѣдъ
Иеровоамовия домъ както помита нѣкой гной
додѣ не остане. (11) [м]Който Иеровоамовъ
умре въ града, псетата ще *го* изядатъ; и кой-
то умре въ полето, птицитѣ небесни ще *го*
изядатъ; защото Господь говори. (12) Ти про-
чее стани та иди въ дома си: [н]като влѣзатъ
нозѣтѣ ти въ града дѣтето ще умре. (13) И ще
го оплаче всичкий Израиль, и ще го погре-
батъ; защото само оно отъ Иеровоама ще дой-
де въ гробъ, понеже [о]въ него се намѣри нѣ-
що добро прѣдъ Господа Бога Израилева въ
дома на Иеровоама. (14) И [п]ще си въздигне
Господь царь надъ Израиля който ще изтрѣби
дома на Иеровоама въ оный день; но що? и
сега. (15) И ще порази Господь Израиля като
тръсть която се клати у водата, и [р]ще изко-
рени Израиля [с]изъ тази добра земя която да-
де на отцитѣ имъ, и ще ги разпръсне [т]отта-
тъкъ рѣката, [у]понеже направиха Ашеритѣ си
за да прогнѣвятъ Господа. (16) И ще прѣдаде
Израиля заради грѣховетѣ на Иеровоама,
[ф]който съгрѣши, и който направи Израиля
да съгрѣши.

н Иер. 22;18.
о 4 Цар. 23;17,18.
п Ст.2. 4 Цар. 23;16,19.
р Виж. Гл. 16;24.
с Гл. 12;31,32. 2 Лѣт. 11;15. 13;9.
т Гл. 12;30.
у Гл. 14;10.

а Гл. 11;31.
б Виж. 1 Цар. 9;7,8.
в Гл. 11;29.
г Виж. 2 Цар. 12;7,8. Гл. 16;2.
д Гл. 11;31.
е Гл. 11;33,38. 15;5.
ж Гл. 12;28. 2 Лѣт. 11;15.

з Неем. 9;26. Псал. 50;17. Иез. 23;35.
и Гл. 15;29.
к Гл. 21;21. 4 Цар. 9;8.
л Втор. 32;36. 4 Цар. 14;26.
м Гл. 16;4. 21;24.
н Ст. 17.

о 2 Лѣт. 12;12. 19;3.
п Гл. 15;27-29. [52;5.
р 4 Цар. 17;6. Псал.
с Ис. Нав. 23;15,16.
т 4 Цар. 15;29. [12;3,4.
у Изх. 34;13. Втор.
ф Гл. 12;30. 13;34. 15;30,34. 16;2.

(17) И стана Иеровоамовата жена та си оти-
де, и дойде [х]въ Терса: [ц]и като стжпи на
прага на вратата, умрѣ дѣтото. (18) И погре-
боха го, и оплака го всичкий Израиль, [ч]спо-
редъ словото Господне което говори чрѣзъ
раба си Ахия пророка.
(19) А останалитѣ отъ дѣянията на Иеро-
воама, [ш]какъ прави бой, и какъ царува, ето,
тѣ сж писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на
Израилевитѣ Царе. (20) И днитѣ въ които
царува Иеровоамъ *бѣха* двадесеть и двѣ го-
дини; и заспа съ отцитѣ си; и възцари се
вмѣсто него Надавъ синъ му.
(21) А Ровоамъ Солономовий синъ царува
надъ Юда. [щ]На четиридесеть и една година
бѣ Ровоамъ когато стана царь, и царува се-
демнадесеть години въ Ерусалимъ, въ града
[ъ]който Господь избра отъ всичкитѣ Израилеви
племена за да тури името си тамъ. [ь]И името
на майка му бѣ Наама, Амонка. (22) [ѣ]А Юда
стори зло прѣдъ Господа, и [ю]раздразниха го
въ ревнование съ грѣховетѣ си съ които съ-
грѣшиха повече отъ всичко що направиха от-
цитѣ имъ. (23) Защото и тѣ си съградиха [я]ви-
соки мѣста, и *направиха* кумири [ѧ]и Ашери
на всѣки високъ хълмъ и [ѩ]подъ всѣко зеле-
но дърво. (24) [а]А имаше още въ земята мжже-
ложци, и правѣха споредъ всичкитѣ мерзости
на езичницитѣ които Господь изгони отъ ли-
цето на Израилевитѣ синове.
(25) И [б]въ петото лѣто на Ровоамовото ца-
руване възлѣзе Сисакъ Египетский царь про-
тивъ Ерусалимъ (26) та [в]взе съкровищата на
дома Господень и съкровищата на царския
домъ: взе всичко; взе още всичкитѣ златни
щитове [г]които бѣ направилъ Соломонъ. (27) А
вмѣсто тѣхъ направи царь Ровоамъ мѣдни щи-
тове, и прѣдаде *ги* въ ржцѣтѣ на начални-
цитѣ на тѣлохранителитѣ които пазѣха две-
ритѣ на царския домъ. (28) И когато влазяше
царьтъ въ дома Господень, държеха ги тѣло-
хранителитѣ, послѣ ги заносяха пакъ въ жи-
лището на тѣлохранителитѣ.
(29) [д]А останалитѣ отъ дѣянията на Ровоа-
ма, и всичко що направи, не сж ли писани
въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе?
(30) А имаше [е]бой между Ровоама и Иеровоа-
ма въ всичкитѣ дни. (31) И [ж]заспа Ровоамъ
съ отцитѣ си, и погребе се съ отцитѣ си въ
Давидовия градъ. И [з]името на майка му бѣ
Наама, Амонка. А възцари се вмѣсто него Авия
синъ му.

ГЛАВА 15.

И въ осемнадесетото лѣто на царуването на
Иеровоама Наватовия синъ, [а]възцари се Авия
надъ Юда. (2) Три години царува въ Еруса-
лимъ. [б]И името на майка му бѣ [в]Мааха, дъ-
щеря [г]на Авесалома. (3) И ходи въ всичкитѣ
грѣхове на отца си които стори прѣдъ него;
и [д]не бѣ сърдцето му съвършено съ Господа
Бога неговъ както сърдцето на Давида отца
му. (4) Но [е]заради Давида даде му Господь
Богъ неговъ свѣтилникъ въ Ерусалимъ, по-
неже въздигна сина му подирѣ него, и утвър-
ди Ерусалимъ; (5) защото [ж]Давидъ направи
което бѣ право прѣдъ Господа, и не сѐ уклони
въ всичкитѣ дни на живота си отъ всичко
което му заповѣда, [з]освѣнъ дѣлото на Урия
Хетееца. (6) И [и]имаше бой между Ровоама и
Иеровоама въ всичкитѣ дни на живота му.
(7) [к]А останалитѣ дѣяния на Авия, и всич-
ко що направи, не сж ли писани въ Книгата
на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе? И имаше
бой между Авия и Иеровоама. (8) И заспа
[л]Авия съ отцитѣ си, и погребоха го въ Да-
видовия градъ; и възцари се вмѣсто него Аса
синъ му.
(9) И възцари се Аса надъ Юда въ двадесе-
тото лѣто на Иеровоама царя Израилевъ. (10) И
царува въ Ерусалимъ четиридесеть и една го-
дина. А името на майка му бѣ Мааха, Аве-
саломова дъщеря. (11) И [м]направи Аса което
бѣ право прѣдъ Господа, както Давидъ отецъ
му. (12) И [н]отнехна отъ земята мжжеложци-
тѣ, и дигна всичкитѣ идоли които направиха
отцитѣ му. (13) А още и [о]майка си Мааха, и

х Гл.16;6,8,15,23. Пѣсн.6;4.
ц Ст.12.
ч Ст.13.
ш 2Лѣт.13:2, и друг.
щ 2Лѣт.12;13.
ъ Гл.11;36.
ь Ст.31.
ѣ 2Лѣт.12;1.
ю Втор.32;21. Псал. 78:58. 1 Кор.10;22.
я Втор.12;2. Иез. 16;24,25.
ѧ 4 Цар.17,9,10.
ѩ Иса.57;5.
а Втор.23;17. Гл.15;12 22;46. 4 Цар.23;7.
б Гл.11;40. 2Лѣт.12;2.
в 2Лѣт.12;9-11.
г Гл.10;17.
д 2Лѣт.12;15.
е Гл.12:24. 15;6. 2Лѣт.12;15.
ж 2Лѣт.12;16.
з Ст.21.
—
а 2Лѣт.13;1,2.
б 2Лѣт.11;20-22.
в 2Лѣт.13;2.
г 2Лѣт.11;21.
д Гл.11;4. Псал.119;80.
е Гл.11;32,36. 2Лѣт.21;7.
ж Гл.14;8.
з 2Цар.11;4,15. 12;9.
и Гл.14;30.
к 2Лѣт.13;2,3,22.
л 2Лѣт.14;1.
м 2Лѣт.14;2.
н Гл.14;24. 22;46.
о 2Лѣт.15;16.

нея отхвърли отъ да е царица, понеже на-
прави идолъ на Ашера; и насѣче Аса ней-
ния идолъ та *го* [н]изгори при потока Кедронъ.
(14) [р]Но високитѣ мѣста не се отнахаха:
[с]сърдцето обаче на Аса бѣ съвършено съ
Господа въ всичкитѣ му дни. (15) И донесе въ
дома Господень посвещеннята на отца си, и
своитѣ си посвещения, сребро, и злато, и
съсжди.

(16) И имаше бой между Аса и Вааса Из-
раилевия царь въ всичкитѣ имъ дни. (17) И
[т]възлѣзе Вааса Израилевий царь противъ Юда
та съгради [у]Рама, [ф]за да не остави никого
да излазя нито да влазя при Аса Юдиния
царь.

(18) Тогазъ взе Аса всичкото сребро и злато
което бѣ останало въ съкровищата на дома
Господень и въ съкровищата на царския домъ
та ги даде въ ржцѣтѣ на рабитѣ си; и прати
ги царь Аса при [х]Венадада сина на Таври-
мона, сина на Есиона, Сирийския царь, кой-
то живѣеше [ц]въ Дамаскъ, и рече: (19) Уго-
воръ *има* между мене и тебе *и* между отца
ми и отца ти; ето, пратихъ ти даръ сребро и
злато; иди, развали уговора си съ Вааса Из-
раилевия царь, за да се оттегли отъ мене.

(20) И послуша Венададъ царь Аса та пра-
ти началницитѣ на силитѣ си противъ градо-
ветѣ на Израиля, и порази [ч]Иионъ, и [ш]Данъ,
и [щ]Авелъ-ветъ-мааха, и всичкия Хинеротъ, съ
всичката Нефталимова земя. (21) И като чу
Вааса, прѣстана да гради Рама, и седнà въ
Терса.

(22) Тогазъ [ъ]свика царь Аса всичкия Юда,
безъ никакво изключение, та дигнаха камe-
нетѣ на Рама, и дървата му съ които Вааса
градѣше; и съгради царь Аса съ тѣхъ [ь]Гава
Вениаминова и [ѣ]Масфа.

(23) А всичкитѣ останали дѣяния на Аса,
и всичкото му юначество, и всичко що стори,
и градоветѣ които съгради, не сж ли писани
въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Ца-
ре? [ю]А въ врѣмето на старостьта му хвана
го болесть въ нозѣтѣ. (24) И заспа Аса съ
отцитѣ си, и погребе се съ отцитѣ си въ гра-
да на Давида отца си; [я]а вмѣсто него цар-
ри се Иосафатъ синъ му.

(25) И въцари се Надавъ Иеровоамовъть
синъ надъ Израиля въ второто лѣто на Аса
царя на Юда, и царува надъ Израиля двѣ
години. (26) И стори зло прѣдъ Господа, и
ходи въ пжтя на отца си, и [ж]въ грѣха му
чрѣзъ който направи Израиля да съгрѣши.

(27) И [жа]направи съзаклятие противъ него
Вааса Ахиевъть синъ, отъ Исахаровия домъ;
и порази го Вааса [а]въ Гиветонъ който *бѣ* на
Филистимцитѣ; защото Надавъ и всичкий Из-
раиль обсадиха Гиветонъ. (28) А Вааса го уби
въ третото лѣто на Аса Юдиния царь, и въ-
цари се вмѣсто него. (29) И като се въцари,
порази всичкия Иеровоамовъ домъ: не остави
на Иеровоама нищо живо додѣ го не изтрѣ-
би, [б]споредъ словото Господне което говори
чрѣзъ раба си Ахия Силонеца, (30) [в]за грѣ-
товетѣ на Иеровоама които съгрѣши, и чрѣзъ
които направи Израиля да съгрѣши, и зара-
ди прогнѣвението съ което прогнѣви Господа
Бога Израилева. (31) А останалитѣ дѣяния на
Надава, и всичко що направи, не сж ли пи-
сани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Изра-
левитѣ Царе? (32) И [г]имаше бой между Аса
и Вааса Израилевия царь въ всичкитѣ имъ
дни.

(33) Въ третото лѣто на Аса Юдиний царь
въцари се Вааса Ахиевъть синъ надъ всич-
кия Израиль въ Терса; *и царува* двадесеть и
четири години. (34) И направи зло прѣдъ Го-
спода, и ходи [д]въ пжтя на Иеровоама, и въ
грѣха му чрѣзъ който направи Израиля да
съгрѣши.

ГЛАВА 16.

И дойде слово Господне [а]къмъ Ииуя Ана-
ниевия синъ противъ Вааса, и рече: (2) [б]По-
неже, като те въздигнахъ отъ пръстьта, и те
поставихъ вождъ надъ людетѣ си Израиля, ти
[в]ходи въ пжтя на Иеровоама, и направи лю-
детѣ ми Израиля да съгрѣшатъ за да ме про-
гнѣвятъ съ грѣховетѣ си, (3) ето, [г]изтрѣбвамъ

н Виж. Изх. 32;20.
р Гл. 22;43.
с 2 Лѣт. 15;17,18.
т Виж. Ст. 3.
т 2 Лѣт. 16;1, и др.
у Ис. Нав. 18;25.
ф Виж. Гл. 12;27.
х 2 Лѣт. 16;2.
ц Гл. 11;23,24.
ч 4 Цар. 15;29.
ш Сжд. 18;29.
щ 2 Цар. 20;14.
ъ 2 Лѣт. 16;6.
ь Ис. Нав. 21;17.
ѣ Ис. Нав. 18;26.
ю 2 Лѣт. 16;12.
я 2 Лѣт. 17;1. Мат. 1;8.
ж Гл. 12;30. 14;16.
жа Гл. 14;14.
а Ис. Нав. 19;44. 21;23. Гл. 16;15.
б Гл. 14;10,14.
в Гл. 14;9,16.
г Ст. 16.
д Гл. 12;28,29. 13;33. 14;16.

—

а Ст. 7. 2 Лѣт. 19;2. 20;34.
б Гл. 14;7.
в Гл. 15;34.
г Ст. 11.

съвършено Вааса и дома му; и ще направи дома ти както дома на Иеровоама Наватовия синъ. (4) ᵉКойто Ваасовъ умре въ града, псетата ще го изъядатъ; и който неговъ умре въ полетата, небеснитѣ птици ще го изъядатъ.

(5) А останалитѣ дѣяния на Вааса, и което направи, и юначеството му, ᶨне сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе? (6) И заспа Вааса съ отцитѣ си, и погребе се ᶾвъ Терса; и въцари се вмѣсто него Ила синъ му.

(7) И чрѣзъ ᶤИиуя пророка, Ананиевия синъ, биде слово Господне противъ Вааса и противъ дома му, и поради всичкитѣ злини които направи прѣдъ Господа, понеже го прогнѣви съ дѣлата на рѫцѣтѣ си та стана както дома на Иеровоама, още и защото го ᵏпорази.

(8) Въ двадесеть и шестото лѣто на Аса Юдиния царь въцари се Ила синътъ на Вааса надъ Израиля въ Терса, *и царува* двѣ години. (9) ᶫИ направи съзаклятие противъ него рабътъ му Зимрий, началникътъ на половината на воинскитѣ колесници, като бѣше въ Терса та пиеше *и* се опиваше въ дома на Арса домостроителя *си* въ Терса. (10) И влѣзе Зимрий та го порази и уби го, въ двадесеть и седмото лѣто на Аса Юдиния царь, и въцари се вмѣсто него. (11) И като се въцари, тутакси щомъ седна на прѣстола му порази всичкия домъ на Вааса: не остави му ᵐнищо до кракъ, нито сродници негови нито приятели негови. (12) И изтрѣби Зимрий всичкия домъ на Вааса, ⁿспоредъ словото Господне което говори противъ Вааса ᵒчрѣзъ Ииуя пророка (13) за всичкитѣ грѣхове на Вааса, и за грѣховетѣ на сина му Ила които съгрѣшиха, и чрѣзъ които направиха Израиля да съгрѣши, понеже разгнѣвиха Господа Бога Израилева ᵖсъ суетитѣ си. (14) А останалитѣ дѣяния на Ила, и всичко що направи, не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе?

(15) Въ двадесеть и седмото лѣто на Аса Юдиния царь царува Зимрий седемь дни въ Терса. А людетѣ бѣха се расположили въ станъ ᵖпротивъ Гиветонъ който *бѣ* на Филистимцитѣ. (16) И като чуха людетѣ които бѣха расположени станъ че говоряха: Зимрий направи съзаклятие, още порази царя, всичкий Израиль прѣзъ онзи день въ стана направи царь надъ Израиля Амрия войводата на воинството. (17) И възлѣзе Амрий и всичкий Израиль съ него отъ Гиветонъ та обсадиха Терса. (18) И като видѣ Зимрий че се обладà градътъ, влѣзе въ вѫтрѣшния царски домъ та изгори върхъ себе си царския домъ съ огънь, и умрѣ, (19) за грѣховетѣ си които съгрѣши, понеже стори зло прѣдъ Господа, и ˢходи въ пѫтя на Иеровоама и въ грѣха му що стори той като направи Израиля да съгрѣши. (20) А останалитѣ дѣяния на Зимрия, и съзаклятието му което направи, не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе?

(21) Тогазъ се раздѣлиха Израилевитѣ люде на двѣ части: половината на людетѣ слѣдваха Тивния Гинатовия синъ за да направятъ него царь; а половината слѣдваха Амрия. (22) Но людетѣ които слѣдваха Амрия прѣвъзмогоха върхъ людетѣ които слѣдваха Тивния Гинатовия синъ; и умрѣ Тивний, и въцари се Амрий.

(23) Въ тридесеть и първото лѣто на Аса Юдиния царь царува Амрий надъ Израиля, дванадесеть години: шесть години царува въ Терса. (24) И купи Самарийския хълмъ отъ Семера за два таланта сребро, и съгради *градъ* на хълма, и нарече името на града който съгради, Самария, споредъ името на Семера господаря на ᵗхълма. (25) ᵘИ стори Амрий зло прѣдъ Господа, и стори по-зло отъ всичкитѣ що бѣха прѣди него, (26) и ᵠходи въ всичкитѣ пѫтища на Иеровоама Наватовия синъ, и въ неговия грѣхъ чрѣзъ който направи Израиля да съгрѣши, понеже разгнѣвиха Господа Бога Израилева ʷсъ суетитѣ си. (27) А останалитѣ дѣяния на Амрия които направи, и юначествата му които извърши, не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе? (28) И заспа Амрий съ отцитѣ си, и погребе се въ Самария; и въцари се вмѣсто него Ахаавъ синъ му.

(29) А Ахаавъ Амриевътъ синъ се въцари надъ Израиля въ тридесеть и осмото лѣто на Аса Юдиния царь; и царува Ахаавъ Амриевътъ синъ надъ Израиля въ Самария двадесеть и двѣ години. (30) И стори Ахаавъ Амриевътъ

д Гл. 14;10. 15;29.
е Гл. 14;11.
ж 3 Лѣт. 16;1.
з Гл. 14;17. 15;21.
и Ст. 1.
к Гл. 15;27,29.
Виж. Осия 1;4.
л 4 Цар. 9;31.
м 1 Цар. 25;22.
н Ст. 3.
о Ст. 1.
п Втор. 32;21.
1 Цар. 12;21.
Иса. 41;29. Иона 2;8.
1 Кор. 8;4. 10;19.
р Гл. 15;27.
с Гл. 12;28. 15;26,34.
т Виж. Гл. 13;32.
4 Цар. 17;24.
Иоан. 4;4.
у Мих. 6;16.
ф Ст. 19.
ш Ст. 13.

синъ зло прѣдъ Господа повече отъ всичкитѣ
които бидоха прѣди него. (31) И като че бѣше
малко това дѣто да ходи въ грѣховетѣ на Ие-
ровоама Наватовия синъ, [ц] взе още за жена
Иезавель дъщерята на Етваала [ч] Сидонския
царь, и [ш] отиде та служи на Ваала и му се
поклони. (32) И въздигна требище на Ваала
[щ] вѫтрѣ въ Вааловия домъ който съгради въ
Самария. (33) И [ъ] направи Ахаавъ Ашера; и
[ь] отъ всичкитѣ Израилеви царе които бидоха
прѣди него Ахаавъ направи повече за да про-
гнѣви Господа Бога Израилева.
(34) Въ неговитѣ дни Хиилъ Ветилецътъ
съгради Иерихонъ: тури основанията му съ
смъртьта на Авирона първородния си, и тури
вратата му съ *смъртьта на* Сегува по-младия
си *синъ*, [ѣ] споредъ словото Господне което го-
вори чрѣзъ Иисуса сина Навиевъ.

ГЛАВА 17.

И Илия Тесвиецътъ, който бѣ отъ Галаад-
скитѣ жители, рече Ахааву: [а] Живъ Господь
Богъ Израилевъ [б] прѣдъ когото прѣдстоя, нѣ-
ма да бѫде прѣзъ тѣзи [в] години [г] роса и дъждъ
освѣнъ чрѣзъ моето слово.
(2) И биде слово Господне къмъ него и ре-
че: (3) Иди отъ тукъ, и обърни се къмъ из-
токъ, и скрий се при потока Херитъ който е
срѣщу Иорданъ. (4) И ще пиешъ отъ потока;
и заповѣдахъ на вранитѣ да те хранятъ тамъ.
(5) И отиде та направи споредъ словото Го-
сподне; защото отиде та седна при потока
Херитъ който е срѣщу Иорданъ. (6) И доно-
сяха му вранитѣ хлѣбъ и месо заранъ, и
хлѣбъ и месо вечерь; и пиеше отъ потока.
(7) А слѣдъ нѣколко дни изсъхна потокътъ
понеже не стана дъждъ по земята.
(8) И биде слово Господне къмъ него и ре-
че: (9) Стани та иди въ [д] Сарепта Сидонска и
седи тамъ; ето, заповѣдахъ тамъ на една вдо-
вица жена да те храни. (10) И стана та отиде
въ Сарепта. И като отиде при портата на гра-
да, ето тамъ една вдовица жена която съби-
раше дърва; и викна къмъ нея и рече: До-
несь ми, моля, малко вода въ съсѫдъ да пия.
(11) И като отиде да донесе, викна слѣдъ нея
и рече: Донесь ми, моля, уломъкъ хлѣбъ въ
рѫката си. (12) А тя рече: Живъ Господь
Богъ твой, нѣмамъ ни една пита, но само
една шепа брашно въ делвата и малко елей
въ кърчага; и, ето, събирамъ двѣ дръвцета
за да ида и да го направя за мене и за сина
ми, та да го изядемъ и да умремъ. (13) А Илия
ѝ рече: Не бой се; иди, направи както рече
ти; но отъ него направи първо за мене единъ
малъкъ потрѣбникъ та ми донесь, и послѣ на-
прави за себе си и за сина си; (14) защото
така говори Господь Богъ Израилевъ: Дел-
вата на брашното не ще да се изпразни,
нито кърчагътъ на елея ще оскудѣе, до деня
въ който Господь ще даде дъждъ по лицето
на земята. (15) И тя отиде та направи споредъ
Илиевото слово; и ядѣше тя и той и домътъ
ѝ *много* дни: (16) делвата на брашното не се
изпразни, нито кърчагътъ на елея оскудѣ,
споредъ словото Господне което говори чрѣзъ
Илия.
(17) И слѣдъ това разболѣ се синътъ на же-
ната, на госпожата на дома; и болестьта му
бѣ силна много, щото не остана дихание въ
него. (18) И рече на Илия: [е] Що имашъ съ
мене, человѣче Божий? Да ли си дошелъ при
мене да докарашъ на паметь беззаконията ми,
и да уморишъ сина ми? (19) А той ѝ рече:
Дай ми сина си. И взе го отъ пазухата ѝ та
го изнесе на горницата дѣто седѣше, и поло-
жи го на одъра си. (20) И извика къмъ Го-
спода и рече: Господи Боже мой! нанесълъ
ли си зло и на вдовицата при която азъ жи-
вѣя, да уморишъ сина ѝ? (21) И [ж] прострѣ се
три пѫти върхъ дѣтето, и извика къмъ Го-
спода и рече: Господи Боже мой, нека се
върне, моля се, душата на това дѣте въ него.
(22) И послуша Господь Илиина гласъ, та се
върна душата на дѣтето въ него, и [з] оживѣ.
(23) И взе Илия дѣтето та го сне отъ горни-
цата въ кѫщата, и даде го на майка му;
и рече Илия: Вижъ, живъ е синъ ти. (24) И
рече жената на Илия: Сега [и] познавамъ отъ
това че си Божий человѣкъ, и словото Го-
сподне въ устата ти е истина.

ГЛАВА 18.

И [а] слѣдъ много дни биде слово Господне

ц Втор. 7;3.
ч Сѫд. 18;7.
ш Гл. 21;25,26. 4 Цар. 10;18. 17;16.
щ 4 Цар. 10;21,26,27.
ъ 4 Цар. 13;6. 17;10. 21;3. Иер. 17;2.
ь Ст. 30. Гл. 21;25.
ѣ Ис. Нав. 6;26.

а 4 Цар. 3;14.
б Втор. 10;8.
в Лука 4,25.
г Як. 5;17.
д Авд. 20. Лука 4;26.
е Виж. Лука 5;8.
ж 4 Цар. 4;34,35.
з Евр. 11;35.
и Иоан. 3;2. 16;30.

а Лука 4;25. Як. 5;17.

къмъ Илия въ третото лѣто и рече: Иди, яви
се Ахааву; и [б]ще дамъ дъждъ по лицето на
земята. (2) И отиде Илия да се яви Ахааву.
А гладътъ бѣ тежъкъ въ Самария.

(3) И повика Ахаавъ Авдия домостроителя.
(А Авдия се боеше много отъ Господа; (4) за-
щото когато Иезавель изтрѣби пророцитѣ Го-
сподни, Авдия взе сто пророци та ги скри,
петдесеть въ една пещера и петдесеть въ дру-
гѫ, и хранѣше ги съ хлѣбъ и вода.) (5) И рече
Ахаавъ на Авдия: Обиколи земята *и иди* къмъ
всичкитѣ водни източници и къмъ всичкитѣ
потоци; негли намѣримъ трѣва за да упазимъ
живота на коньтѣ и на мъскитѣ, и да се не
лишимъ отъ скотоветѣ. (6) И тъй, раздѣлиха
земята помежду си за да я обиколятъ: Ахаавъ
отиде по единъ пѫть особенъ, и Авдия отиде
по другъ пѫть особенъ.

(7) И като бѣше Авдия на пѫтя, ето, Илия
го срѣщна; и той го позна и падна на лице
и рече: Ти ли си, господине мой Илие? (8) И
той му рече: Азъ. Иди, кажи на господаря
си: Ето Илия. (9) А той рече: Що съмъ съ-
грѣшилъ, та искашъ да прѣдадешъ раба си
въ рѫката на Ахаава за да ме убие? (10) Живъ
Господь Богъ твой, нѣма народъ или царство
дѣто да не е проваждалъ господарьтъ ми да
те търси, и когато казваха: Нѣма го, той за-
клеваше царството и народа че не сѫ те на-
мѣрили. (11) А сега ти казвашъ: Иди, кажи
на господаря си: Ето Илия. (12) И като се от-
дѣля азъ отъ тебе, [в]Духъ Господень ще те
отведе дѣто не зная; и когато отида та из-
вѣстя *това* Ахааву, и не те намѣри, ще ме
убие. Но рабътъ ти се бои отъ Господа отъ
младостьта си. (13) Но извѣсти ли се на госпо-
даря ми що сторихъ азъ когато Иезавель уби-
ваше Господнитѣ пророци, какъ скрихъ сто
мѫже отъ Господнитѣ пророци, петдесеть въ
една пещера и петдесеть въ друга пещера, и
хранихъ ги съ хлѣбъ и вода? (14) А сега ти
казвашъ: Иди, кажи на господаря си: Ето
Илия; но той ще ме убие. (15) И рече Илия:
Живъ Господь на Силитѣ прѣдъ когото прѣд-
стоя че днесъ ще се явя нему.

(16) И тъй, отиде Авдия да посрѣщне Ахаа-
ва и извѣсти му. И Ахаавъ отиде да посрѣщне
Илия. (17) И като видѣ Ахаавъ Илия, рече
му Ахаавъ: [г]Ти ли си който [д]смущавашъ Из-
раиля? (18) А той рече: Не смущавамъ азъ
Израиля, но ти и твоятъ бащинъ домъ; [е]за-
щото вие оставихте заповѣдитѣ Господни, и
отиде ти слѣдъ Ваалимитѣ. (19) Сега прочее
проводи и събери при мене всичкия Израиль
на гората [ж]Кармилъ, и пророцитѣ Ваалови
четиристотинъ и петдесеть, [з]и четиритѣ сто-
тинъ пророци на Ашера които ядатъ на Ие-
завелината трапеза. (20) И проводи Ахаавъ до
всичкитѣ Израилеви синове [и]та събра проро-
цитѣ на гората Кармилъ.

(21) И дойде Илия при всичкитѣ люде та
рече: [к]До кога ще хромите между двѣ мж-
друвания? Иеова ако е Богъ, слѣдвайте го;
ако ли е [л]Ваалъ, слѣдвайте него. А людетѣ не
му отговориха ни рѣчь.

(22) Тогазъ рече Илия на людетѣ: [м]Азъ
самъ останахъ пророкъ Господень; а [н]Ваало-
витѣ пророци сѫ четиристотинъ и петдесеть
мѫже. (23) Нека ни дадатъ два юнца; и нека
изберать единия юнецъ за тѣхъ си, и нека
го раздробятъ, и нека *го* турятъ на дървата,
и огънь да не турятъ; и азъ ще приготвя
другия юнецъ, и ще *го* туря на дървата, и
огънь нѣма да туря. (24) И призовете името
на бога си, и азъ ще призова името на Го-
спода; и онзи Богъ [о]който отговори чрѣзъ
огънь, той нека е Богъ. И отговориха всич-
китѣ люде та рекоха: Добро е това слово.

(25) И рече Илия на Вааловитѣ пророци:
Изберете си единия юнецъ та *го* пригответе
вие първо, защото сте много; и призовете име-
то на бога си, огънь обаче да не турите. (26) И
взеха юнеца който имъ се даде та го при-
готвиха, и призоваваха името на Ваала отъ
утриньта дори до пладне, и викаха: Послу-
шай насъ, Ваале! Но [п]нѣмаше гласъ, и нѣ-
маше слушане; и скачаха около олтаря който
бѣха съзидали. (27) А около пладне Илия имъ
се присмиваше и казваше: Викайте съ го-
лѣмъ гласъ, защото богъ е: или се разговаря,
или има нѣщо работа, или е на пѫть, или
може би да спи и ще се събуди. (28) И вика-
ха съ голѣмъ гласъ, и [р]рѣжеха се споредъ
обичая си съ ножове и съ копия додѣ се излѣ
кръвь на тѣхъ. (29) И като прѣмина пладне
[с]и тѣ пророчествуваха дори до часа на при-

б Втор. 28;12.
в 4 Цар. 2;16.
Иез. 3;12,14.
Мат. 4;1. Дѣян. 8;39.
г Гл. 21;20.
д Ис. Нав. 7;25.
Дѣян. 16;20.
е 2 Лѣт. 15;2.
ж Ис. Нав. 19;26.
з Гл. 16;33.
и Гл. 22;6.
к 4 Цар. 17;41.
Мат. 6;24.
л Виж. Ис. Нав. 24;15.
м Гл. 19;10,14.
н Ст. 19.
о Ст. 38. 1 Лѣт. 21;26.
п Псал. 115;5.
Иер. 10;5.
1 Кор. 8;4. 12;2.
р Лев. 19;28.
Втор. 14;1.
с 1 Кор. 11:4,5.

ношението, не бѣ гласъ, и [т]не бѣ слушанее,
и не бѣ внимание.
(30) Тогазъ рече Илия на всичкитѣ люде:
Приближете се при мене. И всичкитѣ люде
се приближиха при него. И [у]поправи олтаря
Господенъ който бѣше съборенъ. (31) И взе
Илия дванадесеть камене, споредъ числото на
племената на синоветѣ на Якова къмъ когото
биде слово Господне и рече: [ф]Израиль ще
бѫде името ти, (32) и съзида съ каменетѣ
олтарь [х]въ името Господне; и направи бразда
около олтаря която вмѣщаваше двѣ сати сѣме.
(33) И [ц]нареди дървата, и насѣче юнеца на
кѫсове та го тури на дървата. (34) И рече:
Напълнете съ вода четири водоноси та [ч]из-
лѣйте на всесъжението и на дървата. И рече:
Повторете; и повториха. И рече: Потретете;
и потретиха. (35) И обикаляше водата около
олтаря; още и [ш]браздата се напълни съ вода.
(36) И въ часа на приношението приближи
се Илия пророкътъ и рече: Господи, [щ]Боже
Авраамовъ, и Исааковъ, и Израилевъ, [ъ]нека
бѫде извѣстно днесъ че ти си Богъ на Из-
раиля, и азъ рабъ твой, и [ь]че споредъ твоето
слово направихъ всички тѣзи дѣла: (37) по-
слушай ме, Господи, послушай ме, за да по-
знаятъ тѣзи люде че ти, Господи, си Богъ,
и ти си обърналъ сърдцата имъ назадъ. (38) То-
газъ [ѣ]падна огънь отъ Господа та изяде все-
съжението, и дървата, и каменетѣ, и пръстьта,
и облиза водата която бѣ въ браздата.
(39) И когато видѣха това всичкитѣ люде,
паднаха на лице и рекоха: [ю]Иеова, той е
Богъ: Иеова, той е Богъ. (40) И рече имъ
Илия: [я]Хванете Вааловитѣ пророци: никой
отъ тѣхъ да не избѣгне. И хванаха ги; и
низведе ги Илия при потока Кисонъ и
[ѧ]изкла ги тамъ.
(41) И рече Илия на Ахаава: Възлѣзъ, яжь
и пий, защото *иде* гласъ на много дъждъ.
(42) И възлѣзе Ахаавъ да яде и да пие; а
Илия възлѣзе на върхъ Кармилъ, и [ѫ]наведе
се на земята та тури лицето си между колѣнѣ-
тѣ си, (43) и рече на слугата си: Възлѣзъ
сега, погледни къмъ морето. И възлѣзе та по-
гледна, и рече: Нѣма нищо. А той рече: Иди
пакъ, до седемь пѫти. (44) И седмия пѫть
рече: Ето, малъкъ облакъ, колкото человѣче-
ска длань, възлѣзва отъ морето. И рече: Въз-
лѣзъ, кажи Ахааву: Впрегни *колесницата си*
та слѣзъ, за да те не хване дъждътъ. (45) И
между това небето се помрачи отъ облаци и
вѣтъръ, и стана голѣмъ дъждъ. И качи се
Ахаавъ на колесницата си та отиде въ Иез-
раель. (46) И рѫката Господня биде върху
Илия; [а]и стегна чрѣслата си та тичаше прѣдъ
Ахаава дори до входа на Иезраель.

ГЛАВА 19.

И възвѣсти Ахаавъ на Иезавель всичко що
направи Илия, и какъ [а]изби съ мечъ всич-
китѣ пророци. (2) И проводи Иезавель вѣсти-
тель на Илия и рече: [б]Така да направятъ
боговетѣ, и така да притурятъ, ако утрѣ около
този часъ не направя живота ти както жи-
вота на едного отъ тѣхъ. (3) И [*]като видѣ
това Илия, стана и отиде заради живота си,
и дойде въ Вирсавее Юдинъ, и остави тамъ
слугата си.
(4) А той отиде въ пустинята единъ день
пѫть, и отиде та седна подъ едно смерчие; и
[в]пожела въ себе си да умре, и рече: Стига;
сега, Господи, вземи душата ми, защото не
съмъ по-добъръ отъ отцитѣ си. (5) И легна та
заспа подъ едно смерчие; и, ето, ангелъ се
допрѣ до него и рече му: Стани, яжь. (6) И
погледна, и ето при главата му потрѣбникъ
печенъ въ жаравата и кърчагъ съ вода. И
яде и пи, и пакъ легна. (7) И върна се ан-
гелъ Господенъ пакъ та се допрѣ до него, и
рече: Стани, яжь; защото много ти е пѫтьтъ.
(8) И стана та яде и пи, и съ крѣпостьта на
онова ястие пѫтува [г]четиридесеть дни и че-
тиридесеть нощи дори до [д]Хоривъ гората
Божия.
(9) И влѣзе тамъ въ пещера и насели се
тамъ; и, ето, *биде* слово Господне къмъ него
та му рече: Що правишъ тукъ, Илие? (10) А
той рече: [е]Поревнувахъ много [ж]за Господа

т Ст. 26.
у Гл. 19;10.
ф Бит. 32;28. 35;10. 4 Цар. 17;34.
х Кол. 3;17.
ц Лев. 1;6-8.
ч Виж. Сжд. 6;20.
ш Ст. 32,38.
щ Изх. 3;6.
ъ Гл. 8;43. 4 Цар. 19;19. Псал. 83;18.
ь Числа 16;28.
ѣ Лев. 9;24. Сжд. 6;21. 1 Лѣт. 21;26. 2 Лѣт. 7;1.
ю Ст. 24.
я 4 Цар. 10;25.
ѧ Втор. 13;5. 18;20.
ѫ Як. 5;17,18.

а 4 Цар. 4;29. 9;1.

—

а Гл. 18;40.
б Рут. 1;17. Гл. 20;10. 4 Цар. 6;31.
* *Или,* убоя се и.
в Числа 11;15. Иона 4;3,8.
г Виж. Изх. 34;28. Втор. 9;9,18. Мат. 4;2.
д Изх. 3;1.
е Рим. 11;3.
ж Числа 25;11,13. Псал. 69;9.

Бога на Силитѣ; защото Израилевитѣ синове
оставиха завѣта ти, олтаритѣ ти събориха, и
[з]пророцитѣ ти избиха съ мечь; и [и]останахъ
азъ самъ, и искатъ живота ми да го отнематъ.
(11) И рече: Излѣзъ та застани [к]на гора-
та прѣдъ Господа. И, ето, Господь мину-
ва, и [л]вѣтъръ голѣмъ силенъ цѣпѣше горитѣ
и стриваше скалитѣ прѣдъ Господа; но Господь
не бѣ въ вѣтъра: и подиръ вѣтъра трусъ; Го-
сподь не бѣ въ труса: (12) и подиръ труса
огънь; Господь не бѣ въ огъня: и подиръ
огъня тихъ и тънъкъ гласъ. (13) И като чу
Илия, [м]покри лицето си съ кожуха си та из-
лѣзе и застана въ входа на пещерата. [н]И ето
гласъ къмъ него, и рече: Що правишъ тукъ,
Илие? (14) [о]И рече: Поревнувахъ много за
Господа Бога на Силитѣ; защото Израилевитѣ
синове оставиха завѣта ти, олтаритѣ ти съ-
бориха, и пророцитѣ ти избиха съ мечь; и
останахъ азъ самъ, и искатъ живота ми да го
отнематъ. (15) И рече му Господь: Иди, върни
се въ пѫтя си къмъ пустинята на Дамаскъ, и
когато отидешъ [п]помажи Азаила за царь надъ
Сирия; (16) а [р]Иуя Намессиевия синъ ще
помажешъ за царь надъ Израиля; и [с]Елисея
Сафатовия синъ, отъ Авелмеола, ще помажешъ
за пророкъ вмѣсто тебе. (17) И [т]ще бѫде щото
оногози който се избави отъ меча на Азаила,
ще го умъртви Иуй; и оногози който се из-
бави отъ меча на Иуя, [у]ще го умъртви Ели-
сей. (18) [ф]Оставихъ обаче въ Израиль седемь
тисящи, всичкитѣ които не сѫ прѣклонили
колѣна Ваалу, и [х]всички уста които не сѫ го
цѣлунали.

(19) И тръгна отъ тамъ та намѣри Елисея
Сафатовия синъ като орѣше съ дванадесеть
чифта волове прѣдъ себе си, и той бѣ съ два-
надесетия; и мина Илия близу край него та
хвърли върхъ него кожуха си. (20) А той
остави воловетѣ та се завтече слѣдъ Илия и
рече: [ц]Нека цѣлуна, моля, отца си и майка
си, и *тогазъ* ще те послѣдвамъ. И рече му:
Иди, върни се, защото що ти съмъ напра-
вилъ? (21) И върна се отподирѣ му та взе
единъ чифтъ волове и закла ги, и [ч]опече
месото имъ съ орѫдията на воловетѣ, и даде
на людетѣ, та ядоха. Тогазъ стана та отиде
слѣдъ Илия, и слугуваше му.

ГЛАВА 20.

Тогазъ Венададъ Сирийский царь събра всич-
ката си сила; (а *имаше* съ него тридесеть и
два царе, и коне, и колесници;) и възлѣзе та
обсади Самария и ратуваше противъ нея. (2) И
проводи вѣстители на Ахаава Израилевия царь
въ града и рече му: Така говори Венададъ:
(3) Среброто ти и златото ти е мое; и женитѣ
ти и краснитѣ ти чада сѫ мои. (4) И отговори
Израилевий царь и рече: Споредъ словото ти,
господарю мой царю, твой съмъ азъ и всичко
каквото имамъ. (5) И дойдоха пакъ вѣстители-
тѣ та рекоха: Така говори Венададъ и казва:
Понеже изпроводихъ къмъ тебе и рекохъ:
Среброто си, и златото си, и женитѣ си, и
чадата си ще дадешъ менѣ, (6) но утрѣ, около
този часъ, ще пратя рабитѣ си при тебе, и
ще прѣдиратъ дома ти и домоветѣ на рабитѣ
ти; и каквото е желателно прѣдъ очитѣ ти ще
турятъ въ рѫцѣтѣ си и ще *го* вземятъ. (7) То-
газъ повикна Израилевий царь всичкитѣ ста-
рѣйшини на мѣстото та рече: Разумѣйте,
моля, и вижте че той зло иска; защото про-
води до мене за женитѣ ми, и за чадата ми,
и за среброто ми, и за златото ми, и не му
отрекохъ *нищо*. (8) И рекоха му всичкитѣ ста-
рѣйшини и всичкитѣ люде: Да не послушашъ,
нито да склонишъ. (9) За то рече на Венада-
довитѣ вѣстители: Кажете на господаря ми
царя: Всичко каквото заржча ти на раба си
най-напрѣдъ ще направя; но това нѣщо не
могѫ да направя. И вѣстителитѣ си отидоха та
му отнесоха отвѣтъ.

(10) И пакъ му проводи Венададъ и рече:
[а]Така да ми направятъ боговетѣ, и така да
приложатъ, ако пръстьта на Самария бѫде
доволна за по една шепа на всичкитѣ люде
които ме слѣдватъ. (11) И отговори Израилевий
царь и рече: Кажете *му*: Който се опасва *съ
орѫжия* нека се не хвали както който *ги*
разпасва. (12) А когато *Венададъ* чу това слово,
[б]пиеше той и царетѣ *що бѣха съ него* въ
шатритѣ; и рече на рабитѣ си: Опълчете се.
И опълчиха се противъ града.

(13) И, ето, дойде при Ахаава Израилевия
царь единъ пророкъ и рече: Така говори Го-

[з] Гл. 18;4.
[и] Гл. 18;22. Рим. 11;3.
[к] Изх. 24;12.
[л] Иез. 1;4. 37;7.
[м] Виж. Изх. 3;6. Иса. 6:2.
[н] Ст. 9.
[о] Ст. 10.
[п] 4 Цар. 8;12;13.
[р] 4 Цар. 9;1-3.
[с] Лука 4;27.
[т] 4 Цар. 8;12.
9;14, идрг. 10;6, и дрг. 13;3.
[у] Виж. Осия 6;5.
[ф] Рим. 11;4.
[х] Виж. Осия 13;2.
[ц] Мат. 8;21,22. Лука 9;61,62.
[ч] 2 Цар. 24;22.

[а] Гл. 19;2.
[б] Ст. 16.

сподь. Видишъ ли всичко това голѣмо множество? ето, [в]азъ го прѣдавамъ въ ржцѣтѣ ти днесъ; и що познаешъ че азъ съмъ Господь. (14) И рече Ахавъ: Чрѣзъ кого? А той отговори: Така говори Господь: Чрѣзъ слугитѣ на князоветѣ на областитѣ. Тогазъ рече: Кой ще начне сражението? И отвѣща: Ти.

(15) Тогазъ изброи слугитѣ на князоветѣ на областитѣ, и тѣ бѣха двѣстѣ и тридесеть и два; и слѣдъ тѣхъ изброи всичкитѣ люде, всичкитѣ Израилеви синове, седѣмь тисящи. (16) И излѣзоха около пладне. А Венададъ [г]пиеше и опиваше се въ шатритѣ, той и царетѣ, тридесетьтѣ и два царе съюзницитѣ му. (17) И излѣзоха първи слугитѣ на князоветѣ на областитѣ; и проводи Венададъ *да се научи;* и възвѣстиха му и рекоха: Мжже излѣзоха изъ Самария. (18) А той рече: Ако сж излѣзли мирно, хванете ги живи; а ако сж излѣзли за бой, *пакъ* ги живи хванете. (19) Излѣзоха прочее изъ града тѣзи слуги на князоветѣ на областитѣ и воинството което ги слѣдваше. (20) И порази всѣки человѣка си; и Сирийцитѣ побѣгнаха, и гони ги Израиль; а Венададъ Сирийский царь се отърва на конь съ конницитѣ. (21) И излѣзе Израилевий царь та порази конницитѣ и колесницитѣ, и направи на Сирийцитѣ голѣмо поражение. (22) И дойде пророкътъ при Израилевия царь та му рече: Иди, укрѣпи се, и размисли та вижъ що ще да направишъ; защото [д]въ завръщането на годината Сирийский царь ще възлѣзе противъ тебе.

(23) А рабитѣ на Сирийския царь рекоха му: Тѣхнитѣ богове сж богове планински, заради това се прѣукрѣпиха противъ насъ; но ако направимъ бой съ тѣхъ въ полето непрѣмѣнно ще се прѣукрѣпимъ ние противъ тѣхъ. (24) Направи прочее това нѣщо; извади царетѣ всѣкиго отъ мѣстото му та тури вмѣсто тѣхъ войводи. (25) И ти си събери войска колкото войска ти загина, и конь вмѣсто конь, колесница вмѣсто колесница; и нека направимъ бой съ тѣхъ въ полето, и непрѣмѣнно ще се прѣукрѣпимъ противъ тѣхъ. И послуша гласа имъ та направи така.

(26) И въ завръщането на годината изброи Венададъ Сирийцитѣ, и възлѣзе [е]въ Афекъ за да направи бой противъ Израиля. (27) И Израилевитѣ синове се изброиха, и се приготвиха та отидоха да ги посрѣщнатъ; и разположиха стана си Израилевитѣ синове срѣщу тѣхъ като двѣ малки козии стада, а Сирийцитѣ изпълниха земята. (28) И дойде Божиятъ человѣкъ та говори на Израилевия царь и рече: Така говори Господь: Понеже Сирийцитѣ рекоха: Иеова е Богъ на планинитѣ, а не Богъ на доловетѣ, заради това [ж]ще прѣдамъ въ ржката ти всичко това голѣмо множество: и ще познаете че азъ съмъ Иеова. (29) И бѣха разположени въ станъ единъ срѣщу други седемь дни. И въ седмия день стана сражение; и поразиха Израилевитѣ синове Сирийцитѣ сто тисящи пѣщци въ единъ день, (30) а останалитѣ побѣгнаха въ Афекъ къмъ града; и падна стѣната върхъ двадесеть и седемь тисящи отъ останалитѣ мжже. И побѣгна Венададъ та влѣзе въ града, *и скри се* изъ клѣть въ клѣть.

(31) И рекоха му рабитѣ му: Ето, сега чухме че царетѣ на Израилевия домъ сж милостиви царе: [з]да туримъ прочее врѣтища на чрѣслата си и вжжа на главитѣ си, и да излѣземъ прѣдъ Израилевия царь; негли би ти подарилъ живота. (32) И прѣпасаха се съ врѣтища около чрѣслата си, и съ вжжа на главитѣ си дойдоха при Израилевия царь та рекоха: Рабътъ ти Венададъ говори: Нека живѣе душата ми, моля. И рече: Живъ ли е още? братъ ми е. (33) И мжжетѣ взеха *това* за добъръ знакъ, и побързаха да [*]повторятъ това що излѣзе изъ устата му: и рекоха: Братъ ти Венададъ. И рече: Идете, доведете го. И когато дойде при него Венададъ, той го възкачи на колесницата *си*. (34) И рече му *Венададъ:* [и]Градоветѣ които взе баща ми отъ баща ти, ще ти ги отдамъ; и ще си направишъ стъгди въ Дамаскъ както направи баща ми въ Самария. И азъ, *рече Ахавъ,* ще те пусна съ този уговоръ. Така направи уговоръ съ него и пусна го.

(35) А единъ человѣкъ [к]отъ синоветѣ на пророцитѣ рече на ближния си [л]съ слово Господне: Удари ме, моля. Но не рачи человѣкътъ да го удари. (36) И рече му: Понеже не послуша ти гласа Господенъ, ето, като тръгнешъ отъ мене, лъвъ ще те порази. И като тръгна отъ него, [м]намѣри го лъвъ и порази го. (37) Намѣри сетнѣ другиго человѣка, и рече: Удари ме, моля. И человѣкътъ го удари, и съ удара направи рана. (38) Тогазъ си отиде пророкътъ та чакаше на пжтя за царя прѣли-

---

в Ст. 28.
г Ст. 12. Гл. 16;9.
д 2 Цар. 11;1.
е Ис. Нав. 13;4.
ж Ст. 13.
з Бит. 37;34.
* *Евр.*, грабнахъ що изъ него.
и Гл. 15;20.
к 4 Цар. 2;3,5,7,15.
л Гл. 13;17,18.
м Гл. 13;14.

чемъ съ покровъ на очитѣ си. (39) И [н]като
минуваше царьтъ, той извика къмъ царя и
рече: Рабътъ ти излѣзе всрѣдъ сражението; и,
ето, единъ человѣкъ като свърна на страна
доведе едного при мене и рече: Пази тогозъ
человѣка; ако побѣгне нѣкакъ, тогазъ [о]жи-
вотътъ ти ще бѫде вмѣсто живота му, или ще
платишъ единъ талантъ сребро. (40) И като
се упражняваше рабътъ ти тукъ и тамъ, той
се изгуби. И рече му Израилевий царь: Този
е сѫдътъ ти: ти си го самъ изрекълъ. (41) То-
газъ ускори та дигна покрова отъ очитѣ си; и
позна го Израилевий царь че бѣше отъ про-
роцитѣ. (42) И рече му: Така говори Господь:
[п]Понеже ти пусна отъ рѫката си человѣка
когото азъ бѣхъ опрѣдѣлилъ за изтрѣбление,
заради това животътъ ти ще бѫде вмѣсто не-
говия животъ, и людетѣ ти вмѣсто людетѣ му.
(43) И [р]отиде Израилевий царь въ дома си
дряхълъ и огорченъ, и дойде въ Самария.

ГЛАВА 21.

И слѣдъ тѣзи събития Навутей Иезраеле-
цътъ имаше лозе въ Иезраель, близу до до-
ма на Ахаава Самарийския царь. (2) И говори
Ахаавъ на Навутея и рече: Дай ми [а]лозето
си да го имамъ за градина на зеле, понеже
е близу до дома ми; и ще ти дамъ вмѣсто
него по-добро лозе отъ него, *или*, ако ти е
угодно, ще ти дамъ цѣната въ сребро. (3) И
Навутей рече Ахааву: Да ми не даде Господь
[б]да ти дамъ бащиното си наслѣдие.

(4) И дойде Ахаавъ въ дома си дряхълъ и
огорченъ за тази дума която му каза Навутей
Иезраелецътъ и рече: Не ща да ти дамъ ба-
щиното си наслѣдие. И легна на одъра си та
отвърна лицето си, и не яде хлѣбъ. (5) И дой-
де при него Иезавель жена му та му рече:
Защо е духътъ ти дряхълъ, та не ядешъ хлѣбъ?
(6) А той ѝ рече: Понеже говорихъ на Наву-
тея Иезраелеца и рекохъ му: Дай ми лозето
си съ сребро; или, ако обичашъ, ще ти дамъ
друго лозе вмѣсто него; а той отговори: Не
ща да ти дамъ лозето си. (7) И рече му Ие-
завель жена му: Ти ли сега царувашъ надъ
Израиля? Стани, яжъ хлѣбъ, и нека е весело
сърдцето ти: азъ ще ти дамъ лозето на На-
вутея Иезраелеца. (8) Тогазъ писа писма въ
Ахаавово име, и запечата съ печата му, та
проводи писмата на старѣйшинитѣ и на благо-
роднитѣ които бѣха въ града му, които жи-
вѣеха съ Навутея; (9) и пишеше въ писмата
и казваше: Прогласете постъ, и турете Наву-
тея на чело на людетѣ; (10) и турете двама
лоши человѣци срѣщу него за да засвидѣтел-
ствуватъ противъ него и да рекатъ: Ти [в]по-
хули Бога и царя. Тогазъ изведете го и [г]убий-
те го съ камене, и нека умре.

(11) И направиха мѫжетѣ отъ града му, ста-
рѣйшинитѣ и благороднитѣ които живѣеха въ
града му, както имъ бѣ проводила Иезавель,
споредъ написаното въ писмата които имъ пра-
ти. (12) [д]Прогласиха постъ, и турихя Навутея
на чело на людетѣ. (13) И влѣзоха двама ло-
ши человѣци та седнаха срѣщу него; и сви-
дѣтелствуваха лошитѣ человѣци противъ него,
противъ Навутея, прѣдъ людетѣ и рекоха: На-
вутей похули Бога и царя. [е]Тогазъ го изве-
доха вънъ отъ града та го убиха съ камене; и
умрѣ. (14) И пратиха на Иезавель и казаха:
Навутей е убитъ съ камене, и умрѣ.

(15) И като чу Иезавель че Навутей бѣ
убитъ съ камене и умрѣ, рече Иезавель
Ахааву: Стани, наслѣди лозето на Навутея
Иезраелеца което не рачеше да ти даде съ
сребро; защото Навутей не е живъ, но умрѣ.
(16) И като чу Ахаавъ че Навутей умрѣ, ста-
на Ахаавъ да слѣзе въ лозето на Навутея
Иезраелеца за да го наслѣди.

(17) И [ж]биде слово Господне къмъ Илия
Тесвиеца и рече: (18) Стани, слѣзъ да по-
срѣщнешъ Ахаава Израилевия царь [з]който
живѣе въ Самария; ето, той е въ лозето на
Навутея дѣто слѣзе да го наслѣди. (19) И ще
му говоришъ и речешъ: Така говори Господь:
Уби ли ти, а още наслѣдва ли ти? И ще му
говоришъ и речешъ: Така говори Господь:
[и]На мѣстото дѣто псетата лизаха кръвьта на
Навутея, ще лижатъ псетата кръвьта ти, ей,
твоята. (20) И рече Ахаавъ Илию: [к]Намѣри
ли ме ти, враже мой? И отговори: Намѣрихъ
те; защото [л]продаде ти себе си за да пра-
вишъ зло прѣдъ Господа. (21) Ето, *говори Го-
сподь*, [м]азъ ще докарамъ зло върхъ тебе, и
ще помета слѣдъ тебе, и ще изтрѣбя на Ахаава

н Виж. 2 Цар. 12;1. и друг.
о 4 Цар. 10;24.
п Гл. 22;31-37.
р Гл. 21;4.

а 1 Цар. 8;14.
б Лев. 25;23. Числа 36;7. Иез. 46;18.
в Изх. 22;28. Лев. 24;15,16. Дѣян. 6;11.

г Лев. 24;14.
д Иса. 58;4.
е Виж. 4 Цар. 9;26.
ж Псал. 9;12.
з Гл. 13;32. 2 Лѣт. 22;9.

и Гл. 22;38.
к Гл. 18;17.
л 4 Цар. 17;17. Рим. 7;14.
м Гл. 14;10. 4 Цар. 9;8.

всичко до краятъ, и озатворения и оставения въ Израиль; (22) и ще направя дома ти както дома на Иеровоама Наватовия синъ, и както дома на Вааса Ахиниия синъ, заради прогнѣванието съ което же ти прогнѣви, и направи ти Израиля да съгрѣши. (23) И за Иезавель още говори Господь и каза: Псетата ще изядатъ Иезавель при прѣдстѣнието на Иезраель. (24) Който Ахаавовъ умре въ града, псетата ще го изядатъ; и който умре въ полето, птицитѣ небесни ще го изядатъ.

(25) Никой наистина не биде подобенъ Ахааву, който продаде себе си за да прави което е зло прѣдъ Господа както го подбуждаше Иезавель жена му. (26) И направи много мерзости като слѣдваше идолитѣ, по всичко както правѣха Аморейцитѣ които Господь изгони отъ лицето на Израилевитѣ синове.

(27) И като чу Ахаавъ тѣзи думи, раздра дрехитѣ си, и тури врѣтище на снагата си, и пости, и лежеше обвитъ въ врѣтище, и ходѣше внимателно. (28) И биде слово Господне къмъ Илия Тесвиеца и рече: (29) Видѣ ли какъ се смири Ахаавъ прѣдъ мене? Понеже се смири прѣдъ мене, не ща да докарамъ злото въ днитѣ му: въ днитѣ на сина му ще докарамъ злото на дома му.

ГЛАВА 22.

И минаха се три години безъ бой между Сирия и Израиля. (2) А въ третата година слѣзе Иосафатъ Юдиний царь при Израилевия царь. (3) И рече Израилевий царь на рабитѣ си: Знаете ли че Рамотъ-галаадъ е нашъ, а ние небрѣжимъ да го вземемъ отъ рѫката на Сирийския царь? (4) И рече на Иосафата: Дохождашъ ли съ мене на бой въ Рамотъ-галаадъ? И рече Иосафатъ на Израилевия царь: Азъ съмъ както ти, людетѣ ми както людетѣ ти, конетѣ ми както конетѣ ти.

(5) И рече Иосафатъ на Израилевия царь: Допитайте се, моля, отъ словото Господне днесъ. (6) И събра Израилевий царь пророцитѣ, почти четиристотинъ мѫже, та имъ рече: Да ида ли противъ Рамотъ-галаадъ на бой, или да не ида? А тѣ рекоха: Възлѣзъ, и Господь ще го прѣдаде въ рѫката на царя.

(7) И рече Иосафатъ: Нѣма ли тукъ още единъ пророкъ Господенъ да попитаме чрѣзъ него? (8) И рече Израилевий царь на Иосафата: Има още единъ человѣкъ, Михей синъ на Иемла, чрѣзъ когото можемъ да попитаме Господа; но азъ го мразя, защото не пророчествува добро за мене, но зло. И рече Иосафатъ: Нека не говори царьтъ така: (9) И повика Израилевий царь единъ скопецъ та рече: Доведи скоро Михея сина на Иемла. (10) А Израилевий царь и Иосафатъ Юдиний царь седѣха, всѣки на прѣстола си, облѣчени съ одежди, на открито мѣсто при входа на Самарийската порта; и всичкитѣ пророци пророкуваха прѣдъ тѣхъ. (11) И Седекия синътъ на Ханаана бѣше си направилъ желѣзни рогове; и рече: Така говори Господь: Съ тѣзи ще избодешъ Сирийцитѣ доднѣ ги съвършишъ. (12) И всичкитѣ пророци пророкуваха така и казваха; Възлѣзъ въ Рамотъ-галаадъ, и ще имашъ добъръ успѣхъ: защото Господь ще го прѣдаде въ рѫката на царя.

(13) А вѣстительтъ който отиде да повика Михея говори му и рече: Ето сега, думитѣ на пророцитѣ изъ едни уста сѫ добри за царя; моля прочее и твоето слово да е така както словото на единого отъ тѣхъ, и говори доброто. (14) А Михей рече: Живъ Господь, което ми рече Господь, него ще говоря.

(15) И той дойде при царя. И рече му царьтъ: Михее, да идемъ ли въ Рамотъ-галаадъ на бой, или да не идемъ? А той му отговори: Възлѣзъ, и ще имашъ добъръ успѣхъ; защото Господь ще го прѣдаде въ рѫката на царя. (16) И рече му царьтъ: До колко пѫти ще те заклевамъ да ми не говоришъ друго освѣнъ истината въ име Господне? (17) А той рече: Видѣхъ всичкия Израиль разпрьснатъ по горитѣ като овци които нѣматъ овчарь; и рече Господь: Тѣ нѣматъ господарь; нека се върнатъ всѣки въ дома си съ миръ. (18) И рече Израилевий царь Иосафату: Не рекохъ ли ти че не ще прорече добро за мене, но зло? (19) И Михей рече: Чуй прочее словото Господне. Видѣхъ Господа че седи на прѣстола си, и всичкото небесно воинство че прѣд-

---

н 1 Цар. 25;22.
о Гл. 14;10.
п Гл. 15;29.
р Гл. 16;3,11.
с 4 Цар. 9;36.
т Гл. 14;11. 16;4.
у Гл. 16;30, и дрг.
ф Гл. 16;31.
х Бит. 15;16. 4 Цар. 21;11.
ц Бит. 37;34.
ч 4 Цар. 9;25.

а 2 Лѣт. 18;2, и дрг.
б Втор. 4;43.
* Евр., мълчимъ.
в 4 Цар. 3;7.
г Гл. 18;19.
д 4 Цар. 3;11.
е Числа 22;38.
ж Мат. 9;36.
з Иса. 6;1. Дан. 7;9.
и Иовъ 1;6. 2;1. Псал. 103;20,21. Дан. 7:10. Зах. 1;10. Мат. 18;10. Евр. 1;7,14.

стои около него отъ дѣсно му и отъ лѣво.
(20) И рече Господь: Кой ще прѣлъсти Ахаа-
ва за да възлѣзе и да падне въ Рамотъ-га-
лаадъ? И единъ рече така, а другъ рече така.
(21) И излѣзе единъ духъ та застана прѣдъ
Господа и рече: Азъ ще го прѣлъстя. (22) И
рече му Господь: Какъ? И рече: Ще излѣза
и ще бѫда лъживъ духъ въ устата на всич-
китѣ му пророци. И рече *Господь:* [к]Ще прѣ-
лъстишъ, още и ще сполучишъ: излѣзъ та на-
прави така. (23) [л]Сега прочее, ето, Господь
тури духъ лъживъ въ устата на всичкитѣ
тѣзи твои пророци; но Господь говори зло за
тебе.

(24) Тогазъ се приближи Седекия синътъ на
Ханаана та плесна Михея въ ланитата и рече:
[м]Прѣзъ кой пѫть прѣмина Духътъ Господенъ
отъ мене за да говори на тебе? (25) И рече
Михей: Ето, ще видишъ *въ* който день ще
влазяшъ изъ клѣть въ клѣть за да се укриешъ.

(26) И рече Израилевий царь: Хванете Ми-
хея та го върнете при Амона градския князъ
и при Иоаса царския синъ, (27) и речете:
Така говори царьтъ: Турете тогозъ въ тъмни-
цата, и хранете го съ хлѣбъ печаленъ и съ
вода печална додѣ се върна съ миръ. (28) И
рече Михей: Ако наистина се върнешъ съ
миръ, [н]то Господь не е говорилъ чрѣзъ мене.
И рече: Чуйте вие всички люде.

(29) И възлѣзе Израилевътъ царь и Иосафатъ
Юдинътъ царь въ Рамотъ-галаадъ. (30) И рече
Израилевий царь на Иосафата: Азъ ще се
прѣлича и ще влѣза въ сраженето; а ти об-
лѣчи одеждитѣ си. [о]И прѣличи се Израилевий
царь та влѣзе въ сражението. (31) А Сирий-
ский царь бѣ заповѣдалъ на тридесеть и два-
та свои колесниценачалници и рекълъ: Не се
бийте *нито* съ малкъ нито съ голѣмъ, но само
съ Израилевия царь. (32) И като видѣха ко-
лесниценачалницитѣ Иосафата, тогазъ тѣ ре-
коха: Несъмнѣно този е Израилевътъ царь;
и заобиколиха да го ударятъ; но Иосафатъ
[п]извика. (33) И като видѣха колесниценачал-
ницитѣ че не бѣше Израилевътъ царь, вър-
наха се отъ да го гонятъ. (34) А единъ чело-
вѣкъ устрѣли [*]безъ да мѣри, и удари Изра-
илевия царь между ставитѣ на бронята; а той
рече на колесничника си: Завърни рѫката си
та ме изведи изъ воинството, защото се ра-
нихъ. (35) И сражението стана голѣмо въ онзи
день; а царьтъ се удържа на колесницата
срѣщу Сирийцитѣ, и привечеръ умрѣ; и кръвь-
та течеше отъ раната въ пѣдрото на колесни-
цата. (36) И около захождането на слънцето
стана прогласение въ стана и казваше: Всѣ-
ки *да си иде* въ града си, и всѣки на мѣ-
стото си. (37) И умрѣ царьтъ, и донесе се въ
Самария; и погребоха царя въ Самария. (38) И
измиха колесницата въ водоема на Самария,
измиха още и орѫжията *му;* и лизаха псе-
тата кръвьта му [р]споредъ словото Господне
което говори.

(39) А останалитѣ дѣяния на Ахаава, и всич-
ко що направи, и [с]слоновниятъ домъ който съ-
гради, и всичкитѣ градове които направи, не
сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на
Израилевитѣ Царе? (40) И заспа Ахаавъ съ
отцитѣ си; и въцари се вмѣсто него Охозия
синъ му.

(41) А [т]Иосафатъ синътъ на Аса въцари се
надъ Юда въ четвъртото лѣто на Ахаава Из-
раилевия царь. (42) Иосафатъ бѣ на възрасть
тридесеть и петь години когато се въцари, и
царува двадесеть и петь години въ Ерусалимъ;
а името на майка му бѣше Азува, дъщеря на
Силея. (43) И [у]ходи въ всичкитѣ пѫтища на
Аса отца си: не се уклони отъ тѣхъ, и пра-
вѣше което бѣ право прѣдъ Господа. [ф]Висо-
китѣ обаче мѣста не се отмахнаха: людетѣ
жъртвуваха още и кадѣха по високитѣ мѣста.
(44) И [х]имаше миръ Иосафатъ съ Израилевия
царь.

(45) А останалитѣ дѣяния на Иосафата, и
юначествата му които направи, и бойоветѣ
му, не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтов-
ницитѣ на Юдинитѣ Царе? (46) И [ц]остатъка
на мѫжеложцитѣ който бѣ останалъ въ днитѣ
на Аса отца му, той *го* изтрѣби отъ земята.
(47) [ч]Тогазъ нѣмаше царь въ Едомъ, *но* на-
мѣстникъ царевъ.

(48) [ш]Иосафатъ [щ]направи Тарсийски кораби
за да идатъ въ Офиръ за злато; [ъ]но не отидо-
ха, защото корабитѣ се строшиха [ь]въ Есионъ-
гаверъ. (49) Тогазъ рече Охозия Ахаавовий

[к] Сѫд. 9;23. Иовъ 12;16.
Иез. 14;9. 2 Сол. 2;17.
[л] Иез. 14;9.
[м] 2 Лѣт. 18;23.
[н] Числа 16;29.
Втор. 18;20-22.
[о] 2 Лѣт. 35;22.
[п] 2 Лѣт. 18;31.
Прит. 13;20.
[*] *Или,* съ всичката си
сила.
[р] Гл. 21;19.
[с] Амосъ 3;15.
[т] 2 Лѣт. 20;31:
[у] 2 Лѣт. 17;3.
[ф] Гл. 14;23. 15;14.
4 Цар. 12;3.
[х] 2 Лѣт. 19;2.
2 Кор. 6;14.
[ц] Гл. 14;24. 15;12.
[ч] Бит. 25;23.
2 Цар. 8;14.
4 Цар. 3;9. 8;20.
[ш] 2 Лѣт. 20;35, и др.
[щ] Гл. 10;22.
[ъ] 2 Лѣт. 20;37.
[ь] Гл. 9;26.

синъ Иосафату: Нека отидатъ моитѣ рабы съ твоитѣ рабы въ корабитѣ; но Иосафатъ не рачи.
(50) И [в]заспа Иосафатъ съ отцитѣ си, и погребе се съ отцитѣ си въ града на Давида отца си; и въцари се вмѣсто него Иорамъ синъ му.
(51) [10]Охозия Ахаавовий синъ се въцари надъ Израиля въ Самария въ седемнадесетото лѣто на Иосафата Юдиния царь, и царува двѣ години надъ Израиля. (52) И стори зло прѣдъ Господа, и [я]ходи въ пжтя на отца си, и въ пжтя на майка си, и въ пжтя на Иеровоама Наватовия синъ който направи Израиля да съгрѣши; (53) защото [а]служи Ваалу и поклони му се, и прогнѣви Господа Бога Израилева по всичко що стори отецъ му.

ЧЕТВЪРТА КНИГА НА ЦАРЕТѢ,

КОЯТО СЕ ИМЕНУВА И

ВТОРА КНИГА НА ЦАРЕТѢ.

ГЛАВА 1.

[а]А слѣдъ смъртьта на Ахаава [б]подигна се Моавъ противъ Израиля. (2) И падна Охозия прѣзъ решетката на горницата си която бѣ въ Самария, и разболѣ се; и прати вѣстители и имъ рече: Идете, попитайте Ваалъ-зевува [в]Акаронския богъ да ли ще оздравѣя отъ тази болесть. (3) Но ангелъ Господенъ рече на Илия Тесвиеца: Стани, възлѣзъ да посрѣщнешъ вѣстителитѣ на Самарийския царь, и речи имъ: Нѣма ли Богъ въ Израиль та отивате да попитате Ваалъ-зевува Акаронския богъ? (4) Сега прочее така говори Господь: Нѣма да слѣзешъ отъ одъра на който си възлѣзълъ, но непрѣмѣнно ще умрешъ. И отиде си Илия.
(5) И върнаха се при него вѣстителитѣ; а той имъ рече: Защо се върнахте? (6) И рекоха му: Единъ человѣкъ възлѣзе да ни посрѣщне и рече ни: Идете, върнете се при царя който ви е проводилъ та му кажете: Така говори Господь: Нѣма ли Богъ въ Израиль та вращашъ ти да попиташъ Ваалъ-зевува Акаронския богъ? Нѣма прочее да слѣзешъ отъ одъра на който си възлѣзълъ, но непрѣмѣнно ще умрешъ.
(7) И рече имъ: Какъвъ видъ *имаше* человѣкътъ който възлѣзе да ви посрѣщне та ви говори тѣзи думи? (8) И отговориха му: [г]Человѣкъ косматъ, и прѣпасанъ около чрѣслата си съ кожёнъ поясъ. И рече: Илия е Тесвиецътъ.
(9) Тогазъ проводи *царьтъ* при него петдесетоначалникъ съ петдесетьтѣ му. И възлѣзе при него; и, ето, той седѣше на върхъ горага. И рече му: Человѣче Божий, царьтъ рече: Слѣзъ. (10) И отговори Илия и рече на петдесетоначалника: Ако съмъ азъ человѣкъ Божий, [д]нека слѣзе огънь отъ небето та нека изяде тебе и петдесетьтѣ ти. И слѣзе огънь отъ небето та изяде него и петдесетьтѣ му. (11) И прати пакъ при него другъ петдесетоначалникъ съ петдесетьтѣ му. И говори той и рече му: Человѣче Божий, така говори царьтъ: Скоро слѣзъ. (12) И отговори Илия та имъ рече: Ако съмъ азъ человѣкъ Божий, нека

[в] 2 Лѣт. 21;1.
[10] Ст. 40.
[я] Гл. 15;26.
[а] Съд. 2:11. Гл. 16;31.

[а] Гл. 3;5.
[б] 2 Цар. 8;2.
[в] 1 Цар. 5;10.
[г] Виж. Зах. 13;4. Мат. 3;4.
[д] Лука 9;54.

слѣзе огънь отъ небето та нека изяде тебе и
петдесетьтѣ ти. И слѣзе огънь Божий отъ не-
бето та изяде него и петдесетьтѣ му. (13) И пакъ
прати трети петдесетоначалникъ съ петдесеть-
тѣ му. И възлѣзе третиятъ петдесетоначалникъ,
и дойде та колѣничи прѣдъ Илия, и моли го
и рече му: Человѣче Божий, [е]нека бжде,
моля се, многоцѣненъ прѣдъ очитѣ ти жи-
вотътъ ми и животътъ на тѣзи петдесеть твои
раби. (14) Ето, слѣзе огънь отъ небето та изя-
де първитѣ двама петдесетоначалници съ пет-
десетьтѣ имъ; нека бжде прочее животътъ ми
многоцѣненъ прѣдъ очитѣ ти. (15) И рече ан-
гелъ Господень на Илия: Слѣзъ съ него: да
се не убоишъ отъ лицето му. И стана та слѣ-
зе съ него при царя. (16) И рече му: Така
говори Господь: Понеже си пратилъ вѣстите-
ли да попитатъ Ваалъ-зевува Акаронския богъ,
като че нѣмаше Богъ въ Израиль за да искашъ
словото му, за това нѣма да слѣзешъ отъ одъра
на който си възлѣзълъ, но непрѣмѣнно ще
умрешъ.

(17) И умрѣ споредъ словото Господне което
говори Илия; и въцари се вмѣсто него Иорамъ
въ второто лѣто на Иорама Иосафатовия синъ,
царя Юдинъ; понеже нѣмаше синъ. (18) А
осталитѣ дѣяния на Охозия които направи,
не сж ли писани въ Книгата на Лѣтописцитѣ
на Израилевитѣ Царе?

ГЛАВА 2.

И когато щѣше Господь [а]да възведе Илия
на небето съ вихрушка, отиде Илия [б]съ Ели-
сея отъ Галгалъ, (2) И рече Илия Елисею:
[в]Седи тукъ, моля, защото Господь ме проводи
до Ветилъ. И рече Елисей: Живъ Господь и
[г]жива душата ти, нѣма да те оставя. И [д]слѣ-
зоха въ Ветилъ. (3) И излѣзоха синоветѣ на
пророцитѣ които бѣха въ Ветилъ при Елисея
та му рекоха: Знаешъ ли че Господь днесь
взема господаря ти отъ върху главата ти? И
рече: И азъ зная *това:* мълчете. (4) И рече
му Илия: Елисее, седи тукъ, моля, защото
Господь ме проводи въ Иерихонъ. А той рече:
Живъ Господь, жива и душата ти, нѣма да те
оставя. И дойдоха въ Иерихонъ. (5) И дойдо-
ха синоветѣ на пророцитѣ които бѣха въ Ие-
рихонъ при Елисея та му рекоха: Знаешъ
ли че Господь днесь взема господаря ти отъ
върху главата ти? И рече: И азъ зная *това:*
мълчете. (6) И рече му Илия: Седи тукъ, мо-
ля, защото Господь ме проводи до Иорданъ.
А той рече: Живъ Господь, жива и душата
ти, нѣма да те оставя; и отидоха двамата.
(7) И отидоха петдесеть мжже отъ синоветѣ
на пророцитѣ та застанаха насрѣща отъ да-
лечъ; а тѣ двамата застанаха при Иорданъ.
(8) И взе Илия кожуха си та го сгъна, и уда-
ри водата; и [е]раздѣли се отъ тукъ и отъ
тукъ, и прѣминаха двамата по сухо.

(9) И когато прѣминаха, рече Илия Ели-
сею: Искай що да ти направя прѣди да се
взема отъ тебе. И рече Елисей: Двойна часть
на духа ти да бжде, моля, въ мене. (10) А той
рече: Мжчно нѣщо поиска ти; *но,* ако ме
видишъ когато се вземамъ отъ тебе, ще ти
бжде така; ако ли не, не ще да бжде.

(11) И като ходѣха тѣ още и говорѣха, ето
[ж]огнена колесница и огнени коне, и раздвои-
ха ги единъ отъ другъ; и възлѣзе Илия съ
вихрушка на небето. (12) А Елисей гледаше,
и викаше: [з]Отче мой, отче мой, колесница
Израилева, и конница негова! И не го видѣ
вече; и хвана дрехитѣ си та ги разкжса на
два кжса.

(13) И като дигна Илиевия кожухъ който
падна отъ него, върна се и застана на брѣга
на Иорданъ. (14) И взе Илиевия кожухъ кой-
то падна отъ него та удари водата, и рече:
Дѣ е Господь Богъ Илиевъ? И като удари и
той водата, [и]раздѣли се отъ тукъ и отъ тукъ;
и прѣмина Елисей.

(15) И [к]като го видѣха синоветѣ на проро-
цитѣ които бѣха въ Иерихонъ отъ срѣща, ре-
коха: Илиевий духъ почива въ Елисея. И
дойдоха да го посрѣщнатъ, и му се поклони-
ха доземи. (16) И рекоха му: Ето сега, има
петдесеть силни мжже съ рабитѣ ти; нека
отидатъ, молимъ, да потърсятъ господаря ти,
[л]да го не е дигналъ Духътъ Господень и го е
хвърлилъ на нѣкоя гора или въ нѣкой долъ.
И рече: Не изпращайте. (17) Но като го при-
нудиха толкозъ щото се посрами, рече: Из-
пратете. Изпратиха прочее петдесеть мжже, та
търсиха три дни, но го не намѣриха. (18) И
когато се върнаха при него, (защото остана
въ Иерихонъ,) рече имъ: Не рекохъ ли ви:
Не отивайте?

е 1 Цар. 26;21.
Псал. 72;14.

—

а Бит. 5;24.
б 3 Цар. 19;21.
в Виж. Рутъ 1;15,16.
г 1 Цар. 1;26.
Ст. 4,6. Гл. 4;30.
д 3 Цар. 20;35.
Ст. 5,7,15.
Гл. 4;1,38. 9;1.
е Виж. Изх. 14;21.
Ис. Нав. 3;16. Ст. 14.
ж Гл. 6;17. Псал. 104;4.
з Гл. 13;14.
и Ст. 8.
к Ст. 7.
л Виж. 3 Цар. 18;12.
Иез. 8;3. Дѣян. 8;39.

(19) И рекоха градскитѣ мѫже Елисею:
Ето сега, положението на града е добро, както
господарьтъ ни види; но водитѣ сѫ лоши, и
земята е безплодна. (20) И рече: Донесете ми
ново блюдо, и турете соль въ него. И донесо-
ха му. (21) И излѣзе при източника на вода-
та [ж]та хвърли сольта тамъ, и рече: Така го-
вори Господь: Изцѣлихъ тѣзи води: не ще да
бѫде вече отъ тѣхъ смърть или безплодие.
(22) И изцѣлиха се водитѣ дори до този день,
споредъ Елисеевото слово което говори.

(23) И възлѣзе отъ тамъ въ Ветилъ; и като
възлизаше по пѫтя, излѣзоха изъ града мал-
ки дѣца та му се присмиваха и казваха му:
Възлизай, плѣшиве! възлизай, плѣшиве! (24) А
той се обърна назадъ, и като ги видѣ про-
кле ги въ името Господне. И излѣзоха изъ
дѫбравата двѣ мѣчки та разкѫсаха отъ тѣхъ
четиридесеть и двѣ дѣца. (25) И отиде отъ тамъ
въ гората Кармилъ, и отъ тамъ се върна въ
Самария.

ГЛАВА 3.

А [а]Иорамъ Ахаавовътъ синъ се въцари надъ
Израиля въ Самария, въ осемнадесетото лѣто
на Иосафата Юдиния царь; и царува двана-
десеть години. (2) И стори зло прѣдъ Господа,
но не както баща му и майка му; защото ди-
гна кумира на Ваала [б]който бѣ направилъ
баща му. (3) Но бѣше прилѣпенъ [в]у грѣхове-
тѣ на Иеровоама Наватовия синъ който на-
прави Израиля да съгрѣши: не се отдалечи
отъ тѣхъ.

(4) А Миса Моавскиятъ царь имаше стада, и
даваше на Израилевия царь сто тисящи [г]аг-
нета и сто тисящи овни съ вълната имъ. (5) Но
[д]като умрѣ Ахаавъ, Моавскиятъ царь се по-
дигна противъ Израилевия царь.

(6) И излѣзе царь Иорамъ изъ Самария въ
онова врѣме та изброи всичкия Израиль. (7) И
отиде та проводи на Иосафата Юдиния царь
и рече: Моавскиятъ царь се подигна противъ
мене: дохождашь ли съ мене противъ Моава
на бой? И той рече: Ще възлѣза: [е]азъ съмъ
както си ти, людетѣ ми сѫ както людетѣ ти,
конетѣ ми сѫ както конетѣ ти. (8) И рече:
Прѣзъ кой пѫть ще възлѣземъ? А той отго-
вори: Прѣзъ пѫтя на Едомската пустиня. (9) И
отиде Израилевий царь, и Юдиний царь, и
Едомский царь, и обиколиха седемь дни пѫть;
и нѣмаше вода за стана и за скотоветѣ които
бѣха съ тѣхъ.

(10) И рече Израилевий царь: Охъ! на-
истина че свика Господь тѣзи трима царе за
да ги прѣдаде въ рѫката на Моава! (11) А
[ж]Иосафатъ рече: Нѣма ли тука пророкъ Го-
споденъ за да попитаме Господа чрѣзъ него?
И отговори единъ отъ рабитѣ на Израилевия
царь и рече: Тукъ е Елисей Сафатовий синъ,
който поливаше вода на Илиевитѣ рѫцѣ. (12) И
рече Иосафатъ: Има слово Господне съ него.
И [з]слѣзоха при него Израилевътъ царь и Ио-
сафатъ и Едомскиятъ царь. (13) И рече Ели-
сей на Израилевия царь: [и]Що има между
мене и тебе? [к]Иди [л]при пророцитѣ на баща
си и при пророцитѣ на майка си. И рече му
Израилевий царь: Не; защото Господь свика
тѣзи трима царе за да ги прѣдаде въ рѫката
на Моава. (14) И рече Елисей: [м]Живъ Го-
сподь на Силитѣ прѣдъ когото прѣдстоя, на-
истина ако не почитахъ азъ лицето на Ио-
сафата Юдиния царь не щѣхъ да погледна на
тебе, нито щѣхъ да те видя; (15) но сега, [н]до-
ведете ми свирецъ. И като свирѣше свирецътъ
[о]дойде на него рѫката Господня. (16) И рече:
Така говори Господь: [п]Направи този долъ
трапове трапове; (17) защото така говори Го-
сподь: Нѣма да видите вѣтъръ, и нѣма да
видите дъждъ; а този долъ ще се напълни съ
вода, и ще пиете вие и стадата ви и ското-
ветѣ ви. (18) Но това е малко нѣщо прѣдъ очи-
тѣ на Господа: ще прѣдаде Моава въ рѫката
ви; (19) и ще поразите всѣки граденъ градъ
и всѣки избранъ градъ, и ще свалите всѣко
добро дърво, и ще заградите всичкитѣ водни
източници, и ще развалите съ камене всѣка
добра часть земя.

(20) И на утриньта, [р]като ставаше прино-
шението, ето, дойдоха води отъ пѫтя на Едомъ;
и напълни се земята съ вода. (21) И като чу-
ха всичкитѣ Моавци че възлѣзоха царетѣ за
да се биятъ съ тѣхъ, събраха се всички кои-
то можеха да прѣпасватъ ножъ та застанаха
на прѣдѣлитѣ. (22) И станаха на утриньта; и
като изгрѣ слънцето върху водитѣ, видѣха Мо-

ж Виж. Изх. 15;25. Гл. 4;41 6;6. Иоан. 9;6.
а Гл. 1;17.
б 3 Цар. 16;31,32.
в 3 Цар. 12;28,31,32.
г Виж. Иса. 16;1.
д Гл. 1;1.
е 3 Цар. 22;4.
ж 3 Цар. 22;7.
з Гл. 2;25.
и Иез. 14;3.
к Сѫд. 10;14. Руть 1;15.
л 3 Цар. 18;19.
м 3 Цар. 17;1. Гл. 5;16.
н Виж. 1 Цар. 10;5.
о Иез. 1;3. 3;14,22. 8;1.
п Гл. 4;3.
р Изх. 29;39,40.

авцитѣ водитѣ отъ срѣща червени като кръвь,
(23) и рекоха: Това е кръвь: несъмнѣно
царетѣ сѫ направили бой и ударили сѫ се
едни съ други; сега прочее на користитѣ,
Моаве! (24) И когато дойдоха въ Израилевия
станъ, станаха Израилянитѣ та поразиха Мо-
авцитѣ, тъй щото побѣгнаха отъ лицето имъ;
и биеща Моавцитѣ влѣзоха въ земята *имъ*,
(25) и градоветѣ съсипаха, и въ всѣка добра
часть земя хвърлиха всѣки камика си та я
напълниха, и всичкитѣ водни източници за-
тиснаха, и всѣко добро дърво отсѣкоха: само
въ [е]Киръ-арасетъ оставиха каменетѣ му; и
заобиколиха *го* прашницитѣ та го поразиха.
(26) И когато Моавскиятъ царь видѣ че сра-
жението се прѣукрѣпяваше противъ него, взе
съ себе си седемстотинъ мѫже сабленосци за
да разсѣкатъ *воинството* дори до Едомский
царь; но не могоха. (27) Тогазъ взе първо-
родния си синъ който щѣше да се възцари
мѣсто него та го принесе всесъжение на стѣ-
ната. И стана голѣмо негодуване върхъ Из-
раиля; и оттеглиха се отъ него и се върнаха
въ земята си.

ГЛАВА 4.

А една жена отъ женитѣ [а]на пророческитѣ
синове викаше къмъ Елисея и казваше: Ра-
бътъ ти мѫжъ ми умрѣ; и ти знаешъ че ра-
бътъ ти се боеше отъ Господа; а заимодаве-
цътъ дойде [б]да вземе двамата ми синове при
себе си за раби. (2) И рече ѝ Елисей: Що
да ти направя? Кажи ми: що имашъ въ до-
ма *си*? А тя рече: Рабинята ти нѣма нищо
въ дома освѣнъ една масленица съ елей. (3) И
рече: Иди, вземи назаемъ отъ вънъ сѫдове,
отъ всичкитѣ си съсѣди сѫдове празни: [в]взе-
ми на заемъ не малко. (4) Сетнѣ влѣзъ та за-
твори вратата слѣдъ себе си и слѣдъ синове-
тѣ си, и налѣй *отъ елея* въ всичкитѣ онѣзъ
сѫдове, и пълнитѣ тури на страна. (5) И тя
си тръгна отъ него та затвори вратата слѣдъ
себе си и слѣдъ синоветѣ си; *и* тѣ прибли-
жиха при нея сѫдоветѣ, а тя наливаше. (6) И
като се напълниха сѫдоветѣ, рече на сина си:
Донесъ ми и другъ сѫдъ. А той ѝ рече: Нѣ-
ма другъ сѫдъ. И прѣстана елеятъ. (7) Тогазъ
дойде та обади на Божия человѣкъ. И той
рече: Иди, продай елея та плати дълга си, и
живѣй съ остатъка, ти *и* чадата ти.

(8) И единъ день замина Елисей [г]въ Су-
намъ, дѣто имаше една голѣма жена; и тя го
задържа та яде хлѣбъ. И колкото пѫти за-
миваше, свръщаше тамъ за да яде хлѣбъ.
(9) И рече *жената* на мѫжа си: Ето сега,
познавамъ че той е светъ Божий человѣкъ
който всѣкога минува у насъ. (10) Да напра-
вимъ, моля, малка горничка на стѣната; и да
туримъ тамъ за него одъръ, и трапеза, и се-
далище, и свѣтилникъ, за да свръща тамъ ко-
гато дохожда при насъ. (11) И единъ день
дойде тамъ, и свърна въ горницата та спа
тамъ. (12) И рече на Гиезия слугата си: По-
викай тази Сунамка. И повика я; и тя за-
стана прѣдъ него. (13) И рече му: Речи и
рега: Ето, ти взе всички тѣзи грижи за насъ:
що да ти направимъ? Имашъ ли нѣщо да ре-
чешъ на царя или на военачалника? А тя от-
говори: Азъ живѣя между людетѣ си. (14) И
рече: Що да направимъ за нея? А Гиезий
отговори: Наистина тя нѣма чадо, а мѫжъ ѝ
е старъ. (15) И рече: Повикай я. И когато я
повика, тя застана при вратата. (16) И *Елисей*
рече: До година [д]въ това врѣме ще имашъ
синъ въ обятията си. А тя рече: Не, госпо-
дине мой, человѣче Божий, [е]не лъжи рабиня-
та си. (17) И жената зачна, и роди синъ до
годината на онова врѣме което и рече Елисей.

(18) И когато порасна дѣтето, излѣзе въ
единъ день къмъ баща си при жетваритѣ.
(19) И рече на баща си: Главата ми! главата
ми! А той рече на момчето: Занесъ го при
майка му. (20) И взе го та го занесе при май-
ка му; и седѣ на колѣната ѝ до пладнѣ, и
умрѣ. (21) И възлѣзе та го тури да лежи на
одъра на Божия человѣкъ, и затвори го, и
излѣзе. (22) И повика мѫжа си и рече: Про-
води ми, моля, единого отъ момчетата и една
отъ ослицитѣ за да тичамъ при Божия чело-
вѣкъ, и да се върна. (23) А той рече: Защо
отивашъ ти днесъ при него? не е новъ мѣ-
сецъ, нито сѫбота. А тя рече: Миръ. (24) То-
газъ оседла ослицата, и рече на раба си:
Върви, и напрѣдвай: не забавяй поради мене
карането освѣнъ ако ти заповѣдамъ. (25) И
тръгна та отиде при Божия человѣкъ [ж]въ го-
рата Кармилъ. И като я видѣ Божиятъ чело-
вѣкъ отъ далечъ, рече на Гиезия слугата си:
Ето оная Сунамка! (26) Сега прочее, тичай да
я посрѣщнешъ и речи ѝ: Добрѣ ли си? до-
брѣ ли е мѫжъ ти? добрѣ ли е дѣтето? А тя

с Иса. 16;7,11.

а 3 Цар. 20;35.
б Виж. Лев. 25;39. Мат. 18;25.

в Виж. Гл. 3;16.
г Ис. Нав. 19;18.
д Бит. 18;10,14.

е Ст. 28.
ж Гл. 2;25.

рече: Добрѣ. (27) А когато дойде при Божия человѣкъ въ горите, хвана се за нозѣтѣ му; а Гиезий се приближи за да я оттегли. Но человѣкътъ Божий рече: Остави я, защото душата ѝ е прѣогорчена въ нея; и Господь скри *това* отъ мене, и не ми яви. (28) А тя рече: Да ли исках-синъ отъ господаря си? [з]Не рекохъ ли: Не ме лъжи? (29) Тогазъ рече на Гиезия: [и]Прѣпаши чрѣслата си, и вземи тоягата ми въ ръка та иди: ако срѣщнешъ человѣкъ, [к]да го не поздравишъ, и ако те поздрави нѣкой, да му не отговоришъ; и [л]тури тоягата ми върхъ лицето на дѣтето. (30) А майката на дѣтето рече: [м]Живъ Господь и жива душата ти, не ща да те оставя. И стана та отиде слѣдъ нея. (31) А Гиезий отиде прѣди тѣхъ, и тури тоягата върхъ лицето на дѣтето; но ни гласъ нито слушане. За това се върна да го посрѣщне, и му извѣсти и рече: [н]Не се събуди дѣтето. (32) И когато влѣзе Елисей въ дома, ето дѣтето мъртво, положено на одъра му. (33) [о]Влѣзе прочее та затвори вратата слѣдъ тѣхъ си двамината; и [п]помоли се Господу. (34) И възлѣзе та легна върхъ дѣтето, и тури устата си върхъ устата му, и очитѣ си върхъ очитѣ му, и ръцѣтѣ си върхъ ръцѣтѣ му, и [р]прострѣ се върхъ него; и стопли се плътьта на дѣтето. (35) Послѣ се оттегли та ходѣше въ дома кога тукъ и кога тамъ; и възлѣзе *пакъ* та [с]се прострѣ върхъ него; и [т]дѣтето кихна до седемь пъти, и отвори дѣтето очитѣ си. (36) Тогазъ викна Гиезия и рече: Повикай тази Сунамка. И повика я; и когато влѣзе при него, рече ѝ: Вземи сина си. (37) И тя влѣзе, и падна на нозѣтѣ му та се поклони до земята, и [у]дигна сина си та излѣзе.

(38) А Елисей се върна [ф]въ Галгадъ; и [х]имаше гладъ въ земята; и синоветѣ на пророцитѣ [ц]седѣха прѣдъ него. И рече на слугата си: Тури голѣмия котелъ та свари вариво за синоветѣ на пророцитѣ. (39) И излѣзе единъ на полето за да набере зеленище, и намѣри диво растение, и набра отъ него диви тиквички та напълни дрехитѣ си; и като се върна срѣза *ги* въ котела на вариното, понеже не *ги* познаха. (40) Послѣ насипаха на человѣцитѣ да ядать; и като ядоха отъ вариното, извикаха и рекоха: Человѣче Божий, [ч]смърть има въ котела! И не могоха да ядать. (41) А той рече: Донесте брашно. И [ш]хвърли *го* въ котела. Сетнѣ рече: Сипи на людетѣ да ядать. И нѣмаше нищо лошо въ котела.

(42) И дойде единъ человѣкъ отъ [щ]Ваалъ-салиса [ъ]та донесе на Божия человѣкъ хлѣбъ отъ начаткитѣ, двадесеть ечимени хлѣба и прѣсни класове жито, въ врѣтището си. И рече: Дай на людетѣ да ядать. (43) И слугата му рече: [ь]Що? да туря ли това прѣдъ сто человѣци? А той рече: Дай на людетѣ да ядать; защото така говори Господь: [ѣ]Ще ядать, и остатъкъ ще оставять. (44) Тогазъ тури прѣдъ тѣхъ, та ядоха, [ю]и оставиха остатъкъ споредъ словото Господне.

ГЛАВА 5.

А [а]Нееманъ, войводата на Сирийския царь, бѣ [б]мъжъ великъ прѣдъ господаря си, и почитаемъ, понеже Господь чрѣзъ него даде спасение на Сирия; и человѣкътъ бѣше силенъ съ крѣпость, *но* прокаженъ. (2) И излѣзоха Сирийцитѣ съ пълкове та доведоха плѣнница отъ Израилевата земя една малка мома; и слугуваше на Неемановата жена. (3) И рече на господарката си: Дано да бѣше господарьтъ ми прѣдъ пророка който е въ Самария, и той би го изцѣлилъ отъ проказата му!

(4) И *Нееманъ* слѣзе та извѣсти на господаря си и рече: Такъ и така говори момата която е отъ Израилевата земя. (5) И рече Сирийский царь: Стани, иди, и ще проводя писмо на Израилевия царь. И отиде, и [в]взе въ ръката си десеть таланта сребро, и шесть тисящи златаци, и деветь прѣмѣни дрехи. (6) И донесе писмото на Израилевия царь, което казваше: И сега като дойде това писмо при тебе, ето, проводихъ при тебе Неемана

з Ст. 16.
и 3 Цар. 18;46. Гл. 9;1.
к Лука 10;4.
л Виж. Изх. 7;19. 14;16. Гл. 2;8,14. Дѣян. 19;12.
м Гл. 2;2.
н Иоан. 11;11.
о Ст. 4. Мат. 6;6.
п 3 Цар. 17;20.
р 3 Цар. 17;21. Дѣян. 20;10.
с 3 Цар. 17;21.
т Гл. 8;1,5.
у 3 Цар. 17;23. Евр. 11;35.
ф Гл. 2;1.
х Гл. 8;1.
ц Гл. 2;3. Лука 10;39. Дѣян. 22;3.
ч Изх. 10;17.
ш Виж. Изх. 15;25. Гл. 2;21. 5;10. Иоан. 9;6.
щ 1 Цар. 9;4.
ъ 1 Цар. 9;7. 1 Кор. 9;11. Гал. 6;6.
ь Лука 9;13. Иоан. 6;9.
ѣ Лука 9;17. Иоан. 6;11.
ю Мат. 14;20. 15;37. Иоан. 6;13.

—

а Лука 4;27.
б Изх. 11;3.
в 1 Цар. 9:8. Гл. 8;8,9.

раба си да го изцѣлишъ отъ проказата му.
(7) И като прочете Израилевий царь писмото,
раздра дрехитѣ си и рече: [г]Богъ ли съмъ азъ
за да умъртвявамъ и да оживявамъ, та про-
важда той до мене да изцѣля человѣка отъ
проказата му? Разумѣйте прочее, моля, и
вижте че той търси причина противъ мене.

(8) А като чу Елисей Божиятъ человѣкъ че
Израилевътъ царь раздралъ дрехитѣ си, про-
води до царя и рече: Защо си раздралъ дре-
хитѣ си? Нека дойде сега при мене, и ще
познае че има пророкъ въ Израиль. (9) Тогазъ
дойде Нееманъ съ конетѣ си и съ колесница-
та си та застана при вратата на Елисеевия
домъ. (10) И проводи при него Елисей вѣсти-
тель и рече: Иди та [д]се окѫпи седемь пѫти
въ Йорданъ; и ще ти се възвърне плътьта
ти, и ще се очистишъ. (11) А Нееманъ се
разгнѣви та си отиде, и рече: Ето, азъ гово-
рѣхъ че непрѣмѣнно ще излѣзе при мене, и
ще застане та ще призове името на Господа
Бога своего, и ще дигне рѫката си върхъ
мѣстото, и ще изцѣли прокаженния. (12) Авана
и Фарфаръ, рѣкитѣ на Дамаскъ, не сѫ ли по-
добри отъ всичкитѣ води на Израиля? Не мо-
жемъ ли да се окѫпа въ тѣхъ и да се очистя?
И върна се та си отиде съ гнѣвъ. (13) А ра-
битѣ му се приближиха та му говориха и ре-
коха: Отче мой, *ако* би ти пророкътъ казалъ
нѣщо голѣмо, не би ли *го* направилъ? колко
повече сега когато ти казва: Окѫпи се и очи-
сти се? (14) Тогазъ слѣзе та се потопи седемь
пѫти въ Йорданъ според словото на Божия
человѣкъ; и [е]плътьта му се възвърна като
плъть на малко дѣте, и [ж]очисти се.

(15) И върна се при Божия человѣкъ, той
и всичкото му сжитство, и дойде та застана
прѣдъ него и рече: Ето, сега познахъ че
[з]нѣма Богъ въ всичката земя освѣнъ въ Из-
раиль; за това, сега [и]приими, моля, благо-
словение отъ раба си. (16) А той рече: [к]Живъ
Господь прѣдъ когото прѣдстоя, [л]не ща да
приема. А той го принуждаваше да приеме;
но не рачи. (17) И Нееманъ рече: Ако ли не,
то нека се даде, моля, на раба ти за двѣ мъс-
ки товаръ отъ *тази* пръсть; защото рабътъ ти
не ще да принося отъ днесь нататъкъ всесъ-
жение нито жъртва на други богове, но само
Господу. (18) Това нѣщо нека прости Господь
на раба си, дѣто, когато влиза господарьтъ ми
въ дома на Римона за да се поклони тамъ, и
се [м]подпира на рѫката ми, и азъ се кланямъ
въ дома на Римона: като се кланямъ въ дома
на Римона, Господь нека прости раба ти за
това нѣщо! (19) И рече му: Иди съ миръ.
И отиде отъ него едно малко разстояние.

(20) Тогазъ Гиезий, слугата на Елисея Бо-
жия человѣкъ, рече: Ето, господарьтъ ми по-
жали Неемана тогозъ Сириеца та не взе отъ
рѫката му опова което донесе; но, живъ Го-
сподь, азъ ще се завтека слѣдъ него и ще
взема нѣщо отъ него. (21) И завтече се Гие-
зий вслѣдъ Неемана. И когато *го* видѣ Нее-
манъ че тича слѣдъ него, скокна отъ колесни-
цата да го посрѣщне, и рече: Добрѣ ли сте?
(22) А той рече: Добрѣ. Господарьтъ ми ме
проводи и рече: Ето, този часъ дойдоха при
мене отъ гората Ефремъ двама млади отъ си-
новетѣ на пророцитѣ; дай имъ, моля, единъ
талантъ сребро и двѣ прѣмѣнни дрехи. (23) И
рече Нееманъ: Благоволи да вземешъ два та-
ланта. И припуди го; и върза двата таланта
сребро въ два мѣшца съ двѣ прѣмѣнни дрехи,
и тури *ги* на двама отъ рабитѣ си, та *ги* но-
сѣха прѣдъ него. (24) И когато дойде до хъл-
ма, взе *ги* отъ рѫцѣтѣ имъ та *ги* скри въ
дома; и отпусна мѫжетѣ, та си отидоха. (25) А
той влѣзе та застана прѣдъ господаря си. И
рече му Елисей: Отъ дѣ, Гиезие? А той ре-
че: Рабътъ ти не е ходилъ никѫдѣ. (26) И
рече му: Не бѣ ли отишло сърдцето ми *съ
тебе* когато се върна человѣкътъ отъ колесни-
цата си да те посрѣщне? Врѣме ли е да взе-
мешъ сребро, и да вземешъ дрехи, и маслини,
и лозия, и овци, и говеда, и раби, и раби-
ни? (27) Заради това проказата на Неемана
[н]ще се залѣпи у тебе и у сѣмето ти въ вѣкъ.
И излѣзе отъ лицето му [о]прокаженъ като
снѣгъ.

ГЛАВА 6.

И [а]рекоха пророческитѣ синове на Елисея:
Ето сега, мѣстото въ което ние живѣемъ прѣдъ
тебе тѣсно е за насъ. (2) Нека отидемъ, мо-
лимъ, до Йорданъ, и отъ тамъ да вземемъ
всѣки по една греда, и да си направимъ тамъ
мѣсто дѣто да живѣемъ. А той рече: Идете,

г Бит. 30;2. Втор. 32;39. 1 Цар. 2;6.
д Виж. Гл. 4;41. Иоан. 9;7.
е Иовъ 33;25.
ж Лука 4;27.
з Дан. 2;47. 3;29. 6;26,27.
и Бит. 33;11.
к Гл. 3;14.
л Бит. 14;23. Виж. Мат. 10;8. Дѣян. 8;18,20.
м Гл. 7;2,17.
н 1 Тим. 6;10.
о Изх. 4;6. Числа 12;10. Гл. 15;5.

а Гл. 4;38.

(3) И рече единий: Благоволи, моля, да дой-
дешъ съ рабитѣ си. И рече: Ще дойда. (4) И
отиде съ тѣхъ. И като отидоха при Иорданъ,
сѣчеха дърва. (5) И като сваляше единътъ
гредата, падна желѣзото въ водата; и извика
и рече: О, господарю! и то бѣше заемнато!
(6) А человѣкътъ Божий рече: Дѣ падна? И
показа му мѣстото. Тогазъ ботсѣче едно дърво
та хвърли тамъ; и желѣзото изплава. (7) И
рече: Вземи си го. И прострѣ ржката си
та го взе.

(8) А Сирийскийтъ царь ратуваше противъ
Израиля, и направи съвѣтъ съ рабитѣ си и
рече: На еди-кое и на еди-кое мѣсто ще раз-
положа стана си. (9) И проводи человѣкътъ
Божий на Израилевия царь и рече: Пази се
да не прѣминешъ това мѣсто, защото Сирий-
цитѣ нападнаха тамъ. (10) И проводи Изра-
илевий царь на мѣстото което му рече чело-
вѣкътъ Божий и завардва за него; и упази се
отъ тамъ не единъжъ нито дважъ.

(11) И смути се сърдцето на Сирийския царь
за това нѣщо; и свика рабитѣ си та имъ
рече: Не щете ли да ми извѣстите кой отъ
нашитѣ е къмъ Израилевия царь? (12) И рече
единъ отъ рабитѣ му: Никой, Господарю мой
царю; но Елисей пророкътъ който е въ Из-
раиль извѣстява на Израилевия царь думитѣ
които говоришъ въ клѣтьта на ложницата си.
(13) И рече: Идете та вижте дѣ е, за да про-
водя да го хванатъ. И извѣстиха му и ре-
коха: Ето, ᵉвъ Дотанъ е. (14) И проводи тамъ
коне, и колесници, и велико воинство които
дойдоха прѣзъ нощь та обиколиха града. (15) И
когато стана на утриньта слугата на человѣка
Божий та излѣзе, ето, войска бѣше обиколи-
ла града съ коне и колесници; и рече му
слугата му: Ахъ, господарю! какво ще пра-
вимъ? (16) А той рече: Не бой се; защото
ᵍповече сж онѣзи които сж съ насъ нежели
онѣзи които сж съ тѣхъ. (17) И помоли се
Елисей и рече: Господи, отвори, моля се,
очитѣ му за да види. И отвори Господь очитѣ
на слугата, та видѣ; и, ето, гората бѣ пълна
ᵈсъ коне и колесници огнени около Елисея.
(18) И когато слѣзоха къмъ него *Сирийцитѣ*,
помоли се Елисей Господу и рече: Порази,
моля се, тѣзи люде съ слѣпота. И ᵉпорази ги
съ невидѣние споредъ словото на Елисея. (19) И
рече имъ Елисей: Не е този пжтьтъ, нито този
градъ: дойдете слѣдъ мене, и ще ви заведа
при человѣка когото търсите. И отведе ги въ
Самария. (20) И когато дойдоха въ Самария,
рече Елисей: Отвори, Господи, очитѣ на тѣзи
да гледатъ. И отвори Господь очитѣ имъ, та
видѣха; и, ето, бѣха всрѣдъ Самария.

(21) И като ги видѣ Израилевътъ царь, рече
на Елисея: Да поразя ли? да поразя ли, отче
мой? (22) А той рече: Не поразявай. Поразилъ
ли си ти онѣзи които си плѣнилъ съ меча си
и съ лжка си? ᵂТури хлѣбъ и вода прѣдъ
тѣхъ; и да ядатъ и да пиятъ, и да отидатъ
при господаря си. (23) И тури прѣдъ тѣхъ
много ястие; и като ядоха и пиха, пусна ги,
та отидоха при господаря си. И ᶾне дойдоха
вече Сирийскитѣ пълкове въ земята на Из-
раиля.

(24) А слѣдъ това, Венададъ Сирийский царь
събра всичкото си воинство, и възлѣзе та об-
сади Самария. (25) И стана голѣмъ гладъ въ
Самария; и, ето, обсадиха я додѣто глава ос-
лова се продаде за осемдесеть сребърника, и
четвъртьта на единъ кавъ *харейонимъ за
петь сребърника.

(26) И като замииаваше Израилевътъ царь
по стѣната, една жена извика къмъ него и
казваше: Помогни, господарю мой царю. (27) А
той рече: Ако ти Господь не помогне, отъ
дѣ ще ти помогна азъ? да ли отъ гумното или
отъ жлеба? (28) И рече ѝ царьтъ: Що имашъ?
А тя рече: Тая жена ми рече: Дай сина си
да го изядемъ днесь, а утрѣ ще изядемъ моя
синъ. (29) И ⁱсварихме моя синъ та го изя-
дохме; и рекохъ ѝ на утрѣшния день: Дай
сина си да го изядемъ; а тя скри сина си.
(30) И като чу царьтъ думитѣ на жената ʲраз-
дра дрехитѣ си; и като минуваше връхъ стѣ-
ната, людетѣ видѣха, и ето врѣтище извжтрѣ
върху снагата му. (31) И рече: ᵏТака да ми
направи Богъ и така да приложи ако главата
на Елисея Сафатовия синъ остане на него
днесь.

(32) А Елисей седѣше въ дома си, и ᵐстар-
цитѣ седѣха съ него; и проводи *царьтъ* мжжъ
отъ себе си; но прѣди да дойде при него
вѣститель, той рече на старцитѣ: ⁿНе ви-
дите ли че този синътъ ᵒна убийцата прово-
ди да отнеме главата ми? Гледайте, като дойде

б Гл. 2;21.
в Бит. 37;17.
г 2 Лѣт. 32;7
Псал. 55;18.
Рим. 8;31.

д Гл. 2;11. Псал. 34;7.
68;17. Зах. 1;8. 6;1-7.
е Бит. 19;11.
ж Рим. 12;20.
з Гл. 5;2. Ст. 8,9.

* Гълъбовъ гной, вѣ-
роятно единъ видъ
сочиво.
и Лев. 26;29.
Втор. 28;53,57.

к 3 Цар. 21;27. [19;2.
л Руть 1;17. 3 Цар.
м Иез. 8;1. 20;1.
н Лук. 13;32.
о 3 Цар. 18;4.

вѣстительтъ, затворете вратата и спрете го при вратата: тропотътъ на нозѣтѣ на господаря му не е ли слѣдъ него? (33) И още като говорѣше съ тѣхъ, ето, слѣзе при него вѣстительтъ; и рече: Ето, отъ Господа е това зло: [а]какво вече да се надѣя на Господа?

ГЛАВА 7.

И рече Елисей: Чуйте словото Господне. Така говори Господь: [а]Утрѣ, около този часъ, една сата чисто брашно *ще се продаде* за единъ сикълъ, и двѣ сати ечникъ за единъ сикълъ, при портата на Самария. (2) И князътъ на когото на рѫката се подпираше царьтъ [б]отговори на Божия человѣкъ та рече: И [в]прозорци ако би направилъ Господь на небето можеше ли това нѣщо да стане? А той рече: Ето, ще видишъ съ очитѣ си, но нѣма да ядешъ отъ него.

(3) А [г]въ входа на портата имаше четирма мѫже прокажени; и рекоха си единъ на другъ: Защо *да* седимъ ние тукъ додѣ умремъ? (4) Ако речемъ да влѣземъ въ града, гладьтъ е въ града, и ще умремъ тамъ: ако седимъ тукъ, пакъ ще умремъ. Сега прочее, да идемъ та да припаднемъ въ Сирийския станъ. Ако ни оставятъ живи, ще живѣемъ; ако ли ни умъртвятъ, ще умремъ. (5) И станаха като мръкнуваше за да влѣзатъ въ Сирийския станъ; и когато дойдоха до края на Сирийския станъ, ето, нѣмаше человѣкъ тамъ. (6) Защото Господь бѣше направилъ [д]да се чуе въ стана на Сирийцитѣ тропотъ отъ колесници и тропотъ отъ коне, тропотъ отъ голѣма войска; и рекоха си единъ на другъ: Ето, Израилевътъ царь е наемналъ противъ насъ [е]Хетейскитѣ царе и Египетскитѣ царе за да дойдатъ върхъ насъ. (7) Заради това [ж]станаха та побѣгнаха въ тъмнината, и оставиха шатритѣ си, и конетѣ си, и ослитѣ си, стана както бѣше, и побѣгнаха за живота си.

(8) И когато тѣзи прокажени отидоха до края на стана, влѣзоха въ единъ шатъръ та ядоха и пиха, и взеха отъ тамъ сребро и злато и дрехи, и отидоха та *ги* скриха; и върнаха се та влѣзоха въ другъ шатъръ, и взеха *други* отъ тамъ, и отидоха та скриха *и тѣхъ*. (9) Тогазъ рекоха помежду си: Ние не правимъ добрѣ: този день е день на добри извѣстия, а ние мълчимъ: ако чакаме до развидѣлението на зората, нѣкоя бѣда ще ни сполети; нека прочее отидемъ да извѣстимъ *това* въ дома царевъ. (10) И тъй, отидоха та извикаха на градския вратарь, и извѣстиха имъ и рекоха: Отидохме въ стана на Сирийцитѣ, и, ето, нѣмаше тамъ человѣкъ нито гласъ отъ человѣкъ, само коне вързани, и осли вързани, и шатри както се намираха. (11) И извикаха портаритѣ, и тѣ извѣстиха *това* въ дома на царя.

(12) И стана царьтъ прѣзъ нощьта та рече на рабитѣ си: Сега ще ви извѣстя що направиха намъ Сирийцитѣ: познаха че сме гладни, и излѣзоха изъ стана за да се скриятъ по нивитѣ, и казватъ: Когато излѣзатъ изъ града ще ги хванемъ живи, и ще влѣземъ въ града. (13) А единъ отъ рабитѣ му отговори и рече: Нека взематъ, моля, петь отъ останалитѣ коне които останаха въ града, (ето, тѣ сѫ както всичкото множество на Израиля което остана въ него; ето, тѣ сѫ както всичкото множество на Израилянитѣ които се изнуриха,) и нека проводимъ да видимъ. (14) И взеха двѣ колесници съ коне; и проводи царьтъ задъ Сирийския станъ, и рече: Идете та вижте. (15) И отидоха слѣдъ тѣхъ дори до Иорданъ; и ето всичкия пѫть пълонъ съ дрехи и сѫсѫди които Сирийцитѣ бѣха хвърлили въ бързането си. И върнаха се вѣстителитѣ та извѣстиха *това* на царя.

(16) И излѣзоха людетѣ та разграбиха стана на Сирийцитѣ. И продаде се една сата чисто брашно за единъ сикълъ, и двѣ сати ечникъ за единъ сикълъ, [з]споредъ словото Господне. (17) И тури царьтъ на портата князя на когото на рѫката се подпираше; и стѫпкаха го людетѣ въ портата, и умрѣ, [и]както рече человѣкътъ Божий който говори когато царьтъ слѣзе при него. (18) И както говори человѣкътъ Божий на царя и рече: [к]Двѣ сати ечникъ за сикълъ, и една сата чисто брашно за сикълъ ще бѫдатъ утрѣ около този часъ въ портата на Самария, (19) а князътъ отговори на человѣка Божий и рече: Ако би Господь направилъ и прозорци на небето можеше ли таквозъ нѣщо да стане? а той рече: Ето, ще видишъ *това* съ очитѣ си, но не ще да ядешъ отъ него, (20) така му и стана; защото людетѣ го стѫпкаха въ портата, и умрѣ.

а Иовъ2;9.

—

а Ст.18,19.
б Ст.17,19,20. Гл.5;18.
в Мал.3;10.
г Лев.13;46.
д 2Цар.5;24. Гл.19;7. Иовъ15;21.
е 3Цар.10;29.
ж Псал.48;4-6. Прит.28;1.
з Ст.1.
и Гл.6;32. Ст.2.
к Ст.1.

—

ГЛАВА 8.

И говори Елисей на жената [а]на която съживи сина и рече: Стани та иди, ти и домътъ ти, и пришелствувай дѣто можешъ пришелствува; защото Господь [б]повика глада, и ще дойде върхъ земята седемь години. (2) И стана жената та направи споредъ словото на Божия человѣкъ, и отиде, тя и домътъ ѝ, та пришелствува въ земята на Филистимцитѣ седемь години.

(3) А слѣдъ свършъка на седемьтѣ години, върна се жената отъ земята на Филистимцитѣ; и излѣзе да извика къмъ царя за кѫщата си и за нивитѣ си. (4) И говори царьтъ на [в]Гиезия, слугата на человѣка Божий, и рече: Я ми прикажи всичкитѣ голѣми дѣла които направи Елисей. (5) И като приказваше на царя [г]какъ бѣ съживилъ мъртвия, ето, жената на която сина бѣше съживилъ той извика къмъ царя за кѫщата си и за нивитѣ си. И рече Гиезий: Господарю мой царю, тая е жената, и този е синъ ѝ когото съживи Елисей. (6) И попита царьтъ жената, и тя му приказа *работата*. Тогазъ ѝ даде царьтъ единъ скопецъ, и рече: Повърни всичкитѣ ѝ нѣща и всичкитѣ произведения отъ нивитѣ ѝ отъ който день е оставила земята до сега.

(7) А Елисей отиде въ Дамаскъ. А Венададъ Сирийскиятъ царь бѣ боленъ; и извѣстиха му и рекоха: Человѣкътъ Божий дойде до тукъ. (8) И рече царьтъ [д]Азаилу: [е]Вземи въ рѫката си даръ та иди да посрѣщнешъ человѣка Божий, и [ж]попитай чрѣзъ него Господа: Ще се съвзема ли отъ тази болесть? (9) И отиде Азаилъ да го посрѣщне като взе даръ въ рѫката си, и отъ всѣко добро отъ Дамаскъ четиридесеть камили товаръ; и отиде та застана прѣдъ него и рече: Синъ ти Венададъ Сирийскиятъ царь прати ме при тебе и казва: Ще се съвзема ли отъ тази болесть? (10) И рече му Елисей: Иди, кажи му: Ей, ще се съвземешъ; но Господь ми яви че [з]непрѣмѣнно ще умре. (11) И утвърди лицето си *на него* безъ да мръдне додѣ се засрами той; [и]и плака человѣкътъ Божий. (12) И рече Азаилъ: Защо плачешъ, господине мой? А той отговори: Защото зная [к]колко зло ще сторишъ на Израилевитѣ синове: твърдинитѣ имъ ще прѣдадешъ на огънь, и юношитѣ имъ [л]ще избиешъ съ мечь, и младенцитѣ имъ ще съкрушишъ, и непразднитѣ имъ ще разпоришъ. (13) И рече Азаилъ: Но [м]що е рабътъ ти, псето, та да направи това голѣмо нѣщо? И рече Елисей: [н]Господь ми показа че ти ще се въцаришъ надъ Сирия. (14) Тогазъ тръгна отъ Елисея та дойде при господаря си; а той му рече: Що ти каза Елисей? И отговори: Рече ми: Ей, ще се съвземешъ. (15) А на другия день взе завивката, и като я натопи въ вода разпрострѣ по лицето му; и умрѣ, а вмѣсто него въцари се Азаилъ.

(16) И въ петото лѣто на Иорама сина на Ахаава Израилевия царь, когато царуваше Иосафатъ надъ Юда, [о]въцари се Иорамъ синътъ на Иосафата Юдиния царь. (17) [п]На възрасть тридесеть и двѣ години бѣ когато се въцари, и царува осемь години въ Ерусалимъ. (18) И ходи въ пѫтя на Израилевитѣ царе както направи Ахаавовътъ домъ, защото [р]Ахаавова дъщеря бѣше жена му; и направи зло прѣдъ Господа. (19) Но Господь не рачи да изтрѣби Юда, заради Давида раба си, [с]както му рече че ще му даде свѣтилникъ и на синоветѣ му въ вѣкъ.

(20) Въ неговитѣ дни [т]отстѫпи Едомъ отъ подъ рѫката на Юда, и [у]поставиха царь надъ себе си. (21) За това замина Иорамъ въ Саиръ, и всичкитѣ колесници съ него; и като стана прѣзъ нощь порази Едомцитѣ които бѣха около него, и колесниценачалницитѣ; а людетѣ побѣгнаха въ шатритѣ си. (22) Но Едомъ отстѫпи отъ подъ рѫката на Юда, дори до този день. Тогазъ въ истото врѣме [ф]отстѫпи и Ливна

(23) А останалитѣ дѣяния на Иорама, и всичко каквото стори той, не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтописитѣ на Юдинитѣ Царе? (24) И заспа Иорамъ съ отцитѣ си, и погребе се съ отцитѣ си въ Давидовия градъ; и въцари се вмѣсто него [х]Охозия синъ му.

(25) Въ дванадесетото лѣто на Иорама Ахаавовия синъ Израилевия царь въцари се Охо-

а Гл. 4;35.
б Псал. 105;16. Аг. 1;11.
в Гл. 5;27.
г Гл. 4;35.
д 3 Цар. 19;15. 1 Цар. 9;7. 3 Цар. 14;3. Гл. 5;5.
ж Гл. 1;2.
з Ст. 15.
и Лука 19;41.
к Гл. 10;32. 12;17. 13;3,7. Амосъ 1;3.
л Гл. 15;16. Осия 13;16. Амосъ 1;13.
м 1 Цар. 17;43.
н 3 Цар. 19;15.
о 2 Лѣт. 21;3,4.
п 2 Лѣт. 21;5, и дрг.
р Ст. 26.
с 2 Цар. 7;13. 3 Цар. 11;36. 15;4. 2 Лѣт. 21;7.
т Бит. 27;40. 2 Лѣт. 21;8-10.
у 3 Цар. 22;48.
ф 2 Лѣт. 21;10.
х 2 Лѣт. 22;1.

зии синътъ на Йорама Юдинйия царь. (26)[ц] На възцарение двадесеть и двѣ години бѣ Охозия когато се възцари, и царува една година въ Ерусалимъ. И името на майка му бѣ Гатолия, дъщеря на Амрия Израилевия царь. (27) И [ч]ходи въ пѫтя на Ахаавовия домъ, и направи той зло прѣдъ Господа както Ахаавовътъ домъ, защото бѣ зеть на Ахаавовия домъ. (28) И отиде [ш]съ Йорама Ахаавовия синъ на бой противъ Азаила Сирийския царь въ Рамотъ-галаадъ; и наранихж Сирийцитѣ Йорама. (29) И [щ]възвърна се царь Йорамъ за да се изцѣли въ Йезраель отъ ранитѣ *си* които му направихж Сирийцитѣ въ 'Рама когато ратуваше противъ Азаила Сирийския царь. И [ъ]Охозия Йорамовътъ синъ Юдинътъ царь слѣзе за да види Йорама Ахаавовия синъ въ Йезраель, защото бѣ боленъ.

ГЛАВА 9.

[а]А пророкъ Елисей повика единого [б]отъ пророческитѣ синове та му рече: [в]Прѣпаши чрѣслата си, и вземи въ рѫката си този съсѫдъ съ елея та [г]иди въ Рамотъ-галаадъ; (2) и когато влѣзешъ тамъ ще видишъ тамъ Ииуя сина на Иосафата, Намесиевия синъ; и ще влѣзешъ та ще го дигнешъ [д]отъ срѣдъ братята му, и ще го въведешъ въ по-вътрѣшната стая. (3) И земи съсѫда съ елея та излей на главата му, и речи: Така говори Господь: Помазахъ те царь надъ Израиля. Тогазъ отвори вратата и бѣгай, и не се бави. (4) И отиде юношата, младиятъ пророкъ, въ Рамотъ-галаадъ.

(5) И когато дойде, ето, началницитѣ на войнството седѣхж; и рече: Имамъ слово къмъ тебе, о началниче. И рече Ииуй: Къмъ кого отъ всичкитѣ насъ? А той рече: Къмъ тебе, началниче. (6) И стана та влѣзе въ дома; и изля елея на главата му, и рече му: [е]Така говори Господь Богъ Израилевъ: Помазахъ те царь надъ людетѣ Господни, надъ Израиля. (7) И ще поразишъ дома на господаря си Ахаава, ща да отмъстя кръвьта на рабитѣ си пророцитѣ, и кръвьта на всичкитѣ раби Господни, [ж]отъ рѫката на Иезавель; (8) защото всичкий Ахаавовъ домъ ще се изтрѣби; и [з]ще погубя отъ Ахаава [и]всичко до кракъ, и [к]затворения и оставения въ Израиля; (9) и ще направя дома на Ахаава както [л]дома на Иеровоама Наватовия синъ, и както [м]дома на Вааса Ахииния синъ; (10) и [н]Иезавель — песетата ще я изядѫтъ въ нивата на Иезраель, и не ще да има кой да я погребе. И като отвори вратата, побѣгна.

(11) И излѣзе Ииуй при рабитѣ на господаря си; и рече му *единъ*: Миръ ли? [о]Защо дойде при тебе този безуменъ? А той имъ рече: Вие познавате человѣка и говоренето му. (12) И рекоха: Лъжливо е: кажи ни, молимъ. А той рече: Така и така ми говори и рече: Така говори Господь: Помазахъ те царь надъ Израиля. (13) Тогазъ побързахж, и [п]като взехж всѣкий дрехата си турихж ги подъ него на върха на стѫпалата, и възтрѫбихж съ трѫба и рекохж: Възцари се Ииуй. (14) И Ииуй синътъ на Иосафата, Намесиевия синъ, направи съзаклятие противъ Иорама. (А Иорамъ пазѣше Рамотъ-галаадъ, той и всичкий Израиль, отъ лицето на Азаила Сирийския царь. (15) И [р]върналъ се бѣше царь Иорамъ за да се изцѣли въ Иезраель отъ ранитѣ които Сирийцитѣ му направихж когато ратуваше противъ Азаила Сирийския царь.) И рече Ииуй: Ако е вашето мнѣние *съ мене*, то нека не излѣзе *никой* да бѣга изъ града за да отиде да извѣсти това въ Иезраель. (16) И възседна Ииуй та отиде въ Иезраель; защото Иорамъ лежеше тамъ. [с]И Охозия Юдинътъ царь бѣ слѣзълъ да види Иорама. (17) И стоеше стражътъ на стълпа въ Иезраель, и, като видѣ четата на Ииуя който идѣше, рече: Чета гледамъ. И рече Иорамъ: Вземи всадникъ и проводи да ги посрѣщне; и нека попита: Миръ ли? (18) Отиде прочее всадникътъ на конь да го посрѣщне, и рече: Така говори царьтъ: Миръ ли? И рече Ииуй: Що имашъ ти съ мира? завърни се слѣдъ мене. И извѣсти стражътъ и рече: Вѣстительтъ отиде до тѣхъ, и не се върна. (19) И проводи втори всадникъ на конь, който отиде при тѣхъ та рече: Така

ц Виж. 2 Лѣт. 22;2.
ч 2 Лѣт. 22;3,4.
ш 2 Лѣт. 22;5.
' т. е., Рамотъ.
щ Гл. 9;15.
ъ Гл. 9;16. 2 Лѣт. 22;6,7.
а 3 Цар. 20;35.
б Гл. 4;29. Иер. 1;17.
в Гл. 8;28,29.
г Ст. 5,11.
д 3 Цар. 19;16.
е 3 Цар. 19;16. 2 Лѣт. 22:7.
ж 3 Цар. 18;4. 21;15.
з 3 Цар. 14;10. 21;21.
и 1 Цар. 25;22.
к Втор. 32;36.
л 3 Цар. 14;10. 15;29. 21;22.
м 3 Цар. 16;3,11.
н 3 Цар. 21;23. Ст. 35,36.
о Иер. 29;26. Иоан. 10:20. Дѣян. 26;24. 1 Кор. 4;10.
п Мат. 21;7.
р Гл. 8;29.
с Гл. 8;29.

говори царьтъ: Миръ ли? И отговори Ииуй: Що имашъ ти съ мира? завърни се слѣдъ мене. (20) И извѣсти стражьтъ и рече: Отиде до тѣхъ, и не се върна; а ходенето е както ходенето на Ииуя Намесиевия синъ, защото ходи като неистовъ. (21) И рече Иорамъ: Впрѣгнете. И впрѣгнаха колесницата му. И [т]излѣзоха Иорамъ Израилевий царь и Охозия Юдиний царь, всѣки въ колесницата си, та отидоха да посрѣщнатъ Ииуя, и намѣриха го въ [у]нивата на Навутея Иезраелеца.

(22) И като видѣ Иорамъ Ииуя, рече: Миръ ли, Ииуе? А той отговори: Какъвъ миръ доде се умножаватъ блудоветѣ на Иезавель майка ти, и чарованията ѝ? (23) И завърна Иорамъ рѫцѣтѣ си та побѣгна, и думаше на Охозия: Лъсть, Охозие! (24) А Ииуй дръпна лѫка си та порази Иорама между мишцитѣ му; и стрѣлата излѣзе прѣзъ сърдцото му; а той се прѣгърби въ колесницата си. (25) И рече *Ииуй* на Видкара войводата си: Вземи *та* го хвърли въ частьта на Навутея Иезраелеца; защото напомни си, когато азъ и ти бѣхме яхнали слѣдъ Ахаава отца му, че [у]Господь произнесе противъ него това изречение: (26) Ей, видѣхъ вчера кръвьта на Навутея и кръвьта на синоветѣ му, говори Господь; и [ф]ще ти направя въздаяние въ тази часть, говори Господь. Сега прочее дигни, хвърли го въ *тази* часть споредъ словото Господне.

(27) А Охозия Юдинътъ царь като видѣ *това* побѣгна прѣзъ пѫтя на кѫщата на градината. И погна слѣдъ него Ииуй, и рече: Поразете и тогози въ колесницата. *И поразиха го* въ възхода на Гуръ, близу до Ивлеамъ; и побѣгна [х]въ Магедонъ, и умрѣ тамъ. (28) И донесоха го рабитѣ му на колесница въ Ерусалимъ, и погребоха го въ гроба му съ отцитѣ му въ Давидовия градъ.

(29) А въцарилъ се бѣ Охозия надъ Юда въ единадесетото лѣто на Иорама Ахаавовия синъ.

(30) И дойде Ииуй въ Иезраель; и като чу Иезавель [ц]тегли стибие на очитѣ си, и украси главата си та надникна прѣзъ прозореца. (31) И, като влизаше въ портата Ииуй, тя рече [ч]Има ли миръ Зимрий, убийцата на господаря си? (32) А той подигна лицето си къмъ прозореца и рече: Кой е съ мене? кой? И надникнаха къмъ него двама трима скопци. (33) И рече: Хвърлете я долу. И хвърлиха я долу, и пръсна отъ кръвьта ѝ по стѣната и по конетѣ; и той я стѫпка. (34) И като влѣзе та яде и пи рече: Идете да видите сега тази проклета и я погребете, [ш]защото е царска дъщеря. (35) И отидоха да я погребатъ, но не намѣриха отъ нея освѣнъ лоба, и нозѣтѣ, и дланитѣ на рѫцѣтѣ. (36) И върнаха се та му извѣстиха. А той рече: Това е словото Господне което говори чрѣзъ раба си Илия Тесвиеца и рече: [щ]Въ нивата на Иезраель ще изядатъ псетата плътьта на Иезавель; (37) и трупътъ на Иезавель ще бѫде [ъ]като гной по лицето на полето въ нивата на Иезраель, щото да не рекатъ: Тая е Иезавель.

ГЛАВА 10.

А имаше Ахаавъ седемдесеть синове въ Самария. И писа Ииуй писма та проводи въ Самария на Иезраелскитѣ началници, на старѣйшинитѣ, и на дѣтовъзпитателитѣ на Ахаава и рече: (2) Сега като пристигне у васъ това послание, понеже имате синоветѣ на господаря си, и имате колесницитѣ, и конетѣ, и градъ утвърденъ, и орѫжия, (3) вижте кой е по-добриятъ и по-угодниятъ помежду синоветѣ на господаря ви та *го* поставете на отеческия му прѣстолъ, и ратувайте за дома на господаря си. (4) Но тѣ се уплашиха твърдѣ много, и рекоха: Ето, двама царе не устояха прѣдъ лицето му; и какъ ще устоимъ ние? (5) И понечительтъ на дома, и попечительтъ на града, и старѣйшинитѣ, и дѣтовъзпитателитѣ проводиха на Ииуя и рекоха: Ние сме ти раби, и ще направимъ всичко каквото ни речешъ: нѣма да направимъ никого царь: направи каквото е угодно прѣдъ очитѣ ти.

(6) Тогазъ имъ писа второ послание и рече: Ако сте мои и слушате гласа ми, вземете главитѣ на человѣцитѣ, на синоветѣ на господаря си, та дойдете при мене въ Иезраель утрѣ въ този часъ. (А царскитѣ синове, седемдесеть человѣци, бѣха съ градскитѣ голѣмци които ги възпитаваха.) (7) И като стигна посланието при тѣхъ, хванаха царскитѣ синове [а]та ги заклаха, седемдесеть человѣци, и турнха главитѣ имъ въ кошници та му ги пратиха въ Иезраель. (8) И дойде вѣстительтъ та му извѣсти и рече: Донесоха главитѣ на царскитѣ синове. И той рече: Турете ги на два купа въ входа на портата до утрѣ. (9) И на утриньта излѣзе та застана и рече на всичкитѣ лю-

т 2 Лѣт. 22;7.
у 3 Цар. 21;29.
ф 3 Цар. 21;19.
х 2 Лѣт. 22;9.
ц Иез. 23;40.
ч 3 Цар. 16;9-20.
ш 3 Цар. 16;31.
щ 3 Цар. 21;23.
ъ Псал. 83;10.
—
а 3 Цар. 21;21.

де: вие сте праведни: ето, [б]азъ направихъ
съзаклятие противъ господаря си та го умър-
тихъ; но кой порази всички тѣзи? (10) Познай-
те сега че [в]нѣма да падне на земята *нищо*
отъ словото Господне което говори Господь
противъ дома на Ахаава; защото свърши Го-
сподь което говори [г]чрѣзъ раба си Илия.
(11) И порази Ииуй всичкитѣ останали отъ
дома на Ахаава въ Иезраель, и всичкитѣ му
голѣмци, и домашнитѣ му, и свещеницитѣ му,
щото не му остави остатъкъ.
(12) Сетнѣ стана та тръгна и дойде въ Са-
мария. *И* въ пѫтя като бѣше близу при Ве-
такадъ на овчаритѣ (13) [д]намѣри Ииуй бра-
тята на Охозия Юдиния царь, и рече: Кои
сте? А тѣ рекоха: Братя сме на Охозия, и
слизаме да поздравимъ синоветѣ на царя и
синоветѣ на царицата. (14) И рече: Хванете
ги живи. И хванаха ги живи та ги заклаха
при кладенеца на Ветакадъ, четиридесеть и
два человѣка: не оставиха ни едного отъ тѣхъ.
(15) И като тръгна отъ тамъ намѣри [е]Иона-
два [ж]Рихавовия синъ, *който идѣше* да го
посрѣщне; и поздрави го и рече му: Право
ли е сърдцето ти както е моето сърдце съ
твоето сърдце? И отговори Ионадавъ: Право
е. Ако е, [з]дай рѫката си. И даде рѫката си;
и възкачи го при себе си на колесницата.
(16) И рече: Дойди съ мене та [и]видишъ рев-
ностьта ми заради Господа. И качиха го въ
колесницата му.
(17) И когато дойде въ Самария, [к]порази
всичкитѣ останали отъ Ахаава въ Самария
додѣ го погуби, споредъ словото Господне
[л]което говори на Илия. (18) Тогазъ събра
Ииуй всичкитѣ люде та имъ рече: [м]Ахаавъ
работи на Ваала малко: Ииуй ще му работи
много. (19) Сега прочее повикайте ми [н]всич-
китѣ пророци на Ваала, всичкитѣ му слу-
жители, и всичкитѣ му жреци: нека нé от-
сѫтствува никой, защото имамъ голѣма жъртва
на Ваала: всѣки който отсѫтствува нѣма да
остане живъ. Но Ииуй направи *това* съ из-
мама, съ намѣрение да изтрѣби Вааловитѣ
служители. (20) И рече Ииуй: Прогласете тър-
жество за Ваала. И прогласиха. (21) И про-
води Ииуй по всичкия Израиль, та дойдоха
всичкитѣ Ваалови служители; и не остана
никой да не дойде. И дойдоха [о]въ дома на
Ваала; и напълни се Вааловътъ домъ отъ край
до край. (22) И рече на одеждохранителя: Из-
вади одежди за всичкитѣ Ваалови служители.
И изваде имъ одежди. (23) И влѣзе Ииуй и
Ионадавъ Рихавовътъ синъ у Вааловия домъ;
и рече на Вааловитѣ служители: Изпитайте
та вижте да нѣма съ васъ никой отъ рабитѣ
на Иеова, но само служителитѣ на Ваала.
(24) И когато влѣзоха за да принесатъ жъртви
и всесъжения, Ииуй нареди вънъ осемдесеть
мѫже, и рече: Който остави да побѣгне нѣ-
кой отъ человѣцитѣ които азъ приведохъ въ
рѫцѣтѣ ви, [п]животътъ му *ще бѫде* вмѣсто
неговия животъ.
(25) И като свърши да принося всесъжение-
то, рече Ииуй на тѣлохранителитѣ и на пъл-
ковницитѣ: Влѣзте, поразете ги: никой да не
излѣзе. И поразиха ги тѣлохранителитѣ и
пълковницитѣ съ острото на ножа, и хвърли-
ха *ги* вънъ. И отидоха до града на Вааловия
домъ, (26) и [р]извадиха кумиритѣ на Ваало-
вия домъ та ги изгориха, (27) и строшиха
идола на Ваала, и съсипаха Вааловия домъ, и
[с]направиха го гноище дори до този день.
(28) Така изтрѣби Ииуй Ваала отъ Израиля.
(29) Но не се отдалечи Ииуй отъ грѣховетѣ
на Иеровоама Наватовия синъ който направи
Израиля да съгрѣши, *сирѣчь, отъ* [т]златнитѣ
телета които бѣха въ Ветилъ и въ Данъ.
(30) И рече Господь на Ииуя: Понеже стори
ти добро че свърши онова което е угодно прѣдъ
очитѣ ми, и направи ти на Ахаавовия домъ
споредъ всичко което *бѣ* въ сърдцето ми, [у]си-
новетѣ ти до четвъртия родъ ще седятъ на
Израилевия прѣстолъ. (31) Но не внима Ииуй
да ходи съ всичкото си сърдце въ закона на
Господа Бога Израилева: не се отдалечи [ф]отъ
грѣховетѣ на Иеровоама който направи Из-
раиля да съгрѣши. (32) Въ онѣзи дни почна
Господь да кастри Израиля; и [х]порази ги
Азаилъ въ всичкитѣ Израилеви прѣдѣли, (33) отъ
Иорданъ къмъ изтокъ на слънцето всичката
Галаадска земя, Гаддитѣ, и Рувимцитѣ, и
Манасийцитѣ, отъ Ароиръ на потока Арнонъ,
и [ц]Галаадъ, и Васанъ.
(34) А останалитѣ дѣяния на Ииуя, и всич-
ко що направи, и всичкитѣ му юначества, не

б Гл. 9;14,24.
в 1 Цар. 3;19.
г 3 Цар. 21;19,21,29.
д Гл. 8;29. 2 Лѣт. 22;8.
е Иер. 35;6, и др.
ж 1 Лѣт. 2;55.
з Езд. 10;19.
и 3 Цар 19;10.
к Гл. 9;8. 2 Лѣт. 22;8.
л 3 Цар. 21;21.
м 3 Цар. 16;31,32.
н 3 Цар. 22;6.
о 3 Цар. 16;32.
п 3 Цар. 20;39.
р 3 Цар. 14;23.
с Езд. 6;11. Дан. 2;5. 3;29.
т 3 Цар. 12;28,29.
у Виж. Ст. 35. Гл. 13;1,10. 14;23. 15;8,12.
ф 3 Цар. 14;16.
х Гл. 8;12.
ц Амосъ 1;3.

сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе? (35) И заспа Иуй съ отцитѣ си; и погребоха го въ Самария. И въцари се вмѣсто него Иоахазъ синъ му. (36) И врѣмето въ което Иуй царува надъ Израиль въ Самария бѣ двадесеть и осемь години

ГЛАВА 11

А [а]Готолия Охозиевата [б]майка, като видѣ че умрѣ синъ й, стана та погуби всичкото царско сѣме. (2) Но Иосавеета дъщерята на царь Иорама, сестра на Охозия, взе Иоаса Охозиевия синъ та го открадна отсрѣдъ царскитѣ синове като ги убиваха, него и доилката му, *и тури го* въ ложницата, и скриха го отъ лицето на Готолия, та не биде убитъ. (3) И съ нея бѣ скритъ въ дома Господень шесть години; и Готолия царуваше въ тази земя

(4) И [в]въ седмото лѣто Иодай проводи и, като взе стоначалницитѣ съ чиноначалницитѣ и тѣлохранителитѣ, доведе ги при себе си въ дома Господень, и направи договоръ съ тѣхъ, и закле ги въ дома Господень, и показа имъ царския синъ. (5) И заповѣда имъ и рече Това е дѣлото което щѐ направите: третината отъ васъ които влазяте [г]въ сѫбота ще пазите стражата на царския домъ; (6) и третината *ще бѫде* при вратата Суръ, и третината при вратата които сѫ задъ тѣлохранителитѣ така ще пазите стражата на дома за да се не насилствува. (7) И два пълка отъ васъ, всички които излазятъ въ сѫбота, ще пазятъ стражата на дома Господень около царя. (8) И ще заобиколяте царя наоколо, всѣки да има орѫжията си въ рѫката си; и който влѣзе въ редоветѣ, да се умъртви; и щѫдете съ царя когато излазя и когато влазя.

(9) И [д]направиха стоначалницитѣ по всичко що заповѣда Иодай священикътъ, и взеха всѣки мѫжетѣ си които влазяха въ сѫбота съ тѣзи които излазяха въ сѫбота та дойдоха при Иодая священика (10) И даде священикътъ на стоначалницитѣ копията и щитоветѣ на царь Давида които бѣха въ дома Господень. (11) И тѣлохранителитѣ имаха всѣки орѫжията си въ рѫката си, и прѣдстанаха около царя отъ дѣсната страна на дома дори до лѣвата, при олтаря и при храма. (12) Тогазъ изведе царския синъ та положи на него [е]вѣнеца и свидѣтелството; и направиха го царь, и помазаха го: тогазъ изплескаха съ рѫцѣ и рекоха: Да е живъ царьтъ! (13) И като чу [ж]Готолия гласа на людетѣ които се стичаха, дойде при людетѣ въ дома Господень. (14) И видѣ, и, ето, царьтъ стоеше при [з]стълпа по обичаю, и началницитѣ и трѫбитѣ при царя; и всичкитѣ люде отъ земята се радваха и трѫбѣха съ трѫбитѣ. И раздра Готолия дрехитѣ си и извика: Съзаклятие! съзаклятие! (15) И заповѣда Иодай священикътъ на стоначалницитѣ, на началницитѣ на воинството, та имъ рече Изведете я вънъ отъ редоветѣ, и който отиде слѣдъ нея, умъртвете го съ мечъ; защото священикътъ бѣше рекълъ Да се не умъртви вѫтрѣ въ дома Господень. (16) Така турнха рѫцѣ на нея, и когато дойде на пѫтя прѣзъ който конетѣ дохождатъ въ царския домъ, биде убита тамъ.

(17) И [и]направи Иодай завѣтъ [к]помежду Господа и царя и людетѣ че ще бѫдатъ люде Господни,—и помежду царя и людетѣ. (18) И влѣзоха всичкитѣ люде отъ земята [л]въ дома на Ваала та го събориха олтаритѣ му и кумиритѣ му [м]изпотрошиха съвсѣмъ, и Матана жреца на Ваала убиха прѣдъ олтаритѣ. И [н]священикътъ постави надзиратели надъ дома Господень. (19) И взе стоначалницитѣ, и чиноначалницитѣ, и тѣлохранителитѣ, и всичкитѣ люде отъ земята, та свеха царя отъ дома Господень, и дойдоха въ царския домъ прѣзъ пѫтя на вратата на тѣлохранителитѣ, и седна на царския прѣстолъ (20) И зарадваха се всичкитѣ люде отъ земята, и градътъ се умири, а Готолия убиха съ мечъ *при* царския домъ. (21) [о]На седемь години бѣше Иоасъ когато се въцари.

ГЛАВА 12

Въ седмото лѣто на Иуя [а]въцари се Иоасъ, и царува четиридесеть години въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ Савия отъ Вирсавее. (2) И правѣше Иоасъ което бѣ право прѣдъ Господа въ всичкитѣ си дни въ които го наставляваше Иодай священикътъ. (3) [б]Високитѣ обаче мѣста не се отмахнаха: людетѣ жъртвуваха още и кадѣха по високитѣ мѣста

а 2 Лѣт. 22;10.
б Гл. 8;26.
в 2 Лѣт. 23;1, и драг.
г 1 Лѣт. 9;25.
д 2 Лѣт 23;8
е 1 Цар. 10;24
ж 2 Лѣт. 23;12, и драг
з Гл. 23;3 2 Лѣт 34;31.
и 2 Лѣт 23;16
к 2 Цар 5;3.
л Гл. 10;26.
м Втор. 12;3. 2 Лѣт. 23;17
н 2 Лѣт. 23;18, и драг.
о 2 Лѣт. 24;1.
а 2 Лѣт. 24;1.
б 3 Цар. 15;14 22;44. Гл. 14;4

(4) И рече Иоасъ на свещенницитѣ: [в]Всич-
кото сребро на посвещеннията що се вносл
въ дома Господень, [г]сребрrото на всѣкиго що
минува *въ изброеннитѣ*, сребrото на всѣкиго
споредъ уцѣненнието му всичкото сребро [д]кое-
то би дошло въ сърдцето нѣкому да принесе
въ дома Господень, (5) свещенницитѣ нека *го*
взематъ у себе си, всѣки отъ познатия си, и
нека поправятъ развалениата на дома дѣто се
намѣри развалениe.

(6) Но въ двадесеть и третото лѣто на царь
Иоаса [е]свещенницитѣ не бѣха поправили раз-
валениата на дома. (7) Заради това [ж]повикна
царь Иоасъ Иодая свещеника и свещенници-
тѣ та имъ рече: Защо не поправихте раз-
валениата на дома? Сега прочее не взимайте
вече сребро отъ познатитѣ си, но давайте го
за развалениата на дома.

(8) И склониха свещенницитѣ да не взематъ
вече сребро отъ людетѣ, и да не поправятъ
развалениата на дома. (9) И взе Иодай све-
щеникътъ [з]единъ ковчежецъ, и отвори дупка
връхъ покрова му та го тури при олтаря от-
дѣсно на входа въ дома Господень; и свеще-
нницитѣ които пазѣха дверитѣ туряха въ
него всичкото сребро вносимото въ дома Го-
сподень.

(10) И когато гледаха че бѣше много сре-
брото което бѣ въ ковчежеца, царскиятъ пи-
сецъ и великиятъ свещенникъ възлизаха та
връзваха въ мѣшци и броеха сребрoто намѣ-
реното въ дома Господень. (11) И даваха из-
броеното сребро въ ржцѣтѣ на онѣзи които
правѣха дѣлото, които имаха настоятелството
на дома Господень; а тѣ го иждивяваха по
дърводѣлцитѣ и градителитѣ които работѣха
въ дома Господень, (12) и по зидаритѣ и по
каменосѣчцитѣ за да купуватъ кърва и дѣла-
ни камене та да поправятъ развалениата на
дома Господень, и за всичкото що трѣбваше
за поправянето на дома. (13) Но [и]отъ сребро-
то що се вносяше въ дома Господень не се
направиха сребърни чаши, ножици, легени,
тржби, ни единъ златенъ съсждъ или сре-
бъренъ съсждъ. (14) Но даваха го на работни-
цитѣ, и поправяха съ него дома Господень
(15) И [к]не търсѣха смѣтка отъ человѣцитѣ на
които даваха сребрoто за да се разподѣли на
работниницитѣ, защото работѣха вѣрно. (16) [л]Сре-
брото което бѣ за прѣстжпленно и среброто
което бѣ за грѣхъ не се носѣше въ дома Го-
сподень: *то* [м]бѣше на свещенницитѣ.

(17) Тогазъ възлѣзе [н]Азаилъ Сирийскиятъ
царь та ратува противъ Гетъ и облада го:
сетнѣ [о]обърна Азаилъ лицето си за да въз-
лѣзе противъ Ерусалимъ. (18) И [п]взе Иоасъ
Юдинътъ царь всичкитѣ посвещения които
Иосафатъ и Иорамъ и Охозия, отцитѣ му,
Юдинитѣ царе, бѣха посветили, и своитѣ си
посвещения, и всичкото злато което се намѣри
въ съкровищата на дома Господень и на цар-
ския домъ та *ги* прати на Азаила Сирийския
царь; и оттегли се отъ Ерусалимъ.

(19) А останалитѣ дѣяния на Иоаса, и всич-
ко що стори, не сж ли писани въ Книгата на
Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе? (20) И [р]уста-
наха рабитѣ му та направиха съзаклятие, и
поразиха Иоаса въ дома Мило, въ низхода
Сила. (21) Защото [с]Иозахаръ Симеатовътъ синъ
и Иозавадъ Сомировътъ синъ, слугитѣ му, по-
разиха го, и умрѣ; и погребоха го съ отцитѣ
му въ Давидовия градъ; и [т]въцари се вмѣсто
него Амасия синъ му.

ГЛАВА 13.

Въ двадесеть и третото лѣто на Иоаса Охо-
зиевия синъ Юдиния царь, въцари се Иохазъ
Ииуевътъ синъ надъ Израиля въ Самария, и
царува седемнадесеть години. (2) И направи зло
прѣдъ Господа, и послѣдва грѣховетѣ на Ие-
ровоама Наватовия синъ който направи Из-
раиля да съгрѣши: не се отдалечи отъ тѣхъ.
(3) И [а]разпали се гнѣвътъ Господень противъ
Израиля, и прѣдаде го въ ржката [б]на Азаила
Сирийския царь, и въ ржката на Венадада
Азаиловия синъ, въ всичкитѣ дни. (4) И [в]помоли
се Господу Иоахазъ; и послуша го Господь,
защото видѣ [г]притѣсненнието на Израиля, по-
неже Сирийскиятъ царь ги притѣсняваше.
(5) (И [д]даде Господь на Израиля избавитель,
та излѣзоха отъ подъ ржката на Сирийцитѣ; и
населиха се Израиловитѣ синове въ обитали-
щата си както по-напрѣдъ. (6) Но не се от-
далечиха отъ грѣховетѣ на дома на Иеровоама
който направи Израиля да съгрѣши· въ тѣхъ

в Гл. 22;4.
г Изх. 30;13.
д Изх. 35;5. 1 Лѣт. 29;9
е 2 Лѣт. 24;5.
ж 2 Лѣт. 24;6.
з 2 Лѣт. 24;8, и друг
и Виж. 2 Лѣт 24;14
к Гл. 22;7
л Лев. 5;15,18
м Лев. 7;7. Числа 18;9.
н Гл. 8;12.
о Виж. 2 Лѣт 24;23
п 3 Цар. 15;18.
Гл. 18;15,16.
р Гл. 14;5. 2 Лѣт. 24;25
с 2 Лѣт. 24;26,
т 2 Лѣт 24;27
—
а Сжд. 2;14
б Гл. 8;12.
в Псал. 78;34.
г Изх. 3;7. Гл 14;26.
д Виж. Ст. 25.
Гл. 14;25,27

ходиха; [е]и още стоеше Ашерата въ Самария.)
(7) И не остави на Иоахаза люде освѣнъ петдесеть конници, и десеть колесници, и десеть тисящи пѣшци; защото ги погуби Сирийският царь, и [ж]направи ги като пръсть стжпкана.
(8) А останалитѣ дѣяния на Иоахаза, и всичко що направи, и юначествата му, не сж ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе? (9) И заспа Иоахазъ съ отцитѣ си, и погребоха го въ Самария; а въцари се вмѣсто него Иоасъ синъ му.
(10) Въ тридесеть и седмото лѣто на Иоаса Юдиния царь въцари се Иоасъ Иоахазовътъ синъ надъ Израиля въ Самария, *и царува* шестнадесеть години. (11) И направи зло прѣдъ Господа: не се отдалечи отъ всичкитѣ грѣхове на Иеровоама Наватовия синъ който направи Израиля да съгрѣши: въ тѣхъ ходи.
(12) А [з]останалитѣ дѣяния на Иоаса, и всичко [и]що направи, и [к]юначествата му, какъ ратува противъ Амасия Юдиния царь, не сж ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе? (13) И заспа Иоасъ съ отцитѣ си; а на прѣстола му седна Иеровоамъ; и погребе се Иоасъ въ Самария съ Израилевитѣ царе.
(14) А Елисей се разболѣ отъ болестьта си отъ която умрѣ. И слѣзе при него Иоасъ Израилевий царь та плака надъ лицето му, и рече: Отче мой, отче мой, [л]колесница Израилева, и конница негова! (15) И рече му Елисей: Земи лжкъ и стрѣли. И взе лжкъ и стрѣли. (16) И рече на Израилевия царь: Тури ржката си на лжка. И тури ржката си; и положи Елисей ржцѣтѣ си върхъ ржцѣтѣ на царя, (17) и рече: Отвори прозореца къмъ изтокъ. И отвори. И рече Елисей: Стрѣляй. И устрѣли. И рече: Стрѣлата на спасението Господне, и стрѣлата на спасението отъ Сирийцитѣ! и ще поразишъ Сирийцитѣ [м]въ Афекъ додѣ *ги* свършишъ. (18) И рече: Земи стрѣлитѣ. И взе *ги*. И рече на Израилевия царь: Удари на земята. И удари три пжти и прѣстана. (19) И разгнѣви се на него человѣкътъ Божий, и рече: Трѣбваше да ударишъ петь пжти или шесть пжти: тогазъ щѣше да ударишъ Сирийцитѣ додѣ *ги* свършишъ; [н]но сега *само* три пжти ще поразишъ Сирийцитѣ.
(20) И умрѣ Елисей, и погребоха го. А въ слѣдващето лѣто нѣкакви Моавски пълкове направиха нападение на земята. (21) И като погребваха едного человѣка, ето, видѣха пълкъ; и хвърлиха человѣка въ гроба на Елисея; и като стигна человѣкътъ та досегна коститѣ на Елисея, оживѣ и стана на нозѣтѣ си.
(22) И [о]Азаилъ Сирийският царь притѣсняваше Израиля въ всичкитѣ дни на Иоахаза.
(23) Но [п]Господь ги помилва, и пожали ги, и [р]пригледна на тѣхъ [с]заради завѣта си съ Авраама, Исаака, и Якова; и не рачи да ги изтрѣби, и не ги отхвърли отъ лицето си до нинѣ. (24) И умрѣ Азаилъ Сирийският царь; и въцари се вмѣсто него Венададъ синъ му.
(25) И взе пакъ Иоасъ Иоахазовътъ синъ отъ ржката на Венадада Азаиловия синъ градоветѣ които *Азаилъ* бѣше взелъ отъ ржката на баща му Иоахаза въ боя. [т]Три пжти го порази Иоасъ, и взе пакъ Израилевитѣ градове.

ГЛАВА 14.

[а]Въ второто лѣто на Иоаса Иоахазовия синъ, царя Израилевъ, [б]въцари се Амасия синътъ Иоасовъ, Юдиния царь. (2) Двадесеть и петь години на възрасть бѣ когато се въцари, и царува двадесеть и деветь години въ Ерусалимъ. И името на майка му бѣ Иоадана отъ Ерусалимъ. (3) И направи което бѣ право прѣдъ Господа, но не както Давидъ отецъ му: направи по всичко що бѣ направилъ баща му Иоасъ. (4) [в]Високитѣ обаче мѣста не се отмахнаха: людетѣ жъртвуваха още и кадѣха по високитѣ мѣста. (5) И като се утвърди царството въ ржката му, уби слугитѣ си които [г]бѣха убили царя баща му. (6) Чадата обаче на убийцитѣ не умъртви, споредъ писаното въ книгата на Моисеевия законъ, дѣто заповѣда Господь и каза: [д]Бащитѣ да се не умъртвяватъ за чадата, нито чадата да се умъртвяватъ за бащитѣ; но всѣки да се умъртвява за съгрѣшението си. (7) Той [е]порази отъ Едома десеть тисящи [ж]въ дола на сольта, и прѣвзе *града* Села съ бой, и [з]нарече името му Иоктеилъ до този день.
(8) Тогазъ [и]проводи Амасия вѣстители на

е 3 Цар. 16;33.
ж Амосъ 1;3.
з Гл. 14;15.
и Виж. Ст. 14,25.
к Гл. 14;9, и друг. 2 Лѣт. 25;17, и друг.
л Гл. 2;12.
м 3 Цар. 20;26.
н Ст. 25.
о Гл. 8;12.
п Гл. 14;27.
р Изх. 2;24,25.
с Изх. 32;13.
т Ст. 18,19.

—

а Гл. 13;10.
б 2 Лѣт. 25;1.
в Гл. 12;3.
г Гл. 12;20.
д Втор. 24;16. Иез. 18;4,20.
е 2 Лѣт. 25;11.
ж 2 Цар. 8;13. Псал. 60, надписътъ.
з Ис. Нав. 15;38.
и 2 Лѣт. 25;27, и друг.

Иоаса сина на Иоахаза, Ииуевия синъ, Израилевия царь, и рече: Ела да се видимъ лице съ лице. (9) И проводи Иоасъ Израилевий царь на Амасия Юдиния царь и рече: [к]Трънътъ Ливански проводилъ на [л]кедъра Ливански та рекълъ: Дай дъщеря си на сина ми за жена; но заминалъ единъ дивъ звѣръ който билъ въ Ливанъ та стъпкалъ трънa. (10) Ти порази наистина Едома, и [м]възвиси те сърдцето ти: радвай се на славата си, и седи въ дома си; защо да се сплиташъ въ зло, за което би падналъ ти и Юда съ тебе? (11) Но Амасия не послуша. Прѣмина прочее Иоасъ Израилевътъ царь та се видѣха лице съ лице, той и Амасия Юдинътъ царь, [н]въ Ветсемесъ, който принадлежи на Юда. (12) И поразенъ биде Юда прѣдъ Израиля; и побѣгнаха всѣки въ шатрите си. (13) И Иоасъ Израилевътъ царь хвана Амасия Юдиния царь, сина на Иоаса Охозиевия синъ, въ Ветсемесъ; и дойде въ Ерусалимъ та съсипа стѣната на Ерусалимъ [о]отъ портата Ефремъ дори [п]до портата на жгъла, четиристотинъ лакти. (14) И като [р]взе всичкото злато и сребро, и всичкитѣ съсжди които се намѣриха въ дома Господень и въ съкровищата на царския домъ, и человѣци залогъ, върна се въ Самария.

(15) А [с]останалитѣ дѣяния на Иоаса които направи, и юначествата му, и какъ ратува съ Амасия Юдиния царь, не сж ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе? (16) И заспа Иоасъ съ отцитѣ си, и погребе се въ Самария съ Израилевитѣ царе; и въцари се вмѣсто него Иеровоамъ синъ му.

(17) А [т]Амасия Иоасовътъ синъ, Юдинътъ царь, живѣ слѣдъ смъртьта на Иоаса Иоахазовия синъ, Израилевия царь, петнадесеть години (18) А останалитѣ дѣяния на Амасия не сж ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе? (19) И [у]направиха съзаклятие противъ него въ Ерусалимъ, и [ф]побѣгна въ Лахисъ, но пратиха слѣдъ него въ Лахисъ та го убиха тамъ. (20) И донесоха го на коне; и погребе се въ Ерусалимъ съ отцитѣ си въ Давидовия градъ.

(21) А всичкитѣ Юдини люде взеха [х]Азария, който бѣ на шестнадесеть години на възрасть, та го направиха царь вмѣсто баща му Амасия. (22) Той съгради [ц]Елатъ, и възвърна го на Юда когато заспа *баща му* царьтъ съ отцитѣ си.

(23) Въ петнадесетото лѣто на Амасия сина на Иоаса, Юдиния царь, въцари се въ Самария Иеровоамъ синътъ на Иоаса, Израилевия царь, *и царува* години четиридесеть и една. (24) И направи зло прѣдъ Господа: не се отдалечи отъ всичкитѣ грѣхове на Иеровоама Наватовия синъ който направи Израиля да съгрѣши. (25) Той постави пакъ прѣдѣла на Израиля, [ч]отъ входа Ематъ [ш]до морето на полето, споредъ словото на Господа Бога Израилева което говори чрѣзъ раба си [щ]Иона Аматиевия синъ, пророка който бѣ отъ [ъ]Гетеферъ. (26) Защото [ь]видѣ Господь притѣснението на Израиля горко много, че [ѣ]нѣмаше ни затворенъ нито оставенъ, нито имаше кой да помогне на Израиля. (27) И Господь [ю]не рече да изглади отъ подъ небето името на Израиля, но ги избави чрѣзъ ржката на Иеровоама Иоасовия синъ.

(28) А останалитѣ дѣяния на Иеровоама, и всичко що направи, и юначествата му, какъ ратува, и какъ взе пакъ Дамаскъ и Ематъ [я]на Юда въ Израиля, не сж ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Израилевитѣ Царе? (29) И заспа Иеровоамъ съ отцитѣ си, Израилевитѣ царе; [ѫ]и въцари се вмѣсто него Захария синъ му

ГЛАВА 15

Въ двадесеть и седмото лѣто на Иеровоама Израилевия царь [а]въцари се Азария синътъ на Амасия, Юдиния царь. (2) Шестнадесеть години на възрасть бѣше когато се въцари, и царува петдесеть и двѣ години въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ Иехолия, отъ Ерусалимъ (3) И направи което бѣ право прѣдъ Господа, по всичко що бѣше сторилъ баща му Амасия. (4) [б]Но високитѣ мѣста не се отмахнаха: людетѣ още жъртвуваха и кадѣха по високитѣ мѣста.

к Вик. Сжд. 9:8
л 3 Цар. 4;33
м Втор. 8;14
2 Лѣт. 32;25.
Иез. 28;2,5,17
Ав. 2;4.
н Ис. Нав. 19;38.
21;16.
о Неем. 8;16 — 12;39.
п Иер. 31;38
Зах. 14;10
р 3 Цар. 7;51
с Гл. 13;12
т 2 Лѣт. 25;25. и др.
у 2 Лѣт. 25;27
ф Ис. Нав. 10;31
х Гл 15;13
2 Лѣт. 26;1
* *Или,* Озия
ц Гл. 16;6 2 Лѣт. 26;2.
ч Числа 13;21 34;8.
ш Втор. 3;17
щ Йон. 1;1
Мат. 12;39,40
ъ Ис. Нав 19;13
ь Гл. 13;4
ѣ Втор. 32;36
ю Гл. 13;5
я 2 Цар. 8;6.
3 Цар. 11;24
2 Лѣт. 8;3.
ѫ Гл. 15;8.
—
а Гл. 14;21
2 Лѣт. 26;1,3,4
б Ст. 35 Гл. 1[illegible]

ря, прѣмѣсти въ дома Господень, заради Асирийския царь.

(19) А останалитѣ дѣяния на Ахаза които стори не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе? (20) И заспа Ахазъ съ отцитѣ си, и [р]погребе се съ отцитѣ си въ Давидовия градъ; и въцари се вмѣсто него Езекия синъ му.

ГЛАВА 17.

Въ дванадесетото лѣто на Ахаза Юдиния царь [а]въцари се Осия синътъ на Ила въ Самария надъ Израиля, *и царува* деветь години. (2) И направи зло прѣдъ Господа, но не както Израилевитѣ царе които бѣха прѣди него. (3) Противъ него [б]възлѣзе Салманасаръ, Асирийскиятъ царь; и стана му Осия рабъ, и даваше му данъкъ.

(4) А намѣри Асирийскиятъ царь съзаклятие въ Осия, защото проводи вѣстители на Сова Египетския царь, и не даде данъкъ на Асирийския царь както *даваше* всѣка година; за това го затвори въ тъмница Асирийскиятъ царь, и го върза. (5) И [в]възлѣзе Асирийскиятъ царь прѣзъ всичката земя, и възлѣзе въ Самария та я обсади три години. (6) *И* [г]въ деветото лѣто на Осия, Асирийскиятъ царь прѣвзе Самария, и [д]отведе Израиля въ плѣнъ въ Асирия, и [е]насели ги въ Ала и въ Аворъ *при* рѣката Гозанъ, и въ Мидскитѣ градове.

(7) А *това* стана защото Израилевитѣ синове съгрѣшиха на Господа Бога своего който ги възведе изъ Египетската земя, изъ подъ рѫката на Фараона Египетския царь, и почетоха други богове, (8) *и* [ж]ходиха въ узаконенията на езичницитѣ които изпѫди Господь отъ лицето на Израилевитѣ синове, и *въ узаконенията* на Израилевитѣ царе които узакониха. (9) И правѣха Израилевитѣ синове скришно работи които не бѣха прави прѣдъ Господа тѣхния Богъ, и съградиха си високи мѣста въ всичкитѣ си градове, [з]отъ стълпъ на стражи до утвърденъ градъ. (10) И [и]въздигнаха си кумири и [к]Ашери [л]върху всѣки високъ хълмъ и подъ всѣко зелено дърво. (11) И тамъ кадѣха по всичкитѣ високи мѣста както езичницитѣ които изпѫди Господь отъ лицето имъ, и правѣха лоши работи за да прогнѣвяватъ Господа, (12) и служеха на идолитѣ [м]за които имъ рече Господь: [н]Не правете това дѣло.

(13) И засвидѣтелствува Господь противъ Израиля и противъ Юда чрѣзъ рѫката на всичкитѣ пророци, [о]на всичкитѣ гледачи, и рече: [п]Върнете се отъ лошитѣ си пѫтища, и пазете заповѣдитѣ ми и повелѣнията ми споредъ всичкия законъ който заповѣдахъ на отцитѣ ви, и който ви проводихъ чрѣзъ рѫката на рабитѣ ми пророцитѣ. (14) Но тѣ не послушаха, но [р]ожесточиха врата си както врата на отцитѣ имъ които не повѣрваха въ Господа Бога своего. (15) И отхвърлиха повелѣнията му и [с]завѣта му който направи съ отцитѣ имъ, и засвидѣтелствуванията му които засвидѣтелствува противъ тѣхъ, и [т]отидоха слѣдъ суетата и [у]осуетиха се, и слѣдъ езичницитѣ които бѣха около тѣхъ, за които имъ Господь заповѣда [ф]да не правятъ както тѣ. (16) И оставиха всичкитѣ заповѣди на Господа Бога своего та си [х]направиха двѣ лѣяни телета, и [ц]направиха Ашери, и поклониха се на всичкото небесно воинство, и [ч]служиха Ваалу. (17) И [ш]прѣвождаха синоветѣ си и дъщеритѣ си прѣзъ огънь, и [щ]употрѣбяваха чародѣяния и гатания, и [ъ]продадоха себе си за да правятъ зло прѣдъ Господа да го прогнѣвяватъ. (18) Заради това Господь се разгнѣви много противъ Израиля и отхвърли ги отъ лицето си: не остана [ь]освѣнъ едното Юдино племе. (19) Но и [ѣ]Юда не упази заповѣдитѣ на Господа Бога своего, но ходиха въ повелѣнията на Израиля които тѣ направиха.

(20) И отхвърли Господь всичкото Израилево сѣме, и унижи ги, и [ю]прѣдаде ги въ рѫ-

---

р 2 Лѣт. 28;27.

—

а Гл. 15;30.
б Гл. 18;9.
в Гл. 18;9.
г Гл. 18;10,11. Виж. Осия 13;16.
д Лев. 26;32,33. Втор. 28;36,64. 29;27,28.
е 1 Лѣт. 5;26.
ж Лев. 18;3. Втор. 18;9. Гл. 16;3.
з Гл. 18;8.
и 3 Цар. 14;23. Иса. 57;5.
к Изх. 34;13. Втор. 16;21. Мих. 5;14.
л Втор. 12;2. Гл. 16;4.
м Изх. 20;3,4. Лев. 26;1. Втор. 5;7,8.
н Втор. 4;19.
о 1 Цар. 9;9.
п Иер. 18;11. 25;5. 35;15.
р Втор. 31;27. Прит. 29;1.
с Втор. 29;25.
т Втор. 32;21. 3 Цар. 16;13. 1 Кор. 8;4.
у Псал. 115;8. Рим. 1;21.
ф Втор. 12;30,31.
х Изх. 32;8. 3 Цар. 12;28.
ц 3 Цар. 14;15,23. 15;13. 16;33.
ч 3 Цар. 16;31. 22;54. Гл. 11;18.
ш Лев. 18;21. Гл. 16;3. Иез. 23;37.
щ Втор. 18;10.
ъ 3 Цар. 21;20.
ь 3 Цар. 11;13,32.
ѣ Иер. 3;8.
ю Гл. 13;3. 15;29.

кыть на разграбителитѣ додѣ ги отхвърли отъ
лицето си. (21) Защото [я]отцѣпи Израиля отъ
Давидовия домъ; и [ѧ]тѣ направиха царь Иеро-
воама Наватовия синъ; и Иеровоамъ оттегли
Израиля отъ слѣдъ Господа, и направи ги да съ-
грѣшатъ грѣхъ голѣмъ. (22) Защото Израилевитѣ
синове ходиха въ всичкитѣ грѣхове на Иеро-
воама които той створи· не се отдалечиха отъ
тѣхъ (23) додѣ Господь отметна Израиля отъ
лицето си, както [ѭ]говори чрѣзъ ржката на
всичкитѣ си раби пророцитѣ. И [а]прѣсели се
Израиль отъ земята си въ Асирия дори до
този день.

(24) И [б]доведе Асирийскиятъ царь *человѣци*
[в]отъ Вавилонъ, и отъ Хута, и отъ [г]Ава, и отъ
Ематъ, и отъ Сефаруимъ та *ги* насели въ градове-
тѣ на Самария вмѣсто Израилевитѣ синове; и
наслѣдиха тѣ Самария, и паселиха се въ гра-
доветѣ ѝ. (25) И въ началото на населението си
тамъ не се убояха отъ Господа; и проводи Го-
сподь лъвове помежду имъ които убиваха отъ
тѣхъ. (26) И говориха на Асирийския царь и
рекоха· Народитѣ които ти прѣсели и насели
въ градоветѣ на Самария не знаятъ закона на
мѣстния Богъ; за това прати лъвове между
тѣхъ, и, ето, убиватъ ги понеже не знаятъ
закона на мѣстния Богъ. (27) Тогазъ Асирий-
скиятъ царь заповѣда и рече Заведете тамъ
едного отъ священицитѣ които плѣнихте отъ
тамъ; и нека идатъ и нека се населятъ тамъ,
и нека ги научи священникътъ на закона на
мѣстния Богъ. (28) И единъ отъ священицитѣ
които тѣ бѣха заплѣнили отъ Самария дойде
та се насели въ Ветилъ, и поучаваше ги какъ
да се боятъ отъ Господа. (29) Всѣки обаче на-
родъ направиха си богове, и туриха въ домо-
ветѣ на високитѣ мѣста които Самарянитѣ на-
правиха, всѣки народъ въ градоветѣ си дѣто
живѣеха. (30) И [д]Вавилонскитѣ мжже напра-
виха Сокхотъ-венотъ, а Хутайскитѣ мжже на-
правиха Нергалъ, и Ематскитѣ мжже напра-
виха Нергалъ, и Ематскитѣ мжже направиха
Асима. (31) и [е]Авцитѣ направиха Нивазъ и
Тартакъ, и Сефаруимцитѣ [ж]горѣха синоветѣ
си съ огънь на Адрамелеха и Анамелеха, Се-
фаруимскитѣ богове. (32) Така се боеха отъ
Господа; и [з]направиха си отъ най-долнитѣ по-
между си священници за високитѣ мѣста, които
служеха за тѣхъ въ домоветѣ на високитѣ мѣ-
ста. (33) [и]Боеха се отъ Господа, но на своитѣ
си богове служеха споредъ обичая на народи-
тѣ отъ дѣто бидоха прѣселени.

(34) Дори до този день правятъ споредъ по-
напрѣжнитѣ обичаи· не се боятъ отъ Господа,
и нито правятъ споредъ своитѣ си повелѣния
и споредъ сждбитѣ си, нито споредъ закона и
заповѣдьта която заповѣда Господь на синоветѣ
на Якова [к]когото нарече Израиль, (35) и на-
прави съ тѣхъ Господь завѣтъ, и заповѣда
имъ и рече· [л]Да се не убоите отъ други бо-
гове, и [м]да не имъ се поклоните, нито да
имъ служите, нито да имъ жъртвувате; (36) но
Господу, който ви възведе изъ Египетската
земя съ голѣма крѣпость и [н]съ прострѣна
мишца, нему ще се боите, и [о]нему ще се кла-
няте, и нему ще приносите жъртва. (37) И по-
велѣнията, и сждбитѣ, и закона, и заповѣдь-
та която писа за васъ [п]да внимаете да вър-
шите всѣкога; а отъ други богове да се не
убоите. (38) И завѣта който направихъ съ
васъ [р]да не забравите; и да не се боите отъ
други богове. (39) Но отъ Господа Бога ваше-
го да се боите и той ще ви избави изъ рж-
ката на всичкитѣ ви неприятели (40) Тѣ оба-
че не послушаха, но правѣха споредъ първи-
тѣ си обичаи

(41) И [с]тѣзи народи се боеха отъ Господа,
но служеха на идолитѣ си; и синоветѣ имъ и
синоветѣ на синоветѣ имъ, както правѣха от-
цитѣ имъ така правятъ тѣ дори до този день.

ГЛАВА 18.

И въ третото лѣто на Осия сина на Ила,
Израилевия царь, въцари се [а]Езекия синътъ
на Ахаза, Юдиния царь. (2) Двадесеть и петь
години бѣше на възрасть когато се въцари, и
царува двадесеть и девять години въ Еруса-
лимъ. И името на майка му бѣше [б]Авия, За-
хариева дъщеря. (3) И направи което бѣ пра-
во прѣдъ Господа по всичко що направи Да-
видъ отецъ му. (4) Той [в]съсипа високитѣ мѣста,
и изтроши кумиритѣ, и изсѣче Аширитѣ, и
съкруши [г]мѣдната змия която направи Моисей,

я 3 Цар. 11;11,31.
ѧ 3 Цар. 12;20,28.
ѭ 3 Цар. 14;16.
а Ст. 6.
б Езд. 4;2,10.
в Виж. Ст. 30.
г Гл. 18;34.
д Ст. 24.
е Езд. 4;9.
ж Лев. 18;21, Втор. 12;31.
з 3 Цар. 12;31.
и Соф. 1;5.
к Бит. 32;28. 35;10. 3 Цар. 11;31.
л Сжд. 6;10.
м Изх. 20;5.
н Изх 6;6.
о Втор. 10;20.
п Втор. 5;32.
р Втор. 4;23.
с Ст. 32,33.

—

а 2 Лѣт. 28;27 29;1. Мат. 1;9.
б 2 Лѣт. 29;1.
в 2 Лѣт. 31;1.
г Числа 21;9.

(защото дори до онѣзи дни синоветѣ Израилеви й кадѣха,) и нарече я *Нехущанъ. (5)[д]На Господа Бога Израилева уповà; и [е]не бидe слѣдъ него подобенъ нему между всичкитѣ Юдини царе, но нито между онѣзи които бѣха прѣди него; (6) защото се [ж]прилѣпи при Господа: не се отдалечи отъ слѣдъ него, но упази заповѣдитѣ му, които Господь заповѣда Моисею.

(7) И [з]Господь бѣ съ него [и]добрѣ успѣваше на кѫдѣто излазяше; и [к]подигна се противъ Асирийския царь и му не работи. (8)Той [л]порази Филистимцитѣ дори до Газа и прѣдѣлитѣ ѝ, [м]отъ стълпъ на стража до утвърденъ градъ. (9) [н]А въ четвъртото лѣто на царь Езекия, което бѣ седмото лѣто на Осия сина на Ила, Израилевия царь, Салманасаръ Асирийский царь възлѣзе върхъ Самария и я обсаждаше. (10) И въ свършъка на три години я прѣвзе: въ шестото лѣто на Езекия, което бѣ [о]деветото лѣто на Осия Израилевия царь, прѣвзе се Самария. (11) И [п]отведе Асирийскиятъ царь Израиля въ плѣнъ въ Асирия, и тури ги [р]въ Ала и въ Аворъ *при* рѣката Гозанъ, и въ Мидскитѣ градове; (12)[с]защото не послушаха гласа на Господа Бога своего, но прѣстѫпиха завѣта му, всичко което заповѣда Моисей рабътъ Господенъ, и не послушаха нито *го* направиха.

(13) [т]А въ четиринадесетото лѣто на царь Езекия възлѣзе Сенахиримъ Асирийскиятъ царь върхъ всичкитѣ оградени Юдини градове и ги прѣвзе. (14) И проводи Езекия Юдинътъ царь на Асирийския царь въ Лахисъ и рече: Съгрѣшихъ: върни се отъ мене: каквото туришъ върхъ мене, ще *го* нося. И тури Асирийскиятъ царь на Езекия Юдиния царь триста таланта сребро и тридесеть таланта злато. (15) И [у]даде *му* Езекия всичкото сребро колкото се намѣри въ дома Господенъ и въ съкровищата на царския домъ. (16) Въ онова врѣме разкова Езекия *златото отъ* двернитѣ на храма Господенъ и *отъ* стълповетѣ които той, Езекия Юдинътъ царь, бѣ покрилъ *съ злато,* и го даде на Асирийския царь.

(17) И проводи Асирийскиятъ царь Тартана, и Рапсариса, и Рапсака отъ Лахисъ при царь Езекия, съ голѣма сила, въ Ерусалимъ. А тѣ възлѣзоха та дойдоха въ Ерусалимъ. И когато възлѣзоха, дойдоха та застанаха при водовода на горния водоемъ [ф]който е въ друма на нивата на тепавичаря. (18)И извикаха къмъ царя; и излѣзоха при тѣхъ Елиакимъ Хелкиевътъ синъ, домостроительтъ, и Шевна писецътъ, и Иоахъ Асафовътъ синъ, паметописецътъ.

(19) И рече имъ Рапсакъ: Кажете сега на Езекия: Така говори великиятъ царь, Асирийскиятъ царь: [х]Кое е това упование въ което уповавашъ? (20) Ти говоришъ *Имамъ* съвѣтъ и сила за брань; но това е *само* думи на устни. Сега на кого се надѣешъ та си се подигналъ противъ мене? (21) [ц]Сега, ето, ти се надѣешъ на жезла на строшената онази тръсть, на Египетъ, на която ако се нѣкой подпре ще се втикне въ рѫката му та ще я промуши. Такъвъ е Фараонъ Египетскиятъ царь къмъ всички които се надѣятъ на него. (22) Но ако ми речете: На Господа Бога нашего уповаемъ, — не е ли той [ч]на когото високитѣ мѣста и олтаритѣ отне Езекия, и рече на Юда и на Ерусалимъ: Прѣдъ този олтарь ще се поклоните въ Ерусалимъ? (23)Сега прочее дай залози на господаря ми Асирийския царь; а азъ ще ти дамъ двѣ тисящи коне, ако можешъ отъ твоя страна да дадешъ всадници върхъ тѣхъ. (24) И какъ ще върнешъ ти назадъ лицето на единъ мѣстоначалникъ отъ най-малкитѣ раби на господаря ми, та си уповалъ на Египетъ за колесници и за конници? (25) Сега безъ Господа ли възлѣзохъ на това мѣсто за да го съсипя? Господь ми рече: Възлѣзъ върхъ тази земя та я съсипи.

(26) Тогазъ Елиакимъ Хелкиевътъ синъ, и Шевна, и Иоахъ рекоха на Рапсака: Говори, молимъ, на рабитѣ си по Сирийския езикъ, защото *го* разумѣваме; и не ни говори Юдейски, да чуятъ людетѣ които сѫ на стѣната. (27) Но Рапсакъ имъ рече Да ли само при господаря ти и при тебе ме проводи господарьтъ ми да говоря тѣзи думи? не при мѫжетѣ ли които седятъ на стѣната, да ядатъ съ васъ наедно лайната си, и да піятъ пикочьта си?

(28) Тогазъ Рапсакъ застана та извика Юдей-

* Парче мѣдь.
д Гл. 19;10. Иов 13;15. Псал. 13;5.
е Гл. 23;25.
ж Втор. 10;20. Ис.Нав. 23;8.
з 2 Лѣт. 15;2.
и 1 Цар. 18;5,14. Псал. 60;12.
к Гл. 16;7.
л 1 Лѣт. 4;41. Иса. 14;29.
м Гл. 17;9.
н Гл. 17;3.
о Гл. 17;6.
п Гл. 17;6.
р 1 Лѣт. 5;26.
с Гл. 17;7. Дан. 9;6,10.
т 2 Лѣт. 32;1, и драг. Иса. 36;1, и драг.
у Гл. 16;8.
ф Иса. 7;3.
х 2 Лѣт. 32;10, и драг.
ц Иез. 29;6,7
ч Ст. 4. 2 Лѣт. 31:1 32;12

ски съ голѣмъ гласъ, и говори и рече: Слу-
шайте думата на великия царь, Асирийския
царь: (29) [ш]така говори царьтъ: Да ви не
прѣлъстява Езекия; защото не ще може да ви
избави отъ ржката му; (30) и да ви не пра-
ви Езекия да уповавате на Господа като казва:
Господь непрѣмѣнно ще ни избави, и този
градъ нѣма да бжде прѣдаденъ въ ржката на
Асирийския царь. (31) Не слушайте Езекия;
защото така говори Асирийскиятъ царь: На-
правете съгласие съ мене и излѣзте при мене;
и яжте всѣки отъ лозото си, и всѣки отъ смо-
ковницата си, и пийте всѣки отъ водата на щер-
ната си (32) додѣ дойда та ви взема въ земя
подобна на вашата земя, [щ]земя на жито и
вино, земя на хлѣбъ и лозя, земя на елей и
медъ, за да живѣете и да не умрете; и не
слушайте Езекия, защото ви прѣлъщава като
казва: Господь ще ни избави. (33) [ъ]Има ли
да е избавилъ нѣкой отъ боговетѣ на наро-
дитѣ земята си отъ ржката на Асирийския
царь? (34) [ь]Дѣ сж боговетѣ на Ематъ и Ар-
фадъ? Дѣ сж боговетѣ на Сефарувимъ, на Ена,
и [ѣ]на Ава? Избавиха ли тѣ Самария отъ рж-
ката ми? (35) Кои между всичкитѣ мѣстни бо-
гове избавиха земята си отъ ржката ми, [ю]та
и Иеова да избави Ерусалимъ отъ ржката ми?

(36) А людетѣ мълчеха, и нищо не му от-
говориха; защото царьтъ бѣше заповѣдалъ и
рекълъ: Да му не отговорите.

(37) Тогазъ Елиакимъ Хелкиевътъ синъ, домо-
строительтъ, и Шевна писецътъ, и Иоахъ Аса-
фовътъ синъ, паметописецътъ, дойдоха при
Езекия съ [я]раздрани дрехи та му извѣстиха
думитѣ на Рапсака.

ГЛАВА 19.

И [а]когато чу царь Езекия, раздра дрехитѣ
си, и се покри съ врѣтище, и влѣзе въ дома
Господенъ.

(2) И проводи Елиакима домостроителя, и
Шевна писеца, и старѣйшинитѣ на свещени-
цитѣ, покрити съ врѣтища, [б]при пророкъ
Исаия Амосовия синъ. (3) И рекоха му: Така
говори Езекия: День на скърбь, и на обли-
чение, и на хула е този день, защото наста-
на часътъ да се родятъ дѣцата, но сила нѣма
за раждане. (4) [в]Може-би Господь Богъ твой
да чуе всичкитѣ думи на Рапсака [г]когото Аси-
рийскийтъ царь господарьтъ му проводи за
[д]да укорява Бога живаго, и да обличи думитѣ
които чу Господь Богъ твой; за това възвиси
моление за остатъка що е останалъ.

(5) И отидоха при Исаия рабитѣ на царь
Езекия. (6) И [е]рече имъ Исаия: Така ще ре-
чете на господаря си: Така говори Господь:
Не бой се отъ думитѣ които си чулъ [ж]съ
които рабитѣ на Асирийския царь ме поху-
лиха. (7) Ето, [з]азъ ще туря въ него такъвъ
духъ щото, като чуе слухъ, ще се върне въ
земята си; и ще го направя да падне чрѣзъ
ножъ въ земята си.

(8) И върна се Рапсакъ, и намѣри Асирий-
ския царь че ратуваше противъ Ливна; за-
щото чу че бѣше тръгналъ [и]отъ Лахисъ. (9) И
царьтъ, [к]когато чу че говорятъ за Тирака
Египетския царь: Ето, излѣзе да ратува про-
тивъ тебе, проводи пакъ посланници Езекию и
каза: (10) Така ще говорите на Езекия Юди-
ния царь и ще речете: Богъ твой [л]на когото
уповавашъ да те не прѣлъстява като казва:
Ерусалимъ нѣма да бжде прѣдаденъ въ рж-
ката на Асирийския царь. (11) Ето, ти чу що
направиха Асирийскитѣ царе на всичкитѣ
мѣста, какъ ги изтрѣбиха; и ти ли ще се
избавишъ? (12) [м]Боговетѣ на народитѣ изба-
виха ли онѣзи които отцитѣ ми изтрѣбиха,
Гозанъ, и Харанъ, и Ресефъ, и [н]Еденовитѣ
синове които бѣха въ Таласаръ? (13) [о]Дѣ е
царьтъ на Ематъ, и царьтъ на Арфадъ, и
царьтъ на града Сефарувимъ, Ена, и Ава?

(14) И [п]взе Езекия писмото отъ ржката на
посланницитѣ та го прочете; и възлѣзе Езе-
кия въ дома Господенъ та го разгъна прѣдъ
Господа. (15) И помоли се прѣдъ Господа Езе-
кия и рече: Господи Боже Израилевъ [р]който
седишъ на Херувимитѣ, [с]ти си самъ Богъ
единъ на всичкитѣ царства на земята: ти си
направилъ небето и земята. (16) [т]Приклони,
Господи, ухото си и чуй: [у]отвори, Господи,
очитѣ си и вижъ; и чуй думитѣ на Сенахи-

ш 2 Лѣт. 32;15.
щ Втор. 8;7,8.
ъ Гл. 19;12. 2 Лѣт. 32;14. Иса. 10;10,11.
ь Гл. 19;13.
ѣ Гл. 17;24.
ю Дан. 3;15.
я Иса. 33;7.

—

а Иса. 37;1, и дрг.
б Лука 3;4.
в 2 Цар. 16;12.
г Гл. 18;35.
д Псал. 50;21.
е Иса. 37;6, и дрг
ж Гл. 18;17.
з Ст. 25-37. Иер. 51;1.
и Гл. 18;14.
к Виж. 1 Цар. 23;27.
л Гл. 18;5.
м Гл. 18;33.
н Иез. 27;23.
о Гл. 18;34.
п Иса. 37;14, и дрг.
р 1 Цар. 4;4. Псал. 80;1.
с 3 Цар. 18;39. Иса. 44;6. Иер. 10;10-12.
т Псал. 31;2.
у 2 Лѣт. 6;40.

рима [ф]който проводи тогозъ за да укори Бога
живаго. (17) Наистина, Господи, Асирийскитѣ
царе запустиха народитѣ и земята имъ, (18) и
хвърлиха въ огънь боговетѣ имъ; защото не
бѣха богове, но [х]дѣло на человѣчески рѫцѣ,
дърва и камене; за това ги погубиха. (19) Сега
прочее, Господи Боже нашъ, отърви ни, моля
се, отъ рѫката му, [ц]за да познаятъ всичкитѣ
царства на земята че ти си Господь Богъ
единъ.

(20) Тогазъ проводи Исаия Амосовий синъ
до Езекия и рече: Така говори Господь Богъ
Израилевъ: [ч]Чухъ [ш]което си се помолилъ
менѣ противъ Сенахирима Асирийския царь.
(21) Това е словото което Господь говори за
него: —

[щ]Уничижи те, присмѣя ти се, дѣвицата, дъщерята Сионова:
[ъ]Задъ тебе кивна съ глава Ерусалимската дъщеря.
(22) Кого си укорилъ и похулилъ ти?
И противъ кого си възвисилъ гласъ
И си надигналъ високо очитѣ си?
Противъ [ь]Светаго Израилева.
(23) [ѣ]Господа си укорилъ ти чрѣзъ посланницитѣ си, и рекълъ си:
[ю]Съ множеството на колесницитѣ си възлѣзохъ азъ
Върхъ височината на горитѣ,
Върхъ ребрата на Ливанъ;
И ще изсѣка високитѣ му кедри,
Избранитѣ му елхи;
И ще влѣза въ крайнитѣ му обиталища,
Въ дѫбравата на неговия Кармилъ.
(24) Азъ изкопахъ, и пихъ чужди води;
И съ стѫпката на нозѣтѣ си
Изсушихъ всичкитѣ рѣки на [*]обсаденитѣ.
(25) Не си ли чулъ че [я]азъ направихъ това отдавна, и отъ древни дни опрѣдѣлихъ това?
А сега свършихъ това,
Така [ѫ]щото ти да обръщашъ утвърдени градове въ купове на развалини.
(26) За това жителитѣ имъ станаха безсилни,
Уплашиха се, и посрамиха се:
Бѣха трѣва на полето, и злакъ,
И [ѣѣ]трѣва на кѫщния покривъ,
И *жито* прѣпърлено прѣди да стане тръсть.
(27) Но [а]азъ зная жилището ти,
И изхода ти, и входа ти,
И буйството ти противъ мене.
(28) Понеже буйството ти противъ мене
И надменността ти възлѣзоха въ ушитѣ ми,
За това [б]ще туря куката си въ ноздритѣ ти,
И уздата си въ устнитѣ ти,
Та ще те върна прѣзъ [в]пѫтя прѣзъ който си дошелъ.
(29) И то *ще* ти *бѫде* [г]знамение:
Това лѣто ще ядете което е саморасло,
И второто лѣто, което прораснува отъ истото;
А третото лѣто, посѣйте, и пожънете,
И насадете лозя, и яжте плода имъ.
(30) И [д]упазеното отъ Юдиния домъ
Което е останало ще пусне корени пакъ долу,
И ще даде горѣ плодъ.
(31) Защото изъ Ерусалимъ ще излѣзе остатъкътъ,
И изъ гората Сионъ упазеното:
[е]Ревностьта на Господа Саваота ще извърши това.
(32) Заради това, така говори Господь за Асирийския царь:
Нѣма да влѣзе въ този градъ,
Нито ще хвърли тамъ стрѣла,
Нито ще излѣзе прѣдъ него съ щитъ,
Нито ще въздигне противъ него окопъ.
(33) По пѫтя по който е дошелъ, по него ще се върне,
И въ този градъ нѣма да влѣзе, говори Господь.
(34) Защото [ж]ще защитя този градъ да го спася,
Заради мене и [з]заради раба ми Давида.

(35) И [и]въ онази нощь излѣзе ангелъ Го-
споденъ та порази въ Асирийския станъ сто и
осемдесеть и петь тисящи; и когато станаха
на утриньта, ето, всички онѣзи бѣха мъртви
трупове. (36) И тръгна Сенахиримъ Асирий-
скиятъ царь та отиде, и върна-се, и живѣеше
[к]въ Ниневия. (37) И като се кланяше въ до-

ф Ст. 4.
х Псал. 115;4. Иер. 10;3.
ц Псал. 83;18.
ч Псал. 65;2.
ш Иса 37;21, и дрг.
щ Плач. 2;13.
ъ Иовъ 16;4. Псал. 22;7,8. Плач. 2;15.
ь Псал. 71;22. Иса. 5;24. Иер. 51;5.
ѣ Гл. 18;17.
ю Псал. 20;7.
* *Или*, Египетъ.
я Иса. 45;7.
ѫ Иса. 10;5.
ѣѣ Псал. 129;6.
а Псал. 139;1, и дрг.
б Иовъ 41;2. Иез. 29;4. 38;4. Амосъ 4;2.
в Ст. 33,36,37.
г 1 Цар. 2;34. Гл. 20;8,9. Иса. 7;11,14. Лука 2;12.
д 2 Лѣт. 32;22,23.
е Иса. 9;7.
ж Гл. 20;6.
з 3 Цар. 11;12,13.
и 2 Лѣт. 32;21. Иса. 37;36.
к Бит. 10;11.

ва на Нисроха бога си, [л]Адрамелехъ и Сарасаръ синоветѣ му [м]поразиха го съ ножъ; а тѣ побѣгнаха въ Араратската земя, а вмѣсто него [н]въцари се Есарадонъ синъ му.

ГЛАВА 20.

[а]Въ онѣзи дни разболѣ се Езекия до смърть; и дойде при него пророкъ Исаия Амосовий синъ та му рече: Така говори Господь: Нареди за дома си, понеже ще умрешъ и нѣма да живѣешъ. (2) Тогазъ обърна лицето си къмъ стѣната та се помоли Господу и рече: (3) Моля се, [б]Господи, помни сега [в]какъ ходихъ прѣдъ тебе съ истина и съ цѣло сърдце, и направихъ угодното прѣдъ тебе. И плака Езекия съ голѣмъ плачъ.

(4) И прѣди да излѣзе Исаия въ срѣдний дворъ, биде слово Господне къмъ него и рече: (5) Върни се та кажи на Езекия [г]вожда на людетѣ ми: Господь Богъ на Давида отца ти така говори: [д]Чухъ молитвата ти, [е]видѣхъ сълзитѣ ти: ето, азъ ще те изцѣля: на третия день ще възлѣзешъ въ дома Господень. (6) И [ж]ще приложа на днитѣ ти петнадесеть години; и ще освободя тебе и този градъ отъ ржката на Асирийския царь, и ще защитя този градъ заради мене и заради раба ми Давида. (7) И [з]рече Исаия: Вземете низаница смокви. И взеха та туриха на възпалението; и оздравѣ. (8) И рече Езекия Исаию: [и]Кое е знамението че Господь ще ме изцѣли, и че на третия день ще възлѣза въ дома Господень? (9) И [к]рече Исаия: Това ще ти бжде знамение отъ Господа че ще направи Господь това нѣщо което говори: да напрѣдне ли сѣнката десеть стжпала, или да се върне десеть стжпала? (10) И отговори Езекия: Леко нѣщо е да слѣзе сѣнката десеть стжпала: не, но нека се върне назадъ десеть стжпала сѣнката. (11) И извика пророкъ Исаия къмъ Господа; и [л]върна назадъ сѣнката десеть стжпала прѣзъ стжпалата по които слѣзе върху слънечния часовникъ на Ахаза.

(12) [м]Въ онова врѣме *Веродахъ-валаданъ синътъ на Валадана, Вавилонскиятъ царь, проводи писма и даръ Езекию, защото чу че бѣше се разболѣлъ Езекия. (13) И [н]послуша ги Езекия, и показа имъ всичкия домъ на многоцѣннитѣ си вещи, среброто, златото, и ароматитѣ, и многоцѣннитѣ масла, и всичката си оржжница, и всичко каквото се намираше въ съкровищата му: не остана нѣщо въ дома му нито подъ всичкото му владѣние което Езекия не имъ показа.

(14) Тогазъ дойде пророкъ Исаия при царь Езекия та му рече: Що говорятъ тѣзи человѣци? и отъ дѣ дойдоха при тебе? И рече Езекия: Отъ далечна земя идатъ, отъ Вавилонъ. (15) А той рече: Що видѣха въ дома ти? И отговори Езекия: Видѣха [о]всичко що има въ дома ми: нѣма нѣщо въ съкровищата ми което не имъ показахъ. (16) Тогазъ рече Исаия Езекию: Слушай словото Господне: (17) Ето, идатъ дни въ които всичко що е въ дома ти, и каквото отцитѣ ти сж събрали до този день, [п]ще се прѣнесе у Вавилонъ: нѣма да остане нищо, говори Господь. (18) И отъ синоветѣ ти които ще излѣзатъ отъ тебе, които ще родишъ, [р]ще вземать; и ще станатъ скопци въ дома на Вавилонския царь. (19) Тогазъ рече Езекия Исаию: [с]Добро е словото Господне което каза ти. Рече още: Не е ли *добро*, понеже ще бжде миръ и истина въ моитѣ дни?

(20) А [т]останалитѣ дѣяния на Езекия, и всичкото му юначество, и какъ [у]направи водоема и водовода та [ф]доведе водата въ града, не сж ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе? (21) И [х]заспа Езекия съ отцитѣ си; и въцари се вмѣсто него Манасия синъ му.

ГЛАВА 21.

[а]Дванадесеть години на възрасть бѣ Манасия когато се въцари, и царува петдесеть и петь години въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ Ефсива. (2) И стори зло прѣдъ Господа [б]споредъ мерзоститѣ на езичницитѣ

л 2 Лѣт. 32;21.
м Ст. 7.
н Езд. 4;2.
—
а 2 Лѣт. 32;24, и дрг. Иса. 38;1, и дрг.
б Неем. 13;22.
в Бит. 17;1. 3 Цар. 3;6.
г 1 Цар. 9;16. 10;1.
д Гл. 19;20. Псал. 65;2.
е Псал. 39;12. 56;8.
ж Гл. 19;34.
з Иса. 38;21.
и Виж. Сжд. 6;17,37,39. Иса. 7;11,14. 38;22.
к Иса. 38;7;8.
л Виж. Ис. Нав. 10;12, 14. Иса. 38;8.
м Иса. 39;1, и дрг.
* *Или,* Меродахъ-валаданъ.
н 2 Лѣт. 32;27,31.
о Ст. 13.
п Гл. 24;13. 25;13. Иер. 27;21,22. 52;17.
р Гл. 24;12. 2 Лѣт. 33;11. Дан. 1;3.
с 1 Цар. 3;18. Иов. 1;21. Псал. 39;9.
т 2 Лѣт. 32;32.
у Неем. 3;16.
ф 2 Лѣт. 32;30.
х 2 Лѣт. 32;33.
—
а 2 Лѣт. 33;1, и дрг.
б Гл. 16;3.

които изпѫди Господь отъ лицето на Израилевитѣ синове. (3) И съгради пакъ високитѣ мѣста [в]които баща му Езекия бѣ разорилъ, и въздигна олтари Ваалу, и направи Ашера [г]както направи Ахаавъ Израилевътъ царь; и [д]поклони се на всичкото небесно воинство и служи имъ. (4) И [е]съгради олтари въ дома Господень за който Господь рече: [ж]Въ Ерусалимъ ще туря името си. (5) И съгради олтари на всичкото небесно воинство вѫтрѣ въ двата двора на дома Господень. (6) И [з]прѣводе сина си прѣзъ огъня, [и]още правѣше прокобения и гатания, и употрѣбяваше бѣсовъпрошатели и кълшебници: той направи голѣмо зло прѣдъ Господа та *го* прогнѣви. (7) И постави ваяното на Ашерата което направи [к]въ дома за който Господь рече на Давида и на Соломона сина му: Въ този домъ, и въ Ерусалимъ който избрахъ отъ всичкитѣ Израилеви племена, ще положа името си въ вѣкъ; (8) и [л]не ща да поклатя Израилевата нога отъ земята която дадохъ на отцитѣ имъ, само ако внимаватъ да правятъ по всичко що имъ заповѣдахъ, споредъ всичкия законъ който слугата ми Моисей имъ заповѣда. (9) Но не послушаха; и [м]прѣлъсти ги Манасия да правятъ по-лошо отъ езичницитѣ които Господь погуби отъ лицето на Израилевитѣ синове.

(10) И говори Господь чрѣзъ рѫката на рабитѣ си пророцитѣ и рече: (11) [н]Понеже Манасия Юдинътъ царь стори тѣзи [о]мерзости, по-лоши отъ всичко което направиха Аморейцитѣ които бѣха прѣди него, и [п]чрѣзъ идолитѣ си направи още и Юда да съгрѣши, (12) за това така говори Господь Богъ Израилевъ: Ето, азъ навождамъ *такова* зло на Ерусалимъ и на Юда щото всѣки който чуе за него, [р]ще писнатъ и двѣтѣ му уши. (13) И ще простра върху Ерусалимъ [с]правилото на Самария и мѣрилото на Ахаавовия домъ, и ще избърша Ерусалимъ както избърсва *нѣкой* блюдо и, като го избърше, обръща *го* наопаки. (14) И ще оставя остатъка на наслѣдието си, и ще ги прѣдамъ въ рѫката на враговетѣ имъ; и ще бѫдатъ въ разграбване и плѣнъ отъ всичкитѣ си врагове, (15) защото сториха зло прѣдъ мене, и прогнѣвиха ме, отъ който день отцитѣ имъ излѣзоха изъ Египетъ до този день.

(16) Още и [т]кръвь неповинна излѣ Манасия твърдѣ много додѣто напълни Ерусалимъ отъ край до край, освѣнъ грѣха му съ който направи да съгрѣши Юда като стори той зло прѣдъ Господа.

(17) А [у]останалитѣ дѣяния на Манасия, и всичко що стори, и грѣхътъ му който съгрѣши, не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе? (18) [ф]Заспа прочее Манасия съ отцитѣ си, и погребе се въ градината на дома си, въ градината на Оза; и въцари се вмѣсто него Амонъ синъ му.

(19) [х]Двадесеть и двѣ години на възрасть бѣ Амонъ когато се въцари, и царува двѣ години въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ Месуллемета, дъщеря на Аруса отъ Иотева. (20) И стори зло прѣдъ Господа [ц]както стори баща му Манасия. (21) И ходи въ всичкитѣ пѫтища въ които ходи баща му, и служи на идолитѣ на които служеше баща му, и поклони имъ се. (22) И [ч]остави Господа Бога на отцитѣ си, и не ходи въ пѫтя Господенъ. (23) И [ш]направиха съзаклятие Амоновитѣ раби противъ него та убиха царя въ дома му; (24) а людетѣ на земята избиха всичкитѣ що бѣха се съзаклели противъ царь Амона; и людетѣ на земята направиха Иосия сина му царь вмѣсто него.

(25) А останалитѣ дѣяния на Амона които направи не сѫ ли писани въ Книгата на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе? (26) И погребоха го въ гроба му въ градината на Оза; и въцари се вмѣсто него Иосия синъ му.

ГЛАВА 22.

[а]Осемь години на възрасть бѣ Иосия когато се въцари, и царува въ Ерусалимъ тридесеть и една година; и името на майка му бѣ Иедида, дъщеря на Адаия отъ [б]Васкатъ. (2) И стори което бѣ право прѣдъ Господа, и

в Гл. 18;4.
г 3 Цар. 16;32,33.
д Втор. 4;19. 17;3. Гл. 17;16.
е Иер. 32;34.
ж 2 Цар. 7;13. 3 Цар. 8:29. 9;3.
з Лев. 18;21. 20;2. Гл. 16;3. 17;17.
и Лев. 19;26,31. Втор. 18;10,11. Гл. 17;17.
к 2 Цар. 7;13. 3 Цар. 8;29. 9;3. Гл. 23;27. Псал. 132;13,14. Иер. 32;34,
л 2 Цар. 7;10.
м Прит. 29;12.
н Гл. 23;26,27. 24;3,4. Иер. 15;4.
о 3 Цар. 21;26.
п Ст. 9.
р 1 Цар. 3;11. Иер. 19;3.
с Виж. Иса. 34;11. Плач. 2;8. Амосъ 7;7,8.
т Гл. 24;4.
у 2 Лѣт. 33;11-19.
ф 2 Лѣт. 33;20.
х 2 Лѣт. 33;21-23.
ц Ст. 2, и дрг.
ч 3 Цар. 11;33.
ш 2 Лѣт. 33;24,25.
—
а 2 Лѣт. 34;1.
б Ис. Нав. 15;39.

ходи въ всичкитѣ пѫтища на Давида отца си, и [в]не се уклони на дѣсно или на лѣво.

(3) И [г]въ осемнадесетото лѣто на царь Иосия, царьтъ проводи въ дома Господень Сафана сина на Азалия, сина Месуламова, писеца, и рече *му*: (4) Възлѣзъ до Хелкия великия священникъ та *речи* да изброи среброто което е внесено въ дома Господень, което [е]пазачитѣ на дверитѣ събраха отъ людетѣ, (5) и [ж]нека го прѣдадатъ въ рѫката на тѣзи които правятъ работата, които настояватъ въ дома Господень; а тѣ нека го дадатъ на тѣзи които работятъ работитѣ въ дома Господень, за да поправятъ развалинитѣ на дома,— (6) на дърводѣлцитѣ, и градителитѣ, и зидаритѣ,— и за да купятъ дърва и дѣлани камене за да поправятъ дома. (7) Но [з]не правѣха съ тѣхъ никаква смѣтка за среброто що имъ даваха въ рѫцѣтѣ, защото работѣха вѣрно.

(8) И рече Хелкия великиятъ священникъ на Сафана писеца: [и]Намѣрихъ книгата на закона въ дома Господень. И даде Хелкия книгата на Сафана, та я прочете. (9) И отиде Сафанъ писецътъ при царя, и занесе дума на царя и рече: Рабитѣ ти събраха среброто което намѣриха въ дома, и го прѣдадоха въ рѫката на онѣзи които правятъ работата, които настояватъ въ дома Господень. (10) И извѣсти Сафанъ писецътъ на царя и рече: Хелкия священникътъ ми даде книга. И прочете я Сафанъ прѣдъ царя. (11) И като чу царьтъ думитѣ на книгата на закона раздра дрехитѣ си. (12) И заповѣда царьтъ на Хелкия священника, и на Ахикама Сафановия синъ, и на [к]Аховора Михеиния синъ, и на Сафана писеца, и на Асаия царския слуга и рече: (13) Идете, попитайте Господа за мене, и за людетѣ, и за всичкия Юда заради думитѣ на тази книга която се намѣри, защото е голѣмъ [л]гнѣвътъ Господень разпаленийтъ противъ насъ, понеже отцитѣ ни не послушаха думитѣ на тази книга та да правятъ споредъ всичкото що е писано заради насъ.

(14) Тогазъ Хелкия священникътъ, и Ахикамъ, и Аховоръ, и Сафанъ, и Асаия отидоха при Олда пророчицата, жената на Селума сина [м]на Текуя, сина Арасова одеждохранителя, (и тя живѣеше въ Ерусалимъ, въ Масена,) та говориха съ нея. (15) И рече имъ: Така говори Господь Богъ Израилевъ: Кажете на человѣка който ви е проводилъ при мене: (16) Така говори Господь: Ето, [н]азъ докарвамъ зло на това мѣсто и на жителитѣ му *по* всичкитѣ думи на книгата които Юдиинътъ царь прочете. (17) [о]Понеже ме оставиха та кадиха на други богове, за да ме прогнѣвятъ съ всичкитѣ дѣла на рѫцѣтѣ си, за това ще се разпали гнѣвътъ ми върхъ това мѣсто, и нѣма да угасне. (18) Но [п]на Юдиния царь който ви проводи да попитате Господа, така ще му кажете: Така говори Господь Богъ Израилевъ: *За* думитѣ които чу ти, (19) понеже [р]сърдцето ти омекна, и [с]ти си се смирилъ прѣдъ Господа когато чу ти което говорихъ противъ това мѣсто и противъ жителитѣ му че ще станатъ [т]запустѣние и [у]проклетия, и раздра ти дрехитѣ си и плака прѣдъ мене, заради това и азъ послушахъ, говори Господь. (20) Ето, прочее, азъ ще те прибера при отцитѣ ти, и [ф]ще се приберешъ въ гроба си съ миръ; и нѣма да видятъ очитѣ ти всичкото зло което азъ ще докарамъ на това мѣсто. И донесоха отвѣтъ на царя.

ГЛАВА 23.

Тогазъ [а]проводи царьтъ; и събраха при него всичкитѣ Юдини и Ерусалимски старѣйшиния. (2) И възлѣзе царьтъ въ дома Господень, и всичкитѣ Юдини мѫже и всичкитѣ Ерусалимски жители съ него, и священницитѣ, и пророцитѣ, и всичкий народъ отъ малъкъ до голѣмъ; и прочете въ слушането имъ всичкитѣ думи на книгата на завѣта [б]която се намѣри въ дома Господень. (3) И [в]застана царьтъ при стълпа та направи завѣтъ прѣдъ Господа, да ходи слѣдъ Господа, да пази заповѣдитѣ му, и свидѣтелствата му, и повелѣнията му съ всичко сърдце и всичка душа, та да вършатъ думитѣ на този завѣтъ които сѫ писани въ тази книга. И всичкий народъ утвърди завѣта.

(4) И заповѣда царьтъ на Хелкия великия священникъ, и на священницитѣ отъ втория

в Втор. 5;32.
г 2 Лѣт. 34;8, и дрг.
д Гл. 12;4.
е Гл. 12;9. Псал. 84;10.
ж Гл. 12;11,12,14.
з Гл. 12;15.
и Втор. 31;24, и дрг. 2 Лѣт. 34;14, и дрг.
к Виж. 2 Лѣт. 34;20.
л Втор. 29;27.
м 2 Лѣт. 34;22.
н Втор. 29;27. Дан. 9;11-14.
о Втор. 29;25-27.
п 2 Лѣт. 34;26, и дрг.
р Псал. 51;17. Иса. 57;15.
с 3 Цар. 21;29.
т Лев. 26;31,32.
у Иер. 26:6. 44;22.
ф Псал. 37;37. Иса. 57;1,2.

—

а 2 Лѣт. 34;29, и дрг.
б Гл. 22;8.
в Гл. 11;14,17.

чинъ, и на двернитѣ стражи да извадятъ изъ храма Господень всичкитѣ съсжди що бѣха направени за Ваала, и за [г]Ашера, и за всичкото небесно воинство; и изгори ги вънъ отъ Ерусалимъ, въ полетата на Кедронъ, и прѣнесе пепела имъ въ Ветилъ. (5) И отмахна свещеницитѣ идолопоклонници които Юдинитѣ царе бѣха опрѣдѣлили да кадятъ по високитѣ мѣста въ Юдинитѣ градове и въ околноститѣ на Ерусалимъ, и тѣзи които кадѣха на Ваала, на слънцето, и на луната, и на зодиитѣ, и [д]на всичкото небесно воинство. (6) И [е]изнесе Ашерата изъ дома Господень вънъ отъ Ерусалимъ, на потока Кедронъ, та я изгори въ потока Кедронъ, и стри я въ прахъ, и хвърли праха ѝ [ж]по гробищата на синоветѣ на народа. (7) И съсипа домоветѣ [з]на мжжеложцитѣ които бѣха въ дома Господень, [и]дѣто женитѣ тъчеха покрови за Ашера. (8) И доведе всичкитѣ свещеници отъ Юдинитѣ градове, и оскверни високитѣ мѣста въ които жрецитѣ кадѣха, [к]отъ Гева дори до Вирсавее, и съсипа високитѣ мѣста на портата които бѣха въ входа на дверитѣ на Исуса началника на града, който бѣше отъ лѣво на градската порта. (9) [л]А свещеницитѣ на високитѣ мѣста не възлѣзоха при олтаря Господень въ Ерусалимъ, [м]но ядѣха безквасни между братята си. (10) И оскверни [н]Тофета който бѣ [о]въ дола на Еноновитѣ синове, [п]за да не може никой да прѣведе сина си или дъщеря си прѣзъ огъня Молоху. (11) И отмахна конетѣ които Юдинитѣ царе поставиха на слънцето въ входа на дома Господень, при жилището на Натанъ-мелеха скопеца което бѣ въ Карваримъ, и изгори съ огънь колесницитѣ на слънцето. (12) И олтаритѣ които бѣха [р]върхъ покрива на Ахазовата горница, [с]които направиха Юдинитѣ царе, и олтаритѣ които направи Манасия въ двата двора на дома Господень, събори ги царьтъ и свали ги отъ тамъ и хвърли праха имъ въ потока Кедронъ. (13) И високитѣ мѣста които бѣха прѣдъ Ерусалимъ, които бѣха отъ дѣсно на горага на развращението, [т]които съгради Соломонъ Израилевътъ царь за Астарта мерзостьта на Сидонцитѣ, и за Хамоса мерзостьта на Моавцитѣ, и за Мелхома мерзостьта на Амоновитѣ синове, оскверни царьтъ. (14) И [у]съкруши изтуканитѣ, и изсѣче Ашеритѣ, и напълни мѣстата имъ съ человѣчески кости.

(15) И олтаря който бѣ въ Ветилъ, *и* високото мѣсто [ф]което направи Иеровоамъ Наватовътъ синъ който направи Израиля да съгрѣши, и онзи олтарь и високото мѣсто разваля, и изгори високото мѣсто, *и* стри *ги* въ прахъ, и Ашерата изгори. (16) И когато се обърна Иосия и видѣ гробищата които бѣха тамъ въ гората, проводи та взе коститѣ изъ гробищата, и изгори *ги* на олтаря, и оскверни го, [х]споредъ словото Господне което прогласи человѣкътъ Божий който прогласи тѣзи думи. (17) Тогазъ рече: Каква е тая могила която азъ гледамъ? И градскитѣ мжже му рекоха: [ц]Тя е гробътъ на человѣка Божий който дойде отъ Юда та прогласи тѣзи дѣла които ти направи противъ Ветилския олтарь. (18) И рече: Оставете го: да не поклати никой коститѣ му. И упазиха коститѣ му съ коститѣ [ч]на пророка който дойде отъ Самария.

(19) Всичкитѣ още домове на високитѣ мѣста които бѣха [ш]въ градоветѣ на Самария, които направиха Израилевитѣ царе за да прогнѣвятъ *Господа*, Иосия *ги* отмахна, и направи имъ споредъ всичкитѣ дѣла които направи въ Ветилъ. (20) И [щ]закла на олтаритѣ [ъ]всичкитѣ жреци отъ високитѣ мѣста които бѣха тамъ, и [ь]изгори върхъ тѣхъ человѣчески кости; и върна се въ Ерусалимъ.

(21) Тогазъ заповѣда царьтъ на всичкитѣ люде и рече: [ѣ]Направете пасхата Господу Богу вашему, [ю]както е писано въ тази книга на завѣта; (22) защото [я]не стана таквазъ пасха отъ днитѣ на сждиитѣ които сждиха Израиля, нито въ всичкитѣ дни на Израилевитѣ царе и на Юдинитѣ царе, (23) каквато стана Господу въ Ерусалимъ тая пасха въ осемнадесетото лѣто на царь Иосия.

(24) [ѫ]Отмахна още Иосия и бѣсовъпрошателитѣ, и вълшебницитѣ, домашнитѣ идоли, и кумиритѣ, и всичкитѣ мерзости които се ви-

---

- *г* Гл. 21;3,7.
- *д* Гл. 21;3.
- *е* Гл. 21;7.
- *ж* 2 Лѣт. 34;4.
- *з* 3 Цар. 14;24. 15;12.
- *и* Иез. 16;16.
- *к* 3 Цар. 15;22.
- *л* Виж. Иез. 44;10-14.
- *м* 1 Цар. 2;36.
- *н* Иса. 30;33. Иер. 7;31. 19;6,11-13.
- *о* Ис. Нав. 15;8.
- *п* Лев. 18:21. Втор. 18;10. Иез. 23;37,39.
- *р* Виж. Иер. 19;13. Соф. 1;5.
- *с* Гл. 21;5.
- *т* 3 Цар. 11;7.
- *у* Изх. 23;24. Втор. 7;5,25.
- *ф* 3 Цар. 12;28,33.
- *х* 3 Цар. 13;2.
- *ц* 3 Цар. 13;1, и друг.
- *ч* 3 Цар. 13;31.
- *ш* Виж. 2 Лѣт. 34;6,7
- *щ* 3 Цар. 13;2.
- *ъ* Изх. 22;20. 3 Цар 18;40. Гл. 11;18.
- *ь* 2 Лѣт. 34;5.
- *ѣ* 2 Лѣт. 35;1.
- *ю* Изх. 12;3. Лев. 23;5 Числа 9;2. Втор. 16;2
- *я* 2 Лѣт. 35;18,19.
- *ѫ* Гл. 21;6.

дѣла въ Юдинната земя и въ Ерусалимъ, [мм]за
да свърши думитѣ на закона, писаннитѣ въ кни-
гата която намѣри Хелкия священникътъ въ
дома Господенъ. (25) И [а]подобенъ нему не е
билъ прѣди него царь който да се е обърналъ
къмъ Господа съ всичкото си сърдце, и съ
всичката си душа, и съ всичката си сила,
споредъ всичкия Моисеевъ законъ; нито на-
стана слѣдъ него подобенъ нему. (26) Но Го-
сподь не се повърна отъ яростьта на голѣмия
си гнѣвъ, защото се разпали гнѣвътъ му про-
тивъ Юда [б]заради всичкитѣ прогнѣвения съ
които го прогнѣви Манасия. (27) И рече Го-
сподь: И Юда ще отметна отъ лицето си [в]както
отметнахъ Израиля, и ще отхвърля този градъ
Ерусалимъ който избрахъ, и дома за който
рекохъ: [г]Името ми ще бжде тамъ.
(28) А останалитѣ дѣяния на Иосия, и всич-
ко що направи, не сж ли писани въ Книгата
на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе?
(29) [д]Въ неговитѣ дни възлѣзе Фараонъ Не-
хао, Египетскиятъ царь, противъ Асирийския
царь при рѣката Евфратъ. И отиде царь Ио-
сия да го посрѣщне; а той [е]като го видѣ уби
го [ж]въ Магедонъ. (30) И [з]слугитѣ му го въз-
ведоха мъртъвъ въ колесницата отъ Магедонъ,
и донесоха го въ Ерусалимъ, и заровиха го
въ гроба му. [и]А людетѣ на тази земя взеха
Иоахаза Иосиния синъ та го помазаха, и на-
правиха го царь вмѣсто баща му.
(31) Двадесеть и три години на възрасть
бѣ [*]Иоахазъ когато се въцари, и царува три
мѣсеца въ Ерусалимъ; а името на майка му
бѣше [к]Амитала, дъщеря на Иеремия отъ Ливна.
(32) И стори зло прѣдъ Господа споредъ всичко
що направиха отцитѣ му. (33) И затвори го
Фараонъ Нехао [л]въ Ривла въ земята Ематъ,
за да не царува въ Ерусалимъ; и осжди земята
на глоба сто таланта сребро и единъ талантъ
злато. (34) И [м]направи Фараонъ Нехао Елиа-
кима Иосиния синъ царь вмѣсто баща му Ио-
сия, и [н]промѣни името му въ Иоакимъ, а
Иоахаза взе та го [о]заведе въ Египетъ; и умрѣ
тамъ. (35) А Иоакимъ [п]даде Фараону сребро-
то и златото; разписа обаче дань на земята
за да даде среброто споредъ заповѣдьта на
Фараона: изиска среброто и златото отъ лю-
детѣ на земята, отъ всѣкиго споредъ разпи-
сването му, за да даде на Фараона Нехао.
(36) [р]Двадесеть и петь години бѣ на възрасть
Иоакимъ когато се въцари, и царува едина-
десеть години въ Ерусалимъ; и името на май-
ка му бѣ Зевуда, дъщеря на Федаи отъ Рума.
(37) И направи зло прѣдъ Господа споредъ
всичко що направиха отцитѣ му.

ГЛАВА 24.

[а]Въ неговитѣ дни възлѣзе Навуходоносоръ
Вавилонский царь, и Иоакимъ му стана рабъ
три години: сетнѣ се отвърна и подигна се
противъ него. (2) И [б]проводи Господь противъ
него Халдейскитѣ пълкове, и Сирийскитѣ пъл-
кове, и Моавскитѣ пълкове, и пълковетѣ на
Амоновитѣ синове, и прати ги противъ Юда
за да го съсипятъ, [в]споредъ словото Господне
което говори чрѣзъ ржката на рабитѣ си про-
роцитѣ. (3) Наистина съ заповѣдь Господня
стана *това* на Юда, за да *го* отметне отъ ли-
цето си [г]поради грѣховетѣ на Манасия,
по всичко що бѣ направилъ, (4) [д]и още зара-
ди неповинната кръвь която бѣ пролѣлъ (за-
щото изпълни Ерусалимъ съ неповинна кръвь,
и не рачи Господь да *му* прости).
(5) А останалитѣ дѣяния на Иоакима, и всич-
ко що направи, не сж ли писани въ Книгата
на Лѣтовницитѣ на Юдинитѣ Царе?
(6) И [е]заспа Иоакимъ съ отцитѣ си; и въ-
цари се вмѣсто него Иоахинъ синъ му. (7) [ж]А
Египетскиятъ царь не излѣзе вече изъ земя-
та си; защото [з]Вавилонский царь взе, отъ
Египетската рѣка до рѣката Евфратъ, всичко
което бѣше *подъ властьта* на Египетския царь.
(8) [и]Осемнадесеть години бѣ на възрасть
†Иоахинъ когато се въцари, и царува три
мѣсеца въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ

мм Лев. 19;31. 20;27 Втор. 18;11.
а Гл. 18;5.
б Гл. 21;11,12 24;3,4. Иер. 15;4.
в Гл. 17;18,20. 18;11 21;13.
г 3 Цар. 8;29. 9;3 Гл. 21;4,7.
д 2 Лѣт. 35;20
е Гл. 14;8.
ж Зах. 12;11.
з 2 Лѣт. 35:24
и 2 Лѣт. 36;1.
* 1 Лѣт 3;15 и Иер. 22;11, Селумъ.
к Гл. 24;18.
л Гл. 25;6. Иер. 52;27.
м 2 Лѣт. 36;4.
н Виж. Гл. 24;17 Дан. 1·7.
о Иер. 22;11,12.
Иез. 19;3,4.
п Ст. 33.
р 2 Лѣт. 36;5.

—

а 2 Лѣт. 36;6. Иер. 25;1,9. Дан. 1;1.
б Иер. 25;9. 32;28 Иез. 19;8.
в Гл. 20;17 21;12-14. 23;27
г Гл. 21;2,11. 23;26.
д Гл. 21;16.
е Виж. 2 Лѣт. 36;6,8. Иер. 22;18,19. 36;30
ж Виж. Иер. 37;5,7
з Иер. 46;2.
и 2 Лѣт. 36;9.
† 1 Лѣт. 3;16 и Иер. 24;1, Иехония.

Неуста, дъщеря на Елнатана отъ Ерусалимъ. (9) И направи зло прѣдъ Господа по всичко що направи баща му.

(10) [к]Въ онова врѣме възлѣзоха рабитѣ на Навуходоносора Вавилонския царь върхъ Ерусалимъ та обсаднха града. (11) И дойде Навуходоносоръ Вавилонскиятъ царь противъ града, и рабитѣ му го обсаждаха. (12) И [л]излѣзе Иоахинъ Юдинътъ царь къмъ Вавилонския царь, той, и майка му, и рабитѣ му, и началницитѣ му, и скопцитѣ му; и [м]хвана го [н]Вавилонскиятъ царь [о]въ осмото лѣто на царството си. (13) И [п]извади отъ тамъ всичкитѣ съкровища на дома Господень и съкровищата на царския домъ, и [р]съсѣче всичкитѣ златни сжди които направи Соломонъ Израилевътъ царь въ храма Господень, [с]както говори Господь. (14) И [т]прѣсели всичкия Ерусалимъ, и всичкитѣ князове, и всичкитѣ силни юнаци, [у]десеть тисящи плѣнници, и [ф]всичкитѣ дърводѣлци и ковачи: не остана освѣнъ [х]по-сиромашката часть отъ людетѣ на земята. (15) И [ц]прѣсели Иоахина у Вавилонъ; и майката на царя, и женитѣ цареви, и скопцитѣ му, и силнитѣ на земята заведе плѣнници отъ Ерусалимъ у Вавилонъ, (16) и [ч]всичкитѣ силни мжже, седемь тисящи, и дърводѣлцитѣ и ковачитѣ, тисяща, всичкитѣ юнаци ратници; и заведе ги Вавилонскиятъ царь плѣнници у Вавилонъ. (17) И Вавилонскиятъ царь направи [ш]Матания [щ]брата на баща му царь вмѣсто него, и [ъ]промѣни името му въ Седекия.

(18) [ь]Двадесеть и една година бѣ на възрасть Седекия когато се възцари, и царува единадесеть години въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ [ѣ]Амитала, дъщеря на Иеремия отъ Ливна. (19) И [ю]стори зло прѣдъ Господа по всичко що направи Иоакимъ. (20) Защото отъ гнѣва на Господа *който се разгнѣви* на Ерусалимъ и на Юда додѣ ги отхвърли отъ лицето си [я]стана това да се подигне Седекия противъ Вавилонския царь.

ГЛАВА 25.

И [а]въ деветото лѣто на царството му, въ деветия мѣсецъ, въ десетия *день* на мѣсеца, дойде Навуходоносоръ Вавилонскиятъ царь, той и всичкото му воинство, противъ Ерусалимъ, и расположи стана си противъ него, и съгради наоколо бойници противъ него. (2) И градътъ се обсаждаше дори до единадесетото лѣто на царь Седекия. (3) И въ деветия *день* [б]на *четвъртия* мѣсецъ гладътъ се прѣукрѣпи въ града, и нѣмаше хлѣбъ за людетѣ на мѣстото. (4) И [в]тъй, градътъ се развали; и всичкитѣ ратни мжже *побѣгнаха* прѣзъ нощь, прѣзъ пжтя на вратата които сж между двѣтѣ стѣни, при царската градина, (а Халдейцитѣ бѣха близу при града наоколо,) [г]и *царьтъ* отиде по пжтя на полето. (5) А Халдейското воинство погна царя та го стигнаха въ полетата на Иерихонъ; а всичкото му воинство се разпръсна отъ него. (6) И хванаха царя та го заведоха при Вавилонския царь [д]въ Ривла; и изрекоха осжждение противъ него. (7) И посѣкоха синоветѣ на Седекия прѣдъ очитѣ му, и [е]избодоха очитѣ на Седекия, и като го вързаха съ окови заведоха го у Вавилонъ.

(8) А въ петия мѣсецъ, [ж]въ седмия день на мѣсеца, [з]на деветнадесетото лѣто на Навуходоносора Вавилонския царь [и]дойде въ Ерусалимъ Навузарданъ началникътъ на тѣлохранителитѣ, рабъ на Вавилонския царь, (9) та [к]изгори дома Господень, и [л]царския домъ, и всичкитѣ домове на Ерусалимъ; и всѣки голѣмъ домъ изгори съ огънь. (10) И всичкото воинство на Халдейцитѣ което бѣ съ началника на тѣлохранителитѣ [м]съсипа Ерусалимскитѣ стѣни наоколо. (11) И [н]остатъка на людетѣ който бѣше останалъ въ града, и бѣжанцитѣ които прибѣгнаха при Вавилонския царь, и останалото множество заведе плѣнници Навузарданъ началникътъ на тѣлохранителитѣ.

к Дан. 1;1.
л Иер. 24;1. 29;1,2. Иез. 17;12.
м Виж. Гл. 25;27.
н Иер. 25;1.
о Виж. Иер. 52;28.
п Гл. 20;17. Иса. 39;6.
р Виж. Дан. 5;2,3.
с Иер. 20;5.
т Иер. 24;1.
у Виж. Иер. 52;28.
ф Виж. 1Цар. 13;19,22.
х Гл. 25;12. Иер. 40;7.
ц 2 Лѣт. 36;10. Ест. 2;6. Иер. 22;24, и дрг.
ч Виж. Иер. 52;28.
ш Иер. 37;1.
щ 1 Лѣт. 3;15. 2 Лѣт. 36;10.
ъ Виж. Гл. 23;34. 2 Лѣт. 36;4.
ь 2 Лѣт. 36;11. Иер. 37;1. 52;1.
ѣ Гл. 23;31.
ю 2 Лѣт. 36;12.
я 2 Лѣт. 36;13. Иез. 17;15.

—

а 2 Лѣт. 36;17. Иер. 34;2. 39;1. 52;4,5. Иез. 24;1.
б Иер. 39;2. 52;6.
в Иер. 39;2. 52;7, и дрг.
г Иер. 39;4-7. 52;7. Иез. 12;12.
д Гл. 23;33. Иер. 52;9.
е Иер. 39;7. Иез. 12;13.
ж Виж. Иер. 52;12-14.
з Виж. Гл. 24;12. Ст. 27.
и Иер. 39;9.
к 2 Лѣт. 36;19. Псал. 79;1.
л Иер. 39;8. Амосъ 2;5.
м Неем. 1;3. Иер. 52;14.
н Иер. 39;9. 52;15.

(12) А началникътъ на тѣлохранителитѣ остави
[о]отъ сиромаситѣ на земята за лозари и земле-
дѣлци.

(13) А [п]мѣднитѣ [р]стълпове които бѣха въ
дома Господень, и [с]подставитѣ, и [т]мѣдното
море което бѣше въ дома Господень Халдей-
цитѣ изломиха та прѣнесоха мѣдьта имъ у
Вавилонъ: (14) взеха още и [у]котлитѣ, и ло-
патитѣ, и щипцитѣ, и темяниицитѣ, и всички-
тѣ мѣдни съсждп съ които ставаше службата.
(15) Взе още началникътъ на тѣлохранителитѣ
и кадилницитѣ и тасоветѣ, и каквото бѣше
златно *като* злато, и каквото сребърно *като*
сребро· (16) двата стълпа, едното море, и под-
ставитѣ които Соломонъ направи за дома Го-
сподень: [ф]мѣдьта на всички тѣзи съсжди бѣ-
ше безъ теглилка. (17) [х]Височината на еди-
ния стълпъ бѣше осемнадесеть лакти; и на-
главието което бѣ връхъ него мѣдно; а висо-
чината на наглавието три лакти; а мрѣжата
и наровѣтѣ връхъ наглавието наоколо бѣха
всичкитѣ мѣдни: истото имаше и вторин стълпъ
съ мрѣжата.

(18) И [ц]взе началникътъ на тѣлохраните-
литѣ [ч]Сарапя първоя свещеникъ, и [ш]Софо-
ния вторин свещеникъ, и трима дверници.
(19) И отъ града взе едного скопца който бѣше
настоятель на ратнитѣ мжже, и [щ]петь мжже
отъ прѣдстоещитѣ прѣдъ царя които се намѣ-
риха въ града, и писеца, главния на вои-
ствата, който правѣше войскосъбранието отъ
народа на мѣстото, и шестдесеть мжже отъ
людетѣ на земята които се намѣриха въ гра-
да. (20) И взе ги Навузарданъ началникътъ
на тѣлохранителитѣ та ги заведе при Вави-
лонския царь въ Ривла. (21) И порази ги Ва-
вилонскиятъ царь, и уби ги въ Ривла, въ
земята Емать. [ъ]Така биде плѣненъ Юда отъ
земята си.

(22) А [ь]за людетѣ които остапаха въ Юди-
ната земя, които остави Навуходоносоръ Ва-
вилонский царь, постави надъ тѣхъ Годолия
сина на Ахикама, Сафановия синъ. (23) И
[ѣ]като чуха всичкитѣ началници на воинства-
та, тѣ и мжжетѣ *имъ*, че Вавилонский царь
постави Годолия, дойдоха при Годолия въ
Масфа, и Исмаилъ синътъ на Натания, и Иоа-
нанъ синътъ на Кария, и Сарапя синътъ на
Танумета Нетофатеца, и Яазания синътъ на
единъ Маахатецъ, тѣ и мжжетѣ имъ. (24) И
закле се Годолия на тѣхъ и на мжжетѣ имъ
и рече имъ: Не бойте се да сте раби на Хал-
дейцитѣ: населете се въ земята та работете
на Вавилонския царь, и ще ви бжде добрѣ

(25) И [ю]въ седмия мѣсецъ Исмаилъ синътъ
на Натания, сина на Елисама, отъ царското
сѣме, дойде, и имашо съ себе си десеть мжже,
та поразиха Годолия, (и умрѣ,) и Юдеитѣ и
Халдейцитѣ които бѣха съ него въ Масфа
(26) И станаха всичкитѣ люде, отъ малъкъ до
голѣмъ, и началницитѣ на воинствата та [я]оти-
доха въ Египетъ; защото се уплашиха отъ
лицето на Халдейцитѣ.

(27) [ѫ]А въ тридесеть и седмото лѣто отъ
плѣнението на Иоахина Юдиния царь, въ
дванадесетия мѣсецъ, двадесеть и седмия *день*
на мѣсеца, Евилъ-меродахъ Вавилонский царь,
въ лѣтото въ което се въцари, [ѭ]възвиси отъ
тъмницата главата на Иоахина Юдиния царь,
(28) и говори благосклонно съ него, и тури
прѣстола му отгорѣ на прѣстола на царетѣ
които бѣха съ него у Вавилонъ, (29) и про-
мѣни тъмничнитѣ му дрехи; и [а]ядѣше той
хлѣбъ всѣкога прѣдъ него прѣзъ всичкитѣ дни
на живота си. (30) И храната му бѣ всѣко-
гашна храна давана нему отъ царя, дѣлъ за
всѣки день прѣзъ всичкитѣ дни на живота му.

о Гл.24;14. Иер.39;10. 40;7. 52;16.
п Гл.20;17 Иер. 27;19,22 52;17, и друг.
р 3 Цар. 7;15.
с 3 Цар 7;27.
т 3 Цар. 7;23.
у Изх. 27;3. 3 Цар. 7;45,50.
ф 3 Цар. 7;47.
х 3 Цар. 7;15. Иер. 52;21.
ц Иер. 52;24, и друг.
ч 1 Лѣт. 6;14. Езд. 7;1.
ш Иер. 21;1. 29:25
щ Виж. Иер. 52;25.
ъ Лев. 26;33. Втор. 28;36,64. Гл. 23;27.
ь Иер. 40;5.
ѣ Иер 40;7-9.
ю Иер. 41:1,2.
я Иер. 43:4,7.
ѫ Иер. 52;31, и друг.
ѭ Виж. Бит. 40;13,20.
а 2 Цар. 9;7.

ПЪРВА КНИГА НА ЛѢТОВНИЦИТѢ.

ГЛАВА 1.

АДАМЪ, [а]Сить, Еносъ, (2) Каинанъ, Маалалеилъ, Яредъ, (3) Енохъ, Матусалъ, Ламехъ, (4) Ное, Симъ, Хамъ, и Яфетъ.

(5) [б]Синове на Яфета: Гомеръ, и Магогъ, и Мадай, и Яванъ, и Тувалъ, и Мосохъ, и Тирасъ; (6) а Гомерови синове: Асханазъ, и Рифатъ, и Тогарма; (7) а Явинови синове: Елиса, и Тарсисъ, Китимъ, и Доданимъ.

(8) [в]Хамови синове: Хусъ, и Мицраимъ, Футъ, и Ханаанъ; (9) а Хусови синове: Сева, и Евила, и Савта, и Раама, и Савтека; а синове на Раама: Шева и Деданъ. (10) И Хусъ [г]роди Нимрода: той начна да е силенъ на земята; (11) и Мицраимъ роди Лудимитѣ, и Анамимитѣ, и Леавимитѣ, и Нафтухимитѣ, (12) и Патрусимитѣ, и Касухимитѣ (отъ които произлѣзоха Филистимцитѣ), и [д]Кафторимитѣ; (13) а [е]Ханаанъ роди Сидона първородния си, и Хета, (14) и Иевусейцитѣ, и Аморейцитѣ, и Горгесейцитѣ, (15) и Евейцитѣ, и Арукейцитѣ, и Асенейцитѣ, (16) и Арвадцитѣ, и Цемарейцитѣ, и Амотейцитѣ.

(17) [ж]Симови синове: Еламъ, и Асуръ, и Арфаксадъ, и Лудъ, и Арамъ; а *Арамови синове:* Узъ, и Улъ, и Гетеръ, и [*]Мосохъ; (18) а Арфаксадъ роди Сала, а Сала роди Евера. (19) И Еверу се родиха два сина: името на единния [†]Фалекъ, защото въ днитѣ му се раздѣли земята; а името на брата му Иоктанъ. (20) А [з]Иоктанъ роди Алмодада, и Шалефа, и Хацармавета, и Яраха, (21) и Адорама, и Увала, и Дикла, (22) и Говала, и Авимаила, и Шева, (23) и Офира, и Евила, и Иовава: всички тѣзи бѣха синове на Иоктана.

(24) [и]Симъ, Арфаксадъ, Сала, (25) [к]Еверъ, Фалекъ, Рагавъ, (26) Серухъ, Нахоръ, Тара, (27) [л]Аврамъ, който е Авраамъ.

(28) А синове на Авраама: [м]Исаакъ, и [н]Исмаилъ.

(29) Тѣзи сѫ родоветѣ имъ. [о]Първородният на Исмаила, Наваиотъ; послѣ Кидаръ, и Адвеилъ, и Мавсамъ, (30) Масма, и Дума, Маса, Ададъ, и Тема, (31) Иетуръ, Нафисъ, и Кедма: тѣзи бѣха синоветѣ на Исмаила.

(32) А [п]синоветѣ на Хетура, Авраамовата наложница, бѣха тѣзи: тя роди Земрана, и Иоксана, и Мадана, и Мадиама, и Иесвока, и Шуаха; а синове на Иоксана: Шева и Деданъ; (33) а синове на Мадиама: Гефа, и Еферъ, и Енохъ, и Авида, и Елдага: всички тѣзи бѣха синове на Хетура.

(34) И [р]роди Авраамъ Исаака: [с]синове на Исаака: Исавъ и Израиль.

(35) [т]Синове на Исава: Елифазъ, Рагуилъ, и Иеусъ, и Иегломъ, и Корей: (36) синове на Елифаза: Теманъ, и Омаръ, Сефо, и Готомъ, Кенезъ, и Тамна, и Амаликъ: (37) синове на Рагуила: Нахатъ, Зара, Сама, и Миза. (38) А [у]синове на Сиира: Лотанъ, и Совалъ, и Севегонъ, и Ана, и Дисонъ, и Асаръ, и Дисанъ; (39) а синове на Лотана: Хори и Еманъ; а сестра на Лотана, Тамна: (40) синове на Совала: Алванъ, и Манахатъ, и Гевалъ, Сефо, и Онамъ; а синове на Севегона: Аиа и Ана: (41) синъ на Ана, Дисонъ; а синове на [ф]Дисона: Амаданъ, и Асванъ, и Итранъ, и Харанъ: (42) синове на Асара: Валаанъ, и Заванъ, и Аканъ: синове на Дисана: Узъ и Аранъ. (43) А [х]царетѣ бѣха тѣзи, които царуваха въ земята Едомъ прѣди да се въцари царь надъ Израиловитѣ синове: Вела синътъ Веоровъ; и името на града му Денава. (44) И умрѣ Вела; и въцари се вмѣсто него Иовавъ синътъ на Зара, отъ Восора. (45) И умрѣ Иовавъ; и въцари се вмѣсто него Хусамъ, отъ земята на Теманцитѣ. (46) И умрѣ Хусамъ; и

а Бит.4;25,26. 5;3,9.
б Бит.10;2, и дрг.
в Бит.10;6, и дрг.
г Бит.10;8, и дрг.
д Втор.2;23.
е Бит.10;15, и дрг.
ж Бит.10;22. 11;10.
* Бит.10;23, Машъ.
† Раздѣление, Бит.10;25.
з Бит.10;26.
и Бит.11;10, и дрг. Лука 3;34, и дрг.
к Бит.11;15.
л Бит.17;5.
м Бит.21;2,3.
н Бит.16;11,15.
о Бит.25;13-16.
п Бит.25;1,2.
р Бит.21;2,3.
с Бит.25;25,26.
т Бит.36;9.10.
у Бит.36;20.
ф Бит.36;25.
х Бит.36;31, и дрг.

въцари се вмѣсто него Ададъ синътъ на Ва-
дада, който порази Мадиамцитѣ на Моавовото
поле; а името на града му Авитъ. (47) И умрѣ
Ададъ; и въцари се вмѣсто него Самла, който
бѣше отъ Масрека. (48) И чумрѣ Самла; и
въцари се вмѣсто него, Саулъ който бѣше отъ
Рооботъ при рѣката. (49) И умрѣ Саулъ; и
въцари се вмѣсто него Ваалананъ синътъ Ахо-
боровъ. (50) И умрѣ Ваалананъ; и въцари се
вмѣсто него Ададъ; а името на града му бѣ
Пау; а името на жена му Метавеилъ, дъщеря
на Матреда, внука Мезаавова. (51) А като
умрѣ Ададъ чстанаха Едомски князове, князъ
Тамна, князъ Алва, князъ Иететъ, (52) князъ
Олививана, князъ Ила, князъ Финонъ, (53) князъ
Кенезъ, князъ Теманъ, князъ Мивсаръ,
(54) князъ Магедиилъ, князъ Ирамъ: тѣзи
бѣдоха Едомски князове.

ГЛАВА 2.

Тѣзи сѫ Израилевитѣ синове: аРувимъ, Си-
меонъ, Левий, и Юда, Исахаръ, и Завулонъ,
(2) Данъ, Иосифъ, и Вениаминъ, Нефталимъ,
Гадъ, и Асиръ.

(3) бСинове на Юда: Иръ, и Аинанъ, и
Шела: тримата му се родиха отъ дъщерята
вна Суя Хананейката. гА Иръ първородниятъ
на Юда бѣ золъ прѣдъ Господа; и уби го.
(4) И Тамаръ, снъха му, роди му Фареса и
дЗара. Всичкитѣ синове на Юда бѣха петимà.

(5) еСинове на Фареса: Есронъ и Амулъ.
(6) А синове на Зара: *Змврий, и жЕтанъ, и
Еманъ, и Халколъ, и †Дара: всичкитѣ пе-
тима.

(7) А зсинове на Хармия: §Ахаръ, който
смути Израиля, който направи прѣстѫпление
ивъ проклетията. (8) А синъ на Етана, Аза-
рия. (9) А синове на Есрона които му сѧ ро-
диха: Иерамеилъ, и Арамъ, и Халевъ.

(10) И Арамъ кроди Аминадава; а Ами-
надавъ роди Наасона, лкнязъ на Юдинитѣ
синове. (11) А Наасонъ роди Салмона; а Сал-
монъ роди Вооза; (12) а Воозъ роди Овида;
а Овидъ роди Иессея; (13) а мИесей роди
Елиава първородния си, и Аминадава втория,
и Сама третия, (14) Натанаила четвъртия, Ра-
дая петия, (15) Осема шестия, Давида седмия.
(16) А сестри имъ бѣха Саруия и Авигея; а
нСаруинини синове: Авесей, и Иоавъ, и Аса-
илъ, трима; (17) и оАвигея роди Амаса; а
отецъ на Амаса бѣше **Иетеръ Исмаилецътъ.

(18) И Халевъ Есроновътъ синъ роди *синове*
отъ Азува жена *си*, и отъ Иериота: синоветѣ
ѝ бѣха Иесеръ, и Совавъ, и Ардонъ. (19) И
като умрѣ Азува, Халевъ взе при себе си
пЕфрата, която му роди Ора. (20) А Оръ роди
Урия; а Урий роди рВеселеила. (21) И послѣ
влѣзе Есронъ при дъщерята сна Махира Га-
лаадовия баща; и взе я той като бѣше на
възрасть шестдесеть години; и роди му Сегу-
ва; (22) а Сегувъ роди Яира, който имаше
двадесеть и три града въ земята Галаадъ. (23) И
твзе отъ тѣхъ Гесуръ и Арамъ, Яирови па-
ланки, Кенатъ и селата му, шестдесеть гра-
да. Всички тѣзи бѣха на синоветѣ на Махира
Галаадовия баща. (24) И когато умрѣ Есронъ
въ Халевъ-ефрата, Авия Есроновата жена му
роди уАсхора, бащата на Текуе.

(25) И синоветѣ на Иерамеила, първород-
ния на Есрона, бѣха Арамъ първородний, и
Вуна, и Оренъ, и Осемъ, и Ахия. (26) Иера-
меилъ взе и друга жена, на която името бѣ
Атара: тя бѣ майка на Онама, (27) И сино-
ветѣ на Арама първородния на Иерамеила
бѣха Маасъ, и Яминъ, и Екеръ. (28) А сино-
ветѣ на Онама бѣха Самай и Ядай; а сино-
ветѣ на Самая: Надавъ и Ависуръ. (29) И
името на Ависуровата жена бѣ Авихаила; и
роди му Аавана и Молида. (30) А синоветѣ
Надавови бѣха Селедъ и Апаимъ; и Селедъ
умрѣ безчаденъ. (31) А синътъ на Апаима.
Иесий; а синътъ на Иесия, Сисанъ; а фсинътъ
на Сисана, Аалай. (32) А синоветѣ на Ядая,
брата на Самая: Иетеръ и Ионатанъ; и Ие-
теръ умрѣ безчаденъ; (33) а синоветѣ на Ио-
натана: Фалетъ и Зава: тѣзи бѣха синоветѣ
на Иерамеила.

(34) А Сисанъ нѣмаше синове, но дъщери.
И имаше Сисанъ рабъ Египтянинъ на име

ч Бит.36;37.
ч Бит.36;40.

—

а Бит.29;32. 30;5, и дрг. 35;18,22. 46;8, и дрг.
б Бит.38;3. 46;12. Числа 26;19.
в Бит.38;2.
г Бит.38;7.
д Бит.38;29;30. Мат.1;3.
е Бит.46;12. Руть4;18.
* Ис.Нав.7;1, Завдий.
ж 3 Цар.4;31.
† 3 Цар.4;31, Дарда.
з Виж. Гл.4;1.
§ Ис.Нав.7;1, Аханъ.
и Ис.Нав.6;18. 7;1.
к Руть4;19,20. Мат.1;4.
л Числа 1;7. 2;3.
м 1 Цар.16;6.
н 2 Цар.2;18.
о 2 Цар.17:25.
** 2 Цар.17;25, Итра, Израилянинъ.
п Ст.50.
р Изх.31;2.
с Числа 27;1.
т Числа 32;41. Втор.3;14. Ис.Нав.13;30.
у Гл.4;5.
ф Виж. Ст.34,35.

Яраа. (35) И дале Сисанъ дъщеря си на Яраа раба си за жена, и роди му Атая; (36) а Атай роди Натана, а Натанъ роди [х]Завада; (37) а Завадъ роди Ефлала, а Ефлалъ роди Овида, (38) а Овидъ роди Иуя; а Иуй роди Азария; (39) а Азария роди Хелиса; а Хелисъ роди Елеаса: (40) а Елеасъ роди Сисамая; а Сисамай роди Селума, (41) а Селумъ роди Иекамия; а Иекамия роди Елисама.

(42) А синоветѣ на Халева, брата на Иерамеила, бѣха Миса първородниятъ му, който бѣ отецъ на Зифъ, и синътъ на Мариса отеца на Хеврона. (43) А синоветѣ на Хеврона: Корей, Тапфуа, и Рекемъ, и Сема. (44) А Сема роди Раама отеца на Иоркоама; а Рекемъ роди Самая. (45) И синъ на Самая беше Маонъ; а Маонъ беше отецъ на Ветсуръ. (46) А Гефа, наложницата на Халева, роди Харана, и Моса, и Газеза; а Харанъ роди Газеза. (47) А синоветѣ на Ядая: Регемъ, и Иотамъ, и Гисанъ, и Фелетъ, и Гефа, и Сагафъ. (48) Мааха, наложницата на Халева, роди Севера и Тирхана; (49) роди още Сагафа отеца на Мадмана, Сева отеца на Махвина, и отеца на Гаваа; а дъщерята на Халева бѣ [ц]Ахса.

(50) Тѣзи бѣха синоветѣ на Халева сина на Ора, първородния на Ефрата: Совалъ отецътъ на Кириатиаримъ, (51) Салма отецътъ на Витлеемъ, Арефъ отецътъ на Ветъ-гадеръ (52) А на Совала отеца на Кириатиаримъ бидоха синове: [*]Арое *и* половината на Манахатцитѣ. (53) А родоветѣ Кириатиаримови бѣха Иетерцитѣ, и Футцитѣ, и Суматцитѣ, и Мисрайцитѣ: отъ тѣхъ произлѣзоха Сарайцитѣ и Естаолцитѣ. (54) Синоветѣ на Салма: Витлеемъ, и Нетофатцитѣ, Атароть отъ дома на Иоава, и половината отъ Манахатцитѣ, *и* Сарайцитѣ, (55) и родоветѣ на Писцитѣ които живѣятъ въ Явисъ, Тиратцитѣ, Симеатцитѣ, *и* Сухатцитѣ. Тѣзи сж [ч]Кенейцитѣ които излѣзоха отъ Амата отеца на [ш]Рихавовия домъ.

ГЛАВА 3.

А тѣзи бѣха синоветѣ на Давида които му се родиха въ Хевронъ: първородниятъ, [а]Амнонъ, отъ Ахиноама [б]Израелянката; вторий, [†]Даниилъ, отъ Авигея Кармилчанката; (2) третий, Авесаломъ, синътъ на Мааха дъщерята на Талмая, Гесурския царь; четвъртий, Адония, синътъ на Агита; (3) петий, Сефатия, отъ Авитала; шестий, Итраамъ, [в]отъ жена му Егла. (4) Шестина му се родиха въ Хевронъ; и [г]царува тамъ седемь години и шесть мѣсеци, [д]а въ Ерусалимъ царува тридесеть и три години. (5) [е]А тѣзи му се родиха въ Ерусалимъ: [§]Сама, и Совавъ, и Натанъ, [ж]и Соломонъ, четирма отъ Витсавее дъщерята на [**]Амиила, (6) и Иеваръ, и [††]Елисама, и Елифалетъ, (7) и Ногахъ, и Нефегъ, и Яфия, (8) и Елисама, и Елиада, и Елифалотъ, [з]деветь: (9) всичкитѣ Давидови синове, освѣнъ синоветѣ на наложницитѣ, и [и]Тамарь сестра имъ.

(10) А синъ на Соломона бѣ [к]Ровоамъ; синъ неговъ, Авия; синъ неговъ, Аса; синъ неговъ, Иосафатъ; (11) синъ неговъ, Иорамъ; синъ неговъ, [§§]Охозия; синъ неговъ Иоасъ; (12) синъ неговъ, Амасия; синъ неговъ, [*]Азария; синъ неговъ, Иотамъ; (13) синъ неговъ, Ахазъ; синъ неговъ, Езекия; синъ неговъ, Манасия; (14) синъ неговъ, Амонъ; синъ неговъ. Иосия.

(15) А синоветѣ на Иосия бѣха първородний *му* Иоананъ, вторий Иоакимъ, третий Седекия, четвъртий Селумъ.

(16) А синове на Иоакима: [л]Иехония синъ му, [м]Седекия синъ неговъ.

(17) А синъ на Иехония бѣ Асиръ: Салатиилъ [н]синъ неговъ, (18) и Малхирамъ, и Федаия, и Сенасаръ, Иекамия, Осама. и Недавия.

(19) А синове на Федаия: Зоровавелъ и Семей; а синове на Зоровавела: Месуламъ и Анания, и Саломита сестра имъ, (20) и Асува, и Оелъ, и Варахия, и Асадия, *и* Юсавъ-еседъ, петина.

(21) А синове на Анания: Фелатия и Исаия, синоветѣ на Рафаия, синоветѣ на Арнана, синоветѣ на Авдия, синоветѣ на Сехания.

(22) А синъ на Сехания, Семаия; а синове на Семаия: [о]Хатусъ, и Игалъ, и Вария, и Неария, и Сефатъ, шестина.

(23) А синове на Неария: Елиоинай, и Езекия, и Азрикамъ, трима.

[х] Гл. 11;41.
[ц] Ис. Нав. 15;17.
[*] Гл. 4;2, Реаия.
[ч] Сжд. 1;16.
[ш] Иер. 35;2.

—

[а] 2 Цар. 3;2.
[б] Ис. Нав. 15:56.
[†] 2 Цар. 3;3, Хилеавъ.
[в] 2 Цар. 3:5.
[г] 2 Цар. 2:11.
[д] 2 Цар. 5;5.
[е] 2 Цар. 5;14. Гл. 14;4.
[§] 2 Цар. 5;14, Самуа.
[ж] 2 Цар. 12;24.
[**] 2 Цар. 11;3, Елиамъ.
[††] 2 Цар. 5;15, Елисуа.
[з] Виж. 2 Цар. 5;14-16:
[и] 2 Цар. 13;1.
[к] 3 Цар. 11;43. 15;6.
[§§] 2 Лѣт. 21;17, Иоахазъ.
[*] 4 Цар. 15;30, Осия.
[л] Мат. 1;11
[м] 4 Цар. 24;17.
[н] Мат. 1;12.
[о] Езд. 8:2.

—

(24) А синове на Елиоеная: Одавия, и Елиа-
сивъ, и Фелаия, и Акувъ, и Иоананъ, и Да-
лаия, и Ананий, седмина.

ГЛАВА 4.

Синове Юдини: [а]Фаресъ, Есронъ, и Хар-
мий, и Оръ, и Совалъ. (2) И Реаия синътъ на
Совала роди Яата; и Яатъ роди Ахумая и Ла-
ада. Тѣзи сѫ родоветѣ на Сарайцитѣ. (3) И
тѣзи бѣха *синоветѣ* на отеца на Итамъ: Иез-
раелъ и Иесма, и Иедвасъ, и името на сестра
имъ Аселелфония, (4) и Фануилъ отецътъ на
Гедоръ, и Езеръ отецътъ на Хуса. Тѣзи сѫ
синоветѣ на [б]Ора първородния на Ефрата,
отеца на Витлеемъ.
(5) И [в]Асхоръ отецътъ на Текуе имаше двѣ
жени, Хала и Наара. (6) И Наара му роди
Ахузама, и Ефера, и Темания, и Ахастара:
тѣзи бѣха синове на Наара. (7) А синоветѣ
на Хала: Серетъ, и Иесуаръ, и Етнанъ. (8) И
Коеъ роди Анува, и Совива, и родоветѣ на
Ахарила сина на Аруна.
(9) А Яависъ бѣше [г]по-славенъ отъ братята
си; и майка му нарече името му [*]Яависъ, и
думаше: Понеже *го* родихъ въ скърбь. (10) И
призова Яависъ Бога Израилева и рече: Дано
ме благословишъ съ благословение, и дано
разпространишъ прѣдѣлитѣ ми, и рѫката ти
да е съ мене, и да *ме* пазишъ отъ зло, та да
нѣмамъ скърбь. И даде му Богъ което по-
иска.
(11) А Хелувъ братъ на Суя роди Махира:
той бѣ отецъ на Естона. (12) А Естонъ роди
Ветрафа, и Фасея, и Техина отеца на града
Наасъ: тѣзи сѫ мѫжетѣ на Риха. (13) И си-
новетѣ на Кенеза: [д]Готониилъ и Сарaия; а
синътъ на Готониила, Ататъ. (14) А Меонотай
роди Офра; а Сарaия роди Иоава отеца [е]на
дола на дърводѣлцитѣ, защото бѣха дърво-
дѣлци. (15) А синоветѣ на Халева сина Ие-
фониевъ: Иру, Ила, и Наамъ; а синътъ на
Ила, Кенезъ. (16) И синоветѣ на Ялелеила:
Зифъ, и Зифа, Тирия, и Асареилъ. (17) А
синоветѣ на Езра: Иетеръ, и Мередъ, и
Еферъ, и Ялонъ; а *жената на Мереда* роди
Мариама, и Самая, и Иесва отеца на Естемо;
(18) а *другата му* жена, Юдея, роди Яреда
отеца на Гедоръ, и Хевера отеца на Сохо, и
Иекутиила отеца на Заноя. И тѣзи сѫ сино-
ветѣ на Вития Фараоновата дъщеря, която
взе Мередъ; (19) и синоветѣ на жена *му* Одия,
сестрата на Нахама, отеца на Кеила, Гармий,
и Естемо Маахатецъ. (20) И синоветѣ на Си-
мона бѣха Амнонъ, и Рина, Венананъ, и
Тилонъ. И синоветѣ на Иесия: Зохетъ и
Венъ-зохетъ.
(21) Синоветѣ [ж]на Шела сина на Юда бѣха
Иръ отецътъ на Лиха, и Лаада отецътъ на
Мариса, и родоветѣ на дома на тѣзи които
работѣха висонъ въ дома на Асвея, (22) и
Иоакимъ, и мѫжетѣ на Хозива, и Иоасъ, и
Сарафъ, които владѣеха въ Моавъ и въ Ясу-
вилехемъ. Но *тѣзи сѫ* древни нѣща. (23) Тѣ
бѣха грънчаритѣ и които живѣеха въ Нета-
имъ и въ Гедира: тамъ живѣеха съ царя за
да му работятъ.
(24) Синоветѣ на Симеона бѣха [†]Намуилъ
и Яминъ, Яривъ, Зара, и Саулъ: (25) синъ
неговъ, Селумъ; синъ неговъ, Мавсамъ; синъ
неговъ, Масма. (26) А синоветѣ на Масма:
синъ му, Амуилъ; синъ неговъ, Закхуръ;
синъ неговъ, Семей. (27) А Семей роди шест-
надесеть синове и шесть дъщери; братята
му обаче нѣмаха много синове, нито се умно-
жи всичкиятъ имъ родъ както на Юдинитѣ
синове. (28) И населиха се [з]въ Вирсавее, и
Молада, и Асаръ-суалъ, (29) и въ Вала, и въ
Есемъ, и въ [§]Толадъ, (30) и въ Ватуилъ, и
въ Хорма, и въ Сиклагъ, (31) и въ Ветъ-мар-
хавотъ, и въ Асаръ-сусимъ, и въ Ветъ-вирей,
и въ Саараимъ: тѣзи бѣха градоветѣ имъ до
царствуването на Давида. (32) И селата имъ
бѣха Итамъ, и Аинъ, Римонъ, и Тохенъ, и
Асанъ, петь града, (33) и всичкитѣ имъ села
които бѣха около тѣзи градове, дори до
[**]Ваалъ: тѣзи бѣха населенията имъ и родо-
словията имъ. (34) И Мешовавъ, и Ямлихъ, и
Иоса Амасиевътъ синъ, (35) и Иоилъ, и Иуй
синътъ на Иосивия, синъ на Сарaия, синъ
на Асиила, (36) и Елиоинай, и Якова, и Иесо-
хаия, и Асаия, и Адиилъ, и Иесимиилъ, и
Ванаия, (37) и Зиза синътъ на Сифия, синъ
на Алона, синъ на Иедаия, синъ на Сими-
рия, синъ на Семаия,— (38) тѣзи именно по-
менатитѣ бѣха князове на родоветѣ имъ; и
домътъ на отцитѣ имъ нарасна прѣмного.
(39) И отидоха дори до входа на Гедоръ
къмъ изтокъ на долината за да търсятъ паша
на стадата си. (40) И намѣриха паша тлъста

а Бит. 38;29. 46;12.
б Гл. 2;50.
в Гл. 2;24.
г Бит. 34;19.
* Скърбенъ.
д Ис. Нав. 15;17.
е Неем. 11;35.
ж Бит. 38;1,5. 46;12.
† Бит. 46;10, Иемуилъ.
з Ис. Нав. 19;2.
§ Ис. Нав. 19;4, Елтоладъ.
** Ис. Нав. 19;8, Ваалатъ-виръ.

и добра; и земята бѣ широка, спокойна, и жирна, защото тѣзи които по-напрѣдъ живѣеха тамъ бѣха отъ Хама. (41) И тѣзи писанитѣ по име дойдоха въ днитѣ на Езекия Юдиния царь та [и]поразиха шатритѣ имъ и Моавцитѣ които намѣриха тамъ, и погубиха ги дори до този день, и вмѣсто тѣхъ населиха се *тѣ;* защото имаше тамъ паша за стадата имъ. (42) И отъ тѣхъ, отъ Симеоновитѣ синове, петстотинъ мѫже отидоха въ гората Сиръ, като си имаха за глава Фелатия, и Неария, и Рафаия, и Озиила, синове на Иесия, (43) та поразиха [к]остатъка на Амаликчанитѣ що бѣ останалъ, и населиха се тамъ дори до този день.

ГЛАВА 5.

И синоветѣ на Рувима първородния на Израиля, ([а]защото той бѣ първородний; [б]но понеже оскверни ложето на отца си [в]първородството му се даде на синоветѣ на Иосифа сина Израилева; и не влѣзе въ родословието споредъ първородството *си,* (2) защото [г]Юда се прѣукрѣпи повече отъ братята си, щото отъ него *излизаше* [д]вождътъ: първородството обаче бѣше на Иосифа,) — (3) [е]синоветѣ на Рувима първородния на Израиля бѣха Енохъ, и Фалу, Есронъ, и Хармий. (4) Синове на Иоиля: синъ неговъ, Самаия; синъ неговъ, Гогъ; синъ неговъ, Семей; (5) синъ неговъ, Михей; синъ неговъ, Реаия; синъ неговъ, Ваалъ; (6) синъ неговъ, Веера, когото прѣсели Теглатъ-феласаръ Асирийскиятъ царь: той бѣ князъ на Рувимцитѣ.

(7) И на братята му споредъ родоветѣ имъ [ж]когато родословието на родоветѣ имъ се изброи началницитѣ бѣха: Иеиль, и Захария, (8) и Вела синътъ на Азаза, синъ на Сема, синъ на Иоиля: той се насели въ [з]Ароиръ и до Нево и Ваалмеонъ; (9) и къмъ изтокъ се насели до входа на пустинята отъ Евфратъ рѣка; защото скотоветѣ имъ бѣха се умножили [и]въ земята Галаадъ. (10) А въ днитѣ на Саула направиха брань [к]противъ Агарянитѣ, които паднаха чрѣзъ рѫката имъ; и населиха се въ шатритѣ имъ по всичката източна страна на Галаадъ. (11) И Гадовитѣ синове се населиха срѣщу тѣхъ въ земята [л]Васанъ до Салха: (12) Иоилъ началникътъ, и Сафамъ вторий, и Янай, и Сафатъ въ Васанъ. (13) И братята имъ отъ дома на отцитѣ имъ бѣха Михаилъ, и Месуламъ, и Сева, и Иорай, и Яханъ, и Зия, и Еверъ, седемь. (14) Тѣзи сѫ синоветѣ на Авихаила сина на Урия, синъ на Яроя, синъ на Галаада, синъ на Михаила, синъ на Иесисая, синъ на Ядо, синъ на Вуза. (15) Ахий синътъ на Авдиила, сина Гуниева, бѣше началникъ на дома на отцитѣ имъ. (16) И населиха се въ Галаадъ въ Васанъ, и въ селата му, и въ всичкитѣ околности [м]на Саронъ дори до прѣдѣлитѣ имъ. (17) Всички тѣзи се изброиха споредъ родословието си въ днитѣ [н]на Иотама царя Юдинъ, и въ днитѣ [о]на Иеровоама царя Израилевъ.

(18) Рувимовитѣ синове, и Гадцитѣ, и половината отъ Манасийното племе, отъ силнитѣ мѫже които носѣха щитъ и ножъ, и запъваха лѫкъ, и бѣха обучени на бой бѣха четиридесеть и четири тисящи и седемстотинъ и шестдесеть които излазяха на брань. (19) И правѣха брань противъ Агарянитѣ и [п]Иетурянитѣ и Нафисцитѣ и Нодавцитѣ. (20) И [р]укрѣпиха се противъ тѣхъ; и Агарянитѣ се прѣдадоха въ рѫцѣтѣ имъ, и всички които бѣха съ тѣхъ; защото извикаха къмъ Бога въ боя, и послуша ги, [с]понеже уповаха на него. (21) И оплѣниха скотоветѣ имъ, камилитѣ имъ петдесеть тисящи, и овци двѣстѣ и петдесеть тисящи, и осли двѣ тисящи, и души человѣчески сто тисящи, (22) защото много паднаха умъртвени, понеже боятъ бѣ отъ Бога. И населиха се вмѣсто тѣхъ дори до [т]плѣнението.

(23) А синоветѣ на половината Манасийно племе се населиха въ онази земя: тѣ нараснаха отъ Васанъ до Ваалъ-ермонъ, и Сениръ, и до гората Ермонъ. (24) А началницитѣ на отеческия имъ домъ бѣха тѣзи: Еферъ, и Иесий, и Елиилъ, и Азриилъ, и Иеремия, и Одуия, и Ядиилъ, мѫже силни съ крѣпость, мѫже именити, началници на дома на отцитѣ си. (25) И станаха прѣстѫпници противъ Бога на отцитѣ си, и [у]блудуваха слѣдъ боговетѣ на

и 4 Цар. 18;8.
к Виж. 1 Цар. 15;8. 30;17. 2 Цар. 8;12.

—

а Бит. 29;32. 49;3.
б Бит. 35;22. 49;4.
в Бит. 48;15,22.
г Бит. 49;8,10. Псал. 60;7. 108;8.
д Мих. 5;2. Мат. 2;6.
е Бит. 46;9. Изх. 6;14. Числа 26;5.
ж Виж. Ст. 17.
з Ис. Нав. 13;15,16.
и Ис. Нав. 22;9.
к Бит. 25;12.
л Ис. Нав. 13;11,24.
м Гл. 27;29.
н 4 Цар. 15;5,32.
о 4 Цар. 14;16,28.
п Бит. 25;15. Гл. 1;31.
р Виж. Ст. 22.
с Псал. 22;4,5.
т 4 Цар. 15;29. 17;6.
у 4 Цар. 17;7.

народитѣ на онази земя които погуби Богъ отъ лицето имъ. (26) За това Богъ Израилевъ подигна духа [ф]на Фула Асирийския царь, и духа [х]на Теглатъ-феласара Асирийския царь, та плѣни Рувимцитѣ и Гадцитѣ и половината отъ Манасийното племе, и заведе ги въ Ала, и въ Аворъ, и [ц]въ Ара, и на рѣката Гозанъ, дори до този день.

ГЛАВА 6.

Синоветѣ на Левия бѣха [а]Гирсонъ, Каатъ, и Мерарий. (2) И синоветѣ на Каата: Амрамъ, [б]Исааръ, и Хевронъ, и Озиилъ; (3) а чадата на Амрама: Аронъ, и Моисей, и Мариамъ; а синоветѣ на Аарона: [в]Надавъ, и Авиудъ, Елеазаръ, и Итамаръ. (4) Елеазаръ роди Финееса; Финеесъ роди Ависуя; (5) а Ависуй роди Вукия; а Вукий роди Озия; (6) а Озий роди Зарая; а Зарая роди Мераиота; (7) Мераиотъ роди Амария; а Амария роди Ахитова; (8) а [г]Ахитовъ роди Садока; а [д]Садокъ роди Ахимааса; (9) а Ахимаасъ роди Азария; а Азария роди Иоанана; (10) а Иоананъ роди Азария ([е]той е който священствува [ж]въ храма който съгради Соломонъ въ Ерусалимъ); (11) а [з]Азария роди Амария; а Амария роди Ахитова; (12) а Ахитовъ роди Садока; а Садокъ роди [и]Селума; (13) а Селумъ роди Хелкия; а Хелкия роди Азария; (14) а Азария роди [й]Сарая; а Сарая роди Иоседека. (15) А Иоседекъ отиде въ плѣнението [к]когато Господь направи да бжде плѣненъ Юда и Ерусалимъ чрѣзъ ржката на Навуходоносора.

(16) Левийцитѣ синове: [л]Гирсонъ, Каатъ, и Мерарий. (17) А имената на Гирсоновитѣ синове сж тѣзи: Ливний и Семей. (18) А Каатовитѣ синове бѣха Амрамъ, и Исааръ, и Хевронъ, и Озиилъ. (19) Мерариевитѣ синове: Маалий и Мусий. И тѣзи сж родоветѣ на Левититѣ споредъ отеческитѣ имъ домове: (20) на Гирсона; синъ неговъ, Ливний; [м]синъ неговъ, Яатъ; синъ неговъ, Зима; (21) синъ неговъ, Иоахъ; синъ неговъ, Идо; синъ неговъ, Зара; синъ неговъ, Иетрай. (22) Каатовитѣ синове: синъ му, [н]Аминадавъ; синъ неговъ, Корей; синъ неговъ, Асиръ; (23) синъ неговъ, Елкана; синъ неговъ, Авиасафъ; синъ неговъ, Асиръ; (24) синъ неговъ, Тахатъ; синъ неговъ, Уриилъ; синъ неговъ, Озия; и синъ неговъ, Саулъ. (25) А Елкановитѣ синове: [ц]Амасай, и Ахимотъ. (26) и Елкана: Елкановитѣ синове: синъ неговъ, Суфъ; и синъ неговъ, [о]Нахатъ; (27) синъ неговъ, Елиавъ; синъ неговъ, Иероамъ; синъ неговъ, [п]Елкана. (28) А Самуиловитѣ синове: първородний †*Иоилъ*, и вторий Авия. (29) Мерариевитѣ синове: Маалий; синъ неговъ, Ливний; синъ неговъ, Семей; синъ неговъ, Оза; (30) синъ неговъ, Сама; синъ неговъ, Агия; синъ неговъ, Асаия.

(31) И тѣзи сж които постави Давидъ надъ службата на пѣснопѣнието въ дома Господенъ [р]когато ковчегътъ се успокои. (32) И слугуваха прѣдъ скинията, шатъра на събранието, съ пѣснопѣния додѣ Соломонъ съгради дома Господенъ въ Ерусалимъ; и тогазъ тѣ стоеха въ службата си споредъ чина си.

(33) И тѣзи сж които стоеха съ чадата си. Отъ Каатовитѣ синове: Еманъ пѣвецътъ, синъ на Иоила, *а Иоилъ* синъ на Самуила, (34) *Самуилъ* синъ на Елкана, *Елкана* синъ на Иероама, *Иероамъ* синъ на Елиила, *Елиилъ* синъ на Тоя, (35) *Той* синъ на Суфа, *Суфъ* синъ на Елкана, *Елкана* синъ на Маата, *Маатъ* синъ на Амасая, (36) *Амасай* синъ на Елкана, *Елкана* синъ на Иоила, *Иоилъ* синъ на Азария, *Азария* синъ на Софония, (37) *Софония* синъ на Тахата, *Тахатъ* синъ на Асира, *Асиръ* синъ на [с]Авиасафа, *Авиасафъ* синъ на Корея, (38) *Корей* синъ на Исаара, *Исааръ* синъ на Каата, *Каатъ* синъ на Левия, сина на Израиля. (39) И братъ му Асафъ, който стоеше отдѣсно нему: Асафъ синъ на Варахия, *Варахия* синъ на Сама, (40) *Сама* синъ на Михаила, *Михаилъ* синъ на Ваасия, *Ваасия* синъ на Малхия, (41) *Малхия* синъ на [т]Етния, *Етний* синъ на Зара, *Зара* синъ на Адаия, (42) *Адаия* синъ на Етана, *Етанъ* синъ на Зима, *Зима* синъ на Семея (43) *Семей* синъ на Яата, *Яатъ* синъ на Гирсона, *Гирсонъ* синъ на Левия. (44) И братята имъ Мерариевитѣ синове, които бѣха отъ лѣво: Етанъ синъ на Кисия, *Кисий* синъ на Авдия, *Авдий* синъ на Малуха, (45) *Малухъ*

ф 4 Цар. 15;19.
х 4 Цар. 15;29.
ц 4 Цар. 17;6. 18;11.
—
а Бит. 46;11. Изх. 6;16. Числа 26;57. Гл. 23;6.
б Виж. Ст. 22.
в Лев. 10;1.
г 2 Цар. 8;17.
д 2 Цар. 15;27.
е Виж. 2 Лѣт. 26;17,18.
ж 3 Цар. Гл. 6. 2 Лѣт. Гл. 3.
з Виж. Езд. 7;3.
и Гл. 9;11, Месуламъ.
й Неем. 11;11.
к 4 Цар. 25;18.
л Изх. 6;16.
м Ст. 42.
н Ст. 2,18, Исааръ.
ц Виж. Ст. 35,36.
о Ст. 34.
п Ст. 34, Елиилъ.
† Ст. 33 и 1 Цар. 8;2.
р Гл. 16;1.
с Изх. 6;24.
т Виж. Ст. 21.

синъ на Асавия, *Асавия* синъ на Амасия, *Амасия* синъ на Хелкия, (46) *Хелкия* синъ на Амсия, *Амсий* синъ на Вания, *Ваний* синъ на Самира, (47) *Самиръ* синъ на Маалия, *Маалий* синъ на Мусия, *Мусий* синъ на Мерария, *Мерарий* синъ на Левия; (48) и братята имъ Левититѣ, които бѣха опрѣдѣлени за всичката служба въ скинията на Божия домъ.

(49) А Ааронъ и синоветѣ му правѣха приношение [у]върху олтаря на всесъжението и [ф]върху олтаря на темяна, *като опрѣдѣлени* за всичката служба на светая светихъ и да правятъ умилостивение за Израиля, по всичко що заповѣда Моисей рабъ Божий. (50) И тѣзи сѫ Аароновитѣ синове: синъ неговъ, Елеазаръ; синъ неговъ, Финеесъ; синъ неговъ, Ависуй; (51) синъ неговъ, Вукий; синъ неговъ, Озий; синъ неговъ, Зарайя; (52) синъ неговъ, Мерайотъ; синъ неговъ, Амария; синъ неговъ, Ахитовъ; (53) синъ неговъ, Садокъ; синъ неговъ, Ахимаасъ.

(54) И [х]тѣзи сѫ жилищата имъ, споредъ оградитѣ имъ села въ прѣдѣлитѣ имъ, на Аароновитѣ синове отъ рода на Каатцитѣ; защото тѣмъ падна жрѣбието. (55) И [ц]дадоха имъ Хевронъ въ Юдината земя, и прѣдградията му около него. (56) [ч]Нивитѣ обаче на града и селата му дадоха на Халева Нефониевия синъ. (57) А [ш]на Аароновитѣ синове дадоха тѣзи Юдини градове: Хевронъ *града* на прибѣжището, и Ливна и прѣдградията ѝ, и Ятиръ, и Естемо и прѣдградията му, (58) и Олонъ и прѣдградията му, Девиръ и прѣдградията му, (59) и [•]Асанъ и прѣдградията му, и Ветсемесъ и прѣдградията му, (60) и, отъ Вениаминовото племе, Гава и прѣдградията ѝ, и [†]Алеметъ и прѣдградията му, и Анатотъ и прѣдградията му: всичкитѣ имъ градове, споредъ родоветѣ имъ, тринадесеть града. (61) И на Каатовитѣ синове [щ]които оставаха отъ рода на племето *дадоха се* [ъ]съ жрѣбие десеть града отъ половината Манасийно племе. (62) И на Гирсоновитѣ синове, споредъ родоветѣ имъ, отъ Исахаровото племе, и отъ Асировото племе, и отъ Нефталимовото племе, и отъ Манасийното племе въ Васанъ, тринадесеть града. (63) На Мерариевитѣ синове, споредъ родоветѣ имъ, *дадоха се* съ жрѣбие отъ Рувимовото племе, и отъ Гадовото племе, и отъ Завулоновото племе [ь]дванадесеть града. (64) И Израилевитѣ синове дадоха на Левититѣ *тѣзи* градове и околноститѣ имъ. (65) И дадоха споредъ жрѣбие отъ племето на Юдинитѣ синове, и отъ племето на Симеоновитѣ синове, и отъ племето на Вениаминовитѣ синове тѣзи градове, споменатитѣ споредъ имената *имъ*.

(66) И *нѣкои* [ѣ]отъ родоветѣ на Каатовитѣ синове взеха градове на прѣдѣлитѣ си отъ Ефремовото племе. (67) И [ю]дадоха имъ градоветѣ на прибѣжището. Сихемъ и прѣдградията му, въ гората Ефремъ, и Гезеръ и прѣдградията му, (68) и [я]§Иокмеамъ и прѣдградията му, и Веторонъ и прѣдградията му, (69) и Еалонъ и прѣдградията му, и Гетримонъ и прѣдградията му, (70) и, отъ половината на Манасийното племе, Аниръ и прѣдградията му, Вилеамъ и прѣдградията му: *тѣхъ дадоха* на родоветѣ на останалитѣ Каатови синове.

(71) На Гирсоновитѣ синове *дадоха,* отъ родоветѣ на половината Манасийно племе, Голанъ въ Васанъ и прѣдградията му, и Астаротъ и прѣдградията му, (72) и, отъ Исахаровото племе, Кедесъ и прѣдградията му, Давратъ и прѣдградията му, (73) Рамонъ и прѣдградията му, и Анимъ и прѣдградията му, (74) и, отъ Асировото племе, Масалъ и прѣдградията му, и Авдонъ и прѣдградията му, (75) и Хукокъ и прѣдградията му, и Роовъ и прѣдградията му, (76) и, отъ Нефталимовото племе, Кедесъ въ Галилея и прѣдградията му, и Амонъ и прѣдградията му, и Кириатаимъ и прѣдградията му.

(77) А на Мерариевитѣ синове които оставаха *дадоха,* отъ Завулоновото племе, Римонъ и прѣдградията му, Таворъ и прѣдградията му; (78) а оттатъкъ Йорданъ *при* Ерихонъ, къмъ изтокъ на Иорданъ, *дадоха,* отъ Рувимовото племе, Восоръ въ пустинята и прѣдградията му, и Яса и прѣдградията ѝ, (79) и Кедимотъ и прѣдградията му, и Мефаатъ и прѣдградията му, (80) и, отъ Гадовото племе, Рамотъ въ Галаадъ и прѣдградията му, и Маханаимъ и прѣдградията му, (81) и Есевонъ и прѣдградията му, и Язиръ и прѣдградията му.

у Лев. 1;9.
ф Изх. 30;7.
х Ис. Нав. Гл. 21.
ц Ис. Нав. 21;11,12.
ч Ис. Нав. 14;13. 15;13.
ш Ис. Нав. 21;13.
• Ис. Нав. 21;16, Аинъ.
† Ис. Нав. 21;18, Алмонъ.
щ Ст. 66.
ъ Ис. Нав. 21;5.
ь Ис. Нав. 21;7,34.
ѣ Ст. 61.
ю Ис. Нав. 21;21.
я § Виж. Ис. Нав. 21;22-35 (дѣто нѣкои отъ тѣзи градове иматъ други имена).

ГЛАВА 7.

А синоветѣ на Исахара бѣха [а]Тола, и Фуа, Ясувъ, и Симронъ, четирма; (2) а синоветѣ на Тола: Озий, и Рафаия, и Иериилъ, и Яхмай, и Иевсамъ, и Самуилъ, началници на отеческия имъ домъ отъ Тола, силни съ крѣпость въ родоветѣ имъ: [б]числото имъ въ днитѣ на Давида бѣ двадесеть и двѣ тисящи и шестстотинъ; (3) а Озиовитѣ синове: Иезрания; и синоветѣ на Иезрания: Михаилъ, и Авдия, и Иоилъ, и Иесия, петима, всичкитѣ началници.

(4) И съ тѣхъ, споредъ родоветѣ имъ, споредъ отеческитѣ имъ домове, *имаше* пълкове на войска за бой тридесеть и шесть тисящи *мѫже;* защото имаха много жени и синове. (5) А братята имъ, всичкитѣ Исахарови домородия, силни съ крѣпость, всичкитѣ изброени споредъ родословията си, бѣха осемдесеть и седемь тисящи.

(6) [в]Вениаминовитѣ *синове:* Вела, и Вехеръ, и Иедиилъ, трима; (7) а синоветѣ на Вела: Есвонъ, и Озий, и Озиилъ, и Иеримотъ, и Ирий, петима, началници на отечески домове, силни съ крѣпость, които се изброиха споредъ родословията си; и бѣха двадесеть и двѣ тисящи и тридесеть и четири; (8) а синоветѣ на Вехера: Земира, и Иоасъ, и Елиезеръ, и Елиоиний, и Амрий, и Иеримотъ, и Авия, и Анатотъ, и Аламетъ: всички тѣзи бѣха синове на Вехера. (9) А изчислението на родословието имъ, споредъ домоветѣ имъ, бѣ двадесеть тисящи и двѣстѣ началници на отеческитѣ имъ домове, силни съ крѣпость. (10) А синътъ на Иедиила, Валаанъ; а синоветѣ на Валаана: Иеусъ, и Вениаминъ, и Аодъ, и Хананаа, и Зитанъ, и Тарсисъ, и Ахисааръ; (11) всички тѣзи синове на Иедиила, началници на отечествия, силни съ крѣпость, бѣха седемнадесеть тисящи и двѣстѣ които можеха да излазятъ на бой. (12) А [г]Суфамъ и Уфамъ, синове на Ира; *а* Ахировъ синъ, Усимъ.

(13) Синоветѣ на Нефталима: Ясиилъ, и Гуний, и Иесеръ, и [д]Селумъ, синове на Вала. (14) Синоветѣ на Манасия: Асриилъ, когото *жената му* роди; (*а* наложницата му Сирянката роди Махира Галаадовия отецъ; (15) а Махиръ взе за жена *сестрата* на Уфама и Суфама, и името на сестра имъ бѣ Мааха;) а на втория името бѣ Салпаадъ; и Салпаадъ роди дъщеря. (16) А Мааха Махировата жена роди синъ и нарече името му Фаресъ; а името на брата му бѣ Саресъ, а синоветѣ му: Уламъ и Раккимъ; (17) и синътъ на Улама, [е]Веданъ. Тѣзи бѣха синоветѣ на Галаада сина на Махира, Манасиевия синъ. (18) А сестра му Амолехетъ роди Исуда, и [ж]Авиезера, и Маала. (19) А синоветѣ на Семида бѣха Ахианъ, и Сихемъ, и Ликхий, и Аниамъ.

(20) А [з]синоветѣ на Ефрема: Сутала, и неговъ синъ Вередъ, и неговъ синъ Тахатъ, и неговъ синъ Елеада, и неговъ синъ Тахатъ, (21) и неговъ синъ Завадъ, и неговъ синъ Сутала, и Езоръ, и Елеадъ, а убиха ги Гетскитѣ мѫже които се родиха въ това мѣсто, защото слѣзоха да вземать скотоветѣ имъ. (22) А Ефремъ отецъ имъ жали много дни; и дойдоха братята му да го утѣшать. (23) Сетнѣ влѣзе при жена си, която зачна и роди синъ; и нарече името му Верия, понеже *се роди* въ скърбь която се случи въ дома му; (24) (а дъщеря му бѣ Сеера, която съгради Веторонъ, долния и горния, и Узенъ-сеера;) (25) и неговъ синъ бѣ Рефа, и негови синове Ресефъ и Тела, и неговъ синъ Таханъ, (26) неговъ синъ Ладанъ, неговъ синъ Амиудъ, неговъ синъ Елисама, (27) неговъ синъ Нави, неговъ синъ Исусъ.

(28) А стяжанията имъ и жилищата имъ бѣха Ветилъ и селата му, и къмъ истокъ [и]Наарамъ, и къмъ западъ Гезеръ и селата му, и Сихемъ и селата му, дори до Газа и селата ѝ, (29) а, въ прѣдѣлитѣ на [к]Манасиинитѣ синове, Ветсанъ и селата му, Таанахъ и селата му, [л]Магедонъ и селата му, Доръ и селата му. Въ тѣхъ се населиха синоветѣ на Иосифа сина на Израиля.

(30) [м]Асировитѣ синове: Иемна, и Иесуа, и Иесуий, и Верия, и Сора сестра имъ; (31) а синоветѣ на Верия: Хеверъ, и Малхиилъ който е отецъ на Вирзавитъ. (32) А Хеверъ роди Яфлета, и Сомира, и Хотама, и Суя сестра имъ; (33) а синоветѣ на Яфлета: Фасахъ, и Вималъ, и Асуатъ: тѣзи сѫ Яфлетови синове; (34) а Сомировитѣ синове: Ахий, и Рога, Иехува, и Арамъ; (35) а синоветѣ на

а Бит. 46;13. Числа 26;23.
б 2 Цар. 24;1.2. Гл. 27;1.
в Бит. 46;21. Числа 26;38. Гл. 8;1, и дрг.
г Числа 26;39.
д Бит. 46;24.
е 1 Цар. 12;11.
ж Числа 26;30.
з Числа 26;35.
и Ис. Нав. 16;7, Наарать.
к Ис. Нав. 17;7.
л Ис. Нав. 17;11.
м Бит. 46;17. Числа 26;44.

Елена брата му: Софа, и Иемна, и Селисъ, и Амалъ: (36) синоветѣ на Софа: Суа, и Арнеферъ, и Согалъ, и Верий, и Иемра, (37) Восоръ, и Одъ, и Сама, и Силса, и Итранъ, и Веера.

(38) А синоветѣ на Петера: Иефоний, и Фасфа, и Ара. (39) А синоветѣ на Ула: Арахъ, и Анниилъ, и Рисия.

(40) Всички тѣзи бѣха Асирови синове, началници на отечески домове, избрани, силни съ крѣпость, главни князове. И изчисленното имъ, споредъ родословието имъ, за опълчение на бой бѣше двадесеть и шесть тисящи мѫжѫ.

ГЛАВА 8.

А Вениаминъ роди [а]Бела първородния си, Асвила втория, и Аара третия, (2) Ноя четвъртия, и Рафа петия. (3) А синоветѣ на Бела бѣха [*]Адаръ, и Гира, и Авиудъ, (4) и Ависуй, и Нееманъ, и Ахоа, (5) и Гира, и †Сефуфанъ, и Урамъ. (6) И тѣзи сѫ Аодови синове, които бѣха началници на отечествата на живѣещитѣ въ Гава, и се прѣселиха въ [б]Манахатъ: (7) и Нееманъ, и Ахия, и Гира, който ги прѣсели, и роди Оза и Ахиуда.

(8) А Саарамъ роди *синове* въ земята Моавъ като ги отпрати: Усима и Ваара бѣха му жени. (9) И роди отъ Одеса жената си Иовава, и Савия, и Миса, и Малхама, (10) и Иеуса, и Сахия, и Мирма: тѣзи бѣха синоветѣ му, началници на отечествия. (11) А отъ Усима бѣше родилъ Авитова и Елфаала. (12) А Елфааловитѣ синове бѣха Еверъ, и Мисаамъ, и Самеръ, който съгради Оно и Лодъ и селата му; (13) а Верия и [в]Сема, тѣ бѣха началници на отечествия на живѣещитѣ въ Еалонъ: тѣ изпѫдиха Гетскитѣ жители. (14) И Ахио, Сасакъ, и Иеримотъ, (15) и Зевадия, и Арадъ, и Адеръ, (16) и Михаилъ, и Иеспа, и Иоха, Вериеви синове; (17) и Зевадия, и Месуламъ, и Езекий, и Хеверъ, (18) и Есмерай, и Иезлия, и Иовавъ, Елфаалови синове; (19) и Якимъ, и Зехрий, и Завдий, (20) и Елиинай, и Силатай, и Елиилъ, (21) и Адаия, и Верапя, и Симратъ, синове на Семеи; (22) и Иесфанъ, и Еверъ, и Елиилъ, (23) и Авдонъ, и Зохрий, и Ананъ, (24) и Анания, и Еламъ, и Анатотия, (25) и Иефадия, и Фануилъ, Сасакови синове; (26) и Самсерай, и Сеария, и Готолия, (27) и Яресия, и Илия, и Зехрий, Иероамови синове, — (28) тѣ бѣха началници на отечествия, началници споредъ родоветѣ си: тѣ се населиха въ Ерусалимъ. (29) А въ Гаваонъ се насели Гаваоновий отецъ; и [г]името на жена му бѣ Мааха; (30) а първородний му синъ бѣ Авдонъ, сетнѣ Суръ, и Кисъ, и Ваалъ, и Надавъ, (31) и Гедоръ, и Ахио, и Захеръ, (32) и Маклотъ *който* роди Сама; и тѣ се още населиха съ братята си въ Ерусалимъ, срѣщу братята си. (33) А [д]Ниръ роди Киса; а Кисъ роди Саула; а Саулъ роди Ионатана, и Мелхисуе, и Авинадава, и [е]Есъ-ваала. (34) А Ионатановъ синъ бѣ [*]Меривъ-ваалъ; а Меривъ-ваалъ роди [ж]Михея. (35) А синоветѣ на Михея бѣха Фитонъ, и Мелехъ, и Тарея, и Ахазъ. (36) А Ахазъ роди [з]Иоада, а Иоада роди Алемета, и Азмавета, и Зимрия; а Зимрий роди Моса; (37) а Моса роди Винея; [и]синъ неговъ, Рафа; синъ неговъ, Елеаса; синъ неговъ, Асилъ. (38) А Асилъ имаше шестима синове на които имената сѫ тѣзи: Азрикамъ, Вохеру, и Исмаилъ, и Сеария, и Авдия, и Ананъ: всички тѣзи бѣха Асилови синове. (39) А синоветѣ на Исека брата му бѣха Уламъ първородний му, Иеусъ вторий, и Елифалетъ третий. (40) А Уламовитѣ синове бѣха мѫже силни съ крѣпость които запъваха лѫкъ, и имаха много синове и синове на синове, сто и петдесеть. Всички тѣзи бѣха отъ Вениаминовитѣ синове.

ГЛАВА 9

Така [а]всичкий Израиль се изброи по родословия: и, ето, писани сѫ въ Книгата на Израиловитѣ и Юдинитѣ Царе. *И* плѣнени бидоха у Вавилонъ поради беззаконията си.

(2) И [б]първитѣ жители които бѣха въ стяжанията имъ, въ градоветѣ имъ, бѣха Израилянитѣ, свещенницитѣ, Левититѣ, и †[в]Нетинимитѣ. (3) И [г]въ Ерусалимъ се населиха отъ Юдинитѣ синове, и отъ Вениаминовитѣ синове, и отъ Ефремовитѣ и Манасиинитѣ синове: (4) Утай синъ на Амиуда, сина на Амрия, който бѣ синъ на Имрия сина Ваниова, отъ синоветѣ на Фареса Юдинни синъ; (5) и отъ Шелаевцитѣ: Асаия първородний, и си-

---

а Бит. 46;21. Числа 26;38. Гл. 7;6.
* Бит. 46;21, Аредъ.
† Числа 26;39, Суфамъ.
б Гл. 2;52.
в Ст. 21.
г Гл. 9;35.
д 1 Цар. 14;51.
е 1 Цар. 14;49.
* 2 Цар. 4;4. 9;6,10, Мемфивостой.
ж 2 Цар. 9;12.
з Гл. 9;42.
и Гл. 9;43.
а Езд. 2;59.
б Езд. 2;70. Неем. 7;73.
† Или, посветенитѣ.
в Ис. Нав. 9;27. Езд. 2;43. 8;20.
г Неем. 11;1

повете му; (6) и отъ синоветѣ на Зара: Ие-
уилъ, и братята имъ, шестстотинъ и девет-
десеть; (7) и отъ Вениаминовитѣ синове: Салу
синъ на Месулама, сина на Одуия сина Асе-
нуева, (8) и Иевния синъ на Пероама, и Ила
синъ на Озия, сина Михриева, и Месуламъ
синъ на Сефатия, сина на Рагуила, сина Иев-
ниева; (9) братята имъ, споредъ родоветѣ имъ,
деветстотинъ и петдесеть и шесть: всички
тѣзи мѫже бѣха началници на отечествия
споредъ отеческитѣ имъ домове; (10) а ^д^отъ
свещеницитѣ: Иедаия, и Иоиаривъ, и Яхинъ,
(11) и Азария синъ на Хелкия, сина на Ме-
сулама, който бѣ синъ на Садока, сина на
Мераиота, сина Ахитовова, началникъ на дома
Божий; (12) и Адаия синъ на Пероама, сина
на Пасхора, сина Мелхиева, и Маасай синъ
на Адиила, сина на Язира който бѣ синъ на
Месулама, сина на Месилемита, сина Емирова,
(13) и братята имъ началници на отеческитѣ имъ
домове, тисяща и седемстотинъ и шестдесеть
силни съ крѣпость за дѣлото на службата въ
дома Божий, (14) и отъ Левититѣ: Семаия
синъ на Асува, сина на Азрикама, сина Аса-
виева, отъ синоветѣ на Мерарія; (15) и Вак-
вакаръ, Ересъ, и Галалъ, и Матания синъ на
Михея, сина на Зехрия, сина Асафова; (16) и
Авдия синъ на Семаия, сина на Галала, сина
Иедутунова, и Варахия синъ на Аса, сина на
Елкана, който се насели въ селата на Нето-
фатцитѣ; (17) а вратаритѣ бѣха: Селумъ,
и Акувъ, и Талмонъ, и Ахиманъ, и братята
имъ: Селумъ бѣше началникъ: (18) тѣ дори
до нынѣ бѣха въ царскитѣ врата къмъ изтокъ
вратари, споредъ пълковетѣ на Левийнитѣ си-
нове; (19) а Селумъ синътъ на Коре, който
бѣ синъ на Авиасафа, сина Кореева, и бра-
тята му отъ дома на отца му, Кореовцитѣ,
бѣха надъ работата на службата, стражи на
вратата на скинията; и отцитѣ имъ, въ стана
Господень, бѣха стражи на входа; (20) и ^е^на-
чалникъ надъ тѣхъ по-напрѣдъ бѣше Финеесъ
синътъ на Елеазара, съ когото бѣ Го-
сподь: (21) Захария синъ на Меселемия бѣше
вратарь на вратата на скинията на събранието:
(22) всички тѣзи, избранитѣ *за да сѫ* вра-
тари на вратата, бѣха двѣстѣ и дванадесеть.
Тѣ бѣха изброени по родословия въ селата си,
които ^ж^Давидъ и Самуилъ ^з^гледачътъ бѣха
поставили въ службата имъ. (23) И тѣ и си-
новетѣ имъ имаха настоятелството на вратата
на дома Господень, на дома на скинията, за
да вардятъ по редъ. (24) Къмъ четиритѣ вѣтри-
ща бѣха вратаритѣ: къмъ изтокъ, къмъ за-
падъ, къмъ сѣверъ, и къмъ югъ. (25) А бра-
тята имъ които бѣха по селата имъ *трѣбваше*
да дохождатъ ^и^по седемь дни въ опрѣдѣлени-
тѣ врѣмена съ тѣхъ. (26) Защото тѣзи Левити,
четирмата главни вратари, оставаха въ служ-
бата *си*, и имаха настоятелството на обитали-
щата и на съкровищата на дома Божий. (27) И
нощуваха около дома Божий, защото стража-
та бѣ върхъ тѣхъ, и тѣ трѣбваше да го отва-
рятъ всѣка заранъ. (28) И *нѣкои* отъ тѣхъ
бѣха надъ служебнитѣ сѫсѫди, защото по чи-
сло ги внасяха, и по число ги износяха. (29) Отъ
тѣхъ още бѣха опрѣдѣлени надъ *другитѣ* сѫ-
сѫди, и надъ всичкитѣ свещени сѫсѫди, и
надъ чистото брашно, и виното, и елея, и
ливана, и ароматитѣ. (30) А *нѣкои* отъ сино-
ветѣ на свещеницитѣ правѣха благовонното
^к^миро. (31) А Мататия, който бѣ отъ Левититѣ,
първородний на Селума Корееца, имаше на-
стоятелството ^л^надъ пърженитѣ въ сковрада
жъртви. (32) И *други* отъ братята имъ, отъ
синоветѣ на Каатцитѣ, бѣха ^м^надъ хлѣбоветѣ
на прѣдложението за да ги приготвятъ всѣка
сѫбота. (33) И *отъ* тѣхъ *бѣха* ^н^пѣвцитѣ на-
чалници на отечествията на Левититѣ, *които*
оставаха въ обиталищата свободни, защото се
упражняваха въ *това* дѣло денѣ и нощѣ. (34) Тѣ-
зи бѣха началници на отечествията на Левити-
тѣ, началници споредъ родоветѣ имъ: тѣ оби-
таваха въ Ерусалимъ.

(35) А въ Гаваонъ се насели Гаваоновътъ
отецъ Иеилъ; и името на жена му бѣ ^о^Маа-
ха; (36) а първородний му синъ бѣ Авдонъ,
послѣ Суръ, и Кисъ, и Ваалъ, и Ниръ, и На-
давъ, (37) и Гедоръ, и Ахио, и Захария, и
Макелотъ; (38) а Макелотъ роди Симеама; още
и тѣ се населиха съ братята си въ Ерусалимъ,
срѣщу братята си. (39) А ^п^Ниръ роди
Киса; а Кисъ роди Саула; а Саулъ роди Ио-
натана, и Мелхисуя, и Авинадава, и Есваа-
ла. (40) А синътъ на Ионатана бѣ Меривъ-
ваалъ; а Меривъ-ваалъ роди Михея. (41) А
синоветѣ на Михея бѣха Фитонъ, и Мелехъ, и
Тарея, (42) и Ахазъ *който* роди Яра; а Яра
роди Алемета, и Азмавета, и Зимрия; а Зим-
рий роди Моса; (43) а Моса роди Винея; а
неговъ синъ бѣ Рафаия; неговъ синъ, Елеа-
са; неговъ синъ, Асилъ. (44) А Асилъ имаше

д Неем. 11;10, и друг.
е Числа 31;6.
ж Гл. 26;1,2.
з 1 Цар. 9;9.
и 4 Цар. 11;5.
к Изх. 30;23.
л Лев. 2;5. 6;21.
м Лев. 24;8.
н Гл. 6;31. 25;1.
о Гл. 8;29.
п Гл. 8;33.

шестима синове на които имената сж тѣзи: Азрикамъ, Бохеру, и Исмаилъ, и Сеария, и Авдия, и Ананъ тѣ бѣха Асилови синове

ГЛАВА 10

[а]А Филистимцитѣ ратуваха противъ Израиля; и побѣгнаха Израилевитѣ мжже отъ лицето на Филистимцитѣ, и паднаха ранени въ гората Гелвуе. (2) И въ гоненето пристигнаха Филистимцитѣ Саула и синоветѣ му; и удариха Филистимцитѣ Ионатана, и Авинадава, и Мелхисуя, Сауловитѣ синове. (3) И натегваше боятъ върхъ Саула, и сполучиха го стрѣлцитѣ, и рани се отъ стрѣлцитѣ. (4) И рече Саулъ на оржженосеца си: Изтръгни меча си та ме прободи съ него, за да не дойдатъ тѣзи необрѣзани и се поругаятъ съ мене. Но оржженосецътъ му не рачи, защото се боеше много. За това взе Саулъ меча та падна върхъ него. (5) И като видѣ оржженосецътъ му че умрѣ Саулъ, падна и той на меча *си* та умрѣ. (6) Така умрѣ Саулъ и тримата му синове; и всичкий му домъ умрѣ заедно. (7) И всичкитѣ Израилеви мжже които бѣха въ дола, като видѣха че побѣгнаха и че Саулъ и синоветѣ му умрѣха, тогазъ оставиха градоветѣ си та побѣгнаха; а Филистимцитѣ дойдоха та се населиха въ тѣхъ.

(8) И на утрѣшния день, когато дойдоха Филистимцитѣ за да съблѣкатъ убититѣ, намѣриха Саула и синоветѣ му паднали на горàта Гелвуе. (9) И съблѣкоха го, и взеха главата му и оржжията му, и разпратиха наоколо въ Филистимската земя за да раздадатъ извѣстие на идолитѣ си и на людетѣ. (10) И [б]положиха оржжията му въ дома на боговетѣ си; и въ Дагоновия храмъ приковаха главата му.

(11) А когато чуха всичкитѣ *жители* на Явисъ-галаадъ всичко що направиха Филистимцитѣ на Саула, (12) подигнаха се всичкитѣ силни мжже та дигнаха тѣлото на Саула и тѣлата на синоветѣ му, и донесоха ги въ Явисъ, и погребоха коститѣ имъ подъ теревинта на Явисъ, и постиха седемь дни. (13) Така умрѣ Саулъ за беззаконието си което стори Господу, [в]противъ словото Господне което не упази, а още защото бѣ потърсилъ бѣсовъпрошатель [г]за да се допита, (14) а Господа не попита; за това го умъртви, и [д]върна царството къмъ Давида Иесеевия синъ.

ГЛАВА 11 [•]

Тогазъ се [а]събра всичкий Израиль при Давида въ Хевронъ и рекоха: Ето, кость твоя и плъть твоя сме. (2) И по-напрѣдъ още, когато Саулъ царуваше, ти бѣше който извождаше и въвождаше Израиля, и на тебе рече Господь Богъ твой: Ти [б]ще пасешъ людетѣ ми Израиля, и ти ще бждешъ вождъ надъ людетѣ ми Израиля. (3) И дойдоха всичкитѣ Израилеви старѣйшини при царя въ Хевронъ; и направи Давидъ уговоръ съ тѣхъ въ Хевронъ прѣдъ Господа; и [в]помазаха Давида за царь надъ Израиля, споредъ словото Господне [г]чрѣзъ Самуила.

(4) И [д]отидоха Давидъ и всичкий Израиль въ Ерусалимъ (който бѣ Иевусъ), [е]дѣто бѣха Иевусцитѣ които живѣеха въ земята. (5) А жителитѣ на Иевусъ рекоха Давиду: Нѣма да влѣзешъ тукъ. Но Давидъ прѣвзе твърдѣля Сионъ: той е Давидовътъ градъ. (6) И рече Давидъ: Който първъ удари Иевусцитѣ, той ще бжде началникъ и войвода. И първъ възлѣзе Иоавъ Саруинъ синъ, и стана началникъ. (7) И насели се Давидъ въ твърдѣля; за това се нарече Давидовъ градъ. (8) И съгради града околовръстъ отъ Мило и наоколо, и поднови Иоавъ остатъка на града. (9) И Давидъ напрѣдваше и увеличаваше се; и Господь на Силитѣ бѣ съ него.

(10) А [ж]тѣзи бѣха началницитѣ на крѣпкитѣ които имаше Давидъ, които се подвизаха съ него за царството му съ всичкия Израиль за да го направятъ царь, [з]споредъ словото Господне което биде за Израиля. (11) И това е числото на крѣпкитѣ които имаше Давидъ: Ясовеамъ Ахмоновий синъ, първий чиноначалникъ: той като ратуваше и махаше копието си противъ триста, уби ги въ единъ бой. (12) И по него Елеазаръ Додовий синъ, Ахохиецътъ, който бѣ *единъ* отъ тримата крѣпки. (13) Той бѣ съ Давида въ [•]Фасдамимъ; и Филистимцитѣ се събраха тамъ за бой дѣто имаше часть нива пълна съ ечимикъ; и людетѣ побѣгнаха отъ лицето на Филистимцитѣ. (14) А тѣ се възправиха врѣдъ нивата та я

а 1 Цар. 31;1,2.
б 1 Цар. 31;10
в 1 Цар. 13;13. 15;23.
г 1 Цар. 28;7.
д 1 Цар. 15;28. 2 Цар. 3;9,10. 5;3.

—

а 2 Цар. 5;1.
б Псал. 78;71.
в 2 Цар. 5;3.
г 1 Цар. 16;1,12,13.
д 2 Цар. 5;6.
е Сжд. 1;21. 19;10.
ж 2 Цар. 23;8.
з 1 Цар. 16;1,12.
• 1 Цар. 17;1, Ефесъдамимъ.

освободиха, и поразиха Филистинцитѣ; и на-
прави Господь голѣмо спасение.
(15) [и]Слѣзоха още трима отъ тридесетьтѣ
началници въ канара при Давида въ Одолам-
ската пещера; а станътъ на Филистинцитѣ бѣ
разположенъ [к]въ Рафаимския долъ. (16)И Да-
видъ бѣ тогазъ въ твърдѣля; а стражата на
Филистинцитѣ бѣ тогазъ въ Витлеемъ. (17)И
пожела Давидъ *вода*, и рече: Кой би ми далъ
да пия вода отъ Витлеемския кладенецъ който
е при портата? (18) И тримата процѣпиха
стана на Филистинцитѣ та налѣха вода отъ
Витлеемския кладенецъ който е при портата,
и взеха та донесоха на Давида; но Давидъ
не рачи да пие *отъ нея*, а направи я въз-
лияние Господу, (19) и рече: Да ми не бжде
отъ Бога моего да сторя това! Кръвьта ли на
тѣзи мжже да пия които турихя живота си
въ опасность? защото съ опасностьта на жи-
вота си я донесоха. За това не рачи да пие
отъ нея. Това направиха тримата крѣпки.
(20) И [л]Авесей Иоавовътъ братъ бѣше пър-
вий отъ тримата; и той като махаше съ ко-
пието си противъ триста уби ги, и придоби
име между тримата. (21) [м]Отъ тримата бѣ по-
славенъ надъ двамата, и стана имъ началникъ;
но не стигна до *първитѣ* трима.
(22) Ванаия Иодаевътъ синъ, синъ на си-
ленъ мжжъ отъ Кавсеилъ който направи мно-
го храбрости, той [н]порази двамата лъвовидни
Моавски мжже; той още слѣзе та порази
лъвъ верѣдъ рова въ снѣженъ день. (23) Той
още порази мжжа Египтянина, мжжа съ го-
лѣмъ растъ, петь лакти; и въ ржката на
Египтянина имаше копие като кросно на тъ-
качъ; и слѣзе при него съ тояга, и като граб-
на копието отъ ржката на Египтянина, уби
го съ истото му копие. (24) Това направи Ва-
наия Иодаевътъ синъ, и придоби име между
тримата крѣпки. (25) Ето, той биде по-славенъ
отъ тридесетьтѣ, но не стигна до *първитѣ* три-
ма; и постави го Давидъ надъ таинницитѣ си.
(26)А крѣпкитѣ на воинствата бѣха [о]Асаилъ
Иоавовътъ братъ, Елхананъ синътъ на Додо
отъ Витлеемъ, (27) Самотъ Арорецътъ, Хелисъ
Фелонецътъ, (28) Ирасъ Екисовътъ синъ Те-
коецътъ, Авиезеръ Анатотецътъ, (29) Сиве-
хай Хусатецътъ, Илай Ахохиецътъ,(30)Маарай
Нетофатецътъ, Хеледъ синътъ на Ваана Не-
тофатеца, (31) Итай синътъ на Ривая отъ Га-
вая на Вениаминовитѣ синове, Ванаия Пира-
тонецътъ, (32) Урай отъ доловетѣ Гаасъ,
Авиилъ Арватецътъ, (33) Азмаветъ Варуме-
цътъ, Елиава Саалвонецътъ, (34) синоветѣ на
Асема Гизонеца, Ионатанъ синътъ на Сагия
Арареца, (35) Ахиамъ Сахаровътъ синъ Ара-
рецътъ, Елифалъ Уровътъ синъ, (36) Ефоръ
Мехиратецътъ, Ахия Фелонецътъ, (37) Есро
Кармилецътъ, Наарай Есвеовътъ синъ,(38)Ио-
илъ Натановътъ братъ, Миваръ Агриевътъ
синъ, (39) Селекъ Амонецътъ, Нахарай Ви-
ротецътъ оржженосецътъ на Иоава Саруиния
синъ, (40) Ирасъ Итерецътъ, Гаривъ Ите-
рецътъ,(41)Урия Хетеецътъ, Завадъ Аалаевътъ
синъ, (42) Адина синътъ на Сиза Рувимеца,
началникъ на Рувимцитѣ, и тридесеть съ него,
(43) Ананъ синътъ на Мааха, и Иосафатъ
Митнецътъ, (44) Озия Астеротецътъ, Сама и
Иеиилъ синоветѣ на Хотама Ароиреца,(45)Ие-
диилъ синътъ на Симрия, и Иоха братъ му
Тисецътъ, (46) Елиилъ Маавецътъ, и Иери-
вай и Иосавия Елнаамовитѣ синове, и Итема
Моавецътъ, (47) Елиилъ, и Овидъ, и Ясиилъ
Месоваецътъ.

ГЛАВА 12.

[а]И тѣзи сж които дойдоха при Давида *въ*
Сиклагъ когато още бѣше затворенъ поради
Саула Кисовия синъ; и тѣ бѣха отъ крѣпки-
тѣ които помагаха въ боя (2) оржжени съ лж-
кове, и употрѣбяваха [в]и дѣсната и лѣвата ржка
за камене и стрѣли съ лжка, които бѣха отъ
братята Саулови, отъ Вениамина: (3) начал-
никътъ Ахиезеръ, послѣ Иоасъ, синове на
Сама Гаваатеца; и Иезиилъ и Фелетъ Азмаве-
тови синове, и Вераха, и Ииуй Анатотецътъ,
(4) и Исмаия Гаваонецътъ крѣпъкъ между три-
десетьтѣ и надъ тридесетьтѣ, и Иеремия, и
Язиилъ, и Иоананъ, и Иозавадъ Гедиротецътъ,
(5) Елузай, и Иеримотъ, и Ваалия, и Семария,
и Сафатия Аруфецътъ, (6) Елкана, и Иесия,
и Азареилъ, и Иоезеръ, и Ясовеамъ, Корео-
вцитѣ, (7) и Иоила и Зевадия Иероамовитѣ
синове отъ Годоръ.
(8) И отъ Гадцитѣ се отдѣлиха *нѣкои та дой-
доха* при Давида у твърдѣла въ пустинята,
силни съ крѣпость, мжже за опълчение на
бой, щитоносци и копиеносци, и лицата имъ
лица лъвови, а въ бързането [г]като сърнитѣ
по горитѣ: (9) Езеръ, първий; Авдия, вторий;

и 2 Цар. 23;13.
к Гл. 14;9.
л 2 Цар. 23;18.
м 2 Цар. 23;19.
н 2 Цар. 23;20.
о 2 Цар. 23;24-33 (дѣто нѣкои отъ имената които слѣдватъ се пишатъ различно).

—

а 1 Цар. 27;2.
б 1 Цар. 27;6.
в Сжд. 20;16.
г 2 Цар. 2;18.

Елиавъ, третий; (10) Мисмана, четвъртий; Иеремия, петий; (11) Аттай, шестий; Елиилъ, седмий; (12) Иоананъ, осмий; Елзавадъ, деветий; (13) Иеремия, десетий; Михванай, единадесетий. (14) Тѣзи бѣха отъ Гадовитѣ синове, началници на воинството, единъ по-малъкъ върху сто, а по-голѣмъ върху тисяща. (15) Тѣзи бѣха които прѣминаха Иорданъ въ първия мѣсецъ когато наводняваше *д*всичкитѣ си брѣгове; и разпръснаха всичкитѣ *жители* на долата къмъ изтокъ и къмъ западъ.

(16) Дойдоха още въ твърдѣля при Давида отъ Вениаминовитѣ и Юдинитѣ синове. (17) И Давидъ излѣзе да ги посрѣщне, и отговори и рече имъ: Ако идете при мене съ миръ за да ми помогнете, сърдцето ми ще бѫде съединено съ васъ, но ако за да ме прѣдадете на неприятелитѣ ми, като нѣма неправда въ рѫцѣтѣ ми, Богъ на отцитѣ ни да види и да обличи *това*. (18) И духъ облѣче *е*Амасая, главатари на началницитѣ, *и рече:* Твои сме, Давиде, и съ тебе, Иесеевъ сине. Миръ, миръ тебѣ! миръ и на помощницитѣ ти! защото Богъ твой ти помага. Тогазъ ги прие Давидъ, и постави ги началници на пълка *си*.

(19) И отъ Манасия припаднаха при Давида *ж*когато дойде съ Филистимцитѣ противъ Саула за да се бие, но не имъ помогнаха; защото войводитѣ на Филистимцитѣ се съвѣтваха и върнаха го, понеже думаха: *з*Ще припадне при Саула господаря си за *бѣда на* главитѣ ни. (20) Като се връщаше въ Сиклагъ припаднахѫ при него отъ Манасия Адна, и Иозавадъ, и Иедиилъ, и Михаилъ, и Иозавадъ, и Елиу, и Силатай, началници на Манасиинитѣ тисящи; (21) и тѣ помогнаха Давиду *и*противъ разбойницитѣ, защото бѣха всичкитѣ силни съ крѣпость; и станаха началници на воинството. (22) Защото тогазъ, отъ день на день, дохождаха при Давида за да му помогнатъ, додѣ *стана* станъ голѣмъ като станъ Божий.

(23) И тѣзи сѫ изброенията на началницитѣ орѫженитѣ за бой *к*които дойдоха при Давида въ Хевронъ *л*за да възвърнатъ нему царството Сауловo *м*споредъ словото Господне: (24) Юдинитѣ синове щитоносци и копиеносци, шесть тисящи и осемстотинъ, орѫжени за бой. (25) Отъ Симеоновитѣ синове, силни съ крѣпость за бой, седемь тисящи и сто, (26) Отъ Левиинитѣ синове, четири тисящи и шестстотинъ; (27) и Иодай бѣше началникъ на Аароновитѣ; и съ него бѣха три тисящи и седемстотинъ, (28) и *н*Садокъ, младъ, силенъ съ крѣпость, и отъ дома на отца му двадесеть и двама началници. (29) И отъ Вениаминовитѣ синове, Сауловитѣ братя, три тисящи; защото до тогазъ *о*по-голѣмата имъ часть защищаваше Сауловия домъ. (30) И отъ Ефремовитѣ синове, двадесеть тисящи и осемстотинъ, силни съ крѣпость, именити мѫже на отеческия имъ домъ. (31) И отъ половината Манасиино племе, осемнадесеть тисящи, които се нарекоха по име за да дойдатъ да направятъ Давида царь. (32) И отъ Исахаровитѣ синове, *п*мѫже разумни въ знанието на врѣмената щото да познаватъ що трѣбваше да прави Израиль, началницитѣ имъ бѣха двѣстѣ, и всичкитѣ имъ братя подъ повелѣнието имъ. (33) Отъ Завулона колкото излѣзоха на брань опълчаеми на бой съ всичкитѣ воински орѫжия, петдесеть тисящи, за опълчение, не съ непостоянно сърдце. (34) И отъ Нефталима, тисяща началници, и съ тѣхъ щитоносци и копиеносци тридесеть и седемь тисящи. (35) И отъ Дановцитѣ, *мѫже* опълчаеми на бой, двадесеть и осемь тисящи и шестстотинъ. (36) И отъ Асира колкото излѣзоха на брань за опълчение на бой, четиридесеть тисящи. (37) И оттатъкъ Иорданъ, отъ Рувимовцитѣ, и отъ Гадовцитѣ, и отъ половината племе на Манасия, съ всичкитѣ воински орѫжия за бой, сто и двадесеть тисящи. (38) Всички тѣзи ратници мѫже нареждани въ опълчение дойдоха съ пълно сърдце въ Хевронъ за да направятъ Давида царь надъ всичкия Израиль; и всичкиятъ още остатъкъ отъ Израиля бѣха едно сърдце за да направятъ Давида царь. (39) И тамъ бѣха съ Давида три дни, и ядѣха и пиеха; защото братята имъ бѣха приготвили за тѣхъ. (40) А още които бѣха близу при тѣхъ, дори до Исахара и Завулона и Нефталима, донесоха *имъ* храна съ осли, и съ камили, и съ мъски, и съ волове, храна брашно, низаници смокви, и сухо грозде, и вино, и елей, и говеда, и овци изобилно; защото бѣше веселие въ Израиль.

ГЛАВА 13.

И съвѣтва се Давидъ съ тисященачалницитѣ и стоначалницитѣ, съ всичкитѣ началници: (2) и рече Давидъ на всичкото Израилево съ-

д Ис. Нав. 3;15.
е 2 Цар. 17;25.
ж 1 Цар. 29;2.
з 1 Цар. 29;4.
и 1 Цар. 30;1,9,10.
к 2 Цар. 2;3,4. 5;1.
Гл. 11;1.
л Гл. 10;14.
м 1 Цар. 16;1,3.
н 2 Цар. 8;17.
о 2 Цар. 2;8,9.
п Ест. 1;13.

брание: Ако ви е угодно, и е отъ Господа Бога нашего, да проводимъ всѣкждѣ на братята си, [а]оставалитѣ по всичката Израилева земя, и съ тѣхъ на свещенницитѣ и на Левититѣ въ градоветѣ имъ и околноститѣ, за да се съберать при насъ; (3) и да донесемъ при насъ ковчега на Бога нашего, [б]защото го не потърсихме въ днитѣ на Саула. (4) И всичкото събрание рекоха да направять така; защото това нѣщо бѣше угодно прѣдъ очитѣ на всичкитѣ люде.

(5) Тогазъ [в]Давидъ събра всичкия Израиль, отъ Египетския [г]Сихоръ дори до входа Емать, за да донесать ковчега Божий отъ [д]Кириатиаримъ. (6) И възлѣзе Давидъ и всичкий Израиль [е]въ Ваала, въ Юдинъ Кириатиаримъ, за да дигне отъ тамъ ковчега на оногозъ комуто името се нарича Господь Богъ [ж]който седи *на* херувимитѣ. (7) И турихя ковчега Божий [з]на нова колесница [и]отъ Авинадавовия домъ; и Оза и Ахио возѣха колесницата. (8) А [к]Давидъ и всичкий Израиль играеха прѣдъ Бога съ всичка сила, и съ пѣсни, и съ китари, и съ псалтири, и съ тѫпани, и съ кимвали, и съ трѫби. (9) И като стигнаха до гумното на •Хидона, Оза прострѣ рѫката си за да придържи ковчега, защото воловетѣ *го* потресоха. (10) И разпали се гнѣвътъ Господень противъ Оза, и порази го [л]защото прострѣ рѫката си върхъ ковчега; и [м]умрѣ тамъ прѣдъ Бога. (11) И оскърби се Давидъ че Господь направи поразение на Оза; и нарече това мѣсто †Фарезъ-оза дори до този день. (12) И уплаши се Давидъ отъ Бога онзи день, и говорѣше: Какъ ще донеса при себе си ковчега Божий? (13) И не прѣмѣсти Давидъ ковчега при себе си въ Давидовия градъ, но го върна въ дома на Овидъ-едома Гетеца. (14) И [н]стоя ковчегътъ Божий три мѣсеца съ домородието на Овидъ-едома въ дома му. И благослови Господь [о]дома на Овидъ-едома и всичко каквото имаше.

ГЛАВА 14.

И [а]Хирамъ Тирскиятъ царь проводи посланници Давиду, и кедрови дърва, и зидари, и дърводѣлци за да му съградять домъ. (2) И позна Давидъ че Господь го постави царь надъ Израиля; защото царството му се възвиси на високо поради людетѣ му Израиля.

(3) И взе Давидъ още жени въ Ерусалимъ; и роди Давидъ още синове и дъщери. (4) И [б]тѣзи сѫ имената на чадата му които му се родиха въ Ерусалимъ: Самуа, и Совавъ, Натанъ, и Соломонъ, (5) и Иеваръ, и Елисуа, и Елфалетъ, (6) и Ногахъ, и Нефегъ, и Яфия, (7) и Елисама, и •Веелиада, и Елифалетъ.

(8) А като чуха Филистимцитѣ че [в]Давидъ се помаза за царь надъ всичкия Израиль, възлѣзоха всичкитѣ Филистимци да търсять Давида; и Давидъ като чу излѣзе противъ тѣхъ. (9) И дойдоха Филистимцитѣ та се распрострѣха [г]въ дола Рафаимъ. (10) И попита Давидъ Бога и рече: Да възлѣза ли противъ Филистимцитѣ? и ще ги прѣдадешъ ли въ рѫката ми? И Господь му отговори: Възлѣзъ; защото ще ги прѣдамъ въ рѫката ти. (11) И възлѣзоха на Ваалъ-фарасимъ, и тамъ ги порази Давидъ. Тогазъ рече Давидъ: Богъ се устреми върхъ неприятелитѣ ми чрѣзъ рѫката ми както се устремяватъ водитѣ; зарадъ това се нарече името на онова мѣсто †Ваалъ-фарасимъ. (12) И тамъ оставиха боговетѣ си; а Давидъ заповѣда, та *ги* изгориха съ огънь. (13) А [д]Филистимцитѣ пакъ се разпрострѣха въ дола. (14) Зарадъ това пакъ попита Давидъ Бога; и Богъ му рече: Не възлизай подиръ тѣхъ, *но* заобиколи ги [е]та нападни върхъ тѣхъ отъ срѣща черницитѣ; (15) и когато чуешъ шумъ като отъ прѣхождане по върховетѣ на черницитѣ, тогазъ ще излѣзешъ въ бой; защото Богъ ще излѣзе прѣдъ тебе за да поразишъ Филистимския станъ. (16) И направи Давидъ както му заповѣда Богъ; и поразиха Филистимския станъ [ж]отъ Гаваонъ до Гезеръ. (17) И [з]името на Давида излѣзе по всичкитѣ мѣста; и Господь [и]нанесе страха му върхъ всичкитѣ народи.

а 1 Цар. 31;1. Иса. 37;4.
б 1 Цар. 7;1,2.
в 1 Цар. 7;5. 2 Цар. 6;1.
г Ис. Нав. 13;3.
д 1 Цар. 6;21. 7;1.
е Ис. Нав. 15;9,60.
ж 1 Цар. 4;4. 2 Цар. 6;2.
з Виж. Числа 4;15. Гл. 15;2,13.
и 1 Цар. 7;1.
к 2 Цар. 6;5.
• 2 Цар. 6;6, Нахонъ.
л Числа 4;15. Гл. 15;13,15.
м Лев. 10;2.
† Поразение на Оза.
н 2 Цар. 6;11.
о Виж. Бит. 30;27. Гл. 26;5.

—

а 2 Цар. 5;11, и дрг.
б Гл. 3;5.
• 2 Цар. 5;16, Елиада.
в 2 Цар. 5;17.
г Гл. 11;15.
† Мѣсто на устремление.
д 2 Цар. 5;22.
е 2 Цар. 5;23.
ж 2 Цар. 5;25.
з Ис. Нав. 6;27. 2 Лѣт. 26;8.
и Втор. 2;25. 11;25.

ГЛАВА 15.

И направи си *Давидъ* домове въ Давидовия градъ, и приготви мѣсто за ковчега Божий, и [а]постави шатъръ за него. (2) Тогазъ рече Давидъ: [б]Не трѣбва да дигнатъ ковчега Божий други освѣнъ Левититѣ; защото тѣхъ избра Господь за да дигатъ ковчега Божий и да му слугуватъ за всегда.

(3) И [в]събра Давидъ всичкия Израиль въ Ерусалимъ за да възводатъ ковчега Господень на мѣстото му което приготви за него. (4) И събра Давидъ Аароновитѣ синове и Левититѣ: (5) отъ Каатовитѣ синове, Урилла началника и братята му, сто и двадесеть. (6) отъ Мерарневитѣ синове, Асаия началника и братята му, двѣстѣ и двадесеть. (7) отъ Гирсоновитѣ синове, Иоиля началника и братята му, сто и тридесеть. (8) отъ [г]Елисафановитѣ синове, Семаия началника и братята му, двѣстѣ; (9) отъ [д]Хевроновитѣ синове, Елиила началника и братята му, осемдесеть: (10) отъ Озииловитѣ синове, Аминадава началника и братята му, сто и дванадесеть.

(11) И повика Давидъ Садока и Авиатара священницитѣ, и Левититѣ Урилла, Асаия, и Иоиля, Семаия, и Елиила, и Аминадава (12) та имъ рече: Вие сте началници на отечествията на Левититѣ: освотете се вие и братята ви, и възведете ковчега на Господа Бога Израилева дѣто съмъ приготвилъ за него. (13) Защото [е]понеже вие изпърво не присжтствувахте [ж]Господь Богъ нашъ направи поражение върхъ насъ, защото не го търсихме споредъ както е заповѣдано.

(14) И священницитѣ и Левититѣ се осветиха за да възводатъ ковчега на Господа Бога Израилева. (15) И дигнаха Левиийнитѣ синове ковчега Божий на рамена съ пржжинитѣ отгорѣ си, [з]както заповѣда Моисей споредъ словото Господне.

(16) И рече Давидъ на Левитскитѣ началници да поставятъ братята си пѣвцитѣ съ музикални орждия, псалтири и китари и кимвали, за да спрятъ възвишаваще гласъ съ веселие. (17) И поставиха Левититѣ [и]Емана Иоилевия синъ, а отъ братята му [к]Асафа Варахиевия синъ; а отъ Мерарневитѣ синове братята имъ; [л]Етана Кисоновия синъ; (18) и съ тѣхъ отъ втория чинъ братята имъ Захария, Вена, и Язиила, и Семирамота, и Иехиила, и Униия, Елиава, и Ванаия, и Маасия, и Матафия, и Елифалея, и Микнеия, и Овидъ-едома, и Иеиила, вратаритѣ. (19) Така пѣвцитѣ Еманъ, Асафъ, и Етанъ *се опрѣдѣлиха* за да дрънкатъ съ мѣдни кимвали, (20) а Захария, и Азиилъ, и Семирамотъ, и Иехиилъ, и Уний, и Елиавъ, и Маасия, и Ванаия, съ псалтири [м]надъ Аламотъ, (21) а Матафия, и Елифалей, и Микнеия, и Овидъ-едомъ, и Иеиилъ, и Азазия, съ китари надъ Семинитъ за да управятъ гласа.

(22) А Хенания бѣ първопѣвецъ на Левититѣ, който първенствуваше въ пѣснопѣнието, понеже бѣ изкусенъ. (23) А Варахия и Елкана бѣха вратари на ковчега. (24) А Севания, и Иосафатъ, и Натанаилъ, и Амасай, и Захария, и Ванаия, и Елиезеръ, священницитѣ, [н]тржбѣха съ тржбитѣ прѣдъ ковчега Божий; а Овидъ-едомъ и Иехия бѣха вратари на ковчега.

(25) И [о]отидоха Давидъ, и Израилевитѣ старѣйшини, и тисященачалницитѣ да дигнатъ ковчега на завѣта Господень отъ дома Овидъ-едомовъ съ веселие. (26) И когато Богъ укрѣпяваше Левититѣ които носѣха ковчега на завѣта Господень, пожъртвуваха седемъ юнци и седемъ овна. (27) И Давидъ бѣ облѣченъ съ одежда отъ висонъ, и всичкитѣ Левити които носѣха ковчега, и пѣвцитѣ, и Хенания пѣсноначалникъ на пѣвцитѣ; и носѣше Давидъ ефодъ лененъ. (28) [п]Така всичкий Израиль възводѣше ковчега на завѣта Господень съ възклицание, и съ гласъ отъ рогъ, и съ тржби, и съ кимвали, свирепе съ псалтири и съ китари. (29) И [р]ковчегътъ на завѣта Господень като влизаше въ Давидовия градъ, Мелхола Сауловата дъщеря се наведе прѣзъ прозореца, и като видѣ царь Давида че ликуваше и играеше, уничтожи го въ сърдцето си.

ГЛАВА 16.

И [а]донесоха ковчега Божий та го положиха вѣрѣдъ скинията която постави за него Да-

а Гл. 16:1
б Числа 4;2,15 Втор. 10:8 81;9.
в 3 Цар. 8;1. Гл. 13;5.
г Изх. 6:22.
д Изх. 6:18.
е 2 Цар. 6;3. Гл. 13;7.
ж Гл. 13:10,11
з Изх. 25;14. Числа 4;15 7;9.
и Гл. 6;33.
к Гл. 6;39
л Гл. 6;44.
м Псал. 46, надписътъ.
н Числа 10;8. Псал. 81;3.
о 2 Цар. 6;12,13, и дрг. 3 Цар. 8;1.
п Гл. 13;8.
р 2 Цар. 6;16.

—

а 2 Цар. 6;17-19.

видъ; и принесоха всесъженния и примирителни приношения прѣдъ Бога. (2) И като
свърши Давидъ да приноси всесъженията и
примирителнитѣ приношения, благослови людетѣ въ името Господне. (3) И раздаде на всѣки человѣкъ отъ Израиля отъ мъжъ до жена,
на всѣкиго по единъ хлѣбъ, и по една мръвка
месо, и по едно кълвче.

(4) И опрѣдѣли отъ Левититѣ да служатъ
прѣдъ ковчега Господенъ, *б*да поменуватъ, и
да благодарятъ, и да хвалятъ Господа Бога
Израилева. (5) Асафъ бѣ първиятъ, и вторий
вему Захария; *послѣ* Иеиилъ, и Семирамотъ,
и Иехиилъ, и Мататия, и Елиавъ, и Ванаия
и Овидъ-едомъ, и Иеиилъ свирѣха съ псалтири и китари, а Асафъ съ кимвали, (6) а Ванаия и Язиилъ священницитѣ съ тржби, всѣкога прѣдъ ковчега на завѣта Божий.

(7) Тогазъ *в*първо прѣзъ онзи день прѣдаде Давидъ въ ржката на Асафа и на братята му *този псаломъ* за да славословятъ Господа:—

(8) *г*Славословете Господа: призивайте
името му.
Възвѣщавайте въ народитѣ дѣлата му.
(9) Пѣйте му: пѣснопѣйте му:
Говорете за всичкитѣ му чудеса.
(10) Хвалете се въ светото негово име:
Да се весели сърдцето на онѣзи които
търсятъ Господа.
(11) Търсете Господа и неговата сила:
Търсете лицето му винаги.
(12) Поменувайте чудесата му които е направилъ,
Знаменията му, и ждбитѣ на устата му,
(13) Вие сѣме на неговия рабъ Израиля,
Синове Яковови, избрани негови.
(14) Той е Господь Богъ нашъ·
Ждбитѣ му сж въ всичката земя.
(15) Помнете всѣкога завѣта му.
Словото което заповѣда на тисящи родове,
(16) *д*Което завѣща Аврааму,
И клетвата му къмъ Исаака,
(17) И утвърди го Якову за законъ,
Израилю *за* вѣченъ завѣтъ,
(18) И рече: Тебѣ ще дамъ Ханаанската земя
Дѣлъ на наслѣдието ви,
(19) Като бѣхте малцина на число,
*е*Малцина и пришелци въ нея.
(20) И прѣхождаха отъ народъ въ народъ,
И отъ царство въ други люде.
(21) Не остави никого да ги озлоби,
*ж*И заради тѣхъ царе обличи,
(22) *И казваше:* *з*Да не докачите помазаницитѣ ми,
И да не сторите зло на пророцитѣ ми.
(23) *и*Пѣйте Господу, всичка земя:
Благовѣствувайте изъ день въ день спасението му.
(24) Възвѣстете между езичницитѣ славата му,
Въ всичкитѣ народи чудесата му.
(25) Защото е великъ Господь и много достохваленъ,
И страшенъ е надъ всичкитѣ богове.
(26) Защото *к*всичкитѣ богове на езичницитѣ
сж суетни;
А Господь направи небесата.
(27) Слава и великолѣпие е прѣдъ него,
Сила и радость на мѣстото му.
(28) Принесете Господу, вие отечествия на
народитѣ,
Принесете Господу слава и сила.
(29) Принесете Господу славата на името му:
Донесете приношение, и влѣзте прѣдъ
него:
Поклонете се Господу съ великолѣпно
свето.
(30) Бойте се отъ лицето му, всичка земя:
Вселенната наистина ще е утвърдена, нѣма
да се поклати.
(31) Да се веселятъ небесата, и да се радва
земята,
И да говорятъ между езичницитѣ: Господь царува.
(32) Да шуми морето и изпълнението му:
Нека се радватъ полетата и всичко що е
въ тѣхъ.
(33) Тогазъ ще се радватъ дърветата на джбравата
Прѣдъ лицето на Господа, защото иде да
сжди земята.
(34) *л*Славословете Господа, защото е благъ,
Защото милостьта му е въ вѣкъ;
(35) *м*И речете: Спаси ни, Боже на спасението ни,
И събери ни, и избави ни отъ езичницитѣ,
За да славословимъ светото твое име,
И да се хвалимъ съ твоята хвала.

б Псал. 38 и 70, надписитѣ.
в Виж. 2 Цар. 23;1.
г Псал. 105;1-15.
д Бит. 17;2. 26;3 28;13. 35;11.
е Бит. 34:30.
ж Бит. 12;17. 20;3. Изх. 7;15-18.
з Псал. 105;15.
и Псал. 96;1, и др.
к Лев. 19;4.
л Псал. 106;1. 107;1. 118;1. 136;1.
м Псал. 106;47,48.

(36) [н]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ
Отъ вѣка и до вѣка.

И [о]всичкитѣ люде рекоха: Аминъ! и похвалиха Господа.

(37) Тогазъ остави тамъ прѣдъ ковчега на завѣта Господень Асафа и братята му за да служатъ прѣдъ ковчега всѣкога, споредъ както трѣбваше за всѣки день; (38) и Овидъ-едома и братята му, шестдесетъ и осемь, а Овидъ-едома сина на Иедутуна, и Оса за вратари; (39) а Садока свещеника и братята му свещеницитѣ, [п]прѣдъ скинията Господня [р]на високото мѣсто което бѣ въ Гаваонъ (40) за да приносятъ всесъжение Господу на олтаря на всесъжението всѣкога [с]заранъ и вечерь, и *да правятъ* споредъ всичко що бѣ писано въ закона Господень който заповѣда на Израиля; (41) и съ тѣхъ Емана, и Иедутуна, и другитѣ избрани които се опрѣдѣлиха по име, да славословятъ Господа [т]защото неговата милость е въ вѣкъ; (42) и съ тѣхъ, *съ* Емана и Иедутуна, тржби и кимвали за онѣзи които трѣбваше да издаватъ гласъ, и орждия за Божиитѣ пѣсни. А синоветѣ Иедутунови бѣха вратари. (43) И [у]отидоха си всичкитѣ люде, всѣки въ дома си; и върна се Давидъ за да благослови дома си.

ГЛАВА 17.

А като [а]седна Давидъ въ дома си, рече Давидъ на Натана пророка: Ето, азъ живѣя въ кедровъ домъ, а ковчегътъ на завѣта Господень подъ опони. (2) И рече Натанъ Давиду: Направи всичко що е въ сърдцето ти; защото Богъ е съ тебе. (3) И прѣзъ онази нощь биде слово Господне къмъ Натана и рече: (4) Иди та кажи на Давида раба ми: Така говори Господь: Ти нѣма да ми съградишъ дома за да обитавамъ; (5) защото не обитахъ въ домъ отъ който день възведохъ Израиля *отъ Египетъ* дори до този день, но бѣхъ изъ шатъръ въ шатъръ и изъ скиния *въ скиния*. (6) На всѣкждѣ дѣто ходѣхъ съ всичкия Израиль, говорихъ ли нѣкога нѣкому отъ Израилевитѣ сждии на които заповѣдахъ да пасатъ людетѣ ми, да кажа: Защо не ми съградихте кедровъ домъ? (7) Сега прочее така ще речешъ на раба ми Давида. Така говори Господь Саваотъ: Азъ те взехъ отъ оградата, отъ подирѣ стадото, за да си вождъ надъ людетѣ ми Израиля. (8) И съ тебе бѣхъ всѣкждѣ дѣто си ходилъ, и изтрѣбихъ всичкитѣ ти врагове отъ прѣдъ тебе, и направихъ ти име споредъ името на голѣмитѣ които сж по земята. (9) И ще опрѣдѣля мѣсто за людетѣ си Израиля, и ще ги насадя, та ще обитаватъ на свое особно мѣсто и нѣма да се прѣносятъ вече; и синоветѣ на неправдата нѣма да ги озлобяватъ вече както по-напрѣдъ, (10) и както отъ днитѣ въ които поставихъ сждии върху людетѣ си Израиля; и ще смиря всичкитѣ ти врагове. Извѣстявамъ ти още чо Господь ще съгради за тебе домъ. (11) И като се изпълнятъ днитѣ ти за да отидешъ съ отцитѣ си, ще възставя подирѣ тебе сѣмето ти което ще бжде отъ синоветѣ ти, и ще утвърдя царството му. (12) Той ще ми съгради домъ; и ще утвърдя прѣстола му въ вѣкъ. (13) [б]Азъ ще му бжда отецъ, и той ще ми бжде синъ; и нѣма да отнема милостьта си отъ него както я отнехъ отъ оногозъ който бѣ прѣди тебе. (14) Но [в]ще го поставя въ дома си и въ царството си до вѣка; и прѣстолътъ му ще бжде утвърденъ въ вѣкъ.

(15) Споредъ всички тѣзи думи, и по всичко това видѣние, така говори Натанъ Давиду.

(16) [г]Тогазъ влѣзе царь Давидъ та седна прѣдъ Господа и рече: Кой съмъ азъ, Господи Боже, и кой е домътъ ми, та си ме довелъ ти до това? (17) Но и това биде малко прѣдъ очитѣ ти, Боже; и говорилъ си заради дома на раба си за дълга бждощность, и погледналъ си на мене както на человѣка отъ високъ степенъ, Господи Боже. (18) Що може *да рече* вече Давидъ на тебе за честьта къмъ раба ти? защото ти познавашъ раба си. (19) Господи, заради раба си и споредъ сърдцето си направилъ си всичко това величие, за да направишъ извѣстни всички *тѣзи* величия. (20) Господи, нѣма подобенъ тебѣ, нито има Богъ освѣнъ тебе, споредъ всичко що сме чули съ ушитѣ си. (21) И кой е другъ народъ на земята както твоитѣ люде Израиль, когото Богъ изкупи за свои люде за да си направишъ име величествено и ужасно, като изпжди ти езичницитѣ отъ лицето на людетѣ си които си избавилъ отъ Египетъ? (22) Защото людетѣ си Израиля направилъ си люде свои въ вѣкъ, и ти, Господи, имъ стана Богъ. (23) И сега, Го-

н 3 Цар. 8;15.
о Втор 27;15.
п Гл. 21;29. 2 Лѣт. 1;3.
р 3 Цар. 3;4.
с Изх. 29;38. Числа 28;3.
т Ст. 34. 2 Лѣт. 5;13 7;3. Езд. 3;11. Иер. 33;11.
у 2 Цар. 6;19,20.
—
а 2 Цар. 7;1, и дрг.
б 2 Цар. 7;14,15.
в Лука 1;33.
г 2 Цар. 7;18.
—

сподѣ, словото което си говорилъ за раба си и за дома му, нека се утвърди въ вѣкъ; и направи както си говорилъ. (24) И да се утвърди, и да се възвеличи името ти до вѣка, *щото* да говорятъ: Господь на Силитѣ, Богъ Израилевъ, е Богъ на Израиля; и домътъ на Давида раба ти *да е* утвърденъ прѣдъ тебе. (25) Защото ти, Боже мой, ти откри на раба си че ще му съградишъ домъ; за това рабътъ ти намѣри *сърдцето си готово* да се помоли прѣдъ тебе. (26) И сега, Господи, ти си Богъ, и обѣщалъ си тѣзи благости на раба си. (27) Сега прочее, благоволи да благословишъ дома на раба си за да е прѣдъ тебе въ вѣкъ; защото ти, Господи, ти си благословилъ, и *ще бѫде* благословенъ въ вѣкъ.

ГЛАВА 18.

А слѣдъ това удари [а]Давидъ Филистимцитѣ и побѣди ги, и взе Готъ и селата му отъ рѫката на Филистимцитѣ.

(2) И порази Моавцитѣ; и станаха Моавцитѣ раби подданици Давиду.

(3) Порази още Давидъ Ададезера Совския царь, въ Ематъ, когато отхождаше да постави властьта си надъ рѣката Евфратъ. (4) И взе Давидъ отъ него тисяща колесници, и [б]седемь тисящи конници, и двадесеть тисящи пѣшци; и прѣсѣче Давидъ жилитѣ на всичкитѣ *коне на* колесницитѣ, и упази отъ тѣхъ сто коне.

(5) И когато дойдоха Дамасковитѣ Сирийци да помогнатъ на Ададезера Совския царь, Давидъ погуби отъ Сирийцитѣ двадесеть и двѣ тисящи мѫже. (6) И тури Давидъ *стражи* въ Дамасковата Сирия; и Сирийцитѣ станаха раби подданици Давиду. И упазваше Господь Давида всѣкждѣ дѣто отхождаше. (7) И взе Давидъ златнитѣ щитове които бѣха върху рабитѣ на Ададезера та ги донесе въ Ерусалимъ. (8) И отъ Тиватъ и отъ Хунъ, градове на Ададезера, взе Давидъ мѣдь твърдѣ много, отъ която [в]Соломонъ направи мѣдното море, и стълповетѣ, и мѣднитѣ сѫсѫди. (9) А като чу Той Ематский царь че порази Давидъ всичката сила на Ададезера Совския царь, (10) проводи Адорама сина си при царь Давида да го поздрави и да го благослови че се е билъ съ Ададезера и го поразилъ, (защото Ададезеръ бѣше неприятель на Тоя,) и *да занесе* всѣкакъвъ видъ сѫсѫди, златни, и сребърни, и мѣдни. (11) И тѣхъ посвѣти царь Давидъ Господу съ среброто и златото което донесе отъ всичкитѣ народи, отъ Едомъ, и отъ Моавъ, и отъ Амоновитѣ синове, и отъ Филистимцитѣ, и отъ Амалика.

(12) И Ависей Саруиниътъ синъ порази Едомцитѣ въ дола на сольта, [г]осемнадесеть тисящи. (13) [д]И тури стражи въ Едомъ; и всичкитѣ Едомци станаха раби Давиду. И упазваше Господь Давида всѣкждѣ дѣто отхождаше.

(14) И царуваше Давидъ надъ всичкия Израиль, и правѣше сѫдъ и правда на всичкитѣ си люде. (15) А Иоавъ Саруиниътъ синъ бѣ надъ воинството; а Иосафатъ Ахилудовътъ синъ, паметописецъ; (16) а Садокъ Ахитововътъ синъ и Авимелехъ Авиатаровътъ синъ, свещенници; а Суса, писецъ; (17) а [е]Ванаия Иодаевътъ синъ бѣ надъ Херетцитѣ и Филетцитѣ; а Давидовитѣ синове, първи около царя.

ГЛАВА 19.

А слѣдъ това [а]умрѣ Наасъ царьтъ на Амоновитѣ синове; и въцари се вмѣсто него синъ му *Анунъ*. (2) И рече Давидъ: Ще направи милость на Ануна Наасовия синъ, понеже баща му ми направи милость. И проводи Давидъ посланници да го утѣшатъ заради баща му. И дойдоха Давидовитѣ раби въ земята на Амоновитѣ синове при Ануна за да го утѣшатъ. (3) А князоветѣ на Амоновитѣ синове рекоха на Ануна: Да ли за честь на отца ти прѣдъ очитѣ ти прати Давидъ при тебе утѣшители? Не дойдоха ли рабитѣ му при тебе за да изпитатъ и да съсипятъ като съгледатъ мѣстото? (4) И хвана Анунъ Давидовитѣ раби та ги обръсна, и отсѣче до половина дрехитѣ имъ, до бедрата, и проводи ги. (5) И отидоха та явиха Давиду за мѫжетѣ. И проводи да ги посрѣщнатъ; понеже мѫжетѣ бѣха много обезчестени. И рече царьтъ: Седете въ Иерихонъ додѣ ви порастатъ брадитѣ, и върнете се.

(6) А като гледаха Амоновитѣ синове че бѣха омразни Давиду, проводиха Анунъ и Амоновитѣ синове тисяща таланта сребро за да си наемятъ колесници и конници отъ Месопотамия, и отъ Сирия-мааха, [б]и отъ Сова. (7) И наеха си тридесеть и двѣ тисящи колесници, и наеха царя на Мааха съ людетѣ му, които

а 2 Цар. 8;1, и дрг.
б 2 Цар. 8;4, седемстотинъ.
в 3 Цар. 7;15,23. 2 Лѣт. 4;12,15,16.
г 2 Цар. 8;13.
д 2 Цар. 8;14, и дрг.
е 2 Цар. 8;18.
а 2 Цар. 10;1, и дрг.
б Гл. 18;5,9.

дойдоха та разположиха станъ срѣщу Медева. И като се събраха Амоновитѣ синове отъ градоветѣ си, дойдоха да направятъ брань.
(8) И когато чу *това* Давидъ, проводи Иоава и всичкото воинство на силнитѣ. (9) И излѣзоха Амоновитѣ синове та се опълчиха на брань при градската порта; а царетѣ що бѣха дошли бѣха особно на полето. (10) А Иоавъ, като гледаше че лицото на браньтѣ бѣше противъ него отпрѣдъ и отзадъ, избра отъ всичкитѣ избрани Израилеви та *ги* опълчи противъ Сирийцитѣ. (11) А остатъка отъ людетѣ даде въ ръката на брата си Авися; и опълчиха се противъ Амоновитѣ синове; (12) и рече: Ако се прѣукрѣпятъ Сирийцитѣ противъ мене, тогазъ ти ще ми помогнешъ; ако ли Амоновитѣ синове се прѣукрѣпятъ противъ тебе, тогазъ азъ ще ти помогна. (13) Укрѣпи се, и да бъдемъ мъжествени за людетѣ си и за градоветѣ на Бога нашего; а Господь да направи което е угодно прѣдъ очитѣ му.
(14) И приближиха се Иоавъ и людетѣ които бѣха съ него въ сражение противъ Сирийцитѣ; а тѣ побѣгнаха отъ лицето му. (15) И когато видѣха Амоновитѣ синове че Сирийцитѣ побѣгнаха, побѣгнаха и тѣ отъ лицето на Авися брата му та влѣзоха въ града. И Иоавъ дойде въ Ерусалимъ.
(16) А като видѣха Сирийцитѣ че се побѣдиха прѣдъ Израиля, проводиха вѣстители та изведоха Сирийцитѣ които бѣха оттатъкъ рѣката, и Совакъ военачалника на Ададезера, прѣдъ тѣхъ. (17) И когато се извѣсти Давиду, събра всичкия Израиль, и прѣмина Йорданъ та дойде върхъ тѣхъ, и опълчи се противъ тѣхъ. И като се опълчи Давидъ на брань противъ Сирийцитѣ, биха се съ него. (18) И побѣгнаха Сирийцитѣ отъ лицето на Израиля; и изтрѣби Давидъ отъ Сирийцитѣ седемъ тисящи колесници и четиридесеть тисяща пѣшци; и Совака военачалника уби. (19) И като видѣха рабитѣ на Ададезера че се обърнаха въ бѣгъ прѣдъ Израиля, направиха миръ съ Давида, и станаха му раби; и не рачиха вече Сирийцитѣ да помогнатъ на Амоновитѣ синове.

ГЛАВА 20.

А [а]въ слѣдващето лѣто, въ което врѣме изхождатъ царетѣ на брань, Иоавъ потегли *всичката* сила на воинството, и разори земята на Амоновитѣ синове. и дойде та обсади Рава; а Давидъ остана въ Ерусалимъ. И [б]удари Иоавъ Рава и съсипа я. (2) И [в]взе Давидъ вѣнеца на царя имъ отъ главата му; и намѣри се тежината му единъ талантъ злато, и *имаше* на него многоцѣнни камене; и положи се на Давидовата глава; и изнесе изъ града користи твърдѣ много. (3) И людетѣ които бѣха въ него изведе та *ги* прѣтри съ триони, и съ желѣзни дикани, и съ топори. И така направи Давидъ на всичкитѣ градове на Амоновитѣ синове. Тогазъ се върна Давидъ и всичкитѣ люде въ Ерусалимъ.
(4) А слѣдъ това [г]стана бой въ Гезеръ съ Филистимцитѣ; тогазъ [д]Сивехай Хусатецътъ порази Сифая, отъ чадата на Рафа; и побѣдиха се. (5) И пакъ стана бой съ Филистимцитѣ; и Елханапъ Яировътъ синъ порази Лаамия брата на Голиата Гетеца; и дървото на копието му бѣ като кросно на тъкачъ.
(6) И пакъ [е]стана бой въ Гетъ, дѣто имаше мъжъ великотѣлесенъ, и пръститѣ му бѣха шесть и шесть, двадесеть и четиря; още и той бѣ роденъ отъ Рафа. (7) И укоряваше Израиля; а Ионатанъ синътъ на Сама, Давидовия братъ, го порази. (8) Тѣзи се родиха на Рафа въ Гетъ; и паднаха и чрѣзъ ръката на Давида и чрѣзъ ръката на рабитѣ му.

ГЛАВА 21.

Но [а]Сатана се подигна противъ Израиля, и подигна Давида да изброи Израиля. (2) И рече Давидъ на Иоава и на князоветѣ на людетѣ: Идете, избройте Израиля отъ Вирсавее до Данъ, и [б]донесете при мене за да науча числото имъ. (3) А Иоавъ отговори: Господь да притури на людедѣ си стократно отъ колкото сѫ! *но*, господарю мой царю, не сѫ ли всичкитѣ раби на господаря ми? защо господарьтъ ми желае това? защо да стане *това* грѣхъ на Израиля? (4) Словото обаче на царя прѣвъзмогна надъ Иоава. И тръгна Иоавъ, и като обходи всичкия Израиль върна се въ Ерусалимъ. (5) И даде Иоавъ числото на изброенитѣ люде Давиду. И всичкий Израиль бѣха тисяща тисящи и сто тисящи мъже които теглѣха ножъ, а Юда, четиристотинъ и седемдесеть тисящи мъже които теглѣха ножъ. (6) А [в]Левититѣ и Вениаминцитѣ не брои между тѣхъ; защото словото царево бѣше гнусно Иоаву.

а 2 Цар. 11;1.
б 2 Цар. 12;26.
в 2 Цар. 12;30,31.
г 2 Цар. 21;18.
д Гл. 11;29.
е 2 Цар. 21;20.

а 2 Цар. 24;1, и др.
б Гл. 27;23.
в Гл. 27;24.

(7) И видѣ се зло прѣдъ очитѣ на Бога това нѣщо; заради това порази Израиля. (8) Тогазъ рече Давидъ Богу: [г]Тежко съгрѣшихъ защото сторихъ това нѣщо; [д]Но сега, моля се, отнеми беззаконието на раба си, защото сторихъ голѣма глупость. (9) И говори Господь на Гада [е]гледача Давидовъ и рече: (10) Иди, говори Давиду и кажи: Така говори Господь: Три нѣща ти прѣдставямъ азъ: избери си едно отъ тѣхъ, и ще ти го направя. (11) Дойде прочее Гадъ при Давида та му рече: Така говори Господь: Избери си (12) [ж]или три години гладъ, или три мѣсеци да тлѣешъ прѣдъ неприятелитѣ си и да те пристигне ножьтъ на враговетѣ ти, или три дни меча Господенъ и моръ по земята и ангелъ Господенъ да прави погубление по всичкитѣ прѣдѣли на Израиля. Сега прочее вижъ кой отвѣтъ ще занеса на оногози който ме е проводилъ. (13) И рече Давидъ Гаду: Тѣсно ми е много: нека падна прочее въ рѫката на Господа, защото неговитѣ милости сѫ твърдѣ много; а въ человѣческа рѫка да не падна.

(14) И тъй, проводи Господь моръ върхъ Израиля; и паднаха отъ Израиля седемдесеть тисящи мѫже. (15) И [з]проводи Богъ ангела въ Ерусалимъ за да го изтрѣби; и като изтрѣбваше, видѣ Господь, и [и]разкая се за злото, и рече на ангела който правѣше погубление: Стига вече: тегли рѫката си. А ангелътъ Господень стоеше при гумното на Орна Иевусеца. (16) И като водигна Давидъ очи, [к]видѣ ангела Господень че стоеше между земята и небето, и имаше въ рѫката си меча си голъ прострѣнъ надъ Ерусалимъ. И паднахѫ Давидъ и старѣйшинитѣ, облѣчени съ врѣтища, на лицето си. (17) И рече Давидъ Богу: Не съмъ ли азъ който заповѣдахъ да изброятъ людетѣ? наистина азъ съмъ който съгрѣшихъ и сторихъ злото; а тѣзи овци що сѫ сторили? Върхъ мене прочее, Господи Боже мой, върхъ отеческия ми домъ нека е рѫката ти, а не върхъ твоитѣ люде за поразение.

(18) Тогазъ [л]ангелъ Господень заповѣда Гаду да рече Давиду да възлѣзе Давидъ та да постави олтарь Господу въ гумното на Орна Иевусеца. (19) И възлѣзе Давидъ споредъ словото Гадово което говори въ името Господне. (20) И обърна се Орна та видѣ ангела; и скриха се четирмата му синове съ него. А Орна вършеше жито. (21) И като дойде Давидъ при Орна, погледна Орна та видѣ Давида, и излѣзе изъ гумното та се поклони Давиду съ лице до земята. (22) И рече Давидъ на Орна: Дай ми мѣстото на гумното за да съградя на него олтарь Господу: дай ми го съ пълна цѣна, за да прѣстане язвата отъ людетѣ. (23) И рече Орна Давиду: Вземи *го* за себе си, и нека направи господарьтъ ми царьтъ което е угодно прѣдъ очитѣ му; ето, давамъ воловетѣ за всесъжение, и диканитѣ за дърва, и житото за приношение: всичкото давамъ. (24) А царь Давидъ рече на Орна: Не; но непрѣмѣнно ще *го* купя съ пълна цѣна; защото не ща да взема твоето за Господа, нито ще принеса всесъжение безъ да платя. (25) И [м]даде Давидъ на Орна за мѣстото злато шестстотинъ сикли прѣтеглено. (26) И съгради тамъ Давидъ олтарь Господу, и принесе всесъжение и примирителни приношения, и призова Господа, [н]който му и отговори отъ небето съ огънь върхъ олтаря на всесъжението. (27) И заповѣда Господь на ангела, та върна меча си въ ножницата му.

(28) Въ онова врѣме, когато видѣ Давидъ че Господь го послуша въ гумното на Орна Иевусеца, принесе жъртва тамъ. (29) [о]Защото скинията Господня която направи Моисей въ пустинята, и олтарьтъ на всесъжението бѣха въ онова врѣме на високото мѣсто [п]въ Гаваонъ. (30) И не можеше Давидъ да иде прѣдъ нея да попита Бога, понеже се боеше отъ меча на ангела Господень.

ГЛАВА 22.

Тогазъ рече Давидъ: [а]Този е домътъ на Господа Бога, и този олтарьтъ на всесъжението за Израиля.

(2) И заповѣда Давидъ да съберать [б]чуждеицитѣ които бѣха въ Израилевата земя; и постави каменосѣчци за да насѣкать дѣлани камене за съграждането на дома Божий. (3) Давидъ приготви и желѣзо много за гвоздe за двернитѣ на вратата и за скобитѣ, и мѣдь много [в]нетеглена, (4) и кедрови дърва безчетни; защото [г]Сидонцитѣ и Тирянитѣ донесоха Давиду много кедрови дърва. (5) И рече Давидъ:

г 2 Цар. 24;10.
д 2 Цар. 12;13.
е Виж. 1 Цар. 9;9.
ж 2 Цар. 24;13
з 2 Цар. 24;16.
и Виж. Бит. 6;6.
к 2 Лѣт. 3;1.
л 2 Лѣт. 3;1.
м 2 Цар. 24;24.
н Лев. 9;24. 2 Лѣт. 3;1. 7;1.
о Гл. 16;39.
п 3 Цар. 3;4. Гл. 16;39. 2 Лѣт. 1;3.
а Втор. 12;5. 2 Цар. 24;18. Гл. 21;18, 19,26,28. 2 Лѣт. 3;1.
б 3 Цар. 9;21.
в Ст. 14. 3 Цар. 7;47.
г 3 Цар. 5;6.

[д]Соломонъ синъ ми е младъ и нѣженъ; и домътъ който ще се съгради Господу трѣбва да е крайно великолѣпенъ, именитъ, и славенъ въ всичката вселенна; ще направя прочее приготвение за него. И направи Давидъ голѣмо приготвение прѣди смъртьта си.

(6) Тогазъ повика Соломона сина си та му заповѣда да съгради дома на Господа Бога Израилева. (7) И рече Давидъ Соломону: Сине мой, [е]азъ пожелахъ въ сърдцето си да съградя [ж]домъ за името на Господа Бога моего; (8) но дойде ми слово Господне и рече: Много [з]кръвь си пролѣлъ, и голѣми боеве си направилъ: ти нѣма да съградишъ домъ за името ми, защото си пролѣлъ много кръвь на земята прѣдъ мене. (9) Ето, [и]ще ти се роди синъ който ще бѫде мѫжъ на спокойствие; и [к]ще го успокоя отъ всичкитѣ му неприятели наоколо; защото *Соломонъ ще бѫде името му, и въ неговитѣ дни ще дамъ миръ и тишина на Израиля. (10) [л]Той ще съгради домъ за името ми; и той [м]ще ми бѫде синъ, и азъ нему отецъ; и ще утвърдя прѣстола на царството му надъ Израиля до вѣка. (11) Сега, сине мой, [н]Господь да е съ тебе; и да благоуспѣешъ та да съградишъ дома на Господа Бога твоего както говори за тебе. (12) Само [о]Господь да ти даде мѫдрость и разумъ, и да те постави надъ Израиля, за да съхранявашъ закона на Господа Бога твоего. (13) [п]Тогазъ ще благоуспѣешъ ако внимавашъ да вършишъ повелѣнията и сѫдбитѣ които Господь заповѣда на Моисея за Израиля: [р]бѫди крѣпъкъ и мѫжественъ: не бой се, и не се страхувай.

(14) И, ето, азъ въ бѣдствията си приготвихъ за дома Господенъ сто тисящи таланта злато, и тисяща тисящи таланта сребро, а мѣдь и желѣзо [с]нетеглено, защото е много; и приготвихъ и дърва и камене; и ти придай на тѣхъ. (15) А имашъ и работници доста много, каменосѣчци и зидари и дърводѣлци, и всѣкакъвъ видъ изкусни въ всѣко дѣло. (16) Златото, среброто, и мѣдьта, и желѣзото сѫ безбройни. Стани та прави; и [т]Господь да е съ тебе!

(17) Заповѣда още Давидъ на всичкитѣ Израилеви князове да помогнатъ на Соломона сина му, и рече: (18) Не е ли съ васъ Господь Богъ вашъ, и не [у]даде ли ви успокоение отъ всѣкѫдѣ? защото прѣдаде въ рѫката ми жителитѣ на тази земя; и земята се покори прѣдъ Господа и прѣдъ неговитѣ люде. (19) [ф]Дайте прочее сърдцето си и душата си за да търсите Господа Бога вашего; и станете та съградете светилището на Господа Бога, за [х]да донесете ковчега на завѣта Господень и светитѣ Божии сѫсѫди въ дома който ще се съгради [ц]за името на Господа.

ГЛАВА 23.

И Давидъ като остарѣ и се насити съ дни, [а]направи Соломона сина си царь надъ Израиля.

(2) И събра всичкитѣ Израилеви князове, и свещеницитѣ, и Левититѣ. (3) А Левититѣ бѣха изброени [б]отъ тридесеть години и нагорѣ; и като се изброиха мѫжетѣ единъ по единъ, числото имъ бѣ тридесеть и осемь тисящи. (4) Отъ тѣхъ, *рече Давидъ,* двадесеть и четири тисящи да сѫ настоятели въ дѣлото на дома Господень; а шесть тисящи, [в]надзиратели и сѫдии; (5) и четири тисящи, вратари; и четири тисящи, които да пѣятъ Господу съ орѫдията [г]които направихъ за да хвалятъ *Господа.* (6) И [д]раздѣли ги Давидъ на отдѣления споредъ Левиинитѣ синове, Гирсона, Каата, и Мерария.

(7) [е]Отъ Гирсоновцитѣ бѣха Ладанъ и Семей. (8) Ладановитѣ синове бѣха Иехиилъ князътъ, и Зетамъ, и Иоилъ, трима. (9) Семеевитѣ синове, Селомитъ, и Азиилъ, и Аранъ, трима. Тѣ бѣха началницитѣ на Ладановитѣ отечествия. (10) А Семеевитѣ синове, Яатъ, Зиза, и Иеусъ, и Верия. Тѣ бѣха Семееви синове, четирма. (11) А Яатъ бѣ началникътъ, и Зиза вторий; а Иеусъ и Верия нѣмаха много синове; за това се изброиха купно като едно отечествие.

д Гл. 29;1.
е 2 Цар. 7;2. 3 Цар. 8;17. Гл. 17;1. 28;2.
ж Втор. 12;5,11.
з 3 Цар. 5;3. Гл. 28;3.
и Гл. 28;5.
к 3 Цар. 4;25. 5;4.
* Миренъ.
л 2 Цар. 7;13. 3 Цар. 5;5. Гл. 17;12,13. 28;6.
м Евр. 1;5.
н Ст. 16.
о 3 Цар. 3;9,12. Псал. 72;1.
п Ис. Нав. 1;7,8. Гл. 28;7.
р Втор. 31;7,8. Ис. Нав. 1;6,7,9. Гл. 28;20.
с Ст. 3.
т Ст. 11.
у Втор. 12;10. Ис. Нав. 22;4. 2 Цар. 7;1. Гл. 23;25.
ф 2 Лѣт. 20;3.
х 3 Цар. 8;6,21. 2 Лѣт. 5;7. 6;11.
ц Ст. 7. 3 Цар. 5;3.

—

а 3 Цар. 1;33-39. Гл. 28;5.
б Числа 4;3,47.
в Втор. 16;18. Гл. 26;29. 2 Лѣт. 19;8.
г Виж. 2 Лѣт. 29;25,26. Амосъ 6;5.
д Изх. 6;16: Числа 26;57. Гл. 6;1, и др. 2 Лѣт. 8;14. 29;25.
е Гл. 26;21.

(12) [ж]Каатовитѣ синове, Амрамъ, Исааръ, Хевронъ, и Озиилъ, четирма. (13) [з]Амрамовитѣ синове, Ааронъ и Моисей; и [и]Ааронъ бѣ отдѣленъ, той и синоветѣ му, за да освещаватъ прѣсветитѣ нѣща всѣкога, [к]за да кадятъ прѣдъ Господа, [л]да му служатъ, и [м]да благославятъ въ името му за всегда. (14) А [н]синоветѣ на Моисея Божия человѣкъ се счисляха съ Левийното племе. (15) [о]Синоветѣ на Моисея бѣха Гирсамъ и Елиезеръ. (16) Отъ Гирсамовитѣ синове [п]Сувилъ бѣ началникътъ. (17) И Елиезеровътъ синъ бѣше Равия началникътъ; и нѣмаше Елиезеръ други синове, а [р]на Равия синоветѣ бѣха прѣмного. (18) Отъ Исааровитѣ синове, Селомитъ бѣ началникътъ. (19) [с]Хевроновитѣ синове бѣха Иерия първий, Амария вторий, Язиилъ третий, и Иекамеамъ четвъртий. (20) Озииловитѣ синове, Михей първий, и Иесия вторий.

(21) [т]Мерариевитѣ синове, Маалий и Мусий. Маалиевитѣ синове, Елеазаръ и [у]Кисъ. (22) А Елеазаръ умрѣ; и [ф]нѣмаше синове, но дъщеря; и [х]взеха ги братята имъ Кисовитѣ синове. (23) [ц]Мусийнитѣ синове, Маалий, и Едеръ, и Иеримотъ, трима.

(24) Тѣ бѣха [ч]Левийни синове споредъ отеческитѣ си домове, началници на отечествията си споредъ изброението си, изброени по име единъ по единъ, които правѣха дѣлата на службата на дома Господенъ, отъ [ш]двадесеть години и нагорѣ. (25) Защото Давидъ рече: Господь Богъ Израилевъ [щ]даде спокойствие на людетѣ си; и ще обитава въ Ерусалимъ за всегда. (26) А Левититѣ [ъ]не щатъ *вече* да носятъ скинията и всичкитѣ нейни сѫсѫди за службата ѝ. (27) Заради това, споредъ послѣднитѣ думи на Давида, Левийнитѣ синове бѣха изброени отъ двадесеть години и нагорѣ; (28) понеже тѣхната работа бѣ да прѣдстояватъ на Аароновитѣ синове, въ слугуването на дома Господенъ, надъ дворовете, и надъ обиталищата, и надъ очистването на всичкитѣ свети нѣща, и за да вършатъ слугуването на дома Божий, (29) и за [ь]хлѣбоветѣ на прѣдложението, и [ѣ]за чистото брашно на хлѣбнитѣ приношения, и [ю]за безквасниттѣ кори, и [я]за нѣщата въ сковрада *пържени,* и за прѣпържениттѣ, и [ѫ]за всѣкакъвъ видъ мѣра, (30) и да стоятъ всѣка заранъ за да славятъ и да хвалятъ Господа, подобно и вечерь, (31) и да приносятъ Господу всичкитѣ всесъжжения въ [ыа]сѫботитѣ, и въ новомѣсечията, и [а]въ праздницитѣ споредъ числото, споредъ опрѣдѣленото имъ, всѣкога прѣдъ Господа, (32) и [б]да пазятъ стражата на скинията на събранието, и стражата на светилището, [в]стражата на братята си Аароновитѣ синове въ слугуването на дома Господенъ.

ГЛАВА 24.

И *тѣзи бѣха* отдѣленията на Аароновитѣ синове: [а]Аароновитѣ синове: Надавъ, и Авиудъ, Елеазаръ, и Итамаръ. (2) И [б]умрѣха Надавъ и Авиудъ прѣди отца си, и нѣмаха синове; за това свещенствуваха Елеазаръ и Итамаръ. (3) И раздѣли ги Давидъ, и Садокъ отъ Елеазаровитѣ синове, и Ахимелехъ отъ Итамаровитѣ синове споредъ изчислението имъ въ службата имъ.

(4) А намѣрнха се повече началници отъ Елеазаровитѣ синове нежели отъ Итамаровитѣ синове; и раздѣлиха се *така:* отъ Елеазаровитѣ синове бѣха шестнадесеть началници на отеческия домъ, а отъ Итамаровитѣ синове осемь *началници* на отеческия домъ. (5) И раздѣлиха ги съ жрѣбие помежду имъ; защото управители на светилището и управители на *дома* Божий бѣха отъ Елеазаровитѣ синове и отъ Итамаровитѣ синове.

(6) И Семаия Натанаиловътъ синъ писецътъ, който бѣ отъ Левититѣ, написа ги прѣдъ царя, и князоветѣ, и Садока свещеника, и Ахимелеха Авиатаровия синъ, и *прѣдъ* началницитѣ на отечествията на свещеницитѣ и на Левититѣ; и вземаше се едно отечествие отъ Елеазара, и едно отъ Итамара.

(7) А първо жрѣбие излѣзе на Иоарива,

[ж] Изх. 6;18.
[з] Изх. 6;20.
[и] Изх. 28;1. Евр. 5;4.
[к] Изх. 30;7. Числа 16;40. 1 Цар. 2;28.
[л] Втор. 21;5.
[м] Числа 6;23.
[н] Виж. Гл. 26;23-25.
[о] Изх. 2;22. 18;3,4.
[п] Гл. 26;24.
[р] Гл. 26;25.
[с] Гл. 24;23.
[т] Гл. 24;26.
[у] Гл. 24;29.
[ф] Гл. 24;28.
[х] Виж. Числа 36;6,8.
[ц] Гл. 24;30.
[ч] Числа 10;17,21.
[ш] Ст. 27. Виж. Числа 1;3. 4;3. 8;24. Езд. 3;8.
[щ] Гл. 22;18.
[ъ] Числа 4;5, и дрг.
[ь] Изх. 25;30.
[ѣ] Лев. 6;20. Гл. 9;29, и дрг.
[ю] Лев. 2;4.
[я] Лев. 2;5,7.
[ѫ] Лев. 19;35.
[ыа] Числа 10;10. Псал. 81;3.
[а] Лев. 23;4.
[б] Числа 1;53.
[в] Числа 3;6-9.

—

[а] Лев. 10;1,6. Числа 26;60.
[б] Числа 3;4. 26;61.

второ на Подания, (8) трето на Харима, четвърто на Сеорима, (9) пето на Мелхия, шесто на Менаимина. (10) седмо на Акоса, осмо на [в]Авия, (11) девето на Иисуя, десето на Сехания, (12) единадесето на Елиасива, дванадесето на Якима, (13) тринадесето на Уфа, четиринадесето на Иесевава, (14) петнадесето на Велга, шестнадесето на Емира, (15) седемнадесето на Изира, осемнадесето на Афиеса, (16) деветнадесето на Петаия, двадесето на Иезекииля, (17) двадесеть и първо на Яхина, двадесеть и второ на Гамула, (18) двадесеть и трето на Делаоия, двадесеть и четвърто на Маазия.

(19) Тѣзи бѣха пореждането имъ въ службата имъ [г]за да влазятъ въ дома Господень, споредъ опрѣдѣленото имъ чрѣзъ рѫката на Аарона отца имъ както му заповѣда Господь Богъ Израилевъ.

(20) А за останалитѣ Левиини синове: отъ Амрамовитѣ синове бѣ [д]Суваилъ; отъ Суваиловитѣ синове, Ядаия. (21) За [е]Равия, отъ Равиинитѣ синове първий бѣ Иесия: (22) отъ Исааритѣ, [ж]Селомотъ: отъ Селомотовитѣ синове, Ятъ. (23) А [з]*Хевроновитѣ* синове *бѣха* Иерия *първий,* Амария вторий, Язиилъ третий, Иекамеамъ четвъртий. (24) Отъ Озииловитѣ синове, Михей: отъ Михеевитѣ синове, Самиръ. (25) Михеевъ братъ бѣ Иесия: отъ Иесиинитѣ синове, Захария. (26) [и]Мерариевитѣ синове бѣха Маалий и Мусий: Яазииевъ синъ, Вено: (27) Мерариевитѣ синове чрѣзъ Яазия, Вено, и Соамъ, и Закхуръ, и Иврий. (28) Отъ Маалия бѣ Елеазаръ, [к]който нѣмаше синове. (29) И за Киса: Кисовъ синъ, Иерамеилъ; (30) и [л]Мусиинитѣ синове. Маалий, и Едеръ, и Иеримотъ. Тѣзи бѣха синове на Левититѣ споредъ отеческитѣ имъ домове. (31) Хвърляха и тѣ жрѣбия. както братята имъ Аароновитѣ синове, прѣдъ царь Давида, и прѣдъ Садока, и Ахимелеха, и началницитѣ на отечествията на священницитѣ и на Левититѣ, колкото за първитѣ си отци толкозъ и за по-младитѣ си братя.

ГЛАВА 25.

А Давидъ и князоветѣ на воинството опрѣдѣлиха въ службата [а]отъ Асафовитѣ и Емановитѣ и Иедутуновитѣ синове да пророчествуватъ съ китари и съ псалтири и съ кимвали; а числото на тѣзи които се занимаваха въ службата си бѣше: (2) отъ Асафовитѣ синове Закхуръ, и Иосифъ, и Натания, и Асарила, Асафови синове, подъ наставлението на Асафа, който пророчествуваше подъ рѫката на царя: (3) отъ Иедутуна, Иедутуновитѣ синове: Годолия, и Иезрий, и Исаия, *Семей,* Асавия, и Мататия, шестима подъ наставлението на отца си Иедутуна, който пророчествуваше съ китари и славословие Господа: (4) отъ Емана, Емановитѣ синове: Вукия, Матания, Озиилъ, Сувамлъ, и Иеримотъ, Анания, Ананий, Елиата, Гидалтий, и Ромамтиезеръ, Иосвекаса, Малотий, Отиръ, и Маазиотъ: (5) всички тѣзи бѣха синове на Емана царския гледачь въ Божиитѣ слова, *опрѣдѣленъ* да възвишава рога. И даде Богъ на Емана четиринадесеть синове и три дъщери. (6) Всички тѣзи подъ наставлението на отца си бѣха пѣснопѣвци въ дома Господень съ кимвали, псалтири, и китари за службата на дома Божий; а Асафъ, Иедутунъ, и Еманъ бѣха [б]подъ рѫката на царя. (7) И стана числото имъ съ братята имъ, изученитѣ въ пѣнията Господни, двѣстѣ и осемдесеть и осемь, всичкитѣ изкусни,

(8) И хвърляха жрѣбия за реда на службата малъкъ и голѣмъ, [в]изкусенъ и ученикъ наедно. (9) И първо жрѣбие палѣзе на Иосифа за Асафа: второ, на Годолия; той, и братята му, и синоветѣ му бѣха дванадесеть: (10) трето, Закхуру; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (11) четвърто, Иезрию; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (12) пето, на Натания; *той.* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (13) шесто, на Вукия; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (14) седмо, на Асарила; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (15) осмо, на Исаия; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (16) девето, на Матания; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (17) десето, Семею; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (18) единадесето, Азаренлу; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (19) дванадесето, на Асавия; *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (20) тринадесето, Суваилу, *той,* синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (21) четиринадесето, на Мататия: *той,* синоветѣ му,

в Неем. 12;4,17. Лука 1;5.
г Гл. 9;25.
д Гл. 23;16.
е Гл. 23;17.
ж Гл. 23;18.
з Гл. 23;19. 26:31.
и Изх. 6;19. Гл. 23;21.
к Гл. 23;22.
л Гл. 23;23.
а Гл. 6;33,39,44.
б Ст. 2.
в 2 Лѣт. 23;13.

и братята му дванадесеть: (22) петнадесето, Иеримоту; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (23) шестнадесето, на Анания; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (24) седемнадесето, на Исвекаса; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (25) осемнадесето, Ананию; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (26) деветнадесето, Малотию; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (27) двадесето, на Елиата; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (28) двадесеть и първо, Отиру; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (29) двадесеть и второ, Гидалтию; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (30) двадесеть и трето, Маазиоту; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть: (31) двадесеть и четвърто, Ромамтиезеру; той, синоветѣ му, и братята му дванадесеть.

ГЛАВА 26.

За отдѣленията на вратаритѣ: отъ Кореевцитѣ бѣ Меселемия Кореевъть синъ, отъ Асафовитѣ синове. (2) И синове на Меселемия бѣха Захария първородний, Иедиилъ, вторий, Зевадия третий, Ятниилъ четвъртий, (3) Еламъ петий, Иоананъ шестий, Елиоинай седмий. (4) И Овидъ-едомовитѣ синове: Семаия първородний, Иозавадъ вторий, Иоахъ третий, и Сахаръ четвъртий, и Натанаилъ петий, (5) Амиилъ шестий, Исахаръ седмий, Феулатай осмий; защото го Богъ благослови. (6) А на сина му Семаия родиха се синове, които имаха власть на отеческия си домъ, защото *бѣха* силни съ крѣпость: (7) Семаиинитѣ синове: Офний, и Рафаилъ, и Овидъ, *и* Елзавадъ, *Ахио, Венхаилъ, Елиу, и Семахия. (8) Всички тѣзи отъ Овидъ-едомовитѣ синове, тѣ и синоветѣ имъ и братята имъ отъ Овидъ-едома, крѣпки и достойни за службата, бѣха шестдесеть и два. (9) А Меселемия имаше синове и братя крѣпки осемнадесеть. (10) А [а]синоветѣ на Оса отъ Мерариинитѣ синове бѣха Симрий първиятъ, (защото не бѣше първороденъ, но отецъ му го направи първъ,) (11) Хелкия вторий, Тевалия третий, Захария четвъртий: всичкитѣ синове и братя на Оса бѣха тринадесеть.

(12) Помежду имъ станаха отдѣленията на вратаритѣ: началницитѣ на силнитѣ държеха наредъ стражата равно съ братята си за да слугуватъ въ дома Господенъ. (13) А хвърлиха жрѣбие, малъкъ и голѣмъ наедно, споредъ отеческия си домъ, за всѣка врата. (14) И падна жрѣбието на Селемия къмъ изтокъ. Тогазъ хвърлиха жрѣбие за сина му Захария, мждъръ съвѣтникъ; и жрѣбието му излѣзе къмъ сѣверъ (15) Овидъ-едому къмъ югъ, а на синоветѣ му, Петасупимъ: (16) на Суфима и Оса, къмъ западъ, съ вратата Салехеть, при пжтя на възлизането, стража срѣщу стража. (17) Къмъ изтокъ бѣха шестима Левити, къмъ сѣверъ четирма на день, къмъ югъ четирма на день, и къмъ Асупимъ по двама: (18) въ Парварь къмъ западъ, четирма къмъ пжтя *на възлизането, и* двама въ Парварь. (19) Тѣзи сж отдѣленията на вратаритѣ между Кореевитѣ синове и Мерариинитѣ синове.

(20) А отъ Левититѣ, Ахия бѣ надъ съкровищата на дома Божий и [б]надъ съкровищата на посвещенията. (21) Ладановитѣ синове: синоветѣ на Ладана Гирсонеца, началници на отечествията на Ладана Гирсонеца, бѣха Иехиилъ: (22) Иехииловитѣ синове, Зетамъ и брать му Иоилъ, бѣха надъ съкровищата на дома Господень. (23) Отъ Амрамовцитѣ, Исааровцитѣ, Хевроновцитѣ, *и* Озииловцитѣ, (24) [в]Суваилъ синътъ на Гирсама, Моисеевия синъ, бѣ настоятель надъ съкровищата. (25) А братята му отъ Елиезера, на когото синъ бѣ Равия, а синъ неговъ Исаия, а синъ неговъ Иорамъ; а синъ неговъ Зехрий, а [г]синъ неговъ Селомить, (26) този Селомить и братята му бѣха надъ всичкитѣ съкровища на посвещенията които посветиха царь Давидъ, и князоветѣ на отечествията, тисященачалницитѣ, и стоначалницитѣ, и началницитѣ на воинството. (27) Отъ боеветѣ и отъ користитѣ бѣха направили посвещение за устроението на дома Господень. (28) И всичко което посветиха Самуилъ [д]гледачътъ, и Саулъ Кисовътъ синъ, и Авениръ Нировътъ синъ, и Иоавъ Саруинъ синъ, всичкото посвещение бѣ подъ ржката на Селомита и на братята му.

(29) Отъ Исааровцитѣ: Ханания и синоветѣ му бѣха за външнитѣ дѣла надъ Израиля, [е]надзиратели и сждии. (30) Отъ Хевроновцитѣ: Асавия и братята му, мжже крѣпки тисяща и седемстотинъ, бѣха надзиратели на Израиля отсамъ Иорданъ къмъ западъ за всичкитѣ Господни дѣла и за слугуването на царя. (31) Между Хевроновцитѣ началникъ бѣше [ж]Иерия, между Хевроновцитѣ споредъ

Или, на които братята бѣха крѣпки.
а Гл. 16;38.
б Гл. 28;12. Мал. 3;10.
в Гл. 23;16.
г Гл. 23;18.
д 1 Цар. 9;9.
е Гл. 23;4.
ж Гл. 23;19.

родоветѣ имъ, споредъ отечествията. Въ четиридесетото лѣто на Давидовото царуване изпитаха се и намѣриха се между тѣхъ силни съ крѣпость [з]въ Язиръ Галаадъ. (32) И братята му, мжже крѣпки, бѣха двѣ тисящи и седемстотинъ началници на отечествия, които постави царь Давидъ надъ Рувимцитѣ, и Гадцитѣ, и *надъ* половината Манасиййно племе за всѣко Божие дѣло и [и]царско дѣло.

ГЛАВА 27.

А Израилевитѣ синове споредъ изчислението имъ, началницитѣ на отечествията, и тисященачалницитѣ, и стоначалницитѣ, и чиновницитѣ имъ които слугуваха на царя по всичко що принадлежи на отдѣленията, които вхождаха и изхождаха отъ мѣсецъ на мѣсецъ прѣзъ всичкитѣ мѣсеци на годината, бѣха дванадесеть и четири тисящи въ всѣко отдѣление.

(2) Надъ първото отдѣление, за първия мѣсецъ, бѣ [а]Ясовеамъ Завдииловъть синъ; и въ отдѣлението му бѣха двадесеть и четири тисящи. (3) *Той* бѣше отъ Фаресовитѣ синове, князъ на всичкитѣ началници на воинствата, за първия мѣсецъ. (4) И надъ отдѣлението за втория мѣсецъ бѣше Додай Ахохецътъ; а на отдѣлението му князъ Макелотъ: въ неговото отдѣление бѣха подобно двадесеть и четири тисящи. (5) Третий началникъ на воинството за третия мѣсецъ бѣше Ванаия синъ на Иодая свещенника първъ; и въ отдѣлението му бѣха двадесеть и четири тисящи. (6) Този Ванаия е [б]силнийтъ между тридесетьтѣ, и надъ тридесетьтѣ; а надъ отдѣлението му бѣше Амизавадъ синъ му. (7) Четвъртий за четвъртия мѣсецъ, [в]Асаилъ Иоавовьтъ братъ, и съ него Зевадия синъ му; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (8) Петий началникъ за петия мѣсецъ, Самотъ Иезраецътъ; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (9) Шестий за шестия мѣсецъ, [г]Ирасъ Екисовътъ синъ Текоецътъ; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (10) Седмий за седмия мѣсецъ, [д]Хелисъ Фелонецътъ, отъ Ефремовитѣ синове; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (11) Осмий за осмия мѣсецъ, [е]Сивехай Хусатецътъ, отъ Заровцитѣ; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (12) Деветий за деветия мѣсецъ, [ж]Авиезеръ Анатотецътъ, отъ Вениаминцитѣ; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (13) Десетий за десетия мѣсецъ, [з]Мзарай Нетофатецътъ, отъ Заровцитѣ; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (14) Единадесетий за единадесетия мѣсецъ, [и]Ванаия Пиратонецътъ, отъ Ефремовитѣ синове; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи. (15) Дванадесетий за дванадесетия мѣсецъ, Хелдай Нетофатецътъ, отъ Готониила; и въ отдѣлението му двадесеть и четири тисящи.

(16) А надъ Израилевитѣ племена, князъ на Рувимовцитѣ бѣ Елиезеръ Зехриевътъ синъ; на Симеоновцитѣ, Сафатия синътъ на Мааха; (17) на Левититѣ, [к]Асавия Кемуиловътъ синъ; на Аароновцитѣ, Садокъ; (18) на Юда, [л]Елиу, отъ Давидовитѣ братя; на Исахара, Амрий Михаиловътъ синъ; (19) на Завулона, Исмаия Авдиевътъ синъ; на Нефталима, Иеримотъ Азрииловътъ синъ; (20) на Ефремовитѣ синове, Осия Азазиевътъ синъ; на половината Манасиййно племе, Иоилъ Федаиевътъ синъ; (21) на половината Манасиййно *племе* въ Галаадъ, Идо Захариевътъ синъ; на Вениамина, Ясиилъ Авенировътъ синъ; (22) на Дана, Азареилъ Иероамовътъ синъ. Тѣзи бѣха князове на Израилевитѣ племена.

(23) Но Давидъ не взе числото имъ отъ двадесеть години и по-долу на възрастъ; защото [м]Господь рече че ще умножава Израиля както звѣздитѣ на небето. (24) Иоавъ Саруинътъ синъ начна да брои, но не свърши защото [н]падна за това гнѣвъ надъ Израиля; заради това не се внесе числото между повѣствуванията на лѣтовницитѣ за царь Давида.

(25) А надъ царскитѣ съкровища бѣ Азмаветъ Адииловътъ синъ; и надъ съкровищата на полетата, на градоветѣ, и на селата, и на твърдѣлитѣ, Ионатанъ Озиевътъ синъ; (26) а надъ тѣзи които работѣха на полето за земледѣлие, Езрий Хелувовътъ синъ; (27) а надъ лозята, Семей Раматецътъ; а надъ прихода на лозята за влагалища на вино, Завдий Сифамиевъ; (28) а надъ маслинитѣ и черницитѣ които бѣха въ полето, Ваалананъ Гедерецътъ; а надъ влагалищата на елея, Иоасъ; (29) а надъ говедата които пасѣха въ Саронъ, Ситрай Саронецътъ; а надъ говедата които бѣха

з Виж. Ис. Нав. 21;39. Гл. 11;22, и дрг.
и 2 Лѣт. 19;11.

а Гл. 11;11.
б 2 Цар. 23;20,22,23.
в 2 Цар. 23;24. Гл. 11;26.
г Гл. 11;28.
д Гл. 11;27.
е 2 Цар. 21;18. Гл. 11;29.
ж Гл. 11;28.
з 2 Цар. 23;28. Гл. 11;30.
и Гл. 11;31.
к Гл. 26;30.
л 1 Цар. 16;6.
м Бит. 15;5.
н 2 Цар. 24;15. Гл. 21;7.

въ доловетѣ, Сафатъ Адлаевътъ синъ; (30) а
надъ камилитѣ, Овилъ Исмаилоецътъ; а надъ
ослитѣ, Ядаия Меронотецътъ; (31) а надъ ов-
цитѣ, Язизъ Агарецътъ. Всички тѣзи бѣха
настойници на имота на царь Давида.

(32) А Йонатанъ Давидовътъ стрика бѣше
съвѣтникъ, мжжъ разуменъ и книжникъ; а
Йехиилъ Ахмониевътъ синъ бѣше съ царски-
тѣ синове; (33) а ᵒАхитофелъ, царски съвѣт-
никъ; а ⁿХусай Архиецътъ, приятель на
царя; (34) а по Ахитофела, Йодай Ванаевътъ
синъ и ᵖАвиатаръ; а военачалникъ царевъ,
ˢИоавъ.

ГЛАВА 28.

И свика Давидъ всичкитѣ Израилеви кня-
зове, ᵃкнязоветѣ на племената, и ᵇкнязоветѣ
на отдѣленията които слугуваха на царя, и
тисященачалницитѣ, и стоначалницитѣ, и ᵉна-
стоятелитѣ на всичкия имотъ и стяжания на
царя и на синоветѣ му, съ скопцитѣ, и ᵍюна-
цитѣ, и всичкитѣ силни съ крѣпость, въ Еру-
салимъ.

(2) И стана царь Давидъ на нозѣтѣ си та
рече: Чуйте ме, братие мои и люде мои. ᵈАзъ
имахъ въ сърдцето си да съградя упокоите-
ленъ домъ за ковчега на завѣта Господень и
ᵉза подножието на нозѣтѣ на Бога нашего;
и направихъ приготовление за съграждането.
(3) Но Богъ ми рече: ᶻТи нѣма да съгра-
дишъ дома на името ми, защото си мжжъ на
боеве, и много кръвь си пролѣлъ. (4) А Го-
сподь Богъ Израилевъ ˢизбра мене отъ всич-
кия ми бащинъ домъ за да съмъ царь надъ
Израиля въ вѣкъ; защото избра ⁱЮда князъ,
а отъ дома Юдинъ *избра* ᵏдома на отца ми,
и ˡмежду синоветѣ на отца ми благоизволи
да направи мене царь надъ всичкия Израиль.
(5) И ᵐотъ всичкитѣ ми синове, (защото Го-
сподь ми даде много синове,) ⁿизбра Соломона
сина ми за да седне на прѣстола на царството
Господне, надъ Израиля; (6) и рече ми: ᵒСо-
ломонъ синъ ти, той ще съгради дома ми и
двороветѣ ми; защото го избрахъ да ми е
синъ, и азъ ще му бжда отецъ. (7) И ще
утвърдя царството му до вѣка ⁿако остане
постоянъ за да върши заповѣдитѣ ми и сжд-
битѣ ми както въ този день. (8) Сега прочее,
прѣдъ всичкия Израиль, *прѣдъ* събранието
Господне, и въ ушитѣ на Бога нашего, *говоря
ви:* Пазете и търсете всичкитѣ заповѣди на
Господа Бога вашего, да наслѣдите *тази* добра
земя, и да я оставите послѣ отъ васъ наслѣ-
дие на синоветѣ си за всегда.

(9) И ти, Соломоне сине мой, ᵖпознай Бога
на отца си и служи му ˢсъ цѣло сърдце и съ
доброволна душа; защото ᵗГосподь изпитва
всичкитѣ сърдца, и знае всичкитѣ помисли
на ума: ʸако го търсишъ, ще ти се намѣрва;
ако ли го оставишъ, ще те отхвърли за всегда.
(10) Виждь сега че ᶠГосподь те избра за да
съградишъ домъ за светилище: бжди крѣпъкъ,
и върши.

(11) И даде Давидъ на Соломона сина си
ˣначертанието на прѣдхрамието, и на домо-
ветѣ му, и на съкровищницитѣ му, и на гор-
ницитѣ му, и на вжтрѣшнитѣ му стаи, и на
дома на очистилището, (12) и начертанието
на всичко колкото взе чрѣзъ Духа за дворо-
ветѣ на дома Господень, и за всичкитѣ нао-
коло обиталища, за ᶣсъкровищницитѣ на дома
Божий, и съкровищницитѣ на посвещенията,
(13) и за отдѣленията на свещеницитѣ и Ле-
вититѣ, и за всѣко дѣло на службата въ дома
Господень, и за всичкитѣ сжсжди на службата
въ дома Господень; (14) за злато съ теглилка
за златнитѣ, за всичкитѣ сжсжди на всѣкакъвъ
видъ служба, *и за сребро* съ теглилка за
всичкитѣ сребърни сжсжди, за всичкитѣ сж-
сжди на всѣкакъвъ видъ служба; (15) и те-
жината за златнитѣ свѣтилници, и за злат-
нитѣ имъ свѣтила, съ теглилка за всѣки свѣ-
тилникъ, и за свѣтилата му; и за сребърнитѣ
свѣтилници съ теглилка, за свѣтилника и за
свѣтилата му, споредъ употрѣблението на всѣ-
ки свѣтилникъ; (16) и злато съ теглилка за
трапезитѣ *на хлѣбоветѣ* на прѣдложението, за

о 2 Цар. 15;12.
п 2 Цар. 15;37. 16;16.
р 3 Цар. 1;7.
с Гл. 11;6.

а Гл. 27;16.
б Гл. 27;1,2.
в Гл. 27;25.
г Гл. 11;10.
д 2 Цар. 7;2. Псал. 132;3-5.
е Псал. 99;5. 132;7.
ж 2 Цар. 7;5,13. 3 Цар. 5;3. Гл. 17;4. 22;8.
з 1 Цар. 16;7-13.
и Бит. 49;8. Гл. 5;2. Псал. 60;7. 78;68.
к 1 Цар. 16;1.
л 1 Цар. 16;12,13.
м Гл. 3;1, и дрг. 23;1.
н Гл. 22;9.
о 2 Цар. 7;13,14. Гл. 22;9,10. 2 Лѣт. 1;9.
п Гл. 22;13.
р Иер. 9;24. Осия 4;1. Иоан. 17;3.
с 4 Цар. 20;3. Псал. 101;2.
т 1 Цар. 16;7. 3 Цар. 8;39. Гл. 29;17. Псал. 7;9. 139;2. Прит. 17;3. Иер. 11;20. 17;10. 20;12. Отк. 2;23.
у 2 Лѣт. 15;2.
ф Ст. 6.
х Виж. Изх. 25;40. Ст. 19.
ц Гл. 26;20.

вѣска трапеза; и сребро за сребърнитѣ трапези; (17) и чисто злато за виллицитѣ и за легенитѣ, и за възливалницитѣ, и за златнитѣ кронди́ри съ теглилка за всѣкия крондиръ: подобно съ теглилка за всѣки сребъренъ крондиръ; (18) и за олтаря на кадолното очистено злато съ теглилка; и злато за начертанието на колесницата [ч]на херувимитѣ които разпростирать *крила* та покривать ковчега на завѣта Господенъ. (19) Всичко това, *рече Давидъ*, [ш]Господь ми дадо да разумѣя чрѣзъ написване съ ржката си, всичкитѣ дѣла на начертанието.

(20) И рече Давидъ на Соломона сина си: [щ]Бжди крѣпъкъ и мжжественъ, та върши: не бой се, нито да имашъ страхъ; защото Господь Богъ, Богъ мой, е съ тебе: [ъ]нѣма да те остави нито ще те напусне додѣ свършишъ всичкото дѣло за службата на дома Господенъ. (21) И ето [ь]отдѣленията на свещеницитѣ и Левититѣ за всѣка служба на дома Божий; и за всѣко дѣло *ще бждатъ* съ тебе [ѣ]всѣкы усърдемъ въ мждрость за всѣкаква работа, така и князоветѣ и всичкитѣ люде въ всичкитѣ твои заповѣди.

ГЛАВА 29.

Тогазъ рече царь Давидъ на всичкото събрание: Соломонъ синъ ми, когото самъ Богъ избра, *още е* [а]младъ и нѣженъ, а дѣлото голѣмо; защото тая палата не е за человѣка, но е за Господа Бога. (2) Азъ прочее приготвихъ споредъ всичката си сила за дома на Бога моего златото за златнитѣ, и среброто за сребърнитѣ, и мѣдьта за мѣднитѣ, желѣзото за желѣзнитѣ, и дърва за дървенитѣ, [б]ониксови камене, и *камене* за споиване, камене стивиевидни и пъстрошарни, и всѣкакви скжпоцѣнни камене, и множество мрамори. (3) И още за желанието ми къмъ дома на Бога моего, освѣнъ всичко що приготвихъ за светия домъ, дадохъ и отъ своя си имотъ повече злато и сребро за дома на Бога моего: (4) три тисящи таланта злато отъ [в]Офирското злато, и седемь тисящи таланта очистено сребро, за да покриятъ стѣнитѣ на домоветѣ: (5) златото за златнитѣ, и среброто за сребърнитѣ, и за всичко работени съ ржцѣтѣ на художницитѣ. Кой прочее ще направи днесъ доброволно приношение Господу?

(6) Тогазъ [г]князоветѣ на отечествията, и князоветѣ на Израилевитѣ племена, и тисященачалницитѣ, и стоначалницитѣ, и [д]настойтелитѣ на царскитѣ дѣла показаха усърдие. (7) и дадоха за дѣлото на дома Божий злато петь тисящи таланта и десеть тисящи драхми, и сребро десеть тисящи таланта, и мѣдь осемнадесеть тисящи таланта, и сто тисящи таланта желѣзо. (8) И у които се намѣриха камене дадоха *ги* на съкровищницата на дома Господенъ съ ржката на [е]Иехиила Гирсонеца. (9) И зарадваха се людетѣ, защото имаха усърдие, понеже съ пълно сърдце [ж]приносяха доброволно Господу; още и царь Давидъ се зарадва съ голѣма радость.

(10) И благослови Давидъ Господа прѣдъ всичкото събрание; и рече Давидъ: Благословенъ си, Господи Боже на Израиля отца нашего, отъ вѣка и до вѣка. (11) [з]Твоя е, Господи, величието, и силата, и великолѣпието, и сиянието, и славата, защото е *твое* всичко що е на небето и на земята: твое е царството, Господи, и ти се възвишавашъ като глава надъ всичко; (12) и [и]богатството и славата отъ тебе сж, и ти владѣешъ надъ всичко; и въ ржката ти е крѣпостьта и силата, и въ ржката ти е да възвеличавашъ и да укрѣпявашъ всичко. (13) Сега прочее, Боже нашъ, ние ти благодаримъ, и хвалимъ твоето славно име. (14) Но кой съмъ азъ, и кои сж людетѣ ми, та да можемъ да ти приносимъ доброволно приношение като това? защото всичкото е отъ тебе, и отъ твоето даваме тебѣ. (15) Защото [к]сме чужденци прѣдъ тебе, и пришелци, както всичкитѣ ни отци: [л]днитѣ ни на земята сж като сѣнка, и трайность нѣма. (16) Господи Боже нашъ, всичко това множество което приготвихме да ти съградимъ домъ за светото твое име отъ твоята ржка идо, и твое е всичко. (17) И познавамъ, Боже мой, че си ти [м]който изпитвашъ сърдцето и [н]благоволишъ въ

ч Изх. 25;18-22. 1 Цар. 4;4. 3 Цар. 6;23, и дрг.
ш Виж. Изх. 25;40. Ст. 11,12.
щ Втор. 31;7,8. Ис. Нав. 1;6,7,9. Гл. 22;13.
ъ Ис. Нав. 1;5.
ь Гл. 24 и 25 и 26.
ѣ Изх. 35;25,26. 36;1,2.

—

а 2 Цар. 3;7. Гл. 22;5. Прит. 4:3.
б Виж. Иса. 54;11,12. Отк. 21;18, и дрг.
в 3 Цар. 9;28.
г Гл. 27;1.
д Гл. 27;25, и дрг.
е Гл. 26;21.
ж 2 Кор. 9;7.
з Мат. 6;13. 1 Тим. 1;17. Отк. 5;13.
и Рим. 11;36.
к Псал. 39:12. Евр. 11;13. 1 Пет. 2;11.
л Повт. 14;2. Псал. 90;9. 102;11. 144;4.
м 1 Цар. 16:7. Гл. 28;9.
н Прит. 11;20.

правдата. Азъ съ правотата на сърдцето си принесохъ доброволно всичко това; и сега съ радость видѣхъ твоитѣ люде които присѫтствуватъ тукъ, че доброволно ти приносятъ. (18) Господи Боже на отцитѣ наши, Авраама, Исаака, и Израиля, съхрани това за всегда въ сърдечнитѣ размишления на людетѣ си, и управи сърдцето имъ къмъ тебе; (19) и [о]дай на Соломона сина ми съвършено сърдце за да съхранява заповѣдитѣ ти, и свидѣтелствата ти, и повелѣнията ти, и да върши всичко, и да направи палатата за [п]която направихъ приготовление.

(20) И рече Давидъ на всичкото събрание: Благословете сега Господа Бога вашего. И всичкото събрание благослови Господа Бога на отцитѣ си, и като се наведоха поклониха се Господу и на царя. (21) И въ слѣдващия день пожрѣха жъртви Господу, и принесоха всесъжения Господу, тисяща юнци, тисяща овни, тисяща агнета, и възлиянията имъ, и жъртви множество за всичкия Израиль; (22) и ядоха и пиха прѣдъ Господа въ онзи день съ голѣма радость. И прогласиха втори пѫть Соломона Давидовия синъ за царь, и [р]помазаха го Господу за князь, и Садока за священникъ.

(23) Тогазъ Соломонъ седна на прѣстола Господенъ царь вмѣсто Давида отца си, и благоуспѣваше; и всичкий Израиль му се покори. (24) И всичкитѣ князове, и силнитѣ, още и всичкитѣ царь Давидови синове се [с]покориха на царь Соломона. (25) И възвеличи Господь крайно Соломона прѣдъ всичкия Израиль, и [т]тури на него царско величество което не бѣ ималъ ни единъ царь прѣди него въ Израиль.

(26) Така Давидъ Иесеевътъ синъ царува надъ всичкия Израиль. (27) И [у]врѣмето въ което царува надъ Израиля бѣ четиридесеть години: [ф]седемь години царува въ Хевронъ, и тридесеть и три царува въ Ерусалимъ. (28) И [х]умрѣ въ добра старость, [ц]ситъ отъ дни, богатство, и слава; и въцари се вмѣсто него Соломонъ синъ му. (29) А дѣянията на царь Давида, първитѣ и послѣднитѣ, ето, сѫ писани въ Книгата на Самуила гледача, и въ Книгата на Натана пророка, и въ Книгата на Гада гледача, (30) съ всичкото му царство, и съ силата му, и [ч]врѣмената които прѣминаха върхъ него, и върхъ Израиля, и върхъ всичкитѣ царства земни.

ВТОРА КНИГА НА ЛѢТОВНИЦИТѢ.

ГЛАВА 1.

И [а]укрѣпи се Соломонъ Давидовътъ синъ на царството си; и [б]Господь Богъ неговъ бѣ съ него и крайно го [в]възвеличи. (2) И говори Соломонъ на всичкия Израиль, [г]на тисященачалницитѣ и стоначалницитѣ, и на сѫдиитѣ, и на всичкитѣ князове отъ всичкия Израиль, началницитѣ на отечествията; (3) и отидоха Соломонъ и всичкото събрание съ него на високото мѣсто което е [д]въ Гаваонъ; защото тамъ бѣше скинията на събранието Божие която Моисей рабъ Господенъ направи въ пустинята. (4) А [е]Давидъ бѣше възнесълъ ковчега Божий отъ Кириатиаримъ, дѣто му бѣ приготвилъ Давидъ, защото бѣ поставилъ шатъръ за него въ Ерусалимъ. (5) [ж]И мѣдниятъ олтарь който бѣ направилъ [з]Веселеилъ синътъ на Урия, сина Орова, бѣ тамъ прѣдъ скинията Господня; и потърсиха го Соломонъ и събранието. (6) И възлѣзе Соломонъ тамъ на мѣдния олтарь прѣдъ Господа,

о Псал. 72;1.
п Ст. 2. Гл. 22;14.
р 3 Цар. 1;35,39.
с Екл. 8;2.
т 3 Цар. 3;13. 2 Лѣт. 1;12. Екл. 2;9.
у 2 Цар. 5;4. 3 Цар. 2;11.
ф 2 Цар. 5;5.
х Бит. 25;8.
ц Гл. 23;1.
ч Дан. 2;21.

а 3 Цар. 2;46.
б Бит. 39;2.
в 1 Лѣт. 29;25.
г 1 Лѣт. 27;1.
д 3 Цар. 3;4. 1 Лѣт. 16;39. 21;29. [15:1.
е 2 Цар. 6;2,17. 1 Лѣт.
ж Изх. 27;1,2. 38;1,2
з Изх. 31;2.

който бѣ прѣдъ скинията на събранието, та
[и]принесе на него тисяща всесъжения.
(7) [к]Въ оназй нощь яви се Богъ Соломону
и рече му: Искай що да ти дамъ. (8) А Со-
ломонъ рече Богу: Ти си направилъ голѣма
милость на Давида отца ми, и [л]поставилъ си
ме царь вмѣсто него. (9) Сега, Господи Боже,
да се утвърди словото ти *което си рекълъ* на
Давида отца ми; защото [м]ти ме направи царь
надъ люде много както пръстьта на земята.
(10) [н]Дай ми сега мждрость и разумъ [о]за да
излизамъ и да влизамъ прѣдъ тѣзи люде;
защото кой може да сжди този голѣмъ твой
народъ?
(11) И [п]рече Богъ Соломону: Понеже си
ималъ това въ сърдцето си, и не си просилъ
богатство, имѣния, и слава, нито живота на
тѣзи които те ненавидятъ, нито си просилъ
много дни, но си просилъ за себе си мждрость
и разумъ за да сждишъ людетѣ ми надъ кои-
то те направихъ царь, (12) давать ти се мж-
дрость и разумъ; и богатство, и имѣния, и
слава ще ти дамъ, [р]както не е било на ца-
ретѣ които бѣха прѣди тебе, нито слѣдъ тебе
ще бжде подобно. (13) Тогазъ се върна Соло-
монъ въ Ерусалимъ отъ високото мѣсто което
е въ Гаваонъ, отъ скинията на събранието, и
царуваше надъ Израиля.
(14) И [с]събра Соломонъ колесници и кон-
ници, и имаше тисяща и четиристотинъ ко-
лесници, и двадесеть тисящи конници, които
тури въ градоветѣ на колесницитѣ и при царя
въ Ерусалимъ.
(15) И [т]направи царьтъ въ Ерусалимъ сре-
брото и златото като камене; и кедритѣ на-
прави като черницитѣ въ полето по множе-
ството. (16) И [у]за Соломона докарваха коне
изъ Египетъ; и кервани отъ царски търговци
вземаха съ *опрѣдѣлена* цѣна стада *коне.*
(17) А възвождаха и докарваха изъ Египетъ
една колесница за шестстотинъ сребърни
сикли, и единъ конь за сто и петдесеть; та-
ка и за всичкитѣ Хетейски царе и за Сирий-
скитѣ царе извозването ставаше чрѣзъ тѣхна
ржка.

ГЛАВА 2.

И [а]рѣши Соломонъ да съгради домъ на име-
то Господне, и царски домъ за себе си. (2) И
[б]изброи Соломонъ седемдесеть тисящи мжже
брѣменосци, и осемдесеть тисящи *каменосѣчци
въ горята, и три тисящи и шестстотинъ на-
стойници надъ тѣхъ.
(3) И проводи Соломонъ до Хирама Тирския
царь и рече: [в]Както си направилъ на Давида
отца ми, и си му пратилъ кедри за да съгра-
ди домъ да живѣе въ него, *направи така и
менѣ.* (4) Ето, [г]азъ градя домъ на името на
Господа Бога моего, да *го* посветя нему,
[д]за да се приноси прѣдъ него благово-
ненъ темянъ, и [е]всегдашнитѣ *хлѣбове* на
прѣдложението, и [ж]всесъженията утренни и
вечерни, въ сжботитѣ, и въ новомѣсечията, и
въ празницитѣ на Господа Бога нашего Това
е длъжность на Израиля за винаги. (5) А
домътъ който градя е голѣмъ; защото е [з]го-
лѣмъ наший Богъ надъ всичкитѣ богове. (6) Но
[и]кой може да му съгради домъ, когато небето
и небето на небесата не сж довольни да го
вмѣстятъ? А кой съмъ азъ та да му съградя
домъ? но само да кадя прѣдъ него. (7) Сега
прочее проводи ми мжжъ изкусенъ за да ра-
боти въ злато и въ сребро, и въ мѣдь, и въ
желѣзо, и въ багрено, и въ червено, и въ
синьо, и който знае да вае ваяния, съ изку-
снитѣ които сж съ мене въ Юдея и въ Еру-
салимъ, [к]които Давидъ отецъ ми приготви.
(8) [л]Проводи ми и кедрови дърва, и елхови
дърва, и алмугови дърва отъ Ливанъ; защото
азъ зная че твоитѣ раби знаятъ да сѣкать
дърва въ Ливанъ; и, ето, моитѣ раби ще
бждатъ съ твоитѣ раби (9) за да ми пригот-
вятъ дърва изобилно; защото домътъ който
азъ градя ще бжде голѣмъ и чуденъ. (10) И,
ето, [м]ще дамъ на твоитѣ раби дървосѣчцитѣ
двадесеть тисящи корове жито чукано, и два-
десеть тисящи корове ечникъ, и двадесеть
тисящи вати вино, и двадесеть тисящи вати
елей.

и 3 Цар. 3;4.
к 3 Цар. 3;5,6.
л 1 Лѣт. 28;5.
м 3 Цар. 3;7,8.
н 3 Цар. 3;9.
о Числа 27;17. Втор. 31;2.
п 3 Цар. 3;11-13.
р 1 Лѣт. 29;25. Гл. 9;22. Екл. 2;9.
с 3 Цар. 4;26 10;26, и дрг. Гл. 9;25.
т 3 Цар. 10;27. Гл. 9;27. Иовъ 22;24.
у 3 Цар. 10;28,29. Гл. 9;28.

а 3 Цар. 5;5.
б 3 Цар. 5;15. Ст. 18.
* *Или,* дървосѣчци.
в 1 Лѣт. 14;1.
г Ст. 1.
д Изх. 30;7.
е Изх. 25;30. Лев. 24;8.
ж Числа 28;3,9,11.
з Псал. 135;5.
и 3 Цар. 8;27. Гл. 6;18. Иса. 66;1.
к 1 Лѣт. 22;15.
л 3 Цар. 5;6.
м 3 Цар. 5;11.

(11) И отговори Хирамъ Тирский царь съ писмо което проводи Соломону: [н]Понеже Господь възлюби людетѣ си постави те царь надъ тѣхъ. (12) Рече още Хирамъ: [о]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ, [п]създательтъ на небето и на земята, който даде на царь Давида мждръ синъ който има остроумие и разумъ, който ще съгради домъ Господу и царски домъ за себе си. (13) Проваждамъ прочее сега человѣкъ изкусенъ и разуменъ, мастора си Хирама, (14) [р]синъ на *една* жена отъ Дановитѣ дъщери и на отца Тирянинъ, художникъ за да работи въ злато, и въ сребро, въ мѣдь, въ желѣзо, въ камене, и въ дърва, въ багрено, въ синьо, и въ висонъ, и въ червено, и да вае всѣкакъвъ видъ ваяне, и да изнамѣрва всѣко изнамѣрване каквото му се прѣдстави, наедно съ твоитѣ мждри и съ мждритѣ на господаря ми Давида отца ти. (15) Сега прочее нека проводи на рабитѣ си житото, и ечмика, елея, и виното [с]което господарьтъ ми рече; (16) а [т]ние ще насѣчемъ дърва отъ Ливанъ за всичката ти потрѣба, и ще ти ги донесемъ съ плотове прѣзъ морето въ Иопия; и ти ще ги възвозишъ въ Ерусалимъ.

(17) И [у]изброи Соломонъ всичкитѣ чужди мжже които бѣха въ Израилевата земя подиръ изброяването [ф]съ което Давидъ отецъ му ги изброи; и намѣраха се сто и петдесеть и три тисящи и шестстотинъ. (18) И отъ тѣхъ [х]направи седемдесеть тисящи брѣменосци, и осемдесеть тисящи каменосѣчци въ гората, и три тисящи и шестстотинъ настойници върху дѣлата на людетѣ.

ГЛАВА 3

И [а]начна Соломонъ да гради дома Господенъ [б]въ Ерусалимъ на хълма Мория, дѣто се яви *Господь* на Давида отца му, на мѣстото което приготви Давидъ въ гумното на [в]Орна Иевусеца. (2) И начна да гради въ втория день на втория мѣсецъ, въ четвъртото лѣто на царуването си

(3) А [г]основанието което тури Соломонъ за да съгради дома Божий бѣ това: дължината въ лакти споредъ ветхата мѣрка бѣ шестдесеть лакти, а ширината двадесеть лакти. (4) А [д]притворътъ който бѣ къмъ лицето *на дома* имаше дължина, споредъ ширината на дома, двадесеть лакти, и височина сто и двадесеть; и обкова го извжтрѣ съ чисто злато.

(5) И [е]покри великия домъ съ елхови дърва, които и обкова съ чисто злато, и извая по него финици и верижици. (6) И украси дома съ скжпоцѣнни камене за красота; а златото бѣ злато отъ Фаруимъ. (7) Обкова още съ злато дома, гредитѣ, двѣростълпитѣ, и стѣнитѣ му; и извая херувими по стѣнитѣ.

(8) И направи дома на светая светихъ, дължината му споредъ ширината на дома, двадесеть лакти, и ширината му двадесеть лакти; и обкова го съ чисто злато отъ шестстотинъ таланта. (9) А тежината на гвоздетѣ бѣше петдесеть сикли злато. И обкова горницитѣ съ злато.

(10) И [ж]въ дома на светая светихъ направи два херувима дѣло ваяно, и обкова ги съ злато. (11) А крилата на херувимитѣ имаха дължина двадесеть лакти: едното крило петь лакти, и досѣгаше стѣната на дома; и другото крило петь лакти, и досѣгаше крилото на другия херувимъ. (12) И *едното* крило на другия херувимъ петь лакти, и досѣгаше стѣната на дома; и другото крило петь лакти, и досѣгаше крилото на другия херувимъ. (13) Крилата на тѣзи херувими се простираха двадесеть лакти; и тѣ стояха на нозѣтѣ си, и лицата имъ гледаха къмъ дома. (14) И [з]направи завѣсата отъ синьо, и багрено, и червено, и висонъ, и изтъка на нея херувими.

(15) Направи още прѣдъ дома [и]два стълпа, тридесеть и петь лакти на височина, и наглавието което бѣ на главата на всѣки, петь лакти. (16) И направи верижици *както* въ давира, и тури *ги* на главитѣ на стълповетѣ; [к]и направи сто нара, и тури *ги* на верижицитѣ; (17) и [л]постави стълповетѣ прѣдъ лицето на храма, единъ отдѣсно а единъ отлѣво: и нарече името на онзи отдѣсно *Яхинъ, а името на онзи отлѣво †Воазъ.

н 3 Цар. 10:9. Гл. 9;8.
о 3 Цар. 5;7
п Бит. Гл. 1 и 2. Псал. 33;6. 102;25. 124;8. 136;5,6. Дѣян. 4;24. 14;15. Отк. 10;6.
р 3 Цар. 7;13,14
с Ст. 10.
т 3 Цар. 5;8,9.
у Ст. 2. 3 Цар. 5;13, 15,16. 9;20,21. Гл. 8;7,8.
ф 1 Лѣт. 22;2.
х Ст. 2.

—

а 3 Цар. 6;1, и дрг.
б Бит. 22;2,14.
в 1 Лѣт. 21;18. 22;1.
г 3 Цар. 6;2.
д 3 Цар. 6;3.
е 3 Цар. 6;17.
ж 3 Цар. 6;23, и дрг.
з Изх. 26;31. Мат. 27;51. Евр. 9;3.
и 3 Цар. 7;15-21. Иер. 52;21.
к 3 Цар. 7;20.
л 3 Цар. 7;21.
* Ще утвърди.
† Въ него сила.

ГЛАВА 4.

И [а]направи мѣденъ олтарь, дължината му двадесеть лакти, и ширината му двадесеть лакти, и височината му десеть лакти.

(2) [б]Направи още морето лѣяно, десеть лакти отъ устие до устие, кржгло наоколо, и височината му петь лакти; и вървь отъ тридесеть лакти го измѣрваше наоколо. (3) И [в]подъ *устието* му имаше подобие на волове които го окржжаваха наоколо, десеть въ лакътъ окржжаваха морето наоколо. Двата реда на воловетѣ бѣха излѣяни заедно съ него. (4) И стоеше на дванадесеть вола: три гледаха къмъ сѣверъ, и три гледаха къмъ западъ, и три гледаха къмъ югъ, и три гледаха къмъ изтокъ, и морето върхъ тѣхъ, и всичкитѣ имъ задници бѣха къмъ вжтрѣ. (5) И дебелината му бѣ една длань, и устието му направено като устие на чаша, като цвѣтъ отъ кринъ; *и* събираше, когато бѣ пълно, [г]три тисящи вати. (6) Направи още [д]десеть омивалници, и тури петь отдѣсно и петь отлѣво, за да миятъ въ тѣхъ: тамъ миеха това което бѣше за всесъжение, морето обаче бѣ за да се миятъ въ него свещеницитѣ.

(7) И [е]направи златнитѣ свѣтилници десеть [ж]споредъ нареденото за тѣхъ, и тури *ги* въ храма, петь отдѣсно и петь отлѣво.

(8) И [з]направи десеть трапези, и тури *ги* въ храма, петь отдѣсно и петь отлѣво. И направи сто златни легена.

(9) И [и]направи двора на свещеницитѣ, и голѣмия дворъ, и двери за двора, и покри дверитѣ имъ съ мѣдь. (10) И [к]тури морето отъ дѣсната страна къмъ изтокъ, срѣщу южната страна.

(11) И [л]направи Хирамъ котлитѣ, и лопатитѣ, и легенитѣ. И свърши Хирамъ да прави дѣлото което правѣше на царь Соломона за дома Божий: (12) двата стълпа, и [м]ядрата, и двѣтѣ наглавия които бѣха на главата на стълповетѣ, и двѣтѣ мрѣжи за да покриватъ двѣтѣ ядра на наглавията които бѣха на главата на стълповетѣ, (13) и [н]четиристотинъ нарове за двѣтѣ мрѣжи, два реда нарове за всѣка мрѣжа, да покриватъ двѣтѣ ядра на наглавията които бѣха на стълповетѣ. (14) Направи още подставитѣ. и направи омивалницитѣ върхъ подставитѣ, (15) едното [о]море, и дванадесетьтѣ вола подъ него. (16) И котлитѣ, и лопатитѣ, и вилицитѣ, и всичкитѣ имъ съсжди [п]Хирамъ масторъ му направи на царь Соломона за дома Господенъ отъ свѣтла мѣдь. (17) [р]Въ полето на Иорданъ ги излѣ царьтъ въ глинена земя, между Сокхотъ и Саридата.

(18) [с]Така направи Соломонъ всички тѣзи съсжди твърдѣ много щото не можеше да се свѣтне тежината на мѣдьта. (19) И [т]направи Соломонъ всичкитѣ съсжди които бѣха за дома Божий, и златния олтарь, и трапезитѣ, [у]на тѣхъ *се полагаха* хлѣбоветѣ на прѣдложението, (20) и свѣтилницитѣ и свѣтилата имъ за да горятъ [ф]споредъ нареденото прѣдъ давира, отъ чисто злато, (21) и [х]цвѣтоветѣ, и свѣтилата, и клѣщитѣ отъ злато, *и* то чисто злато; (22) и щипцитѣ, и легенитѣ, и темяниицитѣ, и кадилницитѣ отъ чисто злато, и входътъ на дома, вжтрѣшнитѣ му двери за светая светихъ, и дверитѣ на дома на храма бѣха отъ злато.

ГЛАВА 5.

И [а]свърши се всичкото дѣло което направи Соломонъ за дома Господенъ, и внесе Соломонъ посвещенията на Давида отца си; и среброто, и златото, и всичкитѣ съсжди положи въ съкровищата на дома Божий.

(2) Тогазъ [б]събра Соломонъ въ Ерусалимъ Израилевитѣ старѣйшини, и всичкитѣ началници на племената, началницитѣ на отечествията на Израилевитѣ синове, за да възнесатъ ковчега на завѣта Господенъ [в]отъ Давидовия градъ, който е Сионъ.

(3) И [г]събраха се всичкитѣ Израилеви мжже при царя [д]въ праздника на седмия мѣсецъ. (4) И дойдоха всичкитѣ Израилеви старѣйшини; и дигнаха Левититѣ ковчега. (5) И възнесоха ковчега, и скинията на събранието, и всичкитѣ свети съсжди които бѣха въ

а Изх. 27;1,2. 4 Цар. 16;14. Иез. 43;13,16.
б 3 Цар. 7;23.
в 3 Цар. 7;24-26.
г Виж. 3 Цар. 7;26.
д 3 Цар. 7;38.
е 3 Цар. 7;49.
ж Изх. 25;31,40. 1 Лѣт. 28;12,19
з 3 Цар. 7;48
и 3 Цар. 6;36.
к 3 Цар. 7;39
л Виж. 3 Цар. 7;40.
м 3 Цар. 7;41.
н 3 Цар. 7;20.
о 3 Цар. 7;27,43.
п 3 Цар. 7;14,45.
р 3 Цар. 7;46.
с 3 Цар. 7;47.
т 3 Цар. 7;48-50
у Изх. 25;30.
ф Изх. 27;20,21.
х Изх. 25;31, и дрг

—

а 3 Цар. 7;51
б 3 Цар. 8;1, и дрг.
в 2 Цар. 6;12.
г 3 Цар. 8;2.
д Виж. Гл. 7;8-10.

скинията' свещеницитѣ и Левититѣ ги възнесоха. (6) И царь Соломонъ и всичкото Израилево събрание що бѣха се събрали при него прѣдъ ковчега жъртвуваха овци и говеда толкозъ много щото не бѣше възможно да се смѣтнатъ нито да се изброятъ. (7) И внесоха свещеницитѣ ковчега на завѣта Господенъ на мѣстото му въ давира на дома, въ светая светихъ, подъ крилата на херувимитѣ. (8) Защото херувимитѣ имаха разпрострѣни крилата *си* върху мѣстото на ковчега, и херувимитѣ покриваха ковчега и върлинитѣ му отгорѣ. (9) И изтеглиха върлинитѣ, та се виждаха краищата на върлинитѣ вънъ отъ ковчега прѣдъ давира; но извънъ не се виждаха. И тамъ сѫ дори до днесь (10) Нѣмаше въ ковчега *друго* освѣнъ двѣтѣ плочи които [е]тури Моисей *тамъ* въ Хоривъ, дѣто Господь направи завѣтъ съ Израилевитѣ синове когато излѣзоха изъ Египетъ.

(11) И като излѣзоха свещеницитѣ изъ светилището, (защото всичкитѣ свещеници които се намираха осветиха се безъ да чакатъ реда на отдѣленията; (12) [ж]и Левититѣ, всичкитѣ пѣвци съ Асафа, Емана, Иедутуна, и синоветѣ имъ и братята имъ, облѣчени съ висонъ, съ кимвали и псалтири и китари стоеха къмъ изтокъ на олтаря, [з]и съ тѣхъ сто и двадесеть свещеници трѫбеще съ трѫби,) (13) тогазъ, като възгласиха трѫбачитѣ и пѣвцитѣ купно съ единъ гласъ пѣеще и славословеще Господа, и като подигнаха гласъ съ трѫби и кимвали и музикални орѫдия та хвалѣха Господа [и]защото е благъ, защото е въ вѣкъ милостьта му, домътъ се изпълни съ облакъ, домътъ Господень; (14) и отъ облака не можеха свещеницитѣ да стоятъ за да служатъ, [к]защото славата Господня изпълни Божия домъ.

ГЛАВА 6.

Тогазъ [а]каза Соломонъ: Господь рече че ще обитава [б]въ мракъ; (2) но азъ ти съградихъ домъ за обитание, и мѣсто за да обиташъ вѣчно. (3) И обърна царьтъ лицето си та благослови всичкото Израилево събрание; и всичкото събрание Израилево стоеше на крака.

(4) И рече: Благословенъ Господь Богъ Израилевъ който свърши съ рѫцѣтѣ си онова което говори съ устата си на Давида отца ми и рече: (5) Отъ който день изведохъ людетѣ си изъ Египетската земя не избрахъ отъ всичкитѣ Израилеви племена ни единъ градъ за да се съгради домъ, та да е името ми тамъ, нито избрахъ мѫжъ за да е управитель надъ людетѣ ми Израиля; (6) но [в]избрахъ Ерусалимъ за да е името ми тамъ, и [г]избрахъ Давида за да е надъ людетѣ ми Израиля. (7) И [д]дойде въ сърдцето на Давида отца ми да съгради домъ на името на Господа Бога Израилева. (8) Но Господь рече на Давида отца ми: Понеже дойде въ сърдцето ти да съградишъ домъ на името ми, добрѣ си направилъ че е дошло *това* въ сърдцето ти. (9) Ти обаче нѣма да съградишъ дома; но синъ ти който ще излѣзе изъ чрѣслата ти, той ще съгради дома на името ми. (10) Господь прочее изпълни словото си което говори; и азъ възстанахъ вмѣсто Давида отца си, и седнахъ на Израилевия прѣстолъ както говори Господь, и съградихъ дома на името на Господа Бога Израилева. (11) И турихъ тамъ ковчега, [е]въ който е завѣтътъ Господенъ който направи съ Израилевитѣ синове.

(12) И [ж]застана *Соломонъ* прѣдъ олтаря Господенъ, срѣщу всичкото Израилево събрание, и прострѣ рѫцѣтѣ си. (13) Защото Соломонъ направи мѣденъ подставъ, който имаше петь лакти дължина, и петь лакти ширина, и три лакти височина; и положи го всрѣдъ двора; и застана на него та падна на колѣнѣтѣ си прѣдъ всичкото Израилево събрание, и прострѣ рѫцѣтѣ си къмъ небето.

(14) И рече: Господи Боже Израилевъ, [з]нѣма на небето и на земята Богъ подобенъ на тебе който пазишъ завѣта и милостьта къмъ рабитѣ си които ходятъ прѣдъ тебе съ всичкото си сърдце, (15) [и]който си упазилъ къмъ раба си Давида отца ми това което му си говорилъ; а говорилъ си съ устата си, и свършилъ си съ рѫката си както въ този день. (16) И сега, Господи Боже Израилевъ, упази къмъ раба си Давида отца ми онова което си говорилъ нему и рекълъ: [к]Нѣма да ти оскудѣе мѫжъ който да седи прѣдъ мене на Израилевия прѣ-

---

е Втор. 10;2,5. Гл. 6;11.
ж 1 Лѣт. 25;1.
з 1 Лѣт. 15;24.
и Псал. 136. Виж. 1 Лѣт. 16;34,41.
к Изх. 40;35. Гл. 7;2.

—

а 3 Цар. 8;12, и дрг.
б Лев. 16;2.
в Гл. 12;13.
г 1 Лѣт. 28;4.
д 2 Цар. 7;2. 1 Лѣт. 17;1. 28;2.
е Гл. 5;10.
ж 3 Цар. 8;22.
з Изх. 15;11. Втор. 4;39. 7;9.
и 1 Лѣт. 22;9.
к 2 Цар. 7;12,16. 3 Цар. 2;4. 6;12. Гл. 7;18.

столъ, [л]само ако внимаятъ синоветѣ ти въ
пѫтя си за да ходятъ въ закона ми както
ходи ти прѣдъ мене. (17) Сега прочее, Го-
споди Боже Израилевъ, нека се утвърди сло-
вото ти което си говорилъ на раба си Давида.
(18) Но ще обитава ли наистина Богъ съ
человѣка на земята? [м]Ето, небето и небето
на небесата не сѫ доволни да те вмѣстятъ,—
колко по-малко този домъ който съградихъ!
(19) Но пригледни къмъ молитвата на раба си
и къмъ молението му, Господи Боже мой, щото
да послушашъ викането и молитвата съ която
рабътъ ти се моли прѣдъ тебе, (20) за да сѫ
очитѣ ти отворени къмъ този домъ денѣ и
нощѣ, къмъ мѣстото за което си рекълъ че
ще турнишъ името си тамъ, за да послушашъ
молитвата съ която рабътъ ти ще се моли на
това мѣсто. (21) И слушай моленията на раба
си и на людетѣ си Израиля когато се молятъ
на това мѣсто; и слушай ти отъ мѣстото на
обиталището си, отъ небето, и като слушашъ
бивай милостивъ.
(22) Ако съгрѣши нѣкой человѣкъ на бли-
жния си, и *ближнийтъ* поиска клетва отъ
него за да го направи да се закълне, и клет-
вата дойде прѣдъ олтаря ти въ този домъ,
(23) тогазъ послушай ти отъ небето, и подѣй-
ствувай, и направи сѫдъ на рабитѣ си, като
въздавашъ на беззаконния и обръщашъ на
главата му дѣянието му, а оправдавашъ пра-
ведния и му отдавашъ споредъ правдата му.
(24) И ако бѫдатъ ударени людетѣ ти Из-
раиль прѣдъ неприятеля защото сѫ ти съгрѣ-
шили, и се обърнатъ та прославятъ името ти,
и направятъ молитва, и се помолятъ прѣдъ
тебе въ този домъ, (25) тогазъ ти послушай
отъ небето, и прости грѣха на людетѣ си Из-
раиля, и възвърни ги въ земята която си далъ
на тѣхъ и на отцитѣ имъ.
(26) [н]Когато се затвори небето, та не става
дъждъ защото сѫ ти съгрѣшили, ако се по-
молятъ на това мѣсто, и прославятъ името ти,
и се обърнатъ отъ грѣховетѣ си като ги сми-
ришъ, (27) тогазъ ти послушай отъ небето и
прости грѣха на рабитѣ си и на людетѣ си
Израиля, и покажи имъ благия пѫть по който
трѣбва да ходятъ, и дай дъждъ на земята си
която си далъ на людетѣ си за наслѣдие.
(28) [о]Гладъ ако стане на земята, моръ ако
стане, вѣтротлѣние, ръжда, скакалци, или гѫ-
сеници ако станатъ, неприятелитѣ имъ ако
ги обсадятъ въ мѣстото на обитанието имъ,
каква-годѣ язва, каква-годѣ болесть *ако стане,*
(29) всѣка молитва, всѣко моление що бива отъ
всѣки человѣкъ и отъ всичкитѣ ти люде Из-
раиля, когато познае всѣки раната си и бол-
ката си и простре рѫцѣтѣ си къмъ този домъ,
(30) тогазъ ти послушай отъ небето, отъ мѣ-
стото на обитанието си, и прости, и дай всѣ-
киму споредъ всичкитѣ му пѫтища както [п]по-
знавашъ сърдцето му, (защото ти, самъ ти,
познавашъ сърдцата на человѣческитѣ синове,)
(31) за да ти се боятъ, и да ходятъ въ твоитѣ
пѫтища прѣзъ всичкитѣ дни колкото живѣятъ
по лицето на земята която си далъ на от-
цитѣ ни.
(32) И чужденецътъ още, [р]който не е отъ
людетѣ ти Израиля, но иде отъ далечна земя
заради великото твое име, и заради държав-
ната твоя рѫка, и заради простръната твоя
мишца, ако дойдатъ та се помолятъ въ този
домъ, (33) тогазъ послушай отъ небото, отъ
мѣстото на обитанието си, и подѣйствувай въ
всичко за което чужденецътъ те призове, за
да познаятъ всичкитѣ люде на земята името
ти, и да ти се боятъ както людетѣ ти Из-
раиль, и да познаятъ че твоето име се при-
зова върху този домъ който съградихъ.
(34) Когато людетѣ ти излѣзатъ на бой про-
тивъ неприятелитѣ си прѣзъ пѫтя прѣзъ който
ги проводишъ, и ти се помолятъ къмъ стра-
ната на този градъ който ти избра и дома
който съградихъ на твоето име, (35) тогазъ
послушай отъ небето молитвата имъ и моле-
нието имъ, и защити правото имъ.
(36) Когато ти съгрѣшатъ, (защото [с]никой
человѣкъ не е безгрѣшенъ,) и имъ се раз-
гнѣвишъ та ги прѣдадешъ прѣдъ неприятеля,
и плѣнителитѣ имъ ги заведатъ плѣнници въ
земя далечна или близкна, (37) и дойдатъ на
себе си въ земята дѣто сѫ отведени плѣнници
та се обърнатъ и помолятъ тебѣ въ земята на
плѣнението си, и рекатъ: Съгрѣшихме, беззa-
конувахме, и неправдувахме, (38) и се обър-
натъ къмъ тебе съ всичкото си сърдце и съ
всичката си душа въ земята на плѣнението
си дѣто сѫ заведени плѣнници, и се помолятъ
къмъ страната на земята си която си далъ на
отцитѣ имъ, и къмъ града който си избралъ,
и къмъ дома който съградихъ на името ти,
(39) тогазъ послушай отъ небето, отъ мѣстото
на обитанието си, молитвата имъ и моленията

л Псал. 132;12.
м Гл. 2;6. Иса. 66;1. Дѣян. 7;49.
н 3 Цар. 17;1.
о Гл. 20;9.
п 1 Лѣт. 28;9.
р Иоан. 12;20. Дѣян. 8;27.
с Прит. 20;9. Екл. 7;20. Як. 3;2. 1 Иоан. 1;8.

имъ, и защити правото имъ, и прости на людетѣ си които сѫ ти съгрѣшили.
(40) Сега, Боже мой, да сѫ отворени, моля, очитѣ ти, и внимателни ушитѣ ти, въ молитвата която се прави на това мѣсто. (41) И сега, тстани, Господи Боже, уи влѣзъ въ упокоението си, ти и ковчегътъ на силата ти: свещеницитѣ ти, Господи Боже, да се облѣкатъ съ спасение, и прѣподобнитѣ твои фда се веселятъ въ благости. (42) Господи Боже, да не отхвърляшъ лицето на помазаника си: хпомни своитѣ милости къмъ Давида раба си.

ГЛАВА 7.

И акато свърши Соломонъ да се моли, бслѣзе огънь отъ небето та изпояде всесъжженията и жъртвитѣ, и вслава Господня изпълни дома. (2) И гне можаха свещеницитѣ да влѣзатъ въ дома Господень, защото слава Господня изпълни дома Господень. (3) А всичкитѣ Израилеви синове, като гледаха огъня че слази и славата Господня надъ дома, прѣклониха лице до земята върхъ помоста та се поклониха и прославиха Господа дзащото е благъ, езащото е въ вѣкъ милостьта му.
(4) жТогазъ царьтъ и всичкитѣ люде принесоха жъртви прѣдъ Господа. (5) И пожрѣ царь Соломонъ жъртва, двадесеть и двѣ тисящи говеда и сто и двадесеть тисящи овци: така царьтъ и всичкитѣ люде обновиха дома Божий. (6) И зстояха свещеницитѣ въ службитѣ си, и Левититѣ съ музикалнитѣ орждия Господни които царь Давидъ направи да славословятъ Господа защото е въ вѣкъ милостьта му, 'като пѣяха въ ржцѣтѣ си Давидовитѣ пѣсни; а свещеницитѣ итржбѣха срѣщу тѣхъ, и всичкий Израиль стоеше. (7) кОсвети още Соломонъ срѣдата на двора който бѣ прѣдъ лицето на дома Господень; защото тамъ принесе всесъженията и тлъстината на примирителнитѣ приношения, понеже мѣдниятъ олтарь който бѣ направилъ Соломонъ не можеше да събере всесъженията, и хлѣбното приношение, и тлъстината.
(8) И лвъ онова врѣме направи Соломонъ праздника седемь дни, и всичкий Израиль съ него, събрание твърдѣ голѣмо, отъ входа на Емать до мЕгипетската рѣка. (9) И въ осмия день направиха всенародно събрание; защото направиха обновението на олтаря седемь дни, и праздника седемь дни. (10) И нвъ двадесеть и третия день на седмия мѣсецъ отпусна людетѣ въ шатритѣ имъ радостни и весели въ сърдце за благоститѣ които Господь направи на Давида, и на Соломона, и на людетѣ си Израиля.
(11) И освърши Соломонъ дома Господень и царския домъ; и всичко каквото дойде въ сърдцето на Соломона да направи въ дома Господень и въ дома си, свърши го съ успѣхъ.
(12) И яви се Господь Соломону прѣзъ нощь и рече му: Послушахъ молитвата ти, и пизбрахъ това мѣсто мене за домъ на жъртва. (13) рАко заключа небето да не става дъждъ, или ако заповѣдамъ на скакалцитѣ да изпоядатъ земята, или ако проводя моръ между людетѣ си, (14) и людетѣ ми надъ които се призова името ми осмирятъ себе си та се помолятъ, и потърсятъ лицето ми, и се върнатъ отъ лукавитѣ си пжтища, ттогазъ азъ ще послушамъ отъ небето, и ще простя грѣха имъ и изцѣля земята имъ. (15) Сега уочитѣ ми ще бждатъ отворени, и ушитѣ ми внимателни, въ молитвата която се прави на това мѣсто. (16) Защото сега физбрахъ и осветихъ този домъ за дѫ о името ми тамъ до вѣка; и очитѣ ми и сърдцето ми ще бждатъ тамъ въ всичкитѣ дни. (17) И хти, ако ходишъ прѣдъ мене както ходи Давидъ отецъ ти, и правишъ всичко споредъ колкото ти съмъ заповѣдалъ, и пазишъ повелѣнията ми и сждбитѣ ми, (18) тогазъ ще утвърдя прѣстола на царството ти както направихъ завѣтъ съ Давида отца ти и рекохъ: цНѣма да ти оскудѣе мжжъ управитель надъ Израиля.
(19) чАко ли се отвърнете вие, и оставите

т Псал. 132;8-10,16.
у 1 Лѣт. 28;2.
ф Неем. 9;25.
х Псал. 132;1. Иса. 55;3.

—

а 3 Цар. 8;54.
б Лев. 9;24. Сжд. 6;21. 3 Цар. 18;38. 1 Лѣт. 21;26.
в 3 Цар. 8;10,11. Гл. 5;13,14. Иез. 10;3,4.
г Гл. 5;14.
д Гл. 5;13. Псал. 136;1.
е 1 Лѣт. 16;41. Гл. 20;21.
ж 3 Цар. 8;62,63.
з 1 Лѣт. 15;16.
' *Евр.*, когато Давидъ чрѣзъ тѣхна ржка хвалѣше.
и Гл. 5;12.
к 3 Цар. 8;64.
л 3 Цар. 8;65.
м Ис. Нав. 13;3.
н 3 Цар. 8;66.
о 3 Цар. 9;1, и дрг.
п Втор. 12;5.
р Гл. 6;26,28.
с Як. 4;10.
т Гл. 6;27,30.
у Гл. 6;40.
ф 3 Цар. 9;3. Гл. 6;6
х 3 Цар. 9;4, и дрг.
ц Гл. 6;16.
ч Лев. 26;14,33. Втор. 28;15,36,37.

повелѣнията ми и заповѣдитѣ ми които турихъ
прѣдъ васъ, и отидете та служите на други
богове и имъ се поклоните, (20) тогазъ ще ги
изкореня отъ земята си която имъ дадохъ; и
този домъ който осветихъ за името си, ще *го*
отхвърля отъ лицето си, и ще го направя
притча и поругание между всичкитѣ народи.
(21) А за този домъ който стана толкозъ ви-
сокъ, всѣки който минува покрай него ще
остане очуденъ и ще рече: [ш]Защо Господь
направи така на тазъ земя и на този домъ?
(22) И ще отговарятъ: Понеже оставиха Го-
спода Бога на отцитѣ си който ги изведе изъ
Египетската земя, та се прилѣпиха при други
богове, и имъ се поклониха и служиха имъ,
за това наведе на тѣхъ всичко това зло.

ГЛАВА 8.

А [а]въ свършъка на двадесетьтѣ години въ
които Соломонъ съгради дома Господень и дома
си, (2) градоветѣ които Хирамъ бѣ далъ Со-
ломону, съгради ги Соломонъ, и насели тамъ
отъ Израилевитѣ синове.
(3) И отиде Соломонъ въ Ематъ-сова и прѣ-
укрѣпи се противъ него. (4) И [б]съгради Тад-
моръ въ пустинята, и всичкитѣ градове на
житницитѣ които съгради въ Ематъ. (5) Съ-
гради още горния Веторонъ и долния Вето-
ронъ, градове укрѣпени съ стѣни, порти, и
верен, (6) и Ваалатъ, и всичкитѣ градове на
житницитѣ които имаше Соломонъ, и всичкитѣ
градове на колесницитѣ, и градоветѣ на кон-
ницитѣ, и все що пожела Соломонъ да съ-
гради въ Ерусалимъ, и въ Ливанъ, и по
всичката земя на царството си.
(7) И всичкитѣ [в]люде които бѣха останали
отъ Хетейцитѣ, и Аморейцитѣ, и Ферезейцитѣ,
и Евейцитѣ, и Иевусейцитѣ, които не бѣха отъ
Израиль, (8) но отъ чадата на онѣзи които
останаха въ земята подиръ онѣзъ които Из-
раилевитѣ синове не изтрѣбиха, тѣхъ Соло-
монъ направи подданници дори до този день.
(9) А отъ Израилевитѣ синове Соломонъ не
направи раби за работата си, защото бѣха
мжже ратници, и князове на чиновницитѣ
му, и началници на колесницитѣ му и на
конницитѣ му.
(10) И тѣзи бѣха началницитѣ на настои-
телитѣ които имаше царь Соломонъ, [г]двѣстѣ
и петдесеть които началствуваха надъ людетѣ.
(11) И [д]възведе Соломонъ Фараоновата дъщеря
отъ Давидовия градъ въ дома който съгради
за нея; защото рече: Жена ми да не живѣе
въ дома на Давида Израилевия царь, понеже
мѣстата дѣто е влѣзвалъ ковчегътъ Божий
свети сж.
(12) Тогазъ принесе Соломонъ всесъжжения
Господу на олтаря Господень който съгради
прѣдъ притвора; (13) и принасяше [е]споредъ
както трѣбваше за всѣки день по заповѣдитѣ
на Моисея, въ сжботитѣ, и въ новомѣсечията,
и въ праздницитѣ които ставаха [ж]три пжти
въ годината,— въ праздника на безквасницитѣ,
и въ праздника на седмицитѣ, и въ праздника
на шатритѣ. (14) И постави, споредъ наредба-
та на Давида отца си, [з]отдѣленията на свя-
щеницитѣ въ службата имъ, и [и]Левититѣ въ
стражитѣ имъ за да пѣснопѣятъ и служатъ
прѣдъ священицитѣ споредъ както трѣбваше за
всѣки день, и [к]вратаритѣ споредъ отдѣления-
та имъ въ всѣка врата; защото таквазъ бѣ
заповѣдьта отъ Давида Божия человѣкъ. (15) И
не се уклониха отъ царската заповѣдь за
священицитѣ и Левититѣ въ нищо, нито за
съкровищата. (16) А всичкото дѣло на Соло-
мона се приготвяше, отъ който день се основа
домътъ Господень додѣ се свърши. Така се
свърши домътъ Господень.
(17) Тогазъ отиде Соломонъ въ [л]Есионъ-
гаверъ и въ Елотъ, върху брѣга на морето
въ Едомската земя. (18) И [м]проводи му Хи-
рамъ чрѣзъ ржката на рабитѣ си корабы и
раби изкусни по море, та отидоха съ Соло-
моновитѣ раби въ Офиръ; и взеха отъ тамъ
четиристотинъ и петдесеть таланта злато та
го донесоха на царь Соломона.

ГЛАВА 9.

А [а]като чу Савската царица слуха Соло-
моновъ, дойде въ Ерусалимъ да изкуси Соло-
мона съ гатанки; и имаше едно твърдѣ голѣмо
множество, и камили натоварени съ аромати
и съ много злато и многоцѣнни камене; и
когато дойде при Соломона, говори съ него

ш Втор 29;14. Иер. 22;8,9.
—
а 3 Цар. 9;10, и дрг.
б 3 Цар. 9;17, и дрг.
в 3 Цар. 9;20, и дрг.
г Виж. 3 Цар. 9;23.
д 3 Цар. 3;1. 7;8. 9;24.
е Изх. 29;38. Числа 28;3,9,11,26. 29;1, и дрг.
ж Изх. 23;14. Втор. 16;16.
з 1 Лѣт. 24;1.
и 1 Лѣт. 25;1.
к 1 Лѣт. 9;17. 26;1.
л 3 Цар. 9;26.
м 3 Цар. 9;27.
Гл. 9;10,13.
—
а 3 Цар. 10;1, и дрг. Мат. 12;42. Лука 11;31.

за всичко що имаше на сърдцето си. (2) И
изтълкува ѝ всичкитѣ ѝ въпроси; и не биде
нищо скрито отъ Соломона което да не ѝ из-
тълкува.

(3) И като видѣ Савската царица Соломоно-
вата мждрость, и дома който съгради, (4) и
ястията на трапезата му, и сѣданията на ра-
битѣ му, и стоението на служителитѣ му, и
облѣклото имъ, и виночерпцитѣ му, и облѣ-
клото имъ, и възлизането му съ което въз-
лизаше въ дома Господенъ, не остана духъ
въ нея. (5) И рече на царя: Истинни сж били
думитѣ които чухъ въ земята си за твоето
състояние и за мждростьта ти. (6) Но не вѣр-
вахъ на думитѣ имъ додѣ дойдохъ и очитѣ
ми видѣха; и, ето, нито половината отъ мно-
жеството на мждростьта ти не бѣше ми се
извѣстило: ти надминавашъ слуха който чухъ.
(7) Блажени мжжетѣ ти, и блажени рабитѣ
ти, тѣзи които стоятъ всѣкога прѣдъ тебе та
слушатъ мждростьта ти. (8) Господь Богъ твой
да е благословенъ който благоволи за тебе да
те тури на прѣстола си, царь на Господа Бога
твоего. Понеже Богъ твой възлюби Израиля
за да го утвърди въ вѣкъ, заради това те
постави царь надъ тѣхъ за да правишъ сждъ
и правда. (9) И даде на царя сто и двадесеть
таланта злато, и твърдѣ много аромати и мно-
гоцѣнни камене; и не сж били никога таквизъ
аромати каквито Савската царица даде на
царь Соломона.

(10) Още и Хирамовитѣ раби и Соломоно-
витѣ раби [б]които донесоха злато отъ Офиръ
донесоха и [в]алмугови дърва и многоцѣнни
камене. (11) И направи царьтъ отъ алмуговитѣ
дърва възхождения въ дома Господень и въ
царския домъ, и китари и псалтири за пѣв-
цитѣ: и таквизъ не бѣха се явявали по-на-
прѣдъ въ Юдината земя. (12) И даде царь
Соломонъ на Савската царица всичко що же-
лаеше, каквото поиска, освѣнъ онова което
донесе тя на царя. И върна се та си отиде въ
земята си, тя и рабитѣ ѝ.

(13) А тежината на златото което дохождаше
на Соломона всѣка година бѣше шестстотинъ и
шестдесеть и шесть таланта злато, (14) освѣнъ
онова отъ купцитѣ и отъ това що вносяха
търговцитѣ, и отъ всичкитѣ Арабски царе и
отъ войводитѣ на земята които доносяха зла-
то и сребро Соломону.

(15) И направи царь Соломонъ двѣстѣ щита
отъ ковано злато, (шестстотинъ *сикли* ковано
злато се иждивиха за всѣки щитъ,) (16) и
триста щитчета отъ ковано злато, (триста
сикли злато се иждивиха за всѣко щитче;) и
тури ги царьтъ въ дома на Ливанската джб-
рава.

(17) Направи още царьтъ великъ слоновенъ
прѣстолъ, и позлати го съ чисто злато. (18) И
прѣстолътъ имаше шесть стжпала и златно
подножие съединени съ прѣстола, и мишци
отъ тукъ и отъ тамъ на седалището, и два
льва стоещи отъ странитѣ на мишцитѣ, (19) и
дванадесеть лъвове стоеха тамъ отъ двѣтѣ
страни върхъ шестьтѣ стжпала. Таквозъ не
се е направило въ никое царство. (20) И всич-
китѣ сжсжди за пиенио на царь Соломона бѣха
отъ злато, и всичкитѣ сжсжди на дома на Ли-
ванската джбрава отъ чисто злато: ни единъ
отъ сребро: *среброто* се вмѣняваше за нищо
въ днитѣ на Соломона. (21) Защото царьтъ
имаше кораби които отиваха въ Тарсисъ съ
Хирамовитѣ раби: еднъжъ въ три години до-
хождаха корабитѣ отъ Тарсисъ та доносяха
злато, и сребро, слонови зжби, и обезяни, и
пауни.

(22) И възвеличи се царь Соломонъ повече
отъ всичкитѣ царе на земята съ богатство и
съ мждрость. (23) И всичкитѣ царе на земята
търсѣха лицето Соломоново за да чуятъ мж-
дростьта му която Богъ тури въ сърдцето му.
(24) И доносяха всѣки отъ тѣхъ дара си, сре-
бърни сжсжди, и златни сжсжди, и облѣкла,
орлжжия, и аромати, коне, и мъски, всѣка
година.

(25) И [г]имаше Соломонъ четири тисящи обо-
ри за коне и за колесници, и дванадесеть
тисящи конници, които тури въ градовета на
колесницитѣ и при царя въ Ерусалимъ.

(26) И [д]царуваше надъ всичкитѣ царе [е]отъ
рѣката до Филистимската земя и до прѣдѣли-
тѣ на Египетъ. (27) И [ж]направи царьтъ сре-
брото въ Ерусалимъ като камене, и кедритѣ
направи като черницитѣ които сж въ по-
лето по множество. (28) И [з]докарваха Соло-
мону коне отъ Египетъ и отъ всичкитѣ мѣста.

(29) А [и]останалитѣ дѣяния на Соломона,
първи и послѣдни, не сж ли писани въ Кни-
гата на Натана пророка, и въ Пророчеството
на [к]Ахия Силонеца, и въ Видѣнията на [л]Идо

б Гл. 8;18.
в 3 Цар. 10:11.
г 3 Цар. 4;26. 10;26. Гл. 1;14.
д 3 Цар. 4:21
е Бит. 15;18. Псал. 72;8.
ж 3 Цар. 10:27.
Гл. 1;15.
з 3 Цар. 10:28. Гл. 1;16
и 3 Цар. 11;41.
к 3 Цар. 11;29.
л Гл 12;15. 13;22.

гледича противъ Иеровоама Наватовия синъ?
(30) И [м]царува Соломонъ въ Ерусалимъ надъ
всичкия Израиль четиридесеть години. (31) И
заспа Соломонъ съ отцитѣ си; и погребоха го
въ града на Давида отца му, и въцари се
вмѣсто него Ровоамъ синъ му

ГЛАВА 10.

И [а]отиде Ровоамъ въ Сихемъ, защото въ
Сихемъ идѣше всичкий Израиль за да го на-
правятъ царь.
(2) И като чу *това* Иеровоамъ Наватовътъ
синъ, който бѣ въ Египетъ, [б]дѣто бѣ побѣг-
налъ отъ лицето на царь Соломона, върна
се Иеровоамъ отъ Египетъ. (3) И проводиха
та го повикаха. Тогазъ дойдоха Иеровоамъ и
всичкий Израиль та говориха Ровоаму и ре-
коха: (4) Отецъ ти ожесточи ярема ни; сега
прочее олекчи ти жестокото работене на отца
ти и тежкия яремъ който наложи върхъ насъ,
и ще ти работимъ. (5) А той имъ рече: Вър-
нете се при мене слѣдъ три дни. И отидоха
си людетѣ.
(6) И съвѣтва се царь Ровоамъ съ старѣй-
шинитѣ които прѣдстояваха прѣдъ Соломона
отца му като бѣ още живъ, и говорѣше: Какъ
ме съвѣтвате вие да отговоря на тѣзи люде?
(7) И говориха му и рекоха: Ако се поведешъ
благосклонно къмъ тѣзи люде, и имъ угодишъ,
и имъ говоришъ добри думи, тогазъ ще ти
бждатъ раби за всегда. (8) Но той отхвърли
съвѣта на старѣйшинитѣ що му дадоха, и съ-
вѣтва се съ младитѣ, възпитанитѣ съ него, и
прѣдстоещитѣ прѣдъ него. (9) И рече имъ: Що
ме съвѣтвате вие да отговоря на тѣзи люде
които ми говориха и рекоха: Олекчи ярема
който отецъ ти наложи върхъ насъ? (10) И
говориха му младитѣ, възпитанитѣ съ него, и
рекоха: Така ще говоришъ на тѣзи люде които
ти говориха и рекоха: Отецъ ти направи те-
жъкъ ярема ни, но ти *го* олекчи намъ,—така
ще имъ речешъ: Малкиятъ ми прьстъ ще
бжде по-дебелъ отъ чрѣслата на отца ми.
(11) Сега прочее, отецъ ми натовари на васъ
тежъкъ яремъ, а азъ ще направя по-тежъкъ
ярема ви· отецъ ми ви наказа съ бичове, а
азъ *ще ви накажа* съ скорпии.
(12) И дойде Иеровоамъ и всичкитѣ люде
при Ровоама въ третия день както бѣ гово-
рилъ царьтъ и рекълъ: Върнете се при мене
въ третия день. (13) И отговори имъ царьтъ
жестоко, и остави царь Ровоамъ съвѣта на
старѣйшинитѣ. (14) И говори имъ споредъ
съвѣта на младитѣ, и рече: Отецъ ми на-
прави тежъкъ ярема ви, но азъ ще приложа
на него, отецъ ми ви наказа съ бичове, но
азъ *ще ви накажа* съ скорпии.
(15) И не послуша царьтъ людетѣ, защото
[в]това нѣщо биде отъ Бога, за да изпълни Го-
сподь словото си което говори [г]чрѣзъ Ахия
Силонеца на Иеровоама Наватовия синъ.
(16) И като видѣ всичкий Израиль че царьтъ
не ги послуша, отговориха людетѣ на царя и
рекоха: Какъвъ дѣлъ имаме ние въ Давида?
никакво наслѣдие *нѣмаме* въ Иесеевия синъ:
всѣки въ шатрятѣ си, Израилю! промисли
сега, Давиде, за дома си! И отиде всичкий
Израиль въ шатритѣ си. (17) А за Израиле-
витѣ синове които живѣеха въ Юдинитѣ гра-
дове, Ровоамъ царуваше надъ тѣхъ.
(18) И проводи царь Ровоамъ Адорама, кой-
то бѣ надъ данъцитѣ; а Израилевитѣ синове
го биха съ камене, и умрѣ. Заради това при-
бърза царь Ровоамъ да възлѣзе на колесни-
цата за да побѣгне въ Ерусалимъ. (19) [д]Така
отстжпи Израиль отъ Давидовия домъ дори
до този день.

ГЛАВА 11

И [а]като дойде Ровоамъ въ Ерусалимъ, събра
Юдиния и Вениаминовия домъ сто и осемде-
сеть тисящи избрани ратници за да направятъ
бой противъ Израиля за да възвърнатъ цар-
ството Ровоаму. (2) Биде обаче слово Господне
[б]къмъ Семаия человѣка Божия и рече: (3) Го-
вори на Ровоама Соломоновия синъ, Юдиния
царь, и на всичкия Израиль въ Юда и въ
Вениаминъ, и кажи. (4) Така говори Го-
сподь: Не възлизайте, нито ратувайте про-
тивъ братята си: върнете се всѣки въ дома
си, защото отъ мене стана това нѣщо. И по-
слушаха думитѣ Господни та се върнаха, и
не отидоха противъ Иеровоама.
(5) И насели се Ровоамъ въ Ерусалимъ, и
съгради градове съ стѣни въ Юда. (6) И съ-
гради Витлеемъ, и Итамъ, и Текуе, (7) и
Ветсуръ, и Сохо, и Одоламъ, (8) и Гетъ, и
Мариса, и Зифъ, (9) и Адораимъ, и Лахисъ,
и Азика, (10) и Сарая, и Еалонъ, и Хевронъ,
които сж въ Юда и въ Вениаминъ, оградени

м 3 Цар. 11;42,43
—
а 3 Цар 12;1. и дрг
б 3 Цар. 11;40.
в 1 Цар. 2;25
3 Цар. 12;15,24
г 3 Цар. 11;29.
д 3 Цар. 12;19.
—
а 3 Цар. 12;21, и дрг
б Гл. 12;15

градове. (11) И укрѣпи стражитѣ, и тури въ тѣхъ войводи, и влагалища за храна и елей и вино. (12) И въ всѣки градъ *тури* щитове и копия, и укрѣпи ги твърдѣ много. И подъ него бѣха Юда и Вениаминъ.

(13) И свещенницитѣ и Левититѣ които бѣха въ всичкия Израиль събраха се при него отъ всичкитѣ си прѣдѣли. (14) Защото Левититѣ оставиха [в]прѣдградията си и стяжанията си та дойдоха въ Юда и въ Ерусалимъ; [г]понеже Иеровоамъ и синоветѣ му бѣха ги изпаждали отъ да свещенствуватъ Господу. (15) (И [д]постави си той свещенници за високитѣ мѣста, и [е]за бѣсоветѣ, и [ж]за телетата които направи.) (16) И [з]слѣдъ тѣхъ, колкото отъ всичкитѣ Израилеви племена дадоха сърдцата си да търсятъ Господа Бога Израилева дойдоха въ Ерусалимъ за да жъртвуватъ Господу Богу на отцитѣ си. (17) И [и]укрѣпиха Юдиното царство, и укрѣпиха Ровоама Солономовия синъ, три години; защото три години ходиха въ пжтя на Давида и на Соломона.

(18) И взе си Ровоамъ жена Маелета дъщеря на Иеримота Давидовия синъ, и Авихаила дъщеря на Елиава Иесеевия синъ, (19) която му роди синове: Иеуса, и Самария, и Заама. (20) А подиръ нея взе [к]Мааха Авесаломовата дъщеря, която му роди Авия, и Аттая, и Зиза, и Селомита. (21) И възлюби Ровоамъ Мааха Авесаломовата дъщеря повече отъ всичкитѣ си жени и отъ наложницитѣ си; (защото взе осемнадесеть жени и шестдесеть наложници, и роди двадесеть и осемь синове и шестдесеть дъщери;) (22) и [л]постави Ровоамъ Авия сина на Мааха князъ да началствува надъ братята си, защото *мислѣше* да го направи царь. (23) И разумно като правѣше, разсѣя всичкитѣ си синове по всичкитѣ Юдини и Вениаминови мѣста, въ всѣки ограденъ градъ, и даде имъ храна съ изобилие. И поиска много жени.

ГЛАВА 12.

И [а]като утвърди Ровоамъ царството *си* и се укрѣпи, [б]остави закона Господенъ, и всичкий Израиль съ него.

(2) И [в]въ петото лѣто на Ровоамовото царство Сисакъ Египетскиятъ царь възлѣзе противъ Ерусалимъ, (понеже направиха беззаконие прѣдъ Господа,) (3) съ тисяща и двѣстѣ колесници и шестдесеть тисящи конници; и людетѣ които дойдоха съ него отъ Египетъ бѣха безбройни, [г]Ливийци, *Сукияни, и Етиопяни. (4) И като прѣвзе Юдинитѣ оградени градове дойде до Ерусалимъ. (5) Тогазъ [д]пророкъ Семаия дойде при Ровоама и при князоветѣ на Юда що бѣха се събрали въ Ерусалимъ поради страха отъ Сисака та имъ рече: Така говори Господь: [е]Вие ме оставихте; за това ви оставямъ и азъ въ ржката на Сисака. (6) И [ж]смириха се Израилевитѣ князове и царьтъ, и говорѣха: [з]Праведенъ е Господь. (7) И когато видѣ Господь че се смириха, [и]бидѣ слово Господне къмъ Семаия и казваше: Тѣ се смириха: нѣма да ги изтрѣбя, но [к]ще имъ дамъ нѣкакво избавление; и яростьта ми нѣма да се излѣе връхъ Ерусалимъ чрѣзъ Сисаковата ржка. (8) Но ще му станатъ раби, [л]за да познаятъ слугуването на мене и слугуването на земнитѣ царства. (9) И [м]възлѣзе Сисакъ Египетскиятъ царь противъ Ерусалимъ та взе съкровищата на дома Господень и съкровищата на царския домъ: всичко взе; взе още златнитѣ щитове които [н]направи Соломонъ. (10) А вмѣсто тѣхъ направи царь Ровоамъ мѣдни щитове, и прѣдаде *ги* [о]въ ржцѣтѣ на началницитѣ на тѣлохранителитѣ които вардѣха входа на царския домъ. (11) И когато влазяше царьтъ въ дома Господень, тѣлохранителитѣ дохождаха та ги вземаха, и пакъ ги доносяха въ жилището на тѣлохранителитѣ. (12) И като се смири, повърна се отъ него гнѣвътъ Господенъ за да го не разори конечно; защото имаше още добри нѣща въ Юда.

(13) И укрѣпи се царь Ровоамъ въ Ерусалимъ, и царуваше; защото [п]Ровоамъ бѣ на възрасть четиридесеть и една години когато се въцари, и царува седемнадесеть години въ Ерусалимъ, [р]въ града който Господь избра отъ всичкитѣ Израилеви племена за да положи името си тамъ. И името на майка му бѣ

в Числа 35;2.
г Гл.13;9.
д 3 Цар.12;31. 13;33.
е Лев.17;7. 1 Кор. 10;20.
ж 3 Цар.12;28. 14;9. Осия 13;2.
з Виж. Гл.15;9. 30;11,18.
и Гл.12;1.
к 3 Цар.15;2. Виж. и Гл.13;2.
л Виж. Втор.21;15-17.

—

а Гл.11;17.
б 3 Цар.14;22-24.
в 3 Цар.14;24,25.
г Гл.16;8.
* Или, троглодити.
д Гл.11;2.
е Гл.15;2.
ж Як.4;10.
з Изх.9;27.
и 3 Цар.21;28,29.
к Виж. Иса.26;13.
л Втор.28;47,48.
м 3 Цар.14;25,26.
н 3 Цар.10;16,17 Гл.9;15,16.
о 2 Цар.8;18.
п 3 Цар.14;21.
р Гл.6;6.

Наама Амонка. (14) И стори зло, понеже не
оправи сърдцето си за да търси Господа.
(15) А деянията на Ровоама, първитѣ и по-
слѣднитѣ, не сж ли писани въ Книгата на
Семаия пророка [о] и на Идо гледача, въ родо-
словията? А имаше [т] всѣкога боеве между Ро-
воама и Иеровоама. (16) И заспа Ровоамъ съ
отцитѣ си, и погребе се въ Давидовия градъ;
и въцари се вмѣсто него [у] Авия синъ му.

ГЛАВА 13.

И [а] въцари се Авия надъ Юда въ осемна-
десетото лѣто на царь Иеровоама. (2) Три го-
дини царува въ Ерусалимъ. А името на май-
ка му бѣ [б] Михаия, дъщеря на Уриила отъ
Гавая. И имаше бранъ между Авия и Иеро-
воама.
(3) И опълчи се Авия на бой съ войска
отъ силни ратници, четиристотинъ тисящи
избрани мжже; а Иеровоамъ се опълчи на
бой противъ него съ осемстотинъ тисящи из-
брани мжже, силни съ крѣпость.
(4) И застана Авия на хълма [в] Семараимъ,
който е въ горята Ефремъ, и рече: Чуйте ме,
Иеровоаме, и всички Израилю. (5) Не трѣбва
ли да познаете че Господь Богъ Израилевъ
[г] даде царството надъ Израиля за всегда Да-
виду, нему и на синоветѣ му [д] съ завѣтъ на
соль? (6) А Иеровоамъ Наватовътъ синъ, ра-
бътъ на Соломона Давидовия синъ, стана и
[е] подигна се противъ господаря си. (7) И съ-
браха се при него нищожни и лоши [ж] чело-
вѣци та се укрѣпиха противъ Ровоама Соло-
моновия синъ когато бѣ Ровоамъ младъ и съ
меко сърдце и не можеше да устои противъ
тѣхъ. (8) И сега вие казвате да станете про-
тивъ царството на Господа което е въ ржцѣтѣ
на Давидовитѣ синове, защото сте голѣмо мно-
жество, и *имате* съ себе си златни телета
които Иеровоамъ [з] ви направи за богове. (9) [и] Не
отхвърлихте ли свещеницитѣ Господни, Ааро-
новитѣ синове и Левититѣ, и не направихте
ли си свещеници споредъ народитѣ на *дру-
гитѣ* земи? [к] Всѣки който прихожда да се
освети съ теле отъ говедо и седемь овна става
свещеникъ на онѣзи които не сж богове. (10) А
за насъ, Иеова е Богъ нашъ, и не оставихме
го; и свещеницитѣ които служатъ Господу сж
Ааронови синове, и Левититѣ върхъ служе-
нието; (11) и [л] всѣка заранъ и всѣка вечерь
горятъ прѣдъ Господа всесъжения и благово-
ненъ темянъ, и *нареждатъ* [м] хлѣбоветѣ на
прѣдложението върху чистата трапеза, и злат-
ния свѣтилникъ и свѣтилата му [н] за да горя
всѣка вечерь; защото ние пазимъ стражата
на Господа Бога нашего. вие обаче го оста-
вихте. (12) И, ето, Богъ самъ е съ насъ глава,
и [о] свещеницитѣ му съ възклицателни тржби
за да възклицаватъ противъ васъ. Синове Из-
раилеви, [п] не ратувайте противъ Господа Бога
на отцитѣ си; защото нѣма да успѣете.
(13) А Иеровоамъ направи засадата да оби-
коли за да иде изотзадѣ имъ, и тѣ бѣха прѣдъ
лицето на Юда, а засадата задъ тѣхъ. (14) И
като разгледа Юда, ето, боятъ бѣ отпрѣдъ и
отзадъ; и извикаха къмъ Господа, и свеще-
ницитѣ възтржбиха съ тржбитѣ. (15) Тогазъ
Юдинитѣ мжже възкликнаха; и като възкли-
кнаха Юдинитѣ мжже, Богъ [р] порази Иеро-
воама и всичкия Израиль прѣдъ Авия и Юда.
(16) И бѣгаха Израилевитѣ синове отъ лицето
на Юда; и прѣдаде ги Богъ въ ржката имъ.
(17) И направиха Авия и неговитѣ люде го-
лѣмо поразение въ тѣхъ; и паднаха смъртно
ранени отъ Израиля петстотинъ тисящи из-
брани мжже. (18) И смириха се Израилевитѣ
синове въ онова врѣме; а Юдинитѣ синове
се прѣукрѣпиха, [с] понеже туриха надежда на
Господа Бога на отцитѣ си. (19) И погна Авия
слѣдъ Иеровоама, и взе отъ него градове,
Ветилъ и селата му, и Иесана и селата ѝ, и
[т] Ефронъ и селата му. (20) И въ днитѣ на
Авия не придоби вече сила Иеровоамъ, но
[у] порази го Господь, и [ф] умрѣ.
(21) И укрѣпи се Авия; и взе си четири-
надесеть жени, и роди двадесеть и два сина
и шестнадесеть дъщери. (22) А останалитѣ дѣя-
ния на Авия, и дѣлата му, и словата му сж
писани въ Повѣститѣ на Пророкъ [х] Идо.

о Гл. 9;29. 13;22.
т 3 Цар. 14;30.
у 3 Цар. 14;31.

—

а 3 Цар. 15:1, и друг.
б Виж. Гл. 11;20.
в Ис. Нав. 18;22.
г 2 Цар. 7;12,13,16.
д Числа 18;19.
е 3 Цар. 11;26. 12;20.
ж Сжд. 9;4.
з 3 Цар. 12;28. 14;9. Осия 8;6.
и Гл. 11;14,15.
к Изх. 29;35.
л Гл. 2;4.
м Лев. 24;6.
н Изх. 27;20,21. Лев. 24;2,3.
о Числа 10;8.
п Дѣян. 5;39.
р Гл. 14;12.
с 1 Лѣт. 5;20. Псал. 22;5
т Ис. Нав. 15;9.
у 1 Цар. 25;38.
ф 3 Цар. 14;20.
х Гл. 12;15.

—

ГЛАВА 14.

И заспа Авия съ отцитѣ си, и погребоха го въ Давидовия градъ; а [а]вмѣсто него се въцари Аса синъ му. Въ неговитѣ дни земята му се утиши десеть години.

(2) И направи Аса което бѣ добро и право прѣдъ Господа Бога своего. (3) Защото махна олтаритѣ на чуждитѣ *богове* и [б]високитѣ мѣста, и [в]изтроши идолитѣ, [г]и изсѣче Ашеритѣ. (4) И рече на Юда да търсятъ Господа Бога на отцитѣ си, и да изпълняватъ закона и заповѣдитѣ *му*. (5) Махна още отъ всичкитѣ Юдини градове високитѣ мѣста и кумиритѣ на слънцето; и утиши се царството прѣдъ него.

(6) И съгради крѣпки градове въ Юда, защото се утиши земята; и нѣмаше той брань въ онѣзи години, понеже му даде Господь покой. (7) За това рече на Юда: Да съградимъ тѣзи градове, и да направимъ *за тѣхъ* стѣни и стълпове, порти и вереи, додѣ сме господари на тазъ земя; понеже потърсихме Господа Бога нашего, потърсихме *го*, и даде ни покой отъ всѣкждѣ. И съградиха и успѣха. (8) А имаше Аса воинство отъ Юда триста тисящи които носѣха щитове и копия, а отъ Вениамина двѣстѣ и осемдесеть тисящи стрѣлци които носѣха щитчета: всички тѣзи бѣха силни съ крѣпость.

(9) А [д]излѣзе противъ тѣхъ Зара Етиопянинътъ съ воинство сто тми и съ триста колесници, и дойде дори [е]до Мариса. (10) И излѣзе Аса противъ него, та се опълчиха на бой въ дола Сефата, при Мариса. (11) И [ж]извика Аса къмъ Господа Бога своего и рече: Господи, [з]не е нищо прѣдъ тебе да помагашь на тѣзи които сѫ многина или на тѣзи които нѣматъ никаква сила: помогни намъ, Господи Боже нашъ; защото на тебе уповахме, и [и]съ твоето име идохме противъ това множество. Господи, ти си Богъ нашъ: да се не прѣукрѣпи человѣкъ противъ тебе. (12) И [к]порази Господь Етиопянитѣ прѣдъ Аса и прѣдъ Юда; и побѣгнаха Етиопянитѣ. (13) А Аса и людетѣ които бѣха съ него гониха ги [л]дори до Гераръ; и паднаха отъ Етиопянитѣ толкозъ щото не могоха вече да се съвзематъ, защото се изтриха прѣдъ Господа и прѣдъ неговото воинство; и взеха користи твърдѣ много. (14) И поразиха всичкитѣ градове около Гераръ, защото [м]страхътъ Господенъ нападна върхъ тѣхъ; и оплѣниха всичкитѣ градове, защото имаше въ тѣхъ користи много. (15) Поразиха още и шатритѣ на скотоветѣ, и взеха много овци и камили, и върнаха се въ Ерусалимъ.

ГЛАВА 15.

Тогазъ [а]дойде Духъ Божий на Азария Одидовия синъ; (2) и излѣзе да посрѣщне Аса и рече му: Чуйте ме, Асо и всички Юдо и Вениамине: [б]Господь е съ васъ когато вие сте съ него; и [в]ако го търсите, ще се намѣри у васъ; [г]ако ли го оставите, ще ви остави. (3) [д]Много врѣме *стоя* Израиль безъ истиннаго Бога, и [е]безъ священикъ поучаващъ, и безъ законъ; (4) но [ж]когато въ утѣснението си се обърнаха къмъ Господа Бога Израилева и го потърсиха, намѣри имъ се. (5) И [з]въ онѣзи врѣмена нѣмаше миръ на исходящия и на входящия, но бѣха голѣми метежи между всичкитѣ жители на мѣстата. (6) И [и]съкрушаваше се народъ отъ народъ, и градъ отъ градъ; защото Богъ ги смущаваше съ всѣкакво утѣснение. (7) А вие се укрѣпявайте, и да не ослабватъ рѫцѣтѣ ви; защото ще има мъзда за дѣлото ви.

(8) И когато чу Аса тѣзи думи и пророчеството на Одида пророка, укрѣпи се, и отмахна мерзоститѣ отъ всичката земя на Юда и на Вениамина и отъ градоветѣ [к]които бѣ взелъ отъ гората Ефремъ, и поднови олтаря Господенъ който е отпрѣдъ на прѣдхрамието Господне. (9) И събра всичкия Юда и Вениамина, и [л]които живѣеха съ тѣхъ пришелци отъ Ефрема и Манасия и отъ Симеона; защото многина отъ Израиля прибѣгнаха при него като видѣха че Господь неговий Богъ бѣ съ него. (10) И събраха се въ Ерусалимъ въ третия мѣсецъ, въ петнадесетото лѣто на

а 3 Цар. 15;8, и дрг.
б Виж. 3 Цар. 15;14. Гл. 15;17.
в Изх. 34;13.
г 3 Цар. 11;7.
д Гл. 16;8.
е Ис. Нав. 15;44.
ж Изх. 14;10. Гл. 13;14. Псал. 22;5.
з 1 Цар. 14;6.
и 1 Цар. 17;45. Прит. 18;10.
к Гл. 13;15.
л Бит. 10;19. 20;1.
м Бит. 35;5. Гл. 17;10.

а Числа 24;2. Сѫд. 3;10. Гл. 20;14. 24;20.
б Як. 4;8.
в Ст. 4 и 15. 1 Лѣт. 28;9. Гл. 33;12,13. Иер. 29;13. Мат. 7;7.
г Гл. 24;20.
д Осия 3;4.
е Лев. 10;11.
ж Втор. 4;29.
з Сѫд. 5;6.
и Мат. 24;7.
к Гл. 13;19.
л Гл. 11;16.

царуването на Аса. (11) И [м]принесоха жъртви Господу въ онзи день [н]отъ користитѣ *които* доносиха, седемстотинъ говеда и седемь тисящи овци. (12) И [о]влѣзоха въ завѣтъ да потърсятъ Господа Бога на отцитѣ си съ всичкото си сърдце и съ всичката си душа, (13) и [п]всѣки който не потърси Господа Бога Израилева [р]да се умъртвява отъ малъкъ до голѣмъ, отъ мжжъ до жена. (14) И заклеха се Господу съ голѣмъ гласъ, и съ въсклицание, и съ тржби, и съ рогове. (15) И всичкий Юда се развесели заради клетвата; защото се заклеха съ всичкото си сърдце, [с]и потърсиха го съ всичката си воля, и намѣри имъ се. И даде имъ Господь покой отъ всѣкждѣ.

(16) А [т]още и майка си Мааха отхвърли царь Аса отъ да е царица, понеже направи идолъ на Ашера; и насѣче Аса идола ѝ, и стри *го*, и изгори *го* въ потока Кедронъ. (17) Но [у]високитѣ мѣста не се отмахнаха отъ Израиля, сърдцето обаче на Аса бѣ съвършено прѣзъ всичкитѣ му дни. (18) И донесе въ дома Божий посвещенията на отца си, и своитѣ си посвещения, сребро, и злато, и съсжди. (19) И не стана бранъ до тридесеть и петото лѣто на царуването на Аса.

ГЛАВА 16.

Въ тридесеть и шестото лѣто на царуването на Аса, [а]Вааса Израилевьтъ царь възлѣзе противъ Юда та съгради Рама, [б]за да не оставя никого да излиза нито да влиза при Аса Юдиния царь.

(2) Тогазъ Аса извади сребро и злато изъ съкровищата на дома Господень и на царския домъ та проводи на Венадада Сирийския царь който живѣеше въ Дамаскъ, и рече: (3) Договоръ *има* между мене и тебе и между отца ми и отца ти: ето, пратихъ ти сребро и злато: иди, развали уговора си съ Вааса Израилевия царь, за да се оттегли отъ мене. (4) И послуша Венададъ царь Аса та проводи началницитѣ на силитѣ си противъ градоветѣ на Израиля, и поразиха Иионъ, и Данъ, и Авелъ-маимъ, и всичкитѣ житници на Нефталимовитѣ градове.

(5) И като чу Вааса, прѣстана да гради Рама, и остави дѣлото си. (6) А царь Аса взе съ себе си всичкия Юда, та дигнаха каменетѣ на Рама и дървата ѝ съ които градѣше Вааса; и съ тѣхъ съгради Гава и Масфа.

(7) А въ онова врѣме [в]Ананий гледачьтъ отиде при Аса Юдиния царь та му рече: [г]Понеже си уповалъ на Сирийския царь, и не си уповалъ на Господа Бога твоего, за това избѣгна воинството на Сирийския царь изъ ржката ти. (8) [д]Етиопянитѣ и [е]Ливиянитѣ не бѣха ли голѣмо воинство, съ многочислени колесници и конници? и понеже упова ти на Господа, прѣдаде ги въ ржката ти. (9) Защото [ж]очитѣ Господни прѣтичатъ прѣзъ всичката земя, за да се покаже силенъ за онѣзи които иматъ сърдцето си съвършено къмъ него. Въ това [з]си сторилъ безумие; за това отъ нинѣ [и]ще имашъ боеве. (10) И разгнѣви се Аса на гледача, и [к]тури го въ тъмница, защото се разсърди противъ него за това. И утѣсни Аса *нѣколко* отъ людетѣ въ онова врѣме.

(11) И, [л]ето, дѣянията на Аса, първитѣ и послѣднитѣ, ето, писани сж въ Книгата на Царетѣ на Юда и на Израиля.

(12) А въ тридесеть и деветото лѣто на царуването на Аса хвана го болесть въ нозѣтѣ додѣто стана болестьта му твърдѣ тежка; [м]нито въ болестьта си обаче потърси Господа, но лѣкаритѣ. (13) И [н]заспа Аса съ отцитѣ си; и умрѣ въ четиридесеть и първото лѣто на царуването си. (14) И погребоха го въ гроба му който си изкопа въ Давидовия градъ, и туриха го на одъръ [о]пълненъ съ благовонно и различни изпроварени аромати; и [п]направиха за него много голѣмо горене *отъ аромати*.

ГЛАВА 17

А въцари се вмѣсто него [а]Иосафатъ синъ му, и укрѣпи се противъ Израиля. (2) И тури сили въ всичкитѣ оградени Юдини градове, и

м Гл. 14;15
н Гл. 14;13
о 4 Цар 23;3 Гл. 34,31 Неем. 10;29
п Изх. 22;20
р Втор 13;5.9,15
с Ст. 2
т 3 Цар 15;13
у Гл. 14;3,5 3 Цар. 15;14, и дрг

—

а 3 Цар. 15;17, и дрг.
б Гл. 15;9.
в 3 Цар. 16:1. Гл. 19;2.
г Иса. 31;1. Иер. 17;5.
д Гл. 14;9.
е Гл. 12;3.
ж Иовъ 34:21 Прит. 5;21. 15;3. Иер. 16;17. 32;19. Зах. 4;10.
з 1 Цар. 13;13.
и 3 Цар. 15;32.
к Гл. 18;26. Иер. 20;2. Мат. 14;3.
л 3 Цар. 15;23.
м Иер. 17;5.
н 3 Цар. 15;24.
о Бит. 50;2. Мар. 16· Иоан. 19;39,40.
п Гл. 21;19. Иер. 34;5.

—

а 3 Цар. 15;24.

поставя стражи въ Юдината земя и въ Ефре-
мовитѣ градове [б]които бѣ прѣвзелъ Аса баща
му. (3) И Господь бѣ съ Иосафата, понеже
ходи въ първитѣ пѫтища на Давида отца си,
и не потърси Ваалимитѣ, (4) но Бога на отца
си потърси, и въ неговитѣ заповѣди ходи, а
[в]не споредъ дѣлата на Израиля. (5) За това
утвърди Господь царството въ рѫката му; и
всичкий Юда [г]даде дарове на Иосафата; и
[д]придоби богатство и голѣма слава. (6) И възне-
си се сърдцето му въ пѫтищата Господни;
и още [е]отнахна високитѣ мѣста и Ашеритѣ
отъ Юда.

(7) А въ третото лѣто на царуването си про-
води началницитѣ си Венхаила, и Авдия, и
Захария, и Натанаила, и Михаия [ж]да по-
учаватъ въ Юдинитѣ градове, (8) и съ тѣхъ
Левититѣ Семаия, и Натанаия, и Зевадия, и
Асаила, и Семирамота, и Ионатана, и Адония,
и Товия, и Товадония, Левититѣ, и съ тѣхъ
Елисама и Иорама свещеницитѣ. (9) И [з]поуча-
ваха въ Юда, имаще съ себе си книгата на
закона Господень, и обхождаха всичкитѣ Юди-
ни градове та поучаваха людетѣ.

(10) И [и]нападна страхъ Господень на всич-
китѣ царства на земитѣ които бѣха около Юда;
и не ратуваха противъ Иосафата. (11) И отъ
Филистимцитѣ [к]донесоха дарове на Иосафата,
и данъ сребро: Аравянитѣ още му докараха
стада, овни седемь тисящи и седемстотинъ и
яреци седемь тисящи и седемстотинъ. (12) И
напрѣдваше Иосафатъ и се увеличаваше твър-
дѣ много; и съгради въ Юда твърдѣли и гра-
дове на житници. (13) И имаше много работа
въ Юдинитѣ градове, и мѫже ратници, силни
съ крѣпость, въ Ерусалимъ.

(14) А изчисленнето имъ бѣ това, споредъ
домоветѣ на отечествията имъ отъ Юда, ти-
сященачалници: Адна началникътъ, и съ него,
силни съ крѣпость, триста тисящи. (15) И
слѣдъ него Иоананъ началникътъ, и съ него
двѣстѣ и осемдесеть тисящи. (16) И слѣдъ него
Амасия Зехриевътъ синъ, [л]който доброволно
принесе себе си Господу, и съ него двѣстѣ
тисящи силни съ крѣпость. (17) А отъ Вениа-
мина, силенъ съ крѣпость, Елиада, и съ него
двѣстѣ тисящи орѫжени съ лѫкове и щитче-
та. (18) И слѣдъ него Иозавадъ, и съ него
сто и осемдесеть тисящи орѫжани за бранъ.

(19) Тѣзи бѣха които слугуваха на царя,
[м]освѣнъ онѣзи които тури царьтъ въ ограде-
нитѣ градове въ всичкия Юда.

ГЛАВА 18.

И [а]имаше Иосафатъ богатство и слава мно-
го; и [б]направи сватовство съ Ахаава. (2) И
[в]слѣдъ години слѣзе при Ахаава въ Самария.
И закла Ахаавъ овци и говеда изобилно за
него и за людетѣ които бѣха съ него; и прѣ-
дума го да възлѣзе въ Рамотъ-галаадъ. (3) И
рече Ахаавъ Израилевътъ царь на Иосафата
Юдиния царь: Дохождашъ ли съ мене въ
Рамотъ-галаадъ? И той му отговори: Азъ съмъ
както ти, и людетѣ ми както твоитѣ люде; и
ще бѫдемъ съ тебе въ боя.

(4) И рече Иосафатъ на Израилевия царь:
[г]Попитай днесь, моля, словото Господне. (5) И
събра Израилевътъ царь пророцитѣ, четири-
стотинъ мѫже, та имъ рече: Да идемъ ли въ
Рамотъ-галаадъ за да ратуваме? или да не
ида? А тѣ рекоха: Възлѣзъ, и ще *го* прѣда-
де Богъ въ рѫката на царя.

(6) И рече Иосафатъ: Нѣма ли тукъ още
нѣкой пророкъ Господень за да попитаме
чрѣзъ него? (7) И рече Израилевътъ царь на
Иосафата: Има още единъ человѣкъ чрѣзъ
кого можемъ да попитаме Господа; но азъ
го мразя, защото не пророчествува добро за
мене, но всѣкога зло: Михей е, синътъ на
Иемла. И рече Иосафатъ: Да не дума царьтъ
така.

(8) И повика Израилевътъ царь единъ ско-
пецъ та рече: Доведи скоро Михея сина на
Иемла. (9) А Израилевътъ царь и Иосафатъ
Юдинътъ царь седѣха, всѣки на прѣстола си,
облѣчени съ одежди, и седѣха на открито
мѣсто при входа на Самарийската порта; и
всичкитѣ пророци пророкуваха прѣдъ тѣхъ.
(10) И Седекия синътъ на Хенаана бѣше си
направилъ желѣзни рогове, и рече: Така го-
вори Господь: Съ тѣзи ще избодешъ Сирий-
цитѣ додѣ ги свършишъ. (11) И всичкитѣ про-
роци пророкуваха така, и казаха: Възлѣзъ
въ Рамотъ-галаадъ, и ще имашъ добъръ
успѣхъ; защото Господь ще *го* прѣдаде въ
рѫката на царя.

(12) А вѣстительтъ който отиде да повика

б Гл. 15;8.
в 3 Цар. 12;28.
г 1 Цар. 10;27. 3 Цар. 10;25.
д 3 Цар. 10;27. Гл. 18;1.
е 3 Цар. 22;43. Гл. 15;17. 19;3. 20;33.
ж Гл. 15;3.
з Гл. 35;3. Неем. 8;7.
и Бит. 35;5.
к 4 Цар. 8;2.
л Сѫд. 5;2,9.
м Ст. 2.
а Гл. 17;5.
б 4 Цар. 8;18.
в 3 Цар. 22;2, и дрг.
г 1 Цар. 23;2,4,9. 2 Цар. 2;1.

Михея говори му и рече: Ето, думитѣ на пророцитѣ изъ едни уста сѫ добри за царя; моля прочее и твоето слово да е както на единого отъ тѣхъ, и говори доброто. (13) А Михей рече: Живъ Господь, [д]което рече Богъ мой, него ще говоря.

(14) И тъй, дойде при царя; и рече му царьтъ: Михее, да идемъ ли въ Рамотъ-галаадъ на бой? или да не ида? А той рече: Възлѣзте, и що имате добъръ успѣхъ; защото ще се прѣдаде въ рѫката ви. (15) И рече му царьтъ: До колко пѫти ще те заклевамъ да ми не говоришъ друго освѣнъ истината въ име Господне? (16) А той рече: Видѣхъ всичкия Израиля разпръснатъ по горитѣ като овци които нѣматъ овчарь; и рече Господь: Тѣ нѣматъ господарь: нека се върнатъ всѣки въ дома си съ миръ. (17) И рече Израилевий царь Иосафату: Не рекохъ ли ти че не ще да прорече добро за мене, но зло? (18) И *Михей* рече: Чуйте прочее словото Господне: Видѣхъ Господа че седи на прѣстола си, и всичкото небесно воинство че прѣдстои около него отдѣсно и отлѣво му. (19) И рече Господь: Кой ще прѣлъсти Ахаава Израилевия царь за да възлѣзе и да падне въ Рамотъ-галаадъ? И единъ говори и рече така, а другъ инакъ. (20) И [е]излѣзе единъ духъ та застана прѣдъ Господа и рече: Азъ ще го прѣлъстя. И рече му Господь: Какъ? (21) И рече: Ще излѣза и ще бѫда лъжливъ духъ въ устата на всичкитѣ му пророци. И рече *Господь:* Ще прѣлъстишъ, още и ще сполучишъ: излѣзъ та направи така. (22) И сега, ето, [ж]Господь тури духъ лъжливъ въ устата на тѣзи твои пророци; но Господь говори зло за тебе.

(23) Тогазъ се приближи Седекия синътъ на Ханаана [з]та плесна Михея въ ланитата, и рече: Прѣзъ кой пѫть прѣмина духътъ Господень отъ мене за да говори на тебе? (24) И рече Михей: Ето, ще видишъ въ който день ще влазяшъ изъ клѣть въ клѣть за да се укриешъ.

(25) И рече Израилевий царь: Хванете Михея та го върнете при Амона градския началникъ и при Иоаса царския синъ, (26) и речете: Така говори царьтъ: [и]Турете тогозъ въ тъмницата, и хранете го съ хлѣбъ печаленъ и съ вода печална додѣ се върна съ миръ.

(27) И рече Михей: Ако наистина се върнешъ съ миръ, то Господь не е говорилъ чрѣзъ мене. И рече: Чуйте вие, всички люде.

(28) И възлѣзе Израилевътъ царь и Иосафатъ Юдинътъ царь въ Рамотъ-галаадъ. (29) И рече Израилевий царь Иосафату: Азъ ще се прѣлича и ще влѣза въ сражението; а ти облѣчи одеждитѣ си. И прѣличи се Израилевий царь, та влѣзоха въ сражението. (30) А Сирийский царь бѣ заповѣдалъ на началницитѣ на колесницитѣ си и рекълъ: Не се бийте *нито* съ малъкъ нито съ голѣмъ, но само съ Израилевия царь. (31) И като видѣха началницитѣ на колесницитѣ Иосафата, тогазъ тѣ рекоха: Този е Израилевътъ царь; и обиколиха го за да *го* ударятъ. Но Иосафатъ извика; и помогна му Господь, и отвърна ги Богъ отъ него. (32) И като видѣха началницитѣ на колесницитѣ че не бѣше Израилевътъ царь, върнаха се отъ да го гонятъ. (33) А единъ человѣкъ устрѣли безъ да мѣри и удари Израилевия царь между ставитѣ на бронята; а той рече на колесничника: Завърни рѫката си и ме изведи изъ воинството, защото се раних. (34) И сражението стана голѣмо въ онзи день; а Израилевий царь се удържа на колесницата срѣщу Сирийцитѣ дори до вечерьта; и около захождането на слънцето умрѣ.

ГЛАВА 19.

И върна се Иосафатъ Юдинътъ царь въ дома си съ миръ въ Ерусалимъ. (2) И излѣзе Ииуй Ананиевътъ синъ, [а]гледачътъ, да го посрѣщне, и рече на царь Иосафата: На нечестивия ли помагашъ, и [б]тѣзи ли които мразятъ Господа обичашъ? Поради това [в]гнѣвъ отъ Господа има върхъ тебе. (3) Но [г]намѣриха се въ тебе добри работи, защото отмахна ти Ашеритѣ отъ земята, и [д]направи сърдцето си за да търсишъ Бога.

(4) И насели се Иосафатъ въ Ерусалимъ: сетнѣ излѣзе пакъ при людетѣ отъ Вирсавее до гората Ефремъ та ги обърна къмъ Господа Бога на отцитѣ имъ. (5) И постави сѫдии въ земята въ всичкитѣ оградени Юдини градове, въ всѣки градъ. (6) И рече на сѫдиитѣ: Гледайте що правите вие, защото [е]не сѫдите за

д Числа 22;18,20,35. 23;12,26. 24;13. 3 Цар. 22;14.
е Иов. 1;6.
ж Иов. 12;16. Иса. 19;14. Иез. 14;9.
з Иор. 20;2. Мар. 14;65. Дѣян. 23;2.
и Гл. 16;10.

а 1 Цар. 9;9.
б Псал. 139;21.
в Гл. 32;25.
г Гл. 17;4,6. Виж. Гл. 12;12.
д Гл. 30;19. Езд. 7;10.
е Втор. 1;17.

человѣка, но за Господа [ж]който е съ васъ въ сѫдбата. (7) За това нека е върху васъ страхътъ Господенъ: внимавайте въ дѣянията си; защото [з]нѣма неправда при Господа Бога нашего, [и]нито лицеприятие, нито дароприятие. (8) Още и въ Ерусалимъ [к]постави Иосафатъ отъ Левититѣ и свещенницитѣ и отъ началницитѣ на Израилевитѣ отечества за сѫда Господенъ и за прѣпиранията; и върнаха се въ Ерусалимъ. (9) И заповѣда имъ и рече: Така ще правите [л]съ страхъ Господенъ, вѣрно, и съ съвършено сърдце. (10) И [м]каквото годѣ прѣпиране ако дойде при васъ отъ братята ви които живѣятъ въ градоветѣ си, между кръвь и кръвь, между законъ и заповѣдь, повелѣния и узаконения, ще ги увѣщавате да не ставатъ повинни Господу, [н]та дойде гнѣвъ [о]върхъ васъ и върхъ братята ви: така правете и нѣма да станете повинни. (11) И, ето, Амария първосвещенникътъ ще бѫде надъ васъ [п]въ всѣко дѣло Господне, и Зевадия Исмаиловътъ синъ, началникътъ на Юдиния домъ, въ всѣко царско дѣло, а Левититѣ ще бѫдатъ надзиратели прѣдъ васъ. Бѫдете мѫжественни, и дѣйствувайте; и Господь ще бѫде [р]съ добрия.

ГЛАВА 20.

А слѣдъ това дойдоха противъ Иосафата Моавовитѣ синове и Амоновитѣ синове, и съ тѣхъ отъ [*]Амонцитѣ, за да ратуватъ. (2) И дойдоха та извѣстиха Иосафату и рекоха: Голѣмо множество иде противъ тебе изъ оттатъкъ морето, отъ Сирия; и, ето, сѫ [а]въ Асасонъ-тамаръ, който е [б]Енгади. (3) И уплаши се Иосафатъ, и даде себе си за [в]да търси Господа, и [г]прогласи постъ по всичкия Юда. (4) И събраха се Юдинитѣ мѫже за да искатъ помощь отъ Господа; още и отъ всичкитѣ Юдини градове дойдоха за да търсятъ Господа.

(5) И застана Иосафатъ посрѣдъ Юдиното и Ерусалимското събрание, въ дома Господенъ прѣдъ новия дворъ (6) та рече: Господи Боже на отцитѣ ни, не си ли ти [д]Богъ който си на небето? и не си ли [е]ти който владѣешъ надъ всичкитѣ царства на народитѣ? и не е ли [ж]въ рѫката ти силата и крѣпостьта, и никой не може да ти се съпротиви? (7) Не си ли [з]ти Богъ нашъ [и]който си изпѫдилъ жителитѣ на тази земя прѣдъ людетѣ си Израиля, и далъ си я на сѣмето [к]на възлюбленаго си Авраама въ вѣкъ? (8) И населиха се въ нея, и съградиха ти светилище въ нея за името ти, и рекоха: (9) [л]Ако нападне върхъ насъ зло,— мечь, сѫдъ, или моръ, или гладъ,— та застанемъ прѣдъ този домъ и прѣдъ тебе, (защото [м]името ти е въ този домъ,) и възопиемъ къмъ тебе въ скърбьта си, тогазъ ще послушашъ и помогнешъ. (10) И сега, ето Амоновитѣ и Моавовитѣ синове, и онѣзи отъ гората Сиръ къмъ [н]които не си оставилъ Израиля да отиде когато идѣха отъ Египетската земя, но [о]се уклониха отъ тѣхъ и не ги изтрѣбиха, (11) и ето какъ ни въздаватъ и [п]идатъ да ни изпѫдятъ отъ наслѣдието ти което си далъ да наслѣдимъ. (12) Боже нашъ, [р]не щешъ ли да ги сѫдишъ? защото нѣма сила въ насъ за да противостоимъ на това голѣмо множество което иде върхѫ насъ, и не знаемъ що да правимъ; [с]но къмъ тебе сѫ очитѣ ни.

(13) И стоеше всичкий Юда прѣдъ Господа съ челядитѣ си, женитѣ си, и синоветѣ си. (14) Тогазъ [т]дойде Духъ Господенъ на Яазиила Захариина синъ, (*а Захария* синъ на Венаия, *а Венаия* синъ на Иеиила, *а Иеиилъ* синъ на Матания,) Левитина, отъ Асафовитѣ синове, всрѣдъ събранието; (15) и рече: Слушайте, всички Юдо, и жители Ерусалимски, и ти царю Иосафате: така говори Господь вамъ; [у]Не бойте се вие, нито да се уплашите отъ лицето на това голѣмо множество; за-

---

ж Псал. 82;1. Екл. 5;8.
з Втор. 32;4. Рим. 9;14.
и Втор. 10;17 Иовъ 34;19. Дѣян. 10;34. Рим. 2;11. Гал. 2;6. Ефес. 6;9. Кол. 3;25. 1 Пет. 1;17
к Втор. 16;18. Гл. 17;8.
л 2 Цар. 23;3.
м Втор. 17;8, и друг
н Числа 16;46.
о Иез. 3;18.
п 1 Лѣт. 26;30.
р Гл. 15;2.

—

Или, Маонци. Виж. Ст. 10. Гл. 26;7.
а Бит. 14;7
б Ис. Нав. 15;62.
в Гл. 19;3.
г Езд. 8;21. Иер. 36;9. Ион. 3;5.
д Втор. 4;39. Ис. Нав. 2;11. 3 Цар. 8;23 Мат. 6;9.
е Псал. 47;2,8. Дан. 4;17. 25;32.
ж 1 Лѣт. 29;12. Псал. 62;11. Мат. 6;13.
з Бит. 17;7. Изх. 6;7.
и Псал. 44;2.
к Иса. 41;8. Як. 2;23.
л 3 Цар. 8;33,37. Гл. 6;28-30.
м Гл. 6;20.
н Втор. 2;4,9,19.
о Числа 20;21.
п Псал. 83;12.
р 1 Цар. 3;13.
с Псал. 25;15. 121;1,2. 123;1,2. 141;8.
т Числа 11;25,26. 24;2. Гл. 15;1. 24;20.
у Изх. 14;13,14. Втор. 1;29,30. 31;6,8. Гл. 32;7.

щото боятъ не е вашъ но Божий (16)Слѣзте
утрѣ противъ тѣхъ ето, възхождатъ прѣзъ
възхода Асисъ, и ще ги намѣрите при края
на потока, прѣдъ пустинята Иерунлъ.(17)*ф*Нѣ-
ма да се биете вие въ този *бой* прѣдстанете,
стойте, и вижте спасението Господне съ васъ,
Юдо и Ерусалиме не бойте се, нито да се
устрашите утрѣ излѣзте противъ тѣхъ; и
*х*Господь е съ васъ. (18) И *ч*наведе се Иоса-
фатъ съ лице до земята, и всичкий Юда и
Ерусалимскитѣ жители паднаха прѣдъ Господа
та се поклониха Господу (19) И станаха Ле-
вититѣ. отъ синоветѣ на Каатовцитѣ и отъ си-
новетѣ на Кореевцитѣ, да хвалятъ Господа
Бога Израилева съ гласъ много възвишенъ.
(20) И станаха на утриньта та излѣзоха
къмъ пустинята Текуе; и когато излѣзоха за-
стана Иосафатъ та рече: Слушайте ме, Юдо
и жители Ерусалимски: *ч*вѣрвайте въ Господа
Бога вашего, и ще се утвърдите: вѣрвайте
пророцитѣ му, и ще имате добъръ успѣхъ.
(21) И като се съвѣтва съ людетѣ нареди пѣв-
ци *да пѣятъ* Господу, и *щ*да пѣснословятъ
великолѣпието на светинята *му* като излѣзатъ
прѣдъ воинството, и да говорятъ: *щ*Славосло-
вете Господа, *ъ*защото милостьта му е въ вѣкъ.
(22) И когато начнаха да пѣятъ и да пѣ-
снословятъ, *ь*Господь постави засади противъ
Амоновитѣ и Моавовитѣ синове, и противъ
онѣзи отъ горатѣ Сиръ що бѣха дошли върхъ
Юда, и се удариха. (23) Защото станаха Амо-
новитѣ и Моавовитѣ синове върхъ жителитѣ
на горята Сиръ за да *ги* изтрѣбятъ и зали-
чатъ. и като свършиха жителитѣ на Сиръ
помогнаха си помежду си да се изтрѣбятъ.
(24) А Юда като отиде до стражата на пу-
стинята погледна къмъ множеството, и, ето,
бѣха мъртви тѣла паднали на земята, и ни-
кой не бѣше се избавилъ (25) И когато дой-
доха Иосафатъ и людетѣ му за да ги оберать,
намѣриха между мъртвитѣ имъ тѣла твърдѣ
много богатство и скъпи съсжди, и взеха си
толкозъ щото не можеха да *ги* прѣносятъ; и
три дни обираха, защото користитѣ бѣха мно-
го (26) И въ четвъртия день се събраха въ
Дола на Благословението, защото тамъ благо-
словиха Господа; за това се нарече името на
онова мѣсто Долъ на Благословение дори до
този день.
(27) Тогазъ всичкитѣ Юдини и Ерусалимски
мъже, и Иосафатъ прѣдъ тѣхъ, тръгнаха да
се върнатъ въ Ерусалимъ съ веселие; защо-
то ги *ѣ*развесели Господь за неприятелитѣ имъ.
(28) И дойдоха въ Ерусалимъ съ псалтири и
китари и тржби въ дома Господенъ. (29) И
*ю*нападна страхъ Божий на всичкитѣ царства
на *онѣзъ* мѣста когато чуха че Господь ратува
противъ неприятелитѣ на Израиля. (30) И
умири се царството Иосафатово; защото *я*не-
говий Богъ му даде покой отъ всѣкждѣ.
(31) И *ѧ*царува Иосафатъ надъ Юда. Три-
десеть и петь години на възрасть бѣ когато
се въцари, и царува двадесеть и петь години
въ Ерусалимъ И името на майка му бѣ Азу-
ва, дъщеря на Силея. (32) И ходи въ пжтя
на Аса отца си, и не се уклони отъ него,
и правѣше което бѣ право прѣдъ Господа.
(33) Но *ѩ*високитѣ мѣста не се отмахнаха;
защото людетѣ *а*не бѣха още оправили сърд-
цата си къмъ Бога на отцитѣ си.
(34) А останалитѣ дѣяния на Иосафата, пър-
витѣ и послѣднитѣ, ето, писани сж въ словата
на Иуя Ананиевия синъ, *б*който се споме-
пува въ Книгата на Израилевитѣ Царе.
(35) А слѣдъ това *в*съедини се Иосафатъ
Юдинъ царь съ Охозия Израилевия царь,
на когото дѣлата бѣха нечестиви. (36) И съ-
едини се съ него за да направятъ кораби
които да идатъ въ Тарсисъ; и направиха ко-
рабитѣ въ Есионъ-гаверъ. (37) Тогазъ Елие-
зеръ Додовъ синъ, отъ Марисa, пророче-
ствува противъ Иосафата и рече: Понеже
си се съединилъ съ Охозия, Господь сътри
дѣлата ти. И *г*строшиха се корабитѣ, и не
могоха да идатъ *д*въ Тарсисъ.

ГЛАВА 21.

И *а*заспа Иосафатъ съ отцитѣ си и погребе
се съ отцитѣ си въ Давидовия градъ; и въ-
цари се вмѣсто него Иорамъ синъ му.
(2) И имаше братя, Иосафатови синове, Аза-
рия, и Иехиила, и Захария, и Азария, и
Михаила, и Сафатия: всички тѣзи бѣха си-

ф Изх 14;13.14
х Числа 14;9
Гл 15;2 32;8
ч Изх 4;31
ч Иса. 7;9
щ 1 Лѣт 16;29.
щ 1 Лѣт 16;34
Псал. 136;1.
ъ 1 Лѣт.16;41. Гл.5;13.
7;3,6.
ь Сжд. 7;22. 1 Цар.
14;20.
ѣ Неем. 12;43.
ю Гл. 17;10.
я Гл. 15;15 Иов
34;29.
ѧ 3 Цар.22;41, и drг
ѩ Виж. Гл. 17;6.
а Гл. 12;14. 19;3
б 3 Цар. 16;1,7
в 3 Цар. 22;49,50.
г 3 Цар. 22;49.
д Гл. 9;21.

—

а 3 Цар. 22;51.

нове на Иосафата Израилевия царь. (3) И даде имъ баща имъ много дарове,— сребро, и злато, и многоцѣнни нѣща, съ градове оградени въ Юда; но царството даде на Иорама, понеже бѣ първороденъ. (4) А когато се възвиси Иорамъ въ царството на отца си и се утвърди, уби всичкитѣ си братя съ мечь, и *нѣколцина* още отъ Израилевитѣ началници.

(5) [б]Тридесеть и двѣ години на възрасть бѣ Иорамъ когато се въцари, и царува осемь години въ Ерусалимъ. (6) И ходи въ пжтя на Израилевитѣ царе както направи Ахаавовътъ домъ (защото [в]жена му бѣше Ахаавова дъщеря,) и стори зло прѣдъ Господа. (7) Но Господь не рачи да изтрѣби Давидовия домъ, заради завѣта който направи съ Давида, и защото рече че ще дада свѣтилникъ нему и [г]на синовѣтѣ му за всегда.

(8) [д]Въ неговитѣ дни отстжпи Едомъ отъ подъ ржката на Юда та постави царь надъ себе си. (9) И замина Иорамъ съ началницитѣ си, и всичкитѣ колесници съ него; и стана прѣзъ нощь та порази Едомцитѣ, които бѣха го заобиколили, и началницитѣ на колесницитѣ. (10) Така отстжпи Едомъ отъ подъ ржката на Юда дори до този день. Тогазъ въ истото врѣме отстжпи и Ливна отъ подъ ржката му, понеже остави Господа Бога на отцитѣ си.

(11) Той направи и високи мѣста по горитѣ на Юда, и направи Ерусалимскитѣ жители [е]да блудствуватъ, и разврати Юда. (12) И дойде до него писмо отъ Илия пророка което казваше: Така говори Господь Богъ на Давида отца ти: Понеже не ходи ти въ пжтищата на баща си Иосафата и въ пжтищата на Аса Юдиния царь, (13) но ходи въ пжтя на Израилевитѣ царе, и [ж]направи Юда и Ерусалимскитѣ жители [з]да блудствуватъ [и]по блудовѣтѣ на Ахаавовия домъ, още [к]си избилъ и братята си, дома на отца си, по-добритѣ отъ тебе, (14) ето, Господь ще порази съ голѣма язва твоитѣ люде, и чадата ти, и женитѣ ти, и всичкия ти имотъ; (15) и ти *ще бждешь поразенъ* съ голѣми болести, [л]съ болесть въ чрѣвата си, додѣто ти излѣзатъ чрѣвата отъ болестьта отъ день на день.

(16) [м]Подигна още Господь противъ Иорама духа на Филистимцитѣ, и на Аравянитѣ, които сж близу до Етиопянитѣ. (17) и възлѣзоха противъ Юда, и се устромиха на него, и разграбиха всичкия имотъ що се намѣри въ царския домъ, [н]и синовѣтѣ му още, и женитѣ му, щото не му остана *другъ* синъ освѣнъ Иоахаза най-младия отъ синовѣтѣ му. (18) И слѣдъ всичко това порази го Господь [о]отъ чрѣвата му съ болесть неизцѣлима; (19) и като се мина врѣме, слѣдъ изтичането на двѣ години излѣзоха му чрѣвата отъ болестьта му; и умрѣ съ люти болѣдувания. А людетѣ му не му направиха горене *отъ ароматы* [п]споредъ горенето за отцитѣ му. (20) Тридесеть и двѣ години на възрасть бѣ когато се въцари, и царува въ Ерусалимъ осемь години, и отиде нежелаемъ; и погребоха го въ града Давидовъ, но не въ царскитѣ гробища.

ГЛАВА 22.

И Ерусалимскитѣ жители направиха царь вмѣсто него [а]Охозия най-младия му синъ; защото [б]пълковетѣ които дойдоха съ Аравянитѣ въ стана бѣха убили всичкитѣ по-старии. И въцари се Охозия синътъ на Иорама Юдиния царь. (2) [в]Четиридесеть и двѣ години на възрасть бѣ Охозия когато се въцари, и царува една година въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ [г]Готолия, дъщеря на Амрия. (3) И той ходи въ пжтищата на Ахаавовия домъ; защото съвѣтница му бѣше майка му за да нечествува. (4) И стори зло прѣдъ Господа както Ахаавовътъ домъ; защото слѣдъ смъртьта на баща му тѣ му бѣха съвѣтници за погубленето му. (5) И чрѣзъ тѣхнитѣ съвѣти [д]отиде съ Иорама сина на Ахаава, Израилевия царь, на бой противъ Азаила Сирийския царь въ Рамотъ-галаадъ; и поразиха Сирийцитѣ Иорама. (6) И [е]върна се за да се изцѣли въ Иезраелъ отъ ранитѣ що бѣха го ранили въ Рама когато ратуваше противъ Азаила Сирийския царь. И слѣзе *Азария Иорамовътъ синъ, Юдинътъ царь, за да види Иорама Ахаавовия синъ въ Иезраелъ, понеже

б 4 Цар. 8;17, и дрг.
в Гл. 22;2.
г 2 Цар. 7;12,13. 3 Цар. 11;36. 4 Цар. 8;19. Псал. 132;11, и дрг
д 4 Цар. 8;20, и дрг.
е Лев. 17;7. 20;5. Ст. 13.
ж Ст. 11.
з Изх. 34;15. Втор. 31;16.
и 3 Цар. 16;31-33. 4 Цар. 9;22.
к Ст. 4.
л Ст. 16,19.
м 3 Цар. 11;14,23.
н Гл. 24;7.
о Ст. 15.
п Гл. 16;14.
—
а 4 Цар. 8;24, и дрг. Виж. Гл. 21;17. Ст. 6.
б Гл. 21;17.
в Двадесеть и двѣ. Виж. 4 Цар. 8;26.
г Гл. 21;6.
д 4 Цар. 8;28, и дрг.
е 4 Цар. 9;15.
* Охозия, Ст. 1. Иоахазъ, Гл. 21;17.

бѣ болѣнъ. (7) И [ж]отъ Бога стана погинването на Охозия съ идването му при Иорама; защото, когато дойде, [з]излѣзе съ Иорама противъ Иуя Намесиевия синъ [и]когото помаза Господь да изтрѣби Ахаавовия домъ. (8) И [к]когато правѣше Иуй отмъщението противъ Ахаавовия домъ, [л]намѣри Юдинитѣ началници и синоветѣ на Охозиевитѣ братя, които слугуваха на Охозия, и ги уби. (9) И [м]потърси Охозия, и хванаха го като бѣ скритъ въ Самария, и доведоха го при Иуя; и убиха го, и погребоха го, защото рекоха: Синъ е на Иосафата [н]който потърси Господа съ всичкото си сърдце. И Охозиевътъ домъ нѣмаше сила да удържи вече царството.

(10) А [о]Готолия Охозиевата майка, като видѣ че умрѣ синъ ѝ, стана та изтрѣби всичкото царско сѣме на Юдиния домъ. (11) Но [п]Иосавеота дъщерята на царя взе Иоаса Охозиевия синъ та го открадна отсрѣдъ царскитѣ синове като ги убиваха, и тури него и дойкѣта му въ ложницата. Така Иосавеета дъщерята на царь Иорама, жената на Иодая свещеника, (защото бѣ сестра на Охозия,) скри го отъ лицето на Готолия, та го не уби. (12) И съ тѣхъ бѣ скритъ въ дома Божий шесть години; а Готолия царуваше върху земята.

ГЛАВА 23.

А [а]въ седмото лѣто укрѣпи се Иодай, като взе стоначалницитѣ Азария Иероамовия синъ, и Исмаила Иоанановия синъ, и Азария Оведовия синъ, и Маасия Адаиевия синъ, и Елисафата Зехриевия синъ та направи завѣтъ съ тѣхъ. (2) И обходиха Юда та събраха Левититѣ отъ всичкитѣ Юдини градове, и началницитѣ на Израилевитѣ отечествия, и дойдоха въ Ерусалимъ. (3) И всичкото събрание направи завѣтъ съ царя въ дома Божий. И рече имъ: Ето, синътъ на царя ще се въцари, [б]както говори Господь за Давидовитѣ синове. (4) Това е дѣлото което ще направите: третата часть отъ васъ, отъ свещеницитѣ и отъ Левититѣ [в]които влазяте въ сѫбота, *ще стоятъ* на праговетѣ вратари, (5) и третата часть въ царския домъ, и третата часть въ вратата на основанието, а всичкитѣ люде въ дворовете на дома Господень. (6) И никой да не влазя въ дома Господень, само свещеницитѣ и [г]които отъ Левититѣ слугуватъ, тѣ ще влазятъ; защото сѫ свети; а всичкитѣ люде да вардятъ стражата Господня. (7) И Левититѣ да обиколятъ царя, всѣки да има орѫжията си въ рѫката си; и който влѣзе въ дома, да се умъртви; и ще бѫдете съ царя когато влазя и когато излазя.

(8) И направиха Левититѣ и всичкий Юда по всичко което заповѣда Иодай свещеникътъ, и взеха всѣки мѫжетѣ си които влазяха въ сѫбота, съ тѣзи които излазяха въ сѫбота; защото Иодай свещеникътъ не разпущаше [д]отдѣленията. (9) И даде Иодай свещеникътъ на стоначалницитѣ копията и щитчетата и щитоветѣ на царь Давида които бѣха въ дома Божий. (10) И постави всичкитѣ люде, всѣки мѫжъ съ орѫжията му въ рѫката му, отъ дѣсната страна на дома дори до лѣвата страна на дома, при олтаря и храма, около царя. (11) Тогазъ изведоха царския синъ, и положиха на него вѣнеца и [е]свидѣтелството, и направиха го царь. И помазаха го Иодай и синоветѣ му, и казваха: Да е живъ царьтъ!

(12) И като чу Готолия гласа на людетѣ които тичаха и хвалѣха царя, дойде при людетѣ въ дома Господень (13) та видѣ, и, ето, царьтъ стоеше при стълпа си въ входа, и началницитѣ и трѫбитѣ при царя; и всичкитѣ люде отъ земята се радваха и трѫбѣха съ трѫбитѣ, и *пѣеха* съ музикалнитѣ орѫдия пѣвцитѣ и опѣви [ж]които бѣха изкусни да пѣснопѣятъ: тогазъ раздра Готолия дрехитѣ си и рече: Съзаклятие! съзаклятие! (14) А Иодай свещеникътъ изведе стоначалницитѣ, началницитѣ на воинството, та имъ рече: Изведете я вънъ отъ редоветѣ; и който я послѣдва, да се умъртви съ мечъ. Защото свещеникътъ бѣ рекълъ: Да я не умъртвите въ дома Господень. (15) И турнаха рѫцѣ на нея; и когато отиде въ входа на [з]вратата на конетѣ, въ царския домъ, убиха я тамъ.

(16) И направи Иодай завѣтъ между себе си и всичкитѣ люде и царя че ще бѫдятъ люде Господни. (17) И влѣзоха всичкитѣ люде въ дома на Ваала та го събориха, и олтаритѣ му и кумиритѣ му изтрошиха; и [и]Матана жреца

ж Сѫд. 14;4. 3 Цар. 12;15. Гл. 10;15.
з 4 Цар. 9;21.
и 4 Цар. 9;6,7.
к 4 Цар. 10;10,11.
л 4 Цар. 10;13,14.
м 4 Цар. 9;27.
н Гл. 17;4.
о 4 Цар. 11;1, и драг.
п 4 Цар. 11;4, и драг.

а 4 Цар. 11;4, и драг.
б 2 Цар. 7;12. 3 Цар. 2;4. 9;5. Гл. 6;16. 7;18. 21;7.
в 1 Лѣт. 9;25.
г 1 Лѣт. 23;28,29.
д Виж. 1 Лѣт. гл. 24 и 25.
е Втор. 17;18.
ж 1 Лѣт. 25;8.
з Неем. 3;28.
и Втор. 13;9.

на Ваала убиха прѣдъ олтаритѣ. (18) И нареди Иодай службитѣ на дома Господень въ ржцѣтѣ на свещенницитѣ, Левититѣ, [к]които бѣше Давидъ раздѣлилъ надъ дома Господень за да приносятъ всесъженията Господни, както е писано [л]въ закона на Моисея, съ веселие и съ пѣсни споредъ Давидовата наредба. (19) И постави [м]вратаритѣ въ вратата на дома Господень, да не влязѫ *никой* нечистъ отъ каква да е работа. (20) И [н]взе стоначалницитѣ, и князоветѣ, и началницитѣ на людетѣ, и всичкитѣ люде отъ земята, та снеха царя отъ дома Господень, и заминаха прѣзъ високитѣ врата въ царския домъ, и турнха да седне царьтъ на царския прѣстолъ. (21) И възвеселиха се всичкитѣ люде отъ земята; и градътъ се умири; а Готолия убиха съ мечь.

ГЛАВА 24.

[а]Седемъ години на възрастъ бѣ Иоасъ когато се въцари, и царува четиридесеть години въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ Савия, отъ Вирсавее. (2) И [б]стори Иоасъ което бѣ право прѣдъ Господа въ всичкитѣ дни на Иодая свещеникътъ. (3) И взе му Иодай двѣ жени; и роди синове и дъщери.

(4) И слѣдъ това дойде въ сърдцето на Иоаса да поднови дома Господень. (5) И събра свещеницитѣ и Левититѣ та имъ рече: Излѣзте въ Юдинитѣ градове та [в]съберете отъ година до година отъ всичкия Израиль сребро за поправение на дома на Бога вашего, и побързайте за това нѣщо; Левититѣ обаче не побързаха.

(6) И [г]повика царьтъ Иодая началника та му рече: Защо не си изискалъ отъ Левититѣ да съберать отъ Юда и отъ Ерусалимъ данъка [д]на Моисея раба на Господа и на събранието Израилево, за [е]скинията на свидѣтелството? (7) Защото [ж]нечестивата Готолия *и* синоветѣ и развалиха дома Божий; още и всичкитѣ [з]посвещения на дома Господень посветиха на Ваалимитѣ.

(8) [и]Направиха прочее по царска заповѣдь единъ ковчежецъ, и турнха го при вратата на дома Господень извънъ. (9) И прогласиха въ Юда и въ Ерусалимъ да приносятъ Господу [к]данъка наложения отъ Моисея раба Божий върху Израиля въ пустинята. (10) И зарадваха се всичкитѣ князове и всичкитѣ люде, и внасяха, и туряха въ ковчежеца додѣ се напълни. (11) И когато се донасяше ковчежецътъ при царскитѣ настоятели съ ржката на Левититѣ, и [л]когато тѣ виждаха че е много сребрето, дохождаше царскиятъ писецъ и настоятельтъ на първия свещеникъ та изпразднуваха ковчежеца, и доносяха та го поставяха пакъ на мѣстото му. Така правѣха отъ день на день, и събраха много сребро. (12) И даваше го царьтъ и Иодай на тѣзи които правѣха дѣлото на работенето на дома Господень, и наемаха зидари и дърводѣлци за да подновяватъ дома Господень, още и ковачи и мѣдоковачи за да поправятъ дома Господень. (13) И работѣха работницитѣ дѣлото, и съ ржката имъ успѣ дѣлото на поправянето; и докараха дома Божий въ *първото* му състояние, и утвърдиха го. (14) И като свършиха, донесоха останалото сребро прѣдъ царя и Иодая, и [м]отъ него направиха съсжди за дома Господень, съсжди за служение и всесъжение, и темянници, и златни и сребърни съсжди. И приносяха всесъжения въ дома Господень непрѣстанно прѣзъ всичкитѣ дни на Иодая.

(15) *И* остарѣ Иодай, и ситъ бѣ отъ дни, и умрѣ: сто и тридесеть години на възрасть бѣ когато умрѣ. (16) И погребоха го въ Давидовия градъ съ царетѣ, понеже стори добро въ Израиля, и къмъ Бога и дома му.

(17) А слѣдъ смъртьта на Иодая дойдоха началницитѣ Юдини та се поклониха на царя. Тогазъ царьтъ ги послуша, (18) та оставиха дома на Господа Бога на отцитѣ си, и служиха [н]на Ашеритѣ и идолитѣ; и [о]дойде гнѣвъ върхъ Юда и Ерусалимъ за това тѣхно прѣстжпление. (19) И [п]проводи имъ пророци за да ги обърнатъ къмъ Господа, и засвидѣтелствуваха противъ тѣхъ; но не дадоха слушане. (20) И [р]дойде Духъ Божий на Захария сина на Иодая свещеника, и застана надъ людетѣ и рече имъ: Така говори Богъ: [с]Защо прѣстжпвате вие заповѣдитѣ Господни? Нѣма да успѣете: [т]понеже вие оставихте Господа, и той васъ остави. (21) И направиха съзакля-

к 1 Лѣт. 23;6,30,31. 24;1
л Числа 28;2,
м 1 Лѣт. 26;1, и дрг.
н 4 Цар. 11;19
—
а 4 Цар. 11;21.
12;1, и дрг.
б Виж. Гл. 26;5
в 4 Цар. 12;4.
г 4 Цар. 12;7
д Изх. 30;12-14,16.
е Числа 1;50. Дѣян. 7;44.
ж Гл. 21;17.
з 4 Цар. 12;4.
и 4 Цар. 12;9.
к Ст. 6.
л 4 Цар. 12;10.
м Виж. 4 Цар. 12;13
н 3 Цар. 14;23.
о Сжд. 5;8. Гл. 19;2. 28;13. 29;8. 32;25.
п Гл. 36;15. Иер. 7;25,26. 25;4.
р Гл. 15;1. 20;14.
с Числа 14;41.
т Гл. 15;2.

тие противъ него та [у]го убиха съ камене, съ
заповѣдь отъ царя, въ двора на дома Господенъ.
(22) И не си науми царь Иоасъ милостьта
която му направи Иодай отецъ му, по убп
сина му; и той като умираше рече: Господь
да види и да издири.

(23) И въ свършването на годината [ф]възлѣзо
Сирийското воинство противъ него; и
дойдоха връхъ Юда и връхъ Ерусалимъ, и
изтрѣбиха всичкитѣ началници на людетѣ отсрѣдъ
людетѣ, и проводиха всичкитѣ имъ користи
до царя на Дамаскъ. (24) Ако и да
[х]дойде Сирийското воинство съ малко мѫже,
Господь обаче [ц]прѣдаде воинство твърдѣ голѣмо
въ рѫката имъ, понеже бѣха оставили
Господа Бога на отцитѣ си; така *Сирийцитѣ*
[ч]извършиха сѫдъ противъ Иоаса.

(25) А като тръгнаха отъ него и го оставиха
въ голѣми болести, [ш]рабитѣ му направиха
съзаклятие противъ него [щ]за кръвьта на сиоветѣ
на Иодая священика, и убиха го на
одъра му, и умрѣ; и погребоха го въ Давидовия
градъ, но го не погребоха въ царскитѣ
гробища. (26) А онѣзи които бѣха направили
съзаклятие противъ него бѣха тѣзи: Завадъ
синътъ на Симеата Амонката, и Иозавадъ синътъ
на Самарита Моавката. (27) А за синоветѣ
му, и [ъ]за множеството на товаритѣ при
него, и за поправянето на дома Божий, ето,
писано е въ повѣститѣ на Книгата на Царетѣ.
И [ь]въцари се вмѣсто него Амасия синъ му.

ГЛАВА 25.

[а]На двадесеть и петь години бѣ Амасия като
се въцари, и царува двадесеть и деветь
години въ Ерусалимъ; и името на майка му
бѣ Иоадана, отъ Ерусалимъ. (2) И направи
което бѣ право прѣдъ Господа, [б]но не съ съвършено
сърдце. (3) [в]А като се утвърди царството
въ рѫцѣтѣ му, умъртви рабитѣ си
които убиха царя баща му; (4) чадата имъ
обаче не умъртви, споредъ [г]писаното въ закона,
въ Книгата на Моисея, дѣто Господь
заповѣда и рече: Бащитѣ да не умиратъ за
чадата, нито чадата да умиратъ за бащитѣ:
но всѣки да умира за съгрѣшението си.

(5) И събра Амасия Юда та постави отъ
тѣхъ тисященачалници и стоначалници, споредъ
домоветѣ на отечествията, по всичкия
Юда и Вениамина; и изброи ги [д]отъ двадесеть
години и нагорѣ, и намѣри ги триста
тисящи избрани които да излѣзватъ на бой
и да държатъ копие и щитъ. (6) Нае отъ Израиля
още сто тисящи силни съ крѣпость за
сто таланта сребро.

(7) И дойде при него человѣкъ Божий и
рече: Царю, да не отиде съ тебе Израилевото
воинство; защото Господь не е съ Израиля,
съ всичкитѣ Ефремови синове. (8) Но ако
искашъ да идешъ, направи *това*, укрѣпи се
за боя; Богъ *обаче* ще те направи да паднешъ
прѣдъ врага, защото [е]Богъ има сила да помогне
и да свали. (9) А Амасия рече на человѣка
Божий: Но какво ще направимъ за
стотѣ таланта които дадохъ на Израилевото
воинство? А человѣкътъ Божий отговори:
[ж]Господь е силенъ да ти даде повече отъ тѣхъ.

(10) Тогазъ ги отлѫчи Амасия, (воинството
което бѣ дошло при него отъ Ефрема,) за да
се върнатъ на мѣстото си; и разпали се върло
гнѣвътъ имъ върхъ Юда, и върнаха се на
мѣстото съ разпаленъ гнѣвъ. (11) А Амасия
се укрѣпи, и изведе людетѣ си, и отиде [з]въ
Дола на Сольта та порази Сиировитѣ синове
десеть тисящи. (12) И десеть тисящи живи
заплѣниха Юдинитѣ синове, и закараха ги на
върха на скалата та ги испоринаха отъ върха
на скалата; и всичкитѣ се строшиха. (13) Но
тѣзи мѫже отъ воинството които върна Амасия
за да не идатъ съ него на брань нападнаха
върхъ Юдинитѣ градове, отъ Самария дори
до Веторонъ, та поразиха три тисящи отъ
тѣхъ, и взеха много користи.

(14) А Амасия като се върна отъ поразяването
на Едомцитѣ [и]донесе боговетѣ на Сиировитѣ
синове та [к]ги постави за себе си богове,
и кланяше се прѣдъ тѣхъ, и приносяше
имъ темянъ. (15) За това се разпали гнѣвътъ
Господень върху Амасия; и проводи при
него пророкъ та му рече: Защо потърси ти
[л]боговетѣ на този народъ които [м]не могоха
да освободятъ своя си народъ отъ рѫката ти?
(16) И като му говорѣше той, *царьтъ* му рече:

у Мат. 23;35. Дѣян. 7;58,59.
ф 4 Цар. 12;17.
х Лев. 26;8. Втор. 32;30. Иса. 30;17.
ц Лев. 26;25. Втор. 28;25.
ч Гл. 22;8. Иса. 10;5.
ш 4 Цар. 12;20.
щ Ст. 21.
ъ 4 Цар. 12;18.
ь 4 Цар. 12;21.
а 4 Цар. 14;1, и дрг.
б Виж. 4 Цар. 14;4. Ст. 14.
в 4 Цар. 14;5, и дрг.
г Втор 24;16. 4 Цар. 14;6. Иер. 31;30. Иез. 18;20.
д Числа 1;3.
е Гл. 20;6.
ж Прит. 10;22.
з 4 Цар. 14;7.
и Виж. Гл. 28;23.
к Изх. 20;3,5.
л Псал. 96;5.
м Ст. 11.

Съвѣтникъ ли те поставиха на царя? Прѣстани; защо да се умъртвишъ? И прѣстана пророкътъ като рече: Зная че [н]Богъ е туриль намѣрение да те изтрѣби понеже направи ти това, и не послуша моя съвѣтъ
(17) Тогазъ [о]се съвѣтва Амасия Юдинътъ царь, и проводи на Иоаса сина на Иоахаза, Ииуевия синъ, Израилевия царь, и рече: Ела да се видимъ лице съ лице (18) И проводи Иоасъ Израилевътъ царь на Амасия Юдиния царь та рече: Трънътъ Ливански проводилъ на кедра Ливански и казалъ. Дай дъщеря си на сина ми за жона, но заминалъ единъ горски звѣрь който билъ въ Ливанъ, и стжпкалъ трънa (19) Ти говоришъ Ето, поразихъ Едома, и сърдцето ти те надигна да се хвалишъ Седи сега въ дома си защо да се сплиташъ въ зло за което би падналъ ти и Юда съ тебе? (20) Но Амасия не послуша, защото [п]отъ Бога бѣ това, за да ги прѣдаде въ ржката на неприятелитѣ понеже [р]потърсиха Едомскитѣ богове. (21) Възлѣзе прочее Иоасъ Израилевий царь, та се видѣха лице съ лице, той и Амасия Юдинътъ царь, въ Ветсемесъ, който принадлежи на Юда. (22) И поразенъ биде Юда прѣдъ Израиля, и побѣгнаха всѣки въ шатритѣ си. (23) И хвана Иоасъ Израилевътъ царь Амасия Юдиния царь, сина [с]на Иоаса Иоахазовия синъ, въ Ветсемесъ, и доведе го въ Ерусалимъ, и съсипа стѣната на Ерусалимъ, отъ портата Ефремъ дори до портата на жгъла, четиристотинъ лакти (24) И кто взе всичкото злато и сребро, и всичкитѣ съжди които се намѣриха въ дома Божий при Овидъ-едома, и съкровищата на царския домъ, и человѣци залогъ, върна се въ Самария
(25) И [т]поживѣ Амасия Иоасовътъ синъ Юдинътъ царь, слѣдъ смъртьта на Иоаса Иоахазовия синъ Израилевия царь, петнадесеть години (26) А останалитѣ дѣяния на Амасия, първитѣ и послѣднитѣ, ето, писани сж въ Книгата на Юдинитѣ и Израилевитѣ Царе. (27) И слѣдъ като се уклони Амасия отъ Господа, направиха съзаклятие противъ него въ Ерусалимъ, и побѣгна въ Лахисъ, но проводиха слѣдъ него въ Лахисъ та го убиха тамъ. (28) И донесоха го на коне та го погребоха съ отцитѣ му въ [*]града Юдинъ.

ГЛАВА 26

А всичкитѣ Юдини люде взеха [†][а]Озия, който бѣ на шестнадесеть години, та го направиха царь вмѣсто баща му Амасия. (2) Той съгради Елотъ, и възвърна го на Юда като заспа *баща му* царьтъ съ отцитѣ си.
(3) Шестнадесеть години на възрасть бѣ Озия когато се възцари, и царува петдесеть и двѣ години въ Ерусалимъ; и името на майка му бѣ Иехолия, отъ Ерусалимъ (4) И направи което бѣ право прѣдъ Господа по всичко що бѣше сторилъ отецъ му Амасия (5) И [б]търсѣше Бога въ днитѣ на Захария, [в]който бѣше вѣщъ въ Божиитѣ видѣния, и колкото врѣме търсѣше Господа, Богъ му даваше успѣхъ.
(6) И излѣзе та [г]направи брань противъ Филистимцитѣ, и съсипа стѣната на Гетъ, и стѣната на Явни, и стѣната на Азотъ, и съгради градове въ Азотъ и въ Филистимцитѣ. (7) И помогна му Богъ [д]противъ Филистимцитѣ, и противъ Аравянитѣ които живѣеха въ Гуръ-ваалъ, и Маонцитѣ. (8) И [е]дадоха Амонцитѣ дарове на Озия, и прочу се името му дори до входа на Египетъ, защото се укрѣпи крайно.
(9) И съгради Озия стълпове въ Ерусалимъ [ж]върху портата на жгъла, и върху портата на дола, и върху жгъла *на стѣната*, и укрѣпи ги. (10) Съгради още и стълпове въ пустинята, и изкопа много кладенци; защото имаше много скотове и въ нискитѣ мѣста и въ полетата, и орачи и лозари въ горитѣ и въ Кармилъ, защото обичаше землedѣлието.
(11) И имаше Озия воинство ратници които излазяха на бой съ пълкове, споредъ числото на изчислението имъ чрѣзъ Иеиила писеца и Маасия настоятеля, подъ ржката на Анания, *единъ* отъ царскитѣ военачалници. (12) Всичкото число на началницитѣ на отечествата силнитѣ съ крѣпость бѣше двѣ тисящи и шестстотинъ (13) И подъ ржката имъ имаше военна сила, триста и седемь тисящи и петстотинъ, силни и юначни на бой, за да помагатъ на царя противъ неприятелитѣ (14) И приготви имъ Озия, за всичкото воинство, щитове, и копия, и шлемове, и брони, и лжкове, и пра-

н 1 Цар 2;25
о 4 Цар 14;8,9 и др.
п 3 Цар. 12;15 Гл 22;7
р Ст 14
с Виж Гл 21;17
Гл. 22;1,6.
т 4 Цар. 14;17
* Виж 4 Цар 14:20

† *Или*, Азария
а 4 Цар. 14:21,22 15,1, и др.
б Виж Гл 24;2
в Бит 41,15. Дан 1,17 2;19 10;1
г Иса. 14;29.
д Гл 21;16
е 2 Цар 8,2. Гл 17;11
ж 4 Цар. 14;13. Неем. 3;13,19,32.

щи за камене. (15) И направи въ Ерусалимъ машини, измислени отъ машинистъ, да стоятъ на стълповетѣ и на жглитѣ за да хвърлятъ съ тѣзъ стрѣли и голѣми камене; и прочу се името му на далечь, защото чудно му се помагаше додѣто се укрѣпи.

(16) Но [з]като се укрѣпи, [и]надугна се сърдцето му въ разтлѣние; и направи прѣстжпление противъ Господа Бога своего, и [к]влѣзе въ храма Господенъ за да покади надъ олтаря на темяна. (17) И влѣзе слѣдъ него [л]Азария священикътъ, и съ него осемдесеть священници Господни, храбри мжже. (18) И съпротивиха се на царь Озия, и рекоха му: [м]Не принадлежи на тебе, Озие, да кадишъ Господу, но [н]на священницитѣ, Аароновитѣ синове, освещенитѣ да кадятъ: излѣзъ изъ светилището, защото си направилъ прѣстжпление; и това не *ще ти бжде* за слава отъ Господа Бога. (19) А Озия, като имаше въ ржката си кадилница за да кади, разяри се; и като се разяри на священницитѣ, [о]излѣзе проказата на челото му прѣдъ священницитѣ въ дома Господенъ, близу при олтаря на темяна. (20) И погледна на него Азария първосвященикътъ и всичкитѣ священници, и, ето, бѣ прокаженъ на челото си; и побързаха да го извадятъ отъ тамъ; и даже самъ [п]той побърза да излѣзе, защото го порази Господь. (21) И [р]прокаженъ бѣше царь Озия дори до деня на смъртьта си; и живѣеше [с]въ отдѣлна кжща прокаженъ, понеже бѣше отбитъ отъ дома Господенъ; а надъ царския домъ бѣ Иотамъ синъ му, и сждѣше людетѣ на земята.

(22) А останалитѣ дѣяния на Озия, първитѣ и послѣднитѣ, [т]писа пророкъ Исаия Амосовътъ синъ. (23) И [у]заспа Озия съ отцитѣ си; и погребоха го съ отцитѣ му въ оградата на царскитѣ гробища, защото рекоха: Прокаженъ е. И въцари се вмѣсто него Иотамъ синъ му.

ГЛАВА 27.

[а]На двадесеть и петь години бѣ Иотамъ когато се въцари, и царува шестнадесеть години въ Ерусалимъ; а името на майка му бѣ Иеруса, Садокова дъщеря. (2) И направи което бѣ право прѣдъ Господа по всичко що стори баща му Озия; не влѣзе обаче въ храма Господенъ. И [б]людетѣ бѣха още развратени. (3) Той съгради високитѣ врата на дома Господенъ, и съгради много върхъ стѣната на Офилъ. (4) Съгради още и градове въ Юдинитѣ гори, и въ джбравитѣ съгради твърдѣли и стълпове. (5) И като направи брань съ царя на Амоновитѣ синове, прѣукрѣпи се противъ тѣхъ. И въ онова лѣто Амоновитѣ синове му дадоха сто таланта сребро, и десеть тисящи корове жито, и десеть тисящи ечимикъ. Толкозъ му платиха Амоновитѣ синове, и втората година, и третата. (6) И укрѣпи се Иотамъ, понеже управяше пжтищата си прѣдъ Господа Бога своего.

(7) А останалитѣ дѣяния на Иотама, и всичкитѣ му боеве, и пжтищата му, ето, писани сж въ Книгата на Израилевитѣ и Юдинитѣ Царе. (8) На двадесеть и петь години бѣ когато се въцари, и царува шестнадесеть години въ Ерусалимъ. (9) И [в]заспа Иотамъ съ отцитѣ си; и погребоха го въ Давидовия градъ; а вмѣсто него се въцари Ахазъ синъ му.

ГЛАВА 28.

[а]На двадесеть години бѣ Ахазъ когато се въцари, и царува шестнадесеть години въ Ерусалимъ; не направи обаче което бѣ право прѣдъ Господа както Давидъ отецъ му; (2) но ходи въ пжтищата на Израилевитѣ царе, и направи още [б]на Ваалимитѣ [в]слѣяни идоли. (3) И той покади [г]въ дола на Еномовия синъ, и [д]прѣведе чадата си прѣзъ огъня споредъ мерзоститѣ на езичницитѣ които изгжди Господь отъ лицето на Израилевитѣ синове. (4) И жъртвуваше и кадѣше на високитѣ мѣста, и на хълмоветѣ, и подъ всѣко зелено дърво.

(5) За това Господь неговий Богъ [е]прѣдаде го въ ржката на Сирийския царь; и [ж]поразиха го *Сирийцитѣ*, и взеха плѣнници голѣмо множество отъ него, и отведоха *ги* въ Дамаскъ. Още и прѣдаденъ биде въ ржката на Израилевия царь, който го порази съ голѣмо поразение. (6) Защото [з]Факей Ромелие-

Зах. 14;10.
з Втор. 32;15.
и Втор. 8;14. Гл. 25;19.
к Виж. 4 Цар. 16;12,13.
л 1 Лѣт. 6;10.
м Числа 16;40. 18;7.
н Изх. 30;7,8.
о Числа 12;10. 4 Цар. 5;27.
п Виж. Ест. 6;12.
р 4 Цар. 15;5.
с Лев. 13;46. Числа 5;2.
т Иса. 1;1.
у 4 Цар. 15;7. Иса. 6;1. —
а 4 Цар. 15;32, и друг.
б 4 Цар. 15;35.
в 4 Цар. 15;38.
—
а 4 Цар. 16;2.
б Изх. 34;17. Лев. 19;4.
в Сжд. 2;11.
г 4 Цар. 23;10.
д Лев. 18;21. 4 Цар. 16;3. Гл. 33;6.
е Иса. 7;1.
ж 4 Цар. 16;5,6.
з 4 Цар. 15;27.

витъ синъ уби отъ Юда сто и двадесеть тися-
щи въ единъ день, всичкитѣ силни съ крѣ-
пость, понеже бѣха оставили Господа Бога на
отцитѣ си.
(7) И Зехрий, мжжъ силенъ отъ Ефрема,
уби Маасия царския синъ, и Азрикама на-
стоятеля на палата, и Елкана втория слѣдъ
царя (8) И плѣниха Израилевитѣ синове [ж]отъ
братята си двѣстѣ тисящи жени, синове, и
дъщери; взеха още и много користи отъ тѣхъ,
и отнесоха користитѣ въ Самария.
(9) А имаше тамъ пророкъ Господенъ на
име Одидъ; и излѣзе да посрѣщне воинството
което идѣше въ Самария та имъ рече Ето,
[к]понеже Господь Богъ на отцитѣ ви се раз-
гнѣви на Юда прѣдаде ги въ ржката ви, и
вие ги убихте съ ярость *която* [л]стигна до не-
бето; (10) и сега казвате да покорите Юди-
нитѣ и Ерусалимскитѣ синове [м]за раби и ра-
бини на себе си. Нѣма ли у васъ, у сами
васъ, прѣстжпления противъ Господа Бога
вашего? (11) Сега прочее послушайте ме, и
върнете плѣнницитѣ които заробихте отъ бра-
тята си, [н]защото гнѣвъ на ярость Господня
лежи върхъ васъ. (12) И станаха нѣкои отъ
князоветѣ на Ефремовитѣ синове, Азария
Иоанановътъ синъ, Варахия Месилемотовътъ
синъ, и Езекия Селумовътъ синъ, и Амаса
Адлаевътъ синъ, противъ идещитѣ отъ боя
(13) та имъ рекоха: Не въвождайте тукъ плѣн-
ницитѣ; защото като *вече* беззаконувахме
Господу, вие искате да притурите на грѣхо-
ветѣ ни и на прѣстжпленията ни, защото
прѣстжплението ни е голѣмо, и яростенъ
гнѣвъ *лежи* върхъ Израиля. (14) И вой-
нитѣ оставиха плѣнницитѣ и користитѣ прѣдъ
князоветѣ и прѣдъ всичкото събрание.
(15) И станаха мжжетѣ, [о]наименуванитѣ
по име, та взеха плѣнницитѣ, и всичкитѣ
голи между тѣхъ облѣкоха отъ користитѣ;
и облѣкоха ги, и обуха ги, и [п]дадоха имъ
да ядатъ и да пиятъ, и помазаха ги, и
всичкитѣ немощни отъ тѣхъ прѣнесоха на
осли та ги заведоха въ Ерихонъ, [р]града
на финицитѣ, при братята имъ; и върнаха
се въ Самария.
(16) [с]Въ онова врѣме царь Ахазъ проводи
до Асирийскитѣ царе да му помогнатъ,(17)за-
щото дойдоха пакъ Едомцитѣ та поразиха Юда
и взеха плѣнници (18) И [т]Филистинцитѣ на-
паднаха на полянскитѣ градове и въ южната
страна на Юда, и прѣвзеха Ветсемесъ, и
Еалонъ, и Гедиротъ, и Сохко и селата му, и
Тамна и селата ѝ, и Гимзо и селата му, и се
населиха тамъ. (19) Защото Господь смири
Юда заради [у]Ахаза Израилевия царь, [ф]по-
неже развратѝ Юда и нечествува много про-
тивъ Господа. (20) И [х]дойде при него Теглатъ-
феласаръ Асирийскиятъ царь и го утѣсни, а
го не подкрѣпи (21) Защото Ахазъ като ограби
дома Господень, и царския домъ, и начални-
цитѣ, даде на Асирийския царь *всичкото;* но
не му биде за помощь. (22) И въ врѣмето на
утѣснението си още повече нечествува про-
тивъ Господа такъвъ бѣ царь Ахазъ.
(23) И [ц]жъртвуваше на Дамасковитѣ богове
които го поразиха, и думаше: Понеже бого-
вѣтѣ на Сирийскитѣ царе имъ помагатъ, на
тѣхъ ще принеса жъртва [ч]за да помогнатъ и
на мене. Но тѣ станаха причина на падене
нему и на всичкия Израиль. (24) И събра
Ахазъ сждоветѣ на дома Божий, и съсѣче съ-
ждоветѣ на дома Божий, [ш]и затвори дверитѣ
на дома Господень, и направи си олтари въ
всѣки жгълъ въ Ерусалимъ. (25) И въ всѣки
Юдинъ градъ направи високи мѣста да кади
на други богове, и прогнѣви Господа Бога на
отцитѣ си.
(26) А [щ]останалитѣ негови дѣяния, и всич-
китѣ му пжтища, първитѣ и послѣднитѣ, ето,
писани сж въ Книгата на Юдинитѣ и Израи-
левитѣ Царе. (27) И заспа Ахазъ съ отцитѣ
си; и погребоха го въ града, въ Ерусалимъ,
но го не занесоха въ гробищата на Израиле-
витѣ царе, а вмѣсто него се въцари Езекия
синъ му

ГЛАВА 29.

[а]Езекия като се въцари бѣше на двадесеть
и петь години, и царува двадесеть и деветь
години въ Ерусалимъ; и името на майка му
бѣ Авия, [б]Захариина дъщеря. (2) И направи

ж Гл.11;4.
к Псал.69;26 Иса 10;5. 47;6. Иез. 25;12,15. 26:2 Амѡ. 10; и дрг. Зах.1;15.
л Езд.9;6. Отк.18;5.
м Лев.25;39,42,43,46.
н Як.2;13.
о Ст.12
п 4Цар.6;22. Прит. 25;21,22. Лука 6;27 Рим.12;20.
р Втор.34;3. Сжд.1;16.
с 4Цар.16;7
т Иез.16;27,57
у Гл.21;2.
ф Изх.32;25.
х 4Цар.15;29. 16;7-9.
ц Виж.Гл.25;14.
ч Иер.44;17,18.
ш Виж.Гл.29;3,7.
щ 4Цар.16;19,20.

—

а 4Цар.18;1
б Гл.26;5.

което бѣ право прѣдъ Господа по всичко що
направи Давидъ отецъ му.
(3) Въ първото лѣто на царуването си, въ
първия мѣсецъ, [в]той отвори дверитѣ на дома
Господенъ и ги поправи. (4) И въведе свеще-
ницитѣ и Левититѣ, и събра ги на източната
стъгда (5) та имъ рече: Чуйте ме, Левити:
[г]осветете се сега, и осветете храма на Госпо-
да Бога на отцитѣ си, и извадете нечистотата
отъ светото мѣсто. (6) Защото отцитѣ ни от-
стѫпиха, и сториха зло прѣдъ Господа Бога
нашего, и оставиха го, и отвърнаха [д]лицето
си отъ жилището Господне, и обърнаха гърбъ;
(7) и [е]затвориха дверитѣ на прѣдхрамието, и
угасиха свѣтилницитѣ; и темянъ не кадѣха, и
всесъжения не принасяха на Бога Израилева
въ светото мѣсто. (8) Заради това [ж]гнѣвътъ
Господенъ дойде върхъ Юда и Ерусалимъ, и
прѣдаде ги на утѣснение, на смятение, и [з]на
звиздание, както видите съ очитѣ си. (9)Защо-
то, ето, [и]отцитѣ ни паднаха отъ ножъ, и
синоветѣ ни, и дъщеритѣ ни, и женитѣ ни
сѫ за това въ плѣнъ. (10) Сега *прочее* имамъ
на сърдце [к]да направимъ завѣтъ съ Господа
Бога Израилева за да отвърне гнѣва на ярость-
та си отъ насъ. (11) Чада мои, не бивайте
небрѣжливи сега; защото Господь [л]ви избра
да прѣдстоявате прѣдъ него, да му слугувате,
и да му сте служители, и да кадите.
(12) Тогазъ станаха Левититѣ, Маатъ Ама-
саевътъ синъ и Иоилъ Азарневътъ синъ отъ
синоветѣ на Каатовцитѣ, а отъ Мерариевитѣ
синове Кисъ Авдиевътъ синъ и Азария Яле-
лииловътъ синъ, а отъ Герсоновцитѣ Иоахъ
синътъ на Зема и Еденъ синътъ на Иоаха,
(13) а отъ Елисафановитѣ синове Симрий и
Иеиилъ, а отъ Асафовитѣ синове Захария и
Матания, (14) а отъ Емановитѣ синове Ие-
хиилъ и Семей, а отъ Иедутуновитѣ синове
Семаия и Озиилъ; (15) и събраха братята си
та се [м]осветиха, и дойдоха както заповѣда
царьтъ, споредъ словото Господне, [н]да очи-
стятъ дома Господенъ. (16) И влѣзоха свеще-
ницитѣ въ по-вѫтрѣшното на дома Господенъ
за да го очистятъ; и всичката нечистота която
намѣриха въ храма Господенъ извадиха въ
двора на дома Господенъ; а Левититѣ взеха
та я изнесоха вънъ въ потока Кедронъ (17) И
начнаха да освещаватъ въ първия день на
първия мѣсецъ, и въ осмия день на мѣсеца
влѣзоха въ прѣдхрамието Господне; и осве-
тиха дома Господенъ въ осемь дни, и въ
шестнадесетия день на първия мѣсецъ свър-
шиха.
(18) Тогазъ влѣзоха вѫтрѣ при царь Езекия
та рекоха: Очистихме всичкия домъ Госпо-
день, и олтаря на всесъжението и всичкитѣ
му съсѫди, и трапезата на прѣдложението и
всичкитѣ ѝ съсѫди; (19) и всичкитѣ съсѫди
които [о]оскверни царь Ахазъ въ царуването
си когато отстѫпи приготвихме и осветихме;
и ето ги прѣдъ олтаря Господенъ.
(20) Тогазъ стана рано царь Езекия, и събра
градскитѣ началници та възлѣзе въ дома Го-
сподень. (21) И докараха седемь юнци, и се-
демь овци, и седемь агнета, и седемь ярци
[п]въ приношение за грѣхъ за царството и за
светилището и за Юда; и рече на свещени-
цитѣ, синоветѣ Ааронови, да ги принесатъ на
олтаря Господенъ. (22) И заклаха юнцитѣ;
и взеха свещеницитѣ кръвьта та [р]попръскаха
по олтаря; подобно заклаха овцитѣ, и попръ-
скаха кръвьта по олтаря. (23) Сетнѣ прика-
раха ярцитѣ които бѣха приношение за грѣхъ
прѣдъ царя и събранието, и [с]положиха рѫ-
цѣтѣ си на тѣхъ; (24) и заклаха ги свещени-
цитѣ, и попръскаха по олтаря кръвьта имъ въ
приношение за грѣхъ [т]за да направятъ уми-
лостивение за всичкия Израиль; защото ца-
рьтъ заповѣда да стане всесъжението и при-
ношението за грѣхъ за всичкия Израиль.
(25) И [у]постави Левититѣ въ дома Господенъ
съ кимвали, съ псалтири, и съ китари, [ф]спо-
редъ заповѣданото на Давида, и на [х]Гада
гледача царевъ, и на пророка Натана; защо-
то [ц]заповѣданото бѣ отъ Господа чрѣзъ про-
роцитѣ му. (26) И станаха Левититѣ [ч]съ Да-
видовитѣ *музикални* орѫдия, и свещеницитѣ
[ш]съ трѫбитѣ. (27) И рече Езекия да прине-
сатъ всесъжението на олтаря. И когато начна
всесъжението, [щ]начна пѣнието Господне съ
трѫбитѣ и съ орѫдията на Давида царя Из-

в Виж. Гл. 28;24. Ст. 7.
г 1 Лѣт. 15;12. Гл. 35;6.
д Иер. 2;27. Иез. 8;16.
е Гл. 28;24.
ж Гл. 24;18.
з 3 Цар. 9;8. Иер. 18;16. 19;8. 25;9,18. 29;18.
и Гл. 28;5,6,8,17.
к Гл. 15;12.
л Числа 3;6. 8;14. 18;2,6.
м Ст. 5.
н 1 Лѣт. 23;28.
о Гл. 28;24.
п Лев. 4;3,14.
р Лев. 8;14,15,19,24. Евр. 9;21.
с Лев. 4;15,24.
т Лев. 14;20.
у 1 Лѣт. 16;4. 25;6.
ф 1 Лѣт. 23;5. 25;1. Гл. 8;14.
х 2 Цар. 24;11.
ц Гл. 30;12.
ч 1 Лѣт. 23;5. Амосъ 6;5.
ш Числа 10;8,10. 1 Лѣт. 15;24. 16;6.
щ Гл. 23;18.

ранзѣба. (28) И кланяше се всичкото събрание, и пѣвцитѣ все пѣеха, и тржбитѣ тржбѣха додѣ се свърши всесъжението. (29) И като свършиха да приносять, [ъ]прѣклониха колѣна царьтъ и всичкитѣ които се намираха съ него та се поклониха. (30) И рече на Левититѣ Езекия царьтъ и князоветѣ да пѣснословять Господа съ думитѣ на Давида и на Асафа гледача. И пѣеха съ веселия, и наведоха се та се поклониха

(31) Тогазъ отговори Езекия и рече Сега сте освещени Господу: приближете та принесѣте жъртви и [ь]благодарителни приношения въ дома Господень. И принесе събранието жъртви и благодарителни приношения, и всѣки който имаше усърдие всесъжения (32) И стана числото на всесъженията които принесе събранието содемдесеть юнци, сто овни, двѣстѣ агнета: всички тѣзи бѣха за всесъжения Господу; (33) а посвещенията бѣха шестототинъ говеда и три тисящи овци (34) Свещеницитѣ обаче бѣха малцина, и не можеха да одерять всичкитѣ всесъжения; [ѣ]за това братята имъ Левититѣ помогнаха имъ додѣ се свърши работата и додѣ се осветиха свещеницитѣ; защото [ю]Левититѣ бѣха [я]по-усърдни за да се осветять нежели свещеницитѣ. (35) А къмъ всесъженията бѣха много, [ѫ]наедно съ тлъстинитѣ на примирителнитѣ приношения, и [ѭ]съ възлиянията за *всѣко* всесъжение. Така се нареди службата на дома Господень. (36) И развесели се Езекия и всичкитѣ люде че Богъ прѣдуготви людетѣ, понеже това нѣщо стана внезапно.

ГЛАВА 30.

И проводи Езекия по всичкия Израиль и Юда; писа още и писма на Ефрема и Манасия за да дойдать въ дома Господень въ Ерусалимъ да направять пасха на Господа Бога Израилева (2) Защото се съвѣтва царьтъ, и князоветѣ му, и всичкото събрание въ Ерусалимъ да направять пасхата [а]въ втория мѣсецъ. (3) Понеже не могоха да я направять [б]въ онова врѣме. [в]защото нѣмаше доволно свещеници освещени, и людетѣ не бѣха се събрали въ Ерусалимъ. (4) И това нѣщо се видѣ угодно на царя и на всичкото събрание. (5) За това рѣшиха да прогласять по всичкия Израиль, отъ Вирсавее до Данъ, да дойдать за да направять пасха на Господа Бога Израилева въ Ерусалимъ; защото отъ много врѣме не бѣха направили споредъ писаното

(6) И отидоха скороходитѣ съ писмата отъ царя и князоветѣ му по всичкия Израиль и Юда споредъ заповѣдьта на царя, и говорѣха: Синове Израилеви, [г]обърнете се къмъ Господа Бога на Авраама, на Исаака, и на Израиля; и той ще се обърне къмъ останалитѣ отъ васъ, колкото се избавихте [д]отъ ржката на Асирийскитѣ царе (7) И не ставайте [е]както отцитѣ ви и както братята ви които нечествуваха на Господа Бога на отцитѣ си; и [ж]прѣдаде ги въ запустѣние както видите. (8) Сега [з]не ожесточавайте врата си както отцитѣ ви: покорете се Господу, и влѣзте въ светилището му което освети за винаги, и работете на Господа Бога вашего, [и]за да отвърне яростьта на гнѣва си отъ васъ (9) Защото ако се обърнете къмъ Господа, братята ви и чадата ви *ще намѣрять* [к]милость прѣдъ тѣзи които сж ги плѣнили, и ще се повърнать въ тазъ земя; защото [л]щедъръ и милостивъ е Господь Богъ вашъ, и нѣма да отвърне лицето си отъ васъ [м]ако се обърнете къмъ него.

(10) И прѣминаха скороходитѣ изъ градъ въ градъ прѣзъ Ефремовата и Манасиината земя и до Завулона; но тѣ [н]имъ се присмѣха и подигхраха се съ тѣхъ. (11) Но [о]нѣкои отъ Асира и Манасия и Завулона смириха се и дойдоха въ Ерусалимъ. (12) А надъ Юда [п]бѣ ржка Божия за да имъ даде едно сърдце да направять по заповѣдьта на царя и на князоветѣ [р]споредъ словото Господне.

(13) И събраха се въ Ерусалимъ много народъ за да направять праздника на безквасницитѣ въ втория мѣсецъ, събрание твърдѣ голѣмо. (14) И станаха [с]та отмахнаха олтаритѣ които бѣха въ Ерусалимъ, и всичкитѣ олтари на темяна отмахнаха та *ги* хвърлиха въ потока Кедронъ. (15) И заклаха *агнетата на* пасхата въ четиринадесетия день на втория мѣсецъ; и [т]засрамиха се свещеницитѣ и Левититѣ та

[ъ] Гл. 20;18.
[ь] Лев. 7;12
[ѣ] Гл. 35;11.
[ю] Гл. 30;3.
[я] Псал. 7;10
[ѫ] Лев. 3;16.
[ѭ] Числа 15;5,7,10

[а] Числа 9;10,11
[б] Изх. 12;6,18
[в] Гл. 29;34.
[г] Иер. 4;1. Иоилъ 2;13
[д] 4 Цар. 15;19,29
[е] Иез. 20;18
[ж] Гл. 29;8

[з] Втор 10;16
[и] Гл 29;10.
[к] Псал 106;46
[л] Изх 34;6
[м] Иса. 55;7
[н] Гл 36;16

[о] Виж. Гл. 11;16. Ст 18,21.
[п] Филип. 2;13
[р] Гл 29;25.
[с] Гл 28;24.
[т] Гл 29;34.

се осветиха, и внесоха всесъжения въ дома Го-
сподень. (16) И заставяха на мѣстото си спо-
редъ чина си, споредъ закона на Моисея Бо-
жия человѣкъ; *и* пръскаха свещеницитѣ кръвь-
та *като я вземаха* отъ ржката на Левититѣ.

(17) Защото бѣха мнозина въ събранието
които не бѣха се осветили; за това взеха Ле-
вититѣ *тоѣпра* да заколятъ *агнетата на* пасха-
та за всѣкиго който не бѣше чистъ, *за* да
ги осветятъ Господу. (18) Понеже голѣма часть
отъ людетѣ, [ф]иновавна отъ Ефрема, и Мана-
сия, Исахара, и Завулона, не бѣха се очи-
стили, [х]но ядоха пасхата не споредъ писаното.
Но Езекия се помоли за тѣхъ и рече: Благий
Господь да бжде милостивъ на всѣкиго (19)*кой-*
то [ц]управя сърдцето си за да търси Бога, Го-
спода Бога на отцитѣ си, ако и не споредъ
очищението на светилището. (20) И послуша
Господь Езекия та [*]прости людетѣ.

(21) И направиха Израилевитѣ синове кои-
то се намираха въ Ерусалимъ [ч]праздника на
безквасницитѣ седемь дни съ голѣмо веселие;
и славословѣха Левититѣ и свещеницитѣ Го-
спода всѣки день съ орждия звучеще прѣдъ
Господа. (22) И говори Езекия споредъ сърд-
цето на всичкитѣ Левити които имаха добро
знание за Господа; [ш]и ядѣха прѣзъ праздни-
ка седемь дни, жъртвуваще примирителни
жъртви, и [щ]славословеще Господа Бога на
отцитѣ си.

(23) И съвѣтва се всичкото събрание да
праздпуватъ [ъ]други седемь дни; и праздпува-
ха *други* седемь дни съ веселие. (24) Защото
[ь]принесе Езекия Юдинътъ царь на събранието
тисяща юнци и седемь тисящи овци; и кня-
зовотѣ принесоха на събранието тисяща юнци
и десеть тисящи овци; и [ѣ]осветиха се много
свещеници. (25) И. възвесели се всичкото
Юдино събрание, и свещеницитѣ, и Левититѣ,
и всичкото събрание което [ю]се стече отъ Из-
раиля, и чужденцитѣ които дойдоха отъ Из-
раилевата земя, и които живѣеха въ Юда.
(26) И стана голѣмо веселие въ Ерусалимъ;
защото отъ дниѣ на Соломона Давидовия синъ,
Израилевия царь, не бѣ *ставало* таквозъ нѣ-
що въ Ерусалимъ. (27) Слѣдъ това станаха
Левититѣ, свещеницитѣ, та [я]благословиха лю-
детѣ; и послуша се гласътъ имъ *отъ Господа*,
и отиде молитвата имъ на небето, светото не-
гово жилище.

ГЛАВА 31.

А като се свърши всичко това, всичкий
Израиль които се намѣриха излѣзоха по Юди-
нитѣ градове та [а]изтрошиха кумиритѣ, и из-
сѣкоха Ашеритѣ, и съсипаха високитѣ мѣста
и олтаритѣ отъ всичкия Юда и Вениамина,
тъй и въ Ефрема и Манасия, додѣ свършиха.
Тогазъ се върнаха всичкитѣ Израилеви сино-
ве, всѣки въ стяжанието си въ градоветѣ си.

(2) И нареди Езекия отдѣленията на свя-
щеницитѣ и на Левититѣ споредъ [б]отдѣленият-
та имъ, всѣкиго споредъ служението му, све-
щеницитѣ и Левититѣ [в]за всесъженията и при-
мирителнитѣ приношения, за да служатъ и да
славословятъ и да пѣснословятъ въ вратата на
стана Господень. (3) *Нареди* и царския дѣлъ
отъ имота си за всесъженията, за утреннитѣ
и вечернитѣ всесъжения, и за всесъженията
на сжботитѣ и на новомѣсечията и на празд-
ницитѣ, споредъ писаното [г]въ закона Господень.

(4) Рече още на людетѣ които живѣеха въ
Ерусалимъ да даватъ [д]дѣла на свещеницитѣ и
на Левититѣ, за да се укрѣпяватъ [е]въ закона
Господень. (5) И като се издаде тая заповѣдь,
Израилевитѣ синове донесоха много [ж]начатки
отъ жито, вино, и елей, и медъ, и отъ всич-
китѣ земни плодове; донесоха още изобилно
и [з]десетъцитѣ отъ всѣко нѣщо. (6) И Израи-
левитѣ и Юдинитѣ синове които живѣеха въ
Юдинитѣ градове, и тѣ донесоха десетъцитѣ
отъ говеда и овци, и десетъцитѣ на светитѣ
нѣща посветенитѣ на Господа тѣхния Богъ, и
туриха *ги* на купове. (7) Въ третия мѣсецъ
начнаха да правятъ куповетѣ, и въ седмия
мѣсецъ свършиха. (8) И когато дойдоха Езе-
кия и князоветѣ та видѣха куповетѣ, благо-
словиха Господа и неговитѣ люде Израиля.
(9) Сетнѣ попита Езекия свещеницитѣ и Ле-
вититѣ за куповетѣ. (10) И отговори му Аза-
рия първиятъ свещеникъ, отъ дома Садоковъ,
и рече: [и]Отъ както начнаха да донесятъ при-
носитѣ въ дома Господень яли сме до наси-

у Гл. 29;34.
ф Ст. 11.
х Изх. 12;43, и дрг.
ц Гл. 19;3.
* *Евр.*, изцѣли.
ч Изх. 12;15. 13;6.
ш Втор. 33;10.
Гл. 17;9. 35;3.
щ Езд. 10;11.
ъ Впж. 3 Цар. 8;65.
ь Гл. 35;7,8.
ѣ Гл. 29;34.
ю Ст. 11,18.
я Числа 6;23.

—

а 4 Цар. 18;4.
б 1 Лѣт. 23;6. 24;1.
в 1 Лѣт. 23;30,31.
г Числа гл. 28 и 29.
д Числа 18;8, и дрг.
Неем. 13;10.
е Мал. 2;7.
ж Изх. 22;29.
Неем. 13;12.
з Лев. 27;30.
Втор. 14;28.
и Мал. 3;10.

дома, и остана излишно много; защото Господь благослови людіетѣ си, и останалото е това изобилие.

(11) Тогасъ рече Езекия да приготвятъ клѣти въ дома Господень; и приготвиха, (12) и внесоха вѣрно приноситѣ, и десетъцитѣ, и посвещенията; [ж]а надъ тѣхъ бѣ настоятель Хонения Левитинътъ, и слѣдъ него Семей братъ му. (13) А Иехиилъ, и Азазия, и Нахатъ, и Асаилъ, и Иеримоѳъ, и Иозавадъ, и Елиилъ, и Исмахия, и Маатъ, и Ванаия бѣха надзиратели подъ ржката на Хонения и Семея брата му, чрѣзъ заповѣдь на Езекия царя и на Азария настоятеля на дома Божий. (14) А Коре синътъ на Имна Левитина, вратарьтъ къмъ изтокъ, бѣ надъ самоволнитѣ приноси Богу, за да раздава приноситѣ Господни и прѣсветитѣ нѣща; (15) а слѣдъ него Едемъ, и Миниаминъ, и Иисусъ, и Семаия, и Амария, и Сехания [з]въ градоветѣ на священницитѣ; на които бѣ прѣпоржчено да раздаватъ на братята си споредъ отдѣленията имъ, равно на голѣмия и на малкия, (16) на всѣкиго който влазяше въ дома Господень ежедневния му дѣлъ за служението имъ въ службата имъ споредъ отдѣленията имъ, освѣнъ мжжкитѣ имъ които се наброиха споредъ родословие на възрасть отъ три години и нагорѣ. (17) А изброението на священницитѣ и на Левититѣ *стана* споредъ дома на отеческитѣ имъ на [и]възрасть отъ двадесеть години и нагорѣ, споредъ службитѣ имъ, споредъ отдѣленията имъ, — (18) и на всичкитѣ имъ челяди, на женитѣ имъ и на синоветѣ имъ и на дъщеритѣ имъ, въ всичкото събрание, които се изброиха по родословие; защото вѣрно се осветиха въ освещение. (19) А за Аароновитѣ синове, священницитѣ [і]въ полетата на градскитѣ имъ прѣдградия, имаше въ всѣки градъ человѣци [о]опрѣдѣлени по име за да даватъ дѣлове на всичкитѣ мжжки между священницитѣ и на всичкитѣ наброени между Левититѣ.

(20) И така направи Езекия въ всичкия Юда; и [п]стори което бѣ добро и право и истинно прѣдъ Господа Бога своего. (21) И въ всѣкое дѣло което начна въ служението на дома Божий и въ закона и въ заповѣдитѣ, като търсѣше Бога своего, отъ все сърдце се мжчеше, и успѣваше.

ГЛАВА 32.

[а]Слѣдъ тѣзи дѣла и тази истина дойде Сенахиримъ Асирийскиятъ царь та влѣзе въ Юда, и расположи стана си противъ крѣпкитѣ градове, и рече да ги покори на себе си.

(2) И като видѣ Езекия че Сенахиримъ дойде, и намѣрението му бѣ да ратува противъ Ерусалимъ, (3) съвѣтва се съ князоветѣ си и съ силнитѣ си да затулятъ водитѣ на източницитѣ които сж вънъ отъ града; и помогнаха му. (4) И събраха се много люде та затулиха всичкитѣ източници и потока който течеше прѣзъ срѣдъ земята, защото казаха: Асирийскитѣ царе като дойдатъ, защо да намѣрятъ много вода? (5) [б]И укрѣпи се Езекия [в]и съгради пакъ всичката стѣна която бѣ разсипана, и издигна стълповетѣ и друга стѣна извънъ, и поправи [г]Мило на Давидовия градъ, и направи много копия и щитове. (6) И тури войводи надъ людетѣ, и събра ги при себе си въ стъгдата на градската порта, и говори споредъ сърдцето имъ и рече: (7) [д]Бждете крѣпки и мжжественни, [е]не бойте се нито да се устрашите отъ лицето на Асирийския царь и отъ лицето на всичкото множество което е съ него; защото [ж]по-многочисленни сж съ насъ нежели съ него. (8) Съ него сж [з]плътски мишци; [и]а съ насъ е Господь Богъ нашъ за да ни помогне и да се бие въ боеветѣ ни. И укрѣпиха се людетѣ отъ думитѣ на Езекия Юдиния царь.

(9) [к]Слѣдъ това проводи Сенахиримъ Асирийскиятъ царь рабитѣ си въ Ерусалимъ, (а той, като имаше съ себе си всичкитѣ си началници, обсаждаше Лахисъ), до Езекия Юдиния царь и до всичкия Юда който бѣ въ Ерусалимъ, и рече: (10) [л]Тъй говори Сенахиримъ Асирийскиятъ царь: На що се надѣете тѣ седите обсадени въ Ерусалимъ? (11) Не прѣлъщава ли ви Езекия за да ви прѣдаде на смърть отъ гладъ и отъ жажда като казва: [м]Господь Богъ нашъ ще ни освободи отъ ржката на Асирийския царь? (12) [н]Не е ли този Езекия който махна високитѣ му мѣста и олтаритѣ му, и говори на Юда и на Ерусалимъ и каза: Прѣдъ единъ *само* олтарь ще се

ж Неем. 13;13.
з Ис. Нав. 21;9.
и 1 Лѣт. 23;24,27.
і Лев. 25;34. Числа 35;2.
о Ст. 12-15.
п 4 Цар. 20;3.
—
а 4 Цар. 18;13, и друг. Иса. 36;1, и друг.
б Иса. 22;9,10.
в Гл. 25;23.
г 2 Цар. 5;9. 3 Цар. 9;24.
д Втор. 31;6.
е Гл. 20;15.
ж 4 Цар. 6;16.
з Иер. 17;5. 1 Иоан. 4;4.
и Гл. 13;12. Рим. 8;31.
к 4 Цар. 18;17.
л 4 Цар. 18;19.
м 4 Цар. 18;30.
н 4 Цар. 18;22.

кланяте, и върху него ще кадите? (13) Не
знаете ли що сторихъ азъ и отцитѣ ми на
всичкитѣ люде на земитѣ? оМогоха ли богове-
тѣ на народитѣ на тѣзъ земи да избавятъ
земята си отъ ржката ми? (14) Кой отъ всич-
китѣ богове на онѣзи народи които отцитѣ ми
потрѣбиха е могълъ да избави людетѣ си отъ
ржката ми, та да може и вашій Богъ да ви
избави отъ ржката ми? (15) Сега прочее да
ви не мами Езекия, и пда ви не прѣлъщава
така, и не вѣрвайте го; защото никой богъ
на никой народъ или царство не може да
избави людетѣ си отъ ржката ми и отъ рж-
ката на отцитѣ ми;—та вашій ли Богъ ще
може да ви избави отъ ржката ми? (16) И още
повече говориха рабитѣ му противъ Господа
Бога и противъ раба му Езекия.

(17) И рписа писма за да укори Господа
Бога Израилева, и да говори противъ него
и да каже: сКакто боговетѣ на народитѣ на
тѣзи земи не избавиха своитѣ люде отъ рж-
ката ми, така и Езекиинътъ Богъ нѣма да
избави людетѣ си отъ ржката ми. (18) тТо-
газъ извикаха на Юдейски съ голѣмъ гласъ
къмъ Ерусалимскитѣ люде укоито бѣха по
стѣната, за да ги устрашатъ и да ги смутятъ,
та да прѣвзематъ града; (19) и говориха про-
тивъ Бога Ерусалимскаго както противъ бого-
ветѣ на народитѣ на земята които сж фдѣла
на человѣчески ржцѣ.

(20) И хза това се помоли Езекия царьтъ
и цИсаия пророкътъ, Амосовътъ синъ, и вик-
наха къмъ небето. (21) И чпроводи Господь
ангела, който погуби всичкитѣ силни съ крѣ-
пость, и князоветѣ, и войводитѣ въ стана на
Асирийския царь. И върна се съ посрамено
лице въ земята си. И когато влѣзе въ дома
на бога си, тѣзи що бѣха излѣзли изъ утро-
бата му убиха го тамъ съ ножъ. (22) Така из-
бави Господь Езекия и Ерусалимскитѣ жи-
тели отъ ржката на Сенахирима Асирийския
царь, и отъ ржката на всичкитѣ, и утвърди
ги отъ всякждѣ. (23) И шмнозина донесоха
дарове Господу въ Ерусалимъ, и многоцѣнни
нѣща на Езекия Юдиния царь; и щвъзвели-
чи се отъ тогазъ прѣдъ всичкитѣ народи.

(24) ъВъ онѣзи дни разболѣ се Езекия до
смърть, и помоли се Господу; и говори му
Господь и даде му знамение. (25) Но ьне
въздаде Езекия споредъ станалото нему бла-
годѣяние, ѣзащото се прѣвъзнесе сърдцето му;
юза това нападна гнѣвъ на него и на Юда и
Ерусалимъ. (26) Но яснири се Езекия за прѣ-
възнесението на сърдцето си, той и Ерусa-
лимскитѣ жители; и не дойде на тѣхъ гнѣ-
вътъ Господенъ авъ Езекийнитѣ дни. (27) И
придоби Езекия богатство и слава много го-
лѣма; и направи си съкровища за сребро и
злато, и за многоцѣнни камене, и за аромати,
и за щитове, и за всѣкакъвъ видъ избрани
съсжди, (28) и житници за дохода на житото
и на виното и на елея, и обори за всѣкакъвъ
видъ скотове, и огради за стадата.

(29) И направи си градове, и придоби овци
и говеда множество; защото жжБогъ му даде
имотъ твърдѣ много.

(30) аТози Езекия затикна още и горния
изворъ на водата на Гионъ, и управи я долу
къмъ западъ на Давидовия градъ. И успѣ
Езекия въ всичкитѣ си дѣла. (31) Но въ ра-
ботата на посланницитѣ бкоито му проводиха
Вавилонскитѣ князове да изпитатъ за знаме-
нието което стана въ земята, остави го Богъ,
вза да го искуси и да познае всичко що бѣше
на сърдцето му.

(32) А другитѣ дѣяния на Езекия, и добри-
нитѣ му, ето, писани сж гвъ Видѣнието на
пророкъ Исаия Амосовия синъ, дъ Книгата
на Юдинитѣ и Израилевитѣ Царе. (33) И еза-
спа Езекия съ отцитѣ си, и погребоха го въ
по-високия отъ гробоветѣ на Давидовитѣ си-
нове; и всичкий Юда и Ерусалимскитѣ жи-
тели му жнаправиха честь въ смъртьта му; а
вмѣсто него се възцари Манасия синъ му.

ГЛАВА 33.

1 На адванадесеть години бѣ Манасия когато
се възцари, и царува петдесеть и петъ години
въ Ерусалимъ. (2) И стори зло прѣдъ Господа
бспоредъ мерзоститѣ на езичницитѣ които из-
пжди Господь отъ лицето на Израилевитѣ си-

о 4 Цар. 18;33-35.
п 4 Цар. 18;29.
р 4 Цар. 19;9.
с 4 Цар. 19;12.
т 4 Цар. 18;28.
у 4 Цар. 18;26-28.
ф 4 Цар. 19;18.
х 4 Цар. 19;15.
ц 4 Цар. 19;2,4.
ч 4 Цар. 19;35, и друг.
ш Гл. 17;5.
щ Гл. 1;1.
ъ 4 Цар. 20;1. Иса. 38;1.
ь Псал. 116;12.
ѣ Гл. 26;16. Ав. 2;4.
ю Гл. 24;18.
я Иер. 26;18,19.
а 4 Цар. 20;19.
жж 1 Лѣт. 29;12.
а Иса. 22;9,11.
б 4 Цар. 20;12. Иса. 39;1.
в Втор. 8;2.
г Иса. гл. 36-39.
д 4 Цар. гл. 18-20.
е 4 Цар. 20;21.
ж Прит. 10;7.
—
а 4 Цар. 21;1, и друг.
б Втор. 18;9. Гл. 28;3.

ново. (3) И съгради пакъ високитѣ мѣста които Езекия отецъ му [в]бѣ съсипалъ, и въздигна олтари на Ваалимитѣ, и [г]направи Ашери, и поклони се [д]на всичкото небесно воинство, и служи имъ. (4) И съгради олтари въ дома Господень за който Господь рече: [е]Въ Ерусалимъ ще бжде името ми въ вѣкъ. (5) И съгради олтари на всичкото небесно воинство [ж]въ двата двора на дома Господень. (6) И [з]той прѣведе синоветѣ си прѣзъ огънь въ долъ на Еномовия синъ; и [и]употрѣбяваше прокобения, гатания, и омаяния, и [к]имаше бѣсовъ-прошатели и вълшебници: много зло стори прѣдъ Господа та го раздражи. (7) И [л]постави изваянието, образа който направи, въ дома Божий за който Богъ рече на Давида и на Соломона сина му: [м]Въ този домъ, и въ Ерусалимъ който избрахъ отъ всичкитѣ Израилеви племена, ще туря името си въ вѣкъ; (8) и [н]не ща да поклатя ногата на Израиля отъ земята която опрѣдѣлихъ за отцитѣ им, ако само внимаватъ да правятъ всичко що имъ заповѣдахъ споредъ всичкия законъ и повелѣнията и сждоветѣ дадени чрѣзъ Моисея. (9) И измами Манасия Юда и Ерусалимскитѣ жители да правятъ по-лошо отъ езичницитѣ които Господь изтрѣби отъ лицето на Израилевитѣ синове. (10) И говори Господь на Манасия и на людетѣ му; но не послушаха. (11) За това доведе противъ тѣхъ Господь военачалницитѣ на воинството на Асирийския царь, тѣ хванаха Манасия съ куки, и [п]вързаха го съ вериги та го заведоха у Вавилонъ. (12) И като бѣше въ скърбь, помоли се на Господа Бога своего, и [р]смири се много прѣдъ Бога на отцитѣ си, (13) и помоли му се. [с]Тогазъ го помилва, и послуша моленето му та го доведе пакъ въ Ерусалимъ, въ царството му. [т]Тогазъ позна Манасия че Господь той е Богъ.

(14) И слѣдъ това съгради стѣна вънъ отъ Давидовия градъ, къмъ западъ [у]на Гионъ, въ дола, дори до рибната порта, та обиколи [ф]Офилъ, и дигна я много високо; и тури военачалници въ всичкитѣ оградени Юдини градове. (15) И махна [х]чуждитѣ богове, и образа отъ дома Господень, и всичкитѣ олтари които бѣ съградилъ на хълма на дома Господень и въ Ерусалимъ, и хвърли ги вънъ отъ града. (16) И направи олтаря Господень, и пожъртвува на него примирителни и [ц]благодарителни жъртви, и заповѣда на Юда да служи на Господа Бога Израилева. (17) [ч]Людетѣ обаче жрѣха още по високитѣ мѣста, но само на Господа Бога своего.

(18) А другитѣ дѣяния на Манасия, и молитвата му къмъ негова Богъ, и думитѣ на [ш]гледачитѣ които му говориха въ името на Господа Бога Израилева, ето, писани сж въ Лѣтописитѣ на Израилевитѣ Царе. (19) И молитвата му, и какъ се послуша, и всичкитѣ му грѣхове, и отстжплението му, и странитѣ дѣто съгради високи мѣста и постави Ашеритѣ и истуканитѣ прѣди да се смири, ето, писани сж въ словата на [*]Ходзая. (20) И заспа [щ]Манасия съ отцитѣ си; и погребоха го въ дома му; а вмѣсто него се възцари Амонъ синъ му.

(21) На [ъ]двадесеть и двѣ години бѣ Амонъ когато се възцари, и царува двѣ години въ Ерусалимъ. (22) И стори зло прѣдъ Господа както стори Манасия отецъ му; и жрѣше Амонъ на всичкитѣ истукани които Манасия отецъ му бѣ направилъ, и служеше имъ. (23) И не се смири прѣдъ Господа [ь]както се смири Манасия отецъ му; но този Амонъ направи твърдѣ много прѣстжпления. (24) И [ѣ]направиха съзаклятие рабитѣ му противъ него та го убиха въ дома му. (25) А людетѣ на земята *Юдина* убиха всичкитѣ що бѣха се съзаклели противъ царь Амона; и направиха людетѣ на земята царь вмѣсто него Иосия сина му.

ГЛАВА 34.

На [а]осемь години бѣ Иосия когато се възцари, и царува въ Ерусалимъ години тридесеть и една. (2) И направи което бѣ право

в 4Цар.18;4. Гл.30;14. 31;1. 32;12.
г Втор.16;21.
д Втор.17;3.
е Втор.12;11. 3Цар.8;29. 9;3. Гл.6;6. 7;16.
ж Гл.4;9.
з Лев.18;21. Втор.18;10. 4Цар.23;10. Гл.28;3. Иез.23;37,39.
и Втор.18;10,11.
к 4Цар.21;6.
л 4Цар.21;7.
м Псал.132;14.
н 2Цар.7;10.
о Втор.28;36.
п Иовъ36;8. Псал.107;10,11.
р 1Пет.5;6.
с 1Лѣт.5;20. Езд.8;23.
т Псал.9;16. Дан.4;25.
у 3Цар.1;33.
ф Гл.27;3.
х Ст.3,5,7.
ц Лев.7;12.
ч Гл.32;12.
ш 1Цар.9;9.
* Или, гледачи.
щ 4Цар.21;18.
ъ 4Цар.21;19, и дрг.
ь Ст.12.
ѣ 4Цар.21;23,24.

—

а 4Цар.22;1, и дрг.

прѣдъ Господа, и ходи въ пѫтищата на Да-
вида отца си, и не се уклони на дѣсно или
на лѣво. (3) И въ осмото лѣто на царуването
си, като бѣ още младъ, начна [б]да търси Бога
на Давида отца си; и въ дванадесетото лѣто
начна [в]да чисти Юда и Ерусалимъ [г]отъ ви-
соките мѣста, и отъ Ашеритѣ, и отъ ваянитѣ,
и отъ лѣянитѣ. (4) И [д]съсипаха прѣдъ лицето
му олтаритѣ на Ваалимитѣ; и кумиритѣ на
слънцото които бѣха отгорѣ имъ строши, и
Ашеритѣ, и ваянитѣ, и лѣянитѣ стри, и из-
тънчи въ прахъ [е]та го хвърли върхъ гроби-
щата на тѣзи които бѣха имъ жъртвували.
(5) И [ж]коститѣ на жрецитѣ изгори на олтари-
тѣ имъ, и очисти Юда и Ерусалимъ. (6) И
направи истото въ градоветѣ на Манасия, и
Ефрема, и Симеона, и до Нефталима около
запустенитѣ имъ мѣста. (7) И като съсипа ол-
таритѣ и Ашеритѣ, и [з]изтънчи въ прахъ
ваянитѣ, и строши всичкитѣ кумири на слън-
цото по всичката Израилева земя, върна се
въ Ерусалимъ.
(8) А [и]въ осемнадесетото лѣто на царуване-
то си, като очисти земята и храма, проводи
Сафана Азалиевия синъ, и Маасия градския
началникъ, и Иоаха сина на Иоахаза лѣтото-
писеца за да поправятъ дома на Господа не-
говия Богъ. (9) И отидоха при Хелкия вели-
кия свещеникъ [к]та прѣдадоха сребрното което
бѣ внесено въ дома Божий, което Левититѣ
които пазѣха двернтѣ събраха отъ рѫката на
Манасия и Ефрема, и отъ всичкия остатъкъ
на Израиля, и отъ всичкия Юда и Вениами-
на и които живѣеха въ Ерусалимъ. (10) И
дадоха *го* въ рѫката на онѣзи които правѣ-
ха дѣлото и имаха настоятелството на дома
Господенъ; а тѣ го прѣдадоха на работници-
тѣ които работѣха въ дома Господенъ за да
поправятъ и обновятъ дома,—(11) на дърво-
дѣлцитѣ и на градителитѣ *го* дадоха за да
купятъ дѣлани камене и дърва за греди, и да
направятъ домоветѣ които съсипаха Юдинитѣ
царе. (12) И работѣха мѫжетѣ дѣлото вѣрно;
а надзиратели надъ тѣхъ бѣха Яатъ и Авдия,
Левититѣ, отъ Мерариевитѣ синове; и Заха-
рия и Месуламъ, отъ синоветѣ на Каатовци-
тѣ, за да настояватъ, и отъ Левититѣ всич-
китѣ изкусни вѣщи на музикалнитѣ орѫдия.
(13) Имаше още и настойници надъ брѣме-
носцитѣ и надъ всички които работѣха въ
какво годѣ слугуване; и отъ [л]Левититѣ има-
ше писци и надзиратели и вратари.
(14) И като изнесоха сребрното внесеното въ
дома Господенъ, [м]намѣри Хелкия свещени-
кътъ книгата на закона Господенъ дадената
съ Моисеева рѫка. (15) И отговори Хелкия
та рече на Сафана писеца: Намѣрихъ книга-
та на закона въ дома Господенъ. И даде Хел-
кия книгата на Сафана. (16) А Сафанъ донесе
книгата на царя, и занесе още дума на царя
и рече: Рабитѣ ти правятъ всичко що е опрѣ-
дѣлено тѣмъ, (17) и събраха сребрното което
се намѣри въ дома Господенъ, и прѣдадоха го
въ рѫката на настоятелитѣ и въ рѫката на
онѣзи които правятъ дѣлото. (18) И извѣсти
Сафанъ писецътъ на царя и рече: Хелкия
свещеникътъ ми даде книга. И прочете я
Сафанъ прѣдъ царя. (19) И като чу царьтъ
думитѣ на закона, раздра дрехитѣ си. (20) И
заповѣда царьтъ на Хелкия, и на Ахикама
Сафановия синъ, и на [н]Авдона Михеевия синъ,
и на Сафана писеца, и на Асаия царския
слуга и рече: (21) Идете, попитайте Господа
за мене и за оставалитѣ въ Израиля и въ
Юда за думитѣ на намѣрената книга; защото
е голѣмъ гнѣвътъ Господенъ който се излѣ на
насъ, понеже отцитѣ ни не упазиха словото
Господне да правятъ споредъ всичко що е пи-
сано въ тази книга.
(22) Тогазъ Хелкия и онѣзи които царя оти-
доха при Олда пророчицата, жената на Салума
сина на [о]Текуя, сина Арасова, одеждохрани-
теля, (а тя живѣеше въ Ерусалимъ, въ Масе-
на,) и говориха ѝ споредъ това. (23) А тя имъ
рече: Така говори Господь Богъ Израилевъ:
Кажете на человѣка който ви проводи при
мене: (24) Така говори Господь: Ето, азъ до-
карвамъ зло на това мѣсто и на жителитѣ
му, всичкитѣ клетви които сѫ писани въ кни-
гата която прочетоха прѣдъ Юдиния царь.
(25) Понеже ме оставиха та кадиха на други
богове за да ме прогнѣвятъ съ всичкитѣ дѣла
на рѫцѣтѣ си, за това ще се излѣе гнѣвътъ
ми на това мѣсто, и нѣма да угасне. (26) А на
Юдиния царь който ви е проводилъ да попи-
тате Господа, така ще кажете нему: Така го-
вори Господь Богъ Израилевъ за думитѣ които
чу ти: (27) Понеже сърдцето ти омекна, и се
смири ти прѣдъ Бога като чу неговитѣ думи
противъ това мѣсто и противъ жителитѣ му,

б Гл. 15;2
в 3 Цар. 13;2.
г Гл. 33;17,22.
д Лев. 26;30 4 Цар 23;4.
е 4 Цар 23;6.
ж 3 Цар. 13;2.
з Втор. 9;21.
и 4 Цар. 22;3.
к Виж. 4 Цар. 12;4, и држ.
л 1 Лѣт. 23;4,5.
м 4 Цар. 22;8, и држ.
н 4 Цар. 22;12, Аховоръ.
о 4 Цар. 22;14.

и се смири ти прѣдъ мене, и раздра дрехитѣ
си, и плака прѣдъ мене, заради това, и азъ
я послушахъ, говори Господь. (28) Ето, азъ
ще те прибера при отцитѣ ти, и ще се при-
берешъ въ гроба си съ миръ, и нѣма да ви-
дятъ очитѣ ти всичкото зло което ще дока-
рамъ азъ на това мѣсто и на жителитѣ му. И
донесоха отвѣтъ на царя.

(29) Тогазъ [о]проводи царьтъ та събра всич-
китѣ Юдини и Ерусалимски старѣйшини. (30) И
възлѣзе царьтъ въ дома Господень, и всич-
китѣ Юдини мжже, и Ерусалимскитѣ жители,
и свещеницитѣ, и Левититѣ, и всичкий на-
родъ отъ малъкъ до голѣмъ, и прочете въ
слушането имъ всичкитѣ думи на книгата на
завѣта която се намѣри въ дома Господень.
(31) И застана царьтъ [п]на мѣстото си та на-
прави завѣтъ прѣдъ Господа да ходи слѣдъ
Господа, и да пази заповѣдитѣ му, и свидѣ-
телствата му, и повелѣнията му съ всичкото
си сърдце и съ всичката си душа, да върши
думитѣ на завѣта които сж писани въ тази
книга. (32) И направи всички които се намѣ-
риха въ Ерусалимъ и въ Вениаминъ да сто-
ятъ въ това. И Ерусалимскитѣ жители на-
правиха споредъ завѣта на Бога, Бога на от-
цитѣ си. (33) И отмахна Иосия [р]всичкитѣ
мерзости отъ всичкитѣ мѣста на Израилевитѣ
синове, и направи всичкитѣ що се намѣриха
въ Израиль да служатъ, да служатъ на Го-
спода Бога своего: [с]прѣзъ всичкитѣ му дни
не се отдалечиха отъ слѣдъ Господа Бога на
отцитѣ си

ГЛАВА 35.

[а]Направи още Иосия пасха Господу въ Еру-
салимъ; и заклаха агнетата на пасхата [б]въ
четиринадесетия день на първия мѣсецъ. (2) И
постави свещеницитѣ [в]въ стражитѣ имъ, и
[г]насърдчи ги въ службата на дома Господень.
(3) И рече на освещенитѣ Господу Левити
[д]които учеха всичкия Израиль· [е]Положете
светия ковчегъ [ж]въ дома който съгради Со-
ломонъ Давидовътъ синъ, Израилевътъ царь:
[з]нѣма да го носите вече на рамена· слугу-
вайте сега на Господа Бога вашего и на лю-
детѣ му Израиля, (4) и пригответе се [и]спо-
редъ домоветѣ на отечествията си, [к]споредъ
отдѣленията си, споредъ писаното отъ Давида
Израилевия царь, и [л]споредъ писаното отъ
Соломона сина му, (5) и [м]стойте въ светили-
щето споредъ отдѣленията на домоветѣ на оте-
чествията заради братята си синоветѣ на
людетѣ, и *споредъ* раздѣлението на домоветѣ
на Левитскитѣ отечествия, (6) и заколете *агне-
тата на* [н]пасхата, и осветете се, и пригответе-
те за братята си за да направятъ споредъ
словото Господне *даденото* съ Моисеева ржка.
(7) И [о]принесе Иосия на людетѣ овци, агнета,
и ярета, всичкитѣ за жъртви на пасхата, за
всичкитѣ колкото се намѣриха, трдесеть ти-
сящи въ число, и три тисящи говеда· тѣ бѣха
отъ имота на царя. (8) И князоветѣ му при-
несоха доброволно на людетѣ, на свещени-
цитѣ, и на Левититѣ. Хелкия, и Захария, и
Иехиилъ, князоветѣ на дома Божий, дадоха
на свещеницитѣ за жъртвитѣ на пасхата двѣ
тисящи и шестстотинъ *агнета и ярета* и три-
ста говеда. (9) И Хонения, и Семаия, и Ната-
наилъ, братята му, и Асавия, и Иеиилъ, и
Иозавадъ. началници на Левититѣ, принесоха
на Левититѣ за жъртви на пасхата петь ти-
сящи *агнета и ярета* и петстотинъ говеда.

(10) И приготви се службата, и [п]свещени-
цитѣ застанаха на мѣстото си, и Левититѣ по
отдѣленията си, споредъ заповѣдьта на царя.
(11) И заклаха *агнетата на* пасхата, и [р]по-
ръсиха свещеницитѣ *кръвьта като взимаха* отъ
ржката имъ, и Левититѣ [с]одраха *жъртвитѣ*.
(12) И отдѣлиха *частитѣ за* всесъжението за
да ги дадатъ споредъ отдѣленията на домоветѣ
на отечествията на людетѣ, за да принесатъ
Господу споредъ писаното [т]въ Моисеевата кни-
га: така подобно и за говедата. (13) И [у]опе-
коха *агнетата на* пасхата съ огънь споредъ
повелѣнието; а светитѣ *меса* [ф]свариха въ
котли, и въ гърнета, и въ тави, и раздѣлиха
скоро помежду всичкитѣ людо.

(14) И послѣ приготвиха за себе си и за
свещеницитѣ; защото свещеницитѣ Аароно-
витѣ синове *се упражняваха* за да прино-

о 4 Цар. 23;1, и дрг.
п 4 Цар. 11;14 23;3. Гл. 6;13.
р 3 Цар. 11;5.
с Пер. 3;10.
а 4 Цар. 23;21,22.
б Изх. 12;6. Езд. 6;19.
в Гл. 23;18. Езд. 6;18.
г Гл. 29;5,11.
д Втор. 33;10. Гл. 30;22. Мал. 2;7.
е Виж. Гл. 34;14.
ж Гл. 5;7.
з 1 Лѣт. 23;26.
и 1 Лѣт. 9;10.
к 1 Лѣт. гл. 23-26.
л Гл. 8;14.
м Псал. 134;1
н Гл. 29;5,15. 30;3,15. Езд. 6;20
о Гл. 30;24.
п Езд. 6;18.
р Гл. 29;22.
с Виж. Гл. 29;34.
т Лев. 3;3.
у Изх 12;8,9. Втор. 16;7.
ф 1 Цар. 2;13-15.

—

сятъ всесъжженията и тлъстинитѣ до нощьта;
за това Левититѣ приготвиха за себе си и за
свещеницитѣ Аароновитѣ синове. (15) И пѣв-
цитѣ Асафовитѣ синове бѣха на мѣстото си
[х]споредъ повелѣнието на Давида, и на Асафа,
и на Емана, и на Иедутуна царския гледачъ;
и вратаритѣ [ц]*чназѣха* на всѣка врата: не бѣ
нужда да се отдалечатъ отъ службата си, за-
щото братята имъ Левититѣ приготвиха за
тѣхъ. (16) И приготви се всичката служба Го-
сподня въ истия день за да направятъ пасха-
та, и да принесатъ всесъжжения на олтаря Го-
сподень споредъ повелѣнието на царь Иосия.
(17) И Израилевитѣ синове колкото се намѣ-
риха направиха пасхата въ онова врѣме, и
праздника [ч]на безквасницитѣ седемь дни.

(18) И [ш]не стана пасха като нея въ Из-
раиль отъ днитѣ на пророкъ Самуила; нито
направиха всичкитѣ Израилеви царе като па-
схата която направи Иосия, и свещеницитѣ,
и Левититѣ, и всичкий Юда и Израиль кои-
то се намѣриха, и Ерусалимскитѣ жители.
(19) Въ осемнадесетото лѣто на Иосийното цар-
ство стана тая пасха.

(20) А [щ]слѣдъ всичко това, като приготви
Иосия дома, възлѣзе Нехао Египетскиятъ царь
за да направи брань въ Кархамисъ при Ев-
фратъ *рѣка*; и излѣзе Иосия противъ него.
(21) И проводи вѣстители при него и рече:
Що *има* между мене и тебе, царю Юдинъ?
Не *идж* днесъ противъ тебе, но противъ дома
съ който имамъ брань; и Богъ ми заповѣда
да побързамъ: отстой отъ Бога, който е съ
мене, за да те не изтрѣби. (22) Но Иосия не
отвърна лицето си отъ него, [ъ]но прѣличи
се за да направи брань противъ него, и не
послуша думитѣ на Нехао, които бѣха изъ
устата Божии, и дойде да направи брань въ
долъ Магеддонъ. (23) И стрѣляха стрѣлцитѣ
върхъ царь Иосия; и рече царьтъ на рабитѣ
си: Извадете ме вънъ, защото се ранихъ
тежко.

(24) И [ь]извадиха го рабитѣ му изъ коле-
сницата та го качиха на втората му колесни-
ца, и докараха го въ Ерусалимъ; и умрѣ, и
погребе се въ гробищата на отцитѣ си. И
[ѣ]всичкий Юда и Ерусалимъ жалиха за Иосия.
(25) И [ю]плака Иеремия за Иосия; и [я]всич-
китѣ пѣвци и пѣвачки напомнюватъ до днесъ
Иосия въ плачоветѣ си, и [ѫ]направиха ги оби-
чай въ Израиль; и, ето, сѫ писани въ Плачь.
(26) А другитѣ дѣяния на Иосия, и добри-
нитѣ му споредъ писаното въ закона Госпо-
день, (27) и дѣлата му първитѣ и послѣднитѣ,
ето, сѫ писани въ Книгата на Израилевитѣ
и Юдинитѣ Царе.

ГЛАВА 36.

И [а]взехи людетѣ отъ *Юдината* земя Иоа-
хаза Иосиинии синъ та го направиха царь въ
Ерусалимъ вмѣсто отца му. (2) На двадесеть и
три години бѣ Иоахазъ когато се въцари; и
царува три мѣсеца въ Ерусалимъ. (3) И Еги-
петский царь свали го *отъ прѣстола* въ Еру-
салимъ, и глоби земята сто таланта сребро и
единъ талантъ злато. (4) И направи Египет-
ский царь Елиакима брата му царь надъ Юда
и Ерусалимъ, и промѣни името му въ Иоакимъ.
А Иоахаза брата му взе Нехао та го заведе
въ Египетъ.

(5) На [б]двадесеть и петь години бѣ Иоа-
кимъ когато се въцари, и царува единадесеть
години въ Ерусалимъ; и направи зло прѣдъ
Господа Бога своего. (6) [в]Възлѣзе противъ не-
го Навуходоносоръ Вавилонский царь та го
тури въ окови [г]за да го заведе у Вавилонъ.
(7) И [д]отъ съсждитѣ на дома Господень зане-
се Навуходоносоръ у Вавилонъ, и тури ги въ
храма си у Вавилонъ.

(8) А другитѣ дѣла на Иоакима, и мерзо-
ститѣ му които направи и които се намѣриха
въ него, ето, сѫ писани въ Книгата на Из-
раилевитѣ и Юдинитѣ Царе; и въцари се
вмѣсто него Иоахинъ синъ му.

(9) На [е]осемнадесеть години бѣ Иоахинъ
когато се въцари, и царува три мѣсеца и де-
сеть дни въ Ерусалимъ; и направи зло прѣдъ
Господа. (10) А въ свършването на годината
[ж]проводи царь Навуходоносоръ та го доведе
у Вавилонъ [з]съ избранитѣ съсжди на дома
Господень; и [и]направи Седекия брата на
отца му царь надъ Юда и Ерусалимъ.

(11) На [к]двадесеть и една година бѣ Седекия

х 1 Лѣт. 25;1, и дрг.
ц 1 Лѣт. 9;17,18. 26;14, и дрг.
ч Изх. 12;15. 13;6. Гл. 30;21.
ш 4 Цар. 23;22,23.
щ 4 Цар. 23;29. Иер. 46;2.
ъ 3 Цар. 22;30.
ь 4 Цар. 23;30.
ѣ Зах. 12;11.
ю Плачъ 4;20.
я Виж. Мат. 9;23.
ѫ Иер. 22;20.

а 4 Цар. 23;30, и дрг.
б 4 Цар. 23;36,37.
в 4 Цар. 24;1. Виж. Ав. 1;6.
г Виж. 4 Цар. 24;15. Иер. 22;18,19. 36;30.
д 4 Цар. 24;13. Дан. 1;1,2. 5;2.
е 4 Цар. 24;8.
ж 4 Цар. 24;10-17.
з Дан. 1;1,2. 5;2.
и Иер. 37;1.
к 4 Цар. 24;18. Иер. 52;1, и дрг.

шотако се въцари, и царува единадесеть го-
дини въ Ерусалимъ. (12) И стори зло прѣдъ
Господа Бога своего: не се смири прѣдъ Ие-
ремия пророка *който говорѣше* изъ уста Го-
сподни. (13) А [л]още се подигна противъ царь
Навуходоносора който го бѣ заклелъ въ Бога;
и [м]ожесточи врата си, и упорствува въ сърд-
цето си да се не върне къмъ Господа Бога
Израилева. (14) Всичкитѣ още първи отъ све-
щенницитѣ и людетѣ прѣумножиха прѣстж-
пленията си споредъ всичкитѣ мерзости на
езичницитѣ, и оскверниха дома Господень
който освети въ Ерусалимъ. (15) И [н]заржча
имъ Господь Богъ на отцитѣ имъ чрѣзъ рж-
ката на посланницитѣ си, като ставаше заранъ
и *ги* проваждаше, защото жалѣеше людетѣ си
и жилището си. (16) Но [о]тѣ се присмиваха на
посланницитѣ Божии, и [п]прѣзираха словата
му, и [р]се подиграваха съ пророцитѣ му до-
дѣто [с]възлѣзе гнѣвътъ Господень върхъ лю-
детѣ му, и нѣмаше вече изцѣление.
(17) [т]Заради това доведе противъ тѣхъ Хал-
дейския царь, та [у]уби юношитѣ имъ съ ножъ
вжтрѣ въ дома на светилището имъ, и не по-
жали юноша ни дѣвица, старецъ ни сѣди-
навъ: всичкитѣ прѣдаде въ ржката му. (18) И
[ф]всичкитѣ сѫсжди на дома Божий, голѣми и
малки, и съкровищата на дома Господень, и
съкровищата на царя и на князоветѣ му,
всичкитѣ занесе у Вавилонъ. (19) И [х]изгориха
дома Божий, и съсипаха стѣната на Ерусa-
лимъ, и всичкитѣ му палати изгориха съ
огънь, и всичкитѣ му скжпоцѣнни сѫсжди
изтрѣбиха. (20) И [ц]избѣгналитѣ отъ ножа
плѣни у Вавилонъ, [ч]дѣто бѣха раби нему и
на синоветѣ му доръ до врѣмето на Персий-
ското царство; (21) за да се изпълни словото
Господне чрѣзъ устата на [ш]Иеремия, додѣто
[щ]уси все земята сжботитѣ си; *защото* въ всич-
кото врѣме на запустѣнието *си* [ъ]пазѣше сж-
бота додѣ да се изпълнятъ седемдесеть години.
(22) А [ь]въ първото лѣто на Кира Персий-
ския царь, за да се изпълни словото Господне
[ѣ]чрѣзъ устата на Иеремия, възбуди Господь
духа на [ю]Кира Персийския царь, та прогла-
си по всичкото си царство, още и писменно,
и рече: (23) [я]Така говори Киръ Персийский
царь: Иеова Богъ небесний ми даде всичкитѣ
царства на земята; и той ми заповѣда да му
съградя домъ въ Ерусалимъ, който е въ Юда.
Който се намира между васъ отъ всичкитѣ
негови люде, Иеова неговий Богъ да бжде съ
него, и нека възлѣзе.

ЕЗДРА.

ГЛАВА 1.

А [а]въ първото лѣто на Кира Персийския
царь, за да се изпълни словото Господне
[б]чрѣзъ устата на Иеремия, възбуди Господь
духа на Кира Персийския царь, та [в]прогласи
по всичкото си царство, още и писменно, и
рече: —
(2) Така говори Киръ Персийскиятъ царь:
Иеова Богъ небесний ми даде всичкитѣ цар-
ства на земята; и [г]той ми заповѣда да му
съградя домъ въ Ерусалимъ, който е въ Юда.
(3) Който се намира между васъ отъ всичкитѣ
негови люде, неговътъ Богъ да бжде съ него,
и нека възлѣзе въ Ерусалимъ, който е въ
Юда, и нека съгради дома на Иеова Бога Из-

л Иер. 52;3. Иез. 17;15,18.
м 4 Цар. 17;14.
н Иер. 25;3,4. 35;15. 44;4.
о Иер. 5;12,13.
п Приг. 1;25,30.
р Иер. 32;3. 38;6. Мат. 23;34.
с Псал. 74;1. 79;5.
т Втор. 28;49. 4 Цар. 25;1, и дрг. Езд. 9;7.
у Псал. 74;20. 79;2,3.
ф 4 Цар. 25;13, и дрг.
х 4 Цар. 25;9. Псал. 74;6,7. 79;1,7.
ц 4 Цар. 25;11.
ч Иер. 27;7.
ш Иер. 25;9,11,12. 26;6,7. 29;10.
щ Лев. 26;34,35,43. Дан. 9;2.
ъ Лев. 25;4,5.
ь Езд. 1;1.
ѣ Иер. 25;12,13. 29;10. 33;10,11,14.
ю Иса. 44;28.
я Езд. 1;2,3.

а 2 Лѣт. 36;22,23. Иер. 25;12. 29;10.
б Гл. 5;13,14,
в Иса. 44;28, 45;1,13.

раилева: [в]той е Богъ който е въ Ерусалимъ.
(4) А всичкитѣ които останатъ по всичкитѣ
мѣста дѣто пришелствуватъ, да му помогнатъ
мжжетѣ на онова мѣсто съ сребро, и съ зла-
то, и съ имотъ, и съ скотове, освѣнъ само-
волното приношение за дома Божий който е
въ Ерусалимъ.
(5) Тогасъ станаха началницитѣ на отече-
ствията на Юда и на Вениамина, и свеще-
ницитѣ, и Левититѣ, съ всичкитѣ [д]на които
Богъ подбуди духа да възлѣзатъ за да съгра-
дятъ дома Господенъ който е въ Ерусалимъ;
(6) и всичкитѣ имъ околни помогнаха имъ съ
сребърни съсжди, съ злато, съ имотъ, и съ
скотове, и съ скжпоцѣнни нѣща, освѣнъ всич-
китѣ доброволни приношения.
(7) И [е]извади царь Киръ съсждитѣ на дома
Господенъ [ж]които Навуходоносоръ бѣ донеслъ
отъ Ерусалимъ и турилъ ги бѣ въ дома на
бога си; (8) и извади тѣхъ Киръ Персийский
царь съ ржката на Митридата съкровищника,
и брои ги на [з]Сасавасара Юдейския князъ.
(9) И числото имъ е това: тридесеть златни
легени, тисяща сребърни легени, и двадесеть
и деветь ножове, (10) тридесеть златни крон-
дири, четиристотинъ и десеть крондири сре-
бърни втори, други съсжди тисяща. (11) Всич-
китѣ златни и сребърни съсжди бѣха петь
тисящи и четиристотинъ: всичкитѣ занесе Са-
сасаръ съ плѣнницитѣ които възлѣзоха отъ
Вавилонъ въ Ерусалимъ.

ГЛАВА 2.

[а]А тѣзи сж человѣцитѣ на областьта които
възлѣзоха отъ плѣнението на плѣнницитѣ [б]които
Навуходоносоръ Вавилонский царь прѣсели у
Вавилонъ, и които се върнаха въ Ерусалимъ
и въ Юдея, всѣки въ града си, (2) които дой-
доха съ Зоровавеля, Исуса, Неемия, Сарaия,
Реелия, Мардохея, Валасана, Масфара, Вагуя,
Реума, Ваана. *Това бѣ* числото на мжжетѣ
отъ Израилевитѣ люде: (3) Фаросови синове,
двѣ тисящи и сто и седемдесеть и два: (4) Се-
фатиеви синове, триста и седемдесеть и два:
(5) Арахови синове, [в]седемстотинъ и седем-
десеть и петь: (6) [г]Фаатъ-моавови синове, отъ
Исусовитѣ и Иоавовитѣ синове, двѣ тисящи
и осемстотинъ и дванадесеть: (7) Еламови си-
нове, тисяща и двѣстѣ и петдесеть и четири:
(8) Затуеви синове, деветстотинъ и четири-
десеть и петь: (9) Закхеови синове, седемсто-
тинъ и шестдесеть: (10) Вануеви синове, шест-
стотинъ и четиридесеть и два: (11) Виваеви
синове, шестстотинъ и двадесеть и три: (12) Аз-
гадови синове, тисяща и двѣстѣ и двадесеть
и два: (13) Адоникамови синове, шестстотинъ
и шестдесеть и шесть: (14) Вагуеви синове,
двѣ тисящи и петдесеть и шесть: (15) Ади-
нови синове, четиристотинъ и петдесеть и
четири: (16) Атирови синове отъ Езекия, де-
ветдесеть и осемъ: (17) Висаеви синове, три-
ста и двадесеть и три: (18) Иораеви синове,
сто и дванадесеть: (19) Асумови синове, двѣстѣ
и двадесеть и три: (20) Гиварови синове, де-
ветдесеть и петь: (21) Витлеемови синове,
сто и двадесеть и три: (22) Нетофатски мжже,
петдесеть и шесть: (23) Анатотски мжже, сто
и двадесеть и осемъ: (24) Азмаветови синове,
четиридесеть и два: (25) синове на Кириатиа-
римъ, на Хефира, и на Виротъ, седемстотинъ
и четиридесеть и три: (26) синове на Рама и
Гавая, шестстотинъ и двадесеть и единъ: (27) мж-
же на Михмасъ, сто и двадесеть и два: (28) Ве-
тилски и Гайски мжже, двѣстѣ и двадесеть и
три: (29) синове на Нево, петдесеть и два:
(30) Магвисови синове, сто и петдесеть и
шесть: (31) синове [д]на другия Еламъ, тисяща
и двѣстѣ и петдесеть и четири: (32) Харимо-
ви синове, триста и двадесеть: (33) синове на
Лодъ, на Адидъ, и на Оно, седемстотинъ и
двадесеть и петь: (34) синове на Иерихонъ,
триста и четиридесеть и петь: (35) синове
на Сенаая, три тисящи и шестстотинъ и три-
десеть.
(36) Свещеницитѣ: Иедаеви синове, отъ
Исусовия домъ, [е]деветстотинъ и седемдесеть
и три: (37) [ж]Емирови синове, тисяща и пет-
десеть и два: (38) [з]Пасхорови синове, тисяща
и двѣстѣ и четиридесеть и седемъ: (39) [и]Ха-
римови синове, тисяща и седемдесеть.
(40) Левититѣ: Исусови и Кадмиилови си-
нове, отъ Одавиевитѣ синове, седемдесеть и
четири.
(41) Пѣвцитѣ: Асафовитѣ синове, сто и два-
десеть и осемъ.
(42) Синовотѣ на вратаритѣ: Селумови си-
нове, Атерови синове, Талмонови синове, Аку-
вови синове, Атитаеви синове, Совееви си-
нове, всичкитѣ сто и тридесеть и деветь.

в Дан. 6;26.
д Фил. 2;13.
е Гл. 5;14. 6;5.
ж 4 Цар. 24;13. 2 Лѣт. 36;7.
з Виж. Гл. 5;14. — 25;11. 2 Лѣт. 36;20.
а Неем. 7;6, и дрг.
б 4 Цар. 24;14-16.
в Виж. Неем. 7;10.
г Виж. Неем. 7;11.
д Виж. Ст. 7.
е 1 Лѣт. 24;7.
ж 1 Лѣт. 24;14.
з 1 Лѣт. 9;12.
и 1 Лѣт. 24;8.

(43) [ж] Нетинеинитѣ: Сихаеви синове, Асуфаеви синове, Тавaотови синове, (44) Киросови синове, Сиаеви синове, Фадонови синове, (45) Леванаеви синове, Агаваеви синове, Акувови синове, (46) Агавови синове, Салмаеви синове, Ананеви синове, (47) Гедилови синове, Гаарови синове, Реаиеви синове, (48) Расинови синове, Некодаеви синове, Газамови синове, (49) Озаеви синове, Фасееви синове, Висаеви синове, (50) Асанаеви синове, Меунимови синове, Нефусимови синове, (51) Вакбукови синове, Акуфаеви синове, Арурови синове, (52) Васалотови синове, Мендаеви синове, Арсаеви синове, (53) Варкосови синове, Сисарови синове, Тамаеви синове, (54) Несиеви синове, Атифаеви синове.

(55) Синоветѣ [л] на Соломоновитѣ раби: Сотаеви синове, Соферетови синове, Ферудаеви синове, (56) Яалаеви синове, Дарконови синове, Гедилови синове, (57) Сефатиеви синове, Атилови синове, Фохеретови синове отъ Севаимъ, Амиеви синове. (58) [м] Всичкитѣ Нетинеи и синоветѣ [н] на Соломоновитѣ раби бѣха триста и деветдесеть и два.

(59) А тѣзи бѣха възлѣзлитѣ отъ Телъ-мелахъ, Телъ-арша, Херувъ, Аданъ, и Емиръ; и не могоха да покажатъ дома на отечеството си и сѣмето си, да ли бѣха отъ Израиля; (60) Далаиеви синове, Товиеви синове, Некодаеви синове, шестстотинъ и петдесеть и два; (61) и отъ свещеническитѣ синове: Аваневи синове, Акосови синове, синове на Верзелая който взе жена отъ дъщеритѣ [о] на Верзелая Галаадеца, и наименува се споредъ името имъ. (62) Тѣ потърсиха описването си *между* изброенитѣ по родословие, и не се намѣриха; [п] заради това се изхвърлиха отъ свещенството. (63) И рече имъ управительтъ [р] да не ядатъ отъ прѣсветитѣ нѣща додѣ не възстане свещеникъ [с] съ Уримъ и Тумимъ.

(64) [т] Всичкото събрание купно бѣха четиридесеть и двѣ тисящи и триста и шестдесеть, (65) освѣнъ рабитѣ имъ и рабинитѣ имъ, които бѣха седемь тисящи и триста и тридесеть и седемь; и отъ тѣхъ двѣстѣ пѣвци и пѣвачки: (66) конетѣ имъ седемстотинъ и тридесеть и шесть: мъскитѣ имъ, двѣстѣ и четиридесеть и петь: (67) камилитѣ имъ, четиристотинъ и тридесеть и петь: ослитѣ имъ, шесть тисящи и седемстотинъ и двадесеть.

(68) А [у] *нѣкои си* отъ началницитѣ на отечествията, когато дойдоха въ дома Господенъ който е въ Ерусалимъ, принесоха доброволно за дома Божий за да го въздигнатъ на мѣстото му: (69) дадоха споредъ силата си [ф] въ съкровището за дѣлото шесть тии и една тисяща драхми злато, и петь тисящи мнаси сребро, и сто свещенически одежди.

(70) [х] Така свещеницитѣ, и Левититѣ, и отъ людетѣ, и пѣвцитѣ, и вратаритѣ, и Нетинеитѣ се населиха въ градоветѣ си, и всичкий Израиль въ градоветѣ си.

ГЛАВА 3.

И като стигна седмий мѣсецъ, и Израилевитѣ синове бѣха въ градоветѣ, събраха се людетѣ като единъ человѣкъ въ Ерусалимъ. (2) И стана Иусъ Иоседековътъ синъ, и братята му свещеницитѣ, и Зоровавелъ [а] Салатииловътъ синъ, и братята му та съградиха олтаря на Бога Израилева, за да принесатъ всесъжение върху него [б] споредъ писаното въ закона на Моисея человѣка Божий.

(3) И поставиха олтаря на мѣстото му, понеже се страхуваха отъ людетѣ на онѣзи мѣста; и принесоха върху него всесъжения Господу, [в] всесъжения заранъ и вечерь. (4) И [г] направиха праздника на шатритѣ [д] споредъ писаното, [е] и повседневнитѣ всесъжения по число както бѣ повелѣно споредъ опрѣдѣленото на всѣки день. (5) И слѣдъ това *принесоха* [ж] всегдашнитѣ всесъжения, и на новомѣсечията, и на всичкитѣ освещени Господни праздници, и на всѣкиго който принесе самоволно приношение Господу. (6) Отъ първия день на седмия мѣсецъ начнаха да принасятъ всесъжения Господу; но основанията на храма Господенъ не бѣха се турили *още*. (7) И дадоха сребро на каменосѣчцитѣ и на дърводѣлцитѣ, [з] и храна и пиене и елей на Сидонцитѣ и на Тирянитѣ за да донесатъ кедрови

ж 1 Лѣт. 9;2.
л 3 Цар. 9;21.
м Ис. Нав. 9;21,27. 1 Лѣт. 9;2.
н 3 Цар. 9;21.
о 2 Цар. 17;27.
п Числа 3;10.
р Лев. 22;2,10,15,16.
с Изх. 28;30. Числа 27;21.
т Неем. 7;66, и др.
у Неем. 7;70.
ф 1 Лѣт. 26;20.
х Гл. 6;16,17. Неем. 7;73.

а Мат. 1;12. Лука 3;27.
б Втор. 12;5.
в Числа 28;3,4.
г Неем. 8;14,17. Зах. 14;16,17.
д Изх. 23;16.
е Числа 29;12, и др.
ж Изх. 29;38. Числа 28;3,11,19,26. 29;2,8,13.
з 3 Цар. 5;6,9. 2 Лѣт. 2;10. Дѣян. 12;20.

дърва отъ Ливанъ въ морето [и]на Иопия, [к]спо-
редъ *даденото* тѣмъ дозволение отъ Кира Пер-
сийския царь.

(8) И въ второто лѣто отъ завръщанието имъ
въ дома Божий въ Ерусалимъ, въ втория мѣ-
сецъ, начнахѫ Зоровавелъ Салатииловътъ синъ,
и Исусъ Иоседековътъ синъ, и другитѣ отъ
братята имъ священници и Левити, и всичкитѣ
що бѣха дошли отъ плѣна въ Ерусалимъ; [л]и
поставиха Левититѣ отъ възрасть двадесеть
години и нагорѣ за да настояватъ върху ра-
ботенето на дома Господень. (9) И [м]прѣдстоя
Исусъ, синоветѣ му, и братята му, Кадмиилъ
и синоветѣ му, Юдини синове, като единъ
человѣкъ за да настояватъ върху тѣзи които
работѣха въ дома Божий: синоветѣ Инададови,
синоветѣ имъ, и братята имъ Левититѣ.

(10) И когато градителитѣ турихѫ основа-
нията на дома Господень, [н]поставиха свеще-
ницитѣ съ одеждитѣ имъ съ трѫби, и Леви-
титѣ Асафовитѣ синове съ кимвали, за да
пѣснословятъ Господу [о]споредъ устава на Да-
вида царя Израилева. (11) И [п]пѣеха взаимно,
пѣснословеще и благодареще Господу [р]защото
е благъ, [с]защото е въ вѣкъ милостьта му
надъ Израиля. И всичкитѣ люде възвикнаха
съ голѣмо възклицание, и хвалѣха Господа,
заради основаванието на дома Господень. (12) И
[т]многина отъ священницитѣ и Левититѣ и на-
чалницитѣ на отечествията, старци които бѣха
видѣли първия домъ, като се основаваше този
домъ прѣдъ очитѣ имъ плачеха съ голѣмъ
гласъ; а многина възкликнаха велегласно съ
веселие. (13) И не различаваха людетѣ гласа
на веселото възклицание отъ гласа на плача
на людетѣ; защото людетѣ възклицаваха съ
голѣмъ гласъ, и гласътъ се чуеше надалечъ.

ГЛАВА 4.

А [а]Юдинитѣ и Вениаминовитѣ врагове, като
чуха че синоветѣ на плѣна градятъ храма на
Господа Бога Израилева, (2) дойдоха при Зо-
ровавеля и при началницитѣ на отечествията
та имъ рекоха: Да съградимъ съ васъ; за-
щото и *ние* търсимъ вашия Богъ както вие,
нему и жъртвуваме [б]отъ днитѣ на Есарадона
Асирийския царь който ни възведе тукъ. (3) Но
Зоровавелъ, и Исусъ, и другитѣ отъ начал-
ницитѣ на Израилевитѣ отечествия имъ ре-
коха: [в]Не е *възможно* вамъ и намъ да съ-
градимъ домъ на нашия Богъ, но ние сами
ще съградимъ на Господа Бога Израилева,
[г]както ни заповѣда царь Киръ Персийский
царь. (4) Тогазъ [д]людетѣ на тази земя осла-
бяваха рѫцѣтѣ на Юдинитѣ люде, и прѣчеха
имъ въ градението, (5) и наемаха съвѣтници
противъ тѣхъ за да осуетятъ съвѣта имъ, въ
всичкитѣ дни на Кира Персийския царь дори
до царуването на Дария Персийския царь.

(6) И въ царуването на Асуира, въ нача-
лото на царуването му, писаха обвинения
противъ жителитѣ на Юдея и Ерусалимъ. (7) И
въ днитѣ на Артаксеркса писа Висламъ, Ми-
тридатъ, Тавеилъ, и другитѣ имъ съслужи-
тели на Артаксеркса Персийския царь; и пи-
смото бѣ писано на Сирийски и изтълкувано
на Сирийски. (8) Реумъ повелительтъ и Самса
писецътъ писаха послание противъ Ерусалимъ
къмъ Артаксеркса царя споредъ тоя образъ:—

(9) Реумъ повелительтъ, и Самса писецътъ,
и другитѣ имъ съслужители, [е]Динцитѣ, Афар-
сахцитѣ, Тарфалцитѣ, Афарсянитѣ, Архевцитѣ,
Вавилонянитѣ, Сусанцитѣ, Деавцитѣ, Еламци-
тѣ, (10) и [ж]другитѣ отъ народитѣ които ве-
ликий и славний Асенафаръ прѣведе та на-
сели въ градоветѣ на Самария, и другитѣ
които бѣха оттатъкъ рѣката, [з]и прочее. (11) То-
ва е прѣписътъ на посланието което прово-
диха нему, на царь Артаксеркса.

[и]Рабитѣ ти, мѫжетѣ които сѫ оттатъкъ рѣ-
ката, и прочее.

(12) Да е извѣстно на царя че Юдеитѣ които
възлѣзоха отъ тебе при насъ, като дойдохѫ
въ Ерусалимъ градятъ отстѫпническия и лу-
кавия градъ, и въздигатъ стѣната, и съеди-
няватъ основанията. (13) Да е извѣстно сега
на царя че ако се съгради този градъ и се
въздигнатъ стѣнитѣ, нѣма да платятъ [и]данъкъ,
мито, или пошлина; и ще поврѣдимъ дохода
на царетѣ. (14) А понеже се хранимъ отъ па-
лата, било би неприлично за насъ да гледаме
поврѣдата на царя; за то проводихме да из-
вѣстимъ на царя (15) за да се придири въ

и 2 Лѣт. 2;16.
Дѣян. 9;36.
к Гл. 6;3.
л 1 Лѣт. 23;24,27.
м Гл. 2;40.
н 1 Лѣт. 16;5,6,42.
о 1 Лѣт. 6;31. 16;4.
25;1.
п Изх. 15;21. 2 Лѣт.
7;3. Неем. 12;24.
р 1 Лѣт. 16;34.
Псал. 136;1.
с 1 Лѣт. 16;41.
Иер. 33;11.

т Виж. Аг. 2;3.
—
а Виж. Ст. 7-9.
б 4 Цар. 17;24,32,33.
19;37. Ст. 10.
в Неем. 2;20.
г Гл. 1;1-3.
д Гл. 3;3.
е 4 Цар. 17;30,31.
ж Ст. 1.
з Виж. Ст. 11,17.
Гл. 7;12.
и Гл. 7;24.

книгата на паметописанията на отцитѣ ти; и
ще намѣришъ въ книгата на паметописанията,
и ще познаешъ че този градъ е градъ от-
стъпнически, и нагубенъ на царетѣ и на об-
ластитѣ, и че отъ старо врѣме дигаха възста-
ния всрѣдъ него, за което ваша този градъ
се опустоши. (16) Извѣстяваме на царя че този
градъ ако се *пакъ* съгради, и се въздигнатъ
стѣнитѣ му, не ще да имашъ никаква часть
отсамъ рѣката.

(17) Царьтъ отговори на Реума повелителя,
и Самса писеца, и на другитѣ имъ съслужи-
тели които живѣеха въ Самария, и на други-
тѣ които бѣха отсамъ рѣката: Миръ, и прочее.
(18) Писмото което проводихте намъ прочете
се прѣдъ мене. (19) И издаде се повелѣние
отъ мене, та издириха и намѣрнха че този
градъ отъ старо врѣме се е подигалъ противъ
царетѣ, и ставаха въ него метежи и възста-
ния. (20) Имало още и крѣпки царе надъ Еру-
салимъ, [к]които владѣяли надъ всичкитѣ които
бѣха [л]оттатъкъ рѣката, и имъ се плащало
данъкъ, мито, и попълна. (21) Сега прочее
заповѣдайте да прѣстанатъ онѣзи мѫже, и
този градъ да се не съгради додѣ се издаде
повелѣние отъ мене. (22) И внимайте да не
направите небрѣжение въ това, за да не по-
расте злото за щета на царетѣ.

(23) А когато се прочете прѣписътъ на по-
сланието на царь Артаксеркса прѣдъ Реума,
и Самса писеца, и прѣдъ съслужителитѣ имъ,
прибързаха да възлѣзатъ въ Ерусалимъ при
Юдеитѣ та ги спрѣха съ силна рѫка. (24) И
прѣстана дѣлото на дома Божий който е въ
Ерусалимъ, и остана възпрѣно дори до вто-
рото лѣто на царуването на Дария Персий-
ския царь.

ГЛАВА 5

Тогазъ пророцитѣ, пророкъ [а]Агей и [б]За-
хария Идовътъ синъ, пророчествуваха на
Юдеитѣ които бѣха въ Юдея и Ерусалимъ,
въ името на Бога Израилева. (2) Тогазъ ста-
наха [в]Зоровавелъ Салатииловътъ синъ и І-
сусъ Иоседековътъ синъ та начнаха да гра-
дятъ дома Божий който е въ Ерусалимъ; и
съ тѣхъ пророцитѣ Божии имъ помагаха.

(3) Въ това врѣме дойдоха при тѣхъ [г]Та-
танай областникътъ отсамъ рѣката, и Сетаръ-
вознай, и съслужителитѣ имъ та имъ рекоха
така: [д]Кой ви заповѣда да градите този домъ
и да въздигате тази стѣна? (4) И [е]тогазъ имъ
казахме кои сѫ имената на мѫжетѣ които
градятъ това здание. (5) Но [ж]върху старѣй-
шинитѣ на Юдеитѣ бѣше окото на тѣхния
Богъ; и не могоха да ги спратъ додѣ отиде
работата при Дария; и [з]тогазъ дадоха отвѣтъ
чрѣзъ послание за това. (6) Прѣписъ на по-
сланието което Татанай областникътъ отсамъ
рѣката, и Сетаръ-вознай, [и]и съслужителитѣ
му Афарсахцитѣ които сѫ отсамъ рѣката про-
водиха на царь Дария. (7) Проводиха му по-
слание въ което бѣ писано така: —

Царю Дарию всѣко благополучие!

(8) Вѣдомо да бѫде на царя че ходихме въ
Юдейската область къмъ дома на великаго Бо-
га; и той се гради съ голѣми камене, и ту-
рятъ се дърва въ стѣнитѣ; и това дѣло се пра-
ви скоро и успѣва въ рѫцѣтѣ имъ. (9) А като
попитахме онѣзи старѣйшини говорихме имъ
така: [к]Кой ви заповѣда да градите този домъ
и да въздигате тѣзи стѣни? (10) Още и за
имената имъ попитахме, за да ти явимъ и да
ти пишемъ имената на мѫжетѣ които сѫ гла-
ватаритѣ имъ. (11) И отговориха ни така и
рекоха: Ние сме раби на Бога небесваго и
земнаго, и градимъ дома който е билъ съгра-
денъ прѣди много уже години, който великъ
Израилевъ царь съгради [л]и свърши. (12) [м]Но
отцитѣ ни като разгнѣвиха Бога небеснаго,
прѣдаде ги въ рѫката на [н]Навуходоносора Ва-
вилонския царь, Халдееца, та съсипа този
домъ, и прѣсели людетѣ у Вавилонъ. (13) Но
въ първото лѣто [о]на Кира Вавилонския царь,
царь Киръ даде повелѣние да се съгради този
Божий домъ. (14) Още [п]и златнитѣ и сребър-
нитѣ сѫсѫди на Божия домъ които Навуходо-
носоръ бѣ взелъ отъ храма що бѣ въ Еруса-
лимъ та ги бѣ отнесълъ въ храма на Вави-
лонъ, тѣхъ Киръ царьтъ дигна отъ Вавилон-
ския храмъ, та се прѣдадоха на именуемия
Сасвасаръ когото бѣ направилъ областникъ;
(15) и рече му: Вземи тѣзи сѫсѫди, иди, за-
несъ ги въ храма който е въ Ерусалимъ, и
Божиятъ домъ нека се съгради на мѣстото си,

к 3 Цар. 4;21. Псал. 72;8.
л Бит. 15;18. Ис. Нав. 1;4.
а Аг. 1;1.
б Зах. 1;1.
в Гл. 3;2.
г Ст. 6. Гл. 6;6.
д Ст. 9.
е Ст. 10.
ж Втор. Гл. 7;6,28. Псал. 33;18.
з Гл. 6;6.
и Гл. 4;9.
к Ст. 3,4.
л 3 Цар. 6;1.
м 2 Лѣт. 36;16,17.
н 4 Цар. 24;2. 25;8,9,11.
о Гл. 1;1.
п Гл. 1;7,8. 6;5.

(16) Тогазъ дойде този Сасавасаръ та ^р^тури основанията на Божия домъ който е въ Ерусалимъ; и отъ онова врѣме до сега се гради, и ^с^не се е свършилъ. (17) Сега прочее, ако е угодно на царя, ^т^нека се придири въ царското съкровищно хранилище тамъ у Вавилонъ ако е *истина* че се е издало повелѣние отъ царь Кира да се съгради този Божий домъ въ Ерусалимъ; и нека ни проводи царьтъ волята си за това.

ГЛАВА 6.

Тогазъ царь Дарий издаде повелѣние, ^а^та придириха въ книгохранилищата дѣто се полагать съкровищата у Вавилонъ; (2) и намѣри се въ Ахмета, въ палата който е въ областьта на Мидянитѣ, единъ свитъкъ, и въ него имаше едно таквозъ паметописание: —

(3) Въ първото лѣто на царя Кира, царь Киръ издаде повелѣние *за* този Божий домъ въ Ерусалимъ: Да се съгради домътъ, мѣстото въ което се принесятъ жъртви, и да се турятъ основанията му здрави: височината му шестдесеть лакти, ширината му шестдесеть лакти, (4) ^б^три реда голѣми камене, и единъ редъ нови дърва; и иждивенията да се дадатъ отъ царския домъ. (5) ^в^Златнитѣ още и сребърнитѣ съсжди на Божия домъ, които Навуходоносоръ взе отъ храма който бѣ въ Ерусалимъ та ги донесе у Вавилонъ, да се дадатъ назадъ, и да се повърнатъ на храма въ Ерусалимъ, *всѣки* на мѣстото си, и да се положатъ въ Божия домъ.

(6) ^г^Сега прочеее, Татанае, областниче оттатъкъ рѣката, Сетаръ-вознае, и съслужителитѣ ви Афарсакцитѣ които сж оттатъкъ рѣката, отдалечете се отъ тамъ. (7) Оставете дѣлото на този Божий домъ: областникътъ на Юдеитѣ и старѣйшинитѣ на Юдеитѣ нека съградятъ този Божий домъ на мѣстото му. (8) Издаде се още отъ мене и повелѣние що има да направите на старѣйшинитѣ на тѣзи Юдеи за съграждането на този Божий домъ: отъ царския имотъ, отъ данъка на *жителитѣ* оттатъкъ рѣката, ще се дадатъ незабавно иждивенията на тѣзи человѣци, за да се не възбранятъ.

(9) И отъ каквото нѣщо иматъ потрѣба, — и телци, и овни, и агнета за всесъжженията на небесныго Бога, жито, соль, вино, и елей, — споредъ исканието на священницитѣ които сж въ Ерусалимъ нека имъ се даватъ всѣкий день безъ лишение, (10) ^д^за да принесятъ благовонни жъртви на небесныго Бога, и ^е^да се молятъ за живота на царя и на синоветѣ му (11) Издаде се още отъ мене и повелѣние на всѣкий человѣкъ който би промѣнилъ това слово, да се изкърти дърво отъ дома му та да се възправи, и да се обѣси на него, ^ж^а за това кжщата му да бжде гноище; (12) и Богъ ^з^който насели името си тамъ да изтрѣби всѣкий царь и народъ който би прострѣлъ ржката си за да промѣни *нѣщо,* щото да съсипе този Божий домъ който е въ Ерусалимъ. Азъ Дарий издадохъ повелѣнието: да се изврърши незабавно.

(13) Тогазъ Татанай областникътъ отсамъ рѣката, Сетаръ-вознай, и съслужителитѣ имъ, споредъ заповѣданото отъ царь Дария така направиха незабавно. (14) И ^и^Юдейскитѣ старѣйшини градѣха и успѣваха, чрѣзъ пророчеството на пророкъ Агея и на Захария Іддовия синъ. И съградиха и свършиха, споредъ заповѣдането на Бога Израилева, и споредъ заповѣдьта ^к^на Кира, и ^л^Дария, и ^м^Артаксеркса Персийския царь. (15) И свърши се този домъ въ третия день на мѣсецъ Адаръ, въ шестото лѣто на царуването на царь Дария. (16) И Израилевитѣ синове, священницитѣ, и Левититѣ, и другитѣ отъ синоветѣ на плѣнението ^н^обновиха съ веселие този Божий домъ; (17) и за обновлението на този Божий домъ принесоха ^о^сто юнца, двѣстѣ овна, четиристотинъ агнета, и, въ приношение за грѣхъ за всичкия Израиль, дванадесеть ярци, споредъ числото на Израилевитѣ племена. (18) И поставиха священницитѣ ^п^въ чиноветѣ имъ, и Левититѣ ^р^въ отдѣленията имъ, за Божията служба която е въ Ерусалимъ, споредъ ^с^писаното въ Моисеевата книга.

(19) И синоветѣ на плѣнението направиха пасхата ^т^въ четиринадесетия день на първий мѣсецъ; (20) защото священницитѣ и Левититѣ ^у^се очистиха заедно: всичкитѣ станаха чисти,

р Гл. 3;8,10.
с Гл. 6;15
т Гл. 6;1,2.

а Гл. 5;17.

б 3 Цар. 6;36.
в Гл. 1;7,8. 5;14.
г Гл. 5;3.
д Гл. 7;23. Иер. 29;7.
е 1 Тим. 2;1,2.
ж Дан. 2;5. 3;29.

з 3 Цар. 9;3.
и Гл. 5;1,2.
к Гл. 1;1. 5;13. Ст 3.
л Гл. 4;24.
м Гл. 7;1.
н 3 Цар. 8;63. 2 Лѣт. 7;5.

о Гл. 8;35.
п 1 Лѣт. 24;1.
р 1 Лѣт. 23;6.
с Числа 3;6. 8;9.
т Изх. 12;6.
у 2 Лѣт. 30;15.

и [ф]празнуваха пасхата за всичкитѣ синове на
плѣнението, и за братята си свещеницитѣ, и
за себе си. (21) И ядоха Израилевитѣ синове
които се върнаха отъ плѣнението, и всички
които се отлѫчиха [х]отъ нечистотата на езич-
ницитѣ на *онѫзъ земя и се присъединиха* при
тѣхъ за да потърсятъ Господа Бога Израилева.
(22) И [ц]направиха праздника на безквасницитѣ
седемь дни съ веселие; защото ги развесели
Господь, и [ч]обърнаха къмъ тѣхъ сърдцето [ш]на
Асирийския царь, за да укрѣпи рѫцѣтѣ имъ
въ дѣлото на дома на Бога, Израилевия Богъ.

ГЛАВА 7.

И слѣдъ тѣзи събития, [а]въ царуването на
Артаксеркса Персийския царь, Ездра [б]синътъ
на Сараия, *Сараия* синъ на Азария, *Азария*
синъ на Хелкия, (2) *Хелкия* синъ на Селума,
Селумъ синъ на Садока, *Садокъ* синъ на Ахи-
това, (3) *Ахитовъ* синъ на Амария, *Амария*
синъ на Азария, *Азария* синъ на Мераиота,
(4) *Мераиотъ* синъ на Зараия, *Зараия* синъ
на Озия, *Озий* синъ на Вукия, (5) *Вукий*
синъ на Ависуя, *Ависуй* синъ на Финееса,
Финеесъ синъ на Елеазара, *Елеазаръ* синъ
на Аарона първия свещеникъ, (6) този Ездра
възлѣзе отъ Вавилонъ. [в]И бѣ книжникъ изку-
сенъ въ Моисеевия законъ който даде Господь
Богъ Израилевъ; и царьтъ му дари всичкитѣ
му прошения, [г]споредъ рѫката на Господа
неговия Богъ надъ него. (7) И [д]възлѣзоха и
нѣкои отъ Израилевитѣ синове, и отъ свеще-
ницитѣ, и [е]Левититѣ, и пѣвцитѣ, и вра-
таритѣ, [ж]и Нетинеитѣ въ Ерусалимъ, въ
седмото лѣто на царь Артаксеркса; (8) и дойде
въ Ерусалимъ въ петия мѣсецъ на седмото
лѣто на царя. (9) Защото въ първия день на
първия мѣсецъ начна той да възлиза отъ Ва-
вилонъ, и въ първия день на петия мѣсецъ
дойде въ Ерусалимъ [з]споредъ добрата рѫка
на неговия Богъ надъ него. (10) Понеже Ездра
бѣ приготвилъ сърдцето си за [и]да търси за-
кона Господень, и да извършва, и [к]да учи въ
Израиля повелѣния и сѫдове.
(11) А това е прѣписътъ на писмото което
царь Артаксерксъ даде на Ездра свещеника,
книжника, книжникъ въ думитѣ на заповѣ-
дитѣ Господни и въ повелѣнията му къмъ Из-
раиля: —
(12) Артаксерксъ [л]царь на царетѣ къмъ Ез-
дра свещеника, книжника въ закона на не-
беснаго Бога, съвършенний, [м]и прочее. (13) Из-
даде се отъ мене повелѣние щото всички които
сѫ отъ людетѣ на Израиля, и отъ свещени-
цитѣ, и отъ Левититѣ въ царството ми, които
би поискали доброволно да идатъ въ Ерусa-
лимъ, да отидатъ съ тебе. (14) Защото се про-
вождашъ отъ царя и [н]отъ седемьтѣ му съ-
вѣтници за да посѣтишъ Юдея и Ерусалимъ,
споредъ закона на Бога твоего който е въ рѫ-
ката ти, (15) и да занесешъ среброто и златото,
което царьтъ и съвѣтницитѣ му принесоха
доброволно на Бога Израилева, [о]на когото
обиталището е въ Ерусалимъ, (16) и [п]всич-
кото сребро и злато колкото съберешъ по всич-
ката Вавилонска область, съ [р]доброволнитѣ
приношения на людетѣ и на свещеницитѣ
които принесятъ доброволно за дома на Бога
своего въ Ерусалимъ; (17) за да купишъ скоро
съ това сребро юнци, овни, агнета, [с]и хлѣб-
нитѣ имъ приношения и възлиянията имъ,
и [т]да ги принесешъ на олтаря на дома на
Бога вашего който е въ Ерусалимъ. (18) И
всичко каквото се види угодно тебѣ и на бра-
тята ти да направите съ останалото сребро и
злато, направете *го* споредъ волята на Бога
вашего. (19) И сѫсѫдитѣ които ти сѫ дадени
за службата на дома на Бога твоего прѣдай
прѣдъ Бога Ерусалимскаго. (20) И каквото по-
вече потрѣбва за дома на Бога твоего, какво-
то се случи да иждивишъ, иждиви отъ цар-
ското съкровище. (21) И отъ мене, мене царь
Артаксеркса, издаде се повелѣние на всич-
китѣ съкровищници които сѫ оттатъкъ рѣ-
ката, всичко каквото поиска отъ васъ Ездра
свещеникътъ, книжникътъ въ закона на Бога
небеснаго, да става скоро, (22) до сто таланта
сребро, и до сто кора жито, и до сто вати
вино, и до сто вати елей, и соль неопрѣдѣлена.
(23) Всичко каквото е заповѣдано отъ Бога
небеснаго нека стане прилежно за дома на

ф 2 Лѣт. 35;11.
х Гл. 9;11.
ц Изх. 12;15. 13;6. 2 Лѣт. 30;21 35;17.
ч Прит. 21;1.
ш 4 Цар. 23;29. 2 Лѣт. 33;11. Гл. 1;1.
Ст 6, и друг.
—
а Неем. 2;1.
б 1 Лѣт. 6;14.
в Ст. 11,12,21.
г Ст 9 Гл. 8;22,31.
д Гл. 8;1.
е Виж. Гл. 8;15, и друг.
ж Гл. 2;43. 8;20.
з Ст. 6. Неем. 2;8,18.
и Псал. 119;45.
к Ст. 6,25. Втор. 33;10. Неем. 8;1-8. Мал. 2;7.
л Иез. 26;7. Дан. 2;37.
м Гл. 4;10.
н Ест. 1;14.
о 2 Лѣт. 6;2. Псал. 135;21.
п Гл. 8;25.
р 1 Лѣт. 29;6,9.
с Числа 15;4-13.
т Втор. 12;5,11.

Бога небеснаго; за да не дойде гнѣвъ върхъ царството на царя и на синоветѣ му. (24) Още се увѣдомява вамъ че на никого отъ свещенницитѣ, и Левититѣ, пѣвцитѣ, вратаритѣ, Нетинимитѣ, и отъ слугитѣ на този Божий домъ не ще да бѫде узаконено да се наложи данъкъ, мито, или пошлина на тѣхъ. (25) И ти, Ездро, споредъ мѫдростьта на Бога твоего що имашъ, *у*постави сѫдии и управители за да сѫдятъ всичкитѣ люде които сѫ отвъдъ рѣката, всичкитѣ които знаятъ законитѣ на Бога твоего; и *ф*учете които не знаятъ. (26) И всѣки който не прави закона на Бога твоего и закона на царя, нека се извършва скоро сѫдъ върхъ него, или за смърть, или за заточение, или за присвоение на имотъ, или за тъмница.

(27) *х*Благословенъ Господь Богъ на нашитѣ отци *ц*който даде такова *нѣщо* въ сърдцето на царя, за да прослави дома на Господа който е въ Ерусалимъ, (28) и *ч*направи да намѣря милость прѣдъ царя и съвѣтницитѣ му, и прѣдъ всичкитѣ силни князове на царя! И азъ се укрѣпихъ *ш*споредъ рѫката на Господа моего надъ мене, и събрахъ отъ Израиля кметове за да възлѣзатъ купно съ мене.

ГЛАВА 8.

А началницитѣ на отечествията имъ сѫ тѣзи, и родословието на онѣзи които възлѣзоха съ мене отъ Вавилонъ, въ царуването на царь Артаксеркса. (2) Отъ Финеесовитѣ синове, Гирсонъ: отъ Итамаровитѣ синове, Даниилъ: отъ Давидовитѣ синове, *а*Хатусъ. (3) Отъ синоветѣ на Сехания, отъ *б*Фаросовитѣ синове, Захария; и съ него се прѣброиха по родословие мѫжкитѣ, сто и петдесеть. (4) Отъ Фаатъ-моавовитѣ синове, Зараиевътъ синъ Елиоинай, и съ него мѫжкитѣ двѣстѣ. (5) Отъ Сеханиевитѣ синове, Яазииловътъ синъ, и съ него мѫжкитѣ триста. (6) И отъ Адиновитѣ синове, Ионатановътъ синъ Еведъ, и съ него мѫжкитѣ петдесеть. (7) И отъ Еламовитѣ синове, Готолиевътъ синъ Исаия, и съ него мѫжкитѣ седемдесеть. (8) И отъ Сефатиевитѣ синове, Михаиловътъ синъ Зевадия, и съ него мѫжкитѣ осемдесеть. (9) Отъ Иоавовитѣ синове, Иехииловътъ синъ Авдия, и съ него мѫжкитѣ двѣстѣ и осемнадесеть. (10) И отъ Селомитовитѣ синове, Иосифиевътъ синъ, и съ него мѫжкитѣ сто и шестдесеть. (11) И отъ Вивеевитѣ синове, Захария Вивеевътъ синъ, и съ него мѫжкитѣ двадесеть и осемь. (12) И отъ Азгадовитѣ синове, Иоананъ Акатановътъ синъ, и съ него мѫжкитѣ сто и десеть. (13) И отъ Адоникамовитѣ синове послѣднитѣ, на които имената сѫ Елифалетъ, Ииилъ, и Семаия, и съ тѣхъ мѫжкитѣ шестдесеть. (14) А отъ Вагуевитѣ синове Утай, и Завудъ, и съ тѣхъ мѫжкитѣ седемдесеть.

(15) И събрахъ ги при рѣката която тече къмъ Аава, и тамъ расположихме стана си три дни; и прѣгледахъ между людетѣ и свещенницитѣ, и не намѣрихъ тамъ *в*отъ Левиитѣ синове. (16) Тогасъ проводихъ на Елиезера, Ариила, Семаия, и Елнатана, и Ярива, и Елнатана, и Натана, и Захария, и Месулама, кметове; и Иоарива и Елнатана, благоразумни; (17) и дадохъ имъ поржчване къмъ князя Идо, на мѣстото Касифия, и турихъ въ устата имъ думи да говорятъ на Идо и на братята му Нетинимитѣ, на мѣстото Касифия, да ни проводятъ служители за дома на Бога нашего. (18) И споредъ благата рѫка на Бога нашего надъ насъ *г*доведоха ни единъ разуменъ человѣкъ отъ синоветѣ на Маалия, сина на Левия сина Израилева; и Саревия, съ синоветѣ му и братята му осемнадесеть; (19) и Асавия, и съ него Исаия отъ Мерариинитѣ синове, братята му и синоветѣ имъ двадесеть; (20) и *д*отъ Нетинимитѣ, които Давидъ и князоветѣ опрѣдѣлиха за службата на Левититѣ, двѣстѣ и двадесеть Нетиними: всички тѣзи бѣха назначени по име.

(21) Тогасъ прогласихъ *е*тамъ постъ при рѣката Аава, *ж*за да се смиримъ прѣдъ Бога нашего, и да просимъ отъ него *з*добъръ пѫть за насъ, и за чадата ни, и за всичкия ни имотъ. (22) Защото *и*се усрамихъ да поискамъ отъ царя сила и конници за да ни помогнатъ противъ неприятеля въ пѫтя, понеже бѣхме говорили на царя и рекли: *к*Рѫката на Бога нашего е *л*за добро надъ всички които го търсятъ, а силата му и *м*гнѣвътъ му надъ *н*всич-

---

у Изх. 18;21,22. Втор. 16;18.
ф Ст. 10. 2 Лѣт. 17;7. Мал. 2;7. Мат. 23;2,3.
х 1 Лѣт. 29;10.
ц Гл. 6;22.
ч Гл. 9;9.
ш Виж. Гл. 5;5. Ст. 6,9. Гл. 8;18.

—

а 1 Лѣт. 3;22.
б Гл. 2;3.
в Виж. Гл. 7;7.
г Неем. 8;7. 9;4,5.
д Виж. Гл. 2;43.
е 2 Лѣт. 20;3.
ж Лев. 16;29. 23;29. Иса. 58;3,5.
з Псал. 5;8.
и Виж. 1 Кор. 9;15
к Гл. 7;6,9,28.
л Псал. 33;18,19. 34;15,22. Рим. 8;28
м Псал. 34;16
н 2 Лѣт. 15;2.

ни коего го оставить. (23) Постихме прочее
и молихме се Богу нашему за това; и [о]стана
милостивъ къмъ насъ.

(24) Тогазъ отлжчихъ дванадесеть отъ глав-
витѣ священници: Саравия, Асавия, и съ тѣхъ
десеть отъ братята имъ; (25) и прѣтеглихъ
имъ [п]среброто, и златото, и съсждитѣ, при-
ношението за дома на Бога нашего което при-
несе царьтъ, и съвѣтницитѣ му, и князоветѣ
му, и всичкий Израиль който се намѣри:
(26) прѣтеглихъ прочее въ ржката имъ шест-
стотинъ и петдесеть таланта сребро, и сребър-
ни съсжди сто таланта, и сто таланта злато,
(27) и двадесеть златни кропилници тисяща драх-
ми, и два съсжда отъ мѣдь лъскава, добра,
скжпоцѣнни като злато. (28) И рекохъ имъ.
[р]Вие сте свети Господу, [с]и съсждитѣ свети;
и среброто и златото е доброволно приноше-
ние Господу Богу на отцитѣ ви: (29) вникайте
и пазете *ги* додѣ *ги* прѣтеглите прѣдъ глава-
ритѣ на священницитѣ и на Левититѣ, и на-
чалницитѣ на Израилевитѣ отечествия въ Еру-
салимъ, въ стаитѣ на дома Господенъ. (30) И
зеха священницитѣ и Левититѣ тежината на
среброто, и на златото, и съсждитѣ, да *ги*
донесатъ въ Ерусалимъ, въ дома на Бога
нашего.

(31) И станахме отъ рѣката Ахава въ двана-
десетия *день* на първия мѣсецъ за да оти-
демъ въ Ерусалимъ; и [т]ржката на Бога на-
шего бѣ надъ насъ, и избави ни отъ неприя-
телска ржка и отъ засѣдващитѣ на пжтя.
(32) И [у]дойдохме въ Ерусалимъ, и седѣхме
тамъ три дни. (33) А въ четвъртия день [ф]се
прѣтегли среброто, и златото, и съсждитѣ въ
дома на Бога нашего съ ржката на Меримота
сина на Урия священника; и съ него бѣ Елеа-
заръ Финеесовътъ синъ, и съ тѣхъ Левититѣ,
Йозавадъ Исусовътъ синъ и Ноадия Вануе-
вътъ синъ: (34) всичко на число и на тежи-
на; и всичката тежина се писа въ онова
врѣме.

(35) Синоветѣ на плѣна които дойдоха отъ
плѣнението [х]принесоха всесъжения на Бога
Израилева, дванадесеть юнци за всичкия Из-
раиль, деветдесеть и шесть овна, седемдесеть
и седемь агнета, дванадесеть прчи въ прино-
шение за грѣхъ, всичкитѣ всесъжения на Го-
спода. (36) И прѣдадоха [ц]царскитѣ заповѣди
на царскитѣ [*]сатрапи и на областиницитѣ кои-
то бѣха отсамъ рѣката; и тѣ помогнаха на лю-
детѣ и на Божия домъ.

ГЛАВА 9.

И като се свърши това, дойдоха при мене
началницитѣ и казаха: Израилевитѣ люде, и
священницитѣ, и Левититѣ [а]не се отлжчиха
отъ людетѣ на *тѣзи* земи, *и струватъ* споредъ
тѣхнитѣ мерзости, [б]*споредъ мерзоститѣ* на
Хананейцитѣ, на Хетейцитѣ, на Ферезейцитѣ,
на Йевусейцитѣ, на Амонцитѣ, на Моавцитѣ,
на Египтянитѣ, и на Аморейцитѣ; (2) защото
[в]взеха отъ дъщеритѣ имъ за себе си и за
синоветѣ си, та [г]се смѣси светото сѣме съ
людетѣ на тѣзи земи; и ржката на начални-
цитѣ и на кметоветѣ бѣ първа въ това прѣ-
стжпление. (3) И като чухъ това нѣщо [е]раз-
драхъ дрехата си и мантията си, и скубѣхъ
коситѣ отъ главата си и отъ брадата си, и
[ж]седѣхъ смутенъ. (4) Тогазъ се събраха при
мене всички [з]които трепорятъ отъ думитѣ на
Бога Израилева за прѣстжплението на плѣне-
нитѣ; и седѣхъ смутенъ [и]до вечерната жъртва.

(5) И въ вечерната жъртва станахъ отъ сѣ-
туванието си, и съ дрехата си и мантията си
раздрани прѣклонихъ колѣнѣтѣ си, и [к]про-
стрѣхъ ржцѣтѣ си къмъ Господа Бога моего,
(6) и рекохъ: Боже мой, [л]срамъ ме е, и стидя
се да подигна лицето си къмъ тебе, Боже мой;
защото [м]нашитѣ беззакония надминаха надъ
главата *ни*, и прѣстжпленията ни [н]порасли
до небесата. (7) Отъ днитѣ на отцитѣ си [о]ние
сме въ голѣмо прѣстжпление дори до този
день; и заради беззаконията си [п]прѣдадени
бѣхме, ние, царетѣ ни, священницитѣ ни,
въ ржката на царетѣ на земитѣ, въ ножъ, въ
плѣнъ, и въ разграбване, и [р]въ срамъ на
лицето *ни* както е въ този день. (8) И сега,
като за твърдѣ малко врѣме, стана милость

о 1Лѣт.5;20. 2Лѣт.33;13. Иса.19;22.
п Гл.7;15,16.
р Лев.21;6-8. Втор.33;8.
с Лев.22;2,3. Числа 4;4,15,19,20.
т Гл.7;6,9,28.
у Неем.2;11.
ф Ст.26,30.
х Виж Гл.6;17.
ц Гл.7;21.
* Главни управители.

—

а Гл.6;21. Неем.9:2.
б Втор.12;30,31.
в Изх.34;16. Втор.7;3. Неем.13;23.
г Изх.19;6. 22;31. Втор.7;6. 14;2.
д 2Кор.6;14.
е Йовъ 1;20.
ж Псал.143:4.
з Гл.10;3. Иса.66;2.
и Изх.29;39.
к Изх.9;29,33.
л Дан.9;7,8.
м Псал.38;4.
н 2Лѣт.28;9. Откр.18;5.
о Псал.106;6. Дан.9;5,6,8.
п Втор.28;36,64. Неем.9;30.
р Дан.9;7,8.

отъ Господа Бога нашего да се упази въ насъ
остатъкъ, и да се даде намъ утвърждение въ
светото негово мѣсто, [о]за да просвѣщава на-
ший Богъ очитѣ ни, и да ни даде малко от-
дихание въ рабството ни. (9) Защото [т]сме
раби: и [у]въ рабството ни не ни остави на-
ший Богъ, но [ф]благоволи да намѣримъ ми-
лость прѣдъ Персийскитѣ царе, та [х]да ни даде
отдихание за да въздигнемъ дома на Бога на-
шего, и да въздравимъ запустѣнията му, и да ни
даде ограждене въ Юдея и въ Ерусалимъ. (10) Но
сега, Боже нашъ, що ще речемъ слѣдъ това?
защото оставихме твоитѣ повелѣния (11) които
си заповѣдалъ ти чрѣзъ ржката на рабитѣ си
пророцитѣ и си рекълъ: Земята въ която
влазяте за да я наслѣдите, тя е земя осквер-
нена [ц]съ осквѣрнението на людетѣ на тѣзи
земи, съ мерзоститѣ имъ които я напълниха
отъ край до край съ нечистотитѣ си. (12) Сега
прочее [ч]не давайте дъщеритѣ си на синоветѣ
имъ, и не земайте дъщеритѣ имъ за сино-
ветѣ си, и [ш]не искайте никога мира имъ или
благополучието имъ; за да се укрѣпите, и да
ядете добритѣ нѣща на тази земя, и [щ]да я оста-
вите наслѣдие на синоветѣ си за всегда. (13) И
слѣдъ всичко което дойде върхъ насъ заради
нашитѣ лоши дѣяния и за голѣмото наше прѣ-
стжпление, като се [ъ]въздържа ти, Боже нашъ,
да ни не накажешъ споредъ беззаконията ни,
и даде ни ти таквозъ освобождение, (14) [ь]трѣб-
ва ли да нарушимъ ние пакъ твоитѣ повелѣ-
ния, и [ѣ]да се съставимъ съ людетѣ на тѣзи
мерзости? [ю]Не би ли се разгнѣвилъ на насъ
додѣ *ни* довършишъ, та да не остане оста-
тъкъ или избавенъ? (15) Господи Боже Из-
раилевъ, [я]праведенъ си, защото останахме
избавени както този день: ето, [ѫ]прѣдъ тебе
сме [ѭ]съ прѣстжплението си! защото [а]поради
това не бѣше възможно да застанемъ прѣдъ
тебе

ГЛАВА 10.

[а]И като се молѣше Ездра и се изповѣдваше
съ плачъ, [б]падналъ прѣдъ дома Божий, събра
се при него отъ Израиля събрание много го-
лѣмо, мжже, и жени, и дѣца; защото плаче-
ха людетѣ съ голѣмъ плачъ. (2) И отговори
Сехания Иехииловътъ синъ, отъ Еламовитѣ
синове, та рече на Ездра: Ние [в]беззаконну-
вахме прѣдъ Бога нашего, и взехме чужди
жени отъ людетѣ на земята; но сега има на-
дежда въ Израиль колкото за това нѣщо.
(3) Сега прочее [г]нека направимъ завѣтъ съ
Бога нашего да напуснемъ всичкитѣ жени и
роденитѣ отъ тѣхъ, споредъ съвѣта на госпо-
даря ми и на [д]онѣзи които треперятъ [е]отъ
заповѣдьта на Бога нашего; и нека бжде спо-
редъ закона. (4) Стани; защото това нѣщо на
тебе надлежи; и ние сме съ тебе: [ж]укрѣпи
се и прави.

(5) Тогазъ стана Ездра [з]та закле начални-
цитѣ на свещеницитѣ, на Левитѣ, и на
всичкия Израиль че ще направятъ споредъ
тази дума. И тѣ се заклеха. (6) И стана Ездра
отъ лицето на дома Божий та отиде въ оби-
талището на Иоанана Елиасивовия синъ; и
когато отиде тамъ, [и]хлѣбъ не яде и вода не
пи, защото бѣше въ сѣтувание поради прѣ-
стжплението на плѣненитѣ. (7) И прогласиха
по Юдея и Ерусалимъ къмъ всичкитѣ синове
на плѣна да се съберать въ Ерусалимъ; (8) и
всѣки който не дойде въ три дни споредъ
съвѣта на началницитѣ и старѣйшинитѣ, ще
бжде подъ проклетия всичкий му имотъ, и
той ще се отлжчи отъ събранието на плѣ-
ненитѣ.

(9) И събраха се въ три дни всичкитѣ Юди-
ни и Вениаминови мжже въ Ерусалимъ. Бѣше
деветий мѣсецъ и двадесетиятъ *день* на мѣ-
сеца; [к]и всичкитѣ люде седнаха въ стъгдата
на дома Божий, и трепереха поради това нѣ-
що и отъ буйния дъждъ. (10) И стана Ездра
свещеникътъ та имъ рече: Вие беззаконну-
вахте, и взехте чужди жени да притурите на
прѣстжплението на Израиля. (11) Сега прочее
[л]изповѣдайте се Господу Богу на отцитѣ си,
и направете волята му; и [м]отдѣлете се отъ
людетѣ на тазъ земя и отъ чуждитѣ жени.

(12) И отговори всичкото събрание та рече

о Псал. 13;3. 34;5
т Неем. 9;36.
у Псал. 136;23.
ф Гл. 7;28.
х Иса. 5;2.
ц Гл. 6;21.
ч Изх. 23;32 34;16. Втор. 7;3.
ш Втор. 23;6.
щ Прит. 13;22 20;7.
ъ Псал. 103;10.
ь Иоан. 5;14. 2 Пет 2;20,21.
ѣ Ст. 2. Неем. 13;23,27.
ю Втор. 9;8.
я Неем. 9;33. Дан. 9;14.
ѫ Рим. 3;19.
ѭ 1 Кор. 15;17.
а Псал. 130;3.

—

а Дан. 9;20.
б 2 Лѣт. 20;9.
в Неем. 13;27.
г 2 Лѣт. 34;31.
д Гл. 9;4.
е Втор. 7;2,3.
ж 1 Лѣт. 28;10.
з Неем. 5;12.
и Втор. 9;18.
к Виж. 1 Цар. 12;18.
л Ис. Нав. 7;19. Прит. 28;13.
м Ст. 3.

съ голѣмъ гласъ: Както говори ти така ще
направимъ. (13) Людетѣ обаче сж много, и
врѣмето много дъждовито, и не можемъ да
стоимъ вънъ; и дѣлото не е за единъ день
нито за два, защото сме мнозина които съгрѣ-
шихме въ това нѣщо. (14) За то нека се опрѣ-
дѣлятъ нашитѣ началници за всичкото събрание,
и нека дойдатъ въ опрѣдѣлени врѣмена всич-
ки които сж взели чужди жени по нашитѣ
градове, и съ тѣхъ старѣйшинитѣ на всѣки
градъ, и сждиитѣ му, [н]додѣто пламенниятъ
гнѣвъ на Бога нашего за това нѣщо се от-
върне отъ насъ. (15) Опрѣдѣлиха се прочее
за това Ионатанъ Асаиловъ синъ и Язия
Текуевъ синъ; а Месуламъ и Саватай Ле-
витинътъ бѣха имъ помощници. (16) И на-
правиха така синоветѣ на плѣна. И Ездра
свещеникътъ, и нѣкои началници на отече-
ствията споредъ отеческитѣ си домове, и тѣ,
всички по име, се отдѣлиха, и седнаха първия
день на десетия мѣсецъ за да изпитатъ тази
работа. (17) И свършиха съ всичкитѣ мжже
които бѣха взели чужди жени до първия день
на първия мѣсецъ. (18) И помежду синоветѣ
на свещеницитѣ се намѣриха такива които
бѣха взели чужди жени: отъ синоветѣ на
Исуса Иоседековия синъ и братята му, Маасия,
и Елиезеръ, и Яривъ, и Годолия. (19) И [о]да-
доха ржцѣтѣ си че ще отпратятъ женитѣ си;
и [п]като прѣстжпници *принесоха* за прѣстж-
плението си овенъ отъ стадото. (20) И отъ
Емировитѣ синове, Ананий и Зевадия. (21) И
отъ Харимовитѣ синове, Маасия, и Илия, и
Семаия, и Иехиилъ, и Озия. (22) И отъ Пас-
хоровитѣ синове, Елиоинай, Маасия, Исма-
илъ, Натанаилъ, Иозавадъ, и Еласа. (23) А
отъ Левититѣ, Иозавадъ, и Семей, и Келаия
(той е Келита), Пефаия, Юда, и Елиезеръ.
(24) И отъ пѣвцитѣ, Елиасивъ. И отъ врата-
ритѣ, Селумъ, и Телемъ, и Урий. (25) А отъ
Израиля, отъ Фаросовитѣ синове, Рамия, и
Иезия, и Мелхия, и Миаминъ, и Елеазаръ, и
Мелхия, и Ванаия. (26) И отъ Еламовитѣ си-
нове, Матания, Захария, и Иехиилъ, и Авдий,
и Иеримотъ, и Илия. (27) И отъ Затуевитѣ
синове, Елиоинай, Елиасивъ, Матания, и Ие-
римотъ, и Завадъ, и Азиза. (28) А отъ Ви-
ваевитѣ синове, Иоананъ, Анания, Завай, и
Атлай. (29) И отъ Ваниевитѣ синове, Месу-
ламъ, Малухъ, и Адаия, Ясувъ, и Сеалъ, и
Рамотъ. (30) И отъ синоветѣ на Фаатъ-моава,
Адна, и Хеламъ, Ванаия, Маасия, Матания,
Веселеилъ, и Вануй, и Манасия. (31) И отъ
Харимовитѣ синове, Елиезеръ, Иесия, Мел-
хия, Семаия, и Симеонъ, (32) Вениаминъ,
Малухъ, и Самария. (33) Отъ Асумовитѣ си-
нове, Матенай, Матата, Завадъ, Елифалетъ,
Иеремай, Манасия, и Семей. (34) Отъ Ванне-
витѣ синове, Маадай, Амрамъ, и Уилъ, (35) Ва-
наия, Ведеия, Хелуй, (36) Ванія, Меримотъ,
Елиасивъ, (37) Матания, Матенай, и Ясо,
(38) и Ваний, и Вануй, и Семей, (39) и Селе-
мия, и Натанъ, и Адаия, (40) Махнадевай,
Сасай, Сарай, (41) Азареилъ, и Селемия, Са-
мария, (42) Селумъ, Амария, и Иосифъ. (43) Отъ
Невоевитѣ синове, Иеиилъ, Мататия, Завадъ,
Зевина, Ядавъ, и Иоилъ, и Ванаия. (44) Всич-
ки тѣзи бѣха взели чужди жени; и *нѣкои* отъ
тѣхъ *имаха* жени отъ които бѣха родили чада.

н 2 Лѣт. 30;8. | о 4 Цар. 10;15. 1 Лѣт. 29;24. 2 Лѣт. 30;8. | п Лев. 6;4,6.

НЕЕМИЯ.

ГЛАВА 1.

Думи на [а]Неемия Ахалиевия синъ.
·И въ мѣсецъ Хаслевъ, въ двадесетото лѣто,
когато бѣхъ въ Суса столицата, (2) Ананий
единъ отъ братята ми, дойде, той и нѣкои
отъ Юдея; и попитахъ ги за избавенитѣ Юдеи
които бѣха останали отъ плѣненнието, и за
Ерусалимъ. (3) И рекоха ми: Останалитѣ които
останаха отъ плѣненнието тамъ въ областьта
сж въ голѣмо озлобление и поношение; и
[б]стѣната на Ерусалимъ е [в]разорена, и портитѣ му сж изгорени съ огънь.
(4) И когато чухъ тѣзи думи седнахъ та плакахъ и сѣтувахъ нѣколко дни, и постихъ, и
молихъ се прѣдъ небеснаго Бога (5) и рекохъ:
Моля се, [г]Господи, [д]Боже небесни, велики и
страшни Боже, който пазишъ завѣта и милостьта къмъ тѣзи които те любятъ и пазятъ
твоитѣ заповѣди, (6) дано бжде сега ухото ти
внимателно, [е]и очитѣ ти отворени, за да чуешъ
молитвата на твоя рабъ съ която се моля сега
прѣдъ тебе денѣ и нощѣ за Израилевитѣ синове твоитѣ раби, и [ж]изповѣдвамъ грѣховетѣ
на Израилевитѣ синове съ които ти съгрѣшихме: и азъ и домътъ на отца ми съгрѣшихме. (7) Съвсѣмъ се [з]развратихме прѣдъ тебе,
и не упазихме заповѣдитѣ, и повелѣнията, [и]и
сждбитѣ които ти заповѣда на раба си Моисея. (8) Помни, моля се, словото което си заповѣдалъ ти на раба си Моисея и рекълъ:
[к]*Ако* станете прѣстжпници, азъ ще ви разпръсна между народитѣ; (9) но [л]*ако* се обърнете къмъ мене, и упазите заповѣдитѣ ми и
ги вършите, [м]ако има отъ васъ хвърлени и
до краищата на небесата, и отъ тамъ ще ги
събера, и ще ги доведа на мѣстото което избрахъ да населя името си тамъ. (10) А [н]тѣзи
сж раби твои и люде твои; които ти избави
съ голѣмата си сила и съ крѣпката си ржка.
(11) Моля се, Господи, [о]да бжде ухото ти внимателно въ молитвата на раба ти и въ молитвата на рабитѣ ти [п]които желаятъ да се боятъ
отъ името ти; и направи да благоуспѣе, моля
се, рабътъ ти този день, и дай му да намѣри
милость прѣдъ тогози человѣка. Защото азъ
[р]бѣхъ виночерпецъ на царя.

ГЛАВА 2.

И въ мѣсецъ Нисанъ, въ двадесетото лѣто
[а]на царь Артаксеркса, *имаше* вино прѣдъ
него; и [б]взехъ виното та дадохъ на царя. И
азъ *никога* не бѣхъ билъ дряхълъ прѣдъ него.
(2) За това царьтъ ми рече: Защо е лицето
ти дряхло, а ти не си боленъ? това не е освѣнъ [в]сърдечна скърбь. Тогазъ се уплашихъ
твърдѣ много. (3) И рекохъ на царя: [г]Да
живѣе царьтъ въ вѣкъ! какъ да не е лицето
ми дряхло [д]когато градътъ, мѣстото на гробищата на отцитѣ ми, е запустенъ, и портитѣ
му изгорени съ огънь? (4) Тогазъ ми рече
царьтъ: За какво правишъ ти прошение? И
помолихъ се на Бога небеснаго. (5) И рекохъ
на царя: Ако е угодно на царя, и ако рабътъ
ти е намѣрилъ благодать прѣдъ тебе, да ме
проводишъ въ Юдея, въ града на гробищата
на отцитѣ ми, за да го съградя. (6) И рече
ми царьтъ (като седѣше при него царицата):
Колко ще се продължи ходенето ти? и кога
ще се върнешъ? И угодно биде прѣдъ царя,
та ме проводи; и дадохъ му [е]срокъ. (7) И рекохъ на царя: Ако е угодно на царя, да ми
се дадатъ послания къмъ областницитѣ оттатъкъ рѣката за да ме изпроводятъ додѣ отида въ Юдея. (8) и послание за Асафа, стража

а Гл. 10;1.
б Гл. 2;17.
в 4 Цар. 25;10.
г Дан. 9;4.
д Изх. 20;6.
е 3 Цар. 8;28,29. 2 Лѣт. 6;40. Дан. 9;17,18.
ж Дан. 9;20.
з Псал. 106;6. Дан. 9;5.
и Втор. 28;15.
к Лев. 26;33. Втор. 4;25-27. 28;64.
л Лев. 26;39, и дрг. Втор. 4;29-31. 30;2.
м Втор. 30;
н Втор. 9;29. Дан. 9;15.
о Ст. 6.
п Иса. 26;8. Евр. 13;18.
р Гл. 2;1. —

а Езд. 7;1.
б Гл. 1;11.
в Прит. 15;13.
г 3 Цар. 1;31. Дан. 2;4. 5;10. 6;6,21.
д Гл. 1;3.
е Гл. 5;14. 13;6.

ми царското бранище, за да ми даде дърва да
направя вратата на твърдѣля на храма, и град-
ската стѣна, [ж]и дома въ който ще влѣза. И
подари ми царьтъ *всичко*, [з]споредъ благата
ржка на Бога моего надъ мене.
(9) Дойдохъ прочее при областницитѣ оттатъкъ
рѣката та имъ дадохъ царскитѣ послания. А
царьтъ бѣ проводилъ началници на сила и
конници съ мене. (10) А когато Санавалатъ
Оронецътъ и Товия рабътъ, Амонецътъ, чуха,
оскърбиха се твърдѣ много че дошелъ чело-
вѣкъ да иска доброто на Израилевитѣ синове.
(11) И [и]дойдохъ въ Ерусалимъ, и стояхъ
тамъ три дни. (12) И станахъ презъ нощьта,
азъ и малцина нѣкои съ мене; и не явихъ
никому що бѣше турилъ Богъ мой въ сърд-
цето ми да направя за Ерусалимъ; и другъ
скотъ нѣмаше съ мене освѣнъ скота на който
ездѣхъ. (13) И излѣзохъ презъ нощьта [к]презъ
портата на дола та дойдохъ срѣщу източника
на змията и къмъ портата на гноището та пре-
гледахъ Ерусалимскитѣ стѣни, които бѣха [л]ра-
зорени, и портитѣ имъ изгорени съ огънь.
(14) Сетнѣ заминахъ [м]къмъ портата на из-
точника и къмъ царския водоемъ; и нѣмаше
мѣсто за да премине скотътъ който бѣ подъ
мене. (15) И възлѣзохъ презъ нощьта [н]презъ
потока; и като прегледахъ стѣната, завърнахъ
се и влѣзохъ презъ портата на дола та се
върнахъ.
(16) А кметоветѣ не знаеха дѣ ходихъ и
що сторихъ; нито бѣхъ явилъ още *това* нито
на Юдеитѣ, нито на свещеницитѣ, нито на бла-
городнитѣ, нито на кметоветѣ, нито на другитѣ
които бѣха на работа. (17) И рекохъ имъ:
Вие видите озлоблението въ което сме, какъ
Ерусалимъ е опустошенъ, и портитѣ му сж
изгорени съ огънь: елате и да съградимъ
стѣната на Ерусалимъ, за да не сме вече [о]въ
поношение. (18) И извѣстихъ имъ [п]за ржката
на Бога моего която бѣше блага надъ мене,
още и за думитѣ на царя които ми рече. И
тѣ рекоха: Да станемъ и да съградимъ. Така
[р]укрѣпиха ржцѣтѣ си къмъ доброто.
(19) Но когато чуха Санавалатъ Оронецътъ,
и Товия рабътъ, Амонецътъ, и Гисамъ Ара-
вилинътъ, [с]присмѣха ни се, и презрѣха ни,
и думаха: Що е това нѣщо което правите?
[т]искате да се подигнете ли противъ царя? (20) А
азъ имъ отговорихъ и рекохъ имъ: Небесний
Богъ, той ще ни направи да успѣемъ; за това
ние рабитѣ му ще станемъ и съградимъ. [у]Вие
обаче нѣмате дѣлъ, нито право, нито помень
въ Ерусалимъ.

ГЛАВА 3.

Тогазъ [а]стана Елиасивъ великиятъ свеще-
никъ и братята му свещеницитѣ та [б]съгра-
диха овчата порта: тѣ я осветиха, и поста-
виха дверитѣ ѝ, и осветиха я [в]до стълпа Мея,
до стълпа [г]Ананеилъ. (2) И до него съградиха
[д]Иерихонскитѣ мѫже. И до тѣхъ съгради
Закхуръ Имриевътъ синъ.
(3) А [е]рибната порта съградиха Сенаевитѣ
синове, които я направиха, и [ж]поставиха
дверитѣ ѝ, ключалкитѣ ѝ, и веригитѣ ѝ.
(4) И до тѣхъ поправи Меримотъ синътъ на
Урия, Акосовия синъ. И до него поправи Ме-
суламъ синъ на Варахия, Месизавеиловия синъ.
И до него поправи Садокъ Ваанаевътъ синъ.
(5) И до него поправиха Текойцитѣ; но го-
лѣмцитѣ имъ не подложиха врата си [з]въ дѣ-
лото на Господа своего.
(6) И [и]вехтата порта поправи Иодай Фа-
сеевътъ синъ и Месуламъ Весодиевътъ синъ:
тѣ я направиха, и поставиха дверитѣ ѝ, и
ключалкитѣ ѝ, и веригитѣ ѝ. (7) И до тѣхъ
поправи Мелатия Гаваонецътъ и Ядонъ Меро-
нотецътъ, мѫже отъ Гаваонъ и отъ Масфа, [к]до
престола на областника на оттатъкъ рѣ-
ката. (8) До тѣхъ поправи Озиилъ Арахиевътъ
синъ, отъ златаритѣ. И до него поправи Ана-
ния, който бѣ отъ мироварцитѣ; и оставиха
Ерусалимъ [л]до широката стѣна. (9) И до него
поправи Рафаия Оровътъ синъ, началникътъ
на половината окрѫжие на Ерусалимъ. (10) И
до него поправи Недаия, Арумафовътъ синъ,
и срѣщу дома си. И до него поправи Хатусъ
Асаваниевътъ синъ. (11) Мелхия Харимовътъ
синъ и Асувъ Фаатъ-моавовътъ синъ попра-
виха другата часть и [м]стълпа на пещитѣ.

ж Гл. 3;7.
з Езд. 5;5. 7;6,9,28. Ст. 18.
и Езд. 8;32.
к 2 Лѣт. 26;9. Гл. 3;13.
л Гл. 1;3. Ст. 17.
м Гл. 3;15.
н 2 Цар. 15:23. Иер. 31;40.
о Гл. 1;3. Исаи. 44;13. 79;4. Иер. 24;9. Езек. 5;14,15. 22;4.
п Ст. 8.
р 2 Цар. 2;7.
с Псал. 44;13. 79;4. 80;6.
т Гл. 6;6.
у Езд. 4;3.
а Гл. 12;10.
б Иоан. 5;2.
в Гл. 12;39.
г Иер. 31;38. Зах. 14;10.
д Езд. 2;34.
е 2 Лѣт. 33;14. Гл. 12;39. Соф. 1;10.
ж Виж. Гл. 6:1. 7;1.
з Сжд. 5;23.
и Гл. 12;39.
к Гл. 2;8.
л Гл. 12;38.
м Гл. 12;38.

(12) И до-тѣхъ поправи Селумъ Алоисовътъ
синъ, началникътъ на половината окрѫжие
на Ерусалимъ, той и дъщерите му.
(13) нПортата на дола поправи Анунъ и жи-
телитѣ на Заноя: тѣ я съградихѫ, и поставп-
ха дверитѣ ѝ, ключалницитѣ ѝ, и веревтѣ ѝ,
и тисяща лакти въ стѣната до опортата на
гноището.
(14) А портата на гноището поправи Мелхия
Рихавовътъ синъ, началникътъ на Ветъ-ака-
ремското окрѫжие: той я съгради, и постави
дверитѣ ѝ, ключалницитѣ ѝ, и веревтѣ ѝ.
(15) А пПортата на източника поправи Се-
лунъ Холозеевътъ синъ, началникътъ на Ма-
сфаското окрѫжие: той я съгради, и направи
я, и постави дверитѣ ѝ, ключалницитѣ ѝ, и ве-
ревтѣ ѝ, и стѣната рна Силоамския водоемъ
при царската градина, и до стѫпалата които
слазятъ до Давидовия градъ. (16) Слѣдъ него
поправи Неемия Азвуковътъ синъ, начални-
кътъ на половината Ветъ-сурско окрѫжие, до
срѣщу Давидовитѣ гробища, и сдо направе-
ния водоемъ, и до дома на крѣпкитѣ. (17) Слѣдъ
него поправиха Левититѣ, Реумъ Ванеевътъ
синъ. До него поправи Асавия началникътъ на
половината Кеилско окрѫжие, за окрѫжието
си. (18) Слѣдъ него поправиха братята имъ,
Вавай Инададовътъ синъ, началникътъ на
другата половина на Кеилското окрѫжие.
(19) И до него поправи Есеръ Исусовътъ синъ,
началникътъ на Масфа, друга часть срѣщу
възхода ткъмъ орѫжницата на ѫгъла. (20) Слѣдъ
него Варухъ Завеевътъ синъ поправи съ рев-
ность другата часть, отъ ѫгъла до дверитѣ на
дома на Елиасива великия свещенникъ. (21) Слѣдъ
него поправи Меримотъ синътъ на Урия, Ако-
совия синъ, друга часть, отъ дверитѣ на
Елиасивовия домъ до свършъка на Елиасиво-
вия домъ. (22) И слѣдъ него поправиха све-
щенницитѣ, жителитѣ на околностьта. (23) Слѣдъ
тѣхъ поправиха Вениаминъ и Асувъ срѣщу
дома си. Слѣдъ тѣхъ поправи Азария синътъ
на Маасия, Ананиевия синъ, при дома си.
(24) Слѣдъ него поправи Вануй Инададовътъ
синъ друга часть, отъ дома на Азария удо
ѫгъла, дори до ѫгъла. (25) Фаланъ Узаевътъ
синъ *поправи* срѣщу ѫгъла, и стълпа издаде-
ния отъ высокия царски домъ който бѣ при
фдвора на тъмницата. Слѣдъ него, Федаия
Фаросовътъ синъ. (26) А хНетинеимитѣ живѣеха
цвъ Офилъ; *и поправиха* до срѣщията чпор-
та на водата къмъ изтокъ и на издадения
стълпъ. (27) Слѣдъ тѣхъ Текойцитѣ поправиха
друга часть, срѣщу голѣмия издаденъ стълпъ
и до стѣната на Офилъ.
(28) Отгорѣ шна конската порта поправиха
свещенницитѣ, всѣки срѣщу дома си. (29) Слѣдъ
тѣхъ поправи Садокъ Емировътъ синъ срѣщу
дома си. И слѣдъ него поправи Семаия Сеха-
ниевътъ синъ, стражътъ на източната порта.
(30) Слѣдъ него поправи Ананиа Селемиевътъ
синъ и Анунъ шестиятъ Салафовъ синъ дру-
га часть. Слѣдъ него поправи Месуламъ Ва-
рахиинътъ синъ срѣщу жилището си. (31) Слѣдъ
него поправи Мелхия Сарефиевътъ синъ до
дома на Нетинеимитѣ и на търговцитѣ, срѣщу
вратата Мифкадъ, и до възхода на ѫгъла.
(32) А между възхода на ѫгъла и овчата пор-
та поправиха златаритѣ и търговцитѣ.

ГЛАВА 4.

А акогато чу Санавалатъ че ние градимъ
стѣната, разгнѣви се, и много се разсърди, и
присмѣ се на Юдеитѣ. (2) И говори прѣдъ
братята си и прѣдъ Самарийското воинство и
каза: Що правятъ тѣзи окаянни Юдеи? ще
ги оставятъ ли? ще пожъртвуватъ ли? ще
свършатъ ли въ този день? ще съживятъ ли
каменетѣ отъ куповетѣ на пръстьта, и тѣхъ
изгорени? (3) А бпри него бѣ Товия Амоне-
цътъ, и рече: И да съградятъ, лисица като
се покачи ще съсипе каменната имъ стѣна.
(4) вЧуй, Боже нашъ, защото станахме за
присмѣхъ, и гобърни поношението имъ на
главата имъ, и направи ги да станатъ плѣнь
въ земя на плѣнение; (5) и дне покрий без-
законието имъ, и грѣхътъ имъ да се не из-
глади прѣдъ тебе; защото те прогнѣвиха прѣдъ
градещитѣ.
(6) Така съградихме стѣната; и всичката
стѣна се свърза до половината си; защото лю-
детѣ имаха сърдце за да работятъ.
(7) Но когато еСанавалатъ, и Товия, и Ара-
вянитѣ, и Амонцитѣ, и Азотцитѣ чуха че по-
правлението на Ерусалимскитѣ стѣни напрѣд-

н Гл.2;13.
о Гл.2;13.
п Гл.2;14.
р Иоан.9;7.
с 4 Цар.20;20. Иса. 22;11.
т 2 Лѣт.26;9.
у Ст.19.
ф Иер.32;2. 33;1. 37;21.
х Езд.2;43. Гл.11;21.
ц 2 Лѣт.27;3.
ч Гл.8;1,3. 12;37.
ш 4 Цар.11;16. 2 Лѣт. 23;15. Иер.31;40.

—

а Гл.2;10,19.
б Гл.2;10,19.
в Псал.123;3,4.
г Псал.79;12. Прит. 3;34.
д Псал.69;27,28. 109;14,15. Иер.18;23.
е Ст.1.

на, и че развалинитѣ начнаха да се заграж-
дать, разгнѣвиха се много; (8) и [ж]направиха
съзаклятие всичкитѣ купно да дойдать да ра-
тувать противъ Ерусалимъ и да му направять
пакость. (9) А [з]ние се помолихме на Бога на-
шего, и поставихме стражи противъ тѣхъ денѣ
и нощѣ, *понеже се боехме* отъ тѣхъ. (10) И
рече Юда: Силата на брѣменосцитѣ ослабна,
а прьстьта е много, и ние не можемъ да гра-
димъ стѣната. (11) И неприятелитѣ ни рекоха:
Нѣма да усѣтять нито ще видять додѣ дой-
демъ всрѣдъ тѣхъ и ги избиемъ та възпремъ
работата.

(12) И като дойдоха Юдеитѣ които живѣеха
при тѣхъ, рекоха ни десеть пжти: Отъ всѣка
страна къмъ която се обърнете къмъ насъ *ще
дойдать*. (13) За това поставихъ въ по-низки-
тѣ мѣста задъ стѣната, *и* въ по-високитѣ мѣ-
ста, — поставихъ людетѣ по редове съ мечо-
вете имъ, съ копията имъ, и съ лжковетѣ
имъ; (14) и видѣхъ, и станахъ та рекохъ на
благороднитѣ, и на кметоветѣ, и на другитѣ
люде: [и]Да се не убоите отъ тѣхъ: помнете
Господа [к]великаго и страшнаго, и [л]бийте се
за братята си, за синоветѣ си и дъщеритѣ си,
за женитѣ си и за домоветѣ си.

(15) А когато враговетѣ ни чуха че *това*
стана извѣстно намъ, и [м]осуети Богъ съвѣта
имъ, върнахме се всички ние на стѣната,
всѣки на работата си. (16) И отъ този день
половината отъ рабитѣ ми бѣха на работата,
а половината отъ тѣхъ държеха копията, щит-
четата, и лжковетѣ, *облѣчени* съ брони; и
началницитѣ бѣха задъ всѣки Юдинъ домъ.
(17) Онѣзи които градѣха стѣната, и които
носѣха брѣмената, *и* които товаряха, *всѣки*
съ едната си ржка работѣше на работата, а
съ другата държеше оржжието. (18) А гради-
телитѣ, всѣки имаше меча си опасанъ на чрѣ-
слата си и градѣше; а този който трлбѣше съ
тржбата бѣше близу до мене. (19) И рекохъ
на благороднитѣ, и на кметоветѣ, и на други-
тѣ люде: Работата е голѣма и пространна; а
ние сме разпръснати по стѣната далечъ единъ
отъ други. (20) Въ което мѣсто чуете гласа на
тржбата, тамъ се стичайте при насъ: [н]Богъ
нашъ ще ратува заради насъ.

(21) Така работихме работата; а половината
отъ тѣхъ държеше копията, отъ възхода на
зората до изгрѣването на звѣздитѣ. (22) И въ
сжщото врѣме рекохъ на людетѣ: Всѣки съ
раба си нека нощува всрѣдъ Ерусалимъ за
да ни бждать стражи нощѣ, а да работять
денѣ. (23) И нито азъ, нито братята ми, нито
рабитѣ ми, нито мжжетѣ на стражата които
ме слѣдваха, — никой отъ насъ не събличаше
дрехитѣ си: *само* за да се кжпе събличаше
се всѣки.

ГЛАВА 5.

И [а]стана голѣмъ викъ отъ людетѣ и отъ же-
нитѣ имъ [б]противъ братята имъ Юдеитѣ.
(2) Защото имаше едни да говорять: Ние, си-
новетѣ ни, и дъщеритѣ ни сме многина; за
това да вземемъ жито, да ядемъ, и да живѣемъ.
(3) И имаше други да говорять: Ние дадохме
на залогъ нивята си, лозята си, и кжщитѣ си
за да вземемъ жито по причина на глада.
(4) Имаше още и други да говорять: Ние
надъ нивята и надъ лозята си взехме да
заемъ сребро за царскитѣ данъци. (5) А сега
[в]снагата ни е като снагата на братята ни,
чадата ни като чадата имъ; и, ето, [г]ние под-
чинихме синоветѣ си и дъщеритѣ си въ ра-
бота за *да сж* раби, и едни отъ дъщеритѣ ни
сж заведени въ поробощение; и нѣма нищо
въ нашата власть, защото други имать нивя-
та и лозята ни.

(6) И оскърбихъ се твърдѣ много като чухъ
вика имъ и тѣзи думи. (7) И размислихъ въ
себе си, и обличихъ благороднитѣ и кметоветѣ,
и рекохъ имъ: [д]Вие вземате лихва всѣки отъ
брата си. И свикахъ противъ тѣхъ голѣмо
събрание (8) та имъ рекохъ: Ние споредъ си-
лата си [е]изкупихме братята си Юдеитѣ, про-
даденитѣ на езичницитѣ; а вие сами ще про-
дадете ли братята си? ще се продадать ли тѣ
намъ? А тѣ мълчеха и не намѣриха отвѣтъ.
(9) И рекохъ: Не е добро това нѣщо което
вие правите. Не трѣбва ли да ходите [ж]въ
страха на Бога нашего, [з]за да *ни* не укоря-
вать езичницитѣ, враговетѣ ни? (10) И азъ,
още *и* братята ми и рабитѣ ми, заели сме
имъ сребро и жито. *Но* да оставимъ, моля, то-
ва изискване. (11) Върнете имъ, прочее, днесь

ж Псал. 83;3-5.
з Псал. 50;15.
и Числа 14;9. Втор. 1;29.
к Втор. 10;17.
л 2 Цар. 10;12.
м Иовъ 5;12.
н Изх. 14;14,25. Втор. 1;30. 3;22. 20;4. Ис. Нав. 23;10.

—

а Иса. 5;7.
б Лев. 25;35-37. Втор. 15;7.
в Иса. 58;7.
г Изх. 21;7. Лев. 25;39.
д Изх. 22;25. Лев. 25;36. Иез. 22;12.
е Лев. 25;48.
ж Лев. 25;36.
з 2 Цар. 12;14. Рим. 2;24. 1 Пет. 2;12.

нивята имъ, лозята имъ, и маслинитѣ имъ, и кѫщитѣ имъ, и стотного отъ среброто, и отъ житото, и отъ виното, и отъ елея което изискавате отъ тѣхъ. (12) Тогазъ рекоха: Ще отдадемъ *всичко*, и не щемъ да искаме нищо отъ тѣхъ: така що направимъ както ти казвашъ. Тогазъ повикахъ свещеницитѣ, *чрѣзъ които* [и]взехъ клетва отъ тѣхъ че ще направятъ споредъ това слово. (13) [к]Отърсихъ още и пазухата си, и рекохъ: Така да отърси Богъ всѣкиго человѣка отъ дома му и отъ труда му който не свърши това слово, и така да бѫде отърсенъ и празденъ. И рекоха всичкото събрание: Аминь, и прославиха Господа. И [л]направиха людетѣ споредъ това слово.

(14) А отъ който день ми се заповѣда да съмъ областникъ надъ тѣхъ въ земята на Юда, отъ двадесетото лѣто [м]до тридесеть и второто лѣто на Артаксеркса царя, дванадесеть години, азъ и братята ми [н]не ядохме хлѣба на областникъ.

(15) А първитѣ областници които бѣха прѣди мене бѣха товаръ на людетѣ, и, освѣнъ четиридесеть сикли сребро, земаха отъ тѣхъ хлѣбъ и вино; още и рабитѣ имъ властвуваха надъ людетѣ, но [о]азъ не правѣхъ така, [п]понеже се боехъ отъ Бога. (16) Още и прилежавахъ въ работата на тази стѣна, и нива не купихме; и всичкитѣ ми раби бѣха събрани тамъ за тази работа. (17) Имаше още [р]на трапезата ми сто и петдесеть мѫже отъ Юдеитѣ и кметоветѣ, и които идѣха при насъ отъ езичницитѣ що бѣха около насъ. (18) А [с]всѣки день това що се готвѣше *за мене* бѣ едно говедо *и* шесть избрани овци, и птици се готвѣха за мене, и еднъжъ въ десеть дни изобилно отъ всѣкакъвъ видъ вино; [т]и съ всичко това не поискахъ хлѣба на областникъ, защото рабството бѣ тежко върхъ тѣзи люде.

(19) [у]Помни ме, Боже мой, за добро по всичко колкото направихъ за тѣзи люде.

ГЛАВА 6.

А като [а]чуха Санавалатъ, и Товия, и Гисамъ Аравянинътъ, и другитѣ отъ враговетѣ ни че азъ заградихъ стѣната, и не остана вече проломъ въ нея, [б]ако и да не бѣхъ до онова врѣме турилъ двери на портитѣ, (2) Санавалатъ и Гисамъ [в]проводиха до мене и казваха: Ела та да се съберемъ въ *нѣкое отъ* селата на [г]Оновото поле. [д]Но тѣ мислѣха да ми направятъ зло. (3) И проводихъ имъ вѣстители и казахъ: Голѣмо дѣло правя, и не мога да слѣза: защо да прѣстане дѣлото като го оставя азъ и слѣза при васъ? (4) И проводиха при мене четири пѫти по този начинъ; и азъ имъ отговорихъ все така.

(5) Тогазъ Санавалатъ проводи при мене раба си исто така, пети пѫть, съ отворено писмо въ рѫката му (6) въ което бѣ писано: Чу се между езичницитѣ, и Гисамъ казва, *че* [е]ти и Юдеитѣ мислите да се подигнете; *че*, споредъ тѣзи думи, за това ти градишъ стѣната за да имъ станешъ царь. (7) Поставилъ си още и пророци да викатъ за тебе въ Ерусалимъ и да казватъ: Царь има въ Юдея; и сега ще се извѣсти на царя споредъ тѣзи думи. Но ела сега и да се съвѣтваме купно. (8) Тогазъ проводихъ при него и рекохъ: Нѣма таквозъ нѣщо както ти говоришъ; но ти го изваждашъ отъ себе си. (9) Защото всички тѣзи ни плашеха, и казваха: Ще ослабѣятъ рѫцѣтѣ имъ отъ дѣлото, и нѣма да се свърши. А сега, *о Боже,* укрѣпи рѫцѣтѣ ми.

(10) И азъ отидохъ въ дома на Семаия сина на Делаия, сина Метавеилова, и той бѣ заключенъ; и рече: Да се съберемъ купно въ дома Божий, вѫтрѣ въ храма, и да заключимъ двеpитѣ на храма; защото тѣзи идатъ да те убиятъ, ей, тази нощь идатъ да те убиятъ. (11) Но азъ отговорихъ: Человѣкъ като мене бѣгалъ ли би? и кой, като мене человѣкъ, би влѣзълъ въ храма за да спаси живота си? Не ща да влѣза. (12) И, ето, познахъ че не бѣ го проводилъ Богъ, [ж]но той произнесе *тоя* пророчество противъ мене защото Товия и Санавалатъ бѣха го подкупили. (13) За това бѣ подкупенъ за да се уплаша та да направя така, и да съгрѣша, и да иматъ извинение да злословятъ за да ме укорятъ.

(14) [з]Помни, Боже мой, Товия и Санавалата споредъ тѣзи тѣхни дѣла, [и]още и пророчицата Ноадия, и другитѣ пророци които ме плашеха.

(15) Така се свърши стѣната на двадесеть

и Езд. 10;5. Иер. 34;8,9.
к Мат. 10;14, Дѣян. 13;51. 18;6.
л 4 Цар. 23;3.
м Гл. 13;6.
н 1 Кор. 9;4,15.
о 2 Кор. 11;9. 12;13.
п Ст. 9.
р 2 Цар. 9;7. 3 Цар. 18;19.
с 3 Цар. 4;22.
т Ст. 14,15.
у Гл. 13;22.

—

а Гл. 2;10,19. 4;1,7.
б Гл. 3;1,3.
в Приt. 26;24.25.
г 1 Лѣт. 8;12. Гл. 11;35.
д Псал. 37;12.32.
е Гл. 2;19.
ж Иез. 13;22.
з Гл. 13;29.
и Иез. 13;17.

и мѣсяця Елулъ, въ петдесеть и два дни. (16) И
[к]когато чуха всичкитѣ ни врагове, уплашаха
се тогазъ всичкитѣ езичници които бѣха око-
ло насъ; и паднаха много прѣдъ очитѣ си;
защото [л]познаха че това дѣло стана отъ Бога
нашего.
(17) Още въ онѣзи дни благороднитѣ отъ
Юда проваждаха често писмата си до Товия,
и Товиевитѣ дохождаха до тѣхъ. (18) Защото
имаше въ Юдея мнозина заклети нему, поне-
же бѣ зеть на Сехания Араховия синъ, и
Иоананъ синъ му бѣ взелъ дъщерята на Ме-
суллама Варахиевия синъ. (19) Още и при-
казваха прѣдъ мене неговитѣ благотворения,
и носѣха нему моитѣ думи; а Товия провож-
даше писма за да ме уплаши.

ГЛАВА 7.

А като се съгради стѣната, и поставихъ
дверитѣ, и [а]опрѣдѣлиха се вратаритѣ и пѣв-
цитѣ и Левититѣ, (2) прѣпоржчихъ Ерусалимъ
на брата си Анания и на Анания началника
на [б]твърдѣля; защото се виждаше че бѣ вѣ-
ренъ человѣкъ и [в]боеше се отъ Бога повече
отъ мнозина. (3) И рекохъ имъ: Да се не
отварятъ Ерусалимскитѣ порти додѣ не при-
пече слънцето; и додѣто още тѣ присжтству-
ватъ да се заключатъ дверитѣ и да се за-
лостятъ; и стражи да се опрѣдѣляватъ отъ
Ерусалимскитѣ жители, всѣки въ стражата си,
всѣки срѣщу дома си.
(4) И градътъ бѣ широкъ и голѣмъ, а лю-
детѣ малцина въ него, и кжщи не бѣха съ-
градени. (5) И тури Богъ мой въ сърдцето ми
да събера благороднитѣ, и кметоветѣ, и лю-
детѣ за да се изброятъ по родословие. И намѣ-
рихъ книгата на родословието на онѣзи които
възлѣзоха най-напрѣдъ, и намѣрихъ писано
въ нея: —
(6) [г]Тѣзи сж человѣцитѣ на областьта които
възлѣзоха отъ плѣнението, на плѣненитѣ които
прѣсели Навуходоносоръ Вавилонскиятъ царь,
и които се върнаха въ Ерусалимъ и въ Юдея,
всѣки въ града си, (7) които дойдоха съ Зо-
ровавеля, Исуса, Неемия, Азария, Раамия,
Наамания, Мардохея, Валасана, Мисперета,
Вагуя, Наума, Ваана. Това бѣ числото на
мжжетѣ отъ Израилевитѣ люде: (8) Фаросови
синове, двѣ тисящи и сто и седемдесеть и два.
(9) Сефатиеви синове, триста и седемдесеть и
два. (10) Арахови синове, шестстотинѣ и пет-
десеть и два. (11) Фаатъ-моавовитѣ синове,
отъ Исусовитѣ и Иоавовитѣ синове, двѣ ти-
сящи и осемстотинъ и осемнадесеть. (12) Ела-
мови синове, тисяща и двѣстѣ и петдесеть и
четири. (13) Затуеви синове, осемстотинъ и
четиридесеть и петь. (14) Закхееви синове,
седемстотинъ и шестдесеть. (15) Вануеви си-
нове, шестстотинъ и четиридесеть и осемь.
(16) Виваеви синове, шестстотинъ и двадесеть
и осемь. (17) Азгадови синове, двѣ тисящи и
триста и двадесеть и два. (18) Адоникамови
синове, шестстотинъ и шестдесеть и седемь.
(19) Вагуеви синове, двѣ тисящи и шестдесеть
и седемь. (20) Адинови синове, шестстотинъ и
петдесеть и петь. (21) Атирови синове, отъ
Езекия, деветдесеть и осемь. (22) Асумови си-
нове, триста и двадесеть и осемь. (23) Висае-
ви синове, триста и двадесеть и четири. (24) Ари-
фови синове, сто и дванадесеть. (25) Гаваоно-
ви синове, деветдесеть и петь. (26) Витлеемови
и Нетофаеви мжже, сто и осемдесеть и осемь.
(27) Анатотови мжже, сто и двадесеть и осемь.
(28) Ветъ-асмаветови мжже, четиридесеть и
два. (29) Мжже на Кириатиаримъ, на Хефира,
и на Виротъ, седемстотинъ и четиридесеть и
три. (30) Мжже на Рама и на Гава, шестсто-
тинъ и двадесеть и единъ. (31) Мжже на Мих-
масъ, сто и двадесеть и два. (32) Мжже на
Ветилъ и на Гай, сто и двадесеть и три. (33) Мж-
же на другия Нево, петдесеть и два. (34) Си-
нове на другия Еламъ, тисяща и двѣстѣ и
петдесеть и четири. (35) Харимови синове,
триста и двадесеть. (36) Синове на Иерихонъ,
триста и четиридесеть и петь. (37) Синове на
Лодъ, на Адидъ, и на Оно, седемстотинъ и
двадесеть и единъ. (38) Синове на Сенаа, три
тисящи и деветстотинъ и тридесеть.
(39) Свещеницитѣ: [е]Иедаеви синове, отъ
Исусовия домъ, деветстотинъ и седемдесеть и
три. (40) [ж]Емирови синове, тисяща и пет-
десеть и два. (41) [з]Пасхорови синове тисяща
и двѣстѣ и четиридесеть и седемь. (42) [и]Ха-
римови синове, тисяща и седемнадесеть.
(43) Левититѣ: Исусови синове, отъ Кад-
миила, отъ Одавиевитѣ синове, седемдесеть и
четири.
(44) Пѣвцитѣ: Асафовитѣ синове сто и че-
тиридесеть и осемь.
(45) Вратаритѣ: Селумови синове, Атирови
синове, Талмонови синове, Акувови синове,

к Гл. 2;10. 4;1,7. 6;1.
л Псал. 126;2.
—
а Гл. 6;1.
б Гл. 2;8.
в Изх. 18;21.
г Езд. 2;1, и дрг.
д Ст. 12.
е 1 Лѣт. 24;7.
ж 1 Лѣт. 24;14.
з Виж. 1 Лѣт. 9;12.
и 1 Лѣт. 24;8.

Атитаеви синове, Совaеви синове, сто и три-
десеть и осемь.
(46) Нетинимитѣ: Сихаеви синове, Асуфови
синове, Таваотови синове, (47) Киросови си-
нове, Сиаеви синове, Фадонови синове, (48) Ле-
ванаеви синове, Агаваеви синове, Салмаеви
синове, (49) Ананови синове, Гедилови си-
нове, Гаарови синове; (50) Реаиеви синове,
Расинови синове, Некодаеви синове, (51) Га-
замови синове, Озаеви синове, Фасееви си-
нове, (52) Висаеви синове, Меунимови синове,
Нафусесимови синове, (53) Ваквукови синове,
Акуфаеви синове, Арурови синове, (54) Васа-
лотови синове, Мендаеви синове, Арсаеви си-
нове, (55) Варкосови синове, Сисарини синове,
Тамаеви синове, (56) Несиеви синове, Атифае-
ви синове. (57) Синоветѣ на Соломоновитѣ раби:
Сотаиеви синове, Соферетови синове, Фери-
дини синове, (58) Яалаеви синове, Дарконови
синове, Гединлови синове, (59) Софатиеви си-
нове, Атилови синове, Фохеретови синове,
отъ Севаимъ, Амонови синове. (60) Всичкитѣ
Нетиними и синоветѣ на Соломоновитѣ раби
бѣха триста и деветдесеть и два.
(61) А [к]тѣзи бѣха възлѣзлитѣ отъ Телъ-
мелахъ, Телъ-ариса, Херувъ, Адонъ, и Емиръ;
и не можоха да покажатъ дома на отечествие-
то си и сѣмето си да ли бѣха отъ Израиль:
(62) синове Делаиеви, синове Товиеви, синове
Некодаеви, шестстотинъ и четиридесеть и два.
(63) И отъ свещеницитѣ: Аваиеви синове,
Акосови синове, синове на Варзелая който
взе жена отъ дъщеритѣ на Варзелая Галаадеца
и наименува се споредъ името имъ: (64) тѣ
потърсиха описанието си *между* изброенитѣ
по родословие, и не се намѣри; за това се
изхвърлиха изъ свещенството. (65) И рече имъ
управительтъ да не ядатъ отъ прѣсветитѣ нѣ-
ща додѣ не възстане свещеникъ съ Уримъ
и Тумимъ.
(66) Всичкото събрание купно бѣха четири-
десеть и двѣ тисящи и триста и шестдесеть,
(67) освѣнъ рабитѣ имъ и рабинитѣ имъ, кои-
то бѣха седемь тисящи и триста и тридесеть
и седемь; и отъ тѣхъ двѣстѣ и четиридесеть
и петь пѣвци и пѣвачки: (68) конетѣ имъ,
седемстотинъ и тридесеть и шесть; мъскитѣ
имъ, двѣстѣ и четиридесеть и петь; (69)ками-
ли, четиристотинъ и тридесеть и петь; осли,
шесть тисящи и седемстотинъ и двадесеть.
(70) И нѣкои отъ началницитѣ на отече-
ствията дадоха за дѣлото: [л]управительтъ даде
въ съкровището тисяща драхми злато, петде-
сеть легени, петстотинъ и тридесеть свещени-
чески одежди.
(71) И *нѣкои* отъ началницитѣ на отече-
ствията дадоха въ съкровището на дѣлото
[м]двадесеть тисящи драхми злато и двѣ тися-
щи и двѣстѣ мнаси сребро. (72) И даденото
отъ другитѣ люде бѣ двадесеть тисящи драхми
злато, и двѣ тисящи мнаси сребро, и шестде-
сеть и седемь свещенически одежди.
(73) Така свещеницитѣ, и Левититѣ, и вра-
таритѣ, и пѣвцитѣ, и часть отъ людетѣ, и
Нетинимитѣ, и всичкий Израиль се населиха
въ градоветѣ си; и [н]когато стигна седмийтъ
мѣсецъ, Израилевитѣ синове бѣха въ градо-
ветѣ си.

ГЛАВА 8.

И [а]събраха се всичкитѣ люде като единъ
человѣкъ въ стъгдата която бѣ [б]прѣдъ порта-
та на водата; и рекоха на Ездра [в]книжника
да донесе книгата на Моисеевия законъ който
Господь заповѣда на Израиля. (2) И въ [г]пър-
вия день на седмия мѣсецъ [д]донесе Ездра
свещеникътъ закона прѣдъ събранието на
мъже и на жени и на всички които можеха
да разумѣватъ като слушатъ. (3) И чете въ
него, на стъгдата която е прѣдъ портата на
водата, отъ зори до пладне, прѣдъ мъжетѣ и
женитѣ и които можеха да разумѣватъ; и
ушитѣ на всичкитѣ люде бѣха въ книгата на
закона. (4) А Ездра книжникътъ стоеше на
високо дървено стоялище което бѣха напра-
вили за това; и при него стоеше Мататия, и
Сема, и Анания, и Урия, и Хелкия, и Маасия
отдѣсно му; а отлѣво му, Федаия, и Мисаилъ,
и Мелхия, и Асумъ, и Асвадана, Захария, и
Месуламъ. (5) И разгъна Ездра книгата прѣдъ
всичкитѣ люде (защото бѣ надъ всичкитѣ лю-
де); и когато я разгъна, [е]всичкитѣ люде ста-
наха прави. (6) И благослови Ездра Господа
Бога великаго. И всичкитѣ люде [ж]отговориха:
Аминъ, аминъ! [з]въздигаще ръцетѣ си; и
[и]наведоха се та се поклониха Господу съ ли-
цата до земята. (7) А Исусъ, и Ваний, и Се-
ревия, Ямииъ, Акувъ, Саветай, Одия, Маасия,
Келита, Азария, Иозавадъ, Ананъ, Фелаия, и

к Езд. 2;59.
л Гл. 8;9.
м Виж. Езд. 2;69.
н Езд. 3;1
а Езд. 3;1.
б Гл. 3;26.
в Езд. 7;6.
г Лев. 23;24.
д Втор. 31;11,12.
е Сжд. 3;20.
ж 1 Кор. 14;16.
з Плачъ 3;41. 1 Тим. 2;8.
и Изх. 4;31. 12;27. 2 Лѣт. 20;18.

Левитит҃ѣ [к]тълкуваха закона на людетѣ; и
людетѣ стояха на мѣстото си. (8) И четоха въ
книгата на закона Божий ясно, и дадоха зна-
чението, и изтълкуваха прочетеното.
(9) И [л]Неемия, който бѣ управитель, и
Ездра священникътъ, книжникътъ, и [м]Леви-
титѣ които тълкуваха на людетѣ рекоха на
всичкитѣ люде: [н]Тоя день е светъ на Госпо-
да Бога вашего: [о]не сѣтувайте, нито плачете.
Защото всичкитѣ люде плачеха като чуха ду-
митѣ на закона. (10) И рече имъ: Идете,
яжте тлъсто, и пийте сладко, и [п]проводете дѣ-
лове на тѣзи които нѣматъ нищо приготвено,
защото деньтъ е светъ Господу; и не скърбе-
те, защото радостьта Господня е вашата сила.
(11) И Левититѣ утишиха всичкитѣ люде, и
говорѣха: Мълчете, защото деньтъ е светъ, и
не тжжете. (12) И отидоха всичкитѣ люде да
ядатъ и да піятъ, [р]и да проводятъ дѣлове, и
да направятъ голѣмо веселие, защото [с]разу-
мѣха думитѣ които имъ изяснихa.
(13) И въ втория день се събраха начални-
цитѣ на отечествата на всичкитѣ люде, свя-
щенницитѣ и Левититѣ, при Ездра книжника
за да се поучатъ въ думитѣ на закона. (14) И
намѣрихa писано [т]въ закона че Господь бѣ
заповѣдалъ чрѣзъ Моисея да обитаватъ Из-
раилевитѣ синове въ шатри въ праздника на
седмия мѣсецъ; (15) [у]и да обнародватъ и да
прогласяватъ въ всичкитѣ си градове и [ф]въ
Ерусалимъ и да кажатъ: Излѣзте въ гората
та [х]донесете маслинени вѣтви, и маслени вѣт-
ви, и миресинени вѣтви, и финикови вѣтви, и
вѣтви отъ гжстолистни дървета, за да напра-
вите шатри споредъ писаното. (16) И излѣзо-
ха людетѣ та донесоха, и направиха си шатри,
всѣки [ц]върхъ кжщата си, и въ дворовет҃ѣ си,
и въ дворовет҃ѣ на дома Божий, и въ отъгдата
[ч]на портата на водата, и [ш]въ отъгдата на
портата Ефремова. (17) И всичкото събрание
на онѣзи които се върнаха отъ плѣнението
направиха шатри и седяха въ шатритѣ; за-
щото отъ дни҃тѣ на Иисуса сина Навиева до
него день Израилевитѣ синове не бѣха напра-
вили така. И [щ]стана веселие много голѣмо.
(18) И [ъ]всѣки день, отъ първия день до
послѣдния день, четѣше въ книгата на закона
Божий; и направиха праздникъ седемь дни,
а въ осмия день, всенародно събрание [ь]спо-
редъ повелѣното.

ГЛАВА 9.

И въ двадесеть и четвъртия день [а]на този
мѣсецъ събраха се Израилевитѣ синове съ
постъ, и съ врѣтища, и [б]съ пръстъ на себе
си. (2) И [в]отлжчи се Израилевото сѣме отъ
всичкитѣ чужденци; и застанаха та изповѣ-
даха своитѣ грѣхове и беззаконията на отцитѣ
си. (3) И застанаха на мѣстото си [г]та проче-
тоха въ книгата на закона на Господа Бога
своего *една* четвърть на деня; и *една* чет-
върть се изповѣдваха и кланяха се на Госпо-
да Бога своего. (4) Тогазъ застанаха на стол-
пището, отъ Левититѣ, Иусъ, и Ваний, Кад-
миилъ, Севания, Вуний, Серевия, Ваний, и
Хананий, та извикаха съ голѣмъ гласъ къмъ
Господа Бога своего. (5) И Левититѣ, Иусъ,
и Кадмиилъ, Ваний, Асавния, Серевия, Одия,
Севания, и Петания, рекоха: Станете та бла-
гословете Господа Бога вашего отъ вѣка до
вѣка; и нека е, *Боже*, благословено [д]славно-
то твое име което надминува всѣко благосло-
вение и хвала. (6) [е]Ти си самъ Господь единъ:
[ж]ти си направилъ [з]небето, небето на небеса-
та, [и]и всичкото имъ украшение, земята и
всичко що е на нея, моретата и всичко що
е въ тѣхъ, и [к]ти оживяваш҃ъ всичко това; и
тебѣ се кланятъ небеснитѣ воинства. (7) Ти
си Господь Богъ който си [л]избралъ Аврама,
и извелъ си го отъ Уръ Халдейски, и далъ
си му име [м]Авраамъ; (8) и намѣрилъ си
сърдцето му [н]вѣрно прѣдъ тебе, и [о]направилъ
си съ него завѣтъ че ще дадешъ земята Ха-

к Лев. 10;11. Втор. 33;10. 2 Лѣт. 17;7-9. Мал. 2;7.
л Езд. 2;63. Гл. 7;65.
м 2 Лѣт. 35;3. Ст. 8.
н Лев. 23;24. Числа 29;1.
о Втор. 16;14,15. Екл. 3:4.
п Естир. 9;19,22. Откр. 11;10.
р Ст. 10.
с Ст. 7,8.
т Лев. 23;34,42. Втор. 16:13.
у Лев. 23;4.
ф Втор. 16;16.
х Лев. 23;40.
ц Втор. 22;8.
ч Гл. 12;37.
ш 4 Цар. 14;13. Гл. 12;39.
щ 2 Лѣт. 30;21.
ъ Втор. 31;10, и дрг.
ь Лев. 23;36. Числа 29;35.

—

а Гл. 8;2.
б Ис. Нав. 7;6. 1 Цар. 4;12. 2 Цар. 1;2. Иовъ 2;12.
в Езд. 10;11. Гл. 13;3 30.
г Гл. 8;7,8.
д 1 Лѣт. 29;13.
е 4 Цар. 19;15,19. Псал. 86;10. Иса. 37;16,20.
ж Бит. 1;1. Изх. 20;11. Откр. 14;7.
з Втор. 10;14. 3 Цар. 8;27.
и Бит. 2;1.
к Псал. 36;6.
л Бит. 11;31. 12;1.
м Бит. 17;5.
н Бит. 15;6.
о Бит. 12;7. 15;18. 17;7,8.

имъ, синоветѣ имъ, и дъщеритѣ имъ, всѣки който знаеше и разумѣваше, (29) съединиха се съ братята си, голѣмцитѣ си, и [ж]влѣзоха въ проклетия и клетва [з]да ходятъ въ Божия законъ, дадения чрѣзъ ржката на Моисея раба Божий, и да съхраняватъ и да вършатъ всичкитѣ заповѣди на Иеова Господа нашего, и сждбитѣ му, и повелѣнията му; (30) и да не дадемъ [и]дъщеритѣ си на людетѣ на земята, и дъщеритѣ имъ да не земемъ за синоветѣ си; (31) и ако [к]людетѣ отъ земята донесатъ нѣща за продаване, или каква да е храна да продадатъ въ сжботенъ день, да не земемъ отъ тѣхъ въ сжбота и въ светъ день; и да оставимъ [л]седмото лѣто, и [м]искането на всѣки дългъ.

(32) Наредихме още за себе си да се натоваримъ да даваме всѣко лѣто една третина отъ сикълъ за службата на дома на Бога нашего, (33) за [н]хлѣбоветѣ на прѣдложението, и за всегдашното хлѣбно приношение, и [о]за всегдашното всесъжение на сжботитѣ, на новомѣсечията, за праздницитѣ, и за светитѣ *нѣща*, и за приношенията за грѣхъ, за да правимъ умилостивение за Израиля, и за всичкото дѣло на дома на Бога нашего. (34) И метнахме жрѣбия между свещеницитѣ, Левититѣ, и людетѣ [п]за приноса на дървата, за да *ги* докарватъ въ дома на Бога нашего, споредъ отечествията ни, въ опрѣдѣлени врѣмена всѣко лѣто, за да горятъ на олтаря на Господа Бога нашего [р]споредъ писаното въ закона; (35) и [с]да доносяме всѣко лѣто въ дома Господень начаткитѣ отъ земята ни, и начаткитѣ отъ плодоветѣ на всѣко дърво; (36) и първороднитѣ отъ синоветѣ ни и отъ скотоветѣ ни, споредъ писаното [т]въ закона, и първороднитѣ отъ говедата ни и отъ стадата ни, да *ги* докараме въ дома на Бога нашего, на свещеницитѣ които служатъ въ дома на Бога нашего; (37) и [у]да доносяме начаткитѣ отъ нашето тѣсто, и приношенията си, и плодоветѣ отъ всѣко дърво, отъ вино, и отъ елей на свещеницитѣ, въ стаитѣ на дома на Бога нашего; и на Левититѣ [ф]десетъцитѣ отъ нашата земя; и тѣзи Левити да вематъ десетъцитѣ по всичкитѣ градове на земледѣлието ни. (38) И свещеникътъ, Аароновъ синъ, ще бжде съ Левититѣ [х]когато вематъ десетъцитѣ; и Левититѣ ще доносятъ десетъка отъ десетъцитѣ въ дома на Бога нашего, [ц]въ стаитѣ на съкровищния домъ. (39) Защото Израилевитѣ синове и Левийнитѣ синове ще [ч]доносятъ приношенията отъ житото, отъ виното, и отъ елея въ стаитѣ дѣто сж съсждитѣ на светилището, и свещеницитѣ които служатъ, и вратаритѣ, и пѣвцитѣ; и [ш]нѣма да оставимъ дома на Бога нашего.

ГЛАВА 11.

· И населиха се началницитѣ на людетѣ въ Ерусалимъ; а остатъкътъ на людетѣ метнаха жрѣбия за да доведатъ отъ десеть единъ да се насели въ Ерусалимъ, [а]въ светия градъ, а деветьтѣ части въ *другитѣ* градове. (2) И благословиха людетѣ всички онѣзи человѣци [б]които принесоха доброволно себе си да се населятъ въ Ерусалимъ.

(3) А [в]тѣзи сж главатаритѣ на областьта които се населиха въ Ерусалимъ; а въ Юдинитѣ градове се населиха, всѣки въ притежанието си, въ градоветѣ си, Израиль, свещеницитѣ, и Левититѣ, и [г]Нетинимитѣ, и [д]синоветѣ на Солононовитѣ раби. (4) И [е]въ Ерусалимъ се населиха *нѣкои* отъ Юдинитѣ синове и отъ Вениаминовитѣ синове.

Отъ Юдинитѣ синове: Атаия синътъ на Озия, синъ на Захария, синъ на Амария, синъ на Сафатия, сина Маалалеилова, отъ [ж]Фаросовитѣ синове; (5) и Маасия синътъ на Варуха, синъ на Холозея, синъ на Азаия, синъ на Адаия, синъ на Иоарива, синъ на Захария, сина Силониева. (6) Всичкитѣ Фаросови синове които се населиха въ Ерусалимъ бѣха четиристотинъ и шестдесетъ и осемь мжже силни.

ж Втор. 29;12,14. Гл. 5;12,13. Псал. 119:106.
з 4 Цар. 23;3. 2 Лѣт. 34;31. [Езд. 9;12,14.
и Изх. 34;16. Втор. 7;3.
к Изх. 20;10. Лев. 23;3. Втор. 5;12. Гл. 13;15, и драг.
л Изх. 23;10,11. Лев. 25;4.
м Втор. 15;1,2. Гл. 5;12.
н Лев. 24;5, и драг. 2 Лѣт. 2;4.
о Виж. Числа гл. 28 и 29.
п Гл. 13;31. Иса. 40;16.
р Лев. 6;12.
с Изх. 23;19. 34;26. Лев. 19;23. Числа 18;12. Втор. 26;2.
т Изх. 13;2,12,13. Лев. 27;26,27. Числа 18:15,16.
у Лев. 23;17. Числа 15;19. 18;12, и драг. Втор. 18;4. 26;2.
ф Лев. 27;30. Числа 18;21, и драг.
х Числа 18;26.
ц 1 Лѣт. 9;26. 2 Лѣт. 31;11.
ч Втор. 12;6,11. 2 Лѣт. 31;12. Гл. 13;12.
ш Гл. 13;10,11.

—

а Ст. 18. Мат. 4;5. 27;53.
б Сжд. 5;9.
в 1 Лѣт. 9;2,3.
г Езд. 2;43.
д Езд. 2;55.
е 1 Лѣт. 9;3, и драг.
ж Бит. 38;29.

(7) А Вениаминовитѣ синове бѣха тѣзи: Са-
лу синътъ на Мосулама, синъ на Иоада, синъ
на Федания, синъ на Колания, синъ на Маасия,
синъ на Итиила, сина Исаиева; (8) и съ тѣхъ
Гавай, Салай, деветстотинъ и двадесеть и
осемь. (9) И Иоилъ Зехриевътъ синъ бѣше
надзиратель надъ тѣхъ, а Юда Сенуинътъ
синъ, вторий надъ града.

(10) [з]Отъ свещеницитѣ: Педаия синъ Ио-
яривовъ, Яхинъ, (11) Сераия синътъ на
Хелкия, синъ на Месулама, синъ на Садока,
синъ на Мераиота, сина Ахитовова, войводата
на дома Божий. (12) И братята имъ които
правѣха дѣлото на дома бѣха осемстотинъ и
двадесеть и два; и Адаия синътъ на Иероама,
синъ на Фелалия, синъ на Амсия, синъ на
Захария, синъ на Пасхора, сина Молхиева,
(13) и братята му, началници на отечествия,
двѣстѣ и четиридесеть и два; и Амасай си-
нътъ на Азареила, синъ на Аазая, синъ на
Месилемота, сина Емирова, (14) и братята имъ
които силни съ крѣпость, сто и двадесеть и
осемь; а надзиратель надъ тѣхъ бѣ Завдиилъ
Гедолимовътъ синъ.

(15) А отъ Левититѣ: Семаия синътъ на
Асува, синъ на Азрикама, синъ на Асавия,
сина Вуниева; (16) и Саветай и Иозавадъ,
отъ Левитскитѣ началници, бѣха надъ [и]външ-
нитѣ дѣла на дома Божий. (17) И Мата-
ния синътъ на Михея, синъ на Завдия, сина
Асафова бѣше началникъ на пѣснопѣнието въ
молитвата, и Ваквукия вторий между братята
си, и Авда синътъ на Самуя, синъ на Галала,
сина Иедутунова. (18) Всичкитѣ Левити [к]въ
светия градъ бѣха двѣстѣ и осемдесеть и че-
тири.

(19) А вратаритѣ: Акувъ, Талмонъ, и бра-
тята имъ които пазѣха вратата бѣха сто и
седемдесеть и два.

(20) А останалитѣ отъ Израиля, свещени-
цитѣ и Левититѣ, бѣха по всичкитѣ Юдини
градове, всѣки въ наслѣдието си.

(21) А [л]Нетинимитѣ се населиха въ Офилъ;
а Сиха и Гесфа бѣха върху Нетинимитѣ.

(22) А надзирательтъ на Левититѣ въ Еру-
салимъ бѣ Озий синъ на Вания, синъ на
Асавия, синъ на Матания, сина Михеева, отъ
Асафовитѣ синове, пѣвцитѣ *които* бѣха върху
дѣлото на дома Божий; (23) защото [м]бѣ цар-
ска заповѣдь за тѣхъ, и оброкъ за пѣвцитѣ
всѣки день.

(24) А Петаия Месизавеиловъ синъ, отъ си-
новетѣ [н]на Зара Юдиния синъ, [о]бѣше отъ
страна на царя въ всѣко дѣло за людетѣ.

(25) А за селата съ нивята имъ, *нѣкои* отъ
Юдинитѣ синове се населиха [п]въ Кириатъ-
арва и по селата ѝ, и въ Девонъ и по селата
му, и въ Кавсеилъ и по селата му, (26) и въ
Исуя, и въ Молада, и въ Ветъ-фелетъ, (27) и
въ Асаръ-суалъ, и въ Вирсавее и по селата
му, (28) и въ Сиклагъ, и въ Мекона и по се-
лата ѝ, (29) и въ Енъ-Римонъ, и въ Сарая,
и въ Яриутъ, (30) въ Заноя, Одоламъ, и по
селата имъ, въ Лахисъ и по полетата му, въ
Азика и по селата ѝ. И населиха се отъ Вир-
савее дори до дола Еномовъ.

(31) А Вениаминовитѣ синове се населиха
отъ Гава въ Михмасъ, и въ Гаия, и въ Ве-
тилъ и по селата му, (32) въ Анатотъ, въ
Нобъ, въ Анания, (33) въ Асора, въ Рама, въ
Гетаимъ, (34) въ Адидъ, въ Севоимъ, въ Не-
валатъ, (35) въ Лодъ, и въ Оно, [р]въ дола на
дърводѣлцитѣ.

(36) И отъ Левититѣ *се населиха* отдѣлении
въ Юда и въ Вениаминъ.

ГЛАВА 12

А тѣзи бѣха [а]свещеницитѣ и Левититѣ
които възлѣзоха съ Зоровавеля Салатииловия
синъ и съ Исуса: [б]Сарая, Иеремия, Ездра,
(2) Амария, Малухъ, Хатусъ, (3) Сехания,
Реумъ, Меримотъ, (4) Идо, Ганатонъ, [в]Авия,
(5) Миаминъ, Маадия, Вилга, (6) Семаия, и
Иояривъ, Педаия, (7) Салу, Амокъ, Хелкия,
Иедаия. Тѣзи бѣха началници на свещени-
цитѣ и на братята имъ въ днитѣ на [г]Исуса.

(8) А Левититѣ: Исусъ, Вануй, Кадмиилъ,
Серевия, Юда, и Матания, [д]който бѣ надъ
пѣснитѣ, той и братята му (9) А Ваквукия и
Уний, братята имъ, бѣха срѣщу тѣхъ за стра-
житѣ.

(10) И Исусъ роди Иоакима, а Иоакимъ роди
Елиасива, а Елиасивъ роди Иодая, (11) а Иодай
роди Ионатана, а Ионатанъ роди Ядуя.

(12) А въ днитѣ на Иоакима, свещеници, на-
чалници на отечествия бѣха, на Серая, Ме-
рая, на Иеремия, Анания; (13) на Ездра,

з 1 Лѣт. 9;10, и пр.
и 1 Лѣт. 26;29.
к Ст. 1.
л Виж. Гл. 3;26.
м Виж. Езд. 6;8,9, 7;20, и др.
н Бит. 38;30.
о 1 Лѣт. 18;17 23;28.
п Ис. Нав. 14;15.
р 1 Лѣт. 4;14.

а Езд. 2;1,2.
б Виж. Гл. 10;2-8.
в Лука 1;5.
г Езд. 3;2. Аг 1;1. Зах. 3;1.
д Гл. 11;17.

Месуламъ; на Амария, Йоананъ; (14) на Мелиху, Ионатанъ; на Севания, Иосифъ;(15)на Харима, Адна; на Мераиота, Хелкай; (16) на Идо, Захария; на Ганатона, Месуламъ;(17)на Авия, Зехрий; на Миниамина, отъ Моадия, Фелтай; (18) на Вела, Самуа; на Семаия, Ионатанъ; (19) и на Иоярива, Матенай; на Иедаия, Озий; (20) на Салай, Калай; на Амока, Еверъ; (21) на Хелкия, Асавия; на Иедаия, Натанаилъ.

(22) Левититѣ въ днитѣ на Елиасива, Иедая, Иоанана, и на Ядуя бѣха писани началници на отечествия, още и свещеницитѣ, въ царуването на Дария Персянина. (23) Левиевитѣ синове, началници на отечествия, бѣха писани [е]въ Книгата на Лѣтовницитѣ, даже до днитѣ на Иоанана Елиасивовия синъ. (24) И началницитѣ на Левититѣ: Асавия, Серавия, и Исусъ Кадмииловътъ синъ, и братята имъ, срѣщу тѣхъ, за да хвалятъ и пѣснословятъ [ж]споредъ заповѣдьта на Давида человѣка Божий, [з]стража срѣщу стража. (25) Матания, и Ваквукия, Авдия, Месуламъ, Талмонъ, Акувъ бѣха вратари, и пазѣха стражата въ клѣтоветѣ на вратата. (26) Тѣзи бѣха въ днитѣ на Иоакима синъ на Исуса, Иоседековия синъ, и въ днитѣ на Неемия [и]областника, и на священика Ездра [к]книжника.

(27) И [л]въ обновението на Ерусалимската стѣна потърсиха Левититѣ по всичкитѣ имъ мѣста за да ги доведатъ въ Ерусалимъ да правятъ обновението [м]съ веселие, съ пѣния и пѣсни, съ кимвали, псалтири, и китари.(28)И събраха се синоветѣ на пѣвцитѣ отъ окрѫжностьта около Ерусалимъ, и отъ Нетофатскитѣ села, (29) и отъ Галгаловия домъ, и отъ селата на Гава и на Азмаветъ; защото пѣвцитѣ си съградиха села около Ерусалимъ.(30)И очистиха се свещеницитѣ и Левититѣ, и очистиха людетѣ, и портитѣ, и стѣната.

(31) Тогазъ възведохъ Юдинитѣ началници на стѣната, и поставихъ два голѣми лика хвалители: [н]единътъ отиваше надѣсно върху стѣната [о]къмъ портата на гноището; (32) и слѣдъ тѣхъ вървѣха Осаия, и половината отъ Юдинитѣ началници, (33) и Азария, Ездра, и Месуламъ, (34) Юда, и Вениаминъ, и Семаия, и Иеремия, (35) и отъ синоветѣ на свещеницитѣ [п]съ тръби: Захария синътъ на Ионатана, синъ на Семаия, синъ на Матания, синъ на Михея, синъ на Закхура, синъ на Асафа, (36) и братята му: Семаия, и Азареилъ, Милалай, Гилалай, Маай, Натанаилъ, и Юда, Ананий, [р]съ музикалнитѣ орѫдия на Давида Божия человѣкъ, и Ездра книжникътъ прѣдъ тѣхъ. (37) И [с]при портата на източника, и срѣщу тѣхъ, възлѣзоха [т]прѣзъ стѫпалата на Давидовия градъ въ възхода на стѣната отгорѣ на Давидовия домъ, и [у]до портата на водата къмъ истокъ.

(38) А [ф]другиятъ ликъ хвалители вървѣше отъ срѣща, и азъ слѣдъ тѣхъ, и половината на людетѣ по стѣната, отгорѣ [х]на стълпа на пещитѣ, и до [ц]широката стѣна, (39) и [ч]отгорѣ [ш]на портата Ефремъ, и отгорѣ на ветхата порта, и отгорѣ [щ]на рибната порта, и на стълпа Ананеилъ, и [ъ]на стълпа Мея, до [ь]овчата порта; и застанаха [ѣ]въ портата на тъмницата.

(40) И застанаха двата лика на пѣвцитѣ въ дома Божий, и азъ и половината отъ кметоветѣ съ мене, (41) и свещеницитѣ Елиакимъ, Маасия, Миниаминъ, Михей, Елиоинай, Захария, и Анания, съ тръби, (42) и Маасия, и Семаия, и Елеазаръ, и Озий, и Иоананъ, и Малхия, и Еламъ, и Езеръ. И пѣвцитѣ възвисиха гласа си, съ Иезрахия надзирателя. (43) И принесоха въ онзи день голѣми жъртви и се развеселиха; защото Богъ ги развесели съ голѣмо веселие. И женитѣ още и дѣцата се развеселиха; и веселието на Ерусалимъ се чу надалечъ.

(44) И [ю]въ онзи день се опрѣдѣлиха едни върху стаитѣ за съкровищата, за приношенията, за начаткитѣ, и за десетъцитѣ, за да събиратъ въ тѣхъ отъ полетата на градоветѣ узаконенитѣ дѣлове за свещеницитѣ и Левититѣ; защото Юда се развесели за свещеницитѣ и за Левититѣ които прѣдстояваха.(45)И пѣвцитѣ и вратаритѣ пазѣха стражата на Бога своего и стражата на очищението, [я]споредъ заповѣдьта на Давида и Соломона сина му. (46)Защото въ днитѣ на Давида и [ѫ]на Асафа,

---

е 1 Лѣт. 9;14, и дрг.
ж 1 Лѣт. гл. 23;25,26.
з Езд. 3;11.
и Гл. 8;9.
к Езд. 7;6,11.
л Втор. 20;5. Псал. 30, надписътъ.
м 1 Лѣт. 25;6. 2 Лѣт. 5;13. 7;6.
н Виж. Ст. 38.
о Гл. 2;13. 3;13.
п Числа 10;2,8.
р 1 Лѣт. 23;5.
с Гл. 2;14. 3;15.
т Гл. 3;15.
у Гл. 3;26. 8;1,3,16.
ф Виж. Ст. 31.
х Гл. 3;11.
ц Гл. 3;8.
ч 4Цар. 14;13. Гл. 8;16.
ш Гл. 3;6.
щ Гл. 3;3.
ъ Гл. 3;1.
ь Гл. 3;32.
ѣ Иер. 32;2.
ю 2 Лѣт. 31;11,12. Гл. 13;5,12,13.
я 1 Лѣт. гл. 25,26.
ѫ 1 Лѣт. 25;1, и дрг. 2 Лѣт. 29;30.

имаше отколѣ първопѣвци и пѣния на хвала
и благословение Богу. (47) И всичкий Изра-
иль въ днитѣ на Зоровавеля, въ днитѣ на
Неемия, даваха отреденитѣ за всѣки день дѣ-
лове на пѣвцитѣ и на вратаритѣ: тѣ [ш]освe-
щаваха за Левититѣ, а [а]Левититѣ освещаваха
за Аароновитѣ синове.

ГЛАВА 13.

Въ тоя день се [а]чете въ книгата на Мои-
сея, и людетѣ слушаха; и намѣри се писано
въ нея [б]че Амонцитѣ и Моавцитѣ не трѣбва-
ше да влѣзатъ въ събранието Божие до вѣка,
(2) защото не посрѣщнаха Израилевитѣ синове
съ хлѣбъ и вода, но [в]наеха Валама противъ
тѣхъ за да ги прокълне; [г]но Богъ нашъ обър-
на клетвата въ благословение. (3) И като чуха
закона, [д]отлжчиха отъ Израиля всѣко смѣ-
сено.

(4) А прѣди това, Елиасивъ свещеникътъ,
който имаше настоятелството върху стаитѣ на
дома на Бога нашего, бѣше се сродилъ съ
Товия; (5) и приготвилъ бѣ за него голѣма
стая, [е]дѣто по-напрѣдъ туряха хлѣбнитѣ при-
ношения, ливана, и съсждитѣ, и десетъцитѣ
отъ житото, отъ виното, и отъ елея, [ж]отре-
денитѣ за Левититѣ и за пѣвцитѣ и за вра-
таритѣ, и приношенията за свещеницитѣ.
(6) Но въ всичко това врѣме азъ бѣхъ въ
Ерусалимъ, защото [з]въ тридесеть и второто
лѣто на Артаксеркса Вавилонския царь оти-
дохъ при царя. И слѣдъ нѣколко дни изпро-
сихъ *воля* отъ царя (7) та дойдохъ въ Еруса-
лимъ, и научихъ се за злото което Елиасивъ
направилъ за Товия [и]като приготвилъ за него
стая въ дворовете на дома Божий. (8) И стана
ми много мжчно; и изхвърлихъ вънъ отъ
стаята всичкитѣ кжщни съсжди на Товия.
(9) И заповѣдахъ, та [к]очистиха стаитѣ; и
внесохъ пакъ тамъ съсждитѣ на дома Божий,
хлѣбнитѣ приношения и ливана.

(10) И научихъ се че дѣловетѣ на Левититѣ
[л]не били *имъ* дадени; защото Левититѣ и
пѣвцитѣ които вършеха дѣлото *на служенето*
[м]бѣха побѣгнали всѣки въ селото си. (11) И
[н]обличихъ кметоветѣ и рекохъ: [о]Защо е оста-
венъ домътъ Божий? И събрахъ ги та ги по-
ставихъ на мѣстото имъ. (12) [п]Тогазъ донесе
всичкий Юда въ съкровищата десетъка отъ
житото и отъ виното и отъ елея. (13) И [р]по-
ставихъ съкровищници върху съкровищата,
Селемия свещеника, и Садока писеца, и отъ
Левититѣ Федаия, и при тѣхъ Анана сина на
Закхура, Матаниевия синъ, защото се считаха
[с]за вѣрни; а дѣлото имъ бѣ да раздаватъ на
братята си.

(14) [т]Помни ме, Боже мой, за това, и не
заличай добринитѣ ми които направихъ въ
дома на Бога моего и въ нарединтѣ му.

(15) Прѣзъ онѣзи дни видѣхъ *нѣколцина*
въ Юдея че [у]въ сжбота тъпчеха грозде въ
жлѣба, и вносяха снопе, и товаряха на осли
и вино, грозде, и смокви, и всѣкакви товари,
[ф]които докарваха въ Ерусалимъ въ сжботенъ
день; и засвидѣтелствувахъ *противъ тѣхъ* въ
деня въ който продаваха храна. (16) И Тиря-
нитѣ които живѣеха въ него доносяха риби
и всѣкакви нѣща за продаване та продаваха
въ сжбота на Юдинитѣ синове и въ Еруса-
лимъ. (17) И [х]обличихъ благороднитѣ отъ Юда
и рекохъ имъ: Какво е това зло което пра-
вите вие и осквернявате сжботния день?
(18) [ц]Не правѣха ли така отцитѣ ви, та до-
кара Богъ нашъ всичко това зло на насъ и
на този градъ? Но вие прилагате гнѣвъ на
Израиля като осквернявате сжботата.

(19) Заради това, [ч]когато начна да мръкну-
ва въ Ерусалимскитѣ порти прѣди сжботата,
рекохъ, та затвориха вратата, и заповѣдахъ
да се не отварятъ до подиръ сжбота; и [ш]по-
ставихъ въ портитѣ *нѣколцина* отъ моитѣ
слуги за да не влѣзе товаръ въ сжботенъ
день. (20) И прѣнощуваха търговцитѣ и про-
давцитѣ на всѣкакви нѣща за продаване вънъ
отъ Ерусалимъ единъжъ, двамъ. (21) Тогазъ
засвидѣтелствувахъ противъ тѣхъ и рекохъ
имъ: Защо нощувате прѣдъ стѣната? Ако
повторите, ще туря ржка на васъ. Отъ то-
газъ не дойдоха въ сжбота.

ш Числа 18;21,24.
а Числа 18;26.

—

а Втор. 31;11,12. 4 Цар. 23;2. Гл. 8;3,8. 9;3. Иса. 34;16.
б Втор. 23;3,4.
в Числа 22;5. Ис. Нав. 24;9,10.
г Числа 23;11. 24;10. Втор. 23;5.
д Гл. 9;2. 10;28.
е Гл. 12;44.
ж Числа 18;21,24.
з Гл. 5;14.
и Ст. 1,5.
к 2 Лѣт. 29;5,15,16,18.
л Мал. 3;8.
м Числа 35;2.
н Ст. 17,25. Прит. 28;4.
о Гл. 10;39.
п Гл. 10;38,39. 12;44.
р 2 Лѣт. 31;12. Гл. 12;44.
с Гл. 7;2. 1 Кор. 4;2.
т Ст. 22,31. Гл. 5;19.
у Изх. 20;10.
ф Гл. 10;31. Иер. 17;21,22.
х Ст. 11.
ц Иер. 17;21-23.
ч Лев. 23;32.
ш Иер. 17;21,22.

(22) И рекохъ на Левититѣ [щ]да се очистватъ,
и да дохождатъ да вардятъ вратата, за да осве-
щаватъ сѫботния денъ. [ъ]Помни ме, Боже мой,
и за това, и помилвай ме споредъ множество-
то на милостьта си.

(23) А още въ онѣзи дни видѣхъ Юдеитѣ
които бѣха [ь]взели жени Азотки, Амонки, *и*
Моавки. (24) И чадата имъ говорѣха половинъ
Азотски, а не знаеха да продумать Юдейски,
но споредъ езика на всѣки народъ. (25) И
[ѣ]обличихъ ги, и проклехъ ги, и бихъ нѣ-
колцина отъ тѣхъ, и оскубахъ имъ косите, и
[ю]заклехъ ги въ Бога, *и казахъ:* Да не даде-
те дъщеритѣ си на синоветѣ имъ, и да не
вземете отъ дъщеритѣ имъ за синоветѣ си
или за себе си. (26) [я]Не съгрѣши ли така Со-
ломонъ Израилевътъ царь? [аа]Ако и да не е
имало между много народи царь подобенъ не-
му, [бб]който бѣше възлюбенъ отъ Бога своего,
и направи го Богъ царь надъ всичкия Из-
раиль, [а]но и него чуждитѣ жени направиха
да съгрѣши. (27) И ние ще ви слушаме ли да
правите всичко това голѣмо зло, [б]да ставате
прѣстѫпници противъ Бога нашего като взе-
мате чужди жени?

(28) И *единъ* отъ синоветѣ на [в]Иодая сина
на Елиасива великия священикъ бѣше зеть
на Санавалата Оронеца; за това го изпѫдихъ
отъ мене. (29) [г]Помни ги, Боже мой, защото
осквернихѫ священството и [д]завѣта на свя-
щенството и на Левититѣ.

(30) [е]И очистихъ ги отъ всичкитѣ чужденци,
и [ж]опрѣдѣлихъ стражи отъ священицитѣ
и Левититѣ, всѣкиго въ дѣлото му, (31) и [з]за
приношението на дървата въ опрѣдѣлени врѣ-
мена, и за начатките. [и]Помни ме, Боже мой,
за добро.

ЕСТИРЬ.

ГЛАВА 1.

И въ днитѣ [а]на Асуира, (той е Асуиръ
който царуваше [б]отъ Индия дори до Етиопия
[в]върху сто и двадесеть и седемь области,)
(2) въ онѣзи дни, когато царь Асуиръ [г]седна
на прѣстола на царството си [д]въ Суса столица-
та, (3) въ третото лѣто на царуването си, [е]на-
прави пиръ на всичкитѣ си князове и на ра-
битѣ си, (и прѣдъ него *бѣше* Персийската и
Мидската сила, голѣмцитѣ и князоветѣ на об-
ластитѣ,) (4) *и* тогазъ за много дни, сто и
осемдесеть дни, показва славното богатство на
царството си и прѣвъзходната свѣтлость на
величеството си.

(5) И като се изпълниха тѣзи дни направи
царьтъ пиръ на всичкитѣ люде които се на-
мѣриха въ Суса столицата, отъ голѣмъ до ма-
лъкъ, седемь дни, въ двора на градината на
царския палатъ, (6) *украсенъ съ завѣси* отъ
бѣлъ карпасъ и синьо, прострѣни *на* върви
висонни и багрени, съ сребърни колцета на
мраморни [ж]стълпове, *и съ* златни и сребърни
одрове върхъ помостъ отъ червенъ и бѣлъ
мраморъ, алавастъръ, и черенъ мраморъ.
(7) И наливаха въ златни чаши, (и чашитѣ
бѣха различни едни отъ други;) и пиаше цар-
ско вино изобилно, споредъ както бѣ прилич-
но на царя. (8) А пиенето бѣше по правило:
никой не принуждаваше; защото царьтъ за-
повѣда така на всичкитѣ си домостроители, да
правятъ споредъ волята на всѣкиго. (9) А и

щ Гл. 12;30.
ъ Ст. 14,31.
ь Езд. 9;2.
ѣ Ст. 11. Прит. 28;4.
ю Езд. 10;5. Гл. 10;29,30.
я 3 Цар. 11;1, и дрг.
аа 3 Цар. 3;13. 2 Лѣт. 1;12.
бб 2 Цар. 12;24.
а 3 Цар. 11;4, и дрг.
б Езд. 10;2.
в Гл. 12;10,22.
г Гл. 6;14.
д Мал. 2;4,11,12.
е Гл. 10;30.
ж Гл. 12;1, и дрг
з Гл. 10;34.
и Ст. 14,22

а Езд. 4;6. Дан. 9;1.
б Гл. 8;9.
в Дан. 6;1.
г 3 Цар. 1;46.
д Неем. 1;1.
е Бит. 40;20. Гл. 2;18. Мар. 6;21.
ж Виж. Гл. 7;8. Иез. 23;41. Амосъ 6;4.

Астинь царицата направи на женитѣ пиръ въ
царския домъ на царь Асуира.
(10) И въ седмия день, [з]когато сърдцето на
царя бѣ весело отъ виното, заповѣда на Меу-
мана, на Визата, на [и]Арвона, на Вигта, и
на Авага, на Зетара, и на Харкаса, на се-
демьтѣ скопци които слугуваха прѣдъ царь
Асуира, (11) да доведатъ Астинь царицата
прѣдъ царя, съ царския вѣнецъ, за да пока-
же хубостьта ѝ на людетѣ и на князоветѣ;
защото бѣ красна на гледъ. (12) Но Астинь
царицата се отрече да дойде споредъ заповѣдь-
та на царя която стана чрѣзъ скопцитѣ. За-
ради това царьтъ се разяри твърдѣ много, и
гнѣвътъ му се разпали въ него.
(13) Тогазъ рече царьтъ [к]на мждритѣ [л]кои-
то познаваха врѣмената, (защото такъвъ бѣ
обичаятъ на царя къмъ всички които знаеха
законъ и сждъ; (14) а при него бѣ Карсена,
Сетаръ, Адмата, Тарсисъ, Мересъ, Марсена,
и Мемуканъ, [м]седемьтѣ Персийски и Мидски
князове [н]които гледаха лицето на царя и
имаха прѣдседателството въ царството:)(15)Що
прилича да направимъ на Астинь царицата
споредъ закона защото не изпълни заповѣдьта
на царь Асуира чрѣзъ скопцитѣ?
(16) И отговори Мемуканъ прѣдъ царя и
князоветѣ: Астинь царицата не обиди само
царя, но и всичкитѣ князове и всичкитѣ лю-
де които сж въ всичкитѣ области на царь
Асуира. (17) Защото дѣянието на царицата
ще се разчуе по всичкитѣ жени, щото [о]ще
прѣзиратъ мжжетѣ си прѣдъ очитѣ си когато
се раздаде слухъ че царь Асуиръ заповѣда да
се доведе царицата Астинь прѣдъ него, и тя
не дойде. (18) И днесъ госпожитѣ на Персия
и Мидия които чуха за дѣянието на царицата
ще говорятъ *за това* на всичкитѣ царски кня-
зове: отъ тукъ голѣмо прѣзрѣние и гнѣвъ.
(19) Ако е угодно на царя, нека излѣзе отъ
него царско изречение, и нека се пише между
Персийскитѣ и Мидскитѣ закони за да е не-
прѣложно, да не дойде *вече* Астинь прѣдъ
царь Асуира; и нека даде царьтъ царското ѝ
достоинство на друга по-добра отъ нея. (20) И
когато повелѣнието което ще направи царьтъ
се обнародва по всичкото му царство, (защото
е голѣмо,) всичкитѣ жени [п]ще отдаватъ честь
на мжжетѣ си, на голѣмъ и на малъкъ.
(21) И угодна биде думата на царя и на
князоветѣ; и направи царьтъ споредъ думата
на Мемукана. (22) И проводи писма по всич-
китѣ области на царя, [р]въ всѣка область
споредъ буквитѣ ѝ, и въ всѣки народъ спо-
редъ езика му, всѣки мжжъ [с]да е господарь
въ дома си, и да говори споредъ езика на
людетѣ си.

ГЛАВА 2.

И слѣдъ тѣзи събития, като се укроти
яростьта на царь Асуира, напомни си за
Астинь, [а]и що бѣ направила тя, и какво
бѣше се рѣшило противъ нея. (2) И рекоха
царскитѣ раби които му слугуваха: Да се по-
търсятъ за царя млади дѣвици, красни на
гледъ; (3) и да опрѣдѣли царьтъ настоятели
по всичкитѣ области на царството си, и да
събератъ въ Суса столицата всичкитѣ млади
дѣвици красни на гледъ въ женския домъ
подъ ржката на Игая царския скопецъ, стра-
жа на женитѣ; и да *имъ* се дадатъ потрѣбни-
тѣ за сглаждане тѣмъ. (4) И младата която
бжде угодна на царя да бжде царица вмѣсто
Астинь. И това нѣщо биде угодно на царя;
и направи така.
(5) Имаше въ Суса столицата единъ чело-
вѣкъ Юдеинъ на име Мардохей, синъ на
Яира, синъ на Семея, синъ на Киса, Ве-
ниаминецъ, (6) [б]който бѣше плѣненъ отъ Еру-
салимъ съ плѣнницитѣ които се плѣниха съ
Иехония Юдиния царь, които плѣни Наву-
ходоносоръ Вавилонскиятъ царь. (7) И той
възпита Адаса (която е Естиръ) [в]дъщерята
на стрика си, защото тя нѣмаше нито баща
нито майка; и момичето бѣ прилично и красно
на гледъ; което като умрѣ баща му и майка
му Мардохей *го* взе за своя дъщеря.
(8) И когато се чу изречението на царя и
повелѣнието му, и когато се [г]събраха много
момичета въ Суса столицата подъ ржката на
Игая, доведе се и Естиръ въ царския домъ
подъ ржката на Игая, стража на женитѣ.
(9) И момичето биде угодно нему и намѣри
благодать прѣдъ него, та побърза да ѝ даде
потрѣбнитѣ [д]за сглаждането ѝ и дѣла ѝ; даде
ѝ още и седемьтѣ момичета опрѣдѣленитѣ отъ
царския домъ, и прѣведе нея и момичетата ѝ

[з] 2 Цар. 13;28.
[и] Гл. 7;9.
[к] Иер. 10;7. Дан. 2;12. Мат. 2;1.
[л] 1 Лѣт. 12;32.
[м] Езд. 7;14.
[н] 4 Цар. 25;19.
[о] Ефес. 5;33.
[п] Ефес. 5;33. Кол. 3:18. 1 Пет. 3;1.
[р] Гл. 8;9.
[с] Ефес. 5;22-24. 1 Тим. 2;12.
[а] Гл. 1;19,20.
[б] 4 Цар. 24;14,15. 2 Лѣт. 36;10,20. Иер. 24;1.
[в] Ст. 15.
[г] Ст. 3.
[д] Ст. 3,12.

въ най-доброто мѣсто на женския домъ. (10) [е]Естирь не изяви народа си нито рода си; защото Мардохей бѣше ѝ заповѣдалъ да не яви.
(11) И всѣки день ходѣше Мардохей прѣдъ двора на женския домъ за да се научава какъ е Естирь и какво ще стане за нея. (12) А когато дохождаше врѣмето на всѣка мома за да влѣзе при царь Асуира, като стоеше дванадесеть мѣсеци споредъ обикновеното за женитѣ, (защото така се изпълняха днитѣ на сглажданието имъ, шесть мѣсеци *се мажеха* съ смирненъ олей, и шесть мѣсеци съ ароматы и съ *други* женски сглади,) (13) то така влѣзваше момата при царя: всичко каквото речеше даваше ѝ се, за да земе съ себе си отъ женския домъ въ царския домъ. (14) Вечерь влѣзваше, а заранъ се връщаше въ втория женски домъ подъ ржката на Саасгаза, царския скопецъ, който пазѣше наложницитѣ: не влѣзваше вече при царя освѣнъ ако я поискаше царьтъ и се повикваше именно.
(15) А когато пристигна врѣмето за да влѣзе при царя Естирь [ж]дъщерята на Авихаиля, стриката на Мардохея, която бѣше взелъ той за своя дъщеря, не поиска друго освѣнъ каквото опрѣдѣли Игай царскиятъ скопецъ, стражътъ на женитѣ. И Естирь намираше благодать прѣдъ всичкитѣ които я гледаха. (16) И заведена биде Естирь при царь Асуира въ царския му домъ, въ десетия мѣсецъ, той е мѣсецъ Тевеѳъ, въ седмото лѣто на царуването му. (17) И възлюби царьтъ Естирь повече отъ всичкитѣ жени; и намѣри тя благодать и милость прѣдъ него повече отъ всичкитѣ дѣвици; и тури царския вѣнецъ на главата ѝ, и направи я царица вмѣсто Астинь. (18) Тогазъ [з]направи царьтъ голѣмъ пиръ на всичкитѣ си князове и на рабитѣ си, пира на Естирь; и направи облекчение въ областитѣ, и даде дарове, споредъ както бѣ прилично на царя.
(19) И когато се събраха дѣвицитѣ втори пжть, тогазъ седѣше Мардохей [и]въ царскитѣ врата. (20) [к]Естирь не яви рода си нито народа си, както ѝ заповѣда Мардохей; защото Естирь правѣше по заповѣдьта на Мардохея както когато се възпитаваше при него.
(21) Въ онѣзи дни, като седѣше Мардохей въ царскитѣ врата, двама отъ царскитѣ скопци, Вихтанъ и Тересъ, отъ тѣзи които пазѣха входа, разгнѣвиха се, и искаха да турятъ ржка върхъ царь Асуира. (22) А това нѣщо стана извѣстно на Мардохея, [л]и обади *го* на Естирь царицата; а Естирь обади на царя въ името на Мардохея. (23) И като стана изпитване за това нѣщо, намѣри се *така;* за това обѣсени бидоха и двамата на дърво; и [м]се писа въ книгата на лѣтописцитѣ прѣдъ царя.

ГЛАВА 3.

Слѣдъ това възвеличи царь Асуиръ Амана сина на Амидата [а]Агагеца, и възвиси го, и тури стола му надъ всичкитѣ князове които имаше около си. (2) И всичкитѣ царски раби [б]които бѣха въ царскитѣ врата навождаха се и се кланяха на Амана; защото така заповѣда царьтъ за него. Но [в]Мардохей не се навождаше, и не му се кланяше. (3) И царскитѣ раби които бѣха въ царскитѣ врата рекоха на Мардохея: [г]Защо прѣстжпвашъ ти заповѣдьта на царя?
(4) И като му думаха всѣки день, а той ги не слушаше, обадиха на Амана, за да видятъ да ли ще бжде твърда работата на Мардохея; защото имъ бѣше явилъ че бѣше Юдеинъ. (5) И когато видѣ Аманъ [д]че Мардохей не се навождаше и му се не кланяше, [е]изпълни се Аманъ съ ярость. (6) И помисли че да тури ржка само на Мардохея низко е, (защото му бѣха явили за народа отъ който е Мардохей:) за това [ж]искаше Аманъ да погуби народа Мардохеевъ, всичкитѣ Юдеи които бѣха въ всичкото царство на Асуира.
(7) *И* въ първия мѣсецъ, той е мѣсецъ Нисанъ, въ дванадесетото лѣто на царь Асуира, [з]хвърляха фуръ (сирѣчь, жрѣбие) прѣдъ Амана изъ день въ день и изъ мѣсецъ въ мѣсецъ, дори до дванадесетия *мѣсецъ,* той е мѣсецъ Адаръ. (8) И рече Аманъ на царь Асуира: Има единъ народъ разпрѣснатъ и разсѣянъ между народитѣ по всичкитѣ области на царството ти; и [и]законитѣ имъ различаватъ отъ *законитѣ на* всичкитѣ народи, и не пазятъ царскитѣ закони. Заради това не е прилично на царя да ги търпи. (9) Ако е угодно на царя, нека се пише да се изтрѣбятъ; и азъ ще начета десеть тисящи таланта сребро въ ржцѣтѣ на

е Ст. 20.
ж Ст. 7.
з Гл. 1;3.
и Ст. 21. Гл. 3;2.
к Ст. 10.
л Гл. 6;2.
м Гл. 6;1.

а Числа 24;7. 1 Цар. 15;8.
б Гл. 2;19.
в Ст. 5. Псал. 15;4.
г Ст. 2.
д Ст. 2. Гл. 5;9.
е Дан. 3;19.
ж Псал. 83:4.
з Гл. 9;24.
и Езд. 4;13. Дѣян. 16;20.

настоятелитѣ за да внесатъ въ царскитѣ съ-
кровища. (10) И [к]извади царьтъ [л]пръстена
си отъ рѫката си, и го даде на Амана сина
на Амедата Агагеца, неприятеля на Юдеитѣ.
(11) И рече царьтъ на Амана: Дава ти се
среброто и тѣзи люде да направишъ съ тѣхъ
както ти е угодно.

(12) И въ тринадесетия день на първия мѣ-
сецъ [м]повикаха се царскитѣ писци, та се пи-
са по всичко както заповѣда Аманъ на цар-
скитѣ сатрапи, и на областницитѣ въ всѣка
область, и на началницитѣ на всѣки народъ
въ всѣка область споредъ тѣхнитѣ букви, и
на всѣки народъ [н]споредъ езика му: [о]въ
името на царь Асуира се писа, и се запечата
съ царския пръстенъ. (13) И [п]проводиха се
писма чрѣзъ скороходци по всичкитѣ царски
области за да погубятъ, и да убиятъ, и да
изтрѣбятъ всичкитѣ Юдеи, млади и стари, дѣ-
цата и женитѣ, [р]въ единъ день, тринадесетия
на дванадесетия мѣсецъ, той е мѣсецъ Адаръ,
и [с]да разграбятъ користитѣ имъ. (14) [т]Прѣ-
писътъ на писаното чрѣзъ което щѣше да се
раздаде тая заповѣдь по всѣка область обна-
родва се на всичкитѣ народи, за да сѫ готови
за онзи день. (15) Скороходцитѣ излѣзоха и
бързаха за царската заповѣдь; и повелѣнието
се издаде въ Суса столицата. А царьтъ и
Аманъ седнаха да пируватъ; [у]а градътъ Суса
бѣ въ смятение.

ГЛАВА 4.

А Мардохей, като се научи за всичко що
бѣ станало, [а]раздра дрехитѣ си, и облѣче се
съ врѣтище [б]съ пепелъ, и излѣзе врѣдъ гра-
да [в]та викаше съ голѣмо и горко викане.
(2) И дойде до прѣдъ царскитѣ врата; защото
никой *не можеше* да излѣзе въ царскитѣ вра-
та облѣченъ съ врѣтище. (3) И у всѣка область
дѣто стигна тая царска заповѣдь и повелѣ-
нието му стана между Юдеитѣ голѣмо сѣтува-
ние, постъ, и плачъ, и ридание: мнозина
имаха подъ себе си постлано врѣтище и
пепелъ.

(4) И влѣзнаха слугинитѣ на Естирь и скоп-
цитѣ ѝ та ѝ извѣстиха *за това*. И смути се
царицата много; и проводи дрехи за да облѣ-
катъ Мардохея и да съблѣкатъ врѣтището му
отъ него; но той не прие. (5) Тогазъ повика
Естирь Атаха, отъ скопцитѣ на царя, когото
бѣ опрѣдѣлилъ той за слугуване ней, и запо-
вѣда му за Мардохея да се научи що е това,
и защо е то. (6) И излѣзе Атахъ при Мардо-
хея въ стъгдата на града която бѣ прѣдъ цар-
скитѣ врата. (7) И обади му Мардохей всичко
що му стана, [г]и количеството на среброто
което Аманъ обѣща да плати на царското съ-
кровище за Юдеитѣ за да ги погуби. (8) И
даде му [д]прѣписа отъ писмото на повелѣнието
което бѣ издадено въ Суса да ги погубятъ, за
да *го* яви на Естирь, и да ѝ извѣсти, и да
ѝ зарѫча да влѣзе при царя да му се помоли,
и да направи прошение нему за народа си.

(9) И дойде Атахъ та извѣсти на Естирь
думитѣ на Мардохея. (10) А Естирь говори на
Атаха, и даде му заповѣдь къмъ Мардохея:
(11) Всичкитѣ царски раби и людетѣ на цар-
скитѣ области знаятъ че който мѫжъ или же-
на влѣзе при царя невиканъ [е]у вѫтрѣшния
дворъ, [ж]единъ законъ е за него да се убива,
[з]освѣнъ онзи къмъ когото царьтъ би про-
стрѣлъ златния скиптъръ за да остане живъ;
но азъ не съмъ повикана да влѣза при царя
има тридесеть дни. (12) И извѣстиха на Мар-
дохея думитѣ Естирини.

(13) Тогазъ Мардохей зарѫча да отговорятъ
на Естирь: Не мисли въ себе си че отъ всич-
китѣ Юдеи ти ще се избавишъ въ царския
домъ. (14) Защото ако прѣмълчишъ съвсѣмъ
въ това врѣме, ще дойде отъ другадѣ помощь
и спасение на Юдеитѣ, но ти и домътъ на
отца ти ще погинете; и кой знае да ли не си
дошла ти на царството за *таквозъ* врѣме какво-
то е това? (15) Тогазъ заповѣда Естирь да от-
говорятъ на Мардохея: (16) Иди, събери всич-
китѣ Юдеи които се намѣрватъ въ Суса, и
постете за мене, и не яжте и не пийте [и]три
дни, нощѣ и денѣ; и азъ и слугинитѣ ми ще
постимъ подобно; и тогазъ ще влѣза при ца-
ря, което не е споредъ закона; и [к]ако поги-
на, да погина. (17) И отиде Мардохей та на-
прави всичко що му заповѣда Естирь.

к Бит. 41;42.
л Гл. 8;2,8.
м Гл. 8;9.
н Гл. 1;22. 8;9.
о 3Цар. 21;8. Гл. 8;8,10.
п Гл. 8;10.
р Гл. 8;12, и дрг.
с Гл. 8;11.
т Гл. 8;13,14.
у Виж. Гл. 8;15. Прит. 29;2.

—

а 2Цар. 1;11.
б Ис. Нав. 7;6. Иез. 27;30.
в Бит. 27;34.
г Гл. 3.9.
д Гл. 3;14,15.
е Гл. 5;1.
ж Дан. 2;9.
з Гл. 5;2. 8;4.
и Виж. Гл. 5;1.
к Виж. Бит. 43;14.

—

ГЛАВА 5.

А [а]въ третия день Естирь се облѣче съ царскитѣ си дрехи, и застана [б]у вжтрѣшния дворъ на царския палатъ срѣщу дома на царя; а царьтъ седѣше на царския си прѣстолъ въ царския домъ, срѣщу вратата на дома. (2) И като видѣ царьтъ че стоеше въ двора [в]Естирь царицата, намѣри тя благодать прѣдъ него; и [г]прострѣ царьтъ къмъ Естирь златния скиптъръ който държеше въ ржката си; и приближи се Естирь та се допрѣ при края на скиптра. (3) И рече ѝ царьтъ: Що искашъ, царице Естирь? и кое е искането ти? И [д]до половината отъ царството ще ти се даде. (4) И отговори Естирь: Ако е угодно на царя, да дойде царьтъ и Аманъ днесъ на пира който приготвихъ за него. (5) И рече царьтъ: Повикайте скоро Амана да направи думата на Естирь. И дойдоха царьтъ и Аманъ на пира който направи Естирь.

(6) И като пиеха вино [е]рече царьтъ на Естирь: [ж]Що е прошението ти? и ще ти се даде; и що е искането ти? и ще бжде и до половината отъ царството. (7) Тогазъ отговори Естирь и рече: Прошението ми и искането ми е: (8) ако съмъ намѣрила благодать прѣдъ царя, и ако е угодно на царя да изпълни прошението ми и да направи исканото ми, нека дойде царьтъ и Аманъ на пира който ще приготвя за тѣхъ, и утрѣ ще направя споредъ словото на царя.

(9) И излѣзе Аманъ въ този день радостенъ и съ весело сърдце; но когато видѣ Аманъ Мардохея при царскитѣ врата [з]че не стана нито се поклати за него, изпълни се [и]Аманъ съ ярость противъ Мардохея. (10) Но Аманъ удържа себе си; и като влѣзе въ дома си проводи та повика приятелитѣ си и Зереса жена си; (11) и приказа имъ Аманъ за славата на богатството си, и [к]за многото си чада, и какъ го е възвеличилъ царьтъ, [л]и какъ го е възвисилъ надъ князоветѣ и царскитѣ раби. (12) И рече Аманъ: Даже и царицата Естирь не покани *другиго* на пира който направи, но само мене съ царя; още и утрѣ съмъ поканенъ при нея съ царя. (13) Но всичко това не ме благодари додѣ гледамъ Мардохея Юдеина да седи при царскитѣ врата. (14) И рече му Зереса жена му и всичкитѣ му приятели: [м]Да се приготви едно дърво високо петдесеть лакти; и утрѣ [н]речи на царя да се обѣси Мардохей на него: тогазъ иди радостенъ съ царя на пира. И това нѣщо бидѣ угодно Аману; и [о]приготви дървото.

ГЛАВА 6.

Въ оназъ нощь сънътъ побѣгна отъ царя; и заповѣда [а]да донесатъ книгата на паметописанията на лѣтописцитѣ; и прочитаха се прѣдъ царя. (2) И намѣри се писано че Мардохей извѣстилъ за Вихтана и Тереса, двамата отъ царскитѣ скопци, вратаритѣ, които бѣха поискали да турятъ ржка на царь Асуира. (3) И рече царьтъ: Каква честь и достолѣпие стана на Мардохея за това? И рекоха царскитѣ раби които му слугуваха: Не се е направило нищо за него. (4) И рече царьтъ: Кой е въ двора? И Аманъ бѣше дошелъ [б]у вънъшния дворъ на царския домъ [в]за да рече на царя да обѣси Мардохея на дървото което бѣ приготвилъ за него. (5) И рабитѣ на царя рекоха му: Ето, Аманъ стои въ двора. И рече царьтъ: Да влѣзе.

(6) И като влѣзе Аманъ рече му царьтъ: Що трѣбва да се направи на тогози человѣка за когото царьтъ би благоволилъ да му направи честь? А Аманъ помисли въ сърдцето си: Кому *другиму* би благоволилъ царьтъ да направи честь освѣнъ менѣ? (7) И отговори Аманъ на царя: За человѣка за когото царьтъ благоволява да му направи честь, (8) да донесатъ царската дреха съ която се царьтъ облача, и [г]коня на който царьтъ езди, и царския вѣнецъ който се туря на главата му; (9) и *тая* дреха и коньтъ да се дадатъ въ ржката на нѣкого отъ по-голѣмитѣ царски князове за да облѣкатъ человѣка когото царьтъ благоволява да почете; и като го водятъ възседналъ на коня прѣзъ градската стъгда, [д]да прогласяватъ прѣдъ него: Така ще бжде на человѣка когото царьтъ благоволи да почете. (10) И рече царьтъ на Амана: Скоро вземи дрехата и коня както си рекълъ, и направи така на

а Виж. Гл.4;16.
б Виж. Гл.4;11. 6;4.
в Прит.21;1.
г Гл.4;11. 8;4.
д Виж. Мар.6;23.
е Гл.7;2.
ж Гл.9;12.
з Гл.3;5.
и Виж. 2 Цар. 13;22.
к Гл.9;7, и дрг.
л Гл.3;1.
м Гл.7;9.
н Гл.6;4.
о Гл.7;10.

а Гл.2;23.
б Виж. Гл.5;1.
в Гл.5;14.
г 3 Цар.1;33.
д Бит.41;43.

Мардохея Юдеина който седи при царскитѣ
врата: да се не остави нищо отъ всичко що
си рекълъ.
(11) И взе Аманъ дрехата и коня та облѣче
Мардохея, и го прѣведе яхналъ прѣзъ град-
ската стъгда, и прогласяваше прѣдъ него:
Така ще бжде на человѣка когото царьтъ благо-
воли да почете.
(12) И върна се Мардохей въ царскитѣ вра-
та; а Аманъ [е]отиде скоро въ дома си печа-
ленъ, и [ж]имаше главата си покрита. (13) И
приказа Аманъ на Зереса жена си и на всич-
китѣ си приятели всичко каквото му се слу-
чи. И рекоха му мждрить му и Зереса жена
му; Мардохей, прѣдъ когото си началъ да по-
падашъ, ако е отъ сѣмето на Юдеитѣ, не ще
му надвиешъ, но съвсѣмъ ще паднешъ прѣдъ
него.
(14) Като говорѣха още съ него, стигнаха
царскитѣ [з]скопци и побързаха да заведатъ
Амана [и]на пира който бѣ приготвила Естирь.

ГЛАВА 7.

Дойдоха прочее царьтъ и Аманъ да пиру-
ватъ съ Естирь царицата. (2) И рече пакъ
царьтъ на Естирь втори день [а]като пиеха
вино: Що е прошението ти, царице Естирь?
и ще ти се даде; и що е искането ти? ще
бжде и до половината отъ царството. (3) То-
газъ отговори Естирь царицата и рече: Ако
съмъ намѣрила благодать прѣдъ тебе, царю,
и ако е угодно на царя, животътъ ми да ми
се даде на прошението ми, и народътъ ми
на искането ми; (4) защото сме [б]продадѣни,
азъ и народътъ ми, да бждемъ погубени, уби-
ти, и изтрѣбени. И ако би да се продадѣхме
само като раби и рабини, прѣмълчала бихъ,
ако неприятельтъ и да не можеше да допъл-
ни щетата на царя.
(5) Тогазъ отговори царь Асуиръ и рече на
Естирь царицата: Кой е той, и дѣ е онзи
който е дръзналъ да направи така? (6) И рече
Естирь: Противникътъ и неприятельтъ е този
лукавъ Аманъ. Тогазъ се смути Аманъ прѣдъ
царя и царицата. (7) И стана царьтъ отъ
винопитието разгнѣванъ, *и отиде* въ гради-
ната на палата; а Аманъ стана за да изпроси
живота си отъ Естирь царицата; защото видѣ
че злото бѣше рѣшено противъ него отъ царя.
(8) И върна се царьтъ отъ градината на па-
лата въ дома на винопитието; а Аманъ бѣ
падналъ [в]на постелката на която бѣше Естирь.
И рече царьтъ: Още и царицата ли *иска* да
насили прѣдъ мене въ дома? Словото излѣзе
изъ устата на царя, и [г]покрпха лицето на
Амана. (9) И [д]рече Арвона, единъ отъ скоп-
цитѣ, прѣдъ царя: [е]Ето, и дървото което на-
прави Аманъ за Мардохея, който бѣ говорилъ
добро за царя, стои въ кжщата на Амана,
петдесеть лакти високо. И рече царьтъ: Обѣ-
сете го на него. (10) И [ж]обѣсиха Амана на
дървото което бѣ приготвилъ за Мардохея. И
прѣстана яростьта на царя.

ГЛАВА 8.

Въ онзи день царь Асуиръ даде на Естирь
царицата дома на Амана неприятеля на Юдеи-
тѣ. И дойде Мардохей прѣдъ царя; защото
[а]Естирь яви що й бѣше той. (2) И извади
царьтъ [б]пръстена си който бѣ взелъ отъ Ама-
на, и даде го на Мардохея. И постави Естирь
Мардохея надъ дома на Амана.
(3) И говори пакъ Естирь прѣдъ царя, и
припадна на нозѣтѣ му, и моля му се съ съл-
зи да унищожи злото на Амана Агагеца, и
неговото ухищрение което ухитри противъ
Юдеитѣ (4) И [в]прострѣ царьтъ златния скип-
търъ къмъ Естирь. Тогазъ се възправи Естирь,
застана прѣдъ царя, (5) и рече: Ако е угодно
на царя, и ако съмъ намѣрила благодать прѣдъ
него, и *се види* право това нѣщо на царя, и
му съмъ угодна, нека се пише да се повър-
нать писмата ухищренитѣ отъ Амана сина на
Амедата, Агагеца, които писа да се погубятъ
Юдеитѣ по всичкитѣ области на царя; (6) за-
щото какъ мога да търпя да видя злото което
ще намѣри народа ми? или какъ мога да тър-
пя [г]да видя погинването на рода си?
(7) Тогазъ рече царь Асуиръ на Естирь ца-
рицата и на Мардохея Юдеина: Ето, [д]дадохъ
на Естирь дома на Амана; и обѣсиха него на
дървото, защото простре ржката си противъ
Юдеитѣ. (8) Вие прочее пишете на Юдеитѣ
както ви се види добро, въ името на царя, и
запечатайте съ царския пръстенъ; защото
писмото което е писано въ името на царя и

е 2 Лѣт. 26;20.
ж 2 Цар. 15;30. Иер. 14;3,4.
з Гл. 5;8.

а Гл. 5;6.
б Гл. 3;9. 4;7.
в Гл. 1;6.
г Иовъ 9;24.
д Гл. 1;10.

е Гл. 5;14. Псал. 7;16. Притч. 11;5,6.
ж Псал. 37;35,36. Дан. 6;24.

а Гл. 2;7.
б Гл. 3;10.
в Гл. 4;11. 5;2.
г Неем. 2;3. Гл. 7;4.
д Ст. 1. Притч. 13;22.

запечатано съ царския пръстенъ [е]не се по-
врѫща.
(9) И [ж]повикаха се царскитѣ писци въ оно-
ва врѣме, въ третия мѣсецъ, той е мѣсецъ
Сиванъ, въ двадесеть и третия негови день;
и писа се по всичко както заповѣда Мардо-
хей на Юдеитѣ и на сатрапитѣ и областни-
цитѣ и началницитѣ на областитѣ които бѣха
[з]отъ Индия до Етиопия, сто и двадесеть и
седемъ области, въ всѣка область [и]споредъ
буквитѣ ѝ, и на всѣки народъ споредъ езика
му, и на Юдеитѣ споредъ буквитѣ имъ и спо-
редъ езика имъ.
(10) И [к]писа въ името на царя Асуира, и
запечати *го* съ царския пръстенъ, и чрѣзъ
скороходци конеездци които ездѣха на бързи
коне *и* мъски отъ кобили изпроводи писмата,
(11) чрѣзъ които царьтъ допущаше на Юдеитѣ
които бѣха въ всѣки градъ да се съберать и
да станатъ за живота си, да погубятъ, да
убиятъ, и да изтрѣбятъ всичката сила на
людетѣ и на областьта които би ги нападнали,
дѣца и жени, и [л]користитѣ имъ да разгра-
бятъ, (12) [м]въ единъ день, по всичкитѣ обла-
сти на царь Асуира, въ тринадесетия день на
дванадесетия мѣсецъ, той е мѣсецъ Адаръ.
(13) [н]Прѣписътъ на писмото, което бѣ за
раздаване на заповѣдьта по всѣка область,
обнародва се на всичкитѣ люде, за да сѫ
Юдеитѣ готови въ онзи день да си отмъстятъ
противъ неприятелитѣ си. (14) *И* излѣзоха
скороходцитѣ които ездѣха на бързи коне
и мъски, и бързаха, понуждавани отъ цар-
ската заповѣдь. И повелѣнието се издаде въ
Суса столицата.
(15) А Мардохей излѣзе отъ при царя съ
царски дрехи, сини и бѣли, и съ голѣмъ вѣ-
нецъ златенъ, и горна дреха отъ висонъ и
багрено; и [о]градъ Суса радваше се и се весе-
лѣше. (16) *И* Юдеитѣ имаха [п]свѣтлина, и ве-
селие, и радость, и слава. (17) И въ всѣка
область и въ всѣки градъ дѣто дойде царска-
та заповѣдь и повелѣние Юдеитѣ имаха ра-
дость и веселие, пируване [р]и добъръ день. И
множина отъ людетѣ на земята [с]станаха Юдеи;
защото страхътъ отъ Юдеитѣ нападна върхъ
тѣхъ.

ГЛАВА 9.

А [а]въ дванадесетия мѣсецъ, той е мѣсецъ
Адаръ, въ тринадесетия день на истия, [б]ко-
гато заповѣдьта на царя и повелѣнието му
бѣ близу да се извърши, въ деня въ който
враговетѣ на Юдеитѣ се надѣеха да ги об-
ладаятъ, (но се обърна напротивъ, защото
[в]Юдеитѣ обладаха онѣзи които ги ненавидѣ-
ха,) (2) [г]събраха се Юдеитѣ въ градоветѣ си
по всичкитѣ области на царь Асуира за да
турятъ рѫка [д]на тѣзи които искаха злото
имъ; и никой не можа да имъ се съпротиви,
защото [е]страхътъ имъ нападна върхъ всич-
китѣ люде. (3) И всичкитѣ началници на об-
ластитѣ, и сатрапитѣ, и областницитѣ, и цар-
скитѣ настоятели помагаха на Юдеитѣ; за-
щото страхътъ на Мардохея нападна върхъ
тѣхъ. (4) Понеже Мардохей бѣ голѣмъ въ цар-
ския домъ, и слухътъ му се разнесе по всич-
китѣ области; защото человѣкътъ Мардохей
[ж]напрѣдваше и се увеличаваше.
(5) И поразиха Юдеитѣ всичкитѣ си неприя-
тели съ ударъ на мечъ, и убиване, и поги-
бель, и направиха както искаха на онѣзи
които ги мразѣха. (6) И въ Суса столицата
убиха Юдеитѣ и погубиха петстотинъ мѫже.
(7) И Фарсандата, и Далфона, и Аспата, (8) и
Пората, и Адалия, и Аридата, (9) и Фарма-
ста, и Арисая, и Аридая, и Ваезата (10) [з]де-
сетьтѣ синове на Амана Амедатаевия синъ,
неприятеля на Юдеитѣ, убиха; [и]върхъ ко-
ристи обаче не туриха рѫка.
(11) Въ онзи день числото на убититѣ въ
Суса столицата се донесе прѣдъ царя. (12) И
рече царьтъ на Естирь царицата: Въ Суса
столицата убиха Юдеитѣ и погубиха петсто-
тинъ мѫже и десетьтѣ Аманови синове: ка-
кво ли сѫ направили въ другитѣ царски об-
ласти! Сега [к]що е прошението ти? и ще ти
се даде; и що е още искането ти? и ще
бѫде. (13) И рече Естирь: Ако е угодно на

е Виж. Гл. 1;19. Дан. 6;8,12,15.
ж Гл. 3;12.
з Гл. 1;1.
и Гл. 1;22. 3;12.
к 3 Цар. 21;8. Гл. 3;12,13.
л Виж. Гл. 9;10,15,16.
м Гл. 3;13. 9;1.
н Гл. 3;14,15.
о Виж. Гл. 3;15. Прит. 29;2.
п Псал. 97;11.
р 1 Цар. 25;8. Гл. 9;19,22.
с Псал. 18;43.
т Бит. 35;5. Изх. 15;16. Втор. 2;25. 11;25. Гл. 9;2.

—

а Гл. 8;12.
б Гл. 3;13.
в 2 Цар. 22;41.
г Гл. 8;11.
д Псал. 71;13,24.
е Гл. 8;17.
ж 2 Цар. 3;1. 1 Лѣт. 11;9. Прит. 4;18.
з Гл. 5;11. Іовъ 18;19. 27;13-15. Псал. 21;10.
и Виж. Гл. 8;11.
к Гл. 5;6. 7;2.

царя, да се даде на Юдеитѣ които сѫ въ Суса
да направятъ и утрѣ [л]споредъ днешното повелѣние, и [м]да обѣсятъ на дърво десетьтѣ
Амановп синове. (14) И заповѣда царьтъ да
бѫде така; и издаде се повелѣние въ Суса,
та обѣсиха десетьтѣ Аманови синове. (15) И
[н]събраха се Юдеитѣ които бѣха въ Суса още
и въ четиринадесетия день на мѣсецъ Адаръ
та убиха триста мѫже въ Суса; [о]върхъ користи обаче не туриха рѫка.

(16) А другитѣ Юдеи които бѣха по областитѣ на царя [п]събраха се та стоеха за живота си, и намѣриха упокоение отъ неприятелитѣ си, и убиха отъ тѣзи които ги мразѣха седемдесеть и петь тисящи, ([р]върхъ користи обаче не туриха рѫка,) (17) въ тринадесетия день на мѣсецъ Адаръ; а въ четиринадесетия день на истия се упокоиха, и направиха въ този день пиръ и веселие. (18) Но
Юдеитѣ които бѣха въ Суса събраха се [с]въ
тринадесетия и въ четиринадесетия на истия;
а въ петнадесетия се упокоиха, и направиха
въ този день пиръ и веселие. (19) За това
Юдеитѣ селачитѣ, които живѣеха въ неограденитѣ градове, правѣха четиринадесетия день
на мѣсецъ Адаръ [т]*день* на веселие и на пиръ,
и [у]день добъръ, [ф]и проваждаха си дѣлове
едни на други.

(20) И писа Мардохей тѣзи събития, и проводи писма на всичкитѣ Юдеи които бѣха по
всичкитѣ области на царь Асуира, на ближнитѣ и на далечнитѣ, (21) като имъ опрѣдѣляваше да пазятъ четиринадесетия день на
мѣсецъ Адаръ, и петнадесетия на истия, всѣка година, (22) като дни въ които Юдеитѣ се
упокоиха отъ неприятелитѣ си, и мѣсецъ въ
който [х]скърбьта имъ се обърна въ радость и
плачьтъ въ добъръ день. та да ги правятъ
дни на пиръ и на веселие, и [ц]да си проваждатъ дѣлове едни на други и дарове на сиромаситѣ. (23) И приеха Юдеитѣ онова което
начнаха да правятъ и онова което имъ писа
Мардохей; (24) защото Аманъ, синътъ на Амедата Агагеца, врагътъ на всичкитѣ Юдеи,
[ч]ухитри противъ Юдеитѣ да ги погуби и
хвърли фуръ (сирѣчь, жрѣбие) да ги погуби
и да ги изтрѣби, (25) [ш]Когато обаче дойде тя
(Естирь) прѣдъ царя, заповѣда чрѣзъ писма
[щ]да се върне на главата му злото му ухищрение което ухитри противъ Юдеитѣ; и обѣсиха на дървото него и синовете му. (26) За
това наименуваха тѣзи дни Фурима, отъ името фуръ. Поради това, за всичкитѣ думи [ъ]на
това писмо, и за онова което видѣха въ това
събитие и което се случи на тѣхъ, (27) Юдеитѣ направиха уставъ, и приеха на себе си и
на потомството си и [ь]на всички що се приложиха тѣмъ, да не прѣстанатъ никога отъ да
пазятъ тѣзи два дена споредъ писаното за
тѣхъ и споредъ врѣмето имъ всѣка година;
(28) и тѣзи дни да се поменуватъ и да се пазятъ въ всѣки вѣкъ и въ всѣки родъ, въ всѣка
область и въ всѣки градъ; и тѣзи дни Фурима
да се не отнематъ отъ срѣдъ Юдеитѣ, и да не
прѣстане поменътъ имъ отъ потомството имъ.

(29) Тогазъ Естирь царицата, [ѣ]дъщерята на
Авихаила, и Мардохей Юдеинътъ писаха втори пѫть съ всичкото пълновластие [ю]за да утвърдятъ написаното за Фурима. (30) И проводи
писма на всичкитѣ Юдеи [я]въ стотѣ и двадесеть и седемь области на Асуировото царство,
съ мирни и истинни думи, (31) за да утвърди
тѣзи дни Фурима въ врѣмената имъ както
имъ опрѣдѣлиха Мардохей Юдеинътъ и Естирь
царицата, и както опрѣдѣлиха за себе си и
за потомството си дѣлото [ѧ]на поститѣ и на
вика имъ. (32) И съ повелѣнието на Естирь
потвърди се това дѣло на Фурима; и писа се
въ книга.

ГЛАВА 10.

И тури царь Асуиръ данъкъ на земята [а]и
на морскитѣ острови. (2) А всичкитѣ дѣяния
на силата му и крѣпостьта му, и описанието
на величието на Мардохей [б]на което го царьтъ възведе, не сѫ ли писани въ Книгата
на Лѣтописцитѣ на Персийскитѣ и Мидскитѣ
Царе? (3) Защото Мардохей Юдеинътъ *стана*
[в]втори слѣдъ царь Асуира, и голѣмъ между
Юдеитѣ, и благоприятенъ на множеството отъ
братята си, [г]и търсѣше доброто на народа си,
и говорѣше миръ за всичкото си сѣме.

л Гл. 8;11.
м 2 Цар. 21;6,9.
н Ст. 2. Гл. 8;11.
о Ст. 10.
п Ст. 2. Гл. 8;11.
р Виж. Гл. 8;11
с Ст. 11,15.
т Втор. 16;11.14.
у Гл. 8;17
ф Ст. 22. Неем. 8;10,12.
х Псал. 30;11.
ц Ст. 19. Неем. 8;10.
ч Гл. 3;6,7.
ш Ст. 13,14. Гл. 7;5, и друг. 8;3, и друг.
щ Гл. 7;10. Псал. 7;16.
ъ Ст. 20.
ь Гл. 8;17. Иса. 56;3,6. Зах. 2;11.
ѣ Гл. 2:15.
ю Виж. Гл 8;10. Ст. 20.
я Гл. 1;1.
ѧ Гл. 4;3,16.
а Бит. 10;5. Псал. 72;10. Иса. 24;15.
б Гл. 8;15. 9;4.
в Бит. 41;40. 2 Лѣт. 28;7
г Неем. 2;10. Псал. 122;8,9.

ИОВЪ.

ГЛАВА 1.

Имаше единъ человѣкъ въ *Узката земя,
името му [а]Иовъ; и тоя человѣкъ бѣ [б]непо-
роченъ и правъ, и [в]боеше се отъ Бога, и от-
далечаваше се отъ злото. (2) И родиха му се
седемь синове и три дъщери. (3) И добитъкътъ
му бѣше седемь тисящи овци, и три тисящи
камили, и петстотинъ чифта волове, и петсто-
тинъ ослици, и голѣмо множество слуги; и
тоя человѣкъ бѣ най-голѣмъ отъ всичкитѣ
жители на истокъ.

(4) И синоветѣ му ходѣха та правѣха пиро-
ве по кѫщята си; всѣки на деня си, и про-
важдаха та повикваха тритѣ си сестри за да
ядать и да піять съ тѣхъ. (5) И когато се
свършваха днитѣ на пируването, проваждаше
Иовъ та ги освещаваше, и, като ставаше за-
ранъ, [г]приносяше всесъжения по числото на
всички тѣхъ; защото думаше Иовъ: Да не
би синоветѣ ми да сѫ съгрѣшили и да сѫ
[д]похулили Бога въ сърдцето си. Така пра-
вѣше Иовъ винаги.

(6) [е]И единъ день [ж]дойдоха Божиитѣ си-
нове да прѣдстанатъ прѣдъ Господа; и между
тѣхъ дойде и Сатана. (7) И рече Господь на
Сатана: [з]Отъ дѣ идешъ? И Сатана отговори
Господу и рече: Отъ да обикалямъ земята и
да ходя насамъ нататъкъ по нея. (8) И рече
Господь на Сатана: [и]Турилъ ли си внимание
на раба ми Иова, че нѣма подобенъ нему на зе-
мята, [к]человѣкъ непороченъ и правъ, който
се бои отъ Бога и който се отдалечава отъ
злото? (9) И отговори Сатана Господу и рече:
Да ли напраздно се бои Иовъ отъ Бога? (10) [л]Не
си ли оградилъ ти него, и кѫщата му, и всич-
ко каквото има? благословилъ си [м]дѣлата на
рѫцѣтѣ му; и умножи се добитъкътъ му на
земята. (11) Но [н]сега простри рѫка и докачи
всичко каквото има: [о]не ще ли те похули
въ лице? (12) И рече Господь на Сатана: Ето,
въ рѫката ти е всичко каквото има; само
на него да не туришъ рѫка. И излѣзе Сата-
на отъ при Господа.

(13) И единъ день [п]синоветѣ му и дъщери-
тѣ му ядѣха и пиеха вино въ дома на най-
стария си братъ; (14) и дойде вѣститель при
Иова та рече: Воловетѣ орѣха, и ослицитѣ
пасѣха при тѣхъ; (15) и нападнаха Савцитѣ
та ги откараха, и рабитѣ поразиха съ острото
на ножа; и само азъ се отървахъ да ти оба-
дя. (16) Като още говорѣше той, дойде и другъ
та рече: Огънь Божий падна отъ небеса та
изгори овцитѣ и рабитѣ и поядe ги; и отър-
вахъ се само азъ да ти обадя. (17) Този като
говорѣше още, дойде и другъ та рече: Хал-
деитѣ направиха три чети, и се устремиха
върхъ камилитѣ и ги откараха, и рабитѣ по-
разиха съ острото на ножа; и отървахъ се
само азъ да ти обадя. (18) Този като говорѣ-
ше още, дойде и другъ та рече: [р]Синоветѣ
ти и дъщеритѣ ти ядѣха и пиеха вино въ
дома на най-стария си братъ; (19) и, ето, дой-
де голѣмъ вѣтъръ изъ оттатъкъ пустинята та
удари четиритѣ ѫгла на дома; и падна върхъ
дѣцата, и умрѣха; и отървахъ се само азъ да
ти обадя.

(20) Тогазъ стана Иовъ, [с]раздра дрехата си,
и остригa главата си, и [т]падна на земята та
се поклони, (21) и рече: [у]Голъ излѣзохъ изъ
утробата на майка си: голъ ще и да се върна
тамъ. [ф]Господь даде, [х]Господь отне: [ц]да бѫде
името Господне благословено. (22) [ч]Въ всичко
това Иовъ не съгрѣши, и не даде безумие
Богу.

---

* *Или,* Авситисъ.
Виж. Бит. 22;20,21.
а Иез. 14;14. Як. 5;11.
б Бит. 6;9. 17;1.
Гл. 2;3.
в Прит. 16;13. 16;6.
г Бит. 8;20. Гл. 42;8.
д 3 Цар. 21;10,13.
е Гл. 2;1.
ж 3 Цар. 22;19.
Гл. 38;7.
з Гл. 2;2. Мат. 12;43.
1 Пет. 5;8.
и Гл. 2;3.
к Ст. 1.
л Псал. 34;7. Иса. 5;2.
м Псал. 128;1,2.
Прит. 10;22.
н Гл. 2;5. 19;21.
о Иса. 8;21.
Мал. 3;13,14.
п Екл. 9;12.
р Ст. 4,13.
с Бит. 37;29. Езд. 9;3.
т 1 Пет. 5;6.
у Псал. 49;17.
Екл. 5;15. 1 Тим. 6;7.
ф Екл. 5;19. Як. 1;17.
х Мат. 20;15.
ц Ефес. 5;20.
1 Сол. 5;18.
ч Гл. 2;10.

ГЛАВА 2.

И [а]пакъ единъ день дойдоха Божиитѣ си-
нове за да прѣдстанатъ прѣдъ Господа; и между
тѣхъ дойде и Сатана да прѣдстане прѣдъ Го-
спода. (2) И рече Господь [б]на Сатана: Отъ дѣ
идешъ? И Сатана отговори Господу и рече:
Отъ да обикалямъ земята, и да ходя насамъ
натамъ по нея. (3) И рече Господь на Сатана:
Турилъ ли си внимание на раба ми Иова, че
нѣма подобенъ нему на земята, [в]человѣкъ не-
порочень и правъ, който се бои отъ Бога и
се отдалечава отъ злото? И [г]още държи не-
злобието си, ако и да ме подстори ти противъ
него [д]за да го погубя безъ причина. (4) И
отговори Сатана Господу и рече: Кожа за
кожа, и все що има человѣкъ ще даде за жи-
вота си. (5) Но [е]сега простри ржката си та се
прикосни до [ж]коститѣ му и до плътьта му: да
ли не ще те похули въ лице? (6) И [з]рече Го-
сподь на Сатана: Ето, той е въ ржката ти;
само живота му упази.
(7) Тогазъ излѣзе Сатана отъ при Господа
та порази Иова съ лошъ струпей [и]отъ пле-
снитѣ на нозѣтѣ му до върха му. (8) И взе
си чрѣпъ за да се чеше съ него, [к]и седѣше
въ пепелъ.
(9) Тогазъ му рече жена му: [л]Още ли дър-
жишъ [м]незлобието си? Похули Бога и умри.
(10) А той ѝ рече; Ти говоришъ както го-
вори една отъ безумнитѣ жени. [н]Доброто ли
само ще приемемъ отъ Бога? злото да не
приемемъ ли? [о]Въ всичко това [п]не съгрѣши
Иовъ съ устнитѣ си.
(11) А [р]като чуха тримата приятели на Иова
всичко това зло което бѣ нападнало върхъ
него, дойдоха всѣки отъ мѣстото си, — Ели-
фазъ [с]Теманецътъ, и Валдадъ [т]Шуахецътъ, и
Софаръ Наамотецътъ; защото се бѣха съгла-
сили да дойдатъ наедно да го съжалятъ и [у]да
го утѣшатъ. (12) И като подигнаха очитѣ си
отъ далечъ и го не познаха, възвисиха гласъ
та плакаха; и раздра всѣки дрехата си, и
[ф]хвърлиха прьстъ на главитѣ си къмъ небето.
(13) И седѣха съ него на прьстьта [х]седемь
дни и седемь нощи; и никой не говори дума
нему защото виждаха че болката му бѣше
много голѣма.

ГЛАВА 3.

Слѣдъ това отвори Иовъ устата си та про-
кле деня си. (2) И говори Иовъ и рече: —
(3) Да [а]погине деньтъ въ който се родихъ,
И нощьта *въ която* рекоха: Роди се мжжко.
(4) Да бжде тъмнина онзи день:
Богъ да го не потърси отъ горѣ,
И да не изгрѣе на него видѣлина.
(5) Тъмнина и [б]смъртна сѣнка да го обла-
даятъ:
Мракъ да седи на него:
Мрачностьта на деня да го направи ужа-
сенъ.
(6) Тъмнина да обладае онази нощь:
Да се не събере съ днитѣ на годината:
Да не влѣзе въ числото на мѣсецитѣ.
(7) Ето, пуста да остане оная нощь:
Гласъ радостенъ да не дойде върху нея.
(8) Да я прокълнатъ тѣзи които кълнатъ
днитѣ,
Тѣзи които сж [в]готови да дигнатъ Левиа-
тана.
(9) Да помрачеятъ звѣздитѣ на вечерьта ѝ:
Да чака видѣло, и да нѣма,
И да не види първитѣ лучи на зората;
(10) Защото не затвори дверитѣ на майчината
ми утроба,
И *не* скри скърбьта отъ очитѣ ми.
(11) [г]Защо не умрѣхъ отъ рождението;
И не издъхнахъ щомъ излѣзохъ изъ утро-
бата?
(12) [д]Защо ме приеха колѣнѣтѣ?
Или защо съсцитѣ за да суча?
(13) Защото сега щѣхъ да лежа и да почивамъ;
щѣхъ да спя;
Тогазъ щѣхъ да съмъ въ упокоение
(14) Наедно съ царе и съвѣтници земни
[е]Които си градятъ запустѣния,
(15) Или съ князове които имаха злато,

а Гл. 1;6.
б Гл. 1;7.
в Гл. 1;1,8.
г Гл. 27;5,6.
д Гл. 9;17.
е Гл. 1;11.
ж Гл. 19;20.
з Гл. 1;12.
и Иса. 1;6.
к 2Цар. 13;19. Гл. 42;6. Иез. 27;30. Мат. 11;21.
л Гл. 21;15.
м Ст. 3.
н Гл. 1;21. Рим. 12;12. Як. 5;10,11.
о Гл. 1:22.
п Псал. 39;1.
р Прит. 17;17.
с Бит. 36;11. Иер. 49;7.
т Бит. 25;2.
у Гл. 42;11. Рим. 12;15.
ф Неем. 9;1. Плачь 2;10. Иез. 27;30.
х Бит. 50;10.

—

а Гл. 10;18,19. Иер. 15;10. 20;14.
б Гл. 10;21,22. 16;16. 28;3. Псал. 23;4. 44;19. 107;10,14. Иер. 13;16. Амосъ 5;8.
в Иер. 9;17,18.
г Гл. 10;18.
д Бит. 30;3. Иса. 66;12.
е Гл. 15;28.

Които бѣха напълнили домовете си съ сребро;
(16) Или [ж]като изверѓъ, скрить, не щѣше да не има,
Както младенци които видѣло не сѫ видѣли.
(17) Тамъ нечестивитѣ прѣставатъ да смущаватъ,
И тамъ утруденитѣ се упокояватъ.
(18) Наедно се упокояватъ и плѣненитѣ:
[з]Не чуятъ гласъ насилнически.
(19) Тамъ сѫ малъкъ и голѣмъ,
И рабътъ е свободенъ отъ господаря си.
(20) [и]Защо се даде видѣло на злощастния,
И животъ [к]на огорченния въ душата,
(21) Които [л]желаятъ смъртьта, и нѣма я
Ако и да копаятъ за нея [м]повече отколкото за скрити съкровища,
(22) Които се много радватъ и веселятъ
Когато намѣрятъ гроба?
(23) *Защо се е дало видѣло* на человѣка комуто пѫтьтъ е скритъ,
И [н]когото Богъ е затворилъ?
(24) Защото прѣди ястието ми дохожда стенанието ми,
И риканията ми се изливатъ като вода.
(25) Защото онова отъ което се боехъ случи ми се,
И онова отъ което трепѣрахъ дойде върхъ мене.
(26) Нѣмамъ миръ, нито упокоение, нито тишина;
И смущение *ме* нападна.

ГЛАВА 4.

Тогазъ Елифазъ Теманецътъ отговори и рече: —
(2) Ако начнемъ да ти говоримъ, ще ти дотегне ли?
Но кой може се удържа да не говори?
(3) Ето, ти си научилъ мнозина,
И [а]немощни рѫцѣ си укрѣпилъ.
(4) Твоитѣ думи сѫ заякчили онѣзи които се колебаеха,
И [б]колѣна ослабнали си укрѣпилъ.
(5) А сега дойдо *това* на тебе, и ти е дотегнало:
Докача те, и смутилъ си се.
(6) [в]Страхътъ ти не е ли [г]твоето дързновение,
И правостьта на пѫтищата ти твоята надежда?
(7) Я си напомни: [д]Кой неповиненъ е погиналъ?
И дѣ сѫ били изтрѣбени правитѣ?
(8) Както съмъ азъ видѣлъ, [е]които оратъ беззаконие,
И сѣятъ нечестие, тѣхъ и жънатъ.
(9) Изтрѣбватъ се отъ духането на Бога,
И отъ диханието на ноздритѣ му погиватъ.
(10) Риканието на лъва и гласътъ на рикатель лъвъ *угаснаха*,
И [ж]зѫбитѣ на малкитѣ лъвове се изкъртиха.
(11) [з]Лъвътъ погинва отъ нѣмане ловъ,
И на лъвицата щенетата се разпръсватъ.
(12) И скришно дойде върху ми дума,
И ухото ми довзе едно шепнене отъ нея.
(13) [и]Врѣдъ мислитѣ отъ нощнитѣ видѣния,
Когато дълбокъ сънъ пада върхъ человѣцитѣ;
(14) Ужасъ ме хвана, и [к]трепетъ,
И разтресе всичкитѣ ми кости
(15) И духъ прѣмина отпрѣдъ ми:
Коситѣ на тѣлото ми настръхнаха.
(16) Застана, но азъ не познахъ образа му:
Зракъ *се явѣ* прѣдъ очитѣ ми:
Въ мълчанието чухъ гласъ *който рече:*
(17) Ще бѫде ли [л]смъртниятъ по-праведенъ отъ Бога?
Ще бѫде ли человѣкъ по-чистъ отъ Създателя си?
(18) Ето, той [м]не се увѣрява на рабитѣ си,
И въ ангелитѣ си гледа недостатъкъ,—
(19) [н]Колко повече *въ* [о]онѣзи които живѣятъ въ кѫщи отъ калъ,
На които основанието е въ пръстьта,
И смазватъ се по-скоро отъ молеца?
(20) [п]Отъ заранъ до вечерь съсипватъ се:
Безъ да усѣти нѣкой губятъ се за-вѣкога.

ж Псал. 58;8.
з Гл. 39;7.
и Иер. 20;18.
к 1 Цар. 1;10. 4 Цар. 4;27. Прит. 31;6.
л Откр. 9;6.
м Прит. 2;4.
н Гл. 19;8. Плачъ 3;7.

а Иса. 35;3.
б Иса. 35;3.
в Гл. 1;1.
г Прит. 3;26.
д Псал. 37;25.
е Псал. 7;14. Прит. 22;8. Осия 10;13. Гал. 6;7,8.
ж Псал. 58;6.
з Псал. 34;10.
и Гл. 33;15.
к Ав. 3;16.
л Гл. 9;2.
м Гл. 15;15. 25;5. 2 Пет. 2;4.
н Гл. 15;16.
о 2 Кор. 4;7. 5;1.
п Псал. 90;5,6.

(21) ᵖВеличеството имъ което е въ тѣхъ не прѣхожда ли?
ᶜУмиратъ не въ мждрость.

ГЛАВА 5.

Повикни сега: има ли нѣкой да ти отговори?
И къмъ кого отъ светитѣ ще погледнешъ?
(2) Наистина гнѣвътъ убива безумния,
И ревнованието умъртвява глупавия.
(3) Азъ ᵃвидѣхъ безумния като се вкореняваше;
Но внезапно проклехъ кжщата му.
(4) ᵇСиновeтѣ му сж далечь отъ безопасность;
И смазватъ ги по сждовищата,
И ᵉнѣма кой да ги отърве;
(5) На които жетвата изяда гладниятъ,
И граби я прѣзъ трънетѣ,
И ᵍимота имъ поглъща грабительтъ.
(6) Защото не излазя скърбьта отъ пръстьта,
Нито печальта изникнува изъ земята.
(7) Но ᵈчеловѣкъ се ражда за печаль,
И искритѣ да хвъркатъ високо.
(8) Но азъ Бога ще потърся,
И дѣлото си ще възложа на Бога,
(9) ᵉКойто прави неизслѣдими величия
И чудеса безчислени;
(10) ᶻКойто дава дъждъ по лицето на земята,
И провожда води по нивята;
(11) ᶻКойто възвишава смиренитѣ,
И въздига въ безопасность нажаленитѣ:
(12) ᶦКойто разпилява намѣренията на хитритѣ,
И не могатъ ржцѣтѣ имъ да извършатъ прѣдприятието си;
(13) ᵏКойто хваща мждритѣ въ проницството имъ,
И съвѣтътъ на лъстивитѣ се низвъргава.
(14) ˡДенѣ посрѣщатъ тъмнина,
И по пладне пипатъ както нощѣ.
(15) Но ᵐизбавя сиромаха отъ мечь,
Отъ устата имъ, и отъ ржката на силния.
(16) И ⁿсиромахътъ има надежда;
А устата на беззаконнието се затулятъ.
(17) Ето, ᵒблаженъ е онзи человѣкъ когото обличава Богъ;
За то не прѣзирай наказанието на Вседържителя;
(18) Защото ⁿтой наранява, и обвързва;
Поразява, и ржцѣтѣ му изцѣляватъ.
(19) ᵖВъ шесть скърби ще те освободи;
И ᶜвъ седмата нѣма да те досегне зло.
(20) ᵗВъ гладъ ще те избави отъ смърть,
И въ брань отъ ржка на мечь.
(21) ʸОтъ бичь на езикъ ще бждешъ упазенъ,
И не ще се уплашишъ отъ погибель когато дойде.
(22) На погибельта и на глада ще се присмивашъ,
И ᶠне ще се уплашишъ отъ земнитѣ звѣрове.
(23) ˣЗащото ще имашъ споборство съ каменетѣ на полето;
И дивитѣ звѣрове ще мируватъ съ тебе.
(24) И ще познаешъ че шатърътъ ти е въ миръ;
И ще посѣтишъ жилището си, и не ще намѣришъ нищо оскудно.
(25) И ще познаешъ ᶣче е много твоето сѣме,
И потомцитѣ ти ᶣкакто трѣвата на земята.
(26) Ще ᶯидешъ въ дълбока старость въ гроба,
Както се скупува копенъ отъ жито въ врѣмето си.
(27) Ето, ᶯтова издирихме: така е:
Чуй го и познай за себе си.

ᵖ Псал. 39;11. 49;14.
ᶜ Гл. 36;12.

—

ᵃ Псал. 37;35,36.
Иер. 12;2,3.
ᵇ Псал. 119;155. 127;5.
ᵉ Псал. 109;12.
ᵍ Гл. 18;9.
ᵈ Бит. 3;17-19.
1 Кор. 10;13.
ᵉ Гл. 9;10. 37;5.
Псал. 40;5, 72;18.
145;3. Рим. 11;33
ᶻ Гл. 28;26.
Псал. 65;9,10. 147;8.
Иер. 5;24. 10;13.
51;16. Дѣян. 14;17.
ᶻ 1 Цар. 2;7.
Псал. 113;7.
ᶦ Неем. 4;15. Псал.
33;10. Иса. 8;10.
ᵏ Псал. 9;15.
1 Кор. 3;19.
ˡ Втор. 28;29. Иса.
59;10. Амосъ 8;9.
ᵐ Псал. 35;10.
ⁿ 1 Цар. 2;9.
ⁿ Псал. 107;42.
ᵒ Псал. 94;12.
Прит. 3;11,12.
Евр. 12;5. Як. 1;12.
Откр. 3;19.
ⁿ Втор. 32;39.
1 Цар. 2;6. Иса.
30;26. Осия 6;1.
ᵖ Псал. 34;19. 91;3.
Прит. 24;16.
1 Кор. 10;13.
ᶜ Псал. 91;10.
ᵗ Псал. 33;19. 37;19.
ʸ Псал. 31:20.
ᶠ Иса. 11;9. 35;9.
65;25. Иез. 34;25.
ˣ Псал. 91;12.
Осия 2;18.
ᶣ Псал. 112;2.
ᶣ Псал. 72;16.
ᶯ Прит. 9;11. 10;27
ᶯ Псал. 111;2.

—

ГЛАВА 6.

А Иовъ отговори и рече: —
(2) Дано би се прѣтеглила наистина моята почаль,
И злополучното ми да би се турило *всичкото* наедно въ кжпонитѣ!
(3) Понеже сега би била [а]по-тежка отъ морския пѣсъкъ;
За това думитѣ ми оскудѣватъ.
(4) Защото [б]стрѣлитѣ на Всесилнаго сж вжтрѣ въ мене,
На които ядътъ изпива духа ми:
[в]Божиитѣ ужаси се опълчаватъ противъ мене.
(5) Реве ли дивий оселъ при трѣвата?
Или мучи ли волътъ при яслитѣ си?
(6) Яде ли се невкусното безъ соль?
Или има ли вкусъ въ бѣлтъка на яйцето?
(7) *Нѣща отъ които* душата ми се отвращаше да *ги* не досегне,
Тѣ ми станаха като блудкаво ястие.
(8) Дано да получехъ прошението си,
И да *ми* дадѣше Богъ желанието ми,
(9) И [г]да би благоизволилъ Богъ да ме погубѣше,
Да би отпусналъ ржката си та да ме посѣчеше!
(10) Но ще ми бжде още това утѣшение,
И въ скърбь когато не би *ме* пожалилъ ще се развеселя,
Че азъ [д]не скрихъ думитѣ [е]на Светаго.
(11) Що е силата ми та да се стърпѣвамъ?
И що е сетнината ми та да продължа живота си?
(12) Да ли е силата ми сила каменна?
Или плътьта ми мѣдна?
(13) Не изчезна ли въ мене помощьта ми?
И не се ли отдалечи отъ мене избавлението?
(14) [ж]На оскърбения *трѣбва* съжаление отъ приятеля му;
Но той е оставилъ страха на Всесилнаго.
(15) [з]Братята ми *ме* измамиха като потокъ,
[и]Прѣминаха като течение на потоци
(16) Които се мжтятъ отъ леда,
Въ които се топи снѣгътъ:
(17) Когато се стопятъ изчезватъ:
Когато стане топлина изглаждатъ се отъ мѣстото си.
(18) Корванитѣ като забикалятъ пжтящата си
Пристигатъ въ нищо и се губятъ.
(19) Корванитѣ [к]Темански гледаха,
Пжтницитѣ [л]Шевски ги чакаха:
(20) [м]Излъгаха се въ надеждата си:
Дойдоха тамъ и се посрамиха.
(21) Сега и [н]вие сте никакви:
Видѣхте ужасъ, и [о]се уплашихте.
(22) Рекохъ ли азъ: Донесете ми?
Или: Дайте ми даръ отъ имота си?
(23) Или: Отървете ме отъ ржката на неприятеля?
Или: Избавете ме отъ ржката на насилницитѣ?
(24) Научете ме, и азъ ще мълкна;
И покажете ми въ що съмъ съгрѣшилъ.
(25) Колко сж яки правитѣ думи!
Но вашето изобличение що показва?
(26) Мечтаете ли да изобличите думи,
Когато на отчаяния думитѣ сж като вѣтъръ?
(27) Наистина вие впрягате сирачето,
И [п]копаете *ровъ* на приятеля си.
(28) Сега прочее благоволете да погледнете на мене;
Защото прѣдъ васъ *явно* ако азъ лъжа.
(29) [р]Повърнете се, моля: нека не става неправда:
Ей, повърнете се пакъ: азъ имамъ правда въ това.
(30) Има ли неправда въ езика ми?
Не може ли небцето ми да разбере лошото?

ГЛАВА 7.

Не е [а]ли воинствуване человѣческий *животъ* на земята?
И днитѣ му *не сж ли* като дни на наемникъ?
(2) Както рабъ желае сѣнка,
И както наемникъ очаква заплатата си,
(3) Така азъ взехъ за наслѣдие [б]мѣсеци на суета,
И печални нощи ми се опрѣдѣлиха.

а Прит. 27;3.
б Псал. 38;2.
в Псал. 88;15,16.
г 3 Цар. 19;4.
д Дѣян. 20;20. Лев. 19;2. Иса. 57;15.
Осия 11;9.
ж Прит. 17;17.
з Псал. 38;11. 41;9.
и Иер. 15;18.
к Бит. 25;15.
л 3 Цар. 10;1. Псал. 72;10. Иез. 27;22,23.
м Иер. 14;3.
н Гл. 13;4.
о Псал. 38;11.
п Псал. 57;6.
р Гл. 17;10.

а Гл. 14;5,13,14. Псал. 39;4.
б Виж. Гл. 29;2.

(4) [в]Когато си лѣгамъ, казвамъ:
Кога ще стана, и ще прѣмине нощьта?
И опръзна ми да се обръщамъ до зори.
(5) Плътьта ми е [г]облѣчена съ червие и буци отъ пръсть:
Кожата ми се пука и тече.
(6) [д]Днитѣ ми сж по-бързи отъ совалката на тъкача,
И чезнатъ безъ надежда.
(7) Помни че [е]животътъ ми е вѣтъръ:
Окото ми нѣма да се върне за да види добро.
(8) [ж]Окото на оногози който ме гледа нѣма да ме види *вече:*
Очитѣ ти сж върху мене, а ето нѣма ме.
(9) Облакътъ се разпилява и изчезнува;
[з]Така и слазящий въ гроба нѣма да възлѣзе пакъ:
(10) Нѣма да се върне вече въ дома си;
[и]И мѣстото му нѣма да го познае вече.
(11) За то азъ [к]нѣма да удържа устата си:
Ще говоря въ утѣснението на духа си:
[л]Ще плача въ горестьта на душата си.
(12) Море ли съмъ азъ, или китъ,
Та да туришъ надъ мене стража?
(13) [м]Когато казвамъ: Одърътъ ми ще ме утѣши,
Леглото ми ще улекчи оплакването ми,
(14) Тогазъ ме устрашавашъ съ сънища,
И ме ужасавашъ съ видѣния;
(15) И душата ми избира удавене
И смърть, а не тѣзи ми кости.
(16) [н]Додѣя ми се; не ща да живѣя до вѣка:
[о]Оттегли се отъ мене; защото [п]днитѣ ми сж суета.
(17) [р]Що е человѣкъ, та да го възвеличавашъ
И да туряшъ на ума си за него,
(18) И да го посѣщавашъ всѣка заранъ,
И да го изкушавашъ всѣка минута?
(19) До кога не ще се отвърнешъ отъ мене,
И не ще ме оставишъ ни колкото плюнката си да погълна?
(20) Съгрѣшихъ: що мога да ти направя,
Смотрителю на человѣцитѣ?
[с]Защо си ме турилъ за своя цѣль.
И станахъ тегота на себе си?
(21) И защо не прощавашъ прѣстжплението ми
И не отнимашъ беззаконието ми?
Защото слѣдъ малко ще спя въ пръстьта;
И сутриньта ще ме потърсишъ, и нѣма да ме има.

ГЛАВА 8.

А Валдадъ Шуахецътъ отговори и рече: —
(2) До кога ще говоришъ така,
И думитѣ на устата ти ще сж силенъ вѣтъръ?
(3) [а]Да ли Богъ извраща сждбата?
Или Всесилний извраща правдата?
(4) [б]Ако му сж съгрѣшили синоветѣ ти,
И ги е прѣдалъ въ ржката на беззаконието имъ;
(5) [в]Ако би ти рано потърсилъ Бога,
Ако би се помолилъ Всесилному,
(6) Ако би билъ ти чистъ и правъ,
Непрѣмѣнно сега би се събудилъ той за тебе,
И направилъ би благополучно жилището на правдата ти;
(7) И ако да е било началото ти малко,
Но сетнинитѣ ти биха се уголѣмили много.
(8) Понеже [г]попитай, моля, отъ първитѣ родове,
И изпитай прилежно отцитѣ имъ;
(9) Защото [д]ние сме вчерашни, и не знаемъ *нищо,*
Понеже нашитѣ дни на земята сж сѣнка.
(10) Не щатъ ли да те научатъ тѣ, и да ти рекатъ,
И да произнесатъ думи отъ сърдцето си?
(11) Никне ли рогозътъ безъ тиня?
Расте ли ситникътъ безъ вода?
(12) [е]Додѣ е още зеленъ и не окосенъ
Изсъхнува прѣди всѣка трѣва.
(13) Така сж пжтищата на всички които забравятъ Бога;

в Втор. 28;67. Гл. 17;12.
г Иса. 14;11.
д Гл. 9;25. 16;22. 17;11. Псал. 90;6. 102;11. 103;15. 144:4. Иса. 38;12. 40;6. Як. 4;14.
е Псал. 78;39. 89;47.
ж Гл. 20;9.
з 2 Цар. 12;23.
и Гл. 8;18. 20;9. Псал. 103;16.
к Псал. 39;1,9. 40:9.
л 1 Цар. 1;10. Гл. 10;1.
м Гл. 9;27.
н Гл. 10;1.
о Гл. 10;20. 14;6. Псал. 39;13
п Псал. 62;9.
р Псал. 8;4. 144;3. Евр. 2;6.
с Гл. 16;12. Псал. 21;12. Плачъ 3;12.

—

а Бит. 18;25. Втор. 32;4. 2 Лѣт. 19;7. Гл. 34;12,17. Дан. 9;14. Рим. 3;5.
б Гл. 1;5,18.
в Гл. 5;8. 11;13. 22;23, и дрг.
г Втор. 4;32. 32;7. Гл. 15;18.
д Бит. 47;9. 1 Лѣт. 29;15. Гл. 7;6. Псал. 39;5. 102;11. 144;4.
е Псал. 129;6. Иер. 17;6.

И [ж]надеждата на лицемѣра ще се изгуби;
(14) Надеждата му ще се прѣсѣче:
Дързновението му ще бѫде паяжина.
(15) [з]Ще се опре на кѫщата си, но тя не ще устои:
Ще се хване за нея, но не ще се възправи.
(16) Влаженъ е прѣдъ слънцето;
И вѣтвата му се простира въ градината му.
(17) Коренѣто му се сплитатъ въ грамадата на каменетѣ;
И гледа каменното мѣсто.
(18) [и]Ако го изтръгне нѣкой отъ мѣстото му,
Тогазъ *мѣстото* ще се отрече отъ него *и ще каже:* Не съмъ те видѣлъ.
(19) Ето, тая е радостьта на пѫтя му;
И [к]отъ пръстьта други ще изникнатъ.
(20) Ето, Богъ не ще да отхвърли непорочния,
Нито ще хване рѫката на злотворцитѣ,
(21) Додѣ напълни устата ти съ смѣхъ
И устнитѣ ти съ възклинковение.
(22) Които те ненавидятъ [л]ще се облѣкатъ съ срамъ;
И жилището на нечестивитѣ нѣма да сѫществува.

ГЛАВА 9.

И отговори Иовъ и рече: —
(2) Наистина зная че това е така;
Но [а]какъ ще се оправдае человѣкъ прѣдъ Бога?
(3) Ако поиска да се сѫди съ него
Не може му отговори едно отъ тисяща.
(4) [б]Мѫдъръ е въ сърдце и крѣпъкъ въ сила:
Кой се е ожесточилъ противъ него и е ставалъ благополученъ?
(5) Той прѣмѣстя горитѣ, и не познаватъ:
Прѣвърналъ ги е въ гнѣва си.
(6) Той [в]поклащá земята отъ мѣстото ѝ;
И [г]стълповетѣ ѝ трепертъ.
(7) Той заповѣдва на слънцето, и не изгрѣва;
И туря подъ печатъ звѣздитѣ.
(8) [д]Той самъ простира небесата,
И стѫпва на морскитѣ височини.
(9) Той [е]прави *съзвѣздият,* Мечката, Ориона, и Плѣядитѣ,
И клѣтоветѣ на югъ.
(10) Той [ж]прави величия неизслѣдими
И чудеса безбройни.
(11) Ето, [з]минува по край мене, и *го* не видя·
Прѣминува, и го не съглеждамъ.
(12) Ако [и]отнеме, кой ще го възбрани?
Кой ще му рече: Що правишъ?
(13) *Ако* Богъ не оттегли гнѣва си,
[к]Гордѣливитѣ помощници се свалятъ подъ него, —
(14) Колко по-малко азъ би могълъ да му отговоря
И да избирамъ думитѣ си къмъ него!
(15) [л]Къмъ когото, и праведенъ ако бѣхъ, не можехъ отговори,
Но щѣхъ да попрося милость отъ Сѫдията си.
(16) Ако извикамъ, и ми отговори,
Не щѣхъ да повѣрвамъ че е послушалъ гласа ми.
(17) Защото ме смазва съ вихрушка,
И умножава ранитѣ ми [м]безъ причина.
(18) Не ме остави да си отдъхна,
Но ме насища съ горчини.
(19) Ако е *рѣчь* за сила, ето, силенъ е;
И ако е за сѫдъ, кой ще ме прѣдстави?
(20) Ако бихъ искалъ да оправдая себе си, осѫдили ме биха устата ми;
Ако бихъ искалъ да река: Непороченъ съмъ, строптивъ баха ме показали.
(21) *Ако* бѣхъ непороченъ не бихъ познавъ духа си:
Прѣзрѣлъ бихъ живота си.
(22) Едно това *знамъ,* за то рекохъ:
Той [н]погубя непорочния и нечестивия.
(23) И ако бичътъ *му* убива внезапно,
Той се смѣе въ опитването на невиннитѣ.
(24) Земята е прѣдадена въ рѫцѣтѣ на нечестивия.
Той [о]покрива лицата на сѫдиитѣ ѝ;
Ако ли не, дѣ е, *и* кой е?

ж Гл. 11;20. 18;14. 27;8. Псал. 112;10. Прит. 10;28.
з Гл. 27;18.
и Гл. 7;10. 20;9. Псал. 37;36.
к Псал. 113;7.
л Псал. 35;26. 109;29.

—

а Псал. 143;2. Рим. 8;20.
б Гл. 36;5.
в Иса. 2;19,21. Аг. 2;6,21. Евр. 12;26.
г Гл. 26;11.
д Бит. 1;6. Псал. 104;2,3.
е Бит. 1;16. Гл. 38;31, и дрг. Амосъ 5;8.
ж Гл. 5;9. Псал. 71;15.
з Гл. 23;8,9. 35;14.
и Иса. 45;9. Иер. 18;6 Рим. 9;20.
к Гл. 26;12. Иса. 30;7.
л Гл. 10;15.
м Гл. 2;3. 34;6.
н Екл. 9;2,3. Иез. 21;3.
о 2 Цар. 15;30. 19;4. Иер. 14;4.

(25) ᵘА моитѣ дни сѫ по-бързи отъ скоротечецъ:
Бѣгатъ безъ да видятъ добро:
(26) Прѣминаха като леки кораби,
ᵖКато орелъ който лети върхъ лова.
(27) ᶜАко река че ще забравя оплакването си,
Ще оставя жалѣнието си, и ще се утѣша,
(28) ᵗВъ ужасъ съмъ отъ всичкитѣ си скърби,
Знам че ᵘне ще ме обезвинишъ:
(29) Нечестивъ ще излѣза;
Защо прочее да се труди напразно?
(30) ᶠАко се умия съ снѣжна вода,
И очистя съ мило рѫцѣтѣ си,
(31) Ти пакъ ще ме хвърлишъ въ тинята,
Щото и самитѣ ми дрехи ще се гнусятъ отъ мене.
(32) ᶻЗащото не е человѣкъ както съмъ азъ,
та да му отговоря,
И да дойдемъ наедно на сѫдъ.
(33) ᶣНѣма ходатай помежду ни
За да тури рѫката си върху двама ни.
(34) ᶣНека отдалечи отъ мене жезъла си,
И страхътъ му да не ме ужасава.
(35) *Тогазъ* ще говоря и нѣма да се боя отъ него;
Защото така не съмъ на себе си.

ГЛАВА 10.

ᵃДушата ми е отегчена отъ живота ми:
Ще се прѣдамъ на оплакването си:
ᵇЩе говоря въ горестьта на душата си.
(2) Ще река Богу: Недѣй ме осѫжда:
Покажи ми защо ми ставашъ съперникъ.
(3) Добрѣ ли ти е да оскърбявашъ,
И да презирашъ дѣлото на рѫцѣтѣ си,
И да озарявашъ съвѣта на нечестивитѣ?
(4) Тѣлесни ли очи имашъ?
Или ᵉгледашъ ли както гледа человѣкъ?
(5) Да ли сѫ днитѣ ти като днитѣ на человѣка,
Или годинитѣ ти като человѣчески дни,
(6) Та да прѣтърсвашъ беззаконието ми
И да издирвашъ грѣха ми?
(7) ᵍЗнаешъ че не съмъ сторилъ нечестие;
И нѣма кой да избавя отъ рѫката ти.
(8) ᵈРѫцѣтѣ ти ме образуваха
И създадоха всичкитѣ ми удове;
И съсипвашъ ли ме?
(9) Помни, моля, че ᵉкато калъ си ме направилъ;
И въ пръсть ли ще ме възвърнешъ?
(10) ᶡНе си ли ме издоилъ като млѣко?
И не си ли ме съсирилъ като сирене?
(11) Съ кожа и мѣсъ си ме облѣкълъ,
И съ кости и жили си ме оплелъ.
(12) Животъ и милость си ми дарилъ;
И посѣщението ти е упазило духа ми;
(13) Но и това си криелъ ти въ сърдцето си:
Зная че това бѣ съ тебе.
(14) Ако съгрѣша, ᶾнаблюдавашъ ме,
И отъ беззаконието ми не щешъ да ме обезвинишъ.
(15) Ако направя нечестие, ᶤгорко ми:
И ᵏправеденъ да съмъ не мога дигна главата си.
Пъленъ съмъ съ безчестие: ˡвижь прочее скърбьта ми;
(16) Защото расте. ᵐГонишъ ме като лъвъ,
И като се връщашъ показвашъ се страшенъ противъ мене.
(17) Нови свидѣтели прѣдставяшъ противъ мене,
И умножавашъ гнѣва си върху ми:
Едно подиръ друго воинства нападатъ върхъ мене.
(18) ⁿА защо ме извади ти изъ матката на *майка ми?*
О, да бѣхъ издъхналъ, и око да не бѣ ме виждало!
(19) Щѣхъ да съмъ като че не съмъ билъ;
Отъ матката въ гроба щѣхъ да се отнеса.
(20) ᵒДнитѣ ми малко не сѫ ли? ⁿпрѣстани прочее,
ᵖ*И* остави ме да си отдъхна малко
(21) Прѣди да отида отъ дѣто нѣма да се върна,
ᶜВъ тъмна земя ᵗи въ смъртна сѣнка:
(22) Въ мрачна земя, както тъмата на смъртната сѣнка,
Дѣто нѣма никакъвъ редъ,
И видѣлото е като тъма.

ᵘ Гл. 7;6,7.
ᵖ Ав. 1;8.
ᶜ Гл. 7;13.
ᵗ Псал. 119;120.
ᵘ Изх. 20;7.
ᶠ Иер. 2;22.
ᶻ Екл. 6;10. Иса. 45;9. Иер. 49;19. Рим. 9:20.
ᶣ Ст. 19. 1 Цар. 2;25.
ᶣ Гл. 13;20-22. 33;7. Псал. 39;10.

—

ᵃ 3 Цар. 19;4. Гл. 7;16. Иона 4;3,8.
ᵇ Гл. 7;11.
ᵉ 1 Цар. 16;7.
ᵍ Псал. 139;1,2.
ᵈ Псал. 119;73.
ᵉ Бит. 2;7. 3;19. Иса. 64;8.
ᶡ Псал. 139;14-16.
ᶾ Псал. 139;1.
ᶤ Иса. 3;11.
ᵏ Гл. 9;12,15,20,21.
ˡ Псал. 25;18.
ᵐ Иса. 38;13. Плачъ 3;10.
ⁿ Гл. 3;11.
ᵒ Гл. 7;6,16. 8;9. Псал. 39;5.
ⁿ Псал. 39;13.
ᵖ Гл. 7;16,19.
ᶜ Псал. 88;12.
ᵗ Псал. 23;4.

—

ГЛАВА 11.

И отговори Софаръ Нааматецътъ и рече: —
(2) Не се ли дава отвѣтъ на много думи?
И многорѣчивиятъ ще се оправдае ли?
(3) Празднитѣ ти думи ще затулятъ ли устата на человѣцитѣ?
И ти да се присмиваш, а *тебе* нѣкой да *те* не посрами ли?
(4) [а]Защото ти си рекълъ: Говоренето ми е право,
И чистъ съмъ азъ прѣдъ очитѣ ти.
(5) Но дано би проговорилъ Богъ,
И да би отворилъ устнитѣ си противъ тебе,
(6) И да ти явѣше тайнитѣ на мждростьта
Че сж двойни отъ колкото се знае.
Знай, прочее, че [б]Богъ *по-малко* отъ беззаконието ти изисква отъ тебе.
(7) [в]Можешъ ли да изброднишъ Божиитѣ дълбини?
Можешъ ли да издиришъ Всесилния съвършено?
(8) Тѣ сж високи до небето: що можешъ да направишъ?
По-дълбоки сж отъ ада: що можешъ да познаешъ?
(9) Мѣрата имъ е по-дълга отъ земята
И по-широка отъ морето.
(10) [г]Ако дойдо той та затвори или събере,
То кой може да го възбрани?
(11) Защото [д]той знае суетата на человѣцитѣ,
И нечестието види;
И нѣма ли да даде внимание?
(12) А [е]человѣкъ суетенъ гордѣе се,
И человѣкъ се ражда диво осле.
(13) [ж]Ако приготвишъ ти сърдцето си
[з]И прострешъ ржцѣтѣ си къмъ него,
(14) Ако има беззаконие въ ржцѣтѣ ти, отдалечи го,
И [и]не оставяй да се насели нечестие въ шатритѣ ти.
(15) [к]Тогазъ само ще повдигнешъ лицето си безъ петно,
И утвърдѣнъ ще бждешъ, и нѣма да се боишъ;
(16) Защото [л]ти ще забравишъ скърбьта:
Ще я помнишъ както води които сж оттекли.
(17) И твоятъ вѣкъ [м]ще бжде по-свѣтълъ отъ пладне;
И тъмнина ако си, *пакъ* ще станешъ като зора;
(18) И ще си безопасенъ, защото има надежда;
Ей, ще копаешъ, *и* [н]ще си легнешъ безопасно.
(19) Ще легнешъ, и не ще има кой да те устрашава;
И мнозина ще търсятъ твоето лице.
(20) А [о]очитѣ на нечестивитѣ ще изтаятъ,
И прибѣжище не ще да има за тѣхъ,
И [п]надеждата имъ ще е издъхване.

ГЛАВА 12.

А Иовъ отговори и рече: —
(2) Наистина вие сте *само* людѐ,
И съ васъ ще мждростьта да умре!
(3) И [а]азъ имамъ разумъ както и вие:
Не съмъ по-доленъ отъ васъ;
И таквизъ работи кой ги не знае?
(4) [б]Станахъ за поругание на ближния си;
[в]А който призовава Бога, отговаря му:
Праведниятъ *и* непорочниятъ е за присмѣхъ.
(5) [г]Този който е близу да се подпхлзнатъ нозѣтѣ му,
Въ мисъльта на благополучния е като свѣтилникъ прѣзрѣнъ.
(6) [д]Шатритѣ на разбойницитѣ сж въ благополучие,
И тѣзи които раздражаватъ Бога сж въ безопасность,
Въ ржцѣтѣ на които Богъ доноси *изобилие*.
(7) Но попитай сега животнитѣ, и ще те научатъ,

а Гл. 6;10 10;7
б Езд. 9;13.
в Екл. 3;11. Рим. 11;33.
г Гл. 9;12. 12;14. Откр. 3;7
д Псал. 10;11,14. 35;22 94;11
е Псал. 73;22. 92;6. Екл. 3;18. Рим. 1;22.
ж 1 Цар. 7;3. Гл. 5;8. 22;21. Псал. 78;8.
з Псал. 88;9. 143;6.
и Псал. 101;3.
к Виж. Бит. 4;5,6. Гл. 22;26. Псал. 119;6. 1 Иоан. 3;21.
л Иса. 65;16.
м Псал. 37;6. 112;4. Иса. 58;8,10.
н Лев. 26;5,6. Псал. 3;5. 4:8. Прит. 3;24.
о Лев. 26;16. Втор. 28;65.
п Гл 8;14. 18;14. Прит. 11;7

—

а Гл. 13;2.
б Гл. 16;10. 17;2,6. 21;3. 30;1.
в Псал. 91;15.
г Прит. 14;2.
д Гл. 21;7. Псал. 37;1,35. 73;11,12. 92;7. Иер. 12;1. Мал. 3;15.

И птицитѣ небесни, и ще ти кажатъ;
(8) Или говори на земята, и ще те научи,
И морскитѣ риби ще ти прикажатъ.
(9) Отъ всички тѣзи кой не разумѣва
Че ржката на Господа е направила това?—
(10) еНа когото въ ржката е душата на всичко живо,
И диханието на всѣка человѣческа плъть.
(11) жНе изпитва ли ухото думитѣ
Както небцето вкушава ястието си?
(12) зМждростьта е у сѣдинитѣ,
И разумьтъ бива въ дългъ животъ.
(13) иВъ Него е мждростьта и силата:
Той има съвѣтъ и разумъ.
(14) Ето, ктой събаря, и не се съгражда вече:
лЗатваря противъ человѣка, и нѣма кой да отвори.
(15) Ето, мзадържа водитѣ, и изсъхнуватъ:
нПуща ги пакъ, и низвращатъ земята.
(16) оСъ него е силата и мждростьта:
Неговъ е измамениятъ и измамительтъ.
(17) Закарва съвѣтницитѣ оплѣнени,
И пправи сждиитѣ глупави.
(18) Развързва пояса на царетѣ,
И опасва чрѣслата имъ съ вжже.
(19) Закарва князоветѣ оплѣнени,
И низвраща крѣпкитѣ.
(20) рОтнима думата отъ увѣренитѣ,
И взема ума на старѣйшинитѣ.
(21) сИзлива прѣзрѣние върхъ князоветѣ,
И ослабя силата на якитѣ.
(22) тОткрива изъ тъмнината дълбокитѣ работи,
И изважда на видѣло смъртната сѣнка.
(23) уУвеличава народитѣ, и погубя ги:
Разширява народитѣ, и стѣснява ги.
(24) Отнима ума отъ началницитѣ на мѣстнитѣ люде,
И фправи ги да се скитатъ по непроходима пустиня:
(25) хПипатъ въ тъмнината безъ видѣлина;
И прави ги цда политатъ като пиянъ.

ГЛАВА 13.

Ето, окото ми видѣ всичко:
Ухото ми чу, и разумѣ това.
(2) аКоето знаете вие, зная и азъ:
Не съмъ по-доленъ отъ васъ.
(3) Но базъ ще говоря на Всесилнаго,
И желая да влѣза въ състязание съ Бога.
(4) А вие сте измислители на лъжа:
вВсинца сте безполезни лѣкари.
(5) Дано млъкнѣхте съвсѣмъ!
И *това* гщѣше да ви бжде за мждрость.
(6) Чуйте сега състязанието ми.
И дайте внимание въ оправданията на устнитѣ ми.
(7) дЗа Бога неправедно ли ще говорите?
За него лъсть ли ще произносите?
(8) За него лицеприятие ли ще направите?
Що се сждите ли за Бога?
(9) Добро ли е да ви изслѣди той?
Или ще можете ли да го излъжете както излъгвать человѣка?
(10) Той непрѣмѣнно ще ви обличи
Ако тайно правите лицеприятие.
(11) Величието му не ще ли да ви ужаси?
И страхътъ му не ще ли да падне върхъ васъ?
(12) Вашитѣ възпоминания сж подобни на пепелъ:
Твърдѣлитѣ ви сж като твърдѣли отъ калъ.
(13) Млъкнете! оставете ме и азъ да говоря;
И нека дойде върхъ мене каквото ще.
(14) еЗащо вземамъ плътьта си въ зжбитѣ си,
И жтурямъ живота си въ шепата си?
(15) Той зако и да ме убива, азъ на него се надѣя;
иНо ще защитя пжтищата си прѣдъ него.
(16) Даже той ще е моето спасение,
Защото лицемѣръ не ще излѣзе прѣдъ него.
(17) Послушайте внимателно словото ми;
И изявлението ми да бжде въ ушитѣ ви.
(18) Ето сега, азъ съмъ наредилъ сждбата *си:*
Зная че ще се оправдая.
(19) кКой е онзи *който* ще се сжди съ мене?
Защото, ако млъкна, сега ще издъхна.
(20) Но само лдвѣ нѣща не ми направяй,

е Числа 16;22. Дан. 5;23. Дѣян. 17;28.
ж Гл. 34;3.
з Гл. 32;7.
и Гл. 9;4. 36;5.
к Гл. 11;10.
л Иса. 22;22. Откр. 3;7.
м 3 Цар. 8;35. 17;1.
н Бит. 7;11, и дрг.
о Ст. 18.
п 2 Цар. 15;31. 17;14,23. Иса. 19;12. 29;14. 1 Кор. 1;19.
р Гл. 32;9. Иса. 3;1-3.
с Псал. 107;40. Дан. 2;21.
т Дан. 2;22. Мат. 10;26. 1 Кор. 4;5.
у Псал. 107;38. Иса. 9;3. 26;15.
ф Псал. 107:4,40.
х Втор. 28;29. Гл. 5;14.
ц Псал. 107;27.
—
а Гл. 12;3.
б Гл. 23;3. 31;35.
в Гл. 6;21. 16;2.
г Прит. 17;28.
д Гл. 17;5. 32;21. 36;4.
е Гл. 18;4.
ж 1 Цар. 28;21. Псал. 119;109. [14;32.
з Псал. 23;4. Прит.
и Гл. 27;5.
к Гл. 33;6. Иса. 50;8.
л Гл. 9;34. 33;7.

Тогазъ не ще се скрия отъ лицето ти,—
(21) [м]Отдалечи ржката си отъ мене;
И страхътъ ти да ме не ужаси.
(22) Послѣ повикай ти, и азъ ще дамъ отговоръ;
Или азъ да говоря, и ти върни отговоръ.
(23) Колко сж беззаконията ми и грѣховетѣ ми?
Яви ми прѣгрѣшението ми и грѣха ми.
(24) [н]Защо криешъ лицето си,
И [о]мене считашъ за неприятель на себе си?
(25) [п]Ще покажешъ ли себе си страшенъ на листъ завѣванъ?
И ще гонишъ ли суха плѣва?
(26) Защо пишешъ горести противъ мене,
И [р]правишъ ме да наслѣдвамъ беззаконията на младостьта си,
(27) И [с]туряшъ нозѣтѣ ми въ клада,
И наблюдавашъ всичкитѣ ми пжтища?
Забѣлѣжвашъ диритѣ на нозѣтѣ ми.
(28) И това *мое тѣло* тлѣе като гнила вещь,
Като дреха отъ молецъ сядена.

ГЛАВА 14.

Роденията отъ жена человѣкъ е кратковрѣмененъ
И [а]пъленъ съ смущение.
(2) [б]Прозябава като цвѣтъ, и се покосява:
Бѣга като сѣнка, и не се спира.
(3) И [в]връхъ такъвъ ли отваряшъ очитѣ си,
И [г]ме карашъ на сждъ съ тебе?
(4) [д]Кой може да извади чисто отъ нечисто? Никой.
(5) Понеже [е]днитѣ му сж опрѣдѣлени,
Числото на мѣсецитѣ му е у тебе,
Ти си положилъ прѣдѣлитѣ му които не може да надмине,—
(6) [ж]Отвърни се отъ него за да си почине,
Додѣ [з]като наемникъ допзкара деня си.
(7) Защото за дървото има надежда
Че, ако се отсѣче, пакъ [и]ще прозябне,
И че младокътъ му нѣма да изчезне;
(8) И корепьтъ му ако остарѣе въ земята,
И пънътъ му ако умре въ прѣстьта,
(9) *То* отъ дъха на водата ще прозябне,
И ще покара вѣтви като новосадене.
(10) Но человѣкъ умира и прѣхожда;
И человѣкъ падъхнува, и дѣ го?
(11) *Както* водитѣ чезнатъ изъ морето,
И рѣката прѣстава и прѣсъхнува,
(12) Така человѣкъ лѣга, и не става вече:
[к]Додѣ небесата не прѣйдатъ тѣ нѣма да се събудятъ,
И нѣма да станатъ отъ съна си.
(13) О, дано бѣше ме скрилъ ти въ гроба,
Да бѣше ме покрилъ додѣ прѣмине гнѣвътъ ти.
Да бѣше ми опрѣдѣлилъ срокъ, и *тогазъ* да би ме поменалъ!
(14) Ако умре человѣкъ, ще оживѣе ли?
Прѣзъ всичкитѣ дни на воинствуванието си [л]ще чакамъ
[м]Додѣ дойде промѣнението ми.
(15) [н]Ще повикнешъ, и азъ ще ти се обадя:
Ще имашъ пожелание къмъ дѣлото на ржцѣтѣ си.
(16) Защото [о]сега броишъ стжпкитѣ ми:
Не наблюдавашъ ли грѣховетѣ ми?
(17) [п]Прѣстжплението ми е запечатано въ мѣшецъ;
И пришивашъ върху беззаконието ми.
(18) Наистина и гората като пада унищожава се,
И скалата се прѣмѣстя отъ мѣстото си.
(19) Водитѣ изтриватъ каменетѣ:
Наводненията имъ завличатъ прьстьта отъ земята:
Така ти погубвашъ надеждата на человѣка.
(20) Прѣвъзмогвашъ всѣкога противъ него, и той прѣхожда:
Измѣнявашъ лицето му, и го отпращашъ.
(21) Синоветѣ му се въздигаватъ, а [р]той не знае,
И смиряватъ се, а той не разумѣва *нищо* за тѣхъ.

м Псал. 39;10.
н Втор. 32;20. Псал. 13;1. 44;24. 88;14. Иса. 8;17.
о Втор. 32;42. Руть 1;21. Гл. 16;9. 19;11. 33;10. Плачъ 2;5.
п Иса. 42;3.
р Гл. 20;11. Псал. 25;7.
с Гл. 33;11.
а Гл. 5;7. Екл. 2;23.
б Гл. 8;9. Псал. 90;5,6,9. 102;11. 103;15. 144;4. Иса. 40;6. Як. 1;10,11. 4;14. 1 Пет. 1;24.
в Псал. 144;3.
г Псал. 143;2.
д Бит. 5;3. Псал. 51;5. Иоан. 3;6. Рим. 5;12. Ефес. 2;3.
е Гл. 7;1.
ж Гл. 7;16,19. 10;20. Псал. 39;13.
з Гл. 7;1.
и Ст. 14.
к Псал. 102;26. Иса. 51;6. 65;17. 66;22. Дѣян. 3;21. Рим. 8;20. 2 Пет. 3;7,10,11. Откр. 20;11. 21;1.
л Гл. 13;15.
м Ст. 7.
н Гл. 13;22.
о Гл. 10;6,14. 13;27. 31;4. 34;21. Псал. 56;8. 139;1-3. Прит. 5;21. Иер. 32;19.
п Втор. 32;34. Осия 13;12.
р Екл. 9;5. Иса. 63;16.

(22) Само плътьта му върху него ще болѣдува,
И душата му въ него ще жалѣе.

ГЛАВА 15.

Тогазъ отговори Елифазъ Теманецътъ и рече:—
(2) Мждъръ человѣкъ съ въздушни мисли отговаря ли?
И пълни ли търбуха си съ източенъ вѣтъръ?
(3) Прѣпира ли се съ суетни думи
И съ неполезни рѣчи?
(4) Наистина ти унищожавашъ страха,
И изключвашъ моленето прѣдъ Бога.
(5) Защото устата ти показватъ беззаконието ти,
И избралъ си езика на пронирливитѣ.
(6) [а]Устата ти те осъждатъ, а не азъ:
Устнитѣ ти свидѣтелствуватъ противъ тебе.
(7) Ти ли си първъ роденъ человѣкъ?
[б]Или създаденъ ли си прѣди хълмоветѣ?
(8) [в]Чулъ ли си ти Божиитѣ съвѣти?
Или си заключилъ въ себе си мждростьта?
(9) [г]Що знаешъ ти което ние не знаемъ?
Що разумѣвашъ което нѣма у насъ?
(10) [д]*Има* и между насъ сѣдиняви и старци,
По-прѣминали на възрастъ и отъ баща ти.
(11) Божиитѣ утѣшения и мекитѣ къмъ тебе думи
За тебе малко нѣщо ли сж?
(12) Какво те блазни сърдцето ти,
И на какво смигатъ очитѣ ти,
(13) Та обръщашъ духа си противъ Бога,
И изваждашъ *такивизи* думи изъ устата си?
(14) [е]Що е человѣкъ та да е чистъ,
И родений отъ жена та да е праведенъ?
(15) [ж]Ето, на светитѣ си нѣ се увѣрява;
И небесата не сж чисти въ очитѣ му:
(16) [з]Колко повече е гнусенъ и непотрѣбенъ человѣкъ
[и]Който пие неправда като вода!
(17) Азъ ще ти обадя, послушай ме;
И това което съмъ видѣлъ ще ти прикажа,
(18) Което мждритѣ не скриха, но възвѣстиха,
[к]*Както бѣха чули* отъ своитѣ отци,
(19) На които сами биде дадена земята,
И [л]чужденецъ не замина между тѣхъ.
(20) Нечестивиятъ се мжчи прѣзъ всичкитѣ дни;
И [м]прѣброени години сж упазени за мжчителя.
(21) Ужасни гласове има въ ушитѣ му,
[н]Че като е въ спокойствие ще нападне на него изтрѣбительтъ:
(22) Не вѣрва че ще се върне отъ тъмнината;
И опрѣдѣленъ е той за ножъ.
(23) [о]Скита се за хлѣбъ, *но дѣ го?*
Знае че [п]деньтъ на тъмнината е готовъ въ ржката му.
(24) Скърбь и утѣснение ще го ужасятъ:
Като царь приготвенъ за бой ще прѣвъзмогнатъ противъ него.
(25) Защото прострѣ ржката си противъ Бога,
И възгордѣ се противъ Всесилнаго.
(26) Устреми се на него съ врата *си,*
Съ дебелитѣ гърбове на щитоветѣ си;
(27) [р]Защото покри лицето си съ тлъстината си,
И направи тлъсти чрѣслата *си.*
(28) И насели се въ разорени градове,
Въ домове ненаселени,
Готови за събаряне.
(29) Нѣма да се обогати, и имотътъ му нѣма да прѣбжде,
Нито ще се разпространи изобилието му по земята.
(30) Нѣма да се отлжчи отъ тъмнината:
Пламикъ ще изсуши младоцитѣ му;
И [с]съ диханието на неговитѣ уста ще се вземе.
(31) [т]Да не повѣрва на суетата прѣлъстениятъ,
Защото суета ще бжде заплатата му.
(32) [у]Прѣди врѣмето си ще се отсѣче;
И вѣтвата му не ще се раззелени.
(33) Ще изрони неузрѣлото си грозде като лозето,
И ще хвърли цвѣта си като маслината.
(34) Защото събранието на лицемѣритѣ ще остане пусто,
И огънь ще пояде шатритѣ на мъздоимството.

[а] Лука 19;22.
[б] Псал. 90;2. Прит. 8;25.
[в] Рим. 11;34. 1 Кор. 2;11.
[г] Гл. 13;2.
[д] Гл. 32;6,7.
[е] 3 Цар. 8;46. 2 Лѣт. 6;36. Гл. 14;4. Псал. 14;3. Прит. 20;9. Екл. 7;20. 1 Иоан. 1;8,10.
[ж] Гл. 4;18. 25;5.
[з] Гл. 4;19. Псал. 14;3. 53;3.
[и] Гл. 34;7. Прит. 19;28.
[к] Гл. 8;8.
[л] Иоилъ 3;17.
[м] Псал. 90;12.
[н] 1 Сол. 5;3.
[о] Псал. 59;15. 109;10.
[п] Гл. 18;12.
[р] Псал. 17;10.
[с] Гл. 4;9.
[т] Иса. 59;4.
[у] Гл. 22;16. Псал. 55;23.

(35) [ф]Зачпуватъ лукавство, и раждатъ беззаконие,
И сърдцето имъ изхитря лъсть.

ГЛАВА 16.

Тогазъ Иовъ отговори и рече:—
(2) Много таквизъ съмъ слушалъ:
[а]Окаяпни утѣшители сте всинца.
(3) Свършватъ ли се праздиитѣ думи?
Или що ти дава смѣлость та да отговаряшъ?
(4) И азъ можехъ да говоря както вие:
Ако бѣше вашата душа на мѣстото на моята душа
Можехъ да натрупамъ думи противъ васъ
И [б]да кивамъ съ глава противъ васъ.
(5) Азъ бихъ ви укрѣпилъ съ устата си,
И мърдането на устнитѣ ми улекчило би *скърбьта ви.*
(6) Ако говоря, болката ми не улекнува;
И ако мълча, какво ми отминава?
(7) Но сега ме много умори:
Запусти ти всичкото ми събрание.
(8) Сграбчилъ си ме, и то е свидѣтелство;
И мършавостьта ми стои срѣщу мене
И свидѣтелствува на лицето ми.
(9) [в]Разкжсва *ме* яростьта му, и ме мрази:
Скърца съ зжбитѣ си противъ мене:
Неприятельтъ ми [г]остри очитѣ си върхъ мене.
(10) [д]Отварятъ устата си противъ мене:
[е]Удрятъ ме по челюстьта съ хулене:
[ж]Трупатъ се всички противъ мене.
(11) Богъ [з]ме прѣдаде на неправедния,
И хвърли ме въ ржцѣтѣ на нечестивитѣ.
(12) Бѣхъ въ тишина, и ме накжса,
И хвана ме за врата и съсипа ме,
И [и]тури ме цѣль за себе си.
(13) Стрѣлцитѣ му ме обиколиха:
Пронизва бжбрецитѣ ми, и не щади:
Излива жлъчьта ми на земята.
(14) Съсипа ме съ съсипня върху съсипня:
Впусна се върху мене като исполинъ.
(15) Врѣтище съшихъ върху кожата си,
И [к]окаляхъ рога си въ пръстьта.
(16) Лицето ми подпухна отъ плачъ,
И смъртна сѣнка има върху клепачитѣ ми,
(17) Ако и да нѣма неправда въ ржцѣтѣ ми,
И молитвата ми е чиста.
(18) О земло, не покривай кръвьта ми!
И [л]за вика ми мѣсто да нѣма.
(19) И сега, ето, [м]свидѣтельтъ ми е на небето,
И свидѣтелството ми въ височинитѣ.
(20) Приятелитѣ ми сж които ми се присмиватъ:
Окото ми рони *сълзы* къмъ Бога.
(21) [н]Ахъ, да бѣ възможно да се сжди нѣкой съ Бога
Както человѣкъ съ ближния си!
(22) Защото съ минуването на прѣброени години
Азъ [о]ще отида на пжть *отъ който* нѣма да се върна.

ГЛАВА 17.

Диханието ми чезне,
Днитѣ ми гаснатъ,
[а]За мене вече гробищата *оставатъ.*
(2) Нѣма ли присмиватели при мене?
И *не* прѣнощува ли окото ми [б]въ огорченията имъ?
(3) Тури, моля, поржчникъ за мене при себе си:
[в]Кой би плесналъ ржка съ мене?
(4) Защото си скрилъ сърдцето имъ отъ разумность;
За това не ще ги въвисишъ.
(5) Който прѣдава приятели на грабежъ,
Очитѣ на чадата му ще изтаятъ.
(6) И постави ме [г]притча на людетѣ;
И укоръ станахъ азъ прѣдъ тѣхъ.
(7) И [д]отжпѣха очитѣ ми отъ скърбь,
И всичкитѣ ми удове *станаха* като сѣнка.
(8) Правитѣ ще се почудятъ на това;
И неповинниятъ ще се подигне противъ лицемѣра.
(9) А праведниятъ ще държи пжтя си,
И [е]който има чисти ржцѣ ще нарасне силата *си.*
(10) А вие всички [ж]върнете се и дойдете;
Защото не ще мога намѣри между васъ разуменъ.

[ф] Псал. 7;14. Иса. 59;4. Осия 10;13.
—
[а] Гл. 13;4.
[б] Псал. 22;7. 109;25. Плачъ 2;15.
[в] Гл. 10;16,17.
[г] Гл. 13;24.
[д] Псал. 22;13.
[е] Плачъ 3;30. Мих. 5;1.
[ж] Псал. 35;15.
[з] Гл. 1;15,17.
[и] Гл. 7;20.
[к] Гл. 30;19. Псал. 7;5.
[л] Гл. 27;9. Псал. 66;18,19.
[м] Рим. 1;9.
[н] Гл. 31;35. Екл. 6;10. Иса. 45;9. Рим. 9;20.
[о] Екл. 12;5.
—
[а] Псал. 88;3,4.
[б] 1 Цар. 1;6,7.
[в] Притч. 6;1. 17;18. 22;26.
[г] Гл. 30;9.
[д] Псал. 6;7. 31;9.
[е] Псал. 24;4.
[ж] Гл. 6;29.

(11) [з]Днитѣ ми прѣминаха:
Намѣренията ми и желанията на сърдцето ми се прѣсѣкоха.
(12) Турнха нощь за день:
Видѣлината е близу при тъмнината.
(13) Ако чакамъ, гробътъ е жилището ми:
Постлахъ одъра си въ тъмнината.
(14) Викнахъ къмъ тлѣнието: Отецъ ми си ти,—
Къмъ червеитѣ: Майка и сестра ми сте.
(15) И дѣ е сега надеждата ми?
И кой ще види надеждата ми?
(16) [и]Въ дълбочината на ада ще слѣзе тя
[к]Когато се упокоимъ наедно въ пръстьта.

ГЛАВА 18.

А Валдадъ Шуахецътъ отговори и рече:—
(2) Кога ще свършите думитѣ?
Разумѣйте, и послѣ да говоримъ.
(3) Защо се вмѣняваме [а]като скотове,
И ставаме непотрѣбни прѣдъ васъ?
(4) О ти [б]който разкжсвашъ душата си въ яростьта си,
За тебе ще бжде ли напусната земята,
И ще се повдигнатъ ли отъ мѣстото си скалитѣ?
(5) Наистина [в]свѣтлината на нечестивитѣ ще угасне,
И пламъкътъ на огъня имъ нѣма да свѣти.
(6) Свѣтлината *ще е* мракъ въ шатъра му,
И [г]свѣтилото му при него ще угасне.
(7) Стжпкитѣ на силата му ще се стѣснятъ,
[д]И съвѣтътъ му ще го низрине.
(8) Защото [е]съ нозѣтѣ си се хвърли въ мрѣжа,
И ходи върху примки.
(9) Тенето ще *го* хване за петата:
[ж]Разбойникъ ще се прѣукрѣпи противъ него.
(10) Сѣть има за него скрита въ земята,
И клюса на пжтя му.
(11) [з]Ужаси ще му задаватъ страхъ изоколо,
И ще го правятъ да бѣга съ нозѣтѣ си.
(12) Силата му ще погине отъ гладъ;
[и]И погибель ще бжде готова до реброто му.
(13) Първороднинятъ на смъртьта ще поиде хубостьта на кожата му.
Хубостьта му ще поиде.
(14) [к]Дързновението му ще се искорени отъ шатъра му;
И той ще бжде закаранъ при царя на ужаситѣ.
(15) Тѣ ще се населятъ въ шатъра му, който не е вече неговъ:
Жупелъ ще се разпръсне върху жилището му.
(16) [л]Отдолу коренетѣ му ще изсъхнатъ,
И отгорѣ вѣтвитѣ му ще се отсѣкатъ.
(17) [м]Поменътъ му ще се изглади отъ земята,
И името му не ще да го има вече по улицитѣ.
(18) Ще се изпжди отъ видѣлото въ тъмното,
И ще се изгони отъ свѣта.
(19) [н]Не ще да има ни синъ ни внукъ между людетѣ си,
Нито остатъкъ въ жилищата си.
(20) Послѣрожденитѣ ще се смаятъ [о]за деня му,
Както и прѣждерожденитѣ взеха ужасъ.
(21) Наистина таквизъ сж жилищата на нечестивия,
И това е мѣстото [п]на тогозъ който не познава Бога.

ГЛАВА 19.

И отговори Иовъ та рече.—
(2) До кога ще оскърбявате душата ми,
И ще ме съкрушавате съ думи?
(3) [а]Десеть пжти вече стана ме укорявате:
Не ви ли е срамъ да ми смайвате главата?
(4) И ако наистина съмъ сгрѣшилъ,
Грѣшката ми остава съ мене.
(5) *Но* [б]ако непрѣмѣнно искате да се голѣмѣете противъ мене
И да хвърляте противъ мене укора ми,
(6) Научете се сега че Богъ ме събори
И ме обиколи съ мрѣжата си.
(7) Ето, извиквамъ: Неправда! но нѣма кой да ме чуе:
Викамъ, но никакъвъ сждъ.
(8) [в]Прѣградилъ е пжтя ми, и не мога да прѣмина,

з Гл.7;6. 9;25.
и Гл.18;13.
к Гл.3;17-19.
—
а Псал.73;22.
б Гл.13;14.
в Прит.13;9. 20;20. 24;20.
г Гл.21;17. Псал. 18;28.
д Гл.5;13. [35;8.
е Гл.22;10. Псал.9;15.
ж Гл.5;5.
з Гл.15;21. 20;25. Иер.6;25. 20;3. 46;5; 49;29.
и Гл.15;23.
к Гл.8;14.11;20. Псал. 112;10. Прит.10;28.
л Гл.29;19. Иса.5;24. Амосъ 2;9. Мал.4;1.
м Псал.34;16. 109;13. Прит.2;22. 10;7.
н Иса.14;22. Иер. 22;30.
о Псал.37;13.
п Иер.9;3. 10;25. 1 Сол.4;5. 2 Сол.1;8. Тит.1:16.
—
а Бит.31:7. Лев.26;26.
б Псал.38;16.
в Гл.3;23. Псал.88:8.

И турилъ е тъмнина въ пжтекитѣ ми.
(9) гСъблѣкълъ ме е отъ славата ми,
И отнелъ е вѣнеца отъ главата ми.
(10) Погубилъ ме е отъ всѣкждѣ, и отивахъ,
И изкоренилъ е надеждата ми като дърво.
(11) И разпалилъ е противъ мене яростьта си,
И дсчита ме като единъ отъ враговетѣ си.
(12) Пълковетѣ му дойдоха наедно
еТа приготвиха пжтя си противъ мене,
И расположиха се въ станъ около шатъра ми.
(13) жОтдалечилъ е отъ мене братята ми;
И които ме знаеха станаха за мене съвсѣмъ чужди.
(14) Оставиха *ме* ближнитѣ ми,
И забравиха ме познайницитѣ ми.
(15) Които живѣятъ въ дома ми
И слугинитѣ ми считатъ ме като чуждъ:
Страненъ станахъ въ очитѣ имъ.
(16) Викамъ слугата си, и не отговаря:
Съ устата си му се моля.
(17) Диханието ми *стана* странно на жена ми,
Тъй и моленията ми на чадата на *майчината* ми утроба.
(18) И зсамитѣ малки дѣца ме прѣзрѣха:
Когато ставамъ говорятъ противъ мене.
(19) иВсичкитѣ ми тайни приятели се погнусиха отъ мене;
И онѣзи които възлюбихъ обърнаха се противъ мене.
(20) кКоститѣ ми залѣпнаха за кожата ми и за плътьта ми;
И отървахъ се *само* съ кожата на зжбитѣ си.
(21) Помилвайте ме, помилвайте ме, вие приятели мои!
Защото лржка Божия се допрѣ до мене.
(22) Защо мме гоните както *и* Богъ,
И не се насищате отъ плътьта ми?
(23) О да можеха да се напишатъ думитѣ ми!
Да се начертаеха на книга!
(24) Да се издълбаеха на скала за всегда
Съ желѣзна писалка и олово!
(25) Защото зная *че* е живъ Изкупительтъ ми,
И въ послѣдно врѣме ще възстане на земята;
(26) И, като изтлѣе слѣдъ кожата ми това *тѣло*,
Пакъ нотъ плътьта си ще видя Бога;
(27) Когото самъ азъ ще видя
И ще гледатъ очитѣ ми, а не другъ:
Дробоветѣ ми изтайватъ вжтрѣ въ мене.
(28) Но вие трѣбваше да речете: оЗащо го гонимъ?
Понеже коренътъ на *това* нѣщо се намѣрва въ мене.
(29) Устрашете се отъ меча;
Защото мечътъ е отмъстительтъ на беззаконията,
пЗа да познаете че има сждъ.

ГЛАВА 20.

И отговори Софаръ Наамитецътъ та рече:—
(2) Заради това ме каратъ мислитѣ ми да отговоря,
И за това бързамъ:
(3) Чухъ укорителното обличение противъ мене;
И духътъ на разума ми кара ме да отвѣщая.
(4) *Не* знаешъ ли това отъ старо врѣме,
Отъ когато е поставенъ человѣкъ на земята,
(5) Че атържеството на нечестивитѣ е маловрѣменно,
И радостьта на лицемѣра е минутна?
(6) И бвеличието му, ако възлѣзе на небеса,
И главата му, ако стигне до облацитѣ,
(7) Ще се изрине за всегда вкакто лайното му:
Които сж го гледали ще говорятъ: Дѣ е онзи?
(8) Ще отлети гкато сънъ и нѣма да се намѣри,
И като нощно видѣние ще изчезне.
(9) дОкото което го е гледало не ще *го гледа* вече;
И мѣстото му нѣма да го види вече.
(10) Синоветѣ му еще поискатъ добрата воля на сиромаситѣ;
И ржцѣтѣ му ще повърнатъ имотъ имъ.
(11) Коститѣ му сж жпълни съ *огрѣшенията на* младинитѣ му;
И зще лежатъ съ него въ пръстьта.
(12) Ако и да е сладка злината въ устата му,

г Псал.89;44.
д Гл.13;24. Плачъ 2;5.
е Гл.30;12.
ж Псал.31;11. 38;11. 69;8. 88;8,18.
з 4 Цар.2;23.
и Псал.41;9. 55;13;14,20.
к Гл.30;30. Псал.102;5. Плачъ 4;8.
л Гл.1;11. Псал.38;2.
м Псал.69;26.
н Псал.17;15. 1 Кор.13:12. 1 Иоан.3:2.
о Ст.22.
п Псал.58;10,11.
—
а Псал.37;35,36.
б Иса.14;13,14. Авд.3;4.
в Псал.83;10.
г Псал.73;20. 90;5.
д Гл.7;8,10. 8;18. Псал.37;36. 103;16.
е Ст.18.
ж Гл.13;26. Псал.25;7.
з Гл.21;26.

Та я крие подъ езика си,
(13) *И* я жали, и не я оставя.
Но я държи всрѣдъ небцето си,
(14) *То пакъ* храната му ще се измѣни въ утробата му,
Жлъчь отъ аспиди *ще стане* у вжтрѣшностьтѣ му.
(15) Богатството което е погълналъ, ще го избълва;
Богъ ще го изтръгне изъ търбуха му.
(16) Ядъ отъ аспиди ще суче:
Ехидниятъ езикъ ще го умъртви.
(17) Нѣма да види [и]утоцитѣ,
Рѣкитѣ съ порои отъ медъ и масло.
(18) Това за което се е трудилъ, [к]ще го даде назадъ.
И нѣма да *го* погълне:
Споредъ имота *ще стане* отдаването му;
И нѣма да се зарадва.
(19) Защото угнети сиромаситѣ *и ги* остави:
Грабна домъ който не бѣ съградилъ.
(20) Наистина [л]нѣма да познае упокоение въ себе си:
Не ще упази *нищо* отъ пожеланиятѣ си.
(21) Нѣма да му остане *нищо* за храна;
За то доброто му не ще бжде трайно.
(22) Когато е въ пълно изобилие ще го сполети утѣснение:
Всичката сила на бѣдствието ще нападне на него.
(23) Когато е да напълни търбуха си
Богъ ще проводи яростьта на гнѣва си върхъ него,
И ще *я* одъжди върхъ него [м]въ яденето му.
(24) [н]Когато бѣга отъ желѣзното орѫжие
Мѣдниятъ лжкъ ще го прониже.
(25) *Стрѣлата* се изтръгва та пронизва тѣлото,
И [о]блещещий върхъ ще излѣзе изъ жлъчьта му:
[п]Ужаси има върхъ него.
(26) Всѣкаква тъмнина има скрита въ хранилищата му:
[р]Огънь нераздуханъ ще го изяде:
Които останатъ въ шатъра му, злѣ ще бжде за тѣхъ.
(27) Небето ще открие беззаконието му;
И земята ще се подигне противъ него.
(28) Имотътъ на дома му ще изчезне:
Ще се разпилѣе въ деня на гнѣва му.
(29) [с]Туй е отъ Бога дѣлътъ на нечестивия человѣкъ,
И отреденото нему отъ Бога наслѣдие.

ГЛАВА 21.

А Иовъ отговори и рече: —
(2) Слушайте съ внимание говоренето ми,
И това да сж утѣшенията ви.
(3) Потърпете ме да изговоря;
И като изговоря, [а]присмивайте се.
(4) На человѣка ли се оплаквамъ азъ?
А защо да се не утѣсни духътъ ми?
(5) Погледнете на мене та се почудете,
И [б]турете ржка на уста.
(6) Само да си наумя ужасавамъ се,
И трепетъ обладава плътьта ми.
(7) [в]Защо нечестивитѣ живѣятъ,
Остарѣватъ, още и ставатъ много силни?
(8) Сѣмето имъ се утвърдява съ тѣхъ наедно прѣдъ лицето имъ,
И внуцитѣ имъ прѣдъ очитѣ имъ.
(9) Кжщитѣ имъ сж безопасни отъ страхъ;
И [г]Божий жезълъ не е върхъ тѣхъ.
(10) Говедата имъ се гонятъ, и не напраздно;
Юницата имъ се тели, и [д]не помѣтва.
(11) Пущатъ чадата си като овци;
И дѣцата имъ скачатъ.
(12) Вземятъ тжпана и китарата,
И веселятъ се съ гласа на свирката.
(13) [е]Прѣминуватъ днитѣ си въ благополучие;
И въ една минута слизатъ въ адъ;
(14) И [ж]говорятъ Богу: Оттегли се отъ насъ,
Защото не благоволимъ въ знанието на пжтищата ти.
(15) [з]Що е Всесилний, та да му работимъ?
И [и]що се ползуваме като го призоваваме?
(16) Ето, благополучието имъ не е въ ржката имъ:
[к]Далечь да е отъ мене съвѣтътъ на нечестивитѣ!
(17) [л]Колко пжти угасва свѣтилникътъ на нечестивитѣ,
И дохожда погибельта имъ върхъ тѣхъ!

и Псал. 36;9. Иер. 17;6.
к Ст. 10,15.
л Екл. 5;13,14.
м Числа 11;33. Псал. 78;30,31.
н Иса. 24;18. Иер. 48;43. Амосъ 5;19.
о Гл. 16;13.
п Гл. 18;11.
р Псал. 21;9.
с Гл. 27;13. 31;2,3.

—

а Гл. 16;10. 17;2.
б Сжд. 18;19. Гл. 29;9. 40;4. Псал. 36;9.
в Гл. 12;6. Псал. 17;10,14. 73;3,12. Иер. 12;1. Ав. 1;16.
г Псал. 73;5.
д Изх. 23;26.
е Гл. 36;11.
ж Гл. 22;17.
з Изх. 5;2. Гл. 34;9.
и Гл. 35;3. Мал. 3;14.
к Гл. 22;18. Псал. 1;1. Прит. 1;10.
л Гл. 18;6.

Богъ имъ [м]раздѣля болѣзни въ гнѣва си.
(18) Тѣ сѫ като [н]плѣва прѣдъ вѣтъра,
И като прахъ отъ плѣва който граби вихрушката.
(19) Богъ пази наказанието на тѣхното беззаконие [о]за синоветѣ имъ:
Въздава имъ, и ще познаятъ.
(20) Очитѣ имъ ще видятъ погибельта имъ;
И [п]ще пиятъ отъ яростьта на Всесилнаго.
(21) Защото кое наслаждение има *нечестивий* слѣдъ себе си въ дома си,
Като се прѣсѣче прѣзъ срѣдъ числото на мѣсецитѣ му?
(22) [р]Ще научи ли *нѣкой* Бога на знание?
И той сѫди високитѣ.
(23) Единъ умира въ пълно благополучие,
Като е въ всичко спокоенъ и тихъ:
(24) Ребрата му сѫ пълни съ тлъстина,
И коститѣ му напоени съ мозъкъ;
(25) А другъ умира въ душевна горесть,
И никога не е ялъ съ весело сърдце.
(26) [с]Наедно лежатъ въ прьстьта,
И червие ги покриватъ.
(27) Ето, знамъ мислитѣ ви
И ухищренията ви за съсипването ми.
(28) Защото думате: [т]Дѣ е домътъ на князя?
И дѣ е шатърътъ дѣто живѣеха нечестивитѣ?
(29) Не попитахте ли които минуватъ прѣзъ пѫтя?
И знаменията имъ не разумѣвате ли?—
(30) Че [у]нечестивиятъ се пази за день на погибель,
Въ день на гнѣвъ ще бѫде закаранъ.
(31) Кой ще яви [ф]прѣдъ лицето му неговия пѫть?
И кой ще му въздаде *което* е той сторилъ?
(32) И той ще бѫде донесенъ въ гроба,
И ще прѣбивае въ трапа.
(33) Буцитѣ на дола ще му бѫдатъ приятни;
[х]И всѣки человѣкъ ще отиде подиръ него,
Както безчислени сѫ *отишли* прѣди него.
(34) Какъ прочее ми давате суетни утѣшения
Когато въ отговоритѣ ви остава лъживость?

ГЛАВА 22.

И Елифазъ Теманецътъ отговори та рече:—
(2) [а]Може ли человѣкъ да бѫде полезенъ Богу?
Ако е разуменъ може да бѫде полезенъ на себе си.
(3) Ако си ти праведенъ, има ли нѣкое благодарение за Всесилнаго,
Или полза, ако правишъ ти пѫтищата си неукорни?
(4) Бои ли ти се че ще влѣзе въ състязание съ тебе?
И ще дойде ли въ сѫдъ съ тебе?
(5) Злобата ти не е ли голѣма?
И беззаконията ти не сѫ ли безкрайни?
(6) Защото [б]си взелъ залогъ отъ брата си безъ причина,
И си лишилъ голитѣ отъ дрехитѣ имъ.
(7) Не си напоилъ съ вода утрудения,
И [в]лишилъ си гладния отъ хлѣбъ.
(8) А който бѣше якъ, той придобиваше земята;
И на когото имаха почесть, той се населяваше въ нея.
(9) Вдовици си отпратилъ праздни,
И [г]мишцитѣ на сирачетата *си* строшилъ.
(10) За това [д]сѣти те обиколиха,
И страхъ внезапенъ те ужасава,
(11) Или тъмнина, *та* не видишъ,
И [е]множество отъ води те покрива.
(12) Богъ не е ли на небеснитѣ висоти?
Сега гледай височината на звѣздитѣ колко сѫ високи!
(13) А ти говоришъ: [ж]Дѣ ще знае Богъ?
Може ли прѣзъ мрака да сѫди?
(14) [з]Облаци го покриватъ, та не види,
И ходи по свода небесенъ.
(15) Съгледалъ ли си ти ветхия пѫть
По който сѫ тъпкали беззаконнитѣ?—
(16) [и]Тѣзи които прѣди врѣме бидоха грабнати,

м Лука 12;46.
н Псал. 1;4. 35;5. Иса. 17;13. 29;5. Осия 13;3.
о Изх. 20;5.
п Псал. 75;8. Иса. 51;17. Иер. 25;15. Откр. 14;10. 19;15.
р Иса. 40;13. 45;9. Рим. 11;34. 1 Кор. 2;16.
с Гл. 20;11. Екл. 9;2.
т Гл. 20;7.
у Прит. 16;4. 2 Пет. 2;9.
ф Гал. 2;11.
х Евр. 9;27.

—

а Гл. 35;7. Псал. 16;2. Лука 17;10.
б Изх. 22;26,27. Втор. 24;10, и дрг. Гл. 24;3,9. Иез. 18;12.
в Виж. Гл. 31;17. Втор. 15;7, и дрг. Иса. 58;7. Иез. 18;7,16. Мат. 25;42.
г Гл. 31;21. Иса. 10;2. Иез. 22;7.
д Гл. 18;8-10. 19;6.
е Псал. 69;1,2. 124;4. Плачъ 3;54.
ж Псал. 10;11. 59;7. 73;11. 94;7.
з Псал. 139;11,12.
и Гл. 15;32. Псал. 55;23. 102;24. Екл. 7;17.

И основанието имъ порой завлѣче,
(17) [к]Които рекоха Богу: Оттегли се отъ насъ;
И [л]какво ще имъ направи Всесилний?
(18) А той напълни съ добро домоветѣ имъ;
Но [м]далечъ да е отъ мене съвѣтътъ на нечестивитѣ!
(19) [н]Праведнитѣ гледатъ и се радватъ;
И невиннитѣ имъ се присмиватъ.
(20) Не се ли изгубиха неприятелитѣ ни,
И огънь пояжда остатъка имъ?
(21) Сега сприятели се съ него [о]и бжди въ миръ:
Отъ това ще дойде добро за тебе.
(22) Приими прочее закона отъ устата му,
И [п]тури думитѣ му въ сърдцето си.
(23) [р]Ако се върнешъ къмъ Всесилнаго ще се утвърдишъ пакъ:
Изнижди беззаконието далечъ отъ шатритѣ си.
(24) И [с]тури златото върху пръстьта,
И Офирското злато въ каменетѣ на потоцитѣ;
(25) И Всесилний ще ти бжде злато,
И изобилие отъ сребро за тебе.
(26) Защото тогазъ [т]ще се веселишъ въ Всесилнаго,
И [у]ще въздигнешъ лицето си къмъ Бога.
(27) [ф]Ще му се помолишъ, и ще те послуша,
И ще изпълнишъ обричанията си.
(28) И каквото рѣшение направишъ, ще ти се извърши;
И свѣтлина ще свѣти по пжтищата ти.
(29) Когато се унижи *нѣкой*,
Тогазъ ще речешъ: *Има* възвишение;
И той [ц]ще спаси оногозъ който има наведени очи.
(30) Ще спаси и оногозъ който не е невиненъ:
Ей, съ чистотата на твоитѣ ржцѣ ще бжде спасенъ.

ГЛАВА 23.

1 И отговори Иовъ та рече: —
(2) И днесъ оплакването ми е горко:
Раната ми е по-тежка отъ стенанието ми.
(3) [а]Ахъ, да бѣхъ знаелъ дѣ да го намѣря!
Отишелъ бихъ до прѣстола му:
(4) Изложилъ бихъ сждъ прѣдъ него,
И напълнилъ бихъ устата си съ доказателства:
(5) Позналъ бихъ думитѣ *които* би ми той отговорилъ,
И разумѣлъ бихъ що щѣше да ми рече!
(6) Да ли [б]съ голѣма сила щѣше да се прѣпира съ мене?
Не; но щѣше да тури въ мене *сила*.
(7) Тогазъ можеше праведниятъ да се разговори съ него;
И азъ бихъ се освободилъ за всегдй отъ Сждията си.
(8) Ето, [в]отхождамъ напрѣдъ, но нѣма го,
И назадъ, но го не виждамъ,
(9) Налѣво, дѣто работи, но не мога да го видя:
Крие се надѣсно, и *го* не виждамъ.
(10) [г]Знае обаче пжтя ми: [д]изкусилъ ме е:
Ще излѣза като злато.
(11) [е]Ногата ми хвана стжпкитѣ му:
Упазихъ пжтя му и не се уклонихъ
(12) Отъ заповѣдьта на устнитѣ му, и не се оттеглихъ назадъ:
[ж]Съхранихъ думитѣ на устата му повече отъ нуждната си храна.
(13) Но той е въ едно *намѣрение*; и [з]кой може да го отвърне?
И [и]което желае душата му прави.
(14) Защото върши [к]което ми е опрѣдѣлено;
И много таквизъ *има* у него.
(15) За това ужасявамъ се отъ лицето му:
Размишлявамъ, и треперя отъ него.
(16) Защото Богъ умекчи [л]сърдцето ми,
И Всесилний ме ужаси;
(17) Понеже не бидохъ отсѣченъ прѣди тъмнината,
И не скри мрака отъ лицето ми.

ГЛАВА 24.

Понеже [а]врѣмената не сж скрити отъ Всесилнаго,
Защо не видятъ днитѣ му тѣзи които го познаватъ?

[к] Гл. 21;14.
[л] Псал. 4;6.
[м] Гл. 21;16.
[н] Псал. 58;10. 107;42.
[о] Иса. 27;5.
[п] Псал. 119;11.
[р] Гл. 8;5,6. 11;13,14.
[с] 2 Лет. 1;15.
[т] Гл. 27;10. Иса. 58;14.
[у] Гл. 11;15.
[ф] Гл. 50;14,15. Иса. 58;9.
[ц] Прит. 29;23. Як. 4;6. 1 Пет. 5;5.
—
[а] Гл. 13;3. 16;21.
[б] Иса. 27;4,8. 57;16.
[в] Гл. 9;11.
[г] Псал. 139;1-3.
[д] Псал. 17;3. 66;10. Як. 1;12.
[е] Псал. 44;18.
[ж] Иоан. 4;32,34.
[з] Гл. 9;12,13. 12;14. Рим. 9;19.
[и] Псал. 115;3.
[к] 1 Сол. 3;3.
[л] Псал. 22;14.
—
[а] Дѣян. 1;7.

(23) Ще изплескатъ съ ржцѣ върхъ него,
И ще му подсвирватъ отъ мѣстото му.

ГЛАВА 28.

Наистина има рудница за сребро,
И мѣсто за злато *дѣто* се очиства.
(2) Желѣзото се взема изъ земята,
И мѣдьта се лѣе отъ камика.
(3) *Человѣкъ* туря прѣдѣли на тъмнината,
И надирва до съвършенство всичко,—
Каменетѣ на тъмнината и на смъртната сѣнка.
(4) Отъ жилището *си* отваря яма
Дѣто новѣ не стжпватъ:
Окачени люлѣятъ се отъ человѣцитѣ.
(5) Колкото за земята, отъ нея излазя хлѣбътъ,
И подъ нея се разравя както огънь.
(6) Каменетѣ ѝ сж мѣсто на сапфиръ,
И въ нея има златна пръсть.
(7) Хищна птица не знае този пжть,
И око на соколъ не го е видѣло.
(8) Звѣроветѣ не сж стжпили на него;
Лъвъ не е заминалъ прѣзъ него.
(9) *Человѣкъ* простира ржката си върху канаритѣ:
Прѣвраща планинитѣ изъ коренъ.
(10) Разсича рѣки между скалитѣ;
И окото му открива всичко многоцѣнно.
(11) Ограничава течението на рѣкитѣ;
И скритото изважда на свѣтъ.
(12) [а]Но мждростьта дѣ ще се намѣри?
И дѣ е мѣстото на разума?
(13) Человѣкъ не познава [б]цѣната ѝ;
И не се намѣрва въ земята на живитѣ.
(14) [в]Бездната казва: Не е въ мене;
И морето казва: Не е съ мене.
(15) [г]Не може да се даде злато за нея;
И сребро не може да се прѣтегли за промѣнение съ нея.
(16) Не може се прѣцѣни съ Офирско злато,
Съ скжпоцѣненъ ониксъ и сапфиръ.
(17) Злато и кристалъ не могатъ да се сравнятъ съ нея,
Нито бива размѣната ѝ за сждди отъ найчисто злато.
(18) Не ще се помене коралъ или кристалъ;
Защото цѣната на мждростьта е по-горна отъ скжпоцѣннитѣ камене.
(19) Топазъ Етиопски не ще се сравни съ нея:
Не ще се прѣцѣни тя съ чисто злато.
(20) [д]А отъ дѣ дохожда мждростьта?
И дѣ е мѣстото на разума?
(21) Понеже е покрита отъ очитѣ на всичкитѣ живи,
И скрита отъ небеснитѣ птици,
(22) [е]Погибельта и смъртьта казватъ:
Съ ушитѣ си чухме слуха ѝ.
(23) Богъ разбира пжтя ѝ,
И той знае мѣстото ѝ;
(24) Понеже той гледа дори до краищата на земята,
[ж]Види подъ всичкото небо,
(25) За [з]да прѣтегля тежината на вѣтроветѣ!
И да измѣря водитѣ съ мѣрка.
(26) Когато направи законъ за дъжда,
И пжть за свѣткавицата на грьма,
(27) [и]Тогазъ видѣ и я обяви:
Приготви я, ей, и я надири;
(28) И рече на человѣка: Ето,
[к]Страхътъ Господенъ, туй е мждрость;
И отдалечението отъ зло, то е разумъ.

ГЛАВА 29.

И продължи Иовъ бесѣдата си и рече:—
(2) О, да бѣхъ [а]както въ прѣминалитѣ мѣсеци,
Както въ днитѣ когато Богъ ме пазѣше,
(3) [б]Когато свѣтилникътъ му свѣтѣше на главата ми,
И съ видѣлината му ходѣхъ въ тъмнината:
(4) Както бѣхъ въ днитѣ на благополучието си,
[в]Когато Божието добромислие бѣ на кжщата ми,
(5) Когато Всесилний бѣше още съ мене,
И дѣцата ми около мене,
(6) Когато [г]миехъ стжпкитѣ си съ масло,
И [д]скалата изливаше за мене рѣки отъ елей!
(7) Когато прѣзъ града излазяхъ на портата,
Приготвяхъ седалището си на пазаря,
(8) Младитѣ ме гледаха и се криеха,

а Ст. 20. Екл. 7;24.
б Прит. 3;15.
в Ст. 22. Рим. 11;33,34.
г Прит. 3;13-15. 8;10,11,19. 16;16.
д Ст. 12.
е Ст. 14.
ж Прит. 15;3.
з Псал. 135;7.
и Гл. 38;25.
к Втор. 4;6. Псал. 111;10. Прит. 1;7. 9;10. Екл. 12;13.

—

а Виж. Гл. 7;3.
б Гл. 18;6.
в Псал. 25;14.
г Бит. 49;11. Втор. 32;13. 33;24. Гл. 20;17.
д Псал. 81;16.

И старцитѣ ставаха и стоеха прави;
(9) Князоветѣ прѣставаха да говорятъ,
И [е]туряха рѫка на устата си:
(10) Гласътъ на началницитѣ се спираше,
И [ж]езикътъ имъ залѣпваше за небцето имъ:
(11) Ухо като чуеше ублажаваше ме,
И око като видѣше свидѣтелствуваше за мене;
(12) Защото [з]освобождавахъ сиромаха който викаше,
И сирачето, и който нѣмаше помощникъ.
(13) Благословението отъ тогози който бѣ близу да загине идѣше на мене;
И сърдцето на вдовицата веселяхъ.
(14) [и]Облачахъ правда, и тя ми бѣше одежда:
Правотата ми бѣше като мантия и корона.
(15) [к]Азъ бѣхъ очи на слѣпия
И нозѣ на хромия.
(16) Бѣхъ отецъ на сиромаситѣ:
[л]Сѫдба която не знаехъ издирвахъ я.
(17) И [м]трошехъ челюститѣ на неправедния,
И изтеглихъ лова изъ зѫбитѣ му.
(18) Тогазъ думахъ: [н]Ще умра на гнѣздото си;
И ще се умножатъ днитѣ ми като пѣсъка.
(19) [о]Коренътъ ми бѣше прострѣнъ [п]къмъ водитѣ;
И росата нощуваше на вѣтвитѣ ми.
(20) Славата ми се подновяваше въ мене,
И [р]лѫкътъ ми се укрѣпяваше въ рѫката ми.
(21) Чакаха и ме слушаха,
И мълчеха въ съвѣтването ми.
(22) Подиръ думитѣ ми тѣ не притуряха *нищо;*
И говоренето ми капѣше върхъ тѣхъ.
(23) И очакваха за мене като за дъждъ;
И зѣеха съ уста [с]като за пролѣтенъ дъждъ.
(24) Смѣехъ се къмъ тѣхъ, и не вѣрваха;
И не оставяха да падне долу свѣтлостьта на лицето ми
(25) Избирахъ пѫтя имъ, и седѣхъ князъ,
И вселявахъ се като царь въ воинството,
Както онзи който утѣшава оскърбенитѣ.

ГЛАВА 30.

Но сега ми се подсмиватъ по-младитѣ отъ мене,
На които бащитѣ не бихъ рачилъ да туря съ псетата на стадото си.
(2) И наистина въ какво можеше да ме ползува силата на рѫцѣтѣ имъ
Отъ които крѣпостьта е изчезнала?
(3) Отъ нѣмане и гладъ бѣха постали:
Бѣгаха въ безводна земя, тъмна, пуста, и опустошена;
(4) *И* между храстията кѫсаха слѣзъ,
И коренетѣ на смерчината за своя храна.
(5) Бѣха изпѫдени измежду *человѣцитѣ:*
Викаха върхъ тѣхъ като върхъ крадци.
(6) Живѣеха въ стръмнинитѣ на дебритѣ,
Въ дупкитѣ на земята и на канаритѣ.
(7) Ревѣха между храстията:
Подъ трънетѣ се събираха:
(8) Безумни и безчестни,
Изгонени бидоха изъ земята.
(9) А [а]сега азъ имъ съмъ пѣсень,
Още имъ съмъ и прѣговорка.
(10) Гнусятъ се отъ мене, отдалечаватъ се отъ мене,
И не се свѣнятъ [б]да плюятъ на лицето ми.
(11) Понеже *Богъ* [в]съсипва прѣимуществото ми и ме смири,
Хвърлиха и *тѣ* уздата прѣдъ мене.
(12) Отдѣсно ставатъ щенетата,
Тласкатъ нозѣтѣ ми,
И [г]приготвятъ противъ мене пагубнитѣ пѫтища.
(13) Развалятъ пѫтя ми,
Умножаватъ злощастието ми:
Нѣма *за мене* помощникъ противъ тѣхъ.
(14) Идатъ като прѣзъ широкъ проломъ, като силно наводнение:
Подъ развалинитѣ нападатъ *върхъ мене.*
(15) Обърнаха се ужаси върхъ мене:
Гонятъ душата ми като вѣтъръ;
И благополучието ми прѣминва като облакъ.
(16) И сега [д]душата ми се излѣ въ мене:
Скърбни дни ме постигнаха.
(17) Прѣзъ нощьта коститѣ ми се пронизватъ въ мене,
И [*]жилитѣ ми не си почиватъ.
(18) Отъ върлата сила *на болестьта ми* измѣни се дрехата ми,

[е] Гл. 21;5.
[ж] Псал. 137;6.
[з] Псал. 72;12. Прит. 21;13. 24;11.
[и] Втор. 24;13. Псал. 132;9. Иса. 59;17. 61:10. Ефес. 6;14, и друг. 1 Сол. 5;8.
[к] Числа 10;31.
[л] Прит. 29;7.
[м] Псал. 58;6. Прит. 30;14.
[н] Псал. 30;6.
[о] Гл. 18;16.
[п] Псал. 1;3. Иер. 17;8.
[р] Бит. 49;24.
[с] Зах. 10;1.
—
[а] Гл. 17;6, Псал. 35;15. 69;12. Плачъ 3;14,63.
[б] Числа 12;14. Втор. 25;9. Иса. 50;6. Мат. 26;67. 27;30.
[в] Виж. Гл. 12;18.
[г] Гл. 19;12.
[д] Псал. 42;4.
[*] *Или,* мѫкитѣ ми не прѣставатъ.

Стѣга ме както ошийникътъ на хитона ми.
(19) Хвърли ме въ кальта;
И заприличахъ на пръсть и на прахъ.
(20) Викамъ къмъ тебе, и не ми отговаряшъ:
Стоя, и не поглеждашъ къмъ мене.
(21) Обърналъ си се жестокъ къмъ мене;
Съ крѣпката си рѫка ми враждувашъ:
(22) Дигашъ ме, възкачашъ ме на вѣтъра,
И стопявашъ ме до сущъ.
(23) Зная наистина че ще ме докарашъ *до* смърть
И въ дома [в]опрѣдѣления за всѣки живъ;
(24) Но Той нѣма да простре рѫка въ развалинитѣ
Ако викатъ когато погуби.
(25) [ж]Не плакахъ ли азъ за оногозъ който бѣ въ жестокитѣ дни?
И не се ли оскърби душата ми за сиромаха?
(26) [з]Когато очаквахъ доброто, тогазъ дойде злото;
И когато ожидавахъ видѣлината, тогазъ дойде тъмнината.
(27) Чрѣвата ми възврѣха и не си почиваха:
Скърбни дни ме стигнаха.
(28) [и]Ходихъ почернѣлъ, не отъ слънце:
Станахъ, викахъ въ събрание.
(29) [к]Станахъ братъ на чакалитѣ
И другарь на камилоптицитѣ.
(30) [л]Кожата ми почернѣ на мене,
И [м]коститѣ ми изгорѣха отъ пламенение;
(31) И китарата ми се измѣни въ ридание,
И свирката ми въ гласъ на плачещи.

ГЛАВА 31.

Направихъ завѣтъ [а]съ очитѣ си;
И какъ бихъ помислилъ на дѣвица?
(2) И [б]какъвъ дѣлъ има отъ Бога отгорѣ?
И кое наслѣдие отъ Всесилнаго отъ високитѣ?
(3) Не е ли разорението за нечестивия?
И пропастьта за тѣзи които правятъ беззаконие?
(4) [в]Не види ли той пѫтищата ми,
И не брои ли всичкитѣ ми стѫпки?
(5) Ако съмъ ходилъ съ лъжа,
Или ногата ми е побързала на лъсть,
(6) Нека ме прѣтегли съ теглилката на правдата,
И нека познае Богъ цѣлостьта ми.
(7) Ако стѫпката ми се е уклонила отъ пѫтя,
И [г]сърдцето ми е послѣдвало очитѣ ми,
И петно ако се е залѣпило за рѫцѣтѣ ми,
(8) [д]То нека сѣя азъ, а другъ да яде,
И да се изкоренятъ произведенията ми.
(9) Ако се е измамило сърдцето ми отъ жена,
Или съмъ причаквалъ при вратата на ближния си,
(10) То нека моята жена [е]меле за другиго,
И други да нападнатъ върхъ нея;
(11) Защото това е омразно дѣло,
И [ж]съгрѣшение за *осѫждане отъ* сѫдиитѣ;
(12) Защото е огънь пояждащъ до погубване,
И изкоренилъ би всичкитѣ ми плодове.
(13) Ако съмъ прѣзрѣлъ сѫдбата на раба си или на рабинята си
Когато се прѣпираха съ мене,
(14) Какво ще направя тогазъ [з]когато стане Богъ?
И когато посѣти какво ще му отговоря?
(15) [и]Този който направи мене въ утробата не направи ли и него?
И *не* образува ли насъ истиятъ въ матката?
(16) Ако съмъ отрекълъ желанието на сиромаситѣ,
Или съмъ направилъ да помрачеятъ очитѣ на вдовицата,
(17) Или съмъ изялъ самъ си хлѣба си,
И сирачето не е яло отъ него,—
(18) (Защото отъ младостьта ми то порасте съ мене като при баща,
А нея отъ утробата на майка си наставихъ,—)
(19) Ако съмъ видѣлъ нѣкого че гине отъ нѣмане на дрехи,
Или сиромахъ безъ завивка,
(20) Чрѣслата му ако [к]не сѫ ме благословили,
И *не* се е стоплилъ съ вълната отъ овцитѣ ми,—

в Евр. 9;27.
ж Псал. 35;13,14. Рим. 12;15.
з Евр. 8;15.
и Псал. 38;6. 42;9. 43;2.
к Псал. 102;6. Мих. 1;8.
л Псал. 119;83. Плачъ 4;8. 5;10.
м Псал. 102;3.
—
а Мат. 5;28.
б Гл. 20;29. 27;13.
в 2 Лѣт. 16;9. Гл. 34;21. Прит. 5;21. 15;3. Иер. 32;19.
г Числа 15;39. Екл. 11;9. Иез. 6;9. Мат. 5;29.
д Лев. 26;16. Втор. 28;30,38, и др.
е 2 Цар. 12;11. Иер. 8;10.
ж Бит. 38;24. Лев. 20;10. Втор. 22;22. Виж. Ст. 28.
з Псал. 44;21.
и Гл. 34;19. Прит. 14;31. 22;2. Мал. 2;10.
к Виж. Втор. 24;13.

(21) Ако съмъ подигналъ ржката си лвърхъ сирачето
Като гледахъ че имамъ помощь въ портата,
(22) То да падне мишцата ми отъ рамото,
И ржката ми отъ лакътя да се строши;
(23) Защото мпогибельта отъ Бога бѣ за мене ужасъ,
И прѣдъ неговото величие не можехъ се утърпѣ.
(24) нАко съмъ турилъ надеждата си въ злато,
Или съмъ рекълъ на чистото злато: *Ти си* мое упование,—
(25) оАко съмъ се развеселилъ защото богатството ми бѣ голѣмо,
И защото е намѣрила ржката ми изобилие,—
(26) пАко съмъ гледалъ слънцето когато изгрѣва,
Или луната когато ходи въ свѣтлостьта *си,*
(27) И се е потеглило тайно сърдцето ми,
Или съмъ цѣлувалъ съ устата си ржката си,—
(28) И това *би било* рсъгрѣшение за *осжждане отъ* сждиита,
Защото бихъ се отрекълъ отъ Бога Вишнаго.
(29) сАко съмъ се зарадвалъ за погиването на ненавидещия ме,
Или ми е станало драго когато го намѣри зло,—
(30) (тНе съмъ оставилъ даже ни устата си да съгрѣшатъ
Въ това дѣто да искамъ живота му съ клетва,—)
(31) Ако человѣцитѣ отъ кжщата ми не сж рекли:
Кой ще покаже ненаситения отъ *закланитѣ* му меса?
(32) (уЧужденецътъ не нощуваше вънъ:
фОтваряхъ вратата си на пжтника,—)
(33) Ако съмъ покрилъ прѣстжпленията си хкакто Адамъ,
И съмъ скрилъ беззаконието си въ пазухата си,—
(34) Тогазъ да цсе убоя отъ голѣмо множество,
И да ме разтрепери прѣзрението на домородията,
Тѣ да мълкна и да не излѣза вънъ вратата.
(35) О, чда имаше нѣкой да ме слуша!
Ето, желанието ми е, шВсесилний да ми отговаряше,
И съперникътъ ми да пишеше книга.
(36) Ето, на рамо щѣхъ да я нося:
За вѣнецъ щѣхъ да я привържа върху себе си:
(37) Щѣхъ да му явя числото на стжпкитѣ си:
Като князъ щѣхъ да приближа при него.
(38) Ако вика нивата ми противъ мене,
И плачатъ браздитѣ ѝ купно,—
(39) щАко съмъ изялъ плода ѝ безъ плата,
ъИли съмъ извадилъ душата на стопанитѣ ѝ,—
(40) То ьда прорастатъ тръне вмѣсто жито,
И вмѣсто ечимикъ плѣвели.
Свършиха се думитѣ на Иова.

ГЛАВА 32.

И тримата тѣзи человѣци прѣстанаха да отговарятъ Иову, защото бѣше аправеденъ прѣдъ очитѣ си.
(2) Тогазъ се разпали гнѣвътъ на Елиу сина на Варахиила бВузеца, отъ рода на Арама: разпали се гнѣвътъ му противъ Иова, защото оправдаваше себе си повече нежели Бога.
(3) Разпали се гнѣвътъ му и противъ тримата му приятели, защото, безъ да намѣрятъ отвѣтъ, осждиха Иова. (4) А Елиу очакваше да говори Иовъ *и тѣ,* защото бѣха по-старыи отъ него. (5) Но когато Елиу видѣ че нѣмаше отвѣтъ въ устата на тримата мжже, разпали се гнѣвътъ му. (6) И отговори Елиу синътъ на Варахиила Вузеца и рече:—
Азъ съмъ младъ на възрасть, а вие стари;
За това се посвѣнихъ,
И убояхъ се да ви явя което зная.
(7) Азъ рекохъ: Днитѣ да говорятъ,
И многото години да учатъ мждрость.
(8) Но има духъ въ человѣка;

л Гл. 22;9.
м Иса. 13;6. Иоилъ 1;15.
н Мар. 10;24. 1 Тим. 6;17.
о Псал. 62;10. Прит. 11;28.
п Втор. 4;19. 11;16. 17;3. Иез. 8;16.
р Ст. 11.
с Прит. 17;5.
т Мат. 5;44. Рим. 12;14.
у Бит. 19;2,3. Сжд. 19;20,21. Рим. 12;13. Евр. 13;2.
ф 1 Пет. 4;9.
х Бит. 3;8,12. Прит. 28;13. Осия 6;7.
ц Изх. 23;2.
ч Гл. 33;6.
ш Гл. 13;22.
щ Як. 5;4.
ъ 3 Цар. 21;19.
ь Бит. 3;18.

а Гл. 33;9.
б Бит. 22;21.
в Гл. 15;10.

И [з]вдъхновението на Всесилния го вразумява.
(9) [д]Не сѫ *винаги* мѫдри *само* по-голѣмитѣ;
Нито *само* старцитѣ разумѣватъ сѫдъ.
(10) За това рекохъ: Слушайте ме,
Да явя и азъ което зная.
(11) Ето, чакахъ вие да говорите:
Слушахъ доказванията ви
Додѣ изпитате думитѣ;
(12) И прѣгледахъ ви;
И, ето, никой отъ васъ *не можа* да обличи Иова
И да отговори на думитѣ му.
(13) [е]Да не речете: Ние намѣрихме мѫдрость:
Богъ ще го низложи, а не человѣкъ.
(14) А той не отправяше думи къмъ мене;
И азъ нѣма да му отговоря споредъ вашитѣ говорения.
(15) Тѣ се смаяха, не отговориха вече,
Изгубиха думитѣ си.
(16) И чакахъ, обаче не говорѣха;
Но стоеха: не отговаряха вече.
(17) Да отговоря и азъ отъ моя страна,
Да явя и азъ което зная;
(18) Защото съмъ пъленъ съ думи:
Духътъ ми вѫтрѣ въ мене-ме утѣснява.
(19) Ето, утробата ми е като вино не отворено:
Ще се распукне както нови мѣхове.
(20) Ще проговоря за да си отдъхна:
Ще отворя устнитѣ си и ще отговоря.
(21) Да ми не бѫде [ж]да стана лицеприемникъ
Нито да полаская человѣка.
(22) Защото не зная да лаская:
Създательтъ ми грабналъ би ме тутакси.

ГЛАВА 33.

За то, Йове, чуй сега говоренето ми,
И слушай всичкитѣ мои думи.
(2) Ето, сега отворихъ устата си:
Езикътъ ми говори съ устата ми.
(3) Думитѣ ми ще бѫдатъ *споредъ* правотата на сърдцето ми;
И устнитѣ ми ще произнесатъ разумъ чистъ.
(4) [а]Духъ Божий ме е направилъ,
И диханието на Всесилнаго ме е оживотворило.
(5) Ако можешъ, отговори ми:
Опълчи се прѣдъ мене, застани.
(6) Ето, [б]азъ съмъ споредъ думата ти отъ Божия страна;
И азъ отъ калъ съмъ образуванъ.
(7) Ето, [в]страхътъ ми не ще те ужаси,
Нито рѫката ми ще е тежка върхъ тебе.
(8) *Ти* наистина рече въ ушитѣ ми,
И чухъ гласа на думитѣ *ти:*
(9) [г]Чистъ и безъ прѣстѫпление съмъ: неповиненъ съмъ;
И беззаконие нѣма въ мене.
(10) Ето, намира причини противъ мене:
[д]Счита ме за неприятель свой.
(11) [е]Туря нозѣтѣ ми въ клада:
Наблюдава всичкитѣ ми пѫтища.
(12) Ето, споредъ това не си праведенъ:
Ще ти отговоря, защото Богъ е по-голѣмъ отъ человѣка.
(13) Защо [ж]се прѣпирашъ съ него?
Понеже той не дава отвѣтъ ни за едно отъ дѣянията си.
(14) Защото [з]Богъ говори еднъжъ и дважъ;
Но человѣкъ не внимава.
(15) [и]Въ сѫновидѣние, въ нощно зрѣние,
Когато дълбокъ сънъ пада на человѣцитѣ,
Когато сънуватъ на леглото *си,*
(16) Тогазъ [к]отваря ушитѣ на человѣцитѣ,
И запечатва поучение въ тѣхъ,
(17) За да отвърне человѣка *отъ* дѣянията *му,*
И да извади гордостьта изъ человѣка.
(18) Прѣдпазва душата му отъ рова,
И живота му да не падне отъ мечь
(19) Пакъ се наказва съ болки на одъра си,
И всичкитѣ му кости съ силни *болки,*
(20) Щото [л]животътъ му се отвръща отъ хлѣба,
И душата му отъ желаемото ястие.
(21) Плътьта му се изнурява така щото не се вижда,
И невидимитѣ му кости се подаватъ.
(22) А душата му приближава при рова,

з 3Цар.3;12. 4;29. Гл.35;11. 38;36. Прит.2;6. Екл.2;26. Дан.1;17. 2;21. Мат.11;25. Як.1;5.
д 1Кор.1;26.
е Иер.9;23. 1Кор. 1;29.
ж Лев.19;15. Втор. 1;17. 16;19. Прит. 24;23. Мат.22;16.

—

а Бит.2;7.
б Гл.9;34,35.13;20,21. 31;35.
в Гл.9;34. 13;21.
г Гл.9;17. 10;7. 11;4. 16;17.23;10,11.27;5. 29;14. 31;1.
д Гл.13;24. 16;9. 19;11.
е Гл.13;27.14;16.31;4.
ж Иса.45;9.
з Гл.40;5. Псал.62;11.
и Числа12;6. Гл.4;13.
к Гл.36;10,15.
л Псал.107;18.

И животътъ му при убиващитѣ.
(23) Ако има вѣститель съ него
Или обяснитель, единъ между тисяща,
За да възвѣсти неговата правота на человѣка,
(24) Тогазъ ще му бжде милостивъ
И ще рече: Избави го да не слѣзе въ рова:
Азъ намѣрихъ изкупуване *за него.*
(25) Плътьта му ще е по-цвѣтеща отъ *плътьта* на младенецъ:
Ще се върне въ днитѣ на младостьта си:
(26) Ще се помоли Богу, и той ще бжде добромисленъ къмъ него,
И ще гледа лицето му съ радость,
И ще отдаде человѣку правдата му.
(27) *Богъ* гледа къмъ человѣцитѣ; и [м]като рече *нѣкой:*
Съгрѣшихъ, и изкривихъ правото,
[н]И не ме ползува,
(28) [о]Той избавя душата му да не отиде въ рова,
И животътъ му ще види видѣло.
(29) Ето, всичко това прави Богъ
Дважъ *и* трижъ съ человѣка,
(30) За [п]да отвърне душата му отъ рова,
Та да се просвѣти въ видѣлото на живитѣ.
(31) Внимавай, Иове, [р]послушай ме:
Мълчи, и азъ ще говоря.
(32) Ако имашъ нѣщо да речешъ, отговори ми:
Говори, защото желая да се оправдаешъ.
(33) Ако ли не, ти ме послушай:
Мълчи, и ще те науча мждрость.

ГЛАВА 34.

И пакъ отговори Елиу та рече:—
(2) Слушайте думитѣ ми, о мждри;
И дайте ми слушане, вие умни;
(3) Защото [а]ухото опитва думитѣ,
А небцето вкушава ястието.
(4) Да изберемъ за себе си сждъ:
Да знаемъ помежду си кое е доброто.
(5) Защото Иовъ рече: [б]Праведенъ съмъ;
И [в]Богъ отстрани сжда ми:
(6) [г]Излъганъ съмъ въ сжда си:
Раната ми е неизцѣлима безъ да имамъ прѣстжпление.
(7) Кой человѣкъ, като Иова,
[д]Пие укори като вода,
(8) И пжтува въ съдружество съ дѣлателитѣ на беззаконието,
И ходи съ нечестиви человѣци?
(9) Защото [е]рече: Нищо не ползува человѣка
Да благоугождава Богу.
(10) Заради това слушайте ме, разумни мжже:
[ж]Да не бжде *да има* неправда въ Бога,
И у Всесилнаго беззаконие!
(11) Защото [з]ще отдаде на человѣка споредъ дѣлото му,
И ще направи да намѣри всѣки споредъ пжтя си.
(12) Наистина Богъ нѣма да направи нечестие,
Нито [и]Всесилний ще извърне правосждието.
(13) Кой е турилъ върхъ него грижата на земята?
Или кой е наредилъ всичката вселенна?
(14) Ако тури сърдцето си на человѣка,
[к]Ще оттегли при себе си духа му и диханието му:
(15) [л]Ще издъхне купно всѣка плъть,
И человѣкъ ще се върне въ пръстьта.
(16) Сега, ако *имашъ* разумъ, чуй това:
Слушай гласа на думитѣ ми.
(17) И [м]този който ненавиди правото ще владѣствува ли?
И ще изкарашъ ли повиненъ крѣпкия праведникъ
(18) [н]Който говори на царь: Нечестивъ си,—
На князове: Беззаконни сте,—
(19) Който [о]не приима лицето на князове,
Нито гледа на богатия повече нежели на сиромаха,
Понеже [п]всички тѣзи сж дѣло на ржцѣтѣ му?
(20) Въ една минута ще умрать,

м 2 Цар. 12;13. Прит. 28;13. Лука 15;21. 1 Иоан. 1;9.
н Рим. 6;21.
о Иса. 38;17.
п Ст. 28. Псал. 56;13.
р Псал. 34;11.

а Гл. 6;30. 12;11.
б Гл. 33;9.
в Гл. 27;2.
г Гл. 9;17.
д Гл. 15;16.
е Гл. 9;22,23,30. 35;3. Мал. 3;14.
ж Бит. 18;25. Втор. 32;4. 2 Лѣт. 19;7. Гл. 8;3. 36;23. Псал. 92;15. Рим. 9;14.
з Псал. 62;12. Прит. 24;12. Иер. 32;19. Иез. 33;20. Мат. 16;27. Рим. 2;6. 2 Кор. 5;10. 1 Пет. 1;17. Откр. 22;12.
и Гл. 8;3.
к Псал. 104;29.
л Бит. 3;19. Екл. 12;7.

м Бит. 18;25. 2 Цар. 23;3.
н Изх. 22;28.
о Втор. 10;17. 2 Лѣт. 19;7. Дѣян. 10;34. Рим. 2;11. Гал. 2;6. Ефес. 6;9. Кол. 3;25. 1 Пет. 1;17.
п Гл. 31;15.

И [р]въ полунощь людетѣ ще се смутятъ
и ще прѣйдатъ;
И якиитѣ ще се махне, не съ ржка.
(21) Защото [с]очитѣ му сж върху пжтищата на
человѣка,
И гледа всичкитѣ негови стжпки.
(22) [т]Нѣма тъмнина нито смъртна сѣнка
Дѣто да се скрият, дѣлателитѣ на без-
законието;
(23) Понеже не ще да тури вече человѣка въ
изпитание.
За да дойде въ сждъ съ Бога.
(24) [у]Съ неизслѣдванъ *способъ* ще строши
крѣпкитѣ,
И ще тури други вмѣсто тѣхъ;
(25) Защото знае дѣлата имъ,
И обръща нощь, и тѣ се съкрушаватъ.
(26) Ударя ги като нечестиви
На мѣсто дѣто има зрители,
(27) Понеже [ф]се уклониха отъ него,
И [х]не познаха ни единъ отъ пжтища-
та му,
(28) И [ц]направиха да дойде при него викътъ
на сиромаситѣ,
И [ч]чу вика на угнетенитѣ.
(29) И когато той утѣшава, кой ще смути?
И когато крие лицето *си*, кой може да го
види? —
Било за народъ или за человѣка еднакво,
(30) За [ш]да не царува лицемѣръ,
И да се не впримчватъ людетѣ.
(31) Наистина къмъ Бога трѣбва нѣкой да
говори:
[щ]Пострадахъ, не ща да направя *вече* зло.
(32) Което азъ не виждя, ти ме научи:
Ако съмъ сторилъ беззаконие, не ща да
сторя вече.
(33) Да ли споредъ мнѣнието ти ще направи
въздаянието, че ти отхвърляшъ?
Защото ти ще избирешъ, а не азъ:
Говори прочее което знаешъ.
(34) Разумни мжже ще ми рекатъ,
И мждрий человѣкъ който ме слуша *ще
рече:*
(35) [ъ]Иовъ не говори съ знание,
И думитѣ му не сж съ разумъ.
(36) Желанието ми е Иовъ да се изпита до
конецъ;
Понеже отговори като нечестиви чело-
вѣци.
(37) Защото на грѣха си притуря нечестие:
Ржкоплеще между насъ,
И умножава думитѣ си противъ Бога.

ГЛАВА 35.

Отговори пакъ Елиу и рече: —
(2) Мислишъ ли че е право това що рече ти:
Моята правда е повече отъ Божията?
(3) Защото [а]рече ти: Каква ще ми е пол-
зата?
Какво ще придобия *отъ това* повече неже-
ли отъ грѣха си?
(4) Азъ ще ти отговоря,
И [б]на приятелитѣ ти съ тебе.
(5) [в]Погледни къмъ небесата и виждъ;
И гледай облацитѣ *колко* сж по-високи
отъ тебе.
(6) Ако съгрѣшавашъ, [г]какво правишъ про-
тивъ него?
Или, *ако* се умножатъ прѣстжпленията ти,
що вършишъ противъ него?
(7) [д]Ако си праведенъ, какво му давашъ?
Или какво взема отъ ржката ти?
(8) Нечестието ти *може да повреди* чело-
вѣкъ като тебе;
А правдата ти *може да ползува* человѣ-
чески синъ.
(9) [е]Отъ много угнетения викатъ:
Пищатъ отъ мишцата на крѣпкитѣ;
(10) Но никой не говори: [ж]Дѣ е Богъ който
ме е направилъ,
[з]Който дава пѣсни нощѣ,
(11) [и]Който ни вразумява повече отъ земнитѣ
скотове,
И умждрява ни повече отъ небеснитѣ
птици?
(12) [к]Тамъ викатъ отъ гордостьта на лука-
витѣ;
Но той не отговаря.
(13) [л]Наистина Богъ не ще да послуша су-
esловието,

р Изх. 12;29,30.
с 2 Лѣт. 16;9. Гл.31;4. Псал. 34;15. Прит. 5;21.15;3. Иер.16;17. 32;19.
т Псал. 139;12. Амосъ 9;2,3. Евр. 4;13.
у Дан. 2:21.
ф 1 Цар. 15;11.
х Псал.28;5. Иса.5;12.
ц Гл. 35;9. Як. 5;4.
ч Изх. 22;23.
ш 3 Цар. 12;28,30. 4 Цар. 21;9.
щ Дан. 9;7-14.
ъ Гл. 35;16.
а Гл. 21;15. 34;9.
б Гл. 34;8.
в Гл. 22;12.
г Прит.8;36. Иер.7;19.
д Гл.22;2,3. Псал.16;2. Прит. 9;12. Рим. 11;35.
е Изх.2;23. Гл.34;28.
ж Иса. 51;13.
з Псал. 42;8. 77;6. 149;5. Дѣян.16;25.
и Псал. 94;12.
к Прит. 1;28.
л Гл. 27;9. Прит. 15;29. Иса.1;15. Иер. 11;11.

Нито ще погледне Всесилний на него.
(14) И даже когато [м]ти говоришъ че нѣма да
го видишъ,
Сѫдътъ е прѣдъ него; за това [н]имай
упование на него.
(15) И сега, понеже [о]не е посѣтилъ въ яростьта си,
И не е прѣгледалъ съ голѣма жестокость,
(16) [п]За това Иовъ отваря уста напраздно·
Трупа думи съ неразумие.

ГЛАВА 36.

И Елиу продължи и рече: —
(2) Потърпи ме малко, и ще ти явя;
Защото има още думи за Бога.
(3) Ще взема отдалечь вѣдѣнието си,
И ще отдамъ правда на Създателя си,
(4) Защото думитѣ ми наистина не *ще бѫдатъ лъжливи.*
Съвършенниятъ въ вѣдѣнието е при тебе.
(5) Ето, Богъ е крѣпъкъ, но не прѣзира
никого:
[а]Крѣпъкъ въ сила на мѫдрость.
(6) Нѣма да даде животъ на нечестивия,
А на сиромаситѣ дава правото.
(7) [б]Не оттегля очитѣ си отъ праведнитѣ,
Но даже и [в]съ царе ги туря да седятъ
на прѣстолъ винаги,
И сѫ възвишени.
(8) И [г]въ вериги вързани ако *да сѫ,*
И хванати съ вѫжя на скърбь,
(9) Тогазъ имъ явява дѣлата имъ
И прѣстѫпленията имъ, че сѫ се прѣумножили,
(10) И [д]отваря ухото имъ за поучение,
И заповѣдва да се върнатъ отъ беззаконието.
(11) Ако послушатъ и послужатъ,
[е]Ще свършатъ днитѣ си въ добро
И годинитѣ си въ веселия.
(12) Но ако не послушатъ, ще минатъ прѣзъ
мечъ,
И ще умратъ въ невѣдѣние
(13) А лицемѣрнитѣ въ сърдце [ж]трупатъ
гнѣвъ:
Не ще викнатъ когато ги свърже:
(14) Душата имъ [з]умира въ младость,
И животътъ имъ *се свършва* между нръснитѣ.
(15) Избавя скърбния въ скърбьта му,
И въ бѣдство отваря ушитѣ имъ.
(16) И така би те извелъ изъ тѣснина [и]въ
ширина
Дѣто нѣма тѣснота;
И [к]прѣдлаганото на трапезата ти [л]било
би пълно съ тлъстина.
(17) Но ти си изпълнилъ сѫдъ на нечестивъ:
Сѫдъ и сѫдене ще *те* постигнатъ.
(18) Понеже *има* ярость, *внимавай* съ ударъ
да не те довърши:
Тогазъ [м]нито голѣмо изкупуване би те избавило.
(19) Ще [н]погледне ли на богатството ти?
Нито на злато, нито на всичката сила
на имота.
(20) Не желай нощьта,
Въ която людетѣ изчезватъ отъ мѣстото си.
(21) Внимавай [о]да се не обърнешъ къмъ беззаконието;
Защото [п]ти си прѣдпочелъ това повече отъ
скърбьта.
(22) Ето, Богъ е възвишенъ въ силата си:
[р]Кой поучава като него?
(23) [с]Кой му е опрѣдѣлилъ пѫтя му?
Или [т]кой може да *му* рече: Направилъ
си беззаконие?
(24) Помни [у]да възвеличишъ неговото дѣло
Което гледатъ человѣцитѣ.
(25) Всѣки человѣкъ го види:
Человѣкъ гледа *това* отъ далечь.
(26) Ето, Богъ е великъ, и [ф]ние го не знаемъ;
И [х]числото на годинитѣ му е неизслѣдвано.
(27) Когато [ц]възвлича воднитѣ капки,
Тѣ изливатъ отъ паритѣ му дъждъ
(28) [ч]Който облацитѣ изтакатъ:
Изобилно капятъ върхъ человѣка.

м Гл. 9;11
н Псал. 37;5,6.
о Псал. 89;32.
п Гл. 34;35,37 38;2.

—

а Гл. 9;4. 12;13,16. 37;23. Псал. 99;4.
б Псал. 33;18. 34;15.
в Псал. 113;8.
г Псал. 107;10.
д Гл. 33;16,23.
е Гл. 21;13. Иса. 1;19,20.
ж Рим. 2;5.
з Гл. 15;32. 22;16. Псал. 55;23.
и Псал. 18;19. 31;8. 118;5.
к Псал. 23;5.
л Псал. 36;8.
м Псал. 49;7.
н Прит. 11;4.
о Псал. 66;18.
п Евр. 11;25.
р Иса. 40;13,14. Рим. 11;34. 1 Кор. 2;16.
с Гл. 34;13.
т Гл. 34;10.
у Псал. 92;5. Откр. 15;3.
ф 1 Кор. 13;12.
х Псал. 90;2. 102;24,27. Евр. 1;12.
ц Псал. 147;8.
ч Прит. 3;20.

(29) Може ли още нѣкой да разумѣе разпро-
стиранията на облацитѣ,
Шума на скинията му?
(30) Ето, [ш]разпростира свѣтлината си върху нея,
И покрива морскитѣ дъна;
(31) Понеже [щ]чрѣзъ тѣхъ сѫди народитѣ,
И дава храна изобилно.
(32) [ъ]Въ дланитѣ *си* крие свѣткавицата,
И заповѣдва ѝ дѣ да удари:
(33) *[ѣ]Порѫчва ѝ заради приятеля си,
А противъ нечестивия готви гнѣвъ.

ГЛАВА 37.

Въ това още сърдцето ми трепери
И се клатя отъ мѣстото си.
(2) Слушайте внимателно гръма на гласа му,
И звука който излазя изъ устата му.
(3) Провожда го подъ всичкото небе,
И свѣткането му до краищата на земята:
(4) Слѣдъ него [а]вика гласъ:
Гърми съ гласа на величието си;
И като се чуе гласътъ му, нѣма да ги
възпре.
(5) Богъ гърми чудно съ гласа си:
[б]Прави величествия които не разумѣваме.
(6) Защото [в]говори къмъ снѣга: Бѫди *на*
земята,—
И къмъ буйния дъждъ, и къмъ силнитѣ
си дъждове.
(7) Запечатва рѫката на всѣкого человѣка,
[г]Щото всичкитѣ человѣци *които сѫ* не-
гово дѣло да разумѣватъ.
(8) А [д]звѣроветѣ влазятъ въ пещеритѣ
И лежатъ на мѣстата си.
(9) Отъ югъ иде вихрушката,
А студътъ отъ сѣверъ.
(10) [е]Отъ духането Божие се дава ледъ,
И ширината на водитѣ се стѣснява.
(11) А ведрината изгонва гѫстия облакъ:
Видѣлината му разпилѣва облацитѣ;
(12) И тѣ се носятъ наоколо подъ наставле-
нието му,
[ж]За да правятъ всичко що имъ запо-
вѣдва
По лицето на обитаемата земя;
(13) И [з]докарва ги или за наказание,
[и]Или за земята си, [к]или за милость.
(14) Слушай това, Йове:
Стой та [л]размисли Божиитѣ чудеса.
(15) Разумѣвашъ ли какъ ги нарежда Богъ,
И прави да спие свѣткането на облака му?
(16) [м]Разумѣвашъ ли равновѣсието на обла-
цитѣ,
Чудесата [н]на Съвършенаго въ знанието?
(17) Какъ биватъ дрехитѣ ти топли
Когато упокоява земята чрѣзъ юга?
(18) [о]Прострѣлъ ли си съ него твърдьта,
Силна както лѣяно огледало?
(19) Научи ни що да му речемъ:
Отъ тъмнина ние не можемъ да наредимъ
думитѣ си.
(20) Ще му се възвѣсти ли ако азъ говоря?
Ако продума человѣкъ, непрѣмѣнно ще
бѫде погълнатъ.
(21) И сега *человѣцитѣ* не могатъ да по-
гледнатъ на свѣтлото сияние
Което е въ твърдьта, като замине вѣтъ-
рътъ та я очисти,
(22) *И* дойде златозарно врѣме отъ сѣверъ.
Страшна слава *има* въ Бога.
(23) Вседържителъ е, [п]не можемъ да го проу-
мѣемъ:
[р]Прѣвъзходенъ е въ сила и въ сѫдъ
И въ множеството на правдата: не угне-
тява.
(24) За това [с]му се боятъ человѣцитѣ;
И той не гледа на нѣкого отъ [т]мѫдритѣ
въ сърдце.

ГЛАВА 38.

Тогазъ отговори Господь [а]Іову изъ бу-
рята и рече:—
(2) [б]Кой е той който помрачава съвѣта ми
[в]Съ неразумни думи?

ш Гл. 37;3.
щ Гл. 37;13. 38;23.
ъ Псал. 136;25. Дѣян. 14;17.
ь Псал. 147;8.
ѣ 3 Цар. 18;41,45.
* *Или,* Шумътъ ѝ показва за нея, Скотоветѣ още за *облака* който възлиза.

—

а Псал. 29;3. 68;33.
б Гл. 5;9. 9;10. 36;26. Откр. 15;3.
в Псал. 147;16,17.
г Псал. 109;27.
д Псал. 104;22.
е Гл. 38;29,30. Псал. 147;17,18.
ж Псал. 148;8.
з Изх. 9;18,23. 1 Цар. 12;18,19. Езд. 10;9. Гл. 36;31.
и Гл. 38;26,27.
к 2 Цар. 21;10. 3 Цар. 18;45.
л Псал. 111;2.
м Гл. 36;29.
н Гл. 36;4.
о Бит. 1;6. Иса. 44;24.
п 1 Тим. 6;16.
р Гл. 36;5.
с Мат. 10;28.
т Мат. 11;25. 1 Кор. 1;26.

—

а Изх. 19;16,18. 3 Цар. 19;11. Иез. 1;4. Наумъ 1;3.
б Гл. 34;35. 42;3.
в 1 Тим. 1;7.

(3) [г]Опаши сега чрѣслата си като мѫжъ.
Защото ще те попитамъ, и обади ми.
(4) Дѣ бѣше ти когато основахъ земята?
Кажи ми, ако имашъ разумъ.
(5) Кой положи мѣрките ѝ? кажи ако знаешъ;
Или кой тегли размѣрѫ по нея?
(6) На какво сѫ утвърдени основанията ѝ?
Или кой положи краеѫгълния ѝ камикъ
(7) Когато звѣздитѣ на зората пѣеха наедно,
И [е]всичкитѣ Божии синове радостно викаха?
(8) Или [ж]кой затвори морето съ врата
Когато се устреми та излѣзе като изъ матка,
(9) Когато го облѣкохъ съ облакъ
И го повихъ съ мъгла,
(10) И [з]положихъ му прѣдѣлъ чрѣзъ заповѣданието си,
И турихъ вереи и врата,
(11) И рекохъ: До тукъ ще дохождашъ, и нѣма да прѣминешъ,
И [и]тукъ ще се спира гордостьта на вълнитѣ ти?
(12) [к]Въ днитѣ си ти заповѣдалъ ли си на ранината?
Познавалъ ли си на зората мѣстото ѝ
(13) За да хване краищата на земята,
[л]Щото злодѣйцитѣ да се оттръснатъ отъ нея?
(14) Тя се прѣобразува като печатаема калъ;
И *всичко* се прѣдставя като облѣкло.
(15) И [м]видѣлината на нечестивитѣ се отнема отъ тѣхъ;
[н]А мишцата на горделивитѣ се съкрушава.
(16) [о]Влѣзвалъ ли си до изворитѣ на морето?
Или ходилъ ли си въ издирване на бездната?
(17) [п]Отвориха ли се тебѣ вратата на смъртьта?
Или видѣлъ ли си вратата на смъртната сѣнка?
(18) Познаваль ли си ширината на земята?
Кажи, ако си разумѣлъ всичко това.
(19) Дѣ е пѫтьтъ къмъ обиталището на видѣлината?
И на тъмнината, дѣ е мѣстото ѝ
(20) За да я хванешъ въ прѣдѣла ѝ,
И да познаешъ пѫтеките на дома ѝ?
(21) Знаешъ ли че тогазъ си се родилъ?
Или че е голѣмо числото на твоитѣ дни?
(22) Влѣзвалъ ли си [р]въ съкровищата на снѣга?
Или виждалъ ли си съкровищата на града
(23) [с]Които съхранявамъ за врѣме на скърбь,
За день на бой и на бранъ?
(24) Прѣзъ кой пѫть се разнодѣля видѣлината,
Или се разпръсва по земята източниятъ вѣтъръ?
(25) [т]Кой отвори потоци за буйнитѣ дъждове,
Или пѫть за свѣткавицата на грьма
(26) За да докара дъждъ върху ненаселена земя,
Въ пустиня дѣто нѣма человѣкъ,
(27) [у]За да насити непроходимата и ненаселената земя,
И да направи да изникне прозябението на злака?
(28) [ф]Дъждьтъ има ли баща?
Или кой роди капкитѣ на росата?
(29) Отъ чия матка излиза ледътъ?
И [х]кой роди небесната слана?
(30) Водитѣ се скриватъ като подъ камикъ,
И лицето на бездната [ц]се сгрьзява.
(31) Можешъ ли да вържешъ връзкитѣ [ч]на Плиядитѣ,
Или да развържешъ узитѣ на Ориона?
(32) Можешъ ли да изведишъ небеснитѣ знакове въ врѣмето имъ?
Или можешъ ли да водишъ Мечката съ синоветѣ ѝ?
(33) Познавашъ ли [ш]законитѣ на небето?
Можешъ ли да наредишъ неговото владѣние на земята?
(34) Можешъ ли да подигнешъ гласа си до облацитѣ
За да те покрие изобилие отъ води?
(35) Можешъ ли да изпроводишъ свѣткавици, тѣ да излѣзатъ
И да ти рекатъ: Ето ни?
(36) [щ]Кой тури мѫдрость вжтрѣ въ *человѣка?*
Или кой даде разумъ на сърдцето *му?*

г Гл. 40;7.
д Псал. 104;5. Прит. 8;29. 30;4.
е Гл. 1;6.
ж Бит. 1;9. Псал. 33;7. 104;9. Прит. 8;29. Иер. 5;22.
з Гл. 26;10.
и Псал. 89;9. 93;4.
к Псал. 74;16 148;5.
л Псал. 104;35
м Гл. 18;5.
н Псал. 10;15
о Псал. 77;19
п Псал. 9;13
р Псал. 135;7
с Изх. 9;18. Ис. Нав. 10;11. Иса. 30;30. Иез. 13;11,13. Откр. 16;21.
т Гл. 28;26.
у Псал. 107;35.
ф Псал. 147;8. Иер. 14;22.
х Псал. 147;16.
ц Гл. 37;10.
ч Гл. 9;9. Амосъ 5;8.
ш Иер. 31;35.
щ Гл. 32;8. Псал. 51;6. Екл. 2;26.

(37) Кой може да брои облацитѣ съ мждрость?
Или кой може да изпразднува небеснитѣ мѣхове
(38) За да се слегне прьстьта въ сгжстение,
И буцитѣ да се слѣпнуватъ?
(39) ъЩе уловишъ ли ловъ за лъва?
Или ще наситишъ ли охотата на лъвовитѣ щенета
(40) Когато лежатъ въ пещеритѣ,
И седятъ на легалата за да прѣчакватъ?
(41) ьКой приготвя на врана храната му
Когато пилетата му отъ нѣмане на храна
Се скитатъ и викатъ къмъ Бога?

ГЛАВА 39

Знаешъ ли врѣмето на ражданѐто на дивитѣ кози по канаритѣ?
Можешъ ли забѣлѣжи *а*кога раждатъ кошутитѣ?
(2) Можешъ ли да прѣброишъ колко мѣсеци изпълнятъ тѣ?
Или знаешъ ли врѣмето на ражданѐто имъ?
(3) Тѣ се навеждатъ, раждатъ дѣцата си,
Освобождаватъ се отъ болѣзнитѣ си.
(4) Чадата имъ заякнуватъ, растатъ въ полето:
Излазятъ, и не се връщатъ *вече* при тѣхъ.
(5) Кой е пусналъ свободенъ дивия оселъ?
Или кой е развързалъ врѫзкитѣ на онагра,
(6) *б*Комуто съмъ направилъ кѫща пустинята,
И жилище негово солениината?
(7) Присмива се на градския метежъ:
Не чуе вика на подканителя:
(8) Горитѣ които обикаля сѫ пашата му;
И ходи да търси всѣкакво зеленище.
(9) *в*Да ли ще рачи единорогътъ да ти работи,
Или ще прѣнощува ли въ яслитѣ ти?
(10) Можешъ ли да вържешъ единорога съ впрѣгалото му за оране?
Или ще изравня ли полетата задъ тебе?
(11) Ще се облѣгнешъ ли на него, защото е силата му голѣма?
Или ще оставишъ ли нему работата си?
(12) Ще се увѣришъ ли нему да донесе житото ти
И да *го* събере въ гумното ти?
(13) Крилата на камилоптицата се движатъ радостно:
Тѣ да ли сѫ крила и пера на щръка?
(14) Но тя оставя яйцата си въ земята
И топли ги на прьстьта,
(15) И забравя че е възможно нога да ги смаже
Или полски звѣръ да ги стъпче.
(16) *г*Ожесточава се противъ чадата си като че не сѫ нейни:
Напраздно се труди, безъ да се бои;
(17) Защото Богъ ѝ е лишилъ отъ мждрость,
И *д*не ѝ е отдѣлилъ разумъ.
(18) Когато стане права,
Присмива се на коня и на ездачина му.
(19) Ти ли си далъ сила на коня?
Ти ли си облѣкълъ врата му съ грива?
(20) Ти ли го правишъ да скача като скакалецъ?
Екотътъ на пръхането му е ужасенъ.
(21) Копае *съ кракъ* въ дола, и се радва на силата *си*:
*е*Излѣзва срѣщу орѫжията.
(22) Присмива се на страха, и не трепери,
Нито се връща отъ лицето на меча.
(23) Тулътъ трещи противъ него,
Блѣскавото копие, и сулицата.
(24) Поглъща земята съ буйство и свирѣпство;
И при гласа на трѫба не се удържа.
(25) Щомъ затрѫби трѫбата, той казва: Хо, хо!
И отъ далечъ подушва боя,
Вика на войводитѣ, и крѣсъка.
(26) Чрѣзъ твоята ли мждрость лети ястребътъ
И простира крилата си къмъ югъ?
(27) Чрѣзъ твоята ли заповѣдь се възвишава орелътъ
И *ж*прави гнѣздото си по височинитѣ?
(28) Живѣе въ канаритѣ,
И обитава по върховетѣ на канаритѣ и на непроходимитѣ мѣста.
(29) Отъ тамъ си открива храна:
Очитѣ му съглеждатъ отъ далечъ;
(30) И пилетата му смучатъ кръвь;
И *з*дѣто има трупове, той е тамъ.

ГЛАВА 40.

Отговори още Господь Иову и рече: —
(2) *а*Който се сѫди съ Всесилнаго, ще го научи ли?
Тозъ който обличава Бога нека отговори на това.

ъ Псал. 104;21. 145;15.
ь Псал. 147;9. Мат. 6;26. —
а Псал. 29;9.
б Гл. 24;5. Иер. 2;24. Осия 8;9.
в Числа 23;22. Втор. 33;17
г Плачъ 4;3.
д Гл. 35;11.
е Иер. 8;6.
ж Иер. 49;16. Авд. 4.
з Мат. 24;28. Лука 17;37. —
а Гл. 33;13.

(3) Тогазъ Иовъ отговори Господу и рече:—
(4) Ето, [б]азъ съмъ нищожень: какво мога да ти отговоря?
[в]Ще туря ржката си на устата си.
(5) Еднъжъ съмъ говорилъ, и не ща да отговоря *вече*,
И дважъ, но не ща да притуря.
(6) [г]Тогазъ отговори Господь Иову изъ бурята и рече: —
(7) [д]Опаши сега като мжжъ чрѣслата си:
Азъ [е]ще те попитамъ, и ти ми обади.
(8) [ж]Ще унищожишъ ли сждбата ми?
Ще ме осждишъ ли за да се оправдаешъ?
(9) Имашъ ли мишца като Бога?
Или [з]можешъ ли да гърмишъ съ гласъ като него?
(10) [и]Украси се сега съ великолѣпие и прѣвъзходство,
И облѣчи се съ слава и красота.
(11) Изливай яростьта на гнѣва си;
И гледай всѣки гордѣливъ, и смиравай го:
(12) [к]Гледай всѣки гордѣливъ, и сваляй го;
И стжквай нечестивитѣ на мѣстото имъ:
(13) Скрий ги наедно въ пръстьта:
Затвори лицата имъ въ скрито мѣсто;
(14) Тогазъ и азъ ще ти изповѣдамъ
Че дѣсницата ти може да те спаси.
(15) Ето сега Веемотъ, когото съмъ направилъ съ тебе:
Яде трѣва като волъ.
(16) Ето сега, силата му е въ чрѣслата му,
И якостьта му въ [*]рибицитѣ на корема му.
(17) Клати опашката си като кедъръ:
Жилитѣ на бедрата му сж сплетени.
(18) Коститѣ му сж мѣдни цѣви:
Коститѣ му сж като желѣзни верем.
(19) То е изящното дѣло Божие:
Който го е направилъ, той може да приближи *до него* меча си.
(20) Наистина [л]горитѣ промишлявать за него храна,
Дѣто играятъ всичкитѣ полски звѣрове.
(21) Лѣга подъ сѣнчеститѣ дървета,
Подъ покрива на тръстьта, и въ блатата.
(22) Сѣнчеститѣ дървета го покриватъ *съ* сѣнката си:
Върбитѣ на потоцитѣ го окружаватъ.
(23) Ето, ако се наводни рѣка, не бърза да бѣга:
Не мари ако би се и Иорданъ устремилъ въ устата му.
(24) Може ли *нѣкой* да го хване явно,
Или въ сѣти да продупчи носа *му*?

ГЛАВА 41.

Можешъ ли да извлѣчешъ вънъ [а]Левиатана съ вждица,
Или да снемешъ езика му съ вжже?
(2) Можешъ ли [б]тури оглавникъ на носа му,
Или да пробиешъ челюстьта му съ кука?
(3) Ще умножи ли той къмъ тебе моления?
Ще ти говори ли съ сладость?
(4) Ще ли направи уговоръ съ тебе?
Ще го земешъ ли за вѣченъ слуга?
(5) Можешъ ли игра съ него като *съ* птица?
Или можешъ ли го върза заради слугинитѣ си?
(6) Могатъ ли дружина да направятъ угощение отъ него?
Могатъ ли го раздѣли между търговцитѣ?
(7) Можешъ ли напълни кожата му съ сулици,
Или главата му съ рибарски копия?
(8) Тури ржката си на него:
Помени боя, *и* не направяй вече *това*.
(9) Ето, надеждата *да* го *хване нѣкой* е суетна:
Даже отъ виждането му не пада ли долу?
(10) Нѣма смѣлъ който да го раздразни;
И кой може да застане прѣдъ мене?
(11) [в]Кой ми е далъ по-напрѣдъ, та да *му* въздамъ?
[г]Това което е подъ всичкото небе мое е.
(12) Нѣма да мълкна за удоветѣ му, нито за силата му,
Нито за хубавото му устройство.
(13) Кой може да открие лицето на дрехата му?
Кой може да влѣзе вжтрѣ въ двойнитѣ му челюсти?
(14) Кой може да отвори вратата на лицето му?
Зжбитѣ му изоколо сж ужасни.
(15) Крѣпкитѣ *му* щитчета сж похвалата *му*,
Съединени наедно и цвърсто запечатани:
(16) Едното допира до другото
Щото ни въздухъ не може да влѣзе между тѣхъ:
(17) Прилѣпени сж едно съ друго:

[б] Езд.9;6. Гл.42;6. Псал.51;4.
[в] Гл.29;9. Псал.39;9.
[г] Гл.38;1.
[д] Гл.38;3.
[е] Гл.42;4.
[ж] Псал.51;4. Рим.3;4.
[з] Гл.37;4. Псал. 29;3,4.
[и] Псал.93;1. 104;1.
[к] Иса.2;12. Дан.4;37.
[*] *Или,* пжпа.
[л] Псал.104;14.

—

[а] Псал.104;26. Иса. 27;1.
[б] Иса.37;29.
[в] Рим.11;35.
[г] Изх.19;5. Втор. 10;14. Псал.24;1. 50;12. 1 Кор. 10;26,28.

Държатъ се помежду си тъй щото не могатъ да се отдѣлятъ.
(18) Въ кихането му блѣщи свѣтлина;
И очитѣ му сѫ като клепачитѣ на зората.
(19) Изъ устата му излазятъ свѣщи запалени,
И пръскатъ искри огнени.
(20) Изъ ноздритѣ му излазя димъ
Както *изъ* гърне възврѣло или котелъ.
(21) Дихането му запаля вѫглища;
И пламикъ излазя изъ устата му.
(22) На врата му сила обитава;
И страхъ скача прѣдъ него.
(23) Слойоветѣ на снагата му сѫ слѣпени:
Твърди сѫ на него: не могатъ да се поклатятъ.
(24) Сърдцето му е твърдо като камикъ,
Даже твърдо като долния воденичень камикъ.
(25) Когато става, силнитѣ се ужасаватъ
И отъ страхъ се скайватъ.
(26) Мечьтъ на тогозъ който излазя насрѣща му не може да удържи,—
Копие, сулица, ни броня.
(27) Вмѣнява желѣзото като плѣва,
Мѣдьта като гнило дърво.
(28) Стрѣлитѣ не могатъ да го направятъ да бѣга:
Каменетѣ на пращата сѫ за него като слама.
(29) Сулицитѣ се вмѣняватъ вмѣсто слама:
Присмива се на махането на копието.
(30) Остри чрепие има подъ него:
Постила остри нѣща върхъ тинята.
(31) Прави бездната да ври като котелъ:
Прави морето като съсѫдъ на мироварецъ.
(32) Оставя слѣдъ себе си свѣтла диря,
Така щото вмѣнилъ би нѣкой бездната сѣдинява.
(33) На земята нѣма подобенъ нему,
Създаденъ да нѣма страхъ.
(34) Изглежда всѣко високо нѣщо:
Царь е надъ всичкитѣ синове на гордостьта.

ГЛАВА 42.

Тогазъ отговори Иовъ Господу и рече:—
(2) Зная че [а]всичко можешъ,
И никоя твоя мисъль не може да бѫде възбранена;
(3) [б]Кой е той що крие съвѣта неразумно?
И тъй, азъ говорихъ онова което не съмъ разумѣвалъ,
[в]Нѣща прѣчудни за мене които не съмъ познавалъ.
(4) Слушай, моля се, и азъ ще говоря:
[г]Ще те попитамъ, и ти ми обади.
(5) Слушалъ съмъ за тебе съ слушането на ухото,
Но сега окото ми те видя;
(6) За това [д]се гнуся отъ *себе си,*
И се кая въ пръсть и пепелъ.
(7) А когато Господь издума тѣзи думи на Иова, рече Господь на Елифаза Теманеца: Разпали се яростьта ми противъ тебе и противъ двамата ти приятели; защото не говорихте за мене правото както рабъть ми Иовъ. (8) За това вземете сега за себе си [е]седемь телци и седемь овни та [ж]идете при раба ми Иова, и принесете всесъжение за себе си; а Иовъ рабътъ ми ще се помоли за васъ, (защото [з]ще приема лицето му,) за да не сторя съ васъ *споредъ* безумието *ви*; защото не говорихте за мене правото както рабътъ ми Иовъ.
(9) И отидоха Елифазъ Теманецътъ, и Валдадъ Савхиецътъ, *и* Софаръ Наамитецътъ та направиха както имъ заповѣда Господь; и Господь прие лицето Иовово.
(10) И [и]върна Господь плѣнението Иовово като се помоли за приятелитѣ си; и даде Господь на Иова [к]двойно всичко каквото имаше *по-напрѣдъ*. (11) Тогазъ дойдоха при него [л]всичкитѣ му братя, и всичкитѣ му сестри, и всички които го познаваха по-напрѣдъ та ядоха хлѣбъ съ него въ дома му; и плакаха за него, и утѣшиха го за всичкото зло което Господь нанесе на него; и даде му всѣки по единъ сребърникъ, и всѣки по една златна обѣца.
(12) И [м]благослови Господь послѣднитѣ дни на Иова повече отъ първитѣ му; щото [н]придоби четиринадесеть тисящи овци, и шесть тисящи камили, и тисяща чифта волове, и тисяща ослици. (13) [о]Родиха му се още и седемь синове и три дъщери; (14) и нарече името на първата Иемима, и името на втората Касия, и името на третата Керенъ-апухъ. (15) И не

[а] Бит. 18;14. Мат. 19;26. Мар. 10;27. 14;36. Лука 18;27.
[б] Гл. 38;2.
[в] Псал. 40;5. 131;1. 139;6.
[г] Гл. 38;3. 40;7.
[д] Езд. 9;6. Гл. 40;4.
[е] Числа 23;1.
[ж] Мат. 5;24.
[з] Бит. 20;17. Як. 5;15,16. 1 Иоан. 5;16.
[и] Псал. 14;7. 126;1.
[к] Иса. 40;2.
[л] Виж. Гл. 19;13.
[м] Гл. 8;7. Як. 5;11.
[н] Виж. Гл. 1;3.
[о] Гл. 1;2.

се намѣрваха по всичката земя жени красни като Иововитѣ дъщери; и отецъ имъ даде имъ наслѣдие между братята имъ.
(16) Подирѣ това живѣ Иовъ сто и четиридесеть години, и видѣ синоветѣ си, и синоветѣ на синоветѣ си, четири рода. (17) И умрѣ Иовъ, старъ и сытъ отъ дни.

ПСАЛМИ.

ПСАЛОМЪ 1.

[а]Блаженъ онзи человѣкъ
Който не ходи по съвѣта на нечестивитѣ,
И [б]въ пътя на грѣшнитѣ не стои,
И на седалището на присмивателитѣ не седи;
(2) Но волята му е [в]въ закона Господенъ,
И [г]въ неговия законъ се поучава денѣ и нощѣ.
(3) И ще бъде като дърво [д]насадено при водни потоци
Което дава плода си въ врѣмето си,
И листътъ му не повѣхнува;
И всичко що прави [е]ще успѣе.
(4) Нечестивитѣ не така,
Но [ж]като праха отъ плѣвата който вѣтърътъ отвѣва.
(5) За то, нечестивитѣ нѣма да станатъ на съда,
Нито грѣшнитѣ въ събранието на праведнитѣ;
(6) Защото [з]познава Господь пътя на праведнитѣ;
А пътьтъ на нечестивитѣ ще погине.

ПСАЛОМЪ 2.

Защо се [а]развълнуваха езичницитѣ,
И народитѣ намислиха суета?
(2) Прѣдстанаха земнитѣ царе,
И князоветѣ се събраха наедно
Противъ Господа и противъ [б]Помазанника му, *и думаха:*
(3) [в]Да разкъсаме връзкитѣ имъ,
И да отхвърлимъ отъ насъ вѫжата имъ.
(4) [г]Този който седи на небесата [д]ще се смѣе:
Господь ще имъ се поругае.
(5) Тогазъ ще имъ продума съ гнѣва си,
И съ яростьта си ще ги смути.
(6) Но азъ, *ще рече,* помазахъ Царя си
[е]Надъ Сионъ, светата моя гора.
(7) Азъ ще възвѣстя повелѣнието:
Господь ми рече: [ж]Синъ мой си ти:
Азъ днесъ те родихъ.
(8) [з]Поискай отъ мене, и ще ти дамъ народитѣ за наслѣдие твое,
И за стяжание твое краищата на земята.
(9) [и]Ще ги [*]съкрушишъ съ жезълъ желѣзенъ,
Като грънчарски съсѫдъ ще ги строшишъ.
(10) Сега прочее, царе, разумѣйте:

и Гл. 5;26. Прит. 3;16.
й Бит. 25;8.

(1.)
а Прит. 4;14,15.
б Псал. 26;4. Иер. 15;17.
в Псал. 119;35,47,92.
г Ис. Нав. 1;8. Псал. 119;1,97.
д Иер. 17;8. Иез. 47;12.
е Бит. 39;3,23. Псал. 128;2. Иса. 3;10.
ж Иовъ 21;18. Псал. 35;5. Иса. 17;13. 29;5. Осия 13;3.
з Псал. 37;18. Наумъ 1;7. Иоан. 10;14. 2 Тим. 2;19.

(2.)
а Псал. 46;6. Дѣян. 4;25,26.
б Псал. 45;7. Иоан. 1;41.
в Иер. 5;5. Лука 19;14.
г Псал. 11;4.
д Псал. 37;13. 59;8. Прит. 1;26.
е 2 Цар. 5;7.
ж Дѣян. 13;33. Евр. 1;5. 5;5.
з Псал. 22;27. 72;8. 89;27. Дан. 7;13,14. Виж. Иоан. 17;4,5. 19;15.
и Псал. 89;23. Откр. 2;27. 12;5.
* *Или,* пасешъ.

Научете се, земни сѫдии.
(11) кСлугувайте на Господа съ страхъ,
И †бойте *му* се лсъ трепетъ.
(12) мЦѣлувайте Сина за да се не разгнѣви,
И погинете въ пѫтя
нКогато се разпали малко неговата ярость.
оБлажени сѫ всички които се надѣятъ на него.

ПСАЛОМЪ 3.

Псаломъ на Давида когато бѣгаше отъ сина си Авесалома.

Господи, аколко се умножиха враговетѣ ми!
Мнозина въставатъ върхъ мене.
(2) Мнозина думатъ за моята душа:
бНѣма за него спасение въ Бога. (Села.)
(3) Но ти си, Господи, взащищение мое,
Слава моя, и гкойто възвишавашъ главата ми.
(4) Викнахъ съ гласа си къмъ Господа;
И дпослуша ме еотъ светата си гора. (Села.)
(5) Азъ легнахъ жи спахъ:
Станахъ, защото Господь ме поддържа.
(6) зНе ще се убоя отъ много тисящи люде
Които нападатъ върхъ мене изоколо.
(7) Стани, Господи: спаси ме, Боже мой;
Защото ти иси поразилъ въ челюстьта всичкитѣ ми неприятели:
Строшилъ си зѫбитѣ на нечестивитѣ.
(8) кОтъ Господа е спасението:
Върху твоитѣ люде е благословението ти. (Села.)

ПСАЛОМЪ 4.

Първому Пѣвцу, на Негинотъ. Псаломъ Давидовъ.

Когато викамъ, послушай ме, Боже на правдата ми:
Въ утѣснение *като бѣхъ*, разширялъ си ме:
Помилвай ме, и послушай молитвата ми.
(2) Синове человѣчески, до кога *ще обръщате* славата ми въ безчестие?
До кога ще обичате суета и ще искате лъжа? (Села.)
(3) Но познайте че аизбра Господь преподобния си:
Господь ще чуе когато викамъ къмъ него.
(4) бТреперяйте и не съгрѣшавайте:
вРазмишлявайте въ сърдцата си на одъра си и мълчете. (Села.)
(5) гПожъртвувайте жъртви на правда,
И днадѣйте се на Господа.
(6) Мнозина думатъ: Кой ще ни покаже доброто?
еВъзвиши върху насъ видѣлината на лицето си, Господи.
(7) жТурилъ си въ сърдцето ми радость
По-голѣма отъ *тѣхната* когато имъ се умножава житото и виното.
(8) зМирно ще легна и ще спя,
иЗащото само ти, Господи, правишъ ме да живѣя въ безопасность.

ПСАЛОМЪ 5.

Първому Пѣвцу, на Нехилотъ. Псаломъ Давидовъ.

Послушай, Господи, думитѣ ми
Разумѣй стенанието ми.
(2) Внимай на агласа на викането ми, Царю мой и Боже мой;
Защото бна тебе ще се помоля.
(3) Господи, вна ранина ще чуешъ гласа ми:
На ранина ще прѣдстана прѣдъ тебе и ще чакамъ.
(4) Защото не си ти Богъ който да иска беззаконие:
Лукавиятъ нѣма да живѣе при тебе,

к Евр. 12;28.
† *Или*, радвайте.
л Фил. 2;12.
м Иоан. 5;23.
н Откр. 6;16.17.
о Псал. 34;8. 84;12. Прит. 16:20. Иса. 30;18. Иер. 17;7. Рим. 9;33. 10;11. 1 Пет. 2;6.
(3.)
а 2 Цар. 15;12. 16;15.
б 2 Цар. 16;8. Псал. 71;11. 119;114.
в Бит. 15;1. Псал. 28;7.
г Псал. 27;6.
д Псал. 34;4.
е Псал. 2;6. 43;3. 99;9.
ж Лев. 26;6. Псал. 4;8. Прит. 3;24.
з Псал. 27;3.
и Иовъ 16;10. 29;17. Псал. 58;6. Плачъ 3;30.
к Прит. 21;31. Иса. 43;11. Иер. 3;23. Осия 13;4. Иона 2;9. Откр. 7;10. 19;1
(4.)
а 2 Тим. 2;19. 2 Пет. 2;9.
б Ефес. 4;26. 13;5.
в Псал. 77;6. 2 Кор.
г Втор. 33;19. 2 Цар. 15;12. Псал. 50;14. 51;19.
д Псал. 37;3. 62;8.
е Числа 6;26 Псал. 80;3,7,19. 119;135.
ж Иса. 9;3.
з Иовъ 11:18,19. Псал. 3;5.
и Лев. 25;18,19 26;5. Втор. 12;10.
(5.)
а Псал. 3;4.
б Псал. 65;2.
в Псал. 30;5. 88;13 130;6.

(5) [г]Нито ще застанатъ гордитѣ прѣдъ твоитѣ очи:
Ненавиждишъ всичкы които правятъ беззаконие:
(6) [д]Ще изтрѣбишъ онѣзи които говорятъ лъжа:
[е]Господь се гнуси отъ кръвникъ и лъстивъ человѣкъ.
(7) Но азъ съ множеството на твоята милость ще влѣза въ дома ти:
Съ твоя страхъ ще се поклоня [ж]въ храма на светинята ти.
(8) Господи, [з]води ме съ правдата си поради враговетѣ ми:
[и]Управи пѫтя си прѣдъ мене.
(9) Защото нѣма въ устата имъ истина:
Сърдцето имъ е лукавство:
[к]Гробъ отворенъ е гърлото имъ:
[л]Съ езика си ласкаятъ.
(10) Осѫди ги, Боже: [м]нека паднатъ въ кроежитѣ си:
Изрини ги за множеството на прѣстѫпленията имъ,
Защото се подигнаха противъ тебе.
(11) И [н]нека се веселятъ всички които се надѣятъ на тебе:
Нека се радватъ за всегда, защото ти имъ си покровитель;
И нека се хвалятъ въ тебе онѣзи които любятъ твоето име.
(12) Защото ти, Господи, [о]ще благословишъ праведника;
Ще го покриешъ съ благоволение като съ щитъ.

ПСАЛОМЪ 6.

Първому Пѣвцу, на Негиноть, на Шеминитъ. Псаломъ Давидовъ.

Господи, [а]да не ме обличишъ съ яростьта си,
Нито съ гнѣва си да ме накажешъ.
(2) [б]Помилвай ме, Господи, защото съмъ немощенъ:
[в]Изцѣли мя, Господи, защото се смутиха коститѣ ми,
(3) И душата ми твърдѣ се смути:
Но ти, Господи, [г]до кога?
(4) Върни се, Господи: избави душата ми:
Спаси ме заради милостьта си;
(5) Защото [д]въ смъртьта нѣма помѣнуване за тебе:
У ада кой ще те славослови?
(6) Умарихъ се отъ стенанието си:
Всѣка нощь обливамъ леглото си:
Съ сълзитѣ си измокрямъ постелката си.
(7) [е]Окото ми повѣхна отъ скърбь:
Остарѣ поради всичкитѣ ми неприятели.
(8) [ж]Отдалечете се отъ мене всички които правите беззаконие.
Защото [з]чу Господь гласа на плача ми.
(9) Послуша Господь моленето ми:
Господь ще приеме молитвата ми.
(10) Да се посрамятъ и да се смутятъ много всичкитѣ мои неприятели:
Да се върнатъ назадъ: да се посрамятъ внезапно.

ПСАЛОМЪ 7.

Шигаионъ на Давида който той пѣ Господу за думитѣ на Хуса Вениаминеца.

Господи Боже мой, на тебе се надѣя:
[а]Спаси ме отъ всичкитѣ ми гонители, и избави ме;
(2) [б]Да не би врагътъ да грабне като лъвъ душата ми
И [в]я разкѫсне, безъ да се намѣри избавитель.
(3) Господи Боже мой, [г]ако съмъ сторилъ азъ това,
[д]Ако има въ рѫцѣтѣ ми беззаконие,
(4) Ако съмъ въздалъ зло на оногози който бѣ миренъ съ мене,

г Ав. 1;13.
д Откр. 21;8.
е Псал. 55;23.
ж 3 Цар. 8;29,30,35,38. Псал. 28;2. 132;7. 138;2.
з Псал. 25;5.
и Псал. 25;4. 27;11.
к Лука 11;44. Рим. 3;13.
л Псал. 62;4.
м 2 Цар. 15;31. 17;14,23.
н Иса. 65;13.
о Псал. 115;13.

(6.)

а Псал. 38;1. Иер. 10;24. 46;28.
б Псал. 41:4.
в Осия 6;1.
г Псал. 90;13.
д Псал. 30;9. 88;11. 115;17. 118;17. Иса. 38;18.
е Иовъ 17;7. Псал. 31;9. 38;10. 88;9. Плачь 5;17,
ж Псал. 119;115. Мат. 7;23. 25;41. Лука 13;27.
з Псал. 3;4.

(7.)

а Псал. 31;15.
б Иса. 38;13.
в Псал. 50;22.
г 2 Цар. 16;7,8.
д 1 Цар. 24:11.

[е]Или оскърбихъ онogози който ми е безъ
причина гонитель,
(5) Нека погне неприятельтъ душата ми и
нека *я* стигне,
И нека стъпче въ земята живота ми,
И нека свали въ пръстьта славата ми.
(Села.)
(6) Стани, Господи, съ гнѣва си:
[ж]Възвиши се заради яростьта на враговетѣ
ми,
И [з]събуди се заради мене *за* сжда *който*
си заповѣдалъ.
(7) И събранието на людетѣ ще те обиколи;
И ти се върни *да седнешъ* надъ него отгорѣ
на високо.
(8) Господь ще сжди народитѣ:
Сжди ме, Господи, [и]споредъ правдата ми
И споредъ моето незлобие което е въ
мене.
(9) Нека изчезне вече злината на нечестивитѣ;
И утвърди праведния, ти, [к]Боже праведни,
Който изпитвашъ сърдца и вжтрѣшности.
(10) Моята защита е въ Бога
Който избавя [л]правитѣ въ сърдце.
(11) Богъ е сждия праведенъ,
И Богъ който се гнѣви всѣки день *на
нечестивия*.
(12) Ако се не обърне [м]ще изостри меча си:
Запна лжка си и приготви го,
(13) И противъ него приготви смъртни оржжия:
[н]Нагласи стрѣлитѣ си противъ гонителитѣ.
(14) Ето, *нечестивиятъ* [о]е въ жжки да роди
беззаконие,
И зачна лукавство, и роди лъжа.
(15) Изкопа ровъ и направи го дълбокъ;
[п]Но той ще падне въ ямата *която* направи.
(16) [р]Лукавството му ще се върне на главата
му,
И насилието му ще слѣзе на тѣмето му.
(17) Азъ ще хваля Господа за неговата правда.
И ще възпѣвамъ името на Господа Вишнаго.

ПСАЛОМЪ 8.

Първому Пѣвцу, на Гититъ.
Псаломъ Давидовъ.

Иеова, Господи нашъ,
[а]Колко е величествено твоето име по всичката
земя!
[б]Ти който си положилъ славата си надъ
небеса.
(2) [в]Изъ устата на младѣнцитѣ и сучещитѣ
Приготвилъ си хвала по причина на враговетѣ
си,
За да направишъ да млъкне [г]врага и отмъстителя.
(3) [д]Когато гледамъ твоитѣ небеса, дѣлото на
пръститѣ ти,
Луната и звѣздитѣ които си ти поставилъ,
(4) [е]Що е человѣкъ та да го помнишъ?
Или синъ человѣчески та да го посѣщавашъ?
(5) А ти си го направилъ малко нѣщо подоленъ
отъ ангелитѣ,
И съ слава и честь си го вѣнчалъ.
(6) [ж]Поставилъ си го господарь надъ дѣлата
на ржцѣтѣ си:
[з]Всичко си покрилъ подъ нозѣтѣ му,
(7) Всичкитѣ овци и говеда,
А още и животнитѣ на полето,
(8) Птицитѣ въздушни, и морскитѣ риби,
И всичко що прѣхожда морскитѣ пжтища.
(9) Иеова, [и]Господи нашъ,
Колко е величествено твоето име по всичката
земя!

ПСАЛОМЪ 9.

Първому Пѣвцу, на Мутъ-Лабенъ.
Псаломъ Давидовъ.

Ще *те* славословя, Господи, съ всичкото
си сърдце:
Ще прикажа всичкитѣ твои чудеса.
(2) Ще се развеселя [а]и ще се зарадвамъ заради
тебе:

е 1 Цар. 24;7. 26;9.
ж Псал. 94;2.
з Псал. 44;23.
и Псал. 18;20. 35;24.
к 1 Цар. 16;7. 1 Лѣт. 28;9. Псал. 139;1. Иер. 11;20. 17;10. 20;12. Откр. 2;23.
л Псал. 125;4.
м Втор. 32;41.
н Втор. 32;23,42. Псал. 64;7.
о Иовъ 15;35. Иса. 33;11. 59;4. Як. 1;15.
п Ест. 7;10. Иовъ 4;8. Псал. 9;15. 10;2. 35;8. 94;23. 141;10. Прит. 5;22. 26;27. Екл. 10;8.
р 3 Цар. 2;32. Ест. 9;25.

(8.)
а Псал. 148;13.
б Псал. 113;4.
в Виж. Мат. 11;25. 21;16. 1 Кор. 1;27.
г Псал. 44;16.
д Псал. 111;2.
е Иовъ 7;17. Псал. 144;3. Евр. 2;6.
ж Бит. 1;26,28.
з 1 Кор. 15;27. Евр. 2;8.
и Ст. 1.

(9.)
а Псал. 5;11.

Ще възпѣя името ти, [б]Вишний!
(3) Когато се върнать врaговетѣ ми назадъ
Ще паднать и ще погинать прѣдъ лице-
то ти.
(4) Защото ти си отсждилъ сжда ми и пра-
вото ми:
Седналъ си на прѣстола и сждишъ право.
(5) Запрѣтилъ си на езичницитѣ:
Изтрѣбилъ си нечестивия:
[в]Името имъ си изгладилъ въ вѣкъ вѣка.
(6) Запустѣнията на врага изчезнаха за всегда;
И ти си разорилъ градове:
Помѣнътъ имъ погина съ тѣхъ.
(7) Но [г]Господь сжществува въ вѣкъ:
Приготвилъ е прѣстола си за сждъ.
(8) И [д]той ще сжди вселенната съ правда:
Ще отсжди народитѣ справедливо.
(9) И [е]Господь ще бжде прибѣжище на бѣдния,
Прибѣжище въ скърбни врѣмена.
(10) И [ж]ще се надѣятъ на тебе които позна-
вать името ти;
Защото не си оставилъ онѣзи които те
търсятъ, Господи.
(11) Пѣйте пѣсни на Господа който живѣе въ
Сионъ:
[з]Възвѣстете между народитѣ дѣлата му;
(12) Защото [и]когато прави изтязание за кръво-
пролития, помни ги:
Не забравя викането на бѣднитѣ.
(13) Помилвай ме, Господи:
Виждъ скърбьта ми отъ враговетѣ ми;
Ти който ме подигашъ отъ вратата на
смъртьта,
(14) За да приказна всичкитѣ твои хваления
Въ вратата на Сионовата дъщеря:
Азъ [к]ще се радвамъ заради спасението ти.
(15) [л]Езичницитѣ затънаха въ ямата която
направиха:
Въ примката която скриха уловн се но-
гата имъ.
(16) [м]Господь е познатъ *за* сжда *който* прави:
Нечестивиятъ се впримча въ дѣлото на
ржцѣтѣ си. [•](Игаионъ: Села.)
(17) Нечестивитѣ ще се върнатъ въ адъ,
[н]Всичкитѣ езичници които забравятъ Бога.
(18) Защото [о]нѣма да се забрави за всегда
сиромахътъ:
[п]Ожиданието на бѣднитѣ *не* ще бжде из-
губено за всегда.
(19) Стани, Господи: да се не крѣпи чело-
вѣкъ;
Да се сждятъ езичницитѣ прѣдъ тебе.
(20) Господи, [†]докарай страхъ върхъ тѣхъ:
Да познаятъ езичницитѣ че сж чело-
вѣци. (Села.)

ПСАЛОМЪ 10.

(По Славянски, часть на 9.)

(21) Защо, Господи, стоишъ отдалечь?
Защо се криешъ въ скърбно врѣме?
(2) (22) Въ гордостьта на нечестивия изгаря
сиромахътъ:
[а]Да се хванатъ въ лукавствата които на-
мислюватъ.
(3) (23) Защото [б]нечестивиятъ се хвали съ по-
желанията на душата си;
И [в]ублажава себе си лихоимецътъ: прѣ-
зира Господа.
(4) (24) Нечестивиятъ отъ гордостьта на ли-
цето си [г]не ще да потърси *Господа:*
Всичкитѣ му помисли *са че* [д]нѣма Богъ.
(5) (25) Неговитѣ пжтища на всѣко врѣме сж
криви:
[е]Твоитѣ сждове сж много високо отъ ли-
цето му:
Той [ж]духа срѣщу всичкитѣ си врагове.
(6) (26) [з]Рече въ сърдцето си: [и]Нѣма да се
поклатя,
Защото отъ родъ въ родъ нѣма да падна
въ злощастие.
(7) (27) [к]Устата му сж пълни съ клетва и
угнетение и насилие:
[л]Подъ езика му има [м]злоба и беззаконие.
(8) (28) Седи въ засада въ прѣддворията,

[б] Псал. 83;18.
[в] Втор. 9;14. Прит. 10;7.
[г] Псал. 102;12,26. Евр. 1;11.
[д] Псал. 96;13. 98;9.
[е] Псал. 32;7. 37;39. 46;1. 91;2.
[ж] Псал. 91;14.
[з] Псал. 107;22.
[и] Бит. 9;5.
[к] Псал. 13;5. 20;5. 35;9.
[л] Псал. 7;15,16. 35;8. 57;6. 94;23. Прит. 5;22. 22;8. 26;27.
[м] Изх. 7;5. 14;4,10,31.
[•] Прѣговаряне, Псал. 19;14. 92;3.
[н] Иовъ 8;13. Псал. 50;22.
[о] Ст. 12. Псал. 12;5.
[п] Прит. 23;18. 24;14.
[†] *Или*, поставн законоположитель.

(10.)

[а] Псал. 7;16. 9;15,16. Прит. 5;22.
[б] Псал. 94;4.
[в] Прит. 28;4. Рим. 1;32.
[г] Псал. 14;2.
[д] Псал. 14;1. 53;1.
[е] Прит. 24;7. Иса. 26;11.
[ж] Псал. 12;5.
[з] Псал. 30;6. Екл. 8;11. Иса. 56;12.
[и] Откр. 18;7.
[к] Рим. 3;14.
[л] Иовъ 20;12.
[м] Псал. 12;2.

[н]Въ скришни мѣста, за да убие неповинния:
[о]Очитѣ му гледатъ тайно къмъ сиромаха.
(9) (29) [п]Прѣчаква скришно като лъвъ въ пещерата си:
Прѣчаква за да грабне сиромаха:
Грабнува сиромаха когато го влачи въ примката си.
(10) (30) Навожда се, сниша се,
За да паднатъ сиромаситѣ въ ноктитѣ му.
(11) (31) Рече въ сърдцето си: Забрави Богъ:
[р]Скри лицето си: нѣма никога да види.
(12) (32) Стани, Господи: Боже, [с]подигни ржката си:
Да не забравишъ оскърбенитѣ.
(13) (33) Защо нечестивиятъ прѣзрѣ Бога?
Рече въ сърдцето си: Нѣма да изпиташъ.
(14) (34) Видѣлъ си; защото ти гледашъ неправдата и притѣснението
За да въздадешъ съ ржката си:
[т]Тебѣ се прѣдава сиромахътъ:
[у]На сирачето ти си помощникъ.
(15) (35) [ф]Строши мишцата на нечестивия.
Издири нечестието на лукавия *додѣ* не намѣришъ *вече отъ него.*
(16) (36) [х]Господь е Царь въ вѣкъ вѣка:
Езичницитѣ ще изчезнатъ отъ земята му.
(17) (37) Господи, послушалъ си желанието на сиромаситѣ:
[ц]Ще утвърдишъ сърдцето имъ:
Ще направишъ внимателно ухото си,
(18) (38) За да [ч]сждишъ *за* сирачето и угнетения,
Щото да не слѣдва вече человѣкъ който е отъ земя да устрашава.

ПСАЛОМЪ 11 (по Слав. 10).

Първому Пѣвцу. *Псаломъ* Давидовъ.

[а]На Господа положихъ надежда:
[б]Какъ думате на душата ми:
Бѣгай у вашата гора като птица?
(2) Защото, ето, [в]нечестивитѣ запнаха лжкъ,
[г]Приготвиха стрѣлитѣ си на тетивата,
За да устрѣлятъ въ тъмно правитѣ сърдцемъ.
(3) [д]Ако се разорятъ основанията,
Праведниятъ що може да направи?
(4) [е]Господь е въ светия си храмъ:
Господь има прѣстола си [ж]на небото:
[з]Очитѣ му гледатъ, вѣждитѣ му изпитватъ человѣческитѣ синове.
(5) Господь [и]изпитва праведния;
А нечестивия и оногозъ който обича неправдата мрази душата му.
(6) [к]Ще одъжди надъ нечестивитѣ сѣти:
Огънь и жупелъ и буря е [л]дѣлътъ на чашата имъ.
(7) Защото праведний Господь [м]обича правдата:
[н]Лицето му гледа на правия.

ПСАЛОМЪ 12 (по Слав. 11).

Първому Пѣвцу, на *Шеминитъ.
*Псаломъ Давидовъ.

Спаси, Господи; защото [а]не остана вече прѣподобенъ;
Защото се загубиха вѣрнитѣ отъ человѣческитѣ синове.
(2) Всѣки [б]говори суета къмъ ближния си:
[в]Съ лъстиви устни говорятъ отъ двойно сърдце.
(3) Ще изтрѣби Господь всичкитѣ лъстиви устни,
Езика [г]велерѣчивъ
(4) На онѣзъ които рекоха: Ще надвиемъ съ езика си:
Устнитѣ ни сж наши: кой е намъ господарь?
(5) Заради насилството на сиромаситѣ, заради стенанието на нищитѣ,

---

н Ав. 8;14.
о Псал. 17;11.
п Псал. 17:12. Мих. 7;2.
р Іовъ 22;13. Псал. 73;11. 94;7. Иез. 8;12. 9;9.
с Мих. 5;9.
т 2 Тим. 1;12. 1 Пет. 4:19.
у Псал. 68;5. Осия 14;3.
ф Псал. 37;17.
х Псал. 29;10. 145;13. 146;10. Иер. 10;10. Плачъ 5;19. Дан. 4;34. 6;26. 1 Тим. 1;17.
ц 1 Лѣт. 29;18.
ч Псал. 82;3. Иса. 11:4

(11.)

а Псал. 56;11.
б Виж. 1 Цар. 26;19,20.
в Псал. 64;3,4.
г Псал. 21;12.
д Псал. 82;5.
е Ав. 2;20.
ж Псал. 2;4. Иса. 66:1. Мат. 5;34. 23;22. Дѣян. 7;49. Откр. 4;2.
з Псал. 33;13. 34;15,16. 66;7
и Бит. 22;1. Як. 1;12.
к Бит. 19;24. Иез. 38:22.
л Виж. Бит. 43;34. 1 Цар. 1;4. 9;23. Псал. 75:8.
м Псал. 45;7. 146;8.
н Іовъ 36;7. Псал. 33:18. 34;15. 1 Пет. 3;12.

(12.)

* Псал. 6, надписътъ.
а Иса. 57;1. Мих. 7:2.
б Псал. 10;7.
в Псал. 28:3. 62;4. Иер. 9;8. Рим. 16;18.
г 1 Цар. 2;3. Псал. 17:10. Дан. 7;8,25.

[д]Сега ще стана, говори Господь:
Ще туря въ безопасность *оногозъ* срѣщу когото [е]духа *нечестивиятъ*.
(6) Думитѣ на Господа сж [ж]думи чисти;
Сребро прѣтопено въ горнило отъ пръсть
Очистено седемь пжти.
(7) Ти, Господи, ще ги съхранишъ:
Ще ги упазишъ отъ този родъ въ вѣкъ.
(8) Нечестивитѣ ходятъ изоколо
Когато нищожнитѣ се възвишаватъ между человѣческитѣ синове.

ПСАЛОМЪ 13 (по Слав. 12).

Първому Пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

До кога, Господи, ще ме забравяшъ съвсѣмъ?
[а]До кога ще криешъ лицето си отъ мене?
(2) До кога ще имамъ съвѣтвания въ душата си;
Болѣзни всѣки день въ сърдцето си?
До кога ще се възноси врагътъ ми върхъ мене?
(3) Погледни, послушай ме, Господи Боже мой:
[б]Просвѣти очитѣ ми [в]да не би да заспя въ смъртъ:
(4) [г]Да не би да рече врагътъ ми: Надвихъ му,
И се зарадватъ противницитѣ ми ако се поклатя.
(5) Но азъ уповахъ на милостьта ти:
Сърдцето ми [д]ще се радва на спасението ти.
(6) Ще пѣя Господу,
Защото [е]ми стори благодѣяние.

ПСАЛОМЪ 14 (по Слав. 13).

Първому Пѣвцу. *Псаломъ* Давидовъ.

Рече [а]безумнийтъ въ сърдцето си: Нѣма Богъ.
[б]Развратихж се: станаха гнусни въ дѣлата си;
Нѣма нікойто да прави добро.
(2) [в]Господь надникна отъ небесата на человѣческитѣ синове
За да види има ли нѣкой да разумѣва
И да търси Бога.
(3) [г]Всички се отбиха отъ пжтя, купно непотрѣбни станаха:
Нѣма нікойто да прави добро:
Нѣма ни единъ.
(4) Нѣматъ ли разумъ всички които правятъ беззаконие?
[д]Които изпояждатъ людетѣ ми както че ядатъ хлѣбъ:
[е]Господа не призваха.
(5) Тогазъ нападна на тѣхъ страхъ голѣмъ;
Защото Богъ е въ рода на праведнитѣ.
(6) Посрамихте съвѣта на бѣдния;
Но Господь е [ж]нему прибѣжище.
(7) [з]Дано се даде отъ Сионъ спасение на Израиля!
[и]Когато Господь върне своитѣ люде отъ плѣнъ
Ще се възрадва Яковъ, ще се развесели Израиль.

ПСАЛОМЪ 15 (по Слав. 14).

Псаломъ Давидовъ.

Господи, [а]кой ще обитава въ твоята скиния?
Кой ще живѣе [б]въ светата твоя гора?
(2) [в]Който ходи въ незлобие, и който прави правда,
И [г]който говори истина отъ сърдцето си:
(3) [д]Който не одумва съ езика си,
Нито струва зло на приятеля си,
[е]Нито приема укорение противъ ближния си:
(4) [ж]Прѣдъ очитѣ му е прѣзрѣнъ безчестнийтъ;
А почита онѣзи които се боятъ отъ Господа:

д Нах. 3;7,8. Иса. 33;10.
е Псал. 10;5.
ж 2 Цар. 22;31 Псал. 18;30. 19;8. 119;140. Притч. 30;5.

(13.)

а Втор. 31;17. Иовъ 13;24. Псал. 44;24. 88;14. 89;46. Иса. 59;2.
б Езд. 9;8.
в Иер. 51;39.
г Псал. 25;2. 35;19. 38;16.
д Псал. 33;21.
е Псал. 116;7. 119;17.

(14.)

а Псал. 10;4. 53;1, и друг.
б Бит. 6;11,12. Рим. 3;10, и друг.
в Псал. 33;13. 102;19.
г Рим. 3;10-12.
д Иер. 10;25. Амосъ 8;4. Мих. 3;3.
е Псал. 79;6. Иса. 64;7.
ж Псал. 9;9. 142;5.
з Псал. 53;6.
и Иовъ 42;10. Псал. 126;1.

(15.)

а Псал. 24;3, и друг.
б Псал. 2;6. 3;4.
в Иса. 33;15.
г Зах. 8;16. Ефес. 4;25.
д Лев. 19;16. Псал. 34;13.
е Изх. 23;1.
ж Ест. 3;2.

[з]Кълне се [*]за поврѣда *на себе си* и не
се помѣта:
(5) [и]Не дава среброто си съ лихва,
[к]Нито приема дарове противъ неповинния.
Който прави това [л]нѣма да се поколебае
во вѣки.

ПСАЛОМЪ 16 (по Слав. 15).

[†]Микталъ Давидовъ.

Упази ме, Боже,
Защото [а]на тебе възложихъ надежда.
(2) Рекохъ Господу: Ти си Господь мой:
Безъ тебе нѣма добро за мене.
(3) Въ светитѣ на земята и въ избранитѣ,
Въ тѣхъ е всичкото ми благоволение.
(4) Трудоветѣ на онѣзи които тичатъ слѣдъ
други *богове* ще се умножатъ:
Азъ не ща да принеса тѣхнитѣ отъ кръвь
възлияния,
[б]Нито ще взема въ устнитѣ си имената имъ.
(5) [в]Господь е дѣлътъ на наслѣдието ми и [г]на
чашата ми:
Ти съхранявашъ достоянието ми.
(6) Частьта ми падна на весели мѣстà:
Ей, приехъ прѣкрасно наслѣдие.
(7) Ще благославямъ Господа който ме вразуми:
Още и [д]въ нощно врѣме учатъ ме вжтрѣшноститѣ ми.
(8) [е]Винаги имамъ Господа прѣдъ себе си:
Понеже е [ж]отдѣсно ми [з]да се не поколебая.
(9) За това се зарадва сърдцето ми, и [и]развесели се славата ми,
А още и плътьта ми ще почива въ надежда.
(10) Защото [к]нѣма да оставишъ душата ми
въ адъ,
Нито ще оставишъ прѣподобния си да
види изтлѣние.
(11) Ще ми изявишъ [л]пжтя на живота:
Прѣдъ лицето ти има [м]пълнота отъ радость,
Отдѣсно тебе всѣкога веселие.

ПСАЛОМЪ 17 (по Слав. 16).

Молитва Давидова.

Чуй, Господи, правдата:
Послушай молението ми:
Дай ухо на молитвата ми
Която *правя* не съ лъстиви устни.
(2) Да излѣзе сждътъ ми отъ лицето ти:
Очитѣ ти да видятъ правото.
(3) Испиталъ си сърдцето ми:
[а]Посѣтилъ си *го* въ нощно врѣме:
[б]Опиталъ си ме, *и* не си намѣрилъ *нищо*
въ мене.
Рѣшиха устата ми да не прѣстжпватъ.
(4) Колкото за дѣлата на человѣцитѣ,
Азъ, чрѣзъ словесата на твоитѣ устни,
[в]Упазихъ се *отъ* пжтищата на насилницитѣ.
(5) Утвърди стжпкитѣ ми въ пжтищата си
За да се не подплъзнатъ нозѣтѣ ми.
(6) Азъ [г]те призвахъ, Боже,
Защото ще ме послушашъ:
Приклони къмъ мене ухото си,
Послушай думитѣ ми.
(7) [д]Яви чуднитѣ си милости,
Ти който съ десницата си спасявашъ които
се надѣятъ *на тебе*
Отъ онѣзи които възставатъ противъ тѣхъ.
(8) [е]Упази ме като зѣница на око:
[ж]Скрий ме подъ сѣнката на крилѣтѣ си
(9) Отъ лицето на нечестивитѣ които ме съсипаха.
Вразитѣ на душата ми обиколиха ме.
(10) [з]Огради ги тлъстина:
Устата имъ [и]говорятъ съ гордость.

з Сжд. 11;35.
* *Или,* на ближния *си.*
и Изх. 22;25. Лев. 25;36. Втор. 23;19. Иез. 18;8. 22;12.
к Изх. 23;8. Втор. 16;19.
л Псал. 16;8. 2 Пет. 1;10.

(16.)

† Псал. 56-60, надписитѣ.
а Псал. 25;20.
б Изх. 23;13. Ис.Нав. 23;7. Осия 2;16,17.
в Втор. 32;9. Псал. 73;26. 119;57. 142;5. Иер. 10;16. Плачь 3;24.
г Псал. 11;6.
д Псал. 17;3.
е Дѣян. 2;25, и др.
ж Псал. 73;23. 110;5. 121;5.
з Псал. 15;5.
и Псал. 30:12. 57;8.
к Псал. 49;15. Дѣян. 2;27,31. 13;35.
л Мат. 7;14.
м Псал. 17;15. 21;6. Мат. 5;8. 1 Кор. 13;12. 1 Иоан. 3;2.
н Псал. 36;8.

(17.)

а Псал. 16;7.
б Иовъ 23;10. Псал. 26;2. 66;10. 139;2. Зах. 13;9. Мал. 3;2,3. 1 Пет. 1;7.
в Псал. 119;133.
г Псал. 116;2.
д Псал. 31;21.
е Втор. 32;10. Зах. 2;8.
ж Рутъ 2;12. Псал. 36;7. 57;1. 61;4. 63;7. 91;1,4. Мат. 23;37.
з Втор. 32;15. Иовъ 15;27. Псал. 73;7. 119;70. [31;18.
и 1 Цар. 2;3. Псал.

(11) Сега кобиколиха стжпкитѣ ни:
[л]Турнха очитѣ-си да ни хвърлятъ на земята:
(12) Прилича на лъвъ който желае да разкжсне,
И на лъвче което седи въ скришни мѣста.
(13) Стани, Господи, прѣдвари го, свали го:
Избави душата ми отъ нечестивия съ [м]твоя мечъ,
(14) Отъ человѣци, Господи, съ твоята ржка,
Отъ человѣцитѣ на свѣта,
[н]На които дѣлътъ е въ този животъ,
И на които чрѣвото изпълнишъ отъ съкровищата си:
Наситени сж синоветѣ имъ,
И остатъцитѣ си оставятъ на внуцитѣ си.
(15) А азъ съ [о]правда ще видя лицето ти:
[п]Ще се наситя отъ вида ти когато се събудя.

ПСАЛОМЪ 18 (по Слав. 17).

Първому Пѣвцу. *Псаломъ* на Давида [•]раба Господень, който говори Господу словесата на тази пѣсень въ деня когато го избави Господь отъ ржката на всичкитѣ му неприятели, и отъ ржката на Саула, и рече:—

[а]Ще те възлюбя, Господи, крѣпосте моя.
(2) Господь е канара моя, твърдиня моя, и избавитель мой:
Богъ мой, [б]скала моя: на него ще се надѣя.
Щитъ мой и рогъ на спасението ми
Високъ мой стълпъ е.
(3) Ще призова Господа [в]хвалимаго,
И ще се избавя отъ враговетѣ си.
(4) [г]Смъртни болѣзни ме окружиха,
И порои на беззаконие ме устрашиха.
(5) Адови болѣзни ме обиколиха:
Смъртни примки ме стигнаха.
(6) Въ утѣснението си призвахъ Господа,
И къмъ Бога моего викнахъ:
Чу отъ храма си гласа ми;
И викането ми дойде прѣдъ него въ ушитѣ му.
(7) Тогазъ [д]се поклатѝ и потресе земята.
И основанията на горитѣ се разлюлѣха
И поклатиха се, защото се разгнѣви той.
(8) Димъ възхождаше изъ ноздритѣ му,
И огънь пояждаващъ изъ устата му:
Вжглища се разпалиха отъ него.
(9) И [е]приклони небесата и слѣзе;
И мракъ бѣ подъ нозѣтѣ му.
(10) И [ж]възлѣзе на херувими и летѣ:
Летѣ [з]на вѣтренни крила.
(11) Тури тъмнината за свое скривалище:
[и]Скинията му около него бѣ тъмни води,
Гжсти облаци на въздуха.
(12) [к]Отъ свѣткането прѣдъ него
Проидоха облацитѣ му,
Градъ и огнени вжглища.
(13) И гръмна отъ небето Господь,
И Вишний [л]даде гласа си,
Градъ и огнени вжглища.
(14) И [м]проводи стрѣлитѣ си и ги разпръсна,
И свѣткавици умножи и ги смути.
(15) И [н]явиха се дълбинитѣ на водитѣ,
И открпха се основанията на вселенната
Отъ запрѣщението ти, Господи,
Отъ духането на диха на ноздритѣ ти.
(16) [о]Проводи отъ височината: взе ме:
Извлѣче ме изъ много води.
(17) Избави ме отъ силния ми врагъ
И отъ онѣзи които ме ненавидятъ,
Защото бѣха по-силни отъ мене.
(18) Стигнаха ме въ деня на скърбьта ми;
Но Господь ми стана подпорка.
(19) И [п]изведе ме на широта:
Избави ме, защото благоволи въ мене.
(20) [р]Въздаде ми Господь споредъ правдата ми,
Споредъ чистотата на ржцѣтѣ ми възмъзди ме,
(21) Защото упазихъ пжтищата Господни,
И не се уклонихъ отъ Бога моего въ нечестие;
(22) Защото всичкитѣ му сждби бѣха прѣдъ мене,
И повелѣнията му не отдалечихъ отъ себе си;
(23) И непороченъ бѣхъ прѣдъ него,
И упазихъ се отъ беззаконието си.

к 1 Цар. 23;26.
л Псал. 10;8-10.
м Иса. 10;5.
н Псал. 73;12. Лука 16:25. Як. 5;5.
о 1 Иоан. 3;2.
п Псал. 4;6,7. 16;11. 65;4.

(18.)

• Псал. 36, надписътъ. 2 Цар. гл. 22.
а Псал. 144;1.
б Евр. 2;13.
в Псал. 76;4.
г Псал. 116;3.
д Дѣян. 4;31.
е Псал. 144;5.
ж Псал. 99;1.
з Псал. 104;3.
и Псал. 97;2.
к Псал. 97;3.
л Псал. 29;3.
м Ис. Нав. 10;10. Псал. 144;6. Иса. 30;30.
н Изх. 15;8. Псал. 106;9.
о Псал. 144;7.
п Псал. 31;8. 118;5.
р 1 Цар. 24;20.

(24) И ^с^въздаде ми Господь споредъ правдата ми,
Споредъ чистотата на ржцѣтѣ ми прѣдъ очитѣ си.
(25) ^т^Съ прѣподобенъ, прѣподобенъ ще бждешъ:
Съ мжжъ непороченъ, непороченъ ще бждешъ:
(26) Съ чистъ, чистъ ще бждешъ;
А ^у^съ развратенъ противно ще се поведешъ.
(27) Защото ти ще спасишъ оскърбени люде;
А ^ф^очи гордѣливи ще смиришъ.
(28) Защото ти ^х^ще направишъ свѣтилника ми да свѣти:
Господь Богъ мой ще просвѣти тъмнината ми.
(29) Защото чрѣзъ тебе ще разбия пълкъ.
И чрѣзъ Бога моего ще прѣскоча стѣна.
(30) А на Бога, ^ц^пжтьтъ му е непороченъ:
^ч^Словото Господне е опитано:
^ш^Той е щитъ на всичкитѣ които се надѣятъ на него.
(31) Защото ^щ^кой е Богъ освѣнъ Господа?
И кой е крѣпость освѣнъ Бога нашего?
(32) Богъ е ^ъ^който ме прѣпасва съ сила,
И поставя непороченъ пжтя ми.
(33) ^ь^Прави нозѣтѣ ми като на еленитѣ,
И ^ѣ^поставя ме на високитѣ мои мѣста.
(34) ^ю^Учи ржцѣтѣ ми на брань,
И мишцитѣ ми запъватъ мѣденъ лжкъ.
(35) И далъ си ми щита на спасението си;
И дѣсницата ти ме потвърди,
И благостьта ти ме възвеличи.
(36) Разширилъ си стжпкитѣ ми подъ мене;
И ^я^нозѣтѣ ми не се подплъзнаха.
(37) Гонихъ враговетѣ си и ги стигнахъ,
И не се върнахъ докѣ ги не свършихъ.
(38) Сътрихъ ги, и не могоха да се подигнатъ:
Паднаха подъ нозѣтѣ ми.
(39) И прѣпасалъ си ме съ сила за брань:
Завалилъ си подъ мене въстанащитѣ върхъ мене.
(40) И обърналъ си къмъ мене гърба на враговетѣ ми;
И азъ изтрѣбихъ ненавистницитѣ си.
(41) Извикаха, и нѣмаше кой да ги избави,
^ѧ^Къмъ Господа, и не ги послуша.
(42) И стрихъ ги като прахъ прѣдъ лицето на вѣтъра;
Като кальта на пжтищата ги ^ѩ^отхвърлихъ.
(43) ^а^Избавилъ си ме отъ противленията на народа:
^б^Поставилъ си ме глава на язичницитѣ:
^в^Народъ *който* не познахъ работи ми.
(44) Щомъ чуха, и послушаха ме
^г^Чужденци ми се покориха.
(45) ^д^Чужденци ослабнаха, и се разтрепераха
Изъ мѣстата дѣто сж се затворили.
(46) Живъ е Господь, и благословена Твърдинята ми;
И да се възвиси Богъ на спасението ми:
(47) Богъ, който отмъщава за мене,
И покорява ^е^народи подъ мене,
(48) Който ме избавя отъ враговетѣ ми.
Ей, ^ж^възвишавашъ ме надъ онѣзи които въставатъ върхъ мене:
Избавилъ си ме отъ насилникъ человѣкъ.
(49) За то ^з^ще те хваля, Господи, между язичницитѣ,
И ще възпѣя на името ти.
(50) ^и^*Ти си* който величишъ спасенията на царя си
И правишъ милость на помазаника си,
На Давида и на сѣмето му ^к^до вѣка.

ПСАЛОМЪ 19 (по Слав. 18).

Първому Пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

^а^Небесата разказватъ славата Божия,
И твърдьта възвѣщава дѣлото на ржцѣтѣ му.
(2) День на день казва слово,
И нощь на нощь изявява знание.
(3) Безъ говорене, безъ думи,
Безъ да се чуе гласътъ имъ,
(4) ^б^По всичката земя излѣзе вѣщанието имъ,
И до краищата на вселенната словесата имъ.

с 1 Цар. 26;23.
т 3 Цар. 8;32.
у Лев. 26;23,24,27,28. Прит. 3;34. [6;17.
ф Псал. 101;5. Прит.
х Иовъ 18;6.
ц Втор. 32;4. Дан. 4;37. Откр. 15;3.
ч Псал. 12;6. 119;140. Прит. 30;5.
ш Псал. 17;7.
щ Втор. 32;31,39. 1 Цар. 2;2. Псал. 86;8. Иса. 45;5.
ъ Псал. 91;2. [3;19.
ь 2 Цар. 2;18. Ав.
ѣ Втор. 32;13. 33;29.
ю Псал. 144;1.
я Прит. 4;12.
ѧ Иовъ 27;9. 35;12. Прит. 1;28. Иса. 1;15. Иер. 11;11. 14;12. Иез. 8;18. Мих. 3;4. Зах. 7;13.
ѩ Зах. 10;5.
а 2 Цар. 2;9,10. 3;1.
б 2 Цар. гл. 8.
в Иса. 52;15. 55;5.
г Втор. 33;29. Псал. 66;3. 81;15.
д Мих. 7;17.
е Псал. 47;3.
ж Псал. 59;1.
з Рим. 15;9.
и Псал. 144;10.
к 2 Цар. 7;13.

(19.)

а Бит. 1;6. Иса. 40;22. Рим. 1;19,20.
б Рим. 10;18.

Въ тѣхъ постави скиния за слънцето,
(5) Което излѣзва като младоженецъ изъ чертога си,
вРадва се като юнакъ за да тича въ попрището.
(6) Излѣзването му е отъ край небето,
И обикалянето му до края неговъ;
И отъ топлината му нищо не се скрива.
(7) гЗаконътъ Господень е непороченъ, възвраща душата:
Свидѣтелството Господне е вѣрно, умждрява простия:
(8) Повелѣнията Господни сж прави, веселятъ сърдцето.
дЗаповѣдьта Господня е свѣтла, епросвѣщава очитѣ:
(9) Страхътъ Господень е чистъ, прѣбивава въ вѣкъ.
Сждбитѣ Господни сж истинни, купно и праведни,
(10) Желателни повече отъ злато,
Повече жотъ множество чисто злато,
И зпо-сладки отъ медъ
И отъ капкитѣ на меденъ сотъ.
(11) Слугата ти още се и вразумява чрѣзъ тѣхъ;
иВъ упазването имъ въздаянието е голѣмо.
(12) Кой кусѣща сгрѣшенията си?
лОчисти ме мотъ тайнитѣ *сгрѣшения*.
(13) А нощe прѣдупази раба си отъ гордость:
оДа ме не обладае: тогазъ ще бжда непороченъ,
И ще бжда чистъ отъ голѣмо прѣстжпление.
(14) пДумитѣ на устата ми и прѣговарянето на сърдцето ми
Да бждатъ угодни прѣдъ тебе,
Господи, крѣпосте моя и ризбавителю мой.

ПСАЛОМЪ 20 (по Слав. 19).

Първому Пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

Господь да те послуша въ скърбенъ день:
аИмето на Бога Яковова да те защити!
(2) Да ти изпроводи помощь ботъ светилището,
И отъ Сионъ да те подкрѣпи!
(3) Да помене всичкитѣ твои приношения,
И да приеме всесъжението ти! (Села.)
(4) вДа ти даде споредъ *желанието на* сърдцето ти,
И да изпълни всѣки твой съвѣтъ
(5) гВъ спасението ти що се зарадваме;
И дВъ името на Бога нашего ще възвишимъ прѣпорецъ.
Господь да изпълни всичкитѣ твои искания!
(6) Сега познахъ че еспаси Господь помазаника си.
Ще го послуша отъ светото си небе
Съ спасителната сила на дѣсницата си.
(7) жЕдни съ колесници, и едни съ коне,
А зние ще поменемъ името на Господа Бога нашего.
(8) Тѣ се спънаха и паднаха,
А ние станахме и се възправихме.
(9) Господи, спаси царя;
И послушай ни въ който день *те* призовемъ.

ПСАЛОМЪ 21 (по Слав. 20).

Първому Пѣвцу. Псаломъ Давидовъ

Господи, съ твоята сила ще се весели царьтъ,
И аколко много ще се зарадва въ спасението ти!
(2) бДалъ си му желанието на сърдцето му,
И отъ исканието на устнитѣ му не си *го* лишилъ. (Села.)
(3) Защото си го посрѣщналъ съ благословения на благость
вПоложилъ си на главата му вѣнецъ отъ чисто злато.
(4) гПросилъ е отъ тебе животъ,
И далъ си му дДължина на дни въ вѣкъ вѣка.

в Екл. 1;5.
г Псал. 111;7.
д Псал. 12;6.
е Псал. 13;3.
ж Псал. 119;72,127 Прит. 8;10,11,19.
з Псал. 119;103.
и Прит. 29;18.
к Псал. 40;12.
л Лев. 4;2, и др.
м Псал. 90;8.
н Бит. 20;6. 1 Цар. 25;32-34,39.
о Псал. 119;133. Рим. 6;12,14.
п Псал. 51;15.
р Иса. 43;14. 44;6. 47;4. 1 Сол. 1;10.
(20.)
а Прит. 18;10.
б 3 Цар. 6;16. 2 Лѣт. 20;8. Псал. 73;17.
в Псал. 21;2.
г Псал. 9;14.
д Изх. 17;15. Псал. 60;4.
е Псал. 2;2.
ж Псал. 33:16,17. Прит. 21;31. Иса. 31;1
з 2 Лѣт. 32;8.
(21.)
а Псал. 20;5,6.
б Псал. 20;4,5.
в 2 Цар. 12;30. 1 Лѣт. 20;2.
г Псал. 61;5,6
д 2 Цар. 7;19. Псал. 91;16

(5) Голѣма е славата му чрѣзъ спасението ти:
Честь и великолѣпие си положилъ на него;
(6) Защото си го турилъ *да е* благословение
до вѣка:
еВъзвеселилъ си го съ радость чрѣзъ лицето си;
(7) Защото царьтъ уповава на Господа,
И чрѣзъ милостьта на Вишнаго жнѣма да
се поклати.
(8) Ржката ти зще намѣри всичкитѣ твои
врагове:
Дѣсницата ти ще намѣри неприятелитѣ ти.
(9) иВъ врѣмето на гнѣва си ще ги направишъ като огнена пещь:
Господь кще ги погълне съ яростьта си;
И логънь ще ги изпояде.
(10) мЩе истрѣбишъ отъ земята плода имъ,
И сѣмето имъ отъ человѣческитѣ синове.
(11) нЗащото ухитриха злоба противъ тебе:
Намислиха кроежъ, който не могоха да
извършатъ.
(12) За то ще ги направишъ да обърнатъ
гърбъ
Когато приготвишъ на тетивитѣ си *стрѣли*
противъ лицето имъ.
(13) Възнеси се, Господи, съ силата си:
Ще пѣемъ и ще прославяме твоето могущество.

ПСАЛОМЪ 22 (по Слав. 21).

Първому Пѣвцу, на Аиелетъ Шахаръ.
Псаломъ Давидовъ.

Боже мой, аБоже мой, защо си ме оставилъ?
Защо стоишъ далечъ отъ спасението ми
И отъ бдумитѣ на стенанието ми?
(2) Боже мой, викамъ денѣ, и не отговаряшъ,
И нощѣ, и не прѣмлъкнувамъ.
(3) Но ти си Светъ,
Ти който обитавашъ вмежду Израилевитѣ
хвали.
(4) На тебе се надѣяха отцитѣ ни:
Надѣяха се, и ти ги освободи.
(5) Къмъ тебе извикаха, и избавени бидоха:
гНа тебе се надѣяха, и не се посрамиха.
(6) А азъ дсъмъ червей, а не человѣкъ,
еУкоръ на человѣцитѣ, и прѣзрѣнъ отъ
народа.
(7) жРугаятъ ми се всички които ме гледатъ:
Отварятъ устнитѣ си, зкиватъ съ глава,
и казватъ:
(8) иУпова на Господа, нека го избави:
кНека го спаси понеже благоволи за него.
(9) Но лти си който си ме извадилъ изъ
утробата:
Ти ми даде упование като бѣхъ на гърдитѣ на майка си.
(10) На тебе бихъ оставенъ отъ рождението си:
мОтъ утробата на майка ми ти си Богъ
мой.
(11) Да се не отдалечишъ отъ мене;
Защото скърбьта е близу,
Защото нѣма помощникъ.
(12) нЮнци много ме обиколиха:
Бикове силни отъ Васанъ ме окружиха.
(13) оОтвориха върхъ мене устата си
Като лъвъ който граби и рикае.
(14) Излѣхъ се като вода,
И празглобиха се всичкитѣ ми кости:
рСърдцето ми стапа като восъкъ,
Разтопява се врѣдъ вжтрѣшноститѣ ми:
(15) сСилата ми изсъхна като черепъ,
И тезикътъ ми прилѣпна за гъртана ми;
И ти си ме свелъ въ пръстьта на смъртьта.
(16) Защото упсета ме обиколиха:
Събрание на лукави ме окружи:
фПродупчиха ржцѣтѣ ми и позѣтѣ ми,
(17) Мога да изброя всичкитѣ си кости;
Тѣ хсе взиратъ въ мене *и* ме глодатъ.

е Псал. 16;11. 45;7. Дѣян. 2;28.
ж Псал. 16;8.
з 1 Цар. 31;3.
и Мал. 4;1.
к Псал. 56;1,2.
л Псал. 18;8. Иса. 26;11.
м 3 Цар. 13;34. Іовъ 18;16,17,19. Псал. 37;28. 109;13. Иса. 14;20.
н Псал. 2;1.

(22.)
а Мат. 27;46. Мар. 15;34.
б Евр. 5;7.
в Втор. 10;21.
г Псал. 25;2,3. 31;1. 71;1. Иса. 49;23. Рим. 9;33.
д Іовъ 25;6. Иса. 41;14.
е Иса. 53;3.
ж Мат. 27:39. Мар. 15;29. Лука 23;35.
з Іовъ 16;4 Псал. 109;25.
и Мат. 27;43.
к Псал. 91;14.
л Псал. 71;6.
м Иса. 46;3. 49;1.
н Втор. 32;14. Псал. 68;30. Иез. 39;18. Амосъ 4;1.
о Іовъ 16;10. Псал. 35;21 Плачъ 2;16. 3;46
п Дан. 5;6.
р Іс. Нав. 7;5. Іовъ 23;16.
с Прит. 17;22.
т Іовъ 29;10. Плачъ 4;4. Иоан. 19;28.
у Откр. 22;15.
ф Мат. 27;35. Мар. 15;24. Лука 23;33. Иоан. 19;23,37. 20;25.
х Лука 23;27,35.

(18) ᵘРазделиха си дрехитѣ ми;
И за одеждата ми хвърлиха жрѣбие.
(19) Но ти, Господи, ᵛда се не отдалечишъ:
Ти, сило моя, поспѣши на помощь менѣ.
(20) Освободи отъ мечь душата ми,
ᶜᵐЖивота ми ʰᶜотъ силата на псето.
(21) ᵇСпаси ме отъ устата на лъва,
И послушай ме, *и избави ме* ᵇотъ роговетѣ на еднорогитѣ.
(22) Ще ᵎпроповѣдвамъ името ти ᵘна братята си:
Врѣдъ събрание ще те хваля.
(23) ᴬВие които се бойте отъ Господа, хвалете го:
Всичко сѣме Яковово, славете го,
И бойте му се, все сѣме Израилево.
(24) Защото не прѣзрѣ, и не се отвърна отъ скърбьта на оскърбения,
И не скри лицето си отъ него,
Но послуша когато ᴬизвика той къмъ него.
(25) ᵘᵐЗа тебе *ще е* хвалата ми въ голѣмо събрание:
ᵃЩе изпълня обѣщанията си прѣдъ онѣзи които му се боятъ.
(26) ᵇЩе ядатъ бѣднитѣ и ще се наситятъ:
Ще хвалятъ Господа онѣзи които го търсятъ:
ᵉСърдцето ви ще живѣе вѣчно.
(27) ᵍЩе си напомнятъ и ще се обърнатъ къмъ Господа
Всичкитѣ краища на земята;
И ᵈще се поклонятъ прѣдъ тебе
Всичкитѣ племена на народитѣ;
(28) Защото ᵉна Господа е царството,
И той владѣе надъ народитѣ.
(29) ᴶЩе ядатъ и ще се поклонятъ всичкитѣ богати на земята:
ᶻПрѣдъ него ще се прѣклонятъ всичкитѣ които слѣзватъ въ пръстьта;
И никой не може да упази живота си.
(30) Потомството ще му слугува:
ᶤЩе се приказва за Господа на *бъдещия* родъ.
(31) ᵏЩе дойдатъ и ще извѣстятъ правдата му
На люде които ще се родятъ,
Че той е направилъ *това*.

ПСАЛОМЪ 23 (по Слав. 22).

Псаломъ Давидовъ.

Господь е ᵃПастирь мой:
ᵇНе ще бъда въ лишение.
(2) ᵉНа зелени пасища ме упокоява;
ᵍПри тихи води ме води.
(3) Възвраща душата ми.
ᵈВоди ме прѣзъ пътеки на правда заради името си.
(4) И ᵉдаже въ дола на смъртната сѣнка ако ходя
ᴶНе ще се оплаша отъ зло,
ᶻЗащото ти си съ мене:
Твоятъ жезълъ и твоята тояга, тѣ ме утѣшаватъ.
(5) Приготвяшъ прѣдъ мене трапеза срѣщу враговетѣ ми:
ᵏПомазалъ си съ елей главата ми:
Чашата ми се прѣлива.
(6) Наистина благодать и милость ще ме слѣдватъ
Прѣзъ всичкитѣ дни на живота ми,
И ще живѣя въ дома Господенъ на дълги дни.

ПСАЛОМЪ 24 (по Слав. 23).

Псаломъ Давидовъ.

ᵃГосподня е земята и изпълнението ѝ,

ᵘ Лука 23;34. Иоан. 19;23,24.
ᵛ Ст. 11. Псал. 10;1.
ᶜ *Евр.*, единичката ми *душа*.
ᵐ Псал. 35;17.
ʰ Ст. 16.
ᵇ 2Тим. 4;17. [4;27.
ᵇ Иса. 34;7. Дѣян.
ᵎ Псал. 40;9. Евр. 2;12.
ᵘ Иоан. 20;17. Рим. 8;29.
ᴬ Псал. 135;19,20
ᴬ Евр. 5;7.
ᵘᵐ Псал. 35;18. 40;9,10. 111;1.
а Псал. 66;13. 116;14. Екл. 5;4.
б Лев. 7;11,12,15,16. Псал. 69;32. Иса. 65;13.
в Иоан. 6;51.
г Псал. 2;8. 72;11. 86;9. 98;3. Иса. 49;6.
д Псал. 96;7.
е Псал. 47;8. Авд. 21. Зах. 14;9. Мат. 6;13.
ж Псал. 45;12.
з Иса. 26;19. Филип. 2;10.
и Псал. 87;6.
к Псал. 78;6. 86;9. 102;18. Иса. 60;3. Виж. Рим. 3;21,22.
(23.)
а Иса. 40;11. Иер. 23;4. Иез. 34;11,12,23. Иоан. 10;11. 1 Пет. 2;25. Отк. 7;17.
б Филип. 4;19.
в Иез. 34;14.
г Откр. 7;17.
д Псал. 5;8. 31:3. Прит. 8;20.
е Йовъ 3;5. 10;21,22. 24;17. Псал. 44;19.
ж Псал. 3;6. 27;1. 118;6.
з Иса. 43;2.
и Псал. 104;15.
к Псал. 92;10.
(24.)
а Изх. 9;29. 19;5. Втор. 10;14. Йовъ 41;11. Псал. 50;12. 1 Кор. 10;26,28.

Вселенната, и които живѣятъ на нея;
(2) Защото той я [б]основа върху моретата,
И утвърди я върху рѣкитѣ.
(3) [в]Кой ще възлѣзе на гората Господня?
И кой ще застане на светото негово мѣсто?
(4) [г]Който е съ чисти [д]ржцѣ и [е]съ непорочно сърдце,
Който не е далъ на суета душата си, и [ж]не се е клелъ съ лъсть,
(5) Той ще приеме благословение отъ Господа,
И правда отъ Бога на спасението си.
(6) Този е родътъ на онѣзи които го дирятъ:
[з]Които търсятъ лицето ти, тѣ сж Яковъ. (Села.)
(7) [и]Възвишете, врата, главитѣ си,
И възвишете се вие, вѣчни двери,
И [к]ще влѣзе Царьтъ на славата.
(8) Кой е тозъ Царь на славата?
Господь крѣпкий и силний:
Господь силний на брань.
(9) Възвишете, врата, главитѣ си,
И възвишете се вие, вѣчни двери,
И ще влѣзе Царьтъ на славата.
(10) Кой е тозъ Царь на славата?
Господь на Силитѣ, той е Царь на славата. (Села.)

ПСАЛОМЪ 25 (по Слав. 24).

Псаломъ Давидовъ.

[а]Къмъ тебе, Господи, възвисихъ душата си.
(2) Боже мой, [б]на тебе уповахъ:
Да се не посрамя:
[в]Да се не зарадватъ враговетѣ ми заради мене.
(3) Ей, всички които чакатъ тебе да се не посрамятъ:
Да се посрамятъ които правятъ прѣстжпления безъ причина.
(4) [г]Покажи ми, Господи, пжтищата си:
Научи ме на стжпкитѣ си.
(5) Води ме въ пжтя на истината си и научи ме,
Защото ти си Богъ на спасението ми:
Тебе чакамъ весь день.
(6) Помни, Господи, [д]милосердията си,
И милоститѣ си, защото сж отъ вѣка.
(7) [е]Грѣховетѣ на младостьта ми
И прѣстжпленията ми да не помнишъ:
[ж]Споредъ милостьта си помни ме ти, Господи, заради благостьта си.
(8) Господь е благъ и правъ,
За това ще научи грѣшнитѣ на пжтя си.
(9) Ще води кроткитѣ въ пжтя на сждъ,
И ще научи кроткитѣ на пжтя си.
(10) Всичкитѣ Господни пжтища сж милость и истина
На онѣзи които пазятъ завѣта му и свидѣтелствата му.
(11) [з]Заради твоето име, Господи,
Прости беззаконието ми, [и]защото е голѣмо.
(12) Кой е този человѣкъ който се бои отъ Господа?
[к]Нему ще покаже пжтя *който* ще избере.
(13) [л]Душата му ще обитава въ покой,
И [м]потомството му ще наслѣди земята.
(14) [н]Тайната Господня е съ онѣзи които му се боятъ,
И завѣта си ще имъ обяви.
(15) [о]Очитѣ ми сж винаги къмъ Господа,
Защото той ще извади изъ примка нозѣтѣ ми.
(16) [п]Погледни къмъ мене и помилвай ме,
Защото останахъ самъ и угнетенъ съмъ.
(17) Скърбитѣ на сърдцето ми се умножиха:
Изведи ме изъ утѣсненията ми.
(18) [р]Вижъ угнетението ми и труда ми,
И прости всичкитѣ ми грѣхове.
(19) Вижъ враговетѣ ми, че се умножиха
И съ жестока ненависть ме възненавидѣха.
(20) Упази душата ми и избави ме:

б Бит.1;9. Иовъ 38;6. Псал.104;5. 136;6. 2 Пет.3;5.
в Псал.15;1.
г Иса.33;15,16.
д Иовъ 17;9. 1 Тим. 2;8.
е Мат.5;8.
ж Псал.15;4.
з Псал.27;8. 105;4.
и Иса.26;2.
к Псал.97;6. Мал.3;1. 1 Кор.2;8.

(25.)
а Псал.86;4. 143;8. Плачъ 3;41.
б Псал.22;5. 31;1. 34;8. Иса.28;16. 49;23. Рим.10;11.
в Псал.13;4.
г Изх.33;13. Псал. 5;8. 27;11. 86;11. 119;27. 143;8,10.
д Псал.103;17. 106;1. 107;1. Иса.63;15. Иер.33;11.
е Иовъ 13;26. 20;11. Иер.3;25.
ж Псал.51;1.
з Псал.31;3. 79;9. 109;21. 143;11.
и Виж. Рим.5;20.
к Псал.37;23.
л Прит.19;23.
м Псал.37;11,22,29.
н Прит.3;32. Виж. Иоан.7;17. 15;15.
о Псал.141;8.
п Псал.69;16. 86;16.
р 2 Цар.16;12.

[в]Да се не посрамя, защото на тебе уповахъ.
(21) Незлобие и правота да ме съхранявать,
Защото тебе чакамъ.
(22) [г]Избави, Боже, Израиля
Отъ всичкитѣ му скърби.

ПСАЛОМЪ 26 (по Слав. 25).

Псаломъ Давидовъ.

[а]Сѫди ме, Господи, защото [б]ходихъ въ незлобието си:
[в]Уповахъ на Господа, и нѣма да се поклатя.
(2) [г]Испитай ме, Господи, и изкуси ме
Опитай утробата ми и сърдцето ми.
(3) Защото твоята милость е прѣдъ очитѣ ми;
И [д]ходихъ въ истината ти.
(4) Не [е]седѣхъ съ суетни человѣци,
И съ лицемѣрни нѣма да отида.
(5) [ж]Възненавидѣхъ събранието на лукавитѣ,
И [з]съ нечестивитѣ нѣма да седна
(6) [и]Ще омия въ неповинность рѫцѣтѣ си,
И ще обиколя олтаря ти, Господи,
(7) За да направя да се чуе гласъ на хвала,
И да разкажа всичкитѣ твои чудеса
(8) Господи, [к]възлюбихъ жилището на дома ти
И мѣстото на скинията на славата ти.
(9) [л]Да не земешъ съ грѣшнитѣ душата ми,
И съ мѫже кръвници живота ми;
(10) На които въ рѫцѣтѣ е злодѣяние,
И дѣсницата имъ е [м]пълна съ дарове.
(11) Но азъ [н]ще ходя въ незлобието си:
Избави ме и помилвай ме.
(12) [о]Ногата ми стои [п]на равнина:
[р]Въ събранията ще благославямъ Господа.

ПСАЛОМЪ 27 (по Слав. 26).

Псаломъ Давидовъ.

Господь е [а]видѣлина моя и [б]спасение мое:
Отъ кого ще се убоя?
[в]Господь е сила на живота ми:
Отъ кого ще се устраша?
(2) Когато приближиха при мене лукавитѣ
[г]За да изядать плътьта ми.
Съперницитѣ и враговетѣ ми,
Тѣ се спънаха и паднаха.
(3) И [д]ако се опълчи противъ мене воинство
Сърдцето ми нѣма да се уплаши,
И ако се дигне върхъ мене брань
И тогазъ ще съмъ увѣренъ.
(4) [е]Едно просихъ отъ Господа, това ще търся,
[ж]Да живѣя въ дома Господень въ всичкитѣ дни на живота си,
Да гледамъ [з]красотата на Господа,
И да *го* диря въ храма му.
(5) Защото [и]въ зълъ день ще ме скрие въ скинията си.
[к]Що ме прикрие въ скришното на шатра си:
Ще ме възвиши на камикъ.
(6) И сега [л]главата ми ще се възвиши
Надъ враговетѣ ми които ме окрѫжавать;
И ще пожъртвувамъ въ скинията му жъртви на радостни викове
Ще пѣя, и ще възпѣя Господу
(7) Чуй, Господи, гласа ми съ *който* викамъ;
И помилвай ме и послушай ме.
(8) *Рекълъ си:* [м]Потърсете лицето ми:
Рече тебѣ сърдцето ми:
Лицето ти, Господи, ще потърся.
(9) [н]Да не скриешъ отъ мене лицето си:
Да не отхвърлишъ съ гнѣвъ раба си.
Ти ми стана помощь: недѣй ме отхвърля,
И недѣй ме оставя, Боже, Спасителю мой.
(10) И [о]ако отецъ ми и майка ми ме оставятъ,
Господь, обаче, ще ме приеме.
(11) [п]Научи ме, Господи, пѫтя си,
И води ме по равенъ пѫть поради неприятелитѣ ми.
(12) [р]Да ме не прѣдадешъ на желанието на враговетѣ ми:

в Ст. 2.
г Псал. 130;8.
(26.)
а Псал. 7;8.
б 4 Цар. 20;3. Ст. 11. Прит. 20;7.
в Псал. 28;7. 31;14. Прит. 29;25.
г Псал. 7;9. 17;3. 66;10. 139;23. Зах. 13;9.
д 4 Цар. 20;3.
е Псал. 1;1. Иер. 15;17.
ж Псал. 31;6. 139;21,22.
з Псал. 1;1.
и Виж. Изх. 30;19,20. Псал. 73;13. 1 Тим. 2;8.
к Псал. 27;4.
л Виж. 1 Цар. 25;29. Псал. 28;3.
м Изх. 23;8. Втор. 16;19. 1 Цар. 8;3. Иса. 33;15.
н Ст. 1.
о Псал. 40;2.
п 27;11.
р Псал. 22;22. 107;32. 111;1.
(27.)
а Псал. 84;11. Иса. 60;19,20. Мих. 7;8.
б Изх. 15;2.
в Псал. 62;2,6. 118;14,21. Иса. 12;2.
г Псал. 14;4.
д Псал. 3;6.
е Псал. 26;8.
ж Псал. 65;4. Лука 2;37.
з Псал. 90;17.
и Псал. 31;20. 83;3 91;1. Иса. 4;6.
к Псал. 40;2.
л Псал. 3;3.
м Псал. 24;6. 105;4.
н Псал. 69;17 143;7.
о Иса. 49;15.
п Псал. 25;4. 86;11. 119;33.
р Псал. 35;25.

Защото [с]се дигнаха противъ мене лъжливи свидѣтели
[т]Които дишатъ насилие.
(13) Повѣрвахъ че ще видя благоститѣ Господни
[у]На земята на живитѣ.
(14) [ф]Чакай Господа:
Имай дързновение, и да се укрѣпи сърдцето ти;
Ей, чакай Господа.

ПСАЛОМЪ 28 (по Слав. 27).

Псаломъ Давидовъ.

Къмъ тебе ще викна, Господи, крѣпосте моя:
[а]Да не мълчишъ къмъ мене,
[б]Да не би, ако мълчишъ къмъ мене,
Да се уприлича на онѣзи които слазятъ въ рова.
(2) Послушай гласа на моленията ми
Когато викамъ къмъ тебе,
[в]Когато дигамъ ржцѣ
[г]Къмъ светия твой давиръ.
(3) [д]Не ме завличай съ нечестивитѣ
И съ онѣзи които правятъ беззаконие,
[е]Които говорятъ миръ съ ближнитѣ си,
А въ сърдцето имъ *има* злоба.
(4) [ж]Дай имъ споредъ дѣлата имъ
И споредъ лукавството на постжпкитѣ имъ:
Споредъ дѣлата на ржцѣтѣ имъ дай имъ:
Отдай имъ *приличното* имъ въздаяние.
(5) Понеже [з]не внимаватъ въ дѣянията Господни
И въ дѣлата на ржцѣтѣ му,
Щэ ги събори, и нѣма да ги съгради.
(6) Благословенъ Господь,
Защото послуша гласа на моленията ми.
(7) Господь е [и]сила моя и щитъ мой:
[к]На него упова сърдцето ми, и помогна ми;
За то развесели се сърдцето ми,
И съ пѣснитѣ си ще го възхваля.
(8) Господь е сила на *народа ти:*
Той е и спасителна [л]защита на помазаника си.
(9) Спаси людетѣ си, и [м]благослови наслѣдието си;
И спаси ги, и възвишавай ги до вѣка.

ПСАЛОМЪ 29 (по Слав. 28).

Псаломъ Давидовъ.

Принесете [а]Господу, синове на силнитѣ,
Принесете Господу слава и държава.
(2) Принесете Господу славата на името му:
Поклонете се Господу [б]съ великолѣпие свето.
(3) Гласътъ Господень е надъ водитѣ:
[в]Богъ на славата гърми:
Господь е надъ много води.
(4) Гласътъ Господень е силенъ.
Гласътъ Господень е величественъ.
(5) Гласътъ Господень строшава [г]кедри,
И строшава Господь Ливанскитѣ кедри;
(6) И [д]прави ги да скачатъ като юнецъ,
Ливанъ и [е]Сирионъ като младъ единорогъ.
(7) Гласътъ Господень разподѣля огненитѣ пламици.
(8) Гласътъ Господень потресва пустинята:
Господь [ж]потресва пустинята Кадисъ.
(9) Гласътъ Господень прави [з]да раждатъ кошутитѣ,
И оголва джбравитѣ;
А въ храма му всѣки проповѣдва славата *му*.
(10) Господь [и]седи надъ потопа,
И [к]седи Господь Царь въ вѣкъ.
(11) [л]Господь ще даде сила на людетѣ си:
Господь ще благослови людетѣ си съ миръ.

---

1 Цар. 22;9. 2 Цар. 16;7,8. Псал. 35;11.
т Дѣян. 9;1.
у Псал. 56;13. 116;9. 142;5. Иер. 11;19. Иез. 26;20.
ф Псал. 31;24. 62;1,5. 130;5. Иса. 25;9. Ав. 2;3.

(28.)

а Псал. 83;1.
б Псал. 68;4. 143;7.
в 3 Цар. 8;28,29. Псал. 5;7.
г Псал. 138;2.
д Псал. 26;9.
е Псал. 12;2. 55;21. 62;4. Иер. 9;8.
ж 2 Тим. 4;14. Откр. 18;6.
з Иовъ 34;27 Иса. 5;12.
и Псал. 18;2.
к Псал. 13;5. 22;4.
л Псал. 20;6.
м Втор. 9;29. 3 Цар. 8;51,53.

(29.)

а 1 Лѣт. 16;28,29. Псал. 96;7-9.
б 2 Лѣт. 20;21.
в Иовъ 37;4,5.
г Иса. 2;13.
д Псал. 114;4.
е Втор. 3;9.
ж Числа 13;26.
з Иовъ 39;1-3.
и Бит. 6;17. Иовъ 38;8,25.
к Псал. 10;16.
л Псал. 28;8.

ПСАЛОМЪ 30 (по Слав. 29).

Псаломъ, пѣсень на освещението
на Давидовия домъ.

Ще те прѣвъзносямъ, Господи, защото
[а]ти си ме избавилъ,
И [б]не си оставилъ враговетѣ ми да се
радватъ надъ мене.
(2) Господи Боже мой, викнахъ къмъ тебе,
И [в]изцѣлилъ си ме.
(3) Господи, [г]възвелъ си отъ ада душата ми:
Упазилъ си живота ми [д]за да не слѣза
въ рова.
(4) [е]Пѣснопѣйте Господу, прѣподобни негови,
И въсхвалявайте паметьта на неговата светость.
(5) Защото [ж]гнѣвътъ му е само една минута:
[з]А въ добрата му воля има животъ.
Вечеръ дохожда плачъ,
А на [и]утриньта радость.
(6) И азъ въ благополучието си [к]рекохъ
Нѣма да се поклатя въ вѣкъ.
(7) Господи, съ благоволението си направилъ
си да стои гората ми твърдо:
[л]Скрилъ си лицето си, и смутихъ се.
(8) Къмъ тебе, Господи, викнахъ,
И къмъ Господа се помолихъ:
(9) Каква полза въ кръвьта ми ако слѣза въ
рова?
[м]Пръстьта ще те пѣснослови ли?
Ще възвѣщава ли истината ти?
(10) Послушай, Господи, и помилвай ме:
Господи, бѫди ми помощникъ.
(11) [н]Промѣнилъ си плача ми въ радость менѣ:
Съблѣкълъ си ми врѣтището, и прѣпасалъ
си ме съ веселие,
(12) За да ти псалмопѣе славата *ми*, и да не
млъкнува.
Господи Боже мой, въ вѣкъ ще те хваля.

ПСАЛОМЪ 31 (по Слав. 30).

Първому Пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

[а]На тебе, Господи, уповахъ:
Да се не посрамя въ вѣкъ:
[б]Спаси ме съ правдата си.
(2) [в]Приклони къмъ мене ухото си:
Ускори да ме избавишъ:
Бѫди ми силна крѣпость,
Домъ на утвърждение за да ме спасишъ.
(3) Защото [г]ти си моя канара и твърдиня;
И [д]заради името си рѫководи ме и управлявай ме.
(4) Изведи ме изъ сѣтьта която скрито поставиха за мене,
Защото ти си моя сила.
(5) [е]Въ рѫцѣтѣ ти прѣдавамъ духа си:
Ти си ме избавилъ, Господи Боже на истината.
(6) Възненавидѣхъ [ж]онѣзи които внимаватъ
на суетнитѣ идоли;
Но азъ се надѣя на Господа.
(7) Ще се радвамъ и ще се веселя за твоята милость;
Защото си видѣлъ скърбьта ми,
[з]Позналъ си душата ми *като бѣше* въ
утѣснения,
(8) И [и]не си ме затворилъ въ рѫката на
врага:
[к]Поставилъ си на ширина нозѣтѣ ми.
(9) Помилвай ме, Господи, защото съмъ утѣсненъ:
[л]Изтая отъ скърбь окото ми,
Душата ми, и утробата ми.
(10) Защото се изнури въ тѫга животътъ ми,
И годинитѣ ми въ стенания:
Отъ страданието ми изнемощѣ силата ми,
И [м]коститѣ ми изтаяха.
(11) [н]На всичкитѣ си врагове станахъ укоръ,
И [о]най-вече на ближнитѣ си,

(30.)
а Втор. 20;5. 2 Цар. 5;11. 6;20.
б Псал. 25;2. 35;19,24.
в Псал. 6;2. 103;3.
г Псал. 86;13.
д Псал. 28;1.
е 1 Лѣт. 16;4. Псал. 97;12.
ж Псал. 103;9. Иса. 26;20. 54;7,8. 2 Кор. 4;17
з Псал. 63;3.
и Псал. 126;5.
к Иовъ 29;18.
л Псал. 104;29.
м Псал. 6;5. 88;11. 115;17. 118;17. Иса. 38;18.
н 2 Цар. 6;14. Иса. 61;3. Иер. 31;4.

(31.)
а Псал. 22;5. 25;2. 71;1. Иса. 49;23.
б Псал. 143;1.
в Псал. 71;2.
г Псал. 18;2.
д Псал. 23;3. 25;11.
е Лука 23;46. Дѣян. 7;59.
ж Иона 2;8.
з Иоан. 10;27.
и Втор. 32;30. 1 Цар. 17;46. 24;18.
к Псал. 4;1. 18;19.
л Псал. 6;7.
м Псал. 32;3. 102;3.
н Псал. 41;8. Иса. 53;4.
о Иовъ 19;13. Псал. 38;11. 88;8,18.

И страхъ на познайницитѣ си:
[п]Които ме гледаха по улицитѣ бѣгаха отъ мене.
(12) [р]Забравенъ бидохъ отъ сърдцето *на всичкитѣ* като мъртъвъ:
Станахъ като непотрѣбенъ съсждъ;
(13) Защото [с]чухъ злословието на мнозина:
[т]Отъ всѣкждѣ страхъ:
Когато [у]се наговориха противъ мене
Наумислиха да отнемать живота ми.
(14) Но азъ на тебе, Господи, уповахъ:
Рекохъ: Ти си Богъ мой.
(15) Въ ржцѣтѣ ти сж врѣмената ми:
Избави ме отъ ржката на враговетѣ ми
И отъ тѣзи които ме гонятъ.
(16) [ф]Направи да свѣтне лицето ти върхъ раба ти:
Спаси ме съ милостьта си.
(17) Господи, [х]да се не посрамя,
Защото те призвахъ:
Да се посрамятъ нечестивитѣ,
[ц]Да млъкнатъ въ адъ.
(18) [ч]Да онѣмѣятъ лъжливитѣ устни
[ш]Които говорятъ дързостливо противъ праведния, съ гордость и прѣзрѣние.
(19) [щ]Колко е голѣма твоята благость
Която си съхранилъ за онѣзи които тя се боятъ,
И която си направилъ за онѣзи които се надѣятъ на тебе
Прѣдъ очитѣ на человѣческитѣ синове!
(20) [ъ]Ще ги скриешъ въ покрова на присжтствието си
Отъ ухищренията на человѣцитѣ:
[ь]Ще ги скриешъ въ скиния
Отъ прѣрѣканията на езици.
(21) Благословенъ Господь,
Защото [ѣ]направи чудна милостьта си къмъ мене
[ю]Въ градъ укрѣпенъ.
(22) А [я]въ смайването си азъ бѣхъ рекълъ:
[ѫ]Отхвърленъ съмъ отъ очитѣ ти;
Но ти послуша гласа на моленията ми
Когато извикахъ къмъ тебе.
(23) [аа]Възлюбете Господа, всички прѣподобни негови:
Господь съхранява вѣрнитѣ,
И въздава изобилно на онѣзи които се обхождатъ гордѣливо.
(24) [а]Имайте дързновение, и да се укрѣпи сърдцето ви,
Всички които се надѣете на Господа.

ПСАЛОМЪ 32 (по Слав. 31).

Псаломъ Давидовъ: Масхилъ.

Блаженъ *онзи* [а]комуто е простено прѣстжплението,
Комуто грѣхътъ е прикритъ.
(2) Блаженъ онзи человѣкъ комуто Господь [б]не вмѣнява беззаконие,
И [в]на когото въ духа нѣма лъсть.
(3) Когато мълчехъ, овехтѣха коститѣ ми
Отъ стенанието ми всѣки день;
(4) Понеже денѣ и нощѣ [г]тежеше ржката ти върхъ мене:
Влагата ми се обърна на лѣтна суша. (Села.)
(5) Явихъ ти грѣха си, и беззаконието си не скрихъ:
[д]Рекохъ: Господу ще изповѣдамъ прѣстжпленията си;
И ти си простилъ беззаконието на грѣха ми. (Села.)
(6) [е]За то всѣки прѣподобенъ [ж]ще ти се моли
На сгодно врѣме.
Наистина въ потопъ отъ много води
Водитѣ нѣма да приближатъ при него.
(7) Ти си [з]покровъ мой:
Ще ме съхранявашъ отъ скърбь:
[и]Съ веселие на избавление ще мѣ окружавашъ. (Села.)
(8) Азъ ще те вразумя, и ще те науча
Пжтя по който трѣбва да ходишъ.
Ще *те* съвѣтвамъ:
Върхъ тебе *ще бжде* окото ми.

п Псал. 64;8.
р Псал. 88;4,5,
с Иер. 20;10.
т Иер. 6;25. 20;3. Плачь 2;22.
у Мат. 27;1.
ф Числа 6;25,26. Псал. 4;6. 67;1.
х Псал. 25;2.
ц 1 Цар. 2;9. Псал. 115;17
ч Псал. 12;3.
ш 1 Цар. 2;3. Псал. 94;4. Юд. 15.
щ Иса. 64;4. 1 Кор. 2;9.
ъ Псал. 27;5. 32;7.
ь Иовъ 5;21.
ѣ Псал. 17;7.
ю 1 Цар. 23;7.
я 1 Цар. 23;26. Псал. 116;11.
ѫ Иса. 38;11,12. Плачь 3;54. Йона 2;4.
аа Псал. 34;9.
а Псал. 27;14.

(32.)

а Псал. 85;2. Рим. 4;6-8.
б 2 Кор. 5;19.
в Иоан. 1;47.
г 1 Цар. 5;6,11. Иовъ 33;7. Псал. 38;2.
д Прит. 28;13. Иса. 65;24. Лука 15;18,21, и др. 1 Иоан. 1;9.
е 1 Тим. 1;16.
ж Иса. 55;6. Иоан. 7;34.
з Псал. 9;9. 27;5. 31;20. 119;114.
и Изх. 15;1. Сжд. 5;1. 2 Цар. 22;1.

(9) [к]Не бивайте като конь,
Като мъска, [л]въ които нѣма разумъ;
На които устата трѣбва да се държатъ съ оглавникъ и узда
Да не би се приближавали при тебе.
(10) [м]Много сѫ злострадания на нечестивия;
[н]А оногозъ който се надѣе на Господа,
Милость ще го окружи.
(11) [о]Веселете се въ Господа, и радвайте се, праведни,
И викайте съ радость, всички прави въ сърдце.

ПСАЛОМЪ 33 (по Слав. 32).

Радвайте се, праведни, [а]въ Господа:
[б]На правитѣ е прилично да въздаватъ хваление.
(2) Хвалете Господа съ китара:
[в]Съ псалтиръ десятострунецъ му псалмопѣйте,
(3) Пѣйте му [г]нова пѣсень,
Добрѣ свирете съ възклицание;
(4) Защото е право словото Господне,
И всичкитѣ му дѣла сѫ истинни.
(5) [д]Обича правда и правосѫдие:
[е]Съ милостьта Господня е пълна земята.
(6) [ж]Съ словото Господне станаха небесата,
И [з]съ диханието на устата му [и]всичкото имъ воинство.
(7) [к]Събра като купъ морскитѣ води:
Тури безднитѣ въ съкровища.
(8) Да се убои отъ Господа всичката земя:
Да потреперятъ отъ него всичкитѣ жители на вселенната.
(9) Защото [л]той рече, и стана:
Той повелѣ, и утвърди се *всичко*.
(10) Господь [м]осуетява съвѣта на езичницитѣ:
Прѣвраща мислитѣ на народитѣ.
(11) [н]Съвѣтътъ Господенъ прѣбивава въ вѣкъ,
Мислитѣ на сърдцето му въ родъ и родъ.
(12) [о]Блажено онова племе на което Богъ е Господь,
Народътъ *когото* е [п]избралъ за наслѣдие свое.
(13) [р]Господь надникна отъ небето:
Видѣ всичкитѣ человѣчески синове.
(14) Отъ мѣстото на обиталището си
Глѣда всичкитѣ земни жители.
(15) Равно създаде сърдцата имъ:
[с]Познава всичкитѣ имъ работи.
(16) [т]Не се избавя царь съ много войска:
Силниятъ не се освобождава съ голѣмо юначество.
(17) [у]Суетенъ е коньтъ за избавление;
И съ голѣмата си сила не може да отърве.
(18) Ето, [ф]окото Господне е върху онѣзи които му се боятъ,
Върху онѣзи които се [х]надѣятъ на милостьта му,
(19) За да избави отъ смърть душата имъ,
И [ц]въ гладъ да ги упази живи.
(20) [ч]Душата ни чака Господа:
[ш]Той е помощь наша и щитъ нашъ.
(21) Защото [щ]въ него се весели сърдцето ни;
Понеже на светото негово име се надѣехме.
(22) Дано бѫде, Господи, милостьта ти на насъ
Както уповахме на тебе.

ПСАЛОМЪ 34 (по Слав. 33).

Псаломъ на Давида когато се престори на лудъ прѣдъ [*]Авимелеха, който го пусна, та си отиде.

[а]Ще благославямъ Господа на всяко врѣме:
Похвалата му ще е винаги въ устата ми.
(2) [б]Съ Господа ще се хвали душата ми:
[в]Смиренитѣ ще чуятъ и ще се зарадватъ.

к Прит. 26;3. Як. 3;3.
л Іовъ 35;11. [2;9.
м Прит. 13;21. Рим.
н Псал. 34;8. 84;12. Прит. 16;20. Иер. 17;7.
о Псал. 64;10. 68;3.
(33.)
а Псал. 32;11. 97;12.
б Псал. 147;1.
в Псал. 92;3. 144;9.
г Псал. 96;1. 98;1. 144;9. 149;1. Иса. 42;10. Откр. 5;9.
д Псал. 11;7. 45;7.
е Псал. 119;64.
ж Бит. 1;6,7. Евр. 11;3. 2 Пет. 3;5.
з Іовъ 26;13.
и Бит. 2;1.
к Бит. 1;9. Іовъ 26;10. 38;8.
л Бит. 1;3. Псал. 148;5.
м Пса. 8;10. 19;3.
н Іовъ 23;13. Прит. 19;21. Иса. 46;10.
о Псал. 65;4. 144;15.
п Изх. 19;5. Втор. 7;6.
р 2 Лѣт. 16;9. Іовъ 28;24. Псал. 11;4. 14;2. Прит. 15;3.
с Іовъ 34;21. Иер. 32;19.
т Псал. 44;6.
у Псал. 20;7. 147;10. Прит. 21;31.
ф Іовъ 36;7. Псал. 34;15. 1 Пет. 3;12.
х Псал. 147;11. [37;19.
ц Іовъ 5;20. Псал.
ч Псал. 62;1,5. 130;6.
ш Псал. 115;9-11.
щ Псал. 13;5. Зах. 10;7. Іоан. 16;22.
(34.)
* Анхусъ. 1 Цар. 21;13.
а Ефес. 5;20. 1 Сол. 5;18. 2 Сол. 1;3. 2;13.
б Иер. 9;24. 1 Кор. 1;31. 2 Кор. 10;17.
в Псал. 119;74. 1[illegible]

(3) [в]Възвеличете Господа съ мене,
И да възвишимъ наедно името му.
(4) [д]Потърсихъ Господа и послуша ме,
И отъ всичкитѣ ми страхове ме избави.
(5) Погледнаха къмъ него, и свѣтна имъ прѣдъ очитѣ,
И лицата имъ не се посрамиха.
(6) [е]Този сиромахъ извика; и Господь чу,
[ж]И отъ всичкитѣ му скърби го избави.
(7) [з]Ангелъ Господенъ се [и]опълчава около онѣзи които му се боятъ,
И ги избавя.
(8) [к]Вкусете и вижте че е благъ Господь:
[л]Блаженъ онзи человѣкъ който уповава на него.
(9) [м]Бойте се Господу, светии негови;
Защото за онѣзи които му се боятъ нѣма лишение.
(10) Лъвчетата осиромашеха и огладнѣха;
Но [н]онѣзи които търсятъ Господа не ще бѫдатъ лишени отъ никое добро.
(11) Елате, чада, послушайте ме:
На [о]страхъ Господенъ ще ви науча.
(12) [п]Кой е този человѣкъ който иска животъ
И обича дългоденствие за да види добрини?
(13) Пази езика си отъ зло,
И [р]устнитѣ си отъ лъстно говорене.
(14) [с]Уклонявай се отъ злото, и прави доброто:
[т]Търси мира, и слѣдвай го.
(15) [у]Очитѣ Господни сѫ върху праведнитѣ,
И ушитѣ му [ф]къмъ тѣхния викъ.
(16) [х]Лицето Господне е противъ онѣзи които правятъ зло,
[ц]За да истрѣби отъ земята помена имъ.
(17) Извикаха *праведнитѣ*, и [ч]Господь чу,
И отъ всичкитѣ имъ скърби ги избави.
(18) [ш]Господь е близу при [щ]онѣзи които сѫ съ съкрушено сърдце,
И спасява онѣзи които иматъ смиренъ духъ.
(19) [ъ]Много сѫ скърбитѣ на праведния;
Но [ь]отъ всички тѣхъ ще го избави Господь.
(20) Той пази всичкитѣ му кости:
[ѣ]Никоя отъ тѣхъ нѣма да се съкруши.
(21) [ю]Злото ще затрие грѣшния;
И онѣзи които ненавиждатъ праведния ще бѫдатъ осѫдени.
(22) Господь [я]избавя душата на рабитѣ си;
И отъ онѣзи които се надѣятъ на него никой нѣма да бѫде осѫденъ.

ПСАЛОМЪ 35 (по Слав. 34).

Псаломъ Давидовъ.

[а]Сѫди, Господи, съперницитѣ ми:
[б]Ратувай противъ онѣзи които ратуватъ противъ мене.
(2) [в]Вземи орѫжие и щитъ,
И стани ми на помощь.
(3) Изтръгни копие, и затвори пѫтя на гонителитѣ ми:
Речи на душата ми: Азъ съмъ спасение твое.
(4) [г]Да се постидятъ и да се посрамятъ
Онѣзи които искатъ *да погубятъ* душата ми:
[д]Да се върнатъ назадъ и да се постидятъ
Онѣзи които ми мислятъ зло:
(5) Да бѫдатъ [е]като прахъ отъ плѣва прѣдъ вѣтъра,
И ангелъ Господенъ да ги гони.
(6) Да бѫде пѫтьтъ имъ [ж]тъменъ и плъзгавъ,
И ангелъ Господенъ да ги гони.
(7) Защото безъ причина [з]скриха за мене сѣтьта си въ трапъ
Безъ причина изкопаха *ровъ* за душата ми.
(8) [и]Да дойде върху него пагуба нечакана;

в Псал. 69;30. Лука 1;46.
д Мат. 7;7. Лука 11;9.
е Псал. 3;4.
ж Ст. 17,19. 2Цар. 22;1
з Дан. 6;22 Евр. 4;14
и Виж. Бит 32;1,2. 4Цар. 6,17. Зах. 9;8.
к 1 Пет 2;3
л Псал. 2;12.
м Псал. 31;23.
н Псал. 84;11
о Псал. 32;8.
п 1 Пет. 3;10,11
р 1 Пет. 2,22
с Псал 37;27. Иса. 1;16,17. 12,14.
т Рим. 12;18. Евр.
у Іовъ 36,7 Псал. 33,18. 1 Пет 3,12.
ф Ст. 6,17.
х Лев. 17,10. Иер. 44,11 Амосъ 9;4.
ц Прит. 10;7
ч Ст 6,15,19 Псал 145,19,20.
ш Псал. 145,18.
щ Псал. 51,17 Иса. 57,15 61,1 66;2.
ъ Прит. 24,16. 2 Тим. 3;11,12.
ь Ст. 6,17
ѣ Иоан. 19,36.
ю Псал. 94,23.
я 2 Цар. 4,9 3 Цар 1,29. Псал 71;23. 103,4. Плачъ 3 58. (35)
а Псал. 43;1 119,154. Плачъ 3;58.
б Изх. 14;25.
в Иса. 42;13.
г Ст. 26. Псал. 40;14,15. 70;2,3.
д Псал. 129;5.
е Іовъ 21;18. Псал. 1;4. 83;13. Иса. 29;5. Осия 13;3.
ж Псал. 73,18. Иер. 23;12.
з Псал. 9;15.
и 1 Сол. 5;3.

И [к]сѣтьта му която скри да улови него:
Да падне той въ нея съ пагуба.
(9) А душата ми ще се весели въ Господа,
[л]Ще се радва въ спасението му
(10) [м]Всичкитѣ ми кости ще рекатъ:
Господи, [н]кой е подобенъ на тебе
Който избавяшъ сиромаха отъ по-силнии му,
И сиромаха и нищия отъ грабителя му?
(11) [о]Станаха свидѣтели неправедни, —
И питаха ме *за нѣща* които азъ не знаехъ.
(12) [п]Въздадоха ми зло за добро,
Да е въ лишение душата ми.
(13) А [р]когато тѣ бѣха въ скърбь
Азъ се облачехъ въ врѣтище
Смирявахъ съ постъ душата си.
И [с]молитвата ми се връщаше въ пазухата ми
(14) Обхождахъ се като съ приятель, като съ мой братъ
Ходѣхъ наведенъ и нажаленъ както кога жалѣе *нѣкой* майка си.
(15) Но тѣ се възрадваха за моето злощастие, и се събраха
[т]Побойници се събраха противъ мене, и азъ не знаехъ
[у]Кжсаха *ме,* и не прѣставаха
(16) Съ нечестиви присмѣхули въ пированиiя
[ф]Скърцаха върхъ мене съ зжби
(17) Господи, до кога [х]ще гледашъ?
Избави душата ми отъ губителството имъ,
[ц]Живота ми отъ *тѣзи* лъвове
(18) Азъ [ч]ще те славословя въ голѣмо събрание,
Между многочислени люде ще те хваля.
(19) [ш]Да се не зарадватъ заради мене
Онѣзи които ми враждуватъ неправедно
[щ]Които ме ненавиждатъ безъ причина
[ъ]Да не намигатъ съ очи.
(20) Защото не говорятъ миръ,
Но прѣговарятъ измами противъ тихитѣ на земята.
(21) И [ь]разшириха на мене устата си
Говорѣха [ѣ]О, хохо! видѣха очитѣ ни!
(22) [ю]Видѣлъ си, Господи: [я]да не премълчишъ:
Господи, [ѫ]да се не отдалечишъ отъ мене.
(23) [ѭ]Стани и събуди се заради сжда ми, Боже мой и Господи мой, заради оправданието ми.
(24) [а]Сжди ме, Господи Боже мой, [б]споредъ правдата си,
[в]И да се не зарадватъ за мене.
(25) [г]Да не рекатъ въ сърдцето си: Ето, желанието ни *се изпълни;*
Нито да рекатъ. [д]Погълнахме го.
(26) [е]Да се постидятъ и да се посрамятъ купно
Онѣзи които се радватъ на злото ми
[ж]Да се облѣкатъ съ срамъ и съ стидъ
[з]Които се голѣмѣятъ противъ мене.
(27) [и]Да се развеселятъ и да се възрадватъ
Които желаятъ правдата ми,
И [к]винаги да говорятъ: Да се възвеличи Господь
[л]Който желае миръ на раба си.
(28) И [м]езикътъ ми ще прѣговаря твоята правда
И твоята хвала всѣки день.

ПСАЛОМЪ 36 (по Слав. 35).

Първому Пѣвцу.
Псаломъ на Давида раба Господенъ.

Беззаконието на нечестивия говори вжтрѣ въ сърдцето ми
[а]Нѣма страхъ Божий прѣдъ очитѣ му
(2) Защото [б]се лъже въ очитѣ си
Че нѣма да се открие беззаконието му за да бжде възненавидѣно

к Псал. 7;15,16. 57;6. 141;9,10. Прит. 5;22.
л Псал. 13;5.
м Псал. 51;8.
н Изх. 15;11. Псал. 71;19.
о Псал. 27;12.
п Псал. 38;20. 109;3-5. Иер. 18;20. Иоан. 10;32.
р Иовъ 30;25. Псал 69;10,11.
с Мат. 10;13. Лука 10;6.
т Иовъ 30;1,8,12.
у Иовъ 16;9
ф Иовъ 16;9 Псал. 37;12. Плачъ 2;16.
х Ав. 1;13.
ц Псал. 22;20
ч Псал 22;25,31 40;9,10 111;1
ш Псал. 13;4 25;2. 38;16
щ Псал. 69;4 109;3. 119;161 Плачъ 3;52. Иоан. 15;25
ъ Иовъ 15;12 Прит. 6;13 10;10
ь Псал. 22;13
ѣ Псал 40;15 70;3.
ю Изх. 3;7 Дѣян. 7;34.
я Псал. 28;1 83;1.
ѫ Псал. 10;1. 22;11,19, 38:21 71;12.
ѭ Псал. 44;23. 80;2.
а Псал. 26;1
б 2 Сол. 1;6.
в Ст. 19
г Псал. 27;12 70;3. 140;8.
д Плачъ 2;16
е Ст. 4 Псал. 40;14.
ж Псал. 109;29. 132;18.
з Псал. 38;16
и Рим. 12;15 1 Кор. 12;26.
к Псал. 70;4.
л Псал. 149;4
м Псал. 50;15 51;14. 71;24.
(36.)
а Рим. 3;18.
б Втор. 29;19 Псал. 10;3 49;18

(3) Думитѣ на устата му сѫ вбеззаконие и лъсть:
гНе рачи да разумѣе за да прави добро.
(4) дБеззаконие измисля на одъра си
еСтои на добъръ пѫть злото не мрази.
(5) Господи, жмилостьта ти *стига* до небето,
Истината ти до облацитѣ.
(6) Правдата ти е като високитѣ планини
зСѫдбитѣ ти сѫ бездна голѣма
иЧеловѣци и скотове упазвашъ, Господи.
(7) кКолко е драгоцѣнна милостьта ти, Боже!
За то человѣческитѣ синове лсе надѣятъ на покрова на крилата ти.
(8) мЩе се наситятъ отъ тлъстината на дома ти;
И нотъ рѣката она твоитѣ сладости ще ги напоишъ.
(9) Защото пу тебе е източникътъ на живота
рВъ видѣлината ти ще видимъ видѣлина.
(10) Простри милостьта си съкъмъ онѣзи които те познаватъ,
И правдата си ткъмъ правитѣ въ сърдце.
(11) Да не дойде върху мене нога на гордость,
И рѫка на нечестиви да ме не поклати.
(12) Тамъ паднаха дѣлателитѣ на беззаконието
Низринаха се, и уне ще могатъ да станатъ.

ПСАЛОМЪ 37 (по Слав 36)

Псаломъ Давидовъ

аНе се раздражавай заради лукавитѣ,
Нито завиждай на онѣзи които правятъ беззаконие
(2) Защото бкато трѣва скоро ще се окосятъ,
И като зеленъ злакъ ще повѣнатъ.
(3) Уповай на Господа, и прави добро
Населявай земята, и храни се съ истината.
(4) Иввесели се въ Господа,
И ще ти даде прошенията на сърдцето ти.
(5) гПрѣдай на Господа пѫтя си,
И уповай на него, и той ще извърши;
(6) И дще изведе като видѣлина правдата ти,
И сѫда ти като пладнина.
(7) еОблегни се на Господа, и жчакай го
зНе се раздражавай за тогози който успѣва въ пѫтя си,
За человѣка който извършва злопомишления.
(8) иПрѣстани отъ ярость, и остави гнѣва
Не се раздражавай никакъ та да правишъ зло.
(9) Защото ккоито правятъ зло ще се изтрѣбятъ;
А онѣзи които чакатъ Господа, тѣ лще наслѣдятъ земята.
(10) Защото моще малко, и нечестивиятъ не ще да го има;
И нще търсишъ мѣстото му, и не ще да се намѣри.
(11) Но окроткитѣ ще наслѣдятъ земята
И ще се наслаждаватъ съ много миръ.
(12) Нечестивиятъ козънствува противъ праведния,
И пскърца на него съ зѫби.
(13) рГосподь ще му се присмѣе,
Понеже гледа че сиде деньтъ му
(14) Нечестивитѣ изтръгнаха мечь
И запнаха лѫка си
За да свалятъ сиромаха и нищия,
За да заколятъ ходещитѣ въ правота.
(15) тМечьтъ имъ ще влѣзе въ сърдцето имъ,
И лѫковетѣ имъ ще се строшатъ.
(16) уМалкото *имане* на праведния е по-добро
Отъ богатството на много нечестиви.
(17) Защото фмищцитѣ на нечестивитѣ ще се строшатъ,
А праведнитѣ Господь подкрѣпява.

в Псал. 12;2
г Иер. 4;22.
д Прит.4;16. Мих.2:1
е Иса. 65;2.
ж Псал.57;10 106;4.
з Иовъ11;8. Псал. 77;19. Рим. 11;33.
и Иовъ 7;20. Псал. 145;9. 1Тим. 4:10
к Псал.31;19
л Рутъ2;12. Псал. 17;8. 91;4.
м Псал. 65;4.
н Иовъ20:17 Откр. 22;1
о Псал. 16;11
п Иер. 2:13. Иоан. 4;10,14.
р 1 Пет. 2;9.
с Иер. 22;16. 97;11
т Псал. 7;10 94;15.
у Псал. 1;5
(37.)
а Ст. 7 Псал. 73;3. Прит.23;17.24;1,19
б Псал. 90;5,6.
в Иса. 58;14.
г Псал. 55;22. Прит. 16;3. Мат. 6;25. Лука12;22.1Пет.5;7.
д Иовъ11;17 Мих.7;9
е Псал. 62;1
ж Иса.30;15. Плачъ 3;26.
з Ст. 1,8. Иер. 12;1
и Псал. 73;3. Ефес. 4;26.
к Иовъ 27;13,14.
л Ст. 11,22,29.
Иса. 57;13
м Евр. 10;36,37
н Иовъ 7;10. 20;9.
о Мат. 5;5.
п Псал. 35;16.
р Псал. 2;4.
с 1 Цар. 26;10
т Мих. 5;6.
у Прит. 15;16. 16;8. 1 Тим. 6;6.
ф Иовъ 38;15. Псал. 10;15. Иез 30;21, и др.

(18) [х]Знае Господь днитѣ на непорочнитѣ;
И тѣхното наслѣдие ще бѫде [ц]въ вѣкъ.
(19) Не ще да се посрамятъ въ лошо врѣме:
[ч]Въ дни на гладъ ще бѫдатъ сити.
(20) А нечестивитѣ ще се изтрѣбятъ;
И враговетѣ на Господа ще изчезнатъ
като агнешката тлъстина:
[ш]Въ димъ ще изчезнатъ.
(21) Нечестивиятъ взема на заемъ и не връща;
[щ]А праведниятъ помилва и дава.
(22) Защото [ъ]благословенитѣ отъ Него ще наслѣдятъ земята;
А проклетитѣ отъ Него [ь]ще се изтрѣбятъ.
(23) [ѣ]Когато отъ Господа се оправятъ стѫпкитѣ на человѣка
Пѫтьтъ му е угоденъ нему.
(24) [ю]Ако падне, не ще се завали,
Защото Господь подпира рѫката му.
(25) Младъ бѣхъ, ето, остарѣхъ,
И не видѣхъ праведния оставенъ,
Нито сѣмето му [я]да проси хлѣбъ.
(26) [ѫ]Всѣки день помилва, и дава на заемъ,
И сѣмето му е въ благословение.
(27) [ѭ]Уклони се отъ зло, и прави добро,
И ще имашъ жилище вѣчно.
(28) Защото Господь [а]обича правосѫдие,
И не оставя прѣподобнитѣ си:
Въ вѣкъ ще бѫдатъ упазени;
[б]А сѣмето на нечестивитѣ ще се изтрѣби.
(29) [в]Праведнитѣ ще наслѣдятъ земята,
И ще живѣятъ на нея въ вѣкъ.
(30) [г]Устата на праведния прѣговарятъ мѫдрость,
И езикътъ му говори правосѫдие.
(31) [д]Законътъ на неговия Богъ е въ сърдцето му:
Стѫпкитѣ му не ще да се подплъзнатъ.
(32) [е]Съглежда грѣшниятъ праведния,
И търси за да го умъртви.
(33) Господь [ж]нѣма да го остави въ рѫцѣтѣ му,
[з]Нито ще го осѫди въ сѫдбата му.
(34) [и]Чакай Господа, и пази неговия пѫть,
И ще те въздигне за да наслѣдишъ земята:
[к]Когато се изтрѣбятъ нечестивитѣ ти ще видишъ.
(35) [л]Видѣхъ нечестивия прѣвъзнесенъ
И распрострѣнъ като зелено дърво на мѣстото си;
(36) Но [м]прѣмина, и, ето, нѣмаше го;
И търсихъ го, и не се намѣри.
(37) Гледай незлобивия, и виждъ правия,
[н]Защото мирниятъ человѣкъ *ще има* остатъкъ;
(38) [о]А прѣстѫпницитѣ съвсѣмъ ще се изтрѣбятъ:
На нечестивитѣ остатъкътъ ще се прѣкѫсне.
(39) [п]Но спасението на праведнитѣ е отъ Господа:
Той имъ е крѣпость [р]въ скърбно врѣме.
(40) И [с]ще имъ помогне Господь и ще ги избави:
Ще ги избави отъ нечестивитѣ и ще ги спаси,
[т]Защото се надѣеха на него.

ПСАЛОМЪ 38 (по Слав. 37).

Псаломъ Давидовъ, за *възпоминание.

Господи, [а]въ яростьта си да ме не обличишъ,
Нито въ гнѣва си да ме накажешъ.
(2) Защото [б]стрѣлитѣ ти се забиха въ мене,
И [в]рѫката ти тежи върхъ мене.
(3) [г]Нѣма здраве въ плътьта ми отъ гнѣва ти:
Нѣма миръ въ коститѣ ми поради грѣха ми.
(4) Защото [д]беззаконията ми [е]надминаха надъ главата ми:
Като тежко брѣме натегнаха на мене.
(5) Смърдятъ *и* гноятъ се ранитѣ ми
Поради безумието ми.

х Псал. 1;6.
ц Иса. 60;21.
ч Іовъ 5;20. Псал. 33:19.
ш Псал. 102;3.
щ Псал. 112;5,9..
ъ Прит. 3;33.
ь Ст. 9.
ѣ 1 Цар. 2;9. Прит. 16;9.
ю Псал. 34;19,20. 40;2. 91:12. Прит. 24;16. Мих. 7:8. 2 Кор. 4:9.
я Іовъ 15;23. Псал. 59;15. 109:10.
ѫ Втор. 15:8,10. Псал. 112;5,9.
ѭ Псал. 34;14. Иса. 1;16,17.
а Псал. 14;7.
б Псал. 21;10. Прит. 2;22. Иса. 14:20.
в Прит. 2:21.
г Мат. 12;35.
д Втор. 6;6. Псал. 40;8. 119;98. Иса. 51;7.
е Псал. 10:8.
ж 2 Пет. 2:9.
з Псал. 109:31.
и Ст. 9. Псал. 27;14. Прит. 20:22.
к Псал. 52:5,6. 91;8.
л Іовъ 5:3.
м Іовъ 20:5, и др.
н Иса. 32;17. 57:2.
о Псал. 1:4. 52:5.
п Псал. 3:8.
р Псал. 9;9.
с Иса. 31;5.
т 1 Лѣт. 5;20. Дан. 3;17,28. 6:23.

(38.)

* Псал. 70. надписътъ.
а Псал. 6:1.
б Іовъ 6:4.
в Псал. 32:4.
г Псал. 6:2.
д Езд. 9:6. Псал. 40;12.
е Мат. 11;28.

(6) Пострадахъ, [ж]сгърбихъ се съвсѣмъ:
[з]Весь день ходя нажаленъ.
(7) Защото [и]всичкитѣ ми вжтрѣшности сж запалени,
И [к]нѣма здраве въ плътьта ми.
(8) Разболѣхъ се и прѣмного изнемощѣхъ:
[л]Рикая отъ утѣсненнето на сърдцето си.
(9) Господи, прѣдъ тебе е всичкото ми желание,
И въздиханнието ми не се крие отъ тебе.
(10) Сърдцето ми трепери, силата ми ме оставя,
И [м]видѣлината на очитѣ ми, и тя не е съ мене.
(11) [н]Приятелитѣ ми и ближнитѣ ми [о]отстоятъ отъ раната ми,
И роднинитѣ ми [п]стоятъ отдалечъ.
(12) И онѣзи които искатъ душата ми [р]турятъ сѣти *за мене:*
Онѣзи които искатъ злото ми [с]говорятъ лукавство,
И [т]прѣговарятъ лъсти весь день.
(13) Но [у]азъ като глухъ не чуя;
И съмъ [ф]като нѣмъ който си не отваря устата.
(14) И съмъ като человѣкъ който не чуе,
И нѣма обличение въ устата му.
(15) Защото тебе, Господи, [х]очаквамъ:
Ти ще отговоришъ, Господи Боже мой.
(16) Понеже рекохъ: [ц]Да се не зарадватъ заради мене:
Тѣ се голѣмѣятъ надъ мене [ч]когато се подпързне ногата ми.
(17) [ш]Защото съмъ близу да падна,
И скърбьта ми е винаги прѣдъ мене.
(18) Понеже [щ]азъ ще възвѣстя беззаконието си.
[ъ]Ще тжжа заради грѣха си;
(19) Но враговетѣ ми сж живи, укрѣпяватъ се;
И [ь]умножиха се онѣзи които неправедно ме ненавиждатъ.
(20) И [ѣ]онѣзи които въздаватъ зло за добро противятъ ми се
[ю]Понеже слѣдвамъ доброто.
(21) Да ме не оставишъ, Господи:
Боже мой, [я]да се не отдалечишъ отъ мене.
(22) Побързай да ми помогнешъ,
Господи [ѧ]спасение мое.

ПСАЛОМЪ 39 (по Слав. 38).

Първому Пѣвцу, [*]Иедутуну.
Псаломъ Давидовъ.

Рекохъ: [а]Ще внимавамъ въ пжтищата си
За да не съгрѣша съ езика си:
[б]Ще имамъ узда на устата си
[в]Когато е нечестивиятъ прѣдъ мене.
(2) [г]Станахъ нѣмъ и мълчаливъ:
Млъкнахъ и отъ доброто,
И скърбьта ми се поднови.
(3) Разпали се сърдцето ми вжтрѣ въ мене:
Въ тжжението ми [д]пламна огънь.
Рекохъ съ езика си:
(4) [е]Кажи ми, Господи, скончанието ми,
И кое е числото на днитѣ ми,
За да зная колко е кратъкъ животътъ ми.
(5) Ето, направилъ си днитѣ ми като педя,
И [ж]врѣмето на живота ми е като нищо прѣдъ тебе:
[з]Наистина всѣки человѣкъ, колко и да е якъ, съвсѣмъ е суета. (Села.)
(6) Наистина человѣкъ ходи *като* [и]въ мечтание;
Наистина напраздно се смущава:
[к]Събира съкровища, а не знае кой ще ги вземе.
(7) И сега, Господи, що чакамъ?
[л]Надеждата ми е на тебе.
(8) Отъ всичкитѣ ми беззакония избави ме:

ж Псал. 35;14.
з Іовъ 30;28. Псал. 42;9. 43;2.
и Іовъ 7;5.
к Ст. 3.
л Іовъ 3;24. Псал. 22;1. Иса. 59;11.
м Псал. 6;7. 88;9.
н Псал. 31;11.
о Лука 10;31,32.
п Лука 23;49.
р 2 Цар. 17;1-3.
с 2 Цар. 16;7,8.
т Псал. 35;20.
у 2 Цар. 16;10.
ф Псал. 39;2,9.
х 2 Цар. 16;12. Псал. 39;7.
ц Псал. 13;4.
ч Втор. 32;35.
ш Псал. 35;26.
щ Псал. 32;5. Причт. 28;13.
ъ 2 Кор. 7;9,10.
ь Псал. 35;19.
ѣ Псал. 35;12.
ю Виж. 1 Пет. 3;13. 1 Иоан. 3;12.
я Псал. 35;22.
ѧ Псал. 27;1. 62;2,6. Иса. 12;2.

(39.)

* 1 Лѣт. 16;41. 25;1. Псал. 62 и 77, надписитѣ.
а 4 Цар. 2;4. 4 Цар. 10;31.
б Псал. 141:3. Як. 3;2.
в Кол. 4;5.
г Псал. 38;13.
д Иер. 20;9.
е Псал. 90;12. 119;84.
ж Псал. 90;4.
з Ст. 11. Псал. 62:9. 144;4.
и 1 Кор. 7;31. Як. 4;14.
к Іовъ 27;17. Екл. 2;18,21,26. 5;14. Лука 12;20,21.
л Псал. 38;15.

Не ме направяй [м]укоръ на безумния.
(9) [н]Станахъ нѣмъ, не си отворихъ устата,
[о]Понеже ти направи това.
(10) [п]Отдалечи отъ мене удара си:
Отъ поразението на ржката ти азъ изчезнувамъ.
(11) Когато съ обличения наказвашъ человѣка за беззаконието му
[р]Развалявашъ като молецъ красотата му:
[с]Наистина всѣкий человѣкъ е суета. (Села.)
(12) Послушай, Господи, молитвата ми,
И дай ухо на вика ми.
Не прѣмълчавай на сълзитѣ ми;
Защото съмъ [т]страненъ при тебе
И пришлецъ, [у]както всичкитѣ мои отци.
(13) [ф]Остави ме на отрада, за да се съвзема
Прѣди да отида [х]и да ме нѣма *вече*.

ПСАЛОМЪ 40 (по Слав. 39).

Първому Пѣвцу, Псаломъ Давидовъ.

[а]Очаквахъ съ търпѣние Господа;
И той се прѣклони къмъ мене и чу вика ми;
(2) И възведе ме изъ рова на погибельта,
[б]Изъ тинята и кальта,
И [в]постави на камикъ нозѣтѣ ми:
[г]Утвърди стжпкитѣ ми;
(3) [д]И тури въ устата ми пѣсень нова,
Пѣние Богу нашему.
[е]Ще видятъ мнозина и ще се убоятъ,
И ще уповаватъ на Господа.
(4) [ж]Блаженъ онзи человѣкъ
Който туря упованието си на Господа,
И [з]не се обръща къмъ гордѣливитѣ,
Нито къмъ онѣзи [и]които се уклоняватъ къмъ лъжи.
(5) [к]Много си направилъ чудесата си, ти Господи Боже мой;
И [л]твоитѣ за насъ размишления
Не е възможно да изрекж нѣкой прѣдъ тебе:
Искахъ да казвамъ и да говоря за *тѣхъ*,
Но тѣ прѣвъзхождатъ *всѣко* число.
(6) [м]Жъртва и приношения ти не благоволи:
Отворилъ си ушитѣ ми:
Всесъжжение и приношение за грѣхъ ти не поиска.
(7) Тогазъ рекохъ: Ето, ида:
Въ свитъка на книгата е [н]писано за мене:
(8) [о]Драго ми е, Боже мой, да изпълнявамъ волята ти;
И законътъ ти е [п]всрѣдъ сърдцето ми.
(9) [р]Проповѣдахъ правда въ голѣмо събрание:
Ето, [с]не възбранихъ устнитѣ си, Господи,
[т]ти знаешъ.
(10) [у]Правдата ти не скрихъ въ сърдцето си:
Вѣрностьта ти и спасението ти възвѣстихъ:
Не утаихъ твоята милость и твоята истина
Отъ голѣмо събрание.
(11) Ти, Господи, не възпирай щедротитѣ си отъ мене:
[ф]Твоята милость и твоята истина да ме вардятъ винаги.
(12) Защото сж ме окружили безчислени злини:
[х]Постигнаха ме беззаконията ми, и не мога да гледамъ:
Умножиха се повече отъ космитѣ на главата ми;
И [ц]сърдцето ми ме остави.
(13) [ч]Благоволи, Господи, да ме избавишъ:
Господи, побързай да ми помогнешъ.
(14) [ш]Да се постидятъ и да се посрамятъ купно
Онѣзи които търсятъ душата ми за да я погубятъ:
Да се върнатъ назадъ и да се обезчестятъ
Които искатъ злото ми.
(15) [щ]Да се смаятъ за срама си
Онѣзи които ми думатъ: О, хохо!

м Псал. 44;13. 79;4.
н Лев. 10;3. Іовъ 40;4,5. Псал. 38;13.
о 2 Цар. 16;10. Іовъ 2;10.
п Іовъ 9;34. 13;21.
р Іовъ 4;19. 13;28. Иса. 50;9. Осия 5;12.
с Ст. 5.
т Лев. 25;23. 1 Лѣт. 29;15. Псал. 119;19. 2 Кор. 5;6. Евр. 11;13. 1 Пет. 1;17. 2;11.
у Бит. 47;9.
ф Іовъ 10;20,21. 14;5,6.
х Іовъ 14;10-12.
(40.)
а Псал. 27;14. 37;7.
б Псал. 69;2,14.
в Псал. 27;5.
г Псал. 37;23.
д Псал. 33;3.
е Псал. 52;6.
ж Псал. 34;8. Иер. 17;7.
з Псал. 101;3,7.
и Псал. 125;5.
к Изх. 15;11. Іовъ 5;9. 9;10. Псал. 71;15. 92;5. 139;6,17.
л Иса. 55;8.
м 1 Цар. 15;22. Псал. 50;8. 51;16. Иса. 1;11. 66;3. Осия 6;6. Мат. 9;13. 12;7. Евр. 10;5.
н Лука 24;44.
о Псал. 119;16,24,47, 92. Іоан. 4;34. Рим. 7;22.
п Псал. 37;31. Иер. 31;33. 2 Кор. 3;3.
р Псал. 22;22,25. 35;18.
с Псал. 119;13.
т Псал. 139;2.
у Дѣян. 20;20,27
ф Псал. 43;3. 57;3. 61;7.
х Псал. 38;4.
ц Псал. 73;26.
ч Псал. 70;1, и дрг.
ш Псал. 35;4,26. 70;2,3. 71;13.
щ Псал. 70;3. 73;19.

(16) [ъ]Да се радвать и да се веселять въ тебе
Всички които те търсять:
Онѣзи които обичать спасението ти
[ь]Да думать винаги: Да се възвеличи
Господь.
(17) [ѣ]А азъ съмъ сиромахъ и нищъ;
Но [ю]Господь се грижи заради мене:
Помощь моя и избавитель мой си ти:
Боже мой, да не закъснѣешъ.

ПСАЛОМЪ 41 (по Слав. 40).

Първому Пѣвцу, Псаломъ Давидовъ.

Блаженъ [а]който приглеждa сиромаха:
Въ скърбенъ день ще го избави Господь.
(2) Господь ще го варди и ще упази живота му:
Блаженъ ще бжде той на земята;
И [б]ти не ще да го прѣдадешъ на щѣнието на враговетѣ му.
(3) Господь ще го укрѣпява на одъра на немощьта:
Въ болестьта му ти ще постилашъ всичката му постелка.
(4) Азъ рекохъ: Господи, помилвай ме:
[в]Изцѣли душата ми, защото ти съгрѣшихъ.
(5) Враговетѣ ми говорять зло за мене:
Кога ще умре и ще загине името му?
(6) И ако дойде *нѣкой* отъ тѣхъ да *ме* види,
[г]говори суета:
Сърдцето му събира въ себе си беззаконие:
Като излѣзе вънъ говори.
(7) За мене шепнать купно всички които ме ненавидять:
За мене мислять зло, *и казвать:*
(8) Лошо нѣщо го е сполетѣло;
И като е легналъ нѣма вече да стане.
(9) И [д]самиять человѣкъ съ когото азъ живѣехъ мирно, на когото се надѣехъ,
[е]Който ядѣше хлѣба ми, подигна пета противъ мене.
(10) Но ти, Господи, помилвай ме,
И възстави ме, и ще имъ отвърна.
(11) Отъ това познавамъ че ти благоволишъ къмъ мене,
Понеже не тържествува противъ мене врагътъ ми.
(12) А мене, ти си ме потвърдилъ въ цѣлостьта ми.
[ж]И утвърдилъ си ме прѣдъ лицето си въ вѣкъ.
(13) [з]Благословенъ Господь Израилевъ
Отъ вѣка и до вѣка. Аминь и аминь.

ПСАЛОМЪ 42 (по Слав. 41).

Първому Пѣвцу,
[•]Масхилъ на Кореевитѣ Синове.

Както еленътъ желае воднитѣ извори,
Така душата ми желае тебе, Боже.
(2) [а]Жадна е душата ми за Бога, [б]за Бога живаго:
Кога ще дойда и ще се явя прѣдъ Бога?
(3) [в]Сълзитѣ мои станаха ми храна денѣ и нощѣ,
[г]Като ми думать всѣки день: Дѣ е Богъ твой?
(4) Това си напомнямъ, и [д]излѣвамъ душата си вжтрѣ въ мене
За да прѣмина съ множеството,
[е]Да отида съ него до Божия домъ,
Съ гласъ на радость и на хваление,
Съ множеството което празднува.
(5) [ж]Защо си отпаднала, душо моя?
И *защо* се смущавашъ вжтрѣ въ мене?
[з]Надѣй се на Бога; защото азъ още ще го славословя
За спасението на лицето му.
(6) Боже мой, душата ми е отпаднала вжтрѣ въ мене;
За то ще помня за тебе отъ Иорданската земя
И отъ Ермонийската, отъ гората Мисаръ.
(7) [и]Бездна призовава бездна съ гласа на твоитѣ водопади:
[к]Всичкитѣ твои вълни и вълненията ти прѣминаха върхъ мене.

ъ Псал. 70;4.
ь Псал. 35;27.
ѣ Псал. 70;5.
ю 1 Пет. 5;7.

(41.)

а Прит. 14;21.
б Псал. 27;12.
в 2 Лѣт. 30;20. Псал. 6;2. 147;3.
г Псал. 12;2. Прит. 26;24-26.
д 2 Цар. 15;12. Иовъ 19;19. Псал. 55;12, 13,20. Иер. 20;10.
е Авд. 7. Иоан. 13;18.
ж Иовъ 36;7. Псал. 34;15.
з Псал. 106;48.

(42.)

• Виж. 1 Лѣт. 6;33,37. 25;5.
а Псал. 63;1. 84;2. Иоан. 7;37.
б 1 Сол. 1;9.
в Псал. 80;5. 102;9.
г Ст. 10. Псал. 79;10. 115;2.
д Иовъ 30;16. Псал. 62;8.
е Иса. 30;29.
ж Ст. 11. Псал. 43;5.
з Плачъ 3:24.
и Иер. 4;20. Иез. 7;26.
к Псал. 88;7. Иона 2;3.

(8) лПрѣзъ деня ще проводи Господь милостьта си;
И мпрѣзъ нощьта пѣсеньта му ще бѫде съ мене,
Молитвата *ми* къмъ Бога на живота ми.
(9) Ще река на Бога, моята крѣпость:
нЗащо си ме забравилъ?
Защо ходя нажаленъ за притѣснението отъ врага?
10) Враговетѣ ми, като ме укорявать, трошать коститѣ ми,
оИ всѣки день ми думать: Дѣ е Богъ твой?
11) пЗащо си отпаднала, душо моя?
И защо се смущавашъ вѫтрѣ въ мене?
Надѣй се на Бога; защото още що го славословя;
Той е спасение на лицето ми и Богъ мой.

ПСАЛОМЪ 43 (по Слав. 42).

аСѫди ме, Боже, и ботсѫди сѫдбата ми
Противъ непрѣподобенъ народъ:
Избави ме отъ лъстивъ и беззаконенъ человѣкъ.
(2) Понеже ти си Богъ вна силата ми,
Защо си ме отхвърлилъ?
гЗащо ходя нажаленъ заради притѣснението отъ врага?
(3) дПроводи видѣлината си и истината си:
Тѣ да ме водять,
Да ме заведать евъ гората на светинята ти и въ селенията ти.
(4) Тогазъ ще влѣза при Божия олтарь,
При Бога веселието на радостьта ми;
И съ китара ще славословя тебе, о Боже, Боже мой.
(5) жЗащо си отпаднала, душо моя?
И защо се смущавашъ вѫтрѣ въ мене?
Надѣй се на Бога; защото още ще го славословя:
Той е спасение на лицето ми и Богъ мой.

ПСАЛОМЪ 44 (по Слав. 43).

Първому Пѣвцу,
Масхилъ на Кореевитѣ Синове.

Боже, съ ушитѣ си чухме,
аНашитѣ бащи ни приказаха дѣлото
Което си сторилъ въ тѣхнитѣ дни,
Въ древнитѣ дни,
(2) бТи си изгонилъ съ рѫката си езичници, а тѣхъ си насадилъ:
Оскърбилъ си племена, а тѣхъ си проводилъ.
(3) Защото вне наслѣдиха земята съ меча си,
И мишцата имъ не ги спаси,
Но твоята десница, и мишцата ти, и видѣлината на лицето ти;
гЗащото ти имаше благоволение къмъ тѣхъ.
(4) Ти *си* Царь мой, Боже:
Заповѣдай избавления за Якова.
(5) Чрѣзъ тебе ще низложимъ враговетѣ си:
Чрѣзъ името ти ще стъпчемъ онѣзи които се подигать противъ насъ.
(6) Защото жнѣма да се надѣя на лѫка си,
Нито мечътъ ми ще ме избави.
(7) Защото ти ни избави отъ враговетѣ ни,
И зпосрамилъ си онѣзи които ни мразять.
(8) иСъ Бога ще се хвалимъ всѣки день,
И името ти въ вѣкъ ще пѣснословимъ. (Села.)
(9) Но кти си отхвърлилъ и посрамилъ си насъ,
И не излазяшъ *вече* съ нашитѣ воинства.
(10) Направилъ си ни лда се върнемъ назадъ прѣдъ врага:
И мразещитѣ ни разграбять *имота ни* за себе си.
(11) мПрѣдалъ си ни като овци за ястие,
И нразпръсналъ си ни между езичницитѣ.
(12) оПродалъ си своитѣ люде за нищо,
И не си ималъ печалба отъ цѣната имъ.

л Лев. 25;21. Втор. 28;8.
м Йовъ 35;10. Псал. 32;7. 63;6. 149;5.
н Псал. 38;6. 43;2.
о Ст. 3. Иоилъ 2;17. Мих. 7;10.
п Ст. 5. Псал. 43;5.

(43.)

а Псал. 26;1. 35;24.
б Псал. 35;1.
в Псал. 28;7.
г Псал. 42;9.
д Псал. 40;11. 57;3.
е Псал. 3;4.
ж Псал. 42;5,11.

(44.)

а Изх. 12;26,27. Псал. 78;3.
б Изх. 15;17. Втор. 7;1. Псал. 78;55. 80;8.
в Втор. 8;17. Ис. Нав. 24;12.
г Втор. 4;37. 7;7,8.
д Псал. 74;12.
е Дан. 8;4.
ж Псал. 33;16. Осия 1;7.
з Псал. 40;14.
и Псал. 34;2. Иер. 9;24. Рим. 2;17.
к Псал. 60;1,10. 74;1. 88;14. 89;38. 108;11.
л Лев. 26;17. Втор. 28;25. Ис. Нав. 7;8,12.
м Рим. 8;36.
н Втор. 4;27. 28;64. Псал. 60;1.
о Иса. 52;3,4. Иер. 15;13.

(13) [н]Направилъ си ни укоръ на съсѣдитѣ ни,
Присмѣхъ и поругание на онѣзи които
сѫ около насъ.
(14) [р]Направилъ си ни притча между езичницитѣ,
[с]Киване между народитѣ.
(15) Всѣки день безчестието ми е прѣдъ мене,
И срамътъ на лицето ми ме покри,
(16) Отъ гласа на оногози който хули и укорява,
[т]Отъ лицето на врага и отмъстителя.
(17) [у]Всичко това дойде върхъ насъ;
Обаче ние не те забравихме,
И не станахме невѣрни на завѣта ти.
(18) Сърдцето ни не се върна назадъ,
[ф]Нито се уклониха стѫпкитѣ ни отъ твоя пѫть,
(19) Ако и да си ни съкрушилъ [х]на мѣстото на чакалитѣ,
И покрилъ си ни [ц]съ сѣнка смъртна.
(20) Ако сме забравили името на Бога нашего
[ч]И простърли рѫцѣтѣ си къмъ чуждъ богъ,
(21) [ш]Богъ не ще ли да придири това?
Защото той знае тайнитѣ на сърдцето.
(22) Защото [щ]за тебе сме убивани весь день:
Вмѣнявани сме като овци за клане.
(23) [ъ]Стани, Господи, защо спишъ?
Събуди се: [ь]не ни отхвърляй за всегда.
(24) [ѣ]Защо криешъ лицето си,
Забравяшъ бѣдствието ни и угнетението ни?
(25) Защото [ю]е снишена до пръстьта душата ни:
Прилѣпнала е за земята утробата ни.
(26) Стани на помощь намъ,
И избави ни заради милостьта си.

ПСАЛОМЪ 45 (по Слав. 44).

Първому Пѣвцу, [*]върху Шошанимъ на Кореевитѣ Синове: Масхилъ: Пѣсень на Възделѣние.

Изъ сърдцето ми извира слово благо:
Азъ казвамъ дѣлото си за Царя
Езикътъ ми е тръсть на скорописецъ.
(2) Ти си по-красенъ отъ человѣческитѣ синове.
[а]Изля се благодать въ устнитѣ ти.
За то те благослови Богъ въ вѣкъ.
(3) [б]Прѣпаши меча си на бедрото *си*, [в]Силне,
Съ славата си и съ великолѣпието си.
(4) И [г]успѣвай въ величеството си: язди
За истина, и кротость, и правда;
И дѣсницата ти ще ти покаже страшни нѣща.
(5) Стрѣлитѣ ти сѫ остри,
И ще се забиятъ въ сърдцето на царскитѣ врагове:
Люде подъ тебе ще паднатъ.
(6) [д]Твоятъ прѣстолъ е, Боже, въ вѣкъ вѣка:
Скиптърътъ на твоето царство е скиптъръ на правота.
(7) [е]Възлюбилъ си правда, и възненавидѣлъ си неправда,
За това те [ж]помаза, [з]Боже, твоятъ Богъ
[и]Съ елей на радость повече отъ твоитѣ съучастници.
(8) [к]На смирна и алой и касия *благоухаятъ* всичкитѣ ти дрехи.
Изъ слоновитѣ палати струнитѣ те развеселиха.
(9) [л]Дъщери на царе *прѣдстоятъ* между твоитѣ почтени:
Царицата прѣдстои [м]отдѣсно тебѣ въ злато Офирско.
(10) Чуй, дъщи, и вижъ, и приклони ухото си,
И [н]забрави народа си и дома на отца си.
(11) И ще пожелае Царьтъ твоята красота;
Защото [о]той е твой Господарь, и поклони му се.
(12) И дъщерята Тирска *ще прѣдстане* съ дарове.
[п]На твоето лице ще се молятъ богатитѣ отъ народа.
(13) [р]Всеславна е вѫтрѣ царската дъщеря:
Облѣклото ѝ е златоткано.

н Втор. 28;37. Псал. 79;4. 80;6.
р Иер. 24;9.
с 4 Цар. 19;21. Иовъ 16;4. Псал. 22;7.
т Псал. 8;2.
у Дан. 9;13.
ф Иовъ 23;11. Псал. 119;51,157.
х Иса. 34;13. 35;7.
ц Псал. 23;4.
ч Иовъ 11;13. Псал. 68;31.
ш Иовъ 31;14. Псал. 139;1. Иер. 17;10.
щ Рим. 8;36.
ъ Псал. 7;6. 35;23. 59;4,5. 78;65.
ь Ст. 9.
ѣ Иовъ 13;24. Псал. 13;1. 88;14.
ю Псал. 119;25.

(45.)
* Псал. 69 и 80, надписитѣ.
а Лука 4;22.
б Иса. 49;2. Евр. 4;12. Откр. 1;16. 19;15.
в Иса. 9;6.
г Откр. 6;2.
д Псал. 93;2. Евр. 1;8
е Псал. 33;5.
ж 3 Цар. 1;39,40.
з Иса. 61;1.
и Псал. 21;6.
к Пѣсн. 1;3.
л Пѣсн. 6;8.
м Виж. 3 Цар. 2;19
н Виж. Втор. 21;13.
о Псал 95;6. Иса. 54;5.
п Псал. 22;29. 72;10. Иса. 49;23. 60;3.
р Откр. 19;7,8.

(14) ᵍЩе се приведе при Царя съ дрехи везани·
Нейнитѣ другарки дѣви, слѣдъ нея, ще ти се приведатъ,
(15) Ще се приведѫтъ съ веселие и радость.:
Ще влѣзатъ въ царския палатъ.
(16) Вмѣсто отцитѣ ти ще бѫдатъ синоветѣ ти:
ᵗЩе ги поставишъ князове по всичката земя.
(17) ᵘЩе поменувамъ името ти въ всичкитѣ родове;
За това народитѣ ще те възхваляватъ въ вѣкъ вѣка.

ПСАЛОМЪ 46 (по Слав. 45).

Първому Пѣвцу, на Кореевитѣ Синове:
Пѣсень върху *Аламотъ.

Богъ е ᵃнамъ прибѣжище и сила,
Винаги готова ᵇпомощь въ скърби.
(2) За това не ще да се убоимъ ако би се и земята поклатила,
И горитѣ прѣмѣстили всрѣдъ моретата,
(3) ᵛ*Ако и да* фучатъ водитѣ имъ *и да* се смущаватъ,
И горитѣ *да* се тресѫтъ отъ издигнението имъ. (Села.)
(4) ᵍЕдна рѣка *и* отокитѣ ѝ ще веселятъ ᵈБожия градъ,
Светото мѣсто на населенията на Вишния.
(5) Богъ е ᵉвсрѣдъ него: нѣма да се поклати:
Ще му помогне Богъ щомъ се зазори.
(6) ᶿСмутиха се езичницитѣ: разклатиха се царствата.
Даде *Той* гласа си· ᶻземята се растопи.
(7) ᶦГосподь на Силитѣ е съ насъ:
Високо прибѣжище е намъ Якововий Богъ. (Села.)
(8) ᵏЕлате та вижте Господнитѣ дѣла,
Какви запустѣния направи на земята.
(9) ᵌПрави да прѣстанатъ боеветѣ до края на земята:
ᵐСтрошава лѫкъ и сломява копие
ⁿИзгаря съ огънь колесници
(10) Млъкнете, и разумѣйте че азъ съмъ Богъ
ᵒЩе се възвиша между езичницитѣ
Ще се възвиша на земята.
(11) ᵖГосподь на Силитѣ е съ насъ
Високо прибѣжище е намъ Якововий Богъ. (Села.)

ПСАЛОМЪ 47 (по Слав. 46).

Първому Пѣвцу,
Псаломъ на Кореевитѣ Синове.

Всички народи, ᵃплеснете съ рѫцѣ
Викнете къмъ Бога съ радостенъ гласъ
(2) Защото Господь е всевишенъ, ᵇстрашенъ,
ᵛЦарь великъ надъ всичката земя.
(3) ᵍПокори народи подъ насъ,
И племена подъ позѣтѣ ни.
(4) ᵈИзбра за насъ наслѣдието наше,
Славата на Якова когото възлюби. (Села.)
(5) ᵉВъзлѣзе Богъ съ възклицание,
Господь съ трѫбенъ гласъ.
(6) Пѣйте Богу, пѣйте:
Пѣйте Царю нашему, пѣйте.
(7) ᶿЗащото Богъ е царь на всичката земя
ᶻПѣйте пѣсень.
(8) ᶦБогъ царува надъ езичницитѣ
Богъ седи на светия си прѣстолъ.
(9) Началницитѣ на народитѣ се събраха
ᵏ*Съ* людетѣ на Бога Авраамовъ;
Защото ᵌземнитѣ щитове принадлежатъ Богу:
Той е прѣвъзвишенъ.

ПСАЛОМЪ 48 (по Слав. 47).

Псаломска Пѣсень на Кореевитѣ Синове.

Великъ е Господь и твърдѣ хваленъ

ᵍ Пѣсн. 1;4.
ᵗ 1 Пет. 2;9. Откр. 1;6. 5;10. 20;6.
ᵘ Мал. 1;11.
(46.)
* 1 Лѣт. 15;20. Псал. 48 и 66, надписитѣ.
ᵃ Псал. 62;7,8. 91;2. 142;5.
ᵇ Втор. 4;7. Псал. 145;18.
ᵛ Псал 93;3,4. Иер. 5;22. Мат. 7;25.
ᵍ Виж. Иса. 8;7
ᵈ Псал. 48;1,8. Иса. 60;14.
ᵉ Втор. 23;14. Иса. 12;6. Иез. 43;7,9. Осия 11;9. Иоилъ 2;27. Соф. 3;15. Зах. 2;5,10,11. 8;3.
ᶿ Псал. 2;1.
ᶻ Ис. Нав. 2;9,24.
ᶦ Ст. 11. Числа 14;9. 2 Лѣт. 13;12.
ᵏ Псал. 66;5.
ᵌ Иса. 2;4.
ᵐ Псал. 76;3.
ⁿ Иез. 39;9.
ᵒ Иса. 2;11,17.
ᵖ Ст. 7.
(47.)
ᵃ Иса. 55;12.
ᵇ Втор. 7;21. Неем. 1;5. Псал. 76;12.
ᵛ Мал. 1;14.
ᵍ Псал. 18;47.
ᵈ 1 Пет. 1;4.
ᵉ Псал. 68;24,25.
ᶿ Зах. 14;9.
ᶻ 1 Кор. 14:15,16.
ᶦ 1 Лѣт. 16;31. Псал. 93;1. 96;10. 97;1. 99;1. Откр. 19;6.
ᵏ Рим. 4;11,12.
ᵌ Псал. 89;18.
(48.)

[а]Въ града на Бога нашего, [б]въ светата свои гора.
(2) [в]Красна на възвишението, [г]радость на всичката земя
Е гората Сионъ *на* [д]севернитѣ страни,
[е]Градътъ на великия Царь.
(3) Въ палатитѣ му Богъ е познатъ като прибѣжище.
(4) Защото, ето, [ж]царетѣ се събраха:
Всички прѣминаха.
(5) Тѣ като видѣха почудиха се:
Смутиха се, *и* устремиха се на бѣгъ.
(6) Трепетъ [з]ги хвана тамъ:
[и]Болѣзни като на раждаща жена.
(7) [к]Съ източния вѣтъръ
[л]Съкрушавашъ Тарсийскитѣ кораби.
(8) Както чухме, така и видѣхме
Въ града на Господа на Силитѣ,
[м]Въ града на Бога нашего:
[н]Богъ ще го утвърди въ вѣкъ. (Села.)
(9) [о]Прѣговаряме, Боже, твоята милость
Всрѣдъ твоя храмъ.
(10) [п]Споредъ името ти, Боже, така и хвалата ти е
Дори до краищата на земята:
Дѣсницата ти е пълна съ правда.
(11) Да се весели гората Сионъ,
Да се радватъ Юдейскитѣ дъщери,
Заради твоитѣ сѫдби.
(12) Обиколете Сионъ и обходете го:
Прѣбройте стълповетѣ му;
(13) Обърнете внимание въ околостѣнията му:
Разгледайте палатитѣ му,
За да повѣствувате на рода слѣдъ *васъ*.
(14) Защото този Богъ е Богъ нашъ въ вѣкъ вѣка:
[р]Той ще ни рѫководи дори до смърть.

ПСАЛОМЪ 49 (по Слав. 48).

Първому Пѣвцу,
Псаломъ на Кореевитѣ Синове.

Чуйте това, всички народи:
Слушайте, всички жители на вселенната,
(2) [а]И малки и голѣми,
Богати и сиромаси купно.
(3) Устата ми ще говорятъ мѫдрость,
И прѣговарянето на сърдцето ми разумъ.
(4) [б]Ще наведа въ притча ухото си:
Ще изложа на китара гаданието си.
(5) Защо да се боя въ дни на бѣдствие,
Когато ме окрѫжи беззаконието на онѣзи които ме обсаждатъ?
(6) Които се [в]надѣятъ на имота си,
И се хвалятъ съ множеството на богатството си,
(7) Никой не може никога да изкупи брата,
[г]Нито да даде Богу изкупъ за него,
(8) (Защото [д]скѫпо е изкупването на душата имъ,
И прѣминва за всегда,)
(9) Щото да живѣе вѣчно,
И [е]да не види истлѣние.
(10) Защото гледа [ж]мѫдритѣ че умиратъ,
Както и безумния и несмисления че погиватъ,
[з]И оставятъ богатството си на други.
(11) Мисъльта имъ е
Че домоветѣ имъ *ще прѣбѫдатъ* въ вѣкъ,
Жилищата имъ въ родъ и родъ:
[и]Именуватъ стяжанията *си* съ своитѣ си имена.
(12) Но [к]человѣкъ който е въ честь не прѣбѫдва:
Уподоби се на скотоветѣ които се изтрѣбватъ.
(13) Този тѣхенъ пѫть е [л]лудость на тѣхъ;
Но потомцитѣ имъ удобряватъ думитѣ имъ. (Села.)
(14) Като овци се турятъ въ адъ:
Смърть ще ги пасе;
И [м]правитѣ ще ги обладаятъ рано, рано;
А [н]силата имъ ще овехтѣе въ адъ
Когато всѣки остави жилищото си.
(15) Но Богъ [о]ще избави душата ми изъ рѫката адова

а Псал. 46;4. 87;3.
б Иса. 2;2,3. Мих. 4;1. Зах. 8;3.
в Псал. 50;2. Иер. 3;19. Плачъ 2;15. Дан. 8;9. 11;16.
г Иез. 20;6.
д Иса. 14;13.
е Мат. 5;35.
ж 2 Цар. 10;6,14,16,18,19.
з Изх. 15;15
и Осия 13;13.
к Иер. 18;17.
л Иез. 27;26.
м Ст. 1,2.
н Иса. 2;2. Мих. 4;1.
о Псал. 26;3. 40;10.
п Втор. 28;58. Ис. Нав. 7;9. Псал. 113;3. Мал. 1;11,14.
р Иса. 58;11.

(49.)
а Псал. 62;9.
б Псал. 78;2. Мат. 13;35.
в Иовъ 31;24.25. Псал. 52;7. 62;10. Мар. 10;24. 1 Тим. 6;17.
г Мат. 16;26.
д Иовъ 36;18,19.
е Псал. 89;48.
ж Екл. 2;16.
з Прит. 11;4. Екл. 2;18,21.
и Бит. 4;17.
к Ст. 20. Псал. 39;5. 82;7.
л Лука 12;20.
м Псал. 47;3. Дан. 7;22. Мал. 4;3. Лука 22;30. 1 Кор. 6;2. Откр. 2;26. 20;4.
н Иовъ 4;21. Псал. 39;11.
о Псал. 56;13. Осия 13;14.

Защото ще ме приеме. (Села.)
(16) Не бой се когато обогатѣе человѣкъ,
Когато се умножи славата на дома му.
(17) Защото [п]като умре нѣма даземе съ себе си нищо,
Нито ще слѣзе слѣдъ него славата му,
(18) Ако и [р]да ублажава душата си въ живота си:
(И *человѣцитѣ* ще те хвалятъ като правишъ добро на себе си:)
(19) [с]Ще отиде въ рода на отцитѣ си:
До край [т]нѣма да видятъ видѣлина.
(20) [у]Человѣкъ който е въ честь и не разумѣва
[ф]Уподоби се на скотоветѣ които се изтриватъ.

ПСАЛОМЪ 50 (по Слав. 49).

Псаломъ [*]Асафовъ.

[а]Богъ на боговетѣ, Господь говори и призва земята
Отъ изхожданието на слънцето до захожданието му.
(2) Отъ Сионъ, *който е* [б]съвършенство на красотата, [в]възсия Богъ.
(3) Ще дойде нашиій Богъ и не ще да мълчи:
[г]Ще има прѣдъ него огънь пояждащъ,
И около него силна буря.
(4) [д]Ще призове небесата отъ горѣ,
И земята, за да сжди людетѣ си.
(5) [е]Съберете ми прѣподобнитѣ мои
[ж]Които направиха съ мене завѣтъ съ жъртви.
(6) И [з]небесата ще възвѣстятъ правдата му;
Защото [и]Богъ, той е сждия. (Села.)
(7) [к]Слушайте, люде мои, и ще говоря,—
Израилю, и ще засвидѣтелствувамъ противъ тебе:
Богъ, [л]Богъ твой съмъ азъ.
(8) [м]Не ща да те облича [н]заради жъртвитѣ ти:
Всесъженията ти сж винаги прѣдъ мене.
(9) [о]Не ща да приема юнецъ отъ дома ти,
Ярци отъ стадата ти;
(10) Защото мои сж всичкитѣ джбравни звѣрове,
Скотоветѣ които сж на тисящи гори.
(11) Познавамъ всичкитѣ горски птици,
И полскитѣ звѣрове сж съ мене.
(12) Ако огладнѣя не ща да кажа тебѣ;
Защото [п]моя е вселенната и което я напълнява.
(13) Ще ямъ ли азъ месо отъ юнци?
Ще пия ли кръвь отъ ярци?
(14) [р]Пожъртвувай Богу жъртва на хвала,
И [с]отдай Вишнему обричанията си;
(15) И [т]призови ме въ скърбенъ день:
Ще те избавя, и [у]ще ме прославишъ.
(16) Но на нечестивия рече Богъ:
Що имашъ ти да казвашъ моитѣ повелѣния,
И да земашъ завѣта ми въ устата си?
(17) А самъ ти [ф]ненавидишъ поучение,
И [х]хвърляшъ задъ себе си моитѣ думи.
(18) Ако видишъ крадецъ, [ц]тичашъ съ него;
И [ч]съ прѣлюбодѣитѣ имашъ участие.
(19) Прѣдавашъ устата си на зло,
И [ш]езикътъ ти сплита коварство.
(20) Като седишъ, говоришъ противъ брата си:
Разсѣвашъ съблазънь противъ сина на майка си.
(21) Това си направилъ, и [щ]азъ прѣмълчахъ:
[ъ]Ти си помислилъ че съмъ наистина подобенъ на тебе:
[ь]Ще те облича, и ще прѣдставя всичко прѣдъ очитѣ ти.
(22) Разумѣйте прочее това, [ѣ]вие които забравяте Бога,

п Иовъ 27;19.
р Втор. 29;19. Лука 12;19.
с Бит. 15;15.
т Иовъ 33;30. Псал. 56;13.
у Ст. 12.
ф Екл. 3;19.
(50.)
* Виж. 1 Лѣт. 15;17. 25;2. 2 Лѣт. 29;30.
а Неем. 9;32. Иер. 32;18.
б Псал. 48;2.
в Втор. 33;2. Псал. 80;1.
г Лев. 10;2. Числа 16;35. Псал. 97;3. Дан. 7;10.
д Втор. 4;26. 31;28. 32;1. Иса. 1;2. Мих. 6;1,2.
е Втор. 33;3. Иса. 13;3.
ж Изх. 24;7. Псал. 97;6.
з Псал. 97;6.
и Псал. 75;7.
к Псал. 81;8.
л Изх. 20;2.
м Иса. 1;11. Иер. 7;22.
н Осия 6;6.
о Мих. 6;6. Дѣян. 17;25.
п Изх. 19;5. Втор. 10;14. Иовъ 41;11. Псал. 24;1. 1 Кор. 10;26,28.
р Осия 14;2. Евр. 13;15.
с Втор. 23;21. Иовъ 22;27. Псал. 76;11. Екл. 5;4,5.
т Иовъ 22;27. Псал. 91;15. 107;6,13,19,28. Зах. 13;9.
у Ст. 23. Псал. 22;23.
ф Рим. 2;21,22.
х Неем. 9;26.
ц Рим. 1;32.
ч 1 Тим. 5;22.
ш Псал. 52;2.
щ Екл. 8;11,12. Иса. 26;10. 57;11.
ъ Виж. Рим. 2;4.
ь Псал. 90;8.
ѣ Иовъ 8;13. Псал. 9;17. Иса. 51;13.

Да не би да ви разкжсамъ, и не ще се
намѣри никой да ви избави.
(23) [ю]Който принося жъртва на хвала, той ме
слави;
И на оногози [я]който оправя пжтя си
Ще покажа Божието спасение.

ПСАЛОМЪ 51 (по Слав. 50).

Първому Пѣвцу, Псаломъ на Давида
[•]когато дойде пророкъ Натанъ при него,
слѣдъ като бѣше влѣзълъ той при Витсавия.

Помилвай ме, Боже, споредъ милость-
та си:
Споредъ множеството на милосердието си
[а]изглади беззаконията ми.
(2) [б]Най-вече омий ме отъ беззаконието ми,
И очисти ме отъ грѣха ми.
(3) Защото [в]беззаконията си азъ зная,
И грѣхътъ ми е винаги прѣдъ мене.
(4) На тебе, [г]на самаго тебе съгрѣшихъ,
И злото [д]прѣдъ тебе направихъ;
[е]Щото да се оправдаешъ когато говоришъ,
И да си непороченъ когато сждишъ.
(5) Ето, [ж]родихъ се въ беззаконие,
И [з]въ грѣхъ ме зачна майка ми.
(6) Ето, възлюбилъ си истината [и]вжтрѣ въ
человѣка,
И въ тайното *на сърдцето ми* ще ме на-
учишъ мждрость.
(7) [к]Поръси ме съ исопъ, и ще бжда чистъ:
Омий ме, и ще стана [л]по-бѣлъ отъ снѣгъ.
(8) Сторн да чуя радость и веселие,
[м]Да се зарадватъ коститѣ които си стро-
шилъ.
(9) [н]Отвърни лицето си отъ грѣховетѣ ми,
И [о]всичкитѣ ми беззакония изглади.
(10) [п]Сърдце чисто сътвори въ мене, Боже,
И духъ правъ обнови вжтрѣ въ мене.
(11) Да ме не отхвърлишъ [р]отъ лицето си,
И [с]светия си Духъ да не отнемешъ отъ
мене.
(12) Повърни ми радостьта на спасението си,
И [т]съ духъ свободенъ ме утвърди.
(13) Ще науча на твоитѣ пжтища прѣстжпни-
цитѣ;
И грѣшни ще се обърнатъ къмъ тебе.
(14) [у]Избави ме отъ *повинностьта на* кръвьта,
Боже, Боже на спасението ми:
[ф]Езикътъ ми ще пѣе съ радость твоята
правда.
(15) Господи, отвори устнитѣ ми,
И устата ми ще възвѣстятъ твоята хвала.
(16) Защото [х]не щешъ жъртва, а азъ щѣхъ да
принеса:
Всесъжения не ти сж угодни.
(17) [ц]Жъртви на Бога сж духъ съкрушенъ:
Сърдце съкрушено и смирено,
Боже, ти не ще да прѣзрешъ.
(18) Стори добро на Сионъ споредъ благоволе-
нието си:
Съгради стѣнитѣ на Ерусалимъ.
(19) Тогазъ ще благоволишъ [ч]жъртви на правда,
Приношения и всесъжения:
Тогазъ ще принесатъ на олтаря ти юнци.

ПСАЛОМЪ 52 (по Слав. 51).

Първому Пѣвцу, Масхилъ Давидовъ
[•]когато бѣ дошелъ Идумейский Доикъ
при [÷]Саула та му бѣ казалъ.
Давидъ дойде въ Ахимелеховия домъ.

Защо се хвалишъ съ злобата, [а]силне?
Милостьта Божия въ вѣкъ *прѣбждва*.
(2) [б]Езикътъ ти прѣговаря лукавство,
[в]Като изострепъ бръсначъ прави лъсть.
(3) Възлюбилъ си злото повече отъ доброто,
[г]Лъжата повече отъ да говоришъ правда.
(Села.)
(4) Възлюбилъ си всичкитѣ погибелни думи,

ю Псал.27;6. Рим.12;1.
я Гал.6;16.
(51.)
• 2 Цар.11;2,4. 12;1.
а Ст.9. Иса.43:25. 44;22. Кол.2:14.
б Евр.9;14. 1 Иоан. 1;7,9. Откр.1:5.
в Псал.32;5. 38:18.
г Бит.20:6. 39:9. Лев.5;19. 6:2. 2 Цар.12;13
д Лука 15:21.
е Рим.3;4.
ж Иовъ 14:4. Псал. 58;3. Иоан.3;6. Рим.5;12. Ефес.2:3.
з Иовъ 14;4.
и Иовъ 38;36.
к Лев.14;4,6,49 Числа 19;18. Евр. 9,19.
л Иса.1:18
м Мат.5;4.
н Иер.16;17
о Ст.1.
п Дѣян.15;9. Ефес. 2;10.
р Бит.4;14. 2 Цар. 13;23.
с Рим.8;9. Ефес.4:30.
т 2 Кор.3:17.
у 2 Цар.11:17. 12:9.
ф Псал.35;28.
х Числа 15:27.30. Псал.40;6. 50;8. Иса.1;11. Иер.7;22. Осия 6:6.
ц Псал.34;18. Иса. 57;15. 66;2.
ч Псал.4:5. Мал.3:3.
(52.)
• 1 Цар.22:9.
÷ Иез.22;9.
а 1 Цар.21;7.
б Псал.50:19.
в Псал.57:4. 59;7. 64;3.
г Иер.9:4.5.

Живитѣ вѣкъ.
(5) За то Богъ ще те съсипе съвсѣмъ
[д]Ще те изтръгне и ще те прѣмѣсти отъ
жилището *ти*,
И ще те искорени отъ земята на живитѣ.
(Села.)
(6) А [е]праведнитѣ ще видятъ и ще се убоятъ;
И [ж]ще му се присмѣятъ *и рекатъ:*
(7) Ето человѣка *който* не тури Бога за своя
крѣпость,
Но [з]упова на многото си богатство,
И се утвърждаваше на лукавството си.
(8) А азъ съмъ [и]като маслина цвѣтеща въ
Божия домъ:
Надѣя се на Божията милость въ вѣкъ
вѣка.
(9) Ще те славословя всѣкога [к]защото си на-
правилъ така,
И ще се надѣя на твоето име,
Защото е благо прѣдъ твоитѣ прѣподобни.

ПСАЛОМЪ 53 (по Слав. 52)

Първому Пѣвцу, върху Махалатъ,
Маскилъ Давидовъ.

[а]Рече безумниятъ въ сърдцето си: Нѣма
Богъ.
Развратиха се и станаха гнусни *заради*
беззаконие.
[б]Нѣма който да прави добро.
(2) [в]Богъ отъ небето надникна на человѣче-
скитѣ синове
За да види има ли нѣкой да разумѣва
И *да* търси Бога.
(3) Всичкитѣ се уклониха: купно лоши ста-
наха.
Нѣма който да прави добро,
Нѣма ни единъ.
(4) [г]Нѣматъ ли разумъ които правятъ без-
законие,
Които изпояждатъ людетѣ ми *като* че ядатъ
хлѣбъ?
Бога не призваха.
(5) Тогазъ нападна [д]на тѣхъ страхъ голѣмъ
дѣто нѣмаше страхъ;
Защото Богъ [ж]разпръсна коститѣ на вою-
ващитѣ противъ тебе:
Посрамилъ си *ги*, защото Богъ ги прѣзрѣ.
(6) [з]Дано се даде отъ Сионъ спасение на Из-
раиля!
Когато Богъ върне своитѣ люде отъ плѣнъ
Ще се възрадва Яковъ, ще се възвесели
Израиль.

ПСАЛОМЪ 54 (по Слав. 53).

Първому Пѣвцу, върху Негинотъ, Маскилъ
Давидовъ [а]когато дойдоха Зифеанитѣ и
казаха Саулу: Ето, Давидъ се скри
между насъ.

Боже, спаси ме съ името си,
И съ силата си сѫди ме.
(2) Боже, чуй молитвата ми:
Послушай рѣчитѣ на устата ми.
(3) Защото [а]чужденци се подигнаха противъ
мене,
И насилници търсятъ душата ми.
Не положиха Бога прѣдъ себе си. (Села.)
(4) Ето, Богъ ми помага:
[б]Господь е съ онѣзи които подкрѣпяватъ
душата ми.
(5) Ще обърне злото върху враговетѣ ми:
[в]Съ твоята истина изтрѣби ги.
(6) Доброволно ще ти принеса жъртва:
Ще славословя името ти, Господи, [г]защо-
то е благо.
(7) Защото отъ всѣко утѣснение си ме изба-
вилъ,
И [д]окото ми видѣ *наказанието* на враго-
ветѣ ми.

ПСАЛОМЪ 55 (по Слав. 54)

Първому Пѣвцу, върху Негинотъ,
Маскилъ Давидовъ.

Чуй, Боже, молитвата ми,
И не се крий отъ молението ми.
(2) Внимавай въ мене и послушай ме:
[а]Скитамъ се въ тѫжението си, и смуща-
вамъ се

д Прит. 2;22.
е Изх. 22;19. Псал. 37;34. 40;3. 64;8. Мал. 1;5.
ж Псал. 58;10.
з Псал. 49;6.
и Иер. 11;16. Осии 14;6.
к Псал. 54;6.
(53.)
а Псал. 10;4. 14;1, и др.
б Рим. 3;10
в Псал. 33;13
г 2 Лѣт. 15;2. 19;3.
д Иер. 4;22.
е Лев. 26;17,36. Прит. 28;1.
ж Иез. 6;5.
з Псал. 14;7.
(54.)
а 1 Цар. 23;19. 26;1.
а Псал. 86;14.
б Псал. 118:7.
в Псал. 89;49.
г Псал. 52;9.
д Псал. 59;10. 92;11.
(55.)
а Иса. 38;14.

(3) Отъ гласа на врага,
Отъ притѣсненнето на нечестивия;
бЗащото хвърлятъ вързхъ мене беззаконие,
И съ гнѣвъ ми враждуватъ.
(4) вСърдцето ми тжжи вжтрѣ въ мене,
И боязънь смъртна нападна върху ми
(5) Страхъ и трепетъ дойде връхъ мене,
И ужасъ ме покри.
(6) И рекохъ: Дано би ми се дали крила като гължбови!
Щѣхъ да литна и да си почина.
(7) Ето, щѣхъ да се отдалеча бѣгащъ,
Щѣхъ да живѣя въ пустинята. (Села.)
(8) Щѣхъ да ускоря бѣгането си
Отъ устремленнето на вѣтъра, отъ бурята.
(9) Опропасти *ги,* Господи: раздѣли езицитѣ имъ;
Защото гвидѣхъ насилство и прѣпиране въ града.
(10) Денѣ и нощѣ го окружаватъ върху стѣнитѣ му;
И беззаконие и зло има врѣдъ него:
(11) Лукавство врѣдъ него:
Угнетение и лъсть не сж отдалечени отъ улицитѣ му.
(12) Понеже дне ме укори неприятель,
Което щѣхъ да прѣтърпя:
еНе се подигна връхъ мене мразещий ме,
А то бихъ се скрилъ отъ него;
(13) Но ти, человѣче единодушие мой,
жДруже мой, и познайниче мой.
(14) Наедно седѣхме и се разговаряхме сладко:
Съ множеството зходѣхме въ Божия домъ.
(15) Ще дойде ненадѣйно смърть на тѣхъ:
иЩе слѣзатъ въ адъ живи,
Защото между тѣхъ, въ жилищата имъ, *има* злодѣйство.
(16) Азъ къмъ Бога ще викамъ;
И Господь ще ме спаси.
(17) кВечеръ, и заранъ, и на пладне
Ще се моля и ще стена;
И той ще чуе гласа ми.
(18) Ще избави съ миръ душата ми отъ боя който е върху ми;
Защото лмнозина сж съ мене.
(19) Богъ, мкойто живѣе прѣди вѣковетѣ,
Ще чуе, и ще ги покори. (Села.)
Понеже нѣматъ промѣнения,
Нито се боятъ отъ Бога.
(20) *Всѣки* нпростира ржцѣ опротивъ онѣзи които мируватъ съ него:
Прѣстжпва уговора си.
(21) пУстата му сж по-мазни отъ масло,
Но въ сърдцето му има брань:
Рѣчитѣ му сж по-меки отъ елей,
Но сж голи сабли.
(22) рВъзложи на Господа товара си, и той ще те подпре:
сНе ще допусти никога да се поклати праведнинятъ.
(23) Но ти, Боже, ще ги низведешъ въ ровъ на погибель:
тМжже кръвници и лъстиви
уНѣма да стигнатъ до половината на днитѣ си;
Но азъ ще се надѣя на тебе.

ПСАЛОМЪ 56 (по Слав. 55)

1 Първому Пѣвцу, върху Йонатъ-елемъ-рехокимъ, Миктамъ на Давида *когато го хванаха Филистимцитѣ въ Гетъ.

аПомилвай ме, Боже, защото человѣкъ е зиналъ да ме погълне;
Всѣки день ратува и ме притѣснява.
(2) Враговетѣ ми бвсѣки день сж зинали да *ме* погълнатъ;
Защото мнозина сж които ратуватъ съ гордость противъ мене.
(3) Въ който день се убоя
вНа тебе ще се надѣя.
(4) вЗа Бога ще похваля словото му:
На Бога уповахъ: гнѣма да се убоя:
Какво ще ми стори плъть?
(5) Всѣки день извращатъ работитѣ ми:
Всичкитѣ имъ помисли противъ мене сж за зло.
(6) дСъбиратъ се, потайватъ се, наблюдаватъ стжпкитѣ ми

б 2 Цар. 16;7,8. 19;19.
в Псал. 116;3.
г Иер. 6;7.
д Псал. 41;9.
е Псал. 35;26. 38;16.
ж 2 Цар. 15;12. 16;23. Псал. 41;9. Иер. 9;4.
з Псал. 42;4.
и Числа 16;30.
к Дан. 6;10. Лука 18;1. Дѣян. 3;1. 10;3,9,30. 1 Сол. 5;17.
л 2 Лѣт. 32;7,8.
м Втор. 33;27.
н Дѣян. 12;1.
о Псал. 7;4.
п Псал. 28;3. 57;4. 62;4. 64;3. Прит. 5;3,4. 12;18.
р Псал. 37;5. Мат. 6;25. Лука 12;22. 1 Пет. 5;7.
с Псал. 37;24.
т Псал. 5;6.
у Повъ 15;32. Прит. 10;27. Екл. 7;17.

(56.)
* 1 Цар. 21;11.
а Псал. 57;1.
б Псал. 57;3.
в Ст. 10,11.
г Псал. 118;6. Иса. 31;3. Евр. 13;6.
д Псал. 59;3. 140;2.

еКато че прѣчакватъ душата ми.
(7) Ще се избавятъ ли чрѣзъ беззаконието?
Боже, низрини съ гнѣвъ тѣзи люде.
(8) Ти си изброилъ скитанията ми:
Тури сълзитѣ ми въ съсждa си.
жНе сж ли тѣ въ твоята книга?
(9) Тогазъ ще се върнатъ враговетѣ ми назадъ въ който день те призова:
Зная това, че зБогъ е съ мене.
(10) иЗа Бога ще похваля словото му:
За Господа ще похваля словото му.
(11) На Бога се надѣя: нѣма да се убоя:
Какво ще ми стори человѣкъ?
(12) Върхъ мене сж, Боже, моитѣ къмъ тебе обричания:
Ще ти отдавамъ славословия.
(13) Понеже си кизбавилъ душата ми отъ смърть,
Да ли не и нозѣтѣ ми отъ подплъзновение
За да ходя прѣдъ Бога лвъ видѣлината на живитѣ?

ПСАЛОМЪ 57 (по Слав. 56).

Първому Пѣвцу, върху Ал-ташхетъ, Миктамъ на Давида *когато побѣгна отъ лицето Саулово въ пещерата.

аПомилвай ме, о Боже, помилвай ме;
Защото на тебе упова душата ми,
И бна сѣнката на твоитѣ крила ще се надѣя
вДодѣ заминатъ злощастията.
(2) Ще викамъ къмъ Бога Вишнаго,
Къмъ Бога гмоя благодѣтель.
(3) дЩе прѣводи отъ небеса и ще ме избави,
Ако и да ме укорява езиналпятъ да ме погълне. (Села.)
Богъ жще проводи милостьта си и истината си.
(4) Душата ми е всрѣдъ лъвове:
Лежа *между* пламенни человѣци,
зНа които зжбитѣ сж копия и стрѣли,
И иезикътъ имъ е остъръ мечъ.
(5) кВъзнеси се надъ небесата, Боже,
Славата ти *да бжде* по всичката земя.
(6) лСѣть приготвиха за стжпкитѣ ми:
Душата ми се е навела да падне:
Изкопаха прѣдъ мене яма:
Паднаха въ нея. (Села.)
(7) мУтвърдено е сърдцето ми, Боже,
Утвърдено е сърдцето ми: ще пѣя и пѣеспоя.
(8) Събуди се, нславо моя!
Събуди се, псалтирю и китаро: ще се събудя рано.
(9) оЩе те похваля, Господи, между народитѣ:
Ще ти пѣсенопѣя между племената,
(10) Защото се пвъзвеличи до небеса твоята милость,
И до облацитѣ твоята истина.
(11) рВъзнеси се, Боже, надъ небесата:
Славата ти *да бжде* по всичката земя.

ПСАЛОМЪ 58 (по Слав. 57).

Първому Пѣвцу, върху Ал-ташхетъ, †Миктамъ Давидовъ.

Съ мълчание ли правда говорите?
Право ли сждите, синове человѣчески?
(2) Ей, въ сърдце работите неправди:
аРазподѣляте насилството на ржцѣтѣ си по земята.
(3) бОще отъ матката *на майка си* отчуждиха се нечестивитѣ:
Заблудиха се отъ утробата които говорятъ лъжа.
(4) вИматъ ядъ като ядъ на змията:
Приличатъ гна глуха аспидъ *който* затиква ушитѣ си,
(5) И не ще да чуе гласа на обаятелитѣ,
Колкото изкусно и да обайватъ.
(6) Боже, дстрий зжбитѣ имъ въ устата имъ:
Господи, строши челюститѣ на лъвоветѣ.
(7) еДа се излѣятъ като води що отичатъ:
Когато стрѣлятъ стрѣлитѣ си, нека сж като строшени.

е Псал. 71;10.
ж Мал. 3;16.
з Рим. 8;31.
и Ст. 4.
к Псал. 116;8.
л Йовъ 33;30.
(57.)
* 1 Цар. 22;1. 24;3. Псал. 142, надписътъ.
а Псал. 56;1.
б Псал. 17;8. 63;7.
в Иса. 26;20.
г Псал. 138;8.
д Псал. 144;5,7.
е Псал. 56;1.
ж Псал. 40:11. 43;3. 61;7
з Прит. 30;14.
и Псал. 55;21. 64;3.
к Ст. 11. Псал. 108:5.
л Псал. 7;15,16. 9;15.
м Псал. 108;1, и дрг.
н Псал. 16;9. 30;12. 108;1,2.
о Псал. 108;3.
п Псал. 36;5. 71;19. 103;11. 108;4.
р Ст. 5.
(58.)
† Псал. 57, надписътъ.
а Псал. 94:20. Иса. 10;1.
б Псал. 51;5. Иса. 48;8.
в Псал. 140;3. Екл. 10;11.
г Иер. 8;17.
д Йовъ 4;10. Псал. 3;7.
е Ис. Нав. 7;5. Псал. 112;10.

(8) Като пължъкъ който се разтаява, да прѣйдатъ:
Като ж изверзъ на жена, да не видятъ слънцето.
(9) Прѣди да усѣтятъ котлитѣ ви *огъня на* трънетѣ,
Сурови или обгорѣли, з ще ги помете съ вихрушка.
(10) и Праведният ще се зарадва когато види отмъщението:
к Ще омие нозѣтѣ си въ кръвьта на нечестивия.
(11) И л всѣки ще казва:
Наистина има плодъ за праведния:
Наистина има Богъ м който сѫди на земята.

ПСАЛОМЪ 59 (по Слав. 58).

Първому Пѣвцу, * върху Ал-ташхетъ, Миктамъ Давидовъ † когато проводи Саулъ *стражи* да пазятъ кѫщата въ *която бѣ Давидъ,* за да го убиятъ.

Избави ме а отъ враговетѣ ми, Боже мой:
Закрили ме отъ онѣзъ които се подигатъ върхъ мене.
(2) Избави ме отъ дѣлателите на беззаконие,
И спаси ме отъ кръвници.
(3) Защото, ето, ловятъ душата ми,
б Силни се събраха противъ мене,
Не *за* мое прѣстѫпление, Господи, в нито *за* мой грѣхъ.
(4) Безъ *да има въ мене* беззаконие тичатъ и се готвятъ:
г Стани ми на посрѣщане и вижъ.
(5) Ти, Господи Боже на Силитѣ, Боже Израилевъ,
Събуди се за да посѣтишъ всичкитѣ езичници:
Да не помилвашъ никого отъ лѫстивитѣ прѣстѫпници. (Села.)
(6) д Връщатъ се вечерь:
Виятъ като псета и обикалятъ града.
(7) Ето, тѣ бълватъ *думи* съ устата си·
е Мечове *има* въ устнитѣ имъ,
ж Понеже *думатъ:* Кой слуша?
(8) Но з ти, Господи, ще имъ се присмѣешъ:
Ще се поругаешъ на всичкитѣ езичници.
(9) О Сило моя, на тебе ще се надѣя;
и Защото Богъ ми е прибѣжище.
(10) Милостивий Богъ мой к що ме прѣдвари:
Богъ л ще ме удостои да видя *наказанието*
На онѣзи които ме прѣчакватъ.
(11) м Да ги не убиешъ, за да не забравятъ *това* моитѣ люде:
Разпръсни ги съ силата си,
И свали ги, Господи, защитниче нашъ.
(12) н *Заради* грѣха на устата си, *заради* думитѣ на устнитѣ си
Да се уловятъ въ гордостьта си,
И заради клетвата и лъжата *що* говорятъ.
(13) о Съсипи *ги* съ гнѣвъ, съсипи *ги* да ги нѣма вече;
И п да познаятъ че Богъ владичествува въ Якова
И до краищата на земята. (Села.)
(14) р Да се върнатъ вечерь,
Да виятъ като псета, и да обикалятъ градъ.
(15) с Да се скитатъ за храна,
И ако не се наситятъ, § да прѣнощуватъ нощьта *ненаситени*.
(16) А азъ ще пѣя на твоята сила,
И на ранина съ радость ще пѣснословя твоята милость;
Защото ми си станалъ крѣпость
И прибѣжище въ деня на скърбьта ми.
(17) т О сило моя, тебѣ ще пѣснопѣя;
Защото *ти*, Боже, *си* Укрѣпость моя,
Богъ мой милостивъ.

ПСАЛОМЪ 60 (по Слав. 59).

Първому Пѣвцу, * върху Шушанъ-едутъ, Миктамъ на Давида за поучение † когато ратува противъ Срѣдорѣчната Сирия и

ж Иовъ 3;16. Екл. 6;3.
з Прит. 10;25.
и Псал. 52;6. 64;10. 107;42.
к Псал. 68;23.
л Псал. 92;15. Иса. 3;10.
м Псал. 67;4. 96;13. 98;9.
(59.)
* Псал. 57, надписътъ.
† 1 Цар. 19;11.
а Псал. 18;48.
б Псал. 56;6.
в 1 Цар. 24;11.
г Псал. 35;23. 44;23.
д Ст. 14.
е Псал. 57;4. Прит. 12;18.
ж Псал. 10;11,13. 64;5. 73;11. 94;7.
з 1 Цар. 19;16. Псал. 2;4.
и Ст. 17. Псал. 62;2.
к Псал. 21;3.
л Псал. 54;7. 92;11. 112;8.
м Бит. 4;12,15.
н Прит. 12;13. 18;7.
о Псал. 7;9.
п Псал. 83;18.
р Ст. 6.
с Иовъ 15;23. Псал. 109;10.
§ *Или,* да роптаятъ.
т Псал. 18,1.
у Ст. 9,10
(60.)
* Псал. 80, надписътъ.
† 2 Цар. 8;3,12. 1 Лѣт. 18;3,12.

Совската Сирия, и Иоавъ се върнà та
поразп дванадесеть тисящи Едомци въ
Соления Долъ.

Боже, [а]отхвърлилъ си ни:
Разрьснал ъ си ни: разгнѣвилъ си се:
Обърни се къмъ насъ.
(2) Потресълъ си земята: разпукналъ си я:
[б]Изцѣли съкрушенията ѝ; защото се колебае.
(3) [в]Показалъ си на людетѣ си жестоки нѣща:
[г]Напоилъ си ни съ вино на омайване.
(4) [д]Далъ си знаме на онѣзи които ти се боятъ,
Да се възвишава зарадй истината. (Села.)
(5) [е]За да се избавятъ твоитѣ възлюблени,
Спаси съ дѣсницата си, и послушай не.
(6) Богъ [ж]говори въ светилището си:
Ще тържествувамъ: [з]щѣ раздѣля [и]Сихемъ,
И [к]долà Сокхотъ ще размѣря.
(7) Мой е Галаадъ, мой и Манасия:
[л]Ефремъ е крѣпость на главата ми,
[м]Юда законоположитель мой.
(8) [н]Моавъ е омивалницата ми:
[о]Върхъ Едомъ ще хвърля сапога си.
Възклицай за мене, [п]Филистимска земле.
(9) Кой ще ме въведе въ оградения градъ?
Кой ще ме заведе до Едомъ?
(10) Не ти ли, Боже, [р]който си ни отхвърлилъ,
И ти, Боже, *който* [с]не излазяшъ съ воинствата ни?
(11) Дай ни помощь отъ скърбьта,
Защото е [т]суетно спасение отъ человѣцитѣ.
(12) Чрѣзъ Бога [у]ще направимъ юначество;
И той [ф]ще стъпче враговетѣ ни.

ПСАЛОМЪ 61 (по Слав. 60).

Първому Пѣвцу, върху Негинотъ,
Псаломъ Давидовъ.

Послушай, Боже, вика ми:
Внимавай на моленето ми.
(2) Отъ крайщата на земята къмъ тебе ще викамъ когато примира сърдцето ми:
Настави ме на канарата *която* е прѣвисоко за мене.
(3) Защото ти ми стана прибѣжище,
[а]Отъдъ крѣпъкъ прѣдъ врага.
(4) [б]Въ скинията ти ще обитавамъ винаги:
[в]Ще прибѣгна подъ покрива на твоитѣ крила. (Села.)
(5) Защото ти, Боже, си чулъ обрѣчанията ми:
Далъ си *ми* наслѣдието на онѣзи които се боятъ отъ името ти.
(6) [г]Ще притуришъ дни върхъ днитѣ на царя,
Годинитѣ му въ родъ и родъ.
(7) Ще прѣбжде въ вѣкъ прѣдъ Бога:
[д]Повели да го пазятъ милость и истината.
(8) Така ще пѣснопѣя винаги на твоето име,
За да изпълнявамъ обрѣчанията си всѣки день.

ПСАЛОМЪ 62 (по Слав. 61).

Първому Пѣвцу, [*]върху Идутунъ,
Псаломъ Давидовъ.

[а]Наистина душата ми има тихо упование на Бога:
Отъ него е спасението ми.
(2) [б]Наистина той е канара моя и спасение мое,
Прибѣжище мое: [в]нѣма много да се поклатя.
(3) До кога ще нападате на человѣка,
Всички вие, да *го* затриете
[г]Като стѣна наведена *и* плетъ повалень?
(4) Наистина съвѣтватъ се да *го* хвърлятъ отъ височината му:
[д]Обичатъ лъжата: [е]съ устата си благославятъ,
А въ сърдцето си кълнатъ. (Села.)
(5) Но ти, [ж]о душо моя, имай тихо упование на Бога,

[а] Псал. 44;9.
[б] 2 Лѣт. 7;14.
[в] Псал. 71;20.
[г] Иса. 51;17,22. Иер. 25;15.
[д] Псал. 20;5.
[е] Псал. 108;6, и драг.
[ж] Псал. 89;35.
[з] Ис. Нав. 1;6.
[и] Бит. 12;6.
[к] Ис. Нав. 13;27.
[л] Втор. Втор. 33;17.
[м] Бит. 49;10.
[н] 2 Цар. 8;2.
[о] 2 Цар. 8;14. Псал. 108;9.
[п] 2 Цар. 8;1.
[р] Ст. 1. Псал. 44;9. 108;11.
[с] Ис. Нав. 7;12.
[т] Псал. 118;8. 146;3.
[у] Числа 24;18. 1 Лѣт. 19;13.
[ф] Иса. 63;3.

(61.)

[а] Прит. 18;10.
[б] Псал. 27;4.
[в] Псал. 17;8. 57;1, 91;4.
[г] Псал. 21;4.
[д] Псал. 40;11. Прит. 20;28.

(62.)

[*] Виж. 1 Лѣт. 25;1,3.
[а] Псал. 33;20.
[б] Ст. 6.
[в] Псал. 37;24.
[г] Иса. 30;13.
[д] Псал. 28;3.
[е] Ст. 1,2.

Защото отъ него е чаканието ми.
(6) Той е наистина канара моя и спасение мое,
Прибѣжище мое: нѣма да се поклатя.
(7) [ж]Отъ Бога е спасението ми и славата ми:
Канара на силата ми, прибѣжището ми е въ Бога.
(8) Имайте упование на него на всѣко врѣме:
[з]Люде, отваряйте прѣдъ него сърдцата си:
Богъ е намъ [и]прибѣжище. (Села.)
(9) Наистина [к]синоветѣ человѣчески сж суета,
Голѣмцитѣ лъжа:
На тегилка турени
Всичкитѣ купно сж *по-леки* отъ самата суета.
(10) Не уповайте на насилство,
И на грабителство не имайте суетна надежда:
[л]Богатство ако тече, не прилѣпявайте сърдцето си.
(11) [м]Еднъжъ каза Богъ; два пжти чухъ това,
Че [н]силата е Божия;
(12) И твоя е, Господи, [о]милостьта;
Защото ти [п]ще отдадешъ на всѣкиго споредъ дѣлото му.

ПСАЛОМЪ 63 (по Слав. 62).

Псаломъ на Давида [*]когато се намираше въ Юдината пустиня.

Боже, ти си Богъ мой;
Отъ рано те търся:
[а]Душата ми е жадна за тебе, желае те плътьта ми
Въ една пуста, суха, и безводна земя,
(2) За да гледамъ [б]твоята сила и твоята слава
Както те видѣхъ въ светилището.
(3) Понеже [в]милостьта ти е по-добра отъ живота,
Устнитѣ ми ще те хвалятъ.
(4) Така ще те благославямъ [г]въ живота си:
Въ името ти ще дигамъ ржцѣтѣ си.
(5) Като отъ тлъстина и масть [д]ще се насити душата ми,
И съ радостни устни ще *те* пѣснословятъ устата ми.
(6) [е]Когато те поменувамъ на постелката си
За тебе размишлявахъ въ стражитѣ *нощни*.
(7) Понеже ти ми стана помощь,
За то [ж]подъ сѣнката на крилата ти ще се радвамъ.
(8) Прилѣпи се душата ми слѣдъ тебе:
Твоята дѣсница ме подпира.
(9) А които търсятъ душата ми за да я погубятъ
Ще влѣзатъ въ дълбинитѣ на земята:
(10) [з]Ще паднатъ отъ мечъ:
Ще бждатъ дѣлъ на чакали.
(11) А царьтъ ще се развесели въ Бога:
[и]Ще се прослави всѣки който се кълне въ неговото име;
Но ще се заградятъ устата на онѣзи които говорятъ лъжа.

ПСАЛОМЪ 64 (по Слав. 63).

Първому Пѣвцу, Псаломъ Давидовъ.

Послушай, Боже, гласа ми въ оплакването ми,
Отъ страха на врага упази живота ми.
(2) Покрий ме отъ събора на лукавитѣ,
Отъ сганьта на дѣлающитѣ беззаконие,
(3) [а]Които острятъ, като мечъ, езика си:
[б]Приготвятъ, като стрѣли, горчиви думи,
(4) За да устрѣлятъ тайно непорочния:
Внезапно го устрѣлятъ, и не се боятъ.
(5) [в]Утвърждаватъ се на едно лукаво нѣщо:
Наговарятъ се да криятъ сѣти,
И [г]казватъ: Кой ще ги види?
(6) Изпамѣрватъ беззакония:
Думатъ: Извършихме намѣрение добрѣ измислено.
Вжтрѣшностьта и сърдцето на всѣкиго сж дълбоки.
(7) Но [д]Богъ ще ги устрѣли:
Отъ внезапна стрѣла ще бждатъ ранени;

ж Иер. 3;23.
з 1 Цар. 1;15. Псал. 42;4. Плачъ 2;19.
и Псал. 18;2.
к Псал. 39;5,11. Иса. 40;15,17. Рим. 3;4.
л Иовъ 31;25. Псал. 52;7. Лука 12;15. 1 Тим. 6;17.
м Иовъ 33;14.
н Откр. 19;1.
о Псал. 86;15. 103;8. Дан. 9;9.
п Иовъ 34;11. Прит. 24;12. Иер. 32;19. Иез. 7;27. 33;20. Мат. 16;27. Рим. 2;6. 1 Кор. 3;8. 2 Кор. 5;10. Ефес. 6;8. Кол. 3;25. 1 Пет. 1;17. Отк. 22;12.

(63.)
* 1 Цар. 22;5. 23;14-16
а Псал. 42;2. 84;2. [143;6.
б Виж. 1 Цар. 4;21. 1 Лѣт. 16;11. Псал. 27;4. 78;61
в Псал. 30;5.
г Псал. 104;33. 146;2. 149;5.
д Псал. 36;8.
е Псал. 42;8. 119;55.
ж Псал. 61;4.
з Иез 35;5.
и Втор. 6;13. Иса. 45;23. 65;16. Соф. 1;5.

(64.)
а Псал. 11;2. 57;4,
б Псал. 58;7. Иер. 9;3.
в Виж. Прит. 1;11.
г Псал. 10;11. 59;7.
д Псал. 7;12,13.

(8) И езикътъ имъ ще ги съсипе:
ж Ще бѣгатъ всички които ги гледатъ.
(9) И з ще се убои всѣки человѣкъ,
И и ще възвѣстятъ дѣлото Божие,
И ще разумѣятъ работитѣ му.
(10) к Праведниятъ ще се развесели въ Господа
И ще се надѣе на него:
И ще се хвалятъ всичкитѣ прави въ сърдце.

ПСАЛОМЪ 65 (по Слав. 64).

Първому Пѣвцу, Псаломъ Давидовъ, Пѣсень.

Тебе чака пѣние, Боже, въ Сионъ,
И а тебѣ ще се отдаде обричането.
(2) Ти който слушашъ молитва,
При тебе ще дохожда всѣка плъть.
(3) б Беззакония ми надвиха:
в Ти ще очистишъ прѣстъпленията ни.
(4) г Блаженъ онзи когото д си избралъ
И приелъ за да живѣе въ твоитѣ дворове:
е Ще се наситимъ отъ благостьта на дома ти,
На светия ти храмъ.
(5) Съ трепетни нѣща и съ правда ще ни отговаряшъ,
Боже Спасителю нашъ,
Надеждо ж на всичкитѣ земни краища,
И на онѣзи които сѫ далечъ по море, —
(6) Ти който утвърждавашъ съ силата си горитѣ,
з Който си прѣпасанъ съ могущество,
(7) и Който утишавашъ шума на морето,
Шума на вълнитѣ му, к и метежа на народитѣ.
(8) И които живѣятъ по краищата на земята боятъ се отъ твоитѣ знамения:
Развеселявашъ изходитѣ на зората и на вечерьта.
(9) л Посѣщавашъ земята и м напоявашъ я:
Прѣобогатявашъ я:
Рѣката Божия е пълна съ вода:
н Приготвяшъ житото имъ,
Понеже си така наредилъ.
(10) Напоявашъ браздитѣ нейни:
Изравнявашъ грамадитѣ ѝ:
Омекчавашъ я съ капкитѣ на дъжда:
Благославяшъ прозябенията ѝ.
(11) Вѣнчавашъ годината съ благостьта си;
И отъ пѫтищата ти капе тлъстина.
(12) Капе върхъ пасищата на пустинята;
И хълмоветѣ се опасватъ съ радость.
(13) Пасищата сѫ облѣчени съ стада,
И о доловетѣ покрити съ жито:
Възклицаватъ, още и пѣятъ.

ПСАЛОМЪ 66 (по Слав. 65).

Първому Пѣвцу, Псаломска Пѣсень.

а Възкликнете къмъ Бога, всичка земя.
(2) Въспѣйте славата на името му:
Направете славно хвалението му.
(3) Речете Богу: б Колко сѫ страшни дѣлата ти!
в Заради величеството на твоята сила
Ще ти се покорятъ врагoветѣ ти.
(4) г Всичката земя ще ти се кланя и ще те славослови:
д Ще славословятъ името ти. (Села.)
(5) е Елате та вижте дѣлата Божии:
Страшенъ е въ дѣянията си къмъ человѣческитѣ синове.
(6) ж Прѣложи морето въ суша:
з Пѣши прѣминаха прѣзъ рѣката:
Тамъ се развеселихме за него.
(7) Съ силата си владичествува въ вѣкъ:
и Очитѣ му гледатъ на езичницитѣ:
Отстѫпницитѣ да не прѣвъзносятъ себе си. (Села.)
(8) Благославяйте, народи, Бога нашего,
И направете да се чуе гласътъ на хвалата му,
(9) Който съхранява въ животъ душата ни,
И к не оставя да се клатятъ нозѣтѣ ни.
(10) Защото л ти си ни изкусилъ, Боже:

е Прит. 12;13. 18;7.
ж Псал. 31;11. 52;6.
з Псал. 40;3.
и Иер. 50;28. 51;10.
к Псал. 32;11. 58;10. 68;3.
(65.)
а Иса. 66;23.
б Псал. 38;4. 40;12.
в Псал. 51;2. 79;9. Иса. 6;7. Евр. 9;14. 1 Иоан. 1;7,9.
г Псал. 33;12. 84;4.
д Псал. 4;3.
е Псал. 36;8.
ж Псал. 22;27.
з Псал. 93;1.
и Псал. 89;9. 107;29. Мат. 8;26.
к Псал. 76;10. Иса. 17;12,13.
л Втор. 11;12.
м Псал. 68;9,10. 104;13. Иер. 5;24.
н Псал. 46;4.
о Иса. 55;12.
(66.)
а Псал. 100;1.
б Псал. 65;5.
в Псал. 18;44.
г Псал. 22;27. 67;3. 117;1.
д Псал. 96;1,2.
е Псал. 46;8.
ж Изх. 14;21.
з Ис. Нав. 3;14,16.
и Псал. 14;4.
к Псал. 121;3.
л Псал. 17;3. Иса. 48;10.

[лл]Прѣтопилъ си ни както се прѣтопява сребро.
(11) [м]Въвелъ си ни въ мрѣжата:
[о]Турилъ си тежъкъ товаръ на гърба ни.
(12) Направилъ си да ездятъ человѣци върхъ главитѣ ни:
[п]Прѣминахме прѣзъ огънь и вода;
Но извелъ си ни въ спокойствие.
(13) [р]Ще влѣзѫ въ дома ти съ всесъжения:
[с]Ще ти отдамъ обричанията си
(14) Които произнесоха устнитѣ ми
И говориха устата ми въ скърбьта ми.
(15) Всесъжения отъ тлъсти овни ще ти принеса съ темянъ:
Ще принеса волове и ярци. (Села.)
(16) [т]Елате, чуйте, всички които се боите отъ Бога,
И ще приказжа онова което е сторилъ на душата ми.
(17) Къмъ него викнахъ съ устата си;
И възвисенъ биде чрѣзъ езика ми.
(18) [у]Ако гледахъ въ сърдцето си на неправда,
Господь не би послушалъ;
(19) Но [ф]Богъ наистина послуша:
Даде внимание на гласа на молението ми.
(20) Благословенъ Богъ
Който не отстрани молитвата ми,
И милостьта си отъ мене.

ПСАЛОМЪ 67 (по Слав. 66).

Първому Пѣвцу, върху Негинотъ, Псаломска Пѣсень.

Богъ да ни помилва и да ни благослови!
[а]Да яви лицето си намъ! (Села.)
(2) [б]За да се познае на земята твоятъ пѫть,
[в]Въ всичкитѣ народи спасението ти.
(3) [г]Да те пѣснословятъ людетѣ, Боже:
Да те пѣснословятъ всичкитѣ люде.
(4) Да се развеселятъ и да възкликнатъ народитѣ;
[д]Защото Ти ще сѫдишъ людетѣ съ правота,
И народитѣ на земята ще управлявашъ. (Села.)
(5) Да те пѣснословятъ людетѣ, Боже:
Да те пѣснословятъ всичкитѣ люде.
(6) [е]Земята ще дава плода си:
Ще ни благослови Богъ, Богъ нашъ:
(7) Ще ни благослови Богъ;
[ж]И ще се убоятъ отъ него всичкитѣ краища на земята.

ПСАЛОМЪ 68 (по Слав. 67).

Първому Пѣвцу, Псаломъ Давидовъ, Пѣсень.

[а]Да стане Богъ, и да се разпръснатъ враговетѣ му,
И да бѣгатъ отъ лицето му които го мразятъ.
(2) [б]Както изчезнува димътъ, *така ги* направи да изчезнатъ:
[в]Както тае восъкътъ прѣдъ огъня,
Така да погинатъ нечестивитѣ отъ Божието лице.
(3) [г]А праведнитѣ да се веселятъ,
Да се радватъ прѣдъ Бога,
И да се наслаждаватъ съ веселие.
(4) [д]Пѣйте Богу; пѣснопѣйте на името му:
[е]Пригответе пѫтищата на оногози който се вози прѣзъ пустинитѣ:
[ж]Иеова е името му;
И радвайте се прѣдъ него.
(5) [з]Отецъ на сирачетата и сѫдия на вдовицитѣ
Е Богъ въ светото свое жилище.
(6) Богъ [и]население въ домородие осамотенитѣ:
[к]Извожда въ изобилие затворенитѣ;
[л]А отстѫпницитѣ живѣятъ въ безводна земя.
(7) Боже, [м]когато излѣзе ти прѣдъ людетѣ си,
Когато ходѣше прѣзъ пустинята, (Села.)
(8) [н]Земята се потресе,

лл Зах. 13;9. 1 Пет. 1;6,7.
м Плач. 1;13.
о Иса. 51;23.
п Иса. 43;2.
р Псал. 100;4. 116;14,17-19.
с Екл. 5;4.
т Псал. 34;11.
у Иовъ 27;9. Прит. 15;29. 28;9. Иса. 1;15. Иоан. 9;21. Як. 4;3.
ф Псал. 116;1,2.
(67.)
а Числа 6;25. Псал. 4;6. 31;16. 80;3,7,19. 119;135.
б Дѣян. 18;25.
в Лука 2;30,31. Тит. 2;11.
г Псал. 66;4. 98;9.
д Псал. 96;10,13.
е Лев. 26;4. Псал. 85;12. Иез. 34;27.
ж Псал. 22;27.
(68.)
а Числа 10;35. Иса. 33;3.
б Иса. 9;18. Осия 13;3.
в Псал. 97;5. Мих. 1;4.
г Псал. 32;11. 58;10. 64;10.
д Псал. 66;4.
е Ст. 33.
ж Изх. 6;3.
з Псал. 10;14,18. 146;9.
и 1 Цар. 2;5. Псал. 113;9.
к Псал. 107;10,14. 146;7. Дѣян. 12:6, и др.
л Псал. 107;34,40.
м Изх. 13;21.
Сѫд. 4;14. Ав. 3;13.
н Изх. 19;16,18. Сѫд. 5;4. Иса. 64;1,3.

И самитѣ небеса капнаха отъ Божието лице:
Самата Синайска *гора се затресе*
Отъ лицето на Бога, Бога Израилева.
(9) Боже, оти си изпроводилъ дъждъ изобиленъ на наслѣдието си,
И въ слабостьта му ти си го уякчилъ.
(10) Стадото ти се насели въ него:
Боже, пpомислилъ си за сиромаха чрѣзъ благостьта си.
(11) Господь даде слово:
Извѣстителитѣ сж голѣмо множество.
(12) pЦаре съ воинство бѣгатъ, бѣгатъ,
А останалитѣ въ кжщи дѣлятъ користи.
(13) Ако лежите всрѣдъ оградитѣ,
с*Ще сте като* гължбица на която крилата сж покрити съ сребро,
И перата ѝ съ жълто злато.
(14) тКогато Всесилний разпръсуваше царе въ тази *земя,*
Тя побѣлѣ като снѣгъ на Селмонъ.
(15) Гората Божия е *като* гората Васанъ,
Гора висока *като* гората Васанъ.
(16) уЗащо завиждате, гори високи *и* върхове?
Тая е фгора *въ която* благоволи Богъ да живѣе:
Ей Господь *тамъ* ще живѣе въ вѣкъ.
(17) хБожиитѣ колесници сж двѣ тми,
Тисящи на тисящи:
Господь е всрѣдъ тѣхъ *като* въ Синай, въ святото *мѣсто.*
(18) цВъзлѣзълъ си на високо: чплѣнилъ си плѣнъ:
шВзелъ си дарове за человѣцитѣ,
Даже и *за* щнепокорнитѣ,
ъЗа да живѣешъ *между тѣхъ,* Господи Боже.
(19) Благословенъ Господь всѣки день:
Ако нѣкой тури върхъ насъ товаръ,
Богъ е спасение намъ. (Села.)
(20) Богъ нашъ е Богъ спаситель,
И на ьГоспода Иеова е избавлението отъ смъртьта.
(21) Богъ непрѣмѣнно ще строше ѣглавата на враговетѣ си,
И юкосматото тѣме на оногози който ходи въ прѣстжпленията си.
(22) Господь рече: яЩе възвърна отъ Васанъ,
Ще възвърна *людетѣ си* ѫотъ морскитѣ дълбини;
(23) ѭЗа да гази ногата ти въ кръвьта на враговетѣ *ти,*
И аезикътъ на псетата ти *да земе* насть отъ нея.
(24) Видѣха се стжпкитѣ ти, Боже,
Стжпкитѣ на моя Богъ, на моя Царь, въ светилището.
(25) бНапрѣдъ вървѣха пѣвцитѣ:
Подиръ тѣхъ свирещитѣ съ оржудия
Всрѣдъ моми тимпанници.
(26) Въ събранията благославяйте Бога.
Благославяйте Господа, *които сте* вотъ източника Израилевъ.
(27) Тамъ бѣ гмладий Вениаминъ, началникътъ имъ,
Юдиинитѣ князове и дружината имъ,
Завулоновитѣ князове, *и* Нефталимовитѣ князове.
(28) дБогъ твой отреди силата ти.
Утвърди, Боже, това което си извършилъ за насъ.
(29) За храма ти който е въ Ерусалимъ
еЦаретѣ ще ти приносятъ дарове.
(30) Запрѣти на звѣроветѣ въ тръстьта,
жНа множеството на биковетѣ съ юнцитѣ на народитѣ,
Додѣ зсъ покорность да принесатъ сребърни плочи.
Разпръсни народитѣ които обичатъ брани
(31) иЩе дойдатъ голѣмци отъ Египетъ.
кЕтиопия скоро лще простре ржцѣтѣ си къмъ Бога

о Втор. 11;11,12. Иез. 34;26.
п Втор. 26:5,9. Псал. 74;19.
р Числа 31:8, и др. Ис.Нав.10:16. 12;8.
с Псал. 105;37
т Числа 21;3. Ис.Нав. 10;10. 12;1, и др.
у Псал. 114:4,6.
ф Втор. 12;5,11. 3Цар. 9;3. Псал. 87;1,2. 132;13,14.
х Втор. 33;2. 4 Цар. 6;16,17. Дан. 7;10. Евр. 12;22. Отк. 9;16.
ц Дѣян. 1;9. Ефес. 4:8.
ч Сжд. 5;12.
ш Дѣян. 2;4.33
щ 1 Тим. 1:13.
ъ Псал. 78;60.
ь Втор. 32;39. Прит. 4;23. Отк. 1;18. 20;1.
ѣ Псал. 110;6. Ав. 3;13
ю Псал. 55;23.
я Числа 21:33
ѫ Псх. 14:22.
ѭ Псал. 58;10
а 3 Цар. 21;19.
б 1 Лѣт. 13;8 15;16. Псал. 47:5.
в Втор. 33;28. Иса. 48;1.
г 1 Цар. 9;21
д Псал. 42:8.
е 3 Цар. 10:10,24,25. 2 Лѣт. 32;23. Псал. 72;10. 76;11 Иса. 60:16,17
ж Псал. 22:12.
з 2 Цар. 8;2,6.
и Иса. 19;19,21.
к Иса. 45:14. Соф. 3;10. Дѣян. 8;27
л Псал. 44;20.

(32) Земни царства, пѣйте Богу,
Пѣснопѣйте Господу, (Села.)
(33) [м]Който е седналъ на небето на небесата, които сж отъ вѣка:
Ето, [н]изпраща гласа си, гласъ крѣпъкъ.
(34) [о]Отдайте сила Богу:
Великолѣпието му е върху Израиля,
И силата му до облацитѣ.
(35) [п]Страшенъ си, Боже, отъ светилищата си.
Богъ Израилевъ е който дава сила и крѣпость на людетѣ.
Благословенъ Богъ.

ПСАЛОМЪ 69 (по Слав. 68).

Първому Пѣвцу, *Върху Шошанимъ,
Псаломъ Давидовъ.

Избави ме, Боже:
Защото [а]водитѣ стигнаха до душата ми.
(2) [б]Потънахъ въ дълбока тиня
Дѣто нѣма твърдо мѣсто да застана:
Стигнахъ въ воднитѣ дълбини,
И бурята ме потопи.
(3) [в]Изнемогохъ отъ викане:
Гърлото ми пресъхна·
[г]Очитѣ ми изнемощѣха
Да чакамъ Бога моего.
(4) [д]Тѣзи които ме мразятъ безъ причина
Умножиха се повече отъ коснитѣ на главата ми·
Укрѣпиха се моитѣ погубители,
Моитѣ безъ правда врагове.
Тогава азъ повърнахъ онова което не бѣхъ грабналъ.
(5) Боже, ти знаешъ безумието ми:
И прѣгрѣшенията ми не сж скрити отъ тебе.
(6) Господи Иеова на Силитѣ,
Да се не постидятъ заради мене
Онѣзи които те чакатъ:
Да се не посрамятъ заради мене
Онѣзи които те търсятъ, Боже Израилевъ.
(7) Защото за тебе прѣтърпѣхъ поругание:
Срамъ покри лицето ми.
(8) [е]Чуждъ станахъ на братята си,
И страненъ на синоветѣ на майка си.
(9) Защото [ж]ревностьта на дома ти ме изяде;
И [з]укоренията на онѣзи които те укоряватъ
Нападнаха върхъ мене.
(10) И [и]плакахъ *и изнуряхъ* съ постъ душата си;
Но *то* ми стана за укоръ.
(11) И турихъ на себе си врѣтище за дреха,
И [к]станахъ имъ притча.
(12) За мене приказватъ седещитѣ при вратата,
И *станахъ* [л]пѣсень на пияницитѣ.
(13) Но азъ къмъ тебе *управямъ* молитвата си, Господи, [м]въ врѣме благоприятно·
Боже, споредъ голѣмата твоя милость послушай ме,
Споредъ истината на твоето спасение.
(14) Избави ме отъ тинята за да не потъна:
[н]Да се избавя отъ онѣзи които ме мразятъ,
И [о]отъ дълбинитѣ на водитѣ.
(15) Дано ме не завлѣче стремлението на водитѣ,
Нито да ме погълне дълбината;
И ровътъ [п]дано не затвори устието си върхъ мене.
(16) Послушай ме, Господи,
[р]Защото е блага твоята милость:
[с]Споредъ многото твои щедроти погледни на мене;
(17) И [т]не скривай лицето си отъ раба си:
Понеже съмъ въ утѣснение, скоро ме послушай.
(18) Приближи се при душата ми, искупи я:
Поради враговетѣ ми избави ме.
(19) Ти знаешъ [у]укора ми,
И срама ми, и безчестието ми:
Прѣдъ тебе сж всичкитѣ които ме притѣсняватъ.
(20) Укоръ съкруши сърдцето ми, и страдахъ:
[ф]А чакахъ да ме пожали нѣкой, но нѣма никой,—

м Псал. 18;10. 104;3. Ст. 4.
н Псал. 29;3, и друг.
о Псал. 20;1.
п Псал. 45;4. 65;5. 66;5. 76;12.
(69.)
* Исал.45, надписътъ.
а Ст. 2,14.15. Иона 2;5.
б Псал. 40;2.
в Псал. 6;6.
г Псал. 119;82,123. Иса. 38;14.
д Псал. 35;19. Иоан. 15;25.
е Псал. 31;11 Иса. 53;3. Иоан. 1;11. 7:5.
ж Псал. 119;139. Иоан 2;17.
з Впж. Псал. 89;50,51. Рим. 15;3.
и Псал. 35;13,14.
к 3 Цар. 9;7. Иер. 24:9.
л Иов. 30;9. Псал. 35;15,16.
м Иса. 49;8. 55;6. 2 Кор. 6:2.
н Псал. 144;7.
о Ст. 1,2,15.
п Числа 16;33.
р Псал. 63;3.
с Псал. 25;16. 86;16.
т Псал. 27;9. 102:2.
у Псал. 22;6,7. Иса. 53;3. Евр. 12:2.
ф Псал. 142;4. Иса. 63;5.

И ^[х]утѣшители, но не намѣрихъ.
(21) И дадоха ми ядъ за ядене,
И ^[ч]въ жаждата ми напоиха ме съ оцетъ.
(22) ^[ч]Трапезата имъ прѣдъ тѣхъ да бжде сѣть,
И вмѣсто благоденствие прнмка.
(23) ^[ш]Да потъмнѣятъ очитѣ имъ за да не видятъ;
И гърбоветѣ имъ сгърби винаги.
(24) ^[щ]Излѣй на тѣхъ яростьта си;
И пламикътъ на гнѣва ти да ги постигне.
(25) ^[ъ]Селението имъ да бжде пусто;
И въ кжщитѣ имъ да нѣма кой да живѣе.
(26) Защото ^[ь]тѣ гонятъ оногози когото ти си поразилъ;
И ^[ѣ]говорятъ за болката на онѣзи които ти си наранилъ.
(27) ^[ю]Приложи беззаконие върхъ беззаконието имъ,
И ^[я]да не влѣзатъ въ правдата ти.
(28) ^[ѫ]Да се изгладятъ отъ книгата на живитѣ,
И ^[ѭ]съ праведнитѣ да се не написватъ.
(29) А мене който съмъ сиромахъ и оскърбенъ,
Твоето спасение, Боже, да ме възвиши.
(30) ^[а]Ще похваля името Божие съ пѣсень,
И ще го възвелича съ хваления.
(31) И това *бще* угоди Господу
Повече отъ младъ юнецъ който има рога *и* копита.
(32) ^[в]Смиренитѣ ще видятъ, ще се зарадватъ;
И вие които търсите Бога, ^[г]вашето сърдце ще живѣе.
(33) Защото Господь слуша убогитѣ,
И ^[д]запрѣнитѣ си не прѣзира.
(34) ^[е]Да го похвалятъ небесата и земята,
Моретата и ^[ж]всичко което се движи въ тѣхъ.
(35) Защото ^[з]Богъ ще спаси Сиона,
И ще съгради Юдейскитѣ градове;
И ще се населятъ тамъ, и ще го наслѣдятъ.
(36) И ^[и]сѣмето на рабитѣ му ще го наслѣди,
И които обичатъ името му ще живѣятъ въ него.

ПСАЛОМЪ 70 (по Слав. 69).

Първому Пѣвцу, *Псаломъ* Давидовъ ^[·]за Възпоминание.

Боже, ^[а]*побързай* да ме избавишъ:
Побързай, Господи, да ми помогнешъ.
(2) ^[б]Да се постидятъ и да се посрамятъ
Които търсятъ душата ми·
Да се върнатъ назадъ и да се обезчестятъ
Които искатъ злото ми.
(3) ^[в]Да се върнатъ назадъ за срама си
Онѣзи които казватъ: О, хохо!
(4) Да се радватъ и да се веселятъ въ тебе
Всичкитѣ които те търсятъ;
И онѣзи които обичатъ спасението ти
Да думатъ винаги: Да се възвеличи Богъ!
(5) Но азъ ^[г]съмъ сиромахъ и нищъ:
Боже, ^[д]побързай при мене.
Ти си моя помощь и избавитель мой:
Господи, да не закъснѣешъ.

ПСАЛОМЪ 71 (по Слав. 70).

^[а]На тебе, Господи, уповахъ:
Да се не посрамя никога.
(2) ^[б]Съ правдата си избави ме и освободи ме:
^[в]Приклони къмъ мене ухото си и спаси ме.
(3) ^[г]Бжди ми канара дѣто да прибѣгвамъ, всѣкога да обитавамъ.
Ти ^[д]си завѣщалъ да ме спасишъ;
Защото твърдиня моя и прибѣжище мое си ти.
(4) Боже мой, ^[е]избави ме отъ силата на нечестивия,
Отъ ржката на законопрѣстжпника и насилника.

х Пов. 16;2.
ц Мат. 27;34,48. Мар. 15;23 Иоан. 19;29.
ч Рим. 11;9,10.
ш Иса. 6;9,10. Иоан. 12;39,40. Рим. 11;10. 2 Кор. 3:14.
щ 1 Сол. 2;16.
ъ Мат. 23;38. Дѣян. 1;20.
ь Иса. 53;4.
ѣ Виж. 2 Лѣт. 28;9. Зах. 1;15.
ю Рим. 1;28.
я Иса. 26;10. Рим. 9;31.
ѫ Изх. 32;32. Фил. 4;3. Отк. 3;5. 13;8.
ѭ Иез. 13;9. Лука 10;20. Евр. 12;23.
а Псал. 28;7.
б Псал. 50;13,14,23.
в Псал. 34;2.
г Псал. 22;26.
д Ефес. 3;1.
е Псал. 96;11. 148;1. Иса. 44;23. 49;13.
ж Иса. 55;12.
з Псал. 51;18. Иса. 44;26.
и Псал. 102;28.

(70.)

· Псал. 38, надписътъ.
а Псал. 40;13, и дрг. 71;12.
б Псал. 35;4,26. 71;13.
в Псал. 40;15.
г Псал. 40;17.
д Псал. 141;1.

(71.)

а Псал. 25;2,3. 31;1.
б Псал. 31;1.
в Псал. 17;6.
г Псал. 31;2,3.
д Псал. 44;3.
е Псал. 140;1,4.

(5) Защото [ж]ти си моя надежда, Господи Иеова:
Упование мое си отъ младостьта ми.
(6) [з]На тебе облегнахъ отъ рождението си:
Отъ утробата на майка ми ти си мой покровитель:
За тебе *ще бѫде* всѣкога пѣнието ми.
(7) Като [и]чудовище станахъ на мнозина;
Но ти си ми яко прибѣжище.
(8) [к]Да се пълнятъ устата ми съ пѣнието ти,
Съ славата ти, всѣки день.
(9) [л]Не ме отхвърляй въ врѣмето на старостьта *ми:*
Когато оскудѣва силата ми, не ме оставяй.
(10) Защото неприятелитѣ ми за мене говорятъ;
И които врѣчакватъ душата ми [м]наговарятъ се помежду си
(11) И казватъ: Богъ го е оставилъ:
Погнете и хванете го; защото нѣма кой да *го* избави.
(12) Боже, [н]не се отдалечавай отъ мене:
Боже мой, [о]побързай ми на помощь.
(13) [п]Да се посрамятъ и да се изтрѣбятъ
Неприятелитѣ на душата ми:
Да се покриятъ съ укоръ и срамъ
Които искатъ злото ми.
(14) А азъ всѣкога ще се надѣя,
И ще прилагамъ на всѣка твоя похвала.
(15) [р]Устата ми ще проповѣдватъ правдата ти,
Спасението ти всѣки день,
Защото [с]не мога да изброя *твоитѣ благодѣяния*.
(16) Ще ходя съ силата на Господа Иеова:
Ще помня твоята, само твоята, правда.
(17) Боже, ти си ме научилъ отъ младостьта ми;
И до сега проповѣдвамъ чудесата ти.
(18) [т]И даже до старость и сѣдина, Боже, не ме оставяй,
Додѣ проповѣдвамъ на *идещия* родъ мишцата ти,
Силата ти на всичкитѣ послѣдородни.
(19) Ей, Боже, [у]правдата ти е прѣвъзвишена;
Защото си направилъ величия.
Боже, [ф]кой е подобенъ тебѣ?
(20) Ти който си ми [х]показалъ много и тежки притѣснения
[ц]Пакъ ще ме съживишъ,
И отъ безднитѣ на земята пакъ ще ме избавишъ.
(21) Ще нарастишъ величието ми;
Ей, ще се върнешъ и ще ме утѣшишъ.
(22) И азъ, Боже мой, ще славословя съ псалтирь
[ч]Тебе *и* твоята истина:
На тебе, [ш]Светий Израилевъ,
Ще пѣснопѣя съ китара.
(23) Ще се радватъ устнитѣ ми когато ти пѣснопѣя,
И [щ]душата ми която си избавилъ.
(24) Още и [ъ]езикътъ ми всѣки день ще прѣговаря правдата ти;
Защото [ь]се посрамиха — защото се постидиха —
Които искатъ злото ми.

ПСАЛОМЪ 72 (по Слав. 71).

Псаломъ [*]за Соломона.

Боже, дай правосѫдието си на царя,
И правдата си на царския синъ;
(2) За [а]да сѫди твоитѣ люде съ правда,
И угнетенитѣ ти съ правосѫдие.
(3) [б]Горитѣ ще донесатъ миръ на людетѣ,
И хълмоветѣ *миръ* съ правда.
(4) [в]Ще сѫди право угнетенитѣ на народа:
Ще спаси синоветѣ на сиромаситѣ, и ще стрие насилника.
(5) Ще ти се боятъ [г]додѣ прѣбѫдва слънцето и луната,
Отъ родове въ родове.
(6) [д]Ще слѣзе като дъждъ на покосена ливада,
Както пороенъ дъждъ наросява земята.
(7) Въ неговитѣ дни ще цъвти праведний,
И [е]изобилие на миръ додѣ бѫде луната.

ж Иер. 17:7,17. 146:3.
з Псал 22:9,10. Иса.
и Иса. 8:18. Зах. 3;8. 1 Кор. 4;9.
к Псал. 35;28.
л Ст. 18.
м 2 Цар. 17;1. Мат. 27:1.
н Псал. 22;11,19. 35;22. 38;21,22
о Псал. 70;1.
п Ст.24. Псал.35;4,26. 40;14. 70:2.
р Ст. 8,24. Псал.35;28.
с Псал. 40;5. 139:17,18.
т Ст. 9.
у Псал. 57:10.
ф Псал. 35;10. 86;8. 89;6,8.
х Псал. 60:3.
ц Осия 6:1,2.
ч Псал.92:1-3. 150;3.
ш 4 Цар. 19;22. Иса. 60:9.
щ Псал. 103;4.
ъ Ст. 8,15.
ь Ст. 13.
(72.)
* Псал,127,надписътъ.
а Иса. 11;2-4. 32;1.
б Псал. 85;10. Иса. 32;17. 52;7.
в Иса. 11:4.
г Ст. 7,17. Псал. 89;36,37.
д 2 Цар. 23;4. Осия 6:3.
е Иса.2:4. Дан.2;44. Лука 1;33.

(8) И жще владѣе отъ море до море,
И отъ рѣката до краищата на земята.
(9) зПрѣдъ него ще колѣничатъ жителитѣ на пустинята;
И инеприятелитѣ му ще лижатъ прьстьта.
(10) Царетѣ на Тарсисъ и на островитѣ ще принесатъ приношения:
кЦаретѣ на Шева и на Сева ще прѣдставятъ дарове.
(11) И ще лму се поклонятъ всичкитѣ царе:
Всичкитѣ народи ще му бждатъ раби.
(12) Защото мще избави сиромаха който вика,
И угнетения и безпомощния.
(13) Ще помилва сиромаха и убогия,
И ще спаси душитѣ на убогитѣ.
(14) Отъ угнетение и насилие ще изкупи душитѣ имъ,
И нскѫпоцѣнна ще бжде кръвьта имъ прѣдъ очитѣ му.
(15) И ще живѣе, и ще му се даде отъ Шевското злато;
И ще става всѣкога моление за него.
Всѣки день ще го благославятъ.
(16) Изобилие отъ жито ще има на земята по върховетѣ на горитѣ:
Плодътъ му ще се люлѣе като Ливанъ *гора;*
оИ *жителитѣ* по градоветѣ ще цъвтятъ като земната трѣва.
(17) пИмето му ще прѣбждва въ вѣкъ,
Името му ще прѣбждва доклѣ е слънцето;
И рще се благославятъ чрѣзъ него *всички:*
сВсичкитѣ народи ще го ублажаватъ.
(18) тБлагословенъ Господь Богъ, Богъ Израилевъ,
уКойто самъ прави чудеса,
(19) И фблагословено славното му име въ вѣкъ;
И хда се изпълни съ славата му всичката земя. Аминь и аминь.
(20) Свършиха се молитвитѣ на Давида, Иесеевия синъ.

ПСАЛОМЪ 73 (по Слав. 72).

Псаломъ †Асафовъ.

Благъ е наистина Богъ къмъ Израиля,
Къмъ чиститѣ въ сърдце.
(2) А менѣ, нозѣтѣ ми почти мокръднаха:
Безъ малко бѣха се подплъзнали стжпкитѣ ми.
(3) Защото аповревнувахъ на гордитѣ
Като гледахъ благополучието на нечестивитѣ.
(4) Понеже бнѣма скърбь въ смъртьта имъ,
Но тѣлото имъ е тлъсто.
(5) Не сж въ трудове человѣчески,
Нито сж поразявани като *другитѣ* человѣци.
(6) За то ги окружава гордостьта като огърлие:
Насилието ги облича вкато прѣмѣна.
(7) гОчитѣ имъ сж изпжкнали отъ тлъстина:
Надминаватъ мечтанията на сърдцето.
(8) дПрисмиватъ се, и еговорятъ съ лукавство за насилие:
жГоворятъ гордѣливо.
(9) зТурятъ устата си на небето;
И езикътъ имъ прохожда земята.
(10) За то ще се върнатъ тукъ людетѣ му,
И ивода съ пълна *чаша* се изцѣжда за тѣхъ.
(11) И говорятъ кКакъ ще знае Богъ?
И има ли знание въ Вишния?
(12) Ето, тѣ сж нечестиви, лвинаги сж благополучни:
Умножаватъ богатство.
(13) Наистина азъ мнапраздно очистихъ сърдцето си
И нумихъ въ невинность ржцѣтѣ си
(14) Защото съмъ поразяванъ всѣки день,
И се наказвамъ всѣка заранъ.
(15) Ако река да говоря така,
Ето, опоправдавамъ рода на синоветѣ ти

ж Книж. Изх. 23:31. 3 Цар. 4:21, 24. Псал. 2:8. 80:11. 89:25. Зах. 9:10.
з Псал. 74:14.
и Иса. 49:23. Мих. 7:17.
к 2 Лѣт. 9:21. Псал. 45:12. 68:29. Иса. 49:7 60:6, 9.
л Иса. 49:22, 23.
м Иов. 29:12.
н Псал. 116:15.
о 3 Цар. 4:20.
п Псал. 89:36.
р Бит. 12:3. 22:18. Иер. 4:2.
с Лука 1:48.
т 1 Лѣт 29:10. Псал. 41:13. 106:48.
у Изх. 15:11 Псал. 77:14. 136:4.
ф Неем. 9:5.
х Числа 14:21 Зах. 14:9.

(73.)
† Псал. 50, надписътъ.
а Иовъ 21:7 Псал. 37:1. Иер. 12:1.
б Иовъ 21:9.
в Псал. 109:18.
г Иовъ 15:27. Псал. 17:10. 119:70. Иер. 5:28.
д Псал. 53:1.
е Осия 7:16.
ж 2 Пет. 2:18. Юд. 16.
з Отк. 13:6.
и Псал. 75:8.
к Иовъ 22:13. Псал. 10:11. 94:7
л Ст. 3.
м Иовъ 21:15 34:9 35:3. Мал. 3:14.
н Псал. 26:6.

(16) [о]Помислихъ да разумѣя това;
Но бѣше мжчно прѣдъ очитѣ ми
(17) [п]Додѣ влѣзохъ въ Божието светилище
И разумѣхъ [р]сетнинитѣ имъ.
(18) Ти наистина си [с]ги турилъ на плъзгави *мѣста*:
Хвърлилъ си ги въ пропасть.
(19) Какъ заеднъжъ достигнаха въ запустѣние!
Погинаха, изчезнаха отъ внезапенъ ужасъ.
(20) [т]Като сънъ *на нѣкого* [у]когато се събуди,
Господи, въ града ще прѣзрешъ образа имъ.
(21) Но моето сърдце [ф]горѣшо,
И утробата ми се мжчеше.
(22) И [х]азъ бѣхъ безуменъ и не познавахъ:
Като скотъ бѣхъ прѣдъ тебе.
(23) Всѣкога обаче съ тебе съмъ азъ:
Ти ме хвана за дѣсната ми ржка.
(24) [ц]Чрѣзъ съвѣта си ще ме водишъ,
И слѣдъ това ще ме приемешъ *въ* слава.
(25) [ч]Кого имамъ на небето?
И на земята не ща *другиго* освѣнъ тебе.
(26) [ш]Чезне плътьта ми и сърдцето ми;
Но Богъ е сила на сърдцето ми
И [щ]дѣлъ мой въ вѣкъ.
(27) Защото, ето, [ъ]тѣзи които се отдалечаватъ отъ тебе ще погинатъ:
Ти изтрѣбвашъ [ь]всичкитѣ които се отвращатъ отъ тебе.
(28) Но заради мене, [ѣ]добрѣ ми е да се приближа при Бога.
Положихъ упованието си на *тебе*, Господи Иеова,
[ю]За да проповѣдвамъ всичкитѣ твои дѣла.

ПСАЛОМЪ 74 (по Слав. 73).

Масхилъ Асафовъ.

Защо, Боже, [а]негодувашъ за всегда,
И [б]дими гнѣвътъ ти противъ [в]овцитѣ на паствата ти?
(2) Помни събранието си [г]*което* си придобилъ изначало,
[д]Жезъла на наслѣдието си *което* си избавилъ,
Горатa тази Сионъ въ която си се населилъ.
(3) Дигни стжпкитѣ си къмъ всегдашнитѣ запустѣния,
Къмъ всичкото зло което стори неприятельтъ въ светилището.
(4) [е]Враговетѣ ти рикатъ всрѣдъ събранието ти:
[ж]Турили хоругвитѣ си хоругви.
(5) Познати станаха както кога нѣкой дигне топоръ
Върхъ гжсти дървета.
(6) Така сега тѣзи ваянитѣ му направи
[з]Съборили заеднъжъ съ брадви и чукове.
(7) [и]Прѣдадоха на огънь светилището ти:
[к]Оскверниха жилището на името ти *като го изринаха* до земята.
(8) [л]Рекоха въ сърдцето си: Да ги изтрѣбимъ съвсѣмъ:
Изгориха всичкитѣ Божии съборища по земята.
(9) Знаменията наши не видимъ: нѣма вече пророкъ,
[м]Нито има между насъ нѣкой да знае до кога *ще бжде това*.
(10) До кога, Боже, неприятельтъ ще хули?
Всѣкога ли врагътъ ще прѣзира името ти?
(11) [н]Защо теглишъ назадъ ржката си и дѣсницата си?
Изтегли я посрѣдъ пазухата си *и* погуби *ги*.
(12) А [о]Богъ е изначало Царь мой
Който прави спасение всрѣдъ земята.
(13) [п]Ти си раздвоилъ морето съ силата си:
Ти си смазалъ главитѣ на ламиитѣ въ водитѣ:
(14) Ти [р]си строшилъ главитѣ на Левиатана:
[с]Далъ си го ястие [т]на людетѣ въ пустинята.

о Екл. 8;17.
п Псал. 77;13.
р Псал. 37;38.
с Псал. 35;6.
т Іовъ 20;8. Псал. 90;5. Иса. 29;7.8.
у Псал. 78;65.
ф Ст. 3.
х Псал. 92;6. Прит. 30;2.
ц Псал. 32;8. Иса. 58;8.
ч Фил. 3;8.
ш Псал. 84;2. 119;81.
щ Псал. 16;5. 119;57.
ъ Псал. 119;155.
ь Изх. 34;15. Числа 15;39. Як. 4;4.
ѣ Евр. 10;22.
ю Псал. 107;22. 118;17.
(74.)
а Псал. 44;9,23. 60;1.10. 77;7. Иер. 31;37. 33;24.
б Втор. 29;20.
в Псал. 95:7. 100;3.
г Изх. 15;16. Втор. 9;29.
д Втор. 32;9. Иер. 10;16.
е Плачъ 2;7.
ж Дан. 6;27.
з 3 Цар. 6;18,29,32,35.
и 4 Цар. 25;9.
к Псал. 89;39.
л Псал. 83:4.
м 1 Цар. 3;1. Амосъ 8;11.
н Плачъ 2;3.
о Псал. 44;4.
п Изх. 14:21.
р Иса. 51;9,10. Иез. 29;3. 32;2.
с Числа 14;9.
т Псал. 72:9.

(15) уТи си разцѣпилъ източници и потоци:
фИзсушилъ си рѣки непрѣсѣкнували.
(16) Твой е деньтъ, и твоя нощьта:
зТи си приготвилъ видѣлината и слънцето:
(17) Ти чси положилъ всичкитѣ земни прѣдѣли:
Ти чси направилъ лѣтото и зимата.
(18) шПомни това, че врагътъ похули Господа,
И щбезумнитѣ люде прѣзрѣха името ти.
(19) Не прѣдавай на звѣроветѣ ъдушата на гъргорицата си:
ьЖивота на твоитѣ нищи не забравяй за всѣкога.
(20) ьПогледни на завѣта си;
Защото се напълниха тъмнитѣ мѣста на земята съ жилища на насилие.
(21) Да се не върне бѣдниятъ назадъ посраменъ;
Сиромахътъ и нищиятъ да хвалятъ името ти.
(22) Стани, Боже, отсѫди сѫдбата си:
юПомни укорението което ти прави безумниятъ всѣки день.
(23) Не забравяй гласа на противницитѣ си:
Метежътъ на онѣзи които се подигатъ противъ тебе винаги се умножава.

ПСАЛОМЪ 75 (по Слав. 74).

Първому Пѣвцу, †по Ал-ташхетъ,
Псаломъ Асафовъ, Пѣснь.

Славословимъ те, Боже, славословимъ,
И близу при насъ е името ти:
Проповѣдватъ се чудесата ти.
(2) Когато приема опрѣдѣленото врѣме
Азъ ще сѫдя съ правота.
(3) Разтопи се земята и всичкитѣ ѝ жители:
Азъ утвърждавамъ стълповетѣ ѝ. (Села.)
(4) Рекохъ на гордитѣ: Не се гордете;
И на нечестивитѣ: аНе възвишавайте рогъ.
(5) Не подигайте на високо рога си:
Не говорете съ жестокъ вратъ.
(6) Защото нито отъ истокъ, нито отъ западъ,
Нито отъ пустинята иде възвишението;
(7) Но бБогъ е сѫдията:
вТогозъ сиприва, и оногозъ възвишава.
(8) Защото гвъ рѫката на Господа има
Чаша съ руйно вино лпълно съ смѣшение,
И отъ нея ще налѣе:
Даже едрождието му ще прѣцѣдятъ и ще пиятъ
Всичкитѣ нечестиви на земята.
(9) А азъ ще проповѣдвамъ винаги,
Ще пѣснопѣя Богу Яковову.
(10) И жвсичкитѣ рогове на нечестивитѣ ще съкруша;
зА роговетѣ на праведнитѣ ще се възвишатъ.

ПСАЛОМЪ 76 (по Слав. 75).

Първому Пѣвцу, върху Негинотъ,
Псаломъ Асафовъ, Пѣснь.

аЗнаемъ е въ Юда Богъ:
Въ Израиль е голѣмо името му.
(2) Скинията му е въ Салимъ,
И жилището му е въ Сионъ.
(3) бТамъ съкруши стрѣлитѣ на лѫка,
Щита, и меча, и браньта. (Села.)
(4) Свѣтълъ си и славенъ
вПовече отъ хищническитѣ гори.
(5) гДързостливитѣ въ сърдце бидоха обрани:
дЗаспаха съ съна си;
И никой отъ якитѣ мѫже не намѣри рѫцѣтѣ си.
(6) еОтъ запрѣщението ти, Боже Якововъ,
Паднаха въ дълбокъ сънъ и колесници и коне.
(7) Ти си страшенъ;
И жкой може да устои прѣдъ лицето ти когато се разгнѣвишъ?
(8) зНаправилъ си да се чуе отъ небето сѫдъ,

у Изх.17;5,6. Числа 20;11. Псал.105;41. Иса.48;21.
ф Ис. Нав. 3;13, и друг.
з Бит. 1;14, и друг.
ч Дѣян. 17;26.
ч Бит. 8;22.
ш Ст.22. Отк. 16;19.
щ Псал. 39;8.
ъ Пѣсн. 2;14.
ь Псал. 68;10.
ь Или, Събранието.
ь Бит. 17;7,8. Лев.26;44,45. Псал. 106;45. Иер.33;21.
ю Ст. 18. Псал.89;51. (75.)
† Псал.57, надписътъ.
а Зах. 1;21.
б Псал. 50;6. 58;11.
в 1 Цар. 2;7. Дан. 2;21.
г Иовъ 21;20. Псал. 60;3. Иер. 25;15. Отк. 14;10. 16;19.
д Прит. 23;30.
е Псал. 73;10.
ж Псал. 101;8. Иер. 48;25.
з Псал.89:17. 148;14. (76.)
а Псал. 48;1, и друг.
б Псал.46;9. Иез.39;9.
в Иез.38;12,13. 39;4.
г Иса. 46;12.
д Псал. 13;3. Иер. 51;39.
е Изх. 15;1,21. Иез. 39;20. Наумъ 2;13. Зах. 12;4.
ж Наумъ 1;6.

з Земята се убоя и се утиши
(9) Когато к стана Богъ на сѫдъ,
За да спася всичкитѣ кротки на земята.
(Села.)
(10) Наистина л человѣческата ярость ще стане
за хвала тебѣ:
Ще възбранишъ остатъка на яростьта.
(11) м Обричайте се, и отдавайте *обричанията
си* на Господа Бога вашего:
н Всички които сѫ около него
Да принесатъ дарове на Страшния.
(12) Той отнема духа на князоветѣ:
о Страшенъ е на земнитѣ царе.

ПСАЛОМЪ 77 (по Слав. 76).

Първому Пѣвцу, за • Идутуна,
Псаломъ Асафовъ.

а Гласътъ ми е къмъ Бога, и викамъ:
Гласътъ ми е къмъ Бога; и ще ме послуша.
(2) б Въ деня на скърбьта си в потърсихъ Господа,
Простирахъ нощѣ ржцѣтѣ си и не прѣставахъ:
Душата ми не рачеше да се утѣши.
(3) Напомнихъ си за Бога, и смутихъ се:
Размислихъ се, и г охалнѣ духътъ ми.
(Села.)
(4) Удържахъ си очитѣ ми въ неспане:
Смаяхъ се, и не могохъ да продумамъ.
(5) д Размислихъ древнитѣ дни,
Годинитѣ на ветхитѣ врѣмена.
(6) е Напомнямъ си за пѣсеньта си нощѣ:
ж Размишлявамъ съ сърдцето си,
И духътъ ми изпитва:
(7) з Да ли ще негодува Господь вѣчно?
И и не ще ли да е вече милостивъ?
(8) Да ли прѣстана милостьта му за всегда?
к Прѣсѣче ли се словото му въ родъ и
родъ?
(9) Да ли л забрави да помилва Богъ?
Или въ гнѣва *си* затвори своитѣ щедроти?
(Села.)
(10) Тогазъ рекохъ: м Немощь е за мене това,
Да се измѣнява десницата на Вишния.
(11) Ще помня дѣлата Господни;
Ей, н ще помня първитѣ твои чудеса;
(12) И ще се поучавамъ въ всичкитѣ твои
дѣла,
И за дѣянията ти ще размишлявамъ.
(13) Боже, о въ светость е пѫтьтъ ти:
п Кой е Богъ великъ както *наший* Богъ?
(14) Ти си Богъ който правишъ чудеса:
Явилъ си между народитѣ силата си.
(15) р Избавилъ си съ мишцата *си* людетѣ си,
Синоветѣ Яковови и Иосифови. (Села.)
(16) с Видѣха те водитѣ, Боже:
Видѣха те водитѣ и се уплашиха:
Разтрепераха се и безднитѣ.
(17) Облацитѣ излѣха вода като порой:
Гласъ дадоха небесата,
И т стрѣлитѣ ти прѣлетѣха.
(18) Гласътъ на грьма ти бѣ въ крѫга небе-
сенъ:
у Освѣтиха свѣткавицитѣ вселенната.
ф Потресе се и трепетна стана земята.
(19) х Прѣзъ морето е пѫтьтъ ти,
И ц стѫпкитѣ ти прѣзъ много води,
И слѣдитѣ ти не се познаватъ.
(20) ч Водилъ си като овци людетѣ си
Съ рѫката Моисеева и Ааронова.

ПСАЛОМЪ 78 (по Слав. 77).

• Маскилъ Асафовъ.

а Слушайте, люде мои, закона ми.
Приклонете ушитѣ си къмъ словата на
устата ми.
(2) б Ще отворя устата си въ притчи:
Ще произнеса гадания отъ древностьта,
(3) в Които чухме и познахме,

з Иез. 38:20.
и 2 Лѣт. 20:29,30.
к Псал. 9;7-9. 72;4.
л Виж. Изх. 9;16. 18;11. Псал. 65;7.
м Екл. 5;4-6.
н 2 Лѣт. 32;22,23. Псал. 68:29. 89;7.
о Псал. 68:35.
(77.)
• Псал 39 и 62, надписътъ.
а Псал. 3:4.
б Псал. 50;15.
в Иса. 26;9,16.
г Псал. 142;3. 143;4.
д Втор. 32;7. Псал. 143:5. Иса. 51;9.
е Псал 42;8.
ж Псал 4;4.
з Псал. 74;1.
и Псал 85;1.
к Рим. 9:6.
л Иса. 49;15.
м Псал. 31;22.
н Псал. 143;5.
о Псал. 73;17.
п Изх. 15:11.
р Изх. 6;6. Втор. 9;29.
с Изх. 14;21. Ис.Нав. 3;15,16. Псал. 114;3. Ав. 3;8, и држ.
т 2 Цар. 22;15. Ав. 3:11.
у Псал. 97;4.
ф 2 Цар. 22;8.
х Ав. 3;15.
ц Изх. 14:28.
ч Изх. 13:21. 14;19. Псал. 78;52. 80;1. Иса. 63;11,12. Осия 12;13.
(78.)
• Псал. 74, надписътъ.
а Иса. 51:4.
б Псал. 49;4. Мат. 13;35.
в Псал. 44;1.

И нашитѣ отци казаха намъ.
(4) гНе ще да ги укриемъ отъ чадата имъ
дВъ идещия родъ,
Като повѣствуваме хвалитѣ на Господа,
Неговата сила, и чудесата му които направи.
(5) И еностави свидѣтелство въ Якова,
И законъ положи въ Израиль,
Които заповѣда на отцитѣ ни
жДа ги извѣстятъ на чадата си,
(6) зЗа да ги знае идещиятъ родъ,
Синоветѣ които ще се родятъ,—
Да се въздигнятъ тѣ и да приказватъ на чадата си;
(7) За да положатъ надеждата си на Бога,
И да не забравятъ дѣлата Божии,
Но да пазятъ неговитѣ заповѣди,
(8) И иda не станатъ като отцитѣ си,
кРодъ развратенъ и непокоривъ,
Родъ който лне упази сърдцето си право,
И духътъ му не бидѣ вѣренъ Богу.
(9) Ефремовитѣ синове, оржжени съ лжкове,
Върнаха се назадъ въ деня на боя.
(10) мНе упазиха завѣта Божий,
И въ закона му не рачиха да ходятъ.
(11) И нзабравиха неговитѣ дѣла
И чудесата му които имъ показа.
(12) оПрѣдъ отцитѣ имъ направи чудеса
Въ Египетската земя, пна полето Танисъ.
(13) рРаздвои морето и ги проведе;
И снаправи водитѣ да стоятъ като грамада.
(14) И тводи ги денѣ съ облакъ,
И всичката нощь съ огнена видѣлина.
(15) уРазцѣпи камене въ пустинята,
И ги напои като отъ голѣми бездни.
(16) И физведе струи изъ камика,
И низведе води като рѣки.
(17) Но тѣ приложиха да му съгрѣшаватъ още,
И хогорчиха Вишнаго въ безводното мѣсто.
(18) И цизкусиха Бога въ сърдцето си,
Понеже искаха ястие споредъ охотата си.
(19) чГовориха противъ Бога и рекоха:
Може ли Богъ да приготви трапеза въ пустинята?
(20) Ето, шудари камика, и потекоха води,
Я потоци се наводниха:
Може ли и хлѣбъ да даде?
Или да приготви месо за людетѣ си?
(21) За то чу Господь и щсе разгнѣви;
И огънь се запали противъ Якова,
А още и гнѣвъ възлѣзе противъ Израиля;
(22) Защото ъне повѣрваха Бога,
Нито уповаха на спасението негово,
(23) Като заповѣда на облацитѣ отъ горѣ,
И ьотвори небеснитѣ двери,
(24) Та ѣилъ одъжди манна да ядатъ,
И даде имъ небесно жито,
(25) Хлѣбъ ангелски яде человѣкъ:
Проводи имъ храна до ситость.
(26) юПодигна на небето източенъ вѣтъръ,
И съ силата си докара южния вѣтъръ;
(27) И одъжди върху тѣхъ месо като прахъ,
И птици крилати като морския пѣсъкъ.
(28) И направи ги да паднатъ всрѣдъ стана имъ,
Около жилищата имъ.
(29) И лядоха и се наситиха твърдѣ много;
И принесе имъ което желаеха.
(30) Не бѣха се отстранили отъ желанието си:
лЯстието имъ бѣше още въ устата имъ,
(31) И гнѣвъ Божий възлѣзе на тѣхъ,
И уби по-тлъститѣ отъ тѣхъ,
И избранитѣ Израилеви свали.
(32) ьаПри всичко това, още съгрѣшиха,
И ана чудесата му не повѣрваха.
(33) бЗа то изнури днитѣ имъ въ суета,
И годинитѣ имъ въ смущение.
(34) вКогато ги умъртвяваше, тогазъ го търсѣха,
И обращаха се и търсѣха Бога на раннина.
(35) И гпапомниха си че Богъ имъ бѣше твърдиня,
И Богъ Вишний дизбавитель тѣхенъ.

г Втор. 4;9. 6;7. Пошть 1;3.
д Изх. 12:26,27. 13;8,14. Ис. Нав. 4;6,7.
е Псал 147;19.
ж Втор. 4:9. 6;7. 11;19.
з Псал. 102:18.
и 4 Цар. 17;14. Иез. 20;18
к Изх. 32;9. 33;3. 34:9. Втор. 9:6,13. 31;27. Псал. 68;6.
л Ст. 37. 2 Лѣт. 20;33.
м 4 Цар. 17:15.
н Псал. 106;13.
о Изх. гл. 7-12.
п Числа 13;22. Ст. 43. Иса. 19;11,13. Иез. 30:14
р Изх. 14;21.
с Изх. 15;8. Псал. 33;7.
т Изх. 13 21. 14;24. Псал. 105;39.
у Изх. 17;6. Числа 20;11. Псал. 105;41. 1 Кор. 10;4.
ф Втор. 9;21. Псал. 105;41.
х Втор. 9;22. Псал. 95:8. Евр. 3;16.
ц Изх. 16;2.
ч Числа 11;4.
ш Изх. 17;6. Числа 20;11.
щ Числа 11:1,10.
ъ Евр. 3:18. Юд. 5.
ь Бит. 7;11. Мал. 3;10.
ѣ Изх. 16;4,14. Псал. 105:40. Иоан. 6;31. 1 Кор. 10;3.
ю Числа 11;31.
я Числа 11:20.
ѧ Числа 11:33.
ьа Числа гл. 14,16, и 17.
а Ст. 22. [26:64,65.
б Числа 14. 29,35.
в Виж. Осия 5;15.
г Втор. 32:4,15,31.
д Изх. 15;13. Втор. 7;8. Иса. 41;14. 44;6. 63;9.

(36) Но [е]съ устата си го ласкаеха,
И съ езика си го лъжаха;
(37) [ж]А сърдцето имъ не бѣ право съ него,
Нито бѣха вѣрни на завѣта му.
(38) [з]Но той като щедъръ
Прости беззаконието *имъ* да *ги* не погуби:
[и]Много пѫти удържа гнѣва си,
И [к]не подигна всичката си ярость;
(39) И [л]помена [м]че бѣха плъть,
[н]Вѣтъръ който прѣхожда и не се враща.
(40) Колко пѫти [о]го огорчиха въ пустинята,
Прогнѣвиха го въ безводната земя,
(41) И [п]се върнаха и изкушаваха Бога,
И [р]Светия Израилевъ раздражаваха!
(42) Не помнеха *силата на* рѫката му,
Деня въ който ги избави отъ неприятели,
(43) Като [с]показа въ Египетъ знаменията си,
И чудесата си на полето Танисъ,
(44) И [т]прѣтвори въ кръвь рѣкитѣ имъ,
И струитѣ имъ, за да не пиятъ.
(45) [у]Проводи върхъ тѣхъ песии мухи, и ги изпоядоха,
[ф]И жаби, и ги изпогубиха.
(46) И [х]прѣдаде плодоветѣ имъ на прузи,
И трудоветѣ имъ на скакалци.
(47) [ц]Порази съ градъ лозята имъ,
И черницитѣ имъ съ слана.
(48) И [ч]прѣдаде на градъ скотоветѣ имъ,
И стадата имъ на молнии.
(49) Проводи върхъ тѣхъ пламенния си гнѣвъ,
Негодуване, и ярость, и скърбь,
Провождане на зли ангели.
(50) Отвори пѫть на гнѣва си:
Не пощади отъ смърть душата имъ,
И прѣдаде на моръ живота имъ.
(51) И [ш]порази всѣки първороденъ въ Египетъ,
Начатъкъ на силата *имъ* [щ]въ жилищата на Хама,
(52) И дигна [ъ]людетѣ си като овци,
И заведе ги като стадо въ пустинята.
(53) И [ь]води ги безопасно, и не се уплашиха:
[ѣ]А неприятелитѣ имъ покри морето.
(54) И въведе ги [ю]въ прѣдѣла на светостьта си,
Въ гората [я]която придоби десницата му.
(55) И [ѧ]изгони отъ лицето имъ езичницитѣ,
И [ѩ]раздѣли ги наслѣдие съ вѫже,
И въ кѫщитѣ имъ насели Израилевитѣ племена.
(56) [а]Но изкусиха и огорчиха Бога вишнаго,
И не упазиха уставитѣ му.
(57) И [б]върнаха се назадъ, и докараха се невѣрно както бащитѣ имъ:
Измѣтнаха се [в]като невѣренъ лѫкъ.
(58) И [г]го разгнѣвиха [д]съ високитѣ си мѣста,
И съ истуканитѣ си го подигнаха да ревнувание.
(59) Чу Богъ и разяри се,
И много се погнуси отъ Израиля:
(60) И [е]напусна Силоамската скиния
Дѣто бѣше се населилъ между человѣцитѣ;
(61) И [ж]прѣдаде на плѣнъ силата си,
И славата си въ неприятелска рѫка;
(62) И [з]прѣдаде на мечъ народа си,
И разяри се на наслѣдието си.
(63) Момцитѣ имъ пояде огънь,
И [и]дѣвицитѣ имъ не жалѣха:
(64) [к]Свещеницитѣ имъ паднаха отъ ножъ,
И [л]вдовицитѣ имъ не плакаха.
(65) Тогазъ [м]се събуди Господь като отъ сънь,
[н]Като силенъ който изтрѣзва отъ вино:
(66) И [о]порази неприятелитѣ си изъ отзадъ:
Посрамване вѣчно положи върхъ тѣхъ.
(67) И отхвърли Иосифовия шатъръ,
И племето Ефремово не избра;

е Иез. 33;31.
ж Ст. 8.
з Числа 14;18,20.
и Иса. 48;9.
к 3 Цар. 21;29.
л Псал. 103;14,16.
м Бит. 6;3. Иоан. 3;6.
н Иовъ 7;7,16. Як. 4;14.
о Ст. 17. Псал. 95;9,10. Иса. 7;13. 63;10. Ефес. 4;30. Евр. 3;16.17.
п Числа 14;22. Втор. 6;16.
р Ст. 20.
с Ст. 12. Псал. 105;27, и др.
т Изх. 7;20. Псал. 105;29.
у Изх. 8;24. Псал. 105;31.
ф Изх. 8;6. Псал. 105;30.
х Изх. 10;13,15. Псал. 105;34,35.
ц Изх. 9;23,25. Псал. 105;33.
ч Изх. 9;23-25. Псал. 105;32.
ш Изх. 12;29. Псал. 105;36. 136;10.
щ Псал. 106;22.
ъ Псал. 77;20.
ь Изх. 14;19,20.
ѣ Изх. 14;27,28. 15;10.
ю Изх. 15;17.
я Псал. 44;3.
ѧ Псал. 44;2.
ѩ Ис. Нав. 13;7. 19;51. Псал. 136;21,22.
а Сѫд. 2;11,12.
б Ст. 41. Иез. 20;27,28.
в Осия 7;16.
г Втор. 32;16,21. Сѫд. 2;12,20. Иез. 20;28.
д Втор. 12;2,4. 3 Цар. 11;7. 12;31.
е 1 Цар. 4;11. Иер. 7;12,14. 26;6,9.
ж Сѫд. 18;30.
з 1 Цар. 4;10.
и Иер. 16;6.
к 1 Цар. 4;11. 22;18.
л Иовъ 27;15. Иез. 24;23.
м Псал. 44;23.
н Иса. 42;13.
о 1 Цар. 5;6,12. 6;4.

(68) Но избра Юдиното племе.
Гората Сионъ ⁿкоято възлюби.
(69) ᵖСъгради като възвишения светилището си,
Като земята която основа въ вѣкъ.
(70) И ᶜизбра Давида раба си,
И взе го отъ кошаритѣ на овцитѣ;
(71) И отъ подиръ ᵀдойницитѣ *овцы* го доведе
ʸЗа да пасе Якова народа му,
И Израиля наслѣдието му.
(72) И пасе ги ᶲспоредъ незлобието на сърдцето си,
И съ изкуството на ръцѣтѣ си ги води.

ПСАЛОМЪ 79 (по Слав. 78).

Псаломъ Асафовъ.

Боже, дойдоха езичници ᵃвъ наслѣдието ти:
ᵇОсквернихa светия твой храмъ:
ᵉОбърнаха Ерусалимъ на развалини.
(2) ᵍДадоха труповетѣ на рабитѣ ти ястие на птицитѣ небесни,
Плътьта на прѣподобнитѣ ти на земнитѣ звѣрове.
(3) Пролѣха кръвьта имъ като вода около Ерусалимъ;
И нѣмаше кой да *ги* погребва.
(4) ᵉСтанахме укоръ на съсѣдитѣ си,
Присмѣхъ и поругание на околнитѣ си.
(5) ᶻДо кога, Господи? Ще се гнѣвишъ ли винаги?
ᶻЩе гори ли като огънь ревнуванието ти?
(6) ᵘИзлѣй гнѣва си на езичницитѣ ᵏкоито не те познаватъ,
И на царствата ᵈкоито не сѫ призвали името ти;
(7) Защото изпоядоха Якова,
И жилището му запустиха.
(8) ᵐНе поменувай противъ насъ беззаконията на древнитѣ:
Дано ни прѣдварятъ скоро твоитѣ щедроти,
Защото ⁿстанахме много окаяни.
(9) ᵒПомогни ни, Боже Спасителю нашъ, ⁿзаради славата на твоето име;
И избави ни, и бѫди милостивъ къмъ грѣховетѣ ни, заради името си.
(10) ᵖЗащо да рекатъ езичницитѣ: Дѣ е тѣхний Богъ?
Да се познае прѣдъ очитѣ ни въ езичницитѣ
Отмъщението за пролѣяната кръвь на рабитѣ ти.
(11) ᶜДа дойде прѣдъ тебе въздихането на узницитѣ:
Споредъ величието на твоята мишца
Упази осъдениитѣ на смърть;
(12) И отвърни на съсѣдитѣ ни въ пазухата имъ ᵀседемь пѫти
ʸУкора съ който те укорпха, Господи.
(13) ᶲА ние, твоитѣ люде и овцитѣ на паствата ти, ще те славословимъ въ вѣкъ:
ˣИзъ родъ въ родъ ще възвѣщаваме твоята хвала.

ПСАЛОМЪ 80 (по Слав. 79).

Първому Пѣвцу, ʼвърху Шошанимъ-Едутъ, Псаломъ Асафовъ.

Пастирю Израилевъ, послушай,
Ти ᵃкойто водишъ като стадо Иосифа,
ᵇКойто седишъ на херувимитѣ, ᵉвъзсияй.
(2) ᵍПрѣдъ Ефрема, и Вениамина, и Манасия
Въздигни силата си, и дойди на спасение намъ.
(3) ᵈВърни ни, Боже, и ᵉнаправи да просвѣтне лицето ти;

п Псал. 87;2.
р 3 Цар. 6;1.
с 1 Цар. 16;11,12. 2 Цар. 7;8.
т Бит. 33;13. Иса. 40;11.
у 2 Цар. 5;2 1 Лѣт. 11;2.
ф 3 Цар. 9;4.
(79.)
а Изх. 15;17. Псал. 74;2.
б Псал. 74;7.
в 4 Цар. 25;9,10. 2 Лѣт. 36;19. Мих. 3;12.
г Иер. 7;33. 16;4. 34;20.
д Псал. 141;7. Иер. 14;16. 16;4. Отк. 11;9.
е Псал. 44;13. 80;6.
ж Псал. 74;1,9,10. 85;5. 89;46.
з Соф. 1:18. 3;8.
и Иер. 10;25. Отк. 16;1.
к Иса. 45;4,5. 2 Сол. 1;8.
л Псал. 53;4.
м Иса. 64;9.
н Втор. 28;43. Псал. 142;6.
о 2 Лѣт. 14;11.
п Иер. 14;7,21.
р Псал. 42;10. 115;2.
с Псал. 102;20.
т Бит. 4;15. Иса. 65;6,7 Иер. 32;18. Лука 6;38.
у Псал. 74;18,22.
ф Псал. 74;1. 95;7 100;3.
х Иса. 43:21
(80.)
ʼ Псал. 45 и 69, надписитѣ.
а Псал. 77;20
б Изх. 25;20,22. 1 Цар. 4;4. 2 Цар. 6;2. Псал. 99;1.
в Втор. 33;2. Псал. 50;2. 94;1.
г Числа 2;18-23
д Ст. 7,19. Плачъ 5;21.
е Числа 6;25 Псал. 4;6. 67;1.

И ще се избавимъ.
(4) Господи Боже на Силитѣ,
До кога ще се гнѣвишъ противъ молитвата на людетѣ си?
(5) [ж]Хранишъ ги съ хлѣбъ отъ сълзи,
И поишъ ги изобилно съ сълзи.
(6) [з]Направилъ си ни прѣдметъ за прѣпиране на съсѣдитѣ ни;
И неприятелитѣ ни се смѣятъ помежду си.
(7) [и]Върни ни, Боже на Силитѣ,
И направи да просвѣтне лицето ти; и ще се избавимъ.
(8) [к]Прѣнесълъ си лоза изъ Египетъ:
[л]Изгонилъ си езичницитѣ, и насадилъ си я.
(9) [м]Приготвилъ си мѣсто прѣдъ нея,
И дълбоко си я вкоренилъ;
И изпълни земята.
(10) Покриха се горитѣ съ сѣнката ѝ;
И вѣтвитѣ ѝ станаха *като* високитѣ кедри.
(11) Прострѣ вѣйкитѣ си до морето
И прѫчкитѣ си [н]до рѣката.
(12) Защо [о]си съборилъ плетищата ѝ,
Та я берать всичкитѣ които минуватъ прѣзъ пѫтя?
(13) Запустява я вепъръ отъ дѫбравата,
И полски звѣръ я пояжда.
(14) Върни се, молимъ се, Боже на Силитѣ:
[п]Погледни отъ небето, и виждъ, и посѣти тази лоза,
(15) И сада който е насадила твоята дѣсница,
И [*]отрасъла който [р]си направилъ силенъ за себе си.
(16) Изгорена биде съ огънь: отсѣчена биде:
[с]Погинаха отъ прѣщението на лицето ти.
(17) [т]Нека бѫде рѫката ти върхъ мѫжа на твоята дѣсница,
Върхъ человѣческия синъ *когото* си направилъ силенъ за себе си.
(18) И ние не ще се уклонимъ отъ тебе:
Съживи ни; и името ти ще призовемъ.
(19) [у]Върни ни, Господи Боже на Силитѣ:
Направи да просвѣтне лицето ти; и ще се избавимъ.

ПСАЛОМЪ 81 (по Слав. 80).

Първому Пѣвцу, †върху Гититъ, *Псаломъ* Асафовъ.

Пѣйте съ радость Богу, *който е* сила наша:
Възкликнете къмъ Бога Яковова.
(2) Възпѣйте пѣснопѣние, и дайте тимпанъ,
Китара доброгласна, и псалтиръ.
(3) Затрѫбете съ трѫба въ новомѣсечие,
Въ пълнолуние, въ деня на нашия праздникъ.
(4) Защото [а]това е заповѣдано на Израиля,
Уставъ отъ Бога Яковова.
(5) За свидѣтелство на Иосифа заповѣда това
Когато излѣзе противъ Египетската земя.
[б]*Тамъ* чухъ езикъ *който* не познавахъ.
(6) [в]Отдалечихъ отъ товаръ рамото му:
Рѫцѣтѣ му прѣстанаха [г]отъ *да държатъ* кошъ.
(7) [д]Въ скърбно врѣме си *ме* призвалъ; и те избавихъ:
[е]Отговорихъ ти отъ скришно *мѣсто* на грьма:
[ж]Изкусихъ те при водитѣ на прѣрѣканието. (Села.)
(8) [з]Слушайте, люде мои, и ще засвидѣтелствувамъ противъ васъ,
Израилю, ако ме послушашъ:
(9) [и]Да нѣма въ тебе [к]богъ чуждъ,
И да се не поклонишъ на чуждъ богъ:
(10) [л]Азъ съмъ Господь Богъ твой
Който те възведохъ изъ Египетската земя:
[м]Разшири устата си, и ще ги изпълня.
(11) Но людетѣ ми не послушаха гласа ми,
И Израиль [н]не ме рачеше.
(12) За то ги [о]прѣдадохъ на жестокостьта на сърдцето имъ:
Ходиха по своитѣ си намѣрения.
(13) [п]Дано бѣха ме слушали людетѣ ми,
Израиль да бѣше ходилъ по моитѣ пѫтища!

ж Псал. 42;3. 102;9. Иса. 30;20.
з Псал. 44;13. 79;4.
и Ст. 3,19.
к Иса. 5;1,7. Иер. 2;21. Иез. 15;6. 17;6. 19;10.
л Псал. 44:2. 78;55.
м Изх. 23;28. Ис. Нав. 24;12.
н Псал. 72;8.
о Псал. 89;40,41. Иса. 5;5. Наумъ 2;2.
п Иса. 63;15.
* *Евр.*, сина.
р Иса. 49;5.
с Псал. 39;11. 76;7.
т Псал. 89;21.
у Ст. 3,7.

(81.)
† Псал. 8. надписътъ.
а Лев. 23;24. Числа 10;10.
б Псал. 114;1.
в Иса. 9;4. 10;27.
г Изх. 1;14.
д Изх. 2:23. 14;10. Псал. 50:15.
е Изх. 19:19.
ж Изх. 17:6,7. Числа 20;13.
з Псал. 50;7.
и Изх. 20:3,5.
к Втор. 32;12. Иса. 43;12.
л Изх. 20;2.
м Псал. 37;3,4. Иоан. 15;7. Ефес. 3;20.
н Изх. 32;1. Втор. 32:15,18.
о Дѣян. 7;42. 14;16. Рим. 1:24,26.
п Втор. 5;29. 10:12,13. 32;29. Иса. 48;18.

(14) Тутакси бихъ свалилъ враговетѣ имъ,
И противъ оскърбителитѣ имъ бихъ обърналъ ръката си,
(15) рКоито ненавиждатъ Господа щѣха да му се покорятъ,
А врѣмето на тѣзи щѣше да прѣбъдва всѣкога;
(16) И сщѣше да ги храни съ тлъстината на пшеницата;
И тсъ медъ отъ камикъ щѣхъ да те наситя.

ПСАЛОМЪ 82 (по Слав. 81).

Псаломъ Асафовъ.

Богъ астои въ събора Божий:
бВсрѣдъ боговетѣ ще съди.
(2) До кога ще съдите неправедно,
И вще показвате лицеприятие къмъ нечестивитѣ? (Села.)
(3) Съдете право сирохата и сирачето:
гПравете правда на оскърбения и бѣдния.
(4) дИзбавяйте сирохаха и нищия:
Отървайте го отъ ръката на нечестивитѣ.
(5) еНе познаватъ нито разумѣватъ:
Ходятъ въ тъмнина:
жВсичкитѣ земни основания се колебаятъ.
(6) Азъ зрекохъ: Богове сте вие,
И синове на Вишнаго сте всички.
(7) иНо вие като человѣци ще умрете,
И като единъ отъ князоветѣ ще паднете.
(8) кСтани, Боже, съди земята;
лЗащото ти ще наслѣдишъ всичкитѣ народи.

ПСАЛОМЪ 83 (по Слав. 82).

Псаломска Пѣснь Асафова.

Боже, анедѣй мълча:
Не прѣмълчавай, и не бивай безмълвенъ, Боже;
(2) Защото, ето, бнеприятелитѣ ти правятъ метежъ,
И вонѣзи които те мразятъ дигнаха глава.
(3) Коваренъ съвѣтъ правятъ противъ твоитѣ люде,
И се наговарятъ гпротивъ избранитѣ ти.
(4) Рекоха: Елате дда ги изтрѣбимъ отмежду народитѣ;
И да се не помене вече името на Израиля.
(5) Защото всички наедно се нагласиха:
Направиха съюзъ противъ тебе:
(6) еСеленията Едомски, и Исмаиляниитѣ;
Моавъ, и Агаряннитѣ;
(7) Гевалъ, и Амонъ, и Амаликъ;
Филистимцитѣ съ Тирскитѣ жители;
(8) Още Асирия се съедини съ тѣхъ:
Станаха помощници на Лотовитѣ синове. (Села.)
(9) Направи имъ жкакто на Мадиамцитѣ,
зКакто на Сисара, както на Явина при потока Кисонъ,
(10) Които загинаха въ Ендоръ:
иСтанаха торъ на земята.
(11) Направи началницитѣ имъ ккакто Орива и Зива,
И както лЗевея и Салмана всичкитѣ имъ князове,
(12) Които рекоха: Да наслѣдимъ за себе си Божиитѣ селения.
(13) Боже мой, мнаправи ги като прахъ,
нКато плѣва прѣдъ лицето на вѣтъра.
(14) Както огньтъ изгаря дъбравитѣ,
И окакто пламакътъ опаля горитѣ,
(15) Така пги прогони съ бурята си,
И съ вихрушката си смути ги;
(16) рПокрий лицата имъ съ безчестие
За да потърсятъ името ти, Господи.
(17) Да се постидятъ, и да се ужасятъ за всегда,
И да се посрамятъ, и да погинатъ:
(18) сДа познаятъ че ти, ткомуто името е Иеова,
уЕдинъ си Вишний надъ всичката земя.

р Псал. 18;45. Рим. 1:30.
с Втор. 32;13,14. Псал. 147;14.
т Иовъ 29;6.
(82.)
а 2 Лѣт. 19;6. Екл. 5:8.
б Изх. 21;6. 22:28.
в Втор. 1:17. 2 Лѣт. 19;7. Прит. 18;5.
г Иер. 22;3.
д Иовъ 29;12. Прит. 24:11.
е Мих. 3;1.
ж Псал. 11;3. 75;3.
з Ст. 1. Иоан. 10;34.
и Иовъ 21;32. Псал. 49;12. Иез. 31;14.
к Мих. 7:2,7.
л Псал. 2;8. Отк. 11;15.
(83.)
а Псал. 28;1. 35;22. 109;1.
б Псал. 2;1. Дѣян. 4;25.
в Псал. 81;15.
г Псал. 27;5. 31;20.
д Виж. Ест. 3;6,9. Иер. 11;19. 31;36.
е Виж. 2 Лѣт. 20;1,10,11. [7:22.
ж Числа 31;7. Съд. 7:22.
з Съд. 4;15,24. 5:21.
и 4 Цар. 9;37. Соф. 1;17.
к Съд. 7;25.
л Съд. 8:12,21.
м Иса. 17;13,14.
н Псал. 35;5.
о Втор. 32:22.
п Иовъ 9:17.
р Псал. 35;4,26.
с Псал. 59;13.
т Изх. 6:3.
у Псал. 92:8.

ПСАЛОМЪ 84 (по Слав. 83)

Първому Пѣвцу, *върху Гититъ,
Псаломъ за Синоветѣ Кореeви.

[а]Колко сѫ любезни твоитѣ селения,
Господи на Силитѣ!
(2) [б]Желае, и даже прѣмира душата ми
За дворовeтѣ Господни·
Сърдцето ми и плътьта ми радостно викатъ
Къмъ Бога живаго
(3) Ей, врабчето намѣри селение,
И ластовицата гнѣздо за себе си дѣто тури пилетата си,
При твоитѣ олтари, Господи на Силитѣ,
Царю мой и Боже мой.
(4) [в]Блажени които живѣятъ въ дома ти:
Всѣкога ще те хвалятъ. (Села.)
(5) Блажени онѣзи человѣци на които силата е въ тебе,
Въ сърдцето на които сѫ пѫтищата *къмъ твоя домъ*,
(6) Които като прѣминватъ [г]прѣзъ дола на плача,
Тѣ го прѣобръщатъ на изворъ.
И дъждътъ осененъ *го* покрива съ благословения.
(7) Отиватъ [д]отъ сила въ сила:
Всѣкы [е]се явява прѣдъ Бога въ Сионъ.
(8) Господи [ж]Боже на Силитѣ, чуй молението ми:
Послушай, Боже Якововъ. (Села.)
(9) Вижъ, Боже щите нашъ,
И погледни въ лицето на твоя помазаникъ.
(10) Защото единъ день въ твоитѣ дворове е по-добъръ отъ тисяща.
Прѣдпочелъ бихъ да стоя на прага въ дома на Бога моего
Нежели да живѣя въ шатърите на нечестието.
(11) Защото Господь Богъ е [з]слънце и [и]щитъ.
Господь ще даде благодать и слава
[к]Нѣма да лиши отъ никакво добро ходещитѣ съ незлобие
(12) Господи на Силитѣ,
[л]Блаженъ онзи человѣкъ който се надѣе на тебе.

ПСАЛОМЪ 85 (по Слав. 84).

Първому Пѣвцу,
Псаломъ за *Кореевитѣ Синове

Показалъ си благосклонность, Господи, къмъ земята си
[а]Върналъ си Якова отъ плѣна.
(2) [б]Простилъ си беззаконието на народа си
Покрилъ си всичкия му грѣхъ. (Села.)
(3) Удържалъ си всичката си ярость:
Върналъ си се отъ разпалението на гнѣва си.
(4) [в]Върни ни, Боже Спасителю нашъ,
И прѣкрати негодуванието си противъ насъ.
(5) [г]Всѣкога ли ще бѫдешъ разгнѣвенъ противъ насъ?
Ще простирашъ ли гнѣва си изъ родъ въ родъ?
(6) [д]Не щешъ ли пакъ да ни съживишъ
За да се радва народътъ ти въ тебе?
(7) Яви ни, Господи, милостьта си,
И дай ни спасението си.
(8) [е]Ще чуя що ще рече Господь Богъ,
[ж]Защото ще изрече миръ на людетѣ си и на прѣподобнитѣ си;
И [з]да се не върнатъ въ безумие.
(9) Наистина [и]неговото спасение близу е при онѣзи които му се боятъ,
[к]За да обитава слава въ нашата земя.
(10) Милость и истина се срѣщнаха
[л]Правда и миръ се цѣлунаха.
(11) [м]Истина отъ земята ще прозябне,
И правда отъ небето ще надникне
(12) И [н]Господь ще даде доброто
И [о]земята ще ни даде плода си.
(13) [п]Правдата прѣдъ него ще прѣдиде,
И ще тури на пѫть стѫпкитѣ си.

(84.)
* Псал. 8, надписътъ.
а Псал. 27;4.
б Псал. 42;1,2. 63;1. 73;26. 119;20
в Псал. 65;4.
г 2 Цар. 5;22,23.
д Прит. 4;18. 2 Кор. 3;18.
е Втор. 16;16 Зах. 14;16.
ж Бит. 15;1. Ст. 11.
з Иса. 60;19.
и Бит. 15;1 Ст. 9 Псал. 115;9-11 119;114. Прит. 2:7.
к Псал. 34;9,10
л Псал. 2;12.

(85.)
* Псал. 42, надписътъ.
а Езд. 1;11 2;1 Псал. 14:7 Иер. 30;18. 31;23. Иез. 39;25 Иоилъ 3;1
б Псал. 32;1
в Псал. 80:7
г Псал. 74;1. 79;5. 80;4.
д Ав. 3;2.
е Ав. 2;1.
ж Зах 9;10.
з 2 Пет. 2;20,21
и Иса. 46;13.
к Зах. 2;5. Иоан. 1;14
л Псал. 72;3. Иса. 32;17. Лука 2;14
м Иса. 45;8.
н Псал. 84;11. Як. 1;17
о Псал. 67;6.
п Псал. 89;14.

ПСАЛОМЪ 86 (по Слав. 85).

Молитва Давидова.

Приклони, Господи, ухото си;
Послушай ме, защото сиромахъ и нищъ съмъ азъ:
(2) Упази душата ми, защото съмъ богобоязливъ:
Ти, Боже мой, спаси раба си [а]който се надѣе на тебе.
(3) [б]Помилвай ме, Господи,
Защото къмъ тебе викамъ весь день.
(4) Развесели душата на раба си,
[в]Защото къмъ тебе, Господи, възвишавамъ душата си.
(5) Защото ти си, Господи, [г]благъ и милосердъ
И многомилостивъ къмъ всички които те призоваватъ.
(6) Послушай, Господи, молитвата ми,
И дай внимание на гласа на моленията ми.
(7) [д]Въ деня на скърбьта си призовавамъ те,
Защото ще ме послушашъ.
(8) [е]Нѣма между боговетѣ подобенъ на тебе, Господи,
[ж]Нито дѣла подобни на твоитѣ.
(9) [з]Всичкитѣ народи които си направилъ ще дойдатъ
И ще се поклонятъ прѣдъ лицето ти, Господи,
И ще прославятъ името ти.
(10) Защото си великъ и [и]правишъ чудеса:
[к]Ти си Богъ единъ.
(11) [л]Покажи ми, Господи, пжтя си:
И ще ходя въ истината ти:
Приплѣни сърдцето ми въ страха на името си.
(12) Ще те хваля, Господи Боже мой, отъ все сърдце,
И ще славя името ти въ вѣкъ.
(13) Защото голѣма е върху мене твоята милость;
И [м]си избавилъ душата ми отъ ада прѣисподнаго.
(14) Боже, [н]гордитѣ въстанаха връхъ мене,
И събранието на насилницитѣ поискаха душата ми,
И не положиха тебе прѣдъ себе си.
(15) Но, Господи, [о]ти си Богъ щедъръ и милостивъ,
Дълготърпѣливъ, многомилостивъ, и истиненъ.
(16) [п]Погледни на мене и помилвай ме:
Дай силата си на твоя рабъ,
И спаси [р]сина на рабинята си.
(17) Направи ми знамение на добро,
За да видятъ онѣзи които ме мразятъ и да се посрамятъ;
Защото ти, Господи, си ми помогналъ, и утѣшилъ си ме.

ПСАЛОМЪ 87 (по Слав. 86).

Псаломъ, Пѣсень на Кореевитѣ Синове.

Основанията му сж [а]на светитѣ гори.
(2) [б]Обича Господь вратата на Сионъ
Повече отъ всичкитѣ Яковови селения.
(3) [в]Славни нѣща се говориха за тебе,
Граде Божи. (Села.)
(4) Ще помена [г]Раавъ и Вавилонъ
Съ онѣзи които ме познаватъ.
Ето Филистинската земя, и Тиръ съ Етиопия:
Този се е родилъ тамъ.
(5) И за Сионъ ще рекатъ: Този и онзи сж се родили въ него;
И самъ Вишний ще го утвърди.
(6) [д]Господь когато напише людетѣ [е]ще счете
Че този се е родилъ тамъ. (Села.)
(7) И пѣвцитѣ както и свирцитѣ *ще говорятъ:*
Всичкитѣ ми източници сж въ тебе.

(86.)
а Иса. 26;3.
б Псал. 56;1. 57;1.
в Псал. 25;1. 143;8.
г Ст. 15. Псал. 130;7. 145;9. Иоилъ 2;13.
д Псал. 50;15.
е Изх. 15:11. Псал. 89:6.
ж Втор. 3;24.
з Псал. 22;31. 102;18. Иса. 43;7. Отк. 15;4.
и Изх. 15;11. Псал. 72;18. 77;14.
к Втор. 6;4. 32;39. Иса. 37;16. 44;6. Мар. 12;29. 1Кор. 8;4. Ефес. 4;6.
л Псал. 25;4. 27;11. 119;33. 143;8.
м Псал. 56;13. 116;8.
н Псал. 54;3.
о Изх. 34;6. Числа 14;18. Неем. 9;17. Ст. 5. Псал. 103;8. 111;4. 130;4, 7. 145;8. Иоилъ 2:13.
п Псал. 25;16. 69;16.
р Псал. 116;16.

(87.)
а Псал. 48;1.
б Псал. 78;67, 68.
в Иса. гл. 60.
г Псал. 89;10. Иса. 51;9.
д Псал. 22;30.
е Иез. 13;9.

ПСАЛОМЪ 88 (по Слав. 87).

Пѣсень, Псаломъ за Кореевитѣ Синове: Първому Пѣвцу, връху Маалатъ-Леанотъ, Масхилъ на *Емана Езраева.

Господи, [а]Боже на спасението ми,
[б]Денѣ *и* нощѣ викахъ прѣдъ тебе.
(2) Да дойде прѣдъ твоето лице молитвата ми:
Приклони ухото си къмъ вика ми.
(3) Защото се насити душата ми на бѣдствия,
И [в]животътъ ми се приближава при адъ.
(4) [г]Счетохъ се съ онѣзи които слазятъ въ рова:
[д]Станахъ като человѣкъ който нѣма сила:
(5) Падналъ между мъртвитѣ,
Като убититѣ които лежатъ въ гроба,
За които не се сѣщашъ вече,
И които сѫ [е]напуснати отъ рѫката ти.
(6) Турилъ си ме въ прѣисподенъ ровъ,
Въ тъмнина, въ бездна.
(7) Натегна на мене твоята ярость,
И [ж]съ всичкитѣ си вълни натиснаълъ си *ме.* (Села.)
(8) [з]Отдалечилъ си познайницитѣ ми отъ мене:
Направилъ си ме гнусенъ на тѣхъ:
[и]Затворенъ съмъ, и не мога да излѣза.
(9) [к]Окото ми изнемощѣ отъ скърбь:
[л]Тебе призвахъ, Господи, весь день:
[м]Простирахъ къмъ тебе рѫцѣтѣ си.
(10) [н]На мъртвитѣ ли ще покажешъ чудеса?
Или умрѣлитѣ ще станатъ *и* ще те похвалятъ? (Села.)
(11) Въ гроба ли ще повѣствуватъ твоята милость,
Или въ тлѣнието истината ти?
(12) [о]Да ли ще се познаятъ въ тъмнината чудесата ти,
И [п]правдата ти въ земята на забравението?
(13) Но азъ къмъ тебе, Господи, викнахъ;
И [р]на ранина молитвата ми ще тѐ прѣдвари.
(14) Защо, Господи, [с]отхвърляшъ душата ми,
[т]Криешъ лицето си отъ мене?
(15) Отъ младъ съмъ угнетенъ и бера душа:
[у]Търпя твоитѣ ужаси, *и* *съмъ* недоумѣнне съмъ.
(16) Върхъ мене мина яростьта ти:
Устрашенията ти ме погубиха.
(17) Като води сѫ ме обиколили весь день:
[ф]Наедно сѫ ме окружили.
(18) [х]Отдалечилъ си отъ мене приятель и другарь:
Познайницитѣ ми сѫ въ мракъ.

ПСАЛОМЪ 89 (по Слав. 88).

Масхилъ на *Етана Езраевъ.

[а]Твоитѣ милости, Господи, въ вѣкъ ще пѣя:
Съ устата си ще възвѣщавамъ твоята истина въ родъ и родъ.
(2) Защото рекохъ: Милостьта *ти* ще се съзиде въ вѣкъ:
[б]На небесата ще утвърдишъ истината си.
(3) [в]Направихъ завѣтъ съ избрания си:
[г]Клехъ се на Давида моя рабъ:
(4) За всѣкога [д]ще утвърдя сѣмето ти,
И ще съзида прѣстола ти [е]въ родъ и родъ. (Села.)
(5) И [ж]небесата ще проповѣдатъ твоитѣ чудеса, Господи,
И истината ти [з]въ събранието на светитѣ.
(6) Защото на небето [и]кой може да се сравни съ Господа?

(88.)
* 3 Цар. 4;31. 1 Лѣт. 2;6.
а Псал. 27;9. 51;14.
б Лука 18;7.
в Псал. 107;18.
г Псал. 28;1.
д Псал. 31;12.
е Иса. 53;8.
ж Псал. 42;7.
з Іовъ 19;13,19. Псал. 31;11. 142;4.
и Плачъ 3;7.
к Псал. 38;10.
л Псал. 86;3.
м Іовъ 11;13. Псал. 143;6.
н Псал. 6;5. 30;9. 115;17. 118;17. Иса. 38;18.
о Іовъ 10;21. Псал. 143;3.
п Псал. 31;12. Ст. 5. Екл. 8;10. 9;5.
р Псал. 5;3. 119;147.
с Псал. 43;2.
т Іовъ 13;24. Псал. 13;1.
у Іовъ 6;4.
ф Псал. 22;16.
х Іовъ 19;13. Псал. 31;11. 38;11.

(89.)
* 3 Цар. 4;31. 1 Лѣт. 2;6.
а Псал. 101;1.
б Псал. 119;89.
в 3 Цар. 8;16. Иса. 42;1.
г 2 Цар. 7;11, и друг. 1 Лѣт. 17;10, и друг. Иер. 30;9. Иез. 34;23. Осия 3;5.
д Ст. 29,36.
е Виж. ст. 1 Лука 1;32.33.
ж Псал. 19;1. 97:6. Отк. 7;10-12.
з Ст. 7.
и Псал. 40;5. 71:19 86;8. 113:5.

Между синоветѣ на силнитѣ *кой* може да се уподоби Господу?
(7) [к]Богъ е твърдѣ ужасителенъ въ съвѣта на светитѣ,
И страшенъ между всички които сѫ около него.
(8) Господи Боже на Силитѣ, [л]кой е като тебе?
Силенъ си, Господи, и истината ти е около тебе.
(9) Ти [м]владѣешъ надъ надиганието на морето:
Когато се подигатъ вълнитѣ му ти ги укротявашъ.
(10) Ти [н]си съкрушилъ Раава като нѣкого смъртно раненъ:
Съ мишцата на силата си разпръсналъ си враговетѣ си.
(11) [о]Твои сѫ небесата, твоя и земята:
Вселенната и напълнението ѝ, ти си ги основалъ.
(12) [п]Северъ и югъ, ти си ги създалъ:
[р]Таворъ и [с]Ермонъ въ името ти ще се зарадватъ.
(13) Имашъ крѣпка мишца:
Силна е ржката ти, висока дѣсницата ти.
(14) [т]Правдата и сѫдътъ сѫ основание на прѣстола ти:
[у]Милостьта и истината ще прѣдходятъ прѣдъ твоето лице.
(15) [ф]Блажени людетѣ които познаватъ възклицанието *на трѫбитѣ*:
Ще ходятъ, Господи, [х]въ видѣлината на лицето ти
(16) Въ твоето име ще се радватъ всѣки день,
И съ правдата ти ще се възвишаватъ,
(17) Защото ти си хвалата на силата имъ,
[ц]И съ твоето благоволение ще се възвиси рогътъ нашъ.
(18) Защото Господне е защищението ни,
И на Светаго Израилева е царьтъ нашъ.
(19) Говорилъ си тогазъ на прѣподобния си чрѣзъ видѣние
И си рекълъ: Турихъ помощь върху силния:
Възвисихъ [ч]избрания отмежду людетѣ.
(20) [ш]Намѣрихъ Давида раба си:
Съ светия си елей го помазахъ.
(21) [щ]Ржката ми ще го подкрѣпи,
И мишцата ми ще го укрѣпява.
(22) [ъ]Нѣма да го оскърби врагъ,
Нито синъ беззаконенъ ще го озлоби.
(23) И [ь]ще съкруша прѣдъ него неприятелитѣ му,
И които го ненавидятъ ще поразя;
(24) [ѣ]А истината ми и милостьта ми *ще бѫдатъ* съ него,
И [ю]съ моето име ще се възвиси рогътъ му.
(25) И [я]ще положа ржката му надъ морето,
И надъ рѣкитѣ дѣсницата му.
(26) Той ще вика къмъ мене: [ѧ]Отецъ ми си,
Богъ мой, и [ѩ]канара на спасението ми.
(27) И азъ още ще го направя [а]първороденъ *мой*,
[б]По-високъ отъ земнитѣ царе.
(28) [в]Вѣчно ще упазя къмъ него милостьта си,
И [г]завѣтътъ ми ще бѫде вѣренъ нему.
(29) И [д]ще направя да прѣбивае сѣмето му въ вѣкъ,
И [е]прѣстолътъ му [ж]като небеснитѣ дни.
(30) [з]Ако оставятъ синоветѣ му [и]закона ми,
И не ходятъ въ сѫдбитѣ ми, —
(31) Ако прѣстѫпятъ повелѣнията ми,
И не упазятъ заповѣдитѣ ми, —
(32) Тогазъ [к]ще посѣтя съ жезълъ прѣстѫпленията имъ,
И съ бичъ беззаконията имъ;
(33) Но [л]милостьта си не ще отнема отъ него.
Нито ще изкривя истината си.
(34) Нѣма да прѣстѫпя завѣта си,
Нито ще промѣня това що е излѣзло изъ устнитѣ ми.
(35) Единъжъ се [м]клехъ въ светостьта си,
Нѣма да излъжа Давида.

к. Псал. 76;7,11.
л Изх. 15;11. 1 Цар. 2;2. Псал. 35;10. 71;19. 107:29.
м Псал. 65;7. 93;3,4.
н Изх. 14;26-28. Псал. 87;4. Иса. 30;7. 51;9.
о Бит. 1;1. 1 Лѣт. 20;11. Псал. 24;1,2. 50;12.
п Іовъ 26;7.
р Ис. Нав. 19;22.
с Ис. Нав. 12;1.
т Псал. 97;2.
у Псал. 85;13. 98;6.
ф Числа 10;10. Псал.
х Псал. 4;6. 44;3.
ц Ст. 24. Псал. 75;10. 92;10. 132;17.
ч Ст. 3. 3 Цар. 11;34.
ш 1 Цар. 16;1,12
щ Псал. 80;17.
ъ 2 Цар. 7;10.
ь 2 Цар. 7;9.
ѣ Псал. 61;7.
ю Ст. 17.
я Псал. 72.8. 80;11.
ѧ 2 Цар. 7;14. 1 Лѣт. 22;10.
ѩ 2 Цар. 22;47
а Псал. 2;7 Кол. 1:15,18
б Числа 24;7
в Иса. 55;3
г Ст. 34.
д Ст. 4,36.
е Ст. 4. Иса. 9;7 Иер. 33;17.
ж Втор. 11;21.
з 2 Цар. 7;14.
и Псал. 119;53. Иер. 9;13.
к 2 Цар. 7;14. 3 Цар. 11:31
л 2 Цар. 7:13.
м Амосъ 4:2.

(36) [н]Сѣмето му ще прѣбивао въ вѣкъ,
И прѣстолътъ му [о]като слънцето прѣдъ мене:
(37) Като луната ще се утвърди въ вѣкъ,
И като вѣренъ свидѣтель на небето. (Села.)
(38) Но ти си [п]отхвърлилъ и [р]прѣзрѣлъ,
Разгнѣвилъ си се противъ помазаника си.
(39) Унищожилъ си завѣта съ раба си:
[с]Обезчестилъ си вѣнеца му до земята.
(40) [т]Съсипалъ си всичкитѣ му ограждения:
Прѣвърналъ си твърдинитѣ му въ развалини.
(41) Разграбятъ го всички които минуватъ по пѫтя:
Стана [у]укоръ на съсѣдитѣ си.
(42) Възвисилъ си дѣсницата на враговетѣ му:
Възрадвалъ си всичкитѣ му неприятели.
(43) Още си утѫпилъ острото на меча му,
И не си го утвърдилъ въ боя.
(44) Направилъ си да прѣстане славата му,
И [ф]хвърлилъ си прѣстола му на земята.
(45) Скратилъ си днитѣ на младостьта му:
Облѣкълъ си го съ срамъ. (Села.)
(46) [х]До кога, Господи? винаги ли ще се криешъ?
[ц]Ще гори ли като огънь яростьта ти?
(47) [ч]Помни колко е кратко врѣмето ми:
Въ каква суета си направилъ всичкитѣ человѣчески синове!
(48) [ш]Кой человѣкъ ще живѣе, и [щ]не ще види смърть?
Кой ще избави душата си отъ адовата рѫка? (Села.)
(49) Дѣ сѫ прѣдишнитѣ твои милости, Господи?
Тя си се [ъ]клелъ Давиду [ь]въ истината си.
(50) Помни, Господи, укорението на рабитѣ си
[ѣ]*Което* нося въ пазухата си *отъ* толко многочисленни люде,
(51) [ю]Съ което враговетѣ ти, Господи, укориха,
Съ което укориха стѫпкитѣ на твоя помазаникъ.
(52) [я]Благословенъ Господь въ вѣкъ. Аминь и аминь.

ПСАЛОМЪ 90 (по Слав. 89).

[*]Молитва на Моисея, Божия Человѣкъ.

Господи, [а]ти си билъ намъ прибѣжище изъ родъ въ родъ.
(2) [б]Прѣди да се родятъ горитѣ
И да се създаде земята и вселенната,
Отъ вѣка и до вѣка ти си Богъ.
(3) [в]Връщашъ человѣка въ прьстьта
И казвашъ: Върнете се, человѣчески синове.
(4) Защото [г]тисяща години прѣдъ тебе
Сѫ като вчерашния день който прѣмина,
И *като* нощна стража.
(5) Като съ порой ги завличашъ: Тѣ сѫ *като* сънъ:
Заранъ сѫ [д]като трѣва *която* процъвтѣва:
(6) [ж]Заранъ цъвти и процъвтѣва,
Вечерь се окосява и изсъхнува.
(7) Защото изчезнуваме отъ гнѣва ти,
И отъ яростьта ти смаяни сме.
(8) [з]Положилъ си беззаконията ни прѣдъ себе си,
И [и]скришнитѣ ни *грѣхове* въ видѣлината на лицето си.
(9) Понеже всичкитѣ ни дни заминватъ съ гнѣва ти:
Прѣкарваме годинитѣ си като мечтание.
(10) Днитѣ на живота ни въ себе си сѫ седемдесеть години,
И ако има сила осемдесеть години;
Но и най-добритѣ отъ тѣхъ сѫ трудъ и скърбь,
Защото скоро прѣхождатъ, и ние летимъ.
(11) Кой знае силата на гнѣва ти
И на яростьта ти споредъ страха ти?
(12) [к]Научи *ни* да бройимъ така днитѣ си
Щото да прилѣпяваме сърдцата *си* въ мѫдрость.

н Ст. 4,29. 2Цар. 7;16. Лука 1;33. Иоан. 12;34.
о Псал. 72;5.17. Иер. 33;20.
п 1 Лѣт. 28;9. Псал. 44;9. 60;1.10.
р Втор. 32;19. Псал. 78;59.
с Псал. 74;7. Плачъ 5;16.
т Псал. 80;12.
у Псал. 44;13. 79;4.
ф Ст. 39.
х Псал. 79;5.
ц Псал. 78;63.
ч Иовъ 7;7. 10;9. 14;1. Псал. 39;5. 119;84.
ш Псал 49;9.
щ Евр. 11;5.
ъ 2Цар. 7;15. Иса. 55;3.
ь Псал. 54;5.
ѣ Псал. 69;9,19.
ю Псал. 74;22.
я Псал. 41;13.
(90.)
* Втор. 33;1.
а Втор. 33;27. Иез. 11;16.
б Прит. 8;25.26.
в Бит. 3;19. Екл. 12;7.
г 2 Пет. 3;8.
д Псал. 73;20.
е Псал. 103;15. Иса. 40;6.
ж Иовъ 14;2. Псал. 92;7.
з Псал. 50;21. Иер. 16;17.
и Псал. 19;12.
к Псал. 39;4.

(13) Обърни се, Господи: до кога?
И [л]умилостиви се на рабитѣ си.
(14) Насити ни съ милостьта си рано;
[м]И ще се радваме, и веселимъ въ всичкитѣ наши дни.
(15) Развесели ни съразмѣрно съ днитѣ *въ които* бѣше ни оскърбилъ,
Съ годинитѣ *въ които* видѣхме зло.
(16) [н]Да се яви твоето дѣло на рабитѣ ти,
И твоята слава на синоветѣ имъ.
(17) И [о]да бжде свѣтлостьта на Господа Бога нашего върху насъ;
И дѣлото на ржцѣтѣ ни [п]утвърждавай върху насъ;
Ей, дѣлото на ржцѣтѣ ни утвърждавай го.

ПСАЛОМЪ 91 (по Слав. 90).

[а]Който живѣе подъ покрива на Всевишнаго
[б]Ще прѣбивае подъ сѣнката на Всемогущаго.
(2) [в]Ще казвамъ за Господа:
Той е прибѣжище мое и крѣпость моя,
Богъ мой, на него ще се надѣя.
(3) [г]Защото той ще те избави отъ сѣтьта на ловеца
И отъ губителенъ моръ.
(4) [д]Съ перата си ще те покрива;
И подъ крилата му ще имашъ прибѣжище:
Неговата истина е щитъ и всеоржжие.
(5) Нѣма да се боишъ отъ нощенъ страхъ,
[е]Отъ стрѣлата която лети денѣ,
(6) Отъ моръ *който* ходи въ тъмнина,
Отъ погибель *която* запустява врѣдъ пладнина.
(7) Тисяща ще падатъ отъ страната ти,
И десеть тисящи отдѣсно ти;
Но при тебе нѣма да се приближи.
(8) [ж]Само съ очитѣ си ще гледашъ,
И ще видишъ въздаянието на нечестивитѣ.
(9) Понеже ти си направилъ Господа, [з]моето упование,
Вишнаго, [и]свое прибѣжище,
(10) [к]Нѣма да ти се случи никакво зло,
И язва нѣма да се приближи при жилището ти.
(11) Защото [л]ще заповѣда на ангелитѣ си за тебе
Да те пазятъ въ всичкитѣ твои пжтища:
(12) На ржцѣ ще те подигатъ
[м]Да не би да прѣпжнешъ о камикъ ногата си.
(13) Ще настжпишъ лъвъ и аспидъ:
Ще стжпчешъ младъ лъвъ и лами.
(14) Понеже положи въ мене любовьта си,
За то ще го избавя:
Ще го туря въ безопасность защото [н]позна името ми.
(15) [о]Ще ме призове, и ще го послушамъ:
[п]Съ него ще съмъ *когато е* въ скърбь:
Ще го избавя, и [р]ще го прославя.
(16) Ще го наситя съ дългоденствие,
И ще му покажа спасението си.

ПСАЛОМЪ 92 (по Слав. 91).

Псаломъ. Пѣсень за Сжботния День.

[а]Добро е да славословимъ Господа,
И да пѣснопѣемъ на името ти, Всевишни:
(2) [б]Да извѣщаваме на ранина милостьта ти,
И истината ти всѣка нощь,
(3) [в]Съ десетострунно орждие и съ псалтирь,
Съ пѣсень на китара;
(4) Защото си ме развеселилъ, Господи, съ творенията си:
Ще се радвамъ въ дѣлата на ржцѣтѣ ти.
(5) [г]Колко сж голѣми твоитѣ дѣла, Господи!
[д]Твърдѣ сж дълбоки помишленията ти.
(6) [е]Безуменъ человѣкъ не знае,
И глупавъ не разумѣва това,
(7) Че [ж]нечестивитѣ изникнуватъ както трѣвата,
И всичкитѣ дѣлатели на беззаконие цъвтятъ,

л Втор. 32;36. Исая. 135;14.
м Псал. 85;6. 149;2.
н Ав. 3;2.
о Псал. 27;4.
п Иса. 26;12.
(91.)
а Исая. 27;5. 31;20. 32;7.
б Псал. 17;8.
в Псал. 142;5.
г Псал. 124;7.
д Псал. 17;8. 57;1. 61;4.
е Иовъ 5;19, и дрг. Псал. 112;7. 121;6. Прит. 3;23,24. Иса. 43;2.
ж Псал. 37;34. Мал. 1;5.
з Ст. 2.
и Псал. 71;3. 90;1.
к Прит. 12;21.
л Псал. 34;7. 71;3. Мат. 4;6. Лука 4;10,11. Евр. 1;14.
м Иовъ 5;23. Псал. 37;24.
н Псал. 9;10.
о Псал. 50;15.
п Иса. 43;2.
р 1 Цар. 2;30.
(92.)
а Псал. 14;17.
б Псал. 89;1.
в 1 Лѣт. 23;5. Псал. 33;2.
г Псал. 40;5. 139;17.
д Иса. 28;29. Рим. 11;33,34.
е Псал. 73;22. 94;8.
ж Иовъ 12;6. 21;7. Псал. 37;1,2,35,38. Иер. 12;1,2. Мал. 3;15.

За да се изтрѣбятъ вѣчно.
(8) Но ти, Господи, въ вѣкъ височайши си.
(9) Защото, ето, враговетѣ ти, Господи,
Защото, ето, враговетѣ ти ще погинатъ:
зЩе се разпръснатъ всички които правятъ беззаконие.
(10) Но иты ще възвисишъ като на еднорога моя рогъ:
Азъ кще бѫда помазанъ съ новъ елей;
(11) И локото ми ще види *наказанието* на враговетѣ ми:
Ушитѣ ми ще чуятъ за злодѣйцитѣ които се дигатъ върхь мене.
(12) мПраведний като финикъ ще цъвти:
Като кедъръ въ Ливанъ ще расте.
(13) Насадени въ дома Господень
Ще цъвтятъ ов дворовотѣ на наший Богъ:
(14) Ще сѫ плодоносни и въ дълбока старость,
И ще сѫ тлъсти и зелени;
(15) За да възвѣстятъ че е праведенъ Господь.
нМоята канара, и рнѣма неправда въ него.

ПСАЛОМЪ 93 (по Слав. 92).

аГосподь царува: бoблѣченъ е съ величиe:
Облѣченъ е Господь съ крѣпость, и вопасанъ;
И гвселенната е утвърдена и нѣма да се поклати.
(2) дОтъ начало е утвърденъ твоятъ прѣстолъ:
Отъ вѣка си ти.
(3) Подигнаха рѣкитѣ, Господи,
Подигнаха рѣкитѣ гласа си:
Рѣкитѣ подигнаха шума си.
(4) Господь екойто е на високо
По-силенъ е отъ гласа на много води,
Отъ силнитѣ морски вълни.
(5) Твоитѣ свидѣтелства сѫ твърдѣ вѣрни:
На твоя домъ прилича светиня, Господи, на много дни.

ПСАЛОМЪ 94 (по Слав. 93).

Боже ана отмъщенията, Господи,
Боже на отмъщенията, яви се.
(2) бВъзвиши се, вСѫдия на земята:
Дай въздаяние на гордѣливитѣ.
(3) гДо кога нечестивитѣ, Господи,
До кога нечестивитѣ ще тържествуватъ?
(4) д*До кога* ще произносятъ говорения жестоки
И ще се хвалятъ всички които правятъ беззаконие?
(5) Тѣ оскърбяватъ народа ти, Господи,
И наслѣдието ти озлобяватъ.
(6) Вдовицата и странния убиватъ,
И сирачетата умерявать.
(7) И еказватъ: Нѣма да види Господь,
Нито ще разумѣе Богъ Якововъ.
(8) жРазумѣйте *вие*, безумни между людетѣ!
И *вие* глупави, кога ще станете умни?
(9) зОнзи който е насадилъ ухото, не чуе ли?
Който е създалъ окото, не види ли?
(10) Който вразумява езичницитѣ, не обличава ли?
иКойто учи человѣка знание, *не знае ли?*
(11) кГосподь знае человѣческитѣ мисли
Че сѫ суетни.
(12) лБлаженъ е онзи человѣкъ
Когото вразумявашъ, Господи,
И отъ закона си го учишъ;
(13) За да го успокоявашъ прѣзъ днитѣ на злощастието,
Додѣто се изкопае ровъ за нечестивия.
(14) Защото мне ще да отхвърли Господь народа си,
И наслѣдието си нѣма да остави.
(15) Понеже сѫдбата ще се върне при правдата,
И ще я послѣдватъ всичкитѣ прави въ сърдце.
(16) Кой ще стане за мене противъ лукавитѣ?
Кой ще прѣдстане за мене противъ дѣлателитѣ на беззаконие?
(17) нАко ми не помагаше Господь,
Безъ малко би се насолила душата ми въ мълчанието.

з Псал. 83;18.
и Псал. 68;1. 89;10.
к Псал. 89;17,24.
л Псал. 23;5. [112;8.
м Псал. 54:7. 59;10.
н Псал. 52;8. Иса. 65;22. Осия14:5,6.
о Псал.100;4. 135;2.
п Втор. 32;4.
р Рим. 9;14.

(93.)
а Псал. 96;10. 97;1. 99;1. Иса. 52;7. Откр. 19;6.
б. Псал. 104;1.
в Псал. 65;6.
г Псал. 96;10.
д Псал. 45;6. Прит. 8;22, и дрг.
е Псал.65;7. 89;9.

(94.)
а Втор. 32;35. Наумъ 1:2.
б Псал. 7:6.
в Бит. 18:25.
г Иовъ 20:5.
д Псал. 31:18. Юд.15.
е Псал.10:11,13. 59:7.
ж Псал. 73;22. 92;6.
з Изх. 4;11. Прит. 20;12. [28;26.
и Иовъ 35;11. Иса.
к 1 Кор. 3:20.
л Иовъ 5;17. Прит. 3;11. 1 Кор. 14;32. Евр. 12;5, и дрг.
м 1 Цар. 12:22. Рим. 11:1,2.
н Псал. 124;1,2.

(18) Когато казвахъ; оПодлъзна се ногата ми,
Твоята милость ме подпрѣ, Господи.
(19) Въ множеството на грижитѣ на сърдцето ми
Твоитѣ утѣшения развеселиха душата ми.
(20) нЩе има ли съ тебе съобщение прѣстолътъ на беззаконието
рКойто измътрува неправда противъ законъ?
(21) Тѣ сс устремяватъ противъ душата на праведния,
И ткрьвь неповинна осжждать.
(22) Но Господь е уприбѣжище мое,
И Богъ мой канара на упованието ми.
(23) И фще обърне върху тѣхъ беззаконието имъ,
И въ лукавството имъ ще ги погуби.
Господь Богъ нашъ ще ги погуби.

ПСАЛОМЪ 95 (по Слав. 94).

Елате, да запѣемъ радостно на Господа:
аДа възкликнемъ бкъмъ Твърдината на спасението ни.
(2) Да прѣдстанемъ прѣдъ него съ славословие:
Съ пѣсни да възкликнемъ къмъ него.
(3) Защото вГосподь е Богъ великъ,
И Царь великъ надъ всичкитѣ богове.
(4) Въ ржката му сж дълбинитѣ земни,
И височинитѣ на планинитѣ сж негови.
(5) гНегово е морето, и той го е направилъ;
И ржцѣтѣ му създадоха сушата.
(6) Елате да се поклонимъ и да припаднемъ,
дДа колѣничимъ прѣдъ Господа нашия Създатель.
(7) Защото той е Богъ нашъ,
И ение сме люде на паствата му и овци на ржката му.
жДнесъ, ако чуете гласа му,
(8) Не ожесточавайте сърдцето си зкакто въ Мерива,
Както въ деня на изкушението въ пустинята,
(9) Дѣто иотцитѣ ви мѐ изкусиха,
Опитаха мѐ, и квидѣха дѣлата ми.
(10) лЧетиридесеть години негодувахъ на този родъ,
И рекохъ: Тѣзи люде сж заблудени въ сърдце,
И тѣ не познаха моитѣ пжтища.
(11) Заради това въ гнѣва си мзаклехъ се
Че нѣма да влѣзатъ въ упокоението ми.

ПСАЛОМЪ 96 (по Слав. 95).

аПѣйте Господу пѣсень нова,
Пѣйте Господу, всичка земя.
(2) Пѣйте Господу: благославяйте името му:
Благовѣствувайте изъ день въ день спасението му.
(3) Възвѣстете между езичницитѣ славата му,
Въ всичкитѣ народи чудосата му.
(4) Защото е бвеликъ Господь, и много впохваленъ:
гСтрашенъ е надъ всичкитѣ богове.
(5) Защото двсичкитѣ богове на езичницитѣ сж идоли;
еА Иеова е жнаправилъ небесата.
(6) Прѣдъ него е слава и великолѣпие,
Сила и красота на светилището му.
(7) зПринесете Господу, отечествия на народитѣ,
Принесете Господу слава и сила.
(8) Принесете Господу славата на името му:
Донесете приношения и влѣзте въ дворовете му.
(9) Поклонете се Господу исъ великолѣпие свето:
Треперете прѣдъ лицето му, всичка земя.
(10) Речете между езичницитѣ: кГосподь царува:
Вселенната наистина ще е утвърдена:
Нѣма да се поклати:
Той лще сжди людетѣ си съ правота.
(11) мДа се веселятъ небесата, и да се радва земята:

о Псал. 38;16.
н Амосъ 6;3.
р Псал. 58;2. Иса. 10;1.
с Мат. 27;1.
т Изх. 23:7 Прит. 17;15.
у Псал. 59;9. 62;2,6.
ф Псал. 7:16. Прит. 2;22. 5;22. (95.)
а Псал. 100:1.
б Втор. 32;15. 2 Цар. 22;47
в Псал. 96;4. 97;9. 135:5.
г Бит. 1;9,10
д 1 Кор. 6:20.
е Псал. 79;13 80;1. 100;3.
ж Евр. 3:7,15. 4;7.
з Изх 17;2,7. Числа 20;13. Втор. 6;16.
и Псал. 78;18,40,56. 1 Кор. 10;9.
к Числа 14:22
л Евр. 3;10,17.
м Числа 14;23,28,30. Евр. 3;11,18. 4;3,5. (96.)
а 1 Лѣт. 16:23-33. Псал. 33;3.
б Псал. 145;3.
в Псал. 18;3.
г Псал. 95;3.
д Виж. Пер. 10;11,12,
е Псал. 115;15. Иса. 42;5.
ж Псал. 29;2.
з Псал. 29:1,2.
и Псал. 29;2. 110;3
к Псал. 93:1. 97;1. Отк. 11;15. 19:6.
л Ст. 13. Псал. 67;4. 98;9.
м Псал. 69;3·

нДа шуми морето и изпълнението му.
(12) Да се възвеселятъ полетата и всичко което
е на тѣхъ.
Тогазъ ще се зарадватъ всичкитѣ дървета
на джбравата
(13) Прѣдъ Господа; защото иде,
Защото иде да сжди земята:
оЩе сжди вселенната съ правда,
И народитѣ съ истината си.

ПСАЛОМЪ 97 (по Слав. 96).

аГосподь царува: да се радва земята:
бДа се веселятъ многото острови.
(2) вОблакъ и мракъ е около него:
гПравда и сждъ е основанието на прѣстола му,
(3) дОгънь прѣдходи прѣдъ него
И попалява отъ всѣкждѣ неприятелитѣ му.
(4) еСвѣткавицитѣ му развидѣлявать вселенната:
Види земята и трепери.
(5) жПланинитѣ таятъ като восъкъ отъ присжтствието Господне,
Отъ присжтствието на Господа на всичката земя.
(6) зВъзвѣщавать небесата правдата му,
И гледатъ всичкитѣ народи славата му.
(7) иДа се посрамятъ всички които служатъ
на истуканитѣ,
Които се хвалятъ съ идолитѣ:
кПоклонете му се, всички богове.
(8) Чу Сионъ, и се развесели,
И се зарадваха Юдинитѣ дъщери,
Заради твоитѣ сждби, Господи.
(9) Защото ти си, Господи, лвисочайший надъ
всичката земя:
мМного си прѣвъзвишенъ надъ всичкитѣ
богове.
(10) Вие които обичате Господа, нмразете злото.
оТой пази душитѣ на прѣподобнитѣ си:
пИзбавя ги отъ ржката на нечестивитѣ.
(11) рВидѣлина се сѣе за праведния,
И веселие за правитѣ въ сърдце.
(12) сВеселете се, праведни, въ Господа,
И твъзхвалявйте паметьта на неговата светость.

ПСАЛОМЪ 98 (по Слав. 97).

Псаломъ.

аПѣйте Господу пѣсень нова, защото бнаправи чудни дѣла:
вНеговата дѣсница и неговата свята мишца направиха му спасение.
(2) гГосподь направи извѣстно спасението си:
дПрѣдъ езичницитѣ откри правдата си.
(3) еПомена милостьта си и истината си къмъ
Израилевия домъ:
жВсичкитѣ краища на земята видѣха спасението на Бога нашего.
(4) зВъзкликнете Господу, всичка земя:
Запѣйте, и радвайте се, и пѣснопѣйте.
(5) Пѣснопѣйте на Господа съ китара,
Съ китара и съ гласъ на псалмопѣние
(6) иСъ тржби и съ гласъ на рогъ
Радостно викнете прѣдъ Царя Господа.
(7) кДа шуми морето и изпълнението му,
Вселенната и които живѣятъ на нея.
(8) Рѣкитѣ лда плескатъ съ ржцѣ,
Купно и горитѣ да се радватъ
(9) Прѣдъ Господа; мзащото иде да сжди
земята:
Ще сжди вселенната съ правда,
И народитѣ съ правота.

ПСАЛОМЪ 99 (по Слав. 98).

аГосподь царува: да треперятъ народитѣ:

н Псал. 98;7, и др.
о Псал. 67;4. Отк. 19;11.
(97.)
а Исал. 96:10.
б Иса. 60;9.
в 3 Цар. 8;12. Псал. 18;11.
г Псал. 89;14.
д Псал. 18;8. 50;3. Дан. 7;10. Ав. 3;5.
е Изх. 19;18. Псал. 77;18. 104;32.
ж Сжд. 5;5. Мих. 1;4. Наумъ 1;5.
з Псал. 19;1. 50;6.
и Изх. 20;4. Лев. 26;1. Втор. 5;8. 27;15.
к Евр. 1;6.
л Псал. 83;18.
м Изх. 18;11. Псал. 95;3. 96;4.
н Псал. 34;14. 37;27. 101;3. Амосъ 5:15. Рим. 12;9.
о Псал. 31;23. 37;28. 145;20. Прит. 2;8.
п Псал. 37;39,40. Дан. 3;28. 6;22,27.
р Повт 22;28. Псал. 112;4. Прит. 4;18.
с Псал. 33;1.
т Псал. 30;4.
(98.)
а Псал. 33;3. 96;1. Иса. 42;10.
б Изх. 15;11. Псал. 77;14. 86;10. 105;5. 136;4. 139;14.
в Изх. 15;6. Иса. 59;16. 63;5.
г Иса. 52;10. Лука 2:30,31.
д Иса. 62;2. Рим. 3;25,26.
е Лука 1:54,55,72.
ж Иса. 49;6. 52;10. Лука 2;30,31. 3:6. Дѣян. 13:47. 28:8.
з Псал. 95:1. 100;1
и Числа 10:10. 1 Лѣт. 15;28. 2 Лѣт. 29:27.
к Псал. 96:11, и др.
л Иса. 55;12.
м Псал. 96;10,13.
(99.)
а Псал. 93;1.

[б]Той седи на херувимитѣ: да се потресе земята.
(2) Господь е великъ въ Сионъ,
И [в]високъ е надъ всичкитѣ народи.
(3) Да славословятъ [г]твоето велико и страшно име:
Той е светъ;
(4) И [д]Силата на царя обича правда:
Ти си поставилъ правота,
Ти си направилъ сѫдъ и правда въ Якова.
(5) [е]Възнесете Господа Бога нашего,
И [ж]покланяйте се въ подножието на нозѣтѣ му:
[з]Той е светъ.
(6) [и]Моисей и Ааронъ между священницитѣ му,
И Самуилъ между призовающитѣ името му:
[к]Тѣ призоваваха Господа, и послушваше ги.
(7) [л]Въ стълпъ облаченъ имъ говорѣше:
Упазиха свидѣтелствата му,
И повелѣнията които имъ даде.
(8) Господи Боже нашъ, ти си ги послушалъ:
[м]Ти си имъ билъ Богъ опроститель,
[н]*Но* и отмъститель за дѣянията имъ.
(9) [о]Възнесете Господа Бога нашего,
И покланяйте се въ светата му гора,
Защото Господь Богъ нашъ е светъ.

ПСАЛОМЪ 100 (по Слав. 99).

Псаломъ на Славословие.

[а]Възкликнете къмъ Господа, всичка земя.
(2) Работете Господу съ веселие:
Идете прѣдъ него съ радость.
(3) Познайте че Господь е Богъ:
[б]Той ни направи, а не ние:
[в]*Ние сме* негови люде и овци на пасбата му.
(4) [г]Влѣзте въ вратата му съ славословие,
И въ дворовете му съ хваление:
Славословете го: благославяйте името му;
(5) Защото Господь е благъ:
[д]Милостьта му е въ вѣкъ,
И до родъ и родъ истината му.

ПСАЛОМЪ 101 (по Слав. 100).

Псаломъ Давидовъ.

[а]Милость и сѫдъ ще пѣя:
Тебѣ, Господи, ще възпѣя.
(2) [б]Ще постѫпвамъ разумно въ пѫть непороченъ:
Кога ще дойдешъ при мене?
[в]Ще ходя съ незлобието на сърдцето си
Врѣдъ дома си.
(3) Не ща да туря прѣдъ очитѣ си нѣщо лукаво.
[г]Мразя законопрѣстѫпленѣе:
Не ще се прилѣпи то при мене.
(4) Развращено сърдце ще бѫде отхвърлено отъ мене:
[д]Лукавия не ща да познавамъ.
(5) Който клевети скришно съсѣда си,
Него ще погубя:
[е]Който има гордѣливо око и надигнато сърдце,
Него не ща да търпя.
(6) Очитѣ ми *ще гледатъ* надъ вѣрнитѣ на земята,
За да седятъ съ мене:
Който ходи по непороченъ пѫть,
Той ще ми слугува.
(7) Нѣма да живѣе вѫтрѣ въ дома ми който постѫпва коварно:
Който говори лъжа нѣма да устои прѣдъ очитѣ ми.
(8) [ж]Всѣка зарань ще погубямъ всичкитѣ нечестиви на земята,
За да изтрѣбя [з]отъ града Господенъ всичкитѣ дѣлатели на беззаконие.

ПСАЛОМЪ 102 (по Слав. 101).

Молитва на скърбещия кога тѫжи и излива жалбата си прѣдъ Господа.

Господи, послушай молитвата ми,
И [а]викането ми да дойде при тебе.

б Изх. 25;22. Псал. 18;10. 80;1.
в Псал. 97;9.
г Втор. 28;58. Отк. 15;4.
д Іовъ 36;5-7.
е Ст. 9. [132;7.
ж 1 Лѣт. 28;2. Псал.
з Лев. 19;2.
и Иер. 15;1.
к Изх. 14;15. 15;25. 1 Цар. 7;9. 12;18.
л Изх. 33;9.
м Числа 14;20. Иер. 46;28. Соф. 3;7.
н Виж. Изх. 32;2, и дрг. Числа 20;12,24. Втор. 9;20.
о Ст. 5. Изх. 15;2. Псал. 34;3. 118;28.
(100.)
а Псал. 95;1. 98;4.
б Псал. 119;73. 139;13, и дрг. 149;2. Ефес. 2;10.
в Псал. 95;7. Иез. 34;30,31.
г Псал. 66;13. 116;17-19.
д Псал. 136;1, и дрг.
(101.)
а Псал. 89;1.
б 1 Цар. 18;14.
в 3 Цар. 9;4. 11:4.
г Ис. Нав. 23;6. 1 Цар. 12;20,21. Псал. 40:4. 97;10. 125;5. [2;19.
д Мат. 7:23. 2 Тим.
е Псал. 18;27 Прит. 6;17. [21;12.
ж Псал. 75;10. Иер.
з Псал. 48;2,8. (102.)
а Изх. 2;23. 1 Цар. 9;16. Псал

(2) [б]Не крий лицето си отъ мене:
Въ деня на утѣснението ми [в]приклони къмъ мене ухото си:
Въ деня въ който те призовавамъ послушай ме скоро.
(3) Защото [г]изчезнаха като димъ днитѣ ми,
И [д]коститѣ ми като храстие изсъхнаха.
(4) Поразено е сърдцето ми и [е]изсъхнало като трѣва,
Щото забравихъ да ямъ хлѣба си.
(5) Отъ гласа на въздиханието ми
[ж]Коститѣ ми прилѣпнаха за кожата ми.
(6) [з]Уподобихъ се [и]на пеликанъ въ пустиня:
Станахъ като нощний вранъ въ развалини.
(7) [к]Нѣмамъ сънь, и съмъ като врабче
[л]Усамотено на покрива на кѫщата.
(8) Всѣки день ме укоряватъ неприятелитѣ ми:
[м]Които свирѣпѣятъ върхъ мене [н]кълнатъ се противъ мене.
(9) Защото ядохъ пепелъ като хлѣбъ,
И [о]смѣсихъ съ сълзи питието си,
(10) Поради гнѣва ти и раздразнението ти;
Защото [п]си ме дигналъ, и хвърлилъ си ме долу.
(11) [р]Днитѣ ми сѫ като сѣнка въ уклонение,
И [с]азъ изсъхнахъ като трѣва.
(12) Но [т]ти, Господи, въ вѣкъ прѣбивавашъ,
И [у]паметьта ти въ родъ и родъ.
(13) [ф]Ти ще станешъ, ще се смилишъ за Сионъ;
Защото е врѣме да го помилвашъ,
Защото [х]опрѣдѣленото врѣме дойде.
(14) Понеже рабитѣ ти желаятъ [ц]за каменетѣ му,
И милѣятъ за пръстьта му.
(15) Тогазъ езичницитѣ [ч]ще се убоятъ отъ името Господно,
И всичкитѣ земни царе отъ славата ти.
(16) Когато Господь съгради Сионъ
[ш]Ще се яви съ славата си.
(17) [щ]Ще пригледне на молитвата на запустѣнитѣ,
И не ще да прѣзре моленето имъ.
(18) Това [ъ]ще се напише за бѫдещия родъ;
И [ь]народътъ който ще се създаде, ще хвали Господа.
(19) Защото [ѣ]надникна отъ светата своя височина,
Отъ небето погледна Господь на земята,
(20) За [ю]да чуе въздиханието на затворенитѣ,
За да освободи осѫденитѣ на смърть;
(21) За [я]да възвѣстяватъ въ Сионъ името на Господа,
И хвалата му въ Ерусалимъ,
(22) Когато се съберать народитѣ купно,
И царствата за да работятъ Господу.
(23) Свали той на пѫтя силата ми:
[ѫ]Скрати днитѣ ми.
(24) [ѭ]Азъ рекохъ: Да ме не грабнешъ, Боже мой, въ половината на днитѣ ми:
[а]Твоитѣ години сѫ въ родове на родове.
(25) [б]Въ начало ти, *Господи,* основалъ си земята,
И дѣло на твоитѣ рѫцѣ сѫ небесата.
(26) Тѣ [в]ще погинатъ, а [г]ти прѣбивавашъ;
И всичкитѣ като дреха ще овехтѣятъ:
Като облѣкло ще ги свиешъ, и ще се измѣнятъ.
(27) А ти [д]си истий,
И твоитѣ години нѣма да се свършатъ.
(28) [е]Синоветѣ на рабитѣ ти ще се населяватъ,
И сѣмето имъ ще се утвърди прѣдъ тебе.

ПСАЛОМЪ 103 (по Слав. 102).

Псаломъ Давидовъ.

[а]Благославяй, душо моя, Господа,
И всички вѫтрении мои, светото му име.

б Псал. 27;9. 69;17.
в Псал. 71;2. 88;2.
г Псал. 119;83. Як. 4;14.
д Иовъ 30:30. Псал. 31;10. Плачъ 1:13.
е Псал. 37;2. Ст. 11.
ж Иовъ 19;20. Плачъ 4:8.
з Иовъ 30:29.
и Иса. 34;11. Соф. 2;14.
к Псал. 77;4.
л Псал. 38;11.
м Дѣян. 26;11.
н Дѣян. 23;12.
о Псал. 42;3. 80;5.
п Псал. 30;7.
р Повъ. 14;2. Псал. 109:23. 144;4. Екл. 6;12.
с Ст. 4. Иса. 40;6-8. Як. 1;10.
т Ст. 26. Псал. 9;7. Плачъ 5:19.
у Псал. 135;13.
ф Иса. 60:10. Зах. 1;12.
х Иса. 40:2.
ц Псал. 79;1.
ч 3 Цар. 8;43. Псал. 138;4. Иса. 60;3.
ш Иса. 60;1,2.
щ Неем. 1;6,11. 2;8.
ъ Рим. 15;4. 1 Кор. 10;11.
ь Псал. 22:31. Иса. 43;21.
ѣ Втор. 26;15. Псал. 14;2. 33:13,14.
ю Псал. 79:11.
я Псал. 22;22.
ѫ Иовъ 21;21.
ѭ Иса. 38;10.
а Псал. 90;2. Ав. 1;12.
б Бит. 1;1. 2;1. Евр. 1;10.
в Иса. 34;4. 51;6. 65;17. 66;22. Рим. 8:20. 2 Пет. 3;7,10-12.
г Ст. 12.
д Мал. 3;6. Евр. 13;8. Як. 1;17.
е Псал. 69;36.
(103.)
а Ст. 22. Псал. 104;1. 146;1.

(2) Благославяй, душо моя, Господа,
И не забравяй всичкитѣ му благодѣяния:
(3) бКойто прощава всичкитѣ ти беззакония,
вИзцѣлява всичкитѣ ти болести,
(4) гИзбавя отъ тлѣние живота ти,
дВѣнчава те съ милость и щедроти,
(5) Насища съ благости старостьта ти:
еМладостьта ти се подновява като на орелъ.
(6) жГосподь прави правда и сѫдъ
На всичкитѣ обиждани.
(7) зПоказа пѫтищата си на Моисея,
Дѣлата си на Израилевитѣ синове.
(8) иЖалостивъ и милостивъ е Господь,
Дълготърпѣливъ и многомилостивъ.
(9) кНе ще е противенъ за всѣкога,
Нито ще държи *гнѣвъ* въ вѣкъ.
(10) лНе ни е сторилъ споредъ грѣховетѣ ни.
Нито е въздалъ намъ споредъ беззаконията ни.
(11) мЗащото колкото е небето високо отъ земята,
Толкозъ е голѣма милостьта му къмъ онѣзи
които му се боятъ:
(12) Колкото отстои изтокъ отъ западъ,
Толкозъ е нотдалечилъ отъ насъ прѣстѫпленията ни.
(13) оКакто жали отецъ чадата си,
Така жали Господь онѣзи които му се боятъ.
(14) Защото той познава нашето създание,
пПомни че ние рсме прьсть.
(15) сДнитѣ на человѣка сѫ като трѣва:
тКато цвѣтъ на полето, така цъвти.
(16) Защото прѣминува вѣтърътъ надъ него, и нѣма го,
И умѣстото му го не познава вече.
(17) А милостьта Господня е отъ вѣка
И до вѣка върхъ онѣзи които му се боятъ,
И правдата му фвърхъ синоветѣ на синоветѣ
(18) хНа онѣзи които пазятъ завѣта му
И помнятъ заповѣдитѣ му за да ги изпълняватъ.
(19) Господь постави цпрѣстола си на небето;
И чцарството му владѣе надъ всичко.
(20) шБлагославяйте Господа, *вси* ангели негови,
Силни съ крѣпость, щкоито изпълнявате словото му
Като слушате гласа на словото му.
(21) Благославяйте Господа, ъвсички сили негови,
ьСлуги негови, които изпълнявате волята му.
(22) ѣБлагославяйте Господа, всички дѣла негови,
Въ всѣко мѣсто на владичеството му.
юБлагославяй, душо моя, Господа.

ПСАЛОМЪ 104 (по Слав. 103).

аБлагославяй, душо моя, Господа:
Господи Боже мой, възвеличилъ си се много:
бСъ честь и съ великолѣпие си облѣченъ;
(2) вТи който се обличашъ съ видѣлина като съ дреха.
И гпростирашъ небето като опона;
(3) дКойто градишъ прѣвисоцитѣ си селения надъ водитѣ,
еПравишъ облацитѣ своя колесница,
жИ ходишъ на крилата на вѣтъра;
(4) зКойто правишъ ангелитѣ си духово,
И ислугитѣ си пламикъ огненъ;
(5) кКойто си основалъ земята на основанието ѝ.
За да се не поколебае въ вѣкъ вѣка.
(6) лПокрилъ си я съ бездната като съ дреха:
Водитѣ застанаха върху планинитѣ:
(7) мОтъ твоето запрѣщение побѣгнаха:

б Псал. 130:8. Иса. 33;24. Мат. 9;2,6. Мар. 2;5,10,11. Лука 7;47.
в Изх. 15:26. Псал. 147;3. Иер. 17;14.
г Псал. 34;22. 56;13.
д Псал. 5:12.
е Иса. 40:31.
ж Псал. 146;7.
з Псал. 147;19.
и Изх. 34;6,7. Числа 14:18. Втор. 5;10. Неем. 9;17. Псал. 86;15. Иер. 32;18.
к Псал. 30:5. Иса. 57;16. Иер. 3;5. Мих. 7:18.
л Езд. 9;13.
м Псал. 57:10. Ефес. 3;18.
н Иса. 43;25. Мих. 7;18.
о Мал. 3;17.
п Псал. 78;39.
р Бит. 3:19. Екл. 12;7.
с Псал. 90;5,6. 1 Пет. 1:24.
т Йовъ 14;1,2. Як. 1;10,11.
у Йовъ 7:10. 20;9.
ф Изх. 20;6.
х Втор. 7;9.
ц Псал. 11;4.
ч Псал. 47;2. Дан. 4;25,34,35.
ш Псал. 148;2.
щ Мат. 6:10. Евр. 1;14.
ъ Бит. 32;2. Ис. Нав. 5;14. Псал. 68;17.
ь Дан. 7:9,10. Евр. 1;14.
ѣ Псал. 145;10.
ю Ст. 1.

(104.)
а Псал. 103;1. Ст. 35.
б Псал. 93;1.
в Дан. 7;9.
г Иса. 40:22. 45;12.
д Амосъ 9;6.
е Иса. 19:1.
ж Псал. 18;10.
з Евр. 1;7.
и 4 Цар. 2:11. 6;17.
к Йовъ 26;7. 38;4,6. Псал. 24;2. 136;6. Екл. 1;4.
л Бит. 7;19.
м Бит. 8;1.

Отъ гласа на грьма ти се устремиха на бѣгъ.
(8) [н]Възлѣзоха на планинитѣ, слѣзоха въ доловетѣ,
[о]На мѣстото което си утвърдилъ за тѣхъ.
(9) [п]Положилъ си прѣдѣлъ *който* не могатъ да прѣминатъ,
[р]Нито да се върнатъ за да покриятъ земята.
(10) Който проваждашъ източници въ доловетѣ
За да текатъ между планинитѣ:
(11) Напояватъ всичкитѣ полски звѣрове:
Дивитѣ осли угасяватъ жаждата си:
(12) При тѣхъ небеснитѣ птици прѣбиваватъ,
И между вѣйкитѣ пѣятъ.
(13) [с]Който поишъ планинитѣ отъ прѣвизпреннитѣ си селения:
[т]Отъ плода на твоитѣ дѣла [у]насища се земята:
(14) [ф]Който прозябавашъ трѣва за скотоветѣ,
И зеле за потрѣба на человѣка
[х]За да изважда храна отъ земята,
(15) И [ц]вино да весели сърдцето на человѣка,
Елей за да освѣтлява лицето,
И хлѣбъ да укрѣпява сърдцето на человѣка.
(16) Наситиха се дърветата Господни,
Кедритѣ Ливански [ч]които е насадилъ,
(17) Дѣто птицитѣ правятъ гнѣзда:
Елхитѣ сж жилище на щърка:
(18) Високитѣ планини сж на дивитѣ кози:
Каменетѣ сж на кролицитѣ прибѣжище.
(19) [ш]Направилъ е луната за врѣмената:
[щ]Слънцето познава запада си.
(20) [ъ]Турятъ тъмнина, и става нощь:
Въ нея ходятъ всичкитѣ звѣрове джбравни.
(21) [ь]Лъвчетата рикаятъ за ловъ,
И искатъ отъ Бога храната си.
(22) Слънцето изгрѣва: събиратъ се,
И лѣгатъ въ леглата си.
(23) Излиза человѣкъ [ѣ]на дѣлото си,
И на работата си до вечерь.
(24) [ю]Колко сж многочислени твоитѣ дѣла, Господи!
Всичкитѣ съ мждрость си направилъ:
Земята е пълна съ творенията ти.
(25) Ето голѣмото и пространното море:
Тамъ има гадове безбройни,
Животни малки съ голѣми.
(26) Тамъ корабитѣ прѣплаватъ,
Тамъ [я]Левиатанътъ когото си създалъ да играе въ него.
(27) [ѫ]Всички тѣзи отъ тебе очакватъ
Да дадешъ на врѣме храната имъ.
(28) Давашъ имъ: събиратъ:
Отваряшъ ржката си: насищатъ се съ благость:
(29) Отвръщашъ лицето си: смущаватъ се:
[ѭ]Вземашъ диханието имъ: умиратъ,
И връщатъ се въ пръстьта си:
(30) [а]Изпровождашъ Духа си: създаватъ се;
И подновявашъ лицето на земята.
(31) Да бжде славата Господня въ вѣкъ!
[б]Да се весели въ дѣлата си Господь,
(32) Който гледа върху земята, и [в]тя трепери:
[г]Прикасава се до горитѣ, и димятъ.
(33) [д]Ще пѣя Господу додѣ съмъ живъ:
Ще пѣснопѣя Богу моему до когато сжществувамъ.
(34) Моето за него размишленѝе ще е сладко:
Азъ ще се веселя въ Господа.
(35) [е]Да изчезнатъ грѣшнитѣ отъ земята,
И нечестивитѣ да ги нѣма вече.
[ж]Благослови, душо моя, Господа. Алилуия.

ПСАЛОМЪ 105 (по Слав. 104).

[а]Славословете Господа: призивайте името му:
[б]Възвѣщавайте въ народитѣ дѣлата му.
(2) Пѣйте му, пѣснопѣйте му:
[в]Говорете за всичкитѣ му чудеса.
(3) Хвалете се въ светото негово име:
Да се весели сърдцето на онѣзи които търсятъ Господа.

н Бит. 8;5.
о Иовъ 38;10,11.
п Иовъ 26;10. Псал. 33;7. Иер. 5;22.
р Бит. 9;11,15.
с Псал. 147;8.
т Иер. 10;13. 14:22.
у Псал. 65;9,10.
ф Бит. 1;29,30. 3;18. 9;3. Псал. 147;8.
х Иовъ 28;5. Псал. 136;25. 147;9.
ц Сжд. 9;13. Псал. 23;5. Прит. 31;6,7.
ч Числа 24;6.
ш Бит. 1;14.
щ Иовъ 38;12.
ъ Иса. 45;7.
ь Иовъ 38;39.
· Иоилъ 1:20.
ѣ Бит. 3;19.
ю Прит. 3;19.
я Иовъ 41;1.
ѫ Псал. 136:25. 145;15. 147;9.
ѭ Иовъ 34;14,15. Псал. 146;4.
~ Екл. 12;7.
а Иса. 32;15. Иез. 37:9.
б Бит. 1;31.
в Ав. 3;10.
г Псал. 144;5.
д Псал. 63;4. 146;2.
е Псал. 37;38. Прит. 2;22.
ж Ст. 1.
(105.)
а 1 Лѣт. 16;8-22. Иса. 12;4.
б Псал. 145;4,5,11.
в Псал. 77;12. 119;27.

(4) Търсете Господа и неговата сила:
[г]Търсете лицето му винаги.
(5) [д]Поменувайте чудесата му които е направилъ,
Знаменията му, и сѫдбитѣ на устата му,
(6) *Вие* сѣме на Авраама, неговия рабъ,
Синове Яковови, избрани негови:
(7) Той е Господь Богъ нашъ:
Сѫдбитѣ му сѫ [е]по всичката земя.
(8) [ж]Всѣкога помни завѣта си;
Словото *което* заповѣда на тисящи родове,
(9) [з]Което завѣща Аврааму,
И клетвата си Исааку,
(10) И утвърди го Якову за законъ,
Израилю *за* вѣченъ завѣтъ,
(11) [и]И рече: Тебѣ ще дамъ Ханаанската земя
Дѣлъ на наслѣдието ви.
(12) [к]Като бѣха тѣ малко на четъ, —
Малцина, и [л]пришелци въ нея,
(13) И прѣхождаха отъ народъ въ народъ,
Отъ царство въ друго племе,
(14) [м]Не остави никого да ги озлоби,
И [н]заради тѣхъ царе обличи;
(15) *И казваше:* Да не докачите помазанитѣ ми,
И да не сторите зло на пророцитѣ ми.
(16) [о]И призва гладъ на земята:
Строши [п]всѣко подкрѣпление отъ хлѣбъ.
(17) [р]Изпроводи прѣдъ тѣхъ человѣка,
Иосифа, [с]продадения като рабъ;
(18) [т]Комуто нозѣтѣ стѣсниха въ окови:
Турнха го въ желѣза,
(19) Додѣ дойде неговото слово:
[у]Словото Господне го опита.
(20) [ф]Проводи царьтъ и го развърза, —
Управительтъ на народитѣ, и освободи го.
(21) [х]Постави го господарь на дома си,
И управитель на всичкия си имотъ,
(22) За да вързва князоветѣ му по волята си,
И да вразумява старѣйшинитѣ му.
(23) Тогазъ [ц]дойде Израиль въ Египетъ,
И Яковъ се прѣсели [ч]въ Хамовата земя.
(24) И *Господь* [ш]нарасти людетѣ си много,
И направи ги по-силни отъ враговетѣ имъ.
(25) [щ]Прѣвърна сърдцето имъ да ненавиждатъ людетѣ му,
Да правятъ коварства противъ рабитѣ му.
(26) [ъ]Проводи Моисея своя рабъ,
И Аарона [ь]когото избра.
(27) [ѣ]Извършиха врѣдъ тѣхъ знаменията му
И [ю]чудесата *му* въ Хамовата земя.
(28) [я]Проводи мракъ и помрачи;
И [ѫ]не упорствуваха на думитѣ му
(29) [ѭ]Прѣвърна водитѣ имъ въ кърви,
И измори рибитѣ имъ.
(30) [а]Земята имъ кипна съ жаби
Дори до вѫтрѣшнитѣ стаи на царетѣ имъ.
(31) Рече, та [б]дойдоха песии мухи,
И скнипи по всичкитѣ имъ прѣдѣли.
(32) Даде имъ [в]градъ *вмѣсто* дъждъ,
И огънь пламененъ въ земята имъ.
(33) И [г]порази лозята имъ и смоковницитѣ имъ,
И строши дърветата въ прѣдѣлитѣ имъ.
(34) Рече, та [д]дойдоха скакалци
И прузи безъ четъ,
(35) И изпоядоха всичката трѣва по земята имъ,
И изпоядоха плода на нивята имъ.
(36) И [е]порази всичкитѣ първородни въ земята имъ,
[ж]Начатъка на всичката имъ сила.
(37) И [з]изведе ги съ сребро и злато;
И нѣмаше немощенъ въ племената имъ.
(38) [и]Възвесели се Египетъ въ изхождането имъ;
Защото тѣхниятъ страхъ бѣ нападналъ върхъ него.
(39) [к]Разпрострѣ облакъ да покрива *людетѣ си*,
И огънь да *имъ* свѣти нощѣ.
(40) [л]Искаха, и [м]донесе *имъ* прѣпелици,
И съ небесенъ хлѣбъ ги насити.
(41) [н]Разтвори камика, и изврѣха води,

г Псал. 27;8
д Псал. 77;11.
е Иса. 26;9.
ж Лука 1;72.
з Бит. 17;2. 22;16, и дрг. 26;3. 28;13. 35;11. Лука 1;73. Евр. 6;17.
и Бит. 13;15. 15;18.
к Бит. 34;30 Втор. 7;7 26;5.
л Евр. 11:9
м Бит. 35;5.
н Бит. 12;17 20;3,7.
о Бит. 41;54.
п Лев. 26;26. Иса. 3;1. Иез. 4;16.
р Бит. 45;5. 50;20.
с Бит. 37;28,36.
т Бит. 39;20. 40:15.
у Бит. 41;25
ф Бит. 41;14.
х Бит. 41;40.
ц Бит. 46;6.
ч Псал. 78;51 106;22.
ш Изх. 1;7
щ Изх. 1;8, и дрг.
ъ Изх. 3;10. 4;12,14.
ь Числа 16:5. 17;5.
ѣ Изх. гл. 7-12. Псал. 78;43, и дрг
ю Псал. 106;22.
я Изх. 10;22.
ѫ Псал. 99;7.
ѭ Изх. 7;20. Псал. 78;44.
а Изх. 8;6. Псал. 78;45.
б Изх. 8;17,24. Псал. 78;45.
в Изх. 9;23,25. Псал. 78;48.
г Псал. 78;47
д Изх. 10;4,13,14. Псал. 78;46.
е Изх. 12;29. Псал. 78;51
ж Бит. 49;3.
з Изх. 12;35.
и Изх. 12;33.
к Изх. 13;21. Неем. 9;12
л Изх. 16;12, и дрг. Псал. 78;18,27.
м Псал. 78;24,25.
н Изх. 17;6. Числа 20;11. Псал. 78;15,16 1 Кор. 10;4.

Потекоха рѣки въ безводнитѣ мѣста;
(42) Защото помена [о]светото свое слово
Къмъ Авраама раба си.
(43) И изведе людетѣ си съ веселие,
Избранитѣ си съ радость;
(44) И [п]даде имъ земитѣ на народитѣ;
И наслѣдиха труда на племената,
(45) [р]За да пазятъ неговитѣ повеления,
И да съхраняватъ законитѣ му. Алилуия.

ПСАЛОМЪ 106 (по Слав. 105).

[а]Алилуия. Славете Господа, защото е благъ.
[б]Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(2) [в]Кой може да изкаже могуществото Господне,
Да направи да се чуятъ всичкитѣ негови хвали?
(3) Блажени [г]които пазятъ правосѫдие,
Които правятъ правда [д]на всѣко врѣме.
(4) [е]Помни ме, Господи, въ благоволението си къмъ людетѣ си:
Посѣти ме съ спасението си;
(5) За да гледамъ доброто на избранитѣ твои,
За да се веселя въ веселието на народа ти,
За да се хваля съ твоето наслѣдие.
(6) [ж]Съгрѣшихме ние и отцитѣ ни:
Беззаконие и нечестие направихме.
(7) Бащитѣ ни въ Египетъ не разумѣха твоитѣ чудеса:
Не помнѣха многото твои милости;
И [з]противиха се при морето, при Червено Море.
(8) Но ги спаси [и]заради името си,
[к]За да направи познато могуществото си.
(9) И [л]запрѣти на Червено Море, и изсъхна;
И [м]прѣведе ги прѣзъ безднитѣ като прѣзъ пустиня.
(10) И [н]спаси ги отъ рѫката на ненавистника,
И избави ги отъ рѫката на неприятеля.
(11) И [о]водитѣ покриха враговетѣ имъ:
Не остана ни единъ отъ тѣхъ.
(12) Тогазъ [п]повѣрваха думитѣ му:
Пѣеха хвалата му.
(13) *Но* [р]скоро забравиха дѣлата му:
Не дочакаха съвѣта му;
(14) Но [с]пожелаха пожелание въ пустинята,
И изкусиха Бога въ безводното мѣсто.
(15) И [т]даде имъ което искаха:
[у]Проводи обаче мършавость на душитѣ имъ.
(16) И [ф]въ стана завидѣха на Моисея,
И на Аарона светия Господенъ.
(17) [х]Земята се отвори та погълна Датана,
И покри събранието Авироново.
(18) И [ц]огънь изгори събранието имъ:
Пламикъ опали нечестивитѣ.
(19) [ч]Направиха теле въ Хоривъ,
И поклониха се на излѣянъ идолъ;
(20) И [ш]промѣниха славата си
Въ подобие на волъ който яде трѣва.
(21) [щ]Забравиха Бога спасителя своего,
Който направи велики дѣла въ Египетъ,
(22) Чудни [ъ]въ Хамовата земя,
Страшни въ Червено Море.
(23) И [ь]думаше да ги изтрѣби,
[ѣ]Ако Моисей избранниятъ неговъ
Не би застаналъ прѣдъ него *като* въ проломъ
За да отвърне гнѣва му да *ги* не погуби.
(24) Прѣзрѣха още [ю]желаемата земя:
[я]Не повѣрваха неговото слово;
(25) И [ѫ]поропщаха въ шатритѣ си:
Не послушаха гласа Господенъ.
(26) [ѫѫ]За то [а]подигна рѫката си противъ тѣхъ
За да ги свали въ пустинята,
(27) И [б]да свали сѣмето имъ между народитѣ,

о Бит. 15;14.
п Втор. 6;10,11. Ис. Нав. 13;7, и дрг. Псал. 78;55.
р Втор. 4;1,40. 6;21-25.
(106.)
а 1 Лѣт. 16;34.
б Псал. 107;1. 118;1. 136;1.
в Псал. 40;5.
г Псал. 15;2.
д Дѣян. 24;16. Гал. 6;9.
е Псал. 119;132.
ж Лев. 26;40. 3 Цар. 8;47. Дан. 9;5.
з Изх. 14;11,12.
и Иез. 20;14.
к Изх. 9;16.
л Изх. 14;21. Псал. 18;15. Наумъ 1;4.
м Иса. 63;11-14.
н Изх. 14;30.
о Изх. 14;27,28. 15:5.
п Изх. 14;31: 15;1.
р Изх. 15;24. 16:2. 17;2. Псал. 78;11.
с Числа 11;4.33. Псал. 78;18. 1 Кор. 10:6.
т Числа 11;31. Псал. 78;29.
у Иса. 10;16.
ф Числа 16;1, и дрг.
х Числа 16;31,32. Втор. 11;6.
ц Числа 16;35,46.
ч Изх. 32:4.
ш Иер. 2:11. Рим. 1;23.
щ Псал. 78:11,12.
ъ Псал. 78;51. 105;23,27.
ь Изх. 32;10,11,32. Втор. 9;19.25. 10;10. Иез. 20;13.
ѣ Иез. 13;5. 22;30.
ю Втор 8:7. Иер. 3;19. Иез. 20;6.
я Евр. 3:18.
ѫ Числа 14;2,27.
ѫѫ Числа 14;28, и дрг. Псал. 95:11. Иез. 20;15. Евр. 3;11,18.
а Изх. 6.8. Втор. 32:40.
б Лев. 26;33. Псал. 44;11. Иез. 20;23.

И да ги разпръсне по разни мѣста.
(28) И [в]прилѣпиха се при Ваалфегора,
И ядоха жъртви *принесени* на мъртвитѣ,
(29) И раздразниха *Бога* съ дѣлата си
Толкозъ щото се устреми върхъ тѣхъ язвата.
(30) Но [г]стана Финеесъ и направи сѫдъ;
И язвата прѣстана.
(31) И вмѣни му се [д]за правда
Въ родъ и родъ до вѣка.
(32) И [е]раздразниха го въ водитѣ на Мерива,
И [ж]стана злѣ съ Моисея поради тѣхъ;
(33) Защото [з]огорчиха духа му,
Та говори несмислено съ устнитѣ си.
(34) [и]Не изтрѣбиха народитѣ
[к]За които Господь имъ бѣ заповѣдалъ;
(35) Но [л]смѣсиха се съ езичницитѣ,
И научиха се на тѣхнитѣ дѣла:
(36) И [м]слугуваха на идолитѣ имъ,
[н]Които станаха сѣть за тѣхъ;
(37) И [о]синоветѣ си и дъщеритѣ си
Принесоха въ жъртва [п]на бѣсоветѣ;
(38) И проляха неповинна кръвь,
Кръвьта на синоветѣ си и на дъщеритѣ си,
Които пожрѣха на Ханаанскитѣ идоли;
И [р]оскверни се земята отъ кръвопролития.
(39) И [с]оскверниха се съ дѣлата си,
И [т]блудуваха въ дѣянията си.
(40) За то [у]Угнѣвътъ Господенъ се разяри върху людетѣ му,
И [ф]погнуси се отъ наслѣдието си.
(41) И [х]прѣдаде ги въ рѫцѣтѣ на езичницитѣ;
И обладаха ги ненавистницитѣ имъ:
(42) И ги утѣсниха неприятелитѣ имъ,
И останаха покорени подъ рѫката имъ.
(43) [ц]Много пѫти ги избави,
Но тѣ го разгнѣвиха съ съвѣтитѣ си;
За то се и унижиха заради беззаконието си.
(44) Но погледна на утѣснението имъ
Когато [ч]чу вика имъ;
(45) И [ш]помена своя къмъ тѣхъ завѣтъ,
И [щ]разкая се [ъ]споредъ голѣмата си милость.
(46) И [ь]направи ги да намѣрятъ милосердие
Прѣдъ всичкитѣ които ги бѣха плѣнили.
(47) [ѣ]Спаси ни, Господи Боже нашъ,
И събери ни отъ езичницитѣ,
За да славословимъ светото твое име,
И да се хвалимъ съ твоята хвала.
(48) [ю]Благословенъ Господь Богъ Израилевъ
Отъ вѣка и до вѣка;
И да рекатъ всичкитѣ люде: Аминъ. Алилуия.

ПСАЛОМЪ 107 (по Слав. 106).

'[а]Славете Господа, [б]защото е благъ,
Защото милостьта му е во вѣкъ.
(2) *Така* да говорятъ избавенитѣ чрѣзъ Господа,
[в]Които избави отъ рѫката на неприятеля,
(3) И [г]ги събра отъ странитѣ,
Отъ истокъ и отъ западъ, отъ сѣверъ и отъ морето.
(4) [д]Скитаха се [е]по пустинята въ необитаемъ пѫть.
Не нахождаха градъ за население.
(5) *Бѣха* гладни и жедни:
Душата имъ чезнѣше въ тѣхъ.
(6) Тогазъ [ж]викнаха къмъ Господа въ скърбьта си;
И ги избави отъ утѣсненията имъ;
(7) И заведе ги [з]прѣзъ правъ пѫть
За да идатъ въ градъ за население.

в Числа 25;2,3 31;16. Втор. 4:3. 32;17. Осия 9;10. Отк. 2:14.
г Числа 25:7,8.
д Числа 25:11-13
е Числа 20:3,13. Псал. 81:7
ж Числа 20:12. Втор. 1;37 3;26.
з Числа 20;10.
и Сѫд. 1;21,27, и дрг.
к Втор. 7;2,16 Сѫд. 2:2.
л Сѫд. 2;2. 3:5,6. Иса. 2;6. 1 Кор. 5;6.
м Сѫд. 2;12,13,17,19. 3;6,7.
н Исх. 23;33. Втор. 7:16. Сѫд. 2;3,14,15.
о 4 Цар. 16;3. Иса. 57;5. Иез. 16;20. 20:26
п Лев. 17;7. Втор. 32;17. 2 Лѣт. 11;15. 1 Кор. 10;20.
р Числа 35;33.
с Иез. 20;18. 30;31.
т Лев. 17;7. Числа 15:39. Иез. 20;30.
у Сѫд. 2;14, и дрг. Псал. 78;59,62.
ф Втор. 9;29.
х Сѫд. 2.14. Неем. 9:27, и дрг
ц Сѫд. 2;16. Неем. 9:27, и дрг.
ч Сѫд 3;9 4:3. 6:7. 10;10. Неем. 9;27. и дрг.
ш Лев. 26;41,42.
щ Сѫд. 2;18.
ъ Псал. 51;1. 69;16. Иса. 63;7. Плачъ 3;32.
ь Езд. 9;9. Иер. 42:12.
ѣ 1 Лѣт. 16:35,36
ю Псал. 41;13.

(107.)
а Псал. 106;1. 118;1. 136;1.
б Псал. 119;68. Мат. 19;17
в Псал. 106;10.
г Псал. 106;47. Иса. 43;5,6. Иер. 29;14. 31;8,10. Иез. 39;27,28.
д Ст. 40.
е Втор. 32;10,
ж Ст. 13,19,28. Псал. 50;15. Осия 5;15.
з Езд. 8:21.

(8) [и]Да пѣснословятъ Господу за неговата милость,
И за чудесата му къмъ человѣческитѣ синове.
(9) Защото [к]насити душа жадна,
И душа гладна изпълни съ добрини.
(10) [л]Тѣ седѣха въ тъмнина и въ смъртна сѣнка,
[м]Вързани съ скърбь и съ желѣзо,
(11) Защото [н]не се покориха на Божиитѣ слова,
И [о]съвѣта на Вишнаго прѣзрѣха.
(12) За то смири сърдцето имъ съ трудъ:
Паднаха, и [п]нѣмаше кой да имъ помогне.
(13) Тогазъ [р]викнаха къмъ Господа въ скърбьта си;
И ги избави отъ утѣсненията имъ:
(14) [с]Изведе ги изъ тъмнината и изъ сѣнката на смъртьта,
И оковитѣ имъ разкжса.
(15) [т]Да пѣснословятъ Господу за неговата милость,
И за чудесата му къмъ человѣческитѣ синове.
(16) Защото [у]сокруши мѣднитѣ врата,
И желѣзнитѣ вереи строши.
(17) [ф]Безумнитѣ сж въ скърбь за беззаконнитѣ си пжтища
И за неправдитѣ си.
(18) [х]Отъ всѣко ястие се гнуси душата имъ,
И [ц]приближаватъ се до вратата на смъртьта.
(19) Тогазъ [ч]викатъ къмъ Господа въ скърбьта си;
И спасява ги отъ утѣсненията имъ.
(20) [ш]Проважда словото си и [щ]ги изцѣлява,
И [ъ]отървава ги отъ тлѣнието имъ.
(21) [ь]Да пѣснословятъ Господу за неговата милость,
И за чудесата му къмъ человѣческитѣ синове.
(22) [ѣ]Да жъртвуватъ жъртви на хвала,
И [ю]да възвѣщаватъ дѣлата му́ съ радость.
(23) Които слѣзватъ на морето въ кораби,
И правятъ работи въ много води,
(24) Тѣ виждатъ дѣлата Господни,
И чудесата му въ дълбинитѣ.
(25) Защото заповѣдва, и [я]се дига буренъ вѣтъръ,
И подига вълнитѣ му.
(26) Възлѣзватъ до небесата, и слѣзватъ дори до безднитѣ:
[ѫ]Душата имъ тае въ бѣдствие.
(27) Люлѣятъ се и политатъ като пиянъ,
И всичката имъ мждрость изчезнува.
(28) Тогазъ [ѭ]викатъ къмъ Господа въ скърбьта си;
И ги извожда изъ утѣсненията имъ.
(29) [а]Обръща бурята въ тишина,
И умълчаватъ се вълнитѣ имъ.
(30) И тѣ се веселятъ защото утихнаха,
И той ги завожда на желаемото имъ пристанище.
(31) [б]Да пѣснословятъ Господу за неговата милость,
И за чудесата му къмъ человѣческитѣ синове.
(32) И да го възвишаватъ въ събора на людетѣ,
И [в]въ заседанието на старцитѣ да го хвалятъ.
(33) [г]Той промѣнява рѣки въ пустиня,
И водни извори въ суша,
(34) [д]Плодоносната земя въ солена,
Заради нечестието на жителитѣ ѝ.
(35) [е]Промѣнява пустинята въ водни езера,
И сухата земя въ водни извори.
(36) И тамъ населява гладнитѣ,
И съставятъ градове за население,
(37) И сѣятъ ниви, и садятъ лозя,
Които даватъ плодове и рожби.
(38) И [ж]благославя ги, и [з]силно се умножаватъ,

и Ст. 15,21,31.
к Псал. 34;10. Лука 1;53.
л Лука 1;79.
м Иовъ 36;8.
н Плачъ 3;42.
о Псал. 73;24. 119;24. Лука 7;30. Дѣян. 20;27.
п Псал. 22;11. Иса. 63;5.
р Ст. 6,19,28.
с Псал. 68;6. 146;7. Дѣян. 12;7, и друг. 16;26, и друг.
т Ст. 8,21,31.
у Иса. 45;2.
ф Плачъ 3;39.
х Иовъ 33;20.
ц Иовъ 33;22. Псал. 9;13. 88;3.
ч Ст. 6,13,28.
ш 4 Цар. 20;4,5. Псал. 147;15,18. Мат. 8;8.
щ Псал. 30;2. 103;3.
ъ Иовъ 33;28,30.
' Псал. 30;3. 49;15. 56;13. 103;4.
ь Ст. 8,15,31.
ѣ Лев. 7;12. Псал. 50;14. 116;17. Евр. 13;15.
ю Псал. 9;11. 73;28. 118;17.
я Иона 1;4.
ѫ Псал. 22;14. 119;28. Наумъ 2;10.
ѭ Ст. 6,13,19.
а Псал. 89:9. Мат. 8;26.
б Ст. 8,15,21. 111;1.
в Псал. 22;22,25.
г 3 Цар. 17;1,7.
д Бит. 13;10. 14;3 19;25.
е Псал. 114:8. Иса. 41;18.
ж Бит. 12;2. 17;16,20.
з Изх. 1;7.

И скотоветѣ имъ не умалява.
(39) [и]А намаляватъ и смиряватъ се
От утѣснение, злощастие, и тжга.
(40) [к]Той излива прѣзрѣние върхъ князоветѣ,
И прави ги да се скитатъ въ пустиня дѣто нѣма пжть.
(41) [л]А нищия възвишава отъ унижение,
И [м]дава му челядь като стадо.
(42) [н]Праведнитѣ гледатъ и се радватъ;
[о]А всѣко беззаконие ще загради устата си.
(43) [п]Който е мждъръ нека внимава на това;
И ще разумѣятъ Господнитѣ милости.

ПСАЛОМЪ 108 (по Слав. 107).

Пѣсень, Псаломъ Давидовъ.

[а]Утвърдено е сърдцето ми, Боже:
Ще пѣя и ще пѣснопѣя и съ славата си.
(2) [б]Събуди се, псалтирю и китаро:
Ще се събудя рано.
(3) Ще те славословя, Господи, между народитѣ,
И ще ти пѣснопѣя между племената.
(4) Защото твоята милость се възвеличи по-горѣ отъ небесата,
И твоята истина до облацитѣ.
(5) [в]Вознеси се, Боже, надъ небесата;
И славата ти *да бжде* надъ всичката земя.
(6) [г]За да се избавятъ твоитѣ възлюблени,
Спаси съ дѣсницата си, и послушай ме.
(7) Богъ говори въ светилището си:
Ще тържествувамъ, ще раздѣля Сихемъ,
И дола Сокхотъ ще размѣря:
(8) Мой е Галаадъ, мой Манасий;
Ефремъ е крѣпость на главата ми,
[д]А Юда законоположитель мой:
(9) Моавъ е омивалницата ми:
Върхъ Едомъ ще хвърля сапога си:
Ще възкликна надъ Филистимската земя.
(10) [е]Кой ще ме въведе въ оградения градъ?
Кой ще ме заведе до Едомъ?
(11) Не *ти ли*, Боже, *който* си ни отхвърлилъ?
И *ти*, Боже, *който* не излизашъ съ нашитѣ воинства?
(12) Дай ни помощь отъ скърбьта,
Защото е суетно спасение *отъ* человѣка.
(13) [ж]Чрѣзъ Бога ние ще направимъ юначество;
И той ще стжпче враговетѣ ни.

ПСАЛОМЪ 109 (по Слав. 108).

Първому Пѣвцу, Псаломъ Давидовъ.

Боже, хвало моя, [а]недѣй мълча:
(2) Защото нечестиви уста и уста коварни се отвориха върхъ мене,
Говориха противъ мене съ лъжливъ езикъ,
(3) И съ думи ненавистни ме обиколиха,
И ратуватъ противъ мене [б]безъ причина.
(4) За въздаянието на любовьта ми враждебници ми сж;
А азъ се моля.
(5) И [в]въздадоха ми зло за добро,
И ненависть за любовьта ми.
(6) Постави нечестивъ надъ него;
И [г]противникъ да стои отдѣсно му.
(7) Когато се сжди, да излѣзе повиненъ,
И [д]молитвата му да бжде въ грѣхъ.
(8) Да бждатъ днитѣ му малко
[е]Другъ да вземе чина му.
(9) [ж]Да бждатъ синоветѣ му сирачета,
И жена му вдовица.
(10) И да се скитатъ всѣкога синоветѣ му, и да станатъ просеци,
И да излѣзватъ изъ развалинитѣ си *жилища* да просятъ *хлѣбъ*.
(11) [з]Да впримчи заимодавецъ всичкия му имотъ,
И да разграбятъ чужденцитѣ трудоветѣ му.
(12) Да нѣма кой да простре милость къмъ него,
И да нѣма кой да пожали сирачетата му.
(13) [и]Внуцитѣ му да бждатъ изтрѣбени:
Въ идещия родъ [к]да се изглади името имъ.
(14) [л]Да се помене прѣдъ Господа беззаконието на бащитѣ му;
И [м]грѣхътъ на майка му да се не изглади:

и 4 Цар. 10;32.
к Иовъ 12;21,24.
л 1 Цар. 2;8. Псал. 113;7,8.
м Псал. 78;52.
н Иовъ 22;19. Псал. 52;6. 58;10.
о Иовъ 5;16. Псал. 63;11 Прит. 10;11 Рим. 3;19.
п Псал. 64;9. Иер. 9;12. Осия 14;9.

(108.)

а Псал. 57;7.
б Псал. 57;8-11.
в Псал. 57:5,11.
г Псал. 60;5, и др.
д Бит. 49;10.
е Псал. 60;9.
ж Псал. 60;12.

(109.)

а Псал. 83;1.
б Псал. 35;7. 69;4. Иоан. 15;25.
в Псал. 35;7,12. 38;20.
г Зах. 3;1.
д Прит. 28;9.
е Дѣян. 1;20.
ж Изх. 22;24.
з Иовъ 5;5. 18;9.
и Иовъ 18;19. Псал. 37;28.
к Прит. 10;7.
л Изх. 20;5.
м Неем. 4;5. Иер. 18;23.

(15) Да бжде всѣкога прѣдъ Господа
[н]За да изтрѣби отъ земята паметьта имъ.
(16) Защото си не научи да сторя милость,
Но погна человѣка нищъ и сиромахъ
За да умъртви [о]съкрушения въ сърдце.
(17) [п]Понеже възлюби проклетия, нека го стигне:
Понеже не рачи благословение, нека се отдалечи отъ него.
(18) Понеже облѣче проклетия като своя дреха,
[р]Нека влѣзе като вода въ утробата му,
И като елей въ коститѣ му.
(19) Да му стане като дрехата съ която се облича,
И като пояса съ който се всѣкога опасва.
(20) Това *да е* на враждебницитѣ ми въздаянието отъ Господа,
И на тѣзи които говорятъ зло противъ душата ми.
(21) А съ мене ти, Иеова Господи, заради името си сторн:
Понеже е блага твоята милость, избави ме;
(22) Защото азъ съмъ сиромахъ и нищъ,
И сърдцето ми вжтрѣ въ мене е наранено.
(23) Прѣминахъ [с]като сѣнка когато е въ уклонение:
Отърсиатъ съмъ като скакалецъ.
(24) [т]Колѣната ми изнемогоха отъ постъ;
И плътьта ми изпадна отъ тлъстина.
(25) И азъ [у]станахъ укоръ на тѣхъ:
Гледатъ ме и [ф]книватъ съ глава.
(26) Помогни ми, Господи Боже мой:
Спаси ме споредъ милостьта си.
(27) И [х]нека познаятъ че това е твоя ржка,
Че ти си сторилъ това, Господи.
(28) Тѣ [ц]ще кълнатъ, а ти да благославяшъ:
Ставатъ, но нека се посрамятъ;
[ч]А твоятъ рабъ да се весели.
(29) [ш]Да се облѣкатъ съ безчестие враждебницитѣ ми;
И като съ дреха да се покриятъ съ срама си.
(30) Много ще славя Господа съ устата си,
И [щ]между мнозина ще го хваля.
(31) Защото [ъ]стои отдѣсно на сиромаха
За да *го* избави отъ онѣзи които осжждатъ душата му.

ПСАЛОМЪ 110 (по Слав. 109).

Псаломъ Давидовъ.

[а]Рече Иеова Господу моему: Седи отдѣсно ми
Додѣ положа враговетѣ ти подножие на нозѣтѣ ти.
(2) Отъ Сиона ще изпроводи Господь жезъла на силата ти:
Владѣй всрѣдъ враговетѣ си.
(3) [б]Твоитѣ люде *ще* сж усърдни въ деня на силата ти, [в]съ великолѣпие свето:
Твоитѣ млади *ще* ти *сж като* росата изъ чрѣвото на зората.
(4) Закле се Господь, и [г]не ще се разкае:
[д]Ти си свещеникъ во вѣкъ споредъ чина на Мелхиседека.
(5) Господь е [е]отдѣсно ти:
Ще съкруши царе [ж]въ деня на гнѣва си.
(6) Ще сжди въ езичницитѣ: ще напълни *земята* съ трупове:
[з]Ще съкруши главата на *владѣещия* надъ много земи.
(7) [и]На пжтя ще пие отъ потока;
[к]За то ще дигне глава на високо.

ПСАЛОМЪ 111 (по Слав. 110).

Алилуия. [а]Ще славя Господа отъ все сърдце
Въ съвѣта на правитѣ и въ събранието.
(2) [б]Голѣми сж дѣлата Господни,
[в]Изслѣдуеми отъ всички които се наслаждаватъ въ тѣхъ.
(3) [г]Славно и великолѣпно е неговото дѣло;
И правдата му остава въ вѣкъ.

н Иовъ 18;17. Псал. 34:16.
о Псал. 34;18.
п Прит. 14;14. Иез. 35;6.
р Числа 5;22.
с Псал. 102;11. 144;4.
т Евр. 12:12.
у Псал. 22:6,7.
ф Мат. 27:39.
х Иовъ 37;7.
ц 2 Цар. 16:11,12.
ч Иса. 65;14.
ш Псал. 35:26. 132;18.
щ Псал. 35;18. 111;1.
ъ Псал. 16;8. 73;23. 110;5. 121;5.
(110.)
а Мат. 22;44. Мар. 12;36. Лука 20;42. Дѣян. 2;34. 1 Кор. 15;25. Евр. 1;13. 1 Пет. 3;22. Виж. Псал. 45;6,7.
б Сжд. 5;2.
в Псал. 96;9.
г Числа 23;19.
д Евр. 5:6. 6;20. 7;17,21. Виж. Зах. 6:13.
е Псал. 16;8.
ж Псал. 2;5,12. Рим. 2;5. Отк. 11;18.
з Псал. 68:21. Ав. 3;13.
и Сжд. 7;5,6.
к Иса. 53;12.
(111.)
а Псал. 35;18. 89;5. 107;32. 109;30. 149;1.
б Иовъ гл. 38-41. Псал. 92;5. 139;14. Отк 15;3.
в Псал. 143:5.
г Псал. 145;3,5,10.

(4) Достопаметни направи чудесата си:
дМилостивъ и щедъръ е Господь.
(5) еДаде храна на онѣзи които му се боятъ:
Ще помни винаги завѣта си.
(6) Възвѣсти на людетѣ си силата на дѣлата си
Като имъ даде наслѣдието на езичницитѣ.
(7) Дѣлата на ръцѣтѣ му сѫ жистина и правосѫдие:
зИстинни сѫ всичкитѣ му заповѣди:
(8) иУтвърдени сѫ въ вѣкъ вѣка:
кНаправени сѫ въ истина и правота.
(9) лПроводи избавление на людетѣ си:
Опрѣдѣли завѣта си въ вѣкъ:
мСвето и страшно е името му.
(10) нНачало на мѫдростьта е страхъ Господень:
Всички които *ги правятъ иматъ добъръ разумъ:
Неговата хвала прѣбивава въ вѣкъ.

ПСАЛОМЪ 112 (по Слав. 111).

Алилуия. аБлаженъ онзи человѣкъ който се бои отъ Господа
бИ благоволи много въ заповѣдитѣ му.
(2) вСѣмето му ще бѫде силно на земята:
Родътъ на правитѣ ще се благослови.
(3) гИзобилие и богатство *ще има* въ дома му,
И правдата му остава въ вѣкъ.
(4) дВидѣлина изгрѣва въ тъмнината за правитѣ:
Милостивъ е, и щедъръ, и праведенъ.
(5) еДобриятъ человѣкъ помилва и дава на заемъ:
Устроява работитѣ си жсъ правосѫдие.
(6) Наистина зникога нѣма да се поколебае;
иВъ паметь вѣчна ще бѫде праведниятъ.
(7) кОтъ зълъ слухъ не ще се убои:
лСърдцето му е твърдо мпонеже се надѣе на Господа.
(8) Утвърдено е сърдцето му: нне ще се убои
оДодѣ види *падането* на неприятелитѣ си.
(9) пРазпръсна, даде на сиромаситѣ:
рПравдата му остава въ вѣкъ:
сРогътъ му ще се възвиси въ слава.
(10) тНечестивиятъ ще види и ще се разгнѣви:
уЩе поскърца съ зѫбитѣ си, и фще изтае:
хЖеланието на нечестивитѣ ще погине.

ПСАЛОМЪ 113 (по Слав. 112).

Алилуия. аХвалете, раби Господни,
Хвалете името Господне.
(2) бДа бѫде името Господне благословено
Отъ нинѣ и до вѣка.
(3) вОтъ изтокъ на слънцето до запада му
Да се хвали името Господне.
(4) Господь е гвисокъ надъ всичкитѣ народи:
дНадъ небесата е неговата слава.
(5) еКой е като Иеова нашия Богъ?
Който седи на височинитѣ:
(6) жКойто се навожда за да прѣглежда
Онова което е на небето и на земята:
(7) зКойто въздига отъ пръстьта сиромаха,
И отъ гноището въздвишава нищия;
(8) иЗа да *го* постави да седне съ князоветѣ,
Съ князоветѣ на людетѣ му:
(9) кКойто населява въ домъ неплодната,
И я прави весела майка на чада. Алилуия.

ПСАЛОМЪ 114 (по Слав. 113).

Когато аизлѣзе Израиль изъ Египетъ,
Домътъ Якововъ бизъ народъ иноезиченъ,

д Псал. 86;5. 103;8.
е Мат. 6;26,33.
ж Отк. 15;3.
з Псал. 19;7.
и Иса. 40;8. Мат. 5;18.
к Псал. 19;9. Отк. 15;3.
л Мат. 1;21. Лука 1;68.
м Лука 1;49.
н Втор. 4;6. Иовъ 28;28. Прит. 1;7. 9;10. Екл. 12;13.
* т. е., Божиитѣ повелѣния.
(112.)
а Псал. 128;1.
б Псал. 119;16,35,47, 70,143.
в Псал. 25;13. 37;26. 102;28.
г Мат. 6;33.
д Иовъ 11;17. Псал. 97;11.
е Псал. 37;26. Лука 6;35.
ж Ефес. 5;15. Кол. 4;5.
з Псал. 15;5.
и Прит. 10;7.
к Прит. 1;33.
л Псал. 57;7.
м Псал. 64;10.
н Прит. 1;33.
о Псал. 59;10. 118;7.
п 2 Кор. 9;9.
р Втор. 24;13. Ст. 3.
с Псал. 75;10.
т Виж. Лука 13;28.
у Псал. 37;12.
ф Псал. 58;7,8.
х Прит. 10;28. 11;7.
(113.)
а Псал. 135,1.
б Дан. 2;20.
в Иса. 59;19. Мал. 1;11.
г Псал. 97;9. 99;2.
д Псал. 8;1.
е Псал. 89;6.
ж Псал. 11;4. 138;6. Иса. 57;15.
з 1 Цар. 2;8. Псал. 107;41.
и Иовъ 36;7.
к 1 Цар. 2;5. Псал. 68;6. Иса. 54;1. Гал. 4;27.
(114.)
а Изх. 13;3.
б Псал. 81;5.

(2) [в]Юда му стана светилище,
Израиль владичество негово.
(3) [г]Морето видѣ и побѣгна·
[д]Иорданъ се върна назадъ:
(4) [е]Горитѣ се разиграха като овни,
Хълмоветѣ като агнета.
(5) [ж]Що ти стана, море, че си побѣгнало?
На тебе, Иордане, *че* си се върналъ назадъ?
(6) *На васъ,* гори, *че* се разиграхте като овни?
И вие хълмове, като агнета?
(7) Трепери, земльо, отъ лицето Господне,
Отъ лицето на Бога Яковова,
(8) Който промѣни камика въ водни езера,
[з]Кременливия камикъ въ водни извори.

ПСАЛОМЪ 115 (по Слав. часть на 113).

(9) [а]Не намъ, Господи, не намъ,
Но на името си дай слава,
За милостьта си и за истината си.
(2) (10) Защо да рекатъ езичницитѣ·
[б]Че дѣ е тѣхний Богъ?
(3) (11) [в]Наший Богъ е на небето
Прави всичко що му е угодно.
(4) (12) [г]Тѣхнитѣ идоли сж сребро и злато,
Дѣла на человѣчески ржцѣ.
(5) (13) Уста иматъ, но не говорятъ
Очи иматъ, но не виждатъ.
(6) (14) Уши иматъ, но не чуятъ.
Ноздри иматъ, но не обоняватъ.
(7) (15) Ржцѣ иматъ, но не пипатъ:
Нозѣ иматъ, но не ходятъ,
Нито издаватъ гласъ отъ гъртана си.
(8) (16) [д]Подобни тѣмъ ще станатъ които ги правятъ,
Всѣки който се надѣе на тѣхъ.
(9) (17) [е]Израилю, уповай на Господа:
[ж]Той имъ е помощникъ и щитъ.
(10) (18) Доме Аароновъ, уповай на Господа:
Той имъ е помощникъ и щитъ.
(11) (19) Които се боите отъ Господа, уповайтѣ на Господа.
Той имъ е помощникъ и щитъ.
(12) (20) Господь ни помена.
Ще благослови: ще благослови Израилевия домъ,
Ще благослови Аароновия домъ,
(13) (21) [з]Ще благослови които се боятъ отъ Господа,
Малкитѣ и голѣмитѣ
(14) (22) Господь ще ви възрасти,
Васъ и вашитѣ чада.
(15) (23) [и]Благословени сте вие отъ Господа
[к]Който е направилъ небето и земята.
(16) (24) Небесата небесни сж Господни;
А земята даде на человѣческитѣ синове.
(17) (25) [л]Не ще хвалятъ Господа мъртвитѣ,
Нито всичкитѣ които слѣзватъ въ *мѣстото на* мълчанието.
(18) (26) [м]Но ние ще благославяме Господа
Отъ сега и до вѣка: Алилуия.

ПСАЛОМЪ 116 (по Слав. 114).

[а]Драго ми е че Господь послуша
Гласа ми *и* моленията ми,
(2) Че приклони ухото си къмъ мене;
И додѣ съмъ живъ ще *го* призивамъ.
(3) [б]Смъртни болѣзни ме обиколиха,
И адови утѣснения ме снамѣриха:
Скърбь и болка срѣщнахъ.
(4) И призвахъ името Господне:
О Господи, избави душата ми.
(5) [в]Милостивъ е Господь и [г]праведенъ,
И благоутробенъ е Богъ нашъ.
(6) Господь съхранява простодушнитѣ.
Въ бѣда бѣхъ, и спаси ме.
(7) Върни се, душо моя, [д]въ покоя си,
Защото [е]Господь ти стори добро.
(8) Защото [ж]си избавилъ душата ми отъ смърть,
Очитѣ ми отъ сълзи,

в Изх.6:7. 19;6. 25;8. 29;45,46. Втор.27;9.
г Изх.14;21. Псал. 77;16.
д Ис. Нав. 3;13,16.
е Псал.29;6. Ав.3;6.
ж Ав.3;8.
з Изх.17;6. Числа 20;11 Псал.107;35.

(115.)
а Иса.48;11. Иез. 36;32.
б Псал.42;3,10. 79;10: Ионлъ 2;17.
в 1 Лѣт.16;26. Псал. 135;6. Дан.4;35.
г Втор.4;28. Псал. 135;15-17. Иер. 10;3, и дрг.
д Псал.135;18. Иса. 44;9-11. Иона 2;9. Ав.2;18,19.
е Виж. Псал.118;2-4. 135;19,20.
ж Псал.33;20. Прит. 30;5.
з Псал.128;1,4.
и Бит.14;19.
к Бит.1;1. Псал.96;5.
л Псал.6;5. 88;10-12. Иса.38;18.
м Псал.113;2. Дан.2;20.

(116.)
а Псал.18;1
б Псал.18;4-6.
в Псал.103;8.
г Езд.9;15. Неем.9;8. Псал.119;137. 145;17.
д Иер.6;16. Мат.11;29.
е Псал.13;6. 119;17.
ж Псал.56;13.

Нозѣтѣ ми отъ подплъзване.
(9) Ще ходя прѣдъ Господа
[з]Въ земята на живитѣ.

(По Слав. 115).

(10) (1) [и]Повѣрвахъ, за то говорихъ:
Азъ бѣхъ много оскърбенъ.
(11) (2) Азъ [к]рекохъ въ смайването си:
[л]Всѣки человѣкъ е лъжливъ.
(12) (3) Що да въздамъ Господу
За всичкитѣ му благодѣяния къмъ мене?
(13) (4) Ще взема чашата на спасението,
И ще призова името Господне.
(14) (5) [м]Обричанията си ще отдамъ Господу
Сега прѣдъ всичкитѣ му люде.
(15) (6) [н]Многоцѣнна е прѣдъ Господа
Смъртьта на прѣподобнитѣ му.
(16) (7) Ей, Господи! защото съмъ твой рабъ:
[о]Рабъ твой съмъ азъ, [п]синъ на твоята рабиня:
Ти си развързалъ узитѣ ми.
(17) (8) Тебѣ [р]ще пожра жъртва на хвала,
И името Господне ще призова.
(18) (9) [с]Обричанията си ще отдамъ Господу
Сега прѣдъ всичкитѣ негови люде,
(19) (10) [т]Въ дворовегѣ на дома Господенъ,
Врѣдъ тебе, Ерусалиме. Алилуия.

ПСАЛОМЪ 117 (по Слав. 116).

[а]Хвалете Господа, всички народи:
Славословете го, всички племена;
(2) Защото милостьта му е голѣма върху насъ,
И [б]истината Господня е въ вѣкъ. Алилуия.

ПСАЛОМЪ 118 (по Слав. 117).

[а]Славете Господа, защото е благъ,
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(2) [б]Да рече сега Израиль
Че милостьта му е въ вѣкъ.
(3) Да рече сега Аароновътъ домъ
Че милостьта му е въ вѣкъ.
(4) Да рекатъ сега които се боятъ отъ Господа
Че милостьта му е въ вѣкъ.
(5) [в]Въ скърбь призвахъ Господа:
Господь ме послуша и [г]даде ширина.
(6) [д]Господь ми е *помощникъ:* нѣма да се уплаша:
Що може да ми стори человѣкъ?
(7) [е]Господь е отъ къмъ мене между помощницитѣ ми;
И [ж]азъ ще видя *падането* на неприятелитѣ си.
(8) [з]По-добрѣ да се надѣе нѣкой на Господа,
А не да уповае на человѣка.
(9) [и]По-добрѣ да се надѣе нѣкой на Господа,
А не да уповае на князове.
(10) Всичкитѣ народи ме обиколиха;
Но съ името Господне ще ги изтрѣбя.
(11) [к]Обиколиха ме, ей, обиколиха ме отъ всѣкждѣ;
Но съ името Господне ще ги изтрѣбя.
(12) Обиколиха ме [л]като пчели:
Загаснаха [м]като огънь отъ тръне;
Защото въ името Господне ще ги изтрѣбя.
(13) [н]Ти ме тласна силно за да падна;
Но Господь ми помогна.
(14) Сила моя и пѣние мое е Господь,
И стана ми спасение.
(15) Гласъ на радость и на спасение е въ кжщитѣ на праведнитѣ:
Дѣсницата Господня прави силни дѣла.
(16) [о]Дѣсницата Господня се вънесе:
Дѣсницата Господня прави силни дѣла.
(17) [п]Нѣма да умра, но ще живѣя,
И [р]ще разказвамъ дѣлата Господни.
(18) [с]Жестоко ме наказа Господь,
Но на смърть ме не прѣдаде.
(19) [т]Отворете ми вратата на правдата:
Ще влѣза въ тѣхъ и ще прослава Господа.
(20) [у]Тѣ сж Господнитѣ врата:
[ф]Праведнитѣ ще влѣзатъ въ тѣхъ.

з Псал. 27;13.
и 2 Кор. 4;13.
к Псал. 31;22.
л Рим. 3;4.
м Ст. 18. Псал. 22;25. Иона 2;10.
н Псал. 72;14.
о Псал. 119;125. 143;12.
п Псал. 86;16.
р Лев. 7;12. Псал. 50;14. 107;22.
с Ст. 14.
т Псал. 96;8. 100;4. 135;2.
(117.)
а Рим. 15;11.
б Псал. 100;5.
(118.)
а 1 Лѣт. 16;8,34. Псал. 106;1. 107;1. 136;1.
б Виж. Псал. 115;9, и дрг.
в Псал. 120;1.
г Псал. 18;19.
д Псал. 27;1. 56;4,11. 146;5. Иса. 51;12. Евр. 13;6.
е Псал. 54;4.
ж Псал. 59;10.
з Псал. 40;4. 62;8,9. Иер. 17;5,7.
и Псал. 146;3.
к Псал. 88;17.
л Втор. 1;44.
м Екл. 7;6. Наумъ 1;10.
н Изх. 15;2. Иса. 12;2.
о Изх. 15;6.
п Псал. 6;5. Ав. 1;12.
р Псал. 73;28.
с 2 Кор. 6;9.
т Иса. 26;2.
у Псал. 24;7.
ф Иса. 35;8. Отк. 21;27 22;14,15.

(21) Ще те славословя защото си [а]ме послушалъ,
И [ц]станалъ си ми спасение.
(22) [ч]Камикътъ *който* отхвърлиха зидарите,
Той стана глава на жгълъ.
(23) Отъ Господа стана това,
И чудно е въ нашитѣ очи.
(24) Този е деньтъ *който* е Господь направилъ:
Да се зарадваме и да се развеселимъ въ него.
(25) О Господи! спаси, моля се:
О Господи! благопоспѣши, моля се.
(26) [ш]Благословенъ който иде въ името Господне:
Благословихме ви отъ дома Господенъ.
(27) Господь е Богъ, и [щ]показа ни видѣло:
Приведете жъртвата вързана съ вжжета
До роговетѣ на олтаря.
(28) Ти си Богъ мой, и ще те славя:
[ъ]Боже мой, ще те възвишавамъ.
(29) [ь]Славете Господа защото е благъ,
Защото милостьта му е въ вѣкъ.

ПСАЛОМЪ 119 (по Слав. 118).

Алефъ.

Блажени които сж непорочни въ пжтя *си*,
[а]Които ходятъ въ закона на Господа.
(2) Блажени които пазятъ свидѣтелствата му,
И търсятъ го съ все сърдце.
(3) Наистина тѣ [б]не правятъ беззаконие:
Ходятъ въ пжтищата му.
(4) Ти си заповѣдалъ
Да се съхраняватъ прилежно завѣщанията ти.
(5) Дано се оправятъ пжтищата ми
За да съхранявамъ твоитѣ повелѣния!
(6) Тогазъ [в]нѣма да се посрамя
Когато погледна къмъ всичкитѣ твои заповѣди.
(7) [г]Ще те славя съ незлобие сърдечно
Когато науча сждоветѣ на правдата ти.
(8) Повелѣнията ти ще съхранявамъ:
Недѣй ме оставя съвсѣмъ.

Бетъ.

(9) Какъ ще очисти младиятъ пжтя си?
Като *го* пази споредъ словото ти.
(10) Съ все сърдце [д]те потърсихъ:
[е]Недѣй ме оставя да заблудя отъ заповѣдитѣ ти.
(11) [ж]Въ сърдцето си упазихъ твоето слово
За да ти не съгрѣшавамъ.
(12) Благословенъ си, Господи:
[з]Научи ме на повелѣнията си.
(13) Съ устнитѣ си [и]разказахъ
Всичкитѣ сждове на устата ти.
(14) Въ пжтя на твоитѣ свидѣтелства се развеселихъ
Като за всичкото богатство.
(15) [к]Въ завѣщанията ти ще се поучавамъ,
И ще гледамъ твоитѣ пжтища.
(16) [л]Въ повелѣнията ти ще се наслаждавамъ:
Не щѫ да забравя твоето слово.

Гимелъ.

(17) [м]Стори добро на раба си за да живѣя
И да упазя словото ти.
(18) Отвори очитѣ ми,
И ще гледамъ чудесата на твоя законъ.
(19) [н]Пришлецъ съмъ азъ на земята:
Не скривай отъ мене заповѣдитѣ си.
(20) [о]Душата ми се изнурява отъ желанието
Което имамъ всѣкога къмъ твоитѣ сждби.
(21) Ти си запрѣтилъ на проклетитѣ гордѣливи
[п]Които се уклоняватъ отъ твоитѣ заповѣди.
(22) [р]Дигни отъ мене укоръ и прѣзрѣние.
Защото упазихъ твоитѣ свидѣтелства.
(23) Князове наистина седнаха *и* говорѣха противъ мене;
Но [с]слугата ти се поучаваше въ твоитѣ повелѣния.
(24) [т]Твоитѣ свидѣтелства наистина сж наслаждение мое
И съвѣтници мои.

а Псал. 116;1.
ц Ст. 14.
ч Мат. 21;42, Мар. 12;10. Лука 20;17. Дѣян. 4;11. Ефес. 2;20. 1 Пет. 2;4,7.
ш Мат. 21;9. 23;39. Мар. 11;9. Лука 19;38. Виж. Зах. 4;7.
щ Ест. 8;16. 1 Пет. 2;9.
ъ Изх. 15;2. Иса. 25;1.
ь Ст. 1.
(119.)
а Псал. 128;1.
б 1 Иоан. 3;9. 5;18.
в Иовъ 22;26. 1 Иоан. 2;28.
г Ст. 171.
д 2 Лѣт. 15;15.
е Ст. 21,118.
ж Псал. 37;31. Лука 2;19,51.
з Ст. 26,33,64,68,108, 124,135. Псал. 25;4.
и Псал. 34;11.
к Псал. 1;2. Ст. 23,48,78.
л Псал. 1;2. Ст. 35,47,70,77.
м Псал. 116;7.
н Бит. 47;9. 1 Лѣт. 29;15. Псал. 39;12. 2 Кор. 5;6. Евр. 11;13.
о Псал. 42;1,2. 63;1. 84;2. Ст. 40,131.
п Ст. 10,110,118.
р Псал. 39;8.
с Ст. 15.
т Ст. 77,92.

Далетъ.

(25) уДушата ми се залѣпи за прьстьта
фОживи ме споредъ словото си.
(26) Явихъ пѫтищата си, и послуша ли ме:
яНаучи ме на повелѣнията си.
(27) Направи ме да разумѣвамъ пѫтя на твоитѣ завѣщания,
И чще се поучавамъ въ твоитѣ чудеса.
(28) чДушата ми тае отъ скърбь:
Утвърди ме споредъ словото си.
(29) Отдалечи отъ мене пѫтя на лъжата,
И дарувай ми закона си.
(30) Пѫтя на истината избрахъ:
Прѣдъ очитѣ си турихъ твоитѣ сѫдби.
(31) Прилѣпихъ се при твоитѣ свидѣтелства:
Господи, да ме не посрамишъ.
(32) По пѫтя на твоитѣ заповѣди ще тичамъ
щКогато разширишъ сърдцето ми.

Хе.

(33) щПокажи ми, Господи, пѫтя на твоитѣ повелѣния,
И ще го съхранявамъ ъдо край.
(34) ьВразуми ме, и ще съхранявамъ закона ти:
Ей, ще го пазя съ все сърдце.
(35) Настави ме въ пѫтя на твоитѣ заповѣди;
Защото ѣсе веселя въ него.
(36) Приклони сърдцето ми къмъ твоитѣ свидѣтелства,
А юне къмъ лихоимство.
(37) яОтвърни очитѣ ми ѧда не гледатъ суета:
ѩОживи ме въ пѫтя си.
(38) аУтвърди словото си къмъ раба си
Който се е прѣдалъ на твоя страхъ.
(39) Отнеми укора ми отъ който се боя;
Защото твоитѣ сѫдби сѫ добри.
(40) Ето, бтвоитѣ завѣщания пожелахъ:
вОживи ме чрѣзъ правдата си.

Вавъ.

(41) И гда дойде върху мене, Господи, твоята милость,
Твоето спасение, споредъ словото ти.
(42) Тогазъ що дамъ отвѣтъ на оногова който ме укорява,
Защото азъ се надѣя на твоето слово.
(43) И не отнимай съвсѣмъ отъ устата ми словото на истината,
Защото се надѣехъ на твоитѣ сѫдби.
(44) И ще съхранявамъ твоя законъ винаги
Въ вѣкъ вѣка.
(45) И ще ходя на широко,
Защото потърсихъ твоитѣ завѣщания.
(46) И дще говоря за свидѣтелствата ти прѣдъ царе,
И нѣма да се посрамя.
(47) И еще се наслаждавамъ въ твоитѣ заповѣди,
Които възлюбихъ.
(48) И ще повдигамъ рѫцѣтѣ си къмъ твоитѣ заповѣди, които възлюбихъ;
И жще се поучавамъ въ повелѣнията ти.

Заинъ.

(49) Помни словото къмъ раба си
На което си ме знаправилъ да уповая.
(50) Това е моето иутѣшение въ скърбьта ми;
Че твоето слово ме оживи.
(51) Гордитѣ кми се подсмиваха много;
Но азъ лне се уклонихъ отъ твоя законъ.
(52) Помнехъ, Господи, твоитѣ отъ старо врѣме сѫдби,
И утѣшихъ се.
(53) мУжасъ ме обзе по причина на нечестивитѣ
Които оставятъ твоя законъ.
(54) Твоитѣ повелѣния ми станаха пѣсень
Въ дома на странството ми.
(55) нНощѣ помнехъ, Господи, името ти,
И упазихъ закона ти.
(56) То ми стана,
Защото упазихъ завѣщанията ти.

Хетъ.

(57) Господи, оти си мой дѣлъ:
Рекохъ да упазя твоитѣ думи.
(58) Потърсихъ лицето ти съ все сърдце:
Помилвай ме пспоредъ словото си.

у Псал. 44;25.
ф Ст.40. Псал.143:11.
я Ст.12. Псал. 25;4. 27;11. 86;11.
ч Псал. 145;5,6.
ч Псал. 107;26.
щ 3Цар.4;29. Иса. 60;5. 2Кор.6;11.
щ Ст.12. [Отк.2;26.
ъ Ст.112. Мат.10;22.
ь Ст.73. Прит.2;6. Як.1;5.
ѣ Ст.16.
ю Иез.33;31. Мар. 7;21,22. Лука12;15. 1Тим.6;10.Евр.13;5.
я Иса.33;15.
ѧ Прит.23;5.
ѩ Ст.40.
а 2Цар.7;25.
б Ст.20.[149,156,159.
в Ст.25,37,88,107,
г Псал.106;4. Ст.77.
д Псал.138;1. Мат. 10;18,19. Дѣян. 26;1,2.
е Ст.16.
ж Ст.15.
з Ст.74,81,147.
и Рим.15;4.
к Иер.20;7.
л Иов23;11. Псал. 44;18. Ст.157.
м Езд.9;3.
н Псал.63;6.
о Псал.16;5. Иер. 10;16. Плачъ3;24.
п Ст.41.

(59) [р]Размислихъ пжтищата си,
И обърнахъ нозѣтѣ си къмъ твоитѣ свидѣтелства.
(60) Побързахъ, и не се забавихъ,
Да упазя твоитѣ заповѣди.
(61) Чети отъ нечестивитѣ ме обиколиха;
Но азъ не забравихъ твоя законъ.
(62) [с]Посрѣднощь ставамъ за да те славя
За сждбитѣ на твоята правда.
(63) Азъ съмъ съдружникъ на всичкитѣ
Които ти се боятъ и пазятъ твоитѣ завѣщания.
(64) [т]Господи, земята е пълна съ твоята милость:
[у]Научи ме на твоитѣ повелѣния.

Тетъ.

(65) Господи, ти си направилъ добро на раба си
Споредъ словото си.
(66) Научи ме на добро разсжждение и знание,
Защото азъ повѣрвахъ въ твоитѣ заповѣди,
(67) [ф]Прѣди да се оскърбя азъ бѣхъ заблудилъ;
Но сега вардя твоето слово.
(68) Ти [х]си благъ и благодѣтеленъ:
[ц]Научи ме на твоитѣ повелѣния.
(69) Гордитѣ [ч]сплетоха противъ мене лъжа;
Но азъ съ все сърдце ще пазя твоитѣ завѣщания.
(70) [ш]Сърдцето имъ надебелѣ като тлъстина;
Но азъ [щ]се наслаждавамъ въ закона ти.
(71) [ъ]Добрѣ ми стана че се оскърбихъ,
За да науча повелѣнията ти.
(72) [ь]Законътъ на устата ти е за мене подобъръ
Отъ тисящи на злато и сребро.

Подъ.

(73) [ѣ]Твоитѣ ржцѣ ме направиха и създадоха:
[ю]Вразуми ме, и ще науча заповѣдитѣ ти.
(74) [я]Които ти се боятъ ще ме видятъ и ще се зарадватъ,
Защото [ж]на словото ти уповахъ.
(75) Познавамъ, Господи, че твоитѣ сждби сж правда,
И ти *по* [ы]вѣрность си ме оскърбилъ.
(76) Твоята милость нека ми бжде утѣшение
Споредъ словото ти къмъ твоя рабъ.
(77) [а]Да дойде върхъ мене милосердието ти, за да живѣя;
Защото [б]твоятъ законъ е наслаждение мое.
(78) [в]Да се постидятъ гордитѣ, защото [г]безъ причина сж ме обидѣли;
Но [д]азъ ще се поучавамъ въ твоитѣ завѣщания.
(79) Да се върнатъ при мене онѣзи които ти се боятъ
И които познаватъ твоитѣ свидѣтелства.
(80) Нека бжде сърдцето ми чисто въ повелѣнията ти
За да се не посрамя.

Кафъ.

(81) [е]Прѣмира душата ми за твоето спасение:
[ж]На твоето слово се надѣя.
(82) [з]Очитѣ ми изнемощѣха за словото ти,
И говоря: Кога ще ме утѣшишъ?
(83) Защото [и]станахъ като мѣхъ въ димъ;
Но твоитѣ повелѣния не забравихъ.
(84) [к]Колко сж днитѣ на твоя рабъ?
[л]Кога ще направишъ сждъ противъ гонителитѣ ми?
(85) [м]Гордитѣ изкопаха за мене ями,
Противъ твоя законъ.
(86) Всичкитѣ твои заповѣди сж истина:
[н]Неправедно [о]ме гонятъ: помогни ми.
(87) Безъ малко щѣха ме погуби на земята;
Но азъ не оставихъ твоитѣ завѣщания.
(88) [п]Оживи ме споредъ милостьта си;
И ще упазя свидѣтелството на твоитѣ уста.

Ламедъ.

(89) [р]Въ вѣкъ, Господи,
Твоето слово е утвърдено на небето.

р Лука 15;17.18.
с Дѣян. 16;25.
т Псал. 33;5.
у Ст. 12.26.
ф Ст. 71. Пор. 31;18,19. Евр. 12:11.
х Псал. 106:1. 107;1. Мат. 19:17.
ц Ст. 12,26.
ч Иовъ 13;4. Псал. 109;2.
ш Псал. 17;10. Иса. 6;10. Дѣян. 28;27.
щ Ст. 35.
ъ Ст. 67. Евр. 12;10,11.
ь Ст. 127. Псал. 19;10. Прит. 8;10,11,19.
ѣ Иовъ 10;8. Псал. 100;3. 138;8. 139;14.
ю Ст. 34,144.
я Псал. 34;2.
ж Ст. 49,147.
ы Евр. 12;10.
а Ст. 41.
б Ст. 24,47,174.
в Псал. 25;3.
г Ст. 86.
д Ст. 23.
е Псал. 73;26. 84;2.
ж Ст. 74,114.
з Ст. 123. Псал. 69;3.
и Иовъ 30;30.
к Псал. 39;4.
л Отк. 6;10.
м Псал. 35;7. Прит. 16;27.
н Псал. 35;19. 38;19.
о Ст. 78.
п Ст. 40.
р Псал. 89;2. Мат. 24;34,35. 1 Пет. 1;25.

(90) Истината ти е въ родъ и родъ:
Основалъ си земята, и тя стои.
(91) [с]Споредъ твоитѣ постановления стоятъ до днесь,
Защото всичкы сѫ твои раби.
(92) [т]Ако не бѣше ми твоятъ законъ наслаждение,
То азъ бихъ погиналъ въ оскърбението си.
(93) Въ вѣкъ нѣма да забравя твоитѣ завѣщания,
Защото въ тѣхъ си ме оживилъ.
(94) Твой съмъ азъ: спаси ме,
Защото потърсихъ завѣщанията ти.
(95) Нечестивитѣ ме очакваха за да ме погубятъ;
Но азъ ще внимавамъ въ твоитѣ свидѣтелства.
(96) [у]На всѣко съвършенство видѣхъ прѣдѣлъ:
Твоята заповѣдь е много широка.

Мемъ.

(97) Колко обичамъ азъ закона ти!
[ф]Весь день е той поучение мое.
(98) [х]По-мѫдръ отъ неприятелитѣ ми направили сѫ ме твоитѣ заповѣди,
Защото тѣ сѫ всѣкога съ мене.
(99) По-разуменъ съмъ отъ всички които ме учатъ,
Защото твоитѣ [ц]свидѣтелства сѫ поучение мое.
(100) [ч]По-разуменъ съмъ отъ старитѣ,
Защото упазихъ твоитѣ завѣщания
(101) [ш]Отъ всѣкы лукавъ пѫть въздържахъ нозѣтѣ си
За да упазя твоето слово
(102) Отъ сѫдбитѣ ти не се уклонихъ,
Защото ты си ме научилъ.
(103) [щ]Колко е сладко въ гърлото ми твоето слово!
По-*сладко* отъ медъ въ устата ми
(104) Отъ завѣщанията ти станахъ разуменъ,
За то [ъ]възненавидѣхъ всѣки лъжливъ пѫть.

Нунъ.

(105) [ь]Твоето слово е свѣтилникъ на нозѣтѣ ми
И видѣлина на пѫтеката ми.
(106) [ѣ]Заклехъ се, и ще постоянствувамъ,
Да пазя праведнитѣ твои сѫдби.
(107) Много съмъ оскърбенъ:
Господи, [ю]съживи ме споредъ словото си.
(108) Господи, [я]доброволнитѣ приношения на устата ми нека ти бѫдатъ угодни,
И [ж]научи ме на сѫдбитѣ си.
(109) [ѫ]Душата ми е всѣкога въ бѣда;
Но закона ти не забравихъ.
(110) [а]Нечестивитѣ поставиха сѣть за мене;
[б]Но азъ се не уклонихъ отъ твоитѣ завѣщания.
(111) [в]Свидѣтелствата ти наслѣдвахъ въ вѣкъ;
Защото [г]тѣ сѫ радость на сърдцето ми.
(112) Прѣклонихъ сърдцето си за да прави повелѣнията ти
Всѣкога [д]до край.

Самехъ.

(113) Възненавидѣхъ двоеумнитѣ,
А закона ти възлюбихъ.
(114) [е]Ты си покровъ мой и щитъ мой:
[ж]На твоето слово се надѣя.
(115) [з]Отдалечете се отъ мене, лукави.
Защото ще съхранявамъ заповѣдитѣ на Бога моего.
(116) Потвърждавай ме споредъ словото си, и ще живѣя;
И [и]да не ме посрамишъ въ надеждата ми.
(117) Потвърждавай ме, и ще се спаса,
И ще внимавамъ винаги въ твоитѣ повелѣния.
(118) Ты си унищожилъ [к]всичкы които се уклоняватъ отъ твоитѣ повелѣния,
Защото е суетна измамата имъ.
(119) [л]*Считашъ като шлакъ всичкитѣ лукави на земята,
За това възлюбихъ твоитѣ свидѣтелства.
(120) [м]Настръхна снагата ми отъ страха ти,
И отъ сѫдбитѣ ти се уплашихъ.

с Иер 33;25.
т Ст. 24.
у Мат. 5;18. 24;35.
ф Псал. 1,2.
х Втор. 4;6,8.
ц 2 Тим. 3;15.
ч Иовъ 32;7-9.
ш Прит. 1;15.
щ Псал. 19;10. Прит. 8;11.
ъ Ст. 128.
ь Прит. 6;23.
ѣ Неем. 10;29.
ю Ст. 88.
я Осия 14;2. Евр. 13;15.
ж Ст. 12,26.
ѫ Иовъ 13;14.

а Псал. 140;5. 141;9.
б Ст. 10,21.
в Втор. 33;4.
г Ст. 77,92,174.
д Ст. 33
е Псал. 32;7. 91;1
ж Ст. 81.
з Псал. 6;8. 139:19. Мат 7;23
и Псал. 25;2. Рим. 5;5. 9;33 10;11.
к Ст. 21.
л Иез 22;18.
* *Или,* Изхвърляшъ.
м Ав. 3;16.

Аинъ.

(121) Направихъ сѫдъ и правда:
Да ме не прѣдадешъ на онѣзи които ме угнетяватъ.
(122) [н]Стани порѫчникъ на раба си за добро·
Да ме не угнетяватъ гордитѣ.
(123) [о]Очитѣ ми изнемощѣха за спасението ти
И за словото на твоята правда.
(124) Направи съ раба си споредъ милостьта си,
[п]И научи ме на повелѣнията си.
(125) [р]Твой рабъ съмъ азъ: вразуми ме,
И ще позная твоитѣ свидѣтелства.
(126) Врѣме е да подѣйствува Господь:
Развалиха закона ти.
(127) За това [с]възлюбихъ твоитѣ заповѣди
Повече отъ злато и отъ чисто злато.
(128) За това познахъ че сѫ прави всичкитѣ *твои* завѣщания за всѣко *нѣщо*.
[т]Възненавидѣхъ всѣки пѫть на лъжата.

Пе.

(129) Чудни сѫ твоитѣ свидѣтелства,
За това ги пази душата ми.
(130) Явлението на твоето слово просвѣщава,
[у]Вразумява проститѣ.
(131) Отворихъ устата си, и въздъхнахъ,
Защото [ф]пожелахъ твоитѣ заповѣди.
(132) [х]Погледни върху мене и помилвай ме,
[ц]Както правишъ на онѣзи които обичатъ твоето име.
(133) [ч]Утвърди стѫпкитѣ ми въ словото си,
И [ш]да ме не обладае никое беззаконие.
(134) [щ]Избави ме отъ человѣчески насилия,
И ще съхранявамъ твоитѣ завѣщания.
(135) [ъ]Направи да просвѣтне лицето ти върху раба ти,
И [ь]научи ме на повелѣнията си.
(136) [ѣ]Водни потоки текатъ изъ очитѣ ми
Понеже не се съхранява твоятъ законъ.

Цаде.

(137) [ю]Праведенъ си ти, Господи,
И прави сѫ твоитѣ сѫдби.
(138) [я]Твоитѣ свидѣтелства *които* си завѣщалъ
Сѫ правда и прѣвъзходна истина.
(139) [ѫ]Моята ревность ме изяде,
Защото неприятелитѣ ми забравиха твоитѣ думи.
(140) [ѭ]Твоето слово е съвсѣмъ чисто;
И рабътъ ти го обича.
(141) Малъкъ съмъ и унищоженъ,
Но твоитѣ завѣщания не съмъ забравилъ.
(142) Твоята правда е правда вѣчна,
И [а]законътъ ти е истина.
(143) Скърби и утѣснения ме намѣриха:
Заповѣдитѣ ти сѫ [б]наслаждението ми.
(144) Твоитѣ свидѣтелства сѫ правда въ вѣкъ:
[в]Вразуми ме, и ще живѣя.

Кофъ.

(145) Викнахъ съ все сърдце:
Послушай ме, Господи, *и* ще упазя повелѣнията ти
(146) Викнахъ къмъ тебе.
Спаси ме, и ще упазя свидѣтелствата ти.
(147) [г]Прѣдварихъ зората и викнахъ:
[д]На твоето слово уповахъ.
(148) [е]Очитѣ ми прѣдварятъ нощнитѣ стражи
За да се поучавамъ въ твоето слово
(149) Чуй гласа ми споредъ милостьта си:
[ж]Оживи ме, Господи, споредъ сѫдбата си.
(150) Приближиха онѣзи които слѣдватъ лукавството:
Тѣ се уклониха отъ закона ти.
(151) Ти [з]си близу, Господи;
[и]И всичкитѣ твои заповѣди сѫ истина.
(152) Отколѣ познахъ отъ твоитѣ свидѣтелства
Че [к]си ги основалъ въ вѣкъ.

Решъ.

(153) [л]Вижъ скърбьта ми и избави ме,
Защото не съмъ забравилъ закона ти.
(154) [м]Отсѫди сѫдбата ми и изкупи ме:
[н]Оживи ме споредъ словото си.
(155) [о]Далечь е отъ нечестивитѣ спасението,

[н] Евр. 7;22.
[о] Ст. 81,82.
[п] Ст. 12.
[р] Псал. 116;6.
[с] Ст. 72. Псал. 19;10. Прит. 8;11.
[т] Ст. 104.
[у] Псал. 19;7. Прит. 1;4.
[ф] Ст. 20.
[х] Псал. 106;4.
[ц] 2 Сол. 1;6,7.
[ч] Псал. 17;5.
[ш] Псал. 19;13. Рим. 6;12.
[щ] Лука 1;74.
[ъ] Псал. 4;6.
[ь] Ст. 12,26.
[ѣ] Иер. 9;1. 14;17. Виж. Иез. 9;4.
[ю] Езд. 9;15. Неем. 9;33. Иер. 12;1. Дан. 9;7.
[я] Псал. 19;7-9.
[ѫ] Псал. 69;9. Иоан. 2;17.
[ѭ] Псал. 12;6. 18;30. 19;8. Прит. 30;5.
[а] Ст. 151. Псал. 19;9. Иоан. 17;17.
[б] Ст. 77.
[в] Ст. 34,73,169.
[г] Псал. 5;3 88;13. 130;6.
[д] Ст. 74.
[е] Псал. 63;1,6.
[ж] Ст. 40,154.
[з] Псал. 145;18.
[и] Ст. 142.
[к] Лука 21;33.
[л] Плачь 5;1.
[м] 1 Цар. 24;15. Псал. 35;1. Мих. 7;9.
[н] Ст. 40.
[о] Иовъ 5;4.

Защото тѣ не търсятъ твоитѣ повелѣния.
(156) Голѣмо е твоето милосердие, Господи:
[н]Оживи ме споредъ правосѫдието си.
(157) Мнозина сѫ които ме гонятъ и ме оскърбяватъ;
Но [р]азъ се не уклонихъ отъ свидѣтелствата ти.
(158) Видѣхъ прѣстѫпницитѣ, и [с]се погнусихъ,
Защото не упазиха твоето слово.
(159) Виж колко обичамъ азъ твоитѣ завѣщания:
Господи, [т]оживи ме споредъ милостьта си.
(160) Глава на твоето слово е истината;
И въ вѣкъ *прѣбивава* всичкитѣ сѫдби на правдата ти.

Шинъ.

(161) [у]Князове ме погнаха безъ причина;
Но сърдцето ми трепери отъ словото ти.
(162) Азъ се радвамъ на твоето слово
Както онзи който намѣрва много користи.
(163) Ненавиждамъ и мразя лъжата:
Закона ти обичамъ.
(164) Седемь пѫти на денъ тѣ хваля
За сѫдбитѣ на твоята правда.
(165) [ф]Много миръ иматъ онѣзи които обичатъ твоя законъ;
И нѣма за тѣхъ прѣпъване.
(166) [х]Уповахъ на твоето спасение, Господи,
И направихъ твоитѣ заповѣди.
(167) Упази душата ми твоитѣ свидѣтелства;
И възлюбихъ ги твърдѣ много.
(168) Упазихъ твоитѣ завѣщания и твоитѣ свидѣтелства;
Защото [ц]всичкитѣ ми пѫтища сѫ прѣдъ тебе.

Тавъ.

(169) Да приближи викането ми прѣдъ тебе, Господи:
[ч]Вразуми ме споредъ словото си.
(170) Да дойде молението ми прѣдъ тебе:
Избави ме споредъ словото си.
(171) [ш]Устнитѣ ми ще произнесатъ пѣние
Когато мѐ научишъ на повелѣнията си.
(172) Езикътъ ми ще говори словото ти;
Защото всичкитѣ твои заповѣди сѫ правда.
(173) Да бѫде рѫката ти помощь на мене;
Защото [щ]азъ избрахъ твоитѣ завѣщания.
(174) [ъ]Пожелахъ твоето спасение, Господи;
И [ь]законътъ ти е наслаждение мое.
(175) Да живѣе душата ми и да те хвали;
И сѫдбитѣ ти да ми помагатъ.
(176) [ѣ]Скитахъ се като изгубена овца: потърси раба си;
Защото не забравихъ твоитѣ заповѣди.

ПСАЛОМЪ 120 (по Слав. 119).

Пѣснь на Степенитѣ.

[а]Къмъ Господа викнахъ въ скърбьта си,
И той ме послуша.
(2) Господи, избави душата ми отъ лъжливи устни
И отъ лъстивъ езикъ.
(3) Що ще ти се даде, или що ще ти се притури,
Лъстиви езиче?
(4) Изостренитѣ стрѣли на силния
Съ вѫглища отъ смерчиѐ.
(5) Уви менѣ, защото странствувамъ [б]въ Мосохъ,
[в]Живѣя въ Кидарскитѣ шатри!
(6) Много врѣме живѣ душата ми
Съ онѣзи които мразятъ миръ.
(7) Азъ *обичамъ* миръ; но когато говоря,
Тѣ *се готвятъ* за бой.

ПСАЛОМЪ 121 (по Слав. 120).

Пѣснь на Степенитѣ.

Възвождамъ очитѣ си къмъ горитѣ
Отъ дѣто ще дойде помощьта ми.
(2) [а]Помощьта ми е отъ Господа
Който направи небето и земята.
(3) [б]Да не остави да се поколебае ногата ти,
[в]И да не задрѣме онзи който те пази.
(4) Ето, нѣма да задрѣме нито ще заспи
Онзи който пази Израиля.

н Ст. 149.
р Псал. 44;18. Ст. 51.
с Ст. 136. Иез. 9;4.
т Ст. 88.
у 1 Цар. 24;11,14. 26;18. Ст. 23.
ф Прит. 3;2. Иса. 32;17.
х Бит. 49;18. Ст. 174.
ц Прит. 5;21.
ч Ст. 144.
ш Ст. 7.
щ Ис. Нав. 24;22. Прит. 1;29. Лука 10;42.
ъ Ст. 166.
ь Ст. 16,24,47,77,111.
ѣ Иса. 53;6. Лука 15;4, и дрг. 1 Пет. 2;25.
(120).
а Псал. 118;5. Иона 2;3.
б Бит. 10;2. Иез. 27;13.
в Бит. 25;13. 1 Цар. 25;1. Иер. 49;28,29.
(121.)
а Псал. 124;8.
б 1 Цар. 2;9. Прит. 3;23,26.
в Псал. 127;1. Иса. 27;3.

(5) Господь е който те пази:
Господь е [е]покровъ твой [д]отдѣсно тебѣ
(6) [е]Денѣ слънцето нѣма да те поврѣди,
Нито луната нощѣ.
(7) Господь ще те пази отъ всѣко зло:
[ж]Ще пази душата ти.
(8) Господь [з]ще пази излизането ти и входането ти
Отъ сега и до вѣка.

ПСАЛОМЪ 122 (по Слав. 121).

Пѣсень на Степенитѣ, Давидова.

Възрадвахъ сѐ когато ми рекоха:
[а]Да отидемъ въ дома Господень.
(2) Ето, нозѣтѣ ни стоятъ
Извжтрѣ на твоитѣ врата, Ерусалиме.
(3) Ерусалимъ е съграденъ
Като градъ [б]сглобенъ наедно.
(4) [в]Тамъ възлизатъ племената,
Племената Господни, [г]споредъ завѣщаното на Израиля,
За да славятъ името Господне.
(5) Защото [д]тамъ се положиха прѣстоли за сждъ,
Прѣстолитѣ на Давидовия домъ.
(6) [е]Просете мира на Ерусалимъ:
Да сж благополучни които те обичатъ!
(7) Миръ да бжде въ стѣнитѣ ти,
Благоденствие въ палатитѣ ти!
(8) Заради братята и другаритѣ си
Ще говоря сега: Миръ *да е* въ тебе!
(9) Заради дома на Господа Бога нашего
[ж]Ще търся доброто ти.

ПСАЛОМЪ 123 (по Слав. 122).

Пѣсень на Степенитѣ.

[а]Възведохъ очитѣ си къмъ тебе
[б]Който живѣешъ на небеса.
(2) Ето, както очитѣ на слугитѣ *гледатъ* къмъ ржката на господаритѣ имъ,
Както очитѣ на слугинята къмъ ржката на господарката ѝ,
Така нашитѣ очи къмъ Господа Бога нашего
Додѣ ни помилва.
(3) Помилвай ни, Господи, помилвай ни,
Защото се прѣситихме отъ прѣзрѣние.
(4) Прѣсити се душата ни
Отъ укора на безгрижнитѣ
И отъ прѣзрѣнието на гордитѣ.

ПСАЛОМЪ 124 (по Слав. 123).

Пѣсень на Степенитѣ, Давидова.

Ако не би билъ Господь съ насъ
[а](Нека рече сега Израиль,)
(2) Ако не би билъ Господь съ насъ
Когато станаха человѣци върху насъ,
(3) [б]Тогазъ живи биха ни погълнали
Когато яростьта имъ пламтѣше противъ насъ.
(4) Тогазъ водитѣ биха ни потопили,
Потокътъ би прѣминалъ връхъ душата ни.
(5) Тогазъ надигнатитѣ води
Биха прѣминали връхъ душитѣ ни.
(6) Благословенъ Господь
Който не ни прѣдаде въ зжбитѣ имъ като ловъ!
(7) Душата ни се избави [в]като птица отъ сѣтьта на ловцитѣ:
Сѣтьта се строши, и ние се избавихме.
(8) [г]Помощьта ни е въ името на Господа
[д]Който направи небето и земята.

ПСАЛОМЪ 125 (по Слав. 124).

Пѣсень на Степенитѣ.

Които се надѣятъ на Господа
Сж като гората Сионъ, *която* нѣма да се поклати:
Въ вѣкъ прѣбжднва.
(2) *Както* Ерусалимъ се окружава отъ горитѣ,
Така Господь окружава народа си
Отъ сега и до вѣка.
(3) Защото [а]жезълътъ на нечестието нѣма да прѣбжде върху дѣла на праведнитѣ,

---

е Иса. 25;4.
д Псал. 16;8. 109;31.
е Псал. 91;5. Иса. 49;10. Отк. 7;16.
ж Псал. 41;2. 97;10. 145;20.
з Втор. 28;6. Прит. 2;8. 3;6.

(122.)
а Иса. 2;3. Зах. 8;21.
б Виж. 2 Цар. 5;9.
в Изх. 23;17. Втор. 16;16.
г Изх. 16;34.
д Втор. 17;8. 2 Лѣт. 19;8.
е Псал. 51;18.
ж Неем. 2;10.

(123.)
а Псал. 121;1. 141;8.
б Псал. 2;4. 11;4. 115;3.

(124.)
а Псал. 129;1
б Псал. 56;1,2. 57;3. Прит. 1;12.
в Псал. 91;3. Прит. 6;5.
г Псал. 121;2.
д Бит. 1;1. Псал. 134;3.

(125.)
а Прит. 22;8. Иса. 14;5.

За да не прострать праведнитѣ ржцѣ къмъ
беззаконието.
(4) Стори добро, Господи, на добритѣ·
И на правитѣ въ сърдце.
(5) А които се уклонявать [б]въ кривитѣ си
пжтища,
Ще ги отведе Господь съ онѣзи които правять беззаконие.
[в]Миръ на Израиля!

ПСАЛОМЪ 126 (по Слав. 125).

Пѣсень на Степенитѣ.

Когато Господь доведе пакъ Сионовитѣ
плѣнници,
[а]Бѣхме като онѣзи които сънувать.
(2) Тогазъ [б]се изпълнихж устата ни съ смѣхъ
И езикътъ ни съ радость:
Тогазъ се говорѣше между езичницитѣ·
Величия направи за тѣхъ Господь.
(3) Величия направи Господь за насъ:
Изпълнихме се съ радость.
(4) Върни, Господи, плѣнницитѣ ни
Като потоцитѣ въ южнитѣ страни.
(5) [в]Тѣзи които сѣять съ сълзи
Съ радость ще пожънать
(6) Който излѣзва съ плачь
И носи сѣме за сѣене,
Той непрѣмѣнно съ радость ще се върне
И ще носи сноповетѣ си

ПСАЛОМЪ 127 (по Слав. 126).

Пѣсень на Степенитѣ, Соломонова.

Ако Господь не съгради дома,
Напраздно се трудять зидаритѣ·
[а]Ако Господь не упази града,
Напраздно бди стражътъ.
(2) Напраздно е вамъ да ставате рано,
Да лѣгате късно, и [б]да ядете хлѣба на
скърбьта
Господь напетина дава сънъ на възлюбления си.
(3) Ето, [в]наслѣдие отъ Господа сж чадата:
[г]Мъзда *отъ него е* плодътъ на утробата.
(4) Както сж стрѣлитѣ въ ржката на силния,
Така сж синоветѣ на младостьта.
(5) Блаженъ онзи человѣкъ
Който е напълнилъ тула си съ тѣхъ!
Таквизи [д]нѣма да се посрамять
Когато говорять съ враговетѣ при вратата.

ПСАЛОМЪ 128 (по Слав. 127).

Пѣсень на Степенитѣ.

[а]Блаженъ всѣки който се бои отъ Господа
И ходи въ неговитѣ пжтища.
(2) Защото [б]ще ядешъ отъ труда на ржцѣтѣ си:
Блаженъ ще си, и добрѣ ще ти бжде.
(3) Жена ти ще е [в]като доброплодна лоза
Всрѣдъ кжщата ти,
Синоветѣ ти [г]като маслинени новосаденца
Около трапезата ти.
(4) Ето, така ще бжде благословенъ человѣкътъ
Който се бои отъ Господа.
(5) [д]Господь да те благослови отъ Сионъ,
И да видишъ на Ерусалимъ доброто въ
всичкитѣ дни на живота си;
(6) И [е]да видишъ синове отъ синоветѣ си.
[ж]Миръ на Израиля!

ПСАЛОМЪ 129 (по Слав. 128).

Пѣсень на Степенитѣ

Много пжти сж воювали противъ мене
[а]отъ младостьтѣ ми,
([б]Нека рече сега Израиль,)
(2) Много пжти сж воювали противъ мене отъ
младостьта ми;
Но не ми надвиха.
(3) Орачитѣ ораха по гърба ми·
Провлѣкоха браздитѣ си дълги.
(4) Праведенъ е Господь:
Посѣче вжжата на нечестивитѣ.
(5) Ще се засрамять и ще се върнать назадъ
Всички които ненавидять Сиона.

б Прит. 2;15.
в Псал. 128:6.
Гал. 6;16.
(126.)
а Дѣян. 12;9.
б Іовъ 8;21.
в Втор. Пер. 31;9, и др.

(127.)
а Псал. 121;3-5
б Бит. 3;17,19.
в Бит. 33;5. 48;4.
Іс. Нав. 24;3,4.
г Втор. 28;4.
д Іовъ 5;4. Прит. 27;11.

(128.)
а Псал. 112;1.
115;13. 119;1.
б Иса. 3;10.
в Иез. 19;10.
г Псал. 52;8. 144;12.
д Псал. 134;3.

е Бит. 50;23.
Іовъ 42;16.
ж Псал. 125;5.
(129.)
а Иез. 23;3.
Осия 2;15. 11;1.
б Псал. 124;1.

(6) Ще станатъ [в]като трѣвата на кѫщния покривъ
Която прѣди да се изскубе изсъхнува;
(7) Отъ която не пълни жетварьтъ ръката си,
Нито нѣдрото си който вързва сноповетѣ;
(8) И заминувателитѣ не ще да рекатъ:
[г]Благословение Господне на васъ!
Благославяме васъ въ името Господне!

ПСАЛОМЪ 130 (по Слав. 129).

Пѣсень на Степенитѣ.

[а]Изъ дълбинитѣ викахъ къмъ тебе, Господи.
(2) Господи, послушай гласа ми:
Да бѫдатъ ушитѣ ти внимателни въ гласа на моленето ми.
(3) [б]Ако погледнешъ на беззаконията, Господи,
Господи, кой ще може да устои?
(4) [в]При тебе обаче има прощение
[г]За да ти се боятъ.
(5) [д]Почакахъ Господа, почака душата ми,
И [е]уповахъ на словото му.
(6) [ж]Душата ми *чака* Господа
Повече отъ онѣзи които чакатъ зората,
Ей, които чакатъ зората.
(7) [з]Да уповае Израиль на Господа;
Защото [и]у Господа е милостьта,
И велико е у него изкуплението;
(8) И той [к]ще избави Израиля
Отъ всичкитѣ му беззакония.

ПСАЛОМЪ 131 (по Слав. 130).

Пѣсень на Степенитѣ, Давидова.

Господи, сърдцето ми не се горди,
Нито се прѣвъзносятъ очитѣ ми:
[а]Нито ходя въ нѣща голѣми и по-високи отъ мене.
(2) Наистина смирихъ и утѣшихъ душата си
[б]Като отбиено дѣте при майка си:
Душата ми е въ мене като отбиено дѣте.
(3) [в]Да се надѣе Израиль на Господа
Отъ сега и до вѣка.

ПСАЛОМЪ 132 (по Слав. 131).

Пѣсень на Степенитѣ.

Помни, Господи, Давида
И всичкитѣ му трудове;
(2) Какъ се кле Господу,
И [а]направи обричане [б]на крѣпкаго *Бога* Яковова:
(3) Не ща да влѣза подъ покрива на дома си,
Не ща да възлѣза на постлания си одъръ,
(4) [в]Не ща да дамъ сънъ на очитѣ си,
Дрѣмане на клѣпачитѣ си,
(5) Додѣ не [г]намѣря мѣсто за Господа,
Селение за крѣпкаго *Бога* Яковова.
(6) Ето, ние чухме за него [д]въ Ефрата:
[е]Намѣрихме го [ж]въ полетата на Джбрата.
(7) Да влѣземъ въ скиниитѣ му,
[з]Да се поклонимъ на подножието на нозѣтѣ му.
(8) [и]Стани, [к]Господи, и влѣзъ въ упокоението си,
Ти, и ковчегътъ на силата ти.
(9) Свещеницитѣ ти [л]да се облѣкатъ съ правда,
И прѣподобнитѣ ти да викатъ съ радость.
(10) Заради Давида раба си
Недѣй отвраща лицето на помазаника си.
(11) [м]Кле се Господь съ истина Давиду:
Нѣма да я прѣстѫпи:
[н]Отъ плода на чрѣслата ти
Ще положа на прѣстола ти.
(12) Ако упазятъ синоветѣ ти моя завѣтъ,
И моитѣ свидѣтелства на които ще ги науча,
То и синоветѣ имъ ще седнатъ

в Псал. 37;2.
г Руть 2;4. Псал. 118;26.

(130.)

а Плачъ 3;55. Иона 2;3.
б Псал. 143;2. Рим. 3;20,23,24.
в Изх. 34;7.
г 3 Цар. 8;40. Псал. 2;11. Иер. 33;8,9.
д Псал. 27;14. 33;20. 40;1. Иса. 8;17. 26;8. 30;18.
е Псал. 119;81.
ж Псал. 63;6. 119;147.
з Псал. 131;3.
и Псал. 86;5,15, Иса. 55;7.
к Псал. 103;3,4. Мат. 1;21.

(131.)

а Рим. 12:16.
б Мат. 18;3. 1 Кор. 14;20.
в Псал. 130;7.

(132.)

а Псал. 65;1.
б Бит. 49;24.
в Прит. 6;4.
г Дѣян. 7;46.
д 1 Цар. 17;12.
е 1 Цар. 7;1.
ж 1 Лѣт. 13;5.
з Псал. 5;7. 99;5.
и Числа 10;35. 2 Лѣт. 6;41,42.
к Псал. 78;61.
л Иовъ 29;14. Ст. 16. Иса. 61;10.
м Псал. 89;3,4,33, и дрг. 110;4.
н 2 Цар. 7;12. 3 Цар. 8;25. 2 Лѣт. 6;16. Лука 1;69. Дѣян. 2;30.

Винаги на прѣстола ти.
(13) Защото [о]избра Господь Сиона:
Благоволи да живѣе въ него.
(14) [п]Той ми е покой въ вѣкъ:
Тукъ ще живѣя защото го възлюбихъ.
(15) [р]Ще благослови съ благословение храната му:
Сиромаситѣ му ще насити съ хлѣбъ.
(16) И [с]священницитѣ му ще облѣка съ спасение;
А [т]прѣподобнитѣ му ще се радватъ съ възклицание.
(17) [у]Тамъ ще направя да изникне рогъ Давиду:
[ф]Приготвихъ свѣтилникъ за помазанника си.
(18) Неприятелитѣ му [х]ще облѣка съ срамъ;
А на него ще цъвти вѣнецътъ му.

ПСАЛОМЪ 133 (по Слав. 132).

Пѣснь на Степенитѣ, Давидова.

Ето, колко е добро и колко угодно
[а]Да живѣятъ братя въ единомислие!
(2) [б]Като многоцѣнното онова миро на главата
Което слѣзваше на брадата, брадата Ааронова,
Което слѣзваше на политѣ на одеждитѣ му,—
(3) Като Ермонската [в]роса
Която слѣзва на Сионскитѣ гори:
Защото [г]тамъ е опрѣдѣлилъ Господь благословение
И живота до вѣка.

ПСАЛОМЪ 134 (по Слав. 133).

Пѣснь на Степенитѣ.

Ето, благославяйте Господа, [а]всички раби Господни,
[б]Които стоите нощѣ въ дома Господенъ.
(2) [в]Въздигнете ржцѣтѣ си въ светилището
И благословете Господа.
(3) [г]Да те благослови отъ Сиона Господь.
[д]Който направи небето и земята.

ПСАЛОМЪ 135 (по Слав. 134).

Алилуия. Хвалете името Господно:
[а]Хвалете, вие раби Господни
(2) [б]Които стоите въ дома Господенъ,
[в]Въ дворовете на дома на Бога нашего,—
(3) Хвалете Господа, защото е [г]благъ Господь.
Пѣснопѣйте на името му, защото [д]е угодно.
(4) Защото [е]Якова избра за себе си Господь.
Израиля за собствено свое стяжание.
(5) Защото азъ познахъ че е [ж]великъ Господь,
И Господь нашъ е надъ всичкитѣ богове
(6) [з]Господь прави всичко което му е угодно
На небето и на земята,
Въ моретата, и въ всичкитѣ бездни.
(7) [и]Въвожда облаци отъ край земята.
[к]Прави свѣткавия за дъждъ,
Изважда вѣтрове [л]изъ съкровищата си.
(8) [м]Който порази Египетскитѣ първородни
Отъ человѣкъ до скотъ.
(9) [н]Изпроводи знамения и чудеса всрѣдъ тебе, Египте,
[о]Върхъ Фараона и върхъ всичкитѣ му раби.
(10) [п]Който порази голѣми народи,
И изби крѣпки царе:
(11) Сиона царя Аморейски,
И Ога царя Васански,
И [р]всичкитѣ Ханаански царства;
(12) И [с]даде земята имъ наслѣдие,
Наслѣдие на Израиля народа си.
(13) [т]Името ти, Господи, *прѣбивава* въ вѣкъ,
Помѣнътъ ти, Господи, въ родъ и родъ.
(14) Защото [у]Господь ще сѫди людетѣ си,

о Псал. 48;1,2.
п Псал. 68;16.
р Псал. 147;14.
с 2 Лѣт. 6;41. Ст. 9. Псал. 149;4.
т Осия 11;12.
у Иез. 29;21. Лука 1;69.
ф Виж. 3 Цар. 11;36. 15;4. 2 Лѣт. 21;7.
х Псал. 35;26. 109;29.
(133.)
а Бит. 13;8. Евр. 13;1.
б Изх. 30;25,30.
в Втор. 4;48.
г Лев. 25;21. Втор. 28;8. Псал. 42;8.
(134.)
а Псал. 135;1,2.
б 1 Лѣт. 9;33.
в 1 Тим. 2;8.
г Псал. 128;5. 135;21.
д Псал. 124;8.
(135.)
а Псал. 113;1. 134;1.
б Лука 2;37.
в Псал. 92;13. 96;8. 116;19.
г Псал. 119;68.
д Псал. 147;1.
е Изх. 19;5. Втор. 7;6,7. 10;15.
ж Псал. 95;3. 97;9.
з Псал. 115;3.
и Иер. 10;13. 51;16.
к Иовъ 28;25,26, 38;24, и дрг. Зах. 10;1.
л Иовъ 38;22.
м Изх. 12;12,29. Псал. 78;51. 136;10.
н Изх. гл. 7-10, и 14.
о Псал. 136;15.
п Числа 21;24-26,34, 35. Псал. 136;17, и дрг.
р Ис. Нав. 12;7.
с Псал. 78;55. 136;21,22.
т Изх. 3;15. Псал. 102;12.
у Втор. 32;36.

И рабитѣ си ще помилва.
(15) ^ф^Идолитѣ на езичницитѣ сѫ сребро и злато,
Дѣло на человѣчески рѫцѣ.
(16) Уста иматъ, но не говорятъ;
Очи иматъ, но не видятъ;
(17) Уши иматъ, но не чуятъ;
Нито дихание има въ устата имъ.
(18) Подобни тѣмъ ще станатъ които ги правятъ,
Всѣки който се надѣе на тѣхъ.
(19) ^х^Доме Израилевъ, благословете Господа:
Доме Аароновъ, благословете Господа:
(20) Доме Левиинъ, благословете Господа:
Които се боите отъ Господа, благословете Господа.
(21) Благословенъ ^ц^отъ Сиона Господь
Който живѣе въ Ерусалимъ. Алилуия.

ПСАЛОМЪ 136 (по Слав. 135).

^а^Славете Господа, защото е благъ;
Защото милостьта му е ^б^въ вѣкъ.
(2) Славете ^в^Бога на боговетѣ;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(3) Славете Господа на господаритѣ;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(4) ^г^Който самъ прави голѣми чудеса;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(5) ^д^Който направи небесата съ мѫдрость;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(6) ^е^Който простре земята върху водитѣ;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(7) ^ж^Който направи голѣмитѣ свѣтила;
Защото милостьта му е въ вѣкъ:
(8) ^з^Слънцето за да владѣе на деня;
Защото милостьта му е въ вѣкъ:
(9) Луната и звѣздитѣ за да владѣятъ на нощьта;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(10) ^и^Който порази Египтянитѣ въ първороднитѣ имъ;
Защото милостьта му е въ вѣкъ:
(11) И ^к^изведе Израиля изсрѣдъ тѣхъ;
Защото милостьта му е въ вѣкъ:
(12) ^л^Съ крѣпка рѫка и съ прострѣна мишца:
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(13) ^м^Който раздѣли Червено Море на двѣ части:
Защото милостьта му е въ вѣкъ;
(14) И прѣведе Израиля прѣзъ срѣдъ него;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(15) ^н^Който хвърли долу Фараона и воинството му въ Червено Море;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(16) ^о^Който проведе людетѣ си прѣзъ пустинята;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(17) ^п^Който порази голѣми царе;
Защото милостьта му е въ вѣкъ;
(18) И ^р^изби крѣпки царе;
Защото милостьта му е въ вѣкъ;
(19) ^с^Сиона царя Аморейски;
Защото милостьта му е въ вѣкъ;
(20) И ^т^Ога царя Васански;
Защото милостьта му е въ вѣкъ;
(21) И ^у^даде земята имъ за наслѣдие;
Защото милостьта му е въ вѣкъ:
(22) Наслѣдие на Израиля раба си;
Защото милостьта му е въ вѣкъ:
(23) ^ф^Който ни помена въ смиреннето ни;
Защото милостьта му е въ вѣкъ:
(24) И ни избави отъ враговетѣ ни;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(25) ^х^Който дава храна на всѣка плъть;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.
(26) Славете Бога небеснаго;
Защото милостьта му е въ вѣкъ.

ПСАЛОМЪ 137 (по Слав. 136).

При Вавилонскитѣ рѣки, тамъ седнахме,
И плакахме когато поменахме Сиона.
(2) На върбитѣ всрѣдъ него
Окачихме китаритѣ си.
(3) Защото които ни бѣха плѣнили
Тамъ поискаха отъ насъ думи на пѣсни;
И ^а^които бѣха ни запустили *поискаха* веселие, *и казваха:*
Попѣйте ни отъ Сионскитѣ пѣсни.

ф Псал. 115;4-8.
х Псал. 115;9, и друг.
ц Псал. 134;3.

(136.)

а Псал. 106:1. 107;1. 118;1.
б 1 Лѣт. 16;34,41, 2 Лѣт. 20;21,
в Втор. 10;17,
г Псал. 72;18.
д Бит. 1;1. Прит. 3;19. Иер. 51;15.
е Бит. 1;9. Псал. 24;2. Иер. 10;12.
ж Бит. 1;14.
з Бит. 1;16.
и Изх. 12;29. Псал. 135;8.
к Изх. 12;51. 13;3,17.
л Изх. 6;6.
м Изх. 14;21,22. Псал. 78;13.
н Изх. 14;27. Псал. 135;9.
о Изх. 13;18. 15;22. Втор. 8;15.
п Псал. 135;10,11.
р Втор. 29;7.
с Числа 21;21.
т Числа 21;33.
у Ис. Нав. 12;1, и друг. Псал. 135;12.
ф Бит. 8;1. Втор. 32;36. Псал. 113;7.
х Псал. 104;27. 145;15. 147;9.

(137.)

а Псал. 79;1.

(4) Какъ да пѣемъ пѣсеньта Господня
На чужда земя?
(5) Ако те забравя, Ерусалиме,
Дѣсницата ми нека забрави *изкуството си!*
(6) [б]Да се залѣпи езикътъ ми за небцѣто, ми ако те не помня,
Ако не прѣдпочета Ерусалимъ отъ главното си веселие!
(7) Помни, Господи, [в]Едомскитѣ синове,
Които въ деня *на разорението* на Ерусалимъ говорѣха·
Съсипете, съсипете *го* до основанието му!
(8) Дъщи Вавилонска [г]която ще запустѣешъ,
Блаженъ [д]който ти въздаде въздаянието
За всичко що си направила намъ!
(9) Блаженъ който хване и [е]удари младенцитѣ ти о камикъ!

ПСАЛОМЪ 138 (по Слав. 137).

Псаломъ Давидовъ.

Ще те славя отъ всичкото си сърдце,
[а]Ще ти пѣснопѣя прѣдъ боговетѣ,
(2) [б]Ще се поклоня [в]къмъ светия твой храмъ,
И ще славя твоето име
Заради милостьта ти и заради истината ти;
Защото [г]си възвеличилъ думата си
Повече отъ всичкото си име
(3) Въ който день викнахъ, ти си ме послушалъ:
Укрѣпилъ си ме съ сила въ душата ми.
(4) [д]Ще те прославятъ, Господи, всички земни царе
Когато чуятъ думитѣ на твоитѣ уста.
(5) И въ пжтищата Господни ще пѣятъ,
Защото е голѣма славата Господня.
(6) Защото [е]Господь е высокъ, [ж]гледа обаче на смирения,
А високоумния познава отъ далечь.
(7) [з]Ако прѣмина прѣзъ срѣдъ утѣснение, ти ще ме оживишъ·
Ще простришъ ржкáта си противъ гнѣва на враговетѣ ми:
И дѣсницата ти ще ме спаси.
(8) [и]Господь ще извърши *което е потрѣбно* за мене.
Господи, твоята милость *прѣбивава* въ вѣкъ
[к]Дѣлата на ржцѣтѣ си не прѣзирай.

ПСАЛОМЪ 139 (по Слав. 138).

Първому Пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

Господи, [а]опиталъ си ме и позналъ си *ме*.
(2) Ти [б]познавашъ седението ми и ставането ми:
[в]Разумѣвашъ помишленията ми отъ далечь:
(3) [г]Издирвашъ ходенето ми и лѣганeто ми.
И всичкитѣ ми пжтища знаешъ.
(4) Защото *додѣ още* нѣма дума да езика ми.
Ето, Господи, [д]ти знаешъ всичкото.
(5) Окружилъ си ме отзадъ и отпрѣдъ,
И турилъ си върхъ мене ржката си.
(6) [е]*Това* знание е прѣчудно за мене:
Високо е· не мога *да стигна* до него.
(7) [ж]Кждѣ да отида отъ твоя Духъ?
И отъ лицето ти кждѣ да побѣгна?
(8) [з]Ако възлѣза на небето, тамъ си ти:
[и]Ако си постеля въ адъ, ето те.
(9) *Ако* взема крилата на зората
И се населя въ най-далечнитѣ краища на морето,
(10) И тамъ ще ме настави ржкáта ти.
И твоята дѣсница ще ме удържи.
(11) Ако река: Наистина ще ме покрие тъмнината;
То и нощьта ще бжде видѣлина около мене
(12) И [к]самата тъмнина не укрива нищо отъ тебе;
И нощьта свѣти като день
Тебѣ е тъмнината като видѣлината.
(13) Защото ти си направилъ чрѣслата ми
Обвилъ си ме въ утробата на майка ми.
(14) Ще те славя,

[б] Иез. 3;26.
[в] Иер. 49;7, и дрг. Плачъ 4;22. - Иез. 25;12. Авд. 10, и дрг.
[г] Иса. 13;1,6, и дрг. 47;1. Иер. 25;12. 50;2.
[д] Иер. 50;15,29. Отк. 18;6
[е] Иса. 13;16.

(138.)
[а] Псал. 119;46.
[б] Псал. 28;2.
[в] 3 Цар. 8;29,30. Псал. 5;7.
[г] Иса. 42;21
[д] Псал. 102;15,22
[е] Псал. 113;5,6. Иса. 57;15.
[ж] Прит. 3;34. Як. 4;6. 1 Пет 5;5
[з] Псал. 23;3,4
[и] Псал. 57;2, Фил. 1;6.
[к] Иовъ 10;3,8 14;15

(139.)
[а] Псал. 17;3. Иер. 12;3
[б] 4 Цар. 19;27
[в] Мат. 9;4. Иоан. 2;24.25
[г] Иовъ 31;4
[д] Евр. 4;13.
[е] Иовъ 42;3 Псал 40;5 131;1
[ж] Иер. 23;24 Иона 1;3
[з] Амосъ 9;2-4
[и] Иовъ 26;6 Прит 15;11
[к] Иовъ 26;6 34;22 Дан 2;22 Евр. 4:13

Защото страшно и чудно съмъ създаденъ:
Чудни сѫ твоитѣ дѣла;
И *това* душата ми добрѣ знае.
(15) Не [л]се укриха коститѣ ми отъ тебе
Когато въ тайно се създавахъ,
И въ дълбинитѣ на земята се образувахъ.
(16) Твоитѣ очи видѣха необразуваното ми тѣло;
И въ твоята книга бѣха писани всичкитѣ *мои удове,*
Които въ днитѣ се образуваха
Когато *още* ни единъ отъ тѣхъ *не сѫществуваше.*
(17) [м]Колко ми сѫ скѫпоцѣнни твоитѣ помишления, Боже!
Колко е голѣмо числото имъ!
(18) *Ако искамъ* да ги изброя, отъ пѣсъка сѫ по-многочислени:
Събуждамъ се, и още съмъ съ тебе.
(19) Наистина [н]ще убиешъ нечестивитѣ, Боже:
[о]Отдалечете се прочее отъ мене, мѫже кръвници.
(20) Защото [п]говорятъ противъ тебе лукаво:
Враговетѣ ти вземать напраздно *твоето име.*
(21) [р]Не мразя ли, Господи, онѣзи които мразятъ тебе?
И не гнуся ли се отъ онѣзи които се подигатъ върхъ тебе?
(22) Съ съвършена ненавистъ ги ненавиждамъ:
За неприятели ги имамъ.
(23) [с]Изкуси ме, Боже, и познай сърдцето ми:
Опитай ме, и познай мислитѣ ми;
(24) И вижъ да ли *има* въ мене беззаконенъ пѫть;
И [т]води ме по вѣчния пѫть.

ПСАЛОМЪ 140 (по Слав. 139).

Първому Пѣвцу. Псаломъ Давидовъ.

Избави ме, Господи, отъ лукавъ человѣкъ:
[а]Пази ме отъ неправеденъ человѣкъ;
(2) Които размишляватъ зло въ сърдце:
[б]Всѣки день се събиратъ на бой.
(3) Острятъ езика си като змиинъ:
[в]Ядъ аспидовъ има подъ устнитѣ имъ. (Села.)
(4) [г]Увардн ме, Господи, отъ рѫцѣтѣ на нечестивия,
[д]Упази ме отъ неправеденъ человѣкъ,
Които ухитриха да спънатъ стѫпкитѣ ми.
(5) [е]Гордѣливитѣ скриха за мене сѣть,
И съ вѫжа распрострѣха мрѣжи край пѫтя:
Поставиха за мене примки. (Села.)
(6) Рекохъ Господу: Ти си Богъ мой:
Послушай, Господи, гласа на моленията ми.
(7) Господи Боже, сило на спасението ми,
Ти си покрилъ главата ми въ день на бой.
(8) Не давай, Господи, на нечестивия желанията му,
Не оставяй да успѣе мисъльта му,
[ж]За да се *не* възвишатъ. (Села.)
(9) Лукавството на устнитѣ на онѣзи които ме окружаватъ
[з]Ще покрие главата имъ.
(10) [и]Вѫглища разпалени ще паднатъ върхъ тѣхъ:
Ще бѫдатъ хвърлени въ огъня,
Въ ровове дълбоки, за да се не подигнатъ *вече.*
(11) Злоезиченъ человѣкъ нѣма да се утвърди на земята:
Злобата ще прогони неправедния человѣкъ додѣ *го* погуби.
(12) Зная че [к]Господь ще покаже правосѫдие на угнетения,
И правда на сиромаситѣ.
(13) Наистина праведнитѣ ще славятъ името ти:
Правитѣ ще обитаватъ прѣдъ лицето ти.

ПСАЛОМЪ 141 (по Слав. 140).

Псаломъ Давидовъ.

Господи, викамъ къмъ тебе: [а]побързай къмъ мене:
Послушай гласа ми когато викамъ къмъ тебе.
(2) [б]Да възлѣзе прѣдъ тебе молитвата ми [в]като темянъ:
[г]Подиганието на рѫцѣтѣ ми *да бѫде като* [д]вечерна жъртва.
(3) Постави, Господи, стража на устата ми:

л Иовъ 10;8,9. Екл. 11;5.
м Псал. 40;5.
н Иса. 11;4.
о Псал. 119;115.
п Юд. 15.
р 2 Лѣт. 19;2. Псал. 119;158.
с Иовъ 31;6. Псал. 26;2.
т Псал. 5;8. 143;10.
(140).
а Ст. 4.
б Псал. 56;6.
в Псал. 58;4. Рим. 3;13.
г Псал. 71;4.
д Ст. 1.
е Псал. 35;7. 57;6. 119;110. 141;9. Иер. 18;22.
ж Втор. 32;27.
з Псал. 7;16. 94;23. Прит. 12;13. 18;7.
и Псал. 11;6.
к 3 Цар. 8;45. Псал. 9;4.
(141.)
а Псал. 70;5.
б Отк. 5;8. 8;3,4.
в Отк. 8;3.
г Псал. 134;2. 1 Тим. 2;8.
д Изх. 29;39.

Пази вратата на устнитѣ ми.
(4) Да не уклонишъ сърдцето ми въ лукаво нѣщо
За да върша нечестиви дѣла
Съ человѣци които работятъ беззаконие;
еНито да ямъ отъ избранитѣ имъ ястия.
(5) жНека ме удари праведникътъ: то е милость;
И нека ме обличава: то е миро за глава:
Главата ми да го не отхвърли;
Защото още и въ злощастията имъ ще се моля за тѣхъ.
(6) Когато началницитѣ имъ бѫдатъ хвърлени между каменетѣ
Ще чуятъ думитѣ ми, защото сѫ сладки.
(7) Коститѣ ни се разпръсватъ зпри устието на гроба
Както когато нѣкой оре и цѣпи земята.
(8) иНо очитѣ ми, Господи Иеова, гледатъ къмъ тебе:
На тебе уповахъ: не съсипвай душата ми.
(9) Упази ме котъ сѣтьта която ми поставиха,
И отъ примкитѣ на онѣзи които правятъ беззаконие.
(10) лЩе паднатъ нечестивитѣ заедно въ мрѣжитѣ си;
А самъ азъ да прѣмина неповрѣденъ.

ПСАЛОМЪ 142 (по Слав. 141).

*Маскилъ на Давида.
Молитва †когато бѣше въ пещерата.

Съ гласа си викамъ къмъ Господа:
Съ гласа си къмъ Господа се моля.
(2) аИзливамъ прѣдъ него молението си:
Скърбьта си прѣдъ него изявявамъ.
(3) бКогато духътъ ми изнемощѣваше въ мене,
Тогазъ ти позна пѫтя ми.
вПримка скриха за мене
На пѫтя по който ходѣхъ.
(4) гПогледни надѣсно, и, дето, нѣма никой да ме познава:
Прибѣжище не се намѣри за мене:
Нѣма кой да попита за състоянието на душата ми.
(5) Къмъ тебе, Господи, викнахъ:
Рекохъ: еТи си прибѣжище мое:
жДѣлъ мой си звъ земята на живитѣ.
(6) Внимавай на вика ми,
Защото съмъ ивъ голѣмо унижение.
Избави ме отъ гонителитѣ ми,
Защото сѫ по-силни отъ мене.
(7) Изведи изъ тъмнина душата ми
За да славя името ти:
кПраведнитѣ ще се съберать около мене
лКогато ми сторишъ благодѣяние.

ПСАЛОМЪ 143 (по Слав. 142).

Псаломъ Давидовъ.

Господи, послушай молитвата ми
Дай ухо на молението ми:
аОтвѣщай ми споредъ истината си,
Споредъ правдата си.
(2) И бне влѣзвай въ сѫдъ съ раба си;
Защото нѣма да се оправдае прѣдъ тебе ни единъ живъ человѣкъ.
(3) вЗащото погна неприятельтъ душата ми:
Удари о земята живота ми:
Турилъ ме е да седя въ тъмни мѣста
Като онѣзи които сѫ отдавна умрѣли.
(4) За то гдухътъ ми примира вѫтрѣ въ мене:
Въ мене сърдцето ми е смутено.
(5) дНапомнямъ си древнитѣ дни:
Прѣговарямъ всичкитѣ твои дѣла:
Поучавамъ се въ творенията на рѫцѣтѣ ти.
(6) еПростирамъ рѫцѣтѣ си къмъ тебе:
жДушата ми жаднѣе за тебе като безводна земя. (Села.)
(7) Скоро ме послушай, Господи: духътъ ми изчезнува:
Не скривай лицето си отъ мене,
зЗа да се не уподобя на онѣзи които слазятъ въ рова.
(8) Направи ме да чуя ирано милостьта ти.

е Прит. 23;6.
ж Прит. 9;8. 19:25. 25;12. Гал. 6:1.
з 2 Кор. 1;9.
и 2 Лѣт. 20;12. Псал. 25;15. 123;1,2.
к Псал. 119;110. 140;5. 142;3.
л Псал. 35;8.

(142.)
* Псал. 57, надписътъ.
† 1 Цар. 22;1. 24;3.
а Псал. 102, надписътъ. Иса. 26;16.
б Псал. 143;4.
в Псал. 140;5.
г Псал. 69;20.
д Псал. 31;11. 88;8,18.
е Псал. 46;1. 91;12.
ж Псал. 16;5 73;26. 119;57. Плачъ 3;24.
з Псал. 27;13.
и Псал. 116;6.
к Псал. 34;2.
л Псал. 13;6. 119;17.

(143.)
а Псал. 31;1.
б Йовъ 14;3.
в Изх. 34;7. Йовъ 4;17. 9;2. 15;14. 25;4. Псал. 130;3. Екл. 7;20. Рим. 3;20. Гал. 2;16.
г Псал. 77;3. 142;3.
д Псал. 77;5,10,11.
е Псал. 88;9.
ж Псал. 63;1.
з Псал. 28;1.
и Виж. Псал. 46;5.

Защото на тебе съмъ уповалъ:
[к]Покажи ми пжтя по който трѣбва да ходя,
Защото [л]къмъ тебе възнесохъ душата си.
(9) Избави ме отъ враговетѣ ми, Господи:
Къмъ тебе прибѣгнахъ.
(10) [м]Научи ме да правя волята ти,
Защото ти си Богъ мой.
[н]Духътъ твой благий [о]да ме настави на права земя.
(11) [п]Заради името си, Господи, оживи ме:
Заради правдата си изведи душата ми изъ утѣсненето.
(12) И заради милостьта си [р]изтрѣби враговетѣ ми,
И погуби всичкитѣ които враждуватъ противъ душата ми;
Защото [с]азъ съмъ рабъ твой.

ПСАЛОМЪ 144 (по Слав. 143).

Псаломъ Давидовъ.

Благословенъ Господь, моята крѣпость,
[а]Който учи ржцѣтѣ ми на брань,
Пръститѣ ми на бой, —
(2) [б]Милостьта моя, твърдинята моя,
Високото мое прибѣжище, и избавительтъ мой,
Щитътъ мой на който съмъ уповалъ,
Който покорява людетѣ ми подъ мене.
(3) [в]Господи, що е человѣкъ та да го познавашъ!
Синъ человѣчески та да мислишъ за него!
(4) [г]Человѣкъ прилича на суета:
[д]Днитѣ му сж като сѣнка която прѣхожда.
(5) Господи, [е]прѣклони небесата си и слѣзъ:
[ж]Допри се до горитѣ, и ще задимятъ.
(6) [з]Блесни съ свѣткавица за да ги разпръснешъ.
Хвърли стрѣлитѣ си за да ги смутишъ.
(7) [и]Простри ржката си отъ височината:
[к]Избави ме и извлѣчи ме отъ много води,
Отъ ржката [л]на иноплеменницитѣ,
(8) На които [м]устата говорятъ суета,
И дѣсницата имъ е дѣсница на лъжа.
(9) Боже, [н]пѣснь нова ще ти възпѣя,
Съ псалтирь десетострунень ще ти пѣснопѣя,
(10) Ти [о]който давашъ спасение на царетѣ,
И който избавяшъ раба си Давида отъ лютъ мечъ.
(11) [п]Избави ме и изтръгни ме
Отъ ржката на иноплеменницитѣ,
На които устата говорятъ суета,
И дѣсницата имъ е дѣсница на лъжа.
(12) За да бждатъ синоветѣ наши [р]като новосадения
Пораснали въ младостьта си;
Дъщеритѣ наши като краежгълни камене
Издѣлани за палатно украшение;
(13) Житницитѣ ни пълни
Щото да даватъ всѣкакъвъ видъ *храна*;
Овцитѣ ни умножаеми съ тисящи
И десетотисящи по полетата ни;
(14) Говедата ни да сж обрѣменени;
Да нѣма нито нападане, ни бѣгане,
Нито викъ по улицитѣ наши.
(15) [с]Блаженъ е този народъ който е въ такъво състояние!
Блаженъ е този народъ комуто Господь е неговъ Богъ!

ПСАЛОМЪ 145 (по Слав. 144).

Хвала Давидова.

Ще те прѣвъзнасямъ, Боже мой, Царю *мой*,
И ще благославямъ твоето име въ вѣкъ вѣка.
(2) Всѣки день ще те благославямъ;
И ще хваля твоето име въ вѣкъ вѣка.
(3) [а]Великъ е Господь и много достохваленъ;
И [б]величината му е неизслѣдима.
(4) [в]Единъ родъ ще хвали дѣлата ти на другъ;
И ще разказватъ твоето могущество.

к Псал. 5;8.
л Псал. 25:1.
м Псал. 25;4,5. 139;24.
н Неем. 9:20.
о Иса. 26;10.
п Псал. 119:25,37,40, и друг.
р Псал. 54;5.
с Псал. 116;16.

(144.)
а 2 Цар. 22;35. Псал. 18;34.
б 2 Цар. 22;2,3,40,48.
в Иовъ 7;17. Псал. 8;4. Евр. 2;6.
г Иовъ 4;19. 14;2. Псал. 39;5. 62;9.
д Псал. 102;11.
е Псал. 18;9. Иса. 64;1.
ж Псал. 104;32.
з Псал. 18;13,14.
и Псал. 18;16.
к Ст. 11. Псал. 69;1,2,14.
л Псал. 54;3. Мал. 2;11.
м Псал. 12;2.
н Псал. 33;2,3. 40;3.
о Псал. 18;50.
п Ст. 7,8.
р Псал. 128;3.
с Втор. 33;29. Псал. 33;12. 65;4. 146;5.

(145.)
а Псал. 96;4. 147;5.
б Иовъ 5;9. 9;10. Рим. 11;33.
в Иса. 38;19.

(5) Ще прѣговарямъ славното великолѣпие на твоето величество,
И чудната твои дѣла;
(6) И ще казватъ силата на страшнитѣ твои дѣла;
И ще разказвамъ твоето величие.
(7) Ще раздаватъ паметьта на великата твоя благость,
И ще възклицаватъ заради твоята правда.
(8) гМилостивъ и жалостивъ е Господь,
Дълготърпѣливъ и многомилостивъ.
(9) дБлагъ е Господь къмъ всички;
И щедротитѣ му сж върху всичкитѣ му творения.
(10) еВсичкитѣ твои творения ще те хвалятъ, Господи;
И прѣподобнитѣ твои ще те благославятъ.
(11) Славата на царството ти що кажатъ,
И ще разкажатъ твоето могущество;
(12) За да възвѣстятъ на человѣческитѣ синове за могуществата му,
И за славата на великолѣпното на неговото царство.
(13) жТвоето царство е царство на всичкитѣ вѣкове,
И владичеството ти въ всѣки родъ и родъ.
(14) Господь поддържа всичкитѣ падащи,
И звъзправя всичкитѣ сгърбени.
(15) иОчитѣ на всичкитѣ гледатъ къмъ тебе;
И кти имъ давашъ храната имъ на врѣме.
(16) Отваряшъ ржката си
И лнасищашъ желанието на всѣко живо.
(17) Праведенъ е Господь въ всичкитѣ си пжтища,
И благъ въ всичкитѣ свои дѣла.
(18) мГосподь е близу при всички които го призиватъ,
При всички които го нсъ истина призиватъ.
(19) Изпълнява желанието на тѣзи които му се боятъ,
И викането имъ слуша, и избавя ги.
(20) оГосподь пази всички които го обичатъ;
А ще изтрѣби всичкитѣ нечестиви.
(21) Устата ми ще говорятъ хвалата Господня;
И всѣка плъть да благослави светото негово име въ вѣкъ вѣка.

ПСАЛОМЪ 146 (по Слав. 145).

Алилуйя! аХвали, душо моя, Господа.
(2) бЩе хваля Господа додѣто съмъ живъ:
Ще пѣвопѣя на Бога моего додѣто съмъ.
(3) вНе се надѣйте на князове,
На синъ человѣчески, отъ когото нѣма спасение.
(4) гДухътъ му излазя: той се връща въ земята си:
Въ този день дпогиватъ помишленията му.
(5) еБлаженъ онзи на когото е помощникъ Богъ Яковов,
На когото надеждата е на Господа негова Богъ,
(6) жКойто направи небето и земята,
Морето и всичко що е въ тѣхъ;
Който пази вѣрность въ вѣкъ;
(7) зКойто прави правосждие на угнетенитѣ,
иКойто дава храна на гладнитѣ.
кГосподь развързва вързанитѣ;
(8) лГосподь отваря *очитѣ на* слѣпитѣ;
мГосподь възправя сгърбенитѣ;
Господь обича праведнитѣ;
(9) нГосподь пази страннитѣ;
Въздига сирачето и вдовицата;
А опжтя на нечестивитѣ прѣвраща.
(10) пГосподь ще царува въ вѣкъ,
Богъ твой, Сионе, въ родъ и родъ. Алилуйя!

ПСАЛОМЪ 147 (по Слав. 146).

Хвалете Господа; азащото е добро да пѣемъ на Бога нашего;
бЗащото е приятно: вхвалата е прилично нѣщо.

г Изх. 34;6,7. Числа 14;18. Псал. 86;5,15. 103;8.
д Псал. 100;5. Наумъ 1;7.
е Псал. 19;1.
ж Псал. 146;10. 1 Тим. 1;17.
з Псал. 146;8.
и Псал. 104;27.
к Псал. 136;25.
л Псал. 104;21. 147;9.
м Втор. 4;7.
н Иоан. 4;24.
о Псал. 31;23. 97;10.

(146.)
а Псал. 103;1.
б Псал. 104;33.
в Псал. 118;8,9. Иса. 2;22.
г Псал. 104;29. Екл. 12;7. Иса. 2;22.
д Виж. 1 Кор. 2;6.
е Псал. 144;15. Иер. 17;7.
ж Бит. 1;1. Отк. 14;7.
з Псал. 103;6.
и Псал. 107;9.
к Псал. 68;6. 107;10,14.
л Мат. 9;30. Иоан. 9;7-32.
м Псал. 145;14. 147;6. Лука 13;13.
н Втор. 10;18. Псал. 68;5.
о Псал. 147;6.
п Изх. 15;18. Псал. 10;16. 145;13. Отк. 11;15.

(147.)
а Псал. 92;1.
б Псал. 135;3.
в Псал. 33;1.

(2) Господь [г]гради Ерусалимъ;
[д]Ще събере заточенитѣ Израилеви.
(3) [е]Изцѣлява съкрушенитѣ въ сърдце,
И обвързва ранитѣ имъ.
(4) [ж]Брои множеството на звѣздитѣ;
Нарича ги всички по име.
(5) [з]Великъ е Господь нашъ, и [и]силата му велика,
[к]Разумътъ му е безкраенъ.
(6) [л]Господь въздига смиренитѣ,
А нечестивитѣ унижава дори до земята.
(7) Пѣйте Господу, и благодарете,
Пѣснопѣйте съ китара на Бога нашего,
(8) [м]Който покрива небето съ облаци;
Приготвя дъждъ за земята,
Прави да изникнува трѣва по планинитѣ;
(9) [н]Който дава на скотоветѣ храната имъ,
И [о]на гарвановитѣ пилета които викатъ *къмъ него.*
(10) [п]Не се радва на конска сила,
Нито благоволява въ нозѣтѣ на мѫжетѣ.
(11) Господь благоволява въ онѣзи които му се боятъ,
И въ онѣзи които се надѣятъ на неговата милость.

(По Слав. 147.)

(12) (1) Слави, Ерусалиме, Господа:
Хвали Бога твоего, Сионе.
(13) (2) Защото укрѣпи веренитѣ на твоитѣ врата,
Благослови синоветѣ ти всрѣдъ тебе.
(14) (3) [р]Тури миръ *въ* прѣдѣлитѣ твои;
[с]Насища те съ тлъстината на пшеницата.
(15) (4) [т]Изпроважда заповѣдьта си *на* земята:
Словото му тича много бърже.
(16) (5) [у]Дава снѣгъ като вълна,
Разсѣва сланата като пепелъ.
(17) (6) Хвърля леда си като уломци:
Прѣдъ мраза му кой може устоя?
(18) (7) [ф]Изпроважда словото си и ги разтопява.
Прави вѣтъра си да духа, *и* водитѣ текатъ.
(19) (8) [х]Възвѣщава словото си на Якова,
[ц]Повелѣнията си и сѫдбитѣ си на Израиля.
(20) (9) [ч]Не е направилъ така на никой *другъ* народъ;
И тѣ не сѫ познали сѫдбитѣ *му.* Алилуйя!

ПСАЛОМЪ 148.

Алилуйя! Хвалете Господа отъ небесата:
Хвалете го въ горнитѣ селения.
(2) [а]Хвалете го, всички ангели негови:
Хвалете го, всички сили негови.
(3) Хвалете го, слънце и луно;
Хвалете го, всички свѣтли звѣзди.
(4) Хвалете го, [б]небеса небесни,
И [в]води които сте надъ небесата.
(5) Да хвалятъ името Господне;
Защото [г]той заповѣда, и създадоха се;
(6) И [д]утвърди ги въ вѣкъ вѣка;
Тури редъ който нѣма да прѣмине.
(7) Хвалете Господа отъ земята,
[е]Лами и всички бездни,
(8) Огънь и градъ, снѣгъ и пара,
Буренъ вѣтъръ [ж]който извършва словото му,
(9) [з]Гори и всички хълмове,
Дървета плодоносни и всички кедри,
(10) Звѣрове и всички скотове,
Гадове и птици крилати,
(11) Земни царе и всички люде,
Князове и всички земни сѫдии,
(12) Юноши и дѣви,
Старци и млади, —
(13) Да хвалятъ името Господне;
[и]Защото само неговото име е прѣвъзнесено,
[к]Славата му е надъ земята и надъ небето.
(14) И [л]той възвиси рога на народа си,

г Псал. 102;16.
д Втор. 30;3.
е Псал. 51;17. Иса. 57;15. 61;1. Лука 4;18.
ж Виж. Бит. 15;5. Иса. 40;26.
з 1 Лѣт. 16;25. Псал. 48;1. 96;4. 145;3.
и Наумъ 1;3.
к Иса. 40;28.
л Псал. 146;8,9.
м Иовъ 38;26,27. Псал. 104;13,14.
н Иовъ 38;41. Псал. 104;27,28. 136;25. 145;15.
о Иовъ 38;41. Мат. 6;26.
п Псал. 33;16-18. Осия 1;7.
р Иса. 60;17,18.
с Псал. 132;15.
т Иовъ 37;12. Псал. 107;20.
у Иовъ 37;6.
ф Ст. 15. Виж. Иовъ 37;10.
х Втор. 33;2-4. Псал. 76;1. 78;5. 103;7.
ц Мал. 4;4.
ч Виж. Втор. 4;32-34. Рим. 3;1,2.

(148.)
а Псал. 103;20,21.
б 3 Цар. 8;27. 2 Кор. 12;2.
в Бит. 1;7.
г Бит. 1;1,6,7. Псал. 33;6,9.
д Псал. 89;37. 119;90,91. Иер. 31;35,36. 33;25.
е Иса. 43;20.
ж Псал. 147;15-18.
з Иса. 44;23. 49;13. 55;12.
и Псал. 8;1. Иса. 12;4.
к Псал. 113;4.
л Псал. 75;10.

ж Славата на всичкитѣ си прѣподобни,
За Израилевитѣ синове, и народъ който е близу при него. Алилуйя!

ПСАЛОМЪ 149.

Алилуйя! а Пѣйте Господу пѣсень нова,
Хваленето му въ събранието на прѣподобнитѣ.
(2) Да се весели Израилъ б за Създателя си:
Сионовитѣ синове да се радватъ в за Царя си.
(3) г Да хвалятъ името му съ ликуване,
Съ тъпанъ и китара да му пѣснопѣятъ.
(4) д Защото Господь благоволява въ людетѣ си,
е Ще прослави смиренитѣ съ спасение.
(5) Прѣподобнитѣ ж ще тържествуватъ въ слава,
Ще се радватъ на одроветѣ си.
(6) Божиитѣ пѣния ще бѫдатъ въ устата имъ,
И з мечь отъ двѣтѣ страни остъръ въ рѫката имъ,
(7) За да правятъ отмъщение на озичницитѣ,
Наказание на народитѣ;
(8) За да вързватъ царетѣ имъ съ вериги,
И благороднитѣ имъ съ желѣзни окови
(9) и За да направятъ върхъ тѣхъ написания сѫдъ.
к Тая честь принадлежи на всичкитѣ негови прѣподобни. Алилуйя!

ПСАЛОМЪ 150

Алилуйя! Хвалете Бога въ светилището му;
Хвалете го въ твърдьта на силата му
(2) а Хвалете го заради могуществото му;
Хвалете го споредъ б голѣмото негово величество.
(3) Хвалете го съ трѫбенъ гласъ;
в Хвалете го съ псалтирь и китара.
(4) Хвалете го г съ тъпанъ и ликуване;
Хвалете го д съ струни и съ свирки.
(5) Хвалете го е съ доброгласни кимвали;
Хвалете го съ възклицателни кимвали.
(6) Всѣко дихание да хвали Господа. Алилуйя!

ПРИТЧИ СОЛОМОНОВИ.

ГЛАВА 1.

а Притчи на Соломона Давидовия синъ, царя Израилевъ,
(2) За да познае нѣкой мѫдрость и учение,
За да разбере думи на благоразумие,
(3) б За да приеме учение въ разумъ,
Въ правда, сѫдба, и правота,
(4) За да даде остроумие в на проститѣ,
И на младия знание и разсѫждение.
(5) г Мѫдриятъ нека слуша и ще стане по-мѫдъръ,
И разумниятъ ще придобие разсмотрение;
(6) За да разумѣва притча, и иносказание,
Реченията на мѫдритѣ, и д гаданията имъ.
(7) е Начало на мѫдростьта е страхъ Господенъ:
Безумнитѣ прѣзиратъ мѫдростьта и учението.
(8) ж Слушай, сине мой, поучението на отца си,

ж Псал. 149;9.
и Ефес. 2;17.
(149.)
а Псал. 33;3. Иса. 42;10.
б Виж. Иовъ 35;10. Псал. 100;3. Иса. 54;5
в Зах. 9;9. Мат. 21;5
г Псал. 81;2. 150;4.
д Псал. 35;27.
е Псал. 132;16.
ж Иовъ 35;10.
з Евр. 4;12. Отк. 1;16.
и Втор. 7;1,2.
к Псал. 148;14.
(150.)
а Псал. 145;5,6.
б Втор. 3;24.
в Псал. 81;2. 149;3.
г Изх. 15;20.
д Псал. 33;2. 92;3. 144;9. Иса. 38;20.
е 1 Лѣт. 15;16,19,28. 16;5. 25;1,6.
а 3 Цар. 4;32. Гл. 10;1. 25;1. Екл. 12;9.
б Гл. 2;1,9.
в Гл. 9;4.
г Гл. 9;9.
д Псал 78;2.
е Иовъ 28;28. Псал. 111;10. Гл. 9;10. Екл. 12;13.
ж Гл. 4;1. 6;20.

И не отхвърляй *наставлението* на майка си;
(9) Защото [з]тѣ *ще сѫ* вѣнецъ отъ благодать за главата ти,
И огърлие около врата ти.
(10) Сине мой, ако поискатъ грѣшницитѣ да те примамятъ,
[и]Да не съизволишъ;
(11) Ако рекатъ: Ела съ насъ;
Да направимъ засада за кръвь,
[к]Да причакаме безъ причина неповинния;
(12) Както адъ да ги погълнемъ живи,
И цѣли [л]както слазящитѣ въ рова;
(13) Ще намѣримъ всѣкакъвъ скѫпоцѣненъ имотъ,
Ще напълнимъ домоветѣ си съ користи:
(14) Тури жрѣбия си между насъ,
Една кесия да имаме всинца:
(15) Сине мой, [м]не ходи на пѫть съ тѣхъ:
[н]Въздържай ногата си отъ пѫтекитѣ имъ;
(16) Защото [о]тѣхнитѣ нозѣ тичатъ къмъ злото,
И спѣшатъ да проливатъ кръвь.
(17) Наистина напраздно се простира мрѣжа
Прѣдъ очитѣ на всѣка птица.
(18) И тѣ правятъ засада противъ своята си кръвь,
Причакватъ своитѣ си души.
(19) [п]Такива сѫ пѫтищата на всѣки лихоимецъ:
Лихоимството отнема живота на обладанитѣ отъ него.
(20) [р]Мѫдростьта възглашава вънъ,
Издава гласа си по стъгдитѣ,
(21) Вика по главнитѣ мѣста на тържищата,
Въ входоветѣ на портитѣ,
Възвѣщава прѣзъ града думитѣ си:
(22) До кога, глупави, ще обичате глупостьта,
И присмивателитѣ ще се наслаждаватъ въ присмиванията си,
И безумнитѣ ще мразятъ знанието?
(23) Обърнете се къмъ моитѣ обличения;
Ето, азъ [с]ще излѣя духа си на васъ,
Ще ви направя да разумѣете словата ми.
(24) [т]Понеже азъ викнахъ, а вие не послушахте,
Простирахъ рѫката си, и никой не внимаваше,
(25) Но [у]отхвърлихте всичкия ми съвѣтъ,
И обличението ми не рачихте, —
(26) И азъ [ф]ще се присмѣя на гибельта ви;
Ще се зарадвамъ когато ви нападне страхътъ ви.
(27) [х]Когато страхътъ ви нападне като запустителна буря,
И гибельта ви се устреми като вихрушка,
Когато скърбь и утѣснение дойдатъ на васъ,
(28) [ц]Тогазъ ще ме призоватъ, но азъ не ще отговоря;
Ревностно ще ме търсятъ, но нѣма да ме намѣрятъ.
(29) Понеже [ч]намразиха знанието,
И [ш]страха Господень не избраха,
(30) [щ]Не рачиха съвѣта ми,
Прѣзрѣха всичкото ми обличение,
(31) За то [ъ]ще ядатъ отъ плодоветѣ на своя си пѫть,
И ще се наситятъ отъ своитѣ си замислювания.
(32) Защото глупавитѣ ще ги умъртви прѣстѫплението имъ,
И безумнитѣ ще ги погуби небрѣжението имъ;
(33) Но [ь]този който ме слуша ще живѣе въ безопасность,
И [ѣ]ще е въ тишина безъ да се бои отъ зло.

ГЛАВА 2.

Сине мой, ако приемешъ думитѣ ми,
И [а]скриешъ заповѣдитѣ ми при себе си,
(2) Ако имашъ ухото си внимателно въ мѫдрость,
Сърдцето си склонно въ разумъ,
(3) И ако призовешъ благоразумието,
И възвисишъ гласъ къмъ разума,
(4) [б]Ако го потърсишъ като сребро,
И го подиришъ като съкровища,
(5) Тогазъ ще разумѣешъ страха Господень,

* *Евр.*, закона.
з Гл. 3;22.
и Бит. 39;7, и дрг. Псал.1;1. Ефес.5;11.
к Иер. 5;26.
л Псал. 28;1. 143;7.
м Псал. 1;1. Гл.4;14.
н Псал. 119;101.
о Иса.59;7. Рим.3:15.
п Гл.15;27. 1Тим.6;10.
р Гл. 8;1. 9;3. Иоан. 7;37.
с Иоилъ 2;28.
т Иса. 65;12. 66;4. Иер.7;13. Зах. 7;11.
у Псал. 107;11. Ст.30. Лука 7:30.
ф Псал. 2;4.
х Гл. 10;24.
ц Иовъ 27;9. 35;12. Иса.1;15. Иер.11;11. 14;12. Иез. 8;18. Мих. 3;4. Зах. 7;13. Як. 4;3.
ч Иовъ 21;14. Ст. 22.
ш Псал. 119;173.
щ Псал. 81;1[illegible]. Ст. 25.
ъ Иовъ 4;8. Гл.14;14. 22;8. Иса.3;11. Иер. 6;19.
ь Псал. 25;12,13.
ѣ Псал. 112;7.
—
а Гл. 4;21. 7;1.
б Гл. 3;14. Мат.13;44

И ще намѣришъ Божпето познание.
(6) Защото *е*Господь дава мждрость·
Изъ устата му *излазятъ* знание и разумъ
(7) Съкровиществува спасение за правитѣ·
*г*Щитъ е на ходещитѣ въ цѣлость.
(8) Защищава пжтищата на правдата,
И *д*съхранява пжтя на прѣподобнитѣ си.
(9) Тогазъ ще разумѣешъ правда и сждъ
И правота, — всѣки добъръ пжть.
(10) Ако влѣзе мждрость въ сърдцето ти,
И знание услаждава душата ти,
(11) Разсжждение ще те пази,
*е*Благоразумие ще те съхранява;
(12) За да те освобождава отъ лошъ пжть,
Отъ человѣка който говори строптиво,
(13) Отъ онѣзи които оставятъ пжтищата на правостьта
За *ж*да ходятъ въ пжтищата на тъмнината,
(14) Които се *з*наслаждаватъ за да правятъ зло,
*и*Радватъ се за строптивоститѣ на злитѣ.
(15) *к*На които пжтищата сж криви
И пжтекитѣ имъ строптиви;
(16) За да те избави *л*отъ людска жена,
*м*Отъ чужда която ласкае съ думитѣ си,
(17) *н*Която е оставила другаря на младостьта си,
И е забравила завѣта на Бога своего;
(18) (Защото *о*домътъ ѝ низводи при смъртьта,
И стжпкитѣ ѝ при мъртвитѣ;
(19) Всички които влазятъ при нея не се връщатъ,
Нито стигатъ пжтищата на живота;)
(20) За да ходишъ ти въ пжтя на добритѣ,
И да пазишъ пжтекитѣ на праведнитѣ.
(21) Защото *п*правитѣ ще се населятъ на земята,
И непорочнитѣ ще останатъ на нея.
(22) А *р*нечестивитѣ ще се отсѣкатъ отъ земята,
И законопрѣстжпницитѣ ще се изкоренятъ отъ нея.

ГЛАВА 3.

Сине мой, не забравяй закона ми,
И *а*сърдцето ти да пази заповѣдитѣ ми:
(2) Защото дългота на дни, и лѣта на животъ,
*б*И миръ ще ти притурятъ тѣ.
(3) Милость и истина да те не оставятъ:
*в*Вържи ги около врата си:
*г*Начертай ги на плочата на сърдцето си.
(4) *д*Така ще намѣришъ благодать и добромислие
Прѣдъ Бога и человѣцитѣ.
(5) *е*Уповай на Господа отъ всичкото си сърдце,
И *ж*не се облѣгай на своя разумъ.
(6) *з*Въ всичкитѣ си пжтища познавай него;
И той *и*ще оправя стжпкитѣ ти.
(7) *к*Не мечтай себе си мждъръ:
*л*Бой се отъ Господа, и уклонявай се отъ зло:
(8) То ще е здраве въ жилитѣ ти
И *м*мозъкъ въ коститѣ ти.
(9) *н*Почитай Господа отъ имота си
И отъ начаткитѣ на всичкия си доходъ;
(10) И *о*ще се изпълнятъ житницитѣ ти съ изобилие,
И жлебоветѣ ти ще се прѣливатъ съ ново вино.
(11) *п*Сине мой, не прѣзирай наказанието Господне,
И да ти не дотегнува когато те обличава той;
(12) Защото Господь обличава когото обича,
*р*Както и отецъ сина *когото* милва.
(13) *с*Блаженъ человѣкъ *който* е намѣрилъ мждрость,
И человѣкъ *който* е придобилъ разумъ;
(14) Защото *т*нейната търговия е по-добра отъ търговията на сребро,
И печалбата ѝ отъ чисто злато.
(15) По-скжпоцѣнна е отъ многоцѣнни камене;

в 3Цар.3;9,12.Як.1;5.
г Псал.84;11. Гл.30;5.
д 1Цар.2;9.Псал.66;9.
е Гл. 6;22.
ж Иоан. 3;19,20.
з Гл.10;23.Иер.11;15.
и Рим.1;32.
к Псал. 125;5.
л Гл. 5;20.
м Гл. 5;3. 6;24. 7;5.
н Виж. Мал.2;14,15.
о Гл 7;27
п Псал. 37;29.
р Иовъ 18;17. Псал 37;28. 104;35.

—

а Втор. 8;1 30;16,20.
б Псал. 119;165.
в Изх 13;9. Втор.6;8. Гл. 6;21. 7;3.
г Иер.17;1. 2Кор.3;3.
д Виж. 1 Цар. 2;26. Лука 2;52. Дѣян. 2;47 Рим. 14;18.
е Псал. 37;3,5.
ж Иер. 9;23
з 1 Лѣт. 28;9.
и Иер. 10;23
к Рим. 12;16
л Иовъ 1;1. Гл. 16;6.
м Иовъ 21;24.
н Изх. 22;29. 23;19. 34;26. Втор. 26;2, и дрг. Мал. 3;10, и дрг. Лука 14;13.
о Втор. 28;8.
п Иовъ 5;17. Псал. 94;12. Евр. 12;5,6. Отк. 3;19.
р Втор. 8;5.
с Гл. 8;34,35.
т Иовъ 28;13, и дрг. Псал. 19;10. Гл. 2;4. 8;11,19. 16;16.

И всичко [у]каквото би пожелалъ ти не се
сравнява съ нея.
(16) [ф]Дългота на дни е въ дѣсницата ѝ,
А въ лѣвицата ѝ богатство и слава.
(17) [х]Пжтищата ѝ сж пжтища приятни,
И всичкитѣ ѝ пжтеки миръ.
(18) [ц]Дърво на животъ е за тѣзи които я
пригръщатъ;
И блажени сж които я държатъ.
(19) [ч]Съ мждрость основа земята;
Утвърди небесата съ разумъ.
(20) [ш]Чрѣзъ неговото знание се отвориха
безднитѣ,
И [щ]отъ облацитѣ капе роса.
(21) Сине мой, да се не отдалечатъ тѣзи *нѣща*
отъ очитѣ ти:
Пази здравомислие и разсжждение;
(22) И ще бждатъ животъ на душата ти
И [ъ]благодать на врата ти.
(23) Тогазъ [ь]ще ходишъ безопасно въ пжтя си,
И ногата ти не ще се спъне.
(24) [ѣ]Когато лѣгашъ не ще се страхувашъ;
Ей ще лѣгашъ, и сънътъ ти ще е сладъкъ.
(25) [ю]Не ще се боишъ отъ внезапенъ страхъ,
Нито отъ погибельта на нечестивитѣ когато нападне;
(26) Защото Господь ще бжде упование твое,
И ще упази ногата ти да се не хване.
(27) [я]Не отричай доброто къмъ онѣзи на които се стои
Когато ти дава ржка да *го* направишъ.
(28) [ѫ]Не казвай на ближния си
Иди и върни се пакъ, и утрѣ ще *ти* дамъ,
Като го имашъ при себе си.
(29) Не крой зло противъ ближния си
Който съ увѣрение живѣе при тебе.
(30) [ѭ]Не се карай съ нѣкого безъ причина,
Като но ти е направилъ зло.
(31) [а]Не ревнувай на насилникъ человѣкъ,
И не избирай ни единъ отъ пжтищата му;
(32) Защото Господь се гнуси отъ строптивия,
А [б]тайната му е съ праведнитѣ.
(33) [в]Проклятия отъ Господа е въ дома на нечестивия;
А [г]благославя той жилището на праведнитѣ.
(34) [д]Наистина той се присмива на присмивателитѣ;
А на смиренитѣ дава благодать.
(35) Мждритѣ ще наслѣдятъ слава;
А повишението на безумнитѣ ще е безчестие.

ГЛАВА 4.

Послушайте, [а]чада, бащино поучение,
И внимавайте да се научите разумъ;
(2) Защото ви давамъ добро учение:
Не оставяйте наставлението ми.
(3) Защото *и азъ бѣхъ* синъ на отца си,
[б]Галенъ и единъ на майка си;
(4) И [в]той ме наставляваше и говорѣше ми:
Нека държи сърдцето ти думитѣ ми:
[г]Пази заповѣдитѣ ми, и ще живѣешъ.
(5) [д]Придобий мждрость, придобий разумъ:
Не я забравяй, нито да се уклонишъ отъ думитѣ на устата ми.
(6) Не я оставяй, и ще те пази:
[е]Обичай я, и ще те варди.
(7) [ж]Най-главното е мждрость: придобивай мждрость;
И при всичкото си придобиване придобивай разумъ.
(8) [з]Въздигай я, и ще те възвиси:
Ще те прослави когато я пригърнешъ.
(9) Ще положи на главата ти [и]вѣнецъ на благодать:
Ще ти даде корона на слава.
(10) Слушай, сине мой, и приеми думитѣ ми;
И ще се умножатъ [к]годинитѣ на живота ти.
(11) Наставлявалъ съмъ те въ пжтя на мждростьта:
Водилъ съмъ те по прави пжтеки.
(12) Когато ходишъ, [л]стжпкитѣ ти не ще бждатъ утѣснени;

у Мат. 13;44.
ф Гл.8;18. 1 Тим.4;8.
х Мат. 11;29,30.
ц Бит. 2;9. 3;22.
ч Псал.104;24. 136;5. Гл.8;27 Иер.10;12. 51;15.
ш Бит. 1;9.
щ Втор. 33;28. – Іов 36;28.
ъ Гл. 1;9.
ь Псал. 37;24. 91;11,12. Гл. 10;9.
ѣ Лев. 26;6. Псал. 3;5. 4;8.
ю Псал. 91;5. 112;7.
я Рим. 13;7. Гал.6;10.
ѫ Лев. 19;13. Втор. 24;15.
ѭ Рим. 12;18.
а Псал. 37;1. 73;3. Гл. 24;1.
б Псал. 25;14.
в Лев. 26;14, и др. Псал. 37;22. Зах. 5;4. Мал. 2;2.
г Псал. 1;3.
д Як. 4;6. 1 Пет. 5;5.
—
а Псал. 34;11. Гл. 1;8.
б 1 Лѣт. 29;1.
в 1 Лѣт. 28;9. – Ефес. 6;4.
г Гл. 7;2.
д Гл. 2;2,3.
е 2 Сол. 2;10.
ж Мат. 13;44. – Лука 10;42.
з 1 Цар. 2;30.
и Гл. 1;9. 3;22.
к Гл. 3;2.
л Псал. 18;36.

И [м]когато тичашъ нѣма да се спънешъ.
(13) Хвани се за поучението: недѣй го оставя:
Пази-го, понеже то е животътъ ти.
(14) [н]Не влизай въ пжтекитѣ на нечестивитѣ,
И не ходи въ пжтя на лошитѣ.
(15) Отбѣгвай отъ него, не минувай прѣзъ него,
Уклони се отъ него, и замини.
(16) Защото тѣ [о]не заспиватъ ако не сторятъ зло;
И сънъ ги не хваща ако не спънатъ;
(17) Понеже ядатъ хлѣбъ на нечестие
И пиятъ вино на насилство.
(18) Но [п]пжтьтъ на праведнитѣ е [р]като видѣлото на разсъмуването,
Което свѣти повече и повече додѣ стане съвършенъ день.
(19) [с]Пжтьтъ на нечестивитѣ е като тъмнина:
Не знаятъ отъ що се спъватъ.
(20) Сине мой, внимавай въ думитѣ ми:
Приклони ухото си къмъ говоренията ми.
(21) [т]Да се не отдалечатъ отъ очитѣ ти:
[у]Пази ги вжтрѣ въ сърдцето си;
(22) Защото сж животъ за тѣзи които ги намѣрватъ,
И [ф]изцѣление на всичката имъ плъть.
(23) Съ най-голѣмо пазене пази сърдцето си;
Защото отъ него сж изворитѣ на живота.
(24) Отхвърли отъ себе си строптиви уста,
И отдалечи отъ себе си развращени устни.
(25) Очитѣ ти нека гледатъ право;
И клепачитѣ ти нека бждатъ оправени прѣдъ тебе.
(26) Уравнявай ходенето на нозѣтѣ си;
И всичкитѣ ти пжтища ще се оправятъ.
(27) [х]Не се отбивай ни на дѣсно ни на лѣво:
[ц]Уклони ногата си отъ зло.

ГЛАВА 5.

Сине мой, внимавай въ мждростьта ми,
Приклони ухото си въ разума ми;
(2) За да съхранявашъ разсжждение,
И устнитѣ ти [а]да пазятъ знание.
(3) Защото [б]отъ устнитѣ на чуждата жена капе медъ отъ сотъ,
И небцето ѝ е [в]по-меко отъ елей;
(4) Но сетнинитѣ ѝ сж [г]горчиви като пелинъ,
[д]Остри като мечъ отъ двѣ страни изостренъ.
(5) [е]Нозѣтѣ ѝ слазятъ въ смърть:
Стжпкитѣ ѝ достигатъ до адъ.
(6) За да не разсждишъ пжтя на живота,
Нейнитѣ пжтеки сж непостоянни, та да ти не познаешъ ти.
(7) И сега, чада, послушайте ме,
И не отстжпвайте отъ думитѣ на устата ми.
(8) Отдалечи пжтя си отъ нея,
И не приближавай се при вратата на дома ѝ,
(9) За да не дадешъ честьта си на други,
И годинитѣ си на немилостивитѣ;
(10) За да се не наситятъ чужди отъ имота ти,
И трудоветѣ ти *да не идатъ* въ чуждъ домъ;
(11) А ти да въздишашъ въ сетнинитѣ си,
Когато плътьта ти и тѣлото ти се изнурятъ,
(12) И да казвашъ: [ж]Какъ намразихъ поучението,
И сърдцето ми [з]прѣзрѣ обличенията,
(13) И не послушахъ гласа на учителитѣ си,
Нито приклонихъ ухото си къмъ наставницитѣ си!
(14) Малко остана да се намѣря въ всѣко зло
Врѣдъ събранното и сонмището.
(15) Пий вода отъ щерната си,
И оназъ която извира отъ кладенеца ти.
(16) Нека се изливатъ вънъ твоитѣ извори
Като водни потоци по стъгдитѣ.
(17) Да бждатъ тѣ на самаго тебе,
А не и на чужди съ тебе.
(18) Да бжде благословенъ твоятъ източникъ;
И весели се [и]съ жената на младостьта си.
(19) *Тя да ти бжде като* [к]еленъ рачителна и сърна мила:
Нейнитѣ гърди да тѣ напояватъ въ всѣко врѣме:
Възхищавай се всѣкога отъ любовьта ѝ.

[м] Псал. 91;11,12.
[н] Псал. 1;1. Гл. 1;10,15.
[о] Псал. 36;4. Иса. 57;20. [2;15.
[п] Мат. 5;14,45. Фил.
[р] 2 Цар. 23;4.
[с] 1 Цар. 2;9. Йовъ 18;5,6. Иса 59;9,10. Иер. 23;12. Иоан. 12;35.
[т] Гл. 3;3,21.
[у] Гл. 2;1.
[ф] Гл. 3;8. 12;18.
[х] Втор. 5;32. 28;14. Ис. Нав. 1;7.
[ц] Иса. 1;16. Рим. 12;9.

[а] Мал. 2;7.
[б] Гл. 2;16. 6;24.
[в] Псал. 55;21.
[г] Екл. 7;26.
[д] Евр. 4;12.
[е] Гл. 7;27.
[ж] Гл. 1;29.
[з] Гл. 1;25. 12;1.
[и] Мал. 2;14.
[к] Вниж. Пѣсн. 2;9. 4;5. 7;3.

(20) И защо, сине мой, да се възхищавашъ
[л]отъ чужда,
И искашъ да пригръщашъ пазухата на
чужда жена?
(21) Понеже [м]пѫтищата на человѣка сѫ прѣдъ
очитѣ на Господа,
И той измѣрва всичкитѣ му пѫтеки,
(22) [н]Нечестивия ще го хванатъ своитѣ му
беззакония;
И съ вѫжата на грѣха си ще бѫде уловенъ.
(23) Той [о]ще умре безъ поучение,
И отъ множеството на безумието си ще
се заблуди.

ГЛАВА 6.

Сине мой, [а]ако си станалъ порѫчникъ
за приятеля си,
Или си далъ рѫка за нѣкого чуждъ,
(2) Впримчилъ си се съ думитѣ на устата си,
Хваналъ си се съ думитѣ на устата си.
(3) Направи прочее това, сине мой, и отърви се
Понеже си падналъ въ рѫцѣтѣ на приятеля си;—
Иди, припадни, и принуди приятеля си.
(4) [б]Не давай сънъ на очитѣ си
Нито дрѣмане на клепачитѣ си:.
(5) Отърви се като сърна отъ рѫката *на ловецъ,*
И като птица отъ рѫката на птицеловецъ.
(6) [в]Иди при мравката, о лѣниве,
Прѣгледай пѫтищата ѝ и стани мѫдъръ;—
(7) Която, ако и да нѣма началникъ,
Настоятель, или управитель,
(8) Приготвя храната си лѣтѣ,
Събира храната си въ жетва.
(9) [г]До кога ще спишъ, лѣниве?
Кога ще станешъ отъ съна си?
(10) Малко спане, малко дрѣмане, малко сгъване на рѫцѣ за сънъ:
(11) Послѣ [д]сиромашията ти дохожда като пѫтникъ,
И скудостьта ти като оржженъ мѫжъ.
(12) Лошиятъ человѣкъ, беззаконниятъ человѣкъ
Ходи съ развратни уста,
(13) [е]Намигнува съ очитѣ си,
Дава знакъ съ нозѣтѣ си,
Учи съ пръститѣ си,
(14) [ж]Има развратно сърдце въ всѣко врѣме,
Крои зло, [з]сѣе раздори;
(15) За това внезапно ще дойде погибельта му;
Тутакси [и]ще се съкруши [к]неизцѣлимо.
(16) Тия шесть мрази Господь,
И седемь сѫ мерзость на душата му:—
(17) [л]Очи гордѣливи, [м]езикъ лъжливъ,
И [н]рѫцѣ които проливатъ кръвь непорочна,
(18) [о]Сърдце което крои лоши намисловання,
[п]Нозѣ които тичатъ скоро да правятъ зло,
(19) [р]Свидѣтель лъжливъ който говори лъжа,
[с]И онзи който сѣе раздори между братия.
(20) Сине мой, [т]пази заповѣдьта на отца си,
И не отхвърляй закона на майка си.
(21) [у]Вържи ги за всегда за сърдцето си,
И обвий ги около врата си.
(22) [ф]Кога ходишъ ще те води;
Кога спишъ [х]ще те пази;
Кога се събудишъ ще се разговаря съ тебе
(23) Защото [ц]заповѣдьта е свѣтилникъ,
И законътъ е свѣтлина,
И поучителнитѣ обличения сѫ пѫть на животъ
(24) [ч]За да те пазятъ отъ лоша жена,
Отъ ласкателния езикъ на чужда жена.
(25) [ш]Да не похотствувашъ хубостьта ѝ въ сърдцето си:
Да те не улови съ клепачитѣ си.
(26) Защото [щ]поради блудница жена достига нѣкой въ *нужда за* ломъкъ хлѣбъ;
А [ъ]прѣлюбодѣйцата [ь]лови многоцѣнната душа.
(27) Може ли нѣкой да тури огънь въ пазухата си,
И дрехитѣ му да не изгорятъ?

л Гл.2;16. 7;5.
м 2 Лѣт.16;9. Иовъ 31;4. 34;21. Гл.15;3. Иер.16;17 32;19. Осия 7;2. Евр.4;13.
н Псал.9;15.
о Иовъ 4;21. 36;12.
—
а Гл 11,15 17,18. 20,16. 22;26. 27;13.
б Псал.132;4.
в Иовъ 12;7.
г Гл.24;33,34.
д Гл.10;4. 13;4. 20;4.
е Иовъ 15;12. Псал. 35;19. Гл.10;10.
ж Мих.2;1.
з Ст.19.
и Иер.19;11
к 2 Лѣт.36;16.
л Псал.18;27. 101;5.
м Псал.120;2,3.
н Иса.1;15.
о Бит.6;5.
п Иса.59;7. Рим.3;15.
р Псал.27;12. Гл.19;5,9.
с Ст.14.
т Гл.1;8. Ефес.6;1.
у Гл.3;3. 7;3.
ф Гл.3;23,24.
х Гл.2;11.
ц Псал.19;8. 119,105.
ч Гл.2;16. 5;3. 7;5.
ш Мат.5;28.
щ Гл.29;3.
ъ Бит.39;14.
ь Иез.13;18.

(28) Може ли нѣкой да ходи по разпалени
вжглища,
И нозѣтѣ му да не изгорятъ?
(29) Така който влѣзва при жената на ближния си,
Който се прикосне при нея, не ще бжде
невиненъ.
(30) Крадецътъ не бива *толкозъ* прѣзираемъ
Ако краде да насити душата си когато е
гладенъ;
(31) А ако се хване ѳще отдаде седмократно,
Ще даде всичкия имотъ на кжщата си.
(32) *Но* който прѣлюбодѣйствува съ жена, ютой
е лишенъ отъ умъ:
Погибель принася на душата си който
прави това.
(33) Биения и безчестие ще намѣри;
И срамътъ му нѣма да се заглади.
(34) Защото ревнуванието е неистовство на
мжжа;
И не ще да помилва въ деня на отмъщението.
(35) Не ще да приеме никакъвъ изкупъ,
Нито ще се умилостиви ако и да умножишь даровете.

ГЛАВА 7.

Сине мой, пази думитѣ ми,
И аскрий заповѣдитѣ ми при себе си.
(2) бПази заповѣдитѣ ми, и ще живѣешь,—
И вучението ми, като зѣницата на очитѣ си.
(3) гВържи ги за пръститѣ си,
Начертай ги на плочата на сърдцето си.
(4) Речи на мждростьта: Ти си ми сестра;
И наречи разума сродникъ;
(5) дЗа да тѐ пазятъ отъ людска жена,
Отъ жена чужда която ласкае съ думитѣ си.
(6) Понеже отъ прозореца на дома си,
Прѣзъ рѣшетката си, надникнахъ,
(7) И видѣхъ между безумнитѣ,
Съгледахъ между младитѣ, еедного юноша
лишенъ отъ умъ
(8) Който минуваше прѣзъ улицата при жгъла ѝ,
И отиваше въ пжтя къмъ кжщата ѝ,
(9) жВечеръ въ стъмнуването на деня,
Въ тъмнината на нощьта и въ мрака;
(10) И, ето, насрѣща му жена
Облѣчена като блудница, и съ сърдце
лъстиво,
(11) (зБледива и упорита
иНозѣтѣ ѝ не се спиратъ въ дома ѝ·
(12) Сега вънъ, сега по улицитѣ,
И причаква при всѣки жгълъ;)
(13) И хвана го-и цѣлуваше го,
И съ безстидно лице му говорѣше:
(14) Имамъ жъртви примирителни:
Днесь изпълнихъ обричанията си;
(15) За то излѣзохъ да те посрѣщна
Съ желание да видя лицето ти, и намѣрихъ те;
(16) Постлала съмъ одъра си съ покривки,
Съ шарени ковери отъ кЕгипетска прежда:
(17) Покадила съмъ леглото си
Съ смирна, алой, и корица:
(18) Ела, да се наситимъ въ рачителство до
зори,
Да се насладимъ въ любовь,
(19) Защото мжжъ ми не е у дома:
Отиде на далеченъ пжть.
(20) Взе мѣшеца съ сребро въ ржката си:
Въ пълнолуние ще се върне въ дома си.
(21) лПрѣлъга го съ многото си прѣдумвания,
мПривлѣче го съ ласкателството на устнитѣ си.
(22) Тутакси той тръгна подирѣ ѝ
Както отхожда говедо на клане,
Или както безуменъ върванъ на наказание,
(23) Додѣ стрѣла пронизе дроба му,—
нКакто птица спѣши въ сѣть
И не знае че е противъ живота ѝ.
(24) Сега прочее, чада, послушайте ме,
И внимавайте въ думитѣ на устата ми.
(25) Да се не уклонява сърдцето ти въ пжтищата ѝ:
Да не се заблудишь въ пжтекитѣ ѝ;
(26) Защото мнозина е направила да паднатъ
ранени;
И оСилни сж всичкитѣ убити отъ нея.
(27) пДомътъ ѝ е пжтища къмъ адъ
Които низводятъ въ смъртнитѣ клѣтове.

ГЛАВА 8

аНе вика ли мждростьта?
И не издава ли разумътъ гласа си?

ѳ Изх. 22;1,4.
ю Гл. 7;7
а Гл. 2;1.
б Лев. 18;5. Гл. 4;4. Иса. 55;3.
в Втор. 32;10.
г Втор. 6;8. 11;18. Гл. 3;3. 6;21.
д Гл. 2;16. 5;3. 6;24.
е Гл. 6;32. 9;4,16.
ж Иов. 24;15.
з Гл. 9;13.
и 1 Тим. 5;13. Тит. 2;5.
к Иса. 19;9.
л Гл. 5;3.
м Псал. 12;2.
н Екл. 9;12.
о Неем. 13;26.
п Гл. 2;18. 5;5. 9;18.
—
а Гл. 1;20. 9;3.

(2) Стои тя по върха на високитѣ мѣста,
над пжтя,
Всрѣдъ пжтекитѣ.
(3) Възглашава при портитѣ, въ входа въ
града,
Въ входа на вратата:—
(4) Къмъ васъ, человѣци, викамъ,
И гласътъ ми е къмъ человѣческитѣ си-
нове.
(5) Глупави, придобийте остроумие;
И безумни, придобийте разумливо сърдце.
(6) Послушайте, защото ще говоря *б*изящни
нѣща,
И устнитѣ ми ще произносятъ правото.
(7) Защото езикътъ ми ще говори истина;
А нечестието е мерзость на устнитѣ ми.
(8) Всичкитѣ думи на устата ми сж съ правда:
Нѣма въ тѣхъ *нищо* лъстиво или строп-
тиво.
(9) Тѣ всички сж ясни за оногозъ който ра-
зумѣва,
И прави за тѣзи които намѣрватъ знание.
(10) Приимете учението ми, а не сребро,
И знание повече, нежели злато избрано;
(11) Защото *в*мждростьта е по-добра отъ много-
цѣнни камене;
И всичко желателно не се сравнява съ нея.
(12) Азъ мждрость обитавамъ *съ* остроумието,
И изнамѣрвамъ знание на умни измиш-
ления
(13) *г*Страхътъ Господенъ е да мрази *нѣкой*
злото:
*д*Азъ мразя високоумие, и гордость,
И лукавъ пжть, и *е*стороптиви уста.
(14) *ж*Мой е съвѣтътъ и правомислието:
Азъ съмъ разумъ: силата е моя.
(15) *з*Чрѣзъ мене царетѣ царуватъ,
И началницитѣ узаконяватъ правда.
(16) Чрѣзъ мене князоветѣ началствуватъ,
И голѣмцитѣ, и всичкитѣ земни сждии.
(17) Азъ *и*обичамъ които ме обичатъ;
И *к*които ме търсятъ ще ме намѣрятъ.
(18) *л*Богатството и славата сж съ мене,
Изящниятъ имотъ и правдата.
(19) *м*Плодоветѣ ми сж по-добри отъ злато и
отъ най-чисто злато,
И приходитѣ ми отъ избрано сребро
(20) Ходя по пжтя на правдата,
Между пжтекитѣ на правосждието,
(21) За да направя да наслѣдятъ имотъ тѣзи
които ме обичатъ,
И да напълня съкровищата имъ.
(22) *н*Господь ме имаше въ началото на
пжтя си,
Прѣди дѣлата си отдавна
(23) *о*Отъ вѣка бидохъ помазана, отъ начало,
Прѣди създанието на земята.
(24) Родихъ се когато нѣмаше безднитѣ,
Когато нѣмаше източницитѣ които изо-
билватъ съ вода.
(25) *п*Прѣди горитѣ да се поставятъ,
Прѣди хълмоветѣ, азъ бѣхъ родена,
(26) Като още не бѣше направилъ земята, ни-
то полета,
Нито върхове отъ пръстьта на вселенната.
(27) Когато готвѣше небесата, азъ бѣхъ тамъ,
Когато начерта̀ваше кржгъ надъ лицето
на бездната,
(28) Когато утвърждаваше облацитѣ горѣ,
Когато укрѣпяваше източницитѣ на безд-
ната,
(29) *р*Когато полагаше закона си на морето
Да не прѣстжпятъ водитѣ повелѣнието му,
*с*Когато нареждаше основанията на зе-
мята,
(30) *т*Тогазъ бѣхъ при него и устроявахъ
всичко,
И азъ *му* *у*бѣхъ наслаждение всѣки день,
И веселѣхъ се всѣкога прѣдъ него.
(31) Веселѣхъ се на обитаемата негова земя;
И *ф*наслаждението ми бѣше съ человѣче-
скитѣ синове.
(32) Сега прочее, послушайте ме, о чада;
И *х*блажени сж които пазятъ пжтищата ми.
(33) Послушайте поучение и ставайте мждри,
И не отхвърляйте *го*.
(34) *ц*Блаженъ този человѣкъ който ме слуша,
И бди всѣки день при моитѣ двери,
И очаква при стълповетѣ на вратата ми.
(35) Защото който ме намѣри ще намѣри жи-
вотъ,
И *ч*ще вземе благословение отъ Господа;

б Гл. 22;20.
в Иовъ 28;15, и дрг. Псал. 19;10 119;127. Гл. 3;14,15 4;5,7. 16;16.
г Гл. 16;6.
д Гл. 6;17.
е Гл. 4;24.
ж Екл. 7;19.
з Дан. 2;21 Рим. 13;1.
и 1 Цар. 2;30. Псал. 91;14. Иоан. 14;21
к Як. 1;5.
л Гл. 3;16. Мат. 6;33.
м Гл. 3;14. Ст. 10.
н Гл. 3;19. Иоан. 1;1
о Псал. 2;6.
п Иовъ 15:7,8.
р Бит. 1;9,10 Иовъ 38;10,11. Псал. 33;7 104;9. Иер. 5;22.
с Иовъ 38;4.
т Иоан. 1;1,2,18.
у Мат. 3;17. Кол. 1;13.
ф Псал. 16;3.
х Псал. 119;1,2. 128;1,2. Лука 11;28.
ц Гл. 3;13,18.
ч Гл. 12;2.

(36) А който съгрѣши противъ мене [и]своята си душа онеправдава:
Всичкии които ме мразятъ обичатъ смъртьта.

ГЛАВА 9.

Мждростьта [а]съгради дома си:
Издѣла седемьтѣ свои стълпове:
(2) [б]Закла което имаше за клане:
[в]Смѣси виното си, и приготви трапезата си:
(3) [г]Проводи слугинитѣ си,
[д]Вика [е]по високитѣ мѣста на града:
(4) [ж]Който е глупавъ да се отбие тукъ;
И къмъ лишенитѣ отъ умъ говори:
(5) [з]Елате, яжте отъ хлѣба ми,
И пийте отъ виното *което* размѣсихъ:
(6) Оставете глупостьта и живи бждете;
И ходете въ пжтя на разума.
(7) Който учи присмивателя взема на себе си безчестие:
И който обличава нечестивия *взема* на себе си порокъ.
(8) [и]Не обличавай присмивателъ, за да те не намрази:
[к]Обличавай мждръ, и ще те възлюби.
(9) Давай *наставление* на мждръ, и ще бжде по-мждръ.
Учи праведенъ, и ще [л]нарасте въ учение.
(10) [м]Начало на мждростьта е страхъ Господенъ;
И познаването на Светаго е разумъ.
(11) Защото [н]чрѣзъ мене ще се умножатъ днитѣ ти,
И ще ти се притурятъ години на животъ
(12) [о]Ако си мждръ, мждръ си за себе си;
Ако ли си присмивателъ, ти самъ ще страдашъ.
(13) [п]Жена безумна е бъбрива,
Глупава, и нищо не знае:
(14) Седи при вратата на кжщата си на столъ,
[р]Въ високитѣ мѣстá на града,
(15) И кани тѣзи които минуватъ,
Които вървятъ право въ пжтя си:
(16) [с]Който е безуменъ, нека се отбие тукъ;
И къмъ лишения отъ умъ говори:
(17) [т]Краденитѣ води сж сладки,
И скришно вземаний хлѣбъ е приятенъ.
(18) Но той не знае че сж [у]тамъ мъртвитѣ,
И въ дълбочинитѣ адови поканенитѣ отъ нея.

ГЛАВА 10.

Притчи Соломонови.
[а]Синъ мждръ весели отца;
А синъ безуменъ скърбь е на майка си.
(2) [б]Съкровища отъ неправди не ползуватъ;
[в]А правдата освобождава отъ смърть.
(3) [г]Господь не ще остави да гладува душата на праведния;
Но отхвърля желанието на нечестивитѣ.
(4) [д]Лѣнивата ржка докарва сиромашия;
[е]А ржката на радивия обогатява.
(5) Който събира лѣтно врѣме, той е синъ разуменъ;
А който спи въ жетва, [ж]той е синъ който докарва срамъ.
(6) Благословения *почиватъ* на главата на праведния;
А неправда ще покрие [з]устата на нечестивитѣ.
(7) [и]Поменътъ на праведния е съ благословение,
А името на нечестивитѣ ще изгние.
(8) Мждрий въ сърдце ще приеме заповѣди;
И [к]безумний въ устни ще се подплъзне.
(9) [л]Който ходи съ непорочность ходи безопасно;
А който изкривява пжтищата си ще се познае.
(10) [м]Който намигнува съ око докарва скърбь;
А [н]безумний въ устни ще се подплъзне.
(11) [о]Устата на праведния сж източникъ на животъ,

и Гл. 20;2.
—
а Мат. 16;18. Ефес. 2;20-22. 1 Пет. 2;5.
б Мат. 22;3, и др.
в Ст. 5. Гл. 23;30.
г Рим. 10;15.
д Гл. 8;1,2
е Ст. 14.
ж Ст. 16. Гл. 6;32 Мат. 11;25.
з Ст. 2. Пѣсн. 5;1 Иса. 55;1. Иоан. 6;27.
и Мат. 7;6.
к Псал. 141;5.
л Мат. 13;12.
м Іовъ 28;28. Псал. 111;10. Гл. 1;7.
н Гл. 3;2,16. 10;27.
о Іовъ 35;6,7. Гл. 16;26.
п Гл. 7;11.
р Ст. 3.
с Ст. 4.
т Гл. 20;17.
у Гл. 2;18. 7;27.
—
а Гл. 15;20. 17;21,25. 19;13. 29;3,15.
б Псал. 49;6, и др. Гл. 11;4. Лука 12;19,20.
в Дан. 4;27
г Псал. 10;14. 34;9,10. 37;25.
д Гл. 12;24. 19;15.
е Гл. 13;4. 21;5.
ж Гл. 12;4. 17;2. 19;26.
з Ст. 11. Ест. 7;8.
и Псал. 9;5,6. 112;6. Екл. 8;10
к Ст. 10.
л Псал. 23;4. Гл. 28;18. Иса. 33;15,16.
м Гл. 6;13.
н Ст. 8.
о Псал. 37;30. Гл. 13;14. 18;4.

А [п]устата на нечестивитѣ неправда ще покрие.
(12) Омразата повдига раздори;
Но [р]любовьта покрива всичкитѣ погрѣшки.
(13) Въ устнитѣ на разумния се намира мждрость;
А [с]тоягата е за гърба на лишения отъ умъ.
(14) Мждритѣ съкровиществуватъ знание;
А [т]устата на безумния сж близу при погибель.
(15) [у]Имотътъ на богатия е укрѣпенният негов градъ;
А погиването на нищитѣ е тѣхната сиромашия.
(16) Дѣлата на праведния сж за животъ.
Плодътъ на нечестивия е за грѣхъ.
(17) Който пази поучението върви къмъ животъ;
А който прѣнебрѣгва обличението заблуждава се.
(18) Който покрива омраза *има* лъжливи устни;
И [ф]който изважда клевета безуменъ е.
(19) [х]Въ многословието неизбѣженъ е грѣхътъ;
Но [ч]който въздържа устнитѣ си разуменъ е.
(20) Езикътъ на праведния е избрано сребро:
Сърдцето на нечестивитѣ е нищожно
(21) Устнитѣ на праведния пасатъ мнозина,
А безумнитѣ умиратъ отъ недостатъкъ на ума.
(22) [ч]Благословението Господне обогатява,
И *Господь* не ще притури скърбь при него.
(23) [ш]Като смѣхъ е на безумния да струва зло;
А мждростьта принадлежи на разумния человѣкъ.
(24) [щ]Страхътъ на нечестивия ще го постигне;
А [ъ]желанието на праведнитѣ ще се изпълни.
(25) Както прѣхожда вихрушката, [ь]така нечестивиятъ не сжществува вече,
А [ѣ]праведният има вѣчно основание.
(26) Както е оцетътъ за зжбитѣ и димътъ за очитѣ,
Така е лѣнивиятъ за онѣзи които го проваждатъ.
(27) [ю]Страхътъ Господень придава дни,
А [я]годинитѣ на нечестивитѣ ще се скратятъ.
(28) Надеждата на праведнитѣ *ще е* радость.
[ж]Очакването на нечестивитѣ ще погине.
(29) Пжтътъ Господень е крѣпость на непорочния,
А [ж]погибель за дѣлателитѣ на беззаконието.
(30) [а]Праведният въ вѣкъ нѣма да се поклати,
А нечестивитѣ нѣма да населятъ земята.
(31) [б]Устата на праведния изтакатъ мждрость;
А лъстивий езикъ ще се отрѣже.
(32) Устнитѣ на праведния познаватъ благоприятното,
А устата на нечестивитѣ строптивото.

ГЛАВА 11.

[а]Лъжливи кжпони сж мерзость Господу;
А прави драхове сж благоугодни нему.
(2) [б]Дойде ли гордость, дохожда и срамъ,
А мждростьта е съ смиренитѣ.
(3) [в]Цѣлостьта на правитѣ ще ги ржководи,
А развратностьта на коварнитѣ ще ги погуби.
(4) [г]Богатството не ползува въ день на гнѣвъ,
А [д]правдата избавя отъ смърть.
(5) Правдата на непорочния ще оправи пжтя му;
А нечестивиятъ ще падне чрѣзъ нечестието си.
(6) Правдата на правитѣ ще ги избави,
А [е]беззаконнитѣ ще се хванатъ въ злобата си.
(7) [ж]Когато нечестивий человѣкъ умира, ожиданието му погинва
Погинва и надеждата на беззаконнитѣ.
(8) [з]Праведният се отърава отъ утѣснение,

[п] Ст. 6. Псал. 107;42.
[р] Гл. 17;9. 1 Кор. 13;4. 1 Пет. 4;8.
[с] Гл. 26;3.
[т] Гл. 18;7 21;23
[у] Иовъ 31;24. Псал 52;7 Гл. 18;11 1 Тим. 6;17
[ф] Псал. 15;3
[х] Екл. 5;3
[ч] Як. 3;2.
[ч] Бит. 24;35. 26;12. Псал. 37;22,
[ш] Гл. 14;9. 15;21
[щ] Иовъ 15;21
[ъ] Псал. 145;19. Мат. 5;6. 1 Иоан. 5;14,15
[ь] Псал. 37;9,10
[ѣ] Ст. 30. Псал. 15;5. Мат. 7;24,25 16;18.
[ю] Гл. 9;11.
[я] Иовъ 15:32,33
22;16. Псал. 55;23. Екл. 7;17
[ж] Иовъ 8;13. 11;20 Псал. 112;10. Гл. 11;7
[ж] Псал. 1;6. 37;20.
[а] Ст. 25. Псал. 37;22, 29 125;1
[б] Псал. 37;30
—
[а] Лев. 19;35.36
Втор. 25;13-16. Гл. 16;11 20;10,23
[б] Гл. 15;33. 16;18 18;12. Дан. 4;30,31
[в] Гл. 13;6.
[г] Гл. 10;2 Иез. 7,19 Соф. 1;18
[д] Бит 7;1
[е] Гл. 5;22 Екл 10;8
[ж] Гл. 10;28
[з] Гл 21;18

А вмѣсто него влазя нечестивиятъ.
(9) [и]Лицемѣрътъ съ уста погубва ближния си;
Но праведнитѣ ще се избавятъ съ знанието.
(10) [к]Когато праведнитѣ успѣватъ градътъ се весели;
И когато нечестивитѣ погиватъ радость става.
(11) [л]Чрѣзъ благословението на праведнитѣ градътъ се възвишава;
А чрѣзъ устата на нечестивитѣ съсипва-се.
(12) Скудоумний прѣзира ближния си;
А благоразумний человѣкъ мълчи.
(13) [м]Одумникътъ обхожда и открива тайнитѣ;
А вѣрний духомъ потайва работата.
(14) [н]Дѣто нѣма смотрение народътъ пада,
А въ многото съвѣтници *има* спасение.
(15) [о]Който се поручава за другиго ще пострада зло;
А който мрази поручителството безопасенъ е.
(16) [п]Благодатната жена придобива честь,
И силнитѣ придобиватъ богатство.
(17) [р]Милостивий человѣкъ благотвори на душата си,
А жестокиятъ смущава плътьта си.
(18) Нечестивиятъ работи лъжлива работа;
А [с]който сѣе правда *ще има* истинна заплата.
(19) Както правдата е близу до животъ,
Така който се стрѣми къмъ злото близу е до смъртьта си.
(20) Развращенитѣ въ сърдце мерзость сѫ Господу,
А непорочнитѣ въ пѫтя си угодни сѫ нему.
(21) [т]Рѫка на рѫка *и да се присъедини,* нечестивиятъ не ще остане ненаказанъ;
А [у]сѣмето на праведнитѣ ще се избави.
(22) *Както е* златна обѣца на свиня на доса,
Така е хубава жена безъ разсѫждение.
(23) Желанието на праведнитѣ е само добро:
Ожиданието на нечестивитѣ е [ф]гнѣвъ.
(24) [х]Единъ разпръсва, но повече изобилва;
А другъ пастри безъ мѣра, но пакъ *достига* въ скудость.
(25) [ц]Благотворителната душа ще се огои,
И [ч]който пои, ще бѫде напоенъ и той.
(26) [ш]Който задържа жито ще бѫде проклетъ отъ народа;
А [щ]който продава, благословение *ще бѫде* на главата му.
(27) Който има усърдие за доброто ще придобие благоволение;
Но [ъ]който иска злото, то ще и да дойде върхъ него.
(28) [ь]Който се надѣе на богатството си ще падне;
А [ѣ]праведнитѣ като лѣторасълъ ще прозябнатъ.
(29) Който смущава дома си [ю]ще наслѣди вѣтъръ;
И безумниятъ *ще бѫде* рабъ на мѫдрия въ сърдце.
(30) Плодътъ на праведния е дърво на животъ;
И [я]който придобива души мѫдръ е.
(31) Ето, [ѫ]праведниятъ приима въздаяние на земята, —
Колко повече нечестивиятъ и грѣшниятъ!

ГЛАВА 12

Който обича поучение обича знание,
Но който мрази обличение безуменъ е.
(2) [а]Добриятъ намира благоволение отъ Господа;
А ще осѫди Той коварния.
(3) Человѣкъ не ще се утвърди чрѣзъ беззаконие,
А [б]коренътъ на праведнитѣ не ще се поклати.
(4) [в]Добродѣтелната жена е вѣнецъ на мѫжа си,
А която докарва срамъ, [г]като гнилость е въ коститѣ му.

и Иовъ 8;13.
к Ест. 8;15 Гл. 28;12,28,
л Гл. 29;8.
м Лев. 19;16. Гл. 20;19.
н 3 Цар. 12;1, и др. Гл. 15;22. 24;6
о Гл. 6;1.
п Гл. 31;30.
р Мат. 5;7. 25;34, и др.
с Осия 10;12. Гал. 6;8,9. Як. 3;18
т Гл. 16;5.
у Псал. 112;2
ф Рим. 2;8,9.
х Псал. 112;9.
ц 2 Кор 9;6-10.
ч Мат. 5;7.
ш Амосъ 8;5,6
щ Иовъ 29;13.
ъ Ест. 7;10. Псал. 7;15,16. 9;15,16. 10;2. 57;6
ь Иовъ 31;24. Псал. 52;7 Мар. 10;24. Лука 12;21. 1 Тим. 6;17
ѣ Псал. 1;3. 52;8. 92;12, и др. Иер. 17;8.
ю Екл. 5;16.
я Дан. 12;3. 1 Кор. 9;19, и др. Як. 5;20.
ѫ Иер. 25;29. 1 Пет. 4;17,18
—
а Гл. 8;35.
б Гл. 10;25.
в Гл. 31;23. 1 Кор
г Гл. 14;30.

(5) Мислитѣ на праведнитѣ сѫ справедливость;
А намѣренията на нечестивитѣ сѫ коварство.
(6) дДумитѣ на нечестивитѣ сѫ засада за кръвь;
А еустата на правитѣ ще ги избавятъ.
(7) жНечестивитѣ се съсипватъ, и нѣма ги;
А домътъ на праведнитѣ ще прѣбивава.
(8) Человѣкъ се похвалява според разума си;
А зстроптивий въ сърдце ще бѫде въ поругание.
(9) иПо-добъръ е прѣзираемий който *има слуга
Отъ тогозъ който се тщеслави и нѣма хлѣбъ.
(10) кПраведний се грижи за живота на скота си;
А утробитѣ на нечестивитѣ сѫ немилостиви.
(11) лКойто работи земята си ще се насити съ хлѣбъ;
А който слѣдва суетнитѣ москуденъ е отъ разумъ.
(12) Нечестивиятъ търси користь както злитѣ;
Но коренътъ на праведния дава *плодъ*.
(13) нОтъ грѣха на устнитѣ се впринича нечестивиятъ;
А оправедниятъ ще излѣзе отъ утѣснение.
(14) пОтъ плода на устата си человѣкъ ще се насити съ добрини;
И рспоредъ дѣлата на рѫцѣтѣ на человѣка ще се върне въздаянието нему.
(15) сПѫтьтъ на безумния е правъ въ очитѣ му;
А който слуша съвѣти, той е мѫдъръ.
(16) тБезумниятъ явява тутакси гнѣва си;
А благоразумниятъ покрива укора.
(17) уКойто говори истина възвѣстива правото,
А лъжесвидѣтельтъ лъсть.
(18) фНѣкогашъ несмисленото говорене произва като съ ножъ;
А езикътъ на мѫдритѣ е изцѣление.
(19) Устнитѣ на истината ще бѫдатъ постоянни впаги;
А хлъжливий езикъ *ще бѫде* само минутенъ.
(20) Лъсть има въ сърдцето на тѣзи които изхитруватъ зло,
А веселие на тѣзи които съвѣтватъ за миръ.
(21) Никаква поврѣда не ще се случи на праведния;
А нечестивитѣ ще се изпълнятъ съ зло.
(22) чЛъжливитѣ устни сѫ мерзость Господу;
А които правятъ истината приятни сѫ нему.
(23) чБлагоразумний человѣкъ покрива знанието *си*;
А сърдцето на безумнитѣ изказва глупость.
(24) шРѫката на прилежливитѣ ще властвува;
А лѣнивитѣ ще бѫдатъ подданни.
(25) щСкърбьта въ сърдцето на человѣка го спиряла;
А ъдобрата дума го весели.
(26) Праведниятъ пѫтеводи ближния си;
А пѫтьтъ на нечестивитѣ ги въвожда въ заблуждение.
(27) Лѣнивиятъ не пече лова си;
А на радивия человѣкъ имотътъ е многоцѣненъ.
(28) Въ пѫтя на правдата има животъ;
И шествието на пѫтя ѝ не *завожда* въ смърть.

ГЛАВА 13.

Мѫдрий синъ приема отеческото поучение;
А априсмивательтъ не слуша обличение.
(2) бОтъ плодоветѣ на устата си ще се храни человѣкъ съ добрини,
А душата на беззаконницитѣ съ насилство.
(3) вКойто пази устата си упазва душата си;
А който много отваря устнитѣ си ще погине.
(4) гДушата на лѣнивия желае, и нѣма;
А душата на радивитѣ ще се угои.
(5) Праведниятъ мрази лъжлива дума;

д Гл. 1;11,18.
е Гл. 14;3.
ж Псал. 37;36,37. Гл. 11;21. Мат. 7;24-27.
з 1 Цар. 25;17.
и Гл. 13;7.
* *Или*, слугува на себе си.
к Втор. 25;4.
л Бит. 3;19. Гл. 28;19.
м Гл. 6;32.
н Гл. 18;7.
о 2 Пет. 2;9.
п Гл. 13;2. 18;20.
р Иса. 3;10,11.
с Гл. 3;7. Лука 18;11.
т Гл. 29;11.
у Гл. 14;5.
ф Псал. 57;4. 59;7. 64;3.
х Псал. 52;5. Гл. 19;9.
ц Гл. 6;17. 11;20. Отк. 22;15.
ч Гл. 13;16. 15;2.
ш Гл. 10;4.
щ Гл. 15;13.
ъ Иса. 50;4.
—
а 1 Цар. 2;25.
б Гл. 12;14.
в Псал. 39;1. Гл. 21;23. Як. 3;2.
г Гл. 10;4.

А нечестивият причинива срамота и безчестие.
(6) [д]Правдата съхранява ходещия непорочно;
А нечестието съсипва грешния.
(7) [е]Некой се прави богатъ, а нема нищо;
А некой се прави сиромахъ, но *има* имотъ много.
(8) Избавление на душата на человека е богатството му;
А сиромахътъ не чуе *само* обличение.
(9) Виделото на праведните е весело;
А [ж]светилникътъ на нечестивите ще угасне.
(10) Само отъ гордость произхожда препиране;
А мждростьта е съ онези които приемать съвети.
(11) [з]Богатство придобивано отъ суета ще намалее,
А който събира съ ржката *си* ще *го* умножи.
(12) Очакване отлагано изнемощева сърдцето;
[и]А постигнато желание е дърво на животъ.
(13) [к]Който презира словото ще погине;
А който почита заповедьта ще приеме въздаяние.
(14) [л]Учението на мждрия е изворъ на животъ,
И [м]отдалечава отъ сетите на смъртьта.
(15) Благъ разумъ дава благодать;
А пжтьтъ на беззаконниците е жестокъ.
(16) [н]Всеки благоразуменъ върши работа съ знание;
А безумният открива глупость.
(17) Злий вестител пада въ зло;
А [о]верний посланникъ е изцеление.
(18) Сиромашия и срамъ *ще постигнатъ* тогозъ [п]който отхвърля поучение,
А който пази обличение почтенъ ще бжде.
(19) [р]Изпълнено желание весели душата;
А на безумните е гнусно да се уклонявать отъ злото.
(20) Който ходи съ мждри ще бжде мждъръ;
А другарьтъ на безумните ще се развратн.
(21) [с]Зло гони грешните;
А на праведните ще се въздаде добро.
(22) Добрият остави наследие на синове и внуци;
А [т]богатството на грешния се пази за праведния.
(23) [у]Нивата на сиромасите има много храна;
Но некои погиват отъ нямане на сждъ.
(24) [ф]Който щади тоягата си мрази сина си;
Но който го обича наказва го съ време.
(25) [х]Праведний яде до насищане на душата си;
А търбухътъ на нечестивите ще бжде въ лишение.

ГЛАВА 14.

[а]Всека мждра жена [б]съградява дома си;
А безумната го събаря съ ржцете си.
(2) Който ходи въ правотата си бои се отъ Господа;
Но [в]строптивий въ пжтищата си презира го.
(3) Въ устата на безумния е пржчката на гордостьта;
А [г]устните на мждрите ще ги пазятъ.
(4) Дето нема говеда яслите сж чисти;
Но изобилието на произведенията е въ силата на воловете.
(5) [д]Истинний свидетель не лъже;
А лъжливий свидетель излива лъжи.
(6) Присмивательтъ търси мждрость, и не намерва;
А [е]за разумния е лесно учението.
(7) Замини безумния человекъ
Когато си узналъ че нема разумни устни.
(8) Мждростьта на благоразумния е да познава пжтя си;
А глупостьта на безумните е заблуждение.
(9) [ж]Безумните се смеятъ на беззаконието;
А всредъ правите *има* благоволение.
(10) Сърдцето познава своята си горесть;
И чуждъ не участвува въ радостьта му.
(11) [з]Кжщата на нечестивите ще се събори;
Но шатърътъ на правите ще цъвти.
(12) [и]Има пжть който се види правъ на человека.

д Гл. 11;3,5,6.
е Гл. 12;9.
ж Иовъ 18;5,6. 21;17. Гл. 24;20.
з Гл. 10;2. 20;21.
и Ст. 19.
к 2 Лет. 36;16.
л Гл. 10;11. 14;27. 16;22.
м 2 Цар. 22;6.
н Гл. 12;23. 15;2.
о Гл. 25;13.
п Гл. 15;5,31.
р Ст. 12.
с Псал. 32;10.
т Иовъ 27;16,17. Гл. 28;8. Екл. 2;26.
у Гл. 12;11.
ф Гл. 19;18. 22;15. 23;13. 29;15,17.
х Псал. 34;10. 37;3.

—

а Гл. 24;3.
б Руть 4;11.
в Иовъ 12;4.
г Гл. 12;6.
д Изх. 20;16. 23;1. Гл. 6;19. 12;17. Ст. 25.
е Гл. 8;9. 17;24.
ж Гл. 10;23.
з Иовъ 8;15.
и Гл. 16;25.

Но [к]краятъ му е пѫтища къмъ смърть.
(13) Още и въ смѣха сърдцето има болката си;
И [л]на радостьта свършъкътъ е скърбь.
(14) Развратний въ сърдце [м]отъ пѫтищата си
ще се насити,
И добрийтъ человѣкъ отъ себе си.
(15) Простиятъ вѣрва на всѣка дума;
А благоразумниятъ внимава въ пѫтеки-
тѣ си.
(16) [н]Мѫдриятъ се бои, и уклонява се отъ
злото;
А безумниятъ хвърля се напрѣдъ, и бива
смѣлъ.
(17) Острояростниятъ прави несмислено;
И зломисленниятъ человѣкъ е омразенъ.
(18) Безумнитѣ наслѣдватъ глупость;
А благоразумнитѣ се вѣнчаватъ съ знание.
(19) Злитѣ се кланятъ прѣдъ добритѣ,
И нечестивитѣ въ вратата на праведния.
(20) [о]Сиромаха го мрази даже и ближниятъ му;
А на богатия приятелитѣ сѫ много.
(21) Който прѣзира ближния си съгрѣшава;
А [п]който помилва сиромаситѣ блаженъ е.
(22) Не заблуждаватъ ли се които измисля-
ватъ зло?
Но милость и истина *ще бѫде* на тѣзи
които измислюватъ добро.
(23) Отъ всѣки трудъ има полза,
А отъ бледословието на устнитѣ само
скудость.
(24) Вѣнецъ на мѫдритѣ е богатството имъ:
Прѣимуществото на безумнитѣ е глупостьта.
(25) [р]Истинний свидѣтель избавя души;
А лъстивий излива лъжи.
(26) Въ страха отъ Господа има крѣпко упо-
вание;
И неговитѣ чада ще иматъ прибѣжище.
(27) [с]Страхътъ Господенъ е източникъ на жи-
вотъ,
И отдалечава отъ сѣтитѣ на смъртьта.
(28) Умножението на людетѣ е слава на царя,
А намалението на людетѣ съсипване на
княза.
(29) [т]Дълготърпѣливий има голѣмо благора-
зумие:
А нетърпѣливий показва много безумие.
(30) Тихо сърдце е животъ на плътьта;
А [у]завистьта е [ф]гнилость на коститѣ.
(31) [х]Който угнетява убогия [ц]безчести Създа-
теля му;
А който помилва сиромаха почита го.
(32) Нечестивий ще се изпѫди за нечестие-
то си;
А [ч]праведний и въ смъртьта си има упо-
вание.
(33) Въ сърдцето на разумния почива мѫ-
дрость;
А [ш]каквото има вѫтрѣ въ безумнитѣ ще
се яви.
(34) Правдата възвишава народъ;
А грѣхътъ е безчестие на людетѣ.
(35) [щ]Благоволението на царя е къмъ разум-
ния рабъ,
А яростьта му къмъ оногози който докар-
ва срамъ.

ГЛАВА 15.

[а]Мекъ отвѣтъ утишава ярость;
А [б]жестока дума възбужда гнѣвъ.
(2) Езикътъ на мѫдритѣ украшава знанието;
А [в]устата на безумнитѣ отригватъ глупость.
(3) [г]Очитѣ Господни сѫ на всѣко мѣсто,
И наблюдаватъ злитѣ и добритѣ.
(4) Сладъкъ езикъ е дърво на животъ;
А развратность въ него е съкрушение на
духа.
(5) [д]Безумний прѣзира поучението на отца си;
А [е]който пази обличение благоразуменъ е.
(6) Въ дома на праведния *има* голѣмо изо-
билие,
А въ дохода на нечестивия смущение.
(7) Устнитѣ на мѫдритѣ сѣятъ знание;
А сърдцето на безумнитѣ не е така.
(8) [ж]Жъртвата на нечестивитѣ е мерзость Го-
споду,
А молението на правитѣ благоприятно
нему.
(9) Пѫтьтъ на нечестивия е мерзость на Го-
спода;

[к] Рим. 6;21.
[л] Гл. 5;4. Екл. 2;2.
[м] Гл. 1;31. 12;14.
[н] Гл. 22;3.
[о] Гл. 19;7.
[п] Псал. 41;1. 112;9.
[р] Ст. 5.
[с] Гл. 13;14
[т] Гл. 16;32. Як. 1;19.
[у] Псал. 112;10.
[ф] Гл. 12;4.
[х] Гл. 17;5. Мат. 25;40,45.
[ц] Виж. Иовъ 31;15,16. Гл. 22;2.
[ч] Иовъ 13:15. 19;26. Псал. 23;4. 37;37. 2 Кор. 1;9. 5;8. 2 Тим. 4;18.
[ш] Гл. 12;16. 29;11.
[щ] Мат. 24;45,47.

[а] Сѫд. 8;1-3. Гл. 25;15.
[б] 1 Цар. 25;10, и дрг. 3 Цар. 12;13,14,16.
[в] Ст. 28. Гл. 12;23. 13;16.
[г] Иовъ 34;21. Гл. 5;21. Иер. 16;17. 32;19. Евр. 4;13.
[д] Гл. 10;1.
[е] Гл. 13;18. Ст. 31,32.
[ж] Гл. 21;27. 28;9. Иса. 1;11. 61;8. 66;3. Иер. 6;20. 7;22. Амосъ 5;22.

[з]Но той обича тогози, който тича слѣдъ правдата.
(10) Има лошо наказание [и]за онѣзи които се отбиватъ отъ пѫтя:
[к]Който мрази обличение ще умре.
(11) [л]Адъ и погибельта сѫ явни прѣдъ Господа, —
Колко повече [м]сърдцата на человѣческитѣ синове!
(12) [н]Присмивательтъ не обича обличителя си,
Нито ще отиде при мѫдритѣ.
(13) [о]Сърдце весело прави засмѣно лице;
А [п]отъ скърбьта на сърдцето угнетява се духътъ.
(14) Сърдцето на разумния търси знание;
А устата на безумнитѣ хранятъ се съ глупость.
(15) Всичкитѣ дни на скърбния сѫ зли;
А [р]веселото сърдце е винагишно пируване.
(16) [с]По-добро малкото съ страхъ Господенъ
Нежели съкровища много и смущение въ тѣхъ.
(17) [т]По-добро гощаване отъ зеле съ любовь
Нежели хранено говедо съ омраза.
(18) [у]Яростний человѣкъ възбужда прѣния;
А дълготърпѣливий утишава карания.
(19) [ф]Пѫтьтъ на лѣнивия е като съ трънe изплетенъ;
А пѫтьтъ на правитѣ е изравненъ.
(20) [х]Мѫдъръ синъ весели отца;
А безуменъ человѣкъ прѣзира майка си.
(21) [ц]Глупостьта е радость на скудоумния;
А [ч]разумний человѣкъ ходи направо.
(22) [ш]Дѣто нѣма съвѣтъ намѣренията се осуетяватъ,
А въ множеството на съвѣтницитѣ утвърждаватъ се.
(23) Человѣкъ има радость чрѣзъ отвѣта на устата си;
И [щ]дума на врѣме, колко е добра!
(24) [ъ]За разумния е пѫтьтъ на живота нагорѣ,
За да се уклони отъ ада долу.
(25) [ь]Господь съсипва дома на горделивитѣ;
А [ѣ]утвърдява прѣдѣла на вдовицата.
(26) [ю]Помишленията на лошия сѫ мерзость Господу;
А [я]думитѣ на чиститѣ сѫ угодни.
(27) [ѧ]Користолюбивиятъ смущава дома си;
А който мрази даровѣтѣ ще живѣе.
(28) Сърдцето на праведния [ѩ]прѣговаря да отговаря;
А устата на нечестивитѣ отригватъ зло.
(29) [а]Господь е далечь отъ нечестивитѣ;
А [б]слуша моленето на праведнитѣ.
(30) Свѣтътъ на очитѣ весели сърдцето:
И добрата вѣсть утлъстява коститѣ.
(31) [в]Ухо което слуша обличението на живота
Прѣбивава между мѫдритѣ.
(32) Който отхвърля поучението мрази душата си;
А който слуша обличението придобива разумъ.
(33) [г]Страхътъ Господенъ е поучение на мѫдрость;
И [д]смирението прѣдходи прѣдъ славата.

ГЛАВА 16.

[а]На человѣка *принадлежатъ* приготвенията на сърдцето;
[б]Но отъ Господа е отвѣтътъ на езика.
(2) [в]Всичкитѣ пѫтища на человѣка сѫ чисти въ очитѣ му;
[г]Но Господь прѣтегля духовѣтѣ.
(3) [д]Прѣпорѫчвай дѣлата си Господу;
И ще се утвърдятъ твоитѣ помишления.
(4) [е]Господь направи всѣко нѣщо за цѣльта му,
[ж]Та и нечестивия за лошия день.
(5) [з]Мерзость е Господу всѣки що има гордѣливо сърдце:

з Гл.21;21. 1 Тим.6;11.
и 3 Цар.22;8.
к Гл.5;12. 10;17.
л Иовъ 26;6. Псал. 139;8.
м 2 Лѣт.6;30. Псал. 7;9. 44;21. Иоан. 2;24,25. 21;17. Дѣян. 1;24.
н Амосъ 5;10. 2 Тим.4;3.
о Гл.17;22.
п Гл.12;25.
р Гл.17;22.
с Псал.37;16. Гл.16;8. 1 Тим.6;6.
т Гл.17;1.
у Гл.26;21. 29;22.
ф Гл.22;5.
х Гл.10;1. 29;3.
ц Гл.10;23.
ч Ефес.5;15.
ш Гл.11;14. 20;18.
щ Гл.25;11.
ъ Фил.3;20. Кол.3;1,2.
ь Гл.12;7. 14;11.
ѣ Псал.68;5,6. 146;9.
ю Гл.6;16,18.
я Псал.37;30.
ѧ Гл.11;19. Иса.5;8. Иер.17;11.
ѩ 1 Пет.3;15.
а Псал.10;1. 34;16.
б Псал.145;18,19.
в Ст.5.
г Гл.1;7.
д Гл.18:12.
—
а Ст.9. Гл.19;21. 20;24. Иер.10;23.
б Мат.10;19,20.
в Гл.21;2.
г 1 Цар.16;7.
д Псал.37;5. 55;22. Мат.6;25. Лука 12:22. Фил.4;6. 1 Пет.5;7.
е Иса.43;7. Рим. 11:36.
ж Иовъ 21;30. Рим. 9;22.
з Гл.6;17. 8:13

иРжка на ржка *и да се присъедини*,
нѣма да остане ненаказанъ.
(6) кСъ милость и истина се очиства беззаконието;
И лотъ страха Господенъ става уклонение отъ злото.
(7) Когато сж угодни на Господа пжтищата на едного человѣка,
Той примирява съ него и неприятелитѣ му.
(8) мПо-добрѣ малко съ правда
Нежели голѣми доходи съ неправда.
(9) нСърдцето на человѣка начертава пжтя му;
оНо Господь управя стжпкитѣ му.
(10) Въ устнитѣ на царя има богодъхновение:
Устата му не ще погрѣшатъ въ сждъ.
(11) пПраведната теглилка и кжпони сж Господни:
Всичкитѣ дрампове на мѣшеца сж негово дѣло.
(12) Мерзость е за царетѣ да правятъ беззаконие;
Защото рпрѣстольтъ се утвърдява съ правда.
(13) сПраведнитѣ устни сж благоприятни на царетѣ;
И тѣ обичатъ който говори право.
(14) тЯростьта на единъ царь е обявителка на смърть;
Но мждрий человѣкъ я укротява.
(15) Въ свѣтлината на лицето на царя има животъ;
И унеговото благоволение е фкато облакъ съ пролѣтенъ дъждъ.
(16) хКолко е по-добро стяжанието на мждростьта нежели на златото,
И прѣдпочитаемо стяжанието на разума нежели на среброто!
(17) Пжтьтъ на праведнитѣ е да се уклоняватъ отъ злото:
Който пази пжтя си упазва душата си.
(18) цГордостьта прѣдшествува на погибельта;
И високоумството прѣдшествува на падането.
(19) По-добрѣ да е нѣкой смиреномждъръ съ смиренитѣ
Нежели да дѣли користи съ гордитѣ.
(20) Разумний въ дѣлата *си* ще намѣри добро;
И чнадѣющий се на Господа е блаженъ.
(21) Мждрията въ сърдце ще се нарече благоразуменъ;
И сладостьта на устнитѣ умножава знание.
(22) шРазумътъ е източникъ на животъ за оногова що-го има;
А поучението на безумнитѣ е глупость.
(23) щСърдцето на мждрия вразумява устата му,
И въ устнитѣ му притуря знание.
(24) Благоугоднитѣ думи сж сотъ отъ медъ,
Сладость на душата, и изцѣление на коститѣ.
(25) ъИма пжть който се вижда правъ на человѣка;
Но краятъ му е пжтища къмъ смърть.
(26) ьКойто работи, работи за себе си;
Защото устата му го принуждаватъ.
(27) Лошиятъ человѣкъ копае зло;
И въ устнитѣ му има като огънь горещъ.
(28) ѣРазвращенъ человѣкъ сѣе раздори;
И юшепотникъ раздвоява най-тѣсни приятели.
(29) Насилникъ человѣкъ яизмамя ближния си,
И води го въ не добъръ пжть:
(30) Замижва съ очи и измислюва лошотии:
Прѣхапва устнитѣ си и върши злото.
(31) жСѣдината е вѣнецъ на слава
Ако се намира въ пжтя на правдата.
(32) аaДълготърпѣливиятъ е по-добъръ отъ храбрия,
И който владѣе духа си отъ завоевательъ на градъ.
(33) Жрѣбието се хвърля въ пазухата;
Но всичката му сждба е отъ Господа.

ГЛАВА 17.

аПо-добрѣ залъкъ сухъ и миръ съ него
Нежели домъ пъленъ отъ жъртви съ раздори.

и Гл. 11;21.
к Дан. 4;27. Лука 11;41.
л Гл. 14;16.
м Псал. 37;16. Гл. 15;16.
н Ст. 1. Гл. 19;21.
о Псал. 37;23. Гл. 20;24. Иер. 10;23.
п Лев. 19;36. Гл. 11;1.
р Гл. 25;5. 29;14.
с Гл. 14;35. 22;11.
т Гл. 19;12. 20;2.
у Гл. 19;12.
ф Иовъ 29;23. Зах. 10;1.
х Гл. 8;11.19.
ц Гл. 11;2. 17;19. 18;12.
ч Псал. 2;12. 34;8. 125;1. Иса. 30;18. Иер. 17;7.
ш Гл. 13;14. 14;27.
щ Псал. 37;30. Мат. 12;34.
ъ Гл. 14;12.
ь Виж. Гл. 9;12. Екл. 6;7.
ѣ Гл. 6;14.19. 15;18. 26;21. 29;22.
ю Гл. 17;9.
я Гл. 1;10, и дрг.
ж Гл. 20;29.
аа Гл. 19;11.
а Гл. 15;17.

(2) Благоразумний рабъ ще властвува [б]надъ
синъ който докарва срамъ,
И ще вземе дѣлъ отъ наслѣдието между
братя.
(3) [в]Горнилото е за среброто, и пещьта за
златото;
А Господь опитва сърдцата.
(4) Злотворецътъ слуша беззаконнитѣ устни:
Лъжецътъ дава ухо на злий езикъ.
(5) [г]Който се присмива на сиромаха безчести
Създателя му:
[д]Който се радва на бѫдствия нѣма да о-
стане ненаказанъ.
(6) [е]Чада на чада сѫ вѣнецъ на старцитѣ,
И слава на чадата бащитѣ имъ.
(7) Устни изящни не прилечатъ на безуменъ,—
Много по-малко лъжливи устни на на-
чалникъ.
(8) [ж]Дарътъ е като многоцѣненъ камикъ въ
очитѣ на оногозъ който го има:
Дѣто се обърне той успѣва.
(9) [з]Който покрива прѣстѫпление търси лю-
бовь;
Но [и]който разказва работата раздвоява
най-тѣсни приятели.
(10) Обличението прави повече впечатлѣние
на благоразуменъ
Нежели сто бича на безуменъ.
(11) Злийтъ търси само крамоли;
За то жестокъ вѣститель ще се проводи
противъ него.
(12) [к]Нека срѣщне человѣка мечка лишена
отъ чадата си,
А не безуменъ въ буйството си.
(13) [л]Който въздава зло за добро,
Злото не ще се отдалечи отъ дома му.
(14) Начеванието на разпря е като кога отва-
ря нѣкой пѫть на вода;
[м]За то прѣстани отъ прѣпирането додѣ
не се е разпалило.
(15) [н]Който оправдава нечестивъ,
И който осѫжда праведенъ,
И двата сѫ мерзость Господу.
(16) Що ползува цѣната въ рѫката на безуменъ
За да купи мѫдрость, [о]като нѣма умъ?
(17) [п]Приятель обича всѣкога;
И брать се ражда за нуждно врѣме.
(18) [р]Человѣкъ оскуденъ отъ умъ дава рѫка,
И става поручникъ за приятеля си.
(19) Който обича прѣпня обича съгрѣшения:
[с]Който прави високи вратата си търси
пагуба.
(20) Строптивий въ сърдце не намѣрва добро;
И [т]развраценний въ езикъ пада въ не-
щастие.
(21) [у]Който ражда безуменъ, за скърбь му е;
И отецътъ на глупавия радость не вижда.
(22) [ф]Веселото сърдце е благотворно като лѣ-
карство;
[х]А унилий духъ изсушава коститѣ.
(23) Нечестивий приема даръ изподъ пазуха
[ц]За да изкриви пѫтищата на правосѫ-
дието.
(24) [ч]Прѣдъ лицето на разумния е мѫдростьта:
А очитѣ на безумния сѫ къмъ краищата
на земята.
(25) [ш]Безумний синъ е тѫга на отца си,
И горкость на тази която го е родила.
(26) [щ]Не е добро да се туря глоба на пра-
веденъ,
Ни да бие нѣкой началницитѣ за правото.
(27) [ъ]Който държи думитѣ си уменъ е:
Дълготърпѣливий человѣкъ е благоразу-
менъ.
(28) И [ь]безумнийтъ, когато мълчи, счита се
за мѫдъръ,
Който затваря устата си за разуменъ.

ГЛАВА 18.

Своенравний иска по желанието *си*,
И противи се на всѣка права мисъль.
(2) Безумний не се наслаждава отъ благора-
зумието,
Но само отъ изявлението на сърдцето си.
(3) Съ идването на нечестивия иде и прѣ-
зрѣние,
И съ поношението безчестие.
(4) [а]Думитѣ изъ устата на человѣка сѫ дъл-
боки води;

[б] Гл. 10;5. 19;26.
[в] Псал. 26;2 Гл. 27;21. Иер. 17;10. Мал. 3;3.
[г] Гл. 14;31.
[д] Иовъ 31;29. Авд. 12
[е] Псал. 127;3. 128;3.
[ж] Гл. 18;16. 19;6.
[з] Гл. 10;12.
[и] Гл. 16;28.
[к] Осия 13;8.
[л] Псал. 109;4,5. Иер. 18;20. Виж. Рим. 12;17. 1 Сол. 5;15. 1 Пет. 3;9.
[м] Гл. 20;3. 1 Сол. 4;11.
[н] Изх. 23;7. Гл. 24;24. Иса. 5;23.
[о] Гл. 21;25,26.
[п] Рутъ 1;16. Гл. 18;24. 8;1.
[р] Гл. 6;1. 11;15.
[с] Гл. 16;18.
[т] Як. 3;8.
[у] Гл. 10;1. 19;13. Ст. 25.
[ф] Гл. 12;25. 15;13,15.
[х] Псал. 22;15.
[ц] Изх. 23;8.
[ч] Гл. 14;6. Екл. 2;14.
[ш] Гл. 10;1. 15;20. 19;13. Ст. 21.
[щ] Ст 15. Гл. 18;5.
[ъ] Як. 1;19.
[ь] Иовъ 13;5.
—
[а] Гл. 10;11. 20;5.

И [б]източникътъ на мждростьта е потокъ извиращъ.
(5) [в]Не е добро да прави нѣкой лицеприятство на печестивия
За да изкривява праведния въ сжда.
(6) Устнитѣ на безумния влазятъ въ прѣпирания;
И устата му приканятъ плесници.
(7) [г]Устата на безумния сж погибель за него,
И устнитѣ му сѣть за душата му.
(8) [д]Думитѣ на шепотника сж сладки залъци,
И слазятъ вжтрѣ въ утробата.
(9) Нерадивий въ дѣлото си
[е]Братъ е на разточителя.
(10) [ж]Името Господне е крѣпъкъ стълпъ:
Праведниятъ който прибѣгва въ него въ защита е.
(11) [з]Имотътъ на богатия е крѣпъкъ градъ за него;
И въ мечтанието му той е като висока стѣна.
(12) [и]Прѣди погиването се прѣвъзнося сърдцето на человѣка;
И смирението прѣдходи прѣдъ славата.
(13) Да отговаря нѣкой [к]прѣди да чуе,
Безумие и поношение е за него.
(14) Духътъ на человѣка ще *го* подпира *въ* немощьта му;
Но унилий духъ кой може въздигна?
(15) Сърдцето на благоразумния придобива разумъ:
И ухото на мждритѣ търси знание.
(16) [л]Дарътъ на человѣка отваря му мѣсто,
И привожда го прѣдъ голѣмцитѣ.
(17) Който говори най-напрѣдъ въ сжда си глєда се праведенъ;
Но другарьтъ му дохожда и го изпитва.
(18) Жрѣбието прѣкратява разпритѣ,
И рѣшава между силнитѣ.
(19) Братъ обиденъ по-*непристжпенъ* е отъ крѣпъкъ градъ;
И разногласията *имъ* сж като верен на стълпъ.
(20) [м]Отъ плодоветѣ на устата на человѣка ще се насити утробата му:
Отъ произведението на устнитѣ си ще се насити.
(21) [н]Смърть и животъ е въ ржката на езика;
И които го обичатъ ще ядатъ плодоветѣ му.
(22) [о]Който е намѣрилъ *добра* жена намѣрилъ е благо,
И получилъ е благодать отъ Господа.
(23) Сиромахътъ говори съ моления;
Но богатиятъ отговаря съ [п]жестокость.
(24) Человѣкъ *който има* приятели трѣбва да се обхожда приятелски;
[р]И има приятель по-тѣсенъ и отъ братъ.

ГЛАВА 19.

[а]По-добъръ е сиромахътъ който ходи въ цѣлостьта си
Нежели развратний въ устнитѣ си който е и безуменъ.
(2) На душата невѣжеството наистина не е добро:
И който бърза съ нозѣтѣ съгрѣшава.
(3) Безумието на человѣка изкривява пжтя му;
И [б]сърдцето му негодува противъ Господа.
(4) [в]Богатството притуря много приятели;
А сиромахътъ бива оставенъ отъ приятеля си.
(5) [г]Лъжливий свидѣтель нѣма да остане ненаказанъ;
И който говори лъжи нѣма да избѣгне.
(6) [д]Мнозина търсятъ лицето на [*]щедрия;
И [е]всѣки е приятель на даващия дарове.
(7) [ж]Сиромаха го мразятъ всичкитѣ му братя, —
[з]Колко повече ще отбѣгватъ отъ него приятелитѣ му! —
Той тича слѣдъ думи които нѣма *да се изпълнятъ.*
(8) Който придобива умъ обича душата си:
Който пази благоразумие [и]ще намѣри добро.
(9) [к]Лъжливий свидѣтель нѣма да остане ненаказанъ;
И който говори лъжи ще погине.
(10) Изнѣженостьта не прилича на безуменъ, —

б Псал. 78:2.
в Лев. 19:15. Втор. 1:17. 16:19. Гл. 24:23. 28:21.
г Гл. 10:14. 12:13. 13:3. Екл. 10:12.
д Гл. 12:18. 26:22.
е Гл. 28:24.
ж 2 Цар. 22:3,51. Псал. 18:2. 27:1. 61:3,4. 91:2. 144:2.
з Гл. 10:15.
и Гл. 11:2. 15:33. 16:8.
к Иоан. 7:51.
л Бит. 32:20. 1 Цар. 25:27. Гл. 17:8. 21:14.
м Гл. 12:14. 13:2.
н Виж. Мат. 12:37.
о Гл. 19:14. 31:10.
п Як. 2:3.
р Гл. 17:17.

—

а Гл. 28:6.
б Псал. 37:7.
в Гл. 14:20.
г Ст. 9. Изх. 23:1. Втор. 19:16,19. Гл. 6:19. 21:28.
д Гл. 29:26.
* *Или,* князя.
е Гл. 17:8. 18:16. 21:14.
ж Гл. 14:20.
з Псал. 38:11.
и Гл. 16:20.
к Ст. 5.

Много по-малко [л]на рабъ да властвува
надъ началници.
(11) [м]Благоразумието на человѣка въздира
яростьта му;
[н]И слава му е да се не призира на прѣ-
стъпленнето.
(12) [о]Гнѣвътъ на царя е като рикание на лъвъ;
А [п]благоволението му като роса на трѣ-
вата.
(13) [р]Безумний синъ е погибель на отца си;
И [с]прѣпирнитѣ на жена сѫ непрѣстанно
капане.
(14) [т]Домъ и богатство се оставятъ наслѣдие
отъ отцитѣ;
Но [у]благоразумна жена отъ Господа *се
дава.*
(15) [ф]Лѣностьта хвърля въ дълбокъ сънъ;
И мързелива душа [х]ще е гладна.
(16) [ц]Който пази заповѣдьта съхранява ду-
шата си;
А който прѣзира пѫтищата си ще погине.
(17) [ч]Който помилва сиромаха заима Господу;
И Той ще му въздаде въздаянието му.
(18) [ш]Наказвай сина си додѣто има надежда;
*Но не подигай душата си да го умъртвишъ.
(19) Яростний ще вземе наказание;
Защото и да *го* освободишъ трѣбва пакъ
истото да направишъ.
(20) Слушай съвѣтване и приемай поучение,
За да станешъ мѫдъръ [щ]въ сетнинитѣ си.
(21) Има [ъ]много мисли въ сърдцето на че-
ловѣка:
Но съвѣтътъ Господень, той ще остане
твърдъ.
(22) Милостьта на человѣка е честь нему:
И сиромахътъ е по-добъръ отъ лъжеца.
(23) [ь]Страхътъ Господень донося животъ;
И *който го има* ще *си* лѣга наситенъ:
Зло не ще да срѣщне.
(24) [ѣ]Лѣнивий затопява рѫката си въ блюдото,
И не ще нито въ устата си да я върне.
(25) [ю]Ако биешъ присмивателя, [я]простиятъ
ще стане внимателенъ;
И [ѧ]ако обличишъ благоразумния, ще
научи знание.
(26) Който съсипва отца *и* пропѫжда майка,
[ѩ]Той е синъ който причинява срамъ и
поношение.
(27) Прѣстани, сине мой, да слушашъ поучение
Което отвраща отъ думитѣ на знанието.
(28) Лошъ свидѣтель се присмива на правото:
И [а]устата на нечестивитѣ поглъщатъ без-
законие.
(29) Сѫдове се готвятъ за присмивателитѣ,
И [б]за гърба на безумнитѣ биения.

ГЛАВА 20.

[а]Виното е присмиватель *и* сикерата кра-
молница;
И който се завлича отъ тѣхъ не е благо-
разуменъ.
(2) [б]Устрашаването царево е като рикание
на лъвъ:
Който го раздразня [в]съгрѣшава противъ
живота си.
(3) [г]Честь е на человѣка да прѣстава отъ
прѣние:
А всѣки безуменъ се вплита *въ него.*
(4) [д]Лѣнивиятъ не ще да оре поради зимата:
[е]Ще проси въ жетва, и нѣма да намѣри.
(5) [ж]Съвѣтътъ въ сърдцето на человѣка е
като дълбока вода:
Но разумний человѣкъ ще го извади.
(6) [з]Много человѣци проповѣдатъ всѣки ми-
лостьта си:
Но [и]кой може да намѣри вѣренъ чело-
вѣкъ?
(7) [к]Праведний ходи въ цѣлостьта си;
И [л]чадата му слѣдъ него сѫ блажени.

[л] Гл. 30;22. Екл. 10;6,7.
[м] Гл.14;29. Як.1;19.
[н] Гл. 16;32.
[о] Гл. 16;14,15. 20;2. 28;15.
[п] Осия 14;5.
[р] Гл. 10;1. 15;20. 17;21,25.
[с] Гл. 21;9,19. 27;15.
[т] 2 Кор. 12;14.
[у] Гл. 18;22.
[ф] Гл. 6;9.
[х] Гл. 10;4. 20;13. 23;21.
[ц] Лука 10;28. 11;28.
[ч] Гл. 28;27. Екл.11;1. Мат. 10;42. 25;40. 2 Кор. 9;6-8. Евр. 6;10.
[ш] Гл. 13;24. 23;13. 29;17.
* *Или,* И да *го* не щади душата ти за вопля му.
[щ] Псал. 37;37.
[ъ] Йов 23;13. Псал. 33;10,11. Гл.16;1,9. Иса.14;26,27. 46;10. Дѣян.5;39.Евр.6;17.
[ь] 1 Тим. 4;8.
[ѣ] Гл.15;19. 26;13,15.
[ю] Гл. 21;11.
[я] Втор. 13;11.
[ѧ] Гл. 9;8.
[ѩ] Гл. 17;2.
[а] Йовъ 15;16. 20;12,13. 34:7.
[б] Гл. 10;13. 26;3.

—

[а] Бит. 9;21. Гл. 23;29,30. Иса.28;7. Осия 4;11.
[б] Гл. 16;14. 19;12.
[в] Гл. 8;36.
[г] Гл. 17;14.
[д] Гл. 10,4. 19;24.
[е] Гл. 19;15.
[ж] Гл. 18;4.
[з] Гл. 25;14. Мат. 6;2. Лука 18;11.
[и] Псал.12;1. Лука18:8.
[к] 2 Кор. 1;12.
[л] Псал. 37;26. 112;2.

(8) [м]Царь който седи на сѫдебний прѣстолъ
Разпръсва съ очитѣ си всѣко зло.
(9) [н]Кой може да рече: Очистихъ сърдцето си;
Чисть съмъ отъ грѣховетѣ си?
(10) [о]Двойни драмове и двойни мѣрки,
И двѣтѣ сѫ мерзость Господу.
(11) [п]Познава се и самото дѣте отъ дѣянията си
Да ли сѫ дѣлата му чисти, и да ли прави.
(12) [р]Ухото слуша и окото гледа:
Господь е направилъ и двѣтѣ.
(13) [с]Не обичай спането, за да не осиромашеешъ:
Отвори очитѣ си, и ще се наситишъ съ хлѣбъ.
(14) Лошо е! лошо е! казва купувачътъ;
Но като си отиде, тогазъ се хвали.
(15) Има злато и множество многоцѣнни камене;
Но [т]устнитѣ на знанието сѫ скѫпоцѣнно украшение.
(16) [у]Вземи дрехата на тогозъ който се поручава *за* страненъ;
И вземи залогъ отъ оногозъ който *би се поручилъ* за чужда жена.
(17) [ф]Хлѣбътъ на лъжата е сладъкъ человѣку;
Но слѣдъ това устата му ще се напълнятъ съ камичета.
(18) [х]Намѣренията се утвърдяватъ чрѣзъ съвѣтъ,
И съ разсмотрение [ц]да правишъ брань.
(19) [ч]Одумникътъ обхожда и открива тайни;
За то не се смисай [ш]съ оногозъ който разширява устнитѣ си.
(20) [щ]Свѣтилникътъ на тогозъ който злослови отца си или майка си
Ще угасне въ дълбока тъмнина.
(21) [ъ]Наслѣдие бързо придобито изъ начало,
[ь]Сетнината му не се благославя.
(22) [ѣ]Да не речешъ: Ще въздамъ зло
[ю]Почакай Господа; и ще те избави.
(23) [я]Двойни драмове сѫ мерзость Господу;
И лъстивитѣ кантари не сѫ добри.
(24) [ѧ]Стѫпкитѣ на человѣка се *управятъ* отъ Господа,
А какъ би познаилъ человѣкъ пѫтя си?
(25) Сѣть е человѣку да говори несмислено за посвѣщение,
И [ѩ]подиръ обричанията да прѣдири.
(26) [а]Мѫдрий царь развѣва нечестивитѣ,
И връща колелото върхъ тѣхъ.
(27) [б]Духътъ на человѣка е свѣтило отъ Господа:
Изпитва вѫтрѣшноститѣ на сърдцето.
(28) [в]Милость и истина упазватъ царя;
И съ милость той поддържа прѣстола си.
(29) Похвала на младитѣ е силата имъ,
И [г]слава на старцитѣ сѣдината.
(30) Посиненията отъ удари и бения които стигатъ до вѫтрѣшноститѣ на утробата
Сѫ очищение за злия.

ГЛАВА 21.

Сърдцето на царя въ рѫката Господня е *като* водни бразди:
Кѫдѣто иска обраща го.
(2) [а]Всичкитѣ пѫтища на человѣка сѫ прави въ очитѣ му;
[б]Но Господь прѣтегля сърдцата.
(3) [в]Да прави нѣкой правда и сѫдъ
По-угодно е Господу отъ жъртва.
(4) [г]Надигнато око, и кичливо сърдце,
И свѣтилникътъ на нечестивитѣ е грѣхъ.
(5) [д]На радивия мислитѣ само въ изобилие *водятъ,*
А на всѣки припрѣнъ само въ скудость.
(6) [е]Придобиването на съкровища съ лъжливъ езикъ
Е една суета гонена отъ тѣзи които търсятъ смърть.
(7) Грабителството на нечестивитѣ ще ги изтрѣби,
Защото се отричатъ да правятъ праведното.

м Ст 26
н 3 Цар. 8;46 2 Лѣт 6;36 Иовъ 14;4. Псал.51;5 Екл.7;20 1Кор 4;4.1Иоан.1;8.
о Втор. 25;13. и драг. Ст 23. Гл. 11;1 16;11. Мих.6;10,11
п Мат.7;16
р Изх.4;11.Псал.94;9
с Гл.6;9 12;11 19;15 Рим 12;11
т Иовъ 28;12,16-19 Гл.3;15. 8;11.
у Гл. 22;26,27 27;13.
ф Гл. 9;17
х Гл.15;22. 24;6
ц Лука 14;31.
ч Гл.11;13.
ш Рим. 16;18.
щ Изх.21;17.Лев.20;9 Иовъ 18;5,6 Гл 24;20. Мат 15;4.
ъ Гл. 28;20.
ь Ав. 2;6.
ѣ Втор.32;35.Гл.17;13. 24;29. Рим.12;17,19 1 Сол.5;15.1 Пет.3;9.
ю 2 Цар 16;12.
я Ст. 10.
ѧ Псал.37;23. Гл 16;9. Иер. 10;23
ѩ Екл. 5;4,5 [Ст. 8.
а Псал. 101;5, и др
б 1 Кор. 2;11.
в Псал.101;1.Гл.29;14.
г Гл 16;31.

а Гл. 16;2. [16;15.
б Гл 24;12 Лука
в 1 Цар. 15;22. Псал. 50;8 Гл.15;8. Иса 1;11, и др. Осия 6;6. Мих. 6;7,8.
г Гл. 6;17
д Гл. 10:4. 13;4.
е Гл. 10;2. 13;11 20;21 2 Пет 2;3.

(8) Пжтьтъ на развращения человѣкъ е кривъ;
А дѣлото на чистия е право.
(9) [ж]По-добрѣ да живѣе нѣкой въ жгълъ на горница
Нежели въ домъ за дружина съ сварлива жена.
(10) [з]Душата на нечестивия желае зло:
Ближнийтъ му не намѣрва милость прѣдъ очитѣ му.
(11) [и]Когато се глоби присмивательтъ простиятъ става по-мждъръ;
И когато се учи мждриятъ, взема знание.
(12) Праведниятъ наблюдава дома на нечестивия
Когато Богъ съсипва нечестивитѣ за злото.
(13) [к]Който затуля ушитѣ си отъ вика на сиромаха,
Ще викне и той, и нѣма да се послуша.
(14) [л]Тайний даръ укротява ярость,
И подарение въ пазуха силенъ гнѣвъ.
(15) Радость е на праведния да прави правосждие;
[м]А за тѣзи които правятъ беззаконие мжчене е.
(16) Человѣкъ който свърне отъ пжтя на разума
Ще стигне въ събранието на мъртвитѣ.
(17) Който обича веселба осиромашева:
Който обича вино и елей не обогатѣва.
(18) [н]Нечестивий *ще бжде* изкупъ за праведния,
И прѣстжпникътъ за правитѣ.
(19) [о]По-добрѣ да живѣе нѣкой въ пуста земя
Нежели съ сварлива и яростлива жена.
(20) [п]Многоцѣнно съкровище и елей *се находжатъ* въ дома на мждрия;
А безумний человѣкъ ги поглъща.
(21) [р]Който слѣдва правда и милость
Ще намѣри животъ, правда, и слава.
(22) [с]Мждрий отхожда противъ града на силнитѣ,
И събаря крѣпостьта на която уповаватъ.
(23) [т]Който пази устата си и езика си
Пази душата си отъ утѣснения.
(24) Гордѣливъ *и* кичливъ присмиватель се нарича
Онзи който дѣйствува съ ярость и гордость.
(25) [у]Желанието на лѣнивия го умъртвява,
Защото ржцѣтѣ му не рачатъ да работятъ:
(26) Той желае всѣки день желания;
А [ф]праведний дава и не е свидливъ.
(27) [х]Жъртвата на нечестивитѣ е мерзость,
А най-вече когато я приносятъ съ лукавство.
(28) [ц]Лъжливий свидѣтель ще погине;
А человѣкъ който слуша ще говори вѣрно.
(29) Нечестивий человѣкъ ожесточава лицето си;
А правий изправя пжтищата си.
(30) [ч]Нѣма мждрость, нѣма разумъ,
Нѣма съвѣтъ противъ Господа.
(31) [ш]Коньтъ се приготвя за деня на боя;
Но [щ]спасението е отъ Господа.

ГЛАВА 22.

[а]По-прѣдпочитаемо е *добро* име нежели голѣмо богатство,
И добра благодать нежели сребро и злато.
(2) [б]Богатъ и сиромахъ се срѣщатъ:
[в]Господь е създатель и на [*]двамата.
(3) [г]Благоразумний прѣдвижда злото и се укрива;
А неразумнитѣ напрѣдватъ и се наказватъ.
(4) [д]Слѣдствието на смирението *и* на страха Господень
Е богатство и слава и животъ.
(5) [е]Тръне *и* сѣти има въ пжтя на строптивия:
[ж]Който пази душата си ще бжде далечъ отъ тѣхъ.
(6) [з]Научи дѣтето въ началото на пжтя му;
И не ще да се уклони отъ него нито когато остарѣе.
(7) [и]Богатий властвува на сиромаситѣ;

ж Ст. 19. Гл. 19;13. 25;24. 27;15.
з Як. 4;5.
и Гл. 19;25.
к Мат. 7;2. 18;30, и друг. Як. 2;13.
л Гл. 17:8,23. 18;16.
м Гл. 10;29.
н Гл. 11;8. Иса. 43;3,4.
о Ст. 9.
п Псал. 112;3 Мат. 25;3,4.
р Гл. 15;9. Мат. 5;6.
с Екл. 9;14, и друг.
т Гл. 12;13. 13;3. 18;21. Як. 3;2.
у Гл. 13;4.
ф Псал. 37:26. 112;9.
х Псал. 50;9. Гл. 15:8. Иса. 66;3. Иер. 6;20. Амосъ 5;22.
ц Гл. 19;5,9.
ч Иса. 8;9.10. Иер. 9;23. Дѣян. 5;39.
ш Псал. 20;7. 33;17. Иса. 31;1.
щ Псал. 3;8.

а Екл. 7;1.
б Гл. 29;13. 1 Кор. 12;21.
в Иовъ 31;15. Гл. 14;31.
* *Евр.*, всички тѣхъ.
г Гл. 14;16. 27;12.
д Псал. 112;3. Мат. 6;33.
е Гл. 15;19.
ж 1 Иоан. 5;18.
з Ефес. 6;4. 2 Тим. 3;15.
и Як. 2;6.

И който се заима рабъ е на заимодавеца.
(8) кКойто сѣе беззаконие ще пожьне суета;
И жезълътъ на буйството му ще изчезне.
(9) лКойто има добро око ще бжде благословенъ,
Защото дава отъ хлѣба си на сиромаха.
(10) мИзпжди присмивателя, и ще се махне прѣпирането,
И свадата и укорътъ ще прѣстанатъ.
(11) нКойто обича сърдечната чистота
Има благодать на устнитѣ си, и царьтъ му е приятель.
(12) Очитѣ на Господа пазятъ знанието;
А съсипва той думитѣ на законопрѣстжпния.
(13) оЛѣнивий казва: Лъвъ има вънъ:
Всрѣдъ стъгдитѣ ще бжда убитъ.
(14) пУстата на чужди жени сж дълбока яма;
И ркогото мрази Господь, той ще падне въ нея.
(15) Безумието е вързано у сърдцето на дѣтето.
сЖезълътъ на наказванието ще го отдалечи отъ него
(16) Който угнетява сиромаха за да умножи *богатството* си,
И който дава на богатия, непрѣмѣнно *ще дойде* въ скудость.
(17) Приклони ухото си та чуй думитѣ на мждритѣ,
И прилѣпи сърдцето си въ моето знание;
(18) Защото е приятно ако ги пазишъ въ сърдцето си,
И ще бждатъ всѣкога готови върху устнитѣ ти.
(19) За да бжде уповането ти на Господа
Азъ те научихъ *на това* днесъ; най-вече тебе.
(20) Не писахъ ли ти много пжти
тСъ съвѣтвания и знания
(21) уЗа да те направя да познаешъ вѣрностьта на думитѣ на истината,
фТа да отговаряшъ думи на истина на онѣзи които провождатъ до тебе?
(22) хНе оголвай сиромаха защото е сиромахъ,
цНито притѣснявай бѣдния въ портата,
(23) Защото чГосподь ще отсжди сждбата имъ,
И ще оголи душата на тѣзи които сж ги оголили.
(24) Не прави приятелство съ яростенъ человѣкъ,
И съ гнѣвливъ человѣкъ не ходи заедно:
(25) За да не научишъ пжтищата му,
И да не поставишъ сѣть за душата си
(26) шНе бжди отъ тѣзи които даватъ ржка,
Отъ тѣзи които ставатъ поржчители за дългове.
(27) Ако нѣмашъ отъ дѣ да платишъ,
щЗащо да вземать постелката ти изподъ тебе?
(28) ъНе прѣмѣстяй ветхи межди
Които сж положили отцитѣ ти.
(29) Видѣлъ ли си человѣка прилежливъ въ работата си?
Той ще стои прѣдъ царе:
Нѣма да стои прѣдъ незнаменити.

ГЛАВА 23.

Когато седнешъ да ядешъ съ началникъ
Гледай добрѣ що има прѣдъ тебе,
(2) И тури ножъ въ гърлото си
Ако те обладава охота
(3) Не желай вкуснитѣ му ястия,
Защото тѣ сж прѣлъстителни гозби.
(4) Не се старай ада се обогатишъ:
бОтдалечавай се отъ тази си мисъль
(5) Ще туришъ ли очитѣ си на онова което го нѣма?
Защото наистина то си прави крила,
Като орелъ лети къмъ небето.
(6) вНе яжь хлѣба гна оногозъ който има лошо око,
Нито желай вкуснитѣ му ястия.
(7) Защото както мждрува въ душата си такъвъ е и той:
дГовори ти: Яжь и пий;
Но сърдцето му не е съ тебе.
(8) Укойкътъ що си изялъ ще избълвашъ,
И ще изгубишъ сладкитѣ си думи.
(9) еНе говори въ ушитѣ на безумния;

к Иовъ 4;8. Осия 10;13.
л 2 Кор. 9;6.
м Бит. 21;9,10 Псал. 101;5.
н Псал. 101;6. Гл. 16;13.
о Гл. 26;13.
п Гл. 2;16. 5;3. 7;5. 23;27.
р Екл. 7;26
с Гл. 13;24. 19;18 23;13,14. 29;15,17.
т Гл. 8;6.
у Лука 1;3,4.
ф 1 Пет. 3;15.
х Изх. 23;6. Иовъ 31;16;21
ц Зах. 7;10 Мал 3;5
ч 1 Цар. 24;12. 25;39. Псал. 12;5. 35;1,10. 68;5. 140;12. Гл. 23;11. Иер. 51;36.
ш Гл. 6;1. 11;15.
щ Гл. 20;16.
ъ Втор. 19;14. 27;17 Гл. 23;10
а Гл. 28;20. 1 Тим. 6;9,10.
б Гл. 3;5. Рим. 12;16.
в Псал. 141;4.
г Втор. 15;9.
д Псал. 12;2.
е Гл. 9;8 Мат 7;6.

Защото ще прѣзре разумностьта на думи-
тѣ ти
(10) ж Не прѣмѣстяй ветхи межди,
И не влѣзвай въ нивитѣ на сирачетата:
(11) Защото з Защитникътъ имъ е силенъ:
Той ще се сѫди за тѣхъ съ тебе.
(12) Приложи сърдцето си въ поучение,
И ушитѣ си въ думи на знание.
(13) и Да не ти се свиди да наказвашъ дѣ-
тето;
Защото, *ако* го биешъ съ прѫчка, то нѣма
да умре:
(14) Ти като го биешъ съ прѫчката
к Ще избавишъ душата му отъ ада.
(15) Сине мой, л ако бѫде сърдцето ти мѫдро,
И менѣ на сърдцето ми ще е драго;
(16) И чрѣслата ми ще се радватъ
Когато устнитѣ ти говорятъ право
(17) м Да не ревнува сърдцето ти на грѣш-
нитѣ,
н Но *бѫди* въ страха Господенъ весь
день;
(18) Защото о наистина има въздаяние,
И надеждата ти нѣма да се отсѣче.
(19) Слушай ти, сине мой; и бѫди мѫдъръ,
И п оправяй сърдцето си въ пѫти.
(20) р Не бѫди между винопийци,
* Между тѣзи които изнуряватъ своята
плъть;
(21) Защото пияницата и разкошникътъ ще
осиромашеятъ,
И с сънливостьта ще облѣче человѣка съ
дрипи.
(22) т Слушай отца си който те е родилъ;
И не прѣзирай майка си когато остарѣе.
(23) у Купувай истината, и не продавай,—
Мѫдростьта, и поучението, и разума.
(24) ф На праведния баща му ще се зарадва
много,
И който ражда мѫдъръ *синъ* ще има ра-
дость въ него:
(25) Отецъ ти и майка ти ще се веселятъ;
А най-вече оная която те е родила ще
се радва.

(26) Сине мой, дай сърдцето си менѣ,
И очитѣ ти да внимаватъ въ пѫтища-
та ми;
(27) Защото х блудницата е дълбока яма,
И чуждата *жена* тѣсенъ ровъ.
(28) ц Тя още причаква като крадецъ,
И умножава прѣстѫпницитѣ между чело-
вѣцитѣ
(29) ч Кому горко? кому ахъ и охъ?
Кому каране? кому празднословия?
ш Кому удари безъ причина?
Кому подпухнали очи?
(30) щ На онѣзи които се бавятъ на вино,
ъ Които ходятъ да търсятъ подправено вино
(31) Не гледай виното че е червено,
Че показва шара си въ чашата,
Че върви гладко.
(32) Изпослѣ хапе като змия,
И жили като василискъ.
(33) Очитѣ ти ще гледатъ чужди жени,
И сърдцето ти ще говори развратно,
(34) И ще бѫдешъ като спещий всрѣдъ море,
И като лежещий на върха на мачта.
(35) ь Удариха ме, *ще речешь*, и не ме за-
болѣ:
Биха ме, и ѣ не усѣтихъ·
ю Кога ще се събудя да ида да го търся
пакъ?

ГЛАВА 24

а Не ревнувай на злитѣ человѣци,
б Нито желай да си съ тѣхъ;
(2) Защото в сърдцето имъ прѣговаря насил-
ство,
И устнитѣ имъ говорятъ за обида.
(3) Съ мѫдростьта се гради домъ,
И съ разума се утвърждава;
(4) И чрѣзъ знание клѣтовeтѣ ще се напъл-
нятъ
Съ всѣко многоцѣнно и благоприятно бо-
гатство
(5) г Мѫдрий человѣкъ се укрѣпява,
И человѣкъ съ знание расте въ сила.

ж Втор. 19;14. 27;17. Гл. 22;28
з Иовъ 31;21. Гл. 22;23.
и Гл. 13;24. 19;18. 22;15. 29;15,17
к 1 Кор. 5;5.
л Ст. 24,25 Гл. 29;3.
м Псал. 37;1. 73;3. Гл. 3;31. 24;1.
н Гл. 28;14.
о Псал. 37;37 Гл. 24;14. Лука 16;25
п Гл. 4;23.
р Иса. 5;22. Мат. 24;49. Лука 21;34. Рим. 13;13. Ефес. 5;18.
* *Или,* Между невъздържни месоядци.
с Гл. 19;15
т Гл. 1;8 30;17 Ефес. 6;1,2.
у Гл. 4;5,7 Мат. 13;44.
ф Гл. 10;1. 15;20. Ст. 15.
х Гл. 22;14.
ц Гл. 7;12. Екл. 7;26.
ч Иса. 5;11,22.
ш Бит. 49;12.
щ Гл. 20;1. Ефес. 5;18.
ъ Псал. 75;8. Гл. 9;2.
ь Гл. 27;22 Иер. 5;3.
ѣ Ефес. 4;19.
ю Виж. Втор. 29;19. Иса. 56;12.
—
а Псал. 37;1, и др. 73;3. Гл. 3;31. 23;17. Ст. 19.
б Гл. 1;15.
в Псал. 10;7.
г Гл. 21;22. Екл. 9;16.

(6) Защото чрѣзъ разсмотрение ще правишъ бранньта си;
И отъ множеството на съвѣтницитѣ бива спасение.
(7) еМждростьта е непостижима за безумния:
Той не ще отвори устата си въ портата.
(8) жКойто мисли да направи зло
Ще се нарече коваренъ мжжъ.
(9) Помишлението на безумието е грѣхъ;
И присмивательтъ е мерзость на человѣцитѣ.
(10) *Ако* покажешъ малодушие въ усилно врѣме,
Силата ти е малка.
(11) зИзбавяй влачимитѣ на смърть,
И не се оттегляй отъ онѣзи които сж докарани до клане.
(12) Ако речешъ: Ето, ние не знаемъ това;
иНо този който прѣтегля сърдцата не разумѣва ли?
И който пази душата ти
И отдава всѣкому кспоредъ дѣлата му, той не знае ли?
(13) Сине мой, ляжъ медъ, защото е добъръ,
И сотъ, *защото* е сладъкъ на небцето ти:
(14) мТаквозъ *ще е* на душата ти знанието на мждростьта
Ако я намѣришъ; ни има въздаяние,
И надеждата ти нѣма да се отсѣче.
(15) оНе туряй засада, о нечестиве, противъ жилището на праведния,
Не прави нападение на мѣстото на упокоението му;
(16) Защото пправедниятъ седемь пжти пада и става;
рА нечестивитѣ ще се низринатъ въ погибель.
(17) сКога падне неприятельтъ ти, не се радвай,
И да се не весели сърдцето ти когато се той подплъзне,
(18) Да не би да съгледа Господь, и се яви това зло прѣдъ очитѣ му,
И обърне яростьта си отъ него *на тебе*.
(19) тНе се раздражавай заради лукавитѣ,
Нито завиждай на нечестивитѣ;
(20) Защото злитѣ уне ще имать *добри* сетнини:
фСвѣтилникътъ на нечестивитѣ ще угасне.
(21) Сине мой, хбой се отъ Господа и отъ царя,
И нѣмай съобщение съ смутители;
(22) Защото погиването имъ ще стане внезапно;
И кой знае наказанието и отъ двамата?
(23) И това е за мждритѣ: —
цЛицеприятие въ сждъ не е добро.
(24) чКойто говори на нечестивия: Праведенъ си,
Него народи ще кълнатъ,
Него племена ще укоряватъ;
(25) Но които *го* обличаватъ, на тѣхъ ще бжде благоволение,
И ще дойде връхъ тѣхъ добро благословение.
(26) Който отговаря съ прави думи,
Той дава цѣлуване въ устни.
(27) шНароди си работата повънъ,
И приготви си я на нивата,
И послѣ съгради дома си.
(28) щНе бивай свидѣтель противъ ближния си безъ причина,
Нито лъсти съ устнитѣ си.
(29) ъНе казвай: Както ми направи, така ще му направя:
Ще отдамъ на человѣка по дѣлата му.
(30) Заминвахъ край нивата на лѣнивия,
И край лозето на человѣкъ скудоуменъ;
(31) И, ето, ьвсичко бѣ обрасло съ бодилъ,
Коприва бѣше покрила повърхнината му,
И каменната му ограда бѣше съсипана.
(32) И азъ като прѣгледахъ размислихъ въ сърдцето си:
Видѣхъ, *и* взехъ поучение.
(33) ѣОще малко сънъ; малко дрѣмане,
Малко сгъване на ржцѣ за спане,
(34) И сиромашията ти ще дойде *като* пжтникъ,
И скудостьта ти като оржженъ мжжъ.

д Гл. 11;14. 15;22. 20;18. Лука 14;31.
е Псал. 10;5. Гл. 14;6.
ж Рим. 1;30.
з Псал. 82:4. Иса. 58;6,7. 1 Иоан. 3;16.
и Гл. 21;2.
к Иовъ 34;11. Псал. 62;12. Иер. 32;19. Рим 2:6. Отк. 2;23. 22;12.
л Пѣсн. 5;1.
м Псал. 19;10. 119;103.
н Гл. 23;18.
о Псал. 10;9,10.
п Иовъ 5;19. Псал. 34;19. 37;24. Мих. 7;8.
р Ест. 7;10. Амосъ 5;2. 8;14. Отк. 18;21.
с Иовъ 34;29. Псал. 35;15,19. Гл. 17;5. Авд. 12.
т Псал. 37;1. 73;3. Гл. 23;17. Ст. 1.
у Псал. 11;6.
ф Иовъ 18;5,6. 21;17. Гл. 13;9. 20;20.
х Рим. 13;7. 1 Пет. 2;17.
ц Лев. 19;15. Втор. 1;17. 16;19. Гл. 18;5. 28;21. Иоан. 7;24.
ч Гл. 17;15. Иса. 5;23.
ш 3 Цар. 5;17,18. Лука 14;28.
щ Ефес. 4:25.
ъ Гл. 20;22. Мат. 5;39,44. Рим. 12;17,19.
ь Бит. 3;18.
ѣ Гл. 6;9, и дрг. —

ГЛАВА 25.

И *а*тѣзи сѫ Соломонови притчи които събраха человѣцитѣ на Езекия Юдиния царь:—
(2) *б*Слава Божия е да покрива всѣка работа;
А слава на царетѣ е *в*да издирватъ всѣка работа.
(3) Височината на небето, и дълбочината на земята,
И сърдцето на царетѣ сѫ неизпитани.
(4) *г*Отнеми нечистотото отъ среброто,
И ще излѣзе съсѫдъ за златаря:
(5) *д*Отнеми нечестивитѣ отъ при царя,
И *е*прѣстолътъ му ще се утвърди въ правда.
(6) Не се прѣвъзносяй прѣдъ царя,
И не стой на мѣстото на голѣмцитѣ;
(7) Защото *ж*по-добрѣ е да ти рекатъ: Възлѣзъ тукъ,
Нежели да те снемать въ присѫтствието на началника когото сѫ видѣли очитѣ ти.
(8) *з*Не бързай да излѣзешъ да се карашъ,
Да не би най-сетнѣ *да не знаешъ* що да правишъ
Когато те посрами ближниятъ ти.
(9) *и*Отсѫди сѫда си съ ближния си *само*,
И не откривай тайното си на чуждия,
(10) Да не би който те слуша да те укори,
И лошиятъ слухъ за тебе остане незагладимъ.
(11) *к*Дума прилично речена е
Като златни ябълки въ сребърни пъстроти.
(12) Златна обѣца и украшение отъ чисто злато е
Мѫдриятъ който облачава послушливо ухо.
(13) *л*Както прохладата отъ снѣга въ врѣме жетвено,
Така вѣрниятъ посланникъ за тѣзи които го провождатъ;
Защото успокоява душата на господаря си.
(14) *м*Който се хвали съ лъжовенъ даръ
*н*Прилича на облаци и вѣтъръ безъ дъждъ.
(15) *о*Съ търпѣние се склонява князъ;
И мекъ езикъ строшава кости.
(16) *п*Намѣри ли медъ? яжь колкото ти стига,
Да се не прѣситишъ отъ него и го избълвашъ.
(17) Рѣдко туряй ногата си въ дома на съсѣда си,
Да му не досадишъ, и то намрази.
(18) Человѣкъ *р*който дава лъжливо свидѣтелство противъ ближния си е
Като дръколъ и ножъ и остра стрѣла.
(19) Довѣрие къмъ невѣренъ въ усилно врѣме е
Като гнилъ зѫбъ и изкълчена нога.
(20) Както който съблича дрехата *си* въ студенъ день,
И както оцетъ на нитро,
Така е *с*който пѣе пѣсни на оскърбено сърдце.
(21) *т*Ако е гладенъ неприятельтъ ти, дай му хлѣбъ да яде,
И ако е жаденъ, напой го съ вода;
(22) Защото ще натрупашъ жаръ на главата му,
И *у*Господь ще те възмъзди.
(23) *ф*Северний вѣтъръ изгонва дъжда,
А разгнѣвено лице *х*пошепнуващъ езикъ.
(24) *ц*По-добрѣ е да живѣе нѣкой въ жгълъ на горница
Нежели въ домъ за дружина съ свадлива жена.
(25) Както е студена вода на жадна душа,
Така сѫ добри вѣсти отъ далечна земя.
(26) Праведний който пада прѣдъ нечестивия
Е като мѫтенъ източникъ и развалень изворъ.
(27) *ч*Не е добро да яде нѣкой много медъ;
*ш*И *не е* славно да търси своята си слава.
(28) *щ*Който не въздържа духа си
Е съсипанъ градъ безъ стѣни.

ГЛАВА 26.

Както снѣгъ лѣтно врѣме,
И *а*както дъждъ въ жетва,
Така на безумния не прилича честь.
(2) Както скитането на врабче, както летѣнето на ластовица,
*б*Така проклетия безъ причина не ще сбѫдва.

а 3 Цар. 4;32.
б Втор. 29:29.
Рим. 11;33.
в Іовъ 29;16.
г 2 Тим. 2;21.
д Гл. 20;8.
е Гл. 16;12. 29;14.
ж Лука 14;8-10.
з Гл. 17;14. Мат. 5;25.
и Мат. 5;25. 18;15.
к Гл. 15;23. Иса. 50;4.
л Гл. 13;17.
м Гл. 20;6.
н Юд. 12.
о Бит. 32;4, и драг. 1 Цар. 25;24, и драг. Гл. 15;1. 16;14.
п Ст 27.
р Псал. 57;4. 120;3,4. Гл. 12;18.
с Дан. 6;18. Рим. 12;15.
т Изх. 23;4,5. Мат. 5;44. Рим. 12;20.
у 2 Цар. 16;12.
ф Іовъ 37;22.
х Псал. 101;5.
ц Гл. 19;13. 21;9,19.
ч Ст. 16.
ш Гл. 27;2.
щ Гл. 16;32.
а 1 Цар. 12;17.
б Числа 23;8. Втор. 23;5.

(3) [е]Бичъ за коня, узда за осела,
И жезълъ за гърба на безумнитѣ.
(4) Не отговаряй на безумния споредъ безумието му,
За да не станешъ и ти подобенъ нему.
(5) [г]Отговаряй на безумния споредъ безумието му,
За да не се има мѫдъръ въ очитѣ си.
(6) Който провожда извѣстие чрѣзъ рѫката на безумния
Отсича си нозѣтѣ *и* пие поврѣда.
(7) Както голенитѣ на хромия висятъ неполезни,
Така е притча въ устата на безумния.
(8) Както [*]вѫзелъ съ *драгоцѣнни* камене *хвърленъ* въ грамада,
Така е който дава честь на безумния.
(9) Както трънъ възлѣзва въ рѫката на пияницата,
Така е притча въ устата на безумнитѣ,
(10) Голѣмъ е Създательтъ на всичко,
Който възмъздява безумнитѣ:
Възмъздява и прѣстѫпницитѣ.
(11) [д]Както псето се връща на бълвоча си,
Така [е]безумний повтаря своята глупость.
(12) [ж]Видѣлъ ли си человѣка да се има за мѫдъръ?
Повече надежда има отъ безумния нежели отъ него.
(13) [з]Лѣнивий казва: Лъвъ има на пѫтя,
Лъвъ по стъгдитѣ.
(14) Вратата се завъртатъ на крюковетѣ си,
А лѣнивий на постелката си.
(15) [и]Лѣнивий затопява рѫката си въ блюдото:
Мързи го да я донесе до устата си.
(16) Лѣнивий има себе си по-мѫдъръ
Отъ седмина които могатъ да дадатъ уменъ отвѣтъ.
(17) Който замива и се дразни въ чужда свара,
Той е като тогози що хваща куче за ушитѣ.
(18) Както лудъ който хвърля главни, стрѣли, и смърть,
(19) Така е человѣкъ който измамя ближния си,
И казва: [к]Не направихъ ли азъ *това* на шега?
(20) Дѣто нѣма дърва огъньтъ угаснува;
И [л]дѣто нѣма шепотникъ раздорътъ се утишава.
(21) [м]Вѫглища за жара, и дърва за огъня,
И сварливъ человѣкъ за да разпаля прѣния.
(22) [н]Думитѣ на шепотника сѫ като сладки залъци,
И слазятъ вѫтрѣ въ утробата.
(23) Горещитѣ устни съ лукаво сърдце сѫ
Като сребърна гнечь намазана на прьстенъ съсѫдъ.
(24) Ненавистникътъ прави лицемѣрие съ устнитѣ си,
И крои коварство въ сърдцето си:
(25) [о]Когато говори сладкодумно, да го не вѣрвашъ;
Защото *има* седемь мерзости въ сърдцето му.
(26) *Който* покрива омразата съ лъсть,
Лукавството му ще се яви врѣдъ събранието.
(27) [п]Който копае ровъ ще падне въ него;
И каменьтъ ще се върне връхъ тогози който го търкаля.
(28) Лъжливий езикъ мрази угнетаемитѣ отъ него;
И ласкателнитѣ уста работятъ съсипване.

ГЛАВА 27.

[а]Не се хвали за утрѣшния день;
Защото не знаешъ що ще да роди деньтъ.
(2) [б]Нека те хвали другъ, а не устата ти,—
Чуждъ, а не устнитѣ ти.
(3) Каменьтъ е тежъкъ, и пѣсъкътъ товаръ;
Но гнѣвътъ на безумния е по-тежъкъ *и* отъ двѣтѣ.
(4) Яростьта е люта, и гнѣвътъ е буенъ;
[в]Но кой може да устои прѣдъ ревностьта?
(5) [г]Явното обличение е по-добро
Отъ скришната любовь.
(6) [д]Удари отъ приятель сѫ искренни,
А цѣлувки отъ неприятели — изобилни.
(7) Наситена душа се отвраща отъ сотъ;
[е]А на гладната душа всѣко горчиво е сладко.
(8) Както птица която се скита отъ гнѣздото си,

[в] Псал. 32;9. Гл. 10;13.
[г] Мат. 16;1-4. 21;24-27.
[*] *Или,* който вържe камикъ въ праща.
[д] 2 Пет. 2:22.
[е] Изх. 8;15.
[ж] Гл. 29;20. Лука 18;11. Рим. 12;16. Отк. 3;17.
[з] Гл. 22;13.
[и] Гл. 19;24.
[к] Ефес. 5;4.
[л] Гл. 22;10.
[м] Гл. 15;18. 29;22.
[н] Гл. 18;8.
[о] Псал. 28;3. Иер. 9;8.
[п] Псал. 7;15,16. 9;15. 10;2. 57:6. Гл. 28;10. Екл. 10;8.
—
[а] Лука 12;19,20. Як. 4;13, и дрг.
[б] Гл. 25;27.
[в] 1 Иоан. 3;12.
[г] Гл. 28:23. Гл. 2;14.
[д] Псал. 141;5.
[е] Йовъ 6;7.

Така е человѣкъ който се скита отъ мѣстото си.
(9) Маститѣ и каденията веселятъ сърдцето,
А сладостьта на приятеля чрѣзъ сърдечния съвѣтъ.
(10) Не оставяй приятеля си и приятеля на отца си,
И въ дома на брата си не влѣзвай въ деня на злощастието си:
жПо-добрѣ съсѣдъ близу нежели братъ далеко.
(11) Сине мой, збжди иждъръ, и весели сърдцето ми,
иЗа да имамъ що да отговарямъ на оногозъ който ме укорява.
(12) кБлагоразумниятъ прѣдвижда злото, и се укрива;
А неразумнитѣ напрѣдватъ, и се наказватъ.
(13) лВземи дрехата на тогозъ който се поручава за странень;
И вземи залогъ отъ оногозъ който би *се поручилъ* за чужда жена.
(14) Който става рано и благославя съ голѣмъ гласъ ближния си
Ще се счете като че го кълне.
(15) мНепрѣстанно капане въ дъждливъ день
И сварлива жена подобни сж:
(16) Който я крие крие вѣтъра;
И мастьта се явява въ дѣсницата му.
(17) Желѣзо остри желѣзо;
И человѣкъ остри лицето на приятеля си.
(18) нКойто пази смоковницата ще яде плода ѝ;
И който пази господаря си ще се почте.
(19) Както у водата *се явява* лице на лице,
Така человѣческо сърдце на человѣка.
(20) оАдъ и погибельта не се насищатъ;
пИ очитѣ на человѣка не се насищатъ.
(21) рГорнило за среброто, и пещь за златото,
А человѣкъ за устата на хвалението му.
(22) сАко сгрухашъ и съ черясло безумния въ кутелъ между грухано жито
Безумието му нѣма да се отдѣли отъ него.
(23) Внимавай да познавашъ състоянието на стадата си:
Имай грижа за добитъка *си;*
(24) Защото богатството не е вѣчно;
Нито вѣнецътъ е изъ родъ въ родъ.
(25) тТрѣвата пикне, и зелето се появява,
И билкитѣ на горитѣ се бератъ.
(26) Агнетата ще ти сж за дрехи,
И ярцитѣ за цѣната на нивата;
(27) И *ще имашъ* изобилно козе млѣко за храната си,
За храната на дома си, и *за* живота на слугинитѣ си.

ГЛАВА 28.

аНечестивитѣ бѣгатъ безъ да *ги* гони нѣкой;
А праведнитѣ иматъ дързновение като младъ лъвъ.
(2) Поради прѣстжпленията на мѣстото мнозина биватъ началницитѣ му;
Но чрѣзъ уменъ *и* вѣщъ человѣкъ жителството *му* ще бжде трайно.
(3) бСиромахъ человѣкъ и да насилва нищитѣ
Като пороенъ дъждъ е който не дава хлѣбъ.
(4) вКоито оставятъ закона хвалятъ нечестивитѣ;
гНо които пазятъ закона противятъ се тѣмъ.
(5) дЛошитѣ человѣци не разумѣватъ правосждие;
Но еТѣзи които търсятъ Господа разумѣватъ всичко.
(6) жПо-добъръ е онзи сиромахъ който ходи въ цѣлостьта си
Нежели развратений въ пжтищата *си,* ако и да е богатъ.
(7) зКойто пази закона е разуменъ синъ;
А който прави приятелство съ разкошнитѣ посрамя баща си.
(8) иКойто умножава имота си съ лихва и лакомство
Събира го за тогозъ който помилва сиромаситѣ.
(9) кКойто уклонява ухото си да не слуша закона,

ж Гл. 17;17. 18;24. Виж. Гл. 19;7.
з Гл. 10;1. 23;15,24.
и Псал. 127;5.
к Гл. 22;3.
л Изх. 22;26. Гл. 20;16.
м Гл. 19;13.
н 1 Кор. 9;7,13.
о Гл. 30;16. Ав. 2;5.
п Екл. 1;8. 6;7.
р Гл. 17;3.
с Гл. 23;35. Иса. 1;5. Иер. 5;3.
т Псал. 104;14.

а Лев. 26;17,36. Псал. 53;5.
б Мат. 18;28.
в Псал. 10;3. 49;18. Рим. 1;32.
г 3 Цар. 18;18,21. Мат. 3;7. 14;4. Ефес. 5;11.
д Псал. 92;6.
е Иоан. 7;17. 1 Кор. 2;15. 1 Иоан. 2;20,27.
ж Гл. 19;1. Ст. 18.
з Гл. 29;3.
и Иовъ 27;16,17. Гл. 13;22. Екл. 2;26.
к Зах. 7;11.

[л]И самата му молитва ще бѫде мерзость.
(10) [м]Който заблуждава правитѣ въ лошъ пѫть,
Той ще падне въ ямата си;
Но непорочнитѣ ще наслѣдятъ добрини.
(11) Богатий человѣкъ се има за мѫдъръ;
Но сиромахъ [н]разуменъ го обличава.
(12) [о]Когато праведнитѣ тържествуватъ слава
е голѣма;
А когато се прѣвъзносятъ нечестивитѣ
человѣкъ се крие.
(13) [п]Който крие прѣстѫпленията си нѣма да
успѣе:
А който ги изповѣдва и оставя ще бѫде
помилванъ.
(14) Блаженъ человѣкъ [р]който се бои всякога;
А който [с]ожесточава сърдцето си ще пад-
не въ злощастие.
(15) [т]Нечестивъ управитель надъ бѣдни люде
[у]Е лъвъ рикаещъ и гладна мечка.
(16) Князъ лишенъ отъ разумъ умножава на-
силствата;
А който мрази грабителството ще продъл-
жи днитѣ *си*.
(17) [ф]Человѣкъ който е повиненъ на кръвьта
на человѣка
Ще поспѣши въ ямата: никой да го не
удържи.
(18) [х]Който ходи въ цѣлость ще се спаси;
А [ц]развратенъ който ходи въ два пѫтя
ще падне въ единъ.
(19) [ч]Който работи земята си ще се насити
съ хлѣбъ;
А [ш]който слѣдва суетнитѣ ще се насити
съ сиромашия.
(20) Вѣрний человѣкъ *ще има* много благо-
словение;
Но който бърза да се обогати не ще да
остане ненаказанъ.
(21) [щ]Да е нѣкой лицеприемникъ не е добро;
Защото *такъвъ* человѣкъ за [ъ]единъ уло-
мъкъ хлѣбъ ще направи прѣстѫпление.
(22) [ь]Който има лукаво око бърза да сѐ обо-
гати,
А не знае че скудость ще го стигне.
(23) [ѣ]Който обличава человѣка послѣ ще на-
мѣри по-голѣма благодать
Нежели този що ласкае съ езикъ.
(24) Който краде баща си или майка си и ду-
ма: Не е грѣхъ,
[ю]Той е другарь на разбойника.
(25) [я]Гордиятъ въ сърдце подига свари;
А [ѫ]който уповава на Господа ще отлъ-
стѣе.
(26) Който уповава на сърдцето си безуменъ е;
А който ходи съ мѫдрость, той ще се
спаси.
(27) [ѭ]Който дава на сиромаситѣ не ще да до-
стигне въ скудость;
А който отвраща очитѣ си *ще има* много
клетви.
(28) [а]Когато се нечестивитѣ прѣвъзносятъ [б]че-
ловѣкъ се крие;
Но когато тѣ погинватъ праведнитѣ се
умножаватъ.

ГЛАВА 29.

Человѣкъ [а]който, често обличаванъ, о-
става твърдоглавъ
Внезапно ще бѫде съкрушенъ, и то безъ
изцѣление.
(2) [б]Когато се праведнитѣ увеличаватъ на-
родътъ се весели;
Но когато нечестивий началствува [в]наро-
дътъ въздиша.
(3) [г]Който обича мѫдростьта весели отца си;
Но [д]който се съдружава съ блудници раз-
пилява имота *си*.
(4) Царьтъ съ правдата утвърждава земята *си*;
А дароприемецътъ я съсипва.
(5) Человѣкъ който ласкае ближния си
Простира мрѣжа прѣдъ стѫпкитѣ му.
(6) Въ беззаконието на лошъ человѣкъ има
примка;
А праведниятъ се радва и се весели.
(7) [е]Праведний дава внимание въ сѫдбата на
бѣднитѣ:
Нечестивий не вникнува за да познае.

л Псал. 66;18. 109;7 Гл. 15;8.
м Гл. 26;27.
н Мат. 6;33.
о Ст. 28. Гл. 11;10. 29;2. Екл. 10;6.
п Псал. 32;3,5. 1 Иоан. 1;8-10.
р Псал. 16;8 Гл. 23;17.
с Рим. 2;5. 11;20.
т 1 Пет. 5;8.
у Изх. 1;14,16,22. Мат. 2;16.
ф Бит. 9;6. Изх. 21;14.
х Гл. 10;9,25.
ц Ст. 6.
ч Гл. 12;11.
ш Гл. 13;11. 20;21. 23;4. Ст. 22. 1 Тим. 6;9.
щ Гл. 18;5 24;23.
ъ Иез. 13;19.
ь Ст. 20.
ѣ Гл. 27;5,6.
ю Гл. 18;9.
я Гл. 13;10.
ѫ 1 Тим. 6;6.
ѭ Втор. 15;7, и др. Гл. 19;17 22;9.
а Ст. 12. Гл. 29:2.
б Иовъ 24;4.
а 1 Цар. 2;25. 2 Лѣт. 36;16. Гл. 1;24-27.
б Ест. 8;15 Гл. 11;10. 28;12,28.
в Ест. 3:15. 27;11.
г Гл. 10;1. 15;20.
д Гл. 5;9,10. 6;26. 28;7. Лука 15:13,30.
е Иовъ 29;16 31:13. Псал. 41;1.

(8) [ж]Присмивателни человѣци запалятъ града;
Но [з]мждритѣ отвращатъ гнѣва.
(9) Мждрий человѣкъ който се прѣпира съ безумния, —
[и]Или се сърдилъ или се смѣялъ, — не намѣрва покой.
(10) [к]Кръвници мразятъ непорочния;
Но правитѣ [*]се грижатъ за живота му.
(11) [л]Безумний изважда наявѣ всичката си душа;
А мждрий я удържа за подиръ.
(12) Управительтъ ако слуша лъжливи думи,
Всичкитѣ му слуги сж нечестиви.
(13) Сиромахъ и притѣснитель [м]се срѣщатъ:
[н]Господь просвѣщава и на двамата очитѣ.
(14) [о]Когато царь [п]сжди сиромаситѣ съ истина,
Прѣстолътъ му ще бжде утвърденъ винаги.
(15) [р]Жезълътъ и обличението даватъ мждрость;
А [с]дѣте разпуснато посрамя майка си.
(16) Когато се умножаватъ нечестивитѣ умножава се беззаконието;
[т]Но праведнитѣ ще видятъ падането имъ.
(17) [у]Наказвай сина си, и ще те успокои,
И ще даде наслаждение на душата ти.
(18) [ф]Дѣто нѣма пророческо видѣние людетѣ се развалятъ;
А [х]блаженъ е който пази закона.
(19) Рабътъ не се оправя съ думи
Когато разумѣва а не отговаря.
(20) Видѣлъ ли си человѣка бързъ въ думитѣ си?
[ц]Повече има надежда отъ безумния нежели отъ него.
(21) Ако глези нѣкой раба си отъ дѣтинство,
Напослѣдъкъ ще стане като синъ.
(22) [ч]Гнѣвливъ человѣкъ възбужда прѣния;
И яростливъ человѣкъ умножава беззакония.
(23) [ш]Гордостьта на человѣка ще го смири;
А смиренният ще придобие честь.
(24) Който взема дѣлъ съ крадецъ мрази душата си:
[щ]Слуша заклеването, и не обажда.
(25) [ъ]Страхъ отъ человѣка туря сѣть;
А който има упование на Господа ще бжде въ безопасность.
(26) [ь]Мнозина търсятъ лицето на княза;
Но сждътъ на человѣка е отъ Господа.
(27) Неправедний человѣкъ е мерзость на праведнитѣ,
И правий въ пжтя си мерзость на нечестивитѣ.

ГЛАВА 30.

Думитѣ на Агура сина на Якея:
[а]Пророчението *което* този человѣкъ говори Итиилу,
Итиилу и Укалу: —
(2) Наистина [б]азъ съмъ по-безсловесенъ отъ человѣка,
И человѣчески разумъ нѣма въ мене;
(3) И не научихъ мждрость,
Нито зная знанието на Прѣсветаго.
(4) [в]Кой е възлѣзълъ на небето и слѣзълъ?
[г]Кой е събралъ вѣтъра въ шепитѣ си?
Кой е вързалъ водитѣ въ дреха?
Кой е утвърдилъ всичкитѣ земни краища?
Кое е името му?
И кое е името на сина му, ако го знаешъ?
(5) [д]Всяко Божие слово е опитано:
[е]Той е щитъ за тѣзи които уповаватъ на него.
(6) [ж]Не притуряй на неговитѣ думи,
За да те не обличи, и се покажешъ лъжецъ.
(7) Двѣ нѣща прося отъ тебе:
Не ми ги отричай прѣди да умра: —
(8) Суета и лъжливо слово отдалечи отъ мене:
Сиромашия и богатство не ми давай·
[з]Храни ме съ нуждната ми храна;

ж Гл. 11;11.
з Иез. 22;30.
и Мат. 11;17.
к Бит. 4;5,8. 1 Иоан. 3;12.
* *Евр.,* питатъ.
л Сжд. 16;17. Гл. 12;16. 14;33.
м Гл. 22;2.
н Мат. 5;45.
о Гл. 20;28. 25;5.
п Псал. 72;2,4,13,14.
р Ст. 17
с Гл. 10:1. 17;21,25.
т Псал. 37;36. 58;10. 91;8. 92;11.
у Гл. 13;24. 19;18. 22;15. 23;13,14. Ст. 15.
ф 1 Цар. 8;1. Амосъ 8;11,12.
х Иоан. 13;17. Як. 1;25.
ц Гл. 26:12.
ч Гл. 15;18. 26;21.
ш Иовъ 22;29. Гл. 15;33. 18;12. Иса. 66:2. Дан. 4;30,31, и др. Мат. 23;12. Лука 14;11. 18;14. Дѣян. 12;23. Як. 4;6,10. 1 Пет. 5;5.
щ Лев. 5;1.
ъ Бит. 12;12. 20;2,11.
ь Псал. 20:9 Гл. 19;6.

—

а Гл. 31;1.
б Псал. 73;22
в Иоан 3;13
г Иовъ 38;4, и др. Псал. 104;3, и др. Иса. 40;12, и др.
д Псал. 12;6. 18;30. 19;8. 119;140.
е Псал. 18;30. 84;11. 115;9-11.
ж Втор. 4;2. 12:32. Отк. 22;18,19
з Мат 6;11

(9) [и]Да не би да се пръсития, и се отрека *отъ тебе,*
И река: Кой е Господь?
Или да не би да се намѣря сиромахъ та открадна,
И взема името на Бога моего всуе.
(10) Не одумвай слуга на господаря му,
Да не би те прокълнъ, и се намѣришъ повиненъ.
(11) Има родъ що кълне отца си,
И не благославя майка си.
(12) Има [к]родъ чистъ въ очитѣ си,
Но не е омитъ отъ нечистотата си.
(13) Има родъ на който [л]очитѣ колко сж високи,
И клепачитѣ му надигнати!
(14) Има родъ [м]на който зжбитѣ сж мечове,
И членовнитѣ зжби ножове,
[н]За да пояжда сиромаситѣ отъ земята,
И оскуднитѣ отсрѣдъ человѣцитѣ.
(15) Пиявицата има двѣ дъщери, *които викатъ:* Дай, дай!
Тѣзи тритѣ сж ненаситни, —
Четири нѣща не казватъ: Стига.
(16) [о]Адъ, и неплодна утроба,
Земята *която* не се насища съ вода,
И огъньтъ *който* не казва: Стига.
(17) [п]Окото което се присмива на баща си
И прѣзира да се покорява на майка *си,*
Гарвани дебърни ще го изкълватъ,
И пилци орлови ще *го* изядатъ.
(18) Тѣзи тритѣ сж непостижими за мене,
И тѣзи четири нѣща не разумѣвамъ:
(19) Слѣдитѣ на орелъ по въздуха,
Слѣдитѣ на змия върху канарата,
Слѣдитѣ на корабъ всрѣдъ морето,
И слѣдитѣ на мжжъ при дѣвица.
(20) Такъвъ е пжтьтъ на прѣлюбодѣйца жена:
Яде и си бърше устата, и казва: Не съмъ направила беззаконие.
(21) За три нѣща се тресе земята,
И за четири *които* не може да носи:
(22) [р]За раба когато се възцари,
И безумния когато се насити съ хлѣбъ,
(23) За омразната *жена* когато се жени,
И слугинята когато замѣни госпожата си.
(24) Тѣзи четиритѣ сж най-малки на земята,
Но сж най-мждри: —
(25) [с]Мравитѣ крѣпки люде не сж,
Но лѣтѣ приготвятъ храната си:
(26) Кроличитѣ силни люде не сж,
Но поставятъ кжщитѣ си на канара:
(27) Скакалцитѣ царь нѣматъ,
Но излазятъ всичкитѣ на пълкове:
(28) Гущерътъ се държи съ ржцѣтѣ *си,*
И намѣрва се въ царскитѣ палати.
(29) Тѣзи тритѣ вървятъ добрѣ,
И четири ходятъ хубаво:
(30) Лъвътъ, *който е* най-силенъ отъ животнитѣ,
И не се връща отъ лицето на никого:
(31) Прѣзъ чрѣслата стегнатий *конь:* ярецътъ:
И царьтъ на когото людетѣ му сж съ него.
(32) Ако си постжпилъ безумно и си се надигналъ,
Ако си турилъ на ума си зло, [т]тури ржка на устата *си.*
(33) Защото който бие млѣкото изважда масло,
И който блъска носа изважда кръвь,
И който възбужда гнѣва изкарва крамола.

ГЛАВА 31.

Думитѣ на царь Лемуила,
[а]Пророчеството което го поучи майка му.
(2) Що, сине мой? и що, [б]сине на утробата ми?
И що, сине на моитѣ обричания?
(3) [в]Не давай силата си на женитѣ,
Нито пжтищата си [г]на погубителкитѣ на царетѣ.
(4) [д]Не е за царетѣ, Лемуиле,
Не е за царетѣ да пиятъ вино,
Нито за князоветѣ *да пиятъ* сикера;
(5) [е]Да не би като се напиятъ да забравятъ закона,
И извърнатъ сжда на всичкитѣ угнетаеми.
(6) [ж]Давайте сикера на тѣзи които сж въ прѣмеждие,
И вино на огорченитѣ въ душата:
(7) За да пийнатъ и да забравятъ сиромашията си,
И да не помнятъ вече злостраданието си.

и Втор. 8;12.14,17. 31;20. 32;15. Неем. 9;25,26. Иовъ 31;24,25,28. Осия 13;6.
к Лука 18;11.
л Псал. 131;1. Гл. 6;17.
м Иовъ 29;17. Псал. 52:2. 57;4. Гл. 12;18.
н Псал. 14;4. Амосъ 8;4.
о Гл. 27;20. Ав. 2;5.
п Бит. 9;22. Лев. 20;9. Гл. 20;20. 23;22.
р Гл. 19;10. Екл. 10;7.
с Гл. 6;6.
т Иовъ 21;5. 40;4. Екл. 8;3. Мих. 7;16.
а Гл. 30;1.
б Иса. 49;15.
в Гл. 5;9.
г Втор. 17;17. Неем. 13;26. Гл. 7:26. Осия 4;11.
д Екл. 10;17.
е Осия 4;11.
ж Псал. 104;15.

(8) ᶟОтваряй устата си за безгласния,
ᶦЗа сжда на всичкитѣ сирачета.
(9) Отваряй устата си, ᵏсжди праведно,
И ˡзащищавай сиромаха и оскудния.
(10) ᵐКой може да намѣри добродѣтелна жена?
Защото такава е много по-скжпа отъ многоцѣнни камене.
(11) Сърдцето на мжжа ѝ упова на нея,
И не ще бжде лишенъ отъ изобилие.
(12) Ще му доносе добро, а не зло,
Прѣзъ всичкитѣ дни на живота си.
(13) Търси вълна и ленъ,
И що ѝ е угодно работи съ ржцѣтѣ си.
(14) Тя е като корабитѣ на търговцитѣ:
Доносия храната си отъ далечъ,
(15) И ᶯстава додѣ е още нощь,
И ᵒдава храна на дома си,
И дѣлъ на слугинитѣ си.
(16) Съглежда нива, и купува я:
Отъ плода на ржцѣтѣ си сади лозе.
(17) Опасва чрѣслата си съ крѣпость,
И укрѣпява мишцитѣ си.
(18) Усѣща че търговията ѝ е добра:
Свѣтилникътъ ѝ не гасне нощѣ.
(19) Туря ржцѣтѣ си на вретеното,
И държи въ ржката си хурката.
(20) ⁿОтваря ржката си на сиромаситѣ,
И простира ржцѣтѣ си къмъ оскуднитѣ.
(21) Не се бои отъ снѣгъ за дома си;
Защото всичкиятъ ѝ домъ сж облѣчени съ двойни дрехи.
(22) Прави за себе си завивки:
Облѣклото ѝ е висонъ и багреница.
(23) ᵖМжжъ ѝ е познатъ въ портитѣ
Когато седи между старѣйшинитѣ на мѣстото.
(24) Прави тъкань и продава,
И дава пояси на търговцитѣ.
(25) Облѣчена е съ крѣпость и съ благолѣпие,
И се весели за бждещето врѣме.
(26) Отваря устата си съ мждрость;
И законъ на благосклонность има на езика ѝ.
(27) Внимава за управлението на дома си,
И хлѣбъ на лѣность не яде.
(28) Чадата ѝ ставатъ и казватъ: Блазѣ ѝ:
Мжжъ ѝ я хвали *и казва:*
(29) Много дъщеря сж се обходили достойно;
Но ти надмина всичкитѣ.
(30) Красотата е лъстива, и суетна е хубостьта:
Жената която се бои отъ Господа, тя ще бжде похвалена.
(31) Дайте ѝ отъ плода на ржцѣтѣ ѝ;
И дѣлата ѝ нека я хвалятъ въ портитѣ.

ᶟ Иовъ 29;15,16. ᶦ 1 Цар. 19;4. Ест. 4;16. ᵏ Лев. 19;15. Втор. 1;16. ˡ Иовъ 29:12. Иса. 1;17. Иер. 22;16. ᵐ Гл. 12;4. 18;22. 19;14. ᶯ Рим. 12;11. ᵒ Лука 12;42. ⁿ Ефес. 4;28. Евр. 13;16. ᵖ Гл. 12;4.

ЕКЛИСИАСТЪ

или

ПРОПОВѢДНИКЪ.

ГЛАВА 1

Думитѣ [а]на проповѣдника, сина Давидова, царя въ Ерусалимъ.
(2) [б]Суета на суетитѣ, рече проповѣдникътъ:
Суета на суетитѣ, [в]всичко е суета.
(3) [г]Коя полза человѣку отъ всичкия му трудъ
Въ който се труди подъ слънцето?
(4) Родъ прѣхожда, и родъ прихожда;
А [д]земята въ вѣкъ стои.
(5) [е]И изгрѣва слънцето, и захожда слънцето,
И спѣши къмъ мѣстото си отъ дѣто е изгрѣяло.
(6) [ж]Отхожда вѣтърътъ къмъ югъ,
И се връща къмъ сѣверъ:
Непрѣстанно обикаля и отхожда,
И дохожда пакъ въ кржговетѣ си вѣтърътъ.
(7) [з]Всичкитѣ рѣки отиватъ въ морето,
И морето никога се не пълни:
На мѣстото дѣто отиватъ рѣкитѣ
Връщатъ се, тамъ пакъ да идатъ.
(8) Всичкитѣ [*]думи сж трудни:
Не може человѣкъ да изрази.
[и]Окото не се насища съ гледане;
И ухото се не напълня съ слушане.
(9) [к]Което е станало, то е което ще стане;
И което се е направило, то е което ще се направи;
И нѣма нищо ново подъ слънцето.
(10) Има ли нѣщо за което може да се рече:
Виждь! това е ново?
Това е вече станало въ вѣковетѣ които сж били прѣди насъ.
(11) Нѣма поменъ за прѣждебившитѣ;
Нито ще бжде поменъ за бждещитѣ слѣдъ тѣхъ
Между онѣзи които ще бждатъ послѣ.
(12) Азъ [л]проповѣдникътъ станахъ царь
Надъ Израиля въ Ерусалимъ;
(13) И дадохъ сърдцето си за да издиря
И да изпитамъ чрѣзъ мждростьта
За всичко що бива подъ небето:
[м]Този тежъкъ трудъ даде Богъ на человѣческитѣ синове
За да се трудятъ въ него.
(14) Видѣхъ всичкитѣ дѣла що се вършатъ подъ слънцето,
И, ето, всичкото суета и угнетение на духа.
(15) [н]Кривото не може да стане право;
И недостатъкътъ не може да се брои.
(16) Азъ говорихъ въ сърдцето си и рекохъ:
Ето, азъ се възвеличихъ, и [о]умножихъ мждрость
Повече отъ всички що сж били прѣди мене въ Ерусалимъ;
И сърдцето ми придоби много мждрость и знание.
(17) И [п]дадохъ сърдцето си за да зная мждрость
И да зная лудость и безумие:
Познахъ че и то е угнетение на духа.
(18) Защото [р]въ много мждрость има много скърбь;
И който умножава знание умножава печаль.

а Ст. 12. Гл. 7;27. 12:8-10.
б Псал. 39;5,6. 62;9. 144;4. Гл 12;8.
в Рим 8;20.
г Гл. 2;22. 3;9.
д Псал. 104;5. 119;90.
е Псал. 19;5,6.
ж Иоан 3;8.
з Иовъ 38;10. Псал. 104;8,9.
* Или, вѣща.
и Прит. 27;20.
к Гл. 3;15.
л Ст 1.
м Бит. 3;19. Гл. 3;10.
н Гл. 7;13.
о 3 Цар. 3;12,13. 4;30. 10;7,23 Гл. 2;9.
п Гл. 2;3,12. 7;23,25. 1 Сол. 5;21
р Гл. 12;12.

ГЛАВА 2.

Азъ [а]рекохъ въ сърдцето си:
Ела сега, да те опитамъ съ веселба,
И наслаждавай се съ благо;
И, ето, [б]и то суета.
(2) [в]Рекохъ за смѣха: Лудость е, —
И за веселбата: Що ползува тя?
(3) [г]Помислихъ въ сърдцето си
Да веселя плътьта си съ вино
Когато още сърдцето ми се упражняваше
въ мждростьта,
И да удържа безумието
Додѣ видя кое е доброто за человѣческитѣ синове
Да го правятъ подъ небето прѣзъ всичкитѣ дни на живота си.
(4) Направихъ си голѣми работи:
Съградихъ си кжщи: насадихъ си лозя:
(5) Направихъ си градини и садове,
И насадихъ въ тѣхъ дървя отъ всѣкакъвъ плодъ:
(6) Направихъ си водоеми, за да поя отъ тѣхъ
Насадената съ дървя джбрава:
(7) Придобихъ раби и рабини,
И имахъ раби домочадци:
Имахъ още стада и пастви
Повече отъ всичкитѣ бивши прѣди мене
въ Ерусалимъ:
(8) [д]Събрахъ си и сребро, и злато,
И скжпи вещи отъ царе и отъ мѣста:
Придобихъ си пѣвци, и пѣвачки,
И наслажденията на человѣческитѣ синове —
Всѣкакъвъ видъ великолѣпия.
(9) И [е]възвеличихъ се и умножихъ се
Повече отъ всичкитѣ бивши прѣди мене
въ Ерусалимъ;
Още и мждростьта ми остана си въ мене.
(10) И всичко каквото поискаха очитѣ ми
Не имъ отрекохъ:
Не възбранихъ сърдцето си отъ всѣко
веселие;
Защото сърдцето ми се веселѣше съ всичкитѣ ми трудове,
И това [ж]бѣ дѣлътъ ми отъ всичкия ми
трудъ.
(11) И разгледахъ азъ всичкитѣ си дѣла
Които направиха ржцѣтѣ ми,
И труда въ който се трудихъ;
И, ето, всичкото е [з]суета и угнетение
на духа,
И нѣма полза подъ слънцето.
(12) И обърнахъ се азъ за да разгледамъ
Мждростьта, [и]и лудостьта, и безумното:
Защото що *има да направи* человѣкъ
който е дошелъ слѣдъ царя? —
Онова което е вече направено.
(13) И видѣхъ азъ че мждростьта прѣвъзхожда безумието
Както видѣлината прѣвъзхожда тъмнината.
(14) [к]На мждрия очитѣ сж въ главата му,
А безумний ходи въ тъмнината;
Но азъ познахъ още че [л]единъ случай
Ще се случи на всичкия тѣзи.
(15) За то рекохъ азъ въ сърдцето си:
Както се случава на безумия,
Така ще се случи и на мене;
Защо прочее да стана азъ по-мждръ?
За то подумахъ въ сърдцето си
Че и то е суета.
(16) Защото не остава вѣчно
Паметьта на мждрия нито на безумния;
Понеже въ идещитѣ дни
Всичко ще се забрави вече;
И какъ умира мждрийтъ? — както безумнийтъ.
(17) За то намразихъ живота,
Защото тежки ми *се видѣха* дѣлата които
биватъ подъ слънцето;
Понеже всичко е суета и угнетение на
духа.
(18) Намразихъ още азъ и всичкия си трудъ
Що съмъ се трудилъ подъ слънцето:
Защото [м]го оставямъ на человѣка който
ще бжде подиръ мене;
(19) И кой знае да ли ще бъде мждръ той или
безуменъ?
Но ще властвува надъ всичкия ми трудъ
що съмъ се трудилъ
И въ който показахъ мждростьта си подъ
слънцето.
Суета и то.
(20) За то азъ се обърнахъ и отчаяхъ сърдцето си
За всичкия трудъ що съмъ се трудилъ
подъ слънцето.
(21) Защото има человѣкъ на когото трудътъ
биде

а Лука 12;19.
б Иса. 50;11.
в Прит. 14;13. Гл. 7;6.
г Гл. 1;17.
д 3 Цар. 9;28. 10;10,14,21, и др.
е Гл. 1;16.
ж Гл. 3;22. 5;18. 9;9.
з Гл. 1:3,14.
и Гл. 1;17. 7;25.
к Прит. 17;24. Гл. 8;1.
л Исал. 49;10. Гл. 9;2,3,11.
м Исал. 49;10.

Съ мждрость и съ знание и съ сполука;
Но го оставя за дѣлъ другиму
Който не се е трудилъ за него.
И то суета и голѣмо зло.
(22) Защото [н]коя полза на человѣка отъ всичкия му трудъ
И отъ угнетението на сърдцето му
Въ който се труди подъ слънцето?
(23) Понеже всичкитѣ му дни сж [о]болесть,
И трудоветѣ му скърбь;
И нощѣ още сърдцето му не спи.
И то суета.
(24) [п]Нѣма по-добро за человѣка освѣнъ да яде и да пие,
И да прави душата си да се наслаждава отъ доброто на труда му.
И това видѣхъ азъ че е отъ Божията ржка.
(25) Защото кой би ялъ
И кой би се наслаждавалъ освѣнъ мене?
(26) Понеже *Богъ* дава на угодния прѣдъ него человѣкъ
Мждрость и знание и радость;
А на грѣшния дава да се труди
[р]За да притуря и да трупа,—
За да *ги* даде на угодния прѣдъ Бога.
И то суета и угнетение на духа.

ГЛАВА 3.

Има [а]врѣме за всѣко нѣщо,
И срокъ за всѣка работа подъ небето.
(2) Врѣме за раждане, и [б]врѣме за умиране;
Врѣме за насаждане, и врѣме за изкоренение на насаденото;
(3) Врѣме за убиване, и врѣме за изцѣляване;
Врѣме за събаряне, и врѣме за градене;
(4) Врѣме за плачене, и врѣме за смѣяне;
Врѣме за сѣтование, и врѣме за ликование;
(5) Врѣме за разпръсване на камене, и врѣме за събиране на камене;
Врѣме за прегръщане, и [в]врѣме за отдалечаване отъ прегръщането;
(6) Врѣме за придобиване, и врѣме за изгубване;
Врѣме за пазене, и врѣме за хвърляне;
(7) Врѣме за раздиране, и врѣме за шиене,
[г]Врѣме за мълчане, и врѣме за говорене;
(8) Врѣме за обичане, и [д]врѣме на ненавиждане;
Врѣме за бой, и врѣме за миръ.
(9) [е]Каква полза на оногозъ който работи
Отъ онова въ което се той труди?
(10) [ж]Видѣхъ труденето което даде Богъ
На человѣческитѣ синове за да се трудятъ въ него.
(11) Направи всѣко нѣщо хубаво на врѣмето му;
И свѣта положи въ тѣхнитѣ размишления,
Безъ [з]да може человѣкъ да издири
Отъ начало до конецъ дѣлото което е Богъ направилъ.
(12) Познахъ че [и]нѣма *друго* добро въ тѣхъ
Освѣнъ да се весели *всѣкъ*, и да прави добро въ живота си,
(13) И още [к]да яде всѣки человѣкъ и да пие,
И да се наслаждава отъ доброто на всичкия си трудъ:
То е дарование отъ Бога.
(14) Познахъ че всичко що прави Богъ,
То ще бжде вѣчно:
[л]Не е възможно да се притури на него
Нито да се отнеме отъ него;
И Богъ направи *това* за да му се боятъ.
(15) [м]Каквото е станало вече сжществува:
И каквото ще стане вече е станало;
И Богъ прѣдиря миналото.
(16) [н]И видѣхъ още подъ слънцето
Мѣстото на сжда, *и* тамъ беззаконието,—
И мѣстото на правдата, *и* тамъ неправдата.
(17) Рекохъ азъ въ сърдцето си:
[о]Богъ ще сжди праведния и нечестивия;
[п]Защото за всѣко нѣщо и за всѣко дѣло има врѣме тамъ.
(18) Рекохъ азъ въ сърдцето си
За състоянието на человѣческитѣ синове
Че тѣхъ ще ги опита Богъ,
И ще видятъ че тѣ отъ себе си сж скотове.
(19) Защото [р]случаятъ на человѣческитѣ синове

н Гл. 1;3. 3;9.
о Иовъ 5;7. 14;1.
п Гл. 3;12,13,22. 5;18. 8;15.
р Иовъ 27;16,17. Прит. 28;8.
—

а Ст. 17. Гл. 8;6.
б Евр. 9;27.
в Иоилъ 2;16. 1 Кор. 7;5.
г Амосъ 5;13.
д Лука 14;26.
е Гл. 1;3.

ж Гл. 1;13.
з Гл. 8;17 Рим. 11;33.
и Ст. 22.
к Гл. 2;24.
л Як. 1;17
м Гл. 1;9.

н Гл. 5;8.
о Рим. 2;6-8. 2 Кор. 5;10. 2 Сол. 1;6,7.
п Ст. 1.
р Псал. 49;12,20. 73;22. Гл. 2;16.

Е случай и на скота единъ случай иматъ.
Както умира този, така умира и онзи.
И едно дихание е въ всичкитѣ,
И человѣкъ не прѣвъзхожда въ нищо скота.
Защото всичкото е суета.
(20) Всичко отива въ истото мѣсто·
сВсичко е станало отъ пръстьта, и всичко се връща въ пръстьта.
(21) тКой знае духа на человѣческитѣ синове да ли възлѣзва горѣ,
И духа на скота да ли слѣзва долу на земята?
(22) уВидѣхъ прочее че нѣма по-добро
Освѣнъ да се весели человѣкъ въ дѣлата си,
Защото фтова е дѣлътъ му.
хПонеже кой ще го доведе за да види
Онова което ще бжде слѣдъ него?

ГЛАВА 4

Тогазъ се обърнахъ азъ и видѣхъ
аВсичкитѣ насилия които ставатъ подъ слънцето;
И ето сълзитѣ на насилванитѣ,
И нѣмаше за тѣхъ утѣшитель;
И силата бѣше въ ржката на тѣзи които ги насилваха,
И нѣмаше за тѣхъ утѣшитель.
(2) За то азъ брекохъ: Блазѣ на умрѣлитѣ
Които сж вече умрѣли
Нежели на живитѣ които сж още живи.
(3) вА по-добъръ отъ двамата е който не е билъ още,
Който не е видѣлъ злитѣ дѣла които ставатъ подъ слънцето.
(4) И още видѣхъ азъ всѣкий трудъ
И всѣко сполучено дѣло,
Че за това на человѣка му завиждa ближнийтъ му
И това суета и угнетение на духа.
(5) гБезумнийтъ сгъва ржцѣтѣ си
И яде плътьта си.
(6) дПо-добрѣ *една* пълна шепа съ покой
Нежели двѣ пълни шепи съ трудъ
И съ угнетение на духа.
(7) Пакъ се обърнахъ азъ
И видѣхъ суета подъ слънцето.
(8) Има нѣкой *който* си нѣма вторич,
Ей, нѣма нито сина нито брата,
А не прѣстава отъ всичкия си трудъ.
Даже еокото му не се насища съ богатство,
жИ *не дума:* За кого се трудя азъ
И лишавамъ душата си отъ благо?
И това е суета и тежъкъ трудъ.
(9) По-добрѣ сж двама нежели единъ,
Понеже тѣ иматъ добра мъзда въ труда си.
(10) Защото, ако паднатъ,
Единътъ ще дигне другаря си,
Но горко на единния който падне
И нѣма вторий да го дигне.
(11) И ако легнатъ двама наедно ще се топлятъ,
А единътъ какъ ще се стопли?
(12) И ако нѣкой прѣвъзмогне противъ единия,
Двамата ще му се опрагъ,
И тройното вжже не се кжса скоро.
(13) По-добро е бѣдно и мждро дѣте
Нежели царь старъ и безуменъ
Който не приема вече съвѣтъ;
(14) Защото *единътъ* излѣзва изъ дома на узницитѣ за да царува,
А другийтъ, и царь да се е родилъ, става сиромахъ.
(15) Видѣхъ всичкитѣ живи които ходятъ подъ слънцето
Съ сина, вторий, който ще стане вмѣсто него:
(16) Нѣма край на всичкитѣ люде,
На всичкитѣ които сж били прѣдъ тѣхъ;
А диритѣ не ще се възвеселятъ въ него.
И това е прочее суета и угнетение на духа.

ГЛАВА 5

аПази ногата си когато отивашъ въ дома Божий,
И приближи повече да слушашъ
бНежели да приносишъ жъртва на безумни,
Които не знаятъ че струватъ зло.
(2) Не прѣбързвай съ устата си,

с Бит. 3:19.
т Гл. 12;7. 11;9.
у Ст. 12. Гл. 2;24. 5;18.
ф Гл. 2;10.
х Гл. 6;12. 8;7. 10;14.

а Гл. 3;16. 5;8.
б Иовъ 3;17, и друг
в Иовъ 3;11,16,21. Гл. 6;3.
г Прит. 6;10. 24;33.
д Прит. 15;16,17 16;8.

е Прит. 27;20. 1 Иоан. 2;16.
ж Псал. 39;6.

а Виж. Изх. 3;5.

Иса. 1;12, и друг.
б 1 Цар. 15;22. Псал. 50;8. Прит. 15;8. 21;27. Осия 6;6.

И сърдцето ти да не бърза да произноси дума прѣдъ Бога;
Защото Богъ е на небето, а ти на земята;
За то нека бждатъ вдумитѣ ти малко;
(3) Понеже сънътъ дохажда въ множеството на занимапията,
А гласътъ на безумния въ множеството на думитѣ.
(4) дКогато обречешъ обричане Богу,
Не се бави да го изпълнишъ,
Защото той нѣма благодарение отъ безумнитѣ:
еИзпълни което си обрекълъ.
(5) жПо-добрѣ да се не обречешъ
Нежели да се обречешъ и да не изпълнишъ.
(6) Да не дозволишъ на устата си да вкаратъ въ грѣхъ плътьта ти,
зИ да не речешъ прѣдъ ангела че е било отъ незнание:
Защо да се разгнѣви Богъ на гласа ти,
И да погуби дѣлото на ржцѣтѣ ти?
(7) Защото въ множеството на сънищата
И въ множеството на думитѣ има суети.
А иты се бой отъ Бога.
(8) кАко видишъ насилие на сиромаха,
И разграбване на сждбата и на правдата въ областьта,
Да се не почудишъ за това нѣщо;
Защото надъ лвисокия по-високъ надзирава,
И надъ тѣхъ *има* най-високъ.
(9) Земята е полезна на всичкитѣ,
И самъ царьтъ се служи отъ нивитѣ.
(10) Който обича среброто не ще да се насити съ сребро,
Нито съ доходи който обича изобилие.
И то е суета.
(11) Когато се умножава благото,
Умножаватъ се и онѣзи които го ядатъ;
И коя е ползата на притежателитѣ му
Освѣнъ да *го* гледатъ съ очитѣ си?
(12) Сънътъ на оногозъ който работи е сладъкъ,
Или малко ялъ, или много;
А насищението на богатия не го оставя да спи.
(13) мИма тежко зло *което* видѣхъ подъ слънцето:
Богатство съхранявано отъ притежателя му за негова си повреда;
(14) И онова богатство се изгубва отъ зълъ случай;
И той ражда синъ, а нѣма нищо въ ржката му.
(15) нКакто е излѣзълъ изъ утробата на майка си,
Голъ ще се върне, и ще отиде както е дошелъ;
И нѣма да вземе нищо отъ труда си
За да занесе съ ржката си.
(16) И това е още тежко зло,—
Както е дошелъ така да иде,
И оаква полза за него пче се е трудилъ за вѣтъра?
(17) Още и прѣзъ всичкитѣ си дни рядe въ тъмнина,
И въ много печаль, и болесть, и яжии.
(18) Ето що видѣхъ азъ добро:
сПрилично е да яде *нѣкой* и да пие,
И да се наслаждава отъ благото на всичкия си трудъ
Въ който се труди подъ слънцето,
Споредъ числото на днитѣ на живота си
Колкото му е далъ Богъ;
Защото то е тдѣлътъ му.
(19) И уна когото человѣка е далъ Богъ богатство и имотъ,
Далъ му е и власть да яде отъ тѣхъ,
И да взима дѣла си, и да се весели въ труда си:
То е даръ Божий.
(20) Защото нѣма да помни много днитѣ на живота си;
Понеже Богъ отговаря на сърдцето му съ веселие.

ГЛАВА 6.

аИма зло което видѣхъ подъ слънцето,
И го има много между человѣцитѣ:
(2) Человѣкъ комуто Богъ дава богатство, и имотъ, и слава,
бЩото душата му се не лишава отъ всичко що би пожелалъ;

в Прит. 10;19. Мат. 6;7.
г Прит. 10;19.
д Числа 30;2. Втор. 23;21-23. Псал. 50;14. 76;11.
е Псал. 66;13,14.
ж Прит. 20;25. Дѣян. 5;4.
з 1 Кор. 11;10.
и Гл. 12;13.
к Гл. 3;16.
л Псал. 12;5. 58;11. 82;1.
м Гл. 6;1.
н Иовъ 1;21. Псал. 49;17. 1 Тим. 6;7.
о Гл. 1;3.
п Прит. 11;29.
р Псал. 127;2.
с Гл. 2;24. 3;12,13,22. 9;7. 11;9. 1 Тим. 6;17.
т Гл. 2;10. 3;22.
у Гл. 2;24. 3;13. 6;2.
—
а Гл. 5;13.
б Иовъ 21;10, и пр. Псал. 17;14. 73;7.

[е]Но Богъ му не дава власть да яде отъ тѣхъ,
Но ги яде чужденецъ.
То е суета и зла болесть.
(3) Ако роди человѣкъ сто чада,
И живѣе много години,
Щото днитѣ на годинитѣ му да станатъ много,
А душата му не се насити съ благо,
[г]И не е прието и погребване,
Думамъ че [д]изверґътъ е по-добъръ отъ него;
(4) Защото е дошелъ въ суета, и отхожда въ тъмнина,
И името му ще се покрие съ тъмнина;
(5) И не е видѣлъ слънцето, и не е позналъ *нищо;*
Но той има повече покой отъ оногозъ.
(6) И двакъ тысяща години ако би живѣлъ нѣкой, и добро не види,—
Не отиватъ ли всичкитѣ въ едно мѣсто?
(7) [е]Всичкий трудъ на человѣка е за устата му;
Душата обаче не се насища.
(8) Защото що има повече мждрията отъ безумния?
Що има *повече* сиромахътъ който знае да ходи прѣдъ живитѣ?
(9) По-добро е гледането съ очи
Нежели скитането съ желание.
И то суета и угнетение на духа.
(10) Което е станало взело си е вече името,
И познато е че то е человѣкъ;
И [ж]той не може да се сжди съ по-крѣпкия си.
(11) Понеже има много нѣща които умножаватъ суетата,
Каква полза на человѣка?
(12) Защото кой знае що е добро за человѣка
Въ живота, въ всичкитѣ дни на живота на суетата му
Който прѣхожда [з]като сѣнка?
Понеже [и]кой ще извѣсти человѣку
Що ще бжде слѣдъ него подъ слънцето?

ГЛАВА 7

[а]По-добрѣ име *добро* нежели многоцѣнно миро,
И деньтъ на смъртьта нежели деньтъ на раждането.
(2) По-добрѣ да отиде нѣкой въ домъ на сѣтование
Нежели да отидо въ домъ на пирование,
Защото то е сетнината на всѣкого человѣка,
И живиятъ ще го тури въ сърдцето си.
(3) По-добра е печальта нежели смѣхътъ;
Защото [б]отъ дряхлостьта на лицето сърдцето става по-весело.
(4) Сърдцето на мждритѣ е въ домъ на сѣтование;
Но сърдцето на безумнитѣ въ домъ на веселба.
(5) [в]По-добрѣ е на человѣка да слуша обличение отъ мждръ
Нежели да слуша пѣсень отъ безумни,
(6) Защото [г]както е пласъкътъ на трънетѣ подъ котела
Така е смѣхътъ на безумния. И то суета
(7) Наистина насилието изумява мждрия,
И [д]даръть разтлѣва сърдцето.
(8) По-добро е свършването на работата нежели началото ѝ.
[е]По-добъръ е дълготърпѣливиятъ нежели високоумниятъ.
(9) [ж]Не спѣши въ духа си да си яростливъ,
Защото яростьта почива въ пазухата на безумнитѣ
(10) Да не речешъ Коя е причината
Че прѣдишнитѣ дни бѣха по-добри отъ тѣзи?
Защото не питашъ благоразумно за това.
(11) Мждростьта е добра като наслѣдието,
И полезна [з]на онѣзи които гледатъ слънцето.
(12) Защото мждростьта е защита, *както е* защита сребро̀то,
Но прѣимуществото на знанието *е че* мждростьта оживява онѣзи които я иматъ
(13) Гледай дѣлото Божие,
Защото [и]кой може да направи право
Онова което е той направилъ криво?
(14) [к]Въ благополученъ день весели се,
А въ злополученъ день бжди смотрѣливъ,
Защото Богъ направи едното противоположно на другото,

в Лука 12;20.
г 4 Цар. 9;35. Иса. 14;19,20. Иер. 22;19
д Иовъ 3;16. Псал. 58;8. Гл. 4;3
е Прит. 16;26.
ж Иовъ 9;32. Иса. 45;9 Иер 49;19,
з Псал. 102;11 109;23 144:4. Як. 4;14.
и Псал. 39;6 Гл 8;7
а Прит. 22;1
б 2 Кор. 7;10
в Псал. 141;5. Прит. 13;18. 15;31,32
г Псал. 118;12. Гл. 2;2.
д Изх. 23:8 Втор. 16;19
е Прит. 14;29
ж Прит. 14;17 16;32. Як. 1;19
з Гл. 11:7.
и Виж. Иовъ 12;14 Гл. 1;15. Иса. 14;27
к Втор. 28;47 Гл 3;4

За да не намѣрва человѣкъ нищо задъ
себе си.
(15) Всичкото видѣхъ въ днитѣ на суетата си.
[л] *Има* праведенъ който загинва въ прав-
дата си;
И има нечестивъ който дълголенствува въ
злобата си.
(16) [м] Не ставай прѣкалено праведенъ,
И [н] не мисли себе си чрѣзмѣрно мждъръ;
Защо да загинешъ?
(17) Не ставай прѣкалено зълъ,
И не бжди безуменъ;
[о] Защо да умрешъ прѣди врѣмето си?
(18) Добрѣ е да държишъ това,
И отъ онова да не оттегляшъ ржката си;
Защото който се бои отъ Бога ще избѣгне
отъ всички тѣзи.
(19) [п] Мждростьта дава на мждрия повече сила
Нежели десеть началници които сж въ
града.
(20) Защото [р] нѣма праведенъ человѣкъ на зе-
мята
Който да струва добро и да не грѣши.
(21) И не давай внимание на всичкитѣ думи
които се говорятъ,
Да не би да чуешъ раба си че те кълне;
(22) Защото много пжти и сърдцето ти по-
знава
Че и ти подобно си прокълналъ други.
(23) Всичко това опитахъ съ мждростьта:
[с] Рекохъ: Ще бжда мждъръ;
Но тя се отдалечи отъ мене.
(24) [т] Онова което е много далечъ и [у] твърдѣ
дълбоко,
Кой може да го намѣри?
(25) Азъ [ф] обходихъ съ сърдцето си
За да науча, и да издиря,
И да изслѣдвамъ мждростьта и разума,
И да позная нечестието на безумието,
И на глупостьта, и на лудостьта.
(26) И [х] намѣрихъ че е по-горчива отъ смърть
Онази жена на която сърдцето е примки
и мрѣжи, и ржцѣтѣ ѝ узи:
Угодний прѣдъ Бога ще се отърве отъ нея;
А грѣшникътъ ще бжде хванатъ отъ нея.
(27) Вижъ, това намѣрихъ, говори [ц] проповѣд-
никътъ,
Като изпитвахъ едно по едно за да на-
мѣря смѣтката,
(28) Което още душата ми изслѣдва, но не на-
мѣрвамъ:
Едного [ч] мжжа между тисяща намѣрихъ;
Но ни една жена между всички тѣзи не
намѣрихъ.
(29) Ето, това само намѣрихъ,
[ш] Че Богъ направи человѣка правъ,
[щ] Но тѣ потърсиха много измишления.

ГЛАВА 8.

Кой е както мждриятъ?
И кой знае изяснението на словесата?
[а] Мждростьта на человѣка освѣтлява ли-
цето му,
И [б] жестокостьта на лицето му се промѣнява.
(2) Азъ *казвамъ* да пазишъ заповѣдьта на
царя,
[в] А най-вече заради клетвата Богу.
(3) [г] Не бързай да бѣгашъ отъ присжтствие-
то му:
Не постоянствувай въ лоша работа;
Защото всичко каквото ще, направя.
(4) Въ думата на царя има власть;
И [д] кой ще му рече: Що правишъ?
(5) Който пази заповѣдьта нѣма да види нѣ-
що зло;
И сърдцето на мждрия познава врѣмето и
сгодата.
(6) [е] Защото всѣко нѣщо има врѣме и сгода:
Понеже окаянството на человѣка е много
върху него;
(7) Защото [ж] не знае какво ще се случи;
Понеже кой може да му обади какъ ще стане?
(8) [з] Нѣма человѣкъ който да има власть [и] надъ
духа та да възбранява духа,
Нито да има власть надъ деня на смъртьта.
И въ този бой пущане нѣма;
И нечестието не ще избави тѣзи които
го иматъ.
(9) Всичко това видѣхъ, и турихъ ума си

л Гл. 8;14.
м Прит. 25;16.
н Рим. 12;3.
о Йовъ 15;32. Псал. 55;23. Прит. 10;27.
п Прит. 21;22. 24;5. Гл. 9;16,18.
р 3 Цар. 8;46. 2 Лѣт. 6;36. Пр[illegible] 20:9. Рим. 3;23. 1 Иоан. 1;8.
с Рим. 1;22.
т Йовъ 28;12,20. 1 Тим. 6,16.
у Рим. 11;33.
ф Гл. 1;17. 2;12.
х Прит. 5;3,4. 22;14.
ц Гл. 1;1,2.
ч Йовъ 33:23. Псал. 12;1.
ш Бит. 1;27.
щ Бит. 3;6,7.

—

а Прит. 4;8,9. 17;24. Виж. Дѣян. 6;15.
б Втор. 28;50.
в 1 Лѣт. 29:24. Иез. 17;18. Рим. 13;5.
г Гл. 10;4.
д Йовъ 34;18.
е Гл. 3;1.
ж Прит. 24;22. Гл. 6;12. 9;12. 10;14.
з Псал. 49;6,7.
и Йовъ 14;5.

Въ всѣко дѣло което става подъ слънцето:
Има врѣме въ което человѣкъ властвува надъ человѣка за своя поврѣда.
(10) И така видѣхъ нечестивитѣ погребени,
Които дойдоха и отидоха отъ светото мѣсто,
И се забравиха въ града дѣто бѣха така сторили.
И то суета.
(11) [к]Понеже рѣшението противъ лукавото дѣло не се свършва скоро,
За това сърдцето на человѣческитѣ синове е всичко вдадено да струва зло.
(12) [л]Ако и да струва грѣшникътъ зло сто пжти и дългоденствува,
Но азъ зная пакъ
Че [м]ще бжде добро на онѣзи които се боятъ отъ Бога,
Които се боятъ отъ лицето му.
(13) А на нечестивия не ще е добрѣ,
И нѣма да се продължатъ днитѣ му
Които прѣминаватъ като сѣнка;
Защото не се бои отъ лицето Божие.
(14) Има суета която става на земята,
Че има праведни [н]на които се случава споредъ дѣлата на нечестивитѣ,
И има нечестиви на които се случава споредъ дѣлата на праведнитѣ.
Рекохъ че и то е суета.
(15) За то [о]азъ похвалихъ веселието;
Защото за человѣка нѣма по-добро подъ слънцето
Освѣнъ да яде и да пие и да се весели;
И то ще му остане отъ труда му
Въ днитѣ на живота му които му е Богъ далъ подъ слънцето.
(16) Като дадохъ сърдцето си да позная мждростьта,
И да видя труденето което ставаше по земята,
(Защото на нѣкои очитѣ ни денѣ ни нощѣ не виждатъ сънъ,)
(17) Тогазъ видѣхъ всичкото Божие дѣло,
Че [п]человѣкъ не може да намѣри дѣлото което става подъ слънцето;
Понеже колкото и да се труди человѣкъ и да търси,
Извѣстно нѣма да намѣри;
А още, и мждрий ако рече да познае,
[р]Не може намѣри.

ГЛАВА 9.

Защото турихъ всичко това въ сърдцето си
За да изясня всичко това,
[а]Че праведнитѣ и мждритѣ и дѣлата имъ сж въ ржката Божия:
Нѣма человѣкъ който да знае
Да ли любовь или омраза *ще бжде:*
Всичкото е прѣдъ тѣхъ.
(2) [б]Всичко *се случава* равно на всичкитѣ:
Единъ случай е на праведния и на нечестивия,
На добрия и на чистия и на нечистия,
И на оногозъ който жъртвува и на оногозъ който не жъртвува:
Както добрията, така и грѣшникътъ,
Който се кълне както който се бои отъ клетва.
(3) Това е злото между всичко което става подъ слънцето,
Че единъ случай е на всичкитѣ;
И най-вече сърдцето на человѣческитѣ синове е пълно съ злина,
И безумие *има* въ сърдцето имъ додѣ сж живи,
И послѣ *слѣзватъ* при мъртвитѣ.
(4) Защото за оногозъ който има приобщение съ всичкитѣ живи има надежда;
Понеже живо куче е по-добро отъ мъртъвъ лъвъ.
(5) Защото живитѣ знаятъ че ще умратъ;
[в]Но мъртвитѣ не знаятъ нищо,
Нито иматъ вече придобиване,
Понеже [г]паметьта имъ се е забравила;
(6) Още и любовьта имъ, и ненавистьта имъ,
И завистьта имъ вече се е изгубила;
И не ще иматъ вече никога дѣлъ
Въ всичко що става подъ слънцето.
(7) Иди, яжъ хлѣба си съ веселба, и пий виното съ весело сърдце;
Защото Богъ вече благоволи въ дѣлата ти.
(8) Въ всѣко врѣме нека бждатъ бѣли дрехитѣ ти,
И миро да не оскудѣе на главата ти.

к Псал. 10;6. 50;21. Иса. 26;10.
л Иса. 65;20. Рим. 2;5.
м Псал. 37;11,18,19. Прит. 1;32,33. Иса. 3;10,11. Мат. 25;34,41.
н Псал. 73;14. Гл. 2;14. 7;15. 9;1-3.
о Гл. 2;24. 3;12,22. 5;18. 9;7.
п Иовъ 5:9 Гл. 3:11. Рим. 11;33.
р Псал. 73;16.
а Гл. 8;14.
б Иовъ 21;7, и др. Псал. 73;3,12,13. Мал. 3;15.
в Иовъ 14;21.
г Иовъ 7;8-10. Иса. 26;14.
д Гл. 8;15.

(9) Радвай се на живота съ жената си която си възлюбилъ
Въ всичкитѣ дни на суетния си животъ
Които ти се дадоха подъ слънцето,
Въ всичкитѣ дни на твоята суета;
Защото ётова е дѣльтъ ти въ живота
И въ труда ти въ който се трудишъ подъ слънцето.
(10) Всичко що намѣри рѫката ти да направи
Направи съ силата си;
Защото нѣма ни дѣяние, ни помишление, ни знание,
Нито мѫдрость въ гроба дѣто отивашъ.
(11) Обърнахъ се, и жвидѣхъ подъ слънцето
Че тичането не е на лекитѣ,
Нито браньта е на силнитѣ,
Нито хлѣбътъ на мѫдритѣ, нито богатството на разумнитѣ,
Нито добромислието на тѣзи които имать знание;
Защото врѣме и случай се случава на всичкитѣ,
(12) Защото здаже и человѣкъ не знае врѣмето си.
Както рибитѣ които се улавять въ зла мрѣжа,
И както птицитѣ които се улавять въ примка,
иТака се улавять человѣческитѣ синове въ зло врѣме,
Когато внезапно нападне върхъ тѣхъ.
(13) И това видѣхъ мѫдрость подъ слънцето,
И видѣ ми се голѣма:
(14) кИмаше малъкъ градъ, и малко мѫже въ него;
И дойде противъ него великъ царь и го обсади,
И съгради противъ него голѣми окопи.
(15) Но се намѣри въ него человѣкъ сиромахъ и мѫдъръ,
И той съ мѫдростьта си освободи града;
Но никой не помена онogозъ сиромахъ человѣка.
(16) лТогазъ азъ рекохъ: Мѫдростьта е по-добра отъ силата,
Ако и да се прѣзира мѫдростьта на сиромаха,
И мдумитѣ му се не слушать.
(17) Думитѣ на мѫдритѣ въ безмълвие се слушать
Повече отъ вика на оногозъ що властвува между безумни.
(18) нМѫдростьта е по-добра отъ военнитѣ орѫжия;
оА единъ грѣшникъ погубя много добри нѣща.

ГЛАВА 10.

Мухи умрѣли правять мирото на мировареца да вони, да кипне;
И малко безумие *обезчестя* оногозъ който е въ уважение за мѫдрость и честь.
(2) Сърдцето на мѫдрия е въ десницата му,
А сърдцето на безумния въ лѣвицата му.
(3) Още като ходи въ пѫтя безумниятъ, сърдцето му не е на мѣсто,
И апоказва на всичкитѣ *че е* безуменъ.
(4) Ако духътъ на князя се подигне противъ тебе, бне оставяй мѣстото си;
Защото вкротостьта утолява голѣми грѣшки.
(5) Има зло *което* видѣхъ подъ слънцето,
Погрѣшка *думамъ,* която произхожда отъ владѣтеля:
(6) гБезумниятъ се туря въ голѣми достоинства,
А богатитѣ седять въ долни мѣста.
(7) дВидѣхъ раби на коне,
А князове ходещи като раби по земята
(8) еКойто копае яма ще падне въ нея;
И който развали ограда, змия ще го ухапе.
(9) Който изважда камене ще се повреди отъ тѣхъ:
Който цѣпи дърва ще бѫдствува въ тѣхъ
(10) Ако се затѫпи желѣзото, и не наточи нѣкой острото *му,*
Трѣбва да притури сила,
А мѫдростьта е полезна за управление
(11) Ако ухапе змията жпрѣди обаянието,
Тогазъ обаятель не ползува.
(12) зДумитѣ отъ устата на мѫдрия сѫ благодать;

е Гл. 2;10,24. 3;13,22. 5;18.
ж Иер. 9;23. Амосъ 2;14,15.
з Гл. 8;7.
и Прит. 29;6. Лука 12;20,39. 17;16, и дрг. 1 Сол. 5;3.
к Виж. 2 Цар. 20;16-22.
л Прит. 21;22. 24;5. Гл. 7;19. Ст. 18.
м Мар. 6;2,3.
н Ст. 16.
о Ис. Нав. 7;1,11,12.
—
а Прит. 13;16. 18;2,
б Гл. 8;3.
в 1 Цар. 25;24, и дрг. Прит. 25;15.
г Ест 3;1
д Прит. 19;10. 30;22
е Псал. 7;15. Прит. 26;27
ж Псал. 58;4,5.
Иер. 8:17
Или, Ако хапе змията безъ съскане, то и клеветникътъ не е по-добъръ.
з Прит. 10;32. 12;13

А іустнитѣ на безумния ще го погълнатъ.
(13) Началото на думитѣ на устата му е безумие,
И свършекътъ на говоренето му — зло буйство.
(14) И кбезумниятъ умножава думи:
Человѣкъ не знае що ще бѫде;
И лкой може да му извѣсти
Що ще бѫде слѣдъ него?
(15) Трудътъ на безумнитѣ ги уморява,
Понеже не знаятъ да отидатъ въ града.
(16) мГорко ти, земьо, когато царьтъ ти е дѣте,
И началницитѣ ти ядатъ рано!
(17) Блазѣ ти, земьо, когато царьтъ ти е синъ на благородни,
И нначалницитѣ ти ядатъ на врѣме,—
За укрѣпление, а не за опиване!
(18) Отъ голѣма лѣность пада кѫщният покривъ;
И отъ праздностьта на рѫцѣтѣ капе кѫщата.
(19) За веселба правятъ пирове, и овиното весели живота;
А среброто отговаря на всичко.
(20) пДа не проклинешъ царя, нито въ мисъльта си,
И да не проклинешъ богатия въ клѣтьта на ложницата си;
Защото небесна птица ще донесе гласа,
И крилатото ще възвѣсти това нѣщо.

ГЛАВА 11.

Хвърли хлѣба си апо лицето на водата;
бЗащото слѣдъ много дни ще го намѣришъ.
(2) вДай дѣлъ гна седемь, още и на осемь;
дЗащото не знаешъ какво зло ще бѫде на земята.
(3) Ако сѫ пълни облацитѣ, излѣватъ дъждъ на земята;
И ако падне дърво къмъ югъ или къмъ сѣверъ,
На мѣстото дѣто падне дървото, тамъ си остава.
(4) Който се взира въ вѣтъра нѣма да сѣе;
И който гледа на облацитѣ нѣма да жъне.
(5) еКакто не знаешъ кой е пѫтьтъ на вѣтъра,
жНито какъ се *образуватъ* коститѣ въ утробата на непраздната,
Така не знаешъ дѣлата на Бога който прави всичко.
(6) Сѣй сѣмето си заранъ, и вечерь да си не почине рѫката ти;
Защото не знаешъ кое ще успѣе, това ли или онова,
Или да ли ще сѫ двѣтѣ равно добри.
(7) Наистина виделината е сладка,
И угодно е на очитѣ зда гледатъ слънцето;
(8) Но ако и да живѣе человѣкъ много години,
И се весели прѣзъ всички тѣхъ,
Нека си напомни за днитѣ на тъмнината че ще бѫдатъ много.
Все що иде е суета.
(9) Весели се, юноше, въ младостьта си,
И сърдцето ти нека ти дава радость въ днитѣ на юношеството ти,
И иходи споредъ пѫтищата на сърдцето си,
И споредъ гледането на очитѣ си;
Но знай че за всичко това Богъ ще те кдоведе въ сѫдба.
(10) И отнеми яростьта отъ сърдцето си,
И лотдалечи лукавството отъ плътьта си;
Защото ммладостьта и юношеството е суета.

ГЛАВА 12.

И апомни Създателя си въ днитѣ на младостьта си,
Прѣди да дойдатъ днитѣ на злото,
И стигнатъ годинитѣ бвъ които ще речешъ:
Нѣмамъ благодарение въ тѣхъ,—
(2) Прѣди да се помрачи слънцето, и виделото, и луната, и звѣздитѣ,
И се върнатъ облацитѣ слѣдъ дъжда;
(3) Когато стражитѣ на кѫщата ще трепернатъ,
И крѣпкитѣ мѫже ще се прѣгърбятъ,

і Прит. 10;14. 18;7.
к Прит. 15;2.
л Гл. 3;22. 6;12. 8;7.
м Иса. 3;4,5,12. 5;11.
н Прит. 31;4.
о Псал. 104;15. [23;5.
п Изх. 22;28. Дѣян.

а Вниж. Иса. 32;20.
б Втор. 15;10. Прит. 19;17. Мат. 10;42. 2 Кор. 9;8. Гал. 6;9, 10. Евр. 6;10.
в Псал. 112;9. Лук. 6;30. 1 Тим. 6;18,19.
г Мих. 5;5.
д Ефес. 5;16.
е Иоан. 3;8.
ж Псал. 139;14,15.
з Гл. 7;11.
и Числа 15;39.
к Гл. 12;14. Рим. 2;6-11.
л 2 Кор. 7;1. 2 Тим. 2;22.
м Псал. 39;5.

а Прит. 22;6. Плачъ 3;27.
б Вниж. 2 Цар. 19;35.

И които мелятъ ще прѣстанать защото намалѣха,
И на тѣзи които гледатъ прѣзъ прозорцитѣ ще имъ стане тъмно;
(4) И вратата ще се затворятъ при пѫтя,
Когато изнемощѣе гласътъ на мелницата,
И на гласа на птицата ще стане *человѣкъ*,
И [в]всичкитѣ дъщери на пѣсеньта ще се смирятъ;
(5) Когато ще се боятъ отъ височината,
И ще треперятъ въ пѫтя;
Когато мигдальтъ процъвти,
И скакалецътъ натегне,
И охотата изчезне;
Защото человѣкъ отхожда [г]въ вѣчния си домъ,
И [д]жалѣющитѣ обикалятъ улицитѣ,—
(6) Прѣди да се скѫса сребърната цѣпь,
И да се счупи златната чаша,
Или да се строши водоносътъ при източника,
Или да се развали колелото надъ кладенеца,
(7) И [е]да се върне пръстьта въ земята както е била,
И [ж]духътъ да се върне при Бога [з]който го е далъ.
(8) [и]Суета на суети, рече проповѣдникътъ,
Всичко е суета.
(9) И колкото повече проповѣдникътъ стана мѫдъръ
Толкозъ повече поучи людетѣ на знание:
Най-паче вникна и издири,
И [к]нареди много притчи.
(10) Проповѣдникътъ поиска да намѣри угодни думи;
И писаното бѣ правота и думи на истина.
(11) Думитѣ на мѫдритѣ сѫ като остени,
И като гвоздей заковани отъ наставницитѣ на събранията,
Дадени отъ единния Пастирь.
(12) А повече отъ това, научи се, сине мой,
Че да прави *нѣкой* много книги нѣма край,
И [л]многото учение е трудъ на плътьта.
(13) Да чуемъ свършька на всичкото слово:
[м]Бой се отъ Бога и пази заповѣдитѣ му,
Понеже това е всичкото на человѣка;
(14) Защото [н]Богъ ще докара на сѫдъ всѣко дѣло
И всѣко скришно, или добро или зло.

ПѢСЕНЬ НА ПѢСНИТѢ.

ГЛАВА 1.

[а]Солономовата Пѣсень на Пѣснитѣ.
(2) Да ме цѣлуне съ цѣлуванията на устата си;
[б]Защото любовьта ти е по-добра отъ виното.
(3) Заради благовонието на добритѣ твои масти
Името ти е масть излѣяна;
За това те обичатъ дѣвицитѣ.
(4) [в]Привлѣчи ме: [г]ще тичаме слѣдъ тебе.
[д]Царьтъ ме въведе въ клѣтовотѣ си:
Ще се радваме и ще се веселимъ за тебе;
Ще помнимъ любовьта ти повече отъ виното:
Обичатъ те съ правота.
(5) Черна съмъ, но хубава, Ерусалимски дъщери,
Като кидарскитѣ шатри, като Солономовитѣ опони.
(6) Не ме гледайте че съмъ почернѣла,
Понеже слънцето ме е погледнало:
Синоветѣ на майка ми се разгнѣвиха противъ мене,

в 2 Цар. 19;35.
г Иовъ 17;13.
д Иер. 9;17.
е Бит. 3;19. Иовъ 34;15. Псал. 90;3.
ж Гл. 3;21.
з Числа 16:22. 27:16. Иовъ 34:14. Иса. 57;16. Зах. 12;1.
и Псал. 62;9. Гл. 1;2.
к 3 Цар. 4:32.
л Гл. 1;18.
м Втор. 6:2. 10;12.
н Гл. 11:9. Мат. 12;36. Дѣян. 17;30,31. Рим. 2:16. 14;10,12. 1 Кор. 4;5. 2 Кор. 5;10.

а 3 Цар. 4:32.
б Гл. 4;10.
в Осия 11;4. Иоан. 6;44. 12;32.
г Фил. 3;12-14.
д Псал. 45;14,15. Иоанъ 14;2. Ефес. 2;6.

Туриха ме пазачъ на лозята:
Своето лозе не упазихъ.
(7) Възвѣсти ми, ти когото възлюби душата ми,
Дѣ пасешъ *стадото, дѣ го* упокоявашъ на пладне.
Защо да бжда както тая що обикаля
Между стадата на твоитѣ другари?
(8) Ако не знаешъ отъ себе си,
[е]Хубавице между женитѣ,
Излѣзъ ти подиръ слѣдитѣ на стадото,
И паси яретата си при шатритѣ на пастиритѣ.
(9) [ж]На конетѣ на Фараоновитѣ колесници
Те уподобихъ, [з]любезна моя.
(10) [и]Красни сж твоитѣ ланити съ вървитѣ *на бисера,*
И вратътъ ти съ огърлия.
(11) Ще тя направимъ златни чепочки
Съ сребърни капки.
(12) Додѣто царьтъ *седи* на трапезата си,
Нардътъ ми издава благовонието си.
(13) Вързопъ отъ смирна е за мене възлюбленийй ми:
Ще пощува между съсцитѣ ми.
(14) Китка кипрова е за мене възлюбленийй мой,
Въ лозята на Енгади.
(15) [к]Ето, хубава си, любезна моя;
Ето, хубава си: очитѣ ти *сж като* на гължбитѣ.
(16) Ето, хубавъ си, възлюбленийй ми, ей, приятенъ си:
И одърътъ ни е благоцвѣтенъ.
(17) Гредитѣ на домоветѣ ни сж кедрови,
Подъсечениата ни сж кипарисови.

ГЛАВА 2.

Азъ съмъ цвѣте Сароново
И кринъ юдолнийй.
(2) Както е кринътъ между трънетѣ,
Така е любезната ми между дъщеритѣ.
(3) Както ябълката между дърветата на джбравата,
Така е възлюбленийтъ ми между синоветѣ:
Пожелахъ, и седнахъ подъ сѣнката му,
[а]И плодътъ му бѣ сладъкъ въ устата ми.
(4) Доведе ме въ дома на виното,
И хоругвата му надъ мене бѣ любовь.
(5) Подкрѣпете ме съ млинчета, разхладете ме съ ябълки;
Защото съмъ ранена отъ любовь.
(6) [б]Лѣвицата му е подъ главата ми,
И дѣсницата му ме прегръща.
(7) [в]Заклевамъ ви, Ерусалимски дъщери,
Въ сърнитѣ и въ еленитѣ на полето,
Да не дигнете и да не събудите любовьта ми додѣто ще.
(8) Гласътъ на възлюбления ми! ето, иде той,
Скача по горитѣ, и играе по хълмоветѣ.
(9) [г]Възлюбленийтъ ми прилича на сърна или на младъ еленъ:
Ето, стои задъ стѣната ни,
Гледа отъ прозорцитѣ,
Занича прѣзъ решеткитѣ.
(10) Отговаря възлюбленийй ми и говори ми:
[д]Стани, любезна моя, прѣкрасна моя, и ела;
(11) Защото, ето, зимата се прѣмина.
И дъждътъ замина и отиде си:
(12) Цвѣтята се явиха изъ земята;
Врѣмето [*]на рѣзидбата пристигна,
И гласътъ на гъргорицата се чу въ нашата земя:
(13) Смоковницата прозябава първитѣ си смокви,
И *по* лозята цвѣтътъ на гроздето издава благовоние.
[е]Стани, любезна моя, прѣкрасна моя, та ела.
(14) О гължбице моя, въ разсѣлинитѣ на скалата,
Въ скришнитѣ мѣста на стръмнинитѣ,
Покажи ми лицето си, [ж]направи ме да чуя гласа ти;
Защото гласътъ ти е сладъкъ, и лицето ти прѣкрасно.
(15) [з]Хванете ни лисицитѣ,
Малкитѣ лисици които погубватъ лозята,
Защото лозята ни цъвтятъ.
(16) [и]Възлюбленийтъ ми е мой, и азъ негова:
Пасе между криноветѣ.
(17) [к]Додѣ повѣе дневнийтъ тихъ вѣтрецъ и побѣгнатъ сѣнкитѣ

е Гл. 5;9. 6;1.
ж 2 Лѣт. 1,16,17.
з Гл. 2;2,10,13. 4;1,7. 5;2. 6;4. Йоан. 15:14 15.
и Иез. 16;11-13.
к Гл. 4:1. 5;12.
—
а Отк. 22;1,2.
б Гл. 8;3.
в Гл. 3;5. 8:4.
г Ст. 17.
д Ст. 13.
* *Или,* на пѣсеньта.
е Ст. 10.
ж Гл. 8;13.
з Псал. 80;13. Иез. 13;4. Лука 13;32.
и Гл. 6;3. 7:10.
к Гл. 4;6.

Върни се, възлюбленний ми: [л]стани подобенъ на сърне
Или на младъ еленъ върху †Ветерскитѣ гори.

ГЛАВА 3.

[а]Прѣзъ нощьта на леглото си
Потърсихъ оногозъ когото обича душата ми:
Потърсихъ го, и го не намѣрихъ.
(2) Да стана сега и да обиколя града
По улицитѣ и по стъгдитѣ,
Да търся оногозъ когото обича душата ми:
Потърсихъ го, и го не намѣрихъ.
(3) [б]Намѣриха ме стражитѣ които обхождатъ града:
Видѣхте ли оногозъ когото обича душата ми?
(4) Като заминахъ малко отъ тѣхъ
Намѣрихъ оногозъ когото обича душата ми:
Хванахъ го, и не го пуснахъ
Додѣ го не въведохъ въ дома на майка си,
И въ ложницата на онази която ме е родила.
(5) [в]Заклевамъ ви, Ерусалимски дъщери,
Въ сърнитѣ и въ еленитѣ на полето,
Да не дигнете и да не събудите любовьта ми додѣто ще.
(6) [г]Коя е тая която възлиза отъ пустинята
Както стълпове димъ, накадена съ смирна и ливанъ,
Съ всѣкакъвъ *благовоненъ* прахъ отъ търговеца?
(7) Ето одъра на Соломона:
Шестдесеть яки мѫже сѫ около него, отъ силнитѣ Израилеви.
(8) Всички тѣзи държатъ мечъ, научени на бой:
Всѣки има меча си на бедрото си, отъ нощни страхове.
(9) Царь Соломонъ си направи носилка
Отъ Ливански дърва:
(10) Стълпцитѣ ѝ направи отъ сребро,
Легалището ѝ отъ злато, постелката ѝ отъ багреница:
Срѣдата ѝ бѣ украсена рачително
Отъ Ерусалимскитѣ дъщери.
(11) Излѣзте, Сионови дъщери, и вижте
Царь Соломона съ вѣнеца съ който го вѣнча майка му
Въ деня на женитбата му,
И въ деня на сърдечното му веселие.

ГЛАВА 4.

Ето, [а]хубава си, любезна моя: ето, си хубава:
Очитѣ ти подъ булото ти сѫ *като* на гълѫбитѣ:
Коситѣ ти сѫ [б]като стадо отъ кози
Налегали по Галаадската гора:
(2) [в]Зѫбитѣ ти сѫ като стадо отъ стригани *овци*
Които възлизатъ отъ кѫпането,
Които всички се агнятъ близнета,
И нѣма ялова между тѣхъ:
(3) Устнитѣ ти като червена прежда,
И говоренето ти благодатно:
[г]Ланититѣ ти подъ булото ти
Като часть отъ наръ:
(4) [д]Шията ти като Давидовия стълпъ
Съграденния [е]за орѫжница,
Дѣто висятъ тисяща щитчета,—
Всички сѫ щитове на крѣпки:
(5) [ж]Двата ти съсца като двѣ сърнета близнета
Които пасатъ между кринонетѣ.
(6) [з]Додѣ повѣе дневниятъ тихъ вѣтрецъ и побѣгнатъ сѣнкитѣ
Азъ ще ида въ горята на смирната и на хълма на ливана.
(7) [и]Ти си прѣкрасна, любезна моя;
И порокъ нѣма въ тебе.
(8) *Ела* съ мене отъ Ливанъ, невѣсто,
Ела съ мене отъ Ливанъ.
Погледни отъ върха на Амана,
Отъ върха на Саниръ и [к]на Ермонъ,
Отъ леглата на лъвоветѣ, отъ горитѣ на рисоветѣ.
(9) Плѣнила си сърдцото ми, сестро моя, невѣсто:
Плѣнила си сърдцето ми съ едно отъ очитѣ си,
Съ едно огърлие на шията си.
(10) Колко е хубава твоята любовь, сестро моя, невѣсто!

л Ст. 9. Гл. 8;14.
† *Или,* разцѣпени.

а Иса. 26;9.
б Гл. 5;7.
в Гл. 2;7. 8;4.
г Гл. 8;5.

а Гл. 1;15. 5;12.
б Гл. 6;5.
в Гл. 6;6.
г Гл. 6;7.
д Гл. 7;4.
е Неем. 3;19.
ж Виж. Прит. 5;19.
Гл. 7;3.
з Гл. 2;17.
и Ефес. 5;27.
к Втор. 3;9.

[л]Колко по-добра отъ виното е твоята любовь,
И благовонието на твоитѣ масти повече отъ всичкитѣ аромати!
(11) Устнитѣ ти, невѣсто, капятъ *като* меденъ сотъ:
[м]Медъ и млѣко *има* подъ езика ти;
И благовонието на дрехитѣ ти [н]като благоуханието на Ливанъ.
(12) Градина затворена е сестра ми, невѣстата:
Изворъ затворенъ, източникъ запечатанъ.
(13) Твоитѣ лѣторасли сѫ рай отъ нарбве,
Съ избрани плодове, кипъръ съ нардъ,
(14) Нардъ и шафранъ, тръсть и корица,
Съ всичкитѣ дървя на ливанъ,
Смирна и алой съ всичкитѣ най-първи аромати.
(15) Източникъ на градини,
[о]Кладенецъ на жива вода, и поточки отъ Ливанъ.
(16) Стани, Сѣверо, и ела, Юже:
Повѣй въ градината ми,
Да потекатъ ароматитѣ я.
[п]Да дойде възлюбленний ми въ градината си,
И да яде изряднитѣ си плодове.

ГЛАВА 5.

[а]Дойдохъ въ градината си, сестро моя, невѣсто:
Обрахъ смирната си съ ароматитѣ си:
[б]Ядохъ сота си съ меда си:
Пихъ виното си съ млѣкото си.
Яжте, [в]приятели:
Пийте, ей, изобилно пийте, възлюбленни.
(2) Азъ спя, но сърдцето ми е будно.
Гласътъ на възлюбления ми! [г]хлопа:
Отвори ми, сéстро моя, любезна моя,
Гълѫбице моя, съвършена моя.;
Защото главата ми се напълни съ роса,
Коситѣ ми съ нощни капки.
(3) Съблѣкохъ дрехата си: какъ да я облѣка?
Умихъ нозѣтѣ си: какъ да ги окалямъ?
(4) Възлюбленний ми провре рѫката си презъ дупката *на вратата;*
И сърдцето ми се смути за него.
(5) Азъ станахъ да отворя на възлюбления си;
И отъ рѫцѣтѣ ми капѣше смирна,
И отъ прьститѣ ми избрана смирна,
Върхъ дръжката на ключалницата.
(6) Азъ отворихъ на възлюбления си;
Но възлюбленниятъ ми се оттегли, отиде си:
Душата ми примрѣ въ говоренето му.
Потърсихъ го, и го не намѣрихъ:
[д]Повикахъ го, и не ми отговори.
(7) [е]Намѣриха ме стражитѣ които обхождатъ града:
Биха ме, раниха ме:
Стражитѣ на стѣнитѣ отнеха отъ мене покривалото ми.
(8) Заклевамъ ви, Ерусалимски дъщери,
Ако намѣрите възлюбления ми да му кажете
Че съмъ ранена отъ любовь.
(9) Що различава твоя възлюбленъ отъ другъ възлюбленъ,
[ж]О ти прѣкрасна между женитѣ?
Що различава отъ другъ възлюбленъ твоя възлюбленъ,
Та ни заклевашъ ти така?
(10) Възлюбленний мой е бѣлъ и руменъ,
Личи и между десеть тисящи.
(11) Главата му е злато опитано:
Коситѣ му сѫ разрѣсани, черни като гарванъ, —
(12) [з]Очитѣ му като на гълѫби върху потоцитѣ на водитѣ,
Омити въ млѣко, и седятъ *като многоцѣнни камене* въ гнѣздата си, —
(13) Ланититѣ му като лѣхи отъ аромати,
Като *сждове отъ благовонни садения:
Устнитѣ му сѫ кринове
Отъ които капе избрана смирна, —
(14) Рѫцѣтѣ му златни прьстене
Спосни съ хрисолитъ, —
Коремътъ му слоновено издѣлие украсено съ сапфири, —
(15) Краката му мраморни стълпове
Утвърдени на стояла отъ чисто злато, —
Видътъ му като Ливанъ,
Изященъ като кедровѣ:
(16) Устата му сѫ услаждение,
И той всичкий е рачителенъ:
Този е възлюбленниятъ ми, и този е приятельтъ ми,
О Ерусалимски дъщеря.

л Гл. 1;2.
м Прит. 24;13,14. Гл. 5;1.
н Бит. 27;27. Осия 14;6,7.
о Иоан. 4;10. 7;38.
п Гл. 5;1.
а Гл. 4;16.
б Гл. 4;11.
в Лука 15;7,10. Иоан. 3;29. 15;14.
г Отк. 3;20.
д Гл. 3;1.
е Гл. 3;3.
ж Гл. 1;8.
з Гл. 1;15. 4;1.
* *Или,* стълпове.

ГЛАВА 6.

[а]Дѣ отиде твоятъ възлюбленъ,
О ти прѣкрасна между женитѣ?
Дѣ се върна твоятъ възлюбленъ?
Да го търсимъ и ние съ тебе.
(2) Моятъ възлюбленъ слѣзо въ градината си,
Въ лѣхитѣ на ароматитѣ,
За да пасе въ градинитѣ и да бере кринъ.
(3) [б]Азъ съмъ на възлюбления си, и възлюбленнй ми е мой:
Пасе между криноветѣ.
(4) Хубава си, любезна моя, като Терса,
Благодатна като Ерусалимъ,
[в]Страшна като *воинство* съ хоругви.
(5) Отвърни очитѣ си отсрѣща ми,
Защото ме обладаха.
Коситѣ ти сж [г]като стадо отъ кози
Налегали по Галаадъ.
(6) [д]Зжбитѣ ти сж като стадо отъ овци
Които възлизатъ отъ кжпането,
Които всички се агнятъ близнета,
И нѣма ялова между тѣхъ, —
(7) Ланититѣ ти подъ булото ти
[е]Като часть отъ наръ.
(8) Шестдесеть сж царици, и осемдесеть наложници,
И безчетни дѣвойки:
(9) Една е гължбицата ми, съвършената ми.
Тя е една на майка си, избрана на родителката си:
Видѣха я дъщеритѣ, и рекоха: Блазѣ ѝ, —
Царицитѣ и наложницитѣ, и я похвалиха.
(10) Коя е тя що занича като зората,
Красна като луната, и чиста като слънцето,
[ж]Страшна като *воинство* съ хоругви?
(11) Слѣзохъ въ градината на орѣхитѣ
[з]За да видя зеленината на долината,
Да видя да ли прозябна лозето,
И цъвнаха ли нароветѣ.
(12) Безъ да усѣтя, душата ми ме прѣдстави
Като колесницитѣ на Аминадава.
(13) Завърни се, завърни се, о Суламко:
Завърни се, завърни се, за да те видимъ.
Що ще да видите въ Суламката?
Нѣщо като ликъ на два пълка.

ГЛАВА 7

Колко сж красни стжпкитѣ ти съ чехлитѣ, [а]дъщи княжеска!
Извитието на бедрата ти е подобно на огърлия,
Дѣло на ржцѣ художнически.
(2) Пжпътъ ти е чаша обла, неоскудна отъ подправено вино, —
Коремътъ ти житенъ копенъ ограденъ съ кринове,
(3) [б]Двата ти съсца като двѣ сърнета близнета, —
(4) [в]Вратътъ ти като слоновъ стълпъ, —
Очитѣ ти като водоемитѣ въ Есевонъ
Къмъ вратата Батъ-рабимъ, —
Носътъ ти като стълпътъ на Ливанъ
Който гледа къмъ Дамаскъ, —
(5) Главата ти връхъ тебе като Кармилъ,
И коситѣ на главата ти като багреница:
Царьтъ е вързанъ за плетеницитѣ *ти*.
(6) Колко си хубава и колко приятна,
О възлюблена, въ нѣжноститѣ *си*!
(7) Този твой растъ прилича на финикъ,
И съсцитѣ ти на гроздове.
(8) Рекохъ: Ще възлѣза на финика, ще хвана вѣтвитѣ му;
И, ето, съсцитѣ ти ще бждатъ като гроздове на лоза,
И уханието на носа ти като ябълки,
(9) И небцето ти като доброто вино
Което тече сладко за възлюбления ми.
И прави да говорятъ устнитѣ на спящитѣ.
(10) [г]Азъ съмъ на възлюбления си;
[д]И неговото желание е къмъ мене.
(11) Ела, възлюблени мой, да излѣземъ на полето,
Да прѣнощуваме по селата.
(12) Да осъмнемъ въ лозята;
[е]Да видимъ прозябна ли лозето,
Отвори ли цвѣтъ гроздето,
И цъвнаха ли нароветѣ:
Тамъ ще ти дамъ любовьта си.
(13) [ж]Мандрагоритѣ дадоха ухание;
И при вратата ни има
Всѣкакви плодове угодни, [з]нови и ветхи:
Скрила съмъ ги за тебе, възлюбленн мой.

а Гл. 1;8.
б Гл. 2;16. 7;10.
в Ст. 10.
г Гл. 4;1
д Гл. 4;2.
е Гл. 4;3.
ж Ст. 4.
з Гл. 7;12.
—
а Псал. 45;13.
б Гл. 4;5.
в Гл. 4;4.
г Гл. 2;16. 6;3.
д Псал. 45;11.
е Гл. 6;11
ж Бит. 30;14.
з Мат. 13;52.
—

ГЛАВА 8.

Дано да ми бѣше ти като братъ
Който е сукалъ отъ съсцитѣ на майка ми!
Когато те намирахъ вънъ щѣхъ да те цѣлуна,
И не щѣха да ме прѣзиратъ.
(2) Взела бихъ те и завела
Въ дома на майка си за да ме научишъ:
Напоила бихъ те [а]съ благовонно вино
И съ сокъ отъ нароветѣ си.
(3) [б]Лѣвицата му била би подъ главата ми,
И дѣсницата му пригърнала би ме.
(4) [в]Заклевамъ ви, Ерусалимски дъщери,
Да не дигнете нито да събудите любовьта ми
Додѣто ще.
(5) [г]Коя е тая що възлиза отъ пустинията
Подпрѣла се на възлюбления си?
Азъ те събудихъ подъ ябълката:
Тамъ те роди майка ти:
Тамъ те роди родителката ти
(6) [д]Положи ме като печатъ на сърдцето си,
Като печатъ на мишцата си;
Защото любовьта е крѣпка като смъртьта,
Ревнуванието жестоко като адъ,
Свѣткането му свѣткане огнено, пламикъ устремителенъ.
(7) Много вода не може да угаси любовьта,
Нито рѣки могатъ да я потопятъ:
[е]Ако би далъ нѣкой всичкия имотъ на дома си за любовьта,
Съвсѣмъ ще го прѣзратъ.
(8) Ние [ж]имаме малка сестра, и нѣма съсци:
Що ще направимъ сестра си
Въ деня въ който стане рѣчь за нея?
(9) Ако е стѣна ще съградимъ на нея сребъренъ твърдѣлъ;
И ако е дверь, ще я обвържемъ съ кедрови дъски.
(10) Азъ съмъ стѣна, и съсцитѣ ми като стълпове:
Тогазъ бѣхъ прѣдъ очитѣ му като миръ намѣрила.
(11) Соломонъ имаше лозе у Ваалхамонъ:
[з]Даде лозето на стражи:
Всѣки трѣбваше да донесе за плода му тисяща сребърници.
(12) Моето лозе е прѣдъ мене:
Тисящата нека сѫ за тебе, Соломоне,
И двѣстѣ за онѣзъ които пазятъ плода му.
(13) О ти която седишъ въ градинитѣ,
Другаритѣ внимаватъ въ гласа ти:
[и]Направи ме да го чуя.
(14) [к]Бързай, възлюблени мой,
И [л]бѫди подобенъ на сърне или на еленче
Върху ароматскитѣ гори.

КНИГА НА ПРОРОКА ИСАИЯ.

ГЛАВА 1.

[а]Видѣнието на Исаия Амосовия синъ, което видѣ за Юда и Ерусалимъ въ днитѣ на Озия, Иотама, Ахаза, и Езекия, царетѣ Юдини.
(2) [б]Чуйте, небеса, и слушай, земле;
Защото Господь говори:
[в]Синове възпитахъ и отрастихъ
Но тѣ отстѫпиха отъ мене.
(3) [г]Волътъ познава стопана си,
И оселътъ яслитѣ на господаря си:
[д]Израиль не знае,

а Прит. 9;2.
б Гл. 2;6.
в Гл. 2;7. 3;5.
г Гл. 3;6.
д Иса. 49;16. Иер. 22;24. Аг. 2;23.
е Прит. 6;35.
ж Иез. 23;33.
з Мат. 21;33.
и Гл. 2;14.
к Отк. 22;17,20.
л Гл. 2:17.

а Числа 12;6.
б Втор. 32;1. Иер. 2;12. 6;19. 22;29. Иез. 36;4. Мих. 1;2. 6;1,2.
в Гл. 5;1,2.
г Иер. 8;7.
д Иер. 9;3,6.

Людетѣ ми [е]не разумѣватъ.
(4) Уви, народъ грѣшенъ, люде натоварени
съ беззаконие,
[ж]Сѣме на злодѣйци, растлѣни синове!
Оставиха Господа,
Прѣзрѣха Светия Израилевъ,
Върнаха се назадъ.
(5) [з]Дѣ можете да бѫдете бити като прилагате бунтуване?
Всичката глава е болна,
И всичкото сърдце изнемощѣло.
(6) Отъ стѫпката на ногата дори до главата
нѣма въ него цѣлость,
Но струпеи, и посинения, и гнойни рани:
[и]Не се стиснаха, нито се обвързаха,
Нито се омекчиха съ мазь.
(7) [к]Земята ви е пуста,
Градоветѣ ви изгорени съ огънь:
Земята ви, чужденци я пояждатъ прѣдъ
очитѣ ви,
И е пуста като разорена отъ чужденци.
(8) И Сионовата дъщеря е оставена като колиба въ лозе,
Като [л]пѫдарница въ градина на краставици,
[м]Като градъ обсаденъ.
(9) [н]Ако Господь *Саваотъ не би ни оставилъ
малъкъ остатъкъ,
Като [о]Содомъ бихме станали,
На Гоморъ бихме се уподобили.
(10) Чуйте словото Господне, [п]князове Содомски:
Слушайте закона на Бога нашего, люде
Гоморски:
(11) Защо ми е [р]множеството на жъртвитѣ ви?
говори Господь:
Ситъ съмъ отъ всесъжения на овни
И отъ тлъстина на огоени;
И не ми е угодна кръвь отъ юнци,
Или отъ агнета, или отъ ярци.
(12) Когато идете [с]да се явите прѣдъ мене,
Кой е поискалъ отъ рѫцѣтѣ ви това, да
тъпчете дворовете ми?
(13) Не принасяйте вече [т]суетни приношения:
Темянътъ е мерзость на мене:
Новомѣсечията и сѫботитѣ,
[у]Свикването на събранията не мога да
търпя;
Беззаконие е тържественото събрание.
(14) [ф]Душата ми мрази новомѣсечията ви и
[х]празницитѣ ви:
Досаждение сѫ на мене: [ц]дотегна ми да
търпя.
(15) И [ч]когато прострете рѫцѣтѣ си
Ще крия очитѣ си отъ васъ;
[ш]Даже когато умножите моления не ща
да слушамъ:
Рѫцѣтѣ ви сѫ [щ]пълни съ кръвь.
(16) Измийте се, очистете се,
[ъ]Отмахнете злото на дѣянията си отъ
очитѣ ми,
[ь]Прѣстанете да правите зло,
(17) Научете се да струвате добро,
[ѣ]Изискайте правосѫдие, сторете право на
насилвания,
Сѫдете сирачето, защитете правото на
вдовицата:
(18) Елате сега та [ю]да разискаме, говори
Господь:
Ако сѫ грѣховетѣ ви като багрено,
Ще станатъ [я]бѣли като снѣгъ:
Ако сѫ румени като червено,
Ще станатъ като *бѣла* вълна.
(19) Ако искате и слушате,
Ще ядете благото на земята;
(20) Ако ли не щете и отстѫпите,
Ще бѫдете поядени отъ ножъ;
[ѫ]Защото устата Господни говориха.
(21) [ѭ]Какъ вѣрниятъ градъ стана блудница!
Той бѣше пъленъ съ правосѫдие:
Правда обиташе въ него; а сега, убийци.
(22) [а]Среброто ти стана шлакъ:
Виното ти се смѣси съ вода.
(23) [б]Твоитѣ князове сѫ отстѫпници и съучастници на крадци:

е Гл. 5;12.
ж Гл. 57;3,4. Мат. 3;7.
з Гл. 9;13. Иер. 2;30. 5;3.
и Иер. 8;22.
к Втор. 28;51,52. [2;6.
л Иов 27;18. Плачъ
м Иер. 4;17.
н Плачъ 3;22. Рим. 9;29.
* На воинствата.
о Бит. 19;24.
п Втор. 32;32. Иез. 16;46.
р 1 Цар. 15:22. Псал. 50;8,9. 51;16. Прит. 15;8. 21;27. Гл. 66;3. Иер. 6;20. 7;21. Амосъ 5;21,22. Мих. 6;7.
с Изх. 23;17. 34;23.
т Мат. 15:9.
у Иоилъ 1:14. 2;15.
ф Числа 28;11.
х Лев. 23;2, и друг. Плачъ 2;6.
ц Гл. 43;24.
ч Иовъ 27;9. Псал. 134;2. Прит. 1;28. Гл. 59;2. Иер. 14;12. Мих. 3;4.
ш Псал. 66;18. 1 Тим. 2;8.
щ Гл. 59;3.
ъ Иер. 4;14.
ь Псал. 34;14. 37;27. Амосъ 5;15. Рим. 12;9. 1 Пет. 3;11.
ѣ Иер. 22;3,16. Мих. 6;8. Зах. 7;9. 8;16.
ю Гл. 43;26. Мих. 6;2.
я Псал. 51;7. Отк. 7;14.
ѫ Числа 23;19. Тит. 1;2.
ѭ Иер. 2;20,21
а Иер. 6;28,30. Иез. 22;18,19.
б Осия 9;15.
в Прит. 29;24.

[з]Всичкы обичатъ дарове и тичатъ подиръ възмъздия:
[д]Тѣ не сѫдятъ право сирачето,
Нито сѫдътъ на вдовицата дохожда при тѣхъ.
(24) За това говорѝ Господь,
Иеова Саваотъ, Крѣпкий Израилевъ:
Ахъ! [е]ще взема удовлетворение отъ противницитѣ си,
И ще си отмъстя на неприятелитѣ си;
(25) И пакъ ще туря рѫката си върхъ тебе,
[ж]И ще очистя шлака ти като съ бора,
И ще отдѣля всичкото твое олово.
(26) И ще възстановя сѫдиитѣ ти както попрѣди,
И съвѣтницитѣ ти [з]както изначало:
Слѣдъ това [и]ще се наречешъ
Градъ на Правда, Вѣренъ Градъ.
(27) Сионъ ще се изкупи съ сѫдба,
И тѣзи които се върнатъ въ него, съ правда.
(28) И [к]беззаконнитѣ и грѣшнитѣ купно ще се съкрушатъ,
И тѣзи които сѫ оставили Господа ще погинатъ.
(29) Защото ще се постидитъ [л]за дърветата които пожелахте,
И [м]ще се посрамите за градинитѣ които избрахте.
(30) Понеже ще станете като теревинтъ на който листата вѣнатъ,
И като градина която нѣма вода.
(31) И [н]крѣпкиятъ ще бѫде [о]като изтрѣбй,
И дѣлото му като искра;
И ще се изгорятъ и двѣтѣ купно,
И не ще има кой да гаси.

ГЛАВА 2.

Словото което се откри на Исаия сина Амосова заради Юда и Ерусалимъ.
(2) [а]Въ послѣднитѣ дни
[б]Гората на дома Господень
Ще се утвърди на върха на горитѣ,
И ще се възвиси надъ хълмоветѣ;
[в]И всичкитѣ народи ще се стекатъ въ нея.
(3) И много племена ще отидатъ и ще рекатъ:
[г]Дойдете да възлѣземъ на гората Господня,
Въ дома на Бога Яковова;
И ще ни научи пѫтищата си,
И ще ходимъ въ стѫпкитѣ му;
Защото [д]отъ Сионъ ще излѣзе законъ,
И слово Господне отъ Ерусалимъ.
(4) И ще сѫди помежду народитѣ,
И ще обличи много племена;
И [е]ще изковатъ ножоветѣ си за палечници,
И копията си за сърпове:
Народъ върхъ народъ не ще да дигне ножъ,
[ж]Нито ще научатъ вече бранъ.
(5) Доме Якововъ, дойдете,
И [з]да ходимъ въ Господнята виделина,
(6) Понеже ти си оставилъ людетѣ си, дома Якововъ;
Защото [и]се напълниха изъ истокъ,
И [к]станаха прокобители както Филистимцитѣ,
И [л]съединиха се съ чадата на иноплеменницитѣ.
(7) И [м]земята имъ се напълни съ сребро и злато,
И нѣма свършъкъ на съкровищата имъ;
Напълни се земята имъ и съ коне,
И нѣма свършъкъ на колесницитѣ имъ.
(8) И [н]напълни се земята имъ съ идоли:
Поклониха се на рѫчнитѣ си дѣла,
На онова което прьститѣ имъ направиха.
(9) И наведе се простолюдинъ,
И унизи се голѣмецъ;
И ти не ще имъ простишъ.
(10) [о]Влѣзъ въ скалата и скрий се въ прьстьта
Поради страха отъ Господа,
И поради славата на неговото величие.
(11) [п]Гордѣливитѣ человѣчески очи ще се унижатъ,

[з] Иер. 22;17. Иез. 22;12. Осия 4;18. Мих. 3;11. 7;3.
[д] Иер. 5;28. Зах. 7;10.
[е] Втор. 28;63. Иез. 5;13.
[ж] Иер. 6;29. 9;7 Мал. 3;3.
[з] Иер. 33;7.
[и] Зах. 8;3.
[к] Иовъ 31;3. Псал. 1;6. 5;6. 73;27. 92;9. 104;35.
[л] Гл. 57;5.
[м] Гл. 65;3. 66;17.
[н] Иез. 32;21.
[о] Гл. 43;17.
—
[а] Бит. 49;1. Иер. 23;20.
[б] Мих. 4;1, и др.
Псал. 68;15,16.
[в] Псал. 72;8. Гл. 27;13.
[г] Иер. 31;6. 50;5. Зах. 8;21,23.
[д] Лука 24;47.
[е] Псал. 46;9. Осия 2;18. Зах. 9;10.
[ж] Псал. 72;3,7.
[з] Ефес. 5;8.
[и] Числа 23;7.
[к] Втор. 18;14.
[л] Псал. 106;35. Иер. 10;2.
[м] Втор. 17;16,17
[н] Иер. 2;28.
[о] Ст. 19,21. Отк. 6;15.
[п] Ст. 17. Гл. 5;15,16. 13;11.

И надигането на човѣцитѣ ще се наведе;
А само Господь ще се възвиси рвъ онзи день.
(12) Защото день-тъ на Господа Саваота ще бжде
Върхъ всѣкиго гордѣливъ и величавъ,
И върхъ всѣкиго що се надига, (и ще се унижи,)
(13) И свърхъ всичкитѣ Ливански кедри високи и възвишени,
И върхъ всичкитѣ Васански джбове,
(14) И тврхъ всичкитѣ високи гори,
И върхъ всичкитѣ възвишени бърда
(15) И върхъ всѣки високъ стълпъ,
И върхъ всѣка оградена стѣна,
(16) И увърхъ всичкитѣ Тарсийски кораби,
И върхъ всичкитѣ наслѣдителни гледания.
(17) И фвисочината на человѣка ще се наведе,
И надигането на человѣцитѣ ще се унижи;
А само Господь ще се възвиси хвъ онзи день;
(18) И идолитѣ съвсѣмъ ще се изгубятъ.
(19) И тѣ ще влѣзатъ цвъ пещеритѣ на скалитѣ
И въ дупкитѣ на земята
чПоради страха отъ Господа
И поради славата на величието му,
Когато стане шда разтрепери земята.
(20) щВъ онзи день ще хвърли человѣкъ
На къртоветѣ и на прилѣпитѣ
Сребърнитѣ си идоли и златнитѣ си идоли
Които направи за себе си за да се кланя,
(21) За ъда влѣзе въ дупкитѣ на канаритѣ
И въ разсѣлинитѣ на скалитѣ
ьПоради страха отъ Господа
И поради славата на величието му,
Когато стане да разтрепери земята.
(22) ѣОставете се отъ человѣка
На когото юдихането е въ ноздритѣ му;
Защото за какво се счита той?

ГЛАВА 3.

Защото, ето, Господь, Иеова Саваотъ,
аЩе отнеме отъ Ерусалимъ и отъ Юда
бПодпорката и помощьта,
Всѣка подпорка отъ хлѣбъ, и всѣка подпорка отъ вода,
(2) вВсѣкиго крѣпъкъ, и ратникъ,
Сждия, и пророкъ, и чародѣй, и старецъ,
(3) Петдесетоначалникъ, и почтенъ, и съвѣтникъ,
И иждъръ художникъ, и разуменъ обаятель.
(4) И ще имъ дамъ гмомчета за князове;
И дѣца ще владѣятъ надъ тѣхъ.
(5) И людетѣ ще бждатъ насилствувани, человѣкъ отъ человѣка,
И всѣки отъ ближнаго си:
Момчето ще се голѣмѣе прѣдъ старият,
И нищожнинтъ прѣдъ почтения.
(6) Тогазъ человѣкъ що хване брата си отъ дома на отца си, *и ще рече:*
Ти имашъ одежда, стани началникъ намъ:
И това разорение *нека е* подъ твоя ржка.
(7) Въ онзи день той ще отговори и ще рече:
Не ща да стана вождъ;
Защото въ кжщата ми нѣма ни хлѣбъ ни одежда:
Не ме туряйте началникъ на людетѣ.
(8) Защото Ерусалимъ дсе поклати, Юда падна,
Понеже езикътъ имъ и дѣлата имъ сж противни Господу,
И раздражаватъ очитѣ на славата му.
(9) Видътъ на лицето имъ свидѣтелствува противъ тѣхъ;
И изявяватъ грѣха си екато Содомъ: не крията.
Горко на душата имъ! защото въздадоха сами на себе си зло.
(10) Речете на праведния жче добро *ще му бжде;*

р Гл. 4;1. 11;10,11. 12;1,4. 24;21. 25;9. 26;1. 27;1,2,12,13. 28;5. 29;18. 30;23. 52;6. Иер. 30;7,8. Иез. 38;14,19. 39;11, 22. Осия 2;16,18,21. Иоилъ 3;18. Амосъ 9;11. Авд. ст. 8. Мих. 4;6. 5;10. 7;11, 12. Соф. 3;11,16. Зах. 9;16.
с Гл. 14;8. 37;24. Иез. 31;3. Зах. 11;1,2.
т Гл. 30;25.
у 3 Цар. 10;22.
ф Ст. 11.
х Ст. 11.
ц Ст. 10. Осия 10;8. Лука 23;30. Отк. 6;16. 9;6.
ч 2 Сол. 1;9.
ш Гл. 30;32. Аг 2;6.21. Евр. 12,26.
щ Гл. 30;22. 31;7.
ъ Ст. 19.
ь Ст. 10,19.
ѣ Псал. 146;3. Иер. 17;5.
ю Пов. 2;7 3.
а Иер. 37;21. 38;9.
б Лев. 26;26.
в 4 Цар. 24;14.
г Екл. 10;16.
д Мих. 3;12.
е Бит. 13;13. 18;20,21. 19;5.
ж Екл. 8;12.

[з]Защото ще яде плода на дѣлата си.
(11) Горко на беззаконния! [и]Зло *ще му бѫде;*
Защото въздаянието му ще бѫде *по дѣлата* на рѫцѣтѣ му.
(12) Моитѣ люде—[к]дѣца ги насилствуватъ,
И жени владѣятъ надъ тѣхъ.
Люде мои, [л]водящитѣ наставници *си* правятъ да заблуждавате,
И развалятъ пѫтя на стѫпкитѣ ви.
(13) Господь става [м]на сѫдъ,
И стои да сѫди народитѣ.
(14) Господь ще влѣзе въ сѫдба
Съ старѣйшинитѣ на людетѣ си и князоветѣ имъ:
Защото вие изъядохте [н]лозето:
Грабежитѣ отъ сиромаха сѫ въ кѫщитѣ ви.
(15) Защо [о]стривате людетѣ ми
И смилате лицата на сиромаситѣ?
Говори Господь Иеова Саваотъ.
(16) И говори Господь:
Понеже Сионовитѣ дъщери се възгордѣха,
И ходятъ съ подигнатъ вратъ
И съ безстидни очи,
И ходятъ насладително,
И дрънкатъ съ нозѣтѣ си,
(17) За то Господь ще направи плѣшиво
Темето на Сионскитѣ дъщери,
И Господь [п]ще открие срамотата имъ.
(18) Въ онзи день Господь ще отнеме
Славата на дрънкалата,
И мрѣженитѣ забрадки, и [р]лунищитѣ,
(19) Обѣцитѣ, и гривнитѣ, и тънкитѣ буля,
(20) И главоврѫзкитѣ, и цѣпочкитѣ около глезнитѣ, и пояситѣ,
И мировлагалницитѣ, и хамайлитѣ,
(21) Пръстенитѣ, и обѣцитѣ на носа,
(22) Мантелата, и фереджетата,
И прѣкровкитѣ, и кесиитѣ,
(23) Огледалата, и тънкитѣ ризи,
И кидаритѣ, и покривалата.
(24) И вмѣсто благовоние ще бѫде гнилота,
И вмѣсто поясъ, вѫже,
И [с]вмѣсто коси кѫдрени, плѣшина,
И вмѣсто нагрѫдникъ, опасване съ врѣтище,
Нагорение вмѣсто красота.
(25) Мѫжетѣ ти ще паднатъ отъ ножъ,
И силнитѣ ти въ бранъ.
(26) И [т]вратата му ще охкатъ и ще плачатъ;
И [у]той ще лежи на земята запуснатъ.

ГЛАВА 4.

И [а]въ онзи день седемь жени ще се хванатъ за единъ мѫжъ и ще рекатъ:
[б]Ние ще ядемъ своя си хлѣбъ
И ще обличаме своитѣ си дрехи,
Само твоето име да се нарича надъ насъ,
Да отнемешъ [в]укора нашъ.
(2) Въ онзи день [г]Отрасълътъ Господенъ ще бѫде красенъ и славенъ,
И плодътъ на земята възвишенъ и великолѣпенъ
За избавенитѣ на Израиля;
(3) И останалитѣ въ Сионъ
И уцѣлѣлитѣ въ Ерусалимъ
[д]Ще се нарекатъ свети,
[е]Всички що сѫ писани между живитѣ въ Ерусалимъ,
(4) [ж]Когато измие Господь нечистотата на Сионовитѣ дъщери,
И очисти кръвьта на Ерусалимъ отсрѣдъ него
Чрѣзъ духъ на сѫдба и чрѣзъ духъ на зной,
(5) И надъ всѣко мѣсто на гората Сионъ,
И върху събранията ѝ,
[з]Господь ще създаде облакъ и димъ денѣ,
А нощѣ [и]свѣтлость на пламененъ огънь,
Защото ще има покровъ надъ всичката слава.
(6) И ще има скиния за да осѣнява отъ пека денѣ,
И [к]да е прибѣжище и защита отъ буря и отъ дъждъ.

ГЛАВА 5.

Сега ще пѣя на любезний си
Пѣсень на обичния си [а]заради лозето му.
Любезний ми имаше лозе

з Псал. 128;2.
и Псал. 11;6. Екл. 8;13.
к Ст. 4.
л Гл. 9;16.
м Мих. 6;2.
н Гл. 5;7. Мат. 21;33.
о Гл. 58;4. Мих. 3;2,3.
п Гл. 47;2,3. Иер. 13;22. Наумъ 3;5.
р Сѫд. 8;21.
с Гл. 22;12. Мих. 1;16.
т Иер. 14;2. Плачъ 1;4.
у Плачъ 2;10.
—
а Гл. 2;11,17.
б 2 Сол. 3;12.
в Лука 1;25.
г Иер. 23;5. Зах. 3;8. 6;12.
д Гл. 60;21.
е Фил. 4;3. Отк. 3;5.
ж Мал. 3;2,3.
з Изх. 13;21.
и Зах. 2;5.
к Гл. 25;4.
—
а Псал. 80;8. Пѣсн. 8;12. Гл. 27;2. Иер. 2;21. Мат. 21;33. Мар. 12;1. Лука 20;9.

На много тлъсто бърдо.
(2) Обкопа го, и очисти го отъ каменетѣ,
И насади го съ избрана лоза,
И съгради стълпъ всрѣдъ него,
И направи още и жлебъ въ него;
И [б]очакваше да роди грозде;
Но роди кисълъ.
(3) И сега, Ерусалимски жители и мжже Юдини,
[в]Сждете, моля, между мене и лозето ми.
(4) Що бѣ възможно да направя още на лозето си,
И не му направихъ?
Защо, додѣ очаквахъ да роди грозде,
Роди кисълъ?
(5) И сега, ето, ще ви кажа
Що ще направя азъ на лозето си:
[г]Ще отнема плета му, и то ще се похара:
Ще развалях стѣната му, и ще се потъпче;
(6) И ще го направя пусто:
Не ще да се обрѣже нито прѣкопае,
Но ще проникнатъ *тамъ* глогове и шипци;
Ще заповѣдамъ още на облацитѣ
Да не одъждятъ дъждъ на него.
(7) Защото лозето на Господа Саваота е Израилевий домъ,
И Юдинитѣ мжже възлюбленнятъ неговъ садъ;
И очакваше сждъ, но ето кръвопролитие,—
Правда, но ето вопъль.
(8) Горко на онѣзи които [д]присъединяватъ кжща съ кжща,
И събиратъ нива съ нива,
Додѣ не остане мѣсто,
И да останете вие сами всрѣдъ земята!
(9) [е]Въ ушитѣ ми Господь Саваотъ *говори:*
Наистина много кжщи ще оставатъ въ запустѣние,
Голѣми и хубави, безъ жители;
(10) Ей, десеть уврата на лозе ще дадатъ [ж]единъ *ватъ,
И единъ †коръ сѣме ще даде една §ефа.
(11) [з]Горко на онѣзи които подраняватъ сутрина и търсятъ сикера,
Които слѣдватъ до вечерь додѣ ги разпали виното!
(12) И съ [и]китара, и псалтирь, и тжпанъ, и свирка,
И съ вино сж тѣхнитѣ пирове;
И [к]не се взиратъ въ дѣлото Господне,
И не видятъ дѣйствието на ржцѣтѣ му.
(13) [л]За това моитѣ люде сж закарани въ плѣнъ, —
[м]Поради незнанието,
И почтенитѣ имъ умиратъ отъ гладъ,
И множеството имъ изсъхна отъ жажда.
(14) За това се разшири адъ,
И отвори чрѣзмѣрно устата си;
И ще слѣзатъ въ него славата имъ,
И множеството имъ, и метежътъ имъ,
И които се веселятъ у тѣхъ.
(15) И [н]ще се наведе простолюдинъ,
И ще се унижи голѣмецъ,
И очитѣ на високитѣ ще се унижатъ;
(16) А Господь Саваотъ ще се възвиси чрѣзъ сждъ,
И Богъ светий ще се освети чрѣзъ правда.
(17) Тогазъ агънцитѣ ще се пасятъ споредъ обичая си,
И [о]чужди ще ядатъ пуститѣ мѣста на тлъститѣ.
(18) Горко на онѣзи които привличатъ беззаконието съ вжжа на суета,
И грѣха като съ ремици на кола, —
(19) [п]Които казватъ: Нека спѣши,
Нека прибърза дѣлото си,
За да видимъ;
И съвѣтътъ на Светаго Израилева
Нека приближи и нека дойде,
За да разумѣемъ!
(20) Горко на онѣзи които наричатъ злото добро, а доброто зло;
Които туратъ тъмнина за видѣлина, а видѣлина за тъмнина;
Които туратъ горчиво за сладко, и сладко за горчиво!
(21) Горко на [р]мждритѣ въ очитѣ имъ,
И на разумнитѣ прѣдъ себе имъ!
(22) [с]Горко на онѣзи които сж юнаци за да пиятъ вино,
И крѣпки за да размѣсватъ сикера,—
(23) Които [т]оправдаватъ беззаконния за дарове,

б Втор.32;6. Гл.1;2,3.
в Рим.3;4.
г Псал.80;12.
д Мих.2;2.
е Гл.22;14.
ж Виж.Иез.45;11
* Мѣра за жидкости, 18 окн.
† Мѣра за жита, 180 окн.
§ Мѣра за жита равна съ вата, десета часть на кора.
з Прит.23;29,30. Екл.10;16. Ст.22.
и Амосъ 6:5,6.
к Иовъ 34;27 Псал. 28;5.
л Осия 4;6.
м Гл.1;3. Лука 19;44.
н Гл.2;9,11,17.
о Гл.10;16.
п Гл.66;5. Иер.17;15. Амосъ 5;18. 2 Пет. 3;3,4.
р Прит.3;7. Рим.1;22. 12;16.
с Ст.11.
т Прит.17;15. 24;24.

И отнемать отъ праведния правото му!
(24) За това, [у]както огнений езикъ пояжда
плѣвата,
И сламата се губи въ пламика,
Така [ф]коренътъ имъ ще стане като гнилота,
И цвѣтътъ имъ ще възлѣзе като прахъ;
Защото отхвърлиха закона на Господа
Саваота,
И прѣзрѣха думата на Светаго Израилева.
(25) [х]За туй гнѣвътъ Господонь се разпали
противъ людетѣ му,
И прострѣ ржката си противъ тѣхъ та ги
порази;
[ц]И горитѣ трепераха,
И труповетѣ имъ станаха като гной всрѣдъ
пжтищата.
[ч]Съ всичко това гнѣвътъ му не се повърна;
Но ржката му е още прострѣна.
(26) И [ш]ще дигне знаме за народитѣ отъ
далечь,
И [щ]ще имъ засвири [ъ]отъ край земятѣ;
И, ето, скоро [ь]ще дойдатъ бързомъ.
(27) Никой не ще се умори нито ще се спъне
между тѣхъ:
Никой не ще задрѣме нито ще заспи,
Нито поясътъ отъ чрѣслата имъ ще се
развърже,
Нито ремикътъ на обущата имъ ще се
скжса,
(28) [ѣ]На които стрѣлитѣ сж остри,
И всичкитѣ имъ лжкове запнати:
Копитата на конетѣ имъ ще се мнятъ
като кремень,
И колесата имъ като вихрушка,
(29) Ревътъ имъ като на лъвъ:
Ще реватъ като млади лъвове;
Ей, ще рикаятъ, и ще сграбятъ лова и
ще го завлѣкатъ;
И не ще има кой да го отърве.
(30) И въ онзи день ще рикаятъ противъ тѣхъ
като морский шумъ;
И тѣ [ю]ще погледнатъ на земята, и ето
тъмнина, скърбь,
И видѣлината помрькнала въ облацитѣ ѝ.

ГЛАВА 6.

Въ лѣтото [а]въ което умрѣ царь Озия [б]ви-
дѣхъ Господа че седѣше на прѣстолъ високъ
и прѣвъзнесенъ, и възкрилието му изпълни
храма. (2) Надъ него стоеха серафими, отъ
които всѣки имаше по шесть крила: [в]съ двѣ-
тѣ покриваше лицето си, и съ двѣтѣ покри-
ваше нозѣтѣ си, и съ двѣтѣ летѣше. (3) И ви-
каха единъ къмъ другъ и думаха: —
[г]Светъ, светъ, светъ Господь Саваотъ!
[д]Всичката земя е пълна съ славата му.
(4) И основанията на праговетѣ се покла-
тиха отъ гласа на тогова що викаше, и [е]до-
мътъ се напълни съ димъ. (5) [ж]Тогазъ рекохъ:
Горко ми! защото загинахъ; понеже съмъ че-
ловѣкъ съ нечисти устни, и живѣя между
люде съ нечисти устни, понеже очитѣ ми ви-
дѣха Царя, Господа Саваота. (6) Тогазъ доле-
тѣ при мене единъ отъ серафимитѣ, и имаше
въ ржката си разпаленъ вжглопъ *който* бѣ
взелъ съ клѣщи [з]отъ олтаря. (7) И [и]допрѣ *го*
до устата ми, и рече: Ето, това се допрѣ до
устнитѣ ти; и беззаконието ти се отне, и
грѣхътъ ти се очисти.
(8) И чухъ гласа Господенъ който говорѣше:
Кого ще проводя? и [к]кой ще отиде за насъ?
Тогазъ рекохъ: Ето азъ, проводи ме. (9) И ре-
че: Иди та кажи на тѣзи люде:—
[л]Съ уши ще чуете, но нѣма да разу-
мѣете,
И съ очи ще видите, но нѣма да раз-
берете:
(10) [м]Направи тлъсто сърдцето на тѣзи люде,
И направи тежки ушитѣ имъ, и затвори
очитѣ имъ,
[н]За да не гледатъ съ очитѣ си, и да не
слушатъ съ ушитѣ си,
И разумѣятъ съ сърдцето си, и се обър-
нать та се изцѣлятъ.

у Изх. 15;7.
ф Иовъ 18;16. Осия 9;16. Амосъ 2;9.
х 4 Цар. 22;13,17.
ц Иер. 4;24.
ч Лев. 26;14, и дрг. Гл. 9;12,17,21. 10;4.
ш Гл. 11;12.
щ Гл. 7;18.
ъ Втор. 28;49. Псал. 72;8. Мал. 1;11.
ь Иоилъ 2;7.
ѣ Иер. 5;16.
ю Гл. 8;22. Иер. 4;23. Плачъ 3;2. Иез. 32;7,8.

—

а 4 Цар. 15;7.
б 3 Цар. 22;19. Иоан. 12;41. Отк. 4;2.
в Иез. 1;11.
г Отк. 4;8.
д Псал. 72;19.
е Изх. 40;34. 3 Цар. 8;10.
ж Изх. 4;10. 6;30. Сжд. 6;22. 13;22. Иер. 1;6.
з Отк. 8;3.
и Виж. Иер. 1;9. Дан. 10;16.
к Бит. 1;26.
л Гл. 43;8. Мат. 13;14. Мар. 4;12. Лука 8;10. Иоан. 12;40. Дѣян. 28;26. Рим. 11;8.
м Псал. 119;70. Гл. 63;17.
н Иер. 5;21.

(11) Тогазъ рекохъ: Господи, до кога? И отговори:
[о]Додѣ запустѣятъ градоветѣ, та да нѣма житель,
И кжщитѣ, та да нѣма человѣкъ,
И земята да запустѣе съвсѣмъ;
(12) [п]Додѣ отдалечи Господь человѣцитѣ,
И стане голѣмо безлюдство всрѣдъ земята.
(13) Но *ще остане* въ нея още една десета часть,
И тя пакъ ще се изнури:
Както теревинтътъ и джбътъ на които
Пъньтъ *остава* въ тѣхъ когато се отсѣкатъ,
Така [р]светото сѣме *ще бжде* пъньтъ ѝ.

ГЛАВА 7.

И въ днитѣ [а]на Ахаза сина на Иотама,
сина Озиева, царя Юдинъ, Расинъ Сирий-
ский царь, и Факей Ромелиевий синъ, Изра-
илевий царь, възлѣзоха върхъ Ерусалимъ за
да ратуватъ противъ него; но не могоха да
го обладаятъ. (2) И възвѣстиха на Давидовия
домъ и рекоха: Сирия се съгласи съ Ефрема.
И сърдцето на *Ахаза* и сърдцето на людетѣ
му се разклатиха както джбравнитѣ дървета
се разклащатъ отъ вѣтъра. (3) Тогазъ рече
Господь на Исаия: Излѣзъ сега да посрѣщ-
нешъ Ахаза, ти и синъ ти Сеаръ-ясувъ, въ
края [б]на водовода на горния водоемъ, къмъ
друма на тепавичарската нива, (4) и речи
му: —
Гледай да си спокоенъ:
Да се не убоишъ нито да малодушествувашъ
Отъ двѣтѣ опашки на тѣзи димещи главни,
Поради яростния гнѣвъ на Расина, и Сирия, и на Ромелиевия синъ.
(5) Понеже Сирия, Ефремъ, и Ромелиевий синъ
Съвѣтваха се лошъ съвѣтъ противъ тебе, и рекоха:
(6) Да възлѣземъ противъ Юда и да го утѣснимъ,
И да го обладаемъ за себе си,
И да турнмъ всрѣдъ него царь Тавеиловия синъ.
(7) Така говори Господь Иеова:
[в]То нѣма да стане, нито ще бжде;
(8) Защото [г]главата на Сирия е Дамаскъ,
А главата на Дамаскъ, Расинъ;
И въ шестдесеть и петь години
Ефремъ ще се съкруши щото да не е вече народъ.
(9) И глава на Ефрема е Самария,
А глава на Самария, Ромелиевий синъ:
[д]Ако не вѣрвате, то нѣма да се утвърдите.
(10) И говори още Господь на Ахаза и рече:
(11) [е]Искай си знамение отъ Господа Бога твоего:
Искай го или въ дълбочината или въ височината горѣ.
(12) Но Ахазъ рече: Не ща да искамъ,
Нито ще изкушавамъ Господа.
(13) И рече *Исаия:* Слушайте сега, доме Давидовъ:
Малко нѣщо ли е за васъ да досаждате на человѣци,
И ще досаждате ли още и на Бога моего?
(14) За то Господь самъ ще ви даде знамение:
[ж]Ето, дѣвицата ще зачне и ще роди [з]синъ,
И ще нарече името му [и]Еманунлъ.
(15) Масло и медъ ще яде
Додѣ научи да отхвърля лошото и да избира доброто;
(16) Защото, [к]прѣди да научи дѣтето
Да отхвърля лошото и да избира доброто,
Ще бжде оставена тая земя
На която [л]отъ двамата царе се боишъ ти.
(17) [м]Господь ще докара на тебе,
И на твоитѣ люде, и на бащиния ти домъ
Дни каквито не сж дохаждали
Отъ който день [н]се е отдѣлилъ Ефремъ отъ Юда: —
Ще докара Асирийския царь.
(18) И въ онзи день [о]ще засвири Господь на мухитѣ
Които сж въ крайщата на Египетскитѣ рѣки,
И на пчелитѣ които сж въ Асирийската земя;
(19) И ще дойдатъ, и ще си починатъ всичкитѣ по запустѣлитѣ долини,

о Мих. 3;12.
п 4 Цар. 25;21.
р Езд. 9;2. Мал. 2;15. Рим. 11;5.
—
а 4 Цар. 16:5. 2 Лѣт. 28:5,6.
б 4 Цар. 18;17. Гл. 36;2.
в Прит. 21;30. Гл. 8:10.
г 2 Цар. 8;6.
д Впж. 2 Лѣт. 20:20.
е Сжд. 6;36, и дрг. Мат. 12:38.
ж Мат. 1:23. Лука 1;31,34.
з Гл. 9;6.
и Гл. 8:8.
к Впж. Гл. 8;4.
л 4 Цар. 15;30. 16;9.
м 2 Лѣт. 28;19.
н 3 Цар. 12;16.
о Гл. 5;26.

И въ дупкитѣ на канаритѣ, и на всѣка драка,
И на всѣко пасбище.
(20) Въ този день Господь ще обръсне съ бръсначъ взетъ съ наемъ
Оттатъкъ рѣката, Асирийския царь,
Главата и власитѣ на нозѣтѣ;
Даже и брадата ще смъкне.
(21) И въ онзи день
Человѣкъ който храни крава и двѣ овци,
(22) Отъ изобилието на млѣкото
Което ще даватъ ще яде масло;
Защото масло и медъ ще яде всѣки
Който е останалъ всрѣдъ земята.
(23) И въ онзи день всѣко мѣсто
Въ което е имало тисяща лози за тисяща сребърници
Ще бждатъ за глогове и трънe.
(24) Съ стрѣли и съ лжкове ще дойдатъ тамъ;
Защото всичката земя ще стане глогове и трънe.
(25) И на всѣка планина копана съ търнокопъ
Не ще да дойдешъ отъ страхъ на глогове и трънe:
Тя ще бжде да се изпроваждатъ *тамъ* говеда,
И да се потъпче отъ дребенъ добитъкъ.

ГЛАВА 8.

И рече ми Господь: Вземи при себе си голѣмъ свитъкъ та напиши въ него съ человѣческа писалка за Махеръ-шалалъ-хашъ-базъ. (2) И взехъ при себе си вѣрни свидѣтели *на това*, Урия священника и Захария Иеверехиевия синъ. (3) И пристжпихъ при пророчицата, която зачна и роди синъ. И рече ми Господь: Наречи името му Махеръ-шалалъ-хашъ-базъ; (4) защото прѣди да научи дѣтето да произноси: Отче мой, и, Майко моя, богатството на Дамаскъ и користитѣ на Самария ще се занесатъ прѣдъ Асирийския царь.
(5) И говори ми още Господь и рече:—
(6) Понеже тѣзи люде отметнаха
Силоамскитѣ води, тихо текущитѣ,
И се радватъ на Расина и на Ромелиевия синъ,
(7) За то, ето, Господь възвожда върхъ тѣхъ
Силната и голѣмата вода на рѣката,
Асирийския царь, и всичката му слава;
И ще прѣвъзлѣзе надъ всичкитѣ си потоци,
И ще наводни всичкитѣ си брѣгове;
(8) И ще мине прѣзъ Юда, ще наводни и прѣлѣе,
Ще стигне до гърлото,
И простирането на крилата му ще напълни
Ширината на земята ти, Емануиле.
(9) Съюзни станете, народи, и ще бждете строшени;
И чуйте, всички които сте въ краищата на земята:
Опашете се, и ще бждете строшени:
Опашете се, и ще бждете строшени.
(10) Съвѣтвайте се съвѣтъ, и ще се осуети:
Говорете дума, и нѣма да стане;
Защото Богъ е съ насъ.
(11) Защото така ми говори Господь съ държавна ржка,
И научи ме да не ходя въ пжтя на тѣзи люде, и рече:
(12) Да не речете: Съюзъ,
На всичко което тѣзи люде ще рекатъ: Съюзъ;
И да не се боите отъ това отъ което се тѣ боятъ,
И да се не ужасявате.
(13) Господа на Силитѣ, него осветете,
И той *да* ви е страхъ, и той *да* ви е трепетъ.
(14) И той ще бжде светилище, —
Но и камикъ на прѣпъване, и канара на съблазънь
За двата Израилеви домове,
Сѣть и примка за Ерусалимскитѣ жители.
(15) И мнозина отъ тѣхъ ще се спънатъ,
И ще паднатъ и се съкрушатъ,
И ще се впримчатъ, и ще се уловатъ.

п Гл. 2;19. Иер. 16;16.
р 4 Цар. 16;7,8. 2 Лѣт. 28;20,21. Виж. Иез. 5;1.
с Гл. 5;6.
—
а Гл. 30;8. Ав. 2;2.
* Ускори на користь, посп́ѣши на грабежъ.
б 4 Цар. 16;10.
в Гл. 7;16.
г 4 Цар. 15;29. 16;9. Гл. 17;3.
д Неем. 3;15. Иоан. 9;7.
е Гл. 7;1,2,6.
ж Гл. 10;12.
з Гл. 30;28.
и Гл. 7;14.
к Иоилъ 3;9,11
л Иовъ 5;12.
м Гл. 7;7.
н Гл. 7;14. Дѣян. 5;38,39. Рим. 8;31.
о Гл. 7;2.
п 1 Пет. 3;14,15.
р Числа 20;12.
с Псал. 76;7. Лука 12;5.
т Иез. 11;16.
у Гл. 28;16. Лука 2;34. Рим. 9;33. 1 Пет. 2;7,8.
ф Мат. 21;44. Лука 20;18. Рим. 9;32. 11;25.

(16) Вържи свидѣтелството,
Запечатай закона между ученицитѣ ми.
(17) А азъ ще чакамъ Господа
[х]Който крие лицето си отъ Якововия домъ,
И [ц]на него ще се надѣя.
(18) [ч]Ето азъ и дѣцата които ми даде Господь
За [ш]знамение и чудеса въ Израиль
Отъ Господа Саваота който обитава на горати Сионъ.
(19) И когато ви рекатъ:
[щ]Попитайте бѣсовъпрошателитѣ и вълшебницитѣ
[ъ]Които шепнатъ и мърратъ, *отговорете:*
Единъ народъ не ще ли попита своя Богъ?
Ще притича ли нѣкой [ь]при мъртвитѣ за живитѣ?
(20) [ѣ]*Търсете* въ закона и въ свидѣтелството:
Ако не говорятъ споредъ това слово,
Наистина [ю]нѣма видѣло въ тѣхъ.
(21) И ще минатъ прѣзъ тази *земя* жестоко угнетени и гладни;
И когато огладнѣятъ, ще негодуватъ,
И ще [я]злословятъ царя си и Бога си,
И ще погледнатъ нагорѣ.
(22) Послѣ [ѫ]ще се взратъ въ земята,
И ето скърбь и тъмнина, [ѭ]мракъ на утѣснение;
И ще се отласнатъ въ тъмнината.

ГЛАВА 9.

Но не *ще да бѫде такъвъ* [а]мракъ на утѣснената *земя*
[б]Както въ прѣжнитѣ врѣмена
Когато унижи земята Завулонъ и земята Нефталимъ,
А въ послѣднитѣ ще направи славенъ
Пѫтя на морето, оттамъ Йорданъ, Галилея езическа.
(2) [в]Людетѣ които ходѣха въ тъмнина видѣха голѣма видѣлина:
Които седѣха въ земя на смъртна сѣнка, видѣлина възсия върху тѣхъ.
(3) Умножилъ си народа,
Увеличилъ си радостьта му:
Радватъ се прѣдъ тебе споредъ радостьта въ жетва,
Както се радватъ [г]когато дѣлятъ користи.
(4) Защото ти си строшилъ ярема на товара имъ,
И [д]тоягата на плещитѣ имъ, и
Бича на оногозъ който ги насилствуваше,
Както въ деня [е]на Мадиана.
(5) Защото всѣко орѫжие на ратуващия съ метежъ,
И облѣкло валяно въ кръвь,
[ж]Ще бѫде за изгаряне и вещество за огънь.
(6) Защото [з]ни се роди дѣте,
[и]Синъ ни се даде;
И [к]началството ще бѫде на рамото му,
И името му ще се нарече
[л]Чуденъ, Съвѣтникъ, [м]Богъ крѣпъкъ,
Отецъ на *бѫдещия* вѣкъ, [н]Князъ мира.
(7) [о]Не ще има свършекъ въ нараштението на началството *му* и на мира
Върху Давидовия прѣстолъ и неговото царство,
За да го нареди и да го утвърди
Въ сѫдъ и правда, отъ нинѣ и до вѣка.
[п]Ревностьта на Господа Саваота ще извърши това.
(8) Господь проводи слово на Якова,
И то падна върхъ Израиля.
(9) И всичкитѣ люде ще познаятъ това,
Ефремъ и жителитѣ на Самария,
Които говорятъ гордѣливо и съ надигнато сърдце:
(10) Кирпичитѣ паднаха, но ние ще съзидаме съ дѣлани камене:
Черницитѣ се изсѣкоха, но ние ще ги замѣнимъ съ кедри.
(11) За то Господь ще подигне Расиновитѣ врагове противъ него,
И ще раздражи неприятелитѣ му:
(12) Сирийцитѣ отпрѣдъ, а Филистимцитѣ отзадъ;
И ще изядатъ Израиля съ отворени уста.

ц Гл. 54;8.
ч Ав.2;3. Лука2;25,38.
ч Евр. 2;13.
ш Пеал. 71;7. Зах.3;8.
щ 1 Цар. 28;8. Гл.19;3.
ъ Гл. 29;4.
ь Псал. 106;28.
ѣ Лука 16;29.
ю Мих. 3;6.
я Отк. 16;11
ѫ Гл. 5;30.
ѭ Гл. 9;1.

а Гл. 8;22.
б 4 Цар.15;29 2 Лѣт. 16;4.
в Мат. 4;16. Ефес. 5;8,14.
г Сѫд. 5;30.
д Гл. 10;5. 14;5.
е Сѫд.7;22. Псал.83;9. Гл. 10;26.
ж Гл. 66:15,16.
з Гл. 7;14. Лука 2;11.
и Иоан. 3;16.
к Мат. 28;18. 1 Кор. 15;25.
л Сѫд. 13;18.
м Тит. 2;13.
н Ефес. 2;14.
о Дан. 2;44. Лука 1;32,33.
п 4 Цар. 19;31. Гл. 37;32.

[р]Съ всичко това гнѣвътъ му не се по-
върна,
Но ржката му е още прострѣна.
(13) Но [с]людетѣ не се връщатъ къмъ тогозъ
който ги поразява,
Нито търсятъ Господа Саваота.
(14) За то Господь ще отсѣче отъ Израиля
глава и опашка,
Финикъ и ситникъ, [т]въ единъ день.
(15) Старецътъ и знаменитиятъ, той е глава;
И пророкътъ който поучава лъжи, той е
опашка.
(16) Защото [у]водителитѣ на тѣзи люде ма-
ятъ ги;
И водимитѣ отъ тѣхъ погинватъ.
(17) За то Господь [ф]не ще да се развесели
заради юношитѣ имъ,
Нито ще помилва сирачетата и вдовици-
тѣ имъ;
Понеже [х]всичкитѣ сж лицемѣри и зло-
дѣйци,
И всички уста говорятъ безумие.
[ц]Съ всичко това гнѣвътъ му не се по-
върна,
Но ржката му е още прострѣна.
(18) Защото беззаконието [ч]изгаря както
огънь
Който помда глоговетѣ и трънетѣ
И пламенѣе въ гжстацитѣ на джбравата;
И тѣ ще възлѣзатъ като стълпъ отъ димъ.
(19) Отъ яростьта на Господа Саваота [ш]земята
се запали,
И людетѣ ще бждатъ както вещество за
огънь:
[щ]Человѣкъ не ще помилва брата си;
(20) И ще грабне надѣсно, но ще огладнѣе;
И ще яде налѣво, но [ъ]не ще се насити:
[ь]Ще ядатъ всѣки человѣкъ плътьта на
мишцата си:
(21) Манасия Ефрема, и Ефремъ Манасия:
Тѣ наедно *ще сж* противъ Юда.
[ѣ]Съ всичко това гнѣвътъ му не се по-
върна,
Но ржката му е още прострѣна.

ГЛАВА 10.

Горко [а]на тѣзи които заповѣдватъ не-
праведни заповѣди,
И на писцитѣ които пишатъ насилие,
(2) За да лишатъ сиромаситѣ отъ сжда,
И да разграбятъ праведното на нищитѣ
отъ людетѣ ми,
За да имъ станатъ користь вдовицитѣ,
И да съблѣкатъ сирачетата!
(3) И [б]що ще да направите [в]въ деня на по-
сѣщението,
И въ гибельта която ще дойде отъ да-
лечъ?
Къмъ кого ще притичате за помощь?
И дѣ ще оставите славата си?
(4) Безъ мене ще се наведатъ между върза-
нитѣ,
И ще паднатъ отдолу подъ убититѣ.
[г]Съ всичко това гнѣвътъ му не се по-
върна,
Но ржката му е още прострѣна.
(5) Горко на Асириеца, [д]тоягата на яростьь-
та ми!
И бичътъ въ ржката му е гнѣвътъ ми!
(6) Ще го проводя върхъ [е]лицемѣръ народъ,
И [ж]ще му дамъ заповѣдь върхъ людетѣ
на яростьта си;
За да донесе користи, и да грабне гра-
бежъ,
И да ги стъпче като кальта на пжтищата.
(7) [з]Но той не разумѣва така,
Нито сърдцето му размишлява така;
Но въ сърдцето му е
Да изврърне и да изтрѣби народи не-
малко.
(8) [и]Защото говори:
Князоветѣ ми не сж ли всичкитѣ царе?
(9) Не е ли [к]Халне [л]както Кархамисъ?
Не е ли Ематъ както Арфадъ?
Не е ли Самария както [м]Дамаскъ?
(10) Както ржката ми прѣвзе царствата на идо-
литѣ
На които истуканитѣ *бѣхж* по-много отъ
Ерусалимскитѣ и Самарийскитѣ,

[р] Гл. 5;25. 10;4.
Иер. 4;8.
[с] Иер. 5;3. Осия 7;10.
[т] Гл. 10;17. Отк. 18;8.
[у] Гл. 3;12.
[ф] Псал. 147;10,11.
[х] Мих. 7;2.
[ц] Ст. 12,21. Гл. 5;25.
10;4.
[ч] Гл. 10;17. Мал. 4;1.
[ш] Гл. 8;22.
[щ] Мих. 7;2,6.
[ъ] Лев. 26;26.
[ь] Гл. 49;26. Иер.
19;9.
[ѣ] Ст. 12,17. Гл. 5;25.
10;4.

—

[а] Псал. 58:2. 94;20.
[б] Йовъ 31;14.
[в] Осия 9;7. Лука 19;44.
[г] Гл. 5;25. 9;12,17,21.
[д] Иер. 51;20.
[е] Гл. 9;17.
[ж] Иер. 34;22.
[з] Бит. 50;20. Мих. 4;12.
[и] 4 Цар. 18;24,33, и
драг. 19;10, и драг.
[к] Амосъ 6;2.
[л] 2 Лѣт. 35;20.
[м] 4 Цар. 16;9.

(11) Не ще ли направя, както направихъ на
Самария и на нейнитѣ идоли,
Така и на Ерусалимъ и на кумиритѣ му?
(12) За то,
Като свърши Господь всичкото си дѣло
[н]Надъ гората Сионъ и надъ Ерусалимъ,
[о]Ще накажа, *дума*, плода на горделивото
сърдце на Асирийския царь,
И възгордѣнието на високоиздигнатитѣ
му очи.
(13) [п]Защото говори:
Съ силата на ржката си направихъ *това*,
И съ мждростьта си, понеже съмъ разуменъ;
И прѣмѣстихъ прѣдѣлитѣ на народитѣ,
И разграбихъ съкровищата имъ,
И като крѣпъкъ свалихъ седещитѣ *на високо;*
(14) И [р]ржката ми намѣри, както гнѣздо, богатството на людетѣ;
И както събира нѣкой яйца оставени,
Така събрахъ всичката земя азъ;
И никой не поклати крило, или отвори
уста, или пошепна.
(15) [с]Да ли би се похвалила сѣкирата противъ
тогози който сѣче съ нея?
Може ли се велехвали трионътъ противъ
тогози който го движи? —
Както ако би дигналъ жезълътъ тѣзи които го дигатъ, —
Както ако би възвисила тоягата *тогози
който* не *е* дърво.
(16) За то Господь, Господь Саваотъ,
Ще проводи [т]на тлъститѣ му кършавость;
И подъ славата му ще се разпали пожаръ
Както пожаръ отъ огънь.
(17) И свѣтътъ на Израиля ще бжде огънь,
И Светиятъ неговъ, пламень,
И [у]ще изгори и пояде трънетѣ му
И глоговетѣ му въ единъ день;
(18) И ще погуби славата на джбравата му [ф]и
на плодовитото му поле
Отъ душа до плъть;
И ще бжде както немощенъ когато чезне.
(19) А остатъкътъ на джбравнитѣ му дървета ще
бжде малочисленъ,
Щото дѣте да ги напише.
(20) И въ онзи день
Остатъкътъ на Израиля
И спасенитѣ отъ Якововия домъ
[х]Нѣма да се подпиратъ вече на тогова
който ги порази,
Но ще се подпиратъ съ истина на Господа, Светия Израилевъ.
(21) [ц]Остатъкътъ ще се обърне, Якововътъ
остатъкъ,
Къмъ Бога крѣпкаго.
(22) Защото, [ч]ако и да сж людетѣ ти, Израилю, като морския пѣсъкъ,
[ш]Остатъкъ отъ тѣхъ ще се обърне:
[щ]Опрѣдѣленото погубление ще се излѣе
съ правда
(23) [ъ]Защото Господь Богъ Саваотъ ще извърши
Опрѣдѣлено погубване всрѣдъ всичката
земя.
(24) За то, така говори Господь Богъ Саваотъ:
Люде мои които живѣете въ Сионъ,
[ь]Да се не боите отъ Асириеца:
Ще ви удари съ жезълъ,
И ще дигне тоягата си противъ васъ
Според способа [ѣ]на Египетъ;
(25) Защото [ю]още твърдѣ малко, [я]и яростьта
ще прѣстане,
И гнѣвътъ ми *ще бжде* въ погибель тѣхъ,
(26) И Господь на Силитѣ ще дигне [ѧ]върхъ
него бичъ
Според [ѩ]поразението на Мадиама въ канарата Оривъ;
И [а]както жезълътъ му *се възеисе* на морето,
Така ще го възвиси според способа на
Египетъ.
(27) И въ онзи день
[б]Товарътъ му ще се снеме отъ плещитѣ ти,
И яремътъ му отъ врата ти.
И яремътъ ще се съкруши [в]поради тлъстината.
(28) Той дойде въ Гаятъ, мина въ Мигронъ:
Въ Михмасъ ще разтовари съсждитѣ си.
(29) Заминаха [г]прѣхода;

[н] 4 Цар. 19;31.
[о] Иер. 50;18.
[п] Гл. 37;24. Иез. 28;4, и дрг. Дан. 4;30.
[р] Иовъ 31;25.
[с] Иер. 51;20.
[т] Гл. 5:17.
[у] Гл. 9;18. 27;4.
[ф] 4 Цар. 19;23.
[х] Виж. 4 Цар. 16;7. 2 Лѣт. 28;20.
[ц] Гл. 7;3.
[ч] Рим. 9;27.
[ш] Гл. 6;13.
[щ] Гл. 28;22.
[ъ] Гл. 28;22. Дан. 9;27. Рим. 9;28.
[ь] Гл. 37;6.
[ѣ] Изх. 14;5.
[ю] Гл. 54;7.
[я] Дан. 11;36.
[ѧ] 4 Цар. 19;35.
[ѩ] Сжд. 7;25. Гл. 9;4.
[а] Изх. 14;26,27.
[б] Гл. 14;25.
[в] Псал. 105;15. Дан. 9;24. 1 Иоан. 2;20.
[г] 1 Цар. 13;23.

Нощуваха въ Гава:
Рама се устраши:
дГавая Саулова се разбѣга.
(30) Възвиси гласа си, еГалимова дъщеро:
Направи го да се чуе жвъ Лаисъ,
зНищий Анатоте.
(31) иМадмина се прѣнесе:
Жителитѣ на Гевимъ побѣгнаха.
(32) И само днесъ като остане кв Нобъ
лЩе помаха съ ржката си къмъ горага на мСионовата дъщеря,
Къмъ хълма на Ерусалимъ.
(33) Ето, Господь Иеова Саваотъ
Ще изкастри хубавитѣ вѣтви съ страшна сила;
И възвишенитѣ ще се съкрушатъ,
И нвадигнатитѣ ще се снишатъ.
(34) И гжститѣ на джбравата ще посѣче съ желѣзо;
И Ливанъ ще падне чрѣзъ Крѣпкия.

ГЛАВА 11.

И аще израсте пръчка изъ пъна бИесеевъ,
И вотрасъльтъ ще поникне изъ коренетѣ му;
(2) И гдухътъ Господень ще почине на него,
Духъ на мждрость и разумъ,
Духъ на съвѣтъ и на сила,
Духъ на знание и на страхъ Господень;
(3) И неговото благоволение ще е въ страха на Господа,
Тъй щото нѣма да сжди споредъ зрѣнието на очитѣ си,
Нито ще рѣшава споредъ слушането на ушитѣ си;
(4) Но дсъ правда ще сжди сиромаситѣ,
И съ правота ще рѣшава за смиренитѣ на земята;
И еще порази земята съ жезъла на устата си,
И съ диханието на устнитѣ си ще умъртви нечестивия.
(5) И жпоясъ на чрѣслата му ще бжде правдата,
И поясъ на лядвията му ще бжде вѣрността.
(6) И звълкътъ ще живѣе съ агнето,
И рисътъ ще си почива съ ярето,
И телето и лъвчето и угоенитѣ все наедно;
И малко дѣте ще ги кара.
(7) И юницата и мечката ще пасатъ наедно:
Малкитѣ имъ ще си почиватъ заедно;
И лъвътъ ще яде плѣва като волътъ.
(8) И дѣте на цица ще играе надъ дупката на аспида;
И отбиеното дѣте ще тури ржката си въ гнѣздото на василиска.
(9) иНе ще направятъ зло, нито нагуба въ всичката ми света гора;
Защото кземята ще е пълна съ знание за Господа
Както водитѣ покриватъ морето.
(10) И лще бжде въ онзи день мИесеевътъ корень
Който ще стои хоругва на народитѣ:
Къмъ него нще притичатъ племената;
И онеговото упокоение ще бжде слава.
(11) И пвъ онзи день
Господь ще тури ржката си пакъ вторий пжть
За да вземе за себе си остатъка на людѣтѣ си
Който ще остане ротъ Асирия, и отъ Египетъ,
И отъ Патросъ, и отъ Етиопия, и отъ Еламъ,
И отъ Сенааръ, и отъ Ематъ, и отъ морскитѣ острови.
(12) И ще възвиси знаме за народитѣ,
И ще събере отхвърленитѣ отъ Израиль,
И ще събере на купъ сразпръснатитѣ отъ Юда
Отъ четиритѣ жгли на земята.
(13) И тзавистьта Ефремова ще се махне,
И притѣснителитѣ Юдини ще се отсѣкатъ:
Ефремъ нѣма да завижда на Юда,
И Юда нѣма да притѣснява Ефрема,

д 1 Цар. 11;4.
е 1 Цар. 25;44.
ж Ис. Нав. 21;18.
з Сжд. 18;7.
и Ис. Нав. 15;31.
к 1 Цар. 21;1. 22;19 Неем. 11;32.
л Гл. 13;2.
м Гл. 37;22.
н Виж. Амосъ 2;9. —
а Гл. 53;2. Зах. 6;12. Отк. 5;5.
б Ст. 10. Дѣян. 13;23.
в Гл. 4;2. Иер. 23;5.
г Гл. 61;1. Мат. 3;16. Иоан. 1;32,33. 3;34.
д Псал. 72;2,4. Отк. 19;11.
е Иовъ 4;9. Мал. 4;6. 2 Сол. 2;8. Отк. 1;16. 2;16. 19;15.
ж Виж. Ефес. 6;14.
з Гл. 65;25. Иез. 34;25. Осия 2;18.
и Иовъ 5;23. Гл. 2;4. 35;9.
к Ав. 2;14.
л Гл. 2;11.
м Ст. 1. Рим. 15;12.
н Рим. 15;10.
о Евр. 4;1, и дрг.
п Гл. 2;11.
р Зах. 10;10.
с Иоан. 7;35. Як. 1;1.
т Иер. 3;18. Иез. 37;16, 17,22. Осия 1;11.

(14) Но ще полетятъ на рамената на Филистимцитѣ къмъ западъ:
Ще оберать и източнитѣ жители наедно:
[у]Ще турятъ ржката си върхъ Едома и Моава,
И Амоновитѣ синове [ф]ще имъ се покорятъ.
(15) И Господь [х]ще погуби залива на Египетското Море;
И чрѣзъ силния си вѣтъръ ще помаха съ ржката си върху рѣката,
И ще я порази въ седемь течения,
И ще направи [ц]да я минуватъ съ обуща.
(16) И [ч]ще има друмъ за остатъка на людетѣ му
Който ще остане отъ Асирия,
[ш]Както *имаше* за Израиля
Въ който день възлѣзе отъ Египетската земя.

ГЛАВА 12.

И [а]въ онзи день ти ще речешъ.
Господи, ще те славословя;
Защото, ако и да си се разгнѣвилъ на мене,
Повърна се гнѣвътъ ти, и утѣшилъ си ме.
(2) Ето, Богъ ми е спасение:
Ще дързая, и не ще се боя;
Защото [б]Господь Иеова е [в]моя сила и пѣние,
И той биде спасение мое.
(3) И съ веселие ще начерпете [г]вода
Отъ източницитѣ на спасението.
(4) И въ онзи день ще речете:
[д]Славословете Господа,
Призовете името му,
[е]Направете познати въ народитѣ дѣлата му,
Поменувайте че [ж]се е възвисило негово-то име.
(5) [з]Пѣйте Господу; защото направи величие:
То е познато по всичката земя.
(6) [и]Възопий и радостно викай, Сионски жителю;
Защото [к]Светий Израилевъ е великъ всрѣдъ тебе.

ГЛАВА 13.

[а]Пророчество заради Вавилонъ, *видѣнието* което видѣ Исаия Амосовий синъ.
(2) [б]Дигнете знаме [в]на равна планина,
И възвисете гласъ къмъ тѣхъ:
[г]Помахайте съ ржка за да влѣзатъ въ вратата на князоветѣ,
(3) Азъ заповѣдахъ на *опрѣдѣленитѣ си,
Повикнахъ още-и [д]силнитѣ си, за да из-*вършатъ* гнѣва ми,
[е]Тѣзи които се радватъ на славата ми.
(4) Гласъ на множество върху горитѣ както на голѣмъ народъ:
Метеженъ гласъ отъ царствата на събранитѣ народи:
Господь Саваотъ прѣглежда воинството за боя.
(5) Дохождатъ отъ далечна земя,
Отъ небеснитѣ краища,
Господь и оржжията на негодуването му,
За да погуби всичката земя.
(6) Лелекайте, [ж]защото деньтъ Господенъ приближи:
[з]Ще дойде като гибель отъ Всесилнаго.
(7) За то всичкитѣ ржцѣ ще ослабнатъ,
И всѣко человѣческо сърдце ще се стопи.
(8) И ще се разтреперятъ:
[и]Болезни и скърби ще *ги* обладаятъ:
Ще бждатъ въ болезни както раждаща:
Смаяни ще гледатъ единъ на другъ,—
Лицата имъ лица на пламикъ.
(9) Ето, [к]деньтъ Господенъ иде,
Лютъ и съ ярость и гнѣвъ пламененъ,
За да направи земята пуста;
[л]И ще изтрѣби отъ нея грѣшнитѣ ѝ.
(10) Защото небеснитѣ звѣзди и съзвѣздия
Не ще дадатъ свѣтлостьта си:
[м]Слънцето ще помръкне въ изгрѣването си,

у Дан. 11;41.
ф Гл. 60;14.
х Зах. 10;11.
ц Отк. 16;12.
ч Гл. 19;23.
ш Изх. 14;29. Гл. 51;10. 63;12,13.
—
а Гл. 2;11.
б Псал. 83;18.
в Изх. 15:2. Псал. 118;14.
г Иоан. 4;10,14. 7;37,38.
д 1 Лѣт. 16;8. Псал. 105;1.
е Псал. 145;4-6.
ж Псал. 34;3.
з Изх. 15;1,21. Псал. 68;32. 98;1.
и Гл. 54;1. Соф. 3;14.
к Псал. 71;22. 89;18. Гл. 41;14,16.
—
а Гл. 21;1. 47;1. Иер. гл. 50 и 51.
б Гл. 5;26. 18;3. Иер. 50;2.
в Иер. 51;25.
г Гл. 10;32.
* *Евр.,* осветени.
д Иоилъ 3;11.
е Псал. 149;2,5,6.
ж Соф. 1;7. Отк. 6;17.
з Иовъ 31;23. Иоилъ 1;15.
и Псал. 48;6. Гл. 21;3.
к Мал. 4;1.
л Псал. 104;35. Прит. 2;22.
м Гл. 24;21,23. Иез. 32;7. Иоилъ 2;31. 3;15. Мат. 24;29. Мар. 13;24. Лука 21;25.

И луната не ще сияе съ свѣтлината си.
(11) И ще накажа свѣта за злината *му*,
И нечестивитѣ за беззаконието имъ;
И [н]ще направя да прѣстане велехвалението на гордѣливитѣ,
И ще смиря високомждрието на насилницитѣ.
(12) Ще направя человѣка да е по-скжпъ отъ чистото злато,
Ей, человѣка отъ златото на Офиръ.
(13) За то [о]ще разклатя небесата;
И земята ще се потресе отъ мѣстото си
Въ яростьта на Господа Саваота,
[п]Въ деня на пламенния му гнѣвъ.
(14) И ще еж като сърна гонима,
И като овци които нѣма кой да събира:
[р]Ще се връщатъ всѣки при людетѣ си,
И ще бѣгатъ всѣки на мѣстото си.
(15) Всѣки който се намѣри ще бжде прониазанъ;
И всичкитѣ изловени ще паднатъ подъ ножъ.
(16) И чадата имъ [с]ще бждатъ съкрушени прѣдъ очитѣ имъ:
Кжщитѣ имъ ще бждатъ разграбени, и женитѣ имъ насилвани.
(17) Ето, [т]ще подбудя противъ тѣхъ Мидянитѣ,
Които не ще вмѣнятъ за нищо среброто,
И не ще иматъ угождение въ златото.
(18) Но съ лжковетѣ ще съкрушатъ юношитѣ,
И не ще помилватъ плода на ложесната:
Окото имъ нѣма да пощади дѣца.
(19) [у]И Вавилонъ, славата на царствата,
Славната хвала на Халдеитѣ,
Ще бжде както когато разори Богъ [ф]Содомъ и Гоморъ:
(20) [х]Никога нѣма да се насели,
Нито ще бжде обитаемъ въ родъ и родъ;
Нито Аравянитѣ ще поставятъ шатритѣ си тамъ,
Нито овчари ще почиватъ тамъ.
(21) Но [ц]диви котки ще почиватъ тамъ:
Кжщитѣ имъ ще бждатъ пълни съ рикаещи животни;
И камилоптици ще живѣятъ тамъ,
И сатири ще ликуватъ тамъ,
(22) И мени ще виятъ въ палатитѣ имъ,
И чакали въ домоветѣ на наслаждението;
[ч]И врѣмето му се приближава да дойде,
И днитѣ му не ще да се продължатъ.

ГЛАВА 14.

Защото [а]Господь ще помилва Якова,
И [б]ще избере пакъ Израиля,
И ще ги упокои въ земята имъ;
[в]И чужденцитѣ ще се съединятъ съ тѣхъ,
И ще се прилѣпятъ при Яковсвия домъ.
(2) И народитѣ ще ги взематъ [г]и ще ги заведатъ на мѣстото имъ;
И Израилевий домъ ще ги има наслѣдие въ земята Господня
За раби и рабини;
И ще плѣнятъ плѣнителитѣ си,
[д]И ще владѣятъ надъ притѣснителитѣ си.
(3) И въ който день Господь те упокои отъ скърбьта ти,
И отъ страха ти,
И отъ жестоката работа
Въ която бѣ ти порабощенъ,
(4) [е]Ще употрѣбишъ тази пословица противъ Вавилонския царь, и ще речешъ:
Какъ прѣстана насилникътъ!
[ж]Прѣстана берникътъ!
(5) Господь съкруши [з]жезъла на нечестивитѣ,
Скиптъра на владѣтелитѣ.
(6) Който поразяваше съ ярость людетѣ
Съ непрѣстанно биене,
Който владичествуваше съ гнѣвъ надъ езицитѣ,
Гонимъ е; и нѣма който да възбранява.
(7) Всичката земя се успокоява и безмълствува:
Възглашаватъ радостно.
(8) [и]Радватъ се и елхитѣ за тебе,
Ливановитѣ кедри, *и думатъ:*
Отъ както си легналъ ти
Дървосѣчецъ не възлѣзе на насъ.
(9) [к]Адъ отъ долѣ дойде въ движение заради тебе
За да посрѣщне твоето идване:

н Гл. 2;17.
о Аг. 2;6.
п Псал. 110;5. Плачъ 1;12.
р Иер. 50;16. 51;9.
с Псал. 137;9. Наумъ 3;10. Зах. 14;2.
т Гл. 21;2. Иер. 51;11, 28. Дан. 5;28,31.
у Гл. 14;4,22.
ф Бит. 19;24,25. Втор. 29;23 Иер. 49;18. 50;40.
х Иер. 50;3,39. 51;29,62.
ц Гл. 34;11-15. Отк. 18;2.
ч Иер. 51;33.

—

а Псал. 102;13.
б Зах. 1;17. 2;12.
в Гл. 60;4,5,10. Ефес. 2;12, и дрг.
г Гл. 49;22. 60;9. 66;20.
д Гл. 60;14.
е Гл. 13;19. Ав. 2;6.
ж Отк. 18;16.
з Псал. 125;3.
и Гл. 55;12. Иез. 31;16.
к Иез. 32;21.

Заради тебе събуди мъртвитѣ,
Всичкитѣ земни князове·
Дигна отъ прѣстолитѣ имъ
Всичкитѣ царе на народитѣ.
(10) Тѣ всички ще проговорятъ и ще ти рекатъ:
И ти ли биде слабъ както ние?
Стана ли равенъ намъ?
(11) Велехвалението ти се снижи въ гроба,
И шумътъ на музикалнитѣ твои оржджия.
Черви, сж постлани отдолѣ ти, и черви те покриватъ.
(12) [л]Какъ си падналъ отъ небето, ти
Сине на зората, Деннице!
Съкрушилъ си се на земята,
Ти който тъпчеше народитѣ!
(13) А ти думаше въ сърдцето си.
[м]Ще възлѣза на небето,
[н]Ще възвиша прѣстола си надъ Божиитѣ звѣзди;
И ще седня на горага на събранието, [о]къмъ странитѣ на сѣверъ:
(14) Ще възлѣза на висотата въ облацитѣ:
[п]Ще бжда подобенъ Вишнему.
(15) [р]Но ти ще слѣзешъ въ адъ,
Въ дълбочинитѣ на рова.
(16) Които те видятъ ще се взратъ въ тебе,
Ще те разгледатъ, и ще рекатъ:
Този ли е человѣкътъ който правѣше земята да трепери,
Който разклащаше царствата,
(17) Който запустяваше вселенната
И съсипваше градоветѣ ѝ,
Който не пускаше узницитѣ си въ домоветѣ *имъ?*
(18) Всичкитѣ царе на народитѣ, всичкитѣ се упокояватъ съ слава,
Всѣки въ дома си;
(19) А ти биде отхвърленъ отъ гроба си като мерзостна отрасъль,
Като дреха на убити,
На прободени съ ножъ,
На слазящи между камепетѣ на рова,—
Като трупъ който се тъпче.
(20) Ти не ще се съедининшъ въ погребение съ тѣхъ,
Защото си погубилъ земята си,
Убилъ си своитѣ люде:
[с]Сѣмето на злодѣйцитѣ никога не ще се помянува.
(21) Пригответе клане за чадата му
[т]Поради беззаконието на отцитѣ имъ;
За да не станатъ и наслѣдятъ земята,
И напълнятъ лицето на вселенната съ врагове.
(22) Защото ще стана противъ тѣхъ,
Говори Господь Саваотъ,
И ще изгладя изъ Вавилонъ [у]име, и [ф]остатъкъ,
[х]И синъ, и внукъ, говори Господь.
(23) И [ц]ще го направя наслѣдие на ежове, и водни езера;
И ще го помета съ метлата на погибелита,
Говори Господь Саваотъ.
(24) Закле се Господь Саваотъ и рече
Непрѣмѣнно както намислихъ, така ще бжде,
И както рѣшихъ, *така* ще остане.
(25) Да съкруша Асириеца въ земята си,
И да го стъпча на горитѣ си:
[ч]Тогазъ хомотътъ му ще се дигне отъ тѣхъ,
И товарътъ му ще се снеме отъ плещитѣ имъ.
(26) Това е рѣшението рѣшено зà всичката земя;
И тая е простргѣната ржка надъ всичкитѣ народи.
(27) Защото Господь Саваотъ [ш]рѣши, и кой ще развали?
И ржката му е прострѣна, и кой ще я върне назадъ?
(28) Въ годината [щ]въ която умре царь Ахазъ стана това видѣние:—
(29) Не се радвай, всичка Филистимска земльо,
[ъ]Защото се съкруши жезълътъ на поразившия те,
Понеже изъ кореня на змията ще излѣзе василискъ,
И [ь]плодътъ му ще бжде горителна змия хвърката.
(30) И първороднитѣ на сиромаха ще се нахранятъ,
И нищитѣ ще си почиватъ въ безопасность;
И ще умъртвя кореня ти съ гладъ;

[л] Гл. 34;4.
[м] Мат. 11;23.
[н] Дан. 8;10.
[о] Псал. 48;2.
[п] Гл. 47;8. 2 Сол. 2;4.
[р] Мат. 11;23.
[с] Иовъ 18;19. Псал. 21;10. 37;28. 109;13.
[т] Изх. 20;5. Мат. 23;35.
[у] Прит. 10;7. Иер. 51;62.
[ф] 3 Цар. 14;10.
[х] Иовъ 18;19.
[ц] Гл. 34;11. Соф. 2;14.
[ч] Гл. 10;27.
[ш] 2 Лѣт. 20;6. Иовъ 9;12. 23;13. Псал. 33;11. Прит. 19;21. 21;30. Гл. 43;13. Дан. 4;31,35.
[щ] 4 Цар. 16;20.
[ъ] 2 Лѣт. 26;6.
[ь] 4 Цар. 18;8.

И ще убие той остатъка ти.
(31) Ридайте, порти: въпий, граде:
Стопила си се, всичка Филистимска земльо;
Защото иде димъ отъ северъ,
И нито единъ ще се отбие
Въ пълковетѣ имъ.
(32) И кой отвѣтъ ще се даде на посланницитѣ на народитѣ? —
Че [щ]Господь е основалъ Сионъ,
[ю]И на него ще уповаятъ сиромаситѣ отъ людетѣ му.

ГЛАВА 15.

[а]Пророчество заради Моава: —
Понеже [б]Аръ Моавски се разори прѣзъ нощь *и* погина, —
Понеже Киръ Моавски се разори прѣзъ нощь *и* погина.
(2) [в]Той възлѣзе въ капището и въ Девонъ на трѣбищата за да плаче:
Моавъ ще възридае за Нево и за Медева:
[г]На всѣка негова глава плѣшина,
Всѣка брада обрѣсната.
(3) Въ улицитѣ си ще бждатъ опасани съ врѣтища:
[д]По кжщнитѣ си покриви и по стъгдитѣ си
Всичкитѣ ще възридаятъ, ще потънатъ въ плачъ.
(4) И Есевонъ ще въпие, [е]и Елеала:
Гласътъ имъ ще се чуе дори до Яса;
За то оржженитѣ Моавски мжже ще възопиятъ:
Душата имъ ще имъ дотегне.
(5) [ж]Сърдцето ми ще възопие за Моава:
Бѣжанцитѣ му *ще тичатъ* до Сигоръ *както* [з]трилѣтна юница;
Защото съ плачъ ще възлѣзатъ [и]прѣзъ възхода на Лунитъ;
Защото въ пжтя на Оронаимъ ще възвишатъ гласъ на изтрѣбление;
(6) Защото водитѣ на [к]Нимримъ ще запустѣятъ;
Защото трѣвата изсъхна, зеленището изчезна,
Нѣма нищо зелено.
(7) За то изобилието което събраха
И онова което скжтаха
Ще се донесе въ дола на върбитѣ.
(8) Защото вопълътъ стигна наоколо въ прѣдѣлитѣ на Моавъ,
Риданието му въ Еглаимъ,
И риданието му въ Виръ-елимъ.
(9) Защото водитѣ на Димонъ ще се напълнятъ съ кръвь;
Защото ще докарамъ още *злини* върхъ Димонъ,
[л]Лъвове върхъ упазенитѣ отъ Моавъ
И върхъ остатъка на онази земя.

ГЛАВА 16.

[а]Проводете агнето на князя на земята
[б]Отъ Села въ пустинята
Къмъ гората на Сионовата дъщеря.
(2) Защото както птица която се скита,
Изпждена изъ гнѣздото *си,*
Така Моавскитѣ дъщери ще бждатъ при бродоветѣ [в]на Арнонъ.
(3) Съвѣтвай се, направи праведното:
Вършй пладнина направи сѣнката си както нощь:
Прѣкрий изпжденитѣ:
Не явявай скитащия се.
(4) Изпжденитѣ ми нека пришелствуватъ при тебе, Моаве:
Бжди имъ покровъ отъ лицето на разорителя,
Защото грабительтъ изчезна, разорительтъ прѣстава,
Насилницитѣ се изтрѣбиха отъ земята.
(5) И [г]съ милость ще се установи прѣстолътъ;
И на него ще седне съ истина, въ Давидовия шатъръ,
[д]Онзи който сжди и прѣдири сждба и ускорява правда.
(6) Чухме [е]гордостьта на Моава: той е много гордѣливъ:
Високоумието му, и гордостьта му, и неистовството му, —
[ж]Лъжехваленията му сж суетни.
(7) За то [з]Моавъ ще възридае за Моава,

щ Псал. 87;1,5. 102;16.
ю Соф. 3;12. Зах. 11;11.

—

а Иер. 48;1, и дрг. Иез. 25;8-11. Амосъ 2;1.
б Числа 21;28.
в Гл. 16;12.
г Виж. Лев. 21;5. Гл. 3;24. 22;12. Иер. 47;5. 48;1, 37,38. Иез. 7;18.
д Иер. 48;38.
е Гл. 16;9.
ж Гл. 16;11. Иер. 48;31.
з Гл. 16;14. Иер. 48;34.
и Иер. 48;5.
к Числа 32;36.
л 4 Цар. 17;25.

—

а 4 Цар. 3;4.
б 4 Цар. 14;7.
в Числа 21;13.
г Дан. 7;14,27 Мих. 4;7. Лука 1;33.
д Псал. 72;2. 96;13. 98;9.
е Иер. 48:29. Соф. 2;10.
ж Гл. 28;15.
з Иер. 48;20.

Всички ще въридаятъ:
Ще охкате за основанията [и]на Киръ-аресеть;
Наистина тѣ сѫ поразени.
(8) Защото [к]нивята на Есевонъ сѫ привѣнали:
[л]Лозата на Севма; господаритѣ на народитѣ строшиха избранитѣ ѝ садения,
Които стигаха до Яиръ *и* се извиваха по пустинята:
Вѣтвитѣ ѝ бѣхѫ распрострѣни, прѣминѫха морето.
(9) За то [м]съ плача на Яиръ ще оплачѫ лозата на Севма:
Ще те измокря съ сълзитѣ си, [н]Есевоне и Елеало,
Защото прѣстана въсклицанието на лѣтнитѣ ти плодове и на жетвата ти.
(10) И [о]отне се веселието и радостьта отъ плодоносното поле;
И въ лозята *ти* не ще да има *вече* пѣния нито радостни гласове:
Тѣзи които тъпчаха виното не ще тъпчатъ въ жлебоветѣ:
Азъ направихъ да прѣстане въсклицанието на гроздобера.
(11) За то [п]чрѣвата ми ще издрънкатъ както китара за Моава,
И вѫтрѣшностьтѣ ми за Киръ-аресъ.
(12) И тогазъ ще се яви че Моавъ,
Утруденъ [р]на трѣбищата *си,*
Ще влѣзе въ светилището си да се помоли;
Но нѣма да сполучи.
(13) Това е словото което отколѣ говори Господь за Моава.
(14) А сега Господь говори и рече;
Въ три години, [с]както сѫ годинитѣ на наемникъ,
Славата на Моава ще остане въ прѣзрѣние
Съ всичкото *му* голѣмо множество;
И остатъкътъ *ще бѫде* много малъкъ и немощенъ.

ГЛАВА 17.

[а]Пророчество за Дамаскъ:—
Ето, Дамаскъ не е вече градъ,
И ще бѫде грамада на развалини.
(2) Градоветѣ на Ароиръ се напуснаха
Ще бѫдатъ за стадата
Тѣ ще лежатъ, и [б]не ще има кой да *ги* плаши.
(3) И [в]ще се махне отъ Ефрема крѣпостьта,
И царството отъ Дамаскъ и отъ остатъка на Сирия:
Тѣ ще станатъ както славата на Израилевитѣ синове,
Говори Господь Саваотъ.
(4) И въ онзи день славата на Якова ще се смали;
И [г]тлъстината на плътьта му ще похудѣе.
(5) И ще [д]бѫде както когато жетварьтъ събере житото
И пожъне класоветѣ съ мишцата си;
И ще бѫде както събиращий класове въ дола на Рафаимъ.
(6) [е]Но ще остане въ него пабиръкъ
Както въ отръсването на маслината,—
Двѣ-три зърна на върха на по-високитѣ вѣтви,
Четири-петь на по-дългитѣ ѝ плодородни вѣтви,
Говори Господь Израилевий Богъ.
(7) Въ онзи день [ж]человѣкъ ще погледне къмъ Създателя си,
И очитѣ му ще се взратъ къмъ Светаго Израилева;
(8) И не ще погледне къмъ жъртвеницитѣ, дѣлото на рѫцѣтѣ си,
Нито ще се взре на онова което направиха прьститѣ му,
Нито на Ашеритѣ, нито на кумиритѣ на слънцето.
(9) Въ онзи день утвърденитѣ му градове
Ще бѫдатъ като оставенъ храстъ и върхаръ
Които се оставиха по причина на Израилевитѣ синове;
И ще бѫде запустѣние.
(10) Понеже [з]си забравилъ Бога на спасението си,
И не си поменалъ Канарата на силата си,
За то ще насадишъ приятни садове,
И садението ще бѫде отъ чужди отрасли:
(11) Денѣ ще правишъ сада ти да расте,
И сутрина ще правишъ сѣмето ти да цъвти;

и 4 Цар. 3;25.
к Гл. 24;7.
л Ст. 9.
м Иер. 48;32.
н Гл. 15;4.
о Гл. 24;8. Иер. 48;33.
п Гл. 15;5. 63;15. Иер. 48;36
р Гл. 15;2.
с Гл. 21;16.
а Иер. 49;23. Амосъ 1;3. Зах. 9;1. Виж. 4 Цар. 16;9.
б Иер. 7;33.
в Гл. 7;16. 8;4.
г Гл. 10;16.
д Иер. 51;33.
е Гл. 24;13.
ж Мих. 7;7
з Пеал. 68;19.

А въ деня на събранието не ще има жетва,
Но неизцѣлима скърбь.
(12) Горко на множеството на многото народи!
Тѣ правятъ шумъ като шума на моретата
И на метежа на племената:
Тѣ правятъ метежъ [и]като метежъ на много води.
(13) Племената ще направятъ метежъ като метежа на много води;
Но *Богъ* [к]ще имъ запрѣти, и тѣ ще бѣгатъ далечъ,
И [л]ще се изгонятъ като плѣва по планинитѣ прѣдъ вѣтъра,
И като прахъ прѣдъ вихрушката.
(14) Привечеръ, ето смущение;
А прѣди да съвне не ще ги има.
Този е дѣлътъ на тѣзи които ни обиратъ,
И жрѣбието на тѣзи които ни разграбватъ.

ГЛАВА 18.

О [а]земльо [*]осѣняваща съ крила,
Която си оттатъкъ Етиопскитѣ рѣки,
(2) Която проваждашъ посланници прѣзъ море,
И съ рогозени кораби по водитѣ!
Идете, скороходци вѣстници, [б]въ народъ [†]високъ и гладъкъ,
Въ люде страшни отъ началото си дори до днесъ,
Народъ твърдѣ крѣпъкъ и тъпчещъ,
На когото земята разяждеватъ рѣкитѣ.
(3) Всички жители на свѣта, и които обитавате на земята,
Гледайте [в]когато се възвиси знаме на горитѣ,
И слушайте когато затрѫби трѫбата,
(4) Защото така ми рече Господь: Ще си почивамъ,
И ще гледамъ въ обиталището си,
Като свѣтълъ зной [§]по трѣвата,
Като росенъ облакъ въ зноя на жетвата.
(5) Защото прѣди жетвата, когато отрасъльтъ стане съвършенъ
И неврѣлото грозде отъ цвѣтъ узрѣе,
Ще изрѣже вѣтвитѣ съ косери,
И като изрѣже прѫчкитѣ ще *ги* махне.
(6) Ще бѫдатъ оставени купно за планинскитѣ птици
И за земнитѣ звѣрове;
И тѣзи птици ще прѣминатъ лѣтото върхъ тѣхъ,
И всичкитѣ земни звѣрове ще прѣзимуватъ върхъ тѣхъ.
(7) Въ онова врѣме [г]ще се донесе даръ Господу Саваоту
Отъ високи и гладки люде,
И отъ люде страшни отъ началото си дори до днесъ,
Отъ народъ твърдѣ крѣпъкъ и тъпчещъ,
На когото земята разяждеватъ рѣкитѣ,
Въ мѣстото на името на Господа Саваота, въ горага Сионъ.

ГЛАВА 19.

[а]Пророчество за Египетъ: —
Ето, [б]Господь възсѣда на лекъ облакъ
И ще дойде върхъ Египетъ;
[в]И Египетскитѣ идоли ще потреперятъ отъ лицето му,
И сърдцето на Египетъ ще се разтопи всрѣдъ него.
(2) И [г]ще подигна Египтяни противъ Египтяни;
И ще ратува всѣки противъ брата си
И всѣки противъ ближния си,—
Градъ противъ градъ, царство противъ царство.
(3) И ще повѣхне духътъ на Египетъ вѫтрѣ въ него;
И ще разсипя съвѣта му,
И ще [д]потърсятъ идолитѣ, и чародѣитѣ,
И бѣсовъпрошателитѣ, и вълшебницитѣ.
(4) И ще прѣдамъ Египтянитѣ [е]въ рѫката на жестокъ господарь;
И свирѣпъ царь ще ги владѣе,
Говори Господь Иеова Саваотъ.
(5) И [ж]водитѣ ще изчезнатъ изъ морето,

и Иер. 6;23.
к Псал. 9;5.
л Псал. 83;13. Осия 13;3.
—
а Гл. 20;4,5. Иез. 30;4,5,9. Соф. 2;12. 3;10.
* *Или,* бръмчаща.
б Ст. 7.
† *Или,* разпрострѣнъ и остъръ.
в Гл. 5;26.
§ *Или,* по пладне.
г Псал. 68;31. 72;10. Гл. 16;1. Соф. 3;10. Мал. 1;11.
а Иер. 46;13. Иез. гл. 29 и 30.
б Псал. 18:10. 104;3
в Изх. 12;12. Иер. 43;12.
г Сѫд. 7;22. 1 Цар. 14;16,20. 2 Лѣт 20;23.
д Гл. 8;19. 47;12.
е Гл. 20;4. Иер. 46;26. Иез. 29;19.
ж Иер. 51:36. Иез. 30;12.

И рѣката ще прѣсекне и ще прѣсъхне,
(6) И рѣкитѣ ще прѣстанатъ,
[з]И оградениитѣ отоци ще спаднатъ и ще изсъхнатъ;
И тръстьта и ситникътъ ще повѣнатъ.
(7) Ливадитѣ при рѣката, при устията на рѣката,
И всичко посѣено при рѣката
Ще изсъхне, ще се разпилѣе, и ще се изгуби.
(8) И рибаритѣ ще охкатъ,
И всички които хвърлятъ въдици въ рѣката ще ридаятъ,
И които мѣтатъ мрѣжи въ водата ще жалѣятъ;
(9) И които работятъ [и]тънъкъ ленъ,
И които тъкатъ висонъ, ще се посрамятъ.
(10) И всичкитѣ негови стълпове ще се съкрушатъ,
И всички които правятъ печалба ще бждатъ скърбни духомъ.
(11) Наистина [к]князоветѣ на Танисъ сж безумни,
Съвѣтътъ на мждритѣ Фараонови съвѣтници стана безсловесенъ.
Какъ ще кажете *всѣки* Фараону:
Азъ съмъ синъ на мждри,
Синъ на древни царе?
(12) [л]Дѣ сж сега твоитѣ мждреци?
И нека ти извѣстятъ сега, и нека разумѣятъ
Що е рѣшилъ Господь Саваотъ за Египетъ.
(13) Князоветѣ на Танисъ избезумѣха,
[м]Князоветѣ на Мемфисъ се заблудиха,
И измамиха Египетъ началницитѣ на племената му.
(14) Господь смѣси всрѣдъ него [н]духъ на замайване;
И измамиха Египетъ въ всичкитѣ му дѣла,
Както пияний политa въ бълването си.
(15) И не ще има дѣло за Египетъ
Което [о]главата или опашката, финикътъ или ситникътъ, да може да направи.
(16) Въ онзи день [п]Египтянитѣ ще сж като жени,
И ще треперятъ и ще се боятъ
Отъ замахването на ржката на Господа Саваота
[р]Съ която той замахна върхъ тѣхъ.
(17) И Юдината земя ще е ужасъ на Египтянитѣ:
Всѣки който я помянува ще се ужасява
За рѣшението на Господа Саваота
Което рѣши противъ тѣхъ.
(18) Въ онзи день петь града ще има въ Египетската земя
[с]Които ще говорятъ Ханаанския езикъ
И ще се кълнатъ въ Господа на Силитѣ:
Единиятъ ще се именува градъ [*]Хересъ.
(19) Въ онзи день [т]ще бжде олтарь Господу
Всрѣдъ Египетската земя,
И стълпъ Господу при прѣдѣла ѝ.
(20) И [у]ще бжде въ Египетската земя
За знамение и свидѣтелство Господу на Силитѣ;
Защото ще викнатъ къмъ Господа отъ притѣснителитѣ,
И ще имъ проводи спаситель и великъ,
И ще ги избави.
(21) И ще стане познатъ Господь на Египтянитѣ;
И Египтянитѣ ще познаятъ Господа въ онзи день,
И [ф]ще принесатъ жъртва и приношение,
И ще обрекатъ оброкъ Господу, и ще го изпълнятъ.
(22) И ще удари Господь Египетъ:
Ще удари и ще изцѣли;
И ще се обърнатъ къмъ Господа:
И ще бжде умоленъ отъ тѣхъ, и ще ги изцѣли.
(23) Въ онзи день [ц]ще бжде друмъ
Отъ Египетъ къмъ Асирия;
И Асирийцитѣ ще дойдатъ въ Египетъ,
И Египтянитѣ въ Асирия:
Египтянитѣ съ Асирийцитѣ ще служатъ *Господу*.
(24) Въ онзи день Израиль ще бжде третий
Съ Египтянина и Асириеца:
Благословение всрѣдъ земята *ще бжде;*
(25) Защото Господь на Силитѣ ще ги благослови и ще рече:
Благословенъ Египетъ, людетѣ мои,

з 4 Цар. 19;24.
и Прит. 7;16.
к Числа 13;22.
л 1 Кор. 1;20.
м Иер. 2;16.
н 3 Цар. 22;22. Гл. 29;10.
о Гл. 9;14.
п Иер. 51;30. Наумъ 3;13.
р Гл. 11;15.
с Соф. 3;9.
* На слънцето *или* на разрушение.
т Бит. 28;18. Изх. 24;4. Ис. Нав. 22;10, 26, 27
у Виж. Ис. Нав. 4;20. 22;27.
ф Мал. 1;11.
ц Гл. 11;16.

И Асирия, [ч]дѣлото на ржцѣтѣ ми,
И Израиль, наслѣдието ми.

ГЛАВА 20.

Въ годината [а]въ която дойде Тартанъ въ
Азотъ, когато го проводи Саргонъ Асирийский
царь, та ратува противъ Азотъ и го облада,
(2) въ истото врѣме говори Господь чрѣзъ ржката на Исаия сина Амосовъ, и рече: Иди и
[б]развържи врѣтището отъ чрѣслата си, и изуй
обущата си отъ нозѣтѣ си. И направи така,
[в]и ходѣше голъ и босъ. (3) И рече Господь:
Както рабътъ ми Исаия ходѣше голъ и босъ
три години [г]за знамение и чудо върхъ Египетъ и върхъ Етиопия, (4) така Асирийский
царь ще отводе Египтянитѣ въ плѣнъ и Етиопянитѣ въ заточение, млади и стари, голи и
боси и [д]съ голи задници, за срамъ на Египетъ. (5) И [е]ще се разтреперятъ и засрамятъ
за Етиопия, упованието си, и за Египетъ,
хвалата си. (6) И жителитѣ на това мѣсто ще
говорятъ въ онзи день: Ето, таквозъ е прибѣжището ни въ което прибѣгваме за помощь
за да се избавимъ отъ Асирийския царь! и
какъ ще се избавимъ ние?

ГЛАВА 21.

Пророчество за пустинята на морето:—
[а]Както южнитѣ вихрушки които заминаватъ
Иде той отъ пустинята, отъ страшната земя.
(2) Жестоко видѣние ми се яви;
[б]Грабительтъ граби, и разорительтъ разорява.
[в]Възлѣзъ, Еламе: обсади, Мидийо:
Спрѣхъ всичкитѣ й въздихания;
(3) За това [г]чрѣслата ми сж пълни съ болезнь:
[д]Болѣзни ме обладаха както болѣзнитѣ на раждаща;
Сгърбенъ съмъ та не мога да чуя:
Смутенъ съмъ та не мога да видя.
(4) Сърдцето ми се смути:
Трепетъ ме ужаси:
[е]Нощьта на веселието ми се прѣобърна въ страхъ за мене.
(5) [ж]Трапезата готова, стражата поставена, ядатъ, пиятъ:
Станете, военачалници, пригответе щитове.
(6) Защото Господь ми рече така:
Иди, постави пазачъ
За да възвѣстява каквото види.
(7) [з]И видѣ двама всадника конници,
Всадници на осли и всадници на камили;
И вникна добрѣ съ голѣмо внимание.
(8) И викна *като* лъвъ: Непрѣстанно,
Господине мой, стоя [и]въ стражарницата прѣзъ деня,
И оставамъ въ стражата си прѣзъ цѣли нощи;
(9) И, ето, идатъ тукъ всадници мжже,
Двама конници.
И отговори та рече:
[к]Падна, падна Вавилонъ;
И [л]всичкитѣ истукани на боговетѣ му се строшиха на земята.
(10) [м]Враху мой, и [*]пшеница на гумното ми,
Явихъ ви онова което чухъ отъ Господа Саваота, Бога Израилева.
(11) [н]Пророчество за †Едомъ:—
Къмъ мене вика отъ Сиръ:
Стражу, що *ново* за нощьта?
Стражу, що *ново* за нощьта?
(12) Стражътъ рече:
Утрото иде, още и нощьта:
Ако ще питате, питайте:
Върнете се, елате.
(13) [о]Пророчество за Аравия:—
Въ джбравата на Аравия ще прѣнощувате,
Дружина [п]Дедански.
(14) Донесѣте вода въ посрѣщане на жадния,
Жители на Теманската земя:
Съ хлѣбъ посрѣщайте бѣгащия.
(15) Защото бѣгатъ отъ саблитѣ,
Отъ обнажената сабля

ч Псал. 100;3. Гл. 29;23. Осия 2;23. Ефес. 2;10.
—
а 4 Цар. 18;17.
б Зах. 13;4.
в 1 Цар. 19;24. Мих. 1;8,11.
г Гл. 8;18.
д 2 Цар. 10;4. Гл. 3;17. Иер. 13;22,26. Мих. 1;11.
е 4 Цар. 18;21. Гл. 30;3,5,7. 36;6.
—
а Зах. 9;14
б Гл. 33;1.
в Гл. 13;17. Иер. 49;34.
г Гл. 15;5. 16;11.
д Гл. 13;8.
е Втор. 28;67
ж Дан. 5;5.
з Ст. 9.
и Ав. 2;1.
к Иер. 51;8. Отк. 14;8. 18;2.
л Гл. 46;1. Иер. 50;2. 51;44.
м Иер. 51;33.
* *Евр.,* сино.
н 1 Лѣт. 1,30. Иер. 49;7,8. Иез. 35;2. Авд. 1.
† *Евр.,* Дума.
о Иер. 49;28.
п 1 Лѣт. 1;9,32.

И лжка запънатия,
И отъ лютината на браньта.
(16) Защото Господь ми рече така:
Въ една година, [р]споредъ годинитѣ на наемникъ,
[с]Ще изчезне всичката слава на Кидаръ;
(17) И остатъкътъ на числото на стрѣлцитѣ
Отъ крѣпкитѣ Кидарски синове ще се смали;
Защото Господь Богъ Израилевъ говори.

ГЛАВА 22.

Пророчество за долината на видѣнието:—
Що ти стана сега
Че възлѣзе ти всичкий на покривитѣ на кжщята?
(2) Ти, пълний съ викове,
[а]Граде на метежъ, граде на веселба,
Убиенитѣ твои не бидоха съ ножъ убити,
Нито умрѣха въ бой.
(3) Всичкитѣ твои князове побѣгнаха наедно:
Отъ стрѣлцитѣ сж вързани:
Всички що се намѣриха въ тебе,
Отъ далечъ побѣгнали, вързани биха наедно.
(4) За това рекохъ: Оттеглете се отъ мене:
[б]ще плача горко:
Не сѐ трудете да ме утѣшите
За опустошението на дъщерята на людетѣ ми.
(5) Защото [в]е день на смятение и стъпкуване
И недоумѣние въ дола на видѣнието,
[г]Отъ Господа Бога Саваота,
День на съсипване на стѣнитѣ;
И викътъ *ще стигне* до горитѣ.
(6) И [д]Еламъ взе тула
Съ колесници на мжже *и* конници,
И [е]Киръ откри щита.
(7) И избранитѣ ти долове се напълниха съ колесници;
И конницитѣ се опълчиха при портата.
(8) И дигна се покривалото на Юда;
И въ онзи день си погледналъ въ [ж]оржжията на джбравния домъ.
(9) И [з]видѣхте че ущърбенията на Давидовия градъ сж много;
И събрахте водитѣ на долния водоемъ.
(10) И изброихте кжщитѣ на Ерусалимъ,
И за да утвърдите стѣната развалихте кжщитѣ.
(11) [и]Направихте още между двѣтѣ стѣни ровъ
За водата на стария водоемъ;
Но не погледнахте [к]къмъ тѣхния Творецъ,
Нито посмотрѣхте къмъ тогозъ що бѣ ги създалъ отдавна.
(12) И въ онзи день Господь Иеова Саваотъ
[л]Призва *ви* на плачъ, и на сѣтование,
И [м]на оплѣшивение, и на опасване съ врѣтище;
(13) Но, ето, радость и веселие:
Колятъ говеда, и жрятъ овци,
Ядатъ меса, и піятъ вино, *и казватъ:*
[н]Да ядемъ и да піемъ,
Защото утрѣ ще умремъ.
(14) И [о]откри се въ ушитѣ ми отъ Господа на Силитѣ:
Това ваше беззаконие [п]нѣма да се очисти додѣ умрете,
Говори Господь Иеова Саваотъ.
(15) Така говори Господь Иеова Саваотъ:
Иди, влѣзъ при този строитель,
[р]При Шевна, [с]настойника на дома, *и речи:*
(16) Що имашъ тукъ? и кого имашъ тукъ?
Та правишъ тукъ гробъ за себе си.
[т]Направилъ си гроба си на високо,
И изсѣкълъ си въ камикъ кжща за себе си.
(17) Ето, Господь ще те извади съ изваждане силно,
И [у]съвсѣмъ ще те обгърне.
(18) И ще те оттъркали силно като ядро
Въ земя широка:
Тамъ ще умрешъ, и тамъ *ще бждатъ* колесницитѣ на славата ти,
О срамъ на дома на господаря ти!
(19) И ще те отгласна отъ стоенето ти,
И ще те изрине отъ достоинството ти.
(20) И въ онзи день ще призова раба си [ф]Елиакима Хелкиевия синъ;

р Гл. 16;14.
с Псал. 120;5. Гл 60;7.
—
а Гл. 32;13.
б Иер. 4;19. 9;1.
в Гл. 37;3.
г Плачъ 1;5. 2;2
д Иер. 49;35.
е Гл. 15;1.
ж 3 Цар. 7;2. 10;17.
з 4 Цар. 20;20. 2 Лѣт. 32;4,5,30.
и Неем. 3;16.
к Виж. Гл. 37;26.
л Иоилъ 1;13.
м Виж. Езд. 9;3. Гл. 15;2. Мих. 1;16.
н Гл. 56;12. 1 Кор. 15;32.
о Гл. 5;9.
п 1 Цар. 3;14. Иез. 24;13.
р 4 Цар. 18;37. Гл. 36;3.
с 3 Цар. 4;6.
т Виж. 2 Цар. 18;18. Мат. 27;60.
у Ест. 7;8.
ф 4 Цар. 18;18.

(21) И ще го облѣка съ облѣклото ти,
И ще го стегна съ пояса ти,
И властьта ти ще дамъ въ ржката му;
И той ще бжде отецъ на Ерусалимскитѣ жители
И на Юдиния домъ.
(22) И ще туря на рамото му ключа на Давидовия домъ;
И [х]ще отваря, и никой не ще затваря;
И ще затваря, и никой не ще отваря.
(23) И ще го утвърдя [ч]като гвоздъ на твърдо мѣсто;
А ще бжде като славенъ прѣстолъ на отеческия си домъ.
(24) И за него ще окачатъ всичката слава на отеческия му домъ,
Внуцитѣ голѣми и малки,
Всичкитѣ малки съсжди,
Отъ съсждитѣ на чашитѣ
До всичкитѣ съсжди отъ мѣхъ.
(25) Въ онзи день, говори Господь Саваотъ
Утвърждениятъ на твърдо мѣсто гвоздъ ще се поклати
И ще се счупи и падне;
И товарътъ който е на него ще се низрине,
Защото Господь говори.

ГЛАВА 23.

[а]Пророчество за Тиръ: —
Лелекайте, Тарсийски кораби.
Защото се изтрѣби,
Та да нѣма кжща нито входъ:
[б]Отъ Китимската земя се извѣсти тѣмъ.
(2) Млъкнете, жители на острова,
Ти що бѣха те напълнили Сидонскитѣ търговци
Които прѣминуваха прѣзъ морето.
(3) Доходътъ му бѣ сѣмето Спорово,
Жетвата рѣчна прѣзъ много води;
И той [в]бѣше тържище на народитѣ.
(4) Постиди се, Сидоне; защото морето проговори,
Твърдинята на морето рече:
Не съмъ въ болѣзни, ни раждамъ,
Нито момци отхранямъ, *нито* дѣвици възращавамъ.
(5) [г]Когато се чуе въ Египетъ,
Ще болѣзнуватъ отъ извѣстието за Тиръ.
(6) Заминете въ Тарсисъ:
Възридайте, жители на острова.
(7) [д]Този ли е вашиятъ веселъ *градъ*
На който древностьта е отъ древни дни?
Нозѣтѣ му ще го занесатъ далечъ за да пришелствува.
(8) Кой съвѣща това противъ Тиръ,
[е]Който раздаваше вѣнци,
На когото търговцитѣ бѣха князове,
На когото купцитѣ бѣха славни на земята?
(9) Господь на Силитѣ съвѣща това
За да посрами гордостьта на всѣка слава,
Да унизи всичкитѣ знаменити на земята.
(10) Прѣмини земята си като рѣка,
Тарсийска дъщерьо: нѣма вече †опоясание.
(11) Прострѣ ржката си на морето,
Потресе царства:
Господь даде заповѣдь противъ Ханаанъ
За да съборятъ твърдинитѣ му;
(12) И рече: [ж]Не ще се радвашъ вече,
Дѣвице угнетена, Сидонова дъщи:
Стани та [з]мини къмъ Китимцитѣ;
Нито тамъ ще имашъ почивка.
(13) Ето земята на Халдеитѣ:
Този народъ не сжществуваше:
Асириецътъ го основа [и]за жители на пустинята:
Подигнаха стълповетѣ му,
Увисочиха палатитѣ му:
Направиха го развалини.
(14) [к]Лелекайте, Тарсийски кораби;
Защото запустѣ твърдинята ви.
(15) И въ онзи день
Тиръ ще бжде забравенъ седемдесеть години,
Споредъ днитѣ на единъ царь;
А слѣдъ седемдесетьтѣ години
Ще бжде на Тиръ както пѣсень на блудница.
(16) Вземи китара, обходи града,
Блуднице забравена:
Свири сладко, пѣй много пѣсни,
За да те поменатъ.
(17) И слѣдъ седемдесеть години
Господь ще посѣти *дъщерята на* Тиръ;
И тя ще се върне въ печалбата си,
И [л]ще блудува съ всичкитѣ царства на свѣта по лицето на земята.

х Нов. 12;14. Отк. 3;7.
ч Езд. 9;8.
—
а Иер. 25;22. 47;4. Иез. гл. 26-28. Амосъ 1;9. Зах. 9;2,4.
б Ст. 12.
• Нилово.
в Иез. 27;3.
г Гл. 19;16.
д Гл. 22;2.
е Иез. 28;2,12.
† *Или*, връзка.
ж Отк. 18;22.
з Ст. 1.
и Псал. 72;9.
к Ст. 1. Иез. 27;2[illegible]
л Отк. 17;2.

(18) И търговията и печалбата ѝ жще се посвети Господу:
Нѣма да се тури въ съкровище нито въ клѣть;
Защото търговията му ще бѫде за живѣещитѣ прѣдъ Господа,
За да ядатъ до ситость, и да иматъ везаколѣпни дрехи.

ГЛАВА 24.

Ето, Господь изпразднѧ земята, и я запустява,
И я прѣвраща, и разпръсва жителитѣ ѝ.
(2) И ще е, както людетѣ, атака и свещеникътъ;
Както слугата, така и господарьтъ му;
Както слугинята, така и госпожата ѝ;
бКакто куповачътъ, така и продавачътъ;
Както който дава на заемъ, така и който взема на заемъ;
Както който взема лихва, така и който му дава.
(3) Съвсѣмъ ще се изпразднн земята, и съвършено ще се оголи;
Защото Господь изрече това слово.
(4) Земята сѣтува, повѣнува:
Свѣтътъ изнемощѣва, повѣнува:
Високитѣ отъ людетѣ на земята сѫ изнемощѣли.
(5) И взенята е осквернена подъ жителитѣ си;
Защото прѣстѫпиха законитѣ, промѣниха повелѣнието,
Разрушиха вѣчния завѣтъ.
(6) За то гклетва поядe земята,
И които живѣятъ на нея изтеглиха наказанието си;
За това жителитѣ на земята изгорѣха,
И малцина человѣци останаха.
(7) дНовото вино сѣтува:
Лозето изнемощѣва.
Всички които се веселѣха въ сърдце въздишатъ.
(8) еВеселието на тѫпанитѣ прѣстава:
Шумътъ на веселещитѣ се свършва се:
Прѣстава веселието на китарата.
(9) Нѣма да пиятъ вино съ пѣсни:
Сикерата ще е горчива на тѣзи които я пиятъ.
(10) Опустѣлниятъ градъ се събори:
Всѣки домъ се затвори щото да не влѣзе никой.
(11) Викъ има по улицитѣ за виното:
Всѣка радость се помрачи: веселието на земята е изгонено.
(12) Въ града остана пустота,
И портата се удари и е разорена.
(13) Защото ще стане така всрѣдъ земята между людетѣ,
жКакто отрьсване на маслина,
Както пабирька когато прѣстане гроздоберъ.
(14) Тѣ ще възвишатъ гласа си,
Ще пѣятъ за величието Господне, ще възопиятъ отъ морето.
(15) За то прославете Господа въ източнитѣ страни,
зИмето на Господа Бога Израилевъ въ островитѣ на морето.
(16) Отъ край земята чухме пѣсни,
Слава на праведния;
Но азъ рекохъ: О окаянство мое, О окаянство мое! горко ми!
иГрабителитѣ разграбиха,
Ей, грабителитѣ разграбиха грабежъ.
(17) кСтрахъ и яма и сѣть има върхъ тебе,
Жителю земний.
(18) И който бѣга отъ гласа на страха
Ще падне въ ямата;
И който възлазя отсрѣдъ ямата
Ще се улови въ сѣтьта;
Защото лпрозорцитѣ отгорѣ сѫ отворени,
И моснованията на земята треперятъ.
(19) нЗемята се съкруши съвсѣмъ,
Земята се разруши съвсѣмъ,
Земята силно помръдна.
(20) оЗемята ще се поклати тукъ и тамъ като нѣкой пиянъ,
И ще се помѣсти като колиба;
И беззаконието ѝ ще тегне върхъ нея;
И ще падне, и нѣма вече да стане.
(21) И въ онзи день
Господь ще накаже воинството на високитѣ въ височината,
И пземнитѣ царе върху земята.

ж Зах. 14;20,21.
а Осия 4;9.
б Иез. 7;12,13.
в Бит. 3;17. Числа 35;33.
г Мал. 4;6.
д Гл. 16;8,9. Иоилъ 1;10-12.
е Иер. 7;34. 16;9. 25;10.— Иез. 26;13. Осия 2... Отк. 18;22.
ж Гл. 17;5,6.
з Мал. 1;11.
и Иер. 5;11.
к Виж. 3 Цар. 19;17. Иер. 48;43,44. Амос 5:19.
л Бит. 7;11.
м Псал. 18;7.
н Иер. 4;23.
о Гл. 19;14.
п Псал. 76;12.

(22) И ще се съберать
Както се събирать узницитѣ въ затвора,
И ще се затворять въ тъмницата,
И слѣдъ много дни ще стане посѣщение тѣхъ.
(23) Тогазъ [р]луната ще се постиди и слънцето ще се засрами
Когато Господь на Силитѣ [с]се въцари [т]въ горага Сионъ
И въ Ерусалимъ, и се прослави прѣдъ старѣйшинитѣ си.

ГЛАВА 25

Господи, ти си Богъ мой.
[а]Ще те прѣвъзносимъ, ще пѣснословя името ти,
[б]Защото си направилъ чудни дѣла:
[в]*Твоитѣ* съвѣти изначала сж вѣрни *и* истинни.
(2) Защото ти направи [г]града грамада,
Градъ утвърденъ развалина,
Палата на другороднитѣ да не е градъ:
Никога нѣма да се съгради.
(3) За то [д]крѣпкитѣ люде ще те прославять:
Градътъ на страшнитѣ народи ще се убои отъ тебе.
(4) Защото си билъ сила на сиромаха,
Сила на нищия въ утѣснението му,
[е]Прибѣжище отъ буря, сѣнка отъ пека,
Когато устремлението на насилницитѣ *нападне* като буря *върхъ* стѣна.
(5) Ще сваляшъ метежа на другороднитѣ
Както пека въ сухо мѣсто:
Както пека чрѣзъ сѣнката на облака
Тържеството на насилницитѣ ще се смири.
(6) И [ж]на тази гора [з]Господь на Силитѣ ще направи [и]за всичкитѣ народи
Угощение отъ тлъсти нѣща, угощение отъ вина на дрождията имъ,
Отъ тлъсти нѣща пълни съ мозъкъ,
Отъ вина очистени върхъ дрождията.
(7) И на тазъ гора ще [*]махне
Лицето на покривалото което покрива всичкитѣ народи,
И [к]прикривката която прикрива всичкитѣ племена.
(8) [л]Ще погълне смъртьта [†]за всегда;
И Господь Богъ ще [м]обърше сълзитѣ отъ всичкитѣ лица,
И ще отнеме укора на людетѣ си отъ всичката земя,
Защото Господь говори *това*.
(9) И въ онзи день ще рекать
Ето, той е Богъ нашъ.
[н]Чакахме го, и ще ни спаси:
Той е Господь. чакахме го:
[о]Ще се възрадваме и възвеселимъ въ спасението му.
(10) Защото въ тази гора ржката на Господа ще си почине;
И Моавъ ще бжде потъпканъ подъ него
Както се тъпче плѣвата на гноището.
(11) И ще разпростре ржцѣтѣ си всрѣдъ него
Както плаващий простира *ржцѣ* да плава,
И ще низрине гордостьта му
Наедно съ коварството на ржцѣтѣ му.
(12) И [п]високитѣ твърдини на стѣнитѣ ти ще сниши,
Низрине, и хвърли до пръстьта.

ГЛАВА 26.

И [а]въ онзи день тая пѣсень ще се изпѣе въ Юдината земя: —
Имаме градъ утвърденъ:
[б]Спасение ще тури *Богъ* за стѣни и прѣдстѣния.
(2) [в]Отворете портитѣ,
И ще влѣзе праведний народъ който пази истината.
(3) Ще упазишъ въ съвършенъ миръ
Непоколебимия умъ,
Защото на тебе той уповава.
(4) Уповавайте на Господа всѣкога;
[г]Защото Господь Иеова е вѣчна крѣпость;
(5) Защото низринва живѣющитѣ на високо:
[д]Снишва високостоещия градъ.
Снишва го дори до земята,
Хвърля го дори до пръстьта.

р Гл. 13;10. 60;19. Иоэ. 32,7. Иоилъ 2;31. 3.15.
с Отк. 19;4,6.
т Евр. 12;22.
—
а Изх. 15;2. Псал. 118;28.
б Псал. 98:1.
в Числа 23;19.
г Гл. 21;9. 23;13. Иер. 51;37.
д Отк. 11;13.
е Гл. 4;6.
ж Гл. 2;2,3.
з Прит. 9;2. Мат. 22;4.
и Дан. 7:14. Мат. 8:11
* *Евр.*, погълне.
к 2 Кор. 3;15. Ефес. 4;18.
л Осия 13;14. 1 Кор. 15;54. Отк. 20;14. 21;4.
† *Или*, съвсѣмъ.
м Отк. 7;17, 21;4.
н Бит. 49,18. Тит. 2;13.
о Псал. 20:5.
п Гл. 26;5.
а Гл. 2;11.
б Гл. 60;18.
в Псал. 118;19,20
г Гл. 45;17
д Гл. 25;12. 32:19.

(6) Ногата ще го погъпче,
Нозѣтѣ на сиромаха, стжпкитѣ на нищия.
(7) Пжтьтъ на праведния е правота:
еТи, Правий, уравнявашъ пжтя на праведния.
(8) Ей, жвъ пжтя на твоитѣ сждби, Господи; те чакахме:
Желанието на душата ни е къмъ твоето име и къмъ твоето споменуване.
(9) зСъ душата си те възжелахъ нощѣ;
Ей, съ духа си вжтрѣ въ мене тебе търся въ зоря;
Защото когато твоитѣ сждби сж на земята
Жителитѣ на свѣта ще научатъ правда.
(10) иАко се помилва нечестивийтъ,
Нѣма да научи правда:
кВъ земята на правотата ще стори неправедно,
И не ще погледне на величието Господне.
(11) Ржката ти, Господи, е възвишена; но тѣ лне ще видятъ:
Ще видятъ ревностьта заради людетѣ ти, и ще се посрамятъ;
Ей, огъньтъ който е противъ врагитѣ ти ще ги поядe.
(12) Господи, миръ ще дадешъ намъ;
Защото ти си направилъ и всичкитѣ наши дѣла за насъ.
(13) Господи Боже нашъ, мдруги господаря освѣнъ тебе сж владѣли надъ насъ;
Но сега чрѣзъ самаго тебе твоето име ще споменуваме.
(14) Тѣ сж умрѣли, нѣма да оживѣятъ:
Мъртви сж, нѣма да възкръснатъ;
За то, посѣтилъ си и изтрѣбилъ си ги,
И си изгладилъ всичкия имъ поменъ.
(15) Умножилъ си народа, Господи,
Умножилъ си народа: прославилъ си се:
Разпространилъ си всичкитѣ граници на земята.
(16) Господи, нвъ скърбьта притекоха къмъ тебе:
Излѣха молене *когато* наказанието ти *бѣ* върхъ тѣхъ.
(17) оКакто непраздна жена
Когато наближава да роди прѣвива се
И вика въ болѣзнитѣ си,
Така станахме прѣдъ тебе, Господи.
(18) Станахме непраздни, прѣвивахме се;
Но като че вѣтъръ родихме:
Никакво освобождение не завършихме на земята,
пИ не паднаха жителитѣ на свѣта.
(19) рТвоитѣ умрѣли ще оживѣятъ,
Моитѣ мъртви тѣла ще възкръснатъ:
сСъбудете се и пѣйте радостно, вие които обитавате въ пръстьта;
Защото росата ти е като росата на трѣвитѣ,
И земята ще изхвърли мъртвитѣ.
(20) тИдете, люде мои, влѣзте въ клѣтовете си,
И затворете дверитѣ си подирѣ си:
Скрийте се уза малко едно мъгновение
Додѣ прѣмине гнѣвътъ.
(21) Защото, ето, Господь физлазя отъ мѣстото си
За да накаже жителитѣ на земята за беззаконието имъ;
А земята ще открие кръвитѣ си,
И не ще покрие вече убиенитѣ си.

ГЛАВА 27.

Въ онзи день ще накаже Господь
Съ жестокия и великия и силния си ножь
Левиатана, бѣгащия змѣй,
Ей, аЛевиатана, строптивия змѣй;
И ще убие бламята която е въ морето.
(2) Въ онзи день впѣйте му на гвинното лозие.
(3) дАзъ Господь го пазя:
Въ всѣка минута ще го поя:
За да го не повреди *никой*,
Нощѣ и денѣ ще го пазя.
(4) Ярость нѣма въ мене:
еКой би наредилъ противъ мене глогове и трънe въ бой?
Щѣхъ да мина прѣзъ срѣдъ тѣхъ, щѣхъ да ги изгоря купно.
(5) Или нека се хванатъ жза силата ми
з*За* да направятъ миръ съ мене;
И ще направятъ миръ съ мене.
(6) Въ идещето ище се закорени Яковъ:
Израиль ще процъвти и прозебне,

е Псал.37;23.
ж Гл.64;5.
з Псал.63:6. Пѣсн.3:1.
и Екл.8;12. Рим.2:4.
к Псал.143;10.
л Иовъ34;27. Псал.28;5. Гл.5;12.
Или, огненятъ гнѣвъ.
м 2 Лѣт. 12:8.
н Осия 5;15.
о Гл.13;8. Иоан.16;21.
п Псал.17:14.
р Иез.37;1, и др.
с Дан.12;2.
т Изх.12;22,23.
у Псал.30;5. Гл.54:7,8. 2 Кор.4;17.
ф Мих.1:3. Юд.14. —
а Псал.74:13,14. 32:2.
б Гл.51:9. Иез.29:3.
в Гл.5:1.
г Псал.80;8. Иер.2;21.
д Псал.121:4,5.
е 2Цар.23:6. Гл.9;18.
ж Гл.25;4.
з Иовъ22:21. 15,6.
и Гл.37:31. Осия 14;

И ще напълни лицето на вселенната съ плодъ.
(7) Поразилъ ли го е както порази онѣзи които го поразиха?
Убиенъ ли бѣ споредъ убиването на убиенитѣ отъ него?
(8) [к]Съ мѣрка му сѐ противишъ когато го отпращашъ:
[л]Съ силния си вѣтъръ въ деня на източния вѣтъръ *го* завлѣче.
(9) За то съ това ще се очисти беззаконието на Якова;
И то ще е всичкий плодъ, за да се загладѝ грѣхътъ му
Когато съкруши всичкитѣ камене на олтаритѣ както дребенъ прахъ отъ варъ,
И Ашеритѣ и кумиритѣ на слънцето нѐ ще стоятъ вече прави.
(10) Защото утвърдений градъ ще се запусти:
Селението ще се напусти и ще се остави както пустиня:
[м]Тамъ ще се напасе телето, и тамъ ще си почине,
И ще пояде вѣйкитѣ му.
(11) Когато вѣтвитѣ му изсъхнатъ ще се отчупятъ:
Женитѣ ще дойдатъ и ще ги изгорятъ;
[н]Защото сѫ неразумни люде;
За то Творецътъ имъ не ще ги пожали,
И [о]Създательтъ имъ не ще ги помилва.
(12) Въ онзи день Господь ще отърси *плода*
Отъ стремителната рѣка до потока на Египетъ;
И вие ще се съберете единъ по единъ, Израилеви синове.
(13) И [п]въ онзи день [р]ще затрѫби голѣма трѫба;
И ще дойдатъ скитащитѣ въ Асирийската земя,
И изгоненитѣ въ Египетската земя,
И ще служатъ Господу на светата гора въ Ерусалимъ.

ГЛАВА 28.

Горко [а]на гордѣливия вѣнецъ на Ефремовитѣ пияници,
На които [б]славната красота е повѣналъ цвѣтъ,
Които на върха на тлъститѣ долове се обладаватъ отъ вино!
(2) Ето, отъ Господа единъ крѣпъкъ и силенъ,
[в]Като буря съ градъ,
Като разорителна вихрушка,
Като буря на силни води прѣлѣли,
Ще *ги* хвърли съ рѫката си на земята.
(3) [г]Вѣнецътъ на гордостьта на Ефремовитѣ пияници
Ще се потъпче подъ нозѣ.
(4) [д]И повѣналиятъ цвѣтъ, славната имъ красота,
Който е на върха на тлъстия долъ,
Ще стане като първозрѣла смоква прѣди лѣтото,
Която щомъ вземе въ рѫка който я види, поглъща я.
(5) Въ онзи день Господь на Силитѣ ще е вѣнецъ на слава
И корона на красота за остатъка на людетѣ си,
(6) И духъ на сѫдба за седналия въ сѫдба,
И сила за тѣзи които връщатъ неприятеля до портата *му*.
(7) Но [е]и тѣ се побъркаха отъ виното
И заблудиха се отъ сикерата:
[ж]Священикъ и пророкъ побъркаха се отъ сикера,
Погълнаха се отъ вино,
Заблудиха се отъ сикера:
Побъркаха се въ видѣнието,
Прѣпъватъ се въ сѫдбата.
(8) Защото всичкитѣ трапези сѫ пълни съ бълвочъ *и* съ нечистота:
Нѣма *чисто* мѣсто.
(9) [з]Кого ще научи на знание?
И кого ще направи да разумѣе поучение?
Отбиенитѣ отъ млѣко ли?
Отлѫченитѣ отъ съсцы ли?
(10) Защото заповѣдь има върхъ заповѣдь,
Заповѣдь върхъ заповѣдь,
Правило върхъ правило, правило върхъ правило,
Тукъ малко, тамъ малко.
(11) Наистина [и]съ гъгниви устни и съ другъ езикъ
Ще говори на тѣзи люде

к Иовъ 23;6. Псал. 6;1. Иер. 10;24. 30;11. 46;28. 1 Кор. 10;13.
л Псал. 78;38.
м Виж. Гл 17;2. 32;14.
н Втор. 32;28. Гл. 1;3. Иер. 8;7.
о Втор. 32;18. Гл. 43;1,7. 44;2,21,24.
п Гл. 2;11.
р Мат. 24;31. Отк. 11;15.
а Ст. 3.
б Ст 4.
в Гл. 30;30. Иез. 13;11.
г Ст. 1.
д Ст. 1.
е Прит. 20;1. Осия 4;11.
ж Гл. 56;10,12.
з Иер 6;10.
и 1 Кор. 14;21.

(12) Той който бѣ имъ рекълъ:
Тая е почивката *съ която* да успокоите утрудѐния,
И тая е отрадата;
Но тѣ не рачиха да слушатъ.
(13) И тъй, словото Господне ще стане за тѣхъ
Заповѣдь връхъ заповѣдь, заповѣдь връхъ заповѣдь,
Правило връхъ правило, правило връхъ правило,
Тукъ малко, тамъ малко;
За да ходятъ, и да паднатъ възнакъ, и да се съкрушатъ,
И да се впримчатъ, и да се хванатъ.
(14) За то, слушайте словото Господне, вие человѣци присмиватели,
Които сте вожди на тѣзи люде що сж въ Ерусалимъ.
(15) Понеже сте рекли:
Ние направихме уговоръ съ смъртьта,
И се съгласихме съ ада:
Когато прѣливътъ на бѣдата минува, не ще да дойде до насъ,
Защото [к]си направихме прибѣжище лъжата,
И подъ лъстението ще се скриемъ, —
(16) За то, така говори Господь Иеова:
Ето, полагамъ въ Сионъ основание, камикъ,
[л]Камикъ избранъ, скжпоцѣненъ, краежгъленъ, основание твърдо:
Който вѣрва въ него нѣма да прибърза да побѣгне.
(17) И ще туря сждбата правило,
И правдата мѣрило;
И градъ [м]ще изтрѣби прибѣжището на лъжата,
И водата ще потопи мѣстото на скриването.
(18) И уговорътъ ви съ смъртьта ще се унищожи,
И съгласието ви съ ада не ще да устои:
Когато прѣливътъ на бѣдата минува,
Тогазъ ще се стъпчете отъ него:
(19) Когато мине, ще ви хване;
Защото всѣка заранъ ще минува,
Денѣ и нощѣ;
И само слухътъ да усѣти нѣкой ще е страшно.
(20) Защото одърътъ е по-кжсъ отколкото да може *нѣкой* да се простре,
И завивката по-тѣсна отколкото да може да се завие.
(21) Защото Господь ще възстане както *въ* гората [н]Ферасимъ,
Ще се разяри както *въ* дола [о]на Гаваонъ,
За да дѣйствува дѣлото си, прѣчудното си дѣло,
И да извърши дѣянието си, [п]удивителното си дѣяние.
(22) Сега прочее не ставайте присмиватели,
За да се не отегнатъ узитѣ ви по-яко;
Защото азъ чухъ отъ Господа Иеова Саваота
[р]Опрѣдѣлено погубление връхъ всичка тазъ земя.
(23) Слушайте, и чуйте гласа ми:
Внимавайте, и слушайте словото ми.
(24) Орачътъ да ли всѣки день оре за да посѣе,
Всѣки день ли разтваря бразди и разбива буцитѣ на нивата си?
(25) Като изравни лицето ѝ,
Не пръска ли чернуха, и посѣва кимионъ,
И туря житото споредъ реда *му*,
И ечимика на опрѣдѣленото му мѣсто,
И бѣлото жито въ прѣдѣла му?
(26) Защото учи го Богъ му [с]какъ трѣбва да прави, — поучава го.
(27) Защото не се вършее чернухата съ дикания,
Нито колело отъ кола се завърта връхъ кимиона;
Но съ тояга се очуква чернухата,
И съ пржтъ кимионътъ.
(28) *А житото* на хлѣба се стрива;
Но не ще го вършее винаги,
Нито ще *го* стрие съ колното си колело,
Нито ще го направи дребно съ копитата на конетѣ си.
(29) И то произлѣзва отъ Господа Саваота,
[с]Който е чуденъ въ съвѣтъ, великъ въ разумъ.

ГЛАВА 29.

Горко на [т]Ариилъ, Ариилъ,
Града [а]дѣто Давидъ се насели!

к Амосъ 2;4.
л Бит. 49;24. Псал. 118;22. Мат. 21;42. Дѣян. 4;11. Рим. 9;33. 10;11. Ефес. 2;20. 1 Пет. 2;6-8.
м Ст. 15.
н 2 Цар. 5;20. 1 Лѣт. 14;11.
о Ис. Нав. 10;10,12. 2 Цар. 5;25. 1 Лѣт. 14:16.
п Плачъ 3;33.
р Гл. 10;22,23. Дан. 9;27.
[с] *Евр.*, сжда.
с Псал. 92;5. Иер. 32;19.
[т] Огнище Божие. Иез. 43;15,16.
а 2 Цар. 5;9.

Притурете година върхъ година:
Праздницитѣ нека правятъ кръговетѣ си *въ него*.
(2) Но азъ ще утѣсня Ариилъ;
И *тамъ* ще бѫде тѫга и скърбь,
И той ще ми бѫде както Ариилъ.
(3) И ще туря станъ противъ тебе наоколо,
И ще поставя обсада върхъ тебе съ окопи,
И ще подигна табии противъ тебе.
(4) И ще се низринешъ, ще говоришъ изъ земята;
И говоренето ти ще бѫде низко изъ пръстьта,
И гласътъ ти изъ земята ще бѫде както на бѣсовъпрошатель,
И *б*говоренето ти ще шепне изъ пръстьта.
(5) *в*А множеството на странниитѣ около тебе ще бѫде като тънъкъ прахъ,
И множеството на насилницитѣ *г*като дребна плѣва отвѣвана;
И то ще бѫде *д*внезапно въ едно мъгновение.
(6) *е*Ще бѫдешъ посѣтенъ отъ Господа на Силитѣ
Съ гръмъ, и съ трусъ, и голѣмъ гласъ,
Съ буря, и вихрушка,
И съ огненъ пламикъ пояждащъ.
(7) И *ж*множеството на всичкитѣ народи
Които воюватъ противъ Ариилъ,
Всички които ратуватъ противъ него и противъ твърдинитѣ му
И които го утѣсняватъ,
Ще бѫдатъ *з*като сънъ въ нощно видѣние.
(8) *и*И както гладниятъ сънува, ето, че яде;
Но събужда се и душата му е праздна:
Или както жедниятъ сънува, ето, че пие;
Но събужда се, и, ето, примрѣлъ, и душата му е жедна, —
Така ще бѫдатъ множествата на всичкитѣ народи
Които ратуватъ противъ гората Сионъ.
(9) Стойте смаяни и почудете се:
Помрачете се и ослѣпѣйте:
*к*Тѣ сѫ пияни, но не отъ вино:
Политатъ, *л*но не отъ сикера.
(10) Защото *м*Господь излѣ на васъ духъ на дълбокъ сънъ,
И *н*затвори очитѣ ви:
Помрачи пророцитѣ и князовете ви които гледатъ видѣния.
(11) И всѣко пророческо видѣние ще бѫде за васъ
*о*Като думитѣ на запечатана книга
Която би дали на нѣкого който знае да чете,
И казали би: Я прочети това;
*п*А той казва: Не мога, защото е запечатано;
(12) И даватъ книгата на нѣкого който не знае да чете,
И казватъ: Я прочети това;
А той казва: Не зная да чета.
(13) За то Господь говори:
*р*Понеже тѣзи люде се приближаватъ *при мене* съ устата си,
И почитатъ ме съ устнитѣ си,
Но сърдцето имъ далечъ отстои отъ мене,
И благоговѣнието имъ къмъ мене е
*с*Според поучения на человѣчески заповѣди,—
(14) За то, ето, *т*ще притуря да направя чудно дѣло между тѣзи люде,
Чудно и странно дѣло;
И *у*мѫдростьта на мѫдритѣ имъ ще се изгуби,
И разумътъ на разумнитѣ имъ ще се скрие.
(15) *ф*Горко на тѣзи които търсятъ дълбоко мѣсто
За да скриятъ съвѣта *си* отъ Господа,
И на които дѣлата сѫ въ тъмницата,
*х*И казватъ:
Кой ни види? и кой ни знае?
(16) О стропътивость ваша! Грънчарьтъ ще се вмѣни ли както кальта?
*ц*Направата ще рече ли за тогозъ който я е направилъ: Той не ме е направилъ?
Или творението ще рече ли за тогозъ що го е сътворилъ: Той нѣма разумъ?
(17) Не следъ твърдѣ малко врѣме ли още,
*ч*И Ливанъ ще се промѣни въ плодоносно поле,
И плодоносното поле ще се вмѣни както дѫбрава?

б Гл. 8;19.
в Гл. 25;5.
г Іовъ 21;18. Гл. 17;13.
д Гл. 30;13.
е Гл. 28;2. 30;30.
ж Гл. 37;36.
з Іовъ 20;8.
и Псал. 73;20.
к Виж. Гл. 28;7,8.
л Гл. 51;21.
м Рим. 11;8.
н Псал. 69;23. Гл. 6;10.
о Гл. 8;16.
п Дан. 12;4,9. Отк. 5;1-5,9. 6;1.
р Иез. 33;31. Мат. 15;8,9. Мар. 7;6,7.
с Кол. 2;22.
т Ав. 1;5.
у Иер. 49;7. Авд. 8. 1 Кор. 1;19.
ф Гл. 30;1.
х Псал. 94;7.
ц Гл. 45;9. Рим. 9;20.
ч Гл. 32;15.

(18) И въ онзи день, ^[ш] глухитѣ ще чуятъ словото на книгата,
И очитѣ на слѣпитѣ ще прогледатъ,
Освободени отъ тъмнината и отъ мъглата.
(19) И ^[щ] нищитѣ ще умножатъ радостьта *си* въ Господа,
^[ъ] И сиромаситѣ отъ человѣцитѣ
Ще се развеселятъ въ Светия Израилевъ.
(20) Защото страшнията изчезна, и ^[ь] присмивательтъ се изгуби,
И всички ^[ѣ] които пазѣха *да направятъ* беззаконие се изтрѣбиха, —
(21) Които изкарватъ человѣка виновенъ въ сѫдба,
И ^[ю] турятъ сѣть на оногози който обличава на портата,
И съ лъжа окривяватъ праведния.
(22) За то Господь ^[я] който е изкупилъ Авраама така говори за Якововия домъ:
Яковъ нѣма вече да се посрами,
И лицето му нѣма вече да поблѣднѣе;
(23) Но когато види чадата си, ^[ѧ] дѣлото на рѫцѣтѣ ми,
Всрѣдъ себе си, тѣ ще осветятъ името ми,
И ще осветятъ Светия Якововъ,
И ще се боятъ отъ Бога Израилевъ.
(24) ^[ѩ] А които бѣха заблудени духомъ ще бѫдатъ вразумени,
И които роптаеха ще научатъ учение.

ГЛАВА 30.

Горко ^[а] на отстѫпившитѣ чада, говори Господь,
Които правятъ съвѣтъ, но не отъ мене,
И които правятъ договори, но не чрѣзъ Духа ми,
^[б] За да притурятъ грѣхъ върхъ грѣхъ;
(2) Които отиватъ ^[в] за да слѣзатъ въ Египетъ
^[г] Безъ да се допитватъ отъ устата ми,
За да се укрѣпятъ съ силата на Фараона,
И да прибѣгнатъ подъ сѣнката на Египетъ!
(3) А ^[д] Фараоновата сила ще ви бѫде срамъ,
И прибѣгването подъ Египетската сѣнка укоръ.
(4) Защото началницитѣ му отидоха ^[е] въ Таннсъ,
И посланницитѣ му дойдоха въ Ханесъ.
(5) ^[ж] Всички се засрамиха за люде *които* не могоха да ги ползуватъ
Нито да бѫдатъ помощь или полза,
Но посрамление, още и укорение.
(6) Ето, животни натоварени къмъ югъ *отиватъ*:
Въ земята на скърбьта и на утѣснението,
Дѣто има лъвица и якъ лъвъ,
^[з] Ехидна и горителна хвъркатá змия,
Тамъ ще занесатъ богатството си на плещитѣ на осличетата,
И съкровищата си на гърбицата на камилитѣ,
При люде *които* нѣма да ги ползуватъ
(7) Защото ^[и] помощьта на Египтянитѣ ще е суетна и безполезна;
И тъй, викнахъ за това: Хвалбата имъ е *само* да седятъ.
(8) Сега иди, ^[к] напиши това при тѣхъ на дъсчица,
И забѣлѣжи го въ книга,
За да остане въ бѫдещето врѣме за свидѣтелство до вѣка,
(9) Че ^[л] тѣ сѫ непокорливи люде, лъжливи синове,
Синове които не щатъ да слушатъ закона Господень;
(10) ^[м] Които говорятъ на прозорливцитѣ: Не прозирайте,
И на пророцитѣ: Не ни пророчествувайте правото:
^[н] Говорете ни ласкателно,
Пророчествувайте лъстиво:
(11) Оттеглете се отъ пѫтя,
Уклонете се отъ пѫтеката.
Дигнете отъ прѣдъ насъ Светия Израилевъ.
(12) За то, така говори Светий Израилевъ:
Понеже прѣзирате това слово,
И уповавате на насилството и на строптивостьта,
И се подпирате на тѣхъ,
(13) За то, това беззаконие ще ви бѫде

ш Гл. 35;5.
щ Гл. 61;1
ъ Як. 2;5.
ь Гл. 28;14,22.
ѣ Мих. 2;1.
ю Амосъ 5;10,12.
я Ис. Нав. 24;3.
ѧ Гл. 19;25. 45;11. 60;21. Ефес. 2;10.
ѩ Гл. 28;7.
—
а Гл. 29;15.
б Втор. 29;19.
в Гл. 31;1.
г Числа 27;21. Ис. Нав. 9;14. 3 Цар. 22;7. Иер. 21;2. 42;2,20.
д Гл. 20;5. Иер. 37;5,7
е Гл. 19;11.
ж Иер. 2;36.
з Втор. 8;15.
и Иер. 37;7
к Ав. 2;2.
л Втор. 32;20. Гл. 1;4. Ст. 1.
м Иер. 11;21 Амосъ 2;12. 7;13. Мих. 2;6.
н 3 Цар. 22;13 Мих 2;11.

[о]Като развала готова да падне,
Издута въ висока стѣна
На която съсипването [п]дохожда внезапно
въ едно мигновение.
(14) И [р]ще я съкруши като съкрушение на
черепенъ съсждъ, счупенъ немило-
стиво,
Щото да се не намира въ счупването му
черепъ
За да вземе нѣкой огънь отъ огнището,
Или да гребне вода отъ рова.
(15) Защото така говори Господь Иеова, Све-
тий Израилевъ:
[с]Въ връщане и почиване ще се спасите:
Въ безмълвие и упование ще бѫде сила-
та ви; но [т]не рачихте.
(16) И рекохте: Не; но ще побѣгнемъ съ
коне,
За то, ще бѣгате:
И ще яхнемъ на бързоноги;
За то, и които ви гонятъ ще сѫ бързоноги.
(17) [у]Ще бѣгате тисяща отъ прѣщението на
едного,
И *всички* отъ прѣщението на петима,
Додѣ да останете като стълпъ на върхъ
на гора,
И като знаме на хълмъ.
(18) И така ще чака Господь за да ви помилва,
И така ще се прѣвъзнесе за да ви пожали;
Защото Господь е Богъ правосѫденъ:
[ф]Блажени всички които го чакатъ.
(19) Защото [х]людетѣ ще се населятъ въ Сионъ
у Ерусалимъ:
Ти нѣма да плачешъ вече:
Той тутакси ще те помилва въ гласа на
вопъла ти:
Когато го чуе ще ти отговори.
(20) И *ако* ви даде Господь
[ц]Хлѣбъ на скърбь и вода на утѣснение,
[ч]Но учителитѣ ти нѣма да се отнематъ
вече,
И очитѣ ти ще гледатъ учителитѣ ти.
(21) И ушитѣ ти ще слушатъ задъ тебе слово
което ще говори:
Този е пѫтьтъ, ходете по него, —
Когато се обръщате на дѣсно
И [ш]когато се обръщате на лѣво.
(22) И [щ]вие ще имате като гнусота
Покрова на сребърнитѣ си истукани
И украшението на златнитѣ си лѣяни
идоли:
Ще ги отхвърлишъ като нечиста дрипа:
[ъ]Ще имъ речешъ: Махнете се отъ тукъ.
(23) [ь]Тогазъ ще даде дъждъ за сѣмето ти
Което ще посѣешъ въ нивата *си*,
И хлѣбъ отъ земната рожба,
Който ще бѫде тлъстъ и изобиленъ:
Въ онзи день скотоветѣ ти ще пасатъ въ
широки паши;
(24) И воловетѣ и оселчетата
Които работятъ земята
Ще ядатъ чиста зобь вѣяна съ лопата и
вѣяло.
(25) И ще има на всѣка висока гора
И [ѣ]на всѣки високъ хълмъ
Рѣки *и* водни течения,
Въ деня на голѣмото клане,
Когато стълповетѣ паднатъ.
(26) И [ю]свѣтлината на луната ще бѫде като
свѣтлината на слънцето,
И свѣтлината на слънцето ще бѫде сед-
мократна, —
Като свѣтлината на седемь дни, —
Въ деня въ който Господь обвърза съ-
крушението на людетѣ си,
И изцѣлява раната на уязвението имъ.
(27) Ето, името Господне иде отъ далечъ:
Разпалена е яростьта му, и тежъкъ пла-
микътъ:
Устнитѣ му сѫ пълни съ негодувания,
И езикътъ му като огънь пояждащъ,
(28) И [я]дихането му като наводнено течение
Което [ѧ]достига до срѣдъ врата,
За да прѣсѣе народитѣ въ ситото на
суетата;
И *ще бѫде* въ челюститѣ на племената
[ѩ]узда
Която ще ги направи да се скитатъ.
(29) У васъ ще има пѣсни както въ нощьта
на [а]тържествуемъ праздникъ,
И сърдечно веселие както когато отиватъ
съ свирки,
За да отидатъ [б]въ гората Господня, при
Крѣпкия Израилевъ.

о Псал. 62;3.
п Гл. 29;5.
р Псал. 2;9. Иер. 19;11
с Ст. 7. Гл. 7;4
т Мат. 23;37
у Лев. 26;8. Втор. 28;25. 32;30. Ис. Нав. 23;10.
ф Псал. 2;12. 34;8. Прит. 16;20 Иер. 17;7.
х Гл. 65;9.
ц 3 Цар. 22;27 Псал. 127;2.
ч Псал. 74;9. Амосъ 8;11.
ш Ис. Нав. 1;7
щ 2 Лѣт. 31;1. Гл. 2;20. 31;7.
ъ Осия 14;8.
ь Мат. 6;33. 1 Тим. 4;8
ѣ Гл. 2;14,15. 44;3.
ю Гл. 60;19,20.
я Гл. 11;4. 2 Сол. 2;8.
ѧ Гл. 8;8.
ѩ Гл. 37;29.
а Псал. 42;4.
б Гл. 2;3.

(30) И ещe ще направи Господь да се чуе славният му гласъ,
И ще покаже *замахването съ мишцата си,
Съ негодуване на ярость и съ пламикъ на огънь поядающъ,
Съ буенъ дъждъ, и съ буря, и гсъ камене отъ градъ.
(31) Защото дАсириецътъ който съ палица удря,
еЧрѣзъ гласа Господенъ ще бжде смазанъ.
(32) И отъ дѣто замине опрѣдѣлената палица
Която Господь ще снеме върхъ него,
Тжпани и китари ще бждатъ;
И жсъ потресателни брани ще ратува противъ тѣхъ.
(33) Защото зТофетъ е прѣдъ врѣме приготвенъ,
Ей, за царя приготвенъ:
Той го направи дълбокъ и широкъ·
Купътъ му е огънь и дърва много:
Диханието Господне, като течение на жупелъ, ще го разпали.

ГЛАВА 31

Горко ана онѣзи които слазятъ въ Египетъ за помощь,
бИ се надѣятъ на коне,
И уповаватъ на колесници защото сж многочислени,
И на конници защото сж много яки,
И не гледатъ на Светия Израилевъ,
И вГоспода не търсятъ.
(2) Но и той е мждъръ,
И ще докара зло, и гне ще да повърне словата си;
Но ще стане противъ дома на лукавитѣ,
И противъ помощьта на тѣзи които правятъ беззаконие.
(3) А Египтянитѣ дсж человѣци, а не Богъ,
И конетѣ имъ плъть, а не духъ.
Когато Господь простре ржката си,
И който помага ще се прѣпъне,
И комуто помагатъ ще падне,
И всички купно ще погинатъ.
(4) Защото така ми говори Господь:
еКакто лъвътъ, както младиятъ лъвъ,
Който рикае надъ лова си;
Ако и да се свикатъ противъ него множество пастири,
Не се плаши отъ гласа имъ
Нито се стреска отъ метежа имъ,
жТака Господь на Силитѣ ще слѣзе
За да ратува за горага на Сионъ
И за неговия хълмъ.
(5) зКакто птицитѣ трептятъ *надъ своитѣ птенчета*,
Така Господь на Силитѣ ще защити Ерусалимъ:
Ще изащити и ще *го* избави,
*Ще прѣмине и ще *го* спаси.
(6) Върнете се къмъ тогозъ
Отъ когото Израилевитѣ синове кдълбоко отстжпиха.
(7) Защото въ онзи день лвсѣки человѣкъ ще хвърли
Сребърнитѣ си идоли и златнитѣ си идоли
Които ржцѣтѣ ви направиха мза грѣхъ вамъ.
(8) Тогазъ Асириецътъ нще падне отъ ножъ, не на мжжъ;
И ножъ, не человѣчески, ще го пояде;
И ще побѣгне отъ лицето на ножа;
И момцитѣ му ще станатъ подъ данъ.
(9) И оотъ страхъ той ще мине въ твърдинята си,
И началницитѣ му ще се разтреперятъ отъ знамето,
Говори Господь, на когото огньтъ е въ Сионъ
И огнището му въ Ерусалимъ.

ГЛАВА 32.

Ето, аединъ царь ще царува съ правда,
И князове ще владѣятъ съ правосждие.
(2) И единъ человѣкъ ще бжде като покровъ отъ вѣтъръ
И бкато прибѣжище отъ буря,
Като водни потоци въ сухо мѣсто,

в Гл. 29;6.
* *Евр.,* слизането.
г Гл. 28;2. 32;19
д Гл. 37;36.
е Гл. 10;5,24.
ж Гл. 11;15. 19;16.
з Иер. 7;31. 19;6, и дрг.

—

а Гл. 30;2. 36;6. Иез. 17;15.
б Псал. 20;7 Гл. 36;9.
в Дан. 9;3. Осия 7;7.
г Числа 23;19.
д Псал. 146;3,5.
е Осия 11;10. Амосъ 3;8.
ж Гл. 42;13.
з Втор. 32;11 Псал. 91;4.
и Псал. 37;40.
* *Или,* пощади.
к Осия 9;9.
л Гл. 2;20. 30;22.
м 3 Цар. 12;30.
н Виж. 4 Цар. 19;35, 36. Гл. 37;36
о Гл. 37;37.

—

а Псал. 45;1, и дрг. Иер. 23;5. Осия 3;5. Зах. 9;9.
б Гл. 4;6. 25;4.

Като сѣнка отъ голѣма канара въ жадна земя.
(3) И [в]очитѣ на видещитѣ не ще бѫдатъ помрачени,
И ушитѣ на слушащитѣ ще бѫдатъ внимателни,
(4) И сърдцето на напрасничавитѣ ще разумѣе мѫдрость,
И езикътъ на гѫгнивитѣ ще ускори да говори чисто.
(5) Непотрѣбниятъ не ще се нарече вече великодушенъ,
И сребролюбецътъ не ще се казва щедъръ;
(6) Защото непотрѣбниятъ ще говори непотрѣбно,
И сърдцето му ще работи беззаконие,
Да върши нечестие и да говори заблуждение противъ Господа,
За да изтощи душата на гладния
И да отнеме пиенето на жадния.
(7) А на сребролюбеца орѫдията сѫ неправедни:
Той умишлява лукавства
За да погуби сиромаха съ лъжливи думи,
Още и когато нищиятъ говори правда.
(8) Но великодушниятъ умишлява великодушие,
И на великодушие ще се утвърждава той.
(9) Станете, [г]жени немарливи:
Слушайте гласа ми, безгрижни дъщери,
Чуйте думата ми:
(10) Въ дни и години ще бѫдете въ смущение, вие безгрижни;
Защото гроздоберътъ ще се изгуби, беритба нѣма да дойде.
(11) Трепeрете, немарливи:
Смутете се, безгрижни:
Съблѣчете се и оголете се и опашете чрѣслата *си съ вретище.*
(12) Ще се биятъ въ гърди за приятнитѣ полета,
За плодоноснитѣ лози.
(13) [д]Трънe *и* глогове ще растатъ въ земята на людетѣ ми,
Още и върху всичкитѣ кѫщи на радость въ [е]веселещия се градъ;
(14) [ж]Защото палатътъ ще бѫде оставенъ,
Шумниятъ градъ ще се напусне,
Твърдинята и стълпътъ ще станатъ до вѣка пещери,
Радость на диви осли, пасбище на стада,
(15) [з]Додѣто Духътъ отъ свише се излѣе на насъ,
[и]И пустинята стане плодоносно поле,
А плодоносното поле ще се вмѣни като дѫбрава.
(16) Тогазъ сѫдъ ще се насели въ пустинята,
И правда ще обитава въ плодоносното поле.
(17) [к]А дѣлото на правдата ще бѫде миръ,
И дѣйствието на правдата покой и безопасность въ вѣкъ.
(18) И моитѣ люде ще обитаватъ въ мирно селение,
И въ безопасни жилища, и въ тихи безгрижни мѣста.
(19) И [л]ще пада градушка [м]върхъ дѫбравата;
И градътъ съвсѣмъ ще се сниши.
(20) Блажени вие които сѣете при всѣка вода,
Които изпровождате *тамъ* [н]нозѣтѣ на вола и на осола!

ГЛАВА 33.

Горко [а]ти който разоряваш а не си *биятъ* разоренъ,
И грабишъ а не си билъ ограбенъ!
[б]Когато прѣстанешъ да разоряваш ще се разоришъ:
Когато прѣкратишъ да грабишъ ще бѫдешъ ограбенъ.
(2) Господи, помилвай ни: [в]тебе чакаме:
Бѫди имъ мишца всѣка зарань,
И спасение наше въ утѣснително врѣме.
(3) Отъ гласа на метежа народитѣ побѣгнаха:
Отъ твоето възвишение племена се разпръснаха.
(4) И вашата користь ще се събере както гѫсеницитѣ събиратъ:
Ще скокнатъ върхъ нея както скакалецъ скача.
(5) [г]Господь е прѣвъзвишенъ,
Защото живѣе на високо:
Напълни Сионъ съ правосѫдие и правда.
(6) А мѫдрость и знание ще бѫдатъ утвърждение на врѣмената ти,
И спасителна сила:
Страхътъ Господенъ, той е неговото съкровище.
(7) Ето, юнацитѣ имъ викатъ по вънъ,

[в] Гл. 29;18. 35:5,6.
[г] Амосъ 6;1.
[д] Гл. 34;13. Осия 9;6.
[е] Гл. 22;2.
[ж] Гл. 27;10.
[з] Псал. 104;30 Иоилъ 2;28.
[и] Гл. 29;17 35;2.
[к] Як. 3;18.
[л] Гл. 30;30.
[м] Зах. 11;2.
[н] Гл. 30;24.
[а] Гл. 21;2. Ав. 2;8.
[б] Отк. 13;10.
[в] Гл. 25;9.
[г] Псал. 97;9.

И дпосланницитѣ на мира плачатъ горко.
(8) еПѫтищата опустѣхя:
Нѣма вече пѫтешественици:
жТой разруши уговора, отхвърли градоветѣ,
Не вмѣнява человѣка за нищо.
(9) зЗемята сѣтува, изнемощѣва:
Ливанъ е посраменъ, повѣнува:
Саронъ прилича на пустиня:
На Васанъ и Кармилъ листетѣ улетѣхѫ.
(10) иСега ще възстана, говори Господь,
Сега ще се възвиша,
Сега ще се възвелича.
(11) кСлама ще зачнете, *и* плѣва ще родите:
Диханието ви *като* огънь ще ви пояде.
(12) И народитѣ ще бѫдатъ *като* горения на варъ,
л*Като* трънѐ сѣчени ще изгорятъ въ огънь.
(13) мСлушайте, вие далечни, що съмъ направилъ;
И вие ближни, познайте силата ми.
(14) Грѣшнитѣ въ Сионъ се боятъ:
Трепетъ прѣхваща лицемѣрнитѣ:
Кой отъ насъ ще обитава въ пояждащъ огънь?
Кой отъ насъ ще обитава въ вѣчни пожари?
(15) нКойто ходи съ правда и говори съ правота,
Който прѣзира печалбата отъ насилствата,
Който отръсва рѫцѣтѣ си отъ дароемство,
Който затиква ушитѣ си да не чуе за кръвь,
И окойто затваря очитѣ си да не види злото,
(16) Той ще се насели на високо:
Утвържденнето му *ще бѫдатъ* твърдинитѣ на канаритѣ;
Хлѣбъ ще му се даде:
Водата му нѣма да оскудѣе.
(17) Очитѣ ти ще видятъ царя въ красотата му,
Ще видятъ далечна земя.
(18) Сърдцето ти ще прѣговаря ужасъ:
Дѣ е писецътъ? дѣ изтязательтъ?
пДѣ смѣтательтъ на стълповетѣ?
(19) рНѣма да видишъ жестоки люде,
сЛюде на дълбокъ гласъ — да се не разбира,
На гѫгнивъ езикъ — да се не разумѣва.
(20) тПогледни къмъ Сионъ, града на праздницитѣ ни
Очитѣ ти ще видятъ Ерусалимъ безмълвно селение,
Шатъръ *който* нѣма да се снеме:
фКоловетѣ му нѣма да се прѣмѣстватъ въ вѣкъ,
хИ никое отъ вѫжетата му нѣма да се прѣкѫсне.
(21) Но тамъ Господь на Славата *ще бѫде* намъ
Мѣсто на широки рѣки *и* потоци:
Тамъ нѣма да влѣзе корабъ съ весла,
И великолѣпенъ корабъ нѣма да прѣмине отъ тамъ.
(22) Защото Господь е сѫдия нашъ,
цГосподь е законоположитель нашъ,
чГосподь е царь нашъ: Той ще ни спаси.
(23) Вѫжята ти ослабѣхя,
Не могатъ да укрѣпятъ мачтата си,
Не могатъ да разпрострятъ платната.
Тогазъ голѣми користи ще се раздѣлятъ:
Хромитѣ ще разграбятъ грабежъ;
(24) И жительтъ нѣма да рече: Боленъ съмъ:
шНа людетѣ които живѣятъ въ него ще се прости беззаконието имъ.

ГЛАВА 34.

аПриближете се, народи, за да чуете,
И внимайте, племена:
бДа чуе земята и което я напълнява,
Вселенната и всичко що се ражда въ нея.
(2) Защото яростьта Господня е върхъ всичкитѣ народи,
И пламенният му гнѣвъ върхъ всичкитѣ тѣхни воинства:
Наложи на тѣхъ проклетия:
Прѣдаде ги на заклание.
(3) А убиенитѣ имъ ще бѫдатъ разхвърлени;
И всмрадъ ще се дигне отъ труповетѣ имъ;
А горитѣ ще се разкиснатъ отъ кръвьта имъ.

д 4 Цар. 18;18,37
е Сѫд. 5;6
ж 4 Цар. 18;14-17
з Гл. 24;4.
и Псал. 12;5
к Псал 7;14 Гл. 59;4.
л Гл. 9;18.
м Гл. 49;1.
н Псал. 15;2. 24;4.
о Псал. 119;37
п 1 Кор. 1;20.
р 4 Цар. 19;32.
с Втор. 28;49,50. Иер. 5;15.
т Псал. 48;12.
у Псал. 46;5. 125;1,2.
ф Гл. 37;33.
х Гл. 54;2.
ц Як. 4;12.
ч Псал. 89;18.
ш Иер. 50;20.
а Псал. 49;1.
б Втор. 32;1.
в Иоилъ 2;20.

(4) И [г]всичкото небесно воинство ще се стопи,
И [д]небесата ще се свиятъ като свитъкъ:
[е]И всичката имъ войска ще падне
Както пада листъ отъ лоза,
[ж]И както улитатъ *листе* отъ смоковница.
(5) Защото [з]ножътъ ми се опи на небето:
Ето, той ще слѣзе за сѫдба [и]върхъ Едомъ,
И върхъ народа на който азъ наложихъ проклетия.
(6) Ножътъ Господень е пъленъ съ кръвь:
Отлъстѣ съ тлъстината,
Съ кръвьта на агнетата и ярцитѣ,
Съ тлъстината на овенскитѣ бѫбреци;
Защото [к]Господь има жъртва у Восора,
И клане голѣмо въ Едомската земя.
(7) И еднорогитѣ ще слѣзатъ съ тѣхъ,
И телцитѣ съ биковетѣ;
И земята имъ ще се опие съ кръвь,
И пръстьта имъ ще отлъстѣе отъ тлъстина.
(8) Защото е [л]день на отмъщение Господне,
Година на въздаяния за сѫда на Сионъ.
(9) А [м]струитѣ ѝ ще се прѣтворятъ въ смола
И пръстьта ѝ въ жупелъ;
И земята му ще стане гореща смола:
(10) Нѣма да угасне, *нито* нощѣ нито денѣ:
[н]Димътъ ѝ ще възлиза непрѣстанно:
[о]Отъ родъ въ родъ ще остане запустѣна:
Никой не ще мине прѣзъ нея до вѣка.
(11) Но [п]неяситъ и ежъ ще я наслѣдятъ;
И ивинъ и гарванъ ще живѣятъ въ нея;
И *Господь* [р]ще распростре върху нея вѫже за запустѣване
И мѣрка за съсипване.
(12) Ще повикатъ голѣмцитѣ му въ царството;
Но никой не ще се намѣри тамъ,
И всичкитѣ му князове ще достигнатъ въ нищо.
(13) И [с]трънье ще прозябнатъ въ палатитѣ му,
Коприви и кѫпини въ твърдинитѣ му;
И [т]ще бѫде селение на чакали,
Дворъ на камилоптици.
(14) И дивитѣ котки ще се спосрѣщатъ *тамъ* съ ненитѣ;
И сатирътъ ще се провиква къмъ другаря си;
И самодивата ще си почива тамъ
Като си намира мѣсто за почивка.
(15) Тамъ ще се вгнѣздява стрѣлница змия, и ще носи яйца,
И ще мъти, и ще събира *малкитѣ си* подъ сѣнката си:
Тамъ ще се събиратъ и ежиитѣ,
Всѣки *съ* другаря си.
(16) Потърсете въ [у]книгата Господня та прочетете:
Нищо отъ тѣзи не ще да липса
Нито ще бѫде безъ другаря си;
Защото устата *Господни* заповѣдаха това,
И самиятъ Духъ неговъ ги събра.
(17) И той хвърли жрѣбие за тѣхъ,
И рѫката му раздѣли имъ съ вѫже онази *земя*:
Ще я наслѣдятъ въ вѣкъ:
Отъ родъ въ родъ ще обитаватъ въ нея.

ГЛАВА 35.

[а]Пустото и безводното мѣсто ще се възвеселятъ;
И пустинята ще се възрадва
И ще процъвти както кринъ.
(2) [б]Ще процъвти изобилно, ей, ще се възвесели съ радость и пѣсни:
Ще се даде ней славата Ливанова,
Величието на Кармилъ и Саронъ:
Тѣ ще видятъ славата Господня,
Величието на Бога нашего.
(3) [в]Укрѣпете ослабналитѣ рѫцѣ,
И утвърдете разслабенитѣ колѣна.
(4) Речете на устрашенитѣ въ сърдце:
Укрѣпете се, не бойте се:
Ето, Богъ вашъ ще дойде съ отмъщение,
Съ въздаяние Божие:
Той ще дойде и ще ви избави.
(5) Тогазъ [г]очитѣ на слѣпитѣ ще се отворятъ,
И [д]ушитѣ на глухитѣ ще се отулятъ.
(6) Тогазъ [е]хромиятъ ще скача както елень,

г Псал. 102;26. Иез. 32;7,8. Иоилъ 2;31. 3;15. Мат. 24;29. 2 Пет. 3;10.
д Отк. 6;14.
е Гл. 14;12.
ж Отк. 6:13.
з Иер. 46;10
и Иер. 49;7, и дрг. Мал. 1;4.
к Гл. 63;1. Иер. 49;13. Соф. 1;7.
л Гл. 63;4.
м Виж. Втор. 29;23.
н Отк. 14;11. 18;18. 19;3.
о Мал. 1;4.
п Гл. 14;23. Соф. 2;14. Отк. 18;2.
р 4 Цар. 21;13. Плачъ 2;8.
с Гл. 32;13. Осия 9;6.
т Гл. 13;21, и дрг.
у Мал. 3;16.

—

а Гл. 55;12.
б Гл. 32;15.
в Иовъ 4;3,4. Евр. 12;12.
г Гл. 29;18. 32;3,4. 42;7. Мат. 9;27, и дрг. 11;5. 12;22. 20;30, и дрг. 21;14. Иоан. 9;6,7.
д Мат. 11;5. Мар. 7;32, и дрг.
е Мат. 11;5. 15;30. 21;14. Иоан. 5;8,9. Дѣян. 3;2, и дрг. 8;7. 14;8, и др.

И [ж]немиятъ на нѣмия ще пѣе,
Защото въ пустата земя [з]ще изврљтъ води,
И потоци въ пустинята.
(7) И нажежениятъ пѣсъкъ ще стане езеро,
И жадната земя източници водни:
[и]Въ селението на чакалитѣ дѣто лежеха
Ще бѫде зеленище съ тръсть и рогозъ.
(8) И тамъ ще бѫде друмъ и пѫть,
И ще се наименува пѫть светъ:
[к]Нечистий нѣма да мине прѣзъ него; но
ще бѫде за тѣхъ.
Този що пѫтува—даже и глупавитѣ—нѣма
да заблуждаватъ.
(9) [л]Лъвъ не ще да има тамъ,
И хищний звѣръ не ще възлѣзе по него:
Не ще се намѣри тамъ;
Но избавенитѣ ще ходятъ *тамъ*.
(10) И [м]изкупенитѣ Господни ще се върнатъ
И ще дойдатъ съ възклицание въ Сионъ;
И вѣчно веселие ще бѫде на главата имъ:
Радость и веселие ще придобиятъ;
[н]А скърбь и въздишане ще побѣгнатъ

ГЛАВА 36

Въ [а]четиринадесетото лѣто на царь Езекия
възлѣзе Сенахиримъ царь Асирийски върхъ
всичкитѣ укрѣпени Юдини градове и ги прѣ-
взе. (2) И проводи Асирийскиятъ царь Рап-
сака отъ Лахисъ въ Ерусалимъ при царь Езе-
кия съ голѣма сила. И застана той при во-
довода на горния водоемъ, върху друма на
нивата на тепавичаря. (3) Тогазъ излѣзоха при
него Елиакимъ Хелкиевътъ синъ, домострои-
тельтъ, и Шевна писецътъ, и Иоахъ Асафо-
вътъ синъ, паметописецътъ.
(4) И [б]рече имъ Рапсакъ: Кажете сега на
Езекия: Така говори великий царь, Асирий-
ский царь: Кое е това упование на което
уповавашъ? (5) Говоришъ: *Имамъ* съвѣтъ и
сила за брань; но това е само думи на устни.
Сега на кого се надѣешъ та си се подигналъ
противъ мене? (6) Ето, [в]ти се надѣешъ на
жезъла на строшената онази тръсть, на Еги-
петъ, на който ако се подпре нѣкой ще се
втикне въ рѫката му та ще я промуши: та-
къвъ е Фараонъ Египетскиятъ царь къмъ
всички които се надѣятъ на него. (7) Но ако
ми речешъ: На Господа Бога нашего се на-
дѣемъ,—не е ли той на когото високитѣ мѣ-
ста и олтаритѣ отне Езекия, и рече на Юда
и на Ерусалимъ: Прѣдъ този олтарь ще се
поклоните? (8) Сега прочее дай залози на го-
сподаря ми Асирийския царь; а азъ ще ти
дамъ двѣ тисящи коне, ако можешъ отъ твоя
страна да дадешъ всадници върхъ тѣхъ. (9) И
какъ ще върнешъ ти назадъ лицето на единъ
мѣстоначалникъ отъ най-малкитѣ раби на го-
сподаря ми, та си уповалъ на Египетъ за ко-
лесници и за конници? (10) И сега, безъ Го-
спода ли възлѣзохъ азъ на това мѣсто за да
го съсипя? Господь ми рече: Възлѣзъ върхъ
тази земя та я съсипи.
(11) Тогазъ рече Елиакимъ и Шевна и Ио-
ахъ на Рапсака: Говори, молимъ, на рабитѣ
си по Сирийския езикъ, защото *го* разумѣва-
ме; и не говори на Юдейски да чуятъ люде-
тѣ които сѫ на стѣната. (12) Но Рапсакъ рече:
Да ли само при господаря ти и при тебе ме
проводи господарьтъ ми да говоря тѣзи думи?
не при мѫжетѣ ли които седятъ на стѣната,
да ядатъ съ васъ наедно лайната си и да пи-
ятъ пикочьта си?
(13) Тогазъ Рапсакъ застана та извика
Юдейски съ голѣмъ гласъ и рече: Слушайте
думитѣ на великия царь, Асирийския царь.
(14) така говори царьтъ: Да ви не прѣлъща-
ва Езекия, защото не ще може да ви изба-
ви. (15) И да ви не прави Езекия да уповавате
на Господа като казва: Господь непрѣмѣнно
ще ни избави: този градъ нѣма да бѫде прѣ-
даденъ въ рѫката на Асирийския царь. (16) Не
слушайте Езекия, защото така говори Аси-
рийский царь: Направете съгласие съ мене и
излѣзте при мене; [г]и яжте всѣки отъ лозе-
то си и всѣки отъ смоковницата си, и пийте
всѣки отъ водата на щерната си, (17) догдѣ
дойда та ви взема въ земя подобна на ваша-
та земя, земя на жито и вино, земя на хлѣбъ
и лозя. (18) Да ви не прѣлъщава Езекия като
казва: Господь ще ни избави. Избавилъ ли е
нѣкой отъ боговетѣ на народитѣ земята си
отъ рѫката на Асирийския царь? (19) Дѣ сѫ
боговетѣ на Ематъ и Арфадъ? дѣ сѫ боговетѣ
на Сефаруимъ? тѣ избавиха ли отъ рѫката
ми Самария? (20) Кои между всичкитѣ богове
на тѣзи мѣста избавиха земята си отъ рѫка-
та ми, та *и* Иеова да избави Ерусалимъ отъ

[ж] Гл. 32;4. Мат. 9;32, 33. 12;22. 15;30.
[з] Гл. 41;18. 43;19. Иоан. 7;38,39.
[и] Гл. 34;13.
[к] Гл. 52;1. Иоилъ 3;17. Отк. 21;27.
[л] Лев. 26;6. Гл. 11;9. Иез. 34;25.
[м] Гл. 51;11.
[н] Гл. 25;8. 65;19. Отк. 7;17. 21;4.
—
[а] 4 Цар. 18;13,17. 2 Лѣт. 32;1.
[б] 4 Цар. 18;19. и прг
[в] Иез. 29;6,7
[г] Зах. 3;10
—

рѫката ми? (21) А тѣ млъчеха и нищо не му
отговориха; защото царьтъ бѣше заповѣдалъ
и рекълъ: Да му не отговорите.
(22) Тогазъ Елиакимъ Хелкиевий синъ, до-
мостроительтъ, и Шевна писецьтъ, и Иоахъ
Асафовий синъ, паметописецьтъ, дойдоха при
Езекия съ раздрани дрехи та му извѣстиха
думитѣ на Рапсака.

ГЛАВА 37.

И [а] когато чу царь Езекия раздра дрехитѣ
си, и се покри съ врѣтище, и влѣзе въ дома
Господенъ.
(2) И проводи Елиакима домостроителя, и
Шевна писеца, и старѣйшинитѣ на свещени-
цитѣ, покрити съ врѣтища, при пророкъ Исаия
Амосовия синъ. (3) И рекоха му: Така гово-
ри Езекия: День на скърбь и на обличение
и на хула е този день; защото настана ча-
сътъ да се родятъ чадата, но сила нѣма за
раждане. (4) Може-би Господь Богъ твой да
чуе думитѣ на Рапсака когото Асирийскиятъ
царь, господарьтъ му, е проводилъ за да уко-
рява Бога живаго, и да обличи думитѣ които
чу Господь Богъ твой; за това възвиси моле-
ние за остатъка що е останалъ.
(5) И отидоха при Исаия рабитѣ на царь
Езекия. (6) И рече имъ Исаия: Така ще ка-
жете на господаря си: Така говори Господь:
Не бой се отъ думитѣ които си чулъ съ кои-
то рабитѣ на Асирийския царь мя похулиха.
(7) Ето, азъ ще туря въ него *таквозъ* духъ
щото, като чуе слухъ, ще се върне въ земя-
та си; и ще го направя да падне чрѣзъ ножь
въ земята си.
(8) И върна се Рапсакъ, и намѣри Асирий-
ския царь че ратуваше противъ Ливна; за-
щото чу че бѣше тръгналъ отъ Лахисъ. (9) И
царьтъ чу да говорятъ за Тирака Етиопския
царь: Излѣзе да ратува противъ тебе. И ко-
гато чу *това,* проводи посланници на Езекия
и каза: (10) Така ще говорите на Езекия
Юдиния царь и ще речете: Богъ твой на
когото уповавашъ да те не прѣлъщава като
казва: Ерусалимъ нѣма да бѫде прѣдаденъ
въ рѫката на Асирийския царь. (11) Ето, ти
си чулъ що направиха Асирийскитѣ царе на
всичкитѣ мѣста, какъ ги изтрѣбиха; и ти ли
ще се избавишъ? (12) Боговетѣ на народитѣ
избавиха ли онѣзи които отцитѣ ми изтрѣби-
ха,— Гозанъ, и Харанъ, и Ресефъ, и Едено-
витѣ синове които бѣха въ Таласаръ? (13) Дѣ
е [б] царьтъ на Ематъ, и царьтъ на Арфадъ, и
царьтъ на града Сефаруимъ, на Ена, и на
Ава?
(14) И взе Езекия писмото отъ рѫката на
посланницитѣ та го прочете; и възлѣзе Езе-
кия въ дома Господенъ та го разгъна прѣдъ
Господа. (15) И помоли се прѣдъ Господа Езе-
кия и рече: (16) Господи на Силитѣ, Боже Из-
раилевъ който седишъ на херувимитѣ, ти си
самъ Богъ единъ на всичкитѣ царства на земя-
та: ти си направилъ небето и земята. (17) [в] При-
клони, Господи, ухото си и чуй: отвори, Го-
споди, очитѣ си и виждь; и чуй всичкитѣ
думи на Сенахирима който проводи *тогозъ* за
да укори Бога живаго. (18) Наистина, Госпо-
ди, Асирийскитѣ царе запустиха всичкитѣ
области и земята имъ. (19) И хвърлиха въ
огънь боговетѣ имъ; защото не бѣха богове,
но дѣло на человѣчески рѫцѣ, дърва и ка-
мене; за то ги погубиха. (20) Сега прочее,
Господи Боже нашъ, отърви ни отъ рѫката
му, за да познаятъ всичкитѣ царства на зе-
мята че ти си Господь *Богъ* единъ.
(21) Тогазъ проводи Исаия Амосовий синъ
до Езекия и рече: Така говори Господь Богъ
Израилевъ. *Чухъ* което си се помолилъ мене
противъ Сенахирима Асирийския царь. (22) То-
ва е словото което Господь говори за него:—

Уничижи те, присмѣя ти се дѣвицата,
Сионовата дъщеря.
Задъ тебе кивна съ глава Ерусалимската
дъщеря.
(23) Кого си укорилъ и похулилъ ти?
И противъ кого си възвисилъ гласъ
И си надигналъ високо очитѣ си?—
Противъ Светаго Израилева,
(24) Господа си укорилъ ти чрѣзъ рабитѣ си,
и си рекълъ:
Съ множеството на колесницитѣ си въз-
лѣзохъ азъ
Върхъ височината на горитѣ, върхъ ре-
брата на Ливанъ;
И ще изсѣка високитѣ му кедри, избра-
нитѣ му елхи;
И ще влѣза въ крайната му височина,
Въ дѫбравата на неговия Кармилъ:
(25) Азъ изкопахъ и пихъ вода;
И съ стѫпкитѣ на нозѣтѣ си
Изсушихъ всичкитѣ рѣки на [г] обсаденитѣ.
(26) Не си ли чулъ *че* азъ направихъ това
отдавна,
И отъ древни дни опрѣдѣлихъ това?
А сега свършихъ това,.

а 4 Цар 19;1, и пр. б Иер. 49;23. в Дан. 9;18. г *Или,* Египетъ.

Така щото ти да обръщашъ утвърдени
градове въ купове на развалини.
(27) За това жителитѣ имъ станаха безсилни,
Устрашиха се и посрамиха се:
Бѣха трѣва на полето и злакъ,
Трѣва на кѫщния покривъ,
И *жито* прѣпърлено прѣди да стане
трьсть.
(28) Но азъ зная жилището ти, и изхода ти,
и входа ти,
И буйството ти противъ мене.
(29) Понеже буйството ти противъ мене
И надмѣнностьта ти възлѣзоха въ ушитѣ
ми,
За то [в]ще туря куката си въ ноздритѣ ти
И уздата си въ устнитѣ ти
Та ще те върна прѣзъ пѫтя прѣзъ който
си дошелъ.
(30) И това ще ти бѫде знамение:
Това лѣто ще ядете което е саморасло,
И второто лѣто което прораствува отъ
истото;
А третото лѣто посѣйте, и ожънете,
И насадете лозя, и яжте плода имъ.
(31) И упазеното отъ Юдиния домъ
Което е останало ще пусне корени пакъ
долу,
И ще даде горѣ плодъ.
(32) Защото изъ Ерусалимъ ще излѣзе остатъкътъ,
И изъ гората Сионъ упазеното:
[д]Ревностьта на Господа Саваота ще свърши
това.
(33) За то така говори Господь за Асирийския
царь:
Нѣма да влѣзе въ този градъ,
Нито ще хвърли тамъ стрѣла,
Нито ще излѣзе прѣдъ него съ щитъ,
Нито ще въздигне противъ него окопъ.
(34) По пѫтя по който е дошелъ, по него ще
се върне,
И въ този градъ нѣма да влѣзе, говори
Господь;
(35) Защото [е]ще защитя този градъ да го
отърва,
Заради мене и заради раба ми Давида.
(36) Тогазъ [ж]излѣзе ангелъ Господенъ та
порази въ Асирийския станъ сто и осемдесеть
и петь тисящи; и когато станаха на утриньта,
ето, всички онѣзи бѣха мъртви трупове.
(37) И тръгна Сенахиримъ Асирийскиятъ царь
та отиде и върна се, и живѣеше въ Ниневия.
(38) И като се кланяше въ дома на Нисроха
бога си, Адрамелехъ и Сарасаръ синоветѣ му
поразиха го съ ножъ; и тѣ побѣгнаха въ Араратската
земя; а вмѣсто него въцари се Есарадонъ
синъ му

ГЛАВА 38.

[а]Въ онѣзи дни разболѣ се Езекия до смърть,
и дойде при него пророкъ Исаия Амосовий
синъ та му рече: Така говори Господь: [б]Нареди
за дома си; понеже ще умрешъ, и нѣма
да живѣешъ. (2) Тогазъ обърна Езекия лицето
си къмъ стѣната та се помоли Господу (3) и
рече: Моля се, Господи, [в]помни сега какъ
ходихъ прѣдъ тебе съ истина и съ цѣло сърдце,
и направихъ угодното прѣдъ тебе. И плака
Езекия съ голѣмъ плачъ. (4) И бѫде слово
Господне къмъ Исаия и рече: (5) Иди та кажи
на Езекия: Господь Богъ на Давида отца
ти така говори: Послушахъ молитвата ти, видѣхъ
сълзитѣ ти: ето, азъ ще притуря на
днитѣ ти петнадесеть години. (6) И ще освободя
тебе и този градъ отъ рѫката на Асирийския
царь, и [г]ще защитя този градъ. (7) И
[д]това *ще ти бѫде* знамение отъ Господа че
ще направи Господь това нѣщо което говори
(8) Ето, ще върна десеть степени назадъ сѣнката
на степенитѣ по които е слѣзла въ слънечния
часовникъ на Ахаза. И върна се слънцето
десеть степени прѣзъ които бѣ слѣзло
(9) Това е писаното отъ Езекия Юдиния
царь, когато се разболѣ и оздравѣ отъ болестьта
си —
(10) Азъ рекохъ: Въ тишината на днитѣ си
Ще отида въ вратата на гроба
Лишихъ се отъ остатъка на годинитѣ си
(11) Рекохъ Нѣма да видя *вече* Господа,
Господа, [е]въ земята на живитѣ
Нѣма да видя вече человѣка
Като съмъ съ жителитѣ на онзи свѣтъ
(12) [ж]*Жилището ми се дигна
И прѣмѣсти се отъ мене като шатъръ
овчарски:
Прѣсѣкохъ живота си както тъкачъ
Отъ основата ще ме отрѣжѐ
Отъ день до нощь ще ме свършишъ
(13) Чакахъ до сутриньта, — като лъвъ

[г] Гл. 30;28. Иез. 38;4.
[д] 4 Цар. 19;31. Гл. 9;7.
[е] 4 Цар. 20;6. Гл. 38;6.
[ж] 4 Цар. 19;35. —

[а] 4 Цар. 20;1, и друг. 2 Лѣт. 32;24.
[б] 2 Цар. 17;23.
[в] Неем. 13;14.

[г] Гл. 37;35.
[д] 4 Цар. 20;8, и друг. Гл. 7;11.
[е] Псал. 27;13. 116;9.

[ж] Повъ 7;6
* *Или*, Кръгътъ на живота ми

Тъй ще съкруши всичкитѣ ми кости:
Отъ день до нощь ще ме свършишъ
(14) Както жеравъ, *както* ластовица, така крѣщехъ:
ᶻСтенѣхъ както гъргорица:
Очитѣ ми изнемощѣха *отъ да гледатъ* нагорѣ:
Въ утѣснение съмъ, Господи: стани ми поржчитель.
(15) Азъ що да река?
Той ми рече, той и извърши:
Ще вървя полека прѣзъ всичкитѣ си години
ᶤЗаради тази горесть на душата си.
(16) Чрѣзъ тѣхъ живѣятъ *человѣцитѣ*, Господи,
И въ всички тѣхъ *сѫществува* животътъ на моя духъ:
Ти си ме изцѣлилъ и си ме съживилъ.
(17) Ето, вмѣсто миръ дойде върхъ мене голѣма горесть;
Но ти, за любовь на душата ми, избавилъ си я отъ рова на тлѣнието;
Защото си хвърлилъ задъ гърба си всичкитѣ ми грѣхове.
(18) Защото ᶦгробътъ нѣма да те похвали:
Смъртьта нѣма да те славослови:
Които слазятъ въ рова не ще се надѣятъ на твоята истина.
(19) Живиятъ, живиятъ, той ще те хвали,
Както азъ днесъ:
ᶫБащата ще възвѣсти на чадата *си* твоята истина.
(20) Господь е спасение мое;
За то ще пѣемъ моитѣ пѣсни съ струни
Въ всичкитѣ дни на живота ни въ дома Господенъ.
(21) Защото ᵐИсаия бѣше рекълъ: Нека
вземятъ низаница смокви да ги стриятъ и
турятъ на възпалението; и ще оздравѣе.
(22) И ⁿЕзекия бѣше рекълъ: Що е знамението че азъ ще възлѣза въ дома Господенъ?

ГЛАВА 39.

ᵃВъ онова врѣме Вавилонскиятъ царь Меродахъ-валаданъ, синъ на Валадана, проводи писма и дарове на Езекия, защото бѣше чулъ че се разболѣлъ и оздравѣлъ.
(2) И ᵇзарадва се за тѣхъ Езекия, и показа имъ дома на многоцѣннитѣ си вещи, — сребрето, и златото, иароматитѣ, и многоцѣннитѣ масти, — и всичката си оржжиница, и всичко що се намираше въ съкровищата му: не остана нищо въ дома му нито подъ всичкото му владѣние което Езекия не имъ показа.
(3) Тогазъ дойде пророкъ Исаия при царь
Езекия та му рече: Що казаха тѣзи человѣци? и отъ дѣ сж дошли при тебе? И рече
Езекия: Отъ далечна земя идатъ при мене,
отъ Вавилонъ. (4) А той рече: Що видѣха въ
дома ти? И отговори Езекия: Видѣха всичко
що има въ дома ми: не остана нищо въ съкровищата ми което не имъ показахъ. (5) Тогазъ рече Исаия на Езекия: Слушай словото
на Господа Саваота: (6) Ето, ᵛидатъ дни въ
които всичко което е въ дома ти, и каквото
сж събрали отцитѣ ти до този день, ще се
прѣнесе у Вавилонъ: нѣма да остане нищо,
говори Господь. (7) И отъ синоветѣ ти които
ще излѣзатъ отъ тебе, които ще родишъ, ще
взематъ; и ще станатъ скопци въ дома на
Вавилонския царь. (8) Тогазъ рече Езекия на
Исаия: ᵍДобро е словото Господне което каза
ти. Рече още: Понеже ще бжде миръ и истина въ днитѣ ми.

ГЛАВА 40.

Утѣшавайте, утѣшавайте людетѣ ми,
Говори Богъ вашъ.
(2) Говорете насърдчително на Ерусалимъ, и викнете къмъ него
Че врѣмето на воинствуванието му се изпълни,
Че беззаконието му се прости;
ᵃЗащото взе отъ ржката Господня
Двойно за всичкитѣ си грѣхове.
(3) ᵇГласъ на единого който вика въ пустинята:
ᵛПригответе пжтя Господень:
ᵍПравъ друмъ направете въ пустинята за Бога нашего.
(4) Всѣки долъ ще се възвиши,
И всѣка гора и хълмъ ще се снижи;
И кривитѣ ще станатъ прави,
ᵈИ неравнитѣ мѣста равни;
(5) И славата Господня ще се яви,

ᶻ Гл. 59;11.
ᶤ Иовъ 7;11. 10;1.
ᶦ Псал. 6;5. 30;9. 88;11. 115;17. Екл. 9;10.
ᶫ Втор. 4;9. 6:7. Псал. 78;3,4.
ᵐ 4 Цар. 20;7.
ⁿ 4 Цар. 20:8.

а 4 Цар. 20;12, и друг.
б 2 Лѣт. 32;31.
в Иер. 20;5.
г 1 Цар. 3;18. — Иовъ 42;10. Гл. 61;7.

а ...
б Мат. 3;3. Мар. 1;3. Лука 3;4. Иоан. 1;23.
в Мал. 3:1.
г Псал. 68;4. Гл. 49;11.
д Гл. 45;2.

И всѣка плъть купно ще види;
Защото устата Господни говориха.
(6) Гласътъ рече: Възгласи. И *рече *се:* Що да възглася?
[е]Всѣка плъть е трѣва,
И всичката ѝ слава като полския цвѣтъ.
(7) Трѣвата изсъхна, цвѣтътъ повѣхна,
Когато [ж]вѣтъръ отъ Господа духна върхъ него:
Трѣва наистина сж людетѣ.
(8) Трѣвата изсъхна, цвѣтътъ повѣхна;
[з]Но словото на Бога нашего остава въ вѣкъ.
(9) Ти който носишъ благи вѣсти на Сионъ,
Възлѣзъ на високата гора:
Ти който носишъ благи вѣсти на Ерусалимъ,
Възвиши силно гласа си:
Възвиши: не бой се:
Речи на Юдинитѣ градове:
Ето Богъ вашъ!
(10) Ето, Господь Иеова ще дойде съ сила,
И [и]мишцата му ще владѣе за него:
Ето, [к]мъздата му е съ него,
И въздаянието му прѣдъ него.
(11) [л]Ще пасе стадото си както пастирь:
Ще събере агнетата съ мишцата си,
И ще *ги* носи въ пазухата си;
И ще води полека доещитѣ.
(12) [м]Кой е прѣмѣрилъ водитѣ съ шепата си,
И измѣрилъ небесата съ педя,
И побралъ въ мѣрка пръстьта на земята,
И прѣтеглилъ горитѣ съ теглилка, и хълмоветѣ въ кжпони?
(13) [н]Кой е измѣрилъ Духа Господенъ,
Или му е билъ съвѣтникъ и го е научилъ?
(14) Съ кого се е съвѣтвалъ той, и *кой* го е вразумилъ
И го е научилъ пжтя на сждбата,
И му е прѣдалъ знание,
И му е показалъ пжтя на разума?
(15) Ето, народитѣ сж като капка отъ ведро,
И считатъ се като тънъкъ прашецъ на кжпона:
Ето, островитѣ като прахъ що се дига;
(16) И Ливанъ не е доволенъ за горене,
Нито животнитѣ му сж доволни за всесъжение.
(17) [о]Всичкитѣ народи прѣдъ него сж като нищо:
[п]Считатъ се при него по-малко отъ нищото, и празднота.
(18) И тъй, кому [р]ще уподобите Бога?
Или какво подобие ще сравните съ него?
(19) [с]Художникътъ лѣе кумиръ,
И златарьтъ простира злато по него
И лѣе сребърни цѣпи.
(20) Който е сиромахъ за *таквозъ* приношение
Избира дърво което не гние,
И търси си изкусенъ художникъ
[т]За да направи кумиръ недвижимъ.
(21) [у]Не знаете ли? не сте ли чули?
Не ви ли се възвѣсти изначало?
Отъ основанието на земята не разбрахте ли?
(22) *Той е* който седи върху кржга на земята,
И жителитѣ ѝ сж като скакалци:
[ф]*Той е* който простира небесата като опона
И растяга ги като шатъръ за население,
(23) [х]Който докарва князоветѣ до нищо,
И прави като празднота земнитѣ сждии.
(24) Тѣ се не насаждатъ нито се насѣватъ;
Нито се закоренява въ земята стволътъ имъ:
Щомъ подухне той върхъ тѣхъ, за единъжъ изсъхнуватъ,
И бурята ще ги грабне като плѣва.
(25) [ц]И тъй, на кого ще ме уподобите,
И съ кого ще се сравня? говори Светий.
(26) Подигнете очитѣ си на високо
Та вижте кой създаде тѣзи нѣща?
Извожда воинствата имъ съ четъ:
[ч]Вика всичкитѣ по име:
Чрѣзъ величеството на силата *му,*
Понеже е крѣпъкъ въ власть,
Не оскудѣва ни едно *отъ тѣхъ.*
(27) Защо казвашъ, Якове, и говоришъ, Израилю:

* *Или,* рекохъ.
е Иовъ 14;2. Псал. 90;5. 102;11. 103;15. Як. 1;10. 1 Пет. 1;24.
ж Псал. 103;16.
з 1 Пет. 1;25.
и Гл. 59;16.
к Гл. 62;11. Отк. 22;12. Гл. 49;10. Иез. 34;23. 37;24. Иоан. 10;11. Евр. 13;20. 1 Пет. 2;25. 5;4. Отк. 7;17.
л Прит. 30;4.
м Иовъ 21;22. 36;22,23. Рим. 11;34. 1 Кор. 2;16.
о Дан. 4;35.
п Псал. 6;29.
р Ст 25. Гл. 46;5. Дѣян. 17;29.
с Гл. 41;6,7. 44;12, и дрг. Иер. 10;3, и дрг.
т Гл. 41;7. Иер. 10;4.
у Псал. 19;1. Дѣян. 14;17. Рим. 1;19,20.
ф Иовъ 9;8. Псал. 104;2. Гл. 42;5. 44;24. 51;13. Иер. 10;12.
х Иовъ 12;21. Псал. 107;40.
ц Ст. 18. Втор. 4;15, и дрг.
ч Псал. 147;4.

Пжтьтъ ми е скритъ отъ Господа,
И сждътъ ми се небрѣжи отъ Бога моего?
(28) Но знаешъ ли? но си ли чулъ
Че вѣчний Богъ Иеова,
Създательтъ на земнитѣ краища,
[ш]Не ослабѣва и не се утрудва?
Неговътъ разумъ е неизслѣдимъ.
(29) Той дава крѣпость на ослабналитѣ,
И наращава силата на немощнитѣ.
(30) И младитѣ ще ослабѣятъ и ще се утрудятъ,
И избраннитѣ момци ще се спънатъ и паднатъ,
(31) Но които чакатъ Господа [щ]ще подновятъ силата *си:*
Ще възлѣзатъ съ крила като орли·
Ще тичатъ, и не ще се утрудятъ:
Ще ходятъ, и не ще ослабѣятъ.

ГЛАВА 41.

[а]Мълчето прѣдъ мене, острови, и народитѣ нека подновятъ сила:
Нека приближатъ, *и* тогазъ нека говорятъ:
Да прѣдстанемъ купно на сждъ.
(2) Кой подигна праведния [б]отъ изтокъ?
Призва го при нозѣтѣ си·
Прѣдаде му народи,
И постави *го* господарь надъ царе
Които [в]прѣдаде на ножа му като прахъ,
На лжка му като плѣва завѣяна.
(3) Погна ги, *и* мина безопасно
Пжтя *по който* не бѣше ходилъ съ нозѣтѣ си.
(4) [г]Кой подѣйствува и направи *това,*
И призва родоветѣ изъ начало?
Азъ Господь [д]Пърьвий.
И съ послѣднитѣ Азъ съмъ.
(5) Островитѣ видѣха и убояха се,
И земнитѣ краища се разтрепераха,
Приближиха се, и дойдоха.
(6) [е]Всѣки помогна на другаря си,
И рече на брата си: Крѣпи се.
(7) И [ж]работникътъ насърдчава златаря,
И този който кове съ чука оногозъ който удря на наковалнята,
И казва: Добрѣ е за спояване,
И го заякчава съ гвозде [з]да се не клати.
(8) Но ти, Израилю, рабе мой,
[и]Якове, когото азъ избрахъ,
Сѣме [к]на Авраама възлюбления ми,
(9) *Ти* когото азъ взехъ отъ краищата на земята,
И те повикнахъ отъ послѣднитѣ ѝ страни,
И рекохъ ти: Ти си мой рабъ,
[л]Азъ те избрахъ, и не те отхвърлихъ:
(10) Не бой се, [м]защото азъ съмъ съ тебе:
Не трепери, защото азъ съмъ Богъ твой:
Ще те укрѣпя, ей, ще ти помогна,
Ей, ще те подпра съ дѣсницата на правдата си.
(11) Ето, всички [н]що сж разгнѣвени на тебе
Ще се постидятъ и посрамятъ:
Съперницитѣ ти ще станатъ като нищо и ще погинатъ.
(12) Ще ги потърсишъ и нѣма да ги намѣришъ, —
Онези които иматъ разпря съ тебе.
Които ратуватъ противъ тебе ще станатъ като нищо
И като че не сж били.
(13) Защото азъ Господь Богъ твой съмъ който подкрѣпявамъ дѣсницата ти,
И ти казвамъ: [о]Не бой се: азъ ще ти помогна.
(14) Но бой се, черве Якове, смъртни Израилеви:
Азъ ще ти помагамъ, говори Господь
Избавительтъ твой, Светий Израилевъ.
(15) Ето, [п]азъ ще те направя нова остра диканя назжбена:
Ще вършеешъ горитѣ, и ще ги стрпешъ,
И ще направишъ хълмоветѣ като дребна плѣва:
(16) Ти [р]ще ги отвѣешъ, и вѣтърътъ ще ги отнесе,
И бурята ще ги разпръсне;
А ти ще се развеселишъ въ Господа,
[с]Ще се похвалишъ въ Светаго Израилева.
(17) *Когато* сиромаситѣ и нищитѣ поискатъ вода, и нѣма,
И езикътъ имъ съхне отъ жажда,
Азъ Господь ще ги послушамъ,

ш Псал. 147:5. Рим. 11;33.
щ Псал. 103;5. —
а Зах. 2;13.
б Гл. 46;11.
в Виж. Бит. 14;14, и дрг. Ст. 25. Гл. 45;1.
г Ст. 26. Гл. 44;7. 46;10.
д Гл. 43;10. 44;6. 48;12. Отк. 1;17. 22;13.
е Гл. 40;19. 44;12.
ж Гл. 40;19.
з Гл. 40;20.
и Втор. 7;6. 10;15. 14;2. Псал. 135;4. Гл. 43;1. 44;1.
к 2 Лѣт. 20;7. Як. 2;23.
л Ст. 13,14. Гл. 43;5.
м Втор. 31;6,8.
н Изх. 23;22. Гл. 45;24. 60;12. Зах. 12;3.
о Ст. 10.
п Мих. 4;13. 2 Кор. 10;4,5.
р Иер. 51:2.
с Гл. 45;25.

Азъ Богъ Израилевъ нѣма да ги оставя.
(18) [т]Ще отворя рѣки на високи мѣста,
И източници всрѣдъ доловотѣ:
Ще направя [у]пустинята водни езера,
И сухата земя водни източници.
(19) Въ пустинята ще насадя кедъръ, ситимъ,
Мирсина, и маслено дърво:
Въ ненаселената земя ще туря наедно елха,
Яворъ, и буксъ;
(20) [ф]За да видятъ, и да знаятъ,
И да помислятъ, и да разумѣятъ купно
Че рѫката Господня е направила това,
И Светий Израилевъ го е създалъ.
(21) Прѣдставете сѫда си, говори Господь:
Приведете силнитѣ си доказателства, говори Царьтъ Якововъ.
(22) Нека приведатъ, и [х]нека ни явятъ що има да бѫде:
Нека възвѣстятъ прѣжното що е било,
За да размислимъ и да познаемъ послѣдното му;
Или нека възвѣстятъ намъ бѫдещето.
(23) [ц]Възвѣстете онова което ще стане изпослѣ,
За да познаемъ че сте богове:
[ч]Направете още и добро, или зло направете,
За да се почудимъ и да видимъ купно.
(24) Ето, [ш]вие сте отъ нищо,
И дѣлото ви е отъ нищо,
Който ви избира, мерзость е.
(25) Подигнахъ *единого* отъ сѣверъ, и иде:
[щ]Отъ истокъ слънца ще призове моето име;
И [ъ]ще нагази князовете като каль,
И както грънчарьтъ тъпче глината
(26) [ь]Кой е явилъ *това* отъ начало за да знаемъ,
И отъ по-напрѣдъ за да речемъ *Той е* праведенъ?
Но нѣма който да го е явилъ, но нѣма който да го е казалъ,
Но нѣма който да е чулъ думитѣ ви.
(27) [ѣ]Първий *азъ* [ю]Сиону *рекохъ* Ето, ето това!
И дадохъ на Ерусалимъ благовѣститель.
(28) Защото [я]прѣгледахъ, и нѣмаше никой.
Ей, между тѣхъ, но нѣмаше съвѣтникъ
Който да може да отговори дума когато ги попитахъ.
(29) Ето, [ѫ]всичкитѣ сѫ суета
Дѣлата имъ сѫ нищо
Излѣянитѣ имъ идоли сѫ вѣтъръ и пустота.

ГЛАВА 42.

Ето [а]моя рабъ когото подкрѣпявахъ,
Избрания мой въ когото [б]душата ми благоволи:
[в]Турихъ Духа си на него.
Той ще изнесе сѫдъ на народитѣ
(2) Нѣма да викне, нито да възвове,
Нито ще направи гласа си да се чуе вънъ.
(3) Тръсть смазана не ще прѣчупи,
И замъждѣло *свѣщило отъ* ленъ не ще угаси:
Ще изнесе сѫдъ съ истина.
(4) Нѣма да изчезне нито да малодушествува
Додѣ тури сѫдъ на земята;
И [г]островитѣ ще очакватъ неговия законъ.
(5) Така говори Богъ, Господь,
[д]Който направи небесата и ги простре,
[е]Който разпростре земята съ произведенията ѝ,
[ж]Който дава дихание на людетѣ които сѫ на нея,
И духъ на тѣзи които ходятъ по нея.
(6) Азъ [з]Господь те призвахъ въ правда,
И ще те взема за рѫка,
И ще те пазя, и [и]що те поставя завѣтъ на людетѣ,
[к]Свѣтлина на езичницитѣ.
(7) За [л]да отворишъ очитѣ на слѣпитѣ,
[м]Да изведешъ затворенитѣ отъ затворъ,
[н]Седещитѣ въ тъмница изъ дома на тъмницата.
(8) Азъ *съмъ* Господь това е моето име,
И [о]не ща да дамъ славата си другиму,

т Гл. 35;6,7. 43;19. 44;3.
у Псал. 107;35.
ф Иовъ 12;9.
х Гл. 45;21.
ц Гл. 42;9. 44;7,8. 45;3. Иоан. 13;19.
ч Иер. 10;5.
ш Псал. 115;8. Гл. 44;9. 1 Кор. 8;4.
щ Езд. 1;2.
ъ Ст. 2.
ь Гл. 43;9.
ѣ Ст. 4.
ю Гл. 40;9.
я Гл. 63;3.
ѫ Ст. 24. —
а Гл. 43;10 49;3,6. 52;13. 53,11 Мат. 12;18-20. Фил. 2:7
б Мат. 3;17 17;5. Ефес. 1;6.
в Гл 11;2. Иоан. 3;34.
г Бит. 49;10.
д Гл. 44;24. Зах. 12;1.
е Псал. 136;6.
ж Дѣян 17;25.
з Гл. 43;1
и Гл. 49;8.
к Гл. 49:6 Лука 2;32. Дѣян. 13:47.
л Гл. 35;5.
м Гл. 61,1. Лука 4.18. 2 Тим. 2:26. Евр. 2 14.15
н Гл. 9:2
о Гл. 48.11

Нито хвалата си на истуканитѣ.
(9) Ето, сбждоха се онѣзи нѣща които сж отъ начало *прѣдказани*,
И азъ ви извѣстявамъ нови:
Прѣди да изникнатъ, казвамъ ви *ги*.
(10) пПѣйте Господу пѣсень нова,
Хвалата му отъ краищата на земята,
Вие рконто слазяте въ морето, и всичко което е въ него, —
Острови, и вие които живѣете на тѣхъ.
(11) Пустинята и градоветѣ ѝ нека възвишатъ *гласъ*,
Селата *въ които* живѣе Кидаръ:
Да пѣятъ жителитѣ на 'Села,
Да възклицаватъ отъ върховетѣ на горитѣ,
(12) Да дадатъ слава Господу,
И да възвѣстятъ хвалата му въ островитѣ.
(13) Господь ще излѣзе като силенъ,
Ще възбуди ревность като ратникъ;
Ще извика, сей, ще изрикае,
Ще прѣвъзмогне надъ враговетѣ си.
(14) Отъ много *врѣме* мълчахъ,
Останахъ тихъ, удържахъ себе си:
Сега ще викна както раждащата:
Ще низвърна купно и погълна.
(15) Ще запустя гори и хълмове,
И изсуша всичката имъ трѣва;
И ще направя рѣкитѣ острови,
И езерата ще изсуша.
(16) И ще доведа слѣпитѣ прѣзъ пжть *който* не сж знаели,
Ще ги водя въ пжтеки *които* не сж знаели:
Тъмнината ще направя видѣлина прѣдъ тѣхъ, и кривитѣ *пятища* прави.
Това ще направя за тѣхъ, и нѣма да ги оставя.
(17) тЩе се върнатъ назадъ, съвсѣмъ ще се посрамятъ
Които уповаватъ на ваянитѣ,
Които говорятъ на лѣянитѣ:
Вие сте наши богове.
(18) Слушайте, глухи,
И вгледнете, слѣпи, да видите.
(19) уКой е слѣпъ освѣнъ раба ми,
Или глухъ както вѣстительтъ ми *когото* проводихъ?
Кой е слѣпъ както прѣданиятъ *Богу*,
И слѣпъ както рабътъ Господенъ?
(20) Гледашъ много, фно не съглеждашъ:
Отваряшъ уши, но не чуешъ.
(21) Господь *му* стана благомисленикъ заради правдата си;
Ще увеличи закона, и ще *го* направи почтенъ.
(22) Но тѣ сж ограбени и оголени люде:
Всичкитѣ сж впримчени въ пещери
И скрити въ тъмници:
Разхищение сж, и нѣма избавитель:
Обиръ сж, и никой не казва: Върни *го*.
(23) Кой отъ васъ ще даде ухо на това?
Кой ще внимаѐ и слуша за бждещето?
(24) Кой прѣдаде Якова на обиръ,
И Израиля на грабители?
Не Господь ли на когото съгрѣшихме?
Защото не рачиха да ходятъ въ пжтищата му,
Нито послушаха закона му.
(25) За то излѣ на него вѣрлостьта на гнѣва си
И буйностьта на браньта,
Която хго опали отъ всѣкждѣ, но той не разумѣ,
И го изгори, чно той не тури *това* на сърдце.

ГЛАВА 43.

И сега така говори Господь, аТворецътъ ти, Якове,
И бСъздательтъ ти, Израилю:
Не бой се, защото вазъ те избавихъ,
гПризвахъ те по име: мой си ти.
(2) дКогато минувашъ прѣзъ водитѣ есъ тебе ще бжда,
И прѣзъ рѣкитѣ, не ще те потопятъ:
жКогато ходишъ прѣзъ огъня ти нѣма да се изгоришъ,
И пламикътъ не ще те опали.
(3) Защото азъ съмъ Иеова Богъ твой,
Светий Израилевъ, Спаситель твой.
зЗа твой изкупъ дадохъ Египетъ,
За тебе Етиопия и Сева.
(4) Понеже ти бѣ многоцѣненъ прѣдъ очитѣ ми,
Почтенъ бѣше ти, и азъ те възлюбихъ;

п Псал. 33;3. 40;3. 98;1.
р Псал. 107;23.
' То есть, Скала.
с Гл. 31;4.
т Псал. 97;7. Гл. 1;29. 44;11. 45;16.
у Гл. 43;8. Иез. 12;2. Виж. Иоан. 9;39,41.
ф Рим. 2;21.
х 4 Цар. 25;9.
ч Осия 7;9.

а Ст. 7.
б Ст. 21. Гл. 44;2, 21,24.
в Гл. 44;6.
г Гл. 42;6. 45;4.
д Псал. 66;12. 91;3, и држ.
е Втор. 31;6,8.
ж Дан. 3;25,27
з Прит. 11;8. 21;18.

За то ще дамъ человѣци за тебе,
И народи за живота ти.
(5) [и]Не бой се; защото азъ съмъ съ тебе:
Отъ изтокъ ще доведа потомството ти,
И отъ западъ ще те събера:
(6) Ще река Сѣверу: Дай,
И Югу: Да не възбранишъ:
Доведи синоветѣ ми отъ далечь,
И дъщеритѣ ми отъ краищата на земята,
(7) Всички [к]които се наричатъ съ името ми,
[л]Които за славата си сътворихъ:
[м]Създадохъ ги и ги направихъ.
(8) [н]Изведи слѣпитѣ люде които иматъ очи,
И глухитѣ които иматъ уши:
(9) Нека се съберать всичкитѣ народи наедно,
И нека дойдатъ на купъ племената:
[о]Отъ тѣхъ кой би възвѣстилъ това, и показалъ би намъ прѣжнитѣ събития?
Нека доведатъ свидѣтелитѣ си, и нека се оправдаятъ,
За да чуятъ *человѣцитѣ* и да рекатъ: *Това е* истинно.
(10) Свидѣтели мои вие [п]сте, говори Господь,
[р]И рабътъ ми когото избрахъ,
За да узнаете и да повѣрвате въ мене,
И да разумѣете че съмъ азъ:
[с]Прѣди мене Богъ не е билъ,
И слѣдъ мене нѣма да бжде.
(11) [т]Азъ, азъ съмъ Господь;
И освѣнъ мене спаситель нѣма.
(12) Азъ възвѣстихъ, и спасихъ, и показахъ;
И [у]не е имало у васъ чуждъ *богъ;*
А [ф]вие ми сте свидѣтели, говори Господь,
Че азъ съмъ Богъ.
(13) И [х]прѣди деня, Азъ съмъ;
И нѣма който да избави отъ ржката ми:
Азъ дѣйствувамъ, и [ц]кой може да възбрани?
(14) Така говори Господь
Ваший Изкупитель, Светий Израилевъ:
За васъ проводихъ у Вавилонъ,
И свалихъ бѣжанци всички тѣхъ,
И Халдеитѣ на които викътъ е въ корабитѣ.
(15) Азъ съмъ Господь, Светий вашъ,
Творецъ Израилевъ, Царь вашъ.
(16) Така говори Господь
[ч]Който прави пжть въ морето
И [ш]пжтека въ буйнитѣ води,
(17) [щ]Който извожда колесници, и коне, войска, и сила:
Тѣ всички ще легнатъ, нѣма да станатъ:
Погинаха, угаснаха както *свѣщило отъ* ленъ.
(18) [ъ]Не поменувайте първитѣ,
И не помнете прѣжнитѣ събития.
(19) Ето, азъ [ь]ще направя ново нѣщо:
Сега ще изникне· не ще ли да го познаете?
Ей, [ѣ]ще направя пжть въ пустинята,
Рѣки въ безводната.
(20) Полскитѣ звѣрове ще ме прославятъ,
Чакалитѣ, и камилоптицитѣ;
Защото [ю]давамъ вода въ пустинята,
Рѣки въ безводната,
За да напоя людетѣ си, избранитѣ си.
(21) [я]Тѣзи люде създадохъ азъ за себе си:
Тѣ ще повѣствуватъ хвалата ми.
(22) Но ти, Якове, не ме призова;
Но ти, Израилю, [ѫ]отекчи се отъ мене.
(23) [ѭ]Не ми си приносилъ агънцитѣ на всесъженията си,
Нито си ме почиталъ съ жъртвитѣ си:
Азъ не те поработихъ съ приношения,
И не ти натегнахъ съ ливанъ:
(24) Не си купилъ за мене *благовонна* тръсть съ сребро,
Нито си ме наситилъ съ тлъстината на жъртвитѣ си;
Но ти си мене поработилъ съ грѣховетѣ си,
[а]Натегналъ си ми съ беззаконията си.
(25) Азъ, азъ съмъ [б]който заглаждамъ твоитѣ прѣстжпления [в]за себе си,

и Гл.41;10,14. 44;2. Иер.30;10,11 46;27,28.
к Гл.63;19. Як.2;7.
л Псал.100;3. Гл. 29;23. 2Кор.5;17. Ефес.2;10
м Ст.1.
н Гл.6;9 42;19. Иез 12;2
о Гл.41;21,22,26.
п Гл.44;8.
р Гл.42;1. 55;4.
с Гл.41;4. 44;6.
т Гл.45;21. Осия13;4.
у Втор.32;16. Псал. 81;9.
ф Ст.10. Гл.44;8.
х Псал.90;2. Иоан. 8;58.
ц Иовъ9;12. Гл.14;27.
ч Изх.14;16,22. Псал. 77;19. Гл.51;10.
ш Ис.Нав.3;13,16.
щ Изх.14;4-9,25.
ъ Иер.16;14. 23;7.
ь 2Кор.5;17.Отк.21;5.
ѣ Изх.17;6. Числа 20;11.Втор.8;15.Псал. 78;16.Гл.35;6.41;18.
ю Гл.48;21.
я Псал.102;18. Ст.1,7. Лука1;74,75. Ефес. 1;5,6.
ѫ Мал.1;13.
ѭ Амосъ5;25.
а Гл.1;14. Мал.2;17.
б Гл.44;22. 48;9. Иер. 50;20. Дѣян.3;19.
в Иез.36;22, и друг.

И ᵍнѣма да си напомня за грѣховетѣ ти.
(26) Подсѣти ме, да се сѫдимъ наедно:
Казвай ти, за да се оправдаешъ.
(27) Праотецътъ твой съгрѣши,
И учителитѣ ти прѣстѫпиха противъ мене.
(28) За то ᵈосквернени направихъ князоветѣ на светилището,
И ᵉпрѣдадохъ Якова на проклетия,
И Израиля на поругания.

ГЛАВА 44.

Но сега слушай, ᵃрабе мой, Якове,
И Израилю, когото азъ избрахъ:
(2) Така говори Господь който те е направилъ
И ᵇте е създалъ изъ утробата, *и* ще ти помага:
Не бой се, рабе мой, Якове,
И *ти*, ᵛИесуруне, когото азъ избрахъ.
(3) Защото ᵍще изливамъ вода на жедния,
И рѣки на сухата земя:
Ще изливамъ Духа си на сѣмето ти,
И благословението си на внуцитѣ ти;
(4) И ще прозябнатъ *както* между трѣва,
Като върби при текущи води.
(5) Единъ ще говори: Азъ съмъ Господень;
А другъ ще се нарича съ името Яковово;
А другъ ще се подписва съ рѫката си Господу,
И ще се нарича съ името Израилево.
(6) Така говори Господь, Царьтъ Израилевъ,
ᵈНеговътъ Изкупитель, Господь Саваотъ:
ᵉАзъ съмъ първий, азъ и послѣдний;
И освѣнъ мене нѣма Богъ.
(7) И отъ когато съмъ поставилъ древнитѣ люде
ᶻКой може да извика както азъ,
И да възвѣсти това и да ми го изложи?
Нека си извѣстятъ грядущитѣ и бѫдещитѣ.
(8) Не бойте се нито треперете:
ᶻНе те ли направихъ да чуешъ, и не ти ли възвѣстихъ *това* отъ тогазъ?
ⁱЕй, вие сте ми свидѣтели,—
Има ли Богъ освѣнъ мене?
Наистина ᵏнѣма Канара. азъ *никого* не зная.
(9) ˡКоито правятъ истукани, всички сѫ суета;
И многорачителнитѣ тѣмъ сѫ безполезни;
И тѣ сѫ свидѣтели тѣмъ:
ᵐНе видятъ и не разумѣватъ,
За да се посрамятъ.
(10) Кой е създалъ богъ,
Или е излѣлъ истуканъ *който* ⁿнищо не ползува?
(11) Ето, всичкитѣ му другари ще се посрамятъ:
Художницитѣ, и тѣ сѫ отъ человѣци:
Нека се съберать ᵒвсички, нека прѣдстанатъ:
Ще се убоятъ, ще се посрамятъ купно,
(12) ⁿКовачътъ *кове* топоръ,
И работи въ вѫглищата, и съ чуковетѣ го образува,
И прави го съ силата на мишцитѣ си:
Най-паче огладнѣва и изнемощѣва,
Вода не пие и ослабѣва.
(13) Дърводѣлецътъ простира връвьта, начертава го съ писалка,
Работи го съ рѣзци,
Начертава го съ пергелъ,
И прави го по человѣчески образъ,
Споредъ человѣческа красота,
За да стои въ кѫща.
(14) Сѣче си кедри,
И взема пърнаръ и дѫбъ
Които си избира между дърветата на дѫбравата:
Насажда боръ, и дъждътъ *го* наращава.
(15) И става на человѣка за горене;
И отъ него взема той и се топли;
Още *го* гори, и пече хлѣбъ:
Истото прави богъ, и *му* се кланя:
Прави го истуканъ, и колѣничи прѣдъ него!
(16) Половината му гори въ огънь:
Съ другата половина готви месо да яде:
Пече печеното, и се насища;
И грѣе се, и казва:
Охъ! стоплихъ се, видѣхъ огъня!

ᵍ Гл. 1;18. Иер. 31;34.
ᵈ Гл. 47;6 Плачь 2;2,6,7.
ᵉ Псал. 79;4. Иер. 24;9. Дан. 9;11. Зах. 8;13.
—
ᵃ Ст. 21 Гл. 41;8. 43;1 Иер. 30;10. 46;27,28.
ᵇ Гл. 43;1,7.
ᵛ Втор. 32;15.
ᵍ Гл. 35;7. Иоилъ 2;28. Иоан. 7;38. Дѣян. 2;18.
ᵈ Ст. 24. Гл. 43;1,14.
ᵉ Гл. 41;4. 48;12. Отк. 1;8.17. 22;13.
ᶻ Гл. 41;4,22. 43;21.
ᶻ Гл. 41;22.
ⁱ Гл. 43;10,12.
ᵏ Втор. 4;35,39. 32;39. 1 Цар. 2;2. 2 Цар. 22;32. Гл. 45;5.
ˡ Гл. 41;24,29.
ᵐ Псал. 115;4, и друг.
ⁿ Иер. 10;5. Ав. 2;18.
ᵒ Псал. 97;7. Гл. 1;29. 42;17. 45;16.
ⁿ Гл. 40;19 41;6. Иер. 10;3, и друг.

(17) И остатъкътъ му прави богъ, истукана си:
Колѣничи прѣдъ него и *му* се кланя,
И му се моли и казва:
Избави ме, защото ти си мой богъ!
(18) рТѣ не знаятъ нито разумѣватъ;
Защото се сзатвориха очитѣ имъ да не гледатъ,
И сърдцата имъ за да не разумѣватъ.
(19) И тникой не размисля въ сърдцето си,
Нито има знание нито разумъ та да рече:
Половината му изгорихъ на огънь,
Още *и* хлѣбъ изпекохъ на въглищата му,
Опекохъ месо та ядохъ:
Послѣ ще направя ли остатъка му гнусота?
Ще се поклоня ли на пънь отъ дърво?
(20) Пасе пепелъ: Упзмаменото му сърдце го заблуди,
Та не може да освободи душата си нито да рече:
Това въ десницата ми не е ли лъжа?
(21) Помни това, Якове,
И Израилю, защото ми си фрабъ:
Азъ те създадохъ: мой рабъ си:
Израилю, не ще бждешъ забравенъ отъ мене.
(22) хИзгладихъ както гжста мъгла прѣстжпленията ти,
И както облакъ грѣховетѣ ти:
Върни се при мене; защото цазъ те изкупихъ.
(23) чВъзпѣйте радостно, небеса; защото Господь направи *това:*
Възкликнете, най-долни земни страни:
Извадете гласъ веселъ, гори,
Джбрави, и всички дървета въ тѣхъ;
Защото Господь изкупи Якова,
И се прослави въ Израиля.
(24) Така говори Господь шизкупительтъ ти,
щКойто те е създалъ изъ утробата:
Азъ съмъ Господь който направихъ всичко:
ъСамъ разпрострѣхъ небесата,
И разстлахъ земята отъ себе си;
(25) ьКойто осуетявамъ знаменията на ѣпрѣлъстителитѣ,
юИ обуявамъ чародѣитѣ;
Който прѣвръщамъ мждрите,
И знанието имъ обръщамъ на глупость;
(26) яКойто утвърждавамъ думатѣ на своя рабъ,
И изпълнямъ съвѣта на мжжетѣ вѣстители;
Който говоря за Ерусалимъ: Ще се насели,
И за Юдинитѣ градове: Ще се съградятъ,
И азъ ще възправя развалинитѣ му;
(27) жКойто казвамъ на бездната: Изсъхни,
И ще прѣсуша рѣкитѣ ти;
(28) Който говоря за Кира: *Той* е пастирь мой,
И ще изпълни всичкитѣ ми щѣния;
И казвамъ на Ерусалимъ: ыЩе се съградишъ,
И на храма: Ще се турятъ основанията ти.

ГЛАВА 45.

Така говори Господь на помазанника си,
Кира, акогото държа за дѣсната ржка
бЗа да покоря народи прѣдъ него;
И ще разпаша чрѣслата на царе
За да отворя дверитѣ прѣдъ него;
И портитѣ не ще се затворятъ.
(2) Азъ ще ходя прѣдъ тебе
вИ ще изравня неравнитѣ мѣста:
гЩе сокруша мѣднитѣ двери,
И ще строша желѣзнитѣ верей;
(3) И ще ти дамъ съкровища пазени въ тъмнина,
И богатства скрити въ скришници,
дЗа да познаешъ че азъ съмъ Господь
еКойто те викамъ съ името ти,
Богъ Израилевъ.
(4) жЗа Якова раба ми
И Израиля избрания ми
Викнахъ те даже съ името ти:
Наименувахъ те, ако и зда ме не познавашъ.
(5) иАзъ съмъ Господь, и кнѣма другъ:
Нѣма освѣнъ мене Богъ.

р Гл. 45;20.
с 2 Сол. 2;11.
т Гл. 46;8.
у Осия 4;12. Рим. 1;21. 2 Сол. 2;11.
ф Ст. 1,2.
х Гл. 43;25.
ц Гл. 43;1. 48;20. 1 Кор. 6;20. 1 Пет. 1;18,19.
ч Псал. 69;34. 96;11,12. Гл. 42;10. 49;13. Иер. 51;48. Отк. 18;20.
ш Гл. 43;14. Ст. 6.
щ Гл. 43;1.
ъ Иовъ 9;8. Псал. 104;2. Гл. 40;22. 42;5. 45;12. 51;13.
ь Гл. 47;13.
ѣ Иер. 50;36.
ю 1 Кор. 1;20.
я Зах. 1;6.
ж Виж. Иер. 50;38. 51;32,36.
ы 2 Лѣт. 36;22,23. Езд. 1;1, и дрг. Гл. 45;13.
а Гл. 41;13.
б Гл. 41;2. Дан. 5;30.
в Гл. 40;4.
г Псал. 107;16.
д Гл. 41;23.
е Изх. 33;12,17. Гл. 43;1. 49;1.
ж Гл. 44;1.
з 1 Сол. 4;5.
и Втор. 4;35,39. 32;39. Гл. 44;8. 46;9.
к Ст. 14,18,21,22.

[л]Азъ те опасахъ, ако и да ме не познавашъ,
(6) [м]За да познаятъ отъ изтокъ слънца
И отъ западъ че освѣнъ мене нѣма никой:
Азъ съмъ Господь, и нѣма другъ.
(7) Азъ създавамъ видѣлината и творя тъмнината:
Правя миръ, [н]творя и зло:
Азъ Господь съмъ който правя всичко това.
(8) [о]Росете, небеса, отъ горѣ,
И да излѣятъ облацитѣ правда:
Да се отвори земята, и да роди спасение,
И да прозябне купно правда:
Азъ Господь създадохъ това.
(9) Горко [п]тому който се прѣпира съ Създателя си!
Черепъ отъ земнитѣ черепи!
[р]Ще рече ли кальта на тогозъ който ѝ дава образъ: Що правишъ?
Или дѣлото ти *да рече:* Той нѣма ръцѣ?
(10) Горко тому що говори на баща *си:* Що раждашъ?
Или на жена: Що добивашъ?
(11) Така говори Господь,
Светиятъ Израилевъ и Създательтъ неговъ:
Питайте ме за бъдещето, [с]за синоветѣ ми,
И [т]за дѣлото на ръцѣтѣ ми заповѣдайте ми.
(12) [у]Азъ създадохъ земята,
И [ф]сътворихъ человѣка на нея:
Азъ съ ръцѣтѣ си распрострѣхъ небесата,
И [х]дадохъ заповѣди на всичкото имъ воинство.
(13) [ц]Азъ подигнахъ него съ правда;
И ще оправямъ всичкитѣ му пѫтища:
[ч]Той ще съгради града ми,
И ще напроводи плѣнницитѣ ми,
[ш]Не съ изкупъ нито съ дарове,
Говори Господь Саваотъ.
(14) Така говори Господь:
[щ]Печалбата на Египетъ, и търговията на Етиопия
И на Савцитѣ, високитѣ мъже,
Ще минатъ къмъ тебе, и твои ще бъдатъ:
Задъ тебе ще слѣдватъ, [ъ]въ окови ще заминатъ;
И ще ти се поклонятъ, ще ти се помолятъ
И рекатъ: [ь]Само въ тебе е Богъ,
И [ѣ]нѣма другъ Богъ.
(15) Наистина ти си [ю]Богъ криещи се,
Боже Израилевъ, Спасителю.
(16) Всички тѣзи ще се постидятъ и посрамятъ:
[я]Дѣлателитѣ на идолитѣ ще си отидатъ
Всички накупъ съ посрамление.
(17) [ѫ]А Израиль ще се спаси чрѣзъ Господа съ вѣчно спасение:
Нѣма да се постидите нито да се посрамите въ вѣкъ вѣка.
(18) Защото така говори Господь [аа]който сътвори небесата,
Този Богъ който създаде земята и я направи, който самъ я утвърди,
Сътворя я не напусто, *но* я създаде за да се населява:
[а]Азъ съмъ Господь, и нѣма другъ.
(19) Не съмъ говорилъ [б]въ тайно, въ тъмно мѣсто на земята:
Не съмъ рекълъ на Якововото сѣме: Потърсете ме вдуе:
Азъ съмъ [в]Господь който говоря правда, който възвѣстявамъ правота.
(20) Съберете се та дойдете,
Приближете се купно, *вие* избѣгнали отъ езичницитѣ:
[г]Нѣматъ разумъ които възправятъ дървото на идолитѣ си,
И се молятъ на богъ който не може да спаси.
(21) Явете и приведете *ги;*
Ей, нека се съвѣтватъ купно:
[д]Кой е възвѣстилъ това отъ начало,
И го е явилъ отъ онова врѣме?

л Псал. 18;32,39.
м Псал. 102;15. Гл. 37;20. Мал. 1;11.
н Амосъ 3;6.
о Псал. 72;3. 85;11.
п Гл. 64;8.
р Гл. 29;16. Иер. 18;6. Рим. 9;20.
с Иер. 31;9.
т Гл. 29;23.
у Гл. 42;5. Иер. 27;5.
ф Бит. 1;26,27.
х Бит. 2;1.
ц Гл. 41;2.
ч 2 Лѣт. 36;22,23. Езд. 1;1, и друг. Гл. 44;28.
ш Гл. 52;3. Виж. Рим. 3;24.
щ Псал. 68;31. 72;10,11. Гл. 49;23. 60;9,10,14,16. Зах. 8;22,23.
ъ Псал. 149;8.
ь 1 Кор. 14;25.
ѣ Ст. 5.
ю Псал. 44;24. Гл. 8:17. 57;17.
я Гл. 44;11.
ѫ Гл. 26;4. Ст. 25. Рим. 11;26.
аа Гл. 42;5.
а Ст. 5.
б Втор. 30;11. Гл. 48:16.
в Псал. 19;8. 119;137,138.
г Гл. 44;17-19. 46;7. 48;7. Рим. 1;22,23.
д Гл. 41;22. 43;9. 44;7. 46;

Не азъ ли Господь? и [е]нѣма освѣнъ мене
другъ Богъ:
Богъ праведенъ и Спаситель нѣма освѣнъ
мене.
(22) [ж]Къмъ мене погледнете и спасени бѫдете, всички земни краища;
Защото азъ съмъ Богъ, и нѣма другъ.
(23) [з]Заклехъ се въ себе си:
Думата излѣзе изъ устата ми съ правда
И нѣма да се повърне,
Че [и]всѣко колѣно ще се прѣклони прѣдъ
мене,
[к]Всѣки езикъ ще ми се закълне.
(24) Наистина ще рече нѣкой:
[л]Въ Господа имамъ правда и сили
При него ще дойдатъ;
А всички които сѫ раздразнени противъ
него [м]ще се постидятъ.
(25) [н]Въ Господа ще се оправдае
[о]И ще се хвали всичкото Израилево сѣме.

ГЛАВА 46.

Падна [а]Вилъ, наведе се Наво:
Идолитѣ имъ се турнаха на животни и
скотове:
[б]Товарътъ който вие носите стана тегота
на умореното *животно*.
(2) Наведоха се, паднаха купно:
Не могатъ да отърватъ товара,
[в]Но и тѣ отиватъ въ плѣнъ.
(3) Слушайте ме, доме Якововъ,
И всички остатъче отъ Израилевия домъ,
Вие дигнатитѣ отъ мене още отъ утробата,
[г]Носенитѣ още отъ ложесната:
(4) И до старостьта *ви* [д]азъ съмъ истиятъ,
И до сѣдина [е]азъ ще *ви* нося:
Азъ *ви* направихъ, и азъ ще *ви* дигна;
Ей, азъ ще *ви* нося и спася.
(5) [ж]Кому ще ме уподобите и ще ме сравните и съразмѣрите,
Та да бѫдемъ подобни?
(6) [з]Изсипватъ злато изъ мѣшеца,
И прѣтеглятъ сребро съ вѣсъ:
Наемать златарь, та го направя богъ.
Послѣ падатъ и се покланятъ:
(7) [и]Дигатъ го на рамо и носятъ го
Та го турятъ на мѣстото му, и стои *тамъ*:
Нѣма да мръдне отъ мѣстото си;
Още и [к]викатъ къмъ него, но не може
да отговори
Нито да ги избави отъ бѣдата имъ.
(8) Помнете това, и покажете се мѫже:
[л]Докарайте това на ума си, отстѫпници,
(9) [м]Помнете по-прѣжнитѣ отъ начало;
Защото азъ съмъ Богъ, и [н]нѣма другъ:
Азъ съмъ Богъ, и нѣма подобенъ менѣ,
(10) [о]Който отъ начало възвѣстявамъ свършъка,
И отъ по-напрѣдъ нестаналитѣ,
И казвамъ: [п]Съвѣтътъ ми ще стане,
И ще свърша всичкото си щѣние;
(11) Който зова хищната птица [р]отъ истокъ,
[с]Мѫжа на съвѣта ми отъ далечна земя;
Ей, [т]рекохъ, и ще направя да стане·
Намислихъ, и ще го извърша.
(12) Слушайте ме, [у]жестокосърдечни,
[ф]Вие които сте далечъ отъ правдата
(13) [х]Приближихъ правдата си: не ще да е
далечъ;
И [ц]спасението ми нѣма да закъснѣе;
[ч]И ще дамъ въ Сионъ спасение
На Израиля славата си.

ГЛАВА 47

[а]Слѣзъ [б]та седни на пръстьта, дѣвице,
дъщи Вавилонска:
Седни наземи: прѣстолъ *вече* нѣма, дъщи
Халдейска;
Защото нѣма да се наречешъ вече изтънчена и изнѣжена.

е Ст.5,14,18. Гл.44;8. 46;9. 48;3, и дрг.
ж Псал.22;27. 65;5.
з Бит.22;16. Евр.6;13.
и Рим.14;11. Фил. 2;10.
к Бит.31;53. Втор 6;13. Исал.63;11. Гл.65;16.
л Иер.23;5. 1Кор.1;30
м Гл.41;11.
н Ст.17
о 1Кор.1;31
—
а Гл.21;9. Иер.50;2. 51;44.
б Иер.10;5
в Иер.48;7.
г Изх.19;4. Втор.1;31. 32;11. Псал.71;6. Гл.63;9.
д Псал.102;27 Мал. 3;6.
е Псал.48;14. 71;18.
ж Гл.40;18,25.
з Гл.40;19. 41;6. 44;12,19 Иер.10;3
и Иер.10;5.
к Гл.45;20.
л Гл.44;19. 47;7
м Втор.32;7.
н Гл.45;5,21.
о Гл.45;21.
п Псал.33;11. Прит. 19;21 21;30. Дѣян. 5;39 Евр.6;17
р Гл.41;2,25.
с Гл.44;28. 45;13
т Числа 23;19.
у Псал.76;5.
ф Рим.10;3.
х Гл.51;5. Рим.1;17 3;21.
ц Ав.2;3.
ч Гл.62;11
—
а Иер.48;18.
б Гл.3;26.

(2) [в]Хвани ржкомелницата та мели брашно:
Открий булото си, подигни политѣ си,
Открий голѣнитѣ си, мини рѣкитѣ.
(3) [г]Голотата ти ще се открие;
Ей, срамотата ти ще се яви:
[д]Отмъщение ще взема,
И не ще бжда умоленъ отъ человѣка.
(4) [е]Името на нашия Изкупитель е Господь Саваотъ,
Светий Израилевъ.
(5) [ж]Седи та мълчи, и влѣзъ въ тъмнината, Халдейска дъщи;
[з]Защото нѣма вече да те наричатъ господарка на царствата.
(6) [и]Разгнѣвихъ се на людетѣ си:
[к]Омърсихъ наслѣдието си,
И прѣдадохъ ги въ ржката ти;
Но ти имъ не показа милость:
[л]Ти си твърдѣ отежчила ярема си върхъ стареца;
(7) И рекла си: Въ вѣкъ [м]ще бжда господарка;
Та [н]не си турила това въ сърдцето си,
[о]Нито си поменала сетнинитѣ на това.
(8) Прочее чуй сега това, ти сластолюбива
Която седишъ безгрижна,
Която говоришъ въ сърдцето си:
[п]Азъ съмъ, и освѣнъ мене нѣма друга:
Нѣма да седна вдовица,
И [р]нѣма да зная безчадие.
(9) [с]Тѣзи и двѣтѣ ще дойдатъ върхъ тебе
[т]Внезапно, въ единъ день,
Безчадие и вдовство:
Ще дойдатъ върхъ тебе напълно,
[у]Въ множеството на омайванията ти,
Въ голѣмото изобилие на обаянията ти.
(10) Защото [ф]си дързнала на лукавството си,
И рекла си: [х]Не ме види никой:
Мждростьта ти и знанието ти те измамиха;
[ц]И рекла си въ сърдцето си:
Азъ съмъ, и освѣнъ мене нѣма друга.
(11) За то ще дойде зло върхъ тебе,
Безъ да знаешъ отъ дѣ се ражда;
И бѣда ще нападне на тебе,
Безъ да можешъ да я върнешъ;
И [ч]гибель ще дойде внезапно върхъ тебе, безъ да знаешъ.
(12) Застани сега съ обаянията си,
И съ множеството на омайванията си
Въ които си се трудила отъ младостьта си,
Ако можешъ се ползува,
Ако можешъ се укрѣпи.
(13) [ш]Уморила си се въ множеството на съвѣтитѣ си:
[щ]Нека застанатъ сега небогледцитѣ и звѣздочетцитѣ,
Прѣдвѣщателитѣ по новолуние,
И нека те избавятъ
Отъ това което ще дойде върхъ тебе.
(14) Ето, [ъ]тѣ ще бждатъ като плѣва:
Огьнь ще ги изгори:
Не ще могатъ да избавятъ себе си отъ силата на пламика:
Не ще остане вжгленъ да се огрѣе *нѣкой,*
Нито огьнь за да седне прѣдъ него.
(15) Таквизъ ще ти бждатъ онѣзи съ които си се трудила
И търгувала отъ младостьта си:
Ще бѣгатъ скитаще се всѣки въ страната си:
Никой не ще те избави.

ГЛАВА 48.

Чуйте това, доме Якововъ,
Които сте се нарекли съ Израилевото име,
И [а]които излѣзохте изъ Юдиния източникъ,
[б]Които се кълнете въ името Господне,
И си напомняте за Бога Израилева,
Но [в]не съ истина нито съ правда.
(2) Защото взематъ името си [г]отъ светия градъ,
[д]И се утвърждаватъ на Израилевия Богъ.
Името му е Иеова Саваотъ.
(3) [е]Отъ тогазъ възвѣстихъ древнитѣ дѣла;
И излѣзоха изъ устата ми, и ги прогласихъ:

в Изх. 11;5. Сжд. 16;21. Мат. 24;41.
г Гл. 3;17. 20;4. Иер. 13;22,26. Наумъ 3;5.
д Рим. 12;19.
е Гл. 43;3,14. Иер. 50.34.
ж 1 Цар. 2;9.
з Ст. 7. Гл. 13;19. Дан. 2;37.
и Виж. 2 Цар. 24;14. 2 Лѣт. 28;9. Зах. 1;15.
к Гл. 43;28.
л Втор. 28;50.
м Ст. 5. Отк. 18;7.
н Гл. 46;8.
о Втор. 32;29.
п Ст. 10. Соф. 2;15.
р Отк. 18;7
с Гл. 51;19.
т 1 Сол. 5;3.
у Наумъ 3;4.
ф Псал. 52;7.
х Гл. 29;15. Иез. 8;12. 9;9.
ц Ст. 8.
ч 1 Сол. 5;3.
ш Гл. 57;10.
щ Гл. 44;25. Дан. 2;2.
ъ Наумъ 1;10. Мал. 4;1.

—

а Псал. 68;26.
б Втор. 6;13. Гл. 65;16. Соф. 1;5.
в Иер. 4;2. 5;2.
г Гл. 52;1.
д Мих. 3;11. Рим. 2;17.
е Гл. 41;22. 42;9. 43;9. 44;7,8. 45;21. 46;9,10.

Направихъ *ги* внезапно, [ж]и станаха;
(4) Понеже познавахъ че си жестокъ,
И [з]вратътъ ти е желѣзна жила,
И челото ти мѣдно.
(5) [и]А отъ тогазъ ти възвѣстихъ *тѣзи нѣща:*
Прѣди да станатъ прогласихъ ти *ги,*
За да не речешъ: Идолътъ ми ги направи,
И изваеното ми; и излѣяното ми ги заповѣда.
(6) Ти си чулъ: вижъ всичко това;
И не ще ли обявите?
Отъ сега ти прогласявамъ нови нѣща,
И скрити, които ти не си знаелъ.
(7) Сега станаха, а не отдавна,
И прѣди този день нито си слушалъ за тѣхъ,
За да не речешъ: Ето, азъ знаехъ това.
(8) Нито си слушалъ, нито си знаелъ,
Нито отъ начало сж били отворени ушитѣ ти;
Защото знаехъ че щѣше да се докарашъ много невѣрно,
И *още* отъ [к]утробата нарекълъ си се прѣстжпникъ.
(9) [л]Заради името си [љ]ще отдалеча яростьта си,
И заради славата си ще имамъ търпѣние къмъ тебе,
За да те не изтрѣбя.
(10) Ето, [н]очистихъ те, но не като сребро:
Испитахъ те въ горнилото на скърбьта.
(11) [о]Заради мене, заради мене, ще направя *това;*
[п]Защото какъ да се омърси *името ми?*
Ей, [р]не ща да дамъ славата си другиму.
(12) Чуй ме, Якове,
И Израилю, когото [с]азъ призовахъ:
Азъ съмъ истий, [т]азъ първий, азъ и послѣдний;
(13) И [у]моята ржка основа земята,
И дѣсницата ми распрострѣ небесата:
[ф]Когато ги зова, прѣдставатъ наедно.
(14) [х]Съберете се, всички вие, и чуйте:
Кой отъ тѣхъ възвѣсти това?
[ч]Господь го възлюби:
[ч]Ще извърши волята му върхъ Вавилонъ,
И мишцата му *ще бжде върхъ* Халдеитѣ.
(15) Азъ, азъ говорихъ: ей, [ш]призовахъ го:
Доведохъ го; и ще благоуспѣе пжтьтъ му.
(16) Пристжпете при мене, чуйте това:
[щ]Отъ начало не съмъ говорилъ скришно:
Отъ когато стана това, азъ *бѣхъ* тамъ;
И сега ме проводи [ъ]Господь Иеова и Духътъ му.
(17) [ь]Така говори Господь
Изкупительтъ ти, Светий Израилевъ:
Азъ съмъ Господь Богъ твой
[ѣ]Който те уча за ползата *ти,*
Който те водя въ пжтя въ който трѣбва да ходишъ.
(18) [ю]Дано би послушалъ ти заповѣдитѣ ми!
[я]Тогазъ мирътъ ти щѣше да е като рѣка,
И правдата ти като морскитѣ вълни;
(19) И [ѫ]сѣмето ти щѣше да е като пѣсъка,
И внуцитѣ на чрѣвото ти като камъчетата му;
Името му не би се отсѣкло
Нито би се изтрѣбило отъ прѣдъ мене.
(20) [ѭ]Излѣзте изъ Вавилонъ, бѣгайте отъ Халдеитѣ,
Съ възклицателенъ гласъ възвѣстете,
Проповѣдайте това,
Възгласете го до края на земята:
Речете: [а]Господь изкупи раба си Якова;
(21) И [б]не ожеднѣха *когато* ги водѣше прѣзъ пустинитѣ:
[в]Направи да истекатъ за тѣхъ води изъ канарата,
И разцѣпи канарата, и потекоха водитѣ.
(22) [г]Миръ нѣма за нечестивитѣ, говори Господь.

ГЛАВА 49.

Слушайте ме, [а]острови,
И внимайте, люде далечни:

ж Ис. Нав. 21;45.
з Изх. 32;9. Втор. 31;27
и Ст. 3.
к Псал. 58;3.
л Псал. 79;9. 106;8. Гл. 43;25. Ст. 11. Иез. 20;9,14,22,44.
љ Псал. 78;38.
н Псал. 66;10. Виж. Иез. 22;21,22.
о Ст. 9. [20;9.
п Втор. 32;26,27. Иез.
р Гл. 42;8.
с Втор. 32;39.
т Гл. 41;4. 44;6. Отк. 1;17. 22;13.
у Псал. 102;25.
ф Гл. 40;26.
х Гл. 41;22. 43;9. 44;7. 45;20,21.
ч Гл. 45;1.
ч Гл. 44;28.
ш Гл. 45;1, и дрг.
щ Гл. 45;19. [9,11.
ъ Гл. 61;1. Зах. 2;8,
ь Гл. 43;14. 44;6;24. Ст. 20.
ѣ Псал. 32;8.
ю Втор. 32;29. Псал. 81;13.
я Псал. 119;165.
ѫ Бит. 22;17. Осия 1;10.
ѭ Гл. 52;11. Иер. 50;8. 51;6,45. Зах. 2;6,7. Отк. 18;4.
а Изх. 19;4-6. Гл. 44;22,23.
б Виж. Гл. 41;17,18.
в Изх. 17;6. Числа 20;11. Псал. 105;41.
г Гл. 57;21.

—

а Гл. 41;1.

бГосподь ме повика още отъ утробата,
Още отъ ложесната на майка ми спомена
името ми
(2) И внаправи устата ми като остъръ ножъ:
гПодъ сѣнката на ржката си ме покри,
И направи ме като Дльскава стрѣла:
Въ тула си ме скри,
(3) И рече ми: еТи си рабъ мой,
Израилю, жвъ когото ще се прославя.
(4) зИ азъ рекохъ: Напраздно съмъ се трудилъ.
За нищо и напусто съмъ изнурилъ силата си.
Но правдата ми е у Господа,
И въздаянието ми у Бога моего.
(5) Сега прочее говори Господь
иКойто ме създаде още отъ утробата за свой рабъ
За да доведа пакъ Якова при него,
И кда се събере Израиль при него,
За да бжда прославенъ въ очитѣ на Господа,
И Богъ мой ще ми бжде сила,
(6) И рече: Малко е да ми си рабъ
За да възправишъ племената на Якова,
И да върнешъ упазенитѣ Израилеви;
А още ще те дамъ лсвѣтлина на езичницитѣ,
За да си спасение мое до края на земята.
(7) Така говори Господь
Изкупительтъ Израилевъ, Светий неговъ,
Къмъ оногозъ когото прѣзира человѣкъ,
мКъмъ оногозъ отъ когото се гнуси народъ,
Къмъ раба на властителитѣ:
нЦаре ще видятъ и ще станатъ,—
Князове, и ще се поклонятъ,
Заради Господа, който е вѣренъ,
Заради Светия Израилевъ, който те избра.
(8) Така говори Господь:
оВъ приятно врѣме те послушахъ,
И въ спасителенъ день ти помогнахъ,
И ще те упазя, и пще те дамъ въ завѣтъ на людетѣ
За да възправишъ земята,
Да направишъ наслѣдвани запустѣнитѣ наслѣдия,
(9) рДа говоришъ на узницитѣ: Излѣзте,—
На онѣзи които сж въ тъмнината: Открийте се.
Ще се пасатъ при пжтищата;
И пасбищата имъ ще бждатъ по всичкитѣ високи хълмове.
(10) сНѣма да огладнѣятъ нито ще ожеднѣятъ:
тНе ще ги удари нито пекъ ни слънце;
Защото уКойто ги помилва ще ги поведе,
И при водни източници ще ги приведе.
(11) И фще направя всичкитѣ си гори пжтища;
И друмоветѣ ми ще се въздигнатъ.
(12) Ето, хедни ще дойдатъ отъ далечъ,
И, ето, едни отъ сѣверъ и отъ западъ,
И едни отъ Синимската земя.
(13) цВеселете се, небеса, и радвай се земльо:
Извикайте съ радостенъ гласъ, гори;
Защото Господь утѣши людетѣ си,
И помилва оскърбенитѣ си.
(14) Но чСионъ рече: Господь ме остави,
И Господь мой ме забрави.
(15) шМоже ли жена да забрави сучещето си дѣте
Та да не помилва чадото на утробата си?
Но тѣ ако и да забравятъ,
щАзъ обаче нѣма да те забравя.
(16) Ето, ъна дланитѣ *си* те начертахъ:
Твоитѣ стѣни сж всѣкога прѣдъ мене.
(17) Чадата ти ще дойдатъ на бързо;
ьА разорителитѣ ти и запустителитѣ ти ще излѣзатъ изъ тебе.
(18) ѣПодигни очитѣ си наоколо та вижъ.
Всички тѣзи се събиратъ на купъ, дохождатъ при тебе:
Живъ съмъ азъ, говори Господь,
Че ти ще се облѣчешъ съ всички тѣзи юкато съ украшение,
И като невѣста ще се накитишъ съ тѣхъ.
(19) Защото разоренитѣ ти и запустѣнитѣ мѣста

б Ст 5. Иер. 1;5. Мат 1;20,21. Лука 1;15,31. Иоан. 10:36. Гал. 1;15.
в Гл. 11;4. 51;16. Осия 6;5. Евр 4;12. Отк. 1;16.
г Гл. 51;16.
д Псал. 45;5.
е Гл. 42;1. Зах. 3;8.
ж Гл. 44;23. Иоан. 13;31. 15;8. Ефес. 1;6.
з Иез. 3;19.
и Ст. 1.
к Мат. 23;37
л Гл. 42;6. 60;3. Лука 2;32. Дѣян. 13;47. 26;18.
м Гл. 53;3. Мат. 26;67.
н Псал. 72;10,11. Ст. 23. [6;2.
о Псал. 69;13. 2 Кор. 6;2.
п Гл. 42;6.
р Гл. 42;7. Зах. 9;12.
с Отк. 7:16.
т Псал. 121;6.
у Псал. 23;2.
ф Гл. 40;4.
х Гл. 43;5,6.
ц Гл. 44;23.
ч Виж. Гл. 40;27.
ш Виж. Псал. 103;13. Мал. 3;17. Мат. 7;11
щ Рим. 11;29.
ъ Виж. Изх. 13;9. Пѣсн. 8;6.
ь Ст. 19.
ѣ Гл. 60;4.
ю Прит. 17;6.

И развалената ти земя
яЩе бждатъ сега тѣсни за жителитѣ *ти;*
А онѣзи които те пояждаха ще бждатъ
отдалечени.
(20) юЧадата които ще придобиешъ яаслѣдъ
безчадието си
Ще рекатъ още въ ушитѣ ти:
Тѣсно е мѣстото за мене:
Направи ми мѣсто за да се населя.
(21) Тогазъ ще речешъ въ сърдцето си:
Кой ми роди тѣхъ
Като *бѣхъ* азъ безчадна и пуста,
Плѣнница и заточена? А тѣхъ кой из-
храни?
Ето, азъ бѣхъ оставена сама: тѣ дѣ
бѣха?
(22) аТака говори Господь Иеова:
Ето, ще възвися ржката си къмъ езич-
ницитѣ,
И ще въздигна знамето си къмъ наро-
дитѣ;
И ще доведатъ синоветѣ ти въ обятията,
И дъщеритѣ ти ще се донесатъ на ра-
мена.
(23) И бцаре ще бждатъ възпитатели твои,
И царицитѣ имъ кърмилници твои:
Ще ти се поклонятъ съ лице до земята,
И вще лижатъ пръстьта на нозѣтѣ ти;
И ще познаешъ че азъ съмъ Господь,
И че онѣзи гкоито ме чакатъ не ще да
се посрамятъ.
(24) дМоже ли користьта да се отнеме отъ
силния,
Или да се отърватъ които сж *отъ юнакъ
заплѣнени?
(25) Но Господь така говори:
Плѣнницитѣ на силния ще се отнематъ,
И користьта отъ насилника ще се отърве;
Защото азъ ще се сждя съ противници-
тѣ ти,
И азъ ще спаса чадата ти.
(26) еА притѣснителитѣ ти ще направя да из-
ядатъ истата си плъть,
И жще се опиятъ съ истата си кръвь
както съ ново вино;
И зще познае всѣка плъть
Че азъ Господь съмъ Спаситель твой
И Изкупитель твой, Крѣпкий Якововъ.

ГЛАВА 50.

Така говори Господь:
аДѣ е разводното писмо на майка ви
Съ което я напуснахъ?
Или бкой е отъ заимателитѣ ми на когото
ви продадохъ?
Ето, за беззаконията си се продадохте,
И вза прѣстжпленията ваши биде напу-
сната майка ви.
(2) Защо, когато дойдохъ, нѣмаше никой, —
гКогато повикахъ, нѣмаше кой да отговори?
дСкратила ли се е нѣкакъ ржката ми та
да не може да изкупува?
Или нѣмамъ ли сила да избавя?
Ето, азъ есъ прѣщението си жизсуша-
вамъ морето,
зОбръщамъ рѣкитѣ въ пустиня:
иРибитѣ имъ се увоняватъ отъ нѣмане на
вода,
Умиратъ отъ жажда.
(3) Азъ кобличамъ небесата съ тъмнина,
И лтурямъ врѣтище за покривало на тѣхъ.
(4) мГосподь Иеова ми даде езикъ на уче-
нитѣ
За да зная какъ да помогна съ дума нна
уморения:
Той събужда всѣка заранъ,
Събужда ухото ми
За да слушамъ като ученитѣ.
(5) оГосподь Иеова ми отвори ухото,
И пазъ не се възпротивихъ
Нито се върнахъ назадъ.
(6) рГърба си дадохъ на бичове,
И счелюститѣ си на скубатели.
Не скрихъ лицето си отъ укори и за-
плювания.

я Виж. Гл. 54;1,2. Зах. 2;4. 10;10.
ю Гл. 60;4.
яа Мат. 3;9. Рим. 11;11, и дрг.
а Гл. 60;4. 66;20.
б Псал. 72;11. Ст. 7. Гл. 52;15. 60;16.
в Псал. 72;9. Мих. 7;17.
г Псал. 34;22. Рим. 5;5. 9;33. 10;11.
д Мат. 12;29. Лука 11;21,22.
* *Или,* праведно.
е Гл. 9;20.
ж Отк. 14;20. 16;6.
з Псал. 9;16. Гл. 60;16.

—

а Втор. 24;1. Иер. 3;8. Осия 2;2.
б Виж. 4 Цар. 4;1 Мат. 18;25.
в Гл. 52;3.
г Прит. 1;24. Гл. 65;12. 66;4. Иер. 7;13. 35;15.
д Числа 11;23. Гл. 59;1.
е Псал. 106;9. Наумъ 1;4.
ж Изх. 14;21.
з Ис. Нав. 3;16.
и Изх. 7;18,21.
к Изх. 10;21.
л Отк. 6;12.
м Изх. 4;11.
н Мат. 11;28.
о Псал. 40;6-8.
п Мат. 26;39. Иоан. 14;31. Фил. 2;8. Евр. 10;5, и дрг.
р Мат. 26;67. 27;26. Иоан. 18;22.
с Плачъ 3;30.

(7) Защото Господь Иеова ще ми помогне;
За то не се срамувамъ:
За то съмъ [з]турилъ лицето си като кремень,
И зная че не ще бждa посраменъ.
(8) [у]Близу е онзи който ме оправдава:
Кой ще се сжди съ мене? да прѣдстанемъ наедно.
Кой ми е противникъ? да се приближи при мене.
(9) Ето, Господь Иеова ще ми помогне:
Кой ще ме осжди?
Ето, [ф]всички тѣзи ще овехтѣятъ като дреха:
[х]Молецъ ще ги изяде.
(10) Кой е между васъ който се бои отъ Господа
И слуша гласа на неговия рабъ,
[ц]Но ходи въ тъмнина, и нѣма за него видѣло?
[ч]Нека уповава на името Господне,
И нека се облѣга на Бога своего.
(11) Ето, всички вие които запаляте огънь
И сте обиколени съ искри,
Ходете въ свѣтлината на огъня си
И въ искритѣ *които* сте разпалили:
[ш]Това ще ви бжде отъ ржката ми,—
[щ]Въ скърбь ще лежите.

ГЛАВА 51.

[а]Слушайте мене, [б]вие които слѣдвате правдата,
Които търсите Господа:
Погледнете на канарата *отъ която* сте отсѣчени,
И въ дупката на рова изъ който сте изкопани.
(2) [в]Погледнете на Авраама отца си,
И на Сарра която ви е родила;
[г]Защото го повикнахъ *като бѣ* единъ,
[д]И го благословихъ, и го умножихъ;
(3) Защото Господь [е]ще утѣши Сиона:
Той ще утѣши всичкитѣ му запустѣли мѣста,
И ще направи пустинята му [ж]като Едемъ,
И пустотата му като рай Господень:
Веселие и радость ще се намѣрва въ него,
Славословие, и гласъ на хваление.
(4) Слушайте ме, люде мои,
И дайте ми слушане, народе мой;
[з]Защото законъ ще излѣзе отъ мене,
И ще поставя сжда си [и]за видѣло на народитѣ.
(5) [к]Правдата ми наближава:
Спасението ми излѣзе;
И [л]мишцитѣ ми ще сждятъ народитѣ:
[м]Островитѣ ще ме чакатъ
[н]И ще се надѣятъ на мишцата ми.
(6) [о]Подигнете очитѣ си на небесата,
И погледнете на земята долу;
Защото [п]небесата ще изчезнатъ като димъ,
[р]И земята ще овехтѣе като дреха,
И които живѣятъ на нея подобно ще умратъ;
Но спасението ми ще бжде въ вѣкъ,
И правдата ми нѣма да оскудѣе.
(7) [с]Слушайте мене, вие които знаете правда,
Люде [т]които имате въ сърдцето си закона ми:
[у]Не бойте се отъ поношението на человѣцитѣ,
Нито се смущавайте отъ укоритѣ имъ.
(8) Защото [ф]като дреха ще ги изяде молецъ,
И като вълна ще ги изяде червей;
Но правдата ми ще прѣбжде въ вѣкъ,
И спасението ми въ родове на родове.
(9) [х]Събуди се, събуди се, [ц]облѣчи се съ сила, мишцо Господня!
Стани [ч]както въ древнитѣ дни, въ ветхитѣ родове!
[ш]Не си ли ти която си сѣкла [щ]Раавъ,
И смъртно ранила [ъ]змията?

з Иез. 3;8,9.
у Рим. 8;32-34.
ф Иовъ 13;28. Псал. 102;26. Гл. 51;6.
х Гл. 51;8.
ц Псал. 23;4.
ч 2 Лѣт. 20;20. Псал. 20;7.
ш Иоан. 9;39.
щ Псал. 16;4.

а Ст. 7.
б Рим. 9;30-32.
в Рим. 4;1,16. Евр. 11;11,12.
г Бит. 12;1,2.
д Бит. 24;1,35.
е Псал. 102;13. Гл. 40;1. 52;9. Ст. 12.
ж Бит. 13;10. Иоилъ 2;3.
з Гл. 2;3. 42;4.
и Гл. 42;6.

к Гл. 46;13. 56;1. Рим. 1;16,17.
л Псал. 67;4. 98;9.
м Гл. 60;9.
н Рим. 1;16.
о Гл. 40;26.
п Псал. 102;26. Мат. 24;35. 2 Пет. 3;10,12.
р Гл. 50;9.
с Ст. 1.
т Псал. 37;31.
у Мат. 10;28, Дѣян. 5;41.
ф Гл. 50;9.
х Псал. 44;23. Гл. 52;1.
ц Псал. 93;1. Отк. 11;17.
ч Псал. 44;1.
ш Иовъ 26;12.
щ Псал. 87;4. 89;10.
ъ Псал. 74;13,14. Гл. 27;1. Иез. 29;3.

(10) Не си ли [ь]ти която си изсушила морето,
Водитѣ на голѣмата бездна?
Която си направила морскитѣ дълбочини
Пѫть за прѣхождане на избавенитѣ?
(11) И [ѣ]изкупенитѣ Господни ще се върнатъ,
И ще дойдатъ съ възклицание въ Сионъ;
И вѣчно веселие ще бѫде на главата имъ:
Радость и веселие ще придобиятъ,
И скърбьта и въздиханието ще побѣгнатъ.
(12) Азъ, азъ съмъ [ю]който ви утѣшавамъ:
Кой си ти [я]та се боишъ отъ смъртенъ человѣкъ,
И отъ человѣчески синъ който [ѫ]ще стане като трѣва;
(13) И си забравилъ Господа който те създаде,
[ѫѫ]Който распрострѣ небесата, и основа земята;
И боишъ се непрѣстанно всѣки день
Отъ лютостьта на притѣснителя,
Като че бѣ готовъ да изтрѣби?
[а]И дѣ *е сега* лютостьта на притѣснителя?
(14) Вързанныятъ скоро ще се развърже,
[б]И нѣма да умре въ рова
Нито ще се лиши отъ хлѣба си;
(15) Защото азъ съмъ Господь Богъ твой
[в]Който запрѣщавамъ на морето когато шумятъ вълнитѣ му:
Господь Саваотъ името ми.
(16) И [г]турихъ словата си въ устата ти,
И [д]те покрихъ въ сѣнката на ръката си,
[е]За да утвърдя небесата, и основа земята,
И да рѣка на Сиона: Ти си народъ мой.
(17) [ж]Събуди се, събуди се, стани, *дъщи на* Ерусалимъ,
[ѕ]Ти която си пила отъ ръката на Господа чашата на яростьта му:
Пила си, и изпразднила си *и* самото дрождие
На чашата на омайването.
(18) Отъ всичкитѣ синове *които* е родила
Нѣма кой да я води;
Нито има, отъ всичкитѣ синове *които* е изхранила,
Който да я държи за ръка.
(19) [и]Двѣтѣ тѣзи *бѣди* дойдоха върхъ тебе:
Кой ще те пожали? —
Гибель и изтрѣбление, и гладъ и ножъ!
[к]Съ що да те утѣша?
(20) [л]Синоветѣ ти прѣмрѣха:
[м]Лежатъ по всичкитѣ кръстопѫтища
Както орикс въ мрѣжа:
Пълни сѫ съ яростьта Господня,
Отъ прѣщението на твоя Богъ.
(21) За то слушай сега това, ти оскърбена,
И опиена, [н]но не съ вино:
(22) Така говори Господь твой Иеова,
Богъ твой [о]който защищава сѫда на людетѣ си:
Ето, взехъ отъ ръката ти чашата на омайването,
Дрождието на чашата на яростьта си:
Ти нѣма вече да я пиешъ.
(23) И [п]ще я туря въ ръката на притѣснителитѣ ти
[р]Които рекоха на душата ти:
Падни ничкомъ за да минемъ *по тебе;*
И ти си турила гърба си като земя
И като пѫть за тѣзи които минуватъ.

ГЛАВА 52.

[а]Събуди се, събуди се, облѣчи се съ силата си, Сионе:
Облѣчи се съ дрехитѣ на великолѣпието си,
Ерусалиме, [б]граде светий;
[в]Защото отъ нинѣ нѣма вече да влѣзе въ тебе
Необрѣзанъ и [г]нечистъ.
(2) [д]Оттърси прьстьта:
Стани, седни, Ерусалиме!
[е]Развържи узитѣ си отъ врата си,
Плѣнена дъщи Сионова!
(3) Защото така говори Господь:
[ж]Продадохте се за нищо;
И ще се изкупите не съ сребро.

ь Изх.14;21. Гл.43;16
ѣ Гл.35;10
ю Ст.3. 2 Кор.1;3.
я Псал.118;6.
ѫ Гл.40;6. 1 Пет.1;24
ѫѫ Иовъ 9;8 Псал. 104;2. Гл.40;22 42;5 44;24.
а Иовъ 20;7.
б Зах.9;11
в Иовъ 26;12 Псал 74;13. Иер 31;35.
г Втор.18;18. Гл. 59;21. Иоан.3;34.
д Гл.49;2.
е Гл.65;17 66;22.
ж Гл.52;1.
ѕ Иовъ 21;20. Иер 25;15,16
и Виж. Втор 28;28,34 Псал 60;3 75;8 Иоз 23;32-34 Зах 12;2 Отк.14;10.
к Гл.47;9.
л Амосъ 7;2.
м Плачъ 2;11,12.
н Виж Ст.17. Плачъ 3;15.
о Иер 50;34
п Иер 25;17,26,28 Зах 12;2
р Псал.66;11,12

—

а Гл.51;9,17.
б Неем.11;1. Гл.48;2. Мат.4;5. Отк.21;2.
в Гл.35;8. 60;21. Наумъ 1;15.
г Отк.21;27.
д Виж.Гл.3;26 51;23.
е Зах 2;7.
ж Псал 44;12 Гл. 45;13. Иер.15;13.

(4) Защото така говори Господь Иеова:
[з]Людетѣ ми слѣзоха по-прѣди въ Египетъ
за да живѣятъ тамъ;
И Асирийцитѣ безъ причина ги насил-
ствуваха.
(5) А сега що имамъ тукъ, говори Господь,
Понеже людетѣ ми се взеха за нищо?
Владѣющитѣ надъ тѣхъ правятъ *ги* да ле-
лекатъ, говори Господь;
И [и]името ми се хули непрѣстанно всѣки
день.
(6) За то людетѣ ми ще познаятъ името ми:
За то *ще познаятъ* въ онзи день
Че азъ съмъ който говоря: ето, азъ.
(7) [к]Колко сѫ прѣкрасни върху горитѣ
Нозѣтѣ на оногозъ който благовѣствува и
проповѣдва миръ!
На оногозъ който благовѣствува добрини
и проповѣдва спасение,
И говори Сиону: [л]Богъ твой царува!
(8) Стражитѣ ти ще възвишатъ гласъ:
Съ гласове ще възклицаватъ купно;
Защото ще видятъ око съ око
Когато Господь възвърне Сионъ.
(9) Възкликнете, възвеселете се купно,
Запустѣли мѣста Ерусалимски;
[м]Защото Господь утѣши людетѣ си,
[н]Изкупи Ерусалимъ.
(10) [о]Господь обнажи светата си мишца
Прѣдъ всичкитѣ народи;
И [п]всичкитѣ краища на земята ще видятъ
Спасението на Бога нашего.
(11) [р]Оттеглете се, оттеглете се, излѣзте
отъ тамъ,
Не се допирайте до нечисто:
Излѣзте изсрѣдъ него:
[с]Очистете се вие които носите сѫсѫдитѣ
Господни,
(12) Защото [т]не ще да излѣзете набързо,
Нито ще пѫтувате бѣжишкомъ;
[у]Защото Господь ще прѣдиде прѣдъ васъ,
[ф]И Богъ Израилевъ *ще* ви *е* задна стража.
(13) Ето, [х]рабътъ ми ще благоуспѣе:
[ц]Ще се възвиси и прослави, и ще се
възнесе твърдѣ високо.
(14) Както мнозина бѣха зачудени за тебе, —
[ч]Толко бѣ лицето му погрознѣло, повече
отъ лицето на всѣкиго человѣка,
И видътъ му *отъ вида на* человѣческитѣ
синове, —
(15) [ш]Така ще удиви много народи:
[щ]Царетѣ ще заградятъ устата си прѣдъ
него;
[ъ]Защото ще видятъ което не имъ се е
говорило,
И що разумѣятъ което не сѫ чули.

ГЛАВА 53.

[а]Кой повѣрва на извѣстието ни?
И [б]мишцата Господня кому се откри?
(2) Защото [в]възлѣзе прѣдъ него както от-
расълъ,
И както корень отъ суха земя:
[г]Нѣмаше видъ нито великолѣпие, та да
го видимъ,
Нито благообразие, та да го желаемъ.
(3) [д]Прѣзрѣнъ и отхвърленъ отъ человѣцитѣ:
Человѣкъ на скърби [е]и навикналъ на
болесть,
И, *както человѣкъ* отъ когото отвръща
нѣкой лице, прѣзрѣнъ *бѣ*,
И [ж]за нищо го не вмѣнихме.
(4) Той [з]наистина взе на себе си болеститѣ ни,
И съ скърбитѣ ни се натовари;
А ние го възмнѣхме уязвенъ,
Поразенъ отъ Бога, и оскърбенъ.
(5) Но [и]той биде нараненъ заради прѣстѫ-
пленията ни,
Биенъ биде заради беззаконията ни:
Наказанието *биде* на него за нашия
миръ;
И [к]съ неговитѣ рани ние се изцѣлихме.
(6) [л]Всички ние се заблудихме както овци:

[з] Бит. 46;6. Дѣян. 7;14.
[и] Иез. 36;20,23. Рим. 2;24.
[к] Наумъ 1;15. Рим. 10;15.
[л] Псал. 93;1. 96;10. 97;1.
[м] Гл. 51;3.
[н] Гл. 48:20.
[о] Псал. 98:2,3.
[п] Лука 3;6.
[р] Гл. 48;20. Иер. 50;8. 51;6,45. Зах. 2;6,7. 2 Кор. 6;17. Отк. 18;4.
[с] Лев. 22;2, и дрг.
[т] Втор. Изх. 12;33,39.
[у] Мих. 2;13.
[ф] Числа 10;25. Гл. 58;8. Втор. Изх. 14;19.
[х] Гл. 42;1. 53;10. Иер. 23;5.
[ц] Фил. 2;9.
[ч] Псал. 22;6,7 Гл. 53;2,3.
[ш] Иез. 36;25. Дѣян. 2;33. Евр. 9;13,14.
[щ] Гл. 49;7,23.
[ъ] Гл. 55;5. Рим. 15:21. 16;25,26. Ефес. 3;5,9.

—

[а] Иоан. 12;38. Рим. 10;16.
[б] Гл. 51;9. Рим. 1;16. 1 Кор. 1;18.
[в] Гл. 11;1.
[г] Гл. 52;14. Мар. 9;12.
[д] Псал. 22;6. Гл. 49;7
[е] Евр. 4;15.
[ж] Иоан. 1;10,11.
[з] Мат. 8;17. Евр. 9;28. 1 Пет. 2;24.
[и] Рим. 4;25. 1 Кор. 15;3. 1 Пет. 3;18.
[к] 1 Пет. 2;24.
[л] Псал. 119;176. 1 Пет. 2;25.

Отбихме се всѣки въ пѫтя си;
И Господь възложи на него беззаконието на всинца ни.
(7) Той бѣ насилванъ и озлобенъ,
Но [м]не отвори устата си:
[н]Както агне водено на заклание,
И както овца прѣдъ стригачитѣ си безгласна,
Така не отвори устата си.
(8) Чрѣзъ угнетение и сѫдба биде грабнатъ;
А за рода му кой ще повѣствува?
Защото [о]се отсѣче отъ земята на живитѣ:
Заради прѣстѫплението на людетѣ ми биде уязвенъ.
(9) И [п]гробътъ му се опрѣдѣли при злодѣитѣ;
Но въ смъртьта си остана съ богатия,
Защото не бѣ направилъ неправда,
[р]И нѣмаше лъсть въ устата му.
(10) Но Господь благоволи да го прѣдаде на биене и на страдание.
[с]Когато дадешъ душата му приношение за прѣстѫпление,
Ще [т]види сѣме, ще продължи днитѣ *си*,
[у]И волята Господня ще благоуспѣе въ рѫката му.
(11) Ще види *плодоветѣ* отъ труда на душата си *и* ще се насити;
[ф]Праведниятъ ми [х]рабъ [ц]ще оправдае мнозина [ч]чрѣзъ опознанието си,
[ш]Защото той ще се натовари съ беззаконията имъ.
(12) [щ]За то ще му дамъ дѣлъ съ голѣмитѣ;
И [ъ]съ силнитѣ ще раздѣли користь,
Защото [*]прѣдаде себе си на смърть,
И [ь]съ прѣстѫпници се счете;
И той взе на себе си грѣховетѣ на мнозина,
[ѣ]И ще ходатайствува за прѣстѫпницитѣ.

ГЛАВА 54.

[а]Весели се, неплодна която не раждашъ;
Възопий съ радость и възклакни, която не боледувашъ въ раждане;
[б]Защото повече сѫ чадата на пустата
Нежели чадата на имащата мѫжъ, говори Господь.
(2) [в]Разшири мѣстото на шатъра си,
И да разпрострать опонитѣ на жилищата ти:
Не бивай щадлива: продължи вѫжата си
И утвърди колетѣ си.
(3) Защото ще се разпространишъ надѣсно и налѣво;
И [г]сѣмето ти ще наслѣди езичницитѣ,
И ще населять запустѣлитѣ градове.
(4) Не бой се, защото не ще бѫдешъ поругана;
И не се свѣни, защото не ще бѫдешъ посрамена;
Защото ще забравишъ посрамението на младостьта си,
И нѣма вече да помнишъ поношението на вдовството си.
(5) Защото [д]съпругъ твой е Творецътъ ти,
Името му е [е]Господь Саваотъ;
И избавительтъ ти е Светий Израилевъ:
[ж]Той ще се нарече Богъ на всичката земя.
(6) [з]Защото Господь те повика като жена оставена и скърбна духомъ,
И жена на младость, *послѣ* отхвърлена, говори Богъ твой.
(7) [и]Оставихъ те за малко врѣме;
[к]Но съ голѣма милость ще те прибера.
(8) Въ изливането на яростьта скрихъ лицето си отъ тебе за едно мъгновение;
Но съ вѣчна милость ще те помилвамъ,
Казва Господь Изкупительтъ ти.
(9) Защото това е за мене [л]*като* водитѣ Ноеви;
Понеже, *както* се заклехъ
Че водитѣ Ноеви не ще дойдатъ вече на земята,
Така се заклехъ
Че не ще се разяря *вече* на тебе, нито ще те облича.

м Мат.26;63. 27;12,14. Мар.14;61. 15;5. 1 Пет.2;23.
н Дѣян.8;32.
о Дан.9;26.
п Мат.27;57,58,60.
р 1 Пет.2;22. 1 Иоан.3;5. [2;24.
с 2 Кор.5;21. 1 Пет.
т Рим.6;9.
у Ефес.1;5,9. 2 Сол.1;11.
ф 1 Иоан.2;1.
х Гл.42;1. 49;3.
ц Рим.5;18,19. [1;3.
ч Иоан.17;3. 2 Пет.
ш Ст.4,5.
щ Псал.2;8. Фил.2;9.
ъ Кол.2;15.
* *Евр.,* излѣ душата си.
ь Мар.15;28. Лука 22;37.
ѣ Лука 23;34. Рим.8;34. Евр.7;25. 9;24. 1 Иоан.2:1.
—
а Соф.3;14. Гал.4;27
б 1 Цар.2:5.
в Гл.49;19,20.
г Гл.55;5. 61;9.
д Иер.3;14.
е Лука 1;32.
ж Зах.14;9. Рим.3:29.
з Гл.62;4.
и Псал.30:5. Гл.26;20. 60:10. 2 Кор.4;17.
к Гл.55;3. Иер.31:3.
л Бит.8;21. 9;11. Гл.55;11. Виж.Иер.31;35,36.

(10) [м]Защото планинитѣ ще се повдигнатъ
И хълмоветѣ ще се помѣстятъ,
[н]Но милостьта ми не ще се повдигне отъ тебе,
Нито завѣтътъ на мира ми ще се помѣсти,
Казва Господь който е милостивъ къмъ тебе.
(11) О оскърбена, смутена, неутѣшена,
Ето, азъ [о]ще постеля каменетѣ ти стивневидни,
И ще туря основанията ти отъ сапфири;
(12) И ще направя забралата ти отъ рубини,
И портитѣ ти отъ антраксъ,
И всичкото ти ограждане отъ избрани камене.
(13) [п]И всичкитѣ ти синове ще *бѫдатъ* научени отъ Господа,
[р]И ще бѫде голѣмъ миръ на синоветѣ ти.
(14) Съ правда ще се утвърдишъ:
Далечъ ще бѫдешъ отъ насилството, защото не ще се боишъ,—
Далечъ отъ трепернето, защото не ще се приближи до тебе.
(15) Ето, ще се сбератъ и съберать купно *противъ тебе, но* не чрѣзъ мене.
Които се съберать купно противѣ тебе, къмъ тебе ще припаднатъ.
(16) Ето, азъ направихъ ковача,
Който духа вжглищата въ огъня
И изважда орѫдието за дѣлото си,
И азъ направихъ разорителя за да съсипва.
(17) Ни едно орѫжие устроено противъ тебе нѣма да благоуспѣе,
И ще побѣдишъ всѣки езикъ *който* би се повдигналъ противъ тебе въ сѫдба.
Това е наслѣдието на рабитѣ Господни;
И [с]правдата имъ е отъ мене, говори Господь.

ГЛАВА 55.

О [а]вие които сте жадни, елате всички при водитѣ,
И вие които нѣмате сребро, [б]елате, купете, та яжте,
Ей, елате, купете вино и млѣко,
Безъ сребро и безъ плата.
(2) Защо иждивявате сребро не за хлѣбъ,
И труда си не въ насищение?
Послушайте ме съ внимание, и ще ядете благо,
И душата ви ще се развесели съ тлъстина.
(3) Прѣклонете ухото си и [в]елате при мене:
Послушайте, и душата ви ще живѣе;
И [г]ще направя съ васъ вѣченъ завѣтъ
Споредъ [д]вѣрнитѣ Давидови милости.
(4) Ето, [е]дадохъ го свидѣтелство въ племената,
[ж]Князъ и повелитель на племената.
(5) Ето, [з]ще призовешъ народъ *когото* ти не знаешъ,
[и]И народи *които* не те знаеха ще тичатъ при тебе
Заради Господа Бога твоего
И заради Светия Израилевъ, [к]защото те прослави.
(6) [л]Търсете Господа додѣ може да се намѣри:
Призовавайте го додѣ е близу.
(7) [м]Нека остави нечестивий пѫтя си
И [н]неправедний съвѣтитѣ си;
И нека се обърне къмъ Господа, и [о]той ще го помилва,
И къмъ Бога нашего, защото той ще прощава щедро.
(8) Защото [п]моитѣ съвѣти не сѫ *като* вашитѣ съвѣти,
Нито вашитѣ пѫтища *като* моитѣ пѫтища, говори Господь.
(9) Но [р]*колкото* сѫ високи небесата отъ земята,
Толковъ пѫтищата ми сѫ по-високи отъ пѫтищата ви,
И съвѣтитѣ ми отъ съвѣтитѣ ви.
(10) Защото [с]както слаза дъждътъ и снѣгътъ отъ небето
И не се връща тамъ,

м Псал.46;2. Гл.51;6. Мат. 5;18.
н Псал. 89;33,34
о 1 Лѣт.29;2. Отк. 21;18, и дрг
п Гл.11;9. Иер.31;34. Иоан. 6;45. 1 Кор. 2;10. 1 Сол. 4;9. 1 Иоан. 2;20.
р Псал. 119;165.
с Гл. 45;24,25.

—

а Иоан. 4;14. 7;37. Отк. 21;6. 22;17.
б Мат. 13;44,46. Отк. 3;18.
в Мат. 11;28.
г Гл. 54;8. 61;8. Иер. 32;40.
д 2 Цар. 7;8, и дрг. Псал. 89;28. Дѣян. 13;34.
е Иоан.18;37.Отк.1;5.
ж Иер.30;9.Иез.34;23. Дан.9;25. Осия 3;5.
з Гл. 52;15. Ефес. 2;11,12.
и Гл. 60;5.
к Гл.60;9. Дѣян.3;13.
л Псал.32;6. Мат.5;25. 25;11. Иоан.7;34. 8;21 2 Кор. 6;1,2. Евр. 3;13.
м Гл. 1;16.
н Зах. 8;17.
о Псал. 130;7 Иер. 3;12
п 2 Цар. 7;19.
р Псал. 103;11.
с Втор. 32;2.

Но пои земята.
И я прави да прорастява и да прозябава,
За да даде сѣме на сѣещия и хлѣбъ на ядещия,
(11) [т]Така ще бѫде словото ми което излазя изъ устата ми:
Не ще се върне при мене праздно,
Но ще извърши волята ми,
И ще благоуспѣе въ каквото го проваждамъ.
(12) Защото [у]ще излѣзете съ радость,
И ще бѫдете водени съ миръ:
[ф]Планинитѣ и хълмоветѣ ще възкликнатъ прѣдъ васъ радостно,
И [х]всичкитѣ полски дървета ще изплескатъ съ рѫцѣ.
(13) [ц]Вмѣсто [ч]драка ще възлѣзе елха,
Вмѣсто коприва ще възлѣзе мирсина;
И това ще бѫде Господу [ш]за име,
За вѣчно знамение *което* нѣма да изчезне.

ГЛАВА 56.

Така говори Господь:
Пазете сѫдъ и правете правда;
[а]Защото наближи да дойде спасението ми,
И правдата ми да се открие.
(2) Блаженъ онзи человѣкъ който прави това,
И онзи человѣчески синъ който го държи,
[б]Който пази сѫботата да я не оскверни,
И държи рѫката си да не стори никакво зло.
(3) [в]А синътъ на чужденеца който се прилѣпи Господу да не рече
И каже: Господь ме отдѣли съвсѣмъ отъ людетѣ си;
И скопецътъ да не рече: Ето, азъ съмъ сухо дърво.
(4) Защото така говори Господь: На скопцитѣ
Които пазятъ сѫботитѣ ми,
И избиратъ което ми е угодно,
И държатъ завѣта ми,
(5) На тѣхъ азъ ще дамъ [г]въ дома си
И вжтрѣ въ стѣнитѣ си
Мѣсто [д]и име по-добро отъ синове и дъщери:
На тѣхъ ще дамъ вѣчно име
Което нѣма да изчезне.
(6) А за синоветѣ на чужденеца които би се прилѣпили Господу
За да му служатъ, и да обичатъ името Господне,
За да бѫдатъ раби негови,
Които пазятъ сѫботата да я не оскверняватъ,
И държатъ завѣта ми, —
(7) И [е]тѣхъ ще доведа въ светата си гора,
И ще ги развеселя въ моя молитвенъ домъ:
[ж]Всесъжденията имъ и жъртвитѣ имъ *ще бѫдатъ* приятни на олтаря ми;
Защото [з]домътъ ми ще се нарече
Домъ молитвенъ [и]за всичкитѣ народи.
(8) *Така* говори Господь Иеова
[к]Който събира разточенитѣ Израилеви:
[л]Ще му събера още *и други*
Освѣнъ събранитѣ му.
(9) [м]Елате да ядете, вие всички полски животни,
Всички дѫбравни звѣрове!
(10) Стражитѣ му [н]всички сѫ слѣпи,
Нищо не знаятъ:
[о]Всичкитѣ сѫ нѣми псета които не могатъ да лаятъ,
Които сънуватъ, лежатъ, и обичатъ дрѣмане, —
(11) Ей, [п]псета лакоми които [р]не знаятъ ситость, —
Ей, пастири които не знаятъ да разсѫждаватъ:
Всички сѫ обърнати къмъ пѫтя си,
Всѣки въ страната си, за печалбата си.
(12) Елате, казватъ, да взема вино,
И да се опиемъ съ сикера:
[с]И утрѣ ще бѫде както днесъ,
И много по-изобилно.

т Гл. 54;9.
у Гл. 35;10. 65;13,14.
ф Псал. 96;12. 98;8. Гл. 14;8. 35;1,2. 42;11.
х 1 Лѣт. 16;33.
ц Гл. 41;19.
ч Мих. 7;4.
ш Иер. 13;11.

а Гл. 46;13. Мат. 3;2. 4;17. Рим. 13;11,12.
б Гл. 58;13.
в Втор. 23;1-3. Дѣян. 8;27. 10;1. 2;34. 17;4. 18;7. 1 Пет. 1;1.
г 1 Тим. 3;15.
д Иоан. 1;12. 1 Иоан. 3;1.

е Гл. 2;2. 1 Пет. 1;1,2.
ж Рим. 12;1. Евр. 13;15. 1 Пет. 2;5.
з Мат. 21;13. Мар. 11;17. Лука 19;46.
и Мал. 1;11.
к Псал. 147;2. Гл. 11;12.
л Иоан. 10;16. Ефес. 1;10. 2;14-16.

м Иер. 12;9.
н Мат. 15;14. 23;16.
о Фил. 3;2.
п Мих. 3;11.
р Иез. 34;2,3.
с Псал. 10;6. Приг. 23;35. Гл. 22;13. Лука 12;19. 1 Кор. 15;32.

ГЛАВА 57.

Праведниятъ загинва, и никой не тура на сърдце;
[а]И благочестивитѣ человѣци се вземать [б]*отъ земята*, безъ да разумѣва нѣкой
Че праведниятъ се взема прѣди злото.
(2) Ще влѣзе въ миръ:
[в]Които ходять въ правостьта си
Ще си почиватъ на леглото си
(3) А вие, [г]синове на гледачка,
Сѣме на прѣлюбодѣй и на блудница, приближете се тукъ.
(4) Надъ кого се забавяте?
Противъ кого сте разширили уста и сте изплезили езикъ?
Не сте ли чада на прѣстѫпление, сѣме на лъжа,
(5) Разжигаеми къмъ идолитѣ
[д]Подъ всѣко зелено дърво,
[е]Които колете чадата въ долинитѣ,
Подъ разсѣлинитѣ на канаритѣ?
(6) Дѣлътъ ти е между камичетата на потоцитѣ:
Тѣ сѫ, тѣ ти сѫ наслѣдие,
И тѣмъ си възлѣла възлияния,
Принесла си хлѣбно приношение:
Съ това ще мога ли да се утѣша?
(7) [ж]На висока и възвишена гора си [з]турила леглото си;
И тамъ си възлѣзла да принесешъ жъртва.
(8) И задъ дверитѣ и дверостълпитѣ поставила си помена си;
Защото си се открила *другиму* освѣнъ мене,
И си възлѣзла: разширила си леглото си,
и съгласила си се съ тѣхъ:
[и]Възлюбила си тѣхното легло;
Избрала си мѣсто *за него*.
(9) [к]Отишла си даже при царя съ помазания,
И умножила си ароматитѣ си,
И проводила си далечъ посланницитѣ си,
И смирила си *себе си* дори до ада.
(10) И уморила си се отъ дългия пѫть;
[л]Но не си рекла: Нѣма надѣжда:
Намѣрила си живѣене въ рѫката си,
За това не си запрѣла.
(11) И [м]отъ кого си се устрашила или убояла та да излъжешъ
И да не ме поменешъ,
Нито да *ме* туришъ въ сърдцето си?
[н]Не е ли *защото* азъ мълчахъ, и даже отъ много врѣме
Ти се не убоя отъ мене?
(12) Азъ ще извѣстя правдата ти, и дѣлата ти,
Които не ще да те ползуватъ.
(13) Когато викнешъ, нека те отървать онѣзи които си събрала;
Но вѣтърътъ ще отнесе всички тѣхъ:
Едно подухване ще ги вземе;
А който уповава на мене ще наслѣди земята,
И ще придобие светата моя гора.
(14) И ще рече: [о]Възвишете, възвишете, пригответе пѫтя,
Отмахнете прѣпъванията отъ пѫтя на моитѣ люде.
(15) Защото така говори Всевишний и Прѣвъзнесений,
Който живѣе въ вѣчностьта, [п]на когото името е Светий:
[р]Азъ обитавамъ на високо и свето *мѣсто*,
[с]Още съ съкрушения *въ сърдце* и смирения духомъ,
[т]За да оживявамъ духа на смиренитѣ,
И да оживявамъ сърдцето на съкрушенитѣ.
(16) Защото [у]не ще бѫда вѣчно въ сѫдба,
Нито ще бѫда всѣкога гнѣвенъ;
Понеже *тогазъ* биха прѣмрѣли прѣдъ мене
Духътъ и [ф]душитѣ *които* съмъ направилъ.
(17) Заради беззаконието [х]на лакомството му се разгнѣвихъ
И го поразихъ: [ц]отвърнахъ лицето си и се разгнѣвихъ;
[ч]Но той послѣдва упорно пѫтя на сърдцето си.

а Псал. 12;1. Мих. 7;2.
б 3 Цар. 14;13. 4 Цар. 22;20.
в 2 Лѣт. 16;14.
г Мат. 16;4.
д 4 Цар. 16;4. 17;10. Иер. 2;20.
е Лев. 18;21. 20;2. 4 Цар. 16;3. 23;10. Иер. 7;31. Иез. 16;20. 20;26.
ж Иез. 16;16,25.
з Иез. 23;41.
и Иез. 16;26,28. 23;2-20.
к Гл. 30;6. Иез. 16;33. 23;16. Осия 7;11. 12;1.
л Иер. 2;25.
м Гл. 51;12,13.
н Псал. 50;21.
о Гл. 40;3. 62;10.
п Иовъ 6;10. Лук. 1;49.
р Псал. 68;4. Зах. 2;13.
с Псал. 34;18. 51;17. 138;6. Гл. 66;2.
т Псал. 147;3. Гл. 61;1.
у Псал. 85;5. 103;9. Мих. 7;18.
ф Числа 16;22. Иовъ 34;14. Евр. 12;9.
х Иер. 6;13.
ц Гл. 8;17. 45;15.
ч Гл. 9;13.

(18) Видѣхъ пѫтищата му, и [ш]ще го изцѣля;
И ще го водя, и ще въздамъ пакъ утѣшения
[щ]Нему и на оскърбенитѣ му.
(19) Азъ [ъ]създавамъ плода на устнитѣ:
Миръ, миръ, [ь]на далечния и на ближния,
Говори Господь; и ще го изцѣля.
(20) [ѣ]А нечестивитѣ сѫ като развълнуваното море
Когато не може да се утиши:
Водитѣ му изхвърлятъ тиня и каль.
(21) [ю]Миръ нѣма за нечестивитѣ, говори Богъ мой.

ГЛАВА 58.

Извикай яко, не се щади:
Възвиси гласа си като тржба
Та възвѣсти на людетѣ ми беззаконията имъ,
И на Якововия домъ грѣховетѣ имъ.
(2) Но тѣ ме търсятъ всѣки день
И желаятъ да учатъ пѫтищата ми,
Като народъ който е направилъ правда,
И не е оставилъ сѫдбата на Бога си:
Тѣ искатъ отъ мене сѫдби на правда,
Желаятъ да приближжатъ при Бога.
(3) [а]Защо постихме, казватъ, а ти не си видѣлъ?
[б]Смирихме душата си, а ти не щешъ да знаешъ?
Ето, въ деня на поститѣ си намирате сласть,
Та съ жестокость изисквате всичтѣ си работания.
(4) Ето, [в]вие постите за прѣпирания и карания,
И да биете съ нечестиви пестници:
Не постете както днесъ
За да се чуе горѣ гласътъ ви.
(5) [г]Такъвъ ли е постътъ който азъ избрахъ,
День [д]въ който да смирява человѣкъ душата си? —
Да навожда главата си като ситникъ,
И [е]да си постила врѣтище и пепелъ?
Това ли ще наречешъ постъ и день угоденъ Господу?

(6) Постътъ който азъ избрахъ, не е ли този,—
[ж]Да развързвашъ узитѣ на злото,
Да отвързвашъ стѣганията на ярема,
И [з]да оставяшъ свободни насилванитѣ,
И да съкрушавашъ всѣки хомотъ?
(7) Не е [и]ли да раздѣляшъ хлѣба си на гладния,
И да въвождашъ въ дома си сиромаси безъ покривъ?
[к]Когато видишъ голия да го облачашъ,
И [л]да не криешъ себе си отъ своята си плъть?
(8) [м]Тогазъ твоята свѣтлина ще изгрѣе като зората,
И здравето ти скоро ще прозябне,
И правдата ти ще прѣдиде прѣдъ тебе,
[н]И славата Господня ще ти е задна стража.
(9) Тогазъ ще зовешъ, и Господь ще отговаря:
Ще викнешъ, и той ще рече: Ето, азъ.
Ако извадишъ изсрѣдъ си хомота,
Посочването съ пръстъ, [о]и суетнитѣ думи,
(10) И отваряшъ душата си на гладния,
И наситишъ утѣсненаta душа,
Тогазъ свѣтлина ще ти изгрѣва въ тъмнината,
И мракътъ ти ще бѫде като пладне.
(11) И Господь ще те води всѣкога,
И ще насищава душата ти въ бездъждие,
И ще даде сила на коститѣ ти;
И ще бѫдешъ като градина напоявaема, и като воденъ източникъ
На който водитѣ не прѣсекнуватъ.
(12) И отъ тебе роденитѣ [п]ще съградятъ ветхитѣ запустѣния:
Ще въздигнешъ основанията на много родове;
И ще се наречешъ зидатель на развалинитѣ,
Поправитель на пѫтища за население.
(13) [р]Ако теглишъ назадъ ногата си
Да не правишъ щѣнията си въ сѫбота, въ светия мой день,
И наречешъ сѫботния день наслаждение,
Светъ Господу, честенъ,
И го почиташъ, безъ да слѣдвашъ своитѣ си пѫтища,

ш Иер. 3;22.
щ Гл. 61;2.
ъ Евр. 13;15. [2;17.
ь Дѣян. 2;39. Ефес.
ѣ Повт. 15;20, и дрг. Прит. 4;16.
ю Гл. 48;22. —

а Мал. 3;14.
б Лев. 16;29,31. 23;27.
в 3 Цар. 21;9,12,13.
г Зах. 7;5.
д Лев. 16;29.
е Ест. 4;3. Повт. 2;8. Дан. 9;3. Иона 3;6.

ж Неем. 5:10,12.
з Иер. 34;9.
и Иез. 18;7,16. Мат. 25;35.
к Повт. 31,19.
л Бит. 29;14. Неем. 5;5.
м Повт. 11;17.

н Изх. 14;19. Гл. 52;12.
о Псал. 12;2.
п Гл. 61;4.
р Гл. 56;2.

Нито да търсишъ въ *него* своето си щѣ-
 ние, нито да говоришъ *свои си* думи,
(14) ᶜТогазъ ще се наслаждавашъ въ Господа;
 И ᵗазъ ще те направя да ѣздишъ по ви-
 сокитѣ земни мѣста,
 И ще те нахраня съ наслѣдието на отца
 ти Якова;
 ᵘЗащото устата Господни казаха *това*.

ГЛАВА 59.

Ето, ᵃржката Господня не се е скра-
 тила да не може да спаси,
 Нито ухото му натегнало да не може да
 чуе;
(2) Но беззаконията ви турихa разлжченія
 между васъ и Бога вашего,
 И грѣховетѣ ви скрыха лицето *му* отъ
 васъ за да не чуе.
(3) Защото ᵇржцѣтѣ ви сж осквернени отъ
 кръвь,
 И пръститѣ ви отъ беззаконие:
 Устнитѣ ви думатъ лъжи: езикътъ ви прѣ-
 говаря зло.
(4) Никой не вика за правдата нито се сжди
 по истина:
 Уповаватъ на суетата, и говорятъ лъжи:
 ᵛЗачнуватъ злоба, и раждатъ беззаконие.
(5) Василискови яйца мжтятъ,
 И тъкатъ нишка паяжна.
 Който яде отъ яйцата имъ умира;
 И ако счупи нѣкое, излазя ехидна.
(6) ᵉНишкитѣ имъ не ставатъ за дрехи,
 Нито ще се облѣкатъ отъ дѣлата си:
 Дѣлата имъ сж дѣла беззаконни,
 И дѣянието на насилството е въ ржцѣтѣ
 имъ.
(7) ᵈНозѣтѣ имъ тичатъ къмъ злото
 И спѣшатъ да пролѣятъ невинна кръвь:
 Размишленията имъ сж размишления без-
 законни:
 Запустѣние и истрѣбление има въ пжти-
 щата имъ.
(8) Тѣ не знаятъ пжтя на мира;
 И нѣма правосждие въ стжпкитѣ имъ:
 ᵉСами си изкривиха пжтищата си:
 Всѣки който ходи въ тѣхъ не знае миръ.
(9) За това сждбата е далечъ отъ насъ,
 И правдата не стига до насъ.
 ᶻЧакаме видѣлина, а ето тъмнина,—
 Сияние, *а* ходимъ въ мракъ.
(10) ᶾПипаме стѣната като слѣпитѣ,
 И пипаме като онѣзи които нѣматъ очи:
 Въ пладнина се прѣпъваме като въ нощь:
 Вердѣ ᶦгъсти мѣста *сме* като мъртви.
(11) Всички ревемъ като мечки,
 ᶤИ непрѣстанно стенемъ като гължби:
 Сждба очакваме, но нѣма,—
 Спасение, *но* е далечъ отъ насъ.
(12) Защото се умножиха прѣдъ тебе прѣстж-
 пленията ни,
 И грѣховетѣ ни сж свидѣтели противъ
 насъ;
 Защото съ насъ сж прѣстжпленията ни;
 И беззаконията си, ние ги знаемъ.
(13) Станахме прѣстжпници и невѣрни къмъ
 Господа,
 И отдалечихме се да не слѣдваме Бога ва-
 шего:
 Говорихме обидно и метежно:
 Зачнахме, и ᵏпроизведохме отъ сърдце
 лъжливи думи.
(14) И сждбата отстжпи назадъ,
 И правдата стои далечъ;
 Защото истината падна на стъгдата,
 И правотата не може да влѣзе.
(15) Ей, изчезна истината;
 И който се уклонява отъ злото става
 ловъ;
 И видѣ Господь;
 И стана му неугодно че нѣмаше право-
 сждие,
(16) ˡИ видѣ че нѣмаше человѣкъ,
 ᵐИ почуди се че нѣмаше ходатай;
 ⁿЗа това мишцата му издѣйствува спа-
 сение нему;
 И правдата му, тя го удържа.
(17) И ᵒоблѣче се съ правда като съ броня,
 И тури на главата си шлемъ на спасе-
 ние,
 И облѣче *като* дреха одеждитѣ на отмъ-
 щението,
 И загърна се съ ревностьта като съ ман-
 тия.

с Иовъ 22;26.
т Втор. 32;13. 33;29.
у Гл. 1;20. 40;5. Мих. 4;4.
—
а Числа 11;23. Гл. 50;2.
б Гл. 1;15.
в Иовъ 15;35. Псал. 7;14.
г Иовъ 8;14,15.
д Прит. 1;16. Рим. 3;15
е Псал. 125;5. Прит. 2;15.
ж Иер. 8;15.
з Втор. 28;29. Иовъ 5;14 Амосъ 8;9.
ˈ *Или,* дебела тъм-нина.
и Гл. 38;14. Иез. 7;16.
к Мат. 12;34.
л Иез. 22;30.
м Мар. 6;6.
н Псал. 98;1. Гл. 63;5.
о Ефес. 6;14,17. 1 Сол. 5;8.

(18) [п]Споредъ дѣлата имъ, така ще въздаде,
Гнѣвъ на противницитѣ си, въздаяние на
враговетѣ си:
Ще направи въздаяние на островитѣ.
(19) И [р]ще се убоятъ отъ името Господне на
западъ,
И отъ славата му на изтокъ слънца
Когато врагътъ нападне [с]като рѣка,
Духътъ Господенъ ще възвиси хоругва
противъ него.
(20) [т]И Изкупительтъ ще дойде въ Сионъ
И къмъ онѣзи отъ Якова които се обрѫщатъ отъ прѣстѫпление, говори Господь.
(21) [у]А отъ мене, този е моятъ съ тѣхъ завѣтъ, говори Господь
Духътъ ми който е на тебе
И словата ми които турихъ въ устата ти
Не ще оскудѣятъ отъ устата ти,
Нито отъ устата на сѣмето ти,
Нито отъ устата на сѣмето на сѣмето ти
Отъ сега и до вѣка, говори Господь.

ГЛАВА 60.

Стани, [а]свѣти; защото свѣтлината ти
дойде,
И [б]славата Господня изгрѣя на тебе.
(2) Защото, ето, тъмнина ще покрие земята,
И мракъ народитѣ;
А надъ тебе ще огрѣе Господь,
И славата му ще се яви на тебе.
(3) [в]И народитѣ ще дойдатъ въ свѣтлината ти,
И царетѣ въ сиянието на зората ти.
(4) [г]Подигни наоколо очитѣ си та вижъ:
Всички тѣзи се събиратъ, [д]идатъ при
тебе:
Синовете ти ще дойдатъ отъ далечъ,
И дъщеритѣ ти ще бѫдатъ бавени на
обятия.
(5) Тогазъ ще видишъ и ще се зарадвашъ,
И сърдцето ти ще затрепти и ще се разшири;
Защото [е]изобилието на морето ще се върне къмъ тебе
Инотътъ на народитѣ ще дойде при тебе
(6) Множество камили ще те покриятъ,
Велблюдитѣ Мадиамски и [ж]Гефаски
Всичкитѣ отъ [з]Сава ще дойдатъ
Злато и темянъ [и]ще донесатъ,
И ще възвѣстятъ хвалитѣ Господни.
(7) Всичкитѣ [к]Кидарски стада ще се съберать при тебе
Наваиотскитѣ овни ще ти бѫдатъ за потрѣба
Ще се принесатъ на олтаря ми благоприятни,
И [л]азъ ще прославя дома на славата си.
(8) Кои сѫ тѣзи що летятъ като облаци,
И като гълъби на прозорцитѣ си?
(9) [м]Ето, островитѣ ще ме чакатъ,
И първи Тарсийскитѣ корабн,
[н]За да доведатъ отъ далечъ синоветѣ ти,
[о]Среброто имъ и златото имъ съ тѣхъ,
[п]За името на Господа Бога твоего,
И за Светаго Израилева, [р]защото те прослави.
(10) И [с]синоветѣ на другородцитѣ ще съградятъ стѣнитѣ ти,
И [т]царетѣ имъ ще ти служатъ.
Защото [у]въ гнѣва си поразихъ тѐ,
[ф]Но въ благоволението си те помилвахъ.
(11) И [х]портитѣ ти ще бѫдатъ всѣкога отворени:
Не ще се затварятъ денѣ и нощѣ,
За да се вносн въ тебе инотътъ на народитѣ,
И да се докарватъ царетѣ имъ.
(12) Защото [ц]онзи народъ и царство
Които не би ти работили ще загинатъ;
Ей, онѣзи народи съвсѣмъ ще запустѣятъ.
(13) [ч]Славата на Ливанъ ще дойде при тебе, —
Елха, яворъ, и букъ купно,
За да украсятъ мѣстото на светилището ми;
И [ш]ще прославя мѣстото на нозѣтѣ си.
(14) И синоветѣ на онѣзи които сѫ те оскърбили [щ]ще дойдатъ наведени прѣдъ тебе,

---

[п] Гл. 63;6.
[р] Псал. 113;3. Мал. 1;11.
[с] Отк. 12;15.
[т] Рим. 11;26.
[у] Евр. 8;10. 10;16.
—
[а] Ефес. 5;14.
[б] Мал. 4;2.
[в] Гл. 49;6,23. Отк. 21;24.
[г] Гл. 49;18.
[д] Гл. 49;20-22. 66;12.
[е] Рим. 11;25.
[ж] Бит. 25;4.
[з] Псал. 72;10.
[и] Гл. 61;6. Мат. 2;11.
[к] Бит. 25;13.
[л] Аг. 2;7,9. 51;5.
[м] Псал. 72;10. Гл. 42;4.
[н] Гал. 4;26.
[о] Псал. 68;30 Зах. 14;14.
[п] Иер. 3;17
[р] Гл. 55;5.
[с] Зах. 6;15.
[т] Гл. 49;23. Отк. 21;24.
[у] Гл. 57;17
[ф] Гл. 54;7,8.
[х] Отк. 21;25.
[ц] Зах. 14;17,19. Мат. 21;44.
[ч] Гл. 35;2. 41;19.
[ш] Виж. 1 Лѣт. 28;2. Псал. 132;7
[щ] Гл. 49;23. Отк. 3;9.

И всички които сѫ те прѣзирали ще се поклонятъ на слѣдитѣ на нозѣтѣ ти,
И ще те именуватъ Градъ Господенъ,
[ъ]Сионъ на Светаго Израилева.
(15) Вмѣсто това що бѣ ти оставенъ и намразенъ,
Че никой не минуваше прѣзъ тебе,
Ще те направя вѣчно величие,
Веселие въ родове на родове.
(16) И ще сучешъ млѣкото на народитѣ,
И [ь]ще сучешъ съсцитѣ на царетѣ;
И ще позпаешъ че [ѳ]азъ Иеова съмъ твой Спаситель
И твой Изкупитель, Крѣпкий Якововъ.
(17) Вмѣсто мѣдь ще донеса злато,
И вмѣсто желѣзо ще донеса сребро,
И вмѣсто дърво мѣдь,
И вмѣсто камене желѣзо,
И ще направя настоятелитѣ ти миръ,
И началницитѣ ти правда.
(18) Нѣма вече да се чуе насилие въ земята ти,
Разграбване и съкрушение въ прѣдѣлитѣ ти;
Но [ю]ще наречешъ стѣнитѣ си Спасение,
И портитѣ си Хвала.
(19) [я]Не ще ти бѫде вече слънцето свѣтлина на деня,
Нито луната съ сиянието си ще ти свѣти;
Но Господь ще ти бѫде вѣчна свѣтлина,
И [ѧ]Богъ твой слава твоя.
(20) [ѩ]Слънцето ти не ще зайде вече,
Нито ще оскудѣе луната ти,
Защото Господь ще ти е вѣчна свѣтлина,
И дниатѣ на сѣтованието ти ще се свършатъ.
(21) И [а]твоитѣ люде ще бѫдатъ всичкитѣ праведни
[б]Ще наслѣдятъ земята вѣчно,
[в]Вѣйка на насаждането ми,
[г]Дѣло на рѫцѣтѣ ми, за да се прославямъ.
(22) [д]Малкиятъ ще стане тисяща,
И малочисленнията слабъ народъ
Азъ Господь ще ускоря това споредъ врѣмето му.

ГЛАВА 61.

[а]Духътъ на Господа Иеова е върхъ мене;
Защото [б]Господь ме помаза
За да благовѣствувамъ на смиренитѣ;
Проводи ме [в]да изцѣля съкрушенитѣ въ сърдце,
[г]Да проповѣдвамъ освобождение на плѣнницитѣ,
И на затворницитѣ отваряне на тъмница;
(2) За [д]да проповѣдвамъ годината на благоволението Господне,
И [е]деня на отмъщението отъ Бога нашего;
[ж]За да утѣша всичкитѣ сѣтуващи;
(3) За да наредя за сѣтуващитѣ въ Сионъ
[з]Да имъ дамъ красота вмѣсто пепелъ,
Елей на веселие вмѣсто плачъ,
Облѣкло на хваление вмѣсто духъ на унииние,
За да се наричатъ дървета на правда,
[и]Насаждане Господне, [к]да се прослави той.
(4) И [л]ще съградятъ древнитѣ запустѣния,
Ще въздигнатъ прѣжнитѣ развалини,
И ще подновятъ пуститѣ градове,
Развалинитѣ отъ родъ въ родъ.
(5) И [м]другородни ще стоятъ и пасатъ стадата ви.
И синоветѣ на другороднитѣ ще бѫдатъ ваши орачи и ваши лозари.
(6) А [н]вие ще се именувате Свѣщеници Господни:
Служители на нашия Богъ ще се наричате:
[о]Ще ядете имота на народитѣ,
И въ тѣхната слава вие ще се хвалите.
(7) Вмѣсто [п]срама си двойно *ще получите;*
И за посрамлението ще имать радость въ наслѣдието си,

ъ Евр. 12;22. Отк. 14;1.
ь Гл. 49;23. 61;6. 66;11,12.
ѳ Гл. 43;3.
ю Гл. 26;1
я Отк. 21;23. 22;5.
ѧ Зах. 2;5.
ѩ Виж. Амос. 8;9.
а Гл. 52;1 Отк. 21;27.
б Псал. 37;11,22. Мат. 5;5.
в Гл. 61;3. Мат. 15;13. Иоан. 15;2.
г Гл. 29;23. 45;11. Ефес. 2;10.
д Мат 13;31,32.

—

а Гл. 11;2 Лука 4;18. Иоан. 1;32 3;34.
б Псал 45;7.
в Псал. 147;3. Гл. 57;15. [34;8.
г Гл. 42;7. Виж. Иер.
д Виж. Лев. 25;9.
е Гл. 34;8. 63;4. 66;14. Мал. 4;1,3. 2 Сол. 1;7-9.
ж Гл. 57;18. Мат. 5;4.
з Псал. 30;11
и Гл. 60;21.
к Иоан. 15;8.
л Гл. 49;8. 58;12. Иез. 36;33-36.
м Ефес. 2;12
н Изх. 19;6. Гл. 60;17 66;21 1 Пет. 2;5,9. Отк. 1;6. 5;10.
о Гл. 60;5,11,16.
п Гл. 40:

За то въ земята си ще наслѣдятъ двойното:
Вѣчно веселие ще бжде тѣмъ.
(8) Защото азъ Господь [р]обичамъ правосждие:
[с]Мразя грабителство и неправда;
И вѣрно ще имъ въздамъ,
И [т]ще направя съ тѣхъ завѣтъ вѣченъ.
(9) И сѣмето имъ ще се познае между народитѣ,
И внуцитѣ имъ между племената:
Всѣки който ги гледа ще ги познава
[у]Че сж сѣме което Господь благослови.
(10) [ф]Щѫ се развеселя прѣмного заради Господа:
Душата ми ще се зарадва въ Бога моего;
Защото ме [х]облѣче съ одежди на спасение,
Загърна ме съ мантия на правда
[ц]Като женихъ украсенъ съ вѣнецъ,
И като невѣста накитена съ утваритѣ си.
(11) Защото както земята произвожда прозябенията си,
И както градина прорастява сѣмената въ нея,
Така Господь Иеова [ч]ще направи правдата [ш]и хвалата
Да прозябнатъ прѣдъ всичкитѣ народи.

ГЛАВА 62.

Заради Сионъ нѣма да мълкна,
И за Ерусалимъ не щѫ да се утиша,
Додѣ излѣзе правдата му като сияние,
И спасението му като свѣтило запалено.
(2) И [а]ще видятъ народитѣ правдата ти,
И всичкитѣ царе славата ти;
И [б]ще се наречешъ съ ново име
Което устата на Господа ще нарекатъ.
(3) И [в]ще бждешъ вѣнецъ на слава въ ржката Господня;
И царска корона въ дланьта на Бога твоего.
(4) [г]Нѣма вече да се наречешъ [д]Оставенъ,
Нито земята ти вече ще се нарече [е]Пуста;
Но щѫ се наречешъ Благоволение мое въ него,
И земята ти, Оженена,
Защото Господь благоволи на тебе, и земята ти ще бжде оженена.
(5) Защото както момъкъ се жени за мома,
Така синоветѣ ти ще се оженятъ за тебе;
И както женихътъ се радва на невѣстата,
Така [ж]Богъ твой ще се зарадва на тебе.
(6) [з]На стѣнитѣ ти, Ерусалиме, поставихъ стражи:
Тѣ никога нѣма да мълчатъ ни денѣ ни нощѣ.
Вие които призовавате Господа не прѣмълквайте,
(7) И не давайте му почивка
Додѣ постави, и [и]додѣ направи Ерусалимъ хваление по земята.
(8) Господь се кле въ дѣсницата си и въ мишцата на силата си:
[к]Нѣма да дамъ вече житото ти храна на неприятелитѣ ти;
И синоветѣ на чужденцитѣ нѣма да пиятъ виното ти
За което ти си се трудилъ.
(9) Но които го жънатъ тѣ ще го ядатъ,
И ще хвалятъ Господа;
И които го боратъ тѣ ще го пиятъ
[л]Въ дворовете на светилището ми.
(10) Минете, минете прѣзъ портитѣ:
[м]Пригответе пжтя на людетѣ:
Поправете, поправете друма:
Разтрѣбете каменетѣ:
[н]Въздигнете знаме за народитѣ.
(11) Ето, Господь възвѣсти до крайщата на земята;
[о]Речете на Сионовата дъщеря.
Ето, Спасительтъ ти иде:
Ето, [п]мъздата му е съ него,
И въздаянието му прѣдъ него.
(12) И ще ги наричатъ Народъ Светъ,
Изкупени Господни;
И ти ще се наречешъ Търсенъ,
Градъ [р]неоставенъ.

р Псал. 11;7.
с Гл. 1;11,13.
т Гл. 55;3.
у Гл. 65;23.
ф Ав. 3;18.
х Псал. 132;9,16.
ц Гл. 49;18. Отк. 21:2.
ч Псал. 72;3. 85;11.
ш Гл. 60;18. 62;7.
—
а Гл. 60;3.
б Виж. Ст. 4,12. Гл. 65;15.
в Зах. 9;16.
г Осия 1;10. 1Пет. 2;10.
д Гл. 49;14. 54;6,7.
е Гл. 54;1.
ж Гл. 65;19.
з Иез. 3;17. 33;7
и Гл. 64;11. Соф. 3;20.
к Втор. 28;31, и drг. Иер. 5;17.
л Виж. Втор. 12;12. 14;23,26. 16;11,14.
м Гл. 40:3. 57;14.
н Гл. 11;12.
о Зах. 9;9. Мат. 21;5 Иоан. 12;15.
п Гл. 40:10. Отк. 22;12.
р Ст. 4

ГЛАВА 63.

Кой е този що иде отъ Едомъ,
Съ очервенени дрехи отъ Восора,
Този славенъ въ облѣклото си
Който ходи въ величеството на силата си?
Азъ който говоря съ правда,
Крѣпъкъ за да спасявамъ.
(2) [а]Защо е червено облѣклото ти,
И дрехитѣ ти подобни на человѣкъ който тъпче въ жлобъ?
(3) [б]Азъ самъ изтъпкахъ жлеба,
И никой отъ народитѣ не бѣ съ мене;
И стъпкахъ ги въ гнѣва си,
И смазахъ ги въ яростьта си;
И кръвьта имъ пръсна по дрехитѣ ми,
И уплескахъ всичкото си облѣкло.
(4) Защото [в]деньтъ на отмъщението бѣ въ сърдцето ми,
И настана годината на изкупенитѣ ми.
(5) И [г]разгледахъ, [д]и нѣмаше кой да помага;
И се зачудихъ че нѣмаше кой да подпира,
За то [е]мишцата ми подѣйствува спасение въ мене;
И яростьта ми, тя ме подпрѣ.
(6) И стъпкахъ народитѣ въ гнѣва си,
И [ж]опихъ ги съ яростьта си,
И сведохъ кръвьта имъ въ земята.
(7) Ще помена милосердията Господни,
Хваленията Господни,
По всичко що ни е Господь направилъ,
И голѣмата благость къмъ Израилевия домъ
Която показа тѣмъ споредъ щедротитѣ си,
И споредъ множеството на своята милость.
(8) Защото рече: Наистина люде мои сж тѣ,
Чада *които* не ще бждатъ лъжливи;
И стана имъ Спаситель.
(9) [з]Въ всичкитѣ имъ скърби скърбѣше,
И [и]ангелътъ на присжтствието му ги избави;
[к]Съ любовьта си и съ милосердието си той ги изкупи,
И [л]дигна ги, и носи ги въ всичкитѣ древни дни.
(10) Но тѣ [м]не се покориха, [н]и оскърбиха светия неговъ Духъ;
[о]За то се обърна та имъ стана неприятель,
И самъ ратува противъ тѣхъ.
(11) Тогазъ помениха прѣжнитѣ дни, Моисея *и* людетѣ му·
Дѣ е онзи [п]който ги възведе отъ морето
Съ пастиря на паството си? —
[р]Дѣ, който положи светия свой Духъ всрѣдъ тѣхъ? —
(12) Който съ дѣсницата на Моисея води *ги*
[с]Съ славната си мишца?
[т]Който разцѣпи водата прѣдъ тѣхъ
За да си направи вѣчно име? —
(13) [у]Който ги води прѣзъ бездната
Като конь прѣзъ пустинята, безъ да се прѣпънатъ?
(14) Като добитъкъ който слази въ дола,
Духътъ Господень ги упокои:
Така си водилъ людетѣ си
[ф]За да си направишъ славно име.
(15) [х]Погледни отъ небето,
И вижъ [ц]отъ жилището на светинята си и на славата си:
Дѣ е ревностьта ти и силата ти,
[ч]Множеството на милостьта ти и на твоитѣ къмъ мене щедроти?
Възпрѣха ли се?
(16) [ш]Наистина ти си Отецъ нашъ,
[щ]Ако Авраамъ и да ни не знае
И Израиль да ни не познава:
Ти, Господи, си Отецъ нашъ,
Изкупитель нашъ: отъ вѣка е твоето име.
(17) [ъ]Защо си ни допусналъ, Господи, да се уклонявамe отъ пжтищата ти,

---

а Отк. 19:13
б Плачъ 1;15. Отк. 14:19,20. 19;15.
в Гл. 34;8. 61;2.
г Гл. 41;28. 59,16.
д Иоан. 16;32.
е Псал. 98;1. Гл 59;16.
ж Отк. 16;6.
з Сжд. 10;16. Зах. 2;8. Дѣян. 9;4.
и Изх 14:19. 23;20,21. 33;14. Мал. 3;1. Дѣян. 12;11
к Втор. 7;7,8.
л Изх: 19;4. Втор. 1;31. 32:11,12. Гл. 46:3,4
м Изх. 15;24. Числа 14;11. Псал. 78;56. 95;9.
н Псал. 78;40 Дѣян. 7;51. Ефес. 4;30.
о Изх. 23;21
п Изх. 14;29. 32;11,12. Числа 14;13,14, и др. Иер. 2;6.
р Числа 11;17,25. Неем. 9;20. Дан. 4;8. Аг 2;5.
с Изх. 15;6
т Изх. 14;21. Ис. Нав. 3;16.
у Псал. 106;9.
ф 2 Цар. 7;23.
х Втор. 26;15 Псал. 80;14.
ц Псал. 33;14.
ч Иер. 31;20. Осия 11;8.
ш Втор. 32;6. 1 Лѣт. 29;10. Гл. 64;8.
щ Иовъ 14;21. Екл. 9;5.
ъ Псал. 119;10

[ъ]Да ожесточаваме сърдцето си да ти се не боимъ?
[ѣ]Върни се заради рабитѣ си,
Племената на твоето наслѣдие.
(18) Малко врѣме *го* [ю]владѣха светитѣ твои люде:
[я]Враговетѣ ни потъпкаха светилището ти.
(19) Ние сме отъ вѣка *твои* • надъ тѣхъ ти не си владичествувалъ;
И на тѣхъ не се е наричало името ти

ГЛАВА 64.

О [а]да би раздралъ ти небесата, да слѣзешъ,
[б]Да биха се стопили горитѣ отъ лицето ти,
(2) Като огънь който гори храстията,
Като огънь който прави водата да клокоти,
За да стане името ти познато на противницитѣ ти,
Да треперятъ народитѣ отъ лицето ти!
(3) [в]Когато ти направи ужасни дѣла каквито не чакахме,
Ти слѣзе, и горитѣ се разтопиха отъ лицето ти.
(4) Защото отъ вѣка [г]не се е чуло,
До уши не е стигало,
Око не е видѣло другъ Богъ освѣнъ тебе
Да е направилъ *такеизъ дѣла* за онѣзи които го чакатъ.
(5) Посрѣщнатъ си тогозъ който съ радость [д]прави правда,
[е]Които те поменуватъ въ пжтищата ти:
Ето, ти си се разгнѣвилъ защото ние съгрѣшихме:
[ж]Въ тѣхъ е постоянство, и ние ще се спасимъ.
(6) Но ние всички станахме като нечисто *нѣщо;*
И [з]всичката ни правда е като омръсена дреха;
И [и]паднахме всички като листъ;
И беззаконията ни дръпнаха ни като вѣтъра.
(7) И [к]нѣма който да призовава името ти,
Който да се събуди да се хване за тебе;
Защото си скрилъ лицето си отъ насъ,
И стопилъ си ни, заради беззаконията ни.
(8) Но [л]сега, Господи, ти си Отецъ нашъ:
Ние сме кальта, а [м]ти Грънчарьтъ ни;
И всички сме [н]дѣло на твоята ржка.
(9) [о]Не гнѣви се силно, Господи,
И не помни вѣчно беззаконието;
Ето, погледни, молимъ се
Ние всички сме [п]люде твои
(10) Светитѣ твои градове станаха пусти:
Сионъ станж пустъ, [р]Ерусалимъ запустѣнъ.
(11) [с]Светиятъ ни и красниятъ нашъ домъ
Въ който отцитѣ ни те славословѣха
Изгоренъ биде съ огънь;
И [т]всичкитѣ драги намъ нѣща станаха въ запустѣние.
(12) [у]Ще удържишъ ли, Господи, себе си въ това?
[ф]Ще замълчишъ ли, и ще ни оскърбишъ ни крайно?

ГЛАВА 65

[а]Потърсенъ бидохъ отъ онѣзи които не питаха *за мене:*
Намѣренъ бидохъ отъ онѣзи които не търсѣха.
Рекохъ• Ето азъ! ето азъ!
Къмъ [б]народъ •който не призоваваше името ми.
(2) [в]Прострѣхъ ржцѣтѣ си весь день
Къмъ непокорливи люде,
Които ходятъ по пжть не добъръ
Вслѣдъ своитѣ помишления:
(3) Люде [г]които ме раздражаватъ всѣкога прѣдъ лицето ми,
[д]Които колятъ жъртви въ градини
И кадятъ на *олтари отъ* кирпичи;

ъ Сравни Гл. 6;10 съ Иоан. 12;40. Рим. 9;18.
ѣ Числа 10;36. Псал. 90;13
ю Дан. 8;24.
я Псал. 74;7.

—

а Псал. 144;5.
б Сжд. 5;5. Мих. 1;4.
в Изх. 34;10. Сжд. 5;4,5. Псал. 68:8. Ав. 3;3,6.
г Псал. 31;19. 1 Кор. 2;9.
д Дѣян. 10;35.
е Гл. 26;8.
ж Мал. 3;6.
з Фил. 3;9.
и Псал. 90;5,6.
к Осия 7;7
л Гл. 63;16.
м Гл. 29;16. 45;9. Иер. 18;6. Рим. 9;20,21.
н Ефес. 2;10.
о Псал. 74;1,2. 79:8.
п Псал. 79;13.
р Псал. 79;1.
с 4 Цар. 25;9. 2 Лѣт. 36;19. Псал. 74;7.
т Иез. 24;21,25
у Гл. 42;14.
ф Псал. 83;1.

—

а Рим. 9;42-26,30. 10;20. Ефес. 2;12,13.
б Гл. 63:19.
• *Или,* които не се называха съ името ми.
в Рим. 10;21.
г Втор. 32;21.
д Гл. 1;29. 66:17 Виж. Лев. 17:5.

(4) еКоито седятъ въ гробища,
И нощуватъ въ скришни мѣста.
жКоито ядатъ свинско месо,
И въ съсждитѣ си имать сокъ отъ нечисти вѣща,
(5) зКоито казватъ: Махни се отъ мене, не се допирай до мене,
Защото съмъ по-светъ отъ тебе
Тѣ сж димъ въ ноздритѣ ми,
Огънь горещъ весь день.
(6) иЕто, писано е прѣдъ мене,
кНе ще да замълча, лно ще направя отмъщение,
Ей, ще въздамъ въ пазухитѣ имъ
(7) Беззаконията ви, купно и мбеззаконията на отцитѣ ви, говори Господь,
нКоито кадиха върху горитѣ,
оИ ме хулиха върху хълмоветѣ;
За то ще възмѣря въ пазухата имъ дѣлото имъ отъ начало.
(8) Така говори Господь:
Както когато се намира мъсть въ гроздa, говорятъ:
Не разваляй го, пзащото има благословение въ него,
Така ще направя за рабитѣ си,
За да не изтрѣбя всичкитѣ.
(9) И ще извадя сѣме отъ Якова,
И наслѣдникъ на планинитѣ си отъ Юда;
И ризбранитѣ ми ще ги наслѣдятъ,
И рабитѣ ми ще се населятъ тамъ.
(10) И сСаронъ ще бжде ограда на стада,
И тдолътъ Ахоръ мѣсто за лежане на говеда,
За людетѣ ми които ме дирятъ
(11) А васъ, които оставяте Господа,
Които забравяте усветата ми гора,
Които приготвяте фтрапезата на 'Гада,
И които правите възлияние на †Мени,
(12) Ще ви изброя за ножъ,
И всички ще се наведете на клане,
хЗащото зовѣхъ, и не отговаряхте,
Говорѣхъ, и не слушахте,
Но правѣхте злото прѣдъ мене,
И избирахте неугодното менѣ.
(13) За това така говори Господь Иеова:
Ето, рабитѣ ми ще ядатъ, а вие ще гладувате:
Ето, рабитѣ ми ще пиятъ, а вие ще жадувате:
Ето, рабитѣ ми ще се развеселятъ, а вие ще се посрамите,
(14) Ето, рабитѣ ми ще възклицаватъ отъ сърдечно веселие,
А вие ще пищите отъ сърдечна болка,
цИ ще лелекате отъ угнетение на духа
(15) И ще оставите името си чна избранитѣ ми шза клетва;
Защото Господь Иеова тебе ще умъртви,
И рабитѣ си щще нарече съ друго име,
(16) Щото който ублажава себе си на земята
ъДа ублажава себе си въ Бога на истината,
И който се кълне на земята
ьДа се кълне въ Бога на истината;
Защото прѣдишнитѣ скърби се забравиха,
И защото се скриха отъ очитѣ ми.
(17) Понеже, ето, ѣнови небеса създавамъ,
и нова земя,
И прѣдишнитѣ нѣма да се поменатъ,
Нито ще дойдатъ на умъ.
(18) Но веселете се и радвайте се всѣкога
Въ онова което създавамъ,
Защото, ето, създавамъ Ерусалимъ за радость,
И людетѣ му за веселие.
(19) И юще се радвамъ на Ерусалимъ,
И ще се веселя за людетѣ си,
И янѣма да се чуе вече въ него гласъ на плачъ
И гласъ на вопълъ
(20) Нѣма да бжде вече тамъ налоденецъ младенецъ,
И старецъ който да не е изпълнилъ днитѣ си.
Защото дѣтето ще умира стогодишно,

е Втор. 18;11.
ж Гл. 66;17 Виж. Гл. 11;7
з Виж. Мат. 9;11 Лука 5;30. 18;11 Юд. 19
и Втор. 32;34. Мал. 3;16
к Псал. 50;3
л Псал. 79;12 Иер. 16;18 Иез 11;21.
м Изх. 20;5
н Иез. 18;6
о Иез. 20;27,28
п Иоилъ 2;14.
р Ст. 15,22. Мат. 24;22. Рим. 11;5,7
с Гл. 33;9. 35;2.
т Ис. Нав. 7;24,26. Осия 2;15
у Гл. 56;7. 57;13. Ст. 25.
ф Иез. 23;41
1 Кор. 10;21
Честь (късметъ)
† Урисница.
х 2 Лѣт. 36;15,16. Прит. 1;24, и дрг Гл. 66;4. Иер. 7;13 Зах. 7;7 Мат. 21;34-43.
ц Мат. 8;12. Лука 13;28.
ч Ст. 9,22
ш Иер. 29;22. Зах. 8;13
щ Гл. 62;2. Дѣян. 11;26
ъ Псал. 72;17 Иер. 4;2.
ь Втор. 6;13. Псал 63;11 Гл. 19;18. 45;23. Соф. 1;5.
ѣ Гл. 51;16. 66;22. 2 Пет. 3;13. Отк. 21;1
ю Гл. 62;5.
я Гл. 35;10. 51;11 Отк. 7;17 21;4

жА стогодишенъ грѣшникъ ще бѫде проклетъ.
(21) И жще съградятъ кѫщи, и ще се населятъ;
И ще насадятъ лозя, и ще ядатъ плода имъ.
(22) Нѣма да съградятъ тѣ, а другъ да се насели:
Нѣма да насадятъ тѣ, а другъ да яде;
Защото аднитѣ на моитѣ люде ще сѫ както днитѣ на дърво,
И бизбранитѣ ми ще видятъ да овехтѣе дѣлото на рѫцѣтѣ имъ.
(23) Не ще да се трудятъ напраздно,
вНито ще раждатъ чада за скърбь,
Защото гсѫ сѣме на благословенитѣ Господни,
И потомството имъ съ тѣхъ.
(24) И дпрѣди да въззоватъ тѣ азъ ще отговарямъ;
И додѣ още говорятъ тѣ азъ ще слушамъ.
(25) еВълкътъ и агнето ще пасатъ наедно;
И лъвътъ ще яде плѣва както говедото;
А жхрана на змията *ще бѫде* пръстьта:
Не ще да правятъ поврѣда нито погубване
Въ всичката ми света гора, говори Господь.

ГЛАВА 66.

Така говори Господь:
аНебето ми е прѣстолъ,
И земята подножие на нозѣтѣ ми;
Кой е домътъ който искате да съградите за мене?
И кое е мѣстото на упокоението ми?
(2) Защото рѫката ми е направила всичко това,
И е станало всичко това, говори Господь;
бНо азъ ще погледна на тогозъ,
вНа сиромаха и съкрушения духомъ,
гИ на оногозъ който трепери отъ словото ми.
(3) дКойто коли волъ е *както* който убива человѣка, —
Който жъртвува агне, е*както* който прѣсича вратъ на псе,—
Който приноси хлѣбно приношение, *както който приноси* свинска кръвь,—
Който кади ливанъ, *както* който благославя идолъ:
Ей, тѣ сѫ избрали пѫтищата си,
И душата имъ се наслаждава въ гнусотитѣ имъ.
(4) И азъ ще избера бѣдствията имъ,
И ще докарамъ върхъ тѣхъ опѣзи нѣща отъ които се боятъ,
жЗащото зовѣхъ, и никой не отговаряше;
Говорѣхъ, и не слушаха;
Но правѣха зло прѣдъ мене,
И избираха неугодното менѣ.
(5) Слушайте словото Господне,
зВие които треперите отъ словото му.
Братята ви, които ви мразятъ и ви отхвърлятъ заради моето име,
Рекоха: иДа се прослави Господь,
И кда видимъ вашата радость,
Но тѣ ще се посрамятъ.
(6) Гласъ на метежъ иде отъ града,
Гласъ отъ храма,
Гласъ на Господа който прави въздаяние на неприятелитѣ си.
(7) Прѣди да се замѫчи, роди:
Прѣди да дойдатъ болѣзнитѣ ѝ, освободи се и роди мѫжко.
(8) Кой е чулъ таквозъ нѣщо? кой е видѣлъ таквозъ?
Родила ли би земята въ единъ день?
Или родилъ ли би се единъ народъ отведнъжъ?
Но *дъщерята на* Сионъ щомъ се замѫчи роди чадата си.
(9) Азъ който довождамъ до раждане,
Не бихъ ли направилъ да роди? говори Господь:
Азъ който правя да раждатъ,
Затворилъ ли бихъ *ложесната?* говори Богъ твой.
(10) Развеселете се съ *дъщерята на* Ерусалимъ,
И радвайте се съ нея, всички които я обичате·

ж Екл. 8;12.
жж Втж. Лев. 26;16. Втор. 28;30. Гл. 62;8. Амосъ 9;14.
а Псал. 92;12.
б Ст. 9,15.
в Втор. 28;41 Осия 9;12.
г Гл. 61;9.
д Псал. 32;5. Дан. 9;21.
е Гл. 11;6,7,9.
ж Бит. 3;14
—
а 3 Цар. 8;27 2 Лѣт. 6;18. Мат. 5;34,35: Дѣян. 7;48,49. 17;24.
б Гл. 57;15. 61;1.
в Псал. 34;18. 51;17.
г Езд. 9;4. 10;3. Прит. 28;14. Ст. 5.
д Гл. 1;11
е Втор. 23;18.
ж Прит. 1;24. Гл. 65;12. Иер. 7;13.
з Ст. 2.
и Гл. 5;19.
к 2 Сол. 1;10. Тит. 2;13.

Зарадвайте се, и радвайте се съ нея,
Всички които сѣтувате за нея,
(11) За да сучете и да се наситите
Отъ съсцитѣ на утѣшенията ѝ,
За да се насучете и да се насладите
За изобилието на славата ѝ.
(12) Защото така говори Господь
Ето, [л]ще распростра ней миръ като рѣка,
И славата на народитѣ като наводняемъ потокъ
[м]Тогазъ ще се насучете,
Ще бѫдете носени на обятия,
[н]И ще бѫдете поласкани на колѣната ѝ.
(13) Както единъ когото утѣшава майка му,
Така азъ ще ви утѣша,
И ще се утѣшите въ Ерусалимъ.
(14) И ще видите, и сърдцето ви ще се развесели,
[о]И коститѣ ви ще прозябнатъ като трѣва;
И рѫката Господня ще се познае къмъ рабитѣ му.
А гнѣвътъ му къмъ неприятелитѣ му
(15) Защото, ето, [п]Господь ще дойде съ огънь,
И колесницитѣ му ще бѫдатъ като вихрушка,
За да отдаде гнѣва си съ устремление,
И прѣщението си съ огнени пламици.
(16) Защото Господь, съ огънь [р]и съ ножа си,
Ще се сѫди съ всѣка плъть,
И убититѣ отъ Господа ще бѫдатъ много.
(17) [с]Които се освещаватъ и очищаватъ въ градинитѣ,
Единъ подиръ другъ, въ срѣдата,
И ядатъ свинско месо и гнусотии и мишки,
Тѣ ще загинатъ купно, говори Господь.
(18) Защото азъ *зная* дѣлата имъ и помишленията имъ,
И ида за да събера всичкитѣ народи и езици;
И тѣ ще дойдатъ и ще видятъ славата ми.
(19) И [т]ще туря знамение между тѣхъ;
И онѣзи отъ тѣхъ които се отърватъ, ще ги испроводя въ народитѣ —
Въ Тарсисъ, Фулъ, и Лудъ, които теглятъ лѫкъ,—
Въ Тувалъ и Яванъ, далечнитѣ острови
Които не сѫ чули името ми
Нито сѫ видѣли славата ми;
И [у]ще проповѣдатъ славата ми между народитѣ.
(20) И ще доведатъ всичкитѣ ви братя
Отъ всичкитѣ народи [ф]приносъ Господу,
На коне, и на колесници, и на носилки,
И на мъски, и на бързи камили,—
Къмъ светата ми гора, Ерусалимъ, говори Господь,
Както синоветѣ Израилеви доносятъ приношение
Въ чистъ съсѫдъ въ дома Господенъ.
(21) А още ще взема отъ тѣхъ
[х]За священници и за Левити, говори Господь.
(22) Защото [ц]както новитѣ небеса
И новата земя които азъ ще направя
Ще прѣбѫдатъ прѣдъ мене, говори Господь,
Така ще прѣбѫде сѣмето ви и името ви.
(23) И [ч]отъ новомѣсечие до новомѣсечие,
И отъ сѫбота до сѫбота,
[ш]Ще дохожда всѣка плъть да се кланя прѣдъ мене,
Говори Господь.
(24) И ще излѣзатъ и ще видятъ [щ]труповетѣ на человѣцитѣ
Които бѣха прѣстѫпници противъ мене;
[ъ]Защото тѣхниятъ червей нѣма да умре,
Нито огньтъ имъ ще угасне;
И ще бѫдатъ гнусота на всѣка плъть.

л Гл. 48;18. 60;5.
м Гл. 60;16.
н Гл. 49;22. 60;4
о Иез. 37;1, и дрг
п Гл. 9;5. 2 Сол. 1;8.
р Гл. 27;1
с Гл. 65;3,4
т Лука 2;34.
у Мал. 1;11
ф Рим. 15;16
х Изх. 19;6. Гл. 61;6. 1 Пет. 2;9. Отк. 1;6.
ц Гл. 65;17. 2 Пет. 3;13. Отк. 21;1.
ч Зах. 14;16.
ш Псал. 65;2.
щ Ст. 16.
ъ Мар. 9;44,46,48.

КНИГА НА ПРОРОКА ИЕРЕМИЯ.

ГЛАВА 1

Думитѣ на Иеремия Хелкиевия синъ, отъ
свещеницитѣ които бѣха [а]въ Анатотъ у Ве-
ниаминовата земя, (2) къмъ когото биде слово
Господне въ днитѣ на Юдиния царь Иосия
Амоновия синъ, [б]въ тринадесетото лѣто на ца-
руването му. (3) Биде и въ днитѣ на Иоакима
Юдиния царь, сина на Иосия, [в]до свършъка
на единадесетото лѣто на Седекия сина на
Иосия, Юдиния царь, [г]до плѣненнието на Еру-
салимъ [д]въ петия мѣсецъ.
(4) И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(5) [е]Прѣди да ти дамъ образъ въ утробата
[ж]познахъ те; и прѣди да излѣзешъ изъ мат-
ката [з]осветихъ те· поставихъ те пророкъ на
народитѣ.
(6) И азъ рекохъ [и]О Господи Иеова! ето,
не зная да говоря, защото съмъ дѣте. (7) А
Господь ми рече: Не думай, Дѣте съмъ, за-
щото ще идешъ при всичкитѣ при които ще
те проводя; и [к]всичко що ти заповѣдамъ ще
кажешъ. (8) [л]Да се не убоишъ отъ лицето
имъ; защото [м]азъ съмъ съ тебе за да те из-
бавямъ, говори Господь. (9) И простре Господь
рѫката си [н]та допрѣ до устата ми; и рече ми
Господь: Ето, [о]турихъ думитѣ си въ устата
ти. (10) Вижъ, [п]поставихъ те днесъ надъ на-
родитѣ и надъ царствата [р]за да изкоренявашъ,
и да съсипвашъ, и да погубяшъ, и да раз-
валяшъ, да градишъ, и да садишъ.
(11) Слово Господне биде още къмъ мене и
рече: Що виждашъ ти, Иеремие? И рекохъ:
Виждамъ пръчка [*]мигдалова. (12) И Господь
ми рече: Добрѣ си видѣлъ; защото азъ ще
бързамъ да изпълня словото си. (13) И биде
слово Господне къмъ мене втори пѫть и рече:
Що виждашъ ти? И рекохъ Виждамъ [с]ко-
телъ който възвира; и лицето му е отъ къмъ
сѣверъ. (14) И рече ми Господь: —

[т]Отъ сѣверъ ще избухне злото
Върху всичкитѣ жители на тази земя.
(15) Защото, ето, азъ ще [у]повикамъ
Всичкитѣ колѣна на сѣвернитѣ царства,
говори Господь,
И ще дойдатъ [ф]и ще турятъ всѣки прѣ-
стола си
Въ входа на Ерусалимскитѣ порти,
И върху всичкитѣ му стѣни наоколо,
И върху всичкитѣ Юдини градове.
(16) И ще произнеса сѫдбитѣ си върхъ тѣхъ
Заради всичкото имъ зло;
Защото [х]ме оставиха, и кадиха на чужди
богове,
И се поклониха на дѣлата на рѫцѣтѣ си.
(17) Ти прочее [ц]опаши чрѣслата си,
И стани та имъ кажи всичко което ще ти
заповѣдамъ азъ:
[ч]Да се не убоишъ отъ лицето имъ,
Да не би да те смутя прѣдъ тѣхъ.
(18) Защото, ето, азъ те турихъ днесъ
[ш]Като градъ твърдъ, и като стълпъ же-
лѣзенъ,
И като мѣдни стѣни противъ всичката земя,
Противъ царетѣ на Юда, противъ князо-
ветѣ му,
Противъ свещеницитѣ му, и противъ лю-
детѣ на тази земя.
(19) И ще ратуватъ противъ тебе,
Но нѣма да ти надвиятъ;
Защото [щ]азъ съмъ съ тебе за да те из-
бавямъ, говори Господь.

а Ис. Нав. 21;18. 1 Лѣт. 6;60 Гл. 32;7-9
б Гл. 25;3.
в Гл. 39;2.
г Гл. 52;12,15.
д 4 Цар. 25;8.
е Иса. 49;1,5.
ж Изх. 32;12,17
з Лука 1;15,41. Гал. 1;15,16.
и Изх. 4;10. 6;12,30. Иса. 6;5.
к Числа 22;20,38. Мат. 28;20.
л Ст. 17. Иез. 2;6,3,9.
м Изх. 3;12. Втор. 31;6, 8. Ис. Нав. 1;5. Гл. 15;20. Дѣян. 26;17. Евр. 13;6.
н Иса. 6;7.
о Иса. 51;16. Гл. 5;14.
п 3 Цар. 19;17.
р Гл. 18;7 2 Кор. 10;4,5.
Названието на Мигдала по Еврейски значи Бързото Дърво.
с Иез. 11;3,7 24;3
т Гл. 4;6. 6;1.
у Гл. 5;15. 6;22. 10;22. 25;9.
ф Гл. 39;3. 43;10.
х Втор. 28;20. Гл. 17;13.
ц 3 Цар. 18;46. 4 Цар. 4;29. 9;1. Иовъ 38;3. Лука 12;35. 1 Пет. 1;13.
ч Изх. 3;12. Ст. 8. Иез. 2;6.
ш Иса. 50;7 Гл. 6;27 15;20.
щ Ст. 8.

ГЛАВА 2.

И слово Господне бидѣ къмъ мене и рече:
(2) Иди та възгласи въ ушитѣ *на дъщерята* на Ерусалимъ и речи
Така говори Господь: Помня заради тебе
Милѣнието ти когато бѣше [а]млада,
Любовьта ти когато бѣше невѣста,
[б]Когато ме слѣдваше въ пустинята,
Въ ненасѣяна земя.
(3) [в]Израиль бѣше светъ Господу,
[г]Начатъкъ на рожбитѣ му:
[д]Всичкы които го поядаха бѣха повинни:
Зло би ги постигнало, говори Господь.
(4) Чуйте словото Господне, доме Якововъ,
И всичкы родове на Израилевия домъ:
(5) Така говори Господь:
[е]Каква неправда намѣриха въ мене отцитѣ ви
Та се отдалечихѫ отъ мене,
[ж]И ходиха вслѣдъ суетата, и се осуетиха?
(6) И не рекохѫ: Дѣ е Господь
[з]Който ни възведе отъ Египетската земя,
[и]Който ни води прѣзъ пустинята,
Прѣзъ мѣсто на пустота и на пропасти,
Прѣзъ мѣсто на безводие и на смъртна сѣнка,
Прѣзъ мѣсто по което не е миналъ человѣкъ
И дѣто человѣкъ не се е населилъ?
(7) И въведохъ ви въ [к]плодоносно мѣсто
За да ядете плодоветѣ му и благото му;
И като влѣзохте [л]осквернихте земята ми,
И направихте мерзость наслѣдието ми.
(8) Священницитѣ не рекохѫ: Дѣ е Господь?
И [м]законовѣдцитѣ не ме познаха;
И пастиритѣ станаха прѣстѫпници противъ мене;
И [н]пророцитѣ пророчествуваха чрѣзъ Ваала,
И ходиха подиръ [о]непотрѣбното.
(9) За това [п]азъ ще се сѫдя още съ васъ, говори Господь,
И [р]съ синоветѣ на синоветѣ ви ще се сѫдя.
(10) Защото минете въ Китимскитѣ острови та вижте;
И проводете въ Кидаръ та разгледайте прилежно,
И вижте, има ли да е станало нѣщо таквозъ, —
(11) [с]Промѣнилъ ли е народъ боговетѣ *си,*
[т]ако и да не сѫ богове?
[у]Моитѣ [ф]обаче люде промѣниха Славата си за непотрѣбното.
(12) [х]Ужасете се, небеса, въ това,
Настръхнете, смутете се прѣмного, говори Господь.
(13) Защото двѣ злини направиха моитѣ люде:
[ц]Оставиха мене, източника на живата вода,
И си изкопаха ровове, ровове разпукнати,
Които не могатъ да държатъ вода.
(14) Да ли [ч]е рабъ Израиль? или домочадецъ?
Защо стана плѣнъ?
(15) [ш]Млади лъвове рикаха противъ него, издадоха гласа си,
И направиха земята му пуста:
Градоветѣ му сѫ изгорени и ненаселени.
(16) Синоветѣ още на Мемфисъ и [щ]на Тафнесъ
Строшиха върха на главата ти.
(17) [ъ]Не докара ли това ти самъ на себе си,
Защото си оставилъ Господа Бога твоего
[ь]Когато те водѣше въ пѫтя?
(18) И сега що имашъ ти [ѣ]съ Египетския пѫть,
Да пиешъ водата [ю]на Сиоръ?
Или що имашъ съ Асирийския пѫть,
Да пиешъ водата на рѣката?
(19) [я]Нечестието ти ще те накаже,
И прѣстѫпленията ти ще те обличатъ.

а Иез.16;8,22,60. 23;3,8,19. Осия2;15.
б Втор.2;7.
в Изх.15;5,6.
г Як.1;18. Отк.14;4.
д Гл.12;14. 50;7.
е Иса.5;4. Мих.6;3.
ж 4 Цар.17;15. Иона2;8.
з Иса.63;9,11,13. Осия 13;4.
и Втор.8;15. 32;10.
к Числа13;27. 14;7,8. Втор.8;7-9.
л Лев.18;25,27,28. Числа35;33,34.Псал.78;58,59. 106;38. Гл.3;1. 16;18.
м Мал.2;6,7.Рим.2;20.
н Гл.23;13.
о Ст.11. Ав.2;18. [6;2.
п Иез.20;35,36. Мих.
р Изх.20;5. Лев.20;5.
с Мих.4;5.
т Псал.115;4. Иса.37;19. Гл.16;20.
у Псал.106;20. Рим.1;23.
ф Ст.8.
х Иса.1;2. Гл.6;19.
ц Псал.36;9. Гл.17;13. 18;14. Иоан.4;14.
ч Виж. Изх.4;22.
ш Иса.1;7 Гл.4;7.
щ Гл.43;7-9.
ъ Гл.4;18.
ь Втор.32;10.
ѣ Иса.30;1,2.
ю Ис.Нав.13;3.
я Иса.3;9. Осия5;5.

Познай прочее и вижъ че е зло и горко
товà
Дѣто си оставилъ Господа Бога твоего,
И нѣма моя страхъ въ тебе,
Говори Господь Иеова Саваотъ.
(20) Понеже отдавна строшихъ хомота ти,
Разскъсахъ вързкитѣ ти;
И [аа]ти рече: Не ща да бъдѫ вече прѣ-
стѫпница,
Когато [аб]на всѣки високъ хълмъ
[а]И подъ всѣко зелено дърво
Лѣгала си блудница.
(21) Но азъ [б]те насадихъ лоза избрана,
Сѣме съвсѣмъ истинно;
А ти какъ ми си се промѣнила [в]въ по-
хабени пръчки на чужда лоза?
(22) За то ако [г]и да се омиешъ съ нитро
И да употрѣбишъ много сапунъ,
[д]Беззаконието ти прѣдъ мене остава си
петно,
Говори Господь Иеова.
(23) [е]Какъ можешъ да речешъ: Не се оскверн-
нихъ,
Не ходихъ подиръ Ваалимитѣ?
Вижъ пѫтя си [ж]въ доля,
Познай що си сторила,
Бърза камило що припкашъ по кривитѣ
пѫтища.
(24) [з]Дива ослица навикнала въ пустинята,
Що смърка въздуха въ желанието на
сърдцето си,—
Въ устремлението ѝ кой може да я спре?
Всички които я търсятъ нѣма да се тру-
дятъ:
Въ мѣсеца ѝ ще я намѣрятъ.
(25) Въздри ногата си да не *ходишъ* боса.
И гърлото си отъ жажда;
Но [и]ти си рекла: Напразно! не;
Защото [к]възлюбихъ чужденци,
И подиръ тѣхъ ще ида.
(26) Както се посрамя крадецъ когато се от-
крие,
Така ще се посрами Израилевътъ домъ—

Тѣ, царетѣ имъ, князоветѣ имъ,
И священицитѣ имъ, и пророцитѣ имъ.
(27) Които думатъ на дървото: Отецъ мой
си ти,
И на камика: Ти си ме родилъ:
Защото обърнаха къмъ мене гърбъ, а не
лице;
[л]Но въ врѣмето на бѣдствието си ще ре-
катъ: Стани та ни избави.
(28) И [м]дѣ сѫ твоитѣ богове които си пра-
вилъ за себе си?
Нека станатъ, [н]ако могатъ да те изба-
вятъ
Въ врѣмето на бѣдствието ти:
[о]Защото колкото сѫ градоветѣ ти
Толкозъ и боговетѣ ти, Юдо.
(29) [п]Защо би искали да се сѫдите съ мене?
Всички вие сте отстѫпници отъ мене, го-
вори Господь.
(30) [р]Напразно поразихъ чадата ви:
Тѣ не приеха поправление.
Ножътъ ви [с]пояде пророцитѣ ви
Както лъвъ изтрѣбитель.
(31) О роде, вижте словото Господне:
[т]Билъ ли съмъ азъ пустиня за Израиля,
Или земя на тъмнина?
Защо говорятъ людетѣ ми:
[у]Ние сме господари:
[ф]Не щемъ да дойдемъ вече при тебе?
(32) Може ли момата да забрави украшение-
то си,
Невѣстата прѣпоясанието си?
Но [х]людетѣ ми забравиха мене въ дни
безбройни.
(33) Защо показвашъ красенъ пѫтя си за
да търсишъ любовь,
Тъй щото си научила и зълитѣ жени на
твоитѣ пѫтища?
(34) Даже по политѣ ти се намѣри [ц]кръвь
Отъ души на невинни сиромаси:
Не ги намѣрихъ съ разкопаване. но по
всички тѣзи.
(35) [ч]И казвашъ: Понеже съмъ неповинна.

аа Изх. 19;8. Ис. Нав. 24;18. Сѫд. 10;16. 1 Цар. 12:10.
аб Втор. 12;2. Иса. 57;5,7. Гл. 3;6.
а Изх. 34;15,16.
б Изх. 15:17. Псал. 44:2. 80:8. Иса. 5;1, и др. 60:21. Мат. 21;23. Мар. 12:1. Лука 20:9.
в Втор. 32;32. Иса. 1;21. 5;4.
г Йовъ 9;30.
д Втор. 32;34, Йовъ 14;17. Осия 13;12.
е Приt. 30;12.
ж Гл. 7;31.
з Йовъ 39;5, и др. Гл. 14:6.
и Гл. 18;12.
к Втор. 32:16. Гл. 3:13
л Сѫд. 10:10. Псал. 78:34. Иса. 26:16.
м Втор. 32;37. Сѫд. 10;14.
н Иса. 45;20.
о Гл. 11;13.
п Ст. 23,35.
р Иса 1;5. 9;13. Гл. 5;3.
с 2 Лѣт. 36;16. Неем. 9;26. Мат. 23;29, и др. Дѣян 7;52. 1 Сол. 2:15.
т Ст. 5.
у Псал. 12;4.
ф Втор. 32:15.
х Псал. 106:21. Гл. 13:25. Осия 8:14
ц Псал. 106:38. Гл. 19;4.
ч Ст. 23,29.

Непремѣнно яростьта му ще се отвърне
отъ мене.
Ето, азъ [ш]ще се сждя съ тебе
[щ]Защото казвашъ: Не съмъ съгрѣшила.
(36) [ъ]Защо се скиташъ толкозъ много за да
промѣнишъ пжтя си?
[ь]Ще се посрамишъ и отъ Египетъ
[ѣ]Както се посрами отъ Асирия.
(37) Ей, ще излѣзешъ отъ тукъ
[ю]Съ ржцѣтѣ си на главата си;
Защото Господь отметна надеждитѣ ти,
И нѣма да благоденствувашъ въ тѣхъ.

ГЛАВА 3.

Говорятъ: Ако напусне нѣкой жена си,
Та отиде отъ него и се ожени за другъ
мжжъ,
[а]Ще се върне ли пакъ онзи при нея?
[б]Не ще ли се оскверни съвсѣмъ тая земя?
[в]А ти си блудствувала съ много любовници;
[г]Но върни се пакъ къмъ мене, говори
Господь.
(2) Подигни очитѣ си [д]къмъ високитѣ мѣста
Та вижъ дѣ не сж блудствували съ тебе?
[е]По пжтищата си седѣла за тѣхъ
[ж]Както Аравянинъ въ пустинята,
И осквернила си земята
Съ блудството си и съ злодѣянията си.
(3) За то [з]задържани бидоха дъждоветѣ
Та не стана пролѣтенъ дъждъ;
А [и]ти имаше чело на блудница:
Отхвърлила си всѣки срамъ.
(4) Не щешъ ли да викашъ отъ сега къмъ
мене:
Отче мой, ти си [к]наставникъ на [л]младостьта ми?
(5) [м]Ще съхранява ли той гнѣва си за
всегда?
Ще го пази ли до край?

Ето, така си говорила, и правила си злодѣяния колкото си могла.
(6) И въ днитѣ на царь Иосия Господь ми
рече: [н]Видѣ ли ти, що стори отстжпницата
Израиль? [о]Отиде на всѣка висока гора и подъ
всѣко зелено дърво та блудствува тамъ. (7) И
[п]като направи всичко това, рекохъ: Върни
се къмъ мене; и не се върна: И [р]видѣ това
сестра ѝ невѣрната Юда. (8) И [с]видѣхъ че,
когато Израиль отстжпницата прѣлюбодѣй-
ствува, и [т]азъ я напуснахъ и дадохъ ѝ раз-
пусната ѝ книга, [у]сестра ѝ, невѣрната Юда,
не се устраши, но отиде та блудствува и тя:
(9) И съ невъздържанието въ блуда си [ф]оскверни
мѣстото, и прѣлюбодѣйствува [х]съ каменетѣ
и съ дървата. (10) И въ всичко това сестра ѝ,
Юда невѣрната, не се върна къмъ мене [ц]съ
всичкото си сърдце, но съ лъжа, говори Го-
сподь.
(11) И рече ми Господь: [ч]Израиль отстжп-
ницата оправда себе си повече нежели Юда
невѣрната. (12) Иди та прогласи тѣзи думи
[ш]къмъ северъ, и речи: —
Върни се, Израилю, отстжпнице, говори
Господь;
И нѣма да направя да падне гнѣвътъ ми
върхъ васъ:
[щ]Понеже съмъ милостивъ, говори Господь,
Не ще съхраня гнѣвъ за всегда.
(13) [ъ]Само познай беззаконието си,
Че си отстжпила отъ Господа Бога твоего,
И [ь]раздѣлила си пжтищата си [ѣ]на чуждитѣ
[ю]Подъ всѣко зелено дърво,
И не послушахте гласа ми, говори Господь.
(14) Върнете се, синове отстжпници, говори
Господь,
[я]Ако и да се отвърнахъ азъ отъ васъ;
И [ѫ]ще ви взема едного отъ градъ, а двама отъ родъ,

ш Ст. 9.
щ Прит. 28;13. 1Иоан. 1;8,10.
ъ Ст. 18. Гл. 31;22. Осия 5;13. 12;1.
ь Иса. 30;3. Гл. 37;7.
ѣ 2 Лѣт. 28;16,20,21
ю 2 Цар. 13;19.
—
а Втор. 24;4.
б Гл. 2;7
в Гл. 2;20. Иез. 16;26,28,29
г Гл. 4;1. Зах. 1;3.
д Втор. 12;2. Гл. 2;20.
е Бит. 38;14. Прит. 23;28. Иез. 16;24,25.
ж Гл. 2;7. Ст. 9.
з Лев. 26;19. Втор. 28;23,24. Гл. 9;12. 14;4.
и Гл. 5;3. 6;15. 8;12. Иез. 3;7. Соф. 3;5.
к Прит. 2;17.
л Гл. 2;2. Осия 2;15.
м Псал. 77;7, и дрг. 103;9. Иса. 57;16. Ст. 12.
н Ст. 11,14. Гл. 7;24.
о Гл. 2;20.
п 4 Цар. 17;13.
р Иез. 16;46. 23;2,4.
с Иез. 23;9.
т 4 Цар. 17;6,18.
у Иез. 23;11, и дрг.
ф Гл. 2;7. Ст. 2.
х Гл. 2;27.
ц 2 Лѣт. 34;33. Осия 7;14.
ч Иез. 16;51. 23;11.
ш 4 Цар. 17;6.
щ Псал. 86;15, 103;8,9. Ст. 5.
ъ Лев. 26;40, и дрг. Втор 30;1,2, и дрг. Прит. 28;13.
ь Ст. 2. Иез. 16;15, 24,25.
ѣ Гл. 2;25.
ю Втор. 12;2.
я Гл. 31;32. Осия 2;19,20.
ѫ Рим. 11;5.

И ще ви въведа въ Сионъ;
(15) И [м]ще ви дамъ [а]пастири споредъ сърд-
цето си,
И ще ви пасатъ съ знание и разумъ.
(16) И когато се умножите и нарастете на
земята,
Въ онѣзи дни, говори Господь,
Не ще да произносятъ вече: Ковчегътъ
на завѣта Господенъ!
[б]Нито ще *имъ* дойде той на умъ,
Нито ще си напомнятъ него, нито ще го
посѣтятъ,
Нито ще се направи вече *това*.
(17) Въ онова врѣме ще нарекатъ Ерусалимъ
прѣстолъ Господенъ;
И всичкитѣ народи ще се съберать при
него
[в]Въ името Господне, въ Ерусалимъ;
[г]И нѣма вече да ходятъ
Подиръ жестокостьта на лукавото си
сърдце.
(18) Въ онѣзи дни [д]Юдинътъ домъ ще ходи
съ Израилевия домъ;
И ще дойдатъ наедно [е]отъ сѣверната земя
[ж]Въ земята която дадохъ наслѣдие на
отцитѣ ви.
(19) Но азъ думахъ: Какъ да те наредя между
чадата,
И да ти дамъ [з]земя желаѣма,
Славно наслѣдие на силитѣ на народитѣ?
И рекохъ: Ти ще ме назовешъ [и]Отче
мой,
И нѣма да се отвърнешъ отъ возлѣдъ
мене
(20) Наистина *както* става жена невѣрна на
мѫжа си,
[к]Така вие станахте менѣ невѣрни,
Доме Израилевъ, говори Господь.
(21) [л]По хълмоветѣ гласъ се чу,
Плачъ *и* моления на Израилевитѣ си-
нове;
Защото развратиха пѫтя си,
Забравиха Господа Бога своего
(22) [м]Върнете се, синове отстѫпници,
И [н]ще изцѣля отстѫпленията ви.
Ето, ние идемъ къмъ тебе;
Защото ти си Господь Богъ нашъ.
(23) [о]Наистина празна е *надеждата* отъ хъл-
моветѣ
И отъ множеството на горитѣ:
[п]Само въ Господа Бога нашего е спасе-
нието Израилево.
(24) Защото [р]срамотата изяде труда на отцитѣ
ни отъ младостьта ни, —
Стадата имъ и чрѣдитѣ имъ,
Синоветѣ имъ и дъщеритѣ имъ.
(25) Въ посрамлението си лежимъ,
И безчестието ни покрива ни;
[с]Защото съгрѣшихме Господу Богу на-
шему,
Ние и отцитѣ ни,
Отъ младостьта си дори до този день,
И [т]не послушахме гласа на Господа Бога
нашего.

ГЛАВА 4.

Ако се върнешъ, Израилю,
Говори Господь, [а]върни се къмъ мене,
И ако махнешъ мерзоститѣ си отъ лице-
то ми,
Тогазъ не ще бѫдешъ прѣмѣстенъ.
(2) [б]И въ истина, въ сѫдба, и въ правда
[в]Ще се закълнешъ *и речешъ*: Живъ Го-
сподь!
[г]И народитѣ ще се благославятъ въ него,
И [д]въ него ще се прославятъ.
(3) Защото така говори Господь
На мѫжетѣ Юдини и Ерусалимски
[е]Изорете цѣлината си,
И [ж]не сѣйте между трънje.
(4) [з]Обрѣжете се Господу,
И отнемете краекожието на сърдцето си,
Мѫже Юдини и жители Ерусалимски,
За да не излѣзе яростьта ми като огънь.

[м]Гл. 23;4. Иез. 34;23. Ефес. 4;11.
[а] Дѣян. 20;28.
[б] Иса. 65;17
[в] Иса. 60;9.
[г] Гл. 11;8.
[д] Виж. Иса. 11;13. Иез. 37;16-22. Осия 1;11.
[е] Ст. 12. Гл. 31;8.
[ж] Амосъ 9;15.
[з] Псал. 106;24. Иез. 20;6. Дан. 8;9. 11;16,41,45.
[и] Иса. 63;16.
[к] Иса. 48;8. Гл. 5;11.
[л] Иса. 15;2.
[м] Ст. 14. Осия 14;1.
[н] Осия 6;1. 14;4.
[о] Псал. 121;1,2.
[п] Псал. 3;8.
[р] Гл. 11;13. Осия 9;10.
[с] Езд. 9;7
[т] Гл. 22;21

—

[а] Гл. 3;1,22 Иоилъ 2;12.
[б] Втор. 10;20 Иса. 45;23. 65;16. Виж. Гл. 5;2.
[в] Иса. 48;1. Зах. 8;8.
[г] Бит. 22;18. Псал. 72;17 Гал. 3;8.
[д] Иса. 45;25. 1 Кор. 1;31
[е] Осия 10;12.
[ж] Мат. 13;7,22.
[з] Втор. 10;16. 30;6 Гл. 9;26. Рим. 2;28,29. Кол 2;11.

И се разпали поради злото на дѣяния-
та ви,
И не ще има кой да я угаси.
(5) Възвѣстете на Юда,
И прогласете на Ерусалимъ, и речете:
Възтржбете съ тржба по земята,
Викнете велегласно та речете:
[и]Съберете се, и да влѣземъ въ утвърде-
нитѣ градове.
(6) Възнесете хоругва къмъ Сионъ:
Бѣгайте, не се спирайте;
Защото азъ ще докарамъ зло [к]отъ сѣверъ,
И голѣма погибель.
(7) [л]Лъвътъ възлѣзе отъ лжга си,
И [м]изтрѣбительтъ на народитѣ тръгна,
Излѣзе отъ мѣстото си [н]за да запусти зе-
мята ти:
Градоветѣ ти ще бждатъ съсипани, и не
ще иматъ жители.
(8) За то [о]опашете се съ врѣтища, плачете,
и лелекайте;
Защото пламенната ярость Господня не
се отвърна отъ насъ.
(9) Въ онзи день, говори Господь,
Сърдцето на царя ще се изгуби,
И сърдцето на князоветѣ;
И священницитѣ ще се смутятъ,
И пророцитѣ ще се ужасятъ.
(10) Тогазъ рекохъ: О Господи Иеова!
[п]Наистина ти съвсѣмъ си излъгалъ тѣзи
люде и Ерусалимъ
[р]Като си казалъ: Миръ ще имате;
А ножътъ е достигналъ до душатѣ.
(11) Въ онова врѣме ще рекатъ на тѣзи
люде и на Ерусалимъ:
[с]Зноенъ вѣтъръ отъ хълмоветѣ на пусти-
нята
Духа къмъ дъщерята на людетѣ ми,
Не да отвѣе, нито да очисти.
(12) Отъ тѣхъ силенъ вѣтъръ ще дойде за
мене;
А азъ [т]сега ще произнеса сждби на тѣхъ.
(13) Ето, като облакъ ще възлѣзе,
И [у]колесницитѣ му като вихрушка:
[ф]Конетѣ му сж по-леки отъ орлитѣ.
Горко ни! защото сме разорени.
(14) Ерусалиме, [х]омий сърдцето си отъ зло,
За да се избавишъ:
До кога ще прѣбждватъ въ тебе лошитѣ
помисли?
(15) Защото гласъ [ц]отъ Данъ извѣстява
И прогласява скърбь отъ гората Ефремъ.
(16) Обадете *това* на народитѣ:
Ето, прогласете противъ Ерусалимъ
Че обсадители идатъ [ч]отъ далечна земя,
И издаватъ вика си противъ Юдинитѣ
градове.
(17) [ш]Като стражи на полето се наредиха
противъ него изоколо,
Защото се възбунтува противъ мене, го-
вори Господь.
(18) [щ]Твоето поведение и твоитѣ дѣяния ти
причиниха това:
Това е твоето зло: ей, горко е, ей, сти-
гна до сърдцето ти.
(19) [ъ]Утробата ми, утробата ми!
Боли ме въ дълбинитѣ на сърдцето ми.
Сърдцето ми се смущава въ мене: не мо-
га да мълча,
Защото си чула, душо моя, гласъ отъ
тржба,
Възклицание на бой.
(20) [ь]Погибель върхъ погибель се прогласява;
Защото всичката земя се опустошава:
Внезапно [ѣ]шатритѣ ми запустѣха,
И опонитѣ ми въ една минута.
(21) До кога ще гледамъ хоругва,
Ще слушамъ гласъ отъ тржба?
(22) Защото моитѣ люде сж безумни,
Не ме познаватъ:
Глупави синове сж,
И нѣматъ разумъ;
[ю]Мждри сж да правятъ зло,
Но да правятъ добро не умѣятъ.
(23) [я]Погледнахъ на земята, и, ето, [ѧ]неу-
строена и пуста, —
На небесата, и нѣмаше свѣтлината имъ.
(24) [ѧѧ]Погледнахъ горитѣ, и, ето, трепериха,
И всичкитѣ хълмове се тресѣха.
(25) Погледнахъ, и, ето, нѣмаше человѣкъ,
[а]И всичкитѣ небесни птици бѣха по-
бѣгнали.

и Гл. 8;14.
к Гл. 1;13-15. 6;1,22.
л 4 Цар. 24;1. Гл.5;6.
Дан. 7;4.
м Гл. 25;9.
н Иса. 1;7. Гл. 2;15.
о Иса. 22;12. Гл.6;26.
п Иез.14;9. 2Сол.2;11.

р Гл. 5;12. 14;13.
с Гл. 51;1. Иез.17;10.
Осия 13;15.
т Гл. 1;16.
у Иса. 5;28.
ф Втор. 28;49. Плачь
4;19. Осия 8;1.
Ав. 1;8.

х Иса. 1;16. Як. 4;8.
ц Гл. 8;16.
ч Гл. 5;15.
ш 4 Цар. 25;1,4.
щ Псал. 107;17. Иса.
50;1. Гл. 2;17,19.
ъ Иса. 15;5. 16;11.
21;3. 22;4. Гл. 9;1,10.

Виж. Лука 19;42.
ь Псал. 42;7. Иез. 7;26.
ѣ Гл. 10;20.
ю Рим. 16;19.
я Иса. 24;19.
ѧ Бит. 1;2. [38;20.
ѧѧ Иса. 5;25. Иез.
а Соф. 1;3.

(26) Погледнахъ, и, ето, плодоносната страна
пуста,
И всичкитѣ ѝ градове съсипани
Отъ лицето на Господа,
Отъ неговата пламенна ярость.
(27) Защото така говори Господь:
Всичката земя ще е пуста;
[б]Но съвършено истрѣбление не ща да
направя.
(28) За то [в]земята ще сѣтува,
[г]И небесата горѣ ще се помрачатъ;
Защото азъ говорихъ, азъ намислихъ,
И [д]не ще да се разкая нито ще се вър-
на отъ това.
(29) Отъ метежа на конницитѣ и на стрѣлцитѣ
Всичкий градъ ще побѣгне:
Ще отидатъ въ гжсталацитѣ,
И ще възлѣзатъ по скалитѣ:
Всѣки градъ ще бжде оставенъ,
И не ще да има человѣкъ да живѣе въ
тѣхъ.
(30) И ти запустѣла, какво ще направишъ?
Ако се облѣчешъ и съ червено,
Ако се украсишъ и съ златни украшения,
[е]Ако и прѣмного стивие да теглишъ на
очитѣ си,
Напраздно ще се украсишъ:
[ж]Любовницитѣ ти ще те прѣзрятъ, ще
търсятъ живота ти.
(31) Защото чухъ гласъ като на жена кога
ражда,
Болѣзни като на онази която пръвъ пжть
ражда,
Гласъ на Сионовата дъщеря
Която въздиша, [з]простира ржцѣтѣ си,
И казва: Горко ми сега!
Защото душата ми чезне поради убий-
цитѣ.

ГЛАВА 5

Обходете улицитѣ на Ерусалимъ
И вижте сега, и научете се, и потърсете
въ стъгдитѣ му
[а]Да ли можете да намѣрите человѣка. —
[б]Има ли който да прави сждба, да търси
истина;
[в]И азъ ще простя на този *градъ.*
(2) [г]Ако и да говорятъ: [д]Живъ Господь!
[е]Наистина лъжливо се кълнатъ.
(3) Господи, [ж]не *гледатъ* ли очитѣ ти на
истината?
[з]Ударилъ си ги, и не ги заболѣ,
Изнурилъ си ги, *и* [и]не рачиха да прие-
матъ поправление:
Ожесточиха лицата си повече отъ камикъ.
Не рачиха да се върнатъ.
(4) Тогазъ азъ рекохъ:
Наистина тѣ сж сиромаси, безумни сж,
[к]Защото не знаятъ пжтя Господенъ,
Сждбата на Бога своего.
(5) Ще отида при голѣмитѣ
Та ще говоря съ тѣхъ;
Защото тѣ [л]знаятъ пжтя Господенъ,
Сждбата на Бога своего;
Но и тѣ купно [м]строшили хомота,
Разкжсали врѣзкитѣ.
(6) За то [н]лъвъ отъ джбравата ще ги по-
рази,
[о]Вълкъ отъ пустинята ще ги истрѣби,
[п]Рисъ ще причаква край градоветѣ имъ:
Който излѣзе отъ тамъ ще бжде разкж-
санъ;
Защото се умножиха прѣстжпленията имъ,
Нарасназа отстжпленията имъ.
(7) Какъ ще ти простя това?
Синоветѣ ти ме оставиха,
И [р]кълнѣха се [с]въ онѣзи които не сж
богове:
[т]Когато ги наситихъ, тогазъ прѣлюбодѣй-
ствуваха,
И на купове отиваха въ домоветѣ на блу-
дницитѣ.
(8) Тѣ сж *като* [у]хранени коне заранъ:
[ф]Всѣки ръжи подиръ жената на ближ-
ния си.
(9) [х]Нѣма ли да направя за това посѣщение?
говори Господь;

б Гл. 5;10,18. 30;11 46;28.
в Осия 4;3.
г Иса. 5;30. 50;3.
д Числа 23;19. Гл. 7;16.
е 4 Цар. 9;30. Иез. 23;40.
ж Гл. 22;20,22. Плачъ 1;2,19.
з Иса. 1;15. Плачъ 1;17

—

а Иез. 22;30.
б Бит. 18;23, и друг Псал. 12;1.
в Бит. 18;26.
г Тит. 1;16.
д Гл. 4;2.
е Гл. 7;9.
ж 2 Лѣт. 16;9.
з Иса. 1;5. 9;13. Гл. 2;30
и Гл. 7;28. Соф. 3;2.
к Гл. 8;7
л Мих. 3;1
м Псал. 2;3.
н Гл. 4;7
о Псал. 104;20. Ав. 1;8. Соф. 3;3.
п Осия 13;7
р Ис. Нав. 23;7 Соф. 1;5.
с Втор. 32;21 Гал. 4;8
т Втор. 32;15.
у Иез. 22;11.
ф Гл. 13;27
х Ст. 29. Гл. 9;9

И чдушата ми не ще ли отмъсти противъ такъвъ народъ?
(10) чКачете се на стѣнитѣ му и съсипвайте;
шНо не правете съвършено изтрѣбление:
Махнете забралата му,
Защото не сж Господни.
(11) Защото щИзраилевътъ домъ и Юдинѣтъ домъ
Докараха се много невѣрно къмъ мене, говори Господь.
(12) ъОтрекоха се отъ Господа,
И рекоха: ьНѣ е той;
И нѣма да дойде зло на насъ;
ѣНито ще видимъ ножъ или гладъ;
(13) И пророцитѣ сж вѣтъръ,
И слово *Господне* нѣма въ тѣхъ:
На тѣхъ ще се сбжде така.
(14) За то така говори Господь Богъ на Силитѣ:
Понеже говорите тази дума,
Ето, юазъ ще направя моитѣ слова въ устата ти огънь,
И тѣзи люде дърва, и ще ги пояде.
(15) Ето, азъ яще доведа върхъ васъ народъ аотъ далечъ,
Доме Израилевъ, говори Господь:
Народъ силенъ е той, народъ староврѣмененъ,
Народъ на който не знаешъ езика,
Нито разумѣвашъ що говорятѣ.
(16) Тулътъ имъ е като отворенъ гробъ:
Всичкитѣ сж юнаци.
(17) И ащще пояждатъ жетвата ти и хлѣба ти,
Който синоветѣ ти и дъщеритѣ ти щѣха да ядатъ:
Ще поядатъ стадата ти и говедата ти:
Ще поядатъ лозата ти и смоковницитѣ ти:
Ще съсипятъ съ мечъ укрѣпенитѣ ти градове
На които ти се надѣешъ.
(18) Но, и въ онѣзи дни, говори Господь,
аНе ща да направя съвършено изтрѣбление у васъ.
(19) И когато речете: бЗащо направи Господь Богъ нашъ всичко това намъ?
Тогазъ ще имъ речешъ:
вКакто ме оставихте
гТа слугувахте на чужди богове въ земята ваша,
Тъй ще бждете слуги на чужденци въ земя не ваша.
(20) Възвѣстете това на Якововия домъ,
И прогласете го въ Юда, и кажете:
(21) Чуйте сега това, дЛюде глупави и неразумни,
Които очи имате и не видите.
Уши имате и не чуете.
(22) еНе ще ли се убоите отъ мене? говори Господь:
Не ще ли треперите прѣдъ мене
жКойто турихъ пѣсъка прѣдѣлъ на морето съ вѣчна заповѣдь,
И нѣма да го прѣмине,
И смущаватъ се вълнитѣ му, но нѣма да се прѣукрѣпятъ,
И шумятъ, но нѣма да го прѣминатъ?
(23) Но тѣзи люде иматъ сърдце кранолно и непокорно;
Отстжпиха и отидоха.
(24) И не рекоха въ сърдцето си:
Да се боимъ сега отъ Господа Бога нашего
зКойто дава иранния и късния дъждъ въ врѣмето му,
кСъхранява за насъ опрѣдѣленитѣ седмици на жетвата.
(25) лБеззаконията ви отбиха тѣзи нѣща,
И грѣховетѣ ви лишиха ви отъ доброто.
(26) Защото се намѣриха между людетѣ ми нечестиви:
мПричакватъ както ловецъ който се слага;
Полагатъ сѣти, хващатъ человѣци.
(27) Както е пълна рѣшетка съ птици,
Така домоветѣ имъ сж пълни съ лъсть;
За то се възвеличиха, и обогатиха,
(28) нОтлъстѣха, станаха лъскави,

ч Гл. 44;22.
ч Гл. 39;8.
ш Гл. 4;27. Ст. 18.
щ Гл. 3;20.
ъ 2 Лѣт. 36;16. Гл. 4;10.
ь Иса. 28;15.
ѣ Гл. 14;13.
ю Гл. 1;9.
я Втор. 28;49. Иса. 5;26. Гл. 1;15. 6;22.
а Иса. 39;3. Гл. 4;16.
ащ Лев. 26;16. Втор. 28;31,33.
а Гл. 4;27.
б Втор. 29;24, и др. 3 Цар. 9;8,9. Гл. 13;22. 16;10.
в Гл. 2;13.
г Втор. 28;48.
д Иса. 6;9. Мат. 13;14. Иоан. 12;40. Дѣян. 28;26. Рим. 11;8.
е Отк. 15;4.
ж Иовъ 26;10. 38;10,11. Псал. 104;9. Прит. 8;29.
з Псал. 147;8. Гл. 14;22. Мат. 5;45. Дѣян. 14;17.
и Втор. 11;14. Иоилъ 2;23.
к Бит. 8;22.
л Гл. 3;3.
м Прит. 1;11,17,18. Ав. 1;15.
н Втор. 32;15.

Надминаха даже дѣлата на нечестивитѣ:
[о]Не сждятъ сждбата—сждбата на сирачето,—[п]и благоденствуватъ,
И правото на нищитѣ не сждятъ.
(29) [р]Не ща ли направи за това посѣщение? говори Господь.
Душата ми не ще ли отмъсти на такъвъ народъ?
(30) [с]Удивителни и ужасни дѣла станаха въ тазъ земя
(31) Пророцитѣ [т]пророчествуватъ лъжливо,
И свещеницитѣ владичествуватъ чрѣзъ тѣхъ,
И людетѣ ми така обичатъ,
А какво ще направите въ сетнината на това?

ГЛАВА 6.

Синове Вениаминови, бѣгайте
Отсрѣдъ Ерусалимъ,
И въструбете съ тржба въ Текуе,
И въздигнете знакъ [а]въ Ветъ-акеремъ,
Защото [б]зло прониквува отъ сѣверъ,
И голѣма погибель.
(2) Уподобихъ Сионовата дъщеря
На благолѣпна и нѣжна жена.
(3) Пастиритѣ и стадата имъ ще дойдатъ при нея
[в]Ще поставятъ шатри наоколо противъ нея
Ще пасатъ всѣки на мѣстото си
(4) [г]Пригответе брань противъ нея
Станете и [д]да възлѣземъ къмъ пладне.
Горко ни! защото се прѣклонява деньтъ,
Защото се простиратъ вечернитѣ сѣнки.
(5) Станете и да възлѣземъ прѣзъ нощь,
И да съборимъ палатитѣ ѝ.
(6) Защото така говори Господь Саваотъ:
Отсѣчете дървя,
И дигнете окопи противъ Ерусалимъ.
Той е градътъ върхъ който трѣбва да стане посѣщение:
Той е всичкий насилие въ себе си
(7) [е]Както блика вода отъ извора,
Така блика злото отъ него
[ж]Насилство и грабежъ се чуе въ него
Прѣдъ мене непрѣстанно има болесть и рани.
(8) Поправи се, Ерусалиме,
[з]Да се не оттегли душата ми отъ тебе:
Да те не направя пустъ, земя ненаселѣна.
(9) Така говори Господь Саваотъ:
Ще берать и ще оберать като лозе остатъка на Израиля
Върни ржката си както берачътъ въ кошницитѣ.
(10) Кому ще говоря,
И къмъ кого ще засвидѣтелствувамъ, да чуятъ?
Ето, [и]ухото имъ е необрѣзано,
И не могатъ да чуятъ;
Ето, [к]словото Господне е укоръ за тѣхъ:
Нѣматъ благоволение въ него.
(11) За то пъленъ съмъ съ ярость Господня:
[л]Не мога вече да се въздържамъ:
Ще я изливамъ [м]върхъ младенцитѣ по вънъ,
И върхъ събранието на младитѣ купно;
Защото ще бждатъ грабнати мжжъ съ жена,
И старецъ купно съ прѣстарѣлъ.
(12) И [н]кжщитѣ имъ ще минатъ на други,
Полетата и женитѣ имъ наедно;
Защото ще простра ржката си
Върху жителитѣ на тази земя, говори Господь.
(13) Защото отъ малкия имъ до голѣмия имъ
Всѣки се е вдалъ [о]въ лихоимство;
И отъ пророкъ до свещеникъ
Всѣки прави лъжа.
(14) И [п]повърхно сж лѣкували съкрушението на дъщерята на людетѣ ми,
[р]Като казватъ: Миръ, миръ!
А нѣма миръ.
(15) [с]Засрамиха ли се когато направиха мерзости?
Ей, никакъ не ги досрамѣ,
И стидъ що е не знаятъ.

о Иса. 1;23. Зах. 7;10.
п Іовъ 12;6. Псал. 73;12. Гл. 12;1.
р Ст. 9. Мал. 3;5.
с Гл. 23;14. Осия 6;10.
т Гл. 14;14. 23;25,26. Иез. 13;6.
у Мих. 2;11

а Неем. 3;14.
б Гл. 1;14. 4;6.
в 4 Цар. 25;1,4. Гл. 4;17
г Гл. 51;27. Иоилъ 3;9.
д Гл. 15;8.
е Иса. 57;20.
ж Псал. 55;9-11. Гл. 20;8. Иез. 7;11,23
з Иез. 23;18. Осия 9;12.
и Гл. 7;26. Дѣян. 7;51. Виж. Изх. 6;12
к Гл. 20;8.
л Гл. 20;9.
м Гл. 9;21.
н Втор. 28;30. Гл. 8;10

о Иса. 56;11. Гл. 8;10. 14;18. 23;11. Мих. 3;5,11.
п Гл. 8;11. Иез. 13;10.
р Гл. 4;10. 14;13. 23;17.
с Гл. 3;3 8;12.

За то ще паднатъ между падащитѣ;
Когато ги посѣтя ще се низринатъ, говори Господь.
(16) Така говори Господь:
Застанете на пѫтищата та вижте,
И попитайте [т]за пѫтеки́тѣ отъ вѣка,
Дѣ е добрията пѫть, и ходете по него,
И уще намѣрите покой на душитѣ си;
Но тѣ рекоха: Не щемъ да ходимъ.
(17) И [ф]поставихъ пазачи надъ васъ,
И казахъ: Слушайте гласа на трѫбата;
Но тѣ рекоха: Не щемъ да слушаме.
(18) За то слушайте, народи, и *ти,* събрание,
Узнай що има между тѣхъ.
(19) [х]Слушай, земльо:
[ц]Ето, азъ ще докарамъ зло върхъ тѣзи люде,
Плода на помислитѣ имъ;
Защото не внимаха въ словата ми
Нито въ закона ми, но го отхвърлиха.
(20) [ч]Защо ми е ливанътъ що доносятъ [ш]отъ Сава,
И благовонната тръсть отъ далечна земя?
[щ]Всесъженнията ви не сѫ приятни,
Нито жъртвитѣ ви угодни менѣ.
(21) За то така говори Господь:
Ето, азъ ще туря прѣпъвания прѣдъ тѣзи люде;
И отцитѣ и синоветѣ купно ще се прѣпънатъ отъ тѣхъ,
Сѫсѣдътъ и приятельтъ му ще погинатъ.
(22) Така говори Господь:
Ето, люде идатъ отъ [ъ]сѣверната земя,
И народъ голѣмъ ще се събуди отъ краищата на земята.
(23) Лѫкъ и копие държатъ:
Жестоки сѫ, и немилостиви:
[ь]Гласътъ имъ шуми като море:
Възседнали сѫ на коне,
Опълчени като мѫже на бранъ
Противъ тебе, дъщи Сионова
(24) Чухме слуха имъ:
Рѫцѣтѣ ни ослабѣха:
[ѣ]Утѣснение ни обие,
И болѣзни като на жена що ражда.
(25) Не излѣзвайте въ полето, и въ пѫть не ходете;
Защото *ето* меча на неприятеля, и треперане отъ всѣкѫдѣ.
(26) Дъщи на людетѣ ми, [ю]опаши се съ врѣтище
И [я]валяй се въ пепель,
[ѧ]Направи си сѣтувание *като* за единороденъ,
Заплачи горко;
Защото изтрѣбительтъ ще дойде внезапно върхъ насъ.
(27) Турихъ те изпитатель, [ѩ]твърдѣль между людетѣ си,
За да узнаешъ и да изпиташъ пѫтя имъ.
(28) [а]Всичкитѣ сѫ съвсѣмъ отстѫпници, [б]ходятъ та злословятъ:
[в]Мѣдь сѫ и желѣзо: всичкитѣ сѫ развалѣни.
(29) Мѣхътъ изгорѣ:
Свинецътъ се изнури отъ огъня;
Разтопительтъ напраздно разтопява,
Защото злитѣ не се отдѣлиха.
(30) [г]Сребро отхвърлено ще ги нарекатъ,
Защото Господь ги отхвърли.

ГЛАВА 7.

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Господа. И рече:—
(2) [а]Застани въ вратата на дома Господенъ
Та проповѣдай тамъ това слово, и речи:
Слушайте словото Господне, всички Юдо
Които влизате прѣзъ тѣзи врата за да се поклоните Господу.
(3) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ:
[б]Поправете пѫтищата си и дѣянията си,
И ще ви утвърдя на това мѣсто.
(4) [в]Не се надѣйте на лъжливи думи да казвате:
Храмътъ Господенъ, храмътъ Господенъ,
Храмътъ Господенъ е това.
(5) Защото ако наистина поправите пѫтищата си и дѣянията си,

т Иса. 8;20. Гл. 18;15. Мал. 4;4. Лук. 16;29.
у Мат. 11;29.
ф Иса. 21;11. 58;1. Гл. 25;4. Иез. 3;17. Ав. 2;1.
х Иса. 1;2.
ц Прит. 1;31.
ч Псал. 40;6. 50;7-9. Иса. 1;11. 66;3. Амосъ 5;21. Мих. 6;6, и дрг.
ш Иса 60;6.
щ Гл. 7;21.
ъ Гл. 1;15. 5;15. 10;22. 50;41-43.
ь Иса. 5;30.
ѣ Гл. 4;31. 13;21. 49;24. 50;43.
ю Гл. 4;8.
я Гл. 25;34. Мих. 1;10.
ѧ Зах. 12;10
ѩ Гл. 1;18. 15;20.
а Гл. 5;23.
б Гл. 9;4.
в Иез. 22;18.
г Иса. 1;22.

—

а Гл. 26;2.
б Гл. 18;11. 26;13
в Мих. 3;11

Ако съвършено [г]вършите сѫдба между
человѣка и ближния му,.
(6) *Ако* не насилствувате чужденеца, сирачето, и вдовицата,
И не проливате неповинна кръвь на това
мѣсто,
[д]Нито ходите вслѣдъ чужди богове за
ваша повреда,
(7) [е]Тогазъ ще ви направя да живѣете на
това мѣсто,
[ж]Въ земята която дадохъ на отцитѣ ви
отъ вѣка до вѣка.
(8) Ето; [з]вие се надѣете [и]на лъжливи думи
Отъ които нѣма да се ползувате.
(9) [к]Да ли като крадете, убивате, и прѣлюбодѣйствувате,
И се кълнете лъжливо, и кадите Ваалу,
[л]И ходите подиръ други богове които не
знаехте,
(10) [м]Дохождате послѣ и стоите прѣдъ мене
въ този домъ
[н]Върху който се призва моето име
Та говорите: Отървахме се за да правимъ
всички тѣзи мерзости?
(11) [о]Вертепъ разбойнически ли стана прѣдъ
васъ [п]този домъ
Върху който се призва моето име?
Ето, самъ азъ видѣхъ *това*, говори Господь.
(12) Но [р]идете сега къмъ мѣстото ми което
бѣ въ Сило,
[с]Дѣто турихъ името си въ начало,
[т]Та вижте що му направихъ
За злодѣянието на людетѣ си Израиля.
(13) И сега, понеже направихте всички тѣзи дѣла, говори Господь,
И говорихъ ви, [у]като ставахъ рано и говорѣхъ, и не послушахте,
И [ф]зовахъ ви, и не отговорихте,
(14) За то ще направя на дома върху който
се призва моето име,
На който се надѣете вие,
И на мѣстото което дадохъ вамъ и на
отцитѣ ви,
[х]Както направихъ на Силю.
(15) И ще ви отхвърля отъ лицето си
[ц]Както отхвърлихъ всичкитѣ си братя,
[ч]Всичкото Ефремово сѣме.
(16) А [ш]ти не се моли за тѣзи люде,
И не възвишавай викане или молене за
тѣхъ,
Нито ходатайствувай при мене:
[щ]Защото не ща да те послушамъ.
(17) Не видишъ ли що правятъ тѣ въ Юдинитѣ градове
И по Ерусалимскитѣ улици?
(18) [ъ]Синоветѣ събиратъ дърва,
И бащитѣ кладатъ огъня,
И женитѣ мѣсятъ тѣстото
За да направятъ пити на небесната царица,
И [ь]да направятъ възлияния на други
богове,
За да ме прогнѣвятъ.
(19) [ѣ]Да ли мене прогнѣвяватъ? говори Господь, —
Не себе си ли за посрамяване на лицата си?
(20) За то така говори Господь Иеова:
Ето, гнѣвътъ ми и яростьта ми се изливатъ на това мѣсто,
На человѣкъ, и на скотъ,
И на полскитѣ дървета,
И на земния плодъ;
И ще се запали, и нѣма да угасне.
(21) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ:
[ю]Приложете всесъжненията си на жъртвитѣ си,
И яжте месо.
(22) Защото [я]не говорихъ на отцитѣ ви, нито
имъ дадохъ заповѣди
За всесъжения и жъртви,
Въ който день ги изведохъ изъ Египетската земя;
(23) Но това имъ заповѣдахъ и рекохъ.
[ѫ]Слушайте гласа ми,
И [ѭ]ще ви бѫда Богъ,

г Гл. 22;3.
д Втор. 6;14,15. 8;19. 11;28. Гл. 13;10.
е Втор. 4;40.
ж Гл. 3;18.
з Ст. 4.
и Гл. 5;31. 14;13,14.
к 3 Цар. 18;21. Осия 4;1,2. Соф. 1;5.
л Изх. 20;3. Ст. 6.
м Иез. 23;39.
н Ст. 11,14,30. Гл. 32;34. 34;15.
о Мат. 21;13. Мар. 11;17. Лука 19;46.
п Иса. 56;7.
р Ис. Нав. 18;1. Сѫд. 18;31.
с Втор. 12;11.
т 1 Цар. 4;10,11. Псал. 78;60. Гл. 26;6.
у 2 Лѣт. 36;15. Ст. 25.
Гл. 11;7.
ф Прит. 1;24. Иса. 65;12. 66:4
х 1 Цар. 4;10,11. Псал. 78;60. Гл. 26;6.
ц 4 Цар. 17;23.
ч Псал. 78:67,68.
ш Изх. 32;10. Гл. 11:14. 14;11.
щ Гл. 15:1.
ъ Гл. 44;17,19.
ь Гл. 19:13.
ѣ Втор. 32;16.21.
ю Иса. 1;11. Гл. 6:20. Осия 8;13. Амосъ 5;21.
я 1 Цар. 15;22. Псал. 51;16,17. Осия 6:6.
ѫ Изх. 15:26. Втор. 6;3. Гл. 11:4.7.
ѭ Изх. 19:5. Лев. 26;12.

И вие ще ми бждете люде,
И ходете по всичкитѣ пжтища
Които ви заповѣдахъ, за да благоденствувате.
(24) [а]Не послушаха обаче нито прѣклониха ухото си,
Но [б]ходиха въ съвѣтитѣ *си* и въ жестокостьта на лукавото си сърдце,
И [в]отидоха назадъ, а не напрѣдъ.
(25) Отъ който день излѣзоха отцитѣ ви изъ Египетската земя
До този день
[г]Проводихъ всичкитѣ си раби пророцитѣ при васъ,
[д]Всѣки день като ставахъ рано и ги провождахъ;
(26) [е]Не ме послушаха обаче нито прѣклониха ухото си,
[ж]Но ожесточиха врата си:
[з]Направиха по-злѣ отъ отцитѣ си
(27) За то [и]ще имъ говоришъ всички тѣзи думи,
Но тѣ не ще те послушатъ
И ще извикашъ къмъ тѣхъ,
Но тѣ не ще ти отговорятъ
(28) Тогазъ ще имъ речешъ
Този е народътъ който не слуша гласа на Господа Бога своего
[к]Нито приима наставления
[л]Истината изчезна и се изгуби отъ устата имъ
(29) [м]Острижи косата си, *дъщи Ерусалимска,* и хвърли я.
И възвиси плачъ по високитѣ мѣста,
Защото Господь отхвърли и остави рода на когото се прогнѣви
(30) Защото Юдиинитѣ синове сториха зло прѣдъ мене, говори Господь
[н]Туриха мерзоститѣ си въ дома
Върху който се призва моето име, за да го осквернятъ
(31) И съградиха високитѣ мѣста [о]на Тофетъ,
Който е въ дола на Еномовия синъ,
[п]За да горятъ синоветѣ си и дъщеритѣ си въ огънь, —
[р]Което не съмъ заповѣдалъ, нито ми е дохождало на умъ.
(32) За то, ето, [с]идатъ дни, говори Господь,
Въ които нѣма да се нарича вече Тофетъ,
Нито долъ на Еномовия синъ,
Но долъ на клането;
Защото [т]ще погребватъ въ Тофетъ додѣ не остане мѣсто;
(33) И [у]труповетѣ на тѣзи люде ще бждатъ
Храна на небеснитѣ птици и на земнитѣ звѣрове,
И не ще да има кой да *ги* плаши.
(34) И [ф]ще направя да прѣстане въ Юдиинитѣ градове
И по Ерусалимскитѣ улици
Гласътъ на радостьта и гласътъ на веселието,
Гласътъ на младоженеца и гласътъ на невѣстата,
[х]Защото земята ще стане пуста.

ГЛАВА 8

Въ онова врѣме, говори Господь, ще нахвърлятъ
Коститѣ на Юдиинитѣ царе, и коститѣ на князоветѣ имъ,
И коститѣ на свещеницитѣ, и коститѣ на пророцитѣ,
И коститѣ на Ерусалимскитѣ жители отъ гробоветѣ имъ;
(2) И ще ги пръснатъ прѣдъ слънцето и луната,
И прѣдъ всичкото небесно воинство което тѣ възлюбиха,
И на които служиха, и подиръ които ходиха,
И които потърсиха, и [а]на които се поклониха·

а Псал 81 11 Гл 11;8
б Втор 29,19 Псал 81.12
в Гл 2;27 32,33 Осия 4;16
г 2 Лѣт 36;15 Гл 25.4 29.19.
д Ст 13
е Ст 24 Гл 11,8. 17;23 25;3,4.
ж Неем. 9;17,29. Гл. 19,15
з Гл 16.12
и Иез. 2;7
к Гл. 5;3 32;33
л Гл 9;3
м Иовъ 1;20 Иса 15;2. Гл 16;6 48;37 Мих 1;16
н 4 Цар 21;4,7 2 Лѣт 33;4,5,7 Гл 23;11 32;34. Иез 7;20. 8;5,6, и др. Дан. 9;27
о 4 Цар 23;10 Гл 19;5 32;35
п Псал. 106;38
р Виж. Втор. 17;3
с Гл. 19;6
т 4 Цар. 23;10 Гл 19;11 Иез. 6;5
у Втор. 28;26. Псал. 79;2. Гл. 12;9. 16;4. 34;20.
ф Иса. 24;7,8 Гл. 16;9 25;10 33;11 Иез 26;13 Осия 2;11 Отк. 18;23.
х Лев. 26;33 Иса. 1;7 3;26

—

а 4 Цар. 23;5. Иез 8;16

Нѣма да се съберать бнито ще се погребать:
еЩе бждать за торъ по лицето на земята.
(3) И гсмъртьта ще бжде по-желателна отъ живота
За всичкия остатъкъ на останалитѣ отъ този лошъ родъ,
Които би останали въ всичкитѣ мѣста дѣто бихъ ги изгонилъ,
Говори Господь Саваотъ.
(4) И ще имъ речешъ: Така говори Господь:
Ако нѣкой падне, не става ли?
Ако се нѣкой отбие, не ще ли се върне?
(5) Защо тѣзи Ерусалимски люде се дотбиха
Съ всегдашно отбиване?
еПрилѣпнали сж за прѣльщението:
жНе рачать да се върнать.
(6) зСлушахъ и чухъ, но не говориха право:
Нѣма никой да се кае заради злото си
И да рече: Що сторихъ?
Всѣки се върна въ тичането си,
Както конь който тича съ устремление въ боя.
(7) иЩъркътъ даже по небето знае опрѣдѣленитѣ си врѣмена;
И кгъргорицата, и жеравътъ, и ластовицата
Пазять врѣмето на дохождането си;
лА моитѣ люде не знаять сждбата Господня.
(8) Какъ казвате: Ние сме мждри,
мИ законътъ Господенъ е съ насъ?
Ето, наистина лъжа е направило
Лъжливото перо на писцитѣ.
(9) нМждритѣ се посрамиха,
Уплашиха се, и хванати бидоха;
Ето, отхвърлиха словото Господне,
И коя мждрость има въ тѣхъ?
(10) За то още дамъ женитѣ имъ на други,
Нивитѣ имъ на онѣзи които ще ги наслѣдять;
Защото всѣки, отъ малъкъ до голѣмъ,
Прѣдалъ се е пвъ лихоимство.
Отъ пророкъ до священникъ,
Всѣки прави лъжа.
(11) Защото рлѣкуваха повърхно съкрушението на дъщерята на людетѣ ми,
Като казвать: сМиръ, миръ!
И нѣма миръ.
(12) тЗасрамиха ли се когато направиха мерзости?
Ей, никакъ не ги досрамѣ,
И стидъ що е не знаять.
За то ще паднать между падащитѣ:
Когато ги посѣтя ще се низринать, говори Господь.
(13) Непрѣмѣнно ще ги изтрѣбя, говори Господь:
уНе ще да има грозцове на лозата
фНито смокини на смоковницата,
И листътъ ще повѣне;
И това което имъ съмъ далъ ще бѣга отъ тѣхъ.
(14) Защо седимъ?
хСъберете се, и да влѣземъ въ утвърденитѣ градове,
И да се умълчимъ тамъ;
Защото Господь Богъ нашъ ни направи да се умълчимъ,
И цнапои ни съ вода на горесть
Понеже съгрѣшихме Господу.
(15) чИ чакахме миръ, но нищо добро:
Врѣме на изцѣление, но ето смятение.
(16) Пръхането на конетѣ му се чу шотъ Данъ:
Всичката земя се потресе отъ гласа на цвиленията на щякитѣ му коне;
Защото дойдоха та поядоха земята и изпълнението ѝ,
Града и които живѣять въ него.
(17) Защото, ето, азъ проваждамъ вамъ змии, василиски,
ъКоито не се обайвать,
Но ще ви хапять, говори Господь.
(18) Веселието ми се обърна на скърбь:
Сърдцето ми е изнемощѣло въ мене.
(19) Ето гласа на виканего на дъщерята на людетѣ ми
ьОтъ далечна земя:
Не е ли Господь въ Сионъ?
Царьтъ му не е ли въ него?

б Гл. 22;19.
в 4 Цар. 9;36. Псал. 83;10. Гл. 9;22.16;4.
г Иовъ 3;21,22. 7;15,16. Отк. 9;6.
д Гл. 7;24.
е Гл. 9;6.
ж Гл. 5;3.
з 2 Пет. 3;9.
и Иса. 1;3.
к Пѣсн. 2;12.
л Гл. 5;4,5.
м Рим. 2;17
н Гл. 6;15.
о Втор. 28;30. Гл. 6;12. Амосъ 5;11. Соф. 1;13.
п Иса. 56;11. Гл. 6;13.
р Гл. 6;14.
с Иез. 13;10.
т Гл. 3;3. 6;15.
у Иса. 5;1, и дрг. Иоилъ 1;7.
ф Мат. 21;19. Лука 13;6, и дрг.
х Гл. 4;5.
ц Гл. 9;15. 23;15.
ч Гл. 14;19.
ш Гл. 4;15.
щ Сжд. 5;22. Гл. 47;3.
ъ Псал. 58;4,5. Екл. 10;11.
ь Иса. 39;3.

[ф]Защо ме разгнѣвиха съ изваянитѣ си,
Съ чуждитѣ суети?
(20) Прѣмина жетвата, мина се лѣтото,
И ние се не избавихме
(21) [ю]Съкрушенъ съмъ заради съкрушението на дъщерята на людетѣ ми:
[я]Помраченъ съмъ · ужасъ ме обзе.
(22) [ѫ]Нѣма ли балсама въ Галаадъ?
Нѣма ли тамъ лѣкарь?
Защо прочее дъщерята на людетѣ ми не намѣри изцѣление?

ГЛАВА 9

О [а]да би била главата ми вода,
Очитѣ ми източникъ на сълзи,
Та да плача денѣ и нощѣ
За убиенитѣ на дъщерята на людетѣ ми!
(2) О да бихъ имали въ пустинята питалница за пѫтници,
За да оставя людетѣ си и да си отида отъ тѣхъ
Защото [б]всички сѫ прѣлюбодѣи,
Събрание на вѣроломни.
(3) [в]Запънали сѫ и езика си за лъжа като лѫкъ
Укрѣпиха се на земята, не за истината;
Защото напрѣдватъ отъ зло на зло,
И мене [г]не познаватъ, говоря Господь.
(4) [д]Пазете се всѣки отъ ближния си,
И на никого брата не се надѣйте,
Защото всѣки братъ спъва всѣкого,
И [е]всѣки ближенъ ходи съ клевета.
(5) И прѣлъгщава всѣки ближния си,
И не говорятъ истината,
Научиха езика си да говори лъжи,
До уморяване правятъ беззаконие
(6) Жилището ти е всрѣдъ коварство
Чрѣзъ коварство тѣ се отричатъ да не познаятъ, говори Господь.
(7) За то така говори Господь Саваотъ
[ж]Ето, ще ги прѣтопя
Та ще ги опитамъ,
Защото [з]какво ще направя заради дъщерята на людетѣ ми?
(8) Езикътъ имъ е стрѣла смъртоносна:
[и]Говори коварно:
[к]*Всѣкы* говори мирно съ устата си къмъ ближния си,
Но въ сърдцето си поставя засада противъ него.
(9) [л]Не ща ли да ги посѣтя за това? говори Господь;
Душата ми не ще ли да отмъсти на такъвъ народъ?
(10) За горитѣ [м]ще дигна плачъ и ридание,
За пасбищата на пустинята сѣтувание;
Защото изпогорѣха, та нѣма человѣкъ да мине,
Нито се чуе гласъ на стадо;
[н]Отъ птица небесна дори до скотъ
Побѣгнаха, отидоха.
(11) И ще направя Ерусалимъ на грамади, селение на чакали;
И градоветѣ Юдини ще направя [о]запустѣние, [п]да нѣма обитатели.
(12) [р]Кой е онзи мѫдъръ человѣкъ който може да разумѣе това,
И комуто сѫ говорили устата Господни за да възвѣсти това,
Защо се изгуби земята
И е изгорена като пустиня, та да нѣма никой да минува?
(13) И рече Господь
Понеже оставиха закона ми
Който турихъ прѣдъ тѣхъ,
И не послушаха гласа ми,
И не ходиха въ него,
(14) [с]Но ходиха подиръ жестокосърдието на сърдцето си,
И подиръ Ваалимитѣ [т]както ги научиха бащитѣ имъ,
(15) За то, така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ
Ето, азъ [у]ще нахраня тѣзи люде [ф]съ пелинъ,
И съ вода на горесть ще ги напоя,
(16) И [х]ще ги разпръсна между народитѣ
Които тѣ и бащитѣ имъ не познаха,

ф Втор.32;21. Иса.1;4.
ю Гл.4;19. 9;1. 14;17.
я Иоилъ 2;6. Наумъ 2;10
ѫ Бит.37;25. 43;11. Гл.46;11. 51;8.
—
а Иса.22;4. Гл.4;19. 13;17. 14;17 Плачъ 2;11. 3;48.
б Гл.5;7,8.
в Псал.64;3. Иса.59;4,13,15
г 1 Цар.2;12. Осия 4;1.
д Гл.12;6. Мих.7;5,6.
е Гл.6;28.
ж Иса.1;25 Мал.3;3.
з Осия 11;8.
и Псал.12;2 120;3. Ст.3.
к Псал.28;3 55;21.
л Гл.5;9,29. 14;3.
м Гл.12;4. 23;10. Осия
н Гл.4;25.
о Иса.25;2.
п Иса.13;22. 34;13. Гл.10;22.
р Псал.107;43. Осия 14;9.
с Гл.3;17 7;24.
т Гал.1;14.
у Псал.80;5.
ф Гл.8;14. 23;15. Плачъ 3;15,19.
х Лев.26;33. Втор.28;64.

И [ч]ще проводя ножъ подиръ тѣхъ
Додѣ ги изтрѣбя.
(17) Така говори Господь Саваотъ:
Смислете се, и повикайте оплаквателкитѣ да дойдатъ,
И [ч]проводете за изкуснитѣ жени да дойдатъ;
(18) И да побързать и да дигнатъ ридание за насъ,
За [ш]да низведать очитѣ ни сълзи,
И клепачитѣ ни да излѣятъ вода.
(19) Защото гласъ на ридание се чу отъ Сионъ:
Какъ се разорихме ние!
Много се посрамихме, защото оставихме земята,
Защото [щ]низвринаха жилищата ни.
(20) Слушайте прочее, жени, словото Господне,
И да приеме ухото ви словото на устата му,
И научете дъщеритѣ си на ридание,
И всѣка ближната си на плачъ.
(21) Защото смъртьта възлѣзе прѣзъ прозорцитѣ ни,
Влѣзе въ палатитѣ ни,
За да посѣче [ъ]младенцитѣ отъ улицитѣ,
Юношитѣ отъ стъгдитѣ.
(22) Речи: Така говори Господь:
И труповетѣ на человѣцитѣ ще бѫдатъ хвърлени
[ь]Като торъ по лицето на нивата,
И като рѫкойка задъ жетварь,
И не ще има кой да събира.
(23) Така говори Господь:
[ѣ]Да не се хвали мѫдрыйтъ съ мѫдростьта си,
И да не се хвали силенъ съ силата си,
Да не се хвали богатъ съ богатството си;
(24) Но [ю]който се хвали да се хвали съ това,
Че ме разумѣва и познава
Че азъ съмъ Господь който правя милость,
Сѫдба, и правда на земята;
Понеже въ [я]това благоволя, говори Господь.
(25) Ето, идатъ дни, говори Господь,
И [ѫ]ще направя посѣщение
На всичкитѣ обрѣзани съ необрѣзанитѣ:
(26) На Египетъ, и на Юда, и на Едомъ,
И на Амоновитѣ синове, и на Моава,
И на всичкитѣ [ѭ]що си стрижатъ брадитѣ,
Които живѣятъ въ пустинята;
Защото всички тѣзи народи сѫ необрѣзани,
И [а]всичкий домъ Израилевъ е необрѣзанъ въ сърдце.

ГЛАВА 10.

Слушайте словото което Господь говори вамъ, доме Израилевъ.
(2) Така говори Господь:
[а]Не учете пѫтя на езичницитѣ,
И отъ небеснитѣ знамения не се плашете,
Защото езичницитѣ се плашатъ отъ тѣхъ.
(3) Защото узаконенията на народитѣ сѫ суетни;
Защото [б]сѣкатъ дърво отъ дѫбравата,
Издѣлване на дърводѣлски рѫцѣ съ топоръ.
(4) Украшаватъ го съ сребро и злато:
[в]Утвърждаватъ го съ гвоздеи и чукове
За да не се клати.
(5) Стоятъ прави като финикъ,
Но [г]не говорятъ:
[д]Тѣ трѣбва да се носятъ,
Защото не могатъ да ходятъ.
[е]Не бойте се отъ тѣхъ, защото не могатъ да сторятъ зло,
Нито имъ е *възможно* да сторятъ добро.
(6) Нѣма [ж]подобенъ тебѣ, Господи:
Великъ си, и велико името ти въ сила.
(7) [з]Кой не би се убоялъ отъ тебе, Царю на народитѣ?
Защото тебѣ принадлежи това;
Защото [и]между всичкитѣ мѫдри на народитѣ,
И въ всичкитѣ имъ царства, нѣма подобенъ тебѣ.
(8) Но [к]съвсѣмъ скотски и безумни сѫ:

ч Лев. 26;33. Гл. 44;27. Иез. 5;2,12.
ч 2 Лѣт. 35;25. Иовъ 3;8. Екл. 12;5. Амосъ 5:16. Мат. 9;23
ш Гл. 14:17
щ Лев. 18:28. 20;22.
ъ Гл. 6;11.
ь Гл. 8;2. 16;4.
ѣ Екл. 9;11.
ю 1 Кор. 1;31. 2 Кор. 10;17.
я Мих. 6;8. 7;18.
ѫ Рим. 2;8,9.
ѭ Гл. 25;23. 49;32.
а Лев. 26;41. Иез. 44;7. Рим. 2;28,29.

—

а Лев. 18;3. 20;23.
б Иса. 40;19,20. 44;9, и др. 45;20.
в Иса. 41;7. 46;7.
г Псал. 115;5. 135;16. Ав. 2;19. 1 Кор. 12:2.
д Псал. 115;7 Иса. 46;1,7.
е Иса. 41;23.
ж Изх. 15;10 Псал. 86;8,10.
з Отк. 15;4.
и Псал. 89;6.
к Псал. 115;8. Иса. 41;29. Ав. 2;18. Зах. 10;2. Рим. 1;21,22.

Учение суетно е дърво е то.
(9) Сребро лѣяно въ плочи се донася отъ Тарсисъ,
И лзлато отъ Уфазъ,
Дѣло на художникъ
И на златарски ржцѣ:
Синя и багрена е дрехата имъ:
мВсичко това е дѣло на изкусни.
(10) Но Господь е Богъ истинний,
нБогъ живий, и оВѣчний Царь:
Въ гнѣва му земята ще се потресе,
И народитѣ не ще устоятъ въ негодуванието му
(11) [Така ще имъ речете
пТѣзи богове, които не сж направили небето и земята,
рЩе загинатъ отъ земята и изподъ това небе.]
(12) Той снаправи земята съ силата си,
тУтвърди вселенната съ мждростьта си,
И уразпрострѣ небесата съ разума си.
(13) фКогато изпраща гласа си има множество води на небесата,
И хвъзводи облаци отъ краищата на земята:
Прави свѣткавици за дъжда,
И изважда вѣтъръ отъ съкровищата си.
(14) чВсѣки человѣкъ стана като скотъ въ знанието.
шВсѣки лѣятель се посрами отъ кумира;
Защото е щлъжа лѣянето му,
И дихание нѣма въ него.
(15) Суета сж тѣ, дѣло на заблуждение:
Въ врѣмето на посѣщението имъ ътѣ ще загинатъ.
(16) ьДѣльтъ на Якова не е както сж тѣ;
Защото той е който е създалъ всичко;
И ѣИзраиль е жезълъ на наслѣдието му:
юГосподь Саваотъ е името му.
(17) яСъбери отъ земята стоката си,
Ти която живѣешъ въ твърдѣль;
(18) Защото така говори Господь:
Ето, азъ атози пжть ще изхвърля като съ праща жителитѣ на тазъ земя,
И ще ги утѣсня, бта да намѣрятъ *злото*.
(19) вГорко ми за съкрушението ми!
Раната ми е болѣзнена; но азъ рекохъ.
гНаистина това е моя болѣзнь, и дтрѣбва да я търпя.
(20) еШатърътъ ми запустѣ, и всичкитѣ ми вжжа се скжсаха;
Синоветѣ ми се отдѣлиха отъ мене, и ги нѣма:
Нѣма вече кой да разпъне шатъра ми
И кой да дигне опонитѣ ми.
(21) Понеже пастиритѣ станаха като скотове
И не потърсиха Господа,
За то не сж успѣвали,
И всичкитѣ имъ стада сж разпръснати.
(22) Ето, слухъ шуменъ иде,
И метежъ голѣмъ жотъ сѣверната земя,
За да прѣвърне Юдинитѣ градове въ запустѣние,
зСелениe на чакали.
(23) Господи, познавамъ че ижпжтьтъ на человѣка не *зависи* отъ него:
На человѣкъ който ходи не е *възможно* да управя стжпкитѣ си.
(24) Господи, йнакажи ме, но съ сждба,—
Не съ яростьта си, за да ме не довършишъ.
(25) кИзливай яростьта си на езичницитѣ ккоито не те познаватъ,
И на родове които не призоваватъ името ти;
Защото тѣ изядоха Якова,
лИ погълнаха го, и разоряха го,
И запустиха селението му.

ГЛАВА 11.

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Господа и каза: (2) Слушайте думитѣ на този завѣтъ, и говорете на Юдинитѣ мжже и на

л Дан. 10;5.
м Псал. 115;4.
н 1 Тим. 6;17.
о Исал. 10;16.
п Псал. 96:5.
р Ст. 15. Иса. 2;18. Зах. 13;2.
с Бит. 1;1,6,9. Псал. 136;5,6. Гл. 51;15. и дрг.
т Псал. 93;1.
у Иовъ 9:8. Псал. 104;2. Иса. 40;22.
ф Иовъ 38;34.
х Псал. 135;7.
ц Гл. 51;17,18.
ч Прит. 30;2.
ш Иса. 42;17. 44;11. 45;16.
щ Ав. 2;18.
ъ Ст. 11.
ь Псал. 16;5. 73;26. 119;57. Гл. 51;19. Плачъ 3;24.
ѣ Втор. 32;9. Псал. 74;2.
ю Иса. 47;4. 51;15. 54;5. Гл. 31;35. 32;18. 50;34.
я Виж. Гл. 6;1. Иез. 12;3, и дрг.
а 1 Цар. 25;29.
Гл. 16;13.
ж Иез. 6;10.
в Гл. 4;19. 8;21. 9;1.
б Псал. 77;10.
е Мих. 7;9.
г Гл. 4;20.
д Гл. 1;15. 4;6. 5;15. 6;22.
з Гл. 9;11.
ж Прит. 16;1. 20;24.
й Псал. 6;1. 38;1. Гл. 30;11.
к Псал. 79;6.
к Иовъ 18;21. 1 Сол. 4;5. 2 Сол. 1;8.
л Гл. 8;16.

Ерусалимскитѣ жители (3) и кажи имъ: Така
говори Господь Богъ Израилевъ: [а]Проклетъ
онзи человѣкъ който не слуша думитѣ на този
завѣтъ (4) който заповѣдахъ на отцитѣ ви въ
който день ги изведохъ изъ Египетската земя,
[б]изъ желѣзната пещь, и рекохъ: [в]Слушайте
гласа ми, и правете по всичко що ви запо-
вѣдахъ; и вие ще ми бѫдете люде, и азъ ще
ви бѫда Богъ, (5) [г]за да изпълня клетвата съ
която се клехъ на отцитѣ ви да имъ дамъ земя
дѣто тече млѣко и медъ, както въ този день.
Тогазъ отговорихъ та рекохъ: Аминъ, Го-
споди!

(6) И Господь ми рече: Проповѣдай всички
тѣзи думи въ Юдинитѣ градове и въ Еруса-
лимскитѣ пѫтища, и кажи: Слушайте думитѣ
на този завѣтъ [д]и правете ги. (7) Защото на-
рочно засвидѣтелствувахъ къмъ отцитѣ ви въ
който день ги възведохъ отъ Египетската земя
дори до днесь, [е]като ставахъ рано, и засви-
дѣтелствувахъ и казвахъ: Слушайте гласа ми.
(8) Но [ж]не чуха, и не прѣклониха ухото си,
но [з]ходиха всѣки въ жестокостьта на лукаво-
то си сърдце; за то ще докарамъ върхъ тѣхъ
всичкитѣ думи на този завѣтъ по който за-
повѣдахъ да правятъ, но не правиха.

(9) И рече ми Господь: [и]Съзаклятие се на-
мѣри между мѫжетѣ Юдини и между Еруса-
лимскитѣ жители. (10) Върнаха се [к]въ безза-
конията на праотцитѣ си които не рачиха да
слушатъ моитѣ думи, и отидоха тѣ подиръ
други богове за да имъ служатъ: Израилевътъ
домъ и Юдинътъ домъ разрушиха завѣта ми
който направихъ съ отцитѣ имъ.

(11) За то така говори Господь:—
Ето, ще докарамъ върхъ тѣхъ зло
Отъ което не ще могатъ да излѣзатъ;
[л]И ще викнатъ къмъ мене,
Но нѣма да ги послушамъ.
(12) Тогазъ Юдинитѣ градове и Ерусалимски-
тѣ жители ще отидатъ
И [м]ще викнатъ къмъ боговетѣ на които
кадятъ;
Но нѣма никакъ да ги спасятъ
Въ врѣмето на злощастието имъ.
(13) Защото *споредъ* [н]числото на градоветѣ ти
Бѣха боговетѣ ти, Юдо;
И споредъ числото на Ерусалимскитѣ пѫ-
тища
Въздигнахте олтари на срамотата,
Олтари за да кадите Ваалу.
(14) За то [о]ти не се моли за тѣзи люде,
И не възвишавай викане или молене за
тѣхъ;
Защото азъ нѣма да послушамъ когато ви-
катъ къмъ мене
Заради злощастието си.
(15) [п]Що има *да прави* любезната ми въ
дома ми
Като [р]стори блудъ съ мнозина,
И се отне отъ тебе [с]светото месо?
Когато струвашъ зло [т]тогазъ се веселишъ.
(16) Господь нарече името ти,
[у]Маслина приснозелена, красна, добро-
плодна:
Съ гласъ на голѣмъ метежъ запали огънь
върхъ нея,
И вѣйкитѣ ѝ се строшиха.
(17) Защото Господь на Силитѣ [ф]който те на-
сади
Изрече зло противъ тебе
Заради злото на Израилевия домъ и на
Юдиния домъ
Което сториха,
И ме разгнѣвиха като кадѣха Ваалу.
(18) И Господь ми даде знание, та познахъ:
Тогазъ ми показа ти дѣянията имъ.
(19) Но азъ бѣхъ като агне питомно водено
на заклание,
И не разумѣхъ че се [х]съвѣтваха съвѣти
противъ мене:
Да свалимъ дървото съ плода му,
И [ц]да го отсѣчемъ [ч]отъ земята на живитѣ.
Щото името му да се не помене вече.
(20) Но, о Господи на Силитѣ, който сѫдишъ
праведно,
[ш]Който опитвашъ вѫтрѣшноститѣ и сърд-
цето,

а Втор. 27;26. Гал. 3;10.
б Втор. 4;20. 3 Цар. 8;51.
в Лев. 26;3,12. Гл. 7;23.
г Втор. 7;12,13. Псал. 105;9,10.
д Рим. 2;13. Як. 1;22.
е Гл. 7;13,25. 35;15.
ж Гл. 7;26.
з Гл. 3;17. 7;24. 9;14.
и Иез. 22;25. Осия 6;9.
к Иез. 20;18.
л Псал. 18;41. Прит. 1;28. Иса. 1;15. Гл. 14;12. Иез. 8;18. Мих. 3;4. Зах. 7;13.
м Втор. 32;37,38.
н Гл. 2;28.
о Изх. 32;10. Гл. 7;16. 14;11. 1 Иоан. 5;16.
п Псал. 50;16. Иса. 1;11, и дрг.
р Иез. 16;25, и дрг.
с Аг. 2;12-14. Тит. 1;15.
т Прит. 2;14.
у Псал. 52;8. Рим. 11;17.
ф Иса. 5;2. Гл. 2;21.
х Гл. 18;18.
ц Псал. 83;4.
ч Псал. 27;13. 116;9. 142;5.
ш 1 Цар. 16;7. 1 Лѣт. 28;9. Псал. 7;9. Гл. 17;10. 20;12. Отк. 2;23.

Да видя твоето отмъщение връхъ тѣхъ!
Защото на тебе явихъ сѫда си.
(21) За то така говори Господь
За Анатотскитѣ мѫже щкоито искатъ живота ти и казватъ
ъДа не пророчествувашъ въ името Господне,
За да не умрешъ отъ рѫцѣтѣ ни, —
(22) За то така говори Господь Саваотъ
Ето, ще ги посѣтя
Младитѣ ще умратъ чрѣзъ ножъ
Синоветѣ имъ и дъщеритѣ имъ ще умратъ отъ гладъ,
(23) И нѣма да остане остатъкъ отъ тѣхъ,
Защото ще докарамъ зло връхъ Анатотскитѣ мѫже
ьВъ годината на посѣщението имъ.

ГЛАВА 12.

аПраведенъ си, Господи, когато се сѫдя съ тебе,
Но да се разговоря съ тебе за сѫдбитѣ ти:
бЗащо пѫтьтъ на нечестивитѣ успѣва?
Защо благоденствуватъ всички които се обхождатъ невѣрно?
(2) Насадилъ си ги, даже и се закорениха:
Растатъ, даже и плодоносятъ.
вТи си близу при устата имъ
И далечь отъ вѫтрѣшноститѣ имъ.
(3) Но ти, Господи, гме познавашъ
Видѣлъ си ме, и допиталъ си сърдцето ми прѣдъ тебе.
Завлѣчи ги като овци на клане,
И приготви ги еза деня на заклаването.
(4) До кога ще жсѣтува земята
И трѣвата на всѣко поле ще съхне
зПоради злината на живѣещитѣ по нея?
иЗагинаха скотоветѣ и птицитѣ,
Защото рекоха: Нѣма да види сетнинитѣ ни.
(5) Ако се затечешъ съ пѣшцитѣ и те направятъ да изнемощѣешъ,
Тогазъ какъ ще се надваряшъ съ конетѣ?
И уповавашъ ти въ земята на мира,
Но какво ще направишъ івъ възгордѣването на Йорданъ?
(6) Защото кли братята ти и домътъ на отца ти,
И тѣ се обходиха невѣрно къмъ тебе
Ей, тѣ викнаха слѣдъ тебе велегласно
лНе ги вѣрвай ако би ги говорили и съ добро.
(7) Напуснахъ дома си,
Оставихъ наслѣдието си,
Дадохъ любезната на душата си въ рѫцѣтѣ на неприятелитѣ ѝ
(8) Наслѣдието ми стана за мене като лъвъ въ дѫбрава
Изпроводи гласа си противъ мене
За това го възненавидѣхъ.
(9) Наслѣдието ми за мене е пъстра птица,
Птицитѣ наоколо сѫ противъ него.
Елате, съберете се, всички полски звѣрове,
н*Елате да *го* поядете
(10) оМного пастири празвалиха лозето ми,
рПотѫпкаха дѣла ми,
Пожеланния ми дѣлъ направиха пустиня непроходима.
(11) Прѣдадоха го въ запустѣние
сЗапустѣно сѣтува прѣдъ мене
Всичката земя се запусти,
Защото тнѣма кой да туря *това* на сърдце.
(12) По всичкитѣ високи мѣста на пустинята дойдоха разорители
Защото ножътъ Господенъ пояжда
Отъ край до край земята:
Никоя плъть не ще да има миръ.
(13) уСѣяха жито, но ще пожънатъ тръне;
Трудиха се, *но* нѣмѫ да се ползуватъ:
И ще се посрамите отъ тѣзи си произведения
Поради пламенната ярость на Господа.
(14) Така говори Господь
Противъ всичкитѣ ми зли съсѣди
фКоито докачатъ наслѣдието което дадохъ на людетѣ си Израиля

щ Гл. 12;5,6.
ъ Иса. 30;10. Амосъ 2;12. 7;13,16. Мих. 2;6.
ь Гл. 23;12. 46;21. 48;44. 50;27. Лука 19;44. —
а Псал. 51;4.
б Іовъ 12;6. 21;7. Псал. 37;1,35. 73;3, и дрг. Гл. 5;28. Ав. 1;4. Мал. 3;15.
в Иса. 29;13. Мат. 15;8. Мар. 7;6.
г Псал. 17;3. 139;1.
д Гл. 11;20.
е Як. 5;5.
ж Гл. 23;10. Осия 4;3.
з Псал. 107;34.
и Гл. 4;25. 7;20. 9;10. Осия 4;3.
і Ис. Нав. 3;15. 1 Лѣт. 12;15. Гл. 49;19. 50;44.
к Гл. 9;4. 11;19,21.
л Прит. 26;25.
м Иса. 56;9. Гл. 7;33
*Евр., Донесете.
н Гл. 6;3.
о Иса. 5;1,5.
п Иса. 63;18.
р Ст. 4.
с Иса. 42;25.
т Лев. 26;16. Втор. 28;38 Мих. 6;15. Аг. 1;6.
ф Зах. 2;8.

Ето, *а*ще ги отгръгна отъ земята имъ,
И ще отгръгна дома Юдинъ отсрѣдъ тѣхъ;
(15) И *ч*слѣдъ отгръгването имъ
Ще се върна и ще ги помилвамъ,
И *ч*ще ги върна, всѣкиго въ наслѣдието му и всѣкиго въ земята му.
(16) И ако научатъ добрѣ пжтищата на моитѣ люде,
*ш*Да се кълнатъ въ моето име: Живъ е Господь!
Както тѣ научиха моитѣ люде да се кълнатъ въ Ваала,
*щ*Тогазъ ще се съградятъ всрѣдъ людетѣ ми.
(17) *ъ*Но ако не послушатъ,
Съвсѣмъ ще отгръгна и ще изтрѣбя онзи народъ,
Говори Господь.

ГЛАВА 13

Така ми рече Господь Иди та си купи ле-
ненъ поясъ, и опаши го на чрѣслата си, и
въ вода го не туряй. (2)Купихъ прочее пояса
споредъ словото Господне, и опасахъ го на
чрѣслата си. (3) И биде слово Господне къмъ
мене втори пжть и рече: (4) Вземи пояса
който си купилъ, който е на чрѣслата ти, и
стани та иди при Евфратъ, и скрий го тамъ
въ нѣкоя дупка на канарата. (5) Отидохъ про-
чее та го скрихъ при Евфратъ, както ми за-
повѣда Господь. (6) И подиръ много дни ми
рече Господь: Стани та иди при Евфратъ, и
вземи отъ тамъ пояса който ти заповѣдахъ да
скриешъ тамъ. (7) И отидохъ при Евфратъ та
изкопахъ, и взехъ пояса отъ мѣстото дѣто
бѣхъ го скрилъ; и, ето, поясътъ бѣше се
развалилъ,—не бѣ потрѣбенъ за нищо. (8)То-
газъ биде слово Господне къмъ мене и рече:—
(9) Така говори Господь:
Така *а*ще развалямъ гордостьта на Юда
И голѣмата гордость на Ерусалимъ.
(10) Тѣзи зли люде които се отричатъ да слушатъ думитѣ ми,
И *б*ходятъ споредъ жестокостьта на сърдцето си,
И отиватъ подиръ други богове
За да имъ служатъ и да имъ се кланятъ,
Ще бждатъ като този поясъ
Който не е потрѣбенъ за нищо
(11) Защото както поясътъ залѣпнува за чрѣслата на человѣка,
Така прилѣпихъ при себе си всичкия Израилевъ домъ
И всичкия Юдинъ домъ, говори Господь,
*в*За да бждатъ мои люде,
*г*И име, и хвала, и слава; но не послушаха.
(12) За то ще имъ кажешъ това слово:
Така говори Господь Богъ Израилевъ·
Всѣки мѣхъ ще се напълни съ вино
И тѣ ще ти рекатъ:
Та не знаемъ ли ние че всѣки мѣхъ ще се напълни съ вино?
(13) Тогазъ ще имъ речешъ Така говори Господь·
Ето, ще напълня всичкитѣ жители на тази земя,
И царетѣ които седятъ на Давидовия прѣстолъ,
И священницитѣ, и пророцитѣ.
И всичкитѣ Ерусалимски жители, *д*съ опиване.
(14) И ще *е*ги строша единъ отъ другъ,
И бащитѣ и синоветѣ купно, говори Господь·
Не ща да пожаля, нито да пощадя нито да помилвамъ
Да ги не изтрѣбя.
(15) Слушайте и чуйте не се надигайте.
Защото Господь говори
(16) *ж*Дайте слава Господу Богу вашему
*з*Прѣди да докара тъмнина,
И прѣди позѣтѣ ви да се прѣпънатъ по мрачнитѣ планини,
И когато *и*вие чакате видѣло, той да го прѣвърне въ *к*смъртна сѣнка
И да *го* направи мракъ.
(17) Но ако не послушате това,
Душата ми ще плаче тайно поради гордостьта *си*,
И *л*окото ми ще се просълзи горко и ще пролѣе сълзи;
Защото стадото Господне се завожда въ плѣнъ.

а Втор.30;3. Гл.32;37
ц Иез. 28;25.
ч Амосъ 9;14.
ш Гл.4;2.
щ Ефес. 2;20,21; 1 Пет. 2;5.
ъ Иса. 60;12.

а Лев. 26;19.
б Гл.9;14. 11;8. 16;12.
в Изх. 19;5.
г Гл. 33;9.
д Иса. 51;17,21. 63;6 Гл. 25;27. 51;7
е Псал. 2;9.
ж Ис. Нав. 7;19
з Иса. 5;30. 8;22. Амосъ 8;9.
и Иса. 59;9.
к Псал. 44;19
л Гл. 9;1 14;17. Плачъ 1.2,16 2;18.

(18) Речете [м]на царя и на царицата:
Смирете се, седнете,
Защото падна отъ главитѣ ви
Вѣнецътъ на славата ви.
(19) Градоветѣ южни се затворихѫ,
И нѣма кой да ги отвори:
Всичкий Юда се заведе въ плѣнъ,
Цѣлъ се заведе въ плѣнъ.
(20) Дигни очитѣ си та [н]вижъ идещитѣ отъ сѣверъ:
Дѣ е стадото което ти се даде,—хубавитѣ твои овци?
(21) Що ще речешъ когато те посѣти?
Защото ти си ги научилъ да началствуватъ надъ тебе *като* князове:
[о]Не ще ли те хванатъ болѣзни както жена кога ражда?
(22) И ако речешъ въ сърдцето си:
[п]Защо се случи това на мене?
Поради множеството на беззаконието ти
[р]Подигнаха се политѣ ти,
Насилно се заголиха петитѣ ти.
(23) Може ли Етиопянинъ да промѣни кожата си, или рисъ пъстротитѣ си?
Тогазъ можете да направите добро и вие които сте научили зло.
(24) За това ще ги разпръсна [с]като плѣва
Която се носи отъ вѣтъра на пустинята.
(25) [т]Това е отъ мене твоето жрѣбие, прѣброений ти дѣлъ, говори Господь;
Защото си ме забравилъ и [у]си уповавалъ на лъжѫ.
(26) За то и азъ [ф]ще дигна политѣ ти на лицето ти,
Та ще се яви срамътъ ти.
(27) Видѣхъ прѣлюбодѣйствата ти и [х]ржанията ти,
Безсрамството на блуда ти,
Твоитѣ мерзости [ц]по хълмоветѣ и по полетата.
Горко ти, Ерусалиме!
Нѣма ли да се очистишъ? до кога още?

ГЛАВА 14.

Словото Господне което бѣде къмъ Иеремия за бездъждието.

(2) Юда рыдае, и [а]портитѣ му сѫ изнемощѣли:
Седятъ [б]на земи чернооблѣчени,
И [в]възлѣзе викътъ на Ерусалимъ.
(3) И голѣмцитѣ му проводиха малкитѣ си за вода:
Отидоха при кладенцитѣ, и не намѣриха вода,
Върнаха се съ празднитѣ си съсѫди:
[г]Посрамиха се и се постидиха, и [д]покриха главитѣ си.
(4) Понеже земята се разпукна
Защото нѣмаше дъждь на земята:
Земледѣлцитѣ се посрамиха,
Покриха главитѣ си.
(5) И кошутата още роди на полето,
И остави *рожбата си* понеже нѣмаше трѣва.
(6) И [е]дивитѣ осли застанаха по високитѣ мѣста:
Смъркаха въздуха като чакали:
Очитѣ имъ повѣнаха понеже нѣмаше трѣва.
(7) Господи, беззаконията ни ако и да засвидѣтелствуватъ противъ насъ,
[ж]Ти направи заради името си;
Защото отстѫпленията ни се умножиха:
На тебе съгрѣшихме.
(8) [з]Надеждо на Израиля,
Спасителю неговъ въ скърбно врѣме,
Защо да си като пришелецъ на тазъ земя,
И като пѫтникъ що своща да прѣнощува?
(9) Защо да си като человѣкъ прѣхласнатъ,
Като крѣпъкъ [и]който не може да избави?
Но [к]ти, Господи, сърѣдъ насъ си,
И името ти се нарече върху насъ: не ни оставяй.
(10) Така говори Господь на този народъ:
[л]Понеже възлюбиха да се скитатъ,
И не удържаха нозѣтѣ си,
За то Господь не благоволи въ тѣхъ:
[м]Сега ще си напомни беззаконието имъ,
И ще посѣти грѣховетѣ имъ.
(11) И рече ми Господь:
[н]Не се моли за тѣзи люде за добро.

м Впж. 4 Цар. 24;12. Гл. 22;26.
н Гл. 6;22.
о Гл. 6;24.
п Гл. 5;19. 16;10.
р Иса. 3;17 47:2,3. Ст. 26. Иез. 16;37-39. Наумъ 3;5
с Псал. 1;4. Осия 13;3.
т Иовъ 20;29. Псал. 11;6.
у Гл. 10;14.
ф Ст. 22. Плачъ 1;8. Иез. 16;37. 23;29. Осия 2;10
х Гл. 5;8.
ц Иса. 65;7. Гл. 2;20. 3;2,6. Иез. 6;13.—
а Иса. 3;26.
б Гл. 8;21.
в 1 Цар. 5;12.
г Псал. 40;14.
д 2 Цар. 15;30.
е Гл. 2;24.
ж Псал. 25;11
з Гл. 17;13.
и Иса. 59;1. [26;11,12.
к Изх. 29;45,46. Лев.
л Впж. Гл. 2;23-25.
м Осия 8;13. 9;9.
н Изх. 32;10. Гл. 7;16. 11;14.

(12) И [о]ако постятъ, не ще послушамъ вика-
нето имъ;
И [п]ако принесатъ всесъженія и прино-
шенія,
Не ще благоволя въ тѣхъ,
Но [р]ще ги уморя съ ножъ и съ гладъ и
съ моръ.
(13) [с]И рекохъ: О Господи Иеова!
Ето, пророцитѣ говорятъ тѣмъ:
Нѣма да видите ножъ, нито ще има гладъ
у васъ,
Но ще ви дамъ миръ безопасенъ на това
мѣсто.
(14) И рече ми Господь:
[т]Лъжливо пророчествуватъ пророцитѣ въ
името ми:
[у]Азъ не съмъ ги проводилъ, нито имъ
съмъ заповѣдалъ,
Нито имъ съмъ говорилъ:
Тѣ пророчествуватъ вамъ лъжливо видѣ-
ние и прорицание,
И суета, и прѣлъщението на сърдце-
то си.
(15) За то така говори Господь
За пророцитѣ които пророчествуватъ въ
името ми
Когато азъ не съмъ ги проводилъ,
[ф]Но тѣ казватъ: Ножъ и гладъ не ще
има на това мѣсто:
Съ ножъ и съ гладъ ще бѫдатъ изтрѣ-
бени онѣзи пророци;
(16) А людетѣ на които тѣ пророчествуватъ
Ще бѫдатъ изхвърлени по улицитѣ на
Ерусалимъ
Отъ гладъ и ножъ;
И [х]не ще има кой да ги заравя,
Тѣхъ, женитѣ имъ, и синоветѣ имъ, и
дъщеритѣ имъ;
И ще излѣя върхъ тѣхъ злото имъ.
(17) За то ще имъ кажешъ това слово:
[ц]Нека проливатъ очитѣ ми сълзи нощѣ
и денѣ,
И нека не прѣстанатъ;
[ч]Защото дѣвицата, дъщерята на люде-
тѣ ми,
Съкруши се съ голѣмо съкрушение, съ
рана много лоша
(18) Ако излѣза [ш]на полето,
Ето убиенитѣ съ ножъ,
И ако влѣза въ града,
Ето изтаялитѣ отъ гладъ,
А пророкътъ още и свещеникътъ
Отидоха въ земя която не знаеха.
(19) [щ]Отхвърлилъ ли си съвсѣмъ Юда?
Погнусила ли се е душата ти отъ Сионъ?
Защо си ни поразилъ, [ъ]та нѣма изцѣле-
ние за насъ?
[ь]Чакахме миръ, но нищо добро,
И врѣмето на лѣкуването, и ето смя-
тение
(20) Познаваме, Господи, нечестието си,
Беззаконието на отцитѣ си,
Че [ѣ]сме ти съгрѣшили.
(21) Не се погнусявай *отъ насъ*, заради име-
то си:
Не обезчестявай прѣстола на славата си:
[ю]Напомни си, не разрушавай завѣта си
съ насъ.
(22) [я]Има ли между [ѫ]идолитѣ на езичницитѣ
нѣкой да дава дъждъ?
Или небесата даватъ ли дъждове?
[ѭ]Не си ли ти, Господи Боже нашъ?
Заради това ще те чакаме;
Защото ти си направилъ всичко това.

ГЛАВА 15.

И рече ми Господь:
[а]И [б]Моисей и [в]Самуилъ ако биха заста-
нали прѣдъ мене,
Душата ми не би *се смилила* за тѣзи
люде.
Изпжди *ги* отъ лицето ми, и да излѣзатъ.
(2) И ако ти рекатъ: Кѫдѣ ще излѣземъ?
Тогазъ ще имъ речешъ: Така говори Го-
сподь:
[г]Които за смърть, на смърть;
И които за ножъ, на ножъ;
И които за гладъ, на гладъ;
И които за плѣнъ, на плѣнъ.

о Прит.1;28. Иса.1;15. 58;3. Гл.11;11. Иез.8;18. Мих.3;4. Зах.7;13.
п Гл.6;20. 7;21,22.
р Гл.9;16.
с Гл.4;10.
т Гл.27;10.
у Гл.23;21. 27;15. 29;8,9.
ф Гл.5;12,13.
х Псал.79;3.
ц Гл.9;1. 13;17. Плачъ 1;16. 2;18.
ч Гл.8;21.
ш Иез.7;15.
щ Плачъ 5;22.
ъ Гл.15;18.
ь Гл.8;15.
ѣ Псал.106;6. Дан.9;8.
ю Псал.74;2,20. 106;45.
я Зах.10;1,2.
ѫ Втор.32;21.
ѭ Псал.135;7. 147;8. Иса.30;23. Гл.5;24. 10;13.
—
а Иез.14;14, и др.
б Изх.32;11,12. Псал.99;6.
в 1 Цар.7;9.
г Гл.43;11. Иез.5;2,12. Зах.11;9.

(3) И [д]ще докарамъ на тѣхъ четири вида язви, говори Господь:
Ножа за закланіе, и псетата за влачене,
И [е]птицитѣ въздушни, и звѣроветѣ земни,
За поядание и за изтрѣбление.
(4) И [ж]ще ги прѣдамъ на тласкане по всичкитѣ царства на земята
Заради [з]Манасия сина на Езекия, Юдиния царь,
За това което стори въ Ерусалимъ.
(5) [и]Защото кой ще се умилостиви за тебе, Ерусалиме?
Или кой ще те пожали?
Или кой ще се обърне да те попита, Какъ си?
(6) Ти [к]ме остави, говори Господь,
[л]Отишелъ си назадъ;
За то ще простра ръката си върхъ тебе та ще те погубя:
[м]Дотегна ми да милѣя.
(7) И ще ги извѣя съ вѣялото въ портитѣ на тазъ земя:
Ще *ги* обезчадя, ще изтрѣбя людѣтѣ си,
Защото [н]не се връщатъ отъ пътищата си.
(8) Вдовицитѣ имъ се умножиха прѣдъ мене повече отъ морския пѣсъкъ:
Доведохъ противъ тѣхъ, върхъ майката на младитѣ, грабитель на пладне:
Докарахъ върхъ нея внезапно ужасъ и трепетания.
(9) Оназъ [о]която роди седемь изнемощѣ, прѣдаде духъ:
[п]Нейното слънце зайде като бѣше още день:
Посрами се, и постидена биде;
А останалитѣ отъ тѣхъ ще прѣдамъ на ножъ
Прѣдъ неприятелитѣ имъ, говори Господь.
(10) [р]Горко ми, майко моя,
Защото си ме родила мѫжъ за каране,
И мѫжъ за прѣпиране съ всичката земя!
Нито дадохъ съ лихва, нито ми сѫ дали съ лихва;
А всѣки отъ тѣхъ ме кълне.
(11) Господь говори: Непрѣмѣнно ще те освободя за добро,
Непрѣмѣнно [с]ще направя неприятеля да се моли на тебе
Въ бѣдно врѣме и въ скърбно врѣме.
(12) Желѣзото ще счупи ли желѣзото отъ сѣверъ и мѣдьта?
(13) Имотътъ ти и съкровищата ти [т]ще прѣдамъ въ разграбване безъ замѣна;
И *то* заради всичкитѣ ти грѣхове, и по всичкитѣ твои прѣдѣли.
(14) И ще *те* прѣведа съ неприятелитѣ ти
[у]На мѣсто *което* не знаешъ;
Защото [ф]огънь се разпали въ яростьта ми,
И ще гори върхъ васъ.
(15) [х]Ти, Господи, познавашъ: напомни си за мене,
И [ц]посѣти ме, и отмъсти за мене на гонителитѣ ми:
Не ме отнимай поради дълготърпѣнието си:
Знай че [ч]за тебе прѣтърпѣхъ поношение.
(16) Като намѣрихъ твоитѣ слова [ш]изядохъ ги;
И [щ]твоето слово бѣше ми радость и веселие на сърдцето ми;
Защото твоето име се призва върху мене,
Господи Боже на Силитѣ.
(17) [ъ]Не седнахъ въ съборъ на подсмиватели,
Нито се развеселихъ *съ тѣхъ:*
Седнахъ самъ поради ръката ти;
Защото ти ме изпълни съ яростьта *си.*
(18) [ь]Защо е болката ми всѣкогашна,
И раната ми тежка щото не приема изцѣление?
Щешъ ли да ми си [ѣ]като лъжецъ
И [ю]*като* недовѣрителни води?
(19) За то, така говори Господь:
[я]Ако се върнешъ, тогазъ ще те поставя пакъ,
И [а]ще стоишъ прѣдъ мене;
[аа]И ако отдѣлишъ скѫпоцѣнното отъ нищожното,
Ще бѫдешъ като устата ми.
Тѣ нека се обърнатъ къмъ тебе;
Но ти се не обръщай къмъ тѣхъ.

д Лев. 26;16, и дрг.
е Втор. 28;26. Гл. 7;33.
ж Втор. 28;25. Гл. 24;9. Иез. 23;46.
з 4 Цар. 21:11, и дрг. 23;26. 24:3,4.
и Иса. 51;19
к Гл. 2;13.
л Гл. 7;24.
м Осия 13;14.
н Иса. 9;13. Гл. 5;3. Амосъ 4;10,11.
о 1 Цар. 2;5.
п Амосъ 8;9.
р Иовъ 3;1, и дрг. Гл. 20;14.
с Гл. 39;11,12. 40;4,5.
т Псал. 44;12. Гл. 17;3.
у Гл. 16;13. 17;4.
ф Втор. 32;22.
х Гл. 12;3.
ц Гл. 11;20. 20;12.
ч Псал. 69;7.
ш Иез. 3;1,3. Отк. 10;9,10.
щ Иовъ 23;12. Псал. 119;72,111.
ъ Псал. 1;1. 26;4,5.
ь Гл. 30;15.
ѣ Виж. Гл. 1;18,19.
ю Иовъ 6;15, и дрг.
я Зах. 3;7.
а Ст. 1.
аа Иез. 22;26. 44;23.

(20) И ще те направя прѣдъ тѣзи люде крѣпка [а]мѣдна стѣна,
И ще ратуватъ противъ тебе, но [б]нѣма да ти надвиятъ,
Защото азъ съмъ съ тебе да те избавямъ
И да те отървавамъ, говори Господь.
(21) И ще те отърва отъ ржката на лукавитѣ,
И ще те изкупя отъ ржката на насилницитѣ.

ГЛАВА 16.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) Да си не вземешъ жена,
Нито да ти се родятъ синове нито дъщери на това мѣсто.
(3) Защото така говори Господь
За синоветѣ и за дъщеритѣ които се раждатъ на това мѣсто,
И за майкитѣ имъ които сж ги родили,
И заради бащитѣ имъ които сж ги добили въ тази земя
(4) [а]Ще умратъ съ люти смърти:
[б]Не ще бждатъ оплакани нито погребени:
Ще бждатъ [в]като торъ по лицето на земята,
И ще загинатъ отъ ножъ и отъ гладъ;
И [г]труповетѣ имъ ще бждатъ храна
На птицитѣ въздушни и на звѣроветѣ земни.
(5) Защото така говори Господь:
[д]Не влѣзвай въ домъ на сѣтувание,
И не ходи да сѣтувашъ нито да ги оплачешъ,
Защото отнехъ, говори Господь, отъ тѣзи люде
Мира си, милостьта, и щедротитѣ.
(6) И ще измратъ голѣми и малки въ тази земя:
Не ще бждатъ погребени, [е]нито ще ги оплачатъ,
[ж]Нито ще направятъ сѣчения *по тѣлата си*,
[з]Нито ще се обръснатъ за тѣхъ,
(7) Нито ще раздадатъ *хлѣбъ* въ сѣтуванието
За утѣшение тѣмъ заради умрѣлия,
[и]Нито ще ги напоятъ съ утѣшителната чаша
Заради баща имъ или заради майка имъ.
(8) И въ домъ на пиръ не влѣзвай
Да седнешъ съ тѣхъ да ядешъ и да пиешъ;
(9) Защото така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ:
Ето, азъ [к]ще направя да прѣстане въ това мѣсто,
Прѣдъ очитѣ ви, и въ днитѣ ви,
[л]Гласътъ на радость и гласътъ на веселие,
Гласътъ на младоженецъ и гласътъ на невѣста.
(10) И когато възвѣстишъ на тѣзи люде всички тия думи, и ти рекатъ: [м]Защо Господь изрече всичко това голѣмо зло противъ насъ?
и кое е беззаконието ни, и кой грѣхътъ ни който сме съгрѣшили на Господа Бога нашего? (11) тогазъ ще имъ речешъ:
[н]Понеже ме оставиха отцитѣ ви, говори Господь,
Та отидоха подиръ други богове,
И имъ служиха, и имъ се поклониха,
И мене оставиха, и закона ми не упазиха;
(12) А вие [о]сторихте по-зле отъ отцитѣ си,
И, ето, [п]ходихте по жестокостьта на лукавото си сърдце,
И не ме слушате;
(13) [р]За то ще ви отхвърля отъ тази земя
[с]Въ земя която не сте познали ни вие ни отцитѣ ви;
И тамъ ще служите на други богове денѣ и нощѣ;
Понеже не ща да покажа милость къмъ васъ.
(14) За то, ето, [т]идатъ дни, говори Господь,
И нѣма да рекатъ вече: Живъ Господь
Който възведе Израилевитѣ синове отъ Египетската земя!
(15) Но: Живъ Господь
Който възведе Израилевитѣ синове отъ сѣверната земя
И отъ всичкитѣ мѣста дѣто бѣше ги изгонилъ!
И [у]ще ги върна пакъ въ земята имъ

а Гл. 1;18. 6;27
б Гл. 20;11,12.

—

а Гл. 15;2.
б Гл. 22;18,19. 25;33.
в Псал. 83;10. Гл. 8;2. 9;22.
г Псал. 79;2 Гл. 7;33. 34;20.
д Иез. 24;17,22,23.
е Гл. 22;18.
ж Лев. 19;28. Втор. 14;1. Гл. 41;5. 47;5.
з Иса. 22;12. Гл. 7;29,
и Прит. 31;6,7
к Иса. 24;7,8. Гл. 7;34. 25;10. Иез. 26;13. Осия 2;11.
л Отк. 18;23.
м Втор. 29;24. Гл. 5;19, 13;22. 22;8.
н Втор. 29;25. Гл. 22;9.
о Гл. 7;26.
п Гл. 13;10.
р Втор. 4;26-28. 28;36,63-65
с Гл. 15;14.
т Иса. 43;18 Гл. 23;7,8.
у Гл. 24;6. 30;3. 32;37

Което дадохъ на отцитѣ имъ.
(16) Его, ще проводя за [ф] много рибари,
Говори Господь, та ще ги изловятъ;
И подиръ това ще проводя за много ловци,
Та ще ги ловятъ отъ всѣка гора,
И отъ всѣки хълмъ, и отъ дупкитѣ на скалитѣ.
(17) Защото [х] очитѣ ми сѫ по всичкитѣ имъ пѫтища·
Не сѫ скрити отъ лицето ми,
Нито беззаконието имъ е утаено отъ очитѣ ми.
(18) И първо [ц] ще имъ направя двойно въздаяние
За беззаконието имъ и грѣха имъ,
Защото [ч] оскверниха земята ми:
Съ труповетѣ на идолитѣ си и съ мерзоститѣ си
Напълниха наслѣдието ми.
(19) Господи, [ш] сило моя и [щ] крѣпосте моя
И прибѣжище мое въ скърбенъ день!
Езичницитѣ ще дойдатъ при тебе отъ краищата на земята,
И ще рекатъ: Наистина бащитѣ ни наслѣдиха лъжа,
Суета, и [ъ] неполезни нѣща.
(20) Ще си направи ли человѣкъ богове
[ь] Онѣзи които не сѫ богове?
(21) За то, ето, ще ги направя този пѫть да познаятъ, —
Ще ги направя да познаятъ рѫката ми и силата ми;
И ще познаятъ [ѣ] че името ми е Иеова

ГЛАВА 17

Грѣхътъ Юдинъ е писанъ [а] съ желѣзна писалка
И съ адамантовъ нокътъ:
[б] Начертанъ е на плочата на сърдцето имъ
И върху роговетѣ на олтаритѣ ви,
(2) Щото синоветѣ имъ помнятъ олтаритѣ си и [в] Ашеритѣ си
При зеленитѣ дървета по високитѣ хълмове.
(3) О, горо моя въ полето,
[г] Ще дамъ имота ти и всичкитѣ ти съкровища въ разграбване,
И високитѣ ти за грѣхъ мѣста по всичкитѣ твои прѣдѣли.
(4) И ти, ей, сама ти,
Ще бѫдешъ изхвърлена отъ наслѣдието си което ти дадохъ;
И ще те поработя на неприятелитѣ ти
[д] Въ земя която не си познала;
Защото [е] огънь запалихте въ яростьта ми,
И ще гори въ вѣкъ.
(5) Така говори Господь.
[ж] Проклетъ онзи человѣкъ
Който се надѣе на человѣка,
И [з] прави плътьта мишца за себе си,
И на когото сърдцето се отдалечава отъ Господа.
(6) Защото ще бѫде [и] като дивата мирика въ пустинята,
И [к] нѣма да види когато дойде доброто,
Но ще обитава въ сухи мѣста въ пустиня,
[л] Въ земя солена и ненаселена.
(7) [м] Благословенъ онзи человѣкъ
Който се надѣе на Господа,
И на когото надежда е Господь
(8) Защото ще бѫде [н] като дърво насадено при вода,
Което разпростира коренитѣ си при потока,
И не ще види когато настане пекътъ,
Но листътъ му ще се зеленѣе,
И не ще има грижа въ година на бездъждие,
Нито ще прѣстане отъ да дава плодъ
(9) Сърдцето е измамливо повече отъ всичко
И твърдѣ развалено: кой може да го познае?
(10) Азъ [о] Господь изпитвамъ сърдцето,
Опитвамъ вѫтрѣшноститѣ,
[п] За да дамъ всѣкиму според пѫтищата му

ф Амосъ 4;2. Ав. 1;15
х Иовъ 34;21. 32;19. Прит. 5;21. 15;3. Гл. 32;19
ц Иса. 40;2. Гл. 17;18
ч Иез. 43;7.9
ш Псал. 18;2
щ Гл. 17;17
ъ Иса. 44;10. Гл. 2;11 10;5
ь Иса. 37;19 Гл. 2;11. Гл. 4;8.
ѣ Иах. 15;3. Гл. 33;2. Амосъ 5;8. Виж. и Псал. 83;18.

—

а Иовъ 19;24.
б Прит. 3;3. 2 Кор. 3;3.
в Сѫд. 3;7 2 Лѣт. 24;18. 33;3,19. Иса. 1;29. 17;8. Гл. 2;20
г Гл. 15;13
д Гл. 16;13.
е Гл. 15;14.
ж Иса. 30;1,2. 31;1.
з Иса. 31;3.
и Гл. 48;6.
к Иовъ 20;17
л Втор. 29;23
м Псал. 2;12. 34;8. 125;1. 146;5. Прит 16;20 Иса. 30;18
н Иовъ 8,16. Псал. 1;3.
о 1 Цар. 16;7. 1 Лѣт. 28;9. Псал. 7;9. 139;23,24. Прит 17;3. Гл. 11;20. 20;12. Рим. 8;27 Отк. 2;23
п Псал. 62;12. Гл. 32;19. Рим. 2:6

И споредъ плода на дѣлата му
(11) *Както* яребица която мъти което не е снесла,
Така който придобива много богатство съ неправда
[р]Ще го остави въ половината на днитѣ си,
И въ сетнинитѣ си [с]ще бжде безуменъ.
(12) Прѣстолъ на слава възвишенъ изъ начало е
Мѣстото на светилището ни.
(13) Господи, [т]надеждо Израилева,
[у]Всички които-те оставятъ ще се посрамятъ,
И отстжпницитѣ [ф]ще се напишатъ на пръстьта;
Защото оставиха Господа, [х]източника на живата вода.
(14) Изцѣли ме, Господи, и ще бжда изцѣленъ;
Спаси ме, и ще бжда спасенъ;
Защото [ц]ти си моята хвала.
(15) Ето, тѣ ми говорятъ.
[ч]Дѣ е словото Господне? нека дойде сега.
(16) Но [ш]азъ не се оттеглихъ отъ да съмъ пастирь и да те слѣдвамъ,
Нито пожелахъ деня на скърбьта:
Ти знаешъ:
Това що е излѣзло изъ устнитѣ ми бѣше прѣдъ тебе.
(17) Не бивай ужасъ за мене.
[щ]Ти си ми упование въ день злочестенъ.
(18) [ъ]Да се посрамятъ които ме гонятъ, а азъ да не се посрамя:
Да се разтреперятъ тѣ, но [ь]азъ да не се разтреперя:
Докарай върхъ тѣхъ злочестенъ день,
И [ѣ]съкруши ги съ двойно съкрушение.
(19) Така ми рече Господь: —
Иди та застани въ портата на синоветѣ на
людетѣ *си*, прѣзъ която влазятъ Юдинитѣ царе
и прѣзъ която излазятъ, и въ всичкитѣ Еру-
салимски порти, (20) и речи имъ: [ю]Слушай-
те словото Господне, Юдини царе, и всички
Юдо, и всички Ерусалимски жители които
влазяте прѣзъ тѣзи порти. (21) Така говори
Господь: [я]Внимавайте на себе си и не носе-
те товаръ въ сжботенъ день, нито внасяйте
прѣзъ Ерусалимскитѣ порти; (22) нито изна-
сяйте товаръ изъ домоветѣ си въ сжботенъ день,
и не вършете никаква работа; но освещавай-
те сжботния день [ж]както заповѣдахъ на от-
цитѣ ви. (23) [аа]Тѣ обаче не послушаха нито
приклониха ухото си, но ожесточиха врата
си, за да не чуятъ и да не приематъ наста-
вление.
(24) И ако ме послушате внимателно, говори Господь,
Та не внасяте товаръ прѣзъ портитѣ на този градъ въ сжботенъ день,
Но освещавате сжботния день,
И не вършите въ него никаква работа,
(25) [а]Тогазъ ще влѣзнатъ прѣзъ портитѣ на този градъ
Царе и князове седещи на Давидовия прѣстолъ,
Возими на колесници и на коне,
Тѣ и князоветѣ имъ,
Юдинитѣ мжже и Ерусалимскитѣ жители;
И този градъ ще бжде обитаемъ вѣчно.
(26) И ще дойдатъ отъ Юдинитѣ градове,
И [б]отъ околноститѣ на Ерусалимъ,
И отъ Вениаминовата земя, и [в]отъ полеската,
И отъ планинската, и [г]отъ южната страна
Носещи всесъжения и жъртви,
И [д]хлѣбни приношения и тамянъ,
Носещи още и жъртви на хвала въ дома Господенъ.
(27) Но ако не ме послушате
Да освещавате сжботния день
И да не носите товаръ и внасяте въ Ерусалимскитѣ порти въ сжботенъ день,
Тогазъ ще [е]запаля огънь въ портитѣ му,
И [ж]ще пояде Ерусалимскитѣ палати,
И нѣма да угасне.

ГЛАВА 18.

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Го-
спода и каза: (2) Стани та слѣзъ въ дома на

р Псал. 55;23.
с Лука 12;20
т Гл. 14;8.
у Псал. 73;27. Иса. 1;28.
ф Виж. Лука 10;20.
х Гл. 2;13.
ц Втор. 10;21. Псал. 109;1. 148;14.
ч Иса. 5;19. Иез. 12;22. Амосъ 5;18. 2 Пет. 3;4.
ш Гл. 1;4, и дрг.
щ Гл. 16;19.
ъ Псал. 35;4. 40;14. 70;2.
ь Псал. 25;2.
ѣ Гл. 11;20.
ю Гл. 19;3. 22;2.
я Числа 15;32, и дрг. Неем. 13;19.
ж Изх. 20;8. 23;12. 31;13. Иез. 20;12.
аа Гл. 7;24,26. 11;10.
а Гл. 22;4.
б Гл. 32;44. 33;13.
в Зах. 7;7.
г Зах. 7;7
д Псал. 107;22. 116;17
е Гл. 21;14. 49:27 Плачъ 4;11 Амосъ 1:4,7,10,12 2:2,5
ж 4 Цар. 25;9. Гл. 52;13.

грънчаря, и тамъ ще те направя да чуешъ
словата ми. (3) И азъ слѣзохъ въ дома на
грънчаря; и, ето, той работѣше работа на
витьла си. (4) И развали се въ ржката на
грънчаря съсждътъ който правѣше отъ каль;
и пакъ го направи другъ съсждъ, както бѣше
угодно на грънчаря да направи. (5) Тогазъ
бѣде слово Господне къмъ мене и рече:—

(6) Доме Израилевъ, [а]не мога ли да направя вамъ
Както този грънчарь? говори Господь.
Ето, [б]както е кальта въ ржката на грънчаря,
Така сте и вие, доме Израилевъ, въ моята ржка.
(7) Когато бихъ говорилъ за народъ или за царство
[в]Да искореня, и да съсипя, и да погубя,
(8) [г]Ако онзи народъ противъ когото съмъ говорилъ
Се върне отъ злото си,
[д]Ще се разкая отъ злото което намислихъ да му направя.
(9) А когато бихъ говорилъ за народъ или за царство
Да съградя и да насадя,
(10) Ако направи зло прѣдъ мене
Да не слуша гласа ми,
Тогазъ ще се разкая заради доброто
Което рекохъ че ще му направя.
(11) И сега говори на Юдинитѣ мжже
И на Ерусалимскитѣ жители и кажи:
Така говори Господь:
Ето, азъ готвя зло върхъ васъ,
И мисля умишления противъ васъ:
[е]Върнете се прочее всѣки отъ лукавия си пжть,
И оправете пжтищата си и дѣянията си.
(12) А тѣ казватъ: [ж]Напраздно!
Защото подиръ умишленията си ще ходимъ,
И ще направимъ всѣки *споредъ* жестокостьта на лукавото си сърдце.
(13) За то така говори Господь:
[з]Попитайте сега между езичницитѣ,
Кой е чулъ такова?
Израилевата дѣвица [и]направи много ужасно нѣщо.
(14) Ще остави ли Ливанский снѣгъ скалата на полето?
Ще оставятъ ли хладнитѣ изтичащи води които идатъ отъ далечъ?
(15) Но людете ми [к]забравиха, [л]кадиха на суетата,
И прѣпънаха ги въ пжтищата имъ, [м]въ вѣчнитѣ стези,
За да ходятъ въ стези на пжть ненаправенъ,
(16) За да направятъ [н]земята си запустѣние и [о]вѣчно звиздание:
Всѣки що минува прѣзъ нея ще остане ужасенъ и ще клати главата си.
(17) [п]Ще ги разпръсна прѣдъ врага [р]както източенъ вѣтръ:
[с]Ще имъ покажа гърбъ, а не лице, въ деня на злощастието имъ.
(18) Тогазъ рекоха:
[т]Елате и да намислимъ умишления противъ Иеремия;
[у]Защото не ще се изгуби законъ отъ свещеникъ,
Нито съвѣтъ отъ мждръ,
Нито слово отъ пророкъ:
Елате и да го поразимъ съ езикъ,
И да не даваме внимание ни на една отъ думитѣ му.
(19) Внимавай на мене, Господи,
И слушай гласа на онѣзи които се прѣпиратъ съ мене.
(20) [ф]Ще се въздаде ли зло за добро?
Защото [х]изкопаха яма за душата ми.
Напомни си че застанахъ прѣдъ тебе за да говоря добро за тѣхъ,
За да отвърна твоята ярость отъ тѣхъ.
(21) За то [ц]прѣдай синоветѣ имъ на гладъ,
И дай ги въ ржцѣ на ножъ;
И да станатъ женитѣ имъ безчадни, вдовици;
И мжжетѣ имъ да бждатъ поразени отъ смърть;
И юношитѣ имъ да паднатъ отъ ножъ на бой.
(22) Да се чуе вопълъ отъ кжщитѣ имъ

а Иса. 45;9. Рим. 9;20,21.
б Иса. 64;8
в Гл. 1;10
г Иез. 18;21 33;11.
д Гл. 26;3. Иона 3;10.
е 4 Цар. 17:13. Гл. 7;3. 25;5. 26;13. 35;15.
ж Гл. 2;25.
з Гл. 2;10. 1 Кор. 5;1.
и Гл. 5;30.
к Гл. 2;13,32. 3;21. 13;25. 17;13.
л Гл. 10;15. 16;19.
м Гл. 6;16.
н Гл. 19;8. 49;13. 50;13.
о 3 Цар. 9;8. Плачь 2;15. Мих. 6;16.
п Гл. 13;24.
р Псал. 48;7.
с Виж. Гл. 2;27.
т Гл. 11;19.
у Лев. 10;11. Мал. 2;7 Иоан. 7;48,49.
ф Псал. 109;4,5.
х Псал. 35;7. 57;6. Ст. 22.
ц Псал. 109;9,10.

Когато докарашъ внезапно пълково върхъ
тѣхъ;
Защото [ч]изкопаха яма за да ме хванатъ,
И скриха сѣти за нозѣтѣ ми.
(23) А ти, Господи, знаешъ всичкото имъ върхъ
мене умишление за да *ме* умъртвятъ:
[ш]Да не простишъ беззаконието имъ,
И грѣха имъ да не изгладишъ прѣдъ лицето си;
Но да се низвъргнатъ прѣдъ тебе:
Дѣйствувай противъ тѣхъ въ врѣмето на гнѣва си.

ГЛАВА 19.

Така говори Господь: Иди та купи единъ
пръстенъ кърчагъ отъ грънчаря, и *вземи* отъ
старѣйшинитѣ на людетѣ и отъ старѣйшини-
тѣ на свещенницитѣ, (2) и излѣзъ [а]въ дола на
Еномовия синъ който е при входа на грън-
чарската порта, и проповѣдай тамъ думитѣ
които ще ти говоря, (3) [б]и речи: Слушайте
словото Господне, царе Юдини и жители Еру-
салимски. Така говори Господь Саваотъ, Богъ
Израилевъ: Ето, ще докарамъ на това мѣсто
зло, което всѣки който чуе [в]ще писнатъ уши-
тѣ му, (4) защото ме [г]оставиха, и отчуждиха
това мѣсто, и кадиха въ него на други бого-
ве които не познаха, тѣ и отцитѣ имъ и Юди-
нитѣ царе, и напълниха това мѣсто [д]съ кръвь
на неповинни, (5) и [е]съградиха високитѣ мѣ-
ста Ваалу, за да горятъ синоветѣ си въ огънь
всесъжения Ваалу; [ж]което не съмъ заповѣ-
далъ, нито съмъ говорилъ, нито ми е идвало
на умъ.
(6) За то, ето, идатъ дни, говори Господь, и
това мѣсто не ще се нарича вече Тофетъ, [з]ни-
то Долъ на Еномовия синъ, но Долъ на Кла-
не. (7) И ще осуетя съвѣта на Юда и на Еру-
салимъ на това мѣсто; и [и]ще ги направя да
паднатъ отъ ножъ прѣдъ враговетѣ си и чрѣзъ
ржцѣтѣ на онѣзи които искатъ живота имъ;
[к]а труповетѣ имъ ще дамъ за ядене на въз-
душнитѣ птици и на земнитѣ звѣрове. (8) И
ще направя [л]този градъ запустѣние и зви-
здание; всѣки който минува прѣзъ него ще
остане ужасенъ и ще позвижди за всичкитѣ
му язви. (9) И ще ги направя [м]да ядатъ плъть-
та на синоветѣ си и плътьта на дъщеритѣ си,
и ще ядатъ всѣки плътьта на другаря си, въ
обсаждането и утѣснението съ което ще ги
утѣснятъ неприятелитѣ имъ и онѣзи които
искатъ живота имъ.
(10) [н]Тогазъ ще строшишъ кърчага прѣдъ
мжжетѣ които сж излѣзли съ тебе, (11) и ще
имъ кажешъ: Така говори Господь Саваотъ:
[о]Така ще строша тѣзи люде и този градъ
както строшава *нѣкой* грънчарски съсждъ кой-
то не може да стане вече цѣлъ; и [п]ще ги
погребатъ въ Тофетъ додѣ не остане мѣсто
за погребване. (12) Така ще направя на това
мѣсто, говори Господь, и на жителитѣ му, и
ще направя този градъ като Тофетъ; (13) и
домоветѣ на Ерусалимъ и домоветѣ на Юди-
нитѣ царе ще бждатъ нечисти, [р]както мѣсто-
то на Тофетъ, съ всичкитѣ кжщи [с]на които
върху покрива кадиха на всичкото небесно
воинство и [т]направиха възлияние на други
богове.
(14) Тогазъ дойде Иеремия отъ Тофетъ дѣто
го проводи Господь да пророчествува; и [у]за-
стана въ двора на дома Господенъ та рече на
всичкитѣ люде: (15) Така говори Господь Са-
ваотъ, Богъ Израилевъ: Ето, ще докарамъ
на този градъ и на всичкитѣ му паланки
всичкото зло което говорихъ противъ него;
[ф]защото ожесточиха врата си да не послу-
шатъ словата ми.

ГЛАВА 20.

А Пасхоръ [а]Емировъ синъ, свещенникътъ,
който бѣше поставенъ началникъ въ дома Го-
сподень, чу Иеремия като пророчествуваше
тѣзи слова. (2) И удари Пасхоръ Иеремия про-
рока, и хвърли го въ кладата която бѣ въ
горната Вениаминова порта, въ дома Госпо-
день. (3) И на утриньта изведе Пасхоръ Ие-
ремия изъ кладата. И Иеремия му рече: Го-
сподь не нарече името ти Пасхоръ, но [*]Ма-

ч Ст. 20.
ш Псал. 35;4. 109;14. Гл. 11;20. 15;15.
—
а Ис. Нав. 15;8. 4 Цар. 23;10. Гл. 7;31
б Гл. 17;20.
в 1 Цар. 3;11. 4 Цар. 21;12.
г Втор. 28;20. Иса. 65;11. Гл. 2;13,17,19. 15;6. 17;13.
д 4 Цар. 21;16. Гл. 2;34.
е Гл. 7;31,32. 32;35.
ж Лев. 18;21.
з Ис. Нав. 15;8. [28;25.
и Лев. 26;17. Втор.
к Псал. 79;2. Гл. 7;33. 16;4. 34;20. [50;13.
л Гл. 18;16. 49;13.
м Лев. 26;29. Втор. 28;53. Иса. 9;20. Плачь 4;10.
н Гл. 51;63,64.
о Псал. 2;9. Иса. 30;14. Плачь 4;2.
п Гл. 7;32.
р 4 Цар. 23;10.
с 4 Цар. 23;12. Гл. 32;29. Соф. 1;5.
т Гл. 7;18.
у Виж. 2 Лѣт. 20;5.
ф Гл. 7;26. 17;23.
—
а 1 Лѣт. 24;14.
* Трепетъ отвредъ.

горъ-наоколо. (4) Защото така говори Господь:
Ето, ще те направя трепетъ на тебе и на
всичкитѣ ти приятели; и ще паднатъ отъ
ножа на неприятелитѣ си, и очитѣ ти ще ви-
дятъ *това;* и ще дамъ всичкия Юда въ рж-
ката на Вавилонския царь, и ще ги заведе
плѣнници у Вавилонъ и ще ги порази съ
ножъ. (5) И [б]ще дамъ всичкото богатство на
този градъ, и всичкитѣ му трудове, и всич-
китѣ му скжпоцѣнни нѣща, и всичкитѣ съкро-
вища на Юдинитѣ царе ще дамъ въ ржката
на неприятелитѣ имъ, и ще ги разграбятъ, и
ще ги взематъ та ще ги заведатъ у Вавилонъ.
(6) И ти, Пасхоре, и всички които живѣятъ
въ дома ти, ще отидете въ плѣнъ; и ще влѣ-
зешъ у Вавилонъ, и тамъ ще умрешъ, и тамъ
ще се погребешъ, ти и всичкитѣ ти приятели
на които [в]си пророчествувалъ лъжливо.

(7) Господи, прималилъ си ме, и прима-
лихъ се:
Ти си [г]по-крѣпъкъ отъ мене, и си прѣ-
възмогълъ:
Станахъ [д]присмѣхъ весь день: всички се
подигравать съ мене.
(8) Защото като отворихъ уста,
Вопия, [е]викахъ, насилие и грабеже;
Защото словото Господне ми стана
Поношение и присмѣхъ весь день.
(9) И рекохъ: Не ща да поменя за него,
Нито ще продумамъ вече въ името му;
Но *неговото слово* бѣше въ сърдцето ми
[ж]Като огънь пламналъ затворенъ въ ко-
ститѣ ми,
И уморихъ се отъ да се въздържамъ, и
[з]не мога *вече.*
(10) Защото [и]чухъ клевета отъ мнозина: тре-
петъ отъ всѣкждѣ:
Разказвайте, *думатъ,* и ще го разка-
жемъ.
[к]Всички съ които азъ бѣхъ миренъ
Гледаха да се спъна: *думаха:*
Негли се измами, и ще прѣвъзмогнемъ
противъ него
И ще му отмъстимъ.
(11) Но [л]Господь е съ мене като крѣпъкъ
борецъ,
За то гонителитѣ ми ще се спънатъ
И [м]не ще да прѣвъзмогнатъ:
Тѣ ще се посрамятъ много, защото не по-
стжпиха разумно:
[н]Срамътъ ще бжде вѣченъ, нѣма да се
забрави.
(12) Но, Господи на Силитѣ, [о]който опит-
вашъ праведния
И гледашъ вжтрѣшноститѣ и сърдцето,
[п]Да видя твоето отмъщение върхъ тѣхъ;
Защото на тебе явихъ сждбата си.
(13) Пѣйте Господу, хвалете Господа;
Защото [р]освободи душата на сиромаха отъ
ржката на лукавитѣ.
(14) [с]Проклетъ деньтъ въ който се родихъ:
Деньтъ въ който ме роди майка ми да не
е благословенъ.
(15) Проклетъ онзи человѣкъ който извѣсти
на баща ми
И рече: Роди ти се мжжко дѣте,
И съ това го зарадва много;
(16) И да бжде онзи человѣкъ като градоветѣ
[т]Които Господь разори, и не се разкая;
[у]И да чуе заранъ викъ,
И на пладне вопълъ;
(17) [ф]Защото не ме умъртви отъ матката;—
Или майка ми да ми е била гробъ,
И матката ѝ *да ме е държала* въ вѣчно
зачатие!
(18) [х]Защо излѣзохъ изъ матката
[ц]Да гледамъ трудъ и скърбь,
И да се свършатъ днитѣ ми въ посрам-
ване?

ГЛАВА 21.

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Го-
спода когато проводи при него царь Седекия
[а]Пасхора Мелхиевия синъ, и [б]Софония Маа-
сиевия синъ, свещеника, и рече: (2) [в]Попи-
тай, моля, Господа заради насъ; защото Наву-
ходоносоръ Вавилонскиятъ царь подигна бранъ
върхъ насъ: може би да подѣйствува Господь
за насъ споредъ всичкитѣ си чудеса, та да се
махне той отъ върхъ насъ.
(3) Тогазъ имъ рече Иеремия: Така да ка-

б 4 Цар. 20;17. 24;12-16. 25;13, и др. Гл. 3;24. 18;5. 29;21.
в Гл. 14;13,14. 28;15.
г Гл. 1;6,7.
д Плачъ 3;14.
е Гл. 6;7.
ж Иовъ 32;18,19. Псал. 39;3.
з Иовъ 32;18. Дѣян.
и Псал. 31;13.
к Иовъ 19;19. Псал. 41;9. 55;13,14. Лука 11;53,54.
л Гл. 1;8,19.
м Гл. 15;20. 17;18.
н Гл. 23;40.
о Гл. 11;20. 17;10.
п Псал. 54;7. 59;10.
р Псал. 35;9,10. 109;30,31.
с Иовъ 3;3. Гл. 15;10
т Бит. 19;25.
у Гл. 18;22.
ф Иовъ 3;10,11
х Иовъ 3;20.
ц Плачъ 3;1
а Гл. 38;1.
б 4 Цар. 25;18. Гл. 29;25. 37;3.
в Гл. 37;3,7

жете на Седекия: (4) Така говори Господь
Богъ Израилевъ: Ето, азъ обръщамъ назадъ
оржжията на браньта които сж въ ржцѣтѣ
ви, съ които се биете вие противъ Вавилон-
ския царь и Халдейцитѣ които ви обсаждатъ
изъ вънъ стѣнитѣ; и [г]ще събера тѣхъ всрѣдъ
този градъ. (5) И азъ ще ратувамъ противъ
васъ [д]съ прострѣна ржка, и съ крѣпка мыш-
ца, и съ ярость, и съ негодуване, и съ го-
лѣмъ гнѣвъ. (6) И ще поразя жителитѣ на
този градъ, и человѣкъ и скотъ; и отъ моръ
великъ ще умрατъ. (7) И слѣдъ това, говори
Господь, [е]ще прѣдамъ Седекия Юдиния царь,
и рабитѣ му, и людетѣ *му*, и останалитѣ въ
този градъ отъ моръ, отъ ножъ, и отъ гладъ
въ ржката на Навуходоносора Вавилонския
царь, и въ ржката на враговетѣ имъ, и въ
ржката на онѣзи които искатъ душата имъ;
и той ще ги порази съ острото на ножа: [ж]не
ще ги пощади, нито ще *ги* пожали, нито ще
се смили *за тѣхъ*.
(8) И на тѣзи люде да речешъ: Така гово-
ри Господь: Ето, [з]полагамъ прѣдъ васъ пжтя
на животъ и пжтя на смърть. (9) [и]Който оста-
не въ този градъ ще умре отъ ножъ и отъ
гладъ и отъ моръ; но който излѣзе та при-
падне на Халдейцитѣ които ви обсаждатъ ще
живѣе, и [к]животътъ му ще бжде като ко-
ристь за него. (10) Защото [л]турихъ лицето
си противъ този градъ за зло, а не за добро,
говори Господь: [м]ще се прѣдаде въ ржката
на Вавилонския царь, и [н]ще го изгори съ
огънь.
(11) А на дома на Юдиния царь *кажи*: Слу-
шайте словото Господне: (12) Доме Давидовъ,
така говори Господь: [о]Сждете сждба [п]заранъ,
и отървайте ограбения отъ ржката на насил-
ника, да не би поради злото на дѣлата ви да
излѣзе гнѣвътъ ми като огънь, и се запали
безъ да има кой да го угаси. (13) Ето, [р]азъ
съмъ противъ тебе, говори Господь, който оби-
тавашъ въ дола, скала всрѣдъ полето *противъ
васъ* които говорите: [с]Кой ще слѣзе противъ
насъ? или кой ще влѣзе въ жилищата ни?
(14) И ще ви накажа споредъ [т]плода на дѣ-
лата ви, говори Господь; и ще запаля огънь
въ джбравата на този *градъ*, та [у]ще пояде
всичкото около него.

ГЛАВА 22.

Така говори Господь: Слѣзъ въ дома на
Юдиния царь та говори тамъ това слово, (2) и
кажи:—

[а]Слушай словото Господне, царю Юдинъ
Който седишъ на Давидовия прѣстолъ,
Ти и рабитѣ ти и людетѣ ти
Които влазятъ прѣзъ тѣзи врата:
(3) Така говори Господь:
[б]Правете сждба и правда,
И отървайте ограбения отъ ржката на на-
силника;
И [в]не онеправдавайте, нито насилствувайте
Чужденеца, сирачето, и вдовицата,
И кръвь неповинна не изливайте на това
мѣсто.
(4) Защото ако наистина правите по това
слово,
[г]Тогазъ ще влѣзнатъ прѣзъ вратата на
този домъ
Царе седещи на Давидовия прѣстолъ,
Возими на колесници и коне,
Тѣ и рабитѣ имъ и людетѣ имъ.
(5) Но ако не послушате тѣзи думи,
[д]Заклевамъ се въ себе си, говори Го-
сподь,
Че този домъ ще стане пустъ.
(6) Защото така говори Господь за дома на
Юдиния царь:
Ти си ми Галаадъ *и* Ливански върхъ;
Но ще те направя пустиня,
Градове ненаселени.
(7) И ще приготвя противъ тебе изтрѣби-
тели,
Всѣки съ оржжията му;
И ще изсѣкатъ [е]избранитѣ му кедри,
И ще *ги* [ж]хвърлятъ въ огъня.
(8) И много народи ще минатъ прѣзъ този
градъ,
И ще рекатъ, всѣки на ближния си:
[з]Защо Господь направи така на този го-
лѣмъ градъ?

г Иса. 13;4.
д Изх. 6;6.
е Гл. 37;17. 39;5. 52;9.
ж Втор. 28;50.
2 Лѣт. 36;17.
з Втор. 30;19.
и Гл. 38;2,17,18.
к Гл. 39;18. 45;5.
л Лев. 17;10. Гл. 44;11
Амосъ 9;4.
м Гл 38;3.
н Гл. 34;2,22. 37;10.
38;18,23. 52;13.
о Гл. 22;3. Зах. 7;9.
п Псал 101;8.
р Йоз. 13;8.
с Гл. 49;4.
т Прит. 1;31.
Иса. 3;10,11.
у 2 Лѣт. 36;19.
Гл. 52;13.
—
а Гл. 17;20.
б Гл. 21;12.
в Ст. 17.
г Гл. 17;25.
д Евр. 6;13,17
е Иса. 37;24.
ж Гл. 21;14.
з Втор. 29;24,25.
3 Цар. 9;8,9.

(9) И ще рекатъ:
*Защото оставиха завѣта на Господа Бога своего
Та се поклониха на други богове
И имъ служиха.
(10) *Не плачете за умрѣлия,
И не ридайте за него:
Плачете, плачете за *оногозъ който отива;
Защото нѣма да се върне вече
И да види земята на рожденнето си.
(11) Защото така говори Господь
За *Селума Иосиевия синъ, Юдиния царь,
Който царуваше вмѣсто Иосия отца си,
*Който излѣзе отъ това мѣсто:
Нѣма да се върне вече;
(12) Но ще умре на мѣстото дѣто го закараха плѣнникъ,
И нѣма да види вече тази земя.
(13) *Горко на оногозъ който гради дома си, не съ правда,
И горниците си съ кривда,
*Който кара ближния си да *му* работи безъ мъзда,
И не му дава заплатата за труда му;
(14) Който говори:
Ще си съградя голѣмъ домъ и широки горници,
И който си отваря прозорци,
И покрива съ кедъръ, и пашаря съ кинорарь.
(15) Защото гледашъ да трупашъ за себе си кедрове, ще царувашъ ли?
*Отецъ ти не ядѣше ли и пиеше?
Но правѣше сѫдба и правда:
Тогазъ *благоденствуваше.
(16) Сѫдѣше сѫда на сиромаха и на нищия:
Тогазъ благоденствуваше:
Не бѣше ли то да ме познае? говори Господь.
(17) А *твоитѣ очи и твоето сърдце не сѫ въ друго,
Само въ лихоимството ти, и да излиевашъ неповинна кръвь,
И въ насилство и въ угнетение за да *ги* правишъ.
(18) За то така говори Господь
Заради Иоакима Иосиевия синъ, Юдиния царь:
*Нѣма да го плачатъ, *като ще рекатъ:*
*Горко, брате мой! или: Горко, сестро!
Нѣма да го плачатъ, *като ще рекатъ:*
Горко, господарю! или: Горко, славо!
(19) *Ще бѫде погребенъ съ осеелно погребение,
Извлѣченъ и хвърленъ вънъ отъ Ерусалимскитѣ порти.
(20) Възлѣзъ на Ливанъ та извикай,
И възвиси гласа си къмъ Васанъ та извикай отъ Аваримъ;
Защото загинаха всичкитѣ ти любовници.
(21) Говорихъ ти въ благоденствието ти;
Но ти рече: Не ща да слушамъ.
*Таквазъ е обходата ти отъ младостьта ти,
Та не послуша гласа ми.
(22) Вѣтърътъ ще изпасе *всичкитѣ ти овчари,
И *любовницитѣ ти ще отидатъ въ плѣнъ;
Тогазъ, ей, ще се постидишъ и посрамишъ
Заради всичката си злина.
(23) *Ти,* която обитавашъ въ Ливанъ,
Която правишъ гнѣздото си въ кедритѣ,
Колко за жалене ще бѫдешъ ти
Когато дойдатъ мѫки върхъ тебе,
*Болѣзни като на жена кога ражда!
(24) Живъ съмъ азъ, говори Господь,
И *ако Иехония Иоакимовътъ синъ, Юдинътъ царь,
*Би билъ печатъ на дѣсната ми рѫка,
И отъ тамъ бихъ те отжѫдналъ;
(25) И *ще те прѣдамъ въ рѫката на онѣзи които искатъ живота ти,
И въ рѫката *на онѣзи* на които отъ лицето се боишъ,
Ей, въ рѫката на Навуходоносора Вавилонския царь,
И въ рѫката на Халдейцитѣ.
(26) И *ще отхвърля тебе
И майка ти която те е родила
Въ земя чужда дѣто не сте се родили;
И тамъ ще умрете.
(27) А въ земята въ която душата имъ желае да се върнатъ,
Тамъ нѣма да се върнатъ.

з 4 Цар. 22;17. 2 Лѣт. 34;25.
ж 4 Цар. 22;20.
л Ст. 11.
м Сравни 1 Лѣт. 3;15 съ 4 Цар. 23;30.
н 4 Цар. 23;34.
о 4 Цар. 23;35. Ст. 18.
п Лев. 19;13. Втор. 24;14,15. Мих. 3;10. Ав. 2;9. Як. 5;4.
р 4 Цар. 23;25. Иса. 3;10.
с Псал. 128;2.
т Иез. 19;6.
у Гл. 16;4,6.
ф Виж. 3 Цар. 13;30.
х 2 Лѣт. 36;6. Гл. 36;30.
ц Гл. 3;25. 7;23, и друг.
ч Гл. 23;1.
ш Ст. 20.
щ Гл. 6;24.
ъ Виж. 4 Цар. 24;6,8. 1 Лѣт. 3;16. Гл. 37;1.
ь Пѣсен. 8;6. Аг. 2;23.
ѣ Гл. 34;20.
ю 4 Цар. 24;15. 2 Лѣт. 36;10.

(28) Този человѣкъ Иехония да ли е грънчарско издѣлие строшено *та* прѣзрѣно,
[я]Или съсждъ безъ почеть?
Защо бѣха отметнати, той и сѣмето му,
И хвърлени бѣха въ страна която не знаять?
(29) [ѣ]О земльо, земльо, земльо! слушай словото Господне:
(30) Така говори Господь:
Пишете тогозъ человѣка [ю]безчаденъ:
Человѣкъ който не ще благоуспѣе въ днитѣ си;
Защото не ще благоуспѣе отъ сѣмето му [а]человѣкъ
Който да седи на Давидовия прѣстолъ
И да властвува вече надъ Юда.

ГЛАВА 23.

[а]Горко на пастиритѣ
Които погубвать и разпръсвувать овцитѣ на паството ми! говори Господь.
(2) За то, така говори Господь Богъ Израилевъ
Противъ пастиритѣ които пасать людетѣ ми:
Вие разпръснахте овцитѣ ми, и ги разпждихте,
И не ги посѣтихте:
Ето, [б]азъ ще посѣтя васъ
За злото на дѣлата ви, говори Господь.
(3) И азъ [в]ще събера остатъка на овцитѣ си
Отъ всичкитѣ страни дѣто ги изпждихъ,
И ще ги върна пакъ въ кошаритѣ имъ;
И ще се наплодятъ и умножатъ.
(4) И [г]ще поставя пастири върху тѣхъ, и ще ги пасатъ;
И тѣ нѣма да се уплашатъ вече, нито ще се разтреперятъ,
Нито ще загине нѣкоя, говори Господь.
(5) Ето, [д]идатъ дни, говори Господь,
И ще въздигна Давиду отрасълъ праведенъ;
И царь ще царува, и [е]благоденствува,
И [е]върши еждба и правда по земята.
(6) [ж]Въ неговитѣ дни Юда ще се спаси,
И Израиль [з]ще обитава въ безопасность;
[и]И това е името му съ което ще се наименува:
ГОСПОДЬ ПРАВДА НАША.
(7) За то, ето, [к]идатъ дни, говори Господь,
И не ще рекать вече: Живъ е Господь
Който възведе Израилевитѣ синове изъ Египетската земя!
(8) Но: Живъ е Господь
Който възведе и който доведе сѣмето на Израилевия домъ
Отъ сѣверната земя, [л]и отъ всичкитѣ страни дѣто ги бѣхъ изгналъ!
И ще сѐ населятъ въ своята земя.
(9) Заради пророцитѣ сърдцето ми се съкрушава вжтрѣ въ мене,
[м]Всичкитѣ ми кости треперятъ:
Като пиянъ человѣкъ съмъ,
И като человѣкъ обладанъ отъ вино,
Поради Господа
И поради светитѣ негови думи.
(10) Защото [н]земята е пълна съ прѣлюбодѣйци;
Защото [о]земята плаче отъ клетви:
[п]Изсъхнаха пасбищата на пустинята,
И течението имъ стана лошо,
И силатѣ имъ неправедна.
(11) Защото [р]и пророкътъ и свещеникътъ се оскверниха;
Ей, [с]въ дома си намѣрихъ лошотията имъ, говори Господь.
(12) За то [т]пжтьтъ имъ ще имъ бжде
Като плъзгави мѣста въ тъмнина:
Ще бждатъ тласкани, и ще паднатъ въ него;
Защото [у]ще докарамъ зло върхъ тѣхъ
Въ годината на посѣщението имъ, говори Господь.
(13) И въ пророцитѣ на Самария видѣхъ азъ нечестие:

я Псал. 31;12. Гл. 48;38. Осия 8;8.
ѣ Втор. 32;1. Иса. 1;2. 34;1. Мих. 1;2.
ю 1 Лѣт. 3;16,17. Мат. 1;12.
а Гл. 36;30.

—

а Гл. 10;21. 22;22. Иез. 34;2.
б Изх. 32;34.
в Гл. 32;37. Иез. 34;13, и дрг.
г Гл. 3;15. Иез. 34;23, и дрг.
д Иса. 4;2. 11;1. 40;10,11. Гл. 33;14-16. Дан. 9;24. Зах. 3;8. 6;12. Иоан. 1;45.
е Псал. 72;2. Иса. 9;7. 32;1,18.
ж Втор. 33;28. Зах. 14;11.
з Гл. 32;37.
и Гл. 33;16. 1 Кор. 1;30.
к Гл. 16;14,15.
л Иса. 43;5,6. Ст. 3.
м Авв. 3;16.
н Гл. 5;7,8. 9;2.
о Осия 4;2,3.
п Гл. 9;10. 12;4.
р Гл. 6;13. 8;10. Соф. 3;4.
с Гл. 7;30. 11;15. 32;34. Иез. 8;11. 23;39.
т Псал. 35;6. Приг. 4;19. Гл. 13;16.
у Гл. 11;23.

фПророчествуваха въ Ваала, и хприлъгаха людетѣ ми Израиля;
(14) И въ пророцитѣ на Ерусалимъ видѣхъ ужасни нѣща:
цПрѣлюбодѣйствуватъ, чи ходятъ въ лъжа,
И шукрѣпяватъ ржцѣтѣ на злодѣитѣ
Щото никой не се връща отъ злото си:
Всички тѣзи сж щна мене като Содомъ,
И жителитѣ му като Гоморъ.
(15) За то така говори Господь Саваотъ за пророцитѣ:
Ето, азъ ще ги нахраня съ ъпелинъ,
И ще ги напоя съ вода отъ горесть;
Защото отъ Ерусалимскитѣ пророци
Излѣзе осквернение въ всичкото мѣсто.
(16) Така говори Господь Саваотъ:
Не слушайте думитѣ на пророцитѣ които ви пророчествуватъ:
Тѣ ви правятъ суетни:
ьГоворятъ видѣния отъ сърдцето си,
Не отъ устата Господни.
(17) Казватъ всѣкога на онѣзи които ме прѣзиратъ:
Господь рече: ѣМиръ ще бжде вамъ;
И казватъ на всѣкиго който ходи по жестокостьта на сърдцето си:
юНѣма да дойде зло на васъ.
(18) Защото якой е прѣдстаналъ въ съвѣта на Господа
Та е видѣлъ и е чулъ неговото слово?
Кой е внималъ въ словото му и е чулъ?
(19) Ето, ѫвихрушка отъ Господа излѣзе съ буйство,
И устремителна вихрушка:
Ще се устреми върхъ главата на нечестивитѣ.
(20) ѭЯростьта Господня нѣма да се върне
Додѣ не свърши, и додѣ не направи мислитѣ на сърдцето си:
аВъ послѣднитѣ дни ще разумѣете това съвършено.
(21) Азъ бне проводихъ тѣзи пророци, а тѣ се завтекоха:
Не имъ говорихъ, а тѣ пророчествуваха.
(22) Но вако бѣха прѣдстанали въ съвѣта ми,
Тогазъ тѣ би направили людетѣ ми да чуятъ словата ми,
И гвърнали би ги отъ лошия имъ пжть
И отъ злото на дѣлата имъ.
(23) Азъ *само* отблизу ли съмъ Богъ, говори Господь,
А не Богъ и отдалечъ?
(24) дМоже ли нѣкой да се скрие въ скришни мѣста,
Та азъ да го не видя? говори Господь.
еНе азъ ли изпълвамъ небето и земята? говори Господь.
(25) Чухъ ще говорятъ пророцитѣ
Които пророчествуватъ въ моето име лъжа
И казватъ: Видѣхъ сънъ, видѣхъ сънъ.
(26) До кога ще бжде *то* въ сърдцето на пророцитѣ
Които пророчествуватъ лъжа?
Ей, пророци сж на коварството на сърдцето си,
(27) Които мислятъ чрѣзъ съницата си
Които приказватъ всѣки на ближния си
Да направятъ людетѣ ми да забравятъ моето име,
жКакто забравиха отцитѣ имъ името ми заради Ваала.
(28) Пророкъ у когото *има* сънъ нека прикаже съна;
И онзи у когото е словото ми нека говори моето слово вѣрно.
Що е плѣвата при житото? говори Господь.
(29) Не е ли словото ми като огънь? говори Господь,
И като млатъ който строшава скалата?
(30) За то, ето, зазъ съмъ противъ пророцитѣ, говори Господь,
Които крадатъ словата ми, всѣки отъ ближния си.
(31) Ето, азъ съмъ противъ пророцитѣ, говори Господь,
Които движатъ езицитѣ си и казватъ: Той говори
(32) Ето, азъ съмъ противъ онѣзи които пророчествуватъ лъжливи сънища, говори Господь,

---

ф Гл. 2;8.
х Иса. 9;16.
ц Гл. 29;23.
ч Ст 26.
ш Иез. 13;22.
щ Втор. 32;32. Иса. 1;9,10.
ъ Гл. 8;14. 9;15.
ь Гл. 14;14. Ст. 21
ѣ Гл. 6;14. 8;11. Иез. 13:10. Зах 10;2.
ю Мих. 3;11.
я Іовъ 15;8 1 Кор. 2;16.
ѫ Гл. 25;32. 30;23.
ѭ Гл. 30;24.
а Бит. 49;1.
б Гл. 14;14,15 27;15. 29;9.
в Ст. 18.
г Гл. 25;5.
д Псал. 139;7, и дрг. Амосъ 9;2,3
е 3 Цар 8;27 Псал. 139;7
ж Сжд. 3;7. 8;33,34.
з Втор. 18;20. Гл. 14;15

И прикавать ги, и съ лъжатѣ си и съ
надмѣнностьта си
ⁱПравятъ людетѣ ми да се заблуждаватъ,
Тогазъ когато азъ не съмъ ги проводилъ
нито имъ съмъ заповѣдалъ;
За то никакъ нѣма да ползуватъ тѣзи
люде, говори Господь.
(33) И ако тѣзи люде,
Или пророкъ, или свещеникъ те попи-
татъ и рокатъ:
ᵏКой е товарътъ Господенъ?
Тогазъ ще имъ речешъ: Какъвъ товаръ?
Че азъ ˡще ви оставя, говори Господь.
(34) А пророкътъ и свещеникътъ и людетѣ
Които рекатъ: Товарътъ Господенъ!
Азъ ще накажа оногозъ человѣка и до-
ма му.
(35) Така ще речете, всѣки на ближния си
И всѣки на брата си:
Що отговори Господь?
И: Що рече Господь?
(36) И товаръ Господенъ нѣма да помените
вече;
Понеже товаръ ще бѫдѣ на всѣкиго не-
говото му слово;
Защото развратихте словата на Бога жи-
ваго,
На Господа Саваота, на Бога нашего.
(37) Така ще речешъ на пророка:
Що ти отговори Господь?
Или: Що рече Господь?
(38) Но понеже говорите: Товарътъ Госпо-
денъ!
За то така говори Господь:
Понеже говорите това слово: Товарътъ
Господенъ!
А азъ проводихъ при васъ и ви казахъ:
Да не говорите: Товарътъ Господенъ!
(39) За то, ето, ᵐазъ ще ви забравя съвсѣмъ,
И ⁿще отхвърля отъ лицето си васъ
И града който дадохъ вамъ и на отци-
тѣ ви;
(40) И ще докарамъ върхъ васъ ᵒвѣченъ у-
коръ,
И вѣчно посрамление което нѣма да се
забрави.

ГЛАВА 24.

Господь ми ᵃпоказа, и ето двѣ кошници
смокви турени прѣдъ храма Господенъ, слѣдъ
като плѣни Навуходоносоръ, ᵇВавилонский
царь, ᵛИехония Иоакимовия синъ, Юдиния
царь, и Юдинитѣ князове, и дърводѣлцитѣ,
и ковачитѣ отъ Ерусалимъ, и ги заведе у Ва-
вилонъ: (2) едната кошница съ много добри
смокви, както раннитѣ смокви; а другата
кошница съ смокви много лоши, които поради
лошотията си не бѣха за ядене. (3) И рече
ми Господь: Що виждашъ, Иеремие? И ре-
кохъ: Смокви: добритѣ смокви сѫ много до-
бри, а лошитѣ много лоши, щото поради ло-
шотията имъ не сѫ за ядене.
(4) Пакъ биде слово Господне къмъ мене и
рече: (5) Така говори Господь Богъ Израи-
левъ: Както сѫ тѣзи добритѣ смокви, така
ще припозная плѣненитѣ въ Юда които за
добро изпроводихъ отъ това мѣсто въ земята
на Халдейцитѣ. (6) Защото ще утвърдя очитѣ
си върху тѣхъ за добро, и ᵍще ги доведа пакъ
въ тази земя, и ще ги ᵈсъзида, и нѣма да ги
разоря, и ще ги насади, и нѣма да ги изко-
реня. (7) И ᵉще имъ дамъ сърдце за да не
познаватъ че азъ съмъ Господь; и ᶾще ми
бѫдатъ люде, и азъ ще имъ бѫда Богъ; за-
щото ще се върнатъ при мене ᶾсъ всичкото
си сърдце.
(8) И ᶦкакто лошитѣ смокви които поради
лошотията си не се ядатъ, така извѣстно, го-
вори Господь, така ще прѣдамъ Седекия Юди-
ния царь, и князоветѣ му, и остатъка на Еру-
салимъ който е останалъ въ тазъ земя, и
ᵏкоито живѣятъ въ Египетската земя; (9) и
ˡще ги прѣдамъ въ тласкане по всичкитѣ
царства на земята за зло, въ укоръ и ᵐвъ
притча, въ поругание и въ ⁿпроклетия, въ
всичкитѣ мѣста дѣто ще ги изгоня. (10) И ще
проводя върхъ тѣхъ ножъ, гладъ, и моръ до-
дѣ изчезнатъ отъ върху земята която дадохъ
тѣмъ и на отцитѣ имъ.

и Соф. 3;4.
к Мал. 1;1.
л Ст. 39.
м Осия 4;6.
н Ст. 33.
о Гл. 20;11.
—
а Амосъ 7;1,4. 8;1,2.
б 4 Цар. 24;12, и др. 2 Лѣт. 36;10.
в Гл. 22;24, и др. 29;2.
г Гл. 12;15. 29;10.
д Гл. 32;41. 33;7. 42;10.
е Втор. 30;6. Гл. 32;39. Иез. 11;19.36;26,27.
ж Гл. 30;22. 31;33. 32;38.
з Гл. 29;13.
и Гл. 29;17.
к Виж. Гл. 43 и 44.
л Втор. 28;25.37. 3 Цар. 9;7. 2 Лѣт. 7;20. Гл. 15;4. 29;18. 34;17.
м Псал. 44;13,14.
н Гл. 29;18,22.
—

ГЛАВА 25.

Словото което биде къмъ Иеремия за всич-
китѣ Юдини люде, [а]въ четвъртата година на
Иоакима Иосиина синъ, Юдиния царь, коя-
то бѣ първа година на Навуходоносора Вави-
лонския царь, (2) [б]което пророкъ Иеремия
говори на всичкитѣ Юдини люде и на всич-
китѣ Ерусалимски жители и каза: (3) Отъ
тринадесетата година на Иосия Амоновия синъ,
Юдиния царь, дори до този день, който е два-
десеть и трета година, словото Господне биде
къмъ мене, и говорихъ ви като ставахъ рано
и говорѣхъ; и [в]не послушахте. (4) И проводи
Господь до васъ всичкитѣ си раби пророцитѣ
[г]като ставаше рано и ги проваждаше, (и не
послушахте, нито приклонихте ухото си да
послушате,) (5) които рекоха: [д]Върнете се
сега всѣки отъ лукавия си пѫть и отъ лошо-
тията на дѣлата си, и обитавайте въ земята
която Господь даде вамъ и на отцитѣ ви отъ
вѣка до вѣка; (6) и не ходете вслѣдъ други
богове за да имъ служите и да имъ се кланя-
те, и не ме прогнѣвявайте съ дѣлата на рѫ-
цѣтѣ си; и нѣма да ви направя зло. (7) Но
вие не ме послушахте, говори Господь, като ме
[е]прогнѣвявахте съ дѣлата на рѫцѣтѣ си за
зло вамъ.
(8) За то така говори Господь Саваотъ: По-
неже не послушахте словата ми, (9) ето, азъ
ще проводя и ще взема [ж]всичкитѣ сѣверни
племена, говори Господь, и Навуходоносора
Вавилонския царь, [з]раба ми, и ще ги доведа
върхъ тази земя, и върхъ нейнитѣ жители, и
върхъ всичкитѣ народи наоколо, и ще ги из-
трѣбя, [и]и ще ги направя почудване, и зви-
здание, и вѣчно запустѣние. (10) И ще по-
губя отъ тѣхъ [к]гласа на радость и гласа на
веселие, гласа на младоженецъ и гласа на не-
вѣста, [л]шума на мелница и свѣтенето на свѣ-
тилникъ. (11) И всичката тая земя ще бѫде
въ запустѣние и разорение; и тѣзи народи
ще работятъ на Вавилонския царь седемде-
сеть години. (12) И [м]когато се изпълнятъ се-
демдесетьтѣ години, ще въздамъ на Вавилон-
ския царь и на онзи народъ, говори Господь,
беззаконието имъ, и на Халдейската земя, и
[н]ще я направя вѣчно запустѣние. (13) И ще
донеса върху онази земя всичкитѣ си слова
които говорихъ противъ нея, всичко което е
писано въ тази книга която Иеремия пророче
противъ всичкитѣ народи. (14) Защото [о]много
народи и [п]голѣми царе [р]ще поробощатъ и
тѣхъ; и [с]ще имъ въздамъ споредъ дѣянията
имъ и споредъ дѣлата на рѫцѣтѣ имъ.
(15) Защото така ми говори Господь Богъ
Израилевъ: [т]Вземи отъ рѫката ми тази чаша
отъ виното на яростьта ми та напой отъ нея
всичкитѣ народи при които тя азъ проваждамъ;
(16) и [у]ще пиятъ, и ще се смутятъ и изу-
мятъ заради ножа който азъ ще проводя
всрѣдъ тѣхъ.
(17) Тогазъ взехъ чашата отъ рѫката на
Господа та напоихъ всичкитѣ народи при
които ме проводи Господь, — (18) Ерусалимъ,
и Юдинитѣ градове, и царетѣ имъ, и голѣми-
цитѣ имъ, [ф]за да ги направя запустѣние, ра-
зорение, звиздание, и [х]проклетия както днесъ;
(19) [ц]Фараона Египетския царь, и рабитѣ му,
и голѣмцитѣ му, и всичкитѣ му люде; (20) и
[ч]всичкитѣ смѣсени люде, и [ш]всичкитѣ царе
на земята Узъ, и [щ]всичкитѣ царе на Фили-
стимската земя, и Аскалонъ, и Газа, и Ака-
ронъ, и [ъ]остатъка на Азотъ, (21) [ь]Едома, и
[ѣ]Моава, и [ю]Амоновитѣ синове; (22) и всич-
китѣ Тирски [я]царе, и всичкитѣ Сидонски ца-
ре, и царетѣ на островитѣ [ѧ]оттатъкъ морето,
(23) [ѩ]Дедана, и Тема, и Вуза, и всичкитѣ
които си стрижатъ брадитѣ; (24) и всичкитѣ

[а] Гл. 36,1.
[б] Гл. 1;2.
[в] Гл. 7;13. 11;7,8,10. 13;10,11. 16;12. 17;23. 18;12. 19;15. 22;21.
[г] Гл. 7;13,25. 26;5. 29;19.
[д] 4 Цар. 17;13. Гл. 18;11. 35;15. Иона 3:8.
[е] Втор. 32;21. Гл. 7;19. 32:30.
[ж] Гл. 1;15.
[з] Гл. 27;6. 43;10. Виж. Иса. 44;28. 45;1. Гл. 40;2.
[и] Гл. 18;16.
[к] Иса. 24;7. Гл. 7;34. 16;9. Иез. 26;13. Осия 2;11. Отк. 18;23.
[л] Екл. 12;4.
[м] 2 Лѣт. 36;21,22. Езд. 1;1. Гл. 29;10. Дан. 9;2.
[н] Иса. 13;19. 14;23. 21;1, и дрг. 47;1.
[о] Гл. 50;3,13,23,39, 40,45. 51;25,26.
[о] Гл. 50;9. 51;27,28.
[п] Гл. 50;41. 51;27.
[р] Гл. 27;7.
[с] Гл. 50;29. 51;6,24.
[т] Иовъ 21;20. Псал. 75;8. Иса. 51;17. Отк. 14;10.
[у] Гл. 51;7. Иез. 23;34. Наумъ 3;11.
[ф] Ст. 9,11.
[х] Гл. 24;9.
[ц] Гл. 46;2,25.
[ч] Ст. 24.
[ш] Иовъ 1;1.
[щ] Гл. 47;1,5,7.
[ъ] Виж. Иса. 20;1.
[ь] Гл. 49;7, и дрг.
[ѣ] Гл. 48;1.
[ю] Гл. 49;1.
[я] Гл. 47;4.
[ѧ] Гл. 49;23.
[ѩ] Гл. 49;8.

Арабски [а]царе, и всичкитѣ царе [б]на смѣсе-
нитѣ люде които обитавать въ пустинята;
(25) и всичкитѣ Зимрийски царе, и всичкитѣ
Еламски [в]царе, и всичкитѣ Мидски царе,
(26) и [г]всичкитѣ сѣверни царе, ближнитѣ и
далечнитѣ, единъ съ другъ, и всичкитѣ цар-
ства на вселенната които сѫ по лицето на
земята; и царьтъ [д]на Сесахъ ще пие подиръ
тѣхъ.
(27) За то ще кажешъ тѣмъ: Така говори
Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ: [е]Пийте, и
[ж]опийте се, и избълвайте, и паднете, и не
станете, заради ножа който азъ ще проводя
всрѣдъ васъ.
(28) И ако не щатъ да взематъ чашата отъ
рѫката ти за да пиятъ, тогазъ ще имъ ка-
жешъ: Така говори Господь Саваотъ: Непрѣ-
мѣнно ще пиете; (29) защото, ето, [з]азъ нач-
нувамъ да докарвамъ зло на града [и]върху
който се нарече името ми; и вие ще останете
ли ненаказани? Нѣма да останете ненаказа-
ни; защото азъ [к]ще призова ножъ върхъ всич-
китѣ земни жители, говори Господь Саваотъ.
(30) За то, пророчествувай ти противъ тѣхъ
всички тѣзи слова и кажи имъ:—

Господь [л]ще рикне отъ височината,
И ще изпроводи гласа си [м]отъ светото
своё жилище:
Ще рикне силно [н]върху селението си:
[о]Ще възопие, като онѣзи които тъпчатъ
грозде,
Противъ всичкитѣ жители на земята.
(31) Екотътъ ще стигне до край земята;
Защото Господь [п]има сѫдъ съ народитѣ.
Той ще се [р]сѫди съ всѣка плъть,
Ще прѣдаде нечестивитѣ на ножъ, говори
Господь.
(32) Така говори Господь Саваотъ:
Ето, зло ще излѣзе отъ народъ къмъ на-
родъ,
И [с]голѣма вихрушка ще се подигне
Отъ краищата на земята.
(33) И [т]въ онзи день ще лежатъ убититѣ отъ
Господа
Отъ край земята до край земята:
[у]Нѣма да бѫдатъ оплакани, [ф]нито при-
брани, нито погребени:
Ще бѫдатъ за торъ по повърхностьта на
земята.
(34) [х]Лелекайте, пастири, и извикайте,
И валяйте се *въ прѣстьта,* началници на
стадото;
Защото се изпълниха днитѣ ви за клане
и за разпръсването ви;
И ще паднете като избранъ сѫсѫдъ.
(35) И ще се загуби срѣдството за побѣгване
на пастиритѣ,
И избавлението отъ началницитѣ на ста-
дото.
(36) Гласъ на вопълъ отъ пастиритѣ,
И виене отъ началницитѣ на стадото!
Защото Господь опустошава пасбището
имъ.
(37) И мирнитѣ селения запустѣха
Отъ пламенния гнѣвъ Господенъ.
(38) [ц]Остави жилището си като лъвъ;
Защото земята имъ стана пуста
Отъ лютостьта на насилника
И отъ яростьта на гнѣва му.

ГЛАВА 26.

Въ началото на царуването на Иоакима
Иосиина синъ, Юдиния царь, стана това
слово отъ Господа и рече:—
(2) Така говори Господь: [а]Застани въ двора
на дома Господень та говори къмъ всичкитѣ
Юдини градове които дохождатъ да се покло-
нятъ въ дома Господень [б]всичкитѣ думи които
ти заповѣдахъ да имъ говоришъ: [в]не задър-
жай ни дума; (3)[г]негли послушатъ, и се вър-
не всѣки отъ лукавия си пѫть, [д]и се разкая
заради злото което азъ мисля да имъ направя
за лошотията на дѣлата имъ. (4) И да имъ
кажешъ: Така говори Господь: [е]Ако не ме
послушате да ходите въ закона ми който ту-
рихъ прѣдъ васъ, (5) да слушате словата на
рабитѣ ми пророцитѣ [ж]които проводихъ при

а 2 Лѣт.9;14.
б Виж. Ст.20. Гл. 49;31. 50;37. Иез. 30;5.
в Гл.49;34.
г Гл.50;9.
д Гл.51;41.
е Ав.2;16.
ж Иса.51;21. 63;6.
з Прит.11;31. Гл. 49;12. Иез.9;6. Авд.16. Лука23;31. 1 Пет.4;17.
и Дан.9;18,19.
к Иез.38;21.
л Иса.42;13. Иоилъ 3;16. Амосъ 1;2.
м Псал.11;4. Гл.17;12.
н 3 Цар.9;3. Псал. 132;14.
о Иса.16;9. Гл.48;33.
п Осия 4;1. Мих.6;2.
р Иса.66;16. Иоилъ 3;2.
с Гл.23;19. 30;23.
т Иса.66;16.
у Гл.16;4,6.
ф Псал.79;3 Гл.8;2. Отк.11;9.
х Гл.4;8. 6;26.
ц Псал.76;2.

а Гл.19;14.
б Иез.3;10. Мат.28;20.
в Дѣян.20;27.
г Гл.36;3.
д Гл.18;8. Иона 3;8,9.
е Лев.26;14, и др. Втор.28;15.
ж Гл.7;13,25. 11;7. 25;3,4.

васъ като ставахъ рано и проваждахъ, (но
вие не послушахте,) (6) тогазъ ще направя
този домъ [з]като Сило, и този градъ ще *го* на-
правя [и]проклетия на всичкитѣ народи на зе-
мята.

(7) И чуха свещеницитѣ, и пророцитѣ, и
всичкитѣ люде Иеремия като говорѣше тѣзи
думи въ дома Господень. (8) И като прѣстана
Иеремия да говори всичко което *му* бѣ запо-
вѣдалъ Господь да каже на всичкитѣ люде,
свещеницитѣ, и пророцитѣ, и всичкитѣ люде
хванаха го и думаха: Непрѣмѣнно ще се у-
мъртвишь. (9) Защо пророчествува ти въ име-
то Господне и рече: Този домъ ще стане както
Сило, и този градъ ще се запусти да нѣма
житель? И всичкитѣ люде се събраха върхъ
Иеремия въ дома Господень. (10) И като чуха
Юдинитѣ князове това нѣщо, възлѣзоха отъ
царския домъ въ дома Господень, и седнаха
въ входа на новитѣ врата Господни. (11) То-
газъ свещеницитѣ и пророцитѣ говориха на
князоветѣ и на всичкитѣ люде и рекоха: Този
человѣкъ трѣбва да се осѫди на смърть, [к]за-
щото пророчествува противъ този градъ, както
чухте съ ушитѣ си.

(12) И говори Иеремия на всичкитѣ князове
и на всичкитѣ люде и рече: Господь ме про-
води за да пророчествувамъ противъ този домъ
и противъ този градъ всичкитѣ думи които
чухте. (13) За то [л]сега оправете пѫтищата си
и дѣянията си, и послушайте гласа на Госпо-
да Бога вашего; и [м]Господь ще се разкае за
злото което говори противъ васъ. (14) А азъ,
ето, [н]въ рѫката ви съмъ: направете ми както
е добро и както е угодно прѣдъ очитѣ ви.
(15) Но да знаете добрѣ че, ако ме умъртвите,
наистина неповинна кръвь ще докарате върхъ
себе си, и върхъ този градъ, и върхъ жите-
литѣ му; защото наистина Господь ме прово-
ди при васъ да говоря въ ушитѣ ви всички
тѣзи думи.

(16) Тогазъ князоветѣ и всичкитѣ люде ре-
коха на свещеницитѣ и на пророцитѣ: Този
человѣкъ не трѣбва да се осѫди на смърть;
защото въ името на Господа Бога нашего го-
вори намъ. (17) [о]Тогазъ станаха нѣкои отъ
старѣйшинитѣ на мѣстото та говориха на всич-
кото събрание на людетѣ и рекоха: (18) [п]Михей
Моресетецътъ пророчествуваше въ днитѣ на
Езекия Юдиния царь, и говори на всичкитѣ
Юдини люде и рече: Така говори Господь Са-
ваотъ: [р]Сионъ ще се изоре *като* нива, и
Ерусалимъ ще бѫде грамади *отъ развалини*,
и горатa на дома като високи мѣста на дѫ-
брава. (19) Умъртвиха ли го Езекия Юдиньтъ
царь и всичкий Юда? [с]Не убоя ли се отъ
Господа, и умилостиви лицето Господне, и
[т]Господь се разкая за злото което говори про-
тивъ тѣхъ? [у]Ние прочее причиняваме голѣ-
мо зло на душитѣ си.

(20) А още имаше человѣкъ който проро-
чествуваше въ име Господне, Урия Семаев-
вий синъ отъ Кириатиаримъ, и пророчествува
противъ този градъ и противъ тази земя спо-
редъ всичкитѣ думи на Иеремия. (21) И ко-
гато чу царь Иоакимъ, и всичкитѣ му силни,
и всичкитѣ князове думитѣ му, царьтъ иска-
ше да го умъртви; а Урия, като чу, уплаши
се и побѣгна та отиде въ Египетъ. (22) И
проводи царь Иоакимъ мѫже въ Египетъ,
Елнатана Аховоровия синъ, и мѫже съ него
въ Египетъ, (23) та изведоха Урия изъ Еги-
петъ, и го доведоха при царь Иоакима; и
порази го съ ножъ, и хвърли трупа му въ
гробищата на простия народъ. (24) Но [ф]рѫ-
ката на Ахикама Сафановия синъ бѣ съ Иеро-
мия за да го не прѣдадатъ въ рѫката на лю-
детѣ та да го убиятъ.

ГЛАВА 27

Въ началото на царуването на [а]Иоакима
Иосиина синъ, Юдиния царь, биде това сло-
во къмъ Иеремия отъ Господа и рече:—

(2) Така ми говори Господь: Направи си
узи и хомоти, и [б]тури ги на врата си, (3) и
проводи ги на Едомския царь, и на Моавския
царь, и на царя на Амоновитѣ синове, и на
Тирския царь, и на Сидонския царь чрѣзъ
рѫката на онѣзи посланици които дохождатъ
въ Ерусалимъ при Седекия Юдиния царь;
(4) и дай имъ заповѣдь за господаритѣ имъ и
кажи: Така говори Господь Саваотъ, Богъ
Израилевъ: Така ще кажете на господаритѣ
си: (5) [в]Азъ направихъ земята, человѣка, и
животнитѣ що сѫ по лицето на земята, чрѣзъ

[з] І Цар.4;10,11. Псал. 78;60. Гл.7;12.14.
[и] Иса.65;15 Гл.24;9.
[к] Гл.38;4.
[л] Гл.7;3.
[м] Ст.3,19.
[н] Гл.38;5.
[о] Дѣян.5;34, и дрг.
[п] Мих.1;1.
[р] Мих.3;12.
[с] 2 Лѣт.32;26.
[т] Изх.32;14. 2 Цар. 24;16.
[у] Дѣян.5;39.
[ф] 4 Цар.22;12,14. Гл.39;14.

—

[а] Седекия. Виж. Ст. 3,12,20. Гл.28;1.
[б] Гл.28;10,12. Виж. Иез.4;1. 12;3. 24;3, и дрг.
[в] Псал.115;15. 146;6. Иса.45;12.

голѣмата си сила и чрѣзъ прострената си
мишца; и [г]дадохъ я на когото благоволихъ.
(6) И [д]сега азъ дадохъ всички тѣзи мѣста въ
рѫката на Навуходоносора Вавилонския царь,
[е]раба си: тѣхъ [ж]и полскитѣ звѣрове дадохъ
нему за да му слугуватъ. (7) И [з]всичкитѣ на-
роди ще работятъ нему, и на сина му, и на
сина на сина му, [и]додѣ дойде врѣмето и на
неговата земя; [к]и много народи и велики
царе ще го покорятъ. (8) И народъ или цар-
ство което не ще да работи на тогозъ Навухо-
доносора Вавилонския царь, и което не ще
да тури врата си подъ хомота на Вавилонския
царь,—азъ ще накажа, говори Господь, онзи
народъ съ ножъ, съ гладъ, и съ моръ додѣ
го изтрѣбя чрѣзъ неговата рѫка.
(9) А вие не слушайте пророцитѣ си, нито
чародѣитѣ си, нито сѫновидцитѣ си, нито про-
кобителитѣ си, нито омаятелитѣ си които ви
говорятъ и казватъ: Нѣма да работите на
Вавилонския царь; (10) защото [л]тѣ ви про-
рочествуватъ лъжа, за да ви отдалечатъ отъ
земята ви, и да ви изпъдя, и да загинете.
(11) А народътъ който подложи врата си подъ
ярема на Вавилонския царь и му работи, него
ще оставя да остане още въ земята си, гово-
ри Господь; и ще я работи, и ще обитава
въ нея.
(12) Говорихъ и [м]на Седекия Юдиния царь
по всички тѣзи слова, и рекохъ: Наведете
вратоветѣ си подъ хомота на Вавилонския
царь, и работете нему и на людетѣ му, и ще
живѣете. (13) [н]Защо да умрете, ти и людетѣ
ти, отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ моръ, както
Господь говори противъ народа който не рабо-
ти на Вавилонския царь? (14) За то не слу-
шайте думитѣ на пророцитѣ които ви гово-
рятъ и казватъ: Нѣма да работите на Вави-
лонския царь; защото тѣ ви пророчествуватъ
лъжа. (15) Понеже азъ не съмъ ги [о]прово-
дилъ, говори Господь, и тѣ пророчествуватъ
лъжливо въ моето име, за да ви изпъдя, и
да погинете. вие и пророцитѣ които ви про-
рочествуватъ.
(16) Говорихъ и на свещеницитѣ и на всич-
ки тѣзи люде и казахъ: Така говори Господь:
Не слушайте думитѣ на пророцитѣ си които
ви пророчествуватъ и казватъ: Ето, [п]съсѫ-
дитѣ на дома Господенъ ще се прѣнесатъ по-
дирѣ малко отъ Вавилонъ; защото тѣ ви про-
рочествуватъ лъжа. (17) Не слушайте ги: ра-
ботете на Вавилонския царь, и ще живѣете.
Защо тоя градъ да се запусти? (18) Ако ли
сѫ тѣ пророци, и ако е словото Господне съ
тѣхъ, нека се помолятъ сега Господу Саваоту,
та съсѫдитѣ които сѫ останали въ дома Го-
споденъ, и въ дома на Юдиния царь, и въ
Ерусалимъ да не отидатъ у Вавилонъ.
(19) Защото така говори Господь Саваотъ
[р]за стълповетѣ, и за мѣдното море, и за под-
ставитѣ, и за другитѣ съсѫди които сѫ оста-
нали въ този градъ, (20) които Навуходоно-
соръ Вавилонскиятъ царь не взе [с]когато за-
веде въ плѣнъ Иехония Иоакимовия синъ,
Юдиния царь, отъ Ерусалимъ у Вавилонъ, и
всичкитѣ князове Юдини и Ерусалимски,
—(21) ей, така говори Господь Саваотъ, Богъ
Израилевъ, за съсѫдитѣ които останаха въ
дома Господенъ, и въ дома на Юдиния царь,
и въ Ерусалимъ: (22) Тѣ [т]ще се прѣнесатъ у
Вавилонъ, и ще бѫдатъ тамъ [у]до деня въ
който ще ги посѣтя, говори Господь: [ф]тогазъ
ще ги донеса и ще ги поставя на това мѣсто.

ГЛАВА 28.

И [а]въ истото лѣто, въ началото на царува-
нето на Седекия Юдиния царь, въ четвъртото
лѣто, въ петия мѣсецъ, Анания Азоровий
синъ, пророкътъ, който бѣ отъ Гаваонъ, го-
вори ми въ дома Господенъ, прѣдъ свещени-
цитѣ и всичкитѣ люде, и рече: (2) Така гово-
ри Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ, и каз-
ва: [б]Съкрушихъ хомота на Вавилонския царь.
(3) [в]Въ разстояние на двѣ цѣли години ще
върна на това мѣсто всичкитѣ съсѫди на до-
ма Господенъ които Навуходоносоръ Вавилон-
ский царь взе отъ това мѣсто та ги занесе у
Вавилонъ; (4) и на това мѣсто ще върна,
говори Господь, Иехония Иоакимовия синъ,
Юдиния царь, и всичкитѣ Юдини плѣнници
които отидоха у Вавилонъ; защото ще съкру-
ша хомота на Вавилонския царь.
(5) И говори пророкъ Иеремия на пророкъ

г Псал. 115;16. Дан. 4;17,25,32.
д Гл. 28;14.
е Гл. 25;9. 43;10. Иез. 29;18,20.
ж Гл. 28;14. Дан. 2;38.
з 2 Лѣт. 36;20.
и Гл. 25;12. 50;27. Дан. 5;26.
к Гл. 25;14.
л Ст. 14.
м Гл. 28;1. 38;17.
н Иез. 18;31. [29;8,9.
о Гл. 14;14. 23;21.
п 2 Лѣт. 36:7,10. Гл. 28;3. Дан. 1;2.
р 4 Цар. 25;13, и дрг. Гл. 52;17,20,21.
с 4 Цар. 24;14,15. Гл. 24;1. [36;18.
т 4 Цар. 25;13. 2 Лѣт.
у 2 Лѣт. 36;21. Гл. 29;10. 32;5.
ф Езд. 1;7. 7;19.
—
а Гл. 27;1.
б Гл. 27;12.
в Гл. 27;16.

Анания прѣдъ свещеницитѣ, и прѣдъ всички-
тѣ люде които стоеха въ дома Господень;
(6) и рече пророкъ Иеремия: гАминъ: Го-
сподь да направи така! Господь да изпълни
думитѣ ти които ти прорече, и да върне отъ
Вавилонъ на това мѣсто съсѫдитѣ на дома
Господень и всичко каквото се е плѣнило.
(7) Но чуй сега това слово което азъ говоря
въ ушитѣ ти и въ ушитѣ на всичкитѣ люде:
(8) Пророцитѣ които сѫ били прѣди мене и
прѣди тебе отъ старо врѣме пророкоха и про-
тивъ много мѣста и противъ голѣми царства
за брань, за зло, и за моръ. (9) дПророкътъ
който пророчи за миръ, — когато се изпълни
думата на пророка, *тогазъ* ще се познае про-
рокътъ че наистина го е проводилъ Господь.
(10) Тогазъ Анания пророкътъ евзе хомота
отъ врата на пророкъ Иеремия та го строши.
(11) И говори Анания прѣдъ всичкитѣ люде и
рече: Така говори Господь: Така ще строша
хомота на Навуходоносора Вавилонския царь
жотъ врата на всичкитѣ народи въ разстояние
на двѣ цѣли години. И пророкъ Иеремия оти-
де на пѫтя си.
(12) И биде слово Господне къмъ Иеремия
когато Анания пророкътъ съкруши хомота отъ
врата на пророкъ Иеремия, и говори: (13) Иди
та кажи на Анания и речи: Така говори Го-
сподь: Ти строши дървенитѣ хомоти: но вмѣ-
сто тѣхъ ще направишъ желѣзни хомоти.
(14) Защото така говори Господь Саваотъ, Богъ
Израилевъ: зЖелѣзенъ хомотъ турихъ на
врата на всички тѣзи народи за да работятъ
на Навуходоносора Вавилонския царь; и ще
му работятъ: идадохъ му още и полскитѣ
звѣрове.
(15) Тогазъ рече пророкъ Иеремия на Ана-
ния пророка: Слушай сега, Анание. Не те е
проводилъ Господь; но кти правишъ тѣзи лю-
де да се надѣятъ на лъжа. (16) За то така
говори Господь: Ето, азъ ще те отхвърля отъ
лицето на земята: тази година ще умрешъ,
защото лси говорилъ бунтъ противъ Господа.
(17) И умрѣ пророкъ Анания прѣзъ тази го-
дина, въ седмия мѣсецъ.

ГЛАВА 29.

И тѣзи сѫ думитѣ на писмото което про-
рокъ Иеремия проводи отъ Ерусалимъ до
останалитѣ старѣйшини на плѣнницитѣ, и до
свещеницитѣ и пророцитѣ, и до всичкитѣ лю-
де които Навуходоносоръ закара плѣнници
отъ Ерусалимъ у Вавилонъ, (2) (като аИехо-
ния царьтъ, и царицата, и скопцитѣ, князо-
вете Юдини и Ерусалимски, и дърводѣлцитѣ,
и ковачитѣ излѣзоха отъ Ерусалимъ,) (3) чрѣзъ
рѫката на Еласа Сафановия синъ, и на Ге-
мария Хелкиения синъ, (които Седекия Юди-
нътъ царь проводи у Вавилонъ при Навухо-
доносора Вавилонския царь,) и казваше:
(4) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Из-
раилевъ, на всички онѣзи които се закараха
плѣнници, които азъ направихъ да се зака-
ратъ плѣнници отъ Ерусалимъ у Вавилонъ:
(5) бСъградете кѫщи и населете се, и насa-
дете градини та яжте плода имъ: (6) вземете
жени и народете синове и дъщери; и вземете
жени за синоветѣ си, и дайте дъщеритѣ си
на мѫже, и нека народятъ синове и дъщери;
и умножавайте се тамъ, и не се смалявайте.
(7) и търсете мира на този градъ дѣто ви азъ
направихъ да бѫдете закарани плѣнници, и
вмолете се за него Господу; понеже въ него-
вия миръ ще имате вие миръ.
(8) Защото така говори Господь Саваотъ,
Богъ Израилевъ: гДа ви не прѣлъщаватъ
пророцитѣ ви които сѫ всрѣдъ васъ, и чаро-
дѣитѣ ви, и не слушайте сънищата си които
вие ги правите да сънуватъ. (9) Защото лъжи
пророчествуватъ лъжливо въ мое име: азъ не
ги съмъ проводилъ, говори Господь. (10) За-
щото така говори Господь, че: еКато се из-
пълнятъ седемдесеть години у Вавилонъ ще
ви посѣтя, и ще извърша надъ васъ благото
мое слово да ви върна на това мѣсто. (11) За-
щото азъ познавамъ мислитѣ които мисля за
васъ, говори Господь, мисли на миръ, а не на
зло, за да ви дамъ очакваната сетнина. (12) То-
газъ жще извикате къмъ мене, и ще отидете
та ще ми се помолите; и ще ви послушамъ.
(13) И зще ме подирите и намѣрите когато
ме потърсите исъ всичкото си сърдце. (14) И

г 3 Цар. 1;36.
д Втор. 18;22.
е Гл. 27:2.
ж Гл. 27;7.
з Втор. 28;48. Гл. 27;7
и Гл. 27;6.
к Гл. 29;31. Иез. 13;22.
л Втор. 13;5. Гл. 29;32.

а 4 Цар. 24;12, и др. Гл. 22;26. 28;4.
б Ст. 28.
в Езд. 6;10. 1 Тим. 2;2.
г Гл. 14;14. 23;21. 27;14,15. Ефес. 5;6.
д Ст. 31.
е 2 Лѣт. 36;21,22. Езд. 1;1. Гл. 25;12. 27;22. Дан. 9;2.
ж Дан. 9;3, и др.
з Лев. 26;39,40, и др. Втор. 30;1, и др.
и Гл. 24;7.

[к]ще бѫда намѣренъ отъ васъ, говори Господь; и ще върна плѣна ви, и [л]ще ви събера отъ всичкитѣ народи и отъ всичкитѣ мѣста дѣто ви изпѫдихъ, говори Господь; и ще ви върна на мѣстото отъ дѣто ви направихъ да бѫдете закарани плѣнници.

(15) Понеже рекохте: Господь въздигна намъ пророци у Вавилонъ, (16) *познайте* че така говори Господь за царя който седи на Давидовия прѣстолъ, и за всичкитѣ люде които обитаватъ въ този градъ, братята ви които не излѣзоха съ васъ на плѣнъ, — (17) така говори Господь Саваотъ: Ето, ще проводя върхъ тѣхъ [м]ножъ, гладъ, и моръ, и ще ги направя [н]както непотрѣбнитѣ смокви които поради лошотията *си* не се ядатъ. (18) И [о]ще ги изпѫдя съ ножъ, съ гладъ, и съ моръ; и ще ги прѣдамъ на тласкане по всичкитѣ царства на земята, [п]щото *да сѫ* проклетия, и почудване, и звиздание, и укоръ въ всичкитѣ народи дѣто съмъ ги изпѫдилъ; (19) защото не послушаха моитѣ думи, говори Господь, [р]които имъ проводихъ чрѣзъ рабитѣ си пророцитѣ като ставахъ рано и проваждахъ; и не послушахте, говори Господь. (20) Послушайте прочее словото Господне, всички вие плѣненни които проводихъ отъ Ерусалимъ у Вавилонъ. (21) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ, заради Ахаава Колаиевия синъ, и заради Седекия Маасиевия синъ, които пророчествуватъ вамъ лъжи въ името ми: Ето, ще ги прѣдамъ въ рѫката на Навуходоносора Вавилонския царь, и ще ги порази прѣдъ очитѣ ви. (22) И [с]ще се вземе отъ тѣхъ *примѣръ на* проклетия въ всичкитѣ Юдини плѣнници които сѫ у Вавилонъ, и ще казватъ: Господь да те направи като Седекия и като Ахаава [т]които Вавилонскиятъ царь опече въ огънь, (23) защото [у]сториха нечестие въ Израиль, и прѣлюбодѣйствуваха съ женитѣ на ближнитѣ си, и говорѣха въ мое име лъжливи думи които не имъ съмъ заповѣдалъ; и азъ зная и съмъ свидѣтель, говори Господь.

(24) И на Семаия Нехеламеца да говоришъ и да кажешъ: (25) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ, и казва: Понеже си проводилъ ти писма въ свое име на всичкитѣ люде които сѫ въ Ерусалимъ, и [ф]на Софония Маасиевия синъ, свещеника, и на всичкитѣ свещеници, и си казалъ: (26) Господь те постави свещеникъ вмѣсто Иодая свещеника, [х]за да си настоятель въ дома Господенъ надъ всѣки человѣкъ [ц]който лудува и пророчествува, [ч]за да го турашъ въ тъмница и въ узи, (27) сега прочее защо не си обличилъ Иеремия Анатотеца който ви пророчествува? (28) Понеже той за то проводи до насъ у Вавилонъ и казва: Този *плѣнъ* ще е дългъ: [ш]съградете кѫщи и населете се, и насадете градини и яжте плода имъ. (29) И Софония свещеникътъ прочете това писмо въ слушане на пророкъ Иеремия.

(30) И биде слово Господне къмъ Иеремия и рече: (31) Проводи на всичкитѣ плѣнници и кажи: Така говори Господь за Семаия Нехеламеца: Понеже Семаия ви пророче, а [щ]азъ не съмъ го проводилъ, и ви направи да се надѣете на лъжа, (32) за то така говори Господь: Ето, ще посѣтя Семаия Нехеламеца и сѣмето му: той не ще има человѣкъ който да обитава между тѣзи люде, нито ще види доброто което азъ ще направя на людетѣ си, говори Господь; [ъ]защото говори бунтъ противъ Господа.

ГЛАВА 30.

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Господа и рече: (2) Така говори Господь Богъ Израилевъ и каза: Пиши въ книга всички тѣзи думи които ти говорихъ; (3) защото, ето, идатъ дни, говори Господь, и [а]ще върна плѣна на людетѣ си Израиль и Юда, говори Господь; и [б]ще ги върна въ земята която дадохъ на отцитѣ имъ, и ще я наслѣдятъ. (4) И тѣзи сѫ думитѣ които говори Господь за Израиль и за Юда:—

(5) Защото така говори Господь:
Чухме гласъ на трепетъ,
Страхъ, а не миръ.
(6) Попитайте сега и вижте,
Мѫжъ ражда ли?
Защо гледамъ азъ всѣкиго мѫжа

к Втор. 4;7. Псал. 32;6. 46;1. Иса. 55;6.
л Гл. 23;3,8. 30;3. 32;37.
м Гл. 24;10.
н Гл. 24;8.
о Втор. 28;25. 2 Лѣт. 29;8. Гл. 15;4. 24;9. 34;17.
п Гл. 26;6. 42;18.
р Гл. 25;4. 32;33.
с Виж. Бит. 48;20. Иса. 65;15.
т Дан. 3;6.
у Гл. 23;14.
ф 4 Цар. 25;18. Гл. 21;1.
х Гл. 20;1.
ц 4 Цар. 9;11. Дѣян. 26;24.
ч Гл. 20;2.
ш Ст. 5.
щ Гл. 28;15.
ъ Гл. 28;16. —
а Ст. 18. Гл. 32;44. Иез. 39;25. Амосъ 9;14,15.
б Гл. 16;15.

Ржцѣтѣ му на чрѣслата му [б]като жена
която ражда,
И лицата на всичкитѣ прѣжелтѣли?
(7) [г]Горко! защото е голѣмъ онзи день:
[д]Подобенъ нему не е билъ,
И е врѣме на утѣснението на Якова;
Но ще се избави отъ него.
(8) И въ онзи день, говори Господь Саваотъ,
Ще строша хомота му отъ врата ти,
И ще раскжсамъ узитѣ ти,
И чужди нѣма вече да го поробощатъ;
(9) Но ще работятъ на Господа Бога своего,
[е]И на Давида царя си
Когото [ж]ще имъ въздигна.
(10) А ти, [з]не бой се, рабе мой Якове, говори
Господь,
Нито се страхувай, Израилю;
Защото, ето, ще те избавя отъ далечната
страна,
И [и]сѣмето ти отъ земята на плѣна имъ;
И Яковъ ще се върне,
И ще се успокои и си почине,
И не ще да има кой да *го* устрашава.
(11) Защото азъ съмъ съ тебе, говори Господь,
за да те избавя;
И [к]ако довърша всичкитѣ народи дѣто те
разпръснахъ,
[л]Тебе обаче не ща да довърша,
Но [м]ще те накажа по сждба,
И не ща да те направя съвсѣмъ невиненъ.
(12) Защото така говори Господь:
[н]Съкрушението ти е неизцѣлимо,
Раната ти болѣзнена.
(13) Нѣма кой да сжди сждбата ти, за обвързване:
[о]Нѣма за тебе лѣкове цѣлителни.
(14) [п]Всичкитѣ любовници те забравиха:
Не те търсятъ;
Защото те нараних [р]съ неприятелска
рана,
[с]Съ наказание отъ единъ жестокъ,
За множеството на твоитѣ беззакония:
[т]Грѣховетѣ ти се умножиха.
(15) [у]Защо викашъ за съкрушението си?
Болката ти е неизцѣлима
За множеството на твоитѣ беззакония:
Грѣховетѣ ти се умножиха;
За то ти направихъ това.
(16) За то всички които те пояждатъ [ф]ще се
поядатъ;
И всичкитѣ ти противници, всички купно, ще отидатъ въ плѣнъ;
И които те разграбятъ ще станатъ разграбване;
И всички които те обиратъ, ще ги дамъ
въ обиръ.
(17) Защото [х]ще възстановя здраве въ тебе,
И ще те изцѣля отъ ранитѣ ти, говори
Господь;
Защото тѣ те нарекоха Отхвърленъ, и
казаха:
Той е Сионъ: нѣма кой да го търси.
(18) Така говори Господь:
Ето, азъ [ц]ще върна отъ плѣна Якововитѣ шатри,
И [ч]ще ущедря селенията му;
И градътъ ще се съгради на развалинитѣ си,
И храмътъ ще се възстанови споредъ
чина си.
(19) И [ш]отъ тѣхъ ще да изхожда благодарение
И гласъ на онѣзи които се веселятъ;
И [щ]ще ги умножа, и нѣма да се умалятъ;
И ще ги прославя, и не ще се унижатъ.
(20) И чадата имъ ще бждатъ [ъ]както по-напрѣдъ,
И събранието имъ ще се утвърди прѣдъ
мене,
И ще накажа всичкитѣ които ги угнетяватъ.
(21) И голѣмецътъ имъ ще бжде отъ тѣхъ,
И [ь]властительтъ имъ ще излѣзе изъ
срѣдъ тѣхъ;
И [ѣ]ще го направя да се приближава,
И ще се приближава при мене;
Защото кой е този що полага сърдцето си

в Гл. 4;31. 6;24.
г Иоилъ 2;11,31. Амосъ 5;18. Соф. 1;14, и др.
д Дан. 12;1.
е Иса. 55;3.4. Иез. 34;23. 37;24. Осия 3;5.
ж Лука 1;69. Дѣян. 2;30. 13;23.
з Иса. 41;13. 43;5. 44;2. Гл. 46;27,28.
и Гл. 3;18.
к Амосъ 9;8.
л Гл. 4;27.
м Псал. 6;1. Иса. 27;8. Гл. 10;24. 46;28.
н 2 Лѣт. 36;16. Гл. 15;18.
о Гл. 8;22.
п Плачъ 1;2.
р Иовъ 13;24. 16;9. 19;11.
с Иовъ 30;21.
т Гл. 5;6.
у Гл. 15;18.
ф Изх. 23;22. Иса. 33;1. 41;11. Гл. 10;25.
х Гл. 33;6.
ц Ст. 3. Гл. 33;7,11.
ч Псал. 102;13.
ш Иса. 35;10. 51;11. Гл. 31;4,12,13. 33;10,11.
щ Зах. 10;8.
ъ Иса. 1;26.
ь Бит. 49;10.
ѣ Числа 16;5.

Да се приближи при мене? говори Господь.
(22) И [ю]ще ми бждете люде,
И азъ ще ви бжда Богъ.
(23) Ето, [я]вихрушка отъ Господа излѣзе съ ярость,
Вихрушка която помита:
Ще се устреми върху главата на нечестивитѣ.
(24) Пламенниятъ гнѣвъ Господенъ нѣма да се върне додѣ не извърши,
И додѣ не изпълни свѣтитѣ на сърдцето си:
[ѣ]Въ послѣднитѣ дни ще разумѣете вие това.

ГЛАВА 31.

Въ [а]истото врѣме, говори Господь,
[б]Ще бжда Богъ на всичкитѣ Израилеви родове,
И тѣ ще ми бждатъ люде.
(2) Така говори Господь:
Людетѣ които останаха отъ ножа
Намѣриха благодать въ пустинята:
[в]Израиль отиде да намѣри почивка.
(3) Господь ми се яви отдавна *и рече:*
[г]Ей, възлюбихъ те [д]съ вѣчна любовь;
За то [е]те привлѣкохъ съ милость.
(4) Пакъ [ж]ще те съградя,
И ще се съградишъ, дѣво Израилева:
[з]Ще се украсишъ пакъ съ тжпанитѣ си,
И ще излазяшъ съ ликоветѣ на онѣзъ които се веселятъ.
(5) [и]Ще насадишъ пакъ лозя на Самарийскитѣ гори:
Насадителитѣ ще насадятъ, и ще ядатъ плода.
(6) Защото ще дойде день
Въ който стражитѣ върху горага Ефремъ ще викатъ
[к]Станете и да възлѣземъ въ Сионъ
При Господа Бога нашего.
(7) Защото така говори Господь:
[л]Пѣйте съ радость за Якова,
И възкликнете за главата на народитѣ:
Прогласете, похвалете, и речете:
Спаси, Господи, людетѣ си, остатъка на Израиля.
(8) Ето, азъ ще ги доведа [м]отъ земята на сѣверъ,
И [н]ще ги събера отъ краищата на земята,
И съ тѣхъ слѣпъ, и хромъ,
Непраздна, и раждаща купно:
Голѣмо събрание ще се върне тукъ.
(9) [о]Съ плачъ ще дойдатъ,
И съ моления ще ги доведа:
Ще ги водя [п]край водни рѣки прѣзъ правъ пжть
Въ който нѣма да се спънатъ;
Защото съмъ отецъ на Израиля,
И Ефремъ е [р]първородний мой.
(10) Слушайте, народи, словото Господне,
И възвѣстете въ далечнитѣ острови и речете:
Който разпръсна Израиля, [с]той ще го събере,
И ще го упази както пастирьтъ стадото си.
(11) Защото [т]Господь изкупи Якова,
И го избави [у]отъ ржката на по-силния му.
(12) И ще дойдатъ, и ще пѣятъ [ф]върху височината на Сионъ,
И ще се стекатъ [х]къмъ благоститѣ Господни,
Къмъ житото, и виното, и елея,
И къмъ рожбитѣ на овцитѣ и на говедата,
И душата имъ ще бжде [ц]като градина напоявана,
[ч]И нѣма да изнемощѣятъ вече.
(13) Тогазъ ще се зарадва дѣвицата въ лика,
И младитѣ и старитѣ купно;
И ще обърна сѣтуванието имъ въ радость,
И ще ги утѣша, и ще ги развеселя подиръ скърбьта имъ.
(14) И ще наситя душата на свещеницитѣ съ тлъстина;
И людетѣ ми ще се наситятъ съ благоститѣ ми, говори Господь.

ю Гл. 24;7 31;1.33. 32;38. Иез. 11;20 36;28. 37;27.
я Гл. 23;19,20. 25;32
ѣ Бит. 49;1 —
а Гл. 30;24.
б Гл. 30;22.
в Числа 10;33. Втор 1;33. Псал. 95;11 Иса. 63;14.
г Мал. 1;2.
д Рим. 11;28,29.
е Осия 11;4.
ж Гл. 33;7.
з Изх. 15;20 Сжд. 11;34. Псал. 149;3.
и Иса. 65;21 Амосъ 9;14.
к Иса. 2;3. Мих. 4;2.
л Иса. 12;5,6.
м Гл. 3;12,18. 23;8.
н Иез. 20;34,41. 34;13.
о Псал. 126;5,6. Гл. 50;4.
п Иса. 35;8. 43;19. 49;10,11.
р Изх. 4;22.
с Иса. 40;11. Иез. 34;12-14.
т Иса. 44;23. 48;20.
у Иса. 49;24,25.
ф Иез. 17;23. 20;40
х Осия 3;5.
ц Иса. 58;11.
ч Иса. 35;10 65;19. Отк. 21;4.

(15) Така говори Господь:
[ш]Гласъ се чу [щ]въ Рама,
Ридание и горко плакане:
Рахиль оплакваше чадата си,
И не рачеше да се утѣши за чадата си, защото ги [ъ]нѣма.
(16) Така говори Господь:
Спри гласа си отъ плачь
И очитѣ си отъ сълзи;
Защото дѣлото ти ще се възмъзди, говори Господь,
И [ь]ще се върнатъ отъ земята на неприятеля.
(17) И има надежда въ сетнинитѣ ти, говори Господь,
И чадата *ти* ще се върнатъ въ прѣдѣлитѣ си.
(18) Чухъ наистина Ефрема да говори съ плачь:
Наказалъ си ме,
И се наказахъ като неученъ юнецъ.
[ѣ]Върни ме, и ще се върна;
Защото ти си Господь Богъ мой.
(19) Наистина [ю]откакъ се върнахъ разкаяхъ се,
И откакъ се научихъ ударихъ се по бедрото:
Засрамихъ се, още и постидихъ се,
Защото носихъ укора на младостьта си.
(20) Ефремъ драгъ ли е менѣ синъ?
Мило ли е дѣте?
Защото колкото говоря за него,
Все още го помня;
За то [я]се смущава утробата ми за него:
[ѧ]Наистина ще се умилостивя за него, говори Господь.
(21) Възправи си бѣлѣзи,
Направи си високи грамади,
[аа]Тури сърдцето си въ друма,
Въ пжтя *прѣзъ който* си ходила:
Върни се, дѣво Израилева,
Върни се къмъ тѣзи твои градове.
(22) До кога [а]ще забикаляшъ, [б]джщи отстжпнице?
Защото Господь направи ново *нѣщо* на *земята:*
Жена ще окружи мжжъ.
(23) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ
За напрѣдъ ще говорятъ тази дума въ земята на Юда
И въ градоветѣ му, когато върна плѣнението имъ:
[в]Господь да те благослови, селение на правда, [г]горо на светиня!
(24) И ще обитаватъ въ Юда [д]и въ всичкитѣ му градове купно
Земледѣлцитѣ и тѣзи които излизатъ съ стадо.
(25) Защото наситихъ разслабена душа,
И напълнихъ всѣка изнемощѣла душа.
(26) Тогазъ се събудихъ и разгледахъ;
И сънътъ ми стана ми сладъкъ.
(27) Ето, идатъ дни, говори Господь,
И [е]ще насѣя Израилевия домъ и Юдиния домъ
Съ человѣческо сѣме и съ скотско сѣме.
(28) И [ж]както бодърствувахъ надъ тѣхъ [з]за да искоренявамъ,
И да развалямъ, и да съсипвамъ,
И да погубвамъ, и да злотворя,
Така ще бодърствувамъ надъ тѣхъ
[и]За да градя и да насаждамъ, говори Господь.
(29) [к]Въ онѣзи дни не ще да говорятъ вече:
Отцитѣ ядоха кисълъ,
И зжбитѣ на чадата оскомянѣха;
(30) Но [л]всѣки ще умира за беззаконието си:
Всѣки человѣкъ който изяде кисела,
Неговитѣ зжби ще оскомянѣятъ.
(31) Ето, [м]идатъ дни, говори Господь,
И ще направя съ дома Израилевъ и съ дома Юдинъ
Завѣтъ новъ:
(32) Не споредъ завѣта който направихъ съ отцитѣ имъ
Въ който день [н]ги хванахъ за ржката
За да ги изведа изъ Египетската земя;
Защото тѣ прѣстжпиха завѣта ми,
И азъ се отвърнахъ отъ тѣхъ, говори Господь.
(33) Но [о]този *ще бжде* завѣтътъ

ш Мат. 2;17,18.
щ Ис. Нав. 18;25
ъ Бит. 42;13.
ь Ст. 4,5. Езд. 1;5. Осия 1;11.
ѣ Плачь 5;21
ю Втор. 30;2.
я Втор. 32;36. Иса. 63;15. Осия 11;8.
ѧ Иса. 57;18. Осия 14;4.
аа Гл. 50;5.
а Гл. 2;18,23,36.
б Гл. 3;6,8,11,12,14, 22
в Псал. 122;5-8. Иса. 1;26.
г Зах. 8;3
д Гл. 33;12,13.
е Иез. 36;9-11. Осия 2;23 Зах. 10;9.
ж Гл. 44;27
з Гл. 1;10 18;7
и Гл. 24;6.
к Иез. 18;2,3.
л Гл. 6;5,7
м Гл. 32;40. 33;14. Иез. 37;26. Евр 8;8-12. 10;16,17
н Втор. 1;31.
о Гл. 32;40.

Който ще направя съ дома Израилевъ
Слѣдъ онѣзи дни, говори Господь:
[п]Ще положа закона си въ вжтрѣшноститѣ имъ,
И ще го напиша въ сърдцата имъ;
[р]И ще бжда азъ тѣхенъ Богъ,
И тѣ ще бждатъ мои люде;
(34) И нѣма вече да учатъ
Всѣки ближния си и всѣки брата си
И да казватъ: Познайте Господа;
Защото [с]всички ще ме познаватъ,
Отъ малкия имъ до голѣмия имъ, говори Господь;
Защото [т]ще простя беззаконието имъ,
И грѣха имъ не ще помня вече.
(35) Така говори Господь
[у]Който дава слънцето за видѣлина на деня,
И наредбитѣ на луната, и на звѣздитѣ за видѣлина на нощьта,
[ф]Който запрѣтява на морето когато вълнитѣ му шумятъ;
[х]Господь на Силитѣ е името му.
(36) [ц]Ако изчезнатъ тѣзи наредби отъ прѣдъ мене, говори Господь,
Тогазъ Израилевото сѣме ще прѣстане
Отъ да е народъ прѣдъ мене въ всичкитѣ дни.
(37) Така говори Господь:
[ч]Ако може небето горѣ да се измѣри,
И основанията на земята долу да се изслѣдятъ,
Тогазъ и азъ ще отхвърля всичкото Израилево сѣме
За все що сж сторили, говори Господь.
(38) Ето, идатъ дни, говори Господь,
И градътъ ще се съгради Господу
[ш]Отъ стълпа Ананеилъ до портата на жгъла.
(39) И [щ]връвь на размѣрване ще излѣзе още
Срѣщу него до хълма Гаривъ,
И ще обходи до Гоатъ.
(40) И всичката долина на труповетѣ и на пепела,
И всичкитѣ полета до потока Кедронъ,
[ъ]До жгъла на портата на конетѣ къмъ изтокъ,
[ь]*Ще бждатъ* свети Господу:
Нѣма вече да се изкорени
Нито да се съсипе въ вѣкъ.

ГЛАВА 32

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Господа [а]въ десетото лѣто на Седекия Юдиний
царь, което бѣ осемнадесетото лѣто на Навуходоносора.
(2) И тогазъ воинството на Вавилонския
царь обсаждаше Ерусалимъ, а пророкъ Иеремия бѣ затворенъ [б]въ двора на тъмницата
която бѣ въ дома на Юдиния царь. (3) Защото Седекия Юдинътъ царь бѣше го затворилъ,
и казваше: Защо ти пророчествувашъ и казвашъ: Така говори Господь: Ето, [в]азъ ще
прѣдамъ този градъ въ ржката на Вавилонския царь, и ще го обладае; (4) и [г]Седекия
Юдинътъ царь нѣма да избѣгне изъ ржката на Халдейцитѣ, но непрѣмѣнно ще бжде прѣдаденъ въ ржката на Вавилонския царь, и
ще говори съ него уста съ уста, и очитѣ му ще видятъ неговитѣ очи; (5) и ще заведе Седекия у Вавилонъ, и тамъ ще бжде той [д]додѣ
го посѣтя, говори Господь: ако [е]ратувате противъ Халдейцитѣ, нѣма да успѣете?
(6) И рече Иеремия: Биде слово Господне
къмъ мене и каза: (7) Ето, Анамеилъ, синътъ на Селума стрика ти, ще дойде при тебе и ще рече Купи за себе си нивата ми
която е въ Анатотъ; защото тебѣ принадлежи [ж]правото на ближенъ сродникъ да я изкупишъ. (8) И дойде при мене Анамеилъ, синътъ на стрика ми, въ двора на тъмницата,
споредъ словото Господне, та ми рече: Купи, моля, нивата ми която е въ Анатотъ у Вениаминовата земя: защото на тебе принадлежи правото на наслѣдието, и на тебе изкупуването купи я за себе си. Тогазъ познахъ
че словото Господне бѣ това. (9) И купихъ

п Псал. 40;8. Иез. 11;19,20. 36;26,27 2 Кор. 3;3.
р Гл 24;7 30;22. 32;38.
с Иса. 54;13. Иоан. 6;45. 1 Кор. 2;10. 1 Иоан. 2;20
т Гл. 33;8. 50;20. Мих. 7;18 Дѣян. 10;43 13;39 Рим. 11;27
у Бит. 1;16. Псал. 72;5,17 89:2,36,37 119;91.
ф Иса. 51;15.
х Гл. 10;16.
ц Псал. 148;6. Иса. 54;9,10. Гл. 33;20.
ч Гл. 33;22.
ш Неем. 3;1. Зах. 14;10.
щ Иез. 40;8. Зах 2;1
ъ 2 Лѣт. 23;15. Неем. 3;28.
ь Иоилъ 3;17

—

а 4 Цар. 25;1,2. Гл. 39;1
б Неем. 3;25. Гл. 33;1. 37;21 38;6 39;14.
в Гл. 34;2.
г Гл. 34;3. 38;18,23 39;5. 52;9.
д Гл. 27;22
е Гл. 21;4. 33;5.
ж Лев. 25;24,25,32. Руть 4;4.

отъ Анамеила, стриковия си синъ, нивата
която е въ Анатотъ, и [з]прѣтеглихъ му сре-
брото, и седемнадесеть сикли сребро. (10) И пи-
сахъ записа, и ударихъ печать, и турихъ сви-
дѣтели, и прѣтеглихъ среброто въ вѣситѣ. (11) И
взехъ записа на купуването, запечатания *спо-
редъ* закона и обичая, и отворения, (12) и да-
дохъ записа на купуването [и]на Варуха сина
на Нирия, Маасеевия синъ, прѣдъ Анамеила,
стриковия ми синъ, и [к]прѣдъ свидѣтелитѣ
които подписаха записа на купуването, прѣдъ
всичкитѣ Юдеи които седѣха въ двора на тъм-
ницата. (13) И заповѣдахъ на Варуха прѣдъ
тѣхъ и казахъ: (14) Така говори Господь Са-
ваотъ, Богъ Израилевъ: Вземи тѣзи записи,
този записъ на купуването запечатания, и
този отворения записъ, и тури ги въ пръ-
стенъ съсѫдъ за да стоятъ много дни. (15) За-
щото така говори Господь Саваотъ, Богъ Из-
раилевъ: Кѫщи, и ниви, и [л]лозя ще се до-
биятъ пакъ въ тазъ земя.

(16) А като дадохъ записа на купуването на
Варуха сина Нириева, помолихъ се Господу и
рекохъ: (17) О Господи Иеова! ето, [м]ти си
направилъ небето и земята съ голѣмата си
сила и съ прострѣната си мишца: [н]нѣма нищо
мѫчно за тебе. (18) [о]Ти правишъ милость до
тисящи *родове*, и въздавашъ беззаконието на
отцитѣ въ пазухата на чадата имъ слѣдъ тѣхъ.
[п]Богъ великий, крѣпкий, [р]Господь на Сили-
тѣ е името му, (19) [с]великъ въ съвѣтъ и си-
ленъ въ дѣла; защото [т]очитѣ ти сѫ отво-
рени върху всичкитѣ пѫтища на человѣче-
скитѣ синове, за [у]да дадешъ всѣкиму споредъ
пѫтищата му и споредъ плода на дѣлата му:
(20) *ти* който си направилъ знамения и чуде-
са въ Египетската земя, *познати* дори до този
день, и въ Израиль, и въ человѣцитѣ; [ф]и
направилъ си име като днесъ; (21) и [х]из-
велъ си людетѣ си Израиль изъ Египетската
земя съ знамения, и чудеса, и съ крѣпка
рѫка, и съ прострѣна мишца, и съ голѣмъ
ужасъ; (22) и далъ си имъ тази земя която
си се заклелъ на отцитѣ имъ да дадешъ тѣмъ,
[ц]земя дѣто тече млѣко и медъ; (23) и влѣзо-
ха и наслѣдиха я; но [ч]не послушаха гласа
ти, нито ходиха въ закона ти: не направиха
нищо отъ всичко що имъ си заповѣдалъ да
правятъ; за то си докаралъ върхъ тѣхъ всич-
ко това зло. (24) Ето, окопитѣ стигнаха до
града за да го обладаятъ; и [ш]градътъ се даде
въ рѫката на Халдейцитѣ, които ратуватъ
противъ него [щ]отъ ножъ, и гладъ, и моръ; и
както си говорилъ, стана; и, ето, видишъ.
(25) И ти ми рече, Господи Боже: Купи си
нивата съ сребро, и тури свидѣтели; а [ъ]гра-
дътъ се даде въ рѫката на Халдейцитѣ.

(26) И биде слово Господне къмъ Иеремия
и рече: (27) Ето, азъ съмъ Господь [ь]Богъ на
всѣка плъть: [ѣ]има ли нѣщо мѫчно за мене?
(28) За то така говори Господь: Ето, [ю]ще
прѣдамъ този градъ въ рѫката на Халдейци-
тѣ, и въ рѫката на Навуходоносора Вавилон-
ския царь, и ще го обладае. (29) И Халдей-
цитѣ които ратуватъ противъ този градъ ще
дойдатъ, и [я]ще турятъ огънь въ този градъ,
и ще го изгорятъ, и кѫщитѣ [ѫ]на които върхъ
покривитѣ кадѣха Ваалу и правѣха възлия-
ния на други богове за да ме разгнѣвятъ.
(30) Защото Израилевитѣ синове и Юдиинитѣ
синове [ѭ]само зло правѣха прѣдъ мене отъ
младостьта си; защото Израилевитѣ синове
друго не правѣха освѣнъ да ме разгнѣвяватъ
съ дѣлата на рѫцѣтѣ си, говори Господь.
(31) Защото този градъ стана за мене *раздра-
жение* на гнѣва ми и на яростьта ми отъ
който день го съградиха дори до този день,
[а]за да го отхвърля отъ лицето си (32) пора-
ди всичкото зло на Израилевитѣ синове и на
Юдиинитѣ синове което направиха да ме раз-
дражаватъ, [б]тѣ, царетѣ имъ, князоветѣ имъ,
свещенницитѣ имъ, и пророцитѣ имъ, и Юди-
инитѣ мѫже, и Ерусалимскитѣ жители. (33) И
[в]обърнаха гърбъ къмъ мене, а не лице; и ги
учехъ, [г]като ставахъ рано и поучавахъ, но
не послушаха да вземать поучение; (34) но

з Бит.23;16. Зах.11;12.
и Гл.36;4.
к Виж. Иса.8;2.
л Ст.37,43.
м 4 Цар.19;15.
н Бит.18;14. Ст.27. Лука 1;37.
о Изх.20;6. 34;7. Втор.5;9,10.
п Иса.9;6.
р Гл.10;16.
с Иса.28;29.
т Иовъ 34;21. Псал. 33;13. Прит.5;21. Гл.16;17.
у Гл.17;10.
ф Изх.9;16. 1 Лѣт. 17;21. Иса.63;12. Дан.9;15.
х Изх.6;6. 2 Цар.7;23. 1 Лѣт.17;21. Псал. 136;11,12.
ц Изх.3;8,17. Гл.11;5.
ч Неем.9;26. Гл.11;8. Дан.9;10-14.
ш Ст.25,36.
щ Гл.14;12.
ъ Ст.24.
ь Числа 16;22.
ѣ Ст.17.
ю Ст.3.
я Гл.21;10. 37;8,10. 52;13.
ѫ Гл.19;13.
ѭ Гл.2;7. 3:25. 7;22-26. 22;21. Иез.20;28.
а 4 Цар.23;27. 24;3.
б Иса.1;4,6. Дан.9;8.
в Гл.2:27. 7;24.
г Гл.7;13.

[д]турнха мерзоститѣ си въ дома върху който
се нарече името ми, за да го оскверпятъ;
(35) и съградиха высокитѣ мѣста Ваалу които
сж въ дола на Еномовия синъ, [е]за да прѣ-
ведатъ синоветѣ си и дъщеритѣ си *прѣзъ огъня*
[ж]на Молоха,—[з]което не имъ заповѣдахъ, ни-
то възлѣзе на сърдцето ми да сторятъ тази
мерзость та да направятъ Юда да съгрѣ-
шава.

(36) И сега за то така говори Господь, Богъ
Израилевъ, за този градъ за който вие гово-
рите: [и]Ще се прѣдаде въ ржката на Вави-
лонския царь съ ножъ, и съ гладъ, и съ моръ:
(37) Ето, [к]ще ги събера отъ всичкитѣ мѣста
дѣто бѣхъ ги изпждилъ въ гнѣва си, и въ
яростьта си, и въ голѣмото *си* негодувание; и
ще ги върна на това мѣсто, и [л]ще ги населя
въ утвърждение; (38) и [м]ще ми бждатъ люде,
и азъ ще имъ бжда Богъ; (39) и [н]ще имъ
дамъ едно сърдце и единъ пжть, за да ми се
боятъ въ всичкитѣ дни, за тѣхно добро и *за
онова* на чадата имъ подиръ тѣхъ; (40) и [о]ще
направя завѣтъ вѣченъ съ тѣхъ че нѣма да
се върна отъ вслѣдъ тѣхъ, но ще имъ правя
добро, и [п]ще туря страха си въ сърдцата имъ
за да не отстжпятъ отъ мене; (41) и [р]ще
се радвамъ за тѣхъ да имъ правя добро,
и [с]ще ги насадя въ тази земя съ истина,
съ всичкото си сърдце, и съ всичката си
душа.

(42) Защото така говори Господь: [т]Както до-
карахъ върхъ тѣзи люде всичко това голѣмо
зло, така ще докарамъ върхъ тѣхъ всичкото
добро което азъ говорихъ за тѣхъ. (43) И [у]ще
се добиятъ ниви въ тазъ земя [ф]за която вие
казвате: Пуста е, безъ человѣкъ или скотъ:
прѣдаде се въ ржката на Халдейцитѣ. (44) Ще
купуватъ ниви съ сребро, и ще подписватъ
записи и запечатватъ, и ще прѣдставятъ сви-
дѣтели, [х]у Вениаминовата земя, и въ Еруса-
лимскитѣ околности, и въ Юдинитѣ градове,
и въ планинскитѣ градове, и въ полянскитѣ гра-
дове, и въ южнитѣ градове; защото [ц]ще ги
върна отъ плѣнението имъ, говори Господь.

ГЛАВА 33.

И биде слово Господне къмъ Іеремия вторн
пжть като [а]бѣ той още затворенъ въ двора на
тъмницата, и рече: —

(2) Така говори Господь [б]който съгради този
градъ,
Господь който го създаде за да го утвърди:
[в]Іеова е името му:
(3) [г]Възпови къмъ мене, и ще ти отговоря,
И ще ти покажа голѣми и тайни нѣща
Които не знаешъ.
(4) Защото така говори Господь Богъ Израи-
левъ
За домоветѣ на този градъ,
И за домоветѣ на Юдинитѣ царе,
Които ще се съборятъ [д]отъ окопи и отъ
ножъ,
(5) [е]За онѣзи които идатъ да ратуватъ про-
тивъ Халдейцитѣ,
И да напълнятъ тѣзи *домове* съ труповe-
тѣ на человѣцитѣ
Които азъ ще поразя въ гнѣва си и въ
яростьта си,
И за всичкитѣ тѣхни злини
Азъ скрихъ лицето си отъ този градъ:
(6) Ето, азъ [ж]ще донеса въ него здраве и
изцѣление, и ще ги изцѣля,
И ще имъ открия изобилие на миръ и
на истина.
(7) И [з]ще върна плѣнницитѣ Юдини
И плѣнницитѣ Израилеви,
И ще ги съградя [и]както по-напрѣдъ;
(8) И [к]ще ги очистя отъ всичкото имъ без-
законие
Съ което ми съгрѣшиха;
И [л]ще простя всичкитѣ имъ беззакония
Съ които ми съгрѣшиха,
И съ които отстжпиха отъ мене.
(9) И *този градъ* [м]ще ми бжде име за ве-
селие,
Хвала и слава прѣдъ всичкитѣ народи на
земята

д Гл. 7;30,31. 23;11. Иез. 8;5,6.
е Гл. 7;31. 19;5.
ж Лев. 18;21. 3 Цар. 11;33.
з Гл. 7;31.
и Ст. 24.
к Втор. 30;3. Гл. 23;3. 29;14. 31;10. Иез. 37;21.
л Гл. 23;6. 33;16.
м Гл. 24;7. 30;22. 31;33.
н Гл. 24;7. Иез. 11;19,20.
о Иса. 55;3. Гл. 31;31.
п Гл. 31;33.
р Втор. 30;9. Соф. 3;17.
с Гл. 24;6. 31;28. Амосъ 9;15.
т Гл. 31;28.
у Ст. 15.
ф Гл. 33;10.
х Гл. 17;26.
ц Гл. 33;7,11,26.

—

а Гл. 32;2,3.
б Иса. 37;26.
в Изх. 15;3. Амосъ 5;8. 9;6.
г Псал. 91;15. Гл. 29;12.
д Гл. 32;24.
е Гл. 32;5.
ж Гл. 30;17.
з Гл. 30;3. 32;44. Ст. 11
и Иса. 1;26. Гл. 24;6. 30;20. 31;4,28. 42;10.
к Иез. 36;25. Зах. 13;1. Евр. 9:13,14.
л Гл. 31;34. Мих. 7;18.
м Иса. 62;7. Гл. 13;11.

Които ще чуятъ всичкото добро което имъ
азъ правя,
И [н]ще се убоятъ и ще се разтреперятъ
за всичкото добро
И за всичкия миръ който ще му направя.
(10) Така говори Господь:
Пакъ ще се чуе въ това мѣсто
[о]За което вие казвате: Пусто е, безъ человѣкъ и безъ скотъ,—
Въ Юдинитѣ градове и въ Ерусалимскитѣ улици
Които сѫ пусти, безъ человѣкъ,
И безъ житель, и безъ скотъ,
(11) [п]Гласъ на радость и гласъ на веселие,
Гласъ на младоженецъ и гласъ на невѣста,
Гласъ на онѣзи които ще казватъ:
[р]Хвалете Господа на Силитѣ,
Защото е благъ Господь,
Защото милостьта му е въ вѣкъ,—
И [с]на онѣзъ които ще приносятъ благодарствени приношения въ дома Господень;
Защото [т]ще върна плѣнницитѣ на тази земя
Както *сѫ били* по-напрѣдъ, говори Господь.
(12) Така говори Господь Саваотъ:
[у]Пакъ на това мѣсто което е пусто,
Безъ человѣкъ и безъ скотъ,
И въ всичкитѣ му градове
Ще има пастирски жилища
За да успокояватъ стадата.
(13) [ф]Въ планинскитѣ градове, и въ полянскитѣ градове,
И въ южнитѣ градове, и у Вениаминовата земя,
И въ околноститѣ на Ерусалимъ, и въ Юдинитѣ градове
[х]Ще заминатъ пакъ стадата
Подъ рѫката на онѣзи които ги броятъ, говори Господь.
(14) Ето, [ц]идатъ дни, говори Господь,
И [ч]ще извърша *онова* добро слово което говорихъ
За Израилевия домъ и за Юдиния домъ.

(15) Въ онѣзъ дни и въ онова врѣме
[ш]Що направя да прозябне Давиду отрасъль на правда;
И ще извърши сѫдба и правда на земята.
(16) [щ]Въ онѣзи дни Юда ще бѫде спасенъ,
И Ерусалимъ ще живѣе безопасно;
И това *е името* съ което ще се нарича:
ГОСПОДЬ ПРАВДА НАША.
(17) Защото така говори Господь:
[ъ]Нѣма да оскудѣе отъ Давида человѣкъ
Който да седи на прѣстола на Израилевия домъ;
(18) Нито отъ Левититѣ, священицитѣ, ще оскудѣе прѣдъ мене человѣкъ
[ь]Който да приносия всесъжения, и да гори хлѣбни приношения,
И да прави жъртви въ всичкитѣ дни.
(19) И биде слово Господне къмъ Иеремия и рече:
(20) Така говори Господь.
[ѣ]Ако е възможно да разрушите завѣта ми за деня
И завѣта ми за нощьта,
Щото да не става вече день и нощь въ врѣмето си,
(21) *Тогазъ* [ю]ще може да се разруши и завѣтъть ми съ Давида, моя рабъ,
Щото да нѣма синъ да царува на прѣстола му,
И съ Левититѣ, священицитѣ, служителитѣ ми.
(22) [я]Както небесното воинство не може да се изброи,
Нито пѣсъкътъ морски да се измѣри,
Така ще умножавамъ сѣмето на Давида, моя рабъ,
И Левититѣ, служителитѣ ми.
(23) И биде слово Господне къмъ Иеремия и рече:
(24) Не си ли видѣлъ що говорятъ тѣзи люде и казватъ:
[ѫ]Двѣтѣ домородия които Господь избра,
Ето, отхвърли ги?
Така прѣзиратъ тѣ людетѣ ми

н Иса. 60;5.
о Гл. 32;43.
п Гл. 7;34. 16;9. 25;10. Отк. 18;23.
р 1 Лѣт. 16;8,34. 2 Лѣт. 5;13. 7;3. Езд. 3;11. Псал. 136;1. Иса. 12;4.
с Лев. 7;12. Псал. 107;22. 116;17.
т Ст. 7.
у Иса. 65;10. Гл. 31;24. 50;19.
ф Гл. 17;26. 32;44.
х Лев. 27;32.
ц Гл. 23;5. 31;27,31.
ч Гл. 29;10.
ш Иса. 4;2. 11;1. Гл. 23;5.
щ Гл. 23;6.
ъ 2 Цар. 7;16. 3 Цар. 2;4. Псал. 89;29,36. Лука 1;32,33.
ь Рим. 12;1. 15;16. 1 Пет. 2;5,9. Отк. 1;6.
ѣ Псал. 89;37. Иса. 54;9. Гл. 31,36. Ст. 25.
ю Псал. 89;34.
я Бит. 13;16. 15;5. 22;17. Гл. 31;37.
ѫ Ст. 21,22.

Щото не се вмѣняватъ вече за народъ
прѣдъ тѣхъ.
(25) Така говори Господь
[щ]Ако не съмъ *направилъ* завѣта си за
деня и нощьта,
И [а]*ако* не съмъ наредилъ законитѣ на
небето и на земята,
(26) [б]То ще отхвърля сѣмето на Якова и на
Давида раба си така
Щото да не взема отъ сѣмето му упра-
вители
Върху сѣмето на Авраама, на Исаака, и
на Якова,
Защото [в]ще върна плѣнницитѣ имъ, и ще
ги помилвамъ.

ГЛАВА 34.

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Го-
спода [а]когато Навуходоносоръ Вавилонскиятъ
царь, и всичката му сила, [б]и всичкитѣ цар-
ства на земята които бѣха подъ властьта на
рѫката му, и всичкитѣ люде ратуваха про-
тивъ Ерусалимъ и противъ всичкитѣ му гра-
дове, и рече: —
(2) Така говори Господь Богъ Израилевъ:
Иди та говори на Седекия Юдиния царь и
кажи му: Така говори Господь: Ето, [в]ще прѣ-
дамъ този градъ въ рѫката на Вавилонския
царь, и ще го изгори съ огънь. (3) И [г]ти
нѣма да избѣгнешъ изъ рѫката му, но не-
прѣмѣнно ще бѫдешъ хванатъ и прѣдаденъ въ
рѫката му; [д]и очитѣ ти ще видятъ очитѣ
на Вавилонския царь, и устата му ще гово-
рятъ съ устата ти, и ще влѣзешъ у Вавилонъ.
(4) Слушай обаче словото Господне, Седекийо
царю Юдинъ: така говори Господь за тебе:
Нѣма да умрешъ отъ ножъ: (5) мирно ще у-
мрешъ; и [е]споредъ горенията които правѣха
за отцитѣ ти, прѣдишнитѣ царе които бѣха
прѣди тебе, [ж]така ще ти направятъ горения;
и [з]ще те оплачатъ и рекатъ. Уви! госпо-
дарю! защото азъ говорихъ това слово, казва
Господь.
(6) И говори пророкъ Иеремия на Седекия
Юдиния царь всички тѣзи слова въ Ерус-
алимъ. (7) А воинството на Вавилонския царь
ратуваше противъ Ерусалимъ, и противъ всич-
китѣ останали Юдини градове, противъ Ла-
хисъ, и Азика; защото [и]отъ Юдинитѣ гра-
дове тѣ бѣха останали, градове утвърдени.
(8) Словото което биде къмъ Иеремия отъ
Господа като направи царь Седекия завѣтъ съ
всичкитѣ люде които бѣха въ Ерусалимъ [к]за
да си прогласятъ свобода, (9) щото [л]да пусне
всѣки раба си и всѣки рабинята си, Евреинъ
или Еврейка, свободни, [м]за да не държи ни-
кой брата си Юдеинъ рабъ; (10) и послуша-
ха всичкитѣ князове и всичкитѣ люде които
влѣзоха въ завѣта да пусне всѣки раба си и
всѣки рабинята си свободни, щото да нѣматъ
вече тѣхъ за раби. послушаха, и пуснаха ги;
(11) [н]но слѣдъ това пометнаха се и направи-
ха да се върнатъ рабитѣ и рабинитѣ които
пуснаха свободни, и подчиниха ги да са раби
и рабини, — (12) и биде слово Господне къмъ
Иеремия отъ Господа и рече: (13) Така говори
Господь Богъ Израилевъ: Азъ направихъ за-
вѣтъ съ отцитѣ ви въ който день ги изведохъ
изъ Египетската земя, изъ дома на робството,
и рекохъ. (14) [о]Въ свършъка на седемь го-
дини пуснете всѣки брата си Евреина който
ти се е продалъ и слугувалъ ти е шесть го-
дини, — тогазъ ще го пуснешъ свободенъ отъ
тебе; но отцитѣ ви не ме послушаха нито
приклониха ухото си. (15) И вие сега бѣхте
се обърнали и направили правото прѣдъ мене
като прогласихте всѣки освобождение на ближ-
ния си, и [п]направили бѣхте завѣтъ прѣдъ
мене [р]въ дома върху който се призовава име-
то ми; (16) но пометнахте се, и [с]осквернихте
името ми, и направихте всѣки раба си и всѣ-
ки рабинята си които бѣхте пуснали свобо-
дни по волята имъ да се върнатъ, и под-
чинихте ги да ви сѫ раби и рабини. (17) За-
то така говори Господь: Вие не ме послушах-
те да прогласите свобода всѣки на брата си и
всѣки на ближния си: ето, говори Господь,
[т]азъ прогласявамъ противъ васъ свобода [у]на
ножа, на мора, и на глада; и [ф]ще ви прѣ-

щ Ст. 20. Бит. 8;22.
а Псал. 74;16,17. 104;19. Гл. 31;35,36.
б Гл. 31;37
в Ст. 7,11. Езд. 2;1
—
а 4 Цар. 25;1, и друг. Гл. 39;1. 52;4.
б Гл. 1;15.
в Гл. 21;10. 32;3,28.
г Гл. 32;29. Ст. 22.
д Гл. 32;4.
е Виж. 2 Лѣт. 16;14. 21;19.
ж Дан. 2;46.
з Гл. 22;18.
и 4 Цар. 18;13. 19;8. 2 Лѣт. 11;5,9.
к Изх. 21;2. Лев. 25;10. Ст. 14.
л Неем. 5;11.
м Лев. 25;39-46.
н Виж. Ст. 21. Гл. 37;5.
о Изх. 21;2. 23;10. Втор. 15;12.
п 4 Цар. 23;3. Неем. 10;29.
р Гл. 7;10.
с Изх. 20;7. Лев. 19;12.
т Мат. 7;2. Гал. 6;7. Як. 2;13.
у Гл. 32;24,36.
ф Втор. 28;25,64. Гл. 29;18.

дамъ въ тласкане по всичкитѣ царства на земята. (18) И ще прѣдамъ человѣцитѣ които сѫ прѣстѫпили завѣта ми, които не извършиха словата на завѣта що направиха прѣдъ мене когато [з] разсѣкоха телето надвѣ и минаха между частитѣ му, (19) Юдиинитѣ князове и Ерусалимскитѣ князове, скопцитѣ и свещеницитѣ, и всичкитѣ люде на тазъ земя които минахѫ между раздѣленитѣ части на телето; (20) и ще ги прѣдамъ въ рѫката на неприятелитѣ имъ, и въ рѫката на онѣзи които искатъ душата имъ; [и] а труповетѣ имъ ще бѫдатъ за храна на небеснитѣ птици и на земнитѣ звѣрове. (21) И Седекия Юдиния царь и князоветѣ му ще прѣдамъ въ рѫката на неприятелитѣ имъ, и въ рѫката на онѣзи които искатъ душата имъ, и въ рѫката на воинството на Вавилонския царь [ч] които се оттеглиха отъ васъ. (22) Ето, [ш] ще заповѣдамъ, говори Господь, и ще ги върна въ този градъ, и ще ратуватъ противъ него, и ще го обладаятъ, и [щ] ще го изгорятъ съ огънь; и [ъ] ще направя Юдиинитѣ градове запустѣние, да нѣма кой да живѣе *въ тѣхъ.*

ГЛАВА 35.

Словото което биде къмъ Иеремия отъ Господа въ днитѣ на Иоакима Иосиина синъ, Юдиния царь, и рече: (2) Иди [а] въ дома на Рихавовцитѣ та имъ говори, и доведи ги въ дома Господень, [б] въ една отъ стаитѣ, и напой ги съ вино.

(3) Тогазъ взехъ Яазания синъ на Иеремия, сина Хавасиниева, и братята му, и всичкитѣ му синове, и всичкия домъ на Рихавовцитѣ, (4) та ги доведохъ въ дома Господень, въ стаята на синоветѣ на Анана сина на Игдалия, Божия человѣкъ, която бѣше при стаята на князоветѣ, надъ стаята на Маасия Селумовия синъ, [в] стража на вратата; (5) и турихъ прѣдъ синоветѣ на дома на Рихавовцитѣ сѫсѫди пълни съ вино, и чаши, и рекохъ имъ: Пийте вино. (6) А тѣ рекоха: Не щемъ да пиемъ вино; [г] защото Ионадавъ Рихавовътъ синъ, отецъ ни, заповѣда ни и рече: Да не пиете вино, вие и синоветѣ ви, до вѣка; (7) нито кѫща да съградите, нито сѣме да насѣете, нито лозя да насадите, нито да имате; но въ шатри да обитавате прѣзъ всичкитѣ си дни, [д] за да живѣете много дни въ земята въ която сте пришелци. (8) И послушахме гласа на Ионадава Рихавовия синъ, нашия отецъ, въ всичко що ни заповѣда, да не пиемъ вино прѣзъ всичкитѣ си дни, ние, женитѣ ни, синоветѣ ни, и дъщеритѣ ни, (9) нито да съградимъ кѫщи за да обитаваме; и нѣмахме лозе, или нива, или сѣме, (10) но живѣхме въ шатри; и послушахме и сторихме по всичко що ни заповѣда Ионадавъ наший отецъ. (11) Но когато Навуходоносоръ Вавилонский царь възлѣзе на туй мѣсто, рекохме: Елате да влѣземъ въ Ерусалимъ поради Халдейското воинство и поради Сирийското воинство; за то живѣемъ въ Ерусалимъ.

(12) И биде слово Господне къмъ Иеремия и рече: (13) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ: Иди та речи на Юдиинитѣ человѣци и на Ерусалимскитѣ жители: [е] Не ще ли взомете поучение да слушате словата ми? говори Господь. (14) Думитѣ на Ионадава Рихавовия синъ, който заповѣда на синоветѣ си да не пиятъ вино, извършиха се; и до този день не пиятъ, защото слушатъ заповѣдьта на отца си; [ж] а азъ ви говорихъ, [з] както ставахъ рано и говорѣхъ, но не ме послушахте. (15) И [и] проводихъ при васъ всичкитѣ си раби пророцитѣ, като ставахъ рано и проваждахъ, и казвахъ: [к] Върнете се всѣки отъ лукавия си пѫть, и поправете дѣянията си, и не ходете вслѣдъ други богове за да имъ служите, и ще се населите въ земята която дадохъ на васъ и на отцитѣ ви; но не приклонихте ухото си, и не ме послушахте. (16) Понеже синоветѣ на Ионадава сина Рихавовъ извършиха заповѣдьта на отца си която имъ заповѣда, а тѣзи люде не послушаха мене (17) за то така говори Господь, Богъ на Силитѣ, Богъ Израилевъ: Ето, ще докарамъ върхъ Юда и върхъ всичкитѣ Ерусалимски жители всичкото зло което говорихъ противъ тѣхъ; [л] защото говорихъ на тѣхъ, и не чуха, и викахъ къмъ тѣхъ, и не отговориха.

(18) И рече Иеремия на дома на Рихавовцитѣ: Така говори Господь на Силитѣ, Богъ

з Виж. Быт. 15;10,17.
и Гл 7;33. 16;4. 19;7.
ч Виж. Гл. 37:5,11
ш Гл. 37;8,10
щ Гл. 38:3. 39:1,2,8. 52;7,13.
ъ Гл. 9;11. 44;2,6.

—

а 4 Цар. 10;15. 1 Лѣт. 2;55.
б 3 Цар. 6;5.
в 4 Цар. 12;9. 25;18. 1 Лѣт. 9;18,19.
г 4 Цар. 10;15.
д Изх. 20;12. Ефес. 6;2,3.
е Гл. 32;33.
ж 2 Лѣт. 36;15.
з Гл. 7;13. 25;3.
и Гл. 7;25. 25;4.
к Гл. 18;11. 25;5,6.
л Прит. 1;24. Иса. 65;12. 66;4. Гл. 7;1

Израилевъ: Понеже послушахте заповѣдьта
на Ионадава отца си, и упазихте всичкитѣ
му заповѣди, и направихте по всичко що ви
заповѣда, (19) за то така говори Господь на
Силитѣ, Богъ Израилевъ: Отъ Ионадава Ри-
хавовия синъ не ще оскудѣе человѣкъ [м]кой-
то да прѣдстои прѣдъ мене въ всичкитѣ дни.

ГЛАВА 36.

И въ четвъртото лѣто на Иоакима Иосии-
ния синъ, Юдиния царь, биде това слово къмъ
Иеремия отъ Господа и рече: —
(2) Вземи си [а]единъ свитъкъ книга та [б]пи-
ши въ него всичкитѣ думи които ти говорихъ
противъ Израиля, и [в]противъ Юда, и про-
тивъ всичкитѣ народи отъ който день ти го-
ворихъ, [г]отъ днитѣ на Иосия дори до този
день; (3) [д]негли чуе Юдинътъ домъ всичкото
зло което азъ мисля да направя на тѣхъ,
[е]щото да се върнатъ всѣки отъ лукавия си
пѫть, и да простя беззаконието имъ и грѣ-
ха имъ.
(4) И [ж]повика Иеремия Варуха Нириевия
синъ; и [з]Варухъ писа отъ устата на Иере-
мия всичкитѣ слова Господни които говори
нему въ свитъкъ на книга. (5) И заповѣда
Иеремия на Варуха и рече: Азъ съмъ затво-
ренъ: не мога да влѣза въ дома Господень;
(6) за то влѣзъ ти та прочети въ свитъка
който написа ти отъ устата ми словата Го-
сподни въ ушитѣ на людетѣ, въ дома Госпо-
день, [и]въ день на постъ; и ще ги прочетешъ
още въ ушитѣ на всичкия Юда които дохож-
датъ отъ градоветѣ си; (7) [к]негли молбата имъ
стигне прѣдъ Господа, и се върнатъ всѣки
отъ лукавия си пѫть; защото голѣма е ярость-
та и гнѣвътъ които изрече Господь противъ
тѣзи люде.
(8) И направи Варухъ Нириевий синъ по
всичко що му заповѣда пророкъ Иеремия, и
прочете въ книгата словата Господни въ дома
Господень. (9) И въ петото лѣто на Иоакима
Иосиения синъ, Юдиния царь, въ деветия
мѣсецъ, прогласиха постъ прѣдъ Господа всич-
китѣ люде въ Ерусалимъ и всичкитѣ люде
които дохождаха отъ Юдинитѣ градове въ Еру-
салимъ. (10) И прочете Варухъ въ книгата
Иеремиевитѣ думи въ дома Господень, въ
стаята на Гемария Сафановия синъ, писеца,
въ горния дворъ, [л]въ входа на новитѣ врата
на дома Господень, въ ушитѣ на всичкитѣ
люде.
(11) И чу Михей синътъ на Гемария, сина
Сафанова, отъ книгата всичкитѣ слова Го-
сподни; (12) и слѣзе къмъ дома на царя, въ
стаята на писеца, и, ето, всичкитѣ князове
седѣха тамъ, — Елисама писецътъ, и Делаия
Семаиевътъ синъ, и Елнатанъ Ахворовътъ
синъ, и Гемария Сафановътъ синъ, и Седе-
кия Ананиевътъ синъ, и всичкитѣ князове.
(13) И възвѣсти имъ Михей всичкитѣ думи
които бѣ чулъ когато Варухъ прочиташе кни-
гата въ ушитѣ на людетѣ.
(14) И проводиха всичкитѣ князове Юдия
сина на Натания, синъ на Селемия Хусиина
синъ, при Варуха, и казаха: Свитъка който
си прочелъ ти въ ушитѣ на людетѣ, вземи
го въ рѫката си и ела. И взе Варухъ Ни-
риевътъ синъ свитъка въ рѫката си та дойде
при тѣхъ. (15) И рекоха му: Я седни та го
прочети въ ушитѣ ни; и прочете *го* Варухъ
въ ушитѣ имъ. (16) И като чуха всички тѣзи
спогледнаха се съ ужасъ, и рекоха на Вару-
ха: Непрѣмѣнно ще възвѣстимъ на царя всич-
ки тѣзи думи. (17) И попитаха Варуха и ре-
коха: Кажи ни сега, Какъ писа ти всички
тѣзи думи отъ устата му? (18) И рече имъ
Варухъ: Отъ устата си ми каза всички тѣзи
думи, и азъ писахъ съ мастило въ книгата.
(19) И рекоха князоветѣ Варуху: Иди, скрий
се, ти и Иеремия: никой да не знае дѣ сте.
(20) И влѣзоха при царя въ двора, (оста-
виха обаче свитъка въ стаята на Елисама пи-
сеца,) и възвѣстиха въ ушитѣ на царя всички
тѣзи думи. (21) И проводи царьтъ Юдия да
земе свитъка; и взе го отъ стаята на Елисама
писеца. И прочете го Юдий въ ушитѣ на царя и
въ ушитѣ на всичкитѣ князове които стоеха
около царя. (22) А царьтъ седѣше [м]въ зимния
домъ, въ деветия мѣсецъ; и прѣдъ него имаше
жаровня съ огънь. (23) И като прочетѣше Юдия
три и четири страници, рѣжеше го съ нож-
чето на писецъ и хвърляше въ огъня въ жа-
ровнята, додѣ се свърши всичкиятъ свитъкъ
въ огъня на жаровнята. (24) И не се разтре-
пераха, [н]нито раздраха дрехитѣ си, царьтъ
и всичкитѣ му раби които чуха всички тѣзи

м Гл. 15;19.
—
а Иса. 8;1. Иез. 2;9. Зах. 5;1.
б Гл. 30;2.
в Гл. 25;15, и др.
г Гл. 25;3.
д Ст. 7. Гл. 26;3.
е Гл. 18;8. Иона 3:8.
ж Гл. 32;12.
з Виж. Гл. 45;1.
и Лев. 16;29. 23;27-32. Дѣян. 27;9.
к Ст. 3.
л Гл. 26;10.
м Амосъ 3:15.
н 4 Цар. 22;11 Иса. 36;22 37;1.

думи. (25) Още и когато Елнатанъ, и Делаия, и Гемария ходатайствуваха прѣдъ царя да не изгаря свитъка, не ги послуша. (26) И заповѣда царьтъ на Иерамеила царевия синъ, и на Серания Азриилевия синъ, и на Селемия Авдиилевия синъ да хванатъ Варуха писеца и пророка Иеремия, но Господь ги скри.

(27) И биде слово Господне къмъ Иеремия слѣдъ като изгори царьтъ свитъка и словата които писа Варухъ отъ Иеремиевитѣ уста, и рече: (28) Земи си пакъ другъ свитъкъ та напиши въ него всичкитѣ първи слова които бѣха въ първия свитъкъ който изгори Иоакимъ Юдинътъ царь; (29) и на Иоакима Юдиния царь ще кажешъ: Така говори Господь: Ти си изгорилъ този свитъкъ, и си казалъ: Защо си написалъ въ него и си рекълъ: Вавилонскиятъ царь ще дойде непрѣмѣнно, и ще разори тази земя, и ще направи да нѣма въ нея человѣкъ и скотъ? (30) За то така говори Господь за Иоакима Юдиния царь: [о]Не ще има отъ него кой да седи на прѣстола Давидовъ. И трупътъ му [п]ще се изхвърли, денѣ на пека, а нощѣ на леда. (31) И ще накажа него, и сѣмето му, и рабитѣ му заради беззаконието имъ; и ще докарамъ на тѣхъ, и на Ерусалимскитѣ жители, и на Юдинитѣ человѣци всичкото зло за което говорихъ на тѣхъ, и не слушаха.

(32) И взе Иеремия другъ свитъкъ и го даде на Варуха Нириевия синъ, писеца; и писа въ него отъ устата на Иеремия всичкитѣ слова на книгата която изгори въ огънь Иоакимъ Юдинътъ царь; а при тѣхъ се притуриха и още много подобни слова.

ГЛАВА 37.

И [а]царува царь Седекия Иосиинътъ синъ, вмѣсто Иехония Иоакимовия синъ, когото Навуходоносоръ Вавилонский царь постави царь [б]въ Юдината земя. (2) И не послуша той, и рабитѣ му, и людетѣ на тази земя словата Господни които говори чрѣзъ пророкъ Иеремия.

(3) И проводи царь Седекия Иеухала Селемиевия синъ [в]и Софония Маасиевия синъ, священника, при пророкъ Иеремия и рече: Помоли се, моля, за насъ на Господа Бога нашего. (4) А Иеремия *още* влизаше и излизаше между людетѣ, и не бѣха го турели въ тъмница. (5) И [г]излѣзе воинството на Фараона изъ Египетъ, [д]и когато Халдейцитѣ които обсаждаха Ерусалимъ чуха слуха имъ, оттеглиха се отъ Ерусалимъ.

(6) И биде слово Господне къмъ пророкъ Иеремия и рече (7) Така говори Господь Богъ Израилевъ: Така ще кажете на Юдиния царь [е]който ви проводи при мене за да ме попитате: Ето, воинството на Фараона което излѣзе на помощь вамъ ще се върне въ земята си Египетъ, (8) и [ж]Халдейцитѣ ще се върнатъ, и ще ратуватъ противъ този градъ, и ще го обладаятъ, и ще го изгорятъ съ огънь. (9) Така говори Господь: Не се мамете да казвате: Халдейцитѣ непрѣмѣнно ще се оттеглятъ отъ насъ; понеже нѣма да се оттеглятъ. (10) Защото [з]и ако поразите всичкото воинство на Халдейцитѣ което ратува противъ васъ, и останатъ отъ тѣхъ нѣкои ранени, тѣ ще станатъ всѣки отъ шатъра си та ще изгорятъ този градъ съ огънь.

(11) И [и]когато войската на Халдейцитѣ отиде отъ Ерусалимъ поради страха на Фараоновата войска, (12) тогазъ излѣзе Иеремия изъ Ерусалимъ да отиде въ Вениаминовата земя, да земе отъ тамъ дѣла си между людетѣ. (13) И когато той бѣ при Вениаминовата порта, тамъ бѣше началникътъ на стражата, на когото името бѣ Ирия, синъ на Селемия Ананиевия синъ; и хвана пророка Иеремия и рече: Ти бѣгашъ при Халдейцитѣ. (14) И рече Иеремия: Лъжа е: азъ не бѣгамъ при Халдейцитѣ. Но го не послуша; и хвана Ирия Иеремия та го заведе при князоветѣ. (15) И разгнѣвиха се князоветѣ на Иеремия, и го биха, и [к]турнаха го въ дома на узницитѣ, въ дома на Ионатана писеца; защото него бѣха направили тъмница.

(16) *И* когато Иеремия влѣзе [л]въ подземната тъмница и въ избитѣ, и седѣ Иеремия тамъ много дни, (17) тогазъ проводи Седекия царьтъ та го взе; и го попита царьтъ скришно въ дома си и рече: Има ли слово отъ Господа? А Иеремия рече: Има; и каза: Въ ржката на Вавилонския царь ще бждешъ прѣдаденъ. (18) И рече Иеремия на царь Седекия: Що съмъ съгрѣшилъ на тебе, или на рабитѣ ти, или на тѣзи людо, та ме турихте въ тъмницата? (19) И дѣ сж вашитѣ пророци

о Гл. 22;30.
п Гл. 22;19.
а 4 Цар. 24;17 2 Лѣт. 36;10. Гл. 22;24.
б 2 Лѣт. 36;12,14.
в Гл. 21;1,2. 29;25. 52;24.
г Виж. 4 Цар. 24;7 Иез. 17;15.
д Ст. 11. Гл. 34;21.
е Гл. 21;2.
ж Гл. 34;22.
з Гл. 21;4,5.
и Ст. 5.
к Гл. 38;26.
л Гл. 38;6.

който ви пророкоха и казаха: Вавилонският царь нѣма да дойде върхъ васъ и върхъ тази земя? (20) За то слушай сега, моля, господарю мой царю: да бжде приета, моля, молбата ми прѣдъ тебе; и не ме връщай въ дома на Ионатана писеца за да не умра тамъ. (21) Тогазъ заповѣда царь Седекия, и туриха Иеремия подъ стража [м]въ двора на тъмницата, и даваха му всѣки день по единъ хлѣбъ отъ улицата на хлѣбаритѣ, [н]додѣ се свърши всичкий хлѣбъ на града. И седѣше Иеремия въ двора на тъмницата.

ГЛАВА 38.

И [а]чуха Сафатия Матановътъ синъ, и Годолия Пасхоровътъ синъ, и [б]Юхалъ Селемиевътъ синъ, и [в]Пасхоръ Мелхиевътъ синъ думитѣ които Иеремия говори на всичкитѣ люде и рече: (2) Така говори Господь: Който [г]седи въ този градъ ще умре отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ моръ; но който излѣзе при Халдейцитѣ ще остане живъ, и животътъ му ще бжде користь за него, и ще бжде живъ. (3) Така говори Господь: [д]Този градъ непрѣмѣнно ще се прѣдаде въ ржката на войската на Вавилонския царь, и ще го прѣвземе. (4) И рекоха князоветѣ на царя: [е]Да се умъртви, молимъ, този человѣкъ; защото разслабя ржцѣтѣ на ратницитѣ мжже които сж останали въ този градъ, и ржцѣтѣ на всичкитѣ люде, като имъ казва таквизъ думи; защото този человѣкъ не иска доброто на тѣзи люде, но злото. (5) И рече царь Седекия: Ето, въ ржката ви е; защото царьтъ не може нищо противъ васъ. (6) Тогазъ [ж]взеха Иеремия та го хвърлиха въ ямата на Мелхия царевия синъ, която бѣ въ двора на тъмницата; и сноха Иеремия съ вжжа; и въ ямата нѣмаше вода, но тиня; и заглѣбна Иеремия въ тинята.

(7) И [з]когато чу Авдемелехъ Етиопянинътъ, единъ отъ скопцитѣ който бѣше въ дома царевъ, че туриха Иеремия въ ямата, като седѣше царьтъ въ Вениаминовата порта, (8) излѣзе Авдемелехъ изъ царския домъ та говори на царя и рече: (9) Господарю мой царю, тѣзи человѣци сториха зло въ всичко що направиха на пророкъ Иеремия, когото хвърлиха въ ямата; и той ще умре отъ гладъ на мѣстото дѣто е, защото нѣма вече хлѣбъ въ града. (10) И заповѣда царьтъ на Авдемелеха Етиопянина и рече: Вземи отъ тукъ тридесеть человѣци съ тебе та извади пророкъ Иеремия изъ ямата прѣди да умре. (11) И взе Авдемелехъ человѣцитѣ съ себе си, и влѣзе въ царския домъ подъ съкровищницата, и взе отъ тамъ ветхи дрипи и ветхи парцали, и ги спусна съ вжжа въ ямата при Иеремия. (12) И рече на Иеремия Авдемелехъ Етиопянинътъ: Тури сега ветхитѣ дрипи и парцали подъ подмишцитѣ си, подъ вжжата. И направи Иеремия така. (13) И [и]изтеглиха Иеремия съ вжжата, и изведоха го изъ ямата; и остана Иеремия [к]въ двора на тъмницата.

(14) И проводи царь Седекия та доведоха пророкъ Иеремия при него въ третия входъ който е въ дома Господенъ; и рече царьтъ на Иеремия: Ще те попитамъ едно нѣщо: не скрий отъ мене нищо.

(15) И рече Иеремия на Седекия: Ако ти явя, нѣма ли непрѣмѣнно да ме умъртвишъ? и ако те съвѣтвамъ, не щешъ да ме послушашъ.

(16) И закле се скришно царь Седекия на Иеремия и каза: Живъ Господь [л]който направи намъ тази душа, нѣма да те умъртвя, нито ще те дамъ въ ржката на тѣзи человѣци които искатъ душата ти.

(17) И рече Иеремия на Седекия: Така говори Господь Богъ на Силитѣ, Богъ Израилевъ: [м]Ако наистина излѣзешъ [н]при князоветѣ на Вавилонския царь, тогазъ ще се упази животътъ ти, и този градъ нѣма да се изгори съ огънь, и ще бждешъ живъ ти и домътъ ти. (18) Ако ли не излѣзешъ при князоветѣ на Вавилонския царь, тогазъ този градъ ще бжде прѣдаденъ въ ржката на Халдейцитѣ, и ще го изгорятъ съ огънь, и [о]ти нѣма да избѣгнешъ отъ ржката имъ.

(19) И рече царь Седекия на Иеремия: Азъ се боя отъ Юдеитѣ които прибѣгнаха при Халдейцитѣ, да ме не прѣдадатъ въ ржката имъ [п]и се поругаятъ съ мене.

(20) И рече Иеремия: Нѣма да те прѣдадатъ. Послушай, моля, гласа Господенъ който азъ ти говоря, и ще ти бжде добро, и животътъ ти ще се упази. (21) Ако ли не рачишъ да излѣзешъ, това е словото което Го-

---

м Гл. 32;2. 38;13,28.
н Гл. 38;9. 52;6.

—

а Гл. 21;8.
б Гл. 37;3.
в Гл. 21;1.
г Гл. 21;9.
д Гл. 21;10. 32;3.
е Виж. Гл. 26;11.
ж Гл. 37;21.
з Гл. 39;16.
и Ст. 6.
к Гл. 37;21.
л Иса. 57;16.
м 4 Цар. 24;12.
н Гл. 39;3.
о Гл. 32;4. 34;3. Ст. 23.
п 1 Цар. 31;4.

сводъ ми показа. (22) И, ето, всичкитѣ жени
които сж останали въ дома на Юдиния царь
ще се заводатъ при князоветѣ на Вавилонския
царь, и тѣ ще говорятъ: Твоитѣ приятели те
подигнаха и се прѣукрѣпиха противъ тебе:
заглѣбнаха нозѣтѣ ти въ тинята, *а тѣ* се от-
теглиха назадъ. (23) И всичкитѣ ти жени и
[р]чадата ти ще се отведатъ при Халдейцитѣ;
и [с]ти не ще избѣгнешъ изъ ржката имъ, но
ще бждешъ хванатъ отъ ржката на Вавилон-
ския царь; и ще направищъ да изгори този
градъ съ огънь.

(24) И рече Седекия на Иеремия: Никой
да се не научи за тѣзи думи, и нѣма да у-
мрешъ. (25) И ако чуятъ князоветѣ че съмъ
говорилъ съ тебе, и дойдатъ при тебе та ти
рекатъ: Извѣсти ни сега що говори ти съ
царя: не скрий отъ насъ, и нѣма да те
умъртвимъ; и какво говори царьтъ съ тебе,
(26) тогазъ ще имъ речешъ: [т]Азъ прѣдложихъ
моленето си прѣдъ царя [у]за да ме не върне
въ дома на Ионатана та да умра тамъ.

(27) И дойдоха всичкитѣ князове при Иере-
мия та го попитаха; и каза имъ споредъ
всички тѣзи думи както заповѣда царьтъ. И
тѣ прѣстанаха да говорятъ съ него, защото
не се разумѣ това нѣщо. (28) И [ф]остана Иере-
мия въ двора на тъмницата дори до деня въ
който се прѣвзе Ерусалимъ; и *тамъ* бѣ ко-
гато се прѣвзе Ерусалимъ.

ГЛАВА 39.

Въ [а]деветото лѣто на Седекия Юдиния царь,
прѣзъ десетия мѣсецъ, дойде Навуходоносоръ
Вавилонский царь и всичката му войска про-
тивъ Ерусалимъ, и го обсаждаха. (2) *А* въ
единадесетото лѣто на Седекия, прѣзъ четвър-
тия мѣсецъ, деветия *день* на мѣсеца, разби се
градътъ. (3) И [б]всичкитѣ князове на Вави-
лонския царь влѣзоха и седнаха въ срѣдната
порта: Нергалъ-саресеръ, Самгарнево, Сарсе-
химъ началникътъ на скопцитѣ, Нергалъ-са-
ресеръ началникътъ на мждрецитѣ, и всич-
китѣ други князове на Вавилонския царь.

(4) И [в]щомъ ги видѣ Седекия Юдинътъ
царь и всичкитѣ ратни мжже, побѣгнаха и
излѣзоха прѣзъ нощьта изъ града прѣзъ пж-
тя на царската градина, прѣзъ портата която
е между двѣтѣ стѣни; и излѣзе прѣзъ пжтя
на полето. (5) А войската на Халдейцитѣ по-
гна слѣдъ тѣхъ [г]та стигнаха Седекия въ поле-
тата на Иерихонъ; и хванаха го та го заве-
доха при Навуходоносора Вавилонския царь
[д]въ Ривла, въ земята Емать; и изрече осж-
дение върхъ него. (6) И посѣче Вавилонскиятъ
царь синоветѣ на Седекия въ Ривла прѣдъ
него; и всичкитѣ благородни Юдини посѣче
Вавилонскиятъ царь. (7) И [е]избоде очитѣ на
Седекия, и върза го съ окови за да го заве-
де у Вавилонъ. (8) И [ж]царския домъ и доко-
ветѣ на людетѣ изгориха Халдейцитѣ съ огънь,
и съсипаха Ерусалимскитѣ стѣни.

(9) А [з]остатъка на людетѣ които останаха
въ града, и бѣжанцитѣ които прибѣгнаха при
него, и остатъка на людетѣ що бѣ останалъ
закара плѣнници у Вавилонъ Навузарданъ на-
чалникътъ на тѣлохранителитѣ. (10) И отъ
людетѣ, сиромаситѣ които нѣмаха нищо, На-
вузарданъ началникътъ на тѣлохранителитѣ
остави *ги* въ Юдината земя, и даде имъ лозя
и ниви въ онова врѣме.

(11) И даде повелѣние Навуходоносоръ Ва-
вилонскиятъ царь за Иеремия на Навузарда-
на началника на тѣлохранителитѣ, и рече:
(12) Вземи го и имай грижа за него, и да не
му сторишъ никакво зло; но каквото ти рече
така да му направишъ. (13) И проводи Наву-
зарданъ началникътъ на тѣлохранителитѣ, и
Навусазвачъ началникътъ на скопцитѣ, и
Нергалъ-саресеръ началникътъ на мждрецитѣ,
и всичкитѣ князове на Вавилонския царь, —
(14) проводиха та [и]взеха Иеремия отъ двора
на тъмницата, и прѣдадоха го [к]на Годолия
сина [л]на Ахикама, сина Сафанова, за да го
заведе въ дома *си*; и се насели между людетѣ.

(15) И биде слово Господне къмъ Иеремия
когато бѣ затворенъ въ двора на тъмницата,
и рече: (16) Иди та говори на [м]Авдемелеха
Етиопянина и кажи: —

Така говори Господь Саваотъ, Богъ Из-
раилевъ:
Ето, азъ [н]ще направя да се сбждатъ мои-
тѣ слова върхъ този градъ
За зло, а не за добро,
И ще се извършатъ прѣдъ тебе въ онази
день;

р Гл. 39;6. 41;10.
с Ст. 18.
т Гл. 37;20.
у Гл. 37;15.
ф Гл. 37;21. 39;14.

а 4 Цар. 25;1-4. Гл. 52;4-7.
б Гл. 38;17.
в 4 Цар. 25;4, и др. Гл. 52;7, и др.
г Гл. 32;4. 38;18,23.

д 4 Цар. 23;33.
е Сравни Гл. 32;4 съ Иез. 12;13.
ж 4 Цар. 25;9. Гл. 38;18. 52;13.
з 4 Цар. 25;11, и др. Гл. 52;15, и др.
и Гл. 38;28.
к Гл. 40;5.
л Гл. 26;24.
м Гл. 38;7,12.
н Дан. 9;12.

(17) Но тебе ще избавя въ онзи день, говори Господь,
И не ще бъдешъ предаденъ въ ръката на человецитѣ
На които отъ лицето се ти боишъ.
(18) Тогазъ непремѣнно ще те избавя,
И нѣма да паднешъ отъ ножъ;
[о]Но животътъ ти ще ти бъде користь,
[п]Понеже си уповалъ на мене, говори Господь.

ГЛАВА 40.

Словото което бидe къмъ Иеремия отъ Господа [а]слѣдъ като Навузарданъ началникътъ
на тѣлохранителитѣ го пусна отъ Рама, кога-
то бѣше го взелъ вързанъ съ вериги между
всичкитѣ плѣнени отъ Ерусалимъ и Юда кои-
то се закараха плѣнници у Вавилонъ.
(2) И началникътъ на тѣлохранителитѣ хва-
на Иеремия [б]и му рече: Господь Богъ твой
говори тѣзи злини върхъ това мѣсто. (3) И
докара *ги* Господь, и направи както рече:
[в]понеже съгрѣшихте Господу и не послушахте
гласа му, за то ви стана това нѣщо. (4) И се-
га, ето, отвързахъ те днесъ отъ веригитѣ
които сж на ржцѣтѣ ти: ако ти се вижда до-
бро да дойдешъ съ мене у Вавилонъ, ела, и
азъ ще имамъ грижа за тебе; [г]ако ли ти се
вижда зло да дойдешъ съ мене у Вавилонъ,
остани: ето, [д]всичкото мѣсто е предъ тебе:
дѣто ти се вижда добро и угодно да идешъ,
тамъ иди. (5) Върни се, прочее, при Годолия
сина на Ахикама, Сафановия синъ, [е]когото
Вавилонский царь постави надъ Юдиинитѣ гра-
дове, доде не се е върналъ той, и обитавай
съ него между людетѣ; или иди дѣто ти се
вижда угодно да идешъ. И началникътъ на
тѣлохранителитѣ даде му храна и даръ и го
пусна. (6) И [ж]отиде Иеремия при Годолия
Ахикамовия синъ [з]въ Масфа, та живѣ съ
него между людетѣ които бѣха останали въ
земята.
(7) [и]И всичкитѣ началници на войската
която бѣ на полето, тѣ и мжжетѣ имъ, като
чуха че Вавилонскиятъ царь постави Годолия
Ахикамовия синъ надъ земята, и че прѣпо-
ржчи нему мжже, и жени, и дѣца, и [к]отъ
сиромаситѣ на земята, отъ онѣзи които не бѣ-
ха плѣнени у Вавилонъ, (8) дойдоха при Го-
долия въ Масфа, и [л]Исмаилъ Натаниевътъ
синъ, и Иоананъ и Ионатанъ Карпевитѣ си-
нове, и Серaия Танумeтовътъ синъ, и сино-
вeтѣ на Офи Нетофатеца, и Иезания синъ на
едного Маахатеца, тѣ и тѣхнитѣ человѣци.
(9) И закле имъ се Годолия синътъ на Ахи-
кама, Сафановия синъ, и на мжжетѣ имъ, и
рече: Не бойте се да сте раби на Халдейци-
тѣ; населете се въ земята и работете на Ва-
вилонския царь, и ще ви бжде добро. (10) А
азъ, ето, ще се населя въ Масфа, за да прѣд-
стоявамъ прѣдъ Халдейцитѣ които ще дой-
датъ при насъ; и вие съберете вино, и ово-
щия, и елей, и турете *ги* въ съсждитѣ си, та
се населете въ градоветѣ си които държите.
(11) Подобно всичкитѣ Юдеи които бѣха въ
Моавъ, и онѣзи които бѣха между Амоновитѣ
синове, и които бѣха въ Едомъ, и които бѣ-
ха въ всичкитѣ мѣста, когато чуха че Вави-
лонский царь остави остатъкъ въ Юда, и че
постави надъ тѣхъ Годолия сина на Ахикама,
Сафановия синъ, (12) тогазъ се върнаха всич-
китѣ Юдеи отъ всичкитѣ мѣста дѣто бѣха раз-
пръснати та дойдоха въ Юдината земя при
Годолия въ Масфа, и събраха вино и овощия
твърдѣ много.
(13) А Иоананъ Карпевътъ синъ, и всич-
китѣ началници на войскитѣ които бѣха въ
полето, дойдоха при Годолия въ Масфа (14) та
му рекоха: Знаешъ ли наистина че [м]Ваалисъ
царьтъ на Амоновитѣ синове проводи Исма-
ила Натаниевия синъ за да те убие? Но Годо-
лия Ахикамовътъ синъ не ги повѣрва. (15) То-
газъ Иоананъ Карпевътъ синъ говори скри-
шно на Годолия въ Масфа и рече: Да ида
сега и да убия Исмаила Натаниевия синъ;
и никой нѣма да се научи *за това*. Защо да
те убие, и *така* всичкитѣ събрани около тебе
Юдеи да се разпръснатъ, и да загине остатъ-
кътъ на Юда? (16) А Годолия Ахикамовътъ
синъ рече на Иоанана Карпевия синъ: Не-
дѣй прави това нѣщо: защото е лъжа това
което говоришъ за Исмаила.

ГЛАВА 41.

И въ седмия мѣсецъ [а]Исмаилъ синътъ на
Натания, синъ на Елисама, отъ царското сѣме

о Гл. 21;9. 45;5.
п 1 Лѣт. 5;20. Псал. 37;40.
—
а Гл. 39;14.
б Гл. 50;7.
в Втор. 29;24,25. Дан. 9;11.
г Гл. 39;12.
д Бит. 20;15.
е 4 Цар. 25;22, идрг.
ж Гл. 39;14.
з Сжд. 20;1.
и 4 Цар. 25;23, и дрг.
к Гл. 39;10.
л Гл. 41;1.
м Виж. Гл. 41;10.
—
а 4 Цар. 25;25. Гл. 40;6,8.

и отъ князоветѣ на царя, и десеть мѫже
съ него дойдоха при Годолия Ахикамовия
синъ въ Масфа, и ядоха тамъ наедно хлѣбъ
въ Масфа. (2) И станаха Исмаилъ Натание-
вътъ синъ и десетьтѣ мѫже които бѣха съ
него та [б]поразиха съ мечь Годолия сина на
Ахикама, Сафановия синъ, когото Вавилон-
скій царь бѣ поставилъ надъ земята, и умър-
твиха го. (3) И всичкитѣ Юдеи които бѣха
съ него, съ Годолия, въ Масфа, и Халдейцитѣ
които се намираха тамъ, мѫже ратници, по-
рази Исмаилъ.
(4) И на втория день слѣдъ като уби той
Годолия, и никой не бѣше се научилъ *за
това*, (5) тогазъ единп отъ Сихемъ, отъ Сило,
и отъ Самария, осемдесеть мѫже, [в]съ обръ-
снати бради и раздрани дрехи, и съ нарѣзва-
ния *по тѣлото*, идѣха съ приношения и ли-
ванъ въ рѫката си за да принесатъ [г]въ
дома Господень. (6) И излѣзе Исмаилъ Ната-
ниевътъ синъ да ги посрѣщне изъ Масфа, и
плачеше като вървѣше, и когато ги срѣщна
рече имъ Влѣзте при Годолия Ахикамовия
синъ. (7) И когато дойдоха врѣдъ града, Исма-
илъ Натаниевътъ синъ ги закла, *и хвърли
ги* врѣдъ рова, той и мѫжетѣ които бѣха
съ него. (8) Намѣриха се обаче между тѣхъ
десеть мѫже които рекоха на Исмаила. Не-
дѣй ни убива; защото имаме скривалища въ
полето, жито, и ечимикъ, и елей, и медъ.
Така се удържа, и не ги умъртви между
братята имъ.
(9) И ровътъ въ който Исмаилъ хвърли
всичкитѣ трупове на мѫжетѣ които порази
заради Годолия бѣше [д]онзи който царь Аса
бѣ направилъ отъ страхъ на Вааса Израиле-
вия царь: него Исмаилъ Натаниевътъ синъ
напълни съ умъртвенитѣ.
(10) И заплѣни Исмаилъ всичкия остатъкъ
на людетѣ които бѣха въ Масфа, [е]дъщеритѣ
на царя, и всичкитѣ оставени въ Масфа лю-
де, [ж]които Навузарданъ началникътъ на тѣ-
лохранителитѣ бѣше прѣпорѫчилъ на Годо-
лия Ахикамовия синъ; и заплѣни ги Исма-
илъ Натаниевътъ синъ, и тръгна да замин-
не [з]при Амоновитѣ синове.
(11) И когато чу Иоананъ Кариевътъ синъ
и [и]всичкитѣ началници на войскитѣ които
бѣха съ него всичкото зло което направи И-
смаилъ Натаниевътъ синъ, (12) взеха всич-
китѣ мѫже та отидоха да се биятъ съ Исма-
ила Натаниовия синъ, и го намѣриха [к]при
многото води които сѫ въ Гаваонъ. (13) И ко-
гато всичкитѣ люде които бѣха съ Исмаила
видѣха Иоанана Кариевия синъ и всичкитѣ
началници на войскитѣ които бѣха съ него,
зарадваха се. (14) И обърнаха се всичкитѣ
люде които Исмаилъ бѣ заплѣнилъ отъ Ма-
сфа, и отидоха съ Иоанана Кариевия синъ.
(15) А Исмаилъ Натаниевътъ синъ избѣгна
отъ Иоанана съ осемь мѫже, и отиде при
Амоновитѣ синове.
(16) И Иоананъ Кариевътъ синъ и всички-
тѣ началници на войскитѣ които бѣха съ не-
го взеха отъ Масфа всичкия остатъкъ на лю-
детѣ които върнаха отъ Исмаила Натаниевия
синъ слѣдъ като бѣ поразилъ той Годолия
Ахикамовия синъ, юнацитѣ ратни мѫже, и
женитѣ, и дѣцата, и скопцитѣ които върна
отъ Гаваонъ, (17) и отидоха та се заседѣха
въ гостилницата [л]на Хамаамъ, която е при
Витлеемъ, за да отидатъ да влѣзатъ въ Еги-
петъ (18) отъ лицето на Халдейцитѣ, защото
се уплашиха отъ тѣхъ, понеже Исмаилъ На-
таниевътъ синъ порази Годолия, Ахикамовия
синъ, [м]когото Вавилонскиятъ царь бѣ поста-
вилъ надъ тази земя.

ГЛАВА 42.

И пристѫпиха всичкитѣ началници на вой-
скитѣ, [а]и Иоананъ Кариевътъ синъ, и Ие-
зания Осаиевътъ синъ, и всичкитѣ люде,
отъ малъкъ до голѣмъ, (2) та рекоха на про-
рокъ Иеремия: Да бѫде приятна, молимъ,
молбата ни прѣдъ тебе, и [б]помоли се за насъ
на Господа Бога твоего, за всичкия този о-
статъкъ, (защото [в]останахме малцина отъ мно-
зина, както очитѣ ти ни видятъ,) (3) за да ни
обяви Господь Богъ твой [г]пѫтя по който трѣбва
да пойдемъ, и дѣлото което трѣбва да правимъ.
(4) И рече имъ пророкъ Иеремия: Чухъ:
ето, що се помоля на Господа Бога вашего
споредъ думитѣ ви; и [д]каквото слово Господь
отговори за васъ ще извѣстя: [е]не ща да скрия
нищо отъ васъ.

б 4 Цар. 25;25.
в Лев. 19:27,28. Втор. 14;1. Иса. 15;2.
г Виж. 1 Цар. 1:7 4 Цар. 25;9.
д 3 Цар. 15;22. 2 Лѣт. 16;6.
е Гл. 43;6.
ж Гл. 40;7
з Гл. 40;14.
и Гл. 40;7,8,13.
к 2 Цар. 2;13.
л 2 Цар. 19;37,38.
м Гл. 40;5.

—

а Гл. 40;8,13. 41;11.
б 1 Цар. 7;8. 12;19. Иса. 37;4. Як. 5;16.
в Лев. 26;22.
г Езд. 8;21.
д 3 Цар. 22;14.
е 1 Цар. 3;18. Дѣян. 20;20.

(5) И тѣ рекоха на Иеремия: жГосподь да
е истиненъ и вѣренъ свидѣтель между насъ
че наистина ще направимъ по всичкитѣ думи
съ които Господь Богъ твой те проводи до
насъ. (6) Или добро или зло, ще послушаме
гласа на Господа Бога нашего при когото те
ние провождаме, зза да стане намъ добро ко-
гато послушаме гласа на Господа Бога нашего.

(7) И подиръ десеть дни биде слово Господ-
дне къмъ Иеремия. (8) И повикна Иоанана
Карневия синъ, и всичкитѣ началници на
войскитѣ които бѣха съ него, и всичкитѣ лю-
де, отъ малкъ до голѣмъ, (9) тѣ имъ рече:
Така говори Господь Богъ Израилевъ при ко-
гото ме проводихте за да туря моленето ви
прѣдъ него: —

(10) Ако слѣдвате да обитавате въ тази земя,
Тогазъ ище ви съзидя, и нѣма да ви
разоря,
И ще ви насадя, и нѣма да ви изкореня;
кЗащото се разкаяхъ за злото което ви
направихъ.
(11) Не бойтѣ се отъ Вавилонския царь
Отъ когото се боите:
Не бойте се отъ него, говори Господь,
Защото лазъ съмъ съ васъ за да ви опася
И да ви избавя отъ ржката му.
(12) И мще дамъ вамъ милѣене,
За да ви пожали
И да ви върне въ земята ви.
(13) Но нако говорите вие:
Не щемъ да живѣемъ въ тази земя,
И не слушате гласа на Господа Бога
вашего,
(14) И речете: Не; но ще идемъ въ Еги-
петската земя
Дѣто нѣма да видимъ брань,
И гласъ тржбенъ нѣма да чуемъ,
И за хлѣбъ нѣма да огладнѣемъ,
И тамъ ще се населимъ,
(15) За то слушайте сега словото Господне
вие, остатъче Юдинъ:
Така говори Господь Саваотъ, Богъ Из-
раилевъ
оАко вие утвърдите непрѣмѣнно лицото
си да идето въ Египетъ,
И отидете да пришелствувате тамъ,
(16) Тогазъ пножътъ отъ който се боите вие
Ще ви стигне тамъ въ Египетската земя,
И гладътъ отъ който треперите вие
Ще залѣпне на васъ тамъ въ Египетъ;
И тамъ ще умрете.
(17) И всичкитѣ мжже
Които сж утвърдили лицето си да оти-
дать въ Египетъ
За да бждатъ тамъ пришелци
рЩе умратъ отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ
моръ;
сИ ни единъ отъ тѣхъ нѣма да остане
или да избѣгне отъ злого
Което азъ ще нанеса на тѣхъ.
(18) Защото така говори Господь Саваотъ,
Богъ Израилевъ:
тКакто яростьта ми и гнѣвътъ ми се
излѣха
Върхъ Ерусалимскитѣ жители,
Така гнѣвътъ ми ще се излѣе върхъ
васъ
Когато влѣзете въ Египетъ;
И уще бждете за клетва, и за ужасъ,
И за проклетия, и за укоръ,
И нѣма да видите вече това мѣсто.

(19) Господь рече за васъ, остатъче Юдинъ:
фНе отивайте въ Египетъ: познайте добрѣ че
днесъ засвидѣтелствувамъ на васъ. (20) За-
щото вие направихте измама на душитѣ си
когато ме проводихте при Господа Бога вашего
и казахте: хПомоли се за насъ на Господа
Бога нашего; и по всичко що рече Господь
Богъ нашъ, така ни извѣсти, и ще сторимъ.
(21) И ви извѣстихъ днесъ, и не послу-
шахте гласа на Господа Бога вашего, нито
въ всичко за което ме проводи при васъ.
(22) Сега прочее знайте извѣстно че цще у-
мрете отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ моръ на
мѣстото дѣто желаете да отидете за да бждете
тамъ пришелци.

ГЛАВА 43.

И когато свърши Иеремия да говори на
всичкитѣ люде всичкитѣ слова на Господа
тѣхния Богъ, за които Господь тѣхний Богъ го
проводи при тѣхъ, всички тѣзи думи, (2) тогазъ
аговори Азария Осаиевътъ синъ, и Иоананъ
Карневътъ синъ, и всичкитѣ гордѣливи мжже,
и рекоха на Иеремия. Лъжливо говоришъ ти:

ж Бит. 31;50
з Втор 6;3 Гл. 7;23
и Гл. 24;6 31;28. 33;7
к Втор 32:36. Гл 18:8
л Иса. 43:5. Рим 8;31
м Псал. 106;45,46
н Гл. 44;16.
о Втор. 17;16. Гл. 44:12-14 Лука 9:51
п Иез. 11:8.
р Гл. 24;10 Ст 22
с Гл. 44;14,28.
т Гл 7;20.
у Гл. 18:16. 24:9. 26:6 29;18,22 44:12 Зах 8;13.
ф Втор 17 16
х Ст. 2.
ц Ст 17 Иез. 6;11.
а Гл 42;1

Господь Богъ нашъ не те проводи да речешъ: Не отивайте въ Египетъ за да пришелствувате тамъ, (3) но Варухъ Нириевътъ синъ те подига противъ насъ за да ни прѣдадешъ въ ржката на Халдейцитѣ, да ни умъртвятъ, и да ни заводятъ плѣнници у Вавилонъ. (4) И Иоананъ Кариевътъ синъ, и всичкитѣ началници на войскитѣ, и всичкитѣ люде не послушаха гласа Господенъ да се населятъ въ Юдината земя, (5) но Иоананъ Кариевътъ синъ и всичкитѣ началници на войската [б]взеха всичкия остатъкъ Юдинъ които бѣха се върнали отъ всичкитѣ народи дѣто бѣха се разпръснали за да пришелствуватъ въ Юдината земя, — (6) мжжетѣ, и женитѣ, и дѣцата, и [в]дъщеритѣ царски, и [г]всѣкиго человѣка когото Навузарданъ началникътъ на тѣлохранителитѣ бѣ оставилъ съ Годолия сина на Ахикама, Сафановия синъ, и пророкъ Иеремия, и Варуха Нириевия синъ, — (7) та отидоха въ Египетската земя; защото не послушаха гласа Господенъ. И отидоха [д]до Тафнесъ.

(8) И биде слово Господне къмъ Иеремия въ Тафнесъ и рече: (9) Вземи въ ржката си голѣми камене, и прѣдъ очитѣ на Юдинитѣ мжже скрий ги въ глината у грънчарницата която е при входа на Фараоновия домъ въ Тафнесъ. (10) И кажи имъ: Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ: Ето, ще проводя и ще взема Навуходоносора Вавилонския царь, [е]раба си, и ще туря прѣстола му отгорѣ на тѣзи камене що скрихъ; и [ж]ще разпростре царския си шатъръ върхъ тѣхъ. (11) И ще дойде и ще порази Египетската земя, *и ще прѣдаде* [з]онѣзи които сж за смъртъ на смъртъ, а онѣзи които сж за плѣнъ на плѣнъ, и които сж за мечъ на мечъ. (12) И ще запаля огънь [и]въ домоветѣ на Египетскитѣ богове; и ще ги изгори, а тѣхъ ще занесе въ плѣнъ; и ще се облѣче съ Египетската земя както пастирь облича дрехата си; и ще излѣзе отъ тамъ съ миръ. (13) И ще строши идолитѣ що сж въ дома на слънцето който е въ Египетската земя; и домоветѣ на Египетскитѣ богове ще изгори съ огънь.

ГЛАВА 44.

Словото което биде къмъ Иеремия за всичкитѣ Юдеи които живѣеха въ Египетската земя и седѣха [а]въ Мигдолъ, и [б]въ Тафнесъ, и въ Мемфисъ, и въ земята Патросъ, и рече: —

(2) Така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ: Вие видѣхте всичкото зло което докарахъ върхъ Ерусалимъ и върхъ всичкитѣ Юдини градове; и, ето, [в]тѣ сж пусти днесъ, и нѣма никой да живѣе въ тѣхъ, (3) поради злодѣянията имъ които сториха за да ме разгнѣвятъ като отиваха [г]да кадятъ и [д]да служатъ на други богове които не познаха тѣ, вие и бащитѣ ви. (4) И [е]проводихъ при васъ всичкитѣ си раби пророцитѣ, като ставахъ рано и ги проваждахъ, и казахъ: Ахъ! не правѣте тази гнусна работа която мразя. (5) Но не послушаха, нито приклониха ухото си за да се върнатъ отъ злодѣянията си та да не кадятъ на други богове. (6) За то [ж]се изля гнѣвътъ ми и яростьта ми, и се разпали въ Юдинитѣ градове и въ улицитѣ на Ерусалимъ; и станаха запустѣни и пусти както днесъ.

(7) И сега така говори Господь, Богъ Саваотъ, Богъ Израилевъ: Защо правите вие *това* голѣмо [з]зло противъ душитѣ си, щото да изтрѣбите отъ васъ мжжъ и жена, дѣте и младенецъ на цица, отсрѣдъ Юда, за да не остане у васъ остатъкъ, (8) [и]като ме прогнѣвявате съ дѣлата на ржцѣтѣ си, и кадите на други богове въ Египетската земя дѣто дойдохте да пришелствувате, щото да изтрѣбите себе си, и [к]да станете клетва и укоръ между всичкитѣ народи на земята? (9) Да ли забравихте злодѣянията на отцитѣ си, и злодѣянията на Юдинитѣ царе, и злодѣянията на женитѣ имъ, и злодѣянията ваши, и злодѣянията на женитѣ си, които сториха въ Юдината земя и въ улицитѣ на Ерусалимъ? (10) Не се смириха до този день, нито се убояха, [л]нито ходиха въ закона ми и въ повелѣнията ми които турихъ прѣдъ васъ и прѣдъ отцитѣ ви.

(11) За то така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ: Ето, азъ [м]ще утвърдя ли-

---

б Гл. 40;11,12.
в Гл. 41;10.
г Гл. 39;10. 40;7.
д Гл. 2;16. 44;1.
е Гл. 25;9. 27;6. Виж. Иез. 29;18,20.
ж Гл. 44;13. 46;13
з Гл. 15;2. Зах. 11;9
и Гл. 46;25.

—

а Изх. 14;2. Гл. 46;14.
б Гл. 43;7
в Гл. 9;11. 34;22.
г Гл. 19;4.
д Втор. 13;6. 32;17
е 2 Лѣт 36;15 Гл. 7;25 25;4. 26;5. 29;19.
ж Гл. 42;18.
з Числа 16;38 Гл. 7;19.
и Гл. 25;6,7
к Гл. 42;18. Ст. 12.
л Прит. 28;14.
м Лев. 17;10 20;5,6. Гл. 21,10. Амосъ 9;4.

цето си противъ васъ за зло, и за да изтрѣ-
бя всичкия Юда. (12) И ще взема остатъцитѣ
Юдини които утвърдиха лицето си за да о-
тидатъ въ Египетската земя да пришелствуватъ
тамъ; и [н]ще се довършатъ всички въ Еги-
петската земя: ще паднатъ отъ ножъ: ще
се изнурятъ отъ гладъ: отъ малъкъ до голѣмъ
тѣ ще умратъ отъ ножъ и отъ гладъ; и [о]ще
бждатъ за клетва, и за ужасъ, и за прокле-
тия, и за укоръ. (13) Защото [п]ще посѣтя
жителитѣ въ Египетската земя, както посѣ-
тихъ Ерусалимъ, съ ножъ, съ гладъ, и съ
моръ; (14) и никой отъ остатъцитѣ Юдини
които сж отишли въ Египетската земя да
пришелствуватъ тамъ нѣма да избѣгне или
да уцѣлѣе за да се върне въ Юдината земя,
къмъ която тѣ иматъ прилѣпена душата си за да
се върнатъ да се населятъ тамъ; защото [р]нѣ-
ма да се върнатъ, освѣнъ които избѣгнатъ.

(15) И всичкитѣ мжже които знаеха че
женитѣ имъ кадѣха на други богове, и всич-
китѣ жени които се намѣрваха тамъ, едно го-
лѣмо множество, и всичкитѣ люде които жи-
вѣеха въ Египетската земя, въ Патросъ, от-
говориха на Иеремия и рекоха: —

(16) Заради словото което говори ти намъ
въ името Господне, [с]нѣма да те послушаме;
(17) но непрѣмѣнно ще правимъ [т]всичко що
излиза изъ устата ни, за да кадимъ [у]на не-
бесната царица, и да ѝ правимъ възлияния,
както правѣхме ние, и отцитѣ ни, и царетѣ
ни, и князоветѣ ни въ градоветѣ Юдини и въ
улицитѣ на Ерусалимъ; и ядѣхме хлѣбъ до
ситость, и добрѣ ни бѣше, и зло не видѣхме.
(18) Но когато прѣстанахме да кадимъ на не-
бесната царица и да ѝ правимъ възлияния,
лишихме се отъ всичко, и довършихме се
отъ ножъ и отъ гладъ. (19) И [ф]когато ние
кадѣхме на небесната царица и ѝ правѣхме
възлияния, да ли безъ нашитѣ мжже ѝ пра-
вѣхме милинове да ѝ се кланяме, и ѝ правѣх-
ме възлияния?

(20) И рече Иеремия на всичкитѣ люде, и
на мжже и на жени, и на всичкитѣ люде
които му отговориха *така*, и каза: (21) Те-
мянътъ който кадѣхте въ градоветѣ Юдини и
въ улицитѣ Ерусалимски, вие и отцитѣ ви,
царетѣ ви и князоветѣ ви, и людетѣ отъ тази
земя, не напомни ли го Господь, и не въз-
лѣзе ли въ сърдцето му? (22) Щото Господь
не можа вече да търпи поради злинята на
дѣлата ви, поради мерзоститѣ които струвате;
за то [х]земята ви стана запустѣние, и ужасъ,
и проклетия, безъ жители [ц]както днесь.
(23) Понеже кадѣхте, и съгрѣшавахте Господу,
и не послушахте гласа Господевъ, нито хо-
дихте въ закона му, и въ повелѣнията му, и
въ свидѣтелствата му, [ч]за то ви постигна то-
ва зло както днесь.

(24) И рече Иеремия на всичкитѣ люде и
на всичкитѣ жени: Слушайте словото Госпо-
дне, всички Юдо [ш]които сте въ Египетската
земя: (25) така говори Господь Саваотъ, Богъ
Израилевъ, и каза: [щ]Вие и женитѣ ви и
говорихте съ устата си и извършихте съ рж-
цѣтѣ си, и казвахте: Непрѣмѣнно ще из-
пълнимъ обричанията си които обрекохме да
кадимъ на небесната царица и да ѝ правимъ
възлияния: непрѣмѣнно *прочее* ще изпълните
обричанията си, и непрѣмѣнно ще извършите
те обричанията си. (26) За то слушайте сло-
вото Господне, всички Юдо които живѣете въ
Египетската земя: Ето, [ъ]заклехъ се въ ве-
ликото си име, говори Господь, [ь]че името ми
нѣма да се произнесе вече съ устата на ни-
кого мжжа отъ Юда, въ всичката Египетска
земя, щото да говори: Живъ Господь Иеова!
(27) Ето, [ѣ]азъ ще бжда надъ тѣхъ за зло,
а не за добро; и всичкитѣ Юдини мжже ко-
ито сж въ Египетската земя [ю]ще гинатъ отъ
ножъ и гладъ додѣ се довършатъ. (28) [я]А
които избѣгнатъ отъ ножа, мало на брой,
ще се върнатъ отъ Египетската земя въ Юди-
ната земя; а всичкитѣ остатъци Юдини ко-
ито влѣзоха въ Египетската земя за да пришел-
ствуватъ тамъ [ѫ]ще познаятъ чие слово ще се
сбжде, моето ли или тѣхното.

(29) И това ще ви бжде знамение, говори
Господь, че азъ ще ви накажа на това мѣ-
сто, за да познаете че [ѫѫ]словата ми непрѣ-
мѣнно ще се сбждатъ противъ васъ на зло:
(30) така говори Господь: Ето, азъ [а]ще прѣ-
дамъ Фараона Вафрия, Египетския царь, въ
ржката на неприятелитѣ му, и въ ржката на

н Гл. 42;15-17.22.
о Гл. 42;18.
п Гл. 43;11.
р Ст. 28.
с Гл. 6;16.
т Числа 30;12. Втор. 23;23. Сжд. 11;36. Виж. Ст. 25.
у Гл. 7;18.
ф Гл. 7;18.
х Гл. 25;11,18,38.
ц Ст. 6.
ч Дан. 9;11,12.
ш Гл. 43;7. Ст. 15.
щ Ст. 15, и дрг.
ъ Бит. 22;16.
ь Иез. 20;39.
ѣ Гл. 1;10. 31;28. Иез. 7;6.
ю Ст. 12.
я Ст. 14. Иса. 27;13.
ѫ Ст. 17,25,26.
ѫѫ Псал. 33;11.
а Гл. 46;25,26. Иез. 29;3, и дрг. 30;21, и дрг.

онѣзи които търсятъ живота му, [б]както прѣдадохъ Седекия Юдиния царь въ ржката на Навуходоносора Вавилонския царь, неприятели му, и който искаше живота му.

ГЛАВА 45.

Словото [а]което пророкъ Иеремия говори
на Варуха Нириевия синъ когато писа въ книга
тѣзи слова отъ Иеремиевитѣ уста, въ четвъртата
година на Иоакима синà на Иосия,
Юдиния царь, и рече: (2) Така говори Господь,
Богъ Израилевъ, заради тебе, Варуше:
(3) Рекълъ си: Горко ми сега! защото Господь
притури печаль върхъ скърбьта ми:
запрѣхъ въ стенанието си, и почивка не намирамъ.
(4) Така ще му кажешъ. Така говори
Господь: Ето, [б]онова което съградихъ, азъ
ще съборя; и онова което насадихъ, азъ ще
го изкореня, и всичката тазъ земя. (5) И ти
искашъ ли за себе си голѣми нѣща? Не искай;
защото, ето, [в]азъ ще докарамъ зло
върхъ всѣка плъть, говори Господь; но [г]живота
ти ще ти дамъ като користь по всичкитѣ
мѣста дѣто отидешъ.

ГЛАВА 46.

Словото Господне което биде къмъ пророкъ
Иеремия [а]противъ народитѣ: (2) [б]противъ Египетъ,
противъ войската на Фараона Нехао, Египетския
царь, която бѣ при рѣката Евфратъ
въ Кархамисъ, която порази Навуходоносоръ
Вавилонский царь въ четвъртото лѣто на Иоакима
Иосиина синъ, Юдиния царь: —

(3) [в]Пригответе оржжие и щитъ
Та пристжпете на бой.
(4) Впрѣгнете конетѣ и качете се, конници,
И прѣдстанете съ шлемове:
Лъснете копията, облѣчете се съ брони.
(5) Защо ги видѣхъ уплашени и се връщатъ назадъ?
А крѣпкитѣ имъ се съкрушиха
И побѣгнаха бърже безъ да гледатъ назадъ:
[г]Треперане отъ всѣкждѣ! говори Господь.
(6) Бързиятъ да не побѣгне,
И крѣпкиятъ да се не отърве:
[д]Ще се спънатъ, и ще паднатъ къмъ сѣверъ
При рѣката Евфратъ.
(7) Кой е той който възлизà [е]като наводнение,
На когото водитѣ се валятъ като рѣки?
(8) Египетъ възлиза като наводнение,
И неговитѣ води се валятъ като рѣки;
И говори: Ще възлѣза, ще покрия земята,
Ще разоря града и жителитѣ въ него.
(9) Възлизайте, коне,
Неистовствувайте, колесници,
Нека излизатъ крѣпкитѣ,
Етиопянитѣ и Ливиянитѣ [ж]които държатъ щитъ,
И Лидиянитѣ които държатъ и запъватъ ликъ.
(10) Защото [з]този е деньтъ на Иеова, Господа на Силитѣ,
День на отмъщение, за да отмъсти на враговетѣ си;
И [и]ножъ ще ги пояде.
И ще се насити и опие отъ кръвьта имъ;
Защото Иеова, Господь на Силитѣ, [к]има жъртва
Въ земята на сѣверъ при рѣката Евфратъ.
(11) [л]Възлѣзъ въ Галаадъ и вземи балсама,
[м]Дѣво, дъщи Египетска:
Напраздно ще умножавашъ ти лѣкове:
[н]Нѣма изцѣление за тебе.
(12) Народитѣ чуха за посрамването ти,
И викътъ ти изпълни земята;
Защото крѣпкъ се облъсква съ крѣпкъ,
И двамата наедно паднаха.

(13) Словото което говори Господь на Иеремия
пророка заради дохождането на Навуходоносора
Вавилонския царь [о]за да порази
Египетската земя: —

(14) Възвѣстете въ Египетъ, и проповѣдайте въ Мигдолъ,

б Гл. 39;5.
—
а Гл. 36;1,4,32.
б Иса. 5;5.
в Гл. 25;26.
г Гл. 21;9. 38;2. 39;18.
—
а Гл. 25;15, и друг.
б 4 Цар. 23;29. 2 Лѣт. 35;20.
в Гл. 51;11,12. Наумъ 2;1. 3;14.
г Гл. 6;25. 49;29.
д Дан. 11;19.
е Виж. Иса. 8;7,8. Гл. 47;2. Дан. 11;22.
ж Иса. 66;19.
з Иса. 13;6. Иоилъ 1;15. 2;1.
и Втор. 32;42. Иса. 34;6.
к Иса. 34;6. Иез. 39;17. Соф. 1;7
л Гл. 8;22. 51;8.
м Иса. 47;1.
н Иез. 30;21.
о Иса. 19;1. Гл. 43;10.11. Иез. сг. 29,30, и 32.

И проповѣдайте въ Мемфисъ и въ Тафнесъ:
Речете: [п]Прѣдстани и бѫди готовъ;
Защото [р]ножътъ изяде които сѫ около тебе.
(15) Защо се постлаха по земята твоитѣ юнаци?
Не устояха, защото Господь ги блъсна.
(16) Умножи онѣзи които се спъватъ:
Даже [с]падаха единъ върхъ другъ;
И говорѣха: Станете и да се върнемъ при людетѣ си
И въ земята на рождението си
Отъ лицето на лютия ножъ.
(17 Викаха тамъ:
Фараонъ Египетскиятъ царь е шумъ:
Остави да мине врѣмето му.
(18) Живъ съмъ азъ, говори Царьтъ
[т]На когото името е Господь на Силитѣ,
Непрѣмѣнно както е Таворъ между горитѣ,
И както е Кармилъ при морето, *така* ще дойде *той*.
(19) [у]Дъщи която живѣешъ въ Египетъ,
[ф]Приготви си потрѣбнитѣ за плѣнъ,
Защото Мемфисъ ще се погуби и запусти
Щото да нѣма житель.
(20) Египетъ е *като* [х]юница прѣкрасна;
Но гибельта иде, иде [ц]отъ северъ.
(21) И самитѣ му наемници сѫ всрѣдъ него като тлъсти юнци;
Защото и тѣ се върнаха,
Побѣгнаха наедно:
Не устояха, понеже [ч]деньтъ на бѣдствието имъ дойде върхъ тѣхъ,
Врѣмето на посѣщението имъ.
(22) [ш]Гласътъ му ще излѣзе както на змия;
Защото ще излѣзатъ съ сила,
И ще дойдатъ върхъ него съ топори
Както дървосѣчци.
(23) [щ]Ще изсѣкатъ дѫбравата му, говори Господь,
Ако и да е неизмѣрима;
Защото споредъ множеството сѫ [ъ]повече отъ скакалцитѣ,
И безбройни;
(24) Ще се посрами Египетската дъщеря.
Ще се прѣдаде въ рѫката [ь]на сѣвернитѣ люде.
(25) Господь на Силитѣ, Богъ Израилевъ говори:
Ето, ще накажа множеството [ѣ]на Но,
И Фараона, и Египетъ,
[ю]И боговетѣ му, и царетѣ му,
Самаго Фараона, и които уповаватъ на него;
(26) И [я]ще ги прѣдамъ въ рѫката на онѣзи които търсятъ живота имъ,
И въ рѫката на Навуходоносора Вавилонския царь
И въ рѫката на рабитѣ му;
[ѧ]А подиръ това ще се насели
Както въ по-прѣжнитѣ дни, говори Господь.
(27) Но [ѩ]ти, рабе мой Якове, да се не убоишъ,
Нито да се устрашишъ, Израилю;
Защото, ето, ще те избавя отъ далечното мѣсто,
И сѣмето ти отъ земята на плѣна имъ.
И Яковъ ще се върне, и ще си почине,
И ще се успокои, и не ще има никой да *го* устрашава.
(28) Да се не убоишъ ти, рабе мой Якове,
Говори Господь, защото азъ съмъ съ тебе;
Защото ако и да довърша
Всичкитѣ народи дѣто те изпѫдихъ,
[а]Тебе обаче нѣма да довърша,
Но ще те накажа съ сѫдба,
И нѣма да те направя съвсѣмъ невиненъ.

ГЛАВА 47.

Словото Господне което биде къмъ Иеремия пророка [а]противъ Филистимцитѣ, [б]прѣди да разори Фараонъ Газа.
(2) Така говори Господь: —
Ето, [в]води възлизатъ [г]отъ сѣверъ,
И ще станатъ потокъ потопващъ,

п Ст. 3,4.
р Ст. 10.
с Лев. 26;37.
т Иса. 47;4. 48;2. Гл. 48;15.
у Гл. 48;18.
ф Иса. 20;4.
х Осия 10;11.
ц Гл. 1;14. 47;2. Ст. 6,10.
ч Псал. 37;13. Гл. 50;27.
ш Виж. Иса. 29;4.
щ Иса. 10;34.
ъ Сѫд. 6;5.
ь Гл. 1;15.
ѣ Иез. 30;14-16. Наумъ 3;8.
ю Гл. 43;12,13. Иез. 30;13.
я Гл. 44;30. Иез. 32;11.
ѧ Иез. 29;11,13,14.
ѩ Иса. 41;13,14. 43;5. 44;2. Гл. 30;10,11.
а Гл. 10;24. 30;11.

—

а Гл. 25;20. Иез. 25;15,16. Соф. 2;4,5.
б Амосъ 1;6-8.
в Иса. 8;7. Гл. 46;7,8.
г Гл. 1;14. 46;20.

И ще потопятъ земята и изпълнението ѝ,
Града и които живѣятъ въ него:
Тогазъ человѣцитѣ ще викатъ,
И всичкитѣ земни жители ще излелекатъ.
(3) [д]Отъ тропота на копитата на якитѣ му *коне*
Отъ хлопота на колесницитѣ му,
Отъ гръма на колелата му,
Бащитѣ не ще се обърнатъ къмъ дѣцата си,
Понеже рѫцѣтѣ имъ ослабнали
(4) Поради деня който иде
За да изтрѣби всичкитѣ Филистимци
Да отсѣче [е]отъ Тиръ и Сидонъ
И най-послѣдния помощникъ;
Защото Господь ще изтрѣби Филистимцитѣ,
[ж]Остатъка на острова [з]Кафторъ.
(5) [и]Плѣшина дойде върхъ Газа:
[к]Аскалонъ загина съ остатъка на долата имъ:
До кога [л]ще правишъ нарѣзвания на себе си?
(6) [м]О ножо Господенъ,
До кога не щешъ да си починешъ?
Влѣзъ въ ножницата,
Успокой се и почини си.
(7) Какъ да си почине?
Защото [н]Господь му даде поржчване
Противъ Аскалонъ и противъ краеморието:
[о]Тамъ го опрѣдѣли.

ГЛАВА 48.

[а]За Моава така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ: —
Горко [б]на Нево! защото погина:
[в]Кириатаимъ се посрами, обладанъ биде:
Мисгавъ се посрами и разтрепера се,
(2) [г]Нѣма вече хвала Моаву въ Есевонъ:
[д]Съвѣтваха се на зло противъ него:
Елате да го изтрѣбимъ да не е народъ.
И ти, Мадменъ, ще запустѣешъ:
Ножъ ще те прогони.
(3) [е]Гласъ на писъкъ отъ Оронаимъ,
Разрушение и велико съкрушение.
(4) Моавъ биде съкрушенъ:
Малкитѣ му дѣца изпищѣха.
(5) Защото [ж]въ възхода на Луитъ
Ще се възнесе плачъ върхъ плачъ;
Понеже въ низхода на Оронаимъ
Чуха враговетѣ писъкъ на съкрушение.
(6) [з]Бѣгайте, отървете живота си,
И бѫдете [и]като дивата мирика въ пустинята.
(7) Защото, понеже си уповалъ на направитѣ си и на съкровищата си,
И ти самъ ще бѫдешъ хванатъ;
И [к]Хамосъ ще отиде въ плѣнъ
[л]Наедно съ свещенницитѣ си и князоветѣ си.
(8) И [м]ще дойде разорительтъ въ всѣки градъ,
И градъ не ще се избави;
Още и долътъ ще бѫде погубенъ,
И полето ще се разори,
Както рече Господь.
(9) [н]Дайте крила на Моава
За да литне и да избѣгне;
Защото градоветѣ му ще запустѣятъ,
И не ще има никой да живѣе въ тѣхъ.
(10) [о]Проклетъ който прави дѣлото Господне лъстиво,
И проклетъ който възбранява ножа си отъ кръвь.
(11) Моавъ биде въ спокойствие отъ младость,
И [п]почиваше *като вино* на дрождието си,
И не се е прѣтакалъ отъ сѫсѫдъ въ сѫсѫдъ,
Нито е ходилъ въ плѣнъ;
За то вкусътъ му остана въ него,
И уханието му не се промѣни.
(12) За то, ето, идатъ дни, говори Господь,
И ще му проводя прѣмѣстители, и ще го прѣмѣстятъ;

[д] Гл.8;16 Наумъ 3;2
[е] Гл. 25;22.
[ж] Иез 25;16. Амосъ 1;8. 9;7
[з] Бит. 10.14.
[и] Амосъ 1;7. Мих 1;16. Соф 2;4,7 Зах 9;5.
[к] Гл. 25;20.
[л] Гл. 16;6. 41;5. 48;37.
[м] Втор 32;41. Иез. 21;3-5
[н] Иез 14;17.
[о] Мих. 6;9

—

[а] Иса гл. 15 и 16. Гл 25;21. 27;3. Иез. 25;9. Амосъ 2;1,2
[б] Числа 32;38. 33;47. Иса. 15;2.
[в] Числа 32;37.
[г] Иса. 16;14.
[д] Иса. 15;4.
[е] Ст. 5.
[ж] Иса. 15;5.
[з] Гл. 51;6.
[и] Гл. 17;6.
[к] Числа 21;29. Сжд. 11;24. Виж. Иса. 46;1,2. Гл. 43;12.
[л] Гл. 49;3.
[м] Гл. 6;26. Ст. 18.
[н] Псал. 55;6. Ст. 28.
[о] Виж. Сжд. 5;23. 1 Цар. 15;3,9. 3 Цар. 20;42.
[п] Соф. 1;12.

И ще изпразднятъ съсждитѣ му и разкжсатъ мѣховетѣ му,
(13) И Моавъ ще се посрами [р]заради Хамосъ
[с]Както се посрами домътъ Израилевъ
[т]Заради Ветилъ упованието си.
(14) Какъ говорите: [у]Ние сме крѣпки,
И мжже силни въ бранъ?
(15) [ф]Моавъ биде разоренъ, и градоветѣ му изгорѣха,
И [х]избранитѣ му млади слѣзоха за клане,
[ц]Говори Царьтъ на когото името е Господь на Силитѣ.
(16) Погибельта на Моава приближава да дойде,
И злото му иде много скоро.
(17) Всички които сте около него ридайте го:
И всички които знаете името му речете:
[ч]Какъ се счупи якиятъ жезълъ,
Славната тояга!
(18) [ш]Дъщи която живѣешъ [щ]въ Девонъ,
Слѣзъ отъ славата та седни на безводие;
Защото [ъ]разорительтъ на Моава възлиза върхъ тебе
И ще съсипе твърдѣлитѣ ти.
(19) Жителко [ь]въ Ароиръ,
[ѣ]Застани при пжтя та съгледай:
Попитай оногозъ който бѣга, и оная която се е отървала,
И речи: Що стана?
(20) Моавъ се посрами защото се съкруши.
[ю]Излелекай и викни:
Възвѣстете [я]въ Арнонъ че Моавъ биде запустенъ,
(21) И сждба дойде на [ѫ]полянската земя,
На Олонъ, и на Яса, и на Мифаатъ,
(22) И на Девонъ, и на Нево, и на Ветъ-девлатаимъ,
(23) И на Кириатаимъ, и на Ветъ-гамулъ, и на Ветъ-Меонъ,
(24) И [ѭ]на Кариотъ, и на Восора,
И на всичкитѣ градове на Моавската земя, далечнитѣ и ближнитѣ.

(25) [а]Рогътъ на Моава се съкруши,
И [б]мишцата му се сказа, говори Господь.
(26) [в]Опийте го,
Защото се прѣвъзнесе противъ Господа;
И Моавъ да се валя въ бълвоча си,
И самъ той да бжде за смѣхъ.
(27) Защото [г]Израиль не ти ли стана за смѣхъ?
[д]Да ли се намѣри той между крадци?
Защото колкото пжти говоришъ за него подскачашъ отъ радость.
(28) Моавски жители,
Оставете градоветѣ, и [е]населете се въ канара,
И бждете [ж]като гължбица която се вгнѣздява
Отъ странитѣ на входа на пещера.
(29) Чухме [з]гордостьта на Моава, безмѣрно гордѣливия,
Високомждрието му, и гордостьта му, и каченето му,
И надигането на сърдцето му.
(30) Азъ познавамъ неговото неистовство, говори Господь;
Но не така:
[и]Лъжитѣ му нѣма да извършатъ нищо.
(31) За то [к]ще излелекамъ за Моава,
И ще извикамъ за всичкия Моавъ:
Ще заридаятъ за мжжетѣ на Киръ-аресъ.
(32) [л]Лозо на Севма,
Що плача за тебе както съ плача за Язиръ:
Твоитѣ лѣторасли прѣминаха морето,
Стигнаха до морето на Язиръ:
Хищникъ нападна на лѣтнитѣ ти плодове и на гроздобера ти.
(33) И [м]радость и веселие ще изчезне
Отъ плодоносното поле и отъ Моавовата земя;
И отнехъ виното отъ жлебоветѣ:
Никой не ще тъпче *грозде* съ възклицание:
Възклицание нѣма да се чуе.
(34) [н]Заради вопъла на Есевонъ, *който стигна* до Елеала

р Сжд. 11;24. 3 Цар. 11;7.
с Осия 10;6.
т 3 Цар. 12;29.
у Иса. 16;6.
ф Ст. 8,9,18.
х Гл. 50;27.
ц Гл. 46;18. 51;57.
ч Виж. Иса. 9;4. 14;4,5.
ш Иса. 47;1. Гл. 46;19.
щ Числа 21;30. Иса. 15;2.
ъ Ст. 8.
ь Втор. 2;36.
ѣ 1 Цар. 4;13,16.
ю Иса. 16;7.
я Числа 21;13.
ѫ Ст. 8.
ѭ Ст. 41. Амосъ 2;2.
а Псал. 75;10.
б Виж. Иез. 30;21.
в Гл. 25;15,27.
г Соф. 2;8.
д Гл. 2;26.
е Псал. 55;6,7. Ст. 9.
ж Пѣсн. 2;14.
з Иса. 16;6, и друг.
и Иса. 16;6. Гл. 50;36.
к Иса. 15;5. 16;7,11.
л Иса. 16;8,9.
м Иса. 16;10. Иоилъ 1;12.
н Иса. 15;4-6.

И до Яса, тѣ нададоха гласъ
оОтъ Сигоръ до Оронаимъ
Както тригодишна юница;
Защото и водитѣ на Нимримъ ще прѣсекнатъ.
(35) И ще отмахна отъ Моава, говори Господь,
пПриносящия всесъжение по високитѣ мѣста
И кадещия на боговетѣ си.
(36) За то рсърдцето ми ще зазвучи за Моава като свирка,
И сърдцето ми ще зазвучи като свирка за мжжетѣ на Киръ-аресъ;
Защото спридобитото въ него благо се изгуби.
(37) Защото твсѣка глава *ще е* плѣшива,
И всѣка брада обрьсната;
И по всичкитѣ ржцѣ *ще има* нарѣзвания,
И уна чрѣслата, врѣтище.
(38) И по всичкитѣ кжщни покриви на Моава
И по всичкитѣ му улици плачь *ще има*,
Защото съкрушихъ Моава
фКато съсждъ безъ почеть, говори Господь.
(39) Излелекайте: Какъ се съкруши!
Какъ Моавъ обърна гърбъ съ посрамване!
Така Моавъ ще бжде присмѣхъ
И ужасъ на всички които сж около него.
(40) Защото така говори Господь:
Ето, хще полети като орелъ,
И цще разпростре крилата си надъ Моава.
(41) чГрадоветѣ се прѣвзеха, и твърдѣлитѣ се хванаха,
шИ сърдцата на крѣпкитѣ Моавови ще бждатъ
Въ онзи день като сърдце на жена въ болѣзни на раждане.
(42) И Моавъ щще се изтрѣби да не е народъ,
Защото се прѣвъзнесе противъ Господа.
(43) ъСтрахъ, и ровъ, и сѣть *ще има* върхъ тебе,
Жителю Моавовъ, говори Господь.
(44) Който избѣгне отъ страха ще падне въ рова,
И който излѣзе изъ рова ще се хване въ сѣтьта;
Защото ьще докарамъ върхъ него, върхъ Моава,
Лѣтото на посѣщението имъ, говори Господь.
(45) Тѣзи които бѣгаха отъ силата
Застанаха подъ сѣнката на Есевонъ;
ѣОгънь обаче излѣзе изъ Есевонъ,
И пламикъ отсрѣдъ Сионъ,
И юпояде Моавовия прѣдѣлъ
И тѣмето на метежницитѣ.
(46) яГорко ти, Моаве!
Людетѣ Хамосови загинаха;
Защото синоветѣ ти се хванаха плѣнници,
И дъщеритѣ ти плѣнници.
(47) Но азъ ще върна плѣнницитѣ Моавови
ѫВъ послѣднитѣ дни, говори Господь.
До тукъ сждбата Моавова.

ГЛАВА 49.

За аАмоновитѣ синове така говори Господь: —
Нѣма ли синове Израиль?
Нѣма ли наслѣдникъ?
Защо Мелхомъ бнаслѣди Гада,
И людетѣ му живѣятъ въ неговитѣ градове?
(2) За то, ето, идатъ дни, говори Господь,
И ще направя да се чуе възклицание на брань
вВъ Рава на Амоновитѣ синове;
И ще бжде грамада на развалини,
И *селата му ще изгорятъ съ огънь:
Тогазъ Израиль ще наслѣди онѣзи които сж го наслѣдили, говори Господь.
(3) Излелекай, Есевоне, защото Гай се разруши:
Извикайте, дъщери на Рава, гопашете се съ врѣтище,
Плачете и лутайте се прѣзъ заградитѣ;
Защото Мелхомъ ще отиде въ плѣнъ
дНаедно съ свещеницитѣ си и съ князоветѣ си.
(4) Защо се хвалишъ съ доловетѣ?

о Иса. 15;5,6. Ст. 5.
п Иса. 15;2. 16;12.
р Иса. 15;5. 16;11.
с Иса. 15;7.
т Иса. 15;2,3. Гл. 47;5.
у Бит. 37;34.
ф Гл. 22;28.
х Втор. 28;49. • Гл. 49;22. Дан. 7;4. Осия 8;1. Ав. 1;8.
ц Иса. 8;8.
ч Ст. 24.
ш Иса. 13;8. 21;3. Гл. 30;6. 49;22,24. 50;43. 51;30. Мих. 4;9.
щ Исал. 83;4. Иса. 7;8.
ъ Иса. 24;17,18.
ь Гл. 11;23.
ѣ Числа 21;28.
ю Числа 24;17.
я Числа 21;29.
ѫ Гл. 49;6,39.

—

а Иез. 21;28. 25;2. Амосъ 1;13. Соф. 2;8,9.
б Амосъ 1;13.
в Иез. 25;5. Амосъ 1;14.
* *Евр.*, дъщери. [6;26.
г Иса. 32;11. Гл. 4;8.
д Гл. 48;7. Амосъ 1;15.

Долътъ ти изтече, [е]дъщи отстъпнице
Която си се надѣела на съкровищата си,
[ж]*И си казвала:* Кой ще дойде противъ
мене?
(5) Ето, азъ нося страхъ върхъ тебе,
Говори Господь Иеова Саваотъ,
Отъ всички които сѫ около тебе;
И ще се разпръснете всѣки кѫдѣ му лице
види;
И не ще има кой да прибере скитащи-
тѣ се.
(6) И [з]подиръ това ще върна плѣнението
На Амоновитѣ синове, говори Господь
(7) [и]Заради Едомъ така говори Господь Са-
ваотъ: —
[к]Нѣма ли вече мѫдрость въ Теманъ?
[л]Изгуби ли се съвѣтътъ отъ благоразум-
нитѣ?
Изчезна ли мѫдростьта имъ?
(8) [м]Бѣгайте, завърнете се, направете дъл-
боки мѣста за селение,
[н]Дедански жители,
Защото ще докарамъ върхъ Исава него-
вата гибель,
Врѣмето на моето посѣщение нему
(9) [о]Ако дойдѣха при тебе гроздоберци,
Не щѣха ли да оставятъ пабиръкъ?
Ако крадци прѣзъ нощь,
Биха грабнали това що е доволно за тѣхъ.
(10) Но [п]азъ оголихъ Исава,
Открихъ скришнитѣ му мѣста,
И не ще може да се скрие
Разграби се сѣмето му, братята му, и съ-
сѣдитѣ му;
[р]И него го нѣма.
(11) Остави сирачетата си: азъ ще *ги* упазя
живи,
И вдовицитѣ ти да се надѣятъ на мене.
(12) Защото така говоря Господь.
Ето, [с]онѣзи на които не се падаше да
піятъ отъ чашата
Наистина ще піятъ,
И ти ще останешъ ли съвсѣмъ ненаказанъ?
Нѣма да останешъ ненаказанъ,
Но непрѣмѣнно ще піешъ
(13) Защото [т]се заклехъ въ себе си, говори
Господь,
[у]Че Восора ще бѫде въ ужасъ,
Въ укоръ, въ запустѣние, и въ проклетия;
И всичкитѣ ѝ градове ще бѫдатъ пусти
въ вѣкъ.
(14) Чухъ [ф]извѣстие отъ Господа,
И вѣстителъ се проводи на народитѣ *и*
каза:
Съберете се та елате противъ нея,
И станете на брань.
(15) Защото, ето, ще те направя малъкъ между
народитѣ,
Прѣзрителенъ между человѣцитѣ.
(16) Прѣлъстила те е твоята ужасность,
Гордостьта на сърдцето ти,
О ти, който живѣешъ въ разсѣлинитѣ на
канаритѣ,
[х]Който владѣешъ височината на хълмоветѣ.
Ако и да възвисишъ гнѣздото си като
орелъ,
И [ц]отъ тамъ ще те сваля, говори Господь.
(17) И Едомъ ще бѫде въ ужасъ:
[ч]Всѣки що би миналъ прѣзъ него ще се
ужаси,
И ще позвизди за всичкитѣ му язви
(18) [ш]Както биде разоренъ Содомъ и Гоморъ
И ближнитѣ имъ *страни,* говори Господь,
Така человѣкъ нѣма да живѣе тамъ,
Нито человѣчески синъ ще пришелствува
тамъ.
(19) Ето, [щ]ще възлѣзе като лъвъ
[ъ]Отъ надуването на Иорданъ
Противъ силното жилище,
Но азъ скоро ще изпѫдя тогозъ отъ него;
И кой е избранъ, да *го* поставя надъ
него?
Защото [ь]кой е подобенъ менѣ? и кой ще
ми противостане?
И [ѣ]кой е онзи пастирь който ще застане
противъ лицето ми?
(20) За то [ю]слушайте съвѣта на Господа
Който съвѣща противъ Едомъ,
И мислитѣ му които намисля противъ жи-
телитѣ на Теманъ:
Непрѣмѣнно и най-малкитѣ отъ стадото
ще ги повлѣкатъ: —
Непрѣмѣнно жилището имъ ще запустѣе
съ тѣхъ.

е Гл. 3;14 7;24.
ж Гл. 21;13.
з Гл. 48;47 Ст. 39.
и Иез. 25;12 Амосъ 1;11
к Авд. 8.
л Иса. 19;11.
м Ст. 30.
н Гл. 25;23
о Авд. 5.
п Мал. 1;3
р Иса. 17;14.
с Гл. 25;29. Авд. 16.
т Бит. 22;16. Иса. 45;23. Амосъ 6;8.
у Иса. 34;6. 63;1.
ф Авд. 1-3.
х Авд. 4. Иовъ 39;27.
ц Амосъ 9;2.
ч Гл. 18;16. 50;13.
ш Бит. 19;25. Втор. 29;23. Гл. 50;40 Амосъ 4;11.
щ Гл. 50;44, и др.
ъ Гл. 12;5.
ь Изх. 15;11.
ѣ Иовъ 41;10.
ю Гл. 50;45.

(21) лОтъ гласа на разорението имъ земята се потресева:
Екотътъ на гласа му се чуе до Червено Море.
(22) Ето, лаще възлѣзе и ще полети като орелъ,
И ще разпростре крилата си надъ Восора,
И онзи день сърдцето на крѣпкитѣ на Едомъ
Ще бжде като сърдце на женя кога ражда.
(23) лбЗа Дамаскъ:—
Посрами се Емать и Арфадъ
Защото чуха зло извѣстие, стопиха се:
аСмущение има въ морето,
Не може да се утиши.
(24) Дамаскъ ослабѣ,
Обърна се въ бѣгъ,
Трепетъ го обзе:
бСкърбь и болки го обладахѫ
Като женѫ кога ражда.
(25) вКакъ не бидѣ оставенъ този, прочутъ градъ,
Градъ на веселието ми!
(26) За то гмладитѣ му ще паднатъ въ стъгдитѣ му,
И всичкитѣ ратници ижже ще загинатъ въ онзи день,
Говори Господь Саваотъ.
(27) И дще запаля огънь въ стѣната на Дамаскъ,
И ще пояде палатитѣ на Венадада.
(28) еЗа Кидаръ и за Асорскитѣ царства които порази Навуходоносоръ Вавилонскиятъ царь, така говори Господь:—
Станете, възлѣзте къмъ Кидаръ
Та погубете жисточнитѣ синове.
(29) зЩе обладаятъ шатритѣ имъ и стадата имъ:
Ще вземать за себе си опонитѣ имъ,
И всичката имъ покжщнина, и камилитѣ имъ,
И ще викнатъ къмъ тѣхъ: иТрепетъ отъ вредъ!
(30) кБѣгайте, отдалечете се скоро,
Направете длъбоки мѣста за живѣлища,
Асорски жители, говори Господь;
Защото Навуходоносоръ Вавилонский царь
Съвѣща съвѣтъ противъ васъ,
И намисли мисъль противъ васъ.
(31) Станете, възлѣзте лпри спокойния народъ
Който живѣе безопасно, говори Господь,—
Които нѣматъ врата нито вереи,
Но мживѣятъ сами.
(32) Камилитѣ имъ ще бждатъ въ обиръ,
И множеството на скотоветѣ имъ въ корисъ;
И нще разпръсна по всичкитѣ вѣтрища
оОнѣзи които си стрижатъ брадитѣ;
И ще докарамъ гибелъта имъ отъ всичкитѣ имъ страни, говори Господь.
(33) А пАсоръ ще бжде жилище на чакали,
Пусто до вѣка:
рНѣма да живѣе тамъ человѣкъ,
И нѣма да пришелствува въ него человѣчески синъ.
(34) Словото Господне което стана къмъ пророкъ Иеремия спротивъ Еламъ, въ началото на царуването на Седекия Юдиния царь, и рече:—
(35) Така говори Господь Саваотъ:
Ето, тще счупя лжка на Еламъ,
Началото на силата имъ;
(36) И ще докарамъ върхъ Еламъ четиритѣ вѣтрища
Отъ четиритѣ страни небесни,
И уще ги разпръсна по всички тѣзи вѣтрища;
И не ще има народъ
Дѣто изпжденитѣ Еламци да не отидатъ.
(37) Защото ще разтреперя Еламъ прѣдъ враговетѣ имъ
И прѣдъ онѣзи които искатъ душата имъ;
И ще докарамъ зло върхъ тѣхъ,
Яростьта на гнѣва си, говори Господь;
И фще проводя ножъ слѣдъ тѣхъ
Додѣ ги довърша.
(38) И хще поставя прѣстола си въ Еламъ,
И ще изтрѣбя отъ тамъ
Царь и князове, говори Господь.
(39) Но чвъ послѣднитѣ дни

я Гл. 50;46.
ла Гл. 4;13. 48;40,41.
лб Иса. 17;1. 37;13. Амосъ 1;3. Зах. 9;1,2.
а Иса. 57;20.
б Иса. 13;8. Гл. 4;31. 6;24. 30;6. 48;41. Ст. 22.
в Гл. 33;9. 51;41.
г Гл. 50;30. 51;4.
д Амосъ 1;4.
е Иса. 21;13.
ж Сжд. 6;3. Иовъ 1:3.
з Псал. 120;5.
и Гл. 6;25. 46;5.
к Ст. 8.
л Иез. 38;11.
м Числа 23;9. Втор. 33;28. Мих. 7;14.
н Ст. 36. Иез. 5;10.
о Гл. 9;26. 25;23.
п Гл. 9;11. 10;22. Мал. 1;3.
р Ст. 18.
с Гл. 25;25.
т Виж. Иса. 22;6.
у Ст. 32.
ф Гл. 9;16. 48;2.
х Гл. 43;10.
ч Гл. 48;47 Ст. 6.

Ще върна плѣнението на Еламъ, говори Господь.

ГЛАВА 50.

Словото което говори Господь противъ Вавилонъ, [а]противъ Халдейската земя, чрѣзъ пророкъ Иеремия: —
(2) Възвѣстете между народитѣ,
И прогласете, и дигнѣте знаме:
Прогласете, не крийте:
Речете: Прѣвзе се Вавилонъ,
[б]Посрами се Вилъ,
Съкруши се Меродахъ,
[в]Посрамиха се истуканитѣ му,
Съкрушиха се идолитѣ му;
(3) Защото [г]отъ северъ възлиза [д]народъ противъ него
Който ще направи земята му пуста,
И не ще има кой да живѣе въ него:
Отъ человѣкъ до скотъ ще бѣгатъ и ще отидатъ.
(4) Въ онѣзи дни и въ онова врѣме, говори Господь,
Ще дойдатъ Израилевитѣ синове,
[е]Тѣ и Юдинитѣ синове купно:
[ж]Ще ходятъ и ще плачатъ,
Ще отидатъ [з]и ще потърсятъ Господа Бога своего.
(5) Ще питатъ за Сионъ
Съ лицата си *обърнати* на тамъ, *и ще говорятъ:*
Елате и да се съединимъ съ Господа
[и]Въ завѣтъ вѣченъ *който* нѣма да се забрави.
(6) Людетѣ ми [к]станаха изгубени овци:
Пастиритѣ имъ ги заблудиха,
[л]Направиха ги да обикалятъ *по* планинитѣ:
Отидохѫ отъ планина на хълмъ,
Забравиха кошарата си.
(7) Всичкитѣ които ги намѣрваха [м]пояждаха ги;
И [н]враговетѣ имъ рекоха: [о]Не сме ние повинни;
Защото тѣ съгрѣшиха противъ Господа, [п]селението на правдата,
Ей, противъ Господа, [р]надеждата на отцитѣ имъ.
(8) [с]Бѣгайте изсрѣдъ Вавилонъ,
И излѣзте изъ земята на Халдейцитѣ,
И бѫдете като ярци прѣдъ стадо.
(9) Защото, ето, [т]азъ ще подигна
И възведа върхъ Вавилонъ
Събрание на голѣми народи отъ сѣверната земя,
И [у]ще се опълчатъ противъ него:
Отъ тамъ ще се прѣвземе:
Стрѣлитѣ имъ *ще бѫдатъ* като на юнакъ изкусенъ,
[ф]Нѣма да се върнатъ праздни.
(10) И Халдея ще бѫде въ разграбване:
[х]Всичкитѣ ѝ разграбители ще се наситятъ, говори Господь.
(11) [ц]Понеже се радвахте и веселѣхте се,
Обиратели на наслѣдието ми,
Понеже скачахте [ч]като юница на трѣва,
И цвилѣхте като коне,
(12) Майка ви се посрами много,
Родителката ви се посрами:
Ето, *тя ще бѫде* послѣдна на народитѣ,
Земя пуста, суха, и непроходима.
(13) Поради гнѣва Господень нѣма да се насели,
Но [ш]ще запустѣе всичкий:
[щ]Всѣки който минува прѣзъ Вавилонъ ще се ужаси,
И ще позвизди за всичкитѣ негови язви.
(14) [ъ]Опълчете се противъ Вавилонъ отвредъ:
Всички [ь]които запъвате лѫкъ,
Устрѣлете противъ него, не жалете стрѣли;
Защото съгрѣши Господу.
(15) Въскликнете върхъ него отвредъ:
[ѣ]Той прострѣ рѫката си:
Паднаха основанията му,
[ю]Съсипаха се стѣнитѣ му;
Защото [я]това е отмъщението Господне:
Отмъстете му:

а Иса. 13;1. 21;1. 47;1.
б Иса. 46;1. Гл. 51;44.
в Виж. Гл. 43;12,13.
г Гл. 51;48.
д Иса. 13;17,18,20. Ст. 39,40.
е Осия 1;11.
ж Езд. 3;12,13. Псал. 126;5,6. Гл. 31;9. Зах. 12;10.
з Осия 3;5.
и Гл. 31;31, и др. гл. 32;40.
к Иса. 53;6. Ст. 17. 1 Пет. 2;25.
л Гл. 2;20. 3;6,23.
м Псал. 79;7.
н Гл. 40;2,3. Зах. 11;5.
о Виж. Гл. 2;3. Дан. 9;16.
п Псал. 90;1. 91;1.
р Псал. 22;4.
с Иса. 48;20. Гл. 51;6,45. Зах. 2;6,7. Отк. 18;4.
т Гл. 15;14. 51;27. Ст. 3,41.
у Ст. 14,29.
ф 2 Цар. 1;22.
х Отк. 17;16.
ц Иса. 47;6.
ч Осия 10:11.
ш Гл. 25;12.
щ Гл. 49;17.
ъ Ст. 9. Гл. 51;2.
ь Гл. 49;35. Ст. 29.
ѣ 1 Лѣт. 29;24. 2 Лѣт. 30;8. Плачъ 5;6. Иез. 17;18.
ю Гл. 51;58.
я Гл. 51;6,11.

Както ⁽ᵃᵃ⁾той направи, направете му.
(16) Отсѣчете отъ Вавилонъ оногозъ който сѣе,
И който държи сърпъ въ жетвено врѣме:
Отъ лицето на лютия мечь
⁽ᵃᵃ⁾Ще се върне всѣки при людетѣ си,
И ще бѣгатъ всѣки въ земята си.
(17) Израиль е [a]овца която се скита:
[б]Лъвове я гониха:
[в]Първо Асирийскиятъ царь я изяде;
А послѣ този [г]Навуходоносоръ Вавилонский царь
Стриза коститѣ ѝ.
(18) За то така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ:
Ето, азъ ще накажа Вавилонския царь и земята му
Както наказахъ Асирийския царь.
(19) И [д]ще доведа пакъ Израиля въ селението му;
И ще пасе въ Кармилъ и Васанъ,
И душата му ще се насити
Върху гората Ефремъ и Галаадъ.
(20) Въ онѣзи дни и въ онова врѣме, говори Господь,
[е]Беззаконието Израилево ще се потърси, и не ще го има,—
И Юдинитѣ грѣхове, и нѣма да се намѣрятъ;
Защото ще простя [ж]които оставя остатъкъ.
(21) Възлѣзъ върхъ земята на *Мератаимъ
И върхъ жителитѣ [з]на †Фекодъ,
Разори и изтрѣби вслѣдъ тѣхъ, говори Господь,
И [и]направи по всичко както ти заповѣдахъ.
(22) [к]Гласъ на брань въ земята,
И голѣмо съкрушение.
(23) [л]Какъ се счупи и съкруши
Млатътъ на всичката земя!
Какъ стана Вавилонъ запустѣние между народитѣ!
(24) Турихъ ти сѣть, ей, и хвана се ти,
Вавилоне, [м]и не позна:
Намѣри се, още и се улови ти,
Защото си се съпротивилъ Господу.
(25) Господь отвори оржжницата си
Та извади [н]оржжията на гнѣва си;
Защото това дѣло има Иеова Господь на Силитѣ
Въ земята на Халдейцитѣ.
(26) Елате върхъ него отъ краищата земни,
Отворете житницитѣ му,
Натрупайте го като купове и го изтрѣбете:
Да не остане отъ него остатъкъ.
(27) Заколете [о]всичкитѣ му телци:
Да слѣзатъ въ клане:
Горко имъ! защото дойде деньтъ имъ,
[п]Врѣмето на посѣщението имъ.
(28) Гласъ на тѣзи които бѣгатъ
И които сж се отървали отъ Вавилонската земя,
[р]За да възвѣстятъ въ Сионъ
Отмъщението на Господа Бога нашего,
Отмъщението за храма му.
(29) Свикайте стрѣлцитѣ върхъ Вавилонъ:
[с]Всички които запжватъ лжкъ,
Разположете станъ противъ него наоколо:
Изъ него никой да се не отърве:
[т]Въздайте му споредъ дѣлото му:
По всичко що е направилъ, направете му;
[у]Защото се възгордѣ противъ Господа,
Противъ Светаго Израилева.
(30) За то [ф]младитѣ му ще паднатъ въ стъгдитѣ му,
И всичкитѣ му мжже ратници
Ще загинатъ въ онѣзи день, говори Господь.
(31) Ето, азъ съмъ противъ тебе, о гордѣливе,
Говори Господь Богъ Саваотъ;
Защото [х]дойде деньтъ ти,
Врѣмето въ което ще те посѣтя.
(32) И гордѣливиятъ ще се прѣпъне и падне,
И не ще има кой да го подигне;
И [ц]ще запаля огънь въ градоветѣ му,
И ще пояде всичкитѣ му околности.
(33) Така говори Господь Саваотъ:
Израилевитѣ синове и Юдинитѣ синове се насилствуваха купно;

ⱥ Псал. 137;8. Ст. 29. Отк. 18;6.
ⱥⱥ Иса. 13;14. Гл. 51;9.
а Ст. 6.
б Гл. 2;15.
в 4 Цар. 17;6.
г 4 Цар. 24;10,14.
д Иса. 65;10. Гл. 33;12. Иез. 34;13,14.
е Гл. 31;34.
ж Иса. 1;9.
* Метежи.
з Иез. 23;23.
† Посѣщение.
и Виж. 2 Цар. 16;11. 4 Цар. 18;25. 2 Лѣт. 36;23. Иса. 10;6. 44;28. 48;14.
Гл. 34;22.
к Гл. 51;54.
л Иса. 14;6. Гл. 51;20.
м Гл. 51;8,31,39,57. Дан. 5;30,31.
н Иса. 13;5.
о Псал. 22;12. Иса. 34;7. Гл. 46;21.
п Гл. 48;44. Ст. 31.
р Гл. 51;10,11.
с Ст. 14.
т Ст. 15. Гл. 51;56. Отк. 18;6.
у Иса. 47;10.
ф Гл. 49;26. 51;4.
х Ст. 27.
ц Гл. 21;14.

И всички които ги заплѣниха удържаха ги:
Отрекоха се да ги пуснатъ.
(34) *Но* ч Изкупительтъ имъ е крѣпъкъ,—
ш Господь на Силитѣ името му.
Непрѣмѣнно ще сжди сжда имъ,
За да упокои земята
И да смути Вавилонскитѣ жители.
(35) Мечъ върхъ Халдейцитѣ, говори Господь,
И върхъ жителитѣ на Вавилонъ,
И щ върхъ голѣмцитѣ му, и ъ върхъ мждрить му!
(36) Мечъ ь върхъ прѣлъстителитѣ, и ще изумѣятъ!
Мечъ върхъ юнацитѣ му, и ще се разтреперятъ!
(37) Мечъ върхъ конетѣ имъ, и върхъ колесницитѣ имъ,
И ѣ върхъ всичкитѣ смѣсени люде които сж всрѣдъ него!
И ю ще бждатъ като жени:
Мечъ върхъ съкровищата му! и ще се разграбятъ,
(38) я Суша върхъ водитѣ му! и ще изсъхнатъ;
Защото ѧ е земя на изваяни,
И полудѣли сж всрѣдъ идолитѣ *си*.
(39) За то ѩ диви котки и пейи
Ще се населятъ *тамъ*,
И камилоптици ще се населятъ въ него;
И а не ще да е населенъ вече въ вѣкъ,
Нито обитаемъ въ родъ и родъ.
(40) б Както разори Богъ Содомъ и Гоморъ
И ближнитѣ имъ мѣста, говори Господь,
Така человѣкъ нѣма да живѣе тамъ,
Нито человѣчески синъ ще пришелствува въ него.
(41) Ето, в люде ще дойдатъ отъ сѣверъ,
И народъ голѣмъ и царе много
Ще станатъ отъ краищата на земята.
(42) г Лжкъ и копие ще държатъ:
д Жестоки сж и немилостиви:
е Гласътъ имъ хвучи като море;
И възсѣдатъ на коне,
Опълчени като мжже на бранъ
Противъ тебе, дъщи Вавилонска.
(43) Чу Вавилонский царь слуха имъ:
Ржцѣтѣ му разслабѣха·
ж Утѣснение го обзе,
Болки като на жена кога ражда.
(44) Ето, з ще възлѣзе както лъвъ
Отъ надуванието на Йорданъ
Противъ силното жилище,
Но азъ скоро ще ги изпждя изъ него,
И кой е избранъ, да *го* поставя надъ него?
Защото кой е подобенъ мене? и кой ще ми противостане?
И и кой е онзи пастирь който ще застане противъ лицето ми?
(45) За то к слушайте съвѣта Господенъ
Който съвѣща противъ Вавилонъ,
И мислитѣ му които намисли противъ Халдейската земя.
Непрѣмѣнно и най-малкитѣ отъ стадото ще ги повлѣкатъ·
Непрѣмѣнно селението имъ ще запустѣе съ тѣхъ.
(46) л Отъ екота на прѣвзимането на Вавилонъ
Земята се потресе,
И вопълъ се чу въ народитѣ.

ГЛАВА 51.

а Така говори Господь:
Ето, азъ подигамъ вѣтъръ губителенъ върхъ Вавилонъ
И върхъ онѣзи които живѣятъ всрѣдъ противницитѣ ми.
(2) И ще проводя върхъ Вавилонъ б вѣятели,
И ще го извѣятъ, и ще изпразднятъ земята му;
Защото в въ деня на злощастието ще дойдатъ отъ всѣкждѣ противъ него.
(3) г Стрѣлецъ върхъ стрѣлецъ да запъва лжка си,

ч Отк. 18;8.
ш Иса. 47;4.
щ Дан 5;30
ъ Иса. 47;13
ь Иса. 44;25 Гл. 48;30.
ѣ Гл 25;20,24 Иез. 30;5
ю Гл. 51;30 Наумъ 3;13
я Иса. 44;27. Гл. 51;32,36. Отк. 16;12.
ѧ Ст.2. Гл. 51;44,47,52
ѩ Иса. 13;21,22 34;14. Гл. 51;37 Отк. 18;2.
а Иса. 13;20. Гл. 25;12.
б Бит 19;25 Иса. 13:19. Гл. 49;18. 51;26.
в Ст 9. Гл. 6;22. 25;14. 51;27 Отк. 17;16.
г Гл. 6;23.
д Иса. 13;18.
е Иса. 5;30.
ж Гл. 49;24.
з Гл. 49;19, и дрг
и Иовъ 41;10. Гл. 49;19.
к Иса. 14;24, и дрг Гл. 51;11
л Отк. 18;9

—

а Гл. 4;11
б Гл. 15;7
в Гл 50;14
г Гл. 50;14.

И върхъ оногозъ който се голѣмѣе съ бронята си;
И не жалете младитѣ му:
дИзтрѣбете всичката му войска.
(4) И убититѣ ще паднатъ въ Халдейската земя,
еИ прободенитѣ по улицитѣ му.
(5) Защото Израиль не се остави, нито Юда,
Отъ Бога своего, отъ Господа на Силитѣ,
Ако и да се изпълни земята имъ съ беззаконие
Противъ Светия Израилевъ.
(6) жБѣгайте изсрѣдъ Вавилонъ
Та отървете всѣки душата си:
Да не погинете въ беззаконието му;
Защото зе врѣме на отмъщение Господне:
иВъздаяние той въздава нему,
(7) кВавилонъ биде златна чаша въ ржката Господня
Която опиваше всичката земя:
лОтъ виното му пиха народитѣ;
За то мнародитѣ обезумѣха.
(8) нПадна внезапно Вавилонъ и се съкруши:
оЖелекайте за него:
пВземете балсама за раната му,
Негли се изцѣли.
(9) Употрѣбихме лѣкове за Вавилонъ, но не се изцѣли:
Оставете го, и рда отидемъ всѣки въ земята си;
сЗащото ождбата му стигна до небето,
И възвиси се дори до облацитѣ.
(10) Господь тяви правдата ни:
Елате и уда прикажемъ въ Сионъ
Дѣлото на Господа Бога нашего.
(11) фИзтрийте стрѣлитѣ: хванете си щитоветѣ:
хГосподь събуди духа на Мидскитѣ царе;
Защото чнамѣрението му е противъ Вавилонъ да го изтрѣби;
Понеже чотмъщението на Господа е,
Отмъщение на храма му.
(12) шВъзнесете знаме противъ Вавилонскитѣ стѣни,
Укрѣпете стражата, поставете стражари,
Пригответе засади;
Защото Господь намисли и ще свърши онова
Което изрече противъ Вавилонскитѣ жители.
(13) щО ти който живѣешъ край много води,
Който си пъленъ съ съкровища,
Дойде свършъкътъ ти,
Прѣдѣлъ на лихоимството ти.
(14) ъГосподь на Силитѣ се кле въ себе си и рече:
Непрѣмѣнно ще те напълня съ человѣци ькато съ скакалци;
И ѣще дигнатъ възклицание противъ тебе.
(15) Той юе направилъ земята съ силата си,
Утвърдилъ вселенната съ мждростьта си,
И яраспрострѣлъ небесата съ разума си.
(16) аКогато изпуща гласъ, ставатъ много води на небесата,
И ббвъзвожда облаци отъ земнитѣ крайща:
Прави свѣткавици за дъждъ,
И пуща вѣтъръ изъ съкровищата си.
(17) вВсѣки человѣкъ стана като скотъ отъ знанието си:
Всѣки лѣятель се посрами отъ кумиритѣ;
Защото е блъжа лѣяното му,
И нѣма въ тѣхъ дихание.
(18) еСуета сж тѣ, дѣло на заблуждение:
Въ врѣмето на посѣщението имъ ще погинатъ.
(19) гНе е като тѣхъ Якововътъ Дѣлъ,
Защото Той е който създаде всичко;
И Израиль е жезълътъ на неговото наслѣдие:
Господь Саваотъ е името му.
(20) дТи ми си чрекоиъ, орждие за бранъ;
И чрѣзъ тебе ще съкруша народи;
И чрѣзъ тебе ще изтрѣбя царства
(21) И чрѣзъ тебе ще съкруша коня и всадника;
И чрѣзъ тебе ще съкруша колесницата и седещитѣ на нея;
(22) И чрѣзъ тебе ще съкруша мжжъ и жена;

д Гл. 50;21.
е Гл. 49;26. 50;30,37.
ж Гл. 50;8. Отк. 18;4.
з Гл. 50;15,28.
и Гл. 25;14.
к Отк. 17;4.
л Отк. 14;8.
м Гл. 25;16.
н Иса. 21;9. Отк. 14;8. 18;2.
о Гл. 48;20. Отк. 18;9,11;19.
п Гл. 46;11.
р Иса. 13;14. Гл. 50;16.
с Отк. 18;5.
т Псал. 37;6.
у Гл. 50;28.
ф Гл. 46;4.
х Иса. 13;17. Ст. 28.
ц Гл. 50:45.
ч Гл. 50;28.
ш Наумъ 2;1. 3;14.
щ Отк. 17;1,15.
ъ Гл. 49;13. Амосъ 6;8.
ь Наумъ 3;15.
ѣ Гл. 50;15.
ю Бит. 1;1,6. Гл. 10;12, и дрг.
я Иовъ 9;8. Псал. 104;2. Иса. 40;22.
а Гл. 10;13.
бб Псал. 135;7.
в Гл. 10;14.
б Гл. 50;2.
е Гл. 10;15.
г Гл. 10;16.
д Иса. 10;5,15. Гл. 50;23.

И чрѣзъ тебе ще съкруша [е]старъ и младъ;
И чрѣзъ тебе ще съкруша юноша и дѣва;
(23) И чрѣзъ тебе ще съкруша пастирь и стадото му;
И чрѣзъ тебе ще съкруша земледѣлецъ и неговия чифтъ *волове;*
И чрѣзъ тебе ще съкруша войводи и началници;
(24) И [ж]ще въздамъ на Вавилонъ
И на всичкитѣ жители Халдейски
Всичкото имъ зло което направиха на Сионъ
Прѣдъ васъ, говори Господь.
(25) Ето, азъ съмъ противъ тебе, [з]горо губителна, говори Господь,
Която разорявашъ всичката земя;
И ще простра ржката си върхъ тебе,
И ще те низрина отъ скалитѣ,
[и]И ще те направя гора изгорѣна.
(26) И не ще да вземать отъ тебе камикъ за жгълъ,
Нито камикъ за основания;
Но [к]ще бждешъ пустота вѣчна, говори Господь.
(27) [л]Възвисете знаме на земята:
Възтржбете съ тржба въ народитѣ:
[м]Опълчете противъ нея народитѣ:
Свикайте противъ нея [н]царствата
На Араратъ, на Мини, и на Асханазъ:
Поставете надъ нея главатари:
Възведете коне като четинави скакалци.
(28) Пригответе противъ нея народи,—[о]Мидскитѣ царе,
Войводитѣ имъ, и всичкитѣ имъ началници,
И всичката земя на държавата имъ.
(29) Земята ще се потресе и постене;
Защото мисъльта Господня ще се извърши противъ Вавилонъ,
[п]За да направи Вавилонската земя пустиня необитаема.
(30) Юнацитѣ Вавилонски прѣстанаха отъ да ратуватъ,
Останаха въ твърдѣлитѣ *си:*
Силата имъ изчезна:
[р]Станаха като жени.,
Изгориха селенията му:
[с]Верентѣ му сж съкрушени.
(31) [т]Скоротечецъ ще тича въ посрѣщане скоротечцу,
И вѣститель въ посрѣщане вѣстителю,
За да извѣстятъ на Вавилонския царь
Че градътъ му се прѣвзе отъ край,
(32) И че [у]прѣходитѣ се хванаха,
И изгориха съ огънь тръстиницитѣ,
И ратнитѣ мжже се разтреперахa;
(33) Защото така говори Господь Саваотъ, Богъ Израилевъ:
Вавилонската дъщеря е [ф]като гумно:
[х]Врѣме е да се овършее:
Още малко, и [ц]ще дойде врѣмето на жетвата й.
(34) Навуходоносоръ Вавилонский царь [ч]ме изяде,
Съкруши ме,
Направи ме празденъ съсждъ,
Погълна ме като лamия,
Напълни утробата си съ моитѣ сладки нѣща,
И ме оттласна.
(35) Неправдата която е върхъ мене и върхъ плътьта ми *да бъде* върхъ Вавилонъ,
Ще рече жителката на Сионъ,—
И кръвьта ми върхъ жителитѣ Халдейски,
Ще рече Ерусалимъ.
(36) За то така говори Господь:
Ето, [ш]азъ ще разсждя сждбата ти,
И ще отмъстя отмъщението ти;
И [щ]ще направя морето му сухо,
И ще изсуша източника му.
(37) И [ъ]Вавилонъ ще бжде на грамади,
Жилище на чакали,
[ь]Ужасъ и звиздание,
Необитаемъ.
(38) Ще рикаятъ купно като лъвове,
Ще ровать като млади лъвове.
(39) Когато се сгорещятъ ще имъ прѣдложа пировотѣ имъ
И [ѣ]ще ги опия, за да се развеселятъ,
И да заспятъ вѣченъ сънъ, и да се не събудятъ,

е 2 Лѣт. 36;17.
ж Гл. 50;15,29.
з Иса. 13;2. Зах. 4;7.
и Отк. 8;8.
к Гл. 50;40.
л Иса. 13;2.
м Гл. 25;14.
н Гл. 50;41.
о Ст. 11.
п Гл. 50;13,39,40 Ст. 43.
р Иса. 19;16. Гл. 48;41. 50;37.
с Плачъ 2;9. Амосъ 1:5. Наумъ 3;13.
т Гл. 50;24.
у Гл. 50;38.
ф Иса. 21;10. Амосъ 1;3. Мих. 4;13.
х Иса. 41;15. Ав. 3;12.
ц Иса. 17;5, и др. Осия 6;11. Иоилъ 3;13. Отк. 14;15.18.
ч Гл. 50:17
ш Гл. 50;34.
щ Гл. 50;38.
ъ Иса. 13;22. Гл. 50;39. Отк. 18;2.
ь Гл. 25;9,18.
ѣ Ст. 57.
г

Говори Господь.
(40) Ще ги сваля като агънци за клане,
Като овни съ ярци.
(41) юКакъ се прѣвзе Сесахъ,
И яСе улови славата на всичката земя!
Какъ стана Вавилонъ ужасъ на народитѣ!
(42) аМорето възлѣзе противъ Вавилонъ:
Покритъ биде подъ множеството на вълнитѣ му.
(43) ааГрадоветѣ му станаха запустѣние,
Земя безводна и пуста,
Земя въ която не живѣе никой человѣкъ,
Нито человѣчески синъ прѣминува прѣзъ нея.
(44) И аще накажа Вила у Вавилонъ,
И ще извадя изъ устата му колкото е погълналъ;
И народитѣ не ще се съберать вече при него;
И бсамата Вавилонска стѣна ще падне.
(45) вЛюде мои, излѣзте изсрѣдъ него,
И спасете всѣки душата си
Отъ гнѣва на яростьта Господня.
(46) Да не ослабѣе сърдцето ви ги се убоите
Отъ извѣстието което ще се чуе въ тази земя;
А ще дойде извѣстието въ едната година,
И подиръ него извѣстието въ другата година,
И насилство на земята, властитель противъ властитель.
(47) За то, ето, идатъ дни,
И дще направя посѣщение върхъ идолитѣ на Вавилонъ;
И всичката му земя ще се посрами,
И всичкитѣ му убити ще паднатъ всрѣдъ него.
(48) Тогазъ енебесата и земята и всичко що е въ тѣхъ
Ще въсклинкнатъ върхъ Вавилонъ;
Защото жизтрѣбителитѣ ще дойдатъ върхъ него отъ сѣверъ, говори Господь.
(49) Както Вавилонъ *направи* убититѣ Израилеви да паднатъ,
Така *и* у Вавилонъ ще паднатъ убититѣ на всичката земя.
(50) зВие, избѣгнали отъ ножа, идете, не стойте:
Помнете Господа отъ далечъ,
И Ерусалимъ да възлѣзе на сърдцето ви.
(51) иЗасрамихме се, защото чухме укоръ:
Срамъ покри лицето ни;
Защото влѣзоха странни въ светилищата на дома Господень.
(52) За то, ето, идатъ дни, говори Господь,
И кще направя посѣщение върхъ идолитѣ му,
И по всичката му земя смъртно раненитѣ ще охкатъ.
(53) И лако възлѣзе Вавилонъ до небето,
И ако утвърди на високо силата си,
Ще дойдатъ отъ мене изтрѣбители върхъ него, говори Господь.
(54) мГласъ на вопълъ *иде* отъ Вавилонъ,
И голѣмо съкрушение отъ Халдейската земя;
(55) Защото Господь изтрѣбва Вавилонъ,
И отмахнува отъ него голѣмия гласъ;
И вълнитѣ имъ хвучатъ като много води:
Екотътъ на гласа имъ се чуе;
(56) Защото изтрѣбительтъ дойде върхъ него, върхъ Вавилонъ,
И юнацитѣ му се хванаха:
Лжковетѣ имъ се съкрушиха;
Понеже нГосподь е Богъ на въздаяния:
Непрѣмѣнно ще направи въздаяния.
(57) И още опия князоветѣ му, и мждритѣ му,
Войводитѣ му, началницитѣ му, и юнацитѣ му;
И ще спятъ сънъ вѣченъ, и нѣма да се събудятъ,
пГовори Царьтъ на когото името е Господь Саваотъ.
(58) Така говори Господь Саваотъ:
рШирокитѣ Вавилонски стѣни съвсѣмъ ще се съсипятъ,
И всичкитѣ му порти ще се изгорятъ съ огънь;
И слюдетѣ всуе ще се трудятъ,
И народитѣ за огъня, и ще се уморятъ.
(59) Словото което пророкъ Иеремия заповѣда на Сарая сина на Нирия, сина Маасиева, когато отхождаше отъ Седекия Юдиния царь у Вавилонъ, въ четвъртото лѣто на царуването му; и Сарая бѣ главенъ постел-

ю Гл. 25;26.
я Иса. 13;19. Гл. 49;25. Дан. 4;30.
а Виж. Иса. 8;7,8.
аа Гл. 50;39,40. Ст. 29.
а Иса. 46;1. Гл. 50;2.
б Ст. 58. [18;4.
в Ст. 6. Гл. 50;8. Отк.
г 4 Цар. 19;7.
д Гл. 50;2. Ст. 52.
е Иса. 44;23. 49;13. Отк. 18;20.
ж Гл. 50;3,41.
з Гл. 44;28.
и Псал. 44;15,16. 79;4.
к Ст. 47.
л Гл. 49;16. Амосъ 9;2. Авд. 4.
м Гл. 50;22. [Ст. 24.
н Псал. 94;1. Гл. 50;29.
о Ст. 39.
п Гл. 46;18. 48;15.
р Ст. 44.
с Ав. 2;13.

никъ. (60) А Иеремия писа въ една книга
всичкитѣ злини които щѣха да дойдатъ върхъ
Вавилонъ, всички тѣзи думи писани противъ
Вавилонъ. (61) И рече Иеремия на Сарaия:
Когато отидешъ у Вавилонъ да видишъ и да
прочетешъ всички тѣзи думи, (62) тогазъ ще
речешъ: Господи, ти си говорилъ противъ
това мѣсто за да го изтрѣбишъ, [т]та да нѣма
кой да живѣе въ него, отъ человѣкъ до скотъ,
но да е вѣчна пустота. (63) И като свър-
шишъ да четешъ тази книга, [у]ще вържешъ
на нея камикъ и ще я хвърлишъ всрѣдъ
Евфратъ, (64) и ще речешъ: Така ще потъне
Вавилонъ, и нѣма да стане, отъ злото което
азъ ще докарамъ върхъ него; и [ф]ще се умо-
рятъ. До тукъ сѫ думитѣ на Иеремия.

ГЛАВА 52.

[а]На двадесеть и една година *бѣ* Седекия на
възрастъ когато се въцари, и царува едина-
десеть години въ Ерусалимъ; а името на май-
ка му бѣ Амитала, дъщеря на Иеремия отъ
Ливна. (2) И стори зло прѣдъ Господа, споредъ
всичко що направи Иоакимъ. (3) Защото отъ
яростьта Господня която бѣ противъ Ерусa-
лимъ и Юда додѣ ги отхвърли отъ лицето си
Седекия се подигна противъ Вавилонския царь.
(4) И [б]въ деветото лѣто на царуването му,
въ десетия мѣсецъ, десетия *день* на мѣсеца,
дойде Навуходоносоръ Вавилонский царь, той
и всичката му войска, върхъ Ерусалимъ, и
поставиха станъ противъ него, и съградиха
наоколо бойници противъ него. (5) И градътъ
се обсаждаше до единадесетото лѣто на царь
Седекия. (6) Въ четвъртия мѣсецъ, въ деветия
день на мѣсеца, гладътъ се прѣукрѣпи въ
града, и нѣмаше хлѣбъ за людетѣ на мѣсто-
то. (7) И развали се градътъ; и всичкитѣ
ратни мѫже побѣгнаха и излѣзоха изъ града
прѣзъ нощьта прѣзъ пѫтя на вратата които
сѫ между двѣтѣ стѣни, при царската градина,
(а Халдейцитѣ *бѣха* близу при града наоколо,)
и отидоха по пѫтя на полето. (8) А войската
на Халдейцитѣ погна царя отдиръ, и стигна-
ха Седекия въ полетата на Иерихонъ; и всич-
ката му войска се разпръсна отъ него. (9) И
[в]хванаха царя и го заведоха при Вавилон-
ския царь въ Ривла, въ земята Ематъ; и из-
рече осѫждение върхъ него. (10) И [г]посѣче
Вавилонский царь синоветѣ на Седекия прѣдъ
очитѣ му; посѣче още и всичкитѣ началници
на Юда въ Ривла. (11) И избоде очитѣ на
Седекия, и го върза съ окови; и го закара
Вавилонский царь у Вавилонъ, и го тури въ
домъ на тъмница до деня на смъртьта му.
(12) [д]А въ петия мѣсецъ, въ десетия *день*
на мѣсеца, [е]въ деветнадесетата година на На-
вуходоносора Вавилонския царь [ж]дойде върхъ
Ерусалимъ Навузарданъ началникътъ на тѣло-
хранителитѣ, прѣдстоящиятъ прѣдъ Вавилон-
ския царь, (13) та изгори дома Господень и цар-
ския домъ; и всичкитѣ Ерусалимски домове и
всѣки голѣмъ домъ изгори съ огънь. (14) И
всичката Халдейска войска която бѣ съ начал-
ника на тѣлохранителитѣ съсипаха всичкитѣ
стѣни Ерусалимски наоколо.
(15) И [з]отъ сиромаситѣ на людетѣ, и оста-
тъка на людетѣ които бѣха останали въ гра-
да, и бѣжанцитѣ които прибѣгнаха при Вави-
лонския царь, и останѫлото множество заведе
плѣнници Навузарданъ началникътъ на тѣло-
хранителитѣ; (16) а отъ мѣстнитѣ сиромаси
остави Навузарданъ началникътъ на тѣлохра-
нителитѣ за лозари и за земледѣлци. (17) [и]И
мѣднитѣ стълпове които бѣха въ дома Госпо-
день, и подставитѣ, и мѣдното море което
бѣше въ дома Господень изломиха Халдей-
цитѣ, и прѣнесоха всичката имъ мѣдь у Ва-
вилонъ. (18) А взеха [к]и котлитѣ, и лопатитѣ,
и щипцитѣ, и легенитѣ, и темянницитѣ, и
всичкитѣ мѣдни сѫсѫди съ които правѣха слу-
жението. (19) Взе още началника на тѣлохра-
нителитѣ и крондиритѣ, и вѫглениицитѣ, и
легенитѣ, и котлитѣ, и свѣтилницитѣ, и ка-
дилницитѣ, и чашитѣ, — което бѣше златно
като злато, и което сребърно *като* сребро, —
(20) двата стълпа, едното море, и дванадесеть-
тѣ мѣдни юнци които бѣха вмѣсто подстави,
които направи царь Соломонъ за дома Госпо-
день: [л]мѣдьта на всички тѣзи сѫсѫди бѣше
безъ теглилка.
(21) [м]И за стълповетѣ, височината на единъ
стълпъ бѣ осемнадесеть лакти, и връвь отъ
дванадесеть лакти го окружаваше; и дебели-
ната му четири пръста: *бѣ* хралупава; (22) и
наглавието върху него мѣдно; а височината
на едното наглавие *бѣ* петь лакти; и прѣжата

т Гл. 50;3,39. Ст. 29.
у Виж. Отк. 18;21.
ф Ст. 58.

—

а 4 Цар. 24;18.
б 4 Цар. 25;1-27.
Гл. 39;1. Зах. 8;19.
в Гл. 32;4.
г Иез. 12;13.
д Зах. 7;5. 8;19.
е Виж. Ст. 29.
ж Гл. 39;9.
з Гл. 39;8,9.
и Гл. 27;19. Виж. 3 Цар. 7;15,23,27,50.
к Изх. 27;3. 4 Цар. 25;14-16.
л 3 Цар. 7;47.
м 3 Цар. 7;15. 4 Цар 25;17. 2 Лѣт. 3;15.

и нарове͡тѣ върху наглавието наоколо, всичкитѣ мѣдни: п стълпъ имаше и вторий стълпъ съ нароветѣ. (23) И имаше деветдесеть и шесть нарове на всѣка страна: ᵘвсичкитѣ нарове които бѣха върху мрѣжата *бѣха* сто наоколо.
(24) И ᵒвзе началникътъ на тѣлохранителитѣ Сарaня първия свещеникъ, и ⁿСофония вторыя свещеникъ, и тримата вратари; (25) и отъ града взе едного скопеца който бѣше настоятель на ратнитѣ мѫже: и седемь мѫже отъ прѣдстоещитѣ прѣдъ царя които се намѣрихa въ града, и писеца, главния на войскитѣ, който направи войскосъбранието отъ народа на мѣстото, и шестдесеть мѫже отъ людетѣ на земята които се намѣрихa врѣдъ града. (26) И като ги взе Навузарданъ началникътъ на тѣлохранителитѣ, заведе ги при Вавилонския царь въ Ривла. (27) И порази ги Вавилонскиятъ царь, и уби ги въ Ривла, въ земята Емать. Така биде плѣненъ Юда отъ земята си.
(28) ᵖТѣзи сѫ людетѣ които плѣни Навуходоносоръ: ᶜвъ седмата година, ᵗтри тисящи и ᵘдвадесеть и три Юдеи: (29) въ осемнадесетото лѣто на Навуходоносора плѣни той отъ Ерусалимъ осемстотинъ и тридесеть и двѣ души: (30) въ двадесеть и третото лѣто на Навуходоносора, Навузарданъ началникътъ на тѣлохранителитѣ плѣни отъ Юдеитѣ седемстотинъ и четиридесеть и петь души: всичкитѣ души, четири тисящи и шестстотинъ.
(31) ᶠА въ тридесеть и седмото лѣто отъ плѣнението на Иоахина царя на Юда, въ дванадесетия мѣсецъ, въ двадесеть и петия *день* на мѣсеца, Евилъ-меродахъ Вавилонскиятъ царь, въ лѣтото въ което се въцари, ˣвъзвиси главата на Иоахина Юдиния царь, и го извади изъ дома на тъмницата, (32) и говори благосклонно съ него, и тури прѣстола му надъ прѣстола на царетѣ които бѣха съ него у Вавилонъ. (33) И промѣни тъмничнитѣ му дрехи; ᶣи ядѣше той хлѣбъ всѣкога прѣдъ него прѣзъ всичкитѣ дни на живота си. (34) И храната му бѣ всѣкогашна храна давана нему отъ Вавилонския царь, дѣлъ за всѣкой день дори до деня на смъртьта му прѣзъ всичкитѣ дни на живота му.

ПЛАЧЪ ИЕРЕМИЕВЪ.

ГЛАВА 1.

Какъ седи осамотенъ градътъ който е билъ многолюденъ!
ᵃСтана като вдовица великата въ народитѣ *столица*!
ᵇКоято владѣеше надъ областитѣ стана подданница.
(2) ᵉНепрѣстанно плаче ᵍнощѣ, и сълзитѣ ѝ сѫ по ланититѣ ѝ.
ᵈОтъ всичкитѣ ѝ рачители ᵉнѣма кой да я утѣшава:
Всичкитѣ ѝ приятели станаха ѝ невѣрни: врагове ѝ станаха.
(3) ᶾОтиде въ плѣнъ Юда поради скърбь и тежко рабство:
ᶻСеди между езичницитѣ: не намира покой:
Всички които го гонѣха стигнаха го врѣдъ тѣснинитѣ.
(4) Тѫжни сѫ пѫтищата на Сионъ, защото никой не иде на праздницитѣ:
Всичкитѣ му порти сѫ пусти: свещеницитѣ му въздишатъ:

ᵘ 3 Цар. 7;20.
ᵒ 4 Цар. 25;18.
ⁿ Гл. 21;1. 29;25.
ᵖ 4 Цар. 24;2.
ᶜ Виж. 4 Цар. 24;12.
ᵗ Виж. 4 Цар. 24;14.
ᵘ Виж. Ст. 12. Гл. 39;9.
ᶠ 4 Цар. 25;27-30.
ˣ Бит. 40;13,20.
ᶣ 2 Цар. 9;13.

а Иса. 47;7,8.
б Езд. 4;20.
в Иер. 13;17.
г Иовъ 7;3. Псал. 6;6.
д Иер. 4;30. 30;14. Ст. 19.
е Ст. 9,16,17,21.
ж Иер. 52;27.
з Втор. 28;64,65. Гл. 2;9.

Дѣвицитѣ му сѫ прискърбни, и той е въ горесть,
(5) Противницитѣ му [и]станаха глава, враговетѣ му благоденствуватъ;
Защото Господь му нанесе скърбь [к]заради множеството на беззаконията му:
[л]Младенцитѣ му отидоха въ плѣнъ прѣдъ врага.
(6) И побѣгна отъ дъщерята на Сионъ всичката ѝ слава:
Началницитѣ станаха като елени които не нахождатъ пасбище,
И безсилни отиватъ прѣдъ гонещия.
(7) Напомни си Ерусалимъ въ днитѣ на скърбьта си и на бѣдствието си
Всичкитѣ си скѫпоцѣнни нѣща които имаше отъ древни врѣмена,
Когато паднаха людетѣ му въ рѫката на врага,
И нѣмаше кой да му помага:
Видѣха го враговетѣ, засмѣха се заради падането му.
(8) [м]Тежко съгрѣши Ерусалимската *дъщеря*; за то стана като нечиста:
Всички които я славѣха прѣзрѣха я, защото [н]видѣха грозотата ѝ;
А тя въздиша и се обърна назадъ.
(9) Нечистотата ѝ е въ политѣ ѝ: [о]не бѣ помислила за сетнинитѣ си:
Заради това чудно се е смирила: [п]нѣма кой да я утѣшава.
Вижъ, Господи, скърбьта ми, защото се възвеличи врагътъ.
(10) Врагътъ простре рѫката си [р]върху всичкитѣ ѝ скѫпоцѣнности;
Защото тя видѣ [с]езичницитѣ че ходятъ въ светилището ѝ,
За които си [т]заповѣдалъ да не влѣзатъ въ твоето събрание.
(11) Всичкитѣ ѝ люде въздишатъ и [у]искатъ хлѣбъ:
Дадоха скѫпоцѣннитѣ си *нѣща* за храна за да се повърне животътъ *имъ*.
Вижъ, Господи, и призри; защото станахъ унищожена.
(12) Не марите ли, всички вие които заминавате по пѫтя?
Погледнете и вижте [ф]да ли има страдание като моето страдание което ми стана,
Съ което *ме* оскърби Господь въ деня на яростния си гнѣвъ.
(13) Проводи отъ горѣ огънь въ коститѣ ми и ги облада:
[х]Простре примка на нозѣтѣ ми:
Върна ме назадъ: направи ме опустошена, да болѣдувамъ весь день.
(14) [ц]Рѫката му стегна хомота на нечестията ми:
Тѣ се сплетоха, възлѣзоха на врата ми: разруши силата ми:
Господь мѐ прѣдаде въ рѫцѣ *отъ които* не мога да стана.
(15) Господь постла всичкитѣ ми силни всрѣдъ мене:
Свика противъ мене съборъ за да съкруши юношитѣ ми:
[ч]Господь стѫпка въ жлебъ дѣвицата, дъщерята Юдина.
(16) За то азъ плача: окото ми, [ш]окото ми излива вода;
Защото се отдалечи отъ мене [щ]утѣшительтъ който би съживилъ душата ми:
Синоветѣ ми погинаха, защото се прѣукрѣпи врагътъ.
(17) [ъ]Сионъ простира рѫцѣтѣ си, [ь]нѣма кой да го утѣши:
Господь заповѣда за Якова: враговетѣ му го окрѫжиха:
Ерусалимъ стана между тѣхъ като нечиста жена.
(18) [ѣ]Праведенъ е Господь, защото [ю]отстѫпихъ отъ словото му:
Слушайте, моля, всички люде, и вижте страданията ми:
Дѣвицитѣ ми и юношитѣ ми отидоха въ плѣнъ.
(19) Повикахъ моитѣ рачители, *но* [я]тѣ ме излъгаха:
Свещеницитѣ ми и старѣйшинитѣ ми надъхнаха въ града
Когато [ѧ]търсѣха храна за себе си за да се повърне животътъ имъ.

и Втор. 28;43,44.
к Иер. 30;14,15. Дан. 9;7,16.
л Иер. 52;28.
м 3 Цар. 8;46.
н Иер. 13;22,26. Иез. 16;37. 23;29. Осия 2;10.
о Втор. 32;29. Иса. 47;7.
п Ст. 2,17,21.
р Ст. 7.
с Иер. 51;51.
т Втор. 23;3. Неем. 13;1.
у Иер. 38;9. 52;6.
Гл. 2;12. 4;4.
ф Дан. 9;12.
х Иез. 12;13. 17;20.
ц Втор. 28;48.
ч Иса. 63;3. Отк. 14;19,20. 19;15.
ш Иер. 13;17. 14;17. Гл. 2;18.
щ Ст. 2,9.
ъ Иер. 4;31.
ь Ст. 2,9.
ѣ Неем. 9;33. Дан. 9;7,14.
ю 1 Цар. 12;14,15.
я Ст. 2. Иер. 30;14.
ѧ Ст. 11.

(20) Вижъ, Господи, защото съмъ въ утѣснение: ^лчрѣвата ми се смущаватъ,
Сърдцето ми се прѣвръща въ мене, защото злѣ се възпротивихъ на *тебе*:
^аИзвънъ обезчади ножъ, у дома смърть.
(21) Чуха че въздишамъ: ^бнѣма кой да ме утѣши:
Всичкитѣ ми неприятели чуха за злощастието ми, зарадваха се че си направилъ ти *това*:
Ще донесешъ деня *който* си назначилъ, и тѣ ще станатъ като мене.
(22) ^гДа дойде прѣдъ тебе всичката имъ злина;
И направи имъ както направи на мене заради всичкитѣ ми сгрѣшения;
Защото много сж въздишанията ми, и ^дсърдцето ми чезне.

ГЛАВА 2.

Какъ омрачи Господь Сионовата дъщерѣ въ гнѣва си,
^аХвърли долу отъ небето на земята ^бвеликолѣпието на Израиля,
И въ деня на гнѣва си не вспомни за ^вподножието на нозѣтѣ си!
(2) Господь изтрѣби всичкитѣ жилища Яковови, и ^гне пожали:
Разори съ яростьта си твърдѣлитѣ на Юдината дъщеря:
Събори *ги* до ^дземята: оскверни царството и началницитѣ му:
(3) Въ разпалването на яростьта си строши всичкия Израилевъ рогъ:
^еЗавърна назадъ неговата дѣсница отъ лицето на неприятеля;
И ^жразпали се противъ Якова като огънь пламененъ що пояжда *всичко* изоколо.
(4) ^зЗапъна лжка си като врагъ: възправи дѣсницата си като противникъ,
И ^иуби всичко угодно на окото.
Въ шатъра на Сионовата дъщеря изля като огънь яростьта си.
(5) ^кГосподь стана като неприятель: ^листрѣби Израиля,
Изтрѣби всичкитѣ му палати, съсипа твърдѣлитѣ му,
И умножи въ дъщерята Юдина плачъ и ридание.
(6) И ^мсъбори шатъра му ^нкато *колиба въ* градина: съсипа мѣстото на събранието му.
^оГосподь направи да се забрави въ Сионъ праздникъ и сжбота,
И, въ негодуванието на гнѣва си, отхвърли царь и свещеникъ.
(7) Господь отхвърли олтаря си, погнуси се отъ светилището си,
Заключи въ ржката на неприятелитѣ стѣнитѣ на палатитѣ му:
^пВъзкликнаха въ дома Господенъ като въ праздниченъ день.
(8) Господь намисли да съсипе стѣната на Сионовата дъщеря:
^рОпна връвьта, не завърна ржката си отъ да изтрѣбя,
И направи да сѣтува прѣдстѣнието и стѣната: изнемогнаха купно.
(9) Портитѣ ѝ се вдълбаха въ земята: погуби и ^ссъкруши веритѣ ѝ.
^тЦарьтъ ѝ и началницитѣ ѝ сж между езичницитѣ.
^уЗаконъ не сжществува, ^фнито пророцитѣ ѝ получватъ видѣние отъ Господа.
(10) Старѣйшинитѣ на Сионовата дъщеря ^хседятъ наземи и мълчатъ:
^цТурнха пръсть на главата си, ^чопасахасе съ врѣтища:
Дѣвицитѣ Ерусалимски наведоха главитѣ си къмъ земята.
(11) ^шОчитѣ ми повѣнаха отъ сълзи, ^щчрѣвата ми се смущаватъ.

---

^л Иовъ 30;27. Иса. 16;11. Иер. 4;19. 48;36. Гл. 2;11. Осия 11;8.
^а Втор. 32;25. Иез. 7;15.
^б Ст. 2.
^в Иса. гл. 13, и дрг. Иер. гл. 46, и дрг.
^г Псал. 109;15.
^д Гл. 5;17.

^а Мат. 11;23.
^б 2 Цар. 1;19.
^в 1 Лѣт. 28;2. Псал. 99;5. 132;7.
^г Ст. 17,21. Гл. 3;43.
^д Псал. 89;39.
^е Псал. 74;11.
^ж Псал. 89;46.
^з Иса. 63;10. Ст. 5.
^и Иез. 24;25.
^к Ст. 4. Иер. 30;14.
^л 4 Цар. 25;9. Иер. 52;13.
^м Псал. 80;12. 89;40. Иса. 5;5
^н Иса. 1;8
^о Гл. 1;4. Соф. 3;18.
^п Псал. 74;4.
^р 4 Цар. 21;13. Иса. 34;11.
^с Иер. 51;30.
^т Втор. 28;36. 4 Цар. 24;15. 25;7. Гл. 1;3. 4;20.

^у 2 Лѣт. 15;3.
^ф Псал. 74;9. Иез. 7;26.
^х Иовъ 2;13. Иса. 3;26. Гл. 3;28.
^ц Иовъ 2;12.
^ч Иса. 15;3. Иез. 7;18. 27;31.
^ш Псал. 6;7. Гл. 3;48, и дрг.
^щ Гл. 1;20.

[ъ]Дробътъ ми се излѣ на земята заради
съкрушението на дъщерята на людетѣ ми,
Понеже [ь]младенцитѣ и сучещитѣ прѣ-
мирать въ стъгдитѣ на града.
(12) Думать на майкитѣ си: Дѣ *има* жито и
вино? —
Като прѣмирать въ стъгдитѣ на града
както смъртно ранени,
Като се излива душата имъ въ пазухата
на майкитѣ имъ.
(13) Кого да ти взема свидѣтель? [ѣ]съ що да
те сравня, Ерусалимска дъщи?
Кому да те уприлича за да те утѣша, дѣ-
вице Сионова дъщи?
Защото съкрушението ти е голѣмо като
морето: кой може да те изцѣли?
(14) [ю]Пророцитѣ ти видѣха заради тебе суе-
ти и безумие,
И [я]не явиха беззаконието ти за да вър-
нать плѣнението ти;
Но видѣха заради тебе видѣния суетни
които те докараха до изгнание.
(15) [ѫ]Всички които заминаваха въ пжтя [ѫѫ]из-
плескаха съ ржцѣ заради тебе,
Позвиздаха, и [а]кивахъ съ главитѣ си
заради Ерусалимската дъщеря, *и ре-
коха*:
Той ли е градътъ за който се гово-
рѣше:
[б]Съвършенство на красотата,
Радость на всичката земя?
(16) [в]Всичкитѣ ти неприятели отвориха връхъ
тебе устата си:
Позвиздаха, и скръцнаха съ зжбитѣ си,
и рекоха: [г]Погълнахме *я*:
Той е наистина деньтъ който очаквахме:
намѣрихме, [д]видѣхме.
(17) Господь направи [е]което намисли: изпъл-
ни словото си което опрѣдѣли отъ
древни дни:
[ж]Разори, и не пожали, и [з]развесели за
тебе неприятели,
Възвиси рога на противницитѣ ти.
(18) Сърдцето имъ възопи къмъ Господа.
[и]Стѣно на Сионовата дъщеря,
[к]Проливай, като потокъ, сълзи денѣ и
нощѣ.
Не давай почивка на себе си: да не
прѣстане зѣницата на окото ти.
(19) Стани, [л]възопий нощѣ когато почну-
вать стражитѣ:
[м]Излѣй сърдцето си като вода прѣдъ ли-
цето на Господа:
Възвиси къмъ него ржцѣтѣ си заради
живота на младенцитѣ си
Които [н]прѣмирать отъ гладъ [о]по крах-
щата на всичкитѣ улици.
(20) Вижъ, Господи, и призри на кого си
направилъ така.
[п]Да ядать ли женитѣ рожбата си, мла-
денцитѣ въ обятията *си?*
[р]Да бждать ли убити въ свѣтилището
Господне священникъ и пророкъ?
(21) [с]Дѣте и старецъ лежать наземи по пж-
тищата:
Дѣвицитѣ ми и юношитѣ ми паднаха отъ
ножъ:
Убилъ си въ деня на гнѣва си, [т]изклалъ
си, *и* не си пожалилъ.
(22) [у]Призвалъ си отрядъ, като *множество*
въ день на праздникъ, ужаситѣ ми;
И никой не се отърва нито остана въ
деня на гнѣва Господень:
[ф]Онѣзи които съмъ носила въ обятия и
възрастила, врагътъ ми ги скончá.

ГЛАВА 3.

Азъ съмъ онзи человѣкъ *който* видѣхъ
скърбь отъ жезълъ на неговата я-
рость.
(2) Води ме, и заведе въ тъмнина, а не у
видѣлина.
(3) Ей, противъ мене се обърна, *противъ
мене* обръща ржката си всѣкий день.
(4) [а]Овехти плътьта ми и кожата ми, [б]съ-
круши коститѣ му.

ъ Иовъ 16;13. Псал. 22;14.
ь Ст. 19. Гл. 4;4.
ѣ Гл. 1;12. Дан. 9;12.
ю Иер. 2;8. 5;31, 14;14. 23;16. 27;14. 29;8,9. Иез. 13;2.
я Иса. 58;1.
ѫ 3 Цар. 9;8. Иер. 18;16. Наумъ 3;19.
ѫѫ Иез. 25;6. [44;14.
а 4 Цар. 19;21. Псал.
б Псал. 48;2. 50;2.
в Иовъ 16;9,10. Псал. 22;13. Гл. 3;46.
г Псал. 56;2.
д Псал. 35;21.
е Лев. 26;16, и дрг. Втор. 28;15, и дрг.
ж Ст. 2.
з Псал. 38;16. 89;42.
и Ст. 8.
к Иер. 14;17. Гл. 1;16.
л Псал. 119;147
м Псал. 62;8.
н Ст. 11.
о Иса. 51;20. Гл. 4;1. Наумъ 3;10.
п Лев. 26;29. Втор. 28;53. Иер. 19;9. Гл. 4;10. Иез. 5;10.
р Гл. 4;13,16.
с 2 Лѣт. 36;17.
т Гл. 3;43. [6;25. 46;5.
у Псал. 31;13. Иер.
ф Осия 9;12,13.

—

а Иовъ 16;8.
б Псал. 51;8. Иса. 38;13. Иер. 50;17.

(5) Съгради *окопи* противъ мене, и окружи
ме съ горесть и трудъ.
(6) вТури ме да седна въ тъмнина като мър-
твитѣ отъ вѣка.
(7) гОгради ме за да не излѣза, отегчи ве-
ригитѣ ми.
(8) дОще и когато викамъ и въпия, от-
блъсква молитвата ми.
(9) Огради съ дѣлани камене пѫтищата ми,
изкриви стезитѣ ми.
(10) еСтана ми *като* мечка въ засада, *като*
лъвъ въ скришни мѣста.
(11) Свърна пѫтищата ми и ме жразкѫса,
направи ме пустъ.
(12) Запъна лѫка си, и зме постави като
цѣль на стрѣла.
(13) иЗаби въ бѫбрецитѣ ми стрѣлитѣ на
тула си.
(14) кСтанахъ смѣхъ на всичкитѣ си люде,
лпѣсень тѣхъ весь день.
(15) мНасити ме съ горесть, опи ме съ пе-
линъ;
(16) И счупи зѫбитѣ ми нсъ кремене, покри
ме съ пепелъ.
(17) Отблъсналъ си още душата ми отъ
миръ;
(18) оИ рекохъ: Погина силата ми и надеж-
дата ми отъ Господа.
(19) Помни скърбьта ми и бѣдствието ми,
ппелина и яда.
(20) Душата ми помни *това* непрѣстанно, и
се е смирила въ мене.
(21) Това си напомнямъ въ сърдцето си, за
то имамъ надежда.
(22) рМилость Господня е че не се довър-
шихме, понеже не оскѫдѣха ще-
дротитѣ му:
(23) сПодновяватъ се всѣка заранѣ. голѣма е
твоята вѣрность.
(24) Господь е тдѣлъ мой, рече душата ми;
за то ще се надѣя на него.
(25) Благъ е Господь уна онѣзи които го
чакатъ, на душата която го търси.
(26) Добро е и да се надѣе нѣкой, и фтихо
да очаква спасението Господне.
(27) хДобро е человѣку да носи хомотъ въ
младостьта си.
(28) цСеди наединѣ и мълчи, защото се е
турилъ товаръ върхъ него.
(29) чТуря устата си въ пръстьта, негли има
надежда.
(30) шДава ланитата си на оногозъ който го
бие: ситъ е отъ укоръ.
(31) щЗащото Господь не отхвърля въ
вѣкъ;
(32) Но ако и да оскърби, то пакъ и ще
помилва споредъ множеството на
милостьта си;
(33) ъЗащото не оскърбява отъ сърдцето си,
нито угнетява человѣческитѣ синове.
(34) Да тъпче *нѣкой* подъ нозѣтѣ си всичкитѣ
узници на земята,
(35) Да развращава сѫда на человѣка прѣдъ
лицето на Вишнаго,
(36) Да онеправдава человѣка въ сѫда му, —
ьГосподь не гледа *това за добро*.
(37) ѣКой казва нѣщо, и става, безъ да *го*
заповѣда Господь?
(38) Изъ устата на Вишнаго юне излизатъ ли
и злото и доброто?
(39) яЗащо би ропталъ живъ человѣкъ, ѧче-
ловѣкъ за *наказанието на* грѣхо-
ветѣ си?
(40) Да издиримъ пѫтищата си, и да изпи-
таме, и да се върнемъ при Господа.
(41) ѩДа възвисимъ сърдцата си и рѫцѣтѣ
къмъ Бога *който е* на небеса, *и да*
речемъ:
(42) аСъгрѣшихме и отстѫпихме: ти не си
ни простилъ.
(43) Покрилъ си се съ ярость, и гонилъ си
ни: бубилъ си, не си пощадилъ.
(44) Покрилъ си се съ облакъ вза да не
премине молитвата *ни*.
(45) Направилъ си ни гизметъ и мерзость
всрѣдъ людетѣ.

в Псал. 88;5,6. 143;3.
г Иовъ 3;23. 19;8. Осия 2;6.
д Иовъ 30;20. Псал. 22;2.
е Иовъ 10;16. Иса. 38;13. Осия 5;14. 13;7,8.
ж Осия 6;1.
з Иовъ 7;20. 16;12. Псал. 38;2.
и Иовъ 6;4.
к Иер. 20;7.
л Иовъ 30;9. Псал. 69;12. Ст. 63.
м Иер. 9;15.
н Прит. 20;17.
о Псал. 31;22.
п Иер. 9;15.
р Мал. 3;6.
с Иса. 33;2.
т Псал. 16;5. 73:26. 119;57. Иер. 10;16.
у Псал. 130;6. Иса. 30;18. Мих. 7;7.
ф Псал. 37;7.
х Псал. 94;12. 119;71.
ц Иер. 15;17. Гл. 2;10.
ч Иовъ 42;6.
ш Иса. 50;6. Мат. 5;39.
щ Псал. 94;14.
ъ Иез. 33;11. Евр. 12:10.
ь Ав. 1;13.
ѣ Псал. 33;9.
ю Иовъ 2;10. Иса. 45;7. Амосъ 3;6.
я Прит. 19;3.
ѧ Мих. 7;9.
ѩ Псал. 86;4.
а Дан. 9;5.
б Гл. 2;2,17,21.
в Ст. 8.
г 1 Кор. 4;13.

(46) [д]Всичкитѣ ни неприятели отвориха устата си върхъ насъ.
(47) [е]Страхъ и пропасть дойдоха върхъ насъ, [ж]запустѣние и съкрушение.
(48) [з]Потоци водни излива окото ми за съкрушението на дъщерята на людетѣ ми.
(49) [и]Окото ми капе и не прѣстава, защото нѣма отрада
(50) [к]Додѣ се Господь наведе и погледне отъ небето.
(51) Окото ми нажалява душата ми заради всичкитѣ дъщери на града ми.
(52) Враговетѣ ми [л]безъ причина ме гонятъ непрѣстанно да ме уловятъ като врабче.
(53) Отнеха живота ми [м]въ ровъ, и [н]хвърлиха камикъ върхъ мене.
(54) [о]Води възлѣзоха надъ главата ми: [п]рекохъ: Свършихъ се:
(55) [р]Призвахъ името ти, Господи, отъ прѣизподния ровъ.
(56) [с]Ти чу гласа ми: не затваряй ухото си за въздишането ми, за вопьла ми.
(57) [т]Приближилъ си се въ който день те призвахъ: рекълъ си: Не бой се.
(58) [у]Сѫдилъ си, Господи, сѫда на душата ми: [ф]изкупилъ си живота ми.
(59) Видѣлъ си, Господи, обидата ми: [х]сѫди сѫдбата ми.
(60) Видѣлъ си всичкитѣ имъ отмъщения, [ц]всичкитѣ намислювания противъ мене.
(61) Ти чу, Господи, укора имъ, всичкитѣ имъ намислювания противъ мене,
(62) Думитѣ на онѣзи които се подигатъ върхъ мене, и прѣговарянията имъ противъ мене весь день.
(63) Вижъ [ч]кога седятъ, и кога ставатъ: [ш]азъ имъ съмъ пѣсень.
(64) [щ]Ще имъ направишъ, Господи, въздаяние споредъ дѣлата на рѫцѣтѣ имъ.
(65) Ще имъ дадешъ окаменение сърдечно, клетвата си върхъ тѣхъ.
(66) Ще ги прогонишъ съ гнѣвъ, и ще ги изтрѣбишъ [ъ]отъ подъ [ь]небесата Господни.

ГЛАВА 4.

Какъ почернѣ златото! измѣни се най-чистото злато!
Каменетѣ на светилището се пръснаха [а]по ѫгловетѣ на всичкитѣ пѫтища.
(2) Драгитѣ синове на Сионъ, равноцѣннитѣ съ чисто злато,
Какъ се вмѣниха [б]като пръстени сѫсѫди, дѣло на грънчарска рѫка!
(3) Още и звѣроветѣ подаватъ съсци и кърмятъ чадата си;
А дъщерята на людетѣ ми се ожесточи [в]като камилоптицитѣ въ пустиня.
(4) [г]Езикътъ на сучещето залѣпна за небцето му отъ жажда:
[д]Дѣцата поискаха хлѣбъ, и нѣма кой да имъ отрѣже.
(5) Които ядѣха нѣжни ястия лежатъ въ пѫтищата загинали:
[е]Възпитаннитѣ въ багреница прегърнаха гноището.
(6) И *наказанието за* беззаконието на дъщерята на людетѣ ми стана по-голѣмо отъ *наказанието на* грѣха на Содомъ,
[ж]Който биде съсипанъ въ едно мигновение, безъ да сѫ дѣйствували върхъ него *человѣчески* рѫцѣ.
(7) [*]Благороднитѣ ѝ бѣха по-чисти отъ снѣгъ, по-бѣли отъ млѣко,
По-червени на тѣлѣ отъ рубини,— видътъ имъ *като* сапфиръ.
(8) Зракътъ имъ [з]почернѣ повече отъ сажди: не се познаватъ по пѫтищата:
[и]Кожата имъ залѣпна за коститѣ имъ: изсъхнаха, станаха като дърво.
(9) По-благополучни бидоха умъртвенитѣ

д Гл.2;16.
е Иса.24;17. Иер.48;43.
ж Иса.51;19.
з Иер.4;19. 9;1. 14;17. Гл.2;11.
и Псал.77;2. Гл.1;16.
к Иса.63;15.
л Псал.35;7,19. 69;4. 109;3. 119;161.
м Иер.37;16. 38;6,9,10.
н Дан.6;17.
о Псал.69;2. 124;4,5.
п Псал.31;22. Иса.38;10,11. Ст.18.
р Псал.130;1. Иона 2;2.
с Псал.3;4. 6;8. 18;6. 66;19. 116;1.
т Як.4;8.
у Псал.35;1. Иер.51;36.
ф Псал.71;23.
х Псал.9;4. 35;23.
ц Иер.11;19.
ч Псал.139;2.
ш Ст.14.
щ Псал.28;4. Виж. Иер.11;20. 2 Тим.4;14.
ъ Втор.25;19. Иер.10;11.
ь Псал.8,3.

а Гл.2;19.
б Иса.30;14. Иер.19;11. 2 Кор.4;7.
в Иовъ 39;14,16.
г Псал.22;15.
д Виж. Гл.2;11.12.
е Иовъ 24;8.
ж Бит.19;25.
* Назиреитѣ.
з Гл.5;10. Иоилъ 2;6. Наумъ 2;10.
и Псал.102;5.

отъ мечь нежели умъртвонитѣ отъ гладъ;
Защото тѣзи изтаяватъ, прободени отъ *скудость* на произведения на нивя.
(10) кРжцѣтѣ на милосердитѣ жени свариха чадата си:
лСтанаха имъ ястия въ съкрушението на дъщерята на людетѣ ми.
(11) Господь свърши яростьта си, мизлѣ пламика на гнѣва си,
И нразпали огънь въ Сионъ който пояде основанията му.
(12) Не вѣрваха земнитѣ царе и всички които живѣеха по вселенната
Че щѣше да влѣзе неприятель и врагъ въ портитѣ Ерусалимски.
(13) *Това стана* озаради грѣховетѣ на пророцитѣ му и заради беззаконията на свещеницитѣ му,
пКоито проливаха кръвьта на праведнитѣ всрѣдъ него.
(14) Заскитаха се *като* слѣпи по пжтищата, рОскверниха се въ кръвьта
сЩото *человѣцитѣ* не можеха да се допратъ до дрехитѣ имъ.
(15) Отстжпете, тнечисти, викаха къмъ тѣхъ: отстжпете, отстжпете, не се допирайте;
А тѣ бѣгаха и се скитаха; и говорѣше се между езичницитѣ: Нѣма да пришелствуватъ вече *съ насъ:*
(16) Яростьта Господия ги отлжчи, не ще вече да гледа на тѣхъ:
Свещеническо лице уне почетоха, старци не помилваха.
(17) До сега още фочитѣ ни запрѣха отъ да чакатъ суетната за насъ помощь:
Гледахме съ ожидано къмъ народъ който не може да спасява.
(18) хПрѣчакватъ диритѣ ни за да не ходимъ по стъгдитѣ си:
Приближи се свършъкътъ ни, днитѣ ни се изпълниха, защото цдойде свършъкътъ ни.
(19) Които ни гонѣха чстанаха по-леки отъ орлитѣ небесни:
Гониха ни по горитѣ, прѣчакваха ни въ пустинята.
(20) шХвана се въ тѣхнитѣ ровове щдиханието на ноздритѣ ни, помазаникътъ Господенъ,
Подъ сѣнката на когото говорѣхме че ще живѣемъ между езичницитѣ.
(21) ъРадвай се и весели се, дъщи Едомска която обитавашъ въ земята Узъ:
ьОще и до тебе ще дойде чашата: ще се опиешъ, и ще се заголишъ:
(22) ѣСвърши се *наказанието* на беззаконието ти, дъщи Сионова: нѣма вече да те прати въ плѣнъ:
юЩо посѣти беззаконието ти, дъщи Едомска: ще открие съгрѣшенията ти.

ГЛАВА 5.

аПомни, Господи, що ни стана:
Погледни, и вижъ букора ни.
(2) вНаслѣдпото ни мина на чужденци,
Домоветѣ ни на странни.
(3) Станахме сирачета безъ баща,
Майкитѣ ни като вдовици.
(4) Съ сребро пихме водата си:
Дървата ни идатъ съ цѣна.
(5) гНа врата ни има гонение:
Трудимъ се, и почивка нѣмаме.
(6) дПрострѣхме ржка екъмъ Египтянитѣ,
Къмъ Асирийцитѣ, за да се наситимъ съ хлѣбъ.
(7) жБащитѣ ни съгрѣшиха, зтѣ не сжществуватъ;
И ние носимъ беззаконията имъ.
(8) иРаби ни обладаха:
Нѣма кой да *ни* избави отъ ржката имъ.
(9) Добиваме хлѣба си съ *бѣда на* живота си,
Прѣдъ моча на пустинята.
(10) кКожата ни почорнѣ като пещь

к Иса. 49;15. Гл. 2;20.
л Втор. 28;57. 4 Цар. 6;29.
м Иер. 7;20.
н Втор. 32;22. Иер. 21;14.
о Иер. 5;31. 6;13. 14;14. 23;11,21. Иез. 22;26,28. Соф. 3;4.
п Мат. 23;31,37.
р Иер. 2;34.
с Числа 19;16.
т Лев. 13;45.
у Гл. 5;12.
ф 4 Цар. 24;7. Иса. 20;5. 30;6,7. Иер. 37;7. Иез. 29;16.
х 4 Цар. 25;4,5. [8;2.
ц Иез. 7;2,3,6. Амосъ
ч Втор. 28;49. Иер. 4;13.
ш Бит. 2;7. Гл. 2;9.
щ Иер. 52;9. Иез. 12;13. 19;4,8.
ъ Виж. Екл. 11;9.
ь Иер. 25;15,16,21. Авд. 10.
ѣ Иса. 40;2.
ю Псал. 137;7.
—
а Псал. 89;50,51.
б Псал. 79;4. Гл. 2;15.
в Псал. 79:1.
г Втор. 28;48. Иер. 28;14.
д Бит. 24;2. Иер. 50;15.
е Осия 12;1. [18;2.
ж Иер. 31;29. Иез.
з Бит. 42;13. Зах. 1;5.
и Неем. 5;15.
к Иовъ 30;30. Псал. 119;83. Гл. 4;8

Отъ жестокостьта на глада.
(11) [л]Смириха женитѣ въ Сіонъ,
Дѣвитѣ въ Юдинитѣ градове,
(12) Князоветѣ бидоха обѣсени отъ рѫцѣтѣ
имъ:
[м]Лицата на старѣйшинитѣ се не почетоха.
(13) [н]Накараха младитѣ да мелятъ,
И дѣцата паднаха подъ *товара* на дървата.
(14) Старѣйшинитѣ прѣстанаха отъ *да седятъ* на портитѣ,
Младитѣ отъ пѣснитѣ си.
(15) Прѣстана радостьта на сърдцето ни
Ликътъ ни се обърна на сѣтуване.
(16) [о]Вѣнецътъ на нашата глава падна:
Горко намъ сега, защото сме съгрѣшили!
(17) За то [п]чезне сърдцето ни,
[р]За то причернѣ на очитѣ ни.
(18) Заради запустѣнието на гората Сіонъ
Лисицитѣ ходятъ по нея.
(19) Ти, Господи, [с]прѣбивавашъ въ вѣкъ,
[т]Прѣстолътъ ти въ родъ и родъ.
(20) [у]Защо ни забравяшъ за всегда,
И ни оставяшъ на дълго врѣме?
(21) [ф]Върни ни, Господи, къмъ тебе, и ще се върнемъ:
Обнови днитѣ ни като изпърво.
(22) Но си ни отхвърлилъ съвсѣмъ·
Разгнѣвилъ си се много противъ насъ.

КНИГА НА ПРОРОКА ИЕЗЕКИИЛА.

ГЛАВА 1.

Въ тридесетото лѣто, четвъртия *мѣсецъ*,
въ петия *день* на мѣсеца, като бѣхъ между
плѣнницитѣ [а]при рѣката Ховаръ, [б]отвориха
се небесата, и видѣхъ [в]видѣния Божии.
(2) Въ петия *день* на мѣсеца на това лѣто,
петото [г]на плѣнението на царь Иоахина,
(3) биде нарочно слово Господне къмъ Иезекиила сина на Вузия, свещеника, въ земята
на Халдейцитѣ, при рѣката Ховаръ; и [д]тамъ
биде рѫката Господня върху него.
(4) И видѣхъ, и, ето, [е]вихрушка идѣше
[ж]отъ сѣверъ, облакъ голѣмъ и огънь пламналъ, а около него сияние; и отсрѣдъ него
се виждаше нѣщо на глѣдъ като халколиванъ,
отсрѣдъ огъня.
(5) И [з]отсрѣдъ него *се виждаше* още подо-
бие на четири животни. И [и]видътъ имъ бѣ-
ше това: [к]имаха подобие человѣческо; (6) и
всѣко имаше четири лица, и всѣко отъ тѣхъ
имаше четири крила. (7) И нозѣтѣ имъ бѣха
нозѣ прави; и стѫпката на ногата имъ по-
добна на стѫпка на телешка нога; и пущаха
искри [л]като лице на мѣдь лъскава. (8) И [м]и-
маха человѣчески рѫцѣ отдолу подъ крилата
си, на четиритѣ си страни; и четиритѣ имаха
лицата си и крилата си. (9) [н]Крилата имъ се
държеха едно съ друго: [о]не се обръщаха ка-
то ходѣха: срѣщу лицето си ходѣха всѣко.
(10) [п]А за подобието на лицето имъ, четиритѣ
имаха лице человѣческо, и лице лъвово къмъ дѣ-
сната страна; и четиритѣ имаха говеждо лице
къмъ лѣвата; и четиритѣ имаха орлово лице.

л Иса 13;16. Зах. 14;2.
м Иса. 47;6. Гл. 4;16.
н Сѫд. 16;21.
о Иовъ 19;9. Псал. 89;39.
п Гл. 1;22.
р Псал. 6;7 Гл. 2;11.
с Псал. 9;7. 10;16. 29;10. 90;2. 102;12,26,27 145;13. Ав. 1;12.
т Псал. 45;6.
у Псал. 13;1.
ф Псал. 80;3,7,19 Иер. 31;18.

а Ст. 3. Гл. 3;15,23. 10;15,20,22. 43;3.
б Мат. 3;16. Дѣян. 7;56. 10;11. Отк. 19;11.
в Гл. 8;3.
г 4 Цар. 24;12,15.
д 3 Цар. 18;46. 4 Цар. 3;15. Гл. 3;14,22. 8;1. 40;1.
е Иер. 23;19. 25;32.
ж Иер. 1;14. 4;6. 6;1.
з Отк. 4;6, и др.
и Гл. 10;9, и др.
к Ст. 10. Гл. 10;14,21.
л Дан. 10;6. Отк. 1;15.
м Гл. 10;8,21.
н Ст. 11.
о Ст. 12. Гл. 10;11.
п Виж. Отк. 4;7.

(11) И лицата имъ бѣха *така;* а крилата
имъ бѣха разперени нагорѣ: двѣ на всѣко се
съединяваха едно съ друго, и [р]двѣ покриваха
тѣлата имъ. (12) И [с]ходѣха всѣко срѣщу ли-
цето си: [т]дѣто се носѣше духътъ, *тамъ* ходѣха:
като ходѣха [у]не се обрьщаха (13) А за подобие-
то на животнитѣ, видътъ имъ бѣ като горещи
огнени вжглища, [ф]като видъ на свѣщи който
ходѣше между животнитѣ; и огньтъ бѣше
свѣтълъ, и свѣткавица изхождаше изъ огъня.
(14) И животнитѣ [х]тичаха и се връщаха [ц]ка-
то видъ на блескавица.

(15) И като видѣхъ животнитѣ, ето [ч]едно
колело на земята при животнитѣ, до четиритѣ
имъ лица. (16) [ш]Видътъ на колелата и на-
правата имъ бѣ [щ]нагледъ като хрисолитъ; и
четиритѣ имаха истото подобие; и видътъ имъ
и направата имъ бѣха като че бѣ колело
срѣдъ колело. (17) Когато ходѣха вървѣха на
четиритѣ си страни: [ъ]не се обрьщаха като
ходѣха. (18) А кржговетѣ имъ бѣха високи и
страшни, и кржговетѣ имъ [ь]пълни съ очи о-
коло тѣзи четири.

(19) И [ѣ]когато животнитѣ ходѣха, ходѣха *и*
колелата при тѣхъ; и когато животнитѣ се
възвишаваха отъ земята, възвишаваха се *и*
колелата. (20) [ю]Дѣто бѣ да иде духътъ, *тамъ*
ходѣха: тамъ духътъ бѣ да иде; и колелата
се възвишаваха срѣщу тѣхъ, защото [я]духътъ
на животнитѣ бѣше въ колелата. (21) [ѫ]Кога-
то онѣзи ходѣха, ходѣха *и тѣзи;* и когато о-
нѣзи стоеха, стоеха *и тѣзи;* а когато онѣзи се
възвишаваха отъ земята, *и* колелата се възви-
шаваха срѣщу тѣхъ, защото духътъ на жи-
вотнитѣ бѣ въ колелата.

(22) И [ѭ]подобието на твърдьта която бѣ
надъ главитѣ на животнитѣ бѣше на глѣдъ
като страшенъ кристалъ распрострѣнъ надъ
главитѣ имъ. (23) А подъ твърдьта *бѣха* рас-
прострѣни крилата имъ, едно къмъ друго:
двѣ имаше всѣко отсамъ, и двѣ оттамъ, съ
които покриваха тѣлата си. (24) И [а]когато хо-
дѣха чуехъ хвученето на крилата имъ, [б]ка-
то хвучене на много води, [в]като гласъ на
Всесилнаго, и гласа на говоренето като гласъ
на войска: когато стоеха сваляха крилата си.
(25) И ставаше гласъ отъ горѣ изъ твърдьта
която бѣ надъ главата имъ: когато стоеха
сваляха крилата си.

(26) И [г]отгорѣ на твърдьта която бѣ надъ
главата имъ *видѣше се* подобие на прѣстолъ,
[д]като видъ на камикъ сапфиръ, и върху по-
добието на прѣстола подобие като видъ чело-
вѣчески *седещъ* отгорѣ на него. (27) И [е]ви-
дѣхъ нѣщо нагледъ като халколиванъ, като
зракъ на огънь въ него наоколо: отъ вида на
чрѣслото му и нагорѣ, и отъ вида на чрѣсло-
то му и надолу, видѣхъ като зракъ на огънь;
и имаше сияние наоколо. (28) Като [ж]вида на
джга която става въ дъждовенъ день, така бѣ
видътъ на сиянието наоколо. [з]Такъвъ бѣ ви-
дътъ на подобието на славата Господня. И ка-
то видѣхъ [и]паднахъ на лицето си, и чухъ
гласъ който говорѣше.

ГЛАВА 2.

И рече ми: Сине человѣчески, [а]стани на
нозѣтѣ си, и ще ти говоря. (2) И като ми го-
вори, [б]влѣзе въ мене Духъ и ме постави на
нозѣтѣ ми; и чухъ оногозъ който ми говорѣ-
ше. (3) И рече ми: Сине человѣчески, азъ
те проваждамъ при Израилевитѣ синове, при
отстжпнически люде които отстжпиха отъ ме-
не: [в]тѣ и отцитѣ имъ станаха прѣстжпници
противъ мене до този днешенъ день, (4) и [г]сж
синове жестоколични и жестокосърдечни. Азъ
те проваждамъ при тѣхъ; и ще имъ кажешъ:
Така говори Господь Иеова. (5) И, [д]послушатъ
ли, не послушатъ ли, (защото е домъ отстжп-
никъ,) [е]ще познаятъ обаче че е имало про-
рокъ всрѣдъ тѣхъ.

(6) И ти, сине человѣчески, [ж]да се не у-
боишъ отъ тѣхъ, и отъ думитѣ имъ да се не
убоишъ, ако и да има [з]трънѐ и бодили съ те-
бе, и живѣешъ между скорпии: [и]да се не

р Иса.6;2.
с Ст.9. Гл.10;22.
т Ст.20.
у Ст.9,17.
ф Отк.4;5.
х Зах.4;10.
ц Мат.24;27.
ч Гл.10;9.
ш Гл.10;9,10.
щ Дан.10;6.
ъ Ст.12.
ь Гл.10;12. Зах.4;10.
ѣ Гл.10;16,17.
ю Ст.12.
я Гл.10;17.
ѫ Ст.19,20. Гл.10;17.
ѭ Гл.10;1.
а Гл.10;5.
б Гл.43;2. Дан.10;6. Отк.1;15.
в Иовъ37;4,5. Псал.29;3,4. 68;33.
г Гл.10;1.
д Изх.24;10.
е Гл.8;2.
ж Отк.4;3. 10;1.
з Гл.3;23. 8;4.
и Дан.8;17. Дѣян.9;4. Отк.1;17.

—

а Дан.10;11.
б Гл.3;24.
в Иер.3;25. Гл.20;18,21,30.
г Гл.3;7.
д Гл.3;11,26,27.
е Гл.33;33.
ж Иер.1;8,17. Лука12;4.
з Иса.9;18. Иер.6;28. Мих.7;4.
и Гл.3;9. 1 Пет.3;14.

убоишъ отъ думитѣ имъ, и отъ лицето имъ да
се не разтреперишъ ако и да [к]сѫ домъ от-
стѫпникъ. (7) И [л]ще говоришъ думитѣ ми на
тѣхъ, или послушали, [м]или не послушали;
защото сѫ отстѫпници.

(8) Ти обаче, сине человѣчески, слушай
това което азъ ти говоря: не ставай отстѫп-
никъ като този отстѫпникъ домъ: отвори уста-
та си, и [н]изяжъ това което ти давамъ азъ.
(9) И видѣхъ, и ето [о]рѫка простръна къмъ
мене, и въ нея [п]свитъкъ книга. (10) И разви
го прѣдъ мене; и бѣ писано извѫтрѣ и из-
вънъ, и въ него писани плачове, и ридания,
и горко.

ГЛАВА 3.

И рече ми: Сине человѣчески, изяжъ това
което намирашъ: [а]изяжъ този свитъкъ, и
иди да говоришъ на Израилевия домъ. (2) И
отворихъ устата си; и нахрани ме съ този
свитъкъ, (3) и рече ми: Сине человѣчески,
нека яде коремътъ ти, и нека се наситятъ
чрѣвата ти отъ този свитъкъ който ти давамъ
азъ. И [б]изядохъ *го;* и стана въ устата ми
[в]като медъ отъ сладость. (4) И рече ми: Сине
человѣчески, иди, влѣзъ въ Израилевия домъ,
и говори думитѣ ми на тѣхъ. (5) Защото не
се проваждашъ при люде мѫчноречиви и тежко-
коезични, *но* при Израилевия домъ,—(6) не
при много народи мѫчнорѣчиви и тежкоезич-
ни, на които думитѣ не разумѣвашъ; [г]и при
таквизи ако бихъ те проводилъ, тѣ биха те
послушали. (7) Но Израилевътъ домъ [д]нѣма
да те послуша, защото не щатъ да ме послу-
шатъ; понеже [е]всичкий Израилевъ домъ е
жестокочелестъ и жестокосърдеченъ. (8) Ето,
направихъ лицето ти силно противъ лицата
имъ, и челото ти силно противъ челата имъ.
(9) [ж]Като адамантъ по-твърдъ отъ кремень
направихъ челото ти: [з]да се не убоишъ отъ
тѣхъ, и да се не разтреперишъ отъ лицето
имъ, защото сѫ домъ отстѫпникъ.

(10) И рече ми: Сине человѣчески, всички-
тѣ ми слова които ще ти говоря вземи въ
сърдцето си, и послушай съ ушитѣ си; (11) и
иди, влѣзъ при плѣнницитѣ, при синоветѣ на
людетѣ си, и говори имъ и кажи имъ: [и]Така
говори Господь Іеова,—или послушатъ, или
не послушатъ.

(12) И [к]подигна ме Духътъ; и чухъ задъ
себе си гласъ на великъ трусъ *който говорѣ-
ше:* Благословена славата Господня отъ мѣ-
стото му! (13) И *чухъ* хвученето на крилата
на животнитѣ които се скрилявяха едно съ
друго, и тропането на колелата срѣщу тѣхъ,
и гласъ на голѣмъ трусъ. (14) И [л]възвися ме
Духътъ и ме взе; и въ разпалването на духа
си отидохъ съ огорчение; [м]но рѫката Го-
сподня бѣ крѣпка върху мене. (15) И дойдохъ
при плѣнницитѣ въ Телавивъ, които обитаваха
при рѣката Ховаръ, и [н]седнахъ дѣто тѣ сѣд-
наха, и останахъ тамъ между тѣхъ седемь
дни въ смайване.

(16) И слѣдъ седемьтѣ дни биде слово Го-
сподне къмъ мене и рече: (17) [о]Сине чело-
вѣчески, [п]поставихъ те стражъ надъ Изра-
левия домъ: слушай прочее слово отъ устата
ми, и свѣсти ги отъ моя страна. (18) Когато
говоря къмъ беззаконния: Непрѣмѣнно ще у-
мрешъ, и ти го не свѣстишъ, и не говоришъ
за да прѣдпазишъ беззаконния отъ беззакон-
ния му пѫть та да спасишъ живота му, онзи
[р]беззаконникъ ще умре въ беззаконието си;
но отъ твоята рѫка ще прѣдиря кръвьта му.
(19) Ако ли ти свѣстишъ беззаконния, но той
не се върне отъ беззаконието си и отъ без-
законния си пѫть, той ще умре въ беззако-
нието си; а [с]ти си избавилъ душата си.

(20) Пакъ, [т]ако се върне праведниятъ отъ
правдата си и направи беззаконие, и азъ ту-
ря прѣтикание прѣдъ него, той ще умре: по-
неже ти не си му обадилъ, той ще умре въ
грѣха си, и правдата му която е направилъ
нѣма да се помене; но отъ твоята рѫка ще
прѣдиря кръвьта му. (21) Но ако ти свѣстишъ
праведния за да не съгрѣши, и той не съ-
грѣши, праведниятъ непрѣмѣнно ще живѣе,
защото се свѣсти; и ти си избавилъ душа-
та си.

к Гл. 3;9,26,27.
л Иер. 1;7,17.
м Ст. 5.
н Отк. 10;9.
о Гл. 8:3. Иер. 1;9.
п Гл. 3:1.

а Гл. 2:8.9.
б Иер 15.16. Отк. 10:9.
в Псал. 19;10. 119;103.
г Мат. 11;21,23.
д Іоан. 15;20.
е Гл. 2;4.
ж Иса. 50;7. 1;18. 15;20. Мих. 3;8.
з Иер. 1;8,17. Гл. 2;6.
и Гл. 2:5,7. Ст. 27.
к Ст. 14. Гл. 8:3. Впж. 3 Цар. 18;12. 4 Цар. 2;16. Дѣян. 8;39.
л Ст. 12. Гл. 8;3.
м 4 Цар. 3;15. Гл. 1;3. 8;1. 37:1.
н Іовъ 2;13. Псал. 137:1.
о Гл. 33;7-9.
п Иса. 52;8. 56;10. 62;6. Иер. 6;17.
р Гл. 33;6. Іоан. 8;21,24.
с Иса. 49;4,5. Дѣян. 20;26.
т Гл. 18;24. 33;12,13.

(22) И [у]рѫката Господня бидe тамъ върху
мене; и рече ми: Стани, излѣзъ [ф]на полето,
и тамъ ще ти говоря. (23) И станахъ и из-
лѣзохъ на полето; и, ето, [х]славата Господня
стоеше тамъ, като славата [ц]която видѣхъ при
рѣката Ховаръ; [ч]и паднахъ на лицето си.
(24) И [ш]влѣзе Духътъ въ мене, и постави ме
на нозѣтѣ ми, и говори ми и рече ми: Иди,
затвори се въ кѫщата си. (25) И ти, сине че-
ловѣчески, ето, ще [щ]турятъ на тебе узи и
ще те вържатъ съ тѣхъ; и нѣма да излѣзешъ
всрѣдъ тѣхъ. (26) И [ъ]ще направя езика ти да
залѣпне за небцето ти, и ще бѫдешъ нѣмъ,
и не ще да бѫдешъ за тѣхъ обличитель; за-
щото [ь]е домъ отстѫпникъ. (27) Но [ѣ]когато ти
говоря ще отворя устата ти, и ще имъ кажешъ:
[ю]Така говори Господь Иеова: Който слуша, да
слуша; и който не слуша, да не слуша; за-
щото [я]е домъ отстѫпникъ.

ГЛАВА 4.

И ти, сине человѣчески, вземи си тухла,
и тури я прѣдъ себе си, и напиши на нея
градъ Ерусалимъ. (2) И постави обсада про-
тивъ него, и съгради бойници противъ него,
и въздигни окопи противъ него, тури още
станъ противъ него, и постави овни наоколо
противъ него. (3) И вземи си желѣзна плоча,
и тури я *като* желѣзна стѣна между тебе и
града, и утвърди лицето си противъ него; и
ще бѫде обсаденъ, и ще туришъ обсада про-
тивъ него. [а]То *ще е* знакъ на Израилевия
домъ.

(4) И ти легни на лѣвата си страна, и ту-
ри беззаконието на Израилевия домъ върхъ
нея. споредъ числото на днитѣ въ които ще
лежишъ на нея ще носишъ беззаконието имъ.
(5) Защото азъ на тебе турихъ годинитѣ на
беззаконието имъ споредъ числото на днитѣ,
триста и деветдесеть дни; и [б]ще носишъ безза-
конието на Израилевия домъ. (6) И като свър-
шишъ тѣхъ, легни пакъ на дѣсната си страна,
и ще носишъ беззаконието на Юдиния домъ
четиридесеть дни: всѣки единъ день ти опрѣ-
дѣлихъ вмѣсто една година.

(7) И ще утвърдишъ лицето си къмъ обса-
дата на Ерусалимъ, и мишцата ти *ще бѫде*
гола, и ще пророчествувашъ противъ него.
(8) И, ето, [в]ще туря на тебе узи; и нѣма да
се обърнешъ отъ едната си страна на другата
додѣ не свършишъ днитѣ на обсадата си.

(9) И ти си вземи пшеница, и ечмикъ, и
бобъ, и леща, и просо, и бѣло жито, и тури
ги въ единъ сѫсѫдъ, и направи си отъ тѣхъ
хлѣбове: споредъ числото на днитѣ въ които
ще лежишъ на страната си, триста и деветде-
сеть дни ще ядешъ отъ тѣхъ. (10) И яденето
ти което ще ядешъ отъ тѣхъ *ще бѫде* съ те-
глилка, двадесеть сикли на день: отъ врѣме
на врѣме ще ядешъ отъ тѣхъ. (11) И вода съ
мѣрка ще пиешъ, шестата часть на единъ
инъ: отъ врѣме на врѣме ще пиешъ. (12) И
ще ги ядешъ *като* ечимени потрѣбници, и
ще ги печешъ съ лайно що излизa изъ че-
ловѣкъ, прѣдъ очитѣ имъ. (13) И рече Го-
сподь: [г]Така ще ядатъ Израилевитѣ синове
хлѣба си оскверненъ между езичницитѣ дѣто
ще ги разпрѫсна.

(14) А азъ рекохъ: [д]Ахъ! Господи Иеова!
ето, душата ми не се е осквернила; понеже отъ
младостьта си до нинѣ [е]не съмъ ялъ мъртве-
чина или звѣроядениня, нито е влѣзло нѣко-
га въ устата ми [ж]мрѣсно месо. (15) И рече
ми: Вижъ, дадохъ ти говеждо лайно вмѣсто
человѣческо лайно; и съ него ще опечешъ хлѣ-
ба си. (16) И рече ми: Сине человѣчески, е-
то, азъ ще съкруша [з]подкрѣплението отъ хлѣ-
ба въ Ерусалимъ; и [и]ще ядатъ хлѣбъ съ те-
глилка и съ тѫга, и [к]ще пиятъ вода съ мѣр-
ка и съ смайване, (17) за да станатъ осѫждни
отъ хлѣбъ и вода; и ще се гледатъ единъ съ
други смаяни; и [л]ще се изнурятъ въ беззако-
нието си.

ГЛАВА 5.

И ти, сине человѣчески, вземи си остъръ
ножъ, вземи си бръснарски бръсначъ, и [а]об-
ръсни главата си и брадата си: вземи си по-
слѣ кѫпони та ги раздѣли. (2) [б]Третата часть
ще изгоришъ въ огънь всрѣдъ [в]града когато

у Ст 14. Гл. 1;3.
ф Гл. 8;4.
х Гл. 1;28.
ц Гл. 1;1.
ч Гл. 1;28.
ш Гл. 2;2.
щ Гл. 4;8. [1;20,22.
ъ Гл. 24;27. Лука
ь Гл. 2;5-7.
ѣ Гл. 24;27. 33;22.
ю Ст. 11.
я Ст. 9,26. Гл. 12;2,3.
—
а Гл. 12;6,11. 24;24,27.
б Числа 14;34.
в Гл. 3;25.
г Осия 9;3.
д Дѣян. 10;14.
е Изх. 22;31. Лев.
11;40. 17;15.
ж Втор. 14;3. Иса. 65;4.
з Лев. 26;26. Псал.
105;16. Иса. 3;1.
Гл. 5;16. 14;13.
и Ст. 10. Гл. 12;19.
к Ст. 11.
л Лев. 26;39. Гл. 24;23.
—
а Виж. Лев. 21;5.
Иса. 7;20. Гл. 44;20.
б Ст. 12.
в Гл. 4;1.

се изпълнятъ [г]днитѣ на обсадата; и третата
часть ще вземешъ и ще я насѣчешъ съ ножа
наоколо; и третата часть ще разпръснешъ по
въздуха, и азъ ще извлѣка ножъ задъ тѣхъ.
(3) И [д]отъ тѣхъ ще вземешъ още малко нѣщо
и ще ги вържешъ въ политѣ си. (4) Послѣ
вземи още отъ тѣхъ, и [е]хвърли ги врѣдъ
огъня, и ги изгори въ огънь: отъ тукъ ще
излѣзе огънь въ всичкия Израилевъ домъ.

(5) Така говори Господь Иеова:—
Той е Ерусалимъ:
Азъ го турихъ всрѣдъ народитѣ
И околнитѣ му страни.
(6) Но той промѣни сѫдбитѣ ми въ беззаконие по-зло отъ народитѣ,
И повелѣнията ми *по-злѣ* отъ странитѣ които сѫ около него;
Защото отхвърлиха сѫдбитѣ ми,
И не ходиха въ повелѣнията ми.
(7) За то така говори Господь Иеова:
Понеже вие надминахте езичницитѣ които сѫ около васъ,
И не ходихте въ повелѣнията ми,
И сѫдбитѣ ми не извършихте,
Но не [ж]сторихте нито споредъ сѫдбитѣ
На езичницитѣ които сѫ около васъ,
(8) За то така говори Господь Иеова:
Ето, и азъ съмъ противъ тебе,
И ще извърша сѫдби всрѣдъ тебе прѣдъ езичницитѣ,
(9) И [з]ще ти направя онова което не съмъ направилъ,
Нито ще направя нѣкога подобно нему,
Заради всичкитѣ твои мерзости.
(10) За то [и]бащи ще изядатъ чадата *си* всрѣдъ тебе,
И чада ще изядатъ бащитѣ си;
И ще извърша сѫдби въ тебе;
А всичкия ти остатъкъ [к]ще разпръсна къмъ всѣки вѣтъръ.
(11) За то, живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова,
Непрѣмѣнно, понеже [л]ти оскверни светилището ми
Съ всичкитѣ си мерзости
И съ [м]всичкитѣ си гнусоти,
И азъ прочее ще *те* отрѣжа;
И [н]окото ми нѣма да пощади,
И азъ нѣма да помилвамъ.
(12) [о]Третата ти часть ще умратъ отъ моръ
И ще се довършатъ всрѣдъ тебе отъ гладъ;
И третата ти часть ще паднатъ около тебе отъ мечъ;
А [п]*другата* трета часть ще разпръсна по всѣки вѣтъръ,
И [р]ще извлѣка ножъ задъ тѣхъ.
(13) И [с]ще се свърши яростьта ми,
И [т]ще постава гнѣва си върхъ тѣхъ,
И [у]ще се удовлетворя;
И [ф]ще познаятъ че азъ Господь говорихъ въ ревностьта си
Когато свърша противъ тѣхъ гнѣва си.
(14) И [х]ще те направя пустиня и поношение
Между народитѣ които сѫ около тебе
Прѣдъ всѣкиго що минува.
(15) И [ц]*това* ще бѫде укоръ и присмиване,
Наука и ужасъ,
На народитѣ които сѫ около тебе,
Когато извърша въ тебе сѫдове съ ярость,
И съ гнѣвъ, и [ч]съ гнѣвни запрѣщения:
Азъ Господь говорихъ.
(16) [ш]Когато изпроводя върхъ тѣхъ злитѣ стрѣли на глада,
Изтрѣбителитѣ които ще изпроводя за да ви изтрѣбятъ,
Ще умножа още глада у васъ,
И [щ]ще съкруша у васъ подкрѣплението отъ хлѣба.
(17) И ще проводя върхъ васъ гладъ и [ъ]зли звѣрове,
И ще те обезчадятъ;
И [ь]моръ и кръвь ще прѣминатъ прѣзъ тебе;
И ще нанеса мечъ върхъ тебе:
Азъ Господь говорихъ.

г Гл. 4,8,9.
д Иер. 40;6. 52;16.
е Иер. 41;1,2, и дрг. 44;14.
ж Иер. 2;10,11 Гл. 16;47.
з Плачъ 4;6. Дан. 9;12. Амосъ 3;2.
и Лев. 26;29. Втор. 28;53. 4 Цар. 6;29. Иер. 19;9. Плачъ 2;20. 4;10.
к Ст. 12. Лев. 26;33. Втор. 28;64. Гл. 12;14. Зах. 2;6.
л 2 Лѣт. 36;14. Гл. 7;20. 8;5, и дрг. 23;38.
м Гл. 11;21.
н Гл. 7;4,9. 8;18. 9;10.
о Виж. Ст 2. Иер. 15;2. 21;9. Гл. 6;12.
п Иер. 9;16. Ст. 2,10. Гл. 6;8.
р Лев. 26;33. Ст. 2. Гл. 12;14.
с Плачъ 4;11. Гл. 6;12. 7;8.
т Гл. 21;17. [1;24.
у Втор. 32;36. Иса.
ф Гл. 36;6. 38;19.
х Лев. 26;31,32. Неем. 2;17.
ц Втор. 28;37. 3 Цар. 9;7. Псал. 79;4. Иер. 24;9. Плачъ 2;15.
ч Гл. 25;17.
ш Втор. 32;23,24.
щ Лев. 26;26. Гл. 4;16. 14;13.
ъ Лев. 26;22. Втор. 32;24. Гл. 14;21. 33;27. 34;25.
ь Гл. 38;22.

—

ГЛАВА 6.

И Слово Господне биде къмъ мене и казва-
ше· (2) Сине человѣчески, [а]утвърди лицето
си [б]къмъ Израилевитѣ гори, и пророчеству-
вай на тѣхъ (3) и речи:—

Гори Израилеви, слушайте словото на Господа Иеова:
Така говори Господь Иеова къмъ горитѣ и къмъ хълмоветѣ,
Къмъ дебритѣ и къмъ доловетѣ:
Ето, азъ, азъ ще нанеса върхъ васъ ножъ,
И [в]ще разоря високитѣ ви мѣста;
(4) И олтаритѣ ви ще се развалятъ,
И слънечнитѣ ваши идоли ще се съкрушатъ;
И [г]раненитѣ ви ще сваля прѣдъ кумиритѣ ви.
(5) И ще постеля труповетѣ на Израилевитѣ синове
Прѣдъ кумиритѣ имъ,
И ще разпръсна коститѣ ви
Около олтаритѣ ви.
(6) Въ всѣко ваше жилище градищата ще запустѣятъ
И високитѣ мѣста ще се развалятъ,
Щото олтаритѣ ви да запустѣятъ и да се развалятъ,
И кумиритѣ ви да се съкрушатъ и да изчезнатъ,
И слънечнитѣ ваши идоли да се съсѣкатъ,
И издѣлията ви да се изгладятъ.
(7) И раненитѣ ще паднатъ всрѣдъ васъ;
И [д]ще разумѣете че азъ съмъ Господь.
(8) [е]Ще оставя обаче остатъкъ,
За да имате *нѣкои* избѣгнали отъ ножа между народитѣ
Когато сте разпръснати по мѣстата.
(9) И които отъ васъ избѣгнатъ
Ще ме помнятъ между народитѣ
Дѣто ще се заведатъ плѣнници;
[ж]Понеже съмъ въ съкрушение заради блудното имъ сърдце
Което се уклони отъ мене,
И [з]заради очитѣ имъ които блудствуватъ вслѣдъ кумиритѣ имъ;
И [и]ще иматъ отвращение отъ себе си
Заради злинитѣ които сѫ направили въ всичкитѣ си мерзости.
(10) И ще познаятъ че азъ Господь
Не говорихъ всуе
Че щѣхъ имъ направи това зло.
(11) Така говори Господь Иеова:
[к]Плесни съ рѫката си,
И удари съ ногата си, и речи: Горко!
Заради всичкитѣ лоши мерзости на Израилевия домъ,
Защото [л]ще паднатъ отъ ножъ, отъ гладъ, и отъ моръ.
(12) Далечнийтъ ще умре отъ моръ,
И ближнийтъ ще падне отъ ножъ,
А останалийтъ и обсажденийтъ ще умре отъ гладъ:
[м]Така ще свърша гнѣва си върхъ тѣхъ.
(13) И [н]ще познаете че азъ съмъ Господь,
Когато раненитѣ имъ лежатъ между кумиритѣ имъ
Около олтаритѣ имъ,
[о]На всѣкий високъ хълмъ
[п]По всичкитѣ върхове на горитѣ,
Подъ всѣко зелено дърво
И [р]подъ всѣкий гѫстолистъ теревинтъ,
На мѣстото дѣто приносяха благовонно ухание
На всичкитѣ си кумири.
(14) И [с]ще простра рѫката си върхъ тѣхъ,
И ще направя земята пуста,—
По-пуста даже и отъ [т]пустинята къмъ Дивлатъ,—
Въ всичкитѣ имъ жилища;
И ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 7.

И слово Господне биде къмъ мене и ка-
ваше: (2) И ти, сине человѣчески, *слушай:*
така говори Господь Иеова къмъ Израилевата
земя:—

[а]Свършъкъ, свършъкътъ дойде
На четиритѣ краища земни.
(3) Свършъкътъ *дойде* върхъ тебе;
И ще изпроводя върхъ тебе гнѣва си,
И [б]ще те сѫдя споредъ пѫтищата ти,

а Гл. 20;46. 21;2. 25;2.
б Гл. 36;1.
в Лев. 26;30.
г Лев. 26;30.
д Ст. 13. Гл. 7;4,9. 11;10,12. 12;15.
е Иер. 44;28. Гл. 5;2, 12. 12;16. 14;22.
ж Псал. 78;40. Иса. 7;13. 43;24. 63;10.
з Числа 15;39. Гл. 20;7,24.
и Лев. 26;39. Иовъ 42;6. Гл. 20;43. 36;31.
к Гл. 21;14.
л Гл. 5;12.
м Гл. 5;13.
н Ст. 7.
о Иер. 2;20.
п Осия 4;13.
р Иса. 57;5.
с Иса. 5;25.
т Числа 33;46. Иер. 48;22.

—

а Ст. 3,6. Амосъ 8;2. Мат. 24;6,13,14.
б Ст. 8,9.

И ще ти въздамъ за всичкитѣ твои мерзости.
(4) И ^в^окото ми не ще те пощади,
И нѣма да помилвамъ,
Но ще ти въздамъ споредъ пжтищата ти,
И ще бждатъ всрѣдъ тебе твоитѣ мерзости;
И ^г^ще познаете че азъ съмъ Господь.
(5) Така говори Господь Богъ Иеова:
Зло, едно зло, ето, иде:
(6) Свършъкъ дойде, свършъкътъ дойде:
Подигна се противъ тебе: ето, стигна.
(7) ^д^Редътъ дойде връхъ тебе който живѣешъ въ тазъ земя:
^е^Врѣмето дойде, деньтъ на разорението се приближи,
А не възклицание по планинитѣ.
(8) Сега ^ж^тутакси ще излѣя гнѣва си върхъ тебе,
И ще свърша яростьта си върхъ тебе;
И ^з^ще те сждя споредъ пжтищата ти,
И ще ти въздамъ за всичкитѣ твои мерзости.
(9) И ^и^окото ми нѣма да пощади,
И нѣма да помилвамъ:
Споредъ пжтищата ти ще ти въздамъ;
И мерзоститѣ ти ще бждатъ всрѣдъ тебе;
И ^к^ще познаете че азъ съмъ Господь който поразявамъ.
(10) Ето, деньтъ, ето, дойде:
^л^Редътъ се яви:
Жезълътъ се разцъвтѣ, гордостьта прозябна,
(11) ^м^Насилието порасна въ жезълъ на беззаконие:
Нищо не *ще остане* отъ тѣхъ,
Нито отъ множеството имъ,
Нито отъ имота имъ;
И ^н^нѣма *да остане* великолѣпие между тѣхъ.
(12) ^о^Врѣмето дойде, деньтъ се приближи:
Да се не радва който купува,
И да не плаче който продава;
Защото има гнѣвъ върхъ всичкото имъ множество.
(13) Защото продавачътъ нѣма да се върне при продаденото
Ако и да се намира още между живитѣ;
Понеже видѣнието за всичкото имъ множество нѣма да се върне назадъ,
И никой нѣма да утвърди себе си
Чрѣзъ беззаконието на живота си.
(14) Затржбиха съ тржба, и приготви се всичко;
Но никой не отхожда на боя;
Защото гнѣвътъ ми е върхъ всичкото имъ множество.
(15) ^п^Ножътъ е извънъ, и моръ и гладътъ извжтрѣ:
Който е на нивата ще умре отъ ножъ;
А който въ града, гладъ и моръть ще го погълнатъ.
(16) И ^р^които отъ тѣхъ избѣгнатъ ще се спасятъ,
И ще бждатъ по планинитѣ като гължбитѣ по доловетѣ,
И ще плачатъ всички тѣзи, всѣки заради беззаконията си.
(17) ^с^Всичкитѣ ржцѣ ще ослабнатъ,
И всичкитѣ колѣна ще станатъ като вода.
(18) И ^т^ще се опашатъ въ врѣтище,
И ^у^ужасъ ще ги покрие,
И срамъ *ще бжде* на всичкитѣ лица,
И плѣшивость на всичкитѣ тѣхни глави
(19) ^ф^Среброто си ще хвърлятъ по пжтищата,
И златото имъ ще бжде като нечистота:
Среброто имъ и златото имъ не ще могатъ да ги избавятъ
Въ деня на гнѣва Господень
Нѣма да наситятъ душитѣ си, и нѣма да напълнятъ чрѣвата си;
Защото ^х^се спънаха въ беззаконието си.
(20) Понеже славата на украшението си прѣвърнаха въ гордость,
И ^ч^направиха отъ нея образитѣ на своитѣ мерзости,
Омразнитѣ си,
За то азъ я поставямъ нечистота за тѣхъ,
(21) И ще я прѣдамъ въ разграбване въ ржцѣ на чужденци,
И користь на нечестивитѣ на земята;
И ще я омърсятъ.
(22) И ще отвърна лицето си отъ тѣхъ;

в Ст. 9. Гл. 5;11. 8;18. 9;10.
г Ст. 27. Гл. 6;7. 12;20.
д Ст. 10.
е Ст. 12. Соф. 1;14,15.
ж Гл. 20;8,21.
з Ст. 3.
и Ст. 4.
к Ст. 4.
л Ст. 7.
м Иер. 6;7.
н Иер. 16;5,6. Гл. 24;16,22.
о Ст. 7.
п Втор. 32;25. Плачъ 1;20. Гл. 5;12.
р Гл. 6;8.
с Иса. 13;7. Иер. 6;24. Гл. 21;7.
т Иса. 3;24. 15;2,3. Иер. 48;37
Амосъ 8;10.
у Псал. 55;5.
ф Прит. 11;4. Соф. 1;18.
х Гл. 14;3,4. 44;12.
ч Иер. 7;30.

И ще осквернятъ непристжпното ми *мѣсто;*
И хищницитѣ ще влѣзатъ въ него и ще
го осквернятъ.
(23) Направи верига:
Защото [ч]земята е пълна съ сждби на
кръвопролитие,
И градътъ пъленъ съ насилство.
(24) За то ще докарамъ най-злитѣ отъ народитѣ,
И ще наслѣдятъ кжщитѣ имъ;
И ще направя да прѣстане гордостьта на
силнитѣ;
И светитѣ имъ мѣста ще се осквернятъ.
(25) Гибель иде;
И ще потърсятъ миръ, и не ще има.
(26) [ш]Бѣдство върхъ бѣдство ще дохожда,
И ще пристига вѣсть върхъ вѣсть:
Тогазъ [щ]ще поискатъ отъ пророкъ видѣние;
И ще се изгуби законътъ отъ свещеника,
И съвѣтъ отъ старѣйшинитѣ.
(27) Царьтъ ще сѣтува,
И князътъ ще се облѣче съ смайване,
И ржцѣтѣ на земнитѣ люде ще ослабнатъ.
Споредъ пжтищата имъ ще имъ направя,
И споредъ сждбитѣ имъ ще ги сждя;
И [ъ]ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 8.

И въ шестото лѣто, въ шестия *мѣсецъ,* пе-
тия *день* на мѣсеца, като седѣхъ азъ въ дома
си, и [а]старѣйшинитѣ Юдини седѣха прѣдъ
мене, [б]ржката на Господа Иеова падна тамъ
върхъ мене. (2) И [в]видѣхъ, и ето подобие ка-
то зракъ на огънь, отъ зрака на чрѣслото
му и надолу огънь; и отъ чрѣслото му на-
горѣ като зракъ на сияние, [г]нагледъ като
халколиванъ. (3) И [д]простръ подобие на ржка
и ме хвана за коситѣ на главата ми; и [е]ме
възвиси Духътъ между земята и небето, и
[ж]донесе ме чрѣзъ Божии видѣния въ Еру-
салимъ, до входа на вжтрѣшнитѣ врата които
гледатъ къмъ сѣверъ, [з]дѣто стоеше идолътъ
на ревнованието, [и]който раздразня въ ревно-
вание. (4) И, ето, славата на Бога Израилева
бѣ тамъ, споредъ видѣнието [к]което видѣхъ на
полето.
(5) И рече ми: Сине человѣчески, подигни
сега очитѣ си къмъ сѣверъ. И подигнахъ о-
читѣ си къмъ сѣверъ, и ето, къмъ сѣверна-
та страна въ вратата на олтаря, идола този
на ревнованието при входа. (6) Тогазъ ми
рече: Сине человѣчески, видишъ ли ти що
правятъ тѣзи?—голѣмитѣ мерзости които до-
мътъ Израилевъ прави тукъ за да се отда-
леча отъ светилището си? Но обърни се още:
ще видишъ по-голѣми мерзости.
(7) И заведе ме въ вратата на двора; и ви-
дѣхъ, и ето една дупка въ стѣната. (8) И рече
ми: Сине человѣчески, копай сега въ стѣната.
И копахъ въ стѣната, и ето единъ входъ.
(9) И рече ми: Влѣзъ та вижъ лукавитѣ мер-
зости които правятъ тѣзи тука. (10) И влѣзохъ
и видѣхъ; и ето всѣкакво подобие на гадове, и
гнусни животни, и всичкитѣ идоли на дома
Израилевъ изобразени на стѣната околовързъ.
(11) И стоеха прѣдъ тѣхъ седемдесеть мжже
отъ старѣйшинитѣ на Израилевия домъ; а
верѣдъ тѣхъ стоеше Язания синътъ Сафановъ;
и *държеше* всѣки въ ржката си кадилницата
си; и възхождаше гжстъ облакъ отъ темяна.
(12) И рече ми: Сине человѣчески, видѣ ли
що правятъ въ тъмнината старѣйшинитѣ на
Израилевия домъ, всѣки въ скришнитѣ стаи
на образитѣ си? защото рекоха: [л]Господь не
ни види: Господь е оставилъ земята.
(13) И рече ми: Обърни се още: ще ви-
дишъ по-голѣми мерзости които правятъ тѣ.
(14) И заведе ме въ входа на вратата на дома
Господенъ които сж къмъ сѣверъ; и, ето, тамъ
седѣха жени та оплакваха Тамуза. (15) И ре-
че ми: Видѣ ли, сине человѣчески? Обърни се
още: ще видишъ по-голѣми мерзости отъ тѣзи.
(16) И въведе ме въ вжтрѣшния дворъ на
дома Господенъ; и, ето, въ входа на храма Го-
споденъ, [м]между притвора и олтаря, [н]около
двадесеть и петь мжже съ [о]гърбоветѣ си къмъ
храма Господенъ, и лицата имъ къмъ изтокъ,
и се [п]кланяха на слънцето къмъ изтокъ. (17) И
рече ми: Видѣлъ ли си, сине человѣчески?
Малко ли е *това* въ Юдиния домъ да правятъ
мерзоститѣ които тѣзи правятъ тука? що то [р]из-

ч 4 Цар. 21;16. Гл. 9;9. 11;6.
ш Втор. 32;23. Иер. 4;20.
щ Псал. 74;9. Плачъ. 2;9. Гл. 20;1,3.
ъ Ст. 4.
а Гл. 14;1. 20;1. 33;31
б Гл. 1;3. 3;22
в Гл. 1;26;27.
г Гл. 1;4.
д Дан. 5;5.
е Гл. 3;14.
ж Гл. 11;1,24. 40;2.
з Иер. 7;30. 32;34. Гл. 5;11.
и Втор 32,16,21.
к Гл. 1;28. 3;22,23.
л Гл. 9;9.
м Иоилъ 2;17
н Гл 11;1.
о Иер. 2;27 32;33.
п Втор. 4;19. 4 Цар. 23;5,11. Иовъ 31;26. Иер. 44;17
р Гл. 9;9.

пълниха земята съ насилства, и уклониха се за да ме разгнѣвятъ; и, ето, турятъ вѣйка въ ноздритѣ си. (18) И [с]азъ прочее ще дѣйствувамъ съ гнѣвъ: [т]окото ми нѣма да пощади, нито ще помилвамъ; и [у]когато викнатъ въ ушитѣ ми съ голѣмъ гласъ нѣма да ги послушамъ.

ГЛАВА 9.

И викна въ ушитѣ ми съ голѣмъ гласъ и рече: Да се приближатъ нареденитѣ за града, всѣки съ орѫжието си на изтрѣбление въ рѫка. (2) И, ето, шесть мѫже идѣха отъ пѫтя на по-високитѣ врата които гледатъ къмъ сѣверъ, и на всѣкого въ рѫката орѫжие на разрушение, и [а]всрѣдъ тѣхъ единъ человѣкъ облѣченъ съ ленени, съ писарска мастилница на чрѣслото му; и влѣзоха та застанаха при мѣдния олтарь. (3) И [б]славата на Бога Израилева, отъ херувимитѣ надъ които бѣ, възлѣзе на прага на дома; и викна къмъ мѫжа облѣчения съ ленени който *имаше* на чрѣслото си писарска мастилница, (4) и рече му Господь: Мини прѣзъ града, прѣзъ Ерусалимъ, и [в]направи бѣлѣгъ върху челата на мѫжетѣ [г]които стенатъ и плачатъ заради всичкитѣ мерзости що ставатъ всрѣдъ него. (5) А на другитѣ рече, като слушахъ азъ: Минете подиръ него прѣзъ града та поразете: [д]да не пощади окото ви, и не помилвайте: (6) [е]старци, юноши, и дѣви, и младенци, и жени избийте до изтрѣбление; [ж]но не се приближавайте при никого отъ онѣзи върху които е бѣлѣгътъ; и [з]начнете отъ светилището ми. [и]И начнаха отъ мѫжетѣ старѣйшини които бѣха прѣдъ дома.

(7) И рече имъ: Осквернете дома, и напълнете двороветѣ съ убити: излѣзте. И излѣзоха та поразиха въ града. (8) А като ги поразяваха тѣ, азъ останахъ; и [к]паднахъ на лицето си, и викнахъ и рекохъ: [л]Горко! Господи Иеова! ще изтрѣбишъ ли ти всичкия остатъкъ Израилевъ като изливашъ гнѣва си върхъ Ерусалимъ? (9) И рече ми: Беззаконието на Израилевия и Юдиния домъ се твърдѣ прѣумножи, и [м]земята е пълна съ кръвь, градътъ пъленъ съ развращение, защото думатъ: [н]Господь е оставилъ земята, и: [о]Господь не види. (10) И азъ прочее, [п]окото ми нѣма да пощади, и нѣма да помилвамъ: [р]противъ главата имъ ще въздамъ пѫтищата имъ.

(11) И, ето, мѫжътъ облѣчениятъ съ ленени, който *имаше* на чрѣслото си мастилницата, донесе отвѣтъ, и рече: Направихъ както ми заповѣда ти.

ГЛАВА 10.

Послѣ видѣхъ, и, ето, [а]въ твърдьта която бѣ надъ главата на херувимитѣ видѣше се надъ тѣхъ като сапфиръ камикъ, явление въ подобие на прѣстолъ. (2) И [б]говори на мѫжа облѣчения съ ленени и рече: Влѣзъ между колелата подъ херувимитѣ, и напълни рѫцѣтѣ си [в]съ огнени вѫглища изсрѣдъ херувимитѣ, и [г]прѣсипи *ги* върхъ града. И влѣзе прѣдъ очитѣ ми.

(3) А херувимитѣ стоеха отдѣсно на дома когато влизаше мѫжътъ; и облакътъ напълни вѫтрѣшния дворъ. (4) И [д]славата Господня се възвиси отъ херувимитѣ при прага на дома; и [е]облакътъ изпълни дома и двора, и дворътъ се изпълни отъ сиянието на славата Господня. (5) И [ж]шумътъ на херувимскитѣ крила се чуеше до външния дворъ, [з]като гласъ на Всесилнаго Бога когато говори.

(6) И когато заповѣда на мѫжа който бѣ облѣченъ съ ленени и рече: Вземи огънь изсрѣдъ колелата, изсрѣдъ херувимитѣ, тогазъ влѣзе та застана при колелата. (7) И *единъ* херувимъ простираше рѫката си изсрѣдъ херувимитѣ къмъ огъня който бѣ всрѣдъ херувимитѣ, и взе *отъ него*, и тури въ рѫцѣтѣ на облѣчения съ ленени; а той *го* взе и излѣзе.

(8) [и]А въ херувимитѣ, подъ крилата имъ, се виждаше подобие на человѣческа рѫка.

с Гл.5;13.16;42.24;13.
т Гл.5;11.7;4,9.9;5,10.
у Прит.1;28. Иса.1;15. Иер.11;11. 14;12. Мих.3;4. Зах.7;13.
—
а Лев.16;4. Гл.10;2, 6,7. Отк.15;6.
б Гл.3;23.8;4.10;4,18. 11;22,23.
в Изх.12;7. Отк.7;3. 9;4. 13;16,17. 20;4.
г Псал.119;53,136. Иер.13;17. 2Кор.12;21. 2Пет.2;8.
д Ст.10. Гл.5;11.
е 2Лѣт.36;17.
ж Отк.9;4.
з Иер.25;29. 1Пет. 4;17.
и Гл.8;11,12,16.
к Числа 14;5. 16;4,22, 45. Ис.Нав.7;6.
л Гл.11;13.
м 4Цар.21;16. Гл. 8;17.
н Гл.8;12.
о Псал.10;11. Иса.29;15.
п Гл.5;11. 7;4. 8;18.
р Гл.11;21.
—
а Гл.1;22,26.
б Гл.9;2,3.
в Гл.1;13.
г Виж. Отк.6;5.
д Ст.18. Гл.1;28. 9;3.
е 3Цар.8;10,11. Гл.43;5.
ж Гл.1;24.
з Псал.29;3, и дрг.
и Гл.1;8. Ст.21.

(9) И ^к^видѣхъ, и ето четири колела при херувимитѣ: едно колело при единъ херувимъ,
и едно колело при другъ херувимъ, и зракътъ на колелата бѣ ^л^наглѣдъ като хрисолитъ.
(10) А колкото за зрака имъ, и четиритѣ имаха еднакво подобие, като че бѣ колело врѣдъ
колело. (11) ^м^Като ходѣха вървѣха на четиритѣ си страни· не се обръщаха като ходѣха,
но въ което мѣсто първий се управяше, слѣдваха го *другитѣ*: не се обръщаха като ходѣха.
(12) А всичкото имъ тѣло, и гърбоветѣ имъ, и ржцѣтѣ имъ, и крилата имъ, и ^н^колелата,
на четиритѣ, колелата имъ бѣха наоколо пълни съ очи. (13) А за колелата, тѣ се зовѣха, както
слушахъ, *Галгалъ. (14) И ^о^всѣко имаше четири лица: лицето на единия, лице херувимско; и лицето на втория, лице человѣческо; и на третия, лице лъвово; и на четвъртия, лице орлово. (15) И херувимитѣ се възвисиха: ^п^това е животното което видѣхъ при рѣката Ховаръ.

(16) И ^р^когато херувимитѣ ходѣха, ходѣха колелата при тѣхъ; и когато херувимитѣ подигаха крилата си за да се възвишатъ отъ земята, и самитѣ колела не се уклоняваха отъ при тѣхъ. (17) ^с^Когато стоеха, *и тѣ* стоеха; а когато се възвишаваха, *и тѣ* се възвишаваха съ тѣхъ; защото духътъ на животнитѣ бѣ въ тѣхъ.

(18) И ^т^славата Господня ^у^излѣзе изъ прага на дома и застана надъ херувимитѣ. (19) И ^ф^херувимитѣ подигнаха крилата си та се възвисиха отъ земята прѣдъ мене: когато излѣзоха, *бѣха* и колелата при тѣхъ, и заставаха въ входа на източнитѣ врата на дома Господень; и славата на Бога Израилева бѣ на тѣхъ отгорѣ. (20) ^х^Това е животното което видѣхъ подъ Бога Израилева ^ц^при рѣката Ховаръ; и познахъ че бѣха херувими. (21) ^ч^Всѣки имаше по четири лица, и всѣки четири крила, ^ш^и подобие на человѣчески ржцѣ подъ крилата си. (22) А ^щ^лицата имъ *бѣха*, споредъ подобието, иститѣ лица които видѣхъ при рѣката Ховаръ,—видѣнието имъ и тѣ, *а* ^ъ^ходѣха всѣки срѣщу лицето си.

ГЛАВА 11.

(1) И ^а^дигна ме Духътъ та ме отнесе ^б^на източнитѣ врата на дома Господень, които глѣдатъ къмъ изтокъ; и ето ^в^въ входа на вратата двадесеть и петь мжже, и между тѣхъ видѣхъ Яазания сина на Азура, и Фелатия сина на Венаия, началници на людетѣ. (2) И рече ми *Господь*. Сине человѣчески, тѣзи сж мжжетѣ които размишляватъ неправда, и които съвѣтватъ лошъ съвѣтъ въ този градъ, (3) и казватъ: ^г^Не е близу: нека съградимъ кжщи: ^д^този *градъ* е котелъ, а ние месо. (4) За то пророчествувай противъ тѣхъ, пророчествувай, сине человѣчески. (5) И ^е^Духъ Господень падна върхъ мене та ми рече: Говори: Така казва Господь:—

Така говорихте, доме Израилевъ;
А размишленията на духа ви, азъ ги зная.
(6) ^ж^Умножихте убититѣ си въ този градъ,
И напълнихте улицитѣ му съ убити.
(7) За то така говори Господь Иеова:
^з^Убититѣ ви които турихте врѣдъ него,
Тѣ сж месо, а този *градъ* е котелъ;
^и^Но азъ ще ви изваля изсрѣдъ него.
(8) Отъ ножа се убоехте;
И ножъ ще донеса върхъ васъ, говори Господь Иеова.
(9) И ще ви изваля изсрѣдъ него,
И ще ви прѣдамъ въ ржцѣтѣ на иноплеменници,
^к^И ще извърша върхъ васъ сждби.
(10) ^л^Отъ мечъ ще паднете:
^м^Въ Израилевитѣ прѣдѣли ще ви сждя;
И ^н^ще познаете че азъ съмъ Господь.
(11) ^о^Този *градъ* не ще да е вамъ котелъ,
Нито вие ще сте врѣдъ него месо:
Въ Израилевитѣ прѣдѣли ще ви сждя;
(12) И ^п^ще познаете че азъ съмъ Господь;

к Гл. 1;15.
л Гл 1;16.
м Гл. 1,17
н Гл. 1;18
* Вихрушка, *или*, търкалящъ.
о Гл. 1;6,10.
п Гл. 1;5.
р Гл. 1;19.
с Гл. 1;12,20,21.
т Ст. 4.
у Осия 9;12
ф Гл. 11;22.
х Гл. 1;22. Ст. 15.
ц Гл. 1;1.
ч Гл. 1;6. Ст. 14.
ш Гл. 1;8. Ст. 8.
щ Гл. 1;10.
ъ Гл. 1;12.
—
а Гл. 3;12,14. 8;3. Ст. 24.
б Гл. 10;19.
в Гл. 8;16.
г Гл. 12;22,27. 2 Пет. 3;4.
д Виж. Иер. 1;13 Гл. 24;3, и дрг.
е Гл. 2;2. 3;24.
ж Гл. 7;23. 22;3,4.
з Гл. 24;3,6,10,11. Мих. 3;3.
и Ст. 9.
к Гл. 5;8.
л 4 Цар. 25;19-21. Иер. 39;6. 52;10.
м 3 Цар. 8;65. 4 Цар. 14;25.
н Псал. 9;16. Гл. 6;7. 13;9,14,21,23.
о Виж. Ст. 3.
п Ст. 10.

Понеже не ходихте въ повелѣнията ми,
[р]Нито извършихте сѫдбитѣ ми,
Но направихте споредъ сѫдбитѣ на езичницитѣ които сѫ около васъ.
(13) А като пророчествувахъ азъ, умрѣ [с]Фелатия Венаиевътъ синъ. Тогазъ [т]паднахъ на
лицето си, и викнахъ съ голѣмъ гласъ и рекохъ: Горко! Господи Иеова! що довършишъ
ли ти остатъка Израилевъ? (14) И слово Господне биде къмъ мене и рече: (15) Сине человѣчески,
братята ти, братята ти, мѫжетѣ на сродството ти и всичкий Израилевъ домъ, всички
ония сѫ на които рекоха Ерусалимскитѣ жители: Отдалечете се отъ Господа: намъ се
даде тая земя за наслѣдие. (16) За то речи:—
Така говори Господь Иеова:
Ако и да ги отхвърлихъ далечь между езичницитѣ,
Ако и да ги разпрьснахъ по мѣстата,
[у]Но пакъ ще имъ бѫда за малко *врѣме* като светилище
По мѣстата дѣто отидатъ.
(17) За то речи:
Така говори Господь Иеова:
И [ф]ще ви събера отъ народитѣ,
И ще ви прибера отъ мѣстата дѣто сте разпрьснати,
И ще ви дамъ Израилевата земя.
(18) И като дойдатъ тамъ
[х]Ще дигнатъ отъ нея всичкитѣ ѝ гнусотии
И всичкитѣ ѝ мерзости.
(19) [ц]И ще имъ дамъ едно сърдце,
[ч]И духъ новъ ще туря у васъ,
И [ш]ще отнема каменното сърдце отъ плътьта имъ,
И ще имъ дамъ плътско сърдце,
(20) [щ]За да ходятъ въ повелѣнията ми,
И да пазятъ сѫдбитѣ ми и да ги вършатъ;
И [ъ]тѣ ще ми бѫдатъ люде, и азъ ще имъ бѫда Богъ.
(21) А на които сърдцето ходи споредъ желанието
На гнусотиитѣ имъ и на мерзоститѣ имъ,
[ь]Тѣхния пѫть ще въздамъ на главата имъ,
Говори Господь Иеова.
(22) Тогазъ [ѣ]херувимитѣ подигнаха крилата си, и колелата *възлизаха* при тѣхъ; и
славата на Бога Израилева бѣ върху тѣхъ отгорѣ. (23) И [ю]славата Господня възлѣзе изсрѣдъ
града та застана [я]на гората [ѫ]която е къмъ изтокъ на града.
(24) И [ѭ]взе ме Духътъ и чрѣзъ видѣние съ Духъ Божий отнесе ме въ Халдейската
земя при плѣнницитѣ. Тогазъ видѣнието което видѣхъ отиде отъ мене. (25) И казахъ на
плѣнницитѣ всичкитѣ Господни думи които ми показа.

ГЛАВА 12.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) Сине человѣчески, ти живѣешъ [а]всрѣдъ домъ на отстѫпници, [б]които очи иматъ за да
виждатъ, и не виждатъ, уши иматъ за да чуятъ, и не чуятъ; защото сѫ [в]домъ отстѫпникъ.
(3) За то, ти сине человѣчески, пригодви си потрѣбнитѣ нѣща за прѣселване, и
прѣсели се денѣ прѣдъ тѣхъ; и ще се прѣселишъ отъ мѣстото си на друго мѣсто прѣдъ
тѣхъ; негли дадатъ внимание, ако и да сѫ домъ отстѫпникъ. (4) И ще изнесешъ нѣщата
си денѣ прѣдъ тѣхъ като нѣща на прѣселване; и ти ще излѣзешъ вечерьта прѣдъ тѣхъ
като онѣзъ които излазятъ на прѣселване.
(5) Прокопай си прѣдъ тѣхъ стѣната, и изнесъ прѣзъ нея. (6) Прѣдъ тѣхъ ще *ги* дигнешъ
на рамена и ще *ги* изнесешъ като мръкнува: ще покриешъ лицето си та да не
видишъ земята; понеже [г]те дадохъ знамение на Израилевия домъ.
(7) И направихъ както ми се заповѣда: донесохъ вънъ нѣщата си денѣ като нѣща на
прѣселване, и вечерьта прокопахъ си стѣната съ рѫка: изнесохъ *ги* като мръкнуваше:
прѣдъ тѣхъ *ги* дигнахъ на рамена. (8) И на утриньта биде слово Господне къмъ мене и
рече: (9) Сине человѣчески, [д]домътъ Израилевъ, домътъ отстѫпникъ, не ти рече ли: [е]Що

[р] Лев. 18;3,24, и дрг. Втор. 12;30,31. Гл. 8;10,14,16.
[с] Ст. 1. Дѣян. 5;5.
[т] Гл. 9;8.
[у] Псал. 90;1. 91;9. Иса. 8;14.
[ф] Иер. 24;5. Гл. 28;25. 34;13. 36;24.
[х] Гл. 37;23.
[ц] Иер. 32;39. Гл. 36;26,27. Виж. Соф. 3;9.
[ч] Псал. 51;10. Иер. 31;33. 32;39. Гл. 18;31.
[ш] Зах. 7;12.
[щ] Псал. 105;45.
[ъ] Иер. 24;7. Гл. 14;11. 36;28. 37;27.
[ь] Гл. 9;10. 22;31.
[ѣ] Гл. 1;19. 10;19.
[ю] Гл. 8;4. 9;3. 10;4,18. 43;4.
[я] Виж. Зах. 14;4.
[ѫ] Гл. 43;2.
[ѭ] Гл. 8;3.
[а] Гл. 2;3,6-8. 3;26,27.
[б] Иса. 6;9. 42;20. Иер. 5;21. Мат. 13;13,14.
[в] Гл. 2;5.
[г] Иса. 8;18. Гл. 4;3. 24;24. Ст. 11.
[д] Гл. 2;5.
[е] Гл. 17;12. 24;19.

правишъ ти? (10) Кажи имъ: Така говори
Господь Иеова: жТова пророчество се относя
на князя който е въ Ерусалимъ, и на всич-
кия Израилевъ домъ който сѫ между тѣхъ.
(11) Речи: зАзъ съмъ знамението ви:
Както направихъ азъ, така ще имъ бѫде:
иВъ прѣселение и въ плѣнение ще оти-
дatъ.
(12) И князьтъ който е между тѣхъ ще ди-
гне товаръ на рамена
Като мръкнува и ще излѣзе:
Ще прокопаятъ стѣната за да изнесатъ
прѣзъ нея:
Ще покрие лицето си за да не види зе-
мята съ очитѣ си.
(13) лЩе простра обаче мрѣжата си върхъ
него,
И ще се хване въ примката ми;
И мще го закарамъ у Вавилонъ въ Хал-
дейската земя;
Но не ще да я види, и тамъ ще умре.
(14) И нще разсѣя къмъ всѣки вѣтъръ
Всичкитѣ около него помощници
И всичкитѣ му пълкове,
И още извлѣкна ножъ задъ тѣхъ.
(15) И пще познаятъ че азъ съмъ Господь
Когато ги разпръсна между народитѣ
И ги разсѣя по мѣстата.
(16) Ще роставя обаче малцина на четъ отъ
тѣхъ
Отъ меча, отъ глада, и отъ мора,
За да приказватъ всичкитѣ си мерзости
Между народитѣ дѣто отиватъ;
И ще познаятъ че азъ съмъ Господь.
(17) И слово Господне биде къмъ мене и
рече:
(18) Сине человѣчески, сяжь хлѣба си съ
трепетъ,
И пий водата си съ ужасъ и тѫга.
(19) И кажи на людетѣ на тая земя:
Така говори Господь Иеова
За жителитѣ Ерусалимски въ Израиле-
вата земя:
Ще ядатъ хлѣба си съ тѫга,
И ще піятъ водата си съ смайване,
Щото тземята му да запустѣе отъ пъл-
нотата си,
уЗаради беззаконието на всички които
живѣятъ въ нея.
(20) И обитаемитѣ градове ще опустѣятъ,
И земята ще се разори;
И ще познаете че азъ съмъ Господь.
(21) И слово Господне биде къмъ мене и
рече: (22) Сине человѣчески, каква е тая
пословица която имате въ Израилевата земя
та казвате: фДнитѣ се продължаватъ, и всѣ-
ко видѣние се изгуби?
(23) За то кажи имъ:
Така говори Господь Иеова:
Ще направя тази пословица да прѣ-
стане,
И нѣма вече да се употрѣбява за посло-
вица въ Израиль;
Но кажи имъ: цДнитѣ приближаватъ,
И изпълнението на всѣко видѣние.
(24) Защото чне ще има вече никакво лъж-
ливо видѣние
чНито лъскателно прорицание всрѣдъ Из-
раилевия домъ.
(25) Защото азъ съмъ Господь: азъ ще го-
воря,
И шсловото което ще говоря ще се из-
върши:
Нѣма да се продължи вече;
Защото въ днитѣ ви, доме отстѫпниче,
ще говоря слово,
И ще го извърша, говори Господь
Иеова.
(26) И слово Господне биде къмъ мене и
рече:
(27) щСине человѣчески, ето, въ Израилевия
домъ говорятъ:
Видѣнието което той вижда *простира се*
въ ъмного дни,
И пророчествува заради далечни врѣ-
мена.
(28) За то ькажи имъ: Така говори Господь
Иеова:
Никое отъ словата ми не ще се продъл-
жи вече;
Но словото което говорихъ ще се из-
върши,
Говори Господь Иеова.

ж Мал. 1;1.
з Ст. 6.
и 4 Цар. 25;4,5,7.
к Иер. 39;4.
л Иовъ 19;6. Иер. 52;9. Плачъ 1;13. Гл. 17;20.
м 4 Цар. 25;7. Иер. 52;11. Гл. 17;16.
н 4 Цар. 25;4,5 Гл. 5;10.
о Гл. 5;2,12.
п Псал. 9;16. Гл. 6;7, 14. 11;10. Ст. 16,20.
р Гл. 6;8-10.
с Гл. 4;16.
т Зах. 7;14.
у Псал. 107;34.
ф Ст. 27. Гл. 11;3. Амосъ 6;3. 2 Пет. 3;4.
ц Иоилъ 2;1. Соф. 1;14.
ч Гл. 13;23. Плачъ 2;14.
ч Иса. 55;11. Ст. 28. Дан. 9;12.
ш Лука 21;33.
щ Ст. 22.
ъ 2 Пет. 3;4.
ь Ст. 23,25.

ГЛАВА 13.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) Сине человѣчески, пророчествувай върхъ Израилевитѣ пророци които пророчествуватъ, и кажи [а]на тѣзи които пророчествуватъ [б]отъ свое сърдце:—
Слушайте словото Господне.
(3) Така говори Господь Иеова:
Горко на глупавитѣ пророци
Които ходятъ подиръ духа си,
И не сж видѣли никое *видѣние!*
(4) Израилю, твоитѣ пророци сж
[в]Като лисицитѣ въ пустинитѣ.
(5) [г]Не възлѣзохте върхъ проломитѣ,
Нито въздигнахте ограждения за Израилевия домъ
Щото въ деня Господенъ да устои въ боя.
(6) [д]Видѣха суети и лъжливи прорицания,
Които казватъ: Господь говори;
А Господь не ги е проводилъ;
И направиха *человѣцитѣ* да се надѣятъ
Че думата *имъ* щѣла да се изпълни.
(7) Не видѣхте ли суетни видѣния,
И говорихте лъжливи прорицания,
И говорите: Господь рече,
Когато азъ не съмъ говорилъ?
(8) За то така говори Господь Иеова:
Понеже говорихте суети и видѣхте лъжи,
За то, ето, азъ съмъ противъ васъ,
Говори Господь Иеова.
(9) И ржката ми ще бжде върхъ пророцитѣ.
Които гледатъ суети и пророчатъ лъжи:
Не ще бждатъ въ съвѣта на людетѣ ми,
И [е]въ написанието на Израилевия домъ нѣма да се напишатъ,
[ж]Нито ще влѣзатъ въ Израилевата земя;
И [з]ще познаете че азъ съмъ Господь Иеова.
(10) Понеже, ей, понеже измамиха людетѣ ми,
И казваха: [и]Миръ, и нѣма миръ,—
И тѣзи градѣха стѣна,
И, ето, онѣзи [к]я мажеха съ каль,
(11) Кажи на тѣзи които мажатъ съ каль
че ще падне:
[л]Ще стане дъждъ потопенъ;
И вие, камене отъ градушка, ще паднете *върхъ нея,*
И буренъ вѣтъръ ще я съсипе.
(12) Ето, когато падне стѣната, не ще ли да ви рекатъ:
Дѣ е кальта съ която я мазахте?
(13) За то, така говори Господь Иеова:
Извѣстно ще *я* съсипя въ гнѣва си съ буренъ вѣтъръ;
И въ яростьта ми ще стане дъждъ потопенъ,
И въ гнѣва *ми* камене отъ градушка, за да *я* разруша.
(14) И ще съборя стѣната
Която омазахте съ каль,
И ще я съсипя,
И ще се откриятъ основанията и,
И ще падне, и вие ще погинете заедно всрѣдъ нея;
И [м]ще познаете че азъ съмъ Господь.
(15) И ще свърша яростьта си върхъ стѣната
И върхъ онѣзи които сж я омазали съ каль,
И ще ви река: Нѣма стѣната,
Нито онѣзи които я омазаха,
(16) Израилевитѣ пророци които пророчествуватъ заради Ерусалимъ,
И [н]които гледатъ видѣния на миръ заради него,
И нѣма миръ, говори Господь Иеова.
(17) И ти, сине человѣчески,
[о]Утвърди лицето си върху дъщеритѣ на людетѣ си
[п]Които пророчествуватъ отъ свое сърдце;
И пророчествувай противъ тѣхъ
(18) И речи: Така говори Господь Иеова:
Горко на онѣзи *дъщери* които съшиватъ възглавници за всѣки лакътъ,
И правятъ покривалá на главата за всѣка възрасть, за да ловятъ души!
[р]Душитѣ на людетѣ ми ловите;
И ще спасите ли душитѣ си?
(19) И ще ме оскверниявате ли между людетѣ ми
[с]За шепи ечимикъ и за уломъци хлѣбъ,
Та да умъртвите души които не трѣбваше да умратъ,

а Ст. 17.
б Иер. 14;14. 23;16,26.
в Пѣснь 2;15.
г Псал. 106;23,30. Гл. 22;30.
д Ст. 23. Гл. 12;24. 22;28.
е Езд. 2;59,62. Неем. 7;5. Псал. 69;28.
ж Гл. 20;38.
з Гл. 11;10,12.
и Иер. 6;14. 8;11.
к Гл. 22;28.
л Гл. 38;22.
м Ст. 9,21,23. Гл. 14;8.
н Иер. 6;14. 28;9.
о Гл. 20;46. 21;2.
п Ст. 2.
р 2 Пет. 2;14.
с Виж. Прит. 28;21. Мих. 3;5.

И да указвате живи души които не трѣб-
ваше да живѣятъ,
Като лъжете людетѣ ми които слушатъ
лъжи?
(20) За то така говори Господь Иеова:
Ето, азъ съмъ противъ възглавниците ви
Съ които ловите душитѣ като птици,
И ще ги отдера отъ мишците ви,
И ще оставя душитѣ да бѣгатъ,
Душитѣ които вие ловите като птици.
(21) И ще раздера покривалата ви,
И ще избавя людетѣ си отъ рѫката ви,
И нѣма да сѫ вече въ рѫката ви за ловъ;
И чще познаете че азъ съмъ Господь.
(22) Защото съ лъжитѣ оскърбихте сърдцето
на праведния,
Когото азъ не оскърбихъ;
И шукрѣпихте рѫцѣтѣ на злодѣя
За да се не върне отъ лукавия си пѫть,
Та да се спаси животътъ му.
(23) За то щнѣма да видите вече суетни ви-
дѣния,
Нито ще правите вече чародѣяния;
И ще избавя людетѣ си отъ рѫката ви;
И ъще познаете че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 14.

И адойдоха при мене едни отъ старѣйши-
нитѣ Израилеви та седнаха прѣдъ мене. (2) И
слово Господне биде къмъ мене и рече: (3) Си-
не человѣчески, тѣзи мѫже поставиха идоли-
тѣ сѧ въ сърдцата си, и бтуриха прѣпъва-
нето на беззаконието си прѣдъ лицето си:
вщѣхъ ли да бѫда азъ наистина потърсенъ
отъ тѣхъ? (4) За то говори имъ и кажи имъ:
Така говори Господь Иеова: На всѣки чело-
вѣкъ отъ Израилевия домъ който постави и-
долитѣ си въ сърдцето си, и тури прѣпъва-
нето на беззаконието си прѣдъ лицето си, и
дойде при пророка,—на оногозъ който иде
азъ Господь ще му дамъ отвѣтъ споредъ мно-
жеството на идолитѣ му, (5) за да хвана Из-
раилевия домъ за сърдцето имъ, понеже се
отчуждиха всичкитѣ отъ мене чрѣзъ идолитѣ
си. (6) За то кажи на Израилевия домъ: Та-
ка говори Господь Иеова: Покайте се, и вър-
нете се отъ идолитѣ си, и отвърнете лицата
си отъ всичкитѣ си мерзости.
(7) Защото на всѣки человѣкъ отъ Израи-
левия домъ, и отъ страннитѣ които пришел-
ствуватъ въ Израиля който се отчужди отъ
мене, и постави идолитѣ си въ сърдцето си,
и тури прѣпъването на беззаконието си
прѣдъ лицето си, и дойде при пророка за да
ме потърси чрѣзъ него, азъ Господь ще му
дамъ отвѣтъ отъ мене си. (8) И гще поставя
лицето си противъ оногозъ человѣка, и дще го
направя бѣлѣгъ и пословица, и еще го отсѣ-
ка отъ срѣдъ людетѣ си; и ще познаете че
азъ съмъ Господь.
(9) И ако се измами пророкътъ та прого-
вори дума, жазъ Господь измамихъ оногозъ
пророка; и ще простра рѫката си върхъ не-
го, и ще го истрѣбя отъ срѣдъ людетѣ си Из-
раиля. (10) И ще носятъ наказанието на без-
законието си: наказанието на пророка ще е
като наказанието на оногозъ който търси;
(11) за да не заблуждава вече Израилевъ
домъ отъ мене, и да се не осквернявать вече
съ всичкитѣ си прѣстѫпления, ино да ми сѫ
люде, и азъ да имъ съмъ Богъ, говори Господь
Иеова.
(12) И слово Господне биде къмъ мене и ре-
че: (13) Сине человѣчески, когато *нѣкоя* зе-
мя ми съгрѣши съ тежко прѣстѫпление, то-
газъ ще простра рѫката си върхъ нея, и кще
съкруша подпорката ѝ отъ хлѣба, и ще про-
водя гладъ противъ нея, и ще отсѣка отъ
нея человѣкъ и скотъ. (14) И лако тримата
тѣзи мѫже, Ное, Даниилъ, и Иовъ, бѣха
всрѣдъ нея, *само* тѣ щѣха да спасятъ душитѣ
си мчрѣзъ правдата си, говори Господь Иеова.
(15) И нако бихъ докаралъ противъ земята
зли звѣрове и я разоряваха, та да стане пу-
ста, и да не може нѣкой да мине *прѣзъ нея*
отъ звѣроветѣ; (16) *и* отримата тѣзи мѫже
ако бѣха всрѣдъ нея, живъ съмъ азъ, говори
Господь Иеова, не щѣха да спасятъ нито си-
нове нито дъщери: само тѣ щѣха да се спа-
сятъ, а земята щѣше да се запусти. (17) Или
пако нанесѣхъ мечь върхъ онази земя, и

ч Ст. 9.
ш Иер. 23;14.
щ Ст. 6, и друг. Гл. 12;24. Мих. 3;6.
ъ Ст. 9. Гл. 14;8. 15;7.
—
а Гл. 8;1. 20;1. 33;31.
б Гл. 7;19. Ст. 4, 7.
в 4 Цар. 3;13.
г Лев. 17;10. 20;3,5,6. Иер. 44;11. Гл. 15;7.
д Числа 26;10. Втор. 28;37. Гл. 5;15.
е Гл. 6;7.
ж 3 Цар. 22;23. Иовъ 12;16. Иер. 4;10. 2 Сол. 2;11.
з 2 Пет. 2;15.
и Гл. 11;20. 37;27.
к Лев. 26;26. Иса. 3;1. Гл. 4;16. 5;16.
л Иер. 15;1. Ст. 16, 18, 20. Виж. Иер. 7;16. 11;14. 14;11.
м Прит. 11;4.
н Лев. 26;22. Гл. 5;17.
о Ст. 14, 18, 20.
п Лев. 26;25. Гл. 5;12. 21;3,4. 29;8. 38;21.

речехъ: Мечу, мини прѣзъ земята, [р]та да
отсѣка отъ нея человѣкъ и скотъ; (18) и [с]три-
мата тѣзи мѫже *ако бѣха* всрѣдъ нея, живъ
съмъ азъ, говори Господь Иеова, не щѣха
да спасятъ синове или дъщери, но тѣ само
щѣха да се спасятъ.
(19) Или [т]тако нанесѫхъ моръ върхъ онѣзи
земя, и [у]излѣехъ гнѣва си върхъ нея съ
кръвь, та да отсѣка отъ нея человѣкъ и скотъ;
(20) и [ф]*ако бѣха* всрѣдъ нея Ное, Даниилъ,
и Іовъ, живъ съмъ азъ, говори Господь Ие-
ова, не щѣха да спасятъ нито синъ нито дъ-
щеря: тѣ *само* щѣха да спасятъ душитѣ си
чрѣзъ правдата си; (21) (защото така говори
Господь Иеова:) Колко повече [х]когато изпро-
води четиритѣ си лоши сѫдби върхъ Еруса-
лимъ, меча, и глада, и лошитѣ звѣрове, и
мора, та да отсѣка отъ него человѣкъ и скотъ!
(22) Но, ето, [ц]ще останатъ въ него нѣкои
остатъци, отървани нѣкои, синове и дъщери:
ето, тѣ ще излѣзатъ при васъ, и [ч]ще видите
пѫтищата имъ и дѣянията имъ; и що се у-
тѣшите заради лошотиитѣ които нанесохъ
върхъ Ерусалимъ, за всичко що нанесохъ
върхъ него. (23) И тѣ ще ви утѣшатъ когато
видите пѫтищата имъ и дѣянията имъ; и ще
познаете че азъ [ш]не съмъ направилъ безъ
причина всичко що съмъ направилъ въ него,
говори Господь Иеова.

ГЛАВА 15.

И слово Господне биде къмъ мене и
рече:—
(2) Сине человѣчески, що е дървото на лоза-
та при всѣко *друго* дърво,
Пръчката която е между дърветата на
дѫбравата?
(3) Взема ли се отъ него дърво за употрѣ-
бление на работа?
Или взематъ ли отъ него колъ за да ока-
чатъ на него нѣкой съсѫдъ?
(4) Ето, [а]хвърля се въ огъня за да изтлѣе:
Огъньтъ пояжда и двата му края,
И срѣдата му изгаря.
Ще ли би полезно за нѣкоя работа?
(5) Ето, когато бѣ цѣло не ставаше за ра-
бота:
Колко по-малко ще стане за работа
Като го е изялъ огъньтъ, и е изгорѣло?
(6) За то така говори Господь Иеова:
Както е дървото на лозата между дърве-
тата на дѫбравата,
Което прѣдадохъ на огъня да изтлѣе,
Така ще прѣдамъ тѣзи които живѣятъ въ
Ерусалимъ.
(7) И [б]ще поставя лицето си противъ тѣхъ:
[в]Изъ огъня ще излѣзатъ,
И огъньтъ ще ги пояде;
И когато поставя лицето си противъ тѣхъ
[г]Ще познаете че азъ съмъ Господь.
(8) И ще прѣдамъ земята въ запустѣние;
Защото станаха прѣстѫпници, говори Го-
сподь Иеова.

ГЛАВА 16.

И словото Господне биде къмъ мене и
рече:—
(2) Сине человѣчески, [а]направи да познае
Ерусалимъ мерзоститѣ си, (3) и речи:
Така говори Господь Иеова къмъ дъ-
щерята Ерусалимска:
Кореньтъ ти и [б]рождението ти е отъ зе-
мята на Ханаанцитѣ:
Баща ти [в]Аморееецъ, а майка ти Хетейка.
(4) А въ рождението ти,
[г]Въ който день си се родила, пѫпътъ ти
не се е отрѣзалъ,
И въ вода не си кѫпана за да се очи-
стишъ;
И съ соль не си насолявана, и въ пе-
лени не си повивана.
(5) Око не те е пощадило за да те пожали
Та да ти направи нѣщо отъ тѣзи;
Но въ който день си се родила,
Съ погнусявано отъ душата ти
Била си изхвърлена по лицето на полето.
(6) И когато замииахъ отблизу ти и те ви-
дѣхъ че се валяше въ кръвьта си,
Рекохъ ти *като бѣше* ти въ кръвьта си:
Да си жива;
Ей, рекохъ ти *като бѣше* въ кръвьта си:
Да си жива.
(7) *И* [д]те направихъ тьмократна, като зелето
на полето;
И порасна, и възвеличи се ти,
И стигна въ крайна красота:

р Гл. 25;13. Соф. 1;3.
с Ст. 14.
т 2 Цар. 24;15. Гл. 38;22.
у Гл. 7;8.
ф Ст. 14.
х Гл. 5;17. 33;27.
ц Гл. 6;8.
ч Гл. 20;43.
ш Иер. 22;8,9.

а Иоан. 15;6.
б Лев. 17;10. Гл. 14;8.
в Иса. 24;18.
г Гл. 6;7. 7;4. 11;10. 20;38,42,44.
а Гл. 20;4. 22;2. 23;7-9.
б Гл. 21;30.
в Ст. 45.
г Осия 2;3.
д Изх. 1;7.

Съсцитѣ ти се изобразиха, и коситѣ ти изникнаха;
Но ти бѣше гола и непокрита.
(8) И когато заминахъ отблизу ти и те видѣхъ,
Ето, възрастьта ти бѣ възрасть на рачение;
И еопрострѣхъ полата си връхъ тебе та покрихъ безобразието ти;
И клехъ ти се, и влѣзохъ въ завѣтъ съ тебе,
Говори Господь Иеова; и жстана ти моя.
(9) И окжпахъ те съ вода,
И измихъ кръвьта ти отъ тебе,
И помазахъ те съ елей.
(10) Облѣкохъ те още съ везани,
И те обухъ съ чехли отъ язовечки кожи,
И те опасахъ съ висонъ,
И те облѣкохъ съ коприна,
(11) И украсихъ те съ украшения,
И зтурихъ на ржцѣтѣ ти гривни
И иогърлие около шията ти,
(12) И турихъ колце на ноздритѣ ти,
И обѣци на ушитѣ ти,
И вѣнецъ отъ слава на главата ти.
(13) И украси се ти съ злато и сребро;
И дрехитѣ ти бѣха отъ висонъ, и копринени, и везани:
кЯдѣше ти чисто брашно, и медъ, и елей;
И лстана красна твърдѣ много,
И благоденствувала си дори до царство.
(14) И мпрочу се ти между народитѣ заради твоята хубость;
Защото ти бѣше съвършена чрѣзъ моето украшение
Което турихъ на тебе, говори Господь Иеова.
(15) Но поради нпрочуванието си
Ти си уповавала на хубостьта си оИ си блудувала,
И къмъ всѣкиго който минуваше излѣла си блуда си; и е ставалъ неговъ.
(16) И пвзела си отъ дрехитѣ си
И украсила си високитѣ си мѣста съ пъстри шарове.
Върхъ тѣхъ си блудувала.
Такова нѣщо не е било, нито ще бжде
(17) И взела си свѣтлитѣ си украшения,
Които бѣха отъ моето злато и отъ моето сребро което бѣхъ ти далъ азъ,
И направила си си образи мжжки,
И си блудувала съ тѣхъ;
(18) И си взела везанитѣ си дрехи та си ги покрила;
И си турила прѣдъ тѣхъ елея ми, и темяна ми,
(19) И рхлѣба ми който ти дадохъ,—
Чистото брашно, и елея, и меда съ които те хранѣхъ,—
И турила си ги прѣдъ тѣхъ за благовонно ухание:
Така стана, говори Господь Иеова.
(20) И свзела си синоветѣ си и дъщеритѣ си
Които си ми родила,
И тѣхъ си пожъртвувала тѣмъ за ядене.
Малко ли ти бѣха тѣзи твои блудодѣяния
(21) Та си заклала и чадата ми, и си ги прѣдала
За да се прѣведатъ прѣзъ огъня за тѣхъ?
(22) И въ всичкитѣ си мерзости и блудове
Не си помнила тднитѣ на младостьта си,
уКогато бѣше ти гола и непокрита и се валяше въ кръвьта си.
(23) И слѣдъ всичкитѣ си тѣзи злини,
(Горко, горко ти! говори Господь Иеова,)
(24) фСъградила си и за себе си блудилище,
хИ си направила за себе си високо мѣсто на всѣка стъгда.
(25) цНа челото на всѣки пжть съградила си високо мѣсто,
И си направила хубостьта си гнусна
И си разложила нозѣтѣ си на всѣкиго що минуваше,
И си умножила блуда си,
(26) И блудувала си
чСъ Египтянитѣ съсѣдитѣ си, дебелоплътнитѣ,
И си умножила блуда си за да ме разгнѣвишъ.
(27) Ето, прочее, прострѣхъ ржката си върхъ тебе,
И отнехъ уречената ти храна, и те прѣдадохъ на волята на онѣзи

е Рутъ 3;9.
ж Изх. 19;5. Иер. 2;2.
з Бит. 24;22,47.
и Прит. 1;9.
к Втор. 32;13,14.
л Псал. 48;2.
м Плачъ 2;15.
н Втор. 32;15. Иер. 7;4. Мих. 3;11.
о Иса. 1;21. 57;8. Иер. 2;20. 3;2,6,20. Гл. 23;3,8,11,12. Осия 1;2.
п 4 Цар. 23;7. Гл. 7;20. Осия 2;8.
р Осия 2;8.
с 4 Цар. 16;3. Псал. 106;37,38. Иса. 57;5. Иер. 7;31. 32;35. Гл. 20;26. 23;37.
т Иер. 2;2. Ст. 43,60. Осия 11;1.
у Ст. 4-6.
ф Ст. 31. [illegible]
х Иса. 57,[illegible] Иер
ц Прит. 9,14
ч Гл. 8;10. 23;19 [illegible]

Които те мразѣха, [щ]на дъщеритѣ на Филистимцитѣ
Които се срамуватъ отъ твоя пжть постиденъ.
(28) И [щ]блудувала си съ Асирийцитѣ,
Защото не си се наситила;
Ей, блудувала си съ тѣхъ,
И още не си се наситила.
(29) И умножила си блуда си
Въ земята Ханаанска дори [ъ]до Халдейската;
И нито така си се наситила.
(30) Колко е слабо сърдцето ти, говори Господь Иеова,
Понеже правишъ всички тѣзи работи,
Дѣло на безочлива блудница!
(31) Защото [ь]си съградила блудилището си на челото на всѣки пжть,
И си направила високото си мѣсто въ всѣка стъгда;
И не си станала като блудница, защото си прѣзрѣла заплата,
(32) *Но като* жена прѣлюбодѣйца
Която приима чужди вмѣсто мжжа си.
(33) На всичкитѣ блудници даватъ заплата;
Но [ѣ]ти заплатитѣ си давашъ на всичкитѣ си любовници,
И ги подкупувашъ за да доходятъ при тебе отъ вредъ
За да блудуватъ съ тебе.
(34) И въ блудодѣянията ти става въ тебе противното на женитѣ;
Защото не те слѣдва никой за да стори блудъ;
Защото ти давашъ заплата, и заплата на тебе не даватъ:
Споредъ това става въ тебе противното.
(35) За то, чуй, блуднице, словото Господне:
(36) Така говори Господь Иеова:
Понеже си изляла мѣдьта си,
И голотата ти се открй въ блудоветѣ ти къмъ любовницитѣ ти
И къмъ всичкитѣ идоли на твоитѣ мерзости,
И [ю]заради кръвьта на чадата ти които си принесла тѣмъ;
(37) За то, ето, [я]азъ събирамъ всичкитѣ твои любовници
Съ които си се наслаждавала,
И всичкитѣ които си възлюбила,
Съ всичкитѣ които си намразила;
И ще ги събера върхъ тебе отъ вредъ,
И ще открия голотата ти тѣмъ,
И ще видятъ всичката ти голота.
(38) И ще те сждя
[ѩ]Споредъ сждa на таквизи жени
Които [ѩѩ]правятъ блудодѣяние и проливатъ кръвь,
И ще те прѣдамъ на кръвь съ гнѣвъ и ревнование.
(39) И ще те прѣдамъ въ ржката имъ;
И ще съборятъ блудилището ти,
И ще разорятъ [а]високитѣ ти мѣста:
[б]Ще те съблѣкатъ още отъ дрехитѣ ти,
И ще отнематъ свѣтлитѣ ти украшения,
И ще те оставятъ гола и непокрита.
(40) И [в]ще доведатъ върхъ тебе много народъ
Които [г]ще те убиятъ съ камене
И ще те прободатъ съ саблитѣ си.
(41) И [д]ще изгорятъ съ огънь кжщитѣ ти,
И [е]ще извършатъ сждби върхъ тебе прѣдъ очитѣ на много жени;
И ще те направя [ж]да прѣстанешъ отъ блуда,
И нѣма да давашъ вече заплата.
(42) И [з]ще успокоя моя противъ тебе гнѣвъ,
И ревнованието ми къмъ тебе ще прѣстане,
И ще се утиша, и нѣма да се гнѣвя вече.
(43) Понеже [и]не си си напомнила за днитѣ на младостьта си,
Но прѣогорчаваше ме въ всичко това, за то,
Ето, и [к]азъ ще въздамъ пжтищата ти върхъ главата ти,
Говори Господь Иеова;
И подиръ всичкитѣ си мръсни работи
Нѣма да направишъ споредъ това нечестие.
(44) Ето, всѣки който прави пословици

щ 2 Лѣт. 28;18,19. Ст. 57.
щ 4 Цар. 16;7,10. 2 Лѣт. 28;23. Иер. 2;18,36. Гл. 23;12, и дрг.
ъ Гл. 23;14, и дрг.
ь Ст. 24,39.
ѣ Иса. 30;6. Осия 8;9.
ю Ст. 20. Иер. 2;34.
я Иер. 13;22,26. Плачъ 1;8. Гл. 23;9,10,22,29. Осия 2;10. 8;10. Наумъ 3;5.
ѩ Лев. 20;10. Втор. 22;22. Гл. 23;45.
ѩѩ Бит. 9;6. Изх. 21;12. Виж. Ст. 20,36.
а Ст. 24,31.
б Гл. 23;26. Осия 2;3.
в Гл. 23;46,47.
г Иоан. 8;5,7.
д Втор. 13;16. 4 Цар. 25;9. Иер. 39;8. 52;13.
е Гл. 5;8. 23;10,48.
ж Гл. 23;27.
з Гл. 5;13.
и Ст. 22. Псал. 78;42.
к Гл. 9;10. 11;21. 22;31.

Ще направи пословица противъ тебе,
И ще рече: Каквато майката таквазъ и дъщерята.
(45) Ти си дъщеря на майка си,
На онази която отметна мъжа си и чадата си;
И си сестра на сестритѣ си,
На онѣзи които отметнаха мъжетѣ си и чадата си.
лМайка ви бѣ Хетейка, и баща ви Аморeецъ.
(46) И сестра ти по-старата е Самария,
Ти и дъщеритѣ й които живѣятъ отъ лѣво тебѣ;
мА младата ти сестра която живѣе отъ дѣсно тебѣ,
Содомъ и дъщеритѣ ѝ.
(47) А ти и споредъ тѣхнитѣ пѫтища не си ходила,
И не си направила споредъ тѣхнитѣ мерзости;
Но, като да бѣ то много малко,
нНадминала си разтлѣнието имъ въ всичкитѣ си пѫтища.
(48) Живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова,
Сестра ти оСодомъ не направи, ни тя ни дъщеритѣ ѝ,
Както направи ти и твоитѣ дъщери.
(49) Ето, това бѣше беззаконието на сестра ти Содомъ,
Нейното и на дъщеритѣ ѝ:
Гордость, ппрѣсищане отъ хлѣбъ, и безгрижно спокойствие;
А сиромаха и оскудния не подкрѣпяваше;
(50) И възвишаваха се, и рправѣха мерзости прѣдъ мене;
За то, скато видѣхъ това, махнахъ ги.
(51) И Самария не съгрѣши нито половината отъ твоитѣ съгрѣшения;
Но ти умножи мерзоститѣ си повече отъ тѣхъ,
И тсъ всичкитѣ си мерзости които си направила оправда ти сестритѣ си.
(52) Ти, която сѫдѣше сестритѣ си, носи сега срама си
Заради съгрѣшенията си съ които си станала по-гнусна отъ тѣхъ.
Тѣ сѫ по-праведни отъ тебе;
За то посрами се и ти, и носи срама си,
Понеже си оправдала сестритѣ си.
(53) уИ ще доведа назадъ плѣнницитѣ имъ,
фПлѣнницитѣ на Содомъ и на дъщеритѣ ѝ,
И плѣнницитѣ на Самария и на дъщеритѣ ѝ.
Тогазъ *ще върна и* плѣнницитѣ на плѣнението ти между тѣхъ,
(54) За да носишъ безчестието си,
И да се срамувашъ за всичко що си направила,
Понеже си станала хутѣшение на тѣхъ.
(55) Когато сестритѣ ти Содомъ и дъщеритѣ ѝ се върнатъ въ напрѣжното си състояние,
И Самария и дъщеритѣ ѝ се върнатъ въ напрѣжното си състояние,
Тогазъ ще се върнешъ ти и дъщеритѣ ти въ напрѣжното си състояние.
(56) Защото *името на* сестра ти Содомъ не се чуеше отъ устата ти
Въ днитѣ на гордостьта ти,
(57) Прѣди да се открие твоята лошота
Както *се откри* цвъ врѣмето на поношението *което ти стана* отъ дъщеритѣ на Сирия
И отъ всичкитѣ изоколо ѝ, чдъщери на Филистимцитѣ,
Които те прѣзираха отъ вредъ.
(58) шТи си понесла нечестието си
И мерзоститѣ си, говори Господь.
(59) Защото така говори Господь Иеова:
Азъ ще направя както направи ти,
Която си щпрѣзрѣла клетвата и прѣстѫпила завѣта.
(60) Но ъще помена завѣта си
Който стана съ тебе въ днитѣ на младостьта ти,
И ще ти поставя ьзавѣтъ вѣченъ.
(61) Тогазъ ѣще си напомнишъ за пѫтищата си, и ще се засрамишъ,
Когато приемешъ сестритѣ си, по-старитѣ си и по-младитѣ си;
И ще ти ги дамъ юза дъщери,
яНо не споредъ твоя завѣтъ,

л Ст. 3.
м Втор. 32;32. Иса. 1;10.
н 4 Цар. 21;9. Гл. 5;6,7. Ст. 48,51.
о Мат. 10;15. 11;24.
п Бит. 13;10.
р Бит. 13;13. 18;20. 19;5.
с Бит. 19;24. [42.
т Иер. 3;11. Мат. 12;41,
у Виж. Иса. 1;9. Ст. 60,61.
ф Иер. 20;16.
х Гл. 14;22,23.
ц 4 Цар. 16;5. 2 Лѣт. 28;18. Иса. 7;1. 14;28.
ч Ст. 27.
ш Гл. 23;49.
щ Втор. 29;12,14. Гл. 17;13,16.
ъ Псал. 106;45.
ь Иер. 32;40. 50;5.
ѣ Гл. 20;43. 36;31.
ю Иса. 54;1. 60;4. Гал. 4;26 идрг.
я Иер. 31;31, и дрг.

(62) А жмоя завѣтъ ще поставя съ тебе;
И ще познаешъ че азъ съмъ Господь,
(63) жжЗа да си напомнишъ, и да се засрамишъ,
И ада не отворишъ вече устата си отъ срама си,
Когато направя умилостивение за тебе за всичко що си сторила,
Говори Господь Иеова.

ГЛАВА 17.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) Сине человѣчески, прѣдложи гатанка, и направи притча къмъ Израилевия домъ,
(3) И речи: Така говори Господь Иеова:
аОрелътъ великъ, великокрилатъ, дългоператъ,
Пъленъ съ пера, пъстрошаренъ,
Дойде въ Ливанъ та бвзе по-високата вѣйка на кедъра.
(4) Откърши върха на вѣтвитѣ му
Та ги занесе въ земята купеческа:
Тури ги въ търговски градъ.
(5) И взе отъ сѣмето на земята
Та го тури вна поле сѣено:
При много води *го* занесе: гкакто върба го тури.
(6) И прозябна, и стана разтлана лоза, днизка на растъ,
На която вѣйкитѣ се завращаха къмъ него,
И коренетѣ ѝ бѣха подъ него:
Така стана лоза,
И направи пръчки, и покара отрасли.
(7) Имаше и другъ орелъ голѣмъ, великокрилатъ, и многоператъ;
И, ето, етая лоза разпрострѣ коренетѣ си къмъ него,
И прострѣ вѣтвитѣ си къмъ него, за да я напои
Чрѣзъ лѣхитѣ на сада ѝ.
(8) Насадена бѣ на добро поле, при много води,
За да направи вѣтви,
И да принесе плодъ,
Та да стане добра лоза.
(9) Речи: Така говори Господь Иеова: Ще благоуспѣе ли?
жНе ще ли да изскубе той коренетѣ ѝ
И да прѣсѣче плода ѝ, та да изсъхне?
Ще да изсъхне съ всичкитѣ листе на прозябването си,
Даже безъ голѣма сила или много люде,
За да я изскубе изъ коренетѣ ѝ.
(10) Ей, ето, насадена, ще благоуспѣе ли?
зНе ще ли да изсъхне съвсѣмъ
Както когато се допре до нея източний вѣтъръ?
Ще изсъхне въ лѣхитѣ дѣто бѣ прозябнала.
(11) И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(12) Кажи сега ина отстѫпния домъ:
Не проумѣвате ли що *значи* това?
Кажи: Ето, кВавилонскиятъ царь дойде въ Ерусалимъ
Та взе царя му и князоветѣ му,
И ги заведе съ себе си у Вавилонѣ;
(13) И лвзе отъ царското сѣме та направи уговоръ съ него,
И мгó направи да се закълне:
Взе и силнитѣ на мѣстото,
(14) нЗа да се смири царството,
И да се не възправи,
Но да пази уговора му и да го утвърждава.
(15) оОтстѫпи обаче отъ него, и проводи си посланници въ Египетъ
пЗа да му дадатъ коне и люде много.
рЩе благоуспѣе ли? ще избѣгне ли който прави това?
Или като прѣстѫпва уговора ще избѣгне ли?
(16) Живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова,
Наистина свъ мѣстото на царя който го направи царь,
На когото клетвата прѣзрѣ и на когото уговора прѣстѫпи,
Съ него всрѣдъ Вавилонъ ще умре.
(17) И тФараонъ съ великата войска и съ голѣмото множество
Нѣма да направи за него *нищо* въ бой,

ж Осия 2;19,20.
жж Ст. 61.
а Рим. 3;19.
—
а Виж. Ст. 12, и дрг.
б 4 Цар. 24;12.
в Втор. 8;7-9.
г Иса. 44;4.
д Ст. 14.
е Ст. 15.
ж 4 Цар. 25;7.
з Гл. 19;12. Осия 13;15.
и Гл. 2;5. 12;9.
к Ст. 3. 4 Цар. 24;11-16.
л 4 Цар. 24;17.
м 2 Лѣт. 36;13.
н Ст. 6. Гл. 29;14.
о 4 Цар. 24;20. 2 Лѣт. 36;13.
п Втор. 17;16. Иса. 31;1,3. 36;6,9.
р Ст. 9.
с Иер. 32;5. 34;3. 52;11. Гл. 12;13.
т Иер. 37;7.

[у]Като повдигна окопи и гради бойници за да погуби много души.
(18) Защото прѣзрѣ клетвата и прѣстжпи уговора;
И, ето, понеже, [ф]слѣдъ като даде ржката си,
Направи всичко това, нѣма да се отърве.
(19) За то, така говори Господь Иеова:
Живъ съмъ азъ, наистина клетвата ми която прѣзрѣ,
И уговора ми който прѣстжпи,
На главата му ще ги въздамъ.
(20) И [х]ще разпростра мрѣжата си върхъ него;
И ще се хване въ примкитѣ ми;
И ще го закарамъ у Вавилонъ,
И тамъ [ц]ще се сждя съ него заради беззаконието му
Което стори противъ мене
(21) И [ч]всичкитѣ му бѣжанци съ всичкитѣ му пълкове
Ще паднатъ отъ ножъ,
И останалитѣ ще се разпръснатъ къмъ всѣки вѣтъръ;
И ще познаете че азъ Господь говорихъ.
(22) Така говори Господь Иеова:
И [ш]ще взема азъ отъ високата вѣйка на високия кедъръ, и ще насадя:
Ще откърша азъ отъ върха на младитѣ му вѣйки [щ]*една* крѣхка,
И [ъ]ще насадя на гора висока и прѣвъзходна:
(23) [ь]На високата гора Израилева ще я насадя,
И ще изкара вѣйки, и ще дава плодъ,
И ще стане великолѣпенъ кедъръ;
И [ѣ]подъ него ще обитаватъ всѣкакъвъ видъ птици,
Подъ сѣнката на вѣйкитѣ му ще се населятъ.
(24) И всичкитѣ дървета на полето ще познаятъ
Че азъ Господь [ю]снишихъ високото дърво, възвисихъ низкото дърво,
Изсушихъ зеленото дърво, и направихъ сухото дърво да се раззеленѣе.
[я]Азъ Господь говорихъ, и ще извърша.

ГЛАВА 18.

И слово Господно биде къмъ мене и рече:
(2) Що разумѣвате вие които употрѣбявате та-
зи пословица върху Израилевата земя и каз-
вате: [а]Отцитѣ ядоха кисълъ, и зжбитѣ на ча-
дата оскоминѣха?
(3) Живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова,
нѣма вече да употрѣбите тази пословица въ
Израиль. (4) Ето, всичкитѣ души сж мои: както
душата на бащата, така и душата на сина е
моя: [б]която е душа съгрѣшила ще умре. (5) Но
който е праведенъ и прави сждба и правда,
(6) [в]не яде върху горитѣ, и не подига очитѣ
си къмъ идолитѣ на Израилевия домъ, и [г]не
осквернява жената на ближния си, и не при-
ближава [д]до жена кога е въ нечистотата си,
(7) и [е]не насилствува человѣка, връща на
длъжника [ж]залога му, не граби съ насилие,
[з]дава хлѣба си на гладния, и покрива съ
дреха голия, (8) [и]не дава съ лихва и не взема
придобитъкъ, отвръща ржката си отъ непра-
вда, [к]прави права сждба между человѣка
и человѣка, (9) ходи въ повелѣнията ми, и
пази сждбитѣ ми за да прави истина: той е
праведенъ: [л]наистина той ще живѣе, говори
Господь Иеова.
(10) Ако той роди синъ разбойникъ [м]който
пролива кръвь и прави *други* таквизъ рабо-
ти, (11) и който не изпълнява всичкитѣ онѣ-
зи *длъжности*, но и върху горитѣ яде, и же-
ната на ближния си осквернява, (12) сирома-
ха и скждния насилствува, граби съ насилие,
не връща залога, и подига очитѣ си къмъ
идолитѣ *и* [н]прави мерзости, (13) дава съ лих-
ва и взема придобитъкъ, той ще живѣе ли?
Нѣма да живѣе! Всички тѣзи мерзости е
сторилъ: непрѣмѣнно ще се умъртви: [о]кръвьта
му ще бжде върхъ него.

у Иер. 52;4. Гл. 4;2.
ф 1 Лѣт. 29;24. Плачь 5;6.
х Гл. 12;13. 32;3.
ц Гл. 20;36.
ч Гл. 12;14.
ш Иса. 11;1. Иер. 23;5. Зах. 3;8.
щ Иса. 53;2.
ъ Псал. 2;6.
ь Иса. 2;2,3. Гл. 20;40. Мих. 4;1.
ѣ Виж. Гл. 31;6. Дан. 4;12.
ю Лука 1;52.
я Гл. 22;14. 24;14.
—
а Иер. 31;29. Плачь 5;7.
б Ст. 20. Рим. 6;23.
в Гл. 22;9.
г Лев. 18;20. 20;10.
д Лев. 18;19. 20;18.
е Изх. 22;21. Лев. 19;15. 25;14.
ж Изх. 22;26. Втор. 24;12,13.
з Втор. 15;7,8. Иса. 58;7. Мат. 25;35,36.
и Изх. 22;25. Лев. 25;36,37. Втор. 23;19. Неем. 5;7. Псал. 15;5.
к Втор. 1;16. Зах. 8;16.
л Гл. 20;11. Амосъ 5;4.
м Бит. 9;6. Изх. 21;12. Числа 35;31.
н Гл. 8;6,17.
о Лев. 20;9,11-13,16,27. Гл. 3;18. 33;4. Дѣян. 18;6.

(14) Ако ли роди синъ който, като гледа
всичкитѣ съгрѣшения на баща си които е
сторилъ, *бои се и не прави таквизъ, (15) [п]не
яде върху горитѣ, и не подига очитѣ си къмъ
идолитѣ на Израилевия домъ, и не оскверня-
ва жената на ближния си, (16) и не насил-
ствува человѣка, не задържа залогъ, и не
граби съ насилие, дава хлѣба си на гладния,
и покрива съ дреха голия, (17) не дига рѫкѫ
върхъ сиромаха, лихва и придобитъкъ не взе-
ма, извършва сѫдбитѣ ми, ходи въ повелѣни-
ята ми: той нѣма да умре заради беззаконие-
то на баща си: непрѣмѣнно ще живѣе.

(18) Баща му, понеже е правилъ насилие,
грабилъ отъ брата си, и правилъ между лю-
детѣ си което не е добро, ето, той [р]ще умре
въ беззаконието си.

(19) Но вие казвате: Защо? [с]Синътъ не но-
си ли беззаконието на баща си? Като е на-
правилъ синътъ сѫдба и правда, и упазилъ
всичкитѣ ми завѣщания, и ги е извършилъ,
непрѣмѣнно ще живѣе. (20) [т]Душата която
грѣши, тя ще умре: [у]синътъ нѣма да понесе
беззаконието на бащата, и бащата нѣма да
понесе беззаконието на сина: [ф]правдата на
праведния ще бѫде върхъ него, и [х]беззако-
нието на беззаконния ще бѫде върхъ него.

(21) Но [ц]беззаконниятъ ако се върне отъ
всичкитѣ си грѣхове които е сторилъ, и упа-
зи всичкитѣ ми повелѣния, и направи сѫдба
и правда, непрѣмѣнно ще живѣе, нѣма да у-
мре. (22) [ч]Всичкитѣ негови беззакония които
е направилъ нѣма да му се поменатъ: въ
правдата си която направи ще живѣе. (23) [ш]Да
ли е моето благоволение да умре беззаконния-
тъ, говори Господь Иеова, а не да се обър-
не отъ пѫтищата си и да живѣе?

(24) [щ]Когато обаче праведниятъ се върне
отъ правдата си и стори неправда, и напра-
ви по всичкитѣ мерзости които беззаконния-
тъ прави, тогазъ ще живѣе ли? [ъ]Всичката
му правда която е направилъ нѣма да се по-
мене: въ беззаконието си въ което е безза-
конувалъ, и въ грѣха си въ който е съгрѣ-
шилъ, въ тѣхъ ще умре.

(25) Но вие казвате: Пѫтьтъ Господенъ не
е правъ. Слушайте сега, доме Израилевъ:
[ь]моятъ ли пѫть не е правъ? не сѫ ли кри-
ви вашитѣ пѫтища? (26) [ѣ]Когато се върне
праведниятъ отъ правдата си, и направи не-
правда, и умре въ нея, заради неправдата си
която е направилъ ще умре. (27) И [ю]когато
беззаконниятъ се върне отъ беззаконието си
което е направилъ, и направи сѫдъ и правда,
той ще упази жива душата си: (28) понеже се
[я]е смислилъ и се е върналъ отъ всичкитѣ си
беззакония които е сторилъ, непрѣмѣнно ще
живѣе, нѣма да умре.

(29) Но домътъ Израилевъ казва: [ѫ]Пѫтьтъ
Господенъ не е правъ. Доме Израилевъ, мо-
итѣ ли пѫтища не сѫ прави? не сѫ ли ва-
шитѣ пѫтища криви? (30) За то, [ѭ]доме Изра-
илевъ, ще ви сѫдя, всѣкиго споредъ пѫтищата
му, говори Господь Иеова. [а]Покайте се, и
върнете се отъ всичкитѣ си беззакония,
та да ви не бѫде беззаконието за поги-
бель. (31) [б]Отхвърлете отъ васъ всичкитѣ си
беззакония съ които беззаконувахте, и [в]на-
правете си ново сърдце и новъ духъ; и защо
да умрете, доме Израилевъ? (32) Понеже [г]азъ
не благоволя въ смъртьта на умиращия, го-
вори Господь Иеова; за то върнете се и жи-
ви бѫдете.

ГЛАВА 19.

И [а]ти дигни плачъ заради Израилевитѣ
князове, (2) и речи:—

Що е майка ти? Лъвица:
Лежи между лъвоветѣ,
Храни щенетата си всрѣдъ млади лъ-
вове,
(3) И изхрани едно отъ щенетата си;
И [б]стана младъ лъвъ,
И се научи да граби ловъ: человѣци
ядѣше.
(4) И народитѣ чуха за него:
Хванатъ биде въ рова имъ;
И съ куки го закараха [в]въ земята Еги-
петска.

---

* *Или*, внимава.
п Ст. 6, и дрг.
р Гл. 3;18.
с Изх. 20;5. Втор. 5;9. 4 Цар. 23;26. 24;3,4.
т Ст. 4.
у Втор. 24;16. 4 Цар. 14;6. 2 Лѣт. 25;4. Иер. 31;29,30.
ф Иса. 3;10,11.
х Рим. 2;9.
ц Ст. 27. Гл. 33;12,19.
ч Гл. 33;16.
ш Ст. 32. Гл. 33;11. 1 Тим. 2;4. 2 Пет. 3;9.
щ Гл. 3;20. 33;12,13,18.
ъ 2 Пет. 2;20.
ь Ст. 29. Гл. 33;17,20.
ѣ Ст. 24.
ю Ст. 21.
я Ст. 14.
ѫ Ст. 25.
ѭ Гл. 7;3. 33;20.
а Мат. 3;2. Отк. 2;5.
б Ефес. 4;22,23.
в Иер. 32;39. Гл. 11;19. 36;26.
г Плачъ 3;33. Ст. 23. Гл. 33;11. 2 Пет. 3;9.

—

а Гл. 26;17. 27;2.
б Ст. 6. 4 Цар. 23;31,32.
в 4 Цар. 23;33. 2 Лѣт. 36;4. Иер. 22;11,12.

(5) И като видѣ тя че надеждата ѝ се осуети и изгуби,
[г]Взе още едно отъ щѣнетата си
И го направи младъ лъвъ.
(6) И [д]като ходѣше между лъвоветѣ
[е]Стана младъ лъвъ,
И се научи да граби ловъ: человѣци ядѣше.
(7) И позна палатитѣ имъ,
И запустяваше градоветѣ имъ;
И ужаснала се бѣ земята и изпълнението ѝ
Отъ гласа на риканието му.
(8) И [ж]народитѣ се опълчиха противъ него изоколо отъ областитѣ,
И простреха върхъ него примкитѣ си;
И [з]хванà се въ рова имъ.
(9) И [и]съ куки го туриха въ решетка
Та го закараха при Вавилонския царь:
Въ твърдиня го въведоха,
За да се не чуе вече гласътъ му
[к]Върху Израилевитѣ гори.
(10) Майка ти, по твоята прилика,
Бѣше [л]като лоза насадена при вода:
[м]Стана плодоносна и пълна съ вѣйки
Поради многото води.
(11) И станаха на нея крѣпки жезли
За скиптри на владѣтелитѣ;
И [н]растътъ ѝ се възвиши всрѣдъ честитѣ вѣйки:
И стана знаменита въ височината си
Между множеството на отраслитѣ си.
(12) Но откършена биде съ ярость,
Хвърлена биде наземи.
И [о]източенъ вѣтъръ изсуши плода ѝ:
Крѣпкитѣ ѝ жезли се счупиха и изсъхнаха:
Огънь ги изяде.
(13) А сега е насадена въ пустиня,
Въ суха и безводна земя.
(14) И [п]излѣзе огънь изъ единъ жезълъ отъ вѣйкитѣ ѝ
Та изяде плода ѝ,
Щото нѣмаше *вече* въ нея жезълъ крѣпъкъ
За скиптъръ на княжество.
[р]Той е плачь, и ще бѫде за плачь.

ГЛАВА 20.

И въ седмата година, петия *мѣсецъ*, въ де-
сетия *день* на мѣсеца, [а]дойдоха едни отъ ста-
рѣйшинитѣ Израилеви за да попитать Го-
спода, и седнаха прѣдъ мене. (2) И слово Го-
сподне биде къмъ мене и рече: (3) Сине че-
ловѣчески, говори на старѣйшинитѣ Израи-
леви и кажи имъ: Така говори Господь Ие-
ова: Дошли сте за да ме потърсите ли? Живъ
съмъ азъ, говори Господь Иеова, [б]не ще бѫ-
да потърсенъ отъ васъ. (4) [в]Ще ги сѫдишъ ли?
сине человѣчески, ще сѫдишъ ли? [г]Покажи
имъ мерзоститѣ на бащитѣ имъ, (5) и кажи
имъ: Така говори Господь Иеова: Въ деня [д]въ
който избрахъ Израиля, и възвисихъ ръката
си къмъ сѣмето на Якововия домъ, и [е]станахъ
имъ познатъ въ Египетската земя, и възви-
сихъ ръката си къмъ тѣхъ и рекохъ: [ж]Азъ
съмъ Господь Богъ вашъ,—(6) въ онзи день
възвисихъ ръката си къмъ тѣхъ [з]че ще ги
изведа изъ Египетската земя, въ земя която
промислихъ за тѣхъ, *въ земя* въ която тече
млѣко и медъ, която е [и]слава на всичкитѣ
земи. (7) И рекохъ имъ: [к]Отхвърлете всѣкиˊ
[л]мерзоститѣ на очитѣ си, и не се осквернявай-
те [м]съ Египетскитѣ идоли: азъ съмъ Господь
Богъ вашъ.
(8) Тѣ обаче отстѫпиха отъ мене и не рачи-
ха да ме послушатъ: не отхвърлиха всѣки мер-
зоститѣ на очитѣ си, и не оставиха Египет-
скитѣ идоли. Тогазъ рекохъ [н]да излѣя яростьта
си върхъ тѣхъ за да свърша гнѣва си про-
тивъ тѣхъ всрѣдъ Египетската земя. (9) Но
[о]подѣйствувахъ заради името си, да се не о-
скверни прѣдъ езичницитѣ между които бѣ-
ха, и прѣдъ които се опознахъ на тѣхъ като
ги изведохъ изъ Египетската земя. (10) И
[п]изведохъ ги изъ Египетската земя та ги за-
ведохъ въ пустинята; (11) и [р]дадохъ имъ по-

[г] 4 Цар. 23;34.
[д] Иер. 22;13-17.
[е] Ст. 3.
[ж] 4 Цар. 24;2.
[з] Ст. 4.
[и] 2 Лѣт. 36;6. Иер. 22;18.
[к] Гл. 6;2.
[л] Гл. 17;6.
[м] Втор. 8;7-9.
[н] Виж. Гл. 31;3. Дан. 4;11.
[о] Гл. 17;10. Осия 13;15.
[п] Сѫд. 9;15. 2 Цар. 24;20. Гл. 17 и 18.
[р] Плачъ 4;20.

—

[а] Гл. 8;1. 14;1.
[б] Ст. 31. Гл. 14;3.
[в] Гл. 22;2. 23;36. Гл. 16;2.
[д] Изх. 6;7. Втор. 7;6.
[е] Изх. 3;8. 4;31. Втор. 4;34.
[ж] Изх. 20;2.
[з] Изх. 3;8,17. Втор. 8;7-9. Иер. 32;22.
[и] Псал. 48;2. Ст. 15. Дан. 8;9. 11;16,41. Зах. 7;14.
[к] Гл. 18;31.
[л] 2 Лѣт. 15;8.
[м] Лев. 17;7. 18;3. Втор. 29;16-18. Ис. Нав. 24;14.
[н] Гл. 7;8. Ст. 13,21.
[о] Виж. Изх. 32;12. Числа 14;13, и дрг. Втор. 9;28. Ст. 14,22. Гл. 36;21,22.
[п] Изх. 13;18.
[р] Втор. 4;8. Не[illegible] 14. Псал.[illegible]

волѣнията си, и направихъ познати тѣмъ сѫд-
битѣ си, [с]които като прави человѣкъ ще бѫ-
де живъ чрѣзъ тѣхъ; (12) и [т]сѫботитѣ си още
дадохъ на тѣхъ, да сѫ тѣ знакъ между мене
и тѣхъ, за да познаватъ че азъ съмъ Господь
който ги освещавамъ.

(13) Но [у]Израилевий домъ отстѫпи отъ мене
въ пустинята: въ повелѣнията ми не ходиха,
и [ф]отхвърлиха сѫдбитѣ ми, които като прави
человѣкъ ще бѫде живъ чрѣзъ тѣхъ; и [х]сѫбо-
титѣ ми оскверниха прѣмного. Тогазъ рекохъ
[ц]да излѣя яростьта си върхъ тѣхъ въ пусти-
нята за да ги изтрѣбя. (14) [ч]Но подѣйству-
вахъ заради името си, да се не оскверни прѣдъ
езичницитѣ прѣдъ които ги изведохъ. (15) И
[ш]азъ възвисихъ още къмъ тѣхъ рѫката си
въ пустинята че не ща да ги заведа въ
земята която *имъ* дадохъ, *въ земя* въ която
тече млѣко и медъ, която е [щ]слава на всич-
китѣ земи; (16) защото [ъ]сѫдбитѣ ми отхвър-
лиха, и въ повелѣнията ми не ходиха, и сѫ-
ботитѣ ми оскверниха; защото [ь]сърдцата имъ
ходѣха вслѣдъ идолитѣ имъ. (17) Но [ѣ]пощади
ги окото ми да ги не изтрѣбя, и не ги довър-
шихъ въ пустинята. (18) И рекохъ на чадата
имъ въ пустинята: Не ходете въ повелѣния-
та на отцитѣ си, и не пазете сѫдбитѣ имъ,
и не се осквернявайте съ идолитѣ имъ.
(19) Азъ съмъ Господь Богъ вашъ: [ю]въ мои-
тѣ повелѣния ходете, и моитѣ сѫдби пазете и
извършвайте ги; (20) и [я]освещавайте сѫбо-
титѣ ми, и да сѫ тѣ знакъ между мене и васъ,
за да познавате че азъ съмъ Господь Богъ
вашъ.

(21) [ѫ]Чадата обаче отстѫпиха отъ мене: въ
повелѣнията ми не ходиха, и не упазиха сѫд-
битѣ ми да ги вършатъ, [ѫѫ]които ако прави
человѣкъ ще живѣе чрѣзъ тѣхъ: сѫботитѣ ми
оскверниха. Тогазъ рекохъ [а]да излѣя яростьта
си върхъ тѣхъ, за да свърша гнѣва си про-
тивъ тѣхъ въ пустинята. (22) [б]Но отвърнахъ
рѫката си, и [в]подѣйствувахъ заради името си,
да се не оскверни прѣдъ езичницитѣ прѣдъ
които ги изведохъ. (23) Възвисихъ още азъ
рѫката си върхъ тѣхъ въ пустинята [г]да ги
разпрѫсна между езичницитѣ, и да ги разсѣя
по мѣстата; (24) защото [д]сѫдбитѣ ми не извър-
шиха, и повелѣнията ми отхвърлиха, и сѫбо-
титѣ ми оскверниха, и [е]очитѣ имъ бѣха
вслѣдъ идолитѣ на бащитѣ имъ. (25) За то
и [ж]азъ имъ дадохъ повелѣния не добри, и сѫд-
би чрѣзъ които не щѣха да бѫдатъ живи,
(26) и осквернихъ ги въ приношенията имъ
[з]съ това че прѣминуваха *прѣзъ огънь* всѣко
що разтваря ложесна, за да ги запустя, [и]та
да познаятъ че азъ съмъ Господь.

(27) За то, сине человѣчески, говори на Из-
раилевия домъ и кажи имъ: Така говори Го-
сподь Иеова: Още и въ това [к]бащитѣ ви ме
укориха, като правѣха прѣстѫпление противъ
мене. (28) *Защото* като ги доведохъ въ земята
заради която възвисихъ рѫката си че ще имъ
я дамъ, [л]тогазъ погледнаха на всѣки хълмъ
високъ и на всѣко дърво сѣнчесто, и тамъ
принесоха жъртвитѣ си, и туриха тамъ раз-
дразнителнитѣ си приношения, и [м]положиха
тамъ благовоннитѣ си ухания, и направиха
тамъ възлиянията си. (29) И рекохъ имъ: Що
е високото мѣсто на което отхождате? И и-
мето му се нарече [•]Вама, дори до днесъ.

(30) За то кажи на Израилевия домъ: Така
говори Господь Иеова: Като се осквернявате
вие въ пѫтя на отцитѣ си, и блудувате по-
диръ мерзоститѣ имъ, (31) и [н]се осквернява-
те съ всичкитѣ си идоли дори до днесъ, като
приносяте даровтѣ си и прѣминувате синове-
тѣ си прѣзъ огъня, и [о]азъ ще бѫда ли потър-
сенъ отъ васъ, доме Израилевъ? Живъ съмъ
азъ, говори Господь Иеова, не ще бѫда по-
търсенъ отъ васъ. (32) И [п]онова което раз-
мишлявате никакъ не ще бѫде; защото вие
говорите: Ще бѫдемъ като езичницитѣ, като

с Лев.18;5. Ст.13,21. Рим.10;5. Гал.3;12.
т Изх.20;8. 31;13, и дрг. 35;2. Втор.5;12. Неем.9;14.
у Числа 14;22. Псал. 78;40. 95;8-10.
ф Прит.1;25. Ст.16,24.
х Изх.16;27.
ц Числа 14;29. 26;65. Псал.106;23.
ч Ст.9,22.
ш Числа 14;28. Псал.95;11. 106;26.
щ Ст.6.
ъ Ст.13,24.
ь Числа 15;39. Псал. 78;37. Амосъ 5;25,26. Дѣян.7;42,43.
ѣ Псал.78;38.
ю Втор.5;32,33. Гл.6-8,10-12.
я Ст.12. Иер.17;22.
ѫ Числа 25;1,2. Втор. 9;23,24. 31;27.
ѫѫ Ст.11,13.
а Ст.8,13.
б Псал.78;38. Ст.17.
в Ст.9,14.
г Лев.26;33. Втор. 28;64. Псал.106;27. Иер.15;4.
д Ст.13,16.
е Виж. Гл.6;9.
ж Виж. Псал.81;12. Ст.39. Рим.1;24. 2 Сол.2;11.
з 4 Цар.17;17. 21;6. 2 Лѣт.28;3. 33;6. Иер.32;35. Гл.16;20,21.
и Гл.6;7.
к Рим.2;24.
л Иса.57;5, и дрг. Гл.6;13.
м Гл.16;19.
• Високо мѣсто.
н Ст.26.
о Ст.3.
п Гл.11;5.

мѣстнитѣ родове, да служимъ на дърва и на
камене.
(33) Живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова,
непрѣмѣнно съ държавна рѫка, и [р]съ мишца
простръна, и съ излѣна ярость ще царувамъ
надъ васъ. (34) И ще ви изведа изъ людетѣ,
и ще ви събера отъ мѣстата въ които сте раз-
прьснати, съ държавна рѫка, и съ простръна
мишца, и съ излѣна ярость. (35) И ще ви за-
веда въ пустинята на людетѣ, и тамъ [с]ще се
сѫдя съ васъ лице съ лице.
(36) [т]Както се сѫдихъ съ отцитѣ ви въ пу-
стинята на Египетската земя, така ще се сѫдя
съ васъ, говори Господь Иеова. (37) И [у]ще
ви проводя подъ жезъла, и ще ви заведа въ
узитѣ на завѣта. (38) И [ф]ще изчистя от-
срѣдъ васъ отстѫпницитѣ и тѣзи които ми
сѫ направили нечестие: ще ги изведя изъ
земята на пришелствието имъ; и [х]нѣма да
влѣзатъ въ земята Израилева; и [ц]ще познае-
те че азъ съмъ Господь.
(39) А вие, доме Израилевъ, така говори
Господь Иеова: [ч]Идете, служете всѣкий на и-
долитѣ си и за напрѣдъ, ако не щете да ме
слушате; но [ш]не осквернявайте вече светото
ми име съ даровете си и съ идолитѣ си.
(40) Защото [щ]на светата ми гора, на висока-
та Израилева гора, говори Господь Иеова,
тамъ всичкий Израилевъ домъ, всичкитѣ въ
земята, ще ми служатъ: тамъ ще ги приема
и [ъ]тамъ ще поискамъ приношенията ви, и
начаткитѣ на даровете ви, съ всичкитѣ ви
свети нѣща.
(41) [ь]Ще ви приема съ ухание на благово-
ние когато ви изведа изъ племената и ви съ-
бера отъ мѣстата въ които се разпръснахте;
и [ѣ]ще се осветя въ васъ прѣдъ народитѣ.
(42) И ще познаете че азъ съмъ Господь [ю]ко-
гато ви доведа въ земята Израилева, въ зе-
мята заради която въздигнахъ рѫката си че
ще я дамъ на отцитѣ ви. (43) И [я]тамъ ще си
напомните за пѫтищата си, и за всичкитѣ си
дѣла въ които се осквернихте; и [ѧ]ще се но-
гнусите сами отъ себе си заради всичкитѣ си
злини които сторихте. (44) И [ѩ]ще познаете
че азъ съмъ Господь когато ви направя *така*
[а]заради името си, не според лукавитѣ ви
пѫтища нито споредъ растлѣнитѣ ви дѣла,
доме Израилевъ, говори Господь Иеова.
(45) И слово Господне биде къмъ мене и
рече: (46) [б]Сине человѣчески, утвърди лицето
си къмъ пладне, и направи да капне *слово* къмъ
пладне, и пророчествувай противъ дѫбравата
на южното поле, (47) и кажи на южната дѫ-
брава: Слушай словото Господне: Така гово-
ри Господь Иеова: Ето, [в]азъ ще запаля огънь
въ тебе, и ще изяде въ тебе [г]всѣко дърво
зелено и всѣко дърво сухо: распаленията
пламикъ не ще угасне, и ще изгори въ него
всичката повърхность [д]отъ югъ до сѣверъ;
(48) и всѣка плъть ще види че азъ Господь
го запалихъ: нѣма да угасне.
(49) И азъ рекохъ: Горко! Господи Иеова!
тѣ казватъ заради мене: Не говори ли той
притчи?

ГЛАВА 21

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) [а]Сине человѣчески, утвърди лицето си къмъ
Ерусалимъ, и [б]направи да капне *слово* къмъ
светитѣ мѣста, и пророчествувай къмъ Израи-
левата земя, (3) и кажи на Израилевата земя:
Така говори Господь: Ето, азъ съмъ противъ
тебе, и ще изтръгна ножа си изъ ножницата,
и [в]ще отсѣка отъ тебе праведния и нечести-
вия. (4) И понеже ще отсѣка отъ тебе пра-
ведния и нечестивия, за то ще излѣзе ножътъ
ми изъ ножницата си противъ всѣка плъть,
[г]отъ югъ до сѣверъ; (5) и ще познае всѣка
плъть че азъ Господь изтръгнахъ ножа си
изъ ножницата му: [д]нѣма да се върне вече.
(6) За то ти, сине человѣчески, [е]въздъхни
съ съкрушение на чрѣслата *си*, и съ огор-
чение въздъхни прѣдъ тѣхъ. (7) И когато ти
рекатъ: Защо въздишашъ ти? ще отговоришъ:

р Иер. 21;5.
с Иер. 2;9,35. Гл. 17;20.
т Виж. Числа 14;21-23, 28,29.
у Лев. 27;32. Иер. 33;13.
ф Гл. 34;17,20. Мат. 25;32,33.
х Иер. 44;14.
ц Гл. 6;7. 15;7. 23;49.
ч Сѫд. 10;14. Псал. 81;12. Амосъ 4;4.
ш Иса 1;13. Гл. 23;38,39.
щ Иса. 2;2,3. Гл. 17;23. Мих. 4;1.
ъ Иса. 56;7. 60;7. Зах. 8;20, и дрг. Мал. 3;4. Рим. 12;1.
ь Ефес. 5;2. Филип. 4;18.
ѣ Ст. 38,44. Гл. 36;23. 38;23.
ю Гл. 11;17. 34;13. 36;24.
я Гл. 16;61.
ѧ Лев. 26;39. Гл. 6;9. Осия 5;15.
ѩ Ст. 38. Гл. 24;24.
а Гл. 36;22.
б Гл. 6;2. 21;2.
в Иер. 21:14.
г Лука 23;31.
д Гл. 21;4.

—

а Гл. 20;46.
б Втор. 32;2. Амосъ 7;16. Мих. 2;6,11.
в Иовъ 9;22.
г Гл. 20;47.
д Иса. 45;23. 55;11.
е Иса. 22;4.

заради извѣстието, че иде; и всѣко сърдце
ще се стопи, и жвсичкитѣ ржцѣ ще ослаб-
натъ, и всѣки духъ ще прѣмре, и всичкитѣ
колѣна ще станатъ *като* вода: ето, иде, и ще
бжде, говори Господь Иеова.
(8) И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(9) Сине человѣчески, пророчествувай и речи:
Така говори Господь: Речи: зМечь, мечь се
остри, и даже налъсква се: (10) остри се за
да направи голѣмо клане: налъсква се за да
свѣтка. Можемъ ли прочее да сме весели?
Той е жезълътъ на сина ми, който прѣзира
всѣко дърво. (11) И го даде да се налъска за
да се държи въ ржка: този мечь е наостренъ
и налъсканъ за да се даде ивъ ржката на
посѣкателя.
(12) Възопий и излелекай, сине человѣче-
ски; защото той е върхъ людетѣ ми, върхъ
всичкитѣ Израилеви князове е: треперане ще
нападне върхъ людетѣ ми заради меча; за то
кудари по бедрото *си;* (13) защото лизпитване
има; и какво ако мжезълътъ който прѣзира
не би сжществувалъ вече, говори Господь Иеова?
(14) За то ти, сине человѣчески, пророче-
ствувай, и низплескай ржка върху ржка, и
да се удвои мечьтъ, да се утрои мечьтъ, на
раненитѣ: той е мечьтъ на голѣмитѣ ранени
който ще ви обсади отъ всѣкждѣ. (15) Нане-
сохъ ужаса на меча надъ всичкитѣ имъ порти
за да се стопи *всѣко* сърдце, и да се умножи
падането. Увы! приготви се за да блистае,
онаточи се за клане. (16) Стегни се, *мечу*,
пнападни надѣсно, налѣво, дѣто се обърне ли-
цето ти. (17) И разъ още ще плесна съ ржцѣ
и сще докарамъ яростьта си. Азъ Господь
говорихъ.
(18) И слово Господне биде къмъ мене и
рече: (19) И ти, сине человѣчески, опрѣдѣли
си два пжтя, за да замине мечьтъ на Ва-
вилонския царь: и двата ще излизатъ отъ и-
стата земя; и направи мѣсто, направи *го* въ
началото на градския пжть. (20) Опрѣдѣли
пжть за да замине мечьтъ твъ Рава на Амо-
новитѣ синове, и въ Юда къмъ утвърдения
Ерусалимъ.
(21) Защото царьтъ Вавилонски се спрѣ
при двоепжтието, въ началото на двата пжтя
за да почародѣйствува; разтресе стрѣлитѣ *вл-
шебнически*, попита терафимитѣ, прѣгледа я-
трото. (22) Въ дѣсницата му стана жрѣбието
за Ерусалимъ, за да тури *разбивачитѣ* овни, за
да отвори уста въ клане, уда възвиси гласъ
въ възклицание, да фтури овни срѣщу порти-
тѣ, да направи окопи, да съгради остѣнения.
(23) Но то ще имъ бжде като суетно чаро-
дѣйствуване въ очитѣ на онѣзи хкоито напра-
виха на тѣхъ клетви: той обаче ще *имъ* на-
помни беззаконието *имъ* за да се хванатъ.
(24) За то така говори Господь Иеова: По-
неже направихте да дойде въ напомнение
беззаконието ви когато се откриха прѣстжпле-
нията ви, щото да се явятъ съгрѣшенията ви
въ всичкитѣ ви дѣяния,—понеже дойдохте въ
напомнение, ще бждете хванати въ ржцѣ.
(25) И цти, скверни, нечестиви княже Изра-
илевъ, чна когото е дошелъ деньтъ когато
беззаконието *стигна* до край, (26) така говори
Господь Иеова: Дигни кидара, и отнеми ко-
роната: ти нѣма *да бжде* таквазъ: шсмире-
ния възвиси, а високия смири. (27) Ще прѣ-
върна, ще прѣвърна, ще прѣвърна нея; и
щнѣма да сжществува додѣ дойде *онзи* комуто
принадлежи; и *нему* ще я дамъ.
(28) И ти, сине человѣчески, пророчеству-
вай и речи: Така говори Господь Иеова ъза-
ради Амоновитѣ синове и заради укора имъ,—
и кажи: ьМечь, мечь е изтегленъ, налъсканъ
е за клане, и блещи за да изтрѣби (29) като
ѣвиждатъ суетно видѣние за тебе, като чаро-
дѣйствуватъ лъжа на тебе, за да те турятъ на
врата на раненитѣ, на нечестивитѣ, юна кои-
то деньтъ е дошелъ когато беззаконието *имъ*
стигна до край.
(30) яДа *го* върна ли въ ножницата му?
жНа мѣстото дѣто си създаденъ, ѫвъ земята
на рождението ти, ще те сждя. (31) И ащe
излѣя гнѣва си върхъ тебе: *б*съ огъня на
гнѣва си ще духна върхъ тебе; и ще те прѣ-
дамъ въ ржцѣтѣ на диви мжже които кроятъ
погибель. (32) Храна на огънь ще станешъ:

ж Гл. 7;17.
з Втор. 32;41. Ст. 15,28.
и Ст. 19.
к Иер. 31;19.
л Иовъ 9;23. 2 Кор. 8;2.
м Ст. 27. [Гл. 6;11.
н Числа 24;10. Ст. 17.
о Ст. 10,28.
п Гл. 14;17.
р Ст. 14. Гл. 22;13.
с Гл. 5;13.
т Иер. 49;2. Гл. 25;5. Амосъ 1;14.
у Иер. 51;14.
ф Гл. 4;2.
х Гл. 17;13,15,16,18.
ц 2 Лѣт. 36;13. Иер. 52;2. Гл. 17;19.
ч Ст. 29. Гл. 35;5.
ш Гл. 17;24. Лука 1;52.
щ Бит. 49;10. Ст. 13. Лука 1;32,33. Иоан. 1;49.
ъ Иер. 49;1. Гл. 25;2, 3,6. Соф. 2;8-10.
ь Ст. 9,10.
ѣ Гл. 12;24. 22;28.
ю Ст. 25. Иовъ 18;20. Псал. 37;13.
я Иер. 47;6,7.
ж Бит. 15;14. Гл. 16;38.
ѫ Гл. 16;3.
а Гл. 7;8. 14;19. 22;22.
б Гл. 22;20,21.

кръвьта ти ще бжде всрѣдъ земята *ти:* [е]не
ще бжде *вече* помень за тебе; защото азъ
Господь говорихъ.

ГЛАВА 22.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) И ти, сине человѣчески, ще сждишъ ли,
[а]ще сждишъ ли [б]града на кръвопролитията?
То покажи му всичкитѣ му мерзости. (3) Ре-
чи прочее: Така говори Господь Иеова: О
граде който проливашъ кръвь въ срѣдата си
за да дойде врѣмето ти, и правишъ кумири
противъ себе си за да се оскверняваш,
(4) стана повиненъ [в]въ кръвьта си която си
пролѣлъ, и оскверни ли си се въ кумиритѣ
си които си направилъ, и направилъ си да
приближатъ днитѣ ти, и дошелъ си дори до
лѣтата си; за това [г]направихъ те укоръ на
народитѣ, и поругание на всичкитѣ страни.
(5) Ближнитѣ и далечнитѣ отъ тебе ще се по-
ругаятъ на тебе, прочути въ мерзость, обил-
ни въ метежъ.
(6) Ето, [д]Израилевитѣ князове бѣха въ
тебе за да проливатъ кръвь, всѣки споредъ
силата си. (7) Въ тебе [е]сж прѣзирали баща
и майка; всрѣдъ тебе сж [ж]се докарвали съ
насилие къмъ чужденеца; въ тебе сж угне-
тявали сираче и вдовица. (8) [з]Светитѣ ми ве-
щи си прѣзрѣлъ ти, и [и]сжботитѣ ми си о-
скверниль. (9) Въ тебе сж били [к]клеветници
ижже за да проливатъ кръвь; и [л]въ тебе я-
дѣха на горитѣ: всрѣдъ тебе правѣха нече-
стие. (10) Въ тебе [м]открыха голотата на баща;
въ тебе [н]смириха отлжчената въ нечистотата
й. (11) И единъ направи гнусота [о]съ жената
на ближния си; а другъ [п]оскверни нечести-
во снъха си; и другъ въ тебе [р]смири се-
стра си, дъщерята на отца си. (12) Въ тебе
[с]взимаха дарове за да проливатъ кръвь: [т]ти
си взелъ лихва и придобитъкъ, и съ на-
силие си лихоимствувалъ отъ ближнитѣ
си, и [у]мене си забравилъ, говори Господь
Иеова.
(13) Ето, за това [ф]плеснахъ съ ржцѣ заради
лихоимството ти което си направилъ, и зара-
ди кръвьта ти която бѣ всрѣдъ тебе. (14) [х]Ще
удържи ли сърдцето ти? или ще иматъ ли
сила ржцѣтѣ ти въ днитѣ въ които азъ ще
свърша съ тебе? [ц]Азъ Господь говорихъ, и
ще извърша. (15) И [ч]ще те разпръсна между
народитѣ и разсѣя по странитѣ, и [ш]ще на-
правя да изчезне изъ тебе нечистотата ти.
(16) И ще бждешъ въ себе си оскверненъ прѣдъ
народитѣ; и [щ]ще познаешъ че азъ съмъ Го-
сподь.
(17) И словото Господне биде къмъ мене и
рече: (18) Сине человѣчески, [ъ]Израилевятъ
домъ ми стана шлакъ: всичкитѣ сж мѣдь, и
олово, и желѣзо, и свинецъ всрѣдъ горнило-
то: шлакъ сребъренъ сж.
(19) За то така говори Господь Иеова: По-
неже всички вие станахте шлакъ, ето, за то-
ва ще ви събера всрѣдъ Ерусалимъ. (20) Как-
то събиратъ всрѣдъ горнилото среброто, и
мѣдьта, и желѣзото, и свинеца, и оловото, за
да раздухатъ огъня върхъ тѣхъ та да ги сто-
пятъ, така въ яростьта си и гнѣва си ще ви
събера, и ще ви туря *тамъ* и разтопя. (21) Ей,
ще ви събера, и [ь]съ огъня на гнѣва си ще
духна върхъ васъ; и ще се разтопите всрѣдъ
него. (22) Както се топи среброто всрѣдъ гор-
нилото, така ще се разтопите всрѣдъ него, и
ще познаете че азъ Господь [ѣ]излѣхъ гнѣва
си върхъ васъ.
(23) И слово Господне биде къмъ мене и
рече: (24) Сине человѣчески, кажи й: Ти си
земя която не се е очистила, *и* не е валѣ-
ло дъждъ върху нея въ деня на гнѣва.
(25) [ю]Всрѣдъ нея има съзаклятие отъ проро-
цитѣ й: като лъвъ който рикае и похищава
лова тѣ [я]поглъщатъ души: [ѫ]взеха съкрови-
ща и многоцѣнни вещи: умножиха вдовици-
тѣ й всрѣдъ нея. (26) [ѭ]Свещенницитѣ й прѣ-

е Гл. 25;10.

—

а Гл. 20;4. 23;36.
б Гл. 24;6,9. Наумъ 3;1.
в 4 Цар. 21;16.
г Втор. 28;37. 3 Цар. 9;7. Гл. 5;14. Дан. 9;16.
д Иса. 1;23. Мих. 3;1-3. Соф. 3;3.
е Втор. 27;16.
ж Изх. 22;21,22.
з Ст. 26.
и Лев. 19;30. Гл. 23;38.
к Изх. 23;1. Лев. 19;16.
л Гл. 18;6,11.
м Гл. 18;7,8. 20;11. 1 Кор. 5;1.
н Лев. 18;19. 20;18. Гл. 18;6.
о Лев. 18;20. 20;10. Втор. 22;22. Иер. 5;8. Гл. 18;11.
п Лев. 18:15. 20;12.
р Лев. 18;9. 20;17.
с Изх. 23;8. Втор. 16;19. 27;25
т Изх. 22;25. Лев. 25;36. Втор. 23;19. Гл. 18;13.
у Втор. 32;18. Иер. 3;21. Гл. 23;35.
ф Гл. 21;17.
х Гл. 21;7.
ц Гл. 17;24.
ч Втор. 4;27. 28;25, 64. Гл. 12;14,15.
ш Гл. 23;27,48.
щ Псал. 9;16. Гл. 6;7.
ъ Иса. 1;22. Иер. 6;28, и дрг. Виж. Псал. 119;119.
ь Гл. 21;31.
ѣ Гл. 20;8,33. Ст. 31.
ю Осия 6;9.
я Мат. 23;14:
ѫ Мих. 3;11. Соф. 3;3,4.
ѭ Мал. 2;8.

стжпиха закона ми, и [а]оскверниха светитѣ ми вещи: между свето и скверно [б]не направиха разлика, и между нечисто и чисто не показаха разность; и криеха очитѣ си отъ сжботитѣ ми; и азъ станахъ като мръсенъ всрѣдъ тѣхъ. (27) [в]Князоветѣ ѝ сж всрѣдъ нея като вълци грабеще ловъ, за да проливатъ кръвь, за да погубватъ души, за да правятъ лихоимство. (28) И [г]пророцитѣ ѝ я мажеха съ каль, [д]защото видѣха суети, и пророчаха имъ лъжи, и казваха: Така говори Господь Иеова, когато Господь не бѣ говорилъ. (29) [е]Людетѣ на *тази* земя употрѣбяваха притѣснение, и грабѣха съ насилие, и [ж]насилствуваха сиромахъ и оскуденъ, и чужденецъ притѣсняваха безъ сждба. (30) И [з]потърсихъ между тѣхъ мжжь [и]който да въздигне ограждения и [к]да застане въ пролома прѣдъ мене заради мѣстото за да го не разоря; и не намѣрихъ. (31) За то [л]излѣхъ гнѣва си върхъ тѣхъ: довършихъ ги съ огъня на гнѣва си: [м]пжтищата имъ въздадохъ на главитѣ имъ, говори Господь Иеова.

ГЛАВА 23.

И слово Господне биде къмъ мене и рече: (2) Сине человѣчески, [а]имаше двѣ жени, дъщери на една майка. (3) И [б]блудуваха въ Египетъ, блудуваха [в]въ младостьта си: тамъ се натиснаха гърдитѣ имъ, и тамъ се сгнетоха дѣвическитѣ имъ съсци. (4) И имената имъ бѣха, на по-старата Оола, и на сестра ѝ Оолива; и [г]тѣ станаха мои, и родиха синове и дъщери; а имената имъ бѣха, на Самария Оола, и на Ерусалимъ Оолива.

(5) И Оола блудова като бѣше моя, и се избезуми за любовницитѣ си, [д]съсѣдитѣ *си* Асирийцитѣ, (6) облѣчени съ сини, войводи и началници, всичкитѣ рачителни млади, конници яздеще на коне. (7) И стори блудодѣянията си съ тѣхъ, които бѣха всички избрани отъ Асирийцитѣ, и съ всички *тѣхъ* заради които се избезуми: съ всичкитѣ имъ идоли се оскверняваше. (8) И не остави блуда си [е]изъ Египетъ; защото съ нея спаха въ младостьта ѝ, и тѣ натискаха дѣвическитѣ ѝ съсци, и изливаха блуда си върхъ нея.

(9) За то я прѣдадохъ въ ржцѣтѣ на любовницитѣ ѝ, [ж]въ ржцѣтѣ на Асирийцитѣ заради които се избезуми. (10) Тѣ [з]открыха срамотата ѝ: взеха синоветѣ ѝ и дъщеритѣ ѝ, и нея съ мечъ убиха; и стана прочута между женитѣ; и извършиха сждба надъ нея.

(11) [и]А когато сестра ѝ Оолива видѣ *това*, [к]разтлѣ се въ избезумяването си повече отъ нея, и въ блудодѣянията си повече отъ блудоветѣ на сестра си. (12) Избезуми се [л]за съсѣдитѣ *си* Асирийцитѣ, войводи и [м]началници свѣтло облѣчени, конници яздеще на коне, всичкитѣ млади рачители. (13) И видѣхъ че се оскверни: единъ пжть имаха и двѣтѣ. (14) Притури още въ блудоветѣ си; защото като видѣ мжже живописани на стѣната, образи на Халдейци които бѣха живописани съ киноварь, (15) опасани съ пояси около чрѣслата си, носѣха тиари голѣми на главитѣ си, и всичкитѣ *имаха* видъ княжески, прилични на Вавилонянитѣ отъ Халдейската земя, дѣто бѣха се родили,—(16) и [н]щомъ *ги* видѣ съ очитѣ си избезуми се за тѣхъ, и изпроводи при тѣхъ посланници въ Халдея. (17) И Вавилонянитѣ дойдоха при нея въ леглото на рачението, и я оскверниха съ блудуването си; и оскверни се съ тѣхъ, и [о]душата ѝ се отчужди отъ тѣхъ. (18) И откри блудодѣянията си, и откри срамотата си: [п]тогазъ душата ми се отчужди отъ нея както бѣше се отчуждила душата ми отъ сестра ѝ. (19) Още умножи блудодѣянията си като си напомнюваше за днитѣ на младостьта си [р]когато блудуваше въ Египетската земя. (20) И избезуми се заради любовницитѣ си, [с]на които плътьта е като на осли, и течението имъ течение на коне. (21) И си помянала невъздържанието на младостьта си, когато гърдитѣ ти се натискаха

а Лев. 22;2, и дрг. 1 Цар. 2;29.
б Лев. 10;10. Иер. 15;19. Гл. 44;23.
в Иса. 1;23. Ст. 6. Мих. 3;2,3,9-11. Соф. 3;3.
г Гл. 13;10.
д Гл. 13;6,7. 21;29.
е Иер. 5;26-28. Гл. 18;12.
ж Изх. 22;21. 23;9. Лев. 19;33. Ст. 7.
з Иер. 5;1.
и Гл. 13;5.
к Псал. 106;23.
л Ст. 22.
м Гл. 9;10. 11;21. 16;43.

—

а Иер. 3;7,8,10. Гл. 16;46.
б Лев. 17;7. Ис. Нав. 24;14. Гл. 20;8.
в Гл. 16;22.
г Гл. 16;8,20.
д 4 Цар. 15;19. 16;7. 17;3. Осия 8;9.
е Ст. 3.
ж 4 Цар. 17;3-6,23. 18;9-11.
з Гл. 16;37,41.
и Иер. 3;8.
к Иер. 3;11. Гл. 16;47,51.
л 4 Цар. 16;7,10. 2 Лѣт. 28;16-23. Гл. 16;28.
м Ст. 6,23. Гл. 16;29.
н 4 Цар. 24;1.
о Ст. 22,28.
п Иер. 6;8.
р Ст. 3.
с Гл. 16;26.

отъ Египтянитѣ заради съсцитѣ на младость-
тѫ ти.
(22) За то, Ооливо, така говори Господь
Иеова: Ето, азъ [т]ще подигна любовницитѣ
ти върхъ тебе, отъ които се е отчуждила ду-
шата ти, и ще ги докарамъ върхъ тебе отъ
всѣкѫдѣ: (23) Вавилонцитѣ, и всичкитѣ Хал-
деийци, [у]Пекодъ, и Сое, и Кое, и всичкитѣ
Асирийци съ тѣхъ, които сѫ [ф]всички рачител-
ни млади, войводи и началници, пълководци,
и именити, всичкитѣ седяще на коне. (24) И
ще дойдатъ върхъ тебе съ орѫжия, съ ко-
лесници, и колела, и съ множество народи,
и ще турятъ наоколо противъ тебе щитове,
щитчета, и шлемове; и ще туря прѣдъ тѣхъ
сѫдба; и ще те сѫдятъ споредъ сѫдбитѣ си.
(25) И ще поставя ревностьта си противъ те-
бе; и ще постѫпятъ съ тебе яростно, ще от-
рѣжатъ носа ти и ушитѣ ти; и остатъкътъ ти
ще падне отъ ножъ: тѣ ще взематъ синоветѣ
ти и дъщеритѣ ти; а остатъкътъ ти ще се
погълне отъ огънь. (26) [х]Ще те съблѣкатъ о-
ще и отъ дрехитѣ ти, и ще отнематъ укра-
шенията на славностьта ти. (27) И [ц]ще на-
правя да прѣстане отъ тебе невъздържанието
ти. и [ч]блудуването ти още отъ Египетската
земя; и нѣма да подигнешь очитѣ си къмъ
тѣхъ, и нѣма да си напомнишь вече за Египетъ.
(28) Защото така говори Господь Иеова: Ето,
ще те прѣдамъ въ рѫката на онѣзи [ш]които
мразишь, въ рѫката на онѣзи [щ]отъ които
се отчужди душата ти. (29) И ще постѫпятъ
съ омраза къмъ тебе, и ще взематъ всичкитѣ
ти трудове, и [ъ]ще те оставятъ гола и неза-
вита; и срамотата на блудуването ти ще се
открие, и невъздържанието ти и блудодѣяния-
та ти. (30) Това ще ти направя понеже си
[ь]блудувала ти подиръ езичницитѣ, понеже си
се осквернила съ идолитѣ имъ. (31) Въ пѫтя
на сестра си ходила си ти; за то [ѣ]ще дамъ
въ рѫката ти нейната чаша. (32) Така говори
Господь Иеова: Ще изпиешь на сестра си
чашата, длъбоката и широката: [ю]ще бѫдешь
смѣхъ и поругание: *тая чаша* побира много.
(33) Ще се изпълнишь съ пиянство и скърбь,
съ чашата на смайването и на запустѣнието,
съ чашата на сестра си Самария. (34) И [я]ще
я изпиешь и изцѣдишь, и ще съкрушишь
черѣпитѣ ѝ, и ще разкѫсашь гърдитѣ си;
защото азъ рекохъ, говори Господь Иеова.
(35) За то така говори Господь Иеова: [ѧ]По-
неже си ме забравила, и си ме [ѧѧ]отхвърлила
задъ гърба си, носи прочее и ти невъздър-
жанието си и блудоветѣ си.
(36) И рече ми Господь: Сине человѣче-
ски, [а]ще сѫдишь ли Оола и Оолива? [б]Извѣ-
сти имъ прочее мерзоститѣ имъ,—(37) че прѣ-
любодѣйствуваха, и [в]има кръвь въ рѫцѣтѣ
имъ, и прѣлюбодѣйствуваха съ идолитѣ си;
[г]още и чадата си които ми родиха прѣвож-
даха *прѣзъ огънь* за ястие тѣмъ; (38) още и
това ми направиха,—оскверниха светилището
ми въ истия день, и [д]оскверниха сѫботитѣ ми;
(39) защото когато заклаха чадата си на идо-
литѣ си, тогазъ въ истия день влазяха въ
светилището ми за да го осквернятъ; и, ето,
[е]така струваха всрѣдъ дома ми. (40) И още
проводихте на мѫже да дойдатъ отъ далечъ,
[ж]на които се проводи посланникъ; и, ето,
дойдоха; заради които си се [з]окѫпала, [и]на-
писала си очитѣ си, и украсила си се съ укра-
шения, (41) и седнала си на [к]одъръ велико-
лѣпенъ, и прѣдъ него имаше приготвена тра-
пеза, [л]върху която си положила темяна ми и
елея ми. (42) И имаше при нея гласове на
множество което се радваше; и съ мѫжетѣ на
многолюдството въвождаха се [*]пияници изъ
пустинята, носеще гривни на рѫцѣтѣ си и
красни вѣнци на главитѣ си.
(43) Тогазъ рекохъ за прѣостарѣлата въ прѣ-
любодѣйства: Сега ли ще правятъ блудодѣя-
ния съ нея? (44) И тѣ влазяха при нея как-
то влазятъ при блудница жена: така влазяха
при Оола и при Оолива, невъздържнитѣ жени.
(45) За то праведни мѫже, тѣ [м]ще ги сѫдятъ
споредъ сѫдбата на прѣлюбодѣйцитѣ, и споредъ
сѫдбата на жени които проливатъ кръвь; по-
неже сѫ прѣлюбодѣйци, [н]и кръвь има въ
рѫцѣтѣ имъ.
(46) За то така говори Господь Иеова: [о]Ще

т Гл. 16;37. Ст. 28.
у Иер. 50;21.
ф Ст. 12.
х Гл. 16;39.
ц Гл. 16;41. 22;15.
ч Ст. 3,19.
ш Гл. 16;37.
щ Ст. 17.
ъ Гл. 16;39. Ст. 26.
ь Гл. 6;9.
ѣ Иер. 25;15, и дрг.
ю Гл. 22;4,5.
я Псал. 75;8. Иса. 51;17.
ѧ Иер. 2;32. 3;21. 13;25. Гл. 22;12.
ѧѧ 3 Цар. 14;9. Неем. 9;26.
а Гл. 20;4. 22;2.
б Иса. 58;1.
в Гл. 16;38. Ст. 45.
г Гл. 16;20,21,36,45. 20;26,31.
д Гл. 22;8.
е 4 Цар. 21;4.
ж Иса. 57;9.
з Руть 3;3.
и 4 Цар. 9;30. Иер. 4;30.
к Ест. 1;6. Иса. 57;7. Амосъ 2;8. 6;4.
л Прит. 7;17. Гл. 16;18,19. Осия 2;8.
* *Или*, Савци.
м Гл. 16;38.
н Ст. 37.
о Гл. 16;40.

въздеда върхъ тѣхъ множество, и ще ги прѣдамъ да бѫдатъ тласкани и разграбени. (47) И [п]множеството ще ги убие съ камене, и ще ги съсѣче съ саблитѣ си: [р]ще убиятъ синоветѣ имъ и дъщеритѣ имъ, и кѫщитѣ имъ ще изгорятъ съ огънь. (48) Така [с]ще направя да прѣстане невъздържанието отъ земята, [т]за да научатъ всичкитѣ жени да не правятъ споредъ вашитѣ невъздържания. (49) И [у]ще въздадатъ невъздържанията ви върхъ васъ; и ще носите грѣховетѣ на идолитѣ си; и [ф]ще познаете че азъ съмъ Господь Иеова.

ГЛАВА 24.

И въ деветото лѣто, десетия мѣсецъ, [а]десетия *день* на мѣсеца, биде слово Господне къмъ мене и рече: (2) Сине человѣчески, напиши за себе си името на този день, на този истия день; *защото* [а]Вавилонскиятъ царь се опълчи противъ Ерусалимъ въ този истия день. (3) И [б]произнесъ притча къмъ отстѫпния домъ, и кажи имъ: Така говори Господь Иеова: [в]Тури котелъ, тури, и още налѣй вода въ него. (4) Събери въ него кѫсоветѣ му, всѣки добъръ кѫсъ, бедро и рамо: напълни *го* съ избрани кости. (5) Вземи отъ избранитѣ на стадото, още и натрупай коститѣ подъ него: свари ги добрѣ, и да уврятъ и коститѣ му въ него.

(6) Защото така говори Господь Иеова: [г]Горко на града на кръвопролитието, на котела на който ръждата е въ него, и на който ръждата не е излѣзла изъ него! Извади го съ кѫсоветѣ му: [д]жрѣбие да се не хвърли върхъ него. (7) Защото кръвьта му е всрѣдъ него: върхъ голъ камикъ я изложи: [е]не излѣ я на земята, та да се покрие съ пръсть. (8) За да направя да възлѣзе ярость въ извършване на отмъщение, [ж]изложихъ кръвьта му на голъ камикъ за да се не покрие.

(9) Затова така говори Господь Иеова: [з]Горко на града на кръвопролитието! и азъ ще уголѣмя грамадата на огъня. (10) Събери дървата, запали огъня, изнури месата, подправи съ аромати, и да изгорятъ коститѣ. (11) Тогазъ тури го празденъ на вѫглищата му за да се нажеже мѣдьта му, и [и]да изгори, и да се стопи въ него нечистотата му, да се довърши ръждата му. (12) Утрудилъ *ме* е съ трудове; и не излѣзе изъ него голѣмата му ръжда, ръждата му даже въ огъня. (13) Въ нечистотата ти *има* нечестие: понеже азъ те очистихъ, и не се очисти, нѣма вече да се очистишъ отъ нечистотата си [к]додѣ успокоя яростьта си върхъ тебе.

(14) [л]Азъ Господь говорихъ: ще бѫде, и ще *го* извърша: нѣма да простя, и [м]нѣма да пощадя, и нѣма да се разкая: споредъ пѫтищата ти и споредъ дѣянията ти ще те сѫдятъ, говори Господь Иеова.

(15) И слово Господне биде къмъ мене и рече: (16) Сине человѣчески, ето, азъ чрѣзъ единъ ударъ ще отнема отъ тебе желанието на очитѣ ти; и да не сѣтувашъ, и да не плачешъ, и да не потекатъ сълзитѣ ти. (17) Съ мълчание да е въздишането ти, [н]да не правишъ сѣтувание за мъртви, [о]завий гѫжвата си на главата си, и [п]тури на позѣтѣ си обущата си, и [р]да не покриешъ устнитѣ *си*, и хлѣбъ на человѣци да не ядешъ.

(18) И говорихъ на людетѣ заранъта; и вечерьта умрѣ жена ми; и направихъ сутриньта както ми се заповѣда. (19) И рекоха ми людетѣ: [с]Не ще ли ни извѣстишъ що *значе*[ть] за насъ това което правишъ? (20) И отговорихъ имъ: Слово Господне биде къмъ мене и рече: (21) Кажи на Израилевия домъ: Така говори Господь Иеова: Ето, [т]ще оскверня светилището си, хвалбата на силата ви, [у]желателното на очитѣ ви, и това което милѣятъ душитѣ ви; и [ф]синоветѣ ви и дъщеритѣ ви, които сте оставили, отъ мечь ще паднатъ. (22) И ще направите както направихъ азъ: [х]нѣма да покриете устнитѣ *си*, и хлѣбъ на человѣци нѣма да ядете; (23) и гѫжвитѣ ви *ще бѫдатъ* на главитѣ ви, и обущата ви на позѣтѣ ви: [ц]нѣма да сѣтувате, нито да плачете; [ч]но ще се стопите въ беззаконията си,

---

п Гл. 16;40.
р 2 Лѣт. 36;17,19. Гл. 24;21.
с Гл. 22;15. Ст. 27.
т Втор. 13;11. 2 Пет. 2;6.
у Ст. 35. [Гл. 25;5.
ф Гл. 20;38,42,44.
— Цар. 25;1. Иер. 39;1. 52;4.
б Гл. 17;12.
в Виж. Пор. 1;13. Гл. 11;3. [Ст. 9.
г Гл. 22;3. 23;37.
д Виж. 2 Цар. 8;2. Иоилъ 3;3. Авд. 11. Наумъ 3;10.
е Лев. 17;13. Втор. 12;16,24.
ж Мат. 7;2.
з Ст. 6. Наумъ 3;1. Ав. 2;12.
и Гл. 22;15.
к Гл. 5;13. 8;18. 16;42.
л 1 Цар. 15;29.
м Гл. 5;11.
н Иер. 16;5-7. [21;10.
о Виж. Лев. 10;6.
п 2 Цар. 15;30.
р Мих. 3;7.
с Гл. 12;9. 37;18.
т Иер. 7;14. Гл. 7;20-22.
у Псал. 27;4.
ф Гл. 23;47.
х Иер. 16;6,7. Ст. 17.
ц Пов. 27;15. Псал. 78;64.
ч Лев. 26;39. Гл. 33;10

и ще въздъхнете единъ къмъ другъ. (24) И [ш]Иезекиилъ ще бѫде знамение за васъ: по всичко що прави той ще направите: [щ]когато дойде това, [ъ]тогазъ ще познаете че азъ съмъ Господь Иеова.

(25) А заради тебе, сине человѣчески, въ онзи день [ь]когато отнема отъ тѣхъ крѣпостьта имъ, радостьта на славата имъ, желателнитѣ на очитѣ имъ, и въжделѣнитѣ на душитѣ имъ, синоветѣ имъ и дъщеритѣ имъ, (26) въ онзи день [ѣ]не ще ли да дойде при тебе бѣжанецътъ за да възвѣсти *това* въ ушитѣ *ти?* [ю]Въ онзи день устата ти ще се отворятъ къмъ бѣжанеца, и ще говоришъ, и не ще да си вече нѣмъ; и [я]ще имъ бѫдешъ знамение; и ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 25.

И слово Господне биде къмъ мене и рече: (2) Сине человѣчески, [а]утвърди лицето си [б]върхъ Амоновитѣ синове, и пророчествувай за тѣхъ. (3) И кажи на Амоновитѣ синове: Слушайте словото на Господа Иеова: Така говори Господь Иеова: [в]Понеже си рекълъ на светилището ми: О хохо! когато се оскверни, и на земята Израилева когато запустѣ, и на Юдиния домъ когато отидоха въ плѣнъ, (4) за то, ето, ще те прѣдамъ за наслѣдие на източнитѣ синове; и ще турятъ селенията си въ тебе, и ще поставятъ шатритѣ си въ тебе: тѣ ще ядатъ плодоветѣ ти, и тѣ ще піятъ млѣкото ти. (5) И ще поставя [г]Рава [д]оборъ на камили, и *земята на* Амоновитѣ синове мѣсто за лежане на овци; и [е]ще познаете че азъ съмъ Господь.

(6) Защото така говори Господь Иеова: Понеже си [ж]изплескалъ съ рѫцѣ, и си ударилъ съ нога, и [з]съ всичкото прѣзрѣние на сърдцето си зарадвалъ си се противъ Израилевата земя, (7) за то, ето, [и]ще простра рѫката си върхъ тебе, и ще те прѣдамъ въ разграбване на народитѣ, и ще те отсѣка отъ племената, и ще те погубя отъ земитѣ: ще те истрѣбя; и ще познаешъ че азъ съмъ Господь.

(8) Така говори Господь Иеова: Понеже [к]Моавъ и [л]Сиръ говорятъ: Ето, домътъ Юдинъ е като всичкитѣ народи, (9) за то, ето, ще отворя Моавовата граница отъ къмъ градоветѣ, отъ къмъ неговитѣ градове въ крайщата му, Ветъ-иесимотъ, Ваалмеонъ, и Кириатаимъ, славата на онazъ земя, —(10) *ще я отворя* [м]на източнитѣ синове, противъ Амоновитѣ синове, и ще я прѣдамъ въ наслѣдие, [н]да да се не поменуватъ Амоновитѣ синове между народитѣ. (11) И ще извърша сѫдби върху Моава; и ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

(12) Така говори Господь Иеова: [о]Понеже Едомъ се обходи отмъстително къмъ Юдиния домъ, и прѣстѫпи тежко, и си направи отмъщение противъ тѣхъ, (13) за то така говори Господь Иеова: Ще простра рѫката си върху Едомъ, и ще отсѣка отъ него человѣкъ и скотъ, и ще го истрѣбя изъ Теманъ, и ще паднатъ чрѣзъ мечъ до Деданъ. (14) И [п]ще дѣйствувамъ отмъщението си върхъ Едомъ чрѣзъ рѫката на людетѣ си Израиля; и ще направя на Едомъ споредъ яростьта си и споредъ гнѣва си; и ще познаятъ отмъщението ми, говори Господь Иеова.

(15) Така говори Господь Иеова: [р]Понеже Филистимцитѣ се обходиха отмъстително, и направиха отмъщение съ прѣзрѣние отъ душа, да докаратъ гибель отъ древна омраза, (16) за то така говори Господь Иеова: Ето, азъ [с]ще простра рѫката си върхъ Филистимцитѣ, и ще изсѣка [т]Херетцитѣ и [у]изпогубя остатъка на приморието, (17) и [ф]ще направя върхъ тѣхъ голѣмо отмъщение съ яростни обличения; и [х]когато извърша отмъщението си върхъ тѣхъ ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

ш Иса. 20;3. Гл. 4;3. 12;6,11.
щ Иер. 17;15. Иоан. 13;19. 14;29.
ъ Гл. 6;7. 25;5.
ь Ст. 21.
ѣ Гл. 33;21,22.
ю Гл. 3;26,27. 29;21. 33;22.
я Ст. 24.

—

а Гл. 6;2. 35;2.
б Иер. 49;1, и друг. Гл. 21:28. Амосъ 1;13. Соф. 2;9.
в Прит. 17;5. Гл. 26;2.
г Гл. 21;20.
д Иса. 17;2. 32;14. Соф. 2;14,15.
е Гл. 24;24. 26;6. 35;9.
ж Иовъ 27;23. Плачъ 2;15. Соф. 2;15.
з Гл. 36;5. Соф. 2;8,10.
и Гл. 35;3.
к Иса. гл. 15 и 16. Иер. 48;1, и друг. Амосъ 2;1.
л Гл. 35;2,5,12.
м Ст. 4.
н Гл. 21;32.
о 2 Лѣт. 28;17. Псал. 137;7. Иер. 49;7,8 и друг. Гл. 35;2, и друг. Амосъ 1;11. Авд. 10, и друг.
п Виж. Иса. 11;14. Иер. 49;2.
р 2 Лѣт. 28;18. Иер. 25;20. 47;1, и друг. Иоилъ 3;4, и друг. Амосъ 1;6.
с Соф. 2;4, и друг.
т 1 Цар. 30;14.
у Иер. 47:4.
ф Гл. 5;15.
х Псал. 9;16.

—

ГЛАВА 26.

И въ единадесетото лѣто, въ първия *день*
на мѣсеца, биде слово Господне къмъ мене и
рече: (2) Сине человѣчески, [а]понеже Тиръ
рече противъ Ерусалимъ: [б]О хохо! счупиха
се вратата на народитѣ! обърна се къмъ ме-
не! ще се напълня азъ, запустѣ той! (3) за-
то така говори Господь Иеова: Ето, азъ
съмъ противъ тебе, Тире, и ще подигна про-
тивъ тебе народи много, както подига морето
вълнитѣ си. (4) И ще низвъргнатъ стѣнитѣ
на Тиръ и ще съборятъ стълповетѣ му; и
ще изстържа пръстьта му отъ него, и ще го
[в]направя като гладъкъ камикъ: (5) ще бжде
за да простиратъ мрѣжи [г]всрѣдъ морето; за-
щото азъ рекохъ, говори Господь Иеова; и
ще стане користь на народитѣ. (6) И [*]селата
му които сж въ полето ще се изтрѣбятъ съ
ножъ; и [д]ще познаятъ че азъ съмъ Го-
сподь.

(7) Защото така говори Господь Иеова: Ето,
ще доведа противъ Тиръ Навуходоносора Ва-
вилонския царь, [е]царь на царе, отъ сѣверъ,
съ коне, и съ колесници, и съ конници, и
съ събрание, и съ много люде. (8) Той ще
изтрѣби съ ножъ селата ти въ полето, и [ж]ще
надигне остѣнения противъ тебе, и ще на-
прави окопи противъ тебе, и ще възвиси
противъ тебе щитове, (9) и ще постави ра-
ните си орждия върхъ стѣнитѣ ти, и съ то-
поритѣ си ще разори стълповетѣ ти. (10) Отъ
множеството на конетѣ му прахътъ имъ ще
те покрие: стѣнитѣ ти ще се потресатъ отъ
екота на конницитѣ, и на колелата, и на
колесницитѣ когато влѣзе въ портитѣ ти,
както влѣзватъ въ градъ разбитъ. (11) Съ
копитата на конетѣ си ще потъпче всич-
китѣ ти улици: людетѣ ти ще изсѣче съ
ножъ; и крѣпкитѣ ти стражи ще бждатъ
свалени на земята. (12) И ще разграбятъ
богатството ти, и ще обератъ имота ти, и
ще съборятъ стѣнитѣ ти, и ще разорятъ
краснитѣ ти домове, и ще хвърлятъ всрѣдъ
водата каменетѣ ти, и дървата ти, и пръсь-
та ти. (13) И [з]ще направя да прѣстане ше-
метътъ [и]на пѣснитѣ ти; и гласътъ на кита-
ритѣ ти нѣма да се чуе вече. (14) И [к]ще те
направя като гладъкъ камикъ: ще бждешъ
за да разпростиратъ мрѣжи: нѣма да се съ-
градишъ вече; защото азъ Господь рекохъ,
говори Господь Иеова.

(15) Така говори Господь Иеова на Тиръ:
[л]Не ще ли се потресатъ островитѣ отъ екo-
та на падането ти, когато раненитѣ ти
охкатъ когато клането става всрѣдъ тебе?
(16) Тогазъ [м]всичкитѣ морски князове [н]ще
слѣзатъ отъ прѣстолитѣ си, и ще извадятъ
мантиитѣ си, и ще съблѣкатъ везанитѣ си
дрехи: ще облѣкатъ треперане: [о]на земи ще
седнатъ, [п]и ще треперятъ въ всѣка минута,
[р]и ще се удивяватъ заради тебе. (17) И [с]ка-
то дигнатъ плачъ заради тебе ще ти говорятъ:
Какъ биде съсипанъ ти който се населяваше
отъ мореходци, прочути граде който [т]бѣ крѣ-
пъкъ въ морето, ти и жителитѣ ти които при-
чиняваха треперане на всички които живѣ-
еха въ него! (18) Сега [у]островитѣ ще трепе-
рятъ въ деня на падането ти, ей, островитѣ
които сж въ морето ще се смутятъ когато се
изгубишъ ти. (19) Защото така говори Господь
Иеова: Когато те направя градъ пустъ като
градоветѣ ненаселяванитѣ, когато докарамъ
върхъ тебе бездната, та те покриятъ много
води, (20) когато те снема [ф]съ онѣзи що сла-
зятъ въ ровъ при вѣчнитѣ люде, и те туря
въ прѣизподнитѣ на земята, въ мѣста пусти
отъ вѣка, съ онѣзи които слазятъ въ ровъ, за
да се не населишъ, тогазъ ще поставя слава
[х]въ земята на живитѣ. (21) [ц]Ще те направя
треперане, и нѣма да сжществувашъ; и [ч]ще
те потърсятъ, и нѣма да те намѣрятъ вече
въ вѣкъ, говори Господь Иеова.

ГЛАВА 27.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) И ти, сине человѣчески, [а]дигни плачъ за
Тиръ, (3) и кажи Тиру: Ти [б]който седишъ

а Иса. гл. 23. Иер. 25;22. 47;4. Амосъ 1;9. Зах. 9;2.
б Гл. 25;3. 36;2.
в Ст. 14.
г Гл. 27;32.
* *Евр.*, дъщеритѣ.
д Гл. 25;5.
е Езд. 7;12. Дан. 2;37.
ж Гл. 21;22.
з Иса. 14;11. 24;8. Иер. 7;34. 16;9. 25;10.
и Иса. 23;16. Гл. 28;13. Отк. 18;22.
к Ст. 4,5.
л Иер. 49;21. Ст. 18. Гл. 27;28. 31;16.
м Иса. 23;8.
н Иона 3;6.
о Иовъ 2;13.
п Гл. 32;10.
р Гл. 27;35.
с Гл. 27;32. Отк. 18;9.
т Иса. 23;4.
у Ст. 15.
ф Гл. 32;18,24.
х Гл. 32;23,26,27,32.
ц Гл. 27;36. 28;19.
ч Псал. 37;36.

—

а Гл. 19;1. 26;17. 28;12. 32;2.
б Гл. 28;2.

при входа морски, [в]който търгувашъ съ на-
родитѣ въ много острови, така говори Го-
сподь Иеова: Тире, ти си рекълъ: [г]Азъ съмъ
съвършенъ въ хубость. (4) Прѣдѣлитѣ ти сѫ
въ сърдцето на морята: които те съградиха
направиха хубостьта ти съвършена. (5) На-
правиха всичкитѣ дъски *на корабитѣ* ти отъ
елхи на [д]Саниръ: взеха кедри отъ Ливанъ
за да ти направятъ мачти. (6) Отъ дѫбоветѣ
на Васанъ направиха веслата ти: направиха
седалищата ти отъ слонъ, съ буксъ [е]отъ Ки-
тийскитѣ острови. (7) Висонъ отъ Египетъ ве-
занъ простираше си ти за платна: синьо и ба-
грено отъ островитѣ на Елиса бѣ покровътъ ти.

(8) Жителитѣ на Сидонъ и на Арвадъ бѣ-
ха весларитѣ ти: мѫдритѣ твои, Тире, кои-
то сѫ въ тебе, тѣ *бѣха* кормчиитѣ ти. (9) Ста-
рѣйшинитѣ [ж]на Гевалъ и мѫдритѣ му бѣха
въ тебе поправители на развалениата ти:
всичкитѣ морски кораби и корабницитѣ имъ
бѣха въ тебе за да търгуватъ търговията ти.
(10) Персяне, и Лидийци, и [з]Ливийци бѣха
твоитѣ ратници въ воинството ти: окачваха
въ тебе щитове и шлемове: тѣ ти дадоха ве-
ликолѣпие. (11) Арвадскитѣ мѫже съ воин-
ството ти бѣха на стѣнитѣ ти наоколо, и Га-
мадцитѣ на стълповетѣ ти: окачаха щитоветѣ
си на стѣнитѣ ти наоколо: [и]тѣ допълниха
хубостьта ти.

(12) [к]Тарсисъ търгуваше съ тебе съ мно-
жество отъ всѣкакво богатство: съ сребро, же-
лѣзо, олово, и свинецъ търгуваха въ твоитѣ
търгове. (13) [л]Яванъ, Тувалъ, и Мосохъ бѣха
твои търговци: въ търга ти [м]търгуваха съ
души человѣчески и мѣдни сѫсѫди. (14) А
[н]отъ дома Тогарма търгуваха въ търговетѣ ти
съ коне и конници и мъски. (15) Мѫжетѣ
[о]на Деданъ бѣха твои търговци: търговията
на много острови бѣ въ рѫката ти: докарваха
ти зѫби слонови и ебенъ въ размѣна. (16) Си-
рия търгуваше съ тебе заради множеството на
дѣланията ти: даваше на търговетѣ ти ан-
траксъ, багрено, и везано, и висонъ, и кора-
ли, и рубини. (17) Юда и Израилевата земя
бѣха твои търговци: давахѫ на търга ти [п]жито
[р]Менитско, и сухаръ, и медъ, и елей, и [с]бал-
сама. (18) Дамаскъ търгуваше съ тебе заради
множеството на дѣланията ти, съ множеството
отъ всѣко богатство, съ вино Хелвонско, и съ
бѣла вълна. (19) Веданъ и Яванъ даваха
прежда на търговетѣ ти: желѣзо работено,
касия, и *благовонна* тръсть бѣха между тър-
говинитѣ ти. (20) [т]Деданъ търгуваше съ тебе
съ тъкания за колесници. (21) Аравия и всич-
китѣ [у]Кидарски началници бѣха твои тър-
говци, които търгуваха съ тебе съ агнета, и
овни, и ярци. (22) Търговцитѣ на [ф]Шева и
на Раама бѣха твои търговци, които даваха
на търговетѣ ти всѣкакво изрядно благовоние
и всѣкакъвъ скѫпоцѣненъ камикъ, и злато.
(23) [х]Харанъ, и Хане, и Еденъ, [ц]търговци-
тѣ на Шева, Асуръ, *и* Хилмадъ, търгуваха
съ тебе. (24) Тѣзи бѣха въ търговетѣ ти твои
търговци съ свѣтли дрехи, съ сини и везани
хламиди, и съ ковчези на богати украшения,
вързани съ вѫжа, и устроени отъ кедъръ.
(25) [ч]Тарсийскитѣ кораби обхождаха съ търго-
вията ти; и ти бѣ изпълненъ, и стана най-сла-
венъ [ш]въ сърдцето на морята.

(26) Твоитѣ веслари те доведоха при много
води; *но* [щ]източния вѣтъръ те съкруши въ
сърдцето на морята. (27) [ъ]Богатството ти, тър-
говетѣ ти, търговията ти, корабницитѣ ти, и
кормчиитѣ ти, поправителитѣ на развалениата
ти, и тѣзи които търгуваха търговията ти, и
всичкитѣ ти ратници мѫже които сѫ въ тебе,
и всичкото ти множество което е всрѣдъ тебе
ще паднатъ въ сърдцето на морята въ деня
на паданието ти. (28) Прѣдградията [ь]ще се по-
тресатъ отъ гласа на писъка на твоитѣ корм-
чии. (29) И [ѣ]всичкитѣ веслари, корабницитѣ,
всичкитѣ кормчии морски ще слѣзатъ изъ ко-
рабитѣ си, ще застанатъ на земята, (30) и ще
викнатъ съ гласа си заради тебе, и ще ви-
снатъ горко, и [ю]ще турятъ пръсть на главитѣ
си, *и* ще се [я]валятъ въ пепела, (31) и [ѧ]ще
оплѣшивѣятъ съвсѣмъ за тебе, и ще се опа-
шатъ съ врѣтище, и ще плачатъ за тебе съ

в Иса. 23;3.
г Гл. 28;12.
д Втор. 3;9.
е Иер. 2;10.
ж 3 Цар. 5;18. Псал. 83;7.
з Иер. 46;9. Гл. 30;5. 38:5.
и Ст. 3.
к Бит. 10;4. 2 Лѣт. 20;36.
л Бит. 10;2.
м Отк. 18;13.
н Бит. 10;3. Гл. 38;6.
о Бит. 10;7.
п 3 Цар. 5;9,11. Езд. 3;7. Дѣян. 12;20.
р Сжд. 11;33.
с Иер. 8;22.
т Бит. 25;3.
у Бит. 25;13. Иса. 60;7.
ф Бит. 10;7. 3 Цар. 10;1,2. Псал. 72;10, 15. Иса. 60;6.
х Бит. 11;31. 2 Цар. 19;12.
ц Бит. 25;3.
ч Псал. 48;7. Иса. 2;16. 23;14.
ш Ст. 4.
щ Псал. 48;7.
ъ Прит. 11;4. Ст. 34. Отк. 18;9, и друг.
ь Гл. 26;15,18.
ѣ Отк. 18;17, и друг.
ю Иовъ 2;12. Отк. 18;19.
я Ест. 4;1,3. Иер. 6;26.
ѧ Иер. 16;6. 47;5. Мих. 1;16.

горкость душевна, ридание горко. (32) И въ
риданието си [жз]ще дигнатъ плачъ за тебе, и
ще плачатъ *и рекатъ* заради тебе: [а]Кой е
билъ като Тиръ, като погиналия всрѣдъ мо-
рето? (33) [б]Когато стокитѣ ти излизаха изъ
морята ти насищаваше много народи: съ мно-
жеството на богатството си и на търговията си
обогатяваше ти земнитѣ царе. (34) Сега [в]като
си се съкрушилъ въ морята, въ дълбочината
на водитѣ, [г]търговията ти и всичкото ти мно-
жество паднаха всрѣдъ тебе. (35) [д]Вситѣ жи-
тели на островитѣ се удивиха за тебе, и ца-
ретѣ имъ се разтрепераха: поблѣднѣха ли-
цата *имъ* отъ страхъ. (36) Търговцитѣ между
народитѣ [е]подсвирнаха заради тебе: [ж]ужасъ
си станалъ, и не ще те има до вѣка.

ГЛАВА 28.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) Сине человѣчески, кажи на Тирския князъ:
Така говори Господь Иеова: Понеже се на-
дигна сърдцето ти, [а]и си рекълъ ти: Азъ съмъ
Богъ, на седалището Божие седя [б]въ сърд-
цето на морята; [в]а ти си человѣкъ, а не Богъ,
ако и да си турилъ сърдцето си като сърдце
Божие: (3)(ето, [г]ти си по-мѫдъръ отъ Даниила:
никаква тайна не е скрита отъ тебе: (4) съ
мѫдростьта си и разума си ти си придобилъ
за себе си богатство, и придобилъ си въ съ-
кровищата си злато и сребро: (5) [д]Съ голѣ-
мата си мѫдрость ти си придобилъ богатството
си чрѣзъ търговията си, и сърдцето ти се
прѣвъзнесе заради богатството ти:) (6) за то,
така говори Господь Иеова: Понеже си на-
правилъ ти сърдцето си като сърдце Божие,
(7) ето, за то ще докарамъ противъ тебе чуж-
денци [е]насилници отъ народитѣ; и ще из-
тръгнатъ саблитѣ си противъ хубостьта на
мѫдростьта ти, и ще осквернятъ свѣтлостьта
ти: (8) ще те свалятъ въ рова; и ще умрешъ
съ смъртьта на убититѣ въ сърдцето на мо-
рята. (9) [ж]Ще говоришъ ли още прѣдъ оно-
гозъ който те убива: Азъ съмъ Богъ? Но ти
си человѣкъ, а не Богъ, въ рѫцѣтѣ на оно-
гозъ който те убива. (10) [з]Чрѣзъ смърть на
необрѣзани ще бѫдешъ умъртвенъ отъ рѫка-
та на чужденцитѣ; защото азъ рекохъ, гово-
ри Господь Иеова.

(11) И слово Господне биде къмъ мене и
рече: (12) Сине человѣчески, [и]дигни плачъ
заради Тирския царь, и кажи му: Така го-
вори Господь Иеова; [к]Ти си печатъ на съ-
вършенство: пъленъ си съ мѫдрость и съ-
вършенъ въ хубость. (13) [л]Ти бѣ въ Едемъ
въ Божия рай: ти бѣ обкритъ съ всѣкакви
скѫпоцѣнни камене, съ сардъ, съ топазъ, съ
адамантъ, съ хрисолитъ, съ ониксъ, и съ яс-
писъ, съ сапфиръ, съ антраксъ, съ смарагдъ,
и съ злато: направата [м]на тѫпанитѣ ти и
на свиркитѣ ти бѣше приготвена за тебе въ
деня въ който си билъ създаденъ. (14) Ти
бѣше [н]херувимъ [*]разпростренъ за да осѣня-
вашъ; и азъ те поставихъ: ти бѣше [о]въ
светата гора Божия: ходѣше ти всрѣдъ ог-
нени камене. (15) Ти бѣ съвършенъ въ пѫ-
тищата си отъ който день биде създаденъ до-
дѣ се намѣри беззаконие въ тебе. (16) Отъ
множеството на търговията ти напълниха
срѣдата ти съ насилство, и съгрѣши ти; за
то те отхвърлихъ като мръсенъ отъ гората
Божия, и те изтрѣбихъ отсрѣдъ огненитѣ ка-
мене, [п]херувиме осѣняващи! (17) [р]Сърдцето
ти се прѣвъзнесе заради хубостьта ти: раз-
тлѣ ти мѫдростьта си заради свѣтлостьта си:
азъ те хвърлихъ на земи, изложихъ те прѣдъ
царетѣ за да бѫдешъ позоръ на тѣхъ. (18) О-
мърси ти светилищата си поради множеството
на беззаконията си, поради неправдата на
търговията си; за то извадихъ огънь из-
срѣдъ тебе, който те изяде, и те направихъ
пепелъ върху земята прѣдъ очитѣ на всички
които те гледатъ. (19) Всички които те позна-
ватъ между народитѣ удивиха се заради те-
бе: [с]ужасъ си станалъ, и не ще да те има
до вѣка.

(20) И слово Господне биде къмъ мене и
рече: (21) Сине человѣчески, [т]утвърди лице-
то си [у]върху Сидонъ, и пророчествувай за
него (22) и речи: Така говори Господь Иео-

жз Гл. 26;17. Ст. 2.
а Отк. 18;18.
б Отк. 18;19.
в Гл. 26;19.
г Ст. 27.
д Гл. 26;15,16.
е Иер. 18;16.
ж Гл. 26;21.

а Ст. 9.
б Гл. 27;3,4.
в Иса. 31;3.
г Зах: 9;2.
д Псал. 62;10. Зах. 9;3.
е Гл. 30;11. 31;12. 32;12.
ж Ст. 2.

з Гл. 31;18. 32;19,21,25,27.
и Гл. 27;2.
к Гл. 27;3. Ст. 3.
л Гл. 31;8,9.
м Гл. 26;13.
н Виж. Изх. 25;20. Ст. 16.
* *Или,* помазанъ.

о Гл. 20;40.
п Ст. 14.
р Ст. 2,5.
с Гл. 26;21. 27;36.
т Гл. 6:2. 25;2. 29;2.
у Иса. 23;4,12. Иер. 25;22. 27;3. Гл. 32;30.

ва: Ето, [ф]азъ съмъ противъ тебе, Сидоне;
и ще се прославя всрѣдъ тебе: и когато из-
върша сѫдби съ него [х]и се осветя въ него
[ц]ще познаятъ че азъ съмъ Господь. (23) За-
щото [ч]ще проводя въ него моръ и кръвь въ
улицитѣ му; и раненитѣ ще паднатъ всрѣдъ
него отъ ножъ *дошелъ* въ него наоколо; и
ще познаятъ че азъ съмъ Господь. (24) И не
ще да има вече за дома Израилевъ [ш]бодило
на горесть, и трънъ на болѣзни отъ всички
които сѫ около тѣхъ, които ги прѣзираха; и
ще познаятъ че азъ съмъ Господь Иеова.

(25) Така говори Господь Иеова: [щ]Когато
събера Израилевия домъ отъ народитѣ между
които сѫ разпръснати, [ъ]и се осветя въ тѣхъ
прѣдъ очитѣ на народитѣ, тогазъ ще се на-
селятъ въ земята си която дадохъ на раба си
Якова. (26) И [ь]ще се населятъ въ нея безо-
пасно, и [ѣ]ще съградятъ кѫщи, и [ю]ще на-
садятъ лозя; ей, ще се населятъ безопасно
когато извърша сѫдби върху всичкитѣ които
сѫ ги прѣзрѣли отъ около тѣхъ; и ще по-
знаятъ че азъ съмъ Господь Богъ тѣхенъ.

ГЛАВА 29.

Въ десетото лѣто, въ десетия *мѣсецъ*, два-
надесетия *день* на мѣсеца, биде слово Госпо-
дне къмъ мене и рече: (2) Сине человѣчески,
[а]утвърди лицето си върху Фараона Египет-
ския царь, и пророчествувай противъ него и
[б]противъ всичкия Египетъ: (3) говори и ка-
жи: Така говори Господь Иеова: Ето, [в]азъ
съмъ противъ тебе, Фараоне Египетски ца-
рю, [г]велика ламио, която лежишъ всрѣдъ
рѣкитѣ си, [д]която си рекла: Рѣката ми е
моя: азъ я направихъ за себе си. (4) И [е]ще
туря вѫдици въ челюститѣ ти, и ще прилѣ-
пя рибитѣ на рѣкитѣ ти въ люспитѣ ти, и
ще те извлѣка изсрѣдъ рѣкитѣ ти; и всички-
тѣ риби на рѣкитѣ ти ще се прилѣпятъ за
люспитѣ ти. (5) И ще те изхвърля въ пусти-
нята, тебе и всичкитѣ риби на рѣкитѣ ти:
ще паднешъ върху лицето на полето: [ж]не
ще се съберешъ нито приберешъ: [з]на звѣ-
роветѣ земни и на небеснитѣ птици те прѣ-
дадохъ за храна; (6) и всички които обита-
ватъ въ Египетъ ще познаятъ че азъ съмъ
Господь; защото [и]станаха жезълъ отъ трѫсть
за Израилевия домъ. (7) [к]Когато те взеха въ
рѫка, ти се съкруши, и промуши всичкото
имъ рамо; и когато се утвърдиха върхъ те-
бе, ти се сломи, и разклати всичкитѣ имъ
чрѣсла. (8) За то така говори Господь Иеова:
Ето, [л]ще нанеса мечь върхъ тебе, и ще от-
сѣка отъ тебе человѣкъ и скотъ. (9) И Еги-
петската земя ще бѫде запустѣние и пустота;
и ще познаятъ че азъ съмъ Господь, защото
рече: Рѣката е моя, и азъ я направихъ.

(10) За то, ето, азъ съмъ противъ тебе и
противъ рѣкитѣ ти; и [м]ще направя Египет-
ската земя пустота, разорение, и запустѣние,
отъ [н]Мигдолъ до Сиина и до прѣдѣлитѣ на
Етиопия. (11) [о]Человѣческа нога не ще да
мине прѣзъ нея, нито скотска нога ще мине
прѣзъ нея, нито ще бѫде населена четириде-
сеть години. (12) И [п]ще направя Египетската
земя запустѣние всрѣдъ запустѣнитѣ мѣста,
и градоветѣ ѝ всрѣдъ разоренитѣ градове ще
бѫдатъ запустѣние четиридесеть години; и
ще разсѣя Египтянитѣ между народитѣ, и
ще ги разпръсна по земитѣ.

(13) Но така говори Господь Иеова: [р]Въ
свършъка на четиридесетьтѣ години ще събера
Египтянитѣ отъ племената въ които бѣха раз-
пръснати; (14) и ще доведа Египетскитѣ плѣн-
ници, и ще ги върна въ земята Патросъ, въ
земята на произхождането имъ; и ще бѫдатъ
тамъ низко [с]царство. (15) Ще бѫдатъ най-ни-
зкото отъ царствата; и нѣма да се възвиси ве-
че надъ народитѣ; защото ще ги умаля за да
не владѣятъ надъ народитѣ. (16) И не ще
бѫде вече [т]упование на Израилевия домъ,
да напомнява за беззаконието *имъ* когато
гледатъ вслѣдъ тѣхъ; и ще познаятъ че азъ
съмъ Господь Иеова.

ф Изх. 14;4,17. Гл. 39;13.
х Псал. 9;16.
ц Гл. 20;41. 36;23. Ст. 25.
ч Гл. 38;22.
ш Числа 33;55. Ис. Нав. 23;13.
щ Иса. 11;12. Гл. 11;17. 20;41. 34;13. 37;21.
ъ Ст. 22.
ь Иер. 23;6. Гл. 36;28.
ѣ Иса. 65;21. Амосъ 9;14.
ю Иер. 31;5.

—

а Гл. 28;21.
б Иса. 19;1. Иер. 25;19. 46;2,25.
в Иер. 44;30. Гл. 28;22. Ст. 10.
г Псал. 74;13,14. Иса. 27;1. 51;9. Гл. 32;2.
д Виж. Гл. 28;2.
е Иса. 37;29. Гл. 38;4.
ж Иер. 8;2. 16;4. 25;33.
з Иер. 7;33. 34;20.
и 4 Цар. 18;21. Иса. 36;6.
к Иер. 37;5,7,11. Гл. 17;17.
л Гл. 14;17. 32;11-13.
м Гл. 30;12.
н Гл. 30;6.
о Гл. 32;13.
п Гл. 30;7,26.
р Иса. 19;23. Иер. 46;26.
с Гл. 17;6,14.
т Иса. 30;2,3. 36;4,6.

(17) И въ двадесеть и седмото лѣто, първия *мѣсецъ*, въ първия *день* на мѣсеца, биде слово Господне къмъ мене и рече: (18) Сине человѣчески, уНавуходоносоръ Вавилонский царь направи да работи войската му работа голѣма противъ Тиръ: всѣка глава стана плѣшива, и всѣко рамо одрано; мъзда обаче за Тиръ не взе, нито той нито войската му, заради работата която работи противъ него. (19) За то, така говори Господь Иеова: Ето, азъ давамъ Египетската земя на Навуходоносора Вавилонския царь; и ще дигне множеството му, и ще обере обира му, и ще користвува користитѣ му; и *то* ще е мъздата на войската му. (20) Дадохъ му Египетската земя *за* фтруда му съ който работи противъ него, понеже се трудиха заради мене, говори Господь Иеова. (21) Въ онзи день хще направя да израсте рогътъ на Израилевия домъ, и цще те направя да отворишъ уста всрѣдъ тѣхъ; и ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 30.

И слово Господне биде къмъ мене та рече: (2) Сине человѣчески, пророчествувай и речи: Така говори Господь Иеова: аЛелекайте: Олеле на деня! (3) Защото е бблизу деньтъ, ей, деньтъ Господенъ е близу, день облаченъ: врѣмето на езичницитѣ ще бѫде. (4) И ножъ ще дойде върхъ Египетъ, и голѣмо треперане ще бѫде въ Етиопия, когато раненитѣ паднатъ въ Египетъ, и вще взематъ множеството му, и гще се низвърнатъ основанията му. (5) Етиопяни, и Ливийци, и Лидийци, и дВсичкитѣ смѣсени народи, и Хувъ, и синоветѣ на съюзната земя ще паднатъ съ тѣхъ отъ ножъ.

(6) Така говори Господь: Ще паднатъ и онѣзи които подпиратъ Египетъ; и гордостьта на силата му ще слѣзе: отъ Мигдолъ едо Сиина ще паднатъ въ него отъ ножъ, говори Господь Иеова; (7) и ще запустѣятъ всрѣдъ запустѣнитѣ земи, и градоветѣ му ще бѫдатъ всрѣдъ разоренитѣ градове. (8) И жще познаятъ че азъ съмъ Господь когато туря огънь въ Египетъ, и се съкрушатъ всички които му помагатъ. (9) Въ онзи день зще излѣзатъ изъ мене вѣстители съ кораби за да стреснатъ безгрижнитѣ Етиопяни; и голѣмо треперане ще нападне върхъ тѣхъ като въ деня на Египетъ; защото, ето, иде.

(10) Така говори Господь Иеова: И ище погубя множеството на Египетъ чрѣзъ рѫката на Навуходоносора Вавилонския царь. (11) Той и людетѣ му съ него, кнасилницитѣ отъ народитѣ, ще се доведатъ за да разорятъ онази земя, и ще изтръгнатъ ножоветѣ си противъ Египетъ, и ще напълнятъ земята съ убити. (12) И лще изсуша рѣкитѣ, и ще прѣдамъ земята въ рѫцѣтѣ на зли, и мще запустя земята и изпълнението ѝ чрѣзъ рѫка на чужденци: азъ Господь рекохъ.

(13) Така говори Господь Иеова: И нще погубя кумиритѣ, и ще махна идолитѣ отъ Мемфисъ и оне ще има вече князь отъ Египетската земя; и пще туря страхъ въ Египетската земя. (14) И ще запустя рПатросъ, и ще туря огънь въ сТанисъ, и ще тизвърша сѫдби въ Но. (15) И ще излѣя яростьта си върхъ Синъ, крѣпостьта на Египетъ, и уще изсѣка множеството на Но; (16) и фще туря огънь въ Египетъ: Синъ ще вземе голѣмо треперане, и *градътъ* Но ще се разкѫса, и Мемфисъ *ще бѫде* денѣ въ утѣснение. (17) Юношитѣ на Илиуполъ и на Пивесетъ ще паднатъ отъ ножъ; и тѣ ще отидатъ въ плѣнъ. (18) И хвъ Тафнесъ деньтъ ще помръкне когато съкруша тамъ хомотитѣ на Египетъ; и гордостьта на силата му ще прѣстане въ него; а него, облакъ ще го покрие, и дъщеритѣ му ще отидатъ въ плѣнъ. (19) И ще извърша сѫдби върху Египетъ; и ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

(20) И въ единадесетото лѣто, въ първия *мѣсецъ*, въ седмия *день* на мѣсеца, биде слово Господне къмъ мене и рече: (21) Сине человѣчески, цстрошихъ мишцата на Фараона Египетския царь; и, ето, чнѣма да се обвърже за цѣление щото да го обвиятъ съ обвързвания за да му се даде сила да държи ножъ. (22) За то така говори Господь Иеова: Ето, азъ съмъ противъ Фараона Египетския

у Иер. 27;6. Гл. 26;7,8.
ф Иер. 25;9.
х Псал. 132;17.
ц Гл. 24;27.

а Иса. 13;6.
б Гл. 7;7,12. Иоилъ 2;1. Соф. 1;7.
в Гл. 29;19.
г Иер. 50;15.
д Иер. 25;20,24.
е Гл. 29;10.
ж Гл. 29;12.
з Иса. 18;1,2.
и Гл. 29;19.
к Гл. 28;7.
л Иса. 19;5,6.
м Иса. 19;4.
н Иса. 19;1. Иер. 43;12. 46;25. Зах. 13;2.
о Зах. 10;11.
п Иса. 19;16.
р Гл. 29;14.
с Псал. 78;12,43.
т Наумъ 3;8-10.
у Иер. 46;25.
ф Ст. 8.
х Иер. 2;16.
ц Иер. 48;25.
ч Иер. 46;11.

царь, и [т]ще строша мишцитѣ му, силната и строшената, и ще направя ножа да падне изъ ржката му. (23) И [щ]ще разсѣя Египтянитѣ между народитѣ, и ще ги разпръсна по земитѣ.

(24) И ще укрѣпя мишцитѣ на Вавилонския царь, и ще дамъ меча си въ ржката му; а мишцитѣ на Фараона ще строша, и ще поохка прѣдъ него съ охкания на смъртно раненъ. (25) Мишцитѣ обаче на Вавилонския царь ще укрѣпя; а мишцитѣ Фараонови ще паднатъ; и [ъ]ще познаятъ че азъ съмъ Господь когато дамъ меча си въ ржката на Вавилонския царь, и я простре върху Египетската земя. (26) И ще [ь]разсѣя Египтянитѣ между народитѣ, и ще ги разпръсна по земитѣ; и ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 31.

И въ единадесетото лѣто, третия *мѣсецъ*, въ първия *день* на мѣсеца, биде слово Господне къмъ мене и рече: (2) Сине человѣчески, кажи на Фараона Египетския царь и на множеството му: [а]Кому си се уподобилъ ти въ величеството си? (3) Ето, [б]Асириецътъ бѣ кедъръ въ Ливанъ, съ хубави вѣтви, и съ гжста сѣнка, и високъ на растъ; и върхътъ му бѣ верѣдъ гжсти вѣтви. (4) [в]Водитѣ го възрастиха, бездната го възвиси съ рѣкитѣ си които течеха около садението му, и изпращаше водитѣ си по всичкитѣ дървета на полето. (5) За то [г]растътъ му възлѣзе надъ всичкитѣ дървета на полето, и вѣйкитѣ му се умножиха, и клоноветѣ му се разпространиха поради множеството на водитѣ като прозябваше. (6) [д]Всичкитѣ птици небесни правѣха гнѣзда въ вѣйкитѣ му; и всичкитѣ животни на полето раждаха подъ клоноветѣ му; а подъ сѣнката му обитаваха всичкитѣ голѣми народи. (7) И бѣ красенъ въ голѣмината си и въ дължината на вѣтвитѣ си; защото коренитѣ му бѣха при много води. (8) Кедритѣ [е]въ Божия рай не можаха да го скриятъ, елхитѣ не се сравняваха съ вѣйкитѣ му, и яворитѣ не приличаха на клоноветѣ му: никакво дърво въ Божия рай не се сравняваше съ него по красотата му. (9) Направихъ го красенъ въ множеството на вѣтвитѣ му, щото всичкитѣ Едемски дървета които бѣха въ Божия рай завиждаха му.

(10) За то така говори Господь Иеова: Понеже възвиси ти себе си високо, и понеже дигна върха си между гжститѣ вѣтви, и [ж]сърдцето му се възнесе въ височината му, (11) за то го прѣдадохъ въ ржката на силния отъ народитѣ, който ще направи *създание* на него; отмахнахъ го заради нечестието му. (12) И чужденци, [з]насилницитѣ отъ народитѣ, отсѣкоха го и го оставиха: вѣтвитѣ му паднаха [и]върху горитѣ и въ всичкитѣ долове, и клоноветѣ му се съкрушиха отъ всичкитѣ земни рѣки; и всичкитѣ земни народи слѣзоха отъ сѣнката му и го оставиха.

(13) [к]На трупа му ще си почиватъ всичкитѣ небесни птици, и върху клоноветѣ му ще бждатъ всичкитѣ животни отъ полето, (14) за да се не възвиши въ височината си никое отъ воднитѣ дървета, нито да дигнатъ върха си между гжститѣ вѣтви, и отъ всичкитѣ пиещи вода никое да не стои при тѣхъ въ височината имъ; защото [л]всичкитѣ се прѣдадоха на смърть, [м]въ прѣизподнитѣ на земята, верѣдъ человѣческитѣ синове, съ онѣзи които слазятъ въ ровъ.

(15) Така говори Господь Иеова: Въ който день слѣзе въ адъ направихъ да стане сѣтувание: покрихъ бездната заради него, и направихъ да прѣстанатъ рѣкитѣ ѝ, и голѣмитѣ води се задържаха; и направихъ да посѣтува Ливанъ заради него, и всичкитѣ дървета полянски повѣнаха заради него. (16) [н]Направихъ народитѣ да се потресатъ въ екота на падането му [о]когато го свалихъ въ адъ съ онѣзи които слазятъ въ ровъ; и [п]всичкитѣ Едемски дървета, избранитѣ и добритѣ Ливански *дървета*, всичкитѣ пиещи вода, [р]утѣшиха се въ прѣизподнитѣ земни. (17) И тѣ още слѣзоха въ адъ съ него при умъртвенитѣ отъ ножъ, и онѣзи *които бѣха* мишца негова, [с]които обитаваха подъ сѣнката му срѣдъ народитѣ.

(18) [т]Кому си се уподобилъ ти така въ славата и въ величеството между дърветата на Едемъ? Но ще бждешъ сваленъ съ дърветата на Едемъ, въ прѣизподнитѣ земни: [у]ще ле-

т Псал. 37;17.
щ Ст. 26. Гл. 29;12.
ъ Псал. 9;16.
ь Ст. 23. Гл. 29;12.

—

а Ст. 18.
б Дан. 4;10.
в Иер. 51;36.
г Дан. 4;11.
д Гл. 17;23. Дан. 4;12.
е Бит. 2;8. 13;10. Гл. 28;13.
ж Дан. 5;20.
з Гл. 28;7.
и Гл. 32;5. 35;8.
к Иса. 18;6. Гл. 32;4.
л Псал. 82;7.
м Гл. 32;18.
н Гл. 26;15.
о Иса. 14;15.
п Иса. 14;8.
р Гл. 32;31.
с Плачъ 4;20.
т Ст. 2. Гл. 32;19.
у Гл. 28;10. 32;19,21,24, и др.

жишъ посрѣдъ необрѣзанитѣ, съ умъртвенитѣ отъ ножъ. Тъй ще бжде Фараонъ и всичкото му множество, говори Господь Иеова.

ГЛАВА 32.

И въ дванадесетото лѣто, дванадесетия мѣсецъ, въ първия *день* на мѣсеца, биде слово Господне къмъ мене и рече: (2) Сине человѣчески, [а]дигни плачъ заради Фараона Египетския царь, и кажи му: [б]Уподобилъ си се на младъ лъвъ *между* народитѣ, и си [в]като ламя въ моретата; и устремилъ си се въ рѣкитѣ си, и мжтишъ водитѣ съ нозѣтѣ си, и [г]тъпчешъ рѣкитѣ имъ.

(3) Така говори Господь Иеова: [д]За то ще простра мрѣжата си върхъ тебе съ събрание на много народи, и ще те извлѣкатъ съ мрѣжата ми. (4) И [е]ще те оставя на земята, ще те изхвърля по лицето на полето, и [ж]ще туря да кацнатъ на тебе всичкитѣ птици небесни, и ще наситя отъ тебе звѣроветѣ на всичката земя, (5) и ще туря плътьта ти [з]на планинитѣ, и ще напълня доловетѣ отъ твоитѣ купове, (6) и земята дѣто плавашъ ще напоя съ кръвьта ти дори до горитѣ; и рѣкитѣ ще се изпълнятъ отъ тебе.

(7) И когато те угася, [и]ще обкрия небето и ще помрача звѣздитѣ му: ще обкрия слънцето съ облакъ, и луната нѣма да свѣти съ видѣлината си. (8) Всичкитѣ свѣтила небесни ще помрача надъ тебе, и ще туря тъмнина на земята ти, говори Господь Иеова. (9) И ще направя да се ужаси сърдцето на много племена когато докарамъ съкрушението ти между народитѣ, въ мѣста които ти не си познавалъ. (10) И ще направя много народи [к]да се удивятъ заради тебе; и царетѣ имъ ще се ужасятъ много заради тебе когато размахамъ меча си прѣдъ тѣхъ, и [л]ще треперятъ всѣка минута, всѣки заради живота си, въ деня на падането ти.

(11) Защото [м]така говори Господь Иеова: Мечътъ на Вавилонския царь ще дойде върхъ тебе. (12) Съ ножоветѣ на крѣпки ще сваля множеството ти: всички тѣзи сж [н]насилници отъ народитѣ; и [о]ще разорятъ гордостьта на Египетъ, и всичкото му множество ще погине. (13) И ще погубя всичкитѣ му скотове отъ при много води; и [п]нѣма вече да ги размжти человѣческа нога, и копито отъ скотъ нѣма да ги размжти. (14) Тогазъ ще утиша водитѣ имъ, и ще направя рѣкитѣ имъ да текатъ като елей, говори Господь Иеова. (15) Когато направя Египетската земя запустѣние, и опустѣе земята отъ изпълнението си, когато поразя всички които живѣятъ въ нея, [р]тогазъ ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

(16) Този е [с]плачътъ съ който ще го плачатъ: дъщеритѣ на народитѣ ще го плачатъ: ще плачатъ заради Египетъ и заради всичкото му множество, говори Господь Иеова.

(17) И въ дванадесетото лѣто, петнадесетия день на мѣсеца, биде слово Господне къмъ мене и рече: (18) Сине человѣчески, възридай заради множеството на Египетъ и [т]свали ги, него и дъщеритѣ на знаменититѣ народи, въ прѣизподнитѣ земни, съ онѣзи които слазятъ въ ровъ. (19) [у]Отъ кого си по-хубавъ? [ф]Слѣзъ та лежъ съ необрѣзанитѣ. (20) Ще паднатъ врѣдъ умъртвенитѣ съ ножъ: на ножъ се прѣдаде той: отвлѣчете него и всичкитѣ му множества. (21) [х]Най-крѣпкитѣ между силнитѣ ще му говорятъ отсрѣдъ адъ, съ онѣзъ които му помагатъ: [ц]слѣзоха, лежатъ необрѣзани, умъртвени съ ножъ.

(22) [ч]Тамъ е Асуръ и всичкото му събрание: гробищата му сж около него: всички умъртвени, паднали отъ ножъ. (23) Защото [ш]гробищата му сж турени въ дълбочината на рова, и събранието му около гроба му: всички умъртвени, паднали отъ ножъ, [щ]които раздаваха трепетъ на земята на живитѣ.

(24) [ъ]Тамъ е Еламъ и всичкото му множество около гроба му: всички умъртвени, паднали отъ ножъ, [ь]слѣзли необрѣзани въ прѣизподнитѣ земни: [ѣ]тѣ раздавахж треперането

а Гл. 27;2. Ст. 16.
б Гл. 19;3,6. 38;13.
в Гл. 29;3.
г Гл. 34;18.
д Гл. 12;13. 17;20. Осия 7;12.
е Гл. 29;5.
ж Гл. 31;13.
з Гл. 31;12.
и Иса. 13;10. Иоилъ 2;31. 3;15. Амосъ 8;9. Мат. 24;29. Отк. 6;12,13.
к Гл. 27;35.
л Гл. 26;16.
м Иер. 46;26. Гл. 30;4.
н Гл. 28;7.
о Гл. 29;19.
п Гл. 29;11.
р Изх. 7;5. 14;4,18. Псал. 9;16. Гл. 6;7.
с 2 Цар. 1;17. 2 Лѣт. 35;25. Гл. 26;17. Ст. 2.
т Гл. 26;20. 31;14.
у Гл. 31;2,18.
ф Ст. 21,24, и дрг. Гл. 28;10.
х Иса. 1;31. 14;9,10. Ст. 27.
ц Ст. 19,25, и дрг.
ч Ст. 24,26,29,30.
ш Иса. 14;15.
щ Гл. 26;17,20. Ст. 24-27,32.
ъ Иер. 49;34, и дрг.
ь Ст. 21.
ѣ Ст. 23.

си въ земята на живитѣ, но взеха посрамванието си съ онѣзи които слазятъ въ ровъ. (25) Туриха всрѣдъ умъртвенитѣ одъръ за него съ всичкото му множество: гробищата му сѫ около него: всички необрѣзани, умъртвени съ ножъ, ако и да бѣше се раздалъ трепетътъ имъ по земята на живитѣ; но взеха посрамванието си съ онѣзъ които слазятъ въ ровъ: тури се всрѣдъ умъртвенитѣ.

(26) [ю]Тамъ е Мосохъ, Тувалъ, и всичкото му множество: гробищата му сѫ около него: [я]всички необрѣзани, умъртвени съ ножъ, ако и да раздаваха трепета си въ земята на живитѣ. (27) И тѣ [аа]не лежатъ съ падналитѣ крѣпки отъ необрѣзанитѣ, които слѣзоха въ адъ съ ратнитѣ си орѫжия, и туриха ножоветѣ си подъ главитѣ си; но тѣхнитѣ беззакония ще бѫдатъ върху коститѣ имъ, ако и да сѫ били трепетъ на крѣпкитѣ въ земята на живитѣ. (28) Ей, ти ще се съкрушишъ всрѣдъ необрѣзанитѣ, и ще лежишъ съ умъртвенитѣ отъ ножъ.

(29) [ав]Тамъ е Едомъ, царетѣ му, и всичкитѣ му князове, които съ силата си се туриха между умъртвенитѣ съ ножъ: тѣ ще лежатъ съ необрѣзанитѣ и съ онѣзъ които слазятъ въ ровъ.

(30) [а]Тамъ сѫ сѣвернитѣ князове всички, и всичкитѣ [б]Сидонци, които слѣзоха съ умъртвенитѣ съ трепета си, посрамени отъ силата си; и лежатъ необрѣзани съ умъртвенитѣ отъ ножъ, и взеха посрамванието си съ онѣзъ които слазятъ въ ровъ.

(31) Фараонъ ще ги види и [в]ще се утѣши заради всичкото си множество, Фараонъ и всичката му войска, умъртвени съ ножъ, говори Господь Иеова. (32) Защото азъ дадохъ трепета си въ земята на живитѣ; и ще лежи всрѣдъ необрѣзанитѣ съ умъртвенитѣ съ ножъ, Фараонъ и всичкото му множество, говори Господь Иеова.

ГЛАВА 33.

И слово Господне биде къмъ мене и рече: (2) Сине человѣчески, [а]говори на синоветѣ на людетѣ си и кажи имъ: [б]Когато нанеса меча върху нѣкоя земя, и людетѣ на *онази* земя земятъ нѣкого человѣка отъ помежду си и си го турятъ за [в]стражъ, (3) и той, като види меча че иде върхъ земята, възтрѫби съ трѫба, и свѣсти людетѣ, (4) тогазъ който чуе гласа на трѫбата и не се упази, ако мечътъ дойде и го постигне, [г]кръвьта му ще бѫде на главата му. (5) Чу гласа на трѫбата, и не се свѣсти: кръвьта му ще бѫде върхъ него. Но който се свѣсти ще избави живота си.

(6) Но стражътъ ако види меча че иде и не възтрѫби съ трѫбата, и людетѣ не се свѣстятъ, и мечътъ дойде и постигне нѣкого отъ тѣхъ, [д]той биде постигнатъ заради беззаконието си; но кръвьта му ще прѣдиря отъ рѫката на стража.

(7) [е]И ти, сине человѣчески, азъ те турихъ стражъ на Израилевия домъ: чуй прочее слово изъ устата ми, и свѣсти ги отъ моя страна. (8) Когато казвамъ на беззаконния: Беззаконние, непрѣмѣнно ще умрешъ; и ти не проговоришъ за да свѣстишъ беззаконния за пѫтя му, онзи беззаконникъ ще умре въ беззаконието си; отъ рѫката ти обаче ще прѣдиря кръвьта му. (9) Но ако свѣстишъ ти беззаконния за пѫтя му да се върне отъ него, и не се върне отъ пѫтя си, той ще умре въ беззаконието си, а ти си избавилъ душата си.

(10) За то, сине человѣчески, кажи на Израилевия домъ: Така говорихте вие и думахте: Ако сѫ прѣстѫпленията ни и грѣховетѣ ни върхъ насъ, и [ж]ние тлѣемъ въ тѣхъ, какъ ще живѣемъ? (11) [з]кажи имъ: Живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова, [и]нѣмамъ благоволение въ смъртьта на нечестивия, но да се върне нечестивиятъ отъ пѫтя си и да живѣе. Върнете се, върнете се отъ лукавитѣ си пѫтища: [к]защо да умрете, доме Израилевъ?

(12) За то, сине человѣчески, кажи на синоветѣ на людетѣ си: [л]Правдата на праведния нѣма да го освободи въ деня на прѣстѫплението му; и [м]нечестивий нѣма да падне заради нечестието си въ който день се върне отъ нечестието си; и праведний не ще мо-

---

[ю] Бит. 10;2. Гл. 27;13. 38;2.
[я] Ст. 19,20, и дрг.
[аа] Ст. 21. Иса. 14;18,19.
[ав] Гл. 25;12, и дрг.
[а] Гл. 38;6,15. 39;2.
[б] Гл. 28;21.
[в] Гл. 31;16.

—

[а] Гл. 3;11.
[б] Гл. 14;17.
[в] 2 Цар. 18;24,25. 4 Цар. 9;17. Ст. 7. Осия 9;8.
[г] Гл. 18;13.
[д] Ст. 8.
[е] Гл. 3;17, и дрг.
[ж] Гл. 24;23.
[з] Иса. 49;14. Гл. 37;11.
[и] 2 Цар. 14;14. Гл. 18;23,32. 2 Пет. 3;9.
[к] Гл. 18;31.
[л] Гл. 3;20. 18;24,26,27.
[м] 2 Лѣт. 7;14.

же да живѣе заради *правдата* си въ който
день съгрѣши.
(13) Когато река на праведния че непрѣ-
мѣнно ще живѣе, и [н]той уповавайкъ на прав-
дата си направи неправда, всичката му прав-
да нѣма да се помене; и въ неправдата си ко-
ято е направилъ, въ нея ще умре.
(14) И [о]когато говоря на нечестивия: Не-
прѣмѣнно ще умрешъ, а той се върне отъ
грѣха си и направи сѫдъ и правда, (15) [п]от-
даде нечестивия залогъ, [р]върне грабнато-
то, ходи [с]въ повелѣнията на живота, и не
струва неправда, непрѣмѣнно ще живѣе: нѣма
да умре: (16) [т]всичкитѣ му грѣхове които е съ-
грѣшилъ нѣма да му се поменатъ вече: напра-
вилъ е сѫдъ и правда: непрѣмѣнно ще живѣе.
(17) [у]Синоветѣ обаче на твоитѣ люде гово-
рятъ: Пѫтьтъ Господень не е правъ. Но тѣх-
ният пѫть не е правъ. (18) [ф]Когато правед-
ний се върне отъ правдата си и направи не-
правда, то въ нея ще умре. (19) А когато без-
законният се върне отъ беззаконието си и
направи сѫдъ и правда, той ще живѣе заради
това. (20) Вие обаче говорите: [х]Пѫтьтъ Го-
сподень не е правъ. Доме Израилевъ, ще ви
сѫдя всѣкиго споредъ пѫтищата му.
(21) И въ дванадесетото лѣто [ц]на плѣна ни,
десетия *мѣсецъ*, петия *день* на мѣсеца, [ч]дой-
де при мене единъ бѣжанецъ отъ Ерусалимъ
и каза: [ш]Прѣвзе се градътъ. (22) И [щ]рѫка-
та Господня биде върху мене вечерьта прѣди
да дойде бѣжанецътъ, и отвори устата ми до-
дѣ дойде при мене заранъта; и [ъ]отвориха
се устата ми, и не бѣхъ вече нѣмъ. (23) И
слово Господне биде къмъ мене та рече: (24) Си-
не человѣчески, [ь]тѣзи които живѣятъ въ овѣ-
зи запустѣния въ Израилевата земя говорятъ
и казватъ: [ѣ]Единъ бѣ Авраамъ, и наслѣди зе-
мята; а ние [ю]сме мнозина: намъ се даде зе-
мята за наслѣдие. (25) За то кажи имъ: Така
говори Господь Иеова: [я]Вие ядете *месо* съ
кръвь, и [ж]подигате очитѣ си къмъ идолитѣ
си, и [жж]проливате кръвь; и ще наслѣдите ли
земята? (26) Вие се облѣгате на меча си, ра-
ботите мерзости, и [а]осквернявате всѣки же-
ната на ближнаго си: и ще наслѣдите ли зе-
мята?
(27) Така имъ кажи: Така говори Господь
Иеова: Живъ съмъ азъ, [б]които сѫ въ запу-
стѣнията непрѣмѣнно ще паднатъ отъ ножъ;
и [в]който е по лицето на полето, ще го прѣ-
дамъ на звѣроветѣ да го изядатъ; а които сѫ
въ крѣпоститѣ и [г]въ пещеритѣ ще умратъ
отъ моръ. (28) Защото [д]ще прѣдамъ земята въ
запустѣние и пустота; и [е]гордостьта на силата
ѝ ще прѣстане, и [ж]горитѣ Израилеви ще за-
пустѣятъ та да нѣма кой да минува. (29) И
ще познаятъ че азъ съмъ Господь когато прѣ-
дамъ земята въ запустѣние и пустота заради
всичкитѣ имъ мерзости които сториха.
(30) И ти, сине человѣчески, синоветѣ на
людетѣ ти говорятъ за тебе при стѣнитѣ и
въ вратата на кѫщитѣ, и [з]говорятъ единъ на
другъ, всѣки на брата си, и казватъ: Елате
сега та чуйте кое е словото което излѣзва отъ
Господа. (31) И [и]дохождатъ при тебе както се
събиратъ люде, та [к]седятъ прѣдъ тебе *като*
мои люде, и слушатъ твоитѣ думи, но не ги
правятъ; защото [л]съ устата си показватъ
много любовь, *но* [м]сърдцето имъ отхожда
вслѣдъ любостяжанието имъ. (32) И, ето, ти
имъ си като любезна пѣсень отъ человѣкъ
сладкогласенъ и който свири добрѣ; защото
слушатъ думитѣ ти, а не ги правятъ. (33) [н]Но
когато дойде това, (*и*, ето, иде,) тогазъ [о]ще
познаятъ че е имало пророкъ всрѣдъ тѣхъ.

ГЛАВА 34.

И слово Господне биде къмъ мене и ре-
че: (2) Сине человѣчески, пророчествувай
[а]върхъ пастиритѣ Израилеви, пророчествувай
и кажи имъ: Така говори Господь Иеова на
пастиритѣ: [б]Горко на Израилевитѣ пастири

н Гл.3;20. 18;24.
о Гл.3;18,19. 18;27.
п Гл.18;7.
р Изх.22;1,4. Лев. 6;2,4,5. Числа 5;6,7. Лука 19;8.
с Лев.18;5. Гл.20;11,13,21.
т Гл.18;22.
у Ст.20. Гл.18;25,29.
ф Гл.18;26,27.
х Ст.17. Гл.18;25,29.
ц Гл.1;2.
ч Гл.24;26.
ш 4 Цар.25;4.
щ Гл.1;3.
ъ Гл.24;27.
ь Ст.27. Гл.34;2. 36;4.
ѣ Иса.51;2. Дѣян.7;5.
ю Виж. Мих.3;11. Мат.3;9. Иоан.8;39.
я Бит.9;4. Лев.3;17. 7;26. 17;10. 19;26. Втор.12;16.
ж Гл.18;6.
жж Гл.22;6,9.
а Гл.18;6. 22;11.
б Ст.24.
в Гл.39;4.
г Сѫд.6;2. 1 Цар.13;6.
д Иер.44;2,6,22. Гл.36;34,35.
е Гл.7;24. 24;21. 30;6,7.
ж Гл.6;2,3,6.
з Иса.29;13.
и Гл.14;1. 20;1, и др.
к Гл.8;1.
л Псал.78;36,37. Иса.29;13.
м Мат.13;22.
н 1 Цар.3;20.
о Гл.2;5.
—
а Иер.23;1. Зах.11;17.
б Иса.56;11. Зах.11;16.

които пасатъ себе си! Пастиритѣ не пасатъ ли стадата? (3) Вие [в]ядете тлъстината, и се обличате съ вълната, [г]колите тлъститѣ: но пасете стадата. (4) [д]Не укрѣпихте немощната, и не изцѣлихте онази която бѣ зла, и не обвързахте счупената, и не докарахте заблудилата се, и [е]не потърсихте загиналата; но [ж]съ насилие и съ жестокость владичествувахте надъ тѣхъ. (5) И [з]се разпръснаха понеже нѣмаше пастирь, и [и]станаха за ястие на всичкитѣ звѣрове въ полето, и се разпръснаха. (6) Моитѣ овци се скитаха по всѣка гора и по всѣки високъ хълмъ; и по всичкото лице на земята бѣха разпръснати овцитѣ ми; и нѣмаше кой да потърси нито кой да подири.

(7) За то слушайте, пастири, словото Господне: (8) Живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова, непрѣмѣнно, понеже стадото ми стана користь, и [к]овцитѣ ми станаха за ястие на всичкитѣ звѣрове въ полето защото нѣмаше пастирь, и пастиритѣ ми не потърсиха овцитѣ ми, [л]но пастиритѣ пасоха себе си, и не пасоха овцитѣ ми, (9) за то слушайте, пастири, словото Господне: (10) така говори Господь Иеова: Ето, азъ съмъ противъ пастиритѣ; и [м]ще прѣдиря овцитѣ си отъ рѫцѣтѣ имъ, и ще ги направя да прѣстанатъ отъ да пасатъ овцитѣ; и [н]нѣма вече да пасатъ себе си пастиритѣ; защото ще освободя отъ устата имъ овцитѣ си, и не ще бѫдатъ за ястие тѣмъ.

(11) Защото така говори Господь Иеова: Ето, азъ, азъ ще потърся овцитѣ си и ще ги подиря. (12) Както пастирьтъ дири стадото си въ който день се намира врѣдъ разпръснатитѣ си овци, така ще подиря овцитѣ си, и ще ги избавя отъ всичкитѣ мѣста дѣто бѣха разпръснати [о]въ день облаченъ и мраченъ. (13) И [п]ще ги изведа изъ народитѣ, и ще ги събера отъ мѣстата, и ще ги доведа въ земята имъ, и ще ги паса на Израилевитѣ гори близу при рѣкитѣ, и по всичкитѣ населяеми мѣста въ тѣхната земя. (14) [р]Ще ги паса въ добро пасбище, и кошарата имъ ще бѫде върху високитѣ Израилеви гори: [с]тамъ ще почиватъ въ добра кошара, и ще пасатъ на тлъсто пасбище върху Израилевитѣ гори. (15) Азъ ще паса овцитѣ си, и азъ ще ги упокоя, говори Господь Иеова. (16) [т]Ще прѣдиря загиналата, и ще докарамъ заблудилата се, и ще обвържа счупената, и ще укрѣпя немощната: [у]тлъстата обаче и крѣпката ще погубя: [ф]съ правосѫдие ще ги паса.

(17) А *заради* васъ, паство мое, така говори Господь Иеова: Ето, азъ [х]ще сѫдя между овца и овца, между овни и ярци. (18) Малко ли ви е дѣто пасете доброто пасбище, та тъпчете съ нозѣтѣ си остатъка на пасбището си? и дѣто пиете чиста вода, а мѫтите съ нозѣтѣ си остатъка? (19) А овцитѣ ми пасатъ утъпканото съ нозѣтѣ ви, и пиятъ размѫтената съ нозѣтѣ ви *вода*.

(20) За то така имъ говори Господь Иеова: Ето, [ц]азъ, азъ ще сѫдя между тлъста овца и между мършава овца. (21) Понеже тласкате съ ребра и съ рамена, и бодете съ рогата си всичкитѣ немощни додѣ ги разпръснахте по вънъ, (22) за то ще избавя овцитѣ си, и не ще бѫдатъ вече користь; и [ч]ще сѫдя между овца и овца.

(23) И [ш]ще поставя надъ тѣхъ едного Пастиря, и ще ги пасе, [щ]раба си Давида: той ще ги пасе, и той ще имъ е пастирь. (24) И [ъ]азъ Господь ще имъ бѫда Богъ, и рабътъ ми Давидъ [ь]князъ врѣдъ тѣхъ: азъ Господь говорихъ. (25) И [ѣ]ще направя съ тѣхъ завѣтъ на миръ, и [ю]ще махна отъ земята лошитѣ звѣрове; и [я]ще обитаватъ безбѣдно въ пустинята, и ще спятъ по дѫбравитѣ. (26) И [ѧ]ще направя тѣхъ и [ѩ]околнитѣ на гората си благословение; и [а]ще сваля дъжда на врѣмето му: [б]дъждъ на благословение ще да е; (27) и [в]дърветата на полето ще даватъ плода си, и

в Гл. 33;25,26. Мих. 3;1-3. Зах. 11;5.
г Ст. 16. Зах. 11;16.
д Лука 15;4.
е 1 Пет. 5;3.
ж 3 Цар. 22;17. Гл. 33;21,28. Мат. 9;36.
з Иса. 56;9. Иер. 12;9. Ст. 8.
и Ст. 5,6.
к Ст. 2,10.
л Гл. 3;18. Евр. 13;17.
м Ст. 2,8.
н Гл. 30;3. Иоилъ 2;2.
о Иса. 65;9,10. Иер. 23;3. Гл. 28;25. 36;24. 37;21,22.
п Псал. 23;2.
р Иер. 33;12.
с Ст. 4. Иса. 40;11. Мих. 4;6. Мат. 18;11. Мар. 2;17. Лука 5;32.
т Иса. 10;16. Амосъ 4;1.
у Иер. 10;24.
ф Гл. 20;37,38. Ст. 20,22. Зах. 10;3. Мат. 25;32,33.
х Ст. 17.
ц Ст. 17.
ч Иса. 40;11. Иер. 23;4,5. Иоан. 10;11.
ш Евр. 13;20. 1 Пет. 2;25. 5;4.
щ Иер. 30;9. Гл. 37;24, 25. Осия 3;5.
ъ Ст. 30. Изх. 29;45. Гл. 37;27.
ь Гл. 37;22. Лука 1;32,33.
ѣ Гл. 37;26.
ю Лев. 26;6. Иса. 11;6-9. 35;9. Осия 2;18.
я Ст. 28. Иер. 23;6.
ѧ Бит. 12;2. Иса 19;24. Зах. 8;13.
ѩ Иса. 56;7. Гл. 20;40.
а Лев. 26;4.
б Псал. 68;9. Мал. 3;10.
в Лев. 26;4. Псал. 85;12. Иса. 4;2.

земята ще дава произведението си; и ще бж-
дать безбѣдни въ земята си, и ще познаятъ
че азъ съмъ Господь [в]когато съкруша узитѣ
на хомота имъ, и ги освободя отъ ржката [д]на
онѣзи които сж ги поработили. (28) И [е]не ще
бждатъ вече користь на езичницитѣ, и зем-
нитѣ звѣрове не ще ги изпояждатъ; но [ж]ще
живѣятъ безбѣдно, и не ще има кой да ги
плаши. (29) И ще имъ въставя [з]именитъ
садъ; и нѣма вече да загиниватъ отъ гладъ въ
земята, и [и]не ще носятъ вече хулата на
езичницитѣ. (30) И ще познаятъ че [к]азъ Го-
сподь Богъ тѣхенъ съ тѣхъ съмъ, и тѣ, Из-
раилевий домъ, люде мои сж, говори Господь
Иеова.

(31) И [л]вие, овци мои, овци на пасбището
ми, вие сте человѣци, *и* азъ Богъ вашъ, го-
вори Господь Иеова.

ГЛАВА 35.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) Сине человѣчески, [а]тури лицето си [б]про-
тивъ гората Сииръ, и [в]пророчествувай про-
тивъ нея (3) и кажи ѝ: Така говори Господь
Иеова; Ето, горо Сииръ, азъ съмъ противъ
тебе; и ще простра ржката си противъ тебе,
и [г]ще те прѣдамъ въ опустошение и пустота.
(4) [д]Ще разоря градоветѣ ти; и ти ще бж-
дешъ запустѣние, и ще познаешъ че азъ
съмъ Господь. (5) [е]Понеже си упазила ветха
омраза, и прѣдала си Израилевитѣ синове въ
ржка на мечъ въ врѣмето на съсипванието
имъ, [ж]когато беззаконието *имъ стигна* до
края, (6) за то, живъ съмъ азъ, говори Го-
сподь Иеова, ще те прѣдамъ на кръвь, и кръвь
ще те гони: [з]понеже не си намразила кръвь-
та, то кръвь ще те гони. (7) И ще прѣдамъ
въ съвършено запустѣние гората Сииръ, и
ще погубя отъ нея [и]който минува и който се
враща. (8) И [к]ще напълня горитѣ му съ умър-
твенитѣ му: по хълмоветѣ ти, и по доловетѣ
ти, и по всичкитѣ ти рѣки ще паднатъ умър-
твенитѣ съ ножъ. (9) [л]Ще те направя вѣчно
опустошение, и градоветѣ ти нѣма да се на-
селятъ; и [м]ще познаете че азъ съмъ Господь.
(10) Понеже си рекла: Тѣзи два народа и тѣзи
двѣ мѣста ще сж мои, и [н]ние ще ги наслѣ-
димъ, [о]ако и да е билъ Господь тамъ, (11) за
то, живъ съмъ азъ, говори Господь Иеова, ще
направя [п]споредъ яростьта ти, и споредъ за-
вистьта ти която си извършила заради омра-
зата ти къмъ тѣхъ, и ще имъ стана познатъ
когато те сждя. (12) И [р]ще познаешъ че азъ
Господь чухъ всичкитѣ твои хули които си
произнесла противъ Израилевитѣ гори като си
рекла: Тѣ запустѣха: намъ се дадоха за хра-
на. (13) И [с]съ устата си велерѣчихте противъ
мене, и умножихте думитѣ си противъ мене:
азъ чухъ.

(14) Така говори Господь Иеова: [т]Когато се
весели всичката земя, пуста ще те направя.
(15) [у]Както си се развеселила заради наслѣ-
дието на Израилевия домъ защото опустѣ,
така ще ти направя: [ф]ще запустѣешъ, горо
Сииръ, и всичкий Едомъ, всичкий той; и ще
познаятъ че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 36.

И ти, сине человѣчески, пророчествувай
[а]къмъ Израилевитѣ гори и речи: Гори Из-
раилеви, слушайте словото Господне. (2) Така
говори Господь Иеова: [б]Понеже неприятельтъ
рече противъ васъ: О хохо! [в]вѣчнитѣ високи
мѣста [г]станаха наслѣдие намъ, (3) заради това
пророчествувай и речи: Така говори Господь
Иеова: Понеже ви запустиха и погълнаха отъ
всѣкждѣ за да станете наслѣдие на остатъка
на народитѣ, и [д]станахте говорене на езикъ
и поношение на людетѣ, (4) заради това, гори
Израилеви, слушайте словото на Господа
Иеова: така говори Господь Иеова къмъ го-
ритѣ, и къмъ хълмоветѣ, къмъ потоцитѣ, и

г Лев. 26;13. Иер. 2;20.
д Иер. 25;14.
е Ст. 8. Гл. 36;4.
ж Иер. 30;10. 46;27. Ст. 25.
з Иса. 11;1. Иер. 23;5.
и Гл. 36;3,6,15.
к Ст. 24. Гл. 37;27.
л Псал. 100;3. Иоан. 10;11.

—

а Гл. 6;2.
б Втор. 2;5.
в Иер. 49;7,8. Гл. 25;12. Амосъ 1;11. Авд. 10, и дрг.
г Гл. 6;14.
д Ст. 9.
е Гл. 25;12. Авд. 10.
ж Псал. 137;7. Гл. 21;25,29. Дан. 9;24. Авд. 11.
з Псал. 109;17.
и Сжд. 5;6. Гл. 29;11.
к Гл. 31;12. 32;5.
л Иер. 49;17,18. Ст. 4. Гл. 25;13. Мал. 1;3,4.
м Гл. 6;7. 7;4,9. 36;11.
н Псал. 83;4,12. Гл. 36;5. Авд. 13.
о Псал. 48;1,3. 132;13,14. Гл 48;35.
п Мат. 7;2. Як. 2;13.
р Псал. 9;16. Гл. 6;7.
с 1 Цар. 2;3. Отк. 13;6.
т Иса. 65;13,14.
у Авд. 12;15.
ф Ст. 3,4.

—

а Гл. 6;2,3.
б Гл. 25;3. 26;2.
в Втор. 32;13.
г Гл. 35;10.
д Втор. 28;37. 3 Цар. 9;7. Плачъ 2;15. Дан. 9;16.

къмъ доловетѣ, и къмъ запустѣнитѣ и разоренитѣ *мѣста,* и къмъ оставенитѣ градове [е]които станаха користь и [ж]присмѣхъ на остатъка на околнитѣ народи, — (5) за то така говори Господь Иеова: [з]Непрѣмѣнно въ огъня на ревностьта си говорихъ противъ остатъка на народитѣ, и противъ всичкия Едомъ, [и]които направиха земята ми наслѣдие на себе си съ радость на всичкото *си* сърдце, и съ прѣзрѣние душевно, за да я разграбятъ като користь; (6) за то пророчествувай заради Израилевата земя, и кажи на горитѣ и на хълмоветѣ, на потоцитѣ и на доловетѣ: Така говори Господь Иеова: Ето, азъ говорихъ въ ревностьта си и въ яростьта си, защото [к]понесохте укора на народитѣ; (7) за то така говори Господь Иеова: [л]Азъ въздигнахъ ржката си: непрѣмѣнно народитѣ които сж около васъ, тѣ ще носятъ срама си.

(8) А вие, Израилеви гори, ще направите да прозябнатъ вѣтвитѣ ви, и ще дадете плода си на людетѣ ми Израиля; защото приближаватъ да дойдатъ. (9) Защото, ето, азъ *гледамъ* върху васъ, и ще се обърна къмъ васъ, и ще се обработите и насѣете. (10) И ще умножа върху васъ человѣци, всичкия домъ Израилевъ, него всичкия; и градоветѣ ще се населятъ, и [м]запустѣнията ще се съградятъ. (11) Ей, [н]ще умножа върху васъ человѣци и скотове; и ще нарастнатъ и плодъ ще сътворятъ; и ще ви населя както бѣхте по-напрѣдъ, и ще ви направи добро повече отколкото въ началото; и [о]ще познаете че азъ съмъ Господь. (12) И ще направя да ходятъ върху васъ человѣци, людетѣ ми Израиль; и [п]ще ви наслѣдятъ, и ще имъ бждете наслѣдие, и за напрѣдъ [р]не ще вече да ги обезчадите.

(13) Така говори Господь Иеова: Понеже ви рекоха: [с]Ти си *земя* която поялждашъ человѣци и обезчадвашъ людетѣ си, (14) за то нѣма вече да поялждашъ человѣци нито да обезчадишъ вече людетѣ си, говори Господь Иеова; (15) и [т]нѣма вече да направя да се чуе въ тебе укорътъ на езичницитѣ, и нѣма вече да носишъ поношението на народитѣ, и нѣма вече да погубишъ людетѣ си, говори Господь Иеова.

(16) И слово Господне биде къмъ мене и рече: (17) Сине человѣчески, когато Израилевътъ домъ бѣха населени въ земята си, [у]осквернихa я съ пжтя си и съ дѣянията си: тѣхниятъ пжть бѣ прѣдъ мене [ф]като нечистотата на отлжчена *жена.* (18) За то изліяхъ яростьта си върхъ тѣхъ [х]поради кръвьта която излѣха на земята, и заради идолитѣ имъ *съ които* я оскърнихa; (19) и [ц]разсѣяхъ ги между народитѣ, и разпръснати бидоха по мѣстата: [ч]споредъ пжтя имъ и споредъ дѣлата имъ ги сждихъ. (20) И когато влѣзоха въ народитѣ дѣто отидоха, [ш]оскърнихa светото ми име дѣто се говорѣше за тѣхъ: Тѣзи сж людетѣ на Иеова, и изъ земята му излѣзоха. (21) Смилихъ се обаче [щ]заради светото си име, което Израилевътъ домъ оскърни между народитѣ при които отидоха.

(22) За то кажи на Израилевия домъ: Така говори Господь Иеова: Азъ не правя *това* заради васъ, доме Израилевъ, [ъ]но заради светото мое име което оскърнихте между народитѣ при които отидохте. (23) И ще осветя великото си име, оскърненото между народитѣ, което оскърнихте между тѣхъ; и ще познаятъ народитѣ че азъ съмъ Господь, говори Господь Иеова, [ь]когато се осветя у васъ прѣдъ очитѣ имъ.

(24) Защото [ѣ]ще ви взема изсрѣдъ народитѣ, и ще ви събера отъ всичкитѣ мѣста, и ще ви доведа въ земята ви. (25) И [ю]ще поръся върху васъ чиста вода, и ще се очистите: [я]отъ всичкитѣ ви нечистоти и отъ всичкитѣ ви идоли ще ви очистя. (26) И [л]ще ви дамъ ново сърдце, и новъ духъ ще вложа вжтрѣ въ васъ, и, като отнема каменното сърдце отъ плътьта ви, ще ви дамъ плътско сърдце. (27) И [м]ще вложа вжтрѣ въ васъ Духа си, и ще ви направя да ходите въ повелѣнията ми, и да пазите сждбитѣ ми, и да *ги* извършате. (28) И [а]ще се населите въ земята която дадохъ на отцитѣ ви; и [б]ще ми сте люде, и азъ ще ви съмъ Богъ. (29) И [в]ще ви спася

е Гл. 34;28.
ж Псал. 79;4.
з Втор. 4;24. Гл. 38;19.
и Гл. 35;10,12.
к Псал. 123;3,4. Гл. 34;29. Ст. 15.
л Гл. 20;5.
м Ст. 33. Иса. 58;12. 61;4. Амосъ 9;14.
н Иер. 31;27. 33;12.
о Гл. 35;9. 37;6,13.
п Авд. 17, и друг.
р Виж. Иер. 15;7.
с Числа 13;32.
т Гл. 34;29.
у Лев. 18;25,27,28. Иер. 2;7.
ф Лев. 15;19, и друг.
х Гл. 16;36,38. 23;37.
ц Гл. 22;15.
ч Гл. 7;3. 18;30. 39;24.
ш Иса 52;5. Рим. 2;24.
щ Гл. 20;9,14.
ъ Псал. 106;8.
ь Гл. 20;41. 28;22.
ѣ Гл. 34;13. 37;21.
ю Евр. 10;22.
я Иер. 33;8.
л Иер. 32;39. Гл. 11;19.
м Гл. 11;19. 37;14.
а Гл. 28;25. 37;25.
б Иер. 30;22. Гл. 11;20. 37;27.
в Мат. 1;21. Рим. 11;26.

отъ всичкитѣ ви нечистоти; и [г]ще призова
житото, и ще го умножа, и [д]не ща *вече* да
ви докарамъ гладъ. (30) И [е]ще умножа плода
на дърветата и рожбитѣ на полето, за да не
вземете вече поношение на гладъ между на-
родитѣ.
(31) И [ж]ще спомните лукавитѣ си пѫтища
и дѣлата си не добри, и [з]ще се отвърнете
сами отъ себе си прѣдъ очитѣ си заради без-
законията си и заради мерзоститѣ си. (32) [и]Азъ
не правя *това* заради васъ, говори Господь
Иеова, нека е извѣстно вамъ. Постидете се и
се посрамете заради пѫтищата си, доме Из-
раилевъ!
(33) Така говори Господь Иеова: Въ който
день ви очистя отъ всичкитѣ ви беззакония,
ще направя още да се населятъ градоветѣ, и
[к]ще се съградятъ запустѣнията. (34) И запу-
стѣлата земя ще се обработи, вмѣсто да стои
запустѣла прѣдъ всѣкиго който минува. (35) И
ще говорятъ: Тая земя, която бѣ запустѣла,
стана [л]като Еденския рай; и градоветѣ запу-
стѣлитѣ, и опустѣлитѣ, и съсипанитѣ укрѣпи-
ха се, населиха се. (36) И народитѣ които сѫ
останали около васъ ще познаятъ че азъ Го-
сподь съградихъ съсипанитѣ и насадихъ опустѣ-
литѣ. [м]Азъ Господь говорихъ, и ще извърша.
(37) Така говори Господь Иеова: [н]За това
още ще бѫда потърсенъ отъ Израилевия
домъ да направя за тѣхъ, [о]да ги умножа съ
человѣци като стадо. (38) Като свето стадо, ка-
то стадото на Ерусалимъ въ праздницитѣ му,
така запустѣнитѣ градове ще станатъ пълни
съ стада человѣчески; и ще познаятъ че азъ
съмъ Господь.

ГЛАВА 37.

[а]Рѫка Господня биде върху ми та ме из-
веде [б]чрѣзъ Господния Духъ и ме постави
срѣдъ поле; и то бѣ пълно съ кости. (2) И
направи ме да мина близу тѣхъ наоколо; и,
ето, бѣха твърдѣ много по лицето на полето;
и, ето, бѣха твърдѣ сухи.
(3) И рече ми: Сине человѣчески, могатъ
ли тѣзи кости да оживѣятъ? И рекохъ: Го-
споди Иеова, [в]ти знаешъ. (4) И рече ми:
Пророчествувай надъ тѣзи кости и речи имъ:
Сухи кости, слушайте словото Господне. (5) Та-
ка говори Господь Иеова къмъ тѣзи кости:
Ето, [г]азъ ще туря у васъ духъ, и ще ожи-
вѣете; (6) и ще туря върхъ васъ жили, и ще
докарамъ плъть върхъ васъ, и ще ви обкрия
съ кожа, и ще туря у васъ духъ, и ще ожи-
вѣете; и [д]ще познаете че азъ съмъ Господь.
(7) И пророчествувахъ както ми биде запо-
вѣдано; и когато пророчествувахъ стана екотъ,
и ето трусъ, и коститѣ се събираха, кость съ
костьта си. (8) И видѣхъ, и, ето, жили и плъть
порастнаха върхъ тѣхъ, и кожа ги обкри
отгорѣ; духъ обаче нѣмаше въ тѣхъ. (9) И
рече ми: Пророчествувай заради духа: про-
рочествувай, сине человѣчески, и кажи на
духа: Така говори Господь Иеова: [е]Дойди,
духу, отъ четиритѣ вѣтрища и духни върхъ
тѣзи убититѣ, и да оживѣятъ. (10) И проро-
чествувахъ както ми заповѣда; [ж]и духътъ влѣ-
зе въ тѣхъ, и оживѣха; и станаха на нозѣтѣ
си, войска голѣма, твърдѣ много.
(11) И рече ми: Сине человѣчески, тѣзи
кости сѫ всичкий Израилевъ домъ. Ето, тѣ
говорятъ: [з]Коститѣ ни изсъхнаха, и надеж-
дата ни се изгуби: ние сме погинали. (12) За
то пророчествувай и кажи имъ: Така говори
Господь Иеова: Ето, [и]люде мои, азъ отварямъ
гробищата ви, и ще ви изведа изъ гробищата
ви, и [к]ще ви заведа въ Израилевата земя.
(13) И ще познаете че азъ съмъ Господь ко-
гато, люде мои, отворя гробищата ви, и ви
изведа изъ гробищата ви. (14) И [л]ще туря
духа си въ васъ, и ще оживѣете, и ще ви по-
ставя въ земята ви; и ще познаете че азъ Го-
сподь говорихъ и извършихъ, говори Господь.
(15) И слово Господне биде къмъ мене и
рече: (16) И ти, сине человѣчески, [м]вземи
си единъ жезълъ та пиши на него за Юда и
[н]за Израилевитѣ синове другаритѣ му: вземи
и другъ жезълъ, и пиши на него заради Ио-
сифа, жезъла на Ефрема, и на всичкия Из-
раилевъ домъ другаритѣ му. (17) И [о]събери

г Псал. 105;16.
д Гл. 34;29.
е Гл. 34;27.
ж Гл. 16;61,63.
з Лев. 26;39. Гл. 6;9. 20;43.
и Втор. 9;5. Ст. 22.
к Ст. 10.
л Иса. 51;3. Гл. 28;13. Иоилъ 2;3.
м Гл. 17;24. 22;14. 37;14.
н Гл. 14;3. 20;3,31.
о Ст. 10.

—

а Гл. 1;3.
б Гл. 3;14. 8;3. 11;24. Лука 4;1.
в Втор. 32;39. 1 Цар. 2;6. Иоан. 5;21. Рим. 4;17. 2 Кор. 1;9.
г Псал. 104;30. Ст. 9.
д Гл. 6;7. 35;12. Иоилъ 2;27. 3;17.
е Псал. 140;30. Ст. 5.
ж Отк. 11;11.
з Псал. 141;7. Иса. 49;14.
и Иса. 26;19. Осия 13;14.
к Гл. 36;24. Ст. 25
л Гл. 36;27.
м Числа 17;2.
н 2 Лѣт. 11;12,13,16. 15;9. 30;11,18.
о Ст. 22,24.

си ги единъ съ другъ въ единъ жезълъ; и
ще станатъ единъ въ ржката ти. (18) И ко-
гато синоветѣ на твоитѣ люде продумать и
рекатъ: [н]Не щешъ ли да ни обадишъ що ти
значи това? (19) кажи имъ: [р]Така говори
Господь Иеова: Ето, азъ ще взема [с]жезъла
на Иосифа, който е въ ржката на Ефрема, и
Израилевитѣ племена, другаритѣ му, и ще
туря тѣхъ съ него, съ жезъла Юдинъ, и ще
ги направя единъ жезълъ; и ще бждатъ
единъ въ ржката ми. (20) И жезлитѣ на които
си ги писалъ ще сж въ ржката ти [т]прѣдъ
тѣхъ. (21) И кажи имъ: Така говори Господь
Иеова: Ето, [у]азъ ще взема Израилевитѣ си-
нове изсрѣдъ народитѣ дѣто сж отишли, и ще
ги събера отъ всѣкждѣ, и ще ги доведа въ
земята имъ; (22) и [ф]ще ги направя единъ на-
родъ въ земята върху Израилевитѣ гори; и
[х]единъ царь ще е царь надъ всички тѣхъ;
и не ще бждатъ вече два народа, и не ще
бждатъ вече занапрѣдъ раздѣлени въ двѣ
царства. (23) И [ц]нѣма да се осквернятъ съ
идолитѣ си, нито съ мерзоститѣ си, нито съ
всичкитѣ си прѣстжпления; но ще ги избавя
отъ всичкитѣ имъ селения дѣто съгрѣшиха,
и ще ги очистя; и [ч]ще ми бждатъ люде, и
азъ ще имъ бжда Богъ. (24) И [ш]Давидъ ра-
бътъ ми *ще бжде* царь надъ тѣхъ; и [щ]ще
бжде надъ всички тѣхъ единъ пастирь; и [ъ]ще
ходятъ въ сждбитѣ ми, и ще пазятъ повелѣния-
та ми и ще ги извършатъ. (25) И [ь]ще живѣятъ
въ земята която дадохъ на раба си Якова, дѣто
живѣеха бащитѣ ви; и въ нея ще живѣятъ,
тѣ и чадата имъ и чадата на чадата имъ, [ѣ]до
вѣка; и [ю]Давидъ рабътъ ми ще имъ е князъ
въ вѣкъ. (26) И [я]ще направя съ тѣхъ за-
вѣтъ на миръ: той ще е завѣтъ вѣченъ съ
тѣхъ; и ще ги намѣстя и ще ги [ѫ]умножа, [ѫа]и
ще положа светилището си всрѣдъ тѣхъ въ
вѣкъ. (27) И [а]скинията ми ще бжде всрѣдъ
тѣхъ; и [б]ще имъ съмъ Богъ, и тѣ ще ми сж
люде. (28) И [в]ще познаятъ всичкитѣ че
[г]азъ съмъ Господь който освещавамъ Израи-
ля, когато е светилището ми всрѣдъ тѣхъ въ
вѣкъ.

ГЛАВА 38.

И слово Господне биде къмъ мене и рече:
(2) [а]Сине человѣчески, [б]утвърди лицето си
[в]върхъ Гога, земята на Магога, вожда на
Росъ, [г]Мосохъ, и Тувалъ, и пророчи противъ
него (3) и речи: Така говори Господь Иеова:
Ето, азъ съмъ противъ тебе, Гоге, вожде на
Росъ, Мосохъ, и Тувалъ; (4) и [д]ще те върна,
и ще туря кука въ челюститѣ ти, и ще те
изведя, и всичката ти сила, коне и конници,
[е]всички тѣзи съвършено оржжени, голѣмо
събрание съ щитове и щитчета, всички тѣ-
зи които употрѣбяватъ ножове—(5) Перси,
Етиопци, и Ливийци съ тѣхъ—всички тѣзи
съ щитчета и шлемове, (6) [ж]Гомера и всички-
тѣ му пълкове, дома [з]на Тогарма отъ послѣд-
нитѣ страни на сѣверъ и всичкитѣ му пъл-
кове *и* много народи съ тебе.
(7) [и]Приготви се, и приготви себе си, ти и
всичкото ти събрание което е събрано въ те-
бе, и бжди имъ стражъ. (8) [к]Слѣдъ много дни
[л]ще стане изброяване на тебе: въ послѣднитѣ
години ще дойдешъ върхъ земя която се е
освободила отъ ножа *и* се е [м]събрала отъ
много народи, [н]върху горитѣ на Израиль ко-
ито станаха пусти за всегда; но той биде прѣ-
несенъ изсрѣдъ народитѣ, и [о]ще се населятъ
всичкитѣ въ безопасность. (9) И ще възлѣзешъ
и ще дойдешъ [п]като вихрушка: ще бждешъ
[р]като облакъ за да покриешъ земята, ти, и
всичкитѣ твои пълкове, и много люде съ тебе.
(10) Така говори Господь Иеова: И въ онзи
день ще възлѣзатъ мисли на сърдцето ти, и
ще съвѣщавашъ съвѣти лукави, (11) и ще ре-
чешъ: Ще възлѣза въ земя на села неограде-

н Гл. 12;9. 24;19.
р Зах. 10;6.
с Ст. 16,17.
т Гл. 12;3.
у Гл. 36;24.
ф Иса. 11;13. Иер. 3;18. 50;4. Осия 1;11.
х Гл. 34;23,24. Иоан. 10;16.
ц Гл. 36;25.
ч Гл. 36;28,29.
ш Иса. 40;11. Иер. 23;5. 30;9. Гл. 34;23,24. Осия 3;5. Лука 1;32.
щ Ст. 22. Иоан. 10;16.
ъ Гл. 36;27.
ь Гл. 36;28.
ѣ Иса. 60;21. Иоилъ 3:20. Амосъ 9;15.
ю Ст. 24. Иоан. 12;34.
я Псал. 89;3. Иса. 55;3. Иер. 32;40. Гл. 34;25.
ѫ Гл. 36;10,37.
ѫа 2 Кор. 6;16.
а Лев. 26;11,12 Гл. 43;7. Иоан. 1;14.
б Гл. 11;20. 14;11. 36;28.
в Гл. 36;23.
г Гл. 20;12.

а Гл. 39;1.
б Гл. 35;2,3.
в Отк. 20;8.
г Гл. 32;26.
д 4 Цар. 19;28. Гл. 29;4. 39;2.
е Гл. 23;12.
ж Бит. 10;2.
з Гл. 27;14.
и Иса. 8;9,10. Иер. 46;3,4,14. 51;12.
к Бит. 49;1. Втор. 4;30. Ст. 16.
л Иса. 29;6.
м Ст. 12. Гл. 34;13.
н Гл. 36;1,4,8
о Иер. 23;6. Гл. 28;26. 34;25,28. Ст. 11.
п Иса. 28;2.
р Иер. 4;13. Ст. 16

ни: [с]ще дойда при онѣзи които почиватъ и
[т]живѣятъ въ безопасность, при всички които
живѣятъ въ мѣста неоградени и нѣматъ вореи
и врата, (12) за да оберешъ обиръ, и изкори-
ствувашъ користь, за да възвърнешъ ржката си
[у]върхъ запустѣнитѣ населени, и [ф]върхъ люде
събрани отъ народитѣ, които сж придобили
скотове и имотъ, които живѣятъ по високитѣ
страни на земята. (13) [х]Шева, и [ц]Деданъ, и
търговцитѣ на [ч]Тарсисъ [ш]съ всичкитѣ му
млади лъвове ще ти рекатъ: Дошелъ си обиръ
ли да оберешъ? Събралъ си множеството си
користь ли да корисгвувашъ? Сребро и злато
ли за грабнешъ, скотове и имотъ ли да взе-
мешъ, обиръ ли голѣмъ да направишъ?

(14) За то, сине человѣчески, пророчи и
кажи Гогу: Така говори Господь Иеова: [щ]Въ
онзи день, [ъ]когато людетѣ ми Израиль ще
живѣятъ въ безопасность, ти не ще ли да зна-
ешъ? (15) И [ь]ще дойдешъ отъ мѣстото си, отъ
послѣднитѣ страни на сѣверъ, ти и [ѣ]много на-
роди съ тебе, всички всадници на коне, го-
лѣмо множество, и много сила; (16) и [ю]ще
възлѣзешъ противъ людетѣ ми Израиля като
облакъ за да покриешъ земята: *то* [я]ще бжде
въ послѣднитѣ дни; и ще те докарамъ про-
тивъ земята си, [ѫ]за да ме познаятъ народи-
тѣ когато се осветя въ тебе, Гоге, прѣдъ очи-
тѣ имъ.

(17) Така говори Господь Иеова: Ти ли си
онзи заради когото говорихъ въ древнитѣ
дни чрѣзъ рабитѣ си пророцитѣ Израилеви,
които, пророчествуваха въ онѣзи дни прѣзъ
много години че щѣхъ да те докарамъ про-
тивъ тѣхъ? (18) Но въ онзи день, въ деня
въ който Гогъ дойде противъ Израилевата
земя, гнѣвътъ ми ще възлѣзе по лицето ми,
говори Господь Иеова. (19) Защото [ѭ]въ рев-
ностьта си, [а]въ огъня на гнѣва си, говорихъ:
[б]Непрѣмѣнно въ онзи день ще бжде трепера-
не голѣмо въ земята Израилева; (20) и [в]ри-
битѣ морски, и птицитѣ небесни, и звѣроветѣ на
полето, и всичкитѣ пълзещи които пълзятъ по
земята, и всичкитѣ человѣци които сж по ли-
цето на земята, ще се разтреперятъ отъ при-
сжтствието ми; и [г]горитѣ ще се низринатъ,
и стръмнинитѣ ще паднатъ, и всѣка стѣна ще
падне на земята. (21) И [д]ще призова [е]противъ
него ножъ по всичкитѣ си гори, говори Го-
сподь Иеова: [ж]ножътъ на всѣкиго человѣка
ще е противъ брата му. (22) И [з]ще дойда въ
сждба противъ него [и]съ моръ и съ кръвь; и
[к]ще одъждя върхъ него, и върхъ пълковетѣ
му, и върхъ многото народи които сж съ не-
го дъждъ на потопъ, и [л]камене на градушка,
огънь и жупелъ. (23) И ще се възвелича и [м]осве-
тя, и [н]ще стана познатъ прѣдъ очитѣ на много
народи; и ще познаятъ че азъ съмъ Господь.

ГЛАВА 39.

И ти, [а]сине человѣчески, пророчи противъ
Гога и речи: Така говори Господь Иеова:
Ето, азъ съмъ противъ тебе, Гоге, вожде на
Росъ, Мосохъ, и Тувалъ; (2) и [б]ще те върна
и водя, и ще те възведа отъ послѣднитѣ на
сѣверъ, и ще те докарамъ върху Израилеви-
тѣ гори; (3) и ще ударя лжка ти отъ лѣвата
ти ржка, и ще направя стрѣлитѣ ти да пад-
натъ отъ деснага ти ржка. (4) [в]Ще паднешъ
върху Израилевитѣ гори, ти, и всичкитѣ ти
пълкове, и народитѣ които сж съ тебе: [г]ще
те прѣдамъ на перататѣ птици отъ всѣкакъвъ
видъ, и *на* звѣроветѣ на полето, за изяжда-
не: (5) ще паднешъ на лицето на полето; за-
щото азъ рекохъ, говори Господь Иеова.

(6) И [д]ще проводя огънь върхъ Магога и
между онѣзи които [е]живѣятъ въ островитѣ
въ безопасность; и ще познаятъ че азъ съмъ
Господь. (7) И [ж]ще направя светото си име
познато всрѣдъ людетѣ си Израиля; и не [з]ще
оставя да оскврьнятъ вече светото ми име; и
[и]ще познаятъ народитѣ че азъ съмъ Господь,
Светий въ Израиль. (8) [к]Ето, иде, и ще ста-

с Иер. 49;31
т Ст. 8.
у Гл. 36;34,35.
ф Ст. 8.
х Гл. 27;22,23.
ц Гл. 27;15,20.
ч Гл. 27;12.
ш Виж. Гл. 19;3,5.
щ Иса. 4;1.
ъ Ст. 8.
ь Гл. 39;2.
ѣ Ст. 6.
ю Ст. 9.
я Ст. 8.
ѫ Изх. 14;4. Гл. 36;23. 39;21
ѭ Гл. 36;5,6. 39;25.
а Псал. 89;46.
б Аг. 2;6,7. Отк. 16;18.
в Осия 4;3.
г Иер. 4;24. Наумъ 1:5,6.
д Псал. 105;16.
е Гл. 14;17.
ж Сжд. 7;22. 1 Цар. 14;20. 2 Лѣт. 20;23.
з Иса. 66;16. Иер. 25;31.
и Гл. 5;17.
к Псал. 11;6. Иса. 29;6. 30;30.
л Гл. 13;11. Отк. 16;21.
м Гл. 36;23.
н Псал. 9;16. Гл. 37;28. 39;7. Ст. 16.
а Гл. 38;2,3.
б Гл. 38;15.
в Гл. 38;21. Ст. 17.
г Гл. 33;27.
д Гл. 38;22. Амосъ 1;4.
е Псал. 72;10.
ж Ст. 22.
з Лев. 18;21. Гл. 20;39.
и Гл. 38;16,23.
к Отк. 16;17. 21;6.

не, говори Господь Иеова: той е деньтъ [л]за
който говорихъ.
(9) И онѣзи които обитаватъ въ градоветѣ
Израилеви ще излѣзатъ, и ще турятъ въ
огънь та ще изгорятъ оржжията, и щитоветѣ
и щитчетата, лжковетѣ и стрѣлитѣ, и сули-
цитѣ и копията; и ще кладатъ съ тѣхъ огънь
седемь години. (10) И нѣма да вzематъ дърва
отъ полето, нито ще отсѣкатъ отъ джбравитѣ;
защото ще кладатъ огънь отъ оржжията; и
[м]ще оберать онѣзи които сж ги обрали, и
ще оголятъ онѣзи които сж ги оголили, гово-
ри Господь Иеова.

(11) И въ онзи день ще дамъ Гогу мѣсто
за погребване тамъ въ Израиль, дола на прѣ-
ходещитѣ къмъ истокъ на морето; и то ще
затваря *пътя* на прѣходещитѣ; и тамъ ще
заровятъ Гога и всичкото му множество; и ще
го наименуватъ Дола на Амонъ-гога. (12) И
домътъ Израилевъ ще ги рови седемь мѣсеци
[н]за да очистятъ земята. (13) И всичкитѣ лю-
де на *Израилевата* земя ще *ги* ровятъ; и ще
имъ бжде именитъ деньтъ [о]въ който ще се
прославя, говори Господь Иеова. (14) И ще
опрѣдѣлятъ мжже които, като обхождатъ не-
прѣстанно земята, съ *помощьта на* прѣходе-
щитѣ ще заравятъ останалитѣ по лицето на
земята [п]за да я очистятъ: подиръ свършъка
на седемьтѣ мѣсеца ще направятъ прѣдирва-
не. (15) И отъ прѣходещитѣ които прѣхождатъ
земята, когато види нѣкой кость человѣческа
тогава ще въздравя знакъ при нея додѣ по-
гребателитѣ я заровятъ въ дола на *Амонъ-
гога. (16) А името и на града *ще бжде* †Амо-
на. [р]Така ще очистятъ земята. (17) А ти, си-
не человѣчески, така говори Господь Иеова:
[с]Кажи на птицитѣ отъ всѣкакъвъ видъ, и на
звѣроветѣ на полето: Съберете се та елате:
[т]събъкупете се отъ всѣкждѣ на жъртвата ми
която азъ жъртвувамъ заради васъ, жъртва
голѣма [у]връху Израилевитѣ гори, за да яде-
те плъть и да пиете кръвь. (18) [ф]Ще ядете
плътьта на юнацитѣ, и ще пиете кръвьта на
князоветѣ земни, на овни, на агнета, и на
ярци, и на телци, [х]за всичкитѣ хранени Ва-
сански; (19) и ще ядете тлъстина до на-
сищане, и ще пиете кръвь до опиване, отъ
жъртвата ми която пожрѣхъ заради васъ;
(20) и [ц]ще се наситите на трапезата ми съ
коне и всадници, [ч]съ юнаци, и съ всѣкакъвъ
ратникъ мжжъ, говори Господь Иеова.

(21) [ш]И ще туря славата си между народи-
тѣ, и всичкитѣ [ъ]народи ще видятъ сждбата
ми която извършихъ, и [щ]ржката ми която
турихъ върхъ тѣхъ. (22) И [ъ]ще познае Из-
раилевий домъ че азъ съмъ Господь тѣхенъ
Богъ отъ този день и послѣ. (23) И [ь]народитѣ
ще познаятъ че домътъ Израилевъ биде плѣ-
ненъ заради беззаконието ся. Понеже станаха
непокорни менѣ, [ѣ]за то скрихъ лицето си
отъ тѣхъ и ги [ю]прѣдадохъ въ ржката на
враговетѣ имъ; и паднаха всички чрѣзъ ножъ.
(24) [я]Споредъ нечистотата имъ и споредъ
прѣстжпленията имъ сторихъ имъ, и скрихъ
отъ тѣхъ лицето си.

(25) За то така говори Господь Иеова: [ѧ]Се-
га ще върна Якововия плѣнъ, и [ѩ]ще помилу-
вамъ всичкия Израилевъ домъ, и ще бжда
ревнивъ за светото си име; (26) и [а]ще но-
сятъ срама си и всичкитѣ си прѣстжпления
чрѣзъ които станаха непокорни менѣ, [б]когато
живѣятъ въ безопасность въ земята си, и
нѣма кой да ги плаши. (27) [в]Когато ги дове-
да пакъ отъ народитѣ, и ги събера отъ мѣ-
стата на враговетѣ имъ, тогазъ ще се [г]освe-
тя въ тѣхъ прѣдъ очитѣ на много народи;
(28) [д]и ще познаятъ че азъ съмъ Господь
тѣхний Богъ когато, като ги направя да бждатъ
закарани въ плѣнъ между народитѣ, ги съ-
бера въ земята имъ, и не оставя вече отъ тѣхъ
остатъкъ тамъ. (29) И [е]не ща да скрия вече
лицето си отъ тѣхъ; защото [ж]излѣхъ Духа си
върху Израилевия домъ, говори Господь Иеова.

ГЛАВА 40.

Въ двадесеть и петото лѣто на плѣна ни,
въ началото на лѣтото, десетия день на мѣсе-

л Гл. 38;17.
м Иса. 14;2.
н Втор. 21;23. Ст. 14,16.
о Гл. 28;22.
п Ст. 12.
* На множеството на Бога.
† Множество.
р Ст. 12.
с Отк. 19;17.
т Иса. 18;6. 34;6. Иер. 12;9. Соф. 1;7.
у Ст. 4.
ф Отк. 19;18.
х Втор. 32;14. Псал. 22;12.
ц Псал. 76;6. Гл. 38;4.
ч Отк. 19;18.
ш Гл. 38;16,23.
щ Изх. 7;4.
ъ Ст. 7,28.
ь Гл. 36;18-20,23.
ѣ Втор. 31;17. Иса. 59;2.
ю Лев. 26;25.
я Гл. 36;19.
ѧ Иер. 30;3;18. Гл. 34;13. 36;24.
ѩ Гл. 20;40. Осия 1;11.
а Дан. 9;16.
б Лев. 26;5,6.
в Гл. 27;25,26.
г Гл. 36;23,24. 38;16.
д Гл. 34;30. Ст. 22.
е Иса. 54;8.
ж Иоилъ 2;28. Зах. 12;10. Дѣян. 2;17.

ця, въ четиринадесетото лѣто [а]слѣдъ прѣвзе-
мането на града, въ тоя день [б]ржка Господ-
ня биде върху мене и ме заведе тамъ. (2) Чрѣзъ
[в]видѣния Божии ме заведе въ Израилевата земя
та [г]ме тури върху една най-висока гора, на коя-
то къмъ пладне имаше като здание на градъ.

(3) И заведе ме тамъ; и ето человѣкъ на
когото зракътъ бѣ [д]като зрѣние на мѣдь, и
имаше [е]въ ржката си ленена връвь и [ж]мѣр-
ка отъ тръсть; и той стоеше въ вратата.
(4) И человѣкътъ ми рече: [з]Сине человѣче-
ски, виждь съ очитѣ си, и чуй съ ушитѣ си, и
тури сърдцето си върху всичко което ти азъ
покажа; защото за да ти покажа *това* биде
въведенъ ти тука: [и]извѣсти на Израилевия
домъ всичко що гледашъ.

(5) И ето [к]ограда извънъ дома околовързъ,
и въ ржката на человѣка тръстна мѣрка
шесть лакти, съ лакъть *дълъгъ лакъть* и
длань; и прѣмѣри ширината на зданието
една тръсть, и височината една тръсть.

(6) Тогазъ дойде при вратата които гледаха
къмъ истокъ, и възлѣзе по стжпалата имъ, и
прѣмѣри прага на вратата, ширина една
тръсть; и другия прагъ, ширина една тръсть.
(7) И *всѣко* обиталище бѣ дълго една тръсть
и широко една тръсть; и между обиталищата
имаше петь лакти; и прагътъ на вратата,
при притвора който бѣ при вжтрѣшнитѣ вра-
та, една тръсть. (8) Тогазъ прѣмѣри притвора
на вжтрѣшнитѣ врата; и той бѣ една тръсть.
(9) Послѣ прѣмѣри притвора на вратата, осемь
лакти; и околодверията имъ, два лакта; а
притворътъ на вратата бѣше извжтрѣ. (10) И
обиталищата на вратата къмъ истокъ *бѣха*
три отсамъ и три оттамъ, и тритѣ на една
мѣрка; и околодверията имаха една мѣрка
отсамъ и оттамъ. (11) И прѣмѣри ширината
на входа на вратата, десеть лакти; и дъл-
жината на вратата, тринадесеть лакти. (12) А
имаше прѣдъ обиталищата разстояние единъ
лакъть отсамъ и разстояние единъ лакъть
оттамъ; и обиталищата бѣха шесть лакти
отсамъ и шесть лакти оттамъ. (13) Послѣ прѣ-
мѣри вратата отъ покрива на едното оби-
талище до покрива на другото: ширината бѣ
двадесеть и петь лакти, и дверь срѣщу дверь.
(14) И направи околодверията шестдесеть лак-
ти, до околодверието на двора околовързъ на
вратата. (15) И отъ лицето на вратата на вхо-
да до лицето на притвора на вжтрѣшнитѣ
врата бѣха петдесеть лакти. (16) И имаше
[л]прозорци затворени на обиталищата, и на
околодверията имъ извжтрѣ вратата околовързъ;
така и въ притворитѣ: имаше прозорци из-
вжтрѣ околовързъ, а върху всѣко околодверие
финици.

(17) И заведе ме [м]въ по-външния дворъ,
и ето [н]стаи, и помость направенъ околовързъ
двора: [о]тридесеть стаи върху помоста. (18) И
помостътъ който бѣ отъ странитѣ на вратата,
споредъ дължината на вратата, бѣше подол-
ниятъ помость. (19) И прѣмѣри ширината отъ
лицето на по-долнитѣ врата до лицето на по-
вжтрѣшния дворъ извънъ, сто лакти къмъ
истокъ и къмъ сѣверъ.

(20) И вратата на външния дворъ които
гледаха къмъ сѣверъ прѣмѣри, дължината имъ
и ширината. (21) И обиталищата имъ *бѣха*
три отсамъ и три оттамъ: околодверията имъ
и прѣдвратията имъ бѣха споредъ мѣрката на
първитѣ врата: дължината имъ петдесеть
лакти, и ширината имъ двадесеть и петь лак-
ти. (22) И прозорцитѣ имъ и прѣдвратията
имъ и финицитѣ имъ бѣха споредъ мѣрката
на вратата които гледаха къмъ истокъ; и въз-
лизаха при тѣхъ прѣзъ седемь стжпала; и
прѣдвратията имъ бѣха прѣдъ тѣхъ. (23) И
вратата на вжтрѣшния дворъ бѣха срѣщу вра-
тата които бѣха къмъ сѣверъ и къмъ истокъ;
и прѣмѣри отъ врата до врата сто лакти. (24) И
ме заведе къмъ югъ, и ето врата които гле-
даха къмъ югъ; и прѣмѣри околодверията имъ
и прѣдвратията имъ споредъ иститѣ мѣрки.
(25) И имаше прозорци на тѣхъ и на прѣд-
вратията имъ околовързъ като онѣзи прозорци:
дължината петдесеть лакти, и ширината два-
десеть и петь лакти. (26) И възхождането
имъ бѣ седемь стжпала, и прѣдвратията имъ
бѣха прѣдъ тѣхъ; и имаха финици, единъ от-
самъ и единъ оттамъ, на околодверията си.
(27) И имаше врата въ вжтрѣшния дворъ
къмъ югъ; и прѣмѣри отъ врата до врата
къмъ югъ сто лакти.

(28) И заведе ме въ вжтрѣшния дворъ
прѣзъ южнитѣ врата; и прѣмѣри южнитѣ вра-
та споредъ иститѣ мѣрки, (29) и обиталищата
имъ, и околодверията имъ, и прѣдвратията
имъ, споредъ иститѣ мѣрки; и имаше про-
зорци на тѣхъ и на прѣдвратията имъ около-

а Гл. 33;21.
б Гл. 1;3.
в Гл. 8;3.
г Отк. 21;10.
д Гл. 1;7. Дан. 10;6.
е Гл. 47;3.
ж Отк. 11;1. 21;15.
з Гл. 44;5.
и Гл. 43;10.
к Гл. 42;20.
л 3 Цар. 6;4.
м Отк. 11;2.
н 3 Цар. 6;5.
о Гл. 45;5.

връзъ: петдесеть лакти дължината, и двадe-
сеть и петь лакти ширината. (30) И прѣддвра-
тията околовръзъ бѣха шдвадесеть и петь
лакти въ дължина, и петь лакти въ ширина.
(31) И прѣддвратията имъ бѣха къмъ външния
дворъ; и финици върху околодверията имъ;
и осемь стѫпала възхождането имъ.

(32) И заведе ме въ вѫтрѣшния дворъ къмъ
истокъ; и прѣмѣри вратата споредъ иститѣ
мѣрки. (33) И обиталищата имъ, и околодве-
рията имъ, и прѣддвратията имъ бѣха споредъ
иститѣ мѣрки; и имаше прозорци на тѣхъ и
на прѣддвратията имъ околовръзъ: петдесеть
лакти дължината, и двадесеть и петь лакти
ширината. (34) И прѣддвратията имъ бѣха
къмъ външния дворъ; и финици върху око-
лодверията имъ отсамъ и оттамъ; и осемь стѫ-
пала възхождането имъ.

(35) И заведе ме при сѣвернитѣ врата, и
ги прѣмѣри споредъ иститѣ мѣрки, (36) оби-
талищата имъ, околодверията имъ, и прѣд-
вратията имъ, и прозорцитѣ имъ околовръзъ:
дължината петдесеть лакти, и ширината два-
десеть и петь лакти. (37) И околодверията имъ
бѣха къмъ външния дворъ; и финици върху
околодверията имъ отсамъ и оттамъ; и осемь
стѫпала възхождането имъ. (38) И имаше
една стая; и входътъ ѝ бѣше при околодве-
рията на вратата, дѣто миеха всесъжението.
(39) И въ притвора на вратата *имаше* двѣ
трапези отсамъ и двѣ трапези оттамъ, за да
колятъ върху тѣхъ всесъжението, и рприно-
шението за грѣхъ, и сприношението за прѣстѫ-
плението. (40) И въ външната страна, дѣто се
възлизаше къмъ входа на сѣвернитѣ врата, и-
маше двѣ трапези; и въ другата страна, коя-
то бѣ къмъ притвора на вратата, двѣ трапези.
(41) Четири трапези имаше отсамъ и четири
трапези оттамъ при странитѣ на вратата:
осемь трапези, върхъ които колѣха *жъртвитѣ*.
(42) И четиритѣ трапези за всесъжението бѣ-
ха отъ дѣланъ камикъ, единъ лакътъ и полъ
дължината, и единъ лакътъ и полъ ширината
и единъ лакътъ височината; и върху тѣхъ
туряха орѫдията съ които колѣха всесъжени-
ето и жъртвата. (43) И вѫтрѣ имаше огра-
ждение, една длань ширината, приковано о-
коловръзъ; а върху трапезитѣ *туряха* месото
на приношенията.

(44) И извънъ на вѫтрѣшнитѣ врата бѣха
тстаитѣ на пѣвцитѣ, въ вѫтрѣшния дворъ
който бѣ върху странитѣ на сѣвернитѣ вра-
та; и лицата имъ бѣха къмъ югъ: една вър-
ху страната на источнитѣ врата гледаше къмъ
сѣверъ. (45) И рече ми: Тая стая която гледа
къмъ югъ е заради свещеницитѣ укоито па-
зятъ стражата на дома; (46) а стаята която
гледа къмъ сѣверъ е заради свещеницитѣ
фкоито пазятъ стражата на олтаря: тѣ сѫ хси-
новетѣ на Садока, между Левийнитѣ синове,
които приближаватъ при Господа да му служѫтъ.

(47) И прѣмѣри двора, дължина сто лакти, и
ширина сто лакти, четвероѫгъленъ; и олта-
рьтъ бѣ прѣдъ дома.

(48) И заведе ме въ притвора на дома и прѣ-
мѣри околодверията на притвора, петь лакти
отсамъ и петь лакти оттамъ; и ширината на
вратата три лакти отсамъ и три лакти оттамъ.
(49) цДължината на притвора бѣ дванадесеть
лакти, и ширината единадесеть лакти; и
прѣзъ *[десеть]* стѫпала възлизаха въ него; и
имаше чстълпове при околодверията, единъ
отсамъ и единъ оттамъ.

ГЛАВА 41.

Послѣ ме заведе въ храма и прѣмѣри око-
лодверията, шесть лакти ширината отсамъ, и
шесть лакти ширината оттамъ, ширината на
скинията. (2) И ширината на вратата бѣ десеть
лакти; и странитѣ на вратата петь лакти от-
самъ и петь лакти оттамъ; и прѣмѣри дължи-
ната му, четиридесеть лакти, и ширината два-
десеть лакти.

(3) И влѣзе по-вѫтрѣ и прѣмѣри околодве-
рието на вратата, два лакта, и вратата шесть
лакти, и ширината на вратата седемь лакти.
(4) Послѣ апрѣмѣри дължината на тази *часть*
отъ храма, двадесеть лакти, и ширината два-
десеть лакти, споредъ *ширината на* храма;
и рече ми: Това е най-светото *мѣсто*.

(5) И прѣмѣри стѣната на дома, шесть лак-
ти, и ширината на бочнитѣ стаи четири лак-
ти, около дома отъ всѣкѫдѣ. (6) И ббочни
стаи *имаше* по три, стая върху стая, и три-
десеть на редъ; и влизаха въ стѣната на
храма, *съградена* околовръзъ заради бочнитѣ
стаи, да се държатъ твърдо безъ да се набиц-
ватъ въ стѣната на дома. (7) И вСадението се
разширяваше, и *имаше* лѣствица вита която

ш Ст. 21,25,33,36.
р Лев. 4;2,3.
с Лев. 5;6. 6;6. 7;1.
т 1 Лѣт. 6;31.
у Лев. 8;35. Числа 3;27,28,32,38. 18;5. 1 Лѣт. 9;23. 2 Лѣт. 13;11. Псал. 134;1.
ф Числа 18;5. Гл. 44;15.
х 3 Цар. 2;35. Гл. 43;19. 44;15,16.
ц 3 Цар. 6;3.
ч 3 Цар. 7;21.
а 3 Цар. 6;20. 2 Лѣт. 3;8.
б 3 Цар. 6;5,6.
в 3 Цар. 6;8.

възлизаше въ бочнитѣ стаи; защото витата лѣствица на дома възлизаше нагорѣ околовързъ на дома; за то зданието *ставаше* по-широко нагорѣ, и така възлѣзваха *отъ* най-долния строй до най-горния прѣзъ срѣдния. (8) И видѣхъ височината на дома околовързъ: основанията на бочнитѣ стаи бѣха [г]една цѣла тръсть шесть лакти голѣми.

(9) Ширината на стѣната, за извънъ бочнитѣ стаи, бѣ петь лакти; и оставеното *праздно* бѣ мѣстото на бочнитѣ стаи извжтрѣ. (10) И между стаитѣ *имаше* разстояние дванадесеть лакти околовързъ, около дома. (11) И вратата на бочнитѣ стаи бѣха къмъ оставената *страна*, едни врата къмъ сѣверъ, и едни врата къмъ югъ; и ширината на оставеното мѣсто бѣ петь лакти околовързъ.

(12) А зданието което бѣ въ лицето на отдѣлената страна, къмъ западната страна, бѣ седемдесеть лакти на ширъ; и стѣната на зданието, петь лакти въ дебелина околовързъ; а дължината му деветдесеть лакти. (13) И прѣмѣри дома, сто лакти на длъжъ; и отдѣлената страна, и зданието, и стѣнитѣ му, сто лакти на длъжъ, (14) И ширината на лицето на дома и на отдѣлената страна къмъ истокъ, сто лакти.

(15) И прѣмѣри дължината на зданието което бѣ въ лицето на отдѣлената страна задъ нея, и притворитѣ му отсамъ и оттамъ, сто лакти, и вжтрѣшния храмъ, и притворитѣ на двора, (16) праговетѣ, и [д]затворенитѣ прозорци, и притворитѣ наоколо въ тритѣ имъ *страна*, срѣщу прага, постлани съ дърво околовързъ отъ земята до прозорцитѣ, (и прозорцитѣ бѣха покрити,) (17) до надъ вратата, и до вжтрѣшния домъ, и извънъ, и прѣзъ всичката стѣна околовързъ извжтрѣ и извънъ, споредъ мѣркитѣ.

(18) И то бѣ изработено [е]съ херувими и съ финици, така щото бѣше финикъ между херувимъ и херувимъ: *всѣки* херувимъ имаше двѣ лица; (19) и [ж]лице человѣческо къмъ финика отсамъ, и лице лъвово къмъ финика оттамъ: *така бѣ* изработено прѣзъ всичкия домъ околовързъ. (20) Отъ пода до надъ вратата бѣха изработени херувими и финици, и въ стѣната на храма. (21) Дверостълпитѣ на храма бѣха четвероъгълни, *и* лицето на светилището: видътъ *на единия* като вида *на другия*.

(22) [з]Дървенният олтарь бѣ три лакти въ височина, дължината му два лакта; и жглитѣ му и дължината му и стѣнитѣ му бѣха отъ дърво; и ми рече: [и]Това е трапезата [к]прѣдъ Господа. (23) [л]И храмътъ и светилището имаха двѣ полудверия. (24) И полудверията имаха двѣ крила, двѣ обращаеми крила, двѣ въ едното полудверие, и двѣ крила въ другото. (25) И по тѣхъ, по полудверията на храма, бѣха работени херувими и финици, както бѣха работени по стѣнитѣ; и имаше дървени стжпала по лицето на притвора извънъ. (26) И [м]имаше прозорци затворени и финици отсамъ и оттамъ отъ странитѣ на притвора, и *по* бочнитѣ стаи на дома, и *по* стжпалата.

ГЛАВА 42.

И изведе ме въ външния дворъ при пжтя който бѣ къмъ сѣверъ; и заведе ме [а]въ стаята която бѣ срѣщу отдѣлената страна, и срѣщу зданието къмъ сѣверъ. (2) Въ лицето на дължината, *която бѣ* сто лакти, бѣше сѣверната дверь, а ширината петдесеть лакти. (3) Срѣщу двадесетьтѣ *лакти* които бѣха заради вжтрѣшния дворъ, и срѣщу помоста който бѣ заради външния дворъ, *имаше* [б]притворъ срѣщу притворъ трикровенъ. (4) И въ лице на стаитѣ *имаше* прѣходъ десеть лакти на ширъ къмъ вжтрѣ, *и* пжть единъ лакъть; и вратата имъ бѣха къмъ сѣверъ. (5) А най-горнитѣ стаи бѣха по-тѣсни, понеже притворитѣ прѣсичаха отъ долнитѣ и срѣднитѣ *кровове* на зданието. (6) Защото тѣ бѣха трикровни, но нѣмаха стълпове като стълповетѣ на дворовета; за то *зданието* се стѣсняваше повече нежели най-долното и срѣдното отъ земята.

(7) И стѣната която бѣ извънъ срѣщу стаитѣ, къмъ външния дворъ въ лице на стаитѣ, имаше дължина петдесеть лакти. (8) Защото дължината на стаитѣ които бѣха у външния дворъ бѣ петдесеть лакти; и, ето, въ лице на храма бѣха сто лакти.

(9) А отдолу на тѣзи стаи бѣше входътъ отъ истокъ като отхожда нѣкой къмъ тѣхъ отъ външния дворъ. (10) Стаитѣ бѣха въ дебелината на стѣната на двора къмъ истокъ, въ лице на отдѣлената страна, и въ лице на зданието. (11) И [в]пжтьтъ който бѣ

г Гл. 40;5.
д Гл. 40;16. Ст. 26.
е 3 Цар. 6;29.
ж Виж. Гл. 1;10.
з Изх. 30;1.
и Гл. 44;16. Мал. 1;7,12.
к Изх. 30;8.
л 3 Цар. 6;31-35.
м Гл. 40;16. Ст. 16.
а Гл. 41;12,15
б Гл. 41;16.
в Ст. 4.

къ лице на тѣхъ бѣше споредъ вида на стаитѣ които бѣха къмъ сѣверъ: имаха равна дължина и равна ширина съ тѣхъ; и всичкитѣ имъ изходи бѣха споредъ тѣхнитѣ кроежи и споредъ вратата имъ. (12) И споредъ дверитѣ на стаитѣ които бѣха къмъ югъ имаше дверь на челото на пѫтя, на пѫтя право срѣщу стѣната къмъ истокъ като влизя нѣкой къмъ тѣхъ.

(13) И рече ми: Сѣвернитѣ стаи и южнитѣ стаи които сѫ въ лице на отдѣлената страна, тѣ сѫ свети стаи, дѣто свещеницитѣ които се приближавать при Господа [г]ще ядать прѣсветитѣ нѣща: тамъ ще турять прѣсветитѣ нѣща, и хлѣбното приношение, и [д]приношението за грѣхъ, и приношението за прѣстѫпление; защото мѣстото е свето. (14) [е]Когато свещеницитѣ влизать тамъ не ще излизать отъ светото *мѣсто* у външния дворъ, но тамъ ще турять дрехитѣ си съ които служать, защото сѫ свети; и ще облачать други дрехи, и *тогазъ* ще се приближавать при какво-годѣ на людетѣ.

(15) И като свърши мѣркитѣ на дома извѫтрѣ, изведе ме къмъ вратата които гледать къмъ истокъ, и го прѣмѣри околовързъ. (16) Прѣмѣри източната страна съ тръстната мѣрка, петстотинъ тръсти, съ тръстната мѣрка наоколо. (17) Прѣмѣри сѣверната страна, петстотинъ тръсти, съ тръстната мѣрка наоколо. (18) Прѣмѣри южната страна, петстотинъ тръсти, съ тръстната мѣрка. (19) Обърна се *послѣ* къмъ западната страна и прѣмѣри петстотинъ тръсти, съ тръстната мѣрка. (20) Прѣмѣри го въ четиритѣ страни: [ж]имаше стѣна околовързъ, [з]петстотинъ *тръсти* дължината, и петстотинъ ширината, за да прави отдѣление между светото и несветото *мѣсто*.

ГЛАВА 43.

И заведе ме при вратата, вратата [а]които гледать къмъ истокъ. (2) И, ето, [б]славата на Бога Израилева идѣше отъ източния пѫть; и [в]гласътъ му като гласъ на много води; и [г]земята сияеше отъ славата му. (3) И видѣнието което видѣхъ бѣ [д]споредъ видѣнието което видѣхъ когато дойдохъ [е]да разваля града; и видѣнията бѣха споредъ видѣнието което видѣхъ [ж]при рѣката Ховаръ; и паднахъ на лицето си.

(4) И [з]славата Господня влѣзе въ дома прѣзъ пѫтя на вратата които гледать къмъ истокъ. (5) И [и]дигна ме Духътъ та ме заведе у вѫтрѣшния дворъ; и, ето, [к]домътъ бѣ пълнъ съ слава Господня. (6) И чухъ *гласъ* на едного който ми говорѣше изъ дома; и [л]человѣкъ стоеше при мене (7) и ми рече: Сине человѣчески, [м]мѣстото на прѣстола ми, и [н]мѣстото на стѫпкитѣ на нозѣтѣ ми, [о]дѣто ще обитавамъ всрѣдъ Израилевитѣ синове въ вѣкъ, и светото ми име, [п]да *го* не оцръсни вече домътъ Израилевъ, нито тѣ нито царетѣ имъ, съ блудоветѣ си, [р]нито съ труповетѣ на царетѣ си, на високитѣ си мѣста. (8) [с]Като туряха прага си при прага ми, и дверостълпитѣ си при дверостълпитѣ ми, щото *не бѣ освѣнъ* стѣната между мене и тѣхъ, така мърсѣха светото ми име съ мерзоститѣ си които струваха; за то ги изтрѣбихъ въ яростьта си. (9) Сега да отдалечать отъ мене блудоветѣ си и [т]труповетѣ на царетѣ си: и [у]ще обитавамъ всрѣдъ тѣхъ въ вѣкъ. (10) Ти, сине человѣчески, [ф]покажи *този* домъ на Израилевия домъ, за да се засрамять зарадъ прѣстѫпленията си; и да прѣмѣрять плана. (11) И ако се засрамять за всичко което сѫ сторили, покажи имъ начертанието на дома, и разпореждането му, и изходитѣ му, и входоветѣ му, и всичкитѣ му начертания, и всичкитѣ му правила, [и всичкитѣ му начертания,] и всичкитѣ му закони, и опиши го прѣдъ тѣхъ, за да упазять всичкото му начертание и всичкитѣ му правила, и да ги извършать.

(12) Този е законътъ на дома: [х]На върха на гората всичкий му прѣдѣлъ околовързъ *ще е* прѣсветъ: ето, този е законътъ на дома.

(13) И тѣзи сѫ мѣркитѣ на олтаря въ лак-

г Лев. 6;16,26. 24;9.
д Лев. 2;3,10. 6;14,17, 25,29. 7;1. 10;13,14. Числа 18;9,10.
е Гл. 44;19.
ж Гл. 40;5.
з Гл. 45;2.

—

а Гл. 10;19. 44;1. 46;1.
б Гл. 11;23.
в Гл. 1;24. Отк. 1;15. 14;2. 19;1,6.
г Гл. 10;4. Отк. 18;1.
д Гл. 1;4,28. 8;4.
е Иер. 1;10.
ж Гл. 1;3. 3;23.
з Виж. Гл. 10;19. 44;2.
и Гл. 3;12,14. 8;3.
к 3 Цар. 8;10,11. Гл. 44;4.
л Гл. 40;3.
м Псал. 99;1.
н 1 Лѣт. 28;2. Псал. 99;5.
о Изх. 29;45. Псал. 68;16. 132;14. Иоилъ 3;17. Иоан. 1;14. 2 Кор. 6;16.
п Гл. 39;7.
р Лев. 26;30. Иер. 16;18.
с Виж. 4 Цар. 16;14. 21;4,5,7. Гл. 8;3. 23;39. 44;7.
т Ст. 7.
у Ст. 7.
ф Гл. 40;4.
х Гл. 40;2.

ти: [ц]Лакътьтъ е единъ *общъ* лакъть и длань:
хралупостьта *му ще е единъ* лакъть; и ши-
рината единъ лакъть; а стрѣхата му въ устия-
та му наоколо една педя; и то *ще е* основа-
нието на олтаря. (14) А отъ хралупостьта
която е къмъ земята до долната вѣжда *ще е*
два лакта, и ширината единъ лакъть; и отъ
по-малката вѣжда до по-голѣмата вѣжда четп-
ри лакти, и ширината *единъ* лакъть. (15) И
жъртвеникътъ *ще е* четири лакти *високъ;* а
отъ жъртвеника и нагорѣ ще има четири ро-
га. (16) И жъртвеникътъ *ще е* дванадесеть
лакти на дължъ и дванадесеть на ширъ, чет-
верожгъленъ къмъ четиритѣ си страни. (17) И
вѣждата *ще е* четиринадесеть *лакти* на дължъ
и четиринадесеть на ширъ къмъ четиритѣ си
страни; и стрѣхата около нея половинъ ла-
къть; и хралупостьта ѝ наоколо единъ ла-
къть: [ч]Стжпалата ѝ ще гледатъ къмъ изтокъ.
(18) И рече ми: Сине человѣчески, така
говори Господь Иеова: Тѣзи сж правилата на
олтаря въ който день го направятъ за да при-
носятъ върху него всесъжения и [ш]да ръсатъ
върху него кръвь. (19) И [щ]ще дадешъ на све-
щеницитѣ Левититѣ които сж отъ сѣмето Са-
доково, които се приближаватъ при мене за
да ми служатъ, говори Господь Иеова, [ъ]юнецъ
отъ говедата въ приношение за грѣхъ. (20) И
ще вземешъ отъ кръвьта му, и ще турншъ
върху четиритѣ му рога, и върху четиритѣ
жгла на вѣждата, и върху стрѣхата наоколо;
и ще го очистишъ, и ще направишъ умило-
стивение за него. (21) И ще вземешъ юнеца
който е въ приношение за грѣхъ, и [ь]ще го
изгорятъ въ опрѣдѣленото мѣсто на дома, [ѣ]вънъ
отъ светилището. (22) И въ втория день ще
принесешъ ярецъ отъ козитѣ непороченъ въ
приношение за грѣхъ; и ще очистятъ олтаря
както очистиха съ юнеца. (23) Като свършишъ
чистенето *му* ще принесешъ юнецъ отъ гове-
дата непороченъ, и овенъ отъ стадото непо-
роченъ. (24) И ще ги принесешъ прѣдъ Го-
спода; и [ю]свещеницитѣ ще хвърлятъ соль
върху тѣхъ, [я]и ще ги принесатъ всесъжение
Господу. (25) Седемь дни ще принасяшъ всѣ-
ки день ярецъ въ приношение за грѣхъ; и
ще принесатъ юнецъ отъ говедата и овенъ отъ
стадото, непорочни. (26) Седемь дни ще пра-
вятъ умилостивение за олтаря и ще го чи-
стятъ; и ще го осветятъ. (27) И [ѫ]като се из-
пълнятъ днитѣ, отъ осмия день и послѣ ще
принасятъ свещеницитѣ всесъженията ви на
олтаря, и примирителнитѣ ви приношения; и
[ѩ]азъ ще ви приема, говори Господь Иеова.

ГЛАВА 44.

И върна ме къмъ пжтя на външнитѣ врата
на светилището, [а]които гледатъ къмъ изтокъ;
и тѣ бѣха затворени. (2) И рече ми Господь:
Тѣзи врата ще сж затворени, нѣма да се от-
ворятъ, и человѣкъ нѣма да влѣзе прѣзъ тѣхъ;
[б]защото Господь Богъ Израилевъ влѣзе прѣзъ
тѣхъ, за то ще сж затворени. (3) *Тѣ ще сж*
за княза: князътъ, той ще седне на тѣхъ [в]за
да яде хлѣбъ прѣдъ Господа: [г]ще влѣзе прѣзъ
пжтя на притвора на *тѣзи* врата, и прѣзъ
истия пжть ще излѣзе.
(4) И заведе ме на пжтя на сѣвернитѣ вра-
та срѣщу дома; и видѣхъ, и, ето, [д]домътъ
Господень бѣ пъленъ съ слава Господня; и
[е]паднахъ на лицето си. (5) И рече ми Го-
сподь: [ж]Сине человѣчески, внимавай въ сърд-
цето си, и вижъ съ очитѣ си, и чуй съ уши-
тѣ си всичко което ти казвамъ за всичкитѣ
правила на дома Господень, и заради всички-
тѣ му закони; и прѣгледай добрѣ входа на
дома, съ всичкитѣ изходи на светилището.
(6) И ще кажешъ [з]на непокорливитѣ, *сирѣчь,*
на Израилевия домъ: Така говори Господь
Иеова; Доме Израилевъ, [и]доста ви сж всич-
китѣ ви мерзости, (7) [к]дѣто въведохте друго-
родци, [л]необрѣзани въ сърдце и необрѣзани въ
плъть, да сж въ светилището ми да го мър-
сятъ, дома ми, когато [м]приносяте хлѣба ми,
[н]тлъстината и кръвьта, като прѣстжпатъ тѣ
завѣта ми съ всичкитѣ ваши мерзости. (8) И
[о]не упазихте вие стражата на светитѣ ми
нѣща, но поставихте за себе си стражари на
стражата ми надъ светилището ми.

ц Гл. 40;5. 41;8.
ч Изх. 20;26.
ш Лев. 1;5.
щ Гл. 44;15.
ъ Изх. 29;10,12. Лев. 8;14,15. Гл. 45;18,19.
ь Изх. 29;14.
ѣ Евр. 13;11.
ю Лев. 2;13.
я Изх. 29;35,36. Лев. 8;33.
ѫ Лев. 9;1.
ѩ Иовъ 42;8. Гл. 20;40,41. Рим. 12;1. 1 Пет. 2;5.

—

а Гл. 43;1.
б Гл. 43;4.
в Бит. 31;54. 1 Кор. 10;18.
г Гл. 46;2,8.
д Гл. 3;23. 43;5.
е Гл. 1;28.
ж Гл. 40;4.
з Гл. 2;5.
и Гл. 45;9. 1 Пет. 4;3.
к Лев. 22;25. Гл. 43;8. Ст. 9. Дѣян. 21;28.
л Лев. 26;41. Втор. 10;16. Дѣян. 7;51.
м Лев. 21;6,8,17,21.
н Лев. 3;16. 17;11.
о Лев. 22;2,3, и др.

(9) Така говори Господь Иеова: [п]Никой
другородецъ необрѣзанъ въ сърдце и необрѣ-
занъ въ плъть да не влиза въ светилището
ми, отъ всичкитѣ другородци които сж между
Израилевитѣ синове. (10) Но и [р]Левититѣ
които отстжпиха отъ мене въ заблужденнието
на Израиля, който заблуди отъ мене вслѣдъ
идолитѣ си, ще носятъ беззаконнието си. (11) И
тѣ ще сж служители въ светилището ми, [с]да
настоявать върху вратата на дома и да слу-
жать на дома: [т]тѣ ще колятъ на людетѣ все-
съженнията и жъртвитѣ, и тѣ [у]ще стоятъ прѣдъ
тѣхъ за да имъ слугувать. (12) Защото имъ
слугуваха прѣдъ идолитѣ имъ, и [ф]тѣ бѣха
прѣпъване за беззаконние въ дома Израи-
левъ; за то [х]азъ подигнахъ ржката си про-
тивъ тѣхъ, говори Господь Иеова, и ще но-
сятъ беззаконнието си. (13) И [ц]да не прибли-
жавать при мене за да ми свещенствувать, и
да не приближавать при нищо отъ светитѣ
ми *нѣща, нито* при прѣсветитѣ; но [ч]ще но-
сятъ срама си и мерзоститѣ си които напра-
виха. (14) И ще ги поставя [ш]стражари на
стражата на дома за всичкото му слугуване
и за всичко което ще са върши въ него.

(15) [щ]А священницитѣ Левити, Садоковитѣ
синове, които пазѣха стражата на светилище-
то ми [ъ]когато Израилевитѣ синове заблужда-
ваха отъ мене, тѣ ще приближавать при мене
за да ми служать, и [ь]ще стоятъ прѣдъ мене
за да ми приносятъ [ѣ]тлъстината и кръвьта,
говори Господь Иеова: (16) тѣ ще влизать въ
светилището ми, и [ю]тѣ ще приближать при
трапезата ми за да ми служать, и ще пазятъ
стражата ми. (17) И когато влазять въ врата-
та на вжтрѣшния дворъ [я]ще обличатъ лене-
ни дрехи; и да нѣма вълна на тѣхъ като
служатъ въ вратата на вжтрѣшния дворъ и
вжтрѣ. (18) [ѧ]Ще иматъ гжжви ленени на гла-
витѣ си, и ще иматъ ленени гащи на чрѣ-
слата си: нѣма да опасвать нищо което до-
карва потъ. (19) И когато излизать въ вън-
шния дворъ къмъ людетѣ [ѩ]ще съблачать дре-
хитѣ си съ които служеха, и ще ги полагать
въ светитѣ стаи, и ще обличатъ други дрехи;
и [а]нѣма да освещавать людетѣ съ дрехитѣ си.
(20) И [б]нѣма да бръснатъ главитѣ си, и нѣма
да оставятъ деситѣ си да растатъ, но ще
стрижатъ главитѣ си. (21) И [в]вино нѣма да
пие никой священникъ когато влиза въ вж-
трѣшния дворъ. (22) И [г]вдовица или напу-
снатя не ще си взематъ за жена; но ще взе-
матъ дѣвица отъ сѣмето на Израилевия домъ,
или вдовица вдовствуваща отъ священникъ.
(23) И [д]ще учатъ людетѣ ми *на различавание*
между свето *нѣщо* и несвето, и ще ги пра-
вятъ да разпознавать между нечисто и чисто.
(24) И [е]въ прѣпиранията тѣ ще стоятъ за
да сждятъ: споредъ сждбитѣ ми ще ги сж-
дятъ; и ще пазятъ законитѣ ми и повелѣни-
ята ми въ всичкитѣ ми праздници; и [ж]ще
освещавать сжботитѣ ми. (25) И [з]нѣма да
влизать при мъртъвъ человѣкъ за да се
оскверняватъ: само за баща, или за майка, или
за синъ, или за дъщеря, за братъ, *или* за
сестра не оженена, *заради тѣхъ* да се осквер-
нявать. (26) [и]А като се очисти *осквернен-
ниятъ* ще му броятъ седемь дни. (27) И въ
деня въ който влазя въ светилището, [к]въ вж-
трѣшния дворъ, за да служи въ светилището,
[л]ще принося приношеннието си за грѣхъ, го-
вори Господь Иеова.

(28) И *то* ще имъ е за наслѣдие: [м]азъ
съмъ наслѣдието имъ; и нѣма да имъ давате
стяжание въ Израиль: азъ съмъ стяжанието
имъ. (29) [н]Ще ядатъ хлѣбното приношение,
приношеннието за грѣхъ и приношеннието за
прѣстжпление; и [о]всѣко посвещение въ Из-
раиль ще е тѣхно. (30) И [п]начатъцитѣ на всич-
китѣ първи рожби отъ всичко, и всѣко при-
ношение отъ всичко, отъ всѣкакъвъ *видъ* на
вашитѣ приношения, ще бждатъ на свеще-

[п] Ст. 7.
[р] 4 Цар. 23;8, и дрг. 2 Лѣт. 29;4,5. Гл. 48;11.
[с] 1 Лѣт. 26;1.
[т] 2 Лѣт. 29;34.
[у] Числа 16;9.
[ф] Иса. 9;16. Мал. 2;8.
[х] Псал. 106;26.
[ц] Числа 18;3. 4 Цар. 23;9.
[ч] Гл. 32;30. 36;7.
[ш] Числа 18;4. 1 Лѣт. 23;28,32.
[щ] 1 Цар. 2;35. Гл. 40;46. 43;19.
[ъ] Ст. 10.
[ь] Втор. 10;8.
[ѣ] Ст. 7.
[ю] Гл. 41;22.
[я] Изх. 28;39,40,43. 39;27,28.
[ѧ] Изх. 28;40,42. 39;28.
[ѩ] Гл. 42;14.
[а] Гл. 46;20. Виж. Изх. 29;37. 30;29. Лев. 6;27. Мат. 23;17,19.
[б] Лев. 21;5.
[в] Лев. 10;9.
[г] Лев. 21;7,13,14.
[д] Лев. 10;10,11. Гл. 22;26. Мал. 2;7.
[е] Втор. 17;8, и дрг. 2 Лѣт. 19;8,10.
[ж] Гл. 22;26.
[з] Лев. 21;1, и дрг.
[и] Числа 6;10. 19;11, и дрг.
[к] Ст. 17.
[л] Лев. 4;3.
[м] Числа 18;20. Втор. 10;9. 18;1,2. Ис. Нав. 13;14,33.
[н] Лев. 6;18,29. 7;6.
[о] Сравни Лев. 27;21, 28 съ Числа 18;14.
[п] Изх. 13;2. 22;29,30. 23;19. Числа 3;13. 18;12,13.

кинитѣ; и [р]начаткитѣ на тѣстото си ще да-
вате на свещенника, [с]за да почива благосло-
вение въ домоветѣ ви. (31) Свещеницитѣ [т]нѣма
да ядатъ никаква мърша или разкжсано отъ
звѣръ, било птица било скотъ.

ГЛАВА 45.

И [а]когато дѣлите земята за наслѣдие, [б]ще
отдѣлите приношение Господу дѣлъ светъ
отъ земята: дължината *ще е* дължина дваде-
сеть и петь тисящи *тръсти*, и ширината де-
сеть тисящи: то *ще е* свето въ всичкитѣ си
прѣдѣли наоколо. (2) Отъ тази *мѣрка* ще бж-
датъ за светилището [в]петстотинъ *тръсти на*
дължъ, съ петстотинъ *на ширъ*, четвероѫгъл-
но наоколо, и петдесеть лакти наоколо зара-
ди прѣдградията му. (3) И тъй, споредъ тази
мѣрка ще прѣмѣришъ дължина двадесеть и
петь тисящи, и ширина десеть тисящи; и
[г]въ него ще бжде светилището, прѣсветото
мѣсто. (4) [д]Това ще е отъ земята *Израилева*
светъ дѣлъ за свещенницитѣ които слугуватъ
въ светилището, които приближаватъ да слу-
жатъ Господу; и ще имъ бжде мѣсто за оби-
талища, и мѣсто свето за светилището.

(5) И [е]двадесеть и петь тисящи дължина,
и десеть тисящи ширина щё иматъ Левититѣ
за себе си, слугитѣ на дома, за стяжание
[ж]*съ* двадесеть стаи.

(6) И [з]ще дадете за стяжание на града петь
тисящи ширина, и двадесеть и петь тисящи
дължина, при светия дѣлъ: *то* ще е за всич-
кия Израилевъ домъ.

(7) И [и]заради князя *ще има* дѣлъ отъ тукъ
и отъ тамъ на светия дѣлъ и на стяжанието
на града, въ лице на светия дѣлъ и въ лице
на стяжанието на града, отъ западната стра-
на къмъ западъ, и отъ източната къмъ из-
токъ; и дължината *ще е* споредъ всѣки е-
динъ отъ дѣловетѣ, отъ западния прѣдѣлъ до
източния прѣдѣлъ. (8) Отъ земята ще е стя-
жанието му въ Израиль; и [к]князоветѣ ми нѣ-
ма вече да угнетяватъ людетѣ ми; а *остана-*
лото отъ земята ще дадатъ на Израилевия
домъ споредъ племената имъ.

(9) Така говори Господь Иеова: [л]Стига ви!
князове Израилеви: [м]отдалечете насилството
и грабежа, и правете сждба и правда: дигне-
те притѣсненията си отъ людетѣ ми, говори
Господь Иеова. (10) [н]Праведни вѣси да има-
те, и праведна ефа, и праведенъ ватъ. (11) Е-
фата и ватътъ ще сж отъ истата мѣрка, що-
то ватътъ да обзема десетото на кора, и ефа-
та десетото на кора: мѣрката имъ ще е спо-
редъ кора. (12) И [о]сикълътъ ще е двадесеть
гери: двадесеть сикли, двадесеть и петь сик-
ли, петнадесеть сикли ще е минасътъ ви.

(13) Приношението което ще приносите е
това: Шестата часть на ефата отъ единъ коръ
жито; и ще давате шестата часть на ефата
отъ единъ коръ ечимикъ. (14) А заради пра-
вилото на елея, *отъ единъ* ватъ елей *ще при-*
носите десетата часть на вата отъ *единъ* коръ,
който е единъ хомеръ отъ десеть вати; за-
щото десеть вати *сж единъ* хомеръ. (15) И отъ
паствата една овца отъ двѣстѣтѣ, отъ тлъститѣ
пасбища Израилеви. Тѣ да сж за хлѣбно при-
ношение, и всесъжение, и за примирителни
приношения, [п]за да се прави умилостивение
за тѣхъ, говори Господь Иеова. (16) Всички-
тѣ люде отъ земята *Израилева* ще даватъ то-
ва приношение на князя въ Израиль.

(17) А на князя принадлежи *да дава* все-
съженията, и хлѣбнитѣ приношения, и възли-
янията въ праздницитѣ, и въ новомѣсечия-
та, и въ сжботитѣ, въ всичкитѣ тържества на
Израилевия домъ: той ще приготвя приноше-
нието за грѣхъ, и хлѣбното приношение, и
всесъжението, и примирителнитѣ приношения,
за да прави умилостивение за Израилевия
домъ.

(18) Така говори Господь Иеова: Въ пър-
вия мѣсецъ, въ първия день на мѣсеца, ще
вземешъ юнецъ отъ говедата непороченъ, и
[р]ще чистишъ светилището. (19) И [с]свещен-
никътъ ще взема отъ кръвьта на приношението
за грѣхъ и ще туря на дверостълпитѣ на дома,
и върхъ четиритѣ жгла на вѣждата на олтаря,
и върху дверостълпитѣ на вратата на вжтрѣ-
шния дворъ. (20) И така ще правишъ въ седми
день на мѣсеца [т]заради всѣкиго който съгрѣ-

р Числа 15;20. Неем. 10;37.
с Прит. 3;9,10. Мал. 3;10.
т Изх. 22;31. Лев. 22;8.
а Гл. 47;22.
б Гл. 48;8.
в Гл. 42;20.
г Гл. 48;10.
д Ст. 1. Гл. 48;10, и дрг.
е Гл. 48;13.
ж Гл. 40;17.
з Гл. 48;15.
и Гл. 48;21.
к Виж. Иер. 22;17. Гл. 22;27. 46;18.
л Гл. 44;6.
м Иер. 22;3.
н Лев. 19;35,36. Прит. 11;1.
о Изх. 30;13. Лев. 27:25. Числа 3;47.
п Лев. 1;4.
р Лев. 16;16.
с Гл. 43;20.
т Лев. 4;27.

шава отъ незнание, и заради простия: така ще правите умилостивение за дома.

(21) уВъ първия мѣсецъ, четиринадесетия день на мѣсеца, ще ви е пасхата, праздникъ седемь дни: безквасни ще ядатъ. (22) И въ онзи день князътъ ще приготвя за себе си и за всичкитѣ люде на *Израилевата* земя фюнецъ въ приношение за грѣхъ. (23) И хвъ седемьтѣ дни на праздника ще прави всесъжения Господу, седемь юнци и седемь овни непорочни всѣки день въ седемьтѣ дни; и цярецъ отъ козитѣ всѣки день за приношение за грѣхъ. (24) И чще приготви хлѣбно приношение една ефа за всѣки юнецъ, и една ефа за всѣки овенъ, и единъ инъ елей за всѣка ефа. (25) Въ седмия *мѣсецъ*, въ петнадесетия день на мѣсеца, шще прави въ праздника седемь дни истото споредъ приношението за грѣхъ, споредъ всесъжението, и споредъ хлѣбното приношение, и споредъ елея.

ГЛАВА 46.

Така говори Господь Иеова: Вратата на вжтрѣшния дворъ които гледатъ къмъ истокъ ще бждатъ затворени въ шестьтѣ дѣлнични дни; а въ сжботния день ще се отварятъ, и въ деня на новомѣсечието ще се отварятъ. (2) И акнязътъ ще влѣзе прѣзъ пжтя на притвора на вратата които сж извънъ, и ще стои при дверостълпа на вратата; и свещеницитѣ ще приносятъ всесъжението му и примирителнитѣ му приношения; и той ще се поклони върху прага на вратата. Тогазъ ще излѣзе: вратата обаче нѣма да се затворятъ до вечерьта. (3) Людетѣ на *Израилевата* земя ще се кланятъ тъй също въ входа на тѣзи врата прѣдъ Господа, въ сжботитѣ и въ новомѣсечията.

(4) бА всесъжението което князътъ ще приноси Господу въ сжботенъ день *ще е* шесть непорочни агнета и овенъ непороченъ. (5) И вхлѣбното приношение *ще е* една ефа за овена; а хлѣбното приношение за агнетата, колкото му дава ржка; и *единъ* инъ елей за *една* ефа. (6) И въ деня на новомѣсечието *ще е* юнецъ отъ говедата непороченъ, и шесть агнета и овенъ: непорочни да сж. (7) И ще приноси хлѣбно приношение, една ефа за юнеца, и една ефа за овена; а заради агнетата, колкото му стига ржка; и единъ инъ елей за всѣка ефа.

(8) И гкогато князътъ влазя, ще влазя прѣзъ пжтя на притвора на *тѣзи* врата, и ще излазя прѣзъ сжщия пжть. (9) дНо когато людетѣ на *тази* земя дохождатъ прѣдъ Господа въ праздницитѣ, който влѣзва прѣзъ пжтя на сѣвернитѣ врата за да се поклони ще излиза прѣзъ пжтя на южнитѣ врата; а който влѣзва прѣзъ пжтя на южнитѣ врата ще излиза прѣзъ пжтя на сѣвернитѣ врата: не ще се враща прѣзъ пжтя на вратата прѣзъ които е влѣзълъ, но ще излиза прѣзъ онѣзъ които сж насрѣща. (10) И князътъ всрѣдъ тѣхъ като влазятъ да влазя, и като излазятъ да излазя.

(11) И въ тържествата и въ праздницитѣ ехлѣбното приношение ще е една ефа за юнеца, и една ефа на овена; а заради агнетата, колкото му дава ржка; и *единъ* инъ елей за всѣка ефа.

(12) А когато князътъ приноси самоволно всесъжение, или самоволни примирителни приношения Господу, жтогазъ ще му отворятъ вратата които гледатъ къмъ истокъ, и ще приноси всесъжението си и примирителнитѣ си приношения както прави въ сжботенъ день: тогазъ ще излази; и подиръ излазянето му ще затварятъ вратата.

(13) И зще приносишъ всѣки день всесъжение Господу агне еднолѣтно непорочно: всѣка сутрина ще го приносишъ. (14) И ще приносишъ за него хлѣбно приношение всѣка сутрина, шестата часть на една ефа, и елей третата часть на единъ инъ, за да *го* мѣсишъ съ брашното: хлѣбно приношение Господу за всегда чрѣзъ повелѣние вѣчно. (15) И ще приносятъ агнето и хлѣбното приношение и елея всѣка сутрина, всесъжение всегдашно.

(16) Така говори Господь Иеова: Ако даде князътъ даръ нѣкому отъ синоветѣ си, той *ще* му *е* наслѣдие: на синоветѣ негови ще е, стяжание ще имъ е по наслѣдие. (17) Но ако даде даръ отъ наслѣдието си на нѣкого отъ рабитѣ си, тогазъ ще е неговъ идо годината на оставянето: подиръ нея ще се враща на князя; защото наслѣдието му е на си-

у Изх. 12;18. Лев. 23;5,6. Числа 9;2,3. 28;16,17. Втор. 16;1, и дрг.
ф Лев. 4;14.
х Лев. 23;8.
ц Виж. Числа 28;15, 22,30. 29;5,11,16, 19, и дрг.
ч Гл. 46;5,7.
ш Лев. 23;34. Числа 29;12. Втор. 16;13.

—

а Гл. 44;3. Ст. 8.
б Гл. 45;17.
в Гл. 45;24. Ст. 7,11.
г Ст. 2.
д Изх. 23;14-17. Втор. 16;16.
е Ст. 5.
ж Гл. 44;3. Ст. 2.
з Изх. 29;38. Числа 28;3.
и Лев. 25;10.

новетѣ му: тѣхно ще бжде. (18) [к]А князътъ не
ще взема отъ наслѣдието на людетѣ, нито ще
ги изважда съ насилство изъ стяжанието имъ:
отъ стяжанието си ще даде наслѣдие на си-
новетѣ си, за да се не разпръснуватъ людетѣ
ми всѣки отъ стяжанието си.

(19) Послѣ ме заведе прѣзъ входа който е
отъ странитѣ на вратата, къмъ светитѣ стаи
на свещеницитѣ, които гледатъ къмъ сѣверъ;
и ето тамъ мѣстото отзадъ къмъ западъ. (20) И
рече ми: Това е мѣстото [л]дѣто свещеницитѣ
ще варятъ приношението за прѣстжпление и
приношението за грѣхъ; [м]дѣто ще пекатъ
хлѣбното приношение, така щото да *ги* не из-
носятъ у вънщния дворъ за [н]да осветятъ
людетѣ. (21) И изведе ме въ вънщния дворъ
и ме заведе около четиритѣ жгла на двора, и
ето дворъ въ всѣки жгълъ на двора. (22) Въ
четиритѣ жгла на двора *имаше* оградени дво-
рове, четиридесеть *лакти* на дльжъ, и три-
десеть на ширъ: тѣзи четиритѣ жгла бѣха
отъ една мѣрка. (23) И *имаше единъ* редъ
шатри около тѣхъ, около четиритѣ *двора;* и
имаше готварници устроени подъ редоветѣ
наоколо. (24) И рече ми: Тѣзи сж мѣстата на
готваритѣ, дѣто слугитѣ на дома [о]ще варятъ
жъртвитѣ на людетѣ.

ГЛАВА 47.

И върна ме при вратата на дома; и, ето,
[а]вода извираше изподъ прага на дома къмъ
изтокъ; защото лицето на дома бѣ къмъ из-
токъ, и водата слизаше изподъ дѣсната
страна на дома, при южната страна на олтаря.
(2) И ме изведе прѣзъ пжтя на вратата която
сж къмъ сѣверъ, и ме заведе наоколо прѣзъ
вънщния пжть къмъ вънщнитѣ врата, прѣзъ
пжтя който гледаше къмъ изтокъ; и, ето,
вода течеше отъ дѣсната страна.

(3) И [б]человѣкътъ който имаше мѣрката въ
ржката си, като излѣзе къмъ изтокъ прѣмѣри
тисяща лакти, и ме прѣведе прѣзъ водата:
водата бѣ до глезни. (4) Прѣмѣри пакъ ти-
сяща, и ме прѣведе прѣзъ водата: водата бѣ
до колѣнѣ. Пакъ прѣмѣри тисяща, и ме прѣ-
веде: водата бѣ до чрѣсла. (5) Послѣ прѣмѣ-
ри тисяща; и стана рѣка която не можахъ
да прѣмина; защото водата бѣше се възви-
сила, и станала вода плавателна, рѣка непро-
ходима.

(6) И рече ми: Видѣ ли, сине человѣчески?
Тогазъ ме заведе и ме върна на брѣга на рѣ-
ката. (7) И когато се върнахъ, ето при брѣга
на рѣката [в]дървета твърдѣ много, оттукъ и
оттамъ. (8) И рече ми: Тая вода излазя къмъ
източната страна, и слазя къмъ пустинята, и
влазя въ морето; *и* когато се излѣе въ море-
то водата *му* ще изцѣлѣе. (9) И всѣко одуше-
вено което се движи, въ колкото страни би
отишли *тѣзи* рѣки, ще живѣе; и ще има *тамъ*
множество риба твърдѣ много понеже тая во-
да отхожда тамъ; и ще изцѣлѣятъ, и ще жи-
вѣятъ всичкитѣ дѣто рѣката отиде. (10) И ри-
баритѣ ще стоятъ по край нея отъ Ен-гади
до Ен-егланимъ: *тамъ* ще разпростиратъ мрѣ-
житѣ: рибитѣ имъ ще сж споредъ видоветѣ
си, като рибитѣ [г]на голѣмото море, твърдѣ
много. (11) Но тинявитѣ му мѣста и блати-
ститѣ му нѣма да изцѣлѣятъ: ще се опрѣдѣ-
лятъ за соль. (12) [д]А по край рѣката на брѣ-
говетѣ ѝ, оттукъ и оттамъ, ще растатъ дър-
вета всѣкакъвъ видъ за храна, [е]на които ли-
стетѣ нѣма да вѣнатъ и плодътъ имъ нѣма да
изчезне: новъ плодъ ще се ражда всѣки мѣ-
сецъ, защото водата му излазя изъ светили-
щето; и плодътъ имъ ще е за храна, и ли-
стътъ имъ [ж]за изцѣление.

(13) Така говори Господь Иеова: Тѣзи *ще*
сж прѣдѣлитѣ въ които ще наслѣдите земята
споредъ дванадесетьтѣ племена Израилеви:
[з]Иосифъ *ще има два* дѣла. (14) А вий ще я
наслѣдите, всѣки както братъ му; [и]заради
която възвисихъ ржката си че ще я дамъ на
бащитѣ ви; и [к]тая земя ще ви се даде на
наслѣдие.

(15) И този *ще е* прѣдѣлътъ на земята:
къмъ сѣверната страна, отъ голѣмото море,
[л]къмъ пжтя на Етлонъ, като отива нѣкой [м]въ
Седадъ, (16) [н]Енатъ, [о]Вирота, Сибраимъ, кой-
то е между прѣдѣла на Дамаскъ и прѣдѣла
на Енатъ, на Асаратиконъ, който е при прѣ-
дѣлитѣ на Ауранъ. (17) И прѣдѣлътъ отъ мо-
рето ще е [п]Асаренанъ, прѣдѣлътъ на Да-

к Гл. 45;8.
л 2 Лѣт. 35;13.
м Лев. 2;4. 5;7.
н Гл. 44;19.
о Ст. 20.

а Иоилъ 3;18. Зах. 13;1. 14;8. Отк. 22;1.
б Гл. 40;3.
в Ст. 12. Отк. 22;2.
г Числа 34;6. Ис. Нав. 23;4. Гл. 48;28.
д Ст. 7.
е Псал. 1;3. Иер. 17;8.
ж Отк. 22;2.
з Бит. 48;5. 1 Лѣт. 5;1. Гл. 48;4,5.
и Бит. 12;7. 13;15. 15;7. 17;8. 26;3. 28;13. Гл. 20;5,6,28,42.
к Гл. 48;29.
л Гл. 48;1.
м Числа 34;8.
н Числа 34;8.
о 2 Цар. 8;8.
п Числа 34;9. Гл. 48;1.

маскъ, и сѣверниятъ който е къмъ сѣверъ, и
прѣдѣлътъ на Ематъ. И *тая е* сѣверната стра-
на. (18) А източната страна ще прѣмѣрите
отъ Ауранъ, и отъ Дамаскъ, и отъ Галаадъ,
и отъ земята Израилева къмъ Иорданъ, отъ
прѣдѣла който е къмъ източното море. И *тая*
е източната страна. (19) А южната страна
къмъ югъ, отъ Тамаръ [р]до водата на Мериваѳ
Кадисъ, и прѣзъ потока до голѣмото море. И
тая е южната страна къмъ пладне. (20) А за-
падната страна *ще е* голѣмото море отъ прѣ-
дѣла додѣ дойде нѣкой срѣщу Ематъ. Тая е
западната страна. (21) Така ще раздѣлите та-
зи земя помежду си споредъ Израилевитѣ пле-
мена. (22) И ще я раздѣлите въ наслѣдие за
васъ и [с]за чуждонцитѣ които пришелствуватъ
между васъ, които родятъ синове посрѣдъ васъ:
и [т]ще ви сж като тузомци между Израиле-
витѣ синове: ще иматъ съ васъ наслѣдие меж-
ду Израилевитѣ племена. (23) И въ което пле-
ме пришелствува чуждонецътъ, тамъ ще да-
дете наслѣдието му, говори Господь Иеова.

ГЛАВА 48.

А имената на племената сж тѣзи: [а]отъ сѣ-
верния край, кждѣ пжтя на Етлонъ като оти-
ва нѣкой въ Ематъ, Асаренанъ, прѣдѣлътъ
на Дамаскъ къмъ сѣверъ, кждѣ страната на
Ематъ; и отъ източната му страна до запад-
ната, на Дана, единъ *дѣлъ*. (2) И при прѣдѣла
Дановъ, отъ източната страна до западната
страна, на Асира, единъ. (3) И при прѣдѣла
Асировъ отъ източната страна, до западната
страна, на Нефталима, единъ. (4) И при прѣ-
дѣла Нефталимовъ, отъ източната страна до
западната страна, на Манасия, единъ. (5) И
при прѣдѣла Манасиевъ, отъ източната страна
до западната страна, на Ефрема, единъ. (6) И
при прѣдѣла Ефремовъ, отъ източната страна
до западната страна, на Рувима, единъ. (7) И
при прѣдѣла Рувимовъ, отъ източната страна
до западната страна, на Юда, единъ.

(8) И при прѣдѣла Юдинъ, отъ източната
страна до западната страна, [б]ще е приноше-
нието, което ще посветите отъ двадесеть и
петь тисящи *тръсти* въ ширина, а въ дължи-
на като единъ отъ *другитѣ* дѣлове, отъ из-
точната страна до западната страна; и свети-
лището ще е посрѣдъ него. (9) Приношението
което ще посветите Господу *ще е* отъ дваде-
сеть и петь тисящи на дължъ, и десеть тися-
щи на ширъ. (10) И за тѣхъ, за священици-
тѣ, ще е *това* свето приношение, къмъ сѣ-
веръ двадесеть и петь тисящи *на* дължъ, и
къмъ западъ десеть тисящи на ширъ, и къмъ
истокъ десеть тисящи на ширъ, и къмъ югъ
двадесеть и петь тисящи на дължъ; и свети-
лището Господно ще е посрѣдъ него. (11) [в]*То*
ще е за осщеннитѣ священици, отъ Садоко-
витѣ синове, които пазиха стражата ми, кои-
то не се заблудиха въ заблуждението на Из-
раилевитѣ синове [г]както се заблудиха Леви-
титѣ. (12) И *това* посвещено приношение отъ
земята ще имъ е прѣсвето, при прѣдѣла на
Левититѣ.

(13) И при прѣдѣла на священицитѣ *ще и-*
матъ Левититѣ *дѣлъ* двадесеть и петь тисящи
на дължъ и десеть тисящи на ширъ: всич-
ката дължина *ще е* двадесеть и петь тисящи,
и ширината десеть тисящи.

(14) И [д]да не продадатъ отъ него, нито да
промѣнятъ, нито да отчуждятъ начаткитѣ зем-
ни; защото е свето Господу.

(15) [е]А петьтѣ тисящи които оставатъ въ
ширината срѣщу двадесеть и петьтѣ тисящи
[ж]ще сж несвето *мѣсто* заради града, за насе-
ление и за прѣдградия; и градътъ ще е посрѣдъ
него. (16) И тѣзи *ще сж* мѣркитѣ му: сѣвер-
ната страна четири тисящи и петстотинъ, и
южната страна четири тисящи и петстотинъ,
и къмъ източната страна четири тисящи и
петстотинъ, и западната страна четири тися-
щи и петстотинъ. (17) И прѣдградията на гра-
да ще сж къмъ сѣверъ двѣстѣ и петдесеть, и
къмъ югъ двѣстѣ и петдесеть, и къмъ истокъ
двѣстѣ и петдесеть, и къмъ западъ двѣстѣ и
петдесеть.

(18) И остатъкътъ въ дължина който се
държи съ светото приношение, десеть тисящи
къмъ истокъ, и десеть тисящи къмъ западъ;
и ще се държи съ светото приношение; и
рожбитѣ му ще сж за храна на онѣзи които
слугуватъ на града. (19) И [з]които слугуватъ
на града ще му слугуватъ отъ всичкитѣ Из-
раилеви племена.

(20) Всичкото посвещение *ще е* двадесеть и
петь тисящи съ двадесеть и петь тисящи: че-
тверожгълно ще поставите светото приноше-
ние съ стяжанието на града. (21) И [и]остатъ-

р Числа 20;13. Втор. 32;51. Псал. 81;7. Гл. 48;28. [7;9,10.
с Виж. Ефес. 3;6. Отк.
т Рим. 10;12. Гал. 3;28. Кол. 3;11.
а Гл. 47;15, и друг.
б Гл. 45;1-6.
в Гл. 44;15.
г Гл. 44;10.
д Изх. 22;29. Лев. 27;10. 28;33.
е Гл. 45;6.
ж Гл. 42;20.
з Гл. 45;6.
и Гл. 45;7.

къть *ще е* за князя, отсамъ и оттамъ на све-
тото приношение и на стяжанието на града:
срѣщу двадесеть и петьтѣ тисящи на посвеще-
нието кждѣ източния прѣдѣлъ, и къмъ западъ
срѣщу двадесеть и петьтѣ тисящи кждѣ за-
падния прѣдѣлъ, при дѣловетѣ, *ще е* за князя.
То ще е светото приношение, и [к]светилището
на дома всрѣдъ него. (22) И отъ стяжанието
на Левититѣ и отъ стяжанието на града *които*
сж всрѣдъ принадлежещия на князя, между
прѣдѣла на Юда и прѣдѣла на Вениамина,
той ще е на князя.

(23) А заради останалитѣ племена отъ из-
точната страна до западната страна, на Вени-
амина, единъ *дѣлъ*. (24) И при прѣдѣла на
Вениамина, отъ източната страна до западна-
та страна, на Симеона, единъ. (25) И при
прѣдѣла Симеоновъ, отъ източната страна до
западната страна, на Исахара, единъ. (26) И
при прѣдѣла Исахаровъ, отъ източната стра-
на до западната страна, на Завулона, единъ.
(27) И при прѣдѣла Завулоновъ, отъ източна-
та страна до западната страна, на Гада, единъ.
(28) И при прѣдѣла Гадовъ, въ южната стра-
на къмъ югъ, прѣдѣлътъ ще е отъ Тамаръ
[л]до водата на Мерива Кадисъ, и прѣзъ по-
тока до голѣмото море. (29) [м]Тая е земята ко-
ято ще раздѣлите съ жрѣбие на Израилевитѣ
племена за наслѣдие, и тѣзи имъ сж дѣлове-
тѣ, говори Господь Иеова.

(30) И тѣзи сж изходитѣ на града: къмъ
сѣверъ четири тисящи и петстотинъ мѣрки.
(31) [н]И портитѣ на града *ще сж* споредъ име-
ната на племената Израилеви: три порти къмъ
сѣверъ: портата Рувимова една, портата Юди-
на една, портата Левиина една. (32) И къмъ
източната страна, четири тисящи и петстотинъ
мѣрки; и три порти: портата Иосифова една,
портата Вениаминова една, портата Данова една.
(33) И къмъ южната страна, четири тисящи и
петстотинъ мѣрки; и три порти: портата Си-
меонова една, портата Исахарова една, портата
Завулонова една. (34) Къмъ западната страна,
четири тисящи и петстотинъ: портитѣ имъ
три: портата Гадова една, портата Асирова една,
портата Нефталимова една. (35) Окрѫжностьта
ще е осемнадесеть тисящи *мѣрки*; и [о]името
на града отъ *онзи* день *ще* бжде [п]*Иеова-шама.

КНИГА НА ПРОРОКА ДАНИИЛА.

ГЛАВА 1.

Въ [а]третата година на царуването на Иоа-
кима царя Юдинъ дойде Навуходоносоръ Ва-
вилонский царь въ Ерусалимъ и го обсади.
(2) И прѣдаде Господь въ ржката му Иоакима
Юдиния царь и [б]часть отъ съсждитѣ на дома
Божий; и ги занесе [в]въ земята Сенааръ, въ
дома на бога си; и [г]внесе съсждитѣ въ съ-
кровищницата на бога си.
(3) И рече царьтъ на Асфеназа, началника
надъ скопцитѣ си, да доведе [д]отъ синоветѣ
Израилеви, и отъ царското сѣме, и отъ благо-
роднитѣ (4) юноши [е]които нѣматъ никакъвъ
порокъ, и красни на гледъ, и проумѣтели въ
всѣкаква мждрость, и вѣдатели съ всѣкакво
знание, и които имаха благоразумие и можe-
ха да стоятъ въ царския палатъ, и [ж]да ги
учи буквитѣ и езика на Халдейцитѣ. (5) И
царьтъ имъ опрѣдѣли за всѣки день дѣлъ отъ
царскитѣ изрядни ястия и отъ виното което

к Ст. 8,10.
л Гл. 47;19.
м Гл. 47;14,21,22.
н Отк. 21;12, и др.
о Иер. 33;16.
Виж. Изх. 17;15.
Сжд. 6:24.
п Виж. Иер. 3;17.
Иоилъ 3;21. Зах. 2;10.
Отк. 21;3. 22;3.
* Иеова е тамъ.

а 4 Цар. 24;1.
2 Лѣт. 36;6.
б Иер. 27;19,20.
в Бит. 10;10. 11;2.
Иса. 11;11.
Зах. 5;11.
г 2 Лѣт. 36;7.
д 4 Цар. 20;17,18.
Иса. 39;7.
е Виж. Лев. 24;19,20.
ж Дѣян. 7;22.

той пиеше; и като ги хранитъ три години,
[з]да прѣдстояватъ послѣ прѣдъ царя. (6) И
между тѣхъ бѣха, отъ Юдинитѣ синове, Да-
ниилъ, Анания, Мисаилъ, и Азария; (7) [и]на
които началникътъ на скопцитѣ тури имена;
и [к]Даниила наименова Валтасасаръ, и Анания
Сидрахъ, а Мисаила Мисахъ, и Азария Авде-
наго.

(8) Но Даниилъ тури въ сърдцето си [л]да се
не оскверни отъ изряднитѣ ястия на царя,
нито отъ виното което той пиеше; за то моли
началника на скопцитѣ да се не оскверни.
(9) И [м]направи Богъ Даниила да намѣри бла-
годать и милость прѣдъ началника на скоп-
цитѣ. (10) И рече началникътъ на скопцитѣ
Даниилу: Азъ се боя отъ господаря си царя
който опрѣдѣли ястието ви и питието ви, да
не би да види лицата ви по-развалени отъ
лицата на юношитѣ връстницитѣ ви, и на-
правите главата ми повинна прѣдъ царя. (11) И
рече Даниилъ на настоятеля когото начал-
никътъ на скопцитѣ постави надъ Даниила,
Анания, Мисаила, и Азария: (12) Опитай,
моля, рабитѣ си десеть дни, и да се дадатъ
намъ да ядемъ сочива, и вода да пиемъ:
(13) послѣ нека се прѣгледатъ прѣдъ тебе ли-
цата ни и лицата на юношитѣ които ядатъ
отъ изряднитѣ ястия на царя; и както ви-
дишъ направи съ рабитѣ си. (14) И послуша
ги въ това нѣщо, и ги опита десеть дни. (15) И
подиръ свършъка на десетьтѣ дни лицата имъ
се явиха по-красни и по-тлъсти съ плъть не-
жели всичкитѣ юноши които ядѣха изрядни-
тѣ ястия на царя. (16) И отнемаше настоя-
тельтъ изрядното имъ ястие и виното което
трѣбваше да пиятъ, и имъ даваше сочива.

(17) И на тѣзи четири юноши [н]даде Богъ
[о]знание и разумъ въ всѣко учение и мъ-
дрость; и Даниилъ [п]бѣ проумѣтель въ всѣко
видѣние и сънуване. (18) И въ свършъка
на днитѣ когато рече царьтъ да ги въведатъ,
началникътъ на скопцитѣ ги въведе прѣдъ
Навуходоносора. (19) И говори съ тѣхъ царьтъ;
и не се намѣри между всички тѣхъ подобенъ
на Даниила, Анания, Мисаила, и Азария; и
[р]прѣдстояваха прѣдъ царя. (20) И [с]въ всѣко
дѣло на мъдрость и на проумѣние заради
което ги попита царьтъ, намѣри ги десето-
кратно по-добри отъ всичкитѣ вълхви и вра-
жари колкото бѣха въ всичкото му царство.
(21) И [т]остана Даниилъ до първото лѣто на
царя Кира.

ГЛАВА 2.

И въ второто лѣто на царуването Навухо-
доносорово, Навуходоносоръ сънува сънища;
и [а]смути се духътъ му, и [б]сънятъ му побѣг-
на отъ него. (2) И [в]рече царьтъ да повикатъ
вълхвитѣ и вражаритѣ и омаятелитѣ и Хал-
деитѣ за да явятъ на царя сънищата му. Дой-
доха прочее и прѣдстанаха прѣдъ царя.

(3) И рече имъ царьтъ: Сънувахъ сънъ; и
духътъ ми се смути за да позная съна. (4) И
говориха Халдеитѣ на царя Сирски и рекоха:
[г]Царю, да си живъ въ вѣкъ! кажи съна на
рабитѣ си, и ние ще явимъ тълкуванието.
(5) Царьтъ отговори и рече на Халдеитѣ: Той
избѣгна отъ мене. Ако не ми направите по-
знатъ съна и тълкуванието му, [д]ще бъдете
насѣчени на късове и къщитѣ ви ще ста-
натъ гноища; (6) но [е]ако явите съна и тъл-
кованието му, ще вземете отъ мене дарове и
въздаяния и голѣма честь. Явете ми, прочее,
съна и тълкованието му. (7) Отговориха вто-
рий пъть и рекоха: Да каже царьтъ съна
на рабитѣ си, и ние ще явимъ тълкованието
му. (8) Царьтъ отговори и рече: Наистина ра-
зумѣвамъ че вие искате да изкупувате врѣме,
понеже видите че избѣгна отъ мене това нѣ-
що. (9) Но ако не ми обадите съна, [ж]това е
самото рѣшение за васъ; защото сте се съ-
вѣтвали да речете лъжливи и развратни думи
прѣдъ мене додѣ се промѣни врѣмето. Каже-
те ми прочее съна, и ще позная че можете да
ми явите и тълкованието му. (10) Отговори-
ха Халдеитѣ прѣдъ царя и рекохѫ: Нѣма че-
ловѣкъ на земята който да може да яви тази
царска работа, както *нѣма* никой царь, князъ,
или управитель *който* да иска такъвизъ нѣща
отъ вълхвъ, или вражарь, или Халдей. (11) И
това нѣщо което царьтъ иска е мѫчно; и нѣ-

з Ст. 19. Бит. 41;46. 3 Цар. 10;8.
и Бит. 41;45. 4 Цар. 24;17.
к Гл. 4;8. 5;12.
л Втор. 32;38. Иез. 4;13. Осия 9;3.
м Вит. Бит. 39;21. Псал. 106;46. Прит. 16;7.
н 3 Цар. 3;12. Як. 1;5,17.
о Дѣян. 7;22.
п Числа 12;6. 2 Лѣт. 26;5. Гл. 5;11,12,14. 10;1.
р Бит. 41;46. Ст. 5.
с 3 Цар. 10;1.
т Гл. 6;28. 10;1.

—

а Бит. 41;8. Гл. 4;5.
б Ест. 6;1. Гл. 6;18.
в Бит. 41;8. Изх. 7;11. Гл. 5;7.
г 3 Цар. 1;31. Гл. 3;9. 5;10. 6;6,21.
д 4 Цар. 10;27. Езд. 6;11. Гл. 3;29.
е Гл. 5;16.
ж Ест. 4;11.

на другъ който да може да го яви прѣдъ ца-
ря [з]освѣнъ боговетѣ, на които жилището не
е съ плъть.
(12) За то се разяри царьтъ и разгнѣви се
много, и рече да погубятъ всичкитѣ мждреци
Вавилонски. (13) И излѣзе рѣшението, и мж-
дрецитѣ се умъртвяваха: потърсиха още *и*
Даниила и другаритѣ му за да ги убиятъ.
(14) И отговори Даниилъ съ благоразумие и
мждрость къмъ Ариоха царския началникъ на
тѣлохранителитѣ, който излѣзе да убие мж-
дрецитѣ Вавилонски. (15) Отговори и рече на
Ариоха царския началникъ: Защо това при-
тѣснително рѣшение отъ царя? Тогазъ Ари-
охъ яви работата Даниилу. (16) И влѣзе Да-
ниилъ и моли царя да му даде врѣме, та да
яви на царя тълкованието. (17) Тогазъ отиде
Даниилъ въ дома си, и обяви това нѣщо на
Анания, Мисаила, и Азария другаритѣ си,
(18) [и]за да искатъ милость отъ Бога небесна-
го заради тази тайна, щото да не погине Да-
ниилъ и другаритѣ му съ другитѣ Вавилон-
ски мждреци.
(19) И откри се тайната Даниилу [к]чрѣзъ
видѣние прѣзъ нощьта. Тогазъ благослови
Даниилъ Бога небеснаго. (20) И говори Да-
ниилъ и рече:—

[л]Да е благословено името Божие
Отъ вѣка и до вѣка;
[м]Защото мждростьта и силата сж негови.
(21) И [н]той промѣнява врѣмената и поритѣ:
[о]Сваля царе, и поставя царе:
[п]Дава мждрость на мждритѣ
И знание на разумнитѣ.
(22) Той [р]открива дълбокитѣ и скрититѣ:
[с]Познава онова което е въ тъмнината;
И [т]видѣлината обитава съ него.
(23) Тебѣ, Боже на отцитѣ ми, благодаря.
И *тебе* славословя,
Който си ми далъ мждрость и сила;
И сега си ми направилъ познато онова
[у]Което попросихме отъ тебе;
Защото ти направи позната намъ царска-
та работа.

(24) И тъй, отиде Даниилъ при Ариоха, ко-
гото царьтъ бѣ наредилъ да погуби мждреци-
тѣ Вавилонски: отиде, и му рече тъй: Да
не погубишъ мждрецитѣ Вавилонски. Въведи
ме прѣдъ царя, и азъ ще явя тълкованието
на царя. (25) Тогазъ Ариохъ побърза да въве-
де Даниила прѣдъ царя, и му каза така: На-
мѣрихъ мжжъ отъ плѣнницитѣ Юдини който
ще яви тълкованието на царя. (26) Отговори
царьтъ и рече Даниилу, на когото името бѣ
Валтасасаръ: Можешъ ли да ми явишъ сънятъ
който видѣхъ, и тълкованието му?
(27) Отговори Даниилъ прѣдъ царя и рече:
Тайната за която царьтъ пита не могатъ мж-
дреци, врачари, влъхви, или прѣдвѣщатели
да я явятъ на царя; (28) но [ф]има Богъ на
небето който открива тайни, и прави знайно
на царь Навуходоносора [х]що има да стане въ
сетнитѣ дни. Сънътъ ти и видѣнията на твоя-
та глава върху одъра ти сж тѣзи: (29) Царю,
размишленията ти възлѣзоха въ ума ти на
одъра ти заради онова което има да стане по-
дирѣ това; и [ц]онзи който открива тайни яви
ти що има да стане. (30) [ч]Но заради мене,
това таинство не ми се откри чрѣзъ нѣкоя мж-
дрость която бихъ ималъ азъ повече отъ всич-
китѣ живи, но за да се обяви тълкованието
на царя, и [ш]да познаешъ размишленията на
сърдцето си.
(31) Ти, царю, си видѣлъ, и ето образъ го-
лѣмъ. Този образъ, който бѣ великъ, и на
който сиянието бѣ прѣвъзходно, стоеше прѣдъ
тебе; и зракътъ му бѣ страшенъ. (32) [щ]Гла-
вата на онзи образъ бѣ отъ чисто злато, грж-
дитѣ му и мишцитѣ му отъ сребро, коремътъ
му и бедрата му отъ мѣдь, (33) голенитѣ му
отъ желѣзо, нозѣтѣ му една часть отъ желѣ-
зо а една отъ каль. (34) Гледалъ си ти доде
се отсѣче [ъ]камикъ безъ ржцѣ; и удари обра-
за въ нозѣтѣ му които бѣха отъ желѣзо и
каль, и ги съкруши. (35) Тогазъ желѣзото,
кальта, мѣдьта, среброто, и златото съкруши-
ха се купно, и станаха [ь]като прахъ отъ хлѣ-
ва на гумното лѣтѣ: вѣтърътъ ги дигна, и [ѣ]не
се намѣри за тѣхъ никое мѣсто; а камикътъ
който удари образа [ю]стана планина голѣма и
[я]изпълни всичката земя. (36) Това е сънятъ;
и тълкованието му ще кажемъ прѣдъ царя.

з Ст.28. Гл.5;11.
и Мат.18;19.
к Числа 12;6. Йовъ 33;15,16.
л Псал.113;2. 115;18.
м Иер.32;19.
н 1 Лѣт.29;30. Ест. 1;13. Гл.7;25. 11;6.
о Йовъ 12;18. Псал. 75;6,7. Иер.27;5. Гл.4;17.
п Як.1;5.
р Йовъ 12;22. Псал. 25;14. Ст.28,29.
с Псал.139;11,12. Евр.4;13.
т Гл.5;11,14. Як.1;17.
у Ст.18.
ф Бит.40;8. 41;16. Ст.18,47. Амосъ 4;13.
х Бит.49;1.
ц Ст.22,28.
ч Бит.41;16. Дѣян.3;12.
ш Ст.47.
щ Ст.38, и драг.
ъ Гл.8;25. Зах.4;6. 2 Кор.5;1. Евр.9;24.
ь Псал.1;4. Осия 13;3.
ѣ Псал.37;10,36.
ю Иса.2;2,3.
я Псал 90;9.

(37) [л]Ти си, царю, царь на царе; [м]защо-
то Богъ небесний ти даде царство, сила, и
крѣпость, и слава. (38) И на [а]всѣко мѣсто дѣ-
то живѣятъ человѣческитѣ синове, горскитѣ
звѣрове и птицитѣ небесни даде въ ржката
ти, и те постави господарь надъ всички тѣхъ.
[б]Ти си оная златна глава. (39) И подиръ
тебе [в]ще възстане друго царство [г]по-долно
отъ твоето, и друго трето царство отъ мѣдь
което ще обладае всичката земя. (40) [д]И че-
твърто царство ще стане крѣпко като желѣзо;
понеже желѣзото съкрушава и сдробява всич-
ко, и, както желѣзото което строшава всичко,
така ще стрива и строшава. (41) [е]А понеже
си видѣлъ нозѣтѣ и пръститѣ часть отъ грън-
чарска каль а часть отъ желѣзо, ще е едно
царство раздѣлено; но ще има *нѣщо* въ него
отъ силата на желѣзото, както си видѣлъ ти
желѣзото смѣсено съ глинена каль. (42) И *как-
то* пръститѣ на нозѣтѣ бѣха часть отъ желѣ-
зо и часть отъ каль, *така* царството ще е въ
нѣкои страни крѣпко и въ нѣкои ломко. (43) И
както си видѣлъ ти желѣзото смѣсено съ гли-
нената каль, така ще се размѣсятъ съ сѣме на
человѣци; но не ще да сж слѣпени единъ съ
другъ, както желѣзото не се смѣса съ кальта.
(44) И въ днитѣ на онѣзи царе [ж]ще въздигне
Богъ небесний царство [з]което въ вѣкъ нѣма
да се развали, и това царство нѣма да прѣ-
мине въ други люде: [и]ще съкруши и довър-
ши всички тѣзи царства, а то ще прѣбивае
въ вѣкъ. (45) [к]Както си видѣлъ ти че ка-
микъ се отсѣче отъ горага безъ ржцѣ, и съ-
круши желѣзото, мѣдьта, кальта, среброто, и
златото, Богъ великий направи познато на
царя което има да стане подиръ това; и исти-
ненъ е сънътъ, и вѣрно тълкуванието му.

(46) [л]Тогазъ царь Навуходоносоръ падна на
лице и се поклони Даниилу, и заповѣда [м]да
му принесатъ приношение и кадения. (47) *И*
говори царьтъ Даниилу и рече: Наистина
ваший Богъ, той е Богъ на боговетѣ, и Го-
сподь на царетѣ, и [н]който открива тайни,
защото възможе ти да откриешъ тази тайна.
(48) Тогазъ царьтъ възвеличи Даниила, и
[о]дарове голѣми и много му даде, и го поста-
ви господарь надъ всичката Вавилонска об-
ласть и [п]началникъ на управителитѣ надъ
всичкитѣ мждреци Вавилонски. (49) И поиска
Даниилъ отъ царя; и [р]постави Седраха, Ми-
саха, и Авденаго надъ дѣлата на Вавилонска-
та область; [с]а Даниилъ бѣше въ царския
дворъ.

ГЛАВА 3.

Царь Навуходоносоръ направи златъ об-
разъ, височината му шестдесеть лакти, и ши-
рината му шесть лакти; и постави го на по-
лето Дура, въ областьта Вавилонска. (2) И про-
води царь Навуходоносоръ да събере сатра-
питѣ, и управителитѣ, и областницитѣ, сж-
диитѣ, съкровищницитѣ, съвѣтницитѣ, законо-
учителитѣ, и всичкитѣ началници на области-
тѣ да дойдатъ на посвещението на образа кой-
то постави царь Навуходоносоръ. (3) И сатра-
питѣ, управителитѣ, и областницитѣ, сждиитѣ,
съкровищницитѣ, съвѣтницитѣ, законоучи-
телитѣ, и всичкитѣ началници на областитѣ
събраха се на посвещението на образа който
постави царь Навуходоносоръ; и прѣдстанаха
прѣдъ образа който постави Навуходоносоръ.

(4) И провъзгласитель викаше велегласно: Вамъ
се заповѣдва, [а]народи, племена, и езици!
(5) Който часъ чуете гласа на трѫбата, на
свирката, на китарата, на самвиката, на псал-
тиря, на гайдата, и на всѣкакъвъ видъ му-
зика, паднете та се поклонете на златния об-
разъ който постави царь Навуходоносоръ;
(6) а който не падне да се поклони, въ истия
часъ [б]ще бжде хвърленъ всрѣдъ горещата
огнена пещь. (7) За то когато чуха всичкитѣ
народи гласа на трѫбата, на свирката, на
китарата, на самвиката, на псалтиря, и на
всѣкакъвъ видъ музика, падаха всички наро-
ди, племена, и езици и се покланяха на злат-
ния образъ който постави царь Навуходоно-
соръ.

(8) [в]А нѣкои Халдейци дойдоха тогазъ и на-
клеветиха Юдеитѣ. (9) И отговориха и рекоха
на царь Навуходоносора: [г]Царю, да си живъ
въ вѣкъ! (10) Ти, царю, си издалъ заповѣдь,

л Езд. 7;12. Иса. 47;5. Иер. 27:6,7. Иоз. 26;7. Осия 8;10
м Езд. 1;2.
а Гл. 4;21,22. Иер. 27;6.
б Ст. 32.
в Гл. 5;28,31.
г Ст. 32.
д Гл. 7;7,23.
е Ст. 33.
ж Ст. 28.
з Гл. 4;3,34. 6;26. 7;14,27. Мих. 4;7. Лука 1;32,33.
и Псал. 2;9. Иса. 60;12. 1 Кор. 15;24.
к Ст. 35 Иса. 28;16.
л Виж. Дѣян. 10;25. 14;13. 28;6.
м Езд. 6;10.
н Ст. 28.
о Ст. 6.
п Гл. 4;9. 5;11.
р Гл. 3;12.
с Ест. 2;19,21. 3:2.

—

а Гл. 4;1. 6;25.
б Иер. 29;22. Отк. 13;15.
в Гл. 6;12.
г Гл. 2;4. 5;10. 6;6.21.

всѣкы человѣкъ който чуе гласа на тржбата,
на свирката, на китарата, на самвиката, на
псалтиря, и на гайдата, и на всѣкакъвъ видъ
музика да падне и да се поклони на златния
образъ; (11) и който не падне и не се покло-
ни да бжде хвърленъ всрѣдъ горещата огне-
ня пещь. (12) [д]Има едни мжже Юдеи които
си поставилъ ти надъ дѣлата на Вавилонска-
та область; Седрахъ, Мисахъ, и Авденаго: тѣ-
зи человѣци, царю, не те почетоха: на бого-
ветѣ ти не служатъ, и на златния образъ ко-
гото си поставилъ не се кланятъ.

(13) Тогазъ Навуходоносоръ съ ярость и
гнѣвъ заповѣда да докаратъ Седраха, Миса-
ха, и Авденаго. И докараха тѣзи человѣци
прѣдъ царя. (14) *И* отговори Навуходоносоръ
и рече имъ: Седрахе, и Мисахе, и Авдена-
го, нарочно ли не служите на бога ми, и не
се кланяте на златния образъ когото поста-
вихъ? (15) Сега, като чуете гласа на тржба-
та, на свирката, на китарата, на самвиката,
на псалтиря, и на гайдата, и на всѣкакъвъ
видъ музика, ако сте готови да паднете и да
се поклоните на образа когото съмъ напра-
вилъ, [е]*добрѣ;* ако ли не се поклоните, въ
истия часъ ще бждете хвърлени всрѣдъ горе-
щата огнена пещь; и [ж]кой е онзи богъ кой-
то ще ви отърве отъ ржцѣтѣ ми?

(16) Отговориха Седрахъ, Мисахъ, и Авде-
наго та рекоха на царя: Навуходоносоре, намъ
[з]не ни трѣбва да ти отговоримъ за това нѣ-
що. (17) Ако е *така,* нашийй Богъ комуто ние
служимъ възможенъ е да ни отърве отъ го-
рещата огнена пещь; и отъ ржцѣтѣ ти, царю,
ще *ни* избави. (18) Но ако и не, да знаешъ,
царю, че на боговетѣ ти не служимъ, и на
златния образъ когото си поставилъ ти не се
кланяме.

(19) Тогазъ Навуходоносоръ се изпълни съ
ярость, и образътъ на лицето му се измѣни
противъ Седраха, Мисаха, и Авденаго, та го-
вори и заповѣда да нажежатъ пещьта седемь
пжти повече отколкото се виждаше нажежена.
(20) И заповѣда на по-силнитѣ мжже отъ вой-
ската си да вържатъ Седраха, Мисаха, и Ав-
денаго [и] да *ги* хвърлятъ въ горещата огнена
пещь. (21) Тогазъ онѣзи мжже бидоха върза-
ни съ шалваритѣ си, хитонитѣ си, и мантии-
тѣ си, и *другитѣ* си дрехи; и ги хвърлиха
всрѣдъ горещата огнена пещь. (22) А понеже
заповѣдьта царска бѣ притѣснителна, и пещь-
та се нажеже прѣмного, пламыкътъ огненъ
уби онѣзи мжже които дигнаха Седраха, Ми-
саха, и Авденаго. (23) А тѣзи трима мжже,
Седрахъ, Мисахъ, и Авденаго, паднаха вър-
зани всрѣдъ горещата огнена пещь.

(24) А царь Навуходоносоръ се ужаси; и
стана бърже та продума и рече на везиритѣ
си: Не хвърлихме ли трима мжже вързани
всрѣдъ огъня? А тѣ отговориха и рекоха на
царя: Наистина, царю. (25) Той отговори и
рече: Ето, азъ гледамъ четирма мжже раз-
вързани, и [к]ходятъ всрѣдъ огъня, и повреда
нѣма на тѣхъ; и зракътъ на четвъртия е [к]по-
добенъ сину божию. (26) Тогазъ се приближи
Навуходоносоръ при устието на горещата о-
гнена пещь та говори и рече: Седрахе, Ми-
сахе, и Авденаго, раби на Бога вишнаго, из-
лѣзте и елате. Тогазъ Седрахъ, Мисахъ, и
Авденаго излѣзоха изсрѣдъ огъня. (27) И съ-
браха се сатрапитѣ, управителитѣ, и област-
ницитѣ, и везиритѣ царски та видѣха тѣзи
мжже че огъньтъ нѣмаше сила [л]върхъ тѣла-
та имъ, и косъмъ отъ главата имъ не бѣ из-
горѣлъ, и шалваритѣ имъ не бѣха се измѣни-
ли, нито миризма отъ огънь бѣ прѣминала
върхъ тѣхъ.

(28) *Тогазъ* продума Навуходоносоръ и ре-
че: Благословенъ Богъ Седраховъ, Мисаховъ,
и Авденаговъ, който изпрати ангела си и из-
бави рабитѣ си [м]които уповаха на него, и не
послушаха думата на царя, и прѣдадоха тѣ-
лата си за да не служатъ нито да се покло-
нятъ на другъ богъ освѣнъ на своя си Богъ.
(29) [н]За то издавамъ заповѣдь, че всѣки на-
родъ, племе, и езикъ който говори зло про-
тивъ Бога на Седраха, Мисаха, и Авденаго
[о]ще се насѣче на кжсове, и кжщата му ще
стане гноище; [п]защото другъ богъ нѣма кой-
то може да избави така. (30) Тогазъ царьтъ
провъзведе Седраха, Мисаха, и Авденаго въ
областьта Вавилонска.

ГЛАВА 4.

Царь Навуходоносоръ [а]къмъ всичкитѣ на-
роди, племена, и езици които обитаватъ по
всичката земя: Миръ да се умножи на васъ!
(2) Угодно биде прѣдъ мене да възвѣстя зна-
менията и чудесата [б]които ми направи Богъ

д Гл. 2:49.
е Виж. Изх. 32;32.
Лука 13;9. [18;35.
ж Изх. 5;2. 4 Цар.
з Мат. 10;19.
и Иса. 43;2.
к Повъ 1;6. 38;7.
Псал. 34;7. Ст. 28.
л Евр. 11;34.
м Псал. 34;7,8. Иер.
17;7. Гл. 6;22,23.
н Гл. 6:26.
о Гл. 2;5.
п Гл. 6;27.
а Гл. 3;4. 6;25.
б Гл. 3:26

вишний. (3) [в]Колко сѫ голѣми неговитѣ знамения! и колко крѣпки чудесата му! Царството му е [г]царство вѣчно, и властьта му изъ родъ въ родъ.

(4) Азъ Навуходоносоръ бѣхъ спокоенъ въ дома си, и благополученъ въ палата си. (5) Видѣхъ сънъ който ме устраши; и [д]размишленията *ми* върху одъра ми и видѣнията на главата ми [е]ме смутиха. (6) За това издадохъ заповѣдь да се въвождатъ прѣдъ мене всичкитѣ мѫдреци Вавилонски за да ми явятъ тълкованието на съна. (7) [ж]Тогазъ влѣзоха вълхвитѣ, вражаритѣ, Халдеитѣ, прѣдвѣщателитѣ; и азъ казахъ съна *си* прѣдъ тѣхъ, но не ми явиха тълкованието му. (8) А послѣ дойде прѣдъ мене Даниилъ, [з]на когото името бѣ Валтасасаръ, споредъ името на моя богъ, и [и]въ когото е духътъ на светитѣ богове; и прѣдъ него казахъ съна и рекохъ: (9) Валтасасаре, [к]началниче на вълхвитѣ, понеже познахъ че духътъ на светитѣ богове е въ тебе, и нищо скришно не е мѫчно за тебе, *ето* видѣнията на съна ми който видѣхъ; и ти кажи тълкованието му. (10) Ето видѣнията на главата ми върху одъра ми: гледахъ, и [л]ето дърво всрѣдъ земята, и височината му голѣма. (11) Това дърво стана голѣмо и яко, и височината му стигаше до небето, и гледаше се до краищата на всичката земя. (12) Листетѣ му бѣха хубави, и плодътъ му много, и въ него имаше храна за всички: [м]подъ сѣнката му почиваха животнитѣ отъ полето, и у вѣтвитѣ му прѣвитаваха птицитѣ небесни, и отъ него се хранѣше всѣка плъть. (13) Видѣхъ въ видѣнията на главата си върху одъра си, и, ето, [н]стражъ и [о]светъ слѣзе отъ небето, (14) и викна велегласно и рече така: [п]Отсѣчете дървото и насѣчете вѣтвитѣ му: изтръсете листетѣ му и разпръснете плода му: [р]да бѣгатъ животнитѣ отъ подъ него, и птицитѣ отъ вѣтвитѣ му; (15) пъня обаче на коренетѣ му оставете въ земята, и то съ уза желѣзна и мѣдна, въ трѣвата на полето; и да се мокри съ росата небесна, и дѣлътъ му нека бѫде съ животнитѣ въ трѣвата на земята: (16) сърдцето му да се измѣни отъ человѣческо, и да му се даде скотско сърдце; и [с]седемь врѣмена да минатъ върху него. (17) *Това* нѣщо е съ заповѣдь на стражитѣ, и прошението чрѣзъ думата на светитѣ, [т]за да познаятъ живитѣ [у]че Вишний е Владѣтель на царството на человѣцитѣ, и комуто ще дава го, и поставя върху него нищожния отъ человѣцитѣ. (18) Този сънъ видѣхъ азъ царь Навуходоносоръ; и ти, Валтасасаре, кажи тълкованието му; [ф]защото всичкитѣ мѫдреци на царството ми не могатъ да ми явятъ тълкованието; а ти можешъ, [х]защото духътъ на светитѣ богове е въ тебе.

(19) Тогазъ Даниилъ, [ц]на когото името бѣ Валтасасаръ, остана смаянъ до единъ часъ, и размишленията му го смущаваха. Царьтъ отговори и рече: Валтасасаре, да те не смущава сънътъ или тълкованието му. Валтасасаръ отговори и рече: Господарю мой, [ч]сънътъ да бѫде върхъ онѣзи които те мразятъ, и тълкованието му върхъ враговетѣ ти! (20) [ш]Дървото което си видѣлъ че стана голѣмо и яко, на което височината стигаше до небето, и се гледаше отъ всичката земя, (21) и листетѣ му бѣха хубави, и плодътъ му много, и храна за всичкитѣ имаше въ него, *и* подъ него обитаваха животнитѣ на полето, а у вѣтвитѣ му прѣвитаваха птицитѣ небесни, — (22) [щ]ти си това *дърво*, царю, който си станалъ голѣмъ и якъ; и величеството ти се възвиси и стигна до небето, и [ъ]властьта ти до края на земята. (23) [ь]А заради това що е видѣлъ царьтъ стражъ и светъ да слазя отъ небето и да говори: Отсѣчете дървото и го съборете; само пъня на коренетѣ му оставете въ земята, и то съ уза желѣзна и мѣдна, въ трѣвата на полето; и да се мокри отъ небесната роса, и [ѣ]съ животнитѣ на полето нека бѫде дѣлътъ му, додѣ заминатъ седемь врѣмена върху него, — (24) това е тълкованието, царю, и това рѣшението на Вишнаго което стигна върху господаря ми царя; (25) и [ю]ще се изгонишъ отъ человѣцитѣ, и съ животнитѣ на полето ще е селението ти, и ще [я]ядешъ трѣва като

в Гл. 6;27.
г Ст. 34. Гл. 2;44. 6;26.
д Гл. 2;28,29.
е Гл. 2;1.
ж Гл. 2;2.
з Гл. 1;7.
и Иса 63;11. Ст. 18. Гл. 2;11. 5;11,14.
к Гл. 2;48. 5;11.
л Иез. 31;3, и друг. Ст. 20.
м Виж. Плачъ 4;20. Иез. 17;23. 31;6.
н Псал. 103;20. Ст. 17,23.
о Втор. 33;2. Гл. 8;13. Зах. 14;5. Юд. 14.
п Мат. 3;10.
р Иез. 31;12.
с Гл. 11;13. 12;7.
т Псал. 9;16.
у Гл. 2;21. 5;21. Ст. 25,32.
ф Бит. 41;8,15. Гл. 5;8,15.
х Ст. 8.
ц Ст. 8.
ч Виж. 2 Цар. 18;32. Иер. 29;7.
ш Ст. 10-12.
щ Гл. 2;38.
ъ Иер. 27;6-8.
ь Ст. 13.
ѣ Гл. 5;21.
ю Ст. 32. Гл. 5;21, и друг.
я Псал. 106;20.

говедата, и росата небесна ще те мокри; и седемь врѣмена ще заминатъ върху тебе, [з]додѣ познаешъ че Вишний е Владѣтель на царството на человѣцитѣ, и [ии]дава го комуто ще. (26) А за това що се заповѣда да оставятъ пъня на коренетѣ на дървото, царството ти ще ти бѫде утвърдено [а]когато познаешъ небесната власть. (27) За то, царю, нека ти бѫде угоденъ съвѣтътъ ми, и [б]изкъпи грѣховетѣ си съ правда и беззаконията си съ милость къмъ убогитѣ; [в]негли се продължи благоденствието ти.

(28) Всичко това постигна царь Навуходоносора. (29) Въ свършъка на дванадесеть мѣсеци, като ходѣше по царския палатъ Вавилонски, (30) [г]отговори царьтъ и рече: Не е ли този великий Вавилонъ който азъ съградихъ за столица на царството съ крѣпостьта на силата си и въ честь на славата си? (31) [д]Думата бѣ още въ устата на царя, *и* [е]стана гласъ отъ небето *та рече:* Тебѣ се възвѣстява, царю Навуходоносоре: царството прѣмина отъ тебе; (32) и [ж]ще се изгонишъ отъ человѣцитѣ, и съ животнитѣ на полето ще бѫде селението ти; съ трѣва като говедата ще те хранятъ; и седемь врѣмена ще заминатъ върхъ тебе, додѣ познаешъ че Вишний е Владѣтель на царството на человѣцитѣ, и го дава комуто ще. (33) Тозъ часъ словото се извърши върхъ Навуходоносора; и изгоненъ биде отъ человѣцитѣ, и трѣва като говедата ядѣше, и отъ росата небесна тѣлото му се мокрѣше, додѣ му пораснаха коситѣ като *пера* на орли, и ноктитѣ му като на птици.

(34) И [з]въ свършъка на днитѣ азъ Навуходоносоръ подигнахъ очитѣ си къмъ небето, и умътъ ми се върнà въ мене, и благословихъ Вишнаго, и похвалихъ и прославихъ [и]Живущаго въ вѣкъ, [к]на когото властьта е власть вѣчна, и царството му изъ родъ въ родъ; (35) и [л]всичкитѣ земни жители се смѣтатъ *прѣдъ него* като нищо; и спородъ [м]щението си прави на небесната войска и на земнитѣ жители; и [н]нѣма който да възбранява рѫката му или който да му говори: [о]Що правишъ ти? (36) Въ това врѣме умътъ ми се върна въ мене; и [п]за честь на царството ми върна ми се славата ми и свѣтлостьта ми, и везиритѣ ми и голѣмцитѣ ми ме търсѣха, и утвърдихъ се на царството си, и [р]ми се притури новече величество.

(37) Сега азъ Навуходоносоръ хваля и прѣвъзносямъ и славя небесного Царя; защото [с]всичкитѣ му дѣла сѫ истина, и пѫтищата му сѫдба; и [т]може да смири онѣзи които ходятъ въ гордость.

ГЛАВА 5.

Царь Валтасаръ [а]направи голѣмо пирувание на тисяща отъ голѣмцитѣ си, и пиеше вино прѣдъ тисящата. (2) *И* въ пиенето на виното заповѣда Валтасаръ да донесатъ златнитѣ и сребърнитѣ сѫсѫди [б]които Навуходоносоръ баща му отне отъ храма който бѣ въ Ерусалимъ, за да пиятъ съ тѣхъ царьтъ и голѣмцитѣ му, женитѣ му и наложницитѣ му. (3) Тогазъ се донесоха златнитѣ сѫсѫди които се отнеха отъ храма на дома Божий който бѣ въ Ерусалимъ; и пиеха съ тѣхъ царьтъ и голѣмцитѣ му, женитѣ му и наложницитѣ му. (4) Пиеха вино, и [в]хвалѣха боговетѣ златни, и сребърни, мѣдни, желѣзни, дървени, и каменни.

(5) И [г]тозъ часъ излѣзоха пръсти на человѣческа рѫка и писаха срѣщу свѣтилника върху мазането на стѣната на царския палатъ; и царьтъ видѣ дланьта на рѫката която писа. (6) Тогазъ зракътъ на царя се измѣни, и размышленията му го смущаваха, щото сглобенията на чрѣслата му се разглобяваха, и [д]колѣната му едно съ друго се тъкаха. (7) [е]Викна царьтъ велегласно да въведатъ [ж]врачаритѣ, Халдеитѣ, и прѣдвѣщателитѣ. *Тогазъ* царьтъ отговори и рече на мѫдрецитѣ Вавилонски: Който прочете това писание и ми покаже тълкуванието му ще бѫде облѣченъ съ багреница, и златно огърлие *ще се тури* около врата му, и [з]ще е третий началь-

---

з Псал. 83;18. Ст. 17,32.
ии Иер. 27;5.
а Мат. 21;25. Лука 15;18,21.
б 1 Пет. 4;8.
в 3 Цар. 21;29. Псал. 41;1, и дрг. Прит. 16;18. Гл. 5;20.
д Гл. 5;5. Лука 12;20.
е Ст. 24.
ж Ст. 25.
з Ст. 26.
и Гл. 12;7. Отк. 4;10.
к Псал. 10;16. Гл. 2;44. 7;14. Мих. 4;7. Лука 1;33.
л Иса. 40;15,17.
м Псал. 115;3. 135;6.
н Иовъ 34;29.
о Иовъ 9;12. Иса 45;9. Рим. 9;20.
п Ст. 26.
р Иовъ 42;12. Прит. 22;4. Мат. 6;33.
с Псал. 33;4. Отк. 15;3. 16;7.
т Изх. 18;11. Гл. 5;20.

а Ест. 1;3.
б Иер. 52;19. Гл. 1;2.
в Отк. 9;20.
г Гл. 4;31.
д Наумъ 2;10.
е Гл. 2;2. 4;6.
ж Иса. 47;13.
з Гл. 6;2.

никъ на царството. (8) Тогазъ влѣзоха всич-
китѣ мждреци царски; [и]но не можаха да
прочетатъ писанието, нито тълкованието му
да явятъ на царя. (9) Тогазъ царь Валтасаръ
се [к]смути много, и се измѣни върху него
зракътъ му, и голѣмцитѣ му се смутиха.
(10) Отъ думитѣ на царя и на голѣмцитѣ
му царицата влѣзе въ дома на пируванието; и
отговори царицата и рече: Царю, [л]да си
живъ въ вѣкъ! да те не смущаватъ размы-
шленията ти, и зракътъ ти да се не измѣнява.
(11) [м]Има человѣкъ въ царството ти въ ко-
гото е духътъ на светитѣ богове; и въ днитѣ
на баща ти свѣтлина и разумъ и мждрость,
както мждростьта на боговетѣ, намѣрихи се
въ него; когото царь Навуходоносоръ баща ти,
царьтъ баща ти постави [н]началникъ на въл-
хвитѣ, на вражаритѣ, на Халдеитѣ, *и* на
прѣдвѣщателитѣ; (12) [о]защото духъ изященъ,
и знание, и разумъ, тълкование на сънища, и
изяснение на гадания, и развързване на не-
доумѣния се намѣриха въ тогози Даниила,
[п]когото царьтъ прѣименува Валтасасаръ. Сега да
се повика Даниилъ; и ще покаже тълкованието.
(13) Тогазъ се въведе Даниилъ прѣдъ царя.
Царьтъ отговори и рече Даниилу: Ти ли си
онзи Даниилъ който си отъ синоветѣ на плѣ-
ма Юдинъ, които доведе отъ Юдея царьтъ
баща ми? (14) Чухъ наистина заради тебе че
[р]духътъ на боговетѣ е въ тебе, и свѣтлина и
разумъ и мждрость изящна се намѣриха въ
тебе. (15) И сега [с]влѣзоха прѣдъ мене мждре-
цитѣ *и* вражаритѣ за да прочетатъ това пи-
сание и да ми явятъ тълкованието му; но не
могоха да покажатъ тълкованието на това нѣ-
що. (16) И азъ чухъ заради тебе че можешъ
да тълкувашъ, и да развързвашъ недоумѣ-
ния: сега, [т]ако можешъ да прочетешъ писа-
нието и да ми явишъ тълкованието му ще се
облѣчешъ съ багреница, и златно огърлие
ще се тури около врата ти, и ще си третий
началникъ на царството.

(17) Тогазъ Даниилъ отговори и рече прѣдъ
царя: Даровете ти нека сж за тебе, и дай
на другиго въздаянията си; и азъ ще про-
чета на царя писанието, и ще явя нему тъл-
кованието. (18) Царю, [у]Богъ вишний даде на
Навуходоносора бащѫ ти царство, и величе-
ство, и сила, и честь. (19) И заради величе-
ството което му даде, [ф]всичкитѣ народи, пле-
мена, и езици трепериха и се бояха прѣдъ
него: когото щеше убиваше, и когото щеше
упазваше живъ, и когото щеше възвишава-
ше, и когото щеше смиряваше. (20) Но [х]ко-
гато се надигна сърдцето му, и духътъ му се
ожесточи въ гордостьта, свалень биде отъ
царския си прѣстолъ, и отне се славата му
отъ него, (21) и [ц]се изгони отъ человѣчески-
тѣ синове; и сърдцето му стана като на жи-
вотнитѣ, и селението му бѣ съ дивитѣ осли:
съ трѣва като говедата го хранѣха, и тѣлото
му се мокрѣше отъ росата небесна, [ч]додѣ по-
зна че Богъ вишний е Владѣтель на царството
на человѣцитѣ, и когото иска поставя надъ
него. (22) И ти, сине неговъ, Валтасаре, [ш]не
смири сърдцето си ако и да знаеше всичко
това; (23) [щ]но възвиси се ти противъ Госпо-
да небеснаго; и донесоха прѣдъ тебе съжди-
тѣ на дома му, и пихте вино отъ тѣхъ, ти и
голѣмцитѣ ти, женитѣ ти и наложницитѣ ти;
и славослови ти боговетѣ сребърни, и златни,
мѣдни, желѣзни, дървени, и каменни, [ъ]които
не виждатъ, нито чуятъ, нито разумѣватъ; а
Бога, на когото въ ржката е дыханието ти [ь]и
въ *властьта му* всичкитѣ твои пжтища, не
възвеличи. (24) За то се проводи отъ него
дланьта на ржката, и се начерта това писа-
ние. (25) И писанието което се начерта е то-
ва: Мене, Мене, Текелъ, у Фарсинъ. (26) То-
ва е тълкованието на туй нѣщо: Мене: Прѣ-
мѣри Богъ царството ти, и го свърши;
(27) Текелъ: [ѣ]Прѣтегленъ си на вѣситѣ, и си
се намѣрилъ недостатъченъ; (28) Фересъ: Раз-
дѣли се царството ти, и се даде [ю]на Мидяни-
тѣ и [я]Персиянитѣ.

(29) Тогазъ заповѣда Валтасаръ, и облѣко-
ха Даниила съ багреницата, и *турихи* зла-
тното огърлие около врата му, и прогласиха
заради него [ѧ]да бжде третий началникъ на
царството.

(30) [ѩ]Истата нощь биде убитъ Валтасаръ
царьтъ на Халдейцитѣ. (31) [а]И взе царството
Дарий Мидянинътъ, *който бѣ* около шестде-
сеть и двѣ години.

[и] Гл. 2;27. 4;7.
[к] Гл. 2;1.
[л] Гл. 2;4. 3;9.
[м] Гл. 2;48. 4;8,9,18.
[н] Гл. 4;9.
[о] Гл. 6;3.
[п] Гл. 1;7.
[р] Ст. 11,12.
[с] Ст. 7,8.
[т] Ст. 7.
[у] Гл. 2;37,38. 4;17,22,25.
[ф] Иер. 27;7. Гл. 3;4.
[х] Гл. 4;30,37.
[ц] Гл. 4;32, и дрг.
[ч] Гл. 4;17,25.
[ш] 2 Лѣт. 33;23. 36;12.
[щ] Ст. 3,4.
[ъ] Псал. 115;5,6.
[ь] Иер. 10;23.
[ѣ] Иов 31;6. Псал. 62;9. Иер. 6;30.
[ю] Виж. Иса. 21;2. Ст. 31. Гл. 9;1.
[я] Гл. 6;28.
[ѧ] Ст. 7.
[ѩ] Иер. 51;31,39,57.
[а] Гл. 9;1.

ГЛАВА 6.

Угодно се видѣ на Дария [а]да постави надъ царството сто и двадесеть сатрапи, за да сж по всичкото царство, (2) и надъ тѣхъ трима прѣдсѣдатели, (единъ отъ които бѣ Даниилъ,) за да имъ даватъ смѣтка тѣзи сатрапи, и царьтъ да нѣма пагуба. (3) Тогазъ този Даниилъ се прѣдпочете повече отъ прѣдседателитѣ и сатрапитѣ, [б]защото духъ изященъ имаше въ него; и царьтъ намисли да го постави надъ всичкото царство.

(4) [в]А прѣдседателитѣ и сатрапитѣ търсѣха да намѣрятъ причина противъ Даниила отъ страна на царството; но не можаха да намѣрятъ никаква причина нито кривда; защото бѣ вѣренъ, и не се намѣри въ него никаква погрѣшка нито кривда. (5) И рекоха тѣзи человѣци: Нѣма да намѣримъ никаква причина противъ тогозъ Даниила освѣнъ ако намѣримъ *нѣщо* противъ него отъ закона на неговия Богъ. (6) Тогазъ тѣзи прѣдседатели и сатрапи се събраха при царя и му рекоха така: [г]Царю Дарие, да си живъ въ вѣкъ! (7) Всичкитѣ прѣдседатели на царството, управителитѣ, и сатрапитѣ, везиритѣ, и областницитѣ съвѣтваха се да се издаде царско повелѣние, и да се утвърди запрѣщение, че който направи нѣкакво прошение на какъвъ-годѣ богъ или человѣкъ, до тридесеть дни, освѣнъ на тебе, царю, той да се хвърли въ рова на лъвоветѣ. (8) Сега, царю, утвърди запрѣщението и подпиши писмото, за да се не измѣни, [д]споредъ закона на Мидянитѣ и Персянитѣ който не се унищожава. (9) За то царь Дарий подписа писмото и запрѣщението.

(10) Даниилъ, щомъ се научи че се подписа писмото, влѣзе въ дома си, и, като имаше прозорцитѣ на ложницата си отворени [е]къмъ Ерусалимъ, падаше на колѣната си [ж]три пѫти на день, и се молѣше прѣдъ Бога своего и славословѣше, както правѣше по-напрѣдъ.

(11) Тогазъ онѣзи человѣци се събраха и намѣриха Даниила че правѣше прошение и молѣше се прѣдъ своего си Бога. (12) За то [з]дойдоха и говориха прѣдъ царя заради царското запрѣщение, *и рекоха:* Не подписа ли ти запрѣщение, че всѣки человѣкъ който прави прошение на какъвъ-годѣ богъ или человѣкъ, до тридесеть дни, освѣнъ на тебе, царю, ще се хвърли въ рова на лъвоветѣ? Царьтъ отговори и рече: Истина е думата, [и]споредъ закона на Мидянитѣ и Персянитѣ който не се унищожава. (13) Тогазъ отговориха и рекоха прѣдъ царя: Даниилъ онзи, [к]който е отъ синоветѣ на Юдиния плѣнъ, [л]не те почита, царю, нито запрѣщението което ти подписа, но прави молбата си три пѫти на день. (14) Тогазъ царьтъ, като чу тази дума, [м]наскърби се много, и тури сърдцето си за Даниила да го отърве; и трудѣше се до захождането на слънцето да го избави.

(15) Тогазъ онѣзи человѣци се събраха при царя, и рекоха на царя: Знай, царю, че [н]законътъ на Мидянитѣ и Персянитѣ е: Никакво запрѣщение нито повелѣние което царьтъ постави да не се промѣнява. (16) Тогазъ царьтъ заповѣда, та докараха Даниила и *го* хвърлиха въ рова на лъвоветѣ. *И* отговори царьтъ и рече Даниилу: Богъ твой комуто ти служишъ непрѣстанно, той ще те отърве. (17) И [о]донесоха единъ камикъ та го туриха на устието на рова; и [п]царьтъ го запечата съ своя си печать и съ печата на голѣмцитѣ си, за да се не измѣни нищо за Даниила. (18) Тогазъ царьтъ отиде въ палата си, и прѣнощува гладенъ, и не остави да се донесатъ прѣдъ него музикални орждия; и [р]сънътъ му побѣгна отъ него.

(19) И стана царьтъ много рано на утриньта, и прибърза та отиде при рова на лъвоветѣ. (20) И когато отиде при рова викна съ плачевенъ гласъ къмъ Даниила; *и* говори царьтъ и рече Даниилу: Данииле, рабе на Бога живаго, [с]Богъ твой комуто ти служишъ непрѣстанно можѐ ли да те отърве отъ лъвоветѣ? (21) Тогазъ отговори Даниилъ на царя: [т]Царю, да си живъ въ вѣкъ! (22) [у]Богъ мой проводи ангела си и [ф]затули устата на лъвоветѣ, и не ме повредиха; защото невиненъ се намѣри въ мене прѣдъ него; още и прѣдъ тебе, царю, съгрѣшение не съмъ направилъ. (23) Тогазъ царьтъ се зарадва много за това, и заповѣда да изведатъ Даниила изъ рова. И се възведе Даниилъ изъ рова; и

а Ест. 1;1.
б Гл. 5;12.
в Екл. 4;4.
г Неем. 2;3. Гл. 2;4. Ст. 21.
д Ест. 1;19. 8;8. Ст. 12,15.
е 3 Цар. 8;44,48. Псал. 5;7. Иона 2;4.
ж Псал. 55;17. [10;9. Дѣян. 2;1,2,15. 3;1.
з Гл. 3;8.
и Ст. 8.
к Гл. 1;6. 5;13.
л Гл. 3;12.
м Мар. 6;26.
н Ст. 8.
о Плачъ 3;53.
п Мат. 27;66.
р Гл. 2;1.
с Гл. 3;15.
т Гл. 2;4.
у Гл. 3;28.
ф Евр. 11;33.

никаква поврѣда не се намѣри въ него, [х]за-
щото имаше вѣра въ Бога своего.
(24) Тогазъ царьтъ заповѣда, [ц]та докараха
онѣзи человѣци които наклеветиха Даниила,
и хвърлиха въ рова на лъвоветѣ тѣхъ, [ч]ча-
дата имъ, и женитѣ имъ; и прѣди да стиг-
натъ до дъното на рова лъвоветѣ ги сграби-
ха и счупиха всичкитѣ имъ кости.
(25) [ш]Тогазъ писа царь Дарий къмъ всич-
китѣ народи, племена, и езици които живѣе-
ха по всичката земя: Миръ да се умножи у
васъ! (26) [щ]Повелѣние се издаде отъ мене,
въ всичката държава на царството ми [ъ]да тре-
перятъ человѣцитѣ и да се боятъ прѣдъ Да-
нииловия Богъ; защото [ь]той е Богъ живъ, и
прѣбивава въ вѣкъ, и [ѣ]царството му нѣма да
се развали, и властьта му *ще бжде* до край.
(27) Той избавя и спасява, и [ю]прави знаме-
ния и чудеса на небето и на земята, който
отърва Даниила отъ силата на лъвоветѣ.
(28) И благоденствуваше този Даниилъ въ
царуването на Дария и [я]въ царуването на
[ѧ]Кира Персянина.

ГЛАВА 7.

Въ първата година на Валтасара Вавилон-
ския царь [а]Даниилъ видѣ сънъ, и [б]видѣния
на главата си върху одъра си; тогазъ писа
съна, *и* приказа оглавлението на думитѣ.
(2) Даниилъ говори и рече: Азъ видѣхъ въ
видѣнието си нощѣ, и, ето, четиритѣ вѣтри-
ща небесни се устремиха върхъ голѣмото
море. (3) И четири голѣми звѣрове [в]възлѣзо-
ха изъ морето различни единъ отъ другъ.
(4) Първиятъ [г]бѣ като лъвъ, и имаше крила
орлови: гледахъ додѣ се изскубаха крилата
му, и стана отъ земята, и застана на позѣ-
тѣ *си* като человѣкъ, и человѣческо сърдце
му се даде. (5) И ето [д]послѣ вторий звѣръ
приличенъ на мечка, и се подигна отъ една-
та страна, и *имаше* три ребра въ устата си
между зжбитѣ си; и му думаха така: Стани,
изяжъ много плъти. (6) Подиръ това видѣхъ,
и ето другъ като рисъ, който имаше на гър-
ба си четири птичи крила: звѣрътъ [е]имаше
още *и* четири глави; и му се даде власть.
(7) Подиръ това видѣхъ въ видѣнията на
нощьта, и ето четвъртий [ж]звѣръ, страшенъ и
ужасенъ и твърдѣ якъ; и имаше голѣми
желѣзни зжби: поядаше и съкрушаваше, и
стъпкуваше остатъка съ нозѣтѣ си; и той раз-
личаваше отъ всичкитѣ звѣрове които бѣха
прѣди него; и [з]имаше десеть рога. (8) Прѣ-
глеждахъ роговетѣ, и, ето, [и]другъ малъкъ
рогъ излѣзе между тѣхъ, прѣдъ който три
отъ първитѣ рогове се изкорениха; и, ето, въ
този рогъ *имаше* очи [к]като человѣчески очи,
и [л]уста които говорѣха наголѣмо.
(9) [м]Гледахъ додѣто прѣстоли се положиха,
и [н]Ветхиятъ съ Дни седна, [о]на когото об-
лѣклото бѣше бѣло като снѣгъ, и космитѣ на
главата му като чиста вълна, прѣстолътъ му
огнени пламици, [п]колѣлата му огънь палещъ.
(10) [р]Рѣка огнена изпрѣдъ него излизаше
и течеше: [с]тисяща тисящи му слугуваха, и
тми на тми прѣдстояваха прѣдъ него: [т]сжди-
лището седна, и книгитѣ се отвориха, (11) Гле-
дахъ тогазъ, поради гласа на великитѣ думи
които рогътъ говорѣше, [у]гледахъ додѣ се у-
мъртви звѣрътъ, и тѣлото му се погуби и се
даде на изгорение огнено. (12) А за други-
тѣ звѣрове, властьта имъ се отне; но даде имъ
се продължение на животъ до врѣме и пора.
(13) Гледахъ въ нощнитѣ видѣния, и, ето,
единъ [ф]като Синъ Человѣчески идѣше съ о-
блацитѣ небесни и стигна [х]до Ветхия съ Дни;
и го въведоха прѣдъ него. (14) И даде [ц]се
нему власть и слава и царуване за да му слу-
жатъ [ч]всичкитѣ народи, племена, и езици:

х Евр. 11;33.
ц Втор. 19;19.
ч Ест. 9;10. Виж. Втор. 24;16. 4 Цар. 14;6.
ш Гл. 4;1.
щ Гл. 3;29.
ъ Псал. 99;1.
ь Гл. 4;34.
ѣ Гл. 2;44. 4;3,34. 7;14,27. Лука 1;33.
ю Гл. 4;3.
я Гл. 1;21.
ѧ Езд. 1;1,2.

—

а Числа 12;6. Амосъ 3;7.
б Гл. 2;28.
в Отк. 13;1.
г Втор. 28;49. 2 Цар. 1;23. Иер. 4;7,13. 48;40. Иез. 17;3. Ав. 1;8.
д Гл. 2;39.
е Гл. 8;8,22.
ж Гл. 2;40. Ст. 19,23.
з Гл. 2;41. Отк. 13;1.
и Ст. 20,21,24. Гл. 8;9.
к Отк. 9;7.
л Псал. 12;3. Ст. 25. Отк. 13;5.
м Отк. 20;4.
н Псал. 90;2. Ст. 13,22.
о Псал. 104;2. Отк. 1;14.
п Иез. 1;15,16.
р Псал. 50;3. 97;3. Иса. 30;33. 66;15.
с 3 Цар. 22;19. Псал. 68;17. Евр. 12;22. Отк. 5;11.
т Отк. 20;4,12.
у Отк. 19;20.
ф Иез. 1;26. Мат. 24;30. 26;64. Отк. 1;7,13. 14;14.
х Ст. 9.
ц Псал. 2;6-8. 8;6. 110;1,2. Мат. 11;27. 28;18. Иоан. 3;35. 1 Кор. 15;27. Ефес. 1;22.
ч Гл. 3;4.

властьта му е [ш]власть вѣчна която нѣма да
прѣмине, и царуването му което нѣма да се
развали.
(15) [щ]Азъ Даниилъ наскърбихъ се въ ду-
ха си вжтрѣ въ тѣлото *си;* и видѣнията на
главата ми ме смутиха. (16) Приближихъ се
при едного отъ прѣдстоещитѣ и искахъ *да на-
уча* отъ него истината за всичко това. И го-
вори ми и яви ми тълкованието на тѣзи нѣ-
ща. (17) [ъ]Тѣзи четири голѣми звѣрове сж
четири царе които ще се дигнатъ отъ земята.
(18) [ь]Но светитѣ на Вишнаго ще приематъ
царството, и ще иматъ царството въ вѣкъ и
въ вѣки вѣковъ.
(19) Тогазъ искахъ *да науча* истината [ѣ]за
четвъртия звѣръ който различаваше отъ всич-
китѣ други, твърдѣ страшенъ, на когото зж-
битѣ бѣха желѣзни и ноктитѣ му мѣдни: по-
яждаше, съкрушаваше, и стъпкуваше оста-
тъка съ нозѣтѣ си,—(20) и за десетьтѣ рога
които бѣха на главата му, и *за* другия който
излѣзе и прѣдъ който паднаха три,—*за* онзи
рогъ който имаше очи, и уста които говорѣ-
ха наголѣмо, на когото видътъ бѣ по-якъ не-
жели на другаритѣ му. (21) Гледахъ, и [ю]он-
зи рогъ правѣше брань съ светитѣ, и прѣу-
крѣпяваше се противъ тѣхъ, (22) [я]додѣ дойде
Ветхиятъ съ Дни, и [ѧ]даде се сждътъ на све-
титѣ на Вишнаго; и врѣмето стигна, и све-
титѣ взеха царството. (23) Така рече той:
Четвъртий звѣръ ще е [ѩ]четвъртото царство
на земята, което ще различава отъ всичкитѣ
царства, и ще изяде всичката земя, и ще я
стъпче и съкруши. (24) И [а]десетьтѣ рога сж
десеть царе които ще станатъ отъ това цар-
ство; и слѣдъ тѣхъ другъ ще стане; и той ще
различава отъ първитѣ, и ще покори трима
царе. (25) И [б]ще говори думи противъ Виш-
наго, и [в]ще угнетява светитѣ на Вишнаго, и
[г]ще размисли да промѣни врѣмена и закони;
и [д]ще се дадатъ въ ржката му [е]до врѣме и
врѣмена и полъ врѣме. (26) [ж]Сждилище оба-
че ще седне, и ще се отнеме властьта му, за
да се истрѣби и погуби до край. (27) И [з]цар-
ството, и властьта, и величието на царствата
които сж подъ всичкото небе ще се даде на
людетѣ на светитѣ на Вишнаго, [и]на когото
царството е царство вѣчно; и [к]всичкитѣ вла-
сти ще служатъ и ще се покорятъ нему.
(28) До тукъ е свършъкътъ на това нѣщо.
Колкото заради мене Даниила, [л]размишления-
та ми много ме смущаваха, и зракътъ ми
се измѣни въ мене; но [м]упазихъ това нѣщо
въ сърдцето си.

ГЛАВА 8.

Въ третата година на царуването на царь
Валтасара видѣние ми се яви, менѣ Даниилу,
[а]подиръ това що бѣ ми се явило по-напрѣдъ.
(2) И видѣхъ въ видѣнието; и когато ви-
дѣхъ бѣхъ [б]въ Суса столицата, която е въ о-
бластьта Еламъ; и видѣхъ въ видѣнието, и
азъ бѣхъ при потока Улай. (3) И подигнахъ
очитѣ си и видѣхъ, и, ето, стоеше прѣдъ
рѣката единъ овенъ който имаше два рога; и
роговетѣ бѣха високи, но единиятъ по-високъ
отъ другия; и по-високиятъ прорасна послѣ.
(4) Видѣхъ овена че бодѣше къмъ западъ и
къмъ сѣверъ и къмъ югъ; и никой звѣрь не
можеше да устои прѣдъ него, и нѣмаше който
да избави отъ ржката му; [в]но правѣше по
волята си, и се възвеличи.
(5) А като размишлявахъ азъ, ето, ярецъ
отъ козитѣ идѣше отъ западъ по лицето на
всичката земя, и не се допираше до земята;
и ярецътъ *имаше* [г]рогъ угледенъ между очи-
тѣ си. (6) И дойде до овена който имаше два-
та рога, когото видѣхъ че стоеше прѣдъ по-
тока, и завтече се къмъ него съ устремление-
то на силата си. (7) И видѣхъ го че се при-
близи при овена и се разсвирѣпи противъ
него, и удари овена та счупи двата му рога;
и нѣмаше сила въ овена да устои прѣдъ не-
го; но го хвърли на земята и го стъпка; и
нѣмаше кой да отърве овена отъ ржката му.

ш Псал. 145;13. Гл. 2;44. Ст. 27. Мих. 4;7. Лука 1;33. Иоан. 12;34. Евр. 12;28.
щ Ст. 28.
ъ Ст. 3.
ь Иса. 60;12-14. Ст. 22,27. 2 Тим. 2;11,12. Отк. 2;26,27. 3;21. 20;4.
ѣ Ст. 7.
ю Гл. 8;12,24. 11;31. Отк. 11;7. 13;7. 17;14. 19;19.
я Ст. 9.
ѧ Ст. 18. 1 Кор. 6;2. Отк. 1;6. 5;10. 30;4.
ѩ Гл. 2;40.
а Ст. 7,8,20. Отк. 17;12.
б Иса. 37;23. Гл. 8;24,25. 11;28,30,31,36. Отк. 13:5,6.
в Отк. 17;6. 18;24.
г Гл. 2;21.
д Отк. 13;7.
е Гл. 12;7. Отк. 12;14.
ж Ст. 10,22.
з Ст. 14,18,22.
и Гл. 2;44. Лука 1;33. Иоан. 12:34. Отк. 11;15.
к Иса. 60;12.
л Ст. 15. Гл. 8;27. 10;8,16.
м Лука 2;19,51.

—

а Гл. 7;1.
б Ест. 1;2.
в Гл. 5;19. 11;3,16.
г Ст. 21.

(8) За то ярецътъ отъ козитѣ се възвеличи много; и когато заякна, счупи се голѣмиятъ рогъ; и вмѣсто него възлѣзоха [д]четири *други* углѣдни къмъ четиритѣ вѣтрища небесни. (9) И [е]изъ единия отъ тѣхъ излѣзе единъ малъкъ рогъ който наголѣмѣ твърдѣ много [ж]къмъ югъ и къмъ изтокъ и [з]къмъ *земята* на славата. (10) И [и]възвеличи се [к]до войската небесна; и [л]хвърли на земята *часть* отъ войската и отъ звѣздитѣ, и ги стъпка. (11) [м]Най-паче възвеличи се дори [н]противъ началника на войската; и [о]отне се отъ него [п]всегдашната *жъртва*, и светото му жилище се съсипа. (12) И една [р]войска се хвърли противъ всегдашната *жъртва* заради прѣстѫпление, и [с]хвърли на земята истината, и [т]направи, и благоуспѣ. (13) Тогазъ [у]чухъ единъ светъ че говорѣше; и другъ светъ рече на тогозъ който говорѣше: До кога ще е видѣнието за всегдашната *жъртва*, и за прѣстѫплението което докарва запустѣние, та да се прѣдаватъ на стъпкуване светилището и войската? (14) И каза ми: До двѣ тисящи и триста денонощия: тогазъ светилището ще се очисти.

(15) И когато азъ Даниилъ видѣхъ видѣнието и [ф]искахъ разумѣнието, тогазъ, ето, застана прѣдъ мене [х]като образъ человѣчески; (16) и чухъ гласъ человѣчески [ц]всрѣдъ Улай който викна и рече: [ч]Гаврииле, направи тогози да разбере видѣнието. (17) И дойде близу дѣто стоохъ; и когато дойде, разтреперахъ се и [ш]паднахъ на лицето си; а той ми рече: Разумѣй, сине человѣчески; защото видѣнието е за сетнитѣ врѣмена. (18) И [щ]като ми говорѣше той, азъ бѣхъ нечувственъ съ лицето си на земята; [ъ]но допрѣ се до мене, и ме направи да се изправи правъ. (19) И рече: Ето, азъ ще те направя да познаешъ що има да се случи въ сетнинитѣ на гнѣва; защото въ [ь]опрѣдѣлено врѣме *ще бѫде* свършъкътъ.

(20) [ѣ]Овенътъ който си видѣлъ ти, който имаше два рога, тѣ сѫ царетѣ на Мидия и на Персия. (21) И [ю]ярецътъ е царьтъ Гръцки: и голѣмий рогъ който е между очитѣ му, той е [я]първий царь. (22) [ѫ]А че се строши той, и възлѣзоха четири вмѣсто него, четири царства ще се въздигнатъ отъ *тоя* народъ, но не споредъ неговата сила. (23) И въ сетнитѣ врѣмена на царуването имъ, когато беззаконнитѣ стигнатъ до върха *на беззаконието си*, [ѭ]ще възстане царь [а]жестокъ на лице и знаещъ ухитрения. (24) И силата му ще е крѣпка, [б]но не отъ своята си сила; и ще погубва чудесно, и [в]ще благоуспѣва и завършва, и [г]ще погубва крѣпкитѣ и светитѣ люде. (25) И [д]чрѣзъ коварството си ще направи да благоуспѣва лъстьта въ рѫката му; и [е]ще се възвеличи въ сърдцето си, и въ миръ ще погуби мнозина; и [ж]ще стане противъ Началника на Началницитѣ; но [з]ще се съкруши безъ рѫка. (26) И [и]реченото видѣние за денонощията е истинно: [к]ти прочее запечатай видѣнието, защото е за много дни. (27) И [л]азъ Даниилъ прѣмрѣхъ, и бѣхъ боленъ нѣколко дни: послѣ станахъ и [м]вършехъ дѣлата на царя. А чудѣхъ се за видѣнието; и [н]нѣмаше кой да го изтълкува.

ГЛАВА 9.

Въ първата година [а]на Дария сина на Асуира, отъ сѣмето на Мидянитѣ, който царува надъ Халдейското царство, (2) въ първата година на царуването му азъ Даниилъ разумѣхъ отъ книгитѣ числото на годинитѣ за които биде слово Господне [б]къмъ пророкъ И-

д Гл. 7;6. 11;4. Ст. 22.
е Гл. 7;8. 11;21.
ж Гл. 11;25.
з Псал. 48;2. Иез. 20;6,15. Гл. 11;16,41,45.
и Гл. 11;28.
к Иса. 14;13.
л Отк. 12;4.
м Иер. 48;26,42. Ст. 25. Гл. 11;36.
н Ис. Нав. 5;14.
о Гл. 11;31. 12;11.
п Изх. 29;38. Числа 28;3. Иез. 46;13.
р Гл. 11;31.
с Псал. 119;43,142. Иса. 59;14.
т Ст. 4. Гл. 11;28,36.
у Гл. 4;13. 12;6. 1 Пет. 1;12.
ф Гл. 12;8. 1 Пет. 1;10.11.
х Иез. 1;26.
ц Гл. 12;6,7.
ч Гл. 9;21. Лука 1;19,26.
ш Иез. 1;28. Отк. 1;17.
щ Гл. 10;9,10. Лука 9;32.
ъ Иез. 2;2.
ь Гл. 9;27. 11;27,35,36. 12;7. Ав. 2;3.
ѣ Ст. 3.
ю Ст. 5.
я Гл. 11;3.
ѫ Ст. 8. Гл. 11;4.
ѭ Ст. 6.
а Втор. 28;50.
б Отк. 17;13,17.
в Ст. 12. Гл. 11;36.
г Ст. 10. Гл. 7;25.
д Гл. 11;21,23,24.
е Ст. 11. Гл. 11;36.
ж Ст. 11. Гл. 11;36.
з Иовъ 34;20. Плачъ 4;6. Гл. 2;34,45.
и Гл. 10;1.
к Иез. 12;27. Гл. 10;14. 12;4,9. Отк. 22;10.
л Гл. 7;28. 10;8,16.
м Гл. 6;2,3.
н Виж. Ст. 16.

—

а Гл. 1;21. 5;31. 6;28.
б 2 Лѣт. 36;21. Иер. 25;11.12. и 29;10.

еремия, чо що се изпълнятъ седемдесеть го-
дини въ запустѣнията на Ерусалимъ.
(3) [в]И обърнахъ лицето си къмъ Господа
Бога за да направя молитва и моления съ
постъ, и врѣтище, и пепелъ; (4) и помолихъ
се на Господа Бога моего, и се изповѣдахъ, и
рекохъ: [г]О Господи, велики и страшни Бо-
же, който пазишъ завѣта и милостьта къмъ
онѣзи които те любятъ и пазятъ твоитѣ запо-
вѣди! (5) [д]Съгрѣшихме, и беззаконувахме, и
нечествувахме, и отстѫпихме, и се уклонихме-
ме отъ твоитѣ заповѣди и отъ твоитѣ сѫдби,
(6) и [е]не послушахме рабитѣ ти пророцитѣ
които въ твое име говорѣха на царетѣ ни,
началницитѣ ни, и отцитѣ ни, и на всичкитѣ
люде на земята *ни*. (7) [ж]Тебѣ, Господи, при-
лича правда, а намъ срамъ на лицето *ни*
както днесь, на мѫжетѣ Юдини, и на жите-
литѣ Ерусалимски, и на всичкия Израиль, на
ближнитѣ и на далечнитѣ по всичкитѣ мѣста
дѣто си ги изгонилъ ти заради прѣстѫпление-
то имъ което ти прѣстѫпиха. (8) Господи,
[з]срамъ на лицето *ни* прилича намъ, на ца-
ретѣ ни, на началницитѣ ни, и на отцитѣ ни,
защото ти съгрѣшихме. (9) [и]Господу Богу на-
шему принадлежатъ милость и прощение; за-
щото отстѫпихме отъ него, (10) и [к]не послу-
шахме гласа на Господа Бога нашего да хо-
димъ въ законитѣ му които положи прѣдъ
насъ чрѣзъ рабитѣ си пророцитѣ. (11) И
[л]всичкий Израиль прѣстѫпи закона ти, и се
уклони за да не слуша гласа ти; заради това
се излѣ върху насъ проклетията, и клетвата
писана [м]въ закона на Моисея раба Божий;
защото му съгрѣшихме. (12) И [н]утвърди свои-
тѣ думи които говори противъ насъ и про-
тивъ нашитѣ сѫдии които ни сѫдиха, като
докара върху насъ голѣмо зло; защото [о]не е
ставало подъ всичкото небе каквото стана въ
Ерусалимъ. (13) [п]Както е писано въ закона
Моисеевъ, всичко това зло дойде върху насъ;
[р]но не се молихме прѣдъ Господа Бога наше-
го за да се върнемъ отъ беззаконията си и
да разберемъ твоята истина. (14) За то Господь
бѣ [с]буденъ надъ злото, и докара го върху
насъ; защото е [т]праведенъ Господь Богъ
нашъ въ всичкитѣ си дѣла които прави;
понеже [у]ние не послушахме гласа му. (15) И
сега, Господи Боже нашъ, [ф]който си извелъ
людетѣ си изъ Египетската земя съ крѣпка
рѫка, и си [х]направилъ за себе си име както
въ този день, [ц]съгрѣшихме, нечествувахме.
(16) Господи, [ч]споредъ всичкитѣ твои правди
нека се върне, моля се, яростьта ти и гнѣ-
вътъ ти отъ града ти Ерусалимъ, [ш]отъ све-
тата ти гора; защото заради грѣховетѣ ни, и
[щ]заради беззаконията на отцитѣ ни, [ъ]Еруса-
лимъ и людетѣ ти [ь]*станахме* укоръ на всич-
ки които сѫ около насъ. (17) Сега прочее по-
слушай, Боже нашъ, молитвата на раба си и
моленията му, и [ѣ]просвѣти лицето си, [ю]зара-
ди Господа, върху [я]запустѣлото си светили-
ще. (18) [ѫ]Приклони, Боже мой, ухото си и
послушай: отвори очитѣ си и [ѭ]виждь запу-
стѣнията ни, и града [а]върху който се призва
името ти; защото ние не приносимъ проше-
нията си прѣдъ тебе заради правдитѣ си, но
заради многото твои щедроти. (19) Господи,
послушай; Господи, прости; Господи, дай вни-
мание и направи; да не закъснѣешъ, [б]зара-
ди себе си, Боже мой; защото твоето име се
призва върху града ти и върху людетѣ ти.
(20) И [в]като говорѣхъ азъ още, и се мо-
лѣхъ, и изповѣдвахъ грѣха си и грѣха на
людетѣ си Израиля, и приносяхъ молението
си прѣдъ Господа Бога моего заради светата
гора на Бога моего, (21) и като още говорѣхъ
въ молитвата, [г]мѫжътъ Гавриилъ, когото

в Неем.1;4. Иер. 29;12,13. Гл.6;10. Як.4;8-10.
г Изх.20;6. Втор.7;9. Неем.1;5. 9;32.
д 3 Цар.8;47,48. Неем.1:6,7. 9;33,34. Псал.106;6. Иса. 64;5-7. Иер.14;7. Ст.15.
е 2 Лѣт.36;15,16. Ст.10.
ж Неем.9;33.
з Ст.7.
и Неем.9;17. Псал.130;4,7.
к Ст.6.
л Иса.1;4-6. Иер 8;5,10.
м Лев.26;14, и дрг. Втор.27;15, и дрг. 28;15, и дрг. 29;20, и дрг. 30;17,18, и дрг. 31;17, и дрг. 32;19, и дрг. Плачъ 2;17.
н Зах.1;6.
о Плачъ 1;12. 2;13. Иез.5;9. Амосъ 3;2.
п Лев.26;14, и дрг. Втор.28;15. Плачъ 2;17.
р Иса.9;13. Иер.2;30. 5;3. Осия 7;7,10.
с Иер.31;28. 44;27.
т Неем.9;33. Ст.7.
у Ст.10.
ф Изх.6:1,6. 32;11. 3 Цар.8;51. Неем. 1;10. Иер.32;21.
х Изх.14;18. Неем. 9;10. Иер.32;20.
ц Ст.5.
ч 1 Цар.12:7 Псал.31:1. 71;2. Мих.6;4,5.
ш Ст.20. Зах.8;3.
щ Изх.20;5.
ъ Плачъ 2;15,16.
ь Псал.44;13,14. 79;4.
ѣ Числа 6;25. Псал. 67;1. 80;3,7,19.
ю Ст.19. Иоан.16;24.
я Плачъ 5;18.
ѫ Иса.37;17.
ѭ Изх.3;7. Псал.80;14, [и дрг.
а Иер.25;29.
б Псал.79;9,10. 102;15,16.
в Псал.32;5. Иса. [65;24.
г Гл.8;16.

бѣхъ видѣлъ въ видѣнието по-напрѣдъ, като
летѣше скоро [д]допрѣ се до мене [е]около часа
на вечерната жъртва; (22) и вразуми *ме*, и
говори съ мене, и рече: Данииле, сега излѣ-
зохъ за да те направя да вземешъ разумъ.
(23) Въ началото на молбитѣ ти излѣзе запо-
вѣдьта; и азъ [ж]дойдохъ да *ти* кажа *това*,
защото си [з]любезенъ; за то [и]разумѣй думата,
и разбери видѣнието.

(24) Седемдесеть седмици се опрѣдѣлиха за-
ради людетѣ ти и заради светия ти градъ за
да се свърши прѣстъплението, и да се довър-
шатъ грѣховетѣ, и [к]да стане умилостивението
за беззаконие, и [л]да се въведе вѣчна прав-
да, и да се запечата видѣнието и пророче-
ството, и [м]да се помаже Прѣсветиятъ.

(25) [н]Познай прочее и разбери че [о]отъ из-
лизането на заповѣдьта за да се съгради из-
ново Ерусалимъ [п]до *Месия [р]Вожда *ще бѫ-
дать* седемь седмици, и шестдесеть и двѣ сед-
мици · ще се съгради изново стъгдата и стѣ-
ната, [с]и то въ врѣмена утѣснителни.

(26) И подиръ шестдесетьтѣ и двѣ седмици
[т]ще се посѣче Месия, но [у]не заради себе си;
и [ф]людетѣ на вожда който ще дойде [х]ще
погубятъ града и [ц]светилището; [ч]и свършъ-
кътъ му *ще дойде* [ш]съ потопъ, и до свър-
шъка на браньта има опрѣдѣлени погинвания.

(27) И [щ]ще постави завѣта [ъ]съ мнозина въ
една седмица, а въ половината на седмицата
ще прѣстане жъртвата и приношението, и
върху крилото на [ь]мерзоститѣ ще е запусти-
тельтъ, [ѣ]и до свършването *на врѣмето* ще се
даде опрѣдѣленное върху запустѣлото.

ГЛАВА 10.

Въ третото лѣто на Кира Персийския царь
откри се слово Даниилу, [а]на когото името се
казва Валтасасаръ; и [б]словото бѣ истинно, и
[в]бѣдствията голѣми; и разбра словото и [г]раз-
умѣ видѣнието. (2) Въ онѣзи дни азъ Да-
ниилъ бѣхъ въ сѣтувание три цѣли седмици·
(3) хлѣбъ желателенъ не ядохъ, и месо и ви-
но не влѣзе въ устата ми, и ни еднъжъ [д]не
помазахъ себе си додѣ се изпълниха три цѣ-
ли седмици

(4) И въ двадесеть и четвъртия день на
първия мѣсецъ, като бѣхъ при брѣга на го-
лѣмата рѣка, която е [е]Тигъръ, (5) [ж]подигнахъ
очитѣ си и видѣхъ, и [з]ето единъ человѣкъ
[и]облѣченъ съ ленени дрехи, и чрѣслата му
бѣха опасани [к]съ чисто злато Уфазско, (6) а
тѣлото му бѣ [л]като хрисолитъ, и лицето му
[м]като видъ на свѣткавица, а [н]очитѣ му като
свѣтила огнени, и мишцитѣ му и [о]нозѣтѣ му
на гледъ като мѣдь лъскава, и [п]гласътъ на
думитѣ му като гласъ на народъ. (7) И [р]самъ
азъ Даниилъ видѣхъ видѣнието; а мѫжетѣ
които бѣха съ мене не видѣха видѣнието; но
трепераne голѣмо нападна върхъ тѣхъ, и
побѣгнаха да се скриятъ. (8) Азъ прочее оста-
нахъ самъ и видѣхъ това голѣмо видѣние; и
[с]не остана сила въ мене, и [т]благолѣпието ми
се обърна въ мене въ тлѣние, и не остана
сила въ мене. (9) Чухъ обаче гласа на думи-
тѣ му, [у]и като слушахъ гласа на думитѣ му
азъ бѣхъ ночувственъ, *падналъ* на лицето
си, и лицето ми върху земята.

(10) И, [ф]ето, рѫка се допрѣ до мене и ме
подигна на колѣната ми и на длани тѣ на рѫ-
цѣтѣ ми. (11) И рече ми Данииле, [х]мѫжу
любезни, разумѣй словата които азъ ти го-
воря, и стой правъ, защото при тебе съмъ
проводенъ сега И когато ми говори това сло-
во дигнахъ се разтреперанъ. (12) И рече ми:

д Гл. 8;18. 10;10,16.
е 3 Цар. 18;36.
ж Гл. 10;12.
з Гл. 10;11,19.
и Мат. 24;15.
к Иса. 53;10.
л Иса. 53;11. Иер. 23;5,6. Евр. 9;12. Отк. 14;6.
м Псал. 45;7. Лука 1;35. Иоан. 1;41. Евр. 9;11.
н Ст. 23. Мат. 24;15.
о Езд. 4;24. 6;1,15. 7;1, и дрг. Неем. 2;1,3,5,6,8.
п Иоан. 1;41. 4;25.
* Помазанникъ.
р Иса. 55;4. [6;15.
с Неем. 4;8,16-18.
т Иса. 53;8. Мар. 9;12. Лука 24;26,46.
у 1 Пет. 2;21. 3;18.
ф Мат. 22;7.
х Лука 19;44.
ц Мат. 24;2.
ч Мат. 24;6,14.
ш Иса. 8;7,8. [1;8. Гл. 11;10,22. Наумъ
щ Иса. 42;6. 55;3. Иер. 31;31. Иез. 16;60-62.
ъ Иса. 53;11. Мат. 26;28. Рим. 5;15,19. Евр. 9;28.
ь Мат. 24;15. Мар. 13,14. Лука 21;20.
ѣ Виж. Иса. 10;22,23. 28;22. Гл. 11;36. Лука 21;24. Рим. 11;26.

—

а Гл. 1;7.
б Гл. 8;26. Отк 19;9.
в Ст. 14.
г Гл. 1;17. 8;16.
д Мат. 6;17.
е Бит. 2;14.
ж Ис. Нав. 5;13.
з Гл. 12;6,7.
и Отк. 1;13-15. 15;6.
к Пер. 10;9.
л Иез. 1;16.
м Иез. 1;14.
н Отк. 1;14. 19;12.
о Иез. 1;7. Отк. 1;15.
п Иез. 1;24. Отк. 1;15.
р 4 Цар. 6;17. Дѣян. 9;7.
с Гл. 8;27.
т Гл. 7;28.
у Гл. 8;18. [Отк. 1;17.
ф Иер. 1;9. Гл. 9;21.
х Гл. 9;23.

щНе бой се, Данииле; защото отъ първия
день въ който даде ти сърдцето си за да раз-
умѣвашъ, и да смиришъ себе си прѣдъ Бога
твоего, чпослушаха се думитѣ ти, и азъ дой-
дохъ заради думитѣ ти. (13) шНачалникътъ о-
баче на Персийското царство ми противостое-
ше двадесеть и единъ день; но, ето, щМи-
хаилъ, единъ отъ първитѣ началници, дойде
да ми помогне; и азъ останахъ тамъ при
Персийскитѣ царе. (14) Сега дойдохъ да те
направя да разумѣешъ що има да се случи
на людетѣ ти ъвъ сетнитѣ дни; защото ьви-
дѣнието е още за *много* дни. (15) И като ми
говорѣше таквизъ думи, ѣтурихъ лицето си
на земята и станахъ нѣмъ.

(16) И, ето, юединъ въ подобие на человѣ-
чески синове ядопрѣ се до устнитѣ ми. То-
газъ отворихъ устата си та говорихъ, и ре-
кохъ на онogозъ който стоеше прѣдъ мене:
Господарю мой, аотъ видѣнието се върнаха
болезнитѣ ми въ мене, и не остана сила въ
мене. (17) И какъ може рабътъ на тогози моя
господарь да говори съ тогози моя господарь?
Въ мене отъ нинѣ нѣма никаква сила, но ни-
то дихание остана въ мене. (18) И допрѣ се
до мене пакъ като образъ человѣчески и ме
укрѣпи, (19) ааи рече: аНе бой се, мѫжу
любезни: миръ тебѣ! укрѣпи се, укрѣпи се!
И като ми говорѣше укрѣпихъ се, и рекохъ:
Да говори господарьтъ ми; защото си ме у-
крѣпилъ.

(20) И рече: Знаешъ ли защо дойдохъ при
тебе? А сега ще се върна да ратувамъ бсъ
началника на Персия; и когато излѣзна, е-
то, началникътъ на Гърция ще дойде. (21) Но
ще ти възвѣстя писаното въ писанието на
истината; и нѣма никой който да помага съ
мене за тѣзи работи всвѣнъ Михаила на-
чалника вашъ.

ГЛАВА 11.

И азъ авъ първото лѣто на бДария Мидя-
нина настоявахъ да го укрѣпя и уякча.

(2) И сега ще ти обадя истината. Ето, още
трима царе ще въстанатъ въ Персия; и че-
твъртиятъ ще е много по-богатъ отъ всички-
тѣ; и като се укрѣпи въ богатството си ще
подигне всичко противъ Гръцкото царство.

(3) И вще се въздигне единъ силенъ царь,
и ще царува съ голѣма сила, и гще направи
споредъ щението си.

(4) И щомъ се въздигне той, дще се съкру-
ши царството му и ще се раздѣли на четир-
ритѣ вѣтрища небесни; но не на наслѣдни-
цитѣ му, енито споредъ властьтѣ му съ която
владѣ; защото царството му ще се изкорени
и *раздѣли* на други освѣнъ тѣхъ.

(5) И царьтъ на югъ ще се укрѣпи, и *е-
динъ* отъ началницитѣ му; и ще се укрѣпи
повече отъ него и ще завладѣе: властьта му
ще е власть голѣма. (6) И подиръ години ще
се съдружатъ; и дъщерята на южния царь
ще дойде при сѣверния царь за да направи
съгласие; но тя не ще да удържи силата на
мишцата, нито той ще устои нито мишцата
му; но ще се прѣдаде тя, и онѣзи които я
водѣха, и родительтъ ѝ, и онзи който я у-
крѣпяваше на врѣмена.

(7) Но отъ отрасъла на коренетѣ ѝ ще ста-
не *единъ* вмѣсто него; и като дойде съ сила ще
влѣзе въ твърдѣлитѣ на сѣверния царь, и ще
дѣйствува противъ тѣхъ, и ще се прѣукрѣпи.
(8) И още ще докара плѣнници въ Египетъ
боговетѣ имъ, съ лѣянитѣ имъ, съ избраннитѣ
имъ съсѫди, сребърнитѣ и златнитѣ; и той
ще устои *нѣколко* години повече отъ сѣверния
царь. (9) А онзи ще влѣзе въ царството на
южния царь, но ще се върне въ земята си.

(10) А синоветѣ му ще се подигнатъ на
брань, и ще съберѫтъ множество отъ много
сили; и *единъ отъ тѣхъ* ще дойде съ устре-
млоние, и жще наводни и замине; и ще дой-
де пакъ та ще се подигне на брань здо твърдѣ-
ла му. (11) И южниятъ царь ще разсвирѣпѣе,
и ще излѣзе и ще ратува съ него, съ сѣвер-
ния царь, който ще опълчи едно множество
голѣмо; но множеството ще се прѣдаде въ рѫ-
ката му. (12) И като прѣиземе множеството,
сърдцето му ще се надигне; и ще направи да
паднатъ тми, но нѣма да се укрѣпи. (13) И
царьтъ сѣверенъ ще се върне, и ще опълчи
множество повече отъ първото, и ще дойде
съ устремление въ свършъка на опрѣделенитѣ

щ Отк. 1;17.
ч Гл. 9;3,4,22,23.
Дѣян. 10;4.
ш Ст. 20.
щ Ст. 21. Гл. 12;1.
Юд. 9. Отк. 12;7.
ъ Бит. 49;1. Гл. 2;28.
ь Гл. 8;26. Ст. 1.
Ав. 2;3.
ѣ Ст. 9. Гл. 8;18.
ю Гл. 8;15.
я Ст. 10. Иер. 1;9.
а Ст. 8.
аа Ст. 11.

а Сѫд. 6;23.
б Ст. 13.
в Ст. 13. Юд. 9.
Отк. 12;7.

а Гл. 9;1.
б Гл. 5;31.
в Гл. 7;6. 8;5.
г Гл. 8;4. Ст. 16,36.
д Гл. 8;8.
е Гл. 8;22.
ж Иса. 8;8. Гл. 9;26.
з Ст. 7.

години, съ голѣма сила и съ много богатство.

(14) И въ онѣзи врѣмена мнозина ще станатъ противъ южния царь; и насилницитѣ отъ твоитѣ люде ще се подигнатъ за да изпълнятъ видѣнието; но ще паднатъ. (15) И сѣверниятъ царь ще дойде, и ще въздигне окопъ, и ще обладае твърдѣлнитѣ градове; и мишцитѣ на югъ не ще противостанатъ, нито множеството на избранитѣ му, и не ще да има сила за противостоене. (16) И онзи който иде противъ него [и]ще направи споредъ щението си, и [к]не ще има кой да му противостои; и ще застане въ земята на славата, която ще загине отъ ръцѣтѣ му.

(17) И [л]ще утвърди лицето си за да влѣзе съ силата на всичкото си царство; и прави ще има съ него, и ще дѣйствува: и ще му даде дъщеря отъ жени за разтлѣние чрѣзъ нея: но тя не ще устои, [м]нито ще е отъ къмъ него. (18) Послѣ ще обърне лицето си къмъ островитѣ и ще завладѣе много; но единъ вождъ ще направи да прѣстане поношението отъ него· освѣнъ това, ще върне поношението му върхъ него. (19) Тогазъ ще обърне лицето си къмъ твърдѣлитѣ на земята си, но ще се прѣпъне и падне. и [н]нѣма да се намѣри.

(20) И вмѣсто [о]него ще се въздигне единъ който ще проводи бирникъ за славата на царството; но въ малко дни ще загине, и не чрѣзъ гнѣвъ нито чрѣзъ бой.

(21) И вмѣсто него ще се въздигне единъ унищоженъ на когото не ще да дадатъ нарѣка честь; но ще дойде мирно и ще обладае царството съ ласкателство. (22) И съ [п]мишцитѣ на потопяющия ще се потопятъ прѣдъ него и ще се съкрушатъ, [р]а още и самъ началникътъ на завѣта. (23) И подиръ съюза съ него ще се [с]докарва хитрино; защото ще възлѣзе, и ще се прѣукрѣпи съ малко люде. (24) Ще дойде най-паче мирно въ тлъститѣ мѣста на областьта, и ще направи което не направиха отцитѣ му и отцитѣ на отцитѣ му: ще раздѣли помежду тѣхъ грабежъ. и користи, и богатство; и ще ухитри хитроститѣ си противъ твърдѣлитѣ, и то до врѣме. (25) И ще подигне силата си и сърдцето си противъ южния царь съ голѣма сила; и южниятъ царь ще се подигне на брань съ голѣма и много крѣпка сила; но не ще може да устои, защото ще ухитрятъ хитрости противъ него. (26) И онѣзи които ядатъ изряднитѣ му ястия ще го съкрушатъ; и войската му [т]ще наводни; и мнозина ще паднатъ убити. (27) А сърдцата на двамата тѣзи царе ще сж въ лукавство, и ще говорятъ лъжи на истата трапеза; но то не ще да напрѣдне, понеже [у]свършъкътъ още ще е въ опрѣдѣленото врѣме. (28) Тогазъ ще се върне въ земята си съ голѣмо богатство; и [ф]сърдцето му ще е противъ светия завѣтъ; и ще дѣйствува, и ще се върне въ земята си.

(29) Въ опрѣдѣленото врѣме ще се върне и дойде къмъ югъ; [х]но сетнинятъ пжть не ще да е като първия; (30) защото [ц]корабитѣ на Китийцитѣ ще дойдатъ противъ него; и ще се смири, и върне, и ще се разяри [ч]противъ светия завѣтъ, и ще подѣйствува, и ще се върне, и ще се споразумѣе съ онѣзи които сж оставили светия завѣтъ. (31) И мишци ще се подигнатъ отъ него, и [ш]ще омърсятъ светилището на силата, и ще отнематъ всегдашната *жъртва*, и ще поставятъ мерзостьта на запустѣнието. (32) И ще разтлѣе съ ласкателства онѣзи които беззаконуватъ въ завѣта но людетѣ които познаватъ Бога своего ще се укрѣпятъ и ще дѣйствуватъ. (33) И [щ]разумнитѣ отъ людетѣ ще научатъ мнозина; [ъ]но ще подпаднатъ подъ мечъ и подъ пламикъ, подъ плѣнове и подъ користвувания, за врѣме. (34) И когато пострадатъ, ще имъ се помогне съ малка помощь; мнозина обаче ще се приложатъ при тѣхъ съ ласкателства. (35) И отъ разумнитѣ ще пострадатъ, [ь]за да се опитатъ, и да се очистятъ, и да се избѣлятъ [ѣ]до сетното врѣме; [ю]защото и *то ще стане* въ опрѣдѣленото врѣме.

(36) И царьтъ [я]ще направи споредъ щението си, и [ѧ]ще се възвиси, и ще се възвеличи надъ всѣкакъвъ богъ, и ще велерѣчи [ѩ]противъ Бога на боговетѣ, и ще благоденствува [а]додѣ се скончае гнѣвътъ; защото опрѣдѣленото ще се изпълни. (37) И нѣма да

и Гл. 8;4,7. Ст. 3,36.
к Ис. Нав. 1;5.
л 2 Лѣт. 20;3.
м Гл. 9;26.
н Иовъ 20;8. Псал. 37;36. Иез. 26;21.
о Гл. 7;8. 8;9,23,25.
п Ст. 10.
р Гл. 8;10,11,25.
с Гл. 8;25.
т Ст. 10,22.
у Ст. 29,35,40. Гл. 8;19.
ф Ст. 22.
х Ст. 23,25.
ц Числа 24;24. Иер. 2;10.
ч Ст. 28.
ш Гл. 8;11. 12;11.
щ Мал. 2;7.
ъ Евр. 11;35, и др.
ь Гл. 12;10. 1 Пет. 1;7.
ѣ Гл. 8;17,19. Ст. 40.
ю Ст. 29.
я Ст. 16.
ѧ Гл. 7;8,25. 8;25. 2 Сол. 2;4. Отк. 13;5,6.
ѩ Гл. 8;11,24,25.
а Гл. 9;27.

се грижи за боговетѣ на отцитѣ си, [б]нито за желание на жени, [в]нито ще се грижи за никакъвъ богъ; защото ще се наголѣми надъ всичкитѣ. (38) А бога на твърдынитѣ ще прослави на мѣстото му; и единого бога, когото отцитѣ му не познаха, ще почте съ злато и сребро, и съ скѫпоцѣнни камене, и съ желателни вещи. (39) Така ще направи въ крѣпкитѣ твърдѣли съ богъ чуждъ: които *го* познаятъ, ще *имъ* умножи слава, и ще ги направи да владѣятъ надъ мнозина; и земята ще раздѣли за въздаяние.

(40) И [г]въ сетното врѣме южниятъ царь ще се сбоде съ него; и сѣверниятъ царь ще дойде противъ него [д]като вихрушка, съ колесници, и [е]съ конници, и съ много корабы; и ще дойде по мѣстата, и [ж]ще наводни и замине: (41) ще влѣзе още въ земята на славата, и много *мѣста* ще се низвърнатъ; но тѣзи ще избѣгнатъ отъ рѫката му: [з]Едомъ, и Моавъ, и първенствуващия на Амоневитѣ синове. (42) И ще простре рѫката си върху мѣстата; и Египетската земя нѣма да избѣгне. (43) И ще обладае съкровищата на златото и на среброто и всичкитѣ желателни на Египетъ; и Ливиянитѣ и Етиопянитѣ ще бѫдатъ [и]подиръ стѫпкитѣ му (44) Но извѣстия отъ истокъ и отъ сѣверъ ще го смутятъ; за то ще излѣзе съ голѣма ярость за да погуби и да изтрѣби мнозина. (45) И ще постави шатритѣ на царското си население между морята [к]върху славната света гора; [л]но ще дойде въ свършъка си, и не ще има кой да му помага.

ГЛАВА 12.

И въ онова врѣме [а]ще се подигне Михаилъ великиятъ князъ, стоещиятъ откъмъ синоветѣ на твоитѣ люде; и [б]ще е врѣме на скърбь каквато никога не е бивала отъ какте е народъ станалъ до онова врѣме; и въ онова врѣме [в]ще се отървать твоитѣ люде, [г]всѣки който се намѣри писанъ въ книгата. (2) И много отъ спещитѣ въ пръстьта на земята ще се събудятъ, [д]едни въ животъ вѣченъ, а други въ поношение [е]и въ укоръ вѣченъ. (3) И [ж]разумнитѣ [з]ще сиятъ като свѣтлостьта на твърдьта, и онѣзи които [и]обръщатъ мнозина въ правда [к]като звѣздитѣ въ вѣкове на вѣкове.

(4) И ти, Данииле, [л]затвори думитѣ и запечатай книгата [м]до сетното врѣме, *когато* мнозина ще изслѣдватъ, и знанието ще се умножава.

(5) И азъ Даниилъ погледнахъ, и, ето, стоеха двама други, единъ отсамъ при брѣга на рѣката, и единъ оттамъ [о]при брѣга на рѣката. (6) И рече *единиятъ* [п]на облѣчения съ ленени дрехи мѫжъ който бѣ надъ водата на рѣката. [р]До кога ще бѫде свършъкътъ на *тѣзи* чудеса? (7) И чухъ облѣчениятъ съ ленени дрехи мѫжъ който бѣ надъ водата на рѣката [с]когато възвиси дѣсницата си и лѣвицата си къмъ небето и се кле [т]въ Живущия въ вѣки [у]че *ще е* въ врѣме, врѣмена, и полъ *врѣме;* и [ф]когато се свърши разпръсването на силата [х]на светитѣ люде, всичко това ще се сбѫдне напълно.

(8) И азъ чухъ, но не разумѣхъ. Тогазъ рекохъ: Господарю мой, кой е свършъкътъ на това? (9) И рече: Иди си, Данииле; защото думитѣ сѫ затворени и запечатани до [ц]послѣдното врѣме. (10) [ч]Мнозина ще се очистятъ, и избѣлятъ, и ще бѫдатъ опитани; и [ш]нечестивитѣ ще нечествуватъ; и никой отъ нечестивитѣ не ще разумѣе; но [щ]разумнитѣ ще разумѣятъ. (11) И отъ врѣмето [ъ]въ което всегдашната жъртва се отнеме и мерзостьта на запустѣнието се постави *ще бѫдатъ* дни

б 1 Тим.4;3.
в Иса.14;13. 2 Сол.2;4.
г Ст.35.
д Иса.21;1. Зах.9;14.
е Иез.38;4,15. Отк.9;16.
ж Ст.10,22.
з Иса.11;14.
и Изх.11;8. Сѫд.4;10.
к Псал.48;2. Ст.16,41. 2 Сол.2;4.
л 2 Сол.2;8. Отк.19;20.
—
а Гл.10;13,21.
б Иса.26;20,21. Иер.30;7. Мат.24;21. Отк.16;18.
в Рим.11;26.
г Изх.32;32. Псал.56;8. 69;28. Иез.13;9. Лука 10;20. Филип.4;3. Отк.3;5. 13;8.
д Мат.25;46. Иоан.5;28,29. Дѣян.24;15.
е Иса.66;24. Рим.9;21.
ж Гл.11;33,35.
з Прит.4;18. Мат.13;43.
и Як.5;20.
к 1 Кор.15;41,42.
л Гл.8;26. Ст.9.
м Отк.10;4. 22;10.
н Гл.10;1. Ст.9.
о Гл.10;4.
п Гл.10;5.
р Гл.8;13.
с Втор.32;40. Отк.10;5,6.
т Гл.4;34.
у Гл.7;25. 11;13. Отк.12;14.
ф Лука 21;24. Отк.10;7.
х Гл.8;24.
ц Ст.4.
ч Гл.11;35. Зах.13;9.
ш Осия 14;9. Отк.9;20. 22;11
щ Гл.11;33,35. Иоан.7;17. 8;47. 18;37.
ъ Гл.8;11. 11;31.

тисяща и двѣстѣ и деветдесеть. (12) Блаженъ
който изтърпи и стигне въ дни тисяща и
триста и тридесеть и петь. (13) Но [ъ]ти си и-
ди до свършька; и [ѣ]ще се упокоишъ и въ
свършька на днитѣ [ю]ще застанешъ въ жрѣ-
бието си.

КНИГА НА ПРОРОКА ОСИЯ.

ГЛАВА 1

Словото Господне което биде къмъ Осия
сина на Веприя, въ днитѣ на Озия, Потама,
Ахаза, и Езекия, царе Юдини, и въ днитѣ
на Церовоама синъ на Поаса, Израилевия царь.
(2) Начало на словото Господно чрѣзъ Осия.
И рече Господь на Осия: [а]Иди, вземи си
жена на блудодѣяние и чада на блудодѣяние:
защото [б]земята съ многото си блудувано уклони
се отподиръ Господа.
(3) И отиде та взе Гомерь дъщерята на
Девлаима; и зачна и му роди синъ (4) И ре-
че му Господь: Наречи името му Иезраелъ;
защото още малко и [в]ще отмъстя за кръвьта
на Иезраела върху дома на Ииуя, и [г]ще
прѣкратя царството на дома Израилевъ (5) И
[д]въ онова врѣме ще съкруша лжка Израилевъ
въ дола на Иезраела.
(6) И зачна пакъ и роди дъщеря. И рече
му *Господь:* Наречи името ѝ *Ло-рухама;
[е]защото нѣма да помилвамъ вече дома Израи-
левъ, но ще ги махна съвсѣмъ. (7) А [ж]дома
Юдинъ ще помилвамъ, и ще ги спася чрѣзъ
Господа тѣхния Богъ; и [з]нѣма да ги спася
съ лжкъ, нито съ мечъ, нито съ брань, съ
коне, и съ конници. (8) И като отби Ло-ру-
хама, зачна и роди синъ. (9) И рече *Го-
сподь:* Наречи името му †Лоамий; защото
вие не сте люде мои, и азъ не ща да съмъ
Богъ вашъ. (10) Но [и]числото на Израилевитѣ
синове ще е като пѣсъка на морето, който
не може да се прѣмѣри нито да се прѣброи;
и [к]на мѣстото дѣто имъ се каза [л]Не сте
люде мои, *тамъ* ще имъ се рече· [м]Синове
на Бога живаго (11) [н]Тогазъ ще се съберать
купно Юдинитѣ синове и Израилевитѣ синове,
и ще си поставять единъ началникъ, и ще
възлѣзать отъ земята, защото великъ ще е
деньтъ на Иезраела

ГЛАВА 2

Речете на братята си, §Амий,
И на сестритѣ си, ''Рухама.
(2) Сждете се съ майка си, сждете се;
Защото [а]тя не ми е жена,
И азъ не ѝ съмъ мжжъ
[б]Нека отнеме прочее блудоветѣ си от-
прѣдъ себе си,
И прѣлюбодѣйствата си отмежду съсцитѣ си,
(3) [в]Да не би да я съблѣка гола,
И я направя като [г]въ деня когато се е
родила,
И я положа [д]като пустиня,
И я поставя като земя безводна,
И я умъртвя [е]съ жажда.
(4) И не ща да помилвамъ чадата ѝ,
Понеже [ж]сж чада на блудъ.
(5) Защото [з]майка имъ блудува:

ъ Ст. 9.
ѣ Пса. 57;2.
Отк. 14;13.
ю Псал. 1;5.

а Гл. 3;1.
б Втор. 31;16. Псал.
73;27. Иер. 2;13.
Иез. 23;3, и друг.
в 4 Цар. 10;11.
г 4 Цар. 15;10-12.
д 4 Цар. 15;10,12.
* Непомилвана.
е 4 Цар. 17;6,23.
ж 4 Цар 19;35.
з Зах. 4;6. 9;10.
† Не люде мои.
и Бит. 32;12.
Рим 9;27,28.
к Рим 9;25,26.
1 Пет. 2;10.
л Гл. 2;23.
м Иоан. 1;12.
1 Иоан. 3;1.
н Иса. 11;12,13. Иер.
3;18. Иез. 34;23.
37;16, и друг.
—
Люде мои
† Помилвана.
а Иса. 50;1.
б Иез. 16;25. [16;37,39.
в Иер. 13;22,26. Иез.
г Иез. 16;4.
д Иез. 19;13.
е Амосъ 8;11,13.
ж Иоан. 8;41.
з Иса. 1;21. Иер.
3;1,6,8,9 Иез.
16;15,16, и друг.

Тая що ги бѣ зачнала направи срамъ;
Защото рече: Ще отида вслѣдъ любовницитѣ си
[и]Които ми даватъ хлѣба ми и водата ми,
Вълната ми и лена ми, елея ми и питията ми.
(6) За то, ето, азъ [к]ще прѣпрѣча пѫтя ти съ плетъ отъ трънѣ,
И ще прѣградя прѣграда,
За да не намѣри пѫтищата си.
(7) И ще се завтече вслѣдъ любовницитѣ си, и нѣма да ги стигне;
И ще ги потърси, и нѣма да *ги* намѣри:
Тогазъ ще рече: [л]Ще ида и ще се върна [м]при първия си мѫжъ;
Защото ми бѣше по-добрѣ тогазъ нежели сега.
(8) И тя [н]не знаеше [о]че азъ ѝ дадохъ житото, и виното, и елея,
И умножихъ ѝ сребрѣто и златото
Което употрѣбиха за Ваала.
(9) За то ще се върна та [п]ще си взема житото си въ врѣмето му,
И виното си въ опрѣдѣленото му врѣме,
И ще отнема вълната си и лена си
Що ѝ давахъ за да покрива голотата си.
(10) И сега [р]ще открия нечистотата ѝ прѣдъ очитѣ на любовницитѣ ѝ;
И никой нѣма да я избави отъ рѫката ми.
(11) И [с]ще прѣкратя всичкото ѝ веселие,
[т]Тържествата ѝ, новомѣсечията ѝ и сѫботитѣ ѝ,
И всичкитѣ ѝ праздници;
(12) И ще развалямъ лозитѣ ѝ и смоковницитѣ ѝ,
[у]Заради които рече: Тѣ сѫ моя заплата
Която ми дадоха любовницитѣ ми;
И [ф]ще ги обърна въ дѫбрава;
И животнитѣ на полето ще ги поядатъ.
(13) И ще я посѣтя за днитѣ на Ваалимитѣ
Въ които имъ кадѣше,
И се [х]украшаваше съ обѣцитѣ си и огърлицата си,
И отиваше подиръ любовницитѣ си,
А мене забрави, говори Господь.
(14) Но, ето, азъ ще я прѣдумамъ,
И [ц]ще я заведа въ пустинята,
И ще ѝ говоря по сърдцето ѝ.
(15) И отъ тамъ ще ѝ дамъ лозята ѝ,
И [ч]дола Ахоръ за дверь на надежда;
И ще пѣе тамъ както [ш]въ днитѣ на младостьта си,
И [щ]както въ деня на възлизването си изъ Египетската земя.
(16) И въ онзи день, говори Господь,
Ще ме наречешъ: Мѫжъ ми;
И нѣма да ме наречешъ вече: [*]Ваалъ ми.
(17) Защото [ъ]ще отнема имената на Ваалимитѣ отъ устата ѝ;
И нѣма да се поменуватъ вече съ имената си.
(18) И въ онзи день [ь]ще направя завѣтъ за тѣхъ
Съ звѣроветѣ на полето,
И съ птицитѣ небесни,
И съ гадоветѣ на земята;
А [ѣ]лѫкъ, и мечь, и брань ще съкруша отъ земята,
И [ю]ще ги населя въ безопасность.
(19) И ще те сгодя за себе си въ вѣкъ;
Ей, ще те сгодя за себе си въ правда, и въ сѫдба,
И въ милость, и въ щедроти;
(20) И ще те сгодя за себе си въ вѣрность;
И [я]ще познаешъ Господа.
(21) И въ онзи день ще отговоря, говори Господь,
[ѧ]Ще отговоря на небесата,
И тѣ ще отговорятъ на земята;
(22) И земята ще отговори на житото,
И на виното, и на елея,
И тѣ [аа]ще отговорятъ на Иезраиля.
(23) И [а]ще я насѣя за себе си на земята;
И [б]ще помилвамъ непомилваната;
И [в]ще река на не людетѣ си: Люде ми сте вие;
И тѣ ще рекатъ: Богъ си ни ти.

и Ст. 8,12. Иер. 44;17.
к Иовъ 3;23. 19;8. Плачъ 3;7,9.
л Гл. 5;15. Лука 15;18.
м Иез. 16;8.
н Иса. 1;3.
о Иез. 16;17-19.
п Ст. 3.
р Иез. 16;37. 23;29.
с Амосъ 8;10.
т 3 Цар. 12;32. Амосъ 8;5.
у Ст. 5.
ф Псал. 80;12,13. Иса. 5;5.
х Иез. 23;40,42.
ц Иез. 20;35.
ч Ис. Нав. 7;26. Иса. 65;10.
ш Иер. 2;2. Иез. 16;8,22,60.
щ Изх. 15;1.
* Господинъ.
ъ Изх. 23;13. Ис. Нав. 23;7. Псал. 16;4. Зах. 13:2.
ь Иовъ 5;23. Иса. 11;6-9. Иез. 34;25.
ѣ Псал. 46;9. Иса. 2;4. Иез. 39;9,10. Зах. 9;10.
ю Лев. 26;5. Иер. 23;6.
я Иер. 31;33,34. Иоан. 17;3.
ѧ Зах. 8;12.
аа Гл. 1;4.
а Иер. 31;27. Зах. 10;9.
б Гл. 1;6.
в Гл. 1;10. Зах. 13;9. Рим. 9;26. 1 Пет. 2;10.

ГЛАВА 3.

И рече ми Господь: [а]Иди още, залюби же-
на която, [б]ако и да е залюбена отъ приятеля
си, прѣлюбодѣйца е, споредъ любовьта Го-
сподня къмъ Израилевитѣ синове, които оба-
че гледатъ къмъ чужди богове, и обичатъ
млянове съ гроздe. (2) И наехъ си я за пет-
надесеть сребърника, и *за* коръ ечимикъ,
и половинъ коръ ечимикъ. (3) И рекохъ ѝ:
[в]Ще седишъ за мене много дни: да не блу-
дувашъ, нито да бждешъ на другиго; така и
азъ *ще бждж* за тебе.
(4)Защото Израилевитѣ синове ще седятъ мно-
го дни [г]безъ царь, и безъ началникъ, и безъ
жъртва, и безъ кумиръ, и [д]безъ ефодъ и [е]тера-
фимъ. (5)Послѣ ще се върнатъ Израилевитѣ си-
нове и [ж]ще потърсятъ Господа Бога своего и
[з]Давида царя си; и ще прибѣгнатъ къмъ Госпо-
да и къмъ неговата благость въ [и]сетнитѣ дни.

ГЛАВА 4.

Слушайте словото Господне, Израилеви
синове;
Защото Господь [а]има сждба съ жителитѣ
на тазъ земя;
Понеже нѣма истина, нито милость,
[б]Нито познаване на Бога по земята.
(2) Клетва, и лъжа, и убийство,
И кражба, и прѣлюбодѣйство нарѣдиха,
И кръвь до кръвь допира.
(3) За то [в]ще сѣтува земята,
И [г]всѣки що живѣе на нея ще прѣмре,
Съ звѣроветѣ на полето и съ птицитѣ не-
бесни;
Още и рибитѣ морски ще изчезнатъ.
(4) Но никой да се не противи нито да обли-
чава другиго;
Защото твоитѣ люде сж [д]като онѣзи кои-
то се противятъ на свещеника.
(5) За то [е]ще се подплъзнешъ денѣ,
И съ тебе ще се подплъзне и пророкътъ
нощѣ,
И ще погубя майка ти.
(6) [ж]Людетѣ ми загинаха отъ нѣмане на
знание.
Понеже отхвърли ти знанието,
И азъ отхвърлихъ тебе да ми не свещен-
ствувашъ:
Понеже забрави ти закона на Бога
твоего,
И азъ ще забравя чадата ти.
(7) [з]Колкото се умножиха, толкозъ ми съ-
грѣшиха:
[и]Славата имъ въ безчестие ще промѣня.
(8) Ядатъ грѣховетѣ на людетѣ ми,
И иматъ душата си прикована въ тѣхно-
то беззаконие.
(9) За то ще бждатъ, [к]както людетѣ така и
свещеникътъ;
И ще ги посѣтя за пжтищата имъ,
И ще имъ въздамъ дѣянията имъ.
(10) Защото [л]ще ядатъ, и нѣма да се наси-
щатъ
Ще блудуватъ, и нѣма да се разиножа-
ватъ;
Понеже напуснаха да внимаватъ къмъ
Господа.
(11) [м]Блудъ, и вино, и мъсть отнематъ сърд-
цето.
(12) Людетѣ ми [н]питатъ дървата си,
И отговаря имъ жезълътъ имъ;
Защото [о]духътъ на блуда *ги* заблуди,
И направиха блудъ противъ Бога своего.
(13) [п]Жъртвуватъ по върховетѣ на горитѣ,
И кадятъ по хълмоветѣ,
Подъ джбетѣ, и тополитѣ, и теревин-
титѣ,
[р]Защото сѣнката имъ е добра,
За то дъщеритѣ ви ще блудуватъ,
И снъхитѣ ви ще прѣлюбодѣйствуватъ.
(14) Нѣма да накажа дъщеритѣ ви когато на-
правятъ блудъ,
Нито снъхитѣ ви когато сторятъ прѣлю-
бодѣяние;
Защото сами *бащитѣ* се отдѣлятъ съ блу-
дницитѣ
И жъртвуватъ съ курвитѣ;

а 1 л. 1;2.
б Иер. 3;20.
в Втор 21;13.
г Гл. 10;3.
д Изх. 28;6.
е Сжд. 17;5.
ж Иер. 50;4,5. Гл. 5;6.
з Иер. 30;9. Иез. 34;23,24. 37;22,24.
и Иса. 2;2. Иер. 30;24. Иез. 38;8,16. Дан. 2;28. Мих. 4;1.

—

а Иса. 1;18. 3;13,14. Иер. 25;31. Гл. 12;2. Мих. 6;2.
б Иер. 4;22. 5,4.
в Иер. 4;28. 12;4. Амосъ 5;16. 8;8.
г Соф. 1;3.
д Втор. 17;12.
е Иер. 6;4,5. 15;8.
ж Иса. 5;13.
з Гл. 13;6.
и 1 Цар. 2;30. Мал 2:9. Филип. 3;19.
к Иса. 24;2. Иер. 5;31.
л Лев. 26;26. Мих. 6;14. Аг. 1;6. [7;7.
м Иса. 28;7. Вкж. Екл.
н Иер. 2:27. Ав. 2;19.
о Иса. 44:20. Гл. 5:4.
п Иса. 1;29. 57;5,7. Иез. 6;13. 20:28.
р Амосъ 7;17. Рим. 1;28.

За то неразумнитѣ [с]люде ще се низринатъ.
(15) Ако ти, Израилю, блудувашъ,
Поне Юда да не беззаконува:
[т]Не ходете прочее въ Галгалъ,
Нито възлизайте [у]въ Ветъ-авенъ,
[ф]Нито се кълнете: [х]Живъ Господь.
(16) Защото Израиль упорствува като юница упорита:
Сега ще ги пасе Господь като агънци на широко мѣсто.
(17) Ефремъ се прилѣпи при идолитѣ: [ц]оставете го.
(18) Пированията имъ станаха буйни:
Съвсѣмъ се прѣдадоха на блудъ:
Обичатъ *да казватъ:* Дайте:
Срамъ [ч]на началницитѣ му!
(19) [ш]Вѣтърътъ ще го стисне въ крилата си;
И [щ]ще се посрамятъ отъ жъртвитѣ си.

ГЛАВА 5.

Чуйте това, свещеници,
И внимавайте, домо Израилевъ,
И слушайте, домо царски;
Защото има сждъ за васъ;
Понеже [а]станахте сѣть въ Масфа,
И мрѣжа разпрострѣна върху Таворъ.
(2) И [б]непокорнитѣ се задълбочиха въ клане;
Но азъ съмъ обличитель на всички тѣхъ.
(3) Азъ [в]познахъ Ефрема,
И Израиль не е скритъ отъ мене;
Защото [г]сега блудувашъ, Ефреме,
И оскверни се Израиль.
(4) Не устроиватъ дѣянията си за да се върнатъ при Бога своего,
Защото [д]духътъ на блудодѣянието е врѣдъ тѣхъ,
И не познаха Господа.
(5) И [е]гордостьта на Израиль ще се сипри прѣдъ лицето му,
И Израиль и Ефремъ ще паднатъ въ беззаконието си:
Ще падне съ тѣхъ и Юда.
(6) [ж]Съ стадата си и съ чердитѣ си
Ще отидатъ за да потърсятъ Господа;
Но нѣма да *го* намѣрятъ:
Той се оттегли отъ тѣхъ.
(7) [з]Тѣ се отнесоха невѣрно къмъ Господа;
Защото родиха чужди чада:
[и]Сега единъ мѣсецъ ще погълне тѣхъ и наслѣдията имъ.
(8) [к]Възтржбете съ рогъ въ Гавая,
Съ тржба въ Рама:
[л]Възкликнете *въ* [м]Ветъ-авенъ: [н]Подиръ ти, Вениамине!
(9) Ефремъ ще е запустенъ въ деня на обличението:
Между Израилевитѣ племена направихъ познато онова което наистина ще стане:
(10) Началницитѣ Юдини станаха [о]като онѣзи които прѣмѣстватъ прѣдѣли:
Върхъ тѣхъ ще излѣя като вода гнѣва си.
(11) [п]Насилствуванъ биде Ефремъ, съкрушин се въ сждбата,
Защото самоволно отиде [р]подиръ заповѣдьта;
(12) За то азъ *ще съмъ* като молецъ Ефрему,
И като червей на Юдиния домъ.
(13) И [с]видѣ Ефремъ болестьта си,
И Юда раната си;
И отиде Ефремъ [т]при Асириеца,
И [у]проводи на царя Ярива:
Но той не може да ви изцѣли
Нито да ви избави отъ раната ви.
(14) Защото [ф]азъ *ще съмъ* като лъвъ Ефрему,
И като младъ лъвъ на Юдиния домъ.
[х]Азъ, азъ ще раскжсамъ и ще тръгна;
Ще взема, и не ще има кой да отърве.
(15) Ще отида, ще се върна на мѣстото си,
[ц]Додѣ познаятъ грѣшката си, и потърсятъ лицето ми:
[ч]Въ скърбьта си ще ме търсятъ рано.

с Ст. 1,6.
т Гл. 9;15 12;11. Амосъ 4;4. 5;5.
у 3 Цар. 12;29 Гл. 10;5.
ф Амосъ 8;14. Соф. 1;5.
х Иер. 3;6. 7;24. 8;5. Зах. 7;11.
ц Мат. 15;14.
ч Мих. 3;11. 7;3.
ш Иер. 4;11,12. 51;1.
щ Иса. 1;29. Иер. 2;26.
—
а Гл. 6;9.
б Иса. 29;15.
в Амосъ 3;2.
г Иез. 23;5, и дрг. Гл. 4;17.
д Гл. 4;12.
е Гл. 7;10.
ж Прит. 1;28. Иса. 1;15. Иер. 11;11. Иез. 8;18. Мих. 3;4. Иоан. 7;34
з Иса. 48;8. Иер. 3;20. 5;11. Гл. 6;7. Мал. 2;11.
и Зах. 11;8.
к Гл. 8;1. Иоилъ 2;1.
л Иса. 10;30.
м Ис. Нав. 7;2. Гл. 4;15.
н Сжд. 5;14.
о Втор. 19;14. 27;17.
п Втор. 28;33.
р 3 Цар. 12;28. Мих. 6;16.
с Иер. 30;12.
т 4 Цар. 15;19. Гл. 7;11. 12;1.
у Гл. 10;6.
ф Плачъ 3;10. Гл. 13;7,8.
х Псал. 50;22.
ц Лев. 26;40,41. Иер. 29;12,13. Иез. 6;9. 20;43. 36;31.
ч Псал. 78;34.

ГЛАВА 6.

Елате и да се върнемъ при Господа;
Защото [а]той разкжсна, и той [б]ще ни изцѣли:
Порази, и ще обвърже *раната* ни.
(2) [в]Ще ни съживи подиръ два дни:
Въ третия день ще ни възкръси,
И ще живѣемъ прѣдъ него.
(3) [г]Тогазъ ще познаемъ, и ще слѣдваме да познаваме Господа:
Излизането му е прѣднаредено [д]като зората;
И [е]ще дойде при насъ като дъждъ,
[ж]Като дъждъ пролѣтенъ който пои земята.
(4) [з]Що да ти сторя, Ефреме?
Що да ти сторя, Юдо?
Защото добрината ви е [и]като утренния облакъ,
И като роса въ зори която прѣхожда.
(5) За то *ги* изсѣкохъ [к]чрѣзъ пророцитѣ,
Убихъ ги [л]съ думитѣ на устата си;
И сждбитѣ ти ще излѣзатъ *като* видѣлина.
(6) Защото [м]милость искамъ, [н]а не жъртва,
[о]И познание Божие повече нежели всесъжжения.
(7) Тѣ обаче както Адамъ [п]прѣстжпиха завѣта:
[р]Тамъ се обходиха невѣрно къмъ мене.
(8) [с]Галаадъ е градъ на такива които струватъ беззаконие,
Градъ въ който се намиратъ стжпки отъ кръвь.
(9) И като чети на разбойници които прѣчакватъ человѣка,
Така [т]събранието на свещенницитѣ убиватъ по пжтя до Сихемъ;
Защото сториха безчестие.
(10) [у]Въ Израилевия домъ видѣхъ ужасъ:
Тамъ [ф]е блудътъ Ефремовъ:
Израилъ се оскверни.
(11) И заради тебе, Юдо, [х]опрѣдѣли се жетва
[ц]Когато връщамъ плѣна на людетѣ си.

ГЛАВА 7.

Като лѣкувахъ Израиля,
Откри се тогазъ беззаконието на Ефрема
И злината на Самария;
Защото [а]сториха лъжа;
И крадецътъ влази,
Разбойническа чета обира извънъ.
(2) И тѣ не мислятъ въ сърдцето си
[б]*Че* помня всичкото имъ беззаконие:
[в]Сега ги обиколиха дѣянията имъ:
[г]Прѣдъ лицето ми станаха.
(3) Съ злината си развеселиха царя,
И [д]съ лъжитѣ си началницитѣ.
(4) [е]Всичкитѣ сж прѣлюбодѣи,—
Като пещь нажежена отъ хлѣбаря
Който, като замѣси тѣстото, прѣстава да я пали доdѣ възкисне.
(5) Въ деня на нашия царь
Началницитѣ се разболѣха отъ възпалението на виното;
И той простре ржката си съ присмивателитѣ.
(6) Защото въ коварството си
Прѣдставятъ сърдцето си като пещь:
Хлѣбарьтъ имъ спи всичката нощь,
А въ зората гори като огънь пламенѣющъ.
(7) Всички тѣзи се нагорещиха като пещь,
И поядоха сждиитѣ си:
[ж]Всичкитѣ имъ царе [з]паднаха:
[и]Нѣма между тѣхъ кой да ме призива.
(8) Ефремъ, [к]той се смѣси съ народитѣ:
Ефремъ е като пита необърната.
(9) [л]Чужденци поядоха силата му, а той не познава;
И бѣли косми му поникнаха тукъ тамъ, а той не познава.

а Втор. 32;39. 1 Цар. 2;6. Иовъ 5;18. Гл. 5;14.
б Иер. 30;17.
в 1 Кор. 15;4.
г Иса. 54;13.
д 2 Цар. 23;4.
е Псал. 72;6.
ж Иовъ 29;23.
з Гл. 11;8.
и Гл. 13;3.
к Иер. 1;10. 5;14.
л Иер. 23;29. Евр. 4;12.
м 1 Цар. 15;22. Екл. 5;1. Мих. 6;8. Мат. 9;13. 12;7.
н Псал. 50;8,9. Прит. 21;3. Иса. 1;11.
о Иер. 22;16. Иоан. 17;3.
п Гл. 8;1.
р Гл. 5;7.
с Гл. 12;11.
т Иер. 11,9. Иез. 22;25. Гл. 5;1,2.
у Иер. 5;30.
ф Гл. 4;12,13,17.
х Иер. 51;33. Иоилъ 3;13. Отк. 14;15.
ц Псал. 126;1.
—
а Гл. 5;1. 6;10.
б Иер. 17;1.
в Псал. 9;16. Прит. 5;22.
г Псал. 90;8.
д Рим. 1;32.
е Иер. 9;2.
ж Гл. 8;4.
з 4 Цар. 15;10,14,25,30.
и Иса. 64;7.
к Псал. 106;35.
л Гл. 8;7.

(10) И [м]гордостьта на Израиля се смирява
предъ лицето му;
И [н]не се обрѫщатъ къмъ Господа Бога своего,
Нито го потърсиха за всичко това.
(11) И [о]Ефремъ е като глупавъ гълѫбъ който нѣма разумъ.
[п]Призиватъ Египетъ, отиватъ въ Асирия.
(12) Когато отидатъ, [р]ще разпростра върху тѣхъ мрѣжата си,
Ще ги снема като птицитѣ въздушни,
Ще ги накажа [с]както се проповѣда въ събранието имъ.
(13) Горко имъ! защото побѣгнаха отъ мене:
Погибель тѣмъ! защото отстѫпиха отъ мене:
[т]Като ги изкупихъ азъ, тѣ говорихя лъжи противъ мене;
(14) И [у]не ме призваха отъ сърдце
Когато лелекаха на одроветѣ си:
Събиратъ се за жито и вино,
И се подигатъ противъ мене
(15) И азъ *ги* наказахъ *като* укрѣпихъ мишцитѣ имъ;
А тѣ мислѣха лукавство въ мене
(16) [ф]Врѫщатъ се не при Вишнаго:
[х]Станаха като невѣренъ лѫкъ:
Началницитѣ имъ ще паднатъ отъ ножь
[ц]Заради дързостьта на езика си:
То *ще е* поношението имъ [ч]въ Египетската земя.

ГЛАВА 8.

[а]Затрѫби *твоп* съ устата си:
Ще се устреми [б]като орелъ противъ Господния домъ;
[в]Защото прѣстѫпиха завѣта ми,
И нечествуваха на закона ми.
(2) [г]Израиль ще вика къмъ мене:
Боже мой, [д]познаваме те.
(3) Израиль отхвърли доброто:
Врагътъ ще го прогони.
(4) Тѣ [е]поставиха царе, но не отъ мене:
Направиха началници, но безъ да имамъ извѣстие:
[ж]Отъ среброто си и отъ златото си направиха си идоли.
За да се истрѣбятъ.
(5) Отхвърли се телето ти, Самарийо:
Яростьта ми се разпали противъ тѣхъ:
[з]До кога не ще могатъ да се очистятъ?
(6) И то наистина отъ Израиля е:
Художникъ го е направилъ; заради това то не е Богъ·
Телето прочее на Самария ще стане съкрушения.
(7) Понеже [и]посѣяха вѣтъръ, за то ще жънатъ вихрушка:
Нѣма узрѣло жито: израстъкътъ не ще да даде брашно;
И ако даде, [к]чужденци ще го погълнатъ.
(8) [л]Погълнатъ биде Израиль:
Сега стана между народитѣ
[м]Като съсѫдъ неугоденъ.
(9) Защото [н]възлѣзоха при Асирийцитѣ
[о]*Като* дивъ оселъ осамотенъ:
[п]Ефремъ цѣни любовници.
(10) Но ако и да цѣниха *любовници* между езичницитѣ,
Сега [р]ще ги събера:
И ще се оскърбятъ малко
Заради [с]товара на царя на началницитѣ.
(11) Понеже Ефремъ [т]умножи олтари за да грѣши,
Тѣ му станаха олтари да грѣши.
(12) Писахъ му [у]величията на закона си;
Но се смѣтнаха като нѣщо чуждо.
(13) Въ жъртвитѣ които ми приносятъ
[ф]Жъртвуватъ месо, и ядатъ:
[х]Господь не ги приема:
[ц]Сега ще помене беззаконието имъ,
И ще посѣти грѣховетѣ имъ:

м Гл. 5;5.
н Иса. 9;13.
о Гл. 11;11.
п Виж. 4 Цар. 15;19. 17;4. Гл. 5;13. 9:3. 12;1.
р Иез. 12;13.
с Лев. 26;14, и дрг. Втор. 28;15, и дрг. 4 Цар. 17;13,18.
т Мих. 6;4.
у Пов. 35;9,10. Псал. 78;36. Иер. 3;10. Зах. 7;5.
ф Гл. 11;7.
х Псал. 78;57.
ц Псал. 73;9.
ч Гл. 9;3,6.

—

а Гл. 5;8.
б Втор. 28;49. Иер. 4;13. Ав. 1;8.
в Гл. 6;7.
г Псал 78,34 Гл. 5;15.
д Тит. 1;16.
е 4 Цар. 15;13,17,25.
ж Гл. 2;8. 13;2.
з Иер. 13;27.
и Прит. 22;8. Гл. 10;12,13.
к Гл. 7;9.
л 4 Цар. 17;6.
м Иер. 2;24.
н 4 Цар. 15;19
о Иер. 2;24.
п Иса. 30;6. Иез. 16;33,34.
р Иез. 16;37. Гл. 10;10.
с Иса. 10;8. Иез. 26;7. Дан. 2;37.
т Гл. 12;11.
у Втор. 4;6,8. Псал. 119;18. 147;19,20.
ф Иер. 7;21. Зах. 7;6.
х Иер. 14;10,12. Гл. 5;6. 9;4. Амосъ 5;22.
ц Гл. 9;9. Амосъ 8;7.

чТѣ ще се върнатъ въ Египетъ.
(14) Защото шИзраиль забрави щТвореца си,
и ъсъгради храмове;
И Юда умножи твърдѣлни градове;
Но ьще проводя огънь връхъ градоветѣ му,
Та ще пояде палатитѣ имъ.

ГЛАВА 9.

Не се радвай, Израилю, съ веселие като народитѣ;
аЗащото стори ти блудъ *и се уклони* отъ Бога своего:
бОбикна ти заплати въ всѣко гумно за жито.
(2) вГумното и жлѣбътъ нѣма да ги пахранятъ,
И мъстътъ ще изчезне отъ него.
(3) Нѣма да се населятъ гвъ земята Господня;
Но дЕфремъ ще се върне къмъ Египетъ,
И еще ядатъ нечисти ястия жвъ Асирия.
(4) зНѣма да принесатъ възлияния отъ вино Господу,
иНито ще му сж угодни:
кЖъртвитѣ имъ ще имъ сж като хлѣбъ на сѣтуващи:
Всичкитѣ които ги ядатъ ще се осквернятъ;
Защото хлѣбътъ имъ е лзаради тѣхъ:
Нѣма да влѣзе въ дома Господенъ.
(5) Що ще да направите мвъ празниченъ день,
И въ день на тържество Господне?
(6) Защото, ето, побѣгнаха поради бѣдствието:
нЕгипетъ ще ги събере, Мемфисъ ще ги зарови:
Желателнитѣ имъ *купени* съ сребро,—
оКоприви ще ги наслѣдятъ:
Трънe *ще има* въ шатритѣ имъ.
(7) Дойдоха днитѣ на посѣщението,
Днитѣ на въздаянието дойдоха:
Израиль ще познае *това:*
Пророкътъ стана безуменъ,
пДухоносецътъ неистовъ,
Поради множеството на беззаконието ти,
И отъ голѣмата омраза.
(8) рЕфремъ гледа къмъ Бога моего;
А пророкътъ стана сѣть на птицоловецъ въ всичкитѣ си пжтища,
И омраза въ дома на Бога си.
(9) сДълбоко се развратиха, както въ днитѣ тна Гавая;
у*За то* ще помене беззаконието имъ,
Ще посѣти грѣховетѣ имъ.
(10) Намѣрихъ Израиля като грозде въ пустиня:
Видѣхъ бащитѣ ви
ф*Като* първозрѣлитѣ на смоковницата хвъ началото й;
Но тѣ отидоха цкъмъ Ваалфегора,
И чпрѣдадоха себе си на срама,
И шстанаха гнусни като *идолитѣ на* любовьта имъ.
(11) *А заради* Ефрема, като птица ще литне славата имъ
Отъ рождението, отъ матката, и отъ зачатието;
(12) Но щи ако изхранятъ чадата си,
ъЩе ги обезчадя щото да не остане человѣкъ;
Защото ьгорко имъ още ѣкогато се оттегля отъ тѣхъ.
(13) Ефремъ ми се виждаше юкато Тиръ, насаденъ на весело мѣсто;
яНо Ефремъ ще изведе чадата си за убиеца.
(14) Дай имъ, Господи! Що ще да дадешъ?
Дай имъ аматка която пометнува и сухи съсци.
(15) Всичкото имъ зло е бвъ Галгалъ;
Защото тамъ ги намразихъ:

ч Втор. 28;68. Гл. 9;3,6. 11;5.
ш Втор. 32;18.
щ Иса. 29;23. Ефес. 2;10.
ъ 3 Цар. 12;31.
ь Иер. 17;27. Амосъ 2;5.
—
а Гл. 4;12. 5;4,7.
б Иер. 44;17. Гл. 2;12.
в Гл. 2;9,12.
г Лев. 25;23. Иер. 2;7. 16;18.
д Гл. 8;13. 11;5.
е Иез. 4;13. Дан. 1;8.
ж 4 Цар. 17;6. Гл. 11;11.
з Гл. 3;4.
и Иер. 6;20. Гл. 8;13.
к Втор. 26;14.
л Лев. 17;11.
м Гл. 2;11.
н Гл. 7;16. Ст. 3.
о Иса. 5;6. 32;13, 34;13. Гл. 10;8.
п Иез. 13;3, и друг. Мих. 2;11. Соф. 3;4.
р Иер. 6;17. 31;6. Иез. 3;17. 33;7.
с Иса. 31;6. Гл. 10;9.
т Сжд. 19;22.
у Гл. 8;13.
ф Иса. 28;4. Мих. 7;1.
х Виж. Гл. 2;15.
ц Числа 25;3. Псал. 106;28.
ч Иер. 11;13. Гл. 4;14. Виж. Сжд. 6;32.
ш Псал. 81;12. Иез. 20;8. Амосъ 4;5.
щ Иовъ 27;14.
ъ Втор. 28;41,62.
ь Втор. 31;17. 4 Цар. 17;18. Гл. 5;6.
ѣ 1 Цар. 28;15,16.
ю Виж. Иез. гл. 26-28.
я Ст. 16. Гл. 13;16.
а Лука 23;29.
б Гл. 4;15. 12;11.

[а]Заради злото на дѣянията имъ
Ще ги отпласна отъ дома си:
Нѣма да ги обичамъ вече:
[б]Всичкитѣ имъ началници сѫ буйтовници.
(16) Поразенъ биде Ефремъ:
Коренътъ имъ изсъхна:
Плодъ нѣма да направятъ;
Още [в]и ако родятъ,
Ще умъртвя желателнитѣ на матката имъ.
(17) Богъ мой ще ги отхвърли,
Защото не го послушаха;
И ще се [г]скитатъ между народитѣ.

ГЛАВА 10.

Израилъ е [а]лоза която се разпростира
И дава изобилно плодъ за себе си:
Споредъ множеството на плодоветѣ си
[б]Умножи олтаритѣ:
Споредъ хубостьта на земята си
[в]Хубави направи истуканитѣ.
(2) Сърдцето имъ [г]е раздѣлено·
Сега ще излѣзатъ повинни:
Той ще разкопае олтаритѣ имъ,
Ще съкруши истуканитѣ имъ.
(3) [д]Защото сега ще рекатъ:
Ние нѣмаме царь, защото не се убояхме отъ Господа;
И царь що би ни направилъ?
(4) Говориха думи,
И се кълнѣха лъжливо като правѣха съюзъ;
За то осѫждението ще прозябне [е]като ядовито растение
Въ браздитѣ на нивата.
(5) Жителитѣ Самарийски ще се разтреперятъ
[ж]Заради телцитѣ [з]на Ветъ-авенъ,
Защото людетѣ му ще сѣтуватъ заради него,
И неговитѣ идолски жреци ще треперятъ
[и]Заради славата му, защото се прѣсели отъ него.
(6) Той ще се заведе още и въ Асирия,
Даръ [к]на царь Ярива:
Срамъ ще постигне Ефрема;
И Израилъ ще се посрами [л]отъ съвѣта си.
(7) [м]Самария,—царьтъ ѝ погинва,
Като пѣна върху вода.
(8) И [н]високитѣ мѣста на Авонъ, [о]грѣхътъ Израилевъ, ще се съсипятъ:
[п]Трънe и бодили ще прозябнатъ върху олтаритѣ имъ;
И [р]ще рекатъ на горитѣ: Покрийте ни!
И на хълмоветѣ: Паднете върхъ насъ!
(9) [с]Израилю, ти съгрѣши отъ днитѣ на Гавая:
Тамъ застанаха:
[т]Боятъ въ Гавая противъ синоветѣ на беззаконието
Не стигна въ тѣхъ.
(10) [у]Въ съвѣта ми е наистина да ги накажа;
И [ф]народитѣ ще се събератъ противъ тѣхъ
Когато бѫдатъ вързани заради двѣтѣ си беззакония.
(11) Ефремъ е [х]юница научена
И която обича да вършее;
Но азъ ще прѣкарамъ хомотъ върху красния нейнъ вратъ
Ще впрегна Ефрема: Юда ще оре:
Яковъ ще разбива буцитѣ си.
(12) [ц]Посѣйте за себе си съ правда,
Ожънете съ милость,
[ч]Разработете оставената си земя;
Защото е врѣме да потърсите Господа
Дордѣ дойде и одъжди правда върху васъ.
(13) [ш]Орахте нечестно, жънахте беззаконие,
Ядохте плодъ на лъжа;
Защото си уповалъ на пѫтя си,
На множеството на крѣпкитѣ си.
(14) [щ]За то метежъ ще се подигне между народитѣ ти,

а Гл. 1:6.
б Иса. 1:23.
в Ст. 13.
г Втор. 28:64,65.
—
а Наумъ 2:2.
б Гл. 8:11. 12:11.
в Гл. 8:4.
г 3 Цар. 18:21. Мат. 6:24.
д Ст. 7. Гл. 3:4. 11:5. Мих. 4:9.
е Виж. Втор. 29:18. Амосъ 5:7. 6:12. Дѣян. 8:23. Евр. 12:15.
ж 3 Цар. 12:28,29. Гл. 8:5,6.
з Гл. 4:15.
и 1 Цар. 4:21,22. Гл. 9:11.
к Гл. 5:13.
л Гл. 11:6.
м Ст. 3,15.
н Гл. 4:15.
о Втор. 9:21. 3 Цар. 12:30.
п Гл. 9:6.
р Иса. 2:19. Лука 23:30. Отк. 6:16. 9:6.
с Гл. 9:9.
т Виж. Сѫд. гл. 20.
у Втор. 28:63.
ф Иер. 16:16. Иез. 23:46,47. Гл. 8:10.
х Иер. 50:11. Мих. 4:13.
ц Прит. 11:18.
ч Иер. 4:3.
ш Иов 4:8. Прит. 22:8. Гл. 8:7. Гал. 6:7,8.
щ Гл. 13:16.

И всичкитѣ ти твърдѣли ще се разорять
Както Салманъ разори ъВетъ-арвелъ въ
денн на боя,—
ъМайка биде съкрушена върху чадата.
(15) Така ще ви направи Ветилъ
Заради крайното ви беззаконие:
ѣРано Израилевий царь съвсѣмъ ще за-
гине.

ГЛАВА 11.

аКогато Израилъ бѣ младенецъ, тогазъ
го възлюбихъ,
И изъ Египетъ бповикахъ всина си.
(2) Колкото ги викаха,
Толкозъ тѣ се оттеглиха отъ лицето на
тѣзи които ги викаха:
гЖъртвуваха на Ваалимитѣ,
И кадѣха на истуканитѣ.
(3) Азъ дοще и научихъ Ефрема да ходи
Като го хващахъ за мишцитѣ му;
Но не познаваха ече ги лѣкувахъ.
(4) Привлѣкохъ ги съ человѣчески вжжа, съ
узи на любовь;
И жазъ бѣхъ за тѣхъ като онѣзи които
отнемать хомота отъ челюститѣ имъ,
И зспокойно ги нахранихъ.
(5) иНѣма да се върне въ Египетската
земя,
Но Асириецътъ ще му бжде царь;
кЗащото не рачиха да се обърнатъ.
(6) И мечь ще падне върхъ градоветѣ му,
И ще довърши крѣпкитѣ му, и ще ги
поядѣ
лЗаради намѣренията имъ.
(7) И людетѣ ми сж мразположени към от-
стжпление противъ мене:
нАко и да се повикаха къмъ Вишнаго,
Но никой го не възвиси.
(8) оКакъ да те прѣдамъ, Ефреме?
Какъ да те оставя, Израилю?
Какъ да те направя пкато Адма?
Какъ да те туря като Севоимъ?
рСърдцето ми се обърна вжтрѣ въ мене,
Милосердието ми се подвигна.
(9) Не ща да извърша пламъванието на я-
ростьта си,
Не ща да се върна за изтрѣблението на
Ефрема;
Защото саз съмъ Богъ, а не человѣкъ,
Светъ всрѣдъ тебе;
И не ща да влѣза съ ярость.
(10) Вслѣдъ Господа ще ходятъ:
тКато лъвъ ще рикае:
Когато рикне,
Тогазъ ще поспѣшатъ чадата уотъ за-
падъ.
(11) Ще поспѣшатъ отъ Египетъ като птица,
И отъ земята на Асирия фкато гълъбъ;
И шще ги поставя какъ въ кжщитѣ имъ,
говори Господь.
(12) чЕфремъ ме обиколи съ лъжи,
И Израилевий домъ съ лъсть;
Но Юда още има власть съ Бога,
И е вѣренъ съ светитѣ.

ГЛАВА 12.

Ефремъ се ахрани съ вѣтъръ, и гони
източния вѣтъръ:
Всѣки день умножава лъжи и насилие;
А бправятъ съюзъ съ Асирийцитѣ,
И вдоносятъ елей въ Египетъ.
(2) гГосподь има още сждъ съ Юда,
И ще посѣти Якова според пжтищата му,
Според дѣянията му ще му въздаде.
(3) Въ утробата дхвана петата на брата си,
И въ якостьта си се еборн съ Бога,
(4) Ей, бори се съ ангелъ, и прѣвъзмогна,
Плака, и моли му се.
жВъ Ветилъ го намѣри, и говори ни
тамъ,—
(5) Ей, Иеова Богъ на Силитѣ,
Иеова е знеговата память.

ъ 4 Цар. 18;34. 19;13.
ъ Гл. 13;16.
ѣ Ст. 7.

а Гл. 2;15.
б Мат. 2;15.
в Изх. 4;22,23.
г 4 Цар. 17;16. Гл. 2;13. 13;2.
д Втор. 1;31. 32;10-12. Иса. 46;3.
е Изх. 15;26.
ж Лев. 26;13.
з Псал. 78;25. Гл. 2;8.
и Виж. Гл. 8;13. 9;3.
к 4 Цар. 17;13,14.
л Гл. 10;6.
м Иер. 3;6, и дрг. 8;5. Гл. 4;16.
н Гл. 7;16.
о Иер. 9;7. Гл. 6;4.
п Бит. 14;8. 19;24,25. Втор. 29;23. Амосъ 4;11.
р Втор. 32;36. Иса. 63;15. Иер. 31;20.
с Числа 23;19. Иса. 55;8,9 Мал. 3;6.
т Иса. 31;4. Иоилъ 3;16. Амосъ 1;2.
у Зах. 8;7.
ф Иса. 60;8. Гл. 7;11.
ш Иез. 28;25,26. 37;21,25.
ч Гл. 12;1.

а Гл. 8;7.
б 4 Цар. 17;4. Гл. 5;13. 7;11.
в Иса. 30;6. 57;9.
г Гл. 4;1. Мих. 6;2.
д Бит. 25;26.
е Бит. 32;24, и дрс.
ж Бит. 28;12,19. 35;9,10,15.
з Изх. 3;15.

(6) [и]За то върни се ти къмъ Бога твоего:
Пази милость и сждба,
И [к]надѣй се на Бога твоего винаги.
(7) *Ефремъ е* търговецъ:
[л]Вѣси лъстиви *има* въ ржката му:
Обича да онеправдава.
(8) И Ефремъ рече: [м]Наистина азъ обогатѣхъ,
Придобихъ си имотъ:
Въ всичкитѣ ми трудове нѣма да се намѣри
Въ мене беззаконие което *да се смѣта* за грѣхъ.
(9) А [н]азъ съмъ Господь Богъ твой отъ Египетската земя:
[о]Ще те населя още *и* въ шатри
Като въ праздничнии дни.
(10) [п]Говорихъ още *и* чрѣзъ пророци,
И видѣния умножихъ азъ,
И прѣдставихъ уподобения
Чрѣзъ ржката на пророцитѣ.
(11) [р]Ето, *има* беззаконие въ Галаадъ:
Наистина станаха суета:
[с]Въ Галгалъ жъртвуватъ юнци;
И [т]олтаритѣ имъ сж като купове
Въ браздитѣ на нивитѣ.
(12) [у]А Яковъ побѣгна въ Сирийското поле,
И Израиль [ф]работи за жена,
И за жена пази той *овци*.
(13) И [х]чрѣзъ пророкъ възведе Господь Израиля отъ Египетъ,
И чрѣзъ пророкъ се упази.
(14) [ц]Ефремъ *го* разяри много горестно;
За то ще остави кръвьта му върхъ него,
И [ч]укора му неговий Господь ще обърне върхъ него.

ГЛАВА 13.

Когато Ефремъ съ трепетъ говорѣше,
Той се възвиси въ Израиль;
А [а]когато съгрѣши заради Ваала,
Тогазъ умрѣ.
(2) А сега слѣдватъ да съгрѣшаватъ,
И си [б]направиха лѣяни отъ сребрoто си,
Идоли споредъ проумѣването си,
Всички тѣзи дѣло на художници:
Тѣ *сами* говорятъ заради тѣхъ:
Человѣцитѣ които жъртвуватъ [в]нека цѣлуватъ телцитѣ.
(3) За то ще сж [г]като утренния облакъ,
И като роса въ зори която прѣхожда,
[д]Като прахъ отъ плѣва отвѣянъ съ вихрушка отъ гумно,
И като димъ изъ комина,
(4) Но [е]азъ съмъ Господь Богъ твой отъ Египетската земя;
И другиго Бога освѣнъ мене нѣма да познаешъ,
Защото [ж]нѣма другъ спаситель освѣнъ мене.
(5) Азъ [з]съмъ те гледалъ въ пустинята,
[и]Въ една безводна земя.
(6) [к]Споредъ пашата си, така се наситиха:
Наситиха се, и надигна се сърдцето имъ;
[л]За то ме забравиха.
(7) [м]И азъ ще бжда за тѣхъ като лъвъ,
[н]Като рисъ на пжть ще *ги* прѣчаквамъ:
(8) Ще ги срѣщна [о]като мечка лишена отъ чадата си,
И ще разкжсамъ булото на сърдцето имъ
И ги погълна тамъ като лъвъ:
Дивъ звѣрь ще ги разкжса.
(9) [п]Ти си погубилъ себе си, Израилю;
[р]Но помощьта [illegible] е въ мене.
(10) [с]А сега дѣ [illegible] царьтъ ти?—
Та да те спаси въ всичкитѣ ти градове,—
И сждиитѣ ти за които си рекълъ:
[т]Дай ми царь и началници?
(11) [у]Дадохъ ти царь въ яростьта си,
И махнахъ го въ гнѣва си.
(12) [ф]Беззаконието Ефремово е сжтано,
Грѣхътъ му туренъ въ скрижницa.

и Гл. 14;1. Мих. 6;8.
к Исал. 37;7.
л Прит. 11;1. Амосъ 8;5.
м Зах. 11;5. Отк. 3;17.
н Гл. 13;4.
о Лев. 23;42,43. Неем. 8;17. Зах. 14;16.
п 4 Цар. 17;13.
р Гл. 5;1. 6;8.
с Гл. 4;15. 9;15. Амосъ 4;4. 5;5.
т Гл. 8;11. 10;1.
у Бит. 28;5. Втор. 26;5.
ф Бит. 29;20,28.
х Изх. 12;50,51. 13;3. Псал. 77;20. Иса. 63;11. Мих. 6;4.
ц 4 Цар. 17;11-18.
ч Втор. 28;37. Дан. 11;18.

—

а 4 Цар. 17;16,18. Гл. 11;2.
б Гл. 2;8. 8;4.
в. 3 Цар. 19;18.
г Гл. 6;4.
д Дан. 2:35.
е Иса. 43;11. Гл. 12;9.
ж Иса. 43;11. 45;21.
з Втор. 2;7. 32;10.
и Втор. 8;15. 32;10.
к Втор. 8;12,14. 32;15.
л Гл. 8;14.
м Плачъ 3;10. Гл. 5;14.
н Иер. 5;6.
о 2 Цар. 17,8. Прит. 17;12.
п Прит. 6;32. Гл. 14;1. Мал. 1;9.
р Ст. 4.
с Втор. 32;38. Гл. 10;3. Ст. 4.
т 1 Цар. 8;5,19.
у 1 Цар. 8;7. 10;19. 15;22,23. 16;1. Гл. 10;3. [14;17.
ф Втор. 32;34. Иов

(13) [ж]Болѣзни на раждаща ще дойдатъ върхъ
него:
[ц]Той е синъ неразуменъ;
Инакъ [ч]не би стоялъ *толкозъ* врѣме въ
отвора на ложесната.
(14) [ш]Отъ ржката адова ще ги спася,
Отъ смърть ще ги избавя.
Дѣ е, [щ]смърте, гибельта ти?
Дѣ, аде, погубването ти?
[ъ]Разкаянието ще се крие отъ очитѣ ми.
(15) [ь]Ако и да стана той плодоносенъ между братята си,
Но [ѣ]източенъ вѣтъръ ще дойде,
Вѣтърътъ Господень ще възлѣзе изъ пустинята,
И изворътъ му ще оскудѣе,
И ще изсъхне кладенецътъ му:
Той ще грабне съкровището на всичкитѣ
му избрани съсжди.
(16) Самария ще се разори,
Защото се [ю]подигна противъ Бога своего:
[я]Ще паднатъ отъ мечъ:
Младенцитѣ имъ ще се съкрушатъ,
И непразднитѣ имъ ще се разпорятъ.

ГЛАВА 14.

Израилю, [а]обърни се къмъ Господа
Бога твоего;
Защото си [б]падналъ ти чрѣзъ беззаконието си.
(2) Вземете съ себе си думи
И обърнете се къмъ Господа:
Речете му: Отнеми всѣко беззаконие
наше,
И приими *ни* благосклонно;
И ще отдадемъ [в]*жъртви* отъ устнитѣ си.
(3) [г]Асуръ нѣма да ни спаси:
[д]Ние нѣма да яздимъ на коне;
И [е]нѣма вече да речемъ на дѣлото на
ржцѣтѣ си: Богове сте ни;
Защото [ж]чрѣзъ тебе ще се помилва сирачето.
(4) Ще изцѣля [з]отстжплението имъ,
[и]Ще ги възлюбя отъ своя воля;
Защото яростьта ми се отвърна отъ него.
(5) Азъ ще съмъ [к]като роса на Израиля:
Като кринъ ще процъвти той,
И ще разпростре коренетѣ си като *дърво*
Ливаново.
(6) Вѣтвитѣ му ще се разпрострат:
[л]Славата му *ще бжде* като на маслина,
И [м]ухането му като Ливановото.
(7) [н]Ще се върнатъ и седнатъ подъ сѣнката му:
Ще се съживятъ като жито,
И ще прорастатъ като лоза:
Поменътъ му ще бжде като вино Ливаново.
(8) Ефремъ *ще рече:* [о]Що имамъ вече съ идолитѣ?
[п]Азъ чухъ и го пазихъ:
Азъ *му съмъ* като елха приснозелена:
[р]Отъ мене плодътъ ти произлѣзе.
(9) [с]Кой е мждъръ, и ще разумѣе тѣзи
нѣща?
Разуменъ, и ще ги познае?
Защото сж прави [т]пжтищата Господни,
И праведнитѣ ще ходятъ по тѣхъ,
А прѣстжпницитѣ ще паднатъ въ тѣхъ.

ж Иса. 13;8. Иер. 30;6.
ц Прит. 22;3.
ч 4 Цар. 19;3.
ш Иса. 25;8. Иез. 37;12.
щ 1 Кор. 15;54,55.
ъ Иер. 15;6.
ї Рим. 11;29.
ь Виж. Бит. 41;52. 48;19.
ѣ Иер. 4;11. Иез. 17;10. 19;12. Гл. 4;19.
ю 4 Цар. 18;12.
я 4 Цар. 8;12. 15;16. Иса. 13;16. Гл. 10;14,15. Амосъ 1;13. Наумъ 3;10.

—

а Гл. 12;6. Иоилъ 2;13.
б Гл. 13;9.
в Евр. 13;15.
* *Евр.,* юнци.
г Иер. 31;18, и друг.
д Втор. 17;16. Псал. 33;17. Иса. 30;2,16. 31;1.
е Гл. 2;17. Ст. 8.
ж Псал. 10;14. 68;5.
з Иер. 5;6. 14;7. Гл. 11;7.
и Ефес. 1;6.
к Иовъ 29;19. Прит. 19;12.
л Псал. 52;8. 128;3.
м Бит. 27;27.
Пѣсн. 4;11.
н Псал. 91;1.
о Ст. 3.
п Иер. 31;18.
р Як. 1;17.
с Псал. 107;43. Иер. 9;12. Дан. 12;10. Иоан. 8;47. 18;37.
т Прит. 10;29. Лука 2;34 2 Кор. 2;16. 1 Пет. 2;7,8.

КНИГА НА ПРОРОКА ИОИЛА.

ГЛАВА 1.

Словото Господне което биде къмъ Иоиля
сина Фатуилева.
(2) Слушайте това, старци;
И дайте ухо, всички които населявате земята.
[а]Стана ли това въ днитѣ ви
Или въ днитѣ на бащитѣ ви?
(3) [б]Прикажете на чадата си за това,
И чадата ви на чадата си,
И чадата имъ на другъ родъ.
(4) [в]Каквото остави гжсеницата, изпояде *го* скакалецътъ;
И каквото остави скакалецътъ, изпояде *го* ателавътъ;
И каквото остави ателавътъ, изпояде *го* пржгътъ.
(5) Изтрезвете, пияници, та плачете;
И лелекайте, всички винопийци, заради новото вино;
Защото се [г]отне отъ устата ви.
(6) Понеже [д]люде възлѣзоха на земята ми,
Крѣпки и безбройни,
[е]На които зжбитѣ сж зжби лъвови,
И иматъ членовни зжби на лъвица.
(7) [ж]Туриха лозата ми въ запустѣние,
И смоковницитѣ ми въ сломение:
Съвсѣмъ я обѣлиха и хвърлиха:
Пръчкитѣ ѝ останаха бѣли.
(8) [з]Плачи като *сгодена* дѣвица опасана съ врѣтище
[и]Заради мжжа на младостьта си.
(9) [к]Хлѣбното приношение и възлиянието се отне
Отъ дома Господень:
Сѣтуватъ священницитѣ,
Служителитѣ Господни.
(10) Запустѣ полето, [л]сѣтува земята;
Защото се изгуби житото,
[м]Изсъхна новото вино, изчезна елеятъ.
(11) [н]Посрамете се, земледѣлци, и лелекайте, лозари,
Заради пшеницата и заради ечимика;
Защото жетвата на нивата се изгуби.
(12) [о]Лозата изсъхна,
И смоковницата изчезна:
Наръть, и финикътъ, и ябълката,—
Всичкитѣ дървета на полето изсъхнаха;
Щото радостьта [п]изсъхна отъ человѣческитѣ синове.
(13) [р]Опашете се и плачете, священници:
Лелекайте, служители на олтаря:
Дойдете, прѣнощувайте въ врѣтище,
Служители на Бога моего;
Защото [с]хлѣбното приношение и възлиянието прѣстана
Отъ дома на Бога вашего.
(14) [т]Осветете постъ, прогласете утържество,
Съберете старѣйшинитѣ,
[ф]Всичкитѣ жители на земята,
Въ дома на Господа Бога вашего;
И възопийте къмъ Господа.
(15) [х]Уви за *онзи* день!
Защото [ц]деньтъ Господенъ приближи,
И ще дойде като гибель отъ Всесилнаго.
(16) Не отне ли се храната прѣдъ очитѣ ни,
[ч]Веселието и радостьта отъ дома на Бога нашего?
(17) Сѣмената изгниха подъ буцитѣ си,

а Гл. 2;2.
б Псал. 78;4.
в Втор. 28;38. Гл. 2;25.
г Иса. 32;10.
д Виж. Прит. 30;25-27. Гл. 2;2,11,25.
е Отк. 9;8.
ж Иса. 5;6.
з Иса. 22;12.
и Прит. 2;17. Иер. 3;4.
к Ст. 13. Гл. 2;14.
л Иер. 12;11. 14;2.
м Иса. 24;7. Ст. 12.
н Иер. 14;3,4.
о Ст. 10.
п Иса. 24;11. Иер. 48;33. Виж. Псал. 4;7. Иса. 9;3.
р Ст. 8. Иер. 4;8.
с Ст. 9.
т 2 Лѣт. 20;3,4. Гл. 2;15,16.
у Лев. 23;36.
ф 2 Лѣт. 20;13.
х Иер. 30;7.
ц Иса. 13;6,9. Гл. 2;1.
ч Втор. 12;6,7. 16;11,14,15.

Житницитѣ запустѣха,
Хранилищата се съсипаха;
Защото житото изсъхна.
(18) щКакъ въздишатъ скотоветѣ!
Скитатъ се стадата на говедата
Защото нѣматъ пасбище;
Ей, стадата на овцитѣ изгинаха.
(19) Господи, щкъмъ тебе ще възопия,
Защото ъогъньтъ изпури пасбищата на пустинята,
И пламикътъ изпогори всичкитѣ дървета на полето.
(20) Даже и скотоветѣ на полето ьпоглеждатъ къмъ тебе;
Защото изсъхнаха ѣпотоцитѣ на водата,
И огънь изпояде пасбищата на пустинята.

ГЛАВА 2.

Възтрѫбете съ атрѫба въ Сионъ,
И бвъзкликнете въ светата ми гора:
Да се разтреперятъ всички които населяватъ земята;
Защото виде деньтъ Господенъ, защото е близу,—
(2) гДень на тъмнина и на мракъ,
День на облакъ и на мъгла:
Като зора се разпростиратъ върху горитѣ
дЛюде много и силни:
еПодобни тѣмъ не сѫ били отъ вѣка,
Нито подиръ тѣхъ ще бѫдатъ до годинитѣ на родове и родове.
(3) жОгънь поядда прѣдъ тѣхъ,
И пламикъ опаля подиръ тѣхъ:
Земята е зкато рай Едемски прѣдъ тѣхъ,
иИ подиръ тѣхъ пустиня пуста;
И нѣма да избѣгне отъ тѣхъ нищо.
(4) кВидътъ имъ е като видъ на коне;
И като конници, така ще тичатъ.
(5) лКато тропотъ на колесници
Ще скачатъ по върховетѣ на горитѣ,
Като хвучение на огненъ пламикъ
Който пояжда тръстьта,
мКато крѣпки люде опълчени на бой.
(6) Прѣдъ тѣхъ народитѣ ще се разтреперятъ:
нВсичкитѣ лица ще поблѣднѣятъ.
(7) Ще тичатъ като юнаци:
Като мѫже ратници ще се качатъ на стѣната,
И ще отиватъ всѣки въ пѫтя си,
И не ще да разваля̀тъ редоветѣ си.
(8) И не ще да оттласнатъ единъ другиго:
Ще отиватъ всѣки въ пѫтя си;
И като падатъ върху орѫжията
Нѣма да се наранятъ.
(9) Ще обикалятъ въ града,
Ще тичатъ по стѣната,
Ще се качватъ по кѫщитѣ,
оЩе влизатъ прѣзъ прозорцитѣ пкато крадецъ.
(10) рЗемята ще се потресе прѣдъ тѣхъ:
Небесата ще треперятъ:
сСлънцето и луната ще помръкнатъ;
И звѣздитѣ ще оттеглятъ свѣтенето си.
(11) И тГосподь ще издаде гласа си управѣдъ войската си;
Защото станътъ му е много голѣмъ;
Защото физвършительтъ на словото му е крѣпъкъ;
Защото хденьтъ Господенъ е голѣмъ и твърдѣ страшенъ;
И цкой може да го стърпи?
(12) И сега вече, говори Господь,
чОбърнете се къмъ мене съ всичкото си сърдце,
И съ постъ, и съ плачъ, и съ ридание.
(13) И шраздерете сърдцето си, щa не дрехитѣ си,
Та се обърнете къмъ Господа Бога вашего;
Защото ъе милостивъ и щедъръ,
Дълготърпѣливъ и многомилостивъ,
И разкайва се за злото.

ш Осия 4;3.
щ Псал. 50;15.
ъ Иер. 9;10. Гл. 2;3.
ь Иовъ 38;41. Псал. 104;21. 145;15.
ѣ 3 Цар. 17;7. 18;5.
—
а Иер. 4;5. Ст. 15.
б Числа 10;5,9.
в Гл. 1;15. Авд. 15. Соф. 1;14,15.
г Амосъ 5;18,20.
д Ст. 5,11,25. Гл. 1;6.
е Изх. 10;14.
ж Гл. 1;19,20.
з Бит. 2;8. 13;10. Иса. 51;3.
и Зах. 7;14.
к Отк. 9;7.
л Отк. 9;9.
м Ст. 2.
н Иер. 8;21. Плачъ 4;8. Наумъ 2;10.
о Иер. 9;21.
п Иоан. 10;1.
р Псал. 18;7.
с Иса. 13;10. Иез. 32;7. Ст. 31. Гл. 3;15. Мат. 24;29.
т Иер. 25;30. Гл. 3;16. Амосъ 1;2.
у Ст. 25.
ф Иер. 50;34. Отк. 18;8.
х Иер. 30;7. Амосъ 5;18. Соф. 1;15.
ц Числа 24;23. Мал. 3;2.
ч Иер. 4;1. Осия 12;6. 14;1.
ш Псал. 34;18. 51;17.
щ Бит. 37;34. 2 Цар. 1;11. Иовъ 1;20.
ъ Изх. 34;6. Псал. 86;5,15. Иона 4;2.

(14) ьКой знае, ще се повърне *ли* и разкае той,
Та ѣда остави благословение вслѣдъ себе си
За юхлѣбно приношение и възлияние на Господа Бога вашего?
(15) яЗатржбете съ тржба въ Сионъ,
Осветете постъ, ѧпроповѣдайте тържество.
(16) Съберете людетѣ, ѩосветете събранието,
аСвикайте старѣйшинитѣ,
бСъберете младенцитѣ и които сучатъ отъ цица:
вДа излѣзе младоженецътъ изъ ложницата си,
И невѣстата изъ чертога си.
(17) Да плачатъ свещеницитѣ,
Служителитѣ Господни,
гМежду притвора и олтаря,
И да рекатъ: дПощади, Господи, людетѣ си,
И не дай наслѣдието си въ поношение,
Да ги обладаятъ езичницитѣ:
еЗащо да рекатъ между народитѣ: Дѣ е тѣхний Богъ?
(18) И Господь жще поревнува за земята си,
И зще се смили за людетѣ си.
(19) Ей, Господь ще отговори и рече на людетѣ си:
Ето, азъ ще ви проводя ижитото,
И виното, и елея, та ще се наситите отъ тѣхъ;
И нѣма да ви направя вече поношение между народитѣ.
(20) Но кще отдалеча отъ васъ лсѣверния *противоборецъ,*
И ще го оттласна въ земя безводна и пуста,
Съ лицето му мкъмъ източното море,
А задната му страна нкъмъ западното море;
И зловонието му ще възлѣзе,
И смрадътъ му ще се възвиши,
Защото е направилъ величия.
(21) Не бой се, земльо: радвай се и весели се;
Защото Господь ще направи величия.
(22) Не треперете, оскотове полски;
Защото ппасбищата на пустинята прозябватъ,
Защото дървото носи плода си,
Смоковницата и лозата издаватъ силата си.
(23) И *вие,* чада Сионови, радвайте се,
И веселете се ръ Господа Бога вашего;
Защото ви даде есененъ дъждъ съ врѣме,
И сще ви одъжди тдъждъ есененъ
И пролѣтенъ въ първия мѣсецъ.
(24) И гумната ще се напълнятъ съ жито,
И жлѣбоветѣ ще се прѣливатъ съ вино и елей.
(25) И ще ви въздамъ годинитѣ укоито изпояде скакалецътъ,
Ателавътъ, и иржгътъ, и гжсеницата,
фГолѣмата моя войска която проводихъ противъ васъ.
(26) И хще ядете изобилно и ще се наситите,
И ще похвалите името на Господа Бога вашего
Който направи чудесни дѣла съ васъ;
И людетѣ ми нѣма да се посрамятъ въ вѣкъ.
(27) И цще познаете че азъ съмъ чсрѣдъ Израиль,
И шазъ съмъ Господь Богъ вашъ, и нѣма другъ никой;
И людетѣ ми нѣма да се посрамятъ въ вѣкъ.
(28) И щслѣдъ това
Ще излѣя Духа си на всѣка плъть;
И ъще пророчествуватъ синоветѣ ви и ьдъщеритѣ ви:

ь Ис. Нав. 14;12. 2 Цар. 12;22. 4 Цар. 19;4. Амосъ 5;15. Иона 3;9. Соф. 2;3.
ѣ Иса. 65;8. Аг. 2;19.
ю Гл. 1;9,13.
я Числа 10;3. Ст. 1.
ѧ Гл. 1;14.
ѩ Изх. 19;10,22.
а Гл. 1:14.
б 2 Лѣт. 20;13.
в 1 Кор. 7;5.
г Иез. 8;16. Мат. 23;35.
д Изх. 32;11,12. Втор. 9;26-29.
е Псал. 42;10. 79;10. 115;2. Мих. 7;10.
ж Зах. 1;14. 8;2.
з Втор. 32;36. Иса. 60;10.
и Виж. Гл. 1;10. Мал. 3;10-12.
к Изх. 10:19.
л Иер. 1;14.
м Иез. 47;18. Зах. 14;8.
н Втор. 11;24.
о Гл. 1;18,20.
п Зах. 8;12. Виж. Гл. 1;19.
р Иса. 41;16. 61;10. Ав. 3;18. Зах. 10;7.
с Лев. 26;4. Втор. 11;14. 28;12.
т Як. 5;7.
у Гл. 1;4.
ф Ст. 11.
х Лев. 26;5. Псал. 22;26. Виж. Лев. 26;26. Мих. 6;14.
ц Гл. 3;17.
ч Лев. 26;11,12. Иез. 37;26-28.
ш Иса. 45;5,21,22. Иез. 39;22,28.
щ Иса. 44;3. Иез. 39;29. Зах. 12;10. Иоан. 7;39. Дѣян. 2;17.
ъ Иса. 54;13.
ь Дѣян. 21;9.

Старцитѣ ви ще видятъ сънища,
Юношитѣ ви ще видятъ видѣния;
(29) А още [ѳ]на рабитѣ и на рабинитѣ
Въ онѣзи дни ще изливамъ Духа си.
(30) И [ю]ще покажа чудеса на небесата и на земята,
Кръвь, и огънь, и стълпове отъ димъ.
(31) [я]Слънцето ще се обърне въ тъмнина,
И луната въ кръвь,
[а]Прѣди да дойде деньтъ Господень, великиятъ и страшниятъ.
(32) И [аа]всѣки който призове името Господне ще се спаси;
Защото въ [в]горета Сионъ и въ Ерусалимъ ще бѫде спасенно,
Както рече Господь,
И въ [б]останалитѣ които Господь ще повикне.

ГЛАВА 3.

Защото, ето, [а]въ онѣзи дни и въ онова врѣме,
Когато върна плѣнницитѣ на Юда и на Ерусалимъ,
(2) [б]Ще събера още всичкитѣ народи
Та ще ги сваля [в]въ Иосафатовия долъ,
И [г]ще се сѫдя съ тѣхъ тамъ
За людетѣ си и наслѣдието си Израиля,
Когото разпръснаха между езичницитѣ,
И си раздѣлиха земята ми;
(3) И [д]хвърлиха жрѣбия заради людетѣ ми;
И дадоха дѣте за блудница;
И продаваха момиче за вино та пиеха.
(4) И що имате още *да направите* съ мене [е]вие, Тире, и Сидоне,
И всички Палестински прѣдѣли?
[ж]Ще ми въздадете ли въздаяние?
А вие ако ми въздадете,
То безъ забава скоро ще върна въздаянието ви върхъ главитѣ ви.

(5) Защото взехте сребрито ми и златото ми,
И избраното ми благо занесохте въ храмоветѣ си.
(6) А Юдинитѣ синове и Ерусалимскитѣ синове
Продадохте ги на Гръцкитѣ синове,
За да ги отдалечите отъ прѣдѣлитѣ имъ.
(7) Ето, [з]азъ ще ги дигна отъ мѣстото
Дѣто ги продадохте,
И ще върна въздаянието ви на главата ви.
(8) И ще продамъ вашитѣ синове и вашитѣ дъщери
Въ рѫката на Юдинитѣ синове;
И ще ги продадатъ [и]на Савцитѣ, на [к]народъ далеченъ;
Защото Господь говори.
(9) [л]Прогласете това въ народитѣ,
Посветете брань, подигнете юнацитѣ,
Да се приближаватъ, да възлизатъ всичкитѣ ратни мѫже:
(10) [м]Изковете палечницитѣ си за ножове
И сърповетѣ си за копия:
[н]Немощниятъ да говори: Азъ съмъ юнакъ.
(11) [о]Съберете се и дойдете отъ около,
Всички народи, та се приберете на купъ:
Тамъ [п]свали ги, Господи, юнацитѣ си.
(12) Да станатъ и да възлѣзатъ народитѣ
[р]Въ дола Иосафатовъ;
Защото тамъ ще седна [с]да сѫдя всичкитѣ народи изоколо.
(13) [т]Турете сърпъ, защото жетвата е узрѣла:
Дойдете, слѣзте; защото [у]жлѣбътъ е пъленъ,
[ф]Поджлѣбницитѣ се прѣливатъ;
Понеже злината имъ е голѣма.
(14) Множества, множества [х]въ дола на отсѫждането;

ѳ 1 Кор. 12;13. Гал. 3;28. Кол. 3;11.
ю Мат. 24;29. Мар. 13;24. Лука 21;11,25.
я Иса. 13;9,10. Ст. 10. Гл. 3;1,15. Мат. 24;29. Мар. 13;24. Лука 21;25. Отк. 6;12.
а Мал. 4;5.
аа Рим. 10;13.
в Иса. 46;13. 59;20. Авд. 17. Рим. 11;26.
б Иса. 11;11,16. Иер. 31;7. Мих. 4;7. 5;3,7,8. Рим. 9;27. 11;5,7.

—

а Иер. 30;3. Иез. 38;14.
б Зах. 14;2-4.
в Ст. 12. 2 Лѣт. 20;26.
г Иса. 66;16. Иез. 38;22.
д Авд. 11. Наумъ 3;10.
е Амосъ 1;6,9.
ж Иез. 25;15-17.
з Иса. 43;5,6. 49;12. Иер. 23;8.
и Иез. 23;42.
к Иер. 6;20.
л Виж. Иса. 8;9,10. Иер. 46;3,4. Иез. 38;7.
м Иса. 2;4. Мих. 4;3.
н Зах. 12;8.
о Ст. 2.
п Псал. 103;20. Иса. 13;3.
р Ст. 2.
с Псал. 96;13. 98;9. 110;6. Иса. 2;4. 3;13. Мих. 4;3.
т Мат. 13;39. Отк. 14;15,18.
у Иер. 51;33. Осия 6;11.
ф Иса. 63;3. Плачъ 1;15. Отк. 14;19,20.
х Ст. 2.

Защото е [ц]близу деньтъ Господенъ въ до-
ла на отсѫжданието.
(15) [ч]Слънцето и луната ще помръкнатъ,
И звѣздитѣ ще оттеглятъ свѣтенето си.
(16) А Господь [ш]ще изрикае отъ Сионъ,
И ще изпрати гласа си отъ Ерусалимъ;
И [щ]небесата и земята ще се потресатъ;
[ъ]Но Господь ще е прибѣжище на люде-
тѣ си,
И крѣпость на Израилевитѣ синове.
(17) Така [ь]ще познаете че азъ съмъ Господь
Богъ вашъ
Който обитавамъ въ Сионъ, [ѣ]въ светата
си гора:
Тогазъ Ерусалимъ ще е светъ,
И [ю]чужденци нѣма да минатъ вече прѣзъ
него.
(18) И въ онзи день
[я]Изъ горитѣ ще капе мъстъ,
И изъ хълмоветѣ ще тече млѣко,
И [аа]по всичкитѣ Юдини потоци ще те-
катъ води,
И [бб]изворъ ще излѣзе изъ дома Госпо-
день
И ще пои [а]Ситимския долъ.
(19) [б]Египетъ ще е запустенъ,
И [в]Едомъ ще е пустиня пуста,
Заради неправдитѣ къмъ синоветѣ Ю-
дини;
Защото пролѣха кръвь неповинна въ зе-
мята имъ.
(20) А Юда [г]ще бѫде населенъ въ вѣкъ,
И Ерусалимъ изъ родъ въ родъ.
(21) И [д]ще очистя кръвьта имъ *която* не
съмъ очистилъ:
[е]И Господь *ще* обитава въ Сионъ.

КНИГА НА ПРОРОКА АМОСА.

ГЛАВА 1.

Думитѣ на Амоса, [а]който бѣ отъ пастуси-
тѣ [б]на Текое, които видѣ заради Израиль
[в]въ днитѣ на Озия Юдиния царь, и въ дни-
тѣ [г]на Иеровоама Иоасовия синъ, Израилевия
царь, двѣ години [д]прѣди труса. (2) И рече:—
Господь [е]ще рикне отъ Сионъ,
И ще издаде гласа си изъ Ерусалимъ;
И пасбищата на пастиритѣ ще сѣтуватъ,
И [ж]върхътъ на Кармилъ ще изсъхне.
(3) Така говори Господь:
За три прѣстѫпления [з]на Дамаскъ,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* му;
[и]Защото вързхоха Галаадъ съ желѣзни
дикани;
(4) Но [к]ще проводя огънь въ дома Азаилювъ,
Та ще изпояде палатитѣ на Венадада.
(5) И ще съкруша [л]веренитѣ на Дамаскъ,
И ще изтрѣбя жителя отъ полето Авенъ
И държащия скиптъръ отъ дома Еденовъ;

ц Гл. 2;1.
ч Гл. 9;10,31.
ш Иер. 25;30. Гл. 2;11. Амосъ 1;2.
щ Аг. 2;6.
ъ Иса. 51;5,6.
ь Гл. 2;27.
ѣ Дан. 11;45. Авд. 16. Зах. 8;3.
ю Иса. 35;8. 52;1. Наумъ 1;15. Зах. 14;21. Отк. 21;27.
я Амосъ 9;13.
аа Иса. 30;25.
бб Псал. 46;4. Иез. 47;1. Зах. 14;8. Отк. 22;1.
а Числа 25;1.
б Иса. 19;1, и дрг.
в Иер. 49;17. Иез. 25;12,13. Амосъ 1;11. Авд. 10.
г Амосъ 9;15.
д Иса. 4;4.
е Ст. 17. Иез. 48;35. Отк. 21;3.

—▬—

а Гл. 7;14.
б 2 Цар. 14;2. 2 Лѣт. 20;20.
в Осия 1;1.
г Гл. 7;10.
д Зах. 14;5.
е Иер. 25;30. Иоилъ 3;16.
ж 1 Цар. 25;2. Иса. 33;9.
з Иса. 8;4. 17;1. Иер. 49;23. Зах. 9;1.
и 4 Цар. 10;33. 13;7.
к Иер. 17;27. 49;27. Ст.7,10,12. Гл.2;2,5.
л Иер. 51;30. Плачъ 2;9.

И [м]людетѣ Сирийски ще се откаратъ
плѣнници [н]въ Киръ, говори Господь.
(6) Така говори Господь:
За три прѣстжпления [о]на Газа,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* й;
Защото съвсѣмъ плѣниха *людетѣ ми*
[п]За да ги прѣдадатъ Едому;
(7) Но [р]ще проводя огънь въ стѣната на Газа,
Та ще изпояде палатитѣ й.
(8) И ще изтрѣбя жителя [с]отъ Азотъ
И държащия скиптъръ отъ Аскалонъ,
И [т]ще завърна ржката си противъ Ака-
ронъ;
И [у]остатъкътъ на Филистимцитѣ ще загине,
говори Господь Иеова.
(9) Така говори Господь:
За три прѣстжпления [ф]на Тиръ,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* му;
[х]Защото съвсѣмъ прѣдадоха *людетѣ ми*
въ плѣнъ Едому,
И не поменаха братския съюзъ;
(10) Но [ц]ще проводя огънь въ стѣната на
Тиръ,
Та ще изпояде палатитѣ му.
(11) Така говори Господь:
За три прѣстжпления [ч]на Едомъ,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* му:
[ш]Защото прогони брата си [щ]съ мечь,
И отхвърли благоутробието си,
И [ъ]яростьта му разкжсваше непрѣстанно,
И пазѣше гнѣва си всѣкога;
(12) Но [ь]ще проводя огънь върху Теманъ,
Та ще изпояде палатитѣ на Восора.
(13) Така говори Господь:
За три прѣстжпления [ѣ]на Амоновитѣ си-
нове,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* имъ;
[ю]Защото разпараха непраздиитѣ на Га-
лаадъ
[я]За да разширятъ прѣдѣла си;
(14) Но ще запаля огънь въ стѣната [ѫ]на Рава,
И ще изпояде палатитѣ й,
[ѭ]Съ възклицание въ деня на боя,
Съ вихрушка въ деня на бурята,
(15) И [а]царьтъ имъ ще отиде въ плѣнъ,
Той и началницитѣ му купно, говори Го-
сподь.

ГЛАВА 2.

Така говори Господь:
За три прѣстжпления [а]на Моава,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* му;
Защото изгори коститѣ на Едомския царь
додѣ *станаха* варь;
(2) Но ще проводя огънь върхъ Моава,
Та ще изпояде палатитѣ [б]на Кариотъ;
И Моавъ ще умре съ метежъ,
[в]Съ възклицания, съ звукъ на тржба;
(3) И ще истрѣбя [г]сждника отсрѣдъ него,
И ще убия всичкитѣ му началници съ
него, говори Господь.
(4) Така говори Господь:
За три прѣстжпления на Юда,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* му;
Защото [д]прѣзрѣха закона Господенъ,
И не упазиха повелѣнията му;
И ги [е]заблудиха суетнитѣ имъ
[ж]Вслѣдъ които ходиха бащитѣ имъ;
(5) Но [з]ще проводя огънь върхъ Юда,
Та ще изпояде палатитѣ на Ерусалимъ.
(6) Така говори Господь:
За три прѣстжпления на Израиля,
И за четири, нѣма да върна *наказание-
то* му;
Защото [и]продадоха праведния за сребро,

м 4 Цар. 16;9.
н Гл. 9;7.
о 2 Лѣт. 28;18. Иса. 14;29. Иер. 47;4,5. Иез. 25;15. Соф. 2;4.
п Ст. 9.
р Иер. 47;1.
с Соф. 2;4. Зах. 9;5,6.
т Псал. 81;14.
у Иер. 47;4. Иез. 25;16.
ф Иса. 23;1. Иер. 47;4. Иез. гл. 26-28.
х Иоилъ 3;4,5.
ц Ст. 6.
ч Ст. 4,7, и др.
ч Иса. 21;11. 34;5. Иер. 49;8, и др. Иез. 25;12-14. 35;2, и др. Иоилъ 3;19. Авд. 1, и др. Мал. 1;4.
ш Бит. 27;41. Втор. 23;7. Мал. 1;2.
щ 2 Лѣт. 28;17.
ъ Иез. 35;5.
ь Авд. 9,10.
ѣ Иер. 49;1,2. Иез. 25;2. Соф. 2;9.
ю Осия 13;16.
я Иер. 49;1.
ѫ Втор. 3;11. 2 Цар. 12;26. Иер. 49;2. Иез. 25;5.
ѭ Гл. 2;2.
а Иер. 49;3.
—
а Иса. 15;16. Иер. гл. 48. Иез. 25;8. Соф. 2;8.
б Иер. 48;41.
в Гл. 1;14.
г Числа 24;17. Иер. 48;7.
д Лев. 26;14,15. Неем. 1;7. Дан. 9;11.
е Иса. 28;15. Иер. 16;19,20. Рим. 1;25. [30.
ж Иез. 20;13,16,18,24,
з Иер. 17;27. Осия 8;14.
и Иса. 29;21. Гл. 8;6.

И нищия, за единъ чифтъ обуща;
(7) Които желаятъ земния прахъ на главата на сиромаситѣ,
И [к]изкривяватъ пѫтя на убогитѣ;
[л]И синъ и баща му ходятъ при *истата* отроковица,
[м]За да оскврънятъ светото ми име;
(8) И лежатъ [н]при всѣки олтарь [о]върху дрехи заложени,
И пиятъ въ дома на боговетѣ си виното на насилствуемитѣ.
(9) Но азъ изтрѣбихъ отпрѣдъ тѣхъ [п]Аморееца,
[р]На когото височината бѣ като височината на кедритѣ,
И той бѣ крѣпъкъ като дѫбоветѣ;
И [с]съсипахъ плода му изотгорѣ
И коренетѣ му изотдолу.
(10) И азъ [т]ви възведохъ изъ Египетската земя,
И [у]ви развождахъ четиридесеть години прѣзъ пустинята,
За да наслѣдите земята на Аморейцитѣ.
(11) И въздигнахъ отъ синоветѣ ви за пророци,
И отъ юношитѣ ви [ф]за Назиреи.
Не е ли така, синове Израилеви? говори Господь.
(12) А вие напояваxте Назирейтѣ съ вино;
И заповѣдахте на пророцитѣ
[х]И казахте *имъ:* Да не пророчествувате.
(13) Ето, азъ ще ви натисна на мѣстото ви
Както натискатъ кола пълни съ снопове.
(14) И [ц]бѣгътъ ще се изгуби отъ бързотечеца,
И силниятъ не ще укрѣпи силата си,
И [ч]юначниятъ нѣма да избави живота си.
(15) И стрѣлецътъ не ще може да устои,
Нито бързоногиятъ да избѣгне,
Нито [ш]конникътъ да избави живота си;
(16) И доблественниятъ между юнацитѣ
Голъ ще побѣгне въ онзи день, говори Господь.

ГЛАВА 3.

Слушайте това слово което Господь говори противъ васъ, синове Израилеви, противъ всичкия родъ който възведохъ отъ Египетската земя, и рекохъ:—
(2) [а]Васъ само познахъ
Отъ всичкитѣ родове на земята:
[б]За то ще ви накажа за всичкитѣ ви беззакония.
(3) Могатъ ли двама да ходятъ кupно
Ако не сѫ съгласни?
(4) Ще рикне ли лъвътъ въ дѫбравата
Ако нѣма ловъ?
Ще издаде ли гласа си младиятъ лъвъ отъ селището си
Ако не е хваналъ нѣщо?
(5) Може ли птица да падне въ сѣть на земята
Дѣто нѣма примка за нея?
Дига ли се сѣть отъ земята
Безъ да се хване нѣщо?
(6) Може ли да звукне трѫба въ градъ,
И людетѣ да се не уплашатъ?
[в]Може ли да стане бѣда въ градъ,
И да не я е Господь направилъ?
(7) Наистина Господь Иеова нѣма да направи нищо
[г]Безъ да открие тайното си на слугитѣ си пророцитѣ.
(8) [д]Лъвътъ рикна: кой не ще се уплаши?
Господь Иеова говори: [е]кой не ще пророчествува?
(9) Прогласете на палатитѣ въ Азотъ
И на палатитѣ въ Египетската земя,
И речете: Сберете се върху горитѣ на Самария
Та вижте голѣмитѣ метежи всрѣдъ нея,
И насилствата вѫтрѣ въ нея;
(10) Защото [ж]не знаятъ да правятъ правото, говори Господь,
Онѣзи които съкровиществуватъ неправда и грабежъ въ палатитѣ си.
(11) За то така говори Господь Иеова:

к Иса. 10;2. Гл. 5;12.
л Иез. 22;11.
м Лев. 20;3. Иез. 36;20. Рим. 2;24.
н Иез. 23;41. 1 Кор. 8;10. 10;21.
о Изх. 22;26.
п Числа 21;24. Втор. 2;31. Ис. Нав. 24;8.
р Числа 13;28,32,33.
с Иса. 5;24. Мал. 4;1.
т Изх. 12;51. Мих. 6;4.
у Втор. 2;7. 8;2.
ф Числа 6;2. Сѫд. 13;5.
х Иса. 30;10. Иер. 11;21. Гл. 7;12,13. Мих. 2;6.
ц Гл. 9;1, и дрг. Иер. 9;23.
ч Псал. 33;16.
ш Псал. 33;17.

—

а Втор. 7;6. 10;15. Псал. 147;19,20.
б Виж. Дан. 9;12. Мат. 11;22. Лука 12;47. Рим. 2;9. 1 Пет. 4;17.
в Иса 45;7.
г Бит. 6;13. 18;17. Псал. 25;14. Иоан. 15;15.
д Гл. 1;2.
е Дѣян. 4;20. 5;20,29. 1 Кор. 9;16.
ж Иер. 4;22.

[з]Врагъ ще обиколи земята *ти*,
И ще свали крѣпостьта ти отъ тебе,
И палатитѣ ти ще се разграбятъ.
(12) Така говори Господь:
Както пастирь изтръгва изъ устата лъвови
Двѣ голѣни, или край отъ ухо,
Така ще се изтръгнатъ Израилевитѣ синове,
Онѣзи които седятъ въ Самария въ жгълъ на одъръ,
И въ Дамаскъ *на* постелка.
(13) Слушайте, и свидѣтелствувайте на Якововия домъ,
Говори Господь Иеова, Богъ Саваотъ,
(14) Че въ който день посѣтя прѣстжпленията Израилеви върхъ него,
Ще посѣтя и олтаритѣ на Ветилъ;
И роговетѣ на олтаря ще се отсѣкатъ, и ще паднатъ на земи.
(15) И ще поразя [и]зимния домъ [к]съ лѣтния домъ;
И слоновитѣ домове ще се съсипятъ,
И [л]голѣмитѣ домове ще се разорятъ, говори Господь.

ГЛАВА 4.

Слушайте тази дума, [а]юници Васански,
Които сте въ горатa на Самария,
Които насилствувате сиромаситѣ,
Които угнетявате нищитѣ,
Които говорите на господаритѣ си: Донесете, та да пиемъ.
(2) [б]Господь Иеова се кле въ светинята си
Че, ето, дни идатъ върхъ васъ
Въ които ще ви хванатъ [в]съ вждици,
И внуцитѣ ви съ рибарски куки.
(3) И [г]ще излѣзете изъ проломитѣ,
Всѣка направо прѣдъ себе си;
И ще бждете хвърлени въ крѣпостьта, говори Господь.
(4) [д]Дойдете у Ветилъ та нечествувайте;
[е]Въ Галгалъ умножете нечестието;
И [ж]доносяйте жъртвитѣ си всѣка сутрина,
[з]Десетъцитѣ си на три дни;
(5) И [и]принесете за жъртва на благодарение хлѣбъ квасенъ,
И прогласете [к]самоволнитѣ приношения! извѣстете *ги;*
Защото [л]така обичате, синове Израилеви,
Говори Господь Иеова.
(6) И азъ ви дадохъ още чистота на зжбитѣ по всичкитѣ ви градове,
И скудость отъ хлѣбъ по всичкитѣ ви мѣста;
Но пакъ се [м]не обърнахте къмъ мене, говори Господь.
(7) И азъ още удържахъ и дъжда отъ васъ
Когато оставаха още три мѣсеци до жетва;
И дадохъ дъждъ върху единъ градъ,
И върху другъ градъ не дадохъ дъждъ:
Една страна се намокри,
А страната върху която не валѣ дъждъ изсъхна.
(8) Така два три града отидоха та се скитаха въ единъ градъ да пиятъ вода,
И не се наситиха;
Но пакъ се [н]не обърнахте къмъ мене, говори Господь.
(9) [о]Поразихъ ви съ вѣтротлѣние и ръжда:
Множеството на градинитѣ ви, и на лозята ви,
И на смоковницитѣ ви, и на маслинитѣ ви
[п]Изпояде гжсеницата;
Но пакъ се не обърнахте къмъ мене, говори Господь.
(10) Проводихъ върхъ васъ моръ [р]по пжтя на Египетъ:
Юношитѣ ви умъртвихъ съ мечъ,
Като заплѣнихъ и конетѣ ви;
И възведохъ смрада на становетѣ ви до ноздритѣ ви;
Но пакъ се [с]не обърнахте къмъ мене, говори Господь.
(11) Направихъ между васъ разорения,
Както Богъ разори [т]Содомъ и Гоморъ,
И [у]станахте като главня изтръгната изъ огънь;

з 4 Цар. 17;3,6. 18;9-11.
и Иер. 36;22.
к Сжд. 3;20.
л 3 Цар. 22;39.
—
а Псал. 22;12. Иез. 39;18.
б Псал. 89;35.
в Иер. 16;16. Ав. 1;15.
г Иез. 12;5,12.
д Иез. 20;39.
е Осия 4;15. 12;11. Гл. 5;5.
ж Числа 28;3,4.
з Втор. 14;28.
и Лев. 7;13. 23;17.
к Лев. 22;18,21. Втор. 12;6.
л Псал. 81;12.
м Иса. 26;11. Иер. 5;3. Ст. 8,9. Аг. 2;17.
н Ст. 6,10,11.
о Втор. 28;22. Аг. 2;17.
п Иоилъ 1;4. 2;25.
р Изх. 9;3,6. 12;29. Втор. 28;27,60. Псал. 78;50.
с Ст. 6.
т Бит. 19,24,25. Иса. 13;19. Иер. 49;18.
у Зах. 3;2. Юд. 23.

Но пакъ се [ф]не обърнахте къмъ мене,
говори Господь.
(12) За то така ще ти направя, Израилю;
И, понеже ще ти направя това,
[х]Приготви се да посрѣщнешъ Бога твоего, Израилю.
(13) Защото, ето, който образува горитѣ,
И създава вѣтъра,
[ц]И възвѣщава на человѣка коя е мисъльта му,
[ч]Който прави зората тъмнина,
И [ш]стжпва върху земнитѣ височини,
[щ]Неговото име е Иеова, Богъ на Силитѣ.

ГЛАВА 5.

Слушайте това слово,
[а]Плача който азъ приемамъ заради васъ,
доме Израилевъ:—
(2) Падна, нѣма да стане вече
Израилевата дѣвица:
Хвърлена е на земята си:
Нѣма кой да я дигне.
(3) Защото така говори Господь Иеова:
Градътъ изъ който излазяха тисяща ще остане съ сто,
И изъ който излазяха сто щé остане съ десеть,
За дома Израилевъ.
(4) Защото така говори Господь къмъ Израилевия домъ:
[б]Потърсете мене, [в]и ще живѣете.
(5) И [г]не търсете Ветилъ,
И не влизайте въ Галгалъ,
И не заминвайте [д]въ Вирсавее;
Защото Галгалъ непрѣмѣнно ще отиде въ плѣнъ,
И [е]Ветилъ ще стане нищо.
(6) [ж]Потърсете Господа, и ще живѣете;
Да се не устреми като огънь върхъ Иосифовия домъ
Та *го* пояде, безъ да има кой да гаси въ Ветилъ.
(7) [з]Вие които обръщате сжда въ пелинъ
И хвърляте на земи правдата,
(8) *Потърсете* [и]тогози който прави Плиадитѣ и Ориона,
И обръща смъртната сѣнка въ зора,
И [к]помрачава деня въ нощь,—
[л]Тогозъ който повиква морскитѣ води
И ги излива по лицето на земята,
[м]Иеова е името му,—
(9) Тогозъ който подига внезапно гибель противъ крѣпкия,
И гибель достига въ твърдѣлитѣ.
(10) [н]Мразятъ тогозъ който обличава въ портата,
И [о]гнусятъ се отъ тогозъ който говори съ правота.
(11) За то, понеже угнетявате сиромаха
И вземате отъ него данъкъ жито,
Ако и да [п]съградихте домове отъ дялани камене,
Нѣма обаче да живѣете въ тѣхъ:
Ако и да насадихте лозя желателни,
Нѣма обаче да пиете виното имъ.
(12) Защото зная многото ваши прѣстжпления
И тежкитѣ ви грѣхове,
Вие които [р]угнетявате праведния, приемате дарове,
И [с]окривявате сиромаситѣ въ портата.
(13) За то [т]разумниятъ ще мълчи въ онова врѣме;
Защото е зло врѣме
(14) Потърсете доброто, а не злото,
За да живѣете;
И така Господь Богъ на Силитѣ ще е съ васъ
[у]Както рекохте.
(15) [ф]Мразете злото и обичайте доброто,
И поставете правосждие въ портата;
[х]Негли Господь Богъ на Силитѣ помилва остатъка Иосифовъ.
(16) За то Иеова, Богъ на Силитѣ, Господь, говори така:
Ридание ще бжде по всичкитѣ стъгди;
И по всичкитѣ пжтища ще говорятъ:
Горко! горко!

ф Ст. 6.
х Иез. 13;5. 22;30. Лука 14;31,32.
ц Псал. 139;2. Дан. 2;28.
ч Гл. 5;8. 8;9.
ш Втор. 32;13. 33;29. Мих. 1;3.
щ Иса. 47;4. Иер. 10;16. Гл. 5;8. 9;6.
—
а Иер. 7;29. Иез. 19;1. 27;2.
б 2 Лѣт. 15;2. Иер. 29;13. Ст. 6.
в Иса. 55;3.
г Гл. 4;4.
д Гл. 8;14.
е Осия 4;15. 10;8.
ж Ст. 4.
з Гл. 6;12.
и Иовъ 9;9. 38;31.
к Псал. 104;20.
л Иовъ 38;34. Гл. 9;6.
м Гл. 4;13.
н Иса. 29;21.
о 3 Цар. 22;8.
п Втор. 28;30,38,39. Мих. 6;15. Соф. 1;13. Аг. 1;6.
р Гл. 2;6.
с Иса. 29;21. Гл. 2;7.
т Гл. 6;10.
у Мих. 3;11.
ф Псал. 34;14. 97;10. Рим. 12;9.
х Изх. 32;30. 4 Цар. 19;4. Иоилъ 2;14.

И ще повикатъ земледѣлеца на сѣтувание,
И [ф]изкуснитѣ оплаквачи на ридание;
(17) И въ всичкитѣ лозя ще има ридание;
Защото [ч]ще замина прѣзъ срѣдъ тебе,
говори Господь.
(18) [ш]Горко на онѣзи които желаятъ деня Господенъ!
За какво ще ви е той?
[щ]Деньтъ Господенъ е тъмнина, а не видѣлина;
(19) [ъ]Както ако би бѣгалъ человѣкъ отъ лицето на лъвъ,
И би го срѣщнала мечка;
Или ако влѣзѣше въ домъ, и, като опре ржката си о стѣната,
Ухапѣше го змия.
(20) Не ще ли да е тъмнина деньтъ Господенъ, а не видѣлина?
Ей, мракъ, който и блистание нѣма.
(21) [ь]Намразихъ, отвърнахъ се отъ праздну-ванията ви,
И [ѣ]нѣма да обоня въ торжественитѣ ви събрания.
(22) [ю]Ако ми принесете всесъженията и жъртвитѣ си,
Нѣма да *ги* приема,
И нѣма да погледна къмъ примирителнитѣ жъртви на хранепитѣ ви.
(23) Отмахни отъ мене метежа на пѣснитѣ си;
И свирнята на псалтиритѣ ти не ща да чуя;
(24) Но [я]сждбата да тече като вода,
И правдата като потокъ който не прѣсъхнува.
(25) [ѫ]Да ли жъртви и приношения ми принесохте, домо Израилевъ,
Четиридесеть години въ пустинята?
(26) А още вземахте и [ѫа]шатъра на вашего Молоха,
И Хиуна, идолитѣ си,
Звѣздата на вашитѣ богове
Които направихте за себе си.
(27) За то ще ви прѣселя [а]оттатъкъ Дамаскъ,
Говори Господь: [б]Богъ на Силитѣ е името му.

ГЛАВА 6.

Горко [а]на немарливитѣ въ Сионъ,
И на живѣещитѣ безгрижно въ Самарийската гора,
[б]Изященитѣ на първия отъ народитѣ,
При които дохожда домътъ Израилевъ!
(2) [в]Минете [г]въ Халне та вижте;
И отъ тамъ прѣминете [д]въ голѣмия Ематъ;
Послѣ слѣзте [е]въ Гетъ на Филистимцитѣ:
[ж]По-добри ли сж *тѣ* отъ тѣзи царства?
Или прѣдѣлътъ имъ по-голѣмъ ли е отъ вашия прѣдѣлъ?
(3) *Горко на онѣзи* които [з]турятъ далечъ [и]лошия день,
И [к*]доносятъ близу прѣстола на насилството;
(4) Които лежатъ на слоновни одрове,
И се разпростиратъ на постелкитѣ си,
И ядатъ агнетата отъ паството
И телцитѣ отсрѣдъ обора;
(5) Които [л]пѣятъ съ гласа на псалтиря,
Изнамирятъ си музикални орждия [м]както Давидъ;
(6) Които пиятъ вино съ голѣми чаши,
И се мажатъ съ изрядни мира;
А за съкрушението на Иосифа не скърбятъ!
(7) За то сега тѣ ще отидатъ въ плѣнъ
Съ първитѣ които ще се заплѣнятъ;
И радостьта на възлежещитѣ ще се отнеме.
(8) [н]Господь Иеова се закле въ себе си,
Господь Богъ на Силитѣ говори:
Азъ се гнуся отъ надигането на Якова,
Намразихъ палатитѣ му;
За то ще прѣдамъ града и изпълнението му;
(9) И десеть человѣци ако останатъ въ една кжща,
Ще умратъ.
(10) И на всѣкиго стрика му,

ф Иер. 9;17.
ч Изх. 12;12. Наумъ 1;12.
ш Иса. 5;19. Иер. 17;15. Иез. 12;22,27. 2 Пет. 3;4.
щ Иер. 30;7. Иоилъ 2;2. Соф. 1;15.
ъ Иер. 48;44.
ь Прит. 21;27. Иса. 1;11-16. Иер. 6;20. Осия 8;13.
ѣ Лев. 26;31.
ю Иса. 66;3. Мих. 6;6,7.
я Осия 6;6. Мих. 6;8.
ѫ Втор. 32;17. Ис. Нав. 24;14. Иез. 20;8,16,24. Дѣян. 7;42,43. Виж. Иса. 43;23.
ѫа 3 Цар. 11;33.
а 4 Цар. 17;6.
б Гл. 4;13.

—

а Лука 6;24.
б Изх. 19;5.
в Иер. 2;10,
г Иса. 10;9.
д 4 Цар. 18;34.
е 2 Лѣт. 26;6.
ж Наумъ 3;8.
з Иез. 12;27.
и Гл. 5;18. 9;10.
к Псал. 94;20. Гл. 5;12. Ст. 12.
* *Евр.*, доносяте.
л Иса. 5;12.
м 1 Лѣт. 23;5. [6;13,17.
н Иер. 51;14. Евр.

Или който го гори, ще го дига да изнесе коститѣ изъ дома,
И ще рече на оногозъ който се нахожда по-извжтрѣ въ кжщата:
Има ли още нѣкой съ тебе?
А той ще рече: Нѣма.
Тогазъ ще рече: оМълчи;
пЗащото не е *сега врѣме* да поменемъ името Господне.
(11) Защото, ето, рГосподь заповѣдва,
И сще порази великия домъ съ съсипвания,
И малкия домъ съ разпуквания.
(12) Могатъ ли да тичатъ конетѣ върху скала?
Може ли нѣкой да оре *тамъ* съ волове?
Но вие тобърнахте сждбата въ жлъчка,
И плода на правдата въ пелинъ,—
(13) *Вие* които се радвате за нищо и никакво,
Които говорите: Не придобихме ли си съ силата си могущество?
(14) Но, ето, азъ ущe подигна народъ противъ васъ, доме Израилевъ,
Говори Господь Богъ Саваотъ;
И ще ви притѣснятъ
фОтъ входа на Ематъ до потока на пустинята.

ГЛАВА 7.

Така ми показа Господь Иеова; и, ето, образува скакалци въ началото на проникването на отавата; и, ето, отавата бѣше подиръ царската косятба. (2) И когато свършиха да ядатъ трѣвата на земята, тогазъ рекохъ:—
Господи Иеова, бжди милостивъ, моля се!
аКакъ да се въздигне Яковъ? защото е малъкъ.
(3) бГосподь се разкая за това:
Нѣма да бжде, говори Господь.
(4) Така ми показа Господь Иеова; и, ето, Господь Иеова вика на сждъ съ огънь; и *огъньтъ* изпояде голѣмата бездна, и изпояде нивитѣ. (5) Тогазъ рекохъ:—
Господи Иеова, прѣстани, моля се!
вКакъ да се въздигне Яковъ? защото е малъкъ.
(6) Господь се разкая за това;
И то нѣма да бжде, говори Господь Иеова.
(7) Така ми показа; и, ето, Господь стоеше на зидъ *съзиданъ* съ правомѣръ, и имаше въ ржката си правомѣръ. (8) И рече ми Господь: Що видишъ ти, Амосе?
И рекохъ; Правомѣръ. Тогазъ рече Господь:
Ето, газъ ще туря правомѣръ всрѣдъ людетѣ си Израиля:
дЗа напрѣдъ нѣма вече да ги щадя.
(9) И евисокитѣ мѣста Исааковы ще опустѣятъ,
И светилищата Израилеви ще се съсипятъ;
жИ ще стана противъ Иеровоамовия домъ съ мечъ.
(10) Тогазъ Амасия, зсвещеникътъ на Ветилъ, проводи иna Иеровоама Израилевия царь и каза: Амосъ направи съзаклятие противъ тебе всрѣдъ Израилевия домъ: земята не може да търпи всичкитѣ му думи;
(11) защото така говори Амосъ: Иеровоамъ ще умре отъ мечь, а Израиль непрѣмѣнно ще бжде закаранъ плѣнникъ отъ земята си.
(12) Тогазъ рече Амасия Амосу: О ти гледачо, иди, бѣгай въ Юдината земя, и тамъ яжъ хлѣбъ, и тамъ пророчествувай; (13) а въ кВетилъ да не пророчествувашъ вече, лзащото е светилище на царя, и е домъ на царството.
(14) И отговори Амосъ та рече на Амасия: Не бѣхъ азъ пророкъ мнито пророчески синъ, но нбѣхъ говедарь, и берѣхъ черници; (15) и Господь ме взе отъ подиръ стадото, и рече ми Господь: Иди, пророчествувай на людетѣ ми Израиля. (16) Сега прочее слушай словото Господне: Ти казвашъ: Не пророчествувай противъ Израиля, и да оне капе отъ тебе дума противъ Исааковия домъ. (17) За то птака говори Господь:—
рЖена ти ще е блудница въ града,
И синоветѣ ти и дъщеритѣ ти ще паднатъ отъ мечь,

о Гл. 5;13.
п Гл. 8;3.
р Иса. 55;11.
с Гл. 3;15.
т Осия 10;4. Гл. 5;7.
у Иер. 5;15.
ф Числа 34;8. 3 Цар. 8;65. —
а Иса. 51;19. Ст. 5.
б Втор. 32;36. Ст. 6. Иона 3;10. Як. 5;16.
в Ст. 2,3.
г 4 Цар. 21;13. Иса. 28;17. 34;11. Плачъ 2;8.
д Гл. 8;2. Мих. 7;18.
е Бит. 26;23. 46;1. Гл. 5;5. 8;14.
ж 4 Цар. 15;10.
з 3 Цар. 12;32.
и 4 Цар. 14;23.
к Гл. 2;12.
л 3 Цар. 12;32. 13;1.
м 3 Цар. 20;35. 4 Цар. 2;5. 4;38. 6;1.
н Гл. 1;1. Зах. 13;5.
о Мих. 2;6.
п Виж. Иер. 28;12. 29;21,25,31,32.
р Иса. 13;16. Плачъ 5;11. Осия 4;13. Зах. 14;2. —

И земята ти ще се раздѣли съ вжже;
И ти ще умрешъ въ скверна земя.
А Израиль непрѣмѣнно ще бжде закаранъ плѣнникъ отъ земята си.

ГЛАВА 8.

Така ми показа Господь Иеова, и ето кошница съ лѣтно овощие.
(2) И рече: Що видишъ ти, Амосе? И рекохъ: Кошница съ лѣтно овощие. Тогазъ ми рече Господь:—
[а]Дойде свършъкътъ на людетѣ ми Израиля:
[б]За напрѣдъ нѣма вече да ги щадя.
(3) И [в]пѣнията на храма ще сж виения
Въ онзи день, говори Господь Иеова.
Много трупове *ще има:*
На всѣко мѣсто [г]ще ги изхвърлятъ мълчешкомъ.
(4) Слушайте това, [д]вие които поглъщате убогитѣ,
И погубвате сиромаситѣ на тазъ земя,
(5) И казвате:
Кога ще мине новомѣсечието, за да продадемъ жито?
[е]И сжботата, за да отворимъ пшеница,
[ж]И да смалимъ ефата, и да уголѣмимъ сикъла,
И да прѣправимъ вѣситѣ за измама?—
(6) За да купимъ сиромаситѣ [з]съ сребро,
И убогия за единъ чифтъ обуща,
И да продадемъ изсѣвкитѣ на пшеницата?
(7) Господь се кле въ славата на Якова *и рече:*
Наистина [и]нѣма да забравя никога нищо отъ дѣлата имъ.
(8) [к]Земята не ще ли да се поклати за това,
И да посѣтува всѣки който живѣе на нея?
И не ще ли да се разлѣе всичката като рѣка,
И не ще ли да се нахвърли, и да бжде [л]наводнена като съ Египетската рѣка?
(9) И въ онзи день, говори Господь Иеова,
[м]Ще направя да зайде слънцето на пладне,
И ще помрача земята въ свѣтълъ день:
(10) И ще обърна тържествата ви въ сѣтувание,
И всичкитѣ ви пѣсни въ плачъ;
И [н]ще туря врѣтище на всички чрѣсла,
И плѣшивость на всѣка глава;
И [о]ще го направя като онигова който сѣтува за синъ единороденъ
И свършъкътъ му ще бжде като день горестенъ.
(11) Ето, идатъ дни, говори Господь Иеова,
И ще проводя гладъ на земята,—
Не гладъ за хлѣбъ, нито жажда за вода,
Но за [п]слушане на словата Господни.
(12) И ще се скитатъ отъ море до море,
И отъ сѣверъ до истокъ ще обтичатъ,
Да търсятъ словото Господне;
И нѣма да намѣрятъ.
(13) Въ онзи день ще прѣмиратъ
Краснитѣ дѣвици и юношитѣ отъ жажда.
(14) [р]Онѣзи които се кълнатъ [с]въ прѣстжплението на Самария,
И които казватъ: Живъ е Богъ твой, Дане!
И: Живъ е [т]пжтьтъ на Вирсавее!—
Тѣ ще паднатъ, и нѣма да станатъ вече.

ГЛАВА 9.

Видѣхъ Господа че стоеше върху олтаря и рече:
Удари горния прагъ на вратата,
За да се потресатъ околодверията;
И [а]съкруши ги върхъ главата на всички тѣзи;
А останалитѣ отъ тѣхъ ще умъртвя съ мечъ:
[б]Никой отъ тѣхъ съ бѣгане не ще избѣгне,
И никой отъ тѣхъ съ отърване не ще се отърве.
(2) [в]Ако изкопаятъ до ада,
Отъ тамъ ржката ми ще ги изтръгне;
[г]И ако възлѣзатъ на небето,

а Иез. 7;2.
б Гл. 7;8.
в Гл. 5;23.
г Гл. 6;9,10.
д Псал. 14;4. Прит. 30;14.
е Неем. 13;15,16.
ж Мих. 6;10,11.
з Гл. 2;6.
и Осия 8;13. 9;9.
к Осия 4;3.
л Гл. 9;5.
м Иовъ 5;14. Иса. 13;10. 59;9,10. Иер. 15;9. Мих. 3;6.
н Иса. 15;2,3. Иер. 48;37. Иез. 7;18. 27;31.
о Иер. 6;26. Зах. 12;10.
п 1 Цар. 3;1. Псал. 74;9. Иез. 7;26.
р Осия 4;15.
с Втор. 9;21.
т Гл. 5;5.

—

а Псал. 68;21. Ав. 3;13.
б Гл. 2;14.
в Псал. 139;8, и др.
г Иовъ 20;6. Иер. 51;53. Авд. 4.

От тамъ ще ги сваля;
(3) И ако се скриятъ въ върха на Кармилъ,
[д]Отъ тамъ ще ги издиря и ще ги хвана;
И ако се скриятъ отъ очитѣ ми въ дълбочинитѣ морски,
Тамъ ще заповѣдамъ на змията, и ще ги ухапе;
(4) И ако отидатъ въ плѣнъ прѣдъ враговетѣ си,
Отъ тамъ ще заповѣдамъ на ножа, та ще ги умъртви;
И [е]ще туря очитѣ си върхъ тѣхъ за зло, а не за добро.
(5) Защото Господь Иеова на Силитѣ е онзи
Който се прикоснува до земята, и тя се [ж]топи,
И [з]всички що живѣятъ на нея ще сѣтуватъ;
И ще се разлѣе всичката като рѣка,
И ще бжде наводнена като съ Египетската рѣка.
(6) *Той е* който гради [и]горницитѣ си на небето,
И основава свода си на земята;
[к]Който повиква морскитѣ води,
И излива ги по лицето на земята:
[л]Иеова е името му.
(7) Не сте ли ми като Етиопски синове,
Вие Израилеви синове? говори Господь.
Не възведохъ ли Израиля отъ Египетската земя,
И [м]Филистимцитѣ [н]отъ Кафторъ,
И Сирианитѣ [о]отъ Киръ?
(8) Ето, [п]очитѣ на Господа Иеова сж върху грѣшното царство,
И [р]ще го погубя отъ лицето на земята;
Но не ще погубя съвсѣмъ дома Якововъ,
говори Господь.
(9) Защото, ето, азъ ще заповѣдамъ,
И ще прѣсѣя дома Израилевъ между всичкитѣ народи
Както се прѣсѣва *житото* въ решетото;
И нѣма да падне зърно на земята.
(10) Отъ мечь ще умратъ всичкитѣ грѣшни между людетѣ ми,
Които [с]говорятъ: Нѣма да дойде
Нито да стигне до насъ злото.
(11) [т]Въ онзи день
Ще въздигна падналата скиния Давидова,
И ще заградя проломитѣ ѝ,
И ще въздигна развалинитѣ ѝ,
И ще я съградя пакъ както въ древнитѣ дни,
(12) [у]За да наслѣдятъ остатъка [ф]на Едомъ
И всичкитѣ народи върху които се призва името ми,
Говори Господь който прави това.
(13) Ето, [х]идатъ дни, говори Господь,
И орачътъ ще стигне жетваря,
И гроздотъпкачътъ сѣятеля;
И [ц]отъ горитѣ ще прокапе мъстъ,
И всичкитѣ хълмове ще се стопятъ.
(14) И [ч]ще върна плѣнницитѣ отъ людетѣ си Израиля;
И [ш]ще съградятъ запустѣлитѣ градове и ще *ги* населятъ,
И ще насадятъ лозя и ще пиятъ виното имъ,
И ще направятъ градини и ядатъ плода имъ,
(15) И ще ги насадя на земята имъ;
И [щ]не ще да се изтръгнатъ вече отъ земята си
Която имъ дадохъ, говори Господь Богъ твой.

д Лев. 26;33. Втор. 28;65. Иез. 5;12.
е Лев. 17;10. Иер. 44;11.
ж Мих. 1;4.
з Гл. 8;8.
и Псал. 104;3,13.
к Гл. 5;8.
л Гл. 4;13.
м Иер. 47;4.
н Втор. 2;23. Иер. 47;4.
о Гл. 1;5.
п Ст. 4.
р Иер. 30;11. 31;35,36. Авд. 16,17.
с Гл. 6;3.
т Дѣян. 15;16,17.
у Авд. 19.
ф Числа 24;18.
х Лев. 26;5.
ц Иоилъ 3;18.
ч Иер. 30;3.
ш Иса. 61;4. 65;21. Иез. 36;33-36.
щ Иса. 60;21. Иер. 32;41. Иез. 34;28. Иоилъ 3;20.

КНИГА НА ПРОРОКА АВДИЯ.

Видѣние Авдиево.
Така говори Господь Иеова [а]за Едомъ:
[б]Чухме извѣстие отъ Господа,
И вѣститель се проводи при народитѣ:
Станете, и да станемъ противъ него на брань.
(2) Ето, направихъ те малъкъ между народитѣ;
Твърдѣ си прѣзрѣнъ.
(3) Прѣлъстила те е гордостьта на сърдцето ти,
Тебе който живѣешъ [в]въ разсѣлинитѣ на канаритѣ,
Тебе на когото жилището е високо,
[г]Който говоришъ въ сърдцето си:
Кой ще ме свали до земята?
(4) [д]Ако се възвисишъ ти като орелъ
И [е]турнишъ гнѣздото си между звѣздитѣ,
И отъ тамъ ще те сваля, говори Господь.
(5) [ж]Ако дойдѣха крадци при тебе,
Ако разбойници прѣзъ нощь,
(Какъ биде изтрѣбенъ ти!)
Не щѣха ли да грабнатъ което бѣ доволно за тѣхъ?
Ако гроздоберци дойдѣха при тебе,
[з]Не щѣха ли да оставятъ пабиръкъ?
(6) Какъ се издири Исавъ!
Откриха се скришницитѣ му!
(7) Всичкитѣ мѫже на съюза ти
Изпратиха те до прѣдѣла *ти*:
[и]Человѣцитѣ които бѣха въ миръ съ тебе измамиха те
И се прѣукрѣпиха противъ тебе:
Които ядѣха хлѣба ти турнха примка подъ тебе:
[к]Нѣма разумъ въ него.
(8) [л]Въ онзи день, говори Господь,
Не ща ли да погубя и мѫдритѣ отъ Едомъ
И благоразумието отъ горота на Исава?
(9) И [м]ратницитѣ ти, [н]Темане, ще се уплашатъ,
За да се изтрѣби съ клане всѣкий человѣкъ отъ горота на Исава.
(10) [о]Заради неправдата къмъ брата ти Якова
Ще те покрие срамъ,
И [п]ще се изтрѣбишъ за всегда.
(11) Въ деня въ който стоеше ти отсрѣща,
Въ деня въ който другородцитѣ завождаха въ плѣнъ войската му,
И чуждонцитѣ влѣзоха въ портитѣ му
И [р]хвърляха жрѣбие върхъ Ерусалимъ,
Бѣше и ти като единъ отъ тѣхъ.
(12) [с]Не трѣбваше обаче да гледашъ
[т]Въ деня на брата си,
Въ деня на отчуждението му,
[у]Нито да се радвашъ за Юдинитѣ синове
Въ деня на загиването имъ,
Нито да велерѣчишъ въ деня на угнетението имъ.
(13) Не трѣбваше да влѣзешъ въ портата на людетѣ ми
Въ деня на бѣдствието имъ,
Нито да гледашъ и ти въ злощастието имъ
Въ деня на бѣдствието имъ,
Нито да турнишъ *рѫка* върхъ имота имъ
Въ деня на бѣдствието имъ;
(14) Нито трѣбваше да застанешъ на разпѫтията
За изтрѣбление на бѣжанцитѣ му,

а Иса.21;11. 34;5. Иез.25;12-14. Иоилъ3;19. Мал.1;3.
б Иер.49;14, и др.
в 4Цар.14;7.
г Иса.14;13-15. Отк.18;7.
д Иовъ20;6. Иер. 49;16. 51;53. Амосъ9;2.
е Ав.2;9.
ж Иер.49;9.
з Втор.24;21. Иса.17;6. 24;13.
и Иер.38;22.
к Иса.19;11,12.
л Иовъ5;12,13. Иса.29;14. Иер.49;7.
м Псал.76;5. Амосъ2;16.
н Иер.49;7.
о Бит.27;41. Псал.137;7. Иез.25;12. 35;5. Амосъ1;11.
п Иез.35;9. Мал.1;4.
р Иоилъ3;3. Наумъ3;10.
с Псал.22;17. 54;7. 59;10. Мих.4;11. 7;10.
т Псал.37;13. 137;7.
у Иовъ31;29. Прит.17;5. 24;17,18. Мих.7;8.

Нито да прѣдадешъ останалитѣ му
Въ деня на угнетението *имъ*.
(15) Защото [ф]деньтъ Господень е близу
върхъ всичкитѣ народи:
[х]Както си направилъ, ще бѫде и на тебе:
Въздаянието ти ще се върне на главата ти.
(16) Защото [ц]както вие пихте на светата ми гора,
Така ще пиятъ винаги всичкитѣ народи;
Ей, ще пиятъ и ще изсръбватъ,
И ще бѫдатъ като че не сѫ били.
(17) А [ч]на горага Сионъ ще има спасение,
И ще е света;
И домътъ Якововъ [ш]ще наслѣди наслѣдията си.
(18) И Якововътъ домъ [щ]ще е огънь,
И Иосифовътъ домъ пламикъ,
А Исавовътъ домъ като слама;
И ще се разпалятъ противъ тѣхъ и ще ги изпоядатъ;
И не ще да има остатъкъ отъ Исавовия домъ;
Защото Господь говори.
(19) И южнитѣ [ъ]ще наслѣдятъ Исавовата гора,
И [ь]полянцитѣ, Филистимцитѣ;
И ще наслѣдятъ нивитѣ Ефремови и нивитѣ Самарийски,
А Вениаминъ, Галаадъ;
(20) И заплѣнената тая войска на Израилевитѣ синове
Ще наслѣди земята на Хананейцитѣ [ѣ]до Сарепта;
И заплѣненитѣ Ерусалимски които сѫ въ Сефарадъ
[ю]Ще наслѣдятъ южнитѣ градове;
(21) И [я]ще възлѣзатъ избавители на горага Сионъ
За да сѫдятъ горага Исавова;
[ѫ]И царството ще е Господне.

КНИГА НА ПРОРОКА ИОНА.

ГЛАВА 1.

И слово Господне бидe [а]къмъ Иона сина
Аматиевъ и рече: (2) Стани, иди въ Ниневия, [б]голѣмия градъ, та проповѣдай противъ
него; защото [в]нечестието имъ възлѣзе прѣдъ
мене. (3) И [г]стана Иона за да побѣгне въ Тарсисъ
отъ лицето на Господа; и слѣзе [д]въ Иопия и
намѣри корабъ който отхождаше въ Тарсисъ,
и заплати прѣвоза му и влѣзе въ него, за да
отиде съ тѣхъ въ Тарсисъ [е]отъ лицето на Господа.
(4) Но [ж]Господь подигна голѣмъ вѣтръ
върху морето, и стана голѣма буря въ морето; и корабътъ бѣдствуваше да се съкруши.
(5) И корабницитѣ се уплашиха, и извикаха
всѣки къмъ своя си богъ, и [з]хвърлиха въ
морето сѫсѫдитѣ които бѣха въ кораба, за да
олекне отъ тѣхъ; [и]а Иона бѣ слѣзълъ въ
дъното на кораба и легналъ, и спѣше дълбоко.

ф Иез.30;3. Иоилъ 3;14.
х Иез.35;15. Ав.2;8.
ц Иер.25;28,29. 49;12. Иоилъ 3;17. 1 Пет.4;17.
ч Иоилъ 2;32.
ш Амосъ 9;8.
щ Иса.10;17. Зах.12;6.
ъ Амосъ 9;12.
ь Соф.2;7.
ѣ 3 Цар.17;9,10.
ю Иер.32;44.
я 1 Тим.4;16. Як.5;20.
ѫ Псал.22;28. Дан.2;44. 7;14,27. Зах.14;9. Лука 1;33. Отк.11;15. 19;6.

а 4 Цар.14;25. Мат.12;39.
б Бит.10;11,12. Гл.3;2,3. 4;11.
в Бит.18;20,21. Езд.9;6. Як.5;4. Отк.18;5.
г Гл.4;2.
д Ис.Нав.19;46. 2 Лѣт.2;16. Дѣян.9;36.
е Бит.4;16. Иовъ 1;12. 2;7.
ж Псал.107;25.
з Дѣян.27;18,19,38.
и 1 Цар.24;3.

(6) И приближи се при него корабоначал-
никътъ та му рече: Защо спишъ? Стани,
[к]призови Бога си, [л]негли Богъ ни помене и
не загинемъ. (7) И рекоха всѣки на ближния
си: Елате и [м]да хвърлимъ жрѣбие та да по-
знаемъ заради кого е това зло върхъ насъ.
И хвърлиха жрѣбие; и падна жрѣбието върху
Иона.
(8) Тогазъ му рекоха: [н]Кажи ни сега за
кого е това зло върхъ насъ. Каква ти е ра-
ботата? и отъ дѣ идешъ? Отъ коя си земя? и
отъ кои си люде? (9) А той имъ рече: Азъ
съмъ Евреинъ; и боя се отъ Господа Бога не-
беснаго [о]който направи морето и сушата.
(10) Тогазъ се уплашиха человѣцитѣ съ го-
лѣмъ страхъ, и му рекоха: Що е това което
си направилъ? Защото познаха человѣцитѣ
че бѣгаше отъ лицето Господне, понеже бѣше
имъ обявилъ *това*. (11) И рекоха му: Що да
ти сторимъ за да се утиши морето за насъ?
Защото морето се обуряваше още повече.
(12) И рече имъ: [п]Вземете ме та ме хвърле-
те въ морето, и морето ще се утиши за васъ:
защото азъ познавамъ че поради мене стана
тая голѣма буря върху васъ.
(13) А человѣцитѣ гребѣха силно за да се
върнатъ къмъ сушата, [р]но не можаха; защо-
то морето се обуряваше още повече противъ
тѣхъ. (14) За то извикаха къмъ Господа и
рекоха: Молимъ се, Господи, молимъ се да
не загинемъ заради живота на тогози чело-
вѣка; и [с]не налагай върхъ насъ неповинна
кръвь; защото [т]ти, Господи, си направилъ
както си щѣлъ. (15) И взеха Иона и го хвър-
лиха въ морето; и [у]морето се спрѣ отъ я-
ростьта си. (16) Тогазъ [ф]человѣцитѣ се убо-
яха отъ Господа съ голѣмъ страхъ; и прине-
соха жъртва Господу, и направиха обричания.

ГЛАВА 2.

И бѣ опредѣлилъ Господь една голѣма риба
да погълне Иона. И [а]прѣбиде Иона въ коре-
ма на рибата три дни и три нощи.
(2) И помоли се Иона Господу Богу своему
изъ корема на рибата (3) и рече:—
[б]Извикахъ въ скърбьта си къмъ Господа,
И ме [в]послуша:
Изъ корема на ада извикахъ, и ти чу
гласа ми.
(4) Защото [г]ме хвърли ти въ дълбочинитѣ,
въ сърдцето на морето,
И обиколиха ме потоци:
[д]Всичкитѣ твои вълни и вълненията ти
прѣминаха върхъ мене.
(5) И [е]азъ рекохъ: Отхвърленъ съмъ отъ о-
читѣ ти;
Но ще погледна пакъ [ж]къмъ светия твой
храмъ.
(6) [з]Водитѣ ме окружиха до душа,
Бездната ме обгърна,
Морский буренъ се обви около главата ми.
(7) Слѣзохъ до дъното на горитѣ,
Веревтѣ земни бѣха отгорѣ ми за винаги;
Но [и]избавилъ си живота ми изъ рова,
Господи Боже мой.
(8) Като чезнѣше въ мене душата ми поме-
нахъ Господа;
И [к]молитвата ми влѣзе при тебе въ све-
тия ти храмъ.
(9) Които пазятъ [л]лъжливитѣ суети
Отчуждаватъ се отъ помилването си.
(10) Но [м]азъ ще ти принеса жъртва съ гласъ
на хвала;
Ще отдамъ което съмъ се обрекълъ.
[н]Спасението е отъ Господа.
(11) И заповѣда Господь на рибата, та из-
бълва Иона на сушата.

ГЛАВА 3.

И слово Господне биде къмъ Иона втори
пѫть, и рече: (2) Стани, иди въ Ниневия,
голѣмия градъ, и проповѣдай му проповѣда-
нието което ти азъ говоря. (3) И стана Иона
и отиде въ Ниневия споредъ словото Господне;
а Ниневия бѣ градъ твърдѣ голѣмъ, три дни
пѫть. (4) И начна Иона и вървѣ прѣзъ града

к Псал. 107;28.
л Иоилъ 2;14.
м Ис. Нав. 7;14,16. 1 Цар. 10;20,21. 14;41,42. Прит. 16;33. Дѣян. 1;26.
н Ис. Нав. 7;19. 1 Цар. 14;43.
о Псал. 146;6. Дѣян. 17;24.
п Иоан. 11;50.
р Прит. 21;30.
с Втор. 21;8.
т Псал. 115;3.
у Псал. 89;9. Лука 8;24.
ф Мар. 4;41. Дѣян. 5;11.

—

а Мат. 12;40. 16;4. Лука 11;30.
б Псал. 120;1. 130;1. 142;1. Плачъ 3;55,56.
в Псал. 65;2.
г Псал. 88:6.
д Псал. 42;7.
е Псал. 31;22.
ж 3 Цар. 8;38.
з Псал. 69;1. Плачъ 3;54.
и Псал. 16;10.
к Псал. 18;6.
л 4 Цар. 17;15. Псал. 31;6. Иер. 10;8. 16;19.
м Псал. 50;14,23. 116;17,18. Осия 14;2. Евр. 13;15.
н Псал. 3;8.

—

единъ день пѫть, и [а]проповѣда и рече: Още
четиридесеть дни, и Ниневия ще бѫде съси-
пана.
(5) И мѫжетѣ на Ниневия [б]повѣрваха въ
Бога, проповѣдаха постъ, и се облѣкоха съ
врѣтище, отъ най-голѣмия имъ до най-мал-
кия имъ; (6) защото словото бѣ стигнало до
Ниневийския царь, и стана отъ прѣстола си, и
съблѣче одеждата си отъ себе си, и се покри
съ врѣтище, и [в]седна на пепелъ. (7) И [г]про-
повѣда се и прогласи се въ Ниневия съ за-
повѣдь отъ царя и отъ голѣмцитѣ му, и каза
се: Человѣцитѣ и скотоветѣ, говедата и ов-
цитѣ да не вкусятъ нищо, нито да пасатъ,
нито вода да пиятъ; (8) но человѣкъ и скотъ
да се покриятъ съ врѣтища, и да викнатъ
крѣпко къмъ Бога, и [д]да се върнатъ всѣки
отъ лошия си пѫть и [е]отъ неправдата която
е въ рѫцѣтѣ му. (9) [ж]Кой знае *да ли* не ще
се повърне и разкае Богъ, и се върне отъ
гнѣва на яростьта си, та не погинемъ? (10) И
[з]видѣ Богъ дѣлата имъ че се върнаха отъ
лошия си пѫть; и се разкая Богъ заради
злото което рече да имъ направи, и *го* не на-
прави.

ГЛАВА 4.

И стана много мѫчно на Иона, и възнего-
дува. (2) И помоли се Господу и рече: О Го-
споди, не бѣше ли тази думата ми когато бѣхъ
още въ отечеството си? За то [а]прѣдварихъ
да бѣгамъ въ Тарсисъ; защото знаехъ че си
[б]ти Богъ благоутробенъ и милосердъ, дълго-
търпѣливъ и многомилостивъ, и се разкай-
вашъ за злото. (3) И [в]сега, Господи, вземи,
моля ти се, душата ми отъ мене; [г]защото ми
е по-добрѣ да умра нежели да живѣя. (4) И
рече Господь: Добрѣ ли е да негодувашъ?
(5) И излѣзе Иона изъ града, и седна къмъ
източната страна на града, и тамъ си напра-
ви колиба, и седѣше подъ нея на сѣнката до-
дѣ да види що имаше да стане на града. (6) И
опрѣдѣли Господь Богъ една тиква, която
възлѣзе надъ Иона за да е сѣнка надъ гла-
вата му, за да го олекчи отъ скърбьта му.
И зарадва се Иона заради тиквата съ радость
голѣма.
(7) И когато се зазори на утриньта опрѣ-
дѣли Богъ единъ червей, и порази тиквата,
и изсъхна. (8) И щомъ изгрѣя слънцето опрѣ-
дѣли Богъ източенъ горещъ вѣтъръ; и на-
падна слънцето върху главата на Иона щото
прѣмираше; и поиска въ сърдцето си да умре,
и рече: [д]По-добрѣ ми е да умра нежели да
живѣя. (9) И рече Богъ на Иона: Добрѣ ли
е да негодувашъ за тиквата? И рече: Добрѣ
е да негодувамъ до смърть.
(10) И рече Господь: Ти пожали тиквата,
за която не си се трудилъ нито си я възра-
стилъ, която се роди въ една нощь и въ е-
дна нощь се загуби. (11) И азъ не трѣбваше
ли да пожаля Ниневия, [е]великия градъ, въ
който има повече отъ дванадесеть тми человѣ-
ци [ж]които не различаватъ дѣсницата си отъ
лѣвицата си, и [з]скотове много?

а Виж. Втор. 18;22
б Мат. 12;41 Лука 11;32.
в Иовъ 2;8.
г 2 Лѣт 20;3. Иоилъ 2;15
д Иса. 58,6.
е Иса. 59;6.
ж 2 Цар. 12,22. Иоилъ 2,14
з Иер. 18,8. Амосъ 7;3,6.

а Гл. 1;3.
б Изх. 34;6. Псал. 86;5. Иоилъ 2;13.
в 3 Цар. 19;4.
г Ст. 8.
д Ст. 3.
е Гл. 1;2. 3;2,3.
ж Втор. 1;39.
з Псал. 36;6 145,9.

КНИГА НА ПРОРОКА МИХЕЯ.

ГЛАВА 1.

Словото Господне което биде [а]къмъ Михея
Моресетеца въ днитѣ на Иотама, Ахаза, и Е-
зекия, царетѣ на Юда, [б]което видѣ заради
Самария и Ерусалимъ.

(2) Слушайте, всички люде:
[в]Внимавай, земльо, и изпълнение нейно;
И [г]Господь Иеова да ви е свидѣтель,
Господь [д]изъ светия си храмъ.
(3) Защото, ето, [е]Господь излазя [ж]изъ мѣстото си,
И ще слѣзе, и ще стжпи [з]на височинитѣ земни.
(4) И [и]горитѣ ще се стопятъ подъ него,
И доловетѣ ще се разпукнатъ,
Като восъкъ отъ лицето на огъня.
И като води ще се изливатъ низъ стръмно.
(5) Заради нечестието на Якова е всичко това,
И заради грѣховетѣ на Израилевия домъ.
Кое е нечестието на Якова? Не е ли Самария?
И кои сж високитѣ Юдини мѣста? Не е ли Ерусалимъ?
(6) За то ще направя Самария [к]грамади *отъ камене* на нива,
Мѣсто за садене на лозя;
И ще изсипя каменетѣ ѝ въ дола,
[л]И ще открия основанията ѝ.
(7) И [м]всичкитѣ ѝ ваяни ще се изпотрошатъ,
И всичкитѣ ѝ възмъздия ще се изгорятъ въ огънь,
И всичкитѣ ѝ идоли ще погубя;
Защото отъ мъзда на блудъ *ги* е събрала,
И въ мъзда на блудъ ще се върнатъ.
(8) За то [н]ще ридая и ще лелеча,
Ще [о]ходя съблѣченъ и голъ:
[п]Ще направя ридание като чакалитѣ,
И сѣтувание като камилоптицитѣ.
(9) Защото раната ѝ е неизцѣлима,
Защото [р]дойде до Юда,
Стигна до портата на людетѣ ми, до Ерусалимъ.
(10) [с]Не възвѣщавайте *това* въ Гетъ, никакъ не плачете:
Въ *Витъ-афра [т]тъвалий се въ праха.
(11) Замини, жителко на †Сафиръ, [у]като имашъ гола срамотата си:
Жителката на Саананъ не излѣзва.
Риданието на Витъ-езилъ ще вземе отъ васъ жилището си.
(12) Защото жителката на §Маротъ се оскърби за благото,
Понеже [ф]слѣзе зло отъ Господа до портата на Ерусалимъ.
(13) [х]Жителко на Лахисъ, впрегни бързия конь въ колесницата,
Ти, начало на грѣха къмъ Сионовата дъщеря;
Защото нечестията Израилеви въ тебе се намѣриха.
(14) За то [ц]ще пратишъ дарове на Моресетъ-гетъ:
Домоветѣ [ч]на **Ахзивъ ще излъжатъ Израилевитѣ царе.
(15) Ще ти доведа още наслѣдникъ, жителко [ш]на ††Мариса:
Ще дойде [щ]до Одоламъ Израилевата слава.

а Иер. 26;18.
б Амосъ 1;1.
в Втор. 32;1. Иса. 1;2.
г Псал. 50;7. Мал. 3;5.
д Псал. 11;4. Иона 2;8. Ав. 2;20.
е Иса. 26;21.
ж Псал. 115;3.
з Втор. 32;13. 33;29. Амосъ 4;13.
и Сжд. 5;5. Псал. 97;5. Иса. 64;1-3. Амосъ 9;5. Ав 3;6,10.
к 4 Цар. 19,25. Гл. 3;12.
л Иез. 13;14.
м Осия 2;5,12.
н Иса. 21;3. 22;4. Иер. 4;19.
о Иса. 20;2-4.
п Иовъ 30;29. Псал. 102;6.
р 4 Цар. 18;13. Иса 8,7,8.
с 2 Цар. 1,20.
* Домъ на прахъ.
т Иер. 6;26.
† Хубость.
у Иса. 20;4. 47,2,3. Иер. 13;22. Наумъ 3;5.
§ Горесть.
ф Амосъ 3;6.
х 4 Цар. 18;14,17.
ц 2 Цар. 8;2. 4 Цар. 18;14-16.
ч Ис. Нав. 15;44.
** Лъжа.
ш Ис. Нав. 15;44.
†† Наслѣдие.
щ 2 Лѣт. 11;7.

(16) [ъ]Оплѣшивѣй, и острижи главата си
[ь]Заради милитѣ си чада:
Разшири плѣшивостьта си като орелъ.
Защото бидоха заплѣнени отъ тебе.

ГЛАВА 2.

Горко [а]на тѣзи що измислюватъ беззаконие,
И [б]на тѣзи що ухитруватъ зло на одровътѣ си!
Щомъ изгрѣе зорницата, и го правятъ,
[в]Защото е въ силата на ржката имъ.
(2) И [г]желаятъ нивя, и взематъ съ насилие,—
И домове, и грабятъ ги;
Така разграбятъ человѣка и дома му,
Ей, человѣка и наслѣдието му.
(3) За то така говори Господь:
Ето, [д]противъ този родъ азъ измислювамъ зло
Отъ което не ще можете да извадите враговетѣ си,
Нито ще ходите гордѣливо; защото [е]това врѣме е зло.
(4) Въ онзи день [ж]ще се земе пословица противъ васъ,
И [з]съ голѣмъ плачъ ще плачатъ
И рекатъ: Изгинахме съвсѣмъ:
[и]Промѣнилъ е дѣла на людетѣ ми:
Какъ го отчужди отъ мене!
Вмѣсто да отдаде раздѣли нивитѣ ни.
(5) За то не ще да имашъ ти нѣкого [к]който да тури вжже съ жрѣбие
Въ събранието Господне.
(6) [л]Вие които пророчествувате, не пророчествувайте, казватъ:
Нѣма да пророчествуватъ на тѣхъ:
Срамътъ нѣма да се отдалечи.
(7) О ти що се наричашъ домъ Якововъ,
Смалилъ ли се е Духътъ Господенъ?
Такивъ ли сж дѣлата му?
Думитѣ ми не правятъ ли добро на оногозъ който ходи право?
(8) И по-напрѣдъ людетѣ ми се подигнаха като врагове;
Грабите кожуха отъ дрехата
На онѣзъ които заминуватъ безъ страхъ,
Когато се връщатъ отъ браньта.
(9) Женитѣ на людетѣ ми изтласнахте отъ приятнитѣ имъ домове,
Отъ чадата имъ отнехте славата ми за всегда.
(10) Станете та тръгнете, защото [м]не е тя почивката ви:
[н]Понеже се омърси що се погуби,
И даже съ жестоко погубване.
(11) [о]Ако ходи нѣкой по вѣтъра и говори лъжи,
И казва: Ще ти пророчествувамъ за вино и сикера,
Той наистина [п]ще е пророкъ на тѣзи люде.
(12) Наистина ще съборя всичкия тебе, Якове;
Наистина ще прибера остатъка Израилевъ.
Ще ги туря наедно [р]като овци Восорски,
Като стадо всрѣдъ оградата имъ.
[с]Голѣмъ шумъ ще направятъ отъ *множеството на* человѣцитѣ.
(13) Който разбива възлѣзе прѣдъ тѣхъ:
Разбиха, и минаха прѣзъ портата,
И излѣзоха прѣзъ нея,
И [т]Царьтъ имъ замина прѣдъ тѣхъ,
И [у]Господь глава на тѣхъ.

ГЛАВА 3

И рекохъ: Слушайте сега, главатари Якововы,
И началници на Израилевия домъ
[а]Не е ли за васъ да познавате сжда?
(2) Вие които мразите доброто и обичате злото,
Които одирате кожата имъ отъ върху тѣхъ,
И плътьта имъ отъ коститѣ имъ,
(3) [б]Които поядате още и плътьта на людетѣ ми,
И дерете кожата имъ отъ върху тѣхъ,
И съкрушавате коститѣ имъ,
И ги насичате като за котелъ,
И [в]като месо въ гърнето.

ъ Иовъ 1;20. Иса. 15;2. 22;12. Иер. 7;29. 16;6. 47;5. 48;37.
ь Плачъ 4;5.
—
а Осия 7;6.
б Псал. 36;4.
в Бит. 31:29.
г Иса. 5;8.
д Иер. 8;3.
е Амосъ 5;13. Ефес. 5;16.
ж Ав. 2;6.
з 2 Цар. 1;17.
и Гл. 1;15.
к Втор. 32;8,9.
л Иса. 30;10. Амосъ 2;12. 7,16
м Втор. 12;9.
н Лев. 18;25,28. Иер. 3;2.
о Иез. 13;3.
п Гл. 4;6,7.
р Иер. 31;10.
с Иез. 36;37
т Осия 3;5.
у Иса. 52;12.
а Иер. 5;4,5.
б Псал. 14;4.
в Иез. 11;3,7.

(4) Тогазъ [г]ще извикатъ къмъ Господа, но
не ще да ги послуша;
И даже ще скрие лицето си отъ тѣхъ въ
онова врѣме,
Защото се докараха злѣ въ дѣянията си.
(5) Така говори Господь:
[д]Заради пророцитѣ които правятъ люде-
тѣ ми да заблуждаватъ,
Които [е]хапятъ съ зѫбитѣ си и викатъ:
Миръ,
[ж]И, ако не тури нѣкой въ устата имъ
нѣщо,
Прогласяватъ бой противъ него,—
(6) За то [з]нощь ще бѫде у васъ вмѣсто ви-
дѣние,
И тъмнина у васъ вмѣсто пророчество;
И [и]слънцето ще зайде върху проро-
цитѣ,
И деньтъ ще се смрачи върху тѣхъ.
(7) Тогазъ ще се постидятъ гледачитѣ,
И ще се засрамятъ чародѣитѣ;
И ще покриятъ устнитѣ си всички тѣзи,
Защото [к]нѣма отвѣтъ отъ Бога.
(8) Но азъ наистина съмъ пъленъ съ сила
отъ Духъ Господенъ,
И съ сѫдба, и съ крѣпость,
[л]За да изявя на Якова прѣстѫплението-
то му,
И на Израиля грѣха му.
(9) Слушайте прочее това, главатари на
Якововия домъ,
И началници на Израилевия домъ,
Които се гнусите отъ сѫдба,
И изкривявате всѣка правота;
(10) [м]Които градите Сионъ [н]съ кръвь,
И Ерусалимъ съ беззаконие.
(11) [о]Началницитѣ му сѫдятъ за дарове,
И [п]свещеницитѣ му учатъ за заплата,
И пророцитѣ му чародѣйствуватъ за сребро,
И [р]се облѣгатъ на Господа, и казватъ:
Не е ли Господь всрѣдъ насъ?
Зло нѣма да дойде върхъ насъ.
(12) За то Сионъ заради васъ [с]ще се изоре
като нива,
И [т]Ерусалимъ ще стане грамади,
И [у]горáта на дома *Господень* като ви-
соки мѣста на дѫбрава.

ГЛАВА 4.

А [а]въ послѣднитѣ дни
Горáта на дома Господень
Ще се утвърди на върха на горитѣ,
И ще се възвиси надъ хълмоветѣ;
И племена ще се стичатъ на нея.
(2) И много народи ще отидатъ и ще ре-
кatъ:
Дойдете, и да възлѣземъ на горáта Го-
сподня,
И въ дома на Бога Яковова;
И ще ни научи пѫтищата си,
И ще ходимъ въ стѫпкитѣ му;
Защото ще излѣзе законъ отъ Сионъ,
И слово Господне отъ Ерусалимъ.
(3) И ще сѫди помежду много племена,
И ще изобличи народи крѣпки до нада-
лечъ;
И [б]ще изковатъ ножоветѣ си за палеч-
ници,
И копията си за сърпове;
Народъ върхъ народъ не ще вдигне
ножъ
[в]Нито ще учатъ вече брань.
(4) И [г]ще седнатъ всѣки подъ лозата си и
подъ смоковницата си;
И не ще има кой да *ги* плаши;
Защото устата на Господа Саваота гово-
риха.
(5) Защото [д]всичкитѣ народи ходятъ всѣки въ
името на бога си;
[е]А ние ще ходимъ въ името на Господа
Бога нашего въ вѣкъ и въ вѣкъ.
(6) Въ онзи день, говори Господь,
[ж]Ще събера хромещия,
И [з]ще прибера изтласкания и онѣзи кои-
то съмъ оскърбилъ.
(7) И ще направя хромещия [и]остатъкъ,
И отхвърления, народъ крѣпъкъ;

г Псал. 18;41. Прит. 1;28. Иса. 1;15. Иез. 8;18. Зах. 7;13.
д Иса. 56;10,11. Иез. 13;10. 22;25.
е Гл. 2;11. Мат. 7;15.
ж Иез. 13;18,19.
з Иса. 8;20,22. Иез. 13;23. Зах. 13;4.
и Амосъ 8;9.
к Псал. 74;9. Амосъ 8;11.
л Иса. 58;1.
м Иер. 22;13.
н Иез. 22;27. Ав. 2;12. Соф. 3;3.
о Иса. 1;23. Иез. 22;12. Осия 4;18. Гл. 7;3.
п Иер. 6;13.
р Иса. 48;2. Иер. 7;4. Рим. 2;17.
с Иер. 26;18. Гл. 1;6.
т Псал. 79;1.
у Гл. 4;1.

—

а Иса. 2;2, и дрг. Иез. 17;22,23.
б Иса. 2;4. Иоилъ 3;10.
в Псал. 72;7.
г 3 Цар. 4;25. Зах. 3;10.
д Иер. 2;11.
е Зах. 10;12.
ж Иез. 34;16. Соф. 3;19.
з Псал. 147;2. Иез. 34;13. 37;21.
и Гл. 2;12. 5;3,7,8. 7;18.

И [к]Господь ще царува надъ тѣхъ въ горага Сионъ,
Отъ нинѣ и до вѣка.
(8) И ти, стълпе на стадото,
Твърдѣлю на Сионовата дъщеря,
Въ тебе ще дойде първата власть;
Ей, на Ерусалимската дъщеря ще дойде царството.
(9) Защо викашъ сега велегласно?
Нѣма ли [л]царь въ тебе?
Загина ли съвѣтникътъ ти,
Че [м]те обзеха болѣзни като на жена кога ражда?
(10) Болѣзнувай и мъчи се, дъщи Сионова,
Като жена която ражда;
Защото ще излѣзешъ сега изъ града,
И ще се населишъ въ поле,
И ще отидешъ до Вавилонъ:
Тамъ ще се освободишъ:
Тамъ ще те изкупи Господь отъ ржката на враговетѣ ти.
(11) [н]А сега се събраха противъ тебе много народи,
И казватъ: Нека стане мръсна,
И [о]да гледа окото ни върху Сионовата *дъщеря;*
(12) Но тѣ [п]не познаватъ мислитѣ Господни,
Нито разумѣватъ неговия съвѣтъ,
Че ги е събралъ [р]като снопове на гумно.
(13) [с]Стани та вършой, Сионова дъщи;
Защото ще направя рога ти желѣзенъ,
И копитата ти ще направя мѣдни;
И [т]ще съкрушишъ много люде;
И [у]ще посветя печалбитѣ имъ [ф]на Иеова,
И имота имъ на Господа на всичката земя.

ГЛАВА 5.

Събери се сега въ пълкове, дъщи на пълкове:
Турена е обсада противъ насъ:
[а]Ще поразятъ сждията на Израиля съ жезълъ въ челюстьта.
(2) И ти, [б]Витлееме Ефрато,
[в]*Ако и да си* малъкъ за да бждешъ между [г]тисящитѣ Юдини,
Изъ тебе ще излѣзе за мене онзи който ще бжде [д]вождъ въ Израиль,
[е]На когото изходитѣ сж изъ начала, отъ дни вѣчни.
(3) За то ще ги остави
До врѣмето въ *което* [ж]раждащата ще роди:
Тогазъ [з]остатъкътъ на братята му
Ще се върне при Израилевитѣ синове.
(4) И той ще стои и [и]упасе съ крѣпостьта Господня,
Съ величеството на името на Господа Бога своего;
И тѣ ще се населятъ;
Защото сега [к]ще се увеличи той до краищата на земята.
(5) И [л]той ще бжде миръ:
Когато Асирнецътъ дойде въ земята ни,
И когато стжпи въ палатитѣ ни,
Тогазъ ще повдигнемъ противъ него седемь пастири,
И осемь начални человѣци;
(6) И ще поядатъ Асирийската земя съ мечъ,
И земята [м]на Нимрода у входоветѣ ѝ;
И [н]ще *ни* освободи отъ Асирнеца
Когато дойде въ земята ни
И когато стжпи въ прѣдѣлитѣ ни.
(7) И [о]остатъкътъ Яковъ ще е вердъ много народи
[п]Като роса отъ Господа,
Като капки отъ дъждъ на трѣва
Която не чака отъ человѣка,
Нито се надѣе на человѣчески синове.
(8) И остатъкътъ на Якова ще бжде между народи,
Верѣдъ много племена,
Като лъвъ между скотове въ джбрава,
Като младъ лъвъ между стада отъ овци,
Който като минува тъпче и разкжсва, и нѣма кой да освобождава.

к Иса. 9;6. 24;23. Дан. 7;14,27. Лука 1;33. Отк. 11;15.
л Иер. 8;19.
м Иса. 13;8. 21;3. Иер. 30;6. 50;43.
н Плачъ 2;16.
о Авд. 12. Гл. 7;10.
п Иса. 55;8. Рим. 11;33.
р Иса. 21;10.
с Иса. 41;15,16. Иѣр. 51;33.
т Дан. 2;44. [60;6,9.
у Иса. 18;7. 23;18.
ф Зах. 4;14. 6;5.
—
а Плачъ 3;30. Мат. 5;39. 27;30.
б Мат. 2;6. Иоан. 7;42.
в 1 Цар. 23;23.
г Изх. 18;25.
д Бит. 49;10. Иса. 9;6.
е Псал. 90;2. Прит. 8;22,23. Иоан. 1;1.
ж Гл. 4;10.
з Гл. 4;7.
и Иса. 40;11. 49;10. Иез. 34;23. Гл. 7;14.
к Псал. 72;8. Иса. 52;13. Зах. 9;10. Лука 1;32.
л Псал. 72;7. Иса. 9;6. Зах. 9;10. Лука 2;14. Ефес. 2;14.
м Бит. 10;8,10,11.
н Лука 1;71.
о Ст. 3.
п Втор. 32;2. Псал. 72;6. 110;3.

(9) Ржката ти ще се възвиси върхъ противницитѣ ти,
И всичкитѣ ти врагове ще се изтрѣбятъ.
(10) И [р]въ онзи день, говори Господь,
Ще изтрѣбя конетѣ ти отсрѣдъ тебе,
И ще погубя колесницитѣ ти.
(11) И ще изтрѣбя градоветѣ на твоята земя,
И ще съсипя всичкитѣ ти твърдѣли.
(12) И ще изтрѣбя обаянията отъ ржката ти;
И не ще имашъ *вече* [с]прокобители.
(13) И [т]що изтрѣбя идолитѣ ти
И кумиритѣ ти отсрѣдъ тебе;
И [у]не ще се поклонишъ вече на дѣлото на ржцѣтѣ си.
(14) И [ф]ще изкореня Ашеритѣ ти отсрѣдъ тебе,
И ще сi сипя градоветѣ ти;
(15) И ще направи отмъщение съ ярость и съ гнѣвъ върхъ народитѣ
Които не *ме* послушаха.

ГЛАВА 6.

Слушайте сега което говори Господь:
Стани, сжди се прѣдъ горитѣ,
И да чуятъ хълмоветѣ гласа ти.
(2) [а]Слушайте, горн, [б]сждбата Господня,
И вие, крѣпки основания на земята;
Защото [в]Господь има сждба съ людетѣ си,
И ще се сжди съ Израиля.
(3) Люде мои, [г]що ви направихъ?
И въ какво ви досадихъ?
Отговорете противъ мене.
(4) Защото [д]азъ ви възведохъ изъ Египетската земя,
И ви избавихъ отъ дома на поробощението,
И проводихъ прѣдъ васъ Моисея, и Аарона, и Мариамъ.
(5) Люде мои, помнете сега [е]що съвѣща Валакъ Моавский царь,
И що му отговори Валаамъ Веоровий синъ
[ж]Отъ Ситимъ до Галгалъ,
[з]За да познаете правдата Господня.
(6) Съ какво да дойда прѣдъ Господа,
Да се поклоня прѣдъ Бога Вишнаго?
Да дойда ли прѣдъ него съ всесъжения,
Съ единолѣтни телци?
(7) [и]Ще се възблагодари ли Господь въ тисящи овни,
Или [к]въ тии рѣки отъ елей?
[л]Да дамъ ли първородния си *заради* прѣстжплението си,
Плода на утробата си *заради* грѣха на душата си?
(8) Той [м]ти показа, человѣче, що е доброто;
И що иска Господь отъ тебе
Освѣнъ [н]да правишъ праведното, и да обичашъ милость,
И да ходишъ смирено съ Бога твоего?
(9) Гласътъ Господень вика къмъ града,
И мждростьта ще види името ти:
Слушайте жезъла и който го е опрѣдѣлилъ.
(10) Стоятъ ли още съкровищата на нечестието
Въ дома на нечестивия,
И [о]гнусната недостатъчна мѣра?
(11) Да *ги* оправдая ли [п]съ нечестивитѣ вѣси,
И съ врѣтището на лъстивитѣ драмове?
(12) Защото богатитѣ му сж пълни съ неправда,
И жителитѣ му говориха лъжа,
И [р]езикътъ имъ е измамителенъ въ устата имъ.
(13) И азъ като те [с]поразя ще те ослабя,
Що те запустя заради грѣховетѣ ти.
(14) Ще [т]ядешъ, и нѣма да се насищавашъ,
И гладътъ ти *ще е* всрѣдъ тебе;
И ще приберешъ, но нѣма да отървешъ;
И каквото си отървешъ ще го прѣдамъ на мечь.
(15) Ти [у]ще сѣешъ, а нѣма да жънешъ:
Ти ще изтискашъ маслини,
А нѣма да се мажешъ съ елей,—

р Зах. 9;10.
с Иса. 2;6.
т Зах. 13;2.
у Иса. 2;8.
ф Псал. 149;7. Ст. 8. 2 Сол. 1;8.
—
а Втор. 32;1. Псал. 50;1,4. Иса. 1;2.
б Осия 12;2.
в Иса. 1;18. 5;3,4. 43;26. Осия 4;1.
г Иер. 2;5,31.
д Изх. 12;51. 14;30. 20;2. Втор. 4;20. Амосъ 2;10.
е Числа 22;5. 23;7. 24;10,11. Втор. 23;4,5. Ис. Нав. 24;9,10. Отк. 2;14.
ж Числа 25;1. 33;49. Ис. Нав. 4;19. 5;10.
з Сжд. 5;11.
и Псал. 50;9. 51;16. Иса. 1;11.
к Иовъ 29;6.
л 4 Цар. 16;3. 21;6. 23;10. Иер. 7;31. 19;5. Иез. 23;37.
м Втор. 10;12. 1 Цар. 15;22. Осия 6;6. 12;6.
н Бит. 18;19. Иса. 1;17.
о Втор. 25;13-16. Прит. 11;1. 20;10,23.
п Осия 12;7.
р Иер. 9;3,5,6,8.
с Лев. 26;16. Псал. 107;17,18.
т Лев. 26;26. Осия 4;10.
у Втор. 28;38-40. Амосъ 5;11. Соф. 1;13. Аг. 1;6.

И мъсть, а нѣма да пиешъ вино.
(16) Защото [ф]се упазиха повелѣнията [х]на Амрия,
И всичкитѣ дѣла [ц]на Ахаавовия домъ,
И ходихте въ тѣхнитѣ съвѣти;
За да те прѣдамъ [ч]на погибель,
И жителитѣ ти на звиздание;
И [ш]ще носите укора на людетѣ ми.

ГЛАВА 7.

Горко ми!
Защото съмъ като послѣдно плодобрание лѣтно,
[а]Като пабиръкъ слѣдъ гроздоберъ.
Нѣма гроздъ за да яде нѣкой:
[б]Душата ми пожела първозрѣлитѣ плодове.
(2) [в]Прѣподобенъ се погуби отъ земята,
И нѣма правъ между человѣцитѣ:
Всичкитѣ се засаждатъ за кръвь:
[г]Ловятъ всѣки брата си съ сѣть.
(3) За да злотворятъ твърдѣ много съ рѫцѣтѣ *си*.
[д]Началникътъ иска, и [е]сѫдията *гледа* за мъзда,
И голѣмецътъ произнося лукавото си желание,
Което развратно изпълняватъ.
(4) По-добриятъ отъ тѣхъ е [ж]като трънъ,
Правиятъ *по-бодливъ* отъ трънливъ плетъ:
Деньтъ на пазачитѣ ти, посѣщението ти, стигна:
Сега ще е недоумѣнието имъ.
(5) [з]Не се увѣрявайте на другарь,
Нѣмайте дързновение на тѣсенъ приятель,
Пази дверитѣ на устата си
Отъ лежещата въ нѣдрото ти;
(6) Защото [и]синъ прѣзира баща,
Дъщеря се повдига противъ майка си,
Снъха противъ свекърва си,
Неприятели на человѣка сѫ домашнитѣ му.
(7) А азъ [к]ще погледна къмъ Господа,
Ще чакамъ Бога на спасението си:
Богъ мой ще ме послуша.
(8) [л]Не се весели заради мене, враждебнице моя:
[м]Ако и да падна, ще стана:
Ако и да седна въ тъмнина,
[н]Господь ще ми е свѣтлина.
(9) [о]Ще нося гнѣва а Господа,
Защото му съгрѣшихъ,
Додѣ разсѫди сѫда ми
И направи сѫдбата ми:
[п]Ще ме изведе на свѣтлината:
Ще видя правдата му.
(10) И враждебницата ми ще види,
И [р]срамъ ще я покрие която ми говори:
[с]Дѣ е Господь Богъ твой?
[т]Очитѣ ми ще я видятъ:
Сега ще е въ стъпкуване [у]като кальта на пѫтищата.
(11) [ф]Въ който день се създадатъ стѣнитѣ ти,
Въ онзи день ще се раздаде на далечь заповѣдването.
(12) [х]Въ онзи день ще дойдатъ до тебе отъ Асирия,
И отъ крѣпостнитѣ градове,
И отъ крѣпостьта до рѣката,
И отъ море до море, и отъ планина до планина.
(13) И земята ще запустѣе
Отъ причината на жителитѣ си,
[ц]Заради плода на дѣянията имъ.
(14) Паси людетѣ си съ жезъла си,
Стадото на наслѣдието си
Което [ч]живѣе уединено въ дѫбравата врѣдъ Кармилъ:
Да пасатъ въ Васанъ и въ Галаадъ като въ древнитѣ дни.
(15) [ш]Като въ днитѣ на изхода ти изъ Египетската земя
Ще имъ покажа чудеса.
(16) [щ]Народитѣ ще видятъ, и ще се постидятъ

ф Осия 5:11.
х 3 Цар. 16;25,26.
ц 3 Цар. 16;30, и дрг. 21;25,26. 4Цар. 21;3.
ч 3 Цар. 9;8. Иер. 19;8.
ш Иса. 25;8. Иер. 51;51. Плачъ 5;1.
—
а Иса. 17;6. 24;13.
б Иса. 28;4. Осия 9;10.
в Псал. 12;1. 14;1,3. Иса 57;1.
г Ав. 1;15.
д Осия 4;18.
е Иса. 1;23. Гл. 3;11.
ж 2 Цар. 23;6,7. Иез. 2;6. Вниж. Иса. 55;13.
з Иер. 9;4.
и Иез. 22;7. Мат. 10;21,35,36. Лука 12;53. 21;16. 2 Тим. 3;2,3.
к Иса. 8;17.
л Прит. 24;17. Плачъ 4;21.
м Псал. 37;24. Прит. 24;16.
н Псал. 27;1.
о Плачъ 3;39.
п Плачъ 37;6.
р Псал. 35;26.
с Псал. 42;3,10. 79;10. 115;2. Иоилъ 2;17.
т Гл. 4;11.
у 2 Цар. 22:43. Зах. 10;5.
ф Амосъ 9;11, и дрг.
х Иса. 11;16. 19;23. и дрг. 27;13. Осия 11;11.
ц Иер. 21;14. Гл. 3;12.
ч Иса. 37;24.
ш Псал. 68;22. 78;12.
щ Иса. 26;11.

Заради всичката си крѣпость:
ъЩе турятъ ржка на уста:
Ушитѣ имъ ще оглушеятъ.
(17) ьЩе лижатъ пръстьта като змии,
Като земнитѣ гадове ще ѣтреперятъ въ дупкитѣ си,
юЩе се устрашатъ отъ Господа Бога нашего,
И ще се уплашатъ отъ тебе.
(18) яКой е подобенъ тебѣ, Богъ
ѧКойто прощава беззаконье,
И не изглѣжда ѩпрѣстжплението
На остатъка на наслѣдието си?
аНе пази гнѣва си винаги,
Защото му е угодно да правиш милость.
(19) Ще се върне, ще ни помилва,
Ще стъпче беззаконията ни;
Ей, ще хвърлишъ всичкитѣ имъ грѣхове въ морскитѣ дълбини.
(20) бЩе извършишъ истина Якову,
Милость Аврааму,
вКакто се кле ти на бащитѣ ни отъ древнитѣ дни.

КНИГА НА ПРОРОКА НАУМА.

ГЛАВА 1.

аПророчество противъ Ниневия: книга на видѣнието на Наума Елкусеанина.
(2) бРевнивъ е Богъ, и отмъщава Господь:
Господь вотмъщава и се гнѣви:
Господь ще отмъсти на противницитѣ си,
И пази *гнѣвъ* противъ враговетѣ си.
(3) гГосподь е дълготърпѣливъ и двеликъ въ крѣпость,
И никакъ нѣма да обезвини *нечестивия:*
еПжтьтъ Господенъ е въ вихрушка и буря,
И облаци сж прахътъ на нозѣтѣ му.
(4) жЗапрѣщава на морето и го суши,
И изсушава всичкитѣ рѣки:
Повѣнува Васанъ и Кармилъ;
И Ливанский цвѣтъ зповѣнува.
(5) иГоритѣ се колебаятъ отъ него,
И кхълмоветѣ се растопяватъ;
А лземята се движи отъ присжтствието му,
Ей, вселенната, и всичкитѣ живѣещи на нея.
(6) Кой може да противостане прѣдъ негодуването му?
И мкой може да устои въ разпалението на гнѣва му?
нЯростьта му се излива като огънь,
И скалитѣ се съкрушаватъ прѣдъ него.
(7) оГосподь е благъ, твърдѣлъ е въ скърбенъ день;
И ппознава надѣещитѣ се на него.
(8) Но рсъ наводнение което потопява
Ще направи скончание на мѣстото ѝ,
И тъмнина ще прогони враговетѣ му.
(9) сЩо се съвѣщавате противъ Господа?
Той тще направи скончание:
Угнетение нѣма да нападне втори пжть.

ъ Іовъ 21;5. 29;9.
ь Псал. 72;9. Иса. 49;23.
ѣ Псал. 18;45.
ю Иер. 33;9.
я Изх. 15;11.
ѧ Изх. 34;6,7. Иер. 50;20.
ѩ Мих. 4;7. 5;3,7,8.
а Псал. 103;9. Иса. 57;16. Иер. 3;5.
б Лука 1;72,73.
в Псал. 105;9,10.

а Соф. 2;13.
б Изх. 20:5. 34;14. Втор. 4;24. Ис. Нав. 24;19.
в Втор. 32;35. Псал. 94;1. Иса. 59;18.
г Изх. 34;6,7. Неем. 9;17. Псал. 103;8. Иона 4;2.
д Іовъ 9;4.
е Псал. 18;7, и дрг. 97;2. Ав. 3;5. 11;12.
ж Псал. 106;9. Иса. 50;2. Мат. 8;26.
з Иса. 33;9.
и Псал. 68;8.
к Сжд. 5;5. Псал. 97;5. Мих. 1;4.
л 2 Пет. 3;10.
м Мал. 3;2.
н Отк. 16;1.
о 1 Лѣт. 16;34. Псал. 100;5. Иер. 33;11. Плачъ 3;25.
п Псал. 1;6. 2 Тим. 2;19.
р Дан. 9;26. 11;10,22,40.
с Псал. 2;1.
т 1 Цар. 3;12.

(10) Защото, укато се сплитатъ като тръне
И се фопиватъ като пияници,
хЩе се изнурятъ като суха слама.
(11) цОтъ тебе излѣзе
Онзи който размишлява лукаво противъ
Господа,
Съвѣтникъ лукавъ.
(12) Така говори Господь:
Ако и да сѫ въ благополучието си, още
и множина,
Но чще бѫдатъ посѣчени шкогато замине
той:
Ако и да те оскърбихъ,
Нѣма вече да те оскърбя
(13) Защото сега щще съкруша хомота му
отъ тебе,
И ще сломя узитѣ ти
(14) И Господь даде заповѣдь за тебе
Че нѣма да се посѣе отъ името ти.
Отъ дома на боговетѣ ти ще изсѣка ваянитѣ и лѣянитѣ:
ъЩе го направя твой гробъ, защото си
безчестенъ.
(15) Ето ьвърху горитѣ
Нозѣтѣ на онногозъ който благовѣствува
И проповѣдва миръ!
Празднувай, Юдо, праздницитѣ си,
Отдай обричанията си;
Защото ѣлошиятъ нѣма да замине вече
прѣзъ тебе:
юСъвсѣмъ се отсѣче.

ГЛАВА 2

аСъкрушительтъ възлѣзе прѣдъ лицето ти:
бСтрѣжи твърдѣла, пази пѫтя,
Укрѣпи чрѣслата, уякчи крѣпостьта си
силно.
(2) Понеже вГосподь повърна славата Яковова
Като славата Израилева;
Защото гизтресателитѣ ги изтресоха,
И поврѣдиха пръчкитѣ имъ.
(3) Щитътъ на крѣпкитѣ му е дчервенопасанъ,
Мѫжетѣ силни облѣчени съ червеникаво:
Колесницитѣ ще се движѫтъ съ свѣтла
стомана
Въ деня на приготвянието му,
И елховитѣ сулици ще се размахатъ трепетно.
(4) Колесницитѣ ще се смущаватъ по пѫтищата,
Ще се сражаватъ една съ друга по стъгдитѣ:
Гледътъ имъ ще е като свѣщи,
Що тичатъ като свѣткавица.
(5) Ще помене юнацитѣ си; но ще се подплъзнатъ въ пѫтя си:
Ще тичатъ къмъ стѣнитѣ му, и покривалото ще се приготви.
(6) Портитѣ на рѣкитѣ ще се отворятъ,
И палатътъ ще се разруши.
(7) И рѣши се да се оплѣни:
Ще се прѣсели,
И рабинитѣ ѝ ще стенятъ екато гласа на
гълѫбитѣ,
И ще биятъ грѫдитѣ си.
(8) И Ниневия е отъ старина като езеро на
води; но тѣ ще бѣгатъ.
Стойте, стойте, ще викатъ; и нѣма който да гледа назадъ.
(9) Обирайте среброто, обирайте златото,
Защото нѣма свършъкъ на съкровищата ѝ:
Има изобилие отъ всѣкакви избрани сѫди.
(10) Изпразди се, изтресе се, и се запусти,
И жсърдцето се топи. и зколѣната се
клатятъ,
И иболѣжъ има въ всичкитѣ чрѣсла,
А клицата на всичкитѣ сѫ побледнѣли.
(11) Дѣ е лжилището на лъвоветѣ,
И пасбището на младитѣ лъвове,
Дѣто ходѣше лъвътъ и лъвицата
И лъвчето, и нѣмаше кой да плаши?
(12) Лъвътъ раскѫсваше доволно за лъвчетата си,
И давѣше за лъвицитѣ си,
И пълнѣше пещеритѣ си съ хищение,
И жилищата си съ грабежъ.
(13) Ето, мазъ съмъ противъ тебе, говори
Господь на Силитѣ;

у 2 Цар. 23;6,7.
ф Гл. 3;11.
х Мал. 4;1.
ц 4 Цар. 19;22,23.
ч 4 Цар. 19;35,37.
ш Иса. 8;8. Дан. 11;10.
щ Иер. 2;20. 30;8.
ъ 4 Цар. 19;37. [10;15.
ь Иса. 52;7. Рим.
ѣ Ст. 11,12.
ю Ст. 14.
—
а Иер. 50;23.
б Иер. 51;11,12.
Гл. 3;14.
в Иса. 10;12.
Иер. 25;29. [10;1.
г Псал. 80;12. Осия
д Иса. 63;2,3.
е Иса. 38;14. 59;11.
ж Иса. 13;7,8.
з Дан. 5;6.
и Иер. 30;6.
к Иоилъ 2;6.
л Повъ 4;10,11.
Иез. 19;2-7.
м Иез. 29;3. 38;3.
39;1. Гл. 3;5.

И ще изгоря колесниците ѝ въ димъ;
И мечътъ ще изпояде младите ти лъвове;
И ще изтрѣбя хищението ти отъ земята;
И [н]нѣма да се чуе вече гласътъ на посланниците ти.

ГЛАВА 3.

Горко [а]на кръвопролитникъ градъ!
Всичкий е пъленъ съ лъжа и грабежъ:
Хищението не оскудѣва.
(2) [б]Гласъ на бичове *се чуе*, и гласъ отъ тропотъ на колела,
И на коне устремявени, и на колесници подскачащи.
(3) Конникътъ дига лъскавъ мечъ и свѣткаво копие;
Има и множество ранени, и голѣмо число убити,
И нѣма свършъкъ на труповетѣ:
Спъвать се въ труповетѣ имъ,
(4) Отъ многото блудувания на привлѣкателната блудница,
[в]Изкусната въ баяния,
Която продава народи съ блудуванията си,
И племена съ баянията си.
(5) Ето, [г]азъ съмъ противъ тебе,
Говори Господь на Силитѣ,
И [д]ще повдигна политѣ ти на лицето ти,
[е]И ще покажа на народитѣ срама ти,
И на царствата безчестието ти.
(6) И ще хвърля гнусна нечистота връхъ тебе, и [ж]ще те засрамя,
И [з]ще те поставя като позорище.
(7) И всички които те гледатъ [и]ще бѣгатъ отъ тебе,
И ще рекатъ: Ниневия запустѣ!
[к]Кой ще я пожали?
Отъ дѣ да потърся утѣшители за тебе?
(8) [л]По-добра ли си ти [м]отъ Но Амонъ,
Който лежеше между рѣкитѣ,
Окруженъ отъ води,
На който прѣдбойще бѣ морето,
И стѣна негова морето?
(9) Крѣпость негова бѣ Етиопия и Египетъ,
и бѣ безкрайна:
Футъ и Ливийцитѣ бѣха твои помощници.
(10) Но и той се прѣсели, отиде въ плѣнъ;
И [н]младенцитѣ му се съкрушиха
[о]По кръстцата на всичкитѣ пѫтища;
[п]И хвърлиха жрѣбия върху славнитѣ му мѫже,
И всичкитѣ му голѣмци вързани бидоха съ вериги.
(11) И [р]ти ще се опиешъ,
Ще станешъ невидима;
И ти ще потърсишъ сила противъ врага.
(12) Всичкитѣ ти твърдѣли *ще сѫ*
[с]*Като* смоковници съ първоявенитѣ си смокви;
Ако се затресатъ,
Ще паднатъ въ устата на ядещия.
(13) Ето, [т]людетѣ ти сѫ жени всрѣдъ тебе:
Вратата на земята ти
Ще сѫ съвсѣмъ отворени на враговетѣ ти:
[у]Огънь ще пояде веренитѣ ти.
(14) Извади си вода за обсадата,
[ф]Уякчи твърдѣлитѣ си,
Влѣзъ въ кальта и стъпчи глината,
Поправи кирпичната пещь.
(15) Тамъ ще те изяде огънь:
Мечъ ще те изтрѣби,
Ще те изяде [х]като ателава.
Множи се като ателавъ,
Множи се като скакалецъ.
(16) Умножила си търговцитѣ си
Повече отъ звѣздитѣ небесни:
Ателавътъ се разпрострѣ, и литна.
(17) [ц]Голѣмцитѣ ти сѫ като скакалци,
И главаталитѣ ти като множество отъ скакалци
Които седятъ на плетищата въ студенъ день;
Но като изгрѣе слънцето, бѣгатъ,
И мѣстото имъ не се познава дѣ бѣха.
(18) [ч]Пастиритѣ ти задрѣмаха, [ш]царю Асирийски:
Благороднитѣ ти заспаха:

н 4 Цар. 18;17,19. 19;9,23.
—
а Иез. 22;2,3. 24;6,9. Ав. 2;12.
б Иер. 47;3.
в Иса. 47;9,12. Отк. 18;2,3.
г Гл. 2;13.
д Иса. 47;2,3. Иер. 13;22,26. Иез. 16;37. Мих. 1;11.
е Ав. 2;16.
ж Мал. 2;9.
з Евр. 10;33.
и Отк. 18;10.
к Иер. 15;5.
л Амосъ 6;2.
м Иер. 46;25,26. Иез. 30;14-16.
н Псал. 137;9. Иса. 13;16. Осия 13;16.
о Плачъ 2;19.
п Иоилъ 3;3. Авд. 11.
р Иер. 25;17,27 Гл. 1;10.
с Отк. 6;13.
т Иер. 50;37. 51;30.
у Псал. 147;13. Иер. 51;30.
ф Гл. 2;1.
х Иоилъ 1;4.
ц Отк. 9;7.
ч Изх. 15;16. Псал. 76;6.
ш Иер. 50;18. Иез. 31;3, и пр.

[щ]Людете ти се разпръснаха по горитѣ;
И нѣма кой да *ги* събира.
(19) Нѣма лѣкъ за съкрушението ти:
[ъ]Раната ти е люта:
[ь]Всичкитѣ които слушатъ вѣстьта ти
Ще изплескатъ съ ръцѣ заради тебе;
Защото върхъ кого не нападна злината ти всѣкога?

КНИГА НА ПРОРОКА АВАКУМА.

ГЛАВА 1.

Видѣнието което видѣ пророкъ Авакумъ.
(2) До кога, Господи, ще викамъ, и не щешъ да послушашъ?—
Ще викамъ къмъ тебе: Неправда! и [а]не щешъ да избавишъ?
(3) Защо ме правишъ да гледамъ беззаконие,
И да виждамъ бѣдствие?
Защото грабежъ и неправда има прѣдъ мене;
И има що повдигатъ каране и прѣние.
(4) За то законътъ е празденъ,
И сѫдба съвсѣмъ не излазя.
Понеже [б]нечестивиятъ насилствува праведния,
За то излазя сѫдба развратна.
(5) [в]Вижте между народитѣ, и погледнете,
И се зачудете много;
Защото азъ ще направя дѣло въ днитѣ ви
Което не щете повѣрва ако го прикаже *нѣкой*.
(6) Защото, ето, [г]азъ повдигамъ Халдейцитѣ,
Народъ лютъ и устремителенъ,
Който ще пройде прѣзъ ширината на земята
За да наслѣди селения не свои.
(7) Страшни сѫ и ужасни:
Сѫдбата имъ и властьта имъ ще произхожда отъ тѣхъ.
(8) И конетѣ имъ сѫ по-бързи отъ рисове,
И [д]по-устремителни отъ вечерни вълци;
И конницитѣ имъ ще скачатъ,
И конницитѣ имъ ще дойдатъ отъ далечъ,
[е]Ще хвръкнатъ като орелъ бързащъ на ядене.
(9) Всички ще дойдатъ за грабежъ:
Взорътъ на лицата имъ е на напрѣдъ,
И ще съберать плѣнници като пѣсъкъ.
(10) И ще се присмиватъ на царетѣ,
И началницитѣ ще имъ сѫ за присмѣхъ:
Ще се присмиватъ на всѣки твърдѣлъ;
Защото ще награмадятъ пръсть и ще го обладаятъ.
(11) Тогазъ духътъ *му ще* се измѣни,
И ще прѣмине *всѣки прѣдѣлъ*, и ще нечествува,
Отдаващъ тази своя [ж]крѣпость на бога си.
(12) [з]Не си ли ти отъ вѣка, Господи Боже мой, Свети мой!
Нѣма да умремъ.
Ти, Господи, [и]си ги разпоредилъ за сѫдба;
И ти, Крѣпки, турилъ си ги за наказание *намъ*.
(13) [к]Очитѣ ти сѫ по-чисти отколкото да гледашъ лукавщинитѣ,

щ 3 Цар. 22;17.
ъ Мих. 1;9.
ь Плачъ 2;15. Соф. 2;15. Виж. Иса. 14;8, и дрг.

а Плачъ 3;8.
б Иовъ 21;7. Псал. 94;3, и дрг. Иер. 12;1.
в Иса. 29;14. Дѣян. 13;41.
г Втор. 28;49,50. Иер. 5;15. Виж. 2 Лѣт. 36;6.
д Иер. 5;6. Соф. 3;3.
е Иер. 4;13.
ж Дан. 5;4.
з Псал. 90;2. 93;2. Плачъ 5;19.
и 4 Цар. 19;25. Псал. 17;13. Иса. 10;5-7. Иез. 30;25.
к Псал. 5;5.

И не можешь да гледашь въ беззаконието:
[л]Защо гледашь на беззаконницитѣ, и мълчишь,
Когато нечестивыйтъ поглъща по-праведния отъ себе си?
(14) И правишь ли человѣцитѣ като морскитѣ риби,
Като гадинитѣ, които нѣмать началникъ надъ себе си?
(15) [м]Изтръгва всичкитѣ съ въдица,
Влачи ги въ мрѣжата си,
И ги събира въ невода си;
За то се весели и се радва.
(16) За то [н]жертвува на мрѣжата си,
И гори темянъ на невода си;
Защото чрѣзъ тѣхъ дѣлътъ му е тлъстъ,
И ястието му избрано.
(17) Да ли за то ще изпразднува мрѣжата си?
И нѣма да жали да убива всѣкога народитѣ?

ГЛАВА 2.

[а]На стражата си ще застана,
И ще се възправя на стълба,
И [б]ще пазя за да видя що ще ми говори,
И що ще отговоря на обличителя си.
(2) И отговори ми Господь и рече:
[в]Пиши видѣнието и изложи *го* на табличкы,
Щото да тича който го чете.
(3) Защото [г]видѣнието е още за опрѣдѣлено врѣме,
Но бърза къмъ свършъка, и нѣма да излъже:
Ако и да се бави, чакай го;
Защото [д]непрѣмѣнно ще дойде, нѣма да закъснѣе.
(4) Ето, душата му се надигна, не е права въ него;
[е]А праведний ще живѣе съ вѣрата си.
(5) И още, като нѣкой дързостливъ отъ вино,
Мжжъ високоуменъ е, нито мирува,
[ж]Който разширява душата си като адъ,
И е като смъртьта и не се насища,
Но събира при себе си всичкитѣ народи,
И скупва при себе си всичкитѣ люде.
(6) [з]Не ще ли да вземать всички тѣзи притча противъ него,
И пословица присмивателна противъ него? и рекать:
Горко на умножаващия не своето! — до кога? —
И на натегнуващия на себе си съ залози!
(7) Но ще ли да станать внезапно онѣзи които те хапять,
И да се повдигнать онѣзъ които те правять окаяненъ,
И ти да имъ си въ разграбване?
(8) [и]Понеже ти обра много народи,
Всичкий остатъкъ на людетѣ ще те оберать, —
[к]Заради кръвьта на человѣцитѣ,
И заради неправдата *ти* на земята,
На града, и на всичкитѣ живѣещи въ него.
(9) Горко [л]на лакомещия лакомство зло за дома си
[м]За да тури гнѣздото си високо,
За да се освободи отъ ржката на злия!
(10) Съвѣщалъ си срамъ за дома си
Като си истрѣбилъ много народи,
И си съгрѣшилъ *противъ* душата си.
(11) Защото каменътъ изъ стѣната ще извика,
И дървовръзкитѣ ще му отговорятъ.
(12) Горко [н]на градещия градъ съ кръвь,
И на основаващия градъ съ неправда!
(13) Ето, не е ли това отъ Господа на Силитѣ,
[о]Да се турятъ людетѣ за огъня,
И народитѣ да се мжчатъ за суетата?
(14) Защото [п]земята ще е пълна
Съ познаването на славата Господня
Както водитѣ покриватъ морето.
(15) Горко на оногози който напоява ближния си,
Тебѣ който изливашъ [р]смкората си, още *го* и опивашъ,
[с]За да изгледашъ голотата имъ!
(16) Напълнилъ си се съ срамъ наколи съ слава:
[т]Пий и ти, и нека се открие краекожието ти:

л Иер. 12;1. [4;2.
м Иер. 16;16. Амосъ
н Втор. 8;17. Иса. 10;13. 37;24,25.
—
а Иса. 21;8,11.
б Псал. 85;8.
в Иса. 8;1. 30;8.
г Дан. 10;14. 11;27,35.
д Евр. 10;37.
е Иоан. 3;36. Рим. 1;17. Гал. 3;11. Евр. 10;38.
ж Прит. 27;20. 30;16.
з Мих. 2;4.
и Иса. 33;1.
к Ст. 17.
л Иер. 22;13.
м Иер. 49;16. Авд. 4.
н Иер. 22;13. Иез. 24;9. Мих. 3;10. Наумъ 3;1.
о Иер. 51;58.
п Иса. 11;9.
р Осия 7;5.
с Бит. 9;22.
т Иер. 25;26,27. 51;

Чашата на дѣсницата Господня ще се върне къмъ тебе;
И бълвочъ на безчестие ще е върху славата ти.
(17) Защото неправдата *ти* къмъ Ливанъ ще те покрие,
И поврѣждението на животнитѣ ще *те* уплаши,
[у]Заради кръвьта на человѣцитѣ
И неправдата *ти* на земята,
На града, и на всичкитѣ живѣющи въ него.
(18) [ф]Коя е ползата на изваяния,
Че образовательтъ му го извая?—
На лѣяния и [х]на учителя на лъжата,
Че дѣлательтъ упования на дѣлото си
[ц]Та да прави безгласни идоли?
(19) Горко на говорещия на дървото: Събуди се! —
На безгласния камикъ Дигни се!
То ли ще научи?
Ето, то е обкрито съ злато и сребро,
И [ч]нѣма никакво дихание въ него.
(20) Но [ш]Господь е въ светия си храмъ:
[щ]Да мълчишъ прѣдъ него, всичка земльо.

ГЛАВА 3

Молитва на пророкъ Авакума [а]върху Сигионотъ.
(2) Господи, чухъ слуха ти, *и* се убояхъ:
Господи, [б]ожцивявай дѣлото си врѣдъ годинитѣ;
Врѣдъ годинитѣ *го* явявай:
Въ гнѣва *си* помени милость.
(3) Богъ дойде отъ Теманъ,
И [в]Светий отъ гората Фаранъ. (Села.)
Славата му покри небесата,
И земята бѣ пълна съ хвалата му.
(4) Сиянието му бѣ като видѣлината:
Лучи излизаха изъ ржката му;
И тамъ бѣ скришницата на крѣпостьта му.
(5) [г]Прѣдъ него прѣдшествуваше морътъ,
И [д]огневици излизаха подъ нозѣтѣ му.
(6) Застана, и измѣри земята,
Погледна, и направи да трепорятъ народитѣ;
И [е]древнитѣ гори се [ж]съкрушиха,
Вѣчнитѣ хълмове се смириха:
Пжтищата му сж вѣчни.
(7) Видѣхъ шатритѣ на Етиопия въ скърбь
Поклатиха се опонитѣ на Мадиамската земя.
(8) Разгнѣви ли се Господь противъ рѣкитѣ?
Да ли бѣ яростьта ти противъ рѣкитѣ,
Или гнѣвътъ ти противъ морето,
[з]Та си възлѣзълъ на конетѣ си
И на колесницитѣ си за избавление?
(9) Извлѣченъ биде вънъ лжкътъ ти
Както възвѣсти *ти* на плѣмената съ клетва. (Села.)
[и]Ти раздра земята съ рѣки.
(10) [к]Видѣха те горитѣ и се поклатиха:
Потопъ водний нападна:
Бездната проводи гласа си,
[л]Повдигна ржцѣтѣ си нависоко.
(11) [м]Слънцето *и* луната застанаха въ жилището *си*;
[н]Въ видѣлината на стрѣлитѣ ти ходѣха,
Въ сиянието отъ свѣткането на твоето копие.
(12) Съ негодуване си прошелъ прѣзъ земята,
[о]Съ ярость си стъпкалъ народитѣ.
(13) Излѣзълъ си за избавление на людетѣ си,
За избавление на помазаника си:
[п]Поразилъ си началника изъ дома на нечестивитѣ,
Открилъ си основанията до врата. (Села.)
(14) Пронизалъ си съ копията му главата на военачалницитѣ му:
Устремиха се като вихрушка за да ме разпръснатъ:
Радостьта имъ бѣ като да изядатъ скришно сиромаха.
(15) [р]Прошелъ си прѣзъ морето съ конетѣ си,

у Ст. 8.
ф Иса. 44;9,10. 46;2.
х Иер. 10;8,14. Зах. 10;2. [12;2.
ц Псал. 115;5. 1 Кор.
ч Псал. 135;17.
ш Псал. 11;4.
щ Соф. 1;7. Зах. 2;13.
а Псал. 7, надписътъ.
б Псал. 85;6.
в Втор. 33;2. Сжд. 5;4. Псал. 68;7:
г Наумъ 1;3.
д Псал. 18;8.
е Бит. 49;26.
ж Наумъ 1;5.
з Ст. 15. Втор. 33;26,27. Псал. 68;4. 104;3.
и Псал. 78;15,16. 105;41.
к Изх 19;16,18. Сжд. 5;4,5. Псал. 68;8. 77;18. 114;4.
л Изх. 14;22. Ис. Нав. 3;16.
м Ис. Нав. 10;12,13.
н Ис. Нав. 10;11. Псал. 18;14. 77;17,18.
о Иер. 51;33. Амосъ 1;3. Мих. 4;13.
п Ис. Нав. 10;24. 11;8,12. Псал. 68;21.
р Ст. 8. Псал. 77;19.

Прѣзъ купове на много води.
(16) Чухъ, и [с]чрѣвата ми се смутиха
Устнитѣ ми треперѣха отъ гласа:
Гнилота влѣзе въ коститѣ ми,
И на мѣстото си се разтреперахъ,
Та да си почина въ деня на скърбьта.
Когато възлѣзе противъ людетѣ
Онзи който ще се опълчи противъ тѣхъ.
(17) Ако и да не прозябне смоковницата,
Нито да има плодъ по лозитѣ,
Трудътъ на маслината да се осуети,
И нивитѣ да не дадатъ храна,
Паството да се изтрѣби изъ оградата,
И да нѣма говеда въ кошаритѣ,
(18) [т]Азъ обаче ще се веселя въ Господа,
Ще се радвамъ въ Бога на спасението си.
(19) Иеова Господь е [у]силата ми,
И ще направи нозѣтѣ ми като на еленитѣ,
И ще ме направи [ф]да ходя по високитѣ си мѣста.—
Първому пѣвцу върху струннитѣ ми орждия.

КНИГА НА ПРОРОКА СОФОНИЯ.

ГЛАВА 1

Словото Господне което биде къмъ Софония сина на Хусия, сина на Годолия, сина на Амария, сина на Езекия, въ днитѣ на Иосия сина Амоновъ, Юдиния царь.
(2) Ще погубя съвсѣмъ всичко
Отъ лицето на земята, говори Господь.
(3) [а]Ще погубя человѣкъ и скотъ,
Ще погубя птицитѣ въздушни, и рибитѣ морски,
И [б]съблазнитѣ съ нечестивитѣ;
И ще изтрѣбя человѣка отъ лицето на земята, говори Господь.
(4) И ще простра ржката си върху Юда
И върху всичкитѣ жители на Ерусалимъ;
И [в]ще изтрѣбя остатъка Вааловъ отъ това мѣсто,
И името на идолскитѣ жреци съ свещеницитѣ,
(5) И [г]онѣзи които се кланятъ на небесното воинство върху кжщнитѣ покриви,
И [д]които се кланятъ и [е]кълнатъ въ Господа,
И [ж]които се кълнатъ въ Мелхома,
(6) И [з]които се уклониватъ отподиръ Господа,
И [и]които не търсятъ Господа нито го диратъ.
(7) [к]Мълчи прѣдъ Господа Иеова,
Защото е [л]близу деньтъ Господенъ;
Защото [м]Господь приготви жъртва,
Опрѣдѣли поканенитѣ си.
(8) И въ деня на жъртвата Господня
Ще накажа [н]началницитѣ, и царскитѣ чада,
И всичкитѣ що сж облѣкли странни дрехи.
(9) Въ онзи день ще накажа и всичкитѣ които прѣскачатъ праговетѣ,
Които пълнятъ домоветѣ на господаритѣ си съ грабежъ и лъсть.
(10) И въ онзи день, говори Господь,
Ще бжде метежъ на викъ [о]отъ рибната порта,
И ридание отъ Масена,

с Псал. 119;120. Иер. 23;9.
т Иовъ 13;15. Иса. 41;16. 61;10.
у Псал. 27;1.
ф 2 Цар. 22;34. Псал. 18;33.
х Втор. 32;13. 33;29.

а Осия 4;3.
б Иез. 7;19. 14;3,4,7. Мат. 13;41.
в 4 Цар. 23;4,5.
г 4 Цар. 23;12. Иер. 19;13.
д 3 Цар. 18;21. 4 Цар. 17;33,41.
е Иса. 48;1. Осия 4;15.
ж Ис. Нав. 23;7. 3 Цар. 11;33.
з Иса. 1;4. Иер. 2;13,17. 15;6.
и Осия 7;7.
к Ав. 2;20. Зах. 2;13
л Иса. 13;6.
м Иса. 34;6. Иер. 46;10. Иез. 39;17. Отк. 19;17.
н Иер. 39;6.
о 2 Лѣт. 33;14.

И голѣмо съкрушение отъ хълмоветѣ.
(11) [п]Плачете, жители на Мактесъ,
Защото се изтрѣбиха всичкитѣ търговски люде:
Изсѣчени бидоха всички които доносяха сребро.
(12) И въ онова врѣме
Ще издиря Ерусалимъ съ свѣтилници,
И отмъстя на мжжетѣ [р]които почиватъ на дрождието си,
[с]Които думатъ въ сърдцето си:
Господь нѣма да стори ни добро ни зло.
(13) За то имотътъ имъ ще бжде въ разграбване,
И кжщитѣ имъ въ запустѣние;
И ще съградятъ кжщи, а [т]нѣма да обитаватъ;
И ще насадятъ лозя, а [у]нѣма да піятъ виното имъ.
(14) [ф]Близу е великий день Господень,
Близу, и твърдѣ бърза,—
Гласътъ на деня Господень:
Горестно ще извика тамъ крѣпкий.
(15) [х]День на гнѣвъ е онзи день,
День на скърбь и на утѣснение,
День на запустѣние и на погубване,
День на тъмнина и на мракъ,
День на облакъ и на мъгла,
(16) [ц]День на тржба и на възклицание
Противъ твърдѣлнитѣ градове
И противъ высокитѣ стълпове.
(17) И ще оскърбя человѣцитѣ;
И [ч]ще ходятъ като слѣпи,
Защото съгрѣшиха Господу;
И [ш]кръвьта имъ ще се излѣе като прахъ,
И месата имъ [щ]като лайно.
(18) Но [ъ]ни среброто имъ ни златото имъ
Ще може да ги избави
Въ деня на гнѣва Господень;
И всичката земя [ь]ще бжде погълната
Отъ огъня на ревностьта му;
Защото [ѣ]ще направи скончание, даже и скоро,
Върхъ всички които живѣятъ на земята.

ГЛАВА 2.

[а]Изпитайте себе си, изпитайте,
Народе безсрамни,
(2) Прѣди да роди указътъ *дѣйствието си*,
И деньтъ да прѣйде [б]като плѣва,—
Прѣди да нападне върхъ васъ
[в]Разпаленнието на гнѣва Господень,—
Прѣди да нападне върхъ васъ
Деньтъ на яростьта Господня.
(3) [г]Търсете Господа, [д]всички кротки земни
Които извършвате сждбитѣ му:
Търсете правда, търсете кротость.
[е]Негли се покриете въ деня на гнѣва Господень.
(4) Защото [ж]Газа ще бжде оставена,
И Аскалонъ ще бжде запустенъ:
Ще изгонятъ [з]Азотъ въ пладнина,
И Акаронъ ще се искорени.
(5) Горко [и]на жителитѣ на морскитѣ брѣгове,
На народа на Херетцитѣ!
Словото Господне е противъ васъ;
И тебе, [к]Ханаане, земльо на Филистимцитѣ,
Ще те погубя, та да нѣма жители.
(6) И брѣгътъ морски ще е населения и кладенци на овчари
И [л]огради на стада.
(7) И *това* приморие ще е за [м]остатъка на Юдиния домъ;
Тамъ ще пасатъ:
Въ домоветѣ на Аскалонъ ще лежатъ вечеръ;
Защото Господь тѣхний Богъ [н]ще ги посѣти
И [о]повърне плѣна имъ.
(8) [п]Чухъ хулата на Моава,

п Як. 5;1.
р Иер. 48;11. Амосъ 6;1.
с Псал. 94;7.
т Втор. 28;30,39. Амосъ 5;11.
у Мих. 6;15.
ф Иоилъ 2;1,11.
х Ст. 18. Иса. 22;5. Иер. 30;7. Иоилъ 2;2,11. Амосъ 5;18.
ц Иер. 4;19.
ч Втор. 28;29. Иса. 59;10.
ш Псал. 79;3.
щ Псал. 83;10. Иер. 9;22. 16;4.
ъ Прит. 11;4. Иез. 7;19.
ь Гл. 3;8.
ѣ Ст. 2,3.

—

а Иоилъ 2;16.
б Иовъ 21;18. Псал. 1;4. Иса. 17;13. Осия 13;3.
в 2 Цар. 23;26.
г Псал. 105;4. Амосъ 5;6.
д Псал. 76;9.
е Иоилъ 2;14. Амосъ 5;15. Иона 3;9.
ж Иер. 47;4,5. Иез. 25;15. Амосъ 1;6-8. Зах. 9;5,6.
з Иер. 6;4. 15;8.
и Иоз. 25;16.
к Ис. Нав. 13;3.
л Ст. 14. Иса. 17;2.
м Ст. 9. Иса. 11;11. Мих. 4;7. 5;7,8. Аг. 1;12. 2;2.
н Изх. 4;31. Лука 1;68.
о Псал. 126;1. Иер. 29;14. Гл. 3;20.
п Иер. 48;27, и др. Иез. 25;8.

И [р]укорите на Амоновитѣ синове
Съ които хулѣха людетѣ ми
И [с]се увеличаваха противъ прѣдѣлитѣ имъ.
(9) За то, живъ съмъ азъ, говори Господь на Силитѣ, Богъ Израилевъ,
Непрѣмѣнно [т]Моавъ ще бжде като Содомъ,
И [у]Амоновитѣ синове като Гоморъ,
[ф]Мѣсто на коприви, и солници, и винагишна пустота:
Остатъкътъ на людетѣ ми ще ги обере,
И [х]остатъка на народа ми ще ги наслѣди.
(10) Това ще имъ стане [ц]заради гордостьта имъ,
Защото хулиха и се възвеличиха
Противъ людетѣ на Господа на Силитѣ.
(11) Господь ще е страшенъ противъ тѣхъ,
Защото ще изтрѣби всичкитѣ земни богове;
И [ч]ще му се поклонять, всѣки отъ мѣстото си,
[ш]Всичкитѣ острови на народитѣ.
(12) И вие, [щ]Етиопяни,
Ще бждете пронизани [ъ]съ меча ми.
(13) И ще простре ржката си противъ северъ
И [ь]погуби Асирия;
И ще направи Ниневия запустѣние,
И мѣсто безводно като пустинята.
(14) И [ѣ]стада ще лежать всрѣдъ нея,
[ю]Всичкитѣ животни на народитѣ;
И [я]неясититѣ и ежътъ ще обитавать въ горнитѣ ѝ прагове,
Гласътъ имъ ще зазвучне въ прозорцитѣ:
Пустота ще бжде въ вратата,
Защото [ѫ]ще оголѣе отъ кедровитѣ *направи*.
(15) Този е веселещий се градъ,
[ѭ]Живѣещий безгрижно,
[а]Който говорѣше въ сърдцето си:
Азъ съмъ, и нѣма другъ освѣнъ мене.
Какъ стана пусть,
Обиталище на звѣрове!
Всѣки що замива по край него
[б]Ще позвижди и [в]помаха съ ржката си.

ГЛАВА 3.

Горко на бунтовния и скверния *градъ*,
На насилственния градъ!
(2) [а]Не послуша гласа;
[б]Не прие наказание;
Не упова на Господа;
Не се приближи при Бога своего.
(3) [в]Началницитѣ му сж всрѣдъ него лъвове рикаещи,
Сждиитѣ му [г]вечерни вълци:
Не оставять нищо за заранъ.
(4) [д]Пророцитѣ му сж вѣтровити,
Человѣци лъстиви:
Священницитѣ му оскверниха светилището,
[е]Насилствуваха закона.
(5) [ж]Праведний Господь е [з]всрѣдъ него:
Нѣма да направи неправда:
Всѣка сутрина привожда сждбата си въ видѣло, не оскудѣва;
Но [и]нечестивий не знае срамъ,
(6) Изтрѣбихъ народи: стълповетѣ имъ сж запустени:
Запустихъ пжтищата имъ, та да нѣма кой да замива:
Градоветѣ имъ се разориха
Щото нѣма человѣкъ, нѣма жителъ.
(7) [к]Рекохъ: Непрѣмѣнно щѣше да се убоишъ ти отъ мене,
Щѣше да приемешъ наказание;
Селението му не щѣше да се изтрѣби
Колкото и да го наказвахъ;
Но тѣ ускориха [л]да разтлѣвать всичкитѣ си дѣяния.
(8) За то [м]чакайте ме, говори Господь,
До деня въ който се повдигна за обиръ;

р Иез. 25;3,6.
с Иер. 49;1.
т Иса. гл. 15. Иер. гл. 48. Иез. 25;9. Амосъ 2;1.
у Амосъ 1;13.
ф Бит. 19;25. Втор. 29;23. Иса. 13;19. 34;13. Иер. 49;18. 50;40.
х Ст. 7.
ц Иса. 16;6. Иер. 48;29.
ч Мал. 1;11. Иоан. 4;21.
ш Бит. 10;5.
щ Иса. 18;1. 20;4. Иер. 46;9. Иез. 30;9.
ъ Псал. 17;13.
ь Иса. 10;12. Иез. 31;3. Наумъ 1;1. 2;10. 3;15,18.
ѣ Ст. 6.
ю Иса. 13;21,22.
я Иса. 34;11,14.
ѫ Иер. 22;14.
ѭ Иса. 47;8.
а Отк. 18;7.
б Иовъ 27;23. Плачъ 2;15. Иез. 27;36.
в Наумъ 3;19.

—

а Иер. 22;21.
б Иер. 5;3.
в Иез. 22;27. Мих. 3;9-11.
г Ав. 1;8.
д Иер. 23;11,32. Плачъ 2;14. Осия 9;7.
е Иез. 22;26.
ж Втор. 32;4.
з Ст. 15,17. Мих. 3;11.
и Иер. 3;3. 6;15. 8;12.
к Виж. Иер. 8;6.
л Бит. 6;12.
м Псал. 27;14. 37;34. Прит. 20;22.

Защото изречението ми е [н]да събера народитѣ
И да скупя царствата,
Да излѣя върхъ тѣхъ негодуването си,
Всичкото разпаление на гнѣва си,
Понеже [о]всичката земя ще бжде погълната
Отъ огъня на ревностьта ми.
(9) Защото тогазъ ще [*]туря въ народитѣ
[п]язикъ чисть,
За да призоваватъ всичкитѣ името Господне,
Да му работятъ подъ единъ хомотъ.
(10) [р]Оттатъкъ рѣкитѣ на Етиопия молителитѣ ми,
Дъщерята на разсѣянитѣ ми,
Що донесатъ приношението ми.
(11) Въ онзи день нѣма да се срамувашъ
Заради всичкитѣ си дѣяния
Чрѣзъ които си беззаконувалъ противъ мене;
Защото тогазъ ще отнема отсрѣдъ тебе онѣзи
[с]Които се хвалятъ въ гордостьта ти;
И нѣма вече да велерѣчишъ заради светата ми гора.
(12) И ще оставя всрѣдъ тебе
[т]Люде оскърбени и сиромаси;
И тѣ ще се надѣятъ на името Господне.
(13) [у]Остатъкътъ Израилевъ [ф]нѣма да прави беззаконие,
Нито да говори лъжи,
[х]Нито ще се намѣри въ устата имъ езикъ лъстивъ;
Защото тѣ [ц]ще пасатъ и ще лежатъ,
И не ще има кой да устрашава.
(14) [ч]Пѣй, Сионова дъщи;
Възкликнете, Израилю:
Весели се и радвай се отъ всичко сърдце,
Дъщи Ерусалимска.
(15) Отне Господь сждоветѣ ти,
Върна неприятеля ти:
[ш]Царь Израилевъ е Господь [щ]всрѣдъ тебе:
Нѣма да видишъ вече зло.
(16) Въ онзи день [ъ]ще се рече Ерусалиму:
Не бой се:
Сионе, [ь]да не отслабватъ ржцѣтѣ ти.
(17) Господь Богъ твой [ѣ]който е всрѣдъ тебе,
Силнийтъ, ще те спаси,
[ю]Ще се развесели за тебе съ радость,
Ще *те* милва въ любовьта си,
Ще се весели за тебе съ пѣсни.
(18) Ще събера [я]оскърбенитѣ заради праздницитѣ
Които сж отъ тебе,
На които бѣ тежина поношението му.
(19) Ето, въ онова врѣме ще махна всички
тѣзи които те угнетяватъ;
И ще избавя [ѧ]хромата,
И ще прибера отпаснатата;
И ще ги направя хвала и слава
Въ всѣко мѣсто на срама имъ.
(20) Въ онова врѣме [ѩ]ще ви доведа,
И въ *онова* врѣме ще ви събера;
Защото ще ви направя именити и во хвалия
Между всичкитѣ земни народи,
Когато азъ върна плѣна ви прѣдъ очи ви, говори Господь.

н Иоилъ 3:2.
о Гл. 1;18.
* *Евр.*, върна.
п Иса. 19;18.
р Псал. 68;31. Иса. 18;1,7. 60;4, и друг. Мал. 1;11. Дѣян. 8;27.
с Иер. 7;4. Мих 3;11. Мат. 3;9.
т Иса. 14;32. Зах. 11;11. Мат. 5;3. 1 Кор. 1;27,28. Як. 2;5.
у Мих. 4;7. Гл. 2;7.
ф Иса. 60;21.
х Иса. 63;8. Отк. 14;5.
ц Иез. 34;28. Мих. 4;4. 7;14.
ч Иса. 12;6. 54;1. Зах. 2;10. 9;9.
ш Иоан. 1;49.
щ Ст. 5,17. Иез. 48;35. Отк. 7;15. 21;3,4.
ъ Иса. 35;3,4.
ь Евр. 12;12.
ѣ Ст. 15.
ю Втор. 30;9 Иса. 62;5. 65;19 Иер. 32;41
я Плачъ 2;6.
ѧ Иез. 34;16. Мих. 4;6,7.
ѩ Иса. 11;12. 27;12. 56;8. Иез. 28;25 34;13. 37;21 Амосъ 9;14.

КНИГА НА ПРОРОКА АГЕЯ.

ГЛАВА 1.

[а]Въ втората година на царь Дария, въ шестия мѣсецъ, въ първия день на мѣсеца, биде слово Господне чрѣзъ пророка Агея [б]къмъ Зоровавела сина Салатиилевъ, управителя на Юда, и [в]къмъ Исуса сина [г]Иоседековъ, великия свещеникъ, и рече: (2) Така говори Господь Саваотъ и казва: Тѣзи люде говорятъ: Врѣмето не е дошло, врѣмето да се съгради домътъ Господенъ. (3) И биде слово Господне [д]чрѣзъ пророка Агея и рече:—

(4) [е]Врѣме ли е вамъ
Да обитавате вие у подъсченитѣ си домове,
А този домъ да е пустъ?
(5) Сега прочее така говори Господь Саваотъ:
[ж]Помислете пѫтищата си.
(6) [з]Посѣяхте много, и събрахте доходъ малко;
Ядете, и не се насищате;
Пиете, и не се благодарите;
Облачате се, и не се стопляватe;
И [и]заплащаемий се заплаща за единъ пробитъ мѣшецъ.
(7) Така говори Господь Саваотъ:
Помислете пѫтищата си.
(8) Възлѣзте на гората та донесете дърва,
И съградѣте дома;
И ще се благоугодя въ него,
И ще се прославя, говори Господь.
(9) [к]Погледнахте за много, и, ето, *стана* малко;
И *го* донесохте въ дома, и [л]азъ духнахъ на него.
Защо? говори Господь Саваотъ.
Заради дома си който е пустъ;
А вие тичате всѣки въ дома си.
(10) За то [м]небето задържа отъ васъ росата *си,*
И земята възбрани плода си.
(11) И [н]повикнахъ бездъждие
Върху земята, и върху горитѣ,
И върху житото, и върху вината, и върху елея,
И върху всичко що износи земята,
И върху человѣцитѣ, и върху скотоветѣ,
И [о]върху всичкитѣ трудове на рѫцѣтѣ имъ.

(12) И [п]послуша Зоровавелъ Салатииловий
синъ, и Исусъ Иоседековий синъ, великий
свещеникъ, и всичкий остатъкъ на людетѣ
гласа на Господа Бога своего, и думитѣ на
пророкъ Агея като го проводи Господь тѣхний Богъ; и убояха се людетѣ прѣдъ Госпо-
да. (13) И говори Агей посланникътъ Госпо-
день споредъ посланието Господне на людетѣ,
и рече: [р]Азъ съмъ съ васъ, говори Господь.
(14) И [с]възбуди Господь духа на Зоровавела
сина Салатиилевъ, [т]управителя на Юда, и
духа на Исуса сина Иоседековъ, великия
свещеникъ, и духа на всичкия остатъкъ на
людетѣ; и [у]дойдоха та работѣха въ дома на
Господа Саваота, Бога своего, (15) въ двадесеть и четвъртия день на шестия мѣсецъ, въ
втората година на царь Дария.

ГЛАВА 2.

Въ седмия *мѣсецъ*, въ двадесеть и първия
день на мѣсеца, стана слово Господне чрѣзъ
пророка Агея и рече: (2) Говори сега на Зо-
ровавела сина Салатиилевъ, управителя на
Юда, и на Исуса сина Иоседековъ, великия
свещеникъ, и на остатъка на людетѣ, и ка-
жи: (3) [а]Кой остана между васъ който видѣ
този домъ въ първата му слава? и какъвъ го
видите вие сега? [б]Не е ли въ очитѣ ви като

а Езд. 4;24. 5;1. Зах. 1;1.
б 1 Лѣт. 3;17,19. Езд. 3;2. Мат. 1;12. Лука 3;27.
в Езд. 3;2. 5;2.
г 1 Лѣт. 6;15.
д Езд. 5;1.
е 2 Цар. 7;2. Псал. 132;3, и друг.
ж Ст. 7. Плачъ 3;40.
з Втор. 28;38. Осия 4;10. Мих. 6;14,15. Гл. 2;16.
и Зах. 8;10.
к Гл. 2;16.
л Гл. 2;17.
м Лев. 26;19. Втор. 28;23 3 Цар. 8;35.
н 3 Цар. 17;1. 4 Цар. 8;1.
о Гл. 2;17.
п Езд. 5;2.
р Мат. 28;20. Рим. 8;31.
с 2 Лѣт. 36;22. Езд. 1;1.
т Гл. 2;21.
у Езд. 5;2,8.

—

а Езд. 3;12.
б Зах. 4;10.

нищо сравнонъ съ оногозъ? (4) [в]Но уякчи се
сега, Зоровавелю, говори Господь; и уякчи
се, Исусе сине Иоседековъ, велики свещени-
че; и уякчете се, всички люде на тази земя,
говори Господь, и работете; защото азъ съмъ
съ васъ, говори Господь Саваотъ. (5) [г]Спо-
редъ думата на завѣта ми съ васъ когато из-
лѣзохте изъ Египетъ, [д]Духътъ ми ще прѣ-
бивава между васъ: не бойте се.

(6) Защото така говори Господь Саваотъ:
[е]Още еднъжъ, слѣдъ малко, [ж]азъ ще потре-
са небесата и земята, и морето и сушата.
(7) И ще потреса всичкитѣ народи; и [з]из-
бранитѣ нѣща на всичкитѣ народи ще дой-
датъ; и ще изпълня този домъ съ слава, го-
вори Господь Саваотъ. (8) Сребрсто е мое, и
златото е мое, говори Господь Саваотъ.
(9) [и]Славата на този послѣденъ домъ ще е
по-голѣма отъ оназп на първия, говори Го-
сподь на Силитѣ; и на това мѣсто [к]ще дамъ
миръ, говори Господь на Силитѣ.

(10) Въ двадесеть и четвъртия на деветия
мѣсецъ, въ втората година на Дария, стана
слово Господне чрѣзъ пророка Агея и рече:
(11) Така говори Господь Саваотъ: [л]Попитай
сега свещеницитѣ *заради* закона, и кажи:
(12) Ако вземе нѣкой месо свето въ края на
дрехата си, и съ края ѝ допре хлѣбъ, или
вариво, или вино, или елей, или всѣко ястие,
ще се освети ли? И свещеницитѣ отговориха
та рекоха: Не. (13) И рече Агей: [м]Ако не-
чисть отъ мъртво тѣло се прикосне до нѣкое
отъ тѣхъ, ще бѫде ли нечисто? И свещени-
цитѣ отговориха и рекоха: Ще бѫде нечисто.
(14) И отговори Агей та рече: [н]Така сѫ тѣ-
зи люде, и така този народъ прѣдъ мене, го-
вори Господь; и така всѣко дѣло отъ рѫцѣтѣ
имъ, и каквото приносятъ тамъ, е нечисто.
(15) И сега [о]смислете се отъ този день и
нататъкъ, прѣди да се положи каменъ върху
каменъ въ храма Господенъ. (16) Прѣди да
стане това, [п]отиваше *нѣкой* при единъ купъ
отъ двадесеть *мѣри*, и бѣха десеть; отиваше
при жлѣба за да източи петдесеть *мѣри* отъ
жлѣба, и бѣха двадесеть. (17) [р]Поразихъ ви
съ вѣтротлѣние, и съ ръжда, и съ градъ [с]въ
всичкитѣ дѣла на рѫцѣтѣ ви; [т]но вие не *се
върнахте* къмъ мене, говори Господь.

(18) Смислете се сега: отъ тоя день и на-
татъкъ, отъ двадесеть и четвъртия день на
деветия *мѣсецъ*, [у]отъ деня въ който се основа
храмътъ Господенъ, смислете се. (19) [ф]Още ли
е сѣмето въ житницата? Още и лозата, и
смоковницата, и нарътъ, и маслината не из-
доносиха: отъ този день ще *ги* благословя.

(20) И стана пакъ слово Господне къмъ А-
гея въ двадесеть и четвъртия на мѣсеца, и
рече: (21) Говори на Зоровавела [х]управителя
Юдинъ и кажи:—

[ц]Азъ ще потреса небето и земята,
(22) И [ч]ще низвърна прѣстола на царствата,
И ще изтрѣбя държавата на царствата
езически,
И [ш]ще низвърна колесницитѣ и всадни-
цитѣ имъ;
И конетѣ и всадницитѣ имъ ще пад-
натъ,
Всѣки чрѣзъ меча на брата си.
(23) Въ онзи день, говори Господь на Си-
литѣ,
Ще взема тебе, Зоровавелю,
Рабе мой, сине Салатиилевъ, говори Го-
сподь,
И [щ]ще те туря като печать;
[ъ]Защото те избрахъ, говори Господь Са-
ваотъ.

в Зах. 8;9.
г Изх. 29;45,46.
д Неем. 9;20. Иса. 63;11.
е Ст. 21. Евр. 12;26.
ж Иоилъ 3;16.
з Бит. 49;10. Мал. 3;1.
и Иоан. 1;14.
к Псал. 85;8,9. Лука 2;14. Ефес. 2;14.
л Лев. 10;10,11. Втор. 23;10. Мал. 2;7.
м Числа 19;11.
н Тит. 1;15.
о Гл. 1;5.
п Гл. 1;6,9. Зах. 8;10.
р Втор. 28;22. 3 Цар. 8;37. Амосъ 4;9. Гл. 1;9.
с Гл. 1;11.
т Иер. 5;3. Амосъ 4;6,8,10,11.
у Зах. 8;9.
ф Зах. 8;12.
х Гл. 1;14.
ц Ст. 6,7. Евр. 12;26.
ч Дан. 2;44. Мат. 24;7.
ш Мих. 5;10. Зах. 4;6. 9;10.
щ Пѣсн. 8;6. Иер. 22;24.
ъ Иса. 42;1. 43;10

КНИГА НА ПРОРОКА ЗАХАРИЯ.

ГЛАВА 1

Въ осмия мѣсецъ, [а]въ втората година на
Дария, стана слово Господне [б]къмъ Захария
сина на Варахия, сина на Идо, пророка, и
рече: —
(2) Господь се разгнѣви много на бащи-
тѣ ви.
(3) За то кажи имъ:
Така говори Господь Саваотъ:
[в]Обърнете се къмъ мене, говори Господь
Саваотъ;
И ще се обърна къмъ васъ, говори Го-
сподь Саваотъ,
(4) Не ставайте както бѣха бащитѣ ви,
[г]Къмъ които прѣднитѣ пророци извик-
ваха та рекоха:
Така говори Господь Саваотъ:
[д]Върнете се сега отъ лукавитѣ си пж-
тища
И отъ лукавитѣ си дѣяния;
И не послушаха,
И не дадоха внимание менѣ, говори Го-
сподь.
(5) Бащитѣ ви дѣ сж?
И пророцитѣ живѣятъ ли въ вѣкъ?
(6) Но [е]думитѣ ми и повелѣнията ми
Които заповѣдахъ на рабитѣ си пророци-
цитѣ
Не стигнаха ли до бащитѣ ви?
И тѣ се обърнаха та рекоха:
[ж]Както Господь на Силитѣ намисли да
направи намъ,
Споредъ пжтищата ни и споредъ дѣяния-
та ни,
Така направи намъ.
(7) Въ двадесеть и четвъртия день на еди-
надесетия мѣсецъ, който е мѣсецъ Саватъ, въ
втората година на Дария, стана слово Госпо-
дне къмъ Захария сина на Варахия, сина на
Идо, пророка, и рече: (8) Видѣхъ нощѣ, и
ето [з]человѣкъ ездещъ на червенъ конь, и
той стоеше между мирсинитѣ които бѣха въ
долина; и задъ него [и]коне червени, пъстри,
и бѣли. (9) И рекохъ: Господарю мой, що сж
тѣзи? И рече ми ангелътъ който говорѣше съ
мене: Азъ ще ти покажа що сж тѣзи. (10) И
человѣкътъ който стоеше между мирсинитѣ
отговори и рече: [к]Тѣ сж онѣзи които Го-
сподь проводи да обходятъ земята. (11) И [л]от-
говориха на ангела Господень стоещия между
мирсинитѣ и рекоха: Ние обходихме земята,
и, ето, всичката земя седи и е тиха.
(12) И ангелътъ Господень отговори та рече:
[м]Господи на Силитѣ, до кога нѣма да по-
милвашъ Ерусалимъ и Юдинитѣ градове, про-
тивъ които се разгнѣви ти [н]въ тѣзи седемде-
сеть години? (13) И Господь отговори на ан-
гела който говорѣше съ мене [о]думи добри, ду-
ми утѣшителни. (14) И рече ми ангелътъ който
говорѣше съ мене: Викни и кажи: Така го-
вори Господь Саваотъ: [п]Ревнивъ съмъ за Е-
русалимъ и за Сионъ съ голѣмо ревнование;
(15) и съмъ твърдѣ гнѣвенъ противъ безгриж-
нитѣ народи, защото, [р]като се разгнѣвихъ
азъ малко, тѣ помогнаха на злото. (16) За то
така говори Господь: [с]Азъ се обърнахъ къмъ
Ерусалимъ съ щедроти: домътъ ми ще се съ-
гради въ него, говори Господь Саваотъ; и
[т]връвь ще се опъне върху Ерусалимъ.
(17) Викни още и кажи: Така говори Господь
Саваотъ: Градоветѣ ми още ще се прѣливатъ
отъ благости; и [у]Господь ще утѣши още Си-
онъ, и [ф]ще избере пакъ Ерусалимъ.
(18) И повдигнахъ очитѣ си и видѣхъ, и
ето четири рога. (19) И рекохъ на ангела
който говорѣше съ мене: Що сж тѣзи? А той
ми отговори: [х]Тѣзи сж роговетѣ които раз-

[а] Езд. 4;24. Аг. 1;1.
[б] Езд. 5;1. Мат. 23;35.
[в] Иер. 25;5. 35;15. Мих. 7;19. Мал. 3;7. Лука 15;20. Як. 4;8.
[г] 2 Лѣт. 36;15,16.
[д] Иса. 31;6. Иер. 3;12. 18;11. Иез. 18;30. Осия 14;1.
[е] Иса. 55;1.
[ж] Плачъ 1;18. 2;17.
[з] Ис. Нав. 5;13. Отк. 6;4.
[и] Гл. 6;2-7
[к] Евр. 1;14.
[л] Псал. 103;20,21.
[м] Псал. 102;13. Отк. 6;10.
[н] Иер. 25;11,12. Дан. 9;2. Гл. 7;5.
[о] Иер. 29;10.
[п] Иоилъ 2;18. Гл. 8;2.
[р] Иса. 47;6.
[с] Иса. 12;1. 54;8. Гл. 2;10. 8;3.
[т] Гл. 2;1,2.
[у] Иса. 51;3.
[ф] Иса. 14;1. Гл. 2;12. 3;2.
[х] Езд. 4;1,4,7. 5;3.

пръснаха Юда, Израиля, и Ерусалимъ. (20) И
Господь ми показа четирма дърводѣлци. (21) И
рекохъ: Що дойдоха да правятъ тѣзи? И от-
говори та рече: Тѣзи сж роговетѣ конто раз-
пръснаха Юда, та не повдигна никой главата
си; и тѣзи дойдоха за да ги устрашатъ, да
оттърсятъ роговетѣ на народитѣ конто [ч]по-
вдигнаха рогъ противъ Юдината земя за да я
разпръснатъ.

ГЛАВА 2.

И повдигнахъ очитѣ си и видѣхъ, и [а]ето
мжжъ и връвь за мѣрене въ ржката му.
(2) И рекохъ: Дѣ отивашъ ти? А той ми
рече: [б]Да прѣмѣря Ерусалимъ, за да видя
коя е ширината му и коя е дължината му.
(3) И, ето, ангелътъ говорещий съ мене из-
лѣзе; и другъ ангелъ излѣзе да го посрѣщне,
(4) и рече му: Тичай, говори на този юноша
и кажи: [в]Ерусалимъ ще се насели безъ стѣ-
ни, заради множеството на человѣцитѣ и на
скотоветѣ въ него; (5) защото азъ, говори Го-
сподь, ще му съмъ [г]огнена стѣна изоколо, и
[д]ще съмъ за слава всрѣдъ него.
(6) О! о! [е]бѣгайте отъ сѣверната земя, го-
вори Господь; защото [ж]ви разпръснахъ къмъ
четиритѣ вѣтрища небесни, говори Господь.
(7) О! [з]избави се, Сионова *дъщи*, която оби-
тавашъ *съ* Вавилонската дъщеря. (8) Защото
така говори Господь Саваотъ: Велѣдъ славата
изпрати ме при народитѣ които ви обраха;
защото който [и]докача васъ, докача зѣницата
на окото му. (9) Защото, ето, азъ [к]ще пома-
хамъ съ ржката си върху тѣхъ, и ще бж-
датъ користь на работещитѣ имъ; и [л]ще
познаете че Господь на Силитѣ ме про-
води.
(10) [м]Весели се и радвай се, дъщи Сионова;
защото, ето, азъ ида, и [н]ще се населя всрѣдъ
тебе, говори Господь. (11) И [о]много народи
ще се прилѣпятъ при Господа [п]въ онзи день
и ще ми сж [р]люде; и ще се населя всрѣдъ
тебе, и [с]ще познаешъ че Господь на Силитѣ
ме проводи при тебе. (12) И Господь [т]ще на-
слѣди Юда за свой дѣлъ въ светата земя, и
[у]ще избере пакъ Ерусалимъ. (13) [ф]Мълчи,
всѣка плъть, прѣдъ Господа; защото стана
[х]отъ селението на светинята си.

ГЛАВА 3.

И показа ми [а]Исуса великия священникъ че
стоеше прѣдъ ангела Господенъ; и [б]врагътъ
стоеше отдѣсно му за да му се съпротиви.
(2) И рече Господь на врага: [в]Ще ти запрѣти
Господь, враже; ей, ще ти запрѣти Господь
[г]който избра Ерусалимъ. [д]Не е ли той главня
изтръгната изъ огънь?
(3) А Исусъ бѣ облѣченъ съ уплескани
[е]дрехи, и стоеше прѣдъ ангела. (4) И отго-
вори та рече на стоещитѣ прѣдъ него и каз-
ваше: Отнемете уплесканитѣ дрехи отъ него.
А нему рече: Ето, отнехъ отъ тебе беззако-
нието ти, и [ж]ще тя облѣка съ свѣтли дрехи.
(5) И рекохъ; Нека турятъ кидаръ чистъ на
главата му. И туриха чистия [з]кидаръ на гла-
вата му, и го облѣкоха съ дрехи; а ангелътъ
Господенъ прѣдстояваше. (6) И засвидѣтел-
ствува ангелътъ Господенъ Исусу и рече:
(7) Така говори Господь Саваотъ: Ако ходишъ
въ пжтищата ми, и [и]ако упазишъ заповѣди-
тѣ ми, тогазъ ти [к]ще сждишъ още дома ми, и
ще пазишъ още дворовeтѣ ми и ще ти дамъ *во-
дители отмежду [л]стоещитѣ тукъ. (8) Слушай се-
га, Иисусе велики священиче, ти и другаритѣ
ти които седятъ прѣдъ тебе, понеже сж [м]тѣ
чудни человѣци; защото, ето, азъ ще доведа [н]ра-

ч Псал. 75;4,5.
—
а Иез. 40;3.
б Отк. 11;1. 21;15,16.
в Иер. 31;27. Иез. 36;10,11.
г Иса. 26;1. Гл. 9;8.
д Иса. 60;19. Отк. 21;23.
е Иса. 48;20. 52;11. Иер. 1;14. 50;8. 51;6,45.
ж Втор. 28;64. Иез. 17;21.
з Отк. 18;4.
и Втор. 32;10. Псал. 17;8. 2 Сол. 1;6.
к Иса. 11;15. 19;16.
л Гл. 4;9.
м Иса. 12;6. 54;1. Соф. 3;14.
н Лев. 26;12. Иез. 37;27. Гл. 8;3. Иоан. 1;14. 2 Кор. 6;16.
о Иса. 2;2,3. 49;22. 60;3, и дрг. Гл. 8;22,23.
п Гл. 3;10.
р Изх. 12;49.
с Иез. 33;33. Ст. 9.
т Втор. 32;9.
у Гл. 1;17.
ф Ав. 2;20. Соф. 1;7.
х Втор. 26;15. Псал. 68;5. Иса. 57;15. 63;15.
—
а Аг. 1;1. Езд. 12;10.
б Псал. 109;6. Отк.
в Юд. 9.
г Гл. 1;17. Рим. 8;33.
д Амосъ 4;11. Рим. 11;5. Юд. 23.
е Иса. 64;6.
ж Иса. 61;10. Лука 15;22. Отк. 19;8.
з Изх. 29;6. Гл. 6;11.
и Лев. 8;35. 3 Цар. 2;3. Иез. 44;16.
к Втор. 17;9. Мал. 2;7.
* *Или*, другари, или, мѣста за разхождане.
л Гл. 4;14. 6;5.
м Псал. 71;7. Иса. 8;18. 20;3. Иез. 12;11. 24;24.
н Иса. 42;1. 49;3,5. 52;13. 53;11. Иез. 34;23,24.

ба си [р]Отрасъла. (9) Защото ето камика който турихъ прѣдъ Иисуса,—[п]върху единия *този* каминъ *има* [р]седемь очи: ето, азъ ще начертая начертанието му, говори Господь Саваотъ, и [с]ще залича беззаконието на онаѕъ земя въ единъ день. (10) [т]Въ онзи день, говори Господь Саваотъ, ще поканите всѣкий ближния си [у]подъ лозата *си* и подъ смоковницата *си*.

ГЛАВА 4.

И [а]върна се ангелътъ говорещий съ мене и ме събуди, [б]както человѣкъ който се събужда отъ съна си, (2) и рече ми: Що видишъ ти? И рекохъ: Погледнахъ, и ето [в]свѣтилникъ, всичкий златенъ, и чаша върху него, и [г]седемьтѣ му свѣтила върху него, и седемь цѣви върху седемьтѣ свѣтилника които бѣха надъ върха му, (3) и [д]двѣ маслини надъ него, една отдѣсно на чашата, и една отлѣво ней.

(4) И отговорихъ та рекохъ на ангела който говорѣше съ мене, и казахъ: Що сѫ тѣзи, господарю мой? (5) И отговори ангелътъ говорещиятъ съ мене та ми рече: Не знаешъ ли що сѫ тѣзи? И рекохъ: Не, господарю мой. (6) И отговори та ми рече и каза: Това е словото Господне къмъ Зоровавела което казва:—

[е]Не чрѣзъ сила ни чрѣзъ крѣпость,
Но чрѣзъ Духа ми, говори Господь Саваотъ.
(7) Що си ти, [ж]горо велика,
Прѣдъ Зоровавела?—Поле!
И ще изнесе [з]върхния камикъ
[и]Съ възклицание: Благодать, благодать нему!
(8) И стана слово Господне къмъ мене, и рече:—
(9) Рѫцѣтѣ на Зоровавела [к]турихѫ основанието на този домъ;
И рѫцѣтѣ му [л]ще *го* свършатъ;
И [м]ще познаешъ че [н]Господь на Силитѣ ме проводи при васъ.
(10) Защото кой прѣзрѣ [о]деня на малкитѣ работи?
Извѣстно ще се зарадватъ [п]тѣзи седемь,
И ще видятъ отвѣсния правовѣръ въ рѫката на Зоровавела:
Тѣ сѫ очитѣ Господни,
Които тичатъ прѣзъ всичката земя.

(11) Тогазъ отговорихъ та му рекохъ: Що сѫ [р]тѣзи двѣтѣ маслини отдѣсно на свѣтилника и отлѣво нему? (12) И отговорихъ втори пѫть та му рекохъ: Що сѫ двѣтѣ вѣтви на маслинитѣ които прѣзъ двѣтѣ златни цѣви изпразднуватъ изъ себе си *елея като* злато? (13) И каза ми и рече: Не познавашъ ли що сѫ тѣ? и отговорихъ: Не, господарю мой. (14) Тогазъ рече: Тѣ сѫ [с]двамата помазани [т]които прѣдстояватъ [у]при Господа на всичката земя.

ГЛАВА 5.

И пакъ подигнахъ очитѣ си и видѣхъ, и ето [а]свитъкъ летящъ. (2) И рече ми: Що видишъ ти? И отговорихъ: Видя свитъкъ летящъ, дължината му двадесеть лакти, и ширината му десеть лакти. (3) И рече ми: [б]Това е клетвата изхождащата по лицето на всичката земя; защото всѣкий който краде ще се изтрѣби, както *се пише* въ него отсамъ; и всѣкий който се кълне ще се изтрѣби, както *се пише* въ него оттамъ. (4) Ще я изнеса, говори Господь Саваотъ, и ще влѣзе въ дома на крадеца и въ дома [в]на кълнещия се въ името ми съ лъжа; и ще обитава всрѣдъ дома му и [г]ще го разори, и дървата му и камонетѣ му.

(5) И ангелътъ говорещиятъ съ мене излѣзе та ми рече: Повдигни сега очитѣ си та вижъ що е това което излазя. (6) И рекохъ: Що е това? А той рече: Това което излазя е ефа. И рече: Това е прѣдставянето имъ по всичката земя. (7) И, ето, вдигаше се единъ свинеценъ талантъ; и, ето, една жена седѣше всрѣдъ ефата. (8) И рече ангелътъ: Това е

о Иса.4;2. 11;1. Иер.23;5. 33;15. Гл.6;12. Лука1;78.
п Псал.118;22. Иса.28;16.
р Гл.4;10. Отк.5;6.
с Иер.31;34. 50;20. Мих.7;18,19. Гл.13;1.
т Гл.2;11.
у 3Цар.4;25. Иса.36;16. Мих.4;4.
—
а Гл.2;3.
б Дан.8;18.
в Изх.25;31. Отк.1;12.
г Изх.25;37. Отк.4;5.
д Ст.11,12. Отк.11;4.
е Осия1;7. [21;21.
ж Иер.51;25. Мат.
з Псал.118;22.
и Езд.3;11,13.
к Езд.3;10.
л Езд.6;15.
м Гл.2;9,11. 6;15.
н Иса.48;16. Гл.2;8.
о Аг.2;3.
п 2Лѣт.16;9. Прит.15;3. Гл.3;9.
р Ст.3.
с Отк.11;4.
т Гл.3;7. Лука1;19.
у Виж. Ис.Нав.3;11,13. Гл.6;5.
—
а Иез.2;9.
б Мал.4;6.
в Лев.19;12. Гл.8;17. Мал.3;5.
г Лев.14;45.

неправдата. И я хвърли всрѣдъ ефата, и
хвърли свинецната теглилка въ устата ѝ.
(9) Тогазъ повдигнахъ очитѣ си и видѣхъ, и,
ето, излазяха двѣ жени, и вѣтъръ *имаше*
въ крилата имъ, защото имаха тѣ крила ка-
то щъркови крила; и вдигнаха ефата между
земята и небето. (10) И рекохъ на ангела го-
ворещия съ мене· Дѣ занасятъ тѣ ефата?
(11) И рече ми: [д]За да съградятъ за нея
домъ [е]въ земята Сенааръ; и ще се утвърди,
и ще се тури тамъ на основанието си.

ГЛАВА 6.

И пакъ повдигнахъ очитѣ си та погледнахъ,
и, ето, четири колесници излазяха изсрѣдъ
двѣ планини; и планинитѣ *бѣха* планини
мѣдни. (2) Въ първата колесница имаше [а]ко-
не червени, и въ втората колесница [б]коне
черни, (3) и въ третата колесница [в]коне бѣ-
ли, а въ четвъртата колесница пъстри *и* пе-
пеляви коне. (4) И отговорихъ та [г]рекохъ на
ангела говорещия съ мене· Що сж тѣзи, го-
сподарю мой? (5) И отговори ангелътъ та ми
рече: [д]Тѣзи сж четиритѣ небесни духове
[е]които изхождатъ отъ стоенето *си* прѣдъ Го-
спода на всичката земя. (6) Черпитѣ коне
които сж въ едната изхождатъ [ж]къмъ сѣвер-
ната земя; и бѣлитѣ изхождатъ вслѣдъ тѣхъ;
и пъстритѣ изхождатъ къмъ южната земя.
(7) И пепелявитѣ излѣзоха, и попскаха да
идатъ [з]да обходятъ земята; и рече: Идете,
обходете земята. И обходиха земята. (8) И
викна къмъ мене та ми говори и рече: Вижъ,
изходещитѣ къмъ земята на сѣверъ [и]упокои-
ха духа ми въ сѣверната земя.
(9) И стана слово Господне къмъ мене и
рече: (10) Вземи отъ *мжжетѣ на* плѣнението,
отъ Хелдая, отъ Товия, и отъ Иедаия, та
дойди въ истия онзи день и влѣзъ въ дома
на Иосия сина на Софония, които дойдоха
отъ Вавилонъ; (11) я вземи сребро и злато, и
[к]направи вѣнци, и положи на главата на И-
суса сина Иоседековъ, великия свещеникъ;
(12) и говори му и кажи:—

Така говори Господь Саваотъ и каза:
[л]Ето мжжа на когото името е [м]Отра-
сълъ;
И ще израсте отъ мѣстото си,
И [н]ще съгради храма Господень.
(13) Ей, той ще съгради храма Господень;
И той [о]ще вземе славата,
И ще седне, и ще управя на прѣстола си,
И [п]ще е свещеникъ на прѣстола си;
И съвѣтъ на миръ ще бжде между два-
мата.
(14) А вѣнцитѣ ще бждатъ за Елена, и за
Товия, и за Иедаия, и за Хена сина на Со-
фония, [р]за поменъ въ храма Господень. (15) И
[с]далечнитѣ ще дойдатъ и съградятъ въ храма
Господень; и [т]ще познаете че Господь на Си-
литѣ ме проводи при васъ. И то ще бжде
ако послушате внимателно гласа на Господа
Бога вашего.

ГЛАВА 7.

И въ четвъртата година на царя Дария
стана слово Господне къмъ Захария, въ че-
твъртия день на деветия мѣсецъ, на Хаслевъ,
(2) като проводиха въ дома Божий Сарасара,
и Регемелеха, и человѣцитѣ имъ да се мо-
лятъ на Господа, (3) [а]да думатъ на свеще-
ницитѣ които бѣха въ дома на Господа Са-
ваота, и на пророцитѣ, и да рекатъ: Да пла-
ча ли [б]въ петия мѣсецъ, като се отдѣля както
вече направихъ толкозъ години? (4) И стана
слово отъ Господа Саваота къмъ мене и рече:
(5) Говори на всичкитѣ люде на тазъ земя, и
на свещеницитѣ, и кажи: [в]Когато постѣхте
и сѣтувахте въ петия и [г]въ седмия мѣсецъ
[д]въ седемдесетьтѣ тѣзи години, [е]наистина за
мене ли постѣхте? (6) И когато ядѣхте и ко-
гато пиехте, не ядѣхте ли и пиехте за себе
си? (7) Не сж ли *тѣзи* думитѣ които Господь
говори чрѣзъ прѣдишнитѣ пророци когато Еру-
салимъ бѣ населенъ и въ благоденствие, и
градоветѣ му около него, когато се населява-
ше [ж]южната и полинската страна?
(8) И стана слово Господне къмъ Захария и

д Иер. 29;5,28.
е Бит. 10;10.
—
а Гл. 1;8. Отк. 6;4.
б Отк. 6;5.
в Отк. 6;2
г Гл. 5;10. [1;7,14.
д Псал. 104;4 Евр.
е 3 Цар. 22;19. Дан. 7;10. Гл. 4;14. Лука 1;19
ж Иер. 1;14.
з Бит. 13;17 Гл. 1;10.
и Сжд. 8;3. Екл. 10;4.
к Изх. 28;36. 29;6. Лев. 8;9. Гл. 3;5.
л Иоан. 1;45.
м Гл. 3;8.
н Гл. 4;9. Мат. 16;18. Ефес. 2;20-22 Евр. 3;3.
о Иса. 22;24.
п Псал. 110;4. Евр. 3;1.
р Изх. 12;14. Мар. 14;9.
с Иса. 57;19. 60:10. Ефес. 2;13,19.
т Гл. 2;9. 4;9. —
а Втор. 17;9-11. 33;10. Мал. 2;7
б Иер. 52;12. Гл. 8;19.
в Иса. 58;5
г Иер. 41;1. Гл. 8;19.
д Гл. 1;12.
е Виж. Рим. 14;6.
ж Иер. 17;26.

рече: (9) Така говори Господь Саваотъ и рече:
[з]Сѫдете сѫдъ истиненъ, и правете милость и
щедроти всѣки на брата си; (10) и [и]не насил-
ствувайте вдовицата, и сирачето, чужденеца,
и сиромаха; [к]и никой отъ васъ да не съвѣ-
щава зло въ сърдцето си противъ брата си.
(11) Но не рачиха да внимаватъ, и [л]обър-
наха плещи непокорливи, и [м]направиха у-
шитѣ си тежки за да не слушатъ. (12) Ей, тѣ
[н]направиха сърдцето си адамантъ [о]та да не
слушатъ закона и думитѣ които Господь Са-
ваотъ проводи съ Духа си чрѣзъ прѣдишнитѣ
пророци; [п]за то дойде гнѣвъ великъ отъ Го-
спода Саваота.
(13) За то, както той викна, и тѣ не слу-
шаха, така [р]тѣ викнаха и азъ не слушахъ,
говори Господь Саваотъ, (14) но ги [с]разпръ-
снахъ като съ вихрушка въ всичкитѣ наро-
ди [т]които тѣ не познаваха. [у]И мѣстото за-
пустѣ вслѣдъ тѣхъ, щото нѣмаше кой да за-
минва ни кой да се връща; и [ф]направиха же-
лателната земя запустѣние.

ГЛАВА 8.

И стана слово отъ Господа Саваота и рече:
(2) Така говори Господь Саваотъ: [а]Ревнивъ
съмъ заради Сионъ съ голѣмо ревнование, и
ревнивъ съмъ заради него съ голѣма ярость.
(3) Така говори Господь; [б]Върнахъ се къмъ
Сионъ, и [в]ще се населя всрѣдъ Ерусалимъ; и
Ерусалимъ [г]ще се нарече градъ на истината,
и [д]гората на Господа Саваота [е]света гора.
(4) Така говори Господь Саваотъ: [ж]Още ще
седятъ старци и баби въ стъгдитѣ на Еруса-
лимъ, и всѣки съ тоягата си въ рѫката си
отъ множеството на днитѣ. (5) И стъгдитѣ на
града ще сѫ пълни съ момчета и момичета
играещи по стъгдитѣ му. (6) Така говори Го-
сподь Саваотъ: Ако се види мѫчно въ очитѣ
на остатъка на тѣзи люде въ онѣзи дни, [з]ще
се види ли мѫчно и въ очитѣ ми? говори Го-
сподь Саваотъ. (7) Така говори Господь Са-
ваотъ: Ето, [и]азъ ще отърва людетѣ си отъ
източната земя, и отъ земята на захождането
на слънцето. (8) И ще ги доведа, и ще се на-
селятъ всрѣдъ Ерусалимъ; и [к]ще ми сѫ люде,
и азъ ще имъ съмъ Богъ, [л]въ истина и правда.
(9) Така говори Господь Саваотъ: [м]Укрѣ-
пете рѫцѣтѣ си, *вие* които слушате въ тѣзи
дни тѣзи думи [н]чрѣзъ устата на пророцитѣ
които *бѣха* [о]въ деня *въ който* се основа до-
мътъ на Господа Саваота за да се съгради
храмътъ. (10) Защото прѣди онѣзи дни [п]нѣ-
маше мъзда за человѣка, ни мъзда за скотъ,
[р]нито миръ на изходещия и входещия, за-
ради утѣснението; защото проводихъ всички-
тѣ человѣци всѣкиго противъ ближния му.
(11) Но сега азъ не *ща да се докарвамъ*
къмъ остатъка на тѣзи люде както въ пър-
витѣ дни, говори Господь Саваотъ. (12) Защо-
то [с]сѣмето *ще* успѣва: лозата ще дава плода
си, и [т]земята ще дава рожбитѣ си, и [у]небе-
сата ще дадатъ росата си; и ще дамъ за на-
слѣдие на остатъка на тѣзи люде всички тѣзи
нѣща. (13) И [ф]както бѣхте проклетия между
народитѣ, доме Юдинъ и доме Израилевъ, та-
ка ще ви избавя, и [х]ще сте благословение.
Не бойте се: [ц]нека се укрѣпяватъ рѫцѣтѣ
ви. (14) Защото така говори Господь Саваотъ:
[ч]Както намислихъ да ви злосъторя когато
бащитѣ ви ме раздражиха, говори Господь
Саваотъ, и [ш]не се разкаяхъ, (15) така пакъ
намислихъ въ тѣзи дни да благосъторя на
Ерусалимъ и на Юдиния домъ: не бойте се.
(16) Това е което ще правите: [щ]Говорете и-

з Иса. 58;6,7. Иер. 7;23. Мих. 6;8. Гл. 8;16. Мат. 23;23.
и Изх. 22;21,22. Втор. 24;17. Иса. 1;17. Иер. 5;28.
к Псал. 36;4. Мих. 2;1. Гл. 8;17.
л Неем. 9;29. Иер. 7;24. Осия 4;16.
м Дѣян. 7;57.
н Иез. 11;19. 36;26.
о Неем. 9;29,30.
п 2 Лѣт. 36;16. Дан. 9;11.
р Прит. 1;24-28. Иса. 1;15. Иер. 11;11. 14;12. Мих. 3;4.
с Втор. 4;27. 28;64. Иез. 36;19. Гл. 2;6.
т Втор. 28;33.
у Лев. 26;22.
ф Дан. 8;9.

—

а Наумъ 1;2. Гл. 1;14.
б Гл. 1;16.
в Гл. 2;10.
г Иса. 1;21,26.
д Иса. 2;2,3.
е Иер. 31;23.
ж Виж. 1 Цар. 2;31. Иса. 65;20,22. 2;20, и друг. 5;11-14.
з Бит. 18;14. Лука 1;37. 18;27. Рим. 4;21.
и Иса. 11;11,12. 43;5,6. Иез. 37;21. Амосъ 9;14,15.
к Иер. 30;22. 31;1,33. Гл. 13:9.
л Иер. 4;2.
м Аг. 2;4. Ст. 18.
н Езд. 5;1,2.
о Аг. 2;18.
п Аг. 1;6,9,10. 2;16.
р 2 Лѣт. 15;5.
с Осия 2;21,22. Иоилъ 2;22. Аг. 2;19.
т Псал. 67;6.
у Виж. Аг. 1;10.
ф Иер. 42;18.
х Бит. 12;2. Рутъ 4;11,12. Иса. 19;24,25. Соф. 3;20. Аг. 2;19.
ц Ст. 9.
ч Иер. 31;28.
ш 2 Лѣт. 36;16. Гл. 1;6.
щ Ст. 19. Гл. 7;9. Ефес. 4;25.

тина всѣки на ближния си: истина и сѫдба
на миръ сѫдете въ портитѣ си. (17) И [з]не
съвѣщавайте зло въ сърдцата си всѣки про-
тивъ ближния си, и [ъ]лъжлива клетва не оби-
чайте; защото всички тѣзи сѫ които мразя,
говори Господь.

(18) И стана слово отъ Господа Саваота
къмъ мене и рече: (19) Така говори Господь
Саваотъ: [ѣ]Постътъ на четвъртия мѣсецъ, и
постътъ на [ю]петия, и постътъ на [я]седмия, и
постътъ на [ѫ]десетия ще станатъ на дома Ю-
динъ [ѭ]радость и веселие и весели праздници;
[а]заради това обичайте истината и мира.
(20) Така говори Господь Саваотъ: Още ще
дойдатъ люде, и онѣзи що населяватъ много
градове. (21) И жителитѣ на единъ ще оти-
датъ въ другъ и ще рекатъ: [б]Да идемъ, да
идемъ да се помолимъ прѣдъ Господа, и да
потърсимъ Господа на Силитѣ. Ще ида и азъ.
(22) И [в]люде много и народи крѣпки ще дой-
датъ за да търсятъ Господа на Силитѣ въ Е-
русалимъ, и да се помолятъ прѣдъ Господа.
(23) Така говори Господь Саваотъ: Въ онѣзи
дни [г]десеть мѫже отъ всичкитѣ езици на
народитѣ ще хванатъ чвърсто полата на едно-
го Юдеянина и ще рекатъ: Ще идемъ съ
васъ, защото чухме [д]че Богъ е съ васъ.

ГЛАВА 9.

[а]Товарътъ на словото Господне противъ
земята Адрахъ,
И [б]Дамаскъ ще е почивката му;
Защото очитѣ Господни [в]сѫ върху чело-
вѣцитѣ
И върху всичкитѣ Израилеви племена.
(2) Още и [г]Ематъ му е граничецъ,
И [д]Тиръ и [е]Сидонъ, ако и да сѫ [ж]мно-
го мѫдри.
(3) И Тиръ си съгради твърдѣлъ,
И [з]събра сребро като прьсть,
И чисто злато като кальта на пѫтищата.
(4) Ето, [и]Господь ще го плѣни,
И ще порази [к]въ морето силата му;
И той ще се погълне отъ огънь.
(5) [л]Ще види Аскалонъ и ще се уплаши,
И Газа, и ще се оскърби много,
И Акаронъ, защото ще се посрами зара-
ди чаканието си.
И ще погине царьтъ отъ Газа,
И Аскалонъ нѣма да се насели.
(6) И иноплеменникъ ще седне [м]въ Азотъ;
И ще низвъргна гордостьта на Филистим-
цитѣ.
(7) И ще отнема кръвьта имъ отъ устата имъ,
И гнусотитѣ имъ отсрѣдъ зѫбитѣ имъ;
И останалий *ще бѫде* и той за нашия
Богъ,
И ще бѫде като тисященикъ въ Юда;
И Акаронъ *ще бѫде* като Иевусеца.
(8) И [н]ще туря стана си около дома си про-
тивъ войска,
Противъ който замина и противъ който
се връща;
И [о]насилникъ нѣма да замине вече по
тѣхъ,
Защото сега [п]видѣхъ съ очитѣ си.
(9) [р]Радвай се много, дъщи Сионова;
Възклицавай, дъщи Ерусалимска:
Ето, [с]Царьтъ ти иде при тебе:
Той е праведенъ, и спасява,
Кротъкъ, и седналъ на оселъ,
И на жрѣбе синъ на подяремница.
(10) И [т]ще изтрѣбя колесница изъ Ефрема,
И конь изъ Ерусалимъ,
И ще се изтрѣби ратний лѫкъ;
И той [у]ще говори миръ на народитѣ;
И властьта му ще бѫде [ф]отъ море до
море,
И отъ рѣката до краищата земни.
(11) И за тебе, чрѣзъ кръвьта на завѣта ти
Азъ изведохъ [х]узницитѣ ти

з Прит. 3;29. Гл. 7;10.
ъ Гл. 5;3,4.
ѣ Иер. 52;6,7.
ю Иер. 52;12,13. Гл. 7;3,5.
я 4 Цар. 25;25. Иер. 41;1,2.
ѫ Иер. 52;4.
ѭ Ест. 8;17. Иса. 35;10.
а Ст. 16.
б Иса. 2;3. Мих. 4;1,2.
в Иса. 60;3, и дрг. 66;23.
г Иса. 3;6. 4;1.
д 1 Кор. 14;25.
—
а Иер. 23;33.
б Амосъ 1;3.
в 2 Лѣт. 20;12. Псал. 145;15.
г Иер. 49;23.
д Иса. гл. 23. Иез. гл. 26-28. Амосъ 1;9.
е 3 Цар. 17;9. Иез. 28;21. Авд. 20.
ж Иез. 28;3, и дрг.
з Иовъ 27;16. Иез. 28;4,5.
и Иса. 23;1.
к Иез. 26;17.
л Иер. 47;1,5. Соф. 2;4.
м Амосъ 1;8.
н Псал. 34;7. Гл. 2;5.
о Иса. 60;18. Иез. 28;24.
п Изх. 3;7.
р Иса. 62;11. Гл. 2;10. Мат. 21;5. Иоан. 12;15.
с Иер. 23;5. 30;9. Лука 19;38. Иоан. 1;49.
т Осия 1;7. 2;18. Мих. 5;10. Аг. 2;22.
у Ефес. 2;14,17.
ф Псал. 72;8.
х Иса. 42;7. 51;14. 61;1.

Изъ безводенъ ровъ.
(12) Върнете се въ твърдѣла,
[ч]Узници на надежда:
Още и днесъ извѣстявамъ
Че [ч]ще ти въздамъ двойно;
(13) Защото ще запъна Юда за себе си *като* лжкъ,
Ще туря Ефрема като стрѣла,
И ще събудя чадата ти, Сионе,
Противъ чадата ти, Гърцио,
И ще те направя като мечъ на крѣпъкъ.
(14) И Господь ще се яви върхъ тѣхъ,
И [ш]стрѣлата му ще излѣзе като молния;
И Господь Иеова ще затржби съ тржба,
И ще дойде [щ]съ южни вихрушки.
(15) Господь на Силитѣ ще ги защищава;
И ще погълнатъ *противницитѣ*, и низложатъ съ камене на праща;
И ще пиятъ, и ще нетежатъ като отъ вино;
И ще се напълнятъ като чаша,
И [ъ]като жглитѣ на олтаря.
(16) И Господь тѣхний Богъ ще ги избави въ онзи день
Като стадото на людетѣ си;
Понеже [ь]*като* камене на корона
[ѳ]Ще се възвишатъ на земята му.
(17) Защото [ю]колкава е благостьта му,
И колкава красотата му!
[я]Житото ще направи да проникнатъ юношитѣ,
И мъстътъ дѣвитѣ.

ГЛАВА 10.

Искайте [а]отъ Господа [б]дъждъ [в]въ врѣмето на пролѣтния дъждъ;
И Господь ще направи свѣткавици,
И ще имъ даде пороенъ дъждъ,
Всѣкиму зеле на полето.
(2) Защото [г]идолитѣ говориха суета,
И чародѣитѣ видѣха видѣния лъжливи
И говориха сънища суетни:
[д]Утѣшаваха суетно;
За то се прѣмѣстиха като стадо,
Смутиха се [е]защото нѣмаше пастирь.
(3) Яростьта ми се разпали противъ пастиритѣ,
И [ж]ще накажа ярцитѣ;
Защото Господь на Силитѣ [з]посѣти стадото си, дома Юдинъ,
И направи ги [и]като великолѣпенъ свой конь въ бой.
(4) Отъ него [к]излѣзе жгълътъ,
Отъ него [л]кольтъ,
Отъ него ратнийтъ лжкъ,
Отъ него всѣки князъ купно.
(5) И ще бждатъ като крѣпки
[м]Които тъпчатъ *противоборцитѣ* въ кальта на пжтищата въ боя;
И ще ратуватъ, защото Господь е съ тѣхъ,
И всадницитѣ на конетѣ ще се посрамятъ.
(6) И ще укрѣпя Юдиния домъ,
И ще избавя Иосифовия домъ,
И [н]ще ги доведа пакъ на мѣстото имъ;
Защото ги [о]помилвахъ.
И ще бждатъ като че не бѣхъ ги отхвърлилъ;
Защото азъ съмъ Господь тѣхенъ Богъ,
[п]И ще ги послушамъ.
(7) И Ефремцитѣ ще бждатъ като мжжкой крѣпъкъ,
И [р]сърдцето имъ ще се зарадва като отъ вино;
И чадата имъ ще видятъ и ще се зарадватъ,
Сърдцето имъ ще се развесели въ Господа.
(8) [с]Ще имъ свирна, и ще ги събера,
Защото азъ ги изкупихъ;
И [т]ще се умножатъ както се бѣха умножили.
(9) И [у]ще ги насѣя между народитѣ;
И [ф]ще ме помянатъ въ отдалечени мѣста;
И ще живѣятъ съ чадата си, и ще се върнатъ.

ч Иса. 49;9.
ч Иса. 61;7.
ш Псал. 18;14. 77;17. 144;6.
щ Иса. 21;1.
ъ Лев. 4;18,25. Втор. 12;27.
ь Иса. 62;3. Мал. 3;17.
ѳ Иса. 11;12.
ю Псал. 31;19.
я Иоилъ 3;18. Амосъ 9;14.

а Иер. 14;22.
б Втор. 11;14.
в Иовъ 29;23. Иоилъ 2;23.
г Иер. 10;8. Ав. 2;18.
д Иовъ 13:4.
е Иез. 34;5.
ж Иез. 34;17.
з Лука 1;68.
и Пѣсн. 1;9.
к Числа 24;17. 1 Цар. 14;38. Иса. 19;13.
л Иса. 22;23.
м Псал. 18;42.
н Иер. 3;18. Иез. 37;21.
о Осия 1;7.
п Гл. 13;9.
р Псал. 104;15. Гл. 9;15.
с Иса. 5;26.
т Иса. 49;19. Иез. 36;37.
у Осия 2;23.
ф Втор. 30;1.

(10) И [ж]ще ги доведа отъ Египетската земя,
И ги събера отъ Асирия;
И ще ги доведа въ земята Галаадъ и въ Ливанъ,
И [з]не ще да имъ е доволна.
(11) И [и]ще прѣмине прѣзъ морето съ скърбь,
И ще порази вълнитѣ въ морето,
И всичкитѣ дълбини на рѣката ще изсъхнатъ;
И [і]гордостьта на Асирия ще се низложи,
И [к]скиптърътъ на Египетъ ще се отнеме.
(12) И ще ги укрѣпя въ Господа;
И [л]ще ходятъ въ името му, Говори Господь.

ГЛАВА 11.

[а]Отвори, Ливане, двеpитѣ си,
И да изяде огьнь кедритѣ ти.
(2) Вий, елхо, защото падна кедрътъ,
Защото голѣмцитѣ биждоха обрани.
Вийте, джбове Васански,
Защото [б]непристжпната джбрава се изсѣче.
(3) Гласъ *се чуе* отъ пастири плачещи,
Защото славата имъ се грабна,—
Гласъ на млади лъвове рикаещи,
Защото величината Иорданова се грабна.
(4) Така говори Господь Богъ мой:
[в]Паси стадото за клането
(5) Което [г]колятъ онѣзъ които сж го купили,
И не се мислятъ повинни;
А продаващитѣ го [д]казватъ:
Благословенъ Господь, защото обогатѣхъ;
И самитѣ му пастири го не жалятъ.
(6) За то нѣма да пожаля вече жителитѣ на тазъ земя, говори Господь;
Но, ето, азъ ще прѣдамъ человѣцитѣ
Всѣкиго въ ржката на своя си ближенъ,
И въ ржката на своя си царь;
И ще разорятъ земята,
И не ща да ги избавя отъ ржката имъ.
(7) И [е]пасохъ стадото за клането, [ж]ей, бѣднитѣ на стадото. И си взехъ два жезла: единия нарекохъ Хубость, а другия нарекохъ Узи; и пасохъ стадото. (8) И изтрѣбихъ трима пастири [з]въ единъ мѣсецъ; и душата ми се отегчи отъ тѣхъ, и душата имъ се отвърна отъ мене. (9) Тогазъ рекохъ: Нѣма да ви паса: [и]което умира нека умира, и което загинва нека загинва, и останалитѣ нека ядатъ всѣки плътьта на ближното си.
(10) И взехъ жезъла си Хубостьта и го съсѣкохъ, за да унищожа завѣта си който направихъ съ всичкитѣ люде. (11) И се унищожи въ онзи день; и така [к]бѣднитѣ отъ стадото които гледаха къмъ мене познаха наистина че то бѣ словото Господне. (12) И рекохъ имъ: Ако ви се вижда добро, дайте *ми* мъздата ми; ако ли не, отречете я. И [л]прѣтеглиха за мъздата ми тридесеть сребърника. (13) И рече ми Господь: Хвърли ги [м]на грънчаря: почтена цѣна съ която се оцѣнихъ отъ тѣхъ! И взехъ тридесетьтѣ сребърника и ги хвърлихъ въ дома Господенъ на грънчаря.
(14) И прѣсѣкохъ другия си жезълъ, Узитѣ, за да унищожа братството между Юда и Израиль.
(15) И рече ми Господь: [н]Още вземи си и орждията на неразуменъ пастирь;
(16) Защото, ето, азъ ще въздигна пастирь върху земята
Който нѣма да посѣщава загиналитѣ,
И нѣма да търси разпръснатото,
Не ще да цѣли съкрушената,
Нито ще пасе здравата;
Но ще яде плътьта на тлъстата,
И изсича копитата имъ.
(17) [о]Горко на суетния пастирь
Който оставя стадото!
Мечь *ще дойде* върхъ мишцата му
И върхъ дѣсното му око:
Мишцата му ще изсъхне съвсѣмъ,
И дѣсното му око съвсѣмъ ще се помрачи.

ГЛАВА 12.

Товарътъ на словото Господне за Израиль,
Говори Господь [а]който простира небесата,

ж Иса. 11;11,16. Осия 11;11.
з Иса. 49;20.
и Иса. 11;15,16.
і Иса. 14;25.
к Иез. 30;13.
л Мих. 4;5.

а Гл. 10;10.
б Иса. 32;19.
в Ст. 7.
г Иер. 2;3. 50;7.
д Втор. 29;19. Осия 12;8.
е Ст. 4.

ж Соф. 3;12. Мат. 11;5.
з Осия 5;7.
и Иер. 15;2. 43;11.
к Ст. 7. Соф. 3;12.
л Мат. 26;15. Виж. Изх. 21;32.

м Мат. 27;9,10.
н Иез. 34;2-4.
о Иер. 23;1. Иез. 34;2. Иоан. 10;12,13.
—
а Иса. 42;5. 44;24. 45;12,18. 48;13.

И основава земята,
И [б]образува духа на человѣка въ него.
(2) Ето, азъ правя Ерусалимъ [в]чаша на опайване
Въ всичкитѣ народи около;
И още и върху Юда ще е *то*
Въ обсадата която е противъ Ерусалимъ.
(3) И [г]въ онзи день ще направя Ерусалимъ
На всичкитѣ народи [д]камикъ натегнуващъ:
Всички които се натоварятъ съ него ще се съкрушатъ,
Ако и да се съберать всичкитѣ земни народи противъ него.
(4) Въ онзи день, говори Господь,
[е]Ще поразя всѣкя конь съ ужасъ,
И всадника му съ изумление;
И ще отворя очитѣ си върху Юдиния домъ,
И ще поразя съ ослѣпение всѣкя конь на народитѣ.
(5) И началницитѣ Юдини ще рекатъ въ сърдцето си:
Подпоръ ми сѫ жителитѣ Ерусалимски
Чрѣзъ Господа Саваота, тѣхния Богъ.
(6) Въ онзи день ще направя началницитѣ Юдини
[ж]Като огнище на огънь въ дърва,
И като свѣщь огнена въ рѫкойка;
И ще изядатъ всичкитѣ народи наоколо,
Отдѣсно и отлѣво;
И Ерусалимъ ще се насели пакъ на мѣстото си,
Въ Ерусалимъ.
(7) И Господь ще избави първо шатритѣ Юдини,
За да не се възвеличи славата на Давидовия домъ
И славата на Ерусалимскитѣ жители надъ Юда.
(8) Въ онзи день Господь ще защити Ерусалимскитѣ жители;
И [з]слабий между тѣхъ въ онзи день ще бѫде като Давида,
И домътъ Давидовъ като Бога,
Като ангелъ Господенъ, прѣдъ тѣхъ.
(9) И въ онзи день
[и]Ще потърся да изтрѣбя всичкитѣ народи
Които идатъ противъ Ерусалимъ.
(10) И [к]ще излѣя върху Давидовия домъ
И върху Ерусалимскитѣ жители
Духъ на благодать и на молби;
И [л]ще погледнатъ къмъ мене когото прободоха,
И ще плачатъ за него
[м]Както плаче нѣкой за единородния си,
И ще се оскърбятъ за него
Както скърбещий за първородния си.
(11) Въ онзи день ще има [н]сѣтувание голѣмо въ Ерусалимъ,
[о]Като сѣтуванието на Ададримонъ въ полето Магедонъ.
(12) И [п]ще сѣтува земята,
Всѣко домородие насамѣ:
Домородието на Давидовия домъ насамѣ,
И женитѣ имъ насамѣ;
[р]Домородието на Натановия домъ насамѣ,
И женитѣ имъ насамѣ;
(13) Домородието на Левиниия домъ насамѣ,
И женитѣ имъ насамѣ;
Домородието на Семея насамѣ,
И женитѣ имъ насамѣ;
(14) Всичкитѣ останали домородия,
Всѣко домородие насамѣ,
И женитѣ имъ насамѣ.

ГЛАВА 13.

[а]Въ онзи день [б]ще има източникъ отворенъ
За дома Давидовъ и за Ерусалимскитѣ жители
Заради грѣхъ и заради нечистота.
(2) И въ онзи день, говори Господь Саваотъ,
[в]Ще изтрѣбя имената на идолитѣ отъ земята,
И не ще да има вече поменъ за тѣхъ;
[г]Още ще отнема пророцитѣ

б Числа 16;22. Екл. 12;7. Иса. 57;16. Евр. 12;9.
в Иса. 51;17,22,23.
г Ст. 4,6,8,9,11. Гл. 13;1. 14;4,6,8,9,13.
д Мат. 21;44.
е Псал. 76;6. Иез. 38;4.
ж Авд. 18.
з Иоилъ 3;10.
и Ст. 3. Аг. 2;22.
к Иер. 31;9. 50;4. Иез. 39;29. Иоилъ 2;28.
л Иоан. 19;34,37. Отк. 1;7.
м Иер. 6;26. Амосъ 8;10.
н Дѣян. 2;37.
о 4 Цар. 23;29. 2 Лѣт. 35;24.
п Мат. 24;30. Отк. 1;7.
р 2 Цар. 5;14. Лука 3;31.

а Гл. 12;3.
б Евр. 9;14. 1 Пет. 1;19. Отк. 1;5.
в Изх. 23;13. Ис. Нав. 23;7. Псал. 16;4. Иез. 30;13. Осия 2;17. Мих. 5;12,13.
г 2 Пет. 2;1.

И нечистия духъ отъ земята.
(3) И ако пророчествува нѣкой още,
Тогазъ баща му и майка му които сѫ го родили
Ще му рекатъ: Нѣма да живѣешъ;
Защото говоришъ лъжи въ името Господне.
И баща му и майка му които сѫ го родили
дЩе го прободатъ когато пророчествува.
(4) И въ онзи день
еПророцитѣ ще се посрамятъ,
Всѣки отъ видѣнието си когато пророчествува;
И жнѣма да обличатъ дреха козиняна за да измамятъ.
(5) И зще рече: Азъ не съмъ пророкъ:
Человѣкъ съмъ земледѣлецъ;
Защото человѣкъ ме хвана *за пастирь* отъ младостьта ми.
(6) И ако му рече нѣкой: Какви сѫ тѣзи рани врѣдъ рѫцѣтѣ ти?
Ще отговори: Тѣзи сѫ,
Съ които се ранихъ въ дома на приятелитѣ си.
(7) Мечу, събуди се ипротивъ Пастиря ми,
И кпротивъ мѫжа моя съдружникъ,
Говори Господь Саваотъ.
лПорази Пастиря, и овцитѣ ще се разпръснатъ;
И ще завърна рѫката си мвърхъ малкитѣ.
(8) И въ всичката *тази* земя, говори Господь,
Двѣ части ще се изтрѣбятъ въ нея и изчезнатъ,
нИ третата ще остане въ нея.
(9) И ще прѣкарамъ отретата часть прѣзъ огънь;
И пще ги очисти както се чисти среброто;
рИ ще ги опитамъ както се опитва златото:
Тѣ ще призоватъ името ми,
И азъ ще ги послушамъ:
сЩе река: Тѣзи ми сѫ люде;
И тѣ ще рекатъ: Господь е Богъ нашъ.

ГЛАВА 14.

Ето, адень Господень иде,
И обиритѣ ти врѣдъ тебе ще се раздѣлятъ.
(2) И бще събера всичкитѣ народи
Противъ Ерусалимъ на бой;
И ще се прѣвземе градътъ,
И вкѫщитѣ ще се оберать,
И женитѣ ще се насилватъ;
И половината отъ града ще излѣзе въ плѣнъ,
И остатъкътъ на людетѣ не ще да се изтрѣби отъ града.
(3) И Господь ще излѣзе
И ще ратува противъ онѣзи народи,
Както когато ратува въ деня на боя.
(4) И нозѣтѣ му ще застанатъ въ онзи день
гНа Елеонската гора, която е срѣщу Ерусалимъ къмъ изтокъ;
И Елеонската гора ще се разцѣпи
Прѣзъ срѣдата си къмъ изтокъ и къмъ западъ,
дИ ще стане долъ твърдѣ голѣмъ;
И половината отъ горота ще се оттегли къмъ сѣверъ,
И половината й къмъ югъ.
(5) И ще прибѣгнете въ дола на горитѣ;
Защото долътъ на горитѣ ще стига до Асалъ.
И ще побѣгнете както побѣгнахте еотъ труса
Въ днитѣ на Озия Юдиния царь.
И жГосподь Богъ мой ще дойде;
И зсъ тебе *ще сѫ* всичкитѣ светии.
(6) И въ онзи день
Видѣлината не ще бѫде свѣтла, нито помрачена;
(7) Но ще бѫде иединъ день
кКойто е познатъ Господу,
Ни день, ни нощь;
И лнадвечеръ ще има видѣлина.
(8) И въ онзи день

д Втор. 13;6,8. 18;20.
е Мих. 3;6,7.
ж 4 Цар. 1;8. Иса. 20;2. Мат. 3;4.
з Амосъ 7;14.
и Иса. 40;11. Иез. 34;23.
к Иоан. 10;30. 14;10,11. Фил. 2;6.
л Мат. 26;31. Мар. 14;27.
м Мат. 18;10,14. Лука 12;32.
н Рим. 11;5.
о Иса. 48;10.
п 1 Пет. 1;6,7.
р Псал. 50;15. 91;15. Гл. 10;6.
с Псал. 144;15. Иер. 30;22. Иез. 11;20. Осия 2;23. Гл. 8;8.

—

а Иса. 13;9. Иоилъ 2;31. Дѣян. 2;20.
б Иоилъ 3;2.
в Иса. 13;16.
г Виж. Иез. 11;23.
д Иоилъ 3;12,14.
е Амосъ 1;1.
ж Мат. 16;27. 24;30,31. 25;31. Юд. 14.
з Иоилъ 3;11.
и Отк. 22;5.
к Мат. 24;36.
л Иса. 30;26. 60;19,20. Отк. 21;23.

[ж]Води живи ще излѣзатъ изъ Ерусалимъ,
Половината имъ къмъ източното море,
И половината имъ къмъ западното море:
Лѣтѣ и зимѣ ще е *така*.
(9) И Господь ще бъде [з]царь върху всичката земя:
Въ онзи день ще бъде [о]Господь единъ, и името му едно.
(10) Всичкото мѣсто [п]ще се прѣобърне въ поле,
Отъ Газа до Римонъ къмъ югъ на Ерусалимъ;
И той ще се въздигне и [р]насели на мѣстото си
Отъ портата Венияминова до мѣстото на първата порта,
До портата на жглитѣ, и [с]отъ стълпа на Ананеила
До жлѣбоветѣ царски.
(11) И ще се населятъ въ него,
[т]И не ще има вече проклетия;
И [у]Ерусалимъ ще се обитава въ утвърждение.
(12) И това ще е язвата
Съ която Господь ще уязви всичкитѣ народи
Които воюваха противъ Ерусалимъ:
Плътьта имъ ще тлѣе като стоятъ на позѣтѣ си,
И очитѣ имъ ще се разтопятъ въ дупкитѣ си,
И єзикътъ имъ ще се разтопи въ устата имъ.
(13) И въ онзи день
[ф]Смущение голѣмо ще има между тѣхъ отъ Господа;
И ще хващатъ всѣки ржката на ближния си,
И [х]ржката му ще се повдига противъ ржката на ближния му.
(14) И Юда ще ратува въ Ерусалимъ;
И [ц]богатството на всичкитѣ народи около ще се събере,—
Злато, и сребро, и дрехи,— голѣмо множество.
(15) И [ч]язвата на коня, на мъската,
На камилата, и на осела, и на всичкитѣ скотове
Които ще бждатъ въ онѣзи станове—
Таквазъ ще е като тази язва.
(16) И всѣки който остане
Отъ всичкитѣ народи
Които сж дошли противъ Ерусалимъ
[ш]Ще възлиза всѣка година
За да се кланя на Царя, Господа на Силитѣ,
И да празднува [щ]праздника на сѣнитѣ
(17) И [ъ]които отъ доморoдията на земята
Не възлѣзатъ въ Ерусалимъ
За да се поклонятъ на Царя, Господа на Силитѣ,
На тѣхъ не ще има дъждъ.
(18) И ако не възлѣзе доморoдието Египетско,
и не дойде,
[ь]Върху които нѣма дъждъ, на тѣхъ ще е язвата
Съ която Господь ще уязви народитѣ
Които не възлѣзатъ
За да празднуватъ праздника на сѣнитѣ.
(19) Това ще е наказанието на Египетъ,
И наказанието на всичкитѣ народи
Които не възлѣзатъ
Да празднуватъ праздника на сѣнитѣ.
(20) Въ онзи день ще има върху звънцитѣ на конетѣ,
[ѣ]СВЕТИНЯ ГОСПОДУ;
И котлитѣ въ дома Господень
Ще бждатъ като легенитѣ прѣдъ олтаря,
(21) И всѣки котелъ въ Ерусалимъ и въ Юда
Ще бжде освещение Господу на Силитѣ;
И всичкитѣ които жъртвуватъ
Ще дойдатъ та ще вземать отъ тѣхъ и сварятъ въ тѣхъ;
И въ онзи день не ще има вече [ю]Хананеецъ
[я]Въ дома на Господа Саваота.

ж Иез. 47;1. Иоилъ 3;18. Отк. 22;1.
з Дан. 2;44. Отк. 11;15.
о Ефес. 4;5,6.
п Иса. 40;4.
р Гл. 12;6.
с Неем. 3;1. 12;39. Иер. 31;38.
т Иер. 31;40.
у Иер. 23;6.
ф 1 Цар. 14;15,20.
х Сжд. 7;22. 2 Лѣт. 20;23. Иез. 38;21.
ц Иез. 39;10,17, и дрг.
ч Ст. 12.
ш Иса. 60;6,7,9. 66;23.
щ Лев. 23;34,43. Неем. 8;14. Осия 12;9. Иоан. 7;2.
ъ Иса. 60;12.
ь Втор. 11;10.
ѣ Иса. 23;18.
ю Иса. 35;8. Иоилъ 3;17. Отк. 21;27. 22;15.
я Ефес. 2;19-22.

КНИГА НА ПРОРОКА МАЛАХИЯ.

ГЛАВА 1.

Товарътъ на словото Господне чрѣзъ ржката на Малахия къмъ Израиля.
(2) [а]Азъ ви възлюбихъ, говори Господь;
А вие рекохте: Въ какво ни възлюби?
Не бѣ ли Исавъ братъ Якововъ? говори Господь;
Но [б]възлюбихъ Якова,
(3) А Исава възненавидѣхъ,
И [в]направихъ горитѣ му опустѣние,
И наслѣдието му селения на пустиня.
(4) И ако рече Едомъ: Ние станахме бѣдни,
Но ще съградимъ изново опустѣлитѣ мѣста,
Така говори Господь Саваотъ:
Тѣ ще съградятъ, но азъ ще разоря;
И ще се нарекатъ Прѣдѣлъ на Беззаконие,
И, Люде противъ които Господь вознегодува винаги.
(5) И очитѣ ви ще видятъ, и вие ще речете:
[г]Да се възвеличи Господь по-нататъкъ отъ Израилевия прѣдѣлъ.
(6) [д]Синъ почита баща *си*,
И рабъ господаря си;
[е]И ако съмъ азъ баща, дѣ е честьта ми?
И ако съмъ азъ господарь, дѣ е страхътъ ми?
Говори Господь Саваотъ вамъ,
Священници, които прѣзирате името ми,
И говорите: [ж]Въ какво прѣзрѣхме името ти?
(7) Принесохте оскверненъ [з]хлѣбъ на олтаря ми:
И рекохте: Въ какво те осквернихме?
Въ това, че казвате:
[и]Трапезата Господня е достопрѣзрителна.
(8) И [к]ако принесете *животно* слѣпо въ жъртва, не е ли лошо?
И ако принесете хромо или болно, не е ли лошо?
Принеси го сега на началника си:
Ще бжде ли благоразположенъ къмъ тебе,
[л]Или ще приеме ли лицето ти?
Говори Господь Саваотъ.
(9) И сега помолете се Богу за да ни помилва.
[м]Заради васъ стана това.
Ще приеме ли лицата ви?
Говори Господь Саваотъ.
(10) Кой между васъ би затворилъ вратата?
[н]Нито палите огънь на олтаря ми туне.
Нѣмамъ благодарение въ васъ,
Говори Господь Саваотъ,
И [о]нѣма да приема приношение отъ ржката ви.
(11) Защото [п]отъ изтокъ на слънцето до западъ нему
Името ми ще бжде велико [р]между народитѣ;
И [с]на всѣко мѣсто [т]ще се приноси темянъ на името ми,
И чисто приношение;
Защото [у]името ми ще бжде велико между народитѣ,
Говори Господь Саваотъ.
(12) Но вие го осквернихте, и рекохте:
[ф]Трапезата Господня е осквернена,
И полагаемото на нея, ястието ѝ, достопрѣзрително.
(13) Вие рекохте още: Ето какво досаждение!
И я прѣзрѣхте, говори Господь Саваотъ;
И докарахте грабнатото, и хромото, и болното,

а Втор. 7;8. 10;15.
б Рим. 9;13.
в Иер. 49;18. Иез. 35;3,4,7,9,14,15. Авд. 10, и др.
г Псал. 35;27.
д Изх. 20;12.
е Лука 6;46.
ж Гл. 2;14,17. 3;7,8,13.
з Втор. 15;21.
и Иез. 41;22. Ст. 12.
к Ст. 14. Лев. 22;22. Втор. 15;21.
л Иовъ 42;8.
м Осия 13;9.
н 1 Кор. 9;13.
о Иса. 1;11. Иер. 6;20. Амосъ 5;21.
п Псал. 113;3. Иса. 59;19.
р Иса. 60;3,5.
с Иоан. 4;21,23. 1 Тим. 2;8.
т Отк. 8;3.
у Иса. 66;19,20.
ф Ст. 7.

Ей, *такова* приношение докарахте:
[з]Да ли би го приелъ отъ ржцѣтѣ ви? говори Господь.
14) За то проклетъ [ч]прѣлъстительтъ
Който има въ стадото си мжжко,
И прави обричане, и жъртвува Господу нѣщо растлѣно;
Защото [ч]азъ съмъ великъ Царь,
Говори Господь Саваотъ,
И името ми е страшно въ народитѣ.

ГЛАВА 2.

И сега тази заповѣдь *се дава* вамъ, священници.
(2) [а]Ако не послушате, и ако не турите *това* на сърдце
За да дадете слава на името ми,
Говори Господь Саваотъ,
Тогазъ ще проводя проклетията върхъ васъ
И ще прокълна благословенията ви;
Ей, и проклехъ ги,
Защото не турате *това* на сърдце.
(3) Ето, азъ ще отхвърля сѣмето ви,
И ще разпръсна лайно по лицата ви,
Лайното на тържествата ви;
И [б]ще ви вдигне съ себе си;
(4) И ще познаете
Че азъ проводихъ тази заповѣдь вамъ,
За да е завѣтътъ ми съ Левия,
Говори Господь Саваотъ.
(5) [в]Завѣтътъ ми на животъ и на миръ бѣ съ него;
И дадохъ ги нему [г]заради страха
Съ който ми се боеше и се страхуваше отъ името ми.
(6) [д]Законътъ на истината бѣ въ устата му,
И беззаконие не се намѣри въ устнитѣ му;
Ходѣше съ мене въ миръ и правота,
И [е]мнозина върна отъ беззаконие.
(7) [ж]Понеже устнитѣ на священника трѣбва да пазятъ знание;
И отъ устата му да поискатъ законъ;
[з]Защото той е посланникъ на Господа Саваота.
(8) Но вие се уклонихте отъ пжтя;
[и]Направихте мнозина да се спъватъ въ закона;
[к]Растлѣхте завѣта Левиинъ,
Говори Господь Саваотъ.
(9) За то и [л]азъ ви направихъ прѣзрѣни
И унищожени прѣдъ всичкитѣ люде,
Защото не упазихте пжтищата ми,
Но *сте* лицеприемници въ закона.
(10) [м]Не е ли единъ Отецътъ на всички насъ?
[н]Не създаде ли насъ единъ Богъ?
Защо се обхождаме лъстиво всѣки противъ брата си
Та оскверняваме завѣта на нашитѣ отци?
(11) Защото Юда се поведе лъстиво,
И стори се гнусота въ Израиль и въ Ерусалимъ;
Защото Юда оскверни светото Господне което възлюби,
И [о]ожени се за дъщеря на чуждъ богъ.
(12) Господь ще изтрѣби изъ Якововитѣ селения
Человѣка който прави това,
Пазача, и който отвѣщава,
И [п]приносещия приношение Господу на Силитѣ.
(13) Направихте още и това:
Покривахте олтаря Господенъ съ сълзи,
Съ плачъ, и съ въздихания;
За то не поглежда вече приношението,
И не приема *го* съ благоволение отъ ржката ви.
(14) И говорите: Защо?
Защото Господь стана свидѣтель
Между тебе и [р]жената на младостьта ти
Къмъ която се поведе ти лъстиво,
[с]Като ти е тя съпружница и жена на съюза ти.
(15) И не направи ли *така* единъ?
Но той имаше прѣвъзходство на духа.
И защо единиятъ?
За да поиска [т]божествено сѣме.

з Лев. 22;20, и дрг.
ц Ст. 8.
ч Псал. 47;2. 1 Тим. 6;15.
—
а Лев. 26;14, и дрг. Втор. 28;15, и дрг.
б 3 Цар. 14;10.
в Числа 25;12. Иез. 34;25. 37;26.
г Втор. 33;8,9.
д Втор. 33;10.
е Иер. 23;22. Як. 5;20.
ж Лев. 10;11. Втор. 17;9,10. 24;8. Езд. 7;10. Иер. 18;18. Аг. 2;11,12.
з Гал. 4;14.
и 1 Цар. 2;17. Иер. 18;15.
к Неем. 13;29.
л 1 Цар. 2;30.
м 1 Кор. 8;6. Ефес. 4;6.
н Пов. 31;15.
о Езд. 9;1. 10;2. Неем. 13;23.
п Неем. 13;28,29.
р Прит. 5;18.
с Прит. 2;17
т Езд. 9;2. 1 Кр. 7;14

За то внимавайте въ духа си,
И да се не докарва никой невѣрно къмъ
жената на младостьта си.
(16) Защото [у]Господь Богъ Израиловъ говори
Че мрази напускане;
Но покриватъ насилието съ дрехитѣ си,
Говори Господь Саваотъ.
За то внимавайте въ духа си,
И не се обхождайте лъстиво.
(17) [ф]Натегнахте Господу съ думитѣ си;
И говорите: Съ какво *му* натегнахме?
Защото говорите: Всѣки който прави
лошо
Благоугоденъ е прѣдъ Господа, и той имъ
благоволява;
Или: Дѣ е Богъ на сѫдбата?

ГЛАВА 3.

Ето, [а]азъ провождамъ вѣстителя си,
И [б]ще устрои пѫтя прѣдъ мене;
И Господь когото вие търсите
Внезапно ще дойде въ храма си,
Ей, [в]Ангелътъ на завѣта когото вие же-
лаете;
Ето, [г]иде, говори Господь Саваотъ.
(2) Но кой може да стърпи [д]деня на при-
шествието му?
И [е]кой може да устои при присѫтствие-
то му?
Защото [ж]той е като огънь на топитель,
И като мило на валявичари.
(3) И [з]ще седне *като* който топи и чисти
сребро;
И ще очисти Левийнитѣ синове,
И ще ги прѣтопи като златото и сре-
брото;
И [и]ще приносятъ Господу приношение
съ правда.
(4) Тогазъ [к]приношението на Юда и на Е-
русалимъ
Ще бѫде угодно Господу,
Както въ древнитѣ дни,
Както въ прѣдишнитѣ години.
(5) И ще се приближа при васъ за сѫдба;
И ще съмъ свидѣтель бързъ противъ б
баятелитѣ,
И [л]противъ прѣлюбодѣйцитѣ, и противъ
кълнещитѣ се лъжливо,
И противъ онѣзи които насилватъ наем-
ницитѣ въ мъздата, вдовицата, и си-
рачето,
И *противъ* онѣзи които онеправдаватъ
чужденецъ
И не се боятъ отъ мене,
Говори Господь Саваотъ.
(6) Защото азъ съмъ Господь, [м]не се измѣ-
нявамъ;
[н]За то вие, синове Яковови, не поги-
нахте.
(7) [о]Отъ днитѣ на отцитѣ си
Отдѣлихте се отъ повелѣнията ми, и не
ги упазихте.
[п]Обърнете се къмъ мене, и ще се обър-
на къмъ васъ,
Говори Господь Саваотъ.
[р]Но рекохте: Въ какво да се обърнемъ?
(8) Ще краде ли человѣкъ Бога? Вие обаче
ме крадохте.
И говорите: Въ какво те крадохме?
[с]Въ десетъцитѣ и въ приношенията.
(9) Вие сте прокляти съ клетва;
Защото вие ме крадохте, *ей*, всичкий на-
родъ.
(10) [т]Донесете всичкитѣ десетъци [у]въ жи-
талището,
За да бѫдатъ храна въ дома ми;
И опитайте ме сега въ това,
Говори Господь Саваотъ,
Ако не ви отворя [ф]хлябитѣ небесни
Та [х]излѣя благословение върху васъ
Щото да не стига *мѣсто за него.*
(11) И ще запрѣтя за васъ [ц]на поглъщателя;
И нѣма да поврѣжда плодоветѣ на земя-
та ви,
Нито лозата ви ще хвърли прѣди врѣме
плода си на полето,
Говори Господь Саваотъ.
(12) И ще ви ублажаватъ всичкитѣ народи;
Защото ще бѫдете вие [ч]желателна земя,

у Втор. 24;1. Мат. 5;32. 19;8.
ф Иса. 43;24. Амосъ 2;13. Гл. 3;13-15.
—
а Мат. 11;10. Мар. 1;2. Лука 1;76. 7;27.
б Иса. 40;3.
в Иса. 63;9.
г Аг. 2;7.
д Гл. 4;1.
е Отк. 6;17.
ж Иса. 4;4. Мат. 3;10-12.
з Иса. 1;25. Зах. 13;9.
и 1 Пет. 2;5.
к Гл. 1;11.
л Зах. 5;4. Як. 5;4,12.
м Числа 23;19. Рим. 11;29. Як. 1;17.
н Плачъ 3;22.
о Дѣян. 7;51.
п Зах. 1;3.
р Гл. 1;6.
с Неем. 13;10,12.
т Прит. 3;9,10.
у 1 Лѣт. 26;20. 2 Лѣт. 31;11. Неем. 10;38. 13;12.
ф Бит. 7;11. 4 Цар. 7;2.
х 2 Лѣт. 31;10.
ц Амосъ 4;9.
ч Дан. 8;9.

Говори Господь Саваотъ.
(13) [ш]Думитѣ ви бидоха жестоки противъ
мене, говори Господь;
И рекохте: Що говорихме противъ тебе?
(14) Вие рекохте:
[щ]Суетно е да служи нѣкой Богу;
И: Каква полза че упазихме стражата му,
И че ходихме прѣдъ Господа на Силитѣ
съ сѣтувание?
(15) И сега [ъ]ние ублажаваме гордитѣ;
Ей, онѣзъ които правятъ беззаконие у-
спѣватъ;
Ей, [ь]онѣзъ които изкушаватъ Бога, и тѣ
се избавятъ.
(16) [ѣ]Тогазъ боещитѣ се отъ Господа [ю]го-
ворѣха единъ на другъ;
И Господь внимаваше и слушаше;
И [я]писа се книга на възпоминание прѣдъ
него
За онѣзи които се бояха отъ Господа
И които мислѣха за името му.
(17) И [ѫ]щѫ бѫдатъ мои, говори Господь Са-
ваотъ,
Въ онзи день когато азъ приготвя [ѫѫ]скѫ-
поцѣннитѣ *си;*
И [а]ще бѫда благоутробенъ за тѣхъ,
Както е благоутробенъ человѣкъ
За сина си който му работи.
(18) [б]Тогазъ ще се обърнете
И разсѫдите между праведенъ и нече-
стивъ,
Между който служи Богу
И който му не служи.

ш Гл. 2;17.
щ Повт. 21;14,15. 22;17. Псал. 73;13. Соф. 1;12.
ъ Псал. 73;12 Гл. 2;17.
ь Псал. 95;9.
ѣ Псал. 66;16. Гл. 4;2.
ю Евр. 3;13.
я Псал. 56;8. Иса. 65;6. Отк. 20;12.
ѫ Изх. 19,5. Втор. 7;6. Псал. 135;4. Тит. 2;14. 1 Пет. 2;9
ѫѫ Иса. 62;3.
а Псал. 103;13.
б Псал. 58,11.

—

а Иоилъ 2,31 Гл 3,2. 2 Пет. 3,7.

ГЛАВА 4.

Защото, ето, [а]иде день който ще гори
като пещь;
И [б]всичкитѣ гордѣливи, и всички които
правятъ нечестие, ще бѫдатъ [в]плѣва;
И идещий день ще ги изгори,
Говори Господь Саваотъ,
[г]Та нѣма да имъ остави ни корень ни
вѣтва.
(2) А вамъ [д]които се боите отъ името ми
[е]Ще изгрѣе Слънцето на Правдата
Съ изцѣление въ крилата си;
И ще излѣзете и се разиграете като тел-
ци изъ обора.
(3) И [ж]ще стъпчете нечестивитѣ;
Защото тѣ ще бѫдатъ пепелъ подъ пле-
снитѣ на нозѣтѣ ви
Въ който день азъ направя *това,*
Говори Господь на Силитѣ.
(4) [з]Помнете на Моисея раба ми закона
Който заповѣдахъ нему [и]въ Хоривъ за
всичкия Израиль,
[к]Повелѣнията и сѫдбитѣ.
(5) Ето, азъ ще ви проводя [л]Илия пророка
[м]Прѣди да дойде деньтъ Господень, ве-
ликиятъ и страшниятъ;
(6) И той ще обърне сърдцето на бащитѣ
къмъ чадата,
И сърдцето на чадата къмъ бащитѣ имъ,
Да не дойда и [н]поразя земята [о]съ про-
клетия.

б Гл. 3,18.
в Авд. 18.
г Амосъ 2;9.
д Гл. 3;16.
е Лука 1;78. Ефес. 5,14. 2 Пет. 1;19. Отк. 2;28.
ж 2 Цар. 22,43. Мих 7;10. Зах. 10:5
з Изх. 20;3, и дрг.
и Втор. 4;10.
к Псал. 147;19.
л Мат. 11,14. 17,11. Мар. 9;11 Лука 1;17
м Иоилъ 2;31
н Зах. 14;12.
о Зах. 5,3

НОВИЙ ЗАВѢТЪ

НА

Господа нашего

ИСУСА ХРИСТА,

ВѢРНО И ТОЧНО ПРѢВЕДЕНЪ ОТЪ
ПЪРВООБРАЗНОТО.

ЦАРИГРАДЪ,

Въ Книгопечатницата на Х. Матеосянъ.

1912.

ЕВАНГЕЛИЕ ОТЪ МАТЕЯ.

ГЛАВА 1.

[а]Родословието на Исуса Христа, [б]сина Давидова, [в]сина Авраамова. (2)[г]Авраамъ роди Исаака; а [д]Исаакъ роди Якова; а [е]Яковъ роди Юда и братята му; (3)[ж]а Юда роди Фареса и Зара отъ Тамарь; а [з]Фаресъ роди Есрома; а Есромъ роди Арама; (4) а Арамъ роди Аминадава; а Аминадавъ роди Наасона; а Наасонъ роди Салмона; (5) а Салмонъ роди Вооза отъ Рахавь; а Воозъ роди Овида отъ Руть; а Овидъ роди Иесея; (6) а [и]Иесей роди царь Давида; а [к]царь Давидъ роди Соломона отъ Уриевата *жена;* (7) а [л]Соломонъ роди Ровоама; а Ровоамъ роди Авия; а Авия роди Аса; (8) а Аса роди Иосафата; а Иосафатъ роди Иорама; а Иорамъ роди Озия; (9) а Озия роди Иоатама; а Иоатамъ роди Ахаза; а Ахазъ роди Езекия; (10) а [м]Езекия роди Манасия; а Манасия роди Амона; а Амонъ роди Иосия; (11) а [н]Иосия роди Iехония и братята му около [о]прѣселението Вавилонско. (12) А слѣдъ прѣселението Вавилонско [п]Иехония роди Салатиила; а [р]Салатиилъ роди Зоровавела; (13) а Зоровавелъ роди Авиуда; а Авиудъ роди Елиакима; а Елиакимъ роди Азора; (14) а Азоръ роди Садока; а Садокъ роди Ахима; а Ахимъ роди Елиуда; (15) а Елиудъ роди Елеазара; а Елеазаръ роди Матана; а Матанъ роди Якова; (16) а Яковъ роди Иосифа, мѫжа на Мария, отъ която се роди Исусъ, който се нарича Христосъ.

(17) И така всичкитѣ родове отъ Авраама до Давида четиринадесеть рода сѫ; и отъ Давида до прѣселението Вавилонско, родове четиринадесеть; и отъ прѣселението Вавилонско до Христа, родове четиринадесеть.

(18) А [с]рождението на Исуса Христа така бѣ: като бѣ сгодена майка му Мария за Иосифа, додѣ още не бѣха се съединили, [т]намѣри се непраздна отъ Духа Светаго. (19) А Иосифъ мѫжъ ѝ, понеже бѣ праведенъ, и не искаше [у]да я опозори, науми си тайно да я напусне. (20) Но това когато помисли той, ето, ангелъ Господенъ яви му се насънѣ и казваше: Иосифе, сине Давидовъ, не бой се да земешъ жена си Мария; защото [ф]зачнатото въ нея отъ Духа Светаго е. (21) А [х]ще роди синъ, и ще му наречешъ името *Исусъ; защото той [ц]ще спаси своитѣ люде отъ грѣховетѣ имъ. (22) И всичко това биде за да се сбѫдне реченото отъ Господа чрѣзъ пророка, който казва: (23) [ч]«Ето, дѣва ще зачне и ще роди синъ, и ще му нарекатъ името Емануилъ, което се тълкува, Богъ съ насъ.» (24) И като стана Иосифъ отъ сънъ, стори както му повелѣ ангелъ Господенъ, и взе жена си; (25) и не я познаваше до когато тя роди сина си [ш]първороднаго; и той му нарече името Исусъ.

ГЛАВА 2.

А [а]когато се роди Исусъ въ Витлеемъ Юдейски въ днитѣ на царь Ирода, ето, [б]мѫдреци отъ истокъ пристигнаха въ Ерусалимъ, (2) и казваха: [в]Дѣ е що се е родилъ царь Юдейски? защото [г]звѣздата му видѣхме на истокъ, и дойдохме да му се поклонимъ.

а Лука 3;23.
б Псал. 132;11. Иса. 11;1. Иер. 23;5. Гл. 22;42. Иоан. 7;42. Дѣян. 2;30. 13;23. Рим. 1;3.
в Бит. 12;3. 22;18. Гл. 3;16.
г Бит. 21;2,3.
д Бит. 25;26.
е Бит. 29;35.
ж Бит. 38;27, и дрг.
з Руть 4;18, и дрг. 1 Лѣт. 2;5,9, и дрг.
и 1 Цар. 16;1. 17;12.
к 2 Цар. 12;24.
л 1 Лѣт. 3;10, и дрг.
м 4 Цар. 20;21. 1 Лѣт. 3;13.
н 1 Лѣт. 3;15,16.
о 4 Цар. 24;14-16. 25;11. 2 Лѣт. 36;10,20. Иер. 27;20. 39;9. 52;11,15,28-30. Дан. 1;2.
п 1 Лѣт. 3;17,19.
р Езд. 3;2. 5;2. Неем. 12;1. Аг. 1;1.
с Лука 1;27.
т Лука 1;35.
у Втор. 24;1.
ф Лука 1;35.
х Лука 1;31.
* Спаситель.
ц Дѣян. 4;12. 5;31. 13;23,38.
ч Иса. 7;14.
ш Изх. 13;2. Лука 2;7,21.

—

а Лука 2;4,6,7.
б Бит. 10;30. 25;6. 3 Цар. 4;30.
в Лука 2;11.
г Числа 24;17. Иса. 60;3.

(3) *Това* като чу царь Иродъ, смути се, и
всичкий Ерусалимъ съ него. (4) И събра
[д]всичкитѣ първосвещеници и [е]книжници отъ
народа, [ж]та разпитваше отъ тѣхъ дѣ имаше
да се роди Христосъ. (5) И тѣ му казаха: Въ
Витлеемъ Юдейски; защото така е писано
чрѣзъ пророка: (6) «И [з]ти, Витлееме, земя
Юдина, никакъ не си най-малъкъ между
войводствата Юдови; защото отъ тебе ще из-
лѣзе Вождъ [и]който ще пасе народа ми Из-
раиля.» (7) Тогазъ Иродъ повика тайно мж-
дреците, та изпита отъ тѣхъ наздраво врѣме-
то на появената звѣзда (8) И като ги изпра-
ти въ Витлеемъ, рече *имъ:* Идете, изпитайте
наздраво за дѣтето, и като *го* намѣрите, из-
вѣстете ми, да дойда и азъ да му се поклоня.
(9) А тѣ като чуха *това* отъ царя тръгнаха;
и, ето, звѣздата която бѣха видѣли на изтокъ
идѣше прѣдъ тѣхъ додѣ дойде та се спрѣ надъ
мѣстото дѣто бѣ дѣтето. (10) И като видѣха
звѣздата зарадваха се съ радость твърдѣ го-
лѣма. (11) И като влѣзоха въ кжщата, намѣ-
риха дѣтето съ майка му Мария, и паднаха
та му се поклониха, и като отвориха съкрови-
щата си, [к]принесоха му дарове,—злато, и ли-
ванъ, и смирна. (12) И понеже имъ се откри
отъ Бога [л]насънѣ да се не върнатъ при Иро-
да, отидоха *си* прѣзъ другъ пжть въ своята
страна.

(13) А слѣдъ отиването имъ, ето, ангелъ
Господень явява се насънѣ Иосифу и казва:
Стани та вземи дѣтето и майка му, и бѣгай
въ Египетъ, и бжди тамъ до когато ти река,
защото Иродъ има да потърси дѣтето да го
погуби. (14) И той стана, взе дѣтето и майка
му прѣзъ нощь, и отиде въ Египетъ; (15) и
бѣ тамъ до смъртьта Иродова, да се сбжде ре-
ченото отъ Господа чрѣзъ пророка, който каз-
ва: [м]«Изъ Египетъ повикахъ сина си.»
(16) Тогазъ Иродъ, като видѣ че му се под-
смѣха мждреците, твърдѣ много се разяри, и
проводи та погуби всичкитѣ младенци въ Ви-
тлеемъ и по всичкитѣ негови прѣдѣли, отъ
двѣ години и по-долу, споредъ врѣмето което
бѣ добрѣ изпиталъ отъ мждреците. (17) То-
газъ се изпълни реченото [н]отъ пророка Ие-
ремия, който казва: (18) «Гласъ се чу въ
Рама, плачъ и писъкъ и ридание голѣмо: Ра-
хиль оплакваше чадата си, и не рачеше да се
утѣши, защото ги нѣма *вече.*» (19) А като
умрѣ Иродъ, ето, ангелъ Господень явява се
насънѣ Иосифу въ Египетъ (20) и казва:
Стани, вземи дѣтето и майка му та иди въ
земята Израилева; защото измрѣха тѣзи кои-
то търсѣха душата на дѣтето. (21) И той ста-
на, взе дѣтето и майка му, и дойде въ земя-
та Израилева. (22) Но като чу че Архелай
царува надъ Юдея намѣсто баща си Ирода,
убоя се да иде тамъ; и, понеже му бѣ откро-
вено насънѣ, отиде [о]въ Галилейскитѣ страни,
(23) та се засели въ единъ градъ нарицаемъ
[п]Назаретъ; да се сбжде реченото чрѣзъ про-
роцитѣ че Назарей ще се нарече.

ГЛАВА 3.

Въ ония дни дойде [а]Иоанъ Кръститель и
проповѣдваше [б]въ пустинята Юдейска, (2) и
казваше: Покайте се, [в]понеже наближи цар-
ство небесно. (3) Защото той е реченийтъ отъ
пророка Исаия, който казва: [г]«Гласъ на ед-
ного който вика въ пустинята: [д]Пригответе
пжтя Господень, прави правете неговитѣ пж-
теки.» (4) А [е]самъ Иоанъ [ж]имаше облѣклото
си отъ камилски косми, и около чрѣслата си
коженъ поясъ; а яденето му бѣ [з]акриди и
[и]диви медъ. (5) [к]Тогазъ се извървѣ при него
Ерусалимъ и всичка Юдея и всичката окол-
ность на Иорданъ, (6) и [л]кръщаваха се въ
Иорданъ отъ него като изповѣдваха грѣховетѣ
си. (7) А като видѣ *Иоанъ* че идѣха на не-
говото кръщаване мнозина отъ Фарисеитѣ и
Садукеитѣ, рече имъ: [м]Рожби ехиднини! кой
ви обади да бѣгате отъ [н]бждещия гнѣвъ?
(8) Сторете прочее плодове достойни на покая-
ние, (9) и не мислете да думате въ себе си:
[о]Отца имаме Авраама; защото казвамъ ви че
Богъ може отъ тѣзи камене да въздигне чада
Аврааму. (10) А и сѣкирата вече лежи при
кореня на дърветата; [п]и тъй, всяко дърво

д 2 Лѣт. 36;14.
е 2 Лѣт. 34;13.
ж Мал. 2;7.
з Мих. 5;2. Иоан. 7;42.
и Отк. 2;27.
к Псал. 72;10. Иса. 60;6.
л Гл. 1;20.
м Осия 11;1.
н Иер. 31;15.
о Гл. 3;13. Лука 2;39.
п Иоан. 1;45.

—

а Мар. 1;4,15. Лука 3;2,3. Иоан. 1;28.
б Ис. Нав. 14;10.
в Дан. 2;44. Гл. 4;17. 10;7.
г Иса. 40;3. Мар. 1;3. Лука 3;4. Иоан. 1;23.
д Лука 1;76.
е Мар. 1;6.
ж 4 Цар. 1;8. Зах. 13;4.
з Лев. 11;22.
и 1 Цар. 14;25,26.
к Мар. 1;5. Лука 3;7.
л Дѣян. 19;4,18.
м Гл. 12;34. 23;33. Лука 3;7-9.
н Рим. 5;9. 1 Сол. 1;10.
о Иоан. 8;33,39. Дѣян. 13;26. Рим. 4;1,11,16.
п Гл. 7;19. Лука 13;7,9. Иоан. 15;6.

което не прави добъръ плодъ отсича се и въ огънь се хвърля. (11) *р*Азъ ви кръщавамъ съ вода въ покаяние; а този който иде следъ мене по-крепъкъ е отъ мене, комуто не съмъ достоенъ обущата да понеса; *с*той ще ви кръсти съ Духъ Светъ и съ огънь; (12) *т*който държи лопатата въ ржка, и ще отреби гумното си, та ще събере пшеницата си въ житницата, *у*а плевата ще я изгори въ огънь неугасимъ. (13) *ф*Тогазъ идва Иисусъ *х*отъ Галилея на Иорданъ до Иоана да се кръсти отъ него. (14) А Иоанъ го възпираше, и казваше: Азъ имамъ потреба да се кръстя отъ тебе, и ти ли идешъ при мене? (15) А Иисусъ отговори и рече му: Остави сега, защото така подобава намъ да изпълнимъ всека правда. *И Иоанъ* тогава го остави. (16) *ц*И щомъ се кръсти Иисусъ, възлезе тутакси отъ водата, и, ето, отвориха се нему небесата, и виде *ч*Духа Божия че слезваше като гължбъ и спущаше се на него; (17) *ш*и ето гласъ отъ небесата който казваше: *щ*Този е Синъ мой възлюбленний, въ когото благоволихъ

ГЛАВА 4

Тогазъ *а*възведенъ биде Иисусъ *б*отъ Духа въ пустинята да бжде изкушенъ отъ дявола. (2) И като пости четиридесеть дни и четиридесеть нощи, напоконъ огладне. (3) И дойде при него изкусительтъ и рече: Ако си Синъ Божий, речи тези камене да станатъ хлебове. (4) А той отговори и рече: Писано е: *в*«Не само съ хлебъ ще живее человекъ, но съ всеко слово което изхожда изъ Божиите уста.» (5) Тогава го завожда дяволътъ *г*въ светия градъ, и поставя го на крилото на храма, (6) и казва му: Ако си Синъ Божий, хвърли се долу: защото е писано: «На ангелите си *д*ще заповеда за тебе, и на ржце ще те подигатъ, да не би да препъвешъ о каминъ ногата си.» (7) Рече му Иисусъ: Пакъ е писано: *е*«Да не изкусишъ Господа Бога твоего.» (8) Пакъ го завожда дяволътъ на една планина много висока, и показва му всичките царства световни и славата имъ, (9) и казва му: Всичко това ще ти дамъ ако паднешъ да ми се поклонишъ. (10) Тогазъ Иисусъ му казва: Махни се, Сатано; защото е писано: *ж*«Господу Богу твоему да се поклонишъ, и само нему да послужишъ.» (11) Тогазъ го остави дяволътъ; и, ето, *з*ангели пристжпиха и служеха му. (12) А *и*когато чу Иисусъ че Иоанъ бе предаденъ, отиде въ Галилея. (13) И като остави Назаретъ, дойде и засели се въ Капернаумъ крайморски, въ пределите Завулонови и Нефталимови; (14) да се сбжде реченото чрезъ пророка Исаия, който казва: (15) *к*«Земята Завулонова и земята Нефталимова, на пжтя край морето, отвждъ Иорданъ, Галилея езическа (16) *л*народъ който седеше въ тъмнина виде виделина голема, и на седещите въ страна и сенка смъртна виделина имъ възсия.»

(17) *м*Отъ тогава започна Иисусъ да проповедва и да казва *н*Покайте се, защото наближи царство небесно. (18) И като *о*вървеше Иисусъ покрай морето Галилейско, виде двамина братя, *п*Симона, нарицаемия Петръ, и брата му Андрея, че хвърляха мрежа въ морето, защото беха риболовци. (19) И казва имъ: Елате следъ мене, и *р*ще ви направя ловци на человеци.» (20) И *с*те тутакси оставиха мрежите и отидоха следъ него. (21) *т*И като позамина отъ тамъ, виде други двамина братя, Якова Зеведеева и брата му Иоана, съ отца имъ Зеведея въ една ладия, че кърпеха мрежите си; и повика ги. (22) А те тозъ часъ оставиха ладията и отца си, и отидоха следъ него.

р Мар. 1;8. Лука 3;16. Иоан. 1;15,26,33. Деян. 1;5. 11;16. 19;4.
с Иса. 4;4. 44;3. Мал. 3:2. Деян. 2;3,4. 1 Кор. 12;13.
т Мал. 3;3.
у Мал. 4;1. Гл. 13;30.
ф Мар. 1;9. Лука 3;21.
х Гл. 2;22.
ц Мар. 1;10.
ч Иса. 11;2. 42;1. Лука 3;22. Иоан. 1;32,33
ш Иоан. 12;28.
щ Псал. 2;7. Иса. 42;1. Гл. 12;18. 17:5. Мар. 1;11. Лука 9;35. Ефес. 1;6. Кол. 1;13. 2 Пет. 1;17.

—.

а Мар. 1;12, и дрг Лука 4;1, и дрг.
б 3 Цар. 18;12. Иез. 3;14. 8;3. 11;1,24. 40:2. 43;5. Деян. 8;39.
в Втор. 8;3.
г Неем. 11:1,18. Иса. 48;2. 52;1. Гл. 27;53. Отк. 11;2.
д Псал. 91;11,12.
е Втор. 6;16.
ж Втор. 6;13. 10;20. Ис. Нав. 24,14. 1 Цар. 7;3.
з Евр. 1;14.
и Мар. 1;4. Лука 3;20. 4;14,31. Иоан. 4;43.
к Иса. 9;1,2.
л Иса. 42;7. Лука 2;32.
м Мар. 1;14,15.
н Гл. 3;2. 10:7.
о Мар. 1;16-18. Лука 5;2.
п Иоан. 1;42.
р Лука 5:10,11.
с Мар. 10;28. Лука 18:28.
т Мар. 1;19,20. Лука 5;10.

(23) И обхождаше Исусъ всичка Галилея, уга поучаваше въ съборищата имъ, и проповѣдваше фблаговѣстието на царството, и хизцѣляваше всѣка болесть и всѣка немощь между народа. (24) И разчу се слухъ за него по всичка Сирия; и довождаха при него всичкитѣ болни които имаха различни болести и мжки, и бѣснуеми, и лунатици, и разслабени; и ги изцѣли. (25) И чвървѣше слѣдъ него народъ много изъ Галилея и Декаполъ, изъ Ерусалимъ и Юдѣя, и изъ отвждъ Йорданъ.

ГЛАВА 5.

А като видѣ многото народъ, авъзлѣзе на
гората: и щомъ седна пристжпиха до него
ученицитѣ му. (2) И отвори устата си та ги
поучаваше, и говорѣше: (3) бБлажени ни-
щитѣ духомъ: защото е тѣхно царството не-
бесно. (4) вБлажени нажаленитѣ, защото тѣ
ще се утѣшатъ (5) гБлажени кроткитѣ, дза-
щото тѣ ще наслѣдятъ земята. (6) Блажени
които гладуватъ и жадуватъ за правдата, еза-
щото тѣ ще се наситятъ (7) Блажени мило-
стивитѣ; защото тѣ жпомилвани ще бждатъ.
(8) зБлажени чистосърдечнитѣ; изащото тѣ ще
видятъ Бога. (9) Блажени миротворцитѣ, за-
щото тѣ синове Божии ще се нарекатъ.
(10) кБлажени гоненитѣ заради правдата; за-
щото е тѣхно царството небесно. (11) лБла-
жени сте когато ви похулятъ и ви изгонятъ,
ми върхъ васъ рекатъ на лъжа всѣка зла
рѣчь заради мене. (12) нРадвайте се и весе-
лете се, защото е голѣма на небеса вашата
заплата; понеже отака изгониха пророцитѣ
които бѣха прѣди васъ.
(13) Вие сте сольта на земята, а пако соль-
та избезсолѣе, съ какво ще се осоли? За ни-
що вече не струва освѣнъ да се изхвърли
вънъ и да се тъпче отъ человѣцитѣ. (14) рВие
сте видѣлината на свѣта: градъ поставенъ на
гора не може да се укрие. (15) сНито запа-
лятъ свѣщь и я турятъ подъ шиникъ, но на
свѣтилника, и свѣти на всички които сж въ
кжщи. (16) Така да просвѣтне вашата видѣ-
лина прѣдъ человѣцитѣ, тза да видятъ добри-
тѣ ваши дѣла, уи да прославятъ Отца вашего
който е на небесата.
(17) фДа не мислите че азъ дойдохъ да раз-
руша закона или пророцитѣ· не дойдохъ да
разруша, но да изпълня. (18) Защото истина
ви казвамъ· хДоклѣ да прѣмине небето и зе-
мята, една рѣска или една точка отъ закона
нѣма да прѣмине дори се всичко не сбжде.
(19) цИ тъй, който наруши една отъ най-
малкитѣ тѣзи заповѣди, и научи така чело-
вѣцитѣ, най-малъкъ ще се нарече въ цар-
ството небесно, а който стори и научи, той
ще великъ да се нарече въ царството небе-
сно (20) Защото казвамъ ви че ако вашата
чправда не надмине правдата на книжници-
тѣ и Фарисеитѣ, нѣма да влѣзете въ царството
небесно
(21) Чули сте че е речено на староврѣмен-
нитѣ шк«Не убивай; и който убие ще бжде
повиненъ на сждъ.» (22) А пъкъ азъ ви ка-
звамъ че щвсѣки който се гнѣви на брата си
безъ причина ще бжде повиненъ на сждъ:
и който рече на брата си ъ Рака, повиненъ
ще е за прѣдъ събора; а който му рече:
ъБезумне, ще бжде повиненъ за пъкъла о-
гненъ. (23) И тъй, ьако принесешъ дара си
на олтаря, и тамъ се усѣтишъ че братъ ти
има нѣщо на тебе, (24) ѣостави дара си тамъ
прѣдъ олтаря, и иди, първомъ се примири
съ брата си, и тогазъ ела та принесъ дара
си. (25) юСпогодявай се съ противника си скоро,
ядодѣ си на пжтя съ него, да не би про-

у Гл. 9;35. Мар. 1;21, 39. Лука 4;15.44.
ф Гл. 24;14. Мар. 1;14.
х Мар. 1;34.
ц Мар. 3;7.

—

а Мар. 3;13.
б Лука 6;20. Виж. Псал. 51;17 Прит. 16;19. 29;23 Иса. 57:15. 66;2.
в Иса. 61;2,3. Лука 6:21 Иоан. 16;20. 2 Кор. 1:7. Отк. 21;4.
г Псал. 37;11.
д Рим 4;13.
е Иса 55;1 65;13.
ж Псал. 41;1. Гл. 6;14. Мар. 11;25. 2 Тим. 1:16. Евр. 6;10. Як. 2;13.
з Псал. 15;2. 24;4. Евр. 12:14.
и 1 Кор. 13;12. 1 Иоан 3;2,3.
к 2 Кор. 4;17. 2 Тим. 2:12 1 Пет. 3;14.
л Лука 6;22
м 1 Пет 4:14.
н Лука 6;23 Дѣян. 5;41 Рим. 5;3. Як 1:2. 1 Пет. 4;13.
о 2 Лѣт. 36;16 Неем. 9,26. Гл. 23;34,37 Дѣян. 7;52. 1 Сол. 2;15.
п Мар. 9;50. Лука 14:34,35.
р Прит. 4;18. Фил. 2;15.
с Мар. 4;21 Лука 8:16 11;33.
т 1 Пет 2:12
у Иоан. 15;8. 1 Кор 14;25.
ф Рим 3:31 10;4 Гал. 3;24.
х Лука 16;17.
ц Як. 2;10.
ч Рим. 9.31. 10;3
ш Изх. 20;13 Втор. 5;17.
щ 1 Иоан. 3;15.
ъ 2 Цар. 6;20.
ь Гл. 8;4 23,19.
ѣ Иовъ 42;8. Гл 18;19 1 Тим. 2:8. 1 Пет 3.7
ю Прит. 25:8. Лука 12;58.59
я Псал. 32;6 Иса. 55.6.

тивникътъ ти да те прѣдаде сѫднику, а сѫдникътъ те прѣдаде на слугата, и те хвърлятъ въ тъмница. (26) Истина ти казвамъ: Нѣма да излѣзешъ отъ тамъ доклѣ не отдадешъ най-послѣдния кодрантъ.

(27) Чули сте че е речено на староврѣменнитѣ: [л]«Не прѣлюбодѣйствувай» (28) Но азъ ви казвамъ че [лл]всѣкий който гледа жена за да я пожелае, той е прѣлюбодѣйствувалъ вече съ нея въ сърдцето си. (29) [а]Ако ли дѣсното твое око те съблазнява, [б]извади го и хвърли *го* отъ себе си; защото по-добрѣ ти е да погине единъ отъ твоитѣ удове, а не всичкото твое тѣло да бѫде хвърлено въ пъкъла. (30) И ако дѣсната твоя рѫка те съблазнява, отсѣчи я и хвърли *я* отъ себе си; защото по-добрѣ ти е да погине единъ отъ твоитѣ удове, и да не бѫде всичкото твое тѣло хвърлено въ пъкълъ

(31) Речено е още: [в]«Който си напусне жената, да ѝ даде разводно писмо.» (32) А пъкъ азъ ви казвамъ че [г]който напусне жена си, освѣнъ по причина на прѣлюбодѣяние, прави я да прѣлюбодѣйствува; и който се ожени за напуснатата прѣлюбодѣйствува.

(33) Пакъ сте чули [д]че е речено на староврѣменнитѣ: [е]«Не си прѣстѫпвай клетвата, но [ж]да изпълнявашъ клетвитѣ си прѣдъ Господа.» (34) Но азъ ви казвамъ: [з]Никакъ да се не кълнете; нито съ небето, [и]защото е прѣстолъ Божий; (35) нито съ земята, защото е подножие на нозѣтѣ му: нито съ Ерусалимъ, защото [к]е градъ на Царя великаго. (36) Нито съ главата си недѣй се кълна; защото не можешъ ни единъ косъмъ да направишъ бѣлъ или черенъ. (37) Но да бѫде [л]рѣчьта ви: Ей, ей; Не, не; а отъ това повечето отъ лукаваго е.

(38) Чули сте че е речено: [м]«Око за око, зѫбъ за зѫбъ.» (39) А пъкъ азъ ви казвамъ: [н]Да се не противите злому, но [о]който те плесне по дѣсната страна, обърни му и другата. (40) И на тогози който би поискалъ да се сѫди съ тебе и да ти вземе ризата, остави му и връхната *си* дреха. (41) И [п]който те понуди да идешъ съ него една миля, иди съ него двѣ. (42) Който проси отъ тебе, дай му; и [р]който иска да заеме отъ тебе, недѣй се отвръща отъ него.

(43) Чули сте че е речено: [с]«Да любишъ ближния си, [т]и да ненавиждашъ врага си.» (44) Но азъ ви казвамъ: [у]Любете враговетѣ си, благословяйте тия които ви кълнатъ, правете добро на тѣзи които ви ненавиждатъ, и [ф]молете се за тия които ви правятъ пакость и ви гонятъ, (45) за да бѫдете синове на Отца вашего който е на небеса: [х]защото той повелѣва на слънцето си да изгрѣва на злитѣ и на добритѣ, и дава дъждъ на праведнитѣ и неправеднитѣ (46) Защото [ц]ако любите любещитѣ васъ, коя заплата имате? Не правятъ ли това и митаритѣ? (47) И ако поздравявате само братята си, що повече правите? Не правятъ ли така и митаритѣ? (48) И тъй, [ч]бѫдете съвършени и вие, [ш]както е съвършенъ Отецъ вашъ който е на небеса.

ГЛАВА 6.

Внимавайте да не правите своитѣ милостини прѣдъ человѣцитѣ за да ви виждатъ; инакъ нѣмате заплата при Отца вашего който е на небесата (2) И тъй, [а]кога правишъ милостиня, не трѫби прѣдъ себе си, както правятъ лицемѣритѣ по съборищата и по улицитѣ, за да се прославятъ отъ человѣцитѣ: истина ви казвамъ: Приимать вече заплатата си. (3) А ти кога правишъ милостиня, да не узнае лѣвата ти рѫка що прави дѣсницата ти; (4) за да бѫде твоята милостиня въ тай-

---

[л] Изх. 20;14. Втор. 5;18.
[лл] Иовъ 31;1. Прит. 6;25. Виж. Бит. 34;2. 2 Цар. 11;2.
[а] Гл. 18;8,9: Мар. 9:43—47.
[б] Виж. Гл. 19;12. Рим. 8;13. 1 Кор. 9;27. Кол. 3;5.
[в] Втор. 24;1 Иер. 3;1. Виж. Гл. 19:3, и друг. Мар. 10;2, и друг.
[г] Гл. 19;9. Лука 16;18. Рим. 7;3. 1 Кор. 7;10,11.
[д] Гл. 23;16.
[е] Изх. 20;7. Лев. 19;12. Числа 30;2. Втор. 5;11.
[ж] Втор. 23;23.
[з] Гл. 23;16,18,22. Як. 5;12.
[и] Иса. 66;1.
[к] Псал. 48;2. 87;3.
[л] Кол. 4;6. Як. 5;12.
[м] Изх. 21;24. Лев. 24;20. Втор. 19;21.
[н] Прит. 20;22. 24;29. Лука 6;29. Рим. 12;17,19. 1 Кор. 6;7. 1 Сол. 5;15. 1 Пет. 3;9.
[о] Иса. 50:6. Плачь [3:30,
[п] Гл. 27;32. Мар. 15:21.
[р] Втор. 15;8,10. Лука 6;30,35.
[с] Лев. 19:18.
[т] Втор. 23;6. Псал. 41;10.
[у] Лука 6;27,35. Рим. 12;14,20.
[ф] Лука 23;34. Дѣян. 7;60. 1 Кор. 4;12,13. 1 Пет. 2;23. 3;9;
[х] Иовъ 25;3.
[ц] Лука 6;32.
[ч] Бит. 17;1. Лев. 11;44. 19;2. Лука 6;36. Кол. 1;28. 4:12. Як. 1;4. 1 Пет. 1;15,16.
[ш] Ефес. 5;1.

—

а ...

по; и Отецъ твой, който види въ тайно, [б]ще
ти въздаде наявѣ.
(5) И кога се молишъ, не бивай както ли-
цемѣрнтѣ; защото тѣ обичатъ да си правятъ
молбата стоеще по съборищата и по жглитѣ
на улицитѣ, за да се явятъ на человѣцитѣ:
истина ви казвамъ че приниматъ заплатата
си. (6) А ти кога се молишъ, [в]влѣзъ въ
скришната си стаичка, и като си затворишъ
вратата, помоли се Отцу твоему който е въ
тайно; и Отецъ ти, който види въ тайно, ще
ти въздаде наявѣ. (7) А кога се молите, [г]не
говорете излишни думи както езичницитѣ:
[д]защото мислятъ че въ многословието си ще
бждатъ послушани. (8) И тъй, не се уподобя-
вайте на тѣхъ; защото Отецъ ви знае отъ
що имате нужда прѣди вие да му попросите.
(9) А вие така се молете: —
[е]Отче нашъ който си на небеса, да се све-
ти името твое; (10) да дойде царството твое;
[ж]да бжде волята твоя, [з]както на небето *така*
и на земята; (11) [и]хлѣба нашъ насжщни,
дай *го* намъ днесъ (12) и [к]прости ни дъл-
говетѣ наши както и ние прощавамѐ на на-
шитѣ длъжници; (13) [л]и не въведи насъ въ
изкушение, [м]но избави насъ отъ лукаваго:
[н]защото е твое царството и силата и славата
во вѣки. Аминъ.
(14) Защото [о]ако простите вие на человѣцитѣ
съгрѣшенията имъ, ще прости и вамъ Отецъ
вашъ небесний; (15) [п]ако ли вие не простите
на человѣцитѣ съгрѣшенията имъ, то и Отецъ
вашъ нѣма да *ви* прости съгрѣшенията ваши.
(16) А [р]кога постите, не бивайте, както
лицемѣрнтѣ, намръщени; защото помрача-
ватъ лицата си за да се явятъ на человѣци-
тѣ че постятъ: истина ви казвамъ че тѣ ве-
че си приниматъ заплатата. (17) А ти кога по-
стишъ, [с]помажи главата си, и лицето си о-
мий; (18) да се не покажешъ прѣдъ человѣ-
цитѣ че постишъ, но Отцу твоему който е въ
тайно; и Отецъ твой, който види въ тайно,
ще ти въздаде наявѣ.

(19) [т]Недѣйте си събира съкровища на зе-
мята, дѣто молецъ и ръжда *ги* разваля, и
дѣто крадци подкопаватъ и крадатъ. (20) [у]Но
събирайте си съкровища на небето, дѣто ни
молецъ нито ръжда *ги* разваля, и дѣто крад-
ци не подкопаватъ нито крадатъ; (21) защо-
то, кждѣто е съкровището ви, тамъ ще бжде
и сърдцето ви. (22) [ф]Свѣтило на тѣлото е о-
кото; и тъй, ако е окото ти чисто, всичкото
ти тѣло свѣтло ще бжде; (23) ако ли бжде о-
кото ти лукаво, всичкото ти тѣло тъмно ще
бжде. И тъй, видѣлината която е въ тебе а-
ко е тъмнина, то тъмнината колко *ще е!*
(24) [х]Никой не може на двамина господари да
работи; защото или единого ще възненавиди,
а другиго ще възлюби; или единому ще бжде
привърженъ, а другиго ще прѣзира. [ц]Не мо-
жете да работите Богу и Мамону. (25) Заради
това казвамъ ви: [ч]Не имайте грижа за жи-
вота си какво ще ядете или какво ще пиете,
нито за тѣлото ваше какво ще облѣчете. Не
е ли животътъ по-драгоцѣненъ отъ храната,
и тѣлото отъ облѣклото? (26) [ш]Погледнете на
птицитѣ небесни че не сѣятъ, ни жънатъ,
нито въ житници събиратъ; и Отецъ вашъ
небесни ги храни. Вие не сте ли много по-
горни отъ тѣхъ? (27) И кой отъ васъ, като
се грижи, може да приложи единъ лакъть на
раста си? (28) И за облѣкло защо се гри-
жите? Разсмотрете криноветѣ въ полето какъ
растатъ: не се трудятъ, нито предатъ; (29) не
казвамъ ви че нито Соломонъ въ всичката
своя слава не бѣ облѣченъ както единъ отъ
тѣхъ. (30) И ако Богъ така облича трѣвата
на полето, която я днесъ има и утрѣ я въ
пещь хвърлятъ, не ще ли много повече васъ
да облѣче, маловѣрни? (31) И тъй, недѣйте се
грижи, и не думайте: Какво ще ядемъ, или
какво ще пиемъ, или какво ще облѣчемъ?
(32) (защото всичко това езичницитѣ го тър-
сятъ:) понеже Отецъ вашъ небесни знае че
имате нужда отъ всичко това. (33) [щ]Но тър-
сете първомъ царството Божие и правдата не-

б Лука 14;14.
в 4 Цар. 4;33.
г Екл. 5;2.
д 3 Цар. 18;26,29.
е Лука 11;2, и дрг.
ж Гл. 26;39,42. Дѣян. 21;14.
з Псал. 103;20,21.
и Виж. Иовъ 23;12. Прит. 30;8.
к Гл. 18;21, и дрг.
л Гл. 26;41. Лука 22;40,46. 1 Кор. 10;13. 2 Пет. 2;9. Отк 3;10.
м Иоан. 17;15.
н 1 Лѣт. 29;11.
о Мар. 11;25,26. Ефес. 4;32. Кол. 3;13.
п Гл. 18;35. Як. 2;13.
р Иса. 58:5.
с Рутъ 3;3. Дан. 10;3.
т Прит. 23;4. 1 Тим. 6;17. Евр. 13;5. Як. 5;1, и дрг.
у Гл. 19;21. Лука 12;33,34. 18;22. 1 Тим. 6;19. 1 Пет. 1;4.
ф Лука 11;34,36.
х Лука 16;13.
ц Гал. 1;10. 1 Тим. 6;17. Як. 4;4. 1 Иоан. 2;15.
ч Псал. 55;22. Лука 12;22,23. Фил. 4:6. 1 Пет. 5;7. 147;9.
ш Иовъ 38;41. Псал. Лука 12;24, и дрг.
щ 3 Цар. 3;13. Псал. 37;25. Мар. 10;30. Лука 12;31. 1 Тим. 4;8.

това; и всичко това ще ви се приложи. (34) За това, недѣйте се грижи за утрѣ, защото утрѣшният день ще се погрижи за себе си. Доста е на деня неговото му зло.

ГЛАВА 7.

[а]Не сѫдете, да не бѫдете сѫдени. (2) Защото [б]съ каквато сѫдба сѫдите, съ таквазъ ще ви сѫдятъ; и съ каквато мѣрка мѣрите ще ви се възмѣри. (3) И [в]защо виждашъ сѫчицата въ окото на брата си, а гредата която е въ твоето око не усѣщашъ? (4) Или какъ ще речешъ на брата си: Остави да извадя сѫчицата изъ окото ти; а ето гредата въ твоето око? (5) Лицемѣре, извади първомъ гредата изъ своето око, и тогава щешъ чисто видѣ да извадишъ сѫчицата изъ братовото си око. (6) [г]Не давайте осветено *нѣщо* на псетата; нито хвърляйте бисеритѣ си прѣдъ свинетѣ, да не би да ги стъпчатъ съ краката си и се обърнатъ та ви разкѫсатъ. (7) [д]Просете, и ще ви се даде; търсете, и ще намѣрите; хлопайте, и ще ви се отвори; (8) защото [е]всѣки който проси приима, и който търси намира, и който хлопа, ще му се отвори. (9) Има ли отъ васъ [ж]такъвъ нѣкой человѣкъ който, ако му поиска синъ му хлѣбъ, той ще му даде камикъ? (10) Или, ако поиска риба, да ли ще му даде змия? (11) И тъй, ако вие, които сте [з]лукави, знаете да давате добри давания на чадата си, колко повече Отецъ ви който е на небеса ще даде добрини на тия които искатъ отъ него! (12) И тъй, [и]въ всѣко нѣщо, както искате да правятъ человѣцитѣ на васъ, така и вие правете на тѣхъ: защото [к]това е законътъ и пророцитѣ.

(13) [л]Влѣзте прѣзъ тѣснитѣ врата; защото пространни сѫ вратата и широкъ е пѫтьтъ който води въ погибельта, и мнозина сѫ които прѣзъ тѣхъ минуватъ. (14) Понеже тѣсни сѫ вратата и стѣсненъ е пѫтьтъ който води въ животъ, и малцина сѫ които ги намѣрватъ.

(15) [м]Пазете се отъ лъжовнитѣ пророци, [н]които идатъ при васъ съ овчи дрехи, а отвѫтрѣ сѫ [о]вълци грабители. (16) [п]Отъ плодоветѣ имъ ще ги познаете. [р]Бере ли се отъ трънки грозде, или отъ репеи смокини? (17) Така [с]всѣко добро дърво прави добри плодове; а лошото дърво прави лоши плодове. (18) Не може добро дърво да прави лоши плодове, нито лошо дърво да прави добри плодове. (19) [т]Всѣко дърво което не прави добъръ плодъ отсича се и въ огънь се хвърля. (20) И тъй, отъ плодоветѣ имъ ще ги познаете. (21) Не всѣки който ми казва: [у]Господи, Господи! ще влѣзе въ царство небесно, но който прави волята на Отца моего който е на небеса. (22) Въ онзи день мнозина ще ми рекатъ: Господи, Господи! [ф]не въ твоето ли име пророкувахме, и не въ твоето ли име бѣсове изгонихме, и не въ твоето ли име много чудеса сторихме? (23) И [х]тогазъ ще имъ обявя: Азъ никога не съмъ ви зналъ: [ц]махнете се отъ мене вие които работите беззаконие.

(24) И тъй, [ч]всѣки който слуша тѣзи мои думи и ги прави, ще го уподобя на человѣкъ разуменъ който е съзидалъ кѫщата си на камикъ; (25) и валѣ дъждътъ, и придоха рѣкитѣ, и повѣяха вѣтроветѣ, и нападнаха на тази кѫща; и не падна, защото бѣ основана на камикъ. (26) И всѣки който слуша тѣзи мои думи и не ги прави ще се уподоби на человѣкъ безуменъ който съзида кѫщата си на пѣсъкъ; (27) и валѣ дъждътъ, и придоха рѣкитѣ, и повѣяха вѣтроветѣ, и нападнаха на тази кѫща; и тя падна, и голѣмо бѣ нейното падане.

(28) И когато свърши Исусъ тѣзи думи, [ш]чудѣше се народътъ на поучението му; (29) [щ]за-

а Лука 6;37. Рим. 2;1. 14;3,4,10,13. 1 Кор. 4;3,5. Як. 4;11,12.
б Мар. 4;24. Лука 6;38.
в Лука 6;41,42.
г Прит. 9;7,8. 23,9. Дѣян. 13;45,46.
д Гл. 21;22. Мар. 11;24. Лука 11;9,10. 18;1. Иоан. 14;13. 15;7. 16;23,24. Як. 1;5,6. 1 Иоан. 3;22. 5;14,15.
е Прит. 8;17. Иер. 29;12,13.
ж Лука 11;11-13.
з Бит. 6;5. 8;21.
и Лука 6;31.
к Лов. 19;18. Гл. 22;40. Рим. 13;8-10. Гал. 5;14. 1 Тим. 1;5.
л Лука 13;24.
м Втор. 13;3. Иер. 23;16. Гл. 24;4,5, 11;24. Мар. 13;22. Рим. 16;17,18. Ефес. 5;6. Кол. 2;8. 2 Пет. 2,1-3. 1 Иоан. 4;1.
н Мих. 3;5. 2 Тим. 3;5.
о Дѣян. 20;29,30.
п Ст. 20. Гл. 12;33.
р Лука 6;43,44.
с Иер. 11;19. Гл. 12;33.
т Гл. 3;10. Лука 3;9. Иоан. 15;2,6.
у Осия 8;2. Гл. 25;11, 12. Лука 6,46. 13;25. Дѣян. 19;13. Рим. 2;13. Як. 1;22.
ф Числа 24;4. Иоан. 11;51. 1 Кор. 13;2.
х Гл. 25;12. Лука 13;25,27. 2 Тим. 2;19.
ц Псал. 5;5. 6;8. Гл. 25;41.
ч Лука 6;47, и друг.
ш Гл. 13;54. Мар. 1;22. 6;2. Лука 4;32.
щ Иоан. 7;46.

щото ги учаше както единъ който има власть,
и не както книжницитѣ.

ГЛАВА 8.

А когато слѣзе отъ гората, послѣдваха го
народъ много. (2) И, ето, [а]единъ прокаженъ
дойде, кланяше му се, и говорѣше: Госпо-
ди, ако искашъ, можешъ да ме очистишъ.
(3) Тогазъ Исусъ прострѣ ржката си, допрѣ
се до него, и рече: Искамъ, бжди очистенъ;
и тозъ часъ очисти му се проказата. (4) И
казва му Исусъ: [б]Гледай да не кажешъ ни-
кому; но иди, покажи себе си свещенику, и
принесъ дара [в]който е Моисей повелѣлъ, за
свидѣтелство тѣмъ.

(5) А [г]когато влѣзе Исусъ въ Капернаумъ,
пристжпи при него нѣкой си стотникъ та му
се молѣше (6) и казваше: Господи, момчето
ми лежи у дома разслабено, и мжчи се злѣ.
(7) Казва му Исусъ: Азъ ще дойда и ще го
изцѣля. (8) Отговори стотникътъ и рече *му:*
Господи, [д]не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ
стрѣхата ми; но [е]речи само рѣчь, и ще о-
здравѣе момчето ми. (9) Защото и азъ съмъ
человѣкъ подъ власть, и имамъ подчинени
на себе си войни; и казвамъ на тогози: И-
ди, и отхожда; и на другиго: Дойди, и до-
хожда; и на слугата си: Стори това, и струва
го. (10) И като чу Исусъ почуди се, и ре-
че на ония които идѣха слѣдъ него Истина
ви казвамъ: Нито въ Израиля съмъ намѣ-
рилъ толкози вѣра. (11) И пакъ ви казвамъ
че [ж]мнозина отъ истокъ и западъ ще дой-
датъ и ще насѣдатъ съ Авраама и Исаака и
Якова въ царство небесно; (12) а [з]синоветѣ
на царството [и]що бждатъ изпждени въ най-
вънщната тъмнина тамъ що бжде плачъ и
скърцане съ зжби. (13) И рече Исусъ на стот-
ника: Иди; и както си повѣрвалъ нека ти
бжде. [к]И оздравѣ момчето му въ сжщия часъ.
(14) И когато дойде Исусъ въ Петровата кж-
ща, видѣ че [л]тъща му лежеше болна отъ
огница. (15) И похвана я за ржката, и огни-
цата я остави; и стана та имъ служеше.
(16) И [м]когато се свечери, доведоха му мно-
зина бѣснуеми; и изпжди духоветѣ съ една
рѣчь, и колкото болни имаше изцѣли ги;
(17) да се сбжде реченото чрѣзъ пророка И-
саия, който казва: [н]«Той взе *на себе си* на-
шитѣ немощи, и болеститѣ *наши* понесе.»

(18) И като видѣ Исусъ много народъ око-
ло себе си, повелѣ да минатъ отвждъ. (19) И
[о]пристжпи единъ книжникъ та му рече: У-
чителю, ще дойда слѣдъ тебе кждѣто идешъ.
(20) Казва му Исусъ: Лисицитѣ *си* имать ле-
гла, и птицитѣ небесни гнѣзда; а Синъ Че-
ловѣчески нѣма дѣ глава да подклони. (21) А
[п]другъ отъ неговитѣ ученици рече му: Го-
споди, [р]дозволи ми първомъ да ида и да по-
греба отца си. (22) Но Исусъ му рече: Вър-
ви слѣдъ мене, и остави мъртвитѣ да погре-
батъ мъртвитѣ си.

(23) И когато влѣзе въ ладията, учениците
му влѣзоха слѣдъ него. (24) И, ето, [с]буря го-
лѣма биде на морето, така щото вълнитѣ по-
криваха ладията; а той спѣше. (25) И при-
стжпиха ученицитѣ му та го събудиха, и ка-
заха: Господи! спаси ни: погинваме! (26) А
той имъ казва: Що сте страхливи, маловѣрни?
[т]Тогазъ стана та запрѣти на вѣтроветѣ и на
морето, и тишина голѣма биде. (27) А чело-
вѣцитѣ се чудѣха, и казваха: Какъвъ е този,
че и вѣтроветѣ и морето го послушватъ?

(28) И [у]като дойде той отвждъ въ Герге-
синската земя, срѣщнаха го двама бѣснуеми
които излѣзоха изъ гробищата, твърдѣ сви-
рѣпи, така щото никой не можеше да мине
прѣзъ онзи пжть. (29) И, ето, извикаха и
казваха: Що имашъ ти съ насъ, Исусе, Си-
не Божий? дошелъ си тука прѣди врѣме ли
да ни мжчишъ? (30) А надалеко отъ тѣхъ и-
маше стадо отъ много свине което пасѣше.
(31) И бѣсоветѣ му се молѣха и казваха: А-
ко ни изпждишъ, дозволи ни да отидемъ въ
стадото на свинетѣ. (32) И рече имъ: Идѣ-
те. И тѣ, щомъ излѣзоха, отидоха въ стадо-
то на свинетѣ; и, ето, всичкото стадо из
свинетѣ устреми се прѣзъ стръмнината въ
морето, и погинаха въ водата. (33) А свино-

а Мар. 1;40, и др.
Лука 5;12, и др.
б Гл. 9;30. Мар. 5;43.
в Лев. 14;3,4,10.
Лука 5;14.
г Лука 7;1, и др.
д Лука 15;19,21.
е Псал. 107;20.
ж Бит. 12;3. Иса. 2;2,3.
11;10. Мал. 1;11.
Лука 13;29. Дѣян.
10;45. 11;18. 14;27.
Рим. 15;9, и др.
Ефес. 3;6.
з Гл. 21;43.
и Гл. 13;42,50. 22;13.
24;51. 25;30. Лука
13;28. 2 Пет. 2;17.
Юд. 13.
к Мар. 1;29-31.
Лука 4;38,39.
л 1 Кор. 9;5.
м Мар. 1;32, и др.
Лука 4;40,41.
н Иса. 53;4.
1 Пет. 2;24.
о Лука 9;57,58.
п Лука 9;59,60.
р 3 Цар. 19;20.
с Мар. 4;37, и др.
Лука 8;23, и др.
т Псал. 65;7. 89;9.
107;29.
у Мар. 5;1, и др.
Лука 8;26, и др.

касинтѣ побѣгнаха, и като дойдоха въ града извѣстиха всичко, и това що стана съ бѣснуемитѣ. (34) И, ето, цѣлъ градъ излѣзе да посрѣщне Исуса; и като го видѣха, [ф]примолиха му ся да отиде отъ тѣхнитѣ прѣдѣлы.

ГЛАВА 9.

И той влѣзе въ ладията, и прѣмина [а]та дойде въ своя си градъ. (2) И, [б]ето, донесоха му единого разслабенъ, сложенъ на постелка; [в]и като видѣ Исусъ тѣхната вѣра, рече разслабеному: Дързай, синко, прощаватъ ти се грѣховетѣ ти. (3) И ето, нѣкои отъ книжницитѣ рекоха въ себе си: Той богохулствува. (4) [г]А Исусъ като видѣ помислитѣ имъ рече: Защо мислите вие зло въ сърдцата си? (5) Защото, кое е по-лесно, да река: Прощаватъ ти се грѣховетѣ ти, или да река: Стани и ходи? (6) Но за да познаете че Синъ Человѣчески има на земята власть да прощава грѣхове, (тогазъ казва разслабеному:) Стани, вдигни постелката си, и иди у дома си. (7) И той стана и отиде у дома си. (8) *Това* като видѣха народитѣ почудиха се, и прославиха Бога който бѣ далъ таквази власть на человѣцитѣ

(9) [д]И като минуваше Исусъ отъ тамъ, видѣ единого человѣка че седѣше на митарницата, Матей на име; и рече му: Дойди слѣдъ мене; и той стана и отиде слѣдъ него. (10) [е]И когато бѣ седналъ на трапезата въ кѫщи, ето, мнозина митари и грѣшници дойдоха и насѣдаха съ Исуса и съ ученицитѣ негови. (11) И Фарисеитѣ като видѣха *това* рекоха на ученицитѣ му: Защо вашиятъ учитель [ж]съ митаритѣ и [з]грѣшницитѣ *наедно* яде и *пие?* (12) А Исусъ като чу *това* рече имъ: Здравитѣ нѣматъ нужда отъ лѣкарь, но болнитѣ. (13) Идете още и научете се що е: [и]„Милость искамъ, а не жъртва;“ защото не дойдохъ да призова праведнитѣ, [к]но грѣшницитѣ на покаяние

(14) Тогазъ идватъ при него ученицитѣ Иоановы и казватъ *му:* [л]Защо ние и Фарисеитѣ постимъ много, а твоитѣ ученици не постятъ? (15) И рече имъ Исусъ: [м]Могатъ ли свадбаритѣ да тѫжатъ докато е съ тѣхъ младоженикътъ? Ще дойдатъ обаче дни кога се отнеме отъ тѣхъ младоженикътъ; [н]и тогазъ ще постятъ. (16) И никой не кърпи ветха дреха съ небѣленъ платъ; защото това което *ще се тури да* запълни отдира отъ дрехата, и съдраното става по-лошо. (17) Нито наливатъ ново вино въ ветхи мѣхове; а инакъ, разпукватъ се мѣховетѣ, и виното се излива, и мѣховетѣ се развалятъ; но наливатъ ново вино въ нови мѣхове, и едното и другото се увардятъ.

(18) [о]Това когато говорѣше тѣмъ, ето, началникъ нѣкой си дойде та му се кланяше и казваше: Дъщеря ми до сега е умрѣла; но дойди и тури рѫката си на нея, и ще оживѣе. (19) И стана та отиде слѣдъ него Исусъ, и ученицитѣ му

(20) И, ето, [п]жена която страдаше отъ кръвотечение дванадесеть години пристѫпи изотзадъ и допрѣ се до полата на дрехата му; (21) защото думаше си: Ако се допра само до дрехата му, ще оздравѣя. (22) А Исусъ, като се обърна та я видѣ, рече: Дързай, дъщи; [р]вѣрата твоя изцѣли те. И отъ онзи часъ оздравѣ жената.

(23) И когато [с]дойде Исусъ въ кѫщата началникова, и видѣ [т]свирачитѣ и народа въ смущение, (24) рече имъ: [у]Идете си, защото момичето не е умрѣло, но спи. И присмиваха му се. (25) А като изпѫдиха народа, влѣзе *Исусъ,* хвана я за рѫката, и момичето стана. (26) И разчу се това по всичката оназн земя.

(27) И когато си отиваше Исусъ отъ тамъ, вървѣха слѣдъ него двама слѣпи които викаха и казваха: [ф]Помилвай ни, Сине Давидовъ. (28) И щомъ влѣзе въ кѫщи, пристѫпиха слѣпитѣ при него, и казва имъ Исусъ: Вѣрвате ли че мога да сторя това? Казватъ му: Ей, Господи. (29) Тогазъ се прикосна до

ф Втор. 5;25. 3 Цар. 17;18. Лука 5;8. Дѣян. 16;39.

—

а Гл. 4;13.
б Мар. 2;3. Лука 5;18.
в Гл. 8;10.
г Псал. 139;2. Гл. 12;25. Мар. 12;15. Лука 5;22. 6;8. 9;47. 11;17.
д Мар. 2;14. Лука 5;27.
е Мар. 2;15, и дрг. Лука 5;29, и дрг.
ж Гл. 11;19. Лука 5;30
з Лука 15;2 Гал. 2;15.
и Осия 6;6. Мих. 6;6-8. Гл. 12;7.
к 1 Тим. 1;15.
л Мар. 2;18, и дрг. Лука 5;33, и дрг. 18;12.
м Иоан. 3;29.
н Дѣян. 13;2,3 14;23. 1 Кор. 7;5.
о Мар. 5;22, и дрг. Лука 8;41, и дрг
п Мар. 5;25. Лука 8;43, и дрг
р Лука 7;50. 8;48. 17;19. 18;42.
с Мар. 5;38. Лука 8;51.
т Виж. 2 Лѣт. 35;25.
у Дѣян. 20;10.
ф Гл. 15;22. 20;30,31. Мар. 10;47,48. Лука 18;38

очитѣ имъ и рече: Да бѫде вамъ по вѣрата
ваша. (30) И отвориха имъ се очитѣ. И за-
прѣти имъ Исусъ строго и рече: Гледайте [х]да
не узнае *това* никой. (31) [ц]А тѣ като излѣ-
зоха прославиха го по всичката онази земя.

(32) И [ч]когато тѣ излѣзваха, ето, доведоха
му единъ человѣкъ нѣмъ и бѣсуемъ. (33) И
слѣдъ изпѫждането на бѣса, проговори нѣ-
мията; и почудиха се народитѣ, и думаха:
Никога не се е видѣло такъвзъ нѣщо въ Из-
раиль. (34) А Фарисеитѣ казваха: [ш]Чрѣзъ
началника бѣсовски изгонва бѣсоветѣ.

(35) [щ]И обхождаше Исусъ всичкитѣ градове
и села [ъ]та поучаваше въ съборищата имъ, и
проповѣдваше благовѣстието на царството; и
изцѣляваше всѣка болесть и всѣка немощь
въ народа. (36) И [ь]като видѣ множеството на
народа смили се за тѣхъ, защото бѣха изне-
мощѣли и пръснати, [ѣ]като овци които нѣ-
матъ пастирь. (37) Тогазъ рече на учениците
си: [ю]Жетвата е много, а работницитѣ малко;
(38) за това [я]молете се на Господаря на же-
твата да изпрати работници на жетвата си.

ГЛАВА 10.

[а]И призова дванадесетьтѣ свои ученици та
имъ даде власть надъ нечиститѣ духове да
ги изпѫждатъ, и да изцѣляватъ всѣка бо-
лесть и всѣка немощь.

(2) А имената на дванадесетьтѣ апостоли
сѫ тѣзи: първий, [б]Симонъ, който се казва
Петъръ, и Андрей братъ неговъ; Яковъ Зе-
ведеевъ, и Иоанъ братъ неговъ; (3) Филипъ
и Вартоломей; Тома, и Матей митарьтъ; Я-
ковъ Алфеевъ, и Левей нареченний Тадей;
(4) [в]Симонъ Кананитъ, и [г]Юда Искариотски,
който го и прѣдаде.

(5) Тѣзи дванадесеть отпрати Исусъ, и за-
повѣда имъ и рече: [д]На пѫть езически да
не идете, и [е]въ градъ Самарянски да не
влѣзете; (6) но [ж]ходете новече при [з]поги-
налитѣ овци отъ дома Израилевъ. (7) И [и]къ-
дѣто ходите проповѣдвайте и казвайте: [к]Цар-
ство небесно наближи. (8) Болни изцѣлявай-
те, прокажени очищавайте, мъртви възкръ-
свайте, бѣсове изпѫждайте: [л]даромъ сте
приели, даромъ давайте. (9) [м]Не взимайте ни-
то злато, нито сребро, [н]нито мѣдь въ поясит-
тѣ си, (10) нито торбичка за пѫть, нито двѣ
дрехи, нито обуща, нито тояга; [о]защото ра-
ботникътъ е достоенъ за своята прѣхрана.
(11) И [п]въ който градъ или село влѣзете, из-
питайте кой е въ него достоенъ, и тамъ о-
ставайте докле си излѣзете. (12) А на влѣз-
ване въ дома поздравявайте го. (13) И [р]ако
бѫде домътъ достоенъ, нека дойде на него
вашиятъ миръ; [с]ако ли не бѫде достоенъ,
мирътъ ви къмъ васъ да се възвърне. (14) [т]И
който ви не приеме нито послуша вашитѣ
думи, когато излѣзвате изъ *онзи* домъ или
изъ онзи градъ, [у]изтърсете праха отъ нозѣ-
тѣ си. (15) Истина ви казвамъ: [ф]По-леко ще
бѫде на земята Содомска и Гоморска въ сѫд-
ния день нежели на онзи градъ.

(16) [х]Ето, азъ ви проваждамъ като овци
между вълци; [ц]бѫдете прочее разумни като
змиитѣ, и [ч]незлобиви като гълѫбитѣ. (17) А
пазете се отъ человѣцитѣ; [ш]защото на сѫ-
дилища ще ви прѣдаватъ, и [щ]въ съборищата
та си ще ви биятъ. (18) И [ъ]прѣдъ владѣтели
и царе ще ви извождатъ заради мене, въ
свидѣтелство на тѣхъ и на езичницитѣ. (19) [ь]А
когато ви прѣдадатъ, недѣйте се грижи какъ
или какво ще говорите; защото [ѣ]ще ви се
даде въ онзи часъ какво ще говорите. (20) [ю]За-

х Гл. 8;4. 12;16. 17;9. Лука 5;14.
ц Мар. 7;36.
ч Гл. 12;22. Лука 11;14.
ш Гл. 12;24. Мар. 3;22. Лука 11;15.
щ Мар. 6;6. Лука 13;22.
ъ Гл. 4;23.
ь Мар. 6;34.
ѣ Числа 27;17. 3 Цар. 22;17. Иез. 34;5. Зах. 10;2.
ю Лука 10;2. Иоан. 4;35.
я 2 Сол. 3;1.

—

а Мар. 3;13,14. 6;7. Лука 6;13. 9;1.
б Иоан. 1;42.
в Лука 6;15. Дѣян. 1;13.
г Иоан. 13;26.
д Гл. 4;15.
е Виж. 2 Цар. 17;24. Иоан. 4;9,20.
ж Гл. 15;24. Дѣян. 13;46.
з Иса. 53;6. Иер. 50;6. 17. Иез. 34;5,6,16. 1 Пет. 2;25
и Лука 9;2.
к Гл. 3;2. 4;17. Лука 10;9.
л Дѣян. 8;18,20.
м 1 Цар. 9;7, Мар. 6;8. Лука 9;3. 10;4. 22;35.
н Мар. 6;8.
о Лука 10;7. 1 Кор. 9;7, и дрг. 1 Тим. 5;18.
п Лука 10;8.
р Лука 10;5.
с Псал. 35;13.
т Мар. 6;11. Лука 9;5. 10;10,11.
у Неем. 5;13. Дѣян. 13;51. 18;6.
ф Гл. 11;22,24.
х Лука 10;3.
ц Рим. 16;19. Ефес. 5;15. [2;15.
ч 1 Кор. 14;20. Фил.
ш Гл. 24;9. Мар. 13;9. Лука 12;11. 21;12.
щ Дѣян. 5;40.
ъ Дѣян. 12;1. 24;10. 25;7,23. 2 Тим. 4,16.
ь Мар. 13;11-13. Лука 12;11. 21;14,15.
ѣ Изх. 4;12. Иер. 1;7.
ю 2 Цар. 23;2. Дѣян. 4;8. 6;10. 2 Тим. 4;17.

щото не сте вие които говорите, но Духътъ
на Отца вашего който говори въ васъ. (21) И
братъ брата [я]ще прѣдаде на смърть, и отецъ
чадо; и ще възставатъ чада върхъ родите-
литѣ си и ще ги умъртвятъ. (22) И [ѧ]ще бж-
дете отъ всички ненавиждани заради моето
име; а [ѩ]който прѣтърпи до край, той ще
спасенъ да бжде. (23) А [а]когато ви гонятъ
въ този градъ, бѣгайте въ другия; защото
истина ви казвамъ: Нѣма да свършите гра-
доветѣ Израилеви [б]доклѣ дойде Синътъ Че-
ловѣчески. (24) [в]Не е ученикъ по-горенъ отъ
учителя си, нито слуга по-горенъ отъ госпо-
даря си. (25) Доста е на ученика да бжде
като учителя си, и слугата като господаря
си. [г]Ако стопанина на дома нарекоха Веел-
зевулъ, колко повече домашнитѣ негови!
(26) И тъй, не бойте се отъ тѣхъ; защото
[д]нѣма нищо покрито което да се не открие,
и тайно което да се не узнае. (27) Което ви
говоря въ тъмнината, кажете *го* на видѣло;
и което чуете на ухо, проповѣдайте *го* от-
горѣ на покрива. (28) И [е]да се не бойте отъ
онѣзи които убиватъ тѣлото, а душата не
могатъ да убиятъ; но да се бойте повече отъ
оногозъ който може и душа и тѣло да погуби
въ пъкъла. (29) Не се ли продаватъ двѣ враб-
чета за единъ асарий? и ни едно отъ тѣхъ
нѣма да падне на земята безъ *волята на*
Отца вашего. (30) А [ж]вамъ и косимитѣ на
главитѣ ви всичкитѣ сж прѣброени. (31) Не
бойте се прочее; вие сте отъ много врабчета
по-добри. (32) И тъй, [з]всѣки който изповѣда
мене прѣдъ человѣцитѣ, [и]що изповѣдамъ и
азъ него прѣдъ Отца моего който е на небе-
са. (33) А [к]който се отрече отъ мене прѣдъ
человѣцитѣ, ще се отрека и азъ отъ него
прѣдъ Отца моего който е на небеса. (34) [л]Да
не мислите че дойдохъ да туря миръ на зе-
мята: не дойдохъ да туря миръ, но ножъ.
(35) Защото дойдохъ да разлжча человѣкъ
[м]противъ баща му, и дъщеря противъ майка
й, и снъха противъ свекърва й. (36) И [н]не-
приятели человѣку *ще бждатъ* домашнитѣ му.
(37) [о]Който люби баща или майка повече отъ
мене не е за мене достоенъ; и който люби
синъ или дъщеря повече отъ мене не е за
мене достоенъ. (38) И [п]който не взема кръ-
ста си, и не слѣдва подирѣ ми, не е досто-
енъ за мене. (39) [р]Който намѣри живота си
ще го изгуби; и който изгуби заради мене
живота си що го намѣри. (40) [с]Който васъ
приима мене приима; и който приима мене
приима тогозъ който ме е проводилъ. (41) [т]Кой-
то приима пророкъ въ име на пророкъ за-
плата на пророкъ ще вземе; и който приима
праведникъ въ име на праведникъ заплата на
праведникъ ще вземе. (42) И [у]който напои
одного отъ тѣзи малкитѣ само съ една чаша
студена вода въ име на ученикъ, истина ви
казвамъ: Нѣма да изгуби заплатата си.

ГЛАВА 11.

И когато свърши Исусъ заповѣданията си
къмъ дванадесетьтѣ свои ученици, мина отъ
тамъ да поучава и да проповѣдва по градове-
тѣ имъ.
(2) А [а]Иоанъ като чу [б]въ тъмницата дѣ-
лата Христови, проводи двама отъ ученици-
тѣ си, (3) и рече му: [в]Ти ли си който има
да дойде, или другиго да очакваме? (4) И от-
говори Исусъ и рече имъ: Идете, извѣстете
на Иоана *това* което чуете и видите: (5) [г]слѣ-
пи прогледватъ, хроми ходятъ, прокажени се
очищаватъ, и глухи прочуватъ; мъртви въз-
кръсватъ, [д]и на сиромаситѣ се благовѣствува.
(6) И блаженъ е [е]който се не съблазни въ

я Мих. 7;6. Ст. 35,36. Лука 21;16.
ѧ Лука 21:17.
ѩ Дан. 12:12,13. Гл. 24;13. Мар. 13;13.
а Гл. 2;13. 4;12. 12;15. Дѣян. 8;1. 9;25. 14;6.
б Гл. 16;28.
в Лука 6;40. Иоан. 13;16. 15;20.
г Гл. 12;24. Мар. 3;22. Лука 11;15. Иоан. 8;48,52.
д Мар. 4;22. Лука 8;17. 12;2,3.
е Иса. 8;12,13. Лука 12;4. 1 Пет. 3;14.
ж 1 Цар. 14;45. 2 Цар. 14;11. Лука 21;18. Дѣян. 27;34.
з Лука 12;8. Рим. 10;9,10.
и Отк. 3;5.
к Мар. 8;38. Лука 9;26. 2 Тим. 2;12.
л Лука 12;49,51-53.
м Мих. 7;6.
н Псал. 41;9. 55;13. Мих. 7;6. Иоан. 13;18.
о Лука 14;26.
п Гл. 16;24. Мар. 8;34. Лука 9;23. 14;27.
р Гл. 16;25. Лука 17;33. Иоан. 12;25.
с Гл. 18;5. Лука 9;48. 10;16. Иоан. 12;44. 13;20. Гал. 4;14.
т 3 Цар. 17;10. 18;4. 4 Цар. 4;8.
у Гл. 18;5,6. 25;40. Мар. 9;41. Евр. 6;10.

—

а Лука 7;18,19, и др.
б Гл. 14;3.
в Бит. 49;10. Числа 24;17. Дан. 9;24. Иоан. 6;14.
г Иса. 29;18. 35;4-6. 42;7. Иоан. 2;23. 3;2. 5;36. 10;25,38. 14;11.
д Псал. 22:26. Иса. 61;1. Лука 4;18. Як. 2;5.
е Иса. 8;14,15. Гл. 13;57. 24;10. 26;31. Рим. 9;32,33. 1 Кор. 1;23. 2;14 Гал. 5:11. 1 П

мене. (7) И [ж]когато тѣ си отхождаха, начна
Исусъ да говори на народа за Иоана· Какво
излѣзохте да видите въ пустинята? [з]трьсть
ли отъ вѣтъра разлюлявана? (8) Но какво
излѣзохте да видите? человѣкъ ли съ меки
дрехи облѣченъ? Ето, тѣзи които носятъ ме-
ки *дрехи* въ царски домове сѫ. (9) Но какво
излѣзохте да видите? пророкъ ли? Ей, каз-
вамъ ви, [и]и повече отъ пророкъ. (10) Защо-
то този е за когото е писано: [к]«Ето азъ про-
важдамъ вѣстителя моего прѣдъ твоето лице,
който ще приготви пѫтя ти прѣдъ тебе.»
(11) Истина ви казвамъ: Между роденитѣ отъ
жени не се е повдигналъ по-голѣмъ отъ
Иоана Кръстителя; а най-малкиятъ въ цар-
ство небесно е по-голѣмъ отъ него (12) А
[л]отъ днитѣ на Иоана Кръстителя до нинѣ
царство небесно на сила се взема, и които се
насилятъ тѣ го грабнуватъ (13) [м]Защото
всичкитѣ пророци и законътъ до Иоана про-
рокуваха; (14) и ако щете да приемете *това*,
той е [н]Илия който имаше да дойде. (15) [о]Кой-
то има уши да слуша, нека слуша. (16) [п]А
на какво да уподобя този родъ? Подобенъ е
на дѣца които седятъ на пазаря и викатъ на
дружината си (17) и казватъ: Свирихме ви, и
не играхте; ридахме ви, и не плакахте.
(18) Защото дойде Иоанъ, който ни ядѣше ни
пиеше; и казватъ: Бѣсъ има. (19) Дойде
Синъ Человѣчески, който яде и пие, и каз-
ватъ: Ето человѣкъ ядливъ и винопиѝца,
[р]приятель на митаритѣ и на грѣшницитѣ. И
[с]оправда се мѫдростьта отъ чадата си.

(20) [т]Тогазъ начна да укорява градоветѣ
въ които станаха повечето негови чудеса, за-
щото се не покаяха: (21) Тежко ти, Хорази-
не! тежко ти, Витсаидо! защото чудесата кои-
то въ васъ станаха ако бѣха станали въ Тиръ
и Сидонъ, отколѣ биха се [у]въ врѣтище и пе-
пелъ покаяли. (22) Но казвамъ ви: [ф]На Тиръ
и Сидонъ *наказанието* въ сѫдния день по-
леко ще бѫде нежели на васъ. (23) И ти,
Капернауме, [х]който си се до небеса възви-
силъ, до ада ще се смъкнешъ, защото чуде-
сата които станаха въ тебе ако ставаха въ
Содомъ, той би до днесъ останалъ (24) Но
казвамъ ви [ц]че на земята Содомска по-леко
ще бѫде *наказанието* въ сѫдния день не-
жели на тебе

(25) [ч]Въ онова врѣме отговори Исусъ и ре-
че Прославямъ те, Отче, Господи на небе-
то и на земята, [ш]че си утаилъ това отъ мѫ-
дритѣ и разумнитѣ, [щ]и открилъ си го на
младенцитѣ. (26) Ей, Отче, защото така бѣ
угодно прѣдъ тебе. (27) [ъ]Всичкото ми е прѣ-
дадено отъ Отца моего, и никой не познава
Сина, тъкмо Отецъ; [ь]нито Отца познава нѣ-
кой, тъкмо Синътъ и комуто би изволилъ Си-
нътъ да го открие. (28) Дойдете при мене
всички що се трудите и сте обрѣменени, и
азъ ще ви успокоя. (29) Вземете моето иго
на себе си, и [ѣ]научете се отъ мене; защото
[ю]съмъ кротъкъ и смиренъ на сърдце; и [я]ще
намѣрите спокойствие на душитѣ си. (30) [ѫ]За-
щото моето иго е благо, и моето брѣме е леко.

ГЛАВА 12.

По онова врѣме въ една отъ сѫботитѣ [а]ми-
нуваше Исусъ прѣзъ сѣидбитѣ; а ученицитѣ
му огладнѣха, и начнаха да кѫсатъ класове
и да ядатъ. (2) А Фарисеитѣ като видѣха
това рекоха му· Ето, твоитѣ ученици пра-
вятъ онова което не е простено да се прави
въ сѫбота (3) А той имъ рече: Не сте ли
чели [б]що стори Давидъ когато огладнѣ той и
които бѣха съ него, (4) какъ влѣзе въ дома
Божий, и яде отъ [в]хлѣбоветѣ на прѣдложе-
нието, които не бѣ простено нему да яде ни-
то на онѣзи които бѣха съ него, [г]но само
на свещеницитѣ? (5) Или не сте ли чели [д]въ
закона че въ сѫботенъ день свещеницитѣ о-
скверняватъ сѫботата въ храма, и невинов-
ни сѫ? (6) Но казвамъ ви че [е]има единъ

ж Лука 7;24.
з Ефес. 4;14.
и Гл. 14;5. 21;26. Лука 1;76. 7;26.
к Мал. 3;1. Мар. 1;2. Лука 1;76. 7;27.
л Лука 16;16.
м Мал. 4;6.
н Мал. 4;5. Гл. 17;12. Лука 1;17.
о Гл. 13;9. Лука 8;8. Отк. 2;7,11,17,29. 3;6,13,22.
п Лука 7;31.
р Гл. 9;10.
с Лука 7;35.
т Лука 10;13, и драг.
у Иона 3;7,8.
ф Гл. 10;15. Ст. 24.
х Иса 14;13. Плачъ 2;1.
ц Гл. 10;15.
ч Лука 10;21.
ш Псал. 8;2. 1 Кор. 1;19,27. 2;8. 2 Кор. 3;14.
щ Гл. 16;17.
ъ Гл. 28;18. Лука 10;22. Иоан. 3;35. 13;3. 17;2. 1 Кор. 15;27. [10;15.
ь Иоан. 1;18. 6;46.
ѣ Иоан. 13;15. Фил. 2;5. 1 Пет. 2;21. 1 Иоан. 2;6.
ю Зах. 9;9. Фил. 2;7,8.
я Иер. 6;16.
ѫ 1 Иоан. 5;3.

—

а Втор. 23;25. Мар 2;23. Лука 6;1.
б 1 Цар. 21;6. [24;5.
в Изх. 25;30. Лев.
г Изх. 29;32,33. Лев. 8;31. 24;9.
д Числа 28;9. Иоан. 7;22.
е 2 Лѣт. 6;18. Мал. 3;1.

тука по-голѣмъ отъ храма. (7) Ако ли бѣхте знаяли що е, [ж]«Милость искамъ, а не жъртва,» не бихте осждили невиннитѣ. (8) Защото Синъ Человѣчески е и на сжботата Господарь.

(9) [з]И като прѣмина отъ тамъ дойде въ съборището имъ. (10) И, ето, имаше человѣкъ съ изсъхнала ржка; и за да го обвинятъ попитаха го и казваха: [и]Дозволено ли е да цѣри нѣкой въ сжбота? (11) И той имъ рече: Кой е онзи человѣкъ отъ васъ който, ако има една овца, [к]и тя падне сжботенъ день въ яма, не ще я улови и извади? (12) А колко е по-добъръ человѣкъ отъ овца! За то е дозволено да прави нѣкой добро сжботенъ день. (13) Тогазъ казва на человѣка: Простри ржката си; и простря я, и стана здрава като другата. (14) А [л]Фарисеитѣ като излѣзоха наговориха се противъ него какъ да го погубятъ.

(15) Но Исусъ като позна [м]отиде отъ тамъ; и [н]послѣдваха го народъ много, и ги изцѣли всичкитѣ. (16) [о]И запрѣти имъ да го не изявятъ; (17) за да се сбжде реченото чрѣзъ Исаия пророка, който казва: (18) [п]«Ето Отрока ми когото избрахъ, възлюбления ми [р]на когото благоволи моята душа; ще положа Духа си на него, и ще възвѣсти сждъ на народитѣ. (19) Не ще да се скара, нито ще викне, нито ще чуе нѣкой гласа му по улицитѣ: (20) тръсть смазана нѣма да прѣчупи, и отъ ленъ *свѣщило* замъждѣло нѣма да угаси, до когато изведе сжда въ побѣда; (21) и въ неговото име народитѣ ще се надѣятъ.»

(22) [с]Тогазъ му доведоха единъ бѣснуемъ, слѣпъ и нѣмъ; и го изцѣли, щото слѣпий и нѣмий и говорѣше и виждаше. (23) И смаяха се всичкиятъ народъ, и думаха: Да не би този да е *Христосъ*, синътъ Давидовъ? (24) А [т]Фарисеитѣ като чуха рекоха: Той не изгонва бѣсоветѣ освѣнъ чрѣзъ началника бѣсовски, Веелзевула. (25) А [у]Исусъ, като знаеше тѣхнитѣ помисли, рече имъ: Всѣко царство раздѣлено противъ себе си запустѣва; и всѣки градъ или домъ раздѣленъ противъ себе си нѣма да устои. (26) И ако Сатана изгонва Сатана, раздѣленъ е върхъ себе си; какъ прочее ще трае неговото царство? (27) И ако азъ чрѣзъ Веелзевула изгонвамъ бѣсоветѣ, синоветѣ ви чрѣзъ кого *ги* изгонватъ? За това тѣ ще ви бждатъ сждници. (28) Но ако азъ чрѣзъ Духа Божия изгонвамъ бѣсоветѣ, [ф]го е настигнало на васъ царството Божие. (29) [х]Или какъ може да влѣзе нѣкой въ дома на силния, и да разграби покжщнината му, ако първомъ не върже силния? и тогазъ ще разграби дома му. (30) Който не е съ мене, противъ мене е; и който не събира съ мене, разпилява. (31) За това ви казвамъ: [ц]Всѣки грѣхъ и хула ще се прости на человѣцитѣ; [ч]хулата обаче противъ Духа нѣма да се прости на человѣцитѣ. (32) И [ш]който рече рѣчь противъ Сина Человѣческаго, [щ]ще му се прости; но който рече противъ Духа Светаго, нѣма да му се прости нито въ този вѣкъ нито въ бждещия. (33) Или направете дървото добро, [ъ]и плода му добъръ; или направете дървото лошо, и плода му лошъ; защото дървото се отъ плода познава. (34) [ь]Рожби ехиднини! какъ можете да говорите добро като сте лукави? Защото [ѣ]отъ прѣпълнянето на сърдцето говорятъ устата. (35) Добриятъ человѣкъ отъ доброто съкровище на сърдцето изважда добринитѣ; и злиятъ человѣкъ отъ злото съкровище изважда злинитѣ. (36) И казвамъ ви че всѣка праздна рѣчь която рекатъ человѣцитѣ, ще дадатъ отвѣтъ за нея въ день сждний. (37) Защото отъ думитѣ си ще се оправдаешъ, и отъ думитѣ си ще се осждишъ.

(38) [ю]Тогазъ отговориха нѣкои отъ книжницитѣ и Фарисеитѣ и казаха: Учителю, искаме да видимъ знамение отъ тебе. (39) А той отговори и рече имъ: [я]Родъ лукавъ и

[ж] Осия 6;6. Мих. 6;6-8. Гл. 9;13.
[з] Мар. 3;1. Лука 6;6.
[и] Лука 13;14. 14;3. Иоан. 9;16.
[к] Виж. Изх. 23;4,5. Втор. 22;4.
[л] Гл. 27;1. Мар. 3;6. Лука 6;11. Иоан. 5;18. 10;39. 11;53.
[м] Виж. Гл. 10;23. Мар. 3;7.
[н] Гл. 19;2.
[о] Гл. 9;30.
[п] Иса. 42;1.
[р] Гл. 3;17. 17;5.
[с] Виж. Гл. 9;32. Мар. 3;11. Лука 11;14.
[т] Гл. 9;34. Мар. 3;22. Лука 11;15.
[у] Гл. 9;4. Иоан. 2;25. Отк. 2;23.
[ф] Дан. 2;44. 7;14. Лука 1;33. 11;20. 17;20,21.
[х] Иса. 49;24. Лука 11;21-23.
[ц] Мар. 3;28. Лука 12;10. Евр. 6;4, и дрг. 10;26,29. 1 Иоан. 5;16.
[ч] Дѣян. 7;51.
[ш] Гл. 11;19. 13;55. Иоан. 7;12,52.
[щ] 1 Тим. 1;13.
[ъ] Гл. 7;17. Лука 6;43,44.
[ь] Гл. 3;7. 23;33.
[ѣ] Лука 6;45.
[ю] Гл. 16;1. Мар. 8;11. Лука 11;16,29. Иоан. 2;18. 1 Кор. 1;22.
[я] Иса. 57;3. Гл. 16;4. Мар. 8;38. Иоан. 4;48.

прѣлюбодѣенъ знамение иска, и знамение нѣма да се даде нему освѣнъ знамението на пророкъ Иона. (40) Защото [л]както Иона бѣ въ утробата китова три дни и три нощи, така Синъ Человѣчески ще бѫде въ сърдцето на земята три дни и три нощи. (41) [м]Мѫжетѣ Ниневияне ще възстанатъ на сѫда съ този родъ [а]и ще го осѫдятъ, [б]защото тѣ се покаяха съ Ионовата проповѣдь; и, ето, тука е повече отъ Иона. (42) [в]Царицата Южна ще възстане на сѫда съ този родъ и ще го осѫди, защото отъ краищата на земята дойде да чуе мѫдростьта Соломонова; и, ето, тука е повече отъ Соломона. (43) [г]Когато нечистиятъ духъ излѣзе изъ человѣка, [д]прохожда прѣзъ безводни мѣста да търси спокойствие, и не намѣрва. (44) Тогазъ казва: Да се върна у дома си отъ дѣто излѣзохъ. И като дойде намѣрва *го* празденъ, изметенъ, и украсенъ. (45) Тогазъ отхожда и взема съ себе си седемь други духове по-зли отъ себе си, и като влѣзатъ живѣятъ тамъ; [е]и сетнѣното състояние на тогозъ человѣка бива по-лошо отъ първото. Така ще бѫде и на този лукавъ родъ.

(46) А когато той още говорѣше народу, [ж]ето, майка му [з]и братята му стоеха вънъ и искаха да му говорятъ. (47) И нѣкой си му рече: Ето, майка ти и братята ти стоятъ вънъ и искатъ да ти говорятъ. (48) А той отговори на тогозъ който му каза *това* и рече: Коя е майка ми? и кои сѫ братята ми? (49) И прострѣ си рѫката къмъ ученицитѣ си и рече: Ето майка ми и братята ми! (50) Защото [и]който прави волята на Отца моего който е на небеса, той ми е братъ и сестра и майка.

ГЛАВА 13.

Въ сѫщия день излѣзе Исусъ изъ кѫщи и [а]седѣше край морето. (2) И [б]събраха се до него народъ много, [в]така щото влѣзе та седна въ ладия; а всичкиятъ народъ стоеше на брѣга. (3) И говори имъ много съ притчи, и казваше: Ето, [г]излѣзе сѣятельтъ да сѣе; (4) и когато сѣеше, едно падна край пѫтя; и дойдоха птицитѣ и озобаха го. (5) А друго падна на каменити *мѣста*, дѣто нѣмаше много пръсть; и заскоро изникна, защото нѣмаше дълбина отъ земя; (6) а като изгрѣя слънцето припламна, и понеже нѣмаше коренъ изсъхна. (7) Друго пакъ падна въ трънетѣ; и порастоха трънетѣ и заглушиха го. (8) Друго падна на добрата земя, и даваше плодъ, [д]едно сто, друго шестдесеть, а друго тридесеть. (9) [е]Който има уши да слуша, нека слуша.

(10) И пристѫпиха ученицитѣ и рекоха му: Защо имъ говоришъ съ притчи? (11) А той отговори и рече имъ: Защото [ж]вамъ е дадено да познаете тайнитѣ на царство небесно, а тѣмъ не е дадено. (12) [з]Защото който има, ще му се даде, и ще му се прѣумножи; но който нѣма, и каквото има ще му се отнеме. (13) За това имъ говоря съ притчи, защото гледатъ и не видятъ, слушатъ и не чуятъ, нито разумѣватъ. (14) И изпълнява се на тѣхъ пророчеството Исаиево което казва: [и]«Съ уши ще чуете, и нѣма да разумѣете; и съ очи ще гледате, и нѣма да видите. (15) Защото задебелѣ сърдцето на този народъ, и [к]съ ушитѣ *си* тежко-чуятъ, и очитѣ си склепиха, да не би съ очитѣ *си* да видятъ, и съ ушитѣ *си* да чуятъ, и съ сърдцето *си* да разумѣятъ, и се обърнатъ, и азъ ги изцѣля.» (16) А [л]вашитѣ очи сѫ блажени, защото гледатъ, и ушитѣ ви, защото чуятъ. (17) Защото истина ви казвамъ че [м]многозина пророци и праведници пожелаха да видятъ което *вие* виждате, и не видѣха, и да чуятъ което *вие* чуете, и не чуха.

(18) [н]Вие прочее чуйте притчата на сѣятеля. (19) На всѣкиго който слуша [о]словото

л Иона 1;7.
м Лука 11;32.
а Виж. Иер. 3;11. Иез. 16;51,52. Рим. 2;27.
б Иона 3;5.
в 3 Цар. 10;1. 2 Лѣт. 9;1. Лука 11;31.
г Лука 11;24.
д Иовъ 1;7. 1 Пет. 5;8.
е Евр. 6;4. 10;26. 2 Пет. 2;20-22.
ж Мар. 3;31. Лука 8;19-21.
з Гл. 13;55. Мар. 6;3. Иоан. 2;12. 7;3,5. Дѣян. 1;14. 1 Кор. 9;5. Гал. 1;19.
и Виж. Иоан. 15;14. Гал. 5;6. 6;15. Кол. 3;11. Евр. 2;11.

—

а Мар. 4;1.
б Лука 8;4.
в Лука 5;3.
г Лука 8;5.
д Бит. 26;12.
е Гл. 11;15. Мар. 4;9.
ж Гл. 11;25. 16;17. Мар. 4;11. 1 Кор. 2;10. 1 Иоан. 2;27.
з Гл. 25;29. Мар. 4;25. Лука 8;18. 19;26.
и Иса. 6;9. Иез. 12;2. Мар. 4;12. Лука 8;10. Иоан. 12;40. Дѣян. 28;26,27. Рим. 11;8. 2 Кор. 3;14,15.
к Евр. 5;11.
л Гл. 16;17. Лука 10;23,24. Иоан. 20;29.
м Евр. 11;13. 1 Пет. 1;10,11.
н Мар. 4;14. Лука 8;11.
о Гл. 4;23.

на царството и не го разумѣва идва лукавиятъ, и грабнува посѣяното въ сърцето му: той е посѣяното край пѫтя. (20) А на каменитѣ *мѣста* посѣяното, той е който слуша словото, и заскоро [п]съ радость го приима; (21) коренъ обаче въ себе си нѣма, но е привременно; и когато настане скърбь или гонение за словото, тозъ часъ се [р]съблазнява. (22) [с]А въ трънетѣ посѣяното, той е който слуша словото; и грижитѣ на този вѣкъ и измамата на богатството заглушава словото, и безплодно бива. (23) А посѣяното на добрата земя, той е който слуша словото и *го* разумѣва, който и дава плодъ, и прави единъ сто, другъ шестдесетъ, а другъ тридесетъ.

(24) Друга притча имъ прѣдложи и казваше: Уподоби се царството небесно на человѣкъ който посѣя добро сѣме на нивата си; (25) но като спѣха человѣцитѣ, дойде неприятельтъ му и посѣя плѣвели между пшеницата, и си отиде. (26) И когато изникна трѣвата и стори плодъ, тогазъ се появиха и плѣвелитѣ. (27) А слугитѣ на домакина дойдоха и казаха му: Господине, не посѣя ли добро сѣме на нивата си? но отъ кѫдѣ сѫ се взели плѣвелитѣ? (28) А той имъ рече: Враждебникъ человѣкъ е направилъ това. А слугитѣ му рекоха: Искашъ ли прочее да идемъ да ги оплѣвимъ? (29) А той рече: Не; да не би като плѣвите плѣвелитѣ да изтръгнете купно съ тѣхъ и пшеницата. (30) Оставете да растатъ наедно и двѣтѣ до жетва; и въ врѣмето на жетвата ще река на жетваритѣ: Съберете първомъ плѣвелитѣ, и вържете ги на снопове за изгаряне; [т]а пшеницата съберете въ житницата ми.

(31) Друга притча имъ прѣдложи и каза: [у]Подобно е царството небесно на зърно синапово което взе человѣкъ и посѣя *го* на нивата си; (32) което наистина е по-малко отъ всичкитѣ сѣмена, но когато порасте, най-голѣмо е отъ всичкитѣ злакове, и става дърво, така щото идатъ птицитѣ небесни и прѣвитаватъ въ вѣтвитѣ му.

(33) [ф]Друга притча имъ каза: Подобно е царството небесно на квасъ който, като го взе жена, скри го въ три мѣри брашно докатѣ вкисна всичкото. (34) [х]Всичко това изказа Исусъ съ притчи на народа, и безъ притчи не имъ говорѣше; (35) за да се изпълни реченото отъ пророка, който казва: [ц]«Ще отворя въ притчи устата си; [ч]ще изрека скритото отъ създание мира.»

(36) Тогазъ Исусъ остави народа и дойде въ кѫщи. И приближиха при него ученицитѣ му и казваха: Изтълкувай ни притчата за плѣвелитѣ на нивата. (37) А той отговори и каза имъ: Сѣятельтъ на доброто сѣме е Синъ Человѣчески; (38) [ш]нивата е свѣтътъ; доброто сѣме, тѣ сѫ синоветѣ на царството; [щ]а плѣвелитѣ сѫ синоветѣ на лукаваго; (39) враждебникътъ който ги посѣя, диаволътъ е; [ъ]жетвата е скончанието на вѣка; а жетваритѣ сѫ ангелитѣ. (40) И тъй, както събиратъ плѣвелитѣ и ги изгарятъ въ огъня, така ще бѫде въ скончанието на този вѣкъ. (41) Ще проводи Синъ Человѣчески ангелитѣ си, и [ь]ще съберѫтъ отъ царството негово всичкитѣ съблазни, и онія които правятъ беззаконие, (42) [ѣ]и ще ги хвърлятъ въ пещьта огнена: [ю]тамъ ще бѫде плачъ и скърцане съ зѫби. (43) [я]Тогазъ праведнитѣ ще просвѣтнатъ като слънцето въ царството на Отца си. [ѧ]Който има уши да слуша нека слуша.

(44) Пакъ е подобно царството небесно на имане скрито въ нива, което като го намѣри человѣкъ скри го, и отъ радостьта си отхожда, и [ѩ]продава все що има, [а]и купува онази нива.

(45) Пакъ е подобно царството небесно на человѣкъ търговецъ който търсѣше добри бисери; (46) който като намѣри единъ [б]многоцѣненъ бисеръ отиде и продаде все що имаше, и купи го.

(47) Пакъ е подобно царството небесно на неводъ който биде хвърленъ въ морето [в]и събра отъ всѣкакъвъ видъ *риби;* (48) който като се напълни, извадиха го на брѣга, и сед-

---

п Иса. 58;2. Иез. 33;31,32. Иоан. 5;35.
р Гл. 11;6. 2 Тим. 1;15.
с Иер. 4;3. Гл. 19;23. Мар. 10;23. Лука 18;24. 1 Тим. 6;9. 2 Тим. 4;10.
т Гл. 3;12.
у Иса. 2:2,3. Мих. 4;1. Мар. 4;30, и дрг. Лука 13;18,19.
ф Лука 13:20, и дрг.
х Мар. 4;33,34.
ц Псал. 78;2.
ч Рим. 16;25,26. 1 Кор. 2;7. Ефес. 3;9. Кол. 1;26.
ш Гл. 24;14. 28;19. Мар. 16;15,20. Лука 24;47. Рим. 10;18. Кол. 1;6.
щ Бит. 3;15. Иоан. 8;44. Дѣян. 13;10. 1 Иоан. 3;8.
ъ Иоилъ 3;13. Отк. 14;15.
ь Гл. 18;7. 2 Пет. 2;1,2.
ѣ Гл. 3;12. Отк. 19;20. 20;10.
ю Гл. 8;12. Ст. 50.
я Дан. 12;3. 1 Кор. 15;42,43.
ѧ Ст. 9.
ѩ Фил. 3;7,8.
а Иса. 55;1. Отк. 3;18.
б Прит. 2;4. 3;14,15. 8;10,19.
в Гл. 22;10,

наха та прибраха добритѣ въ сждове, а ло-
шитѣ изхвърлиха вънъ. (49) Така ще бжде
въ скончанието на вѣка: ще излѣзатъ анге-
литѣ, [г]и ще отлжчатъ лукавитѣ измежду
праведнитѣ, (50) [д]и ще ги хвърлятъ въ пещь-
та огнена: тамъ ще бжде плачъ и скърцане
съ зжби.

(51) Казва имъ Исусъ: Разумѣхте ли всич-
ко това? Казватъ му: Ей, Господи. (52) А
той имъ *пакъ* рече: За това всѣки книж-
никъ който се е училъ за царството небесно
подобенъ е на человѣкъ домовитъ който из-
важда изъ съкровището си [е]ново и ветхо.

(53) И когато свърши Исусъ тѣзи притчи,
тръгна си отъ тамъ. (54) И [ж]като дойде въ
отечеството си, учеше ги въ съборището имъ,
така щото чудѣха се тѣ, и думаха: Отъ кжде
дѣ на тогози тая прѣмждрость и тѣзи сили?
(55) [з]Не е ли той синътъ на дърводѣлеца?
Майка му не се ли казва Мариамъ, и [и]бра-
тята му [к]Яковъ и Иосий и Симонъ и Юда?
(56) И сестритѣ му не сж ли всичкитѣ при
насъ? Отъ кждѣ прочее на тогози всичко то-
ва? (57) И [л]съблазняваха се въ него. А И-
сусъ имъ рече: [м]Нѣма пророкъ безъ по-
честь освѣнъ въ отечеството си и въ дома си.
(58) И [н]не сторя тамъ много сили заради не-
вѣрството имъ.

ГЛАВА 14.

Въ онова врѣме [а]чу Иродъ четвертовласт-
никъ слуха Исусовъ; (2) и рече на слугитѣ
си: Този е Иоанъ Кръстителъ: той е възкръ-
сналъ отъ мъртвитѣ, и за това дѣйствуватъ
силитѣ чрѣзъ него. (3) Защото [б]Иродъ, като
хвана Иоана, върза го, и тури го въ тъмни-
ца, заради Иродиада, жената на брата си
Филипа; (4) защото Иоанъ му казваше: [в]Не
ти е простено да имашъ нея. (5) И искаше
да го убие, но убоя се отъ народа; [г]защото
го имаха като пророкъ. (6) И когато праздну-
ваха въ деня на рождеството Иродово, дъ-
щерята Иродиадина игра насрѣдъ, и угоди на
Ирода. (7) За това съ клетва се врече да й
даде каквото би му поискала. (8) А тя, на-
гласена отъ майка си: Дай ми, казва, тука
на блюдо главата на Иоана Кръстителя. (9) И
оскърби се царьтъ; но заради клетвата и за-
ради седещитѣ съ него заедно повелѣ да я
се даде. (10) И проводи та посѣче Иоана въ
тъмницата. (11) И донесоха главата му на блю-
до, и дадоха я на момичето; и занесе я на
майка си. (12) А ученицитѣ му дойдоха та
дигнаха тѣлото и го погребоха, и дойдоха та
казаха на Исуса.

(13) И [д]като чу *това* Исусъ, отиде отъ
тамъ съ ладия въ пусто мѣсто самичъкъ; и
като разбра народътъ, отидоха слѣдъ него
пѣши отъ градоветѣ. (14) И като излѣзе И-
сусъ видѣ народъ много, и [е]смили се за тѣхъ,
и изцѣли болнитѣ имъ.

(15) А [ж]като стана вечерь, дойдоха при
него ученицитѣ му и рекоха: Пусто е мѣ-
стото, и врѣмето вече мина: разпусни наро-
да да идатъ по селата да си купятъ за яде-
не. (16) А Исусъ имъ рече: Не имъ трѣбва
да идатъ: дайте имъ вие да ядатъ. (17) А
тѣ му казватъ: Нѣмаме тука освѣнъ петь
хлѣба и двѣ риби. (18) А той рече: Донесѣ-
те ми ги тука. (19) И като повелѣ на народа
да насѣдатъ на трѣвата, взе петьтѣ хлѣба и
двѣтѣ риби, погледна на небето, и [з]благо-
слови; и като прѣломи даде хлѣбоветѣ на у-
ченицитѣ, а ученицитѣ на народа. (20) И я-
доха всички и наситиха се; и дигнаха из-
останалото отъ укрухитѣ дванадесеть кош-
ници. (21) А онѣзи, които ядоха бѣха до
петь хиляди мжже, освѣнъ жени и дѣца.

(22) И тозъ часъ принуди Исусъ ученици-
тѣ си да влѣзатъ въ ладията и да идатъ прѣ-
ди него отвждъ, докдѣ разпусне народа. (23) И
[и]като разпусна народа, възлѣзе на гората
насамѣ да се помоли. И [к]като стана късно
тамъ бѣ самичъкъ. (24) А ладията бѣ вече
всрѣдъ морето, обурявана отъ вълнитѣ, за-
щото вѣтърътъ бѣ противенъ. (25) А въ че-
твъртата стража на нощьта Исусъ отиде къ-
дѣ тѣхъ и вървѣше по морето. (26) И като
го видѣха ученицитѣ че върви [л]по морето,
смутиха се и думаха че е призракъ, и отъ
страхъ извикаха. (27) Тозъ часъ Исусъ имъ

г Гл. 25;32.
д Ст. 42.
е Пѣсн. 7;13.
ж Гл. 2;23. Мар. 6;1. Лука 4:16.23.
з Иса. 49;7. Мар. 6;3. Лука 3;23. Иоан. 6;42.
и Гл. 12;46.
к Мар. 15;40.
л Гл. 11:6. Мар. 6;3,4.
м Лука 4;24. Иоан. 4;44.
н Мар. 6;5,6.
—
а Мар. 6;14. Лука 9;7.
б Мар. 6;17. Лука 3;19,20.
в Лев. 18;16. 20;21.
г Гл. 21;26. Лука 20;6.
д Гл. 10;23. 12;15. Мар. 6:32. Лука 9;10. Иоан. 6;1,2.
е Гл. 9;36. Мар. 6;34.
ж Мар. 6;35. Лука 9;12. Иоан. 6;5.
з Гл. 15;36.
и Мар. 6;46.
к Иоан. 6;16.
л Иовъ 9;8.

проговори и рече: Дързайте! азъ съмъ: не бойте се. (28) Отговори Петъръ и рече му: Господи, ако си ти, повели ми да дойда при тебе по водата. (29) А той рече: Дойди. И като слѣзе отъ ладията Петъръ, вървѣше по водата да дойде при Исуса. (30) Но понеже виждаше вѣтъра силенъ, уплаши се, и, като начна да потъва, извика и рече: Господи, избави ме! (31) И тутакси Исусъ прострѣ ръка, улови го, и рече му: Маловѣре, защо си се усъмнилъ? (32) И откакъ влѣзоха въ ладията, утихна вѣтърътъ. (33) А които бѣха въ ладията дойдоха та му се поклониха, и думаха: Наистина [м]Синъ Божий си.

(34) И [н]прѣминаха та дойдоха въ земята Генисаретска. (35) И щомъ го познаха таминитѣ человѣци, разпроводиха по всичката оназпи околность, и доведоха при него всичкитѣ болни; (36) и молѣха го да се допратъ само до политѣ на дрехитѣ му; [о]и колкото се допрѣха оздравѣха.

ГЛАВА 15.

Тогазъ [а]пристжпиха при Исуса Ерусалимскитѣ книжници и Фарисеи и казваха: (2) [б]Защо твоитѣ ученици прѣстжпватъ [в]прѣданието на старитѣ? понеже не си миятъ ржцѣтѣ когато ядатъ хлѣбъ. (3) А той отговори и рече имъ: Защо и вие заради вашето прѣдание прѣстжпвате Божията заповѣдь? (4) Защото Богъ заповѣда и рече: [г]«Почитай баща си и майка си;» и, [д]«Който злослови баща или майка, непрѣмѣнно да се умъртви.» (5) Но вие казвате: Който рече на баща или на майка: [е]Даръ е каквото би да се ползувашъ отъ мене, *доста е:* (6) той може и да не почита баща си или майка си. И развалихте Божията заповѣдь за вашето прѣдание. (7) [ж]Лицемѣри! добрѣ пророкува Исаия за васъ и казва: (8) [з]Тѣзи люде се приближаватъ при мене съ устата си, и съ устнитѣ си ме почитатъ, а сърдцето имъ далечъ отстои отъ мене.» (9) Но напраздно ме почитатъ, [и]като учатъ учения заповѣди человѣчески.

(10) [к]И като призва народа рече имъ: Слушайте и разумѣйте: (11) [л]не осквернява человѣка което влѣзва въ уста; но което излѣзва изъ уста, то осквернява человѣка.

(12) Тогазъ пристжпиха ученицитѣ му и рекоха му: Знаешъ ли че Фарисеитѣ като чуха тази дума съблазниха се? (13) А той отговори и рече: [м]Всѣко растение което не е насадилъ Отецъ мой небесни ще се изкорени. (14) Оставете ги: [н]тѣ сж слѣпи водители на слѣпи; а слѣпецъ слѣпца ако води, и двамата ще паднатъ въ ямата. (15) [о]Отговори Петъръ и рече му: Изтълкувай ни тази притча. (16) А Исусъ имъ рече: [п]Още ли сте и вие безъ разумъ? (17) Не разумѣвате ли още че [р]все що влѣзва въ устата смѣстя се въ търбуха, и въ захода се изхвърля? (18) [с]А което излѣзва изъ устата излѣзва изъ сърдцето, и то осквернява человѣка. (19) [т]Защото отъ сърдцето излѣзватъ помисли лукави, убийства, прѣлюбодѣйства, блудства, кражби, лъжливи свидѣтелства, хули. (20) Тѣзи нѣща сж които оскверняватъ человѣка; а да яде нѣкой съ немити ржцѣ не осквернява человѣка.

(21) [у]И като излѣзе отъ тамъ Исусъ отиде къдѣ Тирскитѣ и Сидонскитѣ страни. (22) И, ето, жена Хананейка, която бѣ излѣзла отъ онѣзи прѣдѣли, извика му и казваше: Помилвай ме, Господи, Сине Давидовъ: дъщеря ми злѣ страда отъ бѣсъ. (23) А той ни рѣчь не ѝ отговори; и дойдоха ученицитѣ му та му се молѣха и казваха: Отпусни я, защото вика слѣдъ насъ. (24) А той отговори и рече: [ф]Не съмъ проводенъ освѣнъ до погиналитѣ овци отъ Израилевия домъ. (25) А тя дойде та му се кланяше и казваше: Господи, помогни ми. (26) А той отговори и рече: Не е добро да вземе нѣкой хлѣба отъ дѣцата и да

м Псал. 2;7. Гл. 16;16. 26:63. Мар. 1;1. Лука 4;41. Иоан. 1;49. 6;69. 11;27. Дѣян. 8;37. Рим. 1;4.
н Мар. 6;53.
о Гл. 9;20. Мар. 3;10. Лука 6;19. Дѣян. 19;12.

—

а Мар. 7;1.
б Мар. 7;5.
в Кол. 2;8.
г Изх. 20;12. Лев. 19;3. Втор. 5;16. Прит. 23;22. Ефес. 6;2.
д Изх. 21;17. Лев. 20;9. Втор. 27;16. Прит. 20;20. 30;17.
е Мар. 7;11,12.
ж Мар. 7;6.
з Иса. 29;13. Иез. 33;31.
и Иса. 29;13. Кол. 2;18-22. Тит. 1;14.
к Мар. 7;14.
л Дѣян. 10;15. Рим. 14;14,17,20. 1 Тим. 4:4. Тит. 1;15.
м Иоан. 15;2. 1 Кор. 3:12, и др.
н Иса. 9;16. Мал. 2;8. Гл. 23;16. Лука 6;39.
о Мар. 7;17.
п Гл. 16;9. Мар. 7;18.
р 1 Кор. 6;13.
с Як 3:6.
т Бит. 6;5. 8;21. Прит. 6;14. Иер. 17:9. Мар. 7;21.
у Мар. 7;24.
ф Гл. 10:5,6. Дѣян. 3:25,26. 13;46. Рим. 15;8.

го хвърли [х]на псетата. (27) А тя рече: Ей,
Господи; но и псетата ядатъ отъ трошици-
тѣ що падатъ отъ трапезата на господаритѣ
имъ. (28) Тогазъ отговори Исусъ и рече ѝ:
О жено, голѣма е твоята вѣра: нека ти бѫ-
де както искашъ. И оздравѣ дъщеря ѝ отъ
онзи часъ.

(29) И [ц]като прѣмина Исусъ отъ тамъ, дой-
де [ч]при морето Галилейско; и възлѣзе на
гората и седѣше тамъ. (30) [ш]И дойде при не-
го народъ много които имаха съ себе си
хроми, слѣпи, нѣми, клосни, и други много,
и подмотнаха ги прѣдъ нозѣтѣ Исусови; и
ги изцѣли; (31) така щото народътъ се чудѣ-
ше като гледаше нѣми да говорятъ, клосни о-
здравени, хроми да ходятъ, и слѣпи да гле-
датъ; и прославиха Бога Израилева.

(32) [щ]А Исусъ призва ученицитѣ си и ре-
че: Жалъ ми е за народа, защото три дни
вече седятъ при мене и нѣматъ какво да я-
дятъ; а да ги разпусна гладни не ща, да не
би да прѣмалнѣятъ по пѫти. (33) [ъ]И казватъ
му ученицитѣ му: Отъ дѣ у насъ въ пусти-
нята толкози хлѣбове щото да наситимъ тол-
кozъ народъ? (34) И казва имъ Исусъ: Кол-
ко хлѣбове имате? А тѣ рекоха: Седемь, и
малко рибици. (35) И повелѣ на народа да
насѣдатъ на земята. (36) [ь]И като взе седемь-
тѣ хлѣба и рибитѣ и [ѣ]благодари, прѣломи, и
даде на ученицитѣ си, а ученицитѣ на наро-
да. (37) И ядоха всичкы и наситиха се; и
дигнаха изостаналото отъ укрухитѣ седемь
кошници пълни. (38) А онѣзи които ядоха
бѣха четири хиляди мѫже, освѣнъ жени и
дѣца. (39) [ю]А като разпусна народа, влѣзе въ
ладията, и дойде въ прѣдѣлитѣ Магдалински.

ГЛАВА 16.

И [а]дойдоха Фарисеитѣ и Садукеитѣ при
него, и за да го изкушаватъ поискаха му да
имъ покаже знамение отъ небето. (2) А той
отговори и рече имъ: Кога стане вечерь, ду-
мате: Хубаво ще е врѣмето, защото небето
се червенѣе; (3) и сутрина: Днесъ ще вали
защото небето се червенѣе намрѫщено. Ли-
цемѣри! лицето на небето знаете да разпо-
знавате, а знаменията на врѣмената не мо-
жете ли? (4) [б]Родъ лукавъ и прѣлюбодѣенъ
знамение иска, и знамение нѣма да му се
даде освѣнъ знамението на пророка Иона. И
остави ги и си отиде.

(5) И [в]когато отидоха ученицитѣ му отъ-
вждъ, забравиха да вземать хлѣбъ. (6) А И-
сусъ имъ рече: [г]Гледайте и пазете се отъ
кваса на Фарисеитѣ и Садукеитѣ. (7) И тѣ
размишляваха въ себе си и думаха: *Това е*
защото хлѣбъ не сме взели. (8) А Исусъ раз-
умѣ, и рече имъ: Защо размишлявате въ се-
бе си, маловѣрци, за хлѣбъ че не сте взели?
(9) [д]Още не разумѣвате ли, и не помните ли
петьтѣ хлѣба на петьтѣ хиляди, и колко ко-
ша взехте? (10) [е]нито седемьтѣ хлѣба на че-
тиритѣ хиляди, и колко кошници взехте?
(11) Какъ не разумѣвате че не за хлѣбъ ви
казахъ да се пазите отъ кваса Фарисейски и
Садукейски? (12) Тогазъ разумѣха че не рече
да се пазятъ отъ кваса хлѣбенъ, но отъ уче-
нието Фарисейско и Садукейско.

(13) И когато дойде Исусъ въ странага на
Кесария Филипова, питаше ученицитѣ си и
казваше: [ж]Мене, Сина Человѣческаго, кого
ме казватъ человѣцитѣ че съмъ? (14) А тѣ
рекоха: [з]Едни *че си* Иоанъ Кръститель; дру-
ги, Илия; а други, Иеремия или единъ отъ
пророцитѣ. (15) Казва имъ: Но вие кого ме
казвате че съмъ? (16) И отговори Симонъ Пе-
тръ и рече: [и]Ти си Христосъ, Синъ на Бога
живаго. (17) И отговори Исусъ и рече му:
Блаженъ си, Симоне, сине Іонинъ: [к]защото
плъть и кръвь не ти сѫ открили това, [л]но
Отецъ мой който е на небеса. (18) Пъкъ и
азъ ти казвамъ че [м]ти си Петръ, и [н]на то-
зи камикъ ще съзида моята цѫрква; [о]и вра-
тата адови нѣма да ѝ одолѣятъ. (19) И [п]ще
ти дамъ ключеветѣ на царството небесно; и
каквото вържешъ на земята, ще бѫде вър-
зано на небеса; и каквото развържешъ на

[х] Гл. 7;6. Фил. 3;2.
[ц] Мар. 7;31.
[ч] Гл. 4;18.
[ш] Иса. 35;5,6. Гл. 11;5. Лука 7;22.
[щ] Мар. 8;1.
[ъ] 4 Цар. 4;43.
[ь] Гл. 14;19.
[ѣ] 1 Цар. 9;13. Лука 22;19.
[ю] Мар. 8;10.

—

[а] Гл. 12;38. Мар. 8:11. Лука 11:16. 12;54-56. 1 Кор. 1;22.
[б] Гл. 12;39.
[в] Мар. 8;14.
[г] Лука 12:1.
[д] Гл. 14;17. Иоан. 6;9.
[е] Гл. 15;34.
[ж] Мар. 8;27. Лука 9;18.
[з] Гл. 14;2. Лука 9;7-9.
[и] Гл. 14;33. Мар. 8:29. Лука 9;20. Иоан. 6;69. 11;27. Дѣян. 8;37. 9;20. Евр. 1;2,5. 1 Иоан. 4;15. 5;5.
[к] Ефес. 2;8.
[л] 1 Кор. 2;10. Гал. 1;16.
[м] Иоан. 1;42.
[н] Ефес. 2:20. Отк. 21;14.
[о] Іовъ 38;17. Псал. 9;13. 107;18. Иса. 38;10.
[п] Гл. 18;18. Иоан. 20;23.

земята, ще бжде развързано на небеса. (20) [р]Тогазъ заржча на ученицитѣ си да не казвать никому че той е [Исусъ] Христосъ.

(21) Отъ тогазъ начна Исусъ [с]да показва на ученицитѣ си че трѣбва да идю въ Ерусалимъ, и да пострада много отъ старѣйшинитѣ и първосвещеницитѣ и книжницитѣ, и да бжде убитъ, и въ третия день да възкръсне. (22) И Петръ го взе настрана, и начна да му запрѣщава и да казва: Смили се за себе си, Господи: нѣма да ти бжде това. (23) А той се обърна и рече на Петра: Махни се отъ прѣдъ мене, [т]сатано: [у]съблазънь ми си; защото не мислишъ за това което е Божие, но което е человѣческо.

(24) [ф]Тогазъ Исусъ рече на ученицитѣ си: Ако иска нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека се отрече отъ себе си, и нека дигне кръста си, и нека ме слѣдва. (25) Защото [х]който иска да спаси живота си ще го изгуби; и който изгуби живота си заради мене ще го намѣри. (26) Понеже що се ползува человѣкъ ако всичкия свѣтъ спечели, а душата си отщети? или [ц]що ще даде человѣкъ за размѣна на душата си? (27) Защото [ч]Синъ Человѣчески ще дойде въ славата на Отца си [ш]съ своитѣ ангели; [щ]и тогазъ ще отдаде всѣкиму споредъ дѣлата му. (28) Истина ви казвамъ: [ъ]Има нѣкои отъ стоещитѣ тука които нѣма да вкусятъ смърть доклѣ не видятъ Сина Человѣческаго че иде въ царството си.

ГЛАВА 17.

И [а]слѣдъ шесть дни взе Исусъ Петра и Якова и Иоана брата му, и въведе ги на гора висока насамѣ. (2) И прѣобрази се прѣдъ тѣхъ; и свѣтна лицето му като слънце, а дрехитѣ му станаха бѣли като свѣтлината. (3) И, ето, явиха имъ се Моисей и Илия че се разговаряха съ него. (4) И отговори Петръ и рече Исусу: Господи, добро е да сме тука: ако щешъ, нека направимъ тука три шатри: за тебе една, за Моисея една, и една за Илия. (5) [б]И когато той още говорѣше, ето, облакъ свѣтълъ ги засѣни; и ето гласъ изъ облака, който казваше: [в]Този е Синъ мой възлюбленний [г]въ когото благоволихъ: [д]слушайте него. (6) [е]И щомъ чуха ученицитѣ, паднаха на лицата си, и уплашиха се твърдѣ. (7) И като пристжпи при тѣхъ Исусъ, [ж]побутна ги и рече: Станете, и не бойте се. (8) И тѣ дигнаха очитѣ си, и не видѣха никого освѣнъ Исуса самичъкъ.

(9) И когато слѣзваха отъ гората, [з]поржча имъ Исусъ и рече: Не казвайте никому това видѣние доклѣ Синъ Человѣчески не възкръсне отъ мъртвитѣ. (10) И попитаха го ученицитѣ му и думаха: [и]Но защо казватъ книжницитѣ че трѣбва първомъ Илия да дойде? (11) А Исусъ отговори и рече имъ: [і]Истина че първомъ Илия ще дойде, и ще [к]устрои всичко. (12) Но [л]казвамъ ви че Илия вече дойде, и не го познаха, но [м]сториха съ него каквото щѣха: така и [н]Синъ Человѣчески ще пострада отъ тѣхъ. (13) [о]Тогазъ разумѣха ученицитѣ че за Иоана Кръстителя имъ рече.

(14) [п]И когато дойдоха при народа, пристжпи до него человѣкъ нѣкой та колѣничи прѣдъ него и казваше: (15) Господи, помилвай сина ми, защото се луни и злѣ страдае; понеже много пжти пада въ огъня, и много пжти въ водата. (16) И доведохъ го при ученицитѣ твои; и не могоха да го изцѣлятъ. (17) А Исусъ отговори и рече: О роде невѣрни и развращени, до кога ще бжда съ васъ? до кога ще ви търпя? Доведете ми го тука. (18) И запрѣти му Исусъ, та излѣзе бѣсътъ изъ него; и оздравѣ момчето отъ онзи часъ. (19) Тогазъ пристжпиха ученицитѣ при Исуса насамѣ и рекоха: Защо ние не могохме да го изгонимъ? (20) А Исусъ имъ рече:

р Гл. 17;9. Мар. 8;30. Лука 9;21.
с Гл. 20;17. Мар. 8;31. 9;31. 10;33. Лука 9;22. 18;31. 24;6,7.
т 2 Цар. 19;22.
у Рим. 8;7.
ф Гл. 10;38. Мар. 8;34. Лука 9;23. 14;27. Дѣян. 14;22. 1 Сол. 3;3. 2 Тим. 3;12.
х Лука 17;33. Иоан. 12;25.
ц Псал. 49;7,8.
ч Гл. 26;64. Мар. 8;38 Лука 9;26.
ш Дан. 7;10. Зах. 14;5. Гл. 25;31. Юд. 14.
щ Иовъ 34;11. Псал. 62;12. Прит. 24;12. Иер. 17;10. 32;19. Рим. 2;6. 1 Кор. 3;8. 2 Кор. 5;10. 1 Пет. 1;17. Отк. 2;23. 22;12.
ъ Мар. 9;1. Лука 9;27.
а Мар. 9;2. Лука 9;28.
б 2 Пет. 1;17.
в Гл. 3;17. Мар. 1;11. Лука 3;22.
г Иса. 42;1.
д Втор. 18;15,19. Дѣян. 3;22,23.
е 2 Пет. 1;18.
ж Дан. 8;18. 9;21. 10;10,18.
з Гл. 16;20. Мар. 8;30. 9;9.
и Мал. 4;5. Гл. 11;14. Мар. 9;11.
к Мал. 4;6. Лука 1;16,17. Дѣян. 3;21.
л Гл. 11;14. Мар. 9;12,13.
м Гл. 14;3,10.
н Гл. 16;21.
о Гл. 11;14.
п Мар. 9;14. Лука 9;37.

Заради невѣрството ваше. Защото истина ви
казвамъ: [р]Ако имате вѣра колкото зърно си-
напово, ще речете на тази гора: Прѣмини
отъ тука тамъ, и ще прѣмине; и не ще ви
бжде нищо невъзможно. (21) А този родъ не
излѣзва освѣнъ съ молитва и постъ.
(22) И [с]когато се намѣрваха въ Галилея,
рече имъ Исусъ: Синъ Человѣчески има да
бжде прѣдаденъ въ ржцѣ человѣчески; (23) и
ще го убиятъ; и въ третия день ще възк-
ръсне. И много се наскърбиха. (24) А [т]ко-
гато дойдоха въ Капернаумъ, пристжпиха при
Петра тѣзи които берѣха *дањьта*, по двѣ драх-
мя *за храма*, и рекоха: Ваший учитель не
плаща ли двѣтѣ драхми? (25) Казва *Петръ:*
Плаща. И като влѣзе въ кжщи прѣдвари го
Исусъ та му рече: Какъ мислишъ *ти*, Симо-
не? Царетѣ на земята отъ кои вземать да-
нъкъ или биръ? отъ своитѣ ли синове, или
отъ чужденцитѣ? (26) Казва му Петръ: Отъ
чужденцитѣ. Рече му Исусъ: Като е тъй, си-
новетѣ сж свободни. (27) Но за да ги не съ-
блазнимъ, иди на морето и хвърли вждица,
и първата риба която се закачи, измъкни я,
и като разтворишъ устата ѝ ще намѣришъ е-
динъ статиръ; вземи го и дай имъ *го* за ме-
не и за тебе.

ГЛАВА 18.

[а]Въ онова врѣме дойдоха ученицитѣ при
Исуса и казваха: Кой е най-голѣмъ въ цар-
ството небесно? (2) А Исусъ повика едно дѣ-
те та го постави посрѣдъ тѣхъ, (3) и рече:
Истина ви казвамъ: [б]Ако се не обърнете и
бждете като дѣцата, нѣма да влѣзете въ цар-
ството небесно. (4) И тъй, [в]който смири себе
си като това дѣте, той е най-голѣмъ въ цар-
ството небесно. (5) И [г]който приеме едно та-
квози дѣте въ мое име, мене приима (6) [д]А
който съблазни единого отъ тѣзи малкитѣ кои-
то вѣрватъ въ мене, за него по-добрѣ би бя-
ло да се окачеше на врата му камикъ водени-
чень, и да потънѣше въ дълбинитѣ на морето.
(7) Горко на свѣта отъ съблазнитѣ! [е]защо-
то неизбѣжно съблазнитѣ ще дойдатъ; [ж]но
горко на оногозъ человѣка чрѣзъ когото съ-
блазънъта дохожда! (8) И [з]ако те съблазнява
ржката ти или ногата ти, отсѣчи ги и хвър-
ли *ги* отъ собе си: по-добрѣ ти е да влѣзешъ
въ живота хромъ или клосенъ, а не съ двѣ
ржцѣ и съ двѣ нозѣ да бждешъ хвърленъ
въ вѣчния огънь. (9) И ако те съблазнява о-
кото ти, извади го и хвърли *го* отъ себе си:
по-добрѣ ти е съ едно око да влѣзешъ въ жи-
вота, а не да имашъ двѣ очи и да бждешъ
хвърленъ въ пъкъла огненъ.
(10) Гледайте да не прѣзрите единого отъ
тѣзи малкитѣ; защото ви казвамъ че [и]анге-
литѣ имъ на небеса винаги [к]гледатъ лицето
на Отца моего който е на небеса. (11) Защото
[л]Синъ Человѣчески дойде да спаси погина-
лото. (12) [м]Какъ ви се вижда? Ако нѣкой си
человѣкъ има сто овци, и се изгуби една отъ
тѣхъ, не оставя ли деветдесетьтѣ и деветь на
горитѣ, и отхожда да търси изгубената? (13) И
ако се случи да я намѣри, истина ви казвамъ
че се радва за нея повече нежели за девет-
десетьтѣ и деветь неизгубени. (14) Така не е
по волята на Отца вашего който е на небеса
да погине единъ отъ тѣзи малкитѣ.
(15) [н]А ако ти съгрѣши братъ ти, иди и
обличи го между тебе и него самичъкъ. Ако
те послуша, [о]спечелилъ си брата си; (16) но
ако те не послуша, вземи съ себе си още едно-
го или двама, [п]за да се потвърди всѣка ду-
ма чрѣзъ устата на двама или трима свидѣ-
тели. (17) Ако ли ги не послуша, кажи това
на цървката; че ако и цървката не послуша,
[р]нека ти бжде като езичникъ и митарь.
(18) Истина ви казвамъ: [с]Каквото вържете
на земята, вързано ще бжде на небето; и
каквото развържете на земята, развързано ще
бжде на небето. (19) [т]Пакъ ви казвамъ че
двама отъ васъ ако се съгласятъ на земята
за всѣко нѣщо което би да попросятъ, [у]ще

р Гл. 21;21. Мар. 11;23. Лука 17;6. 1 Кор. 12;9. 13;2.
с Гл. 16;21. 20;17. Мар. 8;31. 9;30,31. 10;33. Лука 9;22, 44. 18;31. 24;6,7.
т Мар. 9;33

а Мар. 9;33. Лука 9;46. 22;24.
б Псал. 131;2. Гл. 19;14. Мар. 10;14. Лука 18;16. 1 Кор. 14;20. 1 Пет. 2;2.
в Гл. 20;27. 23;11.
г Гл. 10;42. Лука 9;48.
д Мар. 9;42. Лука 17;1,2.
е Лука 17;1. 1 Кор. 11;19.
ж Гл. 26;24.
з Гл. 5;29,30. Мар. 9;43,45.
и Псал. 34;7. Зах. 13;7. Евр. 1;14.
к Ест. 1;14. Лука 1;19.
л Лука 9;56. 19;10. Иоан. 3;17. 12;47.
м Лука 15;4.
н Лев. 19;17. Лука 17;3.
о Як. 5;20. 1 Пет. 3;1.
п Втор. 17;6. 19;15. Иоан. 8;17. 2 Кор. 13;1. Евр. 10;28.
р Рим. 16;17. 1 Кор. 5;9. 2 Сол. 3;6,14. 2 Иоан. 10.
с Гл. 16;19. Иоан. 20;23. 1 Кор. 5;4.
т Гл. 5;24.
у 1 Иоан. 3;22. 5;14.

нимъ бѫде отъ Отца моего който е на небеса: (20) защото дѣто сѫ двама или трима събрани въ мое име, тамъ съмъ *азъ* посрѣдъ тѣхъ.

(21) Тогазъ пристѫпи Петъръ при него и рече: Господи, до колко пѫти, ако ми съгрѣши братъ ми, да му прощавамъ? [ф]до седемь пѫти ли? (22) Казва му Исусъ: Не ти казвамъ до седемь пѫти, [ж]но до седемдесеть пѫти по седемь. (23) За това царството небесно е уподобено на человѣкъ царь, който поиска да прѣгледа смѣтка съ слугитѣ си. (24) И когато начна да прѣсмѣтва, докараха му единъ длъжникъ отъ десеть хиляди таланта. (25) И понеже нѣмаше да *ги* плати, повелѣ господарьтъ му [ц]да продадатъ него и жена му и дѣцата му и всичко що имаше, и *длъгътъ* да се плати. (26) Падна прочее слугата, кланяше му се, и думаше: Господи, имай търпѣние къмъ мене, и ще ти платя всичко. (27) И смили се господарьтъ на тогози слуга, пусна го, и прости му заема. (28) Но щомъ излѣзе този слуга, намѣри едного отъ съслужителитѣ си който му бѣ длъженъ сто пѣнязи, улови го та го давѣше, и казваше: Платя ми това що *ми* си длъженъ. (29) Падна прочее съслужительтъ му на нозѣтѣ му, молѣше му се, и казваше: Имай търпѣние къмъ мене, и всичко ще ти платя. (30) Но той не щѣше, но отиде и затвори го въ тъмница доклѣ да плати длъга. (31) И като видѣха съслужителитѣ му *това* що стана, твърдѣ се наскърбиха; и дойдоха та казаха на господаря си всичко що стана. (32) Тогазъ го повика господарьтъ му и казва му: Рабе лукави, всичкия онзи длъгъ ти простихъ понеже ми се примоли. (33) Не трѣбваше ли и ти да помилвашъ съслужителя си както помилвахъ и азъ тебе? (34) И разгнѣви се господарьтъ му, и прѣдаде го на мѫчителитѣ доклѣ да заплати всичко що му бѣ длъженъ. (35) [ч]Така и Отецъ мой небесни ще стори съ васъ ако не простите отъ сърдцата ваши всѣки на брата си прѣгрѣшенията му.

ГЛАВА 19.

И [а]когато свърши Исусъ тѣзи думи, тръгна отъ Галилея, и дойде въ прѣдѣлитѣ на Юдея отвъдъ Йорданъ. (2) И отидоха слѣдъ него народъ много; и изцѣли ги тамъ.

(3) И [б]дойдоха при него Фарисеитѣ да го изкушаватъ, и казваха му: Простено ли е на человѣкъ да напусне жена си по всѣкаква причина? (4) А той отговори и рече имъ: Не сте ли чели че [в]който ги е сътворилъ въ началото, мѫжко и женско ги е сътворилъ, (5) и е рекълъ: [г]«За това ще остави человѣкъ баща си и майка си, [д]и ще се прилѣпи къмъ жена си; и ще бѫдатъ двамата въ една плъть»? (6) Така щото не сѫ вече двама, но една плъть. И тъй, онова което Богъ е съчеталъ, человѣкъ да го не разлѫчва. (7) Казватъ му: [е]За що прочее Моисей заповѣда да ѝ даде писмо разводно и да я напусне? (8) Казва имъ: Моисей заради жестокосърдието ваше дозволилъ ви е да си напущате женитѣ; а изначало не бѣ така. (9) [ж]И казвамъ ви че който напусне жена си, освѣнъ за прѣлюбодѣйство, и се ожени за друга, прѣлюбодѣецъ бива; и който се ожени за напусната, прѣлюбодѣецъ бива. (10) Казватъ му ученицитѣ му: [з]Ако е таквози задължението на мѫжа къмъ жената, подобрѣ да се не жени. (11) А той имъ рече: [и]Не могатъ всички да приематъ тази дума, но на колкото е дадено. (12) Защото има скопци които отъ утробата на майка си така сѫ родени; има пъкъ скопци които сѫ отъ человѣцитѣ скопени; [к]а има скопци които сѫ сами себе си скопили заради царството небесно. Който може да приеме нека приеме.

(13) [л]Тогазъ му доведоха дѣца, да възложи рѫцѣ на тѣхъ и да се помоли; а ученицитѣ запрѣтиха имъ. (14) Но Исусъ рече: Оставете дѣцата, и не ги възпирайте отъ да дойдатъ при мене; защото [м]на таквизи е царството небесно. (15) И възложи рѫцѣ на тѣхъ, и тръгна отъ тамъ.

(16) И, ето, [н]дойде нѣкой си при *него* и рече му: [о]Учителю благи, какво добро да сторя за да имамъ животъ вѣченъ? (17) А той му рече: Защо ме казвашъ благъ? Никой не е благъ тъкмо единъ Богъ. Но ако искашъ да влѣзешъ въ живота, упази заповѣдитѣ.

ф Лука 17;4.
ж Гл. 6;14. Мар. 11;25. Кол. 3;13.
ц 4 Цар. 4;1. Неем. 5;8.
ч Прит. 21;13. Гл. 6;12. Мар. 11;26. Як. 2;13.
а Мар. 10;1. Иоан. 10;40.
б Гл. 12;15.
в Бит. 1:27. 5;2. Мал. 2;15.
г Бит. 2;24. Мар. 10;5-9. Ефес. 5;31.
д 1 Кор. 6;16. 7;2.
е Втор. 24;1. Гл. 5;31.
ж Гл. 5;32. Мар. 10;11. Лука 16;18. 1 Кор. 7;10,11.
з Прит. 21;19.
и 1 Кор. 7;2,7,9,17.
к 1 Кор. 7;32,34. 9;5,15.
л Мар. 10;13. Лука 18;15.
м Гл. 18;3.
н Мар. 10;17. Лука 18;18.
о Лука 10;25.

(18) Казва му: Кои? А Исусъ *му* рече: Тѣзи: — [н]Не убивай; Не прѣлюбодѣйствувай; Не крадй; Не свидѣтелствувай на лъжа. (19) [р]Почитай баща си и майка си; и, [с]Люби ближния си както себе си. (20) Казва му момъкътъ: Всичко това упазихъ отъ младостьта си: що ми още не достига? (21) Рече му Исусъ: Ако искашъ съвършенъ да бждешъ, [т]иди, продай имането си, и дай *го* на сиромаси, и ще имашъ съкровище на небеса. и дойди та ме послѣдвай. (22) Като чу това слово момъкътъ, отиде си наскърбенъ; защото имаше имотъ много.

(23) А Исусъ рече на ученицитѣ си: Истина ви казвамъ че [у]мжчно ще влѣзе богатъ въ царството небесно. (24) И пакъ ви казвамъ: По-лесно е да мине камила прѣзъ иглени уши, а не богатъ да влѣзе въ царството Божие. (25) Като чуха ученицитѣ му, твърдѣ се удивиха, и думаха: Като е тъй, кой може спасенъ да бжде? (26) А Исусъ *ги* погледна и рече имъ: У человѣцитѣ това е невъзможно; [ф]но у Бога всичко е възможно.

(27) Тогазъ [х]отговори Петъръ и рече му: Ето, [ц]ние оставихме всичко и послѣдвахме те: намъ прочее що ще ни бжде? (28) А Исусъ имъ рече: Истина ви казвамъ че вие които ме послѣдвахте, на второто битие когато седне Синъ Человѣчески на прѣстола на славата си, [ч]ще седнете и вие на дванадесеть прѣстола да сждите дванадесетьтѣ племена Израилеви. (29) И [ш]всѣкя който е оставилъ кжща, или братя, или сестри, или баща, или майка, или жена, или чада или нивя заради моето име, стократно ще приеме, и животъ вѣченъ ще наслѣди. (30) [щ]Мнозина обаче първи ще бждатъ послѣдни, и послѣдни първи.

ГЛАВА 20

Защото царството небесно е подобно на человѣкъ домовитъ, който излѣзе щомъ съвна да наеме работници за лозето си. (2) И като се погоди съ работницитѣ по единъ пѣнязъ на день, проводи ги на лозето си. (3) И като излѣзе по третитѣ часа, видѣ други че стояха на пазаря праздни: (4) и тѣмъ рече: Идете и вие на лозето, и каквото е праведно ще ви дамъ. И тѣ отидоха. (5) Пакъ, като излѣзе по шестьтѣ и по деветьтѣ часа, стори такожде. (6) А около единадесетьтѣ часа като излѣзе, намѣри други че стоятъ праздни, и казва имъ: Защо стоите тука цѣлъ день праздни? (7) Казватъ му: Защото никой ни не цѣна. Казва имъ: Идете и вие на лозето, и каквото е праведно ще вземете. (8) Като стана вечерь, стопанинътъ на лозето казва на настойтеля си: Повикай работницитѣ и плати имъ заплатата, като захванешъ отъ послѣднитѣ до първитѣ. (9) И дойдоха *цѣненитѣ* по единадесетьтѣ часа, и взеха по единъ пѣнязъ. (10) А като дойдоха първитѣ, мислѣха си че ще вземать повече, но и тѣ взеха по единъ пѣнязъ. (11) И като го взеха роптаеха на стопанина (12) и казваха: Че тѣзи послѣднитѣ единъ часъ работиха; и тѣхъ си направилъ равни съ насъ които прѣтеглихме теготата на деня и пекъ. (13) А той отговори и рече едному отъ тѣхъ: Приятелю, не те обиждамъ: не се ли погоди съ мене по единъ пѣнязъ? (14) Вземи си твоето и иди си: искамъ да дамъ и на тогози послѣдния както и на тебе. (15) [а]Нѣмамъ ли власть да сторя каквото ща съ своето си? [б]Или окото ти е лукаво защото азъ съмъ благъ? (16) [в]Така ще бждатъ послѣднитѣ първи, и първитѣ послѣдни; [г]защото мнозина сж звани, а малцина избрани.

(17) [д]И когато възлѣзваше Исусъ въ Ерусалимъ, взе въ пжтя дванадесетьтѣ ученици настрана, и рече имъ: (18) Ето, [е]възлѣзваме въ Ерусалимъ, и Синъ Человѣчески ще бжде прѣдаденъ на първосвещеницитѣ и книжницитѣ; и ще го осждятъ на смърть, (19) и [ж]ще го прѣдадатъ на езичницитѣ да му се поругаятъ, да го биятъ, и да го разпнатъ; и въ третия день ще възкръсне.

н Изх. 20;13. Втор. 5;17
р Гл. 15;4.
с Лев. 19;18. Гл. 22;39. Рим. 13;9. Гал. 5;14. Як. 2:8.
т Гл. 6;20. Лука 12;33. 16;9. Дѣян. 2;45. 4;34,35. 1 Тим. 6;18,19
у Гл. 13;32 Мар. 10:24. 1 Кор. 1;26. 1 Тим. 6;9,10.
ф Бит. 18;14. Иов 42;2. Иер. 32;17 Зах. 8;6. Лука 1;37. 18:27.
х Мар. 10;28. Лука 18:28.
ц Втор. 33:9. Гл. 4:20 Лука 5;11
ч Гл. 20:21. Лука 22:28-30. 1 Кор. 6:2,3. Отк. 2:26
ш Мар. 10:29,30 Лука 18;29,30
щ Гл. 20:16. 21;31,32. Мар. 10;31 Лука 13;30

—

а Рим. 9:21
б Втор. 15;9 Прит 23:6. Гл. 6;23
в Гл. 19:30.
г Гл. 22:14.
д Мар. 10:32. Лука 18;31. Иоан. 12;12.
е Гл. 16;21.
ж Гл. 27;2. Мар 15:1,16, и дрг. Лука 23;1. Иоан 18.28, и дрг. Дѣян. 3;13.

(20) зТогазъ пристжпи при него иna Заведеевитѣ синове майка имъ, съ синоветѣ си,
та му се кланяше и искаше нѣщо отъ него.
(21) А той ѝ рече: Що искашъ? Казва му
Речи кда седнатъ тѣзи двамата мои синове,
единъ отдѣсно а единъ отлѣво до тебе въ царството твое.
(22) А Исусъ отговори и рече.
Не знаете що искате. Можете ли да пиете
лчашата която азъ има да пия, и да се кръстите
мсъ кръщението съ което азъ се кръщавамъ? Казватъ му: Можемъ.
(23) И казва
имъ: нМоята чаша ще пиете, и съ кръщението съ което се азъ кръщавамъ ще се кръстите; а да седнете отдѣсно и отлѣво до мене
оне е мое да дамъ, но на които е приготвено отъ Отца ми.
(24) пИ като чуха десетимата възнегодуваха за двамата братя.
(25) А Исусъ ги повика и рече. Вие знаете че господаритѣ на народитѣ господаруватъ надъ
тѣхъ, и голѣмцитѣ ги владѣятъ.
(26) рВъ васъ обаче не ще така да бжде; спо който иска
да бжде голѣмецъ между васъ, нека бжде
слуга вамъ;
(27) ти който иска да бжде първъ между васъ, нека ви бжде рабъ.
(28) укакто Синъ Человѣчески не дойде фда му послужатъ, хно да послужи, и цда даде живота си
откупъ чза мнозина.

(29) И шкато излѣзваха тѣ отъ Иерихонъ,
послѣдваха го народъ много.
(30) И, ето, щдвама слѣпци които седѣха покрай пжтя, като
чуха че Исусъ минува, извикаха и казваха.
Помилвай ни, Господи, Сине Давидовъ.
(31) А народътъ имъ запрѣщаваше, да млъкнатъ, но
тѣ по-силно викаха и казваха Помилвай ни,
Господи, Сине Давидовъ.
(32) И спрѣ се Исусъ та ги повика, и рече Що искате да за
сторя?
(33) Казватъ му Господи, да се отворятъ очитѣ ни.
(34) А Исусъ се смили и прикосна се до очитѣ имъ; и тутакси прогледаха
очитѣ имъ, и тръгнаха подирѣ му.

ГЛАВА 21.

И акогато наближиха къмъ Ерусалимъ и
дойдоха въ Витфагия бкъмъ Елеонската гора, тогазъ Исусъ проводи двама ученици
(2) и рече имъ Идете въ селото което е насрѣща
ви, и тутакси ще намѣрите ослица вързана,
и жрѣбе съ нея, отвържете и доведете ми
ги.
(3) И ако ви-рече нѣкой нѣщо, ще речете че на Господа трѣбватъ; и тутакси ще ги
проводи.
(4) А всичко това биде за да се сбжде реченото чрѣзъ пророка, който казва:
(5) в«Речете на Сионовата дъщеря: Ето, Царьтъ твой иде къмъ тебе, кротъкъ и възседналъ на ослица и жрѣбе синъ на подяремница.»
(6) И готидоха ученицитѣ и сториха
както имъ заржча Исусъ.
(7) доведоха ослицата и жрѣбето, и възложиха на тѣхъ дрехитѣ си; дИ възседна той върхъ тѣхъ.
(8) А
по-многото народъ напостлаха дрехитѣ си по
пжтя, едруги пъкъ сѣчеха вѣтви отъ дърветата и постлаха по пжтя.
(9) А отъ народа
които вървѣха напрѣдъ и които идѣха изподирѣ викаха и казваха: жОсана Сину Давидову! зблагословенъ който иде въ името Господне! Осана въ вишнихъ!

(10) И икогато влѣзе въ Ерусалимъ, всичкиятъ градъ се потресе, и казваха: Кой е
този?
(11) А народътъ казваше: Този е Исусъ
кпророкътъ, който е отъ Назаретъ Галилейски.

(12) И лвлѣзе Исусъ въ храма Божий, и изпжди всички които продаваха и купуваха въ
храма, и трапезитѣ мна сребромѣнителитѣ прѣтури, и седалищата на онѣзи които продаваха
гължби;
(13) и казва имъ: Писано е: н«Домътъ ми домъ на молитва ще се нарече; а
овие го направихте вертепъ разбойнически.»

(14) И дойдоха при него слѣпи и хроми въ
храма, и ги изцѣли.
(15) А като видѣха пър-

з Мар. 10;35.
и Гл. 4;21.
к Гл. 19;28.
л Гл. 26;39,42. Мар. 14;36. Лука 22;42. Иоан. 18;11.
м Лука 12;50.
н Дѣян. 12;2. Рим. 8;17. 2 Кор. 1;7. Отк. 1;9.
о Гл. 25;34.
п Мар. 10:41. Лука 22;24,25.
р 1 Пет. 5;3.
с Гл. 23;11. Мар. 9;35. 10;43.
т Гл. 18;4.
у Иоан. 13;4.
ф Фил. 2;7.
х Лука 22;27. Иоан. 13;14.
ц Иса. 53;10,11 Дан. 9;24,26. Иоан. 11;51,52. 1 Тим. 2;6. Тит. 2;14. 1 Пет. 1;19.
ч Гл. 26;28. Рим. 5;15,19. Евр. 9;28.
ш Мар. 10;46. Лука 18;35.
щ Гл. 9;27.

—

а Мар. 11;1. Лука 19;29.
б Зах. 14;4.
в Иса. 62;11. Зах. 9;9. Иоан. 12;15.
г Мар. 11;4.
д 4 Цар. 9:13.
е Лев. 23;40. Иоан. 12;13.
ж Псал. 118;25.
з Псал. 118;26. Гл. 23;39.
и Мар. 11;15. Лука 19;45. Иоан. 2;13,15.
к Гл. 2;23. Лука 7;16. Иоан. 6;14. 7;40. 9;17.
л Мар. 11;11. Лука 19;45. Иоан. 2;15.
м Втор. 14;45.
н Иса. 56;7.
о Иер. 7;11. Мар. 11:17. Лука 19;46.

восвещеницитѣ и книжницитѣ чудесата които стори, и дѣцата които викаха въ храма и казваха: Осана Сину Давидову! възнегодуваха, (16) и рекоха му: Чуешъ ли що казватъ тѣзи? А Исусъ имъ казва: Ей: не сте ли чели никога че [п]«Изъ устата на малки и на сучещи дѣца приготвилъ си хвала»?

(17) И като ги остави, излѣзе вънъ изъ града [р]въ Витания, и прѣнощува тамъ. (18) [с]А сутриньта когато се връщаше въ града огладнѣ. (19) И [т]като видѣ една смоковница на пжтя, дойде при нея, и нищо не намѣри на нея, само едни листа; и рече ѝ: Да не стане вече отъ тебе плодъ до вѣка. И на часа изсъхна смоковницата. (20) [у]И като видѣха ученицитѣ почудиха се и рекоха: Какъ на часа изсъхна смоковницата! (21) А Исусъ отговори и рече имъ: Истина ви казвамъ: [ф]Ако имате вѣра, [х]и не се усъмните, не токо *дѣлото* на смоковницата ще направите, [ц]но и на тази гора ако речете: Дигни се и хвърли се въ морето, ще бжде. (22) И [ч]все що поискате въ молбата, като вѣрвате ще получите. (23) И [ш]когато дойде той въ храма та поучаваше, дойдоха при него първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ на народа и казваха: [щ]Съ коя власть правишъ това? и кой ти даде тази власть? (24) А Исусъ отговори и рече имъ: Ще ви попитамъ и азъ една дума, която ако ми кажете, и азъ ще ви кажа съ коя власть правя това. (25) Кръщението Иоаново отъ кждѣ бѣ? отъ небето ли, или отъ человѣцитѣ? И тѣ размишляваха въ себе си и думаха: Ако речемъ: Отъ небето, ще ни рече: Защо прочее не повѣрвахте въ него? (26) Ако ли речемъ: Отъ человѣцитѣ, боимъ се отъ народа; [ъ]защото всичкитѣ иматъ Иоана като пророкъ. (27) И отговориха на Исуса и рекоха: Не знаемъ. Рече имъ и той: Нито азъ ви казвамъ съ коя власть правя това.

(28) Но какъ ви се вижда? Нѣкой си человѣкъ имаше двама синове; и дойде при първия и *му* рече: Синко, иди днесъ, работи на лозето ми. (29) А той отговори и рече: Не ща; но послѣ разкая се и отиде. (30) Дойде и при вторня и рече такожде. И той отговори и рече: Азъ *ще ида*, господине; и не отиде. (31) Кой отъ двамата стори на баща си волята? Казватъ му: Първиятъ. Казва имъ Исусъ: [ь]Истина ви казвамъ че митаритѣ и блудницитѣ прѣдварятъ ви въ царството Божие. (32) Защото [ѣ]дойде при васъ Иоанъ въ пжть на правда, и не повѣрвахте въ него; [ю]митаритѣ обаче и блудницитѣ повѣрваха въ него; а вие, като видѣхте това, не се разкаяхте изпослѣ да повѣрвате въ него.

(33) Друга притча чуйте. Имаше нѣкой си человѣкъ домовитъ [я]който насади лозѣ, и огради го съ плетъ, и изкопа въ него жлѣбъ, и съзида стълпъ, и даде го подъ наемъ на земледѣлци, [ѫ]и отиде. (34) А когато наближи врѣмето на плодоветѣ, проводи слугитѣ си до земледѣлцитѣ [ѭ]да взематъ плодоветѣ му. (35) [а]И земледѣлцитѣ уловиха слугитѣ му, едного биха, другиго убиха, а зърхъ другиго камено хвърлиха. (36) Пакъ проводи други слуги помного отъ първитѣ; и сториха и тѣмъ такожде. (37) Напоконъ проводи при тѣхъ сина си, и думаше: Ще се засрамятъ отъ сина ми. (38) Но земледѣлцитѣ, като видѣха сина, рекоха помежду си: [б]Този е наслѣдникътъ: [в]елате да го убиемъ и да усвоимъ наслѣдието му. (39) [г]И като го уловиха изведоха *го* вънъ отъ лозето и убиха *го*. (40) И тъй, кога дойде стопанинътъ на лозето, що ще стори на тѣзи земледѣлци? (41) [д]Казватъ му: [е]Злитѣ злѣ ще погуби, [ж]и лозето ще даде подъ наемъ на други земледѣлци, които ще му въздадатъ плодоветѣ на врѣмето имъ. (42) Казва имъ Исусъ: [з]Не сте ли прочели никога въ писанията: «Камикътъ който отхвърлиха зидаритѣ, той стана глава на жгъла: отъ Го-

п Псал. 8;2.
р Мар. 11;11. Иоан. 11;18.
с Мар. 11;12.
т Мар. 11;13.
у Мар. 11;20.
ф Гл. 17;20. Лука 17;6.
х Як. 1;6.
ц 1 Кор. 13;2.
ч Гл. 7;7. Мар. 11;24. Лука 11;9. Як. 5;16. 1 Иоан. 3;22. 5;14.
ш Мар. 11;27. Лука 20;1.
щ Изх. 2;14. Дѣян. 4;7. 7;27.
ъ Гл. 14;5. Мар. 6;20. Лука 20;6.
ь Лука 7;29,30.
ѣ Гл. 3;1, и дрг.
ю Лука 3;12,13.
я Псал. 80;9. Пѣсн. 8;11. Иса. 5;1. Иер. 2;21. Мар. 12;1. Лука 20;9.
ѫ Гл. 25;14,15.
ѭ Пѣсн. 8;11,12.
а 2 Лѣт. 24;21. 36;16. Неем. 9;26. Гл. 5;12. 23;34,37. Дѣян. 7;52. 1 Сол. 2;15. Евр. 11;36,37.
б Псал. 2;8. Евр. 1;2.
в Псал. 2;2. Гл. 26;3. 27;1. Иоан. 11;53. Дѣян. 4;27.
г Гл. 26;50, и дрг. Мар. 14;46, и дрг. Лука 22;54, и дрг. Иоан. 18;12, и дрг. Дѣян. 2;23.
д Лука 20;16.
е Лука 21;24. Евр. 2;3.
ж Дѣян. 13;46. 15:7. 18;6. 28;28. Рим. гл. 9-11.
з Псал. 118;22. Иса. 28;16. Мар. 12;10. Лука 20;17. Дѣян. 4;11. Ефес. 2;20. 1 Пет. 2;6,7.

спода биде това, и е чудно въ очитѣ наши»?
(43) За това ви казвамъ че [и]ще се отнеме отъ
васъ царството Божие, и ще се даде на на-
родъ който ще прави плодоветѣ му. (44) И
[к]който падне на този камикъ ще се строши;
а на когото падне, [л]ще го смаже.
(45) И като чуха първосвещеницитѣ и Фа-
рисеитѣ притчитѣ му, познаха че за тѣхъ ка-
зва; (46) и искаха да го уловятъ, но убояха
се отъ народа, понеже [м]като пророкъ го имаха.

ГЛАВА 22.

И отвѣща Исусъ и [а]говорѣше имъ пакъ съ
притчи и казваше: (2) Уподоби се царството
небесно на человѣкъ царь който направи свад-
ба на сина си; (3) и разпроводи слугитѣ си
да призоватъ званитѣ на свадбата; и не ра-
чеха да дойдатъ. (4) Пакъ проводи други слу-
ги и казваше: Речете на званитѣ: Ето, обѣ-
да си приготвихъ; [б]юнцитѣ ми и огоенитѣ сѫ
заклани, и всичко е готово: дойдете на свад-
ба. (5) Но тѣ не радиха, и разидоха се, единъ
на нивата си, а другъ на търговията си; (6) а
другитѣ уловиха слугитѣ му та ги обезчести-
ха и убиха *ги*. (7) Като чу *това* царьтъ раз-
гнѣви се, и [в]проводи войскитѣ си та погуби
онѣзи убийци, и града имъ изгори. (8) То-
газъ казва на слугитѣ си: Свадбата вече е
готова, а призванитѣ [г]не бѣха достойни. (9) И
тъй, идете на кръстопѫтищата, и колкото на-
мѣрите призовете ги на свадба. (10) И излѣ-
зоха онѣзи слуги по пѫтищата [д]та събраха
всички колкото намѣрваха, зли и добри; и на-
пълни се свадбата съ гости. (11) И като влѣ-
зе царьтъ да прѣгледа гоститѣ, видѣ тамъ
[е]человѣкъ не облѣченъ съ свадбарска дреха;
(12) и казва му: Приятелю, *ти* какъ си влѣ-
зълъ тука като нѣмашъ свадбарска дреха? А
той замлъкна. (13) Тогазъ рече царьтъ на слу-
гитѣ: Вържете му нозѣтѣ и ръцѣтѣ, дигнете
го, и хвърлете *го* [ж]въ външната тъмнина:
тамъ ще бѫде плачъ и скърцане съ зѫби.
(14) [з]Защото мнозина сѫ звани, а малцина
избрани.

(15) [и]Тогазъ отидоха Фарисеитѣ и съвѣтва-
ха се какъ да го впримчатъ въ дума. (16) И
проваждатъ до него ученицитѣ си наедно съ
Иродианитѣ, и казваха: Учителю, знаемъ че
ти си правъ, и Божия пѫть въ истина поуча-
вашъ, и отъ никого не ти е грижа, защото
не гледашъ на лице на человѣцитѣ. (17) Ка-
жи ни прочее ти какъ мислишъ? Право ли
е да даваме данъ на Кесаря, или не? (18) А
Исусъ позна лукавството имъ, и рече: Защо
ме изкушавате, лицемѣри? (19) Покажете ми
монетата на даньта. И тѣ му донесоха единъ
пѣнязъ. (20) И казва имъ: Чий е този образъ
и надписътъ? (21) Казватъ му: Кесаревъ. То-
газъ имъ казва: Като е тъй, [к]отдавайте Ке-
саревитѣ Кесарю, а Божиитѣ Богу. (22) И ка-
то чуха зачудиха се, и оставиха го и оти-
доха си.
(23) [л]Въ сѫщия день дойдоха при него Са-
дукеи, [м]които казватъ че нѣма възкресение;
и попитаха го (24) и казваха: Учителю, [н]Мои-
сей рече, ако умре нѣкой безъ чада, да се
ожени братъ му за жена му, и ще възстави
сѣме на брата си. (25) А между насъ имаше
седмина братя; и първиятъ се ожени и умрѣ;
и като нѣмаше сѣме остави жена си на бра-
та си; (26) подобно и вториятъ, и третиятъ,
до седмия. (27) А подиръ всичкитѣ умрѣ и же-
ната. (28) И тъй, въ възкресението на кого
отъ седемьтѣ ще бѫде жена? защото всички-
тѣ я имаха. (29) Отговори Исусъ и рече имъ:
Заблуждавате се, [о]понеже не знаете писа-
нията нито силата Божия; (30) защото въ въз-
кресението нито се женятъ нито за мѫжъ
отиватъ, но [п]като ангели Божии сѫ на небе-
то. (31) А за възкресението на мъртвитѣ, не
сте ли чели реченото вамъ отъ Бога, който
казва (32) [р]«Азъ съмъ Богъ Авраамовъ, и
Богъ Исааковъ, и Богъ Якововъ»? Богъ не е
Богъ на мъртвитѣ, но на живитѣ. (33) И като
чуха народътъ [с]удивяваха се на поучението му.
(34) [т]А Фарисеитѣ като чуха че затули на
Садукеитѣ устата, събраха се наедно. (35) И
отъ тѣхъ единъ [у]законникъ попита *го*, за да
го изкушава, и рече: (36) Учителю, коя за-

и Гл. 8;12.
к Иса. 8;14,15. Зах. 12;3. Лука 20;18. Рим. 9;33. 1 Пет. 2;8.
л Иса. 60;12. Дан. 2;44.
м Ст. 11. Лука 7;16. Иоан. 7;40.
а Лука 14;16 Отк. 19;7,9.
б Прит. 9;2.
в Дан. 9;26. Лука 19;27.
г Гл. 10;11,13. Дѣян. 13;46.
д Гл. 13;38,47.
е 2 Кор. 5;3. Ефес. 4;24. Кол. 3;10,12. Отк. 3;4. 16;15. 19;8.
ж Гл. 8;12.
з Гл. 20;16.
и Мар. 12;13 Лука 20;20.
к Гл. 17;25. Рим. 13;7.
л Мар. 12;18. Лука 20;27
м Дѣян. 23;8.
н Втор. 25;5.
о Иоан. 20;9.
п 1 Иоан. 3;2.
р Изх. 3;6,16. Мар. 12;26. Лука 20;37. Дѣян. 7;32. Евр. 11;16.
с Гл. 7;28.
т Мар. 12;28.
у Лука 10;25.

повѣдь е голѣма въ закона? (37) А Исусъ му рече: [ф]«Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, и съ всичкия си умъ.» (38) Тази е първа и голѣма заповѣдь. (39) А втора подобна на нея: [х]«Да възлюбишъ ближния си като себе си.» (40) [ц]На тѣзи двѣтѣ заповѣди всичкиятъ законъ и пророцитѣ висятъ.

(41) И [ч]като бѣха събрани Фарисеитѣ, попита ги Исусъ (42) и рече: Какъ мислите за Христа? Чий синъ е? Казватъ му: Давидовъ. (43) Казва имъ: Какъ прочее Давидъ Духомъ го нарича Господь, и казва: (44) [ш]«Рече Господь на Господа моего: Седни отъ дѣсната ми страна доклѣ положа враговетѣ ти подножие на нозѣтѣ ти»? (45) И тъй, ако Давидъ го нарича Господь, какъ да му е синъ? (46) [щ]И никой не можеше да му отговори нито рѣчь; [ъ]нито пъкъ дрѣзна нѣкой отъ този день вече да го попита вѣщо.

ГЛАВА 23.

Тогазъ Исусъ продума на народа и на ученицитѣ си (2) и каза: [а]На седалището Моисеево седнаха книжницитѣ и Фарисеитѣ: (3) всичко прочее което ви рекатъ да пазите, пазете и правете; но по дѣлата имъ не правете, [б]понеже говорятъ, а не правятъ. (4) [в]Защото свързватъ брѣмена тежки и мжчни за носене, и турятъ *ги* на человѣцитѣ на плещитѣ; а пъкъ не рачатъ нито съ пръста си да ги повдигнатъ. (5) И [г]правятъ всичкитѣ си дѣла за да бждатъ видѣни отъ человѣцитѣ. И [д]разширяватъ пазилкитѣ си, и правятъ голѣми политѣ на дрехитѣ си, (6) [е]и обичатъ първото мѣсто на вечерянията, и прѣднитѣ седалища въ съборищата, (7) и поздравленията по пазаря, и да имъ викатъ человѣцитѣ: Учителю! Учителю! (8) [ж]Но вие не се наричайте учители; защото [з]единъ е вашиятъ учитель, Христосъ; а всинца вие братя сте. (9) И никого на земята недѣйте нарича отецъ вашъ; защото единъ е ваший Отецъ, който е на небеса. (10) Нито наставници се наричайте; защото единъ е вашиятъ наставникъ, Христосъ. (11) [и]И най-голѣмиятъ отъ васъ да бжде вамъ слуга. (12) [к]А който възнесе себе си ще се смири; и който смири себе си ще се възнесе.

(13) Но [л]горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри! защото затваряте царството небесно прѣдъ человѣцитѣ; понеже вие не влѣзвате, нито които влѣзватъ оставяте да влѣзатъ. (14) Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри! [м]защото изпояждате домоветѣ на вдовицитѣ, и за причина правите дълги молитви: заради това по-голѣмо осждане ще приемете. (15) Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри! защото морето и сушата обхождате за да направите едного прозелита; и когато бжде, направяте го дважъ повече отъ васъ синъ на пъкъла. (16) Горко вамъ, [н]водители слѣпи! които казвате: [о]Който се закълне въ храма, не е нищо; но който се закълне въ златото на храма, задължава се. (17) Безумни и слѣпи! че кое е по-голѣмо, златото, [п]или храмътъ който освещава златото? (18) И който се закълне въ олтаря, не е нищо; но който се закълне въ дара който е върху него, задължава се. (19) Безумни и слѣпи! че кое е по-голѣмо, дарътъ ли, [р]или олтарьтъ който освещава дара? (20) И тъй, който се е заклелъ въ олтаря, заклева се въ него и въ всичко що е на него. (21) И който се е заклелъ въ храма, заклева се въ него [с]и въ тогози който живѣе въ него. (22) И който се е заклелъ въ небето, заклева се [т]въ прѣстола Божий и въ тогози който седи на него. (23) Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри! [у]защото давате десятъкъ на ментата, на копара, и на кимина; [ф]и оставяхте по-важнитѣ нѣща на закона, правосждието,

---

[ф] Втор. 6;5. 10;12. 30;6. Лука 10;27.
[х] Лев. 19;18. Гл. 19;19. Мар. 12;31. Лука 10;27. Рим. 13;9. Гал. 5;14. Як. 2;8.
[ц] Гл. 7;12. 1 Тим. 1;5.
[ч] Мар. 12;35. Лука 20;41.
[ш] Псал. 110;1. Дѣян. 2;34. 1 Кор. 15;25. Евр. 1;13. 10;12,13.
[щ] Лука 14;6.
[ъ] Мар. 12;34. Лука 20;40.
[а] Неем. 8;4,8. Мал. 2;7. Мар. 12;38. Лука 20;45.
[б] Рим. 2;19, и дрг.
[в] Лука 11;46. Дѣян. 15;10. Гал. 6;13.
[г] Гл. 6;1,2,5,16.
[д] Числа 15;38. Втор. 6;8. 22;12. Прит. 3;3.
[е] Мар. 12;38,39. Лука 11;43. 20;46. 3 Иоан. 9.
[ж] 2 Кор. 1;24. Як. 3;1. 1 Пет. 5;3.
[з] Мал. 1;6.
[и] Гл. 20;26,27.
[к] Иовъ 22;29. Прит. 15;33. 29;23. Лука 14;11. 18;14. Як. 4;6. 1 Пет. 5;5.
[л] Лука 11;52.
[м] Мар. 12;40. Лука 20;47. 2 Тим. 3;6. Тит. 1;11.
[н] Гл. 15;14. Ст. 24.
[о] Гл. 5;33,34.
[п] Изх. 30;29.
[р] Изх. 29;37.
[с] 3 Цар. 8;13. 2 Лѣт. 6;2. Псал. 26;8. 132;14.
[т] Псал. 11;4. Гл. 5;34. Дѣян. 7;49.
[у] Лука 11;42.
[ф] 1 Цар. 15;22. Осия 6;6. Мих. 6;8. Гл. 9;13. 12;7.

милостьта, и вѣрата: тѣхъ трѣбваше да пра-
вите, и онѣзи да не оставяте. (24) Водители
слѣпи! които комара прѣцѣждате, а камилата
поглъщате. (25) Горко вамъ, книжници и Фа-
рисеи, лицемѣри! ᶠзащото очистяте вънишното
на чашата и на блюдото, а отвѫтрѣ сѫ пълни
съ грабене и неправда. (26) Фарисею слѣпи!
очисти първомъ отвѫтрѣ чашата и блюдото,
да бѫде и вънишното имъ чисто. (27) Горко
вамъ книжници и Фарисеи, лицемѣри! защо-
то ᶜприличате на гробища варосани, които
изотвънъ се виждатъ хубави, а отвѫтрѣ сѫ
пълни съ кости отъ мъртви и съ всѣкаква не-
чистота. (28) Така и вие извънъ се виждате
на человѣцитѣ праведни, но извѫтрѣ сте пълни
съ лицемѣрие и беззаконие. (29) ᶜГорко вамъ,
книжници и Фарисеи, лицемѣри! защото из-
граждате гробищата на пророцитѣ, и украша-
вате паметницитѣ на праведнитѣ; (30) и казва-
те: Ако бѣхме били въ днитѣ на бащитѣ си,
не бихме били тѣхни съучастници въ кръвь-
та на пророцитѣ. (31) Така щото свидѣтел-
ствувате на себе си че ᶠсте синове на тѣзи
които избиха пророцитѣ. (32) ᶠДопълнете и
вие мѣрката на бащитѣ си. (33) Змии! ᶠро-
жби ехиднини! какъ ще избѣгнете отъ осѫ-
ждането въ пъкла?

(34) ᶠЗа това, ето, азъ проваждамъ до васъ
пророци и прѣмѫдри и книжници; ᶠи отъ
тѣхъ ще убиете и ще разпнете, ᶠи отъ тѣхъ
ще биете въ съборищата си, и ще *ги* гони-
те отъ градъ въ градъ; (35) ᶠза да дойде на
васъ всѣка кръвь праведна пролѣта на земя-
та, ᶠотъ кръвьта на праведнаго Авеля до
ᶠкръвьта на Захария сина Варахиева когото
убихте между храма и олтаря. (36) Истина ви
казвамъ: Всичко това ще дойде на този родъ.

(37) ᵃЕрусалиме! Ерусалиме! *ти* който из-
бивашъ пророцитѣ, ᵇи съ камене убивашъ
проводенитѣ до тебе, колко пѫти ᵛпоискахъ
да събера твоитѣ чада както прибира коко-
шка пилцитѣ си ᵍподъ крилѣтѣ си, и не ра-
чихте! (38) Ето, оставя се вамъ домътъ вашъ
пустъ. (39) Защото казвамъ ви: Нѣма да ме
видите отъ нинѣ до когато речете: ᵈБлаго-
словенъ който иде въ име Господне.

ГЛАВА 24.

И ᵃкато излѣзе Исусъ, отхождаше си отъ
храма; и пристѫпиха ученицитѣ му да му по-
кажатъ зданията на храма. (2) А Исусъ имъ
рече: Не видите ли всичко това? Истина ви
казвамъ: ᵇНѣма да остане тука камикъ на
камикъ който да се не съсипе.

(3) И когато седѣше на гората Елеонска, ᵛдой-
доха при него ученицитѣ му настрана и ка-
зваха: ᵍКажи ни, — Кога ще бѫде това? и
що е знамението на твоето пришествие и на
свършването на вѣка? (4) Отвѣща Исусъ и
рече имъ: ᵈПазете се да ви не прѣлъсти нѣ-
кой; (5) ᵉзащото мнозина ще дойдатъ въ мое
име да казватъ: Азъ съмъ Христосъ, ᶻи ще
прѣлъстятъ мнозина. (6) И ще чуете бойове и
слухове военни. Гледайте, недѣйте се смуща-
ва; понеже всичко това трѣбва да бѫде; но
не е още скончанието. (7) Защото ᶻще въз-
стане народъ връхъ народъ, и царство връхъ
царство: и ще бѫдатъ на мѣста гладове, мо-
рове, и трусове. (8) И всичко това *ще бѫде*
начало на болѣзни. (9) ᶦТогазъ ще ви прѣда-
датъ на мѫки, и ще ви убиятъ, и ще бѫде-
те ненавиждани отъ всичкитѣ народи заради
моето име. (10) И ᵏтогазъ мнозина ще се съ-
блазнятъ; и единъ други ще се прѣдадатъ,
и единъ други ще се намразятъ. (11) И ˡмно-
го лъжепророци ще се повдигнатъ ᵐи ще прѣ-
лъстятъ мнозина. (12) И поради умножаване-
то на беззаконието, на мнозина любовьта ще
охладѣе. (13) ⁿА който прѣтърпи до край, той

ф Мар. 7;4. Лука 11;39.
ц Лука 11;44.
Дѣян. 23;3.
ч Лука 11;47.
ш Дѣян. 7;51,52.
1 Сол. 2;15.
щ Бит. 15;16.
1 Сол. 2;16.
ъ Гл. 3;7. 12;34.
ь Гл. 21;34,35.
Лука 11;49.
ѣ Дѣян. 5;40.
7;58,59. 22;19.
ю Гл. 10;17.
2 Кор. 11;24,25.
я Отк. 18;24. [3;12.
ѧ Бит. 4;8. 1 Иоан.
ѩ 2 Лѣт. 24;20,21.
а Лука 13;34.
б 2 Лѣт. 24;21.
в Втор. 32;11,12.
г Псал. 17;8. 91;4.
д Псал. 118;26.
Гл. 21;9.

—

а Мар. 13;1.
Лука 21;5.
б 3 Цар. 9;7. Иер.
26;18. Мих. 3;12.
Лука 19;44.
в Мар. 13;3.
г 1 Сол. 5;1.
д Ефес. 5;6. Кол.
2;8,18. 2 Сол. 2;3.
1 Иоан. 4;1.
е Иер. 14;14.
23;21,25. Ст. 24.
Иоан. 5;43.
ж Ст. 11.
з 2 Лѣт. 15:6. Иса.
19;2. Аг. 2;22.
Зах. 14;13.
и Гл. 10;17. Мар.
13;9. Лука 21;12.
Иоан. 15;20. 16;2.
Дѣян. 4;2,3. 7;59.
12;1, и драг., 1 Пет.
4;16. Отк. 2;10,13.
к Гл. 11;6. 13;57.
2 Тим. 1;15. 4;10,16.
л Гл. 7;15. Дѣян.
20;29. 2 Пет. 2;1.
м Ст. 5,24. 1 Тим. 4;1.
н Гл. 10;22. Мар.
13;13. Евр. 3;6,14.
Отк. 2;10.

ще спасенъ да бжде. (14) И [о]това евангелие
на царството [п]ще се проповѣда по всичка-
та вселенна за свидѣтелство на всичкитѣ на-
роди; и тогазъ ще дойде свършването.
(15) И тъй, [р]когато видите мерзостьта на
запустѣнието, реченната отъ пророка [с]Даниила,
че стои на светото мѣсто, ([т]който чете нека
разумѣва,) (16) тогазъ които сж въ Юдея да
бѣгатъ по горитѣ: (17) който *се намѣри* на
покрива да не слѣзва за да вземе нѣщо отъ
кжщата си; (18) и който *се намѣри* на нива
да се не връща назадъ да вземе дрехитѣ си.
(19) [у]А горко на непразднитѣ и на доещитѣ
прѣзъ онѣзи дни! (20) И молете се да се не
случи бѣгането ви зимѣ или въ сжботенъ день:
(21) защото [ф]тогазъ ще бжде скърбь голѣма,
каквато не е била отъ начало на свѣта до нинѣ,
нито ще бжде. (22) И ако да се не скратѣха
онѣзи дни, ни една плъть не би се избавила;
[х]но заради избранитѣ онѣзи дни ще се скра-
тятъ. (23) [ц]Тогазъ ако ви рече нѣкой: Ето,
тука е Христосъ, или тамъ, не вѣрвайте; (24) за-
щото [ч]ще възстанатъ лъжехристи и лъжепроро-
ци, и ще покажатъ голѣми знамения и чудеса,
[ш]така щото да прѣлъстятъ, ако е възможно, и
избранитѣ. (25) Ето, прѣдказахъ ви. (26) И тъй,
ако ви рекатъ: Ето *го*, въ пустинята е; не из-
лѣзвайте: Ето *го* въ вжтрѣшнитѣ стаи; не вѣр-
вайте. (27) Защото [щ]както свѣткавицата излѣзва
отъ истокъ и свѣтнува до западъ, така ще
бжде и пришествието на Сина Человѣческаго.
(28) Защото [ъ]дѣто бжде мършата, тамъ ще се
съберать и орлитѣ.
(29) И [ь]тутакси слѣдъ скърбьта на онѣзи
дни [ѣ]слънцето ще потъмнѣе, и луната нѣма
да даде свѣтенето си, и звѣздитѣ ще пад-
натъ отъ небето, и силитѣ небесни ще се по-
колебаятъ. (30) И [ю]тогазъ ще се яви знаме-
нието на Сина Человѣческаго на небето; [я]и
тогазъ ще заплачатъ всичкитѣ племена земни,
[аа]и ще видятъ Сина Человѣческаго че иде на
облацитѣ небесни съ сила и слава голѣма.
(31) [бб]И ще проводи ангелитѣ си съ голѣмъ
гласъ отъ тржба; и ще съберать избранитѣ
негови отъ четиритѣ вѣтрове, отъ край до
край на небесата.
(32) И отъ смоковницата [а]научете притчата.
Когато вече вейкитѣ ѝ омекнатъ и раз-
виватъ листоветѣ, знаете че е близу лѣтото.
(33) Така и вие, кога видите всичко това, да
знаете че [б]е близу при вратата. (34) Истина
ви казвамъ: [в]Този родъ нѣма да прѣмине до-
клѣ се не сбжде всичко това. (35) [г]Небето и
земята ще прѣминатъ, но моитѣ думи нѣма
да прѣминатъ.
(36) [д]А за онзи день и часъ никой не знае,
нито ангелитѣ небесни, [е]тъкмо Отецъ ми самъ.
(37) И както днитѣ Ноеви, така ще бжде и
пришествието на Сина Человѣческаго. (38) За-
щото [ж]както въ днитѣ прѣди потопа бѣха на
ядене и на пиене, и се женѣха и за мжжъ
отиваха, до който день влѣзе Ное въ ковчега,
(39) и не познаха до когато дойде потопътъ и
вдигна всичкитѣ, така ще бжде и на Сина Че-
ловѣческаго пришествието. (40) Тогазъ [з]двами-
на ще бждатъ на полето: единий се взема, а
другий се оставя. (41) Двѣ *жени* като мелятъ
въ мелницата, една се взема, и една се оставя.
(42) [и]За то, будни бждете, защото не знае-
те въ кой часъ ще дойде Господь вашъ.
(43) [к]Но това знайте, че ако да знаеше сто-
панинътъ на кжщата въ кой часъ ще дойде
крадецътъ, бдѣлъ би, и не би оставилъ да
подкопаятъ кжщата му. (44) [л]За то, и вие бж-
дете готови; защото въ който часъ не мисли-
те Синъ Человѣчески ще дойде. (45) И [м]кой

о Рим. 10;18. Кол. 1;6,23.
п Гл. 4;23. 9;35.
р Мар. 13;14. Лука 21:20.
с Дан. 9:27. 12;11.
т Дан. 9;23,25.
у Лука 23;29.
ф Дан. 9;26. 12;1. Иоилъ 2;2.
х Иса. 65;8,9. Зах. 14;2,3.
ц Мар. 13;21. Лука 17;23. 21;8.
ч Втор. 13;1. Ст. 5,11. 2 Сол. 2;9-11. Отк. 13;13.
ш Иоан 6;37. 10;28,29. Рим. 8;28-30. 2 Тим. 2;19.
щ Лука 17;24.
ъ Иовъ 39;30. Лука 17;37.
ь Дан. 7;11,12.
ѣ Иса. 13;10. Иез. 32;7. Иоилъ 2;10,31. 3;15. Амосъ 5;20. 8;9. Мар. 13;24. Лука 21;25. Дѣян. 2:20. Отк. 6;12.
ю Дан. 7;13.
я Зах. 12;12.
аа Гл. 16;27. Мар. 13;26. Отк. 1;7.
бб Гл. 13;41. 1 Кор. 15:52. 1 Сол. 4;16.
а Лука 21;29.
б Як. 5;9.
в Гл. 16;28. 23;36. Мар. 13;30. Лука 21;32.
г Псал. 102;26. Иса. 51;6. Иер. 31;35,36. Гл. 5;18. Мар. 13;31. Лука 21;33. Евр. 1;11.
д Мар. 13;32. Дѣян. 1;7. 1 Сол. 5;2. 2 Пет. 3;10.
е Зах. 14;7.
ж Бит. 6;3-5. Лука 17;26. 1 Пет. 3;20.
з Лука 17;34, и др.
и Гл. 25;13. Мар. 13;33, и др. Лука 21;36.
к Лука 12;39. 1 Сол. 5;2. 2 Пет. 3:10. Отк. 3;3. 16;15.
л Гл. 25;13. 1 Сол. 5;6.
м Лука 12;42. Дѣян. 20;28. 1 Кор. 4;2. Евр. 3;5.

о този вѣрный и разуменъ рабъ когото е по-
ставилъ господарьтъ му надъ слугитѣ си да
имъ дава храна на врѣме? (46) [н]Блаженъ то-
зи рабъ когото, кога си дойде господарьтъ му,
намѣри го да прави тъй. (47) Истина ви ка-
звамъ че [о]ще го постави надъ всичкитѣ си и-
мѣния. (48) Ако ли рече лошій този рабъ въ
сърдцето си: Ще се забави да дойде госпо-
дарьтъ ми, (49) и почне да бие съслужители-
тѣ си, и да яде и да пие съ пияницитѣ,
(50) господарьтъ на този рабъ ще дойде въ
който день той не очаква, и въ който часъ
не знае, (51) и ще го разсѣче, и ще тури не-
говата часть съ лицемѣритѣ: [п]тамъ ще бѫде
плачь и скърцание съ зѫби.

ГЛАВА 25.

Тогазъ ще се уподоби царството небесно на
десеть дѣвици които взеха свѣтилницитѣ си и
излѣзоха да посрѣщнатъ [в]младоженеца. (2) [б]А
отъ тѣхъ петь бѣха разумни, и петь безумни.
(3) Безумнитѣ, като взеха свѣтилницитѣ си,
не взеха съ себе си масло. (4) Но разумнитѣ
взеха масло въ съсѫдитѣ си съ свѣтилницитѣ
си. (5) И като се бавѣше младоженецьтъ, [г]до-
дрѣмна се на всичкитѣ, и спѣха. (6) А по
срѣднощь [д]стана викъ: Ето, младоженецьтъ
иде! излѣзвайте да го посрѣщнете! (7) Тогазъ
се раздигнаха всички онѣзи дѣвици, и ну-
красиха свѣтилницитѣ си. (8) А безумнитѣ ре-
коха на разумнитѣ: Дайте ни отъ вашето ма-
сло; защото свѣтилницитѣ наши угаснуватъ.
(9) А разумнитѣ отговориха и казаха: Да не
би че не стигне и за насъ и за васъ; но по-до-
брѣ идете при продавачитѣ и купете си. (10) А
когато тѣ отхождаха да купятъ дойде младоже-
нецьтъ, и готовитѣ влѣзоха съ него на свад-
бата, и [е]затвориха се вратата. (11) А послѣ
дохождатъ и другитѣ дѣвици, и казватъ: [ж]Го-
споди! Господи! отвори ни. (12) А той отвѣ-
ща и рече: Истина ви казвамъ: [з]Не ви по-
знавамъ. (13) И тъй, [и]бдѫдете будни, защото
не знаете деня ни часа въ който Синъ Чело-
вѣчески ще дойде.

(14) Защото [к]ще дойде като человѣкъ кой-
то, като тръгваше за въ чужбина, свика свои-
тѣ си слуги, и прѣдаде имъ имането си.
(15) И единому даде петь таланта, другиму два,
а другиму единъ, [л]всѣкиму споредъ силата
му, и тутакси тръгна. (16) А този който взе
петьтѣ таланта отиде и работи съ тѣхъ, и на-
прави други петь таланта. (17) Такожде и то-
зи който взе двата, спечели и той други два.
(18) А този който взе единия отиде та раско-
па въ земята, и скри сребрето на господаря
си. (19) Слѣдъ много врѣме идва господарьтъ
на тѣзи слуги, и вижда счетъ съ тѣхъ. (20) И
дойде този който бѣ взелъ петьтѣ таланта, до-
несе други петь таланта, и рече: Господарю,
петь таланта ми прѣдаде ето, други петь та-
ланта спечелихъ върхъ тѣхъ. (21) И рече му
господарьтъ му: Добрѣ, рабо добри и вѣрни
на малкото си билъ вѣренъ, [м]надъ много ще
те поставя: влѣзъ [н]въ радостьта на господа-
ря си. (22) Дойде и този който бѣ взелъ два
таланта, и рече: Господарю, два таланта ми
прѣдаде ето, други два таланта спечелихъ
върхъ тѣхъ. (23) Рече му господарьтъ му: [о]До-
брѣ, рабо добри и вѣрни, на малкото си билъ
вѣренъ, надъ много ще те поставя: влѣзъ
въ радостьта на господаря си. (24) Приближи
и този който бѣ взелъ единия талантъ, и ре-
че: Господарю, знаехъ те че си человѣкъ же-
стокъ, че жънешь дѣто не си сѣялъ, и съ-
бирашь отъ дѣто не си разпрьсвалъ, (25) и
понеже се убояхъ, отидохъ та скрихъ талан-
та ти въ земята: ето, имашь твоето си. (26) А
господарьтъ му отговори и рече му: Рабо лу-
кави и лѣниви, знаеше че жъна дѣто не съмъ
посѣялъ, и събирамъ отъ дѣто не съмъ раз-
прьсвалъ. (27) Като е тъй, трѣбваше ти да
дадешь сребрето ми на банкеритѣ, и кога си
дойдѣхъ да бихъ взелъ моето съ лихва. (28) Взе-
мете прочее отъ него таланта, и дайте го на
тогози който има десетьтѣ таланта. (29) За-
щото [п]на всѣкиго който има ще му се даде
и ще му се прѣумножи; а отъ тогози който
нѣма, и това което има ще се вземе отъ не-
го. (30) И непотрѣбния този рабъ, хвърлете

н Отк. 16;15.
о Гл. 25;21,23. Лука 22;29.
п Гл. 8;12. 25;30.

—

а Ефес. 5;29,30. Отк. 19;7. 21;2,9.
б Гл. 13;47. 22;10.
в 1 Сол. 5;6.
г Гл. 24;31. 1 Сол. 4;16.
д Лука 12;35.
е Лука 13;25.
ж Гл. 7;21-23.
з Псал. 5;5. Ав. 1;13. Иоан. 9;31.
и Гл. 24;42,44. Мар. 13;33,35 Лука 21;36. 1 Кор. 16;13 1 Сол. 5;6. 1 Пет. 5;8. Отк. 16;15
к Гл. 21;33 Лука 19;12.
л Рим. 12;6. 1 Кор. 12;7,11,29. Ефес. 4;11.
м Гл. 24;47. Ст. 34,46. Лука 12;44. 22;29,30.
н 2 Тим. 2;12. Евр. 12;2. 1 Пет. 1;8.
о Ст. 21.
п Гл. 13;12. Мар. 4;25. Лука 8;18. 19;26. Иоан. 15;2.

го [р]въ външната тъмнота· тамъ ще бжде
плачъ и скърцане съ зжби.

(31) [с]А кога дойде Синъ Человѣчески въ
славата си, и всичкитѣ свети ангели съ не-
го, тогазъ ще седне на прѣстола на славата
си. (32) И [т]ще се съберать прѣдъ него всич-
китѣ народи; и [у]ще ги отлжчи едни отъ дру-
ги, както овчарьтъ отлжча овцитѣ отъ кози-
тѣ; (33) и ще постави овцитѣ отъ дѣсната си
страна, а козитѣ отъ лѣвата.

(34) Тогазъ Царьтъ ще рече на тѣзи които
сж отъ дѣсната му страна· Елате, *вие* бла-
гословени на Отца моего, [ф]наслѣдвайте цар-
ството [х]приготвено за васъ отъ създанието ми-
ра; (35) защото [ц]огладнѣхъ, и дадохте ми да
ямъ; ожеднѣхъ, и напоихте ме: [ч]страненъ
бѣхъ, и прибрахте ме; (36) [ш]голъ *бѣхъ*, и о-
блѣкохте ме; боленъ бѣхъ, и посѣтихте ме;
[щ]въ тъмница бѣхъ, и дойдохте при мене.
(37) Тогазъ праведнитѣ ще му отговорятъ и
рекатъ: Господи, кога те видѣхме гладенъ, и
те нахранихме; или жеденъ, и *те* напоихме?
(38) Кога пакъ те видѣхме страненъ, и *те*
прибрахме; или голъ, и *те* облѣкохме? (39) И
кога боленъ или въ тъмница те видѣхме, и
дойдохме при тебе? (40) И ще отговори Царьтъ
и ще имъ рече: Истина ви казвамъ: [ъ]Кол-
кото че сте сторили *това* на едного отъ тѣзи
най-малкитѣ мои братя, на мене сте *го* сторили.

(41) Тогазъ ще рече и на тѣзи които сж
отъ лѣвата му страна: [ь]Идете отъ мене, про-
клети, [ѣ]въ огъня вѣченъ, приготвения [ю]за
дявола и за ангелитѣ негови: (42) защото
огладнѣхъ, и не ми дадохте да ямъ; ожеднѣхъ,
и не ме напоихте; (43) страненъ бѣхъ, и не
ме прибрахте; голъ *бѣхъ*, и не ме облѣкохте:
боленъ и въ тъмница *бѣхъ*, и не ме посѣтих-
те. (44) Тогазъ ще му отговорятъ и тѣ и ще
рекатъ: Господи, кога те видѣхме гладенъ,
или жеденъ, или страненъ, или голъ, или бо-
ленъ, или въ тъмница, и не ти послужихме?
(45) Тогазъ ще отговори и ще имъ рече: И-
стина ви казвамъ: [я]Колкото че не сте стори-
ли *това* на едного отъ тѣзи най-малкитѣ, ни-
то на мене сте *го* сторили.

(46) [ж]И ще отидатъ тѣ въ вѣчна мжка, а
праведнитѣ въ животъ вѣченъ.

ГЛАВА 26.

И когато свърши Исусъ всички тѣзи ду-
ми, рече на ученицитѣ си: (2) [а]Знаете че
слѣдъ два дни ще бжде Пасха, и Синъ Че-
ловѣчески ще бжде прѣдаденъ на разпятие.

(3) [б]Тогазъ се събраха първосвещеницитѣ и
книжницитѣ и старѣйшинитѣ отъ народа въ
двора на първосвещеника, който се казваше
Каиафа, (4) и наговориха се да уловятъ Ису-
са съ измама и да го убиятъ. (5) но думаха:
Да не е въ праздника, за да не стане мълва
между народа.

(6) [в]А Исусъ като бѣше [г]въ Витания, въ
дома на Симона прокаженаго, (7) пристжпи
при него жена която имаше *съ сждъ* алаве-
стренъ много скжпо миро, и изливаше *го*
на главата му като бѣ седналъ на трапезата.
(8) [д]А ученицитѣ му като видѣха *това* въз-
негодуваха и думаха· За какво тая пагуба?
(9) Защото това миро можеше да се продаде
на голѣма цѣна и да се раздаде на сиромаси-
тѣ. (10) Но Исусъ позна *това*, и рече имъ:
Защо досаждате на жената? защото добра ра-
бота стори на мене. (11) Защото [е]сиромаситѣ
всѣкога имате съ себе си, а [ж]мене всѣкога
нѣмате. (12) Защото тя като възлия това миро
на тѣлото ми, стори го за погребението ми.
(13) Истина ви казвамъ· Дѣто и да се пропо-
вѣда това евангелие по всичкия свѣтъ, ще се
казва за неинъ споменъ и *това* което тя стори.

(14) [з]Тогазъ единъ отъ дванадесетьтѣ, на-
рицаемъ [и]Юда Искариотски, отиде при пър-
восвещеницитѣ (15) и рече· [к]Какво ще ми да-

р Гл.8;12. 24;51.
с Зах.14;5. Гл.16;27. 19;28. Мар.8;38. Дѣян.1;11. 1 Сол. 4:16. 2 Сол.1;7. Юд.14. Отк.1;7.
т Рим.14;10. 2 Кор. 5;10. Отк.20;12.
у Иез.20;38. 34;17,20. Гл.13;49.
ф Рим.8;17. 1 Пет.1;4, 9. 3;9. Отк.21;7.
х Гл.20;23. Мар. 10:40. 1 Кор.2;9. Евр.11;16.
ц Иса.58;7. Иез.18;7. Як.1;27.
ч Евр.13:2. 3 Иоан.5.
ш Як.2;15,16.
щ 2 Тим.1;16.
ъ Прит.14;31. 19;17. Гл.10;42. Мар.9;41. Евр.6;10.
ь Псал.6;8. Гл.7;23. Лука 13;27.
ѣ Гл.13;40,42.
ю 2 Пет.2;4. Юд.6.
я Прит.14;31. 17;5. Зах.2;8. Дѣян.9;5.
ж Дан.12:2. Иоан.5;29. Рим.2;7, и дрг.

—

а Мар.14;1. Лука 22;1. Иоан.13:1.
б Псал.2;2. Иоан.11;47. Дѣян.4;25, и дрг.
в Мар.14;3. Иоан. 11;1,2. 12;3.
г Гл.21;17.
д Иоан.12;4.
е Втор.15:11. Иоан.12;8.
ж Виж Гл.18;20.28:20. Иоан.13;33. 14;19. 16;5,28. 17;11.
з Мар.14;10. Лука 22;3. Иоан.13;2,30.
и Гл.10;4.
к Зах.11;12. Гл.27;3.

дето, и азъ що ви го прѣдамъ? И тѣ му прѣдложиха тридесеть сребърници. (16) И отъ тогазъ търсеше благоврѣмие да го прѣдаде. (17) [л]И въ първия день на *праздника на* безкваснитѣ *хлѣбове* дойдоха ученицитѣ при Исуса и рекоха му: Дѣ искашъ да приготвимъ да ядешъ пасхата? (18) И той рече: Идете въ града при еди-кого си, и речете му: Учительтъ казва: Врѣмето ми е близу: у тебе ще направя пасхата съ ученицитѣ си. (19) И сториха ученицитѣ както имъ повелѣ Исусъ; и приготвиха пасхата.

(20) И [м]когато стана вечерь, седналъ бѣ на трапезата съ дванадесетьтѣ. (21) И като ядѣха тѣ, рече: Истина ви казвамъ че единъ отъ васъ ще ме прѣдаде. (22) И тѣ, наскърбени тежко, начнаха всѣки единъ отъ тѣхъ да му казватъ: Да не би да съмъ азъ, Господи? (23) А той отговори и рече: [н]Който затопи съ мене ржката си въ блюдото, той ще ме прѣдаде. (24) Синъ Человѣчески отхожда, [о]както е писано за него; [п]а горко на тогозъ человѣка чрѣзъ когото Синъ Человѣчески ще бжде прѣдаденъ: добрѣ би било за тогозъ человѣка ако не би се родилъ. (25) И отговори Юда който го прѣдаде, и рече: Да ли съмъ азъ, Учителю? Казва му: Ти рече.

(26) [р]И когато ядѣха, [с]взе Исусъ хлѣба, и благослови, и прѣломи *го*, и даваше на ученицитѣ, и рече: Взмете, яжте: [т]това е тѣлото мое. (27) И взе чашата, и благодари, и даде имъ, и казваше: [у]Пийте отъ нея всички; (28) защото [ф]това е моята кръвь [х]на новия завѣтъ, [ц]която се заради мнозина излива за прощение на грѣховетѣ. (29) [ч]И казвамъ ви че отъ сега нататъкъ нѣма да пия отъ този плодъ на лозата [ш]до онзи день когато го пия новъ съ васъ въ царството на Отца моего. (30) И [щ]като изпѣха пѣсень, излѣзоха на гората Елеонска.

(31) Тогазъ казва имъ Исусъ: [ъ]Всинца вие [ь]ще се съблазните въ мене тази нощь: защото е писано: [ѣ]«Ще поразя пастиря, и ще се разпръснатъ овцитѣ на стадото.» (32) А подиръ възкресението си [ю]ще ви прѣдваря въ Галилея. (33) А Петъръ отговори и рече му: Ако и всички да се съблазнятъ въ тебе, азъ никога нѣма да се съблазня. (34) Рече му Исусъ: [я]Истина ти казвамъ че въ тази нощь, прѣди да пѣе пѣтельтъ, трижъ ще се отречешъ отъ мене. (35) Казва му Петъръ: Ако стане нужда и да умра съ тебе, нѣма да се отрека отъ тебе. Подобно рекоха и всичкитѣ ученици.

(36) [ѫ]Тогазъ идва съ тѣхъ Исусъ на едно мѣсто което се казваше Гетсимания; и казва на ученицитѣ: Седете тука доклѣ ида тамъ да се помоля. (37) И като взе Петра и [ѭ]двамата Зеведееви синове, начна да скърби и да тжжи. (38) Тогазъ имъ казва: [а]Прискърбна е душата ми до смърть: постойте тука и бждете будни съ мене. (39) И [б]като отиде малко на напрѣдъ, падна на лицето си и молѣше се, и думаше: [в]Отче мой, ако е възможно [г]нека ме замине тая чаша: [д]не обаче както искамъ азъ, но както *искашъ* ти. (40) И идва при ученицитѣ та ги намѣрва заспали, и казва на Петра: Така ли не можахте единъ часъ да постоите будни съ мене? (41) [е]Будни бждете и молете се, да не би въ изкушение да влѣзете. Духътъ е бодъръ, а плътьта е немощна. (42) Пакъ отиде втори пжть та се помоли, и думаше: Отче мой, ако не е възможно тая чаша да замине отъ мене безъ да я пия, нека бжде волята твоя. (43) И като дойде намѣрва ги пакъ заспали; защото очитѣ имъ бѣха отегнали. (44) И остави ги та отиде пакъ и помоли се трети пжть, и рече истото слово. (45) Тогазъ идва при ученицитѣ си, и казва имъ: Спете отъ сега и почивайте: ето, приближи се часътъ, и Синъ Человѣчески се прѣдава въ ржцѣ на грѣшници. (46) Станете да идемъ: ето, наближи този който ме прѣдава.

л Изх. 12:6,18. Мар. 14;12. Лука 22;7.
м Мар. 14;17-21. Лука 22;14. Иоан. 13;21.
н Псал. 41;9. Лука 22;21. Иоан. 13;18.
о Псаломъ 22. Иса. гл. 53. Дан. 9;26. Мар. 9;12. Лука 24;25,26,46. Дѣян. 17;2,3. 26;22,23. 1 Кор. 15;3.
п Иоан. 17;12.
р Мар. 14;22. Лука 22;19.
с 1 Кор. 11;23-25.
т 1 Кор. 10;16.
у Мар. 14;23.
ф Виж. Изх. 24;8. Лев. 17;11.
х Иер. 31;31.
ц Гл. 20;28. Рим. 5;15. Евр. 9;22.
ч Мар. 14;25. Лука 22;18.
ш Дѣян. 10;41.
щ Мар. 14;26.
ъ Мар. 14;27. Иоан. 16;32.
ь Гл. 11;6.
ѣ Зах. 13;7.
ю Гл. 28;7,10,16. Мар. 14;28. 16;7.
я Мар. 14;30. Лука 22;34. Иоан. 13;38.
ѫ Мар. 14;32-35. Лука 22;39. Иоан. 18;1.
ѭ Гл. 4;21.
а Иоан. 12;27.
б Мар. 14;35,36. Лука 22;41. Евр. 5;7.
в Иоан. 12;27.
г Гл. 20;22.
д Иоан. 5;30. 6;38. Фил. 2;8.
е Мар. 13;33. 14;38. Лука 22;40,46. Ефес. 6;18.

(47) И [ж]когато той още говорѣше, ето, Юда, единъ отъ дванадесетьтѣ, дойде, и съ него народъ много, съ ножове и сопи, отъ първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ на народа. (48) А който го прѣдаваше бѣше имъ далъ знакъ и рекълъ: Когото цѣлуна, той е: уловете го. (49) И тутакси като пристжпи при Исуса рече: Радвай се, Учителю; [з]и цѣлуна го. (50) А Исусъ му рече: [и]Приятелю! защо си дошелъ? Тогазъ пристжпиха, туриха ржцѣ на Исуса, и уловиха го. (51) И, ето, [к]единъ отъ тѣзи които бѣха съ Исуса прострѣ ржка, изкъкна ножа си, и удари слугата на първосвещеника и му отсѣче ухото. (52) Тогазъ му казва Исусъ: Повърни ножа си на мѣстото му; защото [л]всички които хванатъ ножъ отъ ножъ ще загинатъ. (53) Да ли мислишъ че не мога сега да се примоля на Отца си, и да ми прѣдстави [м]повече отъ дванадесеть легеона ангели? (54) Но какъ ще се сбждатъ писанията [н]че *това* така трѣбва да бжде?

(55) Въ онзи часъ рече Исусъ на народа: Като на разбойникъ ли излѣзохте съ ножове и сопи да ме уловите? Всѣки день седѣхъ при васъ та поучавахъ въ храма, и не ме уловихте. (56) Но всичко това стана [о]за да се сбждатъ писанията пророчески Тогазъ [п]учениците оставиха го всички и се разбѣгаха.

(57) [р]А тѣзи които уловиха Исуса заведоха го при Каиафа първосвещеника, дѣто се събраха книжницитѣ и старѣйшинитѣ. (58) А Петъръ вървѣше подирѣ му отъ далечъ до двора първосвещениковъ; и като влѣзе вжтрѣ, седѣше съ слугитѣ да види сетнината. (59) А първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ и всичкиятъ съвѣтъ търсѣха лъжливо свидѣтелство противъ Исуса за да го убиятъ; (60) и не намѣрваха: [с]ако и да надойдоха много лъжливи свидѣтели, не намѣриха. Напоконъ дойдоха [т]двама лъжливи свидѣтели (61) и рекоха: Той каза: [у]Мога да разваля храма Божий и за три дни да го съзида пакъ. (62) И [ф]стана първосвещеникътъ и рече му: Не отговаряшъ ли? Какво свидѣтелствуватъ тѣзи върху ти? (63) [х]А Исусъ мълчеше. Отговаря първосвещеникътъ и казва му: [ц]Заклевамъ те въ Бога живаго да ни кажешъ ако си ти Христосъ, Синъ Божий. (64) Казва му Исусъ: Ти рече; но казвамъ ви: [ч]Отъ сега ще видите Сина Человѣческаго [ш]че седи отдѣсно на силата, и че иде на облацитѣ небесни. (65) [щ]Тогазъ първосвещеникътъ раздра дрехитѣ си и казваше: Богохулствува! каква още потрѣба имаме отъ свидѣтели? ето, сега чухте неговото богохулство. (66) Що мислите вие? И тѣ отговориха и рекоха: [ъ]Повиненъ е на смърть. (67) [ь]Тогазъ го заплюваха въ лицето, и го бъхтѣха; [ѣ]а други му удряха плесници (68) и казваха: [ю]Проречи ни, Христе, кой е що те удари?

(69) [я]А Петъръ седѣше вънъ на двора; и дойде при него една слугиня и казваше: И ти бѣше съ Исуса Галилеянина. (70) А той се отрече прѣдъ всичкитѣ и говорѣше: Не знамъ що казвашъ. (71) И когато излѣзе той на вратника, видѣ го друга, и казва на тѣзи които бѣха тамъ: И този бѣ съ Исуса Назарянина. (72) И пакъ се отрече *Петъръ* съ клетва: Не познавамъ *тогозъ* человѣка. (73) И слѣдъ малко пристжпиха тѣзи които стояха тамъ, и рекоха на Петра: Наистина и ти си отъ тѣхъ, защото [ѫ]твоето говорене те изявява. (74) [ѫѫ]Тогазъ той начна да проклева и да се кълне: Не зная *тогозъ* человѣка. И тозъ часъ пѣтелътъ пропѣ. (75) И напомни си Петъръ рѣчьта на Исуса, който бѣше му рекълъ: [а]Прѣди да пѣе пѣтелътъ, трижъ ще се отречешъ отъ мене; и излѣзе вънъ и плака горко.

ГЛАВА 27.

И на сутриньта [а]всичкитѣ първосвещеници и старѣйшини народни сториха съвѣтъ про-

ж Мар 14;43. Лука 22;47. Иоан. 18,3. Дѣян. 1,16.
з 2 Цар 20,9.
и Псал. 41;9. 55;13.
к Иоан. 18;10.
л Бит 9;6. Отк. 13;10.
м 4 Цар 6;17 Дан. 7;10.
н Иса. 53;7, и држ. Ст. 24. Лука 24,25, 44,46.
о Плачъ 4;20. Ст 54.
п Виж. Иоан. 18;15.
р Мар. 14;53. Лука 22;54. Иоан. 18;12.13,24.
с Псал. 27,12. 35,11. Мар. 14,55. Дѣян. 6;13.
т Втор 19;15. [2;19.
у Гл. 27;40. Иоан.
ф Мар 14;60.
х Иса. 53;7. Гл. 27;12,14.
ц Лев. 5,1. 1 Цар. 14:24,26.
ч Дан. 7;13. Гл 16;27. 24;30. 25;31. Лука 21;27. Иоан 1;51. Рим 14,10. 1 Сол. 4,16. Отк. 1;7.
ш Псал. 110,1. Дѣян. 7;55.
щ 4 Цар. 18:37. 19,1.
ъ Лев. 24;16. Иоан. 19;7. [27;30.
ь Иса. 50;6. 53;3. Гл.
ѣ Лука 22;63. Иоан 19,3. [22;64.
ю Мар. 14;65. Лука
я Мар. 14;66. Лука 22;55. Иоан 18;16,17,25.
ѫ Лука 22;59.
ѫѫ Мар. 14;71.
а Ст 34 Мар. 14;30. Лука 22;61,62. Иоан. 13.38.
а Псал 2.2. Мар. 15;1 Лука 22;66. 23;1. Иоан. 18;28.

тивъ Исуса да го убиятъ. (2) И като го вързаха заведоха го [б]и прѣдадоха го на управителя Понтийскаго Пилата.

(3) Тогазъ [в]Юда който го прѣдаде, като видѣ че бѣ осжденъ, разкая се и върна тридесетьтѣ сребърници на първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ, (4) и казваше: Съгрѣшихъ че прѣдадохъ кръвь неповинна. А тѣ рекоха: Намъ що *ни е?* Гледай ти. (5) И като хвърли сребърницитѣ въ храма, [г]излѣзе и отиде та се обѣси. (6) А първосвещеницитѣ взеха сребърницитѣ и рекоха: Не е простено да ги турямъ въ храмската каса, понеже сж цѣна на кръвь. (7) И като се съвѣтваха, купиха съ тѣхъ нивата грънчарска за погробване на странни. (8) За това се нарече оназп нива [д]Кръвна Нива и до днесъ. (9) Тогазъ се изпълни реченото отъ Иеремия пророка, който казва: [е]«И взеха тридесетьтѣ сребърници, цѣната на оцѣнения когото оцѣниха отъ синоветѣ Израилеви, (10) и дадоха ги за грънчарската нива, споредъ както ми Господь заповѣда.»

(11) А Исусъ застана прѣдъ управителя; и [ж]попита го управительтъ и казваше: Ти ли си царьтъ на Юдеитѣ? А Исусъ му рече: [з]Ти казвашъ. (12) И когато го обвиняваха първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ, [и]нищо не отвѣщаваше. (13) Тогазъ му казва Пилатъ: [к]Не чуешъ ли колко свидѣтелствуватъ противъ тебе? (14) И не му отговори на нищо ни една рѣчь, така щото управительтъ се много чудѣше.

(15) [л]А на праздника имаше обичай управительтъ да пуща на народа едного отъ запрѣнитѣ когото би поискали. (16) А имаха тогазъ прочутъ нѣкого си запрѣнъ на име Варава. (17) И тъй, като бѣха събрани рече имъ Пилатъ: Кого искате да ви пусна? Варава ли, или Исуса, нарицаемаго Христа? (18) Понеже знаеше че отъ завистъ го прѣдадоха.

(19) И когато седѣше той на сждейския прѣстолъ, проводи до него жена му и казваше: Да не струвашъ нищо на тогозъ праведника; защото много пострадахъ днесъ насънѣ за него.

(20) [м]А първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ нагласиха народа да изпросятъ Варава, а Исуса да погубятъ. (21) Отговори управительтъ и рече имъ: Кого искате отъ двата да ви пусна? А тѣ рекоха: Варава. (22) Казва имъ Пилатъ: Но какво да правя Исуса нарицаемаго Христа? Казватъ му всичкитѣ: Да се разпне. (23) А управительтъ каза: Че какво зло е сторилъ? А тѣ много повече викаха и казваха: Да се разпне. (24) И като видѣ Пилатъ че нищо не ползува, но повече мълва бива, [н]взе вода, оми си ржцѣтѣ прѣдъ народа, и казваше: Неповиненъ съмъ азъ отъ кръвьта на тогозъ праведника: вие да видите. (25) И отговори всичкий народъ и рече: [о]Неговата кръвь на насъ *да бжде* и на чадата наши. (26) Тогазъ имъ пусна Варава; [п]а Исуса би, и прѣдаде *го* на разпятие.

(27) [р]Тогазъ войнитѣ управителеви отведоха Исуса въ преторията, и събраха противъ него всичкия полкъ. (28) И съблѣкоха го та го [с]облѣкоха съ една червена дълга дреха. (29) И [т]сплетоха вѣнецъ отъ трънье та го наложиха на главата му, и тръсть въ деснпцата му; и колѣничиха прѣдъ него та му се поругаваха и казваха: Радвай се, Царю Юдейский! (30) И [у]като го заплюваха, взеха тръстьта и удряха го по главата. (31) И като му се поругаха, съблѣкоха му дългата дреха та го облѣкоха съ неговитѣ дрехи, [ф]и го закараха да *го* разпнатъ.

(32) [х]И на излѣзване [ц]намѣриха человѣкъ Киринеянинъ на име Симонъ: него накараха да носи кръста му. (33) И [ч]като стигнаха на мѣсто нарицаемо Голгота, което се тълкува Лобно Мѣсто, (34) [ш]дадоха му да пие оцетъ размѣсенъ съ жлъчка; и щомъ вкуси не рачеше да пие. (35) [щ]И като го разпнаха, подѣлиха си дрехитѣ му и хвърлиха жрѣбие; [за да се сбжде реченото отъ пророка: [ъ]«Раз-

---

б Гл.20.19. Дѣян.3:13.
в Гл.26;14.15.
г 2 Цар 17;23. Дѣян.1;18.
д Дѣян.1:19.
е Зах 11;12,13.
ж Мар.15;2. Лука 23;3. Иоан.18;33.
з Иоан.18;37. 1 Тим.6;13.
и Гл.26;63. Иоан.19;9.
к Гл.26:62. Иоан.19,10.
л Мар.15;6. Лука 23;17. Иоан.18;39.
м Мар 15;11. Лука 23;18. Иоан.18;40. Дѣян.3;14.
н Втор.21;6.
о Втор.19:10. Ис. Нав.2;19. 2 Цар.1;16. 3 Цар.2;32. Дѣян.5;28.
п Иса 53;5. Мар.15;15. Лука 23,16,24,25. Иоан.19;1,16.
р Мар.15,16. Иоан.19;2.
с Лука 23;11.
т Псал.63;19. Иса.53;3.
у Иса.50;6. Гл.26;67.
ф Иса.53;7.
х Числа 15;35. 3 Цар.21;13. Дѣян.7;58. Евр.13;12.
ц Мар.15;21. Лука 23;26.
ч Мар 15;22. Лука 23;33. Иоан.19;17.
ш Псал.69;21. Виж. Ст.48.
щ Мар.15;24. Лука 23;34. Иоан.19;24.
ъ Псал.22;18.

дѣляха дрехитѣ ми помежду си, и за облѣклото ми хвърляха жрѣбие.»] (36) И [ь]седѣха та го [ѣ]пазѣха тамъ. (37) И възложиха надъ главата му обвинението му написано: ТОЗИ Е ИСУСЪ ЦАРЬТЪ ЮДЕЙСКИ. (38) Тогазь [ю]быдоха разпнати съ него двама разбойници, единъ отдѣсно, и единъ отлѣво.

(39) [я]А онѣзи които минуваха отъ тамъ хулѣха го, и киваха съ глави, (40) и думаха: [ж]*Ти,* който разоряваш храма и за три дни го *пакъ* съграждашъ, спаси себе си: [м]ако си Синъ Божий, слѣзъ отъ кръста. (41) Подобно и първосвещеницитѣ съ книжницитѣ и старѣйшинитѣ ругаеха *му* се и казваха: (42) Другы е избавилъ, *а пъкъ* себе си не може да избави. Ако е Царь Израилевъ, нека слѣзе сега отъ кръста, и ще повѣрваме въ него. (43) [а]Упова на Бога: нека го избави сега ако го иска; понеже каза: [б]Божий синъ съмъ. (44) Съ това истото го укоряваха и разпнатитѣ съ него разбойници.

(45) [в]А отъ шестия часъ стана тъма по всичката земя до деветия часъ. (46) А около деветия часъ [г]извика Исусъ съ голѣмъ гласъ и казваше: «Или, Или, лама савахтани?» то есть: [д]Боже мой, Боже мой, защо си ме оставилъ? (47) И нѣкои отъ стоещитѣ тамъ, като чуха, думаха: Илия зове той: (48) И тутакси единъ отъ тѣхъ се завтече, и взе гжба та [е]я напълни съ оцетъ и *я* обви на тръсть, и даваше му да пие. (49) А другитѣ казваха: Остави да видимъ да ли ще дойде Илия да го избави. (50) [ж]А Исусъ, като извика пакъ съ голѣмъ гласъ, издъхна.

(51) И, ето, [з]завѣсата на храма раздра се на двѣ отъ горѣ до долу, и земята се потресе, и каменетѣ се разпукнаха, (52) и гробоветѣ се разтвориха, и много тѣлеса на умрѣлитѣ свѣтии възстанаха, (53) и като излѣзоха отъ гробоветѣ, слѣдъ неговото възкресение, влѣзоха въ светия градъ, и явиха се на мнозина. (54) [и]А стотникътъ и съ него които пазѣха Исуса, като видѣха землетресението и *все* що стана, уплашиха се много, и думаха: Истина Синъ Божий бѣ този.

(55) Тамъ бѣха още и гледаха надалечъ жени много, [к]които бѣха послѣдвали Исуса отъ Галилея и му слугуваха; (56) [л]между които бѣше Мария Магдалина, и Мария майката на Якова и на Иосия, и майката на синоветѣ Зеведеови.

(57) [м]И когато стана вечерь, дойде единъ богатъ человѣкъ отъ Ариматея на име Иосифъ, който и самъ бѣше се училъ при Исуса. (58) Той дойде при Пилата и поиска тѣлото Исусово. Тогазъ Пилатъ повелѣ да му се даде тѣлото. (59) И като взе Иосифъ тѣлото, обви го съ чиста плащаница, (60) и [н]положи го въ новия свой гробъ който бѣ изсѣкълъ въ камика; и като привали камикъ голѣмъ на гроба на вратата, отиде си. (61) А тамъ бѣше Мария Магдалина, и другата Мария, та седѣха срѣщу гроба.

(62) И на утриньта която е слѣдъ петъка събраха се първосвещеницитѣ и Фарисеитѣ при Пилата (63) и казваха: Господарю, напомнихме си че онзи измамникъ когато бѣ още живъ рече: [о]Слѣдъ три дни ще възкръсна. (64) Повели прочее да се завардя гробътъ до третия день, да не би ученицитѣ му да дойдатъ прѣзъ нощь да го откраднатъ, и рекатъ на народа: Възкръсна отъ мъртвитѣ; и ще бжде сетната измама по-лоша отъ първата. (65) Рече имъ Пилатъ: Имате стража: идѣте, завардете както знаете. (66) И тѣ отидоха та завардиха гроба, [п]запечатаха камика, и поставиха стража.

ГЛАВА 28.

[а]И като се мина сжботата, на разсъмуване въ първия день на седмицата дойде Мария Магдалина, и [б]другата Мария, да видятъ гроба. (2) И, ето, стана трусъ голѣмъ; защото [в]ангелъ Господенъ слѣзе отъ небето та пристжпи и отвали камика отъ вратата, и

ь Ст. 54.
ѣ Мар. 15;26. Лука 23;38. Иоан. 19;19.
ю Иса. 53;12. Мар. 15;27. Лука 23;32,33. Иоан. 19;18.
я Псал. 22;7. 109;25. Мар. 15;29. Лука 23;35.
ж Гл. 26;61. Иоан. 2;19.
м Гл. 26;63.
а Псал. 22;8.
б Мар. 15;32. Лука 23;39.
в Амосъ 8;9. Мар. 15;33. Лука 23;44.
г Евр. 5;7.
д Псал. 22;1.
е Псал. 69;21. Мар. 15;36. Лука 23;36. Иоан. 19;29.
ж Мар. 15;37. Лука 23;46.
з Изх. 26;31. 2 Лѣт. 3;14. Мар. 15;38. Лука 23;45.
и Ст. 36. Мар. 15;39. Лука 23;47.
к Лука 8;2,3.
л Мар. 15;40.
м Мар. 15;42. Лука 23;50. Иоан. 19;38.
н Иса. 53;9.
о Гл. 16;21. 17;23. 20;19. 26;61. Мар. 8;31. 10;34. Лука 9;22. 18;33. 24;6,7. Иоан. 2;19.
п Дан. 6;17.

—

а Мар. 16;1. Лука 24;1. Иоан. 20;1.
б Гл. 27;56.
в Мар. 16;5. Лука 24;4. Иоан. 20;12.

седѣше отгорѣ на него. (3) [г]На гледъ бѣ той
като блѣскавица, и облѣклото му бѣло като
снѣгъ. (4) И отъ страха му стреснаха се стра-
жаритѣ, и станаха като мъртви. (5) А анге-
лътъ отговори и рече на женитѣ: Не бойте
се вие; защото зная че Исуса разпятаго тър-
сите. (6) Не е тука, защото възкръсна [д]както
рече: елате, вижте мѣстото дѣто лежеше Го-
сподь. (7) И скоро идете та кажете на ученици-
тѣ му че възкръсна отъ мъртвитѣ; и, ето,
[е]отхожда прѣди васъ въ Галилея: тамъ ще
го видите: ето, казахъ ви. (8) И излѣзоха
скоро отъ гроба съ страхъ и радость голѣма,
и завтекоха се да извѣстятъ на ученицитѣ му.
(9) И когато отхождаха да извѣстятъ на у-
ченицитѣ му, ето, [ж]Исусъ ги срѣщна и ре-
че: Радвайте се! А тѣ пристѫпиха та се у-
ловиха за нозѣтѣ му, и поклониха му се.
(10) Тогазъ казва имъ Исусъ: Не бойте се:
идете, [з]извѣстете на братята ми да идатъ въ
Галилея, и тамъ ще ме видятъ.
(11) А когато тѣ отиваха, ето, нѣкои отъ
стражата дойдоха въ града и извѣстиха на
първосвещеницитѣ всичко що бѣ станало. (12) И
тѣ като се събраха съ старѣйшинитѣ, и като
се съвѣтваха, дадоха на воинитѣ сребро до-
волно (13) и думаха имъ: Кажете че ученици-
тѣ му дойдоха прѣзъ нощь и го откраднаха
когато ние спѣхме. (14) И ако се чуе това
прѣдъ управителя, ние ще го убѣдимъ, и ще
сторимъ вие да нѣмате грижа. (15) И тѣ като
взеха паритѣ, сториха както бѣха научени.
И разчу се това слово между Юдеитѣ даже до
днесъ.
(16) А единадесетьтѣ ученици отидоха въ
Галилея, на гората [и]дѣто имъ заржча Исусъ.
(17) И като го видѣха, поклониха му се; а нѣ-
кои се усъмняха. (18) И пристѫпи Исусъ та
имъ говори и рече: [к]Даде ми се всѣка власть
на небето и на земята. (19) [л]Идете прочее,
[м]научете всичкитѣ народи, и кръщавайте ги
въ името на Отца и Сина и Светаго Духа;
(20) и [н]учете ги да пазятъ всичко що съмъ
ви заповѣдалъ: и, ето, азъ съмъ съ васъ
прѣзъ всичкитѣ дни до скончанието на вѣка.
Аминъ.

ЕВАНГЕЛИЕ ОТЪ МАРКА.

ГЛАВА 1.

Зачало на благовѣстието на Исуса Христа,
[а]Сина Божия; (2) както е писано въ проро-
цитѣ: [б]«Ето, азъ проваждамъ вѣстителя си
прѣдъ лицето ти, който ще приготви твоя
пѫть прѣдъ тебе:» (3) [в]«Гласъ на едного кой-
то вика въ пустинята: Пригответе пѫтя Го-
сподень, прави правете неговитѣ пѫтеки.»
(4) [г]Дойде Иоанъ та кръщаваше въ пустиня-
та, и проповѣдваше кръщение на покаяние за
прощаване на грѣховетѣ. (5) И [д]излѣзваше
къмъ него всичката страна Юдейска и Ерусa-
лимлянитѣ, и кръщаваха се всичкитѣ отъ не-
го въ рѣката Иорданъ като изповѣдваха грѣ-
ховетѣ си. (6) [е]А Иоанъ носѣше дреха отъ
камилски косми и коженъ поясъ около чрѣ-
слата си, и ядѣше [ж]акриди и медъ дивъ. (7) И
проповѣдваше и казваше: [з]Слѣдъ мене иде
по-крѣпкиятъ отъ мене, на когото не съмъ

г Дан. 10;6.
д Гл. 12;40. 16;21. 17;23. 20;19.
е Гл. 26;32. Мар. 16;7.
ж Мар. 16;9. Иоан. 20;14.
з Иоан. 20;17. Рим. 8;29. Евр. 2;11.
и Гл. 26;32. Ст. 7.
к Дан. 7;13,14. Гл. 11;27. 16;28. Лука 1;32. 10;22. Иоан. 3;35. 5;22. 13;3. 17;2. Дѣян. 2;36. Рим. 14;9. 1 Кор. 15;27. Ефес. 1;10,21. Фил. 2;9,10. Евр. 1;2. 2;8. 1 Пет. 3;22. Отк. 17;14.
л Мар. 16;15.
м Иса. 52;10. Лука 24;47. Дѣян. 2;38,39. Рим. 10;18. Кол. 1;23.
н Дѣян. 2;42.

а Мат. 14;33. Лука 1;35. Иоан. 1;34.
б Мал. 3;1. Мат. 11;10. Лука 7;27.
в Иса 40;3. Мат. 3;3. Лука 3;4. Иоан. 1;15,23.
г Мат. 3;1. Лука 3;3. Иоан. 3;23.
д Мат. 3;5.
е Мат. 3;4.
ж Лев. 11;22.
з Мат. 3;11. Иоан. 1;27. Дѣян. 13;25

достоенъ да се прѣклоня и да развържа ремика на обущата му. (8) [и]Азъ ви кръстихъ съ вода; а той ще ви кръсти [к]съ Духа Светаго.

(9) И [л]прѣзъ онѣзи дни дойде Исусъ отъ Назаретъ Галилейски и кръсти се отъ Иоана въ Иорданъ. (10) И [м]тутакси като възлѣзваше отъ водата видѣ че се разтваряха небесата, и Духътъ като гълѫбъ слѣзваше на него. (11) И гласъ биде отъ небето: [н]Ти си Синъ мой възлюбленний въ когото благоволихъ. (12) [о]И тозъ часъ Духътъ го извожда въ пустинята. (13) И тамъ бѣ въ пустинята четиридесеть дни и се изкушаваше отъ Сатана, и бѣше съ звѣроветѣ; [п]и ангелитѣ му служеха.

(14) А [р]слѣдъ като биде прѣдаденъ Иоанъ, дойде Исусъ въ Галилея и [с]проповѣдваше благовѣстието на царството Божие, (15) и казваше: [т]Врѣмето се изпълни, [у]и приближи се царството Божие: покайте се и вѣрвайте въ благовѣстието.

(16) [ф]А когато пѫтуваше покрай Галилейското море, видѣ Симона и Андрея брата му че хвърляха мрѣжа въ морото, понеже бѣха рибoловци. (17) И рече имъ Исусъ: Елате слѣдъ мене, и ще ви направя да бѫдете ловци на человѣци. (18) И тутакси [х]оставиха мрѣжитѣ си и послѣдваха го. (19) И [ц]като позамина отъ тамъ малко, видѣ Якова Зеведеева и Иоана брата му, и тѣхъ въ ладията че си кърпѣха мрѣжитѣ. (20) И тутакси ги повика; и тѣ оставиха баща си Зеведея въ ладията съ наемницитѣ, и отидоха слѣдъ него.

(21) И [ч]влѣзоха въ Капернаумъ; и наскоро въ сѫбота влѣзе *Исусъ* въ съборището и учеше. (22) И [ш]удивяваха се на учението му; защото ги учеше както нѣкой който има власть, а не както книжницитѣ. (23) И [щ]имаше въ съборището имъ человѣкъ съ нечисть духъ, та извика (24) и казваше: Остави *ни!* [ъ]Що имашъ ти съ насъ, Исусе Назарянине? дошелъ си да ни погубишъ ли? Познавамъ те кой си, Светий Божий. (25) И [ь]запрѣти му Исусъ и рече: Млъкни, и излѣзъ изъ него. (26) И нечистиятъ духъ, [ѣ]като го поскѫса, извика съ голѣмъ гласъ и излѣзе изъ него. (27) И всички се смаяха, щото разискваха помежду си и думаха: Що е това? Кое е това ново учение, щото съ власть повелѣва и на нечиститѣ духове, и послушватъ го? (28) И разчу се слухътъ неговъ наскоро по всичката околность на Галилея.

(29) И [ю]щомъ излѣзоха изъ съборището, дойдоха съ Якова и Иоана въ кѫщата на Симона и Андрея. (30) А тъщата Симонова лежеше огничава; и тутакси му казватъ за нея. (31) И пристѫпи та я дигна, като я хвана за рѫката; и на часа я остави огницата; и слугуваше имъ. (32) И [я]като се свечери, когато залѣзе слънцето, доведоха му всичкитѣ които бѣха злѣ, и бѣсноватитѣ. (33) И всичкиятъ градъ се бѣ събралъ прѣдъ вратата. (34) И изцѣли мнозина които бѣха злѣ отъ разни болести, и много бѣсове изпѫди, и [ѫ]не оставяше бѣсоветѣ да говорятъ, понеже го познаваха *че е Христосъ.*

(35) И [ѫѫ]сутриньта много рано стана та излѣзе, и отиде въ пусто мѣсто, и тамъ се молѣше. (36) И оттичаха слѣдъ него Симонъ и които бѣха съ него. (37) И като го намѣриха казватъ му: Всички тебе търсятъ. (38) И казва имъ: [а]Да идемъ въ близкитѣ паланки да проповѣдамъ и тамъ; защото съмъ [б]за това излѣзълъ. (39) И той [в]проповѣдваше по съборищата имъ по всичка Галилея, и изпѫждаше бѣсоветѣ.

(40) И [г]идва при него единъ прокаженъ та му се молѣше, и колѣничеше прѣдъ него, и казваше му: Ако искашъ, можешъ да ме очистишъ. (41) А Исусъ се смили, и прострѣ рѫка та се допрѣ до него, и казва му: Искамъ; очистенъ бѫди. (42) И като изрече туй, тутакси се махна отъ него проказата, и се очисти. (43) И като му запрѣти строго, тозъ часъ го отпрати, (44) и казва му: Гледай никому нищо да не кажешъ; но иди, покажи себе си на свещеника, и принесъ за очищението си това [д]което е Моисей повелѣлъ, за

и Дѣян. 1;5. 11;16. 19;4.
к Иса. 44;3. Иоилъ 2;28. Дѣян. 2;4. 10;45. 11;15,16. 1 Кор. 12;13.
л Мат. 3;13. Лука 3;21.
м Мат. 3;16. Иоан. 1;32.
н Псал. 2;7. Мат. 3;17. Гл. 9;7.
о Мат. 4;1. Лука 4;1.
п Мат. 4;11.
р Мат. 4;12.
с Мат. 4;23.
т Дан. 9;25. Гал. 4;4. Ефес. 1;10.
у Мат. 3;2. 4;17.
ф Мат. 4;18. Лука 5;4.
х Мат. 19;27. Лука 5;11.
ц Мат. 4;21.
ч Мат. 4;13. Лука 4;31.
ш Мат. 7;28.
щ Лука 4;33.
ъ Мат. 8;29.
ь Ст. 34.
ѣ Гл. 9;20.
ю Мат. 8;14. Лука 4;38.
я Мат. 8;16. Лука 4;40.
ѫ Гл. 3;12. Лука 4;41. Виж. Дѣян. 16;17,18.
ѫѫ Лука 4;42.
а Лука 4;43.
б Иса. 61;1. Иоан. 16;28. 17;4.
в Мат. 4;23. Лука 4;44.
г Мат. 8;2. Лука 5;12.
д Лев. 14;3,4,10. Лука 5;14.

свидѣтелство тѣмъ. (45) [в]А той щомъ излѣзе начна да проповѣдва много и да разнося словото, така щото *Исусъ* не можеше вече да влѣзе явно въ нѣкой градъ, но вънъ въ пусти мѣста бѣ, [ж]и идѣха при него отъ всѣкѫдѣ.

ГЛАВА 2.

И слѣдъ *нѣколко* дни [а]влѣзе пакъ въ Капернаумъ, и чу се че е въ една кѫща. (2) И тутакси се събраха мнозина, така щото не ги побираше вече нито прѣдъ вратата *мѣстото;* и говорѣше имъ словото. (3) И идватъ при него та му доносятъ едного разслабенъ, носенъ отъ четирма. (4) И като не можаха да приближатъ до него поради народа, разкриха покрива дѣто бѣше и *го* разбиха, та спуснаха одъра на който лежеше разслабенниятъ. (5) А Исусъ видѣ вѣрата имъ, и казва на разслабения: Синко, прощаватъ ти се грѣховетѣ ти. (6) А имаше нѣкои отъ книжницитѣ тамъ които седѣха и размишляваха въ сърдцата си: (7) Що говоря този така хули? [б]Кой може да прощава грѣхове освѣнъ едного Бога? (8) И тутакси, като [в]позна Исусъ съ духа си че така размишляватъ въ себе си, рече имъ: Защо мислите това въ сърдцата си? (9) [г]Кое е по-лесно, да река разслабеному: Прощаватъ ти се грѣховетѣ ли, или да река: Стани, и вземи одъра си, и ходи? (10) Но за да познаете че власть има Синъ Человѣчески на земята да прощава грѣхове, (казва на разслабения:) (11) Тебѣ казвамъ: Стани, и вземи одъра си, и иди у дома си. (12) И стана тутакси, и като дигна одъра си излѣзе прѣдъ всичкитѣ; така щото всички се чудѣха и славѣха Бога, и думаха: Никога така не сме виждали.

(13) [д]И излѣзе пакъ край морето; и всичкиятъ народъ идѣха при него, и учеше ги. (14) [е]И като минуваше, видѣ Левия Алфеева че седѣше на митарницата; и казва му: Ела слѣдъ мене. И *той* стана и отиде слѣдъ него. (15) [ж]И когато бѣше на трапеза въ кѫщата му, много митари и грѣшници бѣха насѣдали наедно съ Исуса и съ ученицитѣ негови; защото бѣха мнозина, и послѣдваха го. (16) И книжницитѣ и Фарисеитѣ, като видѣха че яде съ митаритѣ и грѣшницитѣ, казваха на ученицитѣ му: Защо съ митаритѣ и грѣшницитѣ яде и пие? (17) И като чу Исусъ, казва имъ: [з]Нѣматъ нужда за лѣкарь здравитѣ, но болнитѣ: не дойдохъ да призова праведнитѣ, но грѣшнитѣ на покаяние.

(18) [и]А Иоановитѣ и Фарисейскитѣ ученици постѣха; и идватъ и казватъ му: Защо Иоановитѣ и Фарисейскитѣ ученици постятъ, а твоитѣ ученици не постятъ? (19) И рече имъ Исусъ: Могатъ ли свадбаритѣ да постятъ до като е младоженикътъ съ тѣхъ? Колкото врѣме иматъ младоженика съ тѣхъ си не могатъ да постятъ. (20) Ще дойдатъ обаче дни когато се отнеме младоженикътъ отъ тѣхъ; и тогазъ въ онѣзи дни ще постятъ. (21) И никой не пришива кърпа отъ небѣлено платно на ветха дреха; а инакъ, новото което *се тура да* запълни отдира отъ ветхото, и съдраното бива по-лошо. (22) И никой не налива ново вино въ ветхи мѣхове; а инакъ, новото вино ще разпукне мѣховетѣ, и виното се излива, и мѣховетѣ се развалятъ; но трѣбва ново вино да се налива въ нови мѣхове.

(23) И [к]въ една сѫбота когато минуваше прѣзъ сѣитбитѣ, начнаха ученицитѣ му [л]да кѫсатъ класоветѣ като вървѣха въ пѫтя. (24) И Фарисеитѣ му казваха: Вижъ! що правятъ въ сѫбота което не е простено? (25) И той имъ казваше: Не сте ли чели никога [м]що стори Давидъ когато му стана нужда, и огладнѣ той и които бѣха съ него? (26) какъ влѣзе въ дома Божий въ врѣмето на първосвещенника Авиатара та изяде хлѣбоветѣ на прѣдложението, [н]които не е простено освѣнъ на свещеницитѣ да *ги* ядатъ,—даде още и на онѣзи които бѣха съ него? (27) И казваше имъ: Сѫботата е станала за человѣка, а не человѣкъ за сѫботата; (28) така щото [о]Синъ Человѣчески е Господарь и на сѫботата.

ГЛАВА 3.

И [а]влѣзе пакъ въ съборището; и тамъ бѣше нѣкой си человѣкъ който имаше рѫката си изсъхнала. (2) И съгледваха го да ли ще въ сѫботенъ день да го изцѣли, за да го обвинятъ. (3) И казва на человѣка който имаше

в Лука 5;15.
ж Гл. 2;13.
—
а Мат. 9;1. Лука 5;18.
б Иовъ 14;4. Иса. 43;25
в Мат. 9;4.
г Мат. 9;5.
д Мат. 9;9.
е Мат. 9;9. Лука 5;27.
ж Мат. 9;10.
з Мат. 9;12,13. 18;11. Лука 5;31,32. 19;10. 1 Тим. 1;15.
и Мат. 9;14. Лука 5;33.
к Мат. 12;1. Лука 6;1.
л Втор. 23;25.
м 1 Цар. 21;6.
н Изх. 29;32,33. Лев. 24;9.
о Мат. 12;8.
—
а Мат. 12;9. Лука 6;6.

рѫката си изсъхнала: Изправи се насрѣдъ. (4) И казва имъ: Простено ли е сѫботенъ день да прави нѣкой добро, или да прави зло? да спаси ли душа, или да погуби? А тѣ мълчеха. (5) А като ги изгледа съ гнѣвъ, наскърбенъ за окаменението на сърдцето имъ, казва на человѣка: Простри рѫката си. И прострѣ; и възстанови се рѫката му здрава както другата. (6) И [б]щомъ излѣзнаха Фарисеитѣ, тутакси съвѣтъ сториха [в]съ Иродианитѣ противъ него какъ да го погубятъ.

(7) А Исусъ тръгна съ ученицитѣ си къмъ морето; и отидоха слѣдъ него много множество отъ Галилея, [г]и отъ Юдея, (8) и отъ Ерусалимъ, и отъ Идумея, и изъ отвѫдъ Иорданъ. И изъ около Тиръ и Сидонъ много множество, като бѣха чули колко *чудеса* правѣше, дойдоха при него. (9) И рече на ученицитѣ си да го очаква една ладия поради народа, за да го не притѣсняватъ. (10) Защото изцѣли мнозина, така щото онѣзи които имаха болести нападаха на него за да се допратъ до него. (11) И [д]нечиститѣ духове когато го виждаха припадаха му и викаха: [е]Ти си Синъ Божий. (12) И [ж]много имъ запрѣщаваше да го не изявяватъ.

(13) И [з]възлѣзе на гората и призова *онѣзи* които искаше той; и отидоха при него. (14) И стори дванадесеть да бѫдатъ съ него, и да ги изпроважда да проповѣдватъ, (15) и да иматъ власть да изцѣляватъ болеститѣ и да изпѫждатъ бѣсоветѣ. (16) И приложи на [и]Симона име Петъръ; (17) и Якова Зеведеева, и Иоана брата Яковова, и приложи имъ имена Воанергесъ, то есть, Синове на Грьма; (18) и Андрея, и Филипа, и Вартоломея, и Матея, и Тома, и Якова Алфеева, и Тадея, и Симона Кананита, (19) и Юда Искариотскаго, който го и прѣдаде.

(20) И идватъ въ единъ домъ; и събира се пакъ *много* народъ, [к]така щото тѣ не можеха нито хлѣбъ да ядатъ. (21) И като чуха своитѣ му излѣзоха да го уловятъ; [л]защото казваха че не е на себе си. (22) И книжницитѣ които бѣха слѣзнали отъ Ерусалимъ казваха че [м]има Веелзевула, и че съ началника на бѣсоветѣ изпѫжда бѣсоветѣ. (23) И [н]като ги призова, говорѣше имъ съ притчи: Какъ може Сатана да изпѫжда Сатана? (24) И ако едно царство се раздѣли противъ себе си, онова царство не може да устои. (25) И ако домъ се раздѣли противъ себе си, този домъ не може да устои. (26) И ако Сатана се е повдигналъ противъ себе си и се е раздѣлилъ, не може да устои, но дошло му е свършването. (27) [о]Никой не може да разграби покѫщнината на силния кога влѣзе въ кѫщата му, ако първомъ не върже силния, и тогазъ ще разграби кѫщата му. (28) [п]Истина ви казвамъ че всичкитѣ грѣхове на синоветѣ человѣчески ще имъ се простятъ, и хулитѣ които че възхулятъ: (29) но който възхули на Духа Светаго нѣма прошка въ вѣки, но повиненъ е на вѣчно осѫждане. (30) *Това рече той* защото казваха: Има духъ нечистъ.

(31) [р]Идватъ прочее братята му и майка му, и като стоеха вънъ проводиха до него и викаха го. (32) И седѣше народътъ около него, и рекоха му: Ето, майка ти и братята ти вънъ искатъ те. (33) И отвѣща имъ и рече: Коя е майка ми? или *кои сѫ* братята ми? (34) И като изгледа тѣзи които седѣха около него, казва: Ето майка ми и братята ми! (35) Защото който прави волята Божия, той е братъ мой, и сестра моя, и майка.

ГЛАВА 4.

И [а]пакъ започна да учи край морето; и събра се при него народъ много, така щото той влѣзе въ ладията и седѣше на морето; а всичкиятъ народъ бѣше на земята покрай морето. (2) И учеше ги много съ притчи, [б]и говорѣше имъ въ поучението си: (3) Слушайте. Ето, излѣзе сѣятельтъ да сѣе. (4) И когато сѣеше, едно падна край пѫтя; и дойдоха птицитѣ небесни и озобаха го. (5) Друго падна на каменито *мѣсто* дѣто нѣмаше много прьсть, и заскоро изникна защото нѣмаше дълбина отъ земя; (6) но когато изгрѣя слънцето припърли се, и понеже нѣмаше коренъ изсъхна. (7) И друго падна въ трънетѣ; и обрастеха трънетѣ и заглушиха го, и не даде плодъ. (8) И друго падна на добрата земя, и [в]даваше

б Мат. 12;14.
в Мат. 22;16.
г Лука 6;17.
д Гл. 1;23,24. Лука 4;41.
е Мат. 14;33. Гл. 1;1.
ж Мат. 12;16. Гл. 1;25,34.
з Мат. 10;1. Лука 6;12. 9;1.
и Иоан. 1;42.
к Гл. 6;31.
л Иоан. 7;5. 10;20.
м Мат. 9;34. 10;25. Лука 11;15. Иоан. 7:20. 8;48,52. 10:20.
н Мат. 12;25.
о Иса. 49;24. Мат. 12;29.
п Мат 12;31. Лука 12;10. 1 Иоан. 5:16.
р Мат. 12;46. Лука 8;19.

—

а Мат. 13;1. Лука 8;4.
б Гл. 12;38.
в Иоан. 15;5. Кол. 1;6.

плодъ който възлѣзваше и възрастваше, и принесе едно тридесеть, и друго шестдесеть, а друго сто. (9) И казваше имъ: Който има уши да слуша, нека слуша.

(10) [г]И когато остана насамѣ, *онѣзи* които бѣха около него съ дванадесетьтѣ попитаха го за притчата. (11) И казваше имъ: Вамъ се даде да познаете тайната на царството Божие; [д]а на онѣзи вънкашнитѣ всичкото бива въ притчи; (12) [е]за да гледатъ гледаще, и да не видятъ; и да чуятъ чуеще, и да не разумѣятъ; да не би да се обърнатъ и да имъ се простятъ грѣховетѣ. (13) И казва имъ: Не знаете ли тази притча? а какъ ще разумѣете всичкитѣ притчи? (14) [ж]Сѣятельтъ словото сѣе. (15) А *посѣяното* край пѫтя сѫ тѣзи въ които се сѣе словото; но при които като чуятъ тутакси идва Сатана, и отнема словото всѣяното въ сърдцата имъ. (16) Подобно и на каменититѣ *мѣста* посѣяното сѫ тѣзи които, като чуятъ словото, тутакси съ радость го приимать; (17) нѣмать обаче корень въ себе си, но привременни сѫ: послѣ като настане скърбь или гонение за словото, тутакси се съблазняватъ. (18) И въ трънетѣ посѣяното сѫ тѣзи които слушатъ словото; (19) и грижитѣ на този вѣкъ, и [з]прѣлъстьта на богатството, и пожеланията за други *работи*, като навлѣзватъ, заглушаватъ словото, и безплодно бива. (20) А на добрата земя посѣяното сѫ тѣзи които слушатъ словото, и приимать, и даватъ плодъ, едно тридесеть, и едно шестдесеть, и едно сто.

(21) [и]И казваше имъ: За това ли се внося свѣщь, да я турятъ подъ шиника или подъ одъра? Да ли не за това, да я поставятъ на свѣтилника? (22) Защото [к]нѣма нѣщо тайно което да се не яви; нито е било нѣщо потаено което да не излѣзе наявѣ. (23) [л]Който има уши да слуша, нека слуша.

(24) И казваше имъ: Внимавайте на това което слушате: [м]съ която мѣрка мѣрите ще ви се възмѣри; и вамъ които слушате ще ви бѫде придатъкъ. (25) Защото [н]който има, ще му се даде; а който нѣма, и онова което има ще му се отнеме.

(26) И казваше: [о]Така е царството Божие както кога человѣкъ хвърли сѣмето въ земята; (27) и спи и разбужда се нощѣ и денѣ; и сѣмето никне и расте както той не знае. (28) Защото земята отъ самосебе си произвожда, първомъ трѣва, послѣ класъ, и напоконъ пълно жито въ класа. (29) И когато узрѣе плодътъ, тозѣ часъ [п]изпраща сърпа, защото е настанала жетва.

(30) Още казваше: [р]На що да уподобимъ царството Божие? или съ кое сравнение да го сравнимъ? (31) Подобно е на зърно синапово което, кога се посѣе въ земята, най-малко е отъ всичкитѣ сѣмена които сѫ на земята; (32) а когато се посѣе, израства, и бива по-голѣмо отъ всичкитѣ злакове, и прави клоне голѣми, така щото подъ неговатѣ сѣнкѫ могатъ птицитѣ небесни да прѣвитаватъ. (33) И [с]съ много таквизи притчи говорѣше тѣмъ словото както можеха да слушатъ. (34) А безъ притча имъ не говорѣше; но на особно тълкуваше всичко на ученицитѣ си.

(35) И [т]казва имъ въ този день когато се свечери: Да минемъ отвѫдъ. (36) И като оставиха народа, вземать него както бѣ въ ладията: имаше още и други ладии съ него. (37) И дига се голѣма буря вѣтрена; и вълнитѣ се вливаха въ ладията, така щото тя вече се пълнѣше *съ вода*. (38) И той бѣше на кърмата заспалъ на възглавница; и разбуждатъ го и казватъ му: Учителю! не тѣ ли е грижа че погинваме? (39) И стана та запрѣти на вѣтъра, и рече на морето: Мълчи! умири се! И прѣстана вѣтърътъ, и стана тишина голѣма. (40) И рече имъ: Защо сте така страхливи? Какъ нѣмате вѣра? (41) И убояха се съ голѣмъ страхъ, и казваха си единъ другиму: Кой е прочее този че и вѣтърътъ и морето му се покоряватъ?

ГЛАВА 5.

И [а]минаха отвѫдъ морето въ страната Гадаринска. (2) И щомъ излѣзе изъ ладията, тозъ часъ го срѣщна единъ человѣкъ отъ гробищата съ духъ нечистъ, (3) който имаше жи-

---

г Мат. 13;10. Лука 8;9, и дрг.
д 1 Кор. 5;12. Кол. 4;5. 1 Сол. 4;12. 1 Тим. 3;7.
е Иса. 6;9. Мат. 13;14. Лука 8;10. Иоан. 12;40. Дѣян. 28;26. Рим. 11;8.
ж Мат. 13;19.
з 1 Тим. 6;9.17.
и Мат. 5;15. Лука 8;16. 11;33.
к Мат. 10;26. Лука 12;2.
л Мат. 11;15. Ст. 9.
м Мат. 7;2. Лука 6;38.
н Мат. 13;12. 25;29. Лука 8;18. 19;26.
о Мат. 13;24.
п Отк. 14;15.
р Мат. 13;31. Лука 13;18. Дѣян. 2;41. 4;4. 5;14. 19;20.
с Мат. 13;34. Иоан. 16;12.
т Мат. 8;18,23. Лука 8;22.
—
а Мат. 8;28. Лука 8;26.

лището си въ гробищата; и никой не можеше да го върже нито съ вериги; (4) защото много пѫти бѣха го вързали съ окови и съ вериги, и покѫсалъ бѣ веригитѣ, и оковитѣ бѣ строшилъ; и никой не бѣше въ сила да го укроти. (5) И винаги, нощѣ и денѣ, бѣше по горитѣ и въ гробищата, и викаше, и нарѣсичаше себе си съ камене. (6) А като видѣ Исуса отъ далечъ притече и поклони му се; (7) и извика съ гласъ голѣмъ и рече: Що имашъ ти съ мене, Исусе, Сине на Бога вишнаго? Заклевамъ те въ Бога, недѣй ме мѫчи. (8) (Защото му казваше: Излѣзъ изъ человѣка, душе нечисти.) (9) И попита го: Какъ ти е името? И отговори и рече: Легеонъ ми е името; защото сме мнозина. (10) И моли му се много да ги не отпраща навънъ отъ тази земя. (11) А тамъ при гората имаше стадо голѣмо отъ свине та пасѣше. (12) И помолиха му се всичкитѣ бѣсове и казваха: Проводи ни въ свинетѣ да влѣземъ въ тѣхъ. (13) И Исусъ тутакси даде имъ воля. И излѣзнаха нечиститѣ духове та влѣзоха въ свинетѣ: и устръми се стадото прѣзъ стръмнината въ морето, (тѣ бѣха до двѣ хиляди,) и се издавиха въ морето. (14) А онѣзи които пасѣха свинетѣ побѣгнаха та извѣстиха въ града и въ селата. И *жителитѣ* излѣзоха да видятъ какво е станало. (15) И идватъ при Исуса, и виждатъ бѣсния въ когото бѣше легеонътъ че седи и облѣченъ и смисленъ; и убояха се. (16) И приказаха имъ онѣзи които видѣха какъ бѣ *работата* на бѣсния, и за свинетѣ. (17) И [б]начнаха да му се молятъ да си отиде отъ тѣхнитѣ прѣдѣли. (18) И когато влѣзе въ ладията, молѣше му се [в]този що бѣ *отъ напрѣдъ* бѣсенъ да бѫде съ него заедно. (19) Исусъ обаче му не допусна, но казва му: Иди си у дома си при домашнитѣ си, и извѣсти имъ това що ти стори Господь и те помилва. (20) И тръгна, и начна да проповѣдва въ Декаполъ *това* що му стори Исусъ; и всичкитѣ се чудѣха.

(21) [г]И като прѣмина пакъ Исусъ въ ладията отвѫдѣ, събра се при него народъ много; и той бѣше край морето. (22) И, ето, [д]идва единъ отъ началницитѣ на съборището на име Яиръ, и като го видѣ падна на нозѣтѣ му, (23) и молѣше му се много и казваше: Дъщеря ми душа бере: да дойдешь и да положишъ рѫцѣ на нея за да се избави; и ще живѣе. (24) И отиде съ него; и слѣдваха го народъ много, и притискаха го.

(25) И една жена [е]която имаше кръвотечение дванадесеть години, (26) и отъ много лѣкари бѣше много пострадала, още бѣше издала и всичкото си имано безъ да види никаква полза, но повече на злѣ бѣ пристигнала, (27) като чу за Исуса, дойде между народа изотзадъ, и допрѣ се до дрехата му; (28) защото казваше: Ако се допра само до дрехата му, ще изцѣлѣя. (29) И на часа прѣсекна се теченнето на кръвьта ѝ, и усѣти въ тѣлото си че изцѣлѣ отъ болестьта. (30) И тутакси Исусъ, като позна въ себе си че излѣзе отъ него [ж]сила, обърна се къмъ народа и казваше: Кой се допрѣ до дрехитѣ ми? (31) И казваха му ученицитѣ му: Видишь народа че тѣ притиска, и казвашъ: Кой се допрѣ до мене? (32) И обзираше се да види тази която бѣ сторила това. (33) А жената, уплашена и разтреперана, като знаеше това което стана съ нея, дойде и припадна му и каза му всичката истина. (34) А той ѝ рече: Дъщи, [з]твоята вѣра те изцѣли: иди си съ миромъ, и здрава бѫди отъ болестьта си.

(35) [и]Когато той още говорѣше, идватъ отъ началника на съборището и казватъ: Дъщеря ти умрѣ: що задавашъ вече трудъ на учителя? (36) А Исусъ, щомъ чу думата която говорѣха, казва на началника на съборището: Не бой се, само вѣрвай. (37) И не остави никого да го придружи, тъкмо Петра и Якова и Иоана брата Якововъ. (38) И идва въ дома на началника на съборището, и вижда мълва че плачеха и пищѣха много. (39) И като влѣзе казва имъ: Защо се мълвите и плачете? Дѣтето не е умрѣло, но [к]спи. (40) И присмиваха му се. [л]А той като изпѫди всичкитѣ, взема на дѣтето баща му и майка *му* и онѣзи които бѣха съ него, и влѣзва дѣто лежеше дѣтето. (41) И като хвана дѣтето за рѫка, казва му: Талита куми; което изтълкувано ще рече: Момиче, тебѣ казвамъ: Стани. (42) И тутакси момичето стана и ходѣше, защото бѣше на дванадесеть години; и смаяха се твърдѣ много. (43) И [м]много имъ заръча никой да не научи това; и рече да ѝ дадатъ да яде.

б Мат. 8;34. Дѣян. 16;39
в Лука 8;38.
г Мат. 9;1. Лука 8;40.
д Мат. 9;18. Лука 8;41.
е Лев. 15;25. Мат. 9;20.
ж Лука 6;19. 8;46.
з Мат. 9;22. Гл. 10;52. Дѣян. 14;9.
и Лука 8;49.
к Иоан. 11;11.
л Дѣян. 9;40.
м Мат. 8;4. 9;30. 12;16. 17;9. Гл. 3;12. Лука 5;14.

ГЛАВА 6.

И [а]излѣзе отъ тамъ и дойде въ отечество-
то си; и слѣдваха го ученицитѣ му. (2) И ка-
то дойде сѫбота, начна да учи въ съборище-
то; и мнозина отъ слушателитѣ удивяваха се,
и думаха: [б]Отъ кѫдѣ на тогози това? и коя
е дадената нему мѫдрость че и таквизи чу-
деса бивать отъ рѫцѣтѣ му? (3) Не е ли този
дърводѣлецътъ синътъ Марининъ, и [в]братъ на
Якова и на Иосия и на Юда и на Симона?
и не сѫ ли сестритѣ му тука у насъ? И [г]съ-
блазняваха се въ него. (4) И казваше имъ И-
сусъ: [д]Нѣма пророкъ безъ почесть освѣнъ въ
отечеството си и между роднинитѣ и въ до-
ма си. (5) И [е]не можеше тамъ никое чудо да
створи, тъкмо що на малцина болни като по-
ложи рѫцѣ изцѣли ги. (6) И [ж]чудѣше се за
тѣхното невѣрство. И [з]обхождаше селата на-
около та поучаваше.

(7) И [и]призва дванадесетьтѣ и начна да ги
изпраща по двама по двама; и даваше имъ
власть надъ нечиститѣ духове. (8) И заповѣда
имъ да не носятъ нищо на пѫть освѣнъ една
тояга, нито торбичка, нито хлѣбъ, нито пари
въ поясъ; (9) но [к]да сѫ съ проста обувка, и
да се не обличатъ съ двѣ дрехи. (10) И [л]ка-
зваше имъ: Въ която кѫща влѣзете, тамъ
прѣбѫдвайте до когато излѣзете отъ тамъ.
(11) И [м]които не ви приематъ нито ви по-
слушатъ, като излѣзвате отъ тамъ [н]отрьсете
праха изъ подъ нозѣтѣ си за свидѣтелство
тѣмъ. Истина ви казвамъ: По-леко ще бѫде
наказанието на Содомъ или на Гоморъ въ день
сѫдний нежели на онзи градъ

(12) И тѣ излѣзоха и проповѣдваха покая-
ние. (13) И изпѫждаха много бѣсове, [о]и мно-
го болни помазваха съ масло и *ги* изцѣляваха.

(14) И [п]чу царь Иродъ, (защото явно ста-
на неговото име,) и думаше: Иоанъ Кръсти-
тель е възкръсналъ отъ мъртвитѣ, и за това
дѣйствуватъ силитѣ чрѣзъ него. (15) [р]Други
казваха че е Илия; други пъкъ казваха че е
пророкъ, или като единъ отъ пророцитѣ.
(16) [с]Но като чу Иродъ рече: Този е Иоанъ
когото азъ посѣкохъ: той е възкръсналъ отъ
мъртвитѣ. (17) Защото този Иродъ проводи та
улови Иоана, и върза го въ тъмницата, за-
ради Иродиада, жената на брата си Филипа,
понеже бѣше я взелъ за жена. (18) Защото
Иоанъ казваше на Ирода: [т]Не ти е простено
да имашъ братовата си жена. (19) А Иродиа-
да го ненавиждаше и искаше да го убие, но
не можеше. (20) Защото [у]Иродъ се боеше отъ
Иоана, като *го* знаеше че е человѣкъ пра-
веденъ и светъ; и припазваше го, и правѣ-
ше много *работи* като го слушаше, и съ бла-
годарение го слушаше. (21) И [ф]когато наста-
на удобенъ день, въ който Иродъ [х]за деня
на рождението си правѣше вечеря на голѣми-
цитѣ си и на тисящницитѣ и на старѣйшини-
тѣ Галилейски, (22) и влѣзе дъщерята на та-
зи Иродиада и поигра и угоди на Ирода и
на седещитѣ съ него, рече царьтъ на моми-
чето: Искай ми каквото щешъ, и ще ти дамъ.
(23) И закле ѝ се: [ц]Ще ти дамъ каквото ми
поискашъ, даже до половината отъ царството
ми. (24) А тя излѣзе и рече на майка си:
Какво да поискамъ? И тя рече: Главата на
Иоана Кръстителя. (25) И тозъ часъ влѣзна
набързо при царя та поиска и рече: Искамъ
да ми дадешъ сега тутакси главата на Иоана
Кръстителя на блюдо. (26) И [ч]царьтъ, ако и
да се оскърби много, поради клетвитѣ *обаче*
и зарадъ седещитѣ съ него, не рачи да от-
хвърли *просбата* ѝ. (27) И тутакси проводи
царьтъ единъ орѫженикъ, и заповѣда да до-
несать главата му; и той отиде та го посѣче
въ тъмницата, (28) и донесе главата му на
блюдо и даде я на момичето; и момичето я
даде на майка си. (29) И като чуха ученици-
тѣ му, дойдоха и дигнаха трупа му, и поло-
жиха го въ гробъ.

(30) И [ш]събраха се апостолитѣ при Исуса
та му извѣстиха всичко, и колкото направи-
ха и колкото поучиха. (31) И [щ]рече имъ:
Дойдете вие сами настрана въ пусто мѣсто,
и починете си малко; защото [ъ]бѣха мнозина
които идѣха и отиваха, и нито да ядатъ и-

а Мат. 13;54. Лука 4;16.
б Иоан. 6;42.
в Мат. 12;46. Гал. 1;19.
г Мат. 11;6.
д Мат. 13;57. Иоан. 4;44.
е Виж. Бит. 19;22. 32;25. Мат. 13;58. Гл. 9;23.
ж Иса. 59;16.
з Мат. 9;35. Лука 13;22.
и Мат. 10;1. Гл. 3;13,14. Лука 9;1.
к Дѣян. 12;8.
л Мат. 10;11. Лука 9;4. 10;7,8.
м Мат. 10;14. Лука 10;10.
н Дѣян. 13;51. 18;6.
о Як. 5;14.
п Мат. 14;1. Лука 9;7.
р Мат. 16;14. Гл. 8;28.
с Мат. 14;2. Лука 3;19.
т Лев. 18;16. 20;21.
у Мат. 14;5. 21;26.
ф Бит. 14;6.
х Бит. 40;20.
ц Ест. 5;3,6. 7;2.
ч Мат. 14;9.
ш Лука 9;10.
щ Мат. 14;13.
ъ Гл. 3;20.

маха врѣме. (32) И [ь]отиваха въ пусто мѣсто
съ ладията настрана. (33) И видѣ ги народътъ
като отхождаха, и мнозина го познаха; и сте-
коха сѐ тамъ пѣши отъ всичкитѣ градове, и
пристигнаха прѣди тѣхъ, и събраха се при
него. (34) И [ѳ]като излѣзе Исусъ видѣ много
народъ, и смили се за тѣхъ, понеже бѣха ка-
то овци които нѣмаха пастирь; и [ю]начна да
ги поучава много.
(35) И [я]понеже беше вече станало късно,
пристжпиха при него учениците му и казва-
ха: Мѣстото е пусто, и късно е вече: (36) раз-
пусни ги да идатъ по околнитѣ колиби и села
и да си купятъ хлѣбъ, защото нѣматъ що да
ядатъ. (37) А той отговори и рече имъ: Дайте
имъ вие да ядатъ. И казватъ му. [ѫ]Да идемъ
ли да купимъ за двѣстѣ пѣнези хлѣбъ и да имъ
дадемъ да ядатъ? (38) А той имъ казва: Колко
хлѣба имате? Идете та вижте. И като узнаха
казватъ: [ѭ]Петь, и двѣ риби. (39) И повелѣ имъ
да турятъ всичкитѣ да насѣдатъ по зелената
трѣва на трапези на трапези. (40) И насѣдаха
на лѣхи на лѣхи, по сто и по петдесеть. (41) И
като взе петьтѣ хлѣба и двѣтѣ риби, погледна
на небото и [а]благослови; и прѣломи хлѣбове-
тѣ, и даваше на ученицитѣ си да наслагатъ
отпрѣдъ имъ, и двѣтѣ риби раздѣли на всич-
китѣ (42) И ядоха всички и наситиха се. (43) И
дигнаха отъ укрухитѣ дванадесеть коша пъл-
ни, и отъ рибитѣ. (44) А онѣзи които ядоха
хлѣбоветѣ бѣха около петь хиляди мжже.
(45) И [б]тутакси понуди ученицитѣ си да
влѣзатъ въ ладията и да идатъ прѣди *него*
отвждъ къмъ Витсаида, доклѣ разпусне той
народа. (46) И като ги разпусна, отиде на го-
рата да се помоли. (47) И [в]когато се свечери,
ладията беше всрѣдъ морето, и той самъ си
на земята. (48) И видѣ ги че се мжчатъ въ
грѣбане съ лопатитѣ, защото имъ бѣше вѣ-
търътъ противенъ; и около четвъртата стра-
жа на нощьта тръгва къмъ тѣхъ като вър-
вѣше по морето; и [г]искаше да ги замине.
(49) А тѣ като го видѣха че ходи по морето
възмнѣха че е призракъ, и извикаха, (50) за-
щото го всички видѣха и смутиха се. И ту-
такси проговори съ тѣхъ и казва имъ: Дър-
зайте: азъ съмъ, не бойте се! (51) И възлѣзе
при тѣхъ на ладията, и утихна вѣтърътъ. И
ужасаваха се въ себе си твърдѣ много, и чу-
дѣха се. (52) Защото [д]не разумѣха поради хлѣ-
боветѣ, [е]понеже сърдцето имъ бѣ затвърдѣло.
(53) И [ж]прѣминаха та дойдоха въ земята
Генисаретска и се извезоха на пристанище-
то. (54) И когато излѣзоха изъ ладията, ту-
такси го познаха; (55) и завтекоха се по всич-
китѣ онѣзи околни *мѣста*, и начнаха да но-
сятъ на одрове болнитѣ тамъ дѣто чуеха че е.
(56) И дѣто влѣзваше въ паланки или въ гра-
дове или въ села, туряха по пазаря болнитѣ,
и молѣха му се [з]да се допратъ поне до поли-
тѣ на дрехитѣ му; и колкото се допираха из-
цѣляваха се.

ГЛАВА 7.

И [а]събиратъ се при него Фарисеитѣ и нѣ-
кои отъ книжницитѣ, които бѣха дошли отъ
Ерусалимъ. (2) И като видѣха нѣкои отъ у-
ченицитѣ му че ядатъ хлѣбъ съ ржцѣ нечи-
сти, сирѣчь немити, укориха ги. (3) (Защото
Фарисеитѣ и всичкитѣ Юдеи, ако си не уми-
ятъ ржцѣтѣ до лактитѣ, не ядатъ, държаще
прѣданието на старитѣ, (4) и отъ пазарь кога
се връщатъ, ако се не умиятъ, не ядатъ. Има
и други много *обичаи* които сж приели да
държатъ,—измиванія на чаши и шулци и
мѣдници и одрове. (5) Послѣ [б]питатъ го Фа-
рисеитѣ и книжницитѣ: Защо твоитѣ учени-
ци не ходятъ по прѣданието на старитѣ, но
съ немити ржцѣ ядатъ хлѣбъ? (6) А той от-
вѣща и рече имъ Добрѣ е пророкувалъ И-
саия за васъ лицемѣритѣ; както е писано:
[в]Този народъ съ устнитѣ си почита ме, а
сърдцето имъ далечъ отстои отъ мене. (7) И
напраздно ме почитатъ, учеще учения запо-
вѣди человѣчески. (8) Защото оставихте за-
повѣдьта Божия, и държите прѣданието чe-
ловѣческо,—измиванія на шулци и на чаши;
и други подобни много таквизи правите. (9) И
казваше имъ Добрѣ че отмѣтате Божията
заповѣдь за да вардите прѣданието ваше!
(10) Защото Моисей рече. [г]Почитай баща

[ь] Мат. 14;13.
[ѳ] Мат. 9;36. 14;14.
[ю] Лука 9;11.
[я] Мат. 14;15.
Лука 9;12.
[ѫ] Числа 11;13,22.
4 Цар. 4;43.
[ѭ] Мат. 14;17.
Лука 9;13.
Иоан. 6;9.
Виж. Мат. 15;34.
Гл. 8;5.
[а] 1 Цар. 9;13.
Мат. 26;26.
[б] Мат. 14;22.
Иоан. 6;17.
[в] Мат. 14;23.
Иоан. 6;16,17.
[г] Виж. Лука 24;28.
[д] Гл. 8;17,18.
[е] Гл. 3;5. 16,14.
[ж] Мат. 14;34.
[з] Мат. 9;20.
Гл. 5;27,28.
Дѣян. 19;12.
—
[а] Мат. 15;1.
[б] Мат. 15;2.
[в] Иса. 29;13.
Мат. 15,8.
[г] Изх 20;12. Втор.
5;16 • Мат. 15;4.

си и майка си,» и: [д]Който злослови баща
или майка непрѣмѣнно да се умъртви.» (11) Вие
обаче казвате: Ако человѣкъ рече на баща
или на майка: [е]Корванъ е, (сирѣчь, даръ,)
каквото би се ползувалъ ти отъ мене, *доста
е;* (12) и не го оставяте вече да стори нищо
на баща си или на майка си; (13) и тъй,
разваляте словото Божие поради вашето прѣ-
дание което сте прѣдали; и струвате подобни
таквизи много.

(14) И [ж]призова всичкия народъ, и казва-
ше имъ: Слушайте ме всинца и разумѣвайте.
(15) Нѣма нищо извънъ человѣка що влѣзва
въ него което може да го оскверни; но кое-
то излѣзва изъ него, то е което осквернява
человѣка. (16) [з]Ако нѣкой има уши да слуша,
нека слуша.

(17) И [и]като влѣзе въ кѫщи отъ народа,
питаха го ученицитѣ му за притчата. (18) И
казва имъ: Така ли и вие сте неразумливи?
Не разумѣвате ли че все що отъ вънъ влѣзва
въ человѣка не може да го осквернява? (19) За-
щото не влѣзва въ сърдцето му, но въ тър-
буха; и излѣзва въ захода като изчистя всич-
китѣ ястия. (20) Казваше още че което излѣ-
зва изъ человѣка, то осквернява человѣка.
(21) Защото [к]отъ вѫтрѣ отъ сърдцето на че-
ловѣцитѣ излѣзватъ злитѣ помисли, прѣлюбо-
дѣяния, блудства, убийства, (22) кражби, ли-
хомства, лукавства, коварство, похотливость,
поглеДъ лукавъ, хулене, гордость, безумство.
(23) Всички тѣзи лукави *нѣща* изъ вѫтрѣ из-
лѣзватъ и оскверняватъ человѣка.

(24) И [л]като стана отъ тамъ, отиде въ прѣ-
дѣлитѣ Тирски и Сидонски; и влѣзе въ една
кѫща, и не искаше да го знае никой; но не
може да се укрие. (25) Защото като чу за не-
го нѣкоя си жена, на която дъщеря ѝ имаше
духъ нечистъ, дойде и припадна на нозѣтѣ
му. (26) А тая жена бѣ Елинка, родомъ Си-
рофиникианка; и молѣше му се да изпѫди
бѣса отъ дъщеря ѝ. (27) А Исусъ ѝ рече: О-
стави да се наситятъ първомъ чадата; защото
не е добрѣ да вземе нѣкой хлѣба отъ чадата
и да го хвърли на псетата. (28) А тя отгово-
ри и рече му: Ей, Господи, но и псетата от-
долу подъ трапезата ядатъ отъ трошицитѣ на
дѣцата. (29) И рече ѝ: За тази рѣчь, иди;
бѣсътъ излѣзе изъ дъщеря ти. (30) И като
отиде у дома си, намѣри че бѣсътъ бѣ излѣ-
зълъ, и дъщеря ѝ легнала на постелката.

(31) И [м]пакъ като излѣзе изъ прѣдѣлитѣ
Тирски и Сидонски, дойде къмъ морето Га-
лилейско, между прѣдѣлитѣ Декаполски. (32) И
[н]довождатъ му едного глухъ и гѫгнивъ, и
молятъ му се да възложи рѫка на него. (33) И
като го взе настрана отъ народа, вложи пръ-
ститѣ си въ ушитѣ му; [о]и като плюна, по-
хвана го по езика. (34) И [п]погледна на не-
бето, [р]въздъхна, и казва му; Еффата, си-
рѣчь, Отвори се. (35) И [с]тозъ часъ се от-
вориха ушитѣ му; и развърза се врѫзката на
езика му, и говорѣше чисто. (36) И [т]заржча
имъ да не кажатъ *това* никому; но колкото
имъ той заржчаше, толкозъ повече тѣ про-
повѣдваха; (37) и удивяваха се твърдѣ много,
и думаха: Всичко добрѣ прави: и глухитѣ
прави да чуятъ, и нѣмитѣ да говорятъ.

ГЛАВА 8.

Прѣзъ онѣзи дни, [а]понеже бѣше прѣмного
народъ, и нѣмаха що да ядатъ, призва И-
сусъ ученицитѣ си и казва имъ: (2) Жалъ ми
е за народа, защото три дни вече стоятъ при
мене и нѣматъ що да ядатъ; (3) и ако ги
разпусна гладни по домоветѣ имъ ще прѣмал-
нѣятъ по пѫтя; защото нѣкои отъ тѣхъ сѫ
дошли отъ далечъ. (4) И отговориха му уче-
ницитѣ: Отъ дѣ ще може да ги насити
нѣкой съ хлѣбъ тука въ пустинята? (5) И
[б]попита ги: Колко хлѣба имате? А тѣ реко-
ха: Седемь. (6) И повелѣ на народа да на-
сѣдатъ на земята; и като взе седемьтѣ хлѣ-
ба благодари, и прѣломи; и даваше на уче-
ницитѣ си да сложатъ, и сложиха прѣдъ на-
рода. (7) Имаха и малко рибички; и [в]благо-
слови, и рече да сложатъ и тѣхъ. (8) И ядо-
ха и наситиха се; и дигнаха остатки отъ у-
крухи седемь кошници. (9) А онѣзи които я-
доха бѣха до четири хиляди; и разпусна ги.

(10) И [г]тутакси влѣзе въ ладията съ уче-
ницитѣ си, и дойде въ Далманутанскитѣ стра-
ни. (11) И [д]излѣзоха Фарисеитѣ и начнаха

д Изх. 21;17. Лука 20;9. Прит. 20;20.
е Мат. 15;5. 23;18.
ж Мат. 15;10.
з Мат. 11;15.
и Мат. 15;15.
к Бит. 6;5. 8;21. Мат. 15;19.
л Мат. 15;21.
м Мат. 15;29.
н Мат. 9;32. Лука 11;14.
о Гл. 8;23. Иоан. 9:6.
п Гл. 6;41. Иоан. 11;41. 17;1.
р Иоан. 11;33,38.
с Иса. 35;5,6. Мат. 11;5.
т Гл. 5;43.
—
а Мат. 15;32.
б Мат. 15;34. Гл. 6;38.
в Мат. 14;19. Гл. 6;41.
г Мат. 15;39.
д Мат. 12;38. 16;1. Иоан. 6;30.

да му правятъ питания; и като го изкуша-
ваха поискаха отъ него знамение отъ небето.
(12) А той въздъхна отъ сърдце и рече: За-
що този родъ иска знамение? Истина ви ка-
звамъ: Нѣма да се дадѐ на този родъ знаме-
ние. (13) И остави ги, и влѣзе пакъ въ ла-
дията, и мина отвѫдъ.

(14) Но [е]забравиха *ученицитѣ* да вэматъ
хлѣбъ, и нѣмаха съ себе си въ ладията о-
свѣнъ единъ хлѣбъ. (15) И [ж]заржча имъ и
казва: Гледайте, пазете се отъ кваса Фари-
сейски и *отъ* кваса Иродовъ. (16) И разми-
шляваха помежду си и думаха: *Това е* [з]защо-
то хлѣбове нѣмаме. (17) А Исусъ разумѣ, и
рече имъ: Защо размишлявате че хлѣбове
нѣмате? [и]Не разбирате ли, нито разумѣвате?
Още ли имате сърдцето си окаменено? (18) О-
чи имате, и не видите ли? и уши имате, и
не чуете ли? и не помните ли? (19) [к]Когато
прѣломихъ петьтѣ хлѣба на петьтѣ хиляди,
колко кошове пълни съ укрухи дигнахте? Ка-
зватъ му: Дванадесеть. (20) И [л]когато седемь-
тѣ на четиритѣ хиляди, колко кошници пъл-
ни съ укрухи дигнахте? А тѣ рекоха: Седемь.
(21) И казваше имъ: [м]Какъ не разумѣвате?

(22) И идва въ Витсаида; и довождатъ му
едного слѣпъ, и примолюватъ му се да се при-
косне до него. (23) И хвана слѣпия за ржка
та го изведе вънъ отъ селото, и, [н]като плю-
на на очитѣ му, възложи на него ржцѣ и
питаше го, види ли нѣщо. (24) И той про-
гледа, и казваше: Виждамъ человѣцитѣ като
че виждамъ дървета да ходятъ. (25) Послѣ
пакъ възложи ржцѣтѣ си на очитѣ му, и на-
прави го да прогледа; и възстанови се *зрѣ-
нието му*, и видѣ всичкитѣ чисто. (26) И из-
прати го въ дома му, и казваше: Нито въ
селото да влѣзешъ [о]нито нѣкому въ селото да
кажешъ *това*.

(27) И [п]излѣзе Исусъ и ученицитѣ му по
селата на Кесария Филипова, и изъ пжтя пи-
таше ученицитѣ си и казваше имъ: Кого ме
казватъ человѣцитѣ че съмъ? (28) А тѣ от-
говориха: [р]Иоанъ Кръститель; други пъкъ,
Илия; а други, единъ отъ пророцитѣ. (29) И
той имъ казва: По вие кого ме казвате че
съмъ? И отговори Петръ и рече му: Ти си
[с]Христосъ. (30) И [т]запрѣти имъ да не казватъ
никому за него.

(31) И [у]начна да ги учи *това*, че Синъ
Человѣчески трѣбва много да пострада, и да
бжде отхвърленъ отъ старѣйшинитѣ и първо-
свещеницитѣ и книжницитѣ, и убитъ да бж-
де, и слѣдъ три дни да възкръсне. (32) И
говорѣше словото явно. А Петръ го взе на-
страна и начна да му запрѣщава. (33) А той,
като се обърна и видѣ ученицитѣ си, запрѣ-
ти на Петра и рече: Махни се отъ прѣдъ
мене, Сатано; защото не мислишъ това което
е Божие, но това което е человѣческо.

(34) И призва народа съ ученицитѣ си и
рече имъ: [ф]Който иска да дойде слѣдъ мене,
нека се отрече отъ себе си, и дигне кръста
си, и ме слѣдва. (35) Защото [х]който иска да
упази живота си ще го изгуби; и който из-
губи живота си заради мене и за евангелие-
то, той ще го упази. (36) Понеже какво ще
ползува человѣка ако спечели всичкия свѣтъ,
и отщети душата си? (37) Или какво ще даде
человѣкъ въ размѣна за душата си? (38) За-
щото [ц]който се усрами за мене и [ч]за думитѣ
ми въ този блуденъ и грѣшенъ родъ, и Синъ
Человѣчески ще се усрами за него когато дой-
де въ славата на Отца си съ светитѣ ангели.

ГЛАВА 9.

И казваше имъ: [а]Истина ви казвамъ че
има нѣкои отъ стоещитѣ тука които нѣма да
вкусятъ смърть доклѣ не видятъ [б]царството
Божие дошло въ сила.

(2) И [в]слѣдъ шесть дни взема Исусъ Петра
и Якова и Иоана, и възвожда ги на гора ви-
сока настрана сами; и прѣобрази се прѣдъ
тѣхъ. (3) И дрехитѣ му станаха лъскави, [г]твър-
дѣ бѣли като снѣгъ, каквито бѣлильникъ на
земята не може да убѣли. (4) И яви имъ се
Илия съ Моисея; и разговаряха се съ Исуса.
(5) И отговори Петръ и казва на Исуса: Ра-
ви, добро е да сме тука; и да направимъ три

е Мат. 16;5.
ж Мат. 16;6. Лука 12;1.
з Мат. 16;7.
и Гл. 6;52.
к Мат. 14;20. Гл. 6;43. Лука 9;17. Иоан. 6;13.
л Мат. 15;37. Ст. 8.
м Гл. 6;52. Ст. 17.
н Гл. 7;33.
о Мат. 8;4. Гл. 5;43.
п Мат. 16;13. Лука 9;18.
р Мат. 14;2.
с Мат. 16;16. Иоан. 6;69. 11;27.
т Мат. 16;20.
у Мат. 16;21. 17;22. Лука 9;22.
ф Мат. 10;38. 16;24. Лука 9;23. 14;27.
х Иоан. 12;25.
ц Мат. 10;33. Лука 9;26. 12;9.
ч Виж. Рим. 1;16. 2 Тим. 1;8. 2;12.
а Мат. 16;28. Лука 9;27.
б Мат. 24;30. 25;31. Лука 22;18.
в Мат. 17;1. Лука 9;28.
г Дан. 7;9. Мат. 28;3.

шатри, за тебе една, и за Моисея една, и за
Илия една: (6) защото не знаеше що да рече,
понеже бѣха уплашени. (7) И облакъ ги за-
сѣни; и гласъ дойде изъ облака който казва-
ше: Този е Синъ мой възлюбленний: слушай-
те него. (8) И внезапно като се обзърнаха, не
видѣха вече никого съ себе си освѣнъ Исуса
самичъкъ. (9) И [д]когато слѣзваха отъ горатя,
заржча имъ да не кажатъ никому това що
видѣха, освѣнъ кога Синъ Человѣчески възк-
ръсне отъ мъртвитѣ. (10) И задържаха сло-
вото въ себе си, като разискваха помежду си
що е *това* да възкръсне отъ мъртвитѣ. (11) И
питаха го и казваха: Защо казватъ книжни-
цитѣ че [е]трѣбва да дойде първомъ Илия? (12) А
той отговори и рече имъ: Истина че ще Илия
първомъ да дойде и да устрои всичко; и [ж]какъ
е писано за Сина Человѣческаго че трѣбва да
пострада много [з]и да бжде униженъ; (13) но
казвамъ ви [и]че Илия дойде, и сториха му
каквото щѣха, както е писано за него.

(14) И [к]като дойде при ученицитѣ, видѣ
около тѣхъ народъ много, и книжници които
се прѣпираха съ тѣхъ. (15) И тутакси всич-
кий народъ щомъ го видѣ смая се, и прито-
коха се та го поздравяваха. (16) И попита
книжницитѣ: Какво се прѣпирате съ тѣхъ?
(17) И [л]отговоря единъ отъ народа и рече:
Учителю, доведохъ при тебе сина си който
има духъ нѣмъ. (18) И дѣто го прѣхване, тръ-
шка го: и запѣня се, и скърца съ зжби, и
вдървенѣва се; и рекохъ на твоитѣ ученици
да изпждятъ *бѣса,* но не могохж. (19) А той
му отговори и рече: О роде невѣрни, до кога
ще бжда съ васъ? до кога ще ви търпя? До-
ведете го при мене. (20) И доведоха го при
него; и [м]като го видѣ *бѣсниятъ,* тутакси ду-
хътъ го покжса; и той падна на земята, и
валяше се запѣненъ. (21) И попита *Исусъ*
баща му: Колко врѣме е откакъ му стана то-
ва? А той рече: Отъ дѣтинство. (22) И много
пжти и въ огънь го хвърля и въ вода за го
погуби; но ако можешъ нѣщо, смили се на
насъ и помогни ни. (23) А Исусъ му рече:
Това [н]ако можешъ повѣрва, всичко е въз-
можно за тогози който вѣрва. (24) И тутакси
на дѣтето баща му извика съ сълзи и казва-
ше: Вѣрвамъ, Господи: помогни на моето не-
вѣрство. (25) А Исусъ, като видѣ че се стича
народъ, запрѣти на нечистия духъ и му ка-
зваше: Душе нѣми и глухи, азъ ти повелѣ-
вамъ: Излѣзъ отъ него, и да не влѣзешъ
вече въ него. (26) И *духътъ* като изпищѣ и
го покжса силно изкочи; и *момъкътъ* стана
като мъртвъвъ, така щото мнозина думаха че
умрѣ. (27) А Исусъ го хвана за ржка и дигна
го, и той стана.

(28) И [о]когато влѣзе въ кжщи, ученицитѣ
му питаха го настрана: Защо ние не могохме
да го изпждимъ? (29) И рече имъ: Този родъ
не може да излѣзе съ нищо *друго* освѣнъ съ
молитва и постъ.

(30) И като излѣзоха отъ тамъ, минуваха
прѣзъ Галилея; и не искаше да узнае *това*
никой. (31) [п]Защото учеше ученицитѣ си, и
казваше имъ че Синъ Человѣчески ще бжде
прѣдаденъ въ ржцѣ на человѣци, и ще го
убиятъ; и слѣдъ като го убиятъ, въ третия
день ще възкръсне. (32) Но тѣ не разумѣваха
думата, и боеха се да го попитатъ.

(33) И [р]дойде въ Капернаумъ, и когато влѣ-
зе въ кжщи питаше ги: За какво се разго-
варяхте въ пжтя помежду си? (34) А тѣ мъл-
чаха, защото въ пжтя бѣха се прѣпирали по-
между си кой е по-голѣмъ. (35) И като седна
призва дванадесетьтѣ и казва имъ: [с]Който
иска да е първъ ще бжде най-послѣденъ отъ
всичкитѣ, и на всичкитѣ слуга. (36) И [т]взе
едно дѣте та го постави посрѣдъ тѣхъ, при-
гърна го, и рече имъ: (37) Който приеме едно
отъ таквизи дѣца въ мое име, мене приима;
и [у]Който приеме мене, не приима мене, но
тогози който ме е проводилъ.

(38) [ф]Отговори му Иоанъ и казваше: Учи-
телю, видѣхме нѣкого си който ни не слѣдва
че изпжждаше бѣсове въ твоето име; и за-
бранихме му, защото не слѣдва насъ. (39) А
Исусъ рече: Недѣйте му забранява; защото
[х]нѣма никой който да стори чудо въ мое име
и да може на часа да ме злослови. (40) По-
неже [ц]който не е противъ насъ, той е откж-
дѣ насъ. (41) Защото [ч]който ви напои една

д Мат. 17;9.
е Мал. 4;5. Мат. 17;10.
ж Псал. 22;6. Иса. 53;2, и др. Дан. 9;26.
з Лука 23;11. Фил. 2;7.
и Мат. 11;14. 17;12. Лука 1;17.
к Мат. 17:14. Лука 9:37.
л Мат. 17:14. Лука 9:38.
м Гл. 1;26. Лука 9;42.
н Мат. 17;20. Гл. 11:23. Лука 17;6. Иоан. 11;40.
о Мат. 17;19.
п Мат. 17;22. Лука 9;44.
р Мат. 18;1. Лука 9.46. 22.24.
с Мат. 20 26,27. Гл. 10 43.
т Мат. 18,2.
Гл. 10,16.
у Мат. 10;40. Лука 9,48.
ф Числа 11,28. Лука 9.49
х 1 Кор. 12,3
ц Виж Мат 12,30
ч Мат 10,42

чаша вода въ мое име, понеже сте Христови, истина ви казвамъ: Нѣма да изгуби заплатата си. (42) И [ш]който съблазни едного отъ малкитѣ които вѣрватъ въ мене, за него по-добрѣ би било да се обложи водениченъ камикъ около шията му и да бѫде хвърленъ въ морето. (43) И [щ]ако те съблазнява рѫката ти, отсѣчи я: по-добрѣ ти е да влѣзешъ клосенъ въ живота, а не да имашъ двѣ рѫцѣ и да отидешъ въ пъкъла, въ огъня негасимъ, (44) [ъ]дѣто «червеятъ имъ не умира, и огъньтъ не угаснува.» (45) И ако ногата ти те съблазнява, отсѣчи я: по-добрѣ ти е да влѣзешъ хромъ въ живота, а не да имашъ двѣ нозѣ и да бѫдешъ хвърленъ въ пъкъла, въ огъня негасимъ, (46) дѣто «червеятъ имъ не умира, и огъньтъ не угаснува.» (47) И ако окото ти те съблазнява, извади го: по-добрѣ ти е да влѣзешъ съ едно око въ царството Божие, а не да имашъ двѣ очи и да бѫдешъ хвърленъ въ пъкъла огненъ, (48) дѣто «червеятъ имъ не умира, и огъньтъ не угаснува.» (49) Защото всѣки съ огънь ще се осоли, и [ь]всѣка жъртва съ соль ще се осоли. (50) [ѣ]Добро *нѣщо* е сольта; но ако сольта бѫде безсолна, съ какво ще я поправите? [ю]Имайте соль въ себе си, и [я]миръ имайте помежду си.

ГЛАВА 10.

И [а]стана отъ тамъ та отиде въ прѣдѣлитѣ Юдейски, прѣзъ *странитѣ* отвѫдъ Иорданъ; и стича се пакъ народъ при него; и както си имаше обичай пакъ ги поучаваше. (2) И [б]пристѫпиха Фарисеитѣ та го попитаха за да го изкушаватъ: Да ли е простено на мѫжъ да напусне жена си? (3) А той отговори и рече имъ: Що ви заповѣда Моисей? (4) А тѣ рекоха: [в]Моисей дозволи да напише разводно писмо и да *я* напусне. (5) И отговори Исусъ и рече имъ: За жестокосърдието ваше ви е писалъ тази заповѣдь: (6) отъ начало обаче на създанието [г]мѫжко и женско ги е сътворилъ Богъ. (7) [д]За това, ще остави человѣкъ баща си и майка си и ще се прилѣпи при жена си, (8) и ще бѫдатъ двамата въ една плъть; така щото не сѫ вече двѣ, но една плъть. (9) И тъй, онова което е Богъ съчеталъ человѣкъ да не разлѫча. (10) И въ кѫщи пакъ ученицитѣ му попитаха го за сѫщото. (11) И казва имъ: [е]Който си напусне жената, и се ожени за друга, прѣлюбодѣйствува противъ нея. (12) И ако жена напусне мѫжа си, и посегне за другиго, прѣлюбодѣйствува.

(13) И [ж]доведоха при него дѣца за да се прикосне до тѣхъ; а ученицитѣ запрѣщаваха на тѣзи които ги водѣха. (14) *Това* като видѣ Исусъ възнегодува, и рече: Оставете дѣцата да дохождатъ при мене, и не ги възпирайте, защото [з]на таквизи е царството Божие. (15) Истина ви казвамъ: [и]Който не приеме царството Божие като дѣте нѣма да влѣзе въ него. (16) И прегърна ги, и възлагаше рѫцѣ на тѣхъ, и благославяше ги.

(17) И [к]когато излѣзваше на пѫтя, притече се нѣкой си та колѣничи прѣдъ него и го питаше: Учителю благи, що да сторя за да наслѣдвамъ животъ вѣченъ? (18) А Исусъ му рече: Що ме наричашъ благъ? Никой не е благъ тъкмо единъ Богъ. (19) Заповѣдитѣ знаешъ: [л]«Не прѣлюбодѣйствувай; Не убивай; Не кради; Не свидѣтелствувай на лъжа; Не обиждай; Почитай баща си и майка си.» (20) А той отговори и рече му: Учителю, всичко това упазихъ отъ младостьта си. (21) А Исусъ като го погледна възлюби го, и рече му: Едно ти не достига: иди, продай все що имашъ, и раздай *го* на сиромаситѣ, и [м]ще имашъ съкровище на небето; и дигни кръста, и ела та ме послѣдвай. (22) Но той се наскърби за тая дума, и отиде си нажаленъ, защото имаше имотъ много. (23) А Исусъ [н]огледна около си и казваше на ученицитѣ си: Колко мѫчно ще влѣзатъ въ царството Божие тѣзи които иматъ богатство! (24) А ученицитѣ му се смайваха за неговитѣ думи. И Исусъ пакъ отговори и рече имъ: Чада, колко е мѫчно да влѣзатъ въ царството Божие

ш Мат. 18;6. Лука 17;1.
щ Втор. 13;6. Мат. 5;29. 18;8.
ъ Иса. 66;24.
ь Лев. 2;13. Иез. 43;24.
ѣ Мат. 5;13. Лука 14;34.
ю Ефес. 4;29. Кол. 4;6.
я Рим. 12;18. 14;19. 2 Кор. 13;11. Евр. 12;14.
—
а Мат. 19;1. Иоан. 10;40. 11;7.
б Мат. 19;3.
в Втор. 24;1. Мат. 5;31. 19;7
г Бит. 1;27. 5;2.
д Бит. 2;24. 1 Кор. 6;16. Ефес. 5;31.
е Мат. 5;32. 19;9. Лука 16;18. Рим. 7;3. 1 Кор. 7;10,11.
ж Мат. 19;13. Лука 18;15.
з 1 Кор. 14;20. 1 Пет. 2;2.
и Мат. 18;3.
к Мат. 19;16. Лука 18;18.
л Изх. 20;13, и др. Рим. 13;9.
м Мат. 6;19,20. 19;21. Лука 12;33. 16;9.
н Мат. 19;23. Лука 18;24.

тѣзи [о]които иматъ надеждата си на богат-
ството! (25) По-лесно е камила да мине прѣзъ
иглени уши, а не богатъ да влѣзе въ цар-
ството Божие. (26) А тѣ се твърдѣ много у-
дивяваха, и говорѣха помежду си: И кой
може спасенъ да бѫде? (27) А Исусъ погледна
на тѣхъ и рече: У человѣцитѣ е невъзможно,
но не у Бога; защото [п]у Бога всичко е въз-
можно. (28) И [р]начна Петъръ да му говори:
Ето, ние оставихме всичко и послѣдвахме те-
бе. (29) А Исусъ отговоря и рече: Истина
ви казвамъ: Нѣма ни единъ който да е оста-
вилъ кѫща, или братя, или сестри, или ба-
ща, или майка, или жена, или чада, или
нивя, заради мене и за евангелието, (30) и
да не [с]вземе стократно сега на това врѣме
кѫщи и братя и сестри и майки и чада и
нивя наедно съ гонения, и въ идещия вѣкъ
животъ вѣченъ. (31) [т]Мнозина обаче първи
ще бѫдатъ послѣдни, и послѣднитѣ първи.

(32) А [у]когато бѣха въ пѫтя на възлѣзва-
нето си въ Ерусалимъ, Исусъ вървѣше прѣдъ
тѣхъ; а тѣ се чудѣха, и като вървѣха по-
дирѣ му бѣха на страхъ. [ф]И като прибра
пакъ дванадесетьтѣ, начна да имъ казва това
което имаше да му се случи: (33) Ето, ние
възлѣзваме въ Ерусалимъ, и Синъ Человѣче-
ски ще бѫде прѣдаденъ на първосвѣщеници-
тѣ и на книжницитѣ; и ще го осѫдятъ на
смърть, и ще го прѣдадатъ на езичницитѣ;
(34) и ще му се поругаятъ, и ще го биятъ, и
ще го заплюятъ, и ще го убиятъ; и въ тре-
тия день ще възкръсне.

(35) [х]И идватъ при него Яковъ и Иоанъ,
синоветѣ Зеведееви, и казватъ: Учителю, и-
скаме да ни сторишъ каквото ти попросимъ.
(36) А той имъ рече: Що искате да ви сто-
ря? (37) А тѣ му рекоха: Дай ни да седнемъ,
единъ отдѣсно и единъ отлѣво до тебе въ
славата ти. (38) А Исусъ имъ рече: Не зна-
ете що просите. Можете ли да пиете чашата
която азъ пия, и да се кръстите съ кръще-
нието, съ което се азъ кръщавамъ? (39) Тѣ
му рекоха: Можемъ. А Исусъ имъ рече: Ча-
шата която азъ пия ще пиете, и съ кръще-
нието съ което се азъ кръщавамъ ще се кръ-
стите; (40) но да седнете отдѣсно и отлѣво
до мене не е мое да дамъ, но комуто е при-
готвено. (41) А [ц]като чуха десетимата, зах-
наха да негодуватъ за Якова и Иоана. (42) А
Исусъ ги повика и казва имъ: [ч]Вие знаете
че онѣзи които се иматъ господари на езич-
ницитѣ господаруватъ надъ тѣхъ, и голѣми-
цитѣ имъ владѣятъ ги. (43) А [ш]между васъ
нѣма да бѫде така; но който между васъ и-
ска да бѫде голѣмецъ ще ви бѫде слуга;
(44) и който отъ васъ иска да бѫде първъ ще
бѫде рабъ на всичкитѣ. (45) Защото [щ]Синъ
Человѣчески не дойде да му слугуватъ, но да
слугува, и [ъ]да даде живота си откупъ за
мнозина.

(46) И [ь]идватъ въ Ерихонъ; и когато из-
лѣзваше изъ Ерихонъ той и ученицитѣ му
и народъ доволно, Тимеевътъ синъ, слѣпиятъ,
седѣше при пѫтя та просѣше. (47) И като чу
че е Исусъ Назарянинъ, начна да вика и да
казва: Сине Давидовъ, Исусе, помилвай ме!
(48) И запрѣщаваха му мнозина, да млъкне;
но той още повече викаше: Сине Давидовъ,
помилвай ме! (49) И спрѣ се Исусъ и рече
да го повикатъ; и повикаха слѣпия, и каза-
ха му: Имай дързновение, стани, вика те.
(50) И той си хвърли дрехата, и стана та
дойде при Исуса. (51) Отговори Исусъ и му
рече: Що искашъ да ти сторя? А слѣпиятъ
му рече: Учителю, да прогледамъ. (52) А И-
сусъ му рече: Иди, [ѣ]твоята вѣра те изцѣли.
И тутакси прогледа, и послѣдва Исуса въ
пѫтя.

ГЛАВА 11.

И [а]когато наближаватъ до Ерусалимъ, въ
Витфагия и Витания при Елеонската гора,
проважда двама отъ ученицитѣ си (2) и казва
имъ: Идете въ селото което е насрѣща ви, и
щомъ влѣзете въ него ще намѣрите жрѣбе
вързано, на което никой человѣкъ не е въз-
сѣдалъ: развържете и доведете го. (3) И ако
ви рече нѣкой: Защо правите това? кажете
че на Господа трѣбва; и тутакси ще го про-
води тука. (4) И отидоха, и намѣриха жрѣ-

о Иовъ 31;24. Псал. 52;7. 62;10. 1 Тим. 6;17.
п Иер. 32;17. Мат. 19;26. Лука 1;37.
р Мат. 19;27. Лука 18;28.
с 2 Лѣт. 25;9. Лука 18:30.
т Мат. 19;30. 20;16. Лука 13;30.
у Мат. 20;17. Лука 18;31.
ф Гл. 8;31. 9;31. Лука 9;22. 18;31.
х Мат. 20;20.
ц Мат. 20;24.
ч Лука 22;25.
ш Мат. 20;26,28. Гл. 9;35. Лука 9;48.
щ Иоан. 13;14. Фил. 2;7.
ъ Мат. 20;28. 1 Тим. 2;6. Тит. 2;14.
ь Мат. 20;29. Лука 18;35.
ѣ Мат. 9;22. Гл. 5;34.
а Мат. 21;1. Лука 19;29. Иоан. 12;14.

бето вързано до вратата вънъ при край пѫтя;
и отвързваха го. (5) И нѣкои отъ стоещитѣ
тамъ казваха имъ: Що правите та развързва-
те жрѣбето? (6) А тѣ имъ рекоха както по-
рѫча Исусъ; и оставиха ги. (7) И доведоха
жрѣбето при Исуса и намѣтнаха на него дре-
хитѣ си; и възседна на него. (8) И [б]мнозина
постлаха дрехитѣ си по пѫтя; други пъкъ
рѣжеха клоне отъ дърветата и постилаха по
пѫтя. (9) И тѣзи които вървѣха отпрѣдъ и
тѣзи които отподирѣ идѣха викаха и казваха:
[в]Осанна! благословенъ който иде въ името Го-
сподне. (10) Благословено царството на отца
нашего Давида което иде въ името Господне:
[г]Осанна въ вишнихъ! (11) И [д]влѣзе Исусъ въ
Ерусалимъ и въ храма, и като разгледа всич-
ко, понеже врѣмето бѣше вече късно, излѣзе
въ Витания съ дванадесетьтѣ.

(12) И [е]на утриньта, когато излѣзоха изъ
Витания, огладнѣ. (13) И [ж]като видѣ изда-
лечъ смоковница що имаше листе, дойде да-
но би намѣрилъ нѣщо на нея; и като дойде
до нея, не намѣри нищо тъкмо едно листе,
защото не бѣше врѣме на смокинитѣ. (14) И
отговори Исусъ и рече ѝ: Никой вече до вѣ-
ка да не яде плодъ отъ тебе. И слушаха *това*
ученицитѣ му.

(15) И [з]дойдоха въ Ерусалимъ; и като влѣ-
зе Исусъ въ храма, начна да изпѫжда онѣзи
които продаваха и купуваха въ храма, и тра-
пезитѣ на сребромѣнителитѣ и столоветѣ на
онѣзи които продаваха гълѫби прѣтури. (16) И
не допущаше да прѣнесе нѣкой никакъвъ съ-
сѫдъ прѣзъ храма. (17) И поучаваше и казва-
ше имъ: Не е ли писано: «[и]Домътъ ми ще
се нарича домъ на молитва за всичкитѣ на-
роди»? а [к]вие го направихте «вертепъ раз-
бойнически.» (18) И [л]чуха книжницитѣ и пър-
восвещеницитѣ, и търсѣха какъ да го погу-
бятъ; защото му се бояха, понеже [м]всичкий
народъ се удивяваше на учението негово.
(19) И като мръкна излѣзе вънъ отъ града.

(20) И [н]сутриньта когато минуваха видѣха
смоковницата изсъхнала отъ коренъ. (21) И
усѣти се Петъръ, и казва му: Рави, вижъ,
смоковницата която прокле ти изсъхнала. (22) А
Исусъ отговори и казва имъ: Имайте вѣра въ
Бога. (23) Защото [о]истина ви казвамъ че кой-
то рече на тази гора: Дигни се и хвърли се
въ морето, и не се подвои въ сърдцето си, но
повѣрва че онова което казва сбѫдва се, ще
му бѫде все що би рекълъ. (24) За това ви
казвамъ: [п]Всичко каквото въ молбата си про-
сите, вѣрвайте че ще получите, и ще ви бѫ-
де. (25) И когато стоите да се молите, [р]про-
щавайте, ако имате нѣщо върху нѣкого, за да
ви прости и Отецъ вашъ който е на небеса
вашитѣ съгрѣшения. (26) Но [с]ако вие не про-
щавате, нито Отецъ вашъ който е на небеса
ще *ви* прости съгрѣшенията ваши.

(27) И идватъ пакъ въ Ерусалимъ; и [т]ко-
гато ходѣше въ храма, идватъ при него първо-
священицитѣ и книжницитѣ и старѣйшинитѣ
(28) и казватъ му: Съ коя власть правишъ
това? и кой ти даде тази власть да струвашъ
това? (29) А Исусъ отговори и рече имъ: Ще
ви попитамъ и азъ една рѣчь; и отговорете
ми, и ще ви кажа съ коя власть правя това.
(30) Кръщението Иоаново отъ небето ли бѣше,
или отъ человѣцитѣ? Отговорете ми. (31) И
размишляваха въ себе си и думаха: Ако ре-
чемъ: Отъ небето, ще рече: А защо не по-
вѣрвахте въ него? (32) Но ако [у]речемъ: Отъ
человѣцитѣ, — бояха се отъ народа; защото
всички имаха Иоана че бѣ наистина пророкъ.
(33) И отговориха и рекоха на Исуса: Не
знаемъ. Тогазъ Исусъ отговори и рече имъ:
Нито азъ ви казвамъ съ коя власть правя това.

ГЛАВА 12.

И [а]начна да имъ говори съ притчи: Чело-
вѣкъ нѣкой си насади лозе, и огради *го* съ
плетъ, и изкопа жлѣбъ, и съгради стълпъ,
и даде го подъ наемъ на земледѣлци, и о-
тиде. (2) И въ врѣмето *на плода* проводи
при земледѣлцитѣ едного раба да вземе отъ
земледѣлцитѣ отъ плода на лозето. (3) А тѣ
го уловиха, биха *го*, и *го* отпратиха пра-
зденъ. (4) И пакъ проводи до тѣхъ другиго
раба; и него като биха съ камене, разбиха
му главата, и отпратиха го безчестенъ. (5) И
пакъ проводи другиго, и него убиха; и мно-
зина други, едни биха, а други убиха. (6) При

б Мат. 21;8.
в Псал. 118;26.
г Псал. 148;1.
д Мат. 21;12.
е Мат. 21;18.
ж Мат. 21;19.
з Мат. 21;12. Лука 19;45. Иоан. 2;14.
и Иса. 56;7.
к Иер. 7;11.
л Мат. 21;45,46. Лука 19;47.
м Мат. 7;28. Гл. 1;22. Лука 4;32.
н Мат. 21;19.
о Мат. 17;20. 21;21. Лука 17;6.
п Мат. 7;7 Лука 11;9. Иоан. 14:13. 15;7. 16;24. Як. 1;5,6.
р Мат. 6;14. Кол. 3:13.
с Мат. 18;35.
т Мат. 21;23. Лука 20;1.
у Мат. 3;5. 14;5. Гл. 6;20.

—

а Мат. 21;33. Лука 20;9.

юва още, понеже имаше единъ синъ любе-
зенъ нему, проводи и него послѣденъ до тѣхъ,
и думаше: Ще се посвѣнятъ отъ сина ми.
(7) А тѣзи земледѣлци рекоха помеждy си:
Този е наслѣдникътъ: елате да го убиемъ, и
наслѣдието ще бѫде наше. (8) И хванаха го
та го убиха, и хвърлиха го вънъ отъ лозето.
(9) Какво ще прочее да стори господарьтъ на
лозето? Ще дойде и ще погуби тѣзи земле-
дѣлци, и ще даде лозето на други. (10) Не сте
ли прочели вие нито това писание: [б]«Камe-
нътъ който отхвърлиха зидаритѣ, той стана
глава на жгъла: (11) отъ Господа биде това, и
чудесно е въ очитѣ ни»? (12) И [в]искаха да го
уловятъ, но се убояха отъ народа; понеже
разумѣха че на тѣхъ рече тази притча. И
оставиха го и си отидоха.

(13) И [г]провождатъ до него нѣкои отъ Фа-
рисеитѣ и Иродиаиитѣ да го впримчатъ въ
дума. (14) И тѣ като дойдоха казватъ му: Учи-
телю, знаемъ че си истински, и не те е гри-
жа отъ никого; защото не гледашъ на лице
на человѣцитѣ, но по истина пжтя Божий
учишъ. Право ли е да дадемъ дань на Ке-
саря, или не? (15) Да дадемъ ли, или да не
дадемъ? А той, като позна лицемѣрието имъ,
рече имъ: Защо ме изкушавате? Донесете ми
единъ динарий да видя. (16) И тѣ му донесо-
ха. И казва имъ: Чий е този образъ и над-
писътъ? А тѣ му рекоха: Кесаревъ. (17) И от-
говори Исусъ и рече имъ: Отдайте Кесаре-
витѣ Кесарю, и Божиитѣ Богу. И почудиха
се на него

(18) И [д]идватъ при него Садукеи, [е]които
казватъ че нѣма възкресение; и попитаха го
и казваха: (19) Учителю, [ж]Моисей написа
намъ че ако умре на нѣкого братъ му и
остави жена, а чада не остави, да вземе
братъ му жена му и да възстави сѣме на
брата си. (20) И тъй, имаше седемь бра-
тя; и първиятъ взе жена, и когато умрѣ не
остави сѣме. (21) И взе я вториятъ, и умрѣ,
и нито той остави сѣме; и третиятъ такожде.
(22) И взимаха я и седмината, и не оставиха
сѣме. Най-подиръ отъ всичкитѣ умрѣ и же-
ната. (23) Въ възкресението прочее, когато
възкръснатъ, на кого отъ тѣхъ ще бѫде тя
жена? защото и седмината я имаха за жена.
(24) И отговори Исусъ и рече имъ: Не за то-
ва ли се заблуждавате, понеже не познавате
писанията нито силата Божия? (25) Защото
когато възкръснатъ отъ мъртвитѣ, нито се
женятъ нито за мжжъ отиватъ; [з]но сж като
ангелитѣ които сж на небеса. (26) А за мър-
твитѣ че ще възкръснатъ, не сте ли прочели
въ книгата Моисеева за кжпината, какъ му
рече Богъ и каза: [и]«Азъ съмъ Богъ Авраа-
мовъ, и Богъ Исааковъ, и Богъ Якововъ»?
(27) Богъ не е Богъ на мъртвитѣ, но Богъ на
живитѣ; прочее вие се заблуждавате много.

(28) И [к]единъ отъ книжницитѣ, който ги
чу като се прѣпираха, и позна че добрѣ имъ
отговори, пристжпи и го попита: Коя запо-
вѣдь е отъ всичкитѣ най-първа? (29) А Исусъ
му отговори: Най-първа отъ всичкитѣ запо-
вѣди е: [л]«Слушай, Израилю: Господь Богъ
нашъ е единъ Господь; (30) и да възлюбишъ
Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце,
и съ всичката си душа, и съ всичкия си
умъ, и съ всичката си сила.» Тая е първата
заповѣдь; (31) и втора подобна ней: [м]«Да
възлюбишъ ближнаго твоего както себе си.»
По-голѣма отъ тѣзи друга заповѣдь нѣма.
(32) И рече му книжникътъ: Добрѣ, учите-
лю, право си казалъ че единъ е Богъ и [н]нѣ-
ма другъ освѣнъ него; (33) и да го люби нѣ-
кой съ все сърдце, и съ всичкия си разумъ,
и съ всичка душа, и съ всичка сила, и да
люби ближнаго своего както себе си, [о]е
повече отъ всичкитѣ всесъжения и жъртви.
(34) И като видѣ Исусъ че разумно отговори,
рече му: Не си далечъ отъ царството Божие.
[п]И никой вече не смѣеше да го попита за
нѣщо.

(35) И [р]отговори Исусъ, когато поучаваше
въ храма, и казваше: Какъ казватъ книжни-
цитѣ че Христосъ е синъ Давидовъ? (36) За-
щото самъ този Давидъ рече [с]чрѣзъ Духа
Светаго: [т]«Рече Господь Господу моему: Сед-
ни отъ дѣсната ми страна докле положа вра-
говетѣ твои подножие на нозѣтѣ ти. (37) И
тъй, самъ си Давидъ го нарича Господь; и
отъ дѣ е синъ неговъ? И многото народъ
слушаше го съ благодарение.

б Псал. 118;22.
в Мат. 21;45,46. Гл. 11;18. Иоан. 7;25,30,44.
г Мат. 22;15. Лука 20;20.
д Мат. 22;23. Лука 20;27.
е Дѣян. 23;8.
ж Втор. 25;5.
з 1 Кор. 15;42,49,52.
и Изх. 3;6.
к Мат. 22;35.
л Втор. 6;4. Лука 10;27.
м Лев. 19;18. Мат. 22;39. Рим. 13;9. Гал. 5;14. Як. 2;8.
н Втор. 4;39. Иса. 45;6,14. 46;9.
о 1 Цар. 15;22. Осия 6;6. Мих. 6;6-8.
п Мат. 22;46.
р Мат. 22;41. Лука 20;41.
с 2 Цар. 23;2.
т Псал. 110;1.

(38) И [у]казваше имъ въ поучението си: [ф]Пазете се отъ книжницитѣ, които искатъ да ходятъ прѣмѣнени, [х]*обичатъ* поздравления по пазаритѣ, (39) и прѣднитѣ седалища въ съборищата, и първитѣ мѣста на вечерянията: (40) тѣзи [ц]които изпояждатъ на вдовицитѣ домоветѣ, и за причина правятъ дълги молитви: тѣ ще приематъ по-голѣмо осѫждение.

(41) И [ч]седна Исусъ срѣщу съкровищницата та гледаше какъ туряше народътъ пари [ш]въ съкровищницата; и много богати туряха много. (42) И дойде една вдовица сирота и тури двѣ лепти, сирѣчь, единъ кодрантъ. (43) И призва ученицитѣ си и казва имъ: Истина ви казвамъ: [щ]Тая сирота вдовица тури най-много отъ всичкитѣ които туриха въ съкровищницата; (44) защото всички туриха отъ изобилието си, а тя отъ нѣманието си тури всичко що имаше, [ъ]всичкия си имотъ.

ГЛАВА 13

И [а]когато излѣзваше отъ храма, казва му единъ отъ ученицитѣ му: Учителю, вижъ, какви камене и какви здания! (2) А Исусъ отговори и рече му: Видишъ ли тѣзи голѣми здания? [б]Нѣма да остане камикъ на камикъ който да се не съсипе. (3) И когато седѣше той на гората Елеонска срѣщу храма, попитаха го насамѣ Петъръ и Яковъ и Иоанъ и Андрей: (4) [в]Кажи ни: Кога ще бѫде това? и кое е знамението когато всичко това има да се свърши? (5) А Исусъ имъ отговори, и начна да казва: [г]Пазете се да ви не прѣлъсти нѣкой; (6) защото мнозина ще дойдатъ въ мое име и ще рекатъ: Азъ съмъ *Христосъ*, и ще прѣлъстятъ мнозина. (7) А кога чуете бойове и слухове военни, недѣйте се смущава; защото *това* трѣбва да бѫде; но не е още свършването. (8) Защото ще се повдигне народъ върхъ народъ, и царство върхъ царство, и ще бѫдатъ трусове по *нѣкои* мѣста, и ще бѫдатъ гладове и размирици: [д]тѣзи сѫ начало на болѣзни. (9) А [е]вие пазете сами себе си; защото ще ви прѣдадатъ на сѫдовища, и на съборища ще ви биятъ, и прѣдъ войводи и царе ще ви изкарватъ заради мене, за свидѣтелство тѣмъ. (10) И [ж]трѣбва първомъ да се проповѣда евангелието на всичкитѣ народи. (11) А [з]когато ви поведатъ на прѣдавание, недѣйте се отъ по-напрѣдъ грижи какво ще продумате, нито прѣговаряйте; но което ви се даде въ онзи часъ, [и]това говорете; защото не сте вие които ще говорите, но Духъ Светий. (12) И [к]ще прѣдаде братъ брата на смърть, и отецъ чадо, и ще се подигнатъ чада върхъ родители и ще ги умъртвятъ. (13) И [л]ще бѫдете ненавиждани отъ всички заради моето име; а [м]който прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бѫде.

(14) И [н]кога видите мерзостьта на запустѣнието, [о]реченната отъ пророка Даниила, че стои дѣто не подобава, (който чете нека разумѣва,) тогазъ [п]които сѫ въ Юдея да бѣгатъ по горитѣ; (15) и който е на кѫщата на покрива да не слѣзва въ кѫщи, нито да влѣзва да вземе нѣщо отъ кѫщата си; (16) и който е на нива да се не връща назадъ да вземе дрехата си. (17) А [р]горко на непразднитѣ и на доещитѣ прѣзъ онѣзи дни! (18) И молете се да не бѫде бѣганието ви зимѣ; (19) [с]защото *прѣзъ* онѣзи дни ще бѫде таквази скърбь каквато не е била отъ начало на създанието което създаде Богъ до нинѣ, нито ще бѫде. (20) И ако Богъ не би съкратилъ *онѣзи* дни, не би се избавила ни една плъть; но заради избранитѣ които избра съкратилъ е днитѣ. (21) И [т]тогазъ ако ви рече нѣкой: Ето, тука е Христосъ, или, Ето, тамъ, не вѣрвайте; (22) защото ще се подигнатъ лъжехристи и лъжепророци, и ще покажатъ знамения и чудеса за да прѣлъстятъ, ако е възможно, и избранитѣ. (23) А [у]вие пазете: ето, прѣдказахъ ви всичко. (24) Но [ф]прѣзъ онѣзи дни, слѣдъ онази скърбь, слънцето ще потъмнѣе, и луната не ще да даде свѣтението си, (25) а зв-

---

у Гл. 4;2.
ф Мат. 23;1, и дрг. Лука 20;46.
х Лука 11;43.
ц Мат. 23;14.
ч Лука 21;1.
ш 4 Цар. 12;9.
щ 2 Кор. 8;12.
ъ Втор. 24;6. 1 Иоан. 3;17.

а Мат. 24;1. Лука 21;5.
б Лука 19;44.
в Мат. 24;3. Лука 21;7.
г Иер. 29;8. Ефес. 5;6. 1 Сол. 2;3.
д Мат. 24;8.
е Мат. 10;17,18. 24;9. Отк. 2;10
ж Мат. 24;14.
з Мат. 10;19. Лука 12;11. 21;14.

и Дѣян. 2;4. 4;8,31.
к Мих. 7;6 Мат 10;21. 24;10. Лука 21;16.
л Мат. 24;9. Лука 21;17
м Дан. 12;12. Мат. 10;22. 24;13. Отк. 2;10.
н Мат. 24;15.
о Дан. 9;27.

п Лука 21;21.
р Лука 21;23. 23;29.
с Дан. 9;26. 12;1. Иоилъ 2;2. Мат. 24;21.
т Мат. 24;23. Лука 17;23. 21;8.
у 2 Пет. 3;17.
ф Дан. 7;10. Соф. 1;15 Мат. 24;29, и дрг. Лука 21;25.

звѣздитѣ отъ небето ще слитатъ, и силитѣ които
сѫ въ небеса ще се поколебаятъ. (26) И [а]то-
газъ ще видятъ Сина Человѣческаго че иде
на облаци съ голѣма сила и слава. (27) И то-
газъ ще проводи ангелитѣ си и ще събере
избранитѣ свои отъ четиритѣ вѣтра, отъ край
земята до край небето.

(28) А [ц]отъ смоковницата научете притча:
Когато вече вѣйкитѣ ѝ омекнатъ и развиватъ
листетѣ *си,* знаете вече че е близу лѣтото:
(29) така и вие, кога видите това че става,
да знаете че е близу, на вратата. (30) Исти-
на ви казвамъ че нѣма да прѣмине този родъ
доклѣ не бѫде всичко това. (31) [ч]Небето и
земята ще прѣминатъ, но моитѣ думи нѣма
да прѣминатъ. (32) А за онзи день и часъ
никой не знае, нито ангелитѣ които сѫ на
небеса, нито Синътъ, тъкмо Отецъ.

(33) [ш]Пазете се, бдете, и молете се, защо-
то не знаете кога ще бѫде врѣмето. (34) [щ]*По-
неже това ще бѫде* както кога человѣкъ нѣ-
кой отиде на пѫть, и остави кѫщата си, и
даде властьта на рабитѣ си и всѣкиму него-
вата му работа, и на вратаря повелѣ да е
буденъ. (35) И тъй, [ъ]бѫдете будни *и вие;*
(защото не знаете кога ще дойде господарьтъ
на кѫщата, вечерьта, или посрѣдъ нощь, или
кога пѣе пѣтельтъ, или заранъта;) (36) да не
би като дойде внезапно да ви намѣри че спи-
те. (37) И това що казвамъ на васъ, на всич-
ки *го* казвамъ: Будни бѫдете

ГЛАВА 14.

[а]А слѣдъ два дни бѣше пасха и безква-
снитѣ *хлѣбове,* и търсѣха първосвещеницитѣ
и книжницитѣ какъ да го уловятъ съ измa-
ма и да го убиятъ. (2) И думаха: Да не е
въ праздника, за да не стане мълва въ народа.

(3) И [б]когато бѣше той въ Витания, въ
дома на Симона прокаженаго, и седѣше на
трапезата, дойде една жена която имаше ала-
вастъръ съ миро нардово, чисто *и* скѫпо; и
като разби алавастъра, излѣ *мирото* на гла-
вата му. (4) А имаше нѣкои които негоду-
ваха въ себе си и думаха: Защо стана тая
пагуба на мирото? (5) защото можеше то да
се продаде за повече отъ триста пѣнези и да
се раздадатъ на сиромаситѣ; и роптаеха на
нея. (6) Но Иесусъ рече: Оставете я; защо ѝ
досаждате? добра работа стори на мене. (7) За-
щото [в]сиромаситѣ всѣкога имате съ себе си,
и когато щете можете да имъ сторите добро;
мене обаче всѣкога нѣмате. (8) Това което
можеше тя го стори: прѣдвари да помаже съ
миро тѣлото ми за погребение. (9) Истина ви
казвамъ: Дѣто че се проповѣда това еванге-
лие по всичкия свѣтъ, и това което стори тя
ще се казва за споменъ нейнъ.

(10) Тогазъ [г]Юда Искариотски, единъ отъ
дванадесетьтѣ. отиде при първосвещеницитѣ
да го прѣдаде тѣмъ. (11) И тѣ като чуха въз-
радваха се, и обѣщаха се да му дадатъ сре-
бро, и търсѣше какъ да го прѣдадѐ на сгод-
но врѣме.

(12) И [д]въ първия день на безкваснитѣ
хлѣбове, когато колѣха жъртви за пасхата,
казватъ му ученицитѣ му: Дѣ искашъ да и-
демъ и да приготвимъ да ядешъ пасхата?
(13) И проважда двама отъ ученицитѣ си, и
казва имъ: Идете въ града; и ще ви срѣщ-
не человѣкъ който носи кърчагъ съ вода:
идете слѣдъ него. (14) И дѣто влѣзе, речете
на стопанина на тази кѫща: Учительтъ ка-
зва: Дѣ е виталищата дѣто ще ямъ пасхата
съ ученицитѣ си? (15) И той ще ви посочи
горница голѣма, постлана, готова: тамъ ни
пригответе. (16) И излѣзоха ученицитѣ му и
дойдоха въ града; и намѣриха както имъ ре-
че, и приготвиха пасхата.

(17) И [е]като стана вечерь, дойде съ двана-
десетьтѣ. (18) И когато седѣха на трапезата и
ядѣха, рече Иесусъ: Истина ви казвамъ: Е-
динъ отъ васъ ще ме прѣдаде, който яде съ
мене. (19) А тѣ начнаха да скърбятъ и да
му казватъ единъ по единъ: Да ли *съмъ*
азъ? и другъ: Да ли *съмъ* азъ? (20) А той
отговори и рече имъ: Единъ отъ двана-
десетьтѣ е, който затопива съ мене въ блюдото.
(21) [ж]Синъ Человѣчески отхожда както е пи-
сано за него; но тежко и горко на тогозъ че-
ловѣка чрѣзъ когото Синъ Человѣчески се
прѣдава! Добрѣ би било за тогозъ человѣка
ако не бѣ се родилъ.

[а] Дан. 7;13,14. Мат. 16;27 24;30 Гл. 14;62 Дѣян 1;11 1 Сол. 4;16. 2 Сол. 1;7,10. Отк 1;7.
[ц] Мат. 24;32 Лука 21;29, и drг.
[ч] Иса. 40;8.
[ш] Мат. 24;42 25;13. Лука 12;40. 21;34. Рим. 13;11 1 Сол. 5;6.
[щ] Мат. 24;45 25;14.
[ъ] Мат. 24;42,44.

—

[а] Мат. 26;2. Лука 22;1. Иоан. 11;55, 13;1.
[б] Мат. 26;6. Иоан. 12;1,3 Лука 7;37.
[в] Втор 15;11.
[г] Мат. 26;14. Лука 22;3,4.
[д] Мат. 26;17 Лука 22;7.
[е] Мат. 26;20, и drг
[ж] Мат. 26;24. Лука 22;22.

(22) И [з]когато ядѣха взе Исусъ хлѣбъ, и
като благослови прѣломи та имъ даде, и ре-
че: Вземете, яжте: това е тѣлото мое. (23) И
взе чашата, благодари, и даде имъ; и пиха
отъ нея всички. (24) И рече имъ: Тая е мо-
ята кръвь на новия завѣтъ която се за мно-
зина излива: (25) истина ви казвамъ че нѣ-
ма вече да пия отъ плода на лозата до онзи
день когато го пия ново въ царството Божие.

(26) И [и]като изпѣха пѣсень, излѣзоха на
горага Елеонска. (27) И [к]казва имъ Исусъ:
Всинца вие ще се съблазните въ мене тази
нощь; защото е писано: [л]«Ще поразя па-
стиря, и ще се разпръснатъ овцитѣ.» (28) [м]Но
подиръ възкресението си ще ви прѣдваря въ
Галилея. (29) [н]А Петъръ му рече: И всички
ако се съблазнятъ, азъ обаче не. (30) И ка-
зва му Исусъ: Истина ти казвамъ че днесъ,
тази нощь, прѣди да пѣе пѣтелътъ двакъ,
ти три пжти ще се отречешъ отъ мене. (31) А
той още повече казваше: Ако стане нужда
и да умра съ тебе наедно, нѣма да се отре-
ка отъ тебе. Подобно казваха и всичкитѣ
други.

(32) И [о]идватъ на едно мѣсто което се ка-
зваше Гетсимания; и казва на ученицитѣ си:
Седете тука доклѣ се азъ помоля. (33) И взе-
ма съ себе си Петра и Якова и Иоана, и на-
чна да се ужасава и да тжжи. (34) И казва
имъ: [п]Прискърбна е душата ми до смърть:
постойте тука и будни бждете. (35) И щомъ
позамина малко падна на земята; и молѣше
се, ако е възможно, да замине отъ него *този*
часъ; (36) и думаше: [р]Авва, Отче, [с]на тебе
е всичко възможно: замини ме съ тази ча-
ша; [т]но не което азъ искамъ, но което ти.
(37) Връща се и намѣрва ги заспали; и ка-
зва на Петра: Симоне, спишъ ли? не може
ли единъ часъ да постоишъ буденъ? (38) Бде-
те и молете се да не би въ изкушение да
влѣзете: [у]духътъ е бодъръ, а плътьта не-
мощна. (39) И пакъ отиде та се помоли, и
рече истото слово. (40) И когато се върна,
намѣри ги пакъ заспали, защото очитѣ имъ
бѣха отегнали; и не знаеха що да му отго-
ворятъ.

(41) И идва третий пжть, и казва имъ:
Спете отъ сега и почивайте: доста е: [ф]дой-
де часътъ: ето, прѣдава се Синъ Человѣче-
ски въ ржцѣтѣ на грѣшницитѣ. (42) [х]Стане-
те да идемъ: ето, този който ме прѣдава се
приближи.

(43) И [ц]тутакси, още като говорѣше, дой-
де Юда, който бѣше единъ отъ дванадесетьтѣ,
и съ него народъ много съ ножове и сопи отъ
първосвещеницитѣ и книжницитѣ и старѣй-
шинитѣ. (44) А този който го прѣдаваше бѣ-
ше имъ далъ знакъ и рекълъ: Когото цѣлу-
на, той е; уловете го и заведете го съ при-
пазване. (45) И когато дойде тутакси присти-
пи при него и казва: Равви, Равви; и цѣлуна
го. (46) И тѣ туриха на него ржцѣ и улови-
ха го. (47) А единъ отъ прѣдстоещитѣ измъ-
кна ножа *си*, и удари раба първосвещениковъ,
и отсѣче му ухото. (48) И [ч]отговори Исусъ
и рече имъ: Като на разбойникъ ли излѣ-
зохте съ ножове и сопи да ме уловите?
(49) Всѣки день бѣхъ при васъ въ храма и
поучавахъ, и не ме уловихте; но *това стана*
[ш]за да се сбждатъ писанията. (50) Тогазъ го
[щ]оставиха всички и побѣгнаха. (51) И слѣд-
ваше го нѣкой си момъкъ обвитъ съ плаща-
ница по голо; и уловиха го момцитѣ. (52) А
той остави плащаницата и побѣгна отъ тѣхъ
голъ.

(53) И [ъ]заведоха Исуса при първосвещени-
ка; и събиратъ се при него всичкитѣ пър-
восвещеници и старѣйшинитѣ и книжници-
тѣ. (54) И Петъръ отъ далечъ го послѣдва до
вжтрѣ въ двора на първосвещеника, и седѣ-
ше наедно съ слугитѣ и грѣеше се при огъ-
ня. (55) А [ь]първосвещеницитѣ и всичкиятъ
съвѣтъ търсѣха свидѣтелство върхъ Исуса да
го убиятъ, и не намѣрваха; (56) защото мно-
зина свидѣтелствуваха лъжи на него, но сви-
дѣтелствата не бѣха съгласни. (57) И ставаха
нѣкои и лъжесвидѣтелствуваха върхъ него и
казваха: (58) Ние го чухме да говори: [ѣ]Азъ
ще разваля този храмъ направенъ съ ржка,
и за три дни ще съзида другъ съ ржка не
направенъ. (59) Но нито така бѣ съгласно
свидѣтелството имъ. (60) И [ю]стана първосве-

з Мат.26;26. Лука 22;19. 1Кор.11;23.
и Мат.26;30.
к Мат.26;31.
л Зах.13;7.
м Гл.16;7.
н Мат.26;33,34. Лука 22;33,34. Иоан.13:37,38.
о Мат.26;36. Лука 22:39. Иоан.18;1.
п Иоан.12;27.
р Рим.8;15. Гал.4;6.
с Евр.5;7.
т Иоан.5:30. 6;38.
у Рим.7;23. Гал.5;17.
ф Иоан.13;1.
х Мат.26;46. Иоан.18;1,2.
ц Мат.26;47. Лука 22;47. Иоан.18;3.
ч Мат.26;55. Лука 22;52.
ш Псал.22;6. Иса.53;7, и друг. Лука 22;37. 24;44.
щ Псал.88;8. Ст.27.
ъ Мат.26;57. Лука 22;54. Иоан 18:13.
ь Мат.26;59.
ѣ Гл.15;29. Иоан.2:19.
ю Мат.26;62.

щенникътъ насрѣдъ та попита Исуса и рече: Не отговаряшъ ли нищо? Какво свидѣтелствуватъ тѣзи връхъ тебе? (61) А [я]той мълчеше и не отговори нищо. [ж]Пакъ го попита първосвещенникътъ и казваше му: Ти ли си Христосъ, Синътъ на Благословенаго? (62) А Исусъ рече: Азъ съмъ; и [жа]ще видите Сина Человѣческаго че седи отдѣсно на силата, и че иде съ облацитѣ небесни. (63) Тогазъ първосвещенникътъ раздра дрехитѣ си и рече: Каква още потрѣба имаме за свидѣтели? (64) Чухте богохулството: какъ ви се види? И всичкитѣ го осѫдиха че е повиненъ на смърть. (65) И начнаха нѣкои да го заплюватъ, и да прикриватъ лицето му, и да го бъхтятъ, и да му казватъ: Пророчи. И слугитѣ го удряха съ плѣсници.

(66) И [а]когато бѣше Петъръ долу въ двора, идва една отъ слугинитѣ първосвещенникови; (67) и като видѣ Петра че се грѣе, догледна го и рече: И ти бѣше съ Исуса Назарянина. (68) А той се отрече и каза: Не знамъ нито разбирамъ що казвашъ ти. И [б]излѣзе вънъ на прѣдъ двора; и пѣтелътъ поя. (69) И слугинята, като го видѣ пакъ, начна да казва на прѣдстоещитѣ че този е отъ тѣхъ. (70) А той пакъ се отричаше. [в]И слѣдъ малко, прѣдстоещитѣ пакъ казваха на Петра: Наистина отъ тѣхъ си; [г]защото си Галилеянинъ, и говоренето ти прилича. (71) А той начна да проклева и да се кълне: Не зная тогозъ человѣка когото казвате. (72) И [д]пѣтелътъ поя втори пѫть. И помена Петъръ рѣчьта която му рече Исусъ, че: Прѣди пѣтелътъ дваждъ да пѣе, триждъ ще се отречешъ отъ мене. И начна да плаче.

ГЛАВА 15.

И [а]занчасъ на сутриньта съвѣтваха се първосвещенницитѣ съ старѣйшинитѣ и книжницитѣ и всичкия съвѣтъ, и вързаха Исуса та *го* заведоха и прѣдадоха *го* на Пилата. (2) И [б]попита го Пилатъ: Ти ли си царьтъ на Юдеитѣ? А той отговори и рече му: Ти казашъ. (3) И [в]обвиняваха го първосвещенницитѣ много. (4) А [в]Пилатъ пакъ го попита и рече: Не отговаряшъ ли нищо? Вижъ колко свидѣтелствуватъ връхъ тебе! (5) [г]Но Исусъ пакъ не отговори нищо, така щото Пилатъ се чудѣше.

(6) А [д]на праздника пущаше имъ по единого отъ запрѣнитѣ, когото би поискали. (7) А *тогасъ* бѣ запрѣнъ *нѣкой си* на име Варава съ другитѣ размирници които по размирицата направиха убийство. (8) И народътъ извика и начна да иска *да стори Пилатъ* както имъ всѣкога правѣше. (9) А Пилатъ имъ отговори и рече: Искате ли да ви пусна царя Юдейски? (10) понеже знаеше че отъ зависть го прѣдадоха първосвещенницитѣ. (11) [е]Но първосвещенницитѣ нагласиха народа *да искатъ* да имъ пусне по-добрѣ Варава. (12) И Пилатъ отговори пакъ и рече имъ: Но що искате да сторя *тогози* когото казвате царь Юдейски? (13) А тѣ пакъ извикаха: Разпни го. (14) А Пилатъ имъ казваше: Че какво зло е сторилъ? Но тѣ по-много извикаха: Разпни го. (15) [ж]Тогазъ Пилатъ, понеже искаше да стори угодното на народа, пусна имъ Варава, а Исуса като го би, прѣдаде го на разпятие.

(16) И [з]войницитѣ го заведоха отвѫтрѣ двора, то есть, въ преторията, и свикаха всичкия полкъ. (17) И облѣкоха му багреница, и изплетоха и вѣнецъ отъ трьне и наложиха го на *главата* му, (18) и начнаха да го поздравяватъ и *да казватъ*: Радвай се, Царю Юдейски! (19) И удряха го по главата съ тръсть, и заплюваха го, и колѣничеха та му се кланяха. (20) И слѣдъ като му се поругаха, съблѣкоха му багреницата и облѣкоха го съ неговитѣ дрехи, и го изведоха вънъ да го разпнатъ. (21) И [и]накарватъ нѣкого си Симона Киринейца, баща на Александра и Руфа, който минуваше като си идѣше отъ нивата, да носи кръста му.

(22) И [к]завождатъ *Исуса* на мѣстото Голгота, което се тълкува Лобно Мѣсто. (23) И [л]даваха му да пие вино смѣсено съ смирна;

я Иса. 53;7.
ж Мат. 26;63.
жа Мат. 24;30. 26;64. Лука 22;69.
а Мат. 26;58,69. Лука 22;55. Иоан. 18;16.
б Мат. 26;71. Лука 22;58. Иоан. 18;25.
в Мат. 26;73. Лука 22;59. Иоан. 18;26.
г Дѣян. 2;7.
д Мат. 26;75.

—

а Псал. 2;2. Мат. 27;1. Лука 22;66. 23;1. Иоан. 18;28. Дѣян. 3;13. 4;26.
б Мат. 27;11.
в Мат. 27;13.
г Иса. 53;7. Иоан. 19;9.
д Мат. 27;15. Лука 23;17. Иоан. 18;39.
е Мат. 27;20. Дѣян. 3;14.
ж Мат. 27;26. Иоан. 19;1,16.
з Мат. 27;27.
и Мат. 27;32. Лука 23;26.
к Мат. 27;33. Лука 23;33. Иоан. 19;17.
л Мат. 27;34.

но той не прие. (24) И като го разпнаха, [м]раздѣлиха дрехитѣ му, и хвърлиха жрѣбие на тѣхъ кой кое да вземе. (25) [н]А бѣ третий часъ, и го разпнаха. (26) И [о]надписътъ на обвинението му бѣ надписанъ: ЦАРЬТЪ ЮДЕЙСКИ. (27) И [п]съ него разпнаха двама разбойници, единого отдѣсно и единого отлѣво нему. (28) И се изпълни писанието което казва: [р]«И съ беззаконницитѣ се вмѣни.» (29) И [с]които минуваха отъ тамъ хулѣха го, и киваха съ глави, и казваха: Уха, [т]ти който развалишъ храма и за три дни го съзиждашъ, (30) спаси себе си и слѣзъ отъ кръста. (31) Подобно и първосвещеницитѣ съ книжницитѣ присмиваха му се помежду си и думаха: Други е избавилъ, *а* себе си не може да избави. (32) Христосъ царьтъ Израилевъ нека слѣзе сега отъ кръста, да видимъ и да повѣрваме. И [у]разпнатитѣ съ него укоряваха го. (33) И [ф]като дойде шестиятъ часъ, стана тъма по всичката земя до деветия часъ. (34) И по деветьтѣ часа извика Исусъ съ голѣмъ гласъ и рече: [х]«ЕЛОИ, ЕЛОИ, ЛАМА САВАХТАНИ?» което ще се рече: «Боже мой, Боже мой, защо си ме оставилъ?» (35) И нѣкои отъ стоещитѣ тамъ като чуха казваха: Ето, Илия вика. (36) И [ц]завтече се единъ и напълни гжба съ оцетъ, и обви я на тръсть [ч]та му даваше да пие, и казваше: Оставете да видимъ да ли ще дойде Илия да го снеме.

(37) А [ш]Исусъ, като издаде гласъ голѣмъ, издъхна. (38) И [щ]завѣсата на храма се раздра на двѣ, отъ горѣ до долу. (39) А [ъ]като видѣ стотникътъ който стоеше срѣщу него че като извика така издъхна, рече: Наистина този человѣкъ бѣше Синъ Божий. (40) [ь]Имаше още и жени които гледаха [ѣ]отъ далечъ, между които бѣ и Мария Магдалина, и Мария майката на Якова малаго и на Иосия, и Саломия; (41) които, и когато бѣше *Исусъ* въ Галилея, [ю]слѣдваха го и слугуваха му; и други много които бѣха възлѣзли съ него въ Ерусалимъ.

(42) И [я]когато вече стана вечерь, (защото бѣше петъкъ, сирѣчь, срѣщу сжбота,) (42) дойде Иосифъ отъ Ариматея, почтенъ единъ съвѣтникъ, който и [ѫ]той очакваше царството Божие; и дръзна та влѣзе при Пилата, и поиска тѣлото Исусово. (44) А Пилатъ се почуди да ли е вече умрѣлъ; и повика стотника та го попита отколѣ ли е умрѣлъ. (45) И като се научи отъ стотника, подари тѣлото Иосифу. (46) [ѭ]И той купи плащаница, и сне го та го обви съ плащаницата; и положи го въ гробъ който бѣ изсѣченъ отъ камикъ, и привали каменъ надъ вратата на гроба. (47) А Мария Магдалина и Мария *майката* Иосиева гледаха дѣ го полагаха.

ГЛАВА 16.

И [а]като се мина сжботата, Мария Магдалина и Мария *майката* Яковова и Саломия [б]купиха аромати за да дойдатъ и да го помажатъ. (2) И [в]много рано въ първия день на седмицата идватъ на гроба, когато изгрѣ слънцето. (3) И казваха си помежду си: Кой ще ни отвали камика отъ вратата на гроба? (4) И като погледнаха, видѣха че каменьтъ бѣ отваленъ; защото бѣше твърдѣ голѣмъ. (5) И [г]като влѣзоха въ гроба, видѣха единого юноша че седѣше отдѣсно, облѣченъ съ бѣла одежда; и ужасиха се. (6) [д]А той имъ казва: Недѣйте се ужасява: Исуса търсите, Назарянина разпнатаго: възкръсна, не е тука: ето мѣстото дѣто го положиха. (7) Но идете, кажете на ученицитѣ му и на Петра че отива прѣди васъ въ Галилея: тамъ ще го видите [е]както ви рече. (8) И тѣ излѣзоха скоро и побѣгнаха отъ гроба, понеже трепетъ и ужасъ бѣше ги обзелъ; [ж]и не рекоха никому нищо, защото се боеха.

(9) И като възкръсна рано въ първий день

[м] Псал. 22;18. Лука 23;34. Иоан. 19;23.
[н] Виж. Мат. 27;45. Лука 23;44. Иоан. 19;14.
[о] Мат. 27;37. Иоан. 19;19.
[п] Мат. 27;38.
[р] Иса. 53;12. Лука 22;37.
[с] Псал. 22;7.
[т] Гл. 14;58. Иоан. 2;19.
[у] Мат. 27;44. Лука 23;39.
[ф] Мат. 27;45. Лука 23;44.
[х] Псал. 22;1. Мат. 27;46.
[ц] Мат. 27;48. Иоан. 19;29.
[ч] Псал. 69;21.
[ш] Мат. 27;50. Лука 23;46. Иоан. 19;30.
[щ] Мат. 27;51. Лука 23;45.
[ъ] Мат. 27;54. Лука 23;47.
[ь] Мат. 27;55. Лука 23;49.
[ѣ] Псал. 38;11.
[ю] Лука 8;2,3.
[я] Мат. 27;57. Лука 23;50. Иоан. 19;38.
[ѫ] Лука 2;25,38.
[ѭ] Мат. 27;59,60. Лука 23;53. Иоан. 19;40.

—

[а] Мат. 28;1. Лука 24;1. Иоан. 20;1.
[б] Лука 23;56.
[в] Лука 24;1. Иоан. 20;1.
[г] Лука 24;3. Иоан. 20;11,12.
[д] Мат. 28;5-7.
[е] Мат. 26;32. Гл. 14;28.
[ж] Виж. Мат. 28;8. Лука 24;9.

на седмицата [з]яви се най-първо на Мария Магдалина, [и]отъ която бѣ изпждилъ седемь бѣсове. (10) [й]Тя отиде та извѣсти на тия които бѣха съ него когато жалѣеха и плачеха. (11) И тѣ като [л]чуха че е живъ и че го е видѣла не хванаха вѣра.

(12) Слѣдъ това яви се въ другъ образъ на [м]двамина отъ тѣхъ когато вървѣха и отиваха на село. (13) И тѣ отидоха та извѣстиха на другитѣ; но нито тѣмъ хванаха вѣра.

(14) [н]Послѣ се яви на единадесетьтѣ когато бѣха на трапезата, и укори ги за невѣрството и жестокосърдието имъ, защото не хванаха вѣра на тѣзи които го видѣха възкръсналъ. (15) И [о]рече имъ: Идете по всичкия свѣтъ [п]и проповѣдайте евангелието на всѣка твари. (16) [р]Който повѣрва и се кръсти спасенъ ще бжде; а [с]който не повѣрва ще бжде осжденъ. (17) И на тѣзи които повѣрватъ ще имъ спослѣдватъ тия знамения: [т]съ името ми бѣсове ще изпждятъ: [у]нови езици ще говорятъ: (18) [ф]змии ще хващатъ; и ако нѣщо смъртно испиятъ, нѣма да ги повреди: на болестни [х]ще възлагатъ ржцѣ, и тѣ ще бждатъ здрави.

(19) И тъй, Господь, [ц]слѣдъ като имъ говори, [ч]възнесе се на небото и [ш]седна отдѣсно на Бога. (20) А тѣ излѣзоха и проповѣдваха на всѣкждѣ, като съдѣйствуваше Господь [щ]и потвърдяваше словото съ знаменията които слѣдваха. Аминъ.

ЕВАНГЕЛИЕ ОТЪ ЛУКА.

ГЛАВА 1.

Понеже мнозина прѣдприеха да съчинятъ повѣсть за съвършено извѣстнитѣ намъ събития, (2) [а]както ни ги прѣдадоха онѣзи [б]които отначало сж били очевидци и служители на словото, (3) [в]видѣ ми се благоволно и менѣ, който изслѣдвахъ подробно всичко отъ начало, да ти пиша [г]наредъ *за това*, [д]честити Теофиле, (4) [е]за да познаешъ твърдото основание на това учение въ което си поучаванъ.

(5) [ж]Въ днитѣ на Ирода царя Юдейскаго имаше нѣкой си священникъ [з]отъ чредата Авиева на име Захария; и жена му отъ дъщеритѣ Аароновы, и името ѝ Елисаветь. (6) Тѣ и двамата бѣха [и]праведни прѣдъ Бога, и ходѣха безпорочни въ всичкитѣ заповѣди и постановления Господни. (7) И нѣмаха чадо, понеже Елисаветь бѣ неплодна; а и двамата бѣха залостарѣли въ възрастьта си. (8) И като священствуваше той прѣдъ Бога [к]въ реда на чредата си, (9) по обичая на священството падна жрѣбие нему да влѣзе въ храма Господенъ

з Иоан. 20;14.
и Лука 8;2.
й Лука 24;10. Иоан. 20;18.
л Лука 24;11.
м Лука 24;13.
н Лука 24;36. Иоан. 20;19. 1 Кор. 15;5.
о Мат. 28;19. Иоан. 15;16.
п Кол. 1;23.
р Иоан. 3;18,36. Дѣян. 2;38. 16;30-32. Рим. 10;9. 1 Пет. 3;21.
с Иоан. 12;48.
т Лука 10;17. Дѣян. 5;16. 8;7. 16;18. 19;12.
у Дѣян. 2;4. 10;46. 19;6. 1 Кор. 12;10,28.
ф Лука 10;19. Дѣян. 28;5.
х Дѣян. 5;15,16. 9;17. 28;8. Як. 5;14,15.
ц Дѣян. 1;2,3.
ч Лука 24;51.
ш Псал. 110;1. Дѣян. 7;55.
щ Дѣян. 5;12. 14;3. 1 Кор. 2;4,5. Евр. 2;4.

а Евр. 2;3. 1 Пет. 5;1. 2 Пет. 1;16. 1 Иоан. 1;1.
б Мар. 1;1. Иоан. 15;27.
в Дѣян. 15;19,25,28. 1 Кор. 7;40.
г Дѣян. 11;4.
д Дѣян. 1,1.
е Иоан. 20;31.
ж Мат. 2;1.
з 1 Лѣт. 24,10,19. Неем. 12,4,17.
и Бит. 7,1. 17;1. 3 Цар. 9,4. 4 Цар. 20,3. Иов 1,1. Дѣян. 23,1. 24;16. Фил. 3,6.
к 1 Лѣт. 24,19. 2 Лѣт. 8;14.

(80) А дѣтето растѣше и укрѣпяваше се
духомъ; и [и]въ пустинитѣ бѣше до деня на
явлението си на Израиля.

ГЛАВА 2.

А прѣзъ онѣзи дни излѣзе заповѣдь отъ
Кесаря Августа да се напише всичката все-
ленна. (2) [а]Това написване стана първо когато
Кириний владѣеше Сирия. (3) И идѣха всич-
ки да се написватъ, всѣки въ своя си градъ.
(4) А възлѣзе и Иосифъ отъ Галилея, отъ
града Назаретъ, въ Юдея, [б]въ града Дави-
довъ който се нарича Витлеемъ, ([в]понеже той
бѣше отъ дома и рода Давидовъ,) (5) да се
напише съ [г]Мариамъ обручената нему жена,
която бѣше непраздна. (6) И когато бѣха тѣ
тамъ, изпълниха се днитѣ ѝ да роди. (7) И
[д]роди Сина своего първороднаго, и пови го;
и положи го въ яслитѣ, защото нѣмаше мѣсто
за тѣхъ въ гостилницата.
(8) И по онѣзи мѣста имаше овчари които
нощуваха на полето, и вардѣха стража прѣзъ
нощь за стадото си. (9) И, ето, ангелъ Госпо-
день застана между тѣхъ, и слава Господня
ги осия; [е]и уплашиха се съ страхъ голѣмъ.
(10) И рече имъ ангелътъ: Не бойте се, за-
щото, ето, благовѣствувамъ ви радость голѣ-
ма [ж]която ще бѫде на всичкитѣ люде. (11) [з]За-
щото днесъ се роди вамъ въ града Давидовъ
[и]Спаситель, [к]който е Христосъ Господь. (12) И
това *ще бѫде* вамъ знамение: Ще намѣрите
младенецъ повитъ, сложенъ въ яслитѣ. (13) И
[л]внезапно съ ангела наедно намѣри се мно-
жество войска небесна които хвалѣха Бога и
говорѣха: (14) [м]Слава въ вишнихъ Богу, и
на земята [н]миръ, [о]въ человѣцитѣ благоволе-
ние. (15) И щомъ си отидоха ангелитѣ отъ
тѣхъ на небето, человѣцитѣ, *сирѣчь*, овчари-
тѣ, рекохѫ си единъ на другъ: Да идемъ про-
чее до Витлеемъ, и да видимъ това що е
станало което Господь ни извѣсти. (16) И дой-
доха набързо, и намѣриха Мариамъ и Иоси-
фа и младенеца че лежеше въ яслитѣ. (17) И
като видѣха, разказаха рѣчитѣ що имъ се
рекоха за това дѣте. (18) И всички които чу-
ха почудиха се за това което овчаритѣ имъ
казаха. (19) [п]А Мариамъ съхраняваше всич-
ки тѣзи рѣчи, и размишляваше за тѣхъ въ
сърдцето си. (20) И върнаха се овчаритѣ,
хвалеще и славеще Бога за всичко що чуха и
видѣха споредъ както имъ се бѣ рекло.
(21) И [р]като се изпълниха осемь дни за да
обрѣжатъ дѣтето, нарекоха му името [с]Исусъ,
нареченото отъ ангела прѣди неговото зачи-
тие въ утробата.
(22) И [т]като се изпълниха днитѣ за очище-
нието нейно по закона Моисеевъ, занесоха го
въ Ерусалимъ да го прѣдставятъ прѣдъ Господа,
(23) (както е писано въ закона Господень [у]че
«всѣки младенецъ отъ мѫжкия полъ който
отваря ложесна светъ на Господа ще се на-
рече,») (24) и да принесатъ жъртва [ф]споредъ
реченото въ закона Господень, «двѣ гърлич-
ци, или двѣ гълѫбчета.»
(25) И, ето, имаше *нѣкой си* человѣкъ въ
Ерусалимъ на име Симеонъ; и този человѣкъ
бѣше праведенъ и благочестивъ, и [х]чакаше
утѣшението на Израиля; и Духъ Светий бѣ
на него. (26) И открито бѣ нему отъ Духа
Светаго че [ц]нѣмаше да види смърть прѣди
да види Христа Господня. (27) И [ч]дойде по
внушението на Духа въ храма; и когато ро-
дителитѣ внесоха отрочето Исуса да сторятъ
за него по обичаю на закона, (28) той го
прие на рѫцѣтѣ си, и благослови Бога, и ре-
че: (29) [ш]Нинѣ отпущашъ раба си, Владико,
споредъ рѣчьта си, съ миромъ; (30) защото
[щ]видѣха очитѣ ми твоето спасение, (31) ко-
ето си приготвилъ прѣдъ лицето на всичкитѣ

з Гл. 2;40.
и Мат. 3;1. 11;7.
—
а Дѣян. 5;37.
б 1 Цар. 16;1,4. Иоан. 7;42.
в Мат. 1;16. Гл. 1;27.
г Мат. 1;18. Гл. 1;27.
д Мат. 1;25.
е Гл. 1;12.
ж Бит. 12;3. Мат. 28;19. Мар. 1;15. Ст. 31,32. Гл. 24;47. Кол. 1;23.
з Иса. 9;6.
и Мат. 1;21.
к Мат. 1;16. 16;16. Гл. 1;43. Дѣян. 2;36. 10;36. Фил. 2;11.
л Бит. 28;12. 32;1,2. Псал. 103;20,21. 148;2. Дан. 7;10. Евр. 1;14. Отк. 5;11.
м Гл. 19;38. Ефес. 1;6. 3;10,21. Отк. 5;13.
н Иса. 57;19. Гл. 1;79. Рим. 5;1. Ефес. 2;17. Кол. 1;20.
о Иоан. 3;16. Ефес. 2;4,7. 2 Сол. 2;16. 1 Иоан. 4;9,10.
п Бит. 37;11. Гл. 1;66. Ст. 51.
р Бит. 17;12. Лев. 12;3. Гл. 1;59.
с Мат. 1;21,25. Гл. 1;31.
т Лев. 12;2-4,6.
у Изх. 13;2. 22;29. 34;19. Числа 3;13. 8;17. 18;15.
ф Лев. 12;2,6,8.
х Иса. 40;1. Мар. 15;43. Ст. 38.
ц Псал. 89;48. Евр. 11;5.
ч Мат. 4;1.
ш Бит. 46;30. Фил. 1;23.
щ Иса. 52;10. Гл. 3;6.

народа: (32) [ъ]свѣтлина за просвѣщение на
езичницитѣ, и слава на твоя народъ Изра-
иль. (33) А Иосифъ и майка му чудѣха се за
това що се казваше за него. (34) И благосло-
ви ги Симеонъ, и рече на майка му Мариамь·
Ето, този лежи [ь]за падане и за възставане
на мнозина въ Израилѣ, и [ѳ]бѣлѣгъ за про-
тиворѣчие; (35) а [ю]на сама тебе мечъ ще
промине душата ти, за да се открият по-
мишленията на много сърдца

(36) Имаше и *нѣкоя си* Ана пророчица,
дъщеря Фануилева, отъ племето Асирово; тя
бѣше на възрасть много остарѣла, и живѣла
бѣ съ мѫжа си седемь години отъ дѣвството
си (37) И тя бѣше вдовица като на осемде-
сеть и четири години, която не се отдалечава-
ше отъ храма, дѣто [я]нощѣ и денѣ служе-
ше *Богу* въ постъ и молитва. (38) И тя ка-
то пристѫпи въ истото врѣме славословѣше
Бога, и говорѣше за него [ѧ]на всички които
ожидаха изкуплението въ Ерусалимъ (39) И
като свършиха всичко споредъ закона Го-
сподень, върнаха се въ Галилея въ гра-
да си Назаретъ. (40) [ѩ]А дѣтето растѣше,
и укрѣпяваше се духомъ, и се изпълняше
съ мѫдрость, и благодать Божия бѣ на
него

(41) И [а]ходѣха родителитѣ му всѣка година
въ Ерусалимъ за праздника на пасхата. (42) И
когато стана той на дванадесеть години, като
възлѣзоха по обичаю въ Ерусалимъ за праз-
дника, (43) и като изкараха днитѣ *на праз-
дника* и се връщаха, дѣтето Исусъ остана
назадъ въ Ерусалимъ, и не усѣти Иосифъ и
майка му. (44) И понеже мислѣха да е съ
дружината, изминаха единъ день пѫть; и
търсѣха го между роднинитѣ и познайницитѣ
си; (45) и като го не намѣриха, върнаха се
въ Ерусалимъ да го търсятъ. (46) И слѣдъ
три дни намѣриха го въ храма седналъ меж-
ду учителитѣ, та ги слушаше и попитваше ги.
(47) И всички които го чуваха [б]удивяваха се
на разума и на отговоритѣ му. (48) И като го
видѣха смаяха се, и рече му майка му: Син-
ко, що ни стори така? Ето, баща ти и азъ
много оскърбени те търсихме. (49) И рече
имъ: Защо да ме търсите? Не знаете ли че
[в]трѣбва да съмъ въ това което принадлежи
на Отца ми? (50) А тѣ [г]не разумѣха рѣчьта
която имъ рече. (51) И слѣзе съ тѣхъ, и
дойде въ Назаретъ, и покоряваше имъ се. А
[д]майка му съхраняваше всички тѣзи нѣща
въ сърдцето си

(52) А [е]Исусъ успѣваше въ мѫдрость, и
възрасть, и благодать прѣдъ Бога и человѣ-
цитѣ.

ГЛАВА 3

А въ петнадесетата година на владѣнието
на Тиверия Кесаря, когато Понтийский Пи-
латъ бѣ управитель на Юдея, а Иродъ четве-
ровластникъ въ Галилея, и Филипъ братъ му
четверовластникъ въ Итурея и въ Трахонит-
ската страна, и Лисаний четверовластникъ въ
Авилиния, (2) [а]въ врѣмето на архиерситѣ А-
на и Каиафа, слово Божие биде къмъ Иоа-
на сина Захариина въ пустинята. (3) И [б]дой-
де по всичката страна около Иорданъ та про-
повѣдваше кръщението на покаяние [в]за про-
щаване на грѣховетѣ, (4) както е писано въ
книгата на думитѣ на Исаия пророка, който
казва [г]Гласъ на едного който вика въ пу-
стинята: Пригответе пѫтя Господень, прави
правете неговитѣ пѫтеки. (5) Всѣка долчина
ще се напълни, и всѣка гора и хълмъ ще се
снишн, и криволицитѣ ще станатъ прави, и
неравнитѣ пѫтища гладки; (6) и [д]всѣка плъть
ще види спасението Божие.» (7) И той, гово-
рѣше на народитѣ които идѣха да се кръ-
стятъ отъ него: [е]Рожби ехиднини! кой ви
обади да побѣгнете отъ бѫдещия гнѣвъ?
(8) Сторете прочее плодове достойни на покая-
нието; и не начинувайте да думате въ себе
си: Отца имаме Авраама; защото казвамъ ви
че Богъ може отъ тѣзи камене да въздигне
чада Аврааму. (9) А и сѣкирата вече лежи
при кореня на дърветата; и тъй, [ж]всѣко

[ъ] Иса. 9:2. 42;6. 49;6. 60;1-3. Мат. 4;16. Дѣян 13;47 28;28.
[ь] Иса. 8:14. Осия 14;9. Мат. 21;44. Рим. 9;32,33. 1 Кор. 1;23,24. 2 Кор. 2;16. 1 Пет. 2;7,8.
[ѳ] Дѣян. 28;22.
[ю] Псал. 42;10. Иоан. 19;25.
[я] Дѣян. 26;7. 1 Тим. 5;5.
[ѧ] Мар. 15;43. Ст. 25. Гл. 24;21.
[ѩ] Гл. 1;80. Ст. 52.
[а] Изх. 23;15,17. 34;23. Втор. 16;1,16.
[б] Мат. 7;28. Мар. 1;22. Гл. 4;22,32. Иоан. 7;15,46.
[в] Иоан. 2;16.
[г] Гл. 9:45. 18;34.
[д] Дан. 7;28. Ст. 19.
[е] 1 Цар. 2;26. Ст. 40.

—

[а] Иоан. 11;49,51. 18:13. Дѣян. 4;6.
[б] Мат. 3;1. Мар. 1;4.
[в] Гл. 1;77.
[г] Иса. 40;3. Мат. 3;3. Мар. 1;3. Иоан. 1;23.
[д] Псал. 96;2. Иса. 52;10. Гл. 2;10.
[е] Мат. 3;7.
[ж] Мат. 7;[illegible]

дърво което не прави добъръ плодъ отсича се и въ огънь се хвърля.

(10) И питаха го народитѣ и говорѣха: Прочее, [з]що да правимъ? (11) А той отговори и рече имъ: [и]Който има двѣ дрехи нека даде на тогози който нѣма; и който има храна нека прави такожде. (12) [к]Дойдоха и митари да се кръстятъ, и рекоха му· Учителю, що да правимъ? (13) И той имъ рече: [л]Не събирайте нищо повече отъ това що ви е заповѣдано. (14) Питаха го и военнитѣ и говорѣха: И ние що да правимъ? И рече имъ: Не правете никому насилство, [м]нито оклеветявайте; и доволни бждете съ заплатитѣ си.

(15) И като очакваше народътъ, и размишляваха всички въ сърдцата си за Иоана да не би той да е Христосъ, (16) отговори Иоанъ на всички и рече: [н]Азъ ви кръщавамъ съ вода; но иде по-силниятъ отъ мене, комуто не съмъ достоенъ да развържа ремика на обущата му, той ще ви кръсти съ Духа Светаго и съ огънь; (17) комуто лопатата е въ ржката му, и ще отрѣби гумното си, [о]и ще събере пшеницата въ житницата си; а плѣвата ще изгори въ огънь неугасимъ. (18) И съ много други поучения благовѣствуваше той на народа. (19) А [п]Иродъ четверовластникътъ като се изобличаваше отъ него за Иродиада жената на брата си Филипа, и за всичкитѣ *други* злини що бѣ сторилъ Иродъ, (20) надъ всичко друго приложи и това, и затвори Иоана въ тъмница.

(21) И като се кръсти всичкий народъ, [р]когато се кръсти Исусъ и се молѣше, отвори се небето, (22) и слѣзе Духъ Светий въ тѣлесенъ видъ като гълъбъ върхъ него; и гласъ бжде отъ небето който казваше· Ти си Синъ мой възлюбленний: въ тебе благоволихъ.

(23) И самъ Исусъ начинуваше да е [с]около тридесеть години; споредъ както го мислѣха бѣше [т]синъ на Иосифа, *който бѣ синъ* Илиевъ, (24) *а Илий* Мататовъ, *а Матать* Левиинъ, *а Левий* Мелхиинъ, *а Мелхий* Ианаовъ, *а Иана* Иосифовъ, (25) *а Иосифъ* Мататиевъ, *а Мататия* Амосовъ, *а Амосъ* Наумовъ, *а Наумъ* Еслиевъ. *а Еслий* Нагеевъ, (26) *а Нагей* Маатовъ, *а Маатъ* Мататиевъ, *а Мататия* Семеевъ, *а Семей* Иосифовъ, *а Иосифъ* Юдинъ, (27) *а Юда* Иоанановъ, *а Иоананъ* Рисаевъ, *а Риса* Зоровавеловъ, *а Зоровавелъ* Салатииловъ, *а Салатиилъ* Нириевъ, (28) *а Нирий* Мелхиевъ, *а Мелхий* Адиевъ, *а Адий* Косамовъ, *а Косамъ* Елмодамовъ, *а Елмодамъ* Ировъ, (29) *а Иръ* Иосиевъ, *а Иосий* Елиезеровъ, *а Елиезеръ* Иоримовъ, *а Иоримъ* Мататовъ, *а Матать* Левиинъ, (30) *а Левий* Симеоновъ, *а Симеонъ* Юдинъ, *а Юда* Иосифовъ, *а Иосифъ* Ионановъ, *а Ионанъ* Елиакимовъ, (31) *а Елиакимъ* Мелеаевъ, *а Мелеа* Маинановъ, *а Маинанъ* Мататаевъ, *а Матата* [у]Натановъ, *а Натанъ* [ф]Давидовъ, (32) *а Давидъ* [х]Иесеевъ, *а Иесей* Овидовъ, *а Овидъ* Воозовъ, *а Воозъ* Салмоновъ, *а Салмонъ* Наасоновъ, (33) *а Наасонъ* Аминадавовъ, *а Аминадавъ* Арамовъ, *а Арамъ* Есромовъ, *а Есромъ* Фаресовъ, *а Фаресъ* Юдинъ, (34) *а Юда* Якововъ, *а Яковъ* Исааковъ, *а Исаакъ* Авраамовъ, *а Авраамъ* [ц]Тариевъ, *а Тара* Нахоровъ, (35) *а Нахоръ* Серуховъ, *а Серухъ* Рагавовъ, *а Рагавъ* Фалековъ, *а Фалекъ* Еверовъ, *а Еверъ* Салаевъ, (36) *а Сала* [ч]Каинановъ, *а Каинанъ* Арфаксадовъ, *а Арфаксадъ* [ш]Симовъ, *а Симъ* Ноевъ, *а Ное* Ламеховъ, (37) *а Ламехъ* Матусаловъ, *а Матусалъ* Еноховъ, *а Енохъ* Яредовъ, *а Яредъ* Малелеиловъ, *а Малелеилъ* Каинановъ, (38) *а Каинанъ* Еносовъ, *а Еносъ* Ситовъ. *а Ситъ* Адамовъ, *а Адамъ* [щ]Божий

ГЛАВА 4

А [а]Исусъ пъленъ съ Духа Светаго върна се отъ Иорданъ, и [б]отведенъ бжде Духомъ въ пустинята: (2) *и тамъ бѣше* четиридесеть дни изкушаванъ отъ дявола. [в]И не яде нищо прѣзъ тѣзи дни: и като се изминаха тѣ, напоконъ огладнѣ. (3) И рече му дяволътъ· Ако си Синъ Божий, речи на този камикъ да стане хлѣбъ. (4) И отговори му Исусъ и рече· [г]Писано е че «не само съ хлѣбъ ще живѣе человѣкъ, но съ всѣко слово Божие.» (5) И като го възведе дяволътъ на една планина висока, показа му всичкитѣ царства на вселенната въ една ми-

---

з Дѣян. 2;37.
и Гл. 11;41. 2 Кор. 8;14. Як. 2;15,16. 1 Иоан. 3;17 4;20.
к Мат. 21;32. Гл 7;29.
л Гл. 19;8.
м Изх. 23;1. Лев 19;11.
н Мат 3;11.
о Мих. 4;12. Мат. 13;30.
п Мат. 14;3. Мар. 6;17.
р Мат. 3;13. Иоан. 1;32.
с Виж. Числа 4;3,35, 39,43,47.
т Мат. 13;55. Иоан. 6;42.
у Зах. 12;12.
ф 2 Цар. 5;14. 1 Лѣт. 3;5.
х Руть 4;18, и дрг 1 Лѣт. 2;10, и дрг
ц Бит. 11;24,26.
ч Бит. 11;12
ш Бит. 5;6. 11;10.
щ Бит 5;1,2.

—

а Мат. 4;1 Мар. 1;12.
б Гл. 2;27. Ст. 14.
в Изх. 34;28 3 Цар. 19;8
г Втор 8;3

нута врѣме. (6) И рече му дяволътъ: Тебѣ
ще дамъ всичката тази власть и славата имъ;
[д]защото е менѣ прѣдадена, и давамъ я кому-
то ща. (7) И тъй, ако се поклонишъ ти прѣдъ
мене, твое ще бѫде всичко *това*. (8) И отго-
вори му Иисусъ и рече: Махни се отъ мене,
Сатано; [е]защото е писано: «Господу Богу тво-
ему да се поклонишъ, и само нему да послу-
жишъ.» (9) И [ж]заведе го въ Ерусалимъ, и по-
стави го на крилото на храма, и рече му: А-
ко си Синъ Божий, хвърли се отъ тука долу;
(10) [з]защото е писано: «На ангелитѣ си ще
заповѣда за тебе да те упазятъ; (11) и на
рѫцѣ ще те подигатъ за да не прѣпънешъ о
камикъ ногата си.» (12) И отговори Иисусъ и
рече му: [и]Речено е: «Да не искусишъ Го-
спода Бога твоего.» (13) И като свърши всѣ-
ко искушение дяволътъ, отстѫпи отъ него
[к]до врѣме.

(14) А [л]Иисусъ [м]съ силата на Духа върна
се въ [н]Галилея; и слухъ излѣзе за него по
всичката околность. (15) И той поучаваше по
съборищата имъ, и се прославяше отъ всич-
китѣ. (16) И дойде [о]въ Назаретъ, дѣто бѣше
отхраненъ, и влѣзе по обичая си [п]въ събо-
рището сѫботенъ день, и стана да чете. (17) И
подадоха му книгата на пророка Исаия; и
като разгърна книгата намѣри това мѣсто дѣ-
то бѣ писано: (18) [р]«Духъ Господень е на
мене, защото ме помаза да благовѣствувамъ
на сиромаситѣ; проводи ме да изцѣля съкру-
шенитѣ сърдцемъ, да проповѣдамъ на плѣн-
ницитѣ освобождение и на слѣпитѣ проглед-
ване, да пусна угнетенитѣ въ свобода, (19) да
проповѣдамъ благоприятната Господня година.»
(20) И като сгъна книгата, даде я на слугата
и седна; а очитѣ на всичкитѣ въ съборище-
то бѣха се взрѣли въ него. (21) И начна да
имъ говори: Днесъ се изпълни това писание
въ вашитѣ уши. (22) И всички му засвидѣ-
телствуваха и [с]чудѣха се за думитѣ на бла-
годатьта що излѣзваха изъ устата му, и ду-
маха: [т]Не е ли този синътъ Иосифовъ? (23) И
рече имъ: Безъ друго ще ми кажете тази
притча: Лѣкарю, изцѣри се самъ си: което
сме чули че е станало [у]въ Капернаумъ, сто-
ри и тука [ф]въ отечеството си. (24) И пакъ
рече: Истина ви казвамъ че [х]никой пророкъ
не е приетъ въ отечеството си. (25) И наи-
стина ви говоря: [ц]Много вдовици бѣха въ
Израиль въ врѣмето на Илия когато се затво-
ри небето три години и шесть мѣсеца, въ
което врѣме стана гладъ голѣмъ по всичката
земя; (26) и ни при една отъ тѣхъ не бѣ
проводенъ Илия тъкмо въ Сарепта Сидонска
при една вдовица жена. (27) И [ч]многозина про-
кажени имаше въ врѣмето на Елисея проро-
ка въ Израиль; и никой отъ тѣхъ не бѣ о-
чистенъ тъкмо Нееманъ Сирианинътъ. (28) То-
ва като чуха тѣзи които бѣха въ съборището,
всички се изпълниха съ ярость, (29) и ста-
наха та го изкараха вънъ изъ града, и заве-
доха го при края на рътa на който градътъ
имъ бѣше съграденъ за да го низринатъ. (30) Но
[ш]той мина изпомежду имъ и отиваше си.

(31) И [щ]слѣзе въ Капернаумъ, градъ Гали-
лейски; и поучаваше ги въ сѫботнитѣ дни.
(32) И удивяваха се на учението му, [ъ]защото
неговото слово бѣше съ власть. (33) И [ь]въ съ-
борището имаше единъ человѣкъ който има-
ше духъ на нечисть бѣсъ; и извика съ гласъ
голѣмъ (34) и казваше: Остави! Що имашъ
ти съ насъ, Иисусе Назарянине? Дошелъ си
да ни погубишъ ли? [ѣ]Зная те кой си, [ю]Све-
тий Божий. (35) И запрѣти му Иисусъ и рече:
Млъкни, и излѣзъ изъ него. И бѣсътъ го
тръшна насрѣдъ и излѣзе изъ него безъ да
го повреди никакъ. (36) И смаяха се всички,
и разговаряха се помежду си и думаха: Що
е това слово че той съ власть и сила по-
велѣва на нечиститѣ духове, и излѣзватъ?
(37) И разнесе се слухъ за него по всичкитѣ
околни мѣста.

(38) И [я]като стана отъ съборището влѣзе
въ дома Симоновъ; и тъщата Симонова бѣше
я хванала силна огница; и молиха го за нея.
(39) И той застана надъ нея и запрѣти на
огницата; и остави я; и тозъ часъ стана тя
и слугуваше имъ.

(40) И [а]когато залѣзваше слънцето, всич-

д Иоан. 12;31. 14;30. Отк. 13;2,7.
е Втор. 6;13. 10;20.
ж Мат. 4;5.
з Псал. 91;11.
и Втор. 6;16.
к Иоан. 14;30. Евр. 4;15.
л Мат. 4;12. Иоан. 4;43.
м Ст. 1.
н Дѣян. 10;37.
о Мат. 2;23. 13;54. Мар. 6;1.
п Дѣян. 13;14. 17;2.
р Иса. 61;1.
с Псал. 45;2. Мат. 13;54. Мар. 6;2. Гл. 2;47.
т Иоан. 6;42.
у Мат. 4;13. 11;23.
ф Мат. 13,54. Мар. 6;1
х Мат. 13;57. Мар. 6;4. Иоан. 4;44.
ц 3 Цар. 17;9, 18;1. Як. 5;17.
ч 4 Цар. 5;14.
ш Иоан. 8;59. 10;39.
щ Мат. 4;13. Мар. 1;21.
ъ Мат. 7;28,29. Тит. 2;15.
ь Мар. 1;23.
ѣ Ст. 41.
ю Псал. 16;10. Дан. 9;24. Гл. 1;35.
я Мат. 8;14. Мар. 1;29.
а Мат. 8;16. Мар. 1;32.

ки които имаха болнави отъ всякакви болести доведоха ги при него; а той, като възложи ржцѣ на всѣкого едного отъ тѣхъ, изцѣли ги. (41) Отъ мнозина още и бѣсове [ш]излизаха съ крѣсъкъ, и казваха: Ти си Христосъ Синъ Божий. И [щ]запрѣщаваше имъ и ги не оставяше да говорятъ, понеже го познаваха че е Христосъ.

(42) И [ъ]като стана день, излѣзе и отиде въ пусто мѣсто; и народътъ го дирѣше, и дойдоха при него; и задържаваха го да си не иде отъ тѣхъ. (43) А той имъ рече че: И въ другитѣ градове трѣбва да благовѣстя царството Божие; понеже на това съмъ проводенъ. (44) И [ы]проповѣдваше въ съборищата Галилейски.

ГЛАВА 5.

А веднъжъ [а]когато народътъ го притискаше да слуша словото Божие, той стоеше при езерото Генисаретско. (2) и видѣ двѣ ладии че стоеха покрай езерото; а рибаритѣ бѣха излѣзли изъ тѣхъ та изпираха мрѣжитѣ *си*. (3) И като влѣзе въ една отъ ладиитѣ която бѣше Симонова, помоли го да я отдалечи малко отъ земята; и седна та поучаваше народа отъ ладията. (4) И щомъ прѣстана отъ да говори, рече Симону: [б]Оттегли *ладията* въ дълбочината, и хвърлете мрѣжитѣ си да уловите *риба*. (5) А Симонъ отговори и рече му: Учителю, цѣла нощь сме се трудили, и не уловихме нищо; но по твоята рѣчь ще хвърля мрѣжата. (6) И това като сториха, уловиха много множество риби, щото се прокжсуваше мрѣжата имъ. (7) И кимнаха на дружината *си* които бѣха въ другата ладия да дойдатъ да имъ помогнатъ; и дойдоха, и напълниха и двѣтѣ ладии, до толко щото щѣха да потънатъ. (8) А като видѣ Симонъ Петъръ припадна на колѣнѣтѣ Исусови и казваше: [в]Иди си отъ мене, Господи, защото съмъ человѣкъ грѣшенъ; (9) понеже ужасъ обее и него и всичкитѣ що бѣха съ него за лова на рибитѣ що уловиха, (10) подобно и Якова и Иоана, синоветѣ Зеведееви, които бѣха съдружници Симонови. И рече Исусъ Симону: Не бой се: [г]отъ сега человѣци ще ловишъ. (11) И като извлѣкоха ладиитѣ на сушата, [д]оставиха всичко и отидоха слѣдъ него.

(12) И [е]когато бѣше въ единъ отъ градоветѣ, ето человѣкъ пъленъ съ проказа, който, като видѣ Исуса, падна на лицето си та му се помоли и казваше: Господи, ако щешъ, можешъ да ме очистишъ. (13) А той прострѣ ржка та се допрѣ до него и рече: Искамъ, бжди очистенъ; и тутакси проказата се махна отъ него. (14) И той му [ж]заповѣда да не каже *това* никому: Но иди, *казва*, покажи се на свещеника, и принесъ за очищението си [з]както е Моисей заповѣдалъ за свидѣтелство тѣмъ. (15) Но още повече се разчуваше за него; и [и]събираха се народъ много да слушатъ, и да ги изцѣлява отъ болеститѣ имъ. (16) А [к]той се оттегляше въ пустинитѣ и молѣше се.

(17) И единъ день когато той поучаваше, седѣха Фарисеи и законоучители които бѣха надошли отъ всяко село на Галилея и Юдея и Ерусалимъ; и сила Господня бѣ въ изцѣляването имъ. (18) И ето [л]человѣци които носѣха на одъръ едного человѣка който бѣше разслабенъ; и искаха да го внесатъ вжтрѣ и да *го* сложатъ прѣдъ него. (19) Но понеже не намѣриха прѣзъ дѣ да го внесатъ вжтрѣ поради народа, възлѣзоха на покрива, и прѣзъ керемидитѣ спуснаха го съ одъра насрѣдъ прѣдъ Исуса. (20) И като видѣ *Исусъ* вѣрата имъ, рече му; Человѣче, прощаватъ ти се грѣховетѣ ти. (21) И [м]начнаха да размишляватъ книжницитѣ и Фарисеитѣ и да казватъ: [н]Кой е този който говори богохулство? Кой може да прощава грѣхове освѣнъ едного Бога? (22) А като разумѣ Исусъ помишленията имъ, отговори и рече имъ: Що размишлявате въ сърдцата си? (23) Що е по-лесно, да река: Прощаватъ се грѣховетѣ ти; или да река: Стани та ходи? (24) Но за да познаете че Синъ Человѣчески има власть на земята да прощава грѣхове, (рече разслабеному:) Тебѣ думамъ: Стани, и дигни одъра си та иди у дома си. (25) И на часа стана прѣдъ тѣхъ, дигна това на което лежеше та отиде у дома си, и славѣше Бога. (26) И ужасъ обее всичкитѣ, и славѣха Бога, и изпълниха се отъ страхъ, и казваха: Днесь видѣхме прѣчудни нѣща.

ш Мар. 1;34. 3;11.
щ Мар. 1;25,34. Ст. 34,35.
ъ Мар. 1;35.
ы Мар. 1;39.
а Мат. 4;18. Мар. 1;16.
б Иоан. 21;6.
в 2 Цар. 6;9. 3 Цар. 17;18.
г Мат. 4;19. Мар. 1;17.
д Мат. 4;20. 19;27. Мар. 1;18. Гл. 18;28.
е Мат. 8;2. Мар. 1;40.
ж Мат. 8;4.
з Лев. 14;4,10,21,22.
и Мат. 4;25. Мар. 3;7. Иоан. 6:2.
к Мат. 14;23. Мар. 6;46.
л Мат. 9;2. Мар. 2;3.
м Мат. 9;3. Мар. 2;6,7.
н Псал. 32;5. Иса. 43;25.

(27) И [о]слѣдъ това излѣзе вънъ, и видѣ
едного митаря на име Левий че седѣше на
митарницата, и рече му: Ела слѣдъ мене.
(28) И той оставя всичко, и стана та отиде
слѣдъ него. (29) И [п]стори му Левий голѣмо
угощение въ кѫщата си; и [р]много множе-
ство митари имаше и други които седѣха съ
тѣхъ на трапезата. (30) А книжницитѣ имъ и
Фарисеитѣ роптаеха на ученицитѣ му и ка-
зваха: Защо съ митаритѣ и грѣшницитѣ яде-
те и пиете? (31) А отговори Исусъ и рече
имъ: Нѣматъ нужда за лѣкарь здравитѣ, но
болнитѣ. (32) [с]Не дойдохъ да призова правед-
нитѣ, но грѣшнитѣ на покаяние.

(33) И тѣ му рекоха: [т]Защо ученицитѣ Ио-
анови често постятъ и молба правятъ, така и
Фарисейскитѣ, а твоитѣ ядатъ и піятъ? (34) А
той имъ рече: Можете ли стори сватбаритѣ да
постятъ доклѣ е съ тѣхъ младоженикътъ?
(35) Ще дойдатъ обаче дни когато се отнеме
отъ тѣхъ младоженикътъ· тогазъ прѣзъ онѣ-
зи дни ще постятъ. (36) [у]Казваше имъ още и
притча: Никой не туря платъ отъ нова дре-
ха на ветха дреха; а инакъ, и новото дере
ветхата, и платътъ отъ новата не си прилича
съ ветхата. (37) И никой не налива ново ви-
но въ мѣхове ветхи; ако ли не, новото вино
ще разпукне мѣховетѣ, и то ще се излѣе, и
мѣховетѣ ще се развалятъ. (38) Но трѣбва да
се налива новото вино въ мѣхове нови, и се
завардятъ и двѣтѣ. (39) И никой откакъ пие
вино ветхо не иска тутакси ново, защото ка-
зва: Ветхото е по-добро.

ГЛАВА 6.

И [а]въ първата сѫбота слѣдъ вторня *день*
на пасхата, минуваше той прѣзъ сѣитбитѣ,
и ученицитѣ му кѫсаха класоветѣ и ядѣха,
като *ги* стриваха съ рѫцѣ. (2) А нѣкои си
отъ Фарисеитѣ рекоха имъ [б]Защо правите
което не е простено да се прави въ сѫбота?
(3) И отговори Исусъ и рече имъ Не сте ли
чели ни [в]това което стори Давидъ когато о-
гладнѣ той и които бѣха съ него, (4) какъ влѣ-
зе въ Божия домъ, и взе хлѣбоветѣ на прѣд-
ложението и яде, и даде и на онѣзи които
бѣха съ него, които *хлѣбове* [г]не бѣ простено
да ги ядатъ *други* тъкмо еднитѣ свещеници?
(5) И казваше имъ че Синъ Человѣчески е
господарь и на сѫботата.

(6) И [д]пакъ въ друга сѫбота влѣзе въ съ-
борището и поучаваше; и имаше тамъ нѣкой
си человѣкъ комуто дѣсната рѫка бѣ суха.
(7) И съгледваха го книжницитѣ и Фарисеитѣ
да ли въ сѫбота ще *го* изцѣли, за да намѣ-
рятъ обвинение противъ него. (8) Но той знае-
ше помислитѣ имъ, и рече на человѣка съ
сухата рѫка: Стани та се изправи насрѣдъ.
И той стана и се изправи. (9) Тогазъ имъ ре-
че Исусъ: Ще ви попитамъ нѣщо· Що трѣб-
ва да прави *нѣкой* въ сѫбота? добро ли или
зло да прави? да спаси ли душа, или да по-
губи? (10) И като ги изгледа всичкитѣ, рече
на человѣка Простри рѫката си. И той сто-
ри така и рѫката му стана здрава както
другата. (11) И тѣ се изпълниха съ буйство,
и разговаряха се помежду си що да сторятъ
на Исуса

(12) [е]Прѣзъ онѣзи дни пакъ излѣзе на го-
рата да се помоли, и цѣла нощь бѣ тамъ на
молба къмъ Бога. (13) И като стана день при-
зва ученицитѣ си; [ж]и избра отъ тѣхъ двана-
десеть, които и нарече апостоли· (14) Симона,
[з]когото и наименува Петръ, и Андрея брата
му, Якова и Иоана, Филипа и Вартоломея,
(15) Матея и Тома, Якова Алфеева и Симона
нарицаемаго Зилота, (16) [и]Юда *брата* Яко-
вовъ и Юда Искариотскаго, който и стана
прѣдатель. (17) И като слѣзна съ тѣхъ спрѣ
се на едно мѣсто равно, и *тамъ бѣха* мнози-
на отъ ученицитѣ негови, [к]и голѣмо множе-
ство народъ отъ всичка Юдея и Ерусалимъ и
отъ приморието Тирско и Сидонско които бѣ-
ха дошли да го послушатъ и да се изцѣлятъ
отъ болеститѣ си. (18) и страдащитѣ отъ не-
чисти духове, и *всички* се изцѣляваха (19) И
всичкиятъ народъ [л]искаше да се допре до
него, [м]защото сила излѣзваше изъ него и
изцѣляваше всичкитѣ.

(20) И той подигна очитѣ си къмъ ученици-
тѣ си и казваше· [н]Блажени *вие* сиромаси;
защото е ваше царството Божие. (21) [о]Блаже-
ни които гладувате сега, защото ще се наси-

о Мат. 9;9. Мар. 2;13,14.
п Мат. 9;10 Мар. 2;15
р Гл. 15;1
с Мат. 9;13 1 Тим 1;15.
т Мат 9;14. Мар. 2;18
у Мат. 9;16,17. Мар 2;21,22

—

а Мат. 12:1 Мар. 2 23.
б Изх. 20,10
в 1 Цар. 21;6
г Лев 24;9
д Мат. 12;9 Мар. 3;1. Виж. Гл 13,14 14;3 Иоан. 9;16
е Мат. 14;23
ж Мат. 10;1
з Иоан. 1:42
и Юд 1
к Мат 4;25. Мар 3;7
л Мат. 14;36
м Мар. 5.30 Гл. 8,46
н Мат. 5.3. 11,5 Як 2;5
о Иса 55;1. 65;13 Мат 5;6

тите. [п]Блажени които плачете сега, защото ще се разсмѣете. (22) [р]Блажени сте когато ви възненавидятъ человѣцитѣ, [с]и когато ви отлѫчатъ и похулятъ, и пронесатъ името ви като зло, поради Сина Человѣческаго. (23) [т]Възрадвайте се въ онзи день и възиграйте; защото, ето, заплатата ваша е много на небеса, [у]понеже бащитѣ имъ така правѣха на пророцитѣ. (24) Но [ф]горко на васъ [х]богатитѣ; [ц]защото приимате вече утѣшението си. (25) [ч]Горко на васъ наситенитѣ; защото ще изгладнѣете. [ш]Горко на васъ които се смѣете нынѣ; защото ще жалѣете и ще плачете. (26) [щ]Горко вамъ когато всичкы человѣци ви позахвалятъ, защото бащитѣ имъ така правѣха на лъжливитѣ пророци.

(27) Но [ъ]вамъ които слушате казвамъ Любете враговетѣ ваши, добро правете на онѣзи които ви ненавиждатъ, (28) благославяйте онѣзи които ви кълнатъ, [ь]и молете се за онѣзи които ви правятъ пакости. (29) [ѣ]На тогозъ който те удари по страната на лицето обърни и другата, [ю]и отъ тогозъ който ти взема дрехата не спирай и ризата си. (30) [я]Всѣкиму който би ти поискалъ дай; и отъ тогозъ който взема твоитѣ нѣща не си ги искай. (31) И [ѫ]както искате да правятъ человѣцитѣ вамъ, така и вие правете тѣмъ. (32) И [ѭ]ако любите онѣзи които любятъ васъ, каква благодать имате? защото и грѣшницитѣ любятъ любещитѣ тѣхъ. (33) И ако правите добро на онѣзи които вамъ правятъ добро, каква благодать имате? защото и грѣшницитѣ правятъ сѫщото. (34) И [а]ако давате на заемъ *на тѣзи* отъ които се надѣете пакъ да вземете, каква благодать имате? защото и грѣшни на грѣшни заематъ за да вземать пакъ равното. (35) Но вие [б]любете враговетѣ ваши, и добро правете, [в]и на заемъ давайте безъ да се надѣете за нищо назадъ възприемано, и [г]що бѫде вашата заплата много, и ще бѫдете синове на Вишнаго; защото той е благъ къмъ неблагодарнитѣ и злитѣ. (36) [д]Бѫдете прочее милосерди както и Отецъ вашъ е милосердъ. (37) И [е]не сѫдете, и нѣма да бѫдете сѫдени; не осѫждайте, и нѣма да бѫдете осѫдени; прощавайте, и простени ще бѫдете; (38) [ж]давайте, и ще ви се даде; мѣра добра натъкана, стресена, и прѣпълнена ще ви дадатъ [з]въ пазухата ви; защото [и]съ истата мѣра съ която мѣрите ще ви се възмѣри.

(39) Рече имъ и една притча: [к]Да ли може слѣпъ слѣпаго да води? Не щатъ ли падна и двамата въ ямата? (40) [л]Нѣма ученикъ по-горенъ отъ учителя си; а всѣки *ученикъ* усъвършенствуванъ ще бѫде както учителя си. (41) И [м]защо гледашъ сѫчицата която е въ окото на брата ти, а гредата която е въ твоето око не съзирашъ? (42) Или какъ можешъ да речешъ на брата си: Брате, остави да извадя сѫчицата която е въ окото ти, кога ти самъ не видишъ гредата която е въ твоето око? [н]Лицемѣре! извади първомъ гредата изъ окото си, и тогазъ щешъ видѣ чисто да извадишъ сѫчицата която е въ окото на брата ти. (43) Защото [о]нѣма добро дърво което прави лошъ плодъ, нито лошо дърво което прави плодъ добъръ, (44) понеже [п]всѣко дърво отъ своя плодъ се познава; защото не бератъ отъ тръни смокини, нито кѫсатъ отъ кѫпина грозде. (45) [р]Добрият человѣкъ отъ доброто съкровище на сърдцето си износя доброто; и злият человѣкъ отъ злото съкровище на сърдцето си износя злото, [с]защото отъ прѣпълнянето на сърдцето говорятъ неговитѣ уста.

(46) И [т]защо ме зовете: Господи, Господи, а не правите това което казвамъ? (47) [у]Всѣкий който иде при мене, и слуша моитѣ думи и ги прави, ще ви покажа кому е подобенъ. (48) Подобенъ е на человѣкъ що зида кѫща, който изкопа и задълбочи, и положи основа на камикъ; и когато стана наводнение, на-

---

п Иса. 61;3. Мат. 5;4.
р Мат. 5;11. 1 Пет. 2;19. 3;14. 4;14.
с Иоан. 16;2.
т Мат. 5;12. Дѣян 5;41. Кол. 1;24. Як. 1;2.
у Дѣян. 7;51.
ф Амосъ 6;1. Як. 5;1.
х Гл. 12;21.
ц Мат. 6;2,5,16. Гл 16;25.
ч Иса. 65;13
ш Прит. 14;13.
щ Иоан. 15:19. 1 Иоан 4;5.
ъ Изх. 23;4. Прит. 25;21. Мат. 5;44. Ст. 35. Рим. 12;20.
ь Гл. 23;34. Дѣян. 7;60.
ѣ Мат 5;39
ю 1 Кор. 6;7.
я Втор. 15;7,8,10 Прит. 21;26. Мат. 5;42.
ѫ Мат. 7;12.
ѭ Мат. 5;46.
а Мат. 5;42.
б Ст. 27.
в Псал. 37;26. Ст. 30.
г Мат. 5;45.
д Мат. 5;48.
е Мат. 7;1.
ж Прит. 19;17
з Псал. 79;12.
и Мат. 7;2. Мар 4;24. Як. 2;13.
к Мат. 15;14.
л Мат. 10;24. Иоан. 13;16. 15;20.
м Мат. 7;3.
н Прит. 18;17.
о Мат. 7;16,17.
п Мат. 12;33.
р Мат. 12;35.
с Мат. 12;34.
т Мал. 1;6 Мат. 7:21. 25;11. Гл. 13;25.
у Мат. 7;24.

падна рѣката върхъ оная кѫща, и не можа
да я поклати, защото бѣше основана на ка-
мыкъ. (49) А който слуша и не прави, подо-
бенъ е на человѣкъ който е съградилъ кѫща
на земята безъ основа; върхъ която нападна
рѣката, и на часа падна, и стана срутването
на тая кѫща голѣмо.

ГЛАВА 7.

И като свърши всичкитѣ свои думи къмъ
народа който го слушаше, [а]влѣзе въ Капер-
наумъ. (2) А на нѣкого си стотника слугата,
който му бѣ милъ, бѣше злѣ боленъ, на умп-
рание. (3) И като чу за Исуса, проводи до него
отъ старѣйшинитѣ Юдейски да го молятъ да
дойде да оздрави слугата му. (4) И тѣ дойдо-
ха при Исуса та му се молѣха прилежно, и
казваха че: Достоенъ е този комуто ще сто-
ришъ това; (5) защото люби нашия народъ, и
той ни съгради съборище. (6) А Исусъ вър-
вѣше съ тѣхъ. И когато не бѣше вече далечъ
отъ кѫщата, проводи стотникътъ приятели до
него да му кажатъ: Господи, не си прави трудъ;
защото не съмъ достоенъ да влѣзешъ подъ
моя покривъ; (7) (за това нито себе си счё-
тохъ достоенъ да дойда при тебе;) но речи
рѣчь, и слугата ми ще оздравѣе. (8) Защото
и азъ съмъ человѣкъ подъ власть подчиненъ,
и имамъ подъ себе си войни; и казвамъ тому:
Иди, и отхожда; и другиму: Ела, и дохожда;
и на слугата си: Направи това, и направя.
(9) Това като чу Исусъ, почуди се на него; и
обърна се та рече на идещия слѣдъ него на-
родъ: Казвамъ ви: Нито въ Израиля намѣ-
рихъ толкова вѣра. (10) И когато проводени-
тѣ се върнаха въ кѫщи намѣриха болния слу-
га оздравѣлъ.

(11) А въ слѣдващия *день* отхождаше *Исусъ*
въ градъ нарицаемъ Наинъ; и съ него вър-
вѣха мнозина отъ ученицитѣ му и народъ
много. (12) И когато наближи до вратата град-
ски, ето, изнасяха на вънъ мъртвецъ, синъ
единороденъ на майка си, и тя *бѣ* вдовица; и
народъ много отъ града имаше съ нея. (13) И
като я видѣ Господь, смили се за нея, и рече
ѝ: Недѣй плака. (14) И приближи та се допрѣ
до носилото; а носещитѣ се спрѣха: И рече:
Момче, тебѣ казвамъ: [б]Стани. (15) И мъртви-
ятъ се подигна и седна, и начна да говори;
и даде го на майка му. (16) И страхъ [в]обзе
всичкитѣ, и славѣха Бога и казваха: [г]Про-
рокъ великъ се подигна между насъ; и: [д]Богъ
посѣти своитѣ люде. (17) И разчу се това
слово за него по всичка Юдея и по всичката
околность.

(18) И [е]извѣстиха Иоану ученицитѣ му за
всичко това. (19) И призва Иоанъ двамина отъ
ученицитѣ си та проводи при Исуса да му ка-
жатъ: Ти ли си който иде, или другиго да
очакваме? (20) И като дойдоха при него че-
ловѣцитѣ, рекоха: Иоанъ Кръстителъ ни про-
води до тебе, и казва: Ти ли си който иде,
или другиго да очакваме? (21) И въ истия часъ
изцѣли мнозина отъ болести и немощи и отъ
лукави духове, и на мнозина слѣпи подари
прогледване. (22) И [ж]отговори Исусъ и рече
имъ: Идете и извѣстете Иоану което видѣхте
и чухте, [з]че слѣпи прогледватъ, хроми хо-
дятъ, прокажени се очистватъ, глухи про-
чуватъ, мъртви възкръсуватъ, и [и]на сиро-
маситѣ се благовѣствува. (23) И блаженъ е
който се не съблазни въ мене.

(24) А [к]когато си отидоха проводенитѣ отъ
Иоана, начна да говори на народа за Иоа-
на: Какво излѣзохте да видите въ пустинята?
тръсть ли отъ вѣтъръ разлюлявана? (25) Но
какво излѣзохте да видите? человѣкъ ли облѣ-
ченъ съ меки дрехи? Ето, свѣтло облѣченитѣ
и онѣзъ които пируватъ въ царскитѣ *палати*
сѫ. (26) Но какво излѣзохте да видите? про-
рокъ ли? Ей, казвамъ ви, и повече отъ про-
рокъ. (27) Този е за когото е писано: [л]«Ето
азъ проваждамъ вѣстителя моего прѣдъ лице-
то ти, който ще устрои пѫтя ти прѣдъ тебе.»
(28) Защото ви казвамъ че между роденитѣ отъ
жени никой пророкъ не е по-голѣмъ отъ Иоана
Кръстителя: но най-малкиятъ въ царството Бо-
жие по-голѣмъ е отъ него. (29) И всичкий
народъ като чуха, и митаритѣ, оправдаха Бога,
като [м]се кръстиха съ кръщението Иоаново.
(30) А Фарисеитѣ и законницитѣ отхвърлиха
за себе си [н]совѣта Божия, понеже се не кръ-
стиха отъ него.

(31) И рече Господь: А [о]на какво да упо-
добя человѣцитѣ на този родъ? и на какво
сѫ подобни? (32) Подобни сѫ на дѣца които
седятъ по пазаря и викатъ едно на друго и

а Мат. 8;5.
б Гл. 8;54. Иоан. 11;43. Дѣян. 9;40. Рим. 4;17.
в Гл. 1;65.
г Гл. 24;19. Иоан. 4;19. 6;14. 9;17.
д Гл. 1;68.
е Мат. 11;2.
ж Мат. 11;4.
з Иса. 35;5.
и Гл. 4;18.
к Мат. 11;7.
л Мал. 3;1.
м Мат. 3;6. Гл. 3;12.
н Дѣян. 20;27.
о Мат. 11;16.

казвать си: Свирихме ви, и не играхте: жално ви пѣхме, и не плакахте. (33) Защото [п]дойде Иоанъ Кръститель, нито хлѣбъ яде, нито вино пие, и казвате: Бѣсъ има. (34) Дойде Синъ Человѣчески, яде и пие, и казвате: Ето человѣкъ ядивъ и винопийца, приятель на митаритѣ и на грѣшницитѣ. (35) И [р]оправда се мждростьта отъ всичкитѣ си чада.

(36) И [с]молѣше го единъ отъ Фарисеитѣ да яде съ него; и той влѣзе въ дома Фарисеевъ и седна на трапезата. (37) И, ето, жена *нѣкоя* отъ града които бѣше грѣшница, като разбра че седи на трапеза въ дома Фарисеевъ, донесе алавастъръ съ миро, (38) и, като застана при нозѣтѣ му отзадѣ и плачеше, начна да облива нозѣтѣ му съ сълзи и отриваше *ги* съ коситѣ на главата си, и цѣлуваше нозѣтѣ му и мажеше *ги* съ мирото. (39) А Фарисеятъ който го бѣ приваалъ, като видѣ, рече въ себе си и думаше [т]Този ако бѣше пророкъ щѣше да знае коя и каква е жената която се допира до него, че е грѣшница.

(40) И отговори Исусъ и рече му: Симоне, имамъ нѣщо да ти река. А той казва: Учителю, речи. (41) Нѣкой си заимодавецъ имаше двама длъжници: единътъ бѣ длъженъ петстотинъ динарии, а другиятъ петдесеть. (42) И понеже нѣмаха да му платятъ, прости имъ *ги* и на двамата. И тъй, кажи ми кой отъ тѣхъ ще го възлюби повече. (43) Отговори Симонъ и рече: Мисля че *онзи* комуто е оставилъ повечето. А той му рече: Право си отсждилъ. (44) И като се обърна кждѣ жената рече на Симона: Видишъ ли тази жена? Влѣзохъ въ кжщата ти, *и* ти вода за нозѣтѣ ми не даде; а ти съ сълзи облѣ нозѣтѣ ми, и съ коситѣ на главата си *ги* отри. (45) Ти цѣлуване ми не даде; а тя, откакъ съмъ влѣзълъ, не е прѣстанала отъ да цѣлува нозѣтѣ ми. (46) Ти [у]съ масло главата ми не помаза; а тя съ миро помаза нозѣтѣ ми. (47) [ф]За това ти казвамъ: Прощаватъ ѝ се многото нейни грѣхове, защото много възлюби; а комуто се малко прощава, малко люби. (48) И рече ѝ: [х]Прощаватъ *ти* се грѣховетѣ ти. (49) И тѣзи които седѣха съ него наедно на трапезата начнаха да си говорятъ помежду си: [ц]Кой е този който и грѣхове прощава? (50) И рече на жената [ч]Вѣрата твоя те спасе: иди си съ миромъ.

ГЛАВА 8.

И слѣдъ това ходѣше отъ градъ на градъ и отъ село на село да проповѣдва и да благовѣствува царството Божие; и дванадесетьтѣ *ученици бѣха* съ него, (2) и [а]жени нѣкои които бѣха изцѣлени отъ зли духове и болести, Мария нарицаемата Магдалина, [б]изъ която бѣха излѣзли седемь бѣса, (3) и Иоана жената на Хуза настойника Иродовъ, и Сусана, и други много които му слугуваха отъ своя си имотъ.

(4) И [в]понеже се стичаше народъ много, и идѣха при него отъ всѣки градъ, рече съ притча: (5) Излѣзе сѣятельтъ да сѣе сѣмето си; и когато сѣеше, едно падна край пжтя и затъпка се, и птицитѣ небесни го озобаха. (6) А друго падна на камикъ, и като изникна изсъхна, защото нѣмаше влага. (7) Друго пакъ падна всрѣдъ трънетѣ; и като порастоха трънетѣ заглушиха го. (8) А друго падна на добрата земя, и като израсте стори плодъ стократенъ. Това като говорѣше, възгласи: Който има уши да слуша, нека слуша.

(9) А [г]питаха го ученицитѣ му и казваха: Що значи тая притча? (10) А той рече: Вамъ е дадено да познаете тайнитѣ на царството Божие; а на другитѣ *се проповѣдва* съ притчи, щото гледаще [д]да не видятъ, и слушаще да не разумѣватъ. (11) И [е]тая е притчата. Сѣмето е словото Божие. (12) А *посѣяното* край пжтя сж които слушатъ, слѣдъ това идва дяволътъ и отнема словото отъ сърдцето имъ да не би да повѣрватъ и се спасятъ. (13) А което на камика, *сж онѣзи* които кога чуятъ съ радость приниматъ словото; и тѣ корень нѣматъ; които за *малко* врѣме вѣрватъ, и въ врѣме на напасть отстжпватъ. (14) А падналото въ трънетѣ, тѣ сж *онѣзи* които сж слушали, и, отъ грижи и богатства и сласти житейски, отхождатъ и заглушуватъ, и не приносятъ плодъ. (15) А което на добрата земя, тѣ сж *онѣзи* които чуятъ словото, държатъ го въ добро и благо сърдце, и приносятъ плодъ въ търпѣние.

п Мат. 3;4. Мар. 1;6. Гл. 1;15.
р Мат. 11;19.
с Мат. 26;6. Мар. 14;3. Иоан. 11;2.
т Гл. 15;2.
у Псал. 23;5.
ф 1 Тим. 1;14.
х Мат. 9;2. Мар. 2;5.
ц Мат. 9;3. Мар. 2;7.
ч Мат. 9;22. Мар. 5;34. 10;52. Гл. 8;48. 18;42.

—

а Мат. 27;55,56.
б Мар. 16;9.
в Мат. 13;2. Мар. 4;1.
г Мат. 13;10. Мар. 4;10.
д Иса. 6;9. Мар. 4;12.
е Мат. 13;18. Мар. 4;14.

(16) И [лл]никой като запали свѣщь не я по-
крива съ съсѫдъ, нито я туря подъ одъра; но
я туря на свѣтилника, за да гледатъ видѣли-
ната тѣзи които влѣзватъ. (17) Защото [з]нѣма
скришно което не ще бѫде явно, нито утае-
но което не ще бѫде знайно и не ще излѣзе
навънъ. (18) За това, гледайте какъ слушате;
защото [и]който има, ще му се даде; а който
нѣма, и онова което мисли че има ще му
се отнеме.

(19) И [к]дойдоха при него майка му и бра-
тята му, и поради множеството не можеха да
приближатъ до него. (20) И извѣстиха му нѣ-
кои и казваха: Майка ти и братята ти сто-
ятъ вънъ и искатъ да те видятъ. (21) А той
отговори и рече имъ: Мои сѫ майка и бра-
тя тѣзи които слушатъ словото Божие и го
изпълняватъ.

(22) И [л]единъ день влѣзе въ ладия той и
учениците му, и рече имъ: Да минемъ от-
вѫдъ езерото; и отплуваха. (23) И въ врѣме-
то на плуването имъ той заспа; и спусна се
буря вѣтрена въ езерото, и пълнѣше се ла-
дията, и въ опасность бѣха. (24) И пристѫпи-
ха та го разбудиха и казваха: Наставниче,
Наставниче, загинваме! А той стана та запрѣ-
ти на вѣтъра и на вълнението на водата; и
уталожиха се, и стана тишина. (25) И рече
имъ: Дѣ ви е вѣрата? А тѣ уплашени чудѣ-
ха се, и говорѣха си единъ на другъ: Кой
е този щото повелѣва и на вѣтроветѣ и на во-
дата, и го слушатъ?

(26) И [м]изплуваха въ Гадаринската страна,
която е срѣщу Галилея. (27) И щомъ излѣзе
на земята, срѣщна го отъ града нѣкой си че-
ловѣкъ който отъ много врѣме имаше бѣсове,
и дреха не обличаше, и въ кѫща не стоеше,
но въ гробищата. (28) И като видѣ Исуса, из-
вика, и припадна нему, и съ гласъ голѣмъ
рече: Що имамъ ти съ мене, Исусе, Сине
на Бога Вишнаго? моля ти се недѣй ме мѫчи:
(29) защото повелѣ нечистому духу да излѣзе
изъ человѣка. (Понеже отъ много врѣме бѣ
го прѣхваналъ; и вързваха го съ вериги и съ
окови та го вардѣха; но той разкѫсваше
връзкитѣ: и гонѣше го бѣсътъ по пустинитѣ.)
(30) И попита го Исусъ и рече: Какъ ти е
името? А той рече: Легеонъ; защото много
бѣсове влѣзоха въ него. (31) И молѣха го да
имъ не повелѣ да идатъ [н]въ бездната. (32) А
тамъ имаше стадо отъ много свине що пасѣ-
ха по гората; и молѣха му се бѣсоветѣ да имъ
дозволи да влѣзатъ въ тѣхъ; и дозволи имъ.
(33) И като излѣзоха бѣсоветѣ отъ человѣка,
влѣзоха въ свинетѣ; и впусна се стадото прѣзъ
стрьмнината въ езерото та се издави. (34) А
свинопасцитѣ като видѣха това що стана по-
бѣгнаха, и отидоха та извѣстиха въ града и
въ селата. (35) И излѣзоха да видятъ стана-
лото; и дойдоха при Исуса, и намѣриха че-
ловѣка отъ когото бѣха излѣзли бѣсоветѣ се-
налъ при нозѣтѣ Исусови, облѣченъ и смис-
ленъ; и убояха се. (36) И тѣзи които бѣха
видѣли това извѣстиха имъ какъ изцѣлѣ бѣ-
сниятъ. (37) И [о]всичкото множество отъ окол-
ностьта Гадаринска [п]молиха му се да си оти-
де отъ тѣхъ; защото бѣха обзети отъ голѣмъ
страхъ; а той влѣзе въ ладията и върна се.
(38) А [р]человѣкътъ отъ когото бѣха излѣзли
бѣсоветѣ молѣше му се да бѫде съ него; но
Исусъ го изпрати и рече: (39) Върни се у
дома си, и разкажи това което ти стори Богъ.
И отиде та проповѣдва по всичкия градъ това
що му стори Исусъ.

(40) А когато се върна Исусъ, прие го на-
родътъ; защото всички го чакаха. (41) И, ето,
[с]дойде единъ человѣкъ на име Яиръ, (и той
бѣ началникъ на съборището,) и падна на
нозѣтѣ Исусови та му се молѣше да влѣзе въ
дома му; (42) защото имаше дъщеря едино-
родна, като на дванадесеть години, и тя бѣше
на умиране. И когато отхождаше, народътъ
го притискаше.

(43) И [т]жена нѣкоя си що имаше кръвоте-
чение отъ дванадесеть години, която бѣ из-
дала на лѣкари всичкия си имотъ и не може
да се излѣкува отъ никого, (44) приближи се
изотзадъ та се допрѣ до полата на дрехата му;
и тозъ часъ прѣстана течението на кръвьта
й. (45) И рече Исусъ: Кой е що се допрѣ до
мене? И понеже се отричаха всички, рече
Петъръ и които бѣха съ него: Наставниче,
народътъ те притискатъ и угнетяватъ, а ти
казвашъ: Кой е що се допрѣ до мене? (46) Но
Исусъ рече: Нѣкой се допрѣ до мене; защо-
то азъ усѣтихъ че сила [у]излѣзе изъ мене.
(47) И като видѣ жената че се не укри, дой-
де разтреперана и припадна нему та му из-

[лл] Мат. 5;15. Мар. 4;21. Гл. 11;33.
[з] Мат. 10;26. Гл. 12;2.
[и] Мат. 13;12. 25;29. Гл. 19;26.
[к] Мат. 12;46. Мар. 3;31.
[л] Мат. 8;23. Мар. 4;35.
[м] Мат. 8;28. Мар. 5;1.
[н] Отк. 20;3.
[о] Мат. 8;34.
[п] Дѣян. 16;39.
[р] Мар. 5;18.
[с] Мат. 9;18. Мар. 5;22.
[т] Мат. 9;20.
[у] Мар. 5;30.

каза прѣдъ всичкия народъ за коя причина
се допрѣ до него, и какъ на часа оздравѣ
(48) А той ѝ рече: Дързай, дъщи; твоята
вѣра те изцѣли: иди си съ миромъ.

(49) И [ф]когато още говорѣше, идва нѣкой
си отъ началника на съборището и казва му:
Дъщеря ти умрѣ: не труди учителя. (50) А
Исусъ като чу отговори му и рече: Не бой
се: тъкмо вѣрвай, и ще се избави. (51) И ко-
гато влѣзе въ кѫщи, не остави никого да
влѣзе освѣнъ Петра и Якова и Иоана и ба-
щата на момичето и майката. (52) И плачеха
всички, и оплакваха го. А той рече: Не пла-
чете: не е умрѣло, [ш]но спи. (53) И присми-
ваха му се, понеже знаеха че е умрѣло
(54) Но той изпѫди навънъ всичкитѣ, и хва-
на го за рѫката, и извика и рече: Момиче,
[щ]стани. (55) И повърна се духътъ му, и ста-
на на часа: и повелѣ да му дадатъ да яде.
(56) И удивиха се родителитѣ му: [ч]а той имъ
повелѣ да не кажатъ никому това що стана.

ГЛАВА 9.

И като [а]свика дванадесетьтѣ свои учени-
ци, даде имъ сила и власть надъ всичкитѣ бѣ-
сове, и да изцѣляватъ болести. (2) И [б]прово-
ди ги да проповѣдватъ царството Божие и да
изцѣляватъ болнитѣ. (3) И рече имъ: [в]Не но-
сете нищо за въ пѫть, ни тояга, ни тържикъ,
ни хлѣбъ, ни сребро, нито по двѣ дрехи да
имате. (4) И [г]въ която кѫща влѣзете, тамъ
седете, и отъ тамъ излѣзвайте *на пѫть*. (5) И
[д]които не ви приематъ, когато излѣзвате отъ
онзи градъ [е]оттърсете и праха отъ нозѣтѣ си
за свидѣтелство противъ тѣхъ (6) И *тѣ* [ж]из-
лѣзоха и ходѣха отъ село на село та пропо
вѣдваха евангелието и изцѣляваха навсѣкждѣ.

(7) И [з]чу Иродъ четверовластникъ всичко що
биваше отъ него; и въ недоумѣние бѣ, защо-
то нѣкои казваха че Иоанъ е възкръсналъ отъ
мъртвитѣ: (8) пъкъ други, че Илия се е явилъ; а
други, че единъ отъ старовременнитѣ пророци
е възкръсналъ. (9) И рече Иродъ: Иоана азъ
посѣкохъ; но кой е този за когото азъ такви
зи *нѣща* слушамъ? И [и]искаше да го види.

(10) И като [к]се върнаха апостолитѣ при
Исуса, изприказваха му все що бѣха сторе-
ли: и [л]той ги взе *при себе си* и оттегли се
настрана въ едно пусто мѣсто на града нари-
цаемия Витсаида. (11) А народитѣ като раз-
браха подириха го: и той ги прие и говорѣ-
ше имъ за царството Божие, и които имаха
потрѣба за изцѣляване изцѣляваше ги. (12) [м]И
деньтъ начна да прѣваля: и пристѫпиха два-
надесетьтѣ и рекоха му: Разпусни народа за
да идатъ по околнитѣ села и колиби да по-
щуватъ и да намѣрятъ храна, защото тука
сме въ пусто мѣсто. (13) А той имъ рече: Дай-
те имъ вие да ядатъ А тѣ рекоха: Ние нѣма-
ме повече отъ петь хлѣба и двѣ риби, освѣнъ
ако би да идемъ ние и да купимъ ядене за
всичкия този народъ: (14) защото бѣха до петь
хиляди мѫже. И рече на ученицитѣ си: Ту-
рете ги да насѣдатъ на купове по петдесеть.
(15) И сториха така, и турнха всичкитѣ да
насѣднатъ. (16) А той взе петьтѣ хлѣба и двѣ-
тѣ риби, погледна на небето, и благослови ги;
и *ги* разчупи, и даваше на ученицитѣ си да
сложатъ прѣдъ народа. (17) И ядоха и наси-
тиха се всички: и дигнаха това що изостана
отъ укрухитѣ, дванадесеть коша.

(18) И [н]когато той се молѣше насамѣ, съ
него бѣха ученицитѣ му; и ги попита и ре-
че: Кого ме казва народътъ че съмъ? (19) А
тѣ отговориха и рекоха: *Едни казватъ че си*
[о]Иоанъ Кръститель: а други, Илия: други пъкъ,
че е възкръсналъ нѣкой отъ старовременни-
тѣ пророци. (20) И рече имъ: А вие кого ме
казвате че съмъ? [п]Отговори Петъръ и рече:
Христосъ Божий. (21) А [р]той имъ запрѣти
строго, и повелѣ да не кажатъ това нико-
му. (22) И казва че Синъ Человѣчески [с]трѣбва
много да пострада, и да бѫде отхвърленъ отъ
старѣйшинитѣ и първосвещеницитѣ и книж-
ницитѣ, и убитъ да бѫде, и въ третия день
да възкръсне.

(23) [т]Казваше още на всички: Ако иска
нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека се отрече
отъ себе си, и нека носи кръста си всѣки
день, и нека ме слѣдва. (24) Защото който иска
да спаси живота си ще го изгуби; и който

[ф] Мар. 5;35.
[ш] Иоан. 11:11,13.
[щ] Гл. 7;14. Иоан. 11;43.
[ч] Мат. 8;4. 9;30. Мар. 5;43.

—

[а] Мат. 10;1. Мар. 3;13: 6;7.
[б] Мат. 10:7,8. Мар 6:12. Гл. 10:1,9.
[в] Мат. 10;9. Мар. 6;8. Гл. 10;4. 22;35.
[г] Мат. 10:11. Мар. 6:10.
[д] Мат. 10:14.
[е] Дѣян. 13;51.
[ж] Мар. 6;12.
[з] Мат. 14:1. Мар. 6:14.
[и] Гл 23:8.
[к] Мар. 6:30.
[л] Мат. 14:13.
[м] Мат. 14:15. Мар. 6:35. Иоан. 6:1,5.
[н] Мат. 16:13. Мар. 8:27.
[о] Мат. 14:2. Ст. 7,8.
[п] Мат. 16:16. Иоан. 6:69.
[р] Мат. 16:20.
[с] Мат. 16:21. 17:22.
[т] Мат. 10:38. 16:24. Мар. 8:34. Гл. 14:27.

погуби живота си заради мене, той ще го
спаси. (25) Защото [у]какво се ползува человекъ,
ако спечели всичкия свѣтъ, а погуби
или отщети себе си? (26) Защото [ф]който се
усрами за мене и за думитѣ ми, за него ще
Синъ Человѣчески да се усрами когато дойде
въ своята слава и въ славата на Отца и на
светитѣ ангели. (27 [ц]И казвамъ ви истина:
Има нѣкои отъ стоещитѣ тука които нѣма да
вкусятъ смъртъ доклѣ не видятъ царството Божие.

(28) И [ч]подиръ тѣзи думи минаха се до осемь
дни; и взе съ себе си Петра и Иоана и
Якова, и възлѣзе на гората да се помоли.
(29) И като се молѣше, измѣни се видътъ на
лицето му, и дрехитѣ му станаха бѣли и блистаеха.
(30) И, ето, двама человѣци се разговараха
съ него; и тѣ бѣха Моисей и Илия,
(31) които се явиха въ слава и говорѣха за
смъртьта му която имаше той да изпълни въ
Ерусалимъ. (32) А Петъръ и онѣзи които бѣха
съ него бѣха отегчени отъ сънъ; и когато
се разбудиха видѣха славата му, и двамата
мъже стоещитѣ съ него. (33) И когато тѣ се
раздѣлиха отъ него, Петъръ рече Иисусу: Наставниче,
добрѣ е да сме тука; и да направимъ
три шатри, една за тебе, и за Моисея
една, и една за Илия, безъ да знае що думаше.
(34) И когато казваше той това, дойде облакъ
и засѣни ги; и уплашиха се учениците
като влѣзоха тѣ въ облака (35) И стана
гласъ изъ облака и казваше: [ш]Този е Синъ
мой възлюбленийтъ: [щ]него слушайте. (36) И
като стана гласътъ, намѣри се Иисусъ самичъкъ.
И [ъ]тѣ млъкнаха, и никому не казаха
въ онѣзи дни нищо отъ това що видѣха.

(37) А [ь]на другия день, когато слѣзоха отъ
гората, срѣщна го народъ много. (38) И, ето,
человѣкъ нѣкой отъ народа извика и казваше:
Учителю, моля ти се, погледни на сина
ми, защото ми е единороденъ. (39) И, ето,
духъ го прѣхваща и отведнъжъ пищи, и кляса
го така щото той се запѣни, и като го смаже
едвамъ се отдалечава отъ него. (40) И молихъ
се на твоитѣ ученици да го изпъдятъ,
и не могоха. (41) А Иисусъ отговоря и рече:
О роде невѣрни и развратени, до кога ще
бѫда съ васъ и ще ви търпя? Доведи ми сина
си тука. (42) И той още като идѣше, тръшна
го бѣсътъ и го покъса: а Иисусъ запрѣти
духу нечистому, и изцѣли момчето, и даде го
на баща му (43) И удивляваха се всички на
величието Божие. И когато се всички чудѣха
на всичко това що правѣше Иисусъ, той рече
на ученицитѣ си: (44) [ѣ]Вложете вие въ ушитѣ
си тѣзи думи: защото Синъ Человѣчески ще
бѫде прѣдаденъ въ человѣчески ржцѣ (45) [ю]Но
тѣ не разумѣваха тази рѣчь, и покрита бѣ
отъ тѣхъ за да я не разберать; и бояха се
да го попитатъ за тази рѣчь. (46) И [я]влѣзе
въ тѣхъ помисълъ такъвъ: Кой ли отъ тѣхъ
ще е по-голѣмъ? (47) А Иисусъ, като видѣ помисъла
на сърдцето имъ, взе едно дѣте и постави
го при себе си, (48) и рече имъ: [а]Който
приеме това дѣте въ мое име, мене приима;
и който приеме мене, приима тогози който
ме е проводилъ; [ѫ]защото който е най-малъкъ
между всички ви, той ще е голѣмъ.

(49) А [а]Иоанъ отговори и рече: Наставниче,
видѣхме нѣкого си който изгонваше бѣсове
съ твое име: и понеже не слѣдва съ
насъ забранихме му. (50) И рече му Иисусъ:
Недѣйте му забранява: защото [б]който не е
противъ насъ отъ страна насъ е.

(51) И когато се изпълниха днитѣ [в]да се
вънесе, той утвърди лицето си да пѫтува
къмъ Ерусалимъ. (52) И отпрати прѣдъ себе
си вѣстители, които отидоха и влѣзоха въ село
Самарянско да му приготвятъ мѣсто (53) Но
тамъ го [г]не приеха, защото лицето му бѣ на
пѫтуване къмъ Ерусалимъ. (54) И като видѣха
това ученицитѣ му Яковъ и Иоанъ, рекоха.
Господи, искашъ ли да речемъ да слѣзе
огънь отъ небото и да ги изтрѣби, [д]както
стори и Илия? (55) А той се обърна та имъ
запрѣти, и рече: Вие не знаете отъ кой
духъ сте; (56) [е]защото Синъ Человѣчески не е
дошелъ да погуби души человѣчески, но да
спаси И отидоха на друго село.

(57) А [ж]като вървѣха, рече му нѣкой си
въ пѫтя: Господи, ще дойда слѣдъ тебе дѣто
и да идешъ. (58) И рече му Иисусъ: Лисицитѣ
легла иматъ, и птицитѣ небесни гнѣзда:
а Синъ Человѣческий нѣма дѣ глава да
подклони.

[у] Мат.16:26 Мар.8:36.
[ф] Мат.10:33. Мар. 8:38. 2 Тим.2:12.
[ц] Мат.16:28. Мар.9:1
[ч] Мат.17:1 Мар.9:2.
[ч] Дан.8:18. 10;9.
[ш] Мат.3;17.
[щ] Дѣян.3:22.
[ъ] Мат.17:9.
[ь] Мат.17:14. Мар. 9:14,17.
[ѣ] Мат.17:22.
[ю] Мар.9:32. Гл.2:50 18;34.
[я] Мат 18 1 Мар 9:34.
[а] Мат 10;40. 18;5. Мар 9:37. Иоан. 12:44. 13:20.
[ѫ] Мат 23:11,12.
[а] Мар 9:38. Виж. Числ.11;28.
[б] Мат 12:30. Гл 11:23.
[в] Мар.16;19. Дѣян. 1:2
[г] Иоан 4:4.9
[д] 4 Цар.1:10,12.
[е] Иоан.3:17 12;47.
[ж] Мат.8;19.

(59) А на другиго [з]рече: Върви слѣдъ ме-
не. А той рече: Господи, дозволи ми да ида
първомъ да погреба баща си. (60) А Исусъ
му рече: Остави мъртвитѣ да погребатъ мър-
твитѣ си; а ти иди та проповѣдвай царството
Божие.
(61) Рече и другъ: [и]Ще дойда слѣдъ тебе,
Господи; но първомъ дозволи ми да се опро-
стя съ домашнитѣ си. (62) И рече му Исусъ:
Никой който е турилъ рѫката си на рало и
гледа назадъ не е способенъ за царството
Божие.

ГЛАВА 10.

Слѣдъ това опрѣдѣли Господь и други се-
демдесеть, и [а]разпроводи ги по двама прѣдъ
лицето си въ всѣки градъ и мѣсто дѣто има-
ше самъ той да иде. (2) И казваше имъ:
[б]Жетвата е много, а работницитѣ малко; за
това, [в]молете се на Господаря на жетвата да
изведе работници на жетвата си. (3) Идете:
ето, [г]азъ ви проваждамъ като агнета всрѣдъ
вълци. (4) [д]Не носете ни кесия ни тържикъ
нито обуща, и [е]никого въ пѫтя не поздравя-
вайте. (5) И [ж]въ която кѫща влѣзвате, пър-
вомъ казвайте: Миръ на този домъ! (6) И а-
ко бѫде тамъ синътъ на миръ, ще почива на
него вашиятъ миръ; ако ли не, ще се по-
върне на васъ. (7) И [з]въ тая кѫща седете, и
[и]яжте и пийте *което има* у тѣхъ; [к]защото ра-
ботникътъ е достоенъ за своята заплата. Недѣйте
се прѣмѣстя изъ кѫща въ кѫща. (8) И въ кой-
то градъ влѣзвате, и ви приимать, яжте кое-
то ви прѣдлагатъ, (9) и [л]изцѣлявайте болнитѣ
които сѫ въ него, и казвайте имъ: [м]Наближи-
ло ви е царството Божие. (10) А въ който
градъ влѣзвате, и не ви приимать, кога из-
лѣзвате на *главнитѣ* му улици речете: (11) И
[н]праха който е полѣпналъ по насъ отъ града
ви отгръсваме ви *го*; но това да знаете, че
ви е наближило царството Божие. (12) Казвамъ
ви че въ онзи день [о]по-леко ще бѫде *нака-
занието* на Содомъ нежели на този градъ.
(13) [п]Горко тебѣ, Хоразине! горко тебѣ, Вит-
саидо! [р]защото ако бѣха били въ Тиръ и Си-
донъ бившитѣ между васъ чудеса, отдавна би
се покаяли, седеще въ врѣтище и пепелъ.
(14) Но на сѫда по-леко ще бѫде на Тиръ и
на Сидонъ нежели на васъ. (15) И [с]ти, Ка-
пернауме, който си се [т]възвисилъ до небеса,
до ада [у]ще се смъкнешъ. (16) [ф]Който слуша
васъ, мене слуша; и [х]който се отмѣта отъ
васъ, отъ мене се отмѣта; а [ц]който се отмѣ-
та отъ мене, отмѣта се отъ тогози който ме е
проводилъ.
(17) И [ч]върнаха се седемдесетьтѣ съ радость
и казваха: Господи, съ твоето име и бѣсове-
тѣ се покоряватъ намъ. (18) А той имъ рече:
[ш]Видѣхъ Сатана че падна като свѣткавица
отъ небето. (19) Ето, [щ]давамъ ви власть да
настѫпвате на змии и на скорпии и надъ вся-
ка сила вражия; и нищо нѣма да ви поврѣ-
ди. (20) Но на това недѣйте се радва, че ду-
ховетѣ се покоряватъ вамъ; а радвайте се по-
вече защото [ъ]имената ваши сѫ написани на
небеса.
(21) Въ [ь]този часъ възрадва се духомъ И-
сусъ и рече: Благодаря ти, Отче, Господи на
небето и на земята, че си утаилъ това отъ
мѫдри и разумни, и открилъ си го на мла-
денци; ей, Отче, защото така бѣ угодно прѣдъ
тебе. (22) [ѣ]Всичко ми е прѣдадено отъ Отца
ми; [ю]и освѣнъ Отца никой *другъ* не знае
кой е Синътъ; и кой е Отецъ *никой другъ
не знае* тъкмо Синътъ, и *онзи* комуто би ра-
чилъ Синътъ да *го* открие.
(23) Обърна се послѣ особно къмъ ученици-
тѣ и рече: [я]Блажени очитѣ които виждатъ
това което вие видите. (24) Защото ви каз-
вамъ че [ѫ]мнозина пророци и царе поискаха
да видятъ това което вие виждате, и не ви-

з Мат. 8;21.
и Виж. 3 Цар. 19;20.

—

а Мат. 10;1. Мар. 6;7.
б Мат. 9;37,38. Иоан. 4;35.
в 2 Сол. 3;1.
г Мат. 10;16.
д Мат. 10;9,10. Мар. 6;8. Лк. 9;3.
е 4 Цар. 4;29.
ж Мат. 10;12.
з Мат. 10;11.
и 1 Кор. 10;27.
к Мат. 10;10. 1 Кор. 9;4, и др. 1 Тим. 5;18.
л Лк. 9;2.
м Мат. 3;2. 4;17. 10;7. Ст. 11.
н Мат. 10;14. Лк. 9;5. Дѣян. 13;51. 18;6.
о Мат. 10;15. Мар. 6;11.
п Мат. 11;21.
р Иез. 3;6.
с Мат. 11;23.
т Виж. Бит. 11;4. Втор. 1;28. Иса. 14;13. Иер. 51;53.
у Виж. Иез. 26;20. 32;18.
ф Мат. 10;40. Мар. 9;37. Иоан. 13;20.
х 1 Сол. 4;8.
ц Иоан. 5;23.
ч Ст. 1.
ш Иоан. 12;31. 16;11. Отк. 9;1. 12;8,9.
щ Мар. 16;18. Дѣян. 28;5.
ъ Изх. 32;32. Псал. 69;28. Иса. 4;3. Дан. 12;1. Фил. 4;3. Евр. 12;23. Отк. 13;8. 20;12. 21;27.
ь Мат. 11;25.
ѣ Мат. 28;18. Иоан. 3;35. 5;27. 17;2.
ю Иоан. 1;18. 6;44,46.
я Мат. 13;16.
ѫ 1 Пет. 1;10.

дѣха, и не да чуятъ това що чуете, и не сж
чули.
(25) И, ето, нѣкой законникъ стана да го
изпитва, и казваше: [аа]Учителю, що да пра-
вя за да наслѣдя животъ вѣченъ? (26) А той
му рече: Въ закона що е писано? какъ че-
тешъ? (27) А той отговори и рече: [а]«Да въз-
любишъ Господа Бога твоего съ всичкото си
сърдце, и съ всичката си душа, и съ всичка-
та си сила, и съ всичкия си умъ, и [б]ближ-
няго твоего както самаго себе си.» (28) И ре-
че му: Право си отговорилъ: това прави, и
[в]ще живѣешъ. (29) Но той, понеже искаше
[г]да оправдае себе си, рече Исусу: И кой е
ближнийтъ мой? (30) *На това* отговори Исусъ
и рече: Человѣкъ нѣкой слѣзваше отъ Еру-
салимъ въ Ерихонъ и налетѣ на разбойни-
ци, които, като го ограбиха и раниха, оти-
доха си, и *го* оставиха полумъртвъ. (31) А
по случай нѣкой си священникъ слѣзваше по
онзи пжть; и като го видѣ [д]мина отъ срѣща
и замина. (32) Подобно и Левитъ *нѣкой*, като
стигна на това мѣсто, дойде, видѣ, и мина отъ
срѣща, и замина. (33) Но единъ [е]Самарянинъ
като пжтуваше дойде до него, и като го видѣ
смили се, (34) и пристжпи та прѣвърза рани-
тѣ му, като възливаше масло и вино; послѣ
го възкачи на добитъка си та го занесе въ
гостилницата, и пригоди му. (35) И на утрѣ-
шния день когато си походжаше, извади та
даде два динария гостинику, и рече му:
Пригодявай му; и каквото повече иждивишъ
азъ на връщане ще ти платя. (36) И тъй,
отъ тѣзи тримата кой ти се вижда да е билъ
ближенъ на изпадналия въ разбойницитѣ?
(37) А той рече: Този който му стори милость.
Тогазъ Исусъ му рече: Иди, и ти така прави.
(38) И въ отиванието имъ влѣзе Исусъ въ
нѣкое село; и жена нѣкоя си на име [ж]Мар-
та го прие у дома си (39) И тя имаше сестра
нарицаема Мария, [з]която [и]бѣ седнала до но-
зѣтѣ Исусови и слушаше словото негово. (40) А
Марта се мъвѣше за многото слугуване; и
застана та рече: Господи, не брѣжишъ ли че
сестра ми ме остави сама да слугувамъ? речи
й прочее да ми помогне. (41) Отговори Исусъ
и рече ѝ: Марто, Марто, грижишъ се и мъ-
вишъ се за много нѣща; (42) [к]но едно е по-
трѣбно; а Мария избра добрата частъ която
нѣма да се отнеме отъ нея.

ГЛАВА 11.

И когато бѣ той на едно мѣсто та се молѣ-
ше, като прѣстана рече му нѣкой си отъ уче-
ницитѣ му: Господи, научи ни да се молимъ,
както и Иоанъ е научилъ ученицитѣ си. (2) А
той имъ рече: Когато се молите думайте:
[а]Отче нашъ който си на небеса, Да се свети
името твое; Да дойде царствието твое; Да бж-
де волята твоя както на небето така и на зе-
мята; (3) Хлѣба нашъ насжщния давай ни го
всѣки день; (4) И прости ни грѣховетѣ ни,
защото и ние прощаваме на всѣки нашъ длъ-
жникъ; И не въведи насъ въ изкушение, но
избави насъ отъ лукаваго.
(5) И рече имъ: Кой отъ васъ ако би ималъ
приятель, и отиде при него посрѣдъ нощь и
му рече: Друже, дай ми на заемъ три хлѣ-
ба; (6) понеже единъ приятель ми дойде отъ
пжть, и нѣмамъ що да сложа прѣдъ него;
(7) а той да отговори извжтрѣ и да рече: Не-
дѣй ми досажда: вратата сж вече затворени,
и дѣцата ми сж на леглото съ мене: не мога
да стана да ти дамъ. (8) Казвамъ ви че [б]ако
не стане да му даде защото му е приятель, то
поне за неговата безочливость ще стане и ще
му даде колкото му трѣбва. (9) И [в]азъ ви ка-
звамъ: Искайте, и ще ви се даде; търсете, и
ще намѣрите; хлопайте, и ще ви се отвори.
(10) Защото всѣки който иска приима; и кой-
то търси намира; и който хлопа ще му се от-
вори. (11) И [г]отъ васъ кой е този баща, щото
ако му поиска синъ му хлѣбъ, а той да му
даде камикъ? Или *ако му поиска* риба, на-
мѣсто риба змия ли ще му даде? (12) Или а-
ко би поискалъ яйце, да ли скорпия ще му
даде? (13) И тъй, когато вие, лукави както
сте, знаете да давате добри даяния на чада-
та си, колко повече Отецъ небесний ще даде
Духа Светаго на онѣзи които просятъ отъ него!
(14) И [д]изпжждаше едного бѣса който бѣше
нѣмъ; и като излѣзе бѣсътъ, проговори нѣ-
миятъ; и почуди се народътъ. (15) А нѣкои
отъ тѣхъ рекоха: [е]Чрѣзъ Веелзевула князя
на бѣсоветѣ изпжжда бѣсоветѣ. (16) А други

[аа] Мат. 19;16. 22;35.
[а] Втор. 6;5.
[б] Лев. 19;18.
[в] Лев. 18;5. Неем. 9;29. Иез. 20;11, 13,21. Рим. 10;5.
[г] Гл. 16:15.
[д] Псал. 38:11.
[е] Иоан. 4;9.
[ж] Иоан. 11;1. 12:2,3.
[з] 1 Кор. 7;32, и дрг.
[и] Гл. 8;35. Дѣян. 22;3.
[к] Псал. 27;4.

—

[а] Мат. 6:9.
[б] Гл. 18:1, и дрг.
[в] Мат 7;7. 21.22. Мар. 11;24. Иоан. 15;7. Як. 1;6. 1 Иоан. 3:22.
[г] Мат. 7;9.
[д] Мат. 9:32. 12;22.
[е] Мат. 9;34. 12;24.

изкушаващи *го* [ж]искаха отъ него знамение отъ небето. (17) [з]Но той, като [и]знаеше помислитѣ имъ, рече имъ: Всѣко царство раздѣлено противъ себе си запустѣва, и домъ *раздѣленъ* противъ себе си пада. (18) *Тъй* и Сатана ако се раздѣли самъ си противъ себе си, какъ ще устои царството му? понеже казвате че азъ изгонвамъ бѣсоветѣ чрѣзъ Веелзевула. (19) И ако азъ изгонвамъ бѣсоветѣ чрѣзъ Веелзевула, синоветѣ ви чрѣзъ кого ги изгонватъ? За това тѣ ще ви бѫдатъ сѫдници. (20) Ако ли азъ [к]съ Божия пръстъ изгонвамъ бѣсоветѣ, то е настигнало на васъ царството Божие. (21) [л]Когато крѣпкиятъ оборѫженъ варди двора си, имането му е въ безопасность. (22) Но [м]когато по-крѣпкиятъ отъ него нападне та го побѣди, взема му всеорѫжието на което се е надѣвалъ, и раздѣля неговия обиръ. (23) [н]Който не е съ мене противъ мене е; и който не събира заедно съ мене, той разпилява. (24) [о]Когато нечистиятъ духъ излѣзе изъ человѣка, обхожда по безводни мѣста и търси спокойствие; и като не намѣри, казва: Да се върна въ дома си отъ дѣто излѣзохъ. (25) И като дойде намѣрва *го* пометенъ и украсенъ. (26) Тогазъ отхожда и взема съ него си други седемь духове отъ себе си по-лукави, и влѣзватъ и живѣятъ тамъ; и [п]сетното състояние на оногозь человѣка бива по-лошо отъ първото.

(27) И когато той говорѣше това, една жена отъ народа въздигна гласъ и рече му: [р]Блажена утробата която те е носила, и съсцитѣ които си сукалъ. (28) А той рече: Още [с]по-блажени *са* които слушатъ словото Божие и го пазятъ. (29) А [т]когато се събираше народътъ, начна да говори: Този родъ е лукавъ: знамение иска, и *друго* знамение нѣма да му се даде освѣнъ знамението на пророка Иона. (30) Защото [у]както Иона стана знамение на Ниневийцитѣ, така ще и Синъ Человѣчески на този родъ *знамение* да бѫде. (31) [ф]Царицата Южна ще въстане на сѫдъ съ человѣцитѣ на този родъ и ще ги осѫди, защото отъ краищата на земята дойде да чуе мѫдростьта Соломонова; и, ето, тука е повече отъ Соломона. (32) Мѫжетѣ Ниневийски ще въстанатъ на сѫдъ съ този родъ и ще го осѫдятъ, защото тѣ *се* [х]покаяха чрѣзъ Ионовата проповѣдь; и, ето, тука е повече отъ Иона.

(33) И [ц]никой не запаля свѣщь да я тури на скришно мѣсто, нито подъ шиникъ, но на свѣтилникъ, за да виждатъ свѣтлината които влѣзватъ. (34) [ч]Свѣтило на тѣлото е окото; и тъй, кога е окото ти чисто, и всичкото твое тѣло е освѣтлено; а кога е лукаво, и тѣлото ти е тъмно. (35) За то, внимавай да не би свѣтлината която е въ тебе да е тъмнина. (36) Ако прочее всичкото твое тѣло е освѣтлено, и нѣма нѣкоя тъмна часть, то ще всичко освѣтлено да бѫде, както кога те свѣтилото освѣтлява съ сиянието си.

(37) И като говорѣше *това*, нѣкой си Фарисей го умоляваше да обѣдва въ неговия домъ; и той влѣзе и седна на трапезата. (38) А [ш]фарисеятъ, като го видѣ че не се оми прѣди яденето, почуди се. (39) [щ]И Господь му рече: Сега вие Фарисеитѣ външното на чашата и на паницата очистяте; а [ъ]вжтрѣшното ви е пълно съ грабежъ и лукавство. (40) Безумни! този който е направилъ външното, не е ли направилъ и вжтрѣшното? (41) [ь]Но отъ това що имате дайте милостиня; и, ето, всичко ще бѫде за васъ чисто. (42) Но [ѣ]горко на васъ, Фарисеитѣ! защото давате десетъкъ отъ мятата, отъ рутата, и отъ всѣко зеле, и небрѣжите сѫдбата и любовьта Божия. Това трѣбваше да правите, и онова да не оставяте. (43) [ю]Горко вамъ, Фарисеи! защото обичате прѣдседанията въ съборищата, и поздравленията въ пазаритѣ. (44) [я]Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри! [ѫ]защото сте като гробове които не личатъ, и человѣцитѣ които ходятъ отгорѣ не знаятъ.

(45) И отговори нѣкой отъ законницитѣ и рече му: Учителю, това като казвашъ и насъ коришъ. (46) А той рече: Горко и на васъ, законницитѣ! защото [ѭ]натоварите на человѣцитѣ брѣмена тежки за носене, и вие нитѣ съ единъ пръстъ не се допирате до брѣмената. (47) [ѳ]Горко вамъ! защото зидате паметницитѣ

ж Мат.12:38. 16:1.
з Мат.12;25.Мар.3;24.
и Иоан.2;25.
к Изх.8:19.
л Мат.12:29.Мар.3:27.
м Иса 53;12. Кол.2;15.
н Мат. 12;30.
о Мат.12;43.
п Иоан.5;14. Евр 6:4. 10;26 2 Пет.2;20.
р Гл.1;28,48.
с Мат.7:21. Гл.8;21. Як.1;25.
т Мат.12;38,39.
у Иона 2;1,11.
ф 3 Цар.10;1.
х Иона 3;5.
ц Мат.5;15. Мар.4;21. Гл.8;16.
ч Мат.6;22.
ш Мар.7;3.
щ Мат.23;25.
ъ Тит.1;15.
ь Иса.58;7. Дан.4;27. Гл.12;33.
ѣ Мат.23:23.
ю Мат.23:6 Мар.12;38,39.
я Мат.23;27.
ѫ Псал.5:9.
ѭ Мат 23:4.
ѳ Мат.23;29.

на пророцитѣ, а бащитѣ ви ги убиха. (48) И
тъй, свидѣтелствувате и вие и [е]изволявате
на дѣлата на бащитѣ си; защото тѣ ги убиха,
а вие имъ паметницитѣ зидате. (49) За това и
прѣмждростьта Божия рече: [б]Ще имъ проводя
пророци и апостоли, и отъ тѣхъ ще убиятъ
и изгонятъ; (50) за да се прѣдири отъ
този родъ кръвьта на всичкитѣ пророци която
е проливана откакъ се е свѣтътъ създалъ,
(51) [в]отъ кръвьта на Авела [г]до кръвьта на
Захария убитаго между олтаря и храма. Ей,
казвамъ ви, ще се прѣдири отъ този родъ.
(52) [д]Горко на васъ, законницитѣ! защото взехте
ключа на знанието, и сами не влѣзохте, а
че и на тѣзи които щѣха да влѣзатъ забранихте

(53) И когато имъ казваше той това, книжницитѣ
и Фарисеитѣ начнаха твърдѣ да се ярятъ
и да изваждатъ изъ устата му отвѣти за
много нѣща, (54) като го прѣчакваха и [е]търсѣха
да уловятъ нѣщо отъ устата му за да го
обвинятъ.

ГЛАВА 12.

[а]Между това, като се събраха много тисящи
народъ, толкозъ щото един други се тъпчаха,
начна да говори на ученицитѣ си: Най-първо
[б]пазете себе си отъ кваса Фарисейски,
който е лицемѣрие. (2) *Защото* [в]нѣма нищо
покрито което да се не открие, и тайно което
да се не узнае. (3) За това, колкото говорихте
въ тъмнина, на видѣло ще се чуе: и
каквото сте казали на ухо въ скришнитѣ
стаи, отгорѣ на покрива ще се проповѣда.
(4) А на васъ [г]моитѣ приятели [д]казвамъ: Не
бойте се отъ тѣзи които убиватъ тѣлото, и
които слѣдъ това не могатъ повече нищо да
направятъ. (5) Но ще ви обадя отъ кого да се
боите: Бойте се отъ оногозъ който слѣдъ убиването
има власть да хвърли въ пъкъла.
Ей, казвамъ ви, отъ него да се боите. (6) Не
се ли продаватъ петь врабчета за два асария?
и ни едно отъ тѣхъ не е забравено прѣдъ
Бога; (7) но и космитѣ на главата ви всичките
сж изброени. И така не бойте се: вие сте
отъ много врабчета по-добри. (8) И [е]пакъ ви
казвамъ че всѣки който ме изповѣда прѣдъ
человѣцитѣ, и Синъ Человѣчески ще го изповѣда
прѣдъ ангелитѣ Божии; (9) а който се
отрече отъ мене прѣдъ человѣцитѣ, отреченъ
ще бжде прѣдъ ангелитѣ Божии. (10) И [ж]всѣкой
който би казалъ рѣчь противъ Сина Человѣческаго,
ще му се прости; но който рече
хула противъ Духа Светаго, нѣма да му се
прости. (11) И [з]кога ви приведатъ на съборищата
и *прѣдъ* началствата и властитѣ, недѣйте
се грижи какъ или какво ще отговорите,
или какво ще речете; (12) защото Духъ Светий
ще ви научи въ истия часъ що трѣбва
да речете.

(13) И рече му нѣкой си отъ народа: Учителю,
речи на брата ми да раздѣли съ мене
наслѣдието. (14) А той му рече: [и]Человѣче,
кой ме е поставилъ сждникъ или дѣлитель
надъ васъ? (15) И рече имъ: [к]Гледайте и пазете
се отъ любостяжанието; защото ако има
нѣкой прѣмного, животътъ му не състои отъ
имота му. (16) И рече имъ притча и казваше:
На нѣкой си богатъ человѣкъ нивята му
дадоха много плодъ (17) И мислѣше си въ себе
си и думаше: Що да сторя? защото нѣмамъ
дѣ да събера плодоветѣ си. (18) И рече:
Това ще сторя: да съборя житницитѣ си, и
да съградя по-голѣми, и да събера тамъ всичкитѣ
си жита и имота си; (19) и да река на
душата си: [л]Душо, имашъ много пригоди
вложени за много години: почивай, яжъ, пий,
и веселя се. (20) А Богъ му рече: Безумне!
тази нощь ще ти изискатъ [м]душата; а [н]това
що си приготвилъ кому що бжде? (21) Така
бива на тогози който събира за себе си,
[о]и не богатѣе въ Бога.

(22) Рече пакъ на ученицитѣ си: За това
ви казвамъ: [п]Недѣйте се грижи за живота си
що да ядете, нито за тѣлото *си* що да облѣчете.
(23) Животътъ е по-драгоцѣненъ отъ храната,
и тѣлото отъ облѣклото. (24) Разсмотрете
вранитѣ че не сѣятъ нито жънатъ: тѣ нѣматъ
нито съкровища нито житници, и [р]Богъ

б Мат. 23;34.
в Бит. 4;8.
г 2 Лѣт. 24;20,21.
д Мат. 23;13.
е Мар. 12;13.

а Мат. 16;6. Мар. 8;15.
б Мат. 16:12.
в Мат. 10;26. Мар. 4;22. Гл. 8;17.
г Иса. 51;7,8,12,13. Иер. 1;8. Мат. 10;28.
д Иоан. 15;14,15.
е Мат. 10;32. Мар. 8;38. 2 Тим. 2;12. 1 Иоан. 2:23.
ж Мат. 12;31,32. Мар. 3;28,29. 1 Иоан. 5;16.
з Мат. 10;19. Мар. 13;11. Гл. 21;14.
и Иоан. 18;36.
к 1 Тим. 6;7, и дрг.
л Екл. 11;9. 1 Кор. 15;32. Як. 5;5.
м Иовъ 20;22. 27;8. Псал. 52;7. Як. 4;14.
н Псал. 39;6. Иер. 17;11.
о Мат. 6:20. Ст. 33. 1 Тим. 6;18,19. Як. 2;5.
п Мат. 6:25.
р Иовъ 38;41. Псал. 147;9.

ги храни: колко повече сте вие по-добри отъ
птицитѣ! (25) И кой отъ васъ съ грижене мо-
же да приложи на възрастьта си единъ лакътъ?
(26) И тъй, ако най-малко нѣщо не можете,
защо се грижите за друго? (27) Разсмотрете
криновете какъ растатъ: не се трудятъ нито
предатъ; но казвамъ ви че нито Соломонъ въ
всичката си слава се облѣче както единъ отъ
тѣхъ. (28) И ако трѣвата, която днесъ я има
на полето, и утрѣ я хвърлятъ въ пещь, Богъ
я така облича, колко повече васъ, маловѣрци!
(29) И вие недѣйте търси какво ще ядете или
какво ще пиете, и недѣйте се обезпокоява:
(30) защото всичко това търсятъ езичницитѣ
на свѣта: а Отецъ вашъ знае че това ви трѣ-
бва. (31) [с]Но търсете царството Божие, и то-
ва всичко ще ви се приложи. (32) Не бой се,
мало стадо; защото [т]Отецъ ви благоволи да
ви даде царството. (33) [у]Продайте имота си и
дайте милостиня: [ф]направете си кесии които
не овехтѣватъ, съкровище на небеса което не
оскудѣва, дѣто крадецъ не приближава нито
молецъ разтлѣва. (34) Защото дѣто е съкрови-
щето ваше, тамъ ще бѫде и сърдцето ваше.
(35) [х]Да бѫдатъ чрѣслата ви опасани, и [ч]свѣ-
тилницитѣ *ви* запалени; (36) и вие бѫдете
подобни на человѣци които чакатъ господаря
си кога ще се върне отъ свадбата, да му отво-
рятъ тозъ часъ щомъ дойде и похлопа. (37) [ч]Бла-
жени тѣзи раби които, кога дойде господарьтъ
имъ, ги намѣри будни: истина ви казвамъ
че ще се опаше, и ще ги тури да седнатъ на
трапезата, и ще мине да имъ послугува. (38) И
ако дойде въ втората стража, или въ третата
стража дойде, и ги намѣри така, блажени сѫ
онѣзи раби. (39) [ш]И това още знайте, че ако
би зналъ стопанинътъ на кѫщата въ кой часъ
ще дойде крадецътъ, буденъ би стоялъ и не би
оставилъ да му подкопаятъ кѫщата. (40) Бѫ-
дете прочее и [щ]вие готови; защото въ който
часъ не мислите Синъ Человѣчески ще дойде

(41) *Тогазъ* Петъръ му рече: Господи, намъ
ли казвашъ тази притча, или и на всичкитѣ?
(42) И Господь рече: [ъ]Кой е прочее онзи вѣ-
ренъ и благоразуменъ домостроитель когото
господарьтъ ще постави надъ слугитѣ си да
дава на врѣме *всѣкиму* опрѣдѣленната храна?
(43) Блаженъ този рабъ когото би намѣрилъ
господарьтъ му, кога си дойде, че прави така.
(44) [ь]Истина ви казвамъ че ще го постави надъ
всичкото си имане. (45) [ѣ]Ако ли рече онзи
рабъ въ сърдцето си: Господарьтъ ми ще окъ-
снѣе да си дойде, и начне да бие ратаитѣ и
ратакинитѣ, и да яде и да пие и да се опи-
ва, (46) ще дойде господарьтъ на онзи рабъ
въ день въ който не му се надѣе, и въ часъ
въ който не знае, и ще го разсѣче, и него-
вата часть ще положи съ невѣрнитѣ. (47) [ю]И
онзи рабъ който е зналъ волята на госпо-
даря си, и не приготвилъ нито сторилъ по
волята му, много ще бѫде битъ. (48) А онзи
[я]който не е зналъ и е сторилъ *нѣщо* до-
стойно за бой, малко битъ ще бѫде. И всѣ-
киму комуто е много дадено, много ще и да
се поиска отъ него; и комуто сѫ много въ-
вѣрили, повече и ще изискатъ отъ него.
(49) [ѩ]Огънь дойдохъ да туря на земята: и
какво искамъ ако се е вече запалилъ? (50) Но
имамъ [ꙗ]кръщение да се кръстя; и колко се
утѣснявамъ докле да се извърши! (51) [а]Ми-
слите ли че дойдохъ да дамъ миръ на земята?
Не, казвамъ ви, [б]но раздѣление. (52) [в]Защо-
то отъ нинѣ петима въ една кѫща раздѣлени
ще бѫдатъ, тримата върху двамата, и двама-
та върху тримата. (53) Ще се раздѣлятъ баща
противъ синъ, и синъ противъ баща; майка
противъ дъщеря, и дъщеря противъ майка;
свекърва противъ невѣста, и невѣста противъ
свекърва.

(54) Казваше още и на народа: [г]Когато ви-
дите облакъ който се възвися отъ западъ, тозъ
часъ казвате: Дъждъ ще вали; и така бива.
(55) И кога югъ вѣе, казвате: Ще стане го-
рещина; и става. (56) Лицемѣри! лицето на
земята и на небето умѣете да разпознавате, а
това врѣме какъ да не разпознавате? (57) А
защо и по самосебе си не сѫдите праведното?
(58) [д]Когато отхождашъ съ противника си при

с Мат.6;33.
т Мат.11;25,26.
у Мат.19:21. Дѣян.2:45. 4;34.
ф Мат.6;20. Гл.16;9. 1 Тим.6;19.
х Ефес 6:14. 1 Пет.1:13.
ч Мат.25:1, и дрг.
ч Мат.24;46.
ш Мат.24:43 1 Сол 5:2. 2 Пет.3:10. Отк.3;3. 16;15.
щ Мат.24:44. 25;13. Мар.13:33. Гл.21;34,36. 1 Сол.5:6. 2 Пет.3:12.
ъ Мат.24:45. 25;21. 1 Кор.4;2.
ь Мат.24;47.
ѣ Мат.24;48.
ю Числа 15:30. Втор.25:2. Иоан. 9;41. 15:22. Дѣян. 17:30. Як.4;17.
я Лев 5;17. 1 Тим.1;13.
ѩ Ст.51.
ꙗ Мат.20:22. Мар 10;38.
а Мат.10:34. Ст.49.
б Мих.7;6. Иоан. 7:43. 9:16. 10;19.
в Мат.10;35.
г Мат.16:2.
д Прит.25;8. Мат.5;25.

княза, въ пѫтя [е]постарай се да се отървешъ
отъ него, да не би те завлѣкълъ до сѫдника,
и сѫдникътъ те прѣдаде на слугата, и слуга-
та те тури въ тъмница. (59) Казвамъ ти: Нѣма
да излѣзешъ отъ тамъ доклѣ не отдадешъ и
най-послѣдното банче.

ГЛАВА 13.

И въ това врѣме дойдоха нѣкои и му из-
вѣстиха за Галилеянитѣ на които кръвьта Пи-
латъ смѣсилъ съ жъртвитѣ имъ. (2) И отговори
Исусъ и рече имъ: Мислите ли че тѣзи Гали-
леяни за това що така пострадаха сѫ били най-
грѣшни отъ всичкитѣ Галилеяни? (3) Казвамъ
ви: Не; но ако се не покаете, всинца така
ще загинете. (4) Или осемнадесетьтѣ онѣзи
върхъ които падна стълпътъ Силоамски и ги
уби, мислите ли че тѣ бѣха най-грѣшни отъ
всичкитѣ человѣци които живѣятъ въ Ерусa-
лимъ? (5) Казвамъ ви: Не; но ако се не по-
каете, всинца така ще загинете.
(6) Казваше още и тази притча: Нѣкой си
[а]имаше въ лозето си насадена смоковница; и
дойде да търси плодъ на нея, и не намѣри.
(7) И рече на лозаря: Ето три години какъ
идя да търся плодъ отъ тази смоковница, и не
намѣрвамъ: отсѣчи я: защо да запразня и
земята? (8) А той отговори и рече му: Го-
сподарю, остави я и това лѣто доклѣ разко-
пая около нея и насипя торъ; (9) и ако даде
плодъ, *добрѣ;* ако ли не, подирѣ това ще я
отсѣчешъ
(10) И една сѫбота поучаваше въ едно отъ
съборищата: (11) и, ето, бѣше тамъ една же-
на която имаше духъ болестенъ осемнадесеть
години, и сгърбена бѣше, и не можеше ни-
какъ да се изправи. (12) Като я видѣ Исусъ,
извика и рече ѝ: Жено, освободена си отъ
болестьта си. (13) И [б]положи на нея рѫцѣ; и
тозъ часъ се изправи *жената,* и славеше Бо-
га. (14) И отговори началникътъ на съборн-
щето, който негодуваше защото въ сѫбота я
изцѣли Исусъ, и казваше на народа: [в]Шесть
дни сѫ въ които трѣбва да работите: въ тѣхъ
прочее идвайте и цѣлете се, а [г]не сѫботенъ
день. (15) Отговори му Господь и рече: Ли-
цемѣре! всѣки единъ отъ васъ [д]не отвързва
ли въ сѫбота вола или осела си отъ яслитѣ и
го завожда та *го* напоява? (16) А тая [е]като е
дъщеря Авраамова, която е вързалъ Сатана,
ето, осемнадесеть години, не трѣбваше ли да
бѫде развързана отъ тази връзка въ сѫботенъ
день? (17) И това като говорѣше той, посра-
мяваха се всичкитѣ които му се противѣха: и
всичкиятъ народъ се радваше за всичкитѣ славни
дѣла негови.
(18) [ж]Казваше още: На какво е подобно
царството Божие? и на що да го уприлича?
(19) Подобно е на зърно синапово което че-
ловѣкъ взе и посѣя го въ градината си; и
порасте и стана дърво голѣмо; и птицитѣ не-
бесни прѣвитаваха въ неговитѣ вѣтви.
(20) И пакъ рече: На какво да уподобя
царството Божие? (21) Подобно е на квасъ
който като го взе жена скри го въ три мѣри
брашно доклѣ вкисна всичкото.
(22) И като отиваше въ Ерусалимъ, [з]мину-
ваше прѣзъ градоветѣ и прѣзъ селата та по-
учаваше. (23) И нѣкой си му рече: Господи,
малцина ли сѫ които ще се спасятъ? А той
имъ рече: (24) [и]Подвизавайте се да влѣзете
прѣзъ тѣснитѣ врата; [к]защото мнозина, ка-
звамъ ви, ще искатъ да влѣзатъ, и не ще да
могатъ. (25) [л]Слѣдъ като стане стопанинътъ на
кѫщата [м]и затвори вратата, а *вие* останете
вънъ, и начнете да хлопате на вратата и да
казвате: [н]Господи, Господи, отвори ни, и той
отговори и ви рече: [о]Не ви зная отъ кѫдѣ
сте; (26) тогазъ ще начнете да казвате: Ядо-
хме прѣдъ тебе и пихме; и на нашитѣ ули-
ци си поучавалъ. (27) И [п]ще рече: Казвамъ
ви: Не ви зная отъ кѫдѣ сте! [р]Махнете се отъ
мене всинца които работите неправда. (28) [с]Тамъ
ще бѫде плачъ и скърцане съ зѫби [т]кога ви-
дите Авраама и Исаака и Якова и всичкитѣ про-
роци въ царството Божие, а васъ, че сте из-
пѫдени вънъ. (29) И ще дойдатъ отъ истокъ
и западъ, и отъ сѣверъ и югъ, и ще седнатъ
въ царството Божие. (30) И, ето, [у]има послѣ-
дни които ще бѫдатъ първи, и има първи
които ще бѫдатъ послѣдни.
(31) Въ него день дойдоха нѣкои Фарисеи
и казваха му: Излѣзъ и си иди отъ тука, за-

е Виж. Псал. 32;6. Иса. 55;6.
—
а Иса. 5:2. Мат. 21;19.
б Мар. 16:18. Дѣян. 9;17
в Изх. 20;9.
г Мат. 12;10. Мар. 3;2. Гл. 6;7. 14;3.
д Гл. 14:5.
е Гл. 19:9.
ж Мат. 13:31. Мар. 4:30.
з Мат. 8;35. Мар. 6;6.
и Мат. 7;13
к Иоан. 7;34. 8:21. 13:33. Рим. 9:31.
л Псал. 32:6. Иса. 55;6.
м Мат. 25;10.
н Гл. 6;46.
о Мат. 7;23. 25:12.
п Мат. 7;23. 25:41. Ст. 25.
р Псал. 6:8. Мат. 25;41. [24:51.
с Мат. 8:12. 13;42.
т Мат. 8;11.
у Мат. 19:30. 20;16. Мар. 10:31.

щото Иродъ иска да те убие. (32) И рече имъ:
Идете и кажете на тази лисица: Ето, бѣсове
изпжждамъ, и правя изцѣления днесь и утрѣ;
и въ третия *день* се [ф]свършвамъ. (33) Но
трѣбва азъ днесь и утрѣ и въ другия день
да ида; защото не е възможно пророкъ да
загине вънъ отъ Ерусалимъ. (34) [х]Ерусалиме!
Ерусалиме! ти който пророцитѣ избивашъ, и
пратенитѣ до тебе съ камене биешъ, колко
пжти поискахъ да събера чадата ти както
птица пилцитѣ си подъ крилѣ, и не рачихте!
(35) Ето, оставя се [ц]вамъ домътъ вашъ пустъ;
и истина ви казвамъ че нѣма да ме видите
дори дойде *врѣмето* когато ще речете: [ч]Бла-
гословенъ който иде въ името Господне.

ГЛАВА 14.

И една *сжбота* когато дойде той въ кжща-
та на нѣкого си началника на Фарисеитѣ да
яде хлѣбъ, тѣ имаха очитѣ си на него. (2) И,
ето, имаше прѣдъ него нѣкой си человѣкъ
красничавъ. (3) И отговори Исусъ та говорѣ-
ше на законницитѣ и на Фарисеитѣ и рече:
[а]Позволено ли е да цѣли нѣкой въ сжбота?
(4) А тѣ мълчеха. И взе та го изцѣли, и пу-
сна го. (5) И отговори на тѣхъ и рече: [б]Кой
отъ васъ, ако би падналъ оселътъ или волътъ
му въ яма, не би го на часа извлѣкълъ въ сж-
ботенъ день? (6) И не можаха на това да му
отговорятъ.

(7) Рече пакъ притча на званитѣ, като гле-
даше какъ избиратъ първитѣ за седене мѣста,
и казваше имъ: (8) Кога те кани нѣкой на
свадба, не сѣдай на първото мѣсто, да не би
да е призовалъ и другиго по-почтенъ отъ
тебе, (9) и дойде този който е поканилъ и
тебе и него и ти рече: Дай мѣсто на тогова,
и тогазъ начнешъ съ усрамяване да захва-
нешъ послѣдното мѣсто. (10) Но [в]кога те по-
канятъ, иди и седни на послѣдното мѣсто, за
да ти рече, кога дойде този който те е при-
звалъ: Приятелю, възлѣзъ по-горѣ. Тогазъ
щешъ има слава прѣдъ тѣзи които сѣдатъ съ
тебе наедно. (11) Защото [г]всѣки който въз-
нося себе си ще се смири, и който се смиря-
ва ще се възнесе.

(12) Казваше и на тогова който го бѣше
призвалъ: Кога правишъ обѣдъ или вечеря,
недѣй кани приятелитѣ си, ни братята си, ни
роднинитѣ си, нито съсѣди богати, да не би
те подобно и тѣ поканили и ти бжде запла-
тено. (13) Но кога правишъ угощение, по-
канвай [д]сиромаси, клосни, хроми, и слѣпи;
(14) и ще бждешъ блаженъ; защото нѣматъ
да ти платятъ; понеже ще ти бжде заплатено
въ възкресението на праведнитѣ.

(15) Това като чу единъ отъ седящитѣ съ
него, рече му: [е]Блаженъ който яде хлѣбъ въ
царството Божие. (16) А [ж]той му рече: Нѣ-
кой си человѣкъ направи вечеря голѣма, и
покани мнозина. (17) И въ часа на вечерята
[з]проводи раба си да рече на поканенитѣ: Ела-
те, понеже всичко е вече готово. (18) И на-
чнаха всичкитѣ *като* на единъ *умъ* да се от-
ричатъ. Първиятъ му рече: Нива купихъ, и
нужда имамъ да излѣза и да я видя: моля ти
се, имай ме отреченъ. (19) И другъ рече: Ку-
пихъ петь чифта волове, и отхождамъ да ги
опитамъ: моля ти се, имай ме отреченъ. (20) И
другъ рече: Оженихъ се, и за това не мога
да дойда. (21) И когато си дойде този рабъ
разказа на господаря си това. Тогазъ се раз-
гнѣви стопанинътъ, и рече на раба си: Из-
лѣзъ скоро по улицитѣ и пжтищата на града,
и доведи тука сиромаситѣ и клоснитѣ и хро-
митѣ и слѣпитѣ. (22) И рече рабътъ: Госпо-
дарю, както си заповѣдалъ стана; и още мѣ-
сто има. (23) И рече господарьтъ на раба:
Излѣзъ на пжтищата и по оградитѣ, и при-
нуди *ги* да влѣзатъ за да се напълни домътъ
ми; (24) защото ви казвамъ [и]че никой отъ
онѣзъ призванитѣ человѣци нѣма да вкуси отъ
вечерята ми.

(25) И вървѣха съ него наедно народъ мно-
го; и обърна се та имъ рече: (26) [к]Ако иде
нѣкой при мене, [л]и не възненавиди баща си,
и майка си, и жена си, и чадата си, и бра-
тята си, и сестритѣ си, [м]а още и своя си
животъ, не може да бжде мой ученикъ. (27) И

ф Евр. 2;10.
х Мат. 23;37.
ц Лев. 26;31,32. Псал. 69;25. Иса. 1;7. Дан. 9;27. Мих. 3;12.
ч Псал. 118;26. Мат. 21;9. Мар. 11;10. Лк. 19;38. Иоан. 12;13.

—

а Мат. 12;10.
б Изх. 23;5. Втор. 22;4. Лк. 13;15.
в Прит. 25;6,7.
г Иовъ 22:29. Псал. 18:27. Прит. 29:23. Мат. 23;12. Лк. 18;14. Як. 4;6. 1 Пет. 5;5.
д Неем. 8;10,12.
е Отк. 19;9.
ж Мат. 22;2.
з Прит. 9;2,5.
и Мат. 21:43. 22;8. Дѣян. 13:46.
к Втор. 13;6. 33;9. Мат. 10;37.
л Рим. 9;13.
м Отк. 12;11.

[н]който не носи кръста си и не върви слѣдъ мене не може да ми бѫде ученикъ. (28) Защото [о]кой отъ васъ, кога иска да съгради стълпъ, не сѣда първомъ да прѣсмѣтне разноскитѣ си да ли ще има *потрѣбното* да *го* изкара? (29) да не би като положи основанието а не може послѣ да *го* изкара, да начнатъ всичкитѣ които гледатъ да му се подсмиватъ (30) и да казватъ: Този человѣкъ начна да гради, и не може да изкара. (31) Или кой царь, като отхожда на бой противъ другъ царь, не сѣда първомъ да размисли възможно ли е съ десеть хиляди да стои насрѣща тогозъ който иде противъ него съ двадесеть? (32) Ако ли не, то кога е той още далечъ отпраща посланници и моли се за миръ. (33) Тъй прочее всѣки отъ васъ който не се отрече отъ всичкия си имотъ не може да бѫде мой ученикъ. (34) [п]Добро *нѣщо* е сольта; но ако сольта се развали, съ що ще се поправи? (35) Тя вече не струва нито за земята нито за тора: вънъ я изхвърлятъ. Който има уши да слуша нека слуша.

ГЛАВА 15.

И всичкитѣ митари и грѣшници се [а]приближаваха около него да го слушатъ. (2) И роптаеха Фарисеитѣ и книжницитѣ и казваха: Този приима грѣшници [б]и яде съ тѣхъ наедно. (3) А той имъ рече тази притча и казваше: (4) [в]Кой человѣкъ отъ васъ, ако би ималъ сто овци, и му се загуби една отъ тѣхъ, не оставя деветдесетьтѣ и деветь въ пустинята, и не отива слѣдъ изгубената доклѣ я намѣри? (5) И когато *я* намѣри, задига *я* на плещитѣ си радостенъ; (6) и като си дойде у дома си, свиква приятелитѣ си и съсѣдитѣ си и казва имъ: Радвайте се съ мене че си намѣрихъ [г]изгубената овца. (7) Казвамъ ви че такава радость бива на небето за едного грѣшника който се кае, [д]а не за деветдесеть и деветь праведници които нѣматъ нужда отъ покаяние. (8) Или коя жена, ако има десеть драхми и изгуби една драхма, не запаля свѣщь, и не мете кѫщата, и не търси прилежно доклѣ *я* намѣри? (9) И когато я намѣри, свиква приятелкитѣ и съсѣдкитѣ си и казва: Радвайте се съ мене, защото намѣрихъ драхмата която бѣхъ изгубила. (10) Така, ви казвамъ, бива радость прѣдъ ангелитѣ Божии за едного каещаго се грѣшника.

(11) Рече още: Нѣкой си человѣкъ имаше двама синове; (12) и по-младиятъ отъ тѣхъ рече на баща си: Отче, дай ми дѣла който *ми* се пада отъ имането. И раздѣли имъ [е]имота *си*. (13) И слѣдъ малко дни по-младиятъ синъ събра си всичкото и отиде въ страна далечна, и тамъ разпилѣ имането си съ разблудното си живѣяне. (14) И като иждиви всичко, стана голѣмъ гладъ въ онази страна; и той начна да е въ оскѫдность. (15) И отиде та се пристави едному отъ гражданитѣ на онази страна, който го проводи на полетата си да пасе свиние. (16) И желаеше да напълни търбуха си отъ рошковитѣ които ядѣха свинетѣ; и никой му не даваше. (17) И като дойде на себе си, рече: На колко наемници бащини ми изостава хлѣбъ, а пъкъ азъ мра отъ гладъ! (18) Ще стана да ида при баща си, и ще му река: Отче, съгрѣшихъ на небето и прѣдъ тебе, (19) и не съмъ вече достоенъ да се нарека твой синъ; стори ме както едного отъ наемницитѣ си. (20) И стана та дойде при баща си. И [ж]когато бѣ далечъ още, видѣ го баща му, и смили се, и завтече се, и припадна на врата му и го цѣлуна. (21) Рече му синъ *му:* Отче, съгрѣшихъ на небето [з]и прѣдъ тебе, и не съмъ вече достоенъ да се нарека твой синъ. (22) И рече баща *му* на слугитѣ си: Изнесете вънъ най-добрата прѣмѣна и облѣчете го, и дайте прѣстенъ на рѫката му и обуща на нозѣтѣ *му,* (23) и докарайте храненото теле та *го* заколете, да ядемъ и да се веселимъ; (24) защото [и]този ми синъ мъртъвъ бѣ и оживѣ, загиналъ бѣ и намѣри се. И начнаха да се веселятъ. (25) А по-стариятъ синъ бѣше на нива; и като идѣше та наближи кѫщата, чу пѣние и ликуване. (26) И повика едного отъ слугитѣ и питаше що е това. (27) А той му рече: Братъ ти си дойде; и закла баща ти храненото теле защото го прие здравъ. (28) И разгнѣви се, и не рачеше да влѣзе; и тъй, баща му излѣзе и молѣше му се. (29) А той отговори и рече на баща си: Ето, толкози години ти работя, и никога твоята заповѣдь не съмъ прѣстѫпилъ; и на мене нито яре ми си далъ нѣкога да се

н Мат. 16;24. Мар. 8;34. Гл. 9:23. 2 Тим. 3;12.
о Прит. 24;27.
п Мат. 5;13. Мар. 9;50.
а Мат. 9;10.
б Дѣян. 11;3. Гал. 2;12.
в Мат. 18:12.
г 1 Пет. 2;10,25.
д Гл 5;32.
е Мар. 12;44.
ж Дѣян. 2:39. Ефес. 2:13,17.
з Псал. 51:4.
и Ст. 32. Ефес. 2;1. 5;14.

повеселя *и азъ* съ приятелитѣ си; (30) а по
що си дойде този твой синъ който изяде имо-
та ти съ блудницитѣ, за него си заклалъ хра-
неното теле. (31) А той му рече: Синко, ти
си винаги съ мене, и всичкото мое твое е:
(32) а трѣбваше да се възвеселимъ и да се
възрадваме; защото този твой ᵏбратъ мъртъвъ
бѣ и оживѣ, и загиналъ бѣ и намѣри се.

ГЛАВА 16.

Говорѣше още на ученицитѣ си: Бѣше нѣ-
кой си богатъ человѣкъ който имаше домо-
строитель; и го наклеветиха нему че разсипва
имането. (2) И повика го и рече му: Що е
това което слушамъ за тебе? Дай смѣтката на
домостроителството си; защото не можешъ не
че да си домостроитель. (3) Тогазъ домострои-
тельтъ рече въ себе си: Що да сторя? поне-
же господарьтъ ми отнема отъ мене домострои-
телството Да копая не мога: да прося срамъ
ме е. (4) Разумѣхъ що да направя, за да ме
приематъ въ кѫщитѣ си кога бѫда измѣстенъ
отъ домостроителството. (5) И повика всѣкиго
отъ длъжницитѣ на господаря си; и рече на
първия: Колко си длъженъ на господаря ми?
(6) А той рече: Сто вати масло. И рече му:
Вземи записката си, и седни скоро та напи-
ши петдесеть. (7) Послѣ рече другиму: А ти
колко си длъженъ? И той рече: Сто кори
жито. И казва му: Вземи си записката и пи-
ши осемдесеть. (8) И похвали господарьтъ не-
праведния домостроитель че разумно сторилъ.
защото синоветѣ на този вѣкъ въ своя си
родъ сѫ по-хитри ᵃотъ синоветѣ на видѣли
ната. (9) И азъ ви казвамъ: ᵇНаправете си
приятели отъ богатството на неправдата, за да
ви приематъ въ вѣчнитѣ обиталища когато
оскудѣете. (10) ᵛВѣрнийтъ въ малкото, и въ
многото е вѣренъ; а неправедниятъ въ мал-
кото, и въ многото е неправеденъ. (11) И тъй.
ако въ неправедното богатство вие не бидохте
вѣрни, кой ще ви повѣри истинното *богат-
ство?* (12) И ако въ чуждото се не показахте
вѣрни, кой ще ви даде вашето? (13) ᵍНикой
слуга не може на двама господари да слугу-
ва; защото или единого ще намрази и другиго
ще възлюби, или до единого ще се привържи и
другиго ще прѣзира. Не можете да работите
на Бога и на Мамона.

(14) Всичко това чуваха и Фарисеитѣ, които
бѣха ᵈсреброљюбци: и присмиваха му се. (15) И
рече имъ: Вие сте ᵉкоито показвате себе си
праведни прѣдъ человѣцитѣ; ᶻно Богъ знае
сърдцата ви: ᶻзащото онова което е високо
въ человѣцитѣ, то е мерзость прѣдъ Бога.
(16) ᶦЗаконътъ и пророцитѣ до Иоана бѣха;
отъ тогазъ царството Божие се благовѣствува,
и всѣки се нуди *да влѣзе* въ него. (17) ᵏИ по-
лесно е небето и земята да прѣминатъ, а не
една точка отъ закона да падне. (18) ˡВсѣки
който напуща жена си, и се ожени за друга,
прѣлюбодѣйствува; и всѣки който се ожени
за напуснатата отъ мѫжъ прѣлюбодѣйствува.

(19) Имаше нѣкой си человѣкъ богатъ, и
обличаше се съ багреница и висонъ, и весел-
що се всѣки день свѣтло. (20) Имаше пъкъ и
нѣкой сиромахъ на име Лазаръ който покритъ
съ струпеи лежеше прѣдъ вратата му. (21) И
желаеше да се насити отъ трошицитѣ които
падаха отъ трапезата на богатия; но и псе-
тата идваха та лижеха ранитѣ му. (22) И дой-
де врѣме та умрѣ сиромахътъ; и занесоха го
ангелитѣ на лоното Авраамово. Умрѣ и бо-
гатиятъ и погребенъ бѣ. (23) И въ пъкъла,
когато бѣше на мѫки, дигна очитѣ си и вид-
тя издалечъ Авраама, и Лазара въ неговитѣ
обятия. (24) И той извика и рече: Отче Авра-
аме, помилвай ме, и проводи Лазара да намо-
си края на пръста си въ вода ᵐи да разхла-
ди езика ми: ⁿзащото съмъ на мѫки въ този
пламикъ. (25) Но Авраамъ рече: Синко, ᵒнапомни
си че ти си прие́лъ твоитѣ добрини въ живота
си, така и Лазаръ злинитѣ: а сега той е на
утѣшение, а ти на мѫки. (26) И освѣнъ всич-
ко това, между насъ и васъ е утвърдена про-
пасть голѣма, така щото които искатъ да ми-
натъ отъ тука къмъ васъ да не могатъ, нито
пъкъ които сѫ тамъ да прѣминатъ къмъ насъ.
(27) А той рече: Моля ти се прочее, отче,
да го пратишъ въ бащиния ми домъ: (28) за-
щото имамъ петима братя, да имъ засвидѣтел-
ствува, щото да не би да дойдатъ и тѣ на това
мѫчително мѣсто. (29) Казва му Авраамъ:

ᵏ Ст. 24.

ᵃ Иоан. 12:36. Ефес. 5:8. 1 Сол. 5:5.

ᵇ Дан. 4:27 Мат. 6:19. 19:21. Гл. 11:41. 1 Тим. 6:17-19.

ᵛ Мат. 25:21. Гл. 19:17.

ᵍ Мат. 6:24.

ᵈ Мат. 23:14.

ᵉ Гл. 10:29.

ж Псал. 7:9.

з 1 Цар. 16:7.

и Мат. 4:17. 11;12,13. Гл. 7:29.

ᵏ Исаи 102:26,27. Иса. 40:8. 51;6 Мат. 5:18. 1 Пет. 1:25.

ˡ Мат. 5:32. 19;9. Мар. 10:11. 1 Кор. 7;10,11.

ᵐ Зах. 14:12.

ⁿ Иса. 66:24. Мар 9:44, и др.

ᵒ Иовъ 21:13. Гл. 6:24.

[н]Иматъ Моисея и пророцитѣ: да слушатъ тѣхъ.
(30) А той рече: Не, отче Аврааме; но ако
иде нѣкой отъ мъртвитѣ при тѣхъ, ще се по-
каятъ. (31) Пакъ му рече: Ако не слушатъ
Моисея и пророцитѣ не щатъ се увѣри [р]нито
ако нѣкой си и отъ мъртвитѣ възкръсне.

ГЛАВА 17.

И рече на ученицитѣ *си:* [а]Не е възможно
съблазнитѣ да не дойдатъ; но горко на оного-
зи чрѣзъ когото дохождатъ! (2) По-добрѣ би
било за него да се окачеше воденичень ка-
микъ около врата му и да бжде хвърленъ въ
морето, а не да съблазни одного отъ тѣзи
малкитѣ. (3) Внимавайте на себе си. [б]Ако ти
прѣгрѣши братъ ти, [в]погади го; и ако се по-
кае, прости му. (4) И седемь пжти на день
ако ти прѣгрѣши, и седемь пжти на день се
възвърне къмъ тебе и рече: Покайвамъ се,
да му простишъ.
(5) И рекоха апостолитѣ Господу: Придай
ни вѣра. (6) А [г]Господь рече: Ако имахте
вѣра колкото зърно синапово, рекли бихте на
тази черница: Изтръгни се и насади се въ
морето, и тя би ви послушала. (7) А кой отъ
васъ, ако има ратай да *му* оре или да *му*
пасе, щомъ си дойде отъ нивата ще му рече:
Мини, седни да ядешъ? (8) и не ще ли да му
рече: Приготви нѣщо да вечерямъ, и стегни
се та ми [д]услугувай докадѣ ямъ и пия, и
слѣдъ това ще ядешъ и пиешъ ти? (9) Да ли
ще благодари на тогозъ ратая защото е свър-
шилъ каквото му е било поржчано? Не се на-
дѣя. (10) Така и вие, кога направите все що
ви е повелѣно, казвайте: Ние сме [е]раби ни-
щожни; защото направихме това което бѣхме
длъжни да направимъ.
(11) И [ж]въ пжтуването си къмъ Ерусалимъ
минуваше прѣзъ срѣдъ Самария и Галилея.
(12) И *еднъжъ* когато влѣзваше въ нѣкое си
село срѣщнаха го десетина прокажени, [з]кои-
то се спрѣха надалечъ; (13) и тѣ възвисиха
гласъ и казваха: Иисусе наставниче, помилвай
ни! (14) И като *ги* видѣ рече имъ: [и]Идете,
покажете се на свещеницитѣ; и когато оти-
ваха, очистиха се *отъ проказата.* (15) И единъ
отъ тѣхъ като видѣ че изцѣлѣ повърна се и
съ голѣмъ гласъ славѣше Бога, (16) и падна
на лице при позѣтѣ му та му благодарѣше; и
той бѣ Самарянинъ. (17) А Иисусъ отговори и
рече: Не се ли очистиха десетимата? а дѣ сж
деветимата? (18) Не се ли намѣриха *други* да
се върнатъ да въздадатъ слава Богу, но само
този иноплеменникъ? (19) И [к]рече му: Ста-
ни та си иди: твоята вѣра те изцѣли.
(20) И, попитанъ отъ Фарисеитѣ кога ще
дойде царството Божие, отговори имъ и рече:
Царството Божие нѣма да дойде съ изглежда-
не; (21) [л]нито ще *ви* рекатъ: Ето, тука *е,* и-
ли: Ето, тамъ; защото, ето, [м]царството Бо-
жие вжтрѣ въ васъ е. (22) И рече на учени-
цитѣ: [н]Ще дойдатъ дни когато ще пожелаете
да видите единъ отъ днитѣ на Сина Человѣ-
ческаго, и нѣма да видите. (23) И [о]*казаго* ви
рекатъ: Ето, тука *е,* или: Ето, тамъ *е,* да не
отидете, нито да тичате подирѣ *му.* (24) За-
щото [п]както свѣткавицата която блѣска отъ
единия *край* на поднебесната свѣти до другия
край на поднебесната, така ще бжде и Синъ
Человѣчески въ своя си день. (25) Но [р]пър-
вомъ трѣбва *той* да пострада много и да бжде
отхвърленъ отъ този родъ. (26) И [с]както въ
днитѣ Ноеви, така ще бжде и въ днитѣ на
Сина Человѣческаго: (27) ядѣха, пиеха, же-
нѣха се, и задомяваха се до деня въ който
Ное влѣзе въ ковчега; и дойде потопътъ и
погуби всичкитѣ. (28) [т]Подобно, както стана
и въ днитѣ Лотови: ядѣха, пиеха, купуваха,
продаваха, садѣха, *и* градѣха; (29) и [у]въ кой-
то день излѣзе Лотъ изъ Содомъ навалѣ огънь
и жупелъ отъ небето и погуби всичкитѣ; (30) на
това подобно ще бжде и въ деня въ който
[ф]Синъ Человѣчески ще се яви. (31) Въ онзи
день, [х]който се намѣри на покрива, и сждо-
вето му въ кжщи, да не слѣзе да ги вземе;

н Иса. 8:20. 34;16.
Иоан. 5:39,45.
Дѣян. 15:21. 17;11.
р Иоан. 12;10,11.
—
а Мат. 18;6,7. Мар.
9;42. 1 Кор. 11;19.
б Мат. 18:15,21.
в Лев. 19;17. Прит.
17:10. Як. 5;19.
г Мат. 17;20. 21;21.
Мар. 9;23. 11;23.
д Гл. 12;37.
е Иовъ 22;3. 35;7.
Псал. 16;2. Мат.
25;30. Рим. 3;12.
11;35. 1 Кор. 9;16,
17. Филим. 11.
ж Гл. 9;51,52.
Иоан. 4;4.
з Лев. 13;46
и Лев. 13;2. 14;2.
Мат. 8;4. Гл. 5:14.
к Мат. 9;22. Мар 5;34.
10;52. Гл. 7;50.
8;48. 18;42.
л Ст. 23.
м Рим. 14;17.
н Мат. 9;15. Иоан.
17;12.
о Мат. 24;23. Мар.
13;21. Гл. 21;8.
п Мат. 24;27.
р Мар. 8;31. 9;31.
10;33. Гл. 9;22.
с Бит. гл. 7. Мат.
24;37.
т Бит. гл. 19.
у Бит. 19;16,24.
ф 2 Сол. 1;7.
х Мат. 24;17. Мар.
13;15.

и който е на нива такожде да се не връща назадъ. (32) [ц]Помнете Лотовата жена (33) [ч]Който поиска да си уварди живота ще го изгуби; и който го изгуби ще го уварди. (34) Казвамъ [ш]ви: Въ оная нощь ще бѫдатъ двама на едно легло· единиятъ ще се вземе, а другиятъ ще се остави (35) Двѣ *жени* ще наедно да мелятъ. едната ще бѫде взета, а другата ще се остави. (36) Двама ще бѫдатъ на нива: единиятъ ще се вземе, а другиятъ ще се остави. (37) Отговарятъ и казватъ му: [щ]Кѫдѣ, Господи? А той имъ рече: Дѣто е трупътъ, тамъ ще и орлитѣ да се съберать.

ГЛАВА 18.

Казваше имъ още и притча какъ [а]трѣбва всѣкога да се молятъ и да се не облѣнивать; (2) и говорѣше: Имаше въ нѣкой си градъ единъ сѫдникъ който се отъ Бога не боеше, и отъ человѣка се не срамуваше (3) Имаше и една вдовица въ тозя градъ, та идѣше при него и му казваше: Отдай ми правото отъ съперника ми. (4) И до нѣколко врѣме не рачи; а изпослѣ рече въ себе си: Ако и отъ Бога се не боя, и отъ человѣка се не срамувамъ, (5) [б]а то на тая вдовица, понеже ми досажда, нека ѝ отдамъ правото, да не иде до край да ме отеготява. (6) И рече Господь: Слушайте що казва неправедниятъ сѫдникъ! (7) А [в]Богъ нѣма ли да отдаде правото на своитѣ избрани които викатъ къмъ него денѣ и нощѣ, ако и да дълготърпи за тѣхъ? (8) Казвамъ ви [г]че ще имъ отдаде правото скоро. Но Синъ Человѣчески кога дойде да ли ще намѣри вѣра на земята?

(9) И пакъ на нѣкои [д]които се надѣеха на себе си че сѫ праведни, и унищожаваха другитѣ, рече тази притча: (10) Двама человѣка възлѣзоха въ храма да се помолятъ, единътъ Фарисей, а другиятъ митарь. (11) Фарисеятъ се [е]изправи и молѣше се въ себе си така: Боже, [ж]благодаря ти че не съмъ както другитѣ человѣци, грабители, обидници, прѣлюбодѣйци, или както този митарь. (12) Постя дважъ въ седмицата, десетъкъ давамъ отъ всичко що придобия. (13) И митарьтъ като стоеше издалечъ не щѣше нито очитѣ си къмъ небето да подигне, но биеше се въ гърдитѣ си и думаше: Боже, бѫди милостивъ менѣ грѣшному. (14) Казвамъ ви че той влѣзе у дома си оправданъ *повече* нежели онзи; защото [з]всѣки който възнася себе си ще се смири, а който смирява себе си ще се възнесе.

(15) [и]Приносяха му още и дѣчица да се прикосне до тѣхъ; а ученицитѣ като видѣха забраниха имъ. (16) Но Исусъ ги повика и рече: Оставете дѣцата да дохождатъ при мене, и не ги възпирайте; защото [к]на такива е царството Божие. (17) [л]Истина ви казвамъ: Който не приеме царството Божие както дѣте нѣма да влѣзе въ него.

(18) И нѣкой си [м]голѣмецъ го попита и рече: Учителю благи, що да сторя за да наслѣдвамъ животъ вѣченъ? (19) А Исусъ му рече: Що ме казвашъ благъ? Никой не е благъ тъкмо единъ Богъ. (20) Заповѣдитѣ знаешъ: [н]«Да не направишъ прѣлюбодѣяние;» «Да не убиешъ;» «Да не откраднешъ;» «Да не лъжесвидѣтелствувашъ.» [о]«Почитай баща си и майка си.» (21) А той рече: Всичко това съмъ упазилъ отъ младостьта си *до нинѣ*. (22) Това като чу Исусъ, рече му: Още едно ти не достига: [п]все що имашъ продай, и раздай на сиромаситѣ, и ще имашъ съкровище на небето; и дойди та ме послѣдвай. (23) А той като чу това оскърби се, защото бѣше много богатъ. (24) И като го видѣ Исусъ че се оскърби, рече: [р]Колко мѫчно ще влѣзатъ въ царството Божие тѣзи които имать богатство! (25) Защото по-лесно е да мине камила прѣзъ иглени уши, а не богатъ да влѣзе въ царството Божие. (26) А които чуха това рекоха: И кой може да се спаси? (27) А той рече: [с]Невъзможното у человѣцитѣ у Бога е възможно. (28) А Петъръ [т]рече: Ето, ние оставихме всичко и послѣдвахме те. (29) А той имъ рече: Истина ви казвамъ че

ц Бит. 19;26.
ч Мат. 10:39. 16;25. Мар. 8:35. Гл. 9;24. Иоан. 12:25.
ш Мат 24:40,41. 1 Сол. 4:17.
щ Иовъ 39;30. Мат. 24;28.

—

а Гл. 11;5. 21;36. Рим. 12:12. Ефес. 6:18 Кол 4:2. 1 Сол. 5:17.
б Гл. 11;8.
в Отк. 6;10.
г Евр 10:37. 2 Пет. 3;8.9.
д Гл 10:29. 16:15.
е Псал 135;2.
ж Иса. 1:15. 58;2. Отк. 3;17.
з Иовъ 22:29. Мат. 23.12. Гл. 14:11. Як. 4;6. 1 Пет. 5;5,6.
и Мат. 19;13. Мар. 10:13.
к 1 Кор. 14;20. 1 Пет. 2:2.
л Мар. 10;15.
м Мат 19;16. Мар. 10;17.
н Изх 20;12-16. Втор. 5:16-20. Рим 13:9.
о Ефес. 6:2 Кол. 3:20.
п Мат. 6;19,20. 19;21. 1 Тим. 6:19.
р Прит. 11:28. Мат. 19:23. Мар. 10:23.
с Иер 32:17. Зах 8:6. Мат. 19:26. Гл. 1;37.
т Мат. 19;27.

[у]нѣма никой който да е оставилъ кѫща, или
родители или братя, или жена, или чада за-
ради царството Божие, (30) [ф]и да не получи
многократно на това врѣме, и въ идещия вѣкъ
животъ вѣченъ.

(31) И като [х]взе дванадесетьтѣ при себе си,
рече имъ: Ето, възлѣзваме въ Ерусалимъ,
и ще се свърши [ц]всичко що е написано отъ
пророцитѣ за Сина Человѣческаго. (32) Защото
[ч]ще бѫде прѣдаденъ на езичницитѣ, и ще
му се поругаятъ, и ще го обезчестятъ, и ще
го заплюятъ, (33) и ще го биятъ, и ще го у-
биятъ; и въ третия день ще възкръсне. (34) И
[ш]тѣ не разумѣха нищо отъ това; и тая ду-
ма бѣше покрита за тѣхъ, и не разбираха
това което се казваше.

(35) А [щ]когато наближаваше до Ерихонъ,
нѣкой си слѣпъ седѣше край пѫтя да проси.
(36) И като чу че народъ минува, попита:
Що е това? (37) И казваха му че Исусъ На-
зарянинъ минува. (38) Тогазъ той извика и
казваше: Исусе, Сине Давидовъ, помилвай
мя! (39) И тѣзи които вървѣха напрѣдъ за-
прѣтяваха му да млъкне; но той още повече
викаше: Сине Давидовъ, помилвай мя! (40) И
спрѣ се Исусъ и повелѣ да му го доведатъ; и
като наближи попита го (41) и рече: Що и-
скашъ да ти сторя? А той рече: Господи, да
прогледамъ. (42) И Исусъ му рече: Прогле-
дай: твоята [ъ]вѣра те изцѣли. (43) И тутакси
прогледа, и тръгна слѣдъ него, и [ь]славѣше
Бога: и всичкий народъ като видѣ *това* въз-
даде хвала Богу.

ГЛАВА 19.

Слѣдъ това влѣзе *Исусъ* въ Ерихонъ, и
заминуваше си. (2) И ето человѣкъ на име
Закхей който бѣше началникъ на митаритѣ,
и той бѣ богатъ. (3) И искаше да види Исуса
кой е: но не можеше отъ народа, защото бѣ-
ше низъкъ на възрасть. (4) И завтече се на
напрѣдъ та възлѣзе на една черница за да
го види; понеже прѣзъ онзи *пѫть* щѣше да
мине. (5) И като дойде на това мѣсто, Исусъ
погледна, видѣ го, и рече му: Закхее, слѣзъ
скоро; защото днесь трѣбва да остана въ
твоята кѫща. (6) И прибърза та слѣзе, и прие
го съ радость. (7) И като видѣха *това*, всич-
ки поиъпряха и казваха [а]че при грѣшенъ
человѣкъ влѣзе да прѣседи. (8) А Закхей за-
стана и рече Господу: Господи, ето, полови-
ната отъ имота си давамъ на сиромаситѣ; и
[б]ако съмъ обидялъ нѣкого въ нѣщо съ кле-
вета, [в]въздавамъ четверократно. (9) Рече му
Исусъ: Днесь стана спасение на този домъ;
защото [г]и той е синъ Авраамовъ. (10) По-
неже [д]Синъ Человѣчески дойде да потърси и
да спаси погиналото.

(11) И тѣ като слушаха това, приложи та
рече и една притча, защото бѣше близу до
Ерусалимъ, и [ж]тѣ имаха на ума си че цар-
ството Божие щѣше тутакси да се яви. (12) И
[з]рече: Человѣкъ нѣкой си благороденъ отиде
въ страна далечна да приеме за себе си цар-
ство и да се върне. (13) И повика десеть отъ
слугитѣ си и даде имъ десеть мнаси; и рече
имъ: Търгувайте докатъ дойда. (14) А [и]граж-
данитѣ негови ненавиждаха го, и изпратиха
слѣдъ него посланници да кажатъ: Не щемъ
тогова да царува надъ насъ. (15) И като взе
царството и се върна, рече да му повикатъ
онѣзи слуги на които даде среброто, да узнае
кой какво е припечелилъ. (16) И дойде пър-
вийтъ и рече: Господи, твоята мнаса придо-
би десеть мнаси. (17) И рече му: Добрѣ, ра-
бе добри; [к]понеже на най-малкото се показа
вѣренъ, имай власть надъ десеть града. (18) И
дойде вторийтъ и рече: Господи, твоята мна-
са стори петь мнаси. (19) Рече и на тогова:
Бѫди и ти *владѣтель* надъ петь града. (20) Дой-
де и другъ и рече: Господи, ето твоята мна-
са която имахъ скѫтана въ кърпа; (21) за-
щото се боехъ отъ [л]тебе, понеже си строгъ
человѣкъ: вземашъ което не си положилъ, и
жънешъ което не си сѣялъ. (22) И казва му:
[м]Отъ устата ти ще те сѫдя, рабе лукави.
[н]Знаелъ си че съмъ человѣкъ строгъ, и взе-
мамъ което не съмъ положилъ, и жъна което
не съмъ сѣялъ; (23) и защо не даде среброто

у Втор. 33:9
ф Иовъ 42:10.
х Мат. 16:21. 17:22. 20:17. Мар. 10:32.
ц Псал. 22. Иса. гл. 53.
ч Мат. 27:2. Гл. 23:1. Иоан. 18:28. Дѣян. 3:13.
ш Мар. 9:32. Гл. 2:50. 9:45 Иоан. 10:6. 12:16.
щ Мат. 20:29. Мар. 10:46.
ъ Гл. 17:19.
ь Гл. 5:26. Дѣян. 4:21. 11:18.

—

а Мат. 9:11. Гл. 5:30.
б Гл. 3:14.
в Изх. 22:1. 1 Цар 12:3. 2 Цар. 12:6.
г Рим. 4:11, 12, 16. Гал. 3:7.
д Гл. 13:16.
е Мат. 18:11. Виж. Мат. 10:6. 15:24.
ж Дѣян. 1:6.
з Мат. 25:14. Мар. 13:34.
и Иоан 1:11.
к Мат. 25:21. Гл. 16:10.
л Мат. 25:24.
м 2 Цар. 1:16. Иовъ 15:6. Мат. 12:37.
н Мат. 25:26.

ми на лихваря, така щото азъ като си дой-
дѣхъ щѣхъ да го прибера съ лихвата? (24) И
рече на прѣдстоещитѣ: Земете отъ него мна-
сата, и дайте я на тогози който има десеть-
тѣ мнаси; (25) (и рекоха му: Господи, *той* и-
ма десеть мнаси;) (26) защото ви казвамъ [о]че
всѣкиму който има ще му се даде; а отъ то-
гозъ който нѣма, и това що има ще се отно-
ме отъ него. (27) А моитѣ врагове, онѣзи
които ме не рачиха да се въцаря надъ тѣхъ,
доведете *ги* тука и посѣчете *ги* прѣдъ мене.
(28) И това като изрече *Исусъ*, [п]отиваше на-
прѣдъ и възлѣзваше въ Ерусалимъ.

(29) И [р]когато наближи до Витфагия и Ви-
тания. къмъ гората която се казваше Елеонъ,
проводи двама отъ ученицитѣ си (30) и рече
имъ: Идете въ срѣщното село, въ което
щомъ взѣзвате ще намѣрите жрѣбе вързано,
на което никой человѣкъ не е никога възсѣ-
далъ: отвържете го и го доведете. (31) И ако
ви попита нѣкой: Защо *го* отвързвате? така
ще му кажете: Защото трѣбва на Господа.
(32) И отидоха проводенитѣ и намѣриха как-
то имъ рече. (33) И когато отвързваха жрѣ-
бето, рекоха имъ стопанитѣ му: Защо отвър-
звате жрѣбето? (34) А тѣ рекоха: На Господа
трѣбва. (35) И доведоха го при Исуса; и ка-
то [с]намѣтаха дрехитѣ си на жрѣбето, възка-
чиха Исуса. (36) И [т]въ отиването му пости-
лаха дрехитѣ си по пѫтя. (37) И когато вече
наближаваше до прѣвалата на Елеонската го-
ра, начнаха всичкото множество на ученици-
тѣ да се радватъ и да славословятъ Бога ве-
легласно за всичѣ чудеса що бѣха видѣли,
(38) и казваха: [у]Благословенъ царьтъ който
иде въ името Господне: [ф]миръ на небето и
слава въ вишнихъ! (39) И нѣкои отъ Фари-
сеитѣ между народа рекоха му: Учителю, за-
прѣти на ученицитѣ си. (40) И отговори и
рече имъ: Казвамъ ви че ако тѣ млъкнатъ, то
[х]каменетѣ ще извикатъ.

(41) И като наближи та видѣ града, [ц]пла-
ка за него, (42) и казваше: Да бѣ знаелъ и
ти поне въ този твой день това което е за
мира ти! но сега вече се скри отъ твоитѣ о-
чи. (43) Защото ще дойдатъ връхъ тебе дни,
и твоитѣ неприятели [ч]ще направятъ окопъ
около тебе, и ще те обсадятъ, и отъ всѣкждѣ
ще те утѣснятъ (44) и [ш]съсипятъ тебе и ча-
дата ти въ тебе, и [щ]нѣма да оставятъ въ те-
бе камикъ на камикъ; [ъ]защото не си разу-
мѣлъ врѣмето на посѣщението си.

(45) И като [ь]влѣзе въ храма, начна да из-
пѫжда тѣзи които продаваха и купуваха;
(46) и казваше имъ: [ѣ]Писано е: «Домътъ ми
е домъ за молитва; а [ю]вие го направихте
пещера разбойническа.»

(47) И поучаваше всѣки день въ храма; а
[я]първосвещеницитѣ и книжницитѣ и първен-
тѣ отъ народа искаха да го погубятъ; (48) и
не намѣрваха какво да сторятъ, понеже всич-
киятъ народъ бѣше прилѣпналъ при него да
го слуша.

ГЛАВА 20.

И [а]въ единъ отъ ония дни, когато поучава-
ше той народа въ храма и благовѣствуваше,
надойдоха първосвещеницитѣ и книжницитѣ
наедно съ старѣйшинитѣ (2) та му говорѣха и
рекоха: Кажи ни [б]съ коя власть правишъ
това? или кой е що ти е далъ тази власть?
(3) Отговори и рече имъ: Ще ви попитамъ и
азъ една рѣчь, и кажете ми: (4) Кръщението
Иоаново отъ небето ли бѣ, или отъ человѣ-
цитѣ? (5) А тѣ си помисляха и думаха: Ако
речемъ: Отъ небето, ще рече: Защо не по-
вѣрвахте въ него? (6) Ако ли речемъ: Отъ
человѣцитѣ, всичкий народъ съ камене ще ни
убие, [в]понеже е увѣренъ че Иоанъ е про-
рокъ. (7) И отговориха че не знаятъ отъ ка-
дѣ бѣ. (8) Тогазъ Исусъ имъ рече: И азъ ви
не казвамъ съ коя власть правя това.

(9) И начна да говори на народа тази при-
ча: Нѣкой си [г]человѣкъ насади лозе, и даде
го подъ наемъ на земледѣлци, и отиде на
чужда страна за много врѣме. (10) И въ врѣ-
мето *на плодоветѣ* проводи единого отъ слуги-
тѣ си при земледѣлцитѣ, да му дадатъ отъ
плода на лозето; но земледѣлцитѣ го биха и

о Мат. 13;12. 25;29. Мар. 4;25. Гл. 8;18.
п Мар. 10:32.
р Мат. 21;1. Мар. 11;1.
с 4 Цар. 9:13. Мат. 21;7. Мар. 11;7. Иоан. 12;14.
т Мат. 21;8.
у Псал. 118;26. Гл. 13;35.
ф Гл. 2;14. Ефес. 2;14.
х Ав. 2;11.
ц Иоан. 11:35.
ч Иса. 29;3,4. Иер. 6;3,6. Гл. 21;20.
ш 3 Цар. 9;7,8. Мих. 3;12.
щ Мат. 24;2. Мар. 13;2. Гл. 21;6.
ъ Дан. 9;24. Гл. 1;68, 78. 1 Пет. 2;12.
ь Мат. 21;12. Мар. 11:11,15. Иоан. 2;14,15.
ѣ Иса. 56;7.
ю Иер. 7;11.
я Мар. 11;18. Иоан. 7;19. 8;37.

—

а Мат. 21;23.
б Дѣян. 4;7. 7;27.
в Мат. 14;5. 21;26. Гл. 7;29.
г Мат. 21;33. Мар. 12;1.

отпратиха *го* праздѣнъ. (11) И повтори да проводи и другъ слуга; а тѣ биха и него и обезчестиха *го* и отпратиха *го* празденъ. (12) И пакъ проводи третаго; но тѣ и него наранмха и изпждиха. (13) Рече тогазъ стопанинътъ на лозето: Що да сторя? Да проводя любезния си синъ; може него като видятъ да се посвѣнятъ. (14) Но земледѣлцитѣ като го видѣха мислѣха въ себе си и думаха: Този е наслѣдникътъ: елате да го убпемъ за да бжде наслѣдството наше. (15) И го изведоха вънъ отъ лозето та го убиха. И тъй, какво ще имъ направи стопанинътъ на лозето? (16) Ще дойде и ще погуби тѣзи земледѣлци, и ще даде лозото на други. А тѣзи които чуха рекоха: Дано не бжде! (17) А той ги погледна и рече: Що е това писаното: [д]«Камикътъ който отхвърлиха зидаритѣ, той стана глава на жгъла»? (18) Всѣки който падне на този камикъ ще се строши, [е]а върхъ когото падне ще го смаже. (19) И поискаха първосвещенницитѣ и книжницитѣ да турятъ ржцѣ на него въ този часъ, защото разумѣха че тѣмъ каза тази притча; но убояха се отъ народа.

(20) И [ж]като *го* извардиха проводиха навѣтници които се пристуруваха че сж праведни, съ намѣрение да го уловятъ въ нѣкоя рѣчь та да го прѣдадатъ на началството и на властьта управителева. (21) И тѣ го попитаха и рекоха: [з]Учителю, знаемъ че право говоришъ и учишъ, и не гледашъ на лице, но по истина пжтя Божий учишъ. (22) Право ли е за насъ да даваме данъ Кесарю, или не? (23) А *той* разумѣ лукавството имъ, и рече имъ: Защо ме изкушавате? (24) Покажете ми единъ динарий. Чий образъ и надписъ има? Отговориха и рекоха: Кесаревъ. (25) А той имъ рече: Като е тъй, отдайте Кесаревото на Кесаря, и Божието на Бога. (26) И не могоха да уловятъ нѣщо въ думата му прѣдъ народа; и, зачудени за отвѣта неговъ, млъкнаха.

(27) И [и]пристжпиха нѣкои отъ Садукеитѣ, [к]които отричатъ възкресението, и го попитаха (28) и рекоха: Учителю, [л]Моисей написа намъ: «Ако умре нѣкому братъ му който има жена, и умре той безчаденъ, да вземе братъ му жената и да въстави сѣме на брата си.» (29) А имаше седмина братя; и първиятъ взе жена, и умрѣ безчаденъ. (30) И взе вториятъ жената, и умрѣ и той безчаденъ. (31) И третиятъ я взе; сжщо така и седмината, и не оставиха чада, и умрѣха. (32) А подиръ всичкитѣ умрѣ и жената. (33) И тъй, въ възкресението на кого отъ тѣхъ ще бжде жена? защото и седмината я имаха за жена. (34) А Исусъ отговори и рече имъ: Чадата на този вѣкъ женятъ се и за мжжъ отиватъ; (35) а които се сподобятъ да получатъ онзи вѣкъ и възкресението отъ мъртвитѣ нито се женятъ нито за мжжъ отиватъ; (36) защото не могатъ вече ни да умратъ, понеже [м]сж равноангелни; и като сж синовѣ на възкресението, [н]синове Божии сж. (37) А това че мъртвитѣ възкръсватъ, [о]и Моисей го изяви при кжпината когато назоваваше Господа «Бога Авраамова, и Бога Исаакова, и Бога Яковова.» (38) А Богъ не е *Богъ* на мъртвитѣ, но на живитѣ; [п]защото всички сж живи при него. (39) И отговориха нѣкои отъ книжницитѣ и рекоха: Учителю, ти добрѣ рече: (40) И не смѣеха вече нищо да го попитатъ.

(41) И рече имъ: [р]Какъ казватъ че Христосъ е Синъ Давидовъ? (42) кога самъ Давидъ казва въ книгата Псаломска: [с]«Рече Господь Господу моему: Седни отдѣсно ми (43) доклѣ положа враговетѣ ти подножие на позѣтѣ ти.» (44) И тъй, Давидъ го нарича Господь; а какъ е синъ неговъ? (45) И [т]когато всичкий народъ слушаше, той рече на ученицитѣ си: (46) [у]Пазете се отъ книжницитѣ, които искатъ да ходятъ прѣмѣнени, [ф]и обичатъ поздравления по пазаритѣ, и прѣднитѣ седалища въ съборищата, и първитѣ мѣста по вечеритѣ; (47) [х]които изпояждатъ домоветѣ на вдовицитѣ, и за причина правятъ дълги молитви. Тѣ ще приематъ по-голѣмо осжждение.

ГЛАВА 21.

И като погледна *Исусъ*, [а]видѣ богатитѣ които туряха даровете си въ съкровищницата. (2) А видѣ и нѣкоя сирота вдовица която

[д] Псал. 118;22. Мат. 21;42. [21;44.
[е] Дан. 2:34,35. Мат.
[ж] Мат. 22;15
[з] Мат. 22;16. Мар. 12;14.
[и] Мат. 22;23. Мар. [12;18.
[к] Дѣян. 23;6,8.
[л] Втор. 25;5.
[м] 1 Кор. 15:42,49,52. 1 Иоан. 3;2.
[н] Рим. 8;23.
[о] Изх. 3;6.
[п] Рим. 6:10,11.
[р] Мат. 22;42. Мар. 12;35.
[с] Псал. 110;1. Дѣян. 2:34.
[т] Мат. 23;1. Мар. 12;38.
[у] Мат. 23;5.
[ф] Гл. 11;43.
[х] Мат. 23;14.

[а] Мар. 12;41.

тури тамъ двѣ лепти. (3) И рече: Истина ви казвамъ че [б]тая сирота вдовица тури отъ всичкитѣ най-много; (4) защото всички тѣзи туриха въ даровете Божии отъ изобилието си: а тя отъ нѣмането си тури всичкия си имотъ колкото имаше.

(5) И [в]когато нѣкои си говорѣха за храма че е украсенъ съ хубави камене и съ посвещения, рече: (6) Ще дойдатъ дни въ които това що гледате [г]нѣма да остане камикъ на камикъ който да се не съсипе. (7) И попитаха го и рекоха: Учителю, а кога ще бжде това? и какво е знамението когато ще бжде това?

(8) А той рече: [д]Гледайте да се не прѣлъстите; защото мнозина ще дойдатъ въ мое име и ще казватъ че: Съмъ азъ; и ужъ врѣмето наближи; но да не отидете слѣдъ тѣхъ. (9) И когато чуете бойове и размирици, да се не убоите; защото първомъ тѣ трѣбва да бждатъ, но не е тутакси свършването. (10) [е]Тогазъ имъ казваше че: Ще възстане народъ върхъ народъ, и царство върхъ царство; (11) и ще бждатъ на мѣста голѣми трусове и гладъ и моръ; още и страшилища и знамения голѣми отъ небето ще бждатъ.

(12) А [ж]прѣди всичко това ще турятъ ржцѣ на васъ, и ще ви изгонятъ, и ще ви прѣдадатъ на съборища и въ [з]тъмници, и ще ви [и]извождатъ прѣдъ царе и прѣдъ владѣтели [к]заради името мое. (13) [л]И това ще ви стане за свидѣтелство. (14) И тъй, [м]положете на сърдцата си да не прѣговаряте отъ по-напрѣдъ що да отвѣщавате; (15) защото азъ ще ви дамъ уста и мждрость [н]на които не ще могатъ да противорѣчатъ нито да противостоятъ всичкитѣ ваши противници. (16) [о]И ще бждете прѣдадени и отъ родители и братя и роднини и отъ приятели; [п]и ще умъртвятъ нѣкои отъ васъ. (17) И отъ всички [р]ще бждете ненавиждани заради моето име. (18) [с]Но косъмъ отъ главата ви нѣма да загине. (19) Съ търпѣнието си придобийте душитѣ си. (20) А [т]кога видите Ерусалимъ обиколенъ съ войски, тогава знайте че наближи запустѣнието му. (21) Тогазъ които сж въ Юдея да бѣгатъ по горитѣ, и които сж всрѣдъ него да излазятъ *навънъ*, и които сж въ околноститѣ да не влѣзватъ въ него. (22) Защото тѣзи сж дни на отмъщение [у]за да се изпълни все що е писано. (23) И [ф]горко на непразднитѣ и на доещитѣ прѣзъ онѣзи дни! защото ще бжде голѣма тжга на земята, и гнѣвъ *Божий* върхъ този народъ. (24) И ще паднатъ подъ острото на ножа, и ще бждатъ закарани въ плѣнъ по всичкитѣ народи, и Ерусалимъ ще бжде потъпкуванъ отъ езичницитѣ [х]доклѣ се изпълнятъ врѣмената на езичницитѣ. (25) И [ц]ще бждатъ знамения въ слънцето и въ луната и въ звѣздитѣ, и по земята тжга на народитѣ въ недоумѣнието *имъ*, и ще шуми морето и вълнитѣ. (26) Человѣцитѣ ще издъхватъ отъ страхъ и отъ очакване на *бѣдствията* които ще постигнатъ вселенната, [ч]защото силитѣ небесни ще се поколебаятъ. (27) И тогазъ ще видятъ Сина Человѣческаго че [ш]иде въ облакъ съ сила и слава голѣма.

(28) И когато начне да става това, възправете се и подигнете си главитѣ, [щ]защото наближава избавлението ви.

(29) И [ъ]рече имъ притча: Вижте смоковницата и всичкитѣ дървета. (30) Когато вече ги виждате че се разпукватъ, знаете отъ самосебе си че е близу вече лѣтото. (31) Така и вие, когато видите това че става, знайте че е близу царството Божие. (32) Истина ви казвамъ че нѣма да прѣмине този родъ докато се сбжде всичко това. (33) [ь]Небето и земята ще прѣминатъ, а моитѣ думи нѣма да прѣминатъ. (34) Но [ѣ]пазете себе си да не би да отегнатъ сърдцата ви отъ обядене и пиянство и отъ житейски грижи, и ви постигне напрасно този день; (35) защото [ю]като примка ще дойде на всички които обитаватъ по лицето на всичката земя. (36) За то бждете [я]будни, и [ѫ]молете се на всѣко врѣме, за да се

б 2 Кор. 8:12.
в Мат. 24:1. Мар. 13:1.
г Гл. 19:44.
д Мат. 24;4. Мар. 13;5. Ефес. 5;6 2 Сол. 2;3.
е Мат. 24:7.
ж Мар 13:9. Отк. 2;10.
з Дѣян. 4;3. 5;18. 12:4. 16;24.
и Дѣян. 25;23.
к 1 Пет. 2;13.
л Фил. 1;28. 2 Сол. 1;5.
м Мат. 10;19. Мар. 13;11. Гл. 12;11.
н Дѣян. 6;10.
о Мих. 7;6. Мар. 13;12.
п Дѣян. 7:59. 12;2.
р Мат. 10;22.
с Мат. 10;30.
т Мат. 24;15. Мар. 13;14.
у Дан. 9;26,27. Зах. 11;1.
ф Мат. 24;19.
х Дан. 9;27. 12;7. Рим. 11:25.
ц Мат. 24;29. Мар. 13;24. 2 Пет. 3:10,12.
ч Мат. 24:29.
ш Мат. 24;30. Отк. 1;7. 14:14.
щ Рим. 8;19,23.
ъ Мат 24;32. Мар. 13:28.
ь Мат. 24:35.
ѣ Рим. 13;13. 1 Сол. 5:6. 1 Пет. 4:7.
ю 1 Сол. 5:2. 2 Пет. 3:10. Отк. 3;3. 16:15.
я Мат. 24:42. 25;13. Мар. 13:33.
ѫ Гл. 18;1.

удостоите да избѣгнете отъ всичко това което
има да бжде, [ыа]и да прѣдстанете прѣдъ Сына
Человѣческаго.
(37) И [а]денѣ той учеше въ храма: [б]а но-
щѣ излѣзваше та нощуваше на горжта нари-
цаема Елеонска. (38) И всичкиятъ народъ под-
раниваха при него въ храма да го слушатъ.

ГЛАВА 22.

И [а]наближаваше праздникътъ на безквасни-
тѣ хлѣбове, който се казва Пасха. (2) И пър-
восвещенницитѣ и книжницитѣ [б]търсѣха какъ
да го убиятъ; защото се бояха отъ народа.
(3) И [в]влѣзе Сатана въ Юда който се каз-
ваше Искариотъ, който бѣше отъ числото на
дванадесетьтѣ: (4) и отиде и нагoвори се съ
първосвещенницитѣ и войводитѣ какъ да имъ
го прѣдаде. (5) И възрадваха се тѣ, и [г]на-
гласиха се да му дадатъ сребро. (6) И даде о-
бѣщание, и търсѣше сгодно врѣме да имъ го
прѣдаде безъ народа.
(7) [д]Дойде же деньтъ на безквасниитѣ въ
който трѣбваше да жъртвуватъ пасхата. (8) И
проводи Петра и Иоана, и рече: Идете и
пригответе ни да ядемъ пасхата. (9) А тѣ му
рекоха: Дѣ искашъ да приготвимъ? (10) А
той имъ рече: Ето, щомъ влѣзете въ града
ще ви срѣщне человѣкъ който носи кърчагъ
съ вода: идете слѣдъ него въ дома въ който
влѣзе. (11) и речете на стопанина на кжща-
та: Учительтъ казва на тебе: Дѣ е гостин-
ната стая въ която наедно съ учениците си
ще ямъ пасхата? (12) И той ще ви посочи
горница голѣма постлана: тамъ пригответе.
(13) И като отидоха намѣриха както имъ ре-
че: и приготвиха пасхата.
(14) И [е]когато дойде часътъ, седна на тра-
пезата, и дванадесетьтѣ апостоли съ него.
(15) И рече имъ: Съ желание пожелахъ да
ямъ тази пасха съ васъ прѣди страданието
си: (16) защото ви казвамъ че нѣма да ямъ
вече отъ нея [з]докълѣ се не изпълни въ цар-
ството Божие. (17) И като взе чашата, благо-
дари, и рече: Вземете това и раздѣлѣте го
помежду си: (18) защото [з]ви казвамъ че нѣма
да пия отъ плода на лозата докато не дойде
царството Божие. (19) И [и]взе хлѣбъ, и като
благодари прѣломи го, даде имъ, и рече: То-
ва е тѣлото мое което се за васъ дава: [к]това
правете за мое възпоминание. (20) Така взе
и чашата слѣдъ вечерята, и рече: [л]Тая ча-
ша е новиятъ завѣтъ съ моята кръвь която
се за васъ пролива. (21) [м]Но, ето, ржката на
тогозъ който ме прѣдава съ мене е на трапе-
зата. (22) И [н]Синъ Человѣчески отхожда спо-
редъ [о]както е опрѣдѣлено; но горко на тогозъ
человѣка чрѣзъ когото се прѣдава! (23) И [п]тѣ
начнаха да разискватъ помежду си кой ли отъ
тѣхъ ще е този който ще стори това.
(24) [р]Стана още и прѣпирня помежду имъ
кого отъ тѣхъ що иматъ за по-голѣмъ. (25) А
[с]той имъ рече: Царетѣ на народитѣ господа-
руватъ надъ тѣхъ, и тѣзи които ги владѣятъ
наричатъ се благодѣтели. (26) А [т]вие не та-
ка; [у]но най-голѣмиятъ измежду ви да бж-
де както най-малкия, и който началствува,
както оногозъ който слугува. (27) Защото [ф]кой
е по-голѣмъ, който седи на трапезата ли, или
който слугува? не този ли който седи? [х]Но
азъ помежду васъ съмъ като единъ който слу-
гува. (28) А вие сте онѣзи които устояхте съ
мене наедно [ц]въ моитѣ напасти. (29) [ч]За то-
ва азъ вамъ завѣщавамъ царство както Отецъ
ми завѣща на мене, (30) [ш]за да ядете и да
пиете на трапезата ми въ царството мое, и
[щ]да седнете на прѣстоли да сждите дванаде-
сетьтѣ племена Израилеви.
(31) И рече Господь: Симоне, Симоне, ето,
[ъ]Сатана ви изиска [ь]за да ви отсѣе като жи-
то; (32) [ѣ]но азъ се молихъ за тебе да не о-
скудѣе твоята вѣра; и ти [ю]когато се обър-

ыа Псал.1;5. Ефес.6;13.
а Иоан.8:1,2.
б Гл.22;39.
—
а Мат 26;2. Мар.14;1.
б Псал 2:2. Иоан. 11:47. Дѣян.4:27.
в Мат.26:14. Мар. 14;10. Иоан.13:2,27.
г Зах.11:12.
д Мат.26;17. Мар. 14:12.
е Мат.26;20. Мар. 14;17.
ж Гл.14;15. Дѣян. 10:41. Отк.19;9.
з Мат.26;29. Мар 14:25.
и Мат.26;26. Мар. 14;22.
к 1 Кор.11;24.
л 1 Кор.10:16.
м Псал 41:9. Мат. 26;21,23 Мар.14;18. Иоан 13:21,26.
н Мат.26;24.
о Дѣян.2:23. 4:28.
п Мат.26:22. Иоан. 13:22,25.
р Мар.9;34. Гл.9;46.
с Мат.20;25. Мар. 10;42.
т Мат.20;26. 1 Пет. 5;3.
у Гл.9:48.
ф Гл.12:37.
х Мат.20;28. Иоан. 13:13,14. Фил.2;7.
ц Евр.4;15.
ч Мат.24;47. Гл 12;32. 2 Кор.1;7. 2 Тим. 2:12.
ш Мат.8:11. Гл.14;15 Отк.19:9.
щ Псал.49;14. Мат. 19:28. 1 Кор.6;2. Отк.3;21.
ъ 1 Пет.5;8.
ь Амосъ 9;9.
ѣ Иоан 17;9. 11:15.
ю Псал.51;13. Иоан. 21;15-17.

нешъ утвърди братята си. (33) И *Петръ* му рече: Господи, готовъ съмъ съ тебе *наедно* и въ тъмница и на смърть да ида. (34) А [я]той *му* рече: Казвамъ ти, Петре: Пѣтелътъ днесь нѣма да пѣе, прѣди да се отречешъ *ти* трижъ че ме не познавашъ.

(35) И [љ]рече имъ: Когато ви пратихъ безъ кесия, безъ тържикъ, и безъ обуща, останахте ли лишени отъ нѣщо? А тѣ рекоха: Отъ нищо. (36) Тогазъ имъ рече: Но сега който има кесия да *я* вземе *съ себе си,* така и тържикъ; и който нѣма, нека продаде дрехата си и нека купи ножъ; (37) защото ви казвамъ че още и това писаното трѣбва да се изпълни на мене: [љљ]«И съ беззаконницитѣ се счете.» защото *писанитѣ* за мене взематъ край. (38) И тѣ рекоха: Господи, ето тука два ножа. А той имъ рече: Доволно сѫ.

(39) И [а]излѣзе та отиде [б]по обичай на гората Елеонска: отидоха слѣдъ него и ученицитѣ му. (40) И като дойде на мѣстото, рече имъ: [в]Молете се да не впаднете въ изкушение. (41) И [г]той се отдѫчи отъ тѣхъ колкото единъ хвърлей камикъ, и колѣнечи, и молѣше се (42) и думаше: Отче, ако щешъ, да ме заминешъ съ тази чаша: обаче [д]не моята воля, но твоята да бѫде (43) И яви му се [е]ангелъ отъ небето та го укрѣпяваше. (44) И понеже [ж]бѣ въ тѫга молѣше се по-усърдно; и потътъ му стана както капки кръвь които капѣха на земята. (45) И като стана отъ молбата, дойде при ученицитѣ си и намѣри ги заспали отъ скърбь; (46) и рече имъ: Защо спите? Станете та се [з]молете, за да не впаднете въ изкушение.

(47) И когато още говорѣше той, [и]ето народъ; и този който се наричаше Юда, единъ отъ дванадесетьтѣ, вървѣше прѣдъ тѣхъ, и приближи при Исуса да го цѣлуне. (48) А Исусъ му рече: Юдо, съ цѣлуване ли прѣдавашъ Сина Человѣческаго? (49) И тѣзи които бѣха съ *Исуса,* като видѣха това що имаше да стане, рекоха му: Господи, да ударимъ ли съ ножа? (50) И единъ отъ тѣхъ [к]удари първосвещениковия рабъ и отрѣза му дѣсното ухо. (51) А Исусъ отговори и рече: Оставете до тука; и допрѣ се до ухото му и го изцѣли. (52) И [л]рече Исусъ на първосвещеницитѣ и на войводитѣ на храма и на старѣйшинитѣ що бѣха дошли върхъ него: Като на разбойникъ ли излѣзохте съ ножове и сопи? (53) Всѣки день бѣхъ съ васъ въ храма, и не прострѣхте рѫцѣ на мене. Но [м]това е вашиятъ часъ и властьта на тъмнината.

(54) И като го [н]хванаха, заведоха го, и въведоха го въ дома на първосвещеника. А [о]Петъръ идѣше слѣдъ *него* отдалечь. (55) И [п]наклали бѣха огънь насрѣдъ двора та бѣха насѣдали; и Петъръ седѣше между тѣхъ. (56) И видѣла го една слугиня че седи до огъня, вгледа се въ него, и рече: И този бѣше съ него. (57) А той се отрече отъ него и рече: Жено, не го зная. (58) И [р]слѣдъ малко другъ *единъ* го видѣ и рече: И ти си отъ тѣхъ. А Петъръ рече: Человѣче, не съмъ. (59) И [с]като се мина до единъ часъ, другъ нѣкой потвърдяваше и казваше: Наистина и този бѣше съ него; защото е Галилеанинъ. (60) А Петъръ рече: Человѣче, не зная що казвашъ; и тозъ часъ, още като говорѣше той, пѣтелътъ попѣ. (61) И обърна се Господь та погледна Петра; [т]и спомни Петъръ рѣчьта Господня що му рече че: [у]Прѣди да пѣе пѣтелътъ ще се отречешъ отъ мене трижъ. (62) И излѣзе Петъръ вънъ и плака горко.

(63) И [ф]мѫжетѣ които държеха Исуса ругаеха му се и го биеха. (64) И като го прикриваха, удряха го по лицето и го питаха и казваха: Пророчи, кой е що те удари? (65) И други много хули казваха върхъ него.

(66) И [х]като съмна, [ц]събраха се старѣйшинитѣ народни, първосвещеницитѣ и книжницитѣ, та го заведоха на събора си (67) и му рекоха: Кажи ни: [ч]Ти ли си Христосъ? И рече имъ: Ако ви кажа, нѣма да повѣрвате; (68) а ако *ви* питамъ, не ще ми отговорите

я Мат. 26;34. Мар. 14;30. Иоан. 13:38.
љ Мат. 10;9. Гл. 9:3. 10:4. [15;28.
љљ Иса. 53;12. Мар.
а Мат. 26;36. Мар. 14;32. Иоан 18;1.
б Гл. 21;37.
в Мат. 6:13. 26;41. Мар. 14;38. Ст. 46.
г Мат. 26;39. Мар. 14;35.
д Иоан. 5;30. 6;38.
е Мат. 4;11.
ж Иоан. 12;27. Евр. 5;7.
з Ст. 40.
и Мат. 26;47. Мар. 14:43. Иоан. 18;3.
к Мат. 26;51. Мар. 14;47. Иоан. 18;10.
л Мат. 26;55. Мар. 14;48.
м Иоан. 12;27
н Мат. 26;57.
о Мат. 26;58. Иоан. 18;15.
п Мат. 26;69. Мар. 14;66. Иоан. 18;17,18.
р Мат. 26;71. Мар. 14;69. Иоан. 18;25.
с Мат. 26;73. Мар. 14;70. Иоан. 18;26.
т Мат. 26;75. Мар. 14;72.
у Мат. 26;34,75. Иоан. 13;38.
ф Мат 26;67,68. Мар 14;65.
х Мат. 27;1.
ц Дѣян. 4:26. Виж. п 22;5.
ч Мат. 26;63. Мар. 14;61.

нито ще ме пуснете. (69) [ш]Отъ нынѣ Синъ
Человѣчески ще бѫде седещъ отдѣсно на си-
лата Божия. (70) И всичкитѣ рекоха: Ти про-
чее Синъ Божий ли си? А той имъ рече:
[щ]Вие казвате *право* че съмъ азъ. (71) А [ъ]тѣ
рекоха: Що ни трѣбва още свидѣтелство? за-
щото *ние* сами чухме отъ устата му.

ГЛАВА 23.

И [а]Стана всичкото имъ множество и заве-
доха го при Пилата. (2) И начнаха да го об-
виняватъ и казваха: Тогова го намѣрихме че
[б]развращава народа, и не [в]оставя да даватъ
дань на Кесаря, и [г]казва себе си че е Хри-
стосъ *(помазникъ)* царь. (3) А [д]Пилатъ го
попита и рече: Ти ли си царьтъ Юдейски?
А той отговори и рече му: Ти *право* казвашъ.
(4) И Пилатъ рече на първосвещеницитѣ и на
народа: Азъ не намѣрвамъ [е]никоя вина въ
тогозъ человѣка. (5) А тѣ насилваха и казва-
ха че: Смущава народа, понеже поучава по
всичка Юдея, като е начналъ отъ Галилея до
тука. (6) А Пилатъ, като чу Галилея, попита
да ли е Галилеянинъ человѣкътъ. (7) И като
разбра че е [ж]отъ Иродовата държава, прово-
ди го до Ирода, който бѣше и той въ Еруса-
лимъ прѣзъ тия дни.
(8) А Иродъ като видѣ Исуса възрадва се
много, защото [з]искаше отдавна да го види,
[и]понеже слушаше много *работы* за него; и
надѣеше се да види нѣкое знамение да става
отъ него. (9) И питаше го съ много рѣчи: но
той му нищо не отговори. (10) А първосвеще-
ницитѣ и книжницитѣ стоеха та го обвиня-
ваха силно. (11) Но [к]Иродъ съ своитѣ си вой-
ни, слѣдъ като го унижи и му се поруга, об-
лѣче го съ дреха свѣтла и проводи го пакъ
на Пилата. (12) [л]Въ онзи день Пилатъ и И-
родъ се сприятелиха помежду си; защото на-
първо имаха враждина помежду си.
(13) А [м]Пилатъ свика първосвещеницитѣ и
началницитѣ и народа (14) и рече имъ: [н]До-
ведохте ми тогозъ человѣка като че отвраща-
ва народа; и, ето, [о]азъ прѣдъ васъ го испи-
тахъ, и не намѣрихъ въ тогозъ человѣка ни
една вина отъ колкото го обвинявате. (15) Ни-
то пъкъ Иродъ *намѣри;* защото ви пратихъ
до него, и, ето, нищо достойно за смърть нѣ-
ма да е сторилъ. (16) [п]И тъй, ще го накажа
и ще го пусна. (17) [р]А нужда имаше да имъ
пуща на всѣки праздникъ едного *отъ запрѣ-
нитѣ.* (18) Но [с]всички наедно извикаха и ка-
зваха: Махни тогозъ, а пусни ни Варава
(19) (който за нѣкоя размирица що бѣше ста-
нала въ града, и за убийство, хвърленъ бѣ
въ тъмница). (20) И пакъ възгласи Пилатъ и
искаше да пусне Исуса. (21) А тѣ викаха и
казваха: Разпни *го,* разпни го. (22) А той
и третия пѫть имъ рече: Че какво зло е
сторилъ той? Азъ никоя вина за смърть не
намѣрвамъ въ него; и тъй, като го накажа
ще го пусна. (23) Но тѣ наваляха съ голѣми
викове и искаха да бѫде разпнатъ; и тѣх-
нитѣ гласове и първосвещеническитѣ прѣвъз-
могоха. (24) И [т]Пилатъ рѣши да имъ бѫде
щѣнието, (25) и пусна имъ когото поискаха,
запрѣния за размирство и убийство; а И-
суса прѣдаде на волята имъ.
(26) И [у]Когато го поведоха вънъ, уловиха
Симона нѣкого си Киринейца, който си идѣ-
ше отъ полето, и натовариха на него кръста
да го носи подиръ Исуса. (27) И вървѣха
слѣдъ него много множество народъ, и жени
които плачеха и жалѣха за него. (28) А И-
сусъ се обърна къмъ тѣхъ и рече: Дъщери
Ерусалимски, недѣйте плака за мене; но за
васъ си и за чадата ваши плачете; (29) За-
щото, [ф]ето, идатъ дни въ които ще рекатъ:
Блажени неплоднитѣ, и утробитѣ които не
сѫ раждали, и сѫсцитѣ които не сѫ кърмили.
(30) [х]Тогазъ ще начнатъ да казватъ на гори-
тѣ: Паднете върхъ насъ, и на планинитѣ:
Покрийте ни. (31) Защото [ц]ако правятъ това

ш Мат.26;64. Мар. 14;62. Евр.1;3. 8;1.
щ Мат 26;64. Мар. 14;62.
ъ Мат.26;65. Мар. 14;63.

а Мат.27;2. Мар. 15:1. Иоан.18;28.
б Дѣян.17;7.
в Виж.Мат.17;27. 22;21. Мар.12;17.
г Иоан.19;12.
д Мат.27;11. 1Тим. 6;13.
е 1Пет.2;22.
ж Гл.3:1.
з Гл.9;9.
и Мат.14;1. Мар. 6;14.
к Иса.53;3.
л Дѣян.4;27.
м Мат.27;23. Мар. 15:14. Иоан.18;38. 19:4.
н Ст.1,2.
о Ст.4.
п Мат.27:26. Иоан.19:1.
р Мат.27:15. Мар. 15;6. Иоан.18;39.
с Дѣян.3;14.
т Мат.27;26. Мар. 15;15. Иоан.19;16.
у Мат.27;32. Мар. 15:21. Виж.Иоан. 19:17.
ф Мат.24:19. Гл.21;23.
х Иса.2;19. Осия 10;8. Отк.6;16. 9:6.
ц Прит.11:31. Иер. 25:29. Иез.20;47. 21;3,4. 1Пет. 4;17.

съ суровото дърво, какво ще бжде съ сухото? (32) А [ч] караха и други двамина съ него, *които бѣха* злодѣйци, да ги затриятъ.

(33) И [ш] когато дойдохъ на мѣстото което се нарича Лобно, тамъ разпнаха него и злодѣйцитѣ, едного отдѣсно а другиго отлѣво. (34) А Исусъ казваше: Отче, [щ] прости имъ, [ъ] защото не знаятъ що правятъ. И като [ь] дѣлѣха дрехитѣ му метнаха жрѣбие. (35) И [ѣ] стоеше народътъ та гледаше; а заедно съ него и началницитѣ [ю] ругаеха се и казваха: Други избави; да избави себе си ако е той Христосъ, избранныятъ Божий. (36) Подиграваха му се още и войнитѣ като пристжпваха *до него* та му подиваха оцетъ (37) и казваха: Ако си ти царь Юдейски, избави себе си. (38) А [я] имаше и надписъ надъ него отгорѣ, написанъ съ писмена Грьцки, Римски, и Еврейски: ТОЗИ Е ЦАРЬТЪ ЮДЕЙСКИ.

(39) И [аа] единъ отъ обѣсенитѣ злодѣйци хулѣше го и казваше: Ако си ти Христосъ, избави себе си и насъ. (40) А другиятъ отговори и му запрѣтяваше и казваше: Ни отъ Бога ли не се боишъ ти, който си въ сжщото осжждение? (41) И ние праведно *сме осждени*, защото възприимаме достойното на това що сме сторили; а този нищо зло не е сторилъ. (42) И казваше на Исуса: Помни ме, Господи, когато дойдешъ въ царството си. (43) И рече му Исусъ: Истина ти казвамъ: Днесъ ще бждешъ съ мене въ рай.

(44) А [бб] бѣше кждѣ шестия часъ, и стана тьма по всичката земя до деветия часъ; (45) и потьмнѣ слънцето, и [а] завѣсата на храма се раздра прѣзъ срѣдъ. (46) И извика Исусъ съ голѣмъ гласъ и рече: [б] Отче, въ твоитѣ ржцѣ прѣдавамъ духа си. [в] И това като рече издъхна.

(47) И като [г] видѣ стотникътъ станалото, прослави Бога и казваше: Наистина този человѣкъ бѣ праведенъ. (48) А всичкитѣ народи които бѣха надошли да гледатъ, като видѣха това което стана, връщаха се биеще си въ гржди. (49) А всичкитѣ негови познайници, и женитѣ които бѣха дошли слѣдъ него отъ Галилея, [д] стоеха отдалечъ и гледаха това.

(50) И, ето, [е] человѣкъ нѣкой на име Иосифъ който бѣше съвѣтникъ, человѣкъ благъ и праведенъ, (51) (той не бѣше съгласенъ съ съвѣта и дѣлото имъ,) отъ Ариматея, градъ Юдейски, [ж] който и самъ ожидаше царството Божие,—(52) той дойде при Пилата и поиска тѣлото Исусово. (53) И като го [з] сне, обви го съ плащаница, и положи го въ гробъ изсѣченъ въ камыкъ дѣто никой никога не бѣ лежалъ. (54) И деньтъ бѣше [и] петъкъ, на присъмнуване въ сжбота.

(55) Послѣдваха още и женитѣ [к] които бѣха дошли съ него отъ Галилея, и [л] видѣха гроба и какъ бѣ положено тѣлото негово. (56) И като се върнаха, [м] приготвиха аромати и миро; и въ сжботата [н] споредъ заповѣдьта почиваха.

ГЛАВА 24.

И въ [а] първия день на седмицата *като бѣше* сутрина рано, дойдоха на гроба [б] носеще ароматитѣ що бѣха приготвили: *имаше* още и други нѣкои съ тѣхъ. (2) И [в] намѣриха камика отваленъ отъ гроба (3) И като [г] влѣзоха не намѣриха тѣлото на Господа Исуса. (4) И когато бѣха въ недоумѣване за това, ето, прѣдстанаха прѣдъ тѣхъ [д] двама человѣка съ блестящи дрехи. (5) И тѣ уплашени наведоха лице до земята; а *человѣцитѣ* имъ рекоха: Защо тьрсите живия между мьртвитѣ? (6) Нѣма го тука, но възкръсна. [е] Наумете си що ви говори когато бѣше още въ Галилея (7) и казваше какъ Синъ Человѣчески ще бжде прѣдаденъ въ ржцѣтѣ на грѣшни человѣци, и ще бжде разпнатъ, и въ третия день ще възкръсне. (8) И [ж] спомниха си неговитѣ думи. (9) И

ч Иса. 53;12. Мат. 27;38.
ш Мат. 27;33. Мар. 15;22. Иоан. 19;17,18.
щ Мат. 5;44. Дѣян. 7;60. 1 Кор. 4;12.
ъ Дѣян. 3;17.
ь Мат. 27;35. Мар. 15;24. Иоан. 19;23.
ѣ Псал. 22;17. Зах. 12;10.
ю Мат. 27;41. Мар. 15:29.
я Мат. 27;37. Мар. 15;26. Иоан. 19;19.
аа Мат. 27;44. Мар. 15;32.
бб Мат. 27;45. Мар. 15;33.
а Мат. 27:51. Мар. 15;38.
б Псал. 31;5. 1 Пет. 2;23.
в Мат. 27:50. Мар. 15;37. Иоан. 19;30.
г Мат. 27;54. Мар. 15;39.
д Псал. 38;11. Мат. 27:55. Мар. 15;40. Виж. Иоан. 19;25.
е Мат. 27:57. Мар. 15;42. Иоан. 19;38.
ж Мар. 15;43. Гл. 2;25,38.
з Мат. 27;59. Мар. 15;46.
и Мат. 27;62.
к Гл. 8;2.
л Мар. 15;47.
м Мар. 16;1.
н Изх. 20;10.

—

а Мат. 28:1. Мар. 16;1. Иоан. 20;1.
б Гл. 23:56.
в Мат. 28:2 Мар. 16;4.
г Мар. 16:5. Ст. 23.
д Иоан. 20;12. Дѣян. 1:10.
е Мат. 16:21. 17:23. Мар. 8:31. 9;31. Гл. 9:22.
ж Иоан. 2;22.

[з]като се върнаха отъ гроба извѣстиха всичко това на единадесетьтѣ и на всичкитѣ други. (10) И тѣзи които казваха това на апостолитѣ бѣха Магдалина Мария и [и]Иоана и Мария, *майката* Яковова, и другитѣ съ тѣхъ; (11) и [к]тѣхнитѣ думи се видѣха прѣдъ тѣхъ като празднии приказки, и не ги вѣрваха. (12) А [л]Петъръ стана и отиде на гроба тичешкомъ, и, щомъ надникна, вижда че лежеха саванитѣ сами: и върна се назадъ, и чудѣше се въ себе си за това що бѣ станало.

(13) И, ето, [м]двама отъ тѣхъ въ сѫщия день отиваха въ село което се казва Емаусъ, шестдесеть стадии далечъ отъ Ерусалимъ. (14) И тѣ се разговаряха помежду си за всичко това що се бѣ случило. (15) И като си приказваха и се разпитваха, [н]приближи и самъ си Иисусъ и вървѣше съ тѣхъ; (16) а [о]очитѣ имъ се удържаваха да го не познаятъ. (17) И рече имъ: Какви сѫ тѣзи думи които си приказвате помежду си като пѫтувате и сте тѫжни? (18) И отговори единиятъ на [п]име Клеопа и рече му: Току ти ли си страненъ въ Ерусалимъ и не знаешъ това което стана въ него тѣзи дни? (19) И рече имъ: Кое? А тѣ му рекоха: За Иисуса Назарянина, [р]който бѣ мѫжъ пророкъ, [с]силенъ дѣломъ и словомъ прѣдъ Бога и прѣдъ всичкия народъ; (20) и [т]какъ го прѣдадоха нашитѣ първосвещеници и началници на осѫждение смъртно, и разпеха го; (21) а ние се надѣехме [у]че той е който ще избави Израиля. Но при все това, този е днесь третий день откакто стана това. (22) Но и нѣкои [ф]жени отъ насъ смаяха ни, които отишли отзарана на гроба, (23) и, като не намѣрили тѣлото му, дойдоха и казваха че видѣли и явление на ангели които казвали че той е живъ. (24) И [х]нѣкои отъ нашитѣ отидоха на гроба и намѣриха тъй както и женитѣ рекоха; а него не видѣха. (25) И той имъ рече: О безумни и косни на сърдце да вѣрвате все що е речено отъ пророцитѣ! (26) [ц]Не трѣбваше ли това да пострада Христосъ и да влѣзе въ славата си? (27) И като [ч]начна [ш]отъ Моисея и [щ]отъ всичкитѣ пророци, тълкуваше имъ *писаното* за него въ всичкитѣ писания. (28) И наближиха до селото дѣто отхождаха; и [ъ]той се преструваше че отива по-далечъ. (29) И [ь]понудиха го и казваха: Остани съ насъ, защото е привечеръ, и деньтъ прѣвали. И той влѣзе да остане съ тѣхъ. (30) И като седна съ тѣхъ на трапезата, [ѣ]взе хлѣба и благослови, и прѣломи и даваше имъ. (31) И тѣхъ се отвориха очитѣ, и познаха го; а той стана невидимъ на тѣхъ. (32) И рекоха помежду си: Не горѣше ли въ насъ сърдцето ни когато въ пѫтя ни приказваше и тълкуваше ни писанията? (33) И станаха въ истия този часъ та се върнаха въ Ерусалимъ, и намѣриха събрани единадесетьтѣ и тѣзи които бѣха съ тѣхъ, (34) които и казваха че: Наистина възкръсналъ Господь, [ю]и явилъ се Симону. (35) Тѣ пъкъ приказваха *това* което *стана* въ пѫтя, и какъ го познаха когато разчупваше хлѣба.

(36) И [я]когато говорѣха това, самъ си Иисусъ прѣдстана посрѣдъ тѣхъ и казва имъ: Миръ вамъ. (37) А тѣ се стреснаха и уплашиха се, понеже мислѣха [ѫ]че духъ виждатъ. (38) И рече имъ: Защо сте смутени? и защо влизатъ въ сърдцата ви *такива* мисли? (39) Вижте ми рѫцѣтѣ и нозѣтѣ че съмъ истий азъ: [ѭ]попипайте ме и вижте, защото духъ нѣма плъть и кости както гледате мене че имамъ. (40) И това като рече, показа имъ рѫцѣтѣ и нозѣтѣ *си*. (41) Но тѣ [а]отъ радость като се не довѣряваха още и се чудѣха, рече имъ: [б]Имате ли нѣщо за ядене тука? (42) И тѣ му дадоха часть отъ печена риба и медене сотъ. (43) И [в]взе та яде прѣдъ тѣхъ. (44) И рече имъ: [г]Тѣзи сѫ думитѣ които ви

з Мат. 28;8. Мар. 16;10.
и Гл. 8:3.
к Мар. 16;11. Ст. 25.
л Иоан. 20;3,6.
м Мар. 16;12.
н Мат 18;20. Ст. 36.
о Иоан. 20:14. 21;4.
п Иоан 19:25.
р Мат. 21;11. Гл. 7;16. Иоан. 3;2. 4;19. 6;14. Дѣян. 2;22.
с Дѣян. 7;22.
т Гл. 23;1. Дѣян. 13;27,28.
у Гл. 1;68. 2;38. Дѣян. 1;6.
ф Мат. 28;8. Мар. 16;10. Ст 9,10. Иоан. 20;18.
х Ст. 12.
ц Ст 46. Дѣян. 17;3. 1 Пет. 1;11.
ч Ст. 45.
ш Бит. 3;15. 22;18. 26:4. 49;10. Числа 21;9. Втор. 18;15.
щ Псал. 16;9,10,22. 132;11. Иса. 7;14. 9;6. 40;10,11. 50;6. 53;1-12. Иер. 23;5. 33;14,15. Иез. 34;23. 37;25. Дан. 9;24. Мих. 7;20. Мал. 3;1. 4;2. Виж. Иоан. 1;45, и дрг.
ъ Виж. Бит 32;26. 42;7. Мар. 6;48.
ь Бит 19;3. Дѣян. 16;15.
ѣ Мат. 14;19.
ю 1 Кор. 15;5.
я Мар. 16;14. Иоан. 20;19. 1 Кор. 15;5.
ѫ Мар. 6;49.
ѭ Иоан. 20;20,27.
а Бит. 45;26.
б Иоан. 21;5.
в Дѣян. 10;41.
г Мат. 16;21. 17;22. 20;18. Мар. 8;31. Гл. 9;22. 18;31. Ст. 6.

приказвахъ когато бѣхъ още съ васъ, че трѣбва да се изпълни все що е писано за мене въ закона Моисеевъ и въ пророцитѣ и въ Псалмитѣ. (45) [д]Тогава имъ отвори ума да разумѣятъ писанията. (46) И рече имъ че: [е]Така е писано, и така трѣбваше да пострада Христосъ и да възкръсне отъ мъртвитѣ въ третия день, (47) и да се проповѣда въ негово име покаяние [ж]и прощение на грѣхове [з]въ всичкитѣ народи, като се започне отъ Ерусалимъ; (48) а [и]вие сте свидѣтели на това.

(49) И, ето, [к]азъ проваждамъ върхъ васъ обѣщанието на Отца си; а вие седете въ града Ерусалимъ докѣ се облѣчете съ сила отъ горѣ.

(50) И ги изведе вънъ [л]до Витания; и дигна рѫцѣтѣ си та ги благослови. (51) [м]И когато ги благославяше, отстѫпи се отъ тѣхъ и възнасяше се на небето. (52) [н]И тѣ му се поклониха, и върнаха се въ Ерусалимъ съ голѣма радость; (53) и бѣха винаги [о]въ храма хвалюще и благославеще Бога. Аминъ.

ЕВАНГЕЛИЕ ОТЪ ИОАНА.

ГЛАВА 1.

[а]Въ начало бѣ Словото; и Словото бѣ [б]у Бога; [в]и Словото бѣ Богъ. (2) [г]То въ начало бѣ у Бога. (3) [д]Всичко чрѣзъ него стана; и което е станало, нищо безъ него не стана. (4) [е]Въ него бѣ животъ, [ж]и животътъ бѣ виделината на человѣцитѣ. (5) [з]И виделината свѣти въ тъмнината; и тъмнината я не обзе.

(6) Имаше [и]человѣкъ проводенъ отъ Бога, името му Иоанъ. (7) [к]Той дойде въ свидѣтелство да свидѣтелствува заради виделината, за да повѣрватъ всички чрѣзъ него. (8) Не бѣ той виделината, но да свидѣтелствува за виделината. (9) Той [л]бѣше истинната виделина която освѣтлява всѣкиго человѣка що иде на свѣта. (10) Въ свѣта бѣ; и [м]свѣтътъ чрѣзъ него стана: и свѣтътъ го не позна. (11) Въ своитѣ си [н]дойде, и своитѣ му го не приеха; (12) [о]а които го приеха, даде имъ власть да бѫдатъ чада Божии, сирѣчь, на тѣзи които вѣрватъ въ неговото име: (13) [п]които не отъ кръвь, нито отъ похоть плътска, нито отъ похоть мѫжка, но отъ Бога се родиха.

(14) [р]И Словото [с]стана плъть и [т]всели се между насъ, (и [у]видѣхме славата негова, слава както на единороднаго отъ Отца,) [ф]пълнъ съ благодать и истина.

(15) [х]Иоанъ свидѣтелствува за него, и извика та казваше: Този е за когото рекохъ:

д Дѣян. 16;14.
е Ст. 26. Псал. 22. Иса. 50:6. 53:2, и дрг. Дѣян. 17:3.
ж Дан. 9:24. Дѣян. 13:38,46. 1 Иоан. 2;12.
Бит. 12;3. Псал. 22;27. Иса. 49:6,22. Иор. 31;34. Осия 2:23. Мих. 4;2. Мал. 1;11
Иоан. 15;27. Дѣян. 1:8,22. 2;32. 3;15.
Иса. 44;3. Иоилъ 2;28. Иоан. 14;16, 26. 15;26. 16;7. Дѣян. 1:4 2;1, и дрг.
л Дѣян 1;12.
м 4 Цар. 2;11. Мар. 16:19. Иоан 20;17. Дѣян 1;9. Ефес. 4;8.
н Мат 28;9,17.
о Дѣян 2:46. 5;42.

а Прит. 8:22,23, и дрг. Кол. 1:17. 1 Иоан. 1:1. Отк. 1;2. 19:13.
б Прит. 8;30. Гл. 17;5. 1 Иоан. 1;2.
в Фил. 2;6. 1 Иоан. 5;7.
г Бит. 1;1.
д Псал. 33:6. Ст. 10. Ефес. 3;9. Кол. 1:16. Евр 1:2. Отк. 4:11.
е Гл. 5:26. 1 Иоан. 5:11. 12;35,46.
ж Гл. 8;12. 9;5.
з Гл. 3:19.
и Мал 3:1. Мат. 3;1. Лука 3:2. Ст. 33.
к Дѣян 19;4.
л Иса. 49;6. Ст. 4. 1 Иоан. 2.8.
м Ст 3. Евр. 1:2. 11:3.
н Лука 19;14. Дѣян. 3:26. 13:46.
о Иса. 56;5. Рим. 8;15. Гал. 3:26. 2 Пет. 1;4. 1 Иоан 3:1.
п Гл. 3;5. Як. 1;18. 1 Пет 1;23.
р Мат 1;16.20. Лука 1:31.35. 2;7. 1 Тим. 3;16.
с Рим. 1:3. Гал. 4;4.
т Евр. 2;11,14,16,17.
у Иса 40;5. Мат. 17;2. Гл. 2;11. 11;40. 2 Пет. 1;17.
ф Кол. 1:19. 2:3,9.
х Ст. 32. Гл. 3;32. 5;33.

[ц]Който иде слѣдъ мене прѣдѣнь ми биде, [ч]за-
щото отъ мене по-напрѣдъ бѣ. (16) И [ш]всин-
ца ние отъ неговата пълнота приехме, и бла-
годать за благодать: (17) защото [щ]законътъ
чрѣзъ Моисея бѣ даденъ, [ъ]а благодатьта [ь]и
истината чрѣзъ Исуса Христа биде. (18) [ѣ]Ни-
кой никога не е видѣлъ Бога: [ю]единороднѝ-
ятъ Синъ който е въ пазухата на Отца, той
го изяви. (19) И това е Иоанновото [я]свидѣтел-
ство когато проводиха Юдеитѣ отъ Ерусалимъ
свещенници и Левити да го попитатъ: Ти кой
си? (20) [ѫ]И изповѣда, и не се отрече; и изпо-
вѣда: Не съмъ азъ Христосъ. (21) И попитаха го:
А що си? [ѭ]Илия ли си ти? И каза: Не съмъ.
[а]Пророкътъ ли си ти? И отговори: Не. (22) И
рекоха му: Кой си? за да дадемъ отвѣтъ на о-
нѣзи които сѫ ни проводили. Що казвашъ за
себе си? (23) Рече: [б]Азъ съмъ «гласъ на ед-
ного който вика въ пустинята: Оправете пѫ-
тя Господень,» [в]както рече пророкъ Исаия.
(24) А проводенитѣ бѣха отъ Фарисеитѣ. (25) И
попитаха го и рекоха му: А защо кръщавашъ
ако не си Христосъ нито Илия нито проро-
кътъ? (26) Отговори имъ Иоанъ и рече: [г]Азъ
кръщавамъ съ вода: [д]а посрѣдъ васъ стои
единъ когото вие не знаете. (27) [е]Той е който
иде слѣдъ мене, който прѣдѣнь ми биде, комуто
азъ не съмъ достоенъ да развържа ремика на
обущата му. (28) Това стана [ж]въ Витавара от-
вждъ Иордана, дѣто бѣше Иоанъ и кръ-
щаваше.

(29) На утрѣньта гледа Иоанъ Исуса че иде
при него, и каза: Ето [з]Агнеца Божий [и]кой-
то взема грѣховетѣ на свѣта. (30) [к]Този е за
когото азъ рекохъ: Слѣдъ мене иде человѣкъ
който биде прѣди мене, защото бѣше по-на-
прѣдъ отъ мене. (31) И азъ го не знаехъ; но
за да се яви на Израиля, [л]за това дойдохъ
азъ и кръщавамъ съ вода. (32) И [м]свидѣтел-
ствува Иоанъ и рече: Видѣхъ Духа който
слизаше като гълѫбъ отъ небето и остана
на него. (33) И азъ го не знаехъ; но този
който ме проводи да кръщавамъ съ вода, той
ми рече: На когото видишъ че слиза Ду-
хътъ и остава на него, [н]той е който кръща-
ва съ Духа Светаго. (34) И азъ видѣхъ и сви-
дѣтелствувамъ че този е Синъ Божий.

(35) На утрѣньта пакъ стоеше Иоанъ, и
двама отъ ученицитѣ негови. (36) И като съ-
гледа Исуса че минува, каза: [о]Ето Агнеца
Божий. (37) И чуха го двамата ученици да
говори така, и отидоха слѣдъ Исуса. (38) И
като се обърна Исусъ и ги видѣ че идатъ по-
дирѣ му, каза имъ: Що търсете? А тѣ му
рекоха: Рави, (което тълкувано ще рече,
Учителю,) дѣ живѣешъ? (39) Каза имъ: Ела-
те и вижте. Дойдоха и видѣха дѣ живѣе, и
останаха при него прѣзъ този день; а часътъ
бѣше около десеть. (40) Единътъ отъ тѣзи два-
мата които чуха отъ Иоана за него и го по-
слѣдваха бѣше [п]Андрей, братътъ на Симона
Петра. (41) Той първъ намѣрва брата си Си-
мона и каза му: Намѣрихме Месия, което се
тълкува Христосъ. (42) И заведе го при Иису-
са. И като погледна Исусъ на него рече: Ти
си Симонъ синъ Ионинъ: [р]ти ще се наречешъ
Кифа (което се тълкува Петъръ, камикъ).

(43) На утрѣньта поиска Исусъ да излѣзе въ
Галилея; и намѣрва Филипа и каза му: Ела
подирѣ ми. (44) А [с]Филипъ бѣше отъ Витсаи-
да, отъ града Андреевъ и Петровъ. (45) На-
мѣрва Филипъ [т]Натанаила и каза му: За
когото писа [у]Моисей въ закона и [ф]пророци-
тѣ, намѣрихме Исуса сина Иосифова, който е
отъ [х]Назаретъ. (46) И рече му Натанаилъ:
[ц]Отъ Назаретъ може ли да произлѣзе нѣщо

ц Мат. 3;11. Мар. 1:7. Лука 3;16. Ст. 27,30 Гл. 3:31.
ч Гл. 8:58. Кол. 1:17.
ш Гл. 3;34. Ефес. 1;6-8. Кол. 1:19. 2;9,10.
щ Изх. 20;1, и друг. Втор. 4:44. 5:1. 33:4.
ъ Рим. 3:24. 5;21. 6;14.
ь Гл. 8:32. 14;6.
ѣ Изх. 33;20. Втор. 4:12. Мат. 11:27. Лука 10;22. Гл. 6;46. 1 Тим. 1:17. 6;16. 1 Иоан. 4;12,20.
ю Ст. 14. Гл. 3;16,18. 1 Иоан. 4;9.
я Гл. 5;33.
ѫ Лука 3:15. Гл. 3;28. Дѣян. 13;25.
ѭ Мал. 4:5. Мат. 17;10.
а Втор. 18;15,18.
б Мат. 3:3. Мар. 1:3. Лука 3:4. Гл. 3;28.
в Иса. 40;3.
г Мат. 3;11.
д Мал. 3;1.
е Ст. 15,30. Дѣян. 19:4.
ж Сѫд. 7;24. Гл. 10;40.
з Изх. 12;3. Иса. 53:7. Ст. 36. Дѣян. 8;32. 1 Пет. 1:19. Отк. 5:6, и др.
и Иса. 53;11. 1 Кор. 15:3. Гал. 1;4. Евр. 1:3. 2;17. 9;28. 1 Пет. 2:24. 3;18. 1 Иоан 2:2. 3;5. 4:10. Отк. 1;5.
к Ст. 15,27.
л Мал. 3;1. Мат. 3;6. Лука 1;17,76,77. 3:3,4.
м Мат. 3:16. Мар. 1:10. Лука 3;22. Гл. 5:32.
н Мат. 3;11. Дѣян. 1:5. 2;4. 10;44. 19;6.
о Ст. 29.
п Мат. 4;18.
р Мат. 16;18.
с Гл. 12:21.
т Гл. 21;2.
у Бит. 3:15. 49;10. Втор. 18;18. Виж. Лука 24;27.
ф Иса. 4:2. 7;14. 9;6. 53:2. Мих. 5:2. Зах. 6:12. 9:9. Виж. Лука 24:27.
х Мат. 2:23. Лука 2:4.
ц Гл. 7;41,42,52.

добро? Казва му Филипъ: Ела и вижъ. (47) Видѣ Исусъ Натанаила че иде къмъ него, и казва за него: Ето [ч]истиненъ Израиляининъ въ когото лукавщина нѣма. (48) Казва му Натанаилъ: Отъ дѣ ме познавашъ? Отговори Исусъ и рече му: Прѣди Филипъ да те повика видѣхъ те като бѣше подъ смоковницата. (49) Отговори Натанаилъ и казва му: Учителю, [ш]ти си Синъ Божий: [щ]ти си царь Израилевъ. (50) Отговори Исусъ и рече му: Понеже ти рекохъ: Видѣхъ те подъ смоковницата, вѣрвашъ ли? По-голѣми отъ тия нѣща ще видишъ. (51) И казва му: Истина, истина ви говоря: [ъ]Отъ нинѣ ще видите небето отворено, и ангелитѣ Божии да възлѣзватъ и слѣзватъ надъ Сина Человѣческаго.

ГЛАВА 2.

И на третия день стана свадба [а]въ Кана Галилейска; и майката Исусова бѣше тамъ. (2) А призваха и Исуса и ученицитѣ негови на свадбата. (3) И понеже се свърши виното, казва майка му на Исуса: Вино нѣматъ. (4) Казва ѝ Исусъ: [б]Що имашъ ти съ мене, [в]жено? часътъ ми още [г]не е дошелъ. (5) Казва майка му на слугитѣ: Каквото ви рече, сторете. (6) И имаше тамъ шесть каменни кюпове сложени по обичай на очищението Юдейско, и побираха [д]всѣки двѣ или три вѣдра. (7) Казва имъ Исусъ: Напълнете кюповетѣ съ вода. И напълниха ги до горѣ. (8) И казва имъ: Налѣйте сега та подайте на прѣдседателя на трапезата; и подадоха. (9) И щомъ [е]вкуси прѣдседательтъ на трапезата отъ водата прѣтворената въ вино, и не знаеше отъ кждѣ е, (но слугитѣ които бѣха налѣли водата знаеха,) повика младоженеца (10) и казва му: Всѣки человѣкъ първомъ доброто вино слага, и като се понапиятъ, тогазъ по-долното; ти си задържалъ доброто вино до сега. (11) Това начало на чудесата направи Исусъ въ Кана Галилейска, и [ж]яви славата си; и повѣрваха въ него ученицитѣ му.

(12) Слѣдъ това слѣзе въ Капернаумъ, той и майка му и [з]братята му и ученицитѣ му; и не се бавиха тамъ много дни. (13) И [и]наближаваше на Юдеитѣ пасхата: и Исусъ възлѣзе въ Ерусалимъ. (14) И [к]намѣри въ храма тѣзи които продаваха волове и овци и гължби, още и тѣзи що седѣха та размѣняваха пари. (15) И направи бичъ отъ върве та изпжди всичкитѣ отъ храма, и овцитѣ и воловетѣ: и паритѣ на сребромѣнителитѣ разсипа, и трапезитѣ имъ прѣтури; (16) и на тѣзи що продаваха гължбитѣ рече: Дигнете тѣзи отъ тука: не правете [л]Бащиния ми домъ домъ търговски. (17) И наумиха си ученицитѣ негови че е писано: [м]«Ревностьта на твоя домъ ме изяде.»

(18) И отговориха Юдеитѣ и рекоха му: [н]Какво знамение показвашъ намъ като правишъ това? (19) Отговори Исусъ и рече имъ: [о]Развалете този храмъ, и за три дни ще го въздигна. (20) А Юдеитѣ рекоха: За четиридесеть и шесть годины е съграденъ този храмъ, и ти ли за три дни ще го въздигнешъ? (21) Но той казваше [п]за храма на тѣлото си. (22) И тъй, когато възкръсна отъ мъртвитѣ, [р]споминха си ученицитѣ му че това имъ бѣ казалъ; и повѣрваха писанието и словото което имъ рече Исусъ.

(23) И когато бѣше въ Ерусалимъ въ праздника на пасхата мнозина повѣрваха въ неговото име като гледаха знаменията му които правѣше. (24) А самъ Исусъ не се довѣряваше тѣмъ, защото той познаваше всичкитѣ, (25) и защото нѣмаше нужда да му свидѣтелствува нѣкой за человѣка, понеже той познаваше [с]що има вжтрѣ въ человѣка.

ГЛАВА 3.

Имаше нѣкой человѣкъ отъ Фарисеитѣ на име Никодимъ, началникъ Юдейски. (2) [а]Той дойде прѣзъ нощь при Исуса и рече му: Равви, знаемъ че отъ Бога си дошелъ учитель; защото [б]никой не може да прави тѣзи зна-

[ч] Псал. 32;2. 73;1. Гл. 8;39. Рим. 2;28,29. 9;6.
[ш] Мат. 14;33.
[щ] Мат. 21;5. 27;11,42. Гл. 18;37. 19;3.
[ъ] Бит. 28:12. Мат. 4;11. Лука 2;9,13. 22;43. 24;4. Дѣян. 1;10.

[а] Ис. Нав. 19;28.
[б] 2 Цар. 16;10. 19;22.
[в] Гл. 19;26.
[г] Гл. 7;6.
[д] Мар. 7;3.
[е] Гл. 4;46.
[ж] Гл. 1;14.
[з] Мат. 12;46.
[и] Изх. 12;14. Втор. 16;1,16. Ст. 23. Гл. 5:1. 6;4. 11:55.
[к] Мат. 21;12. Мар. 11;15. Лука 19;45.
[л] Лука 2:49.
[м] Псал. 69;9.
[н] Мат. 12:38. Гл. 6;30.
[о] Мат. 26:61. 27;40. Мар. 14;58. 15:29.
[п] Кол. 2;9. Евр. 8;2. Виж. 1 Кор. 3;16. 6;19. 2 Кор. 6;16.
[р] Лука 24;8.
[с] 1 Цар. 16;7. 1 Лѣт. 28;9. Мат. 9;4. Мар. 2;8. Гл. 6;64. 16;30. Дѣян. 1;24. Отк. 2;23.

—

[а] Гл. 7;50. 19;39.
[б] Гл. 9;16,33. Дѣян. 2;22.

знамения които ти правишъ [в]ако не е Богъ съ
него. (3) Отговори Исусъ и рече му: Истина,
истина ти казвамъ: [г]Ако се не роди нѣкой
изново, не може да види царството Божие.
(4) Казва му Никодимъ: Какъ може старъ че-
ловѣкъ да се роди? може ли вторий пжть да
влѣзе въ утробата на майка си и да се роди?
(5) Отговори Исусъ: Истина, истина ти ка-
звамъ: [д]Ако се не роди нѣкой отъ вода и
Духъ, не може да влѣзе въ царството Божие.
(6) Роденото отъ плътьта плъть е, а роденото
отъ Духа духъ е (7) Недѣй се чуди че ти ре-
кохъ: Трѣбва да се родите изново. (8) [е]Вѣтъ-
рътъ вѣе дѣто ще; и гласа му чуешъ, но не
знаешъ отъ дѣ иде и кждѣ отива: така е всѣ-
ки който се е родилъ отъ Духа. (9) Отговори
Никодимъ и рече му: [ж]Какъ може да бжде
това? (10) Отговори Исусъ и рече му: Ти си
учитель Израилевъ, и не знаешъ ли това?
(11) [з]Истина, истина ти казвамъ че: Това ко-
ето знаемъ казваме, и това което сме видѣли
свидѣтелствуваме; и [и]свидѣтелството ни не
приимате. (12) Ако земнитѣ работи ви рекохъ
и не вѣрвате, какъ щете повѣрва ако ви
река небеснитѣ? (13) И [к]никой не е възлѣ-
зълъ на небото тъкмо този който е слѣзълъ
отъ небето, Синъ Человѣчески който е на не-
бето. (14) И [л]както Моисей издигна змията въ
пустинята, [м]така трѣбва да бжде издигнатъ
Синъ Человѣчески (15) за да не погине всѣки
който вѣрва въ него, но [н]да има животъ вѣ-
ченъ. (16) Защото Богъ [о]толкозъ възлюби свѣ-
та щото даде Сина своего единороднаго, за да
не погине всѣки който вѣрва въ него, но да
има животъ вѣченъ. (17) Понеже [п]не е про-
водилъ Богъ Сина си на свѣта да сжди свѣта,
но за да бжде спасенъ свѣтътъ чрѣзъ него.
(18) [р]Който вѣрва въ него не ще да бжде о-
сжденъ: а който не вѣрва вече е осжденъ,
защото не е повѣрвалъ въ името на едино-
роднаго Сина Божия. (19) И то е осжждение-
то, [с]че видѣлината дойде на свѣта, и человѣ-
цитѣ възлюбиха тъмнината повече отъ видѣ-
лината защото дѣлата имъ бѣха зли. (20) По-
неже [т]всѣки който прави зло мрази видѣли-
ната, и не иде къмъ видѣлината да не би да
се докажатъ неговитѣ дѣла *че сж зли;* (21) но
който прави истината иде къмъ видѣлината,
за да се явятъ дѣлата му че сж по Бога на-
правени.

(22) Слѣдъ това дойде Исусъ и ученицитѣ
негови въ земята Юдейска: и тамъ живѣеше
съ тѣхъ [у]и кръщаваше. (23) А Иоанъ кръ-
щаваше въ Енонъ близу [ф]до Салимъ, защото
имаше тамъ много вода: [х]и идѣха и кръща-
ваха се. (24) Понеже [ц]Иоанъ не бѣше още
туренъ въ тъмница. (25) И така стана прѣпи-
рано отъ страна на ученицитѣ Иоанови съ Ю-
деитѣ заради очищението. (26) И дойдоха при
Иоана и рекоха му: Рави, онзи който бѣше
съ тебе отвждъ Иорданъ, [ч]за когото ти сви-
дѣтелствува, ето, той кръщава; и всичкы о-
тиватъ при него. (27) Отговори Иоанъ и ре-
че: [ш]Не може человѣкъ да взема нищо ако
не му е дадено отъ небето. (28) Вие сами сте
ми свидѣтели че рекохъ: [щ]Не съмъ азъ Хри-
стосъ, но че [ъ]съмъ проводенъ прѣдъ него.
(29) [ь]Който има невѣстата женихъ е; а [ѣ]прия-
тельтъ жениховъ, който стои та го слуша,
радва се твърдѣ много за гласа жениховъ; и
така тая моя радость напълни се. (30) Той
трѣбва да расте, а азъ да се смалявамъ.
(31) [ю]Който иде отъ горѣ надъ всички [я]е от-
горѣ: [ѫ]който е отъ земята отъ земята е, и отъ
земята говори. [ѭ]Който иде отъ небето, надъ
всички е отгорѣ: (32) и [а]това което е видѣлъ и
чулъ, него свидѣтелствува; и никой не приима
свидѣтелството му. (33) Който приеме свидѣтел-
ството негово [б]запечаталъ е че Богъ е исти-
ненъ. (34) Защото [в]този когото е Богъ пратилъ

в Дѣян. 10;38.
г Гл. 1;13. Гал. 6;15. Тит. 3;5. Як 1;18. 1 Пет. 1;23. 1 Иоан. 3;9.
д Мар. 16;16. Дѣян. 2;38.
е Екл. 11;5. 1 Кор. 2;11.
ж Гл. 6;52,60.
з Мат. 11:27. Гл. 1;18. 7;16. 8;28. 12;49. 14:24.
и Ст. 32.
к Прит. 30:4. Гл. 6;33, 38,51,62. 16:28. Дѣян 2:34. 1 Кор. 15:47. Ефес. 4:9,10.
л Числа 21:9.
м Гл. 8:28. 12:32.
н Ст. 36. Гл. 6:47.
о Рим. 5;8. 1 Иоан. 4;9.
п Лука 9:56. Гл. 5:45. 8;15. 12;47. 1 Иоан. 4:14.
р Гл 5;24. 6;40,47. 20;31.
с Гл. 1;4,9-11. 8;12.
т Иовъ 24;13,17. Ефес. 5;13.
у Гл. 4:2.
ф 1 Цар. 9:4.
х Мат. 3:5,6.
ц Мат. 14:3.
ч Гл. 1:7,15,27.34.
ш 1 Кор. 4;7. Евр. 5;4. Як. 1:17.
щ Гл. 1;20,27.
ъ Мал. 3:1. Мар. 1;2. Лука 1:17.
ь Мат 22:2. 2 Кор. 11;2. Ефес. 5;25,27. Отк. 21:9.
ѣ Пѣсн. 5;1.
ю Ст. 13. Гл. 8;23.
я Мат. 28:18. Гл. 1;15, 27. Рим 9:5.
ѫ 1 Кор. 15:47.
ѭ Гл. 6:33. 1 Кор 15:47. Ефес. 1;21. Фил. 2;9.
а Ст. 11. Гл. 8;26. 15;15.
б Рим. 3;4. 1 Иоан. 5:10.
в Гл. 7;16.

думитѣ Божии говори; понеже Богъ не дава нему Духа [в]съ мѣрка. (35) [д]Отецъ люби Сина, и всичко е далъ въ неговитѣ ржцѣ. (36) [е]Който вѣрва въ Сина има животъ вѣченъ; а който не вѣрва въ Сина нѣма да види животъ, но гнѣвъ Божий остава на него.

ГЛАВА 4.

А когато разумѣ Господь *Исусъ* че сж чули Фарисеитѣ че Исусъ повече ученици прави [а]и кръщава нежели Иоанъ, (2) (ако и да не кръщаваше самъ си Исусъ, но ученицитѣ му,) (3) остави Юдея и отиде пакъ въ Галилея. (4) И трѣбваше да мине прѣзъ Самария. (5) И тъй, дойде въ единъ Самарийски градъ нарицаемъ Сихаръ, близу до мѣстото [б]което даде Яковъ на сина си Иосифа. (6) И тамъ имаше кладенецъ Якововъ. Исусъ прочее, утруденъ отъ пжть, седѣше така на кладенеца: а часътъ бѣше около шесть. (7) Идва нѣкоя си жена отъ Самария да начерпе вода. Казва ѝ Исусъ: Дай ми да пия. (8) (Защото ученицитѣ му бѣха отишли въ града да купятъ за ядене.) (9) Казва му жената Самарянка: Какъ ти който си Юдеянинъ искашъ за пиене отъ мене която съмъ жена Самарянка? (Защото Юдеитѣ [в]не се съобщаватъ съ Самарянитѣ.) (10) Отговори Исусъ и рече ѝ: Ако би знаела Божията дарба, и кой е що ти казва: Дай ми да пия, ти би поискала отъ него, и далъ би ти [г]вода жива. (11) Казва му жената: Господине, нито почерпало имашъ, и кладенецътъ е дълбокъ; и тъй, отъ дѣ имашъ живата вода? (12) Ти по-голѣмъ ли си отъ отца ни Якова който ни даде кладенеца, и той е пилъ отъ него, и сиповетѣ му, и добитъцитѣ му? (13) Отговори Исусъ и рече ѝ: Всѣки който пие отъ тази вода пакъ ще ожеднѣе: (14) а [д]който пие отъ водата която азъ ще му дамъ нѣма да ожеднѣе въ вѣки; но водата която ще му дамъ [е]ще бжде въ него изворъ на вода която извира въ животъ вѣченъ. (15) [ж]Казва му жената: Господине, дай ми тази вода, да не ожеднѣвамъ нито да идвамъ тука да изваждамъ. (16) Казва ѝ Исусъ: Иди, повикай мжжа си и дойди тука. (17) Отговори жената и рече: Нѣмамъ мжжъ. Казва ѝ Исусъ: Право си казала че нѣмашъ мжжъ; (18) защото петима мжжа си водила, и тоя когото сега имашъ не ти е мжжъ: туй си право рекла. (19) Казва му жената: Господине, [з]гледамъ че ти си пророкъ. (20) Бащитѣ ни [и]въ тазъ гора се поклонѣха; а вие казвате че [к]въ Ерусалимъ е мѣстото дѣто трѣбва да се кланяме. (21) Казва ѝ Исусъ: Жено, хвани ми вѣра че иде часъ когато [л]нито въ тази гора нито въ Ерусалимъ ще се поклоните на Отца. (22) Вие се кланяте [м]на онова което не знаете: ние се кланяме на онова което знаемъ, защото [н]спасението е отъ Юдеитѣ. (23) Но иде врѣме, и сега е, когато истиннитѣ поклонници ще се поклонятъ Отцу [о]съ духъ и [п]истина; защото Отецъ таквизъ иска поклонницитѣ си. (24) [р]Богъ е духъ, и които му се кланятъ, съ духъ и истина трѣбва да се кланятъ. (25) Казва му жената: Знамъ че ще дойде Месия който се казва Христосъ: той кога дойде [с]ще ни възвѣсти всичко. (26) Казва ѝ Исусъ: [т]Азъ съмъ който ти говоря. (27) И на това отгорѣ дойдоха ученицитѣ му, и почудиха се че приказваше съ жена; но никой не рече: Що търсишъ? или: Що приказвашъ съ нея? (28) Тогазъ жената остави кърчагата си и отиде въ града и казва на человѣцитѣ: (29) Елате да видите человѣкъ [у]който ми каза все що съмъ сторила: да не бжде той Христосъ? (30) И тъй, излѣзоха отъ града та идѣха къдѣ него.

(31) А между това ученицитѣ му го молѣха и казваха: Учителю, яжъ. (32) А той имъ рече: Азъ имамъ ястие да ямъ което вие не знаете. (33) За то думаха ученицитѣ помежду си: Да ли нѣкой му донесе да яде? (34) Казва имъ Исусъ: [ф]Моето ястие е да струвамъ волята на оногова който ме е проводилъ, и да извърша неговата работа. (35) Не казвате ли вие че още четири мѣсеца има и жетвата

в Гл. 1;16.
д Мат. 11:27. 28:18. Лука 10;22. Гл. 5;20, 22. 13:3. 17;2. Евр. 2;8.
е Ав. 2;4. Гл. 1:12. 6;47. Ст. 15,16. Рим. 1;17. 1 Иоан 5;10.
—
а Гл. 3;22,26.
б Бит. 33;19. 48;22. Ис. Нав. 24;32.
в 4 Цар. 17:24. Лука 9;52.53. Дѣян. 10;28.
г Иса 12:3. 44;3. Иер. 2;13. Зах. 13;1. 14;8.
д Гл. 6;35,58.
е Гл. 7;38.
ж Виж. Гл. 6;34. 17;2, 3. Рим. 6;23. 1 Иоан. 5;20.
з Лука 7;16. 24;19. Гл. 6:14. 7;40.
и Сжд. 9:7.
к Втор. 12:5,11. 3 Цар. 9;3. 2 Лѣт. 7:12.
л Мал. 1;11. 1 Тим. 2;8.
м 4 Цар. 17:29.
н Иса. 2;3. Лука 24;47. Рим. 9;4,5.
о Фил. 3;3.
п Гл. 1;17.
р 2 Кор. 3;17.
с Ст. 29,39.
т Мат. 26:63,64. Мар. 14:61,62. Гл. 9;37.
у Ст. 25.
ф Пов. 23;12. Гл. 6;38. 17;4. 19;30.

иде? Ето, казвамъ ви, подигнете очитѣ си и вижте нивята чо [х]сѫ вече бѣли за жетва. (36) [ц]И който жъне взема заплата и събира плодъ въ животъ вѣченъ, за да со радватъ наедно и който сѣе и който жъне. (37) Защото въ това нѣщо истинска е рѣчьта че: «Другъ е който сѣе и другъ който жъне.» (38) Азъ ви проводихѣ да жънете това въ което вие не сте се трудили: други се трудиха, и вие влѣзохте въ тѣхния трудъ. (39) И отъ тозя градъ мнозина Самаряни повѣрваха въ него [ч]поради думата на жената която свидѣтелствуваше че: Ми каза всичко що сѫмъ сторила. (40) И тъй, когато дойдоха Самарянитѣ при него молѣха му се да остане при тѣхъ; и прѣседѣ тамъ два дни. (41) И още по-много повѣрваха поради неговото слово; (42) а на жената казваха: Ние не вѣрваме вече за твоята дума; понеже [ш]сами чухме, и знаемъ че този е наистина Спаситель мира, Христосъ.

(43) А слѣдъ тѣзи два дена излѣзе отъ тамъ и отиде въ Галилея. (44) Защото [щ]самъ си Исусъ свидѣтелствува че пророкъ въ отечеството си нѣма почесть. (45) И когато дойде въ Галилея приеха го Галилеянитѣ, като бѣха [ъ]видѣли всичко що стори въ Ерусалимъ въ праздника; [ь]защото и тѣ бѣха дошли на праздника.

(46) И дойде Исусъ пакъ въ Кана Галилейска, [ѣ]дѣто направи водата вино. И имаше нѣкой си царски человѣкъ на когото синъ му бѣ боленъ въ Капернаумъ. (47) Той, като чу за Исуса че е дошелъ отъ Юдея въ Галилея, отиде при него и молѣше му се да слѣзе и да изцѣли сина му, защото щѣше да умре. (48) Тогазъ му рече Исусъ: [ю]Ако не видите знамения и чудеса не щете повѣрва. (49) Казва му царскиятъ человѣкъ: Господи, слѣзъ докле не е умрѣло дѣтето ми. (50) Казва му Исусъ: Иди си, синъ ти е живъ. И повѣрва человѣкътъ на рѣчьта която му рече Исусъ, и отиваше си. (51) И когато той вече слазяше, срѣщнаха го слугитѣ му и обадиха *му* и казваха: Синъ ти е живъ. (52) А той гы попита въ кой часъ му стана по-леко; и рекоха му: Вчера по седемьтѣ часа го остави треската. (53) И тъй, разумѣ бащата че *това стана* въ онзи часъ въ който му рече Исусъ: Синъ ти е живъ; и повѣрва той и всичкиятъ му домъ. (54) Това пакъ второ чудо стори Исусъ откакъ дойде изъ Юдея въ Галилея.

ГЛАВА 5.

Подиръ това [а]бѣше праздникъ Юдейски, възлѣзе Исусъ въ Ерусалимъ. (2) А въ Ерусалимъ [б]близу до овчата *порта* има кѫпалня която по Еврейски се нарича Витесда, и има петь притвора. (3) Въ тѣхъ лежеха голѣмо множество болни, слѣпи, хроми, сухи, които чакаха движението на водата. (4) [Защото отъ врѣме на врѣме слѣзваше ангелъ въ кѫпалнята и размѫщаше водата; и тъй, който влазяше първъ слѣдъ размѫщането на водата здравъ биваше отъ каквато болесть и да бише боленъ.] (5) И тамъ имаше нѣкой си человѣкъ боленъ отъ тридесеть и осемь години. (6) Него видѣ Исусъ че лежи; и понеже знаеше че отъ много врѣме вече *боледува*, казва му: Искашъ ли да оздравеешъ? (7) Отговори му болниятъ: Господине, нѣмамъ человѣкъ да ме тури въ кѫпалнята когато се размѫти водата; и когато азъ дохождамъ другъ прѣди мене слѣзва. (8) Казва му Исусъ: Стани, [в]дигни одъра си, и ходи. (9) И тозчасъ человѣкътъ оздравѣ, и задигна одъра си и ходѣше; а този день [г]бѣше сѫбота. (10) И казваха Юдеитѣ на изцѣления: Сѫбота е; [д]не ти е простено да дигнешъ одъра си. (11) Отговори имъ: Онзи който ме изцѣли, той ми рече: Дигни одъра си и ходи. (12) Попитаха го: Кой е человѣкътъ що ти рече: Дигни одъра си и ходи? (13) А изцѣлениятъ не знаеше кой е; защото Исусъ се уклони, понеже имаше народъ много на това мѣсто. (14) Подиръ това намѣрва го Исусъ въ храма, и рече му: Ето, сега стана ти здравъ. [е]не сѫгрѣшавай вече, да ти не стане нѣщо по-зло. (15) Отидѣ *прочее* человѣкътъ и обади на Юдеитѣ че Исусъ е който го изцѣли.

(16) И за това Юдеитѣ гонѣха Исуса и искаха да го убиятъ, защото правѣше тѣзи работи въ сѫботѣ. (17) А Исусъ имъ отговори: [ж]Отецъ ми до сега работи, и азъ работя. (18) И за това Юдеитѣ още повече [з]искаха да

х Мат. 9;37. Лука 10;2.
ц Дан. 12;3.
ч Ст. 29.
ш Гл. 17;8. 1 Иоан. 4;14.
щ Мат. 13;57. Мар. 6;4. Лука 4;24.
ъ Гл. 2;23. 3;2.
ь Втор. 16;16.
ѣ Гл. 2;1,11.
ю 1 Кор. 1;22.

—

а Лев. 23;2. Втор. 16;1. Гл. 2:13.
б Неем. 3;1. 12:39.
в Мат. 9;6. Мар. 2;11. Лука 5;24.
г Гл. 9;14.
д Изх. 20;10. Неем. 13;19. Иер. 17;21, и друг. Мат. 12;2. Мар. 2;24. 3;4. Лука 6;2. 13;14.
е Мат. 12;45. Гл. 8:11.
ж Гл. 9;4. 14;10.
з Гл. 7;19.

го затриятъ; защото не токму че сжботата прѣстжпваше, но и Бога за свой Отецъ казваше, и правѣше себе си [и]равенъ Богу. (19) На това Иисусъ отговори и рече имъ: Истина, истина ви казвамъ: [к]Не може Синътъ да прави нищо отъ самосебе си ако не вижда Отца да прави това; понеже което прави той, подобно и Синътъ това прави. (20) Защото [л]Отецъ люби Сина, и показва му все що прави той; ще му покаже и отъ тѣзи по-голѣми работи за да се чудите вие. (21) Понеже както Отецъ въздига мъртвитѣ и съживява, [м]така и Синътъ които иска съживява. (22) Защото Отецъ не сжди никого, но е далъ [н]Сину всѣка сждба, (23) за да почитатъ всички Сина както почитатъ Отца. [о]Който не почита Сина, не почита Отца който го е проводилъ. (24) Истина, истина ви казвамъ че [п]който слуша словото мое, и вѣрва въ тогозъ който ме е проводилъ, има животъ вѣченъ, и на сждъ нѣма да дойде, [р]но прѣминалъ е отъ смъртьта въ живота. (25) Истина, истина ви казвамъ че иде часъ, и сега е, [с]когато мъртвитѣ ще чуятъ гласа на Сина Божия, и които го чуятъ ще оживѣятъ. (26) Защото както Отецъ има въ себе си животъ, така е далъ и Сину да има животъ въ себе си; (27) и власть му е [т]далъ да прави и сждъ, [у]защото е Синъ Человѣчески. (28) Недѣйте се чуди на това; защото иде часъ въ който всички които сж въ гробоветѣ ще чуятъ гласа му, (29) и [ф]ще излѣзатъ, онѣзи които сж правили добро въ възкресението на животъ, а [х]които сж правили зло въ възкресението на осжждение. (30) [ц]Не мога азъ да правя нищо отъ себе си: сждя както чуя; и сждбата мие праведна, [ч]защото не искамъ моята воля, но волята на Отца който ме е проводилъ. (31) [ш]Ако свидѣтелствувамъ азъ за себе си, свидѣтелството ми не е истинно. (32) [щ]Другъ е който свидѣтелствува за мене; и зная че свидѣтелството което свидѣтелствува той за мене е истинно. (33) Вие проводихте до Иоана; [ъ]и свидѣтелствува за истината. (34) Азъ обаче отъ человѣци свидѣтелство не вземамъ, но казвамъ това за да се спасите вие. (35) Той бѣше [ь]свѣтило което горѣше и свѣтѣше; [ѣ]и вие поискахте да се порадвате за малко врѣме на неговото свѣтене. (36) Но [ю]азъ имамъ по-голѣмо отъ Иоановото свидѣтелство: защото работитѣ които Отецъ ми даде да ги извърша, [я]тѣзи работи които азъ правя свидѣтелствуватъ за мене че ме е Отецъ проводилъ. (37) И Отецъ който ме е пратилъ, [ѫ]той свидѣтелствува за мене. Нито гласа му сте чули [ѭ]нито лицето му сте видѣли. (38) И словото негово нѣмате да прѣбждва въ васъ, защото вие не вѣрвате въ тогозъ когото е той изпратилъ. (39) [а]Изпитвайте писанията; защото вие мислите че въ тѣхъ имате животъ вѣченъ; [б]и тѣ сж които свидѣтелствуватъ за мене. (40) Но вие [в]не искате да дойдете при мене за да имате животъ. (41) Отъ человѣци [г]слава не приимамъ; (42) но познахъ ви че нѣмате въ себе си любовь Божия. (43) Азъ дойдохъ въ името на Отца моего, и не ме приимате: ако дойде другъ въ свое си име, него ще приемете. (44) [д]Какъ можете да повѣрвате вие които приимате слава единъ отъ другъ, и [е]не търсете славата която е само отъ Бога? (45) Да не мислите че азъ ще ви обвиня прѣдъ Отца: [ж]има кой да ви обвини,—Моисей на когото вие уповахте. (46) Защото ако бѣхте вѣрвали въ Моисея, повѣрвали бихте въ мене; понеже [з]той за мене писа. (47) Ако ли неговитѣ писания не вѣрвате, какъ ще повѣрвате моитѣ думи?

и Гл.10;30,33. Фил. 2:6.
к Ст.30. Гл.8;28. 9:4. 12;49. 14;10.
л Мат.3;17. Гл.3;35. 2 Пет.1;17.
м Лука 7:14. 8;54. Гл.11:25,43.
н Мат.11;27. 28;18. Ст.27. Гл.3;35. 17;2. Дѣян.17;31. 1 Пет.4:5.
о 1 Иоан.2:23.
п Гл.3;16,18. 6;40, 47. 8;51. 20;31.
р 1 Иоан.3:14
с Ст.28. Ефес.2;1,5. 5;14. Кол.2:13.
т Ст.22. Дѣян.10;42. 17:31.
у Дан.7;13,14.
ф Иса.26:19. 1 Кор. 15;52. 1 Сол.4:16.
х Дан.12:2. Мат. 25;32,33,46.
ц Ст.19.
ч Мат.26;39. Гл.4;34. 6:38.
ш Виж. Гл.8;14. Отк 3;14.
щ Мат.3:17. 17;5. Гл.8:18. 1 Иоан. 5.6,7,9.
ъ Гл.1:15,19,27,32.
ь 2 Пет.1;19.
ѣ Мат.13:20. 21;26. Мар.6:20.
ю 1 Иоан.5;9.
я Гл 3:2. 10;25. 15:24.
ѫ Мат.3:17. 17;5. Гл.6;27. 8:18.
ѭ Втор.4;12. Гл.1;18 1 Тим.1;17. 1 Иоан. 4;12.
а Иса.8:20. 34:16. Лука 16:29. Ст.46. Дѣян 17:11.
б Втор.18:15,18. Лука 24:27 Гл.1;45.
в Гл.1;11. 3:19.
г Ст.34. 1 Сол.2;6.
д Гл.12:43.
е Рим.2:29.
ж Рим 2:12.
з Бит.3;15. 12:3. 18;18. 22:18. 49;10. Втор.18;15,18. Гл. 1;45. Дѣян 26;22.

ГЛАВА 6.

[а]Слѣдъ това отиде Иисусъ отвъдъ Галилей-
ското море, сирѣчь, Тивериадско. (2) И слѣдъ
него идѣше народъ много; защото гледаха чу-
десата негови които правѣше надъ болнитѣ.
(3) И възлѣзе Иисусъ на гората и седѣше тамъ
съ ученицитѣ си. (4) И [б]наближаваше пасха-
та, праздникътъ Юдейски. (5) И като [в]вдигна
Иисусъ очи и видѣ че народъ много иде къмъ
него, казва Филипу: Отъ дѣ да купимъ хлѣбъ
да ядатъ тѣзи? (6) (А това казваше *той* да
го изпита: защото си знаеше какво щѣше да
прави.) (7) Отговоря му Филипъ: За [г]двѣстѣ
динария хлѣбъ не имъ постига за да вземе
всѣки отъ тѣхъ по малко нѣщо. (8) Казва му
единъ отъ ученицитѣ негови, Андрей, бра-
тътъ на Симона Петра: (9) Има тука едно
момченце което има петь ечемени хлѣба и
двѣ риби: [д]но тѣ що сѫ на толкова *души?*
(10) А Иисусъ рече: Сторете да седнатъ чело-
вѣцитѣ. А на това мѣсто имаше трѣва много:
и тъй, насѣдаха мѫже до петь хиляди на
брой. (11) И взе Иисусъ хлѣбоветѣ и благода-
ри, и раздаде *ги* на ученицитѣ, а ученици-
тѣ на седещитѣ: така и отъ рибитѣ колкото
искаха. (12) И като се наситиха, казва на у-
ченицитѣ си: Съберете изостаналитѣ укрухи
за да се не изгуби нищо. (13) И тъй, отъ
петьтѣ ечемени хлѣба събраха, и напълниха
дванадесеть коша укрухи които изостанаха на
тѣзи що ядоха. (14) Тогава человѣцитѣ, като
видѣха чудото което стори Иисусъ, казваха:
Наистина този е [е]пророкътъ който имаше да
дойде на свѣта. (15) И тъй, като разумѣ И-
исусъ че ще дойдатъ да го грабнатъ за да го
направятъ царь, отиде пакъ самъ си той на
гората. (16) И [ж]когато се свечери, слѣзоха у-
ченицитѣ му на морето. (17) и влѣзоха въ ла-
дията та отиваха отвъдъ морето въ Капернаумъ.
умъ. И вече бѣше се стъмнило, а Иисусъ не
бѣ дошелъ още при тѣхъ: (18) и морето се
подигаше, понеже духаше силенъ вѣтъръ.
(19) И като бѣха гребли до двадесеть и петь
или тридесеть стадии, видѣха Иисуса че ходи
по морето и наближава ладията; и убояха се.
(20) Но той имъ казва: Азъ съмъ: не бойте
се! (21) Тогазъ искаха да го взематъ въ ла-
дията; и тутакси ладията се намѣри на зе-
мята на която отиваха. (22) На утреньта на-
родътъ който стоеше отвъдъ морето, като ви-
дѣ че нѣмаше друга ладия тамъ, но само тая
въ която влѣзоха ученицитѣ му, и че Иисусъ
не влѣзе съ ученицитѣ си въ ладията, но у-
ченицитѣ му сами тръгнаха, (23) (а други ла-
дии дойдоха отъ Тивериада близу до мѣстото
дѣто ядоха хлѣба когато Господь бѣ благосло-
вилъ,—) (24) и тъй, като видѣ народътъ че
нѣма тамъ Иисуса нито ученицитѣ му, влѣзо-
ха и тѣ въ ладиитѣ та дойдоха въ Каперна-
умъ и търсѣха Иисуса. (25) И като го намѣри-
ха отвъдъ морето, рекоха му: Рави, кога
дойде ти тука? (26) Отговори имъ Иисусъ и
рече: Истина, истина ви казвамъ: Търсите
ме, не защото видѣхте чудеса, но защото я-
дохте отъ хлѣбоветѣ и се наситихте. (27) Ра-
ботете, не за храна която се разваля, [з]но за
храна която трае въ животъ вѣченъ, която
Синъ Человѣчески ще ви даде; [и]защото О-
тецъ, Богъ, на него е положилъ *своя* печатъ.
(28) А тѣ му рекоха: Що да сторимъ за да
работимъ дѣлата Божии? (29) Отговори Иисусъ
и рече имъ: [к]Това е дѣлото Божие, да по-
вѣрвате въ тогози когото е той проводилъ.
(30) Тогазъ му рекоха: Че ти [л]какво знаме-
ние правишъ да видимъ и да повѣрваме въ
тебе? Що вършишъ? (31) [м]Бащитѣ ни ядоха
манна въ пустинята, както е писано: [н]«Хлѣбъ
отъ небето имъ даде да ядатъ.» (32) Рече имъ
на това Иисусъ: Истина, истина ви казвамъ:
Не ви даде Моисей хлѣба отъ небето; но О-
тецъ мой дава вамъ истинния хлѣбъ отъ не-
бето. (33) Защото Божиятъ хлѣбъ е този кой-
то слѣзва отъ небето и дава животъ на свѣта.
(34) [о]Рекоха му пакъ тѣ: Господи, дай ни
всѣкога този хлѣбъ. (35) А Иисусъ имъ рече:
[п]Азъ съмъ хлѣбътъ на живота: [р]който иде
при мене нѣма да огладнѣе, и който вѣрва въ
мене никога нѣма да ожеднѣе. (36) [с]Но азъ

а Мат. 14:15. Мар. 6;35. Лука 9:10,12.
б Лев. 23:5,7. Втор. 16;1. Гл. 2;13. 5:1.
в Мат. 14;14. Мар. 6:35. Лука 9;12.
г Виж. Числа 11:21,22.
д 4 Цар. 4;43.
е Бит. 49:10. Втор 18;15,18. Мат 11:3. Гл 1;21. 4;19,25. 7:40.
ж Мат. 14;23. Мар. 6;47.
з Ст 54. Гл. 4:14.
и Мат. 3:17. 17:5. Мар. 1;11. 9;7. Лука 3:22. 9:35. Гл 1:33. 5:37. 8;18. Дѣян. 2:22. 2 Пет. 1;17.
к 1 Иоан. 3:23.
л Мат. 12;38. 16:1. Мар. 8:11. 1 Кор. 1:22.
м Изх. 16;15. Числа 11;7. Неем. 9;15. 1 Кор. 10:3
н Псал. 78:24,25.
о Виж. Гл. 4:15.
п Ст. 48,58.
р Гл. 4;14. 7;37.
с Ст. 26,64.

ви рекохъ че вие ме видѣхте и не вѣрвате. (37) [т]Всичко що ми дава Отецъ при мене ще дойде; [у]и който иде при мене, нѣма да го изпѫдя; (38) защото слѣзохъ отъ небето, [ф]не моята воля да сторя, [х]но волята на тогози който ме е проводилъ; (39) а волята на Отца който ме е проводилъ е тая: [ц]всичко що ми даде да не изгубя *нищо* отъ него, но да го възкръся въ послѣдния день. (40) И това е волята на тогози който ме е проводилъ: [ч]всѣки който види Сина и вѣрва въ него да има животъ вѣченъ; и азъ ще го възкръся въ послѣдния день.

(41) Тогазъ роптаеха Юдеитѣ за него защото рече: Азъ съмъ хлѣбътъ що е слѣзълъ отъ небето. (42) И казваха: [ш]Не е ли този Исусъ синътъ Иосифовъ, на когото ние познаваме баща му и майка му? Какъ прочее казва той: Азъ съмъ отъ небето слѣзълъ? (43) А Исусъ отговори и рече имъ: Не роптайте помежду си. (44) [щ]Никой не може да дойде при мене ако го не привлѣче Отецъ който ме е проводилъ; и азъ ще го възкръся въ послѣдния день. (45) Писано [ъ]е въ пророцитѣ: «И всички ще бѫдатъ научени отъ Бога.» И [ь]всѣки който слуша и се научи отъ Отца иде при мене. (46) [ѣ]Не че е видѣлъ нѣкой Отца [ю]освѣнъ тогозъ който е отъ Бога: той е видѣлъ Отца. (47) Истина, истина ви казвамъ: [я]Който вѣрва въ мене има животъ вѣченъ. (48) [ѫ]Азъ съмъ хлѣбътъ на живота. (49) [ѭ]Бащитѣ ви ядоха манната въ пустинята и умрѣха. (50) [а]Този е хлѣбътъ който слѣзва отъ небето за да яде нѣкой отъ него и да не умре. (51) Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ, [б]слѣзналиятъ отъ небето. Ако яде нѣкой отъ този хлѣбъ ще живѣе въ вѣки; и [в]хлѣбътъ който азъ ще дамъ е моята плъть която азъ ще дамъ за живота на свѣта. (52) [г]Тогава се прѣпираха Юдеитѣ помежду си и казваха: [д]Какъ може този да ни даде да ядемъ плътьта *му*?

(53) А Исусъ имъ рече: Истина, истина ви казвамъ: [е]Ако не ядете плътьта на Сина Человѣческаго, и не пиете кръвьта му, нѣмате животъ въ себе си. (54) [ж]Който яде плътьта ми и пие кръвьта ми има животъ вѣченъ; и азъ ще го възкръся въ послѣдния день. (55) Защото плътьта ми е истинна храна, и кръвьта ми е истинно питие. (56) Който яде плътьта ми и пие кръвьта ми [з]въ мене прѣбѫдва, и азъ въ него. (57) Както ме е проводилъ Отецъ живий и азъ живѣя чрѣзъ Отца, *така* и който ме яде ще живѣе и той чрѣзъ мене. (58) [и]Този е хлѣбътъ който слѣзе отъ небето; не както вашитѣ бащи ядоха манната и умрѣха: който яде този хлѣбъ ще живѣе въ вѣки. (59) Това рече той въ съборището като поучаваше въ Капернаумъ.

(60) И тъй, [к]мнозина отъ неговитѣ ученици като чуха рекоха: Жестока е тая дума: кой може да я слуша? (61) Но Исусъ, като узна въ себе си че негодуватъ за това ученицитѣ негови, рече имъ: Това ли ви съблазнява? (62) А [л]ако видите Сина Человѣческаго да възлѣзва дѣто е билъ отпърво? (63) [м]Духътъ е онова което дава животъ: плътьта нищо не ползува: думитѣ които азъ ви говоря духъ сѫ и животъ сѫ. (64) Но [н]има нѣкои отъ васъ които не вѣрватъ. Защото [о]знаеше Исусъ изъ начало кои сѫ що не вѣрватъ, и кой е който ще го прѣдаде. (65) И казваше: За това [п]ви рекохъ че никой не може да дойде при мене ако не му е дадено отъ Отца ми. (66) [р]Отъ това мнозина отъ неговитѣ ученици се повърнаха назадъ, и не ходяха вече съ него.

(67) Тогава рече Исусъ на дванадесетьтѣ: Да ли искате и вие да си идете? (68) А Симонъ Петъръ му отговори: Господи, при кого да отидемъ? ти имашъ [с]думи на животъ вѣченъ; (69) и [т]ние повѣрвахме и познахме че си ти Христосъ, Синъ на Бога живаго. (70) От-

---

т Ст. 45.
у Мат. 24:24. Гл. 10;28, 29. 2 Тим. 2:19. 1 Иоан. 2:19.
ф Мат. 26;39. Гл. 5;30.
х Гл. 4:34.
ц Гл. 10;28. 17;12. 18;9.
ч Ст. 27,47,54. Гл. 3;15,16. 4;14.
ш Мат. 13:55. Мар. 6:3. Лука 4:22.
щ Пѣсн. 1;4. Ст. 65.
ъ Иса. 54;13. Иер. 31;34. Мих. 4;2. Евр. 8;10. 10;16.
ь Ст. 37.
ѣ Гл. 1;18. 5;37.
ю Мат. 11;27. Лука 10;22. Гл. 1;18. 7;29. 8:19.
я Гл. 3;16,18,36. Ст. 40.
ѫ Ст. 33,35.
ѭ Ст. 31.
а Ст. 51,58.
б Гл. 3;13.
в Евр. 10;5,10.
г Гл. 7;43. 9;16. 10;19.
д Гл. 3:9.
е Мат. 26:26,28.
ж Ст. 27,40,63. Гл. 4;14.
з 1 Иоан. 3;24. 4;15,16.
и Ст. 49,50,51.
к Мат. 11;6. Ст. 66.
л Мар. 16;19. Гл. 3;13. Дѣян. 1;9. Ефес. 4;8.
м 2 Кор. 3;6.
н Ст. 36.
о Гл. 2;24,25. 13;11.
п Ст. 44,45.
р Ст. 60.
с Дѣян. 5:20.
т Мат. 16;16. Мар. 8;29. Лука 9:20. Гл. 1;49. 11;27.

говори имъ Иесусъ: [у]Не избрахъ ли азъ васъ
дванадесетьтѣ? но [ф]единъ отъ васъ е дяволъ.
(71) Казваше за Юда Симоновъ Искариотски;
защото той, който бѣ единъ отъ дванадесеть-
тѣ, щѣше да го прѣдаде.

ГЛАВА 7.

И слѣдъ това ходѣше Иесусъ по Галилея; за-
щото не рачеше да ходи по Юдея, [а]понеже
Юдеитѣ искаха да го убиятъ. (2) А [б]бѣ близу
Юдейскиятъ праздникъ на шатроразпъването.
(3) И [в]рекоха му братята му: Прѣмини отъ
тука и иди въ Юдея за да видятъ и твоитѣ
ученици дѣлата които правишъ; (4) защото
никой не прави нѣщо скришомъ и иска да
бжде той явенъ Ако правишъ това, яви се-
бе си на свѣта. (5) Защото [г]нито братята му
вѣрваха въ него (6) Тогава казва имъ Иесусъ·
Моето [д]врѣме не е настанало още, а вашето
врѣме е винаги готово (7) Васъ свѣтътъ [е]не
може да ви ненавижда. но мене ненавиди,
[ж]защото азъ свидѣтелствувамъ за него че не-
говитѣ дѣла сж лукави (8) Вие възлѣзте на
този праздникъ азъ нѣма още да възлѣза на
този праздникъ, защото [з]врѣмето ми не се е
изпълнило още. (9) И това като имъ рече оста-
на си въ Галилея

(10) А като възлѣзоха братята му, тогазъ и
той възлѣзе на праздника, не явно, но тай-
но нѣкакъ си (11) [и]Юдеитѣ прочее диряха го
на праздника, и казваха Кждѣ е онзи? (12) И
[к]имаше много глъчка за него помежду наро-
да: [л]едни говорѣха че е добъръ. а други ка-
зваха· Не, но лъсти народа (13) Никой обаче
не говорѣше явно за него [м]поради страха отъ
Юдеитѣ

(14) Но като се прѣполовяваше вече праз-
никътъ възлѣзе Иесусъ въ храма и поучава-
ше. (15) И [н]чудѣха се Юдеитѣ и казваха· Какъ
този знае книжно учение като не се е училъ?
(16) Отговори имъ Иесусъ и рече: [о]Моето уче-
ние не е мое, но на оногози който ме е про-
водилъ, (17) [п]Ако иска нѣкой да прави негова-
та воля, позна ще за поучението да ли е отъ
Бога, или азъ отъ самосебе си говоря. (18) [р]Кой-
то говори отъ самосебе си иска своята си сла-
ва; а който иска славата на оногози който го
е проводилъ, той е истински, и нѣма непра-
вда въ него. (19) [с]Моисей не ви ли даде за-
кона? и никой отъ васъ не изпълнява закона.
[т]Защо искате да ме убиете? (20) Отговори
народътъ и рече: [у]Бѣсъ имашъ. Кой иска да
те убие? (21) Отговори Иесусъ и рече имъ:
Едно дѣло сторихъ, и всинца се чудите. (22) [ф]За
това Моисей ви даде обрѣзването, (не че е
отъ Моисея, [х]но отъ отцитѣ.) и въ сжбота
обрѣзвате человѣка. (23) Ако въ сжбота при-
има человѣкъ обрѣзване за да се не наруши
законътъ Моисеевъ, на мене ли се гнѣвите
[ц]защото цѣлъ человѣкъ оздравихъ въ сжбо-
та? (24) [ч]Не сждете по лице, но права сждба
сждете. (25) Тогазъ казваха нѣкои отъ Ерусa-
лимянитѣ: Не е ли този когото искатъ да
убиятъ? (26) И, ето, явно говори, и не му
казватъ нищо. [ш]Да не би извѣстно да сж по-
знали князоветѣ че този е наистина Христосъ?
(27) [щ]Но тогози го знаемъ отъ кждѣ е; а
Христосъ когато дойде, никой нѣма да знае
отъ кждѣ е. (28) Тогава Иесусъ, като поучава-
ше въ храма, възгласи и рече: [ъ]И мене знае-
те, и [ь]отъ кждѣ съмъ знаете; и отъ самосебе
си не съмъ дошелъ, но [ѣ]е истински този кой-
то ме е проводилъ, [ю]когото вие не знаете.
(29) Но [я]азъ го зная, защото съмъ отъ него,
и той ме проводи (30) И тъй, [ѧ]искаха да го
хванатъ; и [ѩ]никой не тури ржка на него,
защото не му бѣ дошелъ часътъ още. (31) И
[а]мнозина отъ народа повѣрваха въ него и
казваха· Христосъ кога дойде по-голѣми ли

у Лука 6:13
ф Гл 13;27
—
а Гл 5:16,18
б Лев. 23;34
в Мат 12;46 Мар. 3;31 Дѣян 1;14
г Мар 3:21
д Гл 2.4 8;20 Ст 8,30
е Гл 15:19
ж Гл 3;19
з Ст 6 Гл 8;20.
и Гл. 11;56
к Гл 9,16. 10;19.
л Мат 21,46 Лука 7 16 Гл 6;14 Ст 40.
м Гл 9;22 12;42 19:38.
н Мат 13,54 Мар 6;2 Лука 4:22 Дѣян 2:7
о Гл 3,11 8,28 12:49. 14,10,24
п Гл. 8.43
р Гл 5:41 8;50.
с Изх. 24;3 Втор 33;4 Гл. 1;17 Дѣян. 7;38.
т Мат. 12;14. Мар 3;6. Гл. 5;16,18 10;31,39 11;53.
у Гл 8;48,52. 10;20.
ф Лев. 12;3.
х Бит 17,10
ц Гл. 5;8,9,16.
ч Втор 1;16,17 Прит. 24;23. Гл. 8;15. Як. 2;1
ш Ст 48.
щ Мат 13;55 Мар. 6;3. Лука 4;22.
ъ Виж. Гл. 8;14.
ь Гл. 5;43. 8;42.
ѣ Гл. 5;32. 8;26. Рим. 3:4.
ю Гл. 1;18. 8;55.
я Мат. 11;27 Гл. 10;15.
ѧ Мар. 11;18. Лука 19;47. 20;19. Ст. 19. Гл. 8;20.
ѩ Ст. 44. Гл. 8;20.
а Мат. 12;23. Гл. 3;2. 8;30

чудеса ще направи отъ тѣзи които този стори?
(32) Чуха Фарисеитѣ че тъй гъгчи народътъ
за него; и проводиха Фарисеитѣ и първосве-
щеницитѣ слуги да го уловятъ. (33) И на тѣхъ
рече Исусъ: [б]Още малко врѣме съмъ съ васъ,
и ще ида при онogози който ме е проводилъ.
(34) [в]Ще ме потърсите, и нѣма да *ме* намѣ-
рите; и дѣто съмъ азъ вие не можете да дой-
дете. (35) Рекоха на това Юдеитѣ помежду си:
Кждѣ ще иде този че ние нѣма да го намѣ-
римъ? [г]Да не би да иде въ разсѣянитѣ между
Елинитѣ и да учи Елинитѣ? (36) Каква е тая
дума която рече: Ще ме потърсите, и нѣма
да ме намѣрите; и: Дѣто съмъ азъ вие не мо-
жете да дойдете?
(37) А въ [д]послѣдния день, великия на праз-
дника, стоеше Исусъ и възгласи та рече:
[е]Ако е нѣкой жеденъ, да дойде при мене и
да пие. (38) [ж]Който вѣрва въ мене, както рече
писанието, [з]рѣки отъ жива вода ще потекатъ
изъ утробата му. (39) А [и]това рече за Духа
когото щѣха да приимать вѣрващитѣ въ него;
защото [к]не бѣ *даденъ* още Духъ Светий, по-
неже Исусъ още не бѣше се прославилъ. (40) И
тъй, мнозина отъ народа като чуха това слово
казваха: Наистина този е [л]пророкътъ. (41) Дру-
ги казваха: [м]Този е Христосъ. Други пъкъ
казваха: Че [н]отъ Галилея ли ще дойде Хри-
стосъ? (42) [о]Не рече ли писанието че отъ сѣ-
мето Давидово, и отъ градеца Витлеемъ [п]дѣ-
то бѣше Давидъ, ще дойде Христосъ? (43) И
тъй, стана [р]раздоръ за него между народа.
(44) И [с]нѣкои отъ тѣхъ искаха да го хванатъ;
но никой не тури ржцѣ на него (45) И дойдоха
си слугитѣ при първосвещеницитѣ и Фари-
сеитѣ; и тѣ имъ рекоха: Защо го не дока-
рахте? (46) Отговориха слугитѣ: [т]Никога не
е говорилъ человѣкъ тъй както този чело-
вѣкъ *говори*. (47) А Фарисеитѣ имъ отгово-
риха: [у]Да не би и вие да сте се прѣлъстили?
(48) Има ли да е повѣрвалъ въ него нѣкой
отъ князоветѣ или отъ Фарисеитѣ? (49) Но
този простъ народъ който не знае закона про-
клети сж. (50) Казва имъ Никодимъ, [ф]този що
бѣ ходилъ нощѣ при него, който бѣше единъ
отъ тѣхъ: (51) [х]Нашиятъ законъ осжжда ли
человѣка ако не чуе първомъ отъ него и раз-
бере що прави? (52) Отговориха и рекоха му:
Да не си и ти отъ Галилея? Изпитай и виждъ
че [ц]пророкъ отъ Галилея не е въсставалъ.
(53) И отиде всѣки у дома си.

ГЛАВА 8.

А Исусъ отиде на гората Елеонска. (2) И
на зараньта дойде пакъ въ храма; и всичкиятъ
народъ идѣше при него; и седна та ги уче-
ше. (3) И доведоха книжницитѣ и Фарисеитѣ
при него една жена хваната въ прѣлюбодѣй-
ство, и, като я поставиха насрѣдъ, (4) казватъ
му: Учителю, тая жена биде хваната въ са-
мото дѣло като прѣлюбодѣйствуваше. (5) А въ
закона [а]Моисей повелѣ намъ, които сж та-
квизъ съ камене да ги убиваме; а ти що ка-
звашъ? (6) И това казваха да го изкушаватъ,
за да иматъ да го обвиняватъ. А Исусъ се
наведе долу и пишеше съ пръстъ на земята.
(7) И като постоянствуваха да го питатъ, из-
прави се и рече имъ: [б]Който отъ васъ е без-
грѣшенъ, *той* първъ да хвърли камикъ на
нея. (8) И пакъ се наведе долу и пишеше на
земята. (9) А тѣ като чуха *това*, и отъ съ-
вѣсть [в]изобличавани, излѣзваха си единъ по
единъ, като начнаха отъ старитѣ до най-се-
тнитѣ; и остана Исусъ самъ си и жената стое-
ща насрѣдъ. (10) И когато се изправи Исусъ
и не видѣ никого освѣнъ жената, рече ѝ:
Жено, дѣ сж онѣзи които те обвиняваха? Не
те ли осжди никой? (11) И тя рече: Никой,
Господи. И Исусъ ѝ рече: [г]Нито азъ те осж-
ждамъ: иди си, и [д]отъ сега не съгрѣшавай вече.
(12) И пакъ говорѣше Исусъ *народу* и ка-
зваше: [е]Азъ съмъ видѣлина на свѣта: който
ме слѣдва нѣма да ходи въ тъмнина, но ще
има видѣлината на живота. (13) А Фарисеитѣ
му рекоха: [ж]Ти самъ си за себе си свидѣ-

б Гл. 13:33. 16;16.
в Осия 5;6. Гл. 8;21. 13;33.
г Иса. 11;12. Як. 1;1. 1 Пет. 1:1.
д Лев. 23:36.
е Иса. 55;1. Гл. 6;35. Отк. 22;17.
ж Втор. 18:15.
з Прит 18:4. Иса. 12;3 44;3. Гл. 4;14.
и Иса. 44;3. Иоилъ 2:28. Гл. 16:7. Дѣян. 2:17,33.38.
к Гл. 12;16. 16;7.
л Втор. 18;15,18. Гл. 1;21. 6;14.
м Гл. 4;42. 6:69.
н Ст. 52. Гл. 1;46.
о Псал. 132;11. Иер. 23;5. Мих. 5;2. Мат. 2;5. Лука 2;4.
п 1 Цар. 16;1,4.
р Ст. 12. Гл. 9;16. 10;19.
с Ст. 30.
т Мат. 7;29.
у Гл. 12:42 Дѣян. 6:7. 1 Кор. 1;20,26. 2;8.
ф Гл. 3;2.
х Втор. 1:17. 17;8, и дрг. 19:15.
ц Иса. 9;1,2. Мат. 4;15. Гл. 1;46. Ст. 41.

—

а Лев. 20;10. Втор. 22;22.
б Втор. 17;7. Рим. 2;1.
в Рим. 2:22. [3;17.
г Лука 9:56. 12;14. Гл.
д Гл. 5;14.
е Гл. 1;4.5,9. 3;19. 9;5. 12;35,36,46.
ж Гл. 5;31.

телствувашъ: твоето свидѣтелство не е истинско. (14) Отговори Исусъ и рече имъ: Ако и да свидѣтелствувамъ азъ самъ за себе си, свидѣтелството ми е истинно; защото зная отъ кѫдѣ съмъ дошелъ и кѫдѣ отивамъ; а [з]вие не знаете отъ кѫдѣ ида и на кѫдѣ отхождамъ. (15) [и]Вие сѫдите плътски: [к]азъ не сѫдя никого. (16) Но ако и да сѫдя, моята сѫдба е истинска; защото не съмъ [л]самъ, но азъ и Отецъ който ме е пратилъ. (17) А и [м]въ вашия законъ е писано че на двама человѣка свидѣтелството е истинно. (18) Азъ съмъ който свидѣтелствувамъ за себе си; и Отецъ *ми* [н]който ме е проводилъ свидѣтелствува за мене. (19) Тогазъ му казваха: Дѣ е твоятъ Отецъ? Отговори Исусъ: [о]Нито мене знаете нито Отца ми: [п]ако бихте знаели мене щѣхте да знаете и Отца ми. (20) Тѣзи думи изговори Исусъ [р]въ съкровищницата когато поучаваше въ храма; и [с]никой го не хвана, [т]защото не бѣше му още дошелъ часътъ.

(21) И пакъ имъ рече Исусъ: Азъ отхождамъ; и [у]ще ме търсите, [ф]и ще умрете въ грѣха си. Дѣто отивамъ азъ, вие не можете да дойдете. (22) А Юдеитѣ казваха: Да не би да се убие, и за това казва: Дѣто отхождамъ азъ вие не можете да дойдете? (23) И рече имъ: [х]Вие сте отъ тия които сѫ долу: азъ съмъ отъ ония които сѫ горѣ. [ц]Вие сте отъ този свѣтъ: азъ не съмъ отъ този свѣтъ. (24) [ч]За това ви рекохъ че въ грѣховетѣ си ще умрете; защото, [ш]ако не повѣрвате че съмъ азъ, въ грѣховетѣ си ще умрете. (25) А тѣ му казваха: Ти кой си? И рече имъ Исусъ: *Азъ съмъ това* което отъ начало ви казвамъ. (26) Много имамъ да говоря и да сѫдя за васъ; но [щ]този който ме е проводилъ истински е; и [ъ]азъ което съмъ чулъ отъ него това казвамъ на свѣта. (27) Не разумѣха че имъ говорѣше за Отца. (28) Тогазъ имъ рече Исусъ: [ь]Кога въздигнете Сина Человѣческаго, [ѣ]тогазъ ще познаете че съмъ азъ, и [ю]отъ самосебе си нищо не правя, [я]но както ме е научилъ Отецъ ми това говоря. (29) И [ѧ]този който ме е проводилъ съ мене е: [ѫ]не ме е оставилъ Отецъ самичъкъ, [а]защото азъ правя всѣкога що е нему угодно. (30) Това като говорѣше, [б]мнозина повѣрваха въ него.

(31) И казваше Исусъ на повѣрвалитѣ въ него Юдеи: Ако вие устоите въ моята дума наистина сте мои ученици; (32) и ще познаете истината, [в]и истината ще ви направи свободни. (33) Отговориха му: [г]Сѣме Авраамово сме, и никога никому раби не сме ставали: какъ казвашъ ти: Свободни ще бѫдете? (34) Отговори имъ Исусъ: Истина, истина ви казвамъ: [д]Всѣки който прави грѣхъ рабъ е на грѣха. (35) [е]И рабътъ не остава вѣчно въ кѫщата; а синътъ вѣчно прѣбѫдва. (36) И тъй, [ж]ако Синътъ ви освободи, ще бѫдете наистина свободни. (37) Зная че сте сѣме Авраамово; [з]но искате да ме убиете, защото моята дума въ васъ се не вмѣщава. (38) [и]Азъ говоря това което съмъ видѣлъ у Отца си; и вие такожде правите това което сте видѣли отъ отца си. (39) Отговориха и рекоха му: [к]Отецъ нашъ е Авраамъ. Казва имъ Исусъ: [л]Ако бѣхте чада Авраамови, дѣлата Авраамови бихте правили. (40) [м]А сега искате да ме убиете, *мене,* человѣка който ви говорихъ истината [н]която чухъ отъ Бога: това Авраамъ не е сторилъ. (41) Вие правите дѣлата бащини си. А тѣ му рекоха: Ние не сме родени отъ блудъ: [о]едного Отца имаме, Бога. (42) Рече имъ Исусъ: [п]Ако бѣше ви Богъ Отецъ, *то вие* любили бихте мене, защото [р]азъ отъ Бога излѣзохъ и дойдохъ; понеже [с]не съмъ дошелъ отъ самосебе си, но той ме проводи. (43) [т]Защо не разумѣвате говоренето? Защото не можете да слушате моето слово. (44) [у]Вие

з Виж. Гл. 7;28. 9;29.
и Гл. 7;24.
к Гл. 3;17. 12;47. 18;36.
л Ст. 29. Гл. 16;32.
м Втор. 17;6. 19;15. Мат. 18;16. 2 Кор. 13;1. Евр. 10;28.
н Гл. 5:37.
о Ст. 55. Гл. 16;3.
п Гл 14;7.
р Мар. 12;41.
с Гл. 7;30.
т Гл. 7;8.
у Гл. 7;34. 13;33.
ф Ст. 24.
х Гл. 3:31.
ц Гл. 15;19. 17;16. 1 Иоан. 4;5.
ч Ст. 21.
ш Мар. 16;16.
щ Гл. 7;28.
ъ Гл. 3;32. 15;15.
ь Гл. 3;14. 12;32.
ѣ Рим. 1;4.
ю Гл. 5;19,30.
я Гл. 3;11.
ѧ Гл. 14;10,11.
ѫ Ст. 16.
а Гл. 4;34. 5;30. 6;38.
б Гл 7;31. 10;42. 11;45.
в Рим. 6;14,18,22. 8:2. Як. 1;25. 2;12.
г Лев. 25;42. Мат. 3;9. Ст. 39.
д Рим. 6:16.20. 2 Пет. 2;19.
е Гал. 4:30.
ж Рим. 8;2. Гал. 5;1.
з Гл. 7:19. Ст. 40.
и Гл. 3;32. 5;19,30. 14;10,24.
к Мат. 3:9. Ст. 33.
л Рим. 2;28. 9;7. Гал. 3;7,29.
м Ст. 37.
н Ст 26.
о Иса. 63;16. 64;8. Мал. 1;6.
п 1 Иоан. 5;1.
р Гл. 16:27. 17:8,25.
с Гл. 5:43. 7;28,29.
т Гл. 7;17.
у Мат. 13;38. 1 Иоан. 3;8.

сте отъ баща дявола, и похотитѣ башини си искате да правите. Той бѣше отъ край человѣкоубийца, и [ф]не устоя въ истината; защото истина въ него нѣма. Когато говори лъжата, отъ своитѣ си говори, защото е лъжецъ и на *лъжата* баща. (45) А пъкъ азъ защото казвамъ истината, не ме вѣрвате. (46) Кой отъ васъ ме изобличава за грѣхъ? Ако ли говоря истина, защо вие ме не вѣрвате? (47) [х]Който е отъ Бога Божиитѣ думи слуша: вие за това не слушате защото отъ Бога не сте. (48) На това отговориха Юдеитѣ и рекоха му: Не казваме ли ние право че ти си Самарянинъ [ц]и имашъ бѣсъ? (49) Отговори Исусъ: Нѣмамъ азъ бѣсъ; но почитамъ Отца си, а вие ме безчестите. (50) И [ч]азъ не търся моята слава: има кой да *я* търси и да сѫди. (51) Истина, истина ви казвамъ: [ш]Ако упази нѣкой моето слово нѣма да види смърть до вѣка. (52) Тогазъ му рекоха Юдеитѣ: Сега разбрахме че имашъ бѣсъ. [щ]Авраамъ умрѣ, и пророцитѣ; и ти казвашъ: Ако упази нѣкой словото ми смърть нѣма да вкуси. (53) Ти по-голѣмъ ли си отъ отца ни Авраама който умрѣ? И пророцитѣ умрѣха: ти на какъвъ се правишъ? (54) Отговори Исусъ: [ъ]Ако славя азъ самъ себе си славата ми е нищо: [ь]Баща ми е който ме слави, *за* когото вие казвате че е Богъ вашъ; (55) и [ѣ]не сте го познали; но азъ го познавамъ; и ако река че не го познавамъ ще бѫда подобенъ вамъ лъжецъ; но азъ го познавамъ и думата му държа. (56) [ю]Баща ви Авраамъ радъ би билъ да види моя день; [я]и видѣ и възрадва се. (57) Рекоха му Юдеитѣ: Петдесеть години нѣмашъ още, и Авраама ли си видѣлъ? (58) Рече имъ Исусъ: Истина, истина ви казвамъ: Прѣди да бѫде Авраамъ, [ѧ]азъ съмъ. (59) [ѩ]Тогазъ взеха камене да хвърлятъ върху него; но Исусъ се скри и излѣзе изъ храма, и [а]мина прѣзъ срѣдъ тѣхъ, и така си отиде.

ГЛАВА 9.

И като заминаваше, видѣ едного человѣка слѣпъ отъ рождението си. (2) И попитаха го ученицитѣ му и рекоха: Рави, [а]кой е сгрѣшилъ, той ли или родителитѣ му, та се е слѣпъ родилъ? (3) Отговори Исусъ: Нито е той съгрѣшилъ нито родителитѣ му; [б]но да се явятъ дѣлата Божии на него. (4) [в]Азъ трѣбва да върша работитѣ на тогози който ме е проводилъ доклѣ е день: иде нощь когато никой не може да работи. (5) Доклѣ съмъ въ свѣта [г]видѣлина съмъ на свѣта. (6) Това като рече, [д]плюна на земята, и направи каль отъ плюнката, и помаза съ кальта очитѣ на слѣпия, (7) и рече му: Иди, омий се [е]въ кѫпалнята Силоамъ (което се тълкува Проводенъ). И тъй, [ж]отиде, оми се, и дойде прогледналъ.

(8) А съсѣдитѣ, и които го бѣха видѣли отпърво че бѣше слѣпъ, казваха: Не е ли този който седѣше та просѣше? (9) Едни казваха: Той е: други, че: Прилича на него: той казваше: Азъ съмъ. (10) И говорѣха му: Какъ ти се отвориха очитѣ? (11) Отговори той и рече: [з]Человѣкъ който се нарича Исусъ направи каль и помаза очитѣ ми, и рече ми: Иди на кѫпалнята Силоамъ и омий се; а като отидохъ та се омихъ прогледахъ. (12) Тогава му рекоха: Дѣ е той? Казва: Не зная.

(13) Заведоха при Фарисеитѣ тогозъ който бѣ нѣкога слѣпъ. (14) А бѣше [и]сѫбота когато направи Исусъ кальта и отвори очитѣ му. (15) И пакъ го питаха и Фарисеитѣ какъ прогледа. И той имъ рече: Каль тури на очитѣ ми, и омихъ се, и гледамъ. (16) И казваха нѣкои отъ Фарисеитѣ: Този человѣкъ не е отъ Бога, защото сѫботата не варди. Други казваха: [й]Какъ може грѣшенъ человѣкъ да прави таквизъ чудеса? И [к]имаше раздоръ помежду имъ. (17) Казватъ пакъ на слѣпия: Ти що казвашъ за него понеже ти е отворилъ очитѣ? И той рече: [л]Пророкъ е. (18) А Юдеитѣ не повѣрваха за него че е билъ слѣпъ и прогледналъ доклѣ не повикаха родителитѣ на тогозъ който бѣ прогледналъ (19) та ги попитаха и рекоха: Този ли е синъ ви за когото вие казвате че е слѣпъ роденъ? А сега какъ види? (20) Отговориха имъ родителитѣ му и рекоха: Знаемъ че този е синъ ни, и че слѣпъ се роди; (21) а сега какъ види не

ф Юд. 6.
х Гл. 10;26,27. 1 Иоан. 4;6.
ц Гл. 7;20. 10;20. Ст. 52.
ч Гл. 5;41. 7;18.
ш Гл. 5;24. 11;26.
щ Зах. 1;5. Евр. 11;13.
ъ Гл. 5;31.
ь Гл. 5;41. 16;14. 17;1. Дѣян. 3;13.
ѣ Гл. 7;28,29.
ю Лука 10;24.
я Евр. 11;13.
ѧ Изх. 3;14. Иса. 43;13. Гл. 17;5,24. Кол. 1:17. Отк. 1;8.
ѩ Гл. 10;31,39. 11;8.
а Лука 4;30.

—

а Ст. 34.
б Гл. 11;4.
в Гл. 4;34. 5;19,36. 11;9. 12;35. 17;4.
г Гл. 1;5,9. 3;19. 8;12. 12;35,46.
д Мар. 7;33. 8;23.
е Неем. 3;15.
ж Виж. 4 Цар. 5;14.
з Ст. 6,7.
и Ст. 33. Гл. 3;2.
к Гл. 7;12,43. 10;19.
л Гл. 4;19. 6;14.

знаемъ, или кой му е отворилъ очитѣ не зна-
емъ: той е на възрасть: него питайте: самъ
той да говори за себе си. (22) Това рекоха ро-
дителитѣ му [м]защото се бояха отъ Юдеитѣ;
понеже вече бѣха се нагласили Юдеитѣ, ако
го изповѣда нѣкой че е Христосъ, [н]да го от-
лжчатъ отъ съборището. (23) За туй родите-
литѣ му рекоха: На възрасть е: питайте него.
(24) И тъй, повикаха втори пжть человѣка
който бѣ слѣпъ, и рекоха му: [о]Дай сла-
ва Богу: [п]ние знаемъ че този человѣкъ е
грѣшникъ. (25) А той отговори и рече: Грѣш-
никъ ли е не зная: едно знамъ, че бѣхъ
слѣпъ, а сега видя. (26) И рекоха му пакъ:
Що ти направи? Какъ ти отвори очитѣ?
(27) Отговори имъ: Рекохъ ви вече, и не чух-
те: защо искате пакъ да чуете? Да не би
да искате и вие да бждете негови ученици?
(28) А тѣ го укориха и рекоха: Ти си не-
говъ ученикъ; а ние сме Моисееви ученици.
(29) Ние знаемъ че на Моисея Богъ е гово-
рилъ; а [р]тогозъ не знаемъ отъ дѣ е. (30) От-
говори человѣкътъ и рече имъ: [с]Това е чу-
дното че вие не знаете отъ кждѣ е. и отвори
очитѣ ми. (31) А знаемъ че Богъ [т]грѣшници-
тѣ не слуша; но ако е нѣкой богочестивъ и
прави волята му, него слуша. (32) А пъкъ отъ
вѣка не се е чуло да е отворилъ нѣкой си
очи на слѣпъ роденъ *человѣкъ*. (33) [у]Ако да
не бѣ той отъ Бога не можеше нищо да сто-
ри. (34) Отговориха и рекоха му: [ф]Ти съ-
всѣмъ въ грѣхове си роденъ, и ти ли учишъ
насъ? И го изпждиха вънъ.
(35) Чу Исусъ че сж го изпждили вънъ, и
като го намѣри рече му: Ти вѣрвашъ ли [х]въ
Сина Божия? (36) Отговори той и рече: Кой
е той, Господи, да вѣрвамъ въ него? (37) Ре-
че му Исусъ: И видѣлъ си го, и [ц]който при-
казва съ тебе, той е. (38) А той рече: Вѣр-
вамъ, Господи; и поклони му се. (39) И рече
Исусъ: [ч]Азъ за сждъ дойдохъ на този свѣтъ,
[ш]да видятъ невидещитѣ, а видещитѣ да станатъ
слѣпи. (40) И чуха това онѣзи отъ Фарисеитѣ
които бѣха съ него, и [щ]рекоха му: Да не сме и
ние слѣпи? (41) Рече имъ Исусъ: [ъ]Ако бѣхте
слѣпи, грѣхъ не бихте имали; но сега казва-
те че: Видимъ; и тъй, грѣхътъ ви остава.

ГЛАВА 10.

Истина, истина ви казвамъ: Който не влѣ-
зва прѣзъ вратата въ кошарата на овцитѣ, но
прѣлазя отъ другадѣ, той е крадецъ и раз-
бойникъ. (2) А който влѣзва прѣзъ вратата
пастирь е на овцитѣ. (3) Нему вратарьтъ от-
варя; и овцитѣ слушатъ гласа му; и своитѣ
овци по име зове, и ги извожда. (4) И когато
изкара овцитѣ си вънъ ходи прѣдъ тѣхъ; и
овцитѣ идатъ слѣдъ него, защото знаятъ гла-
са му. (5) А слѣдъ чужденецъ не щатъ отя,
но ще побѣгнатъ отъ него; защото гласа на
чужденцитѣ не знаятъ. (6) Тази пратча имъ
рече Исусъ; но тѣ не разумѣха що бѣ това
което имъ говорѣше.
(7) Тогазъ пакъ имъ рече Исусъ: Истина, ис-
тина ви казвамъ че азъ съмъ вратата на овцитѣ.
(8) Всички които сж дошли прѣди мене крадци
сж и разбойници; но овцитѣ ги не послуша-
ха. (9) [а]Азъ съмъ вратата: прѣзъ мене ако
влѣзе нѣкой спасенъ ще бжде, и ще влѣзе и
ще излѣзе, и паша ще намѣри. (10) Крадецътъ
не иде освѣнъ да открадне, да заколи, и да
погуби: азъ дойдохъ за да иматъ животъ, и
да *го* иматъ прѣизобилно. (11) [б]Азъ съмъ до-
брият пастирь: добрият пастирь душата си
полага за овцитѣ. (12) А наемникътъ, който
не е овчарь, на когото овцитѣ не сж негови,
види вълка че иде, [в]и оставя овцитѣ и бѣга;
и вълкътъ разграбя овцитѣ и разпръсва ги.
(13) А наемникътъ бѣга защото е наемникъ, и
не го е грижа за овцитѣ. (14) Азъ съмъ до-
брият пастирь [г]и познавамъ моитѣ; и моитѣ
мене познаватъ. (15) [д]Както ме познава Отецъ,
и азъ познавамъ Отца; [е]и душата си пола-
гамъ заради овцитѣ. (16) И [ж]други овци имамъ
които не сж отъ този дворъ, и тѣхъ трѣбва
да събера; и ще чуятъ гласа ми; [з]и ще бж-
де едно стадо и единъ пастирь. (17) За това

м Гл. 7;13. 12;42. 19;38. Дѣян. 5;13.
н Ст. 34. Гл. 16;2.
о Ис. Нав. 7;19. 1 Цар. 6;5.
п Ст. 16.
р Гл. 8;14.
с Гл. 3;10.
т Іовъ 27;9. 35;12. Псал. 18;41. 34;15. 66;18. Прит. 1;28. 15;29. 28;9. Иса. 1;15. Иер 11;11. 14;12. Иез. 8;18. Мих. 3;4. Зах. 7;13.
у Ст. 16.
ф Ст. 2.
х Мат. 14;33. 16;16. Мар. 1;1. Гл. 10;36. 1 Иоан. 5;13.
ц Гл. 4;26.
ч Гл. 3;17. 5;22,27. 12;47.
ш Мат. 13;13.
щ Рим. 2;19.
ъ Гл. 15;22,24.
а Гл. 14;6. Ефес. 2;18.
б Иса. 40;11. Иез. 34;12,23. 37;24. Евр. 13;20. 1 Пет. 2;25. 5;4.
в Зах. 11;16,17.
г 2 Тим. 2;19.
д Мат. 11;27.
е Гл. 15;13.
ж Иса. 56;8.
з Иез. 37;22. Ефес. 2;14. 1 Пет. 2;25.

Отецъ ме люби [и]защото азъ полагамъ душата
си за да я взема пакъ. (18) Никой не ми я
отнема, но азъ отъ самосебе си я полагамъ.
Имамъ [к]власть да я положа, и имамъ власть
пакъ да я взема. [л]Тази заповѣдь приехъ отъ
Отца си.

(19) И тъй, пакъ стана [м]раздоръ между Ю-
деитѣ за тѣзи думи. (20) И мнозина отъ тѣхъ
казваха: [н]Бѣсъ има, и лудъ е: що го слу-
шате? (21) Други казваха: Тѣзи думи не сѫ
на бѣснуемъ *человѣкъ*. [о]Може ли бѣсъ [п]да
отваря очи на слѣпи?

(22) И стана въ Ерусалимъ *праздникътъ на*
освещението *на храма,* и зима бѣше. (23) И
ходѣше Исусъ въ храма, [р]въ притвора Соло-
моновъ. (24) Между това заобиколиха го Юдеи-
тѣ и казваха му: До кога *ще* държишъ ду-
шитѣ ни въ съмнѣние? Ако си ти Христосъ,
кажи ни явно. (25) Отговори имъ Исусъ: Ка-
захъ ви, и не вѣрвате. [с]Дѣлата които азъ
правя въ името на Отца си, тѣ свидѣтелствуватъ
за мене. (26) Но [т]вие не вѣрвате защото не
сте отъ моитѣ овци, както ви рекохъ. (27) [у]Мои-
тѣ овци слушатъ моя гласъ, и азъ ги позна-
вамъ, и тѣ идатъ слѣдъ мене. (28) И азъ имъ
давамъ животъ вѣченъ; [ф]и нѣма да загинатъ
въ вѣки, и никой нѣма да ги грабне отъ рѫ-
ката ми. (29) [х]Отецъ ми [ц]който ми *ги* даде
отъ всички е най-голѣмъ; и никой не може
да *ги* грабне отъ рѫката на Отца ми. (30) [ч]Азъ
и Отецъ едно сме.

(31) Тогазъ пакъ [ш]взеха Юдеитѣ камене да
го убиятъ. (32) Отговори имъ Исусъ: Много
добри дѣла отъ Отца моего ви показахъ: за
кое отъ тѣзъ дѣла хвърляте камене връхъ
мене? (33) Отговориха му Юдеитѣ и рекоха:
За добро дѣло не хвърляме камене връхъ тебе,
но за богохулство, и защото ти, като си че-
ловѣкъ, [щ]правишъ себе си Богъ. (34) Отгово-
ри имъ Исусъ: [ъ]Не е ли писано въ вашия
законъ, «Азъ рекохъ: Богове сте»? (35) Ако
нарече богове онѣзи [ь]къмъ които биде словото
Божие, (и писанието не може да се наруши,)
(36) [ѣ]*на тогова* когото Богъ освети [ю]и про-
води на свѣта вие казвате ли: Богохулству-
вашъ, [я]защото рекохъ: [ѧ]Синъ Божий съмъ?
(37) [ѩ]Ако не правя дѣлата на Отца моего, не
вѣрвайте въ мене; (38) но ако *ги* правя, въ
мене като не вѣрвате [а]вѣрвайте въ дѣлата, за
да познаете и да повѣрвате [б]че Отецъ е въ
мене и азъ въ него.

(39) [в]Тогазъ пакъ искаха да го хванатъ: но
избѣгна изъ рѫцѣтѣ имъ, (40) и отиде пакъ
отвѫдъ Иорданъ, на мѣстото [г]дѣто кръщава-
ше отнапрѣдъ Иоанъ; и остана тамъ. (41) И
мнозина дойдоха при него, и казваха: Иоанъ
никое чудо не стори; но [д]всичко що рече
Иоанъ за него истинско бѣше. (42) [е]И тамъ
повѣрваха мнозина въ него.

ГЛАВА 11.

Имаше нѣкой си боленъ *на име* Лазаръ,
отъ Витания, отъ селото [а]на Мария и на се-
стра ѝ Марта. (2) (А [б]Мария бѣше тая що бѣ
помазала Господа съ миро и отрила бѣ нозѣтѣ
му съ косимитѣ си, на която братъ ѝ Лазаръ
бѣше боленъ.) (3) И тъй, проводиха сестритѣ
до него да му кажатъ: Господи, ето, този ко-
гото любишъ боленъ е. (4) И като чу Исусъ,
рече: Тая болесть не е на смъртъ, [в]но за сла-
вата Божия за да се прослави Синъ Божий
чрѣзъ нея. (5) А Исусъ обичаше Марта и се-
стра ѝ и Лазара. (6) И тъй, откакъ чу че е
боленъ тогазъ се [г]бави два дни на това мѣ-
сто дѣто бѣше. (7) Подиръ това казва на уче-
ницитѣ: Да идемъ пакъ въ Юдея. (8) Казватъ
му ученицитѣ: Рави, сега [д]искаха Юдеитѣ
да те убиятъ съ камене, и пакъ ли тамъ от-
хождашъ? (9) Отговори Исусъ: Не сѫ ли два-
надесеть часове въ деня? [е]Ако ходи нѣкой
денѣ не се прѣпъва, защото гледа видѣлина-
та на този свѣтъ. (10) [ж]Ако ли ходи нѣкой
нощѣ прѣпъва се, защото видѣлината не е

и Иса. 53;7,8,12. Евр. 2;9.
к Гл. 2;19.
л Гл. 6;38. 15;10. Дѣян. 2;24,32.
м Гл. 7;43. 9;16.
н Гл. 7;20. 8;48,52.
о Изх. 4;11. Псал. 94;9. 146;8.
п Гл. 9;6,7,32,33.
р Дѣян. 3;11. 5;12.
с Ст. 38. Гл. 3;2. 5;36.
т Гл. 8;47. 1 Иоан. 4;6.
у Ст. 4,14.
ф Гл. 6;37. 17;11,12. 18;9.
х Гл. 14:28.
ц Гл. 17;2,6, и дрг.
ч Гл. 17;11,22.
ш Гл. 8;59.
щ Гл. 5;18.
ъ Псал. 82;6.
ь Рим. 31;1.
ѣ Гл. 6;27.
ю Гл. 3;17. 5;36,37. 8;42.
я Гл 5;17,18. Ст. 30.
ѧ Лука 1;35. Гл. 9:35,37.
ѩ Гл. 15;24.
а Гл, 5;36. 14;10,11.
б Гл. 14:10,11. 17;21.
в Гл. 7;30,44. 8;59.
г Гл. 1;28.
д Гл. 3;30.
е Гл. 8;30. 11;45.

—

а Лука 10;38,39.
б Мат. 26;7. Мар. 14:3. Гл. 12;3.
в Гл. 9;3. Ст. 40.
г Гл. 10;40.
д Гл. 10:31.
е Гл. 9;4.
ж Гл. 12;35.

въ него. (11) Това рече, и подиръ туй казва
имъ: Лазаръ нашиятъ приятель [з]заспа; но
да ида да го събудя (12) Рекоха му ученици-
тѣ му: Господи, ако е заспалъ ще оздравѣе.
(13) Но Исусъ бѣ рекълъ зарадъ смъртьта му:
а тѣ мислѣха че казва за отъ сънъ заспива-
не. (14) Тогазъ имъ рече Исусъ явно: Лазаръ
умрѣ. (15) И заради васъ, за да повѣрвате,
радвамъ се че не бѣхъ тамъ; но да идемъ
при него. (16) А Тома нарицаемий Близнецъ
рече на съучениците: Да идемъ и ние да
умремъ съ него.

(17) И тъй, като дойде Исусъ намѣри го че
бѣше четири дена вече въ гроба. (18) А Ви-
тания бѣше близу до Ерусалимъ колкото пет-
надесеть стадии; (19) и мнозина отъ Юдеитѣ
бѣха дошли при Марта и Мария да ги утѣ-
шатъ за брата имъ. (20) И Марта, щомъ чу
че иде Исусъ, посрѣщна го; а Мария седѣше
въ кѫщи. (21) Тогазъ рече Марта Исусу: Го-
споди, ако бѣше билъ ти тука, не би умрѣлъ
братъ ми; (22) но и сега зная [и]че каквото и
да поискашъ отъ Бога, ще ти даде Богъ
(23) Казва ѝ Исусъ: Братъ ти ще възкръсне
(24) Казва му Марта: [к]Знамъ че ще възкръ-
сне въ възкресението въ послѣдния день
(25) Рече ѝ Исусъ: [л]Азъ съмъ възкресение-
то и [м]животътъ: [н]който вѣрва въ мене, и да
умре, ще оживѣе; (26) и всѣки който е живъ
и вѣрва въ мене, до вѣка нѣма да умре.
Вѣрвашъ ли това? (27) Казва му: Ей, Госпо-
ди, [о]азъ повѣрвахъ че ти си Христосъ, Синъ
Божий, който има да дойде на свѣта. (28) И
като рече това, отиде и повика скритомъ се-
стра си Мария, и рече: Учительтъ дойде и те
вика. (29) Тя щомъ чу стана скоро и отиде
при него. (30) (Исусъ не бѣ дошелъ още въ
селото, но бѣше на мѣстото дѣто го посрѣщ-
на Марта.) (31) А [п]Юдеитѣ които бѣха съ нея
въ кѫщи и я утѣшаваха, като видѣха че Ма-
рия стана скоро и излѣзе, отидоха подирѣ ѝ,
защото думаха: Отива на гроба да плаче
тамъ. (32) И като дойде Мария тамъ дѣто бѣ-
ше Исусъ та го видѣ, падна на нозѣтѣ му и
казваше му: [р]Господи, ако бѣше билъ ти ту-
ка, нѣмаше да умре братъ ми. (33) Исусъ ка-
то я видѣ че плаче, и тѣзи що бѣха съ нея
Юдеи че плачатъ, разтѫжи се духомъ и се
смути. (34) И рече: Дѣ го турихте? Казватъ
му: Господи, ела и вижъ. (35) [с]Прослъзи се
Исусъ (36) И думаха Юдеитѣ: Вижъ колко го
обичаше! (37) А нѣкои отъ тѣхъ рекоха: Не
можеше ли този [т]който отвори на слѣпия о-
читѣ да направи щото и този да не умре?
(38) Исусъ прочее пакъ като тѫжеше въ себе
си идва на гроба. То бѣше пещера, и на нея
лежеше камикъ. (39) Казва Исусъ: Дигнете
камика. Казва му Марта, сестрата на умрѣ-
лия: Господи, смърди вече, защото е четве-
родневенъ. (40) Казва ѝ Исусъ: Не ти ли ка-
захъ че ако повѣрвашъ [у]ще видишъ славата
Божия? (41) Тогазъ дигнаха камика дѣто ле-
жеше умрѣлиятъ. А Исусъ дигна очи наго-
рѣ и рече: Отче, благодаря ти че ме послу-
ша; (42) и азъ знаехъ че винаги ме слу-
шашъ, но [ф]за прѣдстоещия народъ рекохъ
това за да повѣрватъ че ти си ме проводилъ.
(43) И това като рече, възгласи съ голѣмъ
гласъ: Лазаре, излѣзъ вънъ. (44) И излѣзе
умрѣлиятъ, рѫцѣтѣ му и нозѣтѣ му повити въ
саванъ, и [х]лицето му бѣше забрадено съ кър-
па. Казва имъ Исусъ: Разповийте го и оста-
вете го да си иде.

(45) Тогазъ мнозина отъ Юдеитѣ които бѣ-
ха дошли при Мария [ц]и видѣха това що сто-
ри Исусъ повѣрваха въ него. (46) А нѣкои
отъ тѣхъ отидоха при Фарисеитѣ и казаха
имъ *всичко* що направи Исусъ.

(47) Тогава първосвещеницитѣ и Фарисеитѣ
[ч]събраха съборъ и говорѣха: [ш]Що да сто-
римъ? защото този человѣкъ много чудеса
прави. (48) Ако го оставимъ така, всички ще
повѣрватъ въ него; и ще дойдатъ Римлянитѣ
и ще изтрѣбятъ и мѣстото и народа ни. (49) А
нѣкой си отъ тѣхъ на име [щ]Каиафа, който
бѣше първосвещеникъ прѣзъ тази година, ре-
че имъ: Вие нищо не знаете; (50) [ъ]нито раз-
мишлявате че е по-добрѣ намъ да умре единъ
человѣкъ за народа, а не да загине цѣлъ на-
родъ. (51) И това отъ себе си го не рече; но
понеже бѣше първосвещеникъ прѣзъ оная го-
дина пророкува че ще умре Исусъ заради на-

[з] Втор. 31;16. Дан. 12;2. Мат. 9;24. Дѣян. 7;60. 1 Кор. 15;18,51.
[и] Гл. 9;31.
[к] Лука 14;14. Гл. 5;29.
[л] Гл. 5;21. 6;39,40,44.
[м] Гл. 1;4. 6;35. 14:6. Кол. 3;4. 1 Иоан. 1;1,2. 5:11.
[н] Гл. 3;36. 1 Иоан. 5;10, и држ.
[о] Мат 16;16. Гл. 4;42 6;14,69.
[п] Ст. 19.
[р] Ст. 21.
[с] Лука 19;41.
[т] Гл. 9;6.
[у] Ст. 4,23.
[ф] Гл. 12;30.
[х] Гл. 20:7.
[ц] Гл. 2;23. 10;42. 12;11,18.
[ч] Псал. 2;2. Мат. 26;3. Мар. 14;1. Лука 22;2.
[ш] Гл. 12;19. Дѣян. 4;16.
[щ] Лука 3;2. Гл. 18;14. Дѣян. 4;6.
[ъ] Гл. 18;14.

рода, (52) [ь]и не току за народа, но [ѣ]и за да събере на купъ разсѣянитѣ чада Божии. (53) И тъй, отъ онзи день сговориха се да го убиятъ. (54) [ю]За това Исусъ не ходѣше вече явно между Юдеитѣ, но отиде отъ тамъ на мѣстото близу до пустинята, въ градъ нарицаемъ [я]Ефраимъ, и тамъ живѣеше съ ученицитѣ си.

(55) И [аа]наближаваше пасхата на Юдеитѣ; и мнозина отъ това мѣсто възлѣзоха прѣди пасхата въ Ерусалимъ да очистятъ себе си. (56) Тогазъ [бб]търсѣха Исуса, и разговаряха се помежду си като стоеха въ храма: Какъ ви се струва? нѣма ли да дойде на праздника? (57) А бѣха дали заповѣдь и първосвещеницитѣ и Фарисеитѣ ако разбере нѣкой дѣ е да извѣсти, за да го уловятъ.

ГЛАВА 12.

А шесть дни прѣди пасхата дойде Исусъ въ Витания, [а]дѣто бѣше бившиятъ умрѣлъ Лазаръ когото възкръси отъ мъртвитѣ. (2) И [б]направиха му тамъ вечеря, и Марта слугуваше; а Лазаръ бѣше единъ отъ тѣзи които седѣха съ него наедно на трапезата. (3) Тогазъ [в]Мария взе една литра чисто драгоцѣнно миро нардъ и помаза нозѣтѣ Исусови, и отри нозѣтѣ му съ коситѣ си; и кѫщата се изпълни отъ благоуханието на мирото. (4) Тогазъ единъ отъ ученицитѣ му, Юда Симоновъ Искариотски, който щѣше да го прѣдаде, казва: (5) Защо да се не продаде това миро за триста динарии, и да се дадатъ на сиромаситѣ? (6) А това го рече, не защото го бѣше грижа за сиромаситѣ, но защото бѣ крадецъ, и *той* [г]имаше касата, и носѣше каквото туряха *въ нея*. (7) Тогазъ Исусъ рече: Недѣйте я; за деня на погребението ми го е задържала. (8) Защото [д]сиромаситѣ всѣкога имате съ себе си, а мене всѣкога нѣмате.

(9) И разумѣха голѣмо множество отъ Юдеитѣ че е тамъ; и дойдоха, не току за Исуса, но да видятъ и Лазара [е]когото възкръси отъ мъртвитѣ. (10) А първосвещеницитѣ се [ж]наговориха да убиятъ и Лазара, (11) защото [з]мнозина отъ Юдеитѣ за него отиваха и вѣрваха въ Исуса.

(12) [и]На утрѣшния день народъ много който бѣше дошелъ на праздника, като чуха че иде Исусъ въ Ерусалимъ, (13) взеха вѣйки финикови та излѣзоха да го посрѣщнатъ, и викаха: [к]Осана! благословенъ който иде въ името Господне, Царь Израилевъ! (14) А Исусъ [л]намѣри осле и възседна на него, *споредъ* както е писано: (15) [м]«Не бой се, дъщи Сионова, ето, твоятъ Царь иде възседналъ на ждрѣбе ослично.» (16) Но това ученицитѣ му изпървомъ [н]не разумѣха; а [о]когато се прослави Исусъ [п]тогазъ си напомниха че това бѣ за него писано. и това му сториха. (17) А народътъ който бѣше съ него когато повика Лазара отъ гроба и го възкръси отъ мъртвитѣ свидѣтелствуваше. (18) [р]За това го и посрѣщна народътъ, защото чуха че сторилъ това чудо. (19) А Фарисеитѣ рекоха помежду си: [с]Видите ли че нищо не ползувате? Ето, свѣтътъ отиде слѣдъ него.

(20) И [т]между тѣзи които възлѣзваха да се поклонятъ въ праздника [у]имаше и нѣкои Елини. (21) И тѣ дойдоха при Филипа, [ф]който бѣ отъ Витсаида Галилейска, и молиха му се и казваха: Господине, искаме да видимъ Исуса. (22) Идва Филипъ и казва на Андрея: Андрей пъкъ и Филипъ казватъ на Исуса. (23) А Исусъ имъ отговори и рече: [х]Дойде часътъ да се прослави Синъ Человѣчески. (24) Истина, истина ви казвамъ: [ц]Ако житното зърно не падне въ земята и не умре, то остава само; ако ли умре, много плодъ принася. (25) [ч]Който обича живота си ще го изгуби; и който ненавиди живота си на този свѣтъ за вѣченъ животъ ще го упази. (26) Ако слугува нѣкой на мене, мене да послѣдва; и [ш]дѣто съмъ азъ тамъ ще бѫде и слугата ми; и който слугува на мене него ще почете Отецъ *ми*. (27) [щ]Сега душата ми е смутена;

ь Иса. 49;6. 1 Иоан. 2;2.
ѣ Гл. 10;16. Ефес. 2;14-17.
ю Гл. 4;1,3. 7;1.
я Виж. 2 Лѣт. 13;19.
аа Гл. 2;13. 5;1. 6;4.
бб Гл. 7;11.

—

а Гл. 11;1,43.
б Мат. 26;6. Мар. 14;3.
в Лука 10;38,39. Гл. 11;2.
г Гл. 13;29.
д Мат. 26;11. Мар. 14;7.
е Гл. 11;43,44.
ж Лука 16;31.
з Гл. 11:45. Ст. 18.
и Мат. 21;8. Мар. 11;8. Лука 19;35, 36, и друг.
к Псал. 118;25,26.
л Мат. 21;7.
м Зах. 9;9.
н Лука 18;34.
о Гл. 7;39.
п Гл. 14;26.
р Ст. 11.
с Гл. 11;47,48.
т Дѣян. 17;4.
у 3 Цар. 8;41,42. Дѣян. 8;27.
ф Гл. 1;44.
х Гл. 13;32. 17;1.
ц 1 Кор. 15;36.
ч Мат. 10;39. 16;25. Мар. 8;35. Лука 9;24. 17;33.
ш Гл. 14;3. 17;24. 1 Сол. 4;17.
щ Мат. 26;38,39. Лука 12;50. Гл. 13;21.

и що да река? Отче, избави ме отъ този часъ. [ъ]Но за това дойдохъ на този часъ. (28) Отче, прослави името твое. Тогазъ дойде [ь]гласъ отъ небето: И прославихъ, и пакъ ще прославя. (29) А народътъ който стоеха и чуха това казваха: Грьмъ е. Други говорѣха: Ангелъ му продума. (30) Отговори Исусъ и рече: [ѣ]Този гласъ не биде за мене, но за васъ. (31) Сега е сѫдба на този свѣтъ: сега [ю]князьтъ на този свѣтъ ще бѫде изпѫденъ вънъ. (32) И когато бѫда азъ [я]въздигнатъ отъ земята [ѧ]ще привлѣка всичкитѣ при себе си. (33) А [ѩ]това говорѣше като назначаваше отъ каква смърть имаше да умре. (34) Отговори му народътъ: [а]Ние сме чули отъ закона че Христосъ въ вѣки прѣбѫдва; и какъ казвашъ ти че Синъ Человѣчески трѣбва да бѫде въздигнатъ? Кой е този Синъ Человѣчески? (35) И рече имъ Исусъ: [б]Още малко врѣме видѣлината е съ васъ. [в]Ходете доклѣ имате видѣлина, да ви не настигне тъмнината; [г]а който ходи въ тъмнината не знае кѫдѣ отива. (36) Доклѣ имате видѣлината вѣрвайте въ видѣлината за да сте [д]синове на видѣлината. Това издума Исусъ, и отиде та се [е]скри отъ тѣхъ.

(37) Но ако и да бѣ сторилъ толкозъ чудеса прѣдъ тѣхъ, не вѣрваха въ него; (38) за да се изпълни рѣчьта на пророка Исаия, който рече: [ж]«Господи, кой повѣрва на нашето проповѣдване? и мишцата Господня кому се откри?» (39) За това не можаха да вѣрватъ, защото пакъ Исаия рече: (40) [з]«Ослѣпилъ е очитѣ имъ и окаменилъ сърдцата имъ, съ очи да не видятъ, и съ сърдца да не разумѣятъ, та да се не обърнатъ и ги изцѣля.» (41) [и]Това рече Исаия когато видѣ славата негова и говори за него. (42) Но пакъ и отъ князоветѣ мнозина повѣрваха въ него; но [к]поради Фарисеитѣ не изповѣдваха, за да не бѫдатъ отлѫчени отъ съборището; (43) [л]защото възлюбиха славата человѣческа повече нежели славата Божия.

(44) А Исусъ възгласи и рече: [м]Който вѣрва въ мене не вѣрва въ мене, но въ тогози който ме е проводилъ. (45) И [н]който гледа мене гледа тогози който ме е проводилъ. (46) [о]Азъ дойдохъ видѣлина на свѣта, за да не остане въ тъмнина всѣки който вѣрва въ мене. (47) И ако чуе нѣкой моитѣ думи и не повѣрва, [п]азъ нѣма да го сѫдя; [р]защото не дойдохъ да сѫдя свѣта, но да спася свѣта. (48) [с]Който се отмѣта отъ мене и не приима моитѣ думи има кой да го сѫди: [т]словото което говорихъ, то ще го сѫди въ послѣдния день. (49) Защото [у]азъ отъ себе си не говорихъ; но Отецъ който ме проводи, той ми даде заповѣдь [ф]какво да река и що да говоря. (50) И знамъ че неговата заповѣдь е животъ вѣченъ. И тъй, това що говоря, както ми е Отецъ рекълъ така говоря.

ГЛАВА 13.

И [а]прѣдъ праздника на пасхата, като знаеше Исусъ [б]че дойде часътъ му да прѣмине отъ този свѣтъ къмъ Отца, както бѣ възлюбилъ своитѣ които бѣха на свѣта, до край ги възлюби. (2) И на вечерянето, ([в]когато вече дяволътъ бѣше вложилъ въ сърдцето на Юда Симонова Искариотскаго да го прѣдаде,) (3) понеже знаеше Исусъ [г]че Отецъ му е далъ всичко на рѫцѣтѣ, и [д]че отъ Бога е излѣзълъ и при Бога отива, (4) [е]става отъ вечерята и слага си дрехитѣ, и взе прѣстилка та се прѣпаса. (5) Послѣ налѣ вода въ омивалницата, и начна да омива нозѣтѣ на ученицитѣ и да ги отрива съ прѣстилката съ която бѣ прѣпасанъ. (6) И тъй, идва при Симона Петра; а той му казва: Господи, [ж]ти ли ще ми оми-

ъ Лука 22;53. Гл. 18;37.
ь Мат. 3;17.
ѣ Гл. 11;42.
ю Мат. 12;29. Лука 10;18. Гл. 14;30. 16;11. Дѣян. 26;18. 2 Кор. 4;4. Ефес. 2;2. 6;12.
я Гл. 3;14. 8;28.
ѧ Рим. 5;18. Евр. 2;9.
ѩ Гл. 18;32.
а Псал. 89;36,37. 110;4. Иса. 9;7. 53;8. Иез. 37;25. Дан. 2;44. 14,27. Мих. 4;7.
б Гл. 1;9. 8;12. 9;5. Ст. 46.
в Иер. 13;16. Ефес. 5;8.
г Гл. 11;10. 1 Иоан. 2;11.
д Лука 16;8. Ефес. 5;8. 1 Сол. 5;5. 1 Иоан. 2;9-11.
е Гл. 8;59. 11;54.
ж Иса. 53;1. Рим. 10;16.
з Иса. 6;9,10. Мат. 13;14.
и Иса. 6;1.
к Гл. 7;13. 9;22.
л Гл. 5;44.
м Мар. 9;37. 1 Пет. 1;21.
н Гл. 14;9.
о Ст. 35,36. Гл. 3;19. 8;12. 9;5,39.
п Гл. 5;45. 8;15,26.
р Гл. 3;17.
с Лука 10;16.
т Втор. 18;19. Мар. 16;16.
у Гл. 8;38. 14;10.
ф Втор. 18;18.

—

а Мат. 26;2.
б Гл. 12;23. 17;1,11.
в Лука 22;3. Ст. 27.
г Мат. 11;27. 28;18. Гл. 3;35. 17;2. Дѣян. 2;36. 1 Кор. 15;27. Евр. 2;8.
д Гл. 8;42. 16;28.
е Лука 22;27. Фил. 2;7,8.
ж Виж. Мат. 3;14.

ешъ нозѣтѣ? (7) Отговори Исусъ и рече му:
Това което азъ правя ти сега не знаешъ, но
изпослѣ [з]ще разумѣешъ. (8) Казва му Петъръ:
Нѣма да омиешъ ти моитѣ нозѣ до вѣка. От-
говори му Исусъ: [и]Ако те не омия, нѣмашъ
дѣлъ съ мене. (9) Казва му Симонъ Петъръ:
Господи, не само нозѣтѣ ми, но и рѫцѣтѣ и
главата. (10) Казва му Исусъ: Омитиятъ нѣ-
ма потрѣба освѣнъ нозѣтѣ *си* да омие, но е
всичкий чистъ; и [к]вие сте чисти, но не
всинца. (11) [л]Защото знаеше прѣдателя си; за
това рече: Не сте всинца вие чисти.
(12) А като оми нозѣтѣ имъ и си взе дре-
хитѣ, седна пакъ и рече имъ: Знаете ли що
ви сторихъ? (13) [м]Вие ме викате Учитель и
Господь; и добрѣ казвате, защото съмъ. (14) [н]И
тъй, азъ, Господь и Учитель, ако ви омихъ
нозѣтѣ, то [о]и вие сте длъжни единъ други-
му нозѣтѣ да омивате. (15) Защото азъ ви
[п]примѣръ дадохъ да правите и вие както азъ
направихъ вамъ. (16) [р]Истина, истина ви ка-
звамъ: Никой рабъ не е по-горенъ отъ го-
сподаря си; ните посланникъ е по-горенъ отъ
оногозъ който го е изпратилъ. (17) [с]Това ка-
то знаете, блажени сте ако го правите. (18) Не
казвамъ *това* за всинца ви: азъ зная кои
съмъ избралъ; но за да се сбѫде писанието:
[т]«Който яде хлѣбъ съ мене дигна противъ
мене петата си.» (19) [у]Отъ сега ви казвамъ
това доклѣ още не е било, та кога се сбѫде
да повѣрвате че съмъ азъ. (20) [ф]Истина, истина
ви казвамъ: Който приима когото азъ прово-
дя мене приима, и който приима мене прии-
ма тогозъ който ме е проводилъ.
(21) [х]Това като рече Исусъ, [ц]смути се ду-
хомъ, и свидѣтелствува и рече: Истина, и-
стина ви казвамъ че [ч]единъ отъ васъ ще ме
прѣдаде. (22) Тогазъ ученицитѣ се спогледва-
ха помежду си, и недоумѣваха се за кого го-
вори. (23) А единъ отъ ученицитѣ когото о-
бичаше Исусъ бѣше се [ш]облегналъ на скута
Исусовъ. (24) Кивнува му Симонъ Петъръ да
попита кой е *този* за когото говори. (25) А
той припадна на гърдитѣ Исусови и казва
му: Господи, кой е? (26) Отговаря Исусъ: Азъ
като затопя залака, комуто го дамъ той е; и
затопи залака та даде на Юда Симонова И-
скариотскаго. (27) И [щ]подиръ залака тогазъ
влѣзе Сатана въ него; и тъй, казва му И-
сусъ: Което правишъ, прави го по-скоро.
(28) А това никой отъ седещитѣ на трапезата
не разумѣ защо му рече; (29) защото нѣкои
мислѣха, понеже [ъ]Юда имаше касата, че му
казва Исусъ: Купи каквото ни трѣбва за
праздника, или, да даде нѣщо на сиромаси-
тѣ. (30) И тъй, като взе той залака излѣзе
тутакси; а бѣше нощь.
(31) А когато излѣзе той, казва Исусъ: [ь]Се-
га се прославя Синъ Человѣчески, [ѣ]и Богъ
се прослави въ него. (32) [ю]Ако Богъ се про-
слави въ него, то и него Богъ ще прослави
въ себе си, [я]и сега ще го прослави. (33) Чад-
ца, още малко съмъ съ васъ. Ще ме търсите,
и, [ѫ]както рекохъ на Юдеитѣ: Дѣто ида азъ
вие не можете да дойдете, и вамъ казвамъ
сега. (34) Нова [ѭ]заповѣдь ви давамъ: Да и-
мате любовь помежду си; както ви възлю-
бихъ, и вие да имате любовь помежду си.
(35) [а]Отъ това всички ще познаятъ че сте
мои ученици, ако имате любовь помежду си.
(36) Казва му Симонъ Петъръ: Господи, кѫ-
дѣ отхождашъ? Отговори му Исусъ: Кѫдѣто
отивамъ не можешъ сега да дойдешъ слѣдъ
мене, но [б]подиръ ще ме послѣдвашъ. (37) Ка-
зва му Петъръ: Господи, защо да не мога да
дойда слѣдъ тебе сега? Душата си ще положа
за тебе. (38) Отговори му Исусъ: [в]Душата си
ли за мене ще положишъ? Истина, истина ти
казвамъ: Додѣ не е пѣлъ пѣтельтъ, три пѫ-
ти ще се отречешъ отъ мене.

з Ст. 12.
и Гл. 3;5. 1 Кор. 6;11. Ефес. 5;26. Тит. 3;5. Евр. 10;22.
к Гл. 15;3.
л Гл. 6;64.
м Мат. 23;8,10. Лука 6;46. 1 Кор. 8;6. 12;3. Фил. 2;11.
н Лука 22;27.
о Рим. 12;10. Гал. 6;1,2. 1 Пет. 5;5.
п Мат. 11;29. Фил. 2;5. 1 Пет. 2;21. 1 Иоан. 2;6.
р Мат. 10;24. Лука 6;40. Гл. 15;20.
с Як. 1;25.
т Псал. 41;9. Мат. 26;23. Ст. 21.
у Гл. 14;29. 16;4.
ф Мат. 10;40. 25;40. Лука 10;16.
х Мат. 26;21. Мар. 14;18. Лука 22;21.
ц Гл. 12;27.
ч Дѣян. 1;17. 1 Иоан. 2;19.
ш Гл. 19;26. 20;2. 21;7,20,24.
щ Лука 22;3. Гл. 6;70.
ъ Гл. 12;6.
ь Гл. 12;23.
ѣ Гл. 14;13. 1 Пет. 4;11.
ю Гл. 17;1,4-6.
я Гл. 12;23.
ѫ Гл. 7;34. 8;21.
ѭ Лев. 19;18. Гл. 15;12, 17. Ефес. 5;2. 1 Сол. 4;9. Як. 2;8. 1 Пет. 1;22. 1 Иоан. 2;7,8. 3;11,23. 4;21.
а 1 Иоан. 2;5. 4;20.
б Гл. 21;18. 2 Пет. 1;14.
в Мат. 26;33-35. Мар. 14;29-31. Лука 22;33,34.

ГЛАВА 14

[а]Да се не смущава сърдцето ви: вѣрвайте въ Бога, и въ мене вѣрвайте. (2) Въ дома на Отца моего много жилища има; ако да не бѣ така азъ бихъ ви казалъ. [б]Отхождамъ да ви приготвя мѣсто. (3) И когато отида и ви приготвя мѣсто, [в]ще дойда пакъ и ще ви взема при себе си, щото дѣто съмъ азъ [г]да бѫдете и вие. (4) И кѫдѣ отивамъ азъ вие знаете. и пѫтя знаете. (5) Казва му Тома: Господи, не знаемъ кѫдѣ отхождашъ; и какъ можемъ да знаемъ пѫтя? (6) Казва му Исусъ: Азъ съмъ [д]пѫтьтъ, и [е]истината, и [ж]животътъ: [з]никой не отива при Отца тъкмо чрѣзъ мене. (7) [и]Ако бихте познавали мене познавали бихте и Отца ми; и отъ нинѣ познавате го и видѣхте го. (8) Казва му Филипъ: Господи, покажи ни Отца, и доста ни е. (9) Казва му Исусъ: Толкози врѣме съмъ съ васъ, и не си ли ме позналъ, Филипе? [к]Който е видѣлъ мене видѣлъ е Отца; и какъ казвашъ ти: Покажи ни Отца? (10) Не вѣрвашъ ли че [л]азъ съмъ въ Отца, и Отецъ е въ мене? Думитѣ които азъ ви говоря, [м]отъ себе си ги не говоря: но Отецъ който прѣбѫдва въ мене, дѣлата той прави. (11) Вѣрвайте ми че азъ съмъ въ Отца, и Отецъ е въ мене; [н]ако ли не, вѣрвайте ми за тия дѣла. (12) [о]Истина, истина ви казвамъ: Който вѣрва въ мене, дѣлата които правя азъ и той ще *ги* прави; и по-голѣми отъ тѣхъ ще прави, защото азъ отхождамъ при Отца си. (13) И [п]каквото попросите въ мое име ще го направя, за да се прослави Отецъ въ Сина. (14) Ако попросите нѣщо въ мое име, азъ ще *го* направя.

(15) [р]Ако имате любовь къмъ мене, упазете моитѣ заповѣди. (16) И азъ ще умоля Отца, и [с]ще ви даде другъ Утѣшитель да прѣбѫде съ васъ въ вѣки, (17) [т]Духа на истината, [у]когото свѣтътъ не може да приеме, защото го не види нито го познава; а вие го познавате, защото прѣбѫдва съ васъ, и [ф]въ васъ ще бѫде. (18) [х]Нѣма да ви оставя сираци: ща [ц]дойда при васъ. (19) Още малко, и свѣтътъ вече нѣма да ме вижда; а [ч]вие ме видите. [ш]Понеже азъ живѣя, и вие ще живѣете. (20) Въ онзи день вие ще познаете [щ]че азъ съмъ въ Отца си, и вие въ мене, и азъ въ васъ. (21) [ъ]Който има моитѣ заповѣди и ги държи, той е който ме люби; а който ме люби възлюбенъ ще бѫде отъ Отца ми; и азъ ще го възлюбя, и ще явя себе си нему..

(22) Казва му [ь]Юда (не Искариотски): Господи, що е това дѣто ще явишъ себе си намъ, а не на свѣта? (23) Отговори Исусъ и рече му: [ѣ]Който люби мене ще упази моето слово; и Отецъ ми ще го възлюби, [ю]и ще дойдемъ при него, и ще направимъ жилище у него. (24) Който не люби мене моитѣ думи не държи; и [я]словото което слушате не е мое но на Отца който ме е проводилъ.

(25) Това ви изказахъ докле съмъ още съ васъ. (26) А [ѫ]Утѣшительтъ, Духъ Светий, когото Отецъ ще *ви* проводи въ мое име, [ѭ]той ще ви научи всичко, и ще ви напомни всичко що ви съмъ рекълъ. (27) [а]Миръ ви оставямъ: моя миръ ви давамъ: азъ не ви давамъ както свѣтътъ дава. [б]Да се не смущава сърдцето ви нито да се устрашава. (28) Чухте [в]че азъ ви рекохъ: [г]Отивамъ си, и ще дойда при васъ. Ако ме любѣхте, възрадвали се бихте за това що рекохъ: Отхождамъ при Отца; [д]защото Отецъ мой е по-голѣмъ отъ мене. (29) И [е]сега ви рекохъ прѣди да бѫде, че когато се сбѫдне да повѣрвате. (30) Отъ сега съ васъ нѣма много да говоря; [ж]защото

а Ст.27. Гл.16;22.
б Гл.13:33,36.
в Ст.18,28. Дѣян. 1;11.
г Гл.12;26. 17;24. 1 Сол.4;17.
д Евр.9;8.
е Гл.1:17. 8;32.
ж Гл 1;4. 11;25.
з Гл.10:9.
и Гл.8;19.
к Гл 12;45. Кол. 1:15. Евр.1:3.
л Ст.20. Гл.10;38. 17;21,23.
м Гл.5;19. 7;16. 8;28. 12;49.
н Гл.5:36. 10;38.
о Мат.21;21. Мар. 16;17. Лука 10;17.
п Мат.7;7. 21:22. Мар.11;24. Лука 11;9. Гл.15;7,16. 16;23,24. Як 1;5. 1 Иоан.3;22. 5;14.
р Ст.21,23. Гл.15;10, 14. 1 Иоан.5:3.
с Гл 15:26. 16;7. Рим.8;15,26.
т Гл.15;26. 16;13. 1 Иоан.4:6.
у 1 Кор.2;14.
ф 1 Иоан.2;27.
х Мат.28;20.
ц Ст.3,28.
ч Гл.16:16.
ш 1 Кор.15;20.
щ Ст.10. Гл.10;38. 17;21,23,26. 15;3.
ъ Ст.15,23. 1 Иоан.2;5.
ь Лука 6;16.
ѣ Ст.15.
ю 1 Иоан.2;24. Отк. 3;20.
я Ст.10. Гл.5;19,38. 7;16. 8;28. 12;49.
ѫ Ст.16 Лука 24;49. Гл.15;26. 16;7.
ѭ Гл.2;22. 12;16. 16;13. 1 Иоан. 2;20,27.
а Фил.4;7. Кол.3;15.
б Ст.1.
в Ст.3,18.
г Ст.12. Гл.16;16. 20;17.
д Виж. Гл.5;18. 10;30. Фил.2;6.
е Гл.13;19. 16;4.
ж Гл.12;31. 16;11.

иде князътъ на този свѣтъ, и той нѣма нищо въ мене. (31) Но за да познае свѣтътъ че азъ любя Отца, [з]и както ми е Отецъ заповѣдалъ, така правя. Станете, да отидемъ отъ тука.

ГЛАВА 15.

Азъ съмъ истинната лоза, и Отецъ ми е земледѣлецътъ. (2) [а]Всѣка пръчка въ мене която не приноси плодъ, отрѣзва я; и всѣка що дава плодъ, очистя я за да даде по-много плодъ. (3) [б]Вие сега сте чисти заради словото което ви говорихъ. (4) [в]Прѣбждете въ мене, и азъ въ васъ. Както лозената пръчка не може да принесе плодъ отъ самосебе си ако не прѣбжде на лозата, така нито вие ако не прѣбждете въ мене. (5) Азъ съмъ лозата, вие пръчкитѣ: който прѣбжда въ мене, и азъ въ него, той приноси [г]плодъ много; защото безъ мене не можете нищо да сторите. (6) Ако не прѣбжде нѣкой въ мене, [д]изхвърленъ бива вънъ както лозената пръчка и изсъхнува; и събиратъ ги та *ги* кладатъ въ огъня и горятъ. (7) Ако прѣбждете въ мене и думитѣ ми прѣбждатъ въ васъ, [е]каквото искате ще просите, и ще ви бжде. (8) [ж]Въ това се прославя Отецъ ми, да приносяте много плодъ; и [з]така ще бждете мои ученици. (9) Както Отецъ възлюби мене, и азъ възлюбихъ васъ; прѣбждете въ моята любовь. (10) [и]Ако държите моитѣ заповѣди ще прѣбждете въ любовьта ми, както съмъ азъ държалъ заповѣдитѣ на Отца си и прѣбждвамъ въ неговата любовь. (11) Това ви говорихъ за да прѣбжде моята радость въ васъ, и [к]вашата радость да бжде изпълнена. (12) [л]Тая е моята заповѣдь, да имате любовь помежду си както ви *азъ* възлюбихъ. (13) Никой нѣма [м]по-голѣма любовь отъ тази, щото да положи нѣкой душата си за приятелитѣ си. (14) [н]Вие сте ми приятели ако правите това което ви азъ заповѣдвамъ. (15) Не ви наричамъ вече раби, [о]защото рабътъ не знае що прави господарьтъ му; а васъ ви нарекохъ приятели, защото всичко що чухъ отъ Отца си явихъ ви го. (16) [п]Не избрахте вие мене, но азъ васъ избрахъ, [р]и поставихъ ви да идете вие и да принесете плодъ, и плодътъ ви да прѣбжде; щото [с]каквото поискате отъ Отца въ мое име, да ви даде. (17) [т]Това ви заповѣдвамъ, да имате любовь единъ къмъ другъ.

(18) [у]Свѣтътъ ако ви ненавиди, знайте че мене по-напрѣдъ отъ васъ възненавидѣ. (19) [ф]Ако бѣхте отъ свѣта, свѣтътъ би любилъ своето; [х]а понеже не сте отъ свѣта, но азъ ви избрахъ отъ свѣта, за това свѣтътъ ви ненавиди. (20) Помнете словото което ви азъ рекохъ: [ц]Не е рабътъ по-голѣмъ отъ господаря си. Мене ако изгониха, и васъ ще изгонятъ: [ч]ако сж държали словото ми, и вашето ще държатъ. (21) Но всичко [ш]това ще ви сторятъ заради моето име, защото не знаятъ тогозъ който ме е проводилъ. (22) [щ]Ако не бѣхъ дошелъ и не бѣхъ имъ говорилъ, грѣхъ не щѣха да иматъ; [ъ]сега обаче за грѣховетѣ си извинение нѣматъ. (23) [ь]Който ненавиди мене, и Отца ми ненавиди. (24) Ако не бѣхъ сторилъ между тѣхъ [ѣ]дѣлата които никой другъ не е сторилъ, грѣхъ не биха имали; но сега видѣха и възненавидѣха и мене и Отца ми. (25) Но *това биде* за да се изпълни писаното въ закона имъ слово: [ю]«Безъ причина ме възненавидѣха.» (26) [я]А когато дойде Утѣшительтъ когото азъ ще ви изпратя отъ Отца, Духа на истината който отъ Отца изхожда, [ѫ]той ще свидѣтелствува за мене. (27) Но [ѭ]и вие свидѣтелствувате, [а]защото отъ начало сте съ мене.

з Гл. 10:18. Фил. 2;8. Евр. 5;8.

—

а Мат. 15;13.
б Гл. 13;10. 17:17. Ефес. 5;26. 1 Пет. 1;22.
в Кол. 1;23. 1 Иоан. 2;6.
г Осия 14:8. Филип. 1;11. 4:13.
д Мат. 3;10. 7;19.
е Ст. 16. Гл. 14;13,14. 16;23.
ж Мат. 5;16. Фил. 1;11.
з Гл. 8:31. 13;35.
и Гл. 14:15,21,23.
к Гл. 16:24. 17;13. 1 Иоан. 1;4.
л Гл. 13;34. 1 Сол. 4;9. 1 Пет. 4:8. 1 Иоан. 3;11. 4;21.
м Гл. 10;11,15. Рим. 5;7,8. Ефес. 5;2. 1 Иоан. 3;16.
н Гл. 14;15,23. Виж. Мат. 12;50.
о Бит. 18:17. Гл. 17;26. Дѣян. 20;27.
п Гл. 6;70. 13;18. 1 Иоан. 4:10,19.
р Мат. 28;19. Мар. 16;15. Кол. 1;6.
с Ст. 7. Гл. 14;13.
т Ст. 12.
у 1 Иоан. 3;1,13.
ф 1 Иоан. 4;5.
х Гл. 17;14.
ц Мат. 10;24. Лука 6:40. Гл. 13;16.
ч Иез. 3;7.
ш Мат. 10;22. 24;9. Гл. 16;3.
щ Гл. 9;41.
ъ Рим. 1;20. Як. 4;17.
ь 1 Иоан. 2;23.
ѣ Гл. 3:2. 7;31. 9;32.
ю Псал. 35;19. 69;4.
я Лука 24;49. Гл. 14;17,26. 16;7,13. Дѣян. 2;33.
ѫ 1 Иоан. 5;6.
ѭ Лука 24;48. Дѣян. 1:8,21,22. 2;32. 3;15. 4;20.33. 5;32. 10;39. 13;31. 1 Пет. 5;1. 2 Пет. 1;16.
а Лука 1;2. 1 Иоан. 1;1,2.

—

ГЛАВА 16.

Това ви казахъ [а]за да се не съблазните.
(2) [б]Отъ съборищата ще ви отлжчатъ; но иде
часъ въ който [в]всѣки който ви убие да ми-
сли че служба приноси Богу (3) И [г]това ще
ви сторятъ защото не познаха Отца нито ме-
не. (4) Но азъ ви рекохъ [д]това, та кога дой-
де този часъ да го помните че азъ ви съмъ
рекълъ; [е]и отъ най-напрѣдъ не ви го казахъ,
защото бѣхъ съ васъ. (5) А сега [ж]отхождамъ
при тогозъ който мя е проводилъ; и никой
отъ васъ ме не пита: Кждѣ отхождашъ? (6) Но
понеже ви изказахъ това, [з]скърбь изпълни
сърдцата ви. (7) А пъкъ азъ истината ви ка-
звамъ: За васъ е по-добрѣ да отида азъ; за-
щото ако не отида азъ, [и]Утѣшительтъ нѣма
да дойде на васъ; но [к]ако отида, ще ви го
проводя. (8) И той кога дойде ще изобличи
свѣта за грѣхъ, и за правда, и за сждба:
(9) [л]за грѣхъ, защото не вѣрватъ въ мене;
(10) а [м]за правда, [н]защото отхождамъ при От-
ца си, и нѣма вече да ме виждате; (11) а [о]за
сждба, [п]защото князътъ на този свѣтъ е о-
сжденъ.

(12) Много още имамъ да ви река; но сега
[р]не можете да носите. (13) А кога дойде он-
зи, [с]Духътъ на истината, [т]ще ви настави на
всѣка истина; защото нѣма да говори отъ се-
бе си, но каквото чуе ще говори, и ще ви
извѣсти това що има да бжде. (14) Той ще
мене да прослави, защото отъ моето ще вземе
и ще ви извѣсти. (15) [у]Всичко що има Отецъ
мое е; за това рекохъ че отъ моето ще взе-
ме и ще ви извѣсти. (16) *Още* [ф]малко, и нѣ-
ма да ме виждате; и пакъ малко, и ще ме
видите; [х]защото азъ при Отца отхождамъ.
(17) Тогазъ *нѣкои* отъ ученицитѣ му подума-
ха помежду си: Що е това което ни казва:
Още малко, и нѣма да ме виждате; и пакъ
малко, и ще ме видите; и *това*, че азъ при
Отца отхождамъ? (18) И говорѣха: Що е това
което казва, Малко? Не знаемъ що дума.
(19) И разумѣ Исусъ че щѣха да го питатъ, и
рече имъ: За това ли разисквате помежду си
дѣто рекохъ: Малко, и нѣма да ме виждате;
и пакъ малко, и ще ме видите? (20) Истина,
истина ви казвамъ че вие ще въсплачете и
ще възридаете, а свѣтътъ ще се възрадва; и
вие ще бждете оскърбени, но скърбьта ви ще
се промѣни на радость. (21) [ц]Жена кога раж-
да на скърбь е, защото е дошелъ часътъ ѝ;
а кога роди дѣтето, не помни вече тжгата си
поради радостьта че се е родилъ человѣкъ на
свѣта. (22) [ч]Така и вие сега скърбь имате; но
азъ пакъ ще ви видя, и [ш]ще се възрадва
сърдцето ви, и радостьта ви никой нѣма да
отнеме отъ васъ. (23) И въ онзи день нѣма да
попскате отъ мене нищо. [щ]Истина, истина ви
казвамъ че всичко каквото попросите отъ От-
ца въ мое име ще ви даде. (24) До нинѣ не
сте попросили нищо въ мое име: просете, и
ще получите, [ъ]за да бжде радостьта ви пълна.
(25) Това ви говорихъ съ притчи; но настава
часъ когато нѣма вече съ притчи да ви гово-
ря, но явно ще ви извѣстя за Отца. (26) [ь]Въ
онзи день ще попросите въ мое име; и не ви
казвамъ че азъ ще умоля Отца за васъ;
(27) [ѣ]защото самъ си Отецъ ви люби, понеже
мене възлюбихте [ю]и повѣрвахте че азъ отъ
Бога излѣзохъ. (28) [я]Излѣзохъ отъ Отца и
дойдохъ на свѣта; и пакъ оставямъ свѣта и
при Отца отхождамъ.

(29) Казватъ му ученицитѣ негови: Ето, се-
га явно говоришъ, и не казвашъ никоя прит-
ча. (30) Сега познаваме [ѫ]че всичко знаешъ,
и нѣмашъ нужда да те пита нѣкой. По това
[ѭ]вѣрваме че отъ Бога си излѣзълъ. (31) От-
говори имъ Исусъ: Сега ли вѣрвате? (32) Ето,
[а]настава часъ, и дошелъ е вече, [б]да се раз-
идете всѣки на мѣстото си, и мене самичъкъ

а Мат. 11;6. 24;10. 26;31.
б Гл. 9;22,34. 12;42.
в Дѣян. 8;1. 9;1. 26;9-11.
г Гл. 15;21. Рим. 10;2. 1 Кор. 2;8. 1 Тим. 1;13.
д Гл. 13;19. 14;29.
е Виж. Мат. 9;15.
ж Ст. 10,16. Гл. 7;33. 13;3. 14;28.
з Ст. 22. Гл. 14;1.
и Гл. 7;39. 14;16,26. 15;26.
к Дѣян. 2;33. Ефес. 4;8.
л Дѣян. 2;22-37
м Дѣян. 2;32.
н Гл. 3;14. 5;32.
о Дѣян. 26;18.
п Лука 10;18. Гл. 12;31. Ефес. 2;2. Кол. 2;15. Евр. 2;14.
р Мар. 4;33. 1 Кор. 3;2. Евр. 5;12.
с Гл. 14;17 15;26.
т Гл. 14;26 1 Иоан. 2;20,27.
у Мат. 11;27. Гл. 3;35. 13;3. 17;10.
ф Ст. 10. Гл. 7;33. 13;33. 14;19.
х Ст. 28. Гл. 13;3.
ц Иса. 26;17.
ч Ст. 6.
ш Лука 24;41,52. Гл. 14;1,27. 20;20. Дѣян. 2;46. 13;52. 1 Пет. 1;8.
щ Мат. 7;7. Гл. 14;13. 15;16.
ъ Гл. 15;11.
ь Ст. 23.
ѣ Гл. 14;21,23.
ю Ст. 30. Гл. 3;13. 17;8.
я Гл. 13;3.
ѫ Гл. 21;17.
ѭ Ст. 27. Гл. 17;8.
а Мат. 26;31. Мар. 14;27.
б Гл. 20;10.

да оставите; [в]но не съмъ самъ, защото Отецъ
е съ мене. (33) Това ви казахъ [г]за да имате
миръ въ мене. [д]Въ свѣта скърбь ще имате; но
[е]дързайте, [ж]азъ побѣдихъ свѣта.

ГЛАВА 17.

Това изговори Исусъ, и възведе очитѣ си
на небето и рече: Отче, [а]дойде часътъ:
прослави Сина си, да те прослави и Синъ ти;
(2) [б]както си му далъ власть надъ всѣка плъть,
да даде животъ вѣченъ [в]на всички които си
му далъ. (3) [г]А това е животъ вѣчний, дѣто
да познаятъ тебе [д]Единаго истиннаго Бога,
[е]и Исуса Христа когото си проводилъ. (4) [ж]Азъ
те прославихъ на земята: свършихъ [з]работата
[и]която ми даде да върша. (5) И нинѣ прослави
ме ти, Отче, у самаго тебе, [к]съ славата
която имахъ у тебе прѣди създание мира.
(6) [л]Явихъ името ти на тия человѣци [м]които
ми даде отъ свѣта. Твои бѣха, и даде ги
на мене, и твоето слово удържаха. (7) Сега
познаха че всичко що ми си далъ отъ тебе е;
(8) защото словесата [н]които ми даде ти, дадохъ
ги на тѣхъ; и тѣ приеха, [о]и познаха
наистина че отъ тебе излѣзохъ, и повѣрваха
че ти си ме проводилъ. (9) Азъ за тѣхъ се
моля: [п]не се моля за свѣта, но за тѣзи които
ми даде ти, защото сѫ твои. (10) И всичко
мое твое е, [р]и твоето мое, и прославихъ се
въ тѣхъ. (11) И [с]не съмъ вече на свѣта, но
тѣ сѫ на свѣта, и азъ ида при тебе. Отче
светий, [т]упази ги въ името си, тия които ми
даде, [у]за да бѫдатъ едно [ф]както ние. (12) Когато
бѣхъ съ тѣхъ на свѣта [х]азъ ги пазѣхъ
въ твоето име: тѣзи които ми даде упазихъ;
[ц]и ни единъ отъ тѣхъ не погина [ч]тъкмо синъ
погибелний, [ш]за да се изпълни писанието.
(13) А сега при тебе ида; и това додѣ съмъ
на свѣта казвамъ за да иматъ моята радость
пълна въ себе си. (14) [щ]Азъ имъ дадохъ словото
твое; [ъ]и свѣтътъ ги възненавидѣ защото
не сѫ отъ свѣта, [ь]както азъ не съмъ отъ
свѣта. (15) Не се моля да ги вземешъ отъ
свѣта, но [ѣ]да ги упазишъ отъ лукаваго.
(16) [ю]Отъ свѣта не сѫ както и азъ не съмъ
отъ свѣта. (17) [я]Освети ги чрѣзъ твоята истина:
[аа]твоето слово е истина. (18) [бб]Както ти
проводи мене на свѣта, и азъ проводихъ тѣхъ
на свѣта; (19) и [а]за тѣхъ азъ осветявамъ себе
си, да бѫдатъ и тѣ осветени чрѣзъ истината.
(20) И не само за тѣхъ се моля, но и
за онѣзи които чрѣзъ тѣхното слово ще повѣрватъ
въ мене, (21) [б]да бѫдатъ всички едно;
[в]както ти, Отче, си въ мене и азъ въ тебе,
да бѫдатъ и тѣ въ насъ едно: за да повѣрва
свѣтътъ че ти си ме проводилъ. (22) И
азъ славата която ми даде, дадохъ я тѣмъ;
[г]да бѫдатъ едно както сме ние едно: (23) азъ
въ тѣхъ, и ти въ мене; [д]да бѫдатъ съвършени
въ едно, и да разбере свѣтътъ че ти си
ме проводилъ, и възлюбилъ си ги както си
възлюбилъ мене. (24) [е]Отче, тѣзи които си ми
далъ, искамъ дѣто съмъ азъ да бѫдатъ и тѣ съ
мене, за да гледатъ славата моя която ми си
далъ; защото си [ж]ме възлюбилъ прѣди създание
мира. (25) Отче праведний, [з]свѣтътъ
не те е позналъ, но [и]азъ те познахъ; [к]и тѣ

в Гл.8:29. 14:10,11.
г Иса.9:6. Гл. 14:27. Рим.5;1. Ефес. 2;14. Кол.1;20.
д Гл.15;19-21. 2Тим. 3;12.
е Гл.14;1.
ж Рим.8;37. 1Иоан. 4;4. 5;4.

—

а Гл.12;23. 13:32.
б Дан.7;14. Мат. 11;27. 28;18. Гл. 3;35. 5;27. 1Кор. 15;25,27. Фил.2;10. Евр 2;8.
в Гл. 6;37 Ст. 6,9,24.
г Иса.53;11. Иер. 9:24.
д 1Кор.8;4. 1Сол.1;9.
е Гл.3;34. 5;36,37. 6;29,57. 7;29. 10;36. 11;42.
ж Гл.13:31. 14;13.
з Гл.4;34. 5;36. 9;3. 19;30.
и Гл.14;31. 15;10.
к Гл.1:1,2.10;30.14:9. Фил.2;6. Кол.1;15, 17. Евр.1;3,10.
л Ст.26. Псал.22;22.
м Ст.2,9,11. Гл.6:37, 39. 10;29. 15;19.
н Гл.8;28. 12;49. 14:10.
о Ст 25. Гл.16;27,30.
п 1Иоан.5;19.
р Гл.16;15.
с Гл.13;1. 16:28.
т 1Пет.1;5. Юд.1.
у Ст.21, и др.
ф Гл.10:30.
х Гл.6:39. 10;28. Евр 2;13.
ц Гл.18;9. 1Иоан. 2;19.
ч Гл 6;70. 13;18.
ш Псал.109;8. Дѣян. 1;20.
щ Ст.8.
ъ Гл.15;18,19. 1Иоан.3;13.
ь Гл.8:23. Ст.16.
ѣ Мат.6;13. Гал.1;4. 2Сол.3;3. 1Иоан. 5:18.
ю Ст.14.
я Гл.15;3. Дѣян.15;9. Ефес.5;26. 1Пет. 1;22.
аа 2Цар.7:28. Псал. 119;142,151. Гл. 8:40.
бб Гл.20;21.
а 1Кор.1;2,30. 1Сол.4;7. Евр. 10;10.
б Ст.11,22,23. Гл. 10:16. Рим.12;5. Гал.3;28.
в Гл.10:38. 14:11.
г Гл.14;20. 1Иоан. 1;3. 3;24.
д Кол.3;14.
е Гл.12;26. 14;3. 1Сол.4;17.
ж Ст.5.
з Гл.15;21. 16:3.
и Гл.7;29. 8:55.10;15.
к Ст.8. Гл.16:27.

познаха че ти си ме проводилъ. (26) И [л]явихъ имъ твоето име, и ще явя [м]да бжде въ тѣхъ любовьта съ която си ме възлюбилъ, и азъ въ тѣхъ.

ГЛАВА 18.

Това като рече Исусъ, [а]излѣзе съ учениците си оттаждъ [б]потока Кедронъ дѣто имаше градина, въ която влѣзе той и учениците му. (2) А Юда който го прѣдаваше знаеше това мѣсто, [в]защото много пжти се събираше Исусъ тамъ съ учениците си. (3) И тъй, [г]Юда, като взе единъ пълкъ и слуги отъ първосвещениците и Фарисеите, дойде тамъ съ фенери и свѣщи и оржжия. (4) А Исусъ, понеже знаеше всичко що имаше да дойде върхъ него, излѣзе и рече имъ: Кого търсите? (5) Отговориха му: Исуса Назарянина. Казва имъ Исусъ: Азъ съмъ. Съ тѣхъ стоеше и Юда който го прѣдаваше. (6) И като имъ каза: Азъ съмъ, подръпнаха се назадъ и паднаха на земята. (7) И пакъ ги попита: Кого търсите? А тѣ рекоха: Исуса Назарянина. (8) Отговори Исусъ: Рекохъ ви че съмъ азъ; и тъй, ако мене търсите, оставете тѣзи да си идатъ; (9) за да се сбжде думата която рече: [д]Отъ тѣзи които ми си далъ не изгубихъ никого. (10) А [е]Симонъ Петъръ като имаше ножъ изтъкна го, и удари слугата първосвещениковъ, и отсѣче му дѣсното ухо; а на слугата името бѣше Малхъ. (11) Тогазъ рече Исусъ на Петра: Тури ножа си въ ножницата. [ж]Чашата която ми даде Отецъ, да я не пия ли?

(12) И тъй, пълкътъ и тисящникътъ и слугите Юдейски уловиха Исуса и вързаха го. (13) И [з]заведоха го първо [и]при Ана; защото бѣше тесть на Каиафа, който бѣше първосвещеникъ прѣзъ тая година. (14) [к]А Каиафа бѣше този който бѣ далъ съвѣтъ на Юдеите че е по-добрѣ да загине единъ человѣкъ за народа. (15) И [л]вслѣдъ Исуса идѣше Симонъ Петъръ и другиятъ ученикъ; и този ученикъ бѣше познатъ на първосвещеника, и влѣзе съ Исуса въ двора първосвещениковъ; (16) а [м]Петъръ стоеше вънъ до вратата. И тъй, излѣзе другиятъ ученикъ който бѣше познатъ на първосвещеника, и каза на вратарката, и въведе Петра. (17) И казва слугинята вратарка на Петра: Да не си и ти отъ учениците на тогози человѣка? Казва той: Не съмъ. (18) И стоеха рабите и слугите, които бѣха наклали огънь, защото бѣше студено, и се грѣеха: съ тѣхъ стоеше и Петъръ и се грѣеше. (19) А първосвещеникътъ попита Исуса за учениците му и за учението му. (20) Отговори му Исусъ: [н]Азъ явно говорихъ на свѣта: азъ всѣкога поучавахъ въ съборището и въ храма, дѣто Юдеите се събиратъ винаги; и нищо не съмъ говорилъ наскрито. (21) Що питашъ мене? питай които сж *ме* чули какво имъ съмъ говорилъ: ето, тѣ знаятъ що съмъ азъ рекълъ. (22) А когато рече това, единъ отъ слугите който стоеше близу [о]удари плѣсница на Исуса и рече: Така ли отговаряшъ първосвещенику? (23) Отговори му Исусъ: Ако съмъ зле продумалъ, свидѣтелствувай за злото; ако ли добрѣ, защо ме биешъ? (24) [п]И проводилъ го бѣ Ана вързанъ при първосвещеника Каиафа.

(25) А Симонъ Петъръ стоеше и грѣеше се; и [р]рекоха му: Да не си и ти отъ неговите ученици? Отрече се той и рече: Не съмъ. (26) Казва единъ отъ рабите първосвещеникови който бѣше роднина на оногозъ комуто Петъръ отсѣче ухото: Не те ли видѣхъ азъ въ градината съ него? (27) И Петъръ пакъ се отрече; [с]и тозъ часъ пѣтелътъ попѣ.

(28) Тогазъ [т]заведоха Исуса отъ Каиафа въ преторията; а бѣше сутрина, [у]и тѣ не влѣзоха въ преторията, да се не осквернятъ, но да ядатъ пасхата. (29) За то излѣзе Пилатъ при тѣхъ и рече: Какво обвинение наносите върхъ тогозъ человѣка? (30) Отговориха и рекоха му: Той ако не бѣ злодѣецъ не бихме го прѣдали на тебе. (31) А Пилатъ имъ рече: Вземете го вие и по закону вашему сждете го. Рекоха му Юдеите: Намъ не ни е просте-

---

л Ст. 6. Гл. 15;15.
м Гл. 15;9.

—

а Мат. 26;36. Мар. 14;32. Лука 22,39.
б 2 Цар. 15:23.
в Лука 21;37. 22;39.
г Мат. 26;47. Мар. 14;43. Лука 22;47. Дѣян. 1;16.
д Гл. 17;12.
е Мат. 26;51. Мар. 14;47. Лука 22;49.50.
ж Мат. 20;22. 26;39,42.
з Мат. 26;57.
и Лука 3;2.
к Гл. 11;50.
л Мат. 26;58. Мар. 14;54. Лука 22;54.
м Мат. 26;69. Мар. 14;66. Лука 22:54.
н Мат. 26;55. Лука 4;15. Гл. 7;14,26, 28. 8;2.
о Иер. 20;2. Дѣян. 23;2.
п Мат. 26;57.
р Мат. 26;69,71. Мар. 14;69. Лука 22;58.
с Мат. 26;74. Мар. 14;72. Лука 22;60. Гл. 13;38.
т Мат. 27;2. Мар. 15;1. Лука 23;1. Дѣян. 3;13.
у Дѣян. 10;28. 11;3.

но да убиемъ никого; (32) [ф]за да се сбъдне рѣчьта Исусова която рече като назначаваше съ каква смърть имаше да умре. (33) И тъй, Пилатъ [х]влѣзе пакъ въ преторията, и повика Исуса и рече му: Ти ли си царь Юдейски? (34) Отговори му Исусъ: Отъ самосебе си ли казвашъ ти това, или други ти рекоха за мене? (35) Отговори Пилатъ: Че азъ Юдеинъ ли съмъ? Твоятъ народъ и първосвещеницитѣ прѣдадоха те на мене. Що си сторилъ? (36) [ц]Отговори Исусъ: Моето царство не е отъ този свѣтъ; ако бѣше царството ми отъ този свѣтъ, слугитѣ ми борили се биха да не бжда прѣдаденъ на Юдеитѣ. А сега [ч]царството ми не е отъ тука. (37) А Пилатъ му рече: И тъй, ти *сега* царь ли си? Отговори Исусъ: Ти *право* казвашъ че азъ съмъ царь. Азъ за това се родихъ, и за това дойдохъ на този свѣтъ, да свидѣтелствувамъ истината. [ш]Всѣки който е отъ истината слуша гласа ми. (38) Казва му Пилатъ: Що е истина? И щомъ рече това излѣзе пакъ при Юдеитѣ и казва имъ: [щ]Азъ не намѣрвамъ ни една вина въ него. (39) [ъ]А у васъ има обичай да ви пущамъ едного на пасхата: рачите ли да ви пусна царя Юдейски? (40) Тогазъ [ь]пакъ извикаха всичкитѣ и казваха: Не него, [ѣ]но Варава. А Варава бѣше разбойникъ.

ГЛАВА 19.

[а]Тогазъ Пилатъ взе Исуса и *го* би. (2) И войницитѣ изплетоха вѣнецъ отъ тръне, възложиха *го* на главата му, и облѣкоха му багрена дреха; (3) и казваха: Радвай се, царю Юдейски! и удряха му плѣсници. (4) И излѣзе Пилатъ пакъ вънъ и казва имъ: Ето, извождамъ ви го вънъ [б]да познаете че ни една вина не намѣрвамъ въ него. (5) Тогава излѣзе Исусъ вънъ, и носѣше трънения вѣнецъ и багрената дреха. И казва имъ *Пилатъ:* Ето человѣка! (6) [в]А първосвещеницитѣ и слугитѣ щомъ го видѣха извикаха и казваха: Разпни *го!* разпни *го!* Казва имъ Пилатъ: Вземете го вие и разпнете *го;* защото азъ не намѣрвамъ вина въ него. (7) Отговориха му Юдеитѣ: [г]Ние законъ имаме, и по нашия законъ трѣбва да умре; [д]защото направи себе си Синъ Божий.

(8) А Пилатъ като чу тази дума повече се убоя. (9) И влѣзе пакъ въ преторията и казва на Исуса: Ти отъ кждѣ си? [е]А Исусъ му отвѣтъ не даде. (10) Казва му Пилатъ: На мене ли не говоришъ? Не знаешъ ли че власть имамъ да те разпна, и власть имамъ да те пусна? (11) Отговори Исусъ: [ж]Не биималъ ти никаква власть надъ мене ако не бѣ ти дадено отъ горѣ; за това който ме прѣдава на тебе има по-голѣмъ грѣхъ. (12) Отъ това Пилатъ искаше да го пусне; Юдеитѣ обаче викаха и казваха: Ако [з]пуснешъ тогози не си приятель Кесаревъ: [и]всѣки който прави себе си царь противникъ е Кесарю. (13) А Пилатъ като чу тази дума изведе Исуса вънъ и седна на сждейския прѣстолъ, на мѣстото което се казваше Каменопостлано, а по Еврейски Гавата. (14) [к]Бѣше же петъкъ на пасхата, и часътъ около шесть; и казва на Юдеитѣ: Ето вашия царь! (15) А тѣ извикаха: Махни *го!* махни! разпни го! Казва имъ Пилатъ: Царя ли вашего да разпна? Отговориха първосвещеницитѣ: [л]*Ние* нѣмаме *другъ* царь освѣнъ Кесаря. (16) [м]И тогазъ имъ го прѣдаде да се разпне. И взеха Исуса и *го* закараха.

(17) И [н]носѣше кръста си, и [о]излѣзе на мѣстото нарицаемо Лобно, което по Еврейски се казва Голгота, (18) дѣто го разпнаха, и съ него други двама, отсамъ и отсамъ, а посрѣдъ Исуса. (19) А [п]Пилатъ написа и титла, и тури надъ кръста. И написано бѣ: ИСУСЪ НАЗАРЯНИНЪ, ЦАРЬ ЮДЕЙСКИ. (20) И тази титла прочетоха мнозина отъ Юдеитѣ; защото бѣше близу до града мѣстото дѣто разпнаха Исуса, и написано бѣ Еврейски, Гръцки, и Латински. (21) А първосвещеницитѣ Юдейски казваха на Пилата: Недѣй писа: Царь Юдейски, но че той рече: Царь Юдейски съмъ. (22) Отговори Пилатъ: Каквото писахъ, писахъ.

ф Мат. 20;19. Гл. 12;32,33.
х Мат. 27;11.
ц 1 Тим. 6;13.
ч Дан. 2;44. 7;14. Лука 12;14. Гл. 6;15. 8;15.
ш Гл. 8;47. 1 Иоан. 3;19. 4;6.
щ Мат. 27;24. Лука 23;4. Гл. 19;4,6.
ъ Мат. 27;15. Мар. 15;6. Лука 23;17.
ь Дѣян. 3;14.
ѣ Лука 23;19.
—
а Мат. 20;19. 27;26. Мар. 15;15. Лука 18;33.
б Гл. 18;38. Ст. 6.
в Дѣян. 3;13.
г Лев. 24;16.
д Мат. 26;65. Гл. 5;18. 10;33.
е Иса. 53;7. Мат. 27;12,14.
ж Лука 22;53. Гл. 7;30.
з Лука 23;2.
и Дѣян. 17;7.
к Мат. 27;62.
л Бит. 49;10.
м Мат. 27;26,31. Мар. 15;15. Лука 23;24.
н Мат. 27;31,33. Мар. 15;21,22. Лука 23;26,33.
о Числа 15;36. Евр. 13;12.
п Мат. 27;37. Мар. 15;26. Лука 23;38.

(23) А [р]войницѣ като разпнаха Исуса взе-
ха дрехитѣ му и направиха четири дѣлове,
на всѣки воинъ по единъ дѣлъ, и хитона; а
хитонътъ не бѣше шитъ, *но* отъ горѣ *до до-*
лу цѣлъ изтъканъ. (24) И рекоха си помежду
си: Да го не съдираме, но да метнемъ жрѣ-
бе за него кому ще бѫде; за да се изпълни
писанието което казва: [с]«Раздѣлиха дрехитѣ
ми помежду си, и за одеждата ми жрѣбе мет-
наха.» И тъй, войницѣ това сториха.
(25) А до кръста Исусовъ [т]стоеха майка му,
и на майка му сестра ѝ, Мария *жената*
[у]Клеопова, и Мария Магдалина. (26) А Исусъ,
като видѣ майка си и [ф]ученика когото оби-
чаше че стоеха близу, казва на майка си:
[х]Жено, ето синъ ти. (27) Послѣ казва на у-
ченика: Ето майка ти. И отъ онзи часъ взе
я ученикътъ [ц]у дома си.
(28) Слѣдъ това, като знаеше Исусъ че
всичкото вече се свърши, [ч]за да се сбѫдне пи-
санието рече: Жеденъ съмъ. (29) И тамъ и-
маше сложенъ съсѫдъ пълонъ съ оцетъ; и
войницѣ [ш]напълниха гѫба съ оцетъ, обвиха
я съ исопъ, и принесоха я на устата му. (30) И
като прие Исусъ оцета рече: [щ]Свърши се;
и прѣклони глава и прѣдаде духъ.
(31) Но понеже *тогава* бѣ петъкъ, [ъ]за да
не останатъ тѣлата на кръста въ сѫботата
[ь]защото бѣше великъ день оная сѫбота) то
Юдеитѣ молиха Пилата да имъ се прѣбиятъ
голенитѣ, и да ги дигнатъ *отъ тамъ*. (32) То-
газъ дойдоха войницѣ и на първия прѣбиха
голенитѣ, и на другия който бѣше разпнатъ
съ него. (33) А като дойдоха при Исуса и го
видѣха че е умрѣлъ вече, не му прѣбиха го-
ленитѣ. (34) Но единъ отъ войницѣ прободе
съ копие ребрата му; и тутакси [ѣ]излѣзе
кръвь и вода. (35) И този който видѣ свидѣ-
телствува, и истинно е неговото свидѣтелство;
и той знае че истина казва за да повѣрвате
вие. (36) Защото *всичко* това стана [ю]за да се
изпълни писанието: «Кость негова не ще да
се строши;» (37) и пакъ друго писание казва:
[я]«Ще погледнатъ на него когото прободоха.»
(38) А [аа]слѣдъ това Иосифъ отъ Ариматея,
(който бѣше ученикъ Исусовъ, но потаенъ
[бб]заради страха отъ Юдеитѣ,) примоли се на
Пилата да вземе тѣлото Исусово; и Пилатъ
даде воля. И *той* дойде та дигна тѣлото Ису-
сово. (39) Дойде още и [а]Никодимъ, (който бѣ
дохождалъ отъ най-първо прѣзъ нощь при И-
суса,) и носѣше едно смѣшение отъ смирна и
алой до сто литри. (40) И тъй, взеха тѣлото
Исусово и [б]обвиха го въ плащаница съ аро-
матитѣ, както е обичай на Юдеитѣ да погреб-
ватъ. (41) И на онова мѣсто дѣто бѣ разпнатъ
имаше градина, и въ градината гробъ новъ
въ който никой още не бѣ положенъ. (42) [в]Тамъ
прочее положиха Исуса [г]поради петъка на
Юдеитѣ, защото бѣше близу гробътъ.

ГЛАВА 20.

И въ [а]първия день на седмицата Мария
Магдалина идва на гроба сутриньта рано, ка-
то бѣше още тъмно, и гледа камика дигнатъ
отъ гроба. (2) Тича тогазъ и идва при Симо-
на Петра, и при [б]другия ученикъ когото о-
бичаше Исусъ, и казва имъ: Дигнали Госпо-
да отъ гроба, и не знаемъ дѣ сѫ го положи-
ли. (3) И тъй, Петъръ и другиятъ ученикъ
[в]излѣзоха и отхождаха на гроба. (4) И тича-
ха и двамата наедно; а другиятъ ученикъ
прѣдвари по-скоро Петра, и дойде първъ на
гроба; (5) и като надникна, вижда [г]плащани-
цитѣ сложени; но не влѣзе. (6) Слѣдъ него
дойде и Симонъ Петъръ, и влѣзе въ гроба,
и видѣ плащаницитѣ сложени, (7) и [д]кърпата
която бѣше на главата му сложена, не наед-
но съ плащаницитѣ, но особно свита на едно
мѣсто. (8) Тогазъ влѣзе и другиятъ ученикъ
който дойде по-напрѣдъ на гроба, и видѣ и
повѣрва; (9) защото не бѣха разумѣли още
[е]писанието че трѣбваше той да възкръсне изъ
мъртвитѣ. (10) И върнаха се пакъ ученицитѣ
у тѣхъ си.
(11) А [ж]Мария стоеше до гроба вънъ и
плачеше; и тъй, като плачеше надникна въ

р Мат. 27;35. Мар. 15;24. Лука 23;34.
с Псал. 22;18.
т Мат. 27;55. Мар. 15;40. Лука 23;49.
у Лука 24;18.
ф Гл. 13;23. 20;2. 21;7,20,24.
х Гл. 2;4.
ц Гл. 1;11. 16,32.
ч Псал. 69;21.
ш Мат. 27;48.
щ Гл. 17;4.
ъ Втор. 21;23.
ь Ст. 42. Мар. 15;42.
ѣ 1 Иоан. 5;6,8.
ю Изх. 12;46. Числа 9;12. Псал. 34;20.
я Псал. 22;16,17. Зах. 12;10. Отк. 1;7.
аа Мат. 27;57. Мар. 15;42. Лука 23;50.
бб Гл. 9;22. 12;42.
а Гл. 3;1,2. 7;50.
б Дѣян. 5;6.
в Иса. 53;9.
г Ст. 31.

—

а Мат. 28;1. Мар. 16;1. Лука 24;1.
б Гл. 13;23. 19;26. 21;7,20,24.
в Лука 24;12.
г Гл. 19;40.
д Гл. 11;44.
е Псал. 16;10. Дѣян. 2;25-31. 13;34,35.
ж Мар. 16;5.

гроба, (12) и вижда два ангела съ бѣли дре-
хи седнали, единъ откждѣ главата и единъ
откждѣ нозѣтѣ, гдѣто бѣ лежало тѣло-
то Исусово. (13) И тѣ ѝ казватъ: Жено, за-
що плачешъ? Казва имъ: Защото взели Го-
спода моего, и не зная дѣ сж го положили.
(14) И [з]това като рече, обърна се назадъ и
вижда Исуса че стои, и [и]не знаеше че е И-
сусъ. (15) Казва ѝ Исусъ: Жено, защо пла-
чешъ? кого търсишъ? А тя понеже го мна-
ше че е градинарьтъ казва му: Господине,
ако си го ти изнесълъ, кажи ми дѣ си го по-
ложилъ, и азъ ще го взема. (16) Казва ѝ И-
сусъ: Марийо! Тя се обърна и рече му: Ра-
вуни! което се казва, Учителю! (17) Казва ѝ
Исусъ: Не се допирай до мене, защото не
съмъ възлѣзълъ още при Отца си; но иди
[к]при братята ми и кажи имъ: [л]Възлѣзвамъ
при Отца моего и Отца вашего, и [м]Бога мое-
го и Бога вашего. (18) [н]Идва Мария Магда-
лина та извѣстява на ученицитѣ че видѣ Го-
спода, и че той ѝ рече това.

(19) А [о]вечерьта на този день, първия на
седмицата, когато бѣха и вратата заключени
дѣто ученицитѣ бѣха събрани поради страха
отъ Юдеитѣ, дойде Исусъ, и застана насрѣдъ,
и казва имъ: Миръ вамъ! (20) И това като
рече, показа имъ ржцѣтѣ и ребрата си. И
[п]зарадваха се ученицитѣ като видѣха Госпо-
да. (21) И пакъ имъ рече Исусъ: Миръ вамъ:
[р]Както ме Отецъ проводи, и азъ проваждамъ
васъ. (22) И това като рече духна, и казва
имъ: Приимете Духа Светаго. (23) [с]На които
простите грѣховетѣ, простени имъ сж; и на
които задържите, задържани сж.

(24) А Тома, единъ отъ дванадесетьтѣ, [т]на-
рицаемий Близнецъ, не бѣше съ тѣхъ когато
дойде Исусъ. (25) И казваха му другитѣ уче-
ници: Видѣхме Господа. А той имъ рече: А-
ко не видя на ржцѣтѣ му язвитѣ отъ гвоз-
деитѣ, и не туря пръста си въ язвитѣ на
гвоздеитѣ, и не вложа ржката си въ ребрата
му, нѣма да повѣрвамъ.

(26) И подиръ осемь дни пакъ бѣха вжтрѣ
ученицитѣ му, и Тома съ тѣхъ: идва Исусъ,
като бѣха вратата заключени, и застана на-
срѣдъ и рече: Миръ вамъ! (27) Послѣ казва
на Тома: [у]Дай си тука пръста и вижъ рж-
цѣтѣ ми; и дай ржката си и тури въ ребра-
та ми; и не бжди невѣренъ, но вѣренъ. (28) И
отговори Тома и рече му: Господь мой и Богъ
мой! (29) Казва му Исусъ: Понеже ме видѣ,
Томо, повѣрва. [ф]Блажени които безъ да ви-
дятъ повѣрваха.

(30) И [х]още много други чудеса стори И-
сусъ прѣдъ ученицитѣ си, които не сж писа-
ни въ тази книга. (31) А [ц]тѣзи сж написани
за да повѣрвате че Исусъ е Христосъ Синъ
Божий, [ч]и като вѣрвате да имате животъ въ
неговото име.

ГЛАВА 21.

Подиръ това пакъ се яви Исусъ на учени-
цитѣ *си* на Тивериадското море; и яви имъ
се така: (2) тамъ бѣха наедно Симонъ Пе-
търъ, и Тома нарицаемий Близнецъ, и [а]На-
танаилъ отъ Кана Галилейска, и [б]*синоветѣ*
Зеведеевы, и други двамина отъ ученицитѣ
негови. (3) Казва имъ Симонъ Петъръ: Азъ
ще отида да ловя риба. Казватъ му: Ще дой-
демъ и ние съ тебе. Излѣзоха и възлѣзоха
завчасъ на ладията; и прѣзъ онази нощь не
уловиха нищо. (4) И като се разсъмна вече
застана Исусъ на брѣга; но ученицитѣ [в]не
познаваха че е той Исусъ. (5) [г]Казва имъ И-
сусъ: Дѣца, имате ли нѣщо за ядене? Отго-
вориха му: Не. (6) А той имъ рече: [д]Хвър-
лете мрѣжата отдѣсно на ладията, и ще на-
мѣрите. И тъй хвърлиха; и не можаха вече
да я привлѣкатъ отъ множеството на рибата.
(7) Тогазъ онзи [е]ученикъ когото обичаше И-
сусъ казва на Петра: Господь е. А Симонъ
Петъръ като чу че е Господь прѣпаса връхна-
та си дреха (защото бѣше голъ) и хвърли се
въ морето. (8) А другитѣ ученици дойдоха съ
ладията, (защото не бѣха далечь отъ земята,
но колкото двѣстѣ лакти,) и влачеха мрѣжата
съ рибата. (9) И като излѣзоха на земята гле-
датъ жарава разложена, и риба турена на
нея, и хлѣбъ. (10) Казва имъ Исусъ: Доне-
сете отъ рибитѣ които уловихте сега. (11) Въз-

з Мат. 28;9. Мар. 16;9.
и Лука 24;16,31. Гл. 21;4.
к Псал. 22;22. Мат. 28;10. Рим 8;29. Евр. 2;11.
л Гл. 16;28.
м Ефес. 1;17.
н Мат. 28;10. Лука 24;10.
о Мар. 16;14. Лука 24;36. 1 Кор. 15;5.
п Гл 16;22.
р Мат. 28;18. Гл. 17;18,19. 2 Тим. 2;2. Евр. 3;1.
с Мат. 16;19. 18;18.
т Гл. 11;16.
у 1 Иоан. 1;1.
ф 2 Кор. 5;7. 1 Пет. 1;8.
х Гл. 21;25.
ц Лука 1;4.
ч Гл. 3;15,16. 5;24. 1 Пет. 1;8,9.

—

а Гл. 1:45.
б Мат. 4:21.
в Гл. 20;14.
г Лука 24;41.
д Лука 5;4,6,7.
е Гл. 13;23. 20;2.

лѣзе Симонъ Петъръ та извлѣче мрѣжата на
земята, пълна съ едри риби сто и петдесеть и
три; и толкозъ като бѣха мрѣжата се не съдра.
(12) Казва имъ Исусъ: [ж]Елате, обѣдвайте.
И никой отъ ученицитѣ не смѣеше да го по-
пита: Ти кой си? понеже знаеха че е Го-
сподь. (13) Идва тогазъ Исусъ и взема хлѣба
и дава имъ, така и рибата. (14) Това бѣше
вече [з]третий пжть дѣто се яви Исусъ на уче-
ницитѣ си откакъ възкръсна изъ мъртвитѣ.

(15) А като се наобѣдваха, казва Исусъ Си-
мону Петру: Симоне Ионинъ, любишъ ли ме
повече отъ тия? Казва му: Ей, Господи, ти
знаешъ че те обичамъ. Казва му: Паси а-
гънцитѣ ми. (16) Казва му пакъ втори пжть:
Симоне Ионинъ, любишъ ли ме? [и]Казва му:
Ей, Господи, ти знаешъ че те обичамъ. Ка-
зва му: Паси овцитѣ ми. (17) Казва му тре-
ти пжть: Симоне Ионинъ, обичашъ ли ме?
Оскърби се Петъръ защото му рече трети
пжть: Обичашъ ли ме? И рече му: Господи,
ти всичко знаешъ, [к]ти знаешъ че те оби-
чамъ. Казва му Исусъ: Паси овцитѣ ми.
(18) [л]Истина, истина ти казвамъ: Когато бѣ-
ше ти по-младъ, самъ си се опасваше и хо-
дѣше кждѣто щѣше; но като остарѣешъ ще
прострешъ ржцѣ, и другъ ще те опасва и ще
те води кждѣто ти не щешъ. (19) И това ре-
че като назначаваше [м]съ каква смърть има-
ше да прослави Бога. И това щомъ рече ка-
зва му: Върви подирѣ ми. (20) А Петъръ
като се обърна вижда че иде подирѣ имъ у-
ченикътъ [н]когото обичаше Исусъ, този кой-
то на вечерята се наклони на гръдитѣ му и
рече: Господи, кой е който ще те прѣдаде?
(21) Него като видѣ Петъръ казва Исусу: Го-
споди, а този що? (22) Казва му Исусъ: Ако
ща да прѣбжде той [о]доклѣ дойда, тебѣ що
ти е? Ти върви подирѣ ми. (23) И тъй, раз-
несе се тая дума помежду братята че този у-
ченикъ нѣма да умре; а Исусъ му не рече
че нѣма да умре, но: Ако ща да остане той
доклѣ дойда, тебѣ що ти е?

(24) Този е ученикътъ който свидѣтелствува
за това, който и написа това; и [п]знаемъ че
неговото свидѣтелство е истинно. (25) [р]Има о-
ще и други много нѣща що стори Исусъ, кои-
то ако би да се напишатъ едно по едно, [с]и
цѣлъ свѣтъ, ми се чини, не би вмѣстилъ на-
писанитѣ книги. Аминъ.

ДѢЯНИЯТА НА СВЕТИТѢ АПОСТОЛИ.

ГЛАВА 1.

Първото слово, о [а]Теофиле, направихъ за
все що начна Исусъ да прави и да учи,
(2) [б]даже дѣ деня въ който се вознесе, откакъ
[в]даде чрѣзъ Духа Светаго заповѣди на апо-
столитѣ които избра; (3) [г]на които и прѣд-
стави себе си живъ слѣдъ страданието си съ
много вѣрни знамения, като имъ се явяваше
четиридесеть дни и говорѣше имъ за цар-
ството Божие (4) И [д]като се събираше съ
тѣхъ заржча имъ да се не отдалечатъ отъ Е-
русалимъ, но да очакватъ обѣщанието на Отца

ж Дѣян. 10:41.
з Виж. Гл. 20;19,26.
и Дѣян. 20:28. Евр. 13;20. 1 Пет. 2;25. 5:2,4.
к Гл. 2:24,25. 16:30.
л Гл. 13;36. Дѣян. 12;3,4.
м 2 Пет. 1:14.
н Гл. 13:23,25. 20;2.
о Мат. 16;27.28. 25:31. 1 Кор. 4:5. 11:26. Отк. 2;25. 3;11. 22;7,20.
п Гл. 19:35. 3 Иоан. 12.
р Гл. 20;30.
с Амосъ 7;10.

а Лука 1:3.
б Мар. 16:19. Лука 9:51. 24:51. Ст. 9. 1 Тим. 3:16.
в Мат. 28;19. Мар. 16;15. Иоан. 20;21. Гл. 10:41,42.
г Мар. 16:14. Лука 24;36. Иоан 20:19 26. 21;1,14. 1 Кор. 15:5.
д Лука 24;48,49.

[е]което чухте, *рече,* отъ мене. (5) [ж]Защото Иоанъ е съ вода кръстилъ; а [з]вие ще бѫдете кръстени съ Духа Светаго слѣдъ тия не много дни. (6) И тѣй, като се събраха питаха го и казваха: [и]Господи, въ това ли врѣме щешъ [к]да възстановишъ царството въ Израиль? (7) А *той* имъ рече: [л]Не е за васъ да знаете годинитѣ или врѣмената, които Отецъ е положилъ въ собствената си власть. (8) [м]Но *вие* ще приемете сила [н]когато слѣзе Духъ Светий на васъ, и [о]още ми бѫдете свидѣтели и въ Ерусалимъ, и въ всичка Юдея и Самария, и до край земята. (9) И [п]това откакъ рече, тѣ като гледаха, [р]възнесе се, и облакъ го поде изпрѣдъ очитѣ имъ. (10) И като стояха та гледаха на небето когато възлѣзваше той, ето, двамина человѣци [с]съ бѣли дрехи застанаха прѣдъ тѣхъ, (11) които и рекоха: [т]Мѫже Галилеяни, що стоите та гледате на небето? Тоя Исусъ който се възнесе отъ васъ на небето [у]ще дойде тѣй както го видѣхте да отхожда на небето. (12) [ф]Тогазъ се върнаха въ Ерусалимъ отъ гората нарицаема Елеонска, която е близу до Ерусалимъ единъ сѫботенъ день пѫть.

(13) И когато влѣзоха, възлѣзоха [х]въ горницата дѣто живѣеха [ц]Петъръ и Яковъ и Иоанъ и Андрей, Филипъ и Тома, Вартоломей и Матей, Яковъ Алфеевъ и [ч]Симонъ Зилотъ, и [ш]Юда Якововъ. (14) [щ]Тѣ всички единодушно, [ъ]съ женитѣ и Мария майката Исусова и [ь]съ братята му, бѣха непрѣстанно въ молитва и молене.

(15) И прѣзъ тия дни стана Петъръ посрѣдъ ученицитѣ и рече: (а числото на тѣзи които се намѣрваха тамъ бѣше до сто и двадесеть души:) (16) Мѫже и братие, трѣбваше да се изпълни това писание [ѣ]което прѣдрече Духъ Светий чрѣзъ устата Давидови за Юда [ю]който стана водитель на тѣзи които хванаха Исуса; (17) защото [я]бѣше причисленъ съ насъ, и взелъ бѣ дѣлъ въ [ѧ]тая служба. (18) [ѫ]Той прочее спечели нива [а]отъ заплата на *своята* неправда; и като падна на очитѣ си проседна се прѣзъ срѣдъ, и изтекоха всичкитѣ му чрова. (19) И това стана извѣстно на всичкитѣ жители Ерусалимски, така щото тая нива се нарече по езика имъ Акелдама, сирѣчь, Нива Кръвна. (20) Защото е писано въ Книгата на Псалмитѣ: [б]«Да бѫде жилището му пусто, и да нѣма който да живѣе въ него;» и: [в]«Чина му другъ да вземе.» (21) И тѣй, отъ человѣцитѣ които се нахождаха съ насъ прѣзъ всичкото врѣме въ което влизаше и излизаше между насъ Господь Исусъ, (22) [г]като начна отъ кръщението Иоанново до деня въ който се [д]възнесе отъ насъ, единъ отъ тѣхъ трѣбва [е]да бѫде съ насъ свидѣтель на възкресението му. (23) И поставиха двамина, Иосифа нарицаемаго [ж]Варсава, който се наименува Юстъ, и Матия; (24) и помолиха се и рекоха: Ти, Господи, [з]сърдцевѣдче на всички, покажи отъ тия двамата единого когото си избралъ (25) [и]да вземе дѣла на тази служба и на апостолството отъ което изпадна Юда за да отиде на своето си мѣсто. (26) И дадоха жрѣбията си; и падна жрѣбето на Матия, и счете се съ единадесетьтѣ апостоли.

ГЛАВА 2.

И когато настана [а]деньтъ на Петдесетницата, всичкитѣ бѣха единодушно *събрани* наедно. (2) И [б]внезапно стана екотъ отъ небето

Лука 24;49. Иоан. 14;16,26,27. 15;26. 16;7. Гл. 2;33.
ж Мат. 3;11. Гл. 11;16. 19;4.
з Иоилъ 3;18. Гл. 2;4. 11;15.
и Мат. 24;3.
к Иса. 1;26. Дан. 7;27. Амосъ 9;11.
л Мат. 24;36. Мар. 13;32. 1 Сол. 5;1.
м Гл. 2;1,4.
н Лука 24;49.
о Лука 24;48. Иоан. 15;27. Ст. 22. Гл. 2;32.
п Лука 24;51. Иоан. 6;62.
р Ст. 2.
с Мат. 28;3. Мар. 16;5. Лука 24;4. Иоан. 20;12. Гл. 10;3,30.
т Гл. 2;7. 13;31.
у Дан. 7;13. Мат. 24;30. Мар. 13;26. Лука 21;27. Иоан. 14;3. 1 Сол. 1;10. 4;16. 2 Сол. 1;10. Отк. 1;7.
ф Лука 24;52.
х Гл. 9;37,39. 20;8.
ц Мат. 10;2-4.
ч Лука 6;15.
ш Юд. 1.
щ Гл. 2;1,46.
ъ Лука 23;49,55. 24;10.
ь Мат. 13;55.
ѣ Псал. 41;9. Иоан. 13;18.
ю Лука 22;47. Иоан. 18;3.
я Мат. 10;4. Лука 6;16.
ѧ Ст. 25. Гл. 12;25. 20;24. 21;19.
ѫ Мат. 27;5,7,8.
а Мат. 26;15. 2 Пет. 2;15.
б Псал. 69;25.
в Псал. 109;8.
г Мар. 1;1.
д Ст. 9.
е Иоан. 15;27. Ст. 8. Гл. 4;33.
ж Гл. 15;22.
з 1 Цар. 16;7. 1 Лѣт. 28;9. 29;17. Иер. 11;20. 17;10. Гл. 15;8. Отк. 2;23.
и Ст. 17.

—

а Лев. 23;15. Втор. 16;9. Гл. 20;16.
б Гл. 1;14.

като че идѣше силно духане отъ вѣтъръ, и [в]изпълни всичката кѫща дѣто седѣхя. (3) И явиха имъ се езици като огнени, които се раздѣляваха, и седна на всѣкиго отъ тѣхъ *по единъ*. (4) И [г]изпълниха се всички съ Духа Святаго, и начнаха [д]да говорятъ чужди езици както Духътъ имъ даваше да говорятъ. (5) А *тогава* имаше въ Ерусалимъ да живѣятъ Юдеи, человѣци благочестиви отъ всѣки народъ що има подъ небето. (6) И щомъ се разчу това, събра се народътъ; и смутиха се, защото всѣки единъ отъ тѣхъ чуеше ги да говорятъ неговия езикъ. (7) И смаяни всички чудѣха се, и думаха си единъ на другъ: Ето, всички тѣзи които говорятъ не сѫ ли [е]Галилеяни? (8) И какъ ние *ги* чуемъ *да говорятъ* всѣки по собствения нашъ езикъ въ който сме родени? (9) Партяни и Мидяни и Еламити, и които населяватъ Месопотамия, Юдея и Кападокия, Понтъ и Азия, (10) Фригия и Памфилия, Египетъ и Ливийскитѣ страни които сѫ около Киринея, и чужденци отъ Римъ, Юдеи и прозелити, (11) Критяни и Араби, чуемъ ги да говорятъ по нашитѣ езици величията Божии. (12) И смаяни всички недоумѣваха се, и единъ на другъ си думаха: Какво ли ще е това? (13) А други имъ се присмиваха и казваха че сѫ пили много сладко вино.

(14) А Петъръ съ единадесетьтѣ стана, възвиси гласа си, и проговори имъ: Мѫже Юдеяни, и всинца които живѣете въ Ерусалимъ, това да знаете, и дайте внимание на моитѣ думи; (15) защото тѣзи не сѫ пияни както вие мислите, [ж]понеже е третий часъ на деня; (16) но това е реченото чрѣзъ пророка Иоиля: (17) «И ще бѫде [з]въ послѣднитѣ дни, казва Богъ, [и]ще излѣя отъ моя Духъ на всѣка плъть; и ще пророкуватъ синоветѣ ви и [к]дъщеритѣ ви, и юношитѣ ваши видѣния ще виждатъ, и старцитѣ ваши съновища ще сънуватъ; (18) и още прѣзъ онии дни ще излѣя отъ Духа моего на рабитѣ мои и на рабинитѣ мои, и [л]ще пророчествуватъ; (19) и [м]ще покажа чудеса на небето горѣ и знамения долу на земята, кръвь и огънь и пара отъ димъ: (20) [н]слънцето ще се прѣвърне въ тъмнота и луната въ кръвь прѣди да дойде великиятъ и прѣсвѣтлиятъ день Господень; (21) и ще бѫде *че* всѣки [о]който призове името Господне спасенъ ще бѫде.» (22) Мѫже Израиляни, послушайте тѣзи думи: Исуса Назарянина, мѫжъ доказанъ вамъ отъ Бога [п]съ сили, чудеса, и знамения които Богъ направи чрѣзъ него посрѣдъ васъ, както и вие знаете, (23) него, [р]прѣдаденъ по прѣдопрѣдѣлената воля и прѣдвѣдѣнието Божие, вие като [с]хванахте, чрѣзъ рѫцѣтѣ на беззаконници *на кръстъ го* приковахте и убихте; (24) [т]когото Богъ възкръси като развърза болѣзнитѣ на смъртьта, понеже не бѣ възможно да бѫде държанъ той отъ нея. (25) Защото Давидъ казва за него: [у]«Гледахъ Господа прѣдъ себе си винаги; понеже е отъ десната ми страна, да се не поклатя; (26) за това сърдцето ми се развесели, и зарадва се езикътъ ми, а още и плътьта ми въ надежда ще почива; (27) защото нѣма да оставишъ душата ми въ адъ, нито ще оставишъ прѣподобния си да види истлѣние: (28) извѣстилъ си ми пѫтищата на живота: съ лицето си ще ме изпълнишъ съ веселба.» (29) Мѫже братие, мога да ви кажа свободно за [ф]патриарха Давида че умрѣ и погребенъ бѣ, и гробътъ му е у насъ до днешния день. (30) И тъй, понеже бѣше пророкъ [х]и знаеше че съ клетва му се закле Богъ че отъ плода на неговитѣ чрѣсла по плъть ще въздигне Христа да го постави на прѣстола му, (31) прѣдвидѣ и говори за възкресението Христово, че [ц]не бѣ оставена душата негова въ адъ, нито плътьта му видѣ истлѣние. (32) [ч]Тогозъ Исуса възкръси Богъ, [ш]на което ние всинца сме свидѣтели. (33) И тъй, [щ]като се възнесе съ

в Гл.4;31.
г Гл.1;5.
д Мар.16;17. Гл. 10;46. 19;6. 1Кор. 12;10,28,30. 13;1. 14;2, и дрг.
е Гл.1;11.
ж 1Сол.5;7.
з Иса.44;3. Иез. 11;19. 36;27. Иоилъ 2;28,29. Зах.12;10. Иоан.7;38.
и Гл.10;45.
к Гл.21;9.
л Гл.21;4,9,10. 1Кор. 12;10,28. 14;1, и дрг.
м Иоилъ 2;30,31.
н Мат.24;29. Мар. 13;24. Лука 21;25.
о Рим.10;13.
п Иоан.3:2. 14;10,11. Гл.10;38. Евр.2;4.
р Мат.26;24. Лука 22;22. 24;44. Гл. 3;18. 4;28.
с Гл.5;30.
т Ст.32. Гл.3;15. 4;10. 10;30 13;30, 34. 17;31. Рим. 4;24. 8;11. 1Кор. 6;14. 15;15. 2Кор. 4;14. Гал.1;1. Ефес.1;20. Кол. 2;12. 1Сол.1;10. Евр. 13;20. 1Пет.1;21.
у Псал.16;8.
ф 3Цар.2;10. Гл. 13;36.
х 2Цар.7;12,13. Псал.132;11. Лука 1;32,69. Рим.1;3. 2Тим.2;8.
ц Псал.16;10. Гл. 13;35.
ч Ст.24.
ш Гл.1;8.
щ Гл.5;31. Фил.2;9. Евр.10;12.

Божията дѣсница, и [ъ]взе отъ Отца обѣщанието на Светаго Духа, [ь]излѣ това което сега вие виждате и чуете. (34) Защото Давидъ не е възлѣзълъ на небеса; но той казва: [ѣ]«Рече Господь Господу моему: Седи отдѣсно ми (35) доклѣ положа враговетѣ твои подножие на нозѣтѣ ти.» (36) И тъй, здраво да знае всичкий домъ Израилевъ че тогозъ Исуса когото вие разпехте, [ю]Богъ е него направилъ Господь и Помазанникъ.

(37) *Това* като чуха тѣ, [я]дойде сърдцето имъ въ умиление, и рекоха на Петра и на другитѣ апостоли: Що да сторимъ, мѫже братие? (38) И Петъръ имъ рече: [ѫ]Покайте се, и всѣки отъ васъ да се кръсти въ името Исусъ Христово за прощение на грѣховетѣ; и ще приемете дара на Светаго Духа. (39) Защото обѣщанието е на васъ, и [ѭ]на чадата ваши, и [а]на всички далечни, колкото ще призове Господь Богъ нашъ. (40) И съ много други рѣчи засвидѣтелствуваше; и прѣдумваше *ги,* и казваше: Избавете се отъ този развращенъ родъ. (41) И тъй, тѣзи които приеха съ радость словото негово покръстиха се; и приложиха се въ този день до три хиляди души.

(42) И [б]прѣбѫдваха непрѣстанно въ поучението апостолско, и въ общението, и въ прѣломяването на хлѣба, и въ молитви. (43) И страхъ обзе всѣка душа; и [в]много чудеса и знамения биваха чрѣзъ апостолитѣ. (44) И всичкитѣ вѣрващи бѣха наедно, и всичко [г]имаха общо; (45) и стоката и имането си продаваха и [д]разподѣляха ги на всички, всѣкиму споредъ нуждата що имаше. (46) [е]И всѣки день прѣбѫдваха единодушно [ж]въ храма, и [з]прѣломяваха хлѣбъ отъ кѫща въ кѫща, и приимаха храна съ радость и простосърдечие, (47) като хвалѣха Бога, и [и]бѣха благоприятни на всичкия народъ; а [к]Господь всѣки день прибавяше на църквата спасяемитѣ.

ГЛАВА 3.

А Петъръ и Иоанъ наедно възлѣзваха [а]въ храма въ врѣмето на молитвата по [б]деветия часъ. (2) И имаше нѣкой си [в]человѣкъ който бѣ хромъ отъ утробата на майка си, та го *все* носѣха: когото и слагаха всѣки день до вратата на храма които се наричаха Красни, [г]да проси милостиня отъ онѣзи които влѣзваха въ храма (3) Той като видѣ Петра и Иоана когато щѣха да влѣзатъ въ храма, попроси да вземе милостиня. (4) А Петъръ съ Иоана взрѣ се въ него и рече: Погледни ни. (5) И той ги гледаше съ внимание, съ надежда да вземе нѣщо отъ тѣхъ. (6) И Петъръ рече: Сребро и злато азъ нѣмамъ; но което имамъ, това ти давамъ: [д]Въ името на Исуса Христа Назарянина, стани и ходи. (7) И като го хвана за дѣсната рѫка дигна го; и тозъ часъ утвърдиха се плеснитѣ и глезнитѣ му. (8) И [е]скочи та се изправи и ходѣше; и влѣзе съ тѣхъ въ храма та ходѣше и скачаше и славѣше Бога. (9) [ж]И видѣ го всичкиятъ народъ че ходи и славя Бога, (10) и познаваха го че бѣ той [з]който седѣше за милостиня при Краснитѣ Врата на храма; и останаха въ ужасъ и удивление голѣмо за това което се бѣ случило нему.

(11) И понеже изцѣлениятъ хромъ се не отдѣляше отъ Петра и Иоана, всичкиятъ народъ смаянъ стече се при тѣхъ въ притвора [и]нарицаемъ Соломоновъ (12) А като видѣ Петъръ отговори народу: Мѫже Израилтяни, що се чудите за това? или що се взирате на насъ, като че отъ своя сила или благочестие сме сторили тогози да ходи? (13) [к]Богъ Авраамовъ и Исааковъ и Якововъ, Богъ на отцитѣ наши, [л]прослави Сина своего Исуса, когото [м]вие прѣдадохте и [н]отрекохте се отъ него прѣдъ Пилата когато той бѣ рѣшилъ да

ъ Иоан. 14:26 15:26. 16:7.13. Гл. 1:4.
ь Гл 10:45. Ефес. 4;8.
ѣ Псал. 110:1. Мат. 22:44. 1 Кор. 15;25. Ефес. 1;20. Евр. 1;13.
ю Гл 5:31.
я Зах. 12:10. Лука 3:10. Гл. 9:6. 16;30.
ѫ Лука 24:47. Гл. 3;19.
ѭ Иоилъ 2:28. Гл. 3;25.
а Гл. 10:45. 11;15,18. 14:27. 15:3,8,14. Ефес. 2:13,17.
б Ст. 46. Гл. 1:14. Рим. 12:12. Ефес. 6:18 Кол. 4;2. Евр. 10;25.
в Мар. 16:17. Гл. 4:33. 5:12.
г Гл. 4:32,34.
д Иса. 58;7.
е Гл. 1;14.
ж Лука 24;53. Гл. 5:42.
з Гл. 20:7.
и Лука 2:52. Гл. 4;33. Рим. 14;18.
к Гл. 5;14. 11;24.

—

а Гл. 2;46.
б Псал. 55:17.
в Гл. 14;8.
г Иоан. 9;8.
д Гл. 4;10.
е Иса. 35;6.
ж Гл. 4:16,21.
з Иоан 9;8.
и Иоан. 10;23. Гл. 5;12.
к Гл. 5:30.
л Иоан. 7;39. 12;16. 17;1.
м Мат. 27;2.
н Мат. 27;20. Мар. 15;11. Лука 23:18, 20,21. Иоан. 18:40. 19;15. Гл. 13;28.

го нусне. (14) Но вие се отрекохте отъ [о]Све-
тия и [п]Праведния, и напросихте да ви се
даде человѣкъ убийца; (15) а Началника на
Живота убихте, [р]когото Богъ въскръси отъ
мъртвитѣ; и ние сме [с]на него свидѣтели.
(16) [т]И чрѣзъ вѣрата въ неговото име, того-
зи когото гледате и познавате неговото име
го укрѣпи; и тази вѣра която е чрѣзъ него
даде му прѣдъ всинца ви това съвършено
здраве. (17) И сега, братие, зная че *вие* [у]по
невѣдѣние сторихте *това*, както и начални-
цитѣ ваши; (18) а Богъ, [ф]което прѣдизвѣсти
[х]чрѣзъ устата на всичкитѣ си пророци че
ще Христосъ да пострада, така го извърши.
(19) [ц]Покайте се и обърнете се, да се зали-
чатъ грѣховетѣ ви, та да дойдатъ врѣмена у-
тѣшителни отъ присѫтствието Господне, (20) и
да ви проводи прѣдпроповѣдания вамъ Иисуса
Христа, (21) [ч]когото трѣбва да приеме небето
до врѣмето въ което ще се [ш]възстанови всич-
ко [щ]що е говорилъ Богъ отъ вѣка чрѣзъ уста-
та на всичкитѣ свети своя пророци. (22) За-
щото Моисей рече на отцитѣ: [ъ]«Господь Богъ
вашъ ще въздигне вамъ отъ братята ваши
пророкъ като мене: него послушайте въ всич-
ко щото ви рече; (23) и всѣка душа която не
послуша тогозъ пророка ще бѫде изтрѣбена
изъ народа.» (24) Още всичкитѣ пророци отъ
Самуила и насетнѣ, колкото сѫ говорили,
прѣдвъзвѣстиха и тия дни. (25) [ь]Вие сте си-
нове на пророцитѣ, и на завѣта който завѣ-
щя Богъ на отцитѣ наши когато рече Авраа-
му: [ѣ]«И всичкитѣ племена на земята въ твоето
сѣме ще се благословятъ.» (26) Богъ като въз-
кръси Сина своего Иисуса, [ю]до васъ най-пър-
во го [я]проводи да ви благослови, [ѧ]и да от-
връща всѣкиго отъ лукавствата ваши.

ГЛАВА 4.

И когато тѣ говорѣха народу, дойдоха върху
тѣхъ свещеницитѣ и войводата на храма и
Садукеитѣ, (2) които се [а]жалуваха защото у-
чеха народа и проповѣдваха чрѣзъ Иисуса въз-
кресението отъ мъртвитѣ. (3) И възложиха на
тѣхъ рѫцѣ и турнха *ги* подъ стража за утро-
то, защото бѣше вече привечеръ. (4) А мно-
зина отъ тѣзи които чуха словото повѣрваха;
и числото на *повѣрвалитѣ* человѣци стигна
до петь хиляди.

(5) И на утрината събраха се въ Ерусалимъ
началницитѣ имъ и старѣйшинитѣ и книж-
ницитѣ, (6) и първосвещеникътъ [б]Ана, и
Каиафа и Иоанъ и Александръ, и *всички*
що бѣха отъ първосвещеническия родъ. (7) И
като ги изправиха насрѣдъ питаха ги: [в]Съ
коя сила, или въ кое име, сторихте вие това?
(8) [г]Тогазъ Петръ, изпълненъ Духомъ Све-
тимъ, рече имъ: Началници народни и ста-
рѣйшини Израилеви, (9) понеже отъ насъ се
иска днесъ отвѣтъ за едно благодѣяние къмъ
человѣкъ немощенъ, чрѣзъ какво биде той
изцѣленъ, (10) да знаете всинца вие и всич-
кий народъ Израилевъ че [д]чрѣзъ името на
Иисуса Христа Назарянина, когото вие разпех-
те, [е]когото Богъ възкръси отъ мъртвитѣ, чрѣзъ
него той стои прѣдъ васъ здравъ. (11) [ж]Той е
камикътъ когото прѣнебрѣгнахте вие зидари-
тѣ, който стана глава на ѫгъла. (12) И чрѣзъ
никого другиго [з]не бива спасение; защото нѣ-
ма подъ небето друго име да е дадено между
человѣцитѣ чрѣзъ което трѣбва да се спасимъ.
(13) А тѣ като гледаха Петровото и Иоано-
вото дързновение, и [и]разумѣха че сѫ без-
книжни и прости человѣци, чудѣха се, но
познаха ги че сѫ били наедно съ Иисуса.
(14) А като видѣха изцѣления человѣкъ че
[к]стои съ тѣхъ нѣмаха що да рекатъ насрѣща.
(15) И откакъ имъ повелѣха да излѣзатъ вънъ
отъ съборището, посъвѣтваха се помежду си
(16) и говорѣха: [л]Що да сторимъ на тѣзи че-
ловѣци? защото [м]явно е на всички които
живѣятъ въ Ерусалимъ че знаменито чудо
стана чрѣзъ тѣхъ; и не можемъ да речемъ че

о Псал.26;10. Мар. 1;24. Лука 1;35. Гл.2;27. 4;27.
п Гл.7;52. 22;14.
р Гл.2:24.
с Гл.2;32.
т Мат.9;22. Гл.4;10. 14;9.
у Лука 23:34. Иоан. 16;3. Гл.13;27. 1Кор. 2;8. 1Тим.1;13.
ф Лука 24;44. Гл.26;22.
х Псал.22. Иса.50:6. 53;5, и дрг. Дан. 9:26. 1Пет.1;10,11.
ц Гл.2;38.
ч Гл.1;11.
ш Мат.17;11.
щ Лука 1;70.
ъ Втор.18;15,18,19. Гл.7;37.
ь Гл.2;39. Рим.9:4,8. 15;8. Гал.3;26.
ѣ Бит.12;3. 18;18, 22;18. 26;4. 28;14. Гал.3:8.
ю Мат.10;5. 15;24. Лука 24:47. Гл. 13:32,33,46.
я Ст.22.
ѧ Мат.1;21.

—

а Мат.22;23. Гл.23;8.
б Лука 3;2. Иоан. 11:49. 18;13.
в Изх.2;14. Мат. 21;23. Гл.7;27,
г Лука 12;11,12.
д Гл.3;6,16.
е Гл.2;24.
ж Псал.118;22. Иса. 28;16. Мат 21:42.
з Мат.1:21. Гл.10;43. 1Тим.2:5,6.
и Мат.11;25. 1Кор. 1;27.
к Гл.3;11.
л Иоан.11;47.
м Гл.3;9,10.

не е ставало. (17) Но за да се не разнесе повече въ народа, съ заплашване да имъ запрѣтимъ да не говорятъ вече въ това име на никого человѣка. (18) И [н]повикаха ги та имъ заржчаха да не продуматъ никакъ, нито да учатъ въ името Иисусово. (19) А Петъръ и Иоанъ отговориха имъ и рекоха: [о]Ако е праведно прѣдъ Бога да послушаме васъ повече, а не Бога, сждете; (20) [п]защото ние не можемъ да не говоримъ това [р]що сме видѣли и чули. (21) А тѣ пакъ ги заплашиха, и пуснаха ги, понеже не намѣрваха нищо *за което* да ги накажатъ, [с]поради народа; защото всички славѣха Бога [т]за това що биде. (22) Защото человѣкътъ надъ когото стана това чудо на изцѣлението бѣше повече отъ четиридесеть години.

(23) И щомъ ги пуснаха, [у]дойдоха при своитѣ си та извѣстиха *това* що имъ рекоха първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ. (24) А тѣ като чуха възнисиха единодушно гласъ къмъ Бога и рекоха: Владико, [ф]ти си Богъ който си направилъ небето и земята и морето и всичко що е въ тѣхъ; (25) който си рекълъ чрѣзъ устата на Давида раба своего: [х]«Защо се разфучаха езичницитѣ, и народитѣ прѣговарятъ суетни нѣща? (26) Прѣдстанаха царетѣ земни, и князоветѣ се събраха на купъ, противъ Господа и противъ Помазаника негов.» (27) Защото [ц]наистина се събраха противъ [ч]светия твой отрокъ Иисуса, [ш]когото си помазалъ, Иродъ и Пилатъ Понтийски, съ езичницитѣ и народа Израилевъ, (28) [щ]да сторятъ това което твоята ржка и твоята воля е прѣдопрѣдѣлила да бжде. (29) И нинѣ, Господи, погледни на тѣхнитѣ заплащвания, и дай на твоитѣ раби [ъ]да говорятъ твоето слово съ всѣко дързновение, (30) ти като простирашъ ржката си на изцѣление, [ь]да ставатъ знамения и чудеса [ѣ]чрѣзъ името [ю]на светаго отрока твоего Иисуса. (31) И като се помолиха, [я]потресе се мѣстото дѣто бѣха събрани; и изпълниха се всички Духомъ Светимъ, и [ѫ]проповѣдваха словото Божие съ дързновение.

(32) А множеството които бѣха повѣрвали имаше [ѩ]едно сърдце и една душа; [а]и ни единъ не казваше за нѣщо отъ имането си че е негово, но всичко имаха общо. (33) И апостолитѣ [б]съ сила голѣма отдаваха [в]свидѣтелството за възкресението на Господа Иисуса; и [г]голѣма благодать бѣ надъ всички тѣхъ. (34) И никой отъ тѣхъ не бѣше въ лишение, [д]защото всички които бѣха стопани на ниви или на кжщи продаваха ги, и носѣха цѣната на проданеното, (35) и [е]слагаха я при нозѣтѣ на апостолитѣ; и [ж]раздаваше се всѣкиму споредъ колкото му трѣбваше.

(36) Така Иосий, нареченний отъ апостолитѣ Варнава, (което се тълкува, Синъ Утѣшения,) Левитъ, родомъ Кипрянинъ, (37) който [з]имаше своя земя, продаде *я*, и донесе паритѣ, и сложи *ги* прѣдъ нозѣтѣ на апостолитѣ.

ГЛАВА 5.

А нѣкой си человѣкъ на име Анания, съ жена си Сапфира, продаде стяжание, (2) и утаи отъ цѣната, съ знайнето и на жена си; [а]и донесе една часть и сложи *я* прѣдъ нозѣтѣ на апостолитѣ. (3) А Петъръ [б]рече: Анание, защо [в]изпълни Сатана сърдцето ти да излъжешъ Духа Светаго и да утаишъ отъ цѣната на нивата? (4) Като стоеше *непродадена*, не бѣше ли твоя? и като се продаде, не бѣше ли въ твоя власть? Защо тури това нѣщо въ сърдцето си? Не си рекълъ лъжа на человѣци, но на Бога. (5) И като слушаше Анания тѣзи думи [г]падна и издъхна; и страхъ голѣмъ обзе всички които чуха това. (6) И станаха по-младитѣ, [д]обвиха го, и изнесоха та *го* погребоха. (7) И като се минаха около три часа, влѣзе и жена му безъ да знае това що бѣше се случило. (8) И Петъръ ѝ отговори: Кажи ми, за толкозъ ли продадохте нивата?

н Гл. 5;40.
о Гл. 5;29.
п Гл. 1;8. 2;32.
р Гл. 22;15. 1 Иоан. 1:1,3.
с Мат. 21;26. Лука 20;6,19. 22;2. Гл. 5;26.
т Гл. 3;7,8.
у Гл. 12;12.
ф 4 Цар. 19;15.
х Псал. 2;1.
ц Мат. 26;3. Лука 22;2. 23;1,8.
ч Лука 1;35.
ш Лука 4;18. Иоан. 10;36.
щ Гл. 2;23. 3;18.
ъ Ст. 13,31. Гл. 9;27. 13;46. 14;3. 19;8. 26:26. 28;31. Ефес. 6;19.
ь Гл. 2;43. 5;12.
ѣ Гл. 3;6,16.
ю Ст. 27.
я Гл. 2;2,4. 16;26.
ѫ Ст. 29.
ѩ Гл. 5:12. Рим. 15;5,6. 2 Кор. 13;11. Фил. 1;27. 2;2. 1 Пет. 3;8.
а Гл. 2;44.
б Гл. 1;8.
в Гл. 1;22.
г Гл. 2;47.
д Гл. 2;45.
е Ст. 37. Гл. 5;2.
ж Гл. 2;45. 6;1.
з Ст. 34,35. Гл. 5;1,2.

—

а Гл. 4;37.
б Числа 30;2. Втор. 23;21. Екл. 5;4.
в Лука 22;3.
г Ст. 10,11.
д Иоан. 19;40.

И ти рече: Ей, за толкозъ. (9) А Петъръ ѝ рече: Защо се съгласихте [е]да изкусите Духа Господень? Ето на вратата нозѣтѣ на тѣзи що погребоха мѫжа ти; и тебе ще изнесатъ. (10) [ж]И падна на часа до нозѣтѣ му и издъхна; а като влѣзоха момцитѣ намѣриха я мъртва, и изнесоха я та я погребоха при мѫжа и. (11) И голѣмъ страхъ [з]обзе всичката църква и всички които чуеха това.

(12) И пакъ [и]много знамения и чудеса биваха въ народа чрѣзъ рѫцѣтѣ на апостолитѣ; ([к]и всички единодушно бѣха въ притвора Соломоновъ. (13) [л]А отъ другитѣ никой не смѣеше да се прилѣпява при тѣхъ; [м]народътъ обаче ги имаше на почесть. (14) И прилагаха се повече вѣрващи въ Господа, множество мѫже и жени;) (15) така щото изнасяха болнитѣ по улицитѣ и слагаха ги на постелки и на одрове, [н]да би поне сѣнката Петрова въ минуването му да осѣни нѣкого отъ тѣхъ. (16) Събираха се още въ Ерусалимъ и множество отъ околнитѣ градове та носѣха [о]болни и страдащи отъ нечисти духове; и всички получаваха изцѣление.

(17) Тогазъ [п]стана първосвещеникътъ и всички които бѣха съ него, що припадлежеха на Садукейската ересь, изпълнени съ завистъ, (18) и [р]турнха рѫцѣ на апостолитѣ и затвориха ги въ общата тъмница. (19) Но Ангелъ Господень прѣзъ нощьта отвори вратата на тъмницата та ги изведе и рече: (20) Идете и застанете въ храма та говорете на народа [т]всичкитѣ думи на този животъ. (21) Тѣ като чуха *това* на съвнуване влѣзоха въ храма и поучаваха. А [у]когато дойде първосвещеникътъ и които бѣха съ него, свикаха събора и всичкото старѣйшинство на синоветѣ Израилеви, и проводиха въ тъмницата да доведатъ *апостолитѣ*. (22) Но слугитѣ като отидоха не ги намѣриха въ тъмницата; и върнаха се та извѣстиха (23) и рекоха: Тъмницата намѣрихме заключена твърдѣ здраво, и стражаритѣ стоеха вънъ прѣдъ вратата; и, като отворихме не намѣрихме никого вѫтрѣ. (24) И като чуха тѣзи думи свещеникътъ и [ф]войводата на храма и първосвещеницитѣ, въ недоумѣние бѣха за тѣхъ какво ще бѫде това. (25) И дойде нѣкой си та имъ извѣсти и каза: Ето, тѣзи человѣци които турихте въ тъмницата стоятъ въ храма и поучаватъ народа. (26) Тогазъ отиде войводата съ слугитѣ и доведе ги, не на сила; [х]защото се боеха отъ народа да ги не убиятъ съ камене. (27) И като ги доведоха поставиха ги прѣдъ събора; и попита ги първосвещеникътъ (28) и рече: [ц]Не ви ли заржчахме и запрѣтихме да не поучавате въ това име? И, ето, напълнихте Ерусалимъ съ вашето поучение, [ч]и искате да докарате върхъ насъ [ш]кръвьта на тогозъ человѣка.

(29) И отговори Петъръ и апостолитѣ и рекоха: [щ]Подобава да се покоряваме повече Богу, нежели на человѣцитѣ. (30) [ъ]Богъ на отцитѣ наши възкръси Исуса, когото вие убихте като го [ь]повѣсихте на дърво. (31) [ѣ]Него Богъ съ десницата си въздигна за [ю]началникъ и [я]спаситель, [ѫ]да даде покаяние на Израиля и прощение на грѣховетѣ. (32) И въ тѣзи нѣща свидѣтели нему сме [ѭ]ние и Духъ Светий [а]когото Богъ даде на онѣзи които го слушатъ.

(33) А [б]тѣ като чуха *това* късаха се *отъ ядъ*, и наговаряха се да ги убиятъ. (34) Но Фарисей нѣкой си на име [в]Гамалиилъ, законоучитель, когото всичкий народъ почиташе, стана въ съборището и заповѣда да изведятъ вънъ апостолитѣ за малко врѣме; (35) и рече имъ: Мѫже Израиляни, помислете си добрѣ какво ще сторите върхъ тѣзи человѣци. (36) [г]Защото прѣди тѣзъ дни подигна се Тевда и казваше за себе си да е голѣмъ нѣкой си, при когото се прилѣпиха до четиристотинъ души на четъ; който биде убитъ, и всички които му се покоряваха разидоха се и изчезнаха. (37) Слѣдъ него се подигна Юда Галилеянинътъ въ врѣмето на записването, и отвлѣче подирѣ си доста народъ; и той заги-

е Ст. 3. Мат. 4;7.
ж Ст. 5.
з Ст. 5. Гл. 2;43. 19;17.
и Гл. 2;43. 14;3. 19;11. Рим. 15;19. 2 Кор. 12;12. Евр. 2;4.
к Гл. 3;11. 4;32.
л Иоан. 9;22. 12;42. 19;38.
м Гл. 2;47. 4;21.
н Мат. 9;21. 14;36. Гл. 19;12.
о Мар. 16;17,18. Иоан. 14;12.
п Гл. 4;1,2,6.
р Лука 21;12.
с Гл. 12;7. 16;26.
т Иоан. 6;68. 17;3. 1 Иоан. 5;11.
у Гл. 4;5,6.
ф Лука 22;4. Гл. 4;1.
х Мат. 21;26.
ц Гл. 4;18.
ч Гл. 2;23,36. 3;15. 7;52.
ш Мат. 23;35. 27;25.
щ Гл. 4;19.
ъ Гл. 3;13,15. 22;14.
ь Гл. 10;39. 13;29. Гал. 3;13. 1 Пет. 2:24.
ѣ Гл. 2;33,36. Фил. 2;9. Евр. 2;10. 12;2.
ю Гл. 3;15.
я Мат. 1;21.
ѫ Лука 24;47. Гл. 3;26. 13;38. Ефес. 1;7. Кол. 1;14.
ѭ Иоан. 15;26,27.
а Гл. 2;4. 10;44.
б Гл. 2;37. 7;54.
в Гл. 22;3.
г Прит. 21;30. Иса. 8;10. Мат. 15;13.

ия, и всички които се поведоха слѣдъ него разпръснаха се. (38) И сега ви казвамъ: Оттеглете се отъ тѣзи человѣци и оставете ги; защото това намѣрение или това дѣло, [д]ако би да е отъ человѣци, ще се развали; (39) [е]ако ли е отъ Бога, не можете го развали. *Пазете се* да не би да се намѣрите и [ж]богопротивници. (40) И послушаха го; и [з]повикаха апостолитѣ, биха ги, и заржчаха имъ да не говорятъ въ името Исусово, и тъй ги пуснаха. (41) А тѣ си отиваха отъ събора [и]радостни, защото се сподобиха да прѣтърпятъ безчестие за неговото име. (42) И всѣки день [к]не прѣставаха да учатъ и да благовѣствуватъ за Исуса Христа и [л]въ храма и по кжщатѣ.

ГЛАВА 6.

И прѣзъ тия дни, [а]когато се умножаваха ученицитѣ, стана роптание [б]отъ Еллиниститѣ върху Евреитѣ че [в]въ повседневното раздаване на потрѣбноститѣ тѣхнитѣ вдовици оставали непригледвани. (2) На това дванадесетьтѣ свикаха множеството на ученицитѣ и рекоха: [г]Не е прилично намъ да оставимъ словото Божие и да слугуваме на трапези. (3) И тъй, братие, вижте [д]та изберете отъ васъ си седемь души свидѣтелствувани, изпълнени съ Духъ Светъ и съ мждрость, които да поставимъ за тази потрѣба. (4) А [е]ние ще си останемъ въ молитвата и въ служенето на словото. (5) И угодно бѣ прѣдложението на всичкото множество; и избраха Стефана, [ж]мжжъ изпълненъ съ вѣра и съ Духъ Светъ, и [з]Филипа, и Прохора, и Никанора, и Тимона, и Пармена, и [и]Николая прозелита отъ Антиохия; (6) които поставиха прѣдъ апостолитѣ; и тѣ се [к]помолиха и [л]възложиха ржцѣ на тѣхъ. (7) И [м]словото Божие растѣше, и умножаваше се числото на ученицитѣ въ Ерусалимъ твърдѣ много; и много множество [н]отъ свещеницитѣ подчиняваха се на вѣрата.

(8) А Стефанъ, изпълненъ съ вѣра и сила, правѣше голѣми чудеса и знамения въ народа. (9) И подигнаха се нѣкои отъ съборището което се казваше *съборище* на Ливертинцитѣ, и Киринейцитѣ, и Александрийцитѣ, и нѣкои отъ Киликия и Азия, и прѣпираха се съ Стефана. (10) И [о]не можеха да устоятъ срѣщу мждростьта и духа съ който говорѣше. (11) [п]Тогазъ подучиха человѣци да казватъ: Чухме го да говори думи хулни противъ Моисея и противъ Бога. (12) И подсториха народа и старѣйшинитѣ и книжницитѣ, и нападнаха та го дръпнаха и докараха *го* на съборището. (13) и прѣдставиха лъжливи свидѣтели, които казваха: Този человѣкъ не прѣстава да говори хулни думи противъ това свето мѣсто и противъ закона; (14) [р]защото го чухме да казва че този Исусъ Назарянинътъ [с]ще развали това мѣсто, и ще измѣни обичаитѣ които прѣдаде намъ Моисей. (15) И всички които седѣха на събора като се вгледаха въ него видѣха лицето му като лице на ангелъ.

ГЛАВА 7.

А първосвещеникътъ рече: Така ли е това? (2) А той рече: [а]Мжже, братие, и отци, слушайте: Богъ на славата яви се отцу нашему Аврааму когато бѣше въ Месопотамия, прѣди да се засели въ Харанъ, (3) и рече му: [б]«Излѣзъ отъ земята си и отъ сродството си, и дойди въ земята която ще ти покажа.» (4) Тогазъ [в]излѣзе отъ Халдейската земя и засели се въ Харанъ. И отъ тамъ, слѣдъ умирането на баща му, прѣсели го въ тази земя въ която вие сега живѣете. (5) И не му даде наслѣдие въ нея нито една стжпка отъ нога, а [г]обѣща му се да я даде въ стяжание нему и на неговото потомство слѣдъ него, когато още той нѣмаше чадо. (6) И рече му Богъ така, [д]че неговитѣ потомци ще бждатъ прѣселеници въ чужда земя, и ще ги направятъ *като* ро-

---

д Лука 21:15. 1 Кор. 1:25.
е Гл. 7:51. 9;5. 23;9.
ж Гл. 4;18.
з Мат. 10;17. 23;34. Мар. 13:9.
и Мат. 5:12. Рим. 5;3. 2 Кор. 12:10. Фил. 1;29. Евр. 10:34. Як. 1;2. 1 Пет. 4;13,16.
к Гл. 2;46.
л Гл. 4;20,29.

—

а Гл. 2;41. 4;4. 5;14. Ст. 7.
б Гл. 9;29. 11;20.
в Гл 4;35.
г Изх. 18;17.
д Втор. 1;13. Гл. 1;21. 16;2. 1 Тим. 3;7.
е Гл. 2:42.
ж Гл. 11;24.
з Гл. 8:5,26. 21;8.
и Отк. 2:6,15.
к Гл. 1;24.
л Гл. 8;17. 9;17. 13;3. 1 Тим. 4;14. 5;22. 2 Тим. 1;6.
м Гл. 12:24. 19;20. Кол. 1:6.
н Иоан. 12:42.
о Лука 21;15. Гл. 5;39 Изх. 4;12. Иса. 54;17.
п 3 Цар. 21:10,13. Мат. 26;59,60.
р Гл. 25;8.
с Дан. 9;26.

—

а Гл. 22;1.
б Бит. 12;1.
в Бит. 11;31. 12;4,5.
г Бит. 12:7. 13:15. 15:3,18. 17;8. 26;3.
д Бит. 15;13,16.

бе, и ще ги притѣсняватъ [е]четиристотинъ го-
дини. (7) Но азъ, рече Богъ, ще сѫдя този на-
родъ на който ще робуватъ; и подиръ това
ще излѣзатъ и ще [ж]ми служатъ на това мѣ-
сто. (8) И [з]даде му завѣтъ на обрѣзването; [и]и
така роди Исаака, и обрѣза го въ осмия день;
[к]и Исаакъ *роди* Якова, [л]и Яковъ дванадесетьтѣ
патриарси. (9) А [м]патриарситѣ завидѣха Ио-
сифу и продадоха *го* въ Египетъ; [н]Богъ оба-
че бѣше съ него, (10) и избави го отъ всич-
китѣ му бѣди, [о]и даде му благодать и мѫ-
дрость прѣдъ Фараона царя Египетскаго, който
го постави управитель надъ Египетъ и надъ
всичкия си домъ. (11) И [п]дойде гладъ надъ
всичката земя Египетска и Ханаанска, и скърбь
голѣма; и отцитѣ наши не намѣрваха прѣ-
храна. (12) А Яковъ, като [р]чу че има жито
въ Египетъ, изпрати първий пѫть отцитѣ на-
ши; (13) и [с]на втория пѫть познатъ биде Ио-
сифъ на братята си, и извѣстенъ стана Ио-
сифовътъ родъ Фараону. (14) И [т]проводи Ио-
сифъ та призова баща си Якова и [у]всичкото
си сродство, седемдесеть и петь души. (15) [ф]И
слѣзе Яковъ въ Египетъ, [х]я умрѣ *тамъ* той
и отцитѣ наши; (16) и [ц]прѣнесоха ги въ Си-
хемъ, и положиха ги [ч]въ гроба който купи
Авраамъ съ цѣна на сребро отъ синоветѣ на
Емора Сихемова. (17) И [ш]като наближаваше
врѣмето на обѣщанието което Богъ съ клетва
се обѣща Аврааму, [щ]нарасна народътъ и у-
множи се въ Египетъ (18) доклѣ настана другъ
царь, който не знаеше Иосифа. (19) Той съ
коварно мѫдруване върхъ нашия родъ при-
тѣсни отцитѣ ни до толко щото [ъ]да хвърлятъ
дѣцата си за да не оставатъ живи. (20) [ь]Въ
това врѣме се роди Моисей, и прѣкрасенъ
[ѣ]бѣше прѣдъ Бога; и храниха го три мѣсе-
ца въ бащиния му домъ. (21) А [ю]когато го
хвърлиха, взе го Фараоновата дъщеря и от-
храни го да бѫде неинъ синъ. (22) И наученъ
биде Моисей на всичката Египетска мѫдрость,
и силенъ [я]бѣ словомъ и дѣломъ. (23) И [ѫ]като
навършваше четиридесетата година на въз-
растьта си, дойде му на сърдце да иде да на-
гледа братята си, синоветѣ Израилеви. (24) И
понеже видѣ нѣкого си *отъ тѣхъ* обиждант
отбрани *го*, и стори отмъщение за притѣсняе-
мия като порази Египтянина. (25) И мислѣше
да се свѣстятъ братята му че Богъ чрѣзъ не-
гова рѫка имъ дава избавление; но тѣ се не
свѣстиха. (26) На [ѭ]утрѣшния день яви имъ
се когато *нѣкои отъ тѣхъ* се биеха, и на-
кара ги да се примирятъ, и рече: Чело-
вѣци, вие сте братя: защо се единъ другъ
обиждате? (27) А този който онеправдаваше
ближния си отпѫди го, и рече: [а]Кой те
постави началникъ и сѫдникъ надъ насъ?
(28) Да ли искашъ да убиешъ и мене както
уби вчера Египтянина? (29) [б]Тогазъ Моисей
побѣгна за тази дума, и стана прѣселникъ въ
Мадиамската земя, дѣто доби двама синове.
(30) И [в]като се напълниха четиридесеть го-
дини, яви му се ангелъ Господенъ въ пусти-
нята на Синайската гора, всрѣдъ огненъ пла-
микъ на една кѫпина. (31) А Моисей като
видѣ почуди се за видѣнието; и когато при-
ближаваше за да прѣгледа, дойде му гласъ
отъ Господа: (32) «[г]Азъ съмъ Богъ на твоитѣ
отци, Богъ Авраамовъ, Богъ Исааковъ, и Богъ
Яковова.» И Моисей разтреперанъ *отъ страхъ*
не смѣеше да гледа. (33) [д]И рече му Господь:
«Изуй обущата отъ нозѣтѣ си, защото мѣсто-
то на което стоишъ света земя е. (34) [е]Ви-
дѣхъ, видѣхъ страданието на моитѣ люде въ
Египетъ, и чухъ въздишането имъ, и слѣзохъ
да ги избавя; и сега ела, ще те проводя въ
Египетъ.» (35) Тогозъ Моисея когото не прие-
ха, и му рекоха: Кой те постави началникъ
и сѫдникъ? него Богъ [ж]чрѣзъ рѫката на ан-
гела който му се яви въ кѫпината проводи
за началникъ и избавитель. (36) [з]Той ги из-
веде, [и]като направи чудеса и знамения въ
земята Египетска, [к]и въ Червено Море, [л]и въ
пустинята четиридесеть години. (37) Този е

[е] Изх. 12;40. Гал. 3;17.
[ж] Изх. 3;12.
[з] Бит. 17;9. 10;11.
[и] Бит. 21;2-4.
[к] Бит. 25;26.
[л] Бит. 29;31, и др. 30:5, и др. 35;18,23.
[м] Бит. 37;4,11,28. Псал. 105:17.
[н] Бит. 39;2,21,23.
[о] Бит. 41;37. 42;6.
[п] Бит. 41;54.
[р] Бит. 42;1.
[с] Бит. 45;4,16.
[т] Бит. 45;9,27.
[у] Бит. 46;27. Втор. 10;22
[ф] Бит. 46:5.
[х] Бит. 49;33. Изх. 1;6.
[ц] Изх. 13:19 Ис. Нав. 24;32.
[ч] Бит 23:16. 33;19.
[ш] Бит. 15;13. Ст. 6.
[щ] Изх. 1;7-9. Псал. 105:24,25.
[ъ] Изх. 1;22.
[ь] Изх. 2;2.
[ѣ] Евр. 11;23.
[ю] Изх. 2;3-10.
[я] Лука 24;19.
[ѫ] Изх. 2;11,12.
[ѭ] Изх. 2:13.
[а] Лука 12:14. Гл. 4;7.
[б] Изх. 2;15,22, 4;20. 18;3,4.
[в] Изх. 3;2.
[г] Мат. 32;22. Евр. 11;16.
[д] Изх. 3;5. Ис. Нав. 5;15.
[е] Изх. 3;7.
[ж] Изх. 14;19. Числа 20;16.
[з] Изх. 12;41. 33;1.
[и] Изх. гл. 7-11,14. Псал. 105;27.
[к] Изх. 14;21,27-29.
[л] Изх. 16;1,35.

Моисей който рече на синоветѣ Израилеви:
«Господь Богъ вашъ отъ братята ваши ще
въздигне вамъ [м]пророкъ като мене: [н]него да
слушате:» (38) [о]този е който е билъ на събра-
нието въ пустинята наедно [п]съ ангела който
му говорѣше на Синайската гора, още и съ
отцитѣ наши, който и [р]прие животворни [с]сло-
веса да ги даде намъ; (39) комуто не рачиха да
бждатъ послушни нашитѣ отци, но го отхвърли-
ха, и съ сърдцата си повърнаха се въ Египетъ
(40) когато [т]рекоха на Аарона: «Направи ни
богове които да вървятъ прѣдъ насъ; защото
този Моисей който ни изведе изъ земята Еги-
петска, не знаемъ що стана.» (41) И прѣзъ
онѣзи дни [у]направиха теле, и принесоха жър-
тва идолу, и веселѣха се въ направитѣ на
ржцѣтѣ си. (42) За това се [ф]отвърна Богъ и
прѣдаде ги да служатъ на небесното [х]воин-
ство, както е писано въ книгата на пророци-
тѣ: [ц]«Доме Израилевъ, четиридесеть години
въ пустинята заклания и жъртви ли ми при-
несохте? (43) Вие задигнахте шатъра Молоховъ
и звѣздата на бога си Ремфана, изображенията
които си направихте да имъ се кланяте; и
азъ по-далечь отъ Вавилонъ ще ви прѣселя.»
(44) Скинията на свидѣтелството бѣше съ от-
цитѣ наши въ пустинята, както заповѣда онзи
който говорѣше на Моисея [ч]да я направи по
образа който бѣ видѣлъ; (45) [ш]която нашитѣ
отци като приеха внесоха я съ Исуса *Навина*
въ владѣнията на езичницитѣ, [щ]които изгони
Богъ изпрѣдъ лицето на нашитѣ отци до дни-
тѣ на Давида; (46) [ъ]който намѣри благодать
прѣдъ Бога, и [ь]попроси да намѣри жилище
за Бога Яковова. (47) А [ѣ]Соломонъ му съгради
домъ. (48) Но [ю]Вишний не живѣе въ храмо-
ве съ ржка направени, както казва проро-
кътъ: (49) [я]«Небето е прѣстолъ мой, а земя-
та е подножие на нозѣтѣ ми; кой храмъ ще
съградите за мене? казва Господь, или кое
мѣсто за моя почивка? (50) Всичко това не
направи ли го моята ржка?» (51) [ѧ]Твърдо-
глави и съ [ѩ]необрѣзани сърдца и уши! вие
всѣкога се противите Духу Светому; както ба-
щитѣ ви така и вие. (52) [а]Кого отъ пророци-
тѣ не изгониха отцитѣ ви? а още и убиха
онния които прѣдизвѣстиха за идването [б]на
тогози Праведника на когото вие сега ста-
нахте прѣдатели и убийци, (53) [в]вие които
приехте закона чрѣзъ служението ангелско,
и го не удържахте.

(54) А тѣ като [г]чуеха това, ксаха имъ се
сърдцата *отъ ядъ*, и скърцаха съ зжби на
него. (55) А *Стефанъ*, [д]изпълненъ съ Духъ
Светъ, погледна на небето и видѣ славата
Божия, и Исуса че стоеше отдѣсно на Бога;
(56) и рече: Ето, [е]виждамъ небесата отворе-
ни, [ж]и Сина Человѣческаго че стои отдѣсно
на Бога. (57) Но тѣ като извикаха съ гласъ
голѣмъ затулиха си ушитѣ и единодушно се
впуснаха върхъ него. (58) И като го [з]изведо-
ха вънъ изъ града, [и]хвърляха върхъ него
камене. И [к]свидѣтелитѣ сложиха дрехитѣ си
при нозѣтѣ на нѣкой момъкъ на име Савелъ.
(59) И хвърляха камене върхъ Стефана, кой-
то се [л]молѣше и казваше: Господи Исусе,
[м]приими духа ми. (60) И като [н]колѣничи из-
вика съ гласъ голѣмъ: [о]Господи, не имъ счи-
тай този грѣхъ. И това като рече заспа.

ГЛАВА 8.

А [а]Савелъ съизволяваше на убиването му.
И по това врѣме стана голѣмо гонение про-

м Втор. 18;15,18. Гл. 3;22.
н Мат. 17;5.
о Изх. 19;3,17.
п Иса. 63;9. Гал. 3;19. Евр. 2;2.
р Изх. 21;1. Втор. 5;27,31. 33;4. Иоан. 1;17.
с Рим. 3;2.
т Изх. 32;1.
у Втор. 9;16. Псал. 106;19.
ф Псал. 81;12. Иез. 20;25,39. Рим. 1;24. 2 Сол. 2;11.
х Втор. 4;19. 17;3. 4 Цар. 17:16. 21;3. Иер. 19;13.
ц Амосъ 5;25,26.
ч Изх. 25;40. 26;30. Евр. 8;5.
ш Ис. Нав. 3;14.
щ Неем. 9;24. Псал. 44;2. 78;55. Гл. 13;19.
ъ 1 Цар. 16:1. 2 Цар. 7;1. Псал. 89;19. Гл. 13;22.
ь 3 Цар. 8;17. 1 Лѣт. 22;7. Псал. 132;4,5.
ѣ 3 Цар. 6;1. 8;20. 1 Лѣт. 17;12. 2 Лѣт. 3;1.
ю 3 Цар. 8;27. 2 Лѣт. 2;6. 6;18. Гл. 17;24.
я Иса. 66;1,2. Мат. 5;34,35. 23;22.
ѧ Изх. 32;9. 33;3. Иса. 48;4.
ѩ Лев. 26;41. Втор. 10;16 Иер. 4;4. 6:10. 9;26. Иез. 44;9.
а 2 Лѣт. 36;16. Мат. 21;35. 23;34,37. 1 Сол. 2;15.
б Гл. 3;14.
в Изх. 20;1. Гал. 3;19. Евр 2;2.
г Гл. 5;33.
д Гл. 6;5.
е Иез. 1;1. Мат. 3;16. Гл. 10;11.
ж Дан. 7;13.
з 3 Цар. 21;13. Лука 4;29. Евр. 13;12.
и Лев. 24:16.
к Втор 13;9,10. 17;7. Гл. 8;1. 22;20.
л Гл. 9;14.
м Псал. 31;5. Лука 23;46.
н Гл. 9;40. 20;36. 21;5.
о Мат. 5;44. Лука 6;28. 23;34.

—

а Гл. 7;58. 22;20.

тивъ църквата въ Ерусалимъ; и [б]всички се разпръснахоха по Юдейскитѣ и Самарийскитѣ мѣста освѣнъ апостолитѣ. (2) И нѣкои благоговѣйни человѣци погребоха Стефана, и [в]направиха надъ него голѣмъ плачъ и ридание. (3) А [г]Савелъ правѣше голѣма поврѣда на църквата, понеже влѣзваше въ всѣка къща и влачеше мѫже и жени та ги прѣдаваше въ тъмница. (4) А [д]тѣзи които бѣха се разишли обхождаха и благовѣствуваха словото.

(5) И [е]Филипъ слѣзе въ единъ Самарийски градъ и проповѣдваше имъ Христа. (6) И внимаваше народътъ единодушно на това което имъ говорѣше Филипъ, като чуеха *всички* и виждаха знаменията които правѣше. (7) Защото нечиститѣ духове съ голѣмъ гласъ извикваха и излѣзваха [ж]отъ мнозина които ги имаха; и мнозина разслабени и хроми изцѣлени бидоха. (8) И стана радость голѣма въ онзи градъ. (9) А въ града отъ по-напрѣдъ имаше нѣкой си человѣкъ на име Симонъ който правѣше [з]магии, и омайваше народа Самарийски като [и]казваше себе си че е великъ нѣкой си; (10) на когото всички отъ малъкъ до голѣмъ даваха внимание, и казваха: Този е великата сила Божия. (11) И внимаваха на него, по това че доста врѣме бѣше ги омайвалъ съ магиитѣ *си*. (12) Но когато повѣрваха въ Филипа, който благовѣствуваше [к]за царството Божие и за името Исусъ Христово, кръщаваха се мѫже и жени. (13) И самъ си Симонъ повѣрва, и покръстенъ намѣрваше се всѣкога при Филипа, и, като гледаше че ставатъ знамения и чудеса голѣми, удивяваше се. (14) А като чуха апостолитѣ които бѣха въ Ерусалимъ че Самария прие словото Божие, проводиха имъ Петра и Иоана, (15) които като слѣзоха помолиха се за тѣхъ [л]за да приематъ Духа Светаго; (16) (защото [м]не бѣ слѣзълъ още ни на едного отъ тѣхъ *Духъ Светий,* [н]но само бѣха кръстени [о]въ името Исусъ Христово.) (17) Тогазъ [п]възлагаха рѫцѣ на тѣхъ, и приимаха Духа Светаго. (18) А като видѣ Симонъ че съ възлагането на апостолскитѣ рѫцѣ се даваше Светий Духъ, принесе имъ сребро (19) и казваше: Дайте и на мене тази власть щото върхъ когото възложа рѫцѣ да приима Духа Светаго. (20) А Петъръ му рече: Среброто ти съ тебе наедно въ погибель да бѫде защото си [р]размислилъ че [с]даръть Божий съ сребро се придобива. (21) Ти нѣмашъ часть нито дѣлъ въ това, защото сърдцето ти не е право прѣдъ Бога. (22) За то покай се отъ тази твоя злоба, и моли се Богу [т]дано би ти се простилъ този на сърдцето ти помисълъ; (23) понеже те гледамъ че си [у]въ жлъчка на горесть и свързка на неправда. (24) А отговори Симонъ и рече: [ф]Молете се вие за мене на Господа да ме не постигне ни едно отъ тия що рекохте. (25) Тѣ прочее като засвидѣтелствуваха и говориха словото Господне върнаха се въ Ерусалимъ, и на много Самарийски села проповѣдваха евангелието.

(26) А ангелъ Господенъ говори на Филипа и рече: Стани и иди къмъ пладне, въ пѫтя който слѣзва отъ Ерусалимъ въ *градъ* Газа: той е пустъ. (27) И стана и отиде. И, ето, человѣкъ отъ [х]Етиопия, скопецъ, велможа на Кандакия Етиопската царица, който бѣше надъ всичката нейна хазна, той [ц]бѣ дошелъ въ Ерусалимъ да се поклони; (28) и на връщане, като седѣше на колесницата си, четѣше пророка Исаия. (29) А Духътъ рече Филипу: Пристѫпи и прилѣпи се до тази колесница. (30) И притече Филипъ и го чу като прочиташе пророка Исаия, и рече: Разумѣвашъ ли това което четешъ? (31) А той рече: И какъ бихъ можалъ *да разумѣя* ако ме не настави нѣкой? И покани Филипа да възлѣзе и да седне съ него. (32) А мѣстото на писанието което прочиташе бѣше това: [ч]«Заведоха го като овца на заклание, и като агне безгласно прѣдъ тогози който го стриже, така не отваря устата си. (33) Въ неговото унижение отне му се сѫдбата; а рода му кой ще изкаже? защото се взема животътъ му отъ земята.» (34) И отговори скопецътъ и рече на Филипа: *Кажи ми,* моля ти се, за кого казва това пророкътъ: за себе си ли, или за другиго нѣкого? (35) А Филипъ отвори уста, [ш]и

б Гл. 11;19.
в Бит. 23;2. 50;10. 2 Цар. 3;31.
г Гл. 7;58. 9;1,13,21. 22;4. 26;10,11. 1 Кор. 15;9. Гал. 1;13. Фил. 3;6. 1 Тим. 1;13.
д Мат. 10;23. Гл. 11;19.
е Гл. 6;5.
ж Мар. 16;17.
з Гл. 13;6.
и Гл. 5;36.
к Гл. 1;3.
л Гл. 2;38.
м Гл. 19;2.
н Мат. 28;19. Гл. 2;38.
о Гл. 10;48. 19;5.
п Гл. 6;6. 19;6. Евр. 6;2.
р Мат. 10;8. Виж. 4 Цар. 5;16.
с Гл. 2;38. 10;45. 11;17.
т Дан. 4;27. 2 Тим. 2;25.
у Евр. 12;15.
ф Бит. 20;7,17. Изх. 8;8. Числа 21;7. 3 Цар. 13;6. Иовъ 42;8. Як. 5;16.
х Соф. 3;10.
ц Иоан. 12;20.
ч Иса. 53;7,8.
ш Лука 24;27. Гл. 18;28.

начна отъ това писание та му благовѣсти Ису-
са. (36) И като вървѣха въ пѫтя дойдоха на
една вода; и казва скопецътъ: Ето вода: [щ]що
ме възпира да се не кръстя? (37) И Филипъ
рече: [ъ]Ако вѣрвашъ отъ все сърдце, можешъ.
А той отговори и рече: [ь]Вѣрвамъ че Исусъ
Христосъ е Синъ Божий. (38) И заповѣда да
се спре колесницата; и слѣзоха и двамата на
водата, Филипъ и скопецътъ; и кръсти го. (39) А
когато излѣзоха изъ водата [ѣ]Духътъ Госпо-
денъ грабна Филипа; и не го видѣ вече ско-
пецътъ, но отхождаше на пѫтя си радостенъ
(40) А Филипъ се намѣри въ Азотъ; и като прѣ-
хождаше проповѣдваше евангелието по всич-
китѣ градове доклѣ дойде въ Кесария.

ГЛАВА 9.

А [а]Савелъ, като дишаше още устрашаване
и убийство върхъ ученицитѣ Господни, отиде
при първосвещенника (2) и поиска отъ него
писма до съборищата въ Дамаскъ, че ако би
да намѣри нѣкои отъ този пѫть, мѫже и же-
ни, да ги докара вързани въ Ерусалимъ. (3) И
[б]на отиване, когато наближаваше Дамаскъ вне-
запно блесна около него свѣтлина отъ небето
(4) И като падна той на земята, чу гласъ който
му говорѣше: Савле, Савле, [в]защо ме гонишъ?
(5) А той рече: Кой си *ти*, Господи? И Го-
сподь му рече: Азъ съмъ Исусъ когото ти го-
нишъ: [г]не ти е лесно да риташъ срѣщу остенъ.
(6) А той разтреперанъ и смаянъ рече: Господи,
[д]що искашъ да сторя? И Господь му *рече:* Стани
и влѣзъ въ града, и ще ти се каже що трѣбва
да правишъ. (7) [е]А мѫжетѣ които го придру-
жаваха, като чуеха гласа а не виждаха ни-
кого, стоеха като вцѣпени. (8) И стана Савелъ
отъ земята, и съ отворени очи не виждаше
никого; и водѣха го за рѫка та го въведоха
въ Дамаскъ. (9) И три дни мина безъ да види,
и не яде нито пи.

(10) А въ Дамаскъ имаше единъ ученикъ
на име [ж]Анания; и рече му Господь въ ви-
дѣние: Анание. А той рече: Ето ме, Госпо-
ди. (11) И Господь му *рече:* Стани та иди на
улицата която се казва Права, и попитай въ
дома на Юда за *нѣкого си* на име Савелъ,
[з]Тарсянинъ; защото, ето, се моли; (12) и ви-
дѣ въ видѣние едного человѣка на име Ана-
ния че влѣзе и тури рѫка на него за да про-
гледа (13) И отговори Анания: Господи, чухъ
отъ мнозина за тогози человѣка [и]колко зли-
ни е сторилъ на твоитѣ светии въ Ерусалимъ.
(14) И тука има власть отъ първосвещеници-
тѣ да върже [к]всички които призоваватъ твое-
то име. (15) А Господь му рече: Иди, защото
съсѫдъ избранъ ми е [л]той да носи моето име
прѣдъ [м]народи и [н]царе, и прѣдъ синоветѣ
Израилеви; (16) защото [о]азъ ще му покажа
все що има да пострада за името ми.

(17) И [п]отиде Анания и влѣзе въ кѫщата;
[р]и като възложи рѫцѣ на него рече: Савле
брате, Господь Исусъ който ти се яви на пѫ-
тя по който ти идѣше проводи ме за да про-
гледашь и [с]да се изпълнишъ съ Духа Све-
таго. (18) И тозъ часъ паднаха отъ очитѣ му
като люспи, и тутакси прогледа: и стана та
се кръсти; (19) а като похапна доби сила. И
[т]прѣседѣ Савелъ нѣколко дни съ ученицитѣ
въ Дамаскъ. (20) И отъ тозъ часъ проповѣдва-
ше по съборищата Христа [у]че той е Синътъ
Божий. (21) И всички които *го* чуеха дивѣха
се и казваха: [ф]Не е ли този който погубва-
ше въ Ерусалимъ тѣзи които призоваваха те-
зи име, и тука за това бѣ дошелъ да ги за-
кара вързани при първосвещеницитѣ? (22) А
Савелъ се укрѣпяваше повече, и [х]надвиваше
Юдеитѣ които живѣеха въ Дамаскъ като до-
казваше че този е Христосъ.

(23) И когато се минаха нѣколко дни, [ц]на-
говориха се Юдеитѣ да го убиятъ. (24) И това
тѣхно наговаряне стана [ч]извѣстно на Савла;

[щ] Гл. 10:47.
[ъ] Мат. 28;19. Мар. 16;16.
[ь] Мат 16;16. Иоан. 6:69 9;35,38. 11;27. Гл. 9:20. 1 Иоан. 4;15. 5;5,13.
[ѣ] 3 Цар. 18;12. 4 Цар. 2:16. Иез. 3;12,14.

—

[а] Гл. 8;3. Гал. 1;13. 1 Тим. 1;13.
[б] Гл. 22:6. 26;12. 1 Кор. 15:8.
[в] Мат. 25;40, и др.
[г] Гл 5;39.
[д] Лука 3:10. Гл. 2;37. 16;30.
[е] Дан. 10:7. Гл. 22:9. 26;13.
[ж] Гл. 22;12.
[з] Гл. 21;39. 22;3.
[и] Ст. 1.
[к] Ст. 21. Гл. 7;59. 22;16. 1 Кор. 1;2. 2 Тим. 2:22.
[л] Гл 13;2. 22:21. 26;17. Рим. 1;1. 1 Кор. 15:10. Гал. 1;15. Ефес. 3;7,8. 1 Тим. 2;7. 2 Тим. 1;11.
[м] Рим 1:5. 11;13. Гал 2:7,8.
[н] Гл. 25:22,23. 26:1, и др.
[о] Гл. 20;23. 21;11. 2 Кор. 11;23.
[п] Гл. 22;12,13.
[р] Гл. 8;17.
[с] Гл. 2;4. 4;31. 8:17. 13;52.
[т] Гл. 26;20.
[у] Гл. 8:37.
[ф] Гл. 8:3. Ст. 1. Гал. 1;13;23.
[х] Гл. 18:28.
[ц] Гл. 23:12. 25;3. 2 Кор. 11;26.
[ч] 2 Кор. 11;32.

и вардѣха портитѣ денѣ и нощѣ за да го уби-
ятъ. (25) Но ученицитѣ го взеха прѣзъ нощь
и го [ш]спуснаха прѣзъ стѣната съ кошче. (26) И
като [щ]дойде Савелъ въ Ерусалимъ стараеше
се да се придружи съ ученицитѣ; но всички
се бояха отъ него. понеже не вѣрваха че е у
ченикъ. (27) А [ъ]Варнава го взе та го доведе
при апостолитѣ, и разказа имъ какъ е видѣлъ
Господа въ пѫтя, и че му е говорилъ, [ь]и какъ
въ Дамаскъ е проповѣдвалъ съ дързновение
въ името Исусово. (28) [ѣ]И вхождаше и излож-
даше съ тѣхъ въ Ерусалимъ, и дързновено
проповѣдваше въ името на Господа Исуса. (29) И
говорѣше и прѣпираше се съ [ю]Елинистите: [я]а
тѣ гледаха да го убиятъ. (30) *Това* като разу-
мѣха братята заведоха го въ Кесария и отпра-
тиха го въ Тарсъ. (31) И тогазъ по всичка Ю-
дея и Галилея и Самария [ѧ]църквитѣ имаха
миръ и назидаваха се, и, като ходѣха въ страхъ
Господенъ и съ утѣшението на Светаго Духа,
умножаваха се.

(32) И стана, когато Петъръ [ѩ]обхождаше
всичкитѣ, да слѣзе и до светитѣ които живѣе-
ха въ Лида (33) И намѣри тамъ нѣкого чело-
вѣка на име Еней който бѣше разслабенъ, и
отъ осемь години все лежеше на постелка.
(34) И рече му Петъръ: Енее, [а]изцѣлява те
Исусъ Христосъ; стани и постели си самъ си
И тозъ часъ стана. (35) И видѣха го всички
които живѣеха въ Лида и [б]въ Саронъ, които
се [в]обърнаха къмъ Господа.

(36) А въ Иоппия имаше нѣкоя ученица на
име Тавита, (което изтълкувано ще рече, Сър-
на:) тя бѣ изпълнена съ [г]добри дѣла и съ ми-
лостини които правѣше. (37) И случи се прѣзъ
тѣзъ дни да се поболи и да умре; и като я
окѫпаха туриха я [д]въ горница. (38) И поне-
же Лида бѣше близу до Иоппия, ученицитѣ ка-
то чуха че Петъръ е тамъ проводиха до него
двама человѣци, и молѣха го да се не облѣни
да дойде до тѣхъ. (39) И стана Петъръ и оти-
де съ тѣхъ. И щомъ дойде, изведоха го въ
горницата; и прѣдставиха се прѣдъ него всич-
китѣ вдовици та плачеха, и показваха *му* ри-
зи и дрехи които имъ правѣше Сърна когато
бѣ съ тѣхъ. (40) А Петъръ [е]изпрати навънъ
всичкитѣ, и [ж]колѣничѝ та се помоли, и се
обърна къмъ тѣлото и [з]рече: Тавито, стани.
И тя отвори очитѣ си, и като видѣ Петра
седна. (41) А той ѝ подаде рѫка и я изправи;
повика послѣ светитѣ и вдовицитѣ и прѣдстави
я *прѣдъ тѣхъ* жива. (42) И това стана извѣстно
по всичка Иоппия; и [и]мнозина повѣрваха въ
Господа. (43) А *Петъръ* прѣсѣдѣ доволно врѣ-
ме въ Иоппия у нѣкого си [к]Симона усмаря.

ГЛАВА 10.

Имаше пъкъ нѣкой си человѣкъ въ Кесария
на име Корнилий, стотникъ отъ полка нари-
цаемия Италийски, (2) [а]благочестивъ и [б]бого-
боязливъ съ всичкия си домъ; и раздаваше
много милостини на народа, и молѣше се Богу
непрѣстанно. (3) Около деветия часъ на деня
той въ видѣние [в]видѣ ясно ангелъ Божий кой-
то взѣзе при него и рече му: Корнилие! (4) А
той погледна на него, и уплашенъ рече: Що
е, Господи? И *ангелътъ* му рече: Твоитѣ мо-
литви и твоитѣ милостини възлѣзоха на поменъ
прѣдъ Бога (5) И сега проводи человѣци въ
Иоппия, и призови Симона който се нарича
Петъръ (6) Той е гость у нѣкого си [г]Симона
усмаря на когото кѫщата е край морето: [д]той
ще ти каже що трѣбва да правишъ. (7) И ка-
то си отиде ангелътъ който говорѣше Корни-
лию, *той* повика двамина отъ слугитѣ си и е-
динъ благочестивъ воинъ отъ тѣзи които се
намѣрваха всѣкога при него; (8) и разказа имъ
всичко, и проводи ги въ Иоппия.

(9) А на утриньта, когато тѣ пѫтуваха и наблй-
жаваха града, часа къдѣ шесть, Петъръ [е]възлѣ-
зе на кѫщата отгорѣ да се помоли. (10) И бѣше
огладнѣлъ и искаше да яде; а тѣ още като
приготвяха, той дойде въ изстѫпление, (11) [ж]и
вижда небето отворено и съсѫдъ като голѣма
плащаница, вързана за четиритѣ края, че
слѣзваше надъ него и спущаше се къмъ земя-
та (12) Въ него имаше всѣкакви четвероноги
земни, и звѣрове, и гадове, и птици небесни.
(13) И дойде му гласъ: Стани, Петре, заколи

[ш] Ис. Нав. 2:15. 1 Цар. 19;12.
[щ] Гл. 22;17. Гал. 1;17,18.
[ъ] Гл. 4:36. 13;2.
[ь] Ст. 20,22.
[ѣ] Гал. 1;18.
[ю] Гл. 6;1. 11:20.
[я] Ст. 23. 2 Кор. 11;26.
[ѧ] Виж. Гл. 8;1.
[ѩ] Гл. 8:14.
[а] Гл. 3:6.16. 4;10.
[б] 1 Лѣт. 5;16.
[в] Гл. 11;21.
[г] 1 Тим. 2;10. Тит. 3;8.
[д] Гл. 1;13.
[е] Мат. 9:25.
[ж] Гл. 7;60.
[з] Мар. 5:41,42. Иоан. 11;43.
[и] Иоан. 11;45. 12;11.
[к] Гл. 10;6.

—

[а] Ст. 22. Гл. 8;2. 22;12.
[б] Ст. 35.
[в] Ст. 30. Гл. 11;13.
[г] Гл. 9.43.
[д] Гл. 11;14.
[е] Гл. 11;5, и др.
[ж] Гл. 7:56. Отк. 19;11.

и ямъ. (14) А Петъръ рече: Никакъ, Господи;
[з]защото никога не съмъ ялъ нищо мръсно или
нечисто. (15) И пакъ втори пжть му *дойде*
гласъ: [и]Което е Богъ очистилъ, ти за мръсно
го не считай. (16) И това стана три пжти; и
пакъ се вдигна съсждътъ на небето.

(17) И като се недоумѣваше Петъръ въ себе
си що знаменуваше това видѣние което видѣ,
ето, проводенитѣ отъ Корнилия человѣци, ка-
то бѣха изпитали Симоновата кжща, застана-
ха на вратата, (18) и повикаха та питаха: Ту-
ка ли е гость Симонъ нарицаемий Петъръ?
(19) [к]И когато още Петъръ размишляваше за
видѣнието, рече му Духътъ: Ето, трима чело-
вѣци те търсятъ; (20) но [л]стани и слѣзъ та
иди съ тѣхъ; и никакъ се не съмнѣвай, за-
щото азъ ги съмъ проводилъ. (21) И като слѣ-
зе Петъръ при человѣцитѣ проводенитѣ до не-
го отъ Корнилия, рече: Ето, азъ съмъ кого-
то търсите: за коя причина дойдохте? (22) А
тѣ рекоха: [м]Корнилий стотникъ, человѣкъ пра-
веденъ и богобоязливъ, и [н]свидѣтелствуванъ отъ
всичкия народъ Юдейски, прие заповѣдь отъ
Бога чрѣзъ единъ светъ ангелъ да те призове
у дома си и да чуе думи отъ тебе. (23) Тогава
ги покани вжтрѣ и угости ги. И на утриньта
Петъръ излѣзе съ тѣхъ; а съ него отидоха [о]и
нѣкои отъ братята които бѣха въ Иопия. (24) И
на другия день влѣзоха въ Кесария; а Кор-
нилий ги очакваше, като бѣ свикалъ родни-
нитѣ си и ближнитѣ си приятели. (25) И ко-
гато влѣзваше Петъръ, Корнилий го посрѣ-
щна, и падна на нозѣтѣ му, и поклони се. (26) А
Петъръ го дигна и рече: [п]Стани; и самъ азъ
съмъ человѣкъ. (27) И като се разговаряше съ
него, влѣзе и намѣри многина събрани. (28) И
рече имъ: Вие знаете [р]че не е простено на
человѣкъ Юдеянинъ да има сношение или да
се сближава съ иноплеменникъ; [с]Богъ обаче
ми показа да не казвамъ ни на едного чело-
вѣка мръсенъ или нечистъ. (29) За това, и ка-
то ме повикахте дойдохъ безъ противорѣчие;
и тъй, питамъ ви за коя причина ме призо-
вахте. (30) И Корнилий рече: Прѣди четири
дена, до този часъ държахъ постъ; и часа по
деветь като се молѣхъ *Богу* въ кжщата си,
ето, [т]застана прѣдъ мене человѣкъ [у]съ свѣтло
облѣкло. (31) И казва: Корнилие, [ф]послушана
биде твоята молитва, и твоитѣ [х]милостини по-
менаха се прѣдъ Бога; (32) и тъй, проводи въ
Иопия, и призови Симона който се нарича Пе-
търъ· той е гость въ дома на Симона усмаря
при морето; и той като дойде ще ти говори.
(33) И на часа проводихъ до тебе, и ти добрѣ
си сторилъ че си дошелъ. Сега прочее ние
всинца прѣдстоимъ прѣдъ Бога да чуемъ все
що ти е заповѣдано отъ Бога.

(34) А Петъръ отвори уста и рече· [ц]Наи-
стина разбирамъ че Богъ не гледа на лице;
(35) но [ч]въ всѣки народъ онзи който му се бои
и дѣйствува правда приятенъ му е. (36) Сло-
вото което проводи на синоветѣ Израилеви та
имъ [ш]благовѣствуваше миръ чрѣзъ Исуса Хри-
ста, (той е Господь на всички,) (37) [щ]*това* сло-
во вие знаете, което стана по всичка Юдея
като [ъ]почна отъ Галилея, слѣдъ кръщението
което проповѣда Иоанъ, (38) какъ помаза [ь]Богъ
съ Духъ Светъ и съ сила Исуса отъ Назаретъ,
който обхождаше, правѣше благодѣяния, и из-
цѣляваше всичкитѣ насилвани отъ дявола, [ѣ]за-
щото Богъ бѣше съ него. (39) И [ю]ние сме сви-
дѣтели на всичко що стори той въ Юдейската
земя и въ Ерусалимъ; [я]когото убиха като *го*
повѣсиха на дърво. (40) [ж]Него Богъ възкреси
въ третия день, и показа го явно, (41) [жж]не
на всичкия народъ, но на насъ прѣдопрѣдѣ-
ленитѣ отъ Бога свидѣтели, [а]които ядохме и
пихме съ него наедно слѣдъ като възкръсна
изъ мъртвитѣ. (42) И [б]повелѣ ни да пропо-
вѣдваме на народа, и да засвидѣтелствуваме [в]че

[з] Лев. 11:4. 20;25. Втор. 14;3,7. Иез. 4;14.
[и] Мат. 15;11. Ст. 28. Рим. 14;14. 17;20. 1 Кор. 10;25. 1 Тим. 4;4. Тит. 1;15.
[к] Гл. 11;12.
[л] Гл. 15;7.
[м] Ст. 1,2, и срг.
[н] Гл. 22;12.
[о] Ст. 45. Гл. 11;12.
[п] Гл. 14;14,15. Отк. 19;10. 22;9.
[р] Иоан. 4;9. 18;28. Гл. 11:3. Гал. 2;12,14.
[с] Гл. 15;8,9. Ефес. 3;6.
[т] Гл. 1;10.
[у] Мат. 28;3. Мар. 16;5. Лука 24;4.
[ф] Ст. 4, и срг. Дан. 10;12.
[х] Евр. 6;10
[ц] Втор. 10;17 2 Лѣт. 19;7. Иов. 34;19. Рим. 2:11. Гал. 2;6. Ефес. 6;9 Кол. 3;25. 1 Пет. 1;17.
[ч] Гл. 15;9. Рим. 2;13, 27 3;22,29. 10:12, 13. 1 Кор. 12;13. Гал. 3;28. Ефес. 2;13,18. 3;6.
[ш] Иса. 57;19 Ефес. 2;14,16,17 Кол. 1;20.
[щ] Мат. 28;18. Рим. 10;12. 1 Кор. 15;27 Ефес 1;20,22. 1 Пет. 3;22. Отк. 17;14. 19;16.
[ъ] Лука 4;14.
[ь] Лука 4;18. Гл. 2;22. 4:27. Евр. 1;9.
[ѣ] Иоан. 3;2.
[я] Гл. 2;32.
[ю] Гл. 5;30.
[ж] Гл. 2;24.
[жж] Иоан. 14;17,22. Гл. 13;31.
[а] Лука 24;30,43. Иоан. 21;13.
[б] Мат. 28;19,20. Гл. 1;8.
[в] Иоан. 5;22,27. Гл. 17;31.

той е опредѣленнятъ отъ Бога Сѫдникъ [г]на живитѣ и мъртвитѣ. (43) [д]Всичкитѣ пророци свидѣтелствуватъ за него че всѣки който повѣрва въ него, [е]чрѣзъ неговото име ще приеме прощение на грѣховетѣ *си*.

(44) И когато още говорѣше Петъръ тѣзи думи, [ж]слѣзе Духъ Светий на всички които слушаха словото. (45) И [з]смаяха се вѣрнитѣ що бѣха отъ обрѣзанитѣ които бѣха дошли съ Петра, [и]че дарътъ на Светаго Духа се излѣ и на езичницитѣ; (46) защото ги чуеха да говорятъ езици и да величаятъ Бога. Тогазъ отговори Петъръ: (47) Може ли нѣкой да възбрани водата да се не кръстятъ и тѣзи които приеха Духа Светаго [к]както и ние? (48) [л]И заповѣда да се кръстятъ [м]въ името Господне. Тогазъ му се примолиха да прѣседи нѣколко дена *у тѣхъ*.

ГЛАВА 11.

И чуха апостолитѣ и братята които бѣха въ Юдея че и езичницитѣ приеха словото Божие. (2) И когато възлѣзе Петъръ въ Ерусалимъ, прѣпираха се съ него [а]тѣзи *които бѣха* отъ обрѣзанитѣ, (3) и казваха че: При необрѣзани человѣци си [б]влѣзълъ [в]и ялъ си съ тѣхъ. (4) А Петъръ начна и излагаше имъ [г]на редъ станалото, и казваше: (5) [д]Азъ бѣхъ на молитва въ града Иопия; и въ изстѫпление видѣхъ видѣние: единъ сѫсѫдъ като голѣма плащаница *вързана* за четиритѣ краища слѣзваше, и спущаше се отъ небето, и дойде даже до мене. (6) Въ него като се вгледвахъ, разсматряхъ, и видѣхъ четвероноги земни, и звѣрове, и гадове, и птици небесни. (7) И чухъ гласъ който ми казваше: Петре, стани, заколи, и яжъ. (8) И рекохъ: Никакъ, Господи; защото никога не е влѣзло въ устата ми нищо мръсно или нечисто. (9) И отговори ми втори пѫть гласътъ отъ небето: Което е Богъ очистилъ, ти за мръсно го не считай. (10) И това стана до три пѫти, и пакъ се дръпна всичко на небето. (11) И, ето, на сѫщия часъ трима человѣка пристигнаха прѣдъ кѫщата въ която бѣхъ, проводени отъ Кесария до мене. (12) И [е]рече ми Духътъ да ида съ тѣхъ и никакъ да се не съмнѣвамъ; а съ мене наедно дойдоха и [ж]шестимата тѣзи братія, и влѣзохме въ кѫщата на человѣка. (13) И [з]каза ни какъ видѣлъ ангела въ кѫщата си че застаналъ и му рекълъ: Проводи человѣци въ Иопия, и призови Симона който се нарича Петъръ: (14) той ще ти каже думи чрѣзъ които ще се спасишъ ти и всичкиятъ твой домъ. (15) И когато начнахъ да говоря, Духъ Светий слѣзе на тѣхъ [и]както и на насъ изпърво. (16) Тогазъ си испомнихъ рѣчьта Господня какъ казваше: [к]Иоанъ е кръстилъ съ вода; а [л]вие ще се кръстите Духомъ Светимъ. (17) [м]И тъй, понеже даде Богъ равенъ даръ и на тѣхъ които повѣрваха въ Господа *нашего* Иисуса Христа както и намъ, [н]азъ кой бѣхъ щото да мога да възбраня Бога? (18) Това като чуха млъкнаха си, и славѣха Бога и казваха: [о]И на езичницитѣ прочее даде Богъ покаяние за животъ.

(19) И тъй, [п]разпръснатитѣ отъ гонението което стана по *смъртьта на* Стефана прѣминаха до Финикия и Кипъръ и Антиохия, и никому другиму не проповѣдваха словото освѣнъ на Юдеитѣ. (20) И отъ тѣхъ имаше нѣкои человѣци Кипряни и Киринейци които, като влѣзоха въ Антиохия, говорѣха [р]на Елиниститѣ, и благовѣствуваха имъ Господа Иисуса. (21) И рѫката Господня [с]бѣше съ тѣхъ; и много множество повѣрваха и [т]обърнаха се къмъ Господа. (22) И чу се думата за тѣхъ въ ушитѣ на църквата въ Ерусалимъ; и пратиха [у]Варнава да прѣмине до Антиохия. (23) И той като дойде и видѣ Божията благодать възрадва се, и [ф]подканяше всичкитѣ да прѣбъдватъ въ Господа съ постоянно сърдце. (24) Понеже той бѣше человѣкъ добъръ и [х]изпълненъ съ Духъ Светъ и съ вѣра; и [ц]приложи се къмъ

г Рим. 14;9,10. 2 Кор. 5;10. 2 Тим. 4;1. 1 Пет. 4;5.
д Иса. 53;11. Иер. 31;34. Дан. 9;24. Мих. 7;18. Зах. 13;1. Мал. 4;2. Гл. 26;22.
е Гл. 15;9. 26;18. Рим. 10;11. Гал. 3;22.
ж Гл. 4;31. 8;15-17. 11;15.
з Ст. 23.
и Гл. 11;18. Гал. 3;14.
к Гл. 11;17. 15;8,9. Рим. 10;12.
л 1 Кор. 1;17.
м Гл. 2;38. 8;16.

—

а Гл. 10;45. Гал. 2;12.
б Гл. 10;28.
в Гал. 2;12.
г Лука 1;3.
д Гл. 10;9, и дрг.
е Иоан. 16;13. Гл. 10;19. 15;7.
ж Гл. 10;23.
з Гл. 10;30.
и Гл. 2;4.
к Мат. 3;11. Иоан. 1;26,33. Гл. 1;5. 19;4.
л Иса. 44;3. Иоилъ 2;28. 3;18.
м Гл. 15;8,9.
н Гл. 10;47.
о Рим. 10;12,13. 15;9,16.
п Гл. 8;1.
р Гл. 6;1. 9;29.
с Лука 1;66. Гл. 2;47.
т Гл. 9;35.
у Гл. 9;27.
ф Гл. 13;43. 14;22.
х Гл. 6;5.
ц Ст. 21. Гл. 5;14.

Господа доволно народъ. (25) Тогава излѣзе Варнава [ч]до Тарсъ да търси Савла; (26) и като го намѣри доведе го въ Антиохия; и като се събираха въ църквата цѣла година научиха доволно народъ. И най-първо въ Антиохия учениците се наименуваха Християни.

(27) И прѣзъ тѣзи дни [ш]слѣзоха пророци отъ Ерусалимъ въ Антиохия. (28) И стана единъ отъ тѣхъ на име [щ]Агавъ, и назначи Духомъ че има да бѫде голѣмъ гладъ по всичката вселенна; който и стана въ врѣмето на Клавдия Кесаря. (29) За това учениците отредиха всѣки отъ тѣхъ споредъ състоянието си да проводятъ [ъ]помощь на братята които живѣеха въ Юдея; (30) [ь]което и сториха, и я изпратиха до презвитерите чрѣзъ рѫката на Варнава и Савла.

ГЛАВА 12.

Въ онова врѣме царь Иродъ простре рѫцѣ да стори зло на нѣкои отъ църквата. (2) И уби съ мечь [а]Якова, Иоановия братъ. (3) И като видѣ че е угодно на Юдеите прилoжи да улови и Петра; ([б]а бѣха днитѣ на безквасните хлѣбове;) (4) [в]когото хвана и хвърли въ тъмница, и прѣдаде *го* на четири четворици войни да го вардятъ, съ намѣрение да го изведе прѣдъ народа подиръ пасхата. (5) И тъй, Петра вардѣха въ тъмницата; а отъ църквата ставаше усърдна молба къмъ Бога за него.

(6) И когато щѣше Иродъ да го изведе, прѣзъ тази нощь Петъръ спѣше между двама войни, вързанъ съ двѣ вериги; и стражари прѣдъ вратата вардѣха тъмницата. (7) И, ето, [г]ангелъ Господень прѣдстана, и свѣтлина осия стаята; и *ангелътъ,* като побута Петра по ребрата, разбуди го и рече *му:* Ставай скоро. И паднаха веригитѣ отъ рѫцѣтѣ му. (8) И рече му ангелътъ: Опаши се, и обуй сандалията си. И стори така. И казва му: Облѣчи дрехата си, и ела слѣдъ мене. (9) И *Петъръ* излѣзе и отиваше слѣдъ него, и [д]не знаеше че е истинно това което ставаше отъ ангела, но мислѣше си [е]че видѣние види. (10) А като прѣминаха първата стража и втората дойдоха до желѣзнитѣ врата които водятъ къмъ града; [ж]и тѣ имъ се отвориха отъ самосебе си; и отъ *тамъ* като излѣзоха изминаха една улица, и тутакси ангелътъ отстѫпи отъ него. (11) И Петъръ дойде въ себе си и рече: Сега наистина зная че [з]Господь проводи ангела своего и [и]ме избави изъ рѫката Иродова и отъ всичкото очакване на Юдейския народъ. (12) И като си помисли [к]дойде въ кѫщата на Мария, майката [л]на Иоана нарицаемаго Марка, дѣто имаше мнозина събрани та се [м]молѣха *Богу.* (13) И когато похлопа Петъръ на пѫтнитѣ врата, пристѫпи една слугиня на име Рода да послуша *кой е.* (14) И щомъ позна Петровия гласъ, отъ радость не отвори вратата, но затече се и даде извѣстие че Петъръ стои прѣдъ вратата. (15) А тѣ ѝ рекоха: Ти си луда; но тя потвърдяваше че *това що имъ казва* е така. А тѣ думаха: Неговътъ [н]ангелъ е. (16) А Петъръ стоеше та хлопаше; и като отвориха видѣха го, и смаяха се. (17) И като имъ [о]помаха съ рѫка да мълчатъ, разказа имъ какъ го изведе Господь изъ тъмницата; и рече: Извѣстете това на Якова и на братята. А той излѣзе та отиде на друго мѣсто. (18) А като съмна, стана голѣмо смущение между войницитѣ кѫдѣ се дѣна Петъръ. (19) И като го потърси Иродъ и *го* не намѣри, изпита стражаритѣ, и повелѣ да ги погубятъ; а *той* слѣзе отъ Юдея въ Кесария и *тамъ* живѣеше.

(20) А Иродъ бѣше много гнѣвенъ на Тирянитѣ и Сидонянитѣ; и тѣ дойдоха единодушно при него, и като убѣдиха Власта, постелника царевъ, просѣха миръ; защото тѣхната [п]область се хранѣше отъ царевата. (21) И въ единъ отреденъ день Иродъ, облѣченъ съ царска одежда, седна на прѣстола и говорѣше имъ всенародно. (22) А народътъ възгласяваше: *Това е* гласъ Божий, а не человѣчески. (23) И на часа го [р]порази ангелъ Господень защото [с]не въздаде славата на Бога; и изяденъ биде отъ червеи и умрѣ.

(24) А [т]словото Божие растѣше и умножаваше се. (25) А Варнава и Савелъ като свършиха службата си върнаха се отъ Ерусалимъ

[ч] Гл. 9;30.
[ш] Гл. 2;17. 13;1. 15;32. 21;9. 1 Кор. 12;28. Ефес. 4;11.
[щ] Гл. 21;10.
[ъ] Рим. 15;26. 1 Кор. 16;1. 2 Кор. 9;1.
[ь] Гл. 12;25.

[а] Мат. 4;21. 20;23.
[б] Изх. 12;14,15. 23;15.
[в] Иоан. 21;18.
[г] Гл. 5;19.
[д] Псал. 126;1.
[е] Гл. 10;3,17. 11;5.
[ж] Гл. 16;26.
[з] Псал 34;7. Дан. 3;28. 6;22. Евр. 1;14.

[и] Иовъ 5;19. Псал. 33;18,19. 34;22. 41;2. 97;10. 2 Кор. 1;10. 2 Пет. 2;9.
[к] Гл. 4;23.
[л] Гл. 15;37
[м] Ст. 5.
[н] Бит. 48;16. Мат. 18;10.

[о] Гл. 13;16. 19;33. 21;40.
[п] 3 Цар. 5;9,11. Иез. 27;17.
[р] 1 Цар. 25;38. 2 Цар. 24;17.
[с] Псал. 115;1.
[т] Иса. 55;11. Гл. 6;7. 19;20. Кол. 1;6.

съ *Антиохия,* и [у]взеха съ себе си [ф]Иоана нарицаемаго Марка.

ГЛАВА 13.

А въ църквата която бѣше [а]въ Антиохия имаше нѣкои си пророци и учители, [б]Варнава, и Симеонъ нарицаемий Нигеръ, и [в]Луций Киринеянинъ, и Манаинъ възпитаникътъ наедно съ Ирода четвероавластника, и Савелъ. (2) И когато служеха тѣ Господу и постѣха, рече Духъ Светий: [г]Отдѣлете ми Варнава и Савла на работата [д]на която съмъ ги призвалъ. (3) [е]Тогазъ, като постиха и се помолиха, възложиха на тѣхъ рѫцѣ и *ги* испратиха. (4) И така тѣ проводени отъ Духа Светаго слѣзоха въ Селевкия, и отъ тамъ отплуваха [ж]въ Кипъръ. (5) И когато бѣха въ Саламинъ [з]проповѣдваха словото Божие въ Юдейскитѣ съборища; и имаха за слуга [и]Иоана. (6) И като прѣминаха *всичкия* островъ до Пафа [к]намѣриха нѣкого си магесника, лъжовенъ пророкъ Юдеянинъ на име Варисусъ, (7) който бѣше съ исправника Сергия Павла, человѣкъ разуменъ. Той *(Сергий)* повика Варнава и Савла и поиска да чуе словото Божие. (8) [л]Но магесникътъ Елима, (защото така се тълкува неговото име,) противѣше имъ се, и стараеше се да развърне исправника отъ вѣрата. (9) Но Савелъ, който *се наричаше* и Павелъ, [м]испълни се съ Духъ Светъ, вгледа се въ него, (10) и рече: О ти испълнени съ всѣка лъжа и съ всѣкакво козноедѣйство, [н]сине диаволски, враже на всѣка правда, нѣма ли да прѣстанешъ отъ да развращавашъ правитѣ пѫтища Господни? (11) И нинѣ, ето, [о]рѫката Господня е върхъ тебе, и ще бѫдешъ слѣпъ и нѣма да виждашъ слънцето до врѣме. И на часа нападна на него помрачаване и тъмнина; и луташе се и търсѣше да го води нѣкой за рѫка. (12) Тогазъ, като видѣ исправникътъ това що стана, смая се на учението Господне и повѣрва.

(13) И като се отвезоха отъ Пафа Павелъ и дружината му, дойдоха въ Пѣрга Памфилийска; а [п]Иоанъ се отлѫчи отъ тѣхъ и върна се въ Ерусалимъ. (14) А тѣ заминаха отъ Перга и стигнаха въ Антиохия Писидийска, и въ сѫботния день [р]влѣзоха въ съборището и седнаха. (15) И [с]слѣдъ прочитането на закона и пророцитѣ, началницитѣ на съборището проводиха до тѣхъ та *имъ* рекоха: Мѫже братие, [т]ако имате *нѣкое* слово за увѣщание на народа, кажете. (16) И стана Павелъ та [у]помаха съ рѫка и рече: Мѫже Израиляни, и [ф]*вие* които се боите отъ Бога, слушайте. (17) Богъ на този Израилски народъ [х]избра отцитѣ наши, и възвиси народа когато бѣха [ц]прѣселенци въ земята Египетска, и [ч]съ мишца висока изведе ги изъ нея. (18) И до [ш]четиридесеть години ги води и храни въ пустинята. (19) И [щ]като изтрѣби седемь народа въ Ханаанската земя, [ъ]раздѣли имъ въ наслѣдие тѣхната земя. (20) И слѣдъ това, около четиристотинъ и петдесеть години, [ь]даде *имъ* сѫдници [ѣ]до пророка Самуила. (21) [ю]И напоконъ поискаха царь; и даде имъ Богъ Саула сина Кисова, мѫжъ отъ племето Вениаминово, четиридесеть години. (22) И [я]него като отмахна [а]въздигна имъ за царь Давида, за когото рече и свидѣтелствува: [аа]Намѣрихъ Давида Иесеевъ [а]человѣкъ по моето сърдце, който ще испълни всичкитѣ ми щения. (23) [б]Отъ неговото потомство Богъ [в]споредъ обѣщанието си въздигна на Израиля [г]Спаситель Исуса (24) [д]откакъ проповѣда Иоанъ, прѣди неговото идване, кръщението на покаяние на всичкия Израилски народъ. (25) И когато свършваше И-

---

у Гл. 13;5,13. 15;37.
ф Ст. 12.
—
а Гл. 11;27. 14;26. 15;35.
б Гл. 11;22-26.
в Рим. 16;21.
г Числа 8;14. Гл. 9;15. 22;21. Рим. 1;1. Гал. 1;15. 2;9.
д Мат. 9;38. Гл. 14;26. Рим. 10;15. Ефес. 3;7,8. 1 Тим. 2;7. 2 Тим. 1;11. Евр. 5;4.
е Гл. 6;6.
ж Гл. 4;36.
з Ст. 46.
и Гл. 12;25. 15;37.
к Гл. 8;9.
л Изх. 7;11. 2 Тим. 3;8.
м Гл. 4;8.
н Мат. 13;38. Иоан. 8;44. 1 Иоан. 3;8.
о Изх. 9;3. 1 Цар. 5;6.
п Гл. 15;38.
р Гл. 16;13. 17;2. 18;4.
с Лука 4;16. Ст. 27.
т Евр. 13;22.
у Гл. 12;17.
ф Ст. 26,42,43. Гл. 10;35.
х Втор. 7;6,7.
ц Изх. 1;1. Псал. 105;23,24. Гл. 7;17.
ч Изх. 6;6. 13;14,16.
ш Изх. 16;35. Числа 14;33,34. Псал. 95;9,10. Гл. 7;36.
щ Втор. 7;1.
ъ Ис. Нав. 14;1,2. Псал. 78;55.
ь Сѫд. 2;16.
ѣ 1 Цар. 3;20.
ю 1 Цар. 8;5. 10;1.
я 1 Цар. 15;23,26,28. 16;1. Осия 13;11.
а 1 Цар. 16;13. 2 Цар. 2;4. 5;3
аа Псал. 89;20.
а 1 Цар. 13;14. Гл. 7;46.
б Иса. 11;1. Лука 1;32,69. Гл. 2;30. Рим. 1;3.
в 2 Цар. 7;12. Псал. 132;11.
г Мат. 1;21. Рим. 11;26.
д Мат. 3;1. Лука 3;3.

оахъ попрището *си*, казваше: «Кого ме мните да съмъ? Не съмъ азъ; но, ето, иде слѣдъ мене онзи комуто не съмъ достоенъ да развържа обувката на нозѣтѣ. (26) Мѫже братие, синове отъ Авраамовия родъ, и които между васъ се боятъ отъ Бога, [ж]вамъ се проводи словото на това спасение. (27) Защото жителитѣ Ерусалимски и тѣхнитѣ началници, [з]като не познаха него и *не разумѣха* [и]прочитаемитѣ всѣка сѫбота пророчески изречения, [к]изпълниха *ги* като *го* осѫдиха; (28) [л]и безъ да намѣрятъ ни една вина за смъртъ [м]изискаха отъ Пилата да го убие. (29) И [н]като свършиха всичко що бѣ писано за него, [о]снеха *го* отъ дървото и положиха *го* въ гробъ. (30) Но [п]Богъ го възкръси отъ мъртвитѣ. (31) И [р]той въ продължение на много дни се яваваше на тѣзи които бѣха възлѣзли съ него наедно [с]отъ Галилея въ Ерусалимъ, и [т]които сѫ негови свидѣтели прѣдъ народа. (32) И ние ви благовѣствуваме че обѣщанието [у]което стана на отцитѣ ни, (33) Богъ го изпълни на насъ тѣхнитѣ чада като възкръси Исуса; както е писано и въ втория Псаломъ: [ф]«Синъ мой си ти, азъ днесъ те родихъ.» (34) А че го е възкръсилъ отъ мъртвитѣ безъ да има да се връща вече въ изтлѣнието, казва така: [х]«Ще ви дамъ милоститѣ *обѣщанитѣ* на Давида вѣрно.» (35) За това и въ другия *Псаломъ* казва: [ц]«Нѣма да оставишъ прѣподобнаго твоего да види изтлѣние.» (36) Защото Давидъ, като послужи на Божието изволение въ своя си родъ, [ч]прѣстави се, и приложи се при отцитѣ си, и видѣ изтлѣние. (37) А тозя когото Богъ възкръси не видѣ изтлѣние. (38) И така, извѣстно да бѫде вамъ, мѫже братие, че [ш]чрѣзъ него се проповѣдва вамъ прощение на грѣховетѣ; (39) и [щ]отъ всичко що не сте могли да се оправдаете чрѣзъ закона Моисеевъ, чрѣзъ него всѣки който вѣрва оправдава се. (40) И така, гледайте да не дойде на васъ реченото отъ [ъ]пророцитѣ: (41) «Вижте, прѣзиратели, и почудете се, и изчезнете; защото азъ върша работа на вашето врѣме, работа която нѣма да повѣрвате ако ви каже нѣкой.»

(42) И когато излѣзваха изъ съборището Юдейско, езичницитѣ ги молѣха да проповѣдатъ нм тѣмъ тѣзи думи до сѫбота. (43) И когато се разиде съборътъ, мнозина отъ Юдеитѣ и отъ благочестивитѣ прозелити тръгнаха слѣдъ Павла и Варнава; които като се разговаряха съ тѣхъ [ь]убѣждаваха ги да прѣбѫдватъ [ѣ]въ Божията благодать.

(44) И въ идещата сѫбота събра се току-речи всичкиятъ градъ да чуятъ словото Божие. (45) А Юдеитѣ като видѣха събраният народъ напълниха се отъ завистъ, и съ противорѣчие и хули [ю]говорѣха противъ това което Павелъ казваше. (46) Но Павелъ и Варнава дързновено говорѣха и рекоха: [я]«Нуждно бѣ първомъ вамъ да се проповѣда словото Божие; [а]но понеже го отхвърляте, и сами себе си имате недостойни за вѣчния животъ, [аа]ето, обръщаме се къмъ [в]езичницитѣ; (47) защото така ни заповѣда Господь: «Положихъ те за свѣтило на езичницитѣ, да бѫдешъ за спасение до послѣдния край на земята.» (48) И езичницитѣ като чуеха радваха се, и славѣха словото Господне; [б]и повѣрваха всички които бѣха отредени за вѣчния животъ. (49) И словото Господне се разпростираше по всичка тази страна. (50) А Юдеитѣ подсториха набожнитѣ и почтенитѣ жени и първитѣ въ града, и [г]повдигнаха гонение върхъ Павла и Варнава, и ги изпѫдиха отъ прѣдѣлитѣ си.

ж Мат. 3;11. Мар. 1;7. Лука 3;16. Иоан. 1;20,27.
ж Мат. 10;6. Лука 24;47. Ст. 46. Гл. 3;26.
з Лука 23;34. Гл. 3;17. 1 Кор. 2;8.
и Ст. 14,15. Гл. 15;21.
к Лука 24;20,44. Гл. 26;22. 28;23.
л Мат. 27;22. Мар. 15;13,14. Лука 23;21,22. Иоан. 19;6,15.
м Гл. 3;13,14.
н Лука 18;31. 24;44. Иоан. 19;28,30, 36,37.
о Мат. 27;59. Мар. 15;46. Лука 23;53. Иоан. 19;38.
п Мат. 28;6. Гл. 2;24. 3;13,15,26. 5;30.
р Мат. 28;16. Гл. 1;3. 1 Кор. 15;5-7.
с Гл. 1;11.
т Гл. 1;8. 2;32. 3;15. 5;32.
у Бит. 3;15. 12;3. 22;18. Гл. 26;6. Рим. 4;13. Гал. 3;16.
ф Псал. 2;7. Евр. 1;5. 5;5.
х Иса. 55;3.
ц Псал. 16;10. Гл. 2;31.
ч 3 Цар. 2;10. Гл. 2;29.
ш Иер. 31;34. Дан. 9;24. Лука 24;47. 1 Иоан. 2;12.
щ Иса. 53;11. Рим. 3;28. 8;3. Евр. 7;19.
ъ Иса. 29;14. Ав. 1;5.
ь Гл. 11;23. 14;22.
ѣ Тит. 2;11. Евр. 12;15. 1 Пет. 5;12.
ю Гл. 18;6. 1 Пет. 4;4. Юд. 10.
я Мат. 10;6. Гл. 3;26. Ст. 26. Рим. 1;16.
а Изх. 32;10. Втор. 32;21. Иса. 55;5. Мат. 21;43. Рим. 10;19.
аа Гл. 18;6. 28;28.
в Иса. 42;6. 49;6. Лука 2;32.
б Гл. 2;47.
г 2 Тим. 3;11.

(51) гА тѣ отърсиха на тѣхъ и праха отъ нозѣтѣ си, и дойдоха въ Икония. (52) А ученицитѣ се дизпълняха съ радость и съ Духъ Светъ.

ГЛАВА 14.

А въ Икония тѣ влѣзоха наедно въ съборището Юдейско, и говориха така щото много множество Юдеи и Елини повѣрваха. (2) А неповѣрвалитѣ Юдеи подигнаха и раздразниха душитѣ на езичницитѣ върхъ братята. (3) Но и тѣй, тѣ доста врѣме прѣседѣха и проповѣдваха съ дързновение въ Господа, акойто свидѣтелствуваше за словото на своята благодать, и даваше да ставать знамения и чудеса чрѣзъ тѣхнитѣ ръцѣ. (4) И раздвои се множеството въ града; и едни бѣха съ Юдеитѣ, а други бсъ апостолитѣ. (5) И когато стана стремление отъ езичницитѣ и отъ Юдеитѣ съ началницитѣ имъ вда ги обезчестятъ и да ги убиятъ съ камене, (6) тѣ се усѣтиха и гприбѣгнаха въ Ликаонскитѣ градове, въ Листра и Дервия и въ околнитѣ *имъ* мѣста, (7) и тамъ проповѣдваха евангелието.

(8) А въ Листра дбѣше нѣкой си человѣкъ немощенъ въ нозѣтѣ си и хромъ отъ утробата на майка си, който седѣше и никога не бѣ стъпилъ. (9) Той слушаше Павла като говорѣше; а *Павелъ*, щомъ го изгледа еи видѣ че има вѣра за да получи изцѣление, (10) рече съ голѣмъ гласъ: жСтани правъ на нозѣтѣ си. И скачаше и ходѣше. (11) А народътъ като видѣ това което стори Павелъ, възвисиха гласа си и казваха по Ликаонски: зБоговетѣ уподобени на человѣци слѣзоха при насъ. (12) И наричаха Варнава Юпитеръ, а Павла, Меркурий, понеже той началствуваше въ словото. (13) И жрецътъ на Юпитеровия *идолъ* що бѣше прѣдъ града имъ приведе юнци, и *донесе* вѣнци на вратата, и наедно съ народа иискаше да принесе жъртва. (14) *Това* като чуха апостолитѣ Варнава и Павелъ, краздрaха дрехитѣ си, и скочиха всрѣдъ народа та викаха (15) и казваха: О мъже, лзащо правите това? мИ ние сме подобострастни вамъ человѣци, и проповѣдваме ви да се обърнете отъ нтѣзи суетни *идоли* окъмъ Бога живаго, пкойто е сътворилъ небето и земята и морето и всичко що има въ тѣхъ; (16) ркойто въ прѣминалитѣ родове оставилъ бѣ всичкитѣ народи да ходятъ по своитѣ пътища, (17) сако и да не е оставилъ себе си несвидѣтелствуванъ, понеже е правилъ добрини, и тдавалъ ни е дъждове отъ небето и плодоносни врѣмена, и напълнялъ е съ храна и веселба сърдцата ни. (18) И това като казваха едвамъ възпрѣха народитѣ да имъ не принесатъ жъртва.

(19) Между това удойдоха Юдеи отъ Антиохия и Икония които убѣдиха народа фта биха Павла съ камене, и го извлѣкоха вънъ изъ града като го възмнѣха че е умрѣлъ. (20) А когато го обиколиха ученицитѣ стана та влѣзе въ града; и на утриньта отиде съ Варнава въ Дервия. (21) И като проповѣдаха евангелието и въ този градъ и хнаучиха мнозина, върнаха се въ Листра и Икония и Антиохия, (22) и утвърдяваха душитѣ на ученицитѣ като ги чувѣщаваха да прѣбждватъ въ вѣрата; и *поучаваха ги* че съ много скърби трѣбва да влѣземъ въ царството Божие. (23) И шкато имъ ръкоположиха презвитери на всѣка църква, и се помолиха съ постъ, прѣдадоха ги Господу въ когото бѣха повѣрвали. (24) И като минаха прѣзъ Писидия дойдоха въ Памфилия; (25) и проповѣдаха словото въ Пергия, и слѣзоха въ Аталия; (26) и отъ тамъ отплуваха въ Антиохия, щотъ дѣто бѣха ъпрѣпоръчени на Божията благодать за дѣлото което извършиха. (27) И като дойдоха та събраха църквата, ьизвѣстиха всичко което стори Богъ чрѣзъ тѣхъ, и ѣкакъ отвори за езичницитѣ вратата на вѣрата. (28) И прѣседѣха тамъ доста врѣме съ ученицитѣ.

в Мат. 10;14. Мар. 6;11. Лука 9;5. Гл. 18;6.
д Мат. 5;12. Иоан. 16;22. Гл. 2;46.

—

а Мар. 16;20. Евр. 2;4.
б Гл. 13;3.
в 2 Тим. 3;11.
г Мат. 10;23.
д Гл. 3;2.
е Мат. 8;10. 9;28,29.
ж Иса. 35;6.
з Гл. 8;10. 28;6.
и Дан. 2;46.
к Мат. 26;65.
л Гл. 10;26.
м Як. 5;17. Отк. 19;10.
н 1 Цар. 12;21. 3 Цар. 16;13. Иер. 14;22. Амосъ 2;4. 1 Кор. 8;4.
о 1 Сол. 1;9.
п Бит. 1;1. Псал. 33;6. 146;6. Отк. 14;7.
р Псал. 81;12. Гл. 17;30. 1 Пет. 4;3.
с Гл. 17;27. Рим. 1;20.
т Лев. 26;4. Втор. 11;14. 28;12. Иовъ 5;10. Псал. 65;10. 68;9. 147;8. Иер. 14;22. Мат. 5;45.
у Гл. 13;45. [3;11.
ф 2 Кор. 11;25. 2 Тим.
х Мат. 28;19.
ц Гл. 11;23. 13;43.
ч Мат. 10;38. 16;24. Лука 22;28,29. Рим. 8;17. 2 Тим. 2;11, 12. 3;12.
ш Тит. 1;5.
щ Гл. 13;1,3.
ъ Гл. 15;40.
ь Гл. 15;4,12. 21;19.
ѣ 1 Кор. 16;9. 2 Кор. 2;12. Кол. 4;3. Отк. 3;8.

—

ГЛАВА 15.

А [а]нѣкои които бѣха слѣзли отъ Юдея у-
чеха братята че: [б]Ако се не обрѣжете [в]по
обичаю Моисееву не можете да бѫдете спасе-
ни. (2) И тъй, като стана много прѣпиране и
разискване помежду тѣхъ и Павла и Варна-
ва, отредиха да възлѣзе [г]Павелъ и Варнава
и нѣкои други отъ тѣхъ въ Ерусалимъ до а-
постолитѣ и презвитеритѣ за тоя въпросъ.
(3) И тъй, [д]изпроводени отъ църквата, тѣ ми-
нуваха прѣзъ Финикия и Самария и [е]раз-
казваха обрѫщането на езичницитѣ; и причи-
няваха радость голѣма на всичкитѣ братя. (4) А
като дойдоха въ Ерусалимъ, приеха се отъ
църквата и отъ апостолитѣ и презвитеритѣ, и
[ж]извѣстиха все що стори Богъ чрѣзъ тѣхъ,
(5) Но станаха нѣкои отъ Фарисейската ересь
които бѣха повѣрвали, и казваха [з]че трѣбва
да се обрѣзватъ *езичницитѣ*, и да имъ се за-
ржча да държатъ Моисеевия законъ.

(6) И събраха се апостолитѣ и презвитери-
тѣ да разгледатъ това нѣщо. (7) И слѣдъ мно-
го разискване стана Петъръ и рече имъ: [и]Мѫ-
же братие, вие знаете какъ Богъ отъ първи-
тѣ дни избра между насъ чрѣзъ моитѣ уста
да чуятъ езичницитѣ словото на евангелието
и да повѣрватъ. (8) И [к]сърдцевѣдецъ Богъ
свидѣтелствува тѣмъ като имъ [л]даде Духа Све-
таго както и намъ; (9) и [м]не направи ника-
ква разлика между насъ и тѣхъ като [н]очисти
сърдцата имъ съ вѣрата. (10) Сега прочее за-
що изкушавате Бога, [о]да налагате на учени-
цитѣ на шията хомотъ който нито отцитѣ ни
нито ние можехме да носимъ? (11) Но ние
вѣрваме че [п]съ благодатьта на Господа Ису-
са Христа ще се спасимъ както и тѣ.

(12) Тогава млъкна всичкото множество, и
слушаха Варнава и Павла които разказваха
колкото знамения и чудеса [р]стори Богъ чрѣзъ
тѣхъ между езичницитѣ. (13) И слѣдъ тѣхно-
то замълчаване, [с]отговори Яковъ и рече: Мѫ-
же братие, послушайте мене: (14) [т]Симеонъ
изясни по кой начинъ Богъ най-напрѣдъ по-
сѣти езичницитѣ да вземе отъ тѣхъ народъ за
своето име. (15) И съ това сѫ съгласни и про-
роческитѣ словеса, както е писано: (16) [у]«Слѣдъ
това ще се върна и ще съградя падналата
скиния Давидова, и развалинитѣ ѝ ще съгра-
дя пакъ, и ще я изправя; (17) за да потър-
сятъ Господа другитѣ человѣци и всичкитѣ на-
роди надъ които се нарече моето име, казва
Господь който прави всичко това.» (18) Отъ
вѣка сѫ познати Богу всичкитѣ негови дѣла.
(19) За това [ф]азъ сѫдя да не отеготяваме тѣ-
зи отъ езичницитѣ които се [х]обрѫщатъ къмъ
Бога; (20) но да имъ пишемъ да се вардятъ
[ц]отъ сквернитѣ *жъртви* идолски, и [ч]отъ блу-
дство, и отъ удавенина, и [ш]отъ кръвь. (21) За-
щото Моисей отъ ветхо врѣме по всичкитѣ
градове има които го проповѣдватъ· [щ]прочита
се и всѣка сѫбота въ съборищата.

(22) Тогазъ апостолитѣ и презвитеритѣ съ
всичката църква намѣриха за добро да избе-
ратъ отъ тѣхъ си человѣци, и да ги прово-
дятъ въ Антиохия съ Павла и Варнава; *а из-
браха* Юда нарицаемаго [ъ]Варсава и Сила, мѫ-
же отлични между братята. (23) И писаха имъ
по тѣхъ така: Отъ апостолитѣ и презвитери-
тѣ и братята поздравление до тѣзи които сѫ
отъ езичницитѣ братя въ Антиохия, Сирия,
и Киликия. (24) Понеже чухме че [ь]нѣкои ка-
то излѣзоха отъ насъ смутиха ви съ думи, и
развращаватъ душитѣ ви, като ви казватъ да
се обрѣзвате и да държите закона, а ние не
сме имъ поржчали *това;* (25) ние като се съ-
брахме единодушно видѣхме за добро да из-
беремъ мѫже и да проводимъ до васъ, наедно
съ любезнитѣ намъ Варнава и Павла, (26) [ѣ]че-
ловѣци които сѫ прѣдали душитѣ си за името
на Господа нашего Исуса Христа. (27) И та-
ка проводихме Юда и Сила да ви извѣстятъ и
тѣ устно сѫщото. (28) Защото се видѣ угодно

а Гал.2;12.
б Иоан.7;22. Ст.5. Гал.5;2. Фил.3;2. Кол.2;8,11,16.
в Бит.17;10. Лев 12;3.
г Гал.2;1.
д Рим.15;24. 1 Кор.16;6,11.
е Гл.14;27.
ж Ст.12. Гл.14;27. 21;19.
з Ст.1.
и Гл.10;20. 11;12.
к 1 Лѣт.28;9. Гл.1;24.
л Гл.10;44.
м Рим.10;11.
н Гл.10;15,28,43. 1 Кор.1;2. 1 Пет.1;22.
о Мат.23;4. Гал.5;1.
п Рим.3;24. Ефес.2;8. Тит.2;11. 3;4,5.
р Гл.14;27.
с Гл.12;17.
т Ст.7.
у Амосъ 9;11,12.
ф Виж. Ст.28.
х 1 Сол.1;9.
ц Бит.35;2. Изх.20;3,23. Иез.20;30. 1 Кор.8;1. 10;20,28. Отк.2;14,20. 9;20,21.
ч 1 Кор 6;9,18. Гал.5;19. Ефес.5;3. Кол.3;5. 1 Сол.4;3. 1 Пет.4;3.
ш Бит.9;4. Лев.3;17. Втор.12;16,23.
щ Гл.13;15,27.
ъ Гл.1;23.
ь Ст.1. Гал.2;4. 5;12. Тит.1;10,11.
ѣ Гл.13;50. 14;19. 1 Кор.15;30. 2 Кор.11:23,26.

Светому Духу и намъ да ви не налагаме повече
никаква тегота освѣнь тѣзи най-нужднитѣ: (29) ^ю да
се вардите отъ идолски жъртви, ^я и отъ кръвь,
и отъ удавенина, и отъ блудъ, отъ които като
се пазите добрѣ ще сторите. Здрави бѫдѣте.

(30) И така тѣ проводени дойдоха въ Анти-
охия, и като събраха множеството на вѣрно-
щитѣ дадоха имъ писмото. (31) И тѣ като го
прочетоха зарадваха се за утѣшението. (32) А
Юда и Сила, като бѣха и тѣ пророци, съ мно-
го думи ^аувѣщаха братята и утвърдиха ги.
(33) И откакъ прѣсѣдѣха тамъ нѣколко врѣме,
^впрстанаха ги братята съ миръ да се вър-
нѫтъ при апостолитѣ. (34) Но Сила видѣ за
добро да поседи още тамъ. (35) А ^аПавелъ и
Варнава се намѣрваха въ Антиохия, и учеха
и проповѣдваха ^бсловото Господне, заедно съ
многозина други.

(36) И слѣдъ нѣколко дни рече Павелъ на
Варнава: Да се върнемъ сега ^впо всичкитѣ
градове въ които сме проповѣдвали словото
Господне, и да нагледаме братята си какъ сѫ.
(37) И Варнава бѣше на мнѣние да вземать
съ себе си ^гИоана нарицаемаго Марка; (38) а
Павелъ не намѣрваше за добро ^дда вземать
съ себе си тогозъ който се бѣ отлѫчилъ отъ
тѣхъ още отъ Памфилия и не отиде съ тѣхъ
на дѣлото. (39) И тъй, стана разпря помежду
имъ, така щото отлѫчиха се единъ отъ другъ;
и Варнава взе Марка та отплува въ Ки-
пъръ; (40) а Павелъ си избра Сила и тръгна,
^епрѣпорѫченъ отъ братята на Божията бла-
годать. (41) И заминуваше прѣзъ Сирия и Ки-
ликия и ^жутвърждаваше църквитѣ.

ГЛАВА 16.

И пристигна въ Дервия и ^аЛистра; и, ето,
имаше тамъ нѣкой ученикъ на ^бимe Тимотей,
^всинъ на нѣкоя си жена Еврейка повѣрвала,
а баща *му бѣ* Елинъ; (2) който *ученикъ* ^гбѣ-
ше свидѣтелствуванъ отъ братята въ Листра
и Икония. (3) И понеже го Павелъ да отиде
той съ него; и ^дзе го и обрѣза го, зарадъ
Юдеитѣ които бѣха по тѣзи мѣста; понеже
всичкы знаеха баща му че бѣше Елинъ. (4) И
като ходѣха по градоветѣ прѣдаваха имъ да
държатъ наредбитѣ ^еутвърдени отъ апостолитѣ
и презвитеритѣ въ Ерусалимъ. (5) И така
^жцърквитѣ се утвърдяваха въ вѣрата; и отъ
день на день числото имъ се умножаваше.

(6) И като прѣминаха Фригия и Галатийска-
та земя, понеже имъ се възбрани отъ Духа
Светаго да проповѣдатъ словото въ Азия,
(7) дойдоха въ Мизия, и прѣдприемаха да и-
дѫтъ въ Витиния; но Духътъ не имъ допу-
сти. (8) И като изминаха Мизия ^ззслѣзоха въ
Троада. (9) И яви се Павлу нощемъ видѣние:
^ичеловѣкъ нѣкой си Македонецъ стоеше та
му се молѣше и казваше: Мини въ Македо-
ния и помогни ни. (10) И щомъ видѣ видѣ-
нието тутакси поискахме да идемъ ^квъ Маке-
дония, като разумѣхме че Господь ни прико-
вава да проповѣдваме евангелието на тѣхъ.
(11) И тъй, като се отвезохме отъ Троада,
прѣминахме право на Самотракъ, и на утрѣнь-
та въ Неаполъ, (12) и отъ тамъ ^лвъ Филипи,
който е първий градъ на *онази* часть отъ Ма-
кедония, и поселение *Римско*. Въ този градъ
прѣсѣдѣхме нѣколко дена; (13) и въ сѫботата
излѣзохме вънъ отъ града край една рѣка дѣ-
то имаше обичай да става молба, и седнахме
та говорѣхме на събранитѣ *тамъ* жени.

(14) И нѣкоя си богобоязлива жена на име
Лидия, отъ градъ Тиатиръ, която продаваше
багреници, слушаше; и ^мней Господь отвори
сърдцето да внимава на това което Павелъ го-
ворѣше. (15) И като се кръсти тя и домътъ
ѝ, помоли *ни* се и казваше: Ако ме при-
познавате че съмъ вѣрна Господу, влѣзте въ
кѫщата ми да седите. ^нИ принуди ни.

(16) И като отхождахме на молба, срѣщна
ни една слугиня която ^оимаше духъ прѣдвѣ-
щателенъ, и която даваше ^пмного печалба
на господаритѣ си като прорицаше. (17) Тя
вървѣше слѣдъ Павла и насъ, и викаше и
казваше: Тѣзи человѣци сѫ рабѣ на Бога
Вишнаго, които проповѣдватъ намъ пѫть на

ю Ст. 20. Гл. 21;25. Отк. 2;14,20.
я Лев. 17;14.
а Гл. 14;22. 18;23.
в 1 Кор. 16;11. Евр. 11;31.
а Гл. 13;1.
б Гл. 13;4,13,14;51. 14;1,6,24,25.
в Гл. 12;12,25. 13;5. Кол. 4;10. 2 Тим. 4;11. Филим. 24.
г Гл. 13;13.
д Гл. 14;26.
е Гл. 16;5.

—

а Гл. 14;6.
б Гл. 19;22. Рим. 16;21. 1 Кор. 4;17. Фил. 2;19. 1 Сол. 3;2. 1 Тим. 1;2. 2 Тим. 1;2.
в 2 Тим. 1;5.
г Гл. 6;3.
д 1 Кор. 9;20. Гал. 2;3. Виж. Гал. 5;2.
е Гл. 15;28,29.
ж Гл. 15;41.
з 2 Кор. 2;12. 2 Тим. 4;13.
и Гл. 10;30.
к 2 Кор. 2;13.
л Фил. 1;1.
м Лука 24;45.
н Бит. 19;3. 33;11. Сѫд. 19;21. Лука 24;29. Евр. 13;2.
о 1 Цар. 28;7.
п Гл. 19;24.

спасение. (18) Това правѣше много дни наредъ. И понеже [р]дотегна на Павла, обърна се и рече духу: Повелѣвамъ ти въ името на Исуса Христа да излѣзешъ изъ нея. [с]И излѣзе въ тозъ часъ. (19) А като [т]видѣха господаритѣ ѝ че изчезна надеждата на печалбата имъ, [у]уловиха Павла и Сила и [ф]завлѣкоха ги на тържището при началницитѣ. (20) И като ги изведоха при войводитѣ рекоха: Тѣзи человѣци сж Юдеи, и [х]смущаватъ града ни, (21) и проповѣдватъ обичаи които намъ, като Римляни, не ни е простено да ги приимаме нито да ги правимъ. (22) И навали народътъ върхъ тѣхъ; и войводитѣ разкжсаха дрехитѣ имъ, и [ц]заповѣдаха да *ги* биятъ съ тояги. (23) И като ги биха много туриха ги въ тъмница, и заржчаха на тъмничния стражарь да ги варди здраво; (24) който като взе таквозъ заржчване тури ги въ най-вжтрѣшната тъмница, и стегна добрѣ нозѣтѣ имъ въ клада.

(25) И посрѣдъ нощь Павелъ и Сила молѣха се и славѣха Бога; а запрѣнитѣ ги слушаха. (26) И [ч]внезапно стана трусъ голѣмъ, така щото поклатиха се основанията на тъмницата; и тутакси [ш]отвориха се всичкитѣ врата, и на всичкитѣ оковитѣ се развързаха. (27) И като се събуди стражарьтъ и видѣ отворени вратата на тъмницата, измъкна ножъ и щѣше да се убие, понеже мислѣше че сж избѣгнали запрѣнитѣ. (28) Но Павелъ извика съ високъ гласъ и рече: Недѣй струва никое зло на себе си; защото всинца сме тука. (29) И поиска *стражарьтъ* свѣщи, вскочи вжтрѣ, и разтреперанъ падна прѣдъ Павла и Сила; (30) и изведе ги вънъ и рече: [щ]Господа, що трѣбва да сторя за да се спася? (31) А тѣ рекоха: [ъ]Повѣрвай въ Господа Исуса Христа, и ще се спасишъ ти и домътъ ти. (32) И говориха словото Господне нему и на всичкитѣ които бѣха въ дома му. (33) И взе ги въ този истия часъ прѣзъ нощьта та имъ изми ранитѣ; и безъ забава кръсти се той и своитѣ му всички. (34) И като ги заведе въ кжщата си [ь]сложи *имъ* трапеза; и зарадва се съ всичкия си домъ защото повѣрва въ Бога.

(35) И когато се разсъмна войводитѣ проводиха палачницитѣ да рекатъ: Пусни онѣзи человѣци. (36) И стражарьтъ извѣсти тѣзи думи на Павла, че: Войводитѣ проводиха да ви пуснемъ; и тъй, сега излѣзте и идете си съ миромъ. (37) Но Павелъ имъ рече: Като ни биха прѣдъ народа безъ да ни сждятъ, насъ които сме [ѣ]Римляни, хвърлиха ни въ тъмница; и сега тайно ли ни извождатъ? То не става; но тѣ да дойдатъ и да ни изведатъ. (38) И палачницитѣ извѣстиха тѣзи думи на войводитѣ; а тѣ като чуха че били Римляни убояха се; (39) и дойдоха та ги [ю]умолиха, и като *ги* изводоха молѣха *имъ* се да излѣзатъ изъ града. (40) А тѣ като излѣзоха изъ тъмницата [я]отидоха у Лидиини, и като видѣха братята утѣшиха ги, и *отъ тамъ* тръгнаха.

ГЛАВА 17.

И като изминаха Амфиполъ и Аполония дойдоха въ Солунъ, дѣто бѣше съборището Юдейско. (2) И по обичая си Павелъ [а]влѣзе при тѣхъ, и три сжботи наредъ се разговаряше съ тѣхъ отъ писанията (3) та имъ откриваше и доказваше [б]че: Трѣбваше Христосъ да пострада и да възкръсне отъ мъртвитѣ, и че: Този Исусъ когото ви азъ проповѣдвамъ е Христосъ. (4) [в]И нѣкои отъ тѣхъ повѣрваха и присъединиха се съ Павла и [г]Сила; *тако* и много множество отъ набожнитѣ Елини, и отъ благороднитѣ жени не малко. (5) Но неповѣрвалитѣ Юдеи завидѣха, и като взеха съ тѣхъ си нѣколцина прости и лоши человѣци събраха ги на купъ и размиряваха града; и нападнаха на [д]Ясоновата кжща та търсѣха *Павла и Сила* да ги изведатъ прѣдъ народа. (6) И като не ги намѣриха повлѣкоха Ясона и нѣкои отъ братята къмъ градоначалницитѣ, и викаха: [е]Тѣзи които размириха свѣта дойдоха и тука; (7) които прие Ясонъ; и всички тѣзи дѣйствуватъ противъ Кесаревитѣ повеления; и [ж]казватъ че има другъ царь, Исусъ. (8) И смутиха народа и градоначалницитѣ които чуха това. (9) Но като взеха поржчителство отъ Ясона и отъ другитѣ пуснаха ги. (10) А [з]братята незабавно прѣзъ

р Виж. Мар. 1;25,34.
с Мар. 16;17.
т Гл. 19;25,26.
у 2 Кор. 6;5.
ф Мат. 10;18.
х 3 Цар. 18;17. Гл. 17;6.
ц 2 Кор. 6;5. 11;23,25. 1 Сол. 2;2.
ч Гл. 4;31.
ш Гл. 5;19. 12;7,10.
щ Лука 3;10. Гл. 2;37. 9;6.
ъ Иоан. 3;16,36. 6;47. 1 Иоан. 5;10.
ь Лука 5;29. 19;6.
ѣ Гл. 22;25.
ю Мат. 8;34.
я Ст. 14.

—

а Лука 4;16. Гл. 9;20. 13;5,14. 14;1. 16;13. 19;8.
б Лука 24;26,46. Гл. 18;28. Гал. 3:1.
в Гл. 28;24.
г Гл. 15;22,27,32,40.
д Рим. 16;21.
е Гл. 16;20.
ж Лука 23;2. Иоан. 19;12. 1 Пет. 2;13.
з Гл. 9;25. Ст. 14.

нощь изпратиха Павла и Сила въ Берия; [з]и
тѣ като стигнаха *тамъ* отидоха въ съборище-
щето Юдейско. (11) И *Берянитѣ* бѣха по-бла-
городни отъ Солунцитѣ, защото приеха сло-
вото съ всѣко усърдие, и [и]изпитваха всѣки
день писанията да ли е това така. (12) И тъй,
мнозина отъ тѣхъ повѣрваха, и отъ почтени-
тѣ Елински жени и отъ мѫжетѣ не малко.
(13) И като разбраха Солунскитѣ Юдеи че и
въ Берия се проповѣда отъ Павла словото Бо-
жие, дойдоха и тамъ и разбъркаха народа.
(14) [к]Тогазъ братята по-скоро отпратиха Па-
вла да иде кѫдѣ морето; а Сила и Тимотей
останаха тамъ. (15) А тѣзи които придружава-
ха Павла заведоха го до Атина; и [л]като взе-
ха отъ него заповѣдь до Сила и Тимотея за
да дойдатъ колкото по-скоро при него, тръ-
гнаха си.

(16) А Павелъ като ги чакаше въ Атина,
раздражаваше се [м]духътъ му въ него като
гледаше града пъленъ съ идоли. (17) И тъй,
разговаряше се въ съборището съ Юдеитѣ и
съ набожнитѣ, и по пазаря всѣки день съ о-
нѣзи които му се случваха. (18) И нѣкои отъ
Епикурейскитѣ и Стоическитѣ философи идва-
ха на прѣпиране съ него; и едни говорѣха:
Какво иска да каже този празднословецъ? а
други: Види се че е проповѣдникъ на чужди
богове; защото имъ проповѣдваше Исуса и
възкресението. (19) И взеха го та го заведоха
на Ареопагъ, и казваха: Можемъ ли разумѣ
какво е това ново учение което ти проповѣ-
двашъ? (20) Защото нѣщо странно вносишъ въ
ушитѣ ни: искаме прочее да разберемъ що
ще е то. (21) А всичкитѣ Атинейци и колкото
чужденци се намѣрваха тамъ съ нищо друго
не си прѣминуваха врѣмето тъкмо да говорятъ
и да слушатъ нѣщо по-ново.

(22) И застана Павелъ насрѣдъ Ареопагъ и
рече: Мѫже Атинейци, по всичко ви гледамъ
че сте твърдѣ набожни. (23) Защото като ми-
нувахъ та разглеждахъ светитѣ ви мѣста, на-
мѣрихъ едно капище на което бѣ написано
НЕЗНАЕМОМУ БОГУ. Тогозъ прочее когото
вие не знаете а почитате, него ви проповѣд-
вамъ азъ. (24) [н]Богъ, който е сътворилъ свѣ-
та и всичко що е въ него, [о]той, като е Го-
сподь на небето и на земята, [п]не живѣе въ
храмове отъ рѫка направени, (25) нито при-
има служения отъ рѫцѣ человѣчески [р]като
да би ималъ нужда отъ нѣщо, понеже [с]той
дава на всички и животъ и дихание и все;
(26) и създалъ е отъ една кръвь всичкия родъ
человѣчески да живѣятъ по всичкото лице на
земята, и опрѣдѣлилъ е прѣднареченитѣ врѣ-
мена и [т]прѣдѣлитѣ на населението имъ; (27) [у]за
да търсятъ Господа дано би го поне напипали
и намѣрили, [ф]ако и да не е далечъ *той* отъ
всѣкиго едного отъ насъ; (28) защото [х]въ не-
го живѣемъ и движимъ се и сѫществуваме;
[ц]както и нѣкои отъ вашитѣ стихотворци сѫ
рекли: «Защото и неговъ родъ сме.» (29) И
тъй, като сме родъ Божий, [ч]не трѣбва да ми-
слимъ че Божеството е подобно на злато, или
на сребро, или на камикъ, изработенъ съ из-
куство и измишление человѣческо. (30) Богъ
прочее като прѣзираше [ш]врѣмената на невѣ-
жеството [щ]сега повелѣва на всичкитѣ человѣ-
ци на всѣкждѣ да се покаятъ; (31) защото е
отредилъ день въ който [ъ]ще сѫди вселенната
праведно чрѣзъ человѣка когото е опрѣдѣ-
лилъ, и даде увѣрение на всичкитѣ като го
[ь]възкръси отъ мъртвитѣ. (32) А тѣ като чуха
възкресението на мъртвитѣ, едни се ругаеха,
а други рекоха: За това пакъ щемъ те слу-
ша. (33) И така Павелъ излѣзе отпомежду
тѣхъ. (34) А нѣкои человѣци се прилѣпиха
при него и повѣрваха; между които бѣше и
Дионисий Ареопагитъ, и нѣкоя си жена на
име Дамарь, и други *още* съ тѣхъ.

ГЛАВА 18.

Подиръ това отлѫчи се Павелъ отъ Атина
и дойде въ Коринтъ; (2) и намѣри тамъ нѣ-
кого си Юдеянинъ на име [а]Акила, роденъ въ
Понтъ, който бѣ скоро дошелъ отъ Италия съ
жена си Прискила, (защото Клавдий бѣ пове-
лѣлъ да се махнатъ всичкитѣ Юдеи отъ Римъ,)
и дойде при тѣхъ. (3) И понеже бѣше съху-
дожникъ седѣше у тѣхъ [б]и работѣше; защо-
то художеството имъ бѣше да правятъ шатри.

и Иса. 34;16. Лука 16;29. Иоан. 5;39.
к Мат. 10;23.
л Гл. 18;5.
м 2 Пет. 2;8.
н Гл. 14;15
о Мат. 11;25.
п Гл. 7;48.
р Псал. 50;8.
с Бит. 2;7. Числа 16;22. Иовъ 12;10. 27;3. 33;4. Иса. 42;5. 57;16. Зах. 12;1.
т Втор. 32;8.
у Рим. 1;20.
ф Гл. 14;17.
х Кол. 1;17. Евр. 1;3.
ц Тит. 1;12.
ч Иса. 40;18.
ш Гл. 14;16. Рим. 3;25.
щ Лука 24;47. Тит. 2;11,12. 1 Пет. 1;14. 4;3.
ъ Гл. 10;42. Рим. 2;16. 14;10.
ь Гл. 2;24.

—

а Рим. 16;3. 1 Кор. 16;19. 2 Тим. 4;19.
б Гл. 20;34. 1 Кор. 4;12. 1 Сол. 2;9. 2 Сол. 3;8.

(4) И всѣка сѫбота се [в]разговаряше въ съборището и убѣждаваше и Юдеи и Елини. (5) А [г]когато слѣзоха отъ Македония Сила и Тимотей, Павелъ се [д]утѣсняваше духомъ и свидѣтелствуваше на Юдеитѣ че Исусъ е Христосъ. (6) И [е]понеже тѣ се противѣха и хулѣха, [ж]отърси си дрехитѣ и рече имъ: [з]Кръвьта ваша на главитѣ ви *да е:* [и]азъ съмъ чистъ *отъ това:* [к]отъ нинѣ ще ида въ езичницитѣ. (7) И като се прѣмѣсти отъ тамъ дойде въ дома на нѣкого си на име Юста, който почиташе Бога, и на когото кѫщата бѣше до съборището. (8) А [л]Криспъ, началникътъ на съборището, повѣрва въ Господа съ всичкия си домъ; и мнозина отъ Коринтянитѣ като слушаха вѣрваха и кръщаваха се. (9) [м]И рече Господь на Павла нощемъ въ видѣние: Не бой се, но говори, и да не млъкнешъ; (10) [н]защото азъ съмъ съ тебе, и никой нѣма да тури рѫка на тебе за да ти стори зло; защото имамъ народъ много въ този градъ. (11) И седѣ *тамъ* година и шесть мѣсеца та ги поучаваше на слово Божие.

(12) А когато бѣше Галионъ управникъ въ Ахаия, Юдеитѣ се подигнаха единодушно върхъ Павла, и доведоха го на сѫдовището, (13) и казваха: Този убѣждава человѣцитѣ на богопочитание несъгласно съ закона. (14) И когато Павелъ щѣше да отвори уста, Галионъ рече на Юдеитѣ: [о]Ако бѣ нѣкоя неправда или злодѣяние лукаво, о Юдеи, бихъ ималъ причина да ви слушамъ; (15) ако ли е въпросъ за учение, за имена, и за вашия законъ, вижте си вие; защото азъ не ща да съмъ сѫдникъ на такивизъ работи. (16) И изпѫди ги отъ сѫдовището. (17) И всичкитѣ Елини уловиха [п]Состена, началника на съборището, та го биеха прѣдъ сѫдовището; и Галионъ не щѣше нито да знае за това.

(18) А Павелъ като поседѣ още доволно врѣме опрости се съ братята, и отплува въ Сирия (и съ него Прискила и Акила) [р]като си остриже главата [с]въ Кенхрея, защото имаше обрекъ. (19) И стигна въ Ефесъ и остави тѣхъ тамъ, а той *самъ* влѣзе въ съборището и разговори се съ Юдеитѣ. (20) И, умоляванъ отъ тѣхъ да поседи повечко врѣме у тѣхъ, не склони; (21) но прости се съ тѣхъ и рече: [т]Трѣбва непрѣмѣнно да направя идещия праздникъ въ Ерусалимъ; и ако ще [у]Богъ ще се върна пакъ при васъ. И отплува отъ Ефесъ. (22) И като слѣзе въ Кесария, възлѣзе въ *Ерусалимъ* та поздрави църквата, и слѣзе въ Антиохия. (23) И като поседѣ *тамъ* нѣколко врѣме излѣзе, и обхождаше наредъ [ф]Галатийската земя и Фригия та [х]утвърдяваше всичкитѣ ученици.

(24) И нѣкой си [ц]Юдеинъ на име Аполосъ, роденъ въ Александрия, человѣкъ ученъ и силенъ въ писанията, дойде въ Ефесъ. (25) Той бѣше оглашенъ въ пѫтя Господень, и духомъ [ч]разпаленъ говорѣше и поучаваше прилежно за Господа, а [ш]знаеше само кръщението Иоаново. (26) И той начна да говори съ дързновение въ съборището; и като го чуха Акила и Прискила прибраха го, и му изложиха по-точно пѫтя Божий. (27) И когато се канѣше той да мине въ Ахаия, братята *го* насърдчиха, и писаха до ученицитѣ да го приематъ; и той като дойде много [щ]помогна на повѣрвалитѣ чрѣзъ благодатьта; (28) защото силно надвиваше Юдеитѣ всенародно като [ъ]доказваше отъ писанията че Исусъ е Христосъ.

ГЛАВА 19.

А [а]когато Аполосъ бѣше въ Коринтъ, Павелъ мина прѣзъ горнитѣ страни и дойде въ Ефесъ; и като намѣри нѣкои ученици (2) рече имъ: Приехте ли Духа Светаго като повѣрвахте? А тѣ му рекоха: [б]Не сме нито чули да ли има Духъ Светъ. (3) И рече имъ: А въ що се кръстихте? А тѣ рекоха: [в]Въ кръщението Иоаново. (4) А Павелъ рече: [г]Иоанъ кръсти съ кръщение на покаяние, като казваше на народа да вѣрва въ тогози който иде

в Гл. 17;2.
г Гл. 17;14,15.
д Иовъ 32;18. Гл. 17;3. Ст. 28.
е Гл. 13;45. 1 Пет. 4;4.
ж Неем. 5;13. Мат. 10;14. Гл. 13;51.
з Лев. 20;9,11,12. 2 Цар. 1;16. Иез. 18;13. 33;4.
и Иез. 3;18,19. 33;9. Гл. 20;26.
к Гл. 13;46. 28;28.
л 1 Кор. 1;14.
м Гл. 23;11.
н Иер. 1;18,19. Мат. 28;20.
о Гл. 23;29. 25;11,19.
п 1 Кор. 1;1.
р Числа 6;18. Гл. 21;24.
с Рим. 16;1.
т Гл. 19;21. 20;16.
у 1 Кор. 4;19. Евр. 6;3. Як. 4;15.
ф Гал. 1;2. 4;14.
х Гл. 14;22. 15;32,41.
ц 1 Кор. 1;12. 3;5,6. 4;6. Тит. 3;13.
ч Рим. 12;11.
ш Гл. 19;3.
щ 1 Кор. 3;6.
ъ Гл. 9;22. 17;3. Ст. 5.

—

а 1 Кор. 1;12. 3;5,6.
б Гл. 8;16. Виж. 1 Цар. 3;7.
в Гл. 18;25.
г Мат. 3;11. Иоан. 1;15,27,30. Гл. 1;5. 11;16. 13;24,25.

слѣдъ него, сирѣчь, въ Христа Исуса. (5) И като чуха кръстиха се [д]въ името на Господа Исуса. (6) И щомъ възложи [е]Павелъ ржцѣ на тѣхъ, дойде Духъ Светий на тѣхъ; и [ж]говорѣха езици и пророчествуваха. (7) И всичкитѣ бѣха до дванадесеть мжже. (8) [з]И като влѣзе въ съборището проповѣдваше съ дързновение, и три мѣсеца наредъ разговаряше се съ *народа* и убѣждаваше *ги* [и]за царството Божие. (9) А [к]понеже нѣкои се ожесточаваха и не вѣрваха, но злословѣха [л]учението прѣдъ народа, той се оттегли отъ тѣхъ, и отлжчи учениците та се разговаряше *съ тѣхъ* всѣки день въ училището на нѣкого си Тирана. (10) И това се [м]продължава двѣ години, така щото всички които живѣеха въ Азия, Юдеи и Елини, чуха словото на Господа Исуса. (11) Голѣми още чудеса струваше [н]Богъ чрѣзъ Павловитѣ ржцѣ; (12) [о]до толкозъ щото кърпи и прѣстилки отъ неговото тѣло носѣха ги по болнитѣ, и отмахваше се болестьта отъ тѣхъ, и злитѣ духове излѣзваха изъ тѣхъ.

(13) И [п]нѣкои скитници Юдеи заклинатели [р]начнаха да произносятъ името на Господа Исуса надъ тѣзи които имаха зли духове, и казваха: Заклеваме ви въ Исуса когото Павелъ проповѣдва. (14) И тия що правѣха това бѣха нѣкои си седмина синове на Скева, първосвещеникъ Юдейски. (15) И отговори лукавиятъ духъ и рече: Исуса познавамъ, и Павла зная; но вие кои сте? (16) И скочи върхъ тѣхъ человѣкътъ въ когото бѣше лукавий духъ, и като имъ надви укрѣпи се надъ тѣхъ, така щото голи и ранени избѣгнаха изъ онази кжща. (17) И това стана извѣстно на всички Юдеи и Елини, жители Ефески; [с]и нападна страхъ на всички тѣхъ, и възвеличаваше се името на Господа Исуса. (18) И мнозина отъ повѣрвалитѣ дохождаха та се [т]изповѣдваха и изказваха дѣлата си. (19) Мнозина още и отъ тѣзи които правѣха магии донесяха си книгитѣ и ги горѣха прѣдъ всичкитѣ; и като прѣсмѣтнаха цѣната имъ намѣриха петдесеть тисящи сребро. (20) [у]Така силно растѣше и крѣпѣше се словото Господне.

(21) [ф]И като се свърши това [х]Павелъ положи духомъ, слѣдъ като обходи Македония и Ахайя, да иде въ Ерусалимъ; и рече: Като ида тамъ, [ц]трѣбва да видя и Римъ. (22) И проводи въ Македония двамина отъ [ч]тѣзи които му слугуваха, Тимотея и [ш]Ераста; а той остана за *малко* врѣме въ Азия.

(23) А [щ]въ онова врѣме голѣмъ метежъ стана [ъ]за пжтя *Господень*. (24) Защото златарь нѣкой си на име Димитрий, който правѣше сребърни храмчета на Артемида, *и* даваше на художницитѣ [ь]голѣма печалба, (25) като събра тѣхъ, още и други работници които работѣха таквизи нѣща, рече: Братие, *вие* знаете че отъ тази работа е нашата прѣхрана. (26) И *сега* видите и чуете че не само въ Ефесъ, но току-речи въ всичка Азия, този Павелъ прѣдума и обърна много народъ, като казва че [ѣ]не сж богове тѣзи които се правятъ съ *человѣчески* ржцѣ. (27) И не само това наше художество е въ опасность да дойде въ прѣзрѣние, но и храмътъ на великата богиня Артемида да се счита за нищо; и ще се съсипе нейното величие която цѣла Азия и вселенната почита. (28) *Това* откакъ зачуха тѣ, изпълнени съ гнѣвъ викаха и казваха: Велика е Артемида Ефеская! (29) И смущението се распрострѣ по всичкия градъ; и впуснаха се единодушно на позорището, като дръпнаха съ себе си Македонцитѣ [ю]Гаия и [я]Аристарха, Павловитѣ съпжтници. (30) А когато Павелъ щѣше да влѣзе между народа, ученицитѣ го не пуснаха. (31) Така и нѣкои отъ Азийскитѣ началници, понеже му бѣха приятели, проводиха до него и молѣха му се да се не показва на позорището. (32) И тъй, едни викаха едно, а други друго; защото събранието бѣше неразбрано, и повечето не знаеха защо се бѣха събрали. (33) А отъ народа изкараха [ѫ]Александра *да говори*, понеже Юдеитѣ прѣдложиха него; и Александъръ [ѭ]помаха съ ржка и

д Гл. 8;16.
е Гл. 6;6. 8;17
ж Гл. 2;4. 10;46.
з Гл. 17;2. 18;4.
и Гл. 1;3. 28;23.
к 2 Тим. 1;15. 2 Пет. 2;2. Юд. 10.
л Гл. 9;2. 22;4. 24;14. Ст. 23.
м Виж. Гл. 20;31.
н Мар. 16;20. Гл. 14;3.
о Гл. 5;15. Виж. 4 Цар. 4;29.
п Мат. 12;27
р Мар. 9;38. Лука 9;49.
с Лука 1;65. 7;16. Гл. 2;43. 5;5,11.
т Мат. 3;6.
у Гл. 6;7. 12;24.
ф Рим. 15;25. Гал. 2;1.
х Гл. 20;22.
ц Гл. 18;21. 23;11. Рим. 15;24-28.
ч Гл. 13;5.
ш Рим. 16;23. 2 Тим. 4;20.
щ 2 Кор. 1;8.
ъ Виж. Гл. 9;2.
ь Гл. 16;16,19.
ѣ Псал. 115;4. Иса. 44;10-20. Иер. 10;3.
ю Рим. 16;23. 1 Кор. 1;14.
я Гл. 20;4. 27;2. Кол. 4;10. Филим. 24.
ѫ 1 Тим. 1;20. 2 Тим. 4;14.
ѭ Гл. 12;17.

щѣше да се отговори на народа. (34) Но като го познаха че е Юдеинъ, нададоха единъ гласъ всичкитѣ и викаха колкото до два часа: Велика е Артемида Ефеская! (35) *На това* писарьтъ *градски* като утиши народа казва: Мѫже Ефески, кой е онзи человѣкъ който не знае че градътъ Ефесъ служи на великата богиня Артемида и на паднали отъ Юпитера *идолъ?* (36) И тъй, това като е неуспоримо, вие трѣбва мирни да бѫдете, и да не правите нищо несмислено. (37) Защото сте довели тѣзи человѣци които нито сѫ светотатци нито богинята ви хулятъ. (38) И тъй, Димитрий и художницитѣ които сѫ съ него ако иматъ сѫдба съ нѣкого, има дни сѫдебни, има и изправници; нека излѣзатъ да се сѫдятъ единъ съ другъ. (39) Ако ли търсите нѣщо друго, въ законното събрание ще се рѣши. (40) Защото за днешния *метежъ* опасно е да ни не обвинятъ като размирници, понеже нѣма никаква причина съ която би могли да оправдаемъ това *безчинно* стичане. (41) И това като рече разпусна събранието.

ГЛАВА 20.

И слѣдъ утихването на мълвата Павелъ призова ученицитѣ, прости се съ тѣхъ, и [а]излѣзе да иде въ Македония. (2) И като прѣмина онѣзи мѣста та ги увѣща съ много думи, дойде въ Елада. (3) И като прѣседѣ *тамъ* три мѣсеца, [б]понеже Юдеитѣ се наговориха да му сторятъ зло на тръгването му за въ Сирия, рѣшено биде да се върне прѣзъ Македония. (4) И придружиха го до въ Азия Сопатъръ Берянинътъ, и отъ Солунцитѣ [в]Аристархъ и Секундъ, и [г]Гаий отъ Дервия, и [д]Тимотей, а Азийцитѣ [е]Тихикъ и [ж]Трофимъ. (5) Тѣ като бѣха стигнали по-напрѣдъ чакаха ни въ Троада; (6) а ние отплувахме отъ Филипи [з]слѣдъ днитѣ на безквасниятѣ хлѣбове, и за петь дни дойдохме при тѣхъ [и]въ Троада, дѣто прѣсѣдѣхме седемь дена.

(7) И [к]въ първия день на седмицата, когато бѣха събрани ученицитѣ [л]за прѣломването на хлѣба, Павелъ, понеже щѣше на сутриньта да тръгне, разговаряше се съ тѣхъ; и простръ словото до срѣднощь. (8) И горѣха свѣщи много [м]въ горницата дѣто бѣха събрани. (9) И едно момче на име Евтихъ, като седѣше на прозореца, тежъкъ сънъ го бѣ налегналъ когато Павелъ се разговаряше надълго, и, обладано отъ съна, падна отъ третия катъ долу; и дигнаха го мъртво. (10) И слѣзе Павелъ и [н]падна на него, и като го прегърна рече: [о]Не се мълвете, защото душата му е въ него. (11) Слѣдъ това възлѣзе *горѣ*, прѣломи хлѣбъ та похапна, и приказва *имъ* доволно до зори, и така тръгна. (12) А момчето го доведоха живо, и много се утѣшиха. (13) А ние влѣзохме по-напрѣдъ въ кораба и отплувахме въ Асонъ, че отъ тамъ щѣхме да вземемъ Павла, понеже така бѣ порѫчалъ като щѣше да иде пѣшъ. (14) И когато се събра съ насъ въ Асонъ, взехме го и дойдохме въ Митилинъ. (15) И отъ тамъ като се отвезохме, на утрѣшния день отплувахме срѣщу Хио, а на другия стигнахме въ Самосъ; и [с]като прѣсѣдѣхме въ Трогилия, на слѣдващия *день* дойдохме въ Милитъ. (16) Защото Павелъ разсѫди да замине Ефесъ, да не би да се забави въ Азия; защото [п]бързаше, ако му бѣше възможно, да се намѣри [р]въ Ерусалимъ за [с]Деня на Петдесятницата.

(17) А отъ Милитъ проводи въ Ефесъ та повика презвитеритѣ църковни. (18) И когато дойдоха при него рече имъ: Вие знаете [т]отъ първия день откакъ стѫпихъ въ Азия какъ прѣминахъ всичкото врѣме съ васъ, (19) въ служене на Господа съ всѣко смиреномѫдрие, и съ много сълзи и напасти които ми се случиха [у]отъ злоумишленията на Юдеитѣ; (20) [ф]какъ се не посвѣнихъ за нищо отъ полезнитѣ *вамъ* да ви го не кажа, и да ви не поуча и прѣдъ народа и по кѫщитѣ, (21) [х]като проповѣдвахъ на Юдеи и на Елини [ц]покаяние прѣдъ Бога и вѣра въ Господа нашего Исуса Христа. (22) И сега, ето, азъ [ч]вързанъ духомъ отхождамъ въ Ерусалимъ безъ да зная що има да ми се случи тамъ, (23) е-

---

[а] 1 Кор. 16;5. 1 Тим. 1;3.
[б] Гл. 9;23. 23;12. 25;3. 2 Кор. 11;26.
[в] Гл. 19;29. 27;2. Кол. 4;10.
[г] Гл. 19;29.
[д] Гл. 16;1.
[е] Ефес. 6;21. Кол. 4;7. 2 Тим. 4;12. Тит. 3;12.
[ж] Гл. 21;29. 2 Тим. 4;20.
[з] Изх. 12;14,15. 23;15.
[и] Гл. 16;8. 2 Кор. 2;12. 2 Тим. 4;13.
[к] 1 Кор. 16;2. Отк. 1;10.
[л] Гл. 2;42,46. 1 Кор. 10;16. 11;20, и друг.
[м] Гл. 1;13.
[н] 3 Цар. 17;21. 4 Цар. 4;34.
[о] Мат. 9;24.
[п] Гл. 18;21. 19;21. 21;4,12.
[р] Гл. 24;17.
[с] Гл. 2;1. 1 Кор. 16;8.
[т] Гл. 18;19. 19;1,10.
[у] Ст. 3.
[ф] Ст. 27.
[х] Гл. 18;5.
[ц] Мар. 1;15. Лука 24;47. Гл. 2;38.
[ч] Гл. 19;21.

свѣнъ *това* що [ш]Духъ Светий свидѣтелствува
въ всѣкий градъ и казва че въврзвания и скър-
би ме очакватъ. (24) Но [щ]не ме е грижа за
нищо *отъ това,* нито ми е свидень животътъ
ми, [ъ]докле да извкарамъ пѫтя си съ радость,
[ь]и служенето [ѣ]което приехъ отъ Господа И-
суса да проповѣдвамъ евангелието на Божия-
та благодать. (25) И сега, ето, [ю]азъ зная че
нѣма вече да видите лицето ми вие всинца
между които минахъ та проповѣдахъ царство-
то Божие. (26) За това, свидѣтелствувамъ ви
на днешния день че [я]азъ съмъ чистъ отъ
кръвьта на всички; (27) защото [ѧ]не се по-
свѣнихъ да ви не извѣстя [ia]всичката воля
Божия. (28) И тъй, [а]внимайте на себе си и
на всичкото стадо надъ което Духъ Светий
[б]ви постави епископи, да пасете църквата на
Господа Бога [в]която [г]съ собствената си кръвь
той придоби. (29) Защото азъ знамъ това, че
слѣдъ моето отхождане [д]ще да налѣзватъ ме-
жду васъ върли вълци на които не ще да е
свидно стадото. (30) И [е]отъ сами васъ ще въз-
станатъ человѣци които ще говорятъ развра-
тно, за да отвлачатъ ученицитѣ слѣдъ себе си.
(31) За това, бѫдете будни, и помнете че [ж]гри
години денѣ и нощѣ не прѣстанахъ да поу-
чавамъ съ сълзи всѣкиго едного *отъ васъ.*
(32) И нинѣ, братие, прѣпорѫчвамъ ви на Бо-
га и [з]на словото на неговата благодать, което
може [и]да ви назидава и да ви даде [к]наслѣ-
дие между всичкитѣ осветени. (33) На никого
[л]среброто или златото или дрехата не пожѣ-
лахъ. (34) И сами знаете [м]че за моитѣ по-
трѣби, и за *потрѣбитѣ на* онѣзи които бѣха
съ мене, тѣзи *мои* рѫцѣ послужиха. (35) Всѣ-
какъ ви показахъ че [н]така трудеще се трѣ-
бва да помагате на немощнитѣ, и да помните
думитѣ на Господа Исуса че той рече: По-бла-
жено е да давъ нѣкой отколкото да взема.
(36) И това като рече [о]колѣничи и помоли се
съ всички тѣхъ. (37) И всички плакаха мно-
го; и [п]припаднаха на Павла на врата и го
цѣлуваха, (38) оскърбени най-много [р]за рѣчь-
та която рече, че нѣма да видятъ вече лицето
му. И го изпроводиха до кораба.

ГЛАВА 21.

И когато се раздѣлихме отъ тѣхъ и тръ-
гнахме, дойдохме право на Коосъ, а на утриньь-
та на Родосъ, и отъ тамъ на Патара; (2) и
понеже намѣрихме корабъ който заминаваше
за Финикия, качихме се на него и отплува-
хме. (3) И като съзрѣхме *отъ далечъ* Кипъръ и
го оставихме отлѣво, плувахме къмъ Сирия и
слѣзохме въ Тиръ; защото тамъ щѣше кора-
бътъ да извади товара си. (4) И като намѣ-
рихме [а]ученицитѣ прѣсѣдѣхме тамъ седемь
дни; и тѣ отъ Духа казваха на Павла да не
възлѣзва въ Ерусалимъ. (5) И когато прѣми-
нахме *седемьтѣ* дена, излѣзохме и отхожда-
хме си; и ни изпровождаха всички съ женитѣ
и дѣцата си до отвънъ града, и [б]колѣничи-
хме на брѣга и помолихме се (6) И като се
опростихме единъ съ другъ влѣзохме въ ко-
раба; а тѣ се [в]върнаха у тѣхъ си. (7) И ние
като изплувахме отъ Тиръ стигнахме въ Пто-
лемаида, дѣто поздравихме братята и прѣсе-
дѣхме у тѣхъ единъ день. (8) А на утриньта
Павелъ и *ние* които бѣхме съ него излѣзо-
хме та дойдохме въ Кесария; и влѣзохме въ
дома на Филипа [г]благовѣстника, [д]който бѣ е-
динъ отъ седмината *дякони,* и останахме при
него. (9) А той имаше четири дъщери дѣвици,
[е]които пророчествуваха. (10) И като остана-
хме *тамъ* много дни, слѣзе отъ Юдея нѣкой си
пророкъ на име [ж]Агавъ. (11) И дойде при
насъ, и взе Павловия поясъ та си върза рѫ-
цѣтѣ и нозѣтѣ, и рече: Това казва Духъ
Светий: [з]Така ще вържатъ Юдеитѣ въ Еру-

ш Гл. 21;4,11. 1 Сол. 3;3.
щ Гл. 21;13; Рим. 8;35. 2 Кор. 4;16.
ъ 2 Тим. 4;7.
ь Гл. 1;17. 2 Кор. 4;1.
ѣ Гал. 1;1. Тит. 1;3.
ю Ст. 38. Рим. 15;23.
я Гл. 18;6. 2 Кор. 7;2.
ѧ Ст. 20.
ia Лука 7;30. Иоан. 15;15. Ефес. 1;11.
а 1 Тим. 4;16. 1 Пет. 5;2.
б 1 Кор. 12;28.
в Ефес. 1;7,14. Кол. 1;14. Евр. 9;12. 1 Пет. 1;19. Отк. 5;9.
г Евр. 9;14.
д Мат. 7;15. 2 Пет. 2;1.
е 1 Тим. 1;20. 1 Иоан. 2;19.
ж Гл. 19;10.
з Евр. 13;9.
и Гл. 9;31.
к Гл. 26;18. Ефес. 1;18. Кол. 1;12; 3;24. Евр. 9;15. 1 Пет. 1;4.
л 1 Цар. 12;3. 1 Кор. 9;12. 2 Кор. 7;2. 11;9. 12;17.
м Гл. 18;3. 1 Кор. 4;12. 1 Сол. 2;9. 2 Сол. 3;8.
н Рим. 15;1. 1 Кор. 9;12. 2 Кор. 11;9,12. 12;13. Ефес. 4;28. 1 Сол. 4;11. 5;14. 2 Сол. 3;8.
о Гл. 7;60. 21;5.
п Бит. 45;14. 46;29.
р Ст. 25.

—

а Ст. 12. Гл. 20;23.
б Гл. 20;36.
в Иоан. 1;11.
г Ефес. 4;11. 2 Тим. 4;5.
д Гл. 6;5. 8;26,40.
е Иоил. 2;28. Гл. 2;17.
ж Гл. 11;28.
з Ст. 33. Гл. 20;23.

салимъ человѣка на когото е този поясъ, и
ще го прѣдадатъ въ ржцѣтѣ на езичницитѣ.
(12) И като чухме това ние и тамошнитѣ, мо-
лѣхме му се да не възлѣзва въ Ерусалимъ.
(13) Но Павелъ отговори: [и]Що правите вие
та плачете и ми съкрушавате сърдцето? за-
щото азъ съмъ готовъ не само вързанъ да
бжда, но и да умра въ Ерусалимъ за името
на Господа Исуса. (14) И понеже не оклоня-
ваше той, млъкнахме си и рекохме: [к]Да бж-
де волята Господня.

(15) И слѣдъ тия дни приготвихме се и въз-
лѣзохме въ Ерусалимъ. (16) А съ насъ дойдо-
ха и нѣкои ученици отъ Кесария и ни водѣ-
ха при нѣкого си Мнасона, Кипрянина, от-
колѣшенъ ученикъ, у когото щѣхме да бж-
демъ гости.

(17) И [л]като дойдохме въ Ерусалимъ, прие-
ха ни братята съ радость. (18) И на утрииь-
та влѣзе Павелъ съ насъ при [м]Якова, и дой-
доха всичкитѣ презвитери. (19) И като ги по-
здрави *Павелъ,* [н]разказваше имъ едно по е-
дно все що стори Богъ [о]чрѣзъ неговото слу-
жение между езичницитѣ. (20) А тѣ като чу-
ха славѣха Господа, и рекоха му: *Ти* видишъ,
брате, колко хиляди има отъ Юдеитѣ които
повѣрваха, и тѣ всички сж [п]ревнители на
закона. (21) А за тебе сж разбрали че ти у-
чишъ всичкитѣ Юдеи които сж между ези-
чницитѣ да отстжпятъ отъ Моисеевия *законъ,*
и казвашъ имъ да не обрѣзватъ чадата си
нито да ходятъ по *старитѣ* обичаи. (22) И
тъй, що е? Извѣстно че трѣбва да се събере
много народъ, защото ще чуятъ че си до-
шелъ. (23) За това, стори *ти* което ти казва-
ме. У насъ има четирма человѣци които и-
матъ обрекъ на себе си; (24) вземи ги, и съ
тѣхъ наедно направи очищението си, и иж-
диви за тѣхъ [р]да си обръснатъ главитѣ; и
да познаятъ всички че нѣма нищо отъ това
що сж чули за тебе, но и ти слѣдвашъ да
вардишъ закона. (25) А за езичницитѣ които
повѣрваха, [с]ние писахме като рѣшихме да не
пазятъ нищо таквозъ освѣнъ да се привар-
дватъ отъ идоложертвено, и отъ кръвь, и отъ
удавенина, и отъ блудъ. (26) Тогазъ Павелъ
взе человѣцитѣ при себе си; и на утриньта
като направи очищението си наедно съ тѣхъ,
[т]влѣзе въ храма и [у]обяви че се изпълниха
дниитѣ на очищението когато ще се принесе
приносътъ за всѣкиго едного отъ тѣхъ. (27) И
на свършване на седемьтѣ дена, [ф]Юдеитѣ отъ
Азия, като го видѣха въ храма, разбъркаха
всичкия народъ, и [х]турнаха ржцѣ на него,
(28) и викаха: О, мжже Израилтяни, помагай-
те! Този е онзи человѣкъ [ц]който на всѣкж-
дѣ всичкитѣ учи противъ народа, противъ за-
кона, и противъ това мѣсто; а още и Елини
въведе въ храма, и оскверни светото това мѣ-
сто. (29) (Защото бѣха видѣли по-напрѣдъ [ч]Тро-
фима Ефесянина въ града съ него, за когото
мислѣха че го е въвелъ Павелъ въ храма.)
(30) И [ш]повдигна се всичкиятъ градъ, и сте-
че се народътъ; и като уловиха Павла вла-
чоха го вънъ изъ храма; и тозъ часъ се за-
твориха вратата. (31) И когато искаха да го
убиятъ, стигна извѣстие до тисящника на пол-
ка че всичкий Ерусалимъ е разиренъ; (32) и
[щ]той завчасъ взе войска и стотници и затe-
че се долу върхъ тѣхъ. А тѣ като видѣха ти-
сящника и войската прѣстанаха да биятъ Па-
вла. (33) Тогазъ тисящникътъ приетжпи та го
хвана, и [ъ]заповѣда да го оковатъ съ двѣ ве-
риги, и питаше кой е той и що е сторилъ.
(34) А измежду народа едни викаха едно а
други друго; и понеже не можеше поради
мълвата да разбере правото, заповѣда да го
закаратъ въ крѣпостьта. (35) А когато стигна
до стжпалата, поради насилието отъ народа
войницитѣ го дигнаха и носѣха. (36) Защото
множеството на народа идѣха слѣдъ него и
викаха: [ь]Махни го отъ свѣта.

(37) И когато щѣха да въведатъ Павла въ
крѣпостьта, той казва тисящнику: Простено
ли ми е да ти река нѣщо? А той рече: Зна-
ешъ ли Гръцки? (38) [ѣ]Не си ли ти онзи Е-
гиптянинъ който прѣди нѣколко дни разири
и изведе въ пустинята четиритѣ хиляди мж-
же убийци? (39) И Павелъ рече: [ю]Азъ съмъ
человѣкъ Юдеинъ отъ Тарсъ, гражданинъ на
този знаменитъ градъ въ Киликия; и ти се мо-
ля, дай ми дозволение да поговоря на народа.

(40) И като му даде воля, Павелъ застана
на стжпалата и [я]помаха съ ржка на народа;

и Гл. 20;24.
к Мат. 6;10. 26;42. Лука 11;2. 22;42.
л Гл. 15;4.
м Гл. 15;13. Гал. 1;19. 2;9.
н Гл. 15;4,12.
о Гл. 1;17. 20;24. Рим. 15;18,19.
п Гл. 22;3. Рим. 10;2. Гал. 1;14.
р Числа 6;2,13,18. Гл. 18;18.
с Гл. 15;20,29.
т Гл. 24;18.
у Числа 6;13.
ф Гл. 24;18.
х Гл. 26;21.
ц Гл. 24;5,6.
ч Гл. 20;4.
ш Гл. 26;21.
щ Гл. 23;27. 24;7.
ъ Ст. 11. Гл. 20;23.
ь Лука 23;18. Иоан. 19;15. Гл. 22;22.
ѣ Виж. Гл. 5;36.
ю Гл. 9;11. 22;3.
я Гл. 12;17.

а като стана голѣмо мълчание, начна да говори на Еврейски езикъ; и казваше:

ГЛАВА 22.

ᵃМѫже, братие, и отци, слушайте сега моето прѣдъ васъ оправдание. (2) (И като чуха че на Еврейски езикъ имъ говорѣше показаха по-голѣма тишина; и рече:) (3) ᵇАзъ съмъ человѣкъ Юдеинъ, роденъ въ Тарсъ Киликийски, и възпитанъ въ този градъ ᶜпри нозѣтѣ ᵍГамалиилови, изученъ ᵈточно въ отцепрѣданния законъ. И ᵉревнитель Божий бѣхъ, ᶠкакто сте вие всинца днесъ, (4) и ᶻгонихъ до смърть *послѣдователитѣ на* това учение като вървахъ и прѣдавахъ въ тъмници мѫже и жени; (5) както ми свидѣтелствува и първосвещеникътъ ᶦи всичкото старѣйшинство, отъ които бѣхъ взелъ и писма до братята, и отхождахъ въ Дамаскъ да докарамъ вързани въ Ерусалимъ и тѣзи които бѣха тамъ за да ги накажатъ. (6) И ˡкогато вървѣхъ и наближихъ Дамаскъ, около пладне, внезапно блѣсна около мене свѣтлина голѣма отъ небето. (7) И паднахъ на земята, и чухъ гласъ който ми казваше: Савле, Савле, що ме гонишъ? (8) А азъ отговорихъ: Кой си *ти,* Господи? И рече ми: Азъ съмъ Исусъ Назарянинъ когото ти гонишъ. (9) А ᵐтѣзи които бѣха съ мене свѣтлината видѣха и се уплашиха, но гласа на тогозъ който ми говорѣше не чуха. (10) И рекохъ: Що да сторя, Господи? И Господь ми рече: Стани та иди въ Дамаскъ; и тамъ ще ти се каже за всичко що ти е отредено да сторишъ. (11) И понеже отъ блѣска на свѣтлината изгубихъ зрѣнието си, поведоха ме за рѫка дружината ми, и влѣзохъ въ Дамаскъ. (12) И нѣкой си ⁿАнания, человѣкъ благочестивъ по закона, ᵒсвидѣтелствуванъ отъ всичкитѣ *тамъ* ᵖживѣещи Юдеи, (13) дойде при мене, и като застана надъ *мене* рече ми: Савле брате, прогледай. И азъ на часа погледнахъ на него. (14) А той рече: ᵖБогъ на отцитѣ ни прѣдназначилъ ᶜте е да познаешъ неговата воля, и ᵗда видишъ ʸПраведника, и ᶲда чуешъ гласъ отъ неговитѣ уста; (15) ˣзащото ще му бѫдешъ свидѣтель прѣдъ всичкитѣ человѣци за това ᶣкоето си видѣлъ и чулъ. (16) И сега, що се бавишъ? Стани, кръсти се и ᶹомий се отъ грѣховетѣ си, и ᶶпризови името Господне. (17) И ᶷкато се върнахъ въ Ерусалимъ, когато се молѣхъ въ храма дойдохъ въ изстѫпление, (18) и ᵇвидѣхъ го че ми казваше: ᵇПобързай та излѣзъ скоро изъ Ерусалимъ; защото не ще да приематъ твоето за мене свидѣтелство. (19) И азъ рекохъ: Господи, ᵗтѣ знаятъ че азъ затваряхъ и ᵘбиехъ по съборищата тѣзи които вѣрваха въ тебе; (20) и ᵃкогато се проливаше кръвьта на твоего мѫченика Стефана и азъ бѣхъ тамъ, и ᵃсъизволявахъ на неговото убиване, и вардѣхъ дрехитѣ на тѣзи които го убиваха. (21) И рече ми: Иди; ᵃᵃзащото азъ ще те проводя далечь въ езичницитѣ.

(22) И до тази рѣчь го слушаха; а *тогазъ* възвишиха гласа си и казваха: ᵃМахни отъ земята единъ такъвъ, защото ᵇне трѣбва да живѣе. (23) И понеже тѣ викаха, и захвърляха си дрехитѣ, и хвърляха прахъ по въздуха, (24) тисящникътъ заповѣда да го закаратъ въ крѣпостьта, и порѫча да го изпитатъ съ бой за да узнае за коя причина викаха така върхъ него. (25) И като го разтегнаха съ ремици, Павелъ рече на стотника който стоеше *тамъ:* ᵉЗаконно ли е вамъ да биете человѣка Римлянинъ и несѫденъ? (26) Това като чу стотникътъ отиде та извѣсти тисящнику и рече: Вижъ какво ще сторишъ, защото този человѣкъ е Римлянинъ. (27) А тисящникътъ пристѫпи и рече му: Кажи ми, Римлянинъ ли си ти? А той рече: Римлянинъ. (28) И отговори тисящникътъ: Азъ съ много сребро съмъ добилъ това гражданство. А Павелъ рече: Но азъ съмъ се и родилъ въ *него.* (29) И тъй,

ᵃ Гл. 7;2.
ᵇ Гл. 21;39. 2 Кор. 11;22. Фил. 3;5.
ᶜ Втор. 33;3. 4 Цар. 4;38. Лука 10;39.
ᵍ Гл. 5;34.
ᵈ Гл. 26;5.
ᵉ Гл. 21;20. Гал. 1;14.
ᶠ Рим. 10;2.
ᶻ Гл. 8;3. 26;9-11. Фил. 3;6. 1 Тим. 1;13.
ᶦ Лука 22;66. Гл. 4;5.
ᵏ Гл. 9;2. 26;10,12.
ˡ Гл. 9;3. 26;12,13.
ᵐ Дан. 10;7. Гл. 9;7.
ⁿ Гл. 9;17.
ᵒ Гл. 10;22.
ᵖ 1 Тим. 3;7.
ᵖ Гл. 3;13. 5;30.
ᶜ Гл. 9;15. 26;16.
ᵗ 1 Кор. 9;1. 15;8.
ʸ Гл. 3;14. 7;52.
ᶲ 1 Кор. 11;23. Гал. 1;12.
ˣ Гл. 23;11.
ᶣ Гл. 4;20. 26;16.
ᶹ Гл. 2;38. Евр. 10;22.
ᶶ Гл. 9;14. Рим. 10;13.
ᶷ Гл. 9;26. 2 Кор. 12;2.
ᵇ Ст. 14.
ᵇ Мат. 10;14.
ᵗ Ст. 4. Гл. 8;3.
ᵘ Мат. 10;17.
ᵃ Гл. 7;58.
ᵃ Лука 11;48. Гл. 8;1. Рим. 1;32.
ᵃᵃ Гл. 9;15. 13;2,46,47. 18;6. 26;17. Рим. 1;5. 11;13. 15;16. Гал. 1;15,16. 2;7,8. Ефес. 3;7,8. 1 Тим. 2;7. 2 Тим. 1;11.
ᵃ Гл. 21;36.
ᵇ Гл. 25;24.
ᵉ Гл. 16;37.

—

товъ часъ се отстжпиха отъ него тѣзи които
щѣха да го мжчатъ. Още и тисящникътъ се
уплаши като разбра че е Римлянинъ, и защото
го бѣше вързалъ.
(30) На утриньта като искаше да разумѣе
истината въ какво го обвиняватъ Юдеитѣ раз-
върза го отъ връзкитѣ, и повелѣ да дойдатъ
първосвещеницитѣ и всичкиятъ имъ съборъ, а
доведе долу и Павла та го постави прѣдъ тѣхъ.

ГЛАВА 23.

И погледна Павелъ на събора и рече; Мжже
братие, до този день [а]азъ съмъ живѣлъ прѣдъ
Бога съ цѣла добра съвѣсть. (2) А първосве-
щеникътъ Анания повелѣ на прѣдстоещитѣ [б]да
го ударятъ по устата. (3) Тогазъ Павелъ му
рече: Богъ ще удари тебе, стѣно варосана; и
ти си седналъ да ме сждишъ по закона, а про-
тивъ [в]закона ли повелѣвашъ да ме биятъ?
(4) А прѣдстоещитѣ рекоха: Първосвещеника
ли Божий хулишъ? (5) И Павелъ рече: [г]Не
знаехъ, братие, че е първосвещеникъ; защо-
то е писано: «Да не злословишъ [д]началника
на народа си.» (6) И понеже разумѣ Павелъ че
едната часть сж Садукеи а другата Фарисеи,
извика въ събора: Мжже братие, [е]азъ съмъ
Фарисей, синъ Фарисеевъ: сждятъ ме [ж]за на-
деждата и възкресението на мъртвитѣ. (7) И
когато рече това, стана разпря между Фари-
сеитѣ и Садукеитѣ; и раздвои се множеството.
(8) [з]Защото Садукеитѣ казватъ че нѣма възкре-
сение, нито ангелъ, нито духъ; а Фарисеитѣ
изповѣдватъ и двѣтѣ. (9) И стана глъчка го-
лѣма; и дигнаха се книжницитѣ отъ Фари-
сейската страна, прѣпираха се, и казваха:
[и]Никое зло не намѣрваме въ тогозъ человѣка;
и [к]ако му е говорилъ духъ или ангелъ, [л]да се
не противимъ Богу. (10) И понеже стана раз-
прята голѣма, убоя се тисящникътъ да не би
да разкжсатъ Павла; и повелѣ да слѣзе вой-
ската и да го грабне отпомежду имъ и да го
заведе въ крѣпостьта.
(11) И [м]въ идещата нощь яви му се Господь
и рече: Дързай, Павле, защото както свидѣ-
телствува за мене въ Ерусалимъ така трѣбва
да свидѣтелствувашъ и въ Римъ. (12) И като
съмна, [н]нѣкои отъ Юдеитѣ направиха съза-
клятие, и се туриха подъ проклетия, и реко-
ха нито да ядатъ нито да пиятъ додѣ не убі-
ятъ Павла. (13) И тѣзи които направиха това
съзаклятие бѣха повече отъ четиридесеть ду-
ши. (14) Тѣ дойдоха при първосвещеницитѣ и
при старѣйшинитѣ и рекоха: Подъ проклетия
турихме себе си да не вкусимъ нищо докдѣ не
убиемъ Павла. (15) Сега прочее вие съ събора
явете на тисящника да го доведе утрѣ долу при
васъ, като да искате ужъ да разумѣете по-из-
вѣстно за него; а ние, прѣди да наближи той,
готови сме да го убиемъ. (16) Като чу тозъ за-
говоръ Павловиятъ сестринъ синъ, дойде и влѣ-
зе въ крѣпостьта та извѣсти на Павла. (17) И
Павелъ повика едного отъ стотницитѣ и рече
му: Заведи това момче при тисящника, защо-
то има да му обади нѣщо. (18) И той го взе,
заведе го при тисящника, и казва: Запрѣни-
ятъ Павелъ ме повика и ми се примоли да до-
веда този момъкъ при тебе, защото има нѣщо
да ти каже. (19) А тисящникътъ го взе за ржа-
ка, и като се оттегли насамѣ попита: Що е
това което имашъ да ми обадишъ? (20) А той
рече: [о]Юдеитѣ се нагласиха да те умолятъ да
заведешъ утрѣ Павла долу въ събора, ужъ че
иматъ да питатъ нѣщо по-точно за него. (21) А
ти недѣй ги слуша; защото го причакватъ по-
вече отъ четиридесеть души отъ тѣхъ които се
туриха подъ проклетия ни да ядатъ ни да пи-
ятъ додѣ го не убиятъ; и сега сж готови, ча-
катъ *само* да имъ се вречешъ. (22) И тъй, ти-
сящникътъ остави момчето да си иде, като му
заржча: Да не кажешъ никому че ми си явилъ
това. (23) И повика двамина отъ стотницитѣ и
рече *имъ:* Пригответе двѣстѣ войни пѣши,
и седемдесеть копиници, и двѣстѣ стрѣлци, отъ
третия часъ на нощьта да идатъ до Кесария.
(24) Пригответе и скотове да възкачатъ Павла,
и да го отведатъ безопасно до управителя Фе-
ликса. (25) Написа и писмо което имаше слѣд-
ващето съдържание:—
(26) Отъ Клавдия Лисия честитому управи-
телю Феликсу поздравление. (27) [п]Тогозъ че-
ловѣка когото Юдеитѣ бѣха уловили и щѣха
да го убиятъ, пристигнахъ съ войската и го
избавихъ, понеже се научихъ че е Римля-

[а] Гл. 24;16. 1 Кор. 4;4. 2 Кор. 1;12. 4;2. 2 Тим. 1;3. Евр. 13;18.
[б] 3 Цар. 22;24. Иер. 20;2. Иоан. 18;22.
[в] Лев. 19;35. Втор. 25;1,2. Иоан. 7;51.
[г] Гл. 24;17.
[д] Изх. 22;28. Екл. 10;20. 2 Пет. 2;10. Юд. 8.
[е] Гл. 26;5. Фил. 3;5.
[ж] Гл. 24;15,21. 26;6. 28;20.
[з] Мат. 22;23. Мар. 12;18. Лука 20;27.
[и] Гл. 25;25. 26;31.
[к] Гл. 22;7,17,18.
[л] Гл. 5;39.
[м] Гл. 18;9. 27;23,24.
[н] Ст. 21,30. Гл. 25;3.
[о] Ст. 12.
[п] Гл. 21;33. 24;7.

нимъ. (28) И като [р]искахъ да разумѣя причината за която го обвиняваха, низведохъ го на събора имъ; (29) и намѣрихъ го обвиняванъ за [с]въпроси отъ закона имъ; [т]нѣмаше обаче никаква погрѣшка достойна за смърть или за окови. (30) И [у]понеже ми подказаха че има да стане отъ Юдеитѣ навѣтъ *връхъ живота* на тогозъ человѣка, тозъ часъ го изпратихъ при тебе, като [ф]заржчахъ и на обвинителитѣ *му* да си кажатъ прѣдъ тебе което *иматъ* върхъ него. Здравъ бжди.

(31) И тъй, войницитѣ, споредъ дадената имъ заповѣдь, взеха Павла и заведоха го прѣзъ нощь въ Антипатрида. (32) И на утриньта оставиха конницитѣ да идатъ съ него, и се върнаха въ крѣпостьта. (33) А тѣ като влѣзоха въ Кесария и врячиха писмото на управителя, прѣдставиха му и Павла. (34) А управительтъ като прочете *писмото*, и попита отъ коя е область, и разбра че е [х]отъ Киликия: (35) [ц]Ще те слушамъ, рече, кога дойдатъ и обвинителитѣ ти. И повелѣ да го вардятъ [ч]въ преторията Иродова.

ГЛАВА 24.

И подиръ [а]петь дни слѣзе [б]първосвещеникътъ Анания съ старѣйшинитѣ и съ нѣкого си Тертила ритора, които прѣдставиха прѣдъ управителя жалба противъ Павла. (2) И като го повикаха, начна Тертилъ да *го* обвинява, и казваше: Понеже се помииваме въ голѣмо спокойствие чрѣзъ тебе, честити Феликсе, и понеже чрѣзъ твоето промишление биватъ благоустроения на този *нашъ* народъ, (3) съ всѣко благодарение всегда и всѣкждѣ признателни сме *ти*. (4) Но да те не отегчавамъ повече, моля те да ни послушашъ вкратцѣ споредъ твоята снизходителность. (5) Понеже [в]намѣрихме тогозъ человѣка че е заразитель, и подига метежъ между всичкитѣ по вселенната Юдеи, още е и главатарь на ересьта Назарейска; (6) [г]който се нае и храма да оскверни; когото и уловихме и [д]по нашия си законъ поискахме да го сждимъ. (7) Но тисящникътъ Лисия [е]дойде и съ голѣмо насилство *го* изтръгна изъ ржцѣтѣ ни, (8) и [ж]повелѣ на обвинителитѣ му да дойдатъ прѣдъ тебе; отъ когото и ти като изпиташъ ще можешъ да узнаешъ за всичко това за което го ние обвиняваме. (9) И Юдеитѣ потвърдиха и казаха че това е така

(10) Тогазъ Павелъ, като му кимна управительтъ да говори, отговори: Понеже те зная че отъ много години си сждия на този народъ, по-на радо сърдце ще говоря за своето оправдание. (11) Защото можешъ да се научишъ че нѣма повече отъ дванадесеть дни откакъ възлѣзохъ азъ [з]на поклонение въ Ерусалимъ. (12) [и]И нито сж ме въ храма намирали да се разговарямъ съ нѣкого или да размирявамъ народа, нито въ съборищата, нито въ града. (13) Нито могатъ да докажатъ това за което ме обвиняватъ сега. (14) А това ти изповѣдвамъ, че, [к]споредъ учението което тѣ наричатъ ересь, така служа на отеческия *нашъ* [л]Богъ, като вѣрвамъ всичко щото е писано [м]въ закона и пророцитѣ; (15) и имамъ и [н]надежда на Бога, която и тѣ сами приимать, [о]че ще бжде възкресение на мъртвитѣ, на праведни и неправедни. (16) [п]На това азъ се старая да имамъ всѣкога непорочна съвѣсть и прѣдъ Бога и прѣдъ человѣцитѣ. (17) И слѣдъ много години [р]дойдохъ да сторя милостини на народа си и приношения. (18) [с]А между това Юдеи нѣкои си отъ Азия намѣриха ме очищенъ въ храма, не съ много народъ, нито съ мълва; (19) [т]които ако имаха нѣщо върхъ мене трѣбваше да се прѣдставятъ прѣдъ тебе и да *ме* обвинятъ. (20) Или тѣ сами да рекатъ ако сж намѣрили въ мене нѣкоя неправда когато прѣдстанахъ прѣдъ събора, (21) освѣнъ *ако е* за единия този гласъ що извикахъ като стоехъ между тѣхъ, *че: Поради учението* [у]за възкресението на мъртвитѣ ме сждите вие днесъ.

(22) Това като чу Феликсъ отложи *сждбата* имъ, понеже знаеше по-точно за това учение, и рече: Кога слѣзе тисящникътъ [ф]Лисия ще изпитамъ наздраво за *разпрята* ви. (23) И по-

---

р Гл. 22;30.
с Гл. 18;15. 25;19.
т Гл. 26;31.
у Ст. 20.
ф Гл. 24;8. 25;5.
х Гл. 21;39.
ц Гл. 24;1,10. 25;16.
ч Мат. 27;27.

а Гл. 21;27.
б Гл. 23;2. 25;2.
в Лука 23;2. Гл. 6;13. 16;20. 17;6. 21;28. 1 Пет. 2;12,15.
г Гл. 21;28.
д Иоан. 18;31.
е Гл. 21;33.
ж Гл. 23;30.

з Ст. 17. Гл. 21;26.
и Гл. 25;8. 28;17.
к Гл. 9;2. Виж. Амосъ 8;14.
л 2 Тим. 1;3.
м Гл. 26;22. 28;23.
н Гл. 23;6. 26;6,7. 28;20. Дан. 12;2. Иоан. 5;28,29.
п Гл. 23;1.
р Гл. 11;29,30. 20;16. 1 ки. 15;25. 2 Кор. 8;4. Гал. 2;10.
с Гл. 21;26,27. 26;21.
т Гл. 23;30. 25;16.
у Гл. 23;6. 28;2[illegible]
ф Ст. 7.

велѣ стотнику да вардятъ Павла, и да има спокойствие, и [ш]да не възпиратъ никого отъ познайниците̑ му да му послужатъ или да дохождатъ при него

(24) Слѣдъ нѣколко дни дойде Феликсъ съ жена си Друсилия, която бѣше Юдеанка, и пратц та повика Павла, и слуша отъ него за вѣрата въ Христа *Исуса*. (25) И когато говорѣше той за правда и за въздържание и за бждещия сждъ, Феликсъ уплашенъ отговори: Сега си иди; и кога имамъ врѣме ще те повикамъ пакъ. (26) А при това надѣеше се че [щ]ще му се дадатъ отъ Павла пари за да го пусне; за това и по-честичко го викаше та приказваше съ него. (27) Но слѣдъ навършванѣто на двѣ години Феликса наслѣдва Порций Фестъ; а Феликсъ, понеже [ч]искаше да угоди на Юдеитѣ, остави Павла въ окови.

ГЛАВА 25.

Фестъ прочее като дойде въ областьта, слѣдъ три дни възлѣзе отъ Кесария въ Ерусалимъ. (2) [а]И първосвещеникътъ и голѣмцитѣ Юдейски прѣдставиха прѣдъ него жалба върхъ Павла, и молѣха му се, (3) и просѣха да склони на искането имъ противъ него за да го проводи въ Ерусалимъ; а тѣ правѣха [б]засада на пжтя да го убиятъ. (4) Фестъ обаче отговори, Павелъ да стои запрѣнъ въ Кесария, и самъ той скоро ще тръгне *за тамъ*. (5) За това, които могатъ отъ васъ, рече, да слѣзатъ съ *мене;* и [в]ако има нѣщо въ тогозъ человѣка, да го обвинятъ. (6) И като прѣседѣ между тѣхъ до десетина дена слѣзе въ Кесария, и на утриньта седна на сждовището и повелѣ да доведатъ Павла. (7) И като дойде той, обиколиха *го* Юдеитѣ които бѣха слѣзли отъ Ерусалимъ, и [г]наносяха противъ Павла много и тежки обвинения, които не можеха да докажатъ; (8) понеже той се оправдаваше че: [д]Нито противъ закона Юдейски, нито противъ храма, нито противъ Кесаря съмъ сторилъ нѣкое прѣстжпление. (9) Но Фестъ, понеже [е]искаше да угоди на Юдеитѣ, отговори на Павла и рече: [ж]Щешъ ли да възлѣзешъ въ Ерусалимъ и тамъ да се сждишъ за това прѣдъ мене? (10) И Павелъ рече: *Азъ* прѣдстоя на Кесаревото сждовище, дѣто трѣбва да се сждя. Не съмъ обидилъ въ нищо Юдеитѣ, както и ти твърдѣ добрѣ знаешъ. (11) Защото [з]ако не съмъ правъ, и съмъ сторилъ нѣщо достойно за смърть, не бѣгамъ отъ смъртьта; но ако нѣма нищо отъ това което ме тѣ обвиняватъ, никой не може да ме прѣдаде на волята имъ. Относямъ се до [и]Кесаря. (12) Тогазъ Фестъ, като се поразговори съ съвѣта, отговори: Отнесълъ си се до Кесаря: при Кесаря ще идешъ.

(13) И откакъ се минаха нѣколко дена, царь Агрипа и Верникия дойдоха въ Кесария да поздравятъ Феста. (14) И като се бавиха тамъ доста врѣме, Фестъ спомена на царя за Павловата работа, и рече: [к]Има нѣкой си человѣкъ оставенъ отъ Феликса въ окови; (15) [л]за когото, когато бѣхъ въ Ерусалимъ, първосвещеницитѣ и старѣйшинитѣ Юдейски дадоха *ми* жалба и искаха да го осждя; (16) [м]на които отговорихъ че Римлянитѣ нѣматъ обичай да прѣдаватъ нѣкого человѣка на смърть доклѣ обвиняемиятъ нѣма обвинителитѣ си на лице, и му се не дозволи да се оправдае за обвинението. (17) И тъй, когато дойдоха тѣ тука *съ мене* наедно, [н]безъ забава на другия день сѣднахъ на сждовището и заповѣдахъ да доведатъ человѣка; (18) за когото обвинителитѣ му като застанаха не нанесоха никое *такгозъ* обвинение каквото азъ прѣдполагахъ; (19) [о]но имаха противъ него нѣкакви разисквания за тѣхнитѣ си вѣрвания, и заради нѣкого си Исуса който билъ умрѣлъ, за когото Павелъ казваше че е живъ. (20) И азъ, понеже бѣхъ въ недоумѣние за едно такова разискване, казвахъ ако ще да иде въ Ерусалимъ и тамъ да се сжди за това. (21) Но понеже Павелъ поиска да го оставя за сждбата на Августа *Кесаря*, повелѣхъ да го вардятъ доклѣ да го изпратя при Кесаря. (22) Тогазъ [п]Агрипа рече Фесту: Искаше ми се и менѣ да чуя тогозъ человѣка. И той рече: Утрѣ щешъ го чу.

(23) И тъй, на утриньта, когато Агрипа и Верникия дойдоха съ голѣмо великолѣпие и влѣзоха въ сждовищната стая съ тисященицитѣ и съ отличнитѣ мжже на града, заповѣда Фестъ, и доведоха Павла. (24) Тогазъ каза Фестъ: Царю Агрипо, и всички които при-

ш Гл. 27;3. 28;16.
щ Изх. 23;8.
ч Изх. 23;2. Гл. 12;3. 25;9,14.

—

а Гл. 24;1. Ст. 15.
б Гл. 23;12,15.
в Гл. 18;14. Ст. 18.
г Мар. 15;3. Лука 23;2,10. Гл. 24;5,13.
д Гл. 6;13. 24;12. 28;17.
е Гл. 24;27.
ж Ст. 20.
з Ст. 25. Гл. 18;14. 23;29. 26;31.
и Гл. 26;32. 28;19.
к Гл. 24;27.
л Ст. 2,3.
м Ст. 4,5.
н Ст. 6.
о Гл. 18;15. 23;29.
п Виж. Гл. 9;15.

съчествувате *тука съ* насъ, гледате тогова за
когото [р]всичкото множество Юдейско ми гово-
риха, и въ Ерусалимъ и тука, и крѣщѣха че
[с]той не трѣбва вече да живѣе. (25) Но азъ,
понеже разбрахъ че [т]не е сторилъ нищо до-
стойно за смърть, [у]и самъ той се отнесе до
Августа *Кесаря*, рѣшихъ да го проводя. (26) За
когото нѣмамъ нищо извѣстно да пиша на го-
сподаря *си*; за това го изведохъ прѣдъ васъ,
и нарочно прѣдъ тебе, царю Агрипо, за да
стане изпитването *му*, и да имамъ що да пи-
ша. (27) Защото ми се вижда безпѫтно, като
проваждамъ вързанъ человѣкъ, да не забѣлѣжа
и обвиненията противъ него.

ГЛАВА 26.

И Агрипа рече Павлу: Имашъ дозволение
да говоришъ самъ за себе си. Тогазъ Павелъ
простре рѫка и начна да говори за оправда-
нието си: (2) Честитъ считамъ себе си, царю
Агрипо, като имамъ прѣдъ тебе днесъ да се
оправдая за всичко за което ме Юдеитѣ об-
виняватъ, (3) а най-вече *понеже зная* че си
вѣщъ въ всичкитѣ обичаи и разисквания
Юдейски; за това моля ти се да ме послу-
шашъ търпѣливо. (4) Моятъ *още* отъ младость-
та ми животъ, който прѣминахъ отъ начало
между народа си въ Ерусалимъ, всичкитѣ Ю-
деи го знаятъ. (5) Понеже ме знаятъ отъ на-
чало, (ако би щѣли да засвидѣтелствуватъ,)
че [а]споредъ най-точното учение на нашата
вѣра живѣхъ Фарисей. (6) [б]И сега прѣдстоя
на сѫдъ за [в]надеждата на обѣщанието което
е Богъ обѣщалъ на отцитѣ ни; (7) въ което
обѣщание всичкитѣ [г]дванадесеть наши пле-
мена, които служатъ *Богу* [д]денъ и нощь не-
прѣстанно, [е]надѣятъ се да достигнатъ; за
тази надежда, царю Агрипо, ме обвиняватъ
Юдеитѣ. (8) Що? мислите ли за невѣроятно че
Богъ възкресява мъртвитѣ? (9) Тъй *и* [ж]азъ
помислихъ въ себе си че трѣбваше да сторя
много противности върхъ името на Исуса На-
зарея; (10) [з]което и сторихъ въ Ерусалимъ;
и мнозина отъ светитѣ азъ запрѣхъ въ тъмни-
ци, като взехъ власть [и]отъ първосвещеници-
тѣ; и на убиването имъ и азъ дадохъ гласъ
върхъ *тѣхъ*. (11) [к]И въ всичкитѣ съборища
много пѫти като ги мѫчехъ принуждавахъ ги
да хулятъ; и безъ мѣра като имахъ ярость
противъ тѣхъ гонѣхъ *ги* даже и по външни-
тѣ градища. (12) А [л]между това, когато от-
хождахъ въ Дамаскъ съ власть и порѫчване
отъ първосвещеницитѣ, (13) по пладне видѣхъ
на пѫтя, царю, свѣтлина отъ небето която над-
минаваше слънчевото сияние, която осия мене
и тѣзи които пѫтуваха съ мене. (14) И като
паднахме всинца на земята, чухъ гласъ който
ми говорѣше и казваше ми на Еврейски езикъ:
Савле, Савле, защо ме гонишъ? Жестоко ти
е да риташъ срѣщу остни. (15) И азъ рекохъ:
Кой си ти, Господи? А той рече: Азъ съмъ
Исусъ когото ти гонишъ. (16) Но стани и се
изправи на нозѣтѣ си; понеже за това ти се
явихъ, [м]да те назнача служитель и свидѣ-
тель на това що си видѣлъ и на това което
ще ти открия, (17) като те избавлявамъ отъ на-
рода *Юдейски* и отъ езичницитѣ [н]въ които
сега те проваждамъ, (18) [о]да имъ отворишъ
очитѣ, [п]да се обърнатъ отъ тъмното въ ви-
дѣлото и отъ властьта на Сатана къмъ Бога,
и чрѣзъ вѣрата въ мене [р]да взематъ проще-
ние на грѣховетѣ *си* и [с]наслѣдие между [т]освe-
тенитѣ. (19) За това, царю Агрипо, не бѣхъ
непокоренъ на небесното видѣние; (20) но
[у]проповѣдвахъ първомъ на *Юдеитѣ* въ Да-
маскъ и въ Ерусалимъ и въ всичката земя
Юдейска, и *напоконъ* на езичницитѣ, да се
покайватъ, и да се обръщатъ къмъ Бога, и
да правятъ [ф]дѣла достойни на покаянието.
(21) За това, [х]Юдеитѣ като ме уловиха въ
храма туриха се да ме убиятъ. (22) Но съ
помощьта която получихъ отъ Бога стоя до
този день та свидѣтелствувамъ и прѣдъ малъкъ

р Ст. 2,3,7.
с Гл. 22;22.
т Гл. 23;9,29. 26;31.
у Ст. 11,12.

—

а Гл. 22;3. 23;6. 24;15,21. Фил. 3;5.
б Гл. 23;6.
в Бит. 3;15. 22;18. 26;4. 49;10. Втор. 18;15. 2 Цар. 7;12. Псал. 132;11. Иса. 4;2. 7;14. 9;6. 40;10. Иер. 23;5. 33;14-16. Иез. 34;23. 37;24. Дан. 9;24. Мих. 7;20. Гл. 13;32. Рим. 15;8. Тит. 2;13.
г Як. 1;1.
д Лука 2;37. 1 Сол. 3;10. 1 Тим. 5;5.
е Фил. 3;11.
ж Иоан. 16;2. 1 Тим. 1;13.
з Гл. 8;3. Гал. 1;13.
и Гл. 9;14,21. 22;5.
к Гл. 22;19.
л Гл. 9;3. 22;6.
м Гл. 22;15.
н Гл. 22;21.
о Иса. 35;5. 42;7. Лука 1;79. Иоан. 8;12. 2 Кор. 4;4. Ефес. 1;18. 1 Сол. 5;5.
п 2 Кор. 6;14. Ефес. 4;18. 5;8. Кол. 1;13. 1 Пет. 2;9,25.
р Лука 1;77.
с Ефес. 1;11. Кол. 1;12.
т Гл. 20;32.
у Гл. 9;20,22,29. 11;26. Гл. 13;14,16-21.
ф Мат. 3;8.
х Гл. 21;30,31.

и прѣдъ голѣмъ, безъ да говоря нищо *друго* [ц]освѣнъ *това* което сѫ пророцитѣ и [ч]Моисей говорили че *то* имаше да бѫде, (23) сирѣчь, [ш]че Христосъ имаше да пострада, и [щ]че *той* първъ като възкръсне отъ мъртвитѣ щѣше [ъ]да проповѣда видѣлина на народа *Юдейски* и на езичницитѣ.

(24) И когато той така отговаряше, Фестъ съ голѣмъ гласъ рече: [ь]Полудѣлъ си, Павле: многото учение те докарва въ лудость. (25) А той рече: Не съмъ полудѣлъ, честити Фесте, но изговарямъ думи отъ истина и отъ здравъ умъ; (26) защото знае за това царьтъ, комуто и съ дързновение говоря; понеже не вѣрвамъ да има нѣщо отъ това да не знае той, защото то не е станало въ нѣкой жгълъ. (27) Вѣрвашъ ли, царю Агриппо, пророцитѣ? Зная че *ги* вѣрвашъ. (28) И Агриппа рече на Павла: Безъ малко ме убѣждавашъ да стана Християнинъ. (29) А Павелъ рече: [ѣ]Молилъ се бихъ Богу щото не току безъ малко но напълно, *и* не само ти но и всички които ме днесъ слушатъ да станатъ таквизи какъвто съмъ и азъ, освѣнъ тѣзи окови.

(30) И това като рече той, стана царьтъ и управительтъ и Верникия и седещитѣ съ тѣхъ. (31) И като отидоха настрана говорѣха помежду си и казваха: Този человѣкъ не прави [ю]нищо достойно за смърть или за окови. (32) И Агриппа рече Фесту: Този человѣкъ можеше да се пусне [я]ако не бѣше се отнесълъ *за сѫдба* прѣдъ Кесаря.

ГЛАВА 27.

И [а]когато бѣ рѣшено да отплуваме въ Италия, прѣдадоха Павла и други нѣкои вързани на стотника на име Юлия, отъ пълка Августовъ. (2) И влѣзохме въ кораба Адрамитски, и отвезохме се съ намѣрение да плуваме около Азийскитѣ мѣста: имахме още съ насъ си [б]Аристарха Македонеца отъ Солунъ. (3) И на другия *день* стигнахме въ Сидонъ; и Юлий се докарваше [в]человѣколюбиво съ Павла, и дозволи *му* да иде при приятелитѣ *си* да му пригодятъ. (4) И отъ тамъ като станахме превезохме се подъ Кипъръ, защото вѣтроветѣ бѣха противни. (5) И като прѣплувахме морето Киликийско и Памфилийско стигнахме въ Мира, Ликийски *градъ*. (6) Тамъ стотникътъ намѣри корабъ Александрийски който плуваше за Италия, и тури ни въ него. (7) И мудно като плувахме доволно дни и едвамъ стигнахме въ Книдъ, понеже не ни пущаше вѣтърътъ, проплувахме подъ Критъ срѣщу Салмонъ. (8) И едвамъ що прѣминахме него стигнахме на нѣкое си мѣсто което се казва Добри Пристанища, близу при което бѣ градътъ Ласей.

(9) Но като бѣше се минало доволно врѣме и плуването бѣше вече опасно, [г]защото и постътъ бѣше се вече миналъ, съвѣтваше Павелъ (10) и казваше имъ: Братие, виждамъ че плуването ще бѫде съ злострадание и съ голѣма щета, не току за товара и за кораба, но и за душитѣ ни. (11) Но стотникътъ се увѣряваше повече на кормчия и на стопанина на кораба, а не на Павловитѣ думи. (12) И понеже пристанището не бѣ сгодно за прѣзимуване, повечето дадоха мнѣние да се дигнатъ и отъ тамъ за да стигнатъ, ако би било възможно, до Финикъ, пристанище Критско което гледа срѣщу югозападния и сѣверозападния вѣтъръ, и *тамъ* да прѣзимуватъ. (13) И когато подухна малко югътъ, помислиха че сполучиха цѣльта си, дигнаха се, и плуваха близу покрай Критъ. (14) Но слѣдъ малко възвѣя срѣщу него вѣтъръ буренъ нарицаемъ Евроклидонъ. (15) И понеже се дръпна корабътъ и не можеше да устои срѣщу вѣтъра, оставихме се *на вълнитѣ*, и носѣха ни. (16) И като утекохме задъ едно островче което се наричаше Клавдий, едвамъ можехме да удържимъ ладията; (17) която като дигнаха употрѣбяваха *всѣкакви* пособия, и прѣпасваха кораба изотдолу; и боещи се да не паднатъ на плитко, снеха платната и носѣха се така. (18) И понеже бѣхме въ голѣма бѣда отъ бурята, въ слѣдващия день хванаха да изхвърлятъ товара. (19) И на третия *день* сами *съ* рѫцѣтѣ си изхвърлихме корабнитѣ нѣща. (20) И понеже за много дни не се виждаше ни слънце ни звѣзди, и силната буря наваляше, изчезна вече отъ насъ всѣка надежда за спасение. (21) А подиръ много неядене застана Павелъ между тѣхъ и рече: Трѣбваше, о приятели, да ме послушате да се не дигаме отъ Критъ, и да ни не постигнѣше това злостра-

[ц] Лука 24;27,44. Гл. 24;14. 28;23. Рим. 3;21.
[ч] Иоан. 5;46.
[ш] Лука 24;26,46.
[щ] 1 Кор. 15;20. Кол. 1:18. Отк. 1;5.
[ъ] Лука 2;32.
[ь] 4 Цар. 9;11. Иоан. 10;20. 1 Кор. 1;23. 2;13,14. 4;10.
[ѣ] 1 Кор. 7;7.
[ю] Гл. 23;9,29. 25;25.
[я] Гл. 25;11.

—

[а] Гл. 25;12,25.
[б] Гл. 19;29.
[в] Гл. 24;23. 28;16.
[г] Лев. 23;27,29.
[д] Иона 1;5.

[illegible] и [illegible]. (22) Но и сега ви [illegible]-
тавамъ да сте весели, защото ни една душа отъ
васъ нѣма да се изгуби, но само корабатъ:
(23) Защото [illegible] отъ Бога, [illegible] азъ
и комуто служа, [illegible] (24) и
рече: Не бой се, Павле, ти трѣбва да прѣд-
станешъ прѣдъ Кесаря; и, ето, Богъ ти по-
дари всичкитѣ които плуватъ съ тебе. (25) За
това, братие, бѫдѣте весели: защото вѣрвамъ
въ Бога че така ще бѫде споредъ както ми
бѣ речено. (26) А ние трѣбва да бѫдемъ из-
хвърлени на нѣкой островъ.

(27) И когато настана четиринадесетата нощь,
като се носѣхме насамъ натамъ по Адриатиче-
ско *Море*, къмъ срѣдъ нощь корабницитѣ уга-
ждаха че наближаватъ до нѣкоя суша. (28) И
като измѣриха дълбочината намѣриха двадес-
сеть разтега; и малко по-нататъкъ като си-
доха пакъ измѣриха и намѣриха петнадесеть
разтега. (29) И боеще се да не би да ударимъ
нѣкъдѣ на каменисти мѣста, спуснаха четири ко-
тви отъ кърмата и желаеха да съмне. (30) И
понеже корабницитѣ искаха да побѣгнатъ отъ
кораба, и спуснаха ладийката въ морето съ
причина уже че ще спуснатъ котви отъ
прѣдницата, (31) Павелъ рече на стотника и
на войницитѣ: Тѣзи ако не останатъ въ кораба
вие не можете се избави. (32) Тогазъ войни-
цитѣ отрѣзаха въжята на ладийката и оставиха
я да падне вънъ. (33) А при съмването
Павелъ канѣше всичкитѣ да похапнатъ нѣ-
щичко, и казваше: Четиринадесеть дена днесъ
очаквате, и стоите гладни безъ да сте вкусили
нищо. (34) За това ви моля да похапнете, за-
щото това е нуждно за упазването ви; понеже
ни едному отъ васъ ни косъмъ отъ главата
нѣма да падне. (35) И като рече това взе
хлѣбъ, благодари Богу прѣдъ всички тѣ прѣ-
жени, и начна да яде. (36) Отъ това се обо-
дриха всички та ядоха и тѣ. (37) И всичка
въ кораба бѣхме двѣстѣ и седемдесеть и шесть
души. (38) И като се наситиха съ храна,
облекчаваха кораба като изхвърляха житото
въ морето.

(39) И когато се разсъмна не познаваха зе-
мята; съгледаха обаче заливъ нѣкой си който
имаше брѣгъ, въ който се рѣшиха да тикнатъ
кораба ако бѣ възможно. (40) И като [illegible]
[illegible] оставиха кораба [illegible], раз-
[illegible] и [illegible] на [illegible], и раз-
[illegible] и упра-
виха че [illegible] брѣга. (41) Но [illegible] на
мѣсто [illegible] отъ двѣ страни морета, и
[illegible] корабатъ: прѣдницата се забѣ
и не [illegible], а задницата се разсипваше
отъ [illegible] на вълнитѣ. (42) И [illegible]
се войницитѣ да избиятъ запрѣнитѣ да не би
да [illegible] нѣкой и да избѣга. (43) Но сто-
тникътъ, като искаше да избави Павла, въз-
прѣ ги отъ това намѣрение, и заповѣда които
можатъ да плуватъ да скочатъ първенъ тѣ въ
морето и да излѣзатъ на суша, (44) а остана-
литѣ, едни на дъски, други пакъ на нѣщо
отъ кораба. И така бидѣ да се избавиха всич-
ки на сушата.

ГЛАВА 28.

И като се избавиха тогасъ познаха че [illegible]-
тровътъ се казваше Мелита. (2) А [illegible]
[illegible] показаха къмъ насъ голѣмо чо-
[illegible]; защото ни приеха всинца, и,
понеже валѣше дъждъ и студено бѣше, на-
кладоха огънь. (3) И когато Павелъ сбираше
много храсте и го тури на огъня, една ехи-
дна излѣзе изъ топлината и залови се за рѫ-
ката му. (4) А варварите, като видѣха змия-
та какъ висѣше о рѫката му, думаха си по-
между си: Извѣстно че този человѣкъ е убий-
ца нѣйде, ако и да се избави отъ морето, *Бо-
жието* правосѫдие го не остави да живѣе.
(5) Но той тръсна змията въ огъня и нѣ по-
страда нищо зло. (6) А тѣ се надѣяха че ще
да отече, или внезапно да падне долу мъртвъ;
но като очакваха много врѣме и гледаха че
му не ставаше нищо зло, промѣниха мисъльта
и думаха че е богъ. (7) И около това мѣсто
бѣха стяжанията на най-първия въ острова,
името му Поплий: той ни прие и гощава ни
приятелски три дни. (8) А случи се да е бо-
ленъ Поплиевъ баща, и лежеше отъ треска и
отъ дисентерия; а Павелъ влѣзе при него, и
като се *помоли Богу* възложи рѫцѣ на него
и го изцѣли. (9) И той, това като стана, и

е Гл. 23;11.
ж Дан. 6;16. Рим. 1;9. 2 Тим. 1;3.
з Лука 1;45. Рим. 4;20,21. 2 Тим. 1;12.
и Гл. 28;1.
к 3 Цар. 1;52. Мат. [10;30.] Лука 12;7. 21;18.
л 1 Цар. 9;13. Мат. 15;36. Мар. 8;6. Иоан. 6;11. 1 Тим. 4;3,4.
м Гл. 2;41. 7;14. Рим. 13;1. 1 Пет. 3;20.
н 2 Кор. 11;25.
о Ст. 22.

—

а Гл. 27;26.
б Рим. 1.14. 1 Кор. 14;11. Кол. 3;11.
в Мар. 16;18. Лука 10;19.
г Гл. 14;11.
д Як. 5;14,15.
е Мар. 6;5. 7;32. 16;18. Лука 4;40. Гл. 19;11,12. 1 Кор. 12;9

другитѣ отъ острова които имаха нѣщо болесть идѣха и изцѣляваха се; (10) които и съ много [ж]почести ни почетоха, и на тръгването ни снабдиха *ни* съ потрѣбнитѣ.

(11) И слѣдъ три мѣсеца отплувахме съ единъ Александрийски корабъ *що бѣше* съ знаме на Диоскури, и който бѣ прѣзимувалъ въ този островъ. (12) И като стигнахме въ Сиракуси прѣседѣхме три дни. (13) И отъ тамъ все край брѣга стигнахме въ Ригия, и слѣдъ единъ день като повѣя югътъ, на втория день дойдохме въ Потиоли, (14) дѣто намѣрихме братя които ни умолиха да прѣседимъ у тѣхъ седемь дена; и така дойдохме въ Римъ (15) И отъ тамъ братята като чуха за насъ излѣзоха до Апиевото Тържище и до Тритѣ Кръчми да ни посрѣщнатъ; и Павелъ като видѣ тия *братя* благодари Богу и ободри се

(16) А когато дойдохме въ Римъ, стотникътъ прѣдаде окованитѣ на войводата; а [з]на Павла се дозволи да живѣе особно съ воина който го вардѣше (17) И слѣдъ три дни свика Павелъ по-първитѣ отъ Юдеитѣ, и като се събраха казваше имъ: Мѫже братие, [и]азъ безъ да съмъ сторилъ нищо противъ нарѣда или противъ отеческитѣ обичаи, вързанъ отъ Ерусалимъ [к]прѣдадоха ме въ рѫцѣтѣ на Римлянитѣ; (18) които [л]като ме испитаха щѣха да *ме* пуснатъ, защото ни една вина за смърть нѣмаше въ мене; (19) но понеже Юдеитѣ се противѣха, [м]принудихъ се да се отнеса до Кесаря, а не че имахъ да обвиня въ нѣщо народа си. (20) И тъй, по тая причина ви призовахъ, да *ви* видя и да *ви* поговоря; защото [н]заради надеждата на Израиля имамъ на себе си тѣзи [о]вериги. (21) А тѣ му рекоха: Ние нито писма сме получили отъ Юдея за тебе, нито нѣкой отъ братята е дошелъ да *ни* извѣсти или да *ни* каже нѣщо зло за тебе. (22) Но желаемъ да чуемъ отъ тебе твоето мнѣние; защото е извѣстно намъ че за тази ересь на [п]всѣкждѣ противно се говори. (23) И като му опрѣдѣлиха день, дойдоха при него въ гостилницата мнозина, [р]на които изложи съ свидѣтелства царството Божие, и отъ сутриньта до вѣчерьта увѣряваше ги за Исуса и [с]отъ закона Моисеевъ и отъ пророцитѣ. (24) И [т]едни отъ тѣхъ се увѣряваха на това което говорѣше, а други не вѣрваха. (25) И тѣ понеже бѣха несъгласни помежду си отхождаха си, като *имъ* рече Павелъ една рѣчь: Добрѣ е рекълъ Духъ Светий на бащитѣ ни чрѣзъ пророка Исаия (26) когато е рекълъ: [у]«Иди и кажи на този народъ: Слухомъ ще чуете, и нѣма да разумѣете; и съ очи ще гледате, и нѣма да видите; (27) защото задебелѣ сърдцето на тѣзи люде, и съ ушитѣ си тежко чуятъ, и очитѣ си склониха, да не би съ очи да видятъ, и съ уши да чуятъ, и съ сърдце да разумѣятъ, и се обърнатъ та ги изцѣля.» (28) И тъй, да знаете че спасението Божие [ф]на езичницитѣ се проводи: тѣ и ще чуятъ. (29) И това като рече, отидоха си Юдеитѣ съ голѣмо прѣпиране помежду си.

(30) А Павелъ остана цѣли двѣ години въ особна подъ наемъ кѫща, и приимаше всичкитѣ които идѣха при него (31) та [х]проповѣдваше царството Божие, и поучаваше невъзбранно съ всѣко дързновение за Господа Исуса Христа.

ж Мат. 15;6 1 Тим 5;17.
з Гл. 24;25 27;3.
и Гл. 24;12,13. 25;8.
к Гл. 21;33.
л Гл. 22;24. 24;10. 25;8. 26;31
м Гл. 25;11.
н Гл. 26;6,7
о Гл. 26;29. Ефес. 3;1 4;1 6;20. 2 Тим. 1;16. 2;9 Филим. 10;13
п Лука 2;34. Гл. 24;5,14. 1 Пет 2;12. 4;14
р Лука 24;27. Гл. 17;3. 19;8
с Вижь Гл. 26;6,22.
т Гл. 14;4. 17;4. 19;9.
у Иса. 6;9. Иер. 5;21. Иез. 12;2. Мат. 13;14,15. Мар. 4;12. Лука 8;10. Иоан. 12;40. Рим. 11;8.
ф Мат. 21;41,43 Гл. 13;46.47 18;6. 22;21. 26;17,18. Рим. 11;11
х Гл. 4;31 Ефес. 6;19.

СЪБОРНОТО ПОСЛАНИЕ ЯКОВОВО.

ГЛАВА I.

[а]Яковъ, [б]рабъ на Бога и на Господа Iисуса
Христа, [в]до дванадесетьтѣ колѣна [г]които сѫ
въ разсѣяние, поздравление.
(2) [д]Всѣка радость имѣйте, братие мои, ко-
гато впадате въ различни искушения; (3) по-
неже [е]знаете че испитанието на вашата вѣра
произвожда търпѣние. (4) А търпѣнието да има
дѣло съвършено, за да бѫдете съвършени и
цѣли, безъ никакъвъ недостатъкъ. (5) [з]Ако ли
нѣкой отъ васъ е оскѫдѣнъ отъ мѫдрость, [и]да
проси отъ Бога който дава богато на всички и
не укорява, и [i]ще му се даде. (6) Но [к]да про-
си съ вѣра, безъ да се съмнѣва никакъ; за-
щото който се съмнѣва подобенъ е на морски
вълни които се каратъ и разблъскватъ отъ
вѣтроветѣ. (7) И такъвъ человѣкъ да не мисли
че ще приеме нѣщо отъ Господа. (8) [л]Чело-
вѣкъ двоедушенъ непостояненъ е въ всичкитѣ си
пѫтища. (9) Който братъ е отъ по-долно съ-
стояние да се хвали въ своето си възвишава-
не, (10) а богатиятъ, въ смиряването си, по-
неже [м]като цвѣтъ на трѣва ще прѣмине.
(11) Защото изгрѣя слънцето съ жега, и изсу-
ши трѣвата, и цвѣтътъ ѝ слетѣ, и хубостьта
на лицето ѝ погина: така и богатиятъ ще по-
вѣхне въ пѫтищата си.
(12) [о]Блаженъ онзи человѣкъ който прѣтър-
пѣва искушение; защото, като бѫде ис-
питанъ, ще приеме [п]вѣнеца на живота който
обѣща Господь на онѣзи които го любятъ.
(13) Никой искушаемъ да не казва че: Богъ
ме искушава: защото Богъ се отъ зло не ис-
кушава, и той никого не искушава; (14) а всѣ-
ки се искушава като се завлича и подлъгва
отъ собствената си похоть. (15) [с]Похотьта по-
слѣ като зачне [т]ражда грѣхъ, а грѣхътъ като
се извърши ражда смърть.
(16) Не се заблуждавайте, любезни мои бра-
тие. (17) [у]Всѣко добро даяние и всѣка съвър-
шена дарба отъ горѣ е, и слиза отъ Отца
на свѣтлинитѣ [ф]у когото нѣма измѣнение
или сѣнка на прѣвращение. (18) [х]Отъ собстве-
ната си воля родилъ ни е съ словото на исти-
ната, [ц]да бѫдемъ ние нѣкакъвъ си [ч]начат-
тъкъ на неговитѣ създания. (19) И тъй, лю-
безни мои братие, [ш]да бѫде всѣки человѣкъ
бързъ на чуене, а [щ]мудѣнъ на говорене, и
[ъ]мудѣнъ на гнѣвъ; (20) защото гнѣвътъ на
человѣка не върши Божията правда. (21) За
това, [ь]отхвърлѣте всѣка нечистота и излише-
ството злоба, и приемѣте съ кротость вса-
деното слово [ѣ]което може да спаси душитѣ ви.
(22) [ю]Бивайте и творители на словото, а не
само слушатели да лъжете себе си. (23) Защо-
то [я]ако бѫде нѣкой слушатель на словото, а
не творитель, той прилича на человѣкъ кой-

а Дѣян. 12;17. 15;13. Гал. 1;19. 2;9. Юд. 1.
б Тит. 1;1.
в Дѣян. 26;7
г Втор. 32;26. Иоан. 7;35. Дѣян. 2;5. 8;1. 1 Пет. 1;1.
д Мат. 5;12. Дѣян. 5;41. Евр. 10;34. 1 Пет. 4;13,16.
е 1 Пет. 1;6.
ж Рим. 5;3.
з 3 Цар. 3;9,11,12. Прит. 2;3.
и Мат. 7;7. 21;22. Мар. 11;24. Лука 11;9. Иоан. 14;13. 15;7. 16;23.
i Иер. 29;12. 1 Иоан. 5;14,15.
к Мар 11;24. 1 Тим. 2;8.
л Гл. 4;8.
м Иовъ 14;2. Псал. 37;2. 90;5,6. 102;11. 103;15. Иса. 40;6. 1 Кор 7;31. Гл. 4;14. 1 Пет. 1;24. 1 Иоан. 2;17.
о Иовъ 5;17. Прит. 3;11,12. Евр. 12;5. Отк. 3;19.
п 1 Кор. 9;25. 2 Тим. 4;8. Гл. 2;5. 1 Пет. 5;4. Отк. 2;10.
р Мат. 10;22. 19;28,29. Гл. 2;5.
с Иовъ 15;35. Псал. 7;14.
т Рим. 6;21,23.
у Иоан. 3;27. 1 Кор. 4;7.
ф Числа 23;19. 1 Цар. 15;29 Мал. 3;6. Рим. 11;29.
х Иоан. 1;13. 3;3. 1 Кор. 4;15. 1 Пет. 1;23.
ц Ефес. 1;12.
ч Иер. 2;3. Отк. 14;4.
ш Екл. 5;1.
щ Прит. 10;19. 17;27. Екл. 5;2.
ъ Прит. 14;17. 16;32. Екл. 7;9.
ь Кол. 3;8. 1 Пет. 2;1.
ѣ Дѣян. 13;26. Рим. 1;16. 1 Кор. 15;2. Ефес. 1;13. Тит. 2;11. Евр. 2;3. 1 Пет. 1;9.
ю Мат. 7;21 Лука 6;46. 11;28. Рим. 2;13. 1 Иоан. 3;7.
я Лука 6;47, и друг. Виж. Гл. 2;14, г

то гледа природното си лице въ огледало; (24) защото огледа се, и отиде, и завчасъ забрави какъвъ бѣ. (25) Но [ж]който вникне [жа]въ съвършения законъ на свободата, и прѣбѫде *въ него*, той като не е слушатель забравливъ, но творитель на дѣлото, [а]той ще бѫде блаженъ въ дѣлата си. (26) Ако нѣкой отъ васъ мисли че е благочестивъ, и [б]не обуздава езика си, но лъже сърдцето си, суетно е неговото благочестие. (27) Чисто и непорочно благочестие прѣдъ Бога и Отца е това: [в]да прѣгледва сирачетата и вдовицитѣ въ утѣснението имъ, и [г]да пази себе си неоскверненъ отъ свѣта.

ГЛАВА 2.

Братие мои, вѣрата ви въ [а]прославленаго Господа нашего Исуса Христа да бѫде [б]безъ лицеприятие. (2) Защото ако влѣзе въ съборището ви человѣкъ съ златъ пръстенъ и съ великолѣпни дрехи, а влѣзе и сиромахъ съ уплескани дрехи, (3) и погледнете на тогози който е съ великолѣпнитѣ дрехи та му речете: Ти седни тука добрѣ; и на сиромаха речете: Ти стой тамъ, или: Седни тука до подножието ми, (4) да ли не сте направили отличие помежду си; и не сте ли станали сѫдници съ лукави помишления? (5) Слушайте, любезни мои братие: [в]не избра ли Богъ сиромаситѣ отъ този свѣтъ [г]богати съ вѣра, и наслѣдници на царството [д]което обѣща на тѣзи които го любятъ? (6) А [е]вие обезчестихте сиромаха. Не сѫ ли богатитѣ [ж]които ви угнетяватъ? и не влачатъ ли ви тѣ по сѫдовища? (7) Не хулятъ ли тѣ доброто име съ което се именувате? (8) Ако изпълнявате вие царския законъ споредъ писанието: [з]«Да възлюбишъ ближнаго своего както самаго себе си,» добрѣ струвате. (9) Но [и]ако гледате на лице грѣхъ струвате, и отъ закона като прѣстѫпници се изобличавате. (10) Защото който упази всичкия законъ, и погрѣши въ едно, [к]повиненъ бива въ всичко, (11) по това че който е рекълъ: «Не [л]прѣлюбодѣйствувай,» рече и: «Не убивай.» Но ако не сторишъ прѣлюбодѣяние, а пъкъ убиешъ, станалъ си прѣстѫпникъ на закона. (12) Така говорете и така правете като че ще бѫдете сѫдени [м]по закона на свободата. (13) Защото [н]сѫдбата *ще бѫде* безмилостива на тогози който милость не е сторилъ; и [о]милостьта се хвали надъ сѫда.

(14) [п]Коя полза, братие мои, ако казва нѣкой че има вѣра, а дѣла нѣма? Да ли може вѣрата да го спаси? (15) [р]*Нѣкой* братъ или *нѣкоя* сестра ако сѫ голи и лишени отъ дневната храна, (16) [с]и нѣкой отъ васъ имъ рече: Идете си съ миромъ, топлете се и хранете се, а не имъ дадете потрѣбното за тѣлото, коя полза? (17) Така и вѣрата, ако нѣма дѣла, сама по себе си е мъртва. (18) Но ще рече нѣкой: Ти имашъ вѣра, и азъ имамъ дѣла: покажи ми вѣрата си отъ дѣлата си, [т]и азъ ще ти покажа отъ моитѣ дѣла вѣрата си. (19) Ти вѣрвашъ че Богъ е единъ: добрѣ струвашъ; [у]и бѣсоветѣ вѣрватъ и треперятъ. (20) Но искашъ ли да познаешъ, о суетни человѣче, че вѣра безъ дѣла е мъртва? (21) Авраамъ нашиятъ отецъ не се ли оправда отъ дѣла [ф]когато принесе сина си Исаака на жертвеника? (22) Видишъ ли че [х]вѣра съдѣйствуваше съ дѣлата му и отъ дѣлата се усъвършенствува вѣрата? (23) и се изпълни писанието което казва: [ц]«Повѣрва Авраамъ въ Бога, и вмѣни му се въ правда; и [ч]Приятель Божий се нарече.» (24) И тъй, видите ли че отъ дѣла се оправдава человѣкъ, а не само отъ вѣра? (25) Така сѫщо [ш]и Раавъ блудница не се ли оправда отъ дѣла когато прие проводенитѣ и ги изведе прѣзъ другъ пѫть? (26) Защото как-

---

ж 2 Кор. 3;18.
жа Гл. 2;12.
а Иоан. 13;17.
б Псал. 34;13. 39;1. 1 Пет. 3;10.
в Иса. 1;16,17. 58;6,7. Мат. 25;36.
г Рим. 12;2. Гл. 4;4. 1 Иоан. 5;18.

—

а Лев. 19;15. Втор. 1;17. 16;19. Прит. 24;23. 28;21. Мат. 22;16. Ст. 9. Юд. 16.
б 1 Кор. 2;8.
в Иоан. 7;48. 1 Кор. 1;26,28.
г Лука 12;21. 1 Тим. 6;18. Отк. 2;9.
д Изх. 20;6. 1 Цар. 2;30. Прит. 8;17. Мат. 5;3. Лука 6;20. 12;32. 1 Кор. 2;9. 2 Тим. 4;8. Гл. 1;12.
е 1 Кор. 11;22.
ж Дѣян. 13;50. 17;6. 18;12. Гл. 5;6.
з Лев. 19;18. Мат. 22;39. Рим. 13;8,9. Гал. 5;14. 6;2.
и Ст. 1.
к Втор. 27;26. Мат. 5;19. Гал. 3;10.
л Изх. 20;13,14.
м Гл. 1;25.
н Иовъ 22;6, и дрг. Прит. 21;13. Мат. 6;15.18;35.25;41,42.
о 1 Иоан. 4;17,18.
п Мат. 7;26. Гл. 1;23.
р Виж. Иовъ 31;19,20. Лука 3;11.
с 1 Иоан. 3;18.
т Гл. 3;13.
у Мат. 8;29. Мар. 1;24. 5;7. Лука 4;34. Дѣян. 16;17. 19;15.
ф Бит. 22;9,12.
х Евр. 11;17.
ц Бит. 15;6. Рим. 4;3. Гал. 3;6.
ч 2 Лѣт. 20;7. Иса. 41;8.
ш Ис. Нав. 2;1. Евр. 11;31.

то тѣлото безъ духъ е мъртво, така и вѣрата
безъ дѣла е мъртва.

ГЛАВА 3

[а]Не бивайте мнозина учители, братие мои,
[б]като знаете че по-голѣмо осѫждане ще приемемъ;
(2) защото всинца [в]въ много грѣшимъ
[г]Който не грѣши въ слово, [д]той е съвършенъ
мѫжъ, възможенъ да обуздае и всичкото тѣло
(3) Ето, [е]уздитѣ туряме въ устата на конетѣ
за да ни се покоряватъ, и обръщаме
всичкото имъ тѣло. (4) Ето, и корабитѣ, ако и
да сѫ толкова голѣми и отъ силни вѣтрове се
тласкатъ, съ твърдѣ малко кормило се обръщатъ
накѫдѣто иска волята на управителя
(5) Така и [ж]езикътъ малъкъ удъ е, но много
се [з]хвали. Ето, малъкъ огънь колко голѣмо вещество
запаля! (6) [и]И езикътъ е огънь, свѣтъ
пъленъ съ неправда. Така между нашитѣ удове
се намѣрва езикътъ, [к]който заразява
всичкото тѣло и възпаля колелото на живота
ни, и самъ той се запаля отъ пъкъла. (7) Защото
всѣкакво естество звѣрове, и птици, и
гадове, и морски *животни* укротяватъ се,
и укротени сѫ отъ человѣческото естество;
(8) а езикътъ никой отъ человѣцитѣ не може
да го укроти: неудържимо зло е, [л]пъленъ съ
смъртоносенъ ядъ (9) Съ него благославяме
Бога и Отца, и съ него кълнемъ человѣцитѣ
[м]създаденитѣ по подобию Божию. (10) Отъ сѫщитѣ
уста излѣзва благословение и клетва.
Не трѣбва, братие мои, да бива това така
(11) Да ли изворътъ отъ сѫщия чучуръ изтака
сладка и горчива *вода?* (12) Да ли е възможно,
братие мои, смокинята да роди маслини,
или лозата смокини? Така ни единъ изворъ
не е възможно да пуща солена и сладка вода.
(13) [н]Кой е отъ васъ мѫдъръ и ученъ? да
покаже отъ доброто си поведение [о]своитѣ работи
[п]съ кротость на прѣмѫдрость. (14) Но
ако имате въ сърдцето си [р]зависть горчива и
свада [с]недѣйте се хвали и лъга противъ истината.
(15) [т]Тая мѫдрость не е която слѣзва отъ
горѣ, но е земна, плътска, бѣсовска; (16) защото
[у]дѣто е зависть и свада тамъ има бъркотия
и всѣкаква лошавина. (17) Но [ф]мѫдростьта
която е отъ горѣ първо е чиста, послѣ
мирна, привѣтлива, благопокорна, пълна
съ милость и добри плодове, безпристрастна, и
[х]нелицемѣрна. (18) И [ч]плодътъ на правдата сѣе
се съ миръ за миротворцитѣ.

ГЛАВА 4.

Отъ дѣ произлѣзватъ боеве и борби между
васъ? Не отъ тамъ ли, отъ сластитѣ ваши
[а]които воюватъ въ удоветѣ ви? (2) Желаете,
и нѣмате: *убивате и завиждате, и не можете
да получите: карате се и се биете, но нѣмате,
защото не просите. (3) [б]Просите, и не получавате,
[в]защото злѣ просите, да иждивите въ
сластитѣ си. (4) [г]Прѣлюбодѣи и прѣлюбодѣйци!
не знаете ли че [д]свѣтовното приятелство
е вражда противъ Бога? И тъй, [е]който иска
да е приятель на свѣта бива врагъ на Бога.
(5) Или мислите че напусто казва писанието:
[ж]«На зависть ревнува духътъ който живѣе въ
насъ»? (6) Но по-голѣма благодать дава *Богъ*,
за това казва. [з]«Богъ на гордѣливитѣ се противи,
а на смиренитѣ дава благодать» (7) И
тъй, покорете се Богу [и]съпротивете се на дявола,
и ще побѣгне отъ васъ. (8) [к]Приближете
се при Бога, и ще се приближи и той при
васъ. [л]Очистете рѫцѣтѣ *си, вие* грѣшни, и
[м]освѣтете сърдцата *си, вие* [н]двоеумни. (9) [о]Мѫ-

а Мат 23;8,14. Рим. 2;20,21 1 Пет. 5;3
б Лука 6;37
в 3 Цар 8;46 2 Лѣт 6;36 Прит 20;9 Екл. 7;20 1 Иоан. 1;8
г Псал. 34;13 Гл. 1;26 1 Пет 3;10
д Мат 12;37
е Псал 32;9
ж Прит 12;18 15;2
з Псал. 12;3 73;8,9
и Прит 16;27
к Мат 15,11,18-20 Мар. 7;15,20,23
л Псал. 140;3
м Бит. 1;26 5;1 9;6.
н Гал. 6;4.
о Гл. 2;18
п Гл. 1;21
р Рим. 13;13
с Рим. 2;17,23
т Фил. 3;19 Гл. 1;17
у 1 Кор 3;3. Гал. 5;20.
ф 1 Кор. 2;6,7
х Рим. 12;9. 1 Пет. 1;22 2;1 1 Иоан 3;18
ч Прит 11;18 Осия 10;12 Мат 5;9 Фил. 1;11 Евр. 12,11.

—

а Рим. 7;23. Гал. 5;17 1 Пет. 2;11 *Или,* ревнувате.
б Иовъ 27;9 35;12. Псал. 18;41. Прит. 1;28. Иса. 1;15. Иер. 11;11 Мих. 3;4. Зах 7;13.
в Псал. 66;18. 1 Иоан. 3;22 5;14.
г Псал. 73;27
д 1 Иоан. 2;15.
е Иоан 15;19 17;14 Гал 1;10
ж Бит. 6;5 8;21 Числа 11;29. Прит. 21;10.
з Иовъ 22;29 Псал 138;6. Прит. 3;34 29;23. Мат. 23;12. Лука 1;52. 14;11. 18;14. 1 Пет. 5;5.
и Ефес. 4;27. 6;11. 1 Пет. 5;9
к 2 Лѣт. 15;2
л Иса. 1;16.
м 1 Пет. 1;22. 1 Иоан 3;3
н Гл 1;8
о Мат 5;4.

чете се, и тжжете, и плачете: смѣхътъ ви да
се обърне на плачъ, и радостьта *ви* на тжга.
(10) [п]Смирете се прѣдъ Господа, и *той* ще ви
въздвигне.

(11) [р]Не се одумвайте единъ другъ, бра-
тие· който одумва брата и [с]сжди брата си о-
дума закона и сжди закона; и ако сждишъ
закона, не си изпълнитель на закона, но сж-
дия. (12) Единъ е законоположникъ и сждия,
[т]който може и да спаси и да погуби; а [у]ти
кой си що сждишъ другиго?

(13) [ф]Елате сега *вие* които казвате: Днесь
или утрѣ ще идемъ въ този градъ, и ще прѣ-
седимъ тамъ една година, и ще търгуваме и
ще спечелимъ,—(14) *вие* които не знаете утрѣ
какво *ще бжде;* защото що е животътъ ви?
[х]наистина пара е която за малко се явява, и
послѣ изчезнува; (15) вмѣсто да казвате. [ц]А-
ко ще Господь, и бждемъ живи, ще напра-
вимъ това или онова. (16) Но сега се хвалите
въ гордоститѣ си [ч]всѣка таквази хвала е зла.
(17) И тъй, [ш]на всѣкиго който знае да пра-
ви доброто и *го* не прави, грѣхъ е нему

ГЛАВА 5

[а]Елате сега, *вие* богати, плачете и ридайте
зарадъ бѣдствията които идатъ надъ васъ.
(2) Богатството ви изгни, и [б]дрехитѣ ви мол-
ци ги изядоха. (3) Златото ви и среброто ви
поръждавѣ; и ръждата имъ ще бжде въ сви-
дѣтелство върхъ васъ, и ще пояде плъть-
та ви като огънь. [в]Събирахте съкровища за
послѣднитѣ дни: (4) ето, [г]заплатата на ра-
ботницитѣ които сж жънали нивята ви, отъ
която ги лишихте, вика; и [д]виковетѣ на же-
тваритѣ влѣзоха въ ушитѣ на Господа Саваô-
та. (5) [е]Веселихте се на земята и разкошно
живѣхте, огоихте сърдцата си както въ день
на заклание: (6) [ж]осждихте, убихте праведна
го: не ви се противи.

(7) И тъй, братие, имайте дълготърпѣние до
пришествието Господне. Ето, земледѣлецътъ о-
чаква многоцѣнния плодъ отъ земята, и тър-
пи за него много врѣме [з]докле получи дъждъ,
и ранния и късния. (8) Имайте търпѣние и
вие, укрѣпете си сърдцата; [и]защото прише-
ствието Господне наближи (9) [к]Не въздишай-
те единъ на другиго, братие, да не бждете
осждени: ето, Сждията [л]стои прѣдъ вратата.
(10) Братие мои, [м]вземете примѣръ на зло-
страданието и на дълготърпѣнието пророцитѣ
които говориха въ името Господне. (11) Ето,
[н]ублажаваме търпѣливитѣ: чули сте [о]търпѣ-
нието Иовово, и видѣли сте [п]сетнината отъ
Господа, че [р]е многомилостивъ Господь и бла-
гоутробенъ,

(12) А прѣди всичко, братие мои, [с]не се
кълнете нито съ небето нито съ земята, нито
съ друга нѣкоя клетва; но да ви бжде което
е ей, ей, и което е не, не, да не попаднете
подъ осжждане.

(13) Злострада ли нѣкой отъ васъ? да се
моли *Богу;* веселъ ли е нѣкой? [т]псалми да
пѣе; (14) боленъ ли е нѣкой отъ васъ? да при-
зове презвитеритѣ църковни, и да сторятъ мол-
ба надъ него и да го [у]помажатъ съ масло въ
името Господне, (15) и молбата която е съ вѣ-
ра ще избави страдащия, и Господь ще го
привдигне, [ф]и грѣхове ако е сторилъ ще му
се простятъ. (16) Изповѣдвайте единъ на другъ
прѣгрѣшенията *си*, и молете се единъ за другъ
да изцѣлѣете. [х]Голѣма сила има усърдната мол-
ба на праведния. (17) Илия бѣ человѣкъ [ц]подо-

[п] Иовъ 22;29 Мат 23:12 Лука 14:11. 18:14 1 Пет. 5;6.
[р] Ефес. 4:31. 1 Пет. 2;1
[с] Мат. 7;1. Лука 6;37 Рим. 2;1. 1 Кор. 4;5.
[т] Мат. 10;28
[у] Рим. 14;4,13.
[ф] Прит. 27;1. Лука 12;18, и драг.
[х] Иовъ 7;7. Псал. 102:3. Гл. 1;10, 1 Пет. 1;24. 1 Иоан. 2;17.
[ц] Дѣян. 18;21 1 Кор. 4;19. 16;7. Евр. 6;3.
[ч] 1 Кор. 5;6.
[ш] Лука 12;47 Иоан. 9:41. 15;22. Рим. 1;20,21,32. 2;17,18,23.
[а] Прит. 11;28. Лука 6;24. 1 Тим. 6;9.
[б] Иовъ 13;28. Мат. 6;20. Гл. 2;2.
[в] Рим. 2;5.
[г] Лев 19;13. Иовъ 24;10,11. Иер. 22;13. Мал. 3;5.
[д] Втор. 24;15.
[е] Иовъ 21;13. Амосъ 6;1,4. Лука 16;19, 25. 1 Тим. 5;6.
[ж] Гл. 2;6.
[з] Втор. 11;14. Иер. 5;24. Осия 6;3 Иоилъ 2;23. Зах. 10;1.
[и] Фил. 4;5. Евр. 10;25, 37 1 Пет. 4:7
[к] Гл. 4;11.
[л] Мат. 24;33 1 Кор. 4;5
[м] Мат. 5;12. Евр 11;35, и драг.
[н] Псал. 94;12. Мат 5;10,11. 10;22.
[о] Иовъ 1;21,22 2;10
[п] Иовъ 42;10, и драг
[р] Числа 14;18. Псал. 103;8
[с] Мат. 5;34, и драг.
[т] Ефес. 5;19. Кол. 3;16.
[у] Мар. 6;13. 16;18.
[ф] Иса. 33;24. Мат. 9;2.
[х] Бит. 20;17 Числа 11;2. Втор. 9;18-20 Ис. Нав. 10;12. 1 Цар. 12;18. 3 Цар. 13;6. 4 Цар. 4;33. 19;15,20. 20;2,4, и драг. Псал. 10;17. 34:15. 145;18. Прит. 15;29. 28;9. Иоан. 9;31. 1 Иоан. 3;22
[ц] Дѣян. 14;15.

добострастенъ намъ; [ч]и помоли се съ усърдие да не вали дъждъ, [ш]и не валѣ дъждъ на земята три годинни и шесть мѣсеца; (18) и [щ]пакъ се помоли, и небето даде дъждъ, и земята произрасти плода си.

(19) Братие, [ъ]ако се заблуди отпомежду ви нѣкой отъ истината, и го обърне нѣкой, (20) да знае че който е обърналъ грѣшник отъ заблуждението на пѫтя му [ь]ще спаси душа отъ смърть, [ѣ]и ще покрие множество грѣхове.

Първото Съборно Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1

Петъръ, апостолъ Исусъ Христовъ, до прѣселенцитѣ [а]които сѫ пръснати по Понтъ, по Галатия, по Кападокия, по Азия, и по Витиния, (2) [б]избрани [в]по прѣдузнанние на Бога Отца, [г]чрѣзъ освещението на Духа, въ послушание и [д]поръсване на кръвьта Исусъ Христова: [е]Благодать и миръ да се умножи вамъ.

(3) [ж]Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Исуса Христа, [з]който по многото своя милость [и]възроди насъ за надежда жива [к]чрѣзъ възкресението на Исуса Христа отъ мъртвитѣ, (4) за наслѣдие нетлѣнно, неоскверняемо, и [л]неповѣхнуваемо, [м]съхранено на небеса за васъ (5) [н]които съ Божията сила сте вардени чрѣзъ вѣрата за спасение което е готово да се открие на послѣдно врѣме; (6) [о]въ което се радвате, [п]ако и да [р]оскърбите сега малко (ако е потрѣбно) въ различни напасти, (7) [с]да би изпитътъ на вашата вѣра, като е много по-драгоцѣненъ отъ тлѣнното злато което се изпитва [т]чрѣзъ огънь, да се [у]намѣри въ похвала и почесть и слава когато се яви Исусъ Христосъ; (8) [ф]когото, ако и да не сте видѣли, любите; ако и сега да го не виждате, [х]но като вѣрвате радвате се съ неизказанна и прѣславна радость, (9) като приимате [ц]сетнината на вашата вѣра, спасението на душата; (10) [ч]за което спасение прѣтърсиха и изслѣдваха пророцитѣ които пророкуваха за благодатьта която бѣ за васъ. (11) Понеже изслѣдваха кое или какво врѣме показваше въ тѣхъ [ш]Духътъ Христовъ когато прѣдизвѣстяваше [щ]страданията Христови и слѣдъ тѣхъ славитѣ. (12) [ъ]И откри имъ се че [ь]не за тѣхъ,

---

ч 3 Цар. 17;1.
ш Лука 4;25.
щ 3 Цар. 18;42,45.
ъ Мат. 18;15.
ь Рим. 11;14. 1 Кор. 9;22. 1 Тим. 4;16.
ѣ Прит. 10;12. 1 Пет. 4;8.

а Иоан. 7;35. Дѣян. 2;5,9,10. Як. 1;1.
б Ефес. 1;4. Гл. 2;9.
в Рим. 8;29. 11;2.
г 2 Сол. 2;13.
д Евр. 10;22. 12;24.
е Рим. 1;7. 2 Пет. 1;2. Юд. 2.
ж 2 Кор. 1;3. Ефес. 1;3.
з Тит. 3;5.
и Иоан. 3;3,5. Як. 1;18.
к 1 Кор. 15;20. 1 Сол. 4:14. Гл. 3;21.
л Гл. 5;4.
м Кол. 1;5. 2 Тим. 4:8.
н Иоан. 10;28,29. 17;11,12,15. Юд. 1.
о Мат. 5;12. Рим. 12;12. 2 Кор. 6;10. Гл. 4;13.
п 2 Кор. 4;17. Гл. 5;10.
р Як. 1;2.
с Як. 1;3,12. Гл. 4;12.
т Иовъ 23;10. Псал. 66;10. Прит. 17;3. Иса. 48;10. Зах. 13;9. 1 Кор. 3;13.
у Рим. 2;7,10. 1 Кор. 4;5. 2 Сол. 1;7-12.
ф 1 Иоан. 4;20.
х Иоан. 20;29. 2 Кор. 5;7. Евр. 11;1,27.
ц Рим. 6;22.
ч Бит. 49;10. Дан. 2;44. Аг. 2;7. Зах. 6;12. Мат. 13;17. Лука 10;24. 2 Пет. 1;19-21.
ш Гл. 3;19. 2 Пет. 1;21.
щ Псал. 22;6. Иса. 53;3, и друг. Дан. 9;26. Лука 24;25, 26,44,46. Иоан. 12;41. Дѣян. 26;22,23.
ъ Дан. 9;24. 12;9,13.
ь Евр. 11;13,39,40.

но за насъ, служеха тѣ това което сега се из-
вѣсти вамъ чрѣзъ тѣзи които ви проповѣдаха
благовѣстието [ф]съ Духа Светаго проводенаго
отъ небеса; [ю]въ което и *самитѣ* ангели же-
лаятъ да надникнатъ.

(13) За това, [я]прѣпашете се прѣзъ чрѣслата
на вашитѣ помисли, бѫдете [ѧ]трѣзвени, и и-
майте съвършена надежда за благодатьта коя-
то ще се даде вамъ [ѫ]когато се яви Исусъ
Христосъ; (14) като послушни чада, [а]безъ да
се съобразявате съ първитѣ похоти *които и-
махте* [б]въ вашето незнание, (15) [в]но както е
светъ този който ви е призвалъ, така бивайте
свети и вие въ всичкото *си* поведение, (16) за-
щото е писано: [г]«Свети бѫдете, защото азъ
съмъ светъ.» (17) И ако назовавате Отецъ [д]то-
гози който сѫди споредъ дѣлото на всѣкиго
безъ да гледа на лице, [е]поминувайте съ страхъ
[ж]врѣмето на вашето пришелствуване (18) ка-
то знаете че отъ суетното ваше [з]отцепрѣданно
поведение [и]не сте изкупени съ тлѣнни *нѣща*,
съ сребро или злато, (19) но [к]съ драгоцѣнната
кръвь Христова, [л]като на агнецъ непоро-
ченъ и прѣчистъ, (20) [м]който бѣше наистина
прѣдопрѣдѣленъ прѣди създание мира, а се
яви [н]на послѣдно врѣме за васъ (21) които по-
вѣрвахте чрѣзъ него въ Бога [о]който го въз-
креси отъ мъртвитѣ и му е [п]далъ слава, що-
то вѣрата и надеждата ви да сѫ въ Бога.
(22) Понеже сте [р]очистили душитѣ си съ по-
слушанието на истината чрѣзъ Духа [с]за не-
лицемѣрно братолюбие, възлюбете се усърдно
единъ другъ отъ чисто сърдце; (23) [т]понеже
се възродихте, не отъ тлѣнно сѣме, но отъ
нетлѣнно, [у]чрѣзъ словото Божие което живѣе
и прѣбивава въ вѣкъ. (24) Защото [ф]всѣка плъть
е като трѣва, и всѣка слава человѣческа като
цвѣтъ отъ трѣва: изсъхна трѣвата, и цвѣтътъ
ѝ слетѣ; (25) [х]словото Божие обаче прѣбивава
въ вѣкъ; [ц]и това е проповѣданото вамъ слово.

ГЛАВА 2.

И тъй, [а]отхвърлете всѣка злоба, и всѣка
лъсть и лицемѣрие и зависть, и всѣко одум-
вание. (2) Пожелайте [б]като новородени младен-
ци чистото [в]словесно млѣко, съ него да пора-
стете, (3) понеже [г]вкусихте «че Господь е
благъ.» (4) При когото идвайте *като* при ка-
мигъ живъ, [д]отъ человѣцитѣ отхвърленъ, а
отъ Бога избранъ и драгоцѣненъ. (5) И [е]вие
като живи камене зидете се [ж]на домъ духо-
венъ, на [з]свещенство свето, да принесете жър-
тви [и]духовни [к]благоприятни Богу чрѣзъ Ису-
са Христа. (6) За това е писано и въ писа-
нието: [л]«Ето полагамъ въ Сионъ камикъ крае-
жгъленъ, избранъ, драгоцѣненъ; и който вѣр-
ва въ него нѣма да се посрами. (7) На васъ
прочее които вѣрвате е драгоцѣненъ; а на
тѣзи които се противятъ [м]«каменьтъ когото
прѣнебрѣгнаха зидаритѣ, той биде глава на
жгъль,» (8) и [н]«камикъ на прѣпъване, и ка-
микъ на съблазънь»,—[о]които се прѣпъватъ и
на словото сѫ противни, [п]на което бѣха и

ф Дѣян. 2;4.
ю Изх. 25;20. Дан 8;13. 12;5,6. Ефес. 5;10.
я Лука 12;35. Ефес. 6;14.
ѧ Лука 21;34. Рим. 13;13. 1 Сол. 5;6,8. Гл. 4;7. 5;8.
ѫ Лука 17;30. 1 Кор. 1;7. 2 Сол. 1;7
а Рим. 12;2. Гл. 4;2.
б Дѣян. 17;30. 1 Сол. 4;5.
в Лука 1;74,75. 2 Кор. 7;1. 1 Сол. 4;3,4,7. Евр. 12;14. 2 Пет. 3;11.
г Лев. 11;44. 19;2. 20;7.
д Втор. 10;17. Дѣян. 10;34. Рим. 2;11.
е 2 Кор. 7;1. Фил. 2;12. Евр. 12;28
ж 2 Кор. 5;6. Евр. 11;13. Гл. 2;11
з 1 Кор 6;20. 7;23.
и Иез. 20;18. Гл. 4;3.
к Дѣян. 20;28. Ефес. 1;7. Евр. 9;12,14. Отк. 5;9.
л Изх. 12;5. Иса. 53;7 Иоан. 1;29,36. 1 Кор. 5;7.
м Рим. 3;25. 16;25,26. Ефес. 3;9,11. Кол. 1;26. 2 Тим. 1;9,10. Тит. 1;2,3. Отк. 13;8.
н Гал. 4;4. Ефес. 1;10. Евр. 1;2. 9;26.
о Дѣян. 2;24.
п Мат. 28;18. Дѣян. 2;33. 3;13. Ефес. 1;20. Фил. 2;9. Гл 3;22.
р Дѣян. 15;9.
с Рим. 12;9,10. 1 Сол. 4;9. 1 Тим. 1;5. Евр. 13;1 Гл. 2;17. 3;8. 4;8. 2 Пет. 1;7. 1 Иоан. 3;18. 4;7,21.
т Иоан. 1;13. 3;5.
у Як. 1;18. 1 Иоан. 3;9.
ф Псал. 103;15. Иса. 40;6. 51;12. Як. 1;10.
х Псал. 102;12,26. Иса. 40;8. Лука 16;17.
ц Иоан. 1;1,14. 1 Иоан. 1;1,3.

—

а Ефес. 4;22,25,31. Кол. 3;8. Евр. 12;1. Як. 1;21. 5;9. Гл. 4;2.
б Мат. 18;3. Мар. 10;15. Рим. 6;4. 1 Кор. 14;20. Гл. 1;23.
в 1 Кор. 3;2. Евр. 5;12,13.
г Псал. 34;8. Евр. 6;5.
д Псал. 118;22. Мат. 21;42. Дѣян. 4;11.
е Ефес. 2;21,22.
ж Евр. 3;6.
з Иса. 61;6. 66;21. Ст. 9.
и Осия 14;2. Мал. 1;11. Рим. 12;1. Евр. 13;15,16.
к Фил. 4;18. Гл. 4;11.
л Иса. 28;16. Рим. 9;33.
м Псал. 118;22. Мат. 21;42. Дѣян. 4;11.
н Иса. 8;14. Лука 2;34. Рим. 9;33.
о 1 Кор. 1;23.
п Изх. 9;16. Рим. 9;22. 1 Сол. 5;9. Юд. 4.

опредѣлени. (9) Вие обаче сте [р]родъ избранъ, [с]царско священство, [т]народъ светъ, [у]люде които *Богъ* придоби за да възвѣстите добродѣтелитѣ на тогова който ви призва [ф]отъ тъмнината въ чудната своя свѣтлина; (10) *вие* [х]които нѣкога си не *бѣхте* народъ, а сега народъ Божий, *нѣкога* си непомилвани, а сега помилвани.

(11) Възлюблени, моля ви се, [ч]като пришелци и чужденци *на свѣта* [ч]да се отдалечавате отъ плътскитѣ похоти [ш]които воюватъ противъ душата; (12) [щ]да имате добро поведението си между езичницитѣ, [ъ]та дѣто ви одумватъ като злодѣйци, отъ добритѣ *ви* дѣла като *ги* видятъ да прославятъ Бога [ь]въ деня на посѣщението. (13) И тъй, на всѣко человѣческо началство бѫдете [ѣ]покорни заради Господа; или на царя, като що има най-висока власть; (14) или на управителитѣ, като на проводени отъ него [ю]за наказание на злодѣйцитѣ и [я]за похвала на добротворцитѣ. (15) Защото така е волята Божия, като правите [ѫ]добро да затуляте устата на невѣжеството на безумнитѣ человѣци; (16) [ѭ]като свободни, и не като че имате свободата покривало на злото, но [а]като раби Божии. (17) [б]Всичкитѣ [в]почитайте, братството обичайте, [г]бойте се Богу, царя почитайте.

(18) [д]Слуги, покорявайте се на господаритѣ съ всѣки страхъ, не току на добритѣ и на кроткитѣ, но и на строптивитѣ; (19) [е]защото това е богоугодно, ако нѣкой заради съвѣстьта къмъ Бога прѣтърпѣва оскърбения като страда неправедно. (20) Защото [ж]каква похвала е ако търпите биене когато съгрѣшавате? Но ако търпите кога струвате добро и страдате, това е угодно прѣдъ Бога. (21) Защото [з]на това сте и звани; понеже и [и]Христосъ пострада за васъ, и [к]остави примѣръ вамъ да послѣдвате по неговитѣ стѫпки; (22) [л]който грѣхъ не е сторилъ, нито се намѣри лъсть въ устата му; (23) [м]който, укоряванъ, укорение не отвръщаше; като страдаше не заплашваше, но [н]прѣдаваше себе си на тогозъ който сѫди праведно; (24) [о]който самъ понесе на тѣлото си грѣховетѣ наши на дървото, [п]за да бѫдемъ мъртви къмъ грѣховетѣ и живи къмъ правдата; [р]на когото съ раната *вие* изцѣлѣхте. (25) Защото бѣхте [с]като овци изгубени, но сега се върнахте при [т]Пастиря и Надзирателя на душитѣ ви.

ГЛАВА 3.

Подобно *и* [а]*вие,* жени, покорявайте се на мѫжетѣ си, щото, ако нѣкои отъ тѣхъ се не покоряватъ на словото, да се [б]придобиятъ безъ словото [в]чрѣзъ поведението на женитѣ (2) [г]като видятъ вашето поведение че е съ страхъ и чистота; (3) [д]на които украшаването да не е външно, *сирѣчь,* плетене на коситѣ и китене съ злато, или прѣмѣна на дрехитѣ, (4) но [е]потаенниятъ человѣкъ на сърдцето *украсенъ* съ нетлѣнието на кротъкъ и тихъ духъ, което е многоцѣнно прѣдъ Бога. (5) Защото така нѣкога си и светитѣ жени които се на Бога надѣеха украшаваха себе си и се покоряваха на мѫжетѣ си; (6) както Сарра се покоряваше Аврааму и [ж]наричаше го господинъ; на която вие станахте дъщери кога правите добро и

р Втор. 10;15. Гл. 1;2.
с Изх. 19;5,6. Отк. 1;6. 5;10.
т Иоан. 17;19. 1 Кор. 3;17. 2 Тим. 1;9.
у Втор. 4;20. 7;6. 14;2. 26;18,19. Дѣян. 20;28. Ефес. 1;14. Тит. 2;14.
ф Дѣян. 26;18. Ефес. 5;8. Кол. 1;13. 1 Сол. 5;4,5.
х Осия 1;9,10. 2;23. Рим. 9;25.
ц 1 Лѣт. 29;15. Псал. 39;12. 119;19. Евр. 11;13. Гл. 1;17
ч Рим. 13;14. Гал. 5;16.
ш Як. 4;1.
щ Рим. 12;17. 2 Кор. 8;21. Фил. 2;15. Тит. 2;8. Гл. 3;16.
ъ Мат. 5;16.
ь Лука 19;44.
ѣ Мат. 22;21. Рим. 13;1. Тит. 3;1.
ю Рим. 13;4.
я Рим. 13;3.
ѫ Тит. 2;8. Ст. 12.
ѭ Гал. 5;1,13.
а 1 Кор. 7;22.
б Рим. 12;10. Фил. 2;3.
в Евр. 13;1. Гл. 1;22.
г Прит. 24;21. Мат. 22;21. Рим. 13;7.
д Ефес. 6;5. Кол. 3;22. 1 Тим. 6;1. Тит. 2;9.
е Мат. 5;10. Рим. 13;5. Гл. 3;14.
ж Гл. 3;14. 4;14,15.
з Мат. 16;24. Дѣян. 14;22. 1 Сол. 3;3. 2 Тим. 3;12.
и Гл. 3;18.
к Иоан. 13;15. Фил. 2;5. 1 Иоан. 2;6.
л Иса. 53;9. Лука 23;41. Иоан. 8;46. 2 Кор. 5;21. Евр. 4;15.
м Иса. 53;7. Мат. 27;39. Иоан. 8;48,49. Евр. 12;3.
н Лука 23;46.
о Иса. 53;4-6,11. Мат. 8;17. Евр. 9;28.
п Рим. 6;2,11. 7;6.
р Иса. 53;5.
с Иса. 53;6. Иез. 34;6.
т Иез. 34;23. 37;24. Иоан. 10;11,14,16. Евр. 13;20. Гл. 5;4.

—

а 1 Кор. 14;34. Ефес. 5;22. Кол. 3;18. Тит. 2;5.
б 1 Кор. 7;16.
в Мат. 18;15. 1 Кор. 9;19-22.
г Гл. 2;12.
д 1 Тим. 2;9. Тит. 2;3, и дрг.
е Псал. 45;13. Рим. 2;29. 7;22. 2 Кор. 4;16.
ж Бит. 18;12.

не се боите отъ никакъвъ страхъ. (7) Така сж-
що и [з]вие, мжже, живѣйте благоразумно съ
женитѣ си, и отдавайте почесть на женския
полъ [и]като на по-слабъ съсждъ, и като на
сънаслѣдници на благодатьта на живота, [к]да
не става прѣпятствие на молитвитѣ ви.

(8) А най-послѣ бждете [л]всинца единоми-
слени, състрадателни, [м]братолюбиви, [н]мило-
стиви, дружелюбиви. (9) [о]Не въздавайте зло за
зло или хула за хула, но, напротивъ това,
благославяйте; понеже знаете че на това бѣ-
хте призвани, [п]за да наслѣдите благословение.
(10) Защото [р]който иска да люби живота и да
види добри дни, [с]да спре езика си отъ зло и
устнитѣ си отъ да говорятъ лъсть; (11) [т]да се
уклони отъ зло и да стори добро; [у]да потърси
миръ и да го слѣдва. (12) Защото очитѣ Го-
сподни сж на праведнитѣ [ф]и ушитѣ негови
на тѣхната молба; а лицето Господне е про-
тивъ онѣзи които правятъ зло. (13) [х]И кой
ще ви стори зло ако бждете подражатели на
доброто? (14) [ц]Но ако и да пострадате за пра-
вдата блажени *сте;* а [ч]«отъ тѣхния страхъ не
бойте се нито се смущавайте.» (15) Но «осве-
тете Господа Бога» въ сърдцата си; [ш]и ви-
наги *бждете* готови на отвѣтъ съ кротость и
страхъ на всѣкиго който ви пита за вашата
надежда. (16) [щ]Имайте съвѣсть добра, [ъ]щото,
когато ви одумватъ като злодѣйци, да се по-
срамятъ които клеветятъ доброто ви въ Хри-
ста поведение. (17) Защото е по-добрѣ да стра-
дате, ако е така волята Божия, като правите
добро, а не като правите зло. (18) Понеже и
Христосъ [ь]веднъжъ пострада за грѣховетѣ,
праведниятъ за неправеднитѣ, да ни приведе
при Бога, [ѣ]умъртвенъ [ю]по плъть, а [я]оживо-
творенъ по духъ; (19) съ когото отиде та [ж]про-
повѣда на духоветѣ които бѣха [м]въ тъмни-
цата, (20) които се възпротивиха нѣкога си на
Божието дълготърпѣние [а]което ги чакаше едно
врѣме въ днитѣ Ноеви [б]когато се правѣше
ковчегътъ, [в]въ който малцина, то есть осемь
души, избавиха се чрѣзъ водата; (21) [г]на ко-
ето като е образъ кръщението, не измиванието
[д]на плътската нечистота, [е]но свидѣтелството
на добрата съвѣсть къмъ Бога, спасява и насъ
днесъ [ж]чрѣзъ възкресението на Иисуса Хри-
ста; (22) [з]който е отдѣсно на Бога откакъ се
възнесе на небето, и комуто се покориха [и]ан-
гелитѣ и властитѣ и силитѣ.

ГЛАВА 4.

И тъй, понеже [а]Христосъ пострада за насъ
по плъть, орчжжете се и вие съ сжщата ми-
съль; (защото [б]пострадалиятъ по плъть прѣ-
craналъ е отъ грѣха;) (2) [в]за да живѣете прѣзъ
останалото по плътьта врѣме, [г]не вече по чело-
вѣчески похоти, [д]но по Божията воля. (3) [е]За-
щото е доста намъ прѣминалото врѣме на жи-
вота [ж]дѣто сме правили волята на езичници-
тѣ, и сме живѣли въ нечистоти, въ похоти, въ
винопийства, въ кощунства, въ опивания, и
въ омразнитѣ идолослужения. (4) За това се и
чудятъ че вие не тичате съ тѣхъ въ истото
разливане на блуда, [з]и ви хулятъ, (5) които
ще дадатъ отвѣтъ на оногова който е готовъ
[и]да сжди живитѣ и мъртвитѣ. (6) Понеже за

з 1 Кор. 7;3. Ефес. 5;25. Кол. 3;19
и 1 Кор. 12;23. 1 Сол. 4;4.
к Иовъ 42;8. Мат. 5;23,24. 18;19.
л Рим. 12;16. 15;5. Фил. 3;16.
м Рим. 12;10. Евр. 13;1. Гл. 2;17
н Ефес. 4;32. Кол. 3;12.
о Прит. 17;13. 20,22. Мат. 5;39. Рим. 12;14,17. 1 Кор. 4;12. 1 Сол. 5;15.
п Мат. 25;34.
р Псал. 34,12, и др.
с Як. 1;26. Гл. 2;1,22. Отк. 14;5.
т Псал. 37;27. Иса. 1;16,17 3 Иоан. 11.
у Рим. 12;18. 14;19. Евр. 12;14.
ф Иоан. 9;31. Як. 5;16.
х Прит. 16;7. Рим. 8;28.
ц Мат. 5;10-12. Як. 1;12. Гл. 2;19. 4;14.
ч Иса. 8;12,13. Иер. 1;8. Иоан. 14;1,27.
ш Псал. 119;46. Дѣян. 4;8. Кол. 4;6. 2 Тим. 2;25.
щ Евр. 13;18.
ъ Тит. 2;8. Гл. 2;12.
ь Рим. 5;6. Евр. 9;26, 28. Гл. 2;21. 4;1.
ѣ 2 Кор. 13;4.
ю Кол. 1;21,22.
я Рим. 1;4. 8;11
ж Гл. 1;12 4;6.
м Иса. 42;7. 49;9. 61;1.
а Бит. 6;3,5,13.
б Евр. 11;7
в Бит. 7;7. 8;18. 2 Пет. 2;5.
г Ефес. 5;26.
д Тит. 3;5.
е Рим. 10;10.
ж Гл. 1;3.
з Псал. 110;1. Рим. 8;34. Ефес. 1;20. Кол. 3;1. Евр. 1;3.
и Рим. 8;38. 1 Кор. 15;24. Ефес. 1;21.

а Гл. 3;18.
б Рим. 6;2,7. Гал. 5;24. Кол. 3;3,5.
в Гал. 2;20. Гл. 1;14
г Рим. 14;7. Гл. 2;1.
д Иоан. 1;13. Рим. 6;11. 2 Кор. 5;15. Як. 1;18.
е Иез. 44;6. 45;9. Дѣян. 17;30.
ж Ефес. 2;2. 4;17. 1 Сол. 4;5. Тит. 3;3. Гл. 1;14.
з Дѣян. 13;45. 18;6. Гл. 3;16.
и Дѣян. 10;42. 17;31. Рим. 14;10,12. 1 Кор. 15;51,52. 2 Тим. 4;1. Як. 5;9.

това се [к]проповѣда благовѣстието и на мъртвитѣ, за да се сѫдятъ по человѣчески въ плътьта, а да живѣятъ по Бога въ духъ.

(7) А свършването [л]на всичко е приближило; и тъй, [м]разумно живѣйте и трѣзвени бѫдете въ молитвитѣ. (8) А [н]прѣди всичко имайте усърдна любовь помежду си, защото [о]любовьта ще покрие множество грѣхове. (9) [п]Бивайте едни на други гостолюбиви [р]безъ роптание. (10) [с]Всѣки споредъ дарбата която е приелъ, служете съ нея единъ на другъ [т]като добри строители [у]на многоразличната Божия благодать. (11) [ф]Ако говори нѣкой, *нека говори* като словеса Божии; [х]ако слугува нѣкой, *нека слугува* като отъ силата която *му* Богъ дава, [ц]да се слави въ всичко Богъ чрѣзъ Исуса Христа, [ч]комуто е славата и държавата въ вѣки вѣковъ. Аминъ.

(12) Възлюблени, не се чудете [ш]за огненото изкушение което става на васъ за изпитния, като че ви се случава *нѣщо* чудно; (13) [щ]но радвайте се [ъ]споредъ дѣто сте причастници на Христовитѣ страдания, за да се зарадвате веселеще се и [ь]когато славата негова се яви. (14) Блажени сте [ѣ]ако ви укоряватъ за името Христово, защото Духътъ на славата и на Бога почива на васъ; [ю]отъ къмъ тѣхъ се хули, а отъ къмъ васъ се прославя. (15) Защото [я]никой отъ васъ да не страда като убийца, или като крадецъ, или злодѣецъ, или като [ѫ]изпитатель на чужди работи. (16) Но ако страда *като* Християнинъ да се не срамува, но [ѭ]да слави Бога въ това нѣщо. (17) Защото *дойде* врѣмето [а]да се започне сѫдбата отъ дома Божий; [б]и ако *начне* първомъ отъ насъ, [в]каква ще бѫде сетнината на тѣзи които се не покоряватъ на евангелието Божие? (18) И [г]ако праведниятъ едвамъ се спасява, нечестивиятъ и грѣшниятъ дѣ ще се яви? (19) Така и тѣзи които страдатъ по Божията воля [д]да прѣдаватъ душитѣ си *нему*, като на вѣренъ Създатель, въ добротворение.

ГЛАВА 5.

Презвитеритѣ които сѫ между васъ умолявамъ азъ, [а]който съ тѣхъ наедно съмъ презвитеръ [б]и свидѣтель на страданията Христови и [в]причастникъ на славата която има да се яви· (2) [г]пасете Божието между васъ стадо; надзиравайте го, [д]не съ принуждение, но самоволно; [е]нито за гнусна печалба, но съ усърдие; (3) нито [ж]като че обладавате [з]наслѣдието *Божие,* но бивайте [и]примѣръ на стадото. (4) И когато се яви [к]Пастиреначалникътъ, ще приемете [л]вѣнецъ на славата [м]който не повѣхнува.

(5) Подобно и вие, млади, покорявайте се на презвитеритѣ; и [н]всички единъ на другъ като се покорявате облѣчете смиреномѫдрието; защото [о]Богъ се противи на гордитѣ, [п]а на смиренитѣ дава благодать. (6) И тъй, [р]смирете се подъ държавната рѫка Божия, за да ви възвиси на врѣме; (7) и [с]всѣка ваша гри-

---

к Гл. 3;19.
л Мат. 24:13,14. Рим. 13;12. Фил. 4;5. Евр. 10;25. Як. 5;8. 2 Пет. 3;9,11. 1 Иоан. 2;18.
м Мат. 26;41. Лука 21;34. Кол. 4;2. Гл. 1;13. 5;8.
н Кол. 3;14. Евр. 13;1.
о Прит. 10:12. 1 Кор. 13:7. Як. 5;20.
п Рим. 12;13. Евр. 13;2.
р 2 Кор. 9;7. Фил. 2;14. Филим. 14.
с Рим. 12;6. 1 Кор. 4;7.
т Мат. 24:45. 25;14,21. Лука 12;42. 1 Кор. 4;1,2. Тит. 1;7.
у 1 Кор. 12;4. Ефес. 4;11.
ф Иер. 23;22.
х Рим. 12:6-8. 1 Кор. 3;10.
ц Ефес. 5;20. Гл. 2;5.
ч 1 Тим. 6;16. Гл. 5;11. Отк. 1;6.
ш 1 Кор. 3;13. Гл. 1;7.
щ Дѣян. 5;41. Як. 1;2.
ъ Рим 8;17. 2 Кор. 1;7. 4;10. Фил. 3;10. Кол. 1;24. 2 Тим. 2;12. Гл. 5;1,10. Отк. 1;9.
ь Гл. 1:5,6.
ѣ Мат. 5;11. 2 Кор. 12;10. Як. 1;12. Гл. 2;19,20. 3;14.
ю Гл. 2;12. 3;16.
я Гл. 2;20.
ѫ 1 Сол. 4;11. 1 Тим. 5;13.
ѭ Дѣян. 5;41.
а Иса. 10;12. Иер. 25;29. 49;12. Иез. 9:6. Мал. 3;5.
б Лука 23;31.
в Лука 10;12,14.
г Прит. 11;31. Лука 23;31.
д Псал. 31;5. Лука 23;46. 2 Тим. 1;12.

—

а Филим. 9.
б Лука 24;48. Дѣян. 1;8,22. 5;32. 10;39.
в Рим. 8;17,18. Отк. 1;9.
г Иоан. 21;15-18. Дѣян. 20;28.
д 1 Кор. 9;17.
е 1 Тим. 3;3,8. Тит. 1;7.
ж Иез. 34;4. Мат. 20;25,26. 1 Кор. 3;9. 2 Кор. 1;24.
з Псал. 33;12. 74;2.
и Фил. 3;17. 2 Сол. 3:9. 1 Тим. 4;12. Тит. 2;7.
к Евр. 13;20.
л 1 Кор. 9;25. 2 Тим. 4;8. Як. 1;12.
м Гл. 1;4.
н Рим. 12;10. Ефес. 5;21. Фил. 2;3.
о Як. 4;6.
п Иса. 57;15. 66;2.
р Як. 4;10.
с Псал. 37;5. 55;22. Мат. 6;25. Лука 12;11,22. Фил. 4;6. Евр. 13;5.

жа възложете на него, защото той се грижи за васъ.

(8) Бждете [т]трѣзвени, бодри; защото [у]съперникътъ ви дяволътъ като лъвъ рикае, и обхожда да търси кого да погълне; (9) [ф]комуто се съпротивете, *стоеще* твърди въ вѣрата, понеже [х]знаете че иститѣ страдания се случаватъ на братята ви които сж на свѣта.

(10) А Богъ на всѣка благодать, [ц]който чрѣзъ Христа Исуса е призвалъ насъ въ вѣчната своя слава, [ч]като пострадате малко той [ш]да ви усъвършенствува, да ви [щ]утвърди, да ви укрѣпи, и да ви направи непоколебими. (11) [ъ]Нему слава и държава да бждо въ вѣки вѣковъ. Аминъ.

(12) [ь]Писахъ ви накжсо [ѣ]чрѣзъ Силуана, вѣрнаго, както мисля, брата; и увѣщавахъ ви и свидѣтелствувамъ ви [ю]че тая е истинната Божия благодать въ която стоите. (13) Поздравява ви съизбраната *съ васъ църкви* у Вавилонъ, и синъ мой [я]Марко. (14) [аа]Поздравете се единъ другъ съ цѣлуване на любовь. [бб]Миръ на всички васъ които сте въ Христа Исуса. Аминъ.

Второто Съборно Послание
НА
СВЕТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1.

Симонъ Петъръ, рабъ и апостолъ Исусъ Христовъ, вамъ които сте получили [а]еднаквата съ насъ драгоцѣнна вѣра чрѣзъ правдата на Бога нашего и Спаса Исуса Христа: (2) [б]Благодать и миръ да се умножи на васъ съ познанието на Бога и на Исуса Господа нашего; (3) както божествената негова сила е дарила намъ всичко що е за живота *потрѣбно* и за благочестието, [в]чрѣзъ познанието на тогози [г]който е призвалъ насъ съ слава и добродѣтель; (4) [д]чрѣзъ които се дариха намъ най-голѣмитѣ и драгоцѣнни обѣщания, за да [е]бждете поради тѣхъ причастници на божественото естество, и да [ж]отбѣгнете отъ похотното растлѣние което е на свѣта. (5) И за това истото, [з]турете всичкото си старание и приложете на вѣрата си добродѣтель, на добродѣтель благоразумие, (6) на благоразумие въздържание, на въздържание търпѣние, на търпѣние благочестие, (7) на благочестие братолюбие, [и]и на братолюбие любовь.

т Лука 21;34,36. 1 Сол. 5;6. Гл. 4;7.
у Иовъ 1;7. 2;2. Лука 22;31. Отк. 12;12.
ф Ефес. 6;11,13. Як. 4;7.
х Дѣян. 14;22. 1 Сол. 3;3. 2 Тим. 3;12. Гл. 2;21.
ц 1 Кор. 1;9. 1 Тим. 6;12.
ч 2 Кор. 4;17. Гл. 1;6.
ш Евр 13;21. Юд. 24.
щ 2 Сол. 2;17. 3;3.
ъ Гл. 4;11. Отк. 1;6.
ь Евр. 13;22.
ѣ 2 Кор. 1;19.
ю Дѣян. 20;24. 1 Кор. 15;1. 2 Пет. 1;12.
я Дѣян. 12;12,25.
аа Рим. 16;16. 1 Кор. 16;20. 2 Кор. 13;12. 1 Сол. 5;26.
бб Ефес. 6;23.

а Рим. 1;12. 2 Кор. 4;13. Ефес. 4;5. Тит. 1;4.
б Дан. 4;1. 6;25. 1 Пет. 1;2. Юд. 2.
в Иоан. 17;3.
г 1 Сол. 2;12. 4;7. 2 Сол. 2;14. 2 Тим. 1;9. 1 Пет. 2;9. 3;9.
д 2 Кор. 7;1.
е 2 Кор. 3;18. Ефес. 4;24. Евр. 12;10. 1 Иоан. 3;1.
ж Гл. 2;18,20.
з Гл. 3;18.
и Гал. 6;10. 1 Сол. 3;12. 5;15. 1 Иоан. 4;21.

(8) Защото тѣзи добрини ако се намѣрватъ у
васъ и се умножаватъ правятъ ви да не сте
праздни [к] нито безплодни въ познанието на
Господа нашего Исуса Христа. (9) Понеже въ
когото се тѣ не намѣрватъ, той е [л] слѣпъ, късо-
гледъ, и забравилъ е [м] очищението на вехи-
тѣ си грѣхове. (10) За това, братие, постарай-
те се повече [н] да утвърдявате призванието
и избирането ваше; защото това като стру-
вате [о] никога нѣма да прѣгрѣшите. (11) Защо-
то така ще изобилно да ви се даде входъ въ
вѣчното царство на Господа нашего и Спаса
Исуса Христа.

(12) Заради това, [п] не ще се облѣня да ви
напомнювамъ всѣкога за тѣзи работи, [р] ако
и да ги знаете и да сте утвърдени въ насто-
ящата истина. (13) Мисля обаче праведно, до
когато съмъ [с] въ тая хижина *тѣлесна*, [т] да ви
възбуждамъ съ напомнюване; (14) понеже [у] зная
че скоро ще оставя хижината си, [ф] както Го-
сподь нашъ Исусъ Христосъ ми извѣсти. (15) Ще
се постарая, обаче, щото вие и слѣдъ умира-
нето ми да можете всѣкога да помните тѣзи
работи.

(16) Защото като ви обадихме силата и идва-
нето на Господа нашего Исуса Христа, [х] не
слѣдвахме хитроизмислени басни, но бѣхме
[ц] самовидци на неговото величествие; (17) за-
щото прие отъ Бога Отца честь и слава ко-
гато дойде нему отъ великолѣпната слава та-
къвъ гласъ: [ч] «Този е Синъ мой възлюбле-
ниятъ въ когото азъ благоволихъ.» (18) И този
гласъ чухме ние че дойде отъ небето когато
бѣхме съ него [ш] на светата гора. (19) Още
имаме и по-извѣстно пророческото слово, на
което добрѣ струвате да внимавате като на
[щ] свѣтилнико което свѣти въ тъмно мѣсто, докле
се зазори день тъ и [ъ] зорницата изгрѣе въ
сърдцата ваши. (20) И това най-първо да
знаете, [ѣ] че никое пророчество отъ писанието
не бива отъ собственото разяснение на онзи
който пророчествува; (21) защото никога [ю] не
е идвало пророчество отъ человѣческа воля,
[я] но отъ Духа Светаго движими говориха све-
титѣ человѣци Божии.

ГЛАВА 2.

Но [а] имало е и лъжливи пророци между на-
рода, [б] както и между васъ ще има лъжливи
учители които ще въвадатъ скрито губителни
ереси, и ще се [в] отричатъ и отъ Господаря си
[г] който ги е купилъ, та ще [д] навлѣкатъ на
себе си скоропостижна погибель. (2) И мнозина ще
послѣдватъ тѣхнитѣ развращения, поради кои-
то пжтьтъ на истината ще се похули. (3) И
[е] отъ любостяжание [ж] ще ви употрѣбиватъ като
търговия съ прѣсторени думи: [з] тѣхното осъ-
ждане отколѣ приготвено не се бави, и
тѣхната погибель не дрѣме. (4) Защото ако
Богъ не пощади [и] ангелитѣ които [к] съгрѣшиха,
но ги [л] ахвърли въ прѣисподнии *вързани съ во-
ригн мрачни*, и прѣдаде ги да бждатъ пар-
дени за сждъ; (5) и *ако* не пощади стария
свѣтъ, но, като [м] нанесе потопъ върхъ свѣта
на нечестивитѣ, съхрани *съ седемь души* освѣнь
[н] Ноя, [о] проповѣдника на правдата; (6) и [п] осжди
на разорение градоветѣ Содомски и Гоморски
и направи ги на пепелъ, та ги [р] *постави* при-
мѣръ на онѣзи които послѣ щѣха да нече-
ствуватъ; (7) и [с] освободи праведнаго *Лота*, ко-
гото бѣ досадило нечистото поведение на не-

к Иоан.15;2. Тит.3;14.
л 1 Иоан.2;9,11.
м Ефес.5;26. Евр. 9;14. 1 Иоан.1;7.
н 1 Иоан.3;19.
о Гл.3;17.
п Рим.15;14,15. Фил.3;1. Гл.3:1. 1 Иоан.2;21. Юд.5.
р 1 Пет.5;12. Гл.3:17.
с 2 Кор.5;1,4.
т Гл.3;1.
у Втор.4;21,22. 31;14. 2 Тим.4;6.
ф Иоан.21;18,19.
х 1 Кор.1;17. 2:1,4. 2 Кор.2;17. 4:2.
ц Мат.17;1,2. Мар. 9:2. Иоан.1;14. 1 Иоан.1;1. 4;14
ч Мат.3;17. 17:5. Мар.1,11. 9,7. Лука 3,22. 9,35.
ш Изх.3,5. Ис. Нав. 5:15. Мат.17,6.
щ Псал.119,105. Иоан 5,35.
ъ Откр 2,28. 22,16. Виж и 2 Кор 4:4,6.
ѣ Рим.12,6.
ю 2 Тим 3,16. 1 Пет 1,21.
я 2 Цар. 23:2. Лука 1,70. Дѣян 1,16. 3,18.

а Втор.13;1.
б Мат.24;11. Дѣян 20,30. 1 Кор.11,19. 1 Тим.4:1. 2 Тим 3 1-5. 1 Иоан 4;1. Юд 18.
в Юд 4
г 1 Кор 6,20. Гал 3,13. Ефес 1,7. Евр [illegible] 1 [illegible] Откр [illegible]
д Фил [illegible]
е Рим [illegible] 2 Тим [illegible]
ж 2 Кор 2,17. 1 [illegible] 1;10.
з Втор. 32,35. Юд. 4,15.
и Иоан 8,44. Юд. 6.
к Иоан 8,44. 1 Иоан 3,8.
л Лука 8,31. Откр 20,2,3.
м Бит. 7,8.
н Евр [illegible] Евр 11;7. 1 [illegible] 3,20.
о 1 Пет 3;20.
п Бит [illegible] Второз [illegible] Юд 7.
р Числа 26,10.
с Бит [illegible]

честивитѣ; (8) (защото праведниятъ който жи-
вѣеше между тѣхъ отъ день на день мжчеше
праведната *си* душа [т]като гледаше и слушаше
тѣхнитѣ беззаконни дѣла;) (9) *то* [у]знае Господь
да освободява благочестивитѣ отъ напасть, а
неправеднитѣ да държи за сждния день да се
мжчатъ, (10) а найпаче тѣзи [ф]които съ поже-
лание на нечистота слѣдватъ подиръ плътьта,
и прѣзиратъ властьта. *Тѣ см* [х]дързостливи,
безочливи, *и* не треперятъ кога хулятъ чи-
новничествата. (11) Дѣто [ц]ангелитѣ, ако и по-
голѣми да сж въ крѣпость и сила, не произ-
носятъ противъ тѣхъ хулителенъ сждъ прѣдъ
Господа; (12) тѣзи обаче, [ч]като природни без-
словесни животни родени за ловъ и изтрѣ-
бване, хулятъ за нѣща които не знаятъ, и
ще погинатъ въ своя си развратъ, (13) [ш]и ще
приематъ заплатата на неправдата. Иматъ го
за наслаждение денѣ да [щ]разкошествуватъ:
тѣ сж [ъ]сквернители и порочници: наслаждa-
вать се съ лъститѣ си когато сж на [ь]угоще-
ние съ васъ наедно: (14) иматъ очи пълни съ
блудъ и съ непрѣстаненъ грѣхъ: подлъстятъ
души неутвърдени: [ѣ]иматъ сърдцето си нау-
чено на любостяжание: чада на клетва сж:
(15) като оставиха правия пжть заблудиха се,
и послѣдваха пжтя [ю]на Валаама *сина* Восо-
ровъ, който възлюби заплатата на неправдата.
(16) Но изобличенъ бѣ за своето си беззако-
ние: нѣмъ подяремникъ съ гласъ человѣчески
проговори и възпрѣ безумието на пророка.
(17) [я]Тѣ сж безводни кладенци, облаци отъ
вихрушки тласкани, за които мрачна тъма се
варди въ вѣкъ (18) Защото като [ѫ]говорятъ съ
надуто празднословие прѣлъгватъ съ плътски-
тѣ похоти, съ невъздържанията, тѣзи които
сж [ѭ]наистина избѣгнали отъ живѣещитѣ въ
заблуждение, (19) като имъ обѣщаватъ [а]сво-
бода, а тѣ сами сж [б]роби на разврата; защо-
то отъ когото бива побѣденъ нѣкой, [в]нему и
робъ става. (20) Понеже [г]като избѣгнаха отъ
[г]мръсотиитѣ на свѣта [д]чрѣзъ познанието на
Господа и Спаса Исуса Христа, ако сж се спле-
ли пакъ въ тѣхъ и оставатъ побѣдени, послѣ-
дното имъ състояние е станало по-лошо отъ
първото. (21) Понеже [е]по-добро би било за
тѣхъ да не бѣха познали пжтя на правдата
нежели като *го* познаха да се повърнатъ отъ
прѣдадената тѣмъ света заповѣдь. (22) Но съ
тѣхъ се случава това което казва истинната
пословица: [ж]Псето се върна на бълвоча си, и,
Свинята окжпана *върна се* да се валя въ тинята.

ГЛАВА 3.

Ето, възлюблени, пиша ви това второ по-
слание, въ които *двѣ послания* [а]възбуждамъ
чрѣзъ напомнюване чистия вашъ смисълъ,
(2) да помните прѣдизговоренитѣ отъ светитѣ
пророци думи, и [б]заповѣдьта отъ насъ апо-
столитѣ на Господа и Спаса. (3) [в]Най-първо
знайте това, че въ послѣднитѣ дни ще дойдатъ
подиграватели които ще [г]ходятъ по своитѣ си
похоти, (4) и ще казватъ: [д]Дѣ е обѣщанието
на идването му? защото, откакъ сж се бащи-
тѣ *ни* поминали, всичкото си така стои отъ
началото на създанието. (5) Защото самоволно
не разумѣватъ това, че небесата отъ край си
и земята която отъ *сънъ* водата и въ водата
стои [е]съ словото Божие [ж]станаха: (6) [з]чрѣзъ
които тогавашниятъ свѣтъ погина потопенъ отъ
водата. (7) А [и]днешнитѣ небеса и земята [к]съ
истото слово сж вардени, да се пазятъ за о-
гъня до деня на сждбата и на погинването на
нечестивитѣ человѣци. (8) Още едно и това да
не забравяте, възлюблени, че прѣдъ Господа
единъ день е като [л]хиляда години, и хиляда
години като единъ день. (9) Господь [м]не за-
бавя обѣщанието *си* както що смѣтатъ нѣкои
това бавене, но [н]търпи ни за много врѣме;

т Псал. 119;139,158. Иез. 9;4.
у Псал. 34;17,19. 1 Кор. 10;13.
ф Юд. 4,7,8,10,16.
х Юд. 8.
ц Юд. 9.
ч Иер. 12:3. Юд. 10.
ш Фил. 3;19.
щ Виж. Рим. 13;13.
ъ Юд. 12.
ь 1 Кор. 11;20,21.
ѣ Юд. 11.
ю Числа 22;5,7,21,23, 28. Юд. 11.
я Юд. 12,13.
ѫ Юд. 16.
ѭ Дѣян. 2;40. Гл. 1;4. Ст. 20.
а Гал. 5;13. 1 Пет. 2;16.
б Иоан. 8;34. Рим. 6;16.
в Мат. 12;45. Лука 11;26. Евр. 6;4, и др. 10;26,27.
г Гл. 1;4. Ст. 18.
д Гл. 1;2.
е Лука 12;47,48. Иоан. 9;41. 15;22.
ж Прит. 26;11.

—

а Гл. 1;13.
б Юд. 17.
в 1 Тим. 4;1. 2 Тим. 3;1. Юд. 18.
г Гл. 2;10.
д Иса. 5;19. Иер. 17;15. Иез. 12;22, 27. Мат. 24;48. Лука 12;45.
е Бит. 1;6,9. Псал. 33;6. Евр. 11;3.
ж Псал. 24;2. 136;6. Кол. 1;17.
з Бит. 7;11,21-23. Гл. 2;5.
и Ст. 10.
к Мат. 25;41. 2 Сол. 1;8.
л Псал. 90;4.
м Ав. 2;3. Евр. 10;37.
н Иса. 30;18. 1 Пет. 3;20. Ст. 15.

понеже [о]не иска да погинатъ нѣкои, но [п]всички да дойдатъ на покаяние. (10) А деньтъ Господенъ [р]ще дойде като крадецъ нощѣ, въ който [с]небесата ще прѣйдатъ съ бучение, а стихиитѣ разгорявани ще се стопятъ, и земята и дѣлата по нея ще изгорятъ. (11) И тъй, понеже всичко това ще се стопи, какви трѣбва да сте вие [т]въ света обхода и въ благочестие, (12) като [у]чакате и бързате за идването на Божия день, въ който небесата възпламенявани [ф]ще се развалятъ, и стихиитѣ [х]разгорявани ще се стопятъ! (13) А споредъ обѣщанието му очакваме [ц]нови небеса и нова земя въ които живѣе правда. (14) За това, възлюблени, тѣзи нѣща като очаквате, прилежавайте [ч]да се намѣрите чисти и непорочни прѣдъ него миромъ; (15) и [ш]дълготърпѣнието на Господа нашего имайте за спасение; както и възлюбленниятъ нашъ братъ Павелъ ви писа споредъ дадената нему мѫдрость, (16) както и въ всичкитѣ *си* послания кога [щ]говори въ тѣхъ за тѣзи работи; въ които има нѣкои нѣща мѫчноразумителни, които неученитѣ и неутвърденитѣ изкривяватъ, както и другитѣ писания, за своята си погибель. (17) И тъй, вие, възлюблени, като сте [ъ]прѣдизвѣстени *за това*, [ь]пазете се да се не увлѣчете съ заблуждението на беззаконнитѣ и отпаднете отъ утвърждението си; (18) но [ѣ]растете въ благодатьта и въ познанието на Господа нашего и Спаса Иисуса Христа. [ю]Нему слава *да бѫде* и нинѣ и въ день вѣчний. Аминъ.

Първото (Съборно) Послание

на

СВЕТАГО АПОСТОЛА ИОАНА.

ГЛАВА 1.

Това [а]което бѣ отъ начало, [б]което сме чули, което съ очитѣ си видѣхме, което изгледахме, [в]и рѫцѣтѣ ни похванаха за словото на живота; (2) (и [г]животътъ се [д]яви, и видѣхме, и [е]свидѣтелствуваме, и ви [ж]извѣстяваме вѣчния животъ [з]който бѣ у Отца и яви се намъ;) (3) [и]това което сме видѣли и чули, него ви извѣстяваме, да имате и вие съ насъ общение; а пъкъ нашето [к]съобщение е съ Отца и съ Иисуса Христа неговия Синъ. (4) И това ви пишемъ за [л]да бѫде вашата радость изпълнена. (5) И [м]това е извѣстието което чухме отъ него и *го* извѣстяваме вамъ, че [н]Богъ е виделина, и никаква тъмнина нѣма въ него.

о Иез. 18;23,32. 33;11.
п Рим. 2;4. 1 Тим. 2;4.
р Мат. 24;43. Лука 12;39. 1 Сол. 5;2. Отк. 3;3. 16;15.
с Псал. 102;26. Иса. 51;6. Мат. 24;35. Мар. 13;31. Рим. 8;12. Евр. 1;11. Отк. 20;11. 21;1.
т 1 Пет. 1;15.
у 1 Кор. 1;7. Тит. 2;13.
ф Псал. 50;3. Иса. 34;4.
х Мих. 1;4. Ст. 10.
ц Иса. 65;17. 66;22. Отк. 21;1,27.
ч 1 Кор. 1;8. 15;58. Фил. 1;10. 1 Сол. 3;13. 5;23.
ш Рим. 2;4. 1 Пет. 3;20. Ст. 9.
щ Рим. 8;19. 1 Кор. 15;24. 1 Сол. 4;15.
ъ Мар. 13;23. Гл. 1;12.
ь Ефес. 4;14. Гл. 1;10,11. 2;18.
ѣ Ефес. 4;15. 1 Пет. 2;2.
ю 2 Тим. 4;18. Отк. 1;6.

а Иоан. 1;1. Гл. 2;13.
б Иоан. 1;14. 2 Пет. 1;16. Гл. 4;14.
в Лука 24;39. Иоан. 20;27.
г Иоан. 1;4. 11;25. 14;6.
д Рим. 16;26. 1 Тим. 3;16. Гл. 3;5.
е Иоан. 21;24. Дѣян. 2;32.
ж Гл. 5;20.
з Иоан. 1;1,2.
и Дѣян. 4;20.
к Иоан. 17;21. 1 Кор. 1;9. Гл. 2;24.
л Иоан. 15;11. 16;24. 2 Иоан. 12.
м Гл. 3;11.
н Иоан. 1;9. 8;12. 9;5. 12;35,36.

(6) [о]Ако речемъ че имаме съобщение съ него, а ходимъ въ тъмнина, лъжемъ, и не вършимъ истината. (7) Ако ли ходимъ въ видѣлина както е той въ видѣлина, имаме единъ съ другъ съобщение, и [п]кръвьта на Сина му Исуса Христа очиства ни отъ всѣки грѣхъ. (8) [р]Ако речемъ че грѣхъ нѣмаме, сами себе си лъжемъ; [с]и истината не е въ насъ. (9) [т]Ако изповѣдваме грѣховетѣ наши, вѣренъ и праведенъ е да ни прости грѣховетѣ *ни,* и да ни [у]очисти отъ всѣка неправда. (10) Ако речемъ че не сме съгрѣшили, правимъ го лъжецъ, и неговото слово не е въ насъ.

ГЛАВА 2

Чадца мои, това ви пиша за да не съгрѣшите; и ако съгрѣши нѣкой [а]имаме ходатай при Отца, Исуса Христа Праведнаго. (2) И [б]той е умилостивение за нашитѣ грѣхове, и не тъкмо за нашитѣ, но [в]и за всичкия свѣтъ. (3) И по това знаемъ че сме го познали, ако пазимъ неговитѣ заповѣди. (4) [г]Който казва: Познахъ го, и заповѣдитѣ му не пази, [д]лъжецъ е, и истината не е въ него. (5) А [е]който пази неговото слово, въ него [ж]наистина Божията любовь е съвършена. [з]По това знаемъ че сме въ него. (6) [и]Който казва че въ него прѣбждва [к]длъженъ е както е онъ ходилъ така и той да ходи. (7) Братие, [л]не ви пиша нова заповѣдь, но заповѣдь ветха [м]която отъ начало имахте: ветхата заповѣдь е словото което сте отъ начало чули. (8) Пакъ нова [н]заповѣдь ви пиша, което е и въ него и въ васъ истинно; [о]защото тъмнината прѣхожда, и истинната [п]видѣлина вече свѣти. (9) [р]Който казва че е въ видѣлина, а ненавижда брата си, въ тъмнина е до нинѣ. (10) [с]Който люби брата си, той прѣбждва въ видѣлина; [т]и нѣма съблазънь въ него. (11) А който ненавижда брата си въ тъмнина е и [у]въ тъмнина ходи, и не знае кждѣ отхожда, защото тъмнината му е заслѣпила очитѣ.

(12) Пиша вамъ, чадца, защото ви се [ф]простиха грѣховетѣ заради неговото име. (13) Пиша вамъ, отци, защото вие познахте тогози [х]който е отъ начало. Пиша вамъ, млади, защото побѣдихте лукаваго. Пиша вамъ, дѣца, защото познахте Отца. (14) Писахъ вамъ, отци, защото познахте тогози който е отъ начало. Писахъ вамъ, млади, защото [ц]сте крѣпки, и словото Божие прѣбждва въ васъ, и побѣдихте лукаваго. (15) [ч]Не обичайте свѣта нито което е въ свѣта. [ш]Ако люби нѣкой свѣта, любовьта на Отца не е въ него. (16) Защото всичко що е въ свѣта, похотьта на плътьта, и [щ]похотьта на очитѣ, и гордостьта на живота, не е отъ Отца, но отъ свѣта е. (17) Но [ъ]свѣтътъ прѣхожда и неговата похоть; а който прави волята Божия въ вѣки прѣбждва. (18) [ь]Дѣца, [ѣ]послѣдно врѣме е; и както сте чули че [ю]Антихристъ иде, [я]и сега има много антихристи. Отъ това познаваме [ѫ]че е послѣдно врѣме. (19) [ѭ]Отъ насъ излѣзоха, но не бѣха отъ насъ; защото [а]ако биха били отъ насъ щѣха да си останатъ съ насъ; но *излѣзоха* [б]да се явятъ че не сж всичкитѣ отъ насъ. (20) И [в]вие имате помазание [г]отъ Светаго [д]и знаете всичко. (21) Не съмъ ви писалъ защото не знаете истината, но защото я знаете, и защото всѣка лъжа не е отъ истината. (22) [е]Кой е лъжецъ освѣнъ оногози който отрича че И-

---

о 2 Кор. 6;14. Гл. 2;4.
п 1 Кор. 6;11. Ефес. 1;7. Евр. 9;14. 1 Пет. 1;19. Гл. 2;2. Отк. 1;5.
р 3 Цар. 8;46. 2 Лѣт. 6;36. Иовъ 9;2. 15;14. 25;4. Прит. 20;9. Екл. 7;20. Як. 3;2.
с Гл. 2;4.
т Псал. 32;5. Прит. 28;13.
у Ст. 7. Псал. 51;2.

—

а Рим. 8;34. 1 Тим. 2;5. Евр. 7;25. 9;24.
б Рим. 3;25. 2 Кор. 5;18. Гл. 1;7. 4;10.
в Иоан. 1;29. 4;42. 11;51,52. Гл. 4;14.
г Гл. 1;6. 4;20.
д Гл. 1;8.
е Иоан. 14;21,23.
ж Гл. 4;12.
з Гл. 4;13.
и Иоан. 15;4,5.
к Мат. 11;29. Иоан. 13;15. 1 Пет. 2;21.
л 2 Иоан. 5.
м Гл. 3;11. 2 Иоан. 5.
н Иоан. 13;34. 15;12.
о Рим. 13;12. Ефес. 5;8. 1 Сол. 5;5,8.
п Иоан. 1;9. 8;12. 12;35.
р 1 Кор. 13;2. 2 Пет. 1;9. Гл. 3;14,15.
с Гл. 3;14.
т 2 Пет. 1;10.
у Иоан. 12;35.
ф Лука 24;47. Дѣян. 4;12, 10;43. 13;38. Гл. 1;7.
х Гл. 1;1.
ц Ефес. 6;10.
ч Рим. 12;2.
ш Мат. 6;24. Гал. 1;10. Як. 4;4.
щ Екл. 5;11.
ъ 1 Кор. 7;31. Як. 1;10. 4;14. 1 Пет. 1;24.
ь Иоан. 21;5.
ѣ Евр. 1;2.
ю 2 Сол. 2;3, и друг. 2 Пет. 2;1. Гл. 4;3.
я Мат. 24;5,24. 2 Иоан. 7.
ѫ 1 Тим. 4;1. 2 Тим. 3;1.
ѭ Втор. 13;13. Псал. 41;9. Дѣян. 20;30.
а Мат. 24;24. Иоан. 6;37. 10;28,29. 2 Тим. 2;19.
б 1 Кор. 11;19.
в 2 Кор. 1;21. Евр. 1;9. Ст. 27.
г Мар. 1;24. Дѣян. 3;14.
д Иоан. 10;4,5. 14;26. 16;13. Ст. 27.
е Гл. 4;3. 2 Иоан. 7.

сусъ не е Христосъ? Той е антихристъ който се отрича отъ Отца и отъ Сина. (22) [ж]Всѣки който се отрича отъ Сина нѣма нито Отца; [а [з]който изповѣдва Сина има и Отца.] (24) И тъй, онова [и]което сте вие отъ начало чули нека прѣбжде въ васъ. Ако прѣбжде въ васъ това което сте отъ начало чули, [к]то ще прѣбждете и вие въ Сина и въ Отца. (25) [л]И това е обѣщанието което ни той обѣща, животъ вѣченъ. (26) Това ви писахъ [м]поради тѣзи които ви лъстятъ. (27) И [н]помазанието което вие приехте отъ него прѣбждва въ васъ, и [о]нѣмате нужда да ви учи нѣкой; но [п]както истото помазание ви учи за всичко, и е истинно, и не е лъжливо, и както ви е научило, ще прѣбждете въ него. (28) И сега, чадца, прѣбждвайте въ него, [р]та когато се яви да имаме дързновение, [с]и да се не посрамимъ отъ него въ пришествието му. (29) [т]Ако знаете че е праведенъ, знайте че [у]всѣки който прави правда отъ него е роденъ.

ГЛАВА 3.

Вижте каква любовь е далъ намъ Отецъ, [а]да се наречемъ *и да сме* чада Божии. За това свѣтътъ не познава насъ, защото [б]не позна него. (2) Възлюбленни, [в]сега сме чада Божии, и [г]още не се е явило какво ще бждемъ; но знаемъ че кога се яви [д]ще сме подобни нему, защото [е]ще го видимъ както е. (3) [ж]И всѣки който има тази надежда на него очиства себе си както е онъ чистъ. (4) Всѣки който прави грѣхъ прави и беззаконие; защото [з]грѣхътъ е беззаконие. (5) И знаете [и]че той се яви [к]да вземе нашитѣ грѣхове; и [л]грѣхъ нѣма въ него. (6) Всѣки който прѣбждва въ него не съгрѣшава: [м]всѣки който съгрѣшава не го е видѣлъ нито го е позналъ. (7) Чадца, [н]да ви не лъсти никой: [о]който прави правда праведенъ е както *и* онъ е праведенъ. (8) [п]Който прави грѣхъ отъ дявола е; защото отъ начало дяволътъ съгрѣшава. За това се яви Синъ Божий, [р]да съсипе дѣлата на дявола. (9) [с]Всѣки който е роденъ отъ Бога грѣхъ не прави, защото [т]сѣме негово прѣбждва въ него; и не може да съгрѣшава, защото е отъ Бога роденъ. (10) Въ това се познаватъ чадата Божии и чадата дяволски. [у]Всѣки що не прави правда не е отъ Бога, [ф]нито който не люби брата си. (11) Защото [х]това е заржчването което отъ начало чухте, [ц]да любимъ единъ другиго. (12) Не както [ч]Каинъ, *който* бѣ отъ лукаваго и закла брата си. И защо го закла? Защото неговитѣ дѣла бѣха лукави, а братовитѣ му праведни. (13) Недѣйте се чуди, братие мои, [ш]ако свѣтътъ ви ненавижда. (14) [щ]Ние знаемъ че прѣминахме отъ смърть въ животъ, защото любимъ братята: [ъ]който не люби брата *си* остава въ смърть. (15) [ь]Всѣки който ненавижда брата си человѣкоубийца е; и знаете че [ѣ]никой человѣкоубийца нѣма животъ вѣченъ да прѣбждва въ него. (16) [ю]Отъ това познаваме любовьта, че той живота си положи за насъ; и ние сме длъжни да положимъ *нашия* животъ за братята. (17) [я]Но който има свѣтовнитѣ добрини, и гледа брата си че има нужда, а заключи сърдцето си отъ него, [ѧ]какъ ще прѣбждва въ него любовьта Божия? (18) Чадца мои, [ѩ]да не любимъ съ ду-

---

ж Иоан. 15;23. 2 Иоан. 9.
з Иоан. 14;7,9,10. Гл. 4;15.
и 2 Иоан. 6.
к Иоан. 14;23. Гл. 1;3.
л Иоан. 17;3. Гл. 1;2. 5;11.
м Гл. 3;7. 2 Иоан. 7.
н Ст. 20.
о Иер. 31;33,34. Евр. 8;10,11. [Ст. 20.
п Иоан. 14;26. 16;13.
р Гл. 3;2.
с Гл. 4;17.
т Дѣян. 22;14.
у Гл. 3;7,10.

—

а Иоан. 1;12.
б Иоан. 15;18,19. 16;3. 17;25.
в Иса. 56;5. Рим. 8;15. Гал. 3;26. 4;6. Гл. 5;1.
г Рим. 8;18. 2 Кор. 4;17.
д Рим. 8;29. 1 Кор. 15;49. Фил. 3;21. Кол. 3;4. 2 Пет. 1;4.
е Иовъ 19;26. Псал. 16;11. Мат. 5;8. 1 Кор. 13;12. 2 Кор. 5;7.
ж Гл. 4;17.
з Рим. 4;15. Гл. 5;17.
и Гл. 1;2.
к Иса 53;5,6,11. 1 Тим. 1;15. Евр. 1;3. 9;26. 1 Пет. 2;24.
л 2 Кор. 5;21. Евр. 4;15. 9;28. 1 Пет. 2;22.
м Гл. 2;4. 4;8. 3 Иоан. 11.
н Гл. 2;26.
о Иез. 18;5-9. Рим. 2;13. Гл. 2;29. [8;44.
п Мат. 13;38. Иоан.
р Бит. 3;15. Лука 10;18. Иоан. 16;11. Евр. 2;14.
с Гл. 5;18.
т 1 Пет. 1;23.
у Гл. 2;29.
ф Гл. 4;8.
х Гл. 1;5. 2;7.
ц Иоан. 13;34. 15;12. Ст. 23. Гл. 4;7,21. 2 Иоан. 5.
ч Бит. 4;4,8. Евр. 11;4. Юд. 11.
ш Иоан. 15;18,19. 17;14. 2 Тим. 3;12.
щ Гл. 2;10.
ъ Гл. 2;9,11. [4;20.
ь Мат. 5;21,22. Гл.
ѣ Гал. 5;21. Отк. 21;8.
ю Иоан. 3;16. 15;13. Рим. 5;8. Ефес. 5;2,25. Гл. 4;9,11.
я Втор. 15;7. Лука 3;11.
ѧ Гл. 4;20.
ѩ Иез. 33;31. Рим. 12;9. Ефес. 4;15. Як. 2;15,16. 1 Пет. 1;22.

ма, нито съ език҃ъ, но съ дѣло и съ истина.
(19) И отъ това познаваме [а]че сме отъ исти-
ната, и ще увѣримъ сърдцата си прѣдъ него.
(20) Защото [б]ако ни осжжда сърдцето, извѣ-
стно че Богъ е по-голѣмъ отъ сърдцето ни и
знае всичко. (21) [в]Възлюблени, ако сърдцето
ни не ни осжжда, имаме [г]дързновение у Бо-
га; (22) и [д]каквото да поискаме приимаме отъ
него, защото пазимъ заповѣдитѣ негови [е]и пра-
вимъ угодното прѣдъ него. (23) И [ж]тая е него-
вата заповѣдь, да вѣрваме въ името на Сина
му Исуса Христа, и [з]да любимъ единъ други-
го, [и]както е далъ намъ заповѣдь. (24) И [к]кой-
то пази неговитѣ заповѣди [л]прѣбъждва въ не-
го, и той въ него; и [м]отъ това познаваме че
прѣбъждва въ насъ, отъ Духа когото е далъ намъ.

ГЛАВА 4.

Възлюблени, всѣкому духу [а]не вѣрвайте, но
[б]изпитвайте духоветѣ отъ Бога ли сж; [в]защо-
то много лъжепророци излѣзоха по свѣта. (2) Отъ
това познавайте Духа Божий: [г]Всѣки духъ
който изповѣдва че Исусъ Христосъ дойде въ
плъть отъ Бога е; (3) и [д]всѣки духъ който не
изповѣдва че Исусъ Христосъ дойде въ плъть
не е отъ Бога; и този *е духътъ* антихристовъ
за когото чухте че иде, [е]и сега е вече на свѣта.
(4) [ж]Вие сте отъ Бога, чадца, и побѣдили сте
ги; защото по-голѣмъ е онзи [з]който е въ васъ,
а не който е въ свѣта. (5) [и]Тѣ сж отъ свѣта,
за това отъ свѣта говорятъ, [к]и свѣтътъ тѣхъ
слуша. (6) Ние сме отъ Бога: [л]който познава
Бога насъ слуша: който не е отъ Бога не ни
слуша. Отъ това познаваме [м]духа на истина-
та и духа на заблуждението.

(7) [н]Възлюблени, да любимъ единъ другиго;
защото любовьта е отъ Бога; и всѣки който
люби [о]отъ Бога е роденъ и познава Бога.
(8) Който не люби не е познавалъ Бога, защото
[п]Богъ е любовь. (9) [р]Въ това се яви Божията
къмъ насъ любовь, че Сина своего единоро-
днаго проводи Богъ на свѣта за [с]да живѣемъ
чрѣзъ него. (10) Въ това е любовьта, [т]не че
ние сме Бога възлюбили, но че той възлюби
насъ, и проводи Сина своего [у]умилостивение
за нашитѣ грѣхове. (11) Възлюблени, [ф]понеже
така възлюби насъ Богъ, и ние сме длъжни да
любимъ единъ другиго. (12) [х]Бога никой не е
видѣлъ никога. Ако любимъ единъ другиго,
Богъ прѣбъждва въ насъ, [ц]и любовьта негова
е съвършена въ насъ. (13) [ч]Отъ това позна-
ваме че прѣбъждваме въ него и той въ насъ,
защото отъ Духа своего е далъ намъ. (14) И
[ш]ние видѣхме и свидѣтелствуваме че [щ]Отецъ
проводи Сина Спаситель на свѣта. (15) [ъ]Кой-
то изповѣда че Исусъ е Синъ Божий, Богъ
прѣбъждва въ него, и той въ Бога. (16) И ние
познахме и повѣрвахме любовьта която Богъ
има къмъ насъ. [ь]Богъ е любовь; и [ѣ]който прѣ-
бъждва въ любовьта прѣбъждва въ Бога, и Богъ
въ него. (17) Въ това е съвършена любовьта
въ насъ, [ю]да имаме дързновение въ сждния
день; [я]защото както е той *така* сме и ние въ
този свѣтъ. (18) Въ любовьта страхъ нѣма, но
съвършената любовь пропжжда вънъ страха;
защото страхътъ има мжка, и който се стра-
хува [ѫ]не е съвършенъ въ любовьта. (19) Ние
любимъ него защото първомъ той възлюби насъ.
(20) [ѭ]Ако рече нѣкой: Любя Бога, а нена-
вижда брата си, лъжецъ е; защото който не
люби брата си когото е видѣлъ, Бога [а]когото

а Иоан. 18;37. Гл. 1;8.
б 1 Кор. 4;4.
в Иовъ 22;26. [4;17.
г Евр. 10;22. Гл. 2;28.
д Псал. 34;15. 145;18, 19. Прит. 15;29. Иер. 29;12. Мат. 7;8. 21;22. Мар. 11;24. Иоан. 14;13. 15;7. 16;23,24. Як. 5;16. Гл. 5;14.
е Иоан. 8;29. 9;31.
ж Иоан. 6;29. 17;3.
з Мат. 22;39. Иоан. 13;34. 15;12. Ефес. 5;2. 1 Сол. 4;9. 1 Пет. 4;8. Ст. 11. Гл. 4;21.
и Гл. 2;8,10.
к Иоан. 14;23. 15;10. Гл. 4;12.
л Иоан. 17;21, и др.
м Рим. 8;9. Гл. 4;13.

—

а Иер. 29;8. Мат. 24;4.
б 1 Кор. 14;29. 1 Сол. 5;21. Отк. 2;2.
в Мат. 24;5,24. Дѣян. 20;30. 1 Тим. 4;1. 2 Пет. 2;1. Гл. 2;18. 2 Иоан. 7.
г 1 Кор. 12;3. Гл. 5;1.
д Гл. 2;22. 2 Иоан. 7.
е 2 Сол. 2;7. Гл. 2;18,22.
ж Гл. 5;4.
з Иоан. 12;31. 14;30. 16;11. 1 Кор. 2;12. Ефес. 2;2. 6;12.
и Иоан. 3;31.
к Иоан. 15;19. 17;14.
л Иоан. 8;47. 10;27. 1 Кор. 14;37. 2 Кор. 10;7.
м Иса. 8;20. Иоан. 14;17.
н Гл. 3;10,11,23.
о Гл. 2;4. 3;6.
п Ст. 16.
р Иоан. 3;16. Рим. 5;8. 8;32. Гл. 3;16.
с Гл. 5;11.
т Иоан. 15;16. Рим. 5;8,10. Тит. 3;4.
у Гл. 2;2.
ф Мат. 18;33. Иоан. 15;12,13. Гл. 3;16.
х Иоан. 1;18. 1 Тим. 6;16. Ст. 20.
ц Гл. 2;5. Ст. 18.
ч Иоан. 14;20. Гл. 3;24.
ш Иоан. 1;14. Гл. 1;1,2.
щ Иоан. 3;17.
ъ Рим. 10;9. Гл. 5;1,5.
ь Ст. 8.
ѣ Ст. 12. Гл. 3;24.
ю Як. 2;13. Гл. 2;28. 3;19,21.
я Гл. 3;3.
ѫ Ст. 12.
ѭ Гл. 2;4. 3;17.
а Ст. 12.

не е видѣлъ какъ може да го люби? (21) И [б]тая заповѣдь имаме отъ него, че който люби Бога да люби и брата си.

ГЛАВА 5.

[а]Всѣки който вѣрва [б]че Исусъ е Христосъ [в]отъ Бога е роденъ; [г]и всѣки който люби оногози който е родилъ люби и родения отъ него. (2) Отъ това познаваме че любимъ чадата Божии, когато Бога любимъ и заповѣдитѣ негови пазимъ; (3) [д]защото тая е любовьта Божия, да пазимъ заповѣдитѣ негови; и [е]заповѣдитѣ му не сж тежки. (4) Защото [ж]всѣко отъ Бога родено побѣждава свѣта; и тая е побѣдата която е свѣта побѣдила, вѣрата наша. (5) Кой е който побѣждава свѣта ако не този [з]който вѣрва че Исусъ е Синъ Божий?

(6) Той е който е дошелъ [и]съ вода и съ кръвь, Исусъ Христосъ; не тъкмо съ вода, но съ вода и съ кръвь; [к]и Духътъ е който свидѣтелствува, понеже Духътъ е истината. (7) Защото трима сж които свидѣтелствуватъ [на небеса, Отецъ, [л]Слово, и Духъ Светий; и [м]тия тримата сж едно. (8) И три сж които свидѣтелствуватъ на земята], Духътъ, и водата, и кръвьта; и *тия* тритѣ сж *съгласни* въ едно. (9) Ако приимаме [н]свидѣтелството на человѣцитѣ, свидѣтелството Божие е по-голѣмо; [о]защото това е свидѣтелството Божие което свидѣтелствува за Сина си. (10) Който вѣрва въ Сина Божия [п]има свидѣтелството въ себе си: който не вѣрва въ Бога [р]направилъ го е лъжецъ, защото не е повѣрвалъ въ свидѣтелството което Богъ е свидѣтелствувалъ за Сина си. (11) И [с]това е свидѣтелството, че животъ вѣченъ е далъ намъ Богъ, и [т]този животъ е въ Сина му. (12) [у]Който има Сина има животъ: който нѣма Сина Божия нѣма животъ.

(13) [ф]Това писахъ вамъ които вѣрвате въ името на Сина Божия за [х]да знаете че имате животъ вѣченъ, и да вѣрвате въ името на Сина Божия. (14) И това е дързновението което имаме къмъ него, че, [ц]ако просимъ нѣщо по неговата воля, слуша ни. (15) И ако знаемъ че ни слуша каквото да му попросимъ, знаемъ че получаваме прошенията които сме попросили отъ него. (16) Ако види нѣкой брата си че съгрѣшава грѣхъ не смъртно, ще попроси, и *Богъ* [ч]ще му даде животъ, *сирѣчь*, на ония които съгрѣшаватъ не смъртно. [ш]Има грѣхъ смъртенъ: [щ]не казвамъ за него да се помоли. (17) [ъ]Всѣка неправда е грѣхъ; и има грѣхъ не смъртенъ. (18) Знаемъ че [ь]всѣки роденъ отъ Бога не съгрѣшава; но който е роденъ отъ Бога [ѣ]пази себе си, и лукавий не се прикоснува до него. (19) Знаемъ че сме отъ Бога; и цѣлий [ю]свѣтъ въ лукаваго лежи. (20) Знаемъ още че Синъ Божий дойде, и [я]даде намъ разумѣние [ѫ]да познаваме истиннаго; и въ истиннаго сме, *сирѣчь*, въ Сина му Исуса Христа. [ѭ]Той е Богъ истиненъ и [а]животъ вѣченъ. (21) Чада, [б]пазете себе си отъ идоли. Аминь.

б Мат. 22;37,39. Иоан. 13;34. 15;12. Гл. 3;23.
—
а Иоан. 1;12.
б Гл. 2;22,23. 4;2,15.
в Иоан. 1;13.
г Иоан. 15;23.
д Иоан. 14;15,21,23. 15;10. 2 Иоан. 6.
е Мих. 6;8. Мат. 11;30.
ж Иоан. 16;33. Гл. 3;9. 4;4.
з 1 Кор. 15;57. Гл. 4;15.
и Иоан. 19;34.
к Иоан. 14;17. 15;26. 16;13. 1 Тим. 3;16.
л Иоан. 1;1. Отк. 19;13.
м Иоан. 10;30.
н Иоан. 8;17,18.
о Мат. 3;16,17. 17;5.
п Рим. 8;16. Гал. 4;6.
р Иоан. 3;33. 5;38.
с Гл. 2;25.
т Иоан. 1;4. Гл. 4;9.
у Иоан. 3;36. 5;24.
ф Иоан. 20;31.
х Гл. 1;1,2.
ц Гл. 3;22.
ч Иовъ 42;8. Як. 5;14,15.
ш Мат. 12;31,32. Мар. 3;29. Лука 12;10. Евр. 6;4,6. 10;26.
щ Иер. 7;16. 34;11. Иоан. 17;9.
ъ Гл. 3;4.
ь 1 Пет. 1;23. Гл. 3;9.
ѣ Як. 1;27.
ю Гал. 1;4.
я Лука 24;45.
ѫ Иоан. 17;3.
ѭ Иса. 9;6. 44;6. 54;5. Иоан. 20;28. Дѣян. 20;28. Рим. 9;5. 1 Тим. 3;16. Тит. 2;13. Евр. 1;8.
а Ст. 11-13.
б 1 Кор. 10;14.

Второто Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ИОАНА.

Азъ Старецъ до избраната госпожа и до ча-
дата ѝ, [а]които азъ наистина любя; и не са-
мо азъ, но и всички които сѫ познали [б]истина-
ната, (2) за истината която прѣбѫдва въ насъ,
и ще бѫде въ вѣки съ насъ: (3) [в]Да бѫде съ
васъ благодать, милость, миръ отъ Бога Отца
и отъ Господа Исуса Христа, Сина Отча, [г]въ
истина и любовь.
(4) Много се възрадвахъ чо намѣрихъ отъ
чадата ти *нѣкои* да [д]ходятъ въ истината както
приехме заповѣдь отъ Отца. (5) И сега, го-
спожо, умолявамъ те, [е]не като че ти пиша
нова заповѣдь, но тая която отъ начало имах-
ме: [ж]Да любимъ единъ другиго. (6) И [з]тая
е любовьта, да ходимъ по заповѣдитѣ негови.
Тая е заповѣдьта, [и]както сте изпърво чули,
да ходите въ нея. (7) Защото [к]много лъстци
влѣзоха въ свѣта [л]които не изповѣдватъ че
Исусъ Христосъ дойде въ плъть: [м]такъвъ че-
ловѣкъ е лъжецъ и антихристъ. (8) [н]Внима-
вайте на себе си [о]да не изгубимъ онова кое-
то сме изработили, но да получимъ пълна за-
плата. (9) [п]Всѣки който прѣстѫпва и не прѣ-
бѫдва въ Христовото учение нѣма Бога: този
който прѣбѫдва въ учението Христово, той и-
ма и Отца и Сина. (10) Ако иде нѣкой при
васъ и не носи това учение, недѣйте го прии-
ма въ кѫщи, [р]и не го поздравявайте. (11) За-
щото който го поздравява бива участникъ въ
неговитѣ зли дѣла.
(12) [с]Ако и да имахъ много да ви пиша,
не рачихъ съ книга и съ мастило; но надѣя
се да дойда при васъ и уста съ уста да ви
говоря, [т]да бѫде радостьта наша изпълнена.
(13) [у]Поздравяватъ те чадата на избраната
твоя сестра. Аминъ.

а 1 Иоан. 3;18. Ст. 3. 3 Иоан. 1.
б Иоан. 8;32. Гал. 2;5,14. 3;1. 5:7. Кол. 1;5. 2 Сол. 2;13. 1 Тим. 2;4. Евр. 10;26.
в 1 Тим. 1;2.
г Ст. 1.
д 3 Иоан. 3.
е 1 Иоан. 2;7,8. 3;11.
ж Иоан. 13;34. 15;12. Ефес. 5;2. 1 Пет. 4;8. 1 Иоан. 3;23.
з Иоан. 14;15,21. 15;10. 1 Иоан. 2;5. 5;3.
и 1 Иоан. 2;24.
к 1 Иоан. 4;1.
л 1 Иоан. 4;2,3.
м 1 Иоан. 2;22. 4;3.
н Мар. 13;9.
о Гал. 3:4. Евр. 10:32,35.
п 1 Иоан. 2;23.
р Рим. 16;17. 1 Кор. 5;11. 16;22. Гал. 1:8,9. 2 Тим. 3;5. Тит. 3;10.
с 3 Иоан. 13.
т Иоан. 17;13 1 Иоан. 1;4.
у 1 Пет. 5;13.

Третото Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ИОАНА.

Азъ Старецъ възлюбленому Гаию [а]когото
наистина любя: (2) Възлюблене, молитствувамъ
въ всичко да благоуспѣвашъ и да си здравъ
както благоуспѣва душата ти. (3) Защото мно-
го се възрадвахъ когато дойдоха братята и
свидѣтелствуваха за твоята истина, [б]както ти
ходишъ въ истината. (4) По-голѣма радость
нѣмамъ отъ това, да слушамъ [в]че чадата ми
ходятъ въ истината. (5) Възлюблене, вѣрно
вършишъ каквото правишъ на братята и на
чужденцитѣ; (6) които свидѣтелствуваха прѣдъ
църквата за твоята любовь, и които ако прѣд-
изпратишъ достойно Богу добрѣ ще сторишъ.
(7) Защото за неговото име излѣзоха [г]безъ да
взематъ нищо отъ езичницитѣ. (8) Ние прочее
длъжни сме да приимаме такивизи за да сме
спомощници на истината.
(9) Писахъ до църквата; но Диотрефъ, кой-
то обича да първенствува въ тѣхъ, не ни
приима. (10) За това, ако дойда, ще напомня
за неговитѣ дѣла които прави като бладосло-
ви противъ насъ съ зли думи; и като не е
доволенъ съ това, не само той не приима бра-
тята, но възпира и тѣзи които искатъ да ги
приимятъ, и отъ църквата ги изжда. (11) Въз-
любленe, [д]не подражавай злото, но доброто.
[е]Който прави добро отъ Бога е; а който пра-
ви зло не е видѣлъ Бога. (12) [ж]За Димитрия
се *добро* свидѣтелствува отъ всички и отъ са-
мата истина; а свидѣтелствуваме още и ние,
[з]и знаете че нашето свидѣтелство е истинно.
(13) [и]Много имахъ да пиша, но не ща да
ти пиша съ мастило и перо; (14) а надѣя се
скоро да те видя, и ще поговоримъ уста съ
уста. Миръ тебѣ. Поздравяватъ те приятели-
тѣ: поздрави приятелитѣ по име.

а 2 Иоан. 1.
б 2 Иоан. 4.
в 1 Кор. 4;15. Филим. 10.
г 1 Кор. 9;12,15.
д Псал. 37;27. Иса. 1;16,17. 1 Пет. 3;11.
е 1 Иоан. 2;29. 3;6,9.
ж 1 Тим. 3;7.
з Иоан. 21;24.
и 2 Иоан. 12.

СЪБОРНОТО ПОСЛАНИЕ ЮДИНО.

Юда, рабъ Исусъ Христовъ, а [а]братъ Якововъ, [б]до званитѣ *които сѫ* осветени отъ Бога Отца и [в]съхранени отъ Исуса Христа: (2) Милость да се умножи вамъ, и [г]миръ, и любовь.

(3) Възлюблени, понеже полагахъ всѣко старание да ви пиша [д]за общото спасение, за нуждно счетохъ да ви пиша и да ви увѣщая [е]да се подвизавате за вѣрата която еднъжъ бѣ прѣдадена на светитѣ. (4) [ж]Защото се примъкнаха нѣкои человѣци, [з]които отдавна сѫ прѣдназначени на това осѫждение, нечестиви които [и]прѣобръщатъ [к]благодатьта на Бога нашего въ невъздържность, и [л]отричатъ се отъ самаго Владика Бога и Господа нашего Исуса Христа. (5) А искамъ да ви напомня, ако и да сте познали вие еднъжъ това, че [м]Господь, откакъ избави *своя* народъ изъ Египетската земя, [н]погуби послѣ онѣзи които не повѣрваха. (6) И [о]ангелитѣ които не упазиха своето достоинство, но напуснаха собственото си жилище, [п]варди въ вѣчни врѫзки отдолу подъ мрака [р]за сѫдъ на великия день. (7) [с]Както Содомъ, Гоморъ, и околнитѣ имъ градове подобно тѣмъ се прѣдадоха на блудство и слѣдваха слѣдъ чужда плъть, прѣдлежатъ за примѣръ като търпятъ наказанието на вѣчния огънь; (8) [т]така и тѣзи които бълнуватъ и оскверняватъ плътьта, прѣзиратъ властьта, и [у]началствата злословятъ. (9) А [ф]Михаилъ архангелъ, когато въ борба съ дявола се прѣпираше за Моисеевото тѣло, [х]не смѣя да произнесе *противъ него* хулително осѫждение, но рече: [ц]Господь да ти запрѣти. (10) Но [ч]тѣ злословятъ това което не знаятъ, а което знаятъ природно както безсловеснитѣ животни, въ това разтлѣватъ себе си. (11) Горко имъ! защото ходиха въ пѫтя [ш]Каиновъ, [щ]и зарадь мъзда рукнаха се въ заблуждението Валаамово, и погинаха въ упорството [ъ]Кореово.

(12) [ь]Тѣ сѫ петна [ѣ]на вашитѣ любовни събрания, като пируватъ съ васъ заедно безъ страхъ и напасватъ себе си: [ю]облаци безводни, носени [я]отъ вѣтроветѣ: дървета есенни, безплодни, дважъ умрѣли, [ѧ]изкоренени: (13) [ѩ]свирѣпи вълни морски които изпущатъ като [а]пѣна своитѣ си срамоти: звѣзди скитателни [б]за които е въ вѣкъ завардена мрачна тъмнина. (14) А пророкува за тѣхъ и [в]Енохъ, седмий отъ Адама, и рече; Ето [г]иде Господь съ много хиляди свои свети (15) да направи сѫдба надъ всички, и да изобличи всичкитѣ между тѣхъ нечестиви за всичитѣ дѣла на тѣхното нечестие които сториха, и [д]за всичитѣ жестоки *думи* които говориха противъ него нечестивитѣ грѣшници.

(16) Тѣ сѫ роптатели, мърмрици, които ходятъ по похотитѣ си; и [е]устата имъ надуто говорятъ, и [ж]ласкаятъ лица за печалба. (17) [з]Но вие, възлюблени, помнете думитѣ прѣдречени отъ апостолитѣ на Господа нашего Исуса Христа, (18) какъ ви казваха че [и]на послѣдно врѣме ще има подсмиватели които ще ходятъ по своитѣ си нечестиви похоти.

а Лука 6;16. Дѣян. 1;13.
б Рим.1;7. [1Пет.1;5.
в Иоан. 17;11,12,15.
г 1 Пет.1;2. 2 Пет.1;2.
д Тит. 1;4.
е Фил. 1;27. 1 Тим. 1;18. 6;12. 2 Тим. 1;13. 4;7.
ж Гал. 2;4. 2 Пет. 2;1.
з Рим. 9;21,22. 1 Пет. 2;8.
и 2 Пет. 2;10.
к Тит.2;11. Евр.12;15.
л Тит. 1;16. 2 Пет. 2;1. 1 Иоан. 2;22.
м 1 Кор. 10;9.
н Числа 14;29,37. 26;64. Псал. 106;26. Евр. 3;17,19.
о Иоан. 8;44.
п 2 Пет. 2;4.
р Отк. 20;10.
с Бит. 19;24. Втор. 29;23. 2 Пет. 2;6.
т 2 Пет. 2;10.
у Изх. 22;28. [12;7.
ф Дан.10;13.12;1. Отк.
х 2 Пет. 2;11.
ц Зах. 3;2.
ч 2 Пет. 2;12.
ш Бит.4;5.1Иоан.3;12.
щ Числа 22;7,21. 2 Пет. 2;15.
ъ Числа 16;1, и дрг.
ь 2 Пет. 2;13.
ѣ 1 Кор. 11;21. [2;17.
ю Прит. 25;14. 2 Пет.
я Ефес. 4;14.
ѧ Мат. 15;13.
ѩ Иса. 57;20.
а Фил. 3;19.
б 2 Пет. 2;17.
в Бит. 5;18.
г Втор.33;2. Дан.7;10. Зах.14;5. Мат.25;31. 2 Сол. 1;7. Отк. 1;7.
д 1 Цар. 2;3. Псал. 31;18. 94;4. Мал. 3;13.
е 2 Пет. 2;18.
ж Прит. 28;21. Як. 2;1,9.
з 2 Пет. 3;2.
и 1Тим.4;1. 2Тим.3;1. 4;3. 2 Пет. 2;1. 3;3.

(19) Тѣ сж [к]които се отлжчватъ, [л]плътски,
които Духъ нѣматъ. (20) А вие, възлюблени,
[м]назидавайте себе си на прѣсветата ваша вѣ-
ра, и [н]молете се Духомъ Светимъ. (21) Пазе-
те себе си въ любовьта Божия, въ [о]ожидание
на милостьта на Господа нашего Исуса Хри-
ста за животъ вѣченъ. (22) И към едни би-
вайте милостиви, съ разсжждение; (23) а дру-
ги [п]спасявайте съ страхъ като ги [р]изтръгва-
те изъ огъня; и гнусете се даже и отъ [с]дре-
хата осквернена отъ плътьта.

(24) [т]А на оногози който може да ви съхра-
ни безгрѣшни, и [у]да ви постави непорочни
въ радость прѣдъ неговата си слава, (25) [ф]еди-
ному прѣмждрому Богу и Спасу нашему, *да
бжде* слава и величие, държава и власть, и
нинѣ и въ вся вѣки. Аминъ.

Къ Римляномъ Послание
НА
СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1

Павелъ, рабъ Исусъ Христовъ, [а]призванъ
апостолъ, [б]избранъ *да проповѣда* евангелието
Божие, (2) ([в]което по-напрѣдъ обѣща *Богъ*
[г]чрѣзъ пророцитѣ си въ светитѣ писания,
(3) за Сина си, Господа нашего Исуса Христа,
[д]който по плъть се роди [е]отъ сѣмето Давидо-
во, (4) [ж]а по Духа на светинята, чрѣзъ въз-
кресението отъ мъртвитѣ, [з]откри се въ *всичка*
сила Синъ Божий; (5) чрѣзъ когото [и]приехме
благодать и посланничество [к]за негово име да
приведемъ [л]въ послушанието на вѣрата отъ
всичкитѣ народи; (6) между които сте и вие
призвани отъ Исуса Христа,) (7) на всички
васъ които сте въ Римъ, възлюблени Божии,
[м]призвани светии: [н]Благодать да бжде вамъ
и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Ису-
са Христа.

(8) Най-първо [о]благодаря Богу моему чрѣзъ
Исуса Христа за всинца ви, защото [п]вѣрата
ваша по всичкия свѣтъ се възвѣстява. (9) По-
неже [р]свидѣтель ми е Богъ, [с]комуто служа
съ духа си въ благовѣствуването на Сина му,

к Прит. 18;1. Иез. 14;7. Осия 4;14. 9;10. Евр. 10;25.
л 1 Кор. 2;14. Як. 3;15.
м Кол. 2;7. 1 Тим. 1;4.
н Рим. 8;26. Ефес. 6;18.
о Тит. 2;13. 2 Пет. 3;12.
п Рим. 11;14. 1 Тим. 4;16.
р Амосъ 4;11. Зах. 3;2. 1 Кор. 3;15.
с Зах. 3;4,5. Отк. 3;4.
т Рим. 16;25. Ефес. 3;20.
у Кол. 1;22.
ф Рим. 16;27. 1 Тим. 1;17. 2;3.

а Дѣян. 22;21. 1 Кор. 1;1. 1 Тим. 1;11. 2;7. 2 Тим. 1;11.
б Дѣян. 9:15. 13;2. Гал. 1;15.
в Дѣян. 26;6. Тит. 1;2.
г Гл. 3;21. 16;26. Гал. 3;8.
д Иоан. 1;14. Гал. 4;4.
е Мат. 1;6,16. Лука 1;32. Дѣян. 2;30. 2 Тим. 2;8.
ж Дѣян. 13;33.
з Евр. 9;14.
и Гл. 12;3. 15;15. 1 Кор. 15;10. Гал. 1;15. 2;9. Ефес. 3;8.
к Дѣян. 6;7. Гл. 16;26.
л Дѣян. 9;15.
м Гл. 9;24. 1 Кор. 1;2. 1 Сол. 4;7.
н 1 Кор. 1;3. 2 Кор. 1;2. Гал. 1;3.
о 1 Кор. 1;4. Фил. 1;3. Кол. 1;3,4. 1 Сол. 1;2. Филим. 4.
п Гл. 16;19. 1 Сол. 1;8.
р Гл. 9;1. 2 Кор. 1;23. Фил. 1;8. 1 Сол. 2;5.
с Дѣян. 27;23. 2 Тим. 1;3. Иоан. 4;23,24. Фил. 3;3.

че [т]непрѣстанно ви споменувамъ, (10) и въ
молитвитѣ си винаги се [у]моля, дано [ф]съ во-
лята Божия се сподобя нѣкога да дойда до
васъ; (11) защото желая да ви видя, [х]за да
ви прѣдамъ духовно нѣкое дарование за утвър-
дение ваше; (12) а то е да се утѣша взаимно
между васъ [ц]чрѣзъ общата вѣра ваша и моя.
(13) И не искамъ, братие, да не знаете че
[ч]много пѫти се канихъ да дойда до васъ за
да имамъ и отъ помежду васъ нѣкой [ш]плодъ
както и между другитѣ народи; но до сега
все съмъ билъ [щ]възпиранъ. (14) [ъ]Длъженъ
съмъ и на Елини и на варвари, на учени и
на неучени; (15) така, колкото отъ моя стра-
на, готовъ съмъ да проповѣдамъ евангелието
и на васъ които сте въ Римъ. (16) Защото [ь]не
се срамувамъ отъ благовѣствованието Христо-
во; понеже [ѣ]е сила Божия за спасение на
всѣкиго който вѣрва, първомъ на [ю]Юдеина а
послѣ и на езичника. (17) Защото правдата
Божия [я]въ него се открива чрѣзъ вѣра за
вѣра, както е писано: [ѫ]«Праведниятъ чрѣзъ
вѣра ще живѣе.»

(18) [ѭ]Защото гнѣвъ Божий се открива отъ
небето върхъ всѣко нечестие и неправда на
человѣцитѣ които държатъ истината съ непра-
вда. (19) Понеже това [а]което е възможно да
се знае за Бога известно е на тѣхъ; защото
[б]Богъ имъ *го* изяви. (20) Понеже [в]невидимит-
тѣ негови, *сирѣчь,* присносущната негова си-
ла и божественость, виждатъ се явно, отъ съ-
здание мира разумѣваеми чрѣзъ творенията;
така щото тѣ оставатъ безотвѣтни. (21) Защо-
то като познаха Бога не прославиха *го* като
Бога, нито *му* благодариха; но [г]осуетиха се
въ своитѣ размишления, и помрачи се несми-
сленото тѣхно сърдце. (22) Като се [д]казватъ
че сѫ мѫдри избезумѣха, (23) и славата [е]на
нетлѣннаго Бога измѣниха въ подобие на о-
бразъ на тлѣненъ человѣкъ и на птици и на
четвероноги и на гадове. (24) [ж]За това, и спо-
редъ похотитѣ на сърдцата имъ прѣдаде ги
Богъ на нечистота, [з]да се обезчестяватъ тѣ-
лата [и]имъ въ сами тѣхъ, (25) тѣ които про-
мѣниха [к]истината Божия [л]въ лъжа, и покло-
ниха се и послужиха на тварьта, а не на Тво-
реца, който е благословенъ въ вѣки. Аминь.
(26) За това ги прѣдаде Богъ на срамотни
[м]страсти; защото и женитѣ имъ измѣниха
естественото употрѣбение на противоестестве-
но. (27) Подобно и мѫжетѣ оставиха естестве-
ното употрѣбение на женския полъ та се раз-
жегоха въ похотьта си единъ на другъ, и стру-
ватъ безобразность мѫже на мѫже, и приe-
матъ си достойното въздаяние на своето за-
блуждение. (28) И като не се постараха да
иматъ разумѣние за Бога, прѣдаде ги Богъ на
развратенъ умъ да правятъ [н]което не подо-
бава, (29) изпълнени съ всѣка неправда, съ
блудъ, съ лукавство, съ користолюбие, и съ
злоба; пълни съ зависть, съ убийство, съ кра-
мола, съ измама, и съ злонравие; (30) шепо-
тници, клеветници, богоненавистници, хули-
тели, горди, самохвалци, измислители на зли-
ни, непокорни на родителитѣ *си,* (31) нера-
зумни, вѣроломни, немилосерди, непримири-
телни, немилостиви; (32) които още и [о]като
знаятъ праведния Божий сѫдъ, че тѣзи ко-
то правятъ таквизи работи [п]сѫ достойни за
смърть, не само ги правятъ, но и [р]съизволя-
ватъ на онѣзи които ги правятъ.

ГЛАВА 2.

За това, [а]безотвѣтенъ си, о человѣче, който
и да си, който сѫдишъ *другиго;* защото [б]въ
каквото сѫдишъ другиго себе си осѫждашъ;
понеже ти който сѫдишъ правишъ истото. (2) А
знаемъ че Божий сѫдъ е споредъ истината
върхъ тѣзи които правятъ таквизи работи.

т 1 Сол. 3;10.
у Гл. 15;23,32. 1 Сол. 3;10.
ф Як. 4;15.
х Гл. 15;29.
ц Тит. 1;4. 2 Пет. 1;1.
ч Гл. 15;23.
ш Дѣян. 16;7. 1 Сол. 2;18.
щ Фил. 4;17.
ъ 1 Кор. 9;16.
ь Псал. 40;9,10. Мар. 8;38. 2 Тим. 1;8.
ѣ 1 Кор. 1;18. 15;2.
ю Лука 2;30-32. 24;47. Дѣян. 3;26. 13;26,46. Гл. 2;9.
я Гл. 3;21.
ѫ Ав. 2;4. Иоан. 3;36. Гал. 3;11. Фил. 3;9. Евр. 10;38.
ѭ Дѣян. 17;30. Ефес. 5;6. Кол. 3;6.
а Дѣян. 14;17.
б Иоан. 1;9.
в Псал. 19;1, и дрг. Дѣян. 14;17. 17;27.
г 4 Цар. 17;15. Иер. 2;5. Ефес. 4;17,18.
д Иер. 10;14.
е Втор. 4;16, и дрг. Псал. 106;20. Иса. 40;18,25. Иер. 2;11. Иез. 8;10. Дѣян. 17;29.
ж Псал. 81;12. Дѣян. 7;42. Ефес. 4;18,19. 2 Сол. 2;11,12.
з 1 Кор. 6;18. 1 Сол. 4;4. 1 Пет. 4;3.
и Лев. 18:22.
к 1 Сол. 1;9. 1 Иоан. 5;20.
л Иса. 44;20. Иер. 10;14. 13;25. Амосъ 2;4.
м Лев. 18;22,23. Ефес. 5;12. Юд. 10.
н Ефес. 5;4.
о Гл. 2;2.
п Гл. 6;21.
р Псал. 50;18. Осия 7;3.

—

а Гл. 1;20.
б 2 Цар. 12;5-7. Мат. 7;1,2. Иоан. 8;9.

(3) И мислишь ли това, о человѣче, ти който сѫдишь тѣзи що правятъ таквизи работи, че ще избѣгнешь отъ Божия сѫдъ като правишь и ти истото? (4) Или прѣзирашъ [б]богатството на неговата благость, [г]търпѣливость, и [д]дълготърпѣние, безъ да [е]знаешъ че Божията благость те води на покаяние? (5) А по упорството си и непокаяното *си* сърдце ти [ж]трупашъ на себе си гнѣвъ *за* въ деня на гнѣва и въ откритието на праведния сѫдъ отъ Бога, (6) [з]който ще въздаде всѣкиму споредъ дѣлата му: (7) животъ вѣченъ на тѣзи които съ постоянството въ добро дѣло търсятъ слава, почесть, и безсмъртие; (8) ярость пъкъ и гнѣвъ на тѣзи които [и]упорствуватъ и се не покоряватъ на истината, а покоряватъ се на неправдата: (9) скърбь и утѣснение на всѣка душа на человѣка който работи зло, първомъ на [к]Юдеина, *послѣ* и на езичника; (10) а [л]слава и почесть и миръ всѣкиму който прави добро, първомъ на Юдеина, *послѣ* и на езичника. (11) Понеже Господь на лице [м]не гледа. (12) Защото тѣзи които сѫ съгрѣшили безъ законъ, безъ законъ ще и да погинатъ; и които сѫ подъ законъ съгрѣшили, подъ законъ сѫдени ще бѫдатъ, (13) (защото [н]не сѫ праведни прѣдъ Бога слушателитѣ на закона; но изпълнителитѣ на закона ще бѫдатъ оправдани. (14) Понеже когато езичницитѣ, които нѣматъ законъ, по природа правятъ което е законно, то, и законъ като нѣматъ тѣ, сами сѫ законъ на себе си: (15) тѣ показватъ дѣлото на закона написано на сърдцата имъ, иматъ и съвѣстьта си която съсвидѣтелствува, и помислитѣ които се осѫждатъ или се и оправдаватъ помежду си единъ другъ,) (16) [о]въ деня когато, [п]споредъ моето благовѣствувание, Богъ [р]чрѣзъ Исуса Христа ще сѫди тайнитѣ дѣла на человѣцитѣ.

(17) Ето, ти се [с]зовешь Юдеинъ, и [т]облѣгашъ се на закона, и съ Бога се [у]хвалишъ; (18) [ф]и знаешъ волята *негова,* и [х]разсѫждавашъ по-доброто, понеже се научавашъ отъ закона; (19) [ц]имашъ още и увѣрение въ себе си че си водитель на слѣпитѣ, видѣлина на тѣзи които сѫ въ тъмнина, (20) наставникъ на простацитѣ, учитель на младенцитѣ, понеже [ч]имашъ въ закона образа на знанието и на истината. (21) И тъй, ти [ш]който учишь другиго, не учишь ли себе си? Ти който проповѣдвашъ да не крадатъ, крадешь ли? (22) Ти който казвашъ да не прѣлюбодѣйствуватъ, прѣлюбодѣйствувашъ ли? Ти който се гнусишь отъ идолитѣ, [щ]светотатствувашъ ли? (23) Ти [ъ]който се хвалишъ съ закона, безчестишь ли Бога чрѣзъ прѣстѫпването на закона? (24) Защото, споредъ [ь]както е писано, името Божие поради васъ се хули между езичницитѣ. (25) Понеже обрѣзването [ѣ]ползува ако изпълнявашъ закона; ако ли си прѣстѫпникъ на закона, то твоето обрѣзване става необрѣзване; (26) и тъй, [ю]ако необрѣзанният съхранява заповѣдитѣ на закона, неговото необрѣзване нѣма ли да му се вмѣни за обрѣзване? (27) И въ природно състояние необрѣзанният който изпълнява закона [я]не ще ли осѫди тебе който имашъ писанието *на закона* и обрѣзването а пъкъ си прѣстѫпникъ на закона? (28) Защото не е [аа]Юдеинъ този който е наявѣ *такъвъ,* нито е обрѣзване което е наявѣ въ плътьта; (29) но Юдеинъ е този който е [бб]вѫтрѣшно *Юдеинъ,* и [а]обрѣзване това което е въ сърдцето, по духъ, а не по [б]буква; [в]на когото похвалата не е отъ человѣцитѣ, но отъ Бога.

в Гл. 9;23. Ефес. 1;7. 2;4,7.
г Гл. 3;25.
д Изх. 34;6.
е Иса. 30;18. 2 Пет. 3;9,15.
ж Втор. 32;34. Як. 5;3.
з Иовъ 34;11. Псал. 62;12. Прит. 24;12. Иер. 17;10. 32;19. Мат. 16;27. Гл. 14;12. 1 Кор. 3;8. 2 Кор. 5;10. Отк. 2;23. 20;12. 22;12.
и Иовъ 24;13. Гл. 1;18. 2 Сол. 1;8.
к Амосъ 3;2. Лука 12;47,48. 1 Пет. 4;17.
л 1 Пет. 1;7.
м Втор. 10;17. 2 Лѣт. 19;7. Иовъ 34;19. Дѣян. 10;34. Гал. 2;6. Ефес. 6;9. Кол. 3;25. 1 Пет. 1;17.
н Мат. 7;21. Як. 1;22, 23,25. 1 Иоан. 3;7.
о Екл. 12;14. Мат. 25,31. Иоан. 12;48. Гл. 3;6. 1 Кор. 4;5. Отк. 20;12.
п Иоан. 5;22. Дѣян. 10;42. 17;31. 2 Тим. 4;1,8. 1 Пет. 4;5.
р Гл. 16;25. 1 Тим. 1;11. 2 Тим. 2;8.
с Мат. 3;9. Иоан. 8;33. Гл. 9;6,7. 2 Кор. 11;22.
т Мих. 3;11. Гл. 9;4.
у Иса. 45;25. 48;2. Иоан. 8;41.
ф Втор. 4;8. Псал. 147;19,20.
х Фил. 1;10.
ц Мат. 15;14. 23;16,17,19,24. Иоан. 9;34,40,41.
ч Гл. 6;17. 2 Тим. 1;13. 3;5.
ш Псал. 50;16, и дрг. Мат. 23;3, и дрг.
щ Мал. 3;8.
ъ Ст. 17.
ь 2 Цар. 12;14. Иса. 52;5. Иез. 36;20,23.
ѣ Гал. 5;3.
ю Дѣян. 10;34,35.
я Мат. 12;41,42.
аа Мат. 3;9. Иоан. 8;39. Гл. 9;6,7. Гал. 6;15. Отк. 2;9.
бб 1 Пет. 3;4.
а Фил. 3;3. Кол. 2;11.
б Гл. 7;6. 2 Кор. 3;6.
в 1 Кор. 4;5. 2 Кор. 10;18. 1 Сол. 2;4.

ГЛАВА 3.

И тъй, какво е прѣимуществото на Юдеина?
или каква полза има отъ обрѣзването? (2) Мно-
го отъ всѣка страна, а най-първо защото [а]*на
Юдеитѣ* се ввѣри словото Божие. (3) Понеже
[б]ако нѣкои не повѣрваха, що *има отъ това?*
[в]Да ли ще тѣхното невѣрство да унищожи Бо-
жията вѣра? (4) [г]Да не бжде! но Богъ [д]нека
е истиненъ, а [е]всѣки человѣкъ лъжливъ, спо-
редъ както е писано: [ж]«За да се оправдаешъ
въ думитѣ си и да побѣдишъ когато се сж-
дишъ.» (5) Ако ли нашата неправда показва
Божията правда, що има да речемъ? Да ли е
Богъ несправедливъ когато наноси гнѣвъ? ([з]По
человѣчески говоря.) (6) Да не бжде! понеже
[и]какъ ще сжди Богъ свѣта? (7) Защото, ако
съ моята лъжа стане повече явна истината
Божия за негова слава, то защо вече азъ да
се осжждамъ като грѣшникъ? (8) И, (както ни
хулятъ, и както говорятъ нѣкои че ние *тъй*
казваме,) [к]*защо* да не правимъ злото за да
дойде доброто? На таквизъ осжждението е
праведно.

(9) А що отъ това? надминуваме ли *въ нѣщо
езичницитѣ?* Никакъ; защото прѣдизобличи-
хме и Юдеитѣ и езичницитѣ че [л]всички сж
подъ грѣхъ, (10) както е писано: «Нѣма пра-
веденъ ни единъ: (11) [м]нѣма който да разу-
мѣва: нѣма който да търси Бога. (12) Всички
се уклониха, купно непотрѣбни станаха: нѣ-
ма който да прави добро, нѣма ни единъ.»
(13) [н]«Гърлото имъ е гробъ отворенъ: съ ези-
цитѣ си лъстѣха:» [о]«Подъ устнитѣ имъ е ядъ
аспидовъ:» (14) на които [п]«устата сж пълни
съ клетви и горести:» (15) [р]«Нозѣтѣ имъ сж
бързи да пролѣятъ кръвь:» (16) «Запустѣ-
ние и окаянство въ пжтищата имъ; (17) и
пжть миренъ не сж познали:» (18) [с]«Нѣма
страхъ Божий прѣдъ очитѣ имъ.» (19) И зна-
емъ че [т]което говори законътъ, говори на
онѣзи които сж подъ закона; [у]за да се зату-
лятъ всѣки уста, и да бжде [ф]цѣлъ свѣтъ по-
виненъ прѣдъ Бога. (20) Защото ни една плъть
нѣма да се оправдае прѣдъ него [х]отъ дѣлата
на закона; понеже [ц]чрѣзъ закона бива *само*
познаването на грѣха.

(21) А сега и безъ закона се яви [ч]правдата
Божия за която [ш]свидѣтелствуватъ законътъ
и [щ]пророцитѣ, (22) сирѣчь, правдата Божия
[ъ]чрѣзъ вѣрата въ Исуса Христа за всички и
на всички които вѣрватъ; защото [ь]нѣма раз-
лика. (23) Понеже [ѣ]всички съгрѣшиха и ли-
шени сж отъ славата Божия; (24) а [ю]оправда-
ватъ се даромъ съ неговата благодать [я]чрѣзъ
изкупването което е въ Христа Исуса, (25) ко-
гото Богъ прѣдложи [ѫ]умилостивение чрѣзъ вѣ-
рата [ѭ]въ кръвьта му, да покаже правдата си
[а]за опрощаване [б]на сторенитѣ изнапрѣдъ грѣ-
хове чрѣзъ дълготърпѣнието Божие; (26) да
покаже правдата си въ настоящето врѣме, за
да е той праведенъ и да оправдава тогози кой-
то вѣрва въ Исуса. (27) И тъй, [в]дѣ остава
похвалата? Наключена е. Чрѣзъ кой законъ?
чрѣзъ закона на дѣлата ли? Не; но чрѣзъ за-
кона на вѣрата. (28) И тъй, ние заключаваме
[г]че человѣкъ се оправдава чрѣзъ вѣрата безъ
дѣлата на закона. (29) Или Богъ е *Богъ* само
на Юдеитѣ, а не и на езичницитѣ? Навсѣ-
на и на езичницитѣ е. (30) Понеже [д]единъ е
Богъ който ще оправдае обрѣзването отъ вѣра-
та и необрѣзването чрѣзъ вѣрата. (31) И тъй,
съ вѣрата законъ ли разваляме? Да не бжде!
но законъ утвърдяваме.

а Втор.4;7,8. Псал.147;19,20. Гл.2;18. 9;4.
б Гл.10;16. Евр.4;2.
в Числа 23;19. Гл.9;6. 11;29. 2 Тим.2;13.
г Иовъ 40;8.
д Иоан.3;33.
е Псал.62;9. 116;11.
ж Псал.51;4.
з Гл.6;19. Гал.3;15.
и Бит.18;25. Иовъ 8;3. 34;17.
к Гл.5;20. 6;1,15.
л Ст.23. Гал.3;22.
м Псал.14;1-3. 53;1.
н Псал.5;9. Иер.5;16.
о Псал.140;3.
п Псал.10;7.
р Прит.1;16. Иса.59;7,8.
с Псал.36;1.
т Иоан.10;34. 15;25.
у Иовъ 5;16. Псал.107;42. Иез.16;63. Гл.1;20. 2;1.
ф Гл.2;2. Ст.9,23.
х Псал.143;2. Дѣян.13;39. Гал.2;16. 3;11. Ефес.2;8,9. Тит.3;5.
ц Гл.7;7.
ч Дѣян.15;11. Гл.1;17. Фил.3;9. Евр.11;4, и дрг.
ш Иоан.5;46. Дѣян.26;22.
щ Гл.1;2. 1 Пет.1;10.
ъ Гл.4;1, и дрг.
ь Гл.10;12. Гал.3;28. Кол.3;11.
ѣ Ст.9. Гл.11;32. Гал.3;22.
ю Гл.4;16. Ефес.2;8. Тит.3;5,7.
я Мат.20;28. Ефес.1;7. Кол.1;14. 1 Тим.2;6. Евр.9;12. 1 Пет.1;18,19.
ѫ Лев.16;15. 1 Иоан.2;2. 4;10.
ѭ Кол.1;20.
а Дѣян.13;38,39. 1 Тим.1;15.
б Дѣян.17;30. Евр.9;15.
в Гл.2;17,23. 4;2. 1 Кор.1;29,31. Ефес.2;9.
г Дѣян.13;38,39. Ст.20-22. Гл.8;3. Гал.2;16.
д Гл.10;12,13. Гал.3;8,20,28.

—

ГЛАВА 4.

И тъй, що има да речемъ че е намѣрилъ
[а]Авраамъ, нашиятъ отецъ, по плъти? (2)Защо-
то ако се е [б]оправдалъ Авраамъ отъ дѣлата,
има съ що да се хвали, но не прѣдъ Бога.
(3) Понеже що казва писанието? «И [в]повѣрва
Авраамъ въ Бога, и *то* му се вмѣни за пра-
вда.» (4) [г]А на тогози който работи, заплата-
та *му* не се вмѣнява като благодать, но като
дългъ; (5) а на тогозъ който не работи, а вѣрва
въ тогозъ който оправдава [д]нечестивия, него-
вата вѣра му се вмѣнява за правда. (6) Както
и Давидъ казва блаженството на человѣка ко-
муто Богъ вмѣнява правда безъ дѣла: (7)[е]«Бла-
жени *тѣзи* на които беззаконията се простиха,
и на които грѣховетѣ се прикриха. (8) Бла-
женъ человѣкъ този комуто Господь нѣма да
вмѣни грѣхъ.» (9) И тъй, това блаженство за
обрѣзанитѣ ли *бива*, или и за необрѣзанитѣ?
защото казваме че на Авраама вѣрата *му* се
вмѣни за правда. (10) А какъ *му* се вмѣни?
когато бѣше въ обрѣзване ли, или въ необрѣ-
зване? Не въ обрѣзване, но въ необрѣзване.
(11) И [ж]прие бѣлѣга на обрѣзването *като* пе-
чатъ на правдата чрѣзъ вѣрата която *имаше*
като бѣше необрѣзанъ, [з]да бѫде той отецъ
на всичкитѣ вѣрващи *когато сѫ* въ необрѣ-
зване, за да се вмѣни правдата и на тѣхъ;
(12) и отецъ на обрѣзването, не тъкмо на обрѣ-
занитѣ, но и на тѣзи които ходятъ въ стъп-
китѣ на вѣрата на отца нашего Авраама ко-
гато бѣ въ необрѣзване. (13) Понеже обѣща-
нието къмъ Авраама или къмъ неговото сѣме,
че ще бѫде [и]наслѣдникъ на свѣта, не *стана*
чрѣзъ закона, но чрѣзъ правдата на вѣрата.
(14) Защото [к]ако сѫ наслѣдници тѣзи които
сѫ отъ закона, то вѣрата е осуетена и обѣ-
щанието е унищожено; (15) понеже [л]законътъ
докарва гнѣвъ; защото дѣто нѣма законъ тамъ
нѣма нито прѣстѫпление. (16) За това *наслѣ-
дието* е отъ вѣрата, за да бѫде [м]по благо-
дать, [н]така щото обѣщанието да е здраво на
всичкото сѣме, не току на това което е отъ
закона, но и на това което е отъ вѣрата на
Авраама, [о]който на всинца ни отецъ, (17) (как-
то е писано: «Поставихъ те [п]отецъ на мно-
го народи,») прѣдъ Бога въ когото повѣрва, и
[р]който съживява мъртвитѣ, и нарича [с]което
не сѫществува като че сѫществува. (18) Той
безъ *причина за* надежда повѣрва въ наде-
жда че ще бѫде отецъ на много народи, по
реченото: [т]«Така *многобройно* ще бѫде твое-
то сѣме.» (19) И безъ да ослабне въ вѣрата
[у]не сматряше че тѣлото му е вече замъртвѣ-
ло като бѣ почти столѣтенъ, нито мъртвостьта
на Саррината утроба; (20) нито си тури они-
съмъ съ невѣрие за Божието обѣщание, но
утвърди се въ вѣрата, и даде Богу слава,
(21) увѣренъ че това което обѣща *Богъ*, [ф]си-
ленъ е и да го изпълни. (22) За това му се и
вмѣни за правда. (23) *Това* пъкъ, че му се
вмѣни *за правда*, [х]не се написа *тъкмо* за
едного него, (24) но и за насъ, на които ще
се вмѣнява като вѣрваме [ц]въ тогози който е
възкръсилъ отъ мъртвитѣ Исуса Господа на-
шего, (25) [ч]който бѣ прѣдаденъ за прѣгрѣше-
нията ни и [ш]я възкръсна за оправданието ни.

ГЛАВА 5.

И тъй, [а]оправдани чрѣзъ вѣра [б]имаме миръ
съ Бога чрѣзъ Господа нашего Исуса Христа;
(2) [в]чрѣзъ когото *ние* съ вѣрата придобихме и
входа въ тази благодать [г]въ която стоимъ, и
се [д]хвалимъ съ надеждата на Божията слава.
(3) И не току това, но [е]хвалимъ се и съ скър-

[а] Иса. 51;2. Мат. 3;9. Иоан. 8;33,39. 2 Кор. 11;22.
[б] Гл. 3;20,27,28.
[в] Бит. 15;6. Гал. 3;6. Як. 2;23.
[г] Гл. 11;6.
[д] Ис. Нав. 24;2.
[е] Псал. 32;1,2.
[ж] Бит. 17;10.
[з] Лука 19;9. Ст. 12,16. Гал. 3;7.
[и] Бит. 17;4, и пр. Гал. 3;29.
[к] Гал. 3;18.
[л] Гл. 3;20. 5;13,20. 7;8,10,11. 1 Кор. 15;56. 2 Кор 3;7,9. Гал. 3;10,19. 1 Иоан. 3;4.
[м] Гл. 3;24.
[н] Гал. 3;22.
[о] Иса. 51;2. Гл. 9;8.
[п] Бит. 17;5.
[р] Гл. 8;11. Ефес. 2;1,5.
[с] Гл. 9;26. 1 Кор. 1;28. 1 Пет. 2;10.
[т] Бит. 15;5.
[у] Бит. 17;17. 18;11. Евр. 11;11,12.
[ф] Псал. 115;3. Лука 1;37,45. Евр. 11;19.
[х] Гл. 15;4. 1 Кор. 10;6,11.
[ц] Дѣян. 2;24. 13;30.
[ч] Иса. 53;5,6. Гл. 3;25. 5;6. 8;32. 2 Кор. 5;21. Гал. 1;4. Евр. 9;28. 1 Пет. 2;24. 3;18.
[ш] 1 Кор. 15;17. 1 Пет. 1;21.

[а] Иса. 32;17. Гл. 3;28,30.
[б] Иоан. 16;33. Ефес. 2;14. Кол. 1;20.
[в] Иоан. 10;9. 14;6. Ефес. 2;18. 3;12. Евр. 10;19.
[г] 1 Кор. 15;1.
[д] Евр. 3;6.
[е] Мат. 5;11,12. Дѣян. 5;41. 2 Кор. 12;10. Фил. 2;17. Як. 1;2,12. 1 Пет. 3,14.

битѣ си, [ж]като знаемъ че скърбьта произвожда търпѣние, (4) [з]а търпѣнието опитность, а опитностьта надежда. (5) А [и]надеждата не посрамява; [к]защото любовьта Божия е излѣна въ сърдцата ни чрѣзъ даденаго намъ Духа Светаго. (6) Понеже [л]Христосъ, когато ние бѣхме още немощни, на *опрѣдѣленото* врѣме умрѣ за нечестивитѣ. (7) Защото едва ще се намѣри да умре нѣкой и за праведенъ *человѣкъ;* (а може-би да дръзне нѣкой да умре за благодѣтелния;) (8) но [м]Богъ показава своята къмъ насъ любовь, защото когато ние още бѣхме грѣшници Христосъ умрѣ за насъ; (9) много повече сега, като се оправдахме [н]чрѣзъ кръвьта му, ще се избавимъ [о]отъ гнѣва чрѣзъ него. (10) Защото [п]неприятели като бѣхме ако се [р]примирихме съ Бога чрѣзъ смъртьта на Сина му, колко повече *сега* примирени като сме ще се избавимъ [с]чрѣзъ неговия животъ! (11) И не току това, но и [т]хвалимъ се съ Бога чрѣзъ Господа нашего Исуса Христа, чрѣзъ когото приехме сега примирение.

(12) За това, както [у]чрѣзъ едного человѣка грѣхътъ влѣзе въ свѣта, [ф]и чрѣзъ грѣха смъртьта, и така мина смъртьта въ всичкитѣ человѣци понеже всички съгрѣшиха; (13) (защото и до прѣди закона грѣхътъ бѣше въ свѣта; [х]грѣхъ обаче не се счита когато нѣма законъ;) (14) но смъртьта отъ Адама до Моисея царува и надъ тѣзи които не бѣха съгрѣшили споредъ прѣстѫпването на Адама, който е [ц]образъ на Бѫдещия. (15) Но не както съгрѣшението, така и дарованието; защото ако поради прѣгрѣшението на едногото измрѣха многото, то Божията благодать и дарованието чрѣзъ благодатьта на едногото человѣка, Исуса Христа, много повече се прѣумножи [ч]за многото. (16) И дарбата не е както *сѫдбата* чрѣзъ едного що е съгрѣшилъ; защото сѫдбата бѣ отъ едного за осѫждение, а дарбата отъ много прѣгрѣшения за оправдание. (17) Защото чрѣзъ прѣгрѣшението на едногото ако се въцари смъртьта чрѣзъ едногото, то тѣзи които получаватъ изобилието на благодатьта и на дарбата на правдата много повече ще царуватъ въ животъ чрѣзъ едногото Исуса Христа. (18) И тъй, както чрѣзъ прѣгрѣшението на едногото *дойде* осѫждението [ш]на всичкитѣ человѣци, така и чрѣзъ правдата на едногото *дойде* на всичкитѣ человѣци оправдание въ животъ. (19) Защото както чрѣзъ непослушанието на едногото человѣка станаха грѣшни многото, така чрѣзъ послушанието на едногото многото ще станатъ праведни. (20) А законътъ [щ]влѣзе напослѣ, да се умножи прѣгрѣшението; а дѣто се умножи грѣхътъ, [ъ]прѣумножи се благодатьта; (21) да би както царува грѣхътъ въ смъртьта, така да се въцари и благодатьта чрѣзъ правдата въ животъ вѣченъ чрѣзъ Исуса Христа Господа нашего.

ГЛАВА 6.

И тъй, що да речемъ? [а]Да останемъ ли въ грѣха за да се умножи благодатьта? (2) Да не бѫде! Ние които сме [б]умрѣли къмъ грѣха какъ ще живѣемъ вече въ него? (3) Или не знаете че ние [в]които сме се кръстили въ Исуса Христа [г]кръстихме се въ смъртьта му? (4) И [д]тъй, чрѣзъ кръщението спогребохме се съ него въ смърть, да би, [е]както Христосъ [ж]чрѣзъ славата на Отца възкръсна отъ мъртвитѣ, [з]така и ние да ходимъ въ новъ животъ. (5) Защото, [и]ако станахме еднакви съ *него* по подобието на смъртьта му, би щемъ *еднакви* и *по подобието* на възкресението; (6) като знаемъ това, че [к]ветхиятъ нашъ человѣкъ бѣ разпетъ съ него [л]за да изчезне тѣлото на грѣха, щото да не бѫдемъ вече роби на грѣха. (7) Защото [м]който е умрѣлъ свободенъ е отъ грѣха. (8) [н]Ако ли сме умрѣли съ Христа, вѣрваме че ще и да живѣемъ съ него; (9) ко-

ж Як. 1;3.
з Як. 1;12.
и Фил. 1;20.
к 2 Кор. 1;22. Гал. 4;6. Ефес. 1;13,14.
л Ст. 8. Гл. 4;25.
м Иоан. 15;13. 1 Пет. 3;18. 1 Иоан. 3;16. 4;9,10.
н Гл. 3;25. Ефес. 2;13. Евр. 9;14. 1 Иоан. 1;7.
о Гл. 1;18. 1 Сол. 1;10.
п Гл. 8;32.
р 2 Кор. 5;18,19. Ефес. 2;16. Кол. 1;20,21.
с Иоан. 5;26. 14;19. 2 Кор. 4;10,11.
т Гл. 2;17. 3;29,30.
у Бит. 3;6. 1 Кор. 15;21.
ф Бит. 2;17. Гл. 6;23. 1 Кор. 15;21.
х Гл. 4;15. 1 Иоан. 3;4.
ц 1 Кор. 15;21,22,45.
ч Иса. 53;11. Мат. 20;28. 26;28.
ш Иоан. 12;32. Евр. 2;9.
щ Иоан. 15;22. Гл. 3;20. 4;15. 7;8. Гал. 3;19,23.
ъ Лука 7;47. 1 Тим. 1;14.

—

а Гл. 3;8. Ст. 15.
б Ст. 11. Гл. 7;4. Гал. 2;19. 6;14. Кол. 3;3. 1 Пет. 2;24.
в Гал. 3;27.
г 1 Кор. 15;29.
д Кол. 2;12.
е Гл. 8;11. 1 Кор. 6;14. 2 Кор. 13;4.
ж Иоан. 2;11. 11;40.
з Гал. 6;15. Ефес. 4;22-24. Кол. 3;10.
и Фил. 3;10,11.
к Гал. 2;20. 5;24. 6;14. Ефес. 4;22. Кол. 3;5,9.
л Кол. 2;11.
м 1 Пет. 4;1.
н 2 Тим. 2;11.

гато знаемъ че [о]Христосъ като възкръсна отъ
мъртвитѣ не умира вече: смъртьта вече нѣма
власть надъ него. (10) Защото, това дѣто [п]у-
мрѣ той, умрѣ веднъжъ за грѣха; а това дѣто
[р]живѣе, живѣе за Бога. (11) Така и вие счи-
тайте себе си че сте [с]мъртви къмъ грѣха, а
[т]живи къмъ Бога, чрѣзъ Христа Исуса Го-
спода нашего. (12) И тъй, [у]да не царува грѣ-
хътъ въ смъртното ваше тѣло за да сте по-
слушни на неговитѣ похоти. (13) Нито прѣд-
ставяйте [ф]удоветѣ ваши на грѣха за оръждия
на неправдата; но [х]прѣдставете себе си на
Бога като отъ мъртвитѣ оживѣли, и удоветѣ
ваши на Бога за оръждия на правдата. (14) За-
щото [ц]грѣхътъ нѣма да ви обладае, понеже
не сте подъ законъ, но подъ благодать.

(15) А що отъ това? Да съгрѣшимъ ли [ч]защо-
то не сме подъ законъ, но подъ благодать? Да
не бъде! (16) Не знаете ли че [ш]комуто прѣд-
ставяте себе си раби за послушание, раби
сте нему комуто се покорявате, или на грѣха
за смърть, или на послушанието за правда?
(17) Благодарение обаче Богу защото бѣхте ра-
би на грѣха, но послушахте отъ сърдце [щ]о-
браза на учението което ви се прѣдаде. (18) А
[ъ]освободени отъ грѣха вие станахте раби на
правдата. (19) По человѣчески говоря заради
немощьта на вашата плъть. Защото както прѣд-
ставихте удоветѣ ваши за раби на нечистота-
та и на беззаконието за беззаконство, така
сега прѣдставете вашитѣ удове раби на пра-
вдата за светость. (20) Защото когато бѣхте
[ь]раби на грѣха свободни бѣхте отъ правдата.
(21) Тогазъ прочее [ѣ]какъвъ плодъ имахте отъ
онѣзи работи за които сега се срамувате? за-
щото [ю]сетнината имъ е смърть. (22) Но сега
като се [я]освободихте отъ грѣха, и станахте
раби Богу, имате плода си въ светость, а сет-
нината животъ вѣченъ. (23) Защото [ѧ]запла-
тата на грѣха е смърть; а Божието [ѫ]дарова-
ние е животъ вѣченъ въ Христа Исуса Го-
спода нашего.

ГЛАВА 7.

Или не знаете, братие, (защото говоря на
тѣзи които знаятъ закона,) че законътъ вла-
дѣе надъ человѣка до колкото врѣме живѣе?
(2) Защото [а]мъжатица жена чрѣзъ закона е
привързана на мъжа додѣ е живъ; ако ли
умре мъжътъ остава свободна отъ мъжевия
законъ. (3) И тъй, [б]ако би при живота на
мъжа си да отиде за другъ мъжъ, блудница
става; но ако умре мъжъ ѝ, свободна е отъ
закона, да не е блудница ако отиде за другъ
мъжъ. (4) И тъй, братие мои, колкото за за-
кона и вие [в]умрѣхте чрѣзъ тѣлото Христово,
за да се съчетаете съ другиго който е възкръ-
саналъ отъ мъртвитѣ, [г]да принесемъ плодъ Бо-
гу. (5) Защото когато бѣхме въ плътьта, стра-
ститѣ на грѣховетѣ които *се показваха* чрѣзъ
закона [д]дѣйствуваха въ нашитѣ удове [е]за да
принесемъ плодъ на смъртьта. (6) Сега обаче,
като умрѣхме къмъ оногози който ни държе-
ше, освободихме се отъ закона, за да рабо-
тимъ *Богу* [ж]по новия духъ, а не по ветха-
та буква.

(7) И тъй, що има да речемъ? Законътъ ли
е грѣхъ? Да не бъде! Но не познахъ [з]грѣха
освѣнъ чрѣзъ закона; защото и пожеланието
не бихъ позналъ *за грѣхъ* ако не би казалъ
законътъ: [и]«Не пожелавай.» (8) Но понеже
[к]грѣхътъ взе поводъ чрѣзъ заповѣдьта, про-
изведе въ мене всѣко пожелание; защото [л]безъ
закона грѣхътъ е мъртъвъ; (9) и азъ живѣехъ
нѣкога си безъ закона; но когато дойде запо-
вѣдьта, оживѣ грѣхътъ, а пъкъ азъ умрѣхъ;
(10) и заповѣдьта [м]която *се даде* за животъ,
тя ми се намѣри за смърть. (11) Защото грѣ-
хътъ, като взе поводъ чрѣзъ заповѣдьта, прѣ-
лъсти ме и умъртви *ме* чрѣзъ нея. (12) Тъй
щото [н]законътъ е светъ, и заповѣдьта света
и праведна и добра. (13) И тъй, доброто ли
стана смърть на мене? Да не бъде! но грѣ-

о Отк. 1;18.
п Евр. 9;27,28.
р Лука 20;38.
с Ст. 2.
т Гал. 2;19.
у Псал. 19;13. 119;133.
ф Гл. 7;5. Кол. 3;5. Як. 4;1.
х Гл. 12;1. 1 Пет. 2;24. 4;2. 5;18.
ц Гл. 7;4,6. 8;2. Гал.
ч 1 Кор. 9;21.
ш Мат. 6;24. Иоан. 8;34. 2 Пет. 2;19.
щ 2 Тим. 1;13.
ъ Иоан. 8;32. 1 Кор. 7;22. Гал. 5;1. 1 Пет. 2;16.
ь Иоан. 8;34.
ѣ Гл. 7;5.
ю Гл. 1;32.
я Иоан. 8;32.
ѧ Бит. 2;17. Гл. 5;12. Як. 1;15.
ѫ Гл. 2;7. 5;17,21. 1 Пет. 1;4.

—

а 1 Кор. 7;39.
б Мат. 5;32.
в Гл. 8;2. Гал. 2;19. 5;18. Ефес. 2;15. Кол. 2;14.
г Гал. 5;22.
д Гл. 6;13.
е Гл. 6;21. Гал. 5;19. Як. 1;15.
ж Гл. 2;29. 2 Кор. 3;6.
з Гл. 3;20.
и Изх. 20;17. Втор. 5;21. Дѣян. 20;33. Гл. 13;9.
к Гл. 4;15. 5;20.
л 1 Кор. 15;56.
м Лев. 18;5. Иез. 20;11,13,21. 2 Кор. 3;7.
н Псал. 19;8. 119;38. 137. 1 Тим. 1;8.

хъть, да се яви грѣхъ, който ми причинява смърть чрѣзъ доброто, тъй щото чрѣзъ заповѣдьта грѣхътъ да бѫде много по-грѣховенъ. (14) Защото знаемъ че законътъ е духовенъ; а пъкъ азъ съмъ плътенъ, [о]продаденъ подъ грѣха. (15) Защото не познавамъ [п]онова което правя; понеже не правя това което искамъ; но онова което мразя, него правя. (16) Ако ли правя това което не ща, съгласенъ съмъ съ закона че е добъръ. (17) А сега вече това не го правя азъ, но грѣхътъ който живѣе [р]въ мене. (18) Защото знамъ че въ мене (сирѣчь, въ плътьта ми) не живѣе добро; понеже желание *за доброто* имамъ, но да правя доброто, това не намѣрвамъ. (19) Защото не правя доброто което искамъ; но злото което не ща, него правя. (20) А кога правя азъ това което не ща, то вече го не правя азъ, но грѣхътъ който живѣе въ мене. (21) И тъй, намѣрвамъ този законъ, че кога азъ искамъ да правя доброто, злото е готово при мене. (22) Защото споредъ [с]вѫтрѣшния человѣкъ [т]съуслаждавамъ се въ закона Божий; (23) но [у]въ удоветѣ си виждамъ [ф]другъ законъ който воюва противъ закона на ума ми, и поробва ме на грѣховния законъ който е въ удоветѣ ми. (24) Окаяненъ азъ человѣкъ! кой ще ме избави отъ това тѣло на смъртьта? (25) [х]Благодаря Богу чрѣзъ Исуса Христа Господа нашего. И тъй, самъ азъ съ ума си слугувамъ на Божия законъ, а съ плътьта, на грѣховния законъ.

ГЛАВА 8.

Сега прочее нѣма никакво осѫждане на тѣзи които сѫ въ Христа Исуса, които ходятъ, [а]не по плъть, но по Духъ. (2) Защото [б]законътъ [в]на Духа на живота въ Христа Исуса освободи ме отъ [г]закона на грѣха и на смъртьта. (3) Понеже [д]невъзможното на закона, по-това що бѣ ослабналъ чрѣзъ плътьта, [е]Богъ, като проводи Сина си въ подобие на грѣховната плъть и *съ жъртва* за грѣха, осѫди грѣха въ плътьта, (4) за да се изпълни правдата на закона въ насъ които [ж]не ходимъ по плъть, но по Духъ. (5) Защото [з]които живѣятъ по плъть плътското мѫдруватъ, а които живѣятъ по Духъ, [и]духовното. (6) Понеже [к]мѫдруването на плътьта е смърть; а [л]мѫдруването на Духа е животъ и миръ. (7) Защото мѫдруването на плътьта е вражда противъ Бога; понеже се не покорява на Божия законъ, [м]нито пъкъ може. (8) И които сѫ на плътьта не могатъ да угодятъ Богу. (9) Вие обаче не сте на плътьта, но на духа, [н]ако живѣе въ васъ Духътъ Божий. Но ако нѣкой нѣма [о]Духъ Христовъ, той не е неговъ. (10) Ако ли е Христосъ въ васъ, тѣлото е мъртво поради грѣха, а духътъ е живъ поради правдата. (11) Ако ли живѣе въ васъ Духътъ [п]на тогози който е възкресилъ Исуса отъ мъртвитѣ, то [р]този който възкреси Христа отъ мъртвитѣ ще оживи и смъртнитѣ ваши тѣлеса чрѣзъ неговия Духъ който обитава въ васъ.

(12) И тъй, братие, [с]ние сме длъжни, не на плътьта та да живѣемъ по плъть. (13) Защото по плъть [т]ако живѣете ще умрете; но ако [у]умъртвявате Духомъ тѣлеснитѣ дѣла ще живѣете. (14) Понеже [ф]които се управляватъ отъ Духа Божия, тѣ сѫ синове Божии. (15) Защото [х]не сте приели духъ на рабство [ц]та *да бѫдете* пакъ на страхъ, но приели сте [ч]духъ на усиновение, чрѣзъ когото и викаме: [ш]Ава, Отче. (16) [щ]Самъ Духътъ свидѣтелствува наедно съ нашия духъ че ние сме чада Божии. (17) Ако ли *сме* чада, то *сме* и наслѣдници, [ъ]наслѣдници на Бога, а сънаслѣдници на Христа; [ь]ако страдаме съ него наедно, за да станемъ и съпричастници на него-

---

о 3 Цар. 21;20,25. 4 Цар. 17;17.
п Гал. 5;17.
р Бит. 6;5. 8;21.
с Псал. 1;2.
т 2 Кор. 4;16. Ефес. 3;16. Кол. 3;9,10.
у Гл. 6;13,19.
ф Гал. 5;17.
х 1 Кор. 15;57.

—

а Ст. 4. Гал. 5;16,25.
б Иоан. 8;36. Гл. 6;18,22. Гал. 2;19. 5;1.
в 1 Кор. 15;45. 2 Кор. 3;6.
г Гл. 7;24,25.
д Дѣян. 13;39. Гл. 3:20. Евр. 7;18,19. 10;1,2,10,14.
е 2 Кор. 5;21. Гал. 3;13.
ж Ст. 1. [2;14.
з Иоан. 3;6. 1 Кор.
и Гал. 5;22,25.
к Гл. 6;21. Ст. 13. Гал. 6;8.
л Як. 4;4.
м 1 Кор. 2;14.
н 1 Кор. 3;16. 6;19.
о Иоан. 3;34. Гал. 4;6. Фил. 1;19. 1 Пет. 1;11.
п Дѣян. 2;24.
р Гл. 6;4,5. 1 Кор. 6;14. 2 Кор. 4;14. Ефес. 2;5.
с Гл. 6;7,14.
т Ст. 6. Гал. 6;8.
у Ефес. 4;22. Кол. 3;5.
ф Гал. 5;18.
х 1 Кор. 2;12. Евр. 2;15.
ц 2 Тим. 1;7. 1 Иоан. 4;18.
ч Иса. 56;5. Гал. 4;5,6.
ш Мар. 14;36.
щ 2 Кор. 1;22. 5;5. Ефес. 1;13. 4;30.
ъ Дѣян. 26;18. Гал. 4;7.
ь Дѣя. 14;22. Фил. 1;29. 2 Тим. 2;11,12.

вата слава. (18) Понеже смѣтамъ че [ѣ]нинѣшнитѣ врѣменни страдания не сѫ достойни *да се сравнятъ* съ славата която има да се открие въ насъ. (19) Защото [ю]усърдното чакане на *всичкого* създание ожида [я]откриването на синоветѣ Божии. (20) Понеже [ѫ]създанието се подчини на суетностьта, не своеволно, но чрѣзъ тогози който го подчини, (21) съ надежда че и самото създание ще се освободи отъ робството на тлѣнието, *и ще прѣмине* въ свободата на славата на чадата Божии. (22) Понеже знаемъ че [ѭ]всичкото създание съвокупно [а]въздиша и на мѫки е даже до нинѣ. (23) И не *то* само, но и ние които имаме [б]начатъка на Духа, [в]и ние сами въздишаме въ себе си и [г]ожидаме усиновението, *сирѣчь*, [д]изкупуването на нашето тѣло. (24) Защото съ надеждата се избавихме; а [е]надежда която се види не е надежда; защото това което види нѣкой, какъ ще се надѣе *за него?* (25) Ако ли се надѣемъ за онова което не видимъ, то съ търпѣние *го* очакваме. (26) Така сѫщо и Духътъ *ни* помага въ нашитѣ немощи; понеже не знаемъ [ж]за какво да се молимъ както подобава; но [з]Духътъ самъ ходатайствува за насъ съ неизказани въздишания. (27) А [и]този който изпитва сърдцата знае какво е мѫдруването на Духа, че [к]по *волята* Божия ходатайствува за светиитѣ.

(28) Знаемъ пъкъ че на тѣзи които любятъ Бога, [л]които сѫ призвани споредъ *неговото* прѣдопрѣдѣление, всичкото на добро имъ съдѣйствува. (29) Защото които [м]прѣдузна, тѣхъ [н]и прѣдопрѣдѣли *да бѫдатъ* [о]съобразни въ образа на Сина му, [п]за да е той първороденъ между много братя; (30) а които прѣдопрѣдѣли, тѣхъ и [р]призва; а които призва, тѣхъ и оправда; а които [с]оправда, тѣхъ и [т]прослави. (31) И тъй, на това какво има да речемъ? [у]Ако Богъ е откъмъ насъ, кой ще бѫде противъ насъ? (32) Понеже *той* [ф]който и Сина своего не пожали, но [х]прѣдаде го за всинца ни, какъ не ще ни подари съ него наедно и всичко? (33) Кой ще обвини избранитѣ Божии? [ц]Богъ е който *ги* оправдава. (34) Кой ще е този който ще *ги* [ч]осѫжда? Христосъ е който умрѣ а наипаче и възкръсна, [ш]който е и отъ дѣсната страна на Бога, [щ]който и ходатайствува за насъ. (35) Кой ще ни отлѫчи отъ любовьта Христова? скърбь ли, или утѣснение, или гонение, или гладъ, или голота, или бѣда, или ножъ? (36) (както е писано: [ъ]«За тебе весь день сме убивани: вмѣнявани сме като овци за клане;») (37) [ь]но въ всичко това прѣпобѣждаваме чрѣзъ тогози който ни е възлюбилъ. (38) Понеже съмъ увѣренъ че нито смърть, нито животъ, нито ангели, нито [ѣ]власти, нито сили, нито сегашното, нито бѫдещето, (39) нито височина, нито дълбочина, нито друго нѣкое създание не ще може да ни отлѫчи отъ любовьта Божия която е въ Христа Исуса Господа нашего.

ГЛАВА 9.

[а]Истина говоря въ Христа, не лъжа, (понеже *имамъ* съвѣстьта си съ мене която ми свидѣтелствува въ Духа Светаго,) (2) че [б]имамъ голѣма скърбь и непрѣстапна мѫка на сърдцето си. (3) Защото [в]желалъ бихъ самъ азъ да съмъ анатема, *сирѣчь, отлѫченъ* отъ

ѣ Кор. 4;17. 1 Пет. 1;6,7. 4;13.
ю 2 Пет. 3;13.
я 1 Иоан. 3;2.
ѫ Ст. 22. Бит. 3;19.
ѭ Мар. 16;15. Кол. 1;23.
а Иер. 12;11.
б 2 Кор. 5;5. Ефес. 1;14.
в 2 Кор. 5;2,4.
г Лука 20;36.
д Лука 21;28. Ефес. 4;30.
е 2 Кор. 5;7. Евр. 11;1.
ж Мат. 20;22. Як. 4;3.
з Зах. 12;10. Ефес. 6;18.
и 1 Лѣт. 28;9. Псал. 7;9. Прит. 17;3. Иер. 11;20. 17;10. 20;12. Дѣян. 1;24. 1 Сол. 2;4. Отк. 2;23.
к 1 Иоан. 5;14.
л Гл. 9;11,23,24. 2 Тим. 1;9.
м Изх. 33;12,17. Псал. 1;6. Иер. 1;5. Мат. 7;23. Гл. 11;2. 2 Тим. 2;19. 1 Пет. 1;2.
н Ефес. 1;5,11.
о Иоан. 17;22. 2 Кор. 3;18. Фил. 3;21. 1 Иоан. 3;2.
п Кол. 1;15,18. Евр. 1;6. Отк. 1;5.
р Гл. 1;6. 9;24. Ефес. 4;4. Евр. 9;15. 1 Пет. 2;9.
с 1 Кор. 6;11.
т Иоан. 17;22. Ефес. 2;6.
у Числа 14;9. Псал. 118;6.
ф Гл. 5;6,10.
х Гл. 4;25.
ц Иса. 50;8,9. Отк. 12;10,11.
ч Иовъ 34;29.
ш Мар. 16;19. Кол. 3;1. Евр. 1;3. 8;1. 12;2. 1 Пет. 2;22.
щ Евр. 7;25. 9;24. 1 Иоан. 2;1.
ъ Псал. 44;22. 1 Кор. 15;30,31. 2 Кор. 4;11.
ь 1 Кор. 15;57. 2 Кор. 2;14. 1 Иоан. 4;4. 5;4,5. Отк. 12;11.
ѣ Ефес. 1;21. 6;12. Кол. 1;16. 2;15. 1 Пет. 3;22.

а Гл. 1;9. 2 Кор. 1;23. 11;31. 12;19. Гал. 1;20. Фил. 1;8. 1 Тим. 2;7.
б Гл. 10;1.
в Изх. 32;32.

Христа, заради моитѣ братя и за моитѣ по плъть роднини; (4) [г]които сж Израиляни, *и* [д]на които *принадлежатъ* усиновението, и [е]славата, и [ж]завѣтитѣ, и [з]законоположението, и [и]богослужението, и [к]обѣщанията; (5) [л]на които сж *и* отцитѣ, и [м]отъ които *се роди* по плъть Христосъ, [н]който е надъ всичко Богъ благословенъ въ вѣки. Аминъ. (6) Но [о]не може да бжде че е пропаднало словото Божие; защото не сж [п]всички Израиль тѣзи които сж отъ Израиля; (7) [р]нито защото сж сѣме Авраамово *за това сж* тѣ всички чада; но [с]«въ Исаака ще ти се нарече сѣме:» (8) сирѣчь, [т]чадата на плътьта не сж тѣ чада Божии; но чадата на обѣщанието се считатъ сѣме. (9) Защото това е словото на обѣщанието: [у]«По това врѣме ще дойда, и Сарра ще има синъ.» (10) И не току това, но и Ревека, [ф]когато зачна *два сина* отъ едного, *сирѣчь, отъ* Исаака отца нашего, (11) (защото прѣди да се родятъ *дѣцата,* и прѣди да сж сторили нѣщо добро или зло, за да остане Божието по избрание прѣдопрѣдѣление, не отъ дѣлата, но [х]отъ призивающия,) (12) рече ѝ се че [ц]«По-голѣмиятъ ще бжде рабъ на по-малкия;» (13) както е писано: [ч]«Якова възлюбихъ, а Исава възненавидѣхъ.»

(14) И тъй, какво ще речемъ? [ш]Неправда има ли въ Бога? Да не бжде! (15) Защото казва Моисею: [щ]«Ще помилвамъ когото ще помилвамъ, и ще пожаля когото ще пожаля.» (16) И тъй, не е отъ тогози който иска, нито отъ тогова който тича, но отъ Бога който милва. (17) [ъ]Защото писанието говори Фараону: «Само [ь]за това те повдигнахъ, да покажа въ тебе силата си, и да се възвѣсти името ми по всичката земя.» (18) И тъй, когото ще, милва, и когото ще, ожесточава. (19) На това ти що ми речешъ: А защо укорява? Кой се е възпротивилъ [ѣ]на волята му? (20) Но, о человѣче, ти кой си що отговаряшъ срѣщу Бога? Да ли [ю]направеното нѣщо ще рече на оногозъ който го е направилъ: Защо си ме така направилъ? (21) Или [я]нѣма власть грънчарьтъ надъ кальта, отъ едно смѣшение да направи [ѧ]единъ съсждъ за почесть, а другъ за безпочесть? (22) И *що отъ това,* ако Богъ, като е искалъ да покаже гнѣва си и да яви силата си, е търпѣлъ съ голѣмо дълготърпѣние [ѩ]съсждитѣ на гнѣва [а]приготвени за погибель; (23) и да направи *пакъ* опознато [б]богатството на славата си надъ съсждитѣ на милостьта които е [в]прѣдуготвилъ за слава,— (24) насъ които призва, [г]не само отъ Юдеитѣ, но и отъ езичницитѣ? (25) както и въ Осия казва: [д]«Ще нарека мой народъ не моя си народъ, и възлюблена невъзлюблената;» (26) [е]«И на сжщото мѣсто дѣто имъ се рече: Не сте мой народъ, тамъ ще се назоватъ синове на Бога живаго.» (27) А Исаия вика за Израиля: [ж]«Числото на синоветѣ Израилеви ако и да е колкото пѣсъкътъ на морето, [з]останъкътъ ще се спаси; (28) защото ще свърши и ще рѣши дѣло по правда; [и]понеже рѣшително дѣло ще направи Господь на земята.» (29) И както прѣдрече Исаия: [к]«Ако не би Господь Саваотъ оставилъ намъ сѣме, [л]както Содомъ бихме станали, и на Гоморъ бихме се уподобили.»

(30) И тъй що има да речемъ? [м]Че езичницитѣ които не дирѣха правда получиха правда, и [н]правда която е отъ вѣрване; (31) а Израиль който [о]дирѣше законъ на правда [п]не стигна въ законъ на правда. (32) За-

[г] Втор.7;6.
[д] Изх.4;22. Втор.14;1. Иер.31;9.
[е] 1 Цар.4;21. 3 Цар.8;11. Псал.63;2. 78;61.
[ж] Дѣян.3;25. Евр.8;8-10.
[з] Псал.147;19.
[и] Евр.9;1.
[к] Дѣян.13;32. Гл.3;2. Ефес.2;12.
[л] Втор.10;15. Гл.11;28.
[м] Лука 3;23. Гл.1;3.
[н] Иер.23;6. Иоан.1;1. Дѣян.20;28. Евр.1;8. 1 Иоан.5;20.
[о] Числа 23;19. Гл.3;3.
[п] Иоан.8;39. Гл.2;28,29. 4;12,16. Гал.6;16.
[р] Гал.4;23.
[с] Бит.21;12. Евр.11;18.
[т] Гал.4;28.
[у] Бит.18;10,14.
[ф] Бит.25;21.
[х] Гл.4;17. 8;28.
[ц] Бит.25;23.
[ч] Мал.1;2,3. Вижъ и Втор.21;15. Прит.13;24. Мат.10;37. Лука 14;26. Иоан.12;25.
[ш] Втор.32;4. 2 Лѣт.19;7. Иовъ 8;3. 34;10. Псал.92;15.
[щ] Изх.33;19.
[ъ] Гал.3;8,22.
[ь] Изх.9;16.
[ѣ] 2 Лѣт.20;6. Иовъ 9;12. 23;13. Дан.4;35.
[ю] Иса.29;16. 45;9. 64;8.
[я] Прит.16;4. Иер.18;6.
[ѧ] 2 Тим.2;20.
[ѩ] 1 Сол.5;9.
[а] 1 Пет.2;8. Юд.4.
[б] Гл.2;4. Ефес.1;7. Кол.1;27.
[в] Гл.8;28-30.
[г] Гл.3;29.
[д] Осия 2;23. 1 Пет.2;10.
[е] Осия 1;10.
[ж] Иса.10;22,23.
[з] Гл.11;5.
[и] Иса.28;22.
[к] Иса.1;9. Плачъ 3;22.
[л] Иса.13;19. Иер.50;40.
[м] Гл.4;11. 10;20.
[н] Гл.1,17.
[о] Гл.10;2, 11;7.
[п] Гал.5;4.

що? За това че не *я търси* чрѣзъ вѣрване, но като отъ дѣлата на закона; защото се [р]прѣпънаха о камика на прѣпъването; (33) както е писано: [с]«Ето полагамъ въ Сионъ каминъ на прѣпъване и канара на съблазънъ; и [т]всѣки който вѣрва въ него нѣма да се посрами.»

ГЛАВА 10.

Братие, моето сърдечно желание и молбата ми къмъ Бога за Израиля е за *тѣхното* спасение. (2) Защото свидѣтелствувамъ за тѣхъ че [а]иматъ ревность за Бога, но не по право разумѣние. (3) Понеже Божията [б]правда като не разумѣватъ, и [в]своята си правда като искатъ да възстановятъ, не се покориха на Божията правда. (4) Понеже Христосъ е [г]свършването на закона за оправдание на всѣкиго който вѣрва. (5) Защото Моисей пише за правдата която е отъ закона, *и казва:* [д]«Человѣкъ който прави тѣзи *заповѣди* чрѣзъ тѣхъ ще живѣе.» (6) А правдата която е отъ вѣра казва така: [е]«Да не речешъ въ сърдцето си: Кой ще възлѣзе на небето?» сирѣчь, да низведе Христа; (7) или: «Кой ще слѣзе въ бездната?» сирѣчь, да възведе Христа отъ мъртвитѣ. (8) Но що казва *писанието?* [ж]«Словото е близу до тебе, въ устата ти, и въ сърдцето ти;» сирѣчь, словото на вѣрата което проповѣдваме, (9) *че:* [з]Ако изповѣдашъ съ устата си Господа Исуса, и повѣрвашъ въ сърдцето си че Богъ го е възкрѣсилъ отъ мъртвитѣ, ще се спасишъ. (10) Защото съ сърдце вѣрва нѣкой за оправдание, и съ уста бива изповѣдване за спасение. (11) Защото казва писанието: [и]«Всѣки който вѣрва въ него нѣма да се посрами.» (12) Понеже [к]нѣма разлика между Юдеина и езичника; защото [л]самъ той е Господь на всички, [м]богатъ къмъ всички които го призовавать. (13) Защото, [н]«Всѣки който призове [о]името Господне ще се спаси.» (14) Какъ прочее ще призоватъ тогози въ когото не сж повѣрвали? И какъ ще повѣрватъ въ тогози за когото не сж чули? И какъ ще чуятъ [п]безъ проповѣдникъ? (15) И какъ ще проповѣдватъ ако се не проводятъ? както е писано: [р]«Колко сж прѣкрасни нозѣтѣ на тѣзи които благовѣствуватъ миръ, на тѣзи които благовѣствуватъ доброто!» (16) Но всички [с]не бѣха послушни на благовѣствуването; защото Исаия казва: [т]«Господи, кой повѣрва на онова което е чулъ отъ насъ?» (17) И тъй, вѣрата е отъ слушане, а слушането отъ словото Божие. (18) Но казвамъ: Тѣ не сж ли чули? Наистина *чули сж:* [у]«По всичката земя се разнесе гласътъ имъ, [ф]и въ краищата на вселенната рѣчитѣ имъ.» (19) И пакъ казвамъ: Израиль не разумѣ ли? Най-напрѣдъ Моисей казва: [х]«Азъ ще ви раздразня на ревнование съ *тѣзи които* не *сж* народъ, ще ви разяря съ [ц]несмисленъ народъ;» (20) а Исаия дръзнува и казва: [ч]«Намѣриха ме тѣзи които не ме търсѣха: явенъ бидохъ на тѣзи които не питаха за мене;» (21) а за Израиля казва: [ш]«Цѣлъ день простирахъ ржцѣтѣ си къмъ народъ който се не покорява и противорѣчи.»

ГЛАВА 11.

И тъй, казвамъ: [а]Отхвърлилъ ли е Богъ своя народъ? Да не бжде! защото [б]и азъ съмъ Израилянинъ, отъ сѣмето Авраамово, отъ племето Вениаминово. (2) Не е отхвърлилъ Богъ народа си когото е [в]прѣдузналъ. Или не знаете що казва писанието за Илия? какъ вика къмъ Бога противъ Израиля и казва: (3) [г]«Господи, пророцитѣ твои избиха, и олтаритѣ твои разкопаха; и самъ азъ останахъ, и искатъ и моя животъ *да вземать.*» (4) Но що му отговаря божественниятъ отвѣтъ? [д]«Оставилъ съмъ си седемь хиляди *души* мжже които не сж прѣклонили колѣно прѣдъ Ваала.» (5) [е]Така и

р Лука 2;34. 1 Кор. 1;23.
с Псал. 118;22. Иса. 8;14 28;16. Мат. 21;42. 1 Пет. 2;6-8.
т Гл. 10;11.
а Дѣян. 21;20. 22;3. Гал. 1;14. 4;17. Виж. Гл. 9;31.
б Гл. 1;17. 9;30.
в Фил. 3;9.
г Мат. 5;17. Гал. 3;24.
д Лев. 18;5. Неем. 9;29. Иез. 20:11, 13,21. Гал. 3;12.
е Втор. 30;12,13.
ж Втор. 30;14.
з Мат. 10;32. Лука 12;8. Дѣян. 8;37.
и Иса. 28;16. 49;23. Иер. 17;7. Гл. 9;33.
к Дѣян. 15;9. Гл. 3;22. Гал. 3;28.
л Дѣян. 10;36. Гл. 3;29. 1 Тим. 2;5.
м Ефес. 1;7. 2;4,7.
н Иоилъ 2;32. Дѣян. 2;21.
о Дѣян. 9;14.
п Тит. 1;3. |1;15.
р Иса. 52;7. Наумъ
с Гл. 3;3. Евр. 4;2.
т Иса. 53;1. Иоан. 12;38.
у Псал. 19;4. Мат. 24;14. 28;19. Мар. 16;15. Кол. 1;6,23.
ф Мат. 4:8. Виж. 3 Цар. 18;10.
х Втор. 32;21. Гл. 11;11.
ц Тит. 3;3.
ч Иса. 65;1. Гл. 9;30.
ш Иса. 65;2.
а 1 Цар. 12:22. Иер. 31;37.
б 2 Кор. 11;22. Фил. 3;5.
в Гл. 8;29.
г 3 Цар. 19;10,14.
д 3 Цар. 19;[illegible]
е Гл. 9;27.

въ сегашното врѣме останало е *нѣщо* остатъкъ
по избрание на благодатьта. (6)[ж]Ако ли е по
благодать, не е вече отъ дѣлата, защото *инакъ*
благодатьта не бива вече благодать; ако ли отъ
дѣлата, не е вече благодать, защото *инакъ* дѣ-
лото не е вече дѣло. (7) И тъй, що? [з]Израиль
не получи това което търсѣше; но избранитѣ
получиха, а останалитѣ ослѣпѣха, (8) (както е
писано: [и]«Даде имъ Богъ духъ на почувствие,
[к]очи да не виждатъ, и уши да не чуятъ,»)
даже до днесь. (9) И Давидъ казва: [л]«Трапе-
зата имъ да бѫде за тѣхъ примка и уловка и
съблазънь и въздаяние; (10) [м]да помрачеятъ
очитѣ имъ за да не видятъ; и гърбътъ имъ
за винаги сгърби.» (11) И тъй, казвамъ: Да
ли сѫ прѣгрѣшили та да паднатъ? Да не бѫ-
де! Но [н]чрѣзъ тѣхното падане стана спасение-
то въ езичницитѣ за да възбуди въ тѣхъ ре-
внование. (12) И ако тѣхното падане е богат-
ство на свѣта, и смаляването имъ богатство на
езичницитѣ, колко повече тѣхната пълнота!
(13) Защото на васъ езичницитѣ говоря, поне-
же [о]съмъ апостолъ на езичницитѣ: моята служ-
ба славя, (14) дано би да възбудя ревнование
въ *тѣзи които сѫ* моя плъть, [п]и да спася нѣ-
кои отъ тѣхъ. (15) Защото ако тѣхното отхвър-
ляне е примирение на свѣта, що би *друго*
било приимането *имъ* ако не оживяването
отъ мъртвитѣ? (16) И [р]ако сѫ начатките све-
ти, то и *цѣлото* замѣсване *е свето;* и ако е
светъ коренътъ, *то* и вѣтвитѣ *сѫ свети.* (17) А-
ко ли сѫ нѣкои [с]вѣтви отрѣзани, и [т]ти като
си билъ дива маслина присадилъ си се помеж-
ду тѣхъ, и си станалъ съучастникъ на кореня
и на тлъстината на маслината, (18) [у]не се хвали
срѣщу вѣтвитѣ; ако ли се хвалишъ, *то знай*
че не държишъ ти кореня, но коренътъ тебе.
(19) Но ще речешъ: Отрѣзаха се вѣтвитѣ да
се присадя азъ. (20) Добрѣ, за невѣрството
имъ отрѣзаха се, а ти за вѣрата си стоишъ:
[ф]не високоумствувай, но [х]бой се. (21) Защото
ако Богъ не пощади естественитѣ вѣтви, *па-
зи се* да не би да не пощади и тебе. (22) Вижъ
сега благостьта и строгостьта Божия: строгость
надъ падналитѣ, а благость надъ тебе [ц]ако
прѣбѫдешъ въ благостьта *му;* ако ли не, то
и [ч]ти ще бѫдешъ отсѣченъ. (23) И тѣ пакъ
[ш]ако не останатъ въ невѣрството ще се при-
садятъ; защото силенъ е Богъ да ги присади.
(24) Понеже ако ти, отсѣченъ отъ естествена-
та дива маслина, и противъ естеството, си
присаденъ на питомна маслина, колко повече
тѣ естественитѣ ще се присадятъ на своята си
маслина! (25) Защото, братие, не искамъ да не
знаете тази тайна, [щ]за да не имате себе си че
сте мѫдри, [ъ]че ослѣпѣване частно стана въ
Израиль [ь]докато влѣзе пълното *число* на ези-
чницитѣ. (26) И така всичкий Израиль ще се
спаси, както е писано: [ѣ]«Ще дойде отъ Сионъ
Избавитель, и ще отвърне нечестията отъ Я-
кова. (27) [ю]И този е завѣтътъ отъ мене къмъ
тѣхъ,» «Когато отнема грѣховетѣ имъ.» (28) По
евангелието *тѣ сѫ* неприятели за васъ, а по
избранието [я]възлюблени *Богу* заради отцитѣ.
(29) Защото дарованията и призванието Божие
не [ѫ]приимать разкайване. (30) Защото [ѭ]как-
то и вие бѣхте нѣкога си непокорни Богу,
но сега чрѣзъ тѣхното непокорство сте поми-
вани, (31) така и тѣ сега биdoха непокорни
та чрѣзъ вашето помилване да бѫдатъ поми-
вани и тѣ; (32) защото [а]Богъ затвори всички-
тѣ въ непокорство та всичкитѣ да помилва.
(33) О [б]колко е дълбоко богатството и прѣмѫ-
дростьта и знанието Божие! Колко сѫ непо-
стижими неговитѣ сѫдби, и [в]неизслѣдвани пѫ-
тищата му! (34) Защото, [г]«Кой е позналъ ума
Господень? или [д]кой е билъ нему съвѣтникъ?»
(35) или, [е]«Кой му е далъ отъ по-напрѣдъ нѣ-

ж Гл. 4;4,5. Гал. 5;4. Вижъ и Втор. 9;4,5.
з Гл. 9;31. 10;3.
и Иса. 29;10.
к Втор. 29;4. Иса. 6;9. Иер. 5;21. Иез. 12:2. Мат. 13;14. Иоан. 12;40. Дѣян. 28;26,27.
л Псал. 69;22.
м Псал. 69;23.
н Дѣян. 13;46. 18;6. 22;18,21. 28;24,28. Гл. 10;19.
о Дѣян. 9;15. 13;2. 22;21. Гл. 15;16. Гал. 1:16. 2;2,7-9. Ефес. 3;8. 1 Тим. 2;7. 2 Тим. 1;11.
п 1 Кор. 7;16. 9;22. 1 Тим. 4;16. Як. 5;20.
р Лев. 23;10. Числа 15;18-21.
с Иер. 11;16.
т Дѣян. 2;39. Ефес. 2;12,13.
у 1 Кор. 10;12.
ф Гл. 12;16.
х Прит. 28;14. Иса. 66;2. Фил. 2;12.
ц 1 Кор. 15;2. Евр. 3;6,14.
ч Иоан. 15;2.
ш 2 Кор. 3;16.
щ Гл. 12;16.
ъ Ст. 7. 2 Кор. 3;14.
ь Лука 21;24. Отк. 7;9.
ѣ Псал. 14;7. Иса. 59;20.
ю Иса. 27;9. Иер. 31;31, и др. Евр. 8;8. 10;16.
я Втор. 7;8. 9;5. 10;15.
ѫ Числа 23;19.
ѭ Ефес. 2;2. Кол. 3;7.
а Гл. 3;9. Гал. 3;22.
б Псал. 36;6.
в Иовъ 11;7. Псал. 92;5.
г Иовъ 15;8. Иса. 40;13. Иер. 23;18. 1 Кор. 2;16.
д Иовъ 36;22.
е Иовъ 35;7. 41;11.

що за да му бѫде възвърнато на него? 36 За-
щото всичко е отъ него и чрѣзъ него, и за
него. Нему слава во вѣки. Аминь.

ГЛАВА 12.

И тъй, моля ви, братие, за Божиите щедро-
сердия, да прѣдставите тѣлата ваши въ жер-
тва жива, свята, благоугодна Богу, що да бѫ-
де разумното ваше служение. 2 и несъобра-
зувайте се съ този вѣкъ, ане прѣобразувай-
те се съ обновлението на ума си за да позна-
вате отъ опитъ що е благата, угодната и съ-
вършенната воля Божия. 3 Защото казвамъ
чрѣзъ дадената ми благодать всѣкиму който
е между васъ, да не мисли за себе си
по-високо отколкото трѣбва да мисли, но да
мисли така щото да смиреномѫдрствува,
по мѣрката на вѣрата която всѣкиму е
Богъ раздѣлилъ. 4 Защото както имаме мно-
го удове въ едно тѣло, а всичкитѣ удове нѣматъ
същата работа, 5 така и ние многото едно тѣ-
ло сме въ Христа, а всѣки отъ насъ сме удове
единъ на другъ. 6 И като имаме дарования
различни по дадената намъ благодать, ако е
пророчество, да пророчествуваме съразмѣр-
но на вѣрата: 7 ако ли служение, да прилѣ-
жаваме въ служението; ако учи нѣкой, да
прѣбъдва въ учението; 8 ако увѣщава, въ
увѣщанието; който раздава, да раздава съ
простота: който началствува, да началствува
съ усърдие: който милва, да милва съ весе-
лие. 9 Любовьта да бѫде нелицемѣрна: ме-
разите отвращавайте се отъ злото, и прилѣпявай-
те се къмъ доброто. 10 Обичайте се единъ
другъ съ братска любовь: предварявайте да си
отдавате единъ на другъ почесть: 11 Не бивай-
те въ усърдието лѣниви, духомъ пламенни:
Господу служете: 12 съ надеждата радвайте се,
радостни, въ скърбь търпѣливи, въ молитва
постоянни: 13 помагайте на свѣтиитѣ въ нуж-
дитѣ имъ: отъ страннолюбие не се оставяйте.
14 Благославяйте тѣзи които ви гонятъ:
благославяйте, а не кълнете. 15 Радвай-
те се съ онѣзи които се радватъ, и плаче-
те съ онѣзи които плачатъ. 16 Едно и сѫщо
къмъ другъ мислете: не мислете ви-
соки нѣща, но да се водите по смиренитѣ:
не бивайте мѫдри сами за себе си. 17 Никому не
въздавайте зло за зло; предпромишлявайте това
което е добро прѣдъ всичкитѣ человѣци. 18 А-
ко е възможно, колкото отъ васъ зависи, жи-
вѣйте мирно съ всичкитѣ человѣци. 19 Не
си отмъщавайте, възлюбени мои, но дайте
мѣсто на гнѣва: защото е писано: «Мое е
отмъщението, азъ ще сторя въздаяние, казва
Господь.» 20 И тъй, ако е гладенъ неприя-
тельтъ ти, нахрани го; ако е жаденъ, напой
го; защото това като правишъ ще натрупашъ
жаръ на главата му. 21 Не се оставяй да

ж 1 Кор. 8;6. Кол. 1;16.
з Гал. 1;5. 1 Тим. 1;17. 2 Тим. 4;18. Евр. 13;21. 1 Пет. 5;11. 2 Пет. 3;18. Юд. 25. Отк. 1;6.

—

а 2 Кор. 10;1.
б Псал. 50;13,14. Гл. 6;13,16,19. 1 Кор. 6;13,20. 1 Пет. 2;5.
в Евр. 10;20.
г 1 Пет. 1;14. 1 Иоан. 2;15.
д Ефес. 1;18. 4;23. Кол. 1;21,22. 3;10.
е Ефес. 5;10,17. 1 Сол. 4;3.
ж Гл. 1;5. 15;15. 1 Кор. 3;10. 15;10. Гал. 2;9. Ефес. 3;2,7,8.
з Прит. 25;27. Екл. 7;16. Гл. 11;20.
и 1 Кор. 12;7,11. Ефес. 4;7.
к 1 Кор. 12;12. Ефес. 4;16.
л 1 Кор. 10;17. 12;20, 27. Ефес. 1;23. 4;25.
м 1 Кор. 12;4. 1 Пет. 4;10,11.
н Ст. 3.
о Дѣян. 11;27. 1 Кор. 12;10,28. 13;2. 14;1,6,29,31.
п Дѣян. 13;1. Гал. 6;6. Ефес. 4;11. 1 Тим. 5;17.
р Дѣян. 15;32. 1 Кор. 14;3.
с Мат. 6;1-3.
т Дѣян. 20;28. 1 Тим. 5;17. Евр. 13;7,24. 1 Пет. 5;2.
у 2 Кор. 9;7.
ф 1 Тим. 1;5. 1 Пет. 1;22.
х Псал. 34;14. 36;4. 97;10. Амос 5;15.
ц Евр. 13;1. 1 Пет. 1;22. 2;17. 3;8. 2 Пет. 1;7.
ч Фил. 2;3. 1 Пет. 5;5.
ш Лука 10;20. Гл. 5;2. 15;13. Фил. 3;1. 4;4. 1 Сол. 5;16. Евр. 3;6. 1 Пет. 4;13.
щ Лука 21;19. 1 Тим. 6;11. Евр. 10;36. 12;1. Як. 1;4. 5;7. 1 Пет. 2;19,20.
ъ Лука 18;1. Дѣян. 2;42. 12;5. Ефес. 6;18. Кол. 4;2. 1 Сол. 5;17.
ь 1 Кор. 16;1. 2 Кор. 9;1,12. Евр. 6;10. 13;16. 1 Иоан. 3;17.
ѣ 1 Тим. 3;2. Тит. 1;8. Евр. 13;2. 1 Пет. 4;9.
ю Мат. 5;44. Лука 6;28. 23;34. Дѣян. 7;60. 1 Кор. 4;12. 1 Пет. 2;23. 3;9.
я 1 Кор. 12;26.
а Гл. 15;5. 1 Кор. 1;10. Фил. 2;2. 3;16. 1 Пет. 3;8. [45;5.
аа Псал. 131;1,2. Иер.
а Прит. 3;7. 26;12. Иса. 5;21. Гл. 11;25.
б Прит. 20;22. Мат. 5;39. 1 Сол. 5;15. 1 Пет. 3;9.
в Гл. 14;16. 2 Кор. 8;21.
г Мар. 9;50. Гл. 14;19. Евр. 12;14.
д Лев. 19;18. Прит. 24;29. Ст. 17.
е Втор. 32;35. Евр. 10;30.
ж Изх. 23;4,5. Прит 25;21,22.

те побѣждава злото; но ти побѣждавай злото чрѣзъ доброто.

ГЛАВА 13.

Всѣки человѣкъ [а]да се покорява на властитѣ що сѫ надъ *него;* защото [б]нѣма власть която да не е отъ Бога, и колкото власти има *на свѣта всичкитѣ* сѫ отъ Бога отредени. (2) Тъй щото, който се противи [в]на властьта противи се на Божията наредба; и които се противятъ ще вземать осѫждане на себе си. (3) Защото владѣтелитѣ не сѫ страхъ за добритѣ работи, но за злитѣ. Искашъ ли да се не боишъ отъ властьта? [г]прави доброто и ще имашъ похвала отъ нея; (4) понеже *владѣтельтъ* е Божий слуга на тебе за добро. Ако ли правишъ зло, да се боишъ; защото не носи напразно сабята, понеже Божий слуга е, отмъстителъ *да извърши* гнѣва противъ тогози който прави злото. (5) За това, нуждно [д]е да се покорявате, не тъкмо поради гнѣва, [е]но и зарадъ съвѣстьта. (6) Понеже за това и данъ плащате, защото сѫ Божии служители които постоянно съ това се занимаватъ. (7) И тъй, [ж]отдавайте на всички кому каквото сте длъжни: комуто *сте* данъ *длъжни*, даньта; комуто бирь, бирьта; комуто страхъ, страха; комуто почесть, почестьта. (8) Не оставайте никому длъжни въ нищо освѣнъ да имате любовь единъ къмъ другиго; защото [з]който люби другиго изпълнява закона; (9) понеже *заповѣдитѣ:* [и]«Не прѣлюбодѣйствувай;» «Не убивай;» «Не кради;» «Не лъжесвидѣтелствувай;» «Не пожелай;» и коя да е друга заповѣдь въ това слово се заключава: [к]«Люби ближнаго твоего както *самаго* себе си.» (10) Любовьта не прави зло ближнему; слѣдователно любовьта е [л]изпълнение на закона.

(11) И то като знаемъ врѣмето; защото часътъ вече настана [м]да се събудимъ отъ сънъ, защото е по-близу намъ спасението сега отколкото когато повѣрвахме. (12) Нощьта прѣмина, а деньтъ наближи; и тъй, [н]нека отхвърлимъ работитѣ на тъмнината, и [о]да се облѣчемъ съ орѫжието на видѣлината. (13) Както въ день [п]да ходимъ благопристойно, не [р]по кощунства и пиянства, [с]не по курварство и похотливость, [т]не по крамоли и зависти; (14) [у]но облѣчете се съ Господа Исуса Христа, [ф]и не промишлявайте за плътьта въ похотитѣ ѝ.

ГЛАВА 14.

[а]Слабия въ вѣрата приимайте, не съ прѣпиране за мнѣнията. (2) Защото единъ вѣрва че *може* всѣкакво [б]да яде; а който е слабъ въ *вѣрата* зеле яде. (3) Който яде да не прѣзира тогозъ който не яде; и който не яде [в]да не осѫжда тогозъ който яде; защото Богъ го е приелъ. (4) Ти [г]кой си що сѫдишъ чуждъ слуга? Прѣдъ своя си Господарь стои или пада; но ще стои, защото Богъ е силенъ да го направи да стои. (5) [д]Нѣкой си има единъ день *за по-свѣтъ* отъ другъ день; а другъ има всѣки день еднакъвъ. [е]Всѣки по своя си умъ да бѫде удостовѣренъ. (6) Който различава деня, различава *го* за Господа; и който не различава деня, за Господа *го* не различава. Който яде, за Господа яде, [ж]защото благодари Богу; и който не яде, за Господа не яде, и благодари Богу. (7) Защото [з]никой отъ насъ не живѣе за себе си, и никой не умира за себе си. (8) Понеже и ако живѣемъ, за Господа живѣемъ; и ако умираме, за Господа умираме; и тъй, живѣемъ ли, умираме ли, Господни сме. (9) Защото Христосъ [и]за това и умрѣ, и възкръсна, и оживѣ, [к]да господствува надъ мъртвитѣ и надъ живитѣ. (10) А ти защо сѫдишъ брата си? или защо и ти прѣзирашъ брата си? понеже [л]ние всинца ще прѣдстанемъ на

а Тит. 3;1. 1 Пет. 2;13.
б Прит. 8;15,16. Дан. 2;21. 4;32. Иоан. 19;11.
в Тит. 3,1.
г 1 Пет. 2;14. 3;13.
д Екл. 8;2.
е 1 Пет. 2;19.
ж Мат. 22;21. Мар. 12;17. Лука 20;25.
з Ст. 10. Гал. 5;14. Кол. 3;14. 1 Тим. 1;5. Як. 2;8.
и Изх. 20;13, и драг. Втор. 5;17, и драг. Мат. 19;18.
к Лев. 19;18. Мат. 22;39. Мар. 12;31. Гал. 5;14. Як. 2;8.
л Мат. 22;40. Ст. 8.
м 1 Кор. 15;34. Ефес. 5;11. 1 Сол. 5;5,6.
н Ефес. 5;11. Кол. 3;8.
о Ефес. 6:13. 1 Сол. 5;8.
п 1 Сол. 4;12. 1 Пет. 2;12.
р Прит. 23;20. Лука 21;34. 1 Пет. 4;3.
с 1 Кор. 6;9. Ефес. 5;5.
т Як. 3;14.
у Гал. 3;27. Ефес. 4;24. Кол. 3;10.
ф Гал. 5;16. 1 Пет. 2;11.

—

а Гл. 15;1,7. 1 Кор. 8;9,11. 9;22.
б Ст. 14. 1 Кор. 10;25. 1 Тим. 4;4. Тит. 1;15.
в Кол. 2;16.
г Як. 4;12.
д Гал. 4;10. Кол. 2;16.
е Гал. 4;10.
ж 1 Кор. 10;31. 1 Тим. 4;3.
з 1 Кор. 6;19,20. Гал. 2;20. 1 Сол. 5;10. 1 Пет. 4;2.
и 2 Кор. 5;15.
к Дѣян. 10;36.
л Мат. 25;31,32. Дѣян. 10;42. 17;31. 2 Кор. 5;10. Юд. 14,15.

Христовото сѫдилище. (11) Защото е писано:
м«Живъ съмъ азъ, казва Господь, прѣдъ ме-
не ще се поклони всѣко колѣно, и всѣкий е-
зикъ Бога ще споменува.» (12) И тъй, нвсѣ-
ки отъ насъ за себе си ще даде отвѣтъ Богу.
(13) Тъй като е, да не сѫдимъ вече единъ дру-
гиго; но сѫдѣте повече това, oда не полагате за
брата си прѣпятствие или съблазнъ. (14) Зная
и увѣренъ съмъ въ Господа Иисуса пче нищо
нѣма отъ самосебе си нечисто; освѣнъ рза то-
гозь който мисли за нѣщо че е нечисто, не-
чисто е нему. (15) Но, ако е братъ ти скър-
бенъ поради яденето, ти вече не ходишъ по
любовь. Съ яденето си сне погубвай тогозъ за
когото е Христосъ умрѣлъ. (16) И тъй, тда се
не охулва вашето добро. (17) Защото уцар-
ството Божие не е ядене и пиене, но правда
и миръ и радость въ Духа Святаго. (18) По-
неже който служи Христу въ тия фугоденъ
Богу и удобренъ е отъ человѣцитѣ. (19) И тъй,
хда диримъ това което служи за миръ цп за
назидание единъ на другъ. (20) За ядене чне-
дѣй съсипва Божията работа. шВсичко е чи-
сто; но щзло е на человѣка който яде съ съ-
блазнъ. (21) Добро е да не ядешъ ъмесо, ни-
то да пиешъ вино, нито да сторишъ нѣщо въ
което се прѣпъва, или се съблазнява, или
изнемощѣва братъ ти. (22) Ти имашъ вѣра:
имай я въ себе си прѣдъ Бога: ьблаженъ който
не осѫжда себе си въ това което избира за
добро. (23) Но който се съмнѣва, той ако яде
осѫжда се; защото не яде отъ вѣра; и ѣвсѣ-
ко което не бива отъ вѣра грѣхъ е.

ГЛАВА 15.

аНие силнитѣ длъжни сме да носимъ бсла-
боститѣ на безсилнитѣ, и да не угождаваме на
себе си. (2) Но ввсѣкий отъ насъ да угожда
на ближния си за добро гза назидание.
(3) Понеже и дХристосъ не угоди на себе си,
но както е писано: е«Укоритѣ на онѣзи
които те укоряватъ паднаха върху мене.»
(4) Защото жвсичко що е отъ по-напрѣдъ пи-
сано, за поучение наше е прѣдписано, за
чрѣзъ търпѣнието и утѣшението на писанията
да имаме надежда. (5) А зБогъ на търпѣнието
и на утѣшението дано ви даде еднакомислие
помежду си по Христа Иисуса, (6) да славите
иединодушно съ едни уста Бога и Отца на Го-
спода нашего Иисуса Христа. (7) За това, кприи-
майте се единъ другъ, лкакто и Христосъ ни
прие за слава Божия. (8) И казвамъ че мИи-
сусъ Христосъ стана служитель на обрѣза-
нието заради истината Божия нда утвърди
обѣщанията къмъ отцитѣ; (9) а езичницитѣ
oда прославятъ Бога за милостьта, как-
то е писано: п«За това ще те прославя меж-
ду езичницитѣ, и на името твое ще пѣя.»
(10) И пакъ казва: р«Възвеселете се, езични-
ци, съ народа негови;» (11) и пакъ: с«Хвале-
те Господа, вси езичници, и славословете го,
вси народи.» (12) И пакъ Исаия говори: т«Ще
бѫде корень Иесеевъ,» и «който ще възлезне
да владѣе надъ езичницитѣ: на него ще се
надѣятъ езичницитѣ.» (13) А Богъ на надеж-
дата дано ви изпълни съ увсѣка радость и
миръ въ вѣрването, тъй щото чрѣзъ силата на
Святаго Духа да се прѣумножава надеждата ви.
(14) фИ самъ азъ, братие мои, увѣренъ съмъ
за васъ че и вие сте пълни съ благость, хи-
зпълнени съ всѣко знание, и можете единъ
другъ да се наставлявате. (15) Но, братие, пи-
сахъ ви нѣкакво по-дързновено като да ви
напомня, цзаради дадената ми отъ Бога бла-
годать, (16) чда бѫда служитель Иисусъ Хри-

м Иса. 45;23. Фил. 2;10.
н Мат. 12;36. Гал. 6;5. 1 Пет. 4;5.
о 1 Кор. 8;9,13. 10;32.
п Дѣян. 10;15. Ст. 2,20. 1 Кор. 10;25. 1 Тим. 4;4. Тит. 1;15.
р 1 Кор. 8;7,10.
с 1 Кор. 8;11.
т Гл. 12;17.
у 1 Кор. 8;8.
ф 2 Кор. 8;21.
х Псал. 34;14. Гл. 12;18.
ц Гл. 15;2. 1 Кор. 14;12. 1 Сол. 5;11.
ч Ст. 15.
ш Мат. 15;11. Дѣян. 10;15. Ст. 14. Тит. 1;15.
щ 1 Кор. 8;9-12.
ъ 1 Кор. 8;13.
ь 1 Иоан. 3;21.
ѣ Тит. 1:15.

а Гал. 6;1.
б Гл. 14;1.
в 1 Кор. 9;19,22. 10;24,33. 13;5. Фил. 2;4,5.
г Гл. 14;19.
д Мат. 26;39. Иоан. 5;30. 6;38.
е Псал. 69;9.
ж Гл. 4;23,24. 1 Кор. 9;9,10. 10;11. 2 Тим. 3;16,17.
з Гл. 12;16. 1 Кор. 1;10. Фил. 3;16.
и Дѣян. 4;24,32.
к Гл. 14;1,3.
л Гл. 5;2.
м Мат. 15;24. Иоан. 1;11. Дѣян. 3;25, 26. 13;46.
н Гл. 3;3. 2 Кор. 1;20.
о Иоан. 10;16. Гл. 9;23.
п Псал. 18;49.
р Втор. 32;43.
с Псал. 117;1.
т Иса. 11;1,10. Отк. 5;5. 22;16.
у Гл. 12;12. 14;17.
ф 2 Пет. 1;12. 1 Иоан. 2;21.
х 1 Кор. 8;1,7,10.
ц Гл. 1;5. 12;3. Гал. 1;15. Ефес. 3;7,8.
ч Гл. 11;13. Гал. 2;7-9. 1 Тим. 2:7. 2 Тим. 1:

стовъ въ езичницитѣ, и да вършѫ священо-
дѣйствието на благовѣствуванетô Божие, за да
бѫде [ш]приношението на езичницитѣ благо-
приятно, освещено Духомъ Светимъ. (17) И
тъй, [щ]за това което *се относя* къмъ Бога мо-
га да се похваля въ Христа Исуса; (18) защо-
то не бихъ дръзналъ да река нѣщо такова
[ъ]което не е извършилъ Христосъ чрѣзъ мене
[ь]за покорение на езичницитѣ *въ вѣрата,* сло-
вомъ и дѣломъ, (19) [ѣ]съ силата на знамения
и чудеса, съ силата на Духа Божия, така що-
то отъ Ерусалимъ и наоколо даже до Илирикъ
изпълнихъ съ *проповѣдьта на* Христовото е-
вангелие. (20) И така постарахъ се да пропо-
вѣдамъ евангелието, не тамъ дѣто бѣше извѣ-
стно името Христово, [ю]за да не зида на чу-
ждо основание; (21) но, както е писано: [я]«О-
нѣзи на които не се е възвѣстило за него ще
видятъ; и онѣзи които не сѫ чули ще разу-
мѣятъ.» (22) Това ме е и [ѫ]възпирало много
пѫти та не съмъ дошелъ при васъ. (23) Но
сега като нѣмамъ вече мѣсто по тѣзи страни,
и отъ много години насамъ като [ѭ]желая да
дойда при васъ, (24) на отхождане въ Испания
ще дойда при васъ; защото се надѣя на ми-
нуване да ви видя, и вие [а]да ме изпроводите
до тамъ слѣдъ като ви се наситя колко-годѣ.
(25) А сега [б]отхождамъ въ Ерусалимъ да по-
служа на светиитѣ. (26) Защото [в]благоволиха
Македония и Ахаия да сторятъ нѣкоя помощь
на бѣднитѣ между светиитѣ въ Ерусалимъ.
(27) Благоволиха наистина, и длъжни имъ сѫ;
защото [г]ако езичницитѣ станаха участници
тѣмъ въ духовнитѣ нѣща, [д]длъжни сѫ да имъ
послужатъ и въ тѣлеснитѣ. (28) И тъй, като
извършѫ това, и като имъ прѣвруча [е]този
плодъ, ще мина прѣзъ вашитѣ *мѣста* за И-
спания. (29) И [ж]знамъ че кога дойда при васъ
ще дойда съ изобилно благословение отъ Хри-
стовото благовѣствуване.
(30) А *при това* моля ви се, братие, за Го-
спода нашего Исуса Христа, и [з]за любовьта
на Духа, [и]да се потрудите съ мене заедно въ
молитвитѣ *си* къмъ Бога за мене, (31) [к]да се
избавя отъ противницитѣ *на вѣрата* въ Юдея,
и да бѫде благоприятна на светиитѣ моята въ
Ерусалимъ [л]услуга, (32) и [м]да дойда радостенъ
[н]съ волята Божия до васъ, и [о]да си почина
съ васъ. (33) А [п]Богъ на мира да бѫде съ
всички васъ. Аминъ.

ГЛАВА 16.

Прѣпорѫчвамъ ви Фива, сестрата наша, ко-
то е служителница на църквата [а]въ Кенхрея,
(2) [б]да я приемете въ Господа както е прили-
чно на светиитѣ, и да ѝ пристоите за какво-
то би да ѝ потрѣбва отъ васъ; защото и тя е
на мнозина пристоявала, и на самаго мене.
(3) Поздравете [в]Прискила и Акила, моитѣ въ
Христа Исуса сътрудници, (4) (които си поло-
жиха шиитѣ *подъ ножъ* за моя животъ, на
които не *съмъ* само азъ *що* благодаря, но и
всичкитѣ църкви между езичницитѣ,) и [г]до-
машната имъ църква. (5) Поздравете възлю-
бленаго ми Епенета, който е [д]начатъкъ на
Ахаия въ Христа. (6) Поздравете Мария, коя-
то се е много трудила за насъ. (7) Поздравете
Андроника и Юния, моитѣ сродници и съ ме-
не съплѣнници, които сѫ отлични между апо-
столитѣ, които още и прѣди мене бѣха *повѣр-
вали* [е]въ Христа. (8) Поздравете Амплия, въз-
любленаго ми въ Господа. (9) Поздравете Ур-
вана, нашего въ Христа сътрудника, и възлю-
бленаго ми Стахия. (10) Поздравете Апелия,
познатия за вѣренъ въ Христа. Поздравете
които сѫ отъ Аристовуловитѣ. (11) Поздравете
роднината ми Иродиона. Поздравете отъ Нар-
кисовитѣ тѣзи които сѫ въ Господа. (12) По-
здравете Трифена и Трифоса, които се трудятъ
за Господа. Поздравете любезната Персида,
която се много труди за Господа. (13) Поздра-

ш Иса. 66;20. Фил. 2;17.
щ Евр. 5;1.
ъ Дѣян. 21;19. Гал. 2;8.
ь Гл. 1;5,16,26.
ѣ Дѣян. 19;11. 2 Кор. 12;12.
ю 2 Кор. 10;13,15,16.
я Иса. 52;15.
ѫ Гл. 1;13. 1 Сол. 2;17,18.
ѭ Дѣян. 19;21. Гл. 1;11. Ст. 32.
а Дѣян. 15;3.
б Дѣян. 19;21. 20;22. 24;17.
в 1 Кор. 16;1,2. 2 Кор. 8;1. 9;2,12.
г Гл. 11;17.
д 1 Кор. 9;11. Гал. 6;6.
е Фил. 4;17.
ж Гл. 1;11.
з Фил. 2;1.
и 2 Кор. 1;11. Кол. 4;12.
к 2 Сол. 3;2.
л 2 Кор. 8;4.
м Гл. 1;10.
н Дѣян. 18;21. 1 Кор. 4;19. Як. 4;15.
о 1 Кор. 16;18. 2 Кор. 7;13. 2 Тим. 1;16. Филим. 7,20.
п Гл. 16;20. 1 Кор. 14;33. 2 Кор. 13;11. Фил. 4;9. 1 Сол. 5;23. 2 Сол. 3;16. Евр. 13;20

—

а Дѣян. 18;18.
б Фил. 2;29. 3 Иоан. 5,6.
в Дѣян. 18;2,18,26. 2 Тим. 4;19.
г 1 Кор. 16;19. Кол. 4;15. Филим. 2.
д 1 Кор. 16;15.
е Гал. 1;22.

ните Руфа, [ж]избранного въ Господа, и негова-
та и моята майка. 14 Поздравете Асинкрита,
Флегонта, Ерма, Патрова, Ермия, и братята
които сѫ съ тѣхъ. 15 Поздравете Филолога
и Юлия, Нирея и сестра му, и Олимпана, и
всичкитѣ светии които сѫ съ тѣхъ. 16 [з]По-
здравете се единъ другъ съ свето цѣлуване.
Поздравляватъ ви всичкитѣ църкви Христови.
17 И моля ви се, братие, да се предпазва-
те отъ тѣзи които [и]правятъ раздори и съблаз-
зни противъ учението което вие сте научили,
и [к]отстранявайте се отъ тѣхъ. 18 Защото
такивитѣ человѣци не служатъ Господу нашему
Иисусу Христу, но [л]на своя си търбухъ; и
[м]съ сладки и ласкателни думи прѣлъгватъ
сърдцата на простодушнитѣ. 19 Защото ва-
шето [н]послушание е на всички извѣстно: и
тъй, колкото за васъ радвамъ се. Искамъ пакъ
да бѫдете [о]мѫдри на доброто, а прости на
злото. 20 А [р]Богъ на мира скоро ще стро-
ши Сатана подъ нозѣтѣ ви. [с]Благодатьта на
Господа нашего Иисуса Христа да бѫде съ
васъ. Аминь.
21 Поздравляватъ ви [т]Тимотей, сътрудни-
кътъ мой, и сроднитѣ ми [у]Луций, и [ф]Ясонъ,
и [х]Сосипатъръ. 22 Поздравлявамъ ви въ Го-
спода азъ Тертий, който писахъ това писмо.
23 Поздравлява ви [ц]Гаий, странноприемецътъ
мой и на всичката църква. Поздравлява ви
[ч]Ерастъ, строительтъ градский, и братъ Квартъ.
24 [ш]Благодатьта на Господа нашего Иисуса
Христа да бѫде съ всички васъ. Аминь.
25 А [щ]на тогова който може да ви утвър-
ди [ъ]по моето благовѣствуване и проповѣдьта
за Иисуса Христа, [ь]по откровението на тай-
ната която е била [ѣ]умълчана отъ вѣчни врѣ-
мена, 26 а сега се е [ю]явила, и чрѣзъ проро-
ческитѣ писания по повелѣнието на вѣчнаго
Бога стана позната на всичкитѣ народи [я]за
тѣхно покоряване на вѣрата,—27 [ѫ]единому
прѣмѫдрому Богу да бѫде слава чрѣзъ Иисуса
Христа въ вѣкы. Аминь.

ж 2 Иоан. 1.
з 1 Кор. 16:20. 2 Кор. 13:12. 1 Сол. 5:26. 1 Пет. 5:14.
и Дѣян. 15:1,5,24. 1 Тим. 6:3.
к 1 Кор. 5:9,11. 2 Сол. 3:6,14. 2 Тим. 3:5. Тит. 3:10. 2 Иоан. 10.
л Фил. 3:19. 1 Тим. 6:5.
м Кол. 2:4. 2 Тим. 3:6. Тит. 1:10. 2 Пет. 2:3.
н Гл. 1:8.
о Мат. 10:16.
п 1 Кор. 14:20.
р Бит. 3:15.
с Ст. 24. 1 Кор. 16:23. 2 Кор. 13:14. Фил. 4:23. 1 Сол. 5:28. 2 Сол. 3:18. Отк. 22:21.
т Дѣян. 16:1. Фил. 2:19. Кол. 1:1. 1 Сол. 3:2. 1 Тим. 1:2. Евр. 13:23.
у Дѣян. 13:1.
ф Дѣян. 17:5.
х Дѣян. 20:4.
ц 1 Кор. 1:14.
ч Дѣян. 19:22. 2 Тим. 4:20.
ш Ст. 20. 1 Сол. 5:28.
щ Ефес. 3:20. 1 Сол. 3:13. 2 Сол. 2:17. 3:3. Юд. 24.
ъ Гл. 2:16.
ь Ефес. 1:9. 3:3-5. Кол. 1:27.
ѣ 1 Кор. 2:7. Ефес. 3:5,9. Кол. 1:26.
ю Ефес. 1:9. 2 Тим. 1:10. Тит. 1:2,3. 1 Пет. 1:20.
я Дѣян. 6:7. Гл. 1:5. 15:18.
ѫ 1 Тим. 1:17. 6:16. Юд. 25.

Къ Коринтяномъ Първото Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ, [а]призванъ [б]съ волята Божия апо-
столъ Исусъ Христовъ, и братъ [в]Состенъ, (2)па
църквата Божия която е въ Коринтъ, на [г]о-
свещенитѣ [д]въ Христа Исуса, на [е]призванитѣ
светии, наедно съ всичкитѣ които [ж]призова-
вать на всѣко мѣсто името на Исуса Христа
[з]Господа [и]нашего, *който е* и тѣхенъ и нашъ:
(3) [к]Благодать да бѫдо вамъ и миръ отъ Бога
Отца нашего и Господа Исуса Христа.

(4) [л]Благодаря Богу моему винаги за васъ за
Божията благодать дадената вамъ чрѣзъИсу-
са Христа; (5) че се обогатихте чрѣзъ него въ
всичко, въ [м]всѣко слово и всѣко знание, (6)как-
то се утвърди въ васъ [н]свидѣтелството Хри-
стово; (7) така щото вие не оставате назадъ
въ никое дарование, като [о]чакате открове-
нието на Господа нашего Исуса Христа, (8)кой-
то ще и до край [п]ви утвърди [р]*да бѫдете* не-
повинни въ деня на Господа нашего Исуса Хри-
ста. (9) [с]Вѣренъ е Богъ, чрѣзъ когото се при-
зовахте [т]въ съобщение на Сина му Исуса Хри-
ста Господа нашего.

(10) Моля ви се, братие, за името на Госпо-
да нашего Исуса Христа, всинца едно [у]да го-
ворите, и да нѣма раздори между васъ, но да
бѫдете съвършено съединени въ единъ умъ и
въ една мисъль. (11) Защото отъ *домашнитѣ*
Хлоини ми явиха за васъ, братие мои, че по-
между ви имало разпри; (12) и това го каз-
вамъ защото [ф]всѣки отъ васъ дума: Азъ съмъ
Павловъ; А азъ [х]Аполосовъ; А азъ [ц]Кифовъ;
А пъкъ азъ Христовъ. (13) Да ли Христосъ се
е [ч]раздѣлилъ? Павелъ ли се разпе за васъ?
или въ Павловото име се кръстихте? (14) Бла-
годаря Богу че не съмъ кръстилъ никого отъ
васъ освѣнъ [ш]Криспа и [щ]Гаия, (15) да не би
рекълъ нѣкой че съмъ кръстилъ въ мое име.
(16) Кръстихъ още и [ъ]Стефаниновия домъ:
освѣнъ тѣзи не зная да ли съмъ кръстилъ дру-
гиго нѣкого.

(17) Защото не ме е проводилъ Христосъ да
кръщавамъ, но да проповѣдвамъ евангелието;
[ь]не съ прѣмѫдрость въ словото, да се не осуе-
ти кръстътъ Христовъ. (18) Защото словото
за кръста [ѣ]на тѣзи които погиноватъ е [ю]без-
умство, [я]а за насъ които се спасяваме е [ѧ]си-
ла Божия. (19) Понеже е писано: [ѩ]«Ще по-
губя мѫдростьта на мѫдритѣ, и разума на раз-
умнитѣ ще отхвърля.» (20) [а]Дѣ мѫдрийтъ? дѣ
книжниятъ? дѣ *изкусниятъ* разисквателъ на

- а Рим.1;1.
- б 2 Кор.1;1. Ефес. 1;1. Кол.1;1.
- в Дѣян.18;17.
- г Юд.1.
- д Иоан.17;19. Дѣян.15;9.
- е Рим.1;7. 2 Тим.1;9.
- ж Дѣян.9;14.21. 22;16. 2 Тим.2;22.
- з Гл.8;6.
- и Рим.3;22. 10;12.
- к Рим.1;7. 2 Кор. 1;2. Ефес.1;2. 1 Пет.1;2.
- л Рим.1;8.
- м Гл.12;8. 2 Кор.8;7.
- н Гл.2;1. 2 Тим.1;8. Отк.1;2.
- о Фил.3;20. Тит. 2;13. 2 Пет.3;12.
- п 1 Сол.3;13.
- р Кол.1;22. 1 Сол. 5;23.
- с Иса.49;7. Гл.10;13. 1 Сол.5;24. 2 Сол. 3;3. Евр.10;23.
- т Иоан.15;4. 17;21. 1 Иоан.1;3. 4;13.
- у Рим.12;16. 15;5. 2 Кор.13;11. Фил. 2;2. 3;16. 1 Пет. 3;8. Гл.11;18.
- ф Гл.3;4.
- х Дѣян.18;24. 19;1. Гл.16;12.
- ц Иоан.1;42.
- ч 2 Кор.11;4. Ефес.4;5.
- ш Дѣян.18;8.
- щ Рим.16;23.
- ъ Гл.16;15,17.
- ь Гл.2;1,4,13. 2 Пет.1;16.
- ѣ 2 Кор.2;15.
- ю Дѣян.17;18. Гл.2;14.
- я Гл.15;2.
- ѧ Рим.1;16. Ст.24.
- ѩ Иов.5;12,13. Иса. 29;14. Иер.8;9.
- а Иса.33;18.

този вѣкъ? бНе обърна ли Богъ въ безумство
мждростьта на този свѣтъ? (21) Защото, впо-
неже въ Божията прѣмждрость свѣтътъ съ
мждростьта си не позна Бога, благоволи Богъ
чрѣзъ безумството на проповѣдьта да спаси
вѣрващитѣ. (22) Понеже гЮдеитѣ искатъ зна-
мения, а Елинитѣ търсятъ мждрость; (23) а
ние проповѣдваме Христа разпетъ, дза Юдеи-
тѣ съблазънь, а за Елинитѣ ебезумство;
(24) на самитѣ обаче призвани, Юдеи и Ели-
ни, Христа Божия сила и жБожия прѣмж-
дрость. (25) Защото зБожието безумно е по-
мждро отъ человѣцитѣ, и Божието немощно
е по-крѣпко отъ человѣцитѣ. (26) Понеже,
братие, виждате вашето призвание, че и*ма*
между васъ инѣма по плъть многозина мждри,
нито мнозина силни, нито мнозина благородни;
(27) но Богъ избра кбезумнитѣ на свѣта да
посрами мждритѣ; избра пакъ Богъ немощни-
тѣ на свѣта да посрами силнитѣ; (28) още и
худороднитѣ на свѣта и уничиженитѣ избра
Богъ, и лтѣзи които не сж *нищо*, мза да съ-
сипе които сж *нѣщо*; (29) нда се не похвали
прѣдъ него ни една плъть. (30) А вие сте отъ
него въ Христа Исуса, който стана за насъ
отъ Бога омждрость, и пправда, и росвеще-
ние, и сизкупуване; (31) тъй щото споредъ
както е писано: т«Който се хвали, съ Господа
да се хвали.»

ГЛАВА 2.

И азъ, братие, когато дойдохъ при васъ,
адойдохъ не съ прѣвъзходството въ слово или
въ мждрость да ви възвѣстя бсвидѣтелството
Божие; (2) защото рѣшилъ бѣхъ да не зная
между васъ нищо *друго* восвѣнъ Исуса Хри-
та и него разпетъ. (3) И газъ при васъ бѣхъ
днемощенъ, въ страхъ и въ голѣмо трепера-
не; (4) и словото ми и проповѣдьта ми ене
бивaха съ думи убѣдителни отъ человѣческа
мждрость, но жсъ доказателство отъ Духъ и
отъ сила; (5) за да бжде вѣрването ви не
чрѣзъ человѣческа мждрость, но зчрѣзъ сила
Божия. (6) А говоримъ мждрость между исъ-
вършенитѣ; но не кмждрость отъ този вѣкъ,
нито отъ господаритѣ на този вѣкъ, лкоито
прѣминаватъ; (7) но говоримъ въ тайна прѣ-
мждростьта Божия, скритата, мкоято Богъ отъ
прѣди вѣковетѣ е прѣдопрѣдѣлилъ за наша
слава; (8) нкоято никой отъ господаритѣ на
този вѣкъ не е позналъ; защото оако бяха
познали, не бяха разпели Господа на слава-
та. (9) Но споредъ както е писано: п«Око не
е видѣло, и ухо не е чуло, и на человѣкъ на
сърдцето не е дохождало това което е при-
готвилъ Богъ за тѣзи които го любятъ.»
(10) А рнамъ Богъ откри *това* чрѣзъ своя
Духъ; понеже духътъ всичко, даже и дълби-
нитѣ Божии, издирва. (11) Защото кой отъ че-
ловѣцитѣ знае человѣческитѣ нѣща сосвѣнъ
духа на человѣка който е въ него? тТака и
Божиитѣ нѣща никой ги не знае освѣнъ Ду-
ха Божий. (12) А ние приехме, не духа на
свѣта, но уДуха който е отъ Бога, за да по-
знаемъ това което е дарено намъ отъ Бога;
(13) фкоето и възвѣстяваме, не съ словеса нау-
чени отъ человѣческа мждрость, но съ *слове-*
са научени отъ Духа Светаго, като сравнява-
ме духовно съ духовно. (14) хЕстественийтъ
обаче человѣкъ не побира това което е отъ
Духа Божия; защото за него це безумие, чи

б Иовъ 12;17,20,24. Иса. 44;25. Рим. 1;22.
в Рим. 1;20,21,28. Вижъ и Мат. 11;25. Лука 10;21.
г Мат. 12;38. 16;1. Мар. 8;11. Лука 11;16. Иоан. 4;48.
д Иса. 8;14. Мат. 11;6. 13;57. Лука 2;34. Иоан. 6;60,66. Рим. 9;32. Гал. 5;11. 1 Пет. 2;8.
е Ст. 18. Гл. 2;14.
ж Рим. 1;4,16. Ст. 18.
з Кол. 2;3.
и Иоан. 7;48.
к Мат. 11;25. Як. 2;5. Вижъ и Псал. 8;2.
л Рим. 4;17.
м Гл. 2;6.
н Рим. 3;27. Ефес. 2;9.
о Ст. 24.
п Иер. 23;5,6. Рим. 4;25. 2 Кор. 5;21. Фил. 3;9.
р Иоан. 17;19.
с Ефес. 1;7.
т Иер. 9;23,24. 2 Кор. 10;17.
—
а Гл. 1;17. Ст. 4,13. 2 Кор. 10;10. 11;6.
б Гл. 1;6.
в Гал. 6;14. Фил. 3;8.
г Дѣян. 18;1,6,12.
д 2 Кор. 4;7. 10;1,10. 11;30. 12;5,9. Гал. 4;13.
е Ст. 1. Гл. 1;17. 2 Пет. 1;16.
ж Рим. 15;19. 1 Сол. 1;5.
з 2 Кор. 4;7. 6;7.
и Гл. 14;20. Ефес. 4;13. Фил. 3;15. Евр. 5;14.
к Гл. 1;20. Ст. 1,13. Гл. 3;19. 2 Кор. 1;12. Як. 3;15.
л Гл. 1;28.
м Рим. 16;25,26. Ефес. 3;5,9. Кол. 1;26. 2 Тим. 1;9.
н Мат. 11;25. Иоан. 7;48. Дѣян. 13;27. 2 Кор. 3;14.
о Лука 23;34. Иоан. 16;3. Дѣян. 3;17.
п Иса. 64;4.
р Мат. 13;11. 16;17. Иоан. 14;26. 16;13. 1 Иоан. 2;27.
с Прит. 20;27. 27;19. Иер. 17;9.
т Рим. 11;33,34.
у Рим. 8;15.
ф 2 Пет. 1;16. Гл. 1;17. Ст. 4.
х Мат. 16;23.
ц Гл. 1;18,23.
ч Рим. 8;5-7.

не може да *го* разумѣе, понеже то духовно се изпитва. (15) [ш]Но духовниятъ человѣкъ всѣко нѣщо изпитва; а той отъ никого се не изпитва. (16) Защото, [щ]«Кой е разумѣлъ умъ Господень за *да може* да го настави?» [ъ]А ние имаме умъ Христовъ.

ГЛАВА 3.

И азъ, братие, не могохъ да ви говоря [а]като на духовни, но [б]като на плътски, *и* [в]като на младенци въ Христа. (2) [г]Съ млѣко ви нахранихъ, и не съ ястие; [д]защото не можехте още *да го приемете*, а и сега още не можете. (3) Понеже сте още плътски; защото, [е]доклѣ има помежду васъ завистъ, разпря, и разногласие, не сте ли плътски, и не постъпвате ли по человѣчески? (4) Защото кога единъ казва: [ж]Азъ съмъ Павловъ, а другъ: Азъ съмъ Аполосовъ, не сте ли плътски? (5) Кой е прочее Павелъ, и кой е Аполосъ? Не сѫ ли [з]служители чрѣзъ които повѣрвахте, и *то* [и]както е Господь всѣкиму далъ? (6) [к]Азъ насадихъ, [л]Аполосъ напои; но Богъ [м]възрасти. (7) Тъй щото, нито който сади е нѣщо, [н]нито който пои, но Богъ който възрастява. (8) А който сади и който пои едно сѫ; и [о]всѣки споредъ своя си трудъ ще приеме своята си заплата. (9) Защото *ние* сме съработници [п]на Бога; *а вие* сте нива Божия, [р]Божие здание. (10) Азъ, [с]споредъ дадената ми отъ Бога благодать, като изкусенъ домоздатель [т]основание положихъ; а другъ на *него* зиде. Но [у]всѣки да гледа какъ зиде на *него*. (11) Защото никой не може да положи друго основание освѣнъ [ф]положеното, [х]което е Исусъ Христосъ. (12) И на това основание отгорѣ ако зиде нѣкой злато, сребро, драгоцѣнни камене, дърве, сѣно, слама, (13) [ц]всѣкиму работата ще стане явна; защото [ч]деньтъ ще *я* покаже, понеже съ огънь се открива; и [ш]огъньтъ ще изпита всѣкиму каква е работата. (14) На когото работата която е зидалъ устои, *той* ще [щ]земе заплата. (15) А на когото работата изгори, ще се отщети; а самъ той ще се избави, [ъ]но тъй като изъ огънь. (16) [ь]Не знаете ли че сте храмъ Божий, и Духъ Божий живѣе въ васъ? (17) Ако развали нѣкой Божия храмъ, него Богъ ще развали; защото храмътъ Божий е светъ, който *храмъ* сте вие.

(18) [ѣ]Никой да се не лъже; ако нѣкой отъ помежду ви мисли че е мѫдъръ на този свѣтъ, да стане безуменъ, за да бѫде мѫдъръ. (19) Защото [ю]мѫдростьта на този свѣтъ е безумие прѣдъ Бога; понеже е писано: [я]«Улавя мѫдритѣ въ пронирството имъ;» (20) и пакъ: [ѫ]«Господь знае помишленията на мѫдритѣ че сѫ суетни.» (21) И тъй, [ѭ]никой да се не хвали съ человѣцитѣ; защото [а]всичко е ваше: (22) Павелъ ли, или Аполосъ, или Кифа, или свѣтъ, или животъ, или смърть, или сегашното, или бѫдещето, всичко е ваше; (23) и [б]вие сте Христови, а Христосъ Божий.

ГЛАВА 4.

Всѣки человѣкъ така да ни има [а]като служители Христови и [б]строители на Божиитѣ тайни. (2) А това което се иска отъ строителе-

---

ш Прит. 28;5. 1 Сол. 5;21. 1 Иоан. 4;1.
щ Иовъ 15;8. Иса. 40;13. Иер. 23;18. Рим. 11:34.
ъ Иоан. 15;15.

а Гл. 2;15.
б Гл. 2;14.
в Евр. 5;13.
г Евр. 5;12,13. 1 Пет. 2;2.
д Иоан. 16;12.
е Гл. 1;11. 11;18. Гал. 5;20,21. Як. 3;16. Гл. 1;12.
з Гл. 4;1. 2 Кор. 3;3.
и Рим. 12;3,6. 1 Пет. 4;11.
к Дѣян. 18;4,8,11. Гл. 4;15. 9;1. 15;1. 2 Кор. 10;14,15.
л Дѣян. 18;24,27. 19;1.
м Гл. 1;30. 15;10. 2 Кор. 3;5.
н 2 Кор. 12;11. Гал. 6;3.
о Псал. 62;12. Рим. 2;6. Гл. 4;5. Гал. 6;4,5. Отк. 2;23. 22;12.
п Дѣян. 15;4. 2 Кор. 6;1.
р Ефес. 2;20. Кол. 2;7. Евр. 3;3,4. 1 Пет. 2;5.
с Рим. 1;5. 12;3.
т Рим. 15;20. Ст. 6. Гл. 4;15. Отк. 21;14.
у 1 Пет. 4;11.
ф Иса. 28;16. Мат. 16;18. 2 Кор. 11;4. Гал. 1;7.
х Ефес. 2;20.
ц Гл. 4;5.
ч 1 Пет. 1;7. 4;12.
ш Лука 2;35.
щ Гл. 4;5.
ъ Юд. 23.
ь Гл. 6;19. 2 Кор. 6;16. Ефес. 2;21,22. Евр. 3;6. 1 Пет. 2;5.
ѣ Прит. 3:7. Иса. 5;21.
ю Гл. 1;20. 2;6.
я Иовъ 5;13.
ѫ Псал. 94;11.
ѭ Гл. 1;12. 4;6. Ст. 4-6.
а 2 Кор. 4;5,15.
б Рим. 14;8. Гл. 11;3. 2 Кор. 10;7. Гал. 3;29.

—

а Мат. 24;45. Гл. 3;5. 9:17. 2 Кор. 6;4. Кол. 1;25.
б Лука 12;42. Тит. 1;7. 1 Пет. 4;10.

лите е всѣки да се намѣри вѣренъ. (3) А за
мене е твърдѣ малко нѣщо да бѫдѫ отъ васъ
или отъ человѣческа сѫдба сѫденъ; но нито
азъ самъ себе си сѫдя. (4) Защото съвѣстьта
ми въ нищо не ме изобличава; [в]но съ това
не съмъ оправданъ, а Господь е който ще ме
сѫди. (5) [г]За това, нищо недѣйте сѫди прѣ-
ди врѣме, доклѣ да дойде Господь [д]който ще
и да извади на видѣло скритото въ тъмнина-
та, и ще изяви сърдечнитѣ намѣрения; и
[е]тогазъ ще бѫде всѣкиму похвала отъ Бога.
(6) И това, братие, [ж]загатнахъ върхъ себе
си и върхъ Аполоса заради васъ, [з]да се на-
учите отъ насъ да не мѫдрувате повече отъ
писаното, [и]да се не прѣвъзнося нѣкой отъ
васъ за единого противъ другиго. (7) Защото
кой те прѣдпочита *отъ другиго?* и [к]що имашъ
което да не си приелъ? Ако ли си приелъ,
защо се хвалишъ като че не си приелъ?
(8) Сити сте вече, [л]обогатихте се вече, въ-
царихте се безъ насъ; и дано да царувате та
да бихме и ние съ васъ наедно царували.
(9) Защото ми се струва че Богъ показа насъ
апостолитѣ най-послѣдни [м]като осѫдени на
смърть; защото [н]позоръ станахме на свѣта, и
на ангели, и на человѣци: (10) [о]ние безумни
[п]заради Христа, а вие разумни въ Христа;
[р]ние немощни, а вие крѣпки; вие славни, а
ние безчестни. (11) [с]До този часъ и гладува-
ме, и жедуваме, и [т]голи сме, и сме [у]биени,
и скитаме се, (12) и [ф]трудимъ се та работимъ
съ рѫцѣтѣ си; [х]като ни укоряватъ, благосла-
вяме; като ни гонятъ, търпимъ; (13) като ни
хулятъ, молимъ се; станахме [ц]като изметъ на
свѣта, сметъ на всичкитѣ до днесъ. (14) Не
пиша това за посрамяване на васъ, но [ч]като
любезни мои чада вразумявамъ ви. (15) За-
щото ако имате хиляди наставници въ Хри-
ста, но мнозина отци нѣмате; понеже [ш]азъ
ви родихъ въ Христа Исуса чрѣзъ благовѣ-
ствуването. (16) И тъй, моля ви се, [щ]бѫдете
подражатели на мене. (17) За туй ви прово-
дихъ [ъ]Тимотея, [ь]който ми е любезно и вѣр-
но въ Господа чадо, [ѣ]който ще ви напомни
моитѣ въ Христа пѫтища, [ю]както поучавамъ
навсѣкѫдѣ [я]въ всѣка църква. (18) [ѧ]Но нѣкои
си се възгордѣха като че нѣмаше да дойда
азъ при васъ; (19) [ѩ]но ако ще Господь азъ
скоро [а]ще дойда при васъ, и ще позная, не
словото, но силата на тѣзи що сѫ се възгор-
дѣли. (20) Защото [б]царството Божие не е въ
слово, но въ сила. (21) Що искате? Съ тояга
ли [в]да дойда при васъ? или съ любовь и кро-
тъкъ духъ?

ГЛАВА 5.

Въобще се чува че между васъ има блудо-
дѣяние, и таквозъ блудодѣяние на което [а]ни-
то името помежду езичницитѣ се чува, така
щото [б]да има нѣкой бащината си [в]жена. (2) И
вие [г]сте се възгордѣли, а най-паче [д]не се
ни оскърбихте за да се изпъди отпомежду ви
този който е сторилъ туй нѣщо. (3) [е]Защото
азъ, ако и да не съмъ при васъ тѣломъ, но
духомъ съмъ при васъ, и като че съмъ тамъ
отсѫдихъ вече тогози който е това така сто-
рилъ, (4) въ името на Господа нашего Исуса
Христа, щомъ се съберете вие и моятъ духъ,
[ж]съ силата на Господа нашего Исуса Христа,

в Иовъ 9;2. Псал. 130;3. 143;2. Прит. 21;2. Рим. 3;20. 4;2.
г Мат. 7;1. Рим. 2;1,16. 14;4,10,13. Отк. 20;12.
д Гл. 3;13.
е Рим. 2;29. 2 Кор. 5;10.
ж Гл. 1;12. 3;4.
з Рим. 12;3.
и Гл. 3;21. 5;2,6.
к Иоан. 3;27. Як. 1;17. 1 Пет. 4;10.
л Отк. 3;17.
м Псал. 44;22. Рим. 8;36. Гл. 15;30,31. 2 Кор. 4;11. 6;9.
н Евр. 10;33.
о Гл. 2;3.
п Дѣян. 17;18. 26;24. Гл. 1;18, и дрг. 2;14. 3;18. Вижъ и 4 Цар. 9;11.
р 2 Кор. 13;9.
с 2 Кор. 4;8. 11;23-27. Фил. 4;12.
т Иовъ 22;6. Рим. 8;35.
у Дѣян. 23;2.
ф Дѣян. 18;3. 20;34. 1 Сол. 2;9. 2 Сол. 3;8. 1 Тим. 4;10.
х Мат. 5;44. Лука 6;28. 23;34. Дѣян. 7;60. Рим. 12;14,20. 1 Пет. 2;23. 3;9.
ц Плачъ 3;45.
ч 1 Сол. 2;11.
ш Дѣян. 18;11. Рим. 15;20. Гл. 3;6. Гал. 4;19. Филим. 10. Як. 1;18.
щ Гл. 11;1. Фил. 3;17. 1 Сол. 1;6. 2 Сол. 3;9.
ъ Дѣян. 19;22. Гл. 16;10. Фил. 2;19. 1 Сол. 3;2.
ь 1 Тим. 1;2. 2 Тим. 1;2.
ѣ Гл. 11;2.
ю Гл. 7;17.
я Гл. 14;33.
ѧ Гл. 5;2.
ѩ Дѣян. 19;21. Гл. 16;5. 2 Кор. 1;15,23.
а Дѣян. 18;21. Рим. 15;32. Евр. 6;3. Як. 4;15.
б Гл. 2;4. 1 Сол. 1;5.
в 2 Кор. 10;2. 13;10.

—

а Ефес. 5;3.
б Лев. 18;8. Втор. 22;30. 27;20.
в 2 Кор. 7;12.
г Гл. 4;18.
д 2 Кор. 7;7,10.
е Кол. 2;5.
ж Мат. 16;19. 18;18. Иоан. 20;23. 2;10. 13;[illegible]

(5) такъвъ *человѣкъ* [з]да го прѣдадемъ на [и]Сатана за погубване на плътьта, за да се спаси духътъ въ деня на Господа Исуса. (6) Не е добра [к]хвалбата ви. Не знаете ли че [л]малко квасъ всичкото тѣсто заквасва? (7) И тъй, очистете ветхия квасъ, да бждете ново тѣсто, както сте безквасни; защото [м]Христосъ, [н]пасхата наша, закланъ биде жъртва за насъ. (8) За това, [о]да празднуваме, [п]не съ ветхъ квасъ, [р]нито съ квасъ на злоба и на лукавство, но съ безквасни *хлѣбове* на искреность и на истина.

(9) Писахъ ви въ писмото [с]да нѣмате сношение съ блудници. (10) И [т]не съвсѣмъ да *нѣмате сношение* съ блудницитѣ [у]на този свѣтъ, или съ лихоимцитѣ, или съ грабителитѣ, или съ идолослужителитѣ, понеже тогазъ трѣбва [ф]да излѣзете отъ свѣта; (11) но сега ви писахъ да нѣмате сношение, [х]ако би нѣкой който се нарича братъ да е блудникъ, или лихоимецъ, или идолослужитель, или хулитель, или пияница, или грабитель; съ такъвзи [ц]нито да ядете наедно. (12) Защото що ме е *грижа* да сждя и [ч]външнитѣ? Не сждите ли вие [ш]вжтрѣшнитѣ? (13) А външнитѣ Богъ ще сжди; за това [щ]изпждете лошия отпомежду си.

ГЛАВА 6.

Нѣкой отъ васъ, кога има нѣщо съ другиго, смѣе ли да се сжди прѣдъ неправеднитѣ, а не прѣдъ светиитѣ? (2) Не знаете ли че [а]светиитѣ ще сждятъ свѣта? И тъй, вие, като ще сждите свѣта, не сте ли достойни да сждите ни най-малки работи? (3) Не знаете ли че ние ще сждимъ [б]ангели? а колко повече житейски *работи*? (4) За то, [в]житейски сждби ако имате, най-нищожнитѣ въ църквата, тѣхъ поставяйте *сждници*. (5) За *срамъ* вашъ казвамъ *това*. Така ли нѣма между васъ ни единъ мждъръ който би можелъ между братята си да отсжди? (6) Но братъ съ брата се сжди, и то прѣдъ невѣрнитѣ! (7) Сега прочее голѣмъ порокъ е за васъ дѣто имате помежду си сждби. [г]Защо по-добрѣ не оставате обидени? защо не прѣдпочитате да изгубите своето? (8) Но вие *сами* правите обида и отнимате, [д]и то отъ братя. (9) Или не знаете че неправеднитѣ нѣма да наслѣдятъ царството Божие? Недѣйте се лъга: [е]нито блудницитѣ, нито идолослужителитѣ, ни прѣлюбодѣйцитѣ, нито малакийцитѣ, нито мжжеложницитѣ, (10) нито крадцитѣ, ни лихоимцитѣ, нито пияницитѣ, нито хулителитѣ, нито грабителитѣ нѣма да наслѣдятъ царството Божие. (11) И отъ васъ нѣкои [ж]бѣхте такива; [з]но измихте се, но осветихте се, но оправдахте се съ името на Господа Исуса и съ Духа на Бога нашего.

(12) [и]Всичко ми е позволено, но не е всичко за полза; всичко ми е позволено, но азъ не ще бжда обладанъ отъ нищо. (13) [к]Ястията сж за търбуха, и търбухътъ е за ястията; но Богъ и него и тѣхъ ще унищожи. А тѣлото не е за блудодѣяние, но [л]за Господа, [м]и Господь е за тѣлото; (14) а [н]Богъ и Господа възкреси, и насъ ще [о]съ силата си да възкреси. (15) Не знаете ли че [п]вашитѣ тѣла сж удове Христови? И тъй, да взема ли удоветѣ Христови, и на блудница удове да ги направя? Да не бжде! (16) Или не знаете че който се съвкуплява съ блудница едно тѣло е *съ нея*? защото [р]«ще бждатъ,» казва, «двамата въ една плъть.»

з Иовъ 2;6. Псал. 109;6. 1 Тим. 1;20.
и Дѣян. 26;18.
к Ст. 2. Гл. 3;21. 4;19. Як. 4;16.
л Гл. 15;33. Гал. 5;9. 2 Тим. 2;17.
м Иса. 53;7. Иоан. 1;29. Гл. 15;3. 1 Пет. 1;19. Отк. 5;6,12.
н Иоан. 19;14.
о Изх. 12;15. 13;6.
п Втор. 16;3.
р Мат. 16;6,12. Мар. 8;15. Лука 12;1.
с Вижъ Ст. 2,7. 2 Кор. 6;14. Ефес. 5;11. 2 Сол. 3;14.
т Гл. 10;27.
у Гл. 1;20.
ф Иоан. 17;15. 1 Иоан. 5;19.
х Мат. 18;17. Рим. 16;17. 2 Сол. 3;6,14. 2 Иоан. 10.
ц Гал. 2;12.
ч Мар. 4;11. Кол. 4;5. 1 Сол. 4;12. 1 Тим. 3;7.
ш Гл. 6;1-4.
щ Втор. 13;5. 17;7. 21;21. 22;21,22,24.

а Псал. 49;14. Дан. 7;22. Мат. 19;28. Лука 22;30. Отк. 2;26. 3;21. 20;4.
б 2 Пет. 2;4. Юд. 6.
в Гл. 5;12.
г Прит. 20;22. Мат. 5;39,40. Лука 6;29. Рим. 12;17,19. 1 Сол. 5;15.
д 1 Сол. 4;6.
е Гл. 15;50. Гал. 5;21. Ефес. 5;5. 1 Тим. 1;9. Евр. 12;14. 13;4. Отк. 22;15.
ж Гл. 12;2. Ефес. 2;2. 1;22. 5;8. Кол. 3;7. Тит. 3;3.
з Гл. 1;30. Евр. 10;22.
и Гл. 10;23.
к Мат. 15;17. Рим. 14;17. Кол. 2;22,23.
л Ст. 15,19,20. 1 Сол. 4;3,7.
м Ефес. 5;23.
н Рим. 6;5,8. 8;11. 2 Кор. 4;14.
о Ефес. 1;19,20.
п Рим. 12;5. Гл. 12;27. Ефес. 4;12,15,16. 5;30.
р Бит. 2;24. Мат. 19;5. Ефес. 5;31.

(17) [с]Но който се съединява съ Господа единъ
духъ е съ *него*. (18) [т]Бѣгайте отъ блудодѣя-
нието. Всѣкы грѣхъ който би сторилъ чело-
вѣкъ е вънъ отъ тѣлото; но който блудствува
упротивъ своето си тѣло съгрѣшава. (19) [у]Не
знаете ли че тѣлото ваше е храмъ на Света-
го Духа който е въ васъ, когото имате отъ
Бога, и [х]не сте свои си? (20) Защото вие сте
съ цѣна [ц]купени; за то прославете Бога съ ва-
шитѣ тѣла и съ вашитѣ души, които сж Божии.

ГЛАВА 7.

А за това що ми писахте, [а]добрѣ е да се
не прикосвува человѣкъ до жена. (2) Но по
причина на блудодѣянията нека има всѣкы
своя си жена, и всѣка *жена* да има свой си
мжжъ. (3) [б]Мжжътъ да отдава на жената длъ-
жното *ней* благоразположение: подобно и же-
ната на мжжа. (4) Жената не владѣе на свое-
то си тѣло, но мжжътъ: така и мжжътъ не
владѣе на своето си тѣло, но жената. (5) [в]Не
оставайте лишени единъ отъ другъ, освѣнъ
ако е нѣщо по съгласие за врѣме за да се
упражнявате въ постъ и молитва; и пакъ се
схождайте наедно, [г]да ви не изкушава Са-
тана поради вашето невъздържание. (6) И това
го казвамъ по дозволение, [д]а не по повелѣ-
ние. (7) Защото [е]искамъ всичкитѣ человѣци да
сж [ж]каквото съмъ азъ; но [з]всѣкы има особе-
на дарба отъ Бога, единъ така, а другъ инакъ.

(8) А на нежененитѣ и на вдовицитѣ каз-
вамъ: [и]Добро е за тѣхъ ако останатъ както
и азъ. (9) Но [к]ако не могатъ да се въздър-
жатъ, нека се оженятъ; защото по-добрѣ е
да се оженятъ а не да се разжегватъ. (10) А
на ожененитѣ заржчвамъ, [л]не азъ, но Го-
сподь: [м]Жена отъ мжжа *си* да се не раз-
лжча. (11) Но ако и се разлжчи, да остане
неженена, или да се примири съ мжжа *си*.
И мжжъ да не напуща жена *си*. (12) А на
другитѣ азъ казвамъ, [н]не Господь: Ако нѣ-
кой братъ има жена невѣрница, и тя съизво-
лява да живѣе съ него, да я не напуща.
(13) И жена която има мжжъ невѣрникъ, и
той съизволява да живѣе съ нея, да го не на-
пуща. (14) Защото невѣрникътъ мжжъ освe-
щенъ бива поради жената, и невѣрницата
жена освещена бива поради мжжа; понеже
[о]инакъ чадата ви щѣха да бждатъ нечисти,
но сега сж свети. (15) Ако ли невѣрникътъ
се отлжчи, да се отлжчи: въ таквизъ нѣща
не е поробощенъ братътъ или сестрата. Но
Богъ ни призова [п]на миръ. (16) Защото що
знаешъ, жено, да ли не ще спасишъ ти мжжа?
или що знаешъ, мжжу, [р]да ли не ще спа-
сишъ ти жената? (17) Но всѣкы както му е
Богъ отдѣлилъ, и всѣкы както го е Господь
призвалъ, така да ходи; и [с]така заповѣдвамъ
по всичкитѣ църкви. (18) Обрѣзанъ ли е при-
званъ нѣкой *въ вѣрата*, да не крие обрѣзва-
нето. Необрѣзанъ ли е нѣкой призванъ, [т]да се
не обрѣзва. (19) [у]Обрѣзването е нищо, и не-
обрѣзването нищо; но *всичко е* въ [ф]пазене-
то на Божиитѣ заповѣди. (20) Всѣкы да си
остава въ това звание въ което е призванъ.
(21) Робъ ли си призванъ? Да те не е грижа;
но ако можешъ още да станешъ свободенъ по-
добрѣ употрѣби *това*, (22) защото който е робъ
призванъ въ Господа, [х]свободникъ Господень е;
така и който е свободенъ призванъ, [ц]робъ е
Христовъ. (23) [ч]Съ *скжпа* цѣна сте купени:
не бивайте роби на человѣци. (24) [ш]Въ каквото
звание е нѣкой призванъ, братие, въ него
всѣкы да си остава прѣдъ Бога.

(25) Колкото за дѣвицитѣ нѣмамъ [щ]заповѣдь
отъ Господа; но [ъ]като помилванъ отъ Господа
[ь]да съмъ вѣренъ, мнѣние давамъ. (26) И тъй, за

с Иоан. 17;21-23. Ефес. 4;4. 5;30.
т Рим. 6;12,13. Евр. 13;4
у Рим. 1;24. 1 Сол. 4;4.
ф Гл. 3;16. 2 Кор. 6;16.
х Рим. 14;7,8.
ц Дѣян. 20;28. Гл. 7;23. Гал. 3;13. Евр. 9;12. 1 Пет. 1;18,19. 2 Пет. 2;1. Отк. 5;9.

а Ст. 8,26.
б Изх. 21;10, 1 Пет. 3:7.
в Иоилъ 2;16. Зах. 7;3. Вижъ и Изх. 19;15. 1 Цар. 21;4,5.
г 1 Сол. 3;5.
д Ст. 12,25. 2 Кор. 8;8. 11;17.
е Дѣян. 26;29.
ж Гл. 9;5.
з Мат. 19;12. Гл. 12;11.
и Ст. 1,26.
к 1 Тим. 5;14
л Ст. 12,25,40.
м Мал. 2;14,16. Мат. 5;32. 19;6,9. Мар. 10;11,12. Лука 16;18.
н Ст. 6.
о Мал. 2;15.
п Рим. 12;18. 14;19. Гл. 14;33. Евр. 12;14.
р 1 Пет. 3;1
с Гл. 4;17. 2 Кор. 11;28.
т Дѣян. 15;1,5,19,24, 28. Гал. 5;2.
у Гал. 5;6. 6;15.
ф Иоан. 15;14. 1 Иоан. 2;3. 3;24.
х Иоан. 8;36. Рим. 6;18,22. Филим. 16.
ц Гл. 9;21. Гал. 5;13. Ефес. 6;6. 1 Пет. 2;16.
ч Гл. 6;20. 1 Пет. 1;18,19. Вижъ и Лев. 25;42.
ш Ст. 20.
щ Ст. 6,10,40. 2 Кор. 8;8,10.
ъ 1 Тим. 1;16.
ь Гл. 4;2. 1. Тим. 1;12

настоещата нужда мисля да е добро това, *сирѣчь,* [ѣ]че е добрѣ человѣку така да си бжде. (27) Вързанъ ли си съ жена? Не търси развързване. Отвързанъ ли си отъ жена? Не търси жена. (28) Но ако се и оженишъ не съгрѣшавашъ, и дѣвица ако се ожени не съгрѣшава; но таквизи които сж ще иматъ скърбь по плътъ; а пъкъ азъ ви съжалявамъ. (29) Това само [ю]казвамъ, братие, че останалото врѣме е кратко; за това, и тѣзи които иматъ жени да сж като че нѣматъ; (30) и които плачатъ, като че не плачатъ; и които се радватъ, като че не се радватъ; и които купуватъ, като че *нищо* не добиватъ; (31) и които иматъ сношение съ този свѣтъ, [я]като че не сж прѣдани нему; защото на този свѣтъ [љ]образътъ прѣхожда. (32) А азъ искамъ вие да сте безгрижни. [љ]Неженений се грижи за това което е Господне, какъ да угоди Господу; (33) а женений се грижи за това което е свѣтовно, какъ да угоди на жената. (34) Между жена и дѣвица има разлика: [а]неженената се грижи за това което е Господне, за да бжде света и тѣломъ и духомъ; а омъжената се грижи за това което е свѣтовно, какъ да угоди на мжжа. (35) И това го казвамъ за собствената ваша полза; не да ви наложа примка, но за благообразие и постоянно прѣбждване въ служенето Господне безъ развлѣчение *на ума.* (36) Ако ли мисли нѣкой че прави неприлично за дѣвицата си, ако ѝ е минало врѣме, и трѣбва така да бжде, нека прави каквото ще: не съгрѣшава: нека се женятъ. (37) Но който стои твърдъ на сърдцето си, и нѣма нужда, но има власть за своята си воля, и е рѣшилъ това въ сърдцето си да държи дѣвицата си *неженена,* добрѣ прави. (38) [б]Така щото който ожени дѣвицата си добрѣ прави; а който я не ожени прави по-добрѣ. (39) [в]Жената е вързана отъ закона до колкото врѣме е живъ мжжъ ѝ; ако ли умре мжжъ ѝ, свободна е да се ожени за когото ще, [г]тъкмо *да бива това* въ Господа. (40) Но [д]по моето мнѣние по-блажена е ако си остане така; а [е]мисля че и азъ имамъ Духъ Божий.

ГЛАВА 8.

Колкото за [а]идоложъртвеното, знаемъ че всинца имаме [б]знание; [в]*но* знанието възгордява, а любовьта назидава. (2) И [г]ако се има нѣкой че знае нѣщо, не е позналъ още нищо както трѣбва да познава. (3) Но ако люби нѣкой Бога, [д]той е познатъ отъ него. (4) И тъй, колкото за яденето отъ идоложъртвеното, знаемъ че [е]идолътъ е нищо на свѣта, и че [ж]освѣнъ единого *Бога нѣма* никой другъ Богъ. (5) Защото ако и да има [з]наречени Богове, или на небето или на земята, (както *се казва* че има много богове, и господари много,) (6) но [и]намъ е единъ Богъ Отецъ, [к]отъ когото е всичко, и ние сме въ него, и [л]единъ Господь Иисусъ Христосъ, [м]чрѣзъ когото е всичко, и ние чрѣзъ него. (7) Но *това* знание въ всички го нѣма; и нѣкои [н]съ съвѣсть на идола и до сега ядатъ *идоложъртвено* като жъртва на идола, и [о]съвѣстьта имъ като е слаба осквернява се. (8) А [п]яденето не ни прѣпоржчва на Бога; защото нито ако ядемъ ни се нѣщо придава, нито ако не ядемъ лишаваме се отъ нѣщо. (9) Но [р]гледайте да не би тая ваша свобода да бжде [с]съблазънь на слабитѣ. (10) Защото ако види нѣкой тебе който имашъ знание че седишъ на трапеза въ идолско капище, той като е слабъ, [т]съвѣстьта му не ще ли да се одързости да яде идоложъртвено? (11) И [у]поради твоето знание ще загине немощниятъ братъ, за когото е умрѣлъ Христосъ. (12) [ф]А като съгрѣшавате така противъ братята, и наранявате слабата имъ съвѣсть, то вие противъ Христа

[ѣ] Ст. 1,8.
[ю] Рим. 13;11. 1 Пет. 4;7. 2 Пет. 3;8,9.
[я] Гл. 9;18.
[љ] Псал. 39;6. Як. 1;10. 4;14. 1 Пет. 1;24. 4;7. 1 Иоан. 2;17.
[љ] 1 Тим. 5;5.
[а] Лука 10;40, и друг.
[б] Евр. 13;4.
[в] Рим. 7;2.
[г] 2 Кор. 6;14.
[д] Ст. 25.
[е] 1 Сол. 4;8.

—

[а] Дѣян. 15;20,29. Гл. 10;19.
[б] Рим. 14;14,22.
[в] Рим. 14;3,10.
[г] Гл. 13;8,9,12. Гал. 6;3.
[д] Изх. 33;12,17. Наумъ 1;7. Мат. 7;23. Гал. 4;9. 2 Тим. 2;19.
[е] Иса. 41;24. Гл. 10;19.
[ж] Втор. 4;39. 6;4. Иса. 44;8. Мар. 12;29. Ст. 6. Ефес. 4;6. 1 Тим. 2;5.
[з] Иоан. 10;34.
[и] Мал. 2;10. Ефес. 4;6.
[к] Дѣян. 17;28. Рим. 11;36.
[л] Иоан. 13;13. Дѣян. 2;36. Гл. 12;3. Ефес. 4;5. Фил. 2;11.
[м] Иоан. 1;3. Кол. 1;16. Евр. 1;2.
[н] Гл. 10;28,29.
[о] Рим. 14;14,23.
[п] Рим. 14;17.
[р] Гал. 5;13.
[с] Рим. 14;13,20.
[т] Гл. 10;28,32.
[у] Рим. 14;15,20.
[ф] Мат. 25;40,45.

съблазнявамъ. 13 [illegible]
[illegible]
[illegible]

Глава 9.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 3 [illegible]
[illegible]
[illegible] 4 [illegible]
[illegible] 5 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 6 [illegible]
Варнава [illegible]
(7) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
говоря това? [illegible] 8 [illegible]
(9) [illegible]
[illegible] «Не обуздавай [illegible]
[illegible]» За [illegible] Богъ?
(10) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (11) [illegible]
духовното, [illegible]
тѣлесното? (12) [illegible]
властьта надъ васъ, [illegible]
чо? Тази власть обаче [illegible] не употрѣбихме:

[illegible]
[illegible]
[illegible] 13 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 14 [illegible]
[illegible]
[illegible] 15 [illegible]
[illegible]
[illegible] 16 [illegible]
[illegible]
[illegible] 17 [illegible]
[illegible]
[illegible] 18 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 19 [illegible]
[illegible]
[illegible] 20 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (21) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Христа, [illegible]
[illegible] (22) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (23) [illegible]
[illegible]
съучастникъ. (24) Не знаете ли че които [illegible]

а Рим. 14:21. 2 Кор. 11:29
—
а Дѣян. 9;15. 13;2. 26;17. 2 Кор. 12;12. Гал. 2;7,8. 1 Тим. 2;7. 2 Тим. 1;11.
б Дѣян. 9;3,17. 18;9. 22;14,18. 23;11. Гл. 15;8.
в Гл. 3;6. 4;15.
г 2 Кор. 3;2. 12;12.
д Ст. 14. 1 Сол. 2;6. 2 Сол. 3;9.
е Мат. 13;55. Мар. 6;3. Лука 6;15. Гал. 1;19.
ж Мат. 8:14.
з 2 Сол. 3:8.9.
и 2 Кор. 10:4. 1 Тим. 1:18. 6;12. 2 Тим. 2:3. 4:7.
к Втор. 20;6. Прит. 27;18. Гл. 3;6-8.
л Иоан. 21;15. 1 Пет. 5;2.
м Втор. 25;4. 1 Тим. 5;18.
н 2 Тим. 2;6.
о Рим. 15;27. Гал. 6;6.
п Дѣян. 20;33. Ст. 15, 18. 2 Кор. 11,7,9. 1 Сол. 2;6.
р 2 Кор. 11;12.
с Лев. 6:16,26. 7:6. и др. Числа 5:9,10. 18,8-20. Втор. 10,9. 18;1.
т Мат. 10,10. Лука 10;7.
у Гал. 6;6. 1 Тим. 5:17.
ф Ст. 12. Дѣян. 18:3. 20:34. Гл. 4:12. 1 Сол. 2:9. 2 Сол. 3,8.
х 2 Кор. 11;10.
ц Рим. 1;14.
ч Гл. 3;8,14.
ш Гл. 4;1. Гал. 2;7. Фил. 1;17. Кол. 1,25.
щ Гл. 10,33. 2 Кор. 4;5. 11;7.
ъ Гл. 7,31.
ь Ст. 1.
ѣ Гал. 5;13.
ю Мат. 18;15. 1 Пет. 3;1.
я Дѣян. 16;3. 18;18. 21,23, и др.
ж Рим. 2;12,14. Гал. 3;2.
м Гл. 7;22.
а Рим. 15;1. 2 Кор. 11;29.
б Гл. 10,33.
в Рим. 11,14. Гл. 7;16.

чатъ на попрището всичкы тичатъ, а само
единъ взема наградата? [г]Така тичайте като
да я получите. (25) И всѣкий [д]подвижникъ отъ
всичко се въздържа; и тѣ за да взематъ вѣ-
нецъ тлѣненъ, а [е]ние нетлѣненъ. (26) И тъй,
азъ тичамъ така, [ж]не като на неизвѣстно
нѣщо; така бъхтя, не като че бия въздуха;
(27) но [з]умъртвявамъ тѣлото си и [и]поробощавамъ
го, че като проповѣдвамъ на другитѣ да не
би да остана азъ [к]отхвърленъ.

ГЛАВА 10.

И не искамъ, братие, да не знаете че от-
цитѣ наши бѣха всичкы [а]подъ облака, и всич-
кы [б]прѣзъ морето прѣминаха, (2) и въ облака
и въ морето всичкы се кръстиха въ Мои-
сея, (3) и всичкы [в]отъ истото духовно ястие
ядоха, (4) и всичкы [г]отъ истото духовно пи-
тие пиха; защото пиеха отъ духовния камикъ
който ги придружаваше; и тоя камикъ бѣ
Христосъ. (5) Но въ по-многото отъ тѣхъ не
благоволи Богъ; защото [д]изпомрѣха въ пу-
стинята. (6) А тѣзи нѣща станаха намъ при-
мѣри да не бѫдемъ ние желатели на злото,
както и тѣ [е]пожелаха. (7) [ж]Нито идолослужи-
тели бивайте, както нѣкои отъ тѣхъ, споредъ
писаното: [з]«Седна народътъ да яде и да пие,
и станаха да играятъ.» (8) [и]Нито да блудству-
ваме, както блудствуваха нѣкои отъ тѣхъ, [к]и
паднаха въ единъ день двадесеть и три хи-
ляди *души*. (9) Нито да изкушаваме Христа,
[л]както и нѣкои отъ тѣхъ изкусиха [м]и поги-
наха отъ змиитѣ. (10) Нито ропщайте, [н]както
възроптаха нѣкои отъ тѣхъ и [о]погинаха [п]отъ
изтрѣбителя. (11) И всичко това имъ се при-
лучаше за примѣри, и [р]написа се за поуче-
ние намъ [с]които сме достигнали послѣднитѣ
врѣмена. (12) Така, щото [т]който се мни че
стои, да гледа да не падне. (13) Васъ друго
изкушение освѣнъ человѣческо не ви е по-
стигнало: увѣренъ е обаче Богъ [у]който нѣма
да ви остави да бѫдете изкушени повече от-
колкото ви е силата, но съ изкушението на-
едно [ф]ще даде и срѣдството така щото да мо-
жете да прѣтърпѣвате. (14) За това, възлю-
блени мои, [ц]отбѣгвайте отъ идолослужението.
(15) Говоря [ч]като на разумни: сами вие сѫ-
дете това което казвамъ. (16) [ш]Чашата на бла-
гословението която благославяме не е ли при-
частие на кръвьта Христова? [щ]Хлѣбътъ кой-
то прѣломяваме не е ли причастие на Хри-
стовото тѣло? (17) Защото [ъ]единъ хлѣбъ, едно
тѣло сме ние многоцината: понеже всинца отъ
единия хлѣбъ се причащаваме. (18) Гледайте
[ь]Израиля [ѣ]по плъть: тѣзи които ядатъ жър-
твитѣ [ю]не сѫ ли причастници на жъртвеник-
ка? (19) И тъй, азъ що казвамъ? [я]това ли
че идолътъ е нѣщо, или че идолоижъртвеното
е нѣщо? *Не*. (20) Но *казвамъ*, че онова кое-
то езичницитѣ [ѧ]жъртвуватъ, жъртвуватъ го
на бѣсоветѣ, и не на Бога; а не искамъ вие
да бѫдете причастници на бѣсоветѣ. (21) [ла]Не
можете да пиете чашата Господня и [а]чашата
бѣсовска: не можете да сте причастници на
трапезата Господня и на трапезата бѣсовска.

[г] Гал. 2;2. 5;7. Фил. 2;16. 3;14. 2 Тим. 4;7 Евр. 12;1.
[д] Ефес. 6;12. 1 Тим. 6;12. 2 Тим. 2;5. 4;7.
[е] 2 Тим. 4;8. Як. 1;12. 1 Пет. 1;4. 5;4. Отк. 2;10. 3;11.
[ж] 2 Тим. 2;5.
[з] Рим. 8;13. Кол. 3;5.
[и] Рим. 6;18,19.
[к] Иер. 6;30. 2 Кор. 13;5,6.

[а] Изх. 13;21. 40;34. Числа 9;18. 14;14. Втор. 1;33. Неем. 9;12,19. Псал. 78;14. 105;39.
[б] Изх. 14;22. Числа 33;8. Ис. Нав. 4;23. Псал. 78;13.
[в] Изх. 16;15,35. Неем. 9;15,20. Псал. 78;24.
[г] Изх. 17;6. Числа 20;11. Псал. 78;15. 105;41.
[д] Числа 14,29,32,35 26;64,65. Псал. 106,26. Евр. 3;17. Юд. 5.
[е] Числа 11;4,33,34. Псал. 106;14.
[ж] Ст. 14.
[з] Изх. 32;6.
[и] Гл. 6;18. Отк. 2;14.
[к] Числа 25;1,9. Псал. 106;29.
[л] Изх. 17;2,7. Числа 21;5. Втор. 6;16. Псал. 78;18,56. 95;9. 106;14.
[м] Числа 21;6.
[н] Изх. 16;2. 17;2. Числа 14;2,29. 16;41.
[о] Числа 14;37. 16;49.
[п] Изх. 12;23. 2 Цар. 24;16, 1 Лѣт. 21;15.
[р] Рим. 15;4. Гл. 9;10.
[с] Гл. 7;29. Фил. 4;5. Евр. 10;25,37. 1 Иоан. 2;18.
[т] Рим. 11;20.
[у] Гл. 1;9.
[ф] Псал. 125;3. 2 Пет. 2;9.
[ц] Иер. 29;11.
[ц] Ст. 7. 2 Кор. 6;17. 1 Иоан. 5;21.
[ч] Гл. 8;1.
[ш] Мат. 26;26-28.
[щ] Дѣян. 2;42,46. Гл. 11;23,24.
[ъ] Рим. 12;5. Гл. 12;27.
[ь] Рим. 4;12. Гал. 6;16.
[ѣ] Рим. 4;1. 9;3,5. 2 Кор. 11;18.
[ю] Лев. 3;3. 7;15.
[я] Гл. 8;4.
[ѧ] Лев. 17;7. Втор. 32;17. Псал. 106;37. Отк. 9;20.
[ла] 2 Кор. 6;15,16.
[а] Втор. 32;38.

[illegible]

ГЛАВА 11.

[illegible]

б Втор. 32;21.
в Иез. 22;14.
г Гл. 6;12.
д Рим. 15;1,2. Ст. 33. Гл. 13;5. Фил. 2;4,21.
е 1 Тим. 4;4.
ж Изх. 19;5. Втор. 10;14. Псал. 24;1. 50;12. Ст. 28.
з Лука 10;7.
и Гл. 8;10,12.
і Втор. 10;14. Псал. 24;1. Ст. 26.
к Рим. 14;16.
л Рим. 14;6. 1 Тим. 4;3,4.
м Кол. 3,17. 1 Пет. 4;11.
н Рим. 14;13. Гл. 8;13. 2 Кор. 6;3.
о Деян. 20;28. Гл. 11;22. 1 Тим. 3;5.
п Рим. 15;2. Гл. 9;19,22.
р Ст. 24.

—

а Гл. 4;16. Ефес. 5;1. Фил. 3;17. 1 Сол. 1;6. 2 Сол. 3;9.
б Гл. 4;17.
в Гл. 7;17. 2 Сол. 2;15. 3;6.
г Ефес. 5;23.
д Бит. 3;16. 1 Тим. 2;11,12. 1 Пет. 3;1,5,6.
е Псал. 14;33. Гл. 15;27,28. Фил. 2;7-9.
ж Гл. 12;10,28. 14;1, и пр.
з Деян. 21;9.
и Втор. 21;12.
і Числа 5;18. Втор. 22;5.
к Бит. 1;26,27. 5;1. 9;6.
л Бит. 2;21,22.
м Бит. 2;18,21,22.
н Бит. 24;65.
о Екл. 5;6.
п Гал. 3;28.
р Рим. 11;36.
с 1 Тим. 6;4.
т Гл. 7;17. 14;33.
у Гл. 1;10-12. 3;3.
ф Мат. 18;17. Лука 17;1. Деян. 20;30. 1 Тим. 4;1. 2 Пет. 2;1,2.
х Лука 2;34. 1 Иоан. 2;19. [illegible] 13;3.

дето Господня вечеря; (21) защото на яденето всѣки бърза да вземе своята си вечеря прѣди другиго; и единъ остава гладенъ, а [ч]другъ се напива. (22) Кѫщи ли нѣмате да ядете и да пиете? или [ш]църквата Божия прѣзирате, [щ]и посрамяте тѣзи които нѣматъ *нищо?* Що да ви река? Да ви захвалямъ ли за това? Не *ви* захвалямъ. (23) Защото [ъ]азъ отъ Господа приехъ това което ви и прѣдадохъ, [ь]че Господь Исусъ прѣзъ нощьта на прѣдаването му взе хлѣбъ, (24) и като благодари прѣломи, и рече: Вземете, яжте; това е тѣлото мое което за васъ се ломи: това правете за мое възпоминание. (25) Тъка и чашата слѣдъ вечерянето *взе,* и рече: Тая чаша е новий завѣтъ въ моята кръвь: това правете, всѣки пѫть когато пиете, за мое възпоминание. (26) Защото всѣки пѫть когато ядете този хлѣбъ и пиете тази чаша, смъртьта Господня възвѣстявате [ѣ]доклѣ дойде той. (27) [ю]Така щото който яде този хлѣбъ или пие чашата Господня недостойно повиненъ ще бѫде на тѣлото и кръвьта Господня. (28) Но [я]да изпитва человѣкъ себе си, и така да яде отъ хлѣба и да пие отъ чашата; (29) защото който яде и пие недостойно, той яде и пие осѫждание на себе си като не отличава тѣлото Господне. (30) Отъ това *има* измежду ви мнозина немощни и болни, а доста и умиратъ. (31) Защото [ѫ]ако бихме сами себе си сѫдили, не бихме били сѫдени (32) Но когато биваме сѫдени, [ѭ]наказваме се отъ Господа за да не бѫдемъ осѫдени наедно съ свѣта. (33) За това, братие мои, когато се събирате да ядете, чакайте се единъ другъ (34) [а]ако ли е нѣкой гладенъ, да яде [б]у дома си, за да се не събирате за осѫждане. А за друго що остава, [в]когато дойда [г]ще наредя.

ГЛАВА 12.

А [а]за духовнитѣ *дарби,* братие, не искамъ да не знаете. (2) *Вие* знаете че [б]бѣхте езичници, влачими къмъ [в]нѣмитѣ идоли, както се водѣхте. (3) За това ви увѣдомявамъ [г]че никой като говоря съ Духъ Божий не казва анатема Исусу, [д]и никой не може да нарече Исуса Господь освѣнъ чрѣзъ Духа Светаго. (4) [е]Има различия на дарбитѣ, но [ж]Духътъ е истийтъ. (5) [з]Има различия на служенията, но Господь е истийтъ. (6) Има и различия на дѣйствията, но Богъ е истийтъ [и]който дѣйствува все во все.

(7) А [к]всѣкиму се дава явлението на Духа за полза. (8) Защото едному се дава чрѣзъ Духа [л]слово на прѣмѫдрость, а другиму [м]слово на знание по истия Духъ; (9) [н]другиму пъкъ вѣра чрѣзъ истия Духъ, а [о]другиму дарби на изцѣления пакъ чрѣзъ истия Духъ *се даватъ;* (10) а [п]другиму дѣйствие на чудеса, другиму пророчество, а [р]другиму разпознаване на духоветѣ, и [с]другиму различни езици, [т]другиму пъкъ тълкуване на езици. (11) А всичко това го дѣйствува единийтъ и този истий Духъ, който всѣкиму особно [у]раздѣлява [ф]както му е угодно.

(12) Защото [х]както тѣлото е едно а има много удове, и всичкитѣ удове на едното тѣло, ако и много да сѫ, *пакъ* едно тѣло сѫ, [ц]така и Христосъ. (13) Защото всички ние [ч]чрѣзъ единия Духъ се кръстихме *да сме* въ едно тѣло, [ш]и Юдеи и Елини, и раби и свободни; [щ]и всинца въ единъ Духъ се напоихме. (14) За-

---

ч 2 Пет 2:13 Юд. 12.
ш Гл 10;32.
щ Як. 2;6.
ъ Гл 15,3. Гал. 1.1,11,12.
ь Мат 26;26. Мар. 14;22 Лука 22;19.
ѣ Иоан 14:3. 21;22. Дѣян. 1;11. Гл. 4;5. 15,23. 1 Сол. 4;16. 2 Сол 1;10. Юд. 14. Отк. 1;7.
ю Числа 9;10,13. Иоан. 6;51,63,64. 13,27. Гл. 10;21.
я 2 Кор. 13;5. Гал 6;4.
ѫ Псал. 32;5. 1 Иоан. 1;9.
ѭ Псал. 94;12,13. Евр. 12;5-11.
а Ст. 21.
б Ст. 22.
в Гл. 4;19.
г Гл. 7;17. Тит. 1;5.

—

а Гл. 14;1,37.
б Гл. 6;11. Ефес. 2;11,12. 1 Сол. 1;9. Тит. 3;3. 1 Пет. 4;3.
в Псал. 115;5.
г Мар. 9;39. 1 Иоан. 4;2,3.
д Мат. 16;17. Иоан. 15;26. 2 Кор. 3;5.
е Рим. 12;4, и др. Евр. 2;4. 1 Пет. 4;10.
ж Ефес. 4;4.
з Рим. 12;6-8 Ефес. 4;11.
и Ефес. 1;23.
к Рим. 12;6-8. Гл. 14;26. Ефес. 4;7. 1 Пет. 4;10,11.
л Гл. 2;6,7.
м Гл. 1;5. 13;2. 2 Кор. 8;7.
н Мат. 17;19,20, Гл. 13;2. 2 Кор. 4;13.
о Мар. 16;18. Як. 5;14.
п Мар. 16;17. Ст. 28,29. Гал. 3;5.
р Рим. 12;6. Гл. 13;2. 14;1, и др.
с Гл. 14;29. 1 Иоан. 4;1.
т Дѣян. 2;4. 10;46. Гл. 13;1.
у Рим. 12;6. Гл. 7;7. 2 Кор. 10;13. Ефес. 4;7.
ф Иоан. 3;8. Евр. 2;4.
х Рим. 12;4,5. Ефес. 4;4,16.
ц Ст. 27. Гал. 3;16.
ч Рим. 6;5.
ш Гал. 3;28. Ефес. 2;13,14,16. Кол. 3;11.
щ Иоан. 6;63. 7;37-39.

щото тѣлото не е единъ удъ, но много. (15) А-
ко речеше ногата: Понеже не съмъ ржка не
съмъ отъ тѣлото, да ли за това тя не е отъ
тѣлото? (16) И ако речеше ухото: Понеже не
съмъ око не съмъ отъ тѣлото, да ли за това
то не е отъ тѣлото? (17) Ако бѣше всичкото
тѣло око, дѣ *щѣше да е* слушането? ако ли
все слушане, дѣ обонянието? (18) Но сега [ч]Богъ
е положилъ удоветѣ всѣки единъ отъ тѣхъ въ
тѣлото [ш]както е изволилъ. (19) Ако бѣха били
всичкитѣ единъ удъ, дѣ *щѣше да е* тѣлото?
(20) Но сега удове сж много, а тѣло едно.
(21) И не може окото да рече на ржката: Нѣ-
мамъ потрѣба отъ тебе; или пъкъ главата на
нозѣтѣ: Нѣмамъ потрѣба отъ васъ. (22) Но у-
доветѣ на тѣлото които се виждатъ че сж по-
слаби, тѣ сж много по-потрѣбни. (23) И тѣзи
части на тѣлото които ни се виждатъ за по-
безчестни, тѣмъ повече почесть прилагаме; и
неблагообразнитѣ наши *удове* иматъ по-голѣ-
мо благообразие. (24) А благообразнитѣ наши
удове нѣматъ нужда. Но Богъ е разпоредилъ
тѣлото като е далъ на лишеното по-голѣма по-
честь; (25) за да нѣма раздоръ въ тѣлото, но
удоветѣ да иматъ щото попечение единъ за
другъ. (26) И ако страда единъ удъ, всичкитѣ у-
дове състрадатъ; ако ли се славя единъ удъ,
всичкитѣ удове се радватъ съ него заедно. (27) А
[щ]вие сте тѣло Христово, и частно [ю]удове.

(28) И [я]едни постави Богъ въ църквата,
първо [ѧ]апостоли, второ [ѧа]пророци, трето у-
чители. послѣ [а]чудеса. напокопъ [б]дарби на
изцѣление, [в]помагания, [г]управления, разни
езици. (29) Всичкитѣ апостоли ли сж? всички-
тѣ пророци ли сж? всичкитѣ учители ли сж?
всички *дѣиствуватъ* ли чудеса? (30) всички и-
матъ ли дарби на изцѣление? всички говорятъ
ли езици? всички тълкуватъ ли? (31) [д]Имай-
те ревность за по-добритѣ дарби; и *азъ* още
по-прѣвъзходенъ пжть ви показвамъ.

ГЛАВА 13.

Ако говоря съ человѣчески и ангелски е-
зици, а любовь нѣмамъ, ще съмъ мѣдь що
звънти или кимвалъ що дрънка. (2) И [а]ако
имамъ пророчество, и зная всичкитѣ тайни и
всѣко знание, и ако имамъ всичката вѣра
[б]щото и гори да прѣмѣстямъ, а любовь нѣ-
мамъ, нищо не съмъ. (3) И [в]ако раздамъ всич-
кия си имотъ за прѣхрана *на сиромаситѣ*, и
ако прѣдамъ тѣлото си на изгорѣване. а любовь
нѣмамъ, нищо не се ползувамъ. (4) [г]Любовьта
дълготърпи, благосклонна е; любовьта не за-
вижда: любовьта не се прѣвъзнося, не се гор-
дѣе, (5) не безобразствува, [д]не дири своето си,
не се раздражава, не мисли зло, (6) на не-
правдата се [е]не радва, а [ж]сърадва се на исти-
ната, (7) [з]всичко прѣтърпѣва, на всичко хва-
ща вѣра, на всичко се надѣе, всичко търпи.
(8) Любовьта никога не отпада; *другитѣ* оба-
че. пророчества ли сж, ще се прѣкратятъ;
езици ли сж, ще прѣстанатъ; знание ли е,
ще изчезне. (9) Защото [и]отчасти знаемъ, и
отчасти пророкуваме; (10) но когато дойде съ-
вършеното, тогазъ това което е отчасти ще се
прѣкрати. (11) Когато бѣхъ младенецъ, като
младенецъ говорѣхъ, като младенецъ мждру-
вахъ, като младенецъ размишлявахъ; но от-
като станахъ мжжъ, напуснахъ което е мла-
денческо. (12) Защото [к]сега видимъ мрачкаво
както прѣзъ огледало, а тога *ще гледаме* [л]ли-
це съ лице; сега познавамъ отчасти. а тога
ще позная както съмъ и позната. (13) А сега
оставатъ тѣзи тритѣ, вѣра, надежда, любовь;
но най-голѣма отъ тѣхъ е любовьта.

ГЛАВА 14.

Слѣдвайте любовьта, и [а]желайте съ ревность
духовнитѣ *дарби*, [б]а най-паче да пророче-
ствувате. (2) Защото [в]който говори езикъ *не-
знаенъ* не говори на человѣци, но Богу: за-
щото никой *му* не проумѣва, но духомъ тай-
ни говори; (3) а който пророчествува говори
на человѣци *за* назидание и увѣщание и утѣ-
шение. (4) Който говори *незнаенъ* езикъ на-
зидава себе си; а който пророчествува нази-

ч Ст. 28.
ш Рим. 12;3. Гл. 3;5.
Ст. 11.
щ Рим. 12;5. Ефес.
1;23. 4;12. 5;23,30.
Кол. 1;24.
ю Ефес. 5;30.
я Ефес. 4;11.
ѧ Ефес. 2;20. 3;5.
ѧа Дѣян. 13;1.
Рим. 12;6.
а Ст. 10.
б Ст. 9.
в Числа 11;17.
г Рим. 12:8. 1 Тим.
5;17. Евр. 13;17,24.
д Гл. 14;1,39.
а Гл. 12;8-10,28.
14;1, и др. Виж
и Мат. 7;22.
б Мат. 17;20. Мар.
11;23. Лука 17,6.
в Мат. 6;1,2.
г Прит. 10;12.
1 Пет. 4;8.
д Гл. 10;24. Фил. 2;4.
е Иоан. 10;3.
Рим. 1;32.
ж 2 Иоан. 4.
з Рим. 15;1. Гал. 6;2.
2 Тим. 2;24.
и Гл. 8;2.
к 2 Кор. 3:18. 5;7.
Фил. 3;12.
л Мат. 18;10.
1 Иоан. 3;2.
—
а Гл. 12;31.
б Числа 11;25,2[illegible]
в Дѣян. 2;4. 1[illegible]

дава църквата. (5) Искамъ всички да говорите
езици, а повече да пророчествувате; защото
който пророчествува по-горенъ е отъ тогози
който говори *разни* езици, освѣнъ ако тълку-
ва за да вземе църквата назидание. (6) И се-
га, братие, ако дойда при васъ и говоря *не-
знайни* езици, какво ще ви ползувамъ ако ви
не говоря или [г]съ откровение, или съ позна-
ние, или съ пророчество, или съ поучение?
(7) И бездушнитѣ нѣща които издаватъ гласъ,
свирка или китара, ако не дадатъ отличител-
ни звукове, какъ ще се познае това което сви-
рятъ съ свирката или съ китарата? (8) Защо-
то ако би издала тржбата неопрѣдѣленъ гласъ,
кой би се приготвилъ на бой? (9) Така и вие
ако не дадете съ езика си вразумителни рѣ-
чи, какъ ще се познае това което говорите?
защото на вѣтъръ ще говорите. (10) Толкозъ
вида гласове се случаватъ на свѣта; и ни е-
динъ отъ тѣхъ *не е* безъ значение. (11) И
тъй, ако не разумѣя значението на гласа ще
бжда другоезиченъ за тогози който говори, и
този който говори другоезиченъ за мене.
(12) Така и вие, понеже сте ревнители на ду-
ховнитѣ *дарования*, старайте се да се прѣу-
множатъ у васъ за назидание на църквата.
(13) За това, който говори езикъ *незнаенъ*,
нека се моли *за дарбата* и да тълкува. (14) За-
щото, ако се моля по езикъ *незнаенъ*, духътъ
ми се моли, а умътъ ми остава безплоденъ.
(15) И тъй, що е? Ще се моля съ духа си,
ще се моля и съ ума си; [д]ще пѣя съ духа
си, [е]ще пѣя и съ ума си. (16) Понеже ако
славословишъ съ духа си, онзи който е отъ
реда на простацитѣ какъ ще рече [ж]на твоето
благодарение, Аминъ, като не знае що гово-
ришъ? (17) Защото ти благодаришъ добрѣ, но
другиятъ не се назидава. (18) Благодаря Богу
моему че азъ отъ всички васъ повече езици
говоря. (19) Но въ църква прѣдпочитамъ да
изговоря петь думи съ ума си за да наставя
и други, а не десеть хиляди думи съ езикъ
незнаенъ. (20) Братие, [з]не бивайте по ума
дѣца, но [и]бивайте младенци по злобата, а по
ума съвършени мжже. (21) [к]Въ закона е пи-
сано: [л]«Съ други езици и съ други устни ще
говоря на тоя народъ; и нито така ще ме
послушатъ, казва Господь» (22) За това ези-
цитѣ сж бѣлѣгъ, не за тѣзи които вѣрватъ,
но за тѣзи които не вѣрватъ; а пророчестве-
то е, не за тѣзи които не вѣрватъ, но за тѣ-
зи които вѣрватъ (23) И тъй, ако се събере
всичката църква наедно и всичкитѣ начнатъ
да говорятъ по *незнайни* езици, а влѣзатъ
простаци или невѣрни, [м]не ще ли да рекатъ
че вие сте полудѣли? (24) Ако ли всички про-
рочествуватъ, и влѣзе нѣкой невѣрникъ или
простакъ, той отъ всички се изобличава и отъ
всички се изпитва; (25) и така, скришнитѣ на
сърдцето му ставатъ явни; и тъй, ще падне
на лицето си, ще се поклони Богу, и ще въз-
вѣсти [н]че наистина Богъ е между васъ.
(26) И тъй, братие, що има? Кога се съби-
рате, всѣки отъ васъ псаломъ [о]има, поучение
има, езикъ има, откровение има, тълкование
има. [п]Всичко да бива за назидание. (27) Ако
говори нѣкой езикъ *незнаенъ*, *да говорятъ* по
двама, или най-много по трима, и на редъ; а
единъ да тълкува. (28) Ако ли нѣма тълкова-
тель, да мълчи въ църква, си да говори на се-
бе си и Богу. (29) А пророци да говорятъ два-
ма или трима, а [р]другитѣ да разсжждатъ;
(30) ако ли дойде откровение на другиго отъ
седещитѣ, [с]първиятъ да млъкнува. (31) Защо-
то единъ слѣдъ другъ всинца можете да про-
рочествувате, за да се научаватъ всички и
всички да се утѣшаватъ. (32) И [т]духоветѣ про-
роческиі покоряватъ се на пророцитѣ. (33) За-
щото Богъ не е *Богъ* на немирство, но на
миръ, [у]както по всичкитѣ църкви на светии-
тѣ. (34) [ф]Женитѣ ви да мълчатъ въ църквитѣ,
защото не имъ е простено да говорятъ, [х]но
да се покоряватъ [ц]както и законътъ казва.
(35) Ако ли искатъ да научатъ нѣщо, да пи-
татъ мжжетѣ си у дома си; защото е срамо-
тно на жени да говорятъ въ църква. (36) Сло-
вото Божие отъ васъ ли излѣзе? или е само
до васъ достигнало? (37) [ч]Ако мисли нѣкой
че е пророкъ или духовенъ, нека узнае че
това което ви пиша е заповѣди Господни.
(38) Но ако не разумѣва нѣкой, да не разу-
мѣва. (39) За това, братие, [ш]имайте ревность

г Ст. 26.
д Ефес 5;19. Кол. 3;16.
е Псал. 47;7.
ж Гл. 11;24.
з Псал. 131;2. Мат. 11;25. 18;3. 19;14. Рим. 16;19. Гл. 3;1. Ефес. 4;14. Евр. 5;12,13.
и Мат. 18;3. 1 Пет. 2;2.
к Иоан. 10;34.
л Иса. 28;11,12.
м Дѣян. 2;13.
н Иса. 45;14. Зах. 8;23.
о Ст. 6. Гл. 12;8-10.
п Гл. 12;7. 2 Кор. 12;19. Ефес. 4;12.
р Гл. 12;10.
с 1 Сол. 5;19,20.
т 1 Иоан. 4;1.
у Гл. 11;16.
ф 1 Тим. 2;11,12.
х Гл. 11;3. Ефес. 5;22. Кол. 3;18. Тит. 2;5. 1 Пет. 3;1.
ц Бит. 3;16.
ч 2 Кор. 10;7. 1 Иоан. 4;6.
ш Гл. 12;31. 1 Сол. 5;20.

да пророчествувате, и не възбранявайте да
говорятъ езици. (40) [щ]Всичко да бива благоо-
бразно и редовно.

ГЛАВА 15.

Още, братие, увѣдомявамъ ви евангелието
[а]което ви проповѣдахъ, което и приехте, [б]въ
което и стоите, (2) [в]чрѣзъ което се и спася-
вате ако държите споредъ както ви съмъ бла-
говѣстилъ, [г]освѣнъ ако не сте напразно по-
вѣрвали. (3) Защото ви [д]прѣдадохъ най-първо
онова [е]което и приехъ, *сирѣчь*, че Христосъ
умрѣ за грѣховетѣ ни [ж]споредъ писанията;
(4) и погребенъ бѣ, и възкръсна въ третия
день [з]споредъ писанията; (5) [и]и яви се на
Кифа, послѣ [к]на дванадесетьтѣ. (6) Слѣдъ то-
ва се яви на повече отъ петстотинъ братя
изведнъжъ, отъ които повечето и до сега сж
живи, а нѣкои и почиваха. (7) Послѣ се яви
Якову, [л]послѣ на всичкитѣ апостоли; (8) [м]а
най-послѣ отъ всички яви се и на мене като
на нѣкой извергъ. (9) Защото азъ съмъ [н]най-
малкиятъ отъ апостолитѣ, който не съмъ до-
стоенъ и апостолъ да се нарека, защото [о]го-
нихъ църквата Божия. (10) Но съ Божията
[п]благодать съмъ каквото съмъ; и неговата на
мене благодать не бѣ праздна, но трудихъ се
[р]повече отъ всички тѣхъ; [с]не азъ обаче, но
Божията благодать която е съ мене. (11) И
тъй, или азъ или тѣ, така проповѣдваме, и
така сте повѣрвали.

(12) А когато се проповѣдва Христосъ че е
възкръсналъ отъ мъртвитѣ, какъ казватъ нѣ-
кои отъ помежду ви че нѣма възкресение на
мъртвитѣ? (13) Ако нѣма възкресение на мър-
твитѣ, [т]то нито Христосъ е възкръсналъ; (14) и
ако Христосъ не е възкръсналъ, то праздна е
нашата проповѣдь, праздна и вашата вѣра.
(15) Намѣрваме се още и лъжесвидѣтели на
Бога; защото [у]свидѣтелствувахме за Бога че
е възкресилъ Христа; когото не е възкресилъ
ако е тъй че мъртвитѣ не възкръсватъ.
(16) Защото ако мъртвитѣ не възкръсватъ,
не е нито Христосъ възкръсналъ; (17) ако ли
Христосъ не е възкръсналъ, суетна е вѣрата
ви; [ф]още сте въ грѣховетѣ си. (18) То и тѣ-
зи които сж почивали въ Христа погинали
сж. (19) [х]Ако само въ този животъ се надѣ-
еме на Христа, то сме най-окаянни отъ всич-
китѣ человѣци. (20) А нинѣ [ц]Христосъ въз-
кръсна отъ мъртвитѣ, и [ч]стана начатъкъ на
починалитѣ. (21) Понеже [ш]както чрѣзъ чело-
вѣка смъртьта *дойде*, така [щ]чрѣзъ человѣка
и възкресението на мъртвитѣ. (22) Защото
както чрѣзъ Адама всички умиратъ, така чрѣзъ
Христа всички ще оживѣятъ. (23) Но [ъ]всѣки
на реда си; Христосъ начатъкъ, послѣ които
сж Христови въ пришествието негово. (24) На-
покона *ще бжде* скончанието [ь]когато прѣдаде
царството Богу и Отцу, когато унищожи всѣ-
ко началство и всѣка власть и сила; (25) за-
щото трѣбва да царува [ѣ]доклѣ положи всич-
китѣ врагове подъ нозѣтѣ си. (26) [ю]Най-по-
слѣденъ врагъ *който* се унищожава е смърть-
та. (27) Защото [я]«всичко покори подъ нозѣтѣ
му;» а когато говори че всичко е покорено,
явно е че освѣнъ тогози който е покорилъ
нему всичкото; (28) а [ѧ]когато се покори не-
му всичко, тогазъ [ѩ]и самъ си Синътъ ще се
покори на тогози който е покорилъ нему всич-
кото, за да бжде Богъ все въ все. (29) Поне-
же какво ще сторятъ тия които се кръщаватъ
заради мъртвитѣ ако никакъ мъртвитѣ не въз-
кръсватъ? защо ли се и кръщаватъ заради
мъртвитѣ? (30) [а]Защо ли и ние всѣки часъ

щ Ст.33.
а Гал.1;11.
б Рим.5;2.
в Рим.1;16. Гл.1;21.
г Гал.3;4.
д Гл.11;2,23.
е Гал.1;12.
ж Псал.22;15, и дрг. Дан.9;26. Зах.13;7. Лука24;26,46. Дѣян.3;18. 26;23. 1 Пет.1;11. 2;24.
з Псал.2;7. 16;10. Иса.53;10. Осия 6;2. Лука24;26,46. Дѣян.2;25-31. 13;33-35. 26;22,23. 1 Пет.1;11.
и Лука24;34.
к Мат.28;17. Мар.16;14. Лука24;36. Иоан.20;19,26. Дѣян.10;41.
л Лука24;50. Дѣян.1;3,4.
м Дѣян.9;4,17. 22;14,18. Гл.9;1.
н Ефес.3;8.
о Дѣян.8;3. 9;1. Гал.1;13. Фил.3;6. 1 Тим.1;13.
п Ефес.3;7,8.
р 2 Кор.11;23. 12;11.
с Мат.10;20. Рим.15;18,19. 2 Кор.3;5. Гал.2;8. Ефес.3;7. Фил.2;13.
т 1 Сол.4;14.
у Дѣян.2;24,32. 4;10,33. 13;30.
ф Рим.4;25.
х 2 Тим.3;12.
ц 1 Пет.1;3.
ч Дѣян.26;23. Ст.23. Кол.1;18. Отк.1;5.
ш Рим.5;12,17.
щ Иоан.11;25. Рим.6;23.
ъ Ст.20. 1 Сол.4;15-17.
ь Дан.7;14,27.
ѣ Псал.110;1. Дѣян.2;34,35. Ефес.1;22. Евр.1;13. 10;13.
ю 2 Тим.1;10. Отк.20;14.
я Псал.8;6. Мат.28;18. Евр.2;8 1 Пет.3;22.
ѧ Фил.3;21.
ѩ Гл.3;23. 11;3.
а 2 Кор.11;26. Гал.5;11.

бѣдствуваме? (31) [б]Всѣки день умирамъ, [в]тако
ми похвалата за васъ която имамъ въ Христа
Исуса Господа нашего. (32) Ако по человѣчо-
ски [г]се борихъ азъ съ звѣрове въ Ефесъ,
каква полза имамъ ако мъртвитѣ не възкръс-
ватъ? [д] „Да ядемъ и да пиемъ, защото утрѣ
ще умремъ.» (33) Не се лъстете: «Злитѣ съоб-
щества [е]развалятъ добритѣ нрави.» (34) [ж]Свѣ-
стете се споредъ както е праведно, и не съ-
грѣшавайте; [з]защото нѣкои *отъ васъ* Бога не
знаятъ. *Това* [и]за вашъ срамъ *го* казвамъ.

(35) Но ще рече нѣкой: [к]Какъ ще възкръ-
снатъ мъртвитѣ? и съ какво тѣло ще дойдатъ?
(36) Безумне, [л]това което ти сѣешъ, ако не
умре не се съживява. (37) И това което сѣешъ,
не посѣвашъ тѣлото което ще изникне, но
голо зърно каквото се случи, пшенично или
друго нѣкое; (38) а Богъ му дава тѣло какво-
то си ще, и на всѣко сѣме своето *му* тѣло.
(39) Всѣка плъть не е еднаква плъть, но дру-
га плъть е на человѣцитѣ, а друга плъть на
скотоветѣ, друга пъкъ на рибитѣ, и друга на
птицитѣ. (40) *Има* и тѣлеса небесни и тѣлеса
земни; друга е обаче славата на небеснитѣ,
а друга на земнитѣ. (41) Друга е славата на
слънцето, и друга славата на луната, и друга
славата на звѣздитѣ; защото звѣзда отъ звѣ-
зда различа споредъ славата. (42) [м]Така и въз-
кресението на мъртвитѣ. [н]Сѣе се въ тлѣние,
възкръсва въ нетлѣние; (43) сѣе се въ безче-
стие, възкръсва въ слава, сѣе се въ немощь,
възкръсва въ сила; (44) сѣе се тѣло естестве-
но, възкръсва тѣло духовно. Има тѣло есте-
ствено, има и тѣло духовно. (45) Така е и пи-
сано: Първиятъ человѣкъ Адамъ [о]«стана ду-
ша жива,» *а* [п]послѣдниятъ Адамъ е [р]духъ
животворещъ. (46) Но не първомъ духовното,
но естественото, и послѣ духовното. (47) [с]Пър-
виятъ человѣкъ е отъ земята [т]пръстенъ: вто-
рийтъ человѣкъ, Господь [у]отъ небето. (48) Ка-
къвто е пръстниятъ таквизи сѫ и пръстнитѣ;
и какъвто [ф]небесниятъ таквизи и небеснитѣ.
(49) И [х]както се облѣкохме съ образа на пръ-
стния [ц]ще се облѣчемъ и съ образа на не-
бесния.

(50) И това *ви* казвамъ, братие, че [ч]плъть
и кръвь не могатъ да наслѣдятъ царството Бо-
жие; нито тлѣнието наслѣдва нетлѣнието.
(51) Его, една тайна ви казвамъ: [ш]Всинца
нѣма да умремъ, но [щ]всинца ще се измѣнимъ,
(52) въ една минута, въ мъгновение на око,
съ послѣдната трѫба; [ъ]защото ще затрѫби, а
мъртвитѣ ще възкръснатъ нетлѣнни, и ние
ще се измѣнимъ. (53) Защото трѣбва това
тлѣнното да се облѣче съ нетлѣние, [ь]и смър-
тното това да се облѣче съ безсмъртие. (54) А
когато тлѣнното това се облѣче съ нетлѣние,
и смъртното това се облѣче съ безсмъртие,
тогазъ ще се сбѫдне словото което е писано:
[ѣ]«Погълната биде смъртьта съ побѣда.» (55) [ю]Дѣ
ти, смърте, жилото? дѣ ти, адо, побѣдата?
(56) Жилото на смъртьта е грѣхътъ, [я]и сила-
та на грѣха е законътъ. (57) но [ѫ]благодаре-
ние Богу който ни дава [ѭ]побѣдата чрѣзъ Го-
спода нашего Исуса Христа. (58) [а]И тъй,
възлюблени мои братие, бѫдете твърди, непо-
колебими, и прѣизобилвайте всѣкога въ дѣло-
то Господне, понеже знаете [б]че трудътъ ви
не ще да бѫде празденъ въ Господа.

ГЛАВА 16.

А колкото за [а]събирането на милостинята
за светиитѣ, както наредихъ въ църквитѣ Га-
латийски така сторете и вие. (2) [б]Въ первия
день на седмицата всѣки отъ васъ да отдѣля
по нѣщо споредъ както му успѣва работата, и
да го има при себе си, да не би кога дойда
тогазъ да ставатъ събиранията на милостиня-
та. (3) И кога дойда, [в]които удобрите съ пи-

б Рим. 8;36. Гл. 4;9. 2 Кор. 4;10,11. 11;23.
в 1 Сол. 2:19.
г 2 Кор. 1;8.
д Екл. 2;24. Иса. 22;13. 56;12. Лука 12;19.
е Гл. 5;6.
ж Рим. 13;11. Ефес. 5:14.
з 1 Сол. 4;5.
и Гл. 6;5.
к Иез. 37;3.
л Иоан. 12;24.
м Дан. 12;3. Мат. 13;43.
н Фил. 3;21.
о Бит. 2;7.
п Рим. 5;14.
р Иоан. 5;21. 6;33, 39,40,54,57. Фил. 3:21. Кол. 3;4.
с Иоан. 3;31.
т Бит. 2;7. 3;19.
у Иоан. 3;13,31.
ф Фил. 3;20,21.
х Бит. 5;3.
ц Рим. 8;29. 2 Кор. 3;18. 4;11. Фил. 3;21. 1 Иоан. 3;2.
ч Мат. 16;17. Иоан. 3;3,5.
ш 1 Сол. 4;15-17.
щ Фил. 3;21.
ъ Зах. 9;14. Мат. 24;31. Иоан. 5;25. 1 Сол. 4;16.
ь 2 Кор. 5;4.
ѣ Иса. 25;8. Евр. 2,14, 15. Отк. 20;14.
ю Осия 13;14.
я Рим. 4;15. 5;13. 7;5,13.
ѫ Рим. 7;25.
ѭ 1 Иоан. 5;4,5.
а 2 Пет. 3;14.
б Гл. 3;8.

—

а Дѣян. 11;29. 24;17. Рим. 15;26. 2 Кор. 8;4. 9;1,12. Гал. 2;10.
б Дѣян. 20;7. Отк. 1;10.
в 2 Кор. 8;19.

си, тѣхъ ще проводя да отнесатъ закерата ви
въ Ерусалимъ: 4 И ако бѫде достойно да ида
и азъ, съ мене ще отидѫтъ. 5 Азъ ще дойдѫ
при васъ като мина презъ Македония: (за-
щото презъ Македония минувамъ.) 6 А мо-
же-би да поостанѫ при васъ, или може и да
презимувамъ, за да ме изпроводите вие на
кѫдѣто отидѫ. 7 Защото не ща се ме сега
въ минуване да ви видя съ васъ: но надѣя
се да остана при васъ нѣколко врѣме ако би
ми Господь позволилъ. 8 А въ Ефесъ ще се
бавя до Петдесетница: 9 защото ми се от-
вори врата голѣма и работна, и мно-
го противници.

(10) Ако ли дойде Тимотей, гледайте да
бѫде безъ страхъ при васъ: защото и той
работи дѣлото Господне както и азъ. 11 За
това, никой да го не унижи: но изпро-
водете го съ миръ да дойде при мене: за-
щото го очаквамъ съ братята. 12 А за брата
Аполоса, молихъ му се много да дойде съ
братята при васъ: и не му се щѣше никакъ
да дойде сега; ще дойде обаче когато му
прилично.

13 Бдѣте бодро, стойте въ вѣрата, бѫ-
дете мѫжественни, укрѣпявайте се. 14 Всич-
ко у васъ съ любовь да бѫде.

15 Още ви моля, братия, (знаете дома Стефа-
ниновъ че е начатъкъ на Ахаия, и
сѫ отредили себе си на служение на светии-
тѣ.) 16 да се покорявате и вие на такивато
и на всѣкиго който съдѣйствува и се труди.
17 Радвамъ се за дохождането на Стефанина,
на Фуртуната, и на Ахаика, защото тѣ за-
пълнихѫ мѣсто отъ васъ липсване: 18 поне-
же успокоихѫ и мой духъ и вашия; за това
почитайте таквизи человѣци.

19 Поздравляватъ ви църквитѣ които сѫ въ
Асия. Поздравляватъ ви въ Господа премного
Акила и Прискила съ домашната си църква.
20 Поздравляватъ ви всичкитѣ братия. По-
здравете се единъ другъ съ цѣлувание свято.

21 Поздравлението писано азъ Павелъ съ
рѫката си. 22 Който не люби Господа Иису-
са Христа да бѫде анатема, Маранъ ата.
23 Благодатьта на Господа нашего Иисуса
Христа да бѫде съ васъ. (24) Любовьта ми съ
всички васъ въ Христа Иисуса. Аминь.

г 2 Кор. 8:4,19.
д Дѣян. 19:21. 2 Кор. 1:16.
е Дѣян. 15;3. 17:15. 21;5. Рим. 15;24. 2 Кор. 1;16.
ж Дѣян. 18:21. Гл. 4:19. Як. 4;15.
з Дѣян. 14:27. 2 Кор. 2;12. Кол. 4;3. Отк. 3;8.
и Дѣян. 19;9.
к Дѣян. 19;22. Гл. 4:17.
л Рим. 16:21. Фил. 2:20,22. 1 Сол. 3;2.
м 1 Тим 4:12.
н Дѣян. 15:33.
о Гл. 1:12. 3:5.
п Мат. 24:42 25;13. 1 Сол. 5:6. 1 Пет. 5;8.
р Гл 15:1. Фил. 1:27. 4:1. 1 Сол. 3;8. 2 Сол. 2;15.
с Ефес. 6;10. Кол. 1:11.
т Гл. 14:1. 1 Пет. 4:8.
у Гл. 1:16.
ф Рим. 16:5.
х 2 Кор. 8:4. 9;1. Евр 6:10.
ц Евр. 13:17.
ч Евр. 6:10.
ш 2 Кор. 11;9. Фил. 2:30. Филим. 13.
щ Кол. 4:8.
ъ Фил. 2:29. 1 Сол. 5;12.
ь Рим. 16:5,15. Филим. 2.
ѣ Рим. 16:16.
ю Кол. 4:18. 2 Сол. 3:17.
я Ефес. 6:24
ѧ Гал. 1;8,9.
ѫ Юд. 14,15.
* т. е., Господь нашъ иде.
а Рим. 16:20.

Къ Коринтяномъ Второто Послание
НА
СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1

Павелъ съ Божията воля [а]апостолъ Исусъ
Христовъ, и Тимотей братъ, къмъ Божията
църква която е въ Коринтъ, и [б]къмъ всички-
тѣ светии които сѫ по всичка Ахаия: (2)[в]Бла-
годать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и
Господа Исуса Христа.
(3)[г]Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа
нашего Исуса Христа, Отецъ на милосердието
и Богъ на всѣко утѣшение, (4) който ни утѣ-
шава въ всѣка наша скърбь, за да можемъ и
ние да утѣшаваме тѣзи които се намѣрватъ
въ всѣка скърбь съ утѣшението съ което ние
сами се утѣшаваме отъ Бога. (5) Защото [д]как-
то се прѣумножаватъ въ насъ страданията
Христови, така чрѣзъ Христа се прѣумножа-
ва и утѣшението наше. (6) И скърбимъ ли,
скърбимъ [е]за вашето утѣшение и спасение
което се дѣйствува чрѣзъ търпѣнието на исти-
тѣ страдания които страдаме и ние; ако ли
се утѣшаваме, *утѣшаваме се* за вашето утѣ-
шение и спасение; (7) и надеждата която и-
маме за васъ е твърда; понеже знаемъ че
[ж]както сте участници на страданията така и
на утѣшението. (8) Защото не искаме да не
знаете, братие, [з]за нашата скърбь която ни
се случи въ Азия, че твърдѣ много се отегъ-
тихме, повече отъ силата си, така щото се
отчаяхме и за живота си; (9) но ние сами въ
себе си взехме си осѫждането на смъртьта,
за [и]да не уповаваме на себе си, но на Бога
който възкръсява мъртвитѣ; (10) [к]който е из-
бавилъ насъ отъ толкозъ *близка* смърть, и
избавя *ни*; комуто се надѣемъ че и пакъ ще
избави, (11) когато и [л]вие съ молитвата съ-
дѣйствувате за насъ, щото [м]поради даденото
намъ чрѣзъ мнозина дарование да бѫде за
насъ отъ много лица благодарение
(12) Защото нашата похвала е това, свидѣ-
телството на нашата съвѣсть че ние съ про-
стота и [н]искреность по Бога, не [о]съ плътска
мѫдрость, но съ благодать Божия, поминахме
на свѣта, а най-много между васъ. (13) Защо-
то не ви пишемъ друго освѣнъ това което че-
тете или и познавате; а надѣя се че и до
край ще познаете; (14) както ни отчасти и
познахте [п]че сме похвала вамъ, [р]както и вие
намъ, въ деня на Господа Исуса. (15) И съ
тази увѣреность [с]искахъ да дойда при васъ
по-напърво, за да имате [т]втора благодать;
(16) и прѣзъ васъ да мина въ Македония, и
упакъ отъ Македония да дойда при васъ, и
вие да ме изпроводите въ Юдея. (17) И тъй,
като бѣше това намѣрението ми, да ли съмъ
лекоумно постѫпилъ? или намѣрението ми е
намѣрение [ф]плътско, за да бѫде у мене ту·
Ей, ей, ту· Не, не? (18) Вѣренъ е Богъ че
словото ни къмъ васъ не стана Ей и Не.
(19) Защото Исусъ Христосъ, [х]Синъ Божий,
проповѣданиятъ у васъ отъ насъ, отъ мене и
Силуана и Тимотея, не стана Ей и Не, но въ
него стана [ц]Ей. (20) Защото [ч]всичкитѣ Божии
обѣщания въ него сѫ Ей и въ него Аминъ за

[а] 1 Кор. 1;1. Ефес. 1;1. Кол. 1;1. 1 Тим. 1;1. 2 Тим. 1;1.
[б] Фил 1;1. Кол. 1;2.
[в] Рим. 1;7 1 Кор. 1;3 Гал. 1;3. Фил 1;2 Кол. 1;2. 1 Сол. 1;1. 2 Сол. 1;2. Филим 3
[г] Ефес 1·3 1 Пет. 1;3.
[д] Дѣян 9;4. Гл. 4;10 Кол. 1;24.
[е] Гл. 4;15.
[ж] Рим. 8;17. 2 Тим. 2;12.
[з] Дѣян. 19;23. 1 Кор. 15;32. 16;9.
[и] Иер. 17;5,7.
[к] 2 Пет. 2;9.
[л] Рим. 15;30. Фил. 1;19. Филим 22.
[м] Гл. 4;15.
[н] Гл. 2;17. 4;2
[о] 1 Кор. 2;4,13.
[п] Гл. 5;12.
[р] Фил. 2;16. 4;1. 1 Сол. 2;19,20.
[с] 1 Кор. 4;19
[т] Рим. 1;11.
[у] 1 Кор 16;5,6
[ф] Гл. 10;2.
[х] Мар. 1;1 Лука 1;35. Дѣян 9;20.
[ц] Евр. 13;8.
[ч] Рим. 15;8,9.

слава Божия чрѣзъ насъ. (21) А който ни у-
твърдява съ васъ въ Христа, [ш]и който ни е
помазалъ, е Богъ; (22) който [щ]и запечата насъ,
[ъ]и даде обручението на Духа въ сърдцата ни.
(23) И [ь]азъ призовавамъ Бога за свидѣтель
на моята душа [ѣ]че понеже ви щадя не съмъ
дошелъ още въ Коринтъ; (24) [ю]не че имаме
власть на вѣрата ви, но защото сме спо-
спѣшници на радостьта ви; понеже [я]чрѣзъ
вѣрата стоите.

ГЛАВА 2.

И това рѣшихъ въ себе си, [а]да не дохо-
ждамъ при васъ пакъ съ скърбь. (2) Защото
ако оскърбявамъ азъ васъ, то мене кой ще
развесели ако не този който е оскърбенъ
отъ мене? (3) И това истото ви писахъ, че,
кога дойда, [б]да нѣмамъ скърбь отъ тѣзи отъ
които ми подобава радость да имамъ, като
[в]имамъ увѣрение на всинца ви че моята ра-
дость е *радость* на всички васъ. (4) Защото отъ
голѣма скърбь и сърдечна тжга писахъ ви съ
много сълзи, [г]не да се оскърбите, но да позна-
ете голѣмата любовь която имамъ къмъ васъ.
(5) [д]Ако ли *ме* е нѣкой оскърбилъ, [е]не е
оскърбилъ мене, но всинца ви отчасти, да
не отеготя повече. (6) За такъвъ единъ доста
е това запрѣщение [ж]отъ по-многото; (7) [з]та-
ка щото напротивъ вие *трѣбва* повече да *му*
простите и да *го* утѣшите, щото такъвъ единъ
да не бжде погълнатъ отъ безмѣрна скърбь.
(8) За това ви моля да утвърдите *вашата* къмъ
него любовь; (9) понеже за това и писахъ за
да ви познам съ опитъ [и]да ли сте на всичко
послушливи. (10) А комуто *вие* прощавате нѣ-
що, *прощавамъ му* и азъ; защото ако съмъ
и простилъ нѣщо, комуто съмъ простилъ, за
васъ съмъ *сторилъ това* отъ Христово лице,
(11) за да не добие прѣимущество надъ насъ
Сатана; защото не сме да не знаемъ негови-
тѣ умишления.
(12) [к]И когато *азъ* дойдохъ въ Троада да
проповѣдвамъ евангелието Христово, и ми се
[л]отвориха врата въ *дѣлото* Господне, (13) по-
неже не намѣрихъ брата си Тита [м]не се
успокои духътъ ми; но простихъ се съ тѣхъ
и излѣзохъ за въ Македония. (14) Но благо-
дарение Богу който ни прави винаги да сме
побѣдители въ Христа, и на всѣко мѣсто чрѣзъ
насъ явява [н]уханието на неговото познание.
(15) Защото ние прѣдъ Бога сме Христово бла-
гоухание [о]за тѣзи които се спасяватъ и [п]за
тѣзи които погиватъ. (16) [р]На еднитѣ сме
ухание отъ смърть за смърть, а на другитѣ
ухание отъ животъ за животъ. [с]И на това
кой е доволенъ? (17) Защото [т]не сме както
многото онѣзи които прѣправятъ словото Бо-
жие; но [у]искренно и като отъ Бога, прѣдъ Бо-
га въ Христа говоримъ.

ГЛАВА 3.

Пакъ ли [а]начнуваме да се прѣпоржчваме?
или имаме нужда, както нѣкои, за [б]прѣпорж-
чителни писма до васъ, или за прѣпоржчи-
телни отъ васъ? (2) [в]Вие сте нашето писмо,
написано въ сърдцата ни, знаемо и прочи-
таемо отъ всичкитѣ человѣци; (3) и явявате
се че сте писмо Христово [г]станало чрѣзъ на-
шето служене, написано, не съ мастило, но
съ Духа на Бога живаго, [д]не на плочи ка-
менни, но [е]на плочи плътени на сърдцето.
(4) И таквази увѣреность къмъ Бога имаме
ние чрѣзъ Христа; (5) [ж]не че сме отъ сами-
себе си доволни да намислимъ нѣщо като отъ
насъ си, но нашето [з]доволство е отъ Бога,
(6) който ни и удоволи да бждемъ [и]служите-

ш 1 Иоан. 2;20,27.
щ Ефес. 1;13. 4;30. 2 Тим. 2;19. Отк. 2;17.
ъ Гл. 5;5. Ефес. 1;14
ь Рим. 1;9. Гл. 11;31. Гал. 1;20. Фил. 1;8.
ѣ 1 Кор. 4;21. Гл. 2;3. 12;20. 13;2,10.
ю 1 Кор. 3;5. 1 Пет. 5;3.
я Рим. 11;20. 1 Кор. 15;1.

а Гл. 1;23. 12;20,21. 13;10.
б Гл. 12;21.
в Гл. 7;16. 8;22. Гал. 5;10
г Гл. 7;8,9,12.
д 1 Кор. 5;1.
е Гал. 4;12.
ж 1 Кор. 5;4,5. 1 Тим. 5;20.
з Гал. 6;1.
и Гл. 7;15. 10;6.
к Дѣян. 16;8. 20;6.
л 1 Кор. 16;9.
м Гл. 7;5,6.

н Пѣсн. 1;3.
о 1 Кор. 1;18.
п Гл. 4;3.
р Лука 2;34. Иоан. 9;39 1 Пет. 2;7,8.
с 1 Кор. 15;10. Гл. 3;5,6.
т Гл. 4;2. 11;13 2 Пет. 2;3.
у Гл. 1;12. 4;2.

—

а Гл. 5;12. 10;8,12. 12;11.
б Дѣян. 18;27.
в 1 Кор. 9;2.
г 1 Кор. 3;5.
д Изх. 24;12. 34;1.
е Псал. 40;8. Иер. 31;33. Иез. 11;19. 36;26. Евр. 8;10.
ж Иоан. 15;5. Гл. 2;16.
з 1 Кор. 15;10. Фил. 2;13.
и 1 Кор. 3;5. 15;10. Гл. 5;18. Ефес. 3;7. Кол. 1;25,29. 1 Тим. 1;11,12. 2 Тим. 1;11.

ли [к]на новия завѣтъ, [л]не на буквата, но на
духа; защото [м]буквата убива, а [н]духътъ о-
животворява. (7) [о]Ако ли служенето на смъртьта
въ [п]букви издълбани на каминъ стана съ
слава, [р]така щото синоветѣ Израилеви не
можеха да гледатъ Моисея въ лице поради
славата на лицето му, която имаше да прѣ-
стане, (8) [с]какъ може служенето на Духа да
не бжде съ по-голѣма слава? (9) Защото ако
служенето на осжждането *стана съ* слава, мно-
го повече [т]служенето на правдата ще го над-
минва въ славата. (10) Защото прославеното
не се прослави по тази часть заради онази
слава която прѣвъзхожда. (11) Защото, ако бѣ
съ слава това което имаше да прѣстане, мно-
го по-славно ще е трайното. (12) И тъй, като
имаме таквазъ надежда, съ [у]уголѣмо дързнове-
ние дѣйствуваме; (13) а не както [ф]Моисей
който полагаше покривало на лицето си за
да не могатъ да гледатъ синоветѣ Израилеви
[х]края на това което имаше да прѣстане.
(14) Но тѣмъ умоветѣ имъ сж [ц]заслѣпени; за-
щото и до днесъ кога прочитатъ ветхия за-
вѣтъ истото покривало стои неоткрито, поне-
же *само* чрѣзъ Христа се унищожава. (15) До
днесъ, обаче, при прочитането на Моисея
покривало лежи на сърдцето имъ. (16) [ч]Но
когато *Израиль* се обърне къмъ Господа по-
кривалото [ш]ще се отнеме. (17) [щ]А Господь е
този Духъ; и дѣто е Духътъ Господенъ тамъ
е свобода. (18) А ние всинца, като гледаме
[ъ]славата Господня съ открито лице [ь]както въ
огледало, [ѣ]прѣобразяваме се въ истия образъ
отъ слава въ слава както отъ Духа Госпо-
день.

ГЛАВА 4.

Заради това, споредъ [а]както бидохме по-
милвани *отъ Бога*, [б]туй служене като има-
ме не ни дотѣга; (2) но отрекохме се отъ
скришностьта на срама, и не ходимъ съ про-
нирство, [в]нито съ лъжа проповѣдваме словото
Божие, но [г]като изявяваме истината [д]прѣ-
поржчаме себе си прѣдъ Бога на съвѣстьта на
всѣкиго человѣка. (3) Ако ли е нашето благо-
вѣствуване покрито, то е покрито [е]за тѣзи
които погинватъ,— (4) за тѣзи, невѣрнитѣ, на
които [ж]богътъ на този свѣтъ е [з]заслѣпилъ
ума, да ги не озари [и]свѣтлината отъ славно-
то благовѣстие на Христа, [к]който е образъ на
невидимаго Бога. (5) Защото [л]ние не пропо-
вѣдваме [м]себе си, но Христа Иисуса Господа,
а себе си раби ваши заради Иисуса. (6) Защо-
то Богъ [н]който е рекълъ да възсияе видѣли-
на отъ тъмнината, *той е* [о]който възсия въ
сърдцата ни [п]за просвѣщение съ познанието
на славата Божия съ лицето Иисусъ Христово.
(7) И това съкровище имаме го въ [р]пръстни
сждове, [с]за да бжде прѣвъзходството на сила-
та отъ Бога, а не отъ насъ. (8) [т]Всѣкакъ се
угнетяваме, но не сме въ утѣснение: въ не-
доумѣние сме, но не въ отчаяние; (9) гонени
сме, но не оставяеми; [у]обарятъ ни, но не
погинваме. (10) [ф]Всѣкога носимъ на тѣлото
си умирането на Господа Иисуса, [х]за да се я-
ви на тѣлото ни и животътъ Иисусовъ. (11) За-
щото ние [ц]живитѣ винаги се прѣдаваме на
смърть за Иисуса, за да се яви и животътъ
Иисусовъ въ смъртната наша плъть. (12) Така

к Иер. 31;31. Мат. 26;28. Евр. 8;6,8.
л Рим. 2;27,29. 7;6.
м Рим. 3;20. 4;15. 7;9-11. Гал. 3;10.
н Иоан. 6;63. Рим. 8;2.
о Рим. 7;10.
п Изх. 34;1,28. Втор. 10;1, и др.
р Изх. 34;29,30,35.
с Гал. 3;5.
т Рим. 1;17. 3;21.
у Гл. 7;4. Ефес. 6;19.
ф Изх. 34;33,35.
х Рим. 10;4. Гал. 3;23.
ц Иса 6;10. Мат. 13;11,14. Иоан. 12;40. Дѣян. 28;26. Рим. 11;7,8,25. Гл. 4;4.
ч Изх. 34;34. Рим. 11;23,26.
ш Иса. 25;7.
щ Ст. 6. 1 Кор. 15;45.
ъ 1 Кор. 13;12.
ь Гл. 4;4,6. 1 Тим. 1;11.
ѣ Рим. 8;29. 1 Кор. 15;49. Кол. 3;10.

—

а Гл. 3;6.
б 1 Кор. 7;29. 1 Тим. 1;13.
в Гл. 2;17. 1 Сол. 2;3,5.
г Гл. 6;4,7. 7;14.
д Гл. 5;11.
е 1 Кор. 1;18. Гл. 2;15. 2 Сол. 2;10.
ж Иоан. 12;31. 14;30. 16;11. Ефес. 6;12.
з Иса. 6;10. Иоан. 12;40. Гл. 3;14.
и Гл. 3;8,9,11,18. Ст. 6.
к Иоан. 1;18. 12;45. 14;9. Фил. 2;6. Кол. 1;15. Евр. 1;3.
л 1 Кор. 1;13,23. 10;33.
м 1 Кор. 9;19. Гл. 1;24.
н Бит. 1;3.
о 2 Пет. 1;19.
п Ст. 4. 1 Пет. 2;9.
р Гл. 5;1.
с 1 Кор. 2;5. Гл. 12;9.
т Гл. 7;5.
у Псал. 37;24.
ф 1 Кор. 15;31. Гл. 1;5,9. Гал. 6;17. Фил. 3;10.
х Рим. 8;17. 2 Тим. 2;11,12. 1 Пет. 4;13.
ц Псал. 44;22. Рим. 8;36. 1 Кор. 15;31,49.

щото [ч]смъртьта дѣйствува въ насъ, а живо-
тътъ въ васъ. (13) А като [ш]имаме истия духъ
на вѣрата, по писаното [щ]«Повѣрвахъ, за то
и говорихъ,» и ние вѣрваме, за то и гово-
римъ; (14) понеже знаемъ че този който е
[ъ]възкръсилъ Господа Исуса ще възкръси и
насъ чрѣзъ Исуса и ще *ни* прѣдстави съ
васъ наедно. (15) Защото [ь]всичкото е за васъ,
щото [ѣ]благодатьта умножена поради благода-
рението на мнозината да прѣизобилва въ сла-
ва Божия. (16) За това не ни дотегнува; но
ако и да тлѣе външниятъ нашъ человѣкъ,
[ю]вжтрѣшниятъ обаче всѣки день се подно-
вява. (17) Защото [я]приврѣменната наша лека
скърбь произвожда намъ отъ много по-много
вѣчна тежина на слава; (18) [ѧ]понеже ние не
сматряме на видимитѣ, но на невидимитѣ; за-
щото видимитѣ сж приврѣменни, а невиди-
митѣ вѣчни.

ГЛАВА 5.

Защото знаемъ че, [а]ако се развали земна-
та кжща на нашето селение, имаме отъ Бога
здание на небеса, домъ нержкотворенъ, вѣ-
ченъ. (2) Понеже въ това и [б]въздишаме, и
желаемъ да се облѣчемъ съ небесното наше
жилище, (3) ако само [в]облѣчени *съ него* не
се намѣримъ голи. (4) Защото ние които сме
въ *това* селение степемъ подъ брѣмето *му*,
понеже искаме, не [г]да се съблѣчемъ, но да
се облѣчемъ още, за да бжде смъртното по-
гълнато отъ живота. (5) И [д]Богъ е който за
това истото ни създаде, [е]който ни и даде
обручението на Духа. (6) И тъй, понеже има-
ме винаги дързновение, и знаемъ че до кога-
то се намѣрваме въ тѣлото отдалечени сме
отъ Господа, (7) (защото съ вѣрване [ж]ходимъ,
а не съ виждане,) (8) за това и дързновение
имаме, и [з]благоволяваме повече да излѣземъ
отъ тѣлото и да се въдворимъ при Господа.
(9) За това и съ ревность се стараемъ, въдво-
ряваме ли се, отстраняваме ли се, да сме бла-
гоугодни нему. (10) Защото всинца [и]трѣбва да
се явимъ прѣдъ сждовището Христово, [к]да
приеме всѣки споредъ каквото е правилъ въ
тѣлото, добро или зло. (11) И тъй, като знаемъ
[л]страха Господень, человѣцитѣ убѣждаваме,
[м]а на Бога сме извѣстни; надѣя се още че
и на вашитѣ съвѣсти сме извѣстни. (12) За-
щото [н]не прѣпоржчваме себе си на васъ, но
[о]даваме ви причина да се хвалите съ насъ,
за да има що да речете на тѣзи които се
хвалятъ отъ лице, а не отъ сърдце. (13) За-
щото [п]ако сме се изумили, то за Бога; ако
ли здраво мислимъ, то заради васъ. (14) За-
щото любовьта Христова ни принуждава; по-
неже сме разсждили за това че, [р]ако е
умрѣлъ единъ за всичкитѣ, то всичкитѣ сж
умрѣли; (15) и умрѣ за всичкитѣ, [с]за да не
живѣятъ вече живитѣ за себе си, но за то-
гозъ който е умрѣлъ и възкръсналъ за тѣхъ.
(16) [т]За това, ние отъ нинѣ не знаемъ никого
по плъть; а пъкъ, ако и да знаехме Христа
по плъть, [у]но сега вече *така го* не знаемъ.
(17) За то, ако е нѣкой [ф]въ Христа, *той е*
създание [х]ново; [ц]ветхото прѣмина, ето, всич-
ко стана ново. (18) А всичко е отъ Бога,
[ч]който ни примири съ себе си чрѣзъ Исуса
Христа, и даде намъ служението на примиря-
ването; (19) сирѣчь, [ш]Богъ бѣше въ Христа
и примиряваше свѣта съ себе си като не
вмѣняваше *на человѣцитѣ* прѣгрѣшенията
имъ, и вложи въ насъ словото на примире-

ч Гл. 13;9.
ш Рим. 1;12. 2 Пет. 1;1.
щ Псал. 116;10.
ъ Рим. 8;11. 1 Кор. 6;14.
ь 1 Кор. 3;21. Гл. 1;6. Кол. 1;24. 2 Тим. 2;10.
ѣ Гл. 1;11. 8;19. 9;11,12.
ю Рим. 7;22. Ефес. 3;16. Кол. 3;10. 1 Пет. 3;4.
я Мат. 5;12. Рим. 8;18. 1 Пет. 1;6. 5;10.
ѧ Рим. 8;24. Гл. 5;7. Евр. 11;1.

—

а Иовъ 4;19. Гл. 4;7. 2 Пет. 1;13,14.
б Рим. 8;23.
в Отк. 3;18. 16;15.
г 1 Кор. 15;53,54.
д Иса. 29;23. Ефес. 2;10.
е Рим. 8;23. Гл. 1;22. Ефес. 1;14. 4;30.
ж Рим. 8;24,25. 1 Кор. 13;12. Гл. 4;18. Евр. 11;1.
з Фил. 1;23.
и Мат. 25;31,32. Рим. 14;10.
к Рим. 2;6. Гал. 6;7. Ефес. 6;8. Кол. 3;24,25. Отк. 22;12.
л Иовъ 31;23. Евр. 10;31. Юд. 23.
м Гл. 4;2.
н Гл. 3;1.
о Гл. 1;14.
п Гл. 11;1,16,17. 12;6,11.
р Рим. 5;15.
с Рим. 6;11,12. 14;7,8. 1 Кор. 6;19. Гал. 2;20. 1 Сол. 5;10. 1 Пет. 4;2.
т Мат. 12;50. Иоан. 15;14. Гал. 5;6. Фил. 3;7,8. Кол. 3;11.
у Иоан. 6;63.
ф Рим. 8;9. 16;7. Гал. 6;15.
х Гал. 5;6. 6;15.
ц Иса. 43;18,19. 65;17. Ефес. 2;15. Отк. 21;5.
ч Рим. 5;10. Ефес. 2;16. Кол. 1;20. 1 Иоан. 2;2.
ш Рим. 3;24,25

нието (20) И тъй, [щ]отъ Христова страна посланници сме, [ъ]като че Богъ чрѣзъ насъ умолява: молимъ *ви* отъ Христова страна, примирете се съ Бога. (21) Защото тогозъ [ь]който грѣхъ не е знаялъ *Богъ* за насъ *го* грѣшенъ направи за да станемъ ние чрѣзъ него [ѣ]праведни прѣдъ Бога.

ГЛАВА 6.

И [а]ние, като съдѣйствуваме *съ него,* [б]умоляваме ви [в]да не бжде у васъ напраздно приеманието на Божията благодать. (2) (Защото казва: [г]«Въ приeто врѣме послушахъ те, и въ день на спасение помогнахъ ти;» ето сега врѣме благоприятно, ето сега день на спасение.) (3) Ние въ нищо [д]не даваме никаква съблазънь, да не би да се похули служенето; (4) [е]но въ всичко прѣдставяме себе си като служители Божии, въ търпѣние голѣмо, въ скърби, въ нужди, въ утѣснение, (5) [ж]въ биения, въ запирания, въ бъркотии, въ трудове, въ неспания, въ неядения, (6) съ чистота, съ благоразумие, съ дълготърпѣние, съ благость, съ Духа Светаго, съ любовь нелицемѣрна, (7) [з]съ словото на истината, [и]съ сила Божия, [к]съ оржжия на правдата въ дѣсната ржка и въ лѣвата; (8) въ слава и безчестие, въ хулене и захваляне; като прѣлъстници, а истинни; (9) като непознати, [л]а опознати; [м]като на умиране, а, ето, живѣемъ; [н]като наказвани, а не умъртвявани; (10) като оскърбени, а то винаги сме радостни; като сиромаси, но мнозина обогатяваме; като че нищо нѣмаме, а пъкъ всичко владѣемъ. (11) Устата ни се отвориха къмъ васъ, о Коринтяни, [о]сърдцето ни се разшири. (12) *Вие* не сте на утѣснение въ насъ, но вжтрѣ въ васъ си на [п]утѣснение сте. (13) И тъй, *отдайте ми* това възмездие, [р](като на чада говоря,) разширете се и вие. (14) [с]Не се съпрѣгайте неподобно съ невѣрнитѣ; защото [т]каква смѣса има правдата съ беззаконието? или какво общение между виделината и тъмнината? (15) И какво съгласие има Христосъ съ Велиара? или какъвъ дѣлъ има вѣрниятъ съ невѣрния? (16) И какво спогаждане има храмътъ Божий съ идолитѣ? защото [у]вие сте храмъ на Бога живаго, както рече Богъ: [ф]«Ще се заселя въ тѣхъ, и въ тѣхъ ще ходя; и ще имъ бжда Богъ, и тѣ ще ми бждатъ народъ.» (17) [х]За това, «Излѣзте изсрѣдъ тѣхъ и отлжчете се,» казва Господь, «и не се допирайте до нечисто;» и «Азъ ще ви приема, (18) [ц]и ще ви бжда Отецъ, и вие ще ми бждете синове и дъщери,» казва Господь Вседържитель

ГЛАВА 7.

И тъй, възлюблени, като [а]имаме тѣзи обѣщания, да очистимъ себе си отъ всѣка мръсота на плътьта и на духа, и да вършимъ светостьта съ страхъ Божий. (2) Приимете ни: никого не сме обидили, никого не сме развратили, [б]не сме се полакомили отъ никого да припечелимъ (3) Не *ви* казвамъ *това* за осжждане; защото по-напрѣдъ [в]рекохъ че сте въ сърдцата ни щото и да умремъ наедно и да живѣемъ наедно. (4) [г]Голѣмо дързновение имамъ къмъ васъ, [д]много се хваля съ васъ; [е]пъленъ съмъ съ утѣшение, и въ всѣко наше оскърбяване радостьта ми е прѣизобилна. (5) Защото, [ж]откакъ дойдохме въ Македония, плътьта ни никакво спокойствие не е приела, но [з]отъ всѣкждѣ бѣхме въ утѣснение: [и]от-

---

щ Пов.33;23. Мал. 2;7. Гл.3;6. Ефес.6;20.
ъ Гл.6;1.
ь Иса.53;6,9,12. Гал.3;13. 1 Пет. 2;22,24. 1 Иоан. 3;5.
ѣ Рим.1;17. 5;19. 10;3.

—

а 1 Кор.3;9.
б Гл.5;20.
в Евр.12;15.
г Иса.49;8.
д Рим.14;13. 1 Кор. 9;12. 10;32.
е 1 Кор.4;1.
ж Гл.11;23, и др.
з Гл.4;2. 7;14.
и 1 Кор.2;4.
к Гл.10;4. Ефес. 6;11,13. 2 Тим.4;7.
л Гл.4;2. 5;11. 11;6.
м 1 Кор.4;9. Гл.1;9. 4;10,11.
н Псал.118;18.
о Гл.7;3.
п Гл.12;15.
р 1 Кор.4;14.
с Втор.7:2,3. 1 Кор.5;9. 7;39.
т 1 Цар.5;2,3. 3 Цар.18;21. 1 Кор.10;21. Ефес.5;7,11.
у 1 Кор.3;16. 6;19. Ефес.2;21,22. Евр.3;6.
ф Изх.29;45. Лев. 26;12. Иер.31;33. 32;38. Иез.11;20. 36;28. 37;26, и др. Зах.8;8. 13;9.
х Иса.52;11 Гл.7;1. Отк.18;4.
ц Иер.31;1,9. Отк.21;7

—

а Гл.6;17,18. 1 Иоан.3;3.
б Дѣян.20;33. Гл.12;17.
в Гл.6;11,12.
г Гл.3;12.
д 1 Кор.1;4. Гл.1;14.
е Гл.1;4. Фил.2;17. Кол.1;24.
ж Гл.2;13.
з Гл.4;8.
и Втор.32;25.

вънѣ борби, отвѫтрѣ страхове. (6) Но [к]Богъ който утѣшава смиренитѣ утѣши ни [л]съ дохожданото Титово; (7) и не тъкмо съ неговото дохождане, но и съ утѣшението съ което той бѣше се отъ васъ утѣшилъ, като ни извѣсти голѣмото ваше *за насъ* желание, плачането ви, ревностьта ви за мене; така щото повече се възрадвахъ. (8) Защото, ако и да ви оскърбихъ съ писмото *си*, не съмъ въ разкайвание, [м]ако и да бѣхъ се поразкаялъ; понеже гледамъ че онова писмо ви оскърби, ако и за малко врѣме. (9) Сега се радвамъ, не за скърбьта ви, но защото скърбьта ви стана на покайване, понеже скърбѣхте по Бога, да се не поврѣдите отъ насъ въ нищо. (10) Защото [н]скърбьта по Бога ражда спасително покайване което не докарва разкайване; свѣтовната обаче [о]скърбь ражда смърть. (11) Защото, ето, това ваше по Бога скърбене какво усърдие породи въ васъ, какво извинение, какво негодуване, какъвъ страхъ, какво желание, каква ревность, какво отмъщение! Всѣкакъ вие показахте себе си че сте чисти въ това нѣщо. (12) И тъй, ако и да ви писахъ *това*, не *го сторихъ* заради обидника, нито за обидения, но [п]за да се яви вамъ нашето усърдие което за васъ имаме прѣдъ Бога. (13) За това се утѣшихме заради вашето утѣшение; и още повече се възрадвахме заради Титовото възрадване че се [р]успокоилъ духътъ му отъ всинца ви (14) Защото, ако му се похвалихъ нѣщо зарадъ васъ, не се засрамихъ; но както ви говорихме всичко съ истина, така и похвалата ни прѣдъ Тита стана истина. (15) И той още повече милѣе за васъ като помеща [с]послушанието на всинца ви, какъ сте го приели съ страхъ и трепетъ. (16) И тъй, радвамъ се че [т]въ всичко имамъ довѣрие на васъ

ГЛАВА 8.

Още, братие, обявяваме ви Божията благодать дадената на църквитѣ въ Македония, (2) че, като търпятъ голѣмо утѣснение, прѣумножената тѣхна радость и [а]дълбоката имъ нищета показаха прѣизобилно богатството на тѣхната щедрость; (3) защото споредъ силата си (*това го* свидѣтелствувамъ), и повече отъ силата *си*, доброволни *се повлечиха*, (4) като ни умоляваха съ голѣмо приканване да приемемъ дара *имъ* и [б]участието въ служенето на светиитѣ; (5) и не само както се надѣехме, но себе си отдадоха първомъ Господу, а *послѣ* намъ съ волята Божия; (6) така щото [в]примолихме *се* на Тита както бѣ започелъ така и да доизкара въ васъ и това благодѣяние. (7) И тъй, [г]както изобилвате въ всѣко нѣщо, въ вѣра и въ слово и въ разумъ и въ всѣко усърдие и въ любовьта си къмъ насъ, така [д]да прѣизобилвате и въ това благодѣяние. (8) *Това* [е]не *ви го* казвамъ като заповѣдь, но чрѣзъ усърдието на другитѣ да опитамъ и искренностьта на вашата любовь; (9) защото знаете благодатьта на Господа нашего Иисуса Христа, [ж]че богатъ като бѣ стана сиромахъ за васъ за да се обогатите вие съ неговата сиромашия. (10) И на това азъ давамъ [з]съвѣтъ; защото е [и]то полезно за васъ които [к]отъ лани започнахте не току да го правите, но и да го искате. (11) А сега свършете и да го правите, така щото както *е било* усърдието да искате така да бѫде и да го извършите отъ колкото имате. (12) Защото, [л]ако се появи отъ по-напрѣдъ у нѣкого усърдие, той е приетъ споредъ колкото има, а не споредъ колкото нѣма. (13) Понеже не *искамъ* да е на други облекчение, а на васъ утѣснение; (14) но *да бѫде* равно, *така щото* вашето въ сегашното врѣме изобилие *да запълни* тѣхното лишение, за да послужи и тѣхното изобилие на вашето лишение; така щото да бѫде изравнение, (15) споредъ както е писано: [м]«Който *събра* много, не му се прѣумножи; и който малко, не му не достигна.» (16) А благодарение Богу който вложи въ сърдцето Титово истото усърдие за васъ; (17) защото и [н]молбата *ни* прие, но понеже имаше голѣмо усърдие тръгна къмъ васъ самоволно. (18) Проводихме още съ него и този

к Гл. 1;4.
л Виж. Гл 2;13
м Гл 2;4.
н 2 Цар. 12;13. Мат 26;75.
о Прит. 17;22
п Гл. 2;4.
р Рим. 15;32
с Гл 2;9. Фил. 2;12.
т 2 Сол 3;4. Филим. 8,21.
—
а Мар. 12;44.
б Дѣян 11;29. 24;17. Рим. 15;25,26. 1 Кор. 16;1,3,4. Гл. 9;1.
в Ст. 17. Гл. 12;18.
г 1 Кор. 1;5. 12;8.
д Гл. 9;8.
е 1 Кор. 7;6.
ж Мат. 8;20. Лука 9;58. Фил. 2;6,7.
з 1 Кор. 7;25.
и Прит. 19;17 Мат 10;42. 1 Тим. 6;18,19. Евр 13;16
к Гл 9;2.
л Мар. 12;43,44. Лука 21;3.
м Изх. 16;18.
н Ст. 6.

[о]братъ, похваляемия въ всичкитѣ църкви за евангелието, (19) (и не току *това*, но още [п]избранъ е отъ църквитѣ да пѫтува съ насъ за това благодѣяние на което служимъ [р]за славата на самаго Господа и за *доказателство на* вашето усърдие,) (20) като се свѣнимъ отъ това, да не би нѣкой да ни похули поради това изобилие което е повѣрено на нашето служене. (21) Понеже [с]премишляваме това което е добро, не само прѣдъ Господа, но и прѣдъ человѣцитѣ. (22) Проводихме още съ тѣхъ нашия братъ когото много пѫти въ много нѣща сме опитали че има усърдие, а сега е много по-усърденъ поради многото на васъ увѣрение. (23) Колкото за Тита; *той е* мой другарь и сътрудникъ въ васъ; а колкото за братята наши, *тѣ сѫ* [т]посланници на църквитѣ *и* слава Христова. (24) Покажете прочее къмъ тѣхъ и прѣдъ църквитѣ доказателството на вашата любовь и [у]на нашата съ васъ похвала.

ГЛАВА 9.

Защото излишно е да ви пиша за [а]спомоществованието което *сме длъжни* на светиитѣ. (2) Понеже зная вашето [б]усърдие, [в]за което се хваля съ васъ прѣдъ Македонцитѣ че [г]Ахаия отъ лани е приготвена; и вашата ревность мнозина подбуди. (3) И [д]проводихъ братята, да не би да излѣзе напраздно моето колкото за това на васъ захваляне, и да бѫдете, както казвахъ, приготвени; (4) да не би, ако дойдатъ съ мене Македонци та ви намѣрятъ неприготвени, да се посрамимъ ние, да не казвамъ вие, въ това дързновено похваление. (5) И тъй, за нуждно *го* намѣрихъ да се примоля на братята да дойдатъ по-напрѣдъ при васъ и да прѣдуготвятъ вашата прѣдизвѣстна милостиня, да бѫде готова тъй като милостиня, а не като лихоимство. (6) А [е]това *казвамъ, че* който сѣе оскѫдно, оскѫдно и ще пожъне; а който сѣе щедро, щедро и ще пожъне. (7) Всѣки споредъ произволението на сърдцето *си*, [ж]не съ скърбь или отъ принуждение; защото Богъ обича [з]онogози който дава съ драго сърдце. (8) А Богъ е [и]силенъ да прѣумножи въ васъ всѣка благодать, така щото като имате винаги въ всичко всѣко доволство да прѣизобилвате въ всѣко добро дѣло; (9) както е писано: [к]«Разпръсна, даде на сиромаситѣ, правдата му вѣчно прѣбѫдва.» (10) А [л]този който дава сѣме на сѣятеля и хлѣбъ за храна да даде и да умножи сѣмето ваше, и да възрасти плодоветѣ [м]на вашата правда, (11) та да бѫдете отъ всѣкѫдѣ богати въ всѣка щедрость, [н]която чрѣзъ насъ произвожда благодарение Богу. (12) Защото служенето на тая служба не само че [о]запълня скудостьта на светиитѣ, но и прѣизобилва чрѣзъ много благодарения Богу; (13) понеже прѣзъ опита на това служене тѣ [п]славятъ Бога за покорството което имате въ изповѣданието на евангелието Христово, и [р]за щедростьта на вашето къмъ тѣхъ и къмъ всички участие, (14) и чрѣзъ тѣхното молене за васъ, като имъ сте драги за прѣмногата Божия [с]благодать на васъ. (15) Благодарение же Богу за [т]неизказаната негова дарба.

ГЛАВА 10.

И самъ [а]азъ Павелъ моля ви съ кротостьта и тихостьта Христова, азъ [б]който съмъ смиренъ когато съмъ при васъ, а когато не съмъ при васъ вземамъ дързновение къмъ васъ; (2) и моля *ви* се, кога дойда при васъ [в]да не *принудя да* употрѣбя дързновение съ онази смѣлость съ която мисля да се осмѣля противъ нѣкои които мислятъ че ние по плътски ходимъ. (3) [г]Защото ако и да ходимъ въ плъть, по плъть не воинствуваме. (4) Защото орѫжията [д]на нашето воинствуване не сѫ плътски, но съ Бога сѫ [е]силни [ж]да разоряватъ твърдини. (5) Понеже [з]съсипваме помы-

---

о Гл. 12;18.
п 1 Кор. 16;3,4.
р Гл. 4;15.
с Рим. 12;17. Фил. 4;8. 1 Пет. 2;12.
т Фил. 2;25.
у Гл. 7;14. 9;2.

—

а Дѣян. 11;29. Рим. 15;26. 1 Кор. 16;1. Гл. 8;4. Гал. 2;10. Гл. 8;19.
в Гл. 8;24.
г Гл. 8;10.
д Гл. 8;6,17,18,22.
е Прит. 11;24. 19;17. 22;9. Гал. 6;7,9. Втор. 15;7.
з Изх 25;2. 35;5. Прит. 11;25. Рим. 12;8. Гл. 8;12.
и Прит. 11;24,25. 28;27. Фил. 4;19.
к Псал. 112;9.
л Иса. 55;10.
м Осия 10;12. Мат. 6;1.
н Гл. 1;11. 4;15.
о Гл. 8;14.
п Мат. 5;16.
р Евр. 13;16.
с Гл. 8;1.
т Як. 1;17.

—

а Рим. 12;1.
б Ст 10. Гл. 12;5,7,9.
в 1 Кор. 4;21. Гл. 13;2,10.
г Ефес. 6;13. 1 Сол. 5;8.
д 1 Тим. 1;18. 2 Тим. 2;3.
е Дѣян 7;22. 1 Кор. 2;5. Гл. 6;7. 13;3,4.
ж Иер 1;10.
з 1 Кор. 1;19. 3;19.

щения и всяко възвишение което се възди-
га противъ познанието Божие, и плѣнимъ
всѣки разумъ да се покорява Христу. (6) [и]И
готови сме да отмъстимъ на всѣко непокор-
ство [к]когато се изпълни вашата покорность.
(7) [л]Външното ли на работитѣ гледате вие?
[м]Ако има нѣкой на себе си увѣрение чъ е
Христовъ, то и това пакъ отъ самосебе си да
размишлява, че както е той Христовъ така
сме и [н]ние Христови. (8) Защото ако би и
нѣщо повечко да се похваля [о]за нашата власть
която ни даде Господь за назидание а не за
разорение ваше, [п]нѣма да се посрамя. (9) *Но*
да се не покажа че искамъ да ви заплашвамъ
съ писмата си. (10) Понеже писмата *му са*,
казва *нѣкой*, тежки и силни; но [р]личното *му*
присѫтствие слабо [с]и говоренето *му* нищожно.
(11) Такъвъ единъ нека знае че ние каквито
сме на слово въ писмата си кога сме далечъ
отъ васъ таквизи сме и на дѣло когато сме
при васъ. (12) [т]Защото не смѣемъ да считаме
или да сравняваме себе си съ нѣкои отъ тѣ-
зи които сами себе си прѣпорѫчватъ; но тѣ
себе си като измѣрватъ съ себе си, и пакъ
себе си като сравняватъ съ себе си, не пра-
вятъ разумно. (13) А ние [у]не щемъ се похва-
ли вънъ отъ прѣдѣлитѣ си, но споредъ мѣра-
та на дѣла който е Богъ намъ отдѣлилъ, мѣра
щото да достигаме даже и до васъ. (14) Защо-
то ние не се простираме вънъ отъ мѣрката
си, като че не сме достигнали до васъ; поне-
же достигнахме [ф]даже и до васъ съ благовѣ-
ствуването Христово. (15) И не се хвалимъ
вънъ отъ прѣдѣла си [х]въ чужди трудове, но
имаме надежда че колкото вѣрата ви възра-
ства, споредъ дѣла ни ще се възвеличимъ въ
васъ прѣмного, (16) така щото да проповѣдаме
евангелието и отъ васъ по-нататъкъ, не да се
хвалимъ съ готовото въ чуждъ дѣлъ. (17) А
[ц]който се хвали, съ Господа да се хвали.
(18) Защото [ч]не е удобренъ тоя който самъ
себе си прѣпорѫчва, [ш]но оня когото Господь
прѣпорѫчва.

ГЛАВА 11.

Да бихте потърпѣли малко нѣщо на моето
[а]безумие; но и потърпете ме. (2) Защото [б]ре-
внувамъ за васъ съ Божие ревнуване; поне-
же [в]ви сгодихъ съ единъ мѫжъ [г]да ви прѣд-
ставя Христу чиста [д]дѣва. (3) Но боя се да
не би, [е]както змията съ пронирството си прѣлъ-
сти Ева, така да се [ж]разврати умътъ ви *и*
отпадне отъ простотата *на любовьта си* къмъ
Христа. (4) Защото ако би дошелъ нѣкой да
ви проповѣдва другъ Исусъ когото ние не сме
проповѣдали, или да приемете другъ духъ ко-
гото не сте приели, [з]или друго евангелие
което не сте приели, добрѣ бихте *го* потърпѣ-
ли. (5) Но мисля че [и]не съмъ въ нищо по-
доленъ отъ най-първитѣ апостоли. (6) А пакъ,
[к]ако и да съмъ въ говоренето простакъ, [л]въ
знанието не съмъ; но ние [м]всѣкакъ сме яве-
ни вамъ въ всичко. (7) Или да ли съмъ грѣхъ
сторилъ като [н]смиравахъ себе си за да се
възвисите вие, защото даромъ ви проповѣдахъ
евангелието Божие? (8) Други църкви обрахъ
та взехъ заплата за служене на васъ; (9) а
когато бѣхъ при васъ и се намѣрихъ въ о-
скѫдность, [о]не отеготихъ никого; защото о-
скѫдностьта ми запълнихa [п]братята които дой-
доха отъ Македония, и по всичко [р]упазихъ
себе си, и ще се упазя, да ви не бѫда въ
тегота. (10) [с]Истината Христова е въ мене, че
[т]тая похвала нѣма да ми се загради за въ
Ахайскитѣ мѣста. (11) Защо? [у]Защото ви не
обичамъ ли? Знае Богъ! (12) А каквото пра-
вя, *това* и ще правя, за да [ф]отсѣка причина-
та на тѣзи които искатъ причина, за да се
намѣрятъ въ това за което се хвалятъ *таки-*

и Гл. 13;2,10.
к Гл. 2;9. 7;15.
л Иоан. 7:24. Гл. 5;12. 11;18.
м 1 Кор. 14;37. 1 Иоан. 4;6.
н 1 Кор. 3;23. 9;1. Гл. 11;23.
о Гл. 13;10.
п Гл. 7;14. 12;6.
р 1 Кор. 2;3,4. Ст. 1. Гл. 12;5,7,9. Гал. 4;13.
с 1 Кор. 1;17. 2;1,4. Гл. 11;6.
т Гл. 3;1. 5;12.
у Ст. 15.
ф 1 Кор. 3;5,10. 4;15. 9;1.
х Рим. 15;20.
ц Иса. 65;16. Иер. 9;24. 1 Кор. 1;31.
ч Прит. 27;2.
ш Рим. 2;29. 1 Кор. 4;5.

—

а Гл. 5;13. Ст. 16.
б Гал. 4;17,18.
в Осия 2;19,20. 1 Кор. 4;15.
г Кол. 1;28.
д Лев. 21;13.
е Бит. 3;4. Иоан. 8;44.
ж Ефес. 6;24. Кол. 2;4,8,18. 1 Тим. 1;3. 4;1. Евр. 13;9. 2 Пет. 3;17.
з Гал. 1;7,8.
и 1 Кор. 15;10. Гл. 12;11. Гал. 2;6.
к 1 Кор. 1;17. 2;1,13. Гл. 10;10.
л Ефес. 3;4.
м Гл. 4;2. 5;11. 12;12.
н Дѣян. 18;3. 1 Кор. 9;6,12. Гл. 10;1.
о Дѣян. 20;33. Гл. 12;13. 1 Сол. 2;9. 2 Сол. 3;8,9.
п Фил. 4;10,15,16.
р Гл. 12;14,16.
с Рим. 9;1.
т 1 Кор. 9;15.
у Гл. 6;11. 7;3. 12;15.
ф 1 Кор. 9;12.

ви каквито и ние. (13) Защото конто сѫ та-
кива, тѣ сѫ [х]лъжеапостоли, лукави [ц]рабо-
тници, и прѣобразуватъ се на Христови апо-
столи. (14) И не е чудно; защото самъ си Са-
тана се прѣобразува [ч]на свѣтълъ ангелъ. (15) И
тъй, не е голѣмо нѣщо ако и неговитѣ слу-
жители се прѣобразуватъ [ш]като служители на
правдата; но [щ]тѣхната сетнина ще бѫде спо-
редъ дѣлата имъ. (16) [ъ]Пакъ казвамъ, никой
да ме не възмни че съмъ безуменъ; или и-
накъ приемете ме поне като безуменъ, да
се похваля и азъ малко нѣщо. (17) Кое-
то говоря, [ь]не *го* говоря по Господа, но като
въ безумие въ това [ѣ]дързновение на хвале-
нието. (18) [ю]Понеже мнозина се хвалятъ по
плъть, ще се похваля и азъ. (19) Защото вие
като [я]сте разумни, съ благодарение търпите
безумнитѣ; (20) понеже търпите [ж]ако нѣкой ви
поробощава, ако *ви* изпояжда, ако *ви* взема
нѣкой *вашето*, ако се нѣкой прѣвъзнося, ако
нѣкой ви бие въ лице. (21) По обезчестение
казвамъ, [ж]ужъ че сме ние немощни; но [а]въ
каквото се осмѣлява нѣкой (несмислено гово-
ря) осмѣлявамъ се и азъ. (22) Евреи ли сѫ? и
азъ *съмъ*; Израиляни ли сѫ? [б]и азъ; сѣме
Авраамово ли сѫ? и азъ; (23) служители Хри-
стови ли сѫ? *(като* изуменъ говоря) азъ по-
вече; [в]въ трудове повече, [г]въ биения по-
прѣмного, въ тъмници още по-много, много
пѫти и [д]на смърть. (24) Петь пѫти по четы-
ридесеть безъ единъ [е]*удари* ми удариха Ю-
деитѣ; (25) три пѫти ме съ [ж]тояги биха,
[з]веднъжъ съ камене ме биха, [и]три пѫти ко-
работрошение съмъ прѣтърпѣлъ, една нощь и
единъ день останахъ по дълбинитѣ на морето.
(26) Много пѫти *съмъ билъ* и въ пѫтувания;
въ бѣди отъ рѣки, въ бѣди отъ разбойници, [к]въ
бѣди отъ единородни, [л]въ бѣди отъ езичници,
въ бѣди въ градъ, въ бѣди въ пустиня, въ бѣди по
море, въ бѣди между лъжебратя; (27) въ трудъ
и мѫка, много пѫти [м]въ неспане, [н]въ гладъ и
жедность, много пѫти въ неядене, въ студъ
и въ голота; (28) освѣнъ външното, още и
натрупването *на много человѣци* у мене всѣ-
ки день, *и* [о]грижата за всичкитѣ църкви.
(29) [п]Кой изнемощѣва, та не изнемощѣвамъ *и*
азъ? Кой се съблазнява, и се не разпалямъ
азъ? (30) Ако трѣбва да се хваля, [р]ща се
похваля съ това което принадлежи на немощь-
та ми. (31) [с]Богъ и Отецъ на Господа нашего
Исуса Христа, [т]който е благословенъ въ вѣки,
знае че не лъжа. (32) [у]Въ Дамаскъ областни-
ятъ управитель на Царя Арета вѣе подъ стра-
жа града Дамаскъ като искаше да ме улови;
(33) и прѣзъ прозорецъ по стѣната ме спуска-
ха съ кошъ, та избѣгнахъ отъ рѫцѣтѣ му.

ГЛАВА 12.

Истина, не ми е за полза да се хваля, за-
щото ще дойда до видѣния и откровения отъ
Господа. (2) Зная [а]въ Христа едного человѣка
който, прѣди четиринадесеть години, (въ тѣ-
лото ли, не зная; вънъ отъ тѣлото ли, не
зная; Богъ знае,) [б]възхитенъ биде до трето-
то небе. (3) И такъвъ единъ человѣкъ зная,
(въ тѣлото ли, вънъ отъ тѣлото ли, не зная;
Богъ знае,) (4) че бѣ възхитенъ [в]въ рай, и
чу думи неизречени които не е простено че-
ловѣку да ги говори. (5) Съ такъвъ человѣкъ
ще се похваля; а [г]съ мене си нѣма да се по-
хваля освѣнъ съ немощитѣ си. (6) Защото [д]а-
ко поискамъ да се похваля безуменъ не ще
бѫда, понеже ще река истина; но свѣня се
да не би помислилъ нѣкой за мене повече отъ
каквото ме види или чуе отъ мене. (7) И за
да се не прѣвъзносямъ за прѣмногото откро-
вения даде ми се [е]трънъ въ плътьта ми, [ж]ан-
гелъ Сатанинъ да ме мѫчи, за да се не прѣвъз-
носямъ. (8) [з]За това *нѣщо* три пѫти се мо-

[х] Дѣян. 15;24. Рим. 16;18. Гал. 1;7. 6;12. Фил. 1;15. 2 Пет. 2;1. 1 Иоан. 4;1. Отк. 2;2.
[ц] Гл. 2;17 Фил. 3;2. Тит. 1;10,11.
[ч] Гал. 1;8.
[ш] Гл. 3;9.
[щ] Фил. 3;19.
[ъ] Ст. 1. Гл. 12;6,11.
[ь] 1 Кор. 7;6,12.
[ѣ] Гл. 9;4. Фил. 3;3,4.
[я] 1 Кор. 4;10.
[ж] Гал. 2;4. 4;9.
[ж] Гл. 10;10.
[а] Фил. 3;4.
[б] Дѣян. 22;3. Рим. 11;1 Фил. 3;5.
[в] 1 Кор. 15;10.
[г] Дѣян. 9;16. 20;23. 21;11. Гл. 6;4,5.
[д] 1 Кор. 15;30-32. Гл. 1;9,10. 4;11. 6;9.
[е] Втор. 25;3.
[ж] Дѣян. 16;22.
[з] Дѣян. 14;19.
[и] Дѣян. 27;41.
[к] Дѣян. 9;23. 13;50. 14;5. 17;5. 20;3. 21;31. 23;10,11. 25;3.
[л] Дѣян. 14;5. 19;23.
[м] Дѣян. 20;31. Гл. 6;5.
[н] 1 Кор. 4;11.
[о] Дѣян. 20;18, и дрг. Рим. 1;14.
[п] 1 Кор. 8;13. 9;22.
[р] Гл. 12;5,9,10.
[с] Рим. 1;9. 9;1. Гл. 1;23. Гал. 1;20. 1 Сол. 2;5.
[т] Рим. 9;5.
[у] Дѣян. 9;24,25.

—

[а] Рим. 16;7. Гл. 5;17. Гал. 1;22.
[б] Дѣян. 22;17.
[в] Лука 23;43.
[г] Гл. 11;30.
[д] Гл. 10;8. 11;16.
[е] Иез. 28;24. Гал. 4;13,14.
[ж] Иовъ 2;7. Лука 13;16.
[з] Втор. 3;23-27. Мат. 26;44.

лихъ Господу да го отмахне отъ мене; (9) и
рече ми: Доволно ти е моята благодать; защо-
то силата ми въ немощь се показва съвърше-
на. И тъй, съ крайно благодарение по-добрѣ
[и]ще се похваля съ немощитѣ си, [к]за да се
всели въ мене силата Христова. (10) За това,
[л]благодаренъ оставамъ въ немощи, въ укоре-
ния, въ нужди, въ гонения, въ притѣстения
за Христа; [м]защото когато съмъ немощенъ
тогазъ съмъ силенъ. (11) [н]Станахъ безуменъ
съ хвалбитѣ си; вие ме принудихте; защото
азъ трѣбваше отъ васъ да се прѣпоржчвамъ;
понеже не [о]съмъ билъ по-доленъ отъ най-
първитѣ апостоли, [п]ако и да съмъ нищо
(12) [р]Знаковетѣ на единъ апостолъ показаха
се дѣломъ между васъ въ всѣко търпѣние, съ
знамения и чудоса и сили. (13) Защото [с]въ
какво останахте по-долни отъ другитѣ църкви
освѣнъ [т]дѣто самъ азъ не ви отеготихъ? [у]Про-
стете ми тази неправда. (14) [ф]Ето трети пжть
съмъ готовъ да дойда при васъ, и нѣма да ви
отеготя; защото [х]не искамъ вашето, но васъ;
защото [ц]не сж длъжни чадата да събиратъ
имотъ за родителитѣ, но родителитѣ за чада-
та. (15) А пъкъ [ч]азъ съ крайна радость ще
иждивя и цѣлъ ще се иждивя [ш]за душитѣ
ви; [щ]съвсѣмъ че, като ви обичамъ азъ пове-
че, вие ме обичате по-малко. (16) Но тъй да
е: [ъ]азъ ви не отеготихъ, а като хитъръ уло-
вихъ ви съ измама. (17) [ь]Спечелилъ ли съмъ
азъ нѣщо отъ васъ чрѣзъ нѣкого отъ тѣзи
които изпроводихъ до васъ? (18) [ѣ]Примолихъ
се Титу, и съ него проводихъ [ю]брата. Титъ
ли припечели нѣщо отъ васъ? не съ истия
ли духъ ходихме? не въ иститѣ ли стжпки?
(19) [я]Пакъ ли мислите че се оправдаваме
прѣдъ васъ? [ѧ]Прѣдъ Бога говоримъ въ Хри-
ста. [ѩ]Всичко това, възлюблени *мои*, е за
ваше назидание. (20) Защото се боя да не би
като дойда да ви не намѣря каквито ви же-
лая, и [а]азъ да се не намѣря за васъ не ка-
къвто ме желаете; да не би *да има между
васъ* разпри, завиждания, гнѣвове, дразне-
ния, одумвания, шептания, голѣмѣяния, бър-
котии; (21) да не би кога дойда пакъ че [б]ме
смири Богъ мой при васъ, и оплача мнозина
[в]които сж отъ напрѣдъ съгрѣшили, и не сж
се покаяли зарадъ нечистотата, [г]блудството, и
похотливостьта които сж сторили

ГЛАВА 13.

Ето [а]трети пжть ида при васъ. [б]«Отъ у-
стата на двама или на трима свидѣтели ще
се потвърди всѣка рѣчь» (2) [в]И прѣди ре-
кохъ, и *пакъ* като че съмъ втори пжть при
васъ прѣдказвамъ, и нинѣ като не съмъ при
васъ пиша [г]на тѣзи които сж изнапрѣдъ съ-
грѣшили, и на всички други, че, ако дойда
пакъ, [д]нѣма да пощадя; (3) понеже търсите
да опитате Христа който говори [е]въ мене,
който къмъ васъ не е немощенъ, но е силенъ
[ж]между васъ. (4) Защото [з]ако и да бѣ раз-
петъ въ немощь, [и]живѣе обаче съ сила Бо-
жия; понеже [к]и ние въ него сме немощни,
но съ сила Божия ще живѣемъ съ него меж-
ду васъ. (5) [л]Себе си изпитвайте да ли сте
въ вѣрата; себе си опитвайте. Или не позна-
вате ли вие себе си [м]че Христосъ е въ васъ,
освѣнъ ако че *вие* сте неудобрени? (6) И на-
дѣя се че ще познаете че ние не сме [н]неу-
добрени. (7) Моля Бога да не сторите нищо
зло; не за да се покажемъ ние удобрени, но
за да струвате вие доброто; а [о]ние нека бж-
демъ неудобрени; (8) защото не можемъ нищо
противъ истината, но за истината *можемъ*
(9) Понеже се радваме [п]когато ние сме не-
мощни а вие сте силни; най-паче това и же-

и Гл. 11;30.
к 1 Пет. 4;14.
л Рим. 5;3. Гл. 7;4.
м Гл. 13;4.
н Гл. 11;1,16,17.
о Гл. 11;5. Гал. 2;6-8.
п 1 Кор. 3;7. 15;8,9. Ефес. 3;8.
р Рим. 15;18;19. 1 Кор. 9;2 Гл. 4;2. 6;4. 11;6.
с 1 Кор. 1;7.
т 1 Кор. 9;12. Гл. 11;9
у Гл. 11;7
ф Гл. 13;1.
х Дѣян. 20;33 1 Кор. 10;33.
ц 1 Кор. 4;14,15.
ч Фил. 2;17. 1 Сол. 2;8.
ш Иоан. 10;11. Гл. 1;6. Кол. 1;24 2 Тим. 2;10.
щ Гл. 6;12,13.
ъ Гл. 11;9.
ь Гл. 7;2.
ѣ Гл. 8;6,16,22.
ю Гл. 8;18.
я Гл. 5;12.
ѧ Рим. 9:1. Гл. 11;31
ѩ 1 Кор. 10;33.
а 1 Кор. 4;21. Гл. 10;2. 13;2,10.
б Гл. 2;1,4.
в Гл. 13;2.
г 1 Кор. 5;1.

—

а Гл. 12;14.
б Числа 35;30. Втор. 17;6. 19;15. Мат. 18;16. Иоан 8;17 Евр. 10;28.
в Гл. 10;2.
г Гл. 12;21
д Гл. 1;23.
е Мат. 10;20. 1 Кор. 5;4. Гл. 2;10.
ж 1 Кор. 9;2.
з Фил. 2;7,8. 1 Пет. 3;18.
и Рим. 6;4.
к Гл. 10;3,4.
л 1 Кор. 11;28.
м Рим. 8;10. Гал. 4;19.
н 1 Кор. 9;27
о Гл. 6;9.
п 1 Кор. 4;10. Гл. 11;30. 12;5,9,10.

ляемъ, [р]вашето усъвършенствуване. (10) [с]За това, и като не съмъ при васъ пиша това, щото кога дойда при васъ [т]да се не докарамъ строго [у]по властьта която ми е далъ Господь за назидание, а не за разорение. (11) И тъй, братие, радвайте се, съвършенствувайте се, утѣшавайте се, [ф]бѫдете единомислени, миръ имайте; и Богъ на любовьта [х]и на мира ще бѫде съ васъ. (12) [ц]Поздравете се единъ другъ съ цѣлуване свето. (13) Поздравяватъ ви всичкитѣ светии. (14) [ч]Благодатьта на Господа Исуса Христа, и любовьта Божия, и [ш]общението на Светаго Духа да бѫде съ всички васъ. Аминь.

Къ Галатяномъ Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ, апостолъ, [а]не отъ человѣци, нито чрѣзъ человѣка, но [б]чрѣзъ Исуса Христа и Бога Отца [в]който го е възкресилъ отъ мъртвитѣ, (2) и всичкитѣ братя [г]които сѫ съ мене, [д]къмъ църкватѣ Галатийски: (3) [е]Благодать да бѫде вамъ и миръ отъ Бога Отца и Господа нашего Исуса Христа, (4) [ж]който даде себе си за грѣховетѣ наши, за да ни избави [з]отъ настоещия лукавъ вѣкъ по волята на Бога и Отца нашего, (5) комуто славата да бѫде въ вѣки вѣковъ. Аминь. (6) Чудя се какъ вие [и]отъ оногова който ви призва чрѣзъ благодатьта Христова така скоро прѣминвате въ друго благовѣствуване: (7) [к]което не е друго; но има [л]нѣкои които ви смущаватъ и искатъ да прѣвърнатъ евангелието Христово. (8) Но [м]ако би и сами ние или ангелъ отъ небето да ви проповѣда *друго* евангелие освѣнъ онова което ви проповѣдахме, да бѫде анатема. (9) Както по-горѣ рекохме, и сега пакъ казвамъ: Ако нѣкой ви проповѣдва *друго* евангелие [н]освѣнъ онова което приехте, да бѫде анатема. (10) [о]Защото [п]человѣци ли *искамъ да* склоня сега, или Бога? [р]Или искамъ да угодявамъ на человѣци? Защото ако угодявахъ още на человѣци, не щѣхъ да съмъ Христовъ рабъ (11) [с]Извѣстявамъ ви, братие, че проповѣданото отъ мене евангелие не е

р 1 Сол. 3;10.
с 1 Кор. 4;21. Гл. 2;3. 10;2. 12;20,21.
т Тит. 1;13.
у Гл. 10:8.
ф Рим. 12;16,18. 15;5. 1 Кор. 1;10. Фил. 2;2. 3;16. 1 Пет. 3;8.
х Рим. 15;33.
ц Рим. 16;16. 1 Кор. 16;20. 1 Сол. 5;26. 1 Пет. 5;14.
ч Рим. 16;24.
ш Фил. 2;1.

а Ст. 11,12.
б Дѣян. 9;6. 22;10, 15,21. 26;16. Тит. 1;3.
в Дѣян. 2;24.
г Фил. 2;22. 4;21.
д 1 Кор. 16;1.
е Рим. 1;7. 1 Кор. 1;3. 2 Кор. 1;2. Ефес. 1;2. Фил. 1;2. Кол. 1;2. 1 Сол. 1;1. 2 Сол. 1;2. 2 Иоан. 3.
ж Мат. 20;28. Рим. 4;25. Гл. 2;20. Тит. 2;14.
з Иса. 65;17. Иоан. 15;19. 17;14. Евр. 2;5. 6;5. I Иоан. 5;19.
и Гл. 5;8.
к 2 Кор. 11;4.
л Дѣян. 15:1,24. 2 Кор. 2;17. 11;13 Гл. 5;10,12.
м 1 Кор. 16;22.
н Втор. 4;2. 12;32. Прит. 30;6. Отк. 22;18.
о 1 Сол. 2;4.
п 1 Цар. 24;7. Мат. 28;14. I Иоан. 3;19.
р 1 Сол. 2;4. Як. 4;4.
с 1 Кор. 15:1.

человѣческо; (12) защото [т]нито азъ отъ чело-
вѣкъ съмъ го приелъ, нито съмъ го научилъ
освѣнъ [у]съ откровение Исусъ Христово. (13) За-
щото сте чули нѣкогашното мое въ Юдейство-
то поведение, какъ гонѣхъ [ф]твърдѣ много
църквата Божия и [х]разорявахъ я. (14) И прѣ-
успѣвахъ въ Юдейството повече отъ мнозина
мои връстници въ рода ни, понеже бѣхъ [ц]по-
голѣмъ ревнитель за [ч]отеческитѣ мои прѣда-
ния. (15) А когато Богъ, [ш]който бѣ ме опрѣ-
дѣлилъ отъ утробата на майка ми, и призвалъ
чрѣзъ своята благодать, благоволи (16) [щ]да от-
крие Сина своего въ мене, за [ъ]да го пропо-
вѣдвамъ между езичницитѣ, отъ този часъ [ь]не
се допитахъ до плъть и кръвь, (17) нито
[ѣ]възлѣзохъ въ Ерусалимъ при апостолитѣ
които бѣха прѣди мене, но отидохъ въ Ара-
бия, и пакъ се върнахъ въ Дамаскъ. (18) По-
слѣ, слѣдъ три години възлѣзохъ въ Еруса-
лимъ за да се видя съ Петра, и останахъ при
него петнадесеть дена; (19) и [ю]другиго отъ а-
постолитѣ не видѣхъ освѣнъ [я]Якова брата Го-
сподня. (20) А това което ви пиша, [ѫ]ето,
прѣдъ Бога *изповѣдвамъ* че не лъжа. (21) [ѭ]По-
слѣ дойдохъ въ Сирийскитѣ и Киликийскитѣ
страни; (22) и лично не бѣхъ познатъ [а]на
Юдейскитѣ въ Христа [б]църкви; (23) а слуша-
ха само че той който нѣкога ни гонѣше сега
проповѣдва вѣрата която нѣкога разоряваше.
(24) И славѣха Бога за мене.

ГЛАВА 2.

Послѣ слѣдъ четиринадесеть години, [а]пакъ
възлѣзохъ въ Ерусалимъ съ Варнава като
взехъ съ себе си и Тита. (2) И то възлѣзохъ
по откровение та имъ [б]прѣдложихъ еванге-
лието което проповѣдвамъ между езичницитѣ,
особно прѣдъ знаменититѣ, [в]да не би напра-
здно да тичамъ или да съмъ тичалъ. (3) Но ни-
то Титъ, който бѣ съ мене, ако и да бѣше
Елинъ, не бѣ принуденъ да се обрѣже; (4) а
тѣзи [г]лъжебратя които сѫ се вмъкнали и
промъкнали да съгледателствуватъ нашата [д]сво-
бода която имаме въ Христа Исуса [е]за да ни
поработятъ, (5) на тѣхъ ни на часъ не отстѫ-
пихме да имъ се покоримъ, и то [ж]за да прѣ-
бѫде въ васъ евангелската истина. (6) А за
тѣзи [з]които се мислятъ че сѫ нѣщо, каквито
и да сѫ били нѣкога, мене ми е все едно;
[и](Богъ не гледа на лицето на человѣка;) за-
щото [к]знаменититѣ не ми приложиха нищо
повече; (7) но напротивъ, [л]щомъ видѣха че
бѣхъ [м]повѣренъ *да проповѣдвамъ* евангелие-
то на необрѣзанитѣ, както Петъръ на обрѣ-
занитѣ, (8) (защото който [н]подѣйствува въ Пе-
тра за апостолство между обрѣзанитѣ подѣй-
ствува и въ мене [о]за въ езичницитѣ,) (9) и
като познаха дадената менѣ [п]благодать, Яковъ
и Кифа и Иоанъ, които се виждаха че [р]сѫ
стълпове, дадоха дѣсници на общение на ме-
не и на Варнава за да идемъ ние въ езични-
цитѣ, а тѣ въ обрѣзанитѣ. (10) *Искаха* само
да помнимъ сиромаситѣ; [с]за което и се по-
трудихъ съ усърдие това истото да сторя.
(11) А [т]когато дойде Петъръ въ Антиохия въз-
противихъ му се въ очи, защото бѣше достое-
нъ за изобличение. (12) Понеже прѣди да
дойдатъ нѣкои отъ Якова [у]ядѣше наедно съ
езичницитѣ; а когато дойдоха свѣнѣше се и
странѣше отъ тѣхъ, защото се убоя отъ обрѣ-
занитѣ. (13) И съ него заедно лицемѣрствува-
ха и другитѣ Юдеи; така щото и Варнава се
увлече въ това тѣхно лицемѣрство. (14) Но
азъ, като видѣхъ че не постѫпватъ право [ф]по
истината евангелска, рекохъ на Петра [х]прѣдъ

т 1 Кор. 15;1,3. Ст. 1.
у Ефес. 3;3.
ф Дѣян. 9;1. 22;4. 26:11. 1 Тим. 1;13.
х Дѣян. 8;3.
ц Дѣян. 22;3. 26;9. Фил. 3,6.
ч Иер. 9;14. Мат. 15;2. Мар. 7;5.
ш Иса. 49;1,5. Иер. 1;5. Дѣян. 9;15. 13;2. 22;14,15. Рим. 1;1.
щ 2 Кор. 4;6.
ъ Дѣян. 9;15. 22;21. 25;17,18. Рим. 11;13. Ефес. 3;8.
ь Мат. 16;17. 1 Кор. 15;50. Ефес. 6;12.
ѣ Дѣян. 9;26,
ю 1 Кор. 9;5.
я Мат. 13;55. Мар. 6;3.
ѫ Рим. 9;1.
ѭ Дѣян. 9;30.
а 1 Сол. 2;14.
б Рим. 16;7.

а Дѣян. 15;2.
б Дѣян. 15;12.
в Фил. 2;16. 1 Сол. 3;5.
г Дѣян. 15;1,24. 2 Кор. 11;26.
д Гл. 3;25. 5;1,13.
е 2 Кор. 11;20. Гл. 4;3,9.
ж Ст. 14. Гл. 3;1. 4;16.
з Гл. 6;3.
и Дѣян. 10;34. Рим. 2;11.
к 2 Кор. 12;11.
л Дѣян. 13;46. Рим. 1;5. 11;13. 1 Тим. 2;7. 2 Тим. 1;11.
м 1 Сол. 2;4.
н Дѣян. 9;15. 13;2. 22;21. 26;17,18. 1 Кор. 15;10. Гл. 1;16. Кол. 1;29.
о Гл. 3;5.
п Рим. 1;5. 12;3,6. 15;15. 1 Кор. 15;10. Ефес. 3;8.
р Мат. 16;18. Ефес. 2;20. Отк. 21;14.
с Дѣян. 11;30. 24;17. Рим. 15;25. 1 Кор. 16;1. 2 Кор. 8;9.
т Дѣян. 15;35.
у Дѣян. 10;28. 11;3.
ф Ст. 5.
х 1 Тим. 5;20.

всичкитѣ: [ц]Ако ти който си Юдеинъ живѣешъ езически, а не юдейски, защо принуждавашъ езичницитѣ да юдействуватъ? (15)[ч]Ние *които сме* природно Юдеи а не грѣшници [ш]отъ езичницитѣ, (16) като [щ]знаемъ че не се оправдава человѣкъ отъ дѣлата на закона, тъкмо [ъ]съ вѣрата въ Исуса Христа, и ние повѣрвахме въ Христа Исуса за да се оправдаемъ отъ вѣрата Христова, а не отъ дѣлата на закона; защото отъ дѣлата на закона [ь]нѣма да се оправдае никоя плъть. (17) Но като искаме да се оправдаемъ чрѣзъ Христа ако сме се намѣрили [ѣ]и ние грѣшни, то Христосъ на грѣха ли е служитель? Да не бѫде! (18) Защото, ако възсъздавамъ пакъ онова което съмъ развалилъ, показвамъ себе си прѣстѫпникъ. (19) Защото [ю]азъ чрѣзъ закона закону [я]умрѣхъ, за [ѫ]да живѣя Богу. (20)[ѭ]Распнахъ се съ Христа, и *сега* вече живѣя не азъ, но Христосъ живѣе въ мене; а това що живѣя сега въ плъть, [а]живѣя въ вѣрата на Сина Божия [б]който ме възлюби и прѣдаде себе си заради мене. (21) Не отвъргамъ Божията благодать; защото [в]ако оправданието бива чрѣзъ закона, то напраздно е Христосъ умрѣлъ.

ГЛАВА 3

О несмислени Галатяни, [а]кой ви омая да се не покорявате [б]на истината, *вие* прѣдъ очитѣ на които Исусъ Христосъ се прѣдначерта разпнатъ между васъ? (2) Това само искамъ да науча отъ васъ: [в]Отъ дѣлата на закона ли приехте Духа, [г]или отъ слушането на вѣрата? (3) Толкозъ ли сте несмислени че, [д]като започнахте съ Духъ, сега свършвате [е]съ плъть? (4)[ж]Напусто ли толкозъ пострадахте? ако наистина да е напусто! (5) Този [з]който ви дава Духа и дѣйствува чудеса между васъ, отъ дѣлата на закона ли или отъ слушането на вѣрата *прави това?* (6) както [и]Авраамъ повѣрва въ Бога, и вмѣни му се за правда. (7) И тъй, познайте че [к]тѣзи които вѣрватъ, тѣ сѫ синове Авраамови. (8) И писанието, като [л]прѣдвидѣ че Богъ чрѣзъ вѣра оправдава езичницитѣ, прѣдвъзвѣсти Аврааму: [м]«Въ тебе ще се благословятъ всичкитѣ народи.» (9) Така щото тѣзи които вѣрватъ благославятъ се *наедно* съ вѣрнаго Авраама. (10) Защото които сѫ отъ дѣлата на закона подъ клетва сѫ, понеже е писано: [н]«Проклетъ всѣки който не прѣбѫде въ всичко което е писано въ книгата на закона за да го прави.» (11) А то, [о]че никой не се оправдава чрѣзъ закона прѣдъ Бога, явно е по това че [п]«праведниятъ чрѣзъ вѣра ще живѣе.» (12) И [р]законътъ не е отъ вѣра; но [с]«человѣкъ който прави това *което заповѣдва законътъ* ще живѣе чрѣзъ него.» (13)[т]Христосъ ни изкупи отъ клетвата на закона, понеже той стана клетва за насъ; защото е писано: [у]«Проклетъ всѣки който виси на дърво;» (14)[ф]за да дойде благословението Авраамово чрѣзъ Исуса Христа на езичницитѣ, така щото да приемемъ [х]обѣщанието на Духа чрѣзъ вѣрата. (15) Братие, по человѣчески говоря; [ц]но и человѣческо завѣщание, като е потвърдено, никой го не разваля нито прилага *въ него нѣщо.* (16) А обѣщанията се изрекоха [ч]на Авраама и на неговото сѣме; не казва: «И на сѣмената,» като за много, но като за едного: «И на сѣмето твое,» което е [ш]Христосъ. (17) И това казвамъ, че завѣтъ прѣдутвърденъ отъ Бога въ Христа не може да го разваля законъ

ц Дѣян. 10;28. 11;3.
ч Дѣян. 15;10,11.
ш Мат. 9;11. Ефес. 2;3,12.
щ Дѣян. 13;38,39.
ъ Рим. 1;17. 3;22,28. 8;3. Гл. 3;24. Евр. 7;18,19.
ь Псал. 143;2. Рим. 3;20. Гл. 3;11.
ѣ 1 Иоан. 3;8,9.
ю Рим. 8;2.
я Рим. 6;14. 7;4,6,
ѫ Рим. 6;11. 2 Кор. 5;15. 1 Сол. 5;10. Евр. 9;14. 1 Пет. 4;2.
ѭ Рим. 6;6. Гл. 5;24. 6;14.
а 2 Кор. 5:15. 1 Сол. 5;10. 1 Пет. 4;2.
б Гл. 1;4. Ефес. 5;2. Тит. 2;14.
в Рим. 11;6. Гл. 3;21. 5;4. Евр. 7;11.

а Гл. 5;7.
б Гл. 2;14. 5;7.
в Дѣян. 2;38. 8;15. 10;47. 15;8. Ст. 14. Ефес. 1;13. Евр. 6;4.
г Рим. 10;16,17.
д Гл. 4;9.
е Евр. 7;16. 9;10.
ж Евр. 10;35,36. 2 Иоан. 8.
з 2 Кор. 3;8.
и Бит. 15;6. Рим. 4;3,9,21,22. Як. 2;23.
к Иоан. 8;39. Рим. 4;11,12,16.
л Рим. 9;17. Ст. 22.
м Бит. 12;3. 18;18. 22;18. Дѣян. 3;25.
н Втор. 27;26. Иер. 11;3.
о Гл. 2;16.
п Ав. 2;4. Рим. 1;17. Евр. 10;38
р Рим. 4;4.5. 10;5,6. 11;6.
с Лев. 18;5. Неем. 9;29. Иез. 20;11. Рим. 10;5.
т Рим. 8;3. 2 Кор. 5,21. Гл. 4;5.
у Втор. 21;23.
ф Рим. 4;9,16.
х Иса. 32;15. 44;3. Иер. 31;33. 32;40. Иез. 11;19. 36;27. Иоилъ 2;28,29. Зах. 12;10. Иоан. 7;39. Дѣян. 2;33.
ц Евр. 9;17.
ч Бит. 12;3,7. 17;7. Ст. 8.
ш 1 Кор. 12;12.

станалъ [щ]слѣдъ четиристотинъ и тридесеть
години [ъ]така щото да унищожи обѣщанието.
(18) Защото [ь]ако е наслѣдието отъ закона [ѣ]не
е вече отъ обѣщание; но Аврааму съ обѣща-
ние *го* подари Богъ. (19) И тъй, защо *се даде*
законътъ? Приложи се [ю]по причина на прѣ-
стжпленията [я]доклѣ дойде сѣмето къмъ което
стана обѣщанието; още, *този законъ* [ѧ]вчи-
ненъ бѣ чрѣзъ ангелитѣ [ѩ]съ ржката на е-
динъ ходатай. (20) Но ходатаятъ не е на е-
диного; а [а]Богъ е единъ. (21) И тъй, законътъ
противенъ ли е на Божиитѣ обѣщания? Да
не бжде! Защото [б]ако би се далъ законъ кой-
то да може да оживотвори, то наистина прав-
дата щѣше да е отъ закона. (22) Но [в]писание-
то затвори [г]всичко подъ грѣхъ, [д]за да се да-
де обѣщанието отъ вѣрата въ Исуса Христа
на тѣзи които вѣрватъ. (23) А прѣди да дой-
де вѣрата бѣхме подъ стражата на закона,
затворени до *врѣмето на* вѣрата която имаше
да се открие; (24) [е]така щото законътъ стана
намъ дѣтеводитель къмъ Христа [ж]да се оправ-
даемъ чрѣзъ вѣрата: (25) но слѣдъ идването
на вѣрата не сме вече подъ дѣтеводитель.
(26) Защото [з]всички сте синове Божии чрѣзъ
вѣрата въ Христа Исуса; (27) понеже [и]всич-
ца които сте се въ [к]Христа кръстили, съ
Христа сте се облѣкли. (28) [л]Нѣма *вече* Юде-
инъ нито Елинъ, нѣма рабъ нито свободенъ,
нѣма мжжки полъ ни женски; защото всич-
ки вие едно [м]сте въ Христа Исуса. (29) [н]Ако
ли сте вие Христови, то сте сѣме Авраамово,
и [о]по обѣщание наслѣдници.

ГЛАВА 4.

Казвамъ още: До колкото врѣме наслѣдни-
кътъ е младенецъ не различа въ нищо отъ
рабъ, ако и да е господарь на всичко; (2) но
е подъ настоятели и домостроители до *назна-
чения* отъ бащата срокъ. (3) Така и ние ко-
гато бѣхме младенци бѣхме поробощени [а]подъ
стихиитѣ на свѣта; (4) а [б]когато дойде изпъл-
нението на врѣмето, проводи Богъ Сина си,
който се [в]роди отъ [г]жена [д]и стана подъ за-
кона, (5) [е]за да изкупи онѣзи които бѣха подъ
закона, [ж]за да възприемемъ усиновението.
(6) И понеже сте синове, проводи Богъ [з]Духа
на Сина си въ сърдцата ваши, който вика:
Ава, Отче. (7) За това не си вече рабъ, но
синъ; [и]ако ли си синъ, то си и наслѣдникъ
Божий чрѣзъ Христа (8) Но тогазъ като [к]не
познавахте Бога [л]служихте на тѣзи които не
сж по естество богове; (9) а сега [м]като позна-
хте Бога, или *да речемъ* по-добрѣ като бидо-
хте познати отъ Бога, [н]какъ се връщате къмъ
[о]слабитѣ и-скжднитѣ стихии на които пакъ
изново искате да служите? (10) [п]Днитѣ сма-
трятe, и мѣсецитѣ и врѣмената и годинитѣ.
(11) Боя се за васъ [р]да не би напусто да съмъ
се трудилъ помежду ви. (12) Бждете както азъ,
защото и азъ съмъ както вие, братие, моля
ви се: [с]не сте ми сторили никаква неправда.
(13) И знаете [т]че най-напрѣдъ [у]ви пропо вѣ-
дахъ евангелието като бѣхъ немощенъ по
плъть. (14) И вие не унищожихте нито се по-

[щ] Изх. 12;40,41.
[ъ] Рим. 4;13,14. Ст.21.
[ь] Рим. 8;17.
[ѣ] Рим. 4;14.
[ю] Иоан. 15;22. Рим. 4;15. 5;20. 7;8,13. 1 Тим. 1;9.
[я] Ст. 16.
[ѧ] Дѣян. 7;53. Евр. 2;2.
[ѩ] Изх. 20;19,21,22. Втор. 5;5,22,23,27, 31. Иоан. 1;17. Дѣян. 7;38. 1 Тим. 2;5.
[а] Рим. 3;29,30.
[б] Гл. 2;21.
[в] Ст 8.
[г] Рим. 3;9,19,23. 11;32.
[д] Рим. 4;11,12,16.
[е] Мат. 5;17. Рим. 10;4. Кол. 2;17. Евр. 9;9,10.
[ж] Дѣян. 13;39. Гл. 2;16.
[з] Иоан. 1;12. Рим. 8;14-16. Гл. 4;5. 1 Иоан. 3;1,2.
[и] Рим. 6;3.
[к] Рим. 13;14.
[л] Рим. 10;12. 1 Кор. 12;13. Гл. 5;6. Кол. 3;11.
[м] Иоан. 10;16. 17;20, 21. Ефес. 2;14-16. 4;4,15.
[н] Бит. 21;10,12. Рим. 9;7. Евр. 11;18.
[о] Рим. 8;17. Гл. 4;7, 28. Ефес. 3;6.

—

[а] Ст. 9. Гл. 2;4. 5;1. Кол. 2;8,20. Евр. 9;10.
[б] Бит. 49;10. Дан. 9;24. Мар. 1;15. Ефес. 1;10.
[в] Иоан. 1;14. Рим. 1;3. Фил. 2;7. Евр. 2;14.
[г] Бит. 3;15. Иса. 7;14. Мих. 5;3. Мат. 1;23. Лука 1;31. 2;7.
[д] Мат. 5;17. Лука 2;27.
[е] Мат. 20,28. Гл. 3;13. Ефес. 1;7. Тит. 2;14. Евр 9;12. 1 Пет. 1;18,19.
[ж] Иоан. 1;12. Гл. 3;26. Ефес. 1;5.
[з] Рим. 5;5. 8;15.
[и] Рим. 8;16,17. Гл. 3;29.
[к] Ефес. 2;12. 1 Сол. 4;5.
[л] Рим. 1;25. 1 Кор. 12;2. Ефес. 2;11,12. 1 Сол. 1;9.
[м] 1 Кор. 8;3. 13;12. 2 Тим. 2;19.
[н] Гл. 3;3. Кол. 2;20.
[о] Рим. 8;3. Евр. 7;18.
[п] Рим. 14;5. Кол. 2;16.
[р] Гл. 2;2. 5;2,4. 1 Сол. 3;5.
[с] 2 Кор. 2;5.
[т] Гл. 1;6.
[у] 1 Кор. 2;3. 2 Кор 11;30. 12;7,9.

гнусихте отъ което въ плътьта ми искушение, но приехте ме [ф]като ангела Божия, [х]като Христа Исуса. (15) И тъй, кое бѣше вашето блаженство? понеже свидѣтелствувамъ за васъ че, ако би било възможно, очитѣ си бихте извъртѣли и бихте ми ги дали. (16) И тъй, азъ неприятель ли ви станахъ [ц]защото ви казвамъ истината? (17) [ч]Показватъ къмъ васъ ревность не добра, но искатъ да ви отлжчатъ, за да имате вие ревность къмъ тѣхъ. (18) Добрѣ е да сте ревнители на доброто винаги, а не само кога се намѣрвамъ между васъ. (19) [ш]Чадца мои, за които съмъ пакъ въ мжки на раждане доклѣ се образи Христосъ въ васъ, (20) искалъ бихъ да съмъ сега при васъ и да промѣня гласа си, защото съмъ въ недоумѣние за васъ. (21) Кажете ми, вие които искате да сте подъ законъ, не слушате ли закона? (22) Защото е писано че Авраамъ имаше двама синове, [щ]единого отъ рабинята и [ъ]единого отъ свободната; (23) но този който бѣ отъ рабинята [ь]роди се по плъть; а [ѣ]този който бѣ отъ свободната, по обѣщание. (24) И това е иносказаемо; защото тѣ сж двата завѣта, единий отъ [ю]Синайската гора, който ражда въ рабство, и той е Агарь; (25) защото Агарь е гората Синай въ Арабия, и спорѣща се съ днешния Ерусалимъ, и въ рабство е съ чадата си. (26) А горний [я]Ерусалимъ е свободенъ, който е майка на всички ни; (27) защото е писано: [ѧ]«Възвесели се неплодна която не раждашъ: възгласи и извикай ти която не си била въ мжки *на раждане*, защото чадата на запустѣлата сж повече отъ чадата на тази която има мжжъ.» (28) А ние, братие, чада на [ѫ]обѣщанието сме както Исаакъ. (29) Но както тогазъ [а]роденийтъ по плъть гонѣше *роденаго* по духъ, [б]така и сега. (30) Но [в]що казва писанието? [г]«Изпжди рабинята и сина ѝ; [д]защото синътъ на рабинята нѣма да бжде наслѣдникъ наедно съ сина на свободната.» (31) И тъй, братие, не сме чада на рабинята, [е]но на свободната.

ГЛАВА 5.

Стойте прочее постоянни [а]въ свободата съ която ни Христосъ освободи, и [б]не се подлагайте пакъ подъ иго на рабство. (2) Ето, азъ Павелъ ви казвамъ че [в]ако се обрѣзвате Христосъ нѣма да ви ползува нищо. (3) А пакъ свидѣтелствувамъ на всѣкиго человѣка който се обрѣзва [г]че е длъженъ да изпълни всичкия законъ. (4) Вие които се оправдавате чрѣзъ закона [д]отстранихте се отъ Христа: [е]отпаднахте отъ благодатьта. (5) Защото ние чрѣзъ Духа [ж]ожидаме надеждата на оправданието отъ вѣра. (6) Защото [з]въ Христа Исуса нито обрѣзването има нѣкаква сила нито необрѣзването, [и]но вѣра която дѣйствува съ любовь. (7) *Вие* [к]вървѣхте добрѣ: [л]кой ви възбрани да се не покорявате на истината? (8) Това прѣдумване не е отъ оногозъ [м]който ви е призвалъ. (9) [н]Малко квасъ всето тѣсто заквасва. (10) Азъ [о]съмъ увѣренъ за васъ въ Господа че нѣма да помислите нищо друго; а [п]който ви смущава, той [р]ще подпадне подъ наказание, кой билъ да билъ. (11) И [с]азъ, братие, ако още проповѣдвамъ обрѣзване, [т]защо още да ме гонятъ? тогазъ би се [у]упразнила съблазъньта на кръста. (12) [ф]Дано се отсѣчеха тѣзи [х]които ви развращаватъ. (13) Защото вие, братие, на свобода бѣхте призвани; [ц]само не *употрѣбявайте* свободата за причина на плътьта, но [ч]съ любовь единъ другъ си слугувайте. (14) Защото [ш]всичкийтъ законъ

ф 2 Цар. 19;27. Зах. 12;8. Мал. 2,7.
х Мат. 10;40. Лука 10;16. Иоан. 13;20. 1 Сол. 2;13.
ц Гл. 2;5,14, 11;2.
ч Рим. 10;2. 2 Кор.
ш 1 Кор. 4;15. Филим. 10. Як. 1;18.
щ Бит. 16;15.
ъ Бит. 21;2.
ь Рим. 9;7,8.
ѣ Бит. 18;10,14. 21;1,2. Евр. 11;11.
ю Втор. 33;2.
я Иса. 2;2. Евр. 12;22. Отк. 3;12. 21;2,10.
ѧ Иса. 54;1.
ѫ Дѣян. 3;25. Рим. 9;8. Гл. 3;29.
а Бит. 21;9.
б Гл. 5;11. 6;12.
в Гл. 3;8,22.
г Бит. 21;10,12.
д Иоан. 8;35.
е Иоан. 8;36. Гл. 5;1,13.

а Иоан. 8;32. Рим. 6;18. 1 Пет. 2;16.
б Дѣян. 15:10. Гл. 2;4. 4;9.
в Дѣян. 15;1. Виж и Дѣян. 16;3.
г Гл. 3;10.
д Рим 9;31,32. Гл. 2;21.
е Евр. 12;15.
ж Рим. 8;24,25. 2 Тим. 4;8.
з 1 Кор. 7;19. Гл. 3;28. 6;15. Кол. 3;11.
и 1 Сол. 1;3. Як. 2;18,20,22.
к 1 Кор. 9;24.
л Гл. 3;1.
м Гл. 1;6.
н 1 Кор. 5;6. 15;33.
о 2 Кор. 2;3. 8;22.
п Гл. 1;7.
р 2 Кор. 10;6
с Гл. 6;12.
т 1 Кор. 15;30. Гл. 4;29. 6;17.
у 1 Кор. 1;23.
ф Ис. Нав. 7;25. 1 Кор. 5;13. Гл. 1;8,9.
х Дѣян. 15;1,2,24.
ц 1 Кор. 8;9. 1 Пет. 2;16. 2 Пет. 2;19. Юд. 4.
ч 1 Кор. 9;19. Гл. 6;2.
ш Мат. 7;12. 22;40. Як. 2;8.

въ една рѣчь се изпълнява, сирѣчь, въ тази:
[щ]«Да възлюбишъ ближнаго твоего както са-
маго собе си.» (15) Ако ли се хапете единъ
другъ и се ядете, пазете се да не би единъ
другъ да се изтрѣбите. (16) Прочее казвамъ:
[ъ]Ходете по Духу, и нѣма да извършвате по-
хотитѣ на плътьта. (17) Защото [ь]плътьта по-
хотствува противното на Духа, а Духътъ про-
тивното на плътьта; а тѣ се противятъ едно
на друго, [ѣ]така щото да не правите това кое-
то искате. (18) Но [ю]ако се водите отъ Духа
не сте подъ законъ. (19) И дѣлата на плътьта
сѫ [я]явни: тѣ сѫ прѣлюбодѣяние, блудъ, не-
чистота, похотливость, (20) идолослужение, ча-
родѣйство, вражди, разпри, ревнования, яро-
сти, крамоли, раздори, ереси, (21) зависти, у-
бийства, пиянства, кощунства, и подобнитѣ
на тѣхъ; за които ви прѣдказвамъ, както и
прѣдрекохъ, че [ѫ]които правятъ такива *ра-
боти* нѣма да наслѣдятъ царството Божие.
(22) А [ѭ]плодътъ на Духа е любовь, радость,
миръ, дълготърпѣние, [а]благость, [б]милосердие,
[в]вѣра; (23) кротость, въздържание: [г]противъ
такива нѣма законъ. (24) А които сѫ Хри-
стови [д]разпели сѫ плътьта наедно съ стра-
ститѣ и похотитѣ *ѝ*. (25) [е]Ако Духомъ живѣ-
емъ, Духомъ и да ходимъ. (26) [ж]Да не бива-
ме тщеславни та да се раздразняваме единъ
другъ и единъ другъ да си завиждаме.

ГЛАВА 6.

Братие, [а]ако и впадне человѣкъ въ нѣкое
прѣгрѣшение, [б]вие духовни поправяйте тако-
ваго [в]съ духъ на кротость; но пази и себе
си [г]да не би и ти изкушенъ да бѫдешъ.
(2) [д]Единъ другиму теготитѣ носете, и така
ще изпълните [е]закона Христовъ. (3) Защото
[ж]ако мисли нѣкой себе си че е нѣщо, като
не [з]е нищо, лъже се съ ума си. (4) Но [и]всѣ-
ки да изпитва своето дѣло, и тогазъ ще има
похвала само въ себе си, а [к]не въ другиго;
(5) [л]защото всѣки своето брѣме ще понесе.
(6) А [м]този който се учи на словото *Божие*
нека направя участникъ въ всичкитѣ *си* добрини
тогозъ който *го* учи. (7) [н]Недѣйте се лъга: [о]Богъ
поруганъ не бива; понеже [п]каквото посѣе че-
ловѣкъ това що и да пожъне; (8) [р]защото който
сѣе въ плътьта си отъ плътьта си ще тлѣние да
пожъне; а който сѣе въ Духа отъ Духа ще
животъ вѣченъ да пожъне. (9) [с]Да не ни се
додѣва да правимъ добро; защото [т]ако се не
уморяваме, на врѣме ще пожънемъ. (10) И
тъй, [у]докле имаме врѣме, [ф]да струваме добро
на всички, а най-вече [х]на своитѣ по вѣрата.
(11) Вижте съ колко едри букви ви писахъ съ
ржката си. (12) Които искатъ да покажатъ до-
бъръ видъ по плъть, тѣ [ц]ви нудятъ да се обрѣ-
звате, [ч]само да не бѫдатъ гонени [ш]за кръста
Христовъ. (13) Защото нито тѣ които се обрѣ-
зватъ пазятъ закона, но искатъ да се обрѣзвате
вие за да се похвалятъ въ вашата плъть. (14) [щ]А
азъ да не бѫде да се хваля освѣнъ съ кръста
на Господа нашего Иисуса Христа, чрѣзъ когото
е [ъ]свѣтътъ за мене распетъ, и азъ за свѣта.
(15) Защото [ь]въ Христа Иисуса нито обрѣзва-
нето има нѣкоя сила. нито необрѣзването, [ѣ]но
ново създание. (16) И на *всички* [ю]които жи-
вѣятъ [я]по това правило, миръ на тѣхъ и ми-
лость и [ѫ]на Божия Израиль. (17) Отъ нинѣ

[щ] Лев. 19;18. Мат. 22;39. Рим. 13;8,9.
[ъ] Рим. 6;12. 8;1,4,12. 13;14. Ст. 25. 1 Пет. 2;11.
[ь] Рим. 7;23. 8;6,7.
[ѣ] Рим. 7;15,19.
[ю] Рим. 6;14. 8;2.
[я] 1 Кор. 3;3. Ефес. 5;3. Як. 3;14,15.
[ѫ] 1 Кор. 6;9. Ефес. 5;5. Кол. 3;6. Отк. 22;15.
[ѭ] Иоан. 15;2. Ефес. 5;9.
[а] Кол. 3;12. Як. 3;17.
[б] Рим. 15;14.
[в] 1 Кор. 13;7.
[г] 1 Тим. 1;9.
[д] Рим. 6;6. 13;14. Гл. 2;20. 1 Пет. 2;11.
[е] Рим. 8;4,5. Ст. 16.
[ж] Фил. 2;3.

[а] Рим. 14;1. 15;1. Евр. 12;13. Як. 5;19.
[б] 1 Кор. 2;15. 3;1.
[в] 1 Кор. 4;21. 2 Сол. 3;15. 2 Тим. 2;25.
[г] 1 Кор. 7;5. 10;12.
[д] Рим. 15;1. Гл. 5;13. 1 Сол. 5;14.
[е] Иоан. 13;14,15,34. 15;12. Як. 2;8. 1 Иоан. 4;21.
[ж] Рим. 12;3. 1 Кор. 8;2. Гл. 2;6.
[з] 2 Кор. 3;5. 12;11.
[и] 1 Кор. 11;28. 2 Кор. 13;5.
[к] Лука 18;11.
[л] Рим. 2;6. 1 Кор. 3;8.
[м] Рим. 15;27. 1 Кор. 9;11,14.
[н] 1 Кор. 6;9. 15;33.
[о] Иов. 13;9.
[п] Лука 16;25. Рим. 2;6. 2 Кор. 9;6.
[р] Иов. 4;8. Прит. 11;18. 22;8. Осия 8;7. 10;12. Рим. 8;13. Як. 3;18.
[с] 1 Кор. 15;58. 2 Сол. 3;13.
[т] Мат. 24;13. Евр. 3;6,14. 10;36. 12;3,5. Отк. 2;10.
[у] Иоан. 9;4. 12;35.
[ф] 1 Сол. 5;15. 1 Тим. 6;18. Тит. 3;8.
[х] Ефес. 2;19. Евр. 3;6.
[ц] Гл. 2;3,14.
[ч] Фил. 3;18.
[ш] Гл. 5;11.
[щ] Фил. 3;3,7,8.
[ъ] Рим. 6;6. Гл. 2;20.
[ь] 1 Кор. 7;19. Гл. 5;6. Кол. 3;11.
[ѣ] 2 Кор. 5;17.
[ю] Псал. 125;5.
[я] Фил. 3;16.
[ѫ] Рим. 2;29. 4;12. 9;6-8. Гл. 3;7,9,29. Фил. 3;3.

никой да ми не досажда; защото азъ [аа]нося
на тѣлото си бѣлѣзитѣ на Господа Исуса.
(18) [а]Благодатьта на Господа нашего Исуса
Христа да бжде, братие, съ вашия духъ. Аминъ.

Къ Ефесяномъ Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ [а]съ волята Божия апостолъ Исусъ
Христовъ [б]до светиитѣ които сж въ Ефесъ,
[в]и вѣрнитѣ въ Христа Исуса: (2) [г]Благодать
вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Госпо-
да Исуса Христа. (3) [д]Благословенъ Богъ и О-
тецъ на Господа нашего Исуса Христа, който
е благословилъ насъ съ всѣко духовно благо-
словение въ небесно *блаженство* въ Христа;
(4) както е [е]избралъ насъ въ него прѣди [ж]съ-
здание мира [з]да бждемъ свети и непорочни
прѣдъ него въ любовь; (5) като ни е [и]прѣдо-
прѣдѣлилъ [к]да бждемъ усиновени нему чрѣзъ
Исуса Христа, [л]по благоволението на своята
воля, (6) за похвала на славната си благодать
[м]съ която е обдарилъ насъ [н]чрѣзъ Възлю-
бленаго *си;* (7) [о]въ когото имаме изкуплението
чрѣзъ кръвьта му, прощението на прѣгрѣше-
нията [п]по богатството на неговата благодать,
(8) която е прѣумножилъ въ насъ съ всѣка
прѣмждрость и разумъ, (9) като ни [р]обади
тайната на своята воля по своето благоволе-
ние което е отъ по-напрѣдъ [с]положилъ въ
него си; (10) въ устроение [т]на изпълнението
на врѣмената [у]да съвокупи въ Христа [ф]всич-
ко, и което е на небесата и което е на зе-
мята; въ него (11) [х]въ когото и наслѣдие до-
бихме, [ц]прѣдопрѣдѣлени като бѣхме *на това*
споредъ намѣрението на *Бога* който дѣйству-
ва всичко [ч]по съвѣта на своята воля, (12) [ш]да
бждемъ за похвала на славата му *ние* [щ]кои-
то се отъ напрѣдъ надѣехме на Христа; (13) на
когото и вие *уповахте* като чухте [ъ]словото на
истината, сирѣчь, благовѣствуването на ваше-
то спасение, въ когото и като повѣрвахте би-

[аа] 2 Кор. 1;5. 4;10. 11;23. Гл. 5;11. Кол. 1;24.
[а] 2 Тим. 4;22. Филим. 25.

[а] 2 Кор. 1;1.
[б] Рим. 1;7. 2 Кор. 1;1.
[в] 1 Кор. 4;17. Гл. 6;21. Кол. 1;2.
[г] Гал. 1;3. Тит. 1;4.
[д] 2 Кор. 1;3. 1 Пет. 1;3.
[е] Рим. 8;28. 2 Сол. 2;13. 2 Тим. 1;9. Як. 2;5. 1 Пет. 1;2. 2;9.
[ж] 1 Пет. 1;2,20.
[з] Лука 1;75. Гл. 2;10. 5;27. Кол. 1;22. 1 Сол. 4;7. Тит. 2;12.
[и] Рим. 8;29,30. Ст. 11.
[к] Иоан. 1;12. Рим. 8;15. 2 Кор. 6;18. Гал. 4;5. 1 Иоан. 3;1.
[л] Мат. 11;26. Лука 12;32. 1 Кор. 1;21. Ст. 9.
[м] Рим. 3;24. 5;15.
[н] Мат. 3;17. 17;5. Иоан. 3;35. 10;17.
[о] Дѣян. 20;28. Рим. 3;24. Кол. 1;14. Евр. 9;12. 1 Пет. 1;18,19. Отк. 5;9.
[п] Рим. 2;4. 3;24. 9;23. Гл. 2;7. 3;8,16. Фил. 4;19.
[р] Рим. 16;25. Гл. 3;4,9. Кол. 1;26.
[с] Гл. 3;11. 2 Тим. 1;9.
[т] Гал. 4;4. Евр. 1;2. 9;10. 1 Пет. 1;20.
[у] 1 Кор. 3;22,23. 11;3. Гл. 2;15. 3;15.
[ф] Фил. 2;9,10. Кол. 1;20.
[х] Дѣян. 20;32. 26;18. Рим. 8;17. Кол. 1;12. 3;24. Тит. 3;7. Як. 2;5. 1 Пет. 1;4.
[ц] Ст. 5.
[ч] Иса. 46;10,11.
[ш] Ст. 6,14. 2 Сол. 2;13.
[щ] Як. 1;18.
[ъ] Иоан. 1;17. 2 Кор. 6;7.

дохте [ъ]запечатани съ обѣщания Светия Духъ,
(14) който е [ѣ]обручение на нашето наслѣдие
[ю]до изкупването на [я]стяжанието *си*, [ѧ]за по-
хвала на неговата слава. (15) За това и азъ,
като [ѩ]чухъ вѣрата ви въ Господа Иисуса и
любовьта *ви* къмъ всичкитѣ светии, (16) [а]не
прѣставамъ да благодаря *Богу* за васъ, и да
ви поменувамъ въ молитвитѣ си; (17) [б]да би
[в]Богъ на Господа нашего Иисуса Христа, О-
тецъ на славата, далъ вамъ духъ на прѣмж-
дрость и на откровение за да го познаете,
(18) и [г]да просвѣти сърдечнитѣ ваши очи за
да познаете каква е [д]надеждата на призванието
му, и какво е богатството на славното негово
въ светиитѣ [е]наслѣдие, (19) и колко е прѣвъз-
ходно величието на неговата сила къмъ насъ
които вѣрваме, [ж]по дѣйствието на държавна-
та негова крѣпость (20) която подѣйствува въ
Христа като го [з]възкръси отъ мъртвитѣ, и
тури *го* да [и]седне отъ дѣсната си страна на
небеса, (21) [к]по-горѣ отъ [л]всѣко началство, и
власть, и сила, и господство, и отъ всѣко име
съ което се именува, не само въ този свѣтъ,
но и въ бждещия; (22) [м]и всичко покори подъ
нозѣтѣ му; и постави го надъ всичко, [н]гла-
ва на църквата, (23) [о]която е неговото тѣло
и [п]изпълнението [р]на тогозъ който изпъл-
нява все въ все.

ГЛАВА 2.

[а]*Сжщим* и [б]васъ които бѣхте мъртви въ
прѣстжпленията и грѣховетѣ, (2) [в]въ които
сте нѣкога си ходили споредъ обичая на то-
зи свѣтъ, по [г]княза на въздушната власть,
духа който дѣйствува нинѣ [д]въ синоветѣ на
противлението; (3) [е]между които и ние всич-
ца сме живѣли нѣкога си [ж]въ похотитѣ на
нашата плъть като сме правили волята на
плътьта и на помислитѣ, [з]и по естество сме
били, както и другитѣ, чада на гнѣва. (4) Богъ
обаче, който е [и]богатъ въ милость, за голѣмата
си любовь съ която ни възлюби, (5) и [к]като бѣ-
хме мъртви въ прѣстжпленията, [л]оживи ни
наедно съ Христа, ([м]по благодать сте вие
спасени,) (6) и съвъзкръси *ни* и турна *ни*
наедно да седнемъ [н]въ небесно *блаженство*
въ Христа Иисуса; (7) да покаже на идещитѣ
вѣкове прѣмногото богатство на своята благо-
дать [о]съ добрината *си* къмъ насъ въ Христа
Иисуса; (8) защото [п]по благодать сте спасени
[р]чрѣзъ вѣрата; и това не е отъ васъ: [с]Бо-
жий даръ е: (9) [т]не отъ дѣла, за да се не
похвали никой. (10) Защото [у]негово сме тво-
рение създадени въ Христа Иисуса за добри
дѣла, [ф]които е Богъ прѣдуготвилъ да ходимъ
въ тѣхъ. (11) За това, [х]помнете че вие нѣко-
га си по плъть езичници, наричани необрѣ-
зани отъ тѣзи които се наричатъ [ц]обрѣзани
съ обрѣзване на плътьта което става съ рж-
цѣ, (12) че [ч]въ онова врѣме бѣхте безъ Хри-
ста, [ш]отчуждени отъ гражданството Израиле-
во, и странни отъ [щ]завѣтитѣ на обѣщанието,
безъ да имате [ъ]надежда, и [ь]безъ Бога бѣхте

ъ 2Кор.1;22. Гл.4;30.
ѣ 2Кор.1;22. 5;5.
ю Лука 21;28. Рим. 8;23. Гл.4;30.
я Дѣян.20;28.
ѧ Ст.6,12. 1Пет.2;9.
ѩ Кол.1;4. Филим.5.
а Рим.1;9. Фил.1;3,4. Кол.1;3. 1Сол.1;2. 2Сол.1;3.
б Кол.1;9.
в Иоан.20;17.
г Дѣян.26;18.
д Гл.2;12. 4;4.
е Ст.11.
ж Гл.3;7. Кол.1;29. 2;12.
з Дѣян.2;24,33.
и Псал.110;1. Дѣян.7;55,56. Кол.3;1. Евр.1;3. 10;12.
к Фил.2;9,10. Кол.2;10. Евр.1;4.
л Рим.8;38. Кол.1;16. 2;15.
м Псал.8;6. Мат.28;18. 1Кор.15;27. Евр.2;8.
н Гл.4;15,16. Кол 1;18. Евр.2;7.
о Рим.12;5. 1Кор.12;12,27. Гл.4;12. 5;23,30. Кол.1;18,24.
п Кол.2;9.
р 1Кор.12;6. Гл.4;10. Кол.3;11.

—

а Иоан.5;24. Кол.2;13.
б Ст.5. Гл.4;18.
в 1Кор.6;11. Гл.4;22. Кол.1;21. 3;7. 1Иоан.5;19.
г Гл.6;12.
д Гл.5;6. Кол.3;6.
е Тит.3;3. 1Пет.4;3.
ж Гал.5;16.
з Псал.51;5. Рим.5;12,14
и Рим.10;12. Гл.1;7. Ст.7.
к Рим.5;6,8,10. Ст.1.
л Рим.6;4,5. Кол.2;12,13. 3;1,3.
м Вижъ Дѣян.15;11. Ст.8. Тит.3;5.
н Гл.1;20.
о Тит.3;4.
п Ст.5. Рим.3;24. 2Тим.1;9.
р Рим.4;16.
с Мат.16;17. Иоан.6;44,65. Рим.10;14,15,17. Гл.1;19. Фил.1;29.
т Рим.3;20,27,28. 4;2. 9;11. 11;6. 1Кор.1;29-31. 2Тим.1;9. Тит.3;5.
у Втор.32;6. Псал.100,3. Иса.19;25. 29;23. 44;21. Иоан.3;3,5. 1Кор.3;9. 2Кор.5;5,17. Гл.4;24. Тит.2;14.
ф Гл.1;4.
х 1Кор.12;2. Гл.5;8. Кол.1;21. 2;13.
ц Рим.2;28,29. Кол.2;11.
ч Гл.4;18. Кол.1;21.
ш Вижъ Иез.13;9. Иоан.10;16.
щ Рим.9;4,8.
ъ 1Сол.4;13.
ь Гал.4;8. 1Сол

на свѣта; (13) а [ѣ]сега въ Христа Исуса вие
[ю]които нѣкога си бѣхте далеко станахте бли-
зу чрѣзъ кръвьта Христова. (14) Защото [я]той
е нашиятъ миръ, който [ѧ]направи двѣтѣ едно,
и развали срѣдната стѣна на прѣградата,
(15) като [ѩ]унищожи враждата [а]съ пътьта
си, закона на заповѣдитѣ съ постановленията,
за да създаде въ себе си двата въ единъ
[б]новъ человѣкъ, и да направи миръ, (16) и
въ едно тѣло [в]да примиря и двамата съ Бо-
га чрѣзъ кръста като [г]уби на него враждата;
(17) и като дойде [д]проповѣда благовѣстието
на мира на васъ които бѣхте далеко, [е]и на
тѣзи които бѣха близу; (18) защото [ж]чрѣзъ
него и единитѣ и другитѣ имаме достжпъ при
Отца [з]въ единъ Духъ. (19) За то, не сте ве-
че странни и пришелци, но [и]съграждани на
светиитѣ и [к]свои на Бога. (20) Понеже би-
дохте [л]съзидани [м]на основанието [н]на апо-
столитѣ и пророцитѣ, [о]като е краеъгъленъ
камикъ самъ си Исусъ Христосъ, (21) [п]на кого-
то всичкото здание сглобявано расте [р]за храмъ
светъ Господу; (22) [с]на когото и вие наедно
се зиждате за жилище Божие, чрѣзъ Духа.

ГЛАВА 3

За това азъ Павелъ, [а]узникъ Исусъ Хри-
стовъ [б]за васъ езичницитѣ; (2) понеже сте
чули [в]смотрението [г]на дадената мене за васъ
Божия благодать, (3) че по [д]откровение ста-
на ми [е]извѣстна тайната, (както и по-прѣди
ви вкратцѣ [ж]писахъ, (4) отъ което като про-
читате може да разумѣете което проумѣвамь
[з]въ тайната Христова,) (5) която [и]въ други
родове не биде извѣстена на человѣческитѣ
синове [к]както сега се чрѣзъ Духа откри на
светитѣ негови апостоли и пророци; (6) да
бждатъ езичницитѣ [л]сънаслѣдници, да съста-
вятъ едно [м]тѣло, и да сж [н]съпричастници на
неговото обѣщание въ Христа чрѣзъ еванге-
лието, (7) [о]на което бидохъ служитель [п]по
дарбата на Божията благодать която ми е да-
дена [р]по дѣйствието на неговата сила; (8) на
мене [с]най-малкия отъ всичкитѣ светии даде
се тая благодать [т]да благовѣстя между езич-
ницитѣ [у]неизслѣдимото богатство Христово;
(9) и да просвѣтя всичтѣ що е смотрението [ф]на
тайната която е била [х]отъ вѣкове скрита у
Бога, [ц]който е създалъ всичко чрѣзъ Исуса
Христа, (10) [ч]за да стане сега чрѣзъ църква-
та извѣстна [ш]на началствата и властитѣ не-
бесни [щ]многоразличната прѣмждрость Божия,
(11) [ъ]споредъ прѣдвѣчното намѣрение което
направи въ Христа Исуса Господа нашего;
(12) въ когото имаме дързновение и [ь]достжпъ
[ѣ]съ увѣрение чрѣзъ вѣрата въ него. (13) [ю]За
това ви моля да не ви се додѣе отъ моитѣ

ѣ Гал. 3;28.
ю Дѣян. 2;39. Ст. 17.
я Мих. 5;5. Иоан. 16;33. Дѣян. 10;36. Рим. 5;1. Кол. 1;20.
ѧ Иоан. 10;16. Гал. 3;28.
ѩ Кол. 2;14,20.
а Кол. 1;22.
б 2 Кор. 5;17. Гал. 6;15. Гл. 4;24.
в Кол. 1;20-22.
г Рим. 6;6. 8;3. Кол. 2;14.
д Иса. 57;19. Зах. 9;10. Дѣян. 2;39. 10;36. Рим. 5;1. Ст. 13,14.
е Псал. 148;14.
ж Иоан. 10;9. 14;6. Рим. 5;2. Гл. 3;12. Евр. 4;16. 10;19,20. 1 Пет. 3;18.
з 1 Кор. 12;13. Гл. 4;4.
и Фил. 3;20. Евр. 12;22,23.
к Гал. 6;10. Гл. 3;15.
л 1 Кор. 3;9,10. Гл 4;12. 1 Пет. 2;4,5.
м Мат. 16;18. Гал. 2;9. Отк. 21;14.
н 1 Кор. 12;28. Гл. 4;11.
о Псал. 118;22. Иса. 28;16. Мат. 21;42.
п Гл. 4;15,16.
р 1 Кор. 3;17. 6;19. 2 Кор. 6;16.
с 1 Пет. 2;5.

—

а Дѣян. 21;33. 28;17,20. Гл. 4;1. 6;20. Фил. 1;7,13, 14,16. Кол. 4;3,18. 2 Тим. 1;8. 2;9. Филим. 1,9.
б Гал. 5;11. Кол. 1;24. 2 Тим. 2;10.
в Рим. 1;5. 11;13. 1 Кор. 4;1. Гл. 4;7. Кол. 1;25.
г Дѣян. 9;15. 13;2. Рим. 12;3. Гал. 1;16. Ст. 8.
д Дѣян. 22;17,21. 26;17,18. Гал. 1;12.
е Рим. 16;25. Кол. 1;26,27.
ж Гл. 1;9,10.
з 1 Кор. 4;1. Гл. 6;19.
и Дѣян. 10;28. Рим. 16;25. Ст. 9.
к Гл. 2;20.
л Гал. 3;28,29. Гл. 2;14.
м Гл. 2;15,16.
н Гал. 3;14.
о Рим. 15;16. Кол. 1;23,25.
п Рим. 1;5.
р Рим. 15;18. Гл. 1;19. Кол. 1;29.
с 1 Кор. 15;9. 1 Тим. 1;13,15.
т Гал. 1;16. 2;8. 1 Тим. 2;7. 2 Тим. 1;11.
у Гл. 1;7. Кол. 1;27.
ф Ст. 3. Гл. 1;9.
х Рим. 16;25. Ст. 5. 1 Кор. 2;7. Кол. 1;26.
ц Псал. 33;6. Иоан. 1;3. Кол. 1;16. Евр. 1;2.
ч 1 Пет. 1;12.
ш Рим. 8;38. Гл. 1;21. Кол. 1;16.
щ 1 Кор. 2;7. 1 Тим. 3;16.
ъ Гл. 1;9.
ь Гл. 2;18.
ѣ Евр. 4;16.
ю Дѣян. 14;22. Фил. 1;14. 1 Сол. 3;3.

[я]за насъ скърби, [ѧ]което сж ваша слава.
(14) За това, прѣклонявамъ колѣнѣтѣ си прѣдъ
Отца на Господа нашего Иеуса Христа, (15) отъ
когото се именува [ыа]всѣко отечествие на не-
бесата и на земята, (16) да ви даде [а]споредъ
богатството на славата си чрѣзъ неговия Духъ
[б]да се утвърдите крѣпко [в]въ вжтрѣшния че-
ловѣкъ, (17) чрѣзъ вѣрата *си* [г]да се всели
Христосъ въ вашитѣ сърдца, щото, [д]вкоре-
нени и основани въ любовьта, (18) да можете
[е]да разумѣете наедно съ всичкитѣ светии
[ж]що е широчината и дължината и дълбочи-
ната и височината, (19) и да познаете лю-
бовьта Христова, която прѣвъзхожда *всѣко*
знание, за да се изпълните [з]съ всичката пъл-
нота Божия. (20) А на того [и]който по дѣй-
ствуващата въ насъ [к]сила може да направи
несравнено [л]повече отколкото просимъ или
мислимъ, (21) [м]нему слава да бжде въ цър-
квата чрѣзъ Иеуса Христа въ всичкитѣ родо-
ве отъ вѣка до вѣка. Аминъ.

ГЛАВА 4.

И тъй, азъ [а]узникъ въ Господа моля ви
[б]да ходите достойно на званието въ което
бидохте призвани, (2) [в]съ всѣко смиреномж-
дрие и кротость, съ дълготърпѣние да си прѣ-
търпѣвате единъ другъ съ любовь, (3) като се
стараете да увардите единството на Духа въ
[г]свързката на мира: (4) [д]едно тѣло и [е]единъ
Духъ, както се и призвахте съ [ж]една надежда
на званието ваше: (5) [з]единъ Господь, [и]една
вѣра, [к]едно кръщение, (6) [л]единъ Богъ и О-
тецъ на всичкитѣ който е надъ всички, [м]чрѣзъ
всички, и въ всички насъ. (7) А [н]всѣкиму
отъ насъ се даде благодать по мѣрката на
Христовото даруване. (8) За това казва: «Като
[о]възлѣзе на високо [п]плѣни плѣнъ, и даде да-
вания на человѣцитѣ.» (9) А [р]това «възлѣзе»
що е друго освѣнъ че е и слѣзълъ по-на-
прѣдъ въ най-долнитѣ страни на земята?
(10) Този който е слѣзълъ той е който и [с]въз-
лѣзе по-горѣ отъ всичкитѣ небеса [т]да изпъл-
ни всичко. (11) И [у]той даде едни *да сж* апо-
столи, други пророци, други пъкъ [ф]благовѣ-
стители, а други [х]пастири и [ц]учители, (12) [ч]за
усъвършенствуванне на светиитѣ въ дѣлото
на служението, [ш]въ назиданието [щ]на тѣлото
Христово; (13) доклѣ достигнемъ всинца въ
единството на вѣрата, и [ъ]на познанието на
Сина Божия [ь]въ съвършенъ мжжъ, въ мѣ-
рата на възрастьта на Христовата пълнота;
(14) да не сме вече [ѣ]младенци, [ю]блъскаеми и
завличаеми [я]отъ всѣки вѣтъръ на учението
съ человѣческото лъстене, съ пронирство,
[ѧ]по ухищрението на измамата; (15) но съ
[ыа]истинство въ любовьта [а]да порастемъ по
всичко въ него [б]който е главата, Христосъ,
(16) [в]отъ когото всичкото тѣло съчленявано и
свързвано чрѣзъ всѣко сключване на спома-
гателнитѣ членове, споредъ съразмѣрното дѣй-
ствие на всѣка часть, прави тѣлото да расте
за своето си въ любовьта назидание. (17) Про-
чее, това казвамъ и свидѣтелствувамъ въ Го-
спода, [г]да не ходите вече както ходятъ и

я Ст.1.
ѧ 2 Кор.1;6.
ыа Гл.1:10. Фил.2;9-11.
а Рим.9;23. Гл.1;7. Фил.4;19. Кол.1;27.
б Гл.6;10. Кол.1;11.
в Рим.7;22. 2 Кор.4;16.
г Иоан.14;23. Гл.2;22.
д Кол.1;23. 2;7.
е Гл.1;18.
ж Рим.10.3,11,12.
з Иоан.1;16. Гл.1;23. Кол.2;9,10.
и Рим.16;25. Юд.24.
к 1 Кор.2;9.
л Ст.7. Кол.1;29.
м Рим.11;36. 16;27. Евр.13;21.

—

а Гл.3;1. Филим.1;9.
б Фил.1;27. Кол.1;10. 1 Сол.2;12.
в Дѣян.20;19. Гал.5;22,23. Кол.3;12,13.
г Кол.3;14.
д Рим.12;5. 1 Кор.12;12,13. Гл.2;16.
е 1 Кор.12;4,11.
ж Гл.1;18.
з 1 Кор.1;13. 8;6. 12;5. 2 Кор.11;4
и Ст.13. Юд.3.
к Гал.3;27,28. Евр.6;6.
л Мал.2;10. 1 Кор.8;6. 12;6.
м Рим.11;36.
н Рим.12;3,6. 1 Кор.12;11.
о Псал.68;18.
п Сжд.5;12. Кол.2;15.
р Иоан.3;13. 6;33,62.
с Дѣян.1:9,11. 1 Тим.3;16. Евр.4;14. 7;26. 8;1. 9;24.
т Дѣян.2;33.
у 1 Кор.12;28. Гл.2;20.
ф Дѣян.21;8. 2 Тим.4;5.
х Дѣян.20;28.
ц Рим.12;7.
ч 1 Кор.12;7.
ш 1 Кор.14;26.
щ Гл.1;23. Кол.1;24.
ъ Кол.2;2.
ь 1 Кор.14;20. Кол.1;28.
ѣ Иса.28;9. 1 Кор.14:20.
ю Евр.13;9.
я Мат.11;7.
ѧ Рим.16;18. 2 Кор.2;17.
ыа Зах.8;16. 2 Кор.4;2. Ст.25. 1 Иоан.3;18.
а Гл.1;22. 2;21.
б Кол.1;18.
в Кол.2;19.
г Гл.2;1-3. Ст.22. Кол.3;7. 1 Пет.4;3.

другитѣ езичници [д]въ суетата на ума си,
(18) [е]помрачени въ разума и [ж]отчуждени отъ
живота Божий за невѣжеството което е въ
тѣхъ, *и* [з]заради окаменението на сърдцето
имъ; (19) които, като въ [и]нечувствие сѫ се
[к]прѣдали на похотливость да вършатъ нена-
ситно всѣка нечистота. (20) Но вие не сте та-
ка познали Христа; (21) [л]понеже сте го чу-
ли, и сте научени отъ него, както е истина-
та въ Иисуса, (22) [м]да се съблѣчете [н]отъ вет-
хия человѣкъ, [о]споредъ по-прѣднишното *си*
поведение, който тлѣе въ прѣлъстителнитѣ
похоти; (23) [п]и да се подновявате въ духа на
вашия умъ; (24) и [р]да се облѣчете съ новия
человѣкъ, [с]създадения по *образа на* Бога въ
правда и въ светость на истината. (25) За то-
ва, отхвърлете лъжата, и всѣки съ ближнаго
си [т]говорете истина; защото [у]сме удове единъ
на другъ. (26) [ф]«Гнѣвете се и не съгрѣша-
вайте;» слънцето да не зайде въ разгнѣване-
то ви; (27) [х]нито давайте мѣсто на дявола.
(28) Който е кралъ да не краде вече, а най-
паче [ц]да се труди да работи доброто съ рѫ-
цѣтѣ *си*, за да има [ч]да раздава и на тогози
който има нужда. (29) [ш]Никое гнило слово
да не излѣзва изъ устата ви, но онова което е
добро [щ]за потрѣбното назидание, за да [ъ]при-
несе благодать на тѣзи които слушатъ; (30) и
[ь]не оскърбявайте Светия Духъ Божий, [ѣ]съ
когото сте запечатани за деня [ю]на изкупува-
нето. (31) [я]Всѣко огорчение, и ярость, и
гнѣвъ, и викъ, и [ѫ]хула да се дигне отъ васъ
наедно [ѭ]съ всѣка злоба; (32) а бивайте
[а]благи единъ другиму, милосерди: [б]проща-
вайте си единъ на другъ, както ви е и Богъ
простилъ чрѣзъ Христа.

ГЛАВА 5.

И [а]тъй, *бивайте* подражатели Богу като
чада възлюблени; (2) и ходете [б]въ любовь,
[в]както и Христосъ ви възлюби и прѣдаде се-
бе си за насъ приносъ и жъртва Богу [г]въ
благовонна миризма. (3) А [д]блудъ и всѣкаква
нечистота или лихоимство, [е]да имъ се не чуе
нито името между васъ, както подобава на
светии; (4) [ж]нито срамотии и пусти приказки,
нито кощунства, [з]които сѫ неприлични нѣ-
ща; но повече *вмѣсто тѣхъ* благодарение.
(5) Защото знаете това, че [и]всѣки блудникъ,
или нечистъ, или лихоимецъ (който е [к]идо-
лослужитель) [л]нѣма наслѣдие въ царството
на Христа и Бога. (6) [м]Да ви не лъсти ни-
кой съ праздни думи; понеже за *всичко* това
[н]иде гнѣвътъ Божий [о]връхъ синоветѣ на не-
покорството. (7) И тъй, не бивайте съучастни-
ци тѣмъ. (8) [п]Защото нѣкога си бѣхте тъмни-
на, а [р]сега сте видѣлина въ Господа: ходете
както [с]чада на видѣлината; (9) (защото [т]пло-
дътъ на Духа е въ всѣка благостиня, и прав-

д Рим. 1;21.
е Дѣян. 26;18.
ж Гал. 4;8. Гл. 2;12. 1 Сол. 4;5.
з Рим. 1;21.
и 1 Тим. 4;2.
к Рим. 1;24,26. 1 Пет. 4;3.
л Гл. 1;13.
м Кол. 2;11. 3;8,9. Евр. 12;1. 1 Пет. 2;1.
н Рим. 6;6.
о Гл. 2;2,3. Ст. 17. Кол. 3;7. 1 Пет. 4;3.
п Рим. 12;2. Кол. 3;10.
р Рим. 6;4. 2 Кор. 5;17. Гал. 6;15. Гал. 6;11. Кол. 3;10.
с Гл. 2;10.
т Зах. 8;16. Ст. 15. Кол. 3;9.
у Рим. 12;5.
ф Псал. 4;4. 37;8.
х 2 Кор. 2;10,11. Як. 4;7. 1 Пет. 5;9.
ц Дѣян. 20;35. 1 Сол. 4;11. 2 Сол. 3;8,11,12.
ч Лука 3;11.
ш Мат. 12;36. Гл. 5;4. Кол. 3;8.
щ Кол. 4;6. 1 Сол. 5;11.
ъ Кол. 3;16.
ь Иса. 7;13. 63;10. Иез. 16;43. 1 Сол. 5;19.
ѣ Гл. 1;13.
ю Лука 21;28. Рим. 8;23. Гл. 1;14.
я Кол. 3;8,19.
ѫ Тит. 3;2. Як. 4;11. 1 Пет. 2;1.
ѭ Тит. 3;3.
а 2 Кор. 2;10. Кол. 3;12,13.
б Мат. 6;14. Мар. 11;25.

—

а Мат. 5;45,48. Лука 6;36. Гл. 4;32.
б Иоан. 13;34. 15;12. 1 Сол. 4;9. 1 Иоан. 3;11,23. 4;21.
в Гал. 1;4. 2;20. Евр. 7;27. 9;14,26. 10;10,12. 1 Иоан. 3;16.
г Бит. 8;21. Лев. 1;9. 2 Кор. 2;15.
д Рим. 6;13. 1 Кор. 6;18. 2 Кор. 12;21. Гл. 4;19,20. Кол. 3;5. 1 Сол. 4;3, и прг.
е 1 Кор. 5;1.
ж Мат. 12;35. Гл. 4;29.
з Рим. 1;28.
и 1 Кор. 6;9. Гал. 5;19,21.
к Кол. 3;5. 1 Тим. 6;17.
л Гал. 5;21. Отк. 22;15.
м Иер. 29;8. Мат. 24;4. Кол. 2;4,8,18. 2 Сол. 2;3.
н Рим. 1;18.
о Гл. 2;2. Кол. 3;6.
п Иса. 9;2. Мат. 4;16. Дѣян. 26;18. Рим. 1;21. Гл. 2;11,12. 4;18. Тит. 3;3. 1 Пет. 2,9.
р Иоан. 8;12. 12;46. 2 Кор. 3;18. 4;6. 1 Сол. 5;5. 1 Иоан. 2;9.
с Лука 16;8. Иоан. 12;36.
т Гал. 5;22.

да, и истина:) (10) [у]испитвайте що е благоу-
годно Господу. (11) И [ф]не участвувайте въ
[х]безплоднитѣ дѣла на тъмнината, а най-паче
и [ц]обличавайте ги. (12) Защото това което
скритомъ правятъ [ч]срамотно е и да се гово-
ря. (13) А [ш]всичко което се изобличава отъ
видѣлината става явно; понеже всѣко което
става явно видѣлина е: (14) за това казва:
[щ]«Стани ти който спишъ, и [ъ]възкръсни отъ
мъртвитѣ, и ще те освѣти Христосъ. (15) И
тъй, гледайте какъ съ прѣдпазване [ь]да хо-
дите, не както глупави, но както прѣмждри:
(16) [ѣ]изкупувайте врѣмето, [ю]защото днитѣ сж
лукави. (17) Заради това, [я]не бивайте несми-
слени, [ѧ]но разумѣвайте [ѩ]що е волята Го-
сподня. (18) [а]И не се опивайте съ вино, въ
което е разблудство, но изпълняйте со Ду-
хомъ; (19) и разговаряйте се [б]съ псалми и
пѣния и пѣсни духовни, пѣйте и въспѣвайте
Господу въ сърдцето си, (20) винаги [в]благода-
рение за всичко Богу и Отцу [г]въ името на
Господа нашего Исуса Христа. (21) [д]Покоря-
вайте се единъ другиму въ страхъ Божий.
(22) [е]Жени, покорявайте се на своитѣ си мж-
же, [ж]както на Господа; (23) защото [з]мжжътъ
е глава на жената, [и]както е и Христосъ гла-
ва на църквата, и той е Спаситель [к]на тѣ-
лото. (24) Но както църквата се покорява
Христу, така и женитѣ *да се покорявать* [л]въ
всичко на своитѣ си мжже. (25) [м]Мжже, лю-
бете женитѣ си, както и Христосъ възлюби
църквата [н]и прѣдаде себе си за нея, (26) да я
освети и очисти [о]съ омиването съ вода [п]чрѣзъ
словото, (27) [р]да я прѣдстави на себе си цър-
ква славна, [с]безъ да има петно, или бръчка,
или *друго* нѣщо такова, но [т]да е света и не-
порочна. (28) Така сж длъжни мжжетѣ да лю-
бятъ женитѣ си както своитѣ си тѣла. Който
люби жена си себе си люби. (29) Защото ни-
кой никога не е възненавидѣлъ своята си
плъть, но храни я и се грижи за нея, както
и Господь църквата. (30) Понеже сме [у]удове
на неговото тѣло, отъ неговата плъть и отъ
неговитѣ кости. (31) [ф]«Заради това ще остави
человѣкъ баща си и майка си и ще се при-
лѣпи при жена си, и [х]ще бждатъ двамата
една плъть.» (32) Тая тайна е голѣма: но азъ
говоря *това* за Христа и за църквата. (33) Но
и вие, [ц]всѣки единъ отъ васъ да люби же-
на си така както себе си; а [ч]жената да се
бои отъ мжжа си.

ГЛАВА 6.

Вие, [а]чада, слушайте родителитѣ си въ
Господа; защото това е праведно. (2) [б]«Почи-
тай отца си и майка си,» което е първа за-
повѣдь съ обѣщание, (3) «да ти бжде добрѣ,
и да бждешъ многолѣтенъ на земята.» (4) И
вие, [в]отци, не раздражавайте чадата си, но
[г]възпитавайте ги въ учение и наставление
Господне. (5) *Вие*, [д]раби, покорявайте се на

у Рим. 12;2. Фил. 1;10. 1 Сол. 5;21. 1 Тим. 2;3.
ф 1 Кор. 5;9,11. 10;20. 2 Кор. 6;14. 2 Сол. 3;6,14.
х Рим. 6;21. 13;12. Гал. 6:8.
ц Лев. 19;17. 1 Тим. 5;20.
ч Рим. 1;24,26. Ст. 3.
ш Иоан. 3;20,21. Евр. 4;13.
щ Иса. 60;1. Рим. 13;11,12. 1 Кор. 15;34. 1 Сол. 5;6.
ъ Иоан. 5;25. Рим. 6;4,5. Гл. 2;5. Кол. 3;1.
ь Кол. 4;5.
ѣ Гал. 6;10. Кол. 4;5.
ю Екл. 11;2. 12;1. Иоан. 12;35. Гл. 6;13.
я Кол. 4;5.
ѧ Рим. 12;2.
ѩ 1 Сол. 4;3. 5;18.
а Прит. 20;1. 23;20,30. Иса. 5;11,22. Лука 21;34.
б Дѣян. 16;25. 1 Кор. 14;26. Кол. 3;16. Як. 5;13.
в Псал. 34;1. Иса. 63;7. Кол. 3;17. 1 Сол. 5;18. 2 Сол. 1;3.
г Евр. 13;15. 1 Пет. 2;5. 4;11.
д Фил. 2;3. 1 Пет. 5;5.
е Бит. 3;16. 1 Кор. 14;34. Кол. 3;18. Тит. 2;5. 1 Пет. 3;1.
ж Гл. 6;5.
з 1 Кор. 11;3.
и Гл. 1;22. 4;15. Кол. 1;18.
к Гл. 1;23.
л Кол. 3;20,22. Тит. 2;9.
м Кол. 3;19. 1 Пет. 3;7.
н Дѣян. 20;28. Гал. 1;4. 2;20. Ст. 2.
о Иоан. 3;5. Тит. 3;5. Евр. 10;22. 1 Иоан. 5;6.
п Иоан. 15;3. 17;17.
р 2 Кор. 11;2. Кол. 1;22.
с Пѣсн. 4;7.
т Гл. 1;4.
у Бит. 2;23. Рим. 12;5. 1 Кор. 6;15. 12;27
ф Бит. 2;24. Мат. 19;5. Мар. 10;7,8.
х 1 Кор. 6;16.
ц Ст. 25. Кол. 3;19.
ч 1 Пет. 3;6.

—

а Прит. 23;22. Кол. 3;20.
б Изх. 20;12. Втор. 5;16. 27;16. Иер. 35;18. Иез. 22;7. Мал. 1;6. Мат. 15;4. Мар. 7;10.
в Кол. 3;21.
г Бит. 18;19. Втор. 4;9. 6;7,20. 11;19. Псал. 78;4. Прит. 19;18. 22;6. 29;17.
д Кол. 3;22. 1 Тим. 6;1 Тит. 2;9. 1 Пет. 2;18.

вашитѣ по плъть господари [е]съ страхъ и трепетъ, [ж]въ простотата на сърдцето си, както на Христа. (6) [з]Не прѣдъ очи само да работите както человѣкоугодници, но както раби Христови изпълвяйте отъ душа волята Божия, (7) и слугувайте доброволно *като* на Господа, а не *като* на человѣци; (8) понеже [и]знаете че всѣки, [к]рабъ или свободенъ, каквото добро стори, това ще приеме отъ Господа. (9) И *вие*, [л]господари, истото правете тѣмъ: [м]пооослабяйте устрашаването; като знаете че *както на тѣхъ така* и на сами [н]васъ има Господарь на небеса, и у него [о]нѣма лицеприятие.

(10) Най-послѣ, братие мои, укрѣпявайте се въ Господа и [п]въ силата на неговото могущество. (11) [р]Облѣчете се съ всеоржжието Божие за да можете да устоите срѣщу ухищренията на дявола: (12) защото нашата борба не е срѣщу [с]кръвь и плъть, но срѣщу [т]началствата, срѣщу властитѣ, срѣщу [у]управителитѣ на тъмнотата на този вѣкъ, срѣщу лукавитѣ духове въ поднебесната. (13) [ф]За това, вземете всеоржжието Божие за да можете да противостоите [х]въ деня лукавъ, и на всичко като надвиете да устоите. (14) Стойте прочее [ц]прѣпасани съ истина прѣзъ чрѣслата си, и [ч]облѣчени съ бронята на правдата, (15) и нозѣтѣ ви да бждатъ [ш]обути въ приготвяне за благовѣстие на миръ. (16) А върхъ всичко *това* вземете [щ]щита на вѣрата съ който ще можете да угасите всичкитѣ разжежени стрѣли на лукавия; (17) и [ъ]вземете шлема на спасението, [ь]и меча на Духа който е словото Божие; (18) [ѣ]молеще се Духомъ на всѣко врѣме съ всѣка молитва и молба, и въ това истото бждете [ю]бодри съ всѣко сътърпѣване [я]и молене за всичкитѣ светии, (19) [ѧ]и за мене да ми се даде слово да отворя устата си [ѫ]съ дързновение, за да направя позната тайната на благовѣстието (20) за което [а]съмъ посланникъ въ [б]окови, [в]да говоря за него съ дързновение както подобава да говоря. (21) Но [г]за да знаете и вие за мене що правя, всичкото ще ви каже [д]Тихикъ, възлюбленний братъ и вѣренъ въ Господа служитель; (22) [е]когото проводихъ до васъ за това истото, да разберете за насъ, и да утѣши сърдцата ви. (23) [ж]Миръ на братята и любовь съ вѣра отъ Бога Отца и Господа Иисуса Христа. (24) Благодать да бжде съ всичкитѣ които любятъ [з]искренно Господа нашего Иисуса Христа. Аминъ.

е 2 Кор. 7;15. Фил. 2;12.
ж 1 Лѣт. 29;17. Кол. 3;22.
з Кол. 3:22,23.
и Рим. 2;6. 2 Кор. 5;10. Кол. 3;24.
к Гал. 3;28. Кол. 3;11.
л Кол. 4;1.
м Лев. 25;43.
н Иоан. 13;13. 1 Кор. 7;22.
о Рим. 2;11. Кол. 3;25.
п Гл. 1;19. 3;16. Кол. 1;11.
р Рим. 13;12. 2 Кор. 6;7. Ст. 13. 1 Сол. 5:8.
с Мат. 16;17. 1 Кор. 15;50.
т Рим. 8;38. Гл. 1;21. Кол. 2;15.
у Лука 22;53. Иоан. 12;31. 14;30. Гл. 2;2. Кол. 1;13.
ф 2 Кор. 10;4. Ст. 11.
х Гл. 5;16.
ц Иса. 11;5. Лука 12;35. 1 Пет. 1;13.
ч Иса. 59;17. 2 Кор 6;7. 1 Сол. 5;8.
ш Иса. 52;7. Рим. 10;15.
щ 1 Иоан. 5;4.
ъ Иса. 59;17. 1 Сол. 5;8.
ь Евр. 4;12. Отк. 1;16. 2;16. 19;15.
ѣ Лука 18;1. Рим. 12;12. Кол. 4;2. 1 Сол. 5;17.
ю Мат. 26;41. Мар. 13;33.
я Гл. 1;16. Фил. 1;4. 1 Тим. 2;1.
ѧ Дѣян. 4;29. Кол. 4;3. 2 Сол. 3;1.
ѫ 2 Кор. 3;12.
а 2 Кор. 5;20.
б Дѣян. 26;29. 28;20. Гл. 3;1. Фил. 1;7,13,14. 2 Тим. 1;16. 2;9. Филим. 10.
в Дѣян. 28;31. Фил. 1;20. 1 Сол. 2;2.
г Кол. 4;7.
д Дѣян. 20;4. 2 Тим. 4;12. Тит. 3;12.
е Кол. 4;8.
ж 1 Пет. 5;14.
з Тит. 2;7.

Къ Филипяномъ Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ и Тимотей, раби Исусъ Христови,
до вситѣ [а]въ Христа Исуса светии които сѫ
въ Филипи, наедно съ епископитѣ и дякони-
тѣ: (2) [б]Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца
нашего и Господа Исуса Христа. (3) [в]Благо-
даря Богу моему всѣкога когато ви поменувамъ,
(4) (винаги въ всѣка моя молитва за всинца
ви съ радость като правя молбата си,) (5) [г]за-
ради вашето участие въ евангелието отъ пър-
вия день даже до нинѣ; (6) като съмъ увѣ-
ренъ въ това истото, че онзи който е на-
чналъ въ васъ [д]добро дѣло ще *го* свърши
даже [е]до деня Исусъ Христовъ; (7) както е и
праведно за мене да мисля това за всинца ви,
понеже ви имамъ [ж]на сърдце, и [з]въ оковитѣ
ми и [и]въ оправданието и въ потвърдяване-
то на благовѣствуването, всички вие сте [к]съ-
участници мои на благодатьта. (8) Защото
Богъ ми е [л]свидѣтель [м]че милѣя за всички
васъ съ милосердие Исусъ Христово. (9) И то-
ва се моля, [н]да прѣизобилва любовьта ви
още повече въ познание и въ всѣко разумѣ-
ние, (10) [о]да изпитвате по-доброто, за [п]да
бѫдете искренни и непрѣпъвани [р]до деня
Христовъ, (11) изпълнени съ плодове на пра-
вда [с]които сѫ чрѣзъ Исуса Христа, [т]въ слава
и похвала Божия. (12) Искамъ още, братие,
да знаете че всичко що ми се случи спомогна
повече за прѣуспѣване на евангелието, (13) до
толкозъ щото моитѣ за Христа окови станаха
извѣстни [у]на всичката претория и на всички
други. (14) И повечето отъ братята въ Госпо-
да, одързновени отъ моитѣ окови, осмѣлиха
се повече да говорятъ словото безъ страхъ.
(15) Нѣкои наистина отъ зависть [ф]и отъ лю-
бопрѣние проповѣдватъ Христа, а нѣкои си
и отъ добра воля. (16) Единитѣ възвѣщаватъ
Христа отъ съперничество, не съ чистота, и
мислятъ че прилагатъ тѫга на оковитѣ ми;
(17) а другитѣ отъ любовь, като знаятъ че
съмъ настаненъ [х]да защищавамъ евангелие-
то. (18) Но що *бива отъ това?* Какъ и да е,
или съ приструване или съ истина, Христосъ
се проповѣдва; и *азъ* на това се радвамъ, и ще
се радвамъ. (19) Защото зная че това ще ми излѣ-
зе за спасение съ вашата [ц]молитва и [ч]съ по-
мощьта на Духа Исусъ Христовъ, (20) споредъ
[ш]постоянното мое ожидане и надежда че [щ]нѣ-
ма да се посрамя въ нищо, но [ъ]съ всѣко
дързновение, както всѣкога и сега, ще се
възвеличи Христосъ въ тѣлото ми или чрѣзъ
животъ или чрѣзъ смърть. (21) Защото за ме-
не да живѣя е Христосъ, и да умра придо-
биване. (22) Но ако живѣя въ плътьта, това
ми е плодъ на дѣлото; и що да избера не
зная. (23) Защото [ь]въ утѣснение съмъ и отъ

а 1 Кор. 1;2.
б Рим. 1;7. 2 Кор. 1;2. 1 Пет. 1;2.
в Рим. 1;8,9. 1 Кор. 1;4. Ефес. 1;15,16. Кол. 1;3. 1 Сол. 1;2. 2 Сол. 1;3.
г Рим. 12;13. 15;26. 2 Кор. 8;1. Гл. 4;14,15.
д Иоан. 6;29. 1 Сол. 1;3.
е Ст. 10.
ж 2 Кор. 3;2. 7;3.
з Ефес. 3;1. 6;20. Кол. 4;3,18. 2 Тим. 1;8.
и Ст. 17.
к Гл. 4;14.
л Рим. 1;9. 9;1. Гал. 1;20. 1 Сол. 2;5.
м Гл. 2;26. 4;1.
н 1 Сол. 3;12. Филим. 6.
о Рим. 2;18. 12;2. Ефес. 5;10.
п Дѣян. 24;16. 1 Сол. 3;13. 5;23.
р 1 Кор. 1;8.
с Иоан. 15;4,5. Ефес. 2;10. Кол. 1;6.
т Иоан. 15;8. Ефес. 1;12,14.
у Гл. 4;22.
ф Гл. 2;3.
х Ст. 7.
ц 2 Кор. 1;11.
ч Рим. 8;9.
ш Рим. 8;19.
щ Рим. 5;5.
ъ Ефес. 6;19,2[illegible]
ь 2 Кор. 5;8.

двѣтѣ; понеже [ѣ]имамъ желание да отида и да съмъ съ Христа, което би било много по-добро; (24) но да остана въ плътьта по-нуждно е за васъ. (25) И за [ю]това увѣренъ, зная че ще остана и ще прѣбѫдя наедно съ всички васъ за вашия въ вѣрата успѣхъ и за вашата радость; (26) [я]да се прѣумножава чрѣзъ мене вашата въ Исуса Христа похвала съ моето дохождане пакъ при васъ.

(27) Обхождайте се [ѫ]само достойно на евангелието Христово, да би, или кога дойда и ви видя, или като не съмъ при васъ, да чуя за васъ [ѭ]че стоите въ единъ духъ и [а]сподвизавате се [б]единодушно за вѣрата евангелска, (28) и не се устрашавате въ нищо отъ противницитѣ; [в]което ще бѫде доказателство за тѣхъ на погибель, [г]а за васъ на спасение, и то отъ Бога; (29) защото, колкото за Христа, [д]вамъ е дарено, [е]не само да вѣрвате въ него, но и да страдате за него; (30) като [ж]имате истия подвигъ [з]какъвто сте видѣли въ мене, и сега чуете *че е* въ мене.

ГЛАВА 2.

И тъй, ако *има* нѣкое утѣшение въ Христа, или нѣкоя разтуха отъ любовь, [а]или нѣкое общение на Духа, [б]или нѣкое милосердие и съжаление, (2) [в]изпълнете радостьта ми [г]да мислите все едно *всички*, да имате еднаква любовь, *да сте* единодушни и единомислени. (3) [д]*Да не правите* нищо отъ съперничество или отъ тщеславие, но [е]по смиреномѫдрие *всѣки* единъ да има другиго по-горенъ отъ себе си. (4) [ж]Не гледайте всѣки само за себе си, но всѣки и за другитѣ. (5) [з]Да бѫде въ васъ сѫщото мѫдруване което *бѣше* и въ Христа Исуса; (6) [и]който въ образъ Божий като бѣ [к]не го помисли похищение да е равенъ Богу, (7) [л]но обезслави себе си, като [м]прие рабски образъ и [н]стана подобенъ на человѣцитѣ; (8) и като се намѣри по образъ както человѣкъ смири себе си, и [о]послушливъ биде даже до смърть, и смърть на кръстъ. (9) За това и Богъ го [п]прѣвъзвиши, [р]и подари му име което е надъ всѣко *друго* име; (10) [с]така щото на Исусовото име да се поклони всѣко колѣно отъ небеснитѣ и земнитѣ и подземнитѣ, (11) [т]и всѣки езикъ да изповѣда че Исусъ Христосъ е Господь, за слава на Бога Отца. (12) Заради това, възлюблени мои, [у]каквото сте *ме* винаги слушали, не само както когато съмъ при васъ, но сега много повече като не съмъ при васъ, изработвайте спасението си [ф]съ страхъ и трепетъ; (13) [х]защото Богъ е който дѣйствува въ васъ и хотѣнието и дѣйствуването, споредъ *неговата* добра воля. (14) Правете всичко [ц]безъ роптание и [ч]противорѣчие, (15) за да бѫдете безукоризнени и незлобиви, [ш]чада Божии непорочни [щ]всрѣдъ строптивъ и развращенъ [ъ]родъ, между които [ь]свѣтите като свѣтила на свѣта; (16) като държите словото на *вѣчния* животъ, [ѣ]за моя похвала въ деня Христовъ [ю]че не съмъ тичалъ напраздно и не съмъ се напраздно трудилъ.

(17) Но, [я]ако и да се приносямъ азъ възлияние за жъртвата [ѫ]и за служенето на ва-

---

ѣ 2 Тим. 4;6.
ю Гл. 2;24.
я 2 Кор. 1;14. 5;12.
ѫ Ефес. 4;1. Кол. 1;10. 1 Сол. 2;12. 4;1.
ѭ Гл. 4;1.
а Юд. 3.
б 1 Кор. 1;10.
в 2 Сол. 1;5.
г Рим. 8;17. 2 Тим. 2;11.
д Дѣян. 5;41. Рим. 5;3.
е Ефес. 2;8.
ж Кол. 2;1.
з Дѣян. 16;19, и дрг. 1 Сол. 2;2.

—

а 2 Кор. 13;14.
б Кол. 3;12.
в Иоан. 3;29.
г Рим. 12;6. 15;5. 1 Кор. 1;10. 2 Кор. 13;11. Гл. 1;27. 3;16. 4;2. 1 Пет. 3;8.
д Гал. 5;26. Гл. 1;15, 16. Як. 3;14.
е Рим. 12;10. Ефес. 5;21. 1 Пет. 5;5.
ж 1 Кор. 10;24. 33. 13;5.
з Мат. 11;29. Иоан. 13;15. 1 Пет 2;21. 1 Иоан. 2;6.
и Иоан. 1;1,2. 17;5. 2 Кор. 4;4. Кол. 1;15. Евр. 1;3.
к Иоан. 5;18. 10;33.
л Псал. 22;6. Иса. 53;3. Дан. 9;26. Мар. 9;12. Рим. 15;3.
м Иса. 42;1. 49;3,6. 52;13. 53;11. Иез. 34;23,24. Зах. 3;8. Мат. 20;28. Лука 22;27.
н Иоан. 1;14. Рим. 1;3. 8;3. Гал. 4;4. Евр. 2;14,17.
о Мат. 26;39,42. Иоан. 10;18. Евр. 5;8. 12;2.
п Иоан. 17;1,2,5. Дѣян. 2;33. Евр. 2;9.
р Ефес. 1;20,21. Евр. 1;4.
с Иса. 45;23. Мат. 28;18. Рим. 14;11. Отк. 5;13.
т Иоан. 13;13. Дѣян. 2;36. Рим. 14;9. 1 Кор. 8;6. 12;3.
у Гл. 1;5.
ф Ефес. 6;5.
х 2 Кор. 3;5. Евр. 13;21.
ц 1 Кор. 10;10. 1 Пет. 4;9.
ч Рим. 14;1.
ш Мат. 5;45. Ефес. 5;1.
щ 1 Пет. 2;12.
ъ Втор. 32;5.
ь Мат. 5;14,16. Ефес. 5;8.
ѣ 2 Кор. 1;14. 1 Сол. 2;19.
ю Гал. 2;2. 1 Сол. 3;5.
я 2 Тим. 4;6.
ѫ Рим. 15;16.

шата вѣра, радвамъ се [аа]и сърадвамъ се съ
всички васъ. (18) И така и вие се радвайте
и сърадвайте се съ мене.

(19) И надѣя се на Господа Исуса скоро да
проводя до васъ [а]Тимотея, за да се утѣша
духомъ и азъ като разбера за вашето състоя-
ние. (20) Защото нѣмамъ *другиго* никого [б]на
еднакъвъ духъ *съ мене* който да се погрижи
искренно за васъ; (21) понеже [в]всичкитѣ тър-
сятъ своето си, *а* не което е на Христа Иису-
са; (22) а вие знаете неговата вѣрность [г]че,
както чадо съ отца си, слугува съ мене
въ благовѣствуването. (23) И тъй, надѣя се
него да проводя тутакси щомъ разбера какъ
ще стане съ мене; (24) а [д]увѣренъ съмъ въ
Господа че и самъ скоро ще дойда. (25) По-
мислихъ обаче за нуждно да проводя до васъ
[е]Епафродита, брата и сътрудника и [ж]сподви-
жника моего, а вашего [з]посланника [и]и служи-
теля на потрѣбата ми; (26) [к]понеже милѣеше
за всички васъ, и тжжеше защото бѣхте чу-
ли че бѣ боленъ. (27) И наистина болѣдува
близу до смърть; но Богъ го помилва, и не
тъкмо него, но и мене, да ми не стане скърбь
върхъ скърбь. (28) За това и по-скоро го про-
водихъ, да се възрадвате като го видите пакъ,
и азъ да бждя по-безскърбенъ. (29) И тъй,
приемете го въ Господа съ всѣка радость, и
имайте таквизи на [л]почесть; (30) понеже за
дѣлото Христово наближи до смърть, защото
прѣзрѣ живота си за [м]да допълни недостатъка
на вашитѣ къмъ мене услуги.

ГЛАВА 3.

При това, братие мои, [а]радвайте се въ
Господа. Азъ да ви пиша все това истото,
колкото за мене не ми е досадно, а за васъ
е безопасно. (2) [б]Пазете се отъ псетата, па-
зете се [в]отъ злитѣ работници, пазете се [г]отъ
лъжливото обрѣзване; (3) защото [д]обрѣзване-
то сме ние [е]които духомъ служимъ Богу, и
се [ж]хвалимъ съ Христа Исуса, и увѣрението
ни не е на плътьта; (4) [з]ако и да *могж* азъ
и на плътьта да имамъ увѣрение. Ако би
другъ нѣкой мислилъ че може да има увѣре-
ние на плътьта, то азъ повече: (5) [и]обрѣзанъ
въ осмия день, [к]изъ рода Израилевъ, [л]отъ
племето Вениаминово, [м]Евреинъ отъ Евреи,
по закона [н]Фарисей, (6) [о]по ревностьта [п]го-
нитель на църквата, [р]по правдата на закона
[с]непороченъ бѣхъ. (7) [т]Но това което бѣше
за мене придобиване, щета го вмѣнихъ за
Христа; (8) а още и вмѣнявамъ всичкото че
е щета [у]поради прѣвъзходството на познава-
нето на Христа Исуса Господа моего, за ко-
гото изгубихъ всичко и вмѣнявамъ *всичко*
за измѣтъ, *само* Христа да придобия (9) и да
се найда въ него, [ф]безъ да имамъ своя си
отъ закона правда, [х]*но правдата* която е
отъ вѣрата Христова, *то есть,* правдата която
е отъ Бога чрѣзъ вѣрата; (10) да позная не-
го, и силата на неговото възкресение, и [ц]у-
частието въ неговитѣ страдания, съобразуванъ
съ смъртьта му, (11) [ч]дано би да достигна въ
възкресението на мъртвитѣ. (12) Не [ш]че съмъ
достигналъ вече или съмъ [щ]станалъ вече съ-
вършенъ; но гоня изподиръ дано постигна
това за което бидохъ и постигнатъ отъ Хри-
ста Исуса. (13) Братие, азъ не мисля себе си
че съмъ постигналъ; но едно *правя,* [ъ]задно-
то забравямъ, [ь]а къмъ прѣдното се прости-

аа 2 Кор. 7;4. Кол. 1;24.
а Рим. 16;21. 1 Сол. 3;2.
б Псал. 55;13.
в 1 Кор. 10;24,33. 13;5. 2 Тим. 4;10,16.
г 1 Кор. 4;17. 1 Тим. 1;2. 2 Тим. 1;2.
д Гл. 1;25. Филим. 22.
е Гл. 4;18.
ж Филим. 2.
з 2 Кор. 8;23.
и 2 Кор. 11;9. Гл. 4;18.
к Гл. 1;8.
л 1 Кор. 16;18. 1 Сол. 5;12. 1 Тим. 5;17.
м 1 Кор. 16;17. Гл. 4;10.

а 2 Кор. 13;11. Гл. 4;4. 1 Сол. 5;16.
б Иса. 56;10. Гал. 5;15.
в 2 Кор. 11;13.
г Рим. 2;28. Гал. 5;2.
д Втор. 10;16. 30;6. Иер. 4;4. Рим. 2;29. 4;11,12. Кол. 2;11.
е Иоан. 4;23,24. Рим. 7;6.
ж Гал. 6;14.
з 2 Кор. 11;18,21.
и Бит. 17;12.
к 2 Кор. 11;22.
л Рим. 11;1.
м 2 Кор. 11;22.
н Дѣян. 23;6. 26;4,5.
о Дѣян. 22;3. Гал. 1;13,14.
п Дѣян. 8;3. 9;1.
р Рим. 10;5.
с Лука 1;6.
т Мат. 13;44.
у Иса. 53;11. Иер. 9;23,24. Иоан. 17;3. 2 Кор. 2;2. Кол. 2;2.
ф Рим. 10;3,5.
х Рим. 1;17. 3;21,22. 9;30. 10;3,6. Гал. 2;16.
ц Рим. 6;3-5. 8;17. 2 Кор. 4;10,11. 2 Тим. 2;11,12. 1 Пет. 4;13.
ч Дѣян. 26;7.
ш 1 Тим. 6;12.
щ Евр. 12;23.
ъ Псал. 45;10. Лука 9;62. 2 Кор. 5;16.
ь 1 Кор. 9;24,26. Евр. 6;1.

рамъ, (14) и [ѳ]тичамъ къмъ цѣльта за награ-
дата [ю]на горното отъ Бога призвание въ
Христа Исуса. (15) И тъй, ние които сме [я]съ-
вършени [ѧ]това да мислимъ; и ако мислите
нѣщо инакъ, и него Богъ ще ви открие.
(16) Но въ това въ което сме достигнали,
[ѩ]по истото правило [а]да живѣемъ, истото да
[б]мждруваме.

(17) Братие, бждете мои [в]подражатели, и
смятрайте тѣзи които ходятъ така [г]както и-
мате насъ за примѣръ. (18) Защото ходятъ
мнозина, за които много пжти ви казвахъ, а
сега и съ плачъ ви казвамъ, *че тѣ сж* [д]вра-
гове на кръста Христовъ; (19) [е]на които се-
тнината е погибель, [ж]на които богъ е гър-
бухътъ *имъ*, [з]и славата *имъ е* въ срамотнитѣ
имъ работи, [и]които мждруватъ земнитѣ нѣща.
(20) Защото нашето [к]жителство е на небеса,
[л]отъ дѣто и Спасителя [м]очакваме, Господа И-
суса Христа, (21) [н]който ще прѣобрази уни-
жѣното наше тѣло да стане съобразно съ не-
говото славно тѣло, [о]по дѣйствието чрѣзъ
което може [п]и да покори всичко на себе си.

ГЛАВА 4.

За това, възлюблени и [а]въждедѣни мои
братие, [б]радосте и вѣнче мой, така [в]стойте
въ Господа, любезни *мои*. (2) Моля Еводия,
моля и Синтихия, [г]да мждруватъ истото въ
Господа; (3) още и тебе моля, искренни *мой*
съдружниче, помагай имъ които наедно съ
мене се [д]подвизаваха въ благовѣствуването,
наедно и съ Климента и другитѣ мои съ-
трудници, на които имената сж [е]въ книгата
на живота.

(4) [ж]Радвайте се всѣкога въ Господа: пакъ
ще река: Радвайте се. (5) Кротостьта ви да
бжде позната на всичкитѣ человѣци. [з]Господь
е близу. (6) [и]За нищо недѣйте се грижи; но
въ всѣко съ благодарение казвайте проше-
нията си на Бога съ молитва и молене; (7) и
[к]миръ Божий, който прѣвъзходи всѣки умъ,
ще съхрани сърдцата ви и помишленията ви
въ Христа Исуса.

(8) Слѣдователно, братие, което е истинно,
което е честно, което е праведно, което е чи-
сто, което е любезно, [л]което е доброхвално,
ако *има* нѣкоя добродѣтель, и ако *има* нѣ-
коя похвала, това размишлявайте. (9) [м]Което
сте и научили, и приели, и чули, и видѣли
въ мене, това правете; и [н]Богъ на мира ще
бжде съ васъ.

(10) Азъ се много възрадвахъ въ Господа
че сега най-послѣ показахте изново прецъ-
тѣваща вашата за мене [о]грижа; за което се
погрижихте, но нѣмахте благоврѣмие. (11) Не
че по оскждность казвамъ *това*; защото азъ
се научихъ да съмъ задоволенъ [п]въ каквото
се намѣрвамъ. (12) [р]Знамъ да живѣя оскждно,
знамъ и изобилно да живѣя: всѣкждѣ и всѣ-
както съмъ наученъ и да съмъ ситъ и да съмъ
гладенъ, и да съмъ въ изобилие и да съмъ
въ оскждость. (13) Всичко мога [с]чрѣзъ Хри-
ста който ме укрѣпява. (14) Но добрѣ сторй-
хте че [т]взехте участие въ скръбьта ми. (15) А
и вие, Филипяни, знаете че въ началото на
благовѣствуването, когато излѣзохъ изъ Ма-
кедония, [у]ни една църква не влѣзе въ съ-
общение съ мене за даване и за взимане,
тъкмо едни вие; (16) защото и въ Солунъ и
еднъжъ и двамъ провождахте ми въ нуждата

ѳ 2 Тим. 4;7,8. Евр. 12;1.
ю Евр. 3;1.
я 1 Кор. 2;6. 14;20.
ѧ Гал. 5;10.
ѩ Рим. 12;16. 15;5.
а Гал. 6;16.
б Гл. 2;2.
в 1 Кор. 4;16. 11;1. Гл. 4;9. 1 Сол. 1;6.
г 1 Пет. 5;3.
д Гал. 1;7. 2;21. 6;12. Гл. 1;15,16.
е 2 Кор. 11;15. 2 Пет. 2;1.
ж Рим. 16;18. 1 Тим. 6;5. Тит. 1;11.
з Осия 4;7. 2 Кор. 11;12. Гал. 6;13.
и Рим. 8;5.
к Ефес. 2;6,19. Кол. 3;1,3.
л Дѣян. 1;11.
м 1 Кор. 1;7. 1 Сол. 1;10. Тит. 2;13.
н 1 Кор. 15;43,48,49. Кол. 3;4. 1 Иоан. 3;2.
о Ефес. 1;19.
п 1 Кор. 15;26,27.

а Гл. 1;8.
б 2 Кор. 1;14. Гл. 2;16. 1 Сол. 2;19,20.
в Гл. 1;27.
г Гл. 2;2. 3;16.
д Рим. 16;3. Гл. 1;27.
е Изх. 32;32. Псал. 69;28. Дан. 12;1. Лука 10;20. Отк. 3;5. 13;8. 20;12. 21;37.
ж Рим. 12;12. Гл. 3;1. 1 Сол. 5;16. 1 Пет. 4;13.
з Евр. 10;25. Як. 5;8,9. 1 Пет. 4;7. 2 Пет. 3;8,9. Вижъ и 2 Сол. 2;2.
и Псал. 55;22. Прит. 16;3. Мат. 6;25. Лука 12;22. 1 Пет. 5;7.
к Иоан. 14;27. Рим. 5;1. Кол. 3;15.
л 1 Сол. 5;22.
м Гл. 3;17.
н Рим. 15;33. 16;20. 1 Кор. 14;33. 2 Кор. 13;11. 1 Сол. 5;23. Евр. 13;20.
о 2 Кор. 11;9.
п 1 Тим. 6;6,8.
р 1 Кор. 4;11. 2 Кор. 6;10. 11;27.
с Иоан. 15;5. 2 Кор. 12;9.
т Гл. 1;7.
у 2 Кор. 11;8,9.

ми. (17) Не что искамъ дара, но искамъ [illegible]
да пойде со умножено на ваша [illegible]. (18) Имъ
пріелъ всичко, и имамъ изобилие, [illegible]
[illegible] со като пріелъ отъ Епафродита [illegible]
[illegible] отъ васъ, [illegible]
[illegible], благоугодна Богу. (19) А Богъ мой
[illegible] потрѣба [illegible]
[illegible] въ слава чрѣзъ Христа Исуса.
(20) А Богу и Отцу нашему да бъде слава
въ вѣкы вѣковъ. Аминь.
(21) Поздравите въ Христа Исуса [illegible]
[illegible]. Поздравятъ ви [illegible]
съ мене. (22) Поздравятъ ви [illegible]
тии, а [illegible] отъ [illegible]
домъ. (23) Благодатьта на Господа нашего І-
суса Христа да бъде съ [illegible] васъ. Аминь.

Къ Колосяномъ Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ, съ волята Божия Апостолъ Исусъ
Христовъ, и братъ Тимотей. (2) до светитѣ и
вѣрнитѣ въ Христа братя които сж въ Коло-
са: Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца
нашего и Господа Исуса Христа.
(3) Благодаримъ Богу и Отцу на Господа
нашего Исуса Христа, всегда со молимъ за
васъ, (4) Откакъ чухме вашата въ Христа Ису-
са вѣра, и любовьта ви къмъ всичкитѣ све-
тии, (5) зарадъ надеждата която со пази за
васъ на небеса; за която сте чули отъ по-на-
прѣдъ въ истинното слово на евангелието
(6) което дойде въ васъ, както и въ всичкия
свѣтъ, и принося плодъ и расте, както и въ
васъ отъ който день сте чули и познали [illegible]
[illegible] въ истината: (7) както сте и
научили отъ Епафраса, възлюбленаго нашего
съслужителя, който е за васъ вѣренъ служи-
тель Христовъ: (8) който ни и [illegible]
чрѣзъ Духа любовь. (9) За това, и ние, отъ
деньа въ който сме чули, не прѣставаме да со
молимъ за васъ и да просимъ отъ Бога [illegible]
со испълните [illegible] на неговата во-
ля [illegible] прѣмждрость и духовно разумѣ-
ние, (10) да ходите достойно Господу, да му
угождавате въ всичко, и да принасяте плодъ
въ всѣко добро дѣло, и да растете въ позна-
нието Божие; (11) [illegible] въ всичка си-
ла по могуществото на неговата слава [illegible]
ко търпѣние и дълготърпѣние [illegible] радость;

ф Рим. 15;28. Тит. 3;14.
[illegible] Гл. 2;25.
[illegible] Евр. 13;16.
ч 2 Кор. 9;12.
ш Псал. 23;1. 2 Кор. 9;8.
щ Ефес. 1:7. 3;16.
ъ Рим. 16;27. Гал. 1;5.
ь Гал. 1;2.
ѣ Гл. 1;13.
ю Рим. 16;24.

а Ефес. 1;1.
б 1 Кор. 4:17. Ефес 6:21.
в Гал. 1;3.
г 1 Кор. 1;4. Ефес. 1;16. Фил. 1;3. 4:6.
д Ефес. 1;15. Ст. 9. Филим. 5.
е Евр. 6;10.
ж 2 Тим. 4;8. 1 Пет. 1;4.
з Мат. 24;14. Мар. 16;15. Рим. 10;18. Ст. 23.

и Мар. 4:8. Иоан. 15:16. Фил. 1:11.
к 2 Кор. 6;1. Ефес. 3:2. Тит. 2;11. 1 Пет. 5;12.
л Гл. 4;12. Филим. 23.
м 2 Кор. 11;23. 1 Тим. 4;6.
н Рим. 15;30.
о Ефес. 1;15,16. Ст. 3,4.
п 1 Кор. 1;5.

р Рим. 12:2. Ефес. 5:10,17.
с Ефес. 1:8
т Ефес. 4:1. [illegible] 1;27. 1 Сол. 2;12.
у 1 Сол. 4:1.
ф Иоан. 15:16. 2 Кор. 9:8. Фил. 1:11. Тит. 3:1. Евр. 13;21.
х Ефес. 3:16. 6;10.
ц Ефес. 4:2.
ч Дѣян. 5:41. Рим. 5;3.

(12) [ш]благодаряще *Богу* Отцу който ни удо-
стои за участието [щ]въ наслѣдието на светии-
тѣ въ видѣлината; (13) който ни избави [ъ]отъ
властьта на тъмнината, [ь]и прѣнесе *ни* въ
царството на [ѣ]възлюбленаго Сина своего,
(14) [ю]въ когото имаме изкупването чрѣзъ кръвь-
та му, прощението на грѣховетѣ; (15) който
е [я]образъ на невидимаго Бога, [ѫ]първороденъ
[*]*прѣди* всичкѣ твари; (16) понеже [ѭ]чрѣзъ не-
го бѣ създадено всичко което е на небесата и
което е на земята, видимото и невидимото,
прѣстоли било, или [а]господства, или начал-
ства, или власти, всичкото [б]чрѣзъ него и за-
ради него се създаде; (17) и [в]той е прѣди
всичко, и всичкото чрѣзъ него състои. (18) [г]И
той е глава на тѣлото, на църквата, който е
начатъкъ, [д]първороденъ изъ мъртвитѣ, за да
има той първенство въ всичко; (19) защото въ
него благоволи *Отецъ* [е]да се всели всичката
пълнота, (20) [ж]и чрѣзъ него да примири [з]всич-
кото съ себе си, като [и]умири чрѣзъ него съ
кръвьта на неговия кръстъ и земнитѣ и не-
беснитѣ.

(21) И васъ [к]които бѣхте нѣкога си отчуж-
дени и врагове споредъ помислитѣ [л]въ злитѣ
дѣла (22) примири сега [м]чрѣзъ тѣлото на не-
говата плъть, чрѣзъ смъртьта, [н]да ви прѣд-
стави прѣдъ себе си свети и непорочни и не-
повинни, (23) ако прѣбъдете [о]основани и твър-
ди въ вѣрата, [п]и неподвижни отъ надеждата
на евангелието което сте чули [р]проповѣдано-
то [с]на всѣка твáрь която е подъ небесата,
[т]на което азъ Павелъ станахъ служитель.
(24) [у]Сега се радвамъ въ страданията си [ф]за
васъ, и запълнямъ въ моето тѣло [х]недостатъка
на Христовитѣ скърби заради [ц]неговото тѣло,
което е църквата; (25) на която азъ станахъ
служитель [ч]по Божие смотрение което ми се
даде заради васъ, да изпълня *проповѣдта* на
словото Божие, (26) [ш]тайната която бѣше скри-
та отъ вѣковетѣ и отъ родоветѣ, а [щ]сега се
яви на неговитѣ светии; (27) [ъ]на които бла-
гоизволи Богъ да яви какво е [ь]богатството
на славата на тази тайна между езичницитѣ,
което е Христосъ въ васъ [ѣ]надеждата на сла-
вата; (28) когото ние проповѣдваме, и [ю]съвѣт-
ваме всѣкиго человѣка, и поучаваме всѣкиго
человѣка въ всѣка прѣмъдрость, [я]да прѣдста-
вимъ всѣкиго человѣка съвършенъ въ Христа
Исуса; (29) [ѫ]за което се и трудя, и [ѭ]подви-
завамъ се [а]по дѣйствието негово което дѣй-
ствува въ мене силно.

ГЛАВА 2.

Защото искамъ да знаете [а]какъвъ голѣмъ
подвигъ имамъ за васъ, и за тѣзи които сѫ
въ Лаодикия, и за тѣзи които не сѫ видѣ-
ли лицето ми въ плъть, (2) [б]да се утѣшатъ
сърдцата имъ [в]съединени купно въ любовь, и
въ всѣко богатство на съвършено разумѣние
[г]да познаятъ тайната на Бога и Отца и на
Христа, (3) [д]въ когото сѫ скрити всичкитѣ
съкровища на прѣмъдростьта и на знанието.
(4) [е]А това ви казвамъ за [е]да ви не прѣлъсти
нѣкой съ убѣдителни рѣчи; (5) защото [ж]ако

ш Ефес. 5;20. Гл. 3;15.
щ Дѣян. 26;18. Ефес. 1;11.
ъ Ефес. 6;12. Евр. 2;14. 1 Пет. 2;9.
ь 1 Сол. 2;12. 2 Пет. 1;11.
ѣ Мат. 3;17. Ефес. 1;6.
ю Ефес. 1;7.
я 2 Кор. 4;4. Евр. 1;3.
ѫ Отк. 3;14.
* *Или, надъ.*
ѭ Иоан. 1;3. 1 Кор. 8;6. Ефес. 3;9. Евр. 1;2.
а Рим. 8;38. Ефес. 1;21. Гл. 2;10,15. 1 Пет. 3;22.
б Рим. 11;36. Евр. 2;10.
в Иоан. 1;1,3. 17;5. 1 Кор. 8;6.
г 1 Кор. 11;3. Ефес. 1;10,22. 4;15. 5;23.
д Дѣян. 26;23. 1 Кор. 15;20,23. Отк. 1;5.
е Иоан. 1;16. 3;34. Гл. 2;9. 3;11.
ж 2 Кор. 5;18.
з Ефес. 1;10.
и Ефес. 2;14-16.
к Ефес. 2;1,2,12,19. 4;18.
л Тит. 1;15,16.
м Ефес. 2;15,16.
н Лука 1;75. Ефес. 1;4. 5;27. 1 Сол. 4;7. Тит. 2;14. Юд. 24.
о Ефес. 3;17. Гл. 2;7.
п Иоан. 15;6.
р Рим. 10;18.
с Ст. 6.
т Дѣян. 1;17. 2 Кор. 3;6. 4;1. 5;18. Ефес. 3;7. Ст. 25. 1 Тим. 2;7.
у Рим. 5;3. 2 Кор. 7;4.
ф Ефес. 3;1,13.
х 2 Кор. 1;5,6. Фил. 3;10. 2 Тим. 1;8. 2;10.
ц Ефес. 1;23.
ч 1 Кор. 9;17. Гал. 2;7. Ефес. 3;2. Ст. 23.
ш Рим. 16;25. 1 Кор. 2;7. Ефес. 3;9.
щ Мат. 13;11. 2 Тим. 1;10.
ъ 2 Кор. 2;14.
ь Рим. 9;23. Ефес. 1;7. 3;8.
ѣ 1 Тим. 1;1.
ю Дѣян. 20;20,27,31.
я 2 Кор. 11;2. Ефес. 5;27. Ст. 22.
ѫ 1 Кор. 15;10.
ѭ Гл. 2;1.
а Ефес. 1;19. 3;7,20.

—

а Гл. 1;29. Фил. 1;30. 1 Сол. 2;2.
б 2 Кор. 1;6.
в Гл. 3;14.
г Фил. 3;8. Гл. 1;9.
д 1 Кор. 1;24. 2;6,7. Ефес. 1;8. Гл. 1;9.
е Рим. 16;18. 2 Кор. 11;13. Ефес. 4;14. 5;6. Ст. 8,18.
ж 1 Кор. 5;3. 1 Сол. 2;17.

и да не съмъ съ васъ тѣлесно, но духомъ съмъ съ васъ, и радвамъ се като [з]гледамъ наредбата ви и [и]постоянството ви въ вѣрата Христова. (6) И тъй, [к]както сте приели Христа Исуса Господа, въ него ходете, (7) [л]вкоренени и назидани въ него, и утвърдени въ вѣрата както бѣхте научени, и прѣуспѣвайте въ нея съ благодарение.

(8) *Братие,* [м]гледайте да ви не заплѣни нѣкой съ философия и съ праздна измама [н]по прѣдание человѣческо, [о]по стихиитѣ на свѣта, а не по Христа; (9) защото [п]въ него обитава тѣлесно всичката пълнота на божеството; (10) [р]и вие имате пълнота въ него, [с]който е глава на [т]всѣко началство и власть; (11) въ когото и обрѣзани бидохте съ неръкотворено [у]обрѣзание, и [ф]съблѣкохте грѣховното тѣло на плътьта чрѣзъ обрѣзанието Христово; (12) [х]спогребени съ него въ кръщението, въ което и [ц]съвъзкръснахте [ч]чрѣзъ вѣрата на дѣйствието отъ Бога [ш]който го възкръси отъ мъртвитѣ. (13) [щ]И васъ, като бѣхте мъртви въ прѣгрѣшенията и въ необрѣзанието на плътьта си, съживи съ него като прости всичкитѣ ваши прѣстъпления, (14) и като [ъ]изтрѣби противния намъ съ постановленията записъ който бѣше противъ насъ, и махна го отсрѣдъ, и прикова го на кръста; (15) и като [ь]съблѣче [ѣ]началствата и властитѣ, изведе ги на позоръ явно и възтържествува надъ тѣхъ чрѣзъ него.

(16) И тъй, [ю]да ви не осъжда никой [я]за ядене, или за пиене или [ѧ]за това което се отнася до нѣкой праздникъ, или до новолуние, или до сѫботи; (17) [ѩ]които сѫ сѣнка на бѫдещето, а тѣлото е Христово. (18) [а]Никой съ измама да ви не лиши отъ наградата съ своеволно смиреномѫдрие и съ ангелослужение, като се вглѫбява въ нѣща които не е видѣлъ, и напраздно се надува [б]отъ плътския си умъ, (19) а [в]не държи главата *Христа*, отъ когото всичкото тѣло, чрѣзъ ставитѣ и свързкитѣ снабдявано и съвързвано, расте по Божие нарастувание. (20) И тъй, ако сте съ Христа [г]умрѣли относно [д]за стихиитѣ на свѣта, то [е]защо като че сте живи на свѣта държите постановления, (21) [ж]«Не похващай, не вкусвай, не пипай,» (22) които всички отъ употрѣбение се развалятъ, [з]по человѣчески заповѣди и учения? (23) [и]които иматъ *само* видъ на прѣмѫдрость [к]въ своеволно богослужение и смиреномѫдрие и непощадение на тѣлото, не за никаква почесть въ насищение на плътьта.

ГЛАВА 3.

И тъй, [а]ако сте съвъзкръснали съ Христа, търсете горното, [б]дѣто Христосъ седи отдѣсно на Бога. (2) Мислете за горното, а не за земното; (3) [в]защото умрѣхте, [г]и животътъ ви е скритъ съ Христа въ Бога. (4) [д]Когато Христосъ [е]животътъ нашъ се яви, тогазъ и вие съ него ще се явите [ж]въ слава.

(5) И тъй, [з]умъртвете земнитѣ ваши [и]удове, [к]блудъ, нечистота, страсть, зла [л]похоть и лихоимство [м]което е идолослужение; (6) [н]заради които иде гнѣвъ Божий [о]върху синоветѣ на непокорството; (7) [п]въ които сте и вие нѣкога си ходили когато живѣехте въ тѣхъ.

з 1 Кор. 14;40.
и 1 Пет. 5;9.
к 1 Сол. 4;1. Юд. 3.
л Ефес. 2;21,22. 3;17. Гл. 1;23.
м Иер. 29;8. Рим. 16;17. Ефес. 5;6. Ст. 18. Евр. 13;9.
н Мат. 15;2. Гал. 1;14. Ст. 22.
о Гал. 4;3,9. Ст. 20.
п Иоан. 1;14. Гл. 1;19.
р Иоан. 1;16.
с Ефес. 1;20,21. 1 Пет. 3;22.
т Гл. 1;16.
у Втор. 10;16. 30;6. Иер. 4;4. Рим. 2;29. Фил. 3;3.
ф Рим. 6;6. Ефес. 4;22. Гл. 3;8,9.
х Рим. 6;4.
ц Гл. 3;1.
ч Ефес. 1;19. 3;7.
ш Дѣян. 2;24.
щ Ефес. 2;1,5,6,11.
ъ Ефес. 2;15,16.
ь Бит. 3;15. Псал. 68;18. Иса. 53;12. Мат. 12;29. Лука 10;18. 11;22. Иоан. 12;31. 16;11. Ефес. 4;8. Евр. 2;14.
ѣ Ефес. 6;12.
ю Рим. 14;3,10,13.
я Рим. 14;2,17. 1 Кор. 8;8.
ѧ Рим. 14;5. Гал. 4;10.
ѩ Евр. 8;5. 9;9. 10;1.
а Ст. 4,23.
б Иез. 13;3. 1 Тим. 1;7.
в Ефес. 4;15,16.
г Рим. 6;3,5. 7;4,6. Гал. 2;19. Ефес. 2;15.
д Ст. 8.
е Гал. 4;3,9.
ж 1 Тим. 4;3.
з Иса. 29;13. Мат. 15;9. Тит. 1;14.
и 1 Тим. 4;8.
к Ст. 18.

—

а Рим. 6;5. Ефес. 2;6. Гл. 2;12.
б Рим. 8;34. Ефес. 1;20.
в Рим. 6;2. Гал. 2;20. Гл. 2;20.
г 2 Кор. 5;7. Гл. 1;5.
д 1 Иоан. 3;2.
е Иоан. 11;25. 14;6.
ж 1 Кор. 15;43. Фил. 3;21.
з Рим. 8;13. Гал. 5;24.
и Рим. 6;13.
к Ефес. 5;3.
л 1 Сол. 4;5.
м Ефес. 5;5.
н Рим. 1;18. Ефес. 5;6. Отк. 22;15.
о Ефес. 2;2.
п Рим. 6;19,20. 7;5. 1 Кор. 6;11. Ефес. 2;2. Тит. 3

(8) А [р]сега отхвърлете и вие всичко това, гнѣвъ, ярость, злоба, хулене, [с]срамотни рѣчи отъ устата си. (9) [т]Недѣйте говори лъжа единъ на другъ, [у]като се съблѣкохте вече отъ ветхия человѣкъ съ дѣлата му, (10) и облѣкохте се съ новия, [ф]който се подновява въ познание [х]по образа [ц]на тогозъ който го е създалъ; (11) дѣто [ч]нѣма Елинъ нито Юдеинъ, обрѣзване и необрѣзване, варваръ, Скитъ, рабъ, свободенъ; но [ш]все и въ все Христосъ. (12) И тъй, [щ]като избрани Божии свети и възлюблени [ъ]облѣчете се [ь]съ милосердие, благость, смиреномѫдрие, кротость, дълготърпѣние. (13) [ѣ]Прѣтърпѣвайте си единъ на другъ, и единъ на другъ си прощавайте ако би нѣкой да има върхъ нѣкого тѫжба: както и Христосъ е простилъ вамъ, така и вие. (14) [ю]И надъ всичко това [я]*облѣчете се съ* любовьта [ѫ]която е свързка на съвършенството. (15) И [ѭ]миръ Божий да владѣе въ сърдцата ви, [а]на който сте призвани [б]въ едно тѣло; [в]и благодарни бивайте. (16) Словото Христово да се вселява въ васъ богато съ всѣка прѣмѫдрость; учете се и вразумявайте се [г]въ псалми и пѣния и пѣсни духовни, като пѣете Господу [д]съ благодать въ сърдцата си. (17) И [е]все що правите словомъ или дѣломъ, всичко *правете* въ името на Господа Исуса, [ж]благодареще чрѣзъ него Богу и Отцу.

(18) [з]Жени, покорявайте се на своитѣ си мѫже, [и]както подобава въ Господа. (19) [к]Мѫже, любете женитѣ си, и [л]не бивайте жестоки къмъ тѣхъ. (20) [м]Чада, бѫдете послушни на родителитѣ си [н]въ всичко, защото това е благоугодно Господу. (21) [о]Отци, не раздразняйте чадата си, да не малодушествуватъ. (22) [п]Раби, бѫдете [р]въ всичко послушни [с]на вашитѣ по плъть господари, не съ работене *само* прѣдъ очитѣ *имъ* както человѣкоугодници, но съ простота сърдечна боеще се отъ Бога. (23) И [т]все що правите работете отъ душа като на Господа, а не като на человѣци; (24) понеже [у]знаете че ще приемете отъ Господа заплатата на наслѣдието; [ф]защото на Господа Христа слугувате. (25) А който струва неправда ще приеме заплатата на неправдата си; и [х]нѣма лицеприятие.

ГЛАВА 4.

Господари, [а]отдавайте на рабитѣ си праведното и равното, като знаете че и вие имате Господарь на небеса.

(2) [б]На молитва бѫдете постоянни, и бодърствувайте въ нея [в]съ благодарение; (3) [г]молете се още и за насъ [д]да ни отвори Богъ врата на словото, да говоря [е]тайната Христова [ж]за която съмъ и вързанъ, (4) да я явя както ми подобава да говоря. (5) Къмъ външнитѣ [з]обхождайте се съ мѫдрость, като [и]изкупувате врѣмето. (6) Говоренето ви да бѫде винаги [к]съ благодать [л]подправено съ соль, [м]да знаете какъ трѣбва да отговаряте всѣкиму едному.

(7) [н]Колкого за мене, ще ви накаже всичкото Тихикъ, възлюблений братъ и вѣренъ служитель и съслужникъ въ Господа, (8) [о]ко-

---

р Ефес. 4;22. Евр. 12;1. Як. 1;21. 1 Пет. 2;1.
с Ефес. 4;29. 5;4.
т Лев. 19;11. Ефес. 4;25.
у Ефес. 4;22,24.
ф Рим. 12;2.
х Ефес. 4;23,24.
ц Ефес. 2;10.
ч Рим. 10;12. 1 Кор. 12;13. Гал. 3;28. 5;6. Ефес. 6;8.
ш Ефес. 1;23.
щ Ефес. 4;24.
ъ 1 Сол. 1;4. 1 Пет. 1;2. 2 Пет. 1:10.
ь Гал. 5;22. Ефес. 4;2,32. Фил. 2;1.
ѣ Мар. 11;25. Ефес. 4;2,32.
ю 1 Пет. 4;8.
я Иоан. 13;34. Рим. 13;8. 1 Кор. Гл. 13. Ефес. 5;2. Гл. 2;2. 1 Сол. 4;9. 1 Тим. 1;5. 1 Иоан. 3;23. 4;21.
ѫ Ефес. 4;3.
ѭ Рим. 14;17. Фил. 4;7.
а 1 Кор. 7;15.
б Ефес. 2;16,17. 4;4.
в Гл. 2;7. Ст. 17.
г 1 Кор. 14;26. Ефес. 5;19.
д Гл. 4;6.
е 1 Кор. 10;31.
ж Рим. 1;8. Ефес. 5;20. Гл. 1;12. 2;7. 1 Сол. 5;18. Евр. 13;15.
з Ефес. 5;22. Тит. 2;5. 1 Пет. 3;1.
и Ефес. 5;3.
к Ефес. 5;25,28,33. 1 Пет. 3;7.
л Ефес. 4;31.
м Ефес. 6;1.
н Ефес. 5;24. Тит. 2;9.
о Ефес. 6;4.
п Ефес. 6;5, и друг. 1 Тим. 6;1. Тит. 2;9. 1 Пет. 2;18.
р Ст. 20.
с Филим. 16.
т Ефес. 6;6,7.
у Ефес. 6;8.
ф 1 Кор. 7;22.
х Рим. 2;11. Ефес. 6;9. 1 Пет. 1;17. Вижъ и Втор. 10;17.

—

а Ефес. 6;9.
б Лука 18;1. Рим. 12;12. Ефес. 6;18. 1 Сол. 5;17,18.
в Гл. 2;7. 3;15.
г Ефес. 6;19. 2 Сол. 3;1.
д 1 Кор. 16;9. 2 Кор. 2;12.
е Мат. 13;11. 1 Кор. 4;1. Ефес. 6;19. Гл. 1;26. 2;2.
ж Ефес. 6;20. Фил. 1;7.
з Ефес. 5;15. 1 Сол. 4;12. Ефес. 5;16.
к Екл. 10;12. Гл. 3;16.
л Мар. 9;50.
м 1 Пет. 3;15.
н Ефес. 6;21.
о Ефес. 6;22.

гото само за това проводихъ до васъ, да раз-
бере състоянието ви и да утѣши сърдцата ви,
(9) [н]съ Онисима, вѣрнаго и любезнаго брата
който е отъ васъ; ще ви извѣстятъ за тука
всичко. (10) Поздравява ви [р]Аристархъ, съ-
пленникътъ ми, и [с]Маркъ, сродникътъ на
Варнава, (за когото приехте порѫчване: ако
дойде при васъ, приемѣте го,) (11) и Исусъ,
нарицаемий Юстъ, които сѫ отъ обрѣзанитѣ:
тѣ само сѫ единственитѣ сътрудници въ цар-
ството Божие които ми станаха утѣшение.
(12) Поздравява ви [т]Епафрасъ, рабъ Христовъ,
който е отъ васъ, и който всякога за васъ се
[у]подвизава въ молитвитѣ, да стоите [ф]съвър-
шени и изпълнени въ всяка воля Божия.
(13) Защото свидѣтелствувамъ за него че има
голѣма ревность за васъ и за тѣхъ които сѫ
въ Лаодикия и въ Иераполь. (14) Поздравява
ви възлюбленниятъ [х]Лука лѣкарьтъ, и [ц]Ди-
масъ. (15) Поздравете братята които сѫ въ
Лаодикия, и Нимфана и [ч]черковата му въ кѫ-
щи. (16) [ш]И като прочетете писмото помежду
си, сторете да се прочете и въ църквата въ
Лаодикийцитѣ; и това което е изъ Лаодикия
да го прочетете и вие. (17) И [щ]речете Архипу:
Внимавай [ъ]на служението което си и приелъ
въ Господа, да го изпълнявашъ. (18) [ь]Поздра-
вението само писалъ азъ Павелъ съ рѫката
си. [ѣ]Помните окованитѣ ми. [ю]Благодать да бѫде
съ васъ. Аминь.

Къ Солуняномъ Първото Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ и [а]Силуанъ и Тимотей до Солун-
ската църква въ Бога Отца и Господа Исуса
Христа: [б]Благодать вамъ и миръ отъ Бога От-
ца нашего и Господа Исуса Христа.
(2) [в]Благодаримъ всякога Богу за всички
васъ, и поменуваме ви въ молитвитѣ си, (3) ка-
то помнимъ [г]непрѣстанно [д]вашето дѣло на вѣ-
рата, [е]и труда на любовьта, и търпѣнието на
надеждата въ Господа нашего Исуса Христа,
прѣдъ Бога и Отца нашего; (4) понеже зна-
емъ, братие възлюбленни отъ Бога, вашето
[ж]избрание; (5) защото [з]нашето къмъ васъ
благовѣствуване не стана само съ слово, но и
съ сила, и [и]съ Духа Светаго, [к]и съ голѣмо
удостовѣрение, [л]както знаете какви бѣхме за-
ради васъ помежду ви. (6) И [м]вие станахте

н Филим. 10.
р Дѣян. 19;29. 20;4. 27;2. Филим. 24.
с Дѣян. 15;37. 2 Тим. 4;11.
т Гл. 1;7. Филим. 23.
у Рим. 15;30.
ф Мат. 5;48. 1 Кор. 2;6. 14;20. Фил. 3;15. Евр. 5;14.
х 2 Тим. 4;11.
ц 2 Тим. 4;10. Филим. 24.
ч Рим. 16;5. 1 Кор. 16;19.
ш 1 Сол. 5;27.
щ Филим. 2.
ъ 1 Тим. 4;6.
ь 1 Кор. 16;21. 2 Сол. 3;17.
ѣ Евр. 13;3.
ю Евр. 13;25.

а 2 Кор. 1;19. 2 Сол. 1;1. 1 Пет. 5;12.
б Ефес. 1;2.
в Рим. 1;8. Ефес. 1;16. Филим. 4.
г Гл. 2;13.
д Иоан. 6;29. Гал. 5;6. Гл. 3;6. 2 Сол. 1;3, 11. Як. 2;17.
е Рим. 16;6. Евр. 6;10.
ж Кол. 3;12. 2 Сол. 2;13.
з Мар. 16;20. 1 Кор. 2;4. 4;20.
и 2 Кор. 6;6.
к Кол. 2;2. Евр. 2;3.
л Гл. 2;1,5,10,11. 2 Сол. 3;7.
м 1 Кор. 4;16. 11;1. Фил. 3;17. Гл. 2;14. 2 Сол. 3;9.

подражатели намъ и Господу като при много
утѣснения приехте словото [н]съ радость на
Духа Светаго; (7) така щото станахте примѣръ
на вситѣ вѣрващи които сѫ въ Македония и
въ Ахаия. (8) Защото отъ васъ се [о]прогласи
словото Господне не само въ Македония и А-
хаия; но и [п]на всѣко мѣсто се разчу вашата
вѣра въ Бога, щото ние не трѣбва да го-
воримъ нѣщо. (9) Защото тѣ възвѣщаватъ за
насъ [р]какъ стана нашето влизане при васъ,
[с]и какъ сте се обърнали отъ идолитѣ къмъ
Бога за да служите на живия и истинния
Богъ, (10) и [т]да очаквате [у]отъ небеса неговия
Синъ [ф]когото възкръси отъ мъртвитѣ, Иису-
са, който ни освобождава [х]отъ идущия гнѣвъ.

ГЛАВА 2.

Защото [а]вие сами знаете, братие, нашето
при васъ влизане че не бе напраздно; (2) но
като бѣхме отъ по-напрѣдъ, както знаете,
пострадали и обезчестени [б]въ Филипи, [в]дър-
знахме въ Бога нашего [г]да проповѣдаме вамъ
евангелието Божие [д]съ голѣмъ подвигъ. (3) За-
щото [е]нашето увѣщание не бѣ отъ прѣлъгва-
не, нито отъ нечистота, нито съ измама;
(4) но, както [ж]бѣхме удобрени отъ Бога [з]да
ни повѣри благовѣствуването, така говоримъ,
[и]не като че угождаваме на человѣци, но на
Бога [к]който изпитва сърдцата ни. (5) [л]Защо-
то, както знаете, нито ласкателно слово упо-
трѣбихме нѣкога, нито причина за лихоим-
ство; Богъ е [м]свидѣтель; (6) [н]нито поискахме
слава отъ человѣци, нито отъ васъ нито отъ
други; ([о]ако и да можехме [п]да сме въ тежь-
кость [р]като Христови апостоли;) (7) [с]но бѣхме
тихи посрѣдъ васъ, както кърмилница се гри-
жи нѣжно за чадата си. (8) Така, като имахме
гореща любовь къмъ васъ, имахме благодаре-
ние [т]да ви прѣдадемъ не току евангелието
Божие, но [у]и душитѣ си, защото станахте
любезни намъ. (9) Защото вие, братие, помни-
те нашия трудъ и мѫка, понеже, денѣ и но-
щѣ [ф]като работѣхме за [х]да не отеготимъ ни
едного отъ васъ, проповѣдахме вамъ еванге-
лието Божие. (10) [ц]Вие сте свидѣтели и Богъ
[ч]какъ свето и праведно и неукоризнено се
обходихме съ васъ вѣрващитѣ; (11) както
знаете какъ всѣкиго отъ васъ, като отецъ ча-
дата си, увѣщавахме, и утѣшавахме, и строго
ви зарѫчахме (12) [ш]да ходите достойно Богу
[щ]който ви призва въ своето царство и слава.
(13) За туй, и ние благодаримъ Богу [ъ]не-
прѣстанно че, като приехте словото Божие
което чухте отъ насъ, приехте го, [ь]не като
слово человѣческо, но (както е наистина) сло-
во Божие, което и дѣйствува между васъ вѣр-
ващитѣ. (14) Защото вие, братие, станахте
подражатели [ѣ]на Божиитѣ въ Христа Иисуса
църкви които сѫ въ Юдея, понеже [ю]и вие
пострадахте истото отъ своитѣ си съплеменни-
ци [я]както и тѣ отъ Юдеитѣ; (15) [ѫ]които и
Господа Иисуса убиха и [ѭ]своитѣ си пророци,
и насъ разпѫдиха, и Богу не угодяватъ, [а]и
на всичкитѣ человѣци сѫ противни; (16) и
[б]възбраняватъ ни да говоримъ на езичници-
тѣ да се спасятъ, [в]за да изпълнятъ грѣховетѣ
си винаги; но [г]постигна ги гнѣвътъ до край.

н Дѣян.5;41. Евр. 10;34.
о Рим.10;18.
п Рим.1;8. 2 Сол.1;4.
р Гл.2;1.
с 1 Кор.12;2. Гал.4;8.
т Рим.2;7. Фил.3;20. Тит.2;13. 2 Пет. 3;12. Отк.1;7.
у Дѣян.1;11. Гл. 4;16. 2 Сол.1;7.
ф Дѣян.2;24.
х Мат.3;7. Рим.5;9. Гл.5;9.

а Гл.1;5,9.
б Дѣян.16;22.
в Гл.1;5.
г Дѣян.17;2.
д Фил.1;30. Кол.2;1.
е 2 Кор.7;2. Ст.5. 2 Пет.1;16.
ж 1 Кор.7;25. 1 Тим.1;11,12.
з 1 Кор.9;17. Гал. 2;7. Тит.1;3.
и Гал.1;10.
к Прит.17;3. Рим.8;27.
л Дѣян.20;28. 2 Кор.2;17. 4;2. 7;2. 12;17.
м Рим.1;9.
н Иоан.5;41,44. 12;43. 1 Тим.5;17.
о 1 Кор.9;4,6,12,18. 2 Кор.10;1,2,10,11. 13;10. 2 Сол.3;9. Филим.8,9.
п 2 Кор.11;9. 12;13,14. 2 Сол.3;8.
р 1 Кор.9;1,2,5.
с 1 Кор.2;3. 9;22. 2 Кор.13;4. 2 Тим.2;24.
т Рим.1;11. 15;29.
у 2 Кор.12;15.
ф Дѣян.20;34. 1 Кор.4;12. 2 Кор. 11;9. 2 Сол.3;8.
х 2 Кор.12;13,14.
ц Гл.1;5.
ч 2 Кор.7;2. 2 Сол.3;7.
ш Ефес.4;1. Фил. 1;27. Кол.1;10. Гл.4;1.
щ 1 Кор.1;9. Гл. 5;24. 2 Сол.2;14. 2 Тим.1;9.
ъ Гл.1;3.
ь Мат.10;40. Гал. 4;14. 2 Пет.3;2.
ѣ Гал.1;22.
ю Дѣян.17;5,13.
я Евр.10;33,34.
ѫ Дѣян.2;23. 3;15. 5;30. 7;52.
ѭ Мат.5;12. 23;34,37. Лука 13;33,34. Дѣян.7;52.
а Ест.3;8.
б Лука 11;52. Дѣян. 13;50. 14;5,19. 17;5,13. 18;12. 19;9. 22;21,22.
в Бит.15;16. Мат. 23;32.
г Мат.24;6,14.

(17) А ние, братие, като осиротѣхме отъ васъ за малко врѣме, [д]съ лице *а* не съ сърдце, *още* повече съ голѣмо желание се постарахме [е]дано видимъ лицето ви. (18) За това, поискахме да дойдемъ при васъ (и азъ Павелъ) и веднъжъ и дважъ; но направи ни [ж]прѣчка Сатана. (19) Защото [з]коя е нашата надежда, или радостьта *ни*, или [и]вѣнецътъ на похвалата *ни*? Не сте ли вие прѣдъ Господа нашего Исуса Христа [к]въ пришествието негово? (20) Защото вие сте нашата слава и радость.

ГЛАВА 3.

За това, като [а]не можахме да търпимъ вече, [б]разсѫдихме за добро да останемъ сами въ Атина; (2) и проводихме [в]Тимотея, брата нашего и служителя Божия и сътрудника нашего въ евангелието Христово, да ви утвърди и да ви утѣши отъ къмъ вѣрата ви, (3) [г]да се не колебае никой въ тѣзи скърби; защото вие знаете че на това [д]сме опрѣдѣлени, (4) [е]защото когато бѣхме при васъ прѣдказвахме ви че има да прѣтърпимъ притѣснение, както и стана и знаете. (5) За това, и азъ като [ж]не можахъ вече да търпя проводихъ да разумѣя за вѣрата ви, [з]да не би да ви е изкусилъ изкуситель, [и]и да бѫде трудътъ ни напраздно. (6) А сега [к]като дойде Тимотей отъ васъ при насъ та ни донесе добри извѣстия за вѣрата и любовьта ваша, и това че имате всѣкога добро поменуване за насъ и желаете да ни видите, [л]както и ние васъ, (7) за това, при всичката наша скърбь и нужда, [м]утѣшихме се, братие, за васъ чрѣзъ вѣрата ваша; (8) понеже сега живѣемъ [н]ако стоите вие въ Господа. (9) Защото [о]кое благодарение можемъ да въздадемъ Богу за васъ заради всичката радость съ която се радваме за васъ прѣдъ Бога нашего? (10) [п]Нощѣ и денѣ прѣусърдно [р]се молимъ [с]да видимъ лицето ви и [т]да допълнимъ което ви не достига въ вѣрата ви. (11) А самъ Богъ и Отецъ нашъ и Господь нашъ Исусъ Христосъ дано [у]управи пѫтя ни къмъ васъ. (12) И васъ Господь [ф]да умножи и да направи да прѣизобилвате въ любовьта [х]единъ къмъ другъ и къмъ всичкитѣ, както и ние къмъ васъ, (13) [ц]за да утвърди сърдцата ви непорочни въ светостьта прѣдъ Бога и Отца нашего въ пришествието на Господа нашего Исуса Христа [ч]съ всичкитѣ негови светии.

ГЛАВА 4.

При това още, братие, просимъ и молимъ ви въ Господа Исуса, [а]както сте приели отъ насъ [б]какъ трѣбва да ходите [в]и да угодявате Богу *така* да прѣуспѣвате повече; (2) защото знаете какви заповѣди ви дадохме отъ Господа Исуса. (3) Понеже това е [г]волята Божия, [д]вашето освещение, [е]да се въздържате отъ блудъ: (4) [ж]да знае всѣки отъ васъ да държи съсѫда си въ светость и честность, (5) [з]не въ страсть на похоть [и]както и езичницитѣ [к]които не знаятъ Бога; (6) [л]да не прѣминува *нѣкой прѣдѣла* и да поврѣжда брата си въ *това* нѣщо; защото за всичко това Богъ е [м]отмъститель, както ви и отъ по-напрѣдъ казахме и засвидѣтелствувахме; (7) защото Богъ не ни е призвалъ на нечистота, но [н]на све-

---

д 1 Кор. 5;3. Кол. 2;5.
е Гл. 3;10.
ж Рим. 1;13. 15;22.
з 2 Кор. 1;14. Фил. 2;16. 4;1.
и Прит. 16;31.
к 1 Кор. 15;23. Гл. 3;13. Отк. 1;7. 22;12.

—

а Ст. 5.
б Дѣян. 17;15.
в Рим. 16;21. 1 Кор. 16;10. 2 Кор. 1;19.
г Ефес. 3;13.
д Дѣян. 9;16. 14;22. 20;23. 21;11. 1 Кор. 4;9. 2 Тим. 3;12. 1 Пет. 2;21.
е Дѣян. 20;24.
ж Ст. 1.
з 1 Кор. 7;5. 2 Кор. 11;3.
и Гал. 2;2. 4;11. Фил. 2;16.
к Дѣян. 18;1,5.
л Фил. 1;8.
м 2 Кор. 1;4. 7;6,7,13.
н Фил. 4;1.
о Гл. 1;2.
п Дѣян. 26;7. 2 Тим. 1;3.
р Рим. 1;10,11 15;32.
с Гл. 2;17.
т 2 Кор. 13;9,11. Кол. 4;12.
у Мар. 1;3.
ф Гл. 4;10.
х Гл. 4;9. 5;15. 2 Пет. 1;7.
ц 1 Кор. 1;8. Фил. 1;10. Гл. 5;23. 2 Сол. 2;17. 1 Иоан. 3;20,21.
ч Зах. 14;5. Юд. 14.

—

а Фил. 1;27. Кол. 2;6.
б Гл. 2;12.
в Кол. 1;10.
г Рим. 12;2. Ефес. 5;17.
д Ефес. 5;27.
е 1 Кор. 6;15,18. Ефес. 5;3. Кол. 3;5.
ж Рим. 6;19. 1 Кор. 6;15,18.
з Рим. 1;24,26. Кол. 3;5.
и Ефес. 4;17,18.
к 1 Кор. 15;34. Гал. 4;8. Ефес. 2;12. 4;18. 2 Сол. 1;8.
л Лев. 19;11,13. 1 Кор. 6;8.
м 2 Сол. 1;8.
н Лев. 11;44. 19;2. 1 Кор. 1;2. Евр. 12;14. 1 Пет. 1;14,15.

тость. (8) [о]И тъй, който отхвърля *това* не отхвърля человѣка, но Бога [п]който е и далъ намъ Духа своего Светаго.

(9) А за братолюбието [р]нѣмате нужда да ви пиша; защото [с]вие сами сте отъ Бога научени [т]да имате любовь единъ къмъ другъ; (10) защото и [у]правите това на вситѣ братя които сж по всичка Македония. И молимъ ви се, братие, [ф]да прѣуспѣвате повече, (11) и усърдно [х]да се старaете да живѣете тихо, и [ц]да вършите своитѣ си работи, и да работите съ своитѣ си ржцѣ, както ви заржчахме; (12) [ч]за да ходите благообразно прѣдъ външнитѣ, и да нѣмате нужда отъ нищо.

(13) И не искамъ, братие, да не знаете за умрѣлитѣ, за да не скърбите [ш]както и другитѣ [щ]които нѣматъ надежда. (14) Защото [ъ]ако вѣрваме че Исусъ умрѣ и възкръсна, [ь]така и Богъ умрѣлитѣ въ Исуса ще приведе съ него заедно. (15) Защото това ви казваме [ѣ]съ слово Господне, че [ю]ние живитѣ които останемъ до пришествието Господне нѣма да прѣдваримъ умрѣлитѣ; (16) понеже [я]самъ Господь ще слѣзе отъ небето съ повелѣние, съ гласъ архангеловъ, и [ж]съ тржба Божия; [жж]и мъртвитѣ въ Христа ще възкръснатъ по-напрѣдъ; (17) [а]послѣ ние живитѣ които сме останали съ тѣхъ наедно ще бждемъ грабнати [б]на облаци да срѣщнемъ Господа на въздухъ; [в]и така ще бждемъ всѣкога съ Господа. (18) [г]И тъй, утѣшавайте се единъ другъ съ тѣзи думи.

ГЛАВА 5.

А [а]за годинитѣ и врѣмената, братие, [б]нѣмате нужда да ви се пише; (2) защото вие знаете извѣстно че [в]деньтъ Господенъ както крадецъ прѣзъ нощь така ще дойде, (3) понеже когато казватъ: Миръ и безопасность, тогазъ ще [г]нападне на тѣхъ внезапна погибель [д]както болѣзнитѣ на непраздна жена; и нѣма да избѣгнатъ. (4) [е]Но вие, братие, не сте въ тъмнина та да ви постигне деньтъ като крадецъ. (5) Всички вие сте [ж]синове на видѣлината и синове на деня; не сме на нощьта нито на тъмнината. (6) И [з]тъй, да не спимъ както и другитѣ, но [и]да бждемъ будни и трѣзвени. (7) Защото [к]които спятъ нощѣ спятъ, и които се опиватъ [л]нощѣ се опиватъ; (8) но ние като сме *синове* на деня да бждемъ трѣзвени, и да [м]облѣчемъ бронята на вѣрата и на любовьта, и за шлемъ, надеждата на спасението. (9) Защото [н]Богъ не ни е опрѣдѣлилъ за гнѣвъ, но [о]да получимъ спасение чрѣзъ Господа нашего Исуса Христа, (10) [п]който умрѣ за насъ за да живѣемъ съ него и когато сме будни и когато спимъ. (11) [р]За това, утѣшавайте се единъ другъ, и назидавайте единъ другиго, както и правите.

(12) И молимъ ви, братие, [с]да познавате тѣзи които се трудятъ помежду ви, и сж настоятели ваши въ Господа, и ви поучаватъ, (13) и да ги почитате прѣмного съ любовь за

о Лука 10;16.
п 1 Кор. 2;10. 7;40. 1 Иоан. 3;24.
р Гл. 5;1.
с Иер. 31;34. Иоан. 6;45. 14;26. Евр 8;11. 1 Иоан. 2;20,27.
т Мат. 22;39. Иоан. 13;34. 15;12. Ефес. 5;2. 1 Пет. 4;8. 1 Иоан. 3;11,23. 4;21.
у Гл. 1;7.
ф Гл. 3;12.
х 2 Сол. 3;11. 1 Пет. 4;15.
ц Дѣян. 20;35. Ефес. 4;28. 2 Сол. 3;7,8,12.
ч Рим. 13;13 2 Кор. 8;21. Кол. 4;5 1 Пет. 2;12.
ш Виж Лев. 19;28. Втор. 14;1,2. 2 Цар. 12;20.
щ Ефес. 2;12.
ъ 1 Кор. 15;13.
ь 1 Кор. 15;18,23. Гл. 3;13.
ѣ 3 Цар. 13;17,18. 20;35.
ю 1 Кор. 15;51.
я Мат. 24;30,31. Дѣян 1;11. 2 Сол. 1;7.
ж 1 Кор. 15;52.
жж 1 Кор. 15;23,52.
а 1 Кор. 15;51.
б Дѣян. 1;9. Отк. 11;12.
в Иоан. 12;26. 14;3. 17;24.
г Гл. 5;11.

—

а Мат. 24;3,36. Дѣян. 1;7.
б Гл. 4;9.
в Мат. 24;43,44. 25;13. Лука 12;39,40. 2 Пет 3;10 Отк. 3;3. 16;15.
г Иса. 13;6-9. Лука 17;27-29. 21;34,35. 2 Сол. 1;9.
д Иер. 13;21. Осия 13;13.
е Рим. 13;12,13. 1 Иоан 2;8.
ж Ефес. 5;8.
з Мат. 25;5.
и Мат. 24;42. 25;13. Рим. 13;11-13. 1 Пет. 5;8.
к Лука 21;34,36. Рим. 13;13. 1 Кор. 15;34. Ефес. 5;14.
л Дѣян. 2;15.
м Иса. 59;17. Ефес. 6;14,16,17.
н Рим. 9;22. Гл. 1;10. 1 Пет. 2;8. Юд. 4.
о 2 Сол. 2;13,14.
п Рим. 14;8,9. 2 Кор. 5;15.
р Гл. 4;18.
с 1 Кор. 16;18. Фил. 2;29. 1 Тим. 5;17. Евр. 13;7,17.

дѣлото имъ. Живѣйте [т]мирно помежду си.
(14) Молимъ ви още, братие, [у]вразумявайте
безчинницитѣ, [ф]утѣшавайте малодушницитѣ, [х]под-
държайте немощницитѣ, бѫдѣте към всички
[ц]търпѣливи. (15) [ч]Гледайте да не отдава нѣ-
кой нѣкому зло за зло; но [ш]търсете всѣкога
доброто единъ на другъ и на всичкитѣ.
(16) [щ]Винаги се радвайте. (17) [ъ]Непрѣстанно
се молете. (18) [ь]За всичко благодарете; защо-
то това е волята Божия за васъ въ Христа
Исуса. (19) [ѣ]Духа не угасяйте. (20) [ю]Проро-
чества не имайте за нищожни. (21) [я]Всичко
испитвайте: [ѫ]доброто дръжте. (22) [ѭ]Отъ всѣ-
какъвъ видъ зло въздържайте се. (23) А[а] самъ
Богъ на мира [б]да ви освети всесъвършено; и
[в]да се съхрани цѣлокупенъ духътъ ви, и ду-
шата, и тѣлото безъ порокъ, въ пришествие-
то на Господа нашего Исуса Христа. (24) [г]Вѣ-
ренъ е онзи който ви призовава, и ще го
направи.
(25) Братие, [д]молете се за насъ. (26) [е]По-
здравете всичкитѣ братя съ цѣлуване свето.
(27) Заклевамъ ви въ Господа посланието [ж]да
се прочете на всичкитѣ свети братя. (28) [з]Благо-
датьта на Господа нашего Исуса Христа да
бѫде съ васъ. Аминъ.

Къ Солуняномъ Второто Послание

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ и [а]Силуанъ и Тимотей до Солун-
ската църква [б]въ Бога Отца нашего и Госпо-
да Исуса Христа: (2) [в]Благодать вамъ и миръ
отъ Бога Отца нашего и Господа Исуса
Христа.
(3) [г]Длъжни сме, братие, да благодаримъ
Богу всѣкога за васъ както е достойно, за-
щото вѣрата ви прѣвъзрастява, и умножава
се любовьта на всѣкиго къмъ другиго поме-
жду всички васъ; (4) така щото и сами [д]ние
се хвалимъ съ васъ въ църквитѣ Божии [е]за
вашето търпѣние и за вѣрата *ви* [ж]въ всич-
китѣ гонения ваши и притѣсненията които
прѣтърпѣвате, (5) *което е* [з]доказателство на
праведната сѫдба Божия, за да се сподобите
въ царството Божие [и]за което и страдате;

т Мар. 9;50.
у 2 Сол. 3;11,12.
ф Евр. 12;12.
х Рим. 14;1. 15;1. Гал. 6;1,2.
ц Гал. 5;22 Ефес. 4;2. Кол. 3;12. 2 Тим. 4;2.
ч Лев. 19;18. Прит. 20;22. 24;29. Мат. 5;39,44. Рим. 12;17 1 Пет. 3;9.
ш Гал. 6;10. Гл. 3;12.
щ 2 Кор. 6;10. Фил. 4;4.
ъ Лука 18;1. 21;36. Рим. 12;12. Ефес. 6;18. Кол. 4;2. 1 Пет. 4;7.
ь Ефес. 5;20. Кол. 3;17.
ѣ Ефес 4;30. 1 Тим. 4;14. 2 Тим. 1;6. Вижъ 1 Кор. 14;30
ю 1 Кор. 14;1,39.
я 1 Кор. 2;11,15. 1 Иоан. 4;1.
ѫ Фил. 4;8.
ѭ Гл. 4;12.
а Фил. 4;9.
б Гл. 3;13.
в 1 Кор. 1;8.
г 1 Кор. 1;9. 10;13. 2 Сол. 3;3.
д Кол. 4;3. 2 Сол. 3;1.
е Рим. 16;16.
ж Кол. 4;16. 2 Сол. 3;14.
з Рим. 16;20,24. 2 Сол. 3;18.

а 2 Кор. 1;19.
б 1 Сол. 1;1.
в 1 Кор. 1;3.
г 1 Сол. 1;2,3. 3;6,9. Гл. 2;13.
д 2 Кор. 7;14. 9;2. 1 Сол. 2;19,20.
е 1 Сол. 1;3.
ж 1 Сол. 2;14.
з Фил. 1;28.
и 1 Сол. 2;14.

(6) [к]понеже е праведно у Бога да въздаде скърбь
на тѣзи които ви оскърбяватъ, (7) а на васъ
оскърбенитѣ *да даде* [л]отрада наедно съ насъ
[м]когато се яви Господь Исусъ отъ небето съ
ангелитѣ на своята сила, (8) [н]въ огънь пла-
мененъ да даде отмъщение на [о]тѣзи които не
познаватъ Бога, и [п]които се не покоряватъ
на евангелието на Господа нашего Исуса Хри-
ста; (9) [р]които ще приематъ наказание, вѣ-
чна погибель, отъ лицето Господне и [с]отъ
славата на неговата сила, (10) [т]когато дойде
да се прослави въ своитѣ светии, [у]и да се
покаже чуденъ между всичкитѣ вѣрващи (по-
неже вие повѣрвахте въ нашето свидѣтел-
ство) въ онзи день. (11) Заради това, и ви-
наги се молимъ за васъ [ф]да ви сподоби Богъ
нашъ на призванието, и да изпълни всѣко
благоволение на благостьта [х]и *всѣко* дѣло на
вѣрата въ сила; (12) [ц]за да се прослави въ
васъ името на Господа нашего Исуса Христа,
и вие въ него по благодатьта на Бога наше-
го и Господа Исуса Христа.

ГЛАВА 2.

А колкото за [а]пришествието на Господа на-
шего Исуса Христа, [б]и за нашето съ него
събиране, молимъ ви, братие, (2) [в]да се не
поколебавате скоро отъ ума си, нито да се
смущавате, ни духомъ, ни словомъ, нито съ
писмо като отъ насъ проводено, ужъ че наста-
на деньтъ Христовъ. (3) [г]Да ви не прѣлъсти
никой никакъ; защото *онзи день нѣма да
дойде* [д]ако първо не дойде отстъплението, и
се не [е]открие человѣкътъ на грѣха, [ж]синътъ
на погибельта, (4) който се противи и [з]прѣвъз-
нося се [и]повече отъ всѣкиго който се нарича
Богъ, или *нѣщо* което за свето се почита, та-
ка щото да седне въ храма Божий както Богъ,
и да показва себе си че е Богъ. (5) Не по-
мните ли че когато бѣхъ още при васъ ка-
звахъ ви това? (6) А сега знаете онова което
го възпира за да се яви въ своето си врѣме.
(7) Защото [к]тайната на беззаконието дѣйству-
ва вече; само да се отмахне отсрѣдъ който я
възпира сега; (8) и тогазъ ще се яви безза-
конниятъ, [л]когото Господь ще убие [м]съ духа
на устата си, и ще изтрѣби [н]съ явлението на
пришествието си, (9) тогозъ на когото идване-
то е [о]по дѣйствието на Сатана, съ всѣка си-
ла и [п]знамения и чудеса лъжовни (10) и съ
всѣка измама на неправдата, между [р]тѣзи ко-
ито погиняватъ; защото не приеха любовьта на
истината за да се спасятъ. (11) И [с]за това
Богъ ще имъ проводи дѣйствие на заблужде-
ние [т]за да повѣрватъ въ лъжата; (12) за да
бѫдатъ осѫдени всички които не сѫ повѣрва-
ли въ истината, но сѫ [у]благоволили въ не-
правдата. (13) А ние сме [ф]длъжни винаги да
благодаримъ Богу за васъ, възлюблени отъ Го-
спода братие, че Богъ [х]отъ начало е избралъ
[ц]васъ въ спасение [ч]чрѣзъ освещението на
Духа и вѣрването въ истината, (14) въ което
ви призва съ нашето благовѣствуване [ш]за
получване на славата на Господа нашего И-
суса Христа. (15) И тъй, братие, [щ]стойте и
дръжте [ъ]прѣданията които научихте или отъ
словото или отъ посланието наше. (16) А [ь]самъ
Господь нашъ Исусъ Христосъ, и Богъ и О-
тецъ нашъ, [ѣ]който ни възлюби и по благо-
датьта даде ни вѣчно утѣшение и [ю]добра на-
дежда, (17) да утѣши сърдцата ви, и [я]да ви
утвърди въ всѣко добро слово и дѣло.

к Отк. 6;10.
л Отк. 14;13.
м 1 Сол. 4;16. Юд 14.
н Евр. 10;27. 12;29. 2 Пет. 3;7. Отк. 21;8.
о Псал. 79;6. 1 Сол. 4;5.
п Рим. 2;8.
р Фил. 3;19. 2 Пет. 3;7.
с Втор. 33;2. Иса. 2;19. Гл. 2;8.
т Псал. 89;7.
у Псал. 68;35.
ф Ст. 5.
х 1 Сол. 1;3.
ц 1 Пет. 1;7. 4;14.

—

а 1 Сол. 4;16.
б Мат. 24;31. Мар. 13;27. 1 Сол. 4;17.
в Мат. 24;4. Ефес. 5;6. 1 Иоан. 4;1.
г Мат. 24;4. Ефес. 5;6.
д 1 Тим. 4;1.
е Дан. 7;25. 1 Иоан. 2;18. Отк. 13;11, и дрг.
ж Иоан. 17;12.
з Иса. 14;13. Иез. 28;2, 6,9. Дан. 7;25. 11;36. Отк. 13;6.
и 1 Кор. 8;5.
к 1 Иоан. 2;18. 4;3.
л Дан. 7;10,11.
м Иовъ 4;9. Иса. 11;4. Осия 6;5. Отк. 2;16. 19;15,20,21.
н Гл. 1;8,9. Евр. 10;27.
о Иоан. 8;41. Ефес. 2;2. Отк. 18;23.
п Мат. 24;24. Отк. 13;13. 19;20. Вижъ и Втор. 31;1.
р 2 Кор. 2;15. 4;3.
с Рим. 1;24, и дрг. Вижъ и 3 Цар. 22;22. Иез. 14;9.
т Мат. 24;5,11. 1 Тим. 4;1.
у Рим. 1;32.
ф Гл. 1;3.
х 1 Сол. 1;4.
ц Ефес. 1;4.
ч Лука 1;75. 1 Пет. 1;2.
ш Иоан. 17;22. 1 Сол. 2;12. 1 Пет. 5;10.
щ 1 Кор. 16;13. Фил. 4;1.
ъ 1 Кор. 11;2. Гл. 3;6.
ь Гл. 1;1,2.
ѣ 1 Иоан. 4;10. Отк. 1;5.
ю 1 Пет. 1;3.
я 1 Кор. 1;8. 1 Сол. 3;13. 1 Пет. 5;10.

—

ГЛАВА 3.

Най-послѣ, [а]братие, молете се за насъ, да
напрѣдва словото Господне и да се слави как-
то и у васъ, (2) и [б]да се избавимъ отъ не-
разбранитѣ и лукавитѣ человѣци; защото нѣ-
ма въ всички [в]вѣра. (3) Но [г]вѣренъ е Господь
който ще ви утвърди и ще ви [д]съхрани отъ
лукаваго. (4) И [е]имаме увѣрение на Господа
за васъ че това което ви повелѣваме и пра-
вите *го* и ще *го* правите. (5) А' [ж]Господь да
управи сърдцата ви въ любовь Божия и въ
търпѣние Христово.

(6) Повелѣваме ви още, братие, въ името на
Господа нашего Исуса Христа, [з]да се отдалеча-
вате [и]отъ всѣкиго брата който ходи [к]безчинно,
и не [л]по прѣданието което е приелъ отъ насъ.
(7) Понеже вие сами знаете [м]какъ трѣбва да
ви подражавате, защото [н]не се обходихме
безчинно между васъ; (8) нито даромъ ядохме
хлѣбъ у нѣкого, но [о]съ трудъ и съ мѫка ра-
ботѣхме денѣ и нощѣ да не отеготимъ никого
отъ васъ; (9) [п]не защото власть нѣмаме, но
[р]да ви дадемъ себе си образъ за да ни под-
ражавате. (10) Защото и когато бѣхме при
васъ това ви зарѫчахме, че, [с]ако не рачи
нѣкой да работи, нито да яде. (11) Понеже
слушаме че нѣкои [т]ходятъ безчинно между
васъ, които [у]не работятъ нищо, но се мѣ-
сятъ въ чужди работи. (12) На таквизъ [ф]за-
рѫчваме и умоляваме ги чрѣзъ Господа на-
шего Исуса Христа да работятъ въ безмълвие
и [х]да ядатъ своя си хлѣбъ. (13) А вие, бра-
тие, да ви [ц]не дотегнува да правите добро.
(14) И ако нѣкой не слуша словото наше
чрѣзъ посланието, забѣлѣжете го, и [ч]не се
събирайте съ него, за да се засрами; (15) [ш]и
недѣйте го има като за неприятель, [щ]но на-
ставлявайте го като братъ. (16) А самъ [ъ]Го-
сподь на мира да ви даде миръ всегда и всѣ-
какъ. Господь да бѫде съ всички васъ.

(17) [ь]Поздравлението съ моята рѫка Павло-
ва, което е бѣлѣгъ въ всѣко послание; така
пиша. (18) [ѣ]Благодатьта на Господа нашего И-
суса Христа да бѫде съ всички васъ. Аминъ.

а Ефес. 6;19. Кол. 4;3. 1 Сол. 5;25.
б Рим. 15;31.
в Дѣян. 28;24. Рим. 10;16.
г 1 Кор. 1;9. 1 Сол. 5;24.
д Иоан. 17;15. 2 Пет. 2;9.
е 2 Кор. 7;16. Гал. 5;10.
ж 1 Лѣт. 29;18.
з Рим. 16;17. Ст. 14. 1 Тим. 6;5. 2 Иоан. 10.
и 1 Кор. 5;11,13.
к 1 Сол. 4;11. 5;14. Ст. 11,12,14.
л Гл. 2;15.
м 1 Кор. 4;16. 11;1. 1 Сол. 1;6,7
н 1 Сол. 2;10.
о Дѣян. 18;3. 20;34. 2 Кор. 11;9. 1 Сол. 2;9.
п 1 Кор. 9;6. 1 Сол. 2;6.
р Ст. 7.
с Бит. 3;19. 1 Сол. 4;11
т Ст. 6.
у 1 Сол 4;11. 1 Тим. 5;13. 1 Пет. 4;15.
ф 1 Сол. 4;11.
х Ефес. 4;28.
ц Гал. 6;9.
ч Мат. 18;17. 1 Кор. 5;9,11. Ст. 6.
ш Лев. 19;17. 1 Сол. 5;14.
щ Тит. 3;10.
ъ Рим. 15;33. 16;20. 1 Кор. 14;33. 2 Кор. 13;11. 1 Сол. 5;23.
ь 1 Кор. 16;21. Кол. 4;18.
ѣ Рим. 16;24.

Къ Тимотею Първото Послание
НА
СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ, апостолъ Исусъ Христовъ [а]по повѐлѣние на [б]Бога Спаса нашего и Господа Исуса Христа [в]нашата надежда, (2) на [г]Тимотея, [д]собственото *ми* въ вѣрата чадо: [е]Благодать, милость, миръ отъ Бога Отца нашего и Христа Исуса Господа нашего. (3) Както те
молихъ когато [ж]отхождахъ въ Македония да останешъ въ Ефесъ, за да заръчашъ на нѣкои си [з]да не прѣдаватъ друго учение, (4) [и]нито да внимаватъ на басни и безконечни родословия, [к]които произвождатъ повече прѣпирания, а не назидание Божие въ вѣрата, *така прави*. (5) А [л]цѣльта на заръчането е любовь [м]отъ чисто сърдце, отъ добра съвѣсть, и отъ нелицемѣрна вѣра; (6) въ които като погрѣшиха нѣкои уклониха се въ [н]празднословие, (7) и искатъ да сѫ законоучители, [о]безъ да разумѣватъ нито което говорятъ нито за което потвърдяватъ. (8) А ние знаемъ че [п]законътъ е добъръ ако го употрѣбява нѣкой законно; (9) [р]като знае това, че законътъ не
бѣ положенъ за праведния, но за беззаконнитѣ и непокорливитѣ, за нечестивитѣ и грѣшнитѣ, неправеднитѣ и скверннитѣ, за отцеубийцитѣ и майкоубийцитѣ, за человѣкоубийцитѣ, (10) за блудницитѣ, мѫжеложницитѣ, заробителитѣ, лъжцитѣ, клетвопрѣстѫпницитѣ,
и за всичко друго що е противно [с]на здравото учение, (11) по славното евангелие [т]на блаженаго Бога [у]което ми биде повѣрено. (12) И
благодаря Христу Исусу Господу нашему, [ф]който ми даде сила, [х]че ме има за вѣренъ, и [ц]настани на службата мене (13) [ч]който бѣхъ изпърво хулитель и гонитель и обезчеститель. Но помилванъ бидохъ, понеже безъ да [ш]знаяхъ сторихъ *това* въ невѣрие; (14) и [щ]прѣумножи се благодатьта на Господа нашего [ъ]съ вѣра [ь]и любовь въ Христа Исуса. (15) [ѣ]Вѣрно и
за всѣко приимане достойно е словото, че [ю]Христосъ Исусъ дойде на свѣта да спаси грѣшнитѣ, отъ които първий съмъ азъ; (16) но
за това бидохъ [я]помилванъ, да покаже Исусъ Христосъ първомъ въ мене всичкото *си* дълготърпѣние, [аа]за примѣръ на тѣзи които щѣха да повѣрватъ въ него за животъ вѣченъ.
(17) А на [бб]Царя на Вѣковетѣ, на [а]нетлѣнаго, [б]невидимаго, [в]единого прѣмѫдраго Бога, [г]честь и слава въ вѣки вѣковъ. Аминъ.

а Дѣян. 9;15. Гал. 1;1,11.
б Гл. 2;3. 4;10. Тит. 1;3. 2;10. 3;4. Юд. 25.
в Кол. 1;27.
г Дѣян. 16;1. 1 Кор. 4;17. Фил. 2;19. 1 Сол. 3;2.
д Тит. 1;4.
е Гал. 1;3. 2 Тим. 1;2. 1 Пет. 1;2. [2;24.
ж Дѣян. 20;1,3. Фил.
з Гал. 1;6,7. Гл. 6;3,10.
и Гл. 4;7. 6;4,20. 2 Тим. 2;14,16,23. Тит. 1;14. 3;9.
к Гл. 6;4.
л Рим. 13;8,10. Гал. 5;14.
м 2 Тим. 2;22.
н Гл. 6;4,20.
о Гл. 6;4.
п Рим. 7;12.
р Гал. 3;19. 5;23.
с Гл. 6;3. 2 Тим. 4;3. Тит. 1;9. 2;1.
т Гл. 6;15.
у 1 Кор. 9;17. Гал. 2;7. Кол. 1;25. 1 Сол. 2;4. Гл. 2;7. 2 Тим. 1;11. Тит. 1;3.
ф 2 Кор. 12;9.
х 1 Кор. 7;25.
ц 2 Кор. 3;5,6. 4;1. Кол. 1;25.
ч Дѣян. 8;3. 9;1: 1 Кор. 15;9. Фил. 3;6.
ш Лука 23;34. Иоан. 9;39,41. Дѣян. 3;17. 26;9.
щ Рим. 5;20. 1 Кор. 15;10.
ъ 2 Тим. 1;13.
ь Лука 7;47.
ѣ Гл. 3;1. 4;9. 2 Тим. 2;11. Тит. 3;8.
ю Мат. 9;13. Мар. 2;17. Лука 5;32. 19;10. Рим. 5;8. 1 Иоан. 3;5.
я 2 Кор. 4;1.
аа Дѣян. 13;39.
бб Псал. 10;16. 145;13. Дан. 7;14. Гл. 6;15,16.
а Рим. 1;23.
б Йоан. 1;18. Евр. 11;27. 1 Иоан. 4;12.
в Рим. 16;27. Юд. 25.
г 1 Лѣт. 29;11.

(18) Това заржчане ти [д]прѣдавамъ, чадо Тимотее, [е]споредъ станалитѣ по-напрѣдъ за тебе пророчества, [ж]да воинствувашъ въ тѣхъ доброто воинствуване, (19) като [з]имашъ вѣра и добра съвѣсть, която като отхвърлиха нѣкои [и]отпаднаха отъ вѣрата; (20) отъ които сж [к]Именей и [л]Александъръ, които [м]прѣдадохъ на Сатана за [н]да се научатъ да не богохулствуватъ.

ГЛАВА 2.

И тъй, моля ся, прѣди всичко да правите моления, молитви, прошения, благодарения за всичкитѣ человѣци, (2) [а]за царе, [б]и за всички които сж на власть, за да поминемъ живота тихъ и безмълвенъ въ всѣко благочестие и честность. (3) [в]Защото това е добро и приятно прѣдъ [г]Спаса нашего Бога, (4) [д]който иска да се спасятъ всичкитѣ человѣци, [е]и да дойдатъ въ познание на истината. (5) [ж]Защото единъ е Богъ, [з]единъ и ходатай между Бога и человѣцитѣ, человѣкъ Христосъ Исусъ, (6) [и]който даде себе си искупление за всички, [к]свидѣтелство [л]на своето си врѣме, (7) [м]за което бидохъ поставенъ азъ проповѣдникъ и апостолъ, ([н]истина казвамъ въ Христа, не лъжа,) [о]учитель на езичницитѣ въ вѣрата и въ истината. (8) И тъй, искамъ мжжетѣ да се молятъ *Богу* [п]на всѣко мѣсто, и да [р]въздигатъ ржцѣ чисти безъ гнѣвъ и съмнѣние. (9) Така и [с]женитѣ съ прилична премѣна, съ срамежливость и цѣломждрие да украсяватъ себе си, не съ плетения *на космитѣ* или съ злато или съ бисери или съ многоцѣнни дрехи, (10) [т]но съ добри дѣла както подобава на жени които сж се прѣдали на благочестието. (11) Жената да се учи мълчаливо съ всѣко покорство. (12) [у]А жена да поучава не дозволявамъ, нито [ф]да владѣе на мжжа, но да е въ мълчание. (13) Защото първо [х]Адамъ бѣ създаденъ, а послѣ Ева. (14) И [ч]Адамъ се не излъга; но жената се излъга та падна въ прѣстжпление; (15) но пакъ ще се спаси чрѣзъ чадородието ако прѣбждатъ въ вѣрата и въ любовьта и въ светость съ цѣломждрие.

ГЛАВА 3.

Това слово е [а]вѣрно: Ако се ревне нѣкому [б]епископство, [в]добро дѣло желае. (2) [г]Трѣбва прочее епископътъ да е непороченъ, [д]на една жена мжжъ, трѣзвенъ, цѣломждръ, благочиненъ, страннолюбивъ, [е]поучителенъ, (3) [ж]не пияница, [з]не побойникъ, [и]не лакомъ за гнусна печалба, но [к]кротъкъ, не крамолникъ, не сребролюбецъ; (4) който управлява добрѣ своя си домъ, и [л]държи чадата си въ послушание съ всѣка честность; (5) (защото ако не знае нѣкой да управлява своя си домъ, какъ ще има прилежание за църквата Божия?) (6) Да не е новъ въ вѣрата, за да се не възгордѣе и [м]падне подъ осжждението на дявола. (7) Трѣбва още той да има добро свидѣтелство и [н]отъ външнитѣ, за да не падне въ укоръ и въ [о]примката на дявола.

(8) [п]Така и дяконитѣ *да сж* честни, не двоезични, [р]да не обичатъ много вино, да не сж лакоми за гнусна печалба, (9) [с]да пазятъ тайната на вѣрата съ чиста съвѣсть. (10) И тѣ пакъ първо да се изпитватъ, и послѣ да ставатъ дякони ако сж непорочни. (11) [т]Тъй и

д Гл. 6;13,14,20. 2 Тим. 2;2.
е Гл. 4;14.
ж Гл. 6;12. 2 Тим. 2;3. 4;7.
з Гл. 3;9.
и Гл. 6;9.
к 2 Тим. 2;17.
л 2 Тим. 4;14.
м 1 Кор. 5;5.
н Дѣян. 13;45

—

а Езд. 6;10. Иер. 29;7.
б Рим. 13;1.
в Рим. 12;2. Гл. 5;4.
г Гл. 1;1. 2 Тим. 1;9.
д Иез. 18;23. Иоан. 3;16,17. Тит. 2;11. 2 Пет. 3;9.
е Иоан. 17;3. 2 Тим. 2;25.
ж Рим. 3;29,30. 10;12. Гал. 3;20.
з Евр. 8;6. 9;15.
и Мат. 20;28. Мар. 10;45. Ефес. 1;7. Тит. 2;14.
к 1 Кор. 1;6. 2 Сол. 1;10. 2 Тим. 1;8.
л Рим. 5;6. Гал. 4;4. Ефес. 1;9. 3;5. Тит. 1;3.
м Ефес. 3;7,8. 2 Тим. 1;11.
н Рим. 9;1.
о Рим. 11;13. 15;16. Гал. 1;16.
п Мал. 1;11. Иоан. 4;21.
р Псал. 134;2. Иса. 1;15.
с 1 Пет. 3;3.
т 1 Пет. 3;4.
у 1 Кор. 14;34
ф Ефес. 5;24.
х Бит. 1;27. 2;18,22. 1 Кор. 11;8,9.
ч Бит. 3;6. 2 Кор. 11;3.

—

а Гл. 1;15.
б Дѣян. 20;28. Фил. 1;1.
в Ефес. 4;12.
г Тит. 1;6, и друг.
д Гл. 5;9.
е 2 Тим. 2;24.
ж Ст. 8. Тит. 1;7.
з 2 Тим. 2;24.
и 1 Пет. 5;2.
к 2 Тим. 2;24.
л Тит. 1;6.
м Иса. 14;12.
н Дѣян. 22;12. 1 Кор. 5;12 1 Сол. 4;12.
о Гл. 6;9. 2 Тим. 2;26.
п Дѣян. 6;3.
р Ст. 3. Лев. 10;9. Иез. 44;21.
с Гл. 1;19.
т Тит. 2;3.

женитѣ *имъ да сѫ* честни, не клеветници, трѣзвени, вѣрни въ всичко. (12) Дяконитѣ да биватъ мѫже на една жена, и да управляватъ добрѣ чадата си и кѫщята си. (13) Защото [у]които сѫ служили добрѣ *въ тоя чинъ* придобиватъ за себе си добъръ степенъ и голѣмо дързновение въ вѣрата въ Христа Исуса.

(14) Това ти пиша, и се надѣя скоро да дойда при тебе, (15) но ако закъснѣя, за да знаешъ какъ трѣбва да се обхождашъ [ф]въ дома Божий, който е църква на Бога живаго, стълпъ и утвърждение на истината.

(16) И безъ противорѣчие велика е тайната на благочестието: [х]Богъ се яви въ плъть, [ц]оправда се въ Духъ, [ч]показа се на ангелитѣ, [ш]проповѣданъ биде въ езичницитѣ, [щ]повѣрванъ биде въ свѣта, [ъ]възнесе се въ слава.

ГЛАВА 4.

А [а]Духътъ ясно казва че [б]въ послѣднитѣ врѣмена нѣкои ще отстѫпятъ отъ вѣрата, и ще слушатъ прѣлъстителни [в]духове и [г]учения бѣсовски, (2) [д]чрѣзъ лицемѣрието на тѣзи които говорятъ лъжа, и [е]иматъ съвѣстьта си пригорѣла, (3) и [ж]запрѣщаватъ женението, *и заповѣдватъ* [з]въздържание отъ ястия които Богъ създаде [и]да ги употрѣбяватъ [к]съ благодарение вѣрнитѣ и тѣзи които сѫ познали истината. (4) Защото [л]всѣко създание Божие е добро, и нищо не е за отхвърляне когато се приима съ благодарение; (5) понеже се освещава съ словото Божие и съ молитва. (6) Това като съвѣтвашъ братята ще бѫдешъ добъръ служитель Исусъ Христовъ, [м]храненъ съ словесата на вѣрата и на доброто учение което си послѣдвалъ. (7) А отъ [н]скверннитѣ и бабинскитѣ басни отбѣгвай, и [о]обучавай себе си въ благочестие. (8) Защото [п]тѣлесното обучение за малко е полезно; [р]а благочестието е на всичко полезно, понеже [с]има обѣщанието на сегашния и на бѫдещия животъ. (9) Това слово е [т]вѣрно и за всѣко възприемание достойно; (10) понеже за това се [у]и трудимъ и укорения търпимъ, защото имаме [ф]надежда на Бога живаго [х]който е спаситель на всичкитѣ человѣци, а най-паче на вѣрнитѣ. (11) Това [ц]заржчвай и учи. (12) [ч]Никой да не прѣзира твоята младость; но [ш]бѫди на вѣрнитѣ образъ въ слово, въ поведение, въ любовь, въ духъ, въ вѣра, въ чистота. (13) Докато дойда, внимавай въ прочитането, въ наставлението, и въ поучението. (14) [щ]Не оставяй въ нерадение дарбата която е въ тебе, която ти се даде [ъ]чрѣзъ пророчество [ь]съ възлаганието на рѫцѣтѣ отъ презвитеритѣ. (15) Въ това се поучавай, въ това се занимавай, за да бѫде явно на всичкитѣ твоето прѣуспѣване. (16) [ѣ]Внимавай на себе си и на поучението, и стой въ това; защото тъй като правишъ, и [ю]себе си ще спасишъ [я]и тѣзи които те слушатъ.

ГЛАВА 5.

[а]Стараго человѣка не укорявай, но като отца го увѣщавай; а по-младитѣ като братя; (2) старитѣ жени като майки: по-младитѣ като сестри, съ всѣка чистота. (3) [б]Вдовицитѣ по-

---

у Вижъ Мат. 25;21.
ф Ефес. 2;21,22. 2 Тим. 2;20.
х 1 Иоан. 1;2.
ц Мат. 3;16. Иоан. 1;32,33. 15;26. 16;8,9. Рим. 1;4. 1 Пет. 3;18. 1 Иоан. 5;6, и др.
ч Мат. 28;2. Мар. 16;5. Лука 2;13. 24;4. Иоан. 20;12. Ефес. 3;10. 1 Пет. 1;12.
ш Дѣян. 10;34. 13;46, 48. Рим. 10;18. Гал. 2;8. Ефес. 3;5,6,8. Кол. 1;27, 28. Гл. 2;7.
щ Кол. 1;6,23.
ъ Лука 24;51. Дѣян. 1;9. 1 Пет. 3;22.

а Иоан. 16;13. 2 Сол. 2;3. 2 Тим. 3;1, и др. 2 Пет. 3;3. 1 Иоан. 2;18. Юд. 4,18.
б 1 Пет. 1;20.
в 2 Тим. 3;13. 2 Пет. 2;1. Отк. 16;14.
г Дан. 11;35,37,38. Отк. 9;20.
д Мат. 7;15. Рим. 16;18. 2 Пет. 2;3.
е Ефес. 4;19.
ж 1 Кор. 7;28,36,38. Кол. 2;20,21. Евр. 13;4.
з Рим. 14;3,17. 1 Кор. 8;8.
и Бит. 1;29. 9;3.
к Рим. 14;6. 1 Кор. 10;30.
л Рим. 14;14,20. 1 Кор. 10;25. Тит. 1;15.
м 2 Тим. 3;14,15.
н Гл. 1;4. 6;20. 2 Тим. 2;16,23. 4;4. Тит. 1;14.
о Евр. 5;14.
п 1 Кор. 8;8. Кол. 2;23.
р Гл. 6;6.
с Псал. 37;4. 84;11. 112;2,3. 145;19. Мат. 6;33. 19;29. Мар. 10;30. Рим. 8;28.
т Гл. 1;15.
у 1 Кор. 4;11,12.
ф Гл. 6;17.
х Псал. 36;6. 107;2,6, и др.
ц Гл. 6;2.
ч 1 Кор. 16;11. Тит. 2;15.
ш Тит. 2;7. 1 Пет. 5;3.
щ 2 Тим. 1;6.
ъ Гл. 1;18.
ь Дѣян. 6;6. 8;17. 13;3. 19;6. Гл. 5;22. 2 Тим. 1;6.
ѣ Дѣян. 20;28.
ю Иез. 33;9.
я Рим. 11;14. 1 Кор. 9;22. Як. 5;20.

—

а Лев. 19;32.
б Ст. 5,16.

читай които сѫ истинно вдовици. (4) Ако ли
нѣкоя вдовица има чада или внучета, да се
учатъ първо да почитатъ добрѣ домашнитѣ си
и [в]да въздаватъ въздаяния на родителитѣ си;
[г]защото това е добро и угодно прѣдъ Бога.
(5) А [д]която е истинно вдовица и оставала са-
ма надѣе се на Бога, и [е]прѣбѫдва въ моле-
ния и въ молитви день и [ж]нощь; (6) но [з]коя-
то живѣе сладострастно жива е умрѣла. (7) И
[и]това заржчвай за да бѫдатъ непорочни. (8) А-
ко ли нѣкой не промишлява за своитѣ си, [к]а
най-паче за домашнитѣ си, *той* се е [л]отрекълъ
отъ вѣрата, и отъ [м]невѣрникъ е по-лошъ.
(9) Въ числото *на вдовицитѣ* да се приима
вдовица не по-долу отъ шестдесеть години,
[н]която е била на единъ мѫжъ жена, (10) сви-
дѣтелствувана въ добри дѣла, ако е чада от-
хранила, [о]ако е странни приглеждала, [п]ако е
на светии нозѣ омила, ако е на бѣдни пома-
гала, ако е слѣдвала усърдно всѣко добро дѣ-
ло. (11) А по-младитѣ вдовици не приимай,
защото когато разсвирѣпѣятъ противъ Христа
искатъ да се женятъ, (12) та падатъ подъ о-
сѫждение, защото се отметнаха отъ първата
си вѣра, (13) [р]а при това научаватъ се *да
стоятъ* праздни, да ходятъ отъ кѫща въ кѫ-
ща; и не тъкмо праздни, но и бляднви, и
мѣсятъ се въ чужди работи, и говорятъ кое-
то не е прилично. (14) И тъй, [с]искамъ мла-
дитѣ *вдовици* да се женятъ, да раждатъ чада,
да управляватъ домъ, [т]да не даватъ никоя
причина на противника за хулене; (15) за-
щото нѣкои се вече уклониха слѣдъ Сатана.
(16) Нѣкой вѣренъ или вѣрна *нѣкоя* ако има
вдовици нека си ги приглеждатъ; и да се не
натоваря църквата, за *да може* да приглеждва
[у]истинскитѣ вдовици.
(17) Презвитеритѣ [ф]които добрѣ прѣдстоя-
ватъ [х]да се сподобяватъ съ двойна почесть,
а повече тѣзи които се трудятъ въ словото и
поучението; (18) защото писанието казва: [ц]«Не
обвързвай устата на волъ който вършее;» и
[ч]«Достоенъ е работникътъ за заплатата си.»
(19) Обвинение върху презвитеръ не приимай
[ш]освѣнъ при двама или при трима свидѣтели.
(20) [щ]Тѣзи които съгрѣшаватъ изобличавай
ги прѣдъ всичкитѣ, за [ъ]да иматъ страхъ и
другитѣ. (21) Прѣдъ Бога и прѣдъ Господа И-
суса Христа и прѣдъ избранитѣ ангели [ь]за-
вѣщавамъ *ти* да съхранишъ тѣзи заповѣди
безъ прѣдубѣждение, и нищо да не правишъ
по пристрастие. (22) [ѣ]Не възлагай рѫцѣ заско-
ро на никого, [ю]нито бивай участникъ на
чужди грѣхове. Пази себе си чисть. (23) Не
пий вече *само* вода, но употрѣбявай малко
[я]вино за стомаха си и за честитѣ твои боле-
дувания. (24) [ѫ]На нѣкои человѣци грѣховетѣ
сѫ прѣдизявени и прѣди тѣхъ идатъ на сѫдъ;
а на нѣкои отпослѣ идатъ. (25) Така и добри-
тѣ дѣла *на нѣкои* сѫ прѣдизявени; и които
сѫ инакъ не могатъ да се утаятъ.

ГЛАВА 6.

Рабитѣ [а]които сѫ подъ иго да считатъ
своитѣ си господари достойни за всѣка по-
честь, [б]да се не хули името Божие и учение-
то. (2) Тѣзи които иматъ господари вѣрващи
да ги не прѣзиратъ по това [в]че сѫ братя;
но толко повече да *имъ* работятъ, защото сѫ
вѣрни и възлюблени тѣзи които иматъ часть
въ благодѣянието. [г]Това поучавай и увѣща-
вай. (3) Ако ли нѣкой [д]учи инакъ, и [е]не при-
става на здравитѣ думи на Господа нашего
Исуса Христа и [ж]на учението което е по
благочестие, (4) възгордѣлъ се е и [з]не знае
нищо, но боледува за [и]прѣдирвания и прѣ-
пирания, отъ които бива завистъ, разпри,

[в] Мат. 15;4. Ефес. 6;1,2. Вижъ и Бит. 45;10,11.
[г] Гл. 2;3.
[д] 1 Кор. 7;32.
[е] Лука 2;37. 18;1.
[ж] Дѣян. 26;7.
[з] Як. 5;5.
[и] Гл. 1;3. 4;11. 6;17.
[к] Иса. 58;7. Гал. 6;10.
[л] 2 Тим. 3;5. Тит. 1;16.
[м] Мат. 18;17.
[н] Лука 2;36. Гл. 3;2.
[о] Дѣян. 16;15. Евр. 13;2. 1 Пет. 4;9.
[п] Бит. 18;4. 19;2. Лука 7;38,44. Иоан. 13;5,14.
[р] 2 Сол. 3;11.
[с] 1 Кор. 7;9.
[т] Гл. 6;1. Тит. 2;8.
[у] Ст. 3,5.
[ф] Рим. 12;8. 1 Кор. 9;10,14. Гал. 6;6. Фил. 2;29. 1 Сол. 5;12,13. Евр. 13;7,17.
[х] Дѣян. 28;10.
[ц] Втор. 25;4. 1 Кор. 9;9.
[ч] Лев. 19;13. Втор. 24;14,15. Мат. 10;10. Лука 10;7.
[ш] Втор. 19;15.
[щ] Гал. 2;11,14. Тит. 1;13.
[ъ] Втор. 13;11.
[ь] Гл. 6;13. 2 Тим. 2;14. 4;1.
[ѣ] Дѣян. 6;6. 13;3. Гл. 4;14. 2 Тим. 1;6.
[ю] 2 Иоан. 11.
[я] Псал. 104;15.
[ѫ] Гал. 5;19.
[а] Ефес. 6;5. Кол. 3;22. Тит. 2;9. 1 Пет. 2;18.
[б] Иса. 52;5. Рим. 2;24. Тит. 2;5,8.
[в] Кол. 4;1.
[г] Гл. 4;11.
[д] Гл. 1;3.
[е] Гл. 1;10. 2 Тим. 1;13. 4;3. Тит. 1;9.
[ж] Тит. 1;1.
[з] 1 Кор. 8;2. Гл. 1;7.
[и] Гл. 1;4. 2 Тим. 2;23. Тит. 3;9.

хули, лукави подозрѣния, (5) [к]праздни прѣ-
пирни на [л]человѣци съ развратенъ умъ и ли-
шени отъ истината, [м]които мислятъ че бла-
гочестието е придобиване. [н]Отдалечавай се
отъ таквизи. (6) А благочестието съ благода-
рение е [о]голѣмо придобиване. (7) Защото [п]не
внесохме въ свѣта нищо: явно че не можемъ
нито да изнесемъ нѣщо; (8) а като [р]имаме
прѣхрана и облѣкло да сме благодарни съ то-
ва. (9) А [с]които искатъ да се обогатѣватъ па-
датъ въ напасть, [т]и въ примка, и въ много
несмислени и врѣдителни похоти [у]които пра-
вятъ человѣцитѣ да потъватъ въ пагуба и въ
погибель. (10) Защото [ф]корень на вситѣ зли-
ни е сребролюбието, което като се ревне на
нѣкои стори ги та се заблудиха отъ вѣрата,
и пронизаха себе си съ много скърби. (11) Но
ти, [х]человѣче Божий, бѣгай отъ [ц]тѣзи нѣща;
и слѣдвай правдата, благочестието, вѣрата,
любовьта, търпѣнието, кротостьта. (12) [ч]По-
двизавай се съ добрия подвигъ на вѣрата,
[ш]хвани се за вѣчния животъ, на който си и
призванъ билъ [щ]и изповѣдалъ си доброто из-
повѣдване прѣдъ мнозина свидѣтели. (13) [ъ]За-
вѣщавамъ ти прѣдъ Бога [ь]който оживява
всичко, и прѣдъ Христа Исуса [ѣ]който засви-
дѣтелствува прѣдъ Понтийскаго Пилата добро-
то изповѣдване, (14) да упазишъ заповѣдьта
чиста, безукорна, [ю]до явлението на Господа
нашего Исуса Христа, (15) което въ свое си
врѣме ще покаже [я]блаженниятъ и единиятъ
Властитель, [ѫ]Царь на царствуващитѣ и Го-
сподь на господствуващитѣ, (16) [ѭ]който самъ
има безсмъртие, който обитава въ видѣлина
непристѫпна, [а]когото никой отъ человѣцитѣ
не е видѣлъ нито може да види; [б]комуто
честь и държава въ вѣки. Аминъ.

(17) На богатитѣ въ този свѣтъ заржчай
да не високоумствуватъ, [в]нито да се надѣятъ
[г]на непостоянството на богатството, но на
[д]Бога живаго [е]който дава намъ всичко изо-
билно за наслаждение; (18) да струватъ добро,
[ж]да богатѣятъ въ добри дѣла, да бѫдатъ [з]до-
броподатливи, [и]общителни, (19) да [к]събиратъ
имотъ за себе си добро основание за въ бѫ-
деще, [л]за да достигнатъ вѣчния животъ.

(20) О Тимотее! пази [м]залога, и [н]уклони-
вай се отъ сквернитѣ празднословия и прѣпи-
ворѣчия на лъжеименното знание, (21) на кое-
то като се прѣдадоха нѣкои [о]погрѣшиха въ
вѣрата. Благодать съ тебе. Аминъ.

к 1 Кор. 11;16. Гл. 1;6.
л 2 Тим. 3;8.
м Тит. 1;11. 2 Пет. 2;3.
н Рим. 16;17. 2 Тим. 3;5.
о Псал. 37;16. Прит. 15;16. 16;8. Евр. 13;5.
п Иовъ 1;21. Псал. 49;17. Прит. 27;24. Екл. 5;15.
р Бит. 28;20. Евр. 13;5.
с Прит. 15;27. 20;21. 28;20. Мат. 13;22. Як. 5;1.
т Гл. 3;7.
у Гл. 1;19.
ф Изх. 23;8. Втор. 16;19.
х Втор. 33;1. 2 Тим. 3;17.
ц 2 Тим. 2;22.
ч 1 Кор. 9;25,26. Гл. 1;18. 2 Тим. 4;7.
ш Фил. 3;12,14. Ст. 19.
щ Евр. 10;23.
ъ Гл. 5;21.
ь Втор. 32;39. 1 Цар. 2;6. Иоан. 5;21.
ѣ Мат. 27;11. Иоан. 18;37. Отк. 1;5. 3;14.
ю Фил. 1;6,10. 1 Сол. 3;13. 5;23.
я Гл. 1;11,17.
ѫ Отк. 17;14. 19;16.
ѭ Гл. 1;17.
а Изх. 33;20. Иоан. 6;46.
б Ефес. 3;21. Фил. 4;20. Юд. 25. Отк. 1;6. 4;11. 7;12.
в Иовъ 31;42. Псал. 52;7. 62;10. Мар. 10;24. Лука 12;21.
г Прит. 23;5.
д 1 Сол. 1;9. Гл. 3;15. 4;10.
е Дѣян. 14;17. 17;25.
ж Лука 12;21. Гл. 5;10. Тит. 3;8. Як. 2;5.
з Рим. 12;13.
и Гал. 6;6. Евр. 13;16.
к Мат. 6;20. 19;21. Лука 12;33. 16;9.
л Ст. 12.
м 2 Тим. 1;14. Тит. 1;9. Отк. 3;3.
н Гл. 1;4,6. 2 Тим. 2;14,16,23. Тит. 1;14. 3;9.
о Гл. 1;6,19. 2 Тим. 2;18.

Къ Тимотею Второто Послание
НА
СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА

ГЛАВА 1.

Павелъ, съ волята Божия [а]апостолъ Исусъ
Христовъ [б]по обѣщанието на живота който е
въ Христа Исуса, (2) [в]на Тимотея, възлюбле-
ното чадо: Благодать, милость, миръ отъ Бога
Отца и Христа Исуса Господа нашего.

(3) [г]Благодаря Богу, [д]комуто отъ прароди-
тели *още* служа съ чиста съвѣсть, че [е]непрѣ-
станно те поменувамъ въ молбитѣ си день и
нощь, (4) и като помня сълзитѣ ти [ж]желая да
те видя за да се изпълня съ радость; (5) по-
неже си докарвамъ на паметь нелицемѣрната
[з]въ тебе вѣра, която изпърво обиташе въ
баба ти Лоида и [и]въ майка ти Евникия, а
увѣренъ съмъ че и въ тебе. (6) По тази при-
чина ти напомнямъ [к]да разпаляшъ Божието
дарование което е въ тебе отъ възлагането
на моитѣ ржцѣ. (7) Защото Богъ [л]не диде
намъ духъ на боязънь, [м]но *духъ* на сила и
любовь и цѣломждрие. (8) И тъй, [н]не се сра-
мувай отъ [о]свидѣтелството на Господа нашего,
[п]нито отъ мене неговия узникъ, [р]но стани
участникъ въ злостраданията на евангелието
по силата отъ Бога, (9) [с]който е спасилъ насъ
[т]и призвалъ съ свето призвание, [у]не споредъ
дѣлата ни, но [ф]по своето прѣдложение и по
дадената намъ [х]прѣди вѣчнитѣ врѣмена бла-
годать въ Христа Исуса, (10) а която се [ц]от-
кри нинѣ чрѣзъ явлението на Спаса нашего
Исуса Христа, [ч]който унищожи смъртьта, и
осия живота и безсмъртието чрѣзъ евангелие-
то, (11) [ш]на което бидохъ поставенъ азъ про-
повѣдникъ и апостолъ и учитель на езични-
цитѣ; (12) [щ]за които причина и страдамъ това.
Но не се срамувамъ; [ъ]защото зная въ кого съмъ
повѣрвалъ, и увѣренъ съмъ че е силенъ [ь]да у-
пази залога мой [ѣ]до онзи день. (13) [ю]Държъ
[я]примѣра [ѫ]на здравитѣ думи [ѭ]които си чулъ
отъ мене [а]въ вѣра и любовь която е въ Христа
Исуса. (14) [б]Добрия залогъ упази чрѣзъ Духа
Светаго [в]който живѣе въ насъ. (15) *Ти* знаешъ
това, че [г]всички които сж въ Азия [д]отвърнаха
се отъ мене. отъ които е Фигелъ и Ермогенъ.
(16) [е]Господь да даде милость [ж]на дома Они-
сифоровъ; защото много пжти [з]ме успокои, и
[и]не се усрами отъ [к]оковитѣ ми, (17) но кога-
то дойде въ Римъ потърси ме съ по-голѣмо
старание и намѣри *ме*. (18) Господь да му да-
де [л]да намѣри милость прѣдъ Господа [м]въ

а 2 Кор. 1;1.
б Ефес. 3;6. Тит 1;2. Евр. 9;15.
в 1 Тим. 1;2.
г Рим. 1;8. Ефес. 1;16.
д Дѣян. 22;3. 23;1. 24;14. 27;23. Рим. 1;9. Гал. 1;14.
е 1 Сол. 1;2. 3;10.
ж Гл. 4;9,21.
з 1 Тим. 1;5. 4;6.
и Дѣян. 16;1.
к 1 Сол. 5;19. 1 Тим. 4;14.
л Рим. 8;15.
м Лука 24;49. Дѣян. 1;8.
н Рим. 1;16.
о 1 Тим. 2;6. Отк. 1;2.
п Ефес. 3;1. Фил. 1;7.
р Кол. 1;24. Гл. 4;5.
с 1 Тим. 1;1. Тит. 3;4.
т 1 Сол. 4;7. Евр. 3;1.
у Рим. 3;20. 9;11. Тит. 3;5.
ф Рим. 8;28.
х Рим. 16;25. Ефес. 1;4. 3;11. Тит. 1;2. 1 Пет. 1;20.
ц Рим. 16;26. Ефес. 1;9. Кол. 1;26. Тит. 1;3. 1 Пет. 1;20.
ч 1 Кор. 15;54,55. Евр. 2;14.
ш Дѣян. 9;15. Ефес. 3;7,8. 1 Тим. 2;7. Гл. 4;17.
щ Ефес 3;1. Гл. 2;9.
ъ 1 Пет. 4;19.
ь 1 Тим. 6;20.
ѣ Ст. 18. Гл. 4;8.
ю Гл. 3;14. Тит. 1;9 Евр. 10;23. Отк. 2;25.
я Рим. 2;20. 6;17.
ѫ 1 Тим. 1;10. 6;3.
ѭ Гл. 2;2.
а 1 Тим. 1;14.
б 1 Тим. 6;20.
в Рим. 8;11.
г Дѣян. 19;10.
д Гл. 4;10,16.
е Мат. 5;7.
ж Гл. 4;19.
з Филим. 7.
и Ст. 8.
к Дѣян. 28;20. Ефес. 6;20.
л Мат. 25;34-40.
м 2 Сол. 1;10. Ст. 12.

онзи день; а [н]колко ни послужи въ Ефесъ, ти знаешъ твърдѣ добрѣ.

ГЛАВА 2.

И тъй, ти, [а]чадо мое, [б]заякнувай въ благодатьта която е въ Христа Исуса. (2) И [в]колкото си чулъ отъ мене при много свидѣтели, [г]това прѣдай на вѣрни человѣци които да сж [д]способни и други да научатъ. (3) [е]За това, ти прѣтърпи злострадание [ж]като добъръ воинъ Исусъ Христовъ. (4) [з]Никой воинъ се не вплита въ житейски работи, за да угоди на тогози който го е взелъ за воинъ. (5) [и]Ако би и да се подвизава нѣкой, не се вѣнчава ако би законно да се не подвизава. (6) Землядѣлецътъ [к]който се труди трѣбва първо да вкуси отъ плодоветѣ. (7) Разумѣвай това което *ти* казвамъ; а Господь да ти даде разумѣние на всичко. (8) [л]Помни Исуса Христа, отъ сѣмето Давидово, [м]който възкръсна отъ мъртвитѣ [н]споредъ моето благовѣствуване; (9) [о]за което злострадамъ даже [п]до окови като злодѣецъ; [р]но словото Божие се не връзва. (10) За това, [с]всичко прѣтърпѣвамъ заради избранитѣ, [т]за да получатъ и тѣ спасението което е въ Христа Исуса съ вѣчна слава. (11) [у]Вѣрно е словото; защото [ф]ако умремъ съ него, то ще и да живѣемъ съ него; (12) [х]ако търпимъ, то ще и да царуваме съ него; [ц]ако се отричаме, и той ще се отрече отъ насъ; (13) [ч]ако сме невѣрни, той вѣренъ остава: [ш]не може да се отрече отъ себе си.

(14) Това напомняй и [щ]заржчвай имъ прѣдъ Господа, [ъ]да не влѣзватъ въ прѣпиране, *което не е* за никаква потрѣба, но за разорение на слушателитѣ. (15) Старай се да прѣдставишъ себе си удобренъ прѣдъ Бога, работникъ който нѣма отъ що да се срамува, като разподѣляшъ право словото на истината. (16) А [ь]отъ сквернитѣ празднословия отдалечавай се; защото ще прѣуспѣятъ повече въ нечестие, (17) и словото имъ като живеница ще разяда; отъ които сж [ѣ]Именей и Филетъ, (18) които [ю]погрѣшиха отъ истината и [я]казватъ че възкресението е вече станало, та събарятъ вѣрата на нѣкои. (19) Но [ѫ]твърдото основание Божие стои, и има този печатъ: [ѭ]Знае Господь тѣзи които сж негови, и: Всѣки който именува името Господне да отстжпя отъ неправдата. (20) А [а]въ единъ голѣмъ домъ нѣма само златни и сребърни съсжди, но и дървени и пръстни; [б]и едни сж за почесть, а други за безчестие. (21) И тъй, [в]ако очисти нѣкой себе си отъ тѣзи нѣща ще бжде съсждъ за почесть, освещенъ и благопотрѣбенъ на стопанина, [г]приготвенъ за всѣко добро дѣло. (22) И отъ младежкитѣ похоти отбѣгвай; и [д]слѣдвай правдата, вѣрата, любовьта, мира, [е]съ *всички* тѣзи които призоваватъ Господа [ж]отъ чисто сърдце. (23) А отъ [з]глупавитѣ и неученитѣ прѣдирвания се отричай, понеже знаешъ че раждатъ крамоли. (24) А [и]рабъ Господенъ не трѣбва да се кара, но да бжде кротъкъ къмъ всичкитѣ, [к]поучителенъ, незлобивъ; (25) съ кротость да [л]наставлява противницитѣ, [м]дано би имъ далъ Богъ покаяние [н]да познаятъ истината, (26) и да се съвзематъ [о]отъ примката на дявола отъ когото сж уловени живи за неговата му воля.

н Евр. 6;10.

—

а 1 Тим. 1;2. Гл. 1;2.
б Ефес. 6;10.
в Гл. 1;13. 3;10,14.
г 1 Тим. 1;18.
д 1 Тим. 3;2. Тит. 1;9.
е Гл. 1;8. 4;5.
ж 1 Тим. 1;18.
з 1 Кор. 9;25.
и 1 Кор. 9;25,26.
к 1 Кор. 9;10.
л Дѣян. 2;30. 13;23. Рим. 1;3,4.
м 1 Кор. 15;1,4,20.
н Рим. 2;16.
о Дѣян. 9;16: Гл. 1;12.
п Ефес. 3;1. Фил. 1;7. Кол. 4;3,18.
р Дѣян. 28;31. Ефес. 6;19,20. Фил. 1;13,14.
с Ефес. 3;13. Кол. 1;24.
т 2 Кор. 1;6.
у 1 Тим. 1;15.
ф Рим. 6;5,8. 2 Кор. 4;10.
х Рим. 8;17. 1 Пет. 4;13.
ц Мат. 10;33. Мар. 8;38. Лука 12;9.
ч Рим. 3;3. 9;6.
ш Числа 23;39.
щ 1 Тим. 5;21. 6;13. Гл. 4;1.
ъ 1 Тим. 1;4. 6;4. Тит. 3;9,11.
ь 1 Тим. 4;7. 6;20. Тит. 1;14.
ѣ 1 Тим. 1;20.
ю 1 Тим. 6;21.
я 1 Кор. 15;12.
ѫ Мат. 24;24. Рим. 8;35. 1 Иоан. 2;19.
ѭ Наумъ 1;7. Иоан. 10;14,27. Вижъ Числа 16;5.
а 1 Тим. 3;15.
б Рим. 9;21.
в Вижъ Иса. 52;11,
г Гл. 3;17. Тит. 3;1.
д 1 Тим. 6;11.
е Дѣян. 9;14. 1 Кор. 1;2.
ж 1 Тим. 1;5. 4;12.
з 1 Тим. 1;4. 4;7. 6;4. Ст. 16. Тит. 3;9.
и Тит. 3;2.
к 1 Тим. 3;2,3. Тит. 1;9.
л Гал. 6;1. 1 Тим. 6;11. 1 Пет. 3;15.
м Дѣян. 8;22.
н 1 Тим. 2;4. Гл. 3;7. Тит. 1;1.
о 1 Тим. 3;7.

ГЛАВА 3.

И това да знаешъ, че въ послѣднитѣ дни ще настанатъ усилни врѣмена. (2) Защото человѣцитѣ ще бѫдатъ самолюбци, сребролюбци, самохвалци, горделиви, хулници, непокорни на родителитѣ, неблагодарни, нечестиви, (3) [illegible], непримирители, клеветници, невъздържни, свирѣпи, неприятели на доброто, (4) прѣдатели, [illegible], надути, повече сластолюбци а не боголюбци, (5) и ще иматъ видъ на благочестие, а отъ силата му ще сѫ отречени; и отъ таквизи ся отвращай. (6) Защото отъ тѣхъ сѫ онѣзи които ся вмъкватъ въ кѫщята, и подлъстяватъ жените които сѫ обременени съ грѣхове, и ся водятъ отъ различни похоти, (7) които всякога ся учатъ, и никога не могатъ да дойдатъ въ познанието на истината. (8) И както Яний и Ямврий ся възпротивиха на Моисея, така и тѣ ся противятъ на истината, человѣци умътъ развратени, неискусни въ вѣрата. (9) Но нѣма да успѣятъ повече; защото безумието имъ ще стане явно на всичкитѣ, както стана и тѣхното. (10) А ти си послѣдвалъ моето учение, поведение, намѣрение, вѣрата ми, дълготърпѣнието, любовьта, търпѣнието, (11) гоненията, страданията, които ми станаха въ Антиохия, въ Икония, въ Листра, каквите гонения прѣтърпѣхъ; и отъ всичкитѣ ме избави Господь. (12) Но и всички които искатъ да живѣятъ благочестиво въ Христа Исуса ще бѫдатъ гонени. (13) А лукави и прѣлъстници человѣци ще прѣуспѣятъ по-назадъ, да прѣлъстяватъ и да ся прѣлъстяватъ. (14) А ти стой въ това което си научилъ и което ти е повѣрено, като знаешъ отъ кого си го научилъ, (15) и че отъ дѣтинство знаешъ свещенитѣ писания, които могатъ да тя умѫдрятъ за спасение чрѣзъ вѣрата въ Христа Исуса. (16) Всичкото писание е богодухновенно, и полезно за поучение, за обличение, за поправление, за наставление въ правдата: (17) за да бѫде человѣкътъ Божий съвършенъ, приготвенъ за всяко добро дѣло.

ГЛАВА 4.

И тъй, заклинамъ тя прѣдъ Бога и Господа Исуса Христа, който ще сѫди живитѣ и мъртвитѣ въ явлението си и въ царството си: (2) проповѣдвай словото, настоявай на врѣме и безъ врѣме, обличавай, запрѣщавай, увѣщавай съ всяко дълготърпѣние и поучение. (3) Защото ще дойде врѣме когато не ще да търпятъ здравото учение; но понеже ги сърбятъ ушитѣ, ще си натрупатъ учители по своитѣ си похоти; (4) и отъ истината ще отвърнатъ слуха си, и къмъ баснитѣ ще ся обърнатъ. (5) Но ти бѫди трѣзвенъ въ всичко, злострадай, извърши дѣлото на благовѣстителя, изпълни напълно служението си. (6) Защото азъ вече ставамъ жъртва, и врѣмето на отхождането ми настана. (7) Азъ ся подвизахъ съ добрия подвигъ, пѫтя свършихъ, вѣрата упазихъ; (8) отъ сега остава ми вѣнецътъ на правдата който Господь, праведниятъ Сѫдия, ще ми въздаде въ онзи день; и не само на мене, но и на всички които сѫ възлюбили неговото явление.

а 1 Тим. 4;1. Гл. 4;3. 2 Пет. 3;3. 1 Иоан. 2;18. Юд. 18.
б Фил. 2;21.
в 2 Пет. 2;3.
г Юд. 16.
д 1 Тим. 6;4.
е 1 Тим. 1;20. 2 Пет. 2;12. Юд. 10.
ж Рим. 1;30.
з Рим. 1;31.
и Рим. 1;31.
к 2 Пет. 3;3.
л 2 Пет. 2;10.
м Фил. 3;19. 2 Пет. 2;13, и држ. Юд. 4,19.
н 1 Тим. 5;8. Тит. 1;16.
о 2 Сол. 3;6. 1 Тим. 6;5.
п Мат. 23;14. Тит. 1;11.
р 1 Тим. 2;4.
с Изх. 7;11.
т 1 Тим. 6:5.
у Рим. 1;28. 2 Кор. 13;5. Тит. 1;16.
ф Изх. 7;12. 8;18. 9;11.
х Фил. 2;22. 1 Тим. 4;6.
ц Дѣян. 13;45,50.
ч Дѣян. 14;2,5.
ш Дѣян. 14;19, и држ.
щ Псал. 34;19. 2 Кор. 1;10. Гл. 4;17.
ъ Псал. 34;19. Мат. 16;24. Иоан. 17;14. Дѣян. 14;22. 1 Кор. 15;19. 1 Сол. 3;3.
ь 2 Сол. 2;11. 1 Тим. 4;1. Гл. 2;16.
ѣ Гл. 1;13. 2;2.
ю Иоан. 5;39.
я 2 Пет. 1;20,21.
ѫ Рим. 15;4.
аа 1 Тим. 6;11.
а Гл. 2;21.

—

а 1 Тим. 5;21. 6;13. Гл. 2;14.
б Дѣян. 10;42.
в 1 Тим. 5;20. Тит. 1;13. 2;15.
г 1 Тим. 4;13.
д Гл. 3;1.
е 1 Тим. 1;10.
ж Гл. 3;6.
з 1 Тим. 1;4. 4;7. Тит. 1;14.
и Гл. 1;8. 2;3. 4;11.
к Дѣян. 21;8. Ефес.
л Фил. 2;17.
м Фил. 1;23. 2 Пет. 1;14.
н 1 Кор. 9;24,25. Фил. 3;14. 1 Тим. 6;12. Евр. 12;1.
о 1 Кор. 9;25. Як. 1;12. 1 Пет. 5;4. Отк. 2;10.
п Гл. 1;12.

(9) Побързай да дойдешъ при мене скоро;
(10) защото [р]Димасъ ме остави, понеже [с]възлюби
сѐгашния свѣтъ, и отиде въ Солунъ,
Крискентъ въ Галатия, *а* Титъ въ Далмация:
(11) [т]само [у]Лука е при мене. Вземи [ф]Марка
и доведи го съ себе си; защото ми е потрѣ-
бенъ за служенето. (12) А [х]Тихика проводихъ
въ Ефесъ. (13) Когато дойдешъ донеси япун-
джака който съмъ оставилъ въ Троада при
Карпа, и книгитѣ, а най-паче кожѐнитѣ.
(14) [ц]Александъръ ковачътъ много зло ми сто-
ри; [ч]Господь да му въздаде по дѣлата му:
(15) отъ когото се пази и ти, защото много
противостоя на нашитѣ думи. (16) Въ първия
ми отвѣтъ никой не прѣдстана съ мене, но
[ш]всички ме оставиха: [щ]дано имъ се *за грѣхъ*
не вмѣни. (17) [ъ]Но Господь ми прѣдстана и у-
крѣпи ме, [ь]за да се извърши напълно пропо-
вѣдьта чрѣзъ мене, и да чуятъ всичкитѣ е-
зичници; и азъ се избавихъ [ѣ]отъ лъвови
уста. (18) И [ю]ще ме избави Господь отъ вся-
ко лукаво дѣло, и ще ме спаси въ небесното
свое царство: [я]комуто да бжде слава во вѣки
вѣковъ. Аминъ.

(19) Поздрави [ѧ]Прискила и Акила, и [ѩ]О-
нисифоровия домъ. (20) [а]Ерастъ остана въ
Коринтъ, а [б]Трофима оставихъ въ Милитъ
боленъ. (21) [в]Побързай да дойдешъ прѣди зи-
мата. Поздравява те Евулъ, и Пудъ, и Линъ,
и Клавдия, и всичкитѣ братя. (22) [г]Господь
Исусъ Христосъ да бжде съ твоя духъ. Бла-
годать вамъ. Аминъ.

Къ Титу Посланието

НА

СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

Павелъ, рабъ Божий и апостолъ Исусъ
Христовъ, по вѣрата на избранитѣ Божии и
по [а]познаването на истината която е [б]по бла-
гочестие, (2) [в]въ надеждата на вѣчния животъ
който [г]прѣди вѣчнитѣ врѣмена е обѣщалъ
Богъ [д]който не лъже, (3) а въ своитѣ си врѣ-
мена [е]яви словото си чрѣзъ проповѣдьта [ж]по-
вѣрена на мене [з]по заповѣдь на Спаса наше-
го Бога, (4) [и]на Тита; [к]истинното ми чадо
[л]по общата вѣра: [м]Благодать, милость, миръ,

р Кол. 4;14. Филим. 24.
с 1 Иоан. 2;15.
т Кол. 4;14. Филим. 24.
у Гл. 1;15.
ф Дѣян. 12;25. 15;37. Кол. 4:10.
х Дѣян. 20;4. Ефес. 6;21. Кол. 4;7. Тит. 3;12.
ц Дѣян. 19;33, 1 Тим. 1;20.
ч 2 Цар. 3;39. Псал. 28;4. Отк. 18;6.
ш Гл. 1;15.
щ Дѣян. 7;60.
ъ Мат. 10;19. Дѣян. 23;11. 27;23.
ь Дѣян. 9;15. 26;17,18. Ефес. 3;8.
ѣ Псал. 22;21. 2 Пет. 2;9.
ю Псал. 121;7.
я Рим. 11;36. Гал. 1;5. Евр. 13;21.
ѧ Дѣян. 18;2. Рим. 16;3.
ѩ Гл. 1;16.
а Дѣян. 19;22. Рим. 16;23.
б Дѣян. 20;4. 21;29.
в Ст. 9.
г Гал. 6;18. Филим. 25.

а 2 Тим. 2;25.
б 1 Тим. 3;16. 6;3.
в 2 Тим. 1;1. Гл. 3;7.
г Числа 23;19. 2 Тим. 2;13.
д Рим. 16;25. 2 Тим. 1;9. 1 Пет. 1;20.
е 2 Тим. 1;10.
ж 1 Сол. 2:4. 1 Тим. 1;11.
з 1 Тим. 1;1. 2;3. 4:10.
и 2 Кор. 2;13. 7;13. 8;6,16,23. 12;18. Гал. 2;3.
к 1 Тим. 1;2.
л Рим. 1;12. 2 Кор. 4;13. 2 Пет. 1;1.
м Ефес. 1;2. Кол. 1:2. 1 Тим. 1;2. 2 Тим. 1;2.

отъ Бога Отца и Господа Исуса Христа Спаса нашего.

(5) Заради това те оставихъ въ Критъ, [н]да поправишъ недоизкараното, и [о]да поставишъ на всѣки градъ презвитери както ти азъ заповѣдахъ; (6) ако е [п]нѣкой непороченъ, [р]на една жена мѫжъ, и [с]има чада вѣрни, не укорявани за разпуснатъ животъ или непокорни. (7) Защото епископътъ подобава да е непороченъ [т]както домостроитель Божий, да не е безочливъ, нито гнѣвливъ, [у]нито пияница, нито побойникъ, [ф]нито да е лакомъ за мръсна печалба; (8) но [х]страннолюбивъ, добролюбивъ, цѣломѫдъръ, праведенъ, благочестивъ, въздържателенъ; (9) [ц]който да държи [ч]вѣрното слово споредъ учението, да бѫде възможенъ и да увѣщава [ш]съ здравото учение и да изобличава тѣзи които противорѣчатъ. (10) Защото има [щ]мнозина непокорни, празднословци, и [ъ]умопрѣлъстници, [ь]а наймного отъ обрѣзанитѣ, (11) на които трѣбва да затуляме устата; че тѣ [ѣ]развращаватъ цѣли домове като учатъ [ю]за гнусна печалба това което не подобава. (12) Нѣкой си отъ тѣхъ, свой имъ пророкъ, е [я]рекълъ: Критянитѣ сѫ винаги лъжци, зли звѣрове, търбуси лѣниви. (13) Това свидѣтелство е истинно; [ѫ]за която причина обличавай ги строго за [ѭ]да бѫдатъ здрави въ вѣрата, (14) и [а]да не даватъ внимание на Юдейски басни и на [б]заповѣди отъ человѣци които се отвръщатъ отъ истината. (15) [в]За чиститѣ всичко е чисто; [г]а за оскверненитѣ и невѣрнитѣ нищо нѣма чисто, но и умътъ имъ и съвѣстьта имъ сѫ осквернени. (16) Изповѣдватъ че знаятъ Бога, но [д]съ дѣла отричатъ се *отъ него*, като сѫ мръсни и непокорни, [е]неспособни за всѣкакво добро дѣло.

ГЛАВА 2.

Но ти говори което подобава [а]на здравото учение: (2) Старцитѣ да бѫдатъ трѣзвени, честни, цѣломѫдрени, [б]здрави въ вѣрата, въ любовьта, въ търпѣнието; (3) такожде и [в]старитѣ жени да иматъ начинъ свещенолѣпенъ, да не сѫ клеветници, нито да сѫ прѣдадени много на винопийство, да поучаватъ на добро; (4) да вразумяватъ младитѣ *жени* да [г]любятъ мѫжетѣ си и чадата си, (5) да сѫ цѣломѫдрени, чисти, да си редятъ добрѣ кѫщитѣ, да сѫ добри, [д]благопокорни на мѫжетѣ си, [е]за да не се охулюва словото Божие. (6) Подобно и момцитѣ увѣщавай да бѫдатъ цѣломѫдрени. (7) Въ всичко [ж]показвай себе си примѣръ на добритѣ дѣла въ учението *показвай* неразтлѣнность, [з]честность, (8) [и]слово здраво, неукорно, [к]за да се засрами [л]противникътъ като нѣма да рече за васъ нищо лошо. (9) [м]Слугитѣ да се покоряватъ на господаритѣ си, да *имъ* угодяватъ [н]въ всичко, да *имъ* не повръщатъ рѣчь, (10) да не присвояватъ чуждо, но да показватъ всѣка добра вѣра; [о]за да украшаватъ въ всичко учението на Спаса нашего Бога.

(11) Защото [п]се яви Божията [р]благодать, спасителната за вситѣ человѣци, (12) която ни учи [с]да се отречемъ отъ нечестието и отъ [т]световнитѣ похоти, и да живѣемъ цѣло-

---

н 1 Кор. 11;34.
о Дѣян. 14;23. 2 Тим. 2;2.
п 1 Тим. 3;2, и драг
р 1 Тим. 3;12.
с 1 Тим. 3;4,12.
т Мат. 24;45. 1 Кор. 4;1,2.
у Лев. 10;9. Ефес. 5;18. 1 Тим. 3;3,8.
ф 1 Тим. 3;3,8. 1 Пет. 5;2.
х 1 Тим. 3;2.
ц 2 Сол. 2:15. 2 Тим. 1;13.
ч 1 Тим. 1;15. 4;9. 6;3. 2 Тим. 2;2.
ш 1 Тим. 1;10. 6;3. 2 Тим. 4;3. Гл. 2;1.
щ 1 Тим. 1;6.
ъ Рим. 16;18.
ь Дѣян. 15;1.
ѣ Мат. 23;14. 2 Тим. 3;6.
ю 1 Тим. 6;5.
я Дѣян. 17;28.
ѫ 2 Кор. 13;10. 2 Тим. 4;2.
ѭ Гл. 2;2.
а 1 Тим. 1;4. 4;7. 2 Тим. 4;4.
б Иса. 29;13. Мат. 15;9. Кол. 2;22.
в Лука 11;39-41. Рим. 14;14,20. 1 Кор. 6;12. 10;23,25. 1 Тим. 4;3,4.
г Рим. 14;23.
д 2 Тим. 3;5. Юд. 4.
е Рим. 1;28. 2 Тим. 3;8.

—

а 1 Тим. 1;10 6;3. 2 Тим. 1;13. Гл. 1;9.
б Гл. 1;13.
в 1 Тим. 2;9,10. 3;11. 1 Пет. 3;3,4.
г 1 Тим. 5;14.
д 1 Кор. 14;34. Ефес. 5;22. Кол. 3;18. 1 Тим. 2;11. 1 Пет. 3;1,5.
е Рим. 2;24. 1 Тим. 6;1.
ж 1 Тим. 4;12. 1 Пет. 5;3.
з Ефес. 6;24.
и 1 Тим. 6;3.
к 2 Сол. 3;14.
л Неем. 5;9. 1 Тим. 5;14. 1 Пет. 2;12,15. 3;16.
м Ефес. 6;5. Кол. 3;22. 1 Тим. 6;1,2. 1 Пет. 2;18.
н Ефес. 5;24.
о Мат. 5;16. Фил. 2;15.
п Лука 3;6. Иоан. 1;9. 1 Тим. 2;4.
р Рим. 5;15. Гл. 3;4,5. 1 Пет. 5;12.
с Лука 1;75. Рим. 6;19. Ефес. 1;4. Кол. 1;22. 1 Сол. 4;7.
т 1 Пет. 4;2. 1 Иоан. 2;16.

иждрено и праведно и благочестиво въ настоящия вѣкъ, (13) [у]ожидаваще блажената [ф]надежда и славното [х]явление на великаго Бога и Спаса нашего Исуса Христа, (14) [ц]който даде себе си за насъ, да ни избави отъ всѣко беззаконие и [ч]да ни направи чисти, за избранъ [ш]на себе си народъ, [щ]ревнитель на добри дѣла. (15) Така говори, и [ъ]увѣщавай, и обличавай съ всѣка власть: [ь]да те не прѣзира никой.

ГЛАВА 3.

Напомняй имъ [а]да се покоряватъ на началствата и властитѣ, да ги слушатъ, и [б]да бждатъ готови на всѣко добро дѣло, (2) [в]да не хулятъ никого, [г]да не сж крамолници, [д]да бждатъ тихи, и да показватъ къмъ всичкитѣ человѣци [е]всѣка кротость. (3) Защото и ние нѣкога си [ж]бѣхме несмислени, непокорливи, прѣлъщавани, и поробощени на различни похоти и сласти, и живѣехме въ злоба и зависть, бѣхме омразни, и мразѣхме се единъ другъ. (4) Но когато се яви [з]благодатьта и человѣколюбието [и]на Спаса нашего Бога, (5) [к]не отъ праведнитѣ дѣла които сме сторили ние, но по своята си милость той ни спаси [л]съ окжпването на възраждането, и съ подновението отъ Духа Светаго, (6) [м]когото излѣ обилно на насъ чрѣзъ Исуса Христа Спасителя нашего, (7) да би, [н]оправдани чрѣзъ неговата благодать, [о]да станемъ [п]споредъ надеждата наслѣдници на вѣчния животъ. (8) [р]Вѣрно е словото; и това искамъ да потвърдявашъ, за да се грижатъ тѣзи които сж повѣрвали въ Бога [с]да прѣдстояватъ на добри дѣла. Това е добро и полезно за человѣцитѣ. (9) А отъ [т]глупави прѣдирвания, и родословия, и прѣпирания, и карания върху закона отдалечавай се; [у]защото сж безполезни и суетни. (10) Еретикъ человѣкъ [ф]като го съвѣтвашъ единъжъ и [х]дважъ остави го, (11) като знаешъ че единъ такъвъ [ц]се е развратилъ, и съгрѣшава, и отъ самосебе си е осжденъ.

(12) Кога проводя до тебе Артема или [ч]Тихика, побързай да дойдешъ при мене въ Никополъ; защото тамъ сторихъ намѣрение да прѣзимувамъ. (13) Прѣдизпрати тщателно законника Зина и [ш]Аполоса, и да не сж оскждни за нищо. (14) Нека се учатъ и нашитѣ [щ]да прѣдстояватъ на добри дѣла въ нуждни потрѣби, [ъ]за да не бждатъ безплодни. (15) Поздравяватъ те всички които сж съ мене: поздрави тѣзи които ни любятъ въ вѣрата. Благодать да бжде съ всички васъ. Аминь.

у 1 Кор. 1;7. Фил. 3;20. 2 Пет. 3;12.
ф Дѣян. 24;15. Кол. 1;5,23. Гл. 1;2. 3;7.
х Кол. 3;4. 2 Тим. 4;1,8. Евр. 9;28. 1 Пет. 1;7. 1 Иоан. 3;2.
ц Гал. 1;4. 2;20. Ефес. 5;2. 1 Тим. 2;6.
ч Евр. 9;14.
ш Изх. 15;16. 19;5. Втор. 7;6. 14;2. 26;18. 1 Пет. 2;9.
щ Ефес. 2;10. Гл. 3;8.
ъ 2 Тим. 4;2.
ь 1 Тим. 4;12.

—

а Рим. 13;1. 1 Пет. 2;13.
б 2 Кол. 1;10. 2 Тим. 2;21. Евр. 13;21.
в Ефес. 4;31.
г 2 Тим. 2;24,25.
д Фил. 4;5.
е Ефес. 4;2. Кол. 3;12.
ж 1 Кор. 6;11. Ефес. 2;1. Кол. 1;21. 3;7. 1 Пет. 4;3.
з Гл. 2;11.
и 1 Тим. 2;3.
к Рим. 3;20. 9;11. 11;6. Гал. 2;16. Ефес. 2;4,8,9. 2 Тим. 1;9.
л Иоан. 3;3,5. Ефес. 5;26. 1 Пет. 3;21.
м Иез. 36;25. Иоилъ 2;28. Иоан. 1;16. Дѣян. 2;33. 10;45. Рим. 5;5.
н Рим. 3;24. Гал. 2;16. Гл. 2;11.
о Рим. 8;23,24.
п Гл. 1;2.
р 1 Тим. 1;15. Гл. 1;9.
с Гл. 2;14. Ст. 1,14.
т 1 Тим. 1;4. 2 Тим. 2;23. Гл. 1;14.
у 2 Тим. 2;14.
ф 2 Кор. 13;2.
х Мат. 18;17. Рим. 16;17. 2 Сол. 3;6,14. 2 Тим. 3;5. 2 Иоан. 10.
ц Дѣян. 13;46.
ч Дѣян. 20;4. 2 Тим. 4;12.
ш Дѣян. 18;24.
щ Ст. 8.
ъ Рим. 15;28. Фил. 1;11. 4;17. Кол. 1;10. 2 Пет. 1;8.

Къ Филимону Послание

на

Светаго Апостола Павла

Павелъ, узникъ Иисусъ Христовъ, и Ти-
мотей братъ, до Филимона, възлюбленаго и
сътрудника нашего, 2) и до Апфия, възлю-
блената сестра, и до Архипа, съподвижника
нашего, и до домашнята твоя църква:
3) Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца на-
шего и Господа Иисуса Христа.
(4) Благодаря Богу моему и всякога те по-
менувамъ въ молитвитѣ си, 5) като слушамъ
твоята любовь и вѣра която имашъ къмъ Го-
спода Иисуса и къмъ всичкитѣ светии, 6) да бъ-
де общението на твоята вѣра дѣйствително чрезъ
познанието на всѣко добро което е у васъ въ
Христа Иисуса. (7) Защото голѣма радость и у-
тѣшение имаме за твоята любовь, понеже
сърдцата на светиитѣ отпочинахж си чрезъ
тебе, брате.
(8) За това, ако и да имамъ голѣмо др-
зновение въ Христа да ти повелѣвамъ това
което подобава, 9) но по любовь повече ти
моля, такъвъ какъвто съмъ като Павелъ ста-
рецъ, а сега и узникъ Иисусъ Христовъ.
(10) Моля ти се за моето чадо Онисима ко-
гото родихъ въ оковитѣ си, 11) който бѣше
нѣкога си непотрѣбенъ на тебе, а сега и на
тебе и на мене потрѣбенъ: (12) когото про-
водихъ назадъ. А ти него, сирѣчь, утроба-
та ми, приими; (13) когото азъ искахъ да за-
държж при мене си да ми слугува вмѣсто
тебе въ оковитѣ за евангелието; (14) но безъ
твоето мнѣние не рачихъ да сторя нищо, да
не би твоето добро да бъде като по нужда,
но самоволно. 15) Защото може-би за това
да се е отлъчилъ отъ тебе за малко врѣме за
да го приемешъ за всякога. 16) не вече ка-
то рабъ, но по-горѣ отъ рабъ, братъ възлю-
бенъ, особно на мене, а колко повече на те-
бе, и по плъть и въ Господа! 17) И тъй,
ако имашъ мене за съдружникъ, приими не-
го както мене. 18) И ако те е въ нѣщо оби-
дилъ или ти е длъженъ, мене това на мене
смѣтай. 19) Азъ Павелъ писахъ съ ржката си,
азъ ще платя; да ти не река че ти ми си
длъженъ и самъ тебе си. 20) Тъй, брате, да-
не получа азъ това добро отъ тебе въ Госпо-
да: успокой сърдцето ми въ Господа. 21) У-
вѣренъ отъ твоето послушание, писахъ ти, а
зная че и повече отколкото ти казвамъ ще
сторишъ.
(22) А между това приготвий ми обиталище,
понеже се надѣя че чрезъ молитвитѣ ви ще
бъдж подаренъ вамъ. (23) Поздравляватъ те Е-
пафрасъ, моятъ съплѣнникъ въ Христа Иисуса,
(24) Марко, Аристархъ, Димасъ, Лука,
сътрудницитѣ мои. (25) Благодатьта на Го-
спода нашего Иисуса Христа да бъде съ ва-
шия духъ. Аминь.

а Ефес. 3:1. 4:1. 2 Тим. 1:8. Ст. 9.
б Фил. 2:25.
в Кол. 4:17.
г Фил. 2:25.
д Рим. 16:5. 1 Кор. 16:19.
е Ефес. 1:2.
ж Ефес. 1:16. 1 Сол. 1:2. 2 Сол. 1:3.
з Ефес. 1:15. Кол. 1:4.
и Фил. 1:9.11.
і 2 Кор. 7:13. 2 Тим. 1:16. Ст. 20.
к 1 Сол. 2:6.
л Ст. 1.
м Кол. 4:9.
о 1 Кор. 4:15. Гал. 4:19.
п 1 Кор. 16.17. Фил. 2:30.
р 2 Кор. 9:7.
с Вижъ Бит. 45.5,8.
т Мат. 23:8. 1 Тим. 6:2.
у Кол. 3:22.
ф 2 Кор. 8:23.
х Ст. 7.
ц 2 Кор. 7.16.
ч Фил. 1.25. 2:24.
ш 2 Кор. 1:11.
щ Кол. 1:7. 4:12.
ъ Деян. 12:12,25
ь Деян. 19:29. 27:2. Кол. 4:10.
ѣ Кол. 4:14.
ю 2 Тим. 4:11.
я 2 Тим. 2:22.

Къ Евреемъ Посланието
НА
СВЕТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

[а]Богъ, който много пѫти и съ много начини говори въ старо врѣме на *нашитѣ* отци чрѣзъ пророцитѣ, (2) [б]въ тѣзи послѣднитѣ дни [в]говори намъ чрѣзъ Сина, [г]когото постави наслѣдникъ на всичко, [д]чрѣзъ когото и свѣта направи; (3) [е]който, като е сияние на неговата слава, и образъ на неговото сѫщество, и [ж]държи всичко съ словото на своята си сила, [з]откакъ направи чрѣзъ себе си очищение на грѣховетѣ ни [и]седна отдѣсно на величието на високо, (4) и стана толкозъ по-горенъ отъ ангелитѣ [к]колкото по-славно надъ тѣхъ име наслѣдова. (5) Защото кому отъ ангелитѣ рече нѣкога: [л]«Ти си мой Синъ, азъ днесъ те родихъ;» и пакъ: [м]«Азъ ще му бѫда Отецъ, и той ще ми бѫде синъ»? (6) А когато пъкъ въвожда [н]Първороднаго въ вселенната казва: «И [о]да му се поклонятъ всичкитѣ ангели Божии.» (7) И за ангелитѣ казва: [п]«Който прави ангелитѣ си духове и слугитѣ си пламикъ огненъ.» (8) А за Сина *казва:* [р]«Твоятъ прѣстолъ е, Боже, въ вѣкъ вѣка: скиптърътъ на твоето царство е скиптъръ на правдата; (9) възлюбилъ си правдина, и възненавидѣлъ си беззаконие; за това те [с]помаза, Боже, твоятъ Богъ съ елей на радость повече отъ твоитѣ съучастници;» (10) и *пакъ:* [т]«Въ началѣ ти, Господи, си основалъ земята, и дѣло на твоитѣ рѫцѣ сѫ небесата: (11) [у]тѣ ще погинатъ, а ти прѣбивавашъ; и всичкитѣ като дреха ще овехтѣятъ, (12) и като одежда ще ги свиешъ, и ще се измѣнятъ; а ти си все истий, и твоитѣ години нѣма да се свършатъ.» (13) И кому отъ ангелитѣ е рекълъ нѣкога: [ф]«Седни отдѣсно ми докълѣ положа враговетѣ ти подножие на нозѣтѣ ти?» (14) [х]Не сѫ ли тѣ всички служебни духове, проваждаеми [ч]да слугуватъ на тѣзи които ще наслѣдватъ спасение?

ГЛАВА 2.

За това, ние сме длъжни да внимаваме повече на това което сме чули, да го не изгубимъ нѣкога. (2) Защото, ако че реченото отъ ангелитѣ слово стана [а]твърдо, и [б]всѣко прѣстѫпление и непослушание получи праведна заплата, (3) [в]то ние какъ щемъ избѣгна ако

а Числа 12;6,8.
б Втор. 4;30. Гал. 4:4. Ефес. 1;10
в Иоан. 1;17. 15;15 Гл. 2;3.
г Псал. 2;8. Мат. 21;38. 28;18 Иоан. 3;35. Рим 8;17
д Иоан 1;3 1 Кор 8;6. Кол 1;16.
е Иоан 1;14. 14;9 2 Кор. 4;4. Кол 1;15.
ж Иоан 1;4. Кол 1;17. Отк. 4;11
з Гл. 7;27. 9;12,14,26.
и Псал. 110;1. Ефес. 1;20. Гл. 8;1. 10;12. 12;2. 1 Пет. 3;22.
к Ефес. 1;21. Фил. 2;9,10.
л Псал. 2;7. Дѣян. 13;33. Гл. 5;5.
м 2 Цар. 7;14. 1 Лѣт. 22;10. 28;6. Псал. 89;26,27.
н Рим 8;29. Кол. 1;18. Отк. 1;5.
о Псал. 97;7. 1 Пет. 3;22.
п Псал. 104;4.
р Псал. 45;6,7.
с Иса. 61;1. Дѣян. 4;27. 10;38.
т Псал. 102;25, и друг.
у Иса. 34;4. 51;6. Мат. 24;35. 2 Пет. 3;7,10. Отк. 21;1.
ф Псал. 110;1. Мат. 22;44. Мар. 12;36. Лука 20;42. Ст. 3. Гл. 10;12.
х Бит. 19;16. 32;1,2,24. Псал. 34;7 91;11. 103;20,21. Дан. 3;28. 7;10 10;11. Мат. 18;10. Лука 1;19. 2;9,13 Дѣян. 12;7, и друг. 27;23.
ч Рим. 8;17 Тит 3;7. Як. 2;5. 1 Пет. 3;7

—

а Втор. 33;2. Псал. 68;17. Дѣян. 7;53. Гал. 3;19.
б Числа 15;30,31 Втор. 4;3. 17;2,5,12. 27;26.
в Гал. 10;28,29 12;25.

оставимъ въ нерадение едно толкозъ голѣмо спасение? [г]което, като начна да се говори отъ Господа, [д]потвърди се намъ чрѣзъ тѣзи които бѣха го чули; (4) [е]като свидѣтелствуваше наедно и Богъ съ [ж]знамения и чудеса, и съ различни сили, и [з]съ раздавания на Духа Светаго, [и]по волята си.

(5) Защото не покори на ангелитѣ бждещата [к]вселенна за която говоримъ; (6) но свидѣтелствува нѣкой нѣгдѣ си и рече: [л]«Що е человѣкъ, та го помнишъ, или синъ человѣчески, та го посѣщавашъ? (7) Направилъ си го малко нѣщо по-доленъ отъ ангелитѣ: съ слава и почесть си го вѣнчалъ, и поставилъ си го надъ дѣлата на твоитѣ ржцѣ: (8) [м]всичко си покорилъ подъ нозѣтѣ му.» А когато му покори всичко, не остави нищо непокорено нему; но [н]сега не виждаме още *да е* всичко покорено нему. (9) А видимъ Исуса, [о]който е направенъ малко нѣщо по-доленъ отъ ангелитѣ, че за пострадането на смъртьта е [п]вѣнчанъ съ слава и честь, да би съ Божията благодать вкусилъ смърть [р]за всѣкиго *человѣка*. (10) [с]Защото подобаваше на тогозъ [т]заради когото е всичко, и чрѣзъ когото е всичко *станало*, като привожда въ слава много синове, чрѣзъ страданията да направи [у]съвършенъ [ф]началника на тѣхното спасение. (11) Понеже [х]и освещаващиятъ и освещаемитѣ всички сж [ц]отъ единого; за която причина не се [ч]срамува да ги нарича братя, (12) защото казва: [ш]«Ще възвестя името ти на моитѣ братя: всрѣдъ църквата ще ти възпѣя славословие;» (13) и пакъ: [щ]«Азъ ще имамъ надеждата си на него;» и пакъ: [ъ]«Ето азъ и дѣцата [ь]които ми е далъ Богъ.» (14) И тъй, понеже дѣцата участвуватъ въ плътъ и кръвь, и [ѣ]той такожде взе участие въ истото за [ю]да унищожи чрѣзъ смъртьта тогози който има държавата на смъртьта, сирѣчь, дявола, (15) и да избави тѣзи които [я]поради страха на смъртьта прѣзъ всичкия си животъ бѣха подчинени на робство. (16) Защото известно че не прие *да помага на* ангелитѣ, но прие *да помага на* сѣмето Авраамово. (17) За това, трѣбваше [ѫ]да се уподоби по всичко на братята, да бжде [ѭ]милостивъ и вѣренъ първосвещеникъ въ отношение къмъ Бога, за да направи умилостивение за грѣховетѣ на народа. (18) [а]Понеже въ това което пострада и самъ изкушенъ биде може и на изкушаемитѣ да помогне.

ГЛАВА 3.

За това, братие свети, [а]участници на небесното звание, разумѣйте [б]посланника и първосвещеника на нашето изповѣдване, Исуса Христа; (2) който бѣ вѣренъ на тогози който го постави, както и [в]Моисей въ всичкия неговъ домъ. (3) Понеже той се сподоби на по-голѣма слава отъ Моисеевата споредъ колкото по-голѣма почесть има отъ дома този [г]който го е направилъ; (4) защото всѣки домъ се прави отъ нѣкого си; [д]а който е направилъ всичко е Богъ. (5) [е]И Моисей бѣ вѣренъ въ всичкия му домъ [ж]като слуга, [з]въ свидѣтелство на това което имаше да се говори; (6) а Христосъ

г Мат.4;17. Мар. 1;14. Гл.1;2.
д Лука 1;2.
е Мар.16;20. Дѣян. 14;3. 19;11. Рим.15;18,19. 1 Кор.2;4.
ж Дѣян.2;22,43.
з 1 Кор.12;4,7,11.
и Ефес.1;5,9.
к Гл.6;5. 2 Пет. 3;13.
л Іовъ 7;17. Псал. 8;4, и друг. 144;3.
м Мат.28;18. 1 Кор.15;27. Ефес.1;22. Гл.1;13.
н 1 Кор.15;25.
о Фил.2;7.
п Дѣян.2;33.
р Иоан.3;16. 12;32. Рим.5;18. 8;32. 2 Кор.5;15. 1 Тим.2;6. 1 Иоан.2;2. Отк.5;9.
с Лука 24;46.
т Рим.11;36.
у Лука 13;32. Гл.5;9.
ф Дѣян.3;15. 5;31. Гл.12;2.
х Гл.10;10,14.
ц Дѣян.17;26.
ч Мат.28;10. Иоан.20;17. Рим.8;29.
ш Псал.22;22,25.
щ Псал.18;2. Иса.12;2.
ъ Иса.8;18.
ь Иоан.10;29. 17;6,9,11,12.
ѣ Иоан.1;14. Рим.8;3. Фил.2;7.
ю 1 Кор.15;54,55. Кол.2;15. 2 Тим. 1;10.
я Лука 1;74. Рим.8;15. 2 Тим.1;7.
ѫ Фил.2;7.
ѭ Гл.4;15. 5;1,2.
а Гл.4;15,16. 5;2. 7;25.

—

а Рим.1;7. 1 Кор. 1;2. Ефес.4;1. Фил.3;14. 2 Сол. 1;11. 2 Тим.1;9. 2 Пет.1;10.
б Рим.15;8. Гл. 2;17. 4;14. 5;5. 6;20. 8;1. 9;11. 10;21.
в Числа 12;7. Ст.5.
г Зах.6;12. Мат. 16;18.
д Ефес.2;10. 3;9. Гл.1;2.
е Ст.2.
ж Изх.14;31. Числа 12;7. Втор.3;24. Ис. Нав.1;2. 8;31.
з Втор.18;15,18,19.

[и]като синъ надъ своя си домъ; [к]на когото домъ сме ние [л]ако удържимъ до край твърдо дързновението и похвалата на надеждата. (7) За това, както казва [м]Духъ Светий: [н]«Днесь, ако чуете неговия гласъ, (8) не ожесточавайте сърдцата си както въ врѣмето на прѣогорчението въ деня на изкушението въ пустинята, (9) дѣто ме изкусиха отцитѣ ви, изпитаха ме, и видѣха дѣлата ми четиридесеть години; (10) за това, възнегодувахъ на онзи родъ, и рекохъ: Всѣкога заблуждаватъ съ сърдцето *си*; и тѣ не познаха моитѣ пѫтища; (11) такя въ гнѣва си се заклехъ че: Нѣма да влѣзатъ въ моето упокоение,» (12) гледайте, братие, да не би да има въ нѣкого отъ васъ сърдце лукаво на невѣрство щото да отстѫпи отъ Бога живаго; (13) но увѣщавайте се единъ другъ всѣки день докле се зове «Днесь,» да не би да се ожесточи нѣкой отъ васъ чрѣзъ измамата на грѣха. (14) Защото ние станахме причастници на Христа [о]ако удържимъ до край твърдо началото на увѣрението; (15) когато се казва: [п]«Днесь, ако чуете неговия гласъ, не ожесточавайте сърдцата си както въ прѣогорчението;» (16) [р]защото нѣкои си като чуха прѣогорчиха *го*, но не всички които излѣзоха изъ Египетъ чрѣзъ Моисея. (17) А на кои негодува четиридесеть години? Не на тѣзи ли които съгрѣшиха *и* [с]на които коститѣ паднаха въ пустинята? (18) [т]На кои още се закле че нѣма да влѣзатъ въ неговото упокоение? Не на тѣзи ли които се не покоряваха? (19) [у]И видимъ че не могоха да влѣзатъ заради невѣрието *си*.

ГЛАВА 4.

И тъй, понеже *ни* остава обѣщание да влѣземъ въ неговото упокоение, [а]нека се убоимъ да не би да се яви нѣкой отъ васъ че се е лишилъ *отъ него*. (2) Защото намъ се благовѣсти както и тѣмъ; но тѣхъ ги не ползува словото което чуха, понеже въ тѣзи които го бѣха чули не бѣше размѣсено съ вѣра. (3) [б]Защото влѣзваме въ упокоението ние които повѣрвахме, както рече: [в]«Така се заклехъ въ гнѣва си че нѣма да влѣзатъ въ моето упокоение,» ако и да сѫ били свършени дѣлата *Божии* отъ поставянето на свѣта. (4) Защото нѣгдѣ си е рекълъ за седмия день така: [г]«И почина си Богъ въ седмия день отъ всичкитѣ си дѣла;» (5) и на това *мѣсто* пакъ: «Нѣма да влѣзатъ въ моето упокоение.» (6) И тъй, понеже остава нѣкои да влѣзатъ въ него, [д]и тѣзи на които се отъ по-напрѣдъ благовѣсти не сѫ влѣзли заради непокорството, (7) пакъ опрѣдѣлява нѣкой день, [е]«Днесь,» като казва чрѣзъ Давида, подиръ толкози врѣме, както се рече: «Днесь, ако чуете неговия гласъ, не ожесточавайте сърдцата си.» (8) Защото, ако бѣ имъ далъ Иисусъ *Навинъ* упокоение, слѣдъ това не би говорилъ за другъ день. (9) Слѣдователно за народа Божий остава упокоение. (10) Защото който е влѣзълъ въ неговото упокоение и той си почина отъ своитѣ си дѣла, както Богъ отъ неговитѣ си. (11) И тъй, да се постараемъ да влѣземъ въ това упокоение за да не падне нѣкой въ [ж]истия примѣръ на непокорството. (12) Защото Божието слово е [з]живо, и дѣятелно, и [и]по-остро отъ [к]всѣки мечъ остъръ и отъ двѣтѣ страни, и прониква до раздѣлението на душата и на духа, на ставитѣ и на мозъка, и [л]издирва помишленията и намѣренията сърдечни; (13) и [м]нѣма *никое* създание да не е явно прѣдъ него, но всичкото е голо и [н]разкрито прѣдъ очитѣ на тогозъ къмъ когото е нашиятъ отвѣтъ.

(14) И тъй, като имаме великъ [о]Първосвещеникъ [п]който е проминалъ небесата, Иисуса Сина Божия, [р]нека държимъ това изповѣдване. (15) Защото [с]нѣмаме първосвещеникъ

[и] Гл. 1;2.
[к] 1 Кор. 3;16. 6;19. 2 Кор. 6;16. Ефес. 2;21,22. 1 Тим. 3;15. 1 Пет. 2;5.
[л] Мат. 10;22. 24;13. Рим. 5;2. Кол. 1;23. Ст. 14. Гл. 6;11. 10;35.
[м] 2 Цар. 23;2. Дѣян. 1;16.
[н] Псал. 95;7. Ст. 15.
[о] Ст 6.
[п] Ст. 7.
[р] Числа 14;2,4,11, 24,30. Втор. 1;34,36,38.
[с] Числа 14;22,29, и дрг. 26;65. Псал. 106;26. 1 Кор. 10;5. Юд. 5.
[т] Числа 14;30. Втор. 1;34,35.
[у] Гл. 4;6.
[а] Гл. 12;15.
[б] Гл. 3;14.
[в] Псал. 95;11. Гл. 3;11.
[г] Бит. 2;2. Изх. 20;11. 31;17.
[д] Гл. 3;19.
[е] Псал. 95;7. Гл. 3;7.
[ж] Гл. 3;12,18,19.
[з] Иса. 49;2. Иер. 23;29. 2 Кор. 10;4,5. 1 Пет. 1;23.
[и] Прит. 5;4.
[к] Ефес. 6;17. Отк. 1;16. 2;16.
[л] 1 Кор. 14;24,25.
[м] Псал. 33;13,14. 90;8. 139;11,12.
[н] Йовъ 26;6. 34;21. Прит. 15;11.
[о] Гл. 3;1.
[п] Гл. 7;26. 9;12,24.
[р] Гл. 10;23.
[с] Иса. 53;3. Гл. 2;18.

който да не може да пострада съ насъ въ на-
шитѣ немощи, [т]но който, [у]освѣнъ грѣхъ,
искушенъ биде подобно нами въ всичко. (16) [ф]И
тъй, да пристѫпваме съ дързновение къмъ
прѣстола на благодатьта, за да приемемъ ми-
лость и да намѣримъ благодать за помощь въ
врѣме на нужда.

ГЛАВА 5.

Защото всѣкой първосвещенникъ който се
зема измежду человѣцитѣ [а]за человѣцитѣ се
поставя въ служение [б]къмъ Бога [в]да приноси
дарове и жъртви за грѣховетѣ, (2) таквъзъ кой-
то [г]може да има състрадание къмъ невѣжитѣ
и заблуждающитѣ, защото [д]и самъ е обложенъ
съ немощь; (3) и [е]за това е длъженъ, както
за народа, така и за себе си да приноси
жъртви за грѣховетѣ. (4) И [ж]никой не зема
на себе си тая честь освѣнъ този който
се призовава отъ Бога [з]както и Ааронъ.
(5) [и]Тъй и Христосъ не прослави себе си да
стане първосвещенникъ, но този който му е
рекълъ: [к]«Синъ мой си ти, азъ днесь те ро-
дихъ;» (6) както и на друго мѣсто казва:
[л]«Ти си свещенникъ въ вѣки по чина Мелхи-
седековъ;» (7) който въ дънитѣ на плътьта си,
като принесе [м]съ силно викане и съ сълзи
[н]молении и молби тому [о]който можеше да го
избави отъ смърть, и послушанъ биде [п]за-
ради благоговѣйството си, (8) [р]ако и Синъ
да бѣ, [с]научи се на послушание отъ това
което пострада, (9) и [т]като се усъвършенству-
ва стана причинитель на вѣчно спасение на
всички що му сѫ послушни, (10) нареченъ
отъ Бога първосвещенникъ [у]по чина Мелхи-
седековъ. (11) За когото имаме да кажемъ
[ф]много нѣщо и мѫчно за изтълкувание; защо-
то станахте [х]закоснѣли въ слушанье. (12) По-
неже, като бѣхте длъжни споредъ врѣмето и
учители да станете, вие пакъ имате нужда да
ви учи нѣкой [ц]първитѣ начала на словесата
Божии; и станахте да имате нужда за мле-
ко, а не за твърда храна. (13) Защото всѣкой
който се храни съ мляко неискусенъ е въ
словото на правдата, понеже [ч]е младенецъ;
(14) а твърдата храна е за съвършеннитѣ, кои-
то по навикновение иматъ чувствата си обу-
чени [ш]да распознаватъ доброто и злото.

ГЛАВА 6.

Поради това, да [щ]оставимъ началното уче-
ние Христово и да се водимъ къмъ съвър-
шенството, безъ да полагаме пакъ основа на
покаяние [а]отъ мъртви дѣла, и вѣра въ Бога,
(2) [б]учението за кръщенията, и [в]за полага-
нето на рѫцѣ, [г]за възкресението на мър-
твитѣ, [д]и за вѣчния сѫдъ. (3) И това ще сто-
римъ [е]ако Богъ допусне. (4) Защото тѣзи
които [ж]еднъжъ сѫ се просвѣтили, и вкусили
сѫ [з]отъ небесния даръ, и сѫ [и]станали у-
частници на Светаго Духа, (5) и които сѫ
вкусили отъ доброто слово Божие и отъ си-
литѣ [к]на бѫдущия вѣкъ, (6) и сѫ отпаднали,
[л]невъзможно е да се обновятъ пакъ съ по-
каяние, понеже [м]распинатъ втори пѫть
въ себе си Сина Божия и опозоряватъ го.
(7) Защото земята която е пила дъжда що па-
да често на нея, и която ражда трѣва по-
лезна на тѣзи за които се и обработва, [н]прие-
има благословение отъ Бога; (8) [о]а която про-

т Лука 22;28.
у 2 Кор. 5:21. Гл. 7;26. 1 Пет. 2;22 1 Иоан. 3:5.
ф Ефес. 2:18. 3:12. Гл. 10;19,21,22.

а Гл. 8;3.
б Гл. 2:17.
в Гл. 8;3,4. 9:9. 10;11. 11;4.
г Гл. 2;18. 4;15.
д Гл. 7;28.
е Лев. 4;3. 9;7. 16;6,15-17. Гл. 7;27. 9:7.
ж 2 Лѣт. 26;18. Иоан. 3;27.

з Изх. 28:1. Числа 16:5,40. 1 Лѣт. 23:13.
и Иоан. 8:54.
к Псал. 2:7. Гл. 1:5.
л Псал. 110:4. Гл. 7;17,21.
м Псал. 22:1. Мат. 27:46,50. Мар. 15:34,37.
н Мат. 26:39,42,44. Мар. 14;36,39. Иоан. 17:1.
о Мат. 26;53. Мар. 14;36.
п Мат. 26:37. Мар. 14;33. Лука 22;42. Иоан. 12;27.

р Гл. 3:6.
с Фил. 2:8.
т Гл. 2:10. 11;40.
у Ст. 6. Гл. 6;20.
ф Иоан. 16;12. 2 Пет. 3:16.
х Мат 13:15.
ц Гл. 6:1.
ч 1 Кор. 3:1-3.
ш 1 Кор. 13.11. 14:20. Ефес. 4:14. 1 Пет. 2:2.
щ Иса. 7,15. 1 Кор. 2:14,15.
а Фил. 3:12-14. Гл. 5;12.
б Гл. 9:14.
в Дѣян. 19;4,5.

г Дѣян. 8;14-17. 19;6.
д Дѣян. 17;31,32.
е Дѣян. 24;25. Рим. 2:16.
ж Дѣян. 18;21. 1 Кор. 4:19.
з Гл. 10;32.
и Иоан. 4;10. 6;32. Ефес. 2;8.
к Гал. 3;2,5. Гл. 2;4.
л Гл. 2;5.
м Мат. 12:31,32. Гл. 10:26. 2 Пет. 2;20,21. 1 Иоан. 5;16.
н Гл. 10;29.
о Псал. 65;10.
п Иса. 5;6.

растява тръне и репей непотрѣбна е и близу
до проклетие, на която сетнината е изгоря-
ване. (9) А заради васъ, възлюбени, ако и да
говоримъ така, надѣемъ се за нѣщо по-добро
и което принадлежи на спасение. (10) [р]Защо-
то Богъ [с]не е неправеденъ че да забрави
[т]вашето дѣло и труда на любовьта която
показахте къмъ неговото име като [у]послу-
жихте и служите на светиитѣ. (11) И же-
лаемъ всѣки отъ васъ [ф]да показва истото при-
лежание [х]за пълно увѣрение на надеждата до
край. (12) Да не бивате лѣниви, но подра-
жатели на тѣзи които чрѣзъ вѣра и дълго-
търпѣние [ц]наслѣдватъ обѣщанията. (13) За-
щото Богъ като даваше обѣщание Аврааму,
понеже нѣмаше никого по-голѣмъ *отъ себе си*
въ когото да се закълне, [ч]закле се въ себе
си (14) и каза: «Наистина, съ благословение
ще те благословя, и съ умножаване ще те
умножа;» (15) и така съ дълготърпѣнието по-
лучи обѣщанието. (16) Защото человѣцитѣ се
кълнатъ въ по-голѣмия *отъ тѣхъ*, и [ш]клетва-
та за утвърждение бива свършване на всѣко
противорѣчие между тѣхъ; (17) въ което Богъ,
като искаше да покаже повече [щ]непрѣложно-
то свое намѣрение [ъ]къмъ наслѣдницитѣ на о-
бѣщанието, употрѣби срѣдство клетвата, (18) та-
ка щото чрѣзъ двѣ непрѣложни нѣща въ кои-
то не е възможно да слъже Богъ да имаме
твърдо утѣшение ние които сме прибѣгнали
да се хванемъ за [ь]прѣдлежащата надежда;
(19) която имаме както якоръ на душата без-
опасенъ и твърдъ, и който [ѣ]влѣзва въ най-
вжтрѣшното на завѣсата; (20) [ю]дѣто Исусъ
влѣзе за насъ прѣдтеча, [я]като стана първо-
свещеникъ въ вѣки по чина Мелхиседековъ.

ГЛАВА 7.

Защото този [а]Мелхиседекъ, царь Салим-
ски, свещеникъ на Бога вишнаго, който
срѣщна Авраама когато се връщаше отъ по-
разяването на царетѣ и го благослови, (2) ко-
муто Авраамъ отдѣли и десетъкъ отъ всичкия
обиръ,— той който първо се тълкува царь на
правдата, а послѣ и царь Салимски, сирѣчь,
царь на миръ,—(3) безъ баща, безъ майка,
безъ родословие, и нѣма нито начало на дни
нито край на животъ, но, уподобенъ на Си-
на Божия, прѣбѫдва винаги свещеникъ. (4) А
смотрете колко великъ бѣ той [б]комуто патри-
архъ Авраамъ даде и десетъкъ отъ обиритѣ.
(5) И [в]които отъ Левиевитѣ синове приимать
свещенството иматъ заповѣдь по закону да
вземать десетъкъ отъ народа, сирѣчь, отъ
братята си, ако и да сѫ произлѣзли отъ
чрѣслата Авраамови; (6) но той, който не се
водѣше отъ тѣхния родъ, взе десетъкъ отъ
Авраама, [г]и благослови тогозъ [д]който имаше
обѣщанията. (7) А безъ всѣко противорѣчие
по-малкото се благославя отъ по-голѣмото.
(8) И тука вземать десетъкъ человѣци смър-
тни; а тамъ *взема* [е]той за когото се свидѣтел-
ствува че живѣе. (9) И така да река, самиятъ
Левий, който взема десетъкъ, даде и той де-
сетъкъ чрѣзъ Авраама; (10) защото бѣше още
въ чрѣслата на баща си когато го срѣщна
Мелхиседекъ. (11) И тъй, [ж]ако бѣ било съ-
вършенството чрѣзъ Левитското свещенство,
(защото народътъ подъ него прие закона,)
каква нужда вече да се привдигне другъ све-
щеникъ по чина Мелхиседековъ, и да се не
казва по чина Аароновъ? (12) Защото когато
се промѣнява свещенството, по нужда става
промѣнение и на закона. (13) Понеже този
за когото се говори това принадлѣжи на дру-
го племе, отъ което никой не е приближилъ
до олтаря. (14) Понеже е явно че отъ *племе-
то* [з]Юдино произлѣзе Господь нашъ, за кое-
то племе Моисей нищо не говори за свещен-
ство. (15) И още повече е явно, защото по
подобие на Мелхиседека въстава другъ све-
щеникъ (16) който не бѣ по законъ на плътска
заповѣдь, но по сила на безконечень животъ;
(17) защото свидѣтелствува и *казва:* [и]«Ти си
свещеникъ въ вѣки по чина Мелхиседековъ.»
(18) Защото става унищожение на по-прѣ-
днята заповѣдь [к]поради нейната слабость и

р Прит. 14;31. Мат. 10;42. 25;40. Иоан. 13;20.
с Рим. 3;4. 2 Сол. 1;6,7.
т 1 Сол. 1;3.
у Рим. 15;25. 2 Кор. 8;4. 9;1,12. 2 Тим. 1;18.
ф Гл. 3;6,14.
х Кол. 2;2.
ц Гл. 10;36.
ч Бит. 22;16,17. Псал. 105;9. Лука 1;73.
ш Изх. 22;11.
щ Гл. 11;9.
ъ Рим. 11;29.
ь Гл. 12;1.
ѣ Лев. 16;15. Гл. 9;7.
ю Гл. 4;14. 8;1. 9;24.
я Гл. 3;1. 5;6,10. 7;17.

—

а Бит. 14;18, и др.
б Бит. 14;20.
в Числа 18;21,26.
г Бит. 14;19.
д Рим. 4;13. Гал. 3;16.
е Гл. 5;6. 6;20.
ж Гал. 2;21. Ст. 18,19. Гл. 8;7.
з Иса. 11;1. Мат. 1;3. Лука 3;33. Рим. 1;3. Отк. 5;5.
и Псал. 110;4. Гл. 5;6,10. 6;20.
к Рим. 8;3. Гал. 4;9.

безполезность, (19) (понеже [л]законътъ не доведе нищо въ съвършенство;) а става привождане на една по-добра [м]надежда чрѣзъ която [н]приближаваме при Бога. (20) И споредъ колкото не е *бивалъ свещеникъ* безъ закливане, (21) (защото тѣ ставаха свещеници безъ закливане, а той съ закливане чрѣзъ тогози който му казва: [о]«Закле се Господь и нѣма да се разкае: Ти си свещеникъ въ вѣки по чина Мелхиседековъ;») (22) толкозъ на по-добъръ завѣтъ [п]поручникъ стана Иисусъ. (23) И наистина тѣ сѫ били мнозина свещеници, защото имъ възбраняваше смъртьта да прѣбъдватъ *съ чина си*; (24) но той, понеже прѣбъдва вѣчно, има свещенство което не прѣхожда на другиго; (25) за това и може съвсѣмъ да спасява тѣзи които чрѣзъ него прихождатъ при Бога, понеже всѣкога живѣе [р]да ходатайствува за тѣхъ. (26) Защото такъвъ първосвещеникъ подобаваше намъ, [с]прѣподобенъ, незлобивъ, непороченъ, отлѫченъ отъ грѣшницитѣ, който е станалъ [т]по-високъ отъ небесата; (27) който нѣма всѣки день нужда, както първосвещеницитѣ, да принося жъртва [у]първо за своитѣ си грѣхове, [ф]послѣ за грѣховетѣ на народа; защото [х]единъжъ стори това като принесе себе си. (28) Защото законътъ поставя първосвещеници [ц]человѣци, които иматъ немощь; а словото на закливането което е слѣдъ закона *поставя* Сина, [ч]който е съвършенъ въ вѣкъ.

ГЛАВА 8.

А оглавлението на това което говоримъ е, че ние имаме такъвъ първосвещеникъ който [а]седна отдѣсно на величествения прѣстолъ на небесата, (2) служитель [б]на светилището и [в]на истинната скиния която е Господь въздигналъ, а не человѣкъ. (3) Защото [г]всѣки първосвещеникъ се поставя да принося дарове и жъртви; за това, нуждно [д]е да има и той нѣщо което да принося. (4) Понеже ако бѣше на земята не щѣше нито да е свещеникъ, защото има свещеници които приносятъ даровете по закону, (5) които служатъ въ образъ и [е]сѣнка на небеснитѣ, както бѣ открито Моисею когато щѣше да направи скинията; защото [ж]«Гледай,» казва, «да направишъ всичкото по образа който ти бѣ показанъ на горета.» (6) Но сега *Христосъ* [з]улучи толкозъ по-прѣвъзходно служение споредъ колкото е и ходатай на по-добъръ завѣтъ който е узаконенъ на по-добри обѣщания. (7) [и]Защото, ако бѣше онзи първиятъ завѣтъ безъ недостатъкъ, не би се искало мѣсто за втория. (8) Защото, като ги укорява, казва: [к]«Ето, идатъ дни, казва Господь, и ще направя новъ завѣтъ съ дома Израилевъ и съ дома Юдинъ; (9) не по завѣта който направихъ съ отцитѣ имъ въ деня когато ги хванахъ за рѫка да ги изведа отъ земята Египетска; защото тѣ не устояха въ завѣта ми, и азъ не радихъ за тѣхъ, казва Господь. (10) Защото [л]този е завѣтътъ който ще завѣщая съ дома Израилевъ слѣдъ онѣзи дни, казва Господь: Ще вложа моитѣ закони въ ума имъ, и ще ги напиша на сърдцата имъ, и [м]ще имъ бѫда Богъ, и тѣ ще ми бѫдатъ народъ; (11) и [н]нѣма да учи всѣки ближния си и всѣки брата си и да му казва: Познай Господа, защото тѣ всички ще ме познаятъ отъ малъкъ до голѣмъ; (12) защото ще бѫда милостивъ на тѣхнитѣ неправди, [о]и грѣховетѣ имъ и беззаконията имъ нѣма вече да помена.» (13) А като [п]казва «новъ,» овехти първия. А което овехтѣва и остарѣва, то е близу до унищожение.

ГЛАВА 9.

И първиятъ завѣтъ имаше постановления

л Дѣян. 13;39. Рим. 3;20,21,28. 8;3. Гал. 2;16. Гл. 9;9.
м Гл. 6;18. 8;6.
н Рим. 5;2. Ефес. 2;18. 3;12. Гл. 4;16. 10;19.
о Псал. 110;4.
п Гл. 8;6. 9;15. 12;24.
р Рим. 8;34. 1 Тим. 2;5. Гл. 9;24. 1 Иоан. 2;1.
с Гл. 4;15.
т Ефес. 1;20. 4;10.
Гл. 8;1.
у Лев. 9;7. 16;6,11. Гл. 5;3. 9;7.
ф Лев. 16;15.
х Рим. 6;10. Гл. 9;12,28. 10;12.
ц Гл. 5;1,2.
ч Гл. 2;10. 5;9

—

а Ефес. 1;20. Кол. 3;1
Гл. 1;3. 10;12. 12;2.
б Гл. 9;8,12,24.
в Гл. 9;11.
г Гл. 5;1.
д Ефес. 5;2. Гл. 9;14.
е Кол. 2;17. Гл. 9;23. 10;1.
ж Изх. 25;40. 26;30. 27;8. Числа 8;4. Дѣян. 7;44.
з 2 Кор. 3;6,8,9. Гл. 7;22.
и Гл. 7;11,18.
к Иер. 31;31-34.
л Гл. 10;16.
м Зах. 8;8.
н Иса. 54;13. Иоан. 6;45. 1 Иоан. 2;27.
о Рим. 11;27. Гл. 10;17.
п 2 Кор. 5;17.

за богослужение и [а]светилище земно. (2) [б]Защото се направи скиния, първата, [в]въ която бѣше и [г]свѣтилникътъ, и [д]трапезата, и прѣдложението на хлѣбоветѣ; която се казва Светая. (3) А [е]задъ втората завѣса *имаше* скиния която се казваше Светая Светихъ, (4) която имаше златна кадилница, и [ж]ковчега на завѣта отъ всѣкждѣ обкованъ съ злато, дѣто бѣ златната [з]стомна която имаше манната, и [и]жезъла Аароновъ който процъвтѣ, и [к]плочитѣ на завѣта; (5) и [л]надъ него имаше херувими на славата които осѣняваха очистилището; за които не е *нужда* сега да говоримъ подробно. (6) И като бѣха тѣзи така направени, въ първата скиния [м]влѣзваха всѣкога свещеницитѣ да съвършаватъ богослужението; (7) а въ втората [н]еднъжъ въ годината *влѣзваше* първосвещеникътъ самъ, не безъ кръвь, [о]която приносяше за себе си и за народнитѣ отъ невѣдѣние грѣхове. (8) Съ това [п]показваше Духъ Светий [р]че пжтьтъ за въ светилището не се е явилъ докле стоеше още първата скиния, (9) която бѣше подобие за тогашното врѣме въ което се приносяха дарове и жъртви; [с]които не можеха да направятъ съвършенъ по съвѣсть тогозъ който служеше, (10) *и които състоеха* само [т]въ ядене и пиене и [у]въ разни омивания и [ф]плътски постановления, установени до врѣмето на поправянето. (11) А когато Христосъ, [х]първосвещеникъ [ц]на бждещитѣ добрини, дойде, [ч]прѣзъ по-голѣмата и по-съвършената скиния която не бѣ съ ржка правена, сирѣчь, не отъ таквазъ направа, (12) нито [ш]съ кръвь отъ козли и отъ телци, но [щ]съ собствената си кръвь [ъ]влѣзе единъ пжть въ светилището и [ь]придоби вѣчно изкупване. (13) Защото [ѣ]ако кръвьта отъ юнци и отъ козли [ю]и пепельтъ отъ юница съ който се поръсваха оскверненитѣ освещава за чистотата на плътьта, (14) колко повече [я]кръвьта на Христа, [ѫ]който чрѣзъ Духа вѣчнаго [ѭ]принесе себе си непороченъ Богу, [а]ще очисти съвѣстьта ви [б]отъ мъртви дѣла [в]за да служите на Бога живаго! (15) И [г]за това той [д]е ходатай на новъ завѣтъ, [е]да би, чрѣзъ смъртьта която стана за изкупване на прѣстжпленията които *станаха* въ първия завѣтъ, да [ж]взематъ призванитѣ обѣщанието на вѣчното наслѣдие. (16) Защото дѣто има завѣщание трѣбва да стане и смъртьта на завѣщателя. (17) Защото [з]завѣщанието е дѣйствително слѣдъ смъртьта на умрѣлитѣ, понеже никога нѣма сила доклѣ живѣе завѣщательтъ. (18) [и]За това, нито първиятъ *завѣтъ*, бѣ утвърденъ безъ кръвь. (19) Защото като прочете Моисей всѣка заповѣдь отъ закона прѣдъ всичкия народъ [к]взе кръвьта на телцитѣ и на козлитѣ, [л]съ вода и червена вълна и исопъ, та поръси и самата книга и всичкия народъ, (20) и казваше: [м]«Това е кръвьта на завѣта който ви завѣща Богъ.» (21) [н]Подобно и скинията и всичкитѣ служебни сждове поръси съ кръвьта. (22) И по закону почти всичко съ кръвь се очистя; и [о]безъ кръвопролитие прощение не бива. (23) И тъй, нужда бѣше [п]образитѣ на небеснитѣ да се очищаватъ съ тѣзи, а самитѣ небесни съ жъртви по-добри отъ тѣзи

[а] Изх. 25;8.
[б] Изх. 26;1.
[в] Изх. 62;35. 40;4.
[г] Изх. 25;31.
[д] Изх. 25;23,30. Лев. 24;5,6.
[е] Изх. 26;31,33. 40;3,21. Гл. 6;19.
[ж] Изх. 25;10. 26;33. 40;3,21.
[з] Изх. 16;33,34.
[и] Числа 17;10.
[к] Изх. 25;16,21. 34;29. 40;20. Втор. 10;2,5. 3 Цар. 8;9,21. 2 Лѣт. 5;10.
[л] Изх. 25;18,22. Лев. 16;2. 3 Цар. 8;6,7.
[м] Числа 28;3. Дан. 8;11.
[н] Изх. 30;10. Лев. 16;2,11,12,15,34. Ст. 25.
[о] Гл. 5;3. 7;27.
[п] Гл. 10;19,20.
[р] Иоан. 14;6.
[с] Гал. 3;21. Гл. 7;18,19. 10;1,11.
[т] Лев. 11;2. Кол. 2;16.
[у] Числа 19;7, и дрг.
[ф] Ефес. 2;15. Кол. 2;20. Гл. 7;16.
[х] Гл. 3;1
[ц] Гл. 10;1.
[ч] Гл. 8;2.
[ш] Гл. 10;4.
[щ] Дѣян. 20;28. Ефес. 1;7. Кол. 1;14. 1 Пет. 1;19. Отк. 1;5. 5;9.
[ъ] Зах. 3;9. Ст. 26,28. Гл. 10;10.
[ь] Дан. 9;24.
[ѣ] Лев. 16;14,16.
[ю] Числа 19;2, 17, и дрг.
[я] 1 Пет. 1;19. 1 Иоан. 1;7. Отк. 1;5.
[ѫ] Рим. 1;4. 1 Пет. 3;18.
[ѭ] Ефес. 5;2. Тит. 2;14. Гл. 7;27.
[а] Гл. 1;3. 10;22.
[б] Гл. 6;1.
[в] Лука 1;74. Рим. 6;13,22. 1 Пет. 4;2.
[г] 1 Тим. 2;5.
[д] Гл. 7;22. 8;6. 12;24.
[е] Рим. 3;25. 5;6. 1 Пет. 3;18.
[ж] Гл. 3;1.
[з] Гал. 3;15.
[и] Изх. 24;6, и дрг.
[к] Изх. 24;5,6,8. Лев. 16;14,15,18.
[л] Лев. 14;4,6,7,49, 51,52.
[м] Изх. 24;8. Мат. 26;28.
[н] Изх. 29;12,36. Лев. 8;15,19. 16;14-16,18,19.
[о] Лев. 17;11.
[п] Гл. 8;5.

(24) Защото [р]Христосъ не влѣзе въ светили-
ща съ ржка направени, които бѣха прѣобра-
зувания [с]на истинскитѣ, но въ самото небе,
[т]да се яви сега прѣдъ лицето Божие за насъ;
(25) нито за да приноси себе си много пжти,
както [у]първосвещеникътъ влѣзва въ светили-
щето всѣка година съ чужда кръвь, (26) (за-
щото тогазъ трѣбваше да пострада много пж-
ти отъ създание мира;) а [ф]сега единъжъ се
яви [х]въ свършването на вѣковетѣ да отнахне
грѣха чрѣзъ пожъртвуването на себе си.
(27) [ц]И както е опрѣдѣлено на человѣцитѣ
единъжъ да умратъ, а [ч]послѣ сждъ, (28) така
и [ш]Христосъ, понеже [щ]единъжъ биде прине-
сенъ за да дигне грѣховетѣ [ъ]на мнозина, ще
се яви втори пжть безъ грѣхъ [ь]на тѣзи
които го чакатъ за спасение.

ГЛАВА 10.

Защото законътъ, [а]като има сѣнка [б]на бж-
дещитѣ добрини, а не самия образъ на ве-
щитѣ, никога [в]не може [г]да направи съвър-
шени тѣзи които прихождатъ, съ иститѣ жър-
тви които приносятъ всѣка година непрѣстан-
но. (2) Понеже [-]иначе би прѣстанали да ги
приносятъ; защото жъртвоприносителитѣ, ед-
нъжъ очистени, не би имали вече никое
обличение на съвѣстьта за грѣхове; (3) [д]но
въ тѣзи *жъртви бива* всѣка година възпоми-
нание за грѣховетѣ. (4) Защото е [е]невъзможно
кръвь отъ юнци и отъ козли да отнема грѣ-
хове. (5) За това, когато влѣзваше въ све-
та, казва: [ж]«Жъртва и приношение не си
поискалъ, но приготвилъ си ми тѣло. (6) Все-
съжения и *приношения* за грѣхъ не ти сж
угодни. (7) Тогазъ рекохъ: Ето, ида (въ гла-
визната на книгата е писано за мене) да сто-
ря волята ти, о Боже.» (8) По-горѣ бѣ ре-
келъ: «Жъртва и приношение и всесъжения
и *приношения* за грѣхъ не си поискалъ,
нито ти сж угодни,» (които се приносятъ спо-
редъ закона;) (9) тогазъ рече: «Ето, ида да
сторя волята ти, о Боже.» Отнема първото
да постанови второто. (10) [з]Съ която воля сме
осветени [и]чрѣзъ приношението на тѣлото И-
сусъ Христово *принесено* единъ пжть. (11) И
всѣки священикъ стои та служи [к]всѣки день
и приноси много пжти иститѣ жъртви, [л]кои-
то не могатъ никога да отнематъ грѣхове;
(12) [м]но той, като принесе една жъртва за
грѣховетѣ, седна за винаги отдѣсно на Бога
(13) та чака [н]доклѣ се положатъ враговетѣ му
подножие на нозѣтѣ му. (14) Защото съ едно
приношение направи *единъжъ* за винаги [о]съ-
вършени освещаемитѣ. (15) А и Духъ Све-
тий свидѣтелствува намъ; защото, като рече
по-напрѣдъ: (16) [п]«Този е завѣтътъ който ще
имъ завѣщая слѣдъ онѣзи дни, казва Го-
сподь: Ще вложа законитѣ си въ сърдцата
имъ, и ще ги напиша въ умоветѣ имъ,»
(17) *прилага,* «И грѣховетѣ имъ и беззако-
нията имъ нѣма вече да помена.» (18) А дѣто
има прощение за тѣхъ нѣма вече приноше-
ние за грѣхъ.

(19) И тъй, братие, като имаме [р]дързно-
вение да влѣземъ [с]въ светилището чрѣзъ
кръвьта Исусова, (20) [т]прѣзъ новия и живия
пжть който е той отворилъ за насъ [у]прѣзъ
завѣсата, сирѣчь, плътьта си, (21) и *като и-
маме* великъ [ф]Священикъ надъ [х]Божия домъ,
(22) [ц]нека пристжпваме съ истинно сърдце
[ч]въ пълна вѣра, съ сърдца очистени [ш]отъ
лукава съвѣсть, и съ тѣло [щ]измито въ чиста
вода: (23) [ъ]нека държимъ непоколебимо испо-
вѣдването на надеждата, [ь]защото е вѣренъ

р Гл. 6;20.
с Гл. 8;2.
т Рим. 8;34. Гл. 7;25. 1 Иоан. 2;1.
у Ст. 7.
ф Ст. 12. Гл. 7;27. 10;10. 1 Пет. 3;18.
х 1 Кор. 10;11. Гал. 4;4. Ефес. 1;10.
ц Бит. 3;19. Екл. 3;20.
ч 2 Кор. 5;10. Отк. 20,12,13.
ш Рим. 6;10. 1 Пет. 3;18.
щ 1 Пет. 2;24. 1 Иоан. 3;5.
ъ Мат. 26;28. Рим. 5;15.
ь Тит. 2;13. 2 Пет. 3;12.

—

а Кол. 2;17. Гл. 8;5. 9;23.
б Гл. 9;11.
в Гл. 9;9.
г Ст. 14.
д Лев. 16;21. Гл. 9;7.
е Мих. 6;6,7. Гл. 9;13. Ст. 11.
ж Псал. 40;6, и др. 50;8, и дрг. Иса. 1;11. Иер. 6;20. Амосъ 5;21,22.
з Иоан. 17;19. Гл. 13;12.
и Гл. 9;12.
к Числа 28;3. Гл. 7;27.
л Ст. 4.
м Кол. 3;1. Гл. 1;3.
н Псал. 110;1. Дѣян. 2;35. 1 Кор. 15;25. Гл. 1;13.
о Ст. 1.
п Иер. 31;33,34. Гл. 8;10,12.
р Рим. 5;2. Ефес. 2;18. 3;12.
с Гл. 9;8,12.
т Иоан. 10;9. 14;6. Гл. 9;8.
у Гл. 9;3.
ф Гл. 4;14.
х 1 Тим. 3;15.
ц Гл. 4;16.
ч Ефес. 3;12. Як. 1;6.
ш Гл. 9;14.
щ Иез. 36;25. 2 Кор. 7;1.
ъ Гл. 4;14.
ь 1 Кор. 1;9. 10;13. 1 Сол. 5;24. 2 Сол. 3;3. Гл. 11

той който се обѣща; (24) и да се грижимъ единъ за другъ, да се поощряваме на любовь и на добри дѣла; (25) [ѳ]да не оставяме събирането си както иматъ обичай нѣкой си, но да се подканяме *единъ другъ*, [ю]и толко повече колкото виждате че [я]деньтъ наближава. (26) Защото, [ѧ]ако ние съгрѣшаваме самоволно [ѩ]откакъ сме познали истината, не остава вече жъртва за грѣхове, (27) но страшно нѣкое ожидание на сѫдъ, и [а]разяреиие на огъня който ще изпояде противницитѣ. (28) [б]Ако би нѣкой да се отрече отъ закона Моисеевъ, [в]при двама или трима свидѣтели умира безъ пожалване; (29) за [г]колко по-жестоко наказание, мислите, ще се удостои тозн който е потъпкалъ Сина Божия, и е [д]взималъ за скверна кръвьта на завѣта съ която е осветенъ, и е [е]укорилъ Духа на благодатьта! (30) Защото знаемъ тогози който е рекълъ: [ж]«Менѣ *принадлежи* отмъщението, азъ ще заплатя,» казва Господь; и пакъ: [з]«Господь ще сѫди своя народъ.» (31) [и]Страшно е да падне нѣкой въ рѫцѣтѣ на Бога живаго.

(32) [к]Докарвайте си още на умъ първитѣ дни въ които, [л]откакъ се просвѣтихте, прѣтърпѣхте [м]голѣма борба на страдания, (33) кога [н]опозорявани съ хули и скърби, [о]кога пъкъ като участвувахте на тѣзи които страдаха така. (34) Защото показахте състрадание [п]на моитѣ окови, и на радо сърдце [р]приехте разграбването на имота си като знаехте че [с]имате за себе си на небеса по-добъръ и траенъ имотъ. (35) И тъй, не напущайте дързновението си, [т]което има голѣмо въздаяние. (36) [у]Защото ви трѣбва търпѣние за да сторите волята Божия и [ф]да получите обѣщанието. (37) Защото [х]още твърдѣ малко врѣме *и* [ц]«ще дойде този който има да дойде, и не ще да се забави.» (38) [ч]«А праведниятъ отъ вѣрата ще живѣе;» и «ако се дръпне *нѣкой* назадъ, не ще да благоволи въ него душата ми.» (39) Ние обаче не сме [ш]отъ тѣзи които се дръпнуватъ назадъ къ погибель, но [щ]отъ тѣзи които вѣрватъ за спасение на душата.

ГЛАВА 11.

А вѣрата е осѫществуване на онѣзи нѣща за които се надѣемъ, *и* изявление на [а]нѣща които не се виждатъ. (2) Защото [б]чрѣзъ нея бидоха засвидѣтелствувани староврѣменнитѣ.

(3) Съ вѣра разумѣваме че [в]свѣтътъ биде създаденъ съ словото Божие, щото отъ неявляеми станаха видимитѣ.

(4) Съ вѣра [г]Авелъ принесе Богу жъртва по-добра отъ Каиновата, чрѣзъ която биде засвидѣтелствуванъ че е праведенъ, понеже Богъ даде свидѣтелство за даровете му; и чрѣзъ нея и слѣдъ смъртьта си [д]още говори.

(5) Съ вѣра Енохъ бѣ [е]прѣселенъ да не види смърть, и не се намѣрваше защото го прѣсели Богъ; понеже прѣди прѣселението му засвидѣтелствуванъ бѣ че е благоугодилъ Богу. (6) А безъ вѣра не е възможно да угоди нѣкой *Богу;* защото който прихожда при Бога трѣбва да повѣрва че има *Богъ,* и че той бива мъздовъздатель на тѣзи които го търсятъ.

(7) Съ вѣра [ж]Ное, увѣдоменъ отъ Бога за нѣща които не бѣха още видими, убоя се, и [з]направи ковчегъ за спасение на дома си; чрѣзъ която осѫди свѣта и стана наслѣдникъ [и]на правдата която е отъ вѣрата.

ѳ Дѣян.2;42. Юд.19.
ю Рим.13;11.
я Фил.4;5. 2 Пет.3;9,11,14.
ѧ Числа 15;30. Гл.6;4.
ѩ 2 Пет.2;20,21.
а Иез.36;5. Соф.1;18. 3;8. 2 Сол.1;8. Гл.12;29.
б Гл.2;2.
в Втор.17;2-6. 19;15. Мат.18;16. Иоан.8;17. 2 Кор.13;1.
г Гл.2;3. 12;25.
д 1 Кор.11;29. Гл.13;20.
е Мат.12;31,32. Ефес.4;30.
ж Втор.32;35. Рим.12;19.
з Втор.32;36. Псал.50;4. 135;14.
и Лука 12;5.
к Гал.3;4. 2 Иоан.8.
л Гл.6;4.
м Фил.1;29,30. Кол.2;1.
н 1 Кор.4;9.
о Фил.1;7. 4;15. 1 Сол.2;14.
п Фил.1;7. 2 Тим.1;16.
р Мат.5;12. Дѣян.5;41. Як.1;2.
с Мат.6;20. 19;21. Лука 12;33. 1 Тим.6;19.
т Мат.5;12. 10;32.
у Лука 21;19. Гал.6;9. Гл.12;1.
ф Кол.3;24. Гл.9;15. 1 Пет.1;9.
х Лука 18;8. 2 Пет.3;9.
ц Ав.2;3,4.
ч Рим.1;17. Гал.3;11.
ш 2 Пет.2;20,21.
щ Дѣян.16;30,31. 1 Сол.5;9. 2 Сол.2;14.

—

а Рим.8;24,25. 2 Кор.4;18. 5;7.
б Ст.39.
в Бит.1;1. Псал.33;6. Иоан.1;3. Гл.1;2. 2 Пет.3;5.
г Бит.4;4. 1 Иоан.3;12.
д Бит.4;10. Мат.23;35. Гл.12;24.
е Бит.5;22,24.
ж Бит.6;13,22.
з 1 Пет.3;20.
и Рим.3;22. 4;13. Фил.3;9.

(8) Съ вѣра послуша [ж]Авраамъ когато се
призоваваше да излѣзе *и отиде* на мѣстото
което имаше да вземе въ наслѣдие, и излѣзе
безъ да знае дѣ отхожда. (9) Съ вѣра се за-
сели въ обѣщаната земя както въ чужда, и
[з]живѣеше въ шатри съ Исаака и Якова, [и]съ-
наслѣдницитѣ на истото обѣщание. (10) Защо-
то очакваше [н]града който има основания, [о]на
който художникъ и създатель е Богъ.

(11) Съ вѣра и [п]сама Сарра прие сила да
зачне, и като бѣше [р]прѣминала възрастьта
си роди, понеже позна [с]за вѣренъ тогозъ
който се обѣща. (12) За това, и отъ едного
человѣка, а и той [т]замъртвѣлъ, народиха се
множество [у]колкото звѣздитѣ на небето, и ка-
то пѣсъка който е покрай морето който не
може да се прѣброи.

(13) Всички тѣзи въ вѣра умрѣха [ф]безъ да
приематъ обѣщанията, но отъ [х]далечъ ги ви-
дѣха, и увѣриха се, и поздравиха *ги,* като
[ц]изповѣдаха че сѫ странни и пришелци на
земята. (14) Защото които така говорятъ [ч]по-
казватъ че търсятъ отечество. (15) И ако по-
мнѣха онова отъ което бѣха излѣзли памѣ-
ряли биха врѣме да се върнатъ. (16) Но сега
желаятъ едно по-добро, сирѣчь, небесното
отечество; за това Богъ не се срамува за
тѣхъ да се [ш]казва тѣхенъ Богъ; защото имъ
приготви [щ]градъ.

(17) Съ вѣра [ъ]Авраамъ, когато го опитваше
Богъ, принесе Исаака *жъртва,* и [ь]едино-
родния си приносяше този който прие обѣ-
щанията, (18) комуто бѣше се рекло: [ѣ]«Въ
Исаака ще ти се наименува сѣме;» (19) като
си помисли че [ю]Богъ може да възкръсява и
отъ мъртви, — отъ дѣто по единъ начинъ *на
възкресение* го и прие назадъ.

(20) Съ вѣра [я]Исаакъ благослови Якова и
Исава за това което имаше да стане.

(21) Съ вѣра Яковъ като бѣше на умиране
[ѧ]благослови всѣкиго отъ синоветѣ Иосифови,
«и [ѩ]поклони се *като се подпрѣ* на края на
тоягата си.»

(22) Съ вѣра [а]Иосифъ на умиране прѣд-
извѣсти за излѣзването да синоветѣ Израиле-
ви, и поржча за коститѣ си.

(23) Съ вѣра, откакъ се роди [б]Моисей, ро-
дителитѣ му криха го три мѣсеца защото ви-
дѣха прѣкрасно дѣтето; и не се убояха отъ
царското [в]повелѣние.

(24) Съ вѣра [г]Моисей като дойде на въз-
расть отказа се да се нарича синъ на Фа-
раоновата дъщеря, (25) и [д]прѣдпочете по-до-
брѣ да злостражда съ народа Божий, а не
да има кратковрѣменно наслаждение на грѣха,
(26) като разсѫди че [е]поношението за Христа
е по-голѣмо богатство отъ Египетскитѣ съкро-
вища; защото гледаше на *бѫдещето* [ж]въздо-
въздаяние. (27) Съ вѣра [з]остави Египетъ безъ
да се убои отъ гнѣва царевъ; защото утърпѣ
[и]като чо гледаше Невидимаго. (28) Съ вѣра
[к]направи пасхата и поръскването съ кръвь-
та, да ги не докачи този който погубваше
първороднитѣ.

(29) Съ вѣра [л]прѣминаха Червено Море
както по сухо, на което като се опитаха и
Египтянитѣ издавиха се.

(30) Съ вѣра [м]паднаха стѣнитѣ Иерихон-
ски слѣдъ седмодневно около тѣхъ обика-
ляние.

(31) Съ вѣра Раавъ [н]блудница не погина
наедно съ тѣзи които се съпротивиха, като
прие [о]съгледателитѣ съ миръ.

(32) И какво още да говора? защото не ще
ми постигне врѣме да приказвамъ за [п]Гедео-
на и [р]Варака и [с]Самсона и [т]Иефтае, за [у]Да-
вида още и [ф]Самуила и пророцитѣ; (33) кои-
то съ вѣра побѣдиха царства, работиха правда,

ж Бит. 12,1,4. Дѣян. 7;2-4.
з Бит. 12;8. 13;3,18. 18;1,9.
и Гл. 6;17.
н Гл. 12;22. 13;14.
о Гл. 3;4. Отк. 21;2,10.
п Бит. 17,19. 18;11,14. 21;2.
р Вижъ Лука 1;36.
с Рим. 4;21. Гл. 10;23.
т Рим. 4;19.
у Бит. 22;17. Рим. 4;18.
ф Ст. 39.
х Иоан. 8;56. Ст. 27.
ц Бит. 23;4. 47;9. 1 Лѣт. 29;15. Псал 39;12. 119;19. 1 Пет. 1;17 2;11.
ч Гл. 13;14.
ш Изх. 3;6,15. Мат. 22;32. Дѣян. 7;32.
щ Фил. 3;20. Гл. 13;14.
ъ Бит. 22;1,9
ь Як. 2;21.
ѣ Бит. 21;12. Рим. 9;7.
ю Рим. 4,17,19,21.
я Бит. 27;27,39.
ѧ Бит. 48;5,16,20.
ѩ Бит. 47;31.
а Бит. 50;24,25. Изх. 13;19.
б Изх. 2;2. Дѣян. 7;20.
в Изх. 1;16,22.
г Изх. 2;10,11.
д Псал. 84,10.
е Гл. 13,13.
ж Гл. 10,35.
з Изх. 10;28,29. 12;37. 13;17,18.
и Ст. 13.
к Изх. 12;21, и друг.
л Изх. 14;22,29.
м Ис Нав. 6;20.
н Ис. Нав. 6;23. Як. 2;25.
о Ис. Нав. 2;1.
п Сѫд. 6;11.
р Сѫд 4,6.
с Сѫд 13;24.
т Сѫд. 11;1. 12;7.
у 1 Цар 16;1,13. 17;45.
ф 1 Цар. 1;20. 12;20.

[ш]сполучиха обѣщания, [щ]затулиха уста на лъ-
вове, (34) [ч]угасиха сила огнена, [ша]избѣгнаха
отъ острото на ножа, замогнаха се [ща]отъ бо-
лести, станаха силни на бой, [ъ]обърнаха въ
бѣгъ чужди войски. (35) [ь]Приеха жени мър-
твитѣ си възкръснали; а други бѣха [ѣ]мжче-
ни като не рачиха да приематъ изкупването,
за да получатъ по-добро възкресение. (36) Дру-
ги пъкъ прѣтеглиха присмѣхи и биения, а
още и [ю]окови и тъмници; (37) съ [я]камѣне
бидоха убити, съ трионъ прѣтрити, съ мжки
мжчени, съ ножъ заклани умрѣха, [ѧ]скитаха
се въ овчи и [ѫ]въ козии кожи, и търпѣха
оскждность, бѣдствия, и злострадания; (38) (тѣ
за които свѣтътъ не бѣ достоенъ) скитаха се
по пустинитѣ, по горитѣ, [а]по пещеритѣ и
пропаститѣ на земята. (39) И всички тѣзи, [б]а-
ко и да приеха *добро* свидѣтелство чрѣзъ вѣ-
ра, не получиха обѣщанието; (40) защото Богъ
прѣдусмотри нѣщо [в]по-добро за насъ, за [г]да
не постигнатъ въ съвършенство безъ насъ.

ГЛАВА 12.

Слѣдователно и ние, като сме обиколени
отъ толкъвъ облакъ свидѣтели, [а]да отхвър-
лимъ всѣка тегота и грѣха който *ни* лесно
сплита, и [б]съ търпѣние [в]да тичаме на прѣд-
лежащето намъ поприще, (2) като гледаме на
Исуса, началника и съвършителя на вѣрата,
[г]който заради прѣдлежащата нему радость
прѣтърпѣ кръстъ като прѣзрѣ срама, и [д]се-
дна отдѣсно на прѣстола Божий. (3) [е]Защото
мислете за тогозъ който прѣтърпѣ на себе си
таквозъ противорѣчие отъ грѣшнитѣ, за [ж]да
ви не дотегнува и да не бивате слабодушни.
(4) [з]Не сте се съпротивили още до кръвь
като се борите срѣщу грѣха. (5) И забравили
сте увѣщанието което ви говори както на си-
нове *и казва:* [и]«Сине мой, не прѣзирай на-
казанието Господне, нито да ослабѣвашъ кога
те обличава; (6) защото [к]когото Господь обы-
ча наказва *го*, и бие всѣкиго сина когото
приима.» (7) [л]Ако търпите наказание, Богъ
се докарва съ васъ като съ синове; защото
кой синъ е когото не наказва баща *му?*
(8) Ако ли сте безъ наказание [м]на което
всички участвуваха, то сте прѣлюбодѣйчища,
а не синове. (9) Освѣнъ това, бащитѣ си но
плъть имахме наказатели, и почитахме *ги;*
не щемъ ли се повече покори [н]Отцу на ду-
ховетѣ и да живѣемъ? (10) Защото тѣ за мал-
ко врѣме сж *ни* наказвали споредъ каквото
имъ е било угодно, а той, за *наша* полза, [о]да
станемъ съучастници на неговата светость.
(11) И всѣко наказание по настоещемъ не се
вижда да е на радость, но на скърбь; а по-
слѣ приноси миренъ плодъ отъ правда [п]за
тѣзи които сж обучени чрѣзъ него. (12) За
това, [р]«стегнете ослабналитѣ ржцѣ и разсла-
бенитѣ колѣнѣ,» (13) и [с]«направете на нозѣтѣ
си прави пжтища,» за да не сѐ изкриви хро-
мото, [т]но повече да изцѣлѣе. (14) [у]Търсете
миръ съ всички, и светость, [ф]безъ която ни-
кой нѣма да види Господа; (15) и [х]гледайте
[ц]да не би да е лишенъ нѣкой отъ Божията
благодать; [ч]да не би изникналъ горчивъ нѣ-
кой корень и да ви докара поврѣда, и да се
не заразятъ мнозина отъ него; (16) [ш]да не
би да е нѣкой блудникъ или нечистъ, както

[ш] 2 Цар. 7;11, и дрг.
[щ] Сжд. 14;5,6. 1 Цар. 17;34,35. Дан. 6;22.
[ч] Дан. 3;25.
[ша] 1 Цар. 20;1. 3 Цар. 19;3. 4 Цар. 6;16.
[ща] 4 Цар. 20;7, и дрг. Иовъ 42:10. Псал. 6;8.
[ъ] Сжд. 15;8,15. 1 Цар. 14;13, и дрг. 17;51,52. 2 Цар. 8;1, и дрг.
[ь] 3 Цар. 17;22. 4 Цар. 4;35.
[ѣ] Дѣян. 22;25.
[ю] Бит. 39;20. Иер. 20;2. 37;15.
[я] 3 Цар. 21;13. 2 Лѣт. 24;21. Дѣян. 7;58. 14;19.
[ѧ] 4 Цар. 1;8. Мат. 3;4.
[ѫ] Зах. 13;4.
[а] 3 Цар. 18;4. 19;9.
[б] Ст. 2,13.
[в] Гл. 7;22. 8;6.
[г] Гл. 5;9. 12;23. Отк. 6;11.

—

[а] Кол. 3;8. 1 Пет. 2;1.
[б] 1 Кор. 9;24. Фил. 3;13,14.
[в] Рим. 12:12. Гл. 10;36.
[г] Лука 24:26. Фил. 2;8, и дрг. 1 Пет. 1;11.
[д] Псал. 110;1. Гл. 1;3, 13. 8;1. 1 Пет. 3;22.
[е] Мат. 10;24,25. Иоан. 15;20.
[ж] Гал. 6;9.
[з] 1 Кор. 10;13. Гл. 10;32-34.
[и] Иовъ 5;17. Прит. 3;11.
[к] Псал 94;12. 119;75. Прит. 3;12. Як. 1;12. Отк. 3;19.
[л] Втор. 8;5. 2 Цар. 7;14. Прит. 13;24. 19;18. 23;13.
[м] Псал. 73;15. 1 Пет. 5;9.
[н] Числа 16;22. 27;16. Иовъ 12;10. Екл. 12;7. Иса. 42;5. 57;16. Зах. 12;1.
[о] Лев. 11;44. 19;2. 1 Пет. 1;15,16.
[п] Як. 3;18.
[р] Иовъ 4;3,4. Иса. 35;3.
[с] Прит. 4;26,27.
[т] Гал. 6;1.
[у] Псал. 34;14. Рим. 12;18. 14;19. 2 Тим. 2;22.
[ф] Мат. 5;8. 2 Кор. 7;1. Ефес. 5;5.
[х] 2 Кор. 6;1.
[ц] Гал. 5;4.
[ч] Втор. 29;18. Гл. 3;12.
[ш] Ефес. 5;3. Кол. 3;5. 1 Сол. 4;3.

Исавъ, [щ]който за едно ястие продаде първо-
родството си; (17) понеже знаете че и насе-
тнѣ когато [ъ]искаше да наслѣди благословението
отхвърленъ бѣ, защото [ь]не намѣри мѣсто за
покаяние у *баща си* ако и да го потърси
съ сълзи.

(18) Защото вие не сте пристѫпили [ѣ]до го-
ра осязаема и разгорена съ огънь, и до тъма,
и мракъ, и буря, (19) и до тржбенъ звукъ и
гласъ на думи, който *гласъ* тѣзи що чуха
[ю]примолиха се да имъ се не говори вече сло-
во; (20) (защото не стърпѣваха това що *имъ*
се повелѣваше, че: [я]«И животно ако би да
се допре до горага, съ камене ще бѫде
убито, [или съ стрѣла устрѣлено;»] (21) [ѫ]и
толкова страшно бѣ видимото *щото* Моисей
рече: «Много съмъ уплашенъ и разтрепе-
ранъ;») (22) но пристѫпихте [ѭ]до горага Си-
онъ, и [а]до града на Бога живаго, небесния
Ерусалимъ, и [б]до безчетни ангели, (23) при
тържеството и църквата на [в]първороднитѣ
които сѫ [г]написани на небеса, и при Бога
[д]Сѫдника на всичкитѣ, и при духоветѣ на
праведнитѣ [е]които сѫ стигнали до съвършен-
ството, (24) и при Исуса Ходатая на [ж]новия
завѣтъ, и [з]при кръвьта на поръсването която
говори по-добрѣ [и]отъ Авелевата.

(25) Внимавайте да не прѣзрите тогози който
то говори; защото, [к]ако тѣ не избѣгнаха *отъ
наказанието* като прѣзрѣха тогози който *имъ*
говорѣше на земята, колко повече не *щемъ
избѣгна* ние ако се отвърнемъ отъ тогози
който *говори* отъ небеса; (26) [л]на когото гла-
сътъ разклатя земята тогазъ, а сега се обѣща
и рече: «Още единъжъ азъ ще поклатя, не
току земята, но и небето.» (27) А това [м]«Още
единъжъ» знаменува [н]прѣмѣстването на тѣзи
нѣща които се колебаятъ като що сѫ напра-
вени, за да останатъ тѣзи които се не коле-
баятъ. (28) За това, понеже приимаме царство
което се не колебае, трѣбва да имаме благо-
датьта чрѣзъ която да служимъ Богу благо-
приятно съ почесть и благоговѣние; (29) за-
щото [о]Богъ нашъ е огънь поядающъ.

ГЛАВА 13.

[а]Братолюбието да прѣбѫдва. (2) [б]Странно-
любието не забравяйте; понеже чрѣзъ него
[в]нѣкои *безъ* да знаятъ угостили сѫ ангели.
(3) [г]Помнете запрѣнитѣ като че сте съ тѣхъ
наедно запрѣни, злострадающитѣ като що сте
и вие въ тѣло. (4) Женитбата е честна у всич-
ки, и леглото непорочно; а [д]блудницитѣ и
прѣлюбодѣйтѣ Богъ ще сѫди. (5) Да не е сре-
бролюбиво поведението *ви;* [е]доволствувайте
се съ каквото имате, защото той рече: [ж]«Нѣ-
ма да те оставя нито да те забравя;» (6) така
щото ние съ дързновение да казваме: [з]«Го-
сподь ми е помощникъ, и нѣма да се убоя
какво ще ми стори человѣкъ.» (7) [и]Помену-
вайте наставницитѣ ваши които сѫ ви гово-
рили словото Божие; и като имате прѣдъ очи
сетнината на тѣхната обхода [к]подражавайте
вѣрата имъ.

(8) Исусъ Христосъ *е* [л]истиниятъ вчера и днесъ
и въ вѣки. (9) [м]Не се увличайте слѣдъ разни
и странни учения; защото е добро съ благо-
датъ да се укрѣпява сърдцето, а [н]не съ ястия,
въ които тѣзи що сѫ ходили не сѫ се пол-
зували. (10) [о]Имаме олтарь отъ който нѣматъ
власть да ядатъ служителитѣ на скинията.

щ Бит.25;33.
ъ Бит.27;34,36,38.
ь Гл.6;6.
ѣ Изх.19;12,18,19. 20;18. Втор.4;11. 5;22. Рим.6;14. 8;15. 2Тим.1;7.
ю Изх.20;19. Втор. 5;5,25. 18;16.
я Изх.19;13.
ѫ Изх.19;16. [21;2,10.
ѭ Гал.4;26. Отк.3;12.
а Фил.3;20.
б Втор.33;2. Псал. 68;17. Юд.14.
в Изх.4;22. Як.1;18. Отк.14;4.
г Лука10;20. Фил. 4;3. Отк.13;8. [94;2.
д Бит.18;25. Псал.
е Фил.3;12. Гл.11;40.
ж Гл.8;6. 9;15.
з Изх.24;8. Гл.10;22. 1Пет.1;2.
и Бит.4;10. Гл.11;4.
к Гл.2;2,3. 3;17. 10;28,29.
л Изх.19;18.
м Аг.2;6.
н Псал.102;26. Мат. 24;35. 2Пет.3;10. Отк.21;1.
о Изх.24;17. Втор. 4;24. 9;3. Псал.50;3. 97;3. Иса.66;15. 2Сол.1;8. Гл.10;27.—

а Рим.12;10. 1Сол. 4;9. 1Пет.1;22. 2;17. 3;8. 4;8. 2Пет.1;7. 1Иоан. 3;11, и дрг. 4;7,20,21.
б Мат.25;35. Рим. 12;13. 1Тим.3;2. 1Пет.4;9.
в Бит.18;3. 19;2.
г Мат.25;36. Рим. 12;15. 1Кор.12;26. Кол.4;18. 1Пет.3;8.
д 1Кор.6;9. Гал. 5;19,21. Ефес.5;5. Кол.3;5,6. Отк. 22;15.
е Мат.6;25,34. Фил.4;11,12. 1Тим.6;6,8.
ж Бит.28;15. Втор. 31;6,8. Ис.Нав.1;5. 1Лѣт.28;20. Псал. 37;25.
з Псал.27;1. 56;4, 11,12. 118;6.
и Ст.17.
к Гл.6;12.
л Иоан.8;58. Гл. 1;12. Отк.1;4.
м Ефес.4;14. 5;6. Кол.2;4,8. 1Иоан.4;1.
н Рим.14;17. Кол. 2;16. 1Тим.4;3.
о 1Кор.9;13. 10;18.

(11) Защото [н]на животнитѣ на които кръвьта
първосвещеникътъ вноси въ светилището за
грѣховетѣ, тѣхнитѣ тѣлеса изгоряватъ се вънъ
отъ стана. (12) Заради това, Исусъ, за да осве-
ти народа чрѣзъ собствената си кръвь, [р]вънъ
отъ вратата *градски* пострада. (13) И тъй, да
излѣзваме *и ние* къмъ него вънъ отъ стана
и да носимъ неговото [с]поруганне. (14) [т]Защо-
то нѣмаме тука постоянъ градъ, но бѫдещия
търсимъ. (15) [у]За то, чрѣзъ него да принося-
ме [ф]Богу непрѣстанно жъртва на хваление,
сирѣчь, [х]плодъ отъ устни които изповѣдватъ
неговото име. (16) А благодѣянието и спомо-
ществованието [ц]недѣйте забравя; защото [ч]та-
квизи жъртви сѫ благоугодни Богу.

(17) [ш]Бѫдете послушни и покорявайте се на
вашитѣ наставници; защото [щ]тѣ бодърству-
ватъ за вашитѣ души както що иматъ да да-
датъ отвѣтъ; за да правятъ това *бодърству-
ване* съ радость, а не съ въздишане; защото
това не е полезно за васъ. (18) [ъ]Молете се за
насъ; защото сме увѣрени че имаме [ь]добра
съвѣсть, и искаме да се обхождаме въ всичко
добрѣ. (19) А [ѣ]повече ви се моля да правите
това за да се върна по-скоро при васъ.

(20) А [ю]Богъ на мира [я]който е въздигналъ
отъ мъртвитѣ великаго чрѣзъ [ѫ]кръвьта на
вѣчния завѣтъ [ѭ]Пастиря на овцитѣ, Госпо-
да нашего Исуса, (21) дано [а]ви направи съ-
вършени въ всѣко добро дѣло за да правите
неговата воля, като [б]дѣйствува въ насъ това
което е благоугодно прѣдъ него чрѣзъ Исуса
Христа, [в]комуто да бѫде слава въ вѣки вѣ-
ковъ. Аминъ.

(22) И моля ви се, братие, да ви не бѫде
тежко словото на увѣщанието; защото [г]на къ-
со ви писахъ. (23) Знайте че *нашиятъ* [д]братъ
Тимотей е [е]пуснатъ, съ когото, ако дойде
скоро, ще ви видя. (24) Поздравете всичкитѣ
ваши [ж]наставници и всичкитѣ светии. По-
здравяватъ ви тѣзи които сѫ отъ Италия.
(25) [з]Благодать да бѫде съ всички васъ. Аминъ.

н Изх. 29;14. Лев. 4;11,12,21. 6;30. 9;11. 16;27. Числа 19;3.
р Иоан. 19;17,18. Дѣян. 7;58.
с Гл. 11;26. 1 Пет. 4;14.
т Мих. 2;10. Фил. 3;20. Гл. 11;10,16. 12;22.
у Ефес. 5;20. 1 Пет. 2;5.
ф Лев. 7;12. Псал. 50;14,23. 69;30,31. 107;22. 116;17.
х Осия 14;2.
ц Рим. 12;13.
ч 2 Кор. 9;12. Фил. 4;18. Гл. 6;10.
ш Фил. 2;29. 1 Сол. 5;12. 1 Тим. 5;17. Ст. 7.
щ Иез. 3;17. 33;2,7. Дѣян. 20;26,28.
ъ Рим. 15;30. Ефес. 6;19. Кол. 4;3. 1 Сол. 5;25. 2 Сол. 3;1.
ь Дѣян. 23;1. 24;16. 2 Кор. 1;12.
ѣ Филим. 22.
ю Рим. 15;33. 1 Сол. 5;23.
я Дѣян. 2;24,32. Рим. 4;24. 8;11. 1 Кор. 6;14. 15;15. 2 Кор. 4;14. Гал. 1;1. Кол 2;12. 1 Сол. 1;10. 1 Пет. 1;21.
ѫ Зах. 9;11. Гл. 10;29.
ѭ Иса. 40;11. Иез. 34;23. 37;24. Иоан. 10;11,14. 1 Пет. 2;25. 5;4.
а 2 Сол. 2;17. 1 Пет. 5;10.
б Фил. 2;12.
в Гал. 1;5. 2 Тим. 4;18. Отк. 1;6.
г 1 Пет. 5;12.
д 1 Сол. 3;2.
е 1 Тим. 6;13.
ж Ст. 7,17.
з Тит 3;15.

ОТКРОВЕНИЕТО

НА

Светаго Иоанна Богослова.

ГЛАВА 1

Откровение Иисус Христово, [а]което му да-
де Бог да покаже на рабите си онова [б]кое-
то има скоро да бъде: и яви [в]проводи и из-
ясни чрез ангела си на своя раб Иоанна,
(2) [г]който засвидетелствува словото Божие, и сви-
детелството Иисус Христово, и [д]колкото е ви-
дял. (3) [е]Блажен който прочита и които слу-
шат думите на това пророчество и пазят
което е писано в него. защото [ж]времето е
близу.
(4) Иоанн на седемте църкви които са в
Азия: Благодат вам и мир от онзи
[з]който е, и [и]който е бил, и който иде, и
[і]от седемте духове които са пред престола
негов, (5) и от Иисуса Христа който е вер-
ний свидетел, [л]първороден от мър-
твите, и [м]началник над царете на земя-
та. [н]На тогози който е възлюбил нас, [о]и
омил ни е от греховете ни с кръвта си,
(6) и [п]който е направил нас царе и свя-
щенници Богу и Отцу своему, [р]на него да бъ-
де слава и държава във веки веков. Амин.
(7) [с]Ето, иде с облаците; и ще го види всяко
око, [т]и онези които го прободоха, и ще рида-
ят за него всичките колена земни. Ей,
Амин. (8) [у]Аз съм Алфа и Омега, начало
и конец, казва Господ който е, и [ф]който е
бил, и който иде, Вседържител.
(9) Аз Иоанн който съм и брат ваш и
[х]съучастник в скърбите и [ц]в царството и
в търпението Иисус Христово, бях на о-
строва наречен Патмос [ч]за словото Бо-
жие и за свидетелството Иисус Христово.
(10) [ш]В [щ]неделний ден [ъ]бидох в исступле-
ние Духом: и чух зад себе си глас [ь]го-
лям като от тръба (11) който говореше:
[ѣ]Аз съм Алфа и Омега, [ю]първий и послед-
ний; и онова което виждаш напиши в книга
и проводи на седемте църкви които са в
Азия,—в Ефес, и в Смирна, и в Пер-
гам, и в Тиатир, и в Сардис, и в
Филаделфия, и в Лаодикия. (12) И обърнах
се да видя гласа който ми проговори; и ка-
то се обърнах [я]видях седем златни
свещника; (13) [а]и посред седемте светилника
подобен някому [б]Сину Человеческому,
[в]облечен с дълга дреха, и [г]опасан
до гърдите със златен пояс; (14) а главата и

а Иоан.3;32. 8;26. 12;49.
б Ст.3. Гл.4;1.
в Гл.22;16.
г 1Кор.1;6. Ст.9 Гл.6;9. 12;17.
д 1Иоан.1;1.
е Лука 11;28. Гл.22;7.
ж Рим.13;11. Як.5;8. 1Пет.4;7. Гл.22;10.
з Изх.3;14. Ст.8.
и Иоан.1;1.
і Зах.3;9. 4;10. Гл.3;1. 4;5. 5;6.
к Иоан.8;14. 1Тим.6;13. Гл.3;14.
л 1Кор.15;20. Кол.1;18.
м Ефес.1;20. Гл.17;14. 19;16.
н Иоан.13;34. 15;9. Гал.2;20.
о Евр.9;14. 1Иоан.1;7.
п 1Пет.2;5,9. Гл.5;10. 20;6.
р 1Тим.6;16. Евр.13;21. 1Пет.4;11. 5;11.
с Дан.7;13. Мат.24;30. 26;64. Деян.1:11.
т Зах.12;10. Иоан.19;37.
у Иса.41;4. 44;6. 48;12. Ст.11;17. Гл.2;8. 21;6. 22;13.
ф Ст.4. Гл.4;8. 11;17. 16;5.
х Фил.1;7. 4;14. 2Тим.1;8.
ц Рим.8;17. 2Тим.2;12.
ч Ст.2. Гл.6;9.
ш Иоан.20;26. Деян.20;7. 1Кор.16;2.
щ Гръцк., Господний.
ъ Деян.10;10. 2Кор.12;2. Гл.4;2. 17;3. 21;10.
ь Гл.4;1. 10;8.
ѣ Ст.8.
ю Ст.17.
я Ст.20. Изх.25;37. Зах.4;2.
а Гл.2;1.
б Иез.1;26. Дан.7;13. 10;16. Гл.14;14.
в Дан.10;5
г Гл.15

[в]космитѣ му бѣха бѣли като бѣла вълна, ка-
то снѣгъ, и [г]очитѣ му като пламикъ огненъ;
(15) и [д]нозѣтѣ му подобни халкозивану, както
въ пещь нажежени; и [е]гласътъ му като гласъ
на много води; (16) [ж]и имаше въ дѣсната си
ржка седемь звѣзди; [з]и изъ устата му излѣ-
зваше мечь остъръ и отъ двѣтѣ страни; [и]и
лицето му *свѣтѣше* както свѣти слънцето въ
силата си. (17) И [к]когато го видѣхъ паднахъ
при нозѣтѣ му като мъртъвъ; [л]и тури дѣсна-
та си ржка на мене и казваше ми: Не бой
се: [м]азъ съмъ първий и послѣдний, (18) [н]и
живѣющий; и мъртъвъ бѣхъ, и, ето, [о]оживѣхъ
въ вѣки вѣковъ, Аминъ; [п]и имамъ ключове-
тѣ на ада и на смъртьта. (19) Напиши [р]това
що си видѣлъ, [с]и което е, и което [т]има да
бжде слѣдъ това,—(20) тайната на [у]седемьтѣ
звѣзди които видѣ въ дѣсницата ми, [ф]и се-
демьтѣ златни свѣтилника. Седемьтѣ звѣзди
сж [х]ангелитѣ на седемьтѣ църкви; [ц]и седемь-
тѣ свѣтилника които си видѣлъ седемьтѣ
църкви сж.

ГЛАВА 2.

На ангела на Ефеската църква пиши: Та-
ка казва [а]който държи седемьтѣ звѣзди въ
дѣсницата си, и [б]който ходи посрѣдъ седемь-
тѣ златни свѣтилника: (2) [в]Зная твоитѣ дѣла,
и труда ти, и търпѣнието ти, и че не мо-
жешъ да търпишъ злитѣ, [г]и опиталъ си тѣ-
зи [д]които наричатъ себе си апостоли, и не
сж, и намѣрилъ си ги лъжци; (3) и търпѣлъ
си, и имашъ търпѣние, и за което име си се
трудилъ, и [е]не си се уморилъ. (4) Но имамъ
нѣщо противъ тебе защото си оставилъ пър-
вата си любовь. (5) И тъй, помни отъ кждѣ си
изпадналъ, и покай се, и стори първитѣ дѣ-
ла; [ж]ако ли не, ще дойда при тебе скоро, и
ще дигна свѣтилника ти отъ мѣстото му ако
се не покаешъ. (6) Но имашъ това, че нена-
виждашъ дѣлата [з]на Николаититѣ, които не-
навиждамъ и азъ. (7) [и]Който има ухо нека
слуша що казва Духътъ къмъ църквитѣ: На
тогози който побѣди ще му дамъ [к]да яде [л]отъ
дървото на живота което е всрѣдъ рай Божий.

(8) И на ангела на Смирнската църква пи-
ши: Така казва [м]първият и послѣдният,
който бѣ мъртъвъ и оживѣ: (9) [н]Зная твоитѣ
дѣла и скърбьта и сиромашията, [о](но богатъ
си,) и хулитѣ на тѣзи [п]които казватъ себе
си че сж Юдеи, и не сж, [р]но сж съборище
Сатанинско. (10) [с]Не бой се нищо отъ онова
което има да пострадашъ: ето, диаволътъ има
да тури *нѣкои* отъ васъ въ тъмница за да бж-
дете изкушени; и ще имате скърбь до десеть
дни. [т]Бжди вѣренъ до смърть, и ще ти дамъ
[у]вѣнецъ на животъ. (11) [ф]Който има ухо не-
ка слуша що казва Духътъ къмъ църквитѣ:
Който побѣди нѣма да се повреди [х]отъ вто-
рата смърть.

(12) И на ангела на Пергамската църква
пиши: Така казва този [ц]който има острия и
отъ двѣтѣ страни мечь: (13) [ч]Зная твоитѣ
дѣла, и дѣ живѣешъ, [ш]дѣто е прѣстолътъ Са-
танински, и държишъ името ми, и не си се
отрекълъ отъ вѣрата ми и въ днитѣ въ кои-
то бѣ Антипа, вѣрният мой свидѣтель кого-
то убиха между васъ, дѣто живѣе Сатана.
(14) Но имамъ малко противъ тебе защото и-
машъ *нѣкои* тамъ които държатъ учението
[щ]на Валаама, който учеше Валака да постави
съблазънъ прѣдъ синоветѣ Израилеви, [ъ]да я-
дать идоложъртвено [ь]и да блудствуватъ. (15) Та-

в Дан. 7;9.
г Дан. 10;6. Гл. 2;18. 19;12.
д Иез. 1;7. Дан. 10;6. Гл. 2;18.
е Иез. 43;2. Дан. 10;6. Гл. 14;2. 19;6.
ж Ст. 20. Гл. 2;1. 3;1.
з Иса. 49;2. Ефес. 6;17. Евр. 4;12. Гл. 2;12,16. 19;15,21.
и Дѣян. 26;13. Гл. 10;1.
к Иез. 1;28.
л Дан. 8;18. 10;10.
м Иса. 41;4. 44;6. 48;12. Ст. 11. Гл. 2;8. 22;13.
н Рим. 6;9.
о Гл. 4;9. 5;14.
п Псал. 68;20. Гл. 20;1.
р Ст. 12, и дрг.
с Гл. 2;1, и дрг.
т Гл. 4;1, и дрг.
у Ст. 16.
ф Ст. 12.
х Мал. 2;7. Гл. 2;1, и дрг.
ц Зах. 4;2. Мат. 5;15. Фил. 2;15.

—

а Гл. 1;16,20.
б Гл. 1;13.
в Псал. 1;6. Ст. 9, 13,19. Гл. 3;1,8,15.
г 1 Иоан. 4;1.
д 2 Кор. 11;13. 2 Пет. 2;1.
е Гал. 6;9. Евр. 12;3,5.
ж Мат. 21;41,43.
з Ст. 15.
и Мат. 11;15. 13;9, 43. Ст. 11,17,29. Гл. 3;6,13,22. 13;9.
к Гл. 22;2,14.
л Бит. 2;9.
м Гл. 1;8,17,18.
н Ст. 2.
о Лука 12;21. 1 Тим. 6;18. Як. 2;5.
п Рим. 2;17,28,29. 9;6.
р Гл. 3;9.
с Мат. 10;22.
т Мат. 24;13.
у Як. 1;12. Гл. 3;11.
ф Ст. 7. Гл. 13;9.
х Гл. 20;14. 21;8.
ц Гл. 1;16.
ч Ст. 2.
ш Ст. 9.
щ Числа 24;14. 25;1. 31;16. 2 Пет. 2;15. Юд. 11.
ъ Ст. 20. Дѣян. 15;29. 1 Кор. 8;9,10. 10;19,20.
ь 1 Кор. 6;13, и дрг.

[illegible]

ГЛАВА 3.

[illegible]

Ст. 6.
Иса. 11;4. 2 Сол. 2;8. Гл. 1;16. 19;15,21.
Ст. 7,11.
Гл. 8;12. 19;12.
Гл. 1;14,15.
Ст. 2.
3 Цар. 16;31. 21;25. 4 Цар. 9;7.
Исх. 34;15. Деян. 15;20,29. 1 Кор. 10;19,20. Ст 14.
Рим. 2;4. Гл. 9;20.
1 Цар. 16;7. 1 Лет. 28;9. 29;17. 2 Лет. 6;30. Иоан. 7;8. Иер. 11;20. 17;10. 20;12. Иоан. 2;24,25.
[illegible]
Деян. 1;24. Рим. 8;27.
Псал. 62;12. Мат. 16;27. Рим. 2;6. 14;12. 2 Кор. 5;10. Гал. 6;5. Гл. 20;12.
Деян. 15;28.
Гл. 3;11.
Иоан. 6;29. 1 Иоан. 3;23.
Мат. 19;28. Лука 22;29,30. 1 Кор. 6;3. Гл. 3;21. 20;4.
Псал. 2;8,9. 49;14. Дан. 7;22. Гл. 12;5. 19;15.
2 Пет. 1;19. Гл. 22;16.
Ст. 7.
Гл. 1;4,16. 4;5. 5;6.
Гл. 2;2.
Ефес. 2;1,5. 1 Тим. 5;6.
1 Тим. 6;20. 2 Тим. 1;13. Ст. 11.
Ст. 19.
Мат. 24;42,43. 25;13. Мар. 13;33. Лука 12;39,40. 1 Сол. 5;2,6. 2 Пет. 3;10. Гл. 16;15.
Юда 23.
Гл. 4;4. 6;11. 7;9,13.
Гл. 19;8.
Исх. 32;32. Псал. 69;28.
Фил. 4;3. Гл. 13;8. 17;8. 20;12. 21;27.
Мат. 10;32. Лука 12;8.
Гл. 2;7.
Деян. 3;14.
1 Иоан. 5;20. Ст. 14. Гл. 1;5. 6;10. 19;11.
Иса. 22;22. Лука 1;32. Гл. 1;18.
Мат. 16;19.
Иова 12;14.
Ст. 1.
1 Кор. 16;9. 2 Кор. 2;12.

и упазилъ си моето слово, и не си се отрекълъ отъ името ми. (9) Ето, ще направя тѣзи [х]които сѫ отъ съборището Сатанинско, които казватъ себе си че сѫ Юдеи, и не сѫ, но лъжатъ,—ето, [ц]ще ги направя да дойдатъ и да се поклонятъ прѣдъ нозѣтѣ ти, и да познаятъ че азъ те възлюбихъ. (10) Понеже си упазилъ словото на моето търпѣние, и [ч]азъ ще упазя тебе отъ врѣмето на изкушението което ще дойде [ш]надъ всичката вселенна да изкуси онѣзи които живѣятъ [щ]по земята. (11) Ето, [ъ]ида скоро: [ь]дръжъ това което имашъ за да ти не вземе никой [ѣ]вѣнеца. (12) Който побѣди ще го направя [ю]стълпъ въ храма на Бога моего, и нѣма да излѣзе вече вънъ; и [я]ще напиша на него името на Бога моего, и името на града на Бога моего, *сирѣчь*, [ѫ]на новия Ерусалимъ който слѣзва отъ небето отъ Бога моего: *ще напиша* [ѭ]и новото мое име. (13) [а]Който има ухо нека слуша що казва Духътъ къмъ църквитѣ

(14) И на ангела на Лаодикийската църква пиши: [б]Така казва Аминъ, свидѣтельтъ [в]вѣренъ и истиненъ, [г]началото на Божието създание: (15) [д]Зная дѣлата ти, че не си нито студенъ нито топълъ. Дано бѣше ти студенъ или топълъ. (16) Така, понеже си хладъкъ, и нито студенъ нито топълъ, ще те избълвамъ изъ устата си. (17) Понеже казвашъ: [е]Богатъ съмъ, и обогатихъ се, и нѣмамъ нужда отъ нищо, и не знаешъ че ти си окаяненъ, и бѣденъ, и сиромахъ, и слѣпъ, и голъ, (18) съвѣтвамъ те [ж]да купишъ отъ мене злато прѣчистено прѣзъ огьнь за да се обогатишъ, и [з]дрехи бѣли за да се облѣчешъ и да се не види срамотата на твоята голота, и помажи очитѣ си съ колурий за да гледашъ. (19) [и]Азъ които любя, изобличавамъ и наказвамъ *ги;* за това, бѫди ревнитель и покай се. (20) Ето, [к]стоя на вратата и хлопамъ: [л]ако чуе нѣкой гласа ми и отвори вратата, [м]ще влѣза при него и ще вечерямъ съ него, и той съ мене. (21) Който побѣди, [н]ще му дамъ да седне съ мене на прѣстола ми, както и азъ побѣдихъ и седнахъ съ Отца си на неговия прѣстолъ. (22) [о]Който има ухо нека слуша що казва Духътъ къмъ църквитѣ.

ГЛАВА 4.

Слѣдъ това видѣхъ, и ето врата отворена на небето; и [а]първиятъ гласъ що чухъ *бѣше* като *гласъ* отъ трѫба, която ми говорѣше и казваше: [б]Възлѣзъ тука, и [в]ще ти покажа което трѣбва да стане слѣдъ това. (2) И тозъ часъ [г]бидохъ *въ изстѫпление* Духомъ, и, ето, бѣше поставенъ [д]прѣстолъ на небето, и на прѣстола *имаше нѣкой* седналъ; (3) и седналиятъ бѣ подобенъ на ясписъ и сардийски каминъ: [е]*имаше* около прѣстола и дъга на гледъ подобна на смарагдъ. (4) И [ж]около прѣстола *имаше* двадесеть и четири прѣстола, и на прѣстолитѣ видѣхъ че седѣха двадесетьтѣ и четири старци [з]облѣчени съ бѣли дрехи, и [и]имаха на главитѣ си вѣнци златни. (5) И отъ прѣстола изхождаха [к]свѣткавици и гърмежи и гласове. [л]*Имаше* и седемь свѣтила огнени които горѣха прѣдъ прѣстола, които сѫ [м]седемьтѣ духове Божии. (6) И прѣдъ прѣстола *имаше* [н]море стъклено, подобно на кристалъ, и [о]всрѣдъ прѣстола и около прѣстола четири животни пълни съ очи отпрѣдъ [п]и отзадъ. (7) [р]И първото животно *бѣ* подобно на лъвъ, и второто животно подобно на телецъ, и третото животно имаше лице като человѣкъ, и четвъртото животно *бѣ* подобно на орелъ летящъ.

х Гл. 2;9.
ц Иса. 49;23. 60;14.
ч 2 Пет. 2;9.
ш Лука 2;1.
щ Иса. 24;17.
ъ Фил. 4;5. Гл. 1;3. 22;7,12,20.
ь Гл. 2;25. Ст. 3.
ѣ Гл. 2;10.
ю 3 Цар. 7;21. Гал. 2;9.
я Гл. 2;17. 14:1. 22;4.
ѫ Гал. 4;26. Евр. 12;22. Гл. 21;2,10.
ѭ Гл. 22;4.
а Гл. 2;7.
б Иса. 65;16.
в Гл. 1;5. 19;11. 22;6. Ст. 7.
г Кол. 1;15.
д Ст. 1.
е Осии 12;8. 1 Кор. 4;8.
ж Иса. 55;1. Мат. 13;44. 25;9.
з 2 Кор. 5;3. Гл. 7;13. 16;15. 19;8.
и Иовъ 5;17. Прит. 3;11,12. Евр. 12;5, 6. Як. 1;12.
к Пѣсн. 5;2.
л Лука 12;37.
м Иоан. 14;23.
н Мат. 19;28. Лука 22;30. 1 Кор. 6;2. 2 Тим. 2;12. Гл. 2;26,27.
о Гл. 2;7.

—

а Гл. 1;10.
б Гл. 11;12.
в Гл. 1;19. 22;6.
г Гл. 1;10. 17;3. 21;10.
д Иса. 6;1. Иер. 17;12. Иез. 1;26. 10;1. Дан. 7;9.
е Иез. 1;28.
ж Гл. 11;16.
з Гл. 3;4,5. 6;11. 7;9,13,14. 19;14.
и Ст. 10.
к Гл. 8;5. 16;18.
л Изх. 37;23. 2 Лѣт. 4;20. Иез. 1;13. Зах. 4;2.
м Гл. 1;4. 3;1. 5;6.
н Изх. 38;8. Гл. 15;2.
о Иез. 1;5
п Ст. 8.
р Числа 2;2, и др. Иез. 1;10. 10;14.

(8) И четиритѣ животни имаха всѣко [с]по шесть
крила наоколо, [т]и отвѫтрѣ бѣха пълни съ очи;
и не си почиватъ день и нощь, но казватъ:
[у]Святъ, святъ, святъ, [ф]Господь Богъ Вседържитель, [х]който бѣ, и който е, и който ще бѫде!
(9) И когато животнитѣ принесѫтъ слава и почесть и благодарение на тогози който седи на
прѣстола и [ц]живѣе въ вѣки вѣковъ, (10) [ч]двадесетьтѣ и четири старци падатъ прѣдъ седящия на прѣстола, и се [ш]покланятъ живѣющему въ вѣки вѣковъ, и [щ]полагатъ вѣнцитѣ
си прѣдъ прѣстола, и казватъ: (11) [ъ]Достоенъ
си, Господи, да приемешъ слава и почесть и сила; [ь]защото ти си създалъ всичко, и чрѣзъ твоята воля сѫществува и е създадено.

ГЛАВА 5.

И видѣхъ въ дѣсницата на седящия на прѣстола [а]книга написана отвѫтрѣ и отвънъ,
[б]запечатана съ седемь печата. (2) И видѣхъ
ангелъ крѣпъкъ че проповѣдваше съ гласъ голѣмъ: Кой е достоенъ да разгъне книгата
и да развърже печатитѣ ѝ? (3) И никой не
можеше нито [в]на небето, нито на земята, нито подъ земята, да разгъне книгата нито да
я гледа. (4) И азъ плакахъ много защото се
не намѣри никой достоенъ да разгъне и да прочете книгата, нито да я гледа. (5) И единъ
отъ старцитѣ каза ми: Недѣй плака; ето, прѣмогна [г]Лъвътъ който е отъ племето Юдово, [д]Коренътъ Давидовъ, да разгъне книгата и [е]да развърже седемьтѣ нейни печата.
(6) И видѣхъ, и, ето, всрѣдъ прѣстола и четиритѣ животни, и всрѣдъ старцитѣ, [ж]Агне стоеше като заклано, и имаше седемь рога и седемь [з]очи, които сѫ [и]седемьтѣ духове Божии разпроводени по всичката земя. (7) И
дойде и взе книгата изъ дѣсницата [к]на седящия на прѣстола. (8) И когато взе книгата,
[л]четиритѣ животни и двадесетьтѣ и четири старци паднаха прѣдъ Агнето, държаще всѣки [м]китара и златни чаши пълни съ тамянъ,
[н]които сѫ молитвитѣ на светиитѣ. (9) И [о]пѣятъ нова пѣснь, и казватъ: [п]Достоенъ си
да вземешъ книгата и да разпечаташъ печатитѣ ѝ; [р]защото си билъ закланъ, [с]и искупилъ си ни Богу съ кръвьта си [т]отъ всѣко
племе и езикъ и народъ и родъ, (10) [у]и направилъ си ни Богу нашему царе и свещеници; и ще царуваме на земята. (11) И видѣхъ, и чухъ гласъ отъ много ангели [ф]около прѣстола и животнитѣ и старцитѣ; и числото имъ бѣше тми на тми и [х]хиляди на хиляди.
(12) И казваха съ гласъ голѣмъ: [ц]Достойно е
Агнето закланото да вземе сила и богатство и прѣмѫдрость и крѣпость и почесть и слава и благословение. (13) И [ч]всѣко създание което
е на небето и на земята и подъ земята, и
които сѫ въ морето, и всичко що е въ
тѣхъ, чухъ че казваха: [ш]На тогози който седи на прѣстола и на Агнето да бѫде [щ]благословение и почесть и слава и държава въ вѣки
вѣковъ. (14) [ъ]И четиритѣ животни казваха: Аминъ; и двадесетьтѣ и четири старци паднаха и поклониха се Тому [ь]който живѣе въ вѣки вѣковъ.

ГЛАВА 6.

И [а]видѣхъ когато Агнето отвори единъ отъ
седемьтѣ печата, и чухъ [б]едно отъ четиритѣ
животни че говорѣше като съ гласъ отъ громъ:
Ела и виждь. (2) И видѣхъ, и ето [в]конь бѣлъ;

с Иса. 6;2.
т Ст. 6.
у Иса. 6;3.
ф Гл. 1;8.
х Гл. 1;4.
ц Гл. 1;18. 5;14. 15;7.
ч Гл. 5;8,14.
ш Ст. 9.
щ Ст. 4.
ъ Гл. 5;12.
ь Бит. 1;1. Дѣян. 17;24. Ефес. 3;9. Кол. 1;16. Гл. 10;6.

—

а Иез. 2;9,10.
б Иса. 29;11. Дан. 12;4.
в Ст. 13.
г Бит. 49;9,10. Евр. 7;14.
д Иса. 11;1,10. Рим. 15;12. Гл. 22;16.
е Ст. 1. Гл. 6;1.
ж Иса. 53;7. Иоан. 1;29,36. 1 Пет. 1;19. Ст. 9,12. Гл. 13;8.
з Зах. 3;9. 4;10.
и Гл. 4;5.
к Гл. 4;2.
л Гл. 4;8,10.
м Гл. 14;2. 15;2.
н Псал. 141;2. Гл. 8;3,4.
о Псал. 40;3. Гл. 14;3.
п Гл. 4;11.
р Ст. 6.
с Дѣян. 20;28. Рим. 3;24. 1 Кор. 6;20. 7;23. Ефес. 1;7. Кол. 1;14. Евр. 9;12. 1 Пет. 1;18, 19. 2 Пет. 2;1. 1 Иоан. 1;7. Гл. 14;4.
т Дан. 4;1. 6;25. Гл. 7;9. 11;9. 14;6.
у Изх. 19;6. 1 Пет. 2;5,9. Гл. 1;6. 20;6. 22;5.
ф Гл. 4;4,6.
х Псал. 68;17. Дан. 7;10. Евр. 12;22.
ц Гл. 4;11.
ч Фил. 2;10. Ст. 3.
ш Гл. 6;16. 7;10.
щ 1 Лѣт. 29;11. Рим. 9;5. 16;27. 1 Тим. 6;16. 1 Пет. 4;11. 5;11. Гл. 1;6.
ъ Гл. 19;4.
ь Гл. 4;9,10.

—

а Гл. 5;5-7.
б Гл. 4;7.
в Зах. 6;3. Гл. 19;11.

и [г]седналиятъ на него имаше лжкъ; и [д]даде му се вѣнецъ, и излѣзе побѣждаващъ и да побѣди.

(3) И когато отвори втория печатъ [е]чухъ второто животно че казваше: Ела и виждь. (4) [ж]И излѣзе другъ конь червенъ; и на седналия на него даде се да вдигне мира отъ земята, и да се избиятъ единъ другъ: и даде му се сабя голѣма.

(5) И когато отвори третия печатъ, [з]чухъ третото животно че казваше: Ела и виждь. И видѣхъ, и ето [и]конь черенъ, и седналиятъ на него имаше кжпони въ ржка. (6) И чухъ гласъ отерѣдъ четиритѣ животни който казваше: Една ока пшеница за динаръ, и три оки ечимикъ за динаръ; и [к]маслото и виното не повреждай.

(7) И когато отвори четвъртия печатъ, [л]чухъ гласъ отъ четвъртото животно че казваше: Ела и виждь. (8) [м]И видѣхъ, и ето конь блѣдъ, и името на седещия на него бѣше Смърть, и Адъ идѣше слѣдъ него; и даде имъ се власть надъ четвъртата часть на земята [н]да умъртвяватъ съ сабя и съ гладъ и съ смърть и [о]съ звѣроветѣ земни.

(9) И когато отвори петия печатъ видѣхъ подъ [п]олтаря [р]душитѣ на закланитѣ [с]за словото Божие и [т]за свидѣтелството което упазиха. (10) И викаха съ гласъ голѣмъ и казваха: [у]До кога, Владико [ф]свети и истинни, [х]не сждишъ и не отмъстявашъ кръвьта ни отъ живѣющитѣ по земята? (11) И дадоха се всѣкиму бѣли [ц]одежди, и рече имъ се [ч]да си почиватъ още малко врѣме доклѣ се допълнятъ и съслужителитѣ имъ и братята имъ които има да бждатъ убити както и тѣ.

(12) И видѣхъ когато отвори шестия печатъ, и, ето, [ш]стана трусъ голѣмъ, и [щ]слънцето стана черно като врѣтище струнено, и луната стана като кръвь. (13) [ъ]И звѣздитѣ небесни паднаха на земята както смоковницата мѣта незрѣлитѣ си смокини разклащана отъ силенъ вѣтъръ. (14) [ь]И небето се оттегли като книга която се свива, и [ѣ]всѣка планина и островъ повдигнаха се отъ мѣстото си. (15) И царетѣ земни, и голѣмцитѣ, и богатитѣ, и тисящницитѣ, и силнитѣ, и всѣки робъ, и всѣки свободенъ [ю]скриха се въ пещеритѣ и въ канаритѣ на планинитѣ, (16) [я]и казватъ на планинитѣ и на канаритѣ: Паднете върхъ насъ и скрийте ни отъ лицето на седещия на прѣстола, и отъ гнѣва на Агнето; (17) защото [аа]дойде голѣмиятъ день на неговия гнѣвъ; и [бб]кой може да устои?

ГЛАВА 7.

И слѣдъ това видѣхъ четири ангели че стоеха на четиритѣ жгла на земята, и [а]държеха четиритѣ вѣтрове земни [б]да не духа вѣтъръ по земята, нито по морето, нито на никое дърво. (2) И видѣхъ другъ ангелъ че възлѣзе отъ истокъ на слънцето, който имаше печатъ на Бога живаго; и извика съ гласъ голѣмъ къмъ четиритѣ ангела на които бѣ дадено да повреждатъ земята и морето, (3) и казваше имъ: [в]Не повреждайте земята, нито морето, нито дърветата [г]доклѣ ударимъ печатъ [д]на челата на рабитѣ на Бога нашего. (4) [е]И чухъ числото на печатанитѣ: [ж]сто и четиридесеть и четири тисящи бѣха печатани отъ всичкитѣ племена на синоветѣ Израилеви: (5) отъ племето Юдово, дванадесеть тисящи печатани; отъ племето Рувимово, дванадесеть тисящи печатани; отъ племето Гадово, дванадесеть тисящи печатани; (6) отъ племето Асирово, дванадесеть тисящи печатани; отъ племето Нефталимово, дванадесеть тисящи печатани; отъ племето Манасиево, дванадесеть тисящи печатани; (7) отъ племето Симеоново, дванадесеть тисящи печатани; отъ племето Левиево, дванадесеть тисящи печатани; отъ племето Исахарово, дванадесеть тисящи печатани; (8) отъ племето Завулоново, дванадесеть тисящи печатани; отъ племето Иосифово, дванадесеть ти-

---

г Псал. 45;4,5.
д Зах. 6;11. Гл. 14;14.
е Гл. 4;7.
ж Зах. 6;2.
з Гл. 4;7.
и Зах. 6;2.
к Гл. 9;4.
л Гл. 4;7.
м Зах. 6;3.
н Иез. 14;21.
о Лев. 26;22.
п Гл. 8;3. 9;13. 14;18.
р Гл. 20;4.
с Гл. 1;9.
т 2 Тим. 1;8. Гл. 12;17. 19:10.
у Зах. 1;12.
ф Гл. 3;7.
х Гл. 11;18. 19;2.
ц Гл. 3;4,5. 7;9,14.
ч Евр. 11;40. Гл. 14;13.
ш Гл. 16;18.
щ Иоилъ 2;10,31. 3;15. Мат. 24;29. Дѣян. 2;20.
ъ Гл. 8;10. 9;1.
ь Псал. 102;26. Иса. 34;4. Евр. 1;12,13.
ѣ Иер. 3;23. 4;24. Гл. 16;20.
ю Иса. 2;19.
я Осия 10;8. Лука 23;30. Гл. 9;6.
аа Иса. 13;6, и дрг. Соф. 1;14, и дрг. Гл. 16;14.
бб Псал. 76;7.

—

а Дан. 7;2.
б Гл. 9;4.
в Гл. 6;6. 9;4.
г Иез. 9;4 Гл. 14;1.
д Гл. 22;4.
е Гл. 9;16.
ж Гл. 14;1.

тысящи печатани; отъ колѣното Вениаминово,
дванадесеть тысящи печатани.
(9) Слѣдъ това видѣхъ, и ето [и]народъ мно-
го когото никой не можеше да изброи, [і]отъ
всичкитѣ языци и колѣна и народи и язы-
ци, които стояха прѣдъ прѣстола и прѣдъ
Агнето [к]облѣчени съ бѣли дрехи, и държаха
финикови вѣйки въ рѫцѣ, (10) и викаха съ
голѣмъ гласъ и казваха: [л]Спасение Богу на-
шему [м]който седи на прѣстола, *спасение* и
на Агнето! (11) [н]И всичкитѣ ангели стояха
около прѣстола и *около* старцитѣ и четиритѣ
животни, и паднаха на лице прѣдъ прѣстола
та се поклониха Богу, (12) и [о]казваха: Аминь!
благословение, и слава, и прѣмѫдрость, и бла-
годарение, и честь, и сила, и крѣпость Бо-
гу нашему въ вѣки вѣковъ. Аминь. (13) И
отговори единъ отъ старцитѣ та ми рече: Тѣ-
зи облѣченитѣ съ [п]бѣлитѣ дрехи кои сѫ? и
отъ кѫдѣ сѫ дошли? (14) И рекохъ му: Го-
сподине, ти знаешь. И рече ми: [р]Тѣ сѫ
които идатъ отъ голѣмата скърбь; и [с]оправха
дрехитѣ си, още избѣлиха дрехитѣ си, въ
кръвьта на Агнето. (15) За това сѫ прѣдъ
прѣстола Божий, и служатъ нему день и нощь
въ неговий храмъ; и седящийтъ на прѣстола
[т]ще распростре скинията си върху тѣхъ.
(16) [у]Нѣма да огладнѣятъ вече нито да ожа-
днѣятъ вече, [ф]нито ще ги удари слънцето
нито нѣкой зной; (17) защото Агнето което е
посрѣдъ прѣстола [х]ще ги упасе, и ще ги за-
веде на живи извори отъ води и [ц]ще обърше
Богъ всѣка сълза отъ очитѣ имъ.

ГЛАВА 8.

И [а]когато отвори седмия печать, мълчание
биде на небето колкото до половинъ часъ.
(2) И [б]видѣхъ седемьтѣ ангели които стояха
прѣдъ Бога; и [в]дадоха имъ се седемь трѫби.
(3) И дойде другъ ангелъ та застана при ол-
таря, и държеше златна кадилница; и даде
се нему темянъ много да принесе [г]съ моли-
твитѣ на всичкитѣ светии [д]надъ златний олтарь
който бѣ прѣдъ прѣстола. (4) И [е]възлѣзе прѣдъ
Бога димътъ кадилни съ молитвитѣ на све-
тиитѣ отъ рѫката на ангела. (5) И взе анге-
лътъ кадилницата, и напълни я отъ огъня на
олтаря, и хвърли на земята; [ж]и станаха гла-
сове и гърмове и свѣткавици [з]и трусъ.
(6) И седемьтѣ ангели които държаха се-
демьтѣ трѫби приготвиха се да затрѫбятъ.
(7) И първийтъ ангелъ затрѫби; и [и]стана
градъ и огънь размѣсенъ съ кръвь, и [к]падна-
ха на земята; и третата часть [л]отъ дървета-
та изгорѣха, и всѣка трѣва зелена изгорѣ.
(8) И вторийтъ ангелъ затрѫби; и нѣщо
[м]като планина голѣма която съ огънь горѣше
хвърли се въ морето; и [н]третата часть на
морето [о]стана кръвь, (9) та [п]измрѣ третата часть
на одушевленитѣ създания които бѣха въ мо-
рето; и третата часть на корабитѣ се погуби.
(10) И третийтъ ангелъ затрѫби; и [р]падна
отъ небето звѣзда голѣма която горѣше като
свѣщь, [с]и падна върху третата часть на рѣ-
китѣ и върху изворитѣ водни. (11) [т]А името
на звѣздата се казва Пелинъ; [у]и стана тре-
тата часть на водитѣ пелинъ, и много человѣ-
ци измрѣха отъ водитѣ защото се вгорчиха.
(12) [ф]И четвъртийтъ ангелъ затрѫби; и у-
дари се третата часть на слънцето, и третата
часть на луната, и третата часть на звѣздитѣ,
щото да потъмнѣе третата имъ часть, и тре-
тата часть на деня да не свѣти, така и на
нощьта. (13) И видѣхъ, [х]и чухъ единъ ангелъ
който летѣше посрѣдъ небето и говорѣше съ
голѣмъ гласъ: [ц]Горко, горко, горко на тѣзи
които живѣятъ на земята за останалитѣ гла-
сове отъ трѫбитѣ на тримата ангели които и-
ма да затрѫбятъ!

и Рим. 11;25.
і Гл. 5;9.
к Гл. 3;5,18. 4;4. 6;11. Ст. 14.
л Псал. 3;8. Иса. 43;11. Иер. 3;23. Осия 13;4. Гл. 19;1.
м Гл. 5;12.
н Гл. 4;6.
о Гл. 5;13,14.
п Ст. 9.
р Гл. 6;9. 17;6.
с Иса. 1;18. Евр. 9;14. 1 Иоан. 1;7. Гл. 1;5. Виж Зах. 3;3-5.
т Иса. 4;5,6. Гл. 21;3.
у Иса. 49;10.
ф Псал. 121;6. Гл. 21;4.
х Псал. 23;1. 36;8. Иоан. 10;11,14.
ц Иса. 25;8. Гл. 21;4.

—

а Гл. 6;1.
б Мат. 18;10. Лука 1;19.
в 2 Лѣт. 29;25-28.
г Гл. 5;8.
д Изх. 30;1. Гл. 6;9.
е Псал. 141;2. Лука 1;10.
ж Гл. 16;18.
з 2 Цар. 22;8. 3 Цар. 19;11. Дѣян. 4;31.
и Иса. 38;22.
к Гл. 16;2.
л Иса. 2;13. Гл. 9;4.
м Иер. 51;25. Амосъ 7;4.
н Гл. 16;3.
о Иез. 14;19.
п Гл. 16;3.
р Иса. 14;12. Гл. 9;1.
с Гл. 16;4.
т Руть 1;20.
у Изх. 15;23. Иер. 9;15. 23;15.
ф Иса. 13;10. Амосъ 8;9.
х Гл. 14;6. 19;17.
ц Гл. 9;12. 11;14.

—

ГЛАВА 9.

И петиятъ ангелъ затрѫби; [а]и видѣхъ че
падна на земята звѣзда отъ небето, и даде ѝ
се ключътъ [б]отъ пропастьта на безднага. (2)И
отвори пропастьта на безднага; и [в]възлѣзе
димъ отъ пропастьта като димъ отъ голѣма
пещь; и потъмнѣ слънцето и въздухътъ отъ
дима на пропастьта. (3)И отъ дима излѣзоха
[г]скакалци по земята, и даде имъ се власть
[д]както иматъ власть скорпиитѣ земни; (4)и
рече имъ се [е]да не поврѣдятъ трѣвата на зе-
мята, нито [ж]нѣкой злакъ, нито нѣкое дърво,
но тъкмо человѣцитѣ които нѣматъ [з]печата
Божий на челата си. (5)И даде имъ се да ги
не убиватъ, [и]но да ги мѫчатъ петь мѣсеца;
и тѣхната мѫка бѣше като мѫка отъ скорпия
кога ожили человѣка. (6)И прѣзъ онии дни
[к]ще потърсятъ человѣцитѣ смъртьта, и нѣма
да я намѣрятъ; и ще пожелаятъ да умрать,
и смъртьта ще бѣга отъ тѣхъ. (7)[л]И подобие-
то на скакалцитѣ бѣ като на коне приготвени
за бой; и на главитѣ имъ имаше като вѣнци
подобни на злато, и [м]лицата имъ като чело-
вѣчески лица. (8)А косми имаха като косми-
тѣ на женитѣ, и [н]зѫбитѣ имъ бѣха като на
лъвове. (9)Още имаха брони като брони же-
лѣзни; и гласътъ на крилата имъ бѣ [о]като
гласъ отъ колесници съ много коне кога ти-
чатъ на бой. (10)Имаха и опашки подобни
на скорпиини, и жила имаха на опашкитѣ
си; и [п]властьта имъ бѣ да врѣдятъ человѣ-
цитѣ петь мѣсеца. (11)И [р]надъ себе си има-
ха царь, [с]ангела на безднага, който по Е-
врейски се казва Авадонъ, а на Елинския
езикъ има име Аполионъ. (12)[т]Едното горко
мина; ето, двѣ горки още идатъ вслѣдъ това.
(13)И шестиятъ ангелъ затрѫби; и чухъ
единъ гласъ отъ четиритѣ рога на златния
олтарь прѣдъ Бога (14)че казваше на шестия
ангелъ що имаше трѫбата: Развържи четири-
тѣ ангели вързанитѣ [у]при голѣмата рѣка Ев-
фратъ. (15)И развързани бидоха четиритѣ
ангели, приготвенитѣ за часа и деня и мѣсе-
ца и годината, да убиятъ третата часть отъ
человѣцитѣ. (16)И [ф]числото на войнитѣ [х]кон-
ницитѣ бѣше двѣстѣ милиона; [ц]и чухъ чи-
слото имъ. (17)И така видѣхъ конетѣ въ ви-
дѣние, и възседналитѣ на тѣхъ че имаха
брони огнени и яцинтови и жупелни; и [ч]гла-
витѣ на конетѣ бѣха като глави на лъвове,
и изъ устата имъ излѣзваше огънь и димъ
и жупелъ. (18)И отъ тѣзи тритѣ, отъ огъня
и отъ дима и отъ жупела що излѣзваха изъ
устата имъ, убити бидоха третата часть отъ
человѣцитѣ. (19)Защото силата имъ бѣ въ у-
стата имъ и въ опашкитѣ имъ; понеже [ш]о-
пашкитѣ имъ бѣха подобни на змии, и имаха
глави, и съ тѣхъ поврѣждаха. (20)И оста-
налитѣ отъ человѣцитѣ които не бѣха убити
отъ тѣзи язви не се [щ]покаяха нито отъ дѣ-
лата на рѫцѣтѣ си, да се не кланятъ вече
[ъ]на бѣсоветѣ и на златнитѣ и [ь]сребърнитѣ и
мѣднитѣ и каменнитѣ и дървенитѣ идоли, кои-
то нито да гледатъ могатъ, нито да чуятъ,
нито да ходятъ; (21)и не се покаяха нито
отъ убийствата си, нито отъ чародѣянията си,
[ѣ]нито отъ блудствата си, нито отъ кражбитѣ си.

ГЛАВА 10.

И видѣхъ другъ ангелъ крѣпъкъ който сла-
зяше отъ небето, облѣченъ съ облакъ, [а]и на
главата му дѫга, [б]и лицето му като слънце,
[в]и нозѣтѣ му като стълпове огнени; (2)и и-
маше въ рѫката си книжка разгънага; [г]и
тури дѣсната си нога на морето, а лѣвата на
земята, (3)та извика съ голѣмъ гласъ както
рикае лъвъ; и когато извика той, [д]седемьтѣ
гръмове проговориха своитѣ си гласове. (4)И
когато изговориха седемьтѣ гръмове своитѣ
си гласове, щѣхъ да пиша; и чухъ гласъ отъ
небето който ми казваше: [е]Запечатай това

а Лука 10;18. Гл. 8;10.
б Лука 8;31. Ст. 2,11. Гл. 17;8. 20;1.
в Иоилъ 2;2,10.
г Изх. 10;4. Сѫд. 7;12.
д Ст. 10.
е Гл. 6;6. 7;3.
ж Гл. 8;7.
з Гл. 7;3. Вижъ Изх. 12;23. Иез. 9;4.
и Ст. 10. Гл. 11;7.
к Иовъ 3;21. Иса. 2;19. Иер. 8;3. Гл. 6;16.
л Иоилъ 2;4.
м Дан. 7;8.
н Иоилъ 1;6.
о Иоилъ 2;5-7.
п Ст. 5.
р Ефес. 2;2.
с Ст. 1.
т Гл. 8;13.
у Гл. 16;12.
ф Псал. 68;17. Дан. 7;10.
х Иез. 38;4.
ц Гл. 7;4.
ч 1 Лѣт. 12;8. Иса. 5;28,29.
ш Иса. 9;15.
щ Втор. 31;29.
ъ Лев. 17;7. Втор. 32;17. Псал. 106;37. 1 Кор. 10;20.
ь Псал. 115;4. 135;15. Дан. 5;23.
ѣ Гл. 22;15.

а Иез. 1;28.
б Мат. 17;2. Гл. 1;16.
в Гл. 1;15.
г Мат. 28;18.
д Гл. 8;5.
е Дан. 8;26. 12;4,9.

[illegible] седемтѣхъ гърмове, и недѣй
го пиши. 5) И ангелътъ когото видѣхъ че
стоеше на морето и на земята, дигна рѫка-
та си на небото 6) и закле се въ Живуща-
го въ вѣкы вѣковъ, Който е създалъ небото
и каквото е въ него, и земята и каквото е
въ нея, и морето и каквото е въ него, че
не ще да има вече врѣме; 7) Но въ днитѣ
на гласа на седмий ангелъ, когато затрѫби,
тогава ще се извърши тайната Божия, както
благовѣсти на своитѣ рабы пророцитѣ.

8) И гласътъ който чухъ отъ небото пакъ
говорѣше съ мене и думаше: Иди, земи раз-
гънѫтата книжица въ рѫката на ангела който
стои на морето и на земята. 9) И отидохъ
при ангела та му рекохъ: Дай ми книжицата.
И каза ми: Вземи та я изяжь; и ще бѫ-
де горчива въ корема ти, но въ устата ти
ще бѫде сладка като медъ. 10) И земахъ
книжицата отъ рѫката на ангела та я изядохъ:
и бѣше въ устата ми сладка като медъ: и
като я изядохъ, огорчи се коремътъ ми.
11) И каза ми: Трѣбва пакъ да пророкувашъ
за народы и племена и езыци и царе много.

ГЛАВА 11.

И даде ми се тръсть като тояга; и ан-
гелътъ стоеше и казваше: Стани та измѣри
храма Божий, и олтаря, и тѣзи които се кла-
нятъ въ него; 2) но двора който е извънъ
храма остави вънъ и недѣй го измѣрва, за-
щото е даденъ на езычницитѣ, и светия градъ
ще тъпчатъ четиридесеть и два мѣсеца.
3) И ще дамъ на двамата мои свидѣтели,
да пророкуватъ хиляда и двѣстѣ и шестде-
сеть дни, облѣчени въ вретище. 4) Тѣ сѫ
двѣтѣ маслини и двата свѣтилника които
стоятъ предъ Бога, Господа на земята. 5) И
ако иска нѣкой да ги повреди, огънь излаза
отъ устата имъ и изяжда враговетѣ имъ,
и ако иска нѣкой да ги повреди, така тре-
бва да бѫде убитъ той. 6) Тѣ иматъ власть
да заключатъ небото за да не вали дъждь въ
врѣмето на тѣхното пророкуване, и иматъ
власть надъ водитѣ да ги обръщатъ въ
кръвь, и да поразятъ земята съ всѣка язва
колкото пѫти и поискатъ. 7) И когато
свършатъ свидѣтелството си, звѣрьтъ кой-
то излазя отъ бездната ще направи бой съ
тѣхъ, и ще ги побѣди и ще ги убие. 8) И
труповетѣ имъ ще бѫдѫтъ по улицата на
голѣмия градъ който духовно се казва Со-
домъ и Египетъ, дѣто и Господь нашь и-
се разпнатъ. 9) И [illegible] народитѣ и
племената и [illegible]
труповетѣ имъ три дни и половина, и не
ще да оставятъ да се положатъ труповетѣ имъ
въ гробове. 10) И жителитѣ на земята ще
се възрадватъ за тѣхъ, и ще се развесе-
лятъ, и дарове единъ на другъ ще провож-
датъ, защото тѣзи двама пророци мѫчиха
жителитѣ на земята. 11) И подиръ три де-
ни и половина влѣзе въ тѣхъ духъ на жи-
вотъ отъ Бога, и се изправиха на нозѣтѣ си,
и страхъ голѣмъ нападна върху тѣзи които
ги гледаха. 12) И чуха гласъ голѣмъ отъ не-
бето който имъ казваше: Възлѣзте тука. И
възлѣзоха на небото въ облакъ, и видѣха
ги враговетѣ имъ. 13) И въ той часъ стана
трусъ голѣмъ, и падна десетата часть на
града, и измрѣха въ тоя трусъ седемъ хи-
лядни души человѣци; и останалитѣ се ужа-
сиха и въздадоха слава на Бога небесному.
14) Второто горко прѣмина: ето, иде скоро и
третото горко.

ж Изх. 6:8. Дан. 12;7.
з Неем. 9;6. Гл. 4;11. 14:7
и Дан. 12;7. Гл. 16;17.
і Гл. 11;15.
к Ст. 4.
л Иер. 15;16. Иез. 2;8. 3;1-3.
м Иез. 3;3.
н Иез. 2;10.

—

а Иез. 40;3 и пр. Зах. 2;1. Гл. 21;15.
б Числа 23:18.
в Иез. 40:17,20.
г Псал. 79:1. Лука 21:24.
д Дан. 8:10
е Гл. 13:5.
ж Гл. 20:4.
з Гл. 19:10.
и Гл. 12:6
і Псал. 52:8. Иер. 11:16. Зах. 4:3,11,14.
к 4 Цар. 1:10,12. Иер. 1:10. 5;14. Иез. 43:3. Осия 6:5.
л Числа 16:29.
м 3 Цар. 17:1. Як. 5:16,17.
н Изх. 7:19.
о Лука 13:32.
п Гл. 13:1,11. 17:8
р Гл. 9:2.
с Дан. 7:21. Зах. 14:2.
т Гл. 14:8. 17:1,5. 18:10.
у Евр. 13:12. Гл. 18:24.
ф Гл. 17:15.
х Псал. 79:2,3.
ц Гл. 12;12. 13;8.
ч Ест. 9;19,22.
ш Гл. 16;10.
щ Ст. 9.
ъ Иез. 37;5,9,10,14.
ѣ Иса. 14;13. Гл. 12;5.
ю Иса. 60;8. Деян. 1;9.
я 4 Цар. 2;11. [illegible]
[illegible] Гл. 6;2. [illegible] Гл. 6;9.
[illegible] Ис. Нав. 7:19. Гл. 14;7. 16;9.
[illegible] Гл. 8;13. 9;12. 15;1.

(15) [в]И седмиятъ ангелъ затржби; [г]и станаха гласове голѣми на небето които казваха: [д]Царствата свѣтовни станаха *царства* на Господа нашего и на Христа неговъ, [е]и ще царува въ вѣки вѣковъ. (16) [ж]И двадесетьтѣ и четири старци които седѣха прѣдъ Бога на прѣстолитѣ си паднаха на лицата си и поклониха се Богу, (17) и думаха: Благодаримъ ти, Господи Боже Вседържителю, [з]който си, който си билъ, и който ще бждешъ, защото си приелъ голѣмата си сила [и]и въцарилъ си се. (18) [к]И езичницитѣ се разгнѣвиха; и дойде твоятъ гнѣвъ и [л]врѣмето на мъртвитѣ да се сждятъ, и да дадешъ заплатата на твоитѣ раби пророцитѣ, и на светиитѣ, и на онѣзи които се боятъ отъ името ти, [м]малки и голѣми, и [н]да погубишъ губителитѣ на земята.

(19) [о]И отвори се храмътъ Божий на небето, и яви се ковчегътъ на неговия завѣтъ въ храма му; [п]и станаха свѣткавици, и гласове, и гръмове. и трусъ, [р]и градъ голѣмъ.

ГЛАВА 12.

И знамение голѣмо се яви на небето,—жена облѣчена съ слънцето, и луната подъ нозѣтѣ ѝ, и на главата ѝ вѣнецъ отъ дванадесеть звѣзди. (2) И тя бѣ непраздна, и викаше отъ [а]болѣзни, и мжчеше се да роди. (3) И яви се друго знамение на небето; и ето [б]змѣй голѣмъ червенъ [в]който имаше седемь глави и десеть рога, [г]и на главитѣ му седемь корони; (4) и [д]опашката му влачеше третата часть [е]отъ звѣздитѣ небесни и [ж]хвърли ги на земята; и змѣятъ се спрѣ [з]прѣдъ жената която щѣше да роди, [и]за да изяде чадото ѝ щомъ роди. (5) И роди дѣте мжжко, [к]което ще управлява всичкитѣ народи съ жезълъ желѣзенъ; и нейното чадо бѣ грабнато и *занесено* при Бога и при неговия прѣстолъ. (6) И [л]жената побѣгна въ пустинята, дѣто имаше приготвено отъ Бога мѣсто да я хранятъ тамъ [м]тисяща и двѣстѣ и шестдесеть дни.

(7) И стана бой на небето: [н]Михаилъ и ангелитѣ негови се биха [о]противъ змѣя; и змѣятъ се би и ангелитѣ негови, (8) и не надвиха, нито се намѣри вече за тѣхъ мѣсто по небето. (9) И [п]сваленъ биде голѣмиятъ [р]змѣй, староврѣменната онази змия която се нарича Дяволъ и Сатана, [с]който лъсти всичката вселенна: [т]сваленъ биде на земята, свалени бидоха и ангелитѣ негови съ него наедно. (10) И чухъ гласъ голѣмъ който говорѣше на небеса: [у]Сега биде спасението и силата и царството на Бога нашего, и властьта на Христа неговъ; защото низвринатъ биде клеветникътъ на нашитѣ братя [ф]който ги клеветѣше день и нощь прѣдъ Бога нашего. (11) И [х]тѣ го побѣдиха съ кръвьта на Агнето и съ словото на своето свидѣтелство; и [ц]не възлюбиха живота си до смърть. (12) Заради това, [ч]веселете се, небеса и вие които живѣете въ тѣхъ. [ш]Горко вамъ които живѣете на земята и на морето, защото слѣзе дяволътъ у васъ много разяренъ, [щ]понеже знае че малко врѣме има. (13) И като видѣ змѣятъ че биде сваленъ на земята, погна [ъ]жената която бѣ родила мжжкото дѣте. (14) И [ь]дадоха се на жената двѣ крилѣ на голѣмъ орелъ [ѣ]да лети [ю]въ пустинята на мѣстото си, тамъ дѣто я хранятъ [я]врѣме и врѣмена и половинъ врѣме *потулена* отъ лицето на змѣя. (15) И [а]изпусна змѣятъ слѣдъ жената изъ устата си вода като рѣка, да стори да я повлѣче рѣката. (16) И помогна земята на жената, и отвори земята устата си и погълна рѣката която бѣ изпусналъ змѣятъ изъ устата си. (17) И прогнѣви се змѣятъ връхъ

в Гл.10;7.
г Иса.27;13. Гл.16;17. 19;6.
д Гл.12;10.
е Дан.2;44. 7;14,18,27.
ж Гл.4;4. 5;8. 19;4.
з Гл.1;4,8. 4;8. 16;5.
и Гл.19;6.
к Ст.2,9.
л Дан.7;9,10. Гл.6;10.
м Гл.19;5.
н Гл.13;10. 18;6.
о Гл.15;5,8.
п Гл.8;5. 16;18.
р Гл.16;21.

—

а Иса.66;7. Гал.4;19.
б Гл.17;3.
в Гл.17;9,10.
г Гл.13;1.
д Гл.9;10,19.
е Гл.17;18.
ж Дан.8;10.
з Ст.2.
и Изх.1;16.
к Псал.2;9. Гл.2;27. 19;15.
л Ст.4.
м Гл.11;3.
н Дан.10;13,21. 12;1.
о Ст.3. Гл.20;2.
п Лука 10;18. Иоан.12;31.
р Бит.3;1,4. Гл.20;2.
с Гл.20;3.
т Гл.9;1.
у Гл.11;15. 19;1.
ф Иовъ 1;9. 2;5. Зах.3;1.
х Рим.8;33,34,37. 16;20.
ц Лука 14;26.
ч Псал.96;11. Иса.49;13. Гл.18;20.
ш Гл.8;13. 11;10.
щ Гл.10;6.
ъ Ст.5.
ь Изх.19;4.
ѣ Ст.6.
ю Гл.17;3.
я Дан.7;25. 12;7.
а Иса.59;19.

земята, [м]и отиде да направи бой съ останалитѣ отъ нейното сѣме, [а]които пазятъ заповѣдитѣ Божии и иматъ [б]свидѣтелството Иисусъ Христово.

ГЛАВА 13.

И застанахъ на пѣсъка морски, и [а]видѣхъ звѣръ който възлизаше отъ морето, [б]който имаше седемь глави и десеть рога, и на роговетѣ му десеть корони, и на главитѣ му имена богохулни. (2) [в]И звѣрътъ когото видѣхъ приличаше на рисъ, и [г]краката му бѣха като на мечка, и [д]устата му като уста на лъвъ; и [е]змѣятъ даде нему силата си, [ж]и прѣстола си, [з]и власть голѣма. (3) И видѣхъ една отъ главитѣ му [и]като ранена смъртно; и смъртоносната негова рана оздравѣ; [к]и почуди се всичката земя настрѣдъ звѣра, и поклонихà се на змѣя който даде на звѣра власть; (4) и поклонихà се на звѣра и думахà: [л]Кой е подобенъ на звѣра? Кой може да се бори съ него? (5) И дадохà му се [м]уста да говорятъ гордѣливо и богохулно: даде му се още власть да направи каквото ще [н]четиридесеть и два мѣсеца. (6) И отвори устата си на хули вързъ Бога, да хули името му, [о]и жилището му, и тѣзи които живѣятъ на небеса. (7) И даде му се [п]да направи бой съ светитѣ и да ги побѣди; [р]и даде му се власть надъ всѣко племе и езикъ и народъ. (8) И ще му се поклонятъ всички що живѣятъ на земята, [с]на които имената не сѫ написани [т]отъ създание мира въ книгата на живота на закланото Агне. (9) [у]Който има ухо нека слуша. (10) [ф]Който заводи въ плѣнъ въ плѣнъ ще отиде: [х]който убие съ ножъ, той трѣбва отъ ножъ убитъ да бѫде. [ц]Тука е търпѣнието и вѣрата на светитѣ.

(11) [ч]И видѣхъ другъ звѣръ който излизаше отъ земята, и имаше два рога подобни на агнешки, и говорѣше като змѣй. (12) И дѣйствуваше съ всичката власть на първия звѣръ прѣдъ него, и стори щото земята и живѣющитѣ на нея да се поклонятъ на първия звѣръ, [ш]на когото смъртоносната рана бѣ оздравѣла. (13) И [щ]правѣше знамения голѣми, [ъ]щото направи и огънь да слѣзва отъ небето на земята прѣдъ человѣцитѣ. (14) И [ь]прѣлъстяваше живѣющитѣ на земята [ѣ]поради знаменията които му се дадохà да направи прѣдъ звѣра, и говорѣше на живѣющитѣ по земята да направятъ образъ на звѣра който имаше раната отъ ножъ [ю]и оживѣ. (15) И даде му се да даде духъ на образа звѣровъ, така щото да продума образътъ звѣровъ и [я]да стори щото които се не поклонятъ на звѣровия образъ да бѫдатъ убити. (16) И стрували всичкитѣ, малки и голѣми, и богати и сиромаси, и свободни и раби, [ѫ]да приематъ бѣлѣгъ на дѣсната си рѫка или на челата си, (17) и да не може никой да купи или да продаде освѣнъ който има бѣлѣга [аа]или името звѣрово, или [а]числото на неговото име. (18) [б]Тука е мѫдростьта: който има умъ нека смѣтне [в]числото на звѣра, [г]защото е число на человѣкъ; и числото му е шестстотинъ и шестдесеть и шесть.

ГЛАВА 14.

И видѣхъ, и, ето, [а]Агне стоеше на гората Сионъ, и съ него [б]сто и четиридесеть и четири тисящи [в]които имахà името на неговия Отецъ написано на челата си. (2) И чухъ гласъ отъ небето [г]като гласъ на много води и като гласъ на громъ голѣмъ; и чухъ гласъ на [д]свирци които свирѣхà съ китаритѣ си.

м Бит. 3;15. Гл. 11;7. 13;7.
а Гл. 14;12.
б 1 Кор. 2;1. 1 Иоан. 5;10. Гл. 1;2,9. 6;9. 20;4.
—
а Дан. 7;2,7.
б Гл. 12;3. 17;3,9,12.
в Дан. 7;6.
г Дан. 7;5.
д Дан. 7;4.
е Гл. 12;9.
ж Гл. 16;10.
з Гл. 12;4.
и Ст. 12,14.
к Гл. 17;8.
л Гл. 18;18.
м Дан. 7;8,11,25. 11;36.
н Гл. 11;2. 12;6.
о Иоан. 1;14. Кол. 2;9.
п Дан. 7;21. Гл. 11;7. 12;17.
р Гл. 11;18. 17;15.
с Изх. 32;32. Дан. 12;1. Фил. 4:3. Гл. 3;5. 20;12,15. 21:27.
т Гл. 17;8.
у Гл. 2;7.
ф Иса. 33;1.
х Бит. 9;6. Мат. 26;52.
ц Гл. 14;12.
ч Гл. 11;7.
ш Ст. 3.
щ Втор. 13;1-3. Мат. 24;24. 2 Сол. 2;9. Гл. 16;14.
ъ 3 Цар. 18:38. 4 Цар. 1;10,12.
ь Гл. 12;9. 19;20
ѣ 2 Сол. 2:9,10.
ю 4 Цар. 20;7.
я Гл. 16;2. 19;20. 20;4.
ѫ Гл. 14;9. 19;20. 20;4.
аа Гл. 14;11.
а Гл. 15;2.
б Гл. 17;9.
в Гл. 15:2.
г Гл. 21;17.
—
а Гл. 5;6.
б Гл. 7;4.
в Гл. 7;3. 13;16.
г Гл. 1;15.
д Гл. 5;8

(3) [е]И пѣеха като нова пѣсень прѣдъ прѣсто-
ла и прѣдъ четирите животни и старцитѣ; и
никой не можеше да научи пѣсеньта [ж]тъкмо
стотѣ и четиридесеть и четири тисящи изку-
пенитѣ отъ земята. (4) Тѣ сѫ които се не
оскверниха съ жени, [з]защото дѣвственици
сѫ: тѣ сѫ [и]които слѣдватъ Агнето кѫдѣто и
да иде: [к]тѣ сѫ изкупени отъ человѣцитѣ,
[л]начатки Богу и на Агнето; (5) и [м]въ уста-
та имъ лъсть не се намѣри, защото [н]сѫ не-
порочни прѣдъ прѣстола Божий.

(6) И видѣхъ другъ ангелъ че [о]летѣше по-
срѣдъ небето, [п]който имаше вѣчното благо-
вѣстие да проповѣдва на живѣещитѣ по зе-
мята и [р]на всѣко колѣно и племе и езикъ и
народъ, (7) и казваше съ гласъ голѣмъ: [с]У-
бойте се отъ Бога, и въздайте нему слава,
защото дойде часътъ на неговия сѫдъ; и [т]по-
клонете се тому който е направилъ небето и
земята и морето и изворитѣ на водитѣ.

(8) И другъ ангелъ идѣше слѣдъ *него,* и
казваше: [у]Падна, падна Вавилонъ, [ф]градътъ
голѣмъ; защото отъ виното на яростьта на
своето блудодѣяние напои всичкитѣ народи.
(9) И трети ангелъ идѣше слѣдъ тѣхъ и ка-
зваше съ гласъ голѣмъ: [х]Който се кланя на
звѣра и на образа неговъ, и взема бѣлѣгъ
на челото си или на рѫката си, (10) [ц]той ще
пие отъ виното на божията ярость [ч]налѣяно-
то чисто [ш]въ чашката на гнѣва му; и
[щ]ще бѫде мѫченъ [ъ]съ огънь и съ жупелъ
прѣдъ светитѣ ангели и прѣдъ Агнето. (11) [ь]И
димътъ на тѣхното мѫчене възлѣзва въ вѣ-
ки вѣковъ; и нѣматъ отдъхнуване ни денъ
ни нощь тѣзи които се кланятъ на звѣра и
на образа неговъ, и който приима бѣлѣга на
неговото име. (12) [ѣ]Тука е търпѣнието на све-
тиитѣ: [ю]тука сѫ тѣзи които пазятъ заповѣ-
дитѣ Божии и вѣрата Исусова.

(13) И чухъ гласъ отъ небето който ми ка-
зваше: Пиши: [я]Блажени мъртвитѣ [ѫ]които
умиратъ отъ нинѣ въ Господа: ей, казва Ду-
хътъ, за [ѫѫ]да си починатъ отъ трудоветѣ си;
и дѣлата имъ ходятъ слѣдъ тѣхъ.

(14) И видѣхъ, и ето облакъ бѣлъ, и на
облака седѣше единъ [а]подобенъ Сину Чело-
вѣческому, и [б]имаше на главата си златенъ
вѣнецъ, и въ рѫката си сърпъ остъръ. (15) И
[в]другъ ангелъ излѣзе изъ храма, и викаше
съ голѣмъ гласъ на тогози който седѣше на
облака: [г]Простри сърпа си и жъни, защото
дойде ти часътъ да жънешъ, [д]понеже изсъхна
жетвата земна. (16) И онзи който седѣше на
облака положи сърпа си на земята; и пожъ-
ната биде земята.

(17) И другъ ангелъ излѣзе изъ храма кой-
то е на небето, и държеше и той сърпъ о-
стъръ. (18) И другъ ангелъ излѣзе изъ олта-
ря, който имаше [е]власть надъ огъня, и изви-
ка съ викъ голѣмъ на тогози който имаше
острия сърпъ, и рече: [ж]Простри острия си
сърпъ и обери гроздоветѣ на земното лозе,
защото узрѣ вече гроздето му. (19) И положи
ангелътъ сърпа си на земята, и обра лозето
земно, и хърли *обраното* [з]въ голѣмия жлѣбъ
на Божията ярость. (20) И [и]изтъпканъ биде
жлѣбътъ [к]вънъ отъ града; и потече кръвь
изъ жлѣба дори [л]до уздитѣ на конетѣ въ раз-
стояние на тисяща и шестстотинъ стадии.

ГЛАВА 15.

И [а]видѣхъ друго знамение на небето го-
лѣмо и чудно: седемь [б]ангели които държе-
ха седемьтѣ послѣдни язви, [в]защото въ тѣхъ
се свърши Божията ярость. (2) И [г]видѣхъ ка-
то море стъклено [д]размѣсено съ огънь, и тѣ-
зи които бѣха побѣдили звѣра и образа не-

е Гл. 5;9. 15;3.
ж Ст. 1.
з 2 Кор. 11;2.
и Гл. 3;4. 7;15,17. 17;14.
к Гл. 5;9.
л Як. 1;18.
м Псал. 32;2. Соф. 3;13.
н Ефес. 5;27. Юд. 24.
о Гл. 8;13.
п Ефес. 3;9-11. Тит. 1;2.
р Гл. 13;7.
с Гл. 11;18. 15;4.
т Неем. 9;6. Псал. 33;6. 124;8. 146;5,6. Дѣян. 14;15. 17;24.
у Иса 21;9. Иер. 51;8. Гл. 18;2.
ф Иер 51;7 Гл. 11;8. 16,19. 17,2,5. 18;3,10,18,21. 19;2.
х Гл. 13;14-16.
ц Псал. 75;8. Иса. 51;17. Иер. 25;15.
ч Гл. 18;6.
ш Гл. 16;19.
щ Гл. 20;10.
ъ Гл. 19;20.
ь Иса. 34;10. Гл. 19;3.
ѣ Гл. 13;10.
ю Гл. 12;17.
я Екл. 4;1,2. Гл. 20;6.
ѫ 1 Кор. 15;18. 1 Сол. 4,16.
ѫѫ 2 Сол. 1;7. Евр. 4,9,10 Гл. 6;11.
а Иез. 1,26. Дан. 7,13 Гл. 1;13.
б Гл 6;2.
в Гл. 16;17.
г Иоилъ 3;13. Мат. 13;39.
д Иер. 51;33.
Гл. 13;12.
е Гл. 16;8.
ж Иоилъ 3;13.
з Гл. 19;15.
и Иса. 63;3. Плачъ 1;15.
к Евр. 13;12. Гл. 11;8.
л Гл. 19;14.

—

а Гл. 12;1,3.
б Гл. 16;1. 21;9.
в Гл. 14;10.
г Гл. 4;6. 21;18.
д Мат. 3;11.

тов҃ъ и [е]бѣлѣга неговъ и числото на неговото
име че стоеха на стъкленото море, и [ж]дър-
жеха китари Божии, (3) [з]и пѣеха пѣсеньта
на Моисея Божия рабъ и пѣсеньта на Агне-
то, и казваха: [и]Велики и чудни сѫ твоитѣ
дѣла, Господи Боже вседържителю: [к]праведни
и истинни сѫ твоитѣ пѫтища, Царю на све-
тиитѣ. (4) [л]Кой нѣма да се убои отъ тебе, Го-
сподѝ, и да прослави твоето име? защото само
ти си светъ; [м]защото всичкитѣ племена ще дой-
дѫтъ и ще се поклонятъ прѣдъ тебе, защото
се явиха твоитѣ праведни сѫдби.

(5) И слѣдъ това видѣхъ, и, ето, на небето
се [н]отвори храмътъ на скинията на свидѣтел-
ството; (6) и [о]излѣзоха изъ храма седемьтѣ
ангели които държеха седемьтѣ язви, [п]облѣ-
чени съ чисти и свѣтли ленени *дрехи*, и прѣ-
пасани прѣзъ гърдитѣ съ златни пояси. (7) И
[р]едно отъ четиритѣ животни даде на седемь-
тѣ ангели седемь златни чаши пълни съ я-
рость [с]отъ Бога живущаго въ вѣки вѣковъ.
(8) И [т]напълни се храмътъ съ димъ [у]отъ сла-
вата Божия и отъ силата негова; и никой не
можеше да влѣзе въ храма докалѣ се не свър-
шатъ седемьтѣ язви на седемьтѣ ангели.

ГЛАВА 16.

И чухъ изъ храма гласъ голѣмъ който ка-
зваше [а]на седемьтѣ ангели: Идете та излѣй-
те на земята чашитѣ [б]на Божията ярость.

(2) И отиде първиятъ та излѣ чашата си
[в]на земята; и [г]стана струпъ золъ и лютъ на
онѣзи человѣци [д]които имаха бѣлѣга на звѣ-
ра, и на онѣзи [е]които се кланяха на него-
вия образъ.

(3) И вториятъ ангелъ излѣ чашата си [ж]въ
морето; и [з]стана кръвь като на мъртвецъ, [и]и
всѣка жива душа въ морето умрѣ.

(4) И третиятъ ангелъ излѣ чашата си [к]въ
рѣкитѣ и въ изворитѣ водни; [л]и станаха
кръвь. (5) И чухъ ангела на водитѣ че ка-
зваше: [м]Праведенъ си, Господи, [н]който си,
и който си билъ, и който си светъ, защото
си това отсѫдилъ. (6) Понеже [о]кръвь на [п]све-
тии и на пророци пролѣха, [р]и кръвь имъ си
далъ да пиятъ; защото сѫ достойни *за това*.
(7) И чухъ другъ *ангелъ* отъ олтаря че казва-
ше: Ей, [с]Господи Боже Вседържителю, [т]и-
стинни и праведни сѫ твоитѣ сѫдби.

(8) И четвъртиятъ ангелъ излѣ чашата [у]си
на слънцето; [ф]и даде му се да жеже человѣ-
цитѣ съ огънь. (9) И опекоха се человѣцитѣ
отъ голѣма жега, [х]и похулиха името на Бога
който има власть надъ тѣзи язви, [ц]и не се
покаяха [ч]да въздадатъ слава нему.

(10) И петиятъ ангелъ излѣ чашата си
[ш]връхъ прѣстола на звѣра; [щ]и стана цар-
ството му потъмнѣло, и [ъ]дъвчеха езицитѣ
си отъ болежъ, (11) [ь]и похулиха Бога небе-
снаго за болежитѣ си и [ѣ]за струпитѣ си, и
[ю]не се покаяха отъ дѣлата си.

(12) И шестиятъ ангелъ излѣ чашата си
[я]връхъ голѣмата рѣка Евфратъ; [ѧ]и прѣсъ-
хна водата ѝ [ѩ]за да се приготви пѫтьтъ на
царетѣ които сѫ отъ истокъ на слънцето.
(13) И видѣхъ [а]три нечисти духове подобни
на жаби; *и тѣ излѣзоха* [б]изъ устата на
змѣя, и изъ устата на звѣра, и [в]изъ устата
на лъжовния пророкъ; (14) защото [г]сѫ ду-
хове бѣсовски които [д]правятъ знамения, и
които ходятъ при царетѣ на земята [е]и на
всичката вселенна, да ги съберятъ [ж]за боя
въ голѣмия онзи день на Бога Вседържителя.

е Гл. 13;15-17.
ж Гл. 5;8. 14;2.
з Изх. 15;1. Втор. 31;30. Гл. 14;3.
и Втор. 32;4. Псал. 111;2. 139;14.
к Псал. 145;17. Осия 14;9. Гл. 16;7.
л Изх. 15;14-16. Иер. 10;7.
м Иса. 66;23.
н Гл. 11;19. Вижъ и Числа 1;50.
о Ст. 1.
п Изх. 28;6,8. Иез. 44;17,18. Гл. 1;13.
р Гл. 4;6.
с 1 Сол. 1;9. Гл. 4;9. 10;6.
т Изх. 40;34. 3 Цар. 8;10. 2 Лѣт. 5;14. Иса. 6;4.
у 2 Сол. 1;9.

—

а Гл. 15;1.
б Гл. 14;10. 15;7.
в Гл. 8;7.
г Изх. 9;9-11.
д Гл. 13;16,17.
е Гл. 13;14.
ж Гл. 8;8.
з Изх. 7;17,20.
и Гл, 8;9.
к Гл. 8;10.
л Изх. 7;20.
м Гл. 15;3.
н Гл. 1;4,8. 4;8. 11;17.
о Мат. 23;34,35. Гл. 13;15.
п Гл. 11;18. 18;20.
р Иса. 49;26.
с Гл. 15;3.
т Гл. 13;10. 14;10. 19;4.
у Гл. 8;12.
ф Гл. 9;17,18. 14;18.
х Ст. 11,21.
ц Дан. 5;22,23. Гл. 9;20.
ч Гл. 11;13. 14;7.
ш Гл. 13;2.
щ Гл. 9;2.
ъ Гл. 11;10.
ь Ст. 9,21.
ѣ Ст. 2.
ю Ст. 9.
я Гл. 9;14.
ѧ Вижъ Иер. 50;38. 51;36.
ѩ Иса. 41;2,25.
а 1 Иоан. 4;1-3.
б Гл. 12;3,9.
в Гл. 19;20. 20;10.
г 1 Тим. 4;1. Як. 3;15.
д 2 Сол. 2;9. Гл. 13;13,14. 19;20.
е Лука 2;1.
ж Гл. 17;14. 19;19. 20;8.

(15)([з]Ето, ида като крадецъ. Блаженъ който
бди и варди дрехитѣ си, [и]да не ходи голъ
да гледатъ срамотата му.) (16) [к]И събра ги
на мѣстото нарицаемо по Еврейски Арма-
гедонъ.

(17) И седмиятъ ангелъ излѣ чашата си на
въздуха; и излѣзе гласъ голѣмъ изъ хра-
ма небесенъ, отъ прѣстола, който казваше:
[л]Свърши се. (18) И [м]бидоха гласове и гръ-
мове и свѣткавици, и стана [н]трусъ голѣмъ
[о]какъвто не е билъ откакъ сѫществуватъ че-
ловѣцитѣ на земята, такъвъ трусъ, толкозъ
голѣмъ. (19) И [п]раздѣли се великиятъ градъ
на три части, и градоветѣ езически паднаха.
И великий [р]Вавилонъ се помена прѣдъ Бога,
[с]да му даде чашата на виното отъ яростьта
на гнѣва си. (20) И [т]всѣки островъ изчезна,
и планинитѣ се не намѣриха. (21) И [у]градъ
голѣмъ до единъ талантъ *тежъкъ* падаше отъ
небето върхъ человѣцитѣ; и [ф]похулиха че-
ловѣцитѣ Бога [х]зарадъ язвата на града, за-
щото язвата отъ него бѣ много голѣма.

ГЛАВА 17.

И дойде [а]единъ отъ седемьтѣ ангели които
държеха седемьтѣ чаши, та поговори съ ме-
не и рече ми: Ела, [б]ще ти покажа сѫдбата
[в]на голѣмата блудница [г]която седи на много-
то води; (2) [д]съ която блудствуваха царетѣ
земни, [е]и опиха се жителитѣ на земята отъ
виното на нейното блудодѣяние. (3) И заведе
ме духомъ [ж]въ пустиня; и видѣхъ жена се-
дяща [з]на червенъ звѣръ пъленъ съ богохулни
[и]имена, [к]който имаше седемь глави [л]и де-
сеть рога. (4) И жената [м]бѣ облѣчена съ ба-
греница и съ червено, и [н]позлатена съ зла-
то и драгоцѣнни камене и съ бисери, и [о]и-
маше въ рѫката си златна чаша [п]пълна съ
мръсоти и нечистоти отъ нейното блудодѣя-
ние. (5) И на челото ѝ *имаше* написано име:
[р]Тайна: Вавилонъ [с]великий, [т]майка на блу-
дницитѣ и на гнусотитѣ земни. (6) И видѣхъ
[у]жената като се опиваше [ф]отъ кръвьта на
светиитѣ и отъ кръвьта [х]на мѫченицитѣ Иису-
сови; и като я видѣхъ почудихъ се съ голѣ-
мо почудване. (7) И рече ми ангелътъ: Защо
се почуди? Азъ ще ти кажа тайната на же-
ната и на звѣра който я носи и който има
седемьтѣ глави и десетьтѣ рога. (8) Звѣрътъ
когото си видѣлъ бѣше, и нѣма го; и [ц]ще
възлѣзе изъ бездната и [ч]отиде въ погибель;
и [ш]ще се почудятъ жителитѣ на земята [щ]на
които имената не сѫ написани въ книгата на
живота отъ създание мира кога видятъ звѣ-
ра който бѣше, и го нѣма *вече,* ако и да го
има. (9) [ъ]Тука е умътъ който има мѫдрость.
[ь]Седемьтѣ глави сѫ седемь гори дѣто жената
седи на тѣхъ: (10) и седемь царе има: петьтѣ
паднаха, и единиятъ стои, другиятъ не е до-
шелъ още, и кога дойде малко трѣбва да по-
стои. (11) И звѣрътъ който бѣше и го нѣма,
той е осмиятъ, и отъ седемьтѣ е, [ѣ]и отхожда
въ погибель. (12) И [ю]десетьтѣ рога които ви-
дѣ ти десеть царе сѫ които още не сѫ прие-
ли царство, но за единъ часъ приимятъ
власть като царе съ звѣра. (13) Тѣ сѫ едино-
мислени, и ще прѣдадатъ на звѣра силата си
и властьта си. (14) [я]Тѣ ще се биятъ съ Агнето;
и Агнето ще ги побѣди, [ѫ]защото е Господь
на господаритѣ и Царь на царетѣ; [ѭ]и кои-
то сѫ съ него звани сѫ и избрани и вѣрни.

(15) И казва ми: [а]Водитѣ които си ви-
дѣлъ дѣто седи блудницата, тѣ [б]сѫ народи и
люде и племена и езици. (16) И десетьтѣ ро-
га които си видѣлъ на звѣра, [в]тѣ ще възне-

з Мат.24;43. 1 Сол. 5;2. 2 Пет.3;10. Гл.3;3.
и 2 Кор.5;3. Гл.3;4,18.
к Гл.19;19.
л Гл.21;6.
м Гл.4;5. 8;5. 11;19.
н Гл.11;13.
о Дан.12;1.
п Гл.14;8. 17;18.
р Гл.18;5.
с Иса.51;17,22. Иер.25;15,16. Гл.14;10.
т Гл.6;14.
у Гл.11;19.
ф Ст.9,11.
х Изх.9;23-25.

—

а Гл.21;9.
б Гл.16;19. 18;16, 17,19.
в Наумъ 3;4. Гл.19;2.
г Иер.51;13. Ст.15.
д Гл.18;3.
е Иер.51;7. Гл.14;8. 18;3.
ж Гл.12;6,14.
з Гл.12;3.
и Гл.13;1.
к Ст.9.
л Ст.12.
м Гл.18;12,16.
н Дан.11;38.
о Иер.51;7. Гл.18;6.
п Гл.14;8.
р 2 Сол.2;7.
с Гл.11;8. 14;8. 16;19. 18;2,10,21.
т Гл.18;9. 19;2.
у Гл.18;24.
ф Гл.13;15. 16;6.
х Гл.6;9,10. 12;11.
ц Гл.11;7. 13;1.
ч Гл.13;10. Ст.11.
ш Гл.13;3.
щ Гл.13;8.
ъ Гл.13;18.
ь Гл.13;1.
ѣ Ст.8.
ю Дан.7;20. Зах. 1;18,19,21. Гл.13;1.
я Гл.16;14. 19;19.
ѫ Втор.10;17. 1 Тим. 6;15. Гл.19;16.
ѭ Иер.50;44,45. Гл.14;4.
а Иса.8;7. Ст.1.
б Гл.13;7.
в Иер.50;41,42. Гл.16;12.

намразятъ блудницата, и ще я направятъ пу-
ста [г]и гола, и плътьта ѝ ще поядатъ, [д]и нея
ще изгорятъ въ огънь. (17) [е]Защото Богъ ту-
ри въ сърдцата имъ да сторятъ неговата во-
ля, и да дѣйствуватъ единомислено, и да да-
датъ царството си на звѣра [ж]докдѣ се сбж-
датъ Божиитѣ думи. (18) И жената която си
видѣлъ е [з]голѣмиятъ градъ [и]който царува надъ
земнитѣ царе.

ГЛАВА 18.

И [а]следъ това видѣхъ че слазяше отъ не-
бето ангелъ който имаше власть голѣма; и
[б]земята се просвѣти отъ неговата слава. (2) И
извика силно съ гласъ голѣмъ и казваше:
[в]Падна, падна Вавилонъ великий, [г]и стана
жилище на бѣсоветѣ, [д]и прибѣжище на всѣ-
ки духъ нечистъ, и прибѣжище на всѣка не-
чиста и омразна птица; (3) защото всичкитѣ
народи пиха [е]отъ виното на яростьта на ней-
ното блудодѣяние; и царетѣ земни блудству-
ваха съ нея, [ж]и търговцитѣ земни се обо-
гатиха отъ безмѣрната нейна разкошь.

(4) И чухъ другъ гласъ отъ небето който
казваше: [з]Излѣзте изъ нея, люде мои, да не
станете участници на грѣховетѣ ѝ, и да не
приемете отъ язвитѣ ѝ; (5) [и]защото грѣхове-
тѣ ѝ стигнаха до небето, и [к]спомена Богъ ней-
нитѣ неправди. (6) [л]Въздайте ѝ както и тя
въздаде вамъ, и удвойте ѝ двойно споредъ
дѣлата ѝ: [м]съ чашата съ която е чорпала
[н]двойно я почерпете. (7) [о]Колкото е прослави-
ла себе си и е разкошествувала толкозъ мж-
ки и скърбь ѝ дайте; защото казва въ сърдце-
то си: [п]Седя царица, и вдовица не съмъ, и
скърбь нѣма да видя. (8) За това, [р]въ единъ
день ще дойдатъ язвитѣ ѝ, смърть и скърбь
и гладъ, и [с]ще изгори на огънь; защото
[т]крѣпъкъ е Господь Богъ който я сжди. (9) И
[у]ще възплачатъ за нея и ще пожалѣятъ за
нея [ф]царетѣ земни които сж блудствували и
разкошествували съ нея, [х]кога видятъ дима
на изгарянето ѝ. (10) Отъ далечъ ще стоятъ
поради страха на мжкитѣ ѝ, и ще казватъ:
[ц]Горко, горко, тебѣ, граде велики Вавилоне,
граде крѣпки, [ч]че въ единъ часъ дойде сжд-
бата ти! (11) [ш]И търговцитѣ земни плачатъ
и жалѣятъ за нея, защото никой не купува
вече стокитѣ имъ, (12) [щ]стоки отъ злато, и
сребро, и драгоцѣнни камене, и бисери, и
висонъ, и багреница, и коприна, и червени-
ца, и всѣко дърво благовонно, и всѣки съ-
сждъ отъ слонови кости, и всѣки съсждъ отъ
скжпоцѣнно дърво и отъ мѣдь и отъ желѣзо
и отъ мраморъ, (13) и корица, и темянъ, и
миро, и ливанъ, и вино, и масло, и семидалъ,
и пшеница, и добитъци, и овци, и коне, и
колесници, и тѣлеса, [ъ]и души человѣчески.
(14) И овощията каквито ги душата ти же-
лаеше отидоха отъ тебе, и всичко тлъсто и
свѣтло отиде отъ тебе, и нѣма вече да ги на-
мѣришъ. (15) [ь]Търговцитѣ на тѣзи нѣща, кои-
то се обогатиха отъ нея, ще се спрать издa-
лечъ поради страха на мжкитѣ ѝ, ще плачатъ
и ще жалѣятъ, (16) и ще думатъ: Горко, гор-
ко, граде велики, [ѣ]облѣчени съ висонъ и ба-
греница и червеница, и украсенъ съ злато и
драгоцѣнни камене и бисери; (17) [ю]защото въ
единъ часъ запустѣ толкова богатство! И
[я]всѣки корабоначалникъ, и всичкото множе-
ство въ корабитѣ, и кораберитѣ, и колкото
търгуватъ по море спрѣха се издалечъ, (18) и
[ѫ]викаха като видѣха дима на неговия по-
жаръ, и думаха: [ѭ]Кой градъ биде подобенъ
на града голѣмъ? (19) [a]И посипаха пръсть
на главитѣ си, и викаха та плачеха и жа-
лѣеха, и думаха: Горко, горко, градътъ ве-

г Иез. 16;37-44. Гл. 18;16.
д Гл. 18;8.
е 2 Сол. 2;11.
ж Гл. 10;7.
з Гл. 16;19.
и Гл. 12;14.

а Гл. 17;1.
б Иез. 43;2.
в Иса. 13;19. 21;9. Иер. 51;8. Гл. 14;8.
г Иса. 13;21. 34;14. Иер. 50;39. 51;37.
д Иса. 14;23. 34;11. Мар. 5;2,3.
е Гл. 14;8. 17;2.
ж Иса 47;15. Ст. 11,15.
з Иса. 48;20. 52;11. Иер. 50;8. 51;6,45. 2 Кор. 6;17.
и Бит. 18;20,21. Иер. 51;9. Иона 1;2.
к Гл. 16;19.
л Псал. 137;8. Иер. 50;15,29. 51;24,49. 2 Тим. 4;14. Гл. 13;10.
м Гл. 14;10.
н Гл. 16;19.
о Иез. 28;2, и дрг.
п Иса. 47;7,8. Соф. 2;15.
р Иса. 47;9. Ст. 10.
с Гл. 17;16.
т Иер. 50;34. Гл. 11;17.
у Иер. 50;46.
ф Иез. 26;16,17. Гл. 17;2. Ст. 3.
х Ст. 18. Гл. 19;3.
ц Иса. 21;9. Гл. 14;8.
ч Ст. 17,19.
ш Иез. 27;27-36. Ст. 3.
щ Гл. 17;4.
ъ Иез. 27;13.
ь Ст. 3,11.
ѣ Гл. 17;4.
ю Ст. 10.
я Иса. 23;14. Иез. 27;29.
ѫ Иез. 27;30,31. Ст. 9.
ѭ Гл. 13;4.
a Ис. Нав. 7;6. 1 Цар. 4;12. Иовъ 2;12. Иез. 27;30.

лини, въ който се обогатиха отъ неговитѣ
драгоцѣнности всички които имать кораби въ
морето; [б]защото въ единъ часъ запустѣ!
(20) [в]Весели се за него, небе, и вие свети а-
постоли и пророци, [г]защото отсѫди Богъ сѫ-
да ви надъ него.
(21) И единъ силенъ ангелъ взе единъ ка-
микъ голѣмъ като воденичень та *го* хвърли
въ морето, и рече: [д]Така съ стремление ще
бѫде хвърленъ Вавилонъ градъ великий, [е]и
нѣма да се намѣри вече. (22) [ж]И гласъ отъ
онѣзи които свирѣха съ китара, и отъ пѣ-
вци, и отъ свирци, и отъ трѫбители нѣма да
се чуе вече въ тебе; и всѣки художникъ
отъ всѣко художество нѣма да се намѣри
вече въ тебе; и шумъ отъ воденица нѣма да
се чуе вече въ тебе; (23) [з]и видѣлина отъ
свѣтило нѣма да свѣти вече въ тебе; [и]и
гласъ отъ младоженецъ и отъ невѣста нѣма
да се чуе вече въ тебе; [к]защото търговцитѣ
ти бѣха голѣмцитѣ на земята, [л]защото бѣха
прѣлъстени съ твоето чародѣяние вситѣ на-
роди. (24) И [м]въ него се намѣри кръвь отъ
пророци и отъ светии и [н]отъ всичкитѣ за-
клани на земята.

ГЛАВА 19.

И слѣдъ това [а]чухъ като гласъ голѣмъ отъ
много народъ на небето който казваше: Али-
луйя! [б]Спасение, и слава, и почесть, и сила
подобава Господу Богу нашему; (2) защото
[в]истинни и праведни сѫ неговитѣ сѫдби, за-
щото осѫди великата блудница която растлѣ
земята съ блудодѣянието си, и [г]отмъсти отъ
рѫката ѝ кръвьта на своитѣ раби. (3) И вто-
ри пѫть рекоха: Алилуйя! И [д]димътъ ѝ
възлѣзва въ вѣки вѣковъ. (4) И [е]паднаха два-
десетьтѣ и четири старци и четиритѣ жи-
вотни и поклониха се Богу седящему на прѣ
стола, и казваха: [ж]Аминъ! Алилуйя! (5) И
излѣзе отъ прѣстола гласъ който казваше:
[з]Хвалете Бога нашего, всички раби негови,
и вие които му се боите, [и]и малки и голѣми.
(6) [к]И чухъ като гласъ отъ много народъ, и
като гласъ отъ много води, и като гласъ отъ
силни гръмежи които казваха: Алилуйя! [л]за-
щото се въцари Господь Богъ Вседържитель.
(7) Да се радваме, и да се веселимъ, и да
въздадемъ нему слава; [м]защото дойде свад-
бата на Агнето, и неговата женá е приготви-
ла себе си. (8) И [н]даде ѝ се да се облѣче съ
висонъ чистъ и свѣтълъ; [о]защото висонътъ
е оправданията на светиитѣ. (9) И каза
ми: Напиши: [п]Блажени които сѫ призвани
на вечерята на свадбата на Агнето. И каза
ми: [р]Тѣзи сѫ истиннитѣ думи Божии. (10) [с]И
паднахъ прѣдъ нозѣтѣ му да му се поклоня;
и рече ми: [т]Внимавай *да не сторишъ това*:
азъ съмъ съслужитель твой и отъ братята ти
[у]които иматъ свидѣтелството Исусово: покло-
ни се Богу; защото свидѣтелството Исусово е
духътъ на пророчеството.
(11) И [ф]видѣхъ небето отворено, и ето
[х]конь бѣлъ, и онзи който седѣше на него
наричаше се [ц]Вѣренъ и Истиненъ, [ч]и съ
правда сѫди и воинствува; (12) а [ш]очитѣ му
бѣха както пламикъ огненъ, и [щ]на главата му
корони много, и [ъ]имаше име написано което
никой не знаеше тъкмо самъ той; (13) и [ь]о-
блѣченъ *бѣше* съ дреха обагрена въ кръвь:
и зовѣше се името му [ѣ]СЛОВО БОЖИЕ.
(14) [ю]И войскитѣ небесни идѣха слѣдъ него
на бѣли коне, [я]облѣчени съ висонъ бѣлъ и

б Ст. 8
в Иса. 44;23. 49;13. Иер. 51;48.
г Лука 11;49,50. Гл. 19;2.
д Иер. 51;64.
е Гл. 12;8. 16;20.
ж Иса. 24;8. Иер. 7;34. 16;9. 25;10. Иез. 26;13.
з Иер. 25;10.
и Иер. 7;34. 16;9. 25;10. 33;11.
к Иса. 23;8.
л 4 Цар. 9;22. Наумъ 3;4. Гл. 17;2,5.
м Гл. 17;6.
н Иер. 51;49.

—

а Гл. 11;15.
б Гл. 4;11. 7;10,12. 12;10.
в Гл. 15;3. 16;7.
г Втор. 32;43. Гл. 6;10. 18;20.
д Иса. 34;10. Гл. 14;11. 18;9,18.
е Гл. 4;4,6,10. 5;14.
ж 1 Лѣт. 16;36. Неем. 5;13. 8;6. Гл. 5;14.
з Псал. 134;1. 135;1.
и Гл. 11;18. 20;12.
к Иез. 1;24. 43;2. Гл. 14;2.
л Гл. 11;15,17. 12;10. 21;22.
м Мат. 22;2. 25;10. 2 Кор. 11;2. Ефес. 5;32. Гл. 21;2,9.
н Псал. 45;13,14. Иез. 16;10. Гл. 3;18.
о Псал. 132;9.
п Мат. 22;2,3. Лука 14;15,16.
р Гл. 21;5. 22;6.
с Гл. 22;8.
т Дѣян. 10;26. 14;14, 15. Гл. 22;9.
у 1 Иоан. 5;10. Гл. 12;17.
ф Гл. 15;5.
х Гл. 6;2.
ц Гл. 3;14.
ч Иса. 11;4.
ш Гл. 1;14. 2;18.
щ Гл. 6;2.
ъ Гл. 2;17. Ст. 16.
ь Иса. 63;2,3.
ѣ Иоан. 1;1. 1 Иоан. 5;7.
ю Гл. 14;20.
я Мат. 28;3. Гл. 4; 7;9.

чистъ. (15) И [ь]изъ устата му излѣзваше сабя о-
стра да удри съ нея язычницитѣ; и [ю]той
ще ги управя съ жезълъ желѣзенъ; и [а]той
стъпкува жлеба на виното на яростьта и на
гнѣва на Бога Вседържителя. (16) И [б]на дре-
хата си и на бедрото си имаше написано и-
мето: [в]ЦАРЬ НА ЦАРЕТѢ И ГОСПОДЬ НА
ГОСПОДАРИТѢ.
(17) И видѣхъ единого ангела че стоеше въ
слънцето; и извика съ голѣмъ гласъ и казва-
ше [г]на всичкитѣ птици що летятъ посрѣдъ небе-
то: [д]Елате и събирайте се на вечерята на Бога
великаго, (18) [е]да ядете плътьта на царе, и плъть-
та на тисящници, и плътьта на юнаци, и плъть-
та на коне и на тѣзи които седятъ на тѣхъ, и
плътьта на всички, свободни и роби, и малки
и голѣми. (19) [ж]И видѣхъ звѣра и царетѣ
земни и войскитѣ имъ събрани да направятъ
бой съ седещия на коня и съ неговата вой-
ска. (20) [з]И уловенъ биде звѣрътъ и съ него
лъжовниятъ пророкъ който бѣ правилъ зна-
мения прѣдъ него, съ които прѣлъсти тѣзи
които приеха бѣлѣга отъ звѣра [и]и които се
поклониха на неговия образъ: двамата [к]живи
бидоха хвърлени въ езерото огнено [л]което
гори съ жупелъ. (21) И останалитѣ бидоха
[м]убити съ сабята на седещия на коня, която
излѣзваше изъ устата му; и [н]всичкитѣ пти-
ци се [о]наситиха отъ плътьта имъ.

ГЛАВА 20.

И видѣхъ че слѣзваше отъ небето ангелъ
[а]който имаше ключа отъ бездната и верига
голѣма въ рѫката си. (2) И улови [б]змѣя, ста-
роврѣменната змия, който е Дяволъ и Сатана,
и върза го за тисяща години, (3) и хвърли
го въ бездната, и заключи го, [в]и запечата
надъ него, [г]за да не прѣлъсти вече народи-
тѣ доклѣ се свършатъ тисящата години; и
слѣдъ това трѣбва да бѫде развързанъ за
малко врѣме.
(4) И [д]видѣхъ прѣстоли, и насѣдаха на
тѣхъ, [е]и даде се тѣмъ сѫдба; и видѣхъ [ж]ду-
шитѣ на закланитѣ за свидѣтелството Исусо-
во и за словото Божие, и [з]които не се поклони-
ха на звѣра [и]нито на образа му, и не приеха
бѣлѣга на челото си и на рѫката си; и жи-
вѣха [к]и царуваха съ Христа тисящата годи-
ни. (5) А другитѣ мъртви не оживѣха доклѣ
се свършатъ тисящата години. Това е пър-
вото възкресение. (6) Блаженъ и святъ който
има часть въ първото възкресение: надъ
тѣхъ втората [л]смърть не ще има власть, но
ще бѫдатъ [м]свещеници Богу и Христу, [н]и ще
царуватъ съ него тисяща години.
(7) И когато се свършатъ тисящата години
[о]ще бѫде развързанъ Сатана отъ тъмницата
си, (8) и ще излѣзе [п]да прѣлъсти народитѣ
въ четиритѣ краища на земята, [р]Гога и Ма-
гога, [с]да ги събере на бой, на които число-
то е като пѣсъка на морето. (9) [т]И възлѣзоха
по *всичката* ширина на земята, и обиколиха
стана на светитѣ и възлюбления градъ; и
падна огнь отъ Бога изъ небето та ги изпо-
яде. (10) [у]И дяволътъ който ги лъстѣше хвър-
ленъ биде въ езерото огнено и жупелно [ф]дѣ-
то е звѣрътъ и лъжовниятъ пророкъ; [х]и
ще бѫдатъ мѫчени день и нощь въ вѣки
вѣковъ.
(11) И видѣхъ единъ бѣлъ прѣстолъ голѣмъ
и тогози който седѣше на него, отъ лицето
на когото [ц]побѣгна земята и небето, [ч]и не
се намѣри мѣсто за тѣхъ. (12) И видѣхъ мър-
твитѣ, [ш]малки и голѣми, че стоеха прѣдъ Бо-
га; [щ]и книгитѣ се разгънаха; [ъ]и друга кни-

ь Иса. 11;4. 2 Сол. 2;8. Гл. 1;16. Ст. 21.
ю Псал. 2;9. Гл. 2;27. 12;5.
а Иса. 63;3. Гл. 14;19,20.
б Ст. 12.
в Дан. 2;47. 1 Тим. 6;15. Гл. 17;14.
г Ст. 21.
д Иез. 39;17.
е Иез. 39;18,20.
ж Гл. 16;16. 17;13,14.
з Гл. 16;13,14.
и Гл. 13;12,15.
к Дан. 7;11. Гл. 20;10.
л Гл. 14;10. 21;8.
м Ст. 15.
н Ст. 17,18.
о Гл. 17;16.

—

а Гл. 1;18. 9;1.
б 2 Пет. 2;4. Юд. 6. Гл. 12;9.
в Дан. 6;17.
г Гл. 16;14,16. Ст. 8.
д Дан. 7;9,22,27. Мат. 19;28. Лука 22;30.
е 1 Кор. 6;2,3.
ж Гл. 6;9.
з Гл. 13;12.
и Гл. 13;15,16.
к Рим. 8;17. 2 Тим. 2;12. Гл. 5;10.
л Гл. 2;11. 21;8.
м Иса. 61;6. 1 Пет. 2;9. Гл. 1;6. 5;10.
н Ст. 4.
о Ст. 2.
п Ст. 3,10.
р Иез. 38;2. 39;1.
с Гл. 16;14.
т Иса. 8;8. Иез. 38;9,16.
у Ст. 8.
ф Гл. 19;20.
х Гл. 14;10,11.
ц 2 Пет. 3;7,10,11. Гл. 21;1.
ч Дан. 2;35.
ш Гл. 19;5.
щ Дан. 7;10.
ъ Псал. 69;28. Дан. 12;1. Фил. 4;3. Гл. 3;5. 13;8. 21;27.

га се отвори която е на живота; и сѫдени
бидоха мъртвитѣ [ъ]споредъ дѣлата си отъ пи-
саното въ книгитѣ. (13) И даде морето мър-
твитѣ що бѣха въ него; [ѣ]и смъртьта и адъ
дадоха мъртвитѣ що бѣха въ тѣхъ; [ю]и сѫде-
ни бидоха всѣки споредъ дѣлата си. (14) [я]И
смъртьта и адъ хвърлени бидоха въ езерото
огнено. [аа]Това е втората смърть. (15) И който
не се намѣри записанъ въ книгата на живо-
та [бб]хвърленъ биде въ езерото огнено.

ГЛАВА 21.

И [а]видѣхъ ново небе и нова земя; [б]защо-
то първото небе и първата земя прѣидоха;
и море нѣмаше вече. (2) И азъ Иоанъ ви-
дѣхъ светия [в]градъ, Ерусалимъ новий, че
слѣзваше отъ Бога изъ небето приготвенъ
[г]като невѣста украсена за мѫжа си. (3) И
чухъ гласъ голѣмъ отъ небето който казваше:
Ето [д]скинията Божия съ человѣцитѣ, и ще се
засели съ тѣхъ; и тѣ ще бѫдатъ люде него-
ви, и самъ Богъ ще бѫде съ тѣхъ, тѣхенъ
Богъ. (4) [е]И ще обърше Богъ всѣка сълза отъ
очитѣ имъ, [ж]и смъртьта не ще я има вече,
[з]нито жалѣяне нито писъкъ ни болесть ще
има вече, защото първото се мина. (5) И се-
дещиятъ на прѣстола [и]рече: [к]Ето, правя
всичкото ново. И казва ми: Напиши: [л]за-
щото тѣзи думи сѫ истинни и вѣрни. (6) И
рече ми: [м]Свърши се: [н]Азъ съмъ Алфа и
Омега, начало и конецъ: на жедния ще дамъ
[о]азъ даромъ отъ извора на водата на живота.
(7) Който побѣждава ще наслѣдва всичко, и
[п]ще му бѫда Богъ, и той ще ми бѫде синъ.
(8) А [р]страхливитѣ и невѣрнитѣ и мръснитѣ
и убийцитѣ и блуднитѣ и чародѣйцитѣ и
идолопоклонницитѣ и всичкитѣ лъжци ще и-
матъ своята часть [с]въ езерото което гори съ
огънь и жупелъ: това е втората смърть.
(9) И дойде при мене [т]единъ отъ седемьтѣ
ангели които държеха седемьтѣ чаши пълни-
тѣ съ седемьтѣ послѣдни язви, и проговори
ми е рече: Ела, ще ти покажа [у]невѣстата,
жената на Агнето. (10) И отведе ме [ф]духомъ
на една гора голѣма и висока, и показа ми
[х]града голѣмъ, светий Ерусалимъ, който
слѣзваше изъ небето отъ Бога; (11) и [ц]има-
ше славата Божия, и светлостьта негова бѣ
подобна на драгоцѣненъ каминъ, както ка-
минъ ясписъ прозраченъ като кристалъ; (12) и
имаше стѣна голѣма и висока; имаше и [ч]два-
надесеть порти, и на портитѣ дванадесеть
ангела, и надписани имена които сѫ на два-
надесетьтѣ племена на синовете Израилеви:
(13) отъ [ш]къмъ истокъ три порти; отъ къмъ
сѣверъ три порти, отъ къмъ югъ три порти;
отъ къмъ западъ три порти. (14) И стѣнитѣ
градски имаха дванадесеть основания, и [щ]въ
тѣхъ имената на дванадесетьтѣ апостоли на
Агнето. (15) И този който говорѣше съ мене
[ъ]имаше тръсть златна да измѣри града и пор-
титѣ му и стѣнитѣ му. (16) И градътъ бѣше
четвъртитъ, и дължината му е толкози кол-
то и ширината; и прѣмѣри града съ тръстьта
до дванадесеть тисящи стадии: дължината и
ширината и височината му сѫ равни. (17) И
измѣри стѣнитѣ му сто и четиридесеть и че-
тири лакти, мѣрка на человѣкъ, сирѣчь на
ангела. (18) И сградата на стѣнитѣ бѣше отъ
ясписъ; и градътъ отъ чисто злато подобно
на чисто стъкло. (19) [ь]И основанията на стѣ-
нитѣ градски *бѣха* украшени съ всѣкакви
драгоцѣнни камене; първото основание я-
списъ, второто сапфиръ, третото халкидонъ,
четвъртото смарагдъ, (20) петото сардониксъ,
шестото сардий, седмото хрисолитъ, осмото
вирилъ, деветото топазий, десетото хрисопрасъ,

ъ Иер. 17;10. 32;19. Мат. 16;27. Рим. 2;6. Гл. 2;23. 22;12. Ст. 13.
ѣ Гл. 6;8.
ю Ст. 12.
я 1 Кор. 15;26,54,55.
аа Ст. 6. Гл. 21;8.
бб Гл. 19;20.

—

а Иса. 65;17. 66;22. 2 Пет. 3;13.
б Гл. 20;11.
в Иса. 52;1. Гал. 4;26. Евр. 11;10. 12;22. 13;14. Гл. 3;12. Ст 10.
г Иса. 54;5. 61;10. 2 Кор. 11;2.
д Лев. 26;11,12. Иез. 43;7. 2 Кор. 6;16. Гл. 7;15.
е Иса. 25;8. Гл. 7;17.
ж 1 Кор. 15;26,54. Гл. 20;14.
з Иса. 35;10. 61;3. 65;19.
и Гл. 4;2,9. 5;1. 20;11.
к Иса. 43;19. 2 Кор. 5;17.
л Гл. 19;9.
м Гл. 16;17.
н Гл. 1;8. 22;13.
о Иса. 12;3. 55;1. Иоан. 4;10,14. 7;37. Гл. 22;17.
п Зах. 8;8. Евр. 8;10.
р 1 Кор. 6;9,10. Гал. 5;19-21. Ефес. 5;5. 1 Тим. 1;9. Евр. 12;14. Гл. 22;15.
с Гл. 20;14,15.
т Гл. 15;1,6,7.
у Гл. 19;7. Ст. 2.
ф Гл. 1;10. 17;3.
х Иез. 48. Ст. 2.
ц Ст. 23. Гл. 22;5.
ч Иез. 48;31-34.
ш Иез. 48;31-34.
щ Мат. 16;18. Гал. 2;9. Ефес. 2;20.
ъ Иез. 40;3. Зах. 2;1. Гл. 11;1
ь Иса. 54;11.

[illegible] аметистъ.
(21) И дванадесятьтѣ порти бѣхѫ дванадесять би-
сера; всяка една отъ портитѣ бѣ отъ единъ би-
серъ: [ѣ]и улицата на града отъ чисто злато като
стъкло прозрачно. (22) [ю]И храмъ не видѣхъ въ
него; защото храмъ негов е Господь Богъ
Вседържитель и Агнето. (23) И [я]градътъ нѣмаше
нужда отъ слънце нито отъ луна да свѣтятъ
въ него; защото славата Божия го освѣтява-
ше, и свѣтилото негово е Агнето. (24) [ѩ]И на-
родитѣ на спасенитѣ ще ходятъ въ виделина-
та, и царетѣ земни носятъ въ него
своята слава и честь. (25) [ѩѧ]И портитѣ му
не ще се затварятъ денѣ, [а]защото нощь не
ще да има тамъ. (26) [б]И ще донесатъ въ не-
го славата и честьта на народитѣ. (27) И
[в]нѣма да влѣзе въ него нищо което осквер-
нява и прави мерзость и лъжа, но само на-
писанитѣ въ Агнецовата [г]книга на живота.

ГЛАВА 22.

И показа ми [а]чиста рѣка отъ вода на жи-
вотъ, бистра като кристалъ, която изхожда-
ше отъ прѣстола на Бога и на Агнето (2) [б]и
верѣдъ стъгдата му. И отъ двѣтѣ страни на
рѣката бѣше [в]дървото на живота което дава-
ше плодове дванадесеть, и раждаше плодъ
всѣки мѣсецъ; и листетѣ на дървото сѫ [г]за
изцѣление на народитѣ. (3) И [д]никоя прокле-
тия не ще има вече; [е]и прѣстолътъ на Бога
и на Агнето ще бѫде въ него, и рабитѣ не-
гови ще му служатъ. (4) И [ж]ще гледатъ ли-
цето му; [з]и неговото име ще е на челата имъ.
(5) И [и]нощь не ще да има тамъ; и нѣматъ
нужда отъ свѣтило и отъ слънчена видѣлина,
[к]защото Господь Богъ ги освѣтлява; [л]и ще
царуватъ въ вѣки вѣковъ.

(6) И рече ми: [м]Тѣзи думи сѫ вѣрни и и-
стинни; и Господь Богъ на святитѣ пророци
[н]проводи ангела своего да покаже на рабит-
тѣ си онова което трѣбва скоро да бѫде.
7 [о]Ето, ида скоро: [п]Блаженъ който упазва
думитѣ на пророчеството на тази книга.
8 И азъ Иоанъ сѫмъ който видѣхъ и чухъ
това; и когато чухъ и видѣхъ, [р]паднахъ да
се поклоня прѣдъ нозѣтѣ на ангела който ми
показваше това. (9) И рече ми: [с]Внимавай
да не сториш това; защото азъ съмъ слу-
житель твой, и на твоитѣ братя пророцитѣ,
и на тѣзи които пазятъ думитѣ на тази кни-
га: поклони се Богу. (10) И [т]казва ми: Не
запечатвай думитѣ на пророчеството на тази
книга; [у]защото врѣмето е близу. (11) [ф]Който
е неправеденъ нека си е още неправеденъ;
и който е нечистъ нека си е още нечистъ;
и праведникътъ нека си е още праведенъ; и
святийтъ нека си е още святъ. (12) И, [х]ето,
ида скоро; [ц]и платата заплата е съ мене [ч]да
въздамъ всѣкиму споредъ каквито ще бѫдатъ
дѣлата му. (13) [ш]Азъ съмъ Алфа и Омега, на-
чало и конецъ, първий и послѣдний.
(14) [щ]Блажени които изпълняватъ неговитѣ
заповѣди, за да иматъ власть [ъ]надъ дървото
на живота, [ь]и да влѣзатъ прѣзъ портитѣ въ
града. (15) [ѣ]А вънъ сѫ [ю]псетата, и чародѣй-
цитѣ, и блудницитѣ, и убийцитѣ, и идоло-
поклонницитѣ, и всѣки който обича и прави
лъжа.
(16) [я]Азъ Иисусъ проводихъ моя ангелъ да
ви засвидѣтелствува това въ църквитѣ. [ѩ]Азъ
съмъ коренътъ и родътъ Давидовъ, свѣтлата
и утренната [ѩѧ]звѣзда. (17) И Духътъ [а]и невѣ-
стата казватъ: Ела; и който чуе нека рече:
Ела; и [б]който е жеденъ нека дойде, и който
иска нека вземе даромъ водата на живота.

ѣ Гл. 22;2.
ю Иоан. 4;23.
я Иса. 24;23. 60;19,20. Ст. 11. Гл. 22;5.
ѩ Иса. 60;3,5,11, 66;12.
ѩѧ Иса. 60;11.
а Иса. 60;20. Зах. 14;7. Гл. 22;5.
б Ст. 24.
в Иса. 35;8. 52;1. 60;21. Иоилъ 3;17. Гл. 22;14,15.
г Фил. 4;3. Гл. 3;5. 13;8. 20;12.

а Иез. 47;1. Зах. 14;8.
б Иез. 47;12. Гл. 21;21.
в Бит. 2;9. Гл. 2;7.
г Гл. 21;24.
д Зах. 14;11.
е Иез. 48;35.
ж Мат. 5;8. 1 Кор. 13;12. 1 Иоан. 3;2.
з Гл. 3;12. 14;1.
и Гл. 21;23,25.
к Псал. 36;9. 84;11.
л Дан. 7;27. Рим. 5;17. 2 Тим. 2;12. Гл. 3;21.
м Гл. 19;9. 21;5.
н Гл. 1;1.
о Гл. 3;11. Ст. 10. 12. 20.

п Гл. 1;3.
р Гл. 19;10.
с Гл. 19;10.
т Дан. 8;26. 12;4,9. Гл. 10;4.
у Гл. 1;3.
ф Иез. 3;27. Дан. 12;10. 2 Тим. 3;13.
х Ст. 7.
ц Иса. 40;10. 62;11.
ч Рим. 2;6. 14;12. Гл. 20;12.
ш Иса. 41;4. 44;6. 48;12. Гл. 1;8,11. 21;6.
щ Дан. 12;12. 1 Иоан. 3;24.
ъ Ст. 2. Гл. 2;7.
ь Гл. 21;27.
ѣ 1 Кор. 6;9,10. Гал. 5;19-21. Кол. 3;6. Гл. 9;20,21. 21;8.
ю Фил. 3;2
я Гл. 1;1.
ѩ Гл. 5;5.
ѩѧ Числа 24;17. Зах. 6;12. 2 Пет. 1;19. Гл. 2;28.
а Гл. 21;2,9.
б Иса. 55;1. Иоан. 7;37. Гл. 21;6.

(18) А азъ свидѣтелствувамъ всѣкиму който
слуша думитѣ на пророчеството на тази кни-
га: [в]Ако приложи нѣкой на това, Богъ ще на-
ложи на него написанитѣ въ тази книга язви;
(19) и ако отнеме нѣкой отъ думитѣ на кни-
гата на това пророчество, [г]Богъ ще отнеме
неговата часть отъ книгата на живота, и [д]отъ
светия градъ, и отъ написанитѣ въ тази кни-
га. (20) Казва онзи който свидѣтелствува това:
[е]Ей, ида скоро. [ж]Аминъ; [з]ей, дойди, Госпо-
ди Исусе!
(21) [и]Благодатьта на Господа нашего Исуса
Христа да бѫде съ всички васъ. Аминъ.

[в] Втор. 4;2. 12;32. Прит. 30;6.
[г] Изх. 32;33. Псал. 69;28. Гл. 3;5. 13;8.
[д] Гл. 21;2.
[е] Ст. 12.
[ж] Иоан. 21;25.
[з] 2 Тим. 4;8.
[и] Рим. 16;20,24. 2 Сол. 3;18.

КОНЕЦЪ.

ТАБЛИЦА
на
МѢРКИ, ТЕГЛИЛКИ, И МОНЕТИ
КОИТО СЕ ПОМЕНУВАТЪ ВЪ СВЕТОТО ПИСАНИЕ.*

1. *Мърки за дължина.*

	Ендазета.	Стотчасти.	Метри.	Стотчасти.
Длань, 4 пръста, ...	0.	12	0.	08
Педа, 3 длани, ...	0.	36	0.	23
Лакъть, 2 педи, ...	0.	71	0.	46
Сажень, 4 лакти, ...	2.	85	1.	85
Тръстьта Иезекиилева, 6 лакти, ...	4.	27	2.	77
Поприще, или стадий, 100 сажени, ...	284.	62	184.	94
Пжть сжботенъ, 6 поприща.	1,707.	71	1,109.	62
Миль, 8 поприща, ...	2,276.	95	1,479.	50

2. *Мърки за жидкости.*

	Оки.	Драм.	Литр.	Сточ.
Логъ, ...	0	100	0.	32
Инъ, 12 лога, ...	3		3.	83
Ватъ, 6 ина, ...	18		22.	97
Коръ, или хоморъ, 10 вата, ...	180		229.	68

3. *Мърки за жита.*

	Оки.	Драм.	Литр.	Сточ.
Кавъ, ...	1		1.	27
Гоморъ, десета часть на ефа, ...	1	820	2.	30
Мѣра, или Сата, 6 кава, ...	6		7.	65
Ефа, 3 мѣри, ...	18		22.	97
Коръ, или Хоморъ, 10 ефи, ...	180		229	68

* Нѣкои списатели смѣтатъ тѣзи мѣрки и теглилки за по-голѣми, а нѣкои си з по-малки, отколкото сж тука писани; но ние турихме онова което намѣрихме за най-вѣроятно.

таблица

4. *Теглилки.*

	Оки.	Драм.	Сточ.	Грам.	Сточ
Гера,		0.	22	0.	71
Сикъль, 20 гери,		4.	44	14.	25
Мнаса, или Литра, 100 сикли,	1	44.	22	1,425.	51
Талантъ, 3000 сикли,	33	126.	60	42,765.	50

5. *Цѣна на Еврейски теглилки*

за злато и сребро.

1. За сребро.	Грош.	Пар.	Франк.	Сточ
Сикълъ,	12	24	2.	86
Мнаса,	1,260	16	286.	46
Талантъ,	37,812	20	8,593.	75
2. За злато.				
Сикълъ,	201	27	45.	83
Мнаса,	20,166	27	4,583.	33
Талантъ,	605,000.		137,500.	

6. *Римски и Гръцки монети*

които се поменуватъ въ Новия Завѣтъ.

	Грош.	Пар.	Сточ.	Фр.	Сточ.
Лепта,		1.	57	0.	01
Кодрантъ, 2 лепти,		3.	15	0.	02
Асарий, 4 кодранта,		12.	60	0.	07
Пѣнезъ, или Динарий, 10 асария,	3	6		0.	72
Дидрахма, 2 пѣнеза,	6	12		1.	43
Статиръ, 4 пѣнеза,	12	24		2.	86
Мнаса, 100 пѣнеза,	315	60		71.	59